БИБЛІЯ

СИРѢЧЬ

СВЯЩЕННО-ТО ПИСАНІЕ

НА

ВЕТХЫЙ И НОВЫЙ ЗАВѢТЪ,

ВѢРНО И ТОЧНО ПРѢВЕДЕНО ОТЪ ПЪРВООБРАЗНО-ТО.

معارف عموميه نظارت جليله‌سنك ١٢ رجب ٣١١ و ٨ كانون‌ثانى ٣٠٩
تاريخلى و ٧٥٢ نومرولى رخصتنامه‌سيله نشر اولنمشدر

ВІЕННА

ПЕЧАТАНО ОТЪ АДОЛФЪ ХОЛЦХАУЗЕНЪ

ЗА

БРИТАНСКО-ТО И ИНОСТРАННО БИБЛЕЙСКО ОБЩЕСТВО.

1885.

СЪДЬРЖАНІЕ.

КНИГЫ-ТѢ НА ВЕТХЫЙ ЗАВѢТЪ.

КНИГЫТѢ НА НОВЫЙ ЗАВѢТЪ.

БЫТІЕ.

ГЛАВА 1.

1 Въ [а]начало [б]създаде Богъ небе-то и
2 земѭ-тѫ. А земя-та бѣше неустроена и
пуста; и тьмнина бѣ върху безднѫ-тѫ, и
[в]Духъ Божій ся носяше вьрхъ водѫ-тѫ.
3 [г]И рече Богъ: [д]Да бѫде видѣлина; и ста-
4 нѫ видѣлина. И видѣ Богъ видѣлинѫ-тѫ
че бѣше добро; и разлѫчи Богъ видѣли-
5 нѫ-тѫ отъ тьмнинѫ-тѫ. И нарече Богъ
видѣлинѫ-тѫ [е]День, а тьмнинѫ-тѫ наре-
че Нощь: и станѫ вечеръ, и станѫ утро,
день пьрвый.
6 И рече Богъ: [ж]Да бѫде твьрдь посрѣдъ
7 воды-тѣ и да разлѫчи водѫ отъ водѫ. И
направи Богъ твьрдь-тѫ, и [з]разлѫчи во-
дѫ-тѫ която бѣше подъ твьрдь-тѫ, отъ
водѫ-тѫ която бѣше [и]надъ твьрдь-тѫ; и
8 станѫ така. И нарече Богъ твьрдь-тѫ
Небе: и станѫ вечеръ и станѫ утро, день
вторый.
9 И рече Богъ: [і]Да ся събере вода-та
която е подъ небе-то въ едно мѣсто, и
10 да ся яви суша-та; и станѫ така. И на-
рече Богъ сушѫ-тѫ Земѭ, и събраніе-то
на водѫ-тѫ нарече Моря; и видѣ Богъ
11 че бѣше добро. И рече Богъ: [к]Да про-
расти земя-та зеленѫ трѣвѫ, трѣвѫ коя-
то да дава сѣме *и* дрьво плодоносно кое-
то да ражда [л]плодъ по видъ-тъ си, на кой-
то сѣме-то да е въ него на земѭ-тѫ; и
12 станѫ така. И произрасти земя-та зеле-
нѫ трѣвѫ, трѣвѫ която да дава сѣме по
видъ-тъ си, и дрьво което да ражда плодъ
на който сѣме-то е въ него по видъ-тъ
13 му; и видѣ Богъ че бѣше добро. И ста-
нѫ вечеръ, и станѫ утро, день третій.
14 И рече Богъ: Да бѫдѫтъ [м]свѣтила на
твьрдь-тѫ небеснѫ, за да разлѫчатъ
день-тъ отъ нощь-тѫ, и да сѫ за знаме-
15 нія и за [н]врѣмена и за дни и годины: И
да сѫ за свѣтила на твьрдь-тѫ небеснѫ,
за да свѣтятъ на земѭ-тѫ; и станѫ та-
16 ка. И направи Богъ [о]двѣ-тѣ голѣмы свѣ-
тила; голѣмо-то свѣтило за да владѣе на
день-тъ, а [п]малко-то свѣтило за да вла-
дѣе на нощь-тѫ; *направи* и [р]звѣзды-тѣ.
17 И постави гы Богъ на твьрдь-тѫ небе-
18 снѫ, за да свѣтятъ на земѭ-тѫ; И [с]да
владѣѭтъ на день-тъ и на нощь-тѫ, и да
разлѫчатъ видѣлинѫ-тѫ отъ тьмнинѫ-тѫ;
19 и видѣ Богъ че бѣше добро. И станѫ ве-
черъ, и станѫ утро, день четвьртый.
20 И рече Богъ да произведе вода-та изо-
билно гадины одушевленны, и птицы да
летятъ надъ земѭ-тѫ по твьрдь-тѫ не-
21 беснѫ. [т]И създаде Богъ голѣмы-тѣ кы-
тове, и всяко одушевленно що ся движи,
които произведе вода-та изобилно по
видъ-тъ имъ, и всякѫ птицѫ крылатѫ
по видъ-тъ ѝ; и видѣ Богъ че бѣше до-
22 бро. И благослови гы Богъ и рече: [у]Пло-
дѣте ся и множѣте ся, и напълнѣте во-
дѫ-тѫ въ моря-та; нека ся умножатъ и
23 птицы-тѣ по земѭ-тѫ. И станѫ вечеръ,
и станѫ утро, день петый.
24 И рече Богъ: Да произведе земя-та
животны одушевленны по видъ-тъ имъ,
скотове и гадове, и звѣрове на земѭ-тѫ
25 по видъ-тъ имъ; и с[illegible]ѫ така. И направи
Богъ звѣрове-тѣ на земѭ-тѫ по видъ-тъ
имъ, и скотове-тѣ по видъ-тъ имъ, и вся-
кой гадъ на земѭ-тѫ по видъ-тъ му; и
видѣ Богъ че бѣше добро.
26 И рече Богъ: [ф]Да направимъ человѣка
по образу нашему и по подобію нашему,
и [х]да владѣе надъ морскы-тѣ рыбы и
надъ небесны-тѣ птицы, и надъ ското-
ве-тѣ, и надъ всичкѫ-тѫ земѭ, и надъ
всичкы-тѣ гадове, които пълзятъ по земѭ-
27 тѫ. И създаде Богъ человѣка по образу
своему, [ц]по обр[illegible] Божію създаде го:
28 [ч]мѫжкый и жен[illegible]кый полъ гы създаде. И
благослови гы Богъ, и рече имъ: [ш]Пло-
дѣте ся и множѣте ся, и напълнѣте зе-
мѭ-тѫ и обладайте ѭ, и владѣйте надъ
рыбы-тѣ морскы и надъ птицы-тѣ небе-
сны, и надъ всяко животно което ся дви-
29 жи по земѭ-тѫ. И рече Богъ: Ето, да-
дохъ ви всякѫ трѣвѫ що дава сѣме, коя-
то е по лице-то на всичкѫ-тѫ земѭ, и
всяко дрьво което има въ себе си плодъ
на дрьво което дава сѣме; [щ]тѣ ще ви бѫ-
30 дѫтъ за ядeніе; И на [ъ]всичкы-тѣ живот-

[а] Іоан. 1; 1, 2. Евр. 1; 10.
[б] Псал. 8; 3. 33; 6. 89; 11, 12. 102; 25. 136; 5. 146; 6. Иса. 44; 24. Іер. 10; 12. 51; 15. Зах. 12; 1. Дѣян. 14; 15. 17; 24. Кол. 1; 16, 17. Евр. 11; 3. Откр. 4; 11. 10; 6.
[в] Псал. 33; 6. Иса. 40; 13, 14.
[г] Псал. 33; 9.
[д] 2 Кор. 4; 6.
[е] Псал. 74; 16. 104; 20.
[ж] Іов. 37; 18. Псал. 136; 5. Іер. 10; 12. 51; 15.
[з] Прит. 8; 28.
[и] Псал. 148; 4.
[і] Іов. 26; 10. 38; 8. Псал. 33; 7. 95; 5. 104; 9. 136; 6. Прит. 8; 29. Іер. 5; 22. 2 Пет. 3; 5.
[к] Евр. 6; 7.
[л] Лук. 6; 44.
[м] Втор. 4; 19. Псал. 74; 16. 136; 7.
[н] Псал. 74; 17. 104; 19.
[о] Псал. 136; 7, 8, 9. 148; 3, 5.
[п] Псал. 8; 3.
[р] Іов. 38; 7.
[с] Іер. 31; 35.
[т] Гл. 6; 20. 7; 14. 8; 19. Псал. 104; 26.
[у] Гл. 8; 17.
[ф] Гл. 5; 1. 9; 6. Псал. 100; 3. Еккл. 7; 29. Дѣян. 17; 26, 28, 29. 1 Кор. 11; 7. Ефес. 4; 24. Кол. 3; 10. Іак. 3; 9.
[х] Гл. 9; 2. Псал. 8; 6.
[ц] 1 Кор. 11; 7.
[ч] Гл. 5; 2. Мал. 2; 15. Мат. 19; 4. Марк. 10; 6.
[ш] Гл. 9; 1, 7. Лев. 26; [9. Псал. 127; 3. 128; 3, 4.
[щ] Гл. 9; 3. Іов. 36; 31. Псал. 104; 14, 15. 136; 25. 146; 7. Дѣян. 14; 17.
[ъ] Псал. 145; 15, 16. 147; 9.

ны на земіѭ-тѫ, и на [ы]всичкы-тѣ птицы
на небе-то, и на всякой *гадъ* който пълзи
по земіѭ-тѫ, *и* има въ себе си дыханіе
на животъ, *дадохъ* всякѫ зеленѫ трѣвѫ
31 за хранѫ; и станѫ така. И [ь]видѣ Богъ
всичко което направи, и ето бѣше твър-
дѣ добро. И станѫ вечеръ, и станѫ утро,
день шестый.

ГЛАВА 2.

1 И съвършихѫ ся небе-то и земя-та, и
2 [а]всичко-то имъ *украшеніе. И [б]свършилъ
бѣше Богъ въ седмый-тъ день дѣла-та си,
които направи; и починѫ си въ седмый-тъ
день отъ всичкы-тѣ си дѣла които напра-
3 ви. И [в]благослови Богъ седмый-тъ день,
и освяти го; защото въ него си починѫ
отъ всичкы-тѣ си дѣла, които създаде и
направи Богъ.
4 Това е [г]бытіе-то на небе-то и на земіѭ-
тѫ, когато ся тѣ създадохѫ, въ който
день направи Господь Богъ земіѭ и небе,
5 И всяко [д]растеніе полско, прѣди да стане
по земіѭ-тѫ, и всякѫ трѣвѫ полскѫ,
прѣди да изникне; защото не бѣше далъ
Господь Богъ [е]дъждь по земіѭ-тѫ, и нѣ-
маше человѣкъ [ж]за да работи земіѭ-тѫ.
6 И вдигаше ся пáра отъ земіѭ-тѫ, и на-
7 появаше всичко-то лице на земіѭ-тѫ. И
създаде Господь Богъ человѣка *отъ* [з]пьрсть
изъ земіѭ-тѫ: и [и]вдѫхнѫ въ [і]ноздри-тѣ
му дыханіе на животъ, и [к]станѫ чело-
8 вѣкъ жива душа. И насади Господь Богъ
[л]рай [м]въ Едемъ [н]на истокъ, и [о]постави
9 тамъ человѣка когото създаде. И Господь
Богъ произрасти изъ земіѭ-тѫ [п]всяко
дрьво красно на гледъ, и добро за яденіе,
и [р]дрьво-то на живота по срѣдъ рай-тъ,
и [с]дрьво-то на познаваніе на добро и на
10 зло. И рѣка исхождаше изъ Едемъ да
напоява рай-тъ; и отъ тамъ ся раздѣля-
11 ше на четыри главы. Име-то на еднѫ-тѫ
Фисонъ; тя е която обыкаля [т]всичкѫ-тѫ
12 Евилатскѫ земіѭ, дѣто има злато. И зла-
то-то на онѫзи земіѭ е добро; [у]тамъ има
13 вделліонъ и ониксъ камыкъ. И име-то на
вторѫ-тѫ рѣкѫ Гіонъ; тя е която обы-
14 каля всичкѫ-тѫ Хусскѫ земіѭ. И име-то
на третѫ-тѫ рѣкѫ, [ф]Тигръ; тя е която
тече къмъ истокъ на Ассиріѭ. А четвър-
15 та-та рѣка е Евфратъ. И зѣ Господь Богъ
человѣка и [х]насели го въ рай Едемскый,
16 за да го работи и да го пази. И заповѣда
Господь Богъ Адаму и рече: Отъ всяко
17 дрьво на рай-тъ свободно да ядешь: А
[ц]отъ дрьво-то на познаваніе на добро и
на зло, [ч]да не ядешь отъ него; защото
въ който день ядешь отъ него непрѣмѣнно
18 [ш]ще умрешь. И рече Господь Богъ: Не
е добро человѣкъ-тъ да е самъ; [щ]ще му
направіѭ помощникъ приличенъ нему.
19 И [ъ]създаде Господь Богъ отъ земіѭ-тѫ
всичкы-тѣ полскы животны, и всичкы-тѣ
небесны птицы, и [ы]приведе гы при Адама,
за да види какъ ще гы наименува; и
каквото име дадеше Адамъ на всяко оду-
20 шевленно, това му станѫ име-то. И тури
Адамъ имена на всичкы-тѣ скотове и на
птицы-тѣ небесны и на всичкы-тѣ звѣрове
полскы; но за Адама не ся намѣри по-
мощникъ приличенъ нему.
21 И нанесе Господь Богъ на Адама [ь]из-
стѫпленіе и той заспа; и зѣ едно отъ
ребра-та му, и испълни мѣсто-то му съ
22 плъть. И направи Господь Богъ отъ ре-
бро-то, което зѣ отъ Адама, женѫ, и
23 [ѣ]приведе іѭ при Адама. И рече Адамъ:
Тая е сега [ю]кость отъ кости-тѣ ми, и
плъть отъ плъть-тѫ ми: тя ще ся нарече
жена, защото [я]отъ мѫжъ-тъ бы зѣта.
24 [ж]Заради това ще остави человѣкъ бащѫ
си и майкѫ си, и ще ся прилѣпи при же-
нѫ си, и ще бѫдѫтъ двама-та една плъть.
25 [іж]И голи бѣхѫ и двама-та, Адамъ и жена
му, [а]и не ся срамувахѫ.

ГЛАВА 3.

1 А [а]змія-та бѣше [б]най хытра отъ всич-
кы-тѣ звѣрове полскы, които направи Го-
сподь Богъ; и тя рече на женѫ-тѫ: Исти-
нѫ ли рече Богъ да не ядете отъ всяко
2 дрьво на рай-тъ? И жена-та рече на
зміѭ-тѫ: Отъ плодъ-тъ на райскы-тѣ дрь-
3 вя можемъ да ядемъ: А [в]отъ плодъ-тъ
на дрьво-то което е въ срѣдъ рай-тъ, рече
Богъ: Да не ядете отъ него, нито да ся
4 прикоснете при него, за да не умрете. И
[г]змія-та рече на женѫ-тѫ: Никакъ нѣма
5 да умрете; Но знае Богъ че въ който день
ядете отъ него, [д]ще ся отворятъ очи-тѣ
ви, и ще бѫдете като богове, да позна-
6 вате добро-то и зло-то. И видѣ жена-та

ы Іов. 38; 41.
ь Псал. 104; 24. 1 Тим. 4; 4.

—

а Псал. 33; 6.
* *Евр.* воинство.
б Исх. 20; 11. 31; 17. Втор. 5; 14. Евр. 4; 4.
в Неем. 9; 14. Иса. 58; 13.
г Гл. 1; 1. Псал. 90; 1. 2.
д Гл. 1; 12. Псал. 104; 14.
е Іов. 38; 26, 27, 28.
ж Гл. 3; 23.
з Гл. 3; 19, 23. Псал. 103; 14. Еккл. 12; 7. Иса. 64; 8. 1 Кор. 15; 47.
и Іов. 33; 4. Дѣян. 17; 25.
і Гл. 7; 22. Иса. 2; 22.
к 1 Кор. 15; 45.
л Гл. 13; 10. Иса. 51; 3. Іез. 28; 13. Іонл. 2; 3.
м Гл. 4; 16. 4 Цар. 19; 12. Іез. 27; 23.
н Гл. 3; 24.
о Ст. 15.
п Іез. 31; 8.
р Гл. 3; 22. Прит. 3; 18, 11; 30. Откр. 2; 7. 22; 2, 14.
с Ст. 17.
т Гл. 25; 18.
у Числ. 11; 7.
ф Дан. 10; 4.
х Ст. 8.
ц Ст. 9.
ч Гл. 3; 1, 3, 11, 17.
ш Гл. 3; 3, 19. Рим. 6; 23. 1 Кор. 15; 56. Іак. 1; 15. 1 Іоан. 5; 16.
щ Гл. 3; 12. 1 Кор. 11; 9. 1 Тим. 2; 13.
ъ Гл. 1; 20. 24.
ы Псал. 8; 6. Виж. Гл. 6; 20.
ь Гл. 15; 12. 1 Цар. 26; 12.
ѣ Прит. 18; 22. Евр. 13; 4.
ю Гл. 29; 14. Сѫд. 9; 2. 2 Цар. 5; 1. 19; 13. Ефес. 5; 30.
я 1 Кор. 11; 8.
ж Гл. 31; 15. Псал. 45; 10. Мат. 19; 5. Марк. 10; 7. 1 Кор. 6; 16. Ефес. 5; 31.
іж Гл. 3; 7, 10, 11.
а Исх. 32; 25. Иса. 47; 3.

—

а Откр. 12; 9. 20; 2.
б Мат. 10; 16. 2 Кор. 11; 3
в Гл. 2; 17.
г Ст. 13. 2 Кор. 11; 3. 1 Тим. 2; 14.
д Ст. 7. Дѣян. 26; 18.

че дрьво-то бѣше добро за яденіе, и че
бѣше угодно на очи-тѣ, и дрьво желател-
но като що дава знаяніе: и зѣ отъ плодъ-
тъ му, та яде; и съсъ себе си наедно
7 даде и на мѫжа си, [е]та яде и [ж]той. [з]То-
газь имъ ся отворихѫ очи-тѣ и на двама-
та, [и]и познахѫ че бѣхѫ голи: и съшихѫ
листіе отъ смокынѫ, и направихѫ за себе
8 си прѣпаскы. И чухѫ [і]гласъ-тъ на Го-
спода Бога, като ходяше въ рай-тъ надъ
вечерь: и [к]скрыхѫ ся Адамъ и жена му
отъ лице-то на Господа Бога, между рай-
9 скы-тѣ дрьвя. И повыка Господь Богъ
10 Адама, и рече му: Дѣ си? А той рече:
Чухъ гласъ-тъ ти въ рай-тъ, [л]и убояхъ
11 ся, защото сьмь голъ: и скрыхъ ся. И
рече *му Богъ:* Кой ти обади че си голъ?
ялъ ли си отъ дрьво-то, отъ което ти за-
12 повѣдахъ да не ядешь? И рече Адамъ:
[м]Жена-та коіѭто ми си далъ *да е* съ мене,
13 тя ми даде отъ дрьво-то, и ядохъ. И рече
Господь Богъ на женѫ-тѫ: Що е това
което си сторила? И жена-та рече: [н]Змія-
14 та мя измами, и ядохъ. И рече Господь
Богъ на зміѭ-тѫ: Понеже си сторила ты
това, проклѣта да си отъ всичкы-тѣ ско-
тове и отъ всичкы-тѣ животны на поле-
то: по коремъ-тъ си ще ходишь, и [о]пьрсть
ще ядешь прѣзъ всичкы-тѣ дни на живота
15 си: И враждѫ ще поставіѭ между тебе
и женѫ-тѫ, и между [п]твое-то сѣме и
[р]нейно-то сѣме: [с]то ще ти смаже главѫ-
16 тѫ, и ты ще му наранишь петѫ-тѫ. А
на женѫ-тѫ рече: Ще ти прѣумножѫ
скърбь-тѫ въ чрѣвоношеніе-то ти: [т]съ
болѣзни ще раждашь чада: [у]и къмъ мѫ-
жа ти *ще бѫде* желаніе-то ти, и той [ф]ще
17 тя владѣе. А на Адама рече: [х]Понеже си
послушалъ гласъ-тъ на женѫ си, [ц]и си
ялъ отъ дрьво-то, [ч]за което ти заповѣдахъ
и казахъ: Да не ядешь отъ него, [ш]про-
клѣта *да е* земя-та поради тебе: [щ]съсъ
скърбь ще ядешь *плодове-тѣ* ѝ прѣзъ
18 всичкы-тѣ дни на живота си: [ъ]Тръніе и
бодилы ще ти произрастява: и ты [ы]ще
19 ядешь на поле-то трѣвѫ-тѫ. [ь]Съ потъ-тъ
на лице-то си ще ядешь хлѣбъ-тъ *си,* додѣ
ся върнешь въ земіѭ-тѫ, отъ коіѭто си
зѣтъ: понеже [ѣ]пьрсть си, и [ю]въ пьрсть
ще ся върнешь.
20 И нарече Адамъ име-то на женѫ си
*Ева, защото тя бѣше майка на всичкы-
21 тѣ живущы. И направи Господь Богъ на
Адама и на женѫ му дрехы кожены, и
22 облѣче гы. И рече Господь Богъ: [я]Ето,
Адамъ станѫ като единъ отъ насъ, да по-
знава добро-то и зло-то: и сега за да не
простре рѫкѫ-тѫ си, та [ѫ]земе и отъ дрь-
во-то на живота, и яде, и живѣе вѣчно;
23 За това Господь Богъ го извади изъ Едем-
скый-тъ рай, [ѭ]да работи земіѭ-тѫ, изъ
24 коіѭто бы зѣтъ. И испѫди Адама: и [а]къмъ
истокъ на Едемскый-тъ рай постави [б]Хе-
рувимы-тѣ, и пламенный мечъ, който ся
вьртѣше, да пазятъ пѫть-тъ къмъ дрьво-
то на живота.

ГЛАВА 4.

1 И позна Адамъ Евѫ женѫ си; и тя за-
чнѫ и роди Каина; и рече: Придобыхъ че-
2 ловѣка отъ Господа. Роди още и брата
му Авеля: и Авель бѣше пастырь на ов-
3 цы, а Каинъ бѣше [а]земледѣлецъ. И слѣдъ
нѣколко дни принесе Каинъ [б]отъ плодо-
ве-тѣ на земіѭ-тѫ приношеніе Господу.
4 И Авель принесе и той [в]отъ първородны-
тѣ на овцы-тѣ си, и отъ тлъстинѫ-тѫ имъ.
И [г]погледнѫ Господь благосклонно на Аве-
5 ля и на приношеніе-то му: А на Каина
и на приношеніе-то му не призрѣ: и раз-
сьрди ся Каинъ твърдѣ много, и [д]лице-
6 то му бѣше навъсено. И рече Господь
Каину: Защо си ся разсьрдилъ? и защо
7 е лице-то ти навъсено? Ако правишь ты
добро, не е ли пріето? ако ли не правишь
добро, грѣхъ-тъ лежи при врата-та. И
къмъ тебе ще бѫде негово-то желаніе,
и ты ще владѣешь надъ него.
8 И говорѣше Каинъ на брата си Авеля:
и когато бѣхѫ на поле-то, дигнѫ ся Ка-
9 инъ върхъ брата си Авеля, и [е]го уби. И
рече Господь Каину: [ж]Дѣ е Авель братъ
ти? а той рече: [з]Не знаіѭ: стражъ ли
10 сьмь азъ на брата си? И рече *Богъ:* Как-
во си сторилъ? гласъ-тъ на братовѫ-тѫ
ти кръвь [и]выка къмъ мене отъ земіѭ-тѫ.
11 И сега проклѣтъ да си отъ земіѭ-тѫ, ко-
ято отвори уста-та си да пріеме кръвь-тѫ
12 на брата ти отъ твоіѭ-тѫ рѫкѫ. Когато
работишь земіѭ-тѫ, нѣма вече да ти дава
силѫ-тѫ си: скытатель и бѣжанецъ ще

е 1 Тим. 2; 14.
ж Ст. 12, 17.
з Ст. 5.
и Гл. 2; 25.
і Іов. 38; 1.
к Іов. 31; 33. Іер. 23; 24. Амос. 9; 3.
л Гл. 2; 25. Исх. 3; 6. 1 Іоан. 3; 20.
м Гл. 2; 18. Іов. 31; 33. Прит. 28; 13.
н Ст. 4. 2 Кор. 11; 3. 1 Тим. 2; 14.
о Иса. 65; 25. Мих. 7; 17.
п Мат. 3; 7. 13; 38. 23; 33. Іоан. 8; 44. Дѣян. 13; 10. 1 Іоан. 3; 8.
р Псал. 132; 11. Иса. 7; 14. Мих. 5; 3. Мат. 1; 23, 25. Лук. 1; 31, 34, 35. Гал. 4; 4.
с Рим. 16; 20. Кол. 2; 15. Евр. 2; 14. 1 Іоан. 5; 5. Откр. 12; 7, 17.
т Псал. 48; 6. Иса. 13; 8. 21; 3. Іоан. 16; 21. 1 Тим. 2; 15.
у Гл. 4; 7.
ф 1 Кор. 11; 3, 14; 34. Ефес. 5; 22, 23, 24. 1 Тим. 2; 11, 12. Тит. 2; 5. 1 Пет. 3; 1, 5, 6.
х 1 Цар. 15; 23.
ц Ст. 6.
ч Гл. 2; 17.
ш Еккл. 1; 2, 3. Иса. 24; 5, 6. Рим. 8; 20.
щ Іов. 5; 7. Еккл. 2; 23.
ъ Іов. 31; 40.
ы Псал. 104; 14.
ь Еккл. 1; 13. 2 Сол. 3; 10.
ѣ Гл. 2; 7.
ю Іов. 21; 26. 34; 15. Псал. 104; 29. Еккл. 3; 20. 12; 7. Рим. 5; 12. Евр. 9; 27.
* Жизнь.
я Ст. 5. Иса. 19; 12. 47; 12, 13. Іер. 22; 23.
ѫ Гл. 2; 9.
ѭ Гл. 4; 2. 9; 20.
а Гл. 2; 8.
б Псал. 104; 4. Евр. 1; 7.

—

а Гл. 3; 23. 9; 20.
б Числ. 18; 12.
в Числ. 18; 17. Прит. 3; 9.
г Евр. 11; 4.
д Гл. 31; 2.
е Мат. 23; 35. 1 Іоан. 3; 12. Іуд. 11.
ж Псал. 9; 12.
з Іоан. 8; 44.
и Евр. 12; 24. Откр. 6; 10.

бѫдешь на земіѭ-тѫ. И рече Каинъ Го-
13 споду: Прѣстѫпленіе-то ми е по голѣмо
14 отъ колкото да бѫде простено. [i]Ето, го-
нишь мя днесь отъ лице-то на земіѭ-тѫ,
и [к]отъ лице-то ти ще ся скрыѭ, и ще
[л]бѫдѫ скытатель и бѣжанецъ на земіѭ-
тѫ: и всякой който мя намѣри, ще мя
15 убіе. И Господь му рече: За това, който
убіе Каина, [м]нему ще стане седмократно
отмъщеніе. И [н]тури Господь бѣлѣгъ на
Каина, за да го не убіе който го намѣри.
16 И [о]излѣзе Каинъ отъ лице-то Господне,
и насели ся въ земіѭ-тѫ Нодъ, къмъ ис-
17 токъ отъ Едемъ. И позна Каинъ женѫ
си, и тя зачнѫ, и роди Еноха: и градѣше
Каинъ градъ, и [п]нарече име-то на градъ-тъ,
18 споредъ име-то на сына си, Енохъ. И ро-
ди ся Еноху Ирадъ: а Ирадъ роди Ме-
хуяила: и Мехуяилъ роди Меѳусаила: а
19 Меѳусаилъ роди Ламеха. И зѣ Ламехъ за
себе си двѣ жены: име-то на еднѫ-тѫ
20 Ада, а име-то на другѫ-тѫ Селла. И ро-
ди Ада Іавала: той бѣше отецъ на онѣзи
които живѣяхѫ въ шатры и имахѫ ското-
21 ве. И име-то на брата му бѣше Ювалъ: той
бѣше [р]отецъ на всичкы-тѣ които свиряхѫ
22 съ кытарѫ и съсъ свиркѫ. А Селла и тя
роди Ѳувалъ-Каина, ковачъ на всяко мѣ-
дно и желѣзно сѣчиво: а сестра на Ѳу-
23 валъ-Каина бѣше Наама. И рече Ламехъ
на жены-тѣ си, Адѫ и Селлѫ: Чуйте
гласъ-тъ ми, жены Ламеховы: послушай-
те думы-тѣ ми: понеже мѫжа убихъ за
ранѫ-тѫ си, и юношѫ за струпъ-тъ си.
24 [с]Ако за Каина стане седмократно отмъ-
щеніе, то за Ламеха ще стане седмдесетъ
и седмократно.
25 И позна пакъ Адамъ женѫ си, и тя ро-
ди сынъ, и [т]нарече име-то му *Сиѳъ, и
думаше: Даде ми Богъ друго сѣме вмѣсто
26 Авеля, когото уби Каинъ. Подобно и Си-
ѳу [у]ся роди сынъ: и нарече име-то му
Еносъ. [ф]†Тогази начнѫхѫ да призовавать
име-то Господне.

ГЛАВА 5.

1 Тая е [а]книга-та на родословіе-то Ада-
мово. Въ който день направи Богъ Адама,
2 [б]по образу Божію го направи. [в]Мѫжскый
и женскый полъ гы направи: и благосло-
ви гы, и нарече име-то имъ Человѣкъ, въ
день-тъ на създаніе-то имъ.
3 И живѣ Адамъ сто и тридесеть лѣта,
и роди *сынъ* по подобіе-то си *и* по
образъ-тъ си, и [г]нарече име-то му Сиѳъ.
4 И [д]станѫхѫ дни-тѣ Адамови отъ какъ
роди Сиѳа осмстотинъ лѣта: и [е]роди сы-
5 нове и дъщери: И станѫхѫ всичкы-тѣ
дни Адамови колкото живѣ деветстотинъ
и тридесеть лѣта: и [ж]умрѣ.
6 И живѣ Сиѳъ сто и петь лѣта, и [з]роди
7 Еноса: И живѣ Сиѳъ отъ какъ роди
Еноса осмстотинъ и седмь лѣта, и роди
8 сынове и дъщери: И станѫхѫ всичкы-тѣ
дни Сиѳови деветстотинъ и дванадесеть
лѣта: и умрѣ.
9 И живѣ Еносъ деветдесеть лѣта, и ро-
10 ди Каинана: И живѣ Еносъ отъ какъ
роди Каинана осмстотинъ и петнадесеть
11 лѣта, и роди сынове и дъщери: И ста-
нѫхѫ всичкы-тѣ дни Еносови деветсто-
тинъ и петь лѣта: и умрѣ.
12 И живѣ Каинанъ седмдесеть лѣта, и
13 роди Маалалеила: И живѣ Каинанъ отъ
какъ роди Маалалеила осмстотинъ и че-
тыридесеть лѣта, и роди сынове и дъще-
14 ри: И станѫхѫ всичкы-тѣ дни Каинанови
деветстотинъ и десеть лѣта: и умрѣ.
15 И живѣ Маалалеилъ шестдесеть и петь
16 лѣта, и роди Іареда: И живѣ Маалалеилъ
отъ какъ роди Іареда осмстотинъ и три-
десеть лѣта, и роди сынове и дъщери:
17 И станѫхѫ всичкы-тѣ дни Маалалеилови
осмстотинъ и деветдесеть и петь лѣта:
и умрѣ.
18 И живѣ Іаредъ сто и шестдесеть и двѣ
19 лѣта, и роди [и]Еноха: И живѣ Іаредъ
отъ какъ роди Еноха осмстотинъ лѣта,
20 и роди сынове и дъщери: И станѫхѫ
всичкы-тѣ дни Іаредови деветстотинъ и
шестдесеть и двѣ лѣта: и умрѣ.
21 И живѣ Енохъ шестдесеть и петь лѣта,
22 и роди Маѳусала: И [i]ходи Енохъ по Бога
отъ какъ роди Маѳусала триста лѣта, и
23 роди сынове и дъщери: И станѫхѫ вси-
чкы-тѣ дни Енохови триста и шестдесеть
24 и петь лѣта. [к]И ходи Енохъ по Бога, и
не ся намѣрваше *вече:* защото Богъ го зѣ.
25 И живѣ Маѳусалъ сто и осмдесеть и
26 седмь лѣта, и роди Ламеха: И живѣ Ма-
ѳусалъ отъ какъ роди Ламеха седмсто-
тинъ и осмдесеть и двѣ лѣта, и роди сы-
27 нове и дъщери: И станѫхѫ всичкы-тѣ
дни Маѳусалови деветстотинъ и шестде-
сеть и деветь лѣта: и умрѣ.
28 И живѣ Ламехъ сто и осмдесеть и двѣ
29 лѣта, и роди сынъ: И нарече име-то му
*Ное, и думаше: Той ще ны облегчи отъ
работѫ-тѫ ни и отъ трудъ-тъ на рѫцѣ-
тѣ ни поради земіѭ-тѫ [л]коіѫто проклѣ
30 Господь. И живѣ Ламехъ отъ какъ роди

i Іов. 15; 20—24.
к Псал. 51; 11.
л Гл. 9; 6. Числ. 35; 19, 21, 27.
м Псал. 79; 12.
н Іез. 9; 4, 6.
о 4 Цар. 13; 23. 24; 20. Іер. 23; 39. 52; 3.
п Псал. 49; 11.
р Рим. 4; 11, 12.
с Ст. 15.
т Гл. 5; 3.
* Намѣстникъ.
у Гл. 5; 6.
ф 3 Цар. 18; 24. Псал. 116; 17. Іоил. 18; 24. Псал. 116; 1 Кор. 1; 2.
† *Или* тогази станѫ начало да ся именуватъ по име-то на Іеова.

а 1 Лѣт. 1; 1. Лук. 3; 38.
б Гл. 1; 26. Ефес. 4; 24. Кол. 3; 10.
в Гл. 1; 27.
г Гл. 4; 25.
д 1 Лѣт. 1; 1.
е Гл. 1; 28.
ж Гл. 3; 19. Евр. 9; 27.
з Гл. 4; 26.
и Іуд. 14, 15.
і Гл. 6; 9. 17; 1. 24; 40. 4 Цар. 20; 3. Псал. 16; 8. 116; 9. 128; 1. Мих. 6; 8. Мал. 2; 6.
к 4 Цар. 2; 11. Евр. 11; 5.
* Успокоеніе.
л Гл. 3; 17. 4; 11.

Ноя петстотинъ и деветдесеть и петь лѣ-
31 та, и роди сынове и дъщери: И станѫхѫ
всичкы-тѣ дни Ламехови седмстотинъ и
седмдесеть и седмь лѣта: и умрѣ.
32 А Ное бѣше на възрастъ петстотинъ
лѣта: и роди Ное [м]Сима, Хама и [н]Іафеѳа.

ГЛАВА 6.

1 И [а]когато начнѫхѫ человѣци-тѣ да ся
умножаватъ по лице-то на земіѭ-тѫ, и
2 имъ ся родихѫ дъщери, Тогазь сынове-тѣ
Божіи като гледахѫ дъщери-тѣ человѣ-
ческы че бѣхѫ красны, [б]зѣхѫ си жены
3 отъ всичкы що избрахѫ. И рече Господь:
[в]Духъ-тъ ми нѣма да прѣбѫде вѣчно въ
человѣка, [г]защото е плъть: а дни-тѣ му
4 ще бѫдѫтъ сто и двадесеть годины. Въ
онѣзи дни бѣхѫ на земіѭ-тѫ исполини-
тѣ, сирѣчь, слѣдъ като бѣхѫ влѣзли сы-
нове-тѣ Божіи при дъщери-тѣ человѣче-
скы, и тѣ имъ родихѫ *сынове;* тѣ бѣхѫ
онѣзи силни, отъ старо врѣме знаменити
5 мѫжіе. И видѣ Господь че ся умножава
злина-та на человѣка по земіѭ-тѫ, и че
всичкы-тѣ [д]въображенія на сърдечны-тѣ
му помышленія бѣхѫ само зло всякой
6 день. И [е]раская ся Господь защото на-
прави человѣка на земіѭ-тѫ; и [ж]огорчи
7 ся въ сърдце-то си. И рече Господь: Ще
истрѣбіѭ отъ лице-то на земіѭ-тѫ чело-
вѣка когото направихъ, отъ человѣкъ до
скотъ, до гадъ, и даже до небеснѫ пти-
цѫ: понеже ся раскаяхъ защото гы на-
8 правихъ. А Ное [з]намѣри благодать прѣдъ
Господа.
9 Това е родословіе-то на Ноя: [и]Ное бѣ-
ше человѣкъ праведенъ, съвършенъ ме-
жду съврѣменницы-тѣ си: [і]Ное ходяше
10 по Бога. И роди Ное три сына, [к]Сима,
11 Хама и Іафеѳа. И [л]растлѣ ся земя-та
прѣдъ Бога, и [м]напълни ся земя-та съ
12 неправдѫ. И [н]видѣ Богъ земіѭ-тѫ, и ето
бѣ растлѣна: защото всяка плъть бѣше
13 растлила пѫть-тъ си на земіѭ-тѫ. И рече
[о]Богъ Ною: Скончаніе-то на всякѫ плъть
дойде прѣдъ мене, защото земя-та ся ис-
пълни съ неправдѫ отъ тѣхъ: и [п]ето,
ще гы истрѣбіѭ съсъ земіѭ-тѫ наедно.
14 Направи си ковчегъ отъ гоферово дърво:
обиталища да направишь въ ковчегъ-тъ,
и да го засмолишь извѫтрѣ и извънъ
15 съсъ смолѫ. И така да го направишь:
дължина-та на ковчегъ-тъ триста лакти,
а ширина-та му петдесеть лакти, и высо-
16 чина-та му тридесеть лакти. *Окно да на-
правишь на ковчегъ-тъ, и да го искарашь
единъ лакъть на горѣ: и врата-та на ков-
чега да туришь отъ странѫ: съ долень,
срѣдень и горень катъ да го направишь.
17 [р]А азъ, ето, ще нанесѫ на земіѭ-тѫ по-
топъ отъ водѫ, за да истрѣбіѭ всякѫ
плъть подъ небе-то, която има въ себе
си дыханіе на животъ: всичко що е на
18 земіѭ-тѫ ще умре. Но съ тебе ще по-
ставіѭ завѣтъ-тъ си: и [с]ще влѣзешь въ
ковчегъ-тъ, ты, и сынове-тѣ ти, и жена
ти, и жены-тѣ на сынове-тѣ ти съ тебе.
19 И отъ всяко животно отъ всякѫ плъть,
[т]по двѣ отъ всичкы-тѣ ще въведешь въ
ковчегъ-тъ, за да упазишь животъ-тъ имъ
съсъ себе си: мѫжко и женско ще бѫ-
20 дѫтъ. Отъ птицы-тѣ по видъ-тъ имъ, и
отъ скотове-тѣ по видъ-тъ имъ, отъ всич-
кы-тѣ гадове на земіѭ-тѫ по видъ-тъ имъ,
по двѣ отъ всичкы-тѣ [у]ще влѣзѫтъ при
21 тебе, за да *имъ* упазишь животъ-тъ. И ты
си земи отъ всякѫ храпѫ която ся яде,
и да іѭ съберешь при себе си, и да бѫде
22 за храпѫ тебѣ, и тѣмъ. И [ф]направи Ное
всичко както му заповѣда Богъ: [х]така
направи.

ГЛАВА 7.

1 И рече Господь Ною: [а]Влѣзь ты, и
всичкый ти домъ, въ ковчегъ-тъ: [б]за-
щото тебе видѣхъ праведенъ прѣдъ мене
2 въ тойзи родъ. Отъ всичкы-тѣ [в]чисты
скотове земи си по седмь, мѫжко-то и
женско-то му: и [г]отъ нечисты-тѣ скотове
3 по двѣ, мѫжко-то и женско-то му. И отъ
птицы-тѣ небесны по седмь, мѫжко и
женско; за да упазишь отъ тѣхъ сѣме
4 по лице-то на всичкѫ-тѫ земіѭ. Защото
още слѣдъ седмь дни азъ ще направіѭ
да вали дъждь по земіѭ-тѫ [д]четыриде-
сеть дни и четыридесеть нощи: и ще ис-
трѣбіѭ отъ лице-то на земіѭ-тѫ всичко
що сѫществува, което сьмь направилъ.
5 И [е]направи Ное всичко както му запо-
вѣда Господь.
6 А Ное бѣше на шестстотинъ годины,
когато станѫ на земіѭ-тѫ потопъ-тъ отъ
7 водѫ-тѫ. И [ж]влѣзе Ное и сынове-тѣ му,
и жена му, и жены-тѣ на сынове-тѣ му

м Гл. 6; 10.
н Гл. 10; 21.

—

а Гл. 1; 28.
б Втор. 7; 3, 4.
в Гал. 5; 16, 17. 1 Пет. 3; 19, 20.
г Псал. 78; 39.
д Гл. 8; 21. Втор. 29; 19. Прит. 6; 18. Мат. 15; 19.
е Виж. Числ. 23; 19. 1 Цар. 15; 11, 29. 2 Цар. 24; 16. Мал. 3; 6. Іак. 1; 17.
ж Иса. 63; 10. Ефес. 4; 30.
з Гл. 19; 19. Исх. 33; 12, 13, 16, 17. Лук. 1; 30. Дѣян. 7; 46.
и Гл. 7; 1. Іез. 14; 14, 20. Рим. 1; 17. Евр. 11; 7. 2 Пет. 2; 5.
і Гл. 5; 22.
к Гл. 5; 32.
л Гл. 7; 1. 10; 9. 13; 13. 2 Лѣт. 34; 27. Лук. 1; 6. Рим. 2; 13. 3; 19.
м Іез. 8; 17. 28; 16. Авв. 2; 8, 17.
н Гл. 18; 21. Псал. 14; 2. 33. 13, 14. 53; 2, 3.
о Іер. 51; 13. Іез. 7; 2, 3, 6. Амос. 8; 2. 1 Пет. 4; 7.
п Ст. 17.
* *Или* Сводъ.
р Ст. 13. Гл. 7; 4, 21, 22, 23. 2 Пет. 2; 5.
с Гл. 7; 1, 7, 13. 1 Пет. 3; 20. 2 Пет. 2; 5.
т Гл. 7; 8, 9, 15, 16.
у Гл. 7; 9, 15. Виж. Гл. 2; 19.
ф Евр. 11; 7. Виж. Исх. 40; 16.
х Гл. 7; 5, 9, 16.

—

а Ст. 7, 13. Мат. 24; 38. Лук. 17; 26. Евр. 11; 7. 1 Пет. 3; 20. 2 Пет. 2; 5.
б Гл. 6; 9. Псал. 33; 18, 19. Прит. 10; 9. 2 Пет. 2; 9.
в Ст. 8. Лев. Гл. 11.
г Лев. 10; 10. Іез. 44; 23.
д Ст. 12, 17.
е Гл. 6; 22.
ж Ст. 1.

съ него въ ковчегъ-тъ, поради воды-тѣ
8 на потопа. Отъ чисты-тѣ скотове и отъ
нечисты-тѣ скотове, и отъ птици-тѣ и
отъ всичкы-тѣ *гадове* които пълзятъ по
9 земіѭ-тѫ, По двѣ по двѣ влѣзохѫ при
Ноя въ ковчегъ-тъ, мѫжко и женско,
10 както заповѣда Богъ Ною. И слѣдъ седмь-
тѣ дни вода-та на потопа навалѣ по зе-
міѭ-тѫ.
11 Въ шестстотно-то лѣто на Ноевый жи-
вотъ, въ вторый-тъ мѣсецъ, въ седмнаде-
сетый-тъ день на мѣсеца, въ тойзи день
ся распукнѫхѫ [з]всичкы-тѣ извори на го-
лѣмѫ-тѫ безднѫ, и [и]небесны-тѣ хляби ся
12 растворихѫ. И [і]валѣ дъждь-тъ на земіѭ-
тѫ четыридесеть дни и четыридесеть но-
13 щи. Въ тойзи истый день [к]влѣзе въ ков-
чегъ-тъ Ное, и сынове-тѣ Ноеви, Симъ
и Хамъ и Іафеѳъ, и жена-та Ноева, и
три-тѣ жены на сынове-тѣ му наедно съ
14 тѣхъ; [л]Тѣ, и всичны-тѣ животны по
видъ-тъ си, и всичкы-тѣ скотове по
видъ-тъ си, и всичкы-тѣ гадове що пъл-
зятъ по земіѭ-тѫ по видъ-тъ си, и всич-
кы-тѣ птицы по видъ-тъ си, всяко пер-
15 нато отъ всякой видъ. И [м]влѣзохѫ при
Ноя въ ковчегъ-тъ по двѣ по двѣ отъ
всякѫ плъть която има дыханіе на жи-
16 вотъ. И които влѣзохѫ, мѫжко и жен-
ско влѣзохѫ отъ всякѫ плъть, [н]както
му бѣше заповѣдалъ Богъ: и затвори Го-
17 сподь *ковчегъ-тъ* слѣдъ него. И [о]държа
потопъ-тъ четыридесеть дни на земіѭ-тѫ:
и умножи ся вода-та и подигнѫ ков-
чегъ-тъ, и *той* ся дигнѫ надъ земіѭ-тѫ.
18 И усиляше ся вода-та, и умножаваше ся
много на земіѭ-тѫ: и [п]ковчегъ-тъ ся но-
19 сяше на повърхность-тѫ на водѫ-тѫ. И
вода-та ся усиляше твърдѣ много на зе-
міѭ-тѫ: и [р]покрыхѫ ся всичкы-тѣ вы-
сокы планины които бѣхѫ подъ всичко-
20 то небе. Петнадесеть лакти по горѣ ся
възвыси вода-та, и покрыхѫ ся планины-
21 тѣ. И [с]умрѣ всяка плъть, която ся дви-
жаше по земіѭ-тѫ, птицы, и скотове, и
звѣрове, и всичкы гадове които пълзятъ
22 по земіѭ-тѫ, и всякой человѣкъ. Всичко
що бѣше на сухо, всичко [т]което *имаше*
дыханіе на животъ въ ноздри-тѣ си, умрѣ.
23 И истрѣби ся все що сѫществуваше по
лице-то на земіѭ-тѫ, отъ человѣкъ до
скотъ, до гадъ, и даже до птицѫ небе-
снѫ, и истрѣбихѫ ся отъ земіѭ-тѫ: и
[у]останѫ само Ное, и които бѣхѫ заедно
24 съ него въ ковчегъ-тъ. И [ф]удържа ся во-
да-та по земіѭ-тѫ сто и петдесеть дни.

ГЛАВА 8.

1 И [а]поменѫ Богъ Ноя, и всичкы-тѣ жи-
вотны, и всичкы-тѣ скотове, що бѣхѫ
наедно съ него въ ковчегъ-тъ: и [б]нанесе
Богъ вѣтръ на земіѭ-тѫ, и вода-та прѣ-
2 стаиѫ. И [в]затворихѫ ся извори-тѣ на
безднѫ-тѫ и хляби-тѣ небесны, и [г]спрѣ
3 ся дъждь-тъ отъ небе-то. И оттегляше ся
вода-та отъ земіѭ-тѫ мало по мало: и
подирь [д]сто и петдесеть дни намаляваше
4 вода-та. И въ седмнадесетый-тъ *день* на
седмый-тъ мѣсецъ сѣднѫ ковчегъ-тъ вър-
5 ху планины-тѣ Араратъ. А вода-та нама-
ляваше непрѣстанно до десетый-тъ мѣ-
сецъ: и въ първый-тъ *день* на десетый-тъ
мѣсецъ появихѫ ся върхове-тѣ на плани-
ны-тѣ.
6 И слѣдъ четыридесеть дни отвори Ное
[е]прозорецъ-тъ на ковчега, що бѣше на-
7 правилъ. И испрати гарванъ-тъ, който
като излѣзе отхождаше и дохождаше,
8 додѣ изсъхнѫ вода-та отъ земіѭ-тѫ. По-
слѣ испрати гълѫбъ-тъ отъ при себе си,
за да види да ли е прѣстанѫла вода-та
9 отъ лице-то на земіѭ-тѫ. И като не на-
мѣри гълѫбъ-тъ почивкѫ на нозѣ-тѣ си,
върнѫ ся при него въ ковчегъ-тъ, защото
вода-та бѣше *още* по лице-то на всич-
кѫ-тѫ земіѭ. И той прострѣ рѫкѫ-тѫ
си, и го зѣ, и внесе го при себе си въ
10 ковчегъ-тъ. И почака другы още седмь
дни, и пакъ испрати гълѫбъ-тъ изъ ков-
11 чега. И върнѫ ся при него гълѫбъ-тъ
надвечеръ, и ето, имаше въ уста-та си
листъ маслиненъ щомъ откѫснѫтъ: и по-
зна Ное че е прѣстанѫла вода-та отъ зе-
12 міѭ-тѫ. И почака още другы седмь дни,
и испрати гълѫбъ-тъ: и той ся не върнѫ
13 вече при него. А въ шестстотинъ първо-
то лѣто *на Ноевъ-тъ животъ*, въ първый-тъ
день на първый-тъ мѣсецъ, изсъхнѫ вода-
та отъ земіѭ-тѫ: и дигнѫ Ное покрывъ-тъ
на ковчега, и видѣ, и ето, бѣ изсъхнѫло
14 лице-то на земіѭ-тѫ. И въ двадесеть сед-
мый-тъ день на вторый-тъ мѣсецъ изсъ-
хнѫ земя-та.
15 И говори Богъ на Ноя и рече: (16) Из-
лѣзь изъ ковчегъ-тъ, [ж]ты, и жена ти, и
сынове-тѣ ти, и жены-тѣ на сынове-тѣ ти
17 съ тебе. [з]Всичкы-тѣ животны които сѫ
съ тебе отъ всякѫ плъть, птици и ско-
тове, и всичкы-тѣ гадове които пълзятъ
по земіѭ-тѫ, изведи съсъ себе си, и нека
ся распространяватъ по земіѭ-тѫ, и [и]нека
ся плодятъ, и нека ся умножаватъ по зе-
18 міѭ-тѫ. И излѣзе Ное, и сынове-тѣ му и

з Гл. 8; 2. Прит. 8; 28. Іез. 26; 19.
и Гл. 1; 7. 8; 2. Псал. 78; 23.
і Ст. 4, 17.
к Ст. 1, 7. Гл. 6; 18. Евр. 11; 7. 1 Пет. 3; 20. 2 Пет. 2; 5.
л Ст. 2, 3, 8, 9.
м Гл. 6; 20.
н Ст. 2, 3.
о Ст. 4, 12.
п Псал. 104; 26.
р Псал. 104; 6. Іер. 3; 23.
с Гл. 6; 13, 17. Ст. 4. Іов. 22; 16. Мат. 24; 39. Лук. 17; 27. 2 Пет. 3; 6.
т Гл. 2; 7.
у 1 Пет. 3; 20. 2 Пет. 2; 5. 3; 6.
ф Гл. 8; 3, 4.

—

а Гл. 19; 29. Исх. 2; 24. 1 Цар. 1; 19.
б Исх. 14; 21.
в Гл. 7; 11.
г Іов. 38; 37.
д Гл. 7; 24.
е Гл. 6; 16.
ж Гл. 7; 13.
з Гл. 7; 15.
и Гл. 1; 22.

жена му, и жены-тѣ на сынове-тѣ му съ
19 него: Всичкы-тѣ животны, всичкы-тѣ га-
дове, и всичкы-тѣ птицы, всичко що ся
движи по земіѭ-тѫ, споредъ родове-тѣ
си, излѣзохѫ изъ ковчегъ-тъ.
20 И съгради Ное олтарь Господу; и зѣ
[і]отъ всякой скотъ чистъ, и отъ всякѫ
чистѫ птицѫ, и принесе всесъжженія на
21 олтарь-тъ. И обоня Господь [к]уханіе бла-
говонно: и рече Господь въ сърдце-то си:
Не щѫ да [л]прокьлнѫ вече земіѭ-тѫ за-
радъ человѣка: по това [м]че помышленіе-
то на человѣческо-то сърдце е зло отъ
младость-тѫ му: [н]нито ще поразіѭ вече
другъ пѫть всичко що живѣе, както сто-
22 рихъ. [о]Додѣ сѫществува земя-та, сѣяніе
и жетва, студъ и горѣщина, лѣто и зима,
[п]день и нощь, нѣма да прѣстанѫтъ.

ГЛАВА 9.

1 И благослови Богъ Ноя, и сынове-тѣ
му, и рече имъ: [а]Плодѣте ся и множѣте
2 ся, и напълнѣте земіѭ-тѫ. И [б]страхъ и
трепетъ отъ васъ ще бѫде надъ всичкы-
тѣ животны на земіѭ-тѫ, и надъ всичкы-
тѣ небесны птицы; тѣ, съсъ всичко което
пълзи по земіѭ-тѫ, и съсъ всичкы-тѣ мор-
скы рыбы, въ рѫцѣ-тѣ ви сѫ прѣдадены.
3 [в]Всичко което ся движи и живѣе ще ви
бѫде за хранѫ: [г]дадохъ ви всичко, както
4 [д]зеленѫ-тѫ трѣвѫ. [е]Месо обаче съсъ жи-
5 вотъ-тъ му, кръвь-тѫ му, да не ядете. И
вашѫ-тѫ кръвь, *кръвь-тѫ* на живота ви
непрѣмѣнно ще придиріѭ: [ж]изъ рѫкѫ-
тѫ на всяко животно ще іѭ придиріѭ, и
изъ рѫкѫ-тѫ на человѣка: [з]изъ рѫкѫ-
тѫ на всякой [и]неговъ братъ ще придиріѭ
6 животъ-тъ на человѣка. [і]Който пролѣе
человѣческѫ кръвь, негова-та кръвь отъ
человѣкъ ще ся пролѣе: защото [к]по о-
7 бразу Божію направи *Богъ* человѣка. Но
вы [л]плодѣте ся, и множѣте ся, распро-
странявайте ся на земіѭ-тѫ, и умножа-
вайте ся на неіѭ.
8 И говорѝ Богъ Ною, и на сынове-тѣ
9 му съ него, и рече: И ето, азъ [м]поста-
вямъ мой-тъ завѣтъ съ васъ и съ ваше-
10 то сѣме подирь васъ, И [н]съсъ всяко оду-
шевленно животно, което е съ васъ, отъ
птицы-тѣ, отъ скотове-тѣ, и отъ всич-
кы-тѣ животны на земіѭ-тѫ които сѫ съ
васъ, отъ всяко което е излѣзло изъ ков-
чегъ-тъ, до всяко животно на земіѭ-тѫ.
11 И поставямъ съ васъ мой-тъ завѣтъ, че
нѣма да ся истрѣби вече всяка плъть отъ
водѫ-тѫ на потопа; нито ще бѫде вече
12 потопъ за да запусти земіѭ-тѫ. И рече
Богъ: Това е [о]бѣлѣгъ-тъ на завѣта, който
азъ поставямъ между мене и васъ, и
между всяко одушевленно животно кое-
13 то е съ васъ, въ вѣчны родове. Поста-
вямъ дѫгѫ-тѫ си въ облакъ-тъ, и тя ще
бѫде бѣлѣгъ, на завѣта между мене и зе-
14 міѭ-тѫ. И когато нанесѫ облакъ на зе-
міѭ-тѫ, ще ся яви дѫга-та въ облакъ-тъ.
15 И [п]ще поменѫ завѣтъ-тъ си, който е
между мене и васъ, и между всяко оду-
шевленно животно отъ всякѫ плъть: и
вода-та нѣма да стане вече въ потопъ, за
16 да истрѣби всякѫ плъть. И дѫга-та ще
бѫде въ облакъ-тъ: и ще іѭ гледамъ, за
да помніѭ [р]всегдашній-тъ завѣтъ между
Бога и всяко одушевленно животно отъ
17 всякѫ плъть, която е на земіѭ-тѫ. И
рече Богъ Ною: Това е бѣлѣгъ-тъ на за-
вѣта който поставихъ между мене и вся-
кѫ плъть, която е на земіѭ-тѫ.
18 И Ноеви-тѣ сынове, които излѣзохѫ
изъ ковчегъ-тъ, бѣхѫ Симъ и Хамъ и
Іаѳеѳъ: а [с]Хамъ бѣше отецъ на Хана-
19 ана. [т]Тѣзи трима-та бѣхѫ сынове Ноеви,
и [у]отъ тѣхъ ся разсѣяхѫ *человѣци* по
всичкѫ-тѫ земіѭ.
20 И начнѫ Ное [ф]да работи земіѭ-тѫ, и
21 насади лозіе. И пи отъ вино-то, и [х]опи
22 ся, и разголи ся въ шатъръ-тъ си. И Хамъ,
отецъ Ханааповъ, видѣ голотѫ-тѫ на ба-
щѫ си, и каза *това* на двама-та си братія
23 вънъ. А [ц]Симъ и Іаѳеѳъ зѣхѫ еднѫ дре-
хѫ, и іѭ турихѫ на двѣ-тѣ си рамена:
и отивахѫ задешкомъ та покрыхѫ голо-
тѫ-тѫ на бащѫ си: и лица-та имъ гле-
дахѫ назадъ, и голотѫ-тѫ на бащѫ си
24 не видѣхѫ. А като ся истрезви Ное отъ
вино-то си, научи ся за онова което му
25 бѣ направилъ по младый му сынъ. И ре-
че: [ч]Проклѣтъ Ханаанъ: [ш]рабъ на рабы
26 ще бѫде на братія-та си. И рече: [щ]Бла-
гословенъ Господь Богъ Симовъ: и Ха-
27 наанъ да му бѫде рабъ. Богъ да распро-
страни Іаѳеѳа, и [ъ]да ся насели въ шатры-
тѣ Симовы: а Ханаанъ да му бѫде рабъ.
28 И живѣ Ное слѣдъ потопъ-тъ триста и
29 петдесеть годины. И станѫхѫ всичкы-тѣ
дни Ноеви деветстотинъ и петдесеть го-
дины: и умрѣ.

і Лев. Гл. 11.
к Лев. 1; 9. Іез. 20; 41. 2 Кор. 2; 15. Ефес. 5; 2.
л Гл. 3; 17, 6; 17.
м Гл. 6; 5. Іов. 14; 4. 15; 14. Псал. 51; 5. Іер. 17; 9. Мат. 15; 19. Рим. 1; 21. 3; 23.
н Гл. 9; 11, 15.
о Иса. 54; 9.
п Іер. 33; 20, 25.

а Гл. 1; 28. Ст. 7, 19. Гл. 10; 32.
б Гл. 1; 28. Осія 2; 18.
в Втор. 12; 15. 14; 3, 9, 11. Дѣян. 10; 12, 13.
г Рим. 14; 14, 20. 1 Кор. 10; 23, 26. Кол. 2; 16. 1 Тим. 4; 3, 4.
д Гл. 1; 29.
е Лев. 17; 10, 11, 14. 19; 26. Втор. 12; 23. 1 Цар. 14; 33. Дѣян. 15; 20, 29.
ж Исх. 21; 28.

з Гл. 4; 9, 10. Псал. 9; 12.
и Дѣян. 17; 26.
і Исх. 21; 12, 14. Лев. 24; 17. Мат. 26; 52. Отк. 13; 10.
к Гл. 1; 27.
л Ст. 1, 19. Гл. 1; 28.
м Гл. 6; 18. Иса. 54; 9.
н Псал. 145; 9.
о Гл. 17; 11.
п Исх. 28; 12. Лев. 26; 42, 45. Іез. 16; 60.
р Гл. 17; 13, 19.
с Гл. 10; 6.

т Гл. 5; 32.
у Гл. 10; 32. 1 Лѣт. 1; 4, и дрг.
ф Гл. 3; 19, 23. 4; 2. Прит. 12; 11.
х Прит. 20; 1. 1 Кор. 10; 12.
ц Исх. 20; 12. Гал. 6; 1.
ч Втор. 27; 16.
ш Іис. Нав. 9; 23. 3 Цар. 9; 20, 21.
щ Псал. 144; 15. Евр. 11; 16.
ъ Ефес. 2; 13, 14. 3; 6.

ГЛАВА 10.

1 И тѣзи сѫ родословія-та на Ноевы-тѣ
сынове, Сима, Хама, и Іафеѳа: [а]родихѫ
ся и тѣмъ сынове слѣдъ потопъ-тъ.
2 [б]Сынове-тѣ Іафеѳови бѣхѫ Гомеръ, и
Магогъ, и Мадай, и Іаванъ, и Ѳувалъ, и
3 Мосохъ, и Ѳирасъ. А сынове-тѣ Гомеро-
4 ви: Асханазъ, и Рифаѳъ, и Ѳогарма. А
сынове-тѣ Іавановн: Елиса, и Ѳарсисъ,
5 Киттимъ и Доданимъ. Отъ тѣхъ ся [в]раз-
сѣяхѫ по островы-тѣ на народы-тѣ въ
земли-тѣ имъ: всякой по языкъ-тъ си, и
по племе-то си, въ народы-тѣ си.
6 А [г]сынове-тѣ Хамови: Хусъ, и Мицра-
7 имъ, и Футъ, и Ханаанъ. А сынове-тѣ
Хусови: Сева, и Евила, и Савта, и Раа-
ма, и Савтека: а сынове-тѣ Раамови: Ше-
8 ва и Деданъ. И Хусъ роди Нимрода. Той
9 начнѫ да става силенъ на земіѭ-тѫ. Той
бѣше силенъ [д]ловецъ [е]прѣдъ Господа: за
това ся говори: Като Нимродъ, силенъ
10 ловецъ прѣдъ Господа. И [ж]начало-то на
царство-то му бѣ Вавилонъ и Ерехъ, и
Аккадъ, и Халне, въ земіѭ-тѫ Сенааръ.
11 Изъ тѫзь земіѭ излѣзе въ Ассиріѭ, и
съгради Ниневіѭ, и градъ-тъ Роовоѳъ, и
12 Халахъ, И Ресенъ между Ниневіѭ и Ха-
13 лахъ (той е голѣмый-тъ градъ): А Миц-
раимъ роди Лудимы-тѣ, и Анамимы-тѣ,
14 Леавимы-тѣ и Нафтухымы-тѣ, И Патру-
симы-тѣ, и Каслухымы-тѣ ([з]отъ които
произлѣзохѫ Филистимяне-тѣ), и Кафто-
15 римы-тѣ. А отъ Ханаана ся родихѫ, Си-
16 донъ, пьрворoдный-тъ му, и Хетъ, И Іе-
вусеяни-тѣ, и Аморрейци-тѣ, и Гергесей-
17 ци-тѣ, И Евеяни-тѣ, и Арукеяни-тѣ, и Асе-
18 нeяни-тѣ, И Арвадци-тѣ, и Цемарейци-тѣ,
и Амаѳейци-тѣ: и послѣ ся разсѣяхѫ
19 Ханаанскы-тѣ племена. И [и]Ханаанскы-тѣ
прѣдѣли бѣхѫ отъ Сидонъ като отхожда
нѣкой въ Герaръ до Газѫ и като отхо-
жда нѣкой въ Содомъ и Гоморръ, и Ад-
20 мѫ, и Цевоимъ, до Лашѫ. Тѣзи сѫ сы-
нове-тѣ Хамови, по племена-та си, по язы-
цы-тѣ си, въ земли-тѣ си, по народы-тѣ
си.
21 И на Сима, отецъ-тъ на всичкы-тѣ сы-
нове Еверовы, по старый-тъ братъ на Іа-
22 феѳа, родихѫ ся и нему *сынове.* [і]Сынове
Симови бѣхѫ Еламъ, и Ассуръ, и Арфак-
23 садъ, и Лудъ, и Арамъ, А сынове Ара-
24 мови: Узъ, и Улъ, и Геѳеръ, и Машъ. И
Арфаксадъ роди [к]Салѫ: а Сала роди Еве-
25 ра. И [л]Еверу ся родихѫ два сына: име-
то на единый-тъ Фалекъ *(раздѣленіе)*, за-
щото въ неговы-тѣ дни ся раздѣли земя-
26 та: и име-то на брата му, Іоктанъ. А Іок-
танъ роди Алмодада, и Шалефа, и Хацар-
27 мавеѳа, и Іараха, И Адорама, и Узала и
28 Диклѫ, И Овала, и Авимаила, и Шевѫ,
29 И Офира, и Евилѫ, и Іовава: всичкы тѣзи
30 бѣхѫ сынове Іоктанови. И населеніе-то имъ
бѣше отъ Мешѫ, като отхожда нѣкой въ
31 Сефаръ, горѫ источнѫ. Тѣзи сѫ сынове
Симови, по племена-та си, по языцы-тѣ
32 си, въ земли-тѣ си, по народы-тѣ си. [м]Тѣзи
сѫ племена-та на сынове-тѣ Ноевы, по
родове-тѣ имъ, въ народы-тѣ имъ: [н]и
отъ тѣхъ ся разсѣяхѫ народи-тѣ по зе-
міѭ-тѫ слѣдъ потопъ-тъ.

ГЛАВА 11.

1 И по всичкѫ-тѫ земіѭ бѣше единъ
2 языкъ, и единъ гласъ. И когато тръгнѫхѫ
отъ истокъ, намѣрихѫ поле въ земіѭ-тѫ
3 Сенааръ; и населихѫ ся тамъ. И рекохѫ
си единъ на другый: Елате да направимъ
кырпичы, и да *гы* испечемъ въ огнь: и упо-
трѣбихѫ кырпичы-тѣ вмѣсто каменіе, а
4 смолѫ-тѫ употрѣбихѫ вмѣсто калъ. И
рекохѫ: Елате, да си съградимъ градъ и
стълпъ, [а]на който върхъ-тъ *да стига* до
небе-то: и да си придобыемъ име, за да
ся не разсѣемъ по лице-то на всичкѫ-тѫ
5 земіѭ. А [б]Господь слѣзе да види градъ-тъ
и стълпъ-тъ, който градяхѫ человѣческы-
6 тѣ сынове. И рече Господь: Ето, [в]единъ
народъ, и всичкы иматъ [г]единъ языкъ, и
начнѫхѫ да правятъ това: и сега не ще
може да имъ ся възбрани всичко което
7 сѫ [д]намыслили да направятъ. Елате, [е]да
слѣземъ, и да смѣсимъ тамъ языкъ-тъ
имъ, щото единый-тъ [ж]да не разумѣва
8 языкъ-тъ на другый-тъ. И [з]разсѣя гы Го-
сподь отъ тамъ [и]по лице-то на всичкѫ-тѫ
земіѭ: и прѣстанѫхѫ да зидатъ градъ-тъ.
9 За това ся нарече име-то му Вавилонъ
(смѣшеніе): [і]защото тамъ смѣси Господь
языкъ-тъ на всичкѫ-тѫ земіѭ: и отъ
тамъ гы разсѣя Господь по лице-то на
всичкѫ-тѫ земіѭ.
10 [к]Това е родословіе-то Симово: Симъ
бѣше на сто годины, когато роди Арфак-
11 сада, двѣ годины слѣдъ потопъ-тъ: И жи-
вѣ Симъ отъ какъ роди Арфаксада пет-
стотинъ лѣта, и роди сынове и дъщери.
12 И Арфаксадъ живѣ тридесеть и петь лѣта,
13 и [л]роди Салѫ: И живѣ Арфаксадъ отъ
какъ роди Салѫ четыристотинъ и три
14 лѣта, и роди сынове и дъщери. И Сала
15 живѣ тридесеть лѣта, и роди Евера: И
живѣ Сала отъ какъ роди Евера четы-

а Гл. 9; 1, 7, 19.
б 1 Лѣт. 1; 5, и дрг.
в Псал. 72; 10. Іер. 2; 10. 25; 22. Соф. 2; 11.
г 1 Лѣт. 1; 8, и дрг.
д Іер. 16; 16. Мих. 7; 2.
е Гл. 6; 11.
ж Мих. 5; 6.
з 1 Лѣт. 1; 12.
и Гл. 13; 12, 14, 15, 17. 15; 18—21. Числ. 34; 2—12. Іис. Нав. 12; 7, 8.
і 1 Лѣт. 1; 17, и дрг.
к Гл. 11; 12.
л 1 Лѣт. 1; 19.
м Ст. 1.
н Гл. 9; 19.

—

а Втор. 1; 28.
б Гл. 18; 21.
в Гл. 9; 19. Дѣян. 17; 26.
г Ст. 1.
д Псал. 2; 1.
е Гл. 1; 26. Псал. 2; 4. Дѣян. 2; 4, 5, 6.
ж Гл. 42; 23. Втор. 28; 49. Іер. 5; 15. 1 Кор. 14; 2, 11.
з Лук. 1; 51.
и Гл. 10; 25, 32.
і 1 Кор. 14; 23.
к Гл. 10; 22. 1 Лѣт. 1; 17.
л Вниж. Лук. 3; 36.

ристотинъ и три лѣта, и роди сынове и
16 дъщери. И [м]живѣ Еверъ тридесеть и че-
17 тыри лѣта, и роди Фалека: И живѣ
Еверъ отъ какъ роди Фалека четыристо-
тинъ и тридесеть лѣта, и роди сынове и
18 дъщери. И живѣ Фалекъ тридесеть лѣта,
19 и роди Рагава: И живѣ Фалекъ отъ какъ
роди Рагава двѣстѣ и деветь лѣта, и роди
20 сынове и дъщери. И живѣ Рагавъ триде-
21 сеть и двѣ лѣта, и роди Серуха: И живѣ
Рагавъ отъ какъ роди Серуха двѣстѣ и
22 седмь лѣта, и роди сынове и дъщери. И
живѣ Серухъ тридесеть лѣта, и роди На-
23 хора: И живѣ Серухъ отъ какъ роди На-
хора двѣстѣ лѣта, и роди сынове и дъ-
24 щери. И живѣ Нахоръ двадесеть и де-
25 веть лѣта, и роди Ѳарѫ: И живѣ Нахоръ
отъ какъ роди Ѳарѫ сто и деветнадесеть
26 лѣта, и роди сынове и дъщери. И живѣ
Ѳара седмдесеть лѣта, и [н]роди Аврама,
Нахора и Аррана.
27 И това е родословіе-то на Ѳарѫ: Ѳара
роди Аврама, Нахора, и Аррана: и Ар-
28 ранъ роди Лота. И умрѣ Арранъ прѣди
Ѳарѫ отца си въ земѭ-тѫ въ коѭто ся
29 роди, въ Уръ Халдейскый. И зѣхѫ си
Аврамъ и Нахоръ жены: име-то на Авра-
мовѫ-тѫ женѫ бѣ [о]Сара: а име-то на На-
хоровѫ-тѫ женѫ [п]Мелха, дъщеря на Ар-
30 рана, отца на Мелхѫ и отца на Іесхѫ. А
31 [р]Сара бѣше бездѣткыня, нѣмаше чадо. И
[с]зѣ Ѳара Аврама сына си, и Лота, Арра-
новый-тъ сынъ, внука си, и Сарѫ снахѫ
си, женѫ-тѫ на сына си Аврама: и из-
лѣзохѫ наедно изъ [т]Уръ Халдейскый, да
отидѫтъ въ [у]Ханаанскѫ-тѫ земѭ: и дой-
дохѫ до Харранъ, и населихѫ ся тамъ.
32 И станѫхѫ дни-тѣ на Ѳарѫ двѣстѣ и петь
лѣта: и умрѣ Ѳара въ Харранъ.

ГЛАВА 12.

1 И [а]рече Господь Авраму: Излѣзь изъ
земѭ-тѫ си, и изъ родъ-тъ си, и изъ
домъ-тъ бащинъ си, *и иди* въ земѭ-тѫ
2 коѭто ще ти покажѫ: И [б]ще тя напра-
вѭ народъ голѣмъ: [в]ще тя благословѭ,
и ще възвеличѫ име-то ти, и [г]ще бѫдешь
3 въ благословеніе. И [д]ще благословѭ онѣ-
зи които тя благославятъ, и онѣзи които
тя кълнѫтъ ще прокълнѫ: и [е]ще ся бла-
гословятъ въ тебе всичкы-тѣ племена на
4 земѭ-тѫ. И отиде Аврамъ, както му рече
Господь: и съ него отиде *и* Лотъ: а А-
врамъ бѣше на възрастъ седмдесеть и петь
5 лѣта, когато излѣзе изъ Харранъ. И зѣ
Аврамъ Сарѫ женѫ си, и Лота братовъ-
тъ си сынъ, и всичкый-тъ имотъ колко-
то бѣхѫ придобыли, и [ж]хора-та що бѣхѫ
придобыли въ [з]Харранъ, и излѣзохѫ да
отидѫтъ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ; и дой-
6 дохѫ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ. И [и]прѣ-
минѫ Аврамъ онѫзь земѭ до мѣсто-то
Сихемъ, [і]до дѫбъ-тъ Морѐ: [к]Ханаанци-
7 тѣ тогазь *живѣяхѫ* въ тѫзь земѭ. И [л]яви
ся Господь Авраму, и рече: [м]На твое-то
сѣме ще дамъ тѫзь земѭ. И [н]съгради
тамъ олтарь Господу който му ся яви.
8 И отъ тамъ прѣмѣсти ся къмъ горѫ-тѫ,
която е на истокъ отъ Веѳиль та постави
шатъръ-тъ си, *и имаше* Веѳиль къмъ за-
падъ, и Гай къмъ истокъ: и съгради тамъ
олтарь Господу, [о]и призова име-то Го-
9 сподне. И дигнѫ ся *отъ тамъ* Аврамъ, и
отиваше [п]напрѣдъ къмъ пладне.
10 [р]И станѫ гладъ въ тѫзь земѭ: и [с]слѣ-
зе Аврамъ въ Египетъ да поживѣе тамъ,
защото гладъ-тъ бѣше [т]тежькъ въ *Хана-*
11 *анскѫ*-тѫ земѭ. И когато наближи да
влѣзе въ Египетъ, рече на женѫ си Са-
рѫ: Ето, знаѭ че си жена [у]хубава на
12 гледъ. И може бы, щомъ тя видятъ Египтяне-тѣ да рекѫтъ, Жена му е тая: [ф]и
мене ще убіѭтъ, а тебе ще оставятъ
13 живѫ. [х]Кажи, молѭ, че ми си сестра,
за да ми бѫде добрѣ поради тебе, и да
14 ся упази животъ-тъ ми заради тебе. И
когато влѣзе Аврамъ въ Египетъ, [ц]видѣ-
хѫ Египтяне-тѣ женѫ-тѫ че бѣше твър-
15 дѣ хубава. И князове-тѣ Фараонови ѭ
видѣхѫ, и похвалихѫ ѭ Фараону: и [ч]за-
ведена бы жена-та въ домъ-тъ на Фарао-
16 на. И поради неѭ [ш]стори добро на Авра-
ма: и той имаше овцы, и говеда, и ослы,
и рабы, и рабыни, и ослицы, и камилы.
17 И [щ]порази Господь Фараона, и домъ-тъ
му съ голѣмы язвы, заради Сарѫ, женѫ-
18 тѫ Аврамовѫ. И повыка Фараонъ Авра-
ма, и рече: [ъ]Що е това *дѣто* ми стори
19 ты? Защо ми не обади че ти е жена? За-
що си реклъ: Сестра ми е? и азъ щѣхъ
да ѭ земѫ за женѫ: и сега, ето, жена
20 ти, земи ѭ, и иди си. И [ы]настани му Фа-
раонъ человѣцы: та го испроводихѫ, не-
го, и женѫ му, и всичко що имаше.

ГЛАВА 13.

1 И възлѣзе Аврамъ изъ Египетъ, той и
жена му, и всичко що имаше, и Лотъ на-

[м] 1 Лѣт. 1; 19.
[н] Іис. Нав. 24; 2. 1 Лѣт. 1; 26.
[о] Гл. 17; 15. 20; 12.
[п] Гл. 22; 20.
[р] Гл. 16; 1, 2. 18; 11, 12.
[с] Гл. 12; 1.
[т] Неем. 9; 7. Дѣян. 7; 4.
[у] Гл. 10; 19.

[а] Гл. 15; 7. Неем. 9; 7. Иса. 41; 2. Дѣян. 7; 3. Евр. 11; 8.
[б] Гл. 17; 6. 18; 18. Втор. 26; 5. 3 Цар. 3; 8.
[в] Гл. 24; 35.
[г] Гл. 28; 4. Гал. 3; 14.
[д] Гл. 27; 29. Исх. 23; 22. Числ. 24; 9.
[е] Гл. 18; 18. 22; 18. 26; 4. Псал. 72; 17. Дѣян. 3; 25. Гал. 3; 8.
[ж] Гл. 14; 14.
[з] Гл. 11; 31.
[и] Евр. 11; 9.
[і] Втор. 11; 30. Сѫд. 7; 1.
[к] Гл. 10; 18. 19. 13; 7.
[л] Гл. 17; 1.
[м] Гл. 13; 15. 17; 8. Псал. 105; 9, 11.
[н] Гл. 13; 4.
[о] Гл. 13; 4.
[п] Гл. 13; 3.
[р] Гл. 26; 1.
[с] Псал. 105; 13.
[т] Гл. 43; 1.
[у] Ст. 14. Гл. 26; 7.
[ф] Гл. 20; 11. 26; 7.
[х] Гл. 20; 5. 13. Виж. Гл. 26; 7.
[ц] Гл. 39; 7. Мат. 5; 28.
[ч] Гл. 20; 2.
[ш] Гл. 20; 14.
[щ] Гл. 20; 18. 1 Лѣт. 16; 21. Псал. 105; 14. Евр. 13; 4.
[ъ] Гл. 20; 9. 26; 10.
[ы] Прит. 21; 1.

едно съ него, *и отиде* [а]на южнѫ-тѫ стра-
2 нѫ. И [б]Аврамъ бѣше много богатъ съ до-
3 бытъкъ, съсъ сребро, и съсъ злато. И
отиде по становища-та си [в]отъ южнѫ-тѫ
странѫ до Веѳиль, до мѣсто-то дѣто бѣ-
ше шатъръ-тъ му отъ понапрѣдъ между
4 Веѳиль и Гай, [г]На мѣсто-то на олтарь-тъ
що бѣше направилъ тамъ изъ начало: и
[д]призова тамъ Аврамъ име-то Господне.
5 И Лотъ още, който ходяше наедно съ
Аврама, имаше овцы, и говеда, и шат-
6 ры: И [е]не гы побираше земя-та да жи-
вѣѭтъ наедно: защото имотъ-тъ имъ бѣ-
ше много, и не можахѫ да живѣѭтъ на-
7 едно. И [ж]станѫ прѣпираніе между па-
стыри-тѣ на Аврамовы-тѣ добытъцы, и
пастыри-тѣ на Лотовы-тѣ добытъцы: а
[з]Хананеци-тѣ и Ферезейци-тѣ населявахѫ
8 тогазь тѫѭ земѭ. И Аврамъ рече Лоту:
[и]Да нѣма прѣпираніе между мене и тебе,
и между мои-тѣ пастыри и твои-тѣ па-
9 стыри, защото ный смы братія. [і]Не е ли
всичка-та земя прѣдъ тебе? Молѭ ти ся
отлѫчи ся отъ мене: [к]ако *идешь ты* на-
лѣво, азъ да идѫ надесно: ако ли *ты* на-
10 десно, азъ да идѫ налѣво. И подигнѫ Лотъ
очи, и видѣ всичкѫ-тѫ [л]околность на Іор-
данъ, която, прѣди да [м]разори Господь
Содомъ и Гоморръ, напояваше ся всичка-
та, додѣ да иде нѣкой въ [н]Сигоръ, [о]както
рай Господень, както земя-та на Еги-
11 петъ. И избра Лотъ за себе си всичкѫ-
тѫ Іорданскѫ околность: и прѣмѣсти ся
Лотъ къмъ истокъ, и раздѫчихѫ ся единъ
12 отъ другый. Аврамъ ся насели въ Хана-
анскѫ-тѫ земѭ: а Лотъ [п]ся насели ме-
жду градове-тѣ на околность-тѫ, и [р]по-
13 стави шатъры-тѣ си до Содомъ. А мѫжіе-
тѣ Содомскы бѣхѫ [с]твърдѣ зли и [т]грѣшни
прѣдъ Господа.
14 И рече Господь Авраму, слѣдъ като [у]ся
отлѫчи Лотъ отъ него: Подигни сега очи-
тѣ си, отъ мѣсто-то дѣто си, и виждь
[ф]къмъ сѣверъ, и югъ, и истокъ, и западъ;
15 Защото всичкѫ-тѫ земѭ, коѭто гледашь,
[х]на тебе ще ѭ дамъ, [ц]и на сѣме-то ти
16 до вѣка. И [ч]ще направѭ сѣме-то ти като
земный-тъ пѣсъкъ: ако може нѣкой да
изброи земный-тъ пѣсъкъ, ще ся изброи
17 и твое-то сѣме. Стани, обходи дължинѫ-
тѫ и ширинѫ-тѫ на тѫзь земѭ: защото
18 тебѣ ще ѭ дамъ. И вдигнѫ Аврамъ ша-
търъ-тъ *си* и дойде та [ш]ся насели при
Мамвріевы-тѣ дѫбове, [щ]които сѫ въ Хе-
вронъ: и съгради тамъ олтарь Господу.

ГЛАВА 14.

1 И въ дни-тѣ на Амарфала царя [а]Сена-
арскаго, на Аріоха царя Елласарскаго, на
Ходоллогомора царя [б]Еламскога, и на
2 Ѳидала царя Гоимскаго, Тѣ направихѫ
бой съ Верѫ царя Содомскаго, и Варсѫ
царя Гоморрскаго, и Сенава царь-тъ на
[в]Адмѫ, и съсъ Симовора царя Цевоим-
скаго, и съсъ царь-тъ на Валѫ, която е
3 [г]Сигоръ. Всичкы тѣзи ся събрахѫ въ
долъ-тъ Сиддимъ, [д]който е *сега* Солено-
4 то Море. Дванадесеть години [е]бѣхѫ под-
чинени на Ходоллогомора: а въ тринаде-
5 сетѫ-тѫ отстѫпихѫ. И въ четыринаде-
сетѫ-тѫ годинѫ дойде Ходоллогоморъ, и
царіе-тѣ които бѣхѫ наедно съ него, и
поразихѫ [ж]Рафаимы-тѣ въ [з]Астароѳъ-кар-
наимъ, и [и]Зузимы-тѣ въ Хамъ, и [і]Еми-
6 мы-тѣ въ Сави-киріаѳаимъ, И [к]Хореяне-
тѣ въ горѫ-тѫ имъ Сіиръ, до Ел-фа-
7 ранъ, който е при пустынѭ-тѫ. И като
ся върнѫхѫ, дойдохѫ въ Ен-мишпатъ,
който е Кадисъ, и поразихѫ всичко-то
мѣсто на Амаличаны-тѣ, и Амореи-тѣ кои-
8 то живѣяхѫ въ [л]Асасонъ-ѳамаръ. Тогазь
излѣзе царь-тъ Содомскый, и царь-тъ Го-
моррскый, царь-тъ Адманскый, и царь-тъ
Цевоимскый, и царь-тъ на Валѫ, която е
Сигоръ, и опълчихѫ ся на бой противъ
9 тѣхъ въ долъ-тъ Сиддимъ: Противъ Хо-
доллогомора царя Еламскаго, и Ѳидала
царя Гоимскаго, и Амарфала царя Сена-
арскаго, и Аріоха царя Елласарскаго: че-
10 тыри царіе противъ петь. А долъ-тъ Сид-
димъ бѣше пъленъ съсъ [м]смолны кладен-
цы: и като бѣгахѫ царіе-тѣ Содомскый
и Гоморрскый, паднѫхѫ тамъ: а оста-
11 нѫли-тѣ убѣгнѫхѫ [н]въ горѫ-тѫ. И *побѣ-*
дители-тѣ зѣхѫ всичкый-тъ [о]имотъ на
Содомъ и Гоморръ, и всичкѫ-тѫ имъ
12 хранѫ, и отидохѫ си. Зѣха и Лота [п]бра-
танецъ-тъ Аврамовъ, [р]който живѣеше въ
Содомъ, и неговъ-тъ имотъ, и отидохѫ.
13 И дойде единъ отъ онѣзи които ся из-
бавихѫ, и извѣсти на Аврама Евреина,

а Гл. 12; 9.
б Гл. 24; 35. Псал. 112; 3. Прит. 10; 22.
в Гл. 12; 8, 9.
г Гл. 12; 7. 8.
д Псал. 116; 17.
е Гл. 36; 7.
ж Гл. 26; 20.
з Гл. 12; 6.
и 1 Кор. 6; 7. Виж. Гл. 11; 27, 31. Исх. 2; 13. Псал. 133; 1. Дѣян. 7; 26.
і Гл. 20; 15. 34; 10.
к Рим. 12; 18. Евр. 12; 14. Іак. 3; 17.
л Гл. 19; 17. Втор. 34; 3. Псал. 107; 34.
м Гл. 19; 24, 25.
н Гл. 2; 10. Иса. 51; 3.
о Гл. 14; 2, 8, 19; 22.
п Гл. 19; 29.
р Гл. 14; 12. 19; 1. 2 Пет. 2; 7, 8.
с Гл. 18; 20. Іез. 16; 49. 2Пет. 2; 7. 8.
т Гл. 6; 11.
у Ст. 11.
ф Гл. 28; 11.
х Гл. 12; 7. 15; 18. 17; 8. 24; 7. 26; 4. Числ. 34; 12. Втор. 34; 4. Дѣян. 7; 5.
ц 2 Лѣт. 20; 7. Псал. 37; 22, 29. 112; 2.
ч Гл. 15; 5. 22; 17. 26; 4. 28; 14. 32; 12. Исх. 32; 13. Числ. 23; 10. Втор. 1; 10. 3 Цар. 4; 20. 1 Лѣт. 27; 23. Иса. 48; 19. Іер. 33; 22. Рим. 4; 16, 17, 18. Евр. 11; 12.
ш Гл. 14; 13.
щ Гл. 35; 27. 37; 14.

—

а Гл. 10; 10. 11; 2.
б Иса. 11; 11.
в Втор. 29; 23.
г Гл. 19; 22.
д Втор. 3; 17. Числ. 34; 12. Інс. Нав. 3; 16. Псал. 107; 34.
е Гл. 9; 26.
ж Гл. 15; 20. Втор. 3; 11.
з Інс. Нав. 12; 4. 13; 12.
и Втор. 2; 20.
і Втор. 2; 10, 11.
к Втор. 2; 12, 22.
л 2 Лѣт. 20; 2.
м Гл. 11; 3.
н Гл. 19; 17, 30.
о Ст. 16; 21.
п Гл. 12; 5.
р Гл. 13; 12.

който [с]живѣеше при дѫбове-тѣ на Мам-
врія Амореянина, брата на Есхола, и бра-
та на Анера, които бѣхѫ [т]съюзници Авра-
14 мови. И като чу Аврамъ че бы плѣ-
ненъ [у]братъ му, изведе триста и осмна-
десеть отъ свои-тѣ обучены рабы, [ф]които
ся бѣхѫ родили въ домъ-тъ му, и гони
15 *непріятели-тѣ* [х]до Данъ. И, като раздѣли
свои-тѣ си, нападнѫ на тѣхъ нощя той и
раби-тѣ му, и [ц]порази гы и гони гы до
16 Ховѫ, която е отлѣво на Дамаскъ. И
върнѫ [ч]всичкый-тъ имотъ, върнѫ и Лота
братанеца си, и имотъ-тъ му, а още и
жены-тѣ, и *всичкы-тѣ* людіе.
17 И [ш]излѣзе Содомскый-тъ царь да го
посрѣщне, [щ]като ся върнѫ отъ пораже-
ніе-то на Ходоллогомора и на царіе-тѣ
които бѣхѫ съ него, въ долъ-тъ Сави,
18 който е [ъ]долъ царскый. И [ы]Мелхиседекъ
царь Салимскый изнесе хлѣбъ и вино: а
той бѣше [ь]священникъ на [ѣ]Бога Вышняго.
19 И благослови го, и рече: [ю]Благословенъ
Аврамъ отъ Бога Вышняго, [я]*Владѣ-
20 теля на небе-то и на земѭ-тѫ: И [ж]бла-
гословенъ Богъ Вышній, който прѣдаде
врагове-тѣ ти въ рѫкѫ-тѫ ти. И *Аврамъ*
му даде [ѭ]десетъкъ отъ всичко.
21 И рече Содомскый-тъ царь Авраму:
Дай ми человѣцы-тѣ, а имотъ-тъ земи за
22 себе си. А Аврамъ рече на Содомскый-тъ
царь: Азъ [а]дигнѫхъ рѫкѫ-тѫ си прѣдъ
Господа Бога Вышняго, [б]Владѣтеля на
23 небе-то и на земѭ-тѫ, *И заклѣхъ ся*, [в]че
нѣма да земѫ отъ всичко що е твое, отъ
жицѫ до ремыкъ на обуща, за да не ре-
24 чешь: Азъ обогатихъ Аврама; Освѣнь
онова, което изѣдохѫ момци-тѣ, и дѣлъ-
тъ на мѫжіе-тѣ които [г]дойдохѫ съ мене,
Анеръ, Есхолъ, и Мамврій: тѣ нека зе-
мѫтъ дѣлъ-тъ си.

ГЛАВА 15.

1 Слѣдъ тѣзи събытія, быде слово Го-
сподне Авраму [а]въ видѣніе, и казуваше:
[б]Не бой ся Авраме: Азъ сьмь [в]щитъ
твой: [г]мъзда-та ти *ще бѫде* твърдѣ голѣма.
2 И Аврамъ рече: Господи Іеова, какво ще
ми дадешь, [д]когато азъ отхождамъ без-
чаденъ, а стопанинъ на домъ-тъ ми е
тойзи Елиезеръ, който е отъ Дамаскъ?
3 Рече още Аврамъ: Ето, ты ми не даде
сѣме: и ето [е]домочадецъ-тъ ми ще мя
4 наслѣди. И, ето, слово Господне му го-
ворѣше: Той нѣма да ти бѫде наслѣд-
никъ: но онзи който [ж]ще излѣзе изъ утро-
бѫ-тѫ ти, той ще ти бѫде наслѣдникъ.
5 И изведе го вънъ, и рече: Погледни сега
на небе-то, и [з]изброй [и]звѣзды-тѣ, ако мо-
жешь гы изброи: и рече му: [і]Така ще
6 бѫде твое-то сѣме. И [к]повѣрува *Аврамъ*
въ Господа: и [л]вмѣни му ся за правдѫ.
7 И рече му: Азъ сьмь Господь, който тя
[м]изведохъ изъ [н]Уръ Халдейскый, [о]за да
8 ти дамъ тѫзь земѭ въ наслѣдіе. А той
рече: Господи Іеова, [п]какъ да познаѭ
9 че ще ѭ наслѣдѭ? И *Господь* му рече:
Земи ми телицѫ трилѣтнѫ, и козѫ три-
лѣтнѫ, и овенъ трилѣтенъ и гъргорицѫ,
10 и гълѫбче. И зѣ му всичкы тѣзи, и [р]раз-
сѣче гы прѣзъ срѣдѫ-тѫ и положи вся-
кѫ часть срещѫ подобнѫ-тѫ ѝ: но [с]пти-
11 цы-тѣ не разсѣче. И слѣтѣхѫ хищны
птицы на трупове-тѣ, и Аврамъ гы рас-
12 пѫди. А около захожданіе-то на слънце-
то, [т]нападнѫ изстѫпленіе на Аврама; и
ето, голѣмъ, мраченъ ужасъ нападнѫ
13 на него. И рече *Господь* Авраму: Знай
извѣстно че [у]твое-то сѣме ще ся прѣсели
въ земѭ не своѭ си, и ще бѫдѫтъ тѣмъ
въ порабощеніе и [ф]ще гы угнѣтяватъ че-
14 тыристотинъ годины. Но [х]азъ ще сѫдѭ
народъ-тъ, на когото ще бѫдѫтъ въ по-
рабощеніе, а подирь това [ц]ще излѣзѫтъ
15 съ голѣмъ имотъ. А [ч]ты ще отидешь [ш]при
отцы-тѣ си съ миръ: [щ]ще бѫдешь погре-
16 бенъ въ добрѫ старость. А [ъ]въ четвър-
тый-тъ родъ тѣ ще ся върнѫтъ тука: за-
щото още [ы]не ся е испълнило беззаконіе-
17 то на [ь]Аморрейцы-тѣ. А когато слънце-то
зайде и станѫ гѫста тьмнина, ето, пещь
дымяща, и пламень огненъ, [ѣ]прѣминѫ
18 между тѣзи части. Въ тойзи день [ю]на-
прави Господь завѣтъ съ Аврама, и каза:
[я]На твое-то сѣме дадохъ тѫзь земѭ, отъ
Египетскѫ-тѫ рѣкѫ до голѣмѫ-тѫ рѣкѫ,
19 до рѣкѫ-тѫ Евфратъ: Кенейцы-тѣ и Ке-
20 незейцы-тѣ, и Кадмонейцы-тѣ, И Хеттей-

с Гл. 13; 18.
т Ст. 24.
у Гл. 13; 8.
ф Гл. 15; 3. 17; 12, 27. Еккл. 2; 7.
х Втор. 34; 1. Сѫд. 18; 29.
ц Иса. 41; 2. 3.
ч Ст. 11, 12.
ш Сѫд. 11; 34. 1 Цар. 18; 6.
щ Евр. 7; 1.
ъ 2 Цар. 18; 18.
ы Евр. 7; 1.
ь Псал. 110; 4. Евр. 5; 6.
ѣ Мих. 6; 6. Дѣян. 16; 17.
ю Руѳ. 3; 10. 2 Цар. 2; 5.
я Ст. 22. Мат. 11; 25.
* *Или* Създатель.
ж Гл. 24; 27.
ѭ Евр. 7; 4.

а Исх. 6; 8. Дан. 12; 7. Откр. 10; 5. 6.
б Ст. 19. Гл. 21; 33.
в Есѳ. 9; 15, 16.
г Ст. 13.

—

а Дан. 10; 1. Дѣян. 10; 10, 11.
б Гл. 26; 24. Дан. 10; 12. Лук. 1; 13, 30.
в Псал. 3; 3. 5; 12. 84; 11. 91; 4. 119; 114.
г Псал. 16; 5. 58; 11. Прит. 11; 18.
д Дѣян. 7; 5.
е Гл. 14; 14.
ж 2 Цар. 7; 12. 16; 11. 2 Лѣт. 32; 21.
з Псал. 147; 4.

и Іер. 33; 22.
і Гл. 22; 17. Исх. 32; 13. Втор. 1; 10. 10; 22. 1 Лѣт. 27; 23. Рим. 4; 18. Евр. 11; 12. Виж. Гл. 13; 16.
к Рим. 4; 3, 9, 22. Гал. 3; 6. Іак. 2; 23.
л Псал. 106; 31.
м Гл. 12; 1.
н Гл. 11; 28, 31.
о Псал. 105; 42, 44. Рим. 4; 13.
п Виж. Гл. 24; 13, 14. Сѫд. 6; 17. 37. 1 Цар. 14; 9, 10. 4 Цар. 20; 8. Лук. 1; 18.
р Іер. 34; 18, 19.
с Лев. 1; 17.
т Гл. 2; 21. Іов. 4; 13.
у Исх. 12; 40. Псал. 105; 23. Дѣян. 7; 6.

ф Исх. 1; 11. Псал. 105; 25.
х Исх. 6; 6. Втор. 6; 22.
ц Исх. 12; 36. Псал. 105; 37.
ч Іов. 5; 26.
ш Дѣян. 13; 36.
щ Гл. 25; 8.
ъ Исх. 12; 40.
ы Дан. 8; 23. Мат. 23; 32. 1 Сол. 2; 16.
ь 3 Цар. 21; 26.
ѣ Іер. 34; 18, 19.
ю Гл. 24; 7.
я Гл. 12; 7. 13; 15. 26; 4. Исх. 23; 31. Числ. 34; 3. Втор. 1; 7. 11; 24. 34; 4. Іис. Нав. 1; 4. 3 Цар. 4; 21. 2 Лѣт. 9; 26. Неем. 9; 8. Псал. 105; 11. Иса. 27; 12.

цы-тѣ, и Ферезейцы-тѣ, и Рафаимы-тѣ,
21 И Аморрейцы-тѣ, и Ханаанцы-тѣ, и Гер-
гесейцы-тѣ, и Іевусейцы-тѣ.

ГЛАВА 16.

1 А Сара, жена-та Аврамова [а]не ражда-
ше му *чада:* но имаше рабынѭ [б]Египтян-
2 кѫ, именуемѫ [в]Агарь. И [г]рече Сара А-
враму: Ето, Господь [д]заключи *утробѫ-тѫ*
ми да не раждамъ: [е]влѣзь прочее при
рабынѭ-тѫ ми, може бы да придобыѭ
чадо отъ неѭ. И Аврамъ [ж]послуша ду-
3 мѫ-тѫ Саринѫ. И тый Сара жена-та
Аврамова зѣ Агарь Египтянкѫ-тѫ, своѭ-
тѫ рабынѭ, подирь [з]десеть лѣта отъ на-
селеніе-то на Аврама въ Ханаанскѫ-тѫ
землѭ, и даде ѭ на мѫжа си Аврама,
4 да му е жена. И влѣзе при Агарь, и тя
зачнѫ: и когато видѣ че зачнѫ, госпожа-
та ѝ [и]прѣзирана биваше прѣдъ очи-тѣ ѝ.
5 И рече Сара Авраму: Заради тебе ми
става неправда. Дадохъ рабынѭ-тѫ си
въ твои-тѣ обятія, и като видѣ тя че зач-
нѫ, азъ сьмь прѣзрѣна прѣдъ очи-тѣ ѝ:
[і]Господь да сѫди между мене и тебе.
6 А [к]Аврамъ рече на Сарѫ: [л]Ето, рабыня-
та ти е въ твоѭ-тѫ рѫкѫ: стори ѝ
както е угодно прѣдъ очи-тѣ ти. И упо-
трѣби ѭ Сара злѣ, и тя [м]побѣгнѫ отъ
7 лице-то ѝ. И намѣри ѭ ангелъ Госпо-
день близу [н]при изворъ-тъ водный, въ
пустынѭ-тѫ, близу при изворъ-тъ на пѫ-
8 тя [о]къмъ Суръ; И рече: Агарь, рабыне
Сарина, отъ дѣ идешь и кѫдѣ отивашь?
А тя рече: Бѣгамъ отъ лице-то на Сарѫ
9 госпожѫ-тѫ си. И рече ѝ ангелъ Госпо-
день: Върни ся при госпожѫ-тѫ си, и
10 [п]покори ся подъ рѫцѣ-тѣ ѝ. Рече ѝ още
ангелъ Господень: [р]Ще прѣумножѫ сѣ-
ме-то ти, така що да ся не изброява за-
11 ради множество-то. И рече ѝ ангелъ Го-
сподень: Ето, ты си зачнѫла, и ще ро-
дишь сынъ, и [с]ще наречешь име-то му
Исмаилъ: защото чу Господь скърбь-тѫ
12 ти. И той ще бѫде человѣкъ *като* [т]дивъ
оселъ: рѫка-та му *ще бѫде* противъ вся-
кого, и рѫка-та на всякого противъ него:
и [у]прѣдъ лице-то на всичкы-тѣ си братія
13 ще ся насели. И призова *Агарь* име-то на
Господа който ѝ говорѣше: Ты си Богъ
на видѣніе-то ми: защото рече: Виждамъ
14 ли азъ тукъ подирь [ф]видѣніе-то си? За
това *тойзи* кладенецъ ся наименова кла-
денецъ [х]Лахай-рои: ето, *той* е [ц]между
15 Кадисъ и Варадъ. И [ч]роди Агарь на
Аврама сынъ: и Аврамъ нарече име-то на
сына си, когото роди Агарь, [ш]Исмаилъ.
16 А Аврамъ бѣше на осмдесеть и шесть
годины, когато Агарь роди Исмаила
Авраму.

ГЛАВА 17.

1 И като бѣше Аврамъ на деветдесеть и
деветь годины, [а]яви ся Господь Авраму,
и рече му: [б]Азъ сьмь Богъ Всемогущій:
[в]ходи прѣдъ мене, и [г]бѫди съвършенъ.
2 И ще поставѭ завѣтъ-тъ си между мене
и тебе: и [д]ще тя умножѫ твърдѣ много.
3 И [е]паднѫ Аврамъ на лице-то си: и го-
4 вори му Богъ и рече: Ето мой-тъ завѣтъ
е съ тебе: и ты ще бѫдешь [ж]отецъ на
5 множество народы. И име-то ти вече не
ще ся нарича Аврамъ *(отецъ высокъ),* но
ще бѫде [з]име-то ти Авраамъ *(отецъ на
множество):* [и]защото отецъ на множе-
6 ство народы тя направихъ. И ще тя на-
плодѭ твърдѣ много, и [і]ще произведѫ
отъ тебе народы, и [к]царіе ще произлѣ-
7 зѫтъ отъ тебе. И [л]ще поставѭ мой-тъ
завѣтъ между мене и тебе, и между по-
томцы-тѣ ти слѣдъ тебе въ родове-тѣ имъ,
за вѣченъ завѣтъ, [м]да сьмь Богъ на те-
8 бе, и [н]на потомство-то ти слѣдъ тебе. И
[о]ще дамъ на тебе, и на потомцы-тѣ ти
слѣдъ тебе, землѭ-тѫ на [п]твое-то прѣсе-
леніе, всичкѫ-тѫ Ханаанскѫ землѭ, за
вѣчно притяжаніе: и [р]ще имъ бѫдѫ
9 Богъ. И рече Богъ Аврааму: А ты ще
упазишь завѣтъ-тъ ми, ты, и потомци-тѣ
10 ти слѣдъ тебе въ родове-тѣ си. Тойзи е
мой-тъ завѣтъ който ще упазите между
мене и васъ, и между потомцы-тѣ ти
слѣдъ тебе: [с]всякой мѫжкый полъ отъ
11 васъ ще бѫде обрѣзанъ. И ще обрѣжете
краекожіе-то на вашѫ-тѫ плъть, и ще
бѫде [т]бѣлѣгъ на завѣта между мене и
12 васъ. И младенецъ между васъ на осмь
дни [у]ще ся обрѣже, всякой мѫжкый
полъ въ родове-тѣ ви, въ домъ-тъ роде-
ный и съсъ сребро купеный отъ всякой
чужденецъ, който не е отъ твое-то сѣме.
13 Непрѣмѣнно ще ся обрѣже роденый-тъ

а Гл. 15; 2, 3.
б Гл. 21; 9.
в Гал. 4; 24.
г Гл. 30; 3.
д Гл. 20; 18. 30; 2. 1 Цар. 1; 5, 6.
е Гл. 30; 3, 9.
ж Гл. 3; 17.
з Гл. 12; 5.
и 2 Цар. 6; 16. Прит. 30; 21, 23.
і Гл. 31; 53. 1 Цар. 24; 12.
к Прит. 15; 1. 1 Пет. 3; 7.
л Іов. 2; 6. Псал. 106; 41, 42. Іер. 38; 5.
м Исх. 2; 15.
н Гл. 25; 18.
о Исх. 15; 22.
п Тит. 2; 9. 1 Пет. 2; 18.
р Гл. 17; 20. 21; 18. 25; 12.
с Гл. 17; 19. Мат. 1; 21. Лук. 1; 13, 31.
т Гл. 21; 20.
у Гл. 25; 18.
ф Гл. 31; 42.
х Гл. 24; 62. 25; 11.
ц Числ. 13; 26.
ч Гал. 4; 22.
ш Ст. 11.

а Гл. 12; 1.
б Гл. 28; 3. 35; 11. Исх. 6; 3. Втор. 10; 17.
в Гл. 5; 22. 48; 15. 3 Цар. 2; 4. 8; 25. 4 Цар. 20; 3.
г Гл. 6; 9. Втор. 18; 13. Іов. 1; 1. Мат. 5; 48.
д Гл. 12; 2. 13; 16. 22; 17.
е Ст. 17.
ж Рим. 4; 11, 12, 16. Гал. 3; 29.
з Неем. 9; 7.
и Рим. 4; 17.
і Гл. 35; 11.
к Ст. 16. Гл. 35; 11. Мат. 1; 6, и друг.
л Гал. 3; 17.
м Гл. 26; 24. 28; 13. Евр. 11; 16.
н Рим. 9; 8.
о Гл. 12; 7. 13; 15. Псал. 105; 9, 11.
п Гл. 23; 4. 28; 4.
р Исх. 6; 7. Лев. 26; 12. Втор. 4; 37. 14; 2. 26; 18. 29; 13.
с Дѣян. 7; 8.
т Дѣян. 7; 8. Рим. 4; 11.
у Лев. 12; 3. Лук. 2; 21. Іоан. 7; 22. Фил. 3; 5.

въ домъ-тъ ти, и купеный-тъ съсъ сре-
бро-то ти: и ще бѫде мой-тъ завѣтъ въ
14 плъть-тѫ ви завѣтъ вѣченъ. А необрѣза-
ный-тъ мѫжкый полъ, комуто краеко-
жіе-то на плъть-тѫ не ся обрѣже, тя ду-
ша [ф]да ся истрѣби отъ людіе-тѣ си: *за-*
15 *щото* е нарушила завѣтъ-тъ ми. И рече
Богъ Аврааму: Сарѫ женѫ си, не нари-
чай *вече* име-то ѝ Сарѫ, но *Сарра *ще бѫ-*
16 *де* име-то ѝ. И ще ѭ благословѭ, [х]ще
ти дамъ още и сынъ отъ неѭ, и ще ѭ
благословѭ, и тя ще стане *майка* на [ц]на-
роды: царіе на народы ще произлѣзѫтъ
17 отъ неѭ. И паднѫ Авраамъ на лице-то
си, и [ч]засмѣ ся, и рече въ сърдце-то си:
На сто годишенъ человѣкъ да ли ще ся
роди чадо? и Сарра, жена на деветдесеть
18 годины ще роди ли? И рече Авраамъ Бо-
гу: Дано Исмаилъ да е живъ прѣдъ те-
19 бе. И рече Богъ: [ш]Наистинѫ жена ти
Сарра ще ти роди сынъ, и ще наречешь
име-то му Исаакъ: и ще поставѭ за-
вѣтъ-тъ си съ него за вѣченъ завѣтъ, и
20 съ потомство-то му слѣдъ него. И за
Исмаила, послушахъ тя: ето, благословихъ
го, и ще го наплодѭ, и [щ]ще го умножѫ
твърдѣ много: [ъ]дванадесеть князове ще ся
родятъ отъ него, и [ы]ще го направѭ на-
21 родъ великъ. Но завѣтъ-тъ си ще поста-
вѭ съ Исаака, [ь]когото ще ти роди Сарра
до годинѫ по това врѣме.
22 И като свърши да говори съ Авраама
23 Богъ, възлѣзе си отъ него. И зѣ Авра-
амъ сына си Исмаила, и всичкы-тѣ роде-
ны въ домъ-тъ му, и всичкы-тѣ купены
съсъ сребро-то му, всякой мѫжкый полъ
отъ человѣцы-тѣ на Авраамовъ-тъ домъ,
и обрѣза краекожіе-то на плъть-тѫ имъ
въ тойзи истый день, както му рече Богъ.
24 А Авраамъ бѣше на деветдесеть и деветь
годины, когато бы обрѣзано краекожіе-то
25 на плъть-тѫ му. А Исмаилъ сынъ му бѣше
на тринадесеть годины, когато бы обрѣ-
26 зано краекожіе-то на плъть-тѫ му. Въ
истый тойзи день обрѣза ся Авраамъ, и
27 сынъ му Исмаилъ: И [ѣ]всичкы-тѣ чело-
вѣци на домъ-тъ му, които бѣхѫ родени
въ домъ-тъ, и които бѣхѫ купени съсъ
сребро отъ иноплеменницы, обрѣзахѫ ся
съ него.

ГЛАВА 18.

1 И яви му ся Господь въ [а]Мамвріевы-тѣ
дѫбове когато сѣдѣше прѣдъ врата-та на
2 шатьра въ горещинѫ-тѫ на день-тъ. И
[б]вдигнѫ очи-тѣ си и видѣ, и ето, трима
мѫжіе стоехѫ при него: и [в]като видѣ,
завтече ся да гы посрѣщне отъ врата-та
на шатъръ-тъ *си*, и поклони ся до земѭ-
3 тѫ, И рече: Господи мой, ако съмь на-
мѣрилъ благодать прѣдъ очи-тѣ ти, не
4 дѣй заминува рабъ-тъ си. [г]Нека донесѫтъ
малко водѫ и омыйте нозѣ-тѣ си и по-
5 чинѣте си подъ дрьво-то. И [д]азъ ще до-
несѫ малко хлѣбъ, и [е]укрѣпѣте сърдце-
то си, послѣ щете си заминѫ; [ж]понеже
за това и минѫхте покрай вашій-тъ рабъ.
6 И тѣ рекохѫ: Стори така както си реклъ.
И отиде на бързо Авраамъ въ шатъръ-тъ
при Саррѫ, и рече: Замѣси скоро три
мѣры чисто брашно, и направи потрѣб-
7 ницы. А Авраамъ ся завтече при говеда-
та, и зѣ едно младо и добро теле, и даде
го на слугѫ-тѫ: който побърза да го сго-
8 тви. [з]Послѣ зѣ масло и млѣко и теле-то,
което сготви, и прѣдложи прѣдъ тѣхъ, а
той стоеше при тѣхъ подъ дрьво-то; и тѣ
9 ядохѫ; И рекохѫ му: Дѣ е Сарра жена
ти? И той рече: Ето [и]въ шатъръ-тъ е.
10 И рече *Господь:* Азъ [і]непрѣмѣнно ще ся
върнѫ при тебе [к]до годинѫ по това врѣ-
ме: и ето, [л]Сарра жена ти ще има сынъ.
А Сарра чу *това* на врата-та на шатъръ-тъ,
11 които бѣхѫ задъ него. А [м]Авраамъ и Сар-
ра бѣхѫ стари въ прѣминѫлъ възрастъ:
на Саррѫ бѣше прѣстанѫло [н]обыкновен-
12 но-то на жены-тѣ. И [о]засмѣ ся Сарра въ
себе си, и думаше: [п]Да ли ще има за ме-
не наслажденіе като остарѣхъ? и [р]госпо-
13 динъ ми е старъ. И Господь рече Авра-
аму: Защо ся засмѣ Сарра, и каза: Като
остарѣхъ азъ, да ли щѫ родѭ наистинѫ?
14 [с]Има ли нѣщо невъзможно у Господа?
[т]въ опрѣдѣлено-то врѣме ще ся върнѫ
при тебе, до годинѫ по това врѣме, и
15 Сарра ще има сынъ. Тогазь Сарра ся от-
рече, и думаше: Не ся засмѣхъ: защото
ѝ дойде страхъ. А той рече: Не; ты ся
засмѣ.
16 Като станѫхѫ отъ тамъ мѫжіе-тѣ
обърнѫхѫ ся къмъ Содомъ: и Авраамъ
17 идѣше съ тѣхъ [у]да гы испроводи. И Го-
сподь рече: [ф]Ще скрыѭ ли азъ отъ
18 Авраама което ще направѭ? Понеже
Авраамъ непрѣмѣнно ще бѫде народъ
великъ и силенъ: и [х]ще ся благословятъ
чрѣзъ него всичкы-тѣ народи на земѭ-
19 тѫ: Защото го познавамъ, че [ц]ще запо-
вѣда на сынове-тѣ си, и на домъ-тъ си
слѣдъ себе си и ще упазятъ пѫть-тъ Го-

ф Исх. 4; 24.
* Княгыня.
х Гл. 18; 10.
ц Гл. 35; 11. Гал. 4; 31. 1 Пет. 3; 6.
ч Гл. 18; 12. 21; 6.
ш Гл. 18; 10. 21; 2. Гал. 4; 28.
щ Гл. 16; 10.
ъ Гл. 25; 12, 16.
ы Гл. 21; 18.
ь Гл. 21; 2.
ѣ Гл. 18; 19.

—

а Гл. 13; 18. 14; 13.
б Евр. 13; 2.
в Гл. 19; 1. 1 Пет. 4; 9.
г Гл. 19; 2. 43; 24.
д Сѫд. 6; 18. 13; 15.
е Сѫд. 19; 5. Псал. 104; 15.
ж Гл. 19; 8. 33; 10.
з Гл. 19, 3.
и Гл. 24; 67.
і Ст. 14.
к 4 Цар. 4; 16.
л Гл. 17; 19, 21. 21; 2. Рим. 9; 9.
м Гл. 17; 17. Рим. 4; 19. Евр. 11; 11, 12, 19.
н Гл. 31; 35.
о Гл. 17; 17.
п Лук. 1; 18.
р 1 Пет. 3; 6.
с Іер. 32; 17. Зах. 8; 6. Мат. 3; 9. 19; 26. Лук. 1; 37.
т Ст. 10. Гл. 17; 21. 4 Цар. 4; 16.
у Рим. 15; 24. 3 Іоан. 6.
ф Псал. 25; 14. Амос. 3; 7. Іоан. 15; 15.
х Гл. 12; 3. 22; 18. Дѣян. 3; 25. Гал. 3; 8.
ц Втор. 4; 9, 10. 6; 7. Інс. Нав. 24; 15. Ефес. 6; 4.

сподень, да правятъ правдѫ и сѫдъ, за
да направи Господь да дойде на Авраама
20 онова което е говорилъ за него. И рече
Господь: Понеже [ч]голѣмъ станѫ выкъ-тъ
Содомскый и Гоморрскый, и грѣхъ-тъ
21 имъ е твърдѣ тежькъ, [ш]Да слѣзнѫ сега,
да видіѭ, да ли сѫ сторили напълно по
выкъ-тъ, който дойде до мене; и ако не,
22 [щ]да знаіѭ. И като тръгнѫхѫ отъ тамъ
мѫжіе-тѣ, [ъ]отидохѫ къмъ Содомъ: а
Авраамъ [ы]стоеше още прѣдъ Господа.
23 И [ь]приближи ся Авраамъ, и рече: [ѣ]Ще
погубишь ли праведный-тъ съ нечести-
24 вый-тъ? Може да има петдесеть праведни
въ градъ-тъ; [ю]да ли ще погубишь мѣсто-
то и да му не простишь за петдесеть-тѣ
25 праведны които сѫ въ него? Да не бѫде
ты да сторишь таквозь нѣщо, да убіешь
праведный-тъ съ нечестивый-тъ, [я]щото
праведный-тъ да стане като нечестивый-тъ!
да не бѫде това отъ тебе! [ѧ]Сѫдія-та на
всичкѫ-тѫ землѭ нѣма ли да направи
26 правосѫдіе? И Господь рече: [ѩ]Ако на-
мѣрѭ въ Содомъ петдесеть праведны вѫ-
трѣ въ градъ-тъ, ще простіѭ на всичко-
27 то мѣсто заради тѣхъ. И отговори Авра-
амъ и рече: [а]Ето сега начнѫхъ да гово-
рѭ Господу азъ който сьмь [б]прахъ и пе-
28 пелъ: Може отъ петдесеть-тѣ праведници
да нѣма петима, ще погубишь ли всич-
кый-тъ градъ поради петима-та? И ре-
че нѣма да *го* погубѭ, ако намѣрѭ тамъ
29 четыридесеть и петь. И приложи още
Авраамъ да му говори, и рече: Може да ся
намѣрятъ четыридесеть. И рече: Нѣма да
30 сторѭ това заради четыридесеть-тѣ. И
рече *Авраамъ:* Да ся не разгнѣви Господь,
ако *още* говорѭ: Може да ся намѣрятъ
тамъ тридесеть. И рече: Нѣма да сторѭ
31 това, ако намѣрѭ тридесеть. И рече
Авраамъ: Ето сега начнѫхъ да говорѭ Го-
споду: Може да ся намѣрятъ тамъ два-
десеть. И рече: Нѣма да *го* погубѭ за-
32 ради двадесеть-тѣ. И рече *Авраамъ:* [в]Да
ся не разгнѣви Господь, ако продумамъ
още еднъждь: може да ся намѣрятъ тамъ
десеть. [г]И рече: Нѣма да *го* погубѭ за-
33 ради десеть-тѣ. И отиде Господь, като
прѣстанѫ да говори съ Авраама: и Авра-
амъ ся върнѫ на мѣсто-то си.

ГЛАВА 19.

1 И [а]дойдохѫ два-та ангела въ Содомъ ве-
черь-тѫ: и Лотъ сѣдѣше при Содомскѫ-
тѫ портѫ, и като [б]видѣ Лотъ, станѫ та
гы посрѣщнѫ, и поклони ся съ лице до
2 землѭ-тѫ, И рече: Ето, господіе мои, [в]свър-
нѣте въ кѫщѫ-тѫ на вашій-тъ рабъ, и
прѣнощувайте, и [г]омыйте нозѣ-тѣ си; и
станѣте утрѣ, та идѣте на пѫть-тъ си. А
тѣ рѣкохѫ: [д]Не; на улицѫ-тѫ ще прѣ-
3 нощувамы. И като гы принуди много,
свърнѫхѫ къмъ него, и влѣзохѫ въ кѫ-
щѫ-тѫ му: и [е]направи имъ угощеніе, и
испече прѣсны хлѣбове, и ядохѫ.
4 И прѣди да си легнѫтъ тѣ, градскы-тѣ
мѫжіе, жители-тѣ Содомляне млади и
стари, всичкы-тѣ людіе отъ всякѫдѣ обы-
5 колихѫ кѫщѫ-тѫ. И [ж]выкахѫ на Лота,
и говорѣхѫ му: Дѣ сѫ мѫжіе-тѣ които
дойдохѫ у тебе тѫзь нощь? [з]изведи ни
6 гы, [и]да гы познаемъ. А [і]Лотъ излѣзе при
тѣхъ прѣдъ врата-та, и затвори врата-та
7 задъ себе си, И рече: Молѭ ви ся, бра-
8 тіе мои, не дѣйте струва *таквозь* зло. [к]Ето
имамъ двѣ дъщери, които мѫжъ не сѫ
познaлы: да ви изведѫ тѣхъ вънъ, и сто-
рѣте съ тѣхъ каквото ви е угодно; само
на тѣзи мѫжіе да не сторите нищо, [л]по-
неже за това влѣзохѫ подъ покрывъ-тъ
9 на стрѣхѫ-тѫ ми. А тѣ рекохѫ: Махни
ся татъкъ. И рекохѫ: Той [м]дойде тука
пришлецъ; [н]иска още и сѫдія да е; сега
ще озлобимъ тебе повече отъ тѣхъ. И
прѣсилувахѫ прѣмного человѣкъ-тъ Лота,
10 и приближихѫ да разбіѭтъ врата-та. А
мѫжіе-тѣ прострѣхѫ рѫцѣ, и дрънпѫхѫ
Лота при себе си въ кѫщи и затворихѫ
11 врата-та. А [о]поразихѫ съсъ слѣпотѫ че-
ловѣцы-тѣ, които бѣхѫ при врата-та на
кѫщѫ-тѫ, отъ малъкъ до голѣмъ, тъй
щото изнемощѣхѫ да търсятъ врата-та.
12 И рекохѫ мѫжіе-тѣ Лоту: Имашь ли
тука другыго нѣкого? зеть, или сынове,
или дъщери, или когото другыго имашь
въ градъ-тъ, [п]изведи *гы* изъ това мѣсто:
13 Защото ный ще съсыпемъ това мѣсто, по-
неже [р]голѣмъ станѫ выкъ-тъ имъ прѣдъ
Господа, и [с]проводи ны Господь да го по-
14 губимъ. И тъй излѣзе Лотъ, и говори на
зетове-тѣ си, [т]които щѣхѫ да земѫтъ дъ-
щери-тѣ му, и рече: [у]Станѣте, и излѣзте
изъ това мѣсто: защото ще съсыпе Го-
сподь градъ-тъ. Но на зетове-тѣ му [ф]ся
видѣ че ся шегува.
15 И когато станѫ зора, принуждавахѫ
ангели-тѣ Лота, и казувахѫ: [х]Стани, зе-

ч Гл. 4; 10. 19; 13. Іак. 5; 4.
ш Гл. 11; 5. Исх. 3; 8.
щ Втор. 8; 2. 13; 3. Іис. Нав. 22; 22. Лук. 16; 15. 2 Кор. 11; 11.
ъ Гл. 19; 1.
ы Ст. 1.
ь Евр. 10; 22.
ѣ Числ. 16; 22. 2 Цар. 24; 17.
ю Іер. 5; 1.
я Іов. 8; 20. Иса. 3; 10, 11.
ѧ Іов. 8; 3. 34; 17. Псал. 58; 11. 94; 2. Рим. 3; 6.
ѩ Іер. 5; 1. Іез. 22; 30.
а Лук. 18; 1.
б Гл. 3; 19. Іов. 4; 19. Еккл. 12; 7. 1 Кор. 15; 47, 48. 2 Кор. 5; 1.
в Сѫд. 6; 39.
г Іак. 5; 16.

—

а Гл. 18; 22.
б Гл. 18; 1, и др.
в Евр. 13; 2.
г Гл. 18; 4.
д Виж. Лук. 24; 28.
е Гл. 18. 8.
ж Иса. 3; 9.
з Сѫд. 19; 22.
и Гл. 4; 1. Рим. 1; 24, 27. Іуд. 7.
і Сѫд. 19; 23.
к Виж. Сѫд. 19; 24.
л Виж. Гл. 18; 5.
м 2 Пет. 2; 7, 8.
н Исх. 2; 14.
о Виж. 4 Цар. 6; 18. Дѣян. 13; 11.
п Гл. 7; 1. 2 Пет. 2; 7, 9.
р Гл. 18; 20.
с 1 Лѣт. 21; 15.
т Мат. 1; 18.
у Числ. 16; 21, 45.
ф Исх. 9; 21. Лук. 17; 28. 24; 11.
х Числ. 16; 24, 26. Откр. 18; 4.

ми женѫ си и двѣ-тѣ си дъщери, които
ся намѣрватъ *тукъ*, за да не погынешь
16 и ты въ беззаконіе-то на тойзи градъ. Но
той като ся бавеше, мѫжіе-тѣ, [ц]понеже
го пожали Господь, хванѫхѫ за рѫкѫ
него, и женѫ му, и двѣ-тѣ му дъщери,
и [ч]изведохѫ го, и оставихѫ го вънъ отъ
17 градъ-тъ. И когато гы изведохѫ вънъ,
рече *единъ-тъ:* [ш]Бѣгай за животъ-тъ си:
[щ]да не погледнешь назадъ, и да ся не
спрѣшь въ всичкѫ тѫзи околность; бѣ-
18 гай на горѫ-тѫ, за да не погынешь. И
19 рече имъ Лотъ: [ъ]Не, Господи: Ето рабъ
твой намѣри благодать прѣдъ тебе, и въз-
величилъ си милость-тѫ си, коѭто си на-
правилъ менѣ, че си упазилъ животъ-тъ
ми: но азъ не ще могѫ да побѣгнѫ на
горѫ-тѫ, за да мя не постигне зло-то и
20 умрѫ. Ето, молѭ, тойзи градъ е близу,
да прибѣгнѫ тамъ, и малъкъ е: нека тамъ
да побѣгнѫ: не е ли малъкъ? и ще ся
21 упази животъ-тъ ми. И рече му: Ето, [ы]по-
слушахъ тя за това нѣщо, да не разорѭ
22 тойзи градъ, за който ты говори. Побър-
зай да побѣгнешь тамъ: защото [ь]азъ не
могѫ да направѭ дѣло-то *си*, до дѣ не
стигнешь ты тамъ: за това нарече [ѣ]име-то
на тойзи градъ *Сигоръ.
23 Слънце-то изгрѣя на земѭ-тѫ, когато
24 Лотъ влѣзе въ Сигоръ. И [ю]одъжди Го-
сподь на Содома и Гоморра жупелъ и
25 огнь отъ Господа изъ небе-то. И порази
тѣзи градове, и всичкѫ-тѫ околность, и
всичкы-тѣ жители на градове-тѣ, и [я]ра-
стенія-та на земѭ-тѫ.
26 Но жена му въ слѣдъ него погледнѫ
назадъ, и [ѫ]станѫ стълпъ отъ соль.
27 А на сутринь-тѫ Авраамъ подрани на
това мѣсто [ѭ]дѣто бѣ стоялъ прѣдъ Го-
28 спода: И като погледнѫ къмъ Содомъ и
Гоморръ, и къмъ всичкѫ-тѫ земѭ нао-
коло, видѣ, и ето, [а]дигаше ся дымъ отъ
земѭ-тѫ, като дымъ изъ пещь.
29 И тъй, когато Богъ съсыпа градове-тѣ
на околность-тѫ, [б]поменѫ Богъ Авраа-
ма, и испрати Лота изъ срѣдъ разореніе-
то, когато разори градове-тѣ въ които
живѣеше Лотъ.
30 И възлѣзе Лотъ отъ Сигоръ, и [в]жи-
вѣеше въ горѫ-тѫ, и съ него двѣ-тѣ му
дъщери, защото ся убоя да сѣди въ
Сигоръ: и живѣеше въ еднѫ пещерѫ,
31 самъ и двѣ-тѣ му дъщери. И рече по
стара-та на по младѫ-тѫ: Баща ни е
старъ, и нѣма человѣкъ на земѭ-тѫ [г]да
влѣзе при насъ по обычай-тъ на всичкѫ-
32 тѫ земѭ: Ела, да напоимъ бащѫ си съ
вино, и да прѣспимъ съ него, и [д]да въз-
33 ставимъ сѣме отъ бащѫ си. И тъй въ
онѫзи нощь напоихѫ бащѫ си съ вино: и
влѣзе по стара-та, и прѣспа съ бащѫ си:
и *той* не знаеше ни когато легнѫ тя, ни
34 когато станѫ. И на другый-тъ день рече
по стара-та на по младѫ-тѫ: Ето, азъ
прѣспахъ вчера съ бащѫ си: да го на-
поимъ съ вино и тѫзи нощь, и влѣзь ты,
и прѣспи съ него, и да възставимъ сѣме
35 отъ бащѫ си. И тъй напоихѫ и въ онѫ-
зи нощь бащѫ си съ вино, и станѫ по
млада-та, и прѣспа съ него: и той не
знаеше ни когато легнѫ тя, ни когато
36 станѫ. И зачнѫхѫ двѣ-тѣ дъщери Лото-
37 вы отъ бащѫ си. И роди по стара-та
сынъ, и нарече име-то му Моавъ: [е]той е
38 отецъ на Моавяне-тѣ до днесь. И роди
и по млада-та сынъ, и нарече име-то му
Бенъ-аммі: [ж]той е отецъ на Аммоняне-
тѣ до днесь.

ГЛАВА 20.

1 И тръгнѫ Авраамъ отъ тамъ [а]къмъ
южнѫ-тѫ земѭ, и насели ся между [б]Ка-
дисъ и Суръ: и [в]станѫ пришлецъ въ Ге-
2 раръ. И рече Авраамъ за женѫ си Сар-
рѫ: [г]Сестра ми е: и Авимелехъ Герар-
скый-тъ царь прати и [д]зѣ Саррѫ.
3 И [е]дойде Богъ при Авимелеха прѣзъ
нощь-тѫ [ж]насънѣ, и рече му: [з]Ето, ты
умирашь поради тѫзь женѫ, коѭто си
4 зѣлъ: защото тя си има мѫжъ. А Авиме-
лехъ не бѣше ся приближилъ при неѭ:
и рече: Господи, [и]ще убіешь ли и пра-
5 веденъ народъ? Не рече ли ми той: Се-
стра ми е? и тя пакъ, тя рече: Братъ ми
е. [і]Съ незлобіе на сърдце-то си и съ чи-
стотѫ на рѫцѣ-тѣ си сторихъ азъ това.
6 И рече му Богъ насънѣ: И азъ познахъ
че това си сторилъ ты съ незлобіе на
сърдце-то си: и [к]азъ още тя задържахъ
да не съгрѣшишь [л]прѣдъ мене: за това
не тя оставихъ да ся прикоснешь до неѭ.
7 И сега върни женѫ-тѫ на человѣка, [м]за-
щото е пророкъ, и ще ся помоли за тебе,
и ще живѣешь; но ако ѭ не върнешь,
[н]знай че непрѣмѣнно ще умрешь, ты, и
[о]всичкы-тѣ твои.
8 И като станѫ рано на сутринь-тѫ,

ц Лук. 18; 13. Рим. 9; 15, 16.
ч Псал. 34; 22.
ш 3 Цар. 19; 3.
щ Ст. 26. Мат. 24; 16, 17, 18. Лук. 9; 62. Фил. 3; 13, 14.
ъ Дѣян. 10; 14.
ы Іов. 42; 8. 9. Псал. 145; 19.
ь Виж. Гл. 32; 25, 26. Исх. 32; 10. Втор. 9; 14. Марк. 6; 5.
ѣ Гл. 13; 10. 14; 2.
* Малъкъ.
ю Втор. 29 23. Иса. 13; 19. Іер. 20; 16. 50; 40. Іез. 16; 49, 50. Осія 11; 8. Амос. 4; 11. Соф. 2; 9. Лук. 17; 29. 2 Пет. 2; 6. Іуд. 7.
я Гл. 14; 3. Псал. 107; 34.
ѫ Лук. 17; 32.
ѭ Гл. 18; 22.
а Откр. 18; 9.
б Гл. 8; 1. 18; 23.
в Ст. 17, 19.
г Гл. 16; 2, 4. 38; 8, 9. Втор. 25; 5.
д Марк. 12; 19.
е Втор. 2; 9.
ж Втор. 2; 19.

—

а Гл. 18; 1.
б Гл. 16; 7, 14.
в Гл. 26; 6.
г Гл. 12; 13. 26; 7.
д Гл. 12; 15.
е Псал. 105; 14.
ж Іов. 33; 15.
з Ст. 7.
и Ст. 18. Гл. 18; 23.
і 4 Цар. 20; 3. 2 Кор. 1; 12.
к Гл. 31; 7. 35; 5. Исх. 34; 24. 1 Цар. 25; 26, 34.
л Гл. 39; 9. Лев. 6; 2. Псал. 51; 4.
м 1 Цар. 7; 5. 4 Цар. 5; 11. Іов. 42; 8. Іак. 5; 14, 15. 1 Іоан. 5; 16.
н Гл. 2; 17.
о Числ. 16; 32, 33.

Авимелехъ повыка всичкы-тѣ си слугы, и
каза всичкы тѣзи думы въ уши-тѣ имъ:
9 и человѣци-тѣ ся много уплашихѫ. И по-
выка Авимелехъ Авраама, и рече му: Що
стори ты съ насъ? и какво ти съгрѣшихъ,
та [п]нанесе на мене, и на царство-то ми
голѣмъ грѣхъ? направилъ си ми работы
10 [р]които не трѣбува да ся правятъ. И рече
Авимелехъ Аврааму: Що си видѣлъ ты,
11 та стори това нѣщо? И рече Авраамъ:
Понеже азъ рѣкохъ: [с]Не ще да има страхъ
Божій въ това мѣсто: и [т]ще мя убіѭтъ
12 заради женѫ-тѫ ми. И наистинѫ [у]сестра
ми е, дъщеря на бащѫ ми, но не дъщеря
13 на майкѫ ми: и станѫ ми жена. И ко-
гато мя [ф]стори Богъ да странствувамъ отъ
бащинъ-тъ си домъ, рѣкохъ ѝ: Това до-
бро ще ми сторишь: на всяко мѣсто дѣто
отидемъ, [х]казувай за мене: Той ми е
14 братъ. И [ц]зѣ Авимелехъ овцы, и говеда,
и рабы, и рабыни, и даде Аврааму, и вър-
15 нѫ му Саррѫ женѫ-тѫ му. И рече Ави-
мелехъ: Ето [ч]земя-та ми прѣдъ тебе: на-
16 сели ся дѣто ти е угодно. И на Саррѫ
рече: Ето дадохъ тысящѫ сребърницы
[ш]на брата ти: [щ]ето, това ти е [ъ]покрыва-
ло за очи-тѣ прѣдъ всичкы които сѫ съ
тебе и прѣдъ всичкы *другы*. И така бы
17 тя обличена. И [ы]помоли ся Авраамъ Бо-
гу: и исцѣли Богъ Авимелеха, и женѫ
18 му, и рабыни-тѣ му, и родихѫ чада. За-
щото Господь [ь]бѣше заключилъ съвсѣмъ
всичкы ложесна въ домъ-тъ Авимелеховъ,
поради Саррѫ, женѫ-тѫ Авраамовѫ.

ГЛАВА 21.

1 И [а]посѣти Господь Саррѫ, както рече:
и стори Господь на Саррѫ [б]както бѣ ка-
2 залъ. И [в]зачнѫ Сарра, и роди сынъ на
Авраама въ старины-тѣ му, [г]на срокъ-тъ
3 за който му бѣше реклъ Богъ. И нарече
Авраамъ име-то на сына си, който му ся
роди, когото му Сарра роди, [д]*Исаакъ.
4 И [е]обрѣза Авраамъ сына си Исаака въ
осмый-тъ день, [ж]както му бѣ заповѣдалъ
5 Богъ. А [з]Авраамъ бѣше на сто годины,
6 когато му ся роди Исаакъ сынъ му. И
рече Сарра: [и]Богъ ми направи смѣхъ:
който чуе, [і]ще ся смѣе съ мене наедно.
7 И рече: Кой бы реклъ Аврааму, че Сар-
ра ще кърми чада? [к]понеже *му* родихъ
8 сынъ въ старины-тѣ му. А дѣте-то по-
растнѫ и отбихѫ го: и направи Авраамъ
голѣмо угощеніе, въ който день отбихѫ
Исаака.
9 И видѣ Сарра сынъ-тъ на Агарь [л]Егы-
птянкѫ-тѫ, [м]когото бѣ родила Аврааму,
10 че [н]ся присмива *на Исаака.* И рече Авра-
аму: [о]Испѫди тѫзи рабынѭ, и сына ѝ:
защото нѣма да наслѣди сынъ-тъ на тѫ-
11 зи рабынѭ съсъ сына ми Исаака. И тая
дума ся видѣ твърдѣ тежка на Авраама
12 [п]за сына му *Исмаила.* И рече Богъ Авра-
аму: Да ти ся не види тежко за момче-
то, и за рабынѭ-тѫ ти: за всичко, което
ти рече Сарра, слушай думѫ-тѫ ѝ: [р]за-
щото въ Исаака ще ся наименува на тебе
13 сѣме. А и сынъ-тъ на рабынѭ-тѫ ще на-
правѭ да стане [с]народъ; защото е твое
14 сѣме. И станѫ Авраамъ на сутринь-тѫ
рано и зѣ хлѣбъ и мѣхъ съ водѫ, и даде
на Агарь, и тури гы на рамо-то ѝ: *даде ѝ*
и дѣте-то, и [т]ѭ испроводи: а тя отиде
и ся скиташе по пустынѭ-тѫ Вирсавеё.
15 И когато ся свърши вода-та въ мѣхъ-тъ,
тя хвърли дѣте-то подъ единъ хврастъ.
16 И отиде та сѣднѫ на срѣщѫ, далечь кол-
кото единъ хвърлей на стрѣлѫ: защото
рече: Да не видѭ смърть-тѫ на дѣте-то.
И сѣднѫ на срещѫ, и възвыси гласъ и
17 плака. И [у]чу Богъ гласъ-тъ на момче-то:
и повыка ангелъ Божій къмъ Агарь отъ
небе-то, и рече ѝ: Що ти е, Агарь? не
бой ся: защото чу Богъ гласъ-тъ на мом-
18 че-то отъ мѣсто-то дѣто е. Стани, дигни
момче-то, и укрѣпи го съ рѫкѫ-тѫ си:
защото [ф]ще го направѭ да стане народъ
19 великъ. И [х]отвори Богъ очи-тѣ ѝ, и тя
видѣ кладенецъ съ водѫ, и отиде та на-
пълни мѣхъ-тъ съ водѫ, и напои момче-
20 то. И [ц]Богъ бѣше съ момче-то, и то по-
растнѫ, и насели ся въ пустынѭ-тѫ, и
21 [ч]станѫ стрѣлецъ. И насели ся въ пусты-
нѭ-тѫ Фаранъ: и [ш]зѣ му майка му же-
нѫ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ.
22 А въ онова врѣме [щ]Авимелехъ, съ Фи-
хола военачалника си, говори на Авраама
и рече: [ъ]Богъ е съ тебе въ всичко що
23 правишь. И сега [ы]закълни ми ся тукъ въ
Бога, че не ще ся покажешь невѣренъ
на мене, ни на сѣме-то ми, нито на родъ-
тъ ми: *но* споредъ милость-тѫ коѭто ти
сьмь сторилъ, ще сторишь на мене, и на
24 земѭ-тѫ дѣто ты си пришлецъ. И рече
25 Авраамъ: Азъ ся заклѣвамъ. И обличи

п Гл. 26; 10. Исх. 32; 21. Іис. Нав. 7; 25.
р Гл. 34; 7.
с Гл. 42; 18. Псал. 36; 1. Прит. 16; 6.
т Гл. 12; 12. 26; 7.
у Виж. Гл. 11; 29.
ф Гл. 12; 1, 9, 11, и дрг. Евр. 11; 8.
х Гл. 12; 13.
ц Гл. 12; 16.
ч Гл. 13; 9.
ш Ст. 5.
щ Гл. 26; 11.
ъ Гл. 24; 65.
ы Іов. 42; 9, 10.
ь Гл. 12; 17.

—

а 1 Цар. 2; 21.
б Гл. 17; 19. 18; 10, 14. Гал. 4; 23. 28.
в Дѣян. 7; 8. Гал. 4; 22. Евр. 11; 11.
г Гл. 17; 21.
д Гл. 17; 19.
* Смѣхъ.
е Дѣян. 7; 8.
ж Гл. 17; 10, 12.
з Гл. 17; 1, 17.
и Псал. 126; 2. Иса. 54; 1. Гал. 4; 27.
і Лук. 1; 58.
к Гл. 18; 11, 12.
л Гл. 16; 1.
м Гл. 16; 15.
н Гал. 4; 29.
о Гал. 4; 30. Виж. Гл. 25; 6. 36; 6, 7.
п Гл. 17; 18.
р Рим. 9; 7, 8. Евр. 11; 18.
с Ст. 18. Гл. 16; 10. 17; 20.
т Іоан. 8; 35.
у Исх. 3; 7.
ф Ст. 13.
х Числ. 22; 31. Виж. 4 Цар. 6; 17, 18, 20. Лук. 24; 16, 31.
ц Гл. 28; 15. 39; 2, 3, 21.
ч Гл. 16; 12.
ш Гл. 24; 4.
щ Гл. 20; 2. 26; 26.
ъ Гл. 26; 28.
ы Іис. Нав. 2; 12. 1 Цар. 24; 21.

Авраамъ Авимелеха за водный-тъ кла-
денецъ, който бѣхѫ [ь]отѣли Авимелехо-
26 ви-тѣ раби. И рече Авимелехъ: Не знамъ
кой е направилъ тѫзь работѫ; нито ты
ми яви и нито азъ сьмъ чулъ, освѣнъ
27 днесь. И зѣ Авраамъ овцы и говеда, и
даде на Авимелеха, и [ѣ]направихѫ двама-
28 та договоръ. И тури Авраамъ на странѫ
29 седмь женскы агнета отъ стадо-то. И
рече Авимелехъ Авраамy: [ю]Що сѫ тѣзи
седмь женскы агнета, които си турилъ
30 на странѫ? А той рече: Че *тѣзи* седмь-
тѣ женскы агнета ще земешь ты отъ рѫ-
кѫ-тѫ ми, да ми бѫдѫтъ [я]за свидѣтел-
ство че азъ сьмъ ископалъ тойзи кладе-
31 нецъ. За това [ѫ]наименова онова мѣсто
Виръ-савеѐ *(кладенецъ клѣтвенный)*: защото
32 тамъ ся заклѣхѫ двама-та. И напра-
вихѫ договоръ въ Виръ-савеѐ: и станѫ
Авимелехъ, и Фихолъ военачалникъ-тъ
му, и върнѫхѫ ся въ Филистимскѫ-тѫ
земѭ.
33 И насади *Авраамъ* дѫбравѫ въ Виръ-
савеѐ: и [ѭ]призва тамъ име-то на Іеова
34 Бога [а]Вѣчнаго. И останѫ Авраамъ при-
шлецъ въ Филистимскѫ-тѫ земѭ много
дни.

ГЛАВА 22.

1 А слѣдъ тѣзи събытія, [а]Богъ искуси
Авраама, и рече му: Аврааме, и той рече:
2 Ето мя. И рече *Богъ:* Земи сега сына си
[б]единородный-тъ, когото си възлюбилъ,
Исаака, и иди [в]на мѣсто-то Морія, и при-
несь го тамъ въ всесъжженіе, на еднѫ
3 отъ горы-тѣ, коіѫто ще ти рекѫ. И под-
рани Авраамъ на сутринь-тѫ, та осѣдла
оселъ-тъ си, и зѣ съсъ себе си двама отъ
рабы-тѣ си, и Исаака сына си: и нацѣпи
дърва за всесъжженіе-то, и станѫ та отиде
4 на мѣсто-то което му каза Богъ. И въ
третій-тъ день подигнѫ Авраамъ очи, и
5 видѣ мѣсто-то отъ далечь. И рече Авра-
амъ на рабы-тѣ си: Вы останѣте тукъ
съ оселъ-тъ: а азъ и момче-то ще оти-
демъ до тамъ: и като ся поклонимъ, ще
6 ся върнемъ при васъ. И зѣ Авраамъ дрь-
ва-та за всесъжженіе-то, и [г]натовари *гы*
на сына си Исаака: и зѣ въ рѫкѫ огнь-тъ,
и ножъ-тъ, и отидохѫ двама-та наедно.
7 Тогазь продума Исаакъ на Авраама отца
си, и рече: Отче мой! и той рече: Ето
мя, чадо мое: и рече *Исаакъ:* Ето огнь-тъ
и дрьва-та: а дѣ е агне-то за всесъжже-
8 ніе-то? И рече Авраамъ: Богъ, чадо мое,
ще си промысли агне-то за всесъжженіе:
9 и отивахѫ двама-та наедно. И като при-
стигнѫхѫ на мѣсто-то което му рече Богъ,
съгради тамъ Авраамъ олтарь, и нареди
дрьва-та, и като върза Исаака сына си,
10 [д]тури го на олтарь-тъ врьхъ дрьва-та. И
прострѣ Авраамъ рѫкѫ-тѫ си, та зѣ
11 ножъ-тъ за да заколе сына си. Но ангелъ
Господень му выкнѫ отъ небе-то и рече:
Аврааме, Аврааме! и той рече: Ето мя.
12 И рече: [е]Да не прострешь рѫкѫ-тѫ си
на момче-то и да му не сторишь нищо:
[ж]защото сега познахъ че ты ся боишь отъ
Бога, понеже заради мене не си пожалилъ
13 сына си единородный-тъ. И като подигнѫ
Авраамъ очи, видѣ, и ето задъ него овенъ
вплетенъ съ рога-та си въ единъ хврастъ:
и дойде Авраамъ, и зѣ овенъ-тъ, и при-
14 несе го всесъжженіе вмѣсто сына си. И
нарече Авраамъ име-то на онова мѣсто:
*Іеова-ирѐ, както ся казува *и* днесь: На
15 горѫ-тѫ Господь ще ся яви. И выкнѫ
вторый пѫть ангелъ Господень Авраамy
16 отъ небе-то, И рече: [з]Заклѣхъ ся въ мене
си, казува Господь, понеже си сторилъ
това нѣщо, и не си пожалилъ сына си,
17 единородный-тъ си, Ще тя благословѭ и
благословѭ, и ще умножѫ и прѣумножѫ
сѣме-то ти [и]като звѣзды-тѣ на небе-то, и
[і]като пѣсъкъ-тъ който е край море-то: и
[к]сѣме-то ти ще обладае [л]врата-та на вра-
18 гове-тѣ си: И [м]въ твое-то сѣме ще ся бла-
гословятъ всичкы-тѣ народи на земѭ-тѫ:
19 [н]защото си послушалъ гласъ-тъ ми. И
върнѫ ся Авраамъ при рабы-тѣ си: и
станѫхѫ та отидохѫ наедно у Вирсавеѐ:
и насели ся Авраамъ у [о]Вирсавеѐ.
20 А слѣдъ тѣзи събытія, казахѫ Авраа-
му, и рекохѫ: Ето [п]Мелха роди и тя сы-
21 нове на Нахора брата ти: [р]Уза първород-
ный-тъ му, и Вуза брата му, и Камуила
22 отца [с]Арамова, И Кеседа, и Азава, и Фал-
23 деса, и Едлафа, и Ваѳуила. А [т]Ваѳуилъ
роди Ревеккѫ: тѣзи осмина-та роди Мелха
24 Нахору брату Авраамову. И наложни-
ца-та му, която ся именуваше Ревма,
роди и тя Тавека и Гаама и Тахаса и
Маахѫ.

ГЛАВА 23.

1 И живѣ Сарра сто и двадесеть и седмь
годины: *тѣзи сѫ* годины-тѣ на живота
2 Сарринъ. И умрѣ Сарра въ [а]Каріаѳъ-арвѫ:
то е [б]Хевронъ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ:
и дойде Авраамъ да жалѣе Саррѫ, и да

ь Виж. Гл. 26; 15, 18, 20, 21, 22.
ѣ Гл. 26; 31.
ю Гл. 33; 8.
я Гл. 31; 48, 52.
ѫ Гл. 26; 33.
ѭ Гл. 4; 26.
а Втор. 33; 27. Иса. 40; 28. Рим. 16; 26. 1 Тим. 1; 17.

—

а Іак. 1; 12. 1 Пет. 1; 7. 1 Кор. 10; 13. Евр. 11; 17.
б Евр. 11; 17.
в 2 Лѣт. 3; 1.
г Іоан. 19; 17.
д Евр. 11; 17. Іак. 2; 21.
е 1 Цар. 15; 22. Мих. 6; 7, 8.
ж Гл. 26; 5. Іак. 2; 22.
* Господь ще промысли.
з Псал. 105; 9. Лук. 1; 73.
Евр. 6; 13, 14.
и Гл. 15; 5. Іер. 33; 22.
і Гл. 13; 16.
к Гл. 24; 60.
л Мих. 1; 9.
м Гл. 12; 3. 18; 18. 26; 4. Дѣян. 3; 25. Гал. 3; 8, 9, 16, 18.
н Ст. 3, 10. Гл. 26; 5.
о Гл. 21; 31.
п Гл. 11; 29.
р Іов. 1; 1.
с Іов. 32; 2.
т Гл. 24; 15.

—

а Іис. Нав. 14; 15. Сѫд. 1; 10.
б Ст. 19. Гл. 13; 18.

3 ѭ оплаче. И като станѫ Авраамъ отъ
мьртвеца си, говори на сынове-тѣ Хетовы
4 и рече: [в]Чужденецъ и пришлецъ сьмь
азъ между васъ: [г]дайте ми стяжаніе за
гробъ между васъ, за да погребѫ мьр-
5 твецъ-тъ си отъ прѣдъ очи-тѣ си. И от-
говорихѫ сынове-тѣ Хетови Аврааму, и
6 рекохѫ му: Послушай ны, господине:
Ты си между насъ [д]князь отъ Бога: по-
греби мьртвецъ-тъ си въ избранный-тъ
отъ гробове-тѣ ни: никой отъ насъ не ще
да ти възбрани гробъ-тъ си, за да погре-
7 бешь мьртвецъ-тъ си. Тогава станѫ Авра-
амъ, и поклони ся на людіе-тѣ на онѫзь
8 земѭ, на сынове-тѣ Хетовы: И говори
имъ и рече: Ако ви е угодно да погребѫ
мьртвецъ-тъ си отъ прѣдъ очи-тѣ си, по-
слушайте мя, и посрѣдствувайте за мене
9 прѣдъ Ефрона сынъ-тъ Сааровъ, И да ми
даде пещерѫ-тѫ си Махпелахъ, въ край-тъ
на нивѫ-тѫ си: съ пълнѫ цѣнѫ нека ми
ѭ даде, въ стяжаніе за гробъ между
10 васъ. А Ефронъ сѣдѣше въ срѣдъ сыно-
ве-тѣ Хетовы: и отговори Ефронъ Хетте-
янинъ-тъ Аврааму при слушаніе-то на сы-
нове-тѣ Хетовы, на всичкы-тѣ които вла-
зѣхѫ [е]въ врата-та на градъ-тъ му, и ре-
11 че: [ж]Не, господине мой, послушай мя:
давамъ ти нивѫ-тѫ, давамъ ти и пеще-
рѫ-тѫ която е въ неѭ; прѣдъ сынове-
тѣ на народа си давамъ ти ѭ: погреби
12 мьртвецъ-тъ си. И поклони ся Авраамъ
13 прѣдъ людіе-тѣ на онѫзи земѭ: И рече
Ефрону при слушаніе-то на людіе-тѣ отъ
онѫзь земѭ, и каза: Ако *щешь*, послу-
шай мя, молѭ: ще дамъ сребро-то за
нивѫ-тѫ; земи *го* отъ мене, и ще погребѫ
14 мьртвецъ-тъ си тамъ. А Ефронъ отго-
15 вори Аврааму и рече му: Чуй мя, го-
сподине мой: между мене и тебе що е
земя [з]за четыристотинъ сикли сребьрны?
16 погреби мьртвецъ-тъ си. И послуша
Авраамъ Ефрона: и [и]прѣтегли Авраамъ
Ефрону сребро-то, което рече при слу-
шаніе-то на сынове-тѣ Хетовы, четыри-
стотинъ сикли сребьрны, каквыто мину-
17 вахѫ между търговцы. И Ефронова-та
[і]нива която бѣше въ Махпелахъ, прѣдъ
Мамврій, нива-та, и пещера-та, която бѣ
въ неѭ, и всичкы-тѣ дрьвія които бѣхѫ
въ нивѫ-тѫ, по всичкы-тѣ прѣдѣлы нао-
18 коло, подтвьрдихѫ ся Стяжаніе на Авра-
ама, прѣдъ сынове-тѣ Хетовы, прѣдъ всич-
кы-тѣ които влазѣхѫ въ врата-та на градъ-
19 тъ му. И слѣдъ това погребе Авраамъ
Саррѫ женѫ си въ пещерѫ-тѫ на нивѫ-
тѫ Махпелахъ, прѣдъ Мамврій: той е Хе-
20 вронъ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ. И нива-
та и пещера-та която бѣше въ неѭ, [к]под-
твьрдихѫ ся отъ сынове-тѣ Хетовы на
Авраама въ стяжаніе за гробъ.

ГЛАВА 24.

1 И Авраамъ бѣше [а]старъ, прѣминѫлъ
на възрастъ: и Господь [б]благослови Авра-
2 ама въ всичко. И рече Авраамъ [в]на
рабъ-тъ си, по старый-тъ въ домъ-тъ му,
[г]на настоятель-тъ на всичкый му имотъ:
[д]Да туришь рѫкѫ-тѫ си подъ бедро-то
3 ми, И [е]ще тя закьлнѫ въ Господа, Бога
на небе-то и Бога на земѭ-тѫ, че [ж]нѣма
да земешь женѫ за сына ми отъ дъще-
ри-тѣ на Хананейцы-тѣ, между които жи-
4 вѣѭ: Но [з]ще идешь [и]на мѣсто-то ми, и
при родъ-тъ ми и ще земешь женѫ за
5 сына ми Исаака. А рабъ-тъ му рече: Мо-
же да не ще жена-та да дойде подирѣ
ми въ тѫзи земѭ: трѣба ли да заведѫ
сына ти въ онѫзь земѭ отъ дѣто си из-
6 лѣзлъ? И рече му Авраамъ: Пази, да не
7 върнешь сына ми тамъ. Господь Богъ не-
бесный който [і]мя зѣ изъ домъ-тъ на от-
ца ми, и отъ земѭ-тѫ на рожденіе-то
ми, и който ми говори, и който ми ся
заклѣ, и рече: [к]На твое-то сѣме ще дамъ
тѫзь земѭ, той [л]ще испрати ангелъ-тъ
си прѣдъ тебе: и ще земешь женѫ за
8 сына ми отъ тамъ. Ако ли жена-та не
ще да дойде подирѣ ти, тогазь [м]ще бѫ-
дешь свободенъ отъ това мое заклѣваніе;
9 само сына ми да не върнешь тамъ. И ту-
ри рабъ-тъ рѫкѫ-тѫ си подъ бедро-то
на Авраама господина своего, и заклѣ
му ся за това нѣщо.
10 И зѣ рабъ-тъ отъ камилы-тѣ на госпо-
дина си десеть камилы, и тръгнѫ, и въ
рѫцѣ-тѣ му бѣше [н]всичко-то благо на го-
сподина му: и станѫ та отиде въ Месо-
11 потаміѭ, [о]въ градъ-тъ Нахоровъ. И тури
камилы-тѣ да колѣничатъ вънъ отъ града
при водный-тъ кладенецъ, надвечеръ ко-
гато излазятъ [п]жены-тѣ, да си наливатъ
12 *водѫ*. И рече: [р]Господи, Боже на госпо-
дина моего Авраама, [с]дай ми, молѭ, до-
брѫ срѣщѫ днесь, и стори милость на
13 господина моего Авраама. Ето, азъ [т]стоѭ
при изворъ-тъ на водѫ-тѫ: [у]а дъщери-тѣ
на градскы-тѣ жители излазятъ да нали-
14 ватъ водѫ: И мома-та на коѭто рекѫ:

в Гл. 17; 8. 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 105; 12. Евр. 11; 9, 13.
г Дѣян. 7; 5.
д Гл. 13; 2. 14; 14. 24; 35.
е Гл. 34; 20, 24. Руѳ. 4; 4.
ж Виж. 2 Цар. 24; 21—24.
з Исх. 30; 13. Іез. 45; 12.
и Іер. 32; 9.
і Гл. 25; 9. 49; 30, 31, 32. 50; 13. Дѣян. 7; 16.
к Виж. Руѳ. 4; 7—10. Іер. 32; 10, 11.

—

а Гл. 18; 11. 21; 5.
б Ст. 35. Гл. 13; 2. Псал. 112; 3. Прит. 10; 22.
в Гл. 15; 2.
г Ст. 10. Гл. 39; 4, 5, 6.
д Гл. 47; 29. 1 Лѣт. 29; 24. Плач. 5; 6.
е Гл. 14; 22. Втор. 6; 13. Іис. Нав. 2; 12.
ж Гл. 26; 35. 27; 46. 28; 2. Исх. 34; 16. Втор. 7; 3.
з Гл. 28; 2.
и Гл. 12; 1.
і Гл. 12; 1.
к Гл. 12; 7. 13; 15. 15; 18. 17; 8. Исх. 32; 13. Втор. 1; 8. 34; 4. Дѣян. 7; 5.
л Исх. 23; 20, 23. 33; 2. Евр. 1; 14.
м Іис. Нав. 2; 17, 20.
н Ст. 2.
о Гл. 27; 43.
п Исх. 2; 16. 1 Цар. 9; 11.
р Ст. 27. Гл. 26; 24. 28; 13. 32; 9. Исх. 3; 6, 15.
с Неем. 1; 11. Псал. 37; 5.
т Ст. 43.
у Гл. 29; 9. Исх. 2; 16.

Я наведи водоносъ-тъ си да піѭ, и тя
рече: Пій, и ще напоѭ и камилы-тѣ ти,
тя нека е оная, *коѭто* си отредилъ за
рабъ-тъ си Исаака: и [ф]отъ това ще по-
знаѭ че си сторилъ милость на госпо-
дина моего.
15 И прѣди да прѣстане той да говори,
ето, излазяше Ревекка, която бѣше ся
родила Ваѳуилу, сыну [х]на Мелхѫ, женѫ-
тѫ на Нахора Авраамовъ-тъ братъ, и на
16 рамо-то ѝ водоносъ-тъ ѝ. А мома-та бѣ-
ше [ц]твърдѣ красна на гледъ, дѣвица, и
мѫжъ не бѣше познала: и тъй като слѣзе
на изворъ-тъ, напълни водоносъ-тъ си, и
17 възлѣзуваше. А рабъ-тъ ся завтече да ѭ
посрѣщне, и рече: Я мя напой малко во-
18 дѫ отъ водоноса си. [ч]А тя рече: Пій, го-
сподине мой: и побърза и снѣ водоносъ-тъ
19 си на рѫкѫ-тѫ си, и напои го. И като
го напои, рече: И за камилы-тѣ ти ще
20 извадѭ, додѣ ся напіѭтъ всичкы-тѣ. И
тутакси излѣ водоносъ-тъ си въ поило-то,
и завтече ся на кладенецъ-тъ да извади
още, и извади за всичкы-тѣ му камилы.
21 А человѣкъ-тъ ся чудеше съ неѭ, и мъл-
чеше, за да познае [ш]да ли е благоустро-
22 илъ Господь пѫть-тъ му, или не. И като
прѣстанѫхѫ камилы-тѣ да піѭтъ, зѣ че-
ловѣкъ-тъ еднѫ [щ]златнѫ обецѫ тежкѫ
половинъ сикль, и двѣ гривны за рѫцѣ-
23 тѣ ѝ тежкы десеть сикли отъ злато. И
рече: Чія дъщеря си ты? я ми кажи: на-
мѣрува ли ся въ кѫщѫ-тѫ на бащѫ ти
24 мѣсто за насъ да прѣнощувамы? И тя
му рече: Азъ сьмь [ъ]дъщеря на Ваѳуила
сынъ-тъ Мелхынъ когото е родила Нахору.
25 Рече му още: Има у насъ и слама, и хра-
26 на много, и мѣсто за прѣнощуваніе. То-
газь ся наведе человѣкъ-тъ и [ы]поклони
27 ся Господу. И рече: [ь]Благословенъ Го-
сподь Богъ на господина моего Авраама,
който не лиши господина моего отъ [ѣ]ми-
лость-тѫ си и истинѫ-тѫ си: въ пѫть-тъ
Господь [ю]мя управи въ домъ-тъ на бра-
28 тія-та на мой-тъ господинъ. А мома-та
ся завтече, и расказа въ домъ-тъ на май-
кѫ си за тѣзи случаи.
29 И Ревекка имаше братъ на име [я]Ла-
ванъ: и завтече ся Лаванъ при чело-
30 вѣкъ-тъ вънъ при изворъ-тъ. И като ви-
дѣ обецѫ-тѫ, и гривны-тѣ на рѫцѣ-тѣ
на сестрѫ си, и като чу рѣчи-тѣ на се-
стрѫ си Ревеккѫ, която казуваше: Така
ми говорй тойзи человѣкъ, отиде при че-
ловѣкъ-тъ: и ето той стоеше при камилы-
31 тѣ до изворъ-тъ. И рече: Влѣзь, [ѫ]благо-
словенный отъ Господа; защо стоишь
вънъ? азъ ти приготвихъ кѫщѫ-тѫ, и
32 мѣсто за камилы-тѣ. И влѣзе человѣкъ-тъ
въ кѫщи, и растовари камилы-тѣ му, и
[ѭ]даде сламѫ и хранѫ на камилы-тѣ, и
водѫ за омываніе на нозѣ-тѣ му, и на
нозѣ-тѣ на человѣцы-тѣ, които бѣхѫ съ
33 него. И прѣдложено бы прѣдъ него ястіе:
но той рече: [а]Не щѫ да ямъ додѣ не ка-
жѫ работѫ-тѫ си: и *Лаванъ* рече: Казу-
34 вай. И рече: Азъ сьмь рабъ Авраамовъ:
35 И Господь [б]благослови господина моего
прѣмного, и станѫ великъ: и даде му
овцы, и говеда, и сребро, и злато, и рабы,
36 и рабыни, и камилы, и ослы. И Сарра,
жена-та на господина моего, [в]роди сынъ
господину моему, като бѣше вече оста-
37 рѣла: и [г]даде му той все що има. И [д]за-
клѣ мя господинъ мой, и рече: Да не зе-
мешь за сына ми женѫ отъ дъщери-тѣ
на Хананейцы-тѣ, на които въ земіѭ-тѫ
38 азъ живѣѭ: Но да отидешь [е]въ домъ-тъ
на отца ми, и въ родъ-тъ ми, и да земешь
39 женѫ за сына ми. И [ж]рѣкохъ господину
моему: Може да не ще жена-та да дойде
40 подирѣ ми. [з]А той ми рече: Господь
[и]прѣдъ когото ходѭ, ще испроводи ан-
гелъ-тъ си съ тебе и ще благоустрои
пѫть-тъ ти: и ще земешь женѫ за сына
ми отъ родъ-тъ ми, и отъ домъ-тъ на
41 отца ми. [і]Тогазь ще бѫдешь свободенъ
отъ заклѣваніе-то ми: когато отидешь при
родъ-тъ ми, и не ти дадѫтъ, тогазь ще
бѫдешь свободенъ отъ заклѣваніе-то ми.
42 И като дойдохъ днесъ на изворъ-тъ, рѣ-
кохъ: [к]Господи, Боже на господина моего
Авраама, молѭ, ако си благоустроилъ
пѫть-тъ ми, по който азъ отхождамъ,
43 [л]Ето, азъ стоѭ при водный-тъ изворъ:
мома-та, която излѣзе да налѣе *водѫ*, и
на коѭто рекѫ: Я мя напой съ малко
44 водѫ отъ водоноса си, И тя ми рече: И
ты пій, ще извадѭ още и за камилы-тѣ
ти, тя нека е жена-та, коѭто е отредилъ
Господь за сына на мой-тъ господинъ.
45 И [м]прѣди да прѣстанѫ [н]да думамъ въ
сърдце-то си, ето, Ревекка излизаше съ
водоносъ-тъ на рамо-то си: и слѣзе на
изворъ-тъ, и налѣ: и рѣкохъ ѝ: Я мя
46 напой: И тя побърза и снѣ водоносъ-тъ
си отъ *рамо-то* си, и рече: Пій, и ще на-
поѭ и камилы-тѣ ти: и тъй пихъ азъ, и
47 напой и камилы-тѣ: И попытахъ ѭ, и
рѣкохъ: Чія си дъщеря? и тя рече:
Дъщеря сьмь на Ваѳуила, сына Нахорова,
когото му роди Мелха: и [о]турихъ обѣ-

ф Сѫд. 6; 17, 37. 1 Цар. 6; 7. 14; 10. 20; 7.
х Гл. 11; 29. 22; 23.
ц Гл. 26; 7.
ч 1 Пет. 3; 8. 4; 9.
ш Ст. 12, 56.
щ Исх. 32; 2, 3. Иса. 3; 19, 20, 21. Іез. 16; 11, 12. 1 Пет. 3; 3.
ъ Гл. 22; 23.
ы Ст. 52. Исх. 4; 31.
ь Исх. 18; 10. Руѳ. 4; 14. 1 Цар. 25; 32, 39. 2 Цар. 18; 28. Лук. 1; 68.
ѣ Гл. 32; 10. Псал. 98; 3.
ю Ст. 48.
я Гл. 29; 5.
ѫ Гл. 26; 29. Сѫд. 17; 2. Руѳ. 3; 10. Псал. 115; 15.
ѭ Гл. 43; 24. Сѫд. 19; 21.
а Іов. 23; 12. Іоан. 4; 34. Ефес. 6; 5, 6, 7.
б Ст. 1. Гл. 13; 2.
в Гл. 21; 2.
г Гл. 21; 10. 25; 5.
д Ст. 3.
е Ст. 4.
ж Ст. 5.
з Ст. 7.
и Гл. 17; 1.
і Ст. 8.
к Ст. 12.
л Ст. 13.
м Ст. 15, и дрг.
н 1 Цар. 1; 13.
о Іез. 16; 11, 12.

цѫ-тѫ на лице-то ѝ, и гривны-тѣ на рѫ-
48 цѣ-тѣ ѝ. И [п]наведохъ ся та ся поклонихъ
Господу: и благословихъ Господа Бога
на господина моего Авраама, който мя
доведе по правый-тъ пѫть, да землѭ за
сына му [р]дъщерѭ-тѫ на брата на госпо-
49 дина моего. Сега прочее, ако искате да
[с]сторите милость и истинѫ господину
моему, кажѣте ми: ако ли не, *пакъ* ми
кажѣте: да ся обърнѫ надесно, или на-
50 лѣво. А Лаванъ и Ваѳуилъ отговорихѫ,
и рекохѫ: [т]Отъ Господа станѫ това нѣ-
що: ный не можемъ [у]да ти речемъ ни
51 зло, ни добро. Ето, [ф]Ревекка, прѣдъ тебе:
земи ѭ, и иди, и нека бѫде жена на
сынъ-тъ на господина твоего, както е Го-
52 сподь реклъ. И като чу рабъ-тъ Авраамовъ
думы-тѣ имъ, [х]поклони ся до землѭ-тѫ Го-
53 споду. И извади рабъ-тъ сребьрны и злат-
ны [ц]украшенія и облѣкла, та даде на
Ревеккѫ: [ч]даде още скѫпи дарове на
54 брата ѝ, и на майкѫ ѝ. И ядохѫ и пихѫ,
той и человѣци-тѣ които *бѣхѫ дошли* съ
него и прѣнощувахѫ: и като станѫхѫ
на сутринь-тѫ, рече: [ш]Испроводѣте мя
55 къмъ господаря ми. И рекохѫ братъ ѝ
и майка ѝ: Нека посѣди мома-та съ насъ
56 до десетина дни; подирь нека иде. И рече
имъ: Не мя спирайте, защото Господь
благоустрои пѫть-тъ ми: испроводѣте мя
57 да идѫ при господаря си. И тѣ рекохѫ:
да повыкамы момѫ-тѫ, и да попытамы
58 какво ще рече тя. И повыкахѫ Ревеккѫ,
и рекохѫ ѝ: Отхождашь ли съ тогозь
59 человѣка? И тя рече: Отхождамъ. И ис-
проводихѫ сестрѫ си Ревеккѫ, и [щ]кър-
милицѫ-тѫ ѝ, и рабъ-тъ Авраамовъ, и
60 человѣцы-тѣ му. И благословихѫ Ревеккѫ,
и рекохѫ ѝ: Сестра наша си, [ъ]да ся ро-
дятъ отъ тебе тысящи на десетотысящы,
и [ы]потомство-то ти да обладае врата-та
61 на врагове-тѣ си. И станѫ Ревекка, и ра-
быни-тѣ ѝ, и възсѣднѫхѫ на камилы-тѣ,
и отхождахѫ слѣдъ человѣкъ-тъ: и зѣ
рабъ-тъ Ревеккѫ, и отиде.
62 А Исаакъ ся вращаше отъ [ь]кладенеца
Лахай-рои; защото живѣеше на южнѫ-тѫ
63 землѭ. И излѣзе Исаакъ [ѣ]на прѣговаряніе
въ поле-то надвечеръ: и дигнѫ очи, и
64 видѣ, и ето, камилы приближавахѫ. И
Ревекка дигнѫ очи, и видѣ Исаака, и [ю]ско-
65 чи долу отъ камилѫ-тѫ. Защото бѣше
рекла на рабъ-тъ: Кой е онзи человѣкъ,
който иде прѣзъ поле-то на срещѫ ни?
И рабъ-тъ бѣше реклъ: Той е господарь-тъ
66 ми. И тя зѣ покрывало, и покры ся. И
каза рабъ-тъ Исааку всичко що бѣ из-
67 вършилъ. И Исаакъ ѭ въведе въ ша-
търъ-тъ на майкѫ си Саррѫ; и зѣ Ре-
веккѫ, и станѫ му жена, и възлюби ѭ;
и [я]утѣши ся Исаакъ слѣдъ *смърть-тѫ на
майкѫ* си.

ГЛАВА 25.

1 И зѣ Авраамъ и другѫ женѫ, на име
2 Хеттурѫ. И тя му роди [а]Земрана, и Іок-
сана, и Мадана, и Мадіама, и Іесвока, и
3 Шуаха. И Іоксанъ роди Сава, и Дедана;
а сынове на Дедана бѣхѫ Ассуримъ, и
4 Латусіимъ, и Лаомимъ. А сынове-тѣ на
Мадіама бѣхѫ Гефа, и Еферъ, и Енохъ,
и Авида, и Елдага: всичкы тѣзи бѣхѫ сы-
нове на Хеттурѫ.
5 И [б]даде Авраамъ всичкый си имотъ на
6 Исаака. А на сынове-тѣ отъ наложницы-
тѣ си даде Авраамъ дарове, и [в]испрати гы,
като бѣше още живъ, далечь отъ сына
си Исаака къмъ истокъ, въ [г]въсточнѫ-тѫ
землѭ.
7 И тѣзи сѫ дни-тѣ на годины-тѣ на жи-
вота Авраамовъ, колкото живѣ, сто и
8 седмдесеть и петь годины. И издъхнѫ
Авраамъ и умрѣ [д]въ старость добрѫ, старъ,
и сытъ *отъ дни* и [е]прибра ся при свои-тѣ
9 людіе. И Исаакъ и Исмаилъ сынове-тѣ му
[ж]погребохѫ го въ пещерѫ-тѫ Махпелахъ,
въ нивѫ-тѫ на Ефрона, сынъ-тъ Сааровъ
Хеттеянинъ-тъ, която е срещѫ Мамврій,
10 [з]Нивѫ-тѫ коѭто купи Авраамъ отъ сы-
нове-тѣ Хетовы: [и]тамъ бы погребенъ Авра-
амъ, и жена му Сарра.
11 И подирь смърть-тѫ Авраамовѫ, благо-
слови Богъ сына му Исаака: и живѣеше
Исаакъ при [і]кладенецъ-тъ Лахай-рои.
12 Това е родословіе-то на Исмаила сынъ-
тъ Авраамовъ, [к]когото роди Аврааму Агарь
13 Египтянка-та, рабыня-та Саррина: И [л]тѣ-
зи сѫ имена-та на сынове-тѣ Исмаиловы,
имена-та имъ по родословіе-то имъ: пър-
венецъ-тъ Исмаиловъ Наваіоѳъ, послѣ
14 Кидаръ, и Адвеилъ, и Мавсамъ, И Ма-
15 сма, и Дума, и Масса,Ададъ, и Ѳема,
16 Іетуръ, Нафисъ, и Кедма: Тѣзи сѫ сы-
нове-тѣ Исмаилови, и тѣзи сѫ имена-та
имъ по колибы-тѣ имъ, и споредъ огра-
деньі-тѣ имъ села: [м]дванадесеть князове
17 споредъ племена-та имъ. И тѣзи сѫ го-
дины-тѣ на Исмаиловый животъ, годины
сто и тридесеть и седмь: и [н]издъхнѫ и
умрѣ, и прибра ся при свои-тѣ людіе.
18 А [о]*потомци-тѣ му* ся населихѫ отъ Еви-

[п] Ст. 26.
[р] Гл. 22; 23.
[с] Гл. 47; 29. Іис. Нав. 2; 14.
[т] Псал. 118; 23. Мат. 21; 42. Марк. 12; 11.
[у] Гл. 31; 24.
[ф] Гл. 20; 15.
[х] Ст. 26.
[ц] Исх. 3; 22. 11; 2. 12; 35.
[ч] 2 Лѣт. 21; 3. Ездр. 1; 6.
[ш] Ст. 56, 59.
[щ] Гл. 35; 8.
[ъ] Гл. 17; 16.
[ы] Гл. 22; 17.
[ь] Гл. 16; 14. 25; 11.
[ѣ] Іис. Нав. 1; 8. Псал. 1; 2. 77; 12. 119; 15. 143; 5.
[ю] Іис. Нав. 15; 18.
[я] Гл. 38; 12.

—

[а] 1 Лѣт. 1; 32.
[б] Гл. 24; 36.
[в] Гл. 21; 14.
[г] Сѫд. 6; 3.
[д] Гл. 15; 15. 49; 29.
[е] Гл. 35; 29. 49; 33.
[ж] Гл. 35; 29. 50; 13.
[з] Гл. 23; 16.
[и] Гл. 49; 31.
[і] Гл. 16; 14. 24; 62.
[к] Гл. 16; 15.
[л] 1 Лѣт. 1; 29.
[м] Гл. 17; 20.
[н] Ст. 8.
[о] 1 Цар. 15; 7.

лѫ до Суръ, който е срещѫ Египетъ, като
отхожда нѣкой къмъ Ассиріѭ: *Исмаилъ*
ся насели [п]прѣдъ всичкы-тѣ си братія.
19 И това е родословіе-то на Исаака, сынъ-
тъ Авраамовъ: [р]Авраамъ роди Исаака:
20 А Исаакъ бѣше на четыридесеть годины,
когато зѣ за женѫ Ревеккѫ, [с]дъщеріѭ-
тѫ на Ваѳуила Сирина отъ Паданъ-арамъ,
21 [т]сестрѫ на Лавана Сирина. И моляше ся
Исаакъ Господу за женѫ си, защото бѣ-
ше бездѣткыня: [у]и послуша го Господь,
22 [ф]и зачнѫ Ревекка жена му. И дѣца-та
едно друго ся блъскахѫ вѫтрѣ въ неѭ:
и тя рече: Ако е така, защо да сьмь азъ
23 тъй? и [х]отиде да пыта Господа. И рече ѝ
Господь: [ц]Два народа сѫ въ утробѫ-тѫ
ти, и двѣ племена ще ся раздѣлятъ отъ
корема ти: и [ч]*едно-то* племе ще бѫде по
силно отъ *друго-то* племе: и [ш]по голѣ-
24 мый-тъ ще слугува на по малкый-тъ. И
когато ся испълнихѫ дни-тѣ ѝ да роди,
25 ето, бѣхѫ близнета въ утробѫ-тѫ ѝ. И
първый-тъ излѣзе червенъ, *и* [щ]всичкый
косматъ като кожена дреха: и нарекохѫ
26 му име-то *Исавъ. И послѣ излѣзе братъ
му: [ъ]и рѫка-та му държеше петѫ-тѫ на
Исава: [ы]за това ся нарече †Іаковъ: а
Исаакъ бѣше на шестдесеть годины, ко-
27 гато гы роди. И порастнѫхѫ дѣца-та и
станѫ Исавъ человѣкъ [ь]искусенъ на ловъ,
полскый человѣкъ: а Іаковъ бѣше [ѣ]чело-
вѣкъ незлобивъ и [ю]живѣеше въ шатры.
28 И Исаакъ обычаше Исава, защото [я]ядѣше
ловъ-тъ му: [ѫ]а Ревекка обычаше Іакова.
29 А Іаковъ си вареше вариво: и Исавъ
дойде отъ поле-то, а бѣше изнемощелъ:
30 И рече Исавъ Іакову: Я ми дай, да ямъ,
отъ червено-то, това червено-то, защото
сьмь изнемощелъ: за това ся нарече име-
31 то му ††Едомъ. И рече Іаковъ: Продай
32 ми днесь първородство-то си. И Исавъ
рече: Ето, азъ сьмь на умираніе, и защо
33 ми е това първородство? И рече Іаковъ:
Закьлни ми ся днесь: и заклѣ му ся: и
34 [ѭ]продаде първородство-то си Іакову. То-
газь Іаковъ даде Исаву хлѣбъ, и вариво
отъ лещѫ: и [а]яде, и пи, и станѫ та оти-
де: така прѣзрѣ Исавъ първородство-то.

ГЛАВА 26.

1 И станѫ гладъ на земіѭ-тѫ, освѣнь
[а]първый-тъ гладъ който станѫ въ Авра-
амовы-тѣ дни. И отиде Исаакъ [б]при Ави-
мелеха, Филистимскый-тъ царь въ Гераръ.
2 И яви му ся Господь, и рече: Не слѣзвай
въ Египетъ; живѣй [в]въ земіѭ-тѫ коіѭто
3 ще ти рекѫ: [г]Остани като пришлецъ въ
тѫзь земіѭ, и [д]азъ ще бѫдѫ съ тебе, и
[е]ще тя благословіѭ: защото на тебе и на
потомство-то ти [ж]ще дамъ всичкы тѣзи
мѣста; и ще испълніѭ [з]клѣтвѫ-тѫ, съ
коіѭто ся заклѣхъ Аврааму отцу твоему:
4 И [и]ще умножѫ потомство-то ти като не-
бесны-тѣ звѣзды, и ще дамъ на потомство-
то ти всичкы тѣзи мѣста, и ще ся благо-
словятъ [і]въ твое-то сѣме всичкы-тѣ зем-
5 ни народи: [к]Понеже Авраамъ послуша
гласъ-тъ ми, и упази завѣщанія-та ми,
заповѣди-тѣ ми, повелѣнія-та ми, и зако-
ны-тѣ ми.
6 И живѣеше Исаакъ въ Гераръ. (7) И
жители-тѣ на това мѣсто попытахѫ за
женѫ му, и рече: [л]Сестра ми е: [м]защото
ся убоя да рече: Жена ми е: *и думаше:*
Да мя не убіѭтъ мѣстни-тѣ жители за
Ревеккѫ: понеже [н]бѣ красна на гледъ.
8 И като прѣсѣдѣ тамъ много дни, Авиме-
лехъ Филистимскый-тъ царь погледнѫ
отъ прозореца и видѣ, и ето Исаакъ игра-
9 еше съсъ женѫ си Ревеккѫ. И выкнѫ
Авимелехъ Исаака, и рече: Ето, наисти-
нѫ тя ти е жена: а какъ си реклъ ты,
Сестра ми е? И рече му Исаакъ: Защото
10 рѣкохъ, да не умрѫ поради неѭ. И рече
Авимелехъ: Що е това което си сторилъ
намъ? безъ малко щѣше да лежи нѣкой
отъ людіе-тѣ съсъ женѫ ти, и [о]щѣше да
11 нанесешь върху насъ прѣстѫпленіе. И за-
повѣда Авимелехъ на всичкы-тѣ людіе, и
рече: Който [п]докачи тогозь человѣка, или
женѫ му, непрѣмѣнно ще ся умьртви.
12 И посѣя Исаакъ въ онѫзи земіѭ, и събра
прѣзъ онова лѣто [р]стократно, и [с]бла-
13 гослови го Господь. И [т]увеличаваше ся
той человѣкъ, и напрѣднуваше да става
14 великъ, до дѣто станѫ твърдѣ великъ. И
придобы овцы, и говеда, и рабы много: а
15 [у]Филистимяне-тѣ му завидѣхѫ. И всич-
кы-тѣ кладенцы, [ф]които бѣхѫ ископали
рабы-тѣ бащини му въ дни-тѣ на бащѫ му
Авраама, затулихѫ гы Филистимяне-тѣ, и
16 напълнихѫ гы съ пърсть. И рече Авиме-
лехъ Исааку: Иди си отъ насъ, защото ты
17 станѫ [х]много по силенъ отъ насъ. И оти-
де отъ тамъ Исаакъ и постави шатры-

[п] Гл. 16; 12.
[р] Мат. 1; 2.
[с] Гл. 22; 23.
[т] Гл. 24; 29.
[у] 1 Лѣт. 5; 20. 2 Лѣт. 33; 13. Есдр. 8; 23.
[ф] Рим. 9; 10.
[х] 1 Цар. 9; 9. 10; 22.
[ц] Гл. 17; 16. 24; 60.
[ч] 2 Цар. 8; 14.
[ш] Гл. 27; 29. Мал. 1; 3. Рим. 9; 12.
[щ] Гл. 27; 11, 16, 23.
* Косматъ.
[ъ] Осія 12; 3.
[ы] Гл. 27; 36.
† Запинатель.
[ь] Гл. 27; 3, 5.
[ѣ] Іов. 1; 1, 8. 2; 3. Псал. 37; 37.
[ю] Евр. 11; 9.
[я] Гл. 27; 19, 25, 31.
[ѫ] Гл. 27; 6.
†† Червенъ.
[ѭ] Евр. 12; 16.
[а] Еккл. 8; 15. Иса. 22; 13. 1 Кор. 15; 32.
[а] Гл. 12; 10.
[б] Гл. 20; 2.
[в] Гл. 12; 1.
[г] Гл. 20; 1. Псал. 39; 12. Евр. 11; 9.
[д] Гл. 28; 15.
[е] Гл. 12; 2.
[ж] Гл. 13; 15. 15; 18.
[з] Гл. 22; 16. Псал. 105; 9.
[и] Гл. 15; 5. 22; 17.
[і] Гл. 12; 3. 22; 18.
[к] Гл. 22; 16, 18.
[л] Гл. 12; 13. 20; 2, 13.
[м] Прит. 29; 25.
[н] Гл. 24; 16.
[о] Гл. 20; 9.
[п] Псал. 105; 15.
[р] Мат. 13; 8. Марк. 4;
[с] Ст. 3. Гл. 24; 1, 35. Іов. 42; 12.
[т] Гл. 24; 35. Псал. 112; 3. Прит. 10; 22.
[у] Гл. 37; 11. Еккл. 4; 4.
[ф] Гл. 21; 30.
[х] Исх. 1; 9.

тѣ си въ Герарскый-тѣ долъ, и живѣеше
тамъ.
18 И ископа изново Исаакъ водны-тѣ кла-
денцы, които бѣхѫ ископаны въ дни-тѣ
на бащѫ му Авраама, а Филистимяне-тѣ
бѣхѫ гы затулили слѣдъ Авраамовѫ-тѫ
смърть: и [ц]нарече гы по имена-та, съ кои-
19 то баща му бѣше гы нареклъ. И ископа-
хѫ Исаакови-тѣ раби въ долъ-тъ, и намѣ-
20 рихѫ тамъ кладенецъ на живѫ водѫ. И
[ч]прѣпирахѫ ся Герарскы-тѣ пастыри съ
Исаакови-тѣ пастыри, и думахѫ: Наша е
вода-та: и нарече *Исаакъ* кладенецъ-тъ
*Есекъ, защото ся прѣпирахѫ съ него.
21 И ископахѫ другъ кладенецъ и прѣпира-
хѫ ся и за него: за това го нарече †Сит-
22 на. И прѣмѣсти ся отъ тамъ, и ископа
другъ кладенецъ, и за него не ся прѣпи-
рахѫ: и нарече го §Роовоѳъ, и думаше:
Защото сега ны распространи Господь, и
[ш]ще ся наплодимъ на тѫзи земѭ.
23 И отъ тамъ възлѣзе на Вирсавеѐ. (24) И
яви му ся Господь прѣзъ онѫзь нощь, и
рече: [щ]Азъ сьмь Богъ на отца ти Авра-
ама: [ъ]не бой ся, защото [ы]азъ сьмь съ
тебе, и ще тя благословѭ, и ще умножѫ
твое-то сѣме, заради Авраама раба моего.
25 И [ь]съгради тамъ олтарь, и [ѣ]призова име-
то Господне: и распрострѣ тамъ шатъръ-
тъ си: и ископахѫ тамъ Исаакови-тѣ ра-
би кладенецъ.
26 Тогазь Авимелехъ дойде при него отъ
Гераръ, и Охозаѳъ прiятель-тъ му, и [ю]Фи-
27 холъ военачалникъ-тъ му. И рече имъ Иса-
акъ: Защо дойдохте при мене, като [я]мя
възненавидѣхте вы, и [ѫ]испѫдихте мя отъ
28 васъ си? И тѣ рекохѫ: [ѭ]Видѣхмы явно
че Господь е съ тебе, и рекохмы: Да бѫ-
де сега клѣтва между насъ, между насъ
и тебе, и да направимъ договоръ съ тебе,
29 Че нѣма да ни сторишь зло, както ный
не тя докачихмы, и както само добро
смы ти правили, и тя испратихмы съ ми-
ромъ: сега [а]ты си благословенъ отъ Го-
30 спода. И [б]направи имъ пиръ: и ядохѫ,
31 и пихѫ. И станѫхѫ на утринь-тѫ, и [в]за-
клѣхѫ ся единъ на другъ: тогазь Исаакъ
гы испроводи, и отидохѫ си отъ него съ
32 миромъ. И въ истый день дойдохѫ Иса-
акови-тѣ раби, и му извѣстихѫ за кла-
денецъ-тъ който ископахѫ, и рекохѫ му:
33 Намѣрихмы водѫ. И нарече го Савеѐ:
[г]за това е име-то на градъ-тъ Вирсавеѐ
до днесь.
34 [д]А Исавъ бѣше на четыридесеть годины,
когато зѣ за женѫ Iудиѳѫ, дъщерѭ-тѫ
на Веири Хеттеецъ-тъ, и Васемаѳѫ, дъ-
35 щерѭ-тѫ на Елона Хеттеецъ-тъ. И [е]тѣ
бѣхѫ горесть на душѫ-тѫ на Исаака и
Ревеккѫ.

ГЛАВА 27.

1 И като остарѣ Исаакъ, и [а]отѫпѣ зрѣнiе-
то на очи-тѣ му та не видѣше, повыкнѫ
Исава по голѣмый-тъ си сынъ, и рече му:
2 Сыне мой; а той му рече: Ето мя. И той
рече: Ето, азъ вече остарѣхъ; [б]не знамъ
3 день-тъ на смърть-тѫ си: [в]И тъй земи, сега,
оружiя-та си, тулъ-тъ си и лѫкъ-тъ си,
4 излѣзь на поле-то, и улови ми ловъ; И
сготви ми вкусно ястiе, каквото обичамъ
азъ, и донесь ми да ямъ, [г]за да тя бла-
5 гослови душа-та ми прѣди да умрѫ. А
Ревекка чу като говорѣше Исаакъ на сы-
на си Исава. И отиде Исавъ на поле-то
да улови ловъ, *и* да *го* донесе.
6 А Ревекка продума на Iакова сына си,
и рече: Ето, азъ чухъ отца ти като го-
7 ворѣше на брата ти Исава, и каза: До-
неси ми ловъ, и направи ми вкусно ястiе,
да ямъ и да тя благословѭ прѣдъ Го-
8 спода прѣди смърть-тѫ си. Сега про-
чее, сыне мой, [д]послушай гласъ-тъ ми въ
9 това което ти порѫчвамъ азъ. Иди сега
въ стадо-то, и земи ми отъ тамъ двѣ до-
бры ярета отъ козы-тѣ, да гы направѭ
вкусно [е]ястiе за отца ти, както той обы-
10 ча: И ще *гы* принесешь на отца си да
яде, [ж]за да тя благослови прѣди смърть-
11 тѫ си. И рече Iаковъ на Ревеккѫ майкѫ
си: Ето, [з]Исавъ братъ ми е мѫжъ кос-
12 матъ, а азъ сьмь мѫжъ гладъкъ: Може
да [и]мя попипа баща ми, и ще ся явѭ
прѣдъ очи-тѣ му като прѣлстникъ, и ще
навлѣкѫ на себе си [i]проклѣтiе, а не бла-
13 гословенiе. И рече му майка му: [к]На ме-
не проклѣтiе-то ти, чадо мое: само по-
слушай гласъ-тъ ми, и иди, земи ми *гы*.
14 И той отиде, и зѣ, и донесе *гы* на майкѫ
си: и сготви майка му вкусно [л]ястiе как-
15 то обичаше баща му. И зѣ Ревекка [м]по
добры-тѣ дрехы на Исава по старый-тъ
си сынъ, които имаше той въ кѫщи, и
облѣче *съ тѣхъ* Iакова, сына си по мла-
16 дый-тъ. И съ кожы-тѣ на ярета-та покры
рѫцѣ-тѣ му и гладко-то на шiѭ-тѫ му;
17 И даде въ рѫцѣ-тѣ на Iакова сына си
вкусно-то ястiе, и хлѣбъ-тъ който при-
готви.
18 И отиде при отца си, и рече: Отче мой;

ц Гл. 21; 31.
ч Гл. 21; 25.
* Прѣпиранiе.
† Вражда.
§ Пространство или широта.
ш Гл. 17; 6. 28; 3. 41; 52. Исх. 1; 7.
щ Гл. 17; 7. 24; 12. 28; 13. Исх. 3; 6. Дѣян. 7; 32.
ъ Гл. 15; 1.
ы Ст. 3, 4.
ь Гл. 12; 7. 13; 18.
ѣ Псал. 116; 17.
ю Гл. 21; 22.
я Сѫд. 11; 7.
ѫ Ст. 16.
ѭ Гл. 21; 22, 23.
а Гл. 24; 31. Псал. 115; 15.
б Гл. 19; 3.
в Гл. 21; 31.
г Гл. 21; 31.
д Гл. 36; 2.
е Гл. 27; 46. 28; 1, 8.

—

а Гл. 48; 10. 1 Цар. 3; 2.
б Прит. 27; 1. Iак. 4; 14.
в Гл. 25; 27, 28.
г Ст. 27. Гл. 48; 9, 15. 49; 28. Втор. 33; 1.
д Ст. 13.
е Ст. 4.
ж Ст. 4.
з Гл. 25; 25.
и Ст. 22.
i Гл. 9; 25. Втор. 27; 18.
к Гл. 43; 9. 1 Цар. 25; 24. 2 Цар. 14; 9. Мат. 27; 25.
л Ст. 4, 9.
м Ст. 27.

и той рече: Ето мя; кой си ты, чадо
19 мое? И рече Іаковъ на бащѫ си: Азъ сьмь
Исавъ първородный твой; сторихъ какво-
то ми си реклъ: стани сега, сѣдни и яждь
отъ ловъ-тъ ми, [н]за да мя благослови ду-
20 ша-та ти. И рече Исаакъ на сына си:
Какъ бы това, чадо мое, че си намѣрилъ
толкозь скоро? А той рече: Защото Го-
сподь Богъ твой *го* докара прѣдъ мене.
21 И рече Исаакъ Іакову: Приближи ся,
чадо мое, [о]да тя попипамъ, да ли си ты
22 истый сынъ мой Исавъ, или не. И при-
ближи ся Іаковъ при бащѫ си Исаака:
и той го попипа, и рече: Гласъ-тъ е гласъ
23 Іакововъ, а рѫцѣ-тѣ, рѫцѣ Исавовы. И
не го позна, защото [п]рѫцѣ-тѣ му бѣхѫ
като рѫцѣ-тѣ на брата му Исава, косматы:
24 и благослови го. И рече: Ты ли си истый
25 сынъ мой Исавъ? и той рече: Азъ. И
рече: Принесь ми, и ще ямъ отъ ловъ-тъ
на сына си, [р]за да тя благослови душа-та
ми. И принесе му, и яде: донесе му и
26 вино, и пи. И рече му Исаакъ отецъ му:
Приближи ся сега, и цѣлуни мя, чадо мое.
27 И приближи ся, та го цѣлунѫ: и подуши
Исаакъ дѫхъ-тъ на облѣкло-то му, и бла-
гослови го и рече: Ето, [с]дѫхъ-тъ на сы-
на ми е като дѫхъ на поле, което е бла-
28 гословилъ Господь. И тъй [т]Богъ да ти
даде [у]отъ росѫ-тѫ на небе-то, и [ф]отъ
тлъстинѫ-тѫ на земѭ-тѫ, и [х]изобиліе
29 на жито и на вино: [ц]Народи да ти работятъ,
и племена да ти ся покланятъ: да
си господарь на братія-та си, и [ч]синове-
тѣ на майкѫ ти да ти ся покланятъ;
[ш]проклѣтъ който тя кълне, и благословенъ
който тя благославя.
30 И като свърши Исаакъ да благославя
Іакова, щомъ Іаковъ бѣше излѣзлъ отъ
лице-то на отца си Исаака, дойде Исавъ
31 братъ му отъ ловъ-тъ си: И сготви и той
вкусно ястіе, и донесе на отца си: и рече
на отца си: Да стане отецъ ми, и [щ]да яде
отъ ловъ-тъ на сына си, за да мя благосло-
32 ви душа-та ти. И рече му Исаакъ отецъ му:
Кой си ты? и той рече: Азъ сьмь сынъ ти,
33 първородный твой Исавъ. И растрепера ся
Исаакъ съ твърдѣ голѣмо растреперваніе,
и рече: А кой ще е той, който *ми* улови
ловъ, и ми принесе, та ядохъ отъ всичко
прѣди да влѣзнешь ты, и го бла-
гословихъ? [ъ]и благословенъ ще бѫде.
34 Когато чу Исавъ думы-тѣ бащины си,
[ы]извыка съ единъ голѣмъ и твърдѣ го-
рестенъ выкъ; и рече на бащѫ си: Бла-
35 гослови мя, и мене, отче мой. И той ре-
че: Дойде братъ ти съ измамѫ, и зѣ бла-
36 гословеніе-то ти. И рече *Исавъ:* [ь]Право
му сѫ нарекли име-то *Іаковъ, защото
сега вторый пѫть мя спъва: [ѣ]зѣ първо-
родство-то ми, и ето сега зѣ и благосло-
веніе-то ми: и рече: Не си ли задържалъ
37 и за мене благословеніе? А Исаакъ отго-
вори, и рече Исаву: Ето, [ю]господарь го
поставихъ надъ тебе, и всичкы-тѣ му
братія направихъ рабы нему, и обдарихъ
го [я]съсъ жито и вино; и сега що да ти сто-
38 рѭ, чадо мое? И рече Исавъ на бащѫ
си: Токо едно ли благословеніе имашь,
отче мой? благослови мя и мене, отче
мой. И възвыси Исавъ гласъ-тъ си, [ѫ]и
39 плака. И отговори Исаакъ баща му, и
рече му: Ето, твое-то населеніе ще бѫде
[ѭ]въ тлъсты-тѣ мѣста на земѭ-тѫ, наро-
сяваны отъ небе-то горѣ. И съ ножъ-тъ
40 си ще живѣешь, и [а]на брата си ще ра-
ботишь: [б]а когато ся подивишь, ще стро-
шишь яремъ-тъ му отъ вратъ-тъ си.
41 И [в]враждуваше Исавъ на Іакова, за
благословеніе-то съ което го благослови
баща му: и рече Исавъ въ сърдце-то си:
Скоро ще дойдѫтъ [г]дни-тѣ на плачъ-тъ
за бащѫ ми: [д]тогазь ще убіѭ брата си
42 Іакова. И казахѫ ся на Ревеккѫ думы-
тѣ на Исава по старый-тъ ѝ сынъ: и пра-
ти та повыка Іакова сына си по младый-тъ,
и рече му: Ето, Исавъ братъ ти [е]ся утѣ-
43 шава противъ тебе, че ще тя убіе. Но
сега, чадо мое, послушай гласъ-тъ ми; и
стани, та бѣгай при брата ми Лавана [ж]въ
44 Харранъ. И поживѣй при него нѣколко
дни, додѣ прѣмине гнѣвъ-тъ на брата ти:
45 Додѣ прѣмине отъ тебе на брата ти
ярость-та, и да забрави това което му си
сторилъ: тогазь ще проводѭ, и ще тя
доведѫ отъ тамъ; защо да ся лишѫ и
отъ двама вы въ единъ день?
46 И рече Ревекка Исааку: [з]Омързнѫ ми
животъ-тъ ми отъ Хеттейскы-тѣ дъщери.
[и]Ако Іаковъ земе женѫ отъ Хеттейскы-
тѣ дъщери, както сѫ тѣзи отъ дъщери-тѣ
на *тѫзъ* земѭ, защо ми е тойзи животъ?

ГЛАВА 28.

1 И повыка Исаакъ Іакова, и [а]благослови
го, и му порѫча, и каза му: [б]Да не зе-
мешь женѫ отъ Хананскы-тѣ дъщери.
2 [в]Стани та иди въ [г]Паданъ-арамъ, въ кѫ-
щѫ-тѫ на [д]Ваѳуила отца на майкѫ ти: и

[н] Ст. 4.
[о] Ст. 12.
[п] Ст. 16.
[р] Ст. 4.
[с] Осія 14; 6.
[т] Евр. 11; 20.
[у] Втор. 33; 13, 28. 2 Цар. 1; 21.
[ф] Гл. 45; 18.
[х] Втор. 33; 28.
[ц] Гл. 9; 25. 25; 23.
[ч] Гл. 49; 8.
[ш] Гл. 12; 3. Числ. 24; 9.
[щ] Ст. 4.
[ъ] Гл. 28; 3, 4. Рим. 11; 29.
[ы] Евр. 12; 17.
[ь] Гл. 25; 26.
* Запинатель.
[ѣ] Гл. 25; 33.
[ю] Ст. 29. 2 Цар. 8; 14.
[я] Ст. 28.
[ѫ] Евр. 12; 17.
[ѭ] Ст. 28. Евр. 11; 20.
[а] Гл. 25; 23. 2 Цар. 8; 14. Авд. 18, 19, 20.
[б] 4 Цар. 8; 20.
[в] Гл. 37; 4, 8.
[г] Гл. 50; 3, 4, 10.
[д] Авд. 10.
[е] Псал. 64; 5.
[ж] Гл. 11; 31.
[з] Гл. 26; 35. 28; 8.
[и] Гл. 24; 3.

—

[а] Гл. 27; 33.
[б] Гл. 24; 3.
[в] Осія 12; 12.
[г] Гл. 25; 20.
[д] Гл. 22; 23.

отъ тамъ земи женѫ, отъ дъщери-тѣ на
3 [е]Лавана братъ-тъ на майкѫ ти. [ж]И Богъ
Всемогущій да тя благослови, и да тя
наплоди и да тя умножи, щото да ста-
4 нѫтъ отъ тебе множество народи: [з]И да
ти даде Авраамово-то благословеніе, на
тебе, и на потомство-то ти слѣдъ тебе, да
наслѣдишь [и]землѭ-тѫ на коѭто си при-
5 шлецъ, коѭто даде Богъ Аврааму. И ис-
прати Исаакъ Іакова, и отиде въ Паданъ-
арамъ при Лавана сынъ-тъ на Ваѳуила
Сирина, братъ-тъ на Ревеккѫ майкѫ-тѫ
на Іакова и на Исава.
6 А Исавъ като видѣ че благослови Исаакъ
Іакова, и го испрати въ Паданъ-арамъ, да
си земе женѫ отъ тамъ, и като го благо-
славяше, че му порѫча, и каза: Да не зе-
мешь женѫ отъ Ханаанскы-тѣ дъщери;
7 И че послуша Іаковъ бащѫ си и майкѫ
8 си, та отиде въ Паданъ-арамъ; И като
видѣ Исавъ [і]че Ханаанскы-тѣ дъщери сѫ
омразны въ очи-тѣ на бащѫ му Исаака,
9 Отиде Исавъ при Исмаила, и освѣнь дру-
гы-тѣ си жены, зѣ си за женѫ [к]Маелеѳѫ,
дъщерѭ на Исмаила сына Авраамова,
[л]сестрѫ-тѫ на Наваіоѳа.
10 И [м]излѣзе Іаковъ отъ Вирсавеѐ, и оти-
11 де [н]въ Харранъ. И стигнѫ на едно мѣсто,
и прѣнощувà тамъ, защото бѣше залѣзло
слънце-то; и зѣ отъ каменіе-тѣ на мѣсто-
то, и тури си възглавницѫ, и заспа на
12 онова мѣсто; И [о]видѣ сънъ, и ето сълба
поставена на землѭ-тѫ, на коѭто връхъ-
тъ стигаше до небе-то: и ето, [п]ангели-тѣ
13 Божіи възлазѣхѫ и слазѣхѫ по неѭ. И
[р]ето, Господь стоеше отгорѣ на неѭ, и
рече: [с]Азъ сьмь Господь Богъ на отца ти
Авраама, и Богъ на Исаака: [т]землѭ-тѫ,
на коѭто лежишь, на тебе ще ѭ дамъ,
14 и на потомство-то ти. И [у]ще бѫде твое-
то потомство като пѣсъкъ-тъ на землѭ-
тѫ, и ще ся распространишь [ф]къмъ за-
падъ, и къмъ истокъ, и къмъ сѣверъ, и
къмъ югъ: и ще ся благословятъ въ тебе
и [х]въ твое-то сѣме всичкы-тѣ племена на
15 землѭ-тѫ. И ето, [ц]азъ сьмь съ тебе, и [ч]ще
тя пазѭ всякѫдѣ дѣто отидешь, и [ш]ще
тя върнѫ пакъ въ тѫзи землѭ; защото
[щ]нѣма да тя оставѭ [ъ]додѣ не направѭ
16 това което ти говорихъ. И събуди ся Іа-
ковъ отъ съна си, и рече: Наистинѫ Го-
сподь е [ы]на това мѣсто, а азъ не сьмь
17 знаялъ. И убоя ся и рече: Колко е стра-
шно това мѣсто! това не е друго, но е
домъ Божій, и тѣзи сѫ врата небесны.
18 И като станѫ Іаковъ на сутринь-тѫ, зѣ
камыкъ-тъ който си бѣше турилъ въз-
главіе, и [ь]исправи го стълпъ, [ѣ]и излѣ елей
19 на връхъ-тъ му. И нарече име-то [ю]на
онова мѣсто *Веѳиль: а име-то на онзи
20 градъ бѣше по напрѣдъ Лузъ. И [я]обре-
че Іаковъ обрекъ, и рече: [ж]Ако бѫде
Богъ съ мене, и мя упази въ тойзи пѫть
по който отхождамъ, и ми даде [іж]хлѣбъ
21 да ямъ, и облѣкло да ся облѣкѫ, И [а]ся
върнѫ съ миромъ въ домъ-тъ на отца си,
22 [б]тогазь Господь ще бѫде Богъ мой: И
тойзи камыкъ, който поставихъ стълпъ,
[в]ще бѫде домъ Божій: и [г]отъ всичко
което ми дадешь, ще дамъ десетъкъ-тъ
на тебе.

ГЛАВА 29.

1 И [а]тръгнѫ Іаковъ, та отиде въ землѭ-тѫ
2 на въсточны-тѣ жители. И видѣ, и ето
кладенецъ на поле-то: и тамъ три стада
овцы, които почивахѫ при него, защото
отъ онзи кладенецъ напоявахѫ стада-та:
и голѣмъ камыкъ имаше връху устіе-то
3 на кладенецъ-тъ. И когато ся събирахѫ
тамъ всичкы-тѣ стада, отваляхѫ камыкъ-
тъ отъ устіе-то на кладенецъ-тъ, и напо-
явахѫ стада-та: послѣ туряхѫ пакъ ка-
мыкъ-тъ на мѣсто-то му връху устіе-то
4 на кладенецъ-тъ. И рече имъ Іаковъ:
Братіе, отъ дѣ сте? А тѣ рекохѫ: отъ
5 Харранъ смы. И рече имъ: Познавате ли
Лавана сынъ-тъ Нахоровъ? И тѣ рекохѫ:
6 Познавамы. И рече имъ: [б]Здравъ ли е?
И тѣ рекохѫ: Здравъ е: и ето, дъщеря
7 му Рахыль иде съ овцы-тѣ. И рече: Ето,
остава още много отъ день-тъ, не е врѣ-
ме да ся съберѫтъ скотове-тѣ: напойте
8 овцы-тѣ, и идѣте та *гы* пасѣте. А тѣ ре-
кохѫ: Не можемъ, додѣ ся не съберѫтъ
всичкы-тѣ стада, и не отвалятъ камыкъ-
тъ отъ устіе-то на кладенецъ-тъ: тогава
9 напоявамы овцы-тѣ. И като имъ говорѣше
още, дойде [в]Рахыль съ овцы-тѣ на бащѫ
10 си: защото тя гы пасѣше. И като видѣ
Іаковъ Рахыль, дъщерѭ-тѫ на Лавана
братъ-тъ на майкѫ си, и овцы-тѣ на Лавана
братъ-тъ на майкѫ си, приближи Іаковъ,
и [г]отвали камыкъ-тъ отъ устіе-то на кла-
денецъ-тъ, и напои овцы-тѣ на Лавана,
11 братъ-тъ на майкѫ си. И [д]цѣлунѫ Іаковъ
Рахыль, и възвыси гласъ-тъ си, и плака.
12 И каза Іаковъ на Рахыль, че е [е]братъ на

е Гл. 24; 29.
ж Гл. 17; 4, 6.
з Гл. 12; 2.
и Гл. 17; 8.
і Гл. 24; 3. 26; 35.
к Гл. 36; 3.
л Гл. 25; 13.
м Осія 12; 12.
н Дѣян. 7; 2.
о Гл. 41; 1. Іов. 33; 15.
п Іоан. 1; 51. Евр. 1; 14.
р Гл. 35; 1. 48; 3.
с Гл. 26; 24.
т Гл. 13; 15. 35; 12.
у Гл. 13; 16.
ф Гл. 13; 14. Втор. 12; 20.
х Гл. 12; 3. 18; 18. 22; 18. 26; 4.
ц Ст. 20, 21. Гл. 26; 24. 31; 3.
ч Гл. 48; 16. Псал. 121; 5, 7, 8.
ш Гл. 35; 6.
щ Втор. 31; 6, 8. Іис. Нав. 1; 5. 3 Цар. 8; 57. Евр. 13; 5.
ъ Числ. 23; 19.
ы Исх. 3; 5. Іис. Нав. 5; 15.
ь Гл. 31; 13, 45. 35; 14.
ѣ Лев. 8; 10, 11, 12. Числ. 7; 1.
ю Сѫд. 1; 23, 26. Осія 4; 15.
* Домъ Божій.
я Гл. 31; 13. Сѫд. 11; 30. 2 Цар. 15; 8.
ж Ст. 15.
іж 1 Тим. 6; 8.
а Сѫд. 11; 31. 2 Цар. 19; 24, 30.
б Втор. 26; 17. 2 Цар. 15; 8. 4 Цар. 5; 17.
в Гл. 35; 7, 14.
з Лев. 27; 30.

—

а Числ. 23; 7. Осія 12; 12.
б Гл. 43; 27.
в Исх. 2; 16.
г Исх. 2; 17.
д Гл. 33; 4. 45; 14, 15.
е Гл. 13; 8. 14; 14, 16.

бащѫ й, и че е сынъ на Ревеккѫ: и тя
13 [ж]ся завтече, та каза на бащѫ си. И като
чу Лаванъ за Іакова сестринъ-тъ си сынъ,
[з]завтече ся да го посрѣщне: и пригърнѫ
го, и цѣлунѫ го и заведе го въ домъ-тъ
си: и приказа *Іаковъ* Лавану всичко това.
14 И рече му Лаванъ: [и]Наистинѫ ты си
кость моя и плъть моя. И живѣ при него
единъ мѣсецъ дни.
15 И рече Лаванъ Іакову: Понеже ми си
братъ, безъ нищо ли ще ми работишь?
16 кажи ми, коя *ще бѫде* заплата-та ти? И
имаше Лаванъ двѣ дъщери: име-то на
по старѫ-тѫ Лія, а име-то на по младѫ-
17 тѫ Рахыль. И на Ліѭ очи-тѣ не бѣхѫ
здравы: а Рахыль бѣше прилична и кра-
18 сна на лице. И възлюби Іаковъ Рахыль:
и рече: [і]Ще ти слугувамъ седмь годины
19 за Рахыль, по малкѫ-тѫ ти дъщерѭ. И
рече Лаванъ: По добрѣ да ѭ дамъ на
тебе, неже да ѭ дамъ на другъ мѫжъ:
20 живѣй при мене. И [к]слугува Іаковъ за
Рахыль седмь годины: и видѣхѫ му ся
малко дни, поради любовь-тѫ му къмъ
неѭ.
21 И рече Іаковъ Лавану: Дай *ми* женѫ-
тѫ ми, защото ся испълни врѣме-то ми,
22 [л]за да влѣзнѫ при неѭ. И събра Лаванъ
всичкы-тѣ человѣцы на онова мѣсто, и
23 [м]направи пиръ. И вечерь-тѫ зѣ дъщерѭ
си Ліѭ, и му ѭ доведе: и той влѣзе при
24 нѭ. И даде Лаванъ рабынѭ-тѫ си Зел-
25 фѫ, за рабынѭ на дъщерѭ си Ліѭ. И
на утринь-тѫ, ето тя бѣше Лія: и рече
Лавану: Що е това дѣто ми стори ты? не
ти ли слугувахъ за Рахыль? и защо мя
26 излъга ты? А Лаванъ рече: Не бива така
въ наше-то мѣсто, да ся дава по млада-та
27 прѣди по старѫ-тѫ. [н]Свърши седмицѫ-тѫ
на тѫзи, и ще ти дамъ и онѫзи за слу-
гуваніе-то дѣто ще ми слугувашь още
28 седмь годины. И направи Іаковъ така, и
свърши седмицѫ-тѫ й: и *Лаванъ* му даде
29 дъщерѭ си Рахыль за женѫ. И даде Ла-
ванъ рабынѭ-тѫ си Валлѫ, за рабынѭ
30 на дъщерѭ си Рахыль. И влѣзе *Іаковъ*
и при Рахыль: и [о]възлюби Рахыль повече
отъ Ліѭ: и работи му [п]още другы седмь
годины.
31 И понеже [р]видѣ Господь че бѣше не-
любима Лія, [с]отвори утробѫ-тѫ й: а Ра-
32 хыль бѣше неплодна. И зачнѫ Лія, и ро-
ди сынъ и нарече име-то му *Рувимъ: за-
щото рече: Наистинѫ [т]пригледа Господь
на смиреніе-то ми: сега прочее ще мя
33 възлюби мѫжъ ми. И зачнѫ пакъ, и
роди сынъ; и рече: Понеже чу Господь
че не сьмь любима, за това ми даде и
тогозь: и нарече име-то му †Симеонъ.
34 И пакъ зачнѫ, и роди сынъ; и рече: Сега
вече мѫжъ ми ще ся съедини съ мене,
защото му родихъ трима сынове: за това
35 нарече име-то му §Левій. И зачнѫ пакъ,
и роди сынъ: и рече: Тойзи пѫть ще
похвалѭ Господа: за това нарече име-то
му [у]**Іуда: и прѣстанѫ да ражда.

ГЛАВА 30.

1 И когато видѣ Рахыль че [а]не раждаше
чада Іакову, [б]завидѣ Рахыль на сестрѫ
си, и рече Іакову: Дай ми чада: [в]ако ли
2 не, азъ умирамъ. И разгнѣви ся Іаковъ
на Рахыль, и рече: [г]Да ли сьмь азъ вмѣ-
сто Бога, който е лишилъ утробѫ-тѫ ти
3 отъ плодъ? И тя рече: Ето [д]рабыня-та
ми Валла: влѣзь при неѭ, и [е]ще роди
на колѣнѣ-тѣ ми, [ж]за да придобыѭ и азъ
4 чада отъ неѭ. И даде му Валлѫ рабы-
нѭ-тѫ си [з]за женѫ: и влѣзе Іаковъ при
5 неѭ. И зачнѫ Валла, и роди сынъ на Іа-
6 кова. И рече Рахыль: Богъ [и]отсѫди сѫд-
бѫ-тѫ ми и послуша гласъ-тъ ми, и даде
ми сынъ: за това нарече име-то му *Данъ.
7 И зачнѫ пакъ Валла рабыня-та на Ра-
8 хыль: и роди вторый сынъ на Іакова. И
рече Рахыль: Силнѫ борбѫ ся борихъ
съсъ сестрѫ си, и надвихъ; и нарече
име-то му [і]†Нефѳалимъ.
9 А когато видѣ Лія че прѣстанѫ да ра-
жда, зѣ рабынѭ-тѫ си Зелфѫ, [к]и даде
10 ѭ Іакову за женѫ. И Зелфа рабыня-та
11 Ліина, роди сынъ на Іакова. И рече Лія:
Благополучіе иде: и нарече име-то му
12 §Гадъ. И роди Зелфа, рабыня-та Ліина
13 вторый сынъ на Іакова. И рече Лія: Бла-
жена азъ, защото [л]блаженѫ ще мя име-
нуватъ жены-тѣ; и нарече име-то му
**Асиръ.
14 И прѣзъ дни-тѣ на жетвѫ-тѫ на жи-
то-то, отиде Рувимъ и намѣри на поле-то
мандрагоры, и донесе гы на майкѫ си
Ліѭ: А Рахыль рече на Ліѭ: [м]Я ми
15 дай отъ мандрагоры-тѣ на сына си. И тя
й рече: [н]Малко ли ти е дѣто си зѣла
мѫжа ми? и искашь да земешь и ман-
драгоры-тѣ на сына ми? А Рахыль рече:
Като е тъй нека лежи съ тебе тѫзи нощь,
16 за мандрагоры-тѣ на сына ти. И като
дойде Іаковъ вечерь-тѫ отъ поле-то, из-

ж Гл. 24; 28.
з Гл. 24; 29.
и Гл. 2; 23. Сѫд. 9; 2. 2 Цар. 5; 1. 19; 12, 13.
і Гл. 31; 41. 2 Цар. 3; 14.
к Гл. 30; 26. Осія 12; 12.
л Сѫд. 15; 1.
м Сѫд. 14; 10. Іоан. 2; 1, 2.
н Сѫд. 14; 12.
о Ст. 20. Втор. 21; 15.
п Гл. 30; 26. 31; 41. Осія 12; 12.
р Псал. 127; 3.
с Гл. 30; 1.
* Ето сынъ.
т Исх. 3; 7. 4; 31. Втор. 26; 7. Псал. 25; 18. 106; 44.
† Послушваніе.
§ Съединеніе.
у Мат. 1; 2.
** Славословіе.

а Гл. 29; 31.
б Гл. 37; 11.
в Іов. 5; 2.
г Гл. 16; 2. 1 Цар. 1; 5.
д Гл. 16; 2.
е Гл. 50; 23. Іов. 3; 12.
ж Гл. 16; 2.
з Гл. 16; 3. 35; 22.
и Псал. 35; 24. 43; 1. Плач. 3; 59.
* Сѫдія.
і Мат. 4; 13.
† Борба Моя.
к Ст. 4.
§ Благополучіе.
л Прит. 31; 28. Лук. 1; 48.
** Блаженъ.
м Гл. 25; 30.
н Числ. 16; 9, 13.

лѣзе Лія да го посрѣщне, и рече: При
мене ще влѣзнешь, защото тя наемнѫхъ
наистинѫ съ мандрагоры-тѣ на сына си.
17 И лежа съ неѭ онѫзь нощь. И послуша
Богъ Лііѭ: и зачнѫ, и роди Іакову петый
18 сынъ. И рече Лія: Даде *ми* Богъ мъздѫ-
тѫ ми, защото дадохъ рабыніѭ-тѫ си на
мѫжа си: и нарече име-то му *Иссахаръ.
19 И зачнѫ пакъ Лія, и роди шестый сынъ
20 Іакову. И рече Лія: Дари мя Богъ съ
добръ даръ: сега ще живѣе съ мене
мѫжъ ми, защото му родихъ шесть сына:
21 и нарече име-то му [о]†Завулонъ. И послѣ
роди дъщеріѭ, и нарече име-то ѝ **Динѫ.
22 И [п]поменѫ Богъ Рахыль, и [р]послуша
23 ѭ Богъ, и отвори утробѫ-тѫ ѝ. И зачнѫ,
и роди сынъ, и рече: Отнѣ Богъ [с]укоръ-тъ
24 ми. И нарече име-то му ††Іосифъ, и ду-
маше: [т]Приложи ще ми Господь и другъ
сынъ.
25 И като роди Рахыль Іосифа, рече Іа-
ковъ Лавану: [у]Пусни мя да си отидѫ
на [ф]мое-то мѣсто, и на моіѭ-тѫ земіѭ.
26 Дай ми жены-тѣ ми, и дѣца-та ми, [х]за
които ти работихъ, да си отидѫ: защото
ты знаешь работѫ-тѫ ми, коіѭто ти ра-
27 ботихъ. А Лаванъ му рече: Ако сьмь на-
мѣрилъ благодать прѣдъ тебе, *слушай:*
[ц]забѣлѣжвамъ, че Господь мя благослови
28 [ч]заради тебе. И рече: [ш]Опрѣдѣли ми за-
29 платѫ-тѫ си, и ще *ти* *ѭ* дамъ. А той му
рече: [щ]Ты знаешь какъ ти работихъ, и
какъ станѫхѫ скотове-тѣ ти съ мене.
30 Защото колкото имаше прѣди мене бѣхѫ
малко, а *сега* нарастнѫхѫ и много сѫ:
и Господь тя благослови съ мое-то дохо-
жданіе: и сега, [ъ]кога ще работіѭ азъ
31 и за мой-тъ домъ? И той рече: Какво
да ти дамъ? а Іаковъ рече: Не ми да-
вай нищо: ако ми направишь това нѣщо,
пакъ ще пасѫ стадо-то ти, *и* ще *го* пазіѭ.
32 Да прѣминѫ днесь прѣзъ всичко-то ти
стадо, и да отлѫчамъ отъ тамъ всякѫ
капчестѫ и пьстрѫ овцѫ, и всяко черни-
каво между агнета-та, и пьстрѫ и кап-
честѫ между козы-тѣ, [ы]и тѣ да сѫ за-
33 плата-та ми. И за напрѣдъ [ь]правда-та ми
ще свидѣтелствува за мене, когато дойде
да видишь заплатѫ-тѫ ми: всичко което
не е капчесто и пьстро между козы-тѣ,
и черникаво между агнета-та, то е кра-
34 дено у мене. И рече Лаванъ: Ето, нека
35 бѫде по твоіѭ-тѫ думѫ. И въ онзи день
отлѫчи *Лаванъ* прѫчкавы-тѣ ярцы, и
пьстры-тѣ, и всичкы-тѣ капчесты и пьстры
козы, и всичкы-тѣ на които имаше бѣло,
и всичкы-тѣ черникавы между агнета-та
и даде *гы* въ рѫцѣ-тѣ на сынове-тѣ си.
36 И постави три дни пѫть, между себе си
и Іакова: а Іаковъ пасѣше останѫло-то
стадо на Лавана.
37 [ѣ]И зѣ си Іаковъ зелены прѫчкы отъ
тополѫ, и лѣскѫ, и яворъ, и направи на
тѣхъ бѣлы рѣскы, щото ся виждаше бѣ-
38 ло-то по прѫчкы-тѣ. И тѣзи прѫчкы,
които бѣше направилъ съ бѣлы-тѣ рѣскы,
тури гы прѣдъ стада-та въ водопоилны-тѣ
корыта, дѣто дохождахѫ стада-та да пі-
ѭтъ, та да зачеватъ, като дохождахѫ да
39 піѭтъ. И зачевахѫ стада-та при прѫч-
кы-тѣ и раждахѫ стада-та прѫчкавы,
40 капчесты и пьстры. И отлѫчи Іаковъ
агнета-та, и обърнѫ лица-та на овцы-тѣ
къмъ прѫчкавы-тѣ, и къмъ всичкы-тѣ
черникавы отъ Лаваново-то стадо: а свои-
тѣ си стада тури особно, и не гы тури
41 съ Лавановы-тѣ овцы. И въ което врѣме
силны-тѣ овцы зачевахѫ, Іаковъ туряше
прѫчкы-тѣ въ поила-та прѣдъ очи-тѣ на
стадо-то, за да зачеватъ при прѫчкы-тѣ.
42 А когато овцы-тѣ бѣхѫ слабы, не *гы* ту-
ряше: така слабы-тѣ бѣхѫ на Лавана, а
43 силны-тѣ на Іакова. И [ю]разбогатѣ той че-
ловѣкъ твърдѣ много и [я]придобы много
стада, и рабыни, и рабы, и камилы и ослы.

ГЛАВА 31.

1 И чу *Іаковъ* думы-тѣ на Лавановы-тѣ
сынове, които говорѣхѫ: Іаковъ зѣ всич-
кый-тъ имотъ на бащѫ ни, и отъ бащинъ-
тъ ни имотъ придобы всичкѫ тѫзи [а]сла-
2 вѫ. И видѣ Іаковъ [б]лице-то на Лавана,
и ето, не бѣше [в]къмъ него като вчера и
3 завчера. А Господь рече Іакову: [г]Върни ся
въ земіѭ-тѫ на отцы-тѣ си, и въ родъ-тъ
си, и ще бѫдѫ съ тебе.
4 Тогазь проводи Іаковъ, и повыкнѫ Ра-
хыль и Лііѭ, въ поле-то при стадо-то си:
5 И рече имъ: [д]Гледамъ на бащѫ ви лице-
то, че не е къмъ мене като вчера и за-
вчера: но Богъ на отца ми е [е]былъ съ
6 мене. И [ж]вы знаете че съсъ всичкѫ-тѫ
7 си силѫ работихъ на бащѫ ви. Но баща
ви мя излъга и [з]десеть пѫти [и]промѣни
заплатѫ-тѫ ми: но Богъ [і]не го остави
8 да ми направи зло. Ако кажеше така:
[к]Капчесты-тѣ ще бѫдѫтъ заплата-та ти,
тогазь всичко-то стадо раждаше капчесты:
а ако кажеше така: Прѫчкавы-тѣ ще бѫ-

* Заплата.
о Мат. 4; 13.
† Населеніе.
** Сѫдъ.
п Гл. 8; 1. 1 Цар. 1; 19.
р Гл. 29; 31.
с 1 Цар. 1; 6. Иса. 4; 1. Лук. 1; 25.
†† Приложи ще.
т Гл. 35; 17.
у Гл. 24; 54, 56.
ф Гл. 18; 33. 31; 55.
х Гл. 29; 20, 30.
ц Гл. 39; 3, 5.
ч Гл. 26; 24.
ш Гл. 29; 15.
щ Гл. 31; 6, 38, 39, 40. Мат. 24; 45. Тит. 2; 10.
ъ 1 Тим. 5; 8.
ы Гл. 31; 8.
ь Исх. 13; 14. Псал. 37; 6.
ѣ Гл. 31; 9—12.
ю Ст. 30.
я Гл. 13; 2. 24; 35. 26; 13, 14.

—

а Псал. 49; 16.
б Гл. 4; 5.
в Втор. 28; 54. 1 Цар. 19; 7.
г Гл. 28; 15, 20, 21. 32; 9.
д Ст. 2.
е Ст. 3.
ж Ст. 38, 39, 40, 41. Гл. 30; 29.
з Числ. 14; 22. Неем. 4; 12. Іов. 19; 3. Зах. 8; 23.
и Ст. 41.
і Гл. 20; 6. Псал. 105; 14.
к Гл. 30; 32.

дѫтъ заплата-та ти, тогазь всичко-то стадо
9 раждаше прѫчкавы. Така [л]отнѣ Богъ ста-
10 до-то на бащѫ ви, и даде го на мене. И въ
което врѣме зачеваше стадо-то, подигнѫхъ
очи, и видѣхъ насънѣ, и ето, овни-тѣ и пър-
чове-тѣ, които ся качувахѫ на овцы-тѣ и
козы-тѣ бѣхѫ прѫчкави, капчести и сиви.
11 И [м]рече ми ангелъ Божій насънѣ: Іакове,
12 и рѣкохъ: Ето мя. И рече: Подигни сега
очи-тѣ си, и виждь всичкы-тѣ овны и
пърчове, които ся качуватъ на овцы-тѣ
и козы-тѣ, че сѫ прѫчкави, капчести и
сиви: защото [н]видѣхъ всичко що ти прави
13 Лаванъ: Азъ съмь Богъ на Веѳиль, [о]дѣто
ты помаза съ елей стълпъ-тъ, *и* дѣто ми
обрече обрекъ: [п]стани сега, та излѣзь
изъ тѫзь земіѭ, и върни ся въ земіѭ-тѫ
на родъ-тъ си.
14 И отговорихѫ Рахыль и Лія, и рекохѫ
му: [р]Имамы ли ный още дѣлъ или на-
15 слѣдіе въ домъ-тъ на бащѫ си? Не счете
ли ны той като чужденкы? защото [с]ны
продаде, и даже изѣде всичкы-тѣ ни па-
16 ры: Защото всичко-то богатство, което
отнѣ Богъ отъ бащѫ ни, наше е и на на-
ши-тѣ чада: и сега сторѝ което ти е Богъ
реклъ.
17 Тогазь станѫ Іаковъ, и тури дѣца-та си
18 и жены-тѣ си на камилы-тѣ: И покара
всичкы-тѣ си скотове, и всичкый-тъ си
имотъ, който бѣ придобилъ, скотове-тѣ
на придобываніе-то си, които бѣ придо-
билъ въ Паданъ-арамъ, за да отиде при
Исаака бащѫ си въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ.
19 А Лаванъ бѣше отишелъ да стриже овцы-
тѣ си. И Рахыль откраднѫ [т]домашны-тѣ
20 идолы на бащѫ си. И побѣгнѫ Іаковъ
скрышомъ отъ Лавана Сирина, и не му
21 обади че си отхожда. И побѣгнѫ той съсъ
всичкый-тъ си имотъ, и станѫ та прѣ-
минѫ рѣкѫ-тѫ, и [у]управи ся кѫдѣ го-
рѫ-тѫ Галаадъ.
22 И въ третій-тъ день обадихѫ на Лава-
23 на, че побѣгнѫ Іаковъ. И той зѣ [ф]братія-
та си съсъ себе си, и гони го седмь дни
пѫть: и стигнѫ го на горѫ-тѫ Галаадъ.
24 А [х]Богъ дойде при Лавана Сирина на-
сънѣ прѣзъ нощь-тѫ, и рече му: Пази ся
[ц]да не речешь на Іакова ни зло ни добро.
25 И стигнѫ Лаванъ Іакова: а Іаковъ бѣше
поставилъ шатъръ-тъ си на горѫ-тѫ: и
Лаванъ съ братія-та си постави свой-тъ
26 на горѫ-тѫ Галаадъ. И рече Лаванъ Іа-
кову: Що стори ты? и защо побѣгнѫ
скрышомъ, [ч]и отведе дъщери-тѣ ми като
27 заплѣнены съ ножъ? Защо утаи побѣгва-
ніе-то си и ся откраднѫ отъ мене, и не
ми обади за да тя испроводіѭ съ веселіе
28 и съ пѣсни, съ тѫпаніе и съ кытары; И
не мя остави ты [ш]нито сынове-тѣ и дъ-
щери-тѣ си да цѣлунѫ? и [щ]ты това не-
29 смисленно си сторилъ. Рѫка-та ми е сил-
на да ви стори зло: но [ъ]Богъ на отца ви
[ы]нощесь ми говори и рече: Пази ся да
30 не речешь на Іакова ни зло ни добро. И
сега вече си тръгнѫлъ, понеже си много
пожелалъ бащинъ-тъ си домъ: *но* [ь]защо
31 си откраднѫлъ богове-тѣ ми? А Іаковъ
отговори и рече Лавану: *Побѣгнѫхъ*, по-
неже ся убояхъ; защото рѣкохъ: Да не
бы отнѣлъ ты дъщери-тѣ си отъ мене.
32 Въ когото намѣришь богове-тѣ си, [ѣ]нека
не бѫде живъ: прѣдъ братія-та наши по-
знай какво твое *има* у мене, и си *го* земи:
защото не знаяше Іаковъ че Рахыль гы
33 бѣ откраднѫла. И тъй влѣзе Лаванъ въ
шатъръ-тъ на Іакова, и въ шатъръ-тъ Лі-
инъ и въ шатъры-тѣ на двѣ-тѣ рабыни;
но не намѣри. Тогазь излѣзе изъ шатъръ-
тъ на Ліѭ и влѣзе въ шатъръ-тъ на Ра-
34 хыль. А Рахыль бѣше зѣла домашны-тѣ
идолы, и турила гы бѣше въ сѣдло-то на
камилѫ-тѫ, и сѣдѣше на тѣхъ. И като
прѣтърси Лаванъ всичкый-тъ шатъръ, не
35 намѣри. А тя рече на бащѫ си: Да ся не
види тежко господину моему, защото не
могѫ [ю]да станѫ прѣдъ тебе, понеже
имамъ обыкновенно-то на жены-тѣ. И
търси той и не намѣри идолы-тѣ.
36 И разсърди ся Іаковъ, и скара ся съ
Лавана: и отговори Іаковъ и рече Лава-
ну: Що е прѣстѫпленіе-то ми? що е
грѣшка-та ми, та си ся завтеклъ слѣдъ
37 мене съ толкозь распаленіе? Като прѣ-
търси всичкѫ-тѫ ми покѫщнинѫ, що на-
мѣри отъ всичкѫ-тѫ покѫщнинѫ на кѫ-
щѫ-тѫ си? тури *го* тукъ прѣдъ братія-та
ми и братія-та си, и да сѫдятъ между
38 двама-та ны. Двадесеть години сѫ сега,
отъ когато съмь съ тебе: овцы-тѣ ти и
козы-тѣ ти не изгубихѫ плодъ-тъ си,
и овны-тѣ на стадо-то ти не изѣдохъ.
39 [я]Звѣроядено не ти донесохъ; азъ тегляхъ
пагубѫ-тѫ: [ж]отъ рѫкѫ-тѫ ми търсяше
ты което ми ся откраднеше деня, и кое-
40 то ми ся откраднеше нощя. Деня мя пекъ-
тъ изнуряваше, а нощя мразъ-тъ: и бѣ-
41 гаше сънъ-тъ ми отъ очи-тѣ ми. Ето два-
десеть години съмь въ домъ-тъ ти: [ѭ]че-
тыринадесеть години ти работихъ за двѣ-
тѣ ти дъщери, и шесть години за овцы-
тѣ ти: и [а]десеть пѫти промѣни ты за-
42 платѫ-тѫ ми. [б]Ако не бѣше съ мене Богъ
на отца ми, Богъ на Авраама, и [в]Страхъ-тъ

[л] Ст. 1; 16.
[м] Гл. 48; 16.
[н] Исх. 3; 7.
[о] Гл. 28; 18, 19, 20.
[п] Ст. 3. Гл. 32; 9.
[р] Гл. 2; 24.
[с] Гл. 29; 15, 27.
[т] Гл. 35; 2. Сѫд. 17; 5. 1 Цар. 19; 13. Осія 3; 4.
[у] Гл. 46; 28. 4 Цар. 12; 17. Лук. 9; 51, 53.
[ф] Гл. 13; 8.
[х] Гл. 20; 3. Іов. 33; 15. Мат. 1; 20.
[ц] Гл. 24; 50.
[ч] 1 Цар. 30; 2.
[ш] Ст. 55. Руѳ. 1; 9, 14. 3 Цар. 19; 20. Дѣян. 20; 37.
[щ] 1 Цар. 13; 13. 2 Лѣт. 16; 9.
[ъ] Ст. 53. Гл. 28; 13.
[ы] Ст. 24.
[ь] Ст. 19. Сѫд. 18; 24.
[ѣ] Гл. 44; 9.
[ю] Исх. 20; 12. Лев. 19; 32.
[я] Исх. 22; 10, и дрг.
[ж] Исх. 22; 12.
[ѭ] Гл. 29; 27, 28.
[а] Ст. 7.
[б] Псал. 124; 1, 2.
[в] Ст. 53. Иса. 8; 13.

на Исаака, наистинѫ празденъ бы мя ис-
пратилъ ты сега. [г]Видѣ Богъ мое-то угнѣ-
теніе, и трудъ-тъ на рѫцѣ-тѣ ми, и [д]обличи
тя нощесь.
43 А Лаванъ отговори, и рече Іакову: Тѣ-
зи дъщери сѫ мои дъщери, и тѣзи сынове
мои сынове, и тѣзи стада мои стада, и
всичко що видишь мое е: и какво да
сторѭ днесь на тѣзи мои дъщери, или
44 на чада-та имъ, които сѫ народилы? Сега
прочее ела, [е]да направимъ уговоръ, азъ
и ты, [ж]и да бѫде той свидѣтелство ме-
45 жду мене и тебе. [з]И зѣ Іаковъ камыкъ,
46 и постави го стълпъ. И рече Іаковъ на
братія-та си: Съберѣте каменіе: и зѣхѫ
каменіе, и направихѫ грамадѫ: и ядохѫ
47 тамъ на грамадѫ-тѫ. И Лаванъ ѭ нарече
*Іегаръ Сахадуѳа: а Іаковъ ѭ нарече
48 †Галаадъ. И рече Лаванъ: [и]Тая грамада
е днесь свидѣтелство между мене и тебе.
Заради това ся нарече име-то ѝ Галаадъ;
49 И [і]**Масфа; защото рече: Да съгледва
Господь между мене и тебе, когато ся
50 раздвоимъ единъ отъ другый. Ако озло-
бишь дъщери-тѣ ми, или ако земешь *дру-
гы* жены освѣнь дъщери-тѣ ми, нѣма ни-
кой съ насъ; гледай, Богъ е свидѣтель
51 между мене и тебе. И рече Лаванъ Іа-
кову: Ето тая грамада, и ето стълпъ-тъ,
52 който поставихъ между мене и тебе; Тая
грамада е свидѣтелство, и тойзи стълпъ
свидѣтелство, че азъ нѣма да прѣминѫ
тѫзи грамадѫ кѫдѣ тебе, нито ты ще
прѣминешь тѫзи грамадѫ и тойзи стълпъ
53 кѫдѣ мене за зло. Богъ на Авраама, и
богъ на Нахора, бащинъ-тъ имъ богъ,
[к]нека сѫдятъ между насъ. А Іаковъ [л]ся
заклѣ [м]въ Страхъ-тъ на бащѫ си Исаака.
54 Тогазь пожрѣ Іаковъ жертвѫ на го-
рѫ-тѫ, и повыка братія-та си да ядѫтъ
хлѣбъ: и ядохѫ хлѣбъ, и прѣнощувахѫ
55 на горѫ-тѫ. И станѫ Лаванъ рано на
утринь-тѫ, и цѣлунѫ сынове-тѣ си и дъ-
щери-тѣ си, [н]и благослови гы; и тръгнѫ
Лаванъ, [о]та ся върнѫ на мѣсто-то си.

ГЛАВА 32.

1 И отиде Іаковъ въ пѫть-тъ си: и срѣщ-
2 нѫхѫ го [а]ангели Божіи. И като гы видѣ
Іаковъ, рече: [б]Това е пълкъ Божій: и
нарече име-то на това мѣсто, *Маханаимъ.
3 И проводи Іаковъ вѣстители прѣдъ се-
бе си до брата си Исава [в]въ земѭ-тѫ
4 Сіиръ, [г]на мѣсто-то Едомъ, И заржча имъ,
и каза: [д]Така да речете на господаря ми
Исава: Така говори рабъ твой Іаковъ:
При Лавана пришлецъ бѣхъ, и бавихъ ся
5 до сега: И [е]придобыхъ говеда, и ослы,
овцы, и рабы, и рабыни: и проводихъ да
извѣстѭ на господаря си, [ж]за да намѣрѭ
6 благодать прѣдъ тебе. И върнѫхѫ ся вѣ-
стители-тѣ при Іакова, и казахѫ: Ходих-
мы при брата ти Исава, и даже [з]иде да
тя посрѣщне, и четыристотинъ мѫжіе съ
него.
7 И Іаковъ много ся уплаши, [и]и утѣсни
ся, и раздѣли людіе-тѣ, които бѣхѫ съ
него, и стада-та и говеда-та, и камилы-тѣ,
8 на два пълка: И рече: Ако дойде Исавъ
въ единый-тъ пълкъ, и го порази, оста-
9 нѫлый-тъ пълкъ ще ся избави. [і]И рече
Іаковъ: [к]Боже на отца ми Авраама, и
Боже на отца ми Исаака, Господи, който
ми си реклъ: [л]Върни ся въ твоѭ-тѫ зе-
мѭ и въ родъ-тъ си, и ще ти сторѭ до-
10 бро: Но малъкъ сьмь [м]отъ всичкы-тѣ ми-
лости и всичкѫ-тѫ истинѫ, които си на-
правилъ на раба си: защото [н]съ тоягѫ-
тѫ си прѣминѫхъ тойзи Іорданъ, а сега
11 станѫхъ два пълка. [о]Избави мя, молѭ
ти ся, отъ рѫкѫ-тѫ на брата ми, отъ
рѫкѫ-тѫ на Исава: защото ся боѭ отъ
него, като дойде да не бы да мя порази,
12 и [п]майкѫ и чада. [р]А ты рече: Наистинѫ
ще ти направѭ добро, и ще поставѭ по-
томство-то ти като пѣсъкъ-тъ на море-то,
който по множество-то си не може да ся
изброи.
13 И прѣнощува тамъ онѫзи нощь: и зѣ
отъ онова което му дойде въ рѫкѫ-тѫ,
14 [с]за даръ на брата си Исава: Козы двѣстѣ,
и ярцы двадесеть, овцы двѣстѣ, и овны
15 двадесеть, Дойны камилы съ малкы-тѣ
имъ, тридесеть, кравы четыридесеть, и
юнцы десеть, ослицы двадесеть, и ждрѣ-
16 бета десеть. И прѣдаде въ рѫцѣ-тѣ на
рабы-тѣ си, всяко стадо отдѣлно; и рече
на рабы-тѣ си: Минѣте прѣдъ мене, и
оставѣте разстояніе между стадо и стадо.
17 И на първый-тъ заржча, и каза: Кога тя
срѣщне Исавъ братъ ми, и тя попыта и
рече: Чій си? и кѫдѣ отхождашь? и чіи
18 сѫ тѣзи прѣдъ тебе? Тогазь ще кажешь:
Тѣзи сѫ на твой-тъ рабъ Іакова, даръ
що проважда на господаря ми Исава: и
19 ето, и той *иде* слѣдъ насъ. Така заржча
и на вторый-тъ, и на третій-тъ, и на всич-
кы-тѣ, които вървѣхѫ подирь стада-та, и
казуваше: По тѫзи думѫ ще говорите
20 Исаву, когато го срѣщнете. И ще речете:

[г] Гл. 29; 32. Исх. 3; 7.
[д] 1 Лѣт. 12; 17. Іуд. 9.
[е] Гл. 26; 28.
[ж] Іис. Нав. 24; 27.
[з] Гл. 28; 18.
* Грамада на свидѣтелство, Халдейскы.
† Грамада на свидѣтелство, Еврейскы.
[и] Іис. Нав. 24; 27.
** Стражарница.
[і] Сѫд. 11; 29. 1 Цар. 7; 5.
[к] Гл. 16; 5.
[л] Гл. 21; 23.
[м] Ст. 42.
[н] Гл. 28; 1.
[о] Гл. 18; 33. 30; 25.

—

[а] Псал. 91; 11. Евр. 1; 14.
[б] Іис. Нав. 5; 14. Псал. 103; 21. 148; 2. Лук. 2; 13.
* Пълкове.
[в] Гл. 33; 14, 16.
[г] Гл. 36; 6, 7, 8. Втор. 2; 5. Іис. Нав. 24; 4.
[д] Прит. 15; 1.
[е] Гл. 30; 43.
[ж] Гл. 33; 8, 15.
[з] Гл. 33; 1.
[и] Гл. 35; 3.
[і] Псал. 50; 15.
[к] Гл. 28; 13.
[л] Гл. 31; 3, 13.
[м] Гл. 24; 27.
[н] Іов. 8; 7.
[о] Псал. 59; 1, 2.
[п] Осія 10; 14.
[р] Гл. 28; 13, 14, 15.
[с] Гл. 43; 11. Прит. 18; 16.

Ето, подирь насъ *иде* и самъ рабъ твой
Іаковъ. Защото думаше: [т]Ще умилости-
віѫ лице-то му съ тойзи даръ, който прѣд-
иде прѣдъ мене; и послѣ ще видіѫ лице-
то му: може бы да пріеме лице-то ми.
21 И тъй даръ-тъ минѫ прѣдъ него: а той
останѫ прѣзъ онѫзь нощь въ пълкъ-тъ.
22 И станѫ прѣзъ нощь-тѫ, и зѣ двѣ-тѣ си
жены, и двѣ-тѣ си рабыни, и единадесеть-
тѣ си дѣца, и прѣминѫ бродъ-тъ на Явокъ.
23 [у]И зѣ гы, и прѣкара гы прѣзъ потокъ-тъ;
прѣкара и всичко що имаше.
24 А Іаковъ останѫ самъ: [ф]и борѣше ся
съ него единъ человѣкъ до зазоряваніе.
25 И като видѣ че му не надви, прикоснѫ
ся до ставъ-тъ на бедро-то му, [х]и измѣ-
сти ся ставъ-тъ на Іаковово-то бедро, ка-
26 то ся борѣше съ него. И той рече: [ц]Оста-
ви мя да си отидѫ, защото ся зазори. А
Іаковъ рече: [ч]Нѣма да тя оставіѫ да си
27 отидешь ако мя не благословишь. И рече
му: Какъ ти е име-то? И той рече: Іа-
28 ковъ. А той рече: Нѣма да ся казва, ве-
че [ш]име-то ти Іаковъ, но *Израиль, за-
щото [щ]си былъ въ борбѫ съ Бога, [ъ]и съ
29 человѣцы и си надвилъ. А Іаковъ попы-
та и каза: Обади *ми*, моліѫ, име-то си.
А той рече: [ы]Защо пыташь за име-то ми?
30 И благослови го тамъ. И нарече Іаковъ
име-то на това мѣсто †Фануилъ, и дума-
ше: [ь]Защото видѣхъ Бога лице съ лице,
31 и упазенъ бы животъ-тъ ми. И изгрѣя
слънце-то на него, като заминуваше Фа-
32 нуилъ: и хромѣше съ бедро-то си. За то-
ва и до днесь не ядѫтъ сынове-тѣ Изра-
илеви истръпнѫлѫ-тѫ жилѫ, която е
връху ставъ-тъ на бедро-то: защото той
ся прикоснѫ до ставъ-тъ на Іаковово-то
бедро при истръпнѫлѫ-тѫ жилѫ.

ГЛАВА 33.

1 И вдигнѫ Іаковъ очи-тѣ си, и видѣ, и
ето, [а]Исавъ идѣше, и съ него четырисото-
тинъ мѫжіе; и раздѣли дѣца-та *си* на
Ліѭ, и на Рахыль, и на двѣ-тѣ рабыни;
2 И рабыни-тѣ и дѣца-та имъ тури напрѣдъ,
а Ліѭ и дѣца-та ѝ слѣдъ тѣхъ, а Рахыль
3 и Іосифа най подирь. А самъ заминѫ прѣдъ
тѣхъ, и [б]поклони ся до земіѭ-тѫ седмь
4 пѫти, додѣ да стигне при брата си. И
[в]завтече ся Исавъ да го посрѣщне, и при-
гѫрнѫ го, и [г]паднѫ на вратъ-тъ му, и
5 цѣлунѫ го: и плакахѫ. И дигнѫ очи-тѣ
си и видѣ жены-тѣ и дѣца-та, и рече:
Каквы ти сѫ тѣзи? И той рече: Тѣ сѫ
дѣца-та, [д]които Богъ дари на твой-тъ рабъ.
6 Тогазь пристѫпихѫ рабыни-тѣ, тѣ и дѣ-
7 ца-та имъ, и поклонихѫ ся. Така пристѫ-
пихѫ и Лія и дѣца-та ѝ, и поклонихѫ ся:
и слѣдъ това пристѫпихѫ Іосифъ и Ра-
8 хыль, и поклонихѫ ся. И рече: Какъвъ
ти е [е]всичкый той пълкъ който срѣщ-
нѫхъ? А той рече: [ж]за да намѣріѫ бла-
9 годать прѣдъ господаря си. И рече Исавъ:
Имамъ много, брате мой: имай ты свои-тѣ
10 си. И рече Іаковъ: Не, но моліѫ, ако сьмь
намѣрилъ благодать прѣдъ тебе, пріими
даръ-тъ ми отъ рѫцѣ-тѣ ми: защото [з]ви-
дѣхъ лице-то ти, като че видѣхъ лице
Божіе, и ты си ся възблагодарилъ отъ
11 мене. Пріими, моліѫ, [и]благословеніе-то
ми, което ти е принесено: защото мя по-
милува Богъ, и [і]имамъ всичко. И [к]при-
12 нуди го, и прія. И рече: Да тръгнемъ, и
да вървимъ, и азъ ще вървіѫ прѣдъ тебе.
13 И рече му *Іаковъ:* Господарь-тъ ми знае
че дѣца-та сѫ слабы, и имамъ съ мене
дойны овцы и говеда: и ако гы прину-
дятъ единъ само день, всичко-то стадо ще
14 измре. Нека замине, моліѫ, господарь-тъ
ми прѣдъ рабъ-тъ си: и азъ ще карамъ
полека споредъ вървежъ-тъ на скотове-
тѣ, които сѫ прѣдъ мене, и споредъ вър-
вежъ-тъ на дѣца-та, додѣ стигнѫ при го-
15 сподаря си въ [л]Сіиръ. И рече Исавъ: Да
оставіѫ съ тебе отъ людіе-тѣ, които сѫ
съ мене. А той рече: Защо и това? *Стига*
[м]да намѣріѫ благодать прѣдъ господаря
16 си. И тъй върнѫ ся Исавъ въ онзи день
на пѫть-тъ си въ Сіиръ.
17 И отиде Іаковъ въ [н]Сокхоѳъ, и съгради
си кѫщѫ, и за скотове-тѣ си направи ко-
шары; за това нарече име-то на мѣсто-то
*Сокхоѳъ.
18 И като ся върнѫ Іаковъ отъ Паданъ-
арамъ, дойде въ [о]Салимъ, градъ [п]Сихе-
мовъ, който е въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ; и
19 расположи ся прѣдъ градъ-тъ. И купи
[р]стяжаніе-то на нивѫ-тѫ, дѣто прострѣ
шатъръ-тъ си, отъ сынове-тѣ на Еммора,
20 отца Сихемова, за сто сребърницы. И по-
стави тамъ олтарь, [с]и нарече го †Елъ-
елое-Израиль.

ГЛАВА 34.

1 И излѣзе [а]Дина дъщеря-та Ліина, коіѭ-
то тя роди Іакову, [б]за да види дъщери-

т Прит. 21; 14.
у Втор. 3; 16.
ф Осія 12; 3, 4. Ефес. 6; 12.
х Мат. 26; 41. 2 Кор. 12; 7.
ц Лук. 24; 28.
ч Осія 12; 4.
ш Гл. 35; 10. 4 Цар. 17; 34.
* Крѣпъкъ при Бога.
щ Осія 12; 3, 4.
ъ Гл. 25; 31. 27; 33.
ы Сѫд. 13; 18.
† Лице Божіе.
ь Гл. 16; 13. Исх. 24; 11. 33; 20. Втор. 5; 24. Сѫд. 6; 22. 13; 22. Иса. 6; 5.

—

а Гл. 32; 6.
б Гл. 18; 2. 42; 6. 43; 26.
в Гл. 32; 28.
г Гл. 45; 14, 15.
д Гл. 48; 9. Псал. 127; 3. Иса. 8; 18.
е Гл. 32; 16.
ж Гл. 32; 5.
з Гл. 43; 3. 2 Цар. 3; 13. 14; 24, 28, 32. Мат. 18; 10.
и Сѫд. 1; 15. 1 Цар. 25; 27. 30; 26. 4 Цар. 5; 15.
і Фил. 4; 18.
к 4 Цар. 5; 23.
л Гл. 32; 3.
м Гл. 34; 11. 47; 25. Руѳ. 2; 13.
н Іис. Нав. 13; 27. Сѫд. 8; 5. Псал. 60; 6.
* Колибы.
о Іоан. 3; 23.
п Дѣян. 7; 16. Іис. Нав. 24; 1. Сѫд. 9; 1.
р Іис. Нав. 24; 32. Іоан. 4; 5.
с Гл. 35; 7.
† Богъ, Богъ Израилевъ.

—

а Гл. 30; 21.
б Тит. 2; 5.

2 тѣ на мѣсто-то. [в]И като ѭ видѣ Сихемъ
сынъ-тъ на Еммора Евеина, князь-тъ на
мѣсто-то, [г]зѣ ѭ и лежа съ неѭ, и обес-
3 чести ѭ. И душа-та му ся прилѣпи за
Динѫ, Іакововѫ-тѫ дъщерѭ: и възлюби
момѫ-тѫ, и говори по сърдце-то на мо-
4 мѫ-тѫ. [д]И говори Сихемъ на Еммора от-
ца си, и рече: Земи ми тѫѭ момѫ за
5 женѫ. И чу Іаковъ че оскврьнилъ Динѫ
дъщерѭ му: а сынове-тѣ му бѣхѫ съсъ
скотове-тѣ му на поле-то: и [е]замълча Іа-
ковъ додѣ да дойдѫтъ.
6 А Емморъ, отецъ Сихемовъ, излѣзе
7 къмъ Іакова, за да говори съ него. И
дойдохѫ сынове-тѣ Іаковови отъ поле-то,
като чухѫ това; и разсърдихѫ ся мѫжіе-
тѣ, и [ж]разгнѣвихѫ ся твърдѣ, че [з]стори
грозно на Израиля, като лежалъ съ Іако-
вовѫ-тѫ дъщерѭ: което [и]не трѣбаше да
8 бѫде. И говори имъ Емморъ, и рече: Ду-
ша-та на Сихема сына ми ся прилѣпи за
дъщерѭ-тѫ ви: дайте му ѭ, молѭ, за
9 женѫ. И съсватѣте ся съ насъ: дъщери-
тѣ ваши давайте намъ, и дъщери-тѣ наши
10 земайте за васъ. И живѣйте съ насъ: Ето,
[і]земя-та е прѣдъ васъ: сѣдѣте и [к]търгу-
вайте въ неѭ, и [л]направѣте стяжанія въ
11 неѭ. И рече Сихемъ на отца ѝ, и на бра-
тія-та ѝ: Да найдѫ благодать прѣдъ васъ:
12 и що ми речете ще дамъ. Искайте отъ
мене колкото [м]вѣно щете, и колкото да-
рове, и ще гы дамъ, както ми речете: са-
13 мо дайте ми момѫ-тѫ за женѫ. А Іако-
вови-тѣ сынове отговорихѫ на Сихема, и
на Еммора отца му, [н]съ измамѫ; и (по-
неже той бѣше оскврьнилъ Динѫ сестрѫ
14 имъ) говорихѫ, И рекохѫ имъ: Не мо-
жемъ да сторимъ това нѣщо, да дадемъ
сестрѫ си на человѣкъ необрѣзанъ: за-
15 щото [о]това е укоръ намъ. Въ това само
ще ся съгласимъ съ васъ: ако станете
вы както ный, ако обрѣзувате всякой
16 мѫжкый полъ между васъ, Тогазь ще да-
демъ наши-тѣ дъщери вамъ, и ваши-тѣ
дъщери ще земемъ за насъ, и ще жи-
вѣемъ съ васъ, и ще бѫдемъ единъ на-
17 родъ. Но, ако ны не послушате да ся
обрѣжете, тогазь ще земемъ нашѫ-тѫ
18 дъщерѭ, и ще си отидемъ. И угодны
быхѫ думы-тѣ имъ на Еммора, и на Си-
19 хема сынъ-тъ Емморовъ. И не ся забави
момъкъ-тъ да направи това нѣщо, защото
много обычаше Іакововѫ-тѫ дъщерѭ: и
отъ всичкый-тъ домъ на бащѫ си бѣше
[п]най славный-тъ.
20 И дойде Емморъ и Сихемъ сынъ му
при врата-та на градъ-тъ си, и говорихѫ
на мѫжіе-тѣ на градъ-тъ си, и рекохѫ:
21 Тія человѣци сѫ мирни въ насъ; за това
нека живѣѭтъ въ земѭ-тѫ, и нека тър-
гуватъ въ неѭ: защото земя-та, ето, до-
волно е пространна за тѣхъ: да земамы
за жены дъщери-тѣ имъ, и да имъ дава-
22 мы наши-тѣ дъщери. Въ това само ще ся
съгласятъ съ насъ человѣци-тѣ за да жи-
вѣѭтъ съ насъ, щото да бѫдемъ единъ
народъ, ако ся обрѣже всякой мѫжкый
полъ между насъ, както ся тѣ обрѣзу-
23 ватъ. Стада-та имъ, и имотъ-тъ имъ, и
всичкы-тѣ имъ скотове, не *ще ли да бѫ-
дѫтъ* наши? само да ся съгласимъ съ тѣхъ,
24 и ще живѣѭтъ съ насъ. И послушахѫ
Еммора и Сихема сына му всичкы-тѣ
[р]които излазѣхѫ изъ врата-та на градъ-тъ
му: и обрѣза ся всякой мѫжкый полъ,
всичкы-тѣ които излазѣхѫ изъ врата-та
на градъ-тъ му.
25 А третій-тъ день когато бѣхѫ въ бо-
лѣзнь-тѫ, двама отъ Іакововы-тѣ сынове,
[с]Симеонъ и Левій, братія на Динѫ, зѣ-
хѫ всякой ножъ-тъ си, и влѣзохѫ дър-
зновенно въ градъ-тъ, и убихѫ всичкый-тъ
26 мѫжкый полъ. И Еммора и Сихема сына
му убихѫ съ остро-то на ножъ-тъ; и зѣ-
хѫ Динѫ изъ домъ-тъ на Сихема, и из-
27 лѣзохѫ. А сынове-тѣ Іаковови ся устре-
михѫ върхъ убіены-тѣ, и разграбихѫ
градъ-тъ, понеже бѣхѫ оскврьнили се-
28 стрѫ имъ. Зѣхѫ овцы-тѣ имъ, и говеда-
та имъ, и ослы-тѣ имъ, и що имаше въ
29 градъ-тъ, и по поле-то. И всичко-то имъ
богатство, и всичкы-тѣ имъ дѣца, и жены-
тѣ имъ заплѣнихѫ; и всичко що имаше
30 въ кѫщы-тѣ разграбихѫ. А Іаковъ рече
на Симеона и на Левія: [т]турихте мя въ
смущеніе, понеже мя правите да сьмь
[у]намразенъ между жители-тѣ на тѫзи
земѭ, между Хананеи-тѣ и Ферезеи-тѣ;
и [ф]азъ малцина человѣци имамъ, а тѣ ще
ся съберѫтъ върхъ мене, и ще мя пора-
31 зятъ, и ще погынѫ азъ и домъ-тъ ми. А
тѣ рекохѫ: Като блудницѫ ли да употрѣ-
би сестрѫ ни?

ГЛАВА 35.

1 И рече Богъ Іакову: Стани, възлѣзь [а]на
Веѳиль, и насели ся тамъ; и направи тамъ
олтарь Богу, [б]който ти ся яви [в]когато
бѣгаше ты отъ лице-то на Исава брата
2 си. И рече Іаковъ на [г]домъ-тъ си, и на
всичкы-тѣ които бѣхѫ съ него: Исхвър-
лѣте [д]чужды-тѣ богове, които сѫ между
васъ, и [е]очистѣте ся и промѣнѣте дрехы-
3 тѣ си; И да станемъ да възлѣземъ на Ве-
ѳиль; и тамъ ще направѭ олтарь Богу,

[в] Гл. 6; 2. Сѫд. 14; 1.
[г] Гл. 20; 2.
[д] Сѫд. 14; 2.
[е] 1 Цар. 10; 27. 2 Цар. 13; 22.
[ж] Гл. 49; 7. 2 Цар. 13; 21.
[з] Іис. Нав. 7; 15. Сѫд. 20; 6.
[и] Втор. 23; 17. 2 Цар. 13; 12.
[і] Гл. 13; 9. 20; 15.
[к] Гл. 42; 34.
[л] Гл. 47; 27.
[м] Исх. 22; 16, 17. Втор. 22; 29. 1 Цар. 18; 25.
[н] 2 Цар. 13; 24, и дрг.
[о] Іис. Нав. 5; 9.
[п] 1 Лѣт. 4; 9.
[р] Гл. 23; 10.
[с] Гл. 49; 5, 6, 7.
[т] Іис. Нав. 7; 25.
[у] Исх. 5; 21. 1 Цар. 13; 4.
[ф] Втор. 4; 27. Псал. 105; 12.
[а] Гл. 28; 19.
[б] Гл. 28; 13.
[в] Гл. 27; 43.
[г] Гл. 18; 19. Іис. Нав. 24; 15.
[д] Гл. 31; 19, 34. Іис. Нав. 24; 2, 23. 1 Цар. 7; 3.
[е] Исх. 19; 10.

[ж]който мя послуша въ день-тъ на оскър-
беніе-то ми, и [з]съ мене бѣ по пѫть-тъ по
4 който ходяхъ. И дадохѫ Іакову всичкы-
тѣ чужды богове, що бѣхѫ въ рѫцѣ-тѣ
имъ и [и]обѣцы-тѣ, които бѣхѫ на уши-тѣ
имъ; и скры гы Іаковъ подъ [і]теревинѳъ-тъ,
5 който бѣ при Сихемъ. Тогазь си тръгнѫ-
хѫ: [к]и нападнѫ страхъ Божій на градо-
ве-тѣ, които бѣхѫ наоколо имъ; и не го-
6 нихѫ Іакововы-тѣ сынове. А Іаковъ дой-
де въ [л]Лузъ, който е въ Ханаанскѫ-тѫ
земѭ (то есть Веѳиль), той и всичкы-тѣ
7 людіе които бѣхѫ съ него. [м]И съгради
тамъ олтарь, и нарече име-то на мѣсто-
то *Елъ-Веѳиль: защото [н]тамо му ся яви
Богъ, когато бѣгаше отъ лице-то на бра-
та си.
8 А [о]Девора кърмилица-та на Ревеккѫ
умрѣ, и погребе ся долу отъ Веѳиль подъ
дѫбъ-тъ: и наименова ся *дѫбъ-тъ* Дѫбъ
на плачъ.
9 [п]И пакъ ся яви Богъ Іакову като ся
върнѫ отъ Паданъ-арамъ, и благослови
10 го. И рече му Богъ: [р]Име-то ти е Іаковъ:
не ще да ся именувашь вече Іаковъ, [с]но
Израиль ще бѫде име-то ти: и нарече име-
11 то му Израиль. И рече му Богъ: [т]Азъ
сьмь Богъ Всемогущій: плоди ся и умно-
жавай ся: [у]народъ, и множество народи
ще бѫдѫтъ отъ тебе, и царіе ще излѣ-
12 зѫтъ изъ чрѣсла-та ти: И земѭ-тѫ, коѭ-
то [ф]дадохъ Аврааму и Исааку, тебе ще
ѭ дамъ; и на сѣме-то ти по тебе ще дамъ
13 земѭ-тѫ. И [х]възнесе ся Богъ отъ него,
14 отъ мѣсто-то дѣто говорй съ него. [ц]И по-
стави Іаковъ стълпъ на мѣсто-то дѣто го-
ворй съ него *Богъ*, стълпъ каменный, и
направи на него възліяніе, и възлія на
15 него елей. И нарече Іаковъ име-то на мѣ-
сто-то, дѣто говорй Богъ съ него, [ч]Веѳиль.
16 Слѣдъ това тръгнѫ отъ Веѳиль; и като
останѫ малко разстояніе да стигнѫтъ въ
Ефраѳѫ, Рахыль роди; и прѣтърпѣ голѣ-
17 мѫ мѫкѫ въ ражданіе-то си. А като ся
намѣрваше въ мѫкѫ-тѫ на ражданіе-то,
рече ѝ баба-та: Не бой ся, защото [ш]и той
18 ти е сынъ. И като прѣдаваше душѫ (за-
щото умрѣ), нарече име-то му **Веноній, а
19 отецъ му нарече го †Веніаминъ. [щ]И умрѣ
Рахыль, и погребе ся на пѫть-тъ на [ъ]Ефра-
20 ѳѫ която е Виѳлеемъ. И постави Іаковъ
стълпъ на гробъ-тъ ѝ: той е стълпъ-тъ
[ы]на Рахылиный-тъ гробъ дору до днесь.

21 А тръгнѫ Израиль, и распрострѣ ша-
22 търъ-тъ си отвѫдъ Мигдалъ-едеръ. И ко-
гато живѣяше Израиль въ онѫзь земѭ,
отиде Рувимъ [ь]и лежа съ Валлѫ налож-
ницѫ-тѫ на отца си: и чу *това* Израиль.
А бѣхѫ Іаковови-тѣ сынове дванадесеть.
23 Сынове-тѣ на Ліѭ, [ѣ]Рувимъ първородный
Іакововъ и Симеонъ и Левій и Іуда и Ис-
24 сахаръ и Завулонъ; Сынове-тѣ на Рахыль,
25 Іосифъ и Веніаминъ; А сынове-тѣ на Вал-
лѫ Рахылинѫ-тѫ рабынѭ, Данъ и Неф-
26 ѳалимъ; А сынове-тѣ на Зелфѫ Ліинѫ-тѫ
рабынѭ, Гадъ и Асиръ: тѣзи сѫ Іаковово-
ви-тѣ сынове, които му ся родихѫ въ Па-
данъ-арамъ.
27 А Іаковъ дойде при Исаака отца си въ
[ю]Мамврій, въ [я]Кыріаѳъ-арвѫ, който е Хе-
вронъ, дѣто Авраамъ и Исаакъ бѣхѫ при-
28 шелци. И дни-тѣ на Исаака бѣхѫ сто и
29 осмдесеть лѣта. И издъхнѫ Исаакъ и
умрѣ, и [ѫ]прибра ся при свои-тѣ людіе,
старъ и сытъ отъ дни: и [ѭ]погребохѫ го
Исавъ и Іаковъ сынове-тѣ му.

ГЛАВА 36.

1 И това е родословіе-то на Исава, който
2 е [а]Едомъ. [б]Исавъ си зѣ жены отъ дъще-
ри-тѣ Хананейскы; Адѫ дъщерѭ-тѫ на
Елона Хеттеинъ-тъ, и [в]Оливемѫ, Анаевѫ-
тѫ дъщерѭ, внука на Севегона Евеинъ-тъ.
3 И [г]Васемаѳѫ, дъщерѭ-тѫ на Исмаила,
4 сестрѫ на Наваіоѳа. [д]И роди Ада Исаву
5 Елифаза: и Васемаѳа роди Рагуила: И
Оливема роди Іеуса и Іеглома и Корея.
Тѣзи сѫ сынове-тѣ на Исава, които му
ся родихѫ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ.
6 А Исавъ зѣ жены-тѣ си и сынове-тѣ си
и дъщери-тѣ си и всичкы-тѣ человѣцы на
домъ-тъ си, и стада-та си и всичкы-тѣ си
скотове, и всичкый-тъ си имотъ що при-
добы въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ, и отиде
на *другѫ* земѭ *далечь* отъ Іакова брата
7 си. Защото [е]имотъ-тъ имъ бѣше толкозь
много, щото не можахѫ да живѣѭтъ
наедно: и не можаше [ж]земя-та на при-
шелствіе-то имъ да гы вмѣсти, заради ско-
8 тове-тѣ имъ. И насели ся Исавъ [з]на горѫ-
тѫ Сіиръ: [и]Исавъ е Едомъ.
9 И това е родословіе-то на Исава, отца
10 на Едомяны-тѣ, въ горѫ-тѫ Сіиръ: Тѣзи
сѫ имена-та на сынове-тѣ Исавовы: [і]Ели-
фазъ сынъ-тъ на Адѫ женѫ-тѫ Исавовѫ,

ж Гл. 32; 7, 24. Псал. 107; 6.
з Гл. 28; 20, 31; 3, 42.
и Осія 2; 13.
і Іис. Нав. 24; 26. Сѫд. 9; 6.
к Исх. 15; 16. 23; 27, 34; 24. Втор. 11; 25. Іис. Нав. 2; 9. 5; 1. 1 Цар. 14; 15. 2 Лѣт. 14; 14.
л Гл. 28; 19, 22.
м Еккл. 5; 4.
* Богъ на Веѳиль.
н Гл. 28; 13.
о Гл. 24; 59.
п Осія 12; 4.
р Гл. 17; 5.
с Гл. 32; 28.
т Гл. 17; 1. 48; 3, 4. Исх. 6; 3.
у Гл. 17; 5, 6, 16. 28; 3. 48; 4.
ф Гл. 12; 7. 13; 15. 26; 3, 4. 28; 13.
х Гл. 17; 22.
ц Гл. 28; 18.
ч Гл. 28; 19.
ш Гл. 30; 24. 1 Цар. 4; 20.
** Сынъ на скърбь-тѫ ми.
† Сынъ на десницѫ.
щ Гл. 48; 7.
ъ Руѳ. 1; 2. 4; 11. Мих. 5; 2. Мат. 2; 6.
ы 1 Цар. 10; 2. 2 Цар. 18; 18.
ь Гл. 49; 4. 1 Лѣт. 5; 1. Виж. 2 Цар. 16; 22. 20; 3. 1 Кор. 5; 1.
ѣ Гл. 46; 8. Исх. 1; 2.
ю Гл. 13; 18. 23; 2, 19.
я Іис. Нав. 14; 15. 15; 13.
ѫ Гл. 15; 15. 25; 8.
ѭ Гл. 25; 9. 49; 31.

—

а Гл. 25; 30.
б Гл. 26; 34.
в Ст. 25.
г Гл. 28; 9.
д 1 Лѣт. 1; 35.
е Гл. 13; 6, 11.
ж Гл. 17; 8. 28; 4.
з Гл. 32; 3. Втор. 2; 5. Іис. Нав. 24; 4.
и Ст. 1.
і 1 Лѣт. 1; 35, и др.

Рагуилъ сынъ-тъ на Васемаѳѫ женѫ-тѫ
11 Исавовѫ. А сынове-тѣ на Елифаза бѣхѫ:
Ѳеманъ, Омаръ, Сефо, и Гоѳомъ, и Ке-
12 незъ. А Ѳамна бѣше наложница на Ели-
фаза Исавовъ-тъ сынъ, и роди Елифазу
[к]Амалика: тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Адѫ
13 Исавовѫ-тѫ женѫ. И тѣзи сѫ сынове-тѣ
на Рагуила: Нахаѳъ и Зара, Самма и Ми-
за: тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Васемаѳѫ
14 Исавовѫ-тѫ женѫ. И тѣзи бѣхѫ сынове-
тѣ на Оливемѫ Анаевѫ-тѫ дъщерѭ, вну-
кѫ-тѫ Севегоновѫ, Исавовѫ-тѫ женѫ: и
роди Исаву Іеуса, и Іеглома, и Корея.
15 Тѣзи бѣхѫ князове-тѣ на Исавовы-тѣ
сынове, сынове-тѣ на Елифаза Исавовъ-тъ
пьрвороденъ: князь Ѳеманъ, князь Омаръ,
16 князь Сефо, князь Кенезь, Князь Корей,
князь Гоѳомъ, князь Амаликъ: тѣзи сѫ
Елифазови-тѣ князове въ земѭ-тѫ Едомъ;
17 тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Адѫ. И тѣзи бѣ-
хѫ сынове-тѣ на Рагуила Исавовъ-тъ
сынъ: князь Нахаѳъ, князь Зара, князь
Самма, князь Миза; тѣзи сѫ Рагуилови-
тѣ князове въ земѭ-тѫ Едомъ; тѣзи бѣ-
хѫ сынове-тѣ на Васемаѳѫ Исавовѫ-тѫ
18 женѫ. И тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Оливе-
мѫ Исавовѫ-тѫ женѫ: князь Іеусъ, князь
Іегломъ, князь Корей; тѣзи бѣхѫ князо-
ве-тѣ отъ Оливемѫ Анаевѫ-тѫ дъщерѭ,
19 женѫ-тѫ Исавовѫ. Тѣзи сѫ сынове на
Исава, който е Едомъ; и тѣзи сѫ князо-
ве-тѣ имъ.
20 [л]Тѣзи сѫ сынове-тѣ на Сіира [м]Хорре-
анинъ-тъ, които живѣяхѫ въ онѫзь зе-
мѭ: Лотанъ, и Совалъ, и Севегонъ, и Ана,
21 И Дисонъ, и Асаръ, и Дисанъ; тѣзи сѫ
князове-тѣ на Хорреаны-тѣ, Сіирови-тѣ
22 сынове, въ земѭ-тѫ Едомъ. А сынове-тѣ
на Лотана бѣхѫ Хоррй, и Емамъ: и се-
23 стра Лотанова, Ѳамна. А тѣзи бѣхѫ сы-
нове-тѣ на Совала: Алванъ, и Манахаѳъ,
24 и Гевалъ, Сефо, и Онанъ. А тѣзи бѣхѫ
сынове-тѣ на Севегона: Аіа, и Ана; тойзи
е Ана, който намѣри горѣщы-тѣ воды въ
пустынѭ-тѫ, когато пасѣше ослы-тѣ на
25 Севегона отца си. А тѣзи бѣхѫ сынове-
тѣ Анаеви: Дисонъ, и Оливема Анаева-та
26 дъщеря. А тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Ди-
сона: Амаданъ, и Асванъ, и Иѳрамъ, и
27 Харранъ. А тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Аса-
28 ра: Валаанъ, и Заванъ, и Аканъ. А тѣзи
бѣхѫ сынове-тѣ на Дисана: Узъ, и Аранъ.
29 Тѣзи сѫ князове-тѣ на Хорреяны-тѣ:
князь Лотанъ, князь Совалъ, князь Се-
30 вегонъ, князь Ана, Князь Дисонъ, князь
Асаръ, князь Дисанъ; тѣзи сѫ князове-тѣ
на Хорреяны-тѣ споредъ княжества-та
имъ въ земѭ-тѫ Сіиръ.
31 [н]А тѣзи сѫ царіе-тѣ, които царувахѫ
въ земѭ-тѫ Едомъ, прѣди да ся воцари
32 царь надъ сынове-тѣ Израилевы. И цару-
ва въ Едомъ Вела, сынъ-тъ на Веора: а
33 име-то на градъ-тъ му бѣ Деннава. И умрѣ
Вела, и воцари ся вмѣсто него Іовавъ,
34 сынъ-тъ на Зарѫ, отъ Восорѫ. И умрѣ
Іовавъ, и воцари ся вмѣсто него Хусамъ,
35 отъ земѭ-тѫ на Ѳеманяны-тѣ. И умрѣ
Хусамъ, и воцари ся вмѣсто него Ададъ,
сынъ-тъ на Вадада, който порази Ма-
діамцы-тѣ на поле-то Моавъ: а име-то
36 на градъ-тъ му бѣ Авиѳъ. И умрѣ
Ададъ, и воцари ся вмѣсто него Самла
37 отъ Масрекѫ. И умрѣ Самла, и воцари
ся вмѣсто него Саулъ отъ Роовоѳъ, кой-
38 то е при рѣкѫ-тѫ. И умрѣ Саулъ, и во-
цари ся вмѣсто него Ваалананъ, сынъ-тъ
39 на Ахвора. И умрѣ Ваалананъ, Ахово-
ровый сынъ, и воцари ся вмѣсто него
[о]Адаръ: а име-то на градъ-тъ му бѣ Пау:
и име-то на женѫ му, Метавеилъ, дъщеря
на Матреда, внука Мезаавова.
40 [п]И тѣзи сѫ имена-та на Исавовы-тѣ кня-
зове, споредъ племена-та имъ, споредъ мѣ-
ста-та имъ, споредъ имена-та имъ: князь
41 Ѳамна, князь Алва, князь Іеѳеѳъ, Князь
42 Оливема, князь Ила, князь Финонъ, Князь
Кенезь, князь Ѳеманъ, князь Мивсаръ,
43 Князь Магедіилъ, князь Ирамъ; тѣзи сѫ
князове-тѣ на Едома, споредъ населенія-
та имъ въ земѭ-тѫ на стяжаніе-то имъ:
той е Исавъ, отецъ-тъ на Едомяны-тѣ.

ГЛАВА 37.

1 И насели ся Іаковъ въ земѭ-тѫ, [а]въ
коіѫто бѣ пришлецъ отецъ му, въ Хана-
2 анскѫ-тѫ земѭ. Това е родословіе-то на
Іакова. Іосифъ, като бѣ младъ, на сед-
мнадесеть годинъ, пасѣше овцы-тѣ заедно
съ братія-та си, сынове-тѣ на Валлѫ, и
сынове-тѣ на Зелфѫ, жены-тѣ на отца
му: и исказа Іосифъ на бащѫ имъ [б]лошо-
3 то имъ поведеніе. А Израиль обичаше Іо-
сифа повече отъ всичкы-тѣ си сынове, за-
щото го имаше [в]сынъ на старость-тѫ си:
4 и направилъ му бѣ [г]пъстрѫ срачицѫ. А
като гледахѫ братія-та му, че го обича-
ше баща имъ повече отъ всичкы-тѣ му
братія, [д]възненавидѣхѫ го, и не можахѫ
да му говорятъ мирно.
5 А Іосифъ видѣ сънъ, и приказа *го* на
братія-та си: и възненавидѣхѫ го още по-
6 вече. И рече имъ: Послушайте, молѭ,
7 този сънъ който сънувахъ. [е]Ето, ный вър-
зувахмы снопове всрѣдъ поле-то: и ето,
станѫ мой-тъ снопъ и въсправи ся правъ:
и ето, ваши-тѣ снопове ся наредихѫ на-
около, и поклонихѫ ся на мой-тъ снопъ.
8 А братія-та му рекохѫ му: Царь ли ще
бѫдешь надъ насъ? или господарь ще ни

[к] Исх. 17; 8, 14. Числ. 24; 20. 1 Цар. 15; 2, 3, и дрг.
[л] 1 Лѣт. 1; 38.
[м] Гл. 14; 6. Втор. 2; 12, 22.
[н] 1 Лѣт. 1; 43.
[о] 1 Лѣт. 1; 50.
[п] 1 Лѣт. 1; 51.

[а] Гл. 17; 8. 23; 4. 28; 4. 36; 7. Евр. 11; 9.
[б] 1 Цар. 2; 22, 23, 24.
[в] Гл. 44; 20.
[г] Сѫд. 5; 30. 2 Цар. 13; 18.
[д] Гл. 27; 41. 49; 23.
[е] Гл. 42; 6, 9. 43; 26. 44; 14.

бѫдешь? И възненавидѣхѫ го още пове-
9 че за сънища-та му, и за думы-тѣ му. И
видѣ още и другъ сънъ, и приказа го на
братія-та си, и рече: Ето, видѣхъ другъ
сънъ: и ето, [ж]слънце-то, и луна-та, и еди-
10 надесеть звѣзды ми ся поклонихѫ. И при-
каза това на бащѫ си, и на братія-та си;
и обличи го баща му, и рече му: Що е
той сънъ, който си видѣлъ? наистинѫ ли
ще дойдемъ, азъ и майка ти, и [з]братія-та
ти, за да ти ся поклонимъ до земіѭ-тѫ?
11 И [и]завидѣхѫ му братія-та му: [і]а баща
му съхраняваше слово-то.
12 И отидохѫ братія-та му да пасѫтъ ста-
13 до-то на бащѫ си въ Сихемъ. И рече
Израиль Іосифу: Не пасѫтъ ли братія-та ти
въ Сихемъ? ела да тя проводіѭ при тѣхъ.
14 А той му рече: Ето мя. И рече му: Иди,
да видишь, добрѣ ли сѫ братія-та ти, и
стадо-то, и донеси ми извѣстіе. И проводи
го отъ [к]Хевронскый-тъ долъ, и дойде въ
15 Сихемъ. И намѣри го единъ человѣкъ,
като ся скыташе по поле-то, и попыта го
16 той человѣкъ, и рече: Що търсишь? А
той рече: Братія-та си търсіѭ: [л]кажи ми,
17 дѣ пасѫтъ. И рече онзи человѣкъ: Оти-
дохѫ отъ тука: защото гы чухъ да гово-
рятъ: Да идемъ въ Доѳанъ. И отиде Іо-
сифъ подирь братія-та си, и намѣри гы
18 [м]въ Доѳанъ. И тѣ като го видѣхѫ отъ
далечь, прѣди да приближи при тѣхъ,
[н]сдумахѫ ся противъ него да го убіѭтъ.
19 И рекохѫ помежду си: Ето, иде онзи
20 съновидецъ. [о]Елате сега, и да го убіемъ,
и да го хвърлимъ въ единъ отъ ровове-тѣ,
и ще речемъ: Лошъ звѣрь го изѣде: и ще
видимъ що ще да излѣзе отъ сънища-та
21 му. [п]И като чу Рувимъ, освободи го отъ
рѫцѣ-тѣ имъ, и рече: Да го не убіемъ.
22 И рече имъ Рувимъ: Да не пролѣете
кръвь: хвърлѣте го въ тоя ровъ, който
е въ пустыніѭ-тѫ и рѫкѫ да не турите
на него: за да го освободи отъ рѫцѣ-тѣ
имъ, и да го върне на бащѫ му.
23 И когато дойде Іосифъ при братія-та си,
съблѣкохѫ отъ Іосифа срачицѫ-тѫ му,
пъстрѫ-тѫ срачицѫ която бѣше на него.
24 И зѣхѫ го, та го хвърлихѫ въ ровъ-тъ:
а ровъ-тъ бѣше празденъ; нѣмаше водѫ.
25 [р]Послѣ сѣднѫхѫ да ядѫтъ хлѣбъ, и като
подигнѫхѫ очи-тѣ си видѣхѫ, и ето една
дружина отъ [с]Исмаиляны идяхѫ отъ Га-
лаадъ съ камилы-тѣ си натоварены съ
ароматы, [т]балсамѫ и смирнѫ, отхождахѫ
26 да гы носятъ долу въ Египетъ. И рече
Іуда на братія-та си: Каква полза, ако
убіемъ брата си, и [у]скрыемъ кръвь-тѫ
27 му? Елате да го продадемъ на Исмаиля-
ны-тѣ: и [ф]рѫка-та наша да не бѫде върхъ
него: защото е [х]нашъ братъ, [ц]наша плъть
28 е. И послушахѫ *го* братія-та му. И като ми-
нѫхѫ [ч]Мадіамскы-тѣ търговци, извлѣко-
хѫ и извадихѫ Іосифа изъ ровъ-тъ, [ш]и
продадохѫ Іосифа, [щ]за двадесеть сребър-
ницы, на Исмаиляны-тѣ: и тѣ заведохѫ
29 Іосифа въ Египетъ. А Рувимъ ся върнѫ
въ ровъ-тъ, и ето, Іосифъ не бѣше въ
30 ровъ-тъ: [ъ]и раздра дрехы-тѣ си. И вър-
нѫ ся при братія-та си, и рече: Дѣте-то
[ы]нѣма: а азъ, азъ дѣ да идѫ?
31 Тогазь зѣхѫ [ь]Іосифовѫ-тѫ срачицѫ, и
заклахѫ ярецъ отъ козы-тѣ, и натопихѫ
32 срачицѫ-тѫ въ кръвь-тѫ: И пратихѫ
пъстрѫ-тѫ срачицѫ, и принесохѫ іѭ на
отца си, и рекохѫ: Намѣрихмы това: по-
знай сега, да ли е срачица-та на сына ти,
33 или не. И той іѭ позна, и рече: Срачи-
ца-та е на сына ми: [ѣ]лютъ звѣрь го е
изѣлъ: несумнѣнно Іосифъ е раскѫсанъ.
34 [ю]И раздра Іаковъ дрехы-тѣ си, и тури
врѣтище на чрѣсла-та си, и оплакваше
35 сына си много дни. [я]И станѫхѫ всичкы-
тѣ му синове и всичкы-тѣ му дъщери, за
да го утѣшатъ: но не щѣше да ся утѣши,
и думаше: Съ оплакваніе-то си [ѫ]ще слѣ-
зѫ при сына си въ гробъ-тъ. И плака го
36 баща му. [ѭ]А Мадіамяни-тѣ го продадохѫ
въ Египетъ, на Петефрія, дворникъ Фа-
раоновъ, началникъ на тѣлохранители-тѣ.

ГЛАВА 38.

1 И въ онова врѣме слѣзе Іуда отъ бра-
тія-та си, [а]и отиде при единъ человѣкъ
2 Одолламянинъ на име Ира. [б]И видѣ тамо
Іуда дъщеріѭ-тѫ на едного Хананеянина
на име [в]Суя: и зѣ іѭ, и влѣзе при неіѭ.
3 И тя зачнѫ и роди сынъ: и нарече име-
4 то му [г]Иръ. И зачнѫ пакъ, и роди сынъ:
5 и нарече име-то му [д]Авнанъ. И роди пакъ
и другъ сынъ: и нарече име-то му [е]Ше-
ла: и *Іуда* бѣше въ Ахзивъ, когато роди
тогози.
6 [ж]И зѣ Іуда женѫ за Ира първород-
7 ный-тъ си, на име Ѳамарь. [з]А Иръ пър-
вородный на Іудѫ быде лошъ прѣдъ Го-
8 спода: [и]и уби го Господь. И рече Іуда
Авнану: [і]Влѣзь при женѫ-тѫ братовѫ
си, и ожени ся за неіѭ като деверь неинъ,
9 и възстави сѣме на брата си. Но Авнанъ

ж Гл. 46; 29.
з Гл. 27; 29.
и Дѣян. 7; 9.
і Дан. 7; 28. Лук. 2; 19; 51.
к Гл. 35; 27.
л Пѣсн. 1; 7.
м 4 Цар. 6; 13.
н 1 Цар. 19; 1. Псал. 31; 13. 37; 12, 32. 94; 21. Мат. 27; 1.
о Марк. 14; 1. Іоан. 11; 53. Дѣян. 23; 12.
п Прит. 1; 11, 16. 6; 17. 27; 4. Гл. 42; 22.
р Прит. 30; 20. Амос. 6; 6.
с Ст. 28, 36.
т Іер. 8; 22.
у Ст. 20. Гл. 4; 10. Іов. 16; 18.
ф 1 Цар. 18; 17.
х Гл. 42; 21.
ц Гл. 29; 14.
ч Сѫд. 6; 3.
ш Гл. 45; 4, 5. Псал. 105; 17. Дѣян. 7; 9.
щ Мат. 27; 9.
ъ Іов. 1; 20.
ы Гл. 42; 13, 36. Іер. 31; 15.
ь Ст. 23.
ѣ Ст. 20. Гл. 44; 28.
ю Ст. 29. 2 Цар. 3; 31.
я 2 Цар. 12; 17.
ѫ Гл. 42; 38. 44; 29, 31.
ѭ Гл. 39; 1.

а Гл. 19; 3. 4 Цар. 4; 8.
б Гл. 34; 2.
в 1 Лѣт. 2; 3.
г Гл. 46; 12. Числ. 26; 19.
д Гл. 46; 12. Числ. 26; 19.
е Гл. 46; 12. Числ. 26; 20.
ж Гл. 21; 21.
з Гл. 46; 12. Числ. 26; 19.
и 1 Лѣт. 2; 3.
і Втор. 25; 5. Мат. 22; 24.

знаяше че [к]сѣме-то нѣмаше да бѫде не-
гово: за това, когато влазяше при женѫ-
тѫ на брата си, изливаше *сѣме-то* на зе-
міѭ-тѫ, за да не даде сѣме на брата си.
10 А това което правяше бѣ зло прѣдъ Го-
11 спода: [л]за това уби и него. И рече Іуда
на Θамарь снъхѫ си: [м]сѣди вдовица [н]въ
домъ-тъ на бащѫ си, додѣ стане голѣмъ
Шела сынъ ми; защото думаше: Да не
умре и той, като братія-та си. И отиде
Θамарь, та сѣднѫ въ домъ-тъ на отца си.
12 И слѣдъ много дни, умрѣ Іудина-та же-
на, дъщеря-та на Суіѭ: и като [о]ся утѣши
Іуда, възлѣзе при стригачы-тѣ на овцы-тѣ
си [п]въ Θамнѫ, той и пріятель-тъ му Ира
13 Одолламянинъ-тъ. И извѣстихѫ на Θа-
марь, и рекохѫ: Ето, свекъръ ти възли-
за на Θамнѫ, за да остриже овцы-тѣ си.
14 А тя съблѣче вдовичкы-тѣ си дрехы, по-
кры ся съ покрывало, и обви ся, [р]и сѣд-
нѫ при прѣходъ-тъ на Енаимъ, който е
при пѫть-тъ на Θамнѫ; защото видѣ [с]че
станѫ голѣмъ Шела, а тя не бы дадена
15 нему за женѫ. И като іѫ видѣ Іуда, въз-
мнѣ іѫ за блудницѫ: защото бѣше покры-
16 ла лице-то си. И на пѫть-тъ ся обърнѫ
къмъ неіѫ и рече: Остави мя, моліѭ, да
влѣзѫ при тебе: защото не позна че бѣ-
ше снъха му. И тя рече: Какво ще ми
17 дадешь, за да влѣзешь при мене? И той
рече: Азъ [т]ще ти проводіѭ отъ стадо-то
яре отъ козы-тѣ. И тя рече: [у]Давашь ли
18 *ми* залогъ, додѣ го проводишь? И той ре-
че: Що да ти дамъ залогъ? И тя рече:
Печать-тъ си, и [ф]ширить-тъ си, и тоягѫ-
тѫ си, която е въ рѫкѫ-тѫ ти. И даде
ѝ *гы*, и влѣзе при неіѭ, и тя зачнѫ отъ
19 него. Послѣ станѫ та си отиде, и [х]като
снѣ покрывало-то си, облѣче ся въ дво-
20 вичкы-тѣ си дрехы. А Іуда проводи яре-
то отъ козы-тѣ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на прія-
тель-тъ си Одолламянинъ-тъ, за да земе
залогъ-тъ отъ рѫцѣ-тѣ на женѫ-тѫ: но
21 не іѫ намѣри. И попыта человѣцы-тѣ отъ
мѣсто-то ѝ, и рече: Дѣ е блудница-та,
която бѣше при Енаимъ на пѫть-тъ? А
тѣ рекохѫ: Не е имало тука блудница.
22 И върнѫ ся при Іудѫ, и рече: Не іѫ на-
мѣрихъ: още и человѣци-тѣ отъ мѣсто-то
23 рекохѫ: Не е имало тука блудница. И
рече Іуда: Нека *гы* има, да не станемъ
за присмѣхъ: ето, азъ пратихъ това яре,
24 но ты не іѫ намѣри. И около три мѣсе-
ца послѣ, извѣстихѫ на Іудѫ и рекохѫ:
Θамарь снъха ти [ц]блудствова, а още, ето,
непраздна е отъ блудъ-тъ. И рече Іуда:
25 Изведѣте іѫ вънъ, и [ч]да ся изгори. И ко-
гато іѫ изводяхѫ вънъ, проводи на све-
кра си и рече: Отъ человѣкъ-тъ, на ко-
гото сѫ тѣзи нѣща, непраздна сьмь; и ре-
че още: [ш]Познай, моліѭ, чій е той [щ]пе-
26 чать, и ширить-тъ, и тояга-та? И Іуда
гы [ъ]позна, и рече: [ы]Тя е по праведна
отъ мене, защото [ь]не іѫ дадохъ на Ше-
лѫ сына ми. [ѣ]И вече не іѫ позна.
27 И въ което врѣме щѣше да роди, ето,
28 близнета въ утробѫ-тѫ ѝ. И като ражда-
ше, *едно-то* прострѣ рѫкѫ: и баба-та зѣ,
та върза на рѫкѫ-тѫ му червенѫ пре-
29 ждѫ и рече: Той излѣзе първый. А като
оттегли надиръ рѫкѫ-тѫ си, ето излѣзе
братъ му: и тя рече: Какво проломеніе
направи ты? на тебе *нека е* проломеніе-то.
За това ся нарече име-то му [ю]*Фаресъ.
30 И послѣ излѣзе братъ му, който имаше
червенѫ-тѫ преждѫ на рѫкѫ-тѫ си: и
нарече ся име-то му Зара.

ГЛАВА 39.

1 А Іосифа низведохѫ въ Египетъ: и
[а]Петефрій дворникъ Фараоновъ, началникъ на тѣлохранители-тѣ, человѣкъ Египтянинъ, [б]купи го отъ рѫцѣ-тѣ на Исма-
2 иляны-тѣ, които го низведохѫ тамъ. И
[в]Господь бѣ съ Іосифа, който бѣ чело-
вѣкъ благополученъ, и намираше ся въ
3 домъ-тъ на господаря си Египтянина. И
видѣ господарь-тъ му, че Господь бѣ съ
него, и Господь [г]направи да успѣва въ
4 рѫцѣ-тѣ му всичко що правѣше. И [д]на-
мѣри Іосифъ благодать прѣдъ него, и
слугуваше му; и постави го [е]настойникъ
надъ домъ-тъ си, и всичко що имаше прѣ-
5 даде въ рѫцѣ-тѣ му. И отъ онова врѣме,
отъ както го постави настойникъ надъ
домъ-тъ си, и надъ всичко що имаше,
[ж]благослови Господь домъ-тъ на Египтянина поради Іосифа: и благословеніе-то Господне бѣше на всичко що имаше
6 въ домъ-тъ и по нивы-тѣ. И остави всич-
ко що имаше въ рѫцѣ-тѣ Іосифовы, и
не знаяше нищо отъ колкото бѣше при
него освѣнь хлѣбъ-тъ що ядѣше: а Іо-
сифъ бѣше [з]доброличенъ и красенъ на
гледъ.
7 И слѣдъ това, жена-та на Господаря
му хвърли очи на Іосифа, и рече: [и]Лежь
8 съ мене. Но той не щѣше, и рече на же-
нѫ-тѫ господаровѫ си: Ето, господарь-тъ
мой не знае нищо отъ онова що е съ ме-
не въ домъ-тъ: и всичко що има прѣдаде

к Втор. 25; 6.
л Гл. 46; 12. Числ. 26; 19.
м Руѳ. 1; 13.
н Лев. 22; 13.
о 2 Цар. 13; 39.
п Іис. Нав. 15; 10, 57. Сѫд. 14; 1.
р Прит. 7; 12.
с Ст. 11, 26.
т Іез. 16; 33.
у Ст. 20.
ф Ст. 25.
х Ст. 14.
ц Сѫд. 19; 2.
ч Лев. 21; 9. Втор. 22; 21.
ш Гл. 37; 32.
щ Ст. 18.
ъ Гл. 37; 33.
ы 1 Цар. 24; 17.
ь Ст. 14.
ѣ Іов. 34; 31, 32.
ю Гл. 46; 12. Числ. 26; 20. 1 Лѣт. 2; 4. Мат. 1; 3.
* *Проломеніе.*

а Гл. 37; 36. Псал. 105; 17.
б Гл. 37; 28.
в Ст. 21. Гл. 21; 22. 26; 24, 28. 28; 15. 1 Цар. 16; 18. 18; 14, 28. Дѣян. 7; 9.
г Псал. 1; 3.
д Гл. 18; 3. 19; 19. Ст. 21.
е Гл. 24; 2.
ж Гл. 30; 27.
з 1 Цар. 16; 12.
и 2 Цар. 13; 11.

9 въ ржцѣ-тѣ ми: Нѣма въ този домъ ни-
кой по голѣмъ отъ мене, нито ми е за-
прѣтилъ друго нѣщо освѣнь тебе, защото
му си жена: и [і]какъ да сторіж азъ това
10 голѣмо зло, и [к]да съгрѣшж Богу? Но ако
и да говорѣше тя Іосифу всякой день,
той іж не послуша да лежи съ неіж, за
11 да бжде съ неіж. И единъ день влѣзе
Іосифъ въ кжщж-тж за да върши рабо-
тж-тж си, и никой отъ домашни-тѣ че-
12 ловѣцы не бѣше тамъ въ домъ-тъ. [л]А тя
го хванж за дрехж-тж му, и думаше:
Легни съ мене: но той остави дрехж-тж
си въ ржцѣ-тѣ ѝ и побѣгнж та излѣзе
13 вънъ. И като видѣ тя, че остави дрехж-
тж си въ ржцѣ-тѣ ѝ и побѣгнж вънъ,
14 Выкнж домашны-тѣ си человѣцы, и го-
вори имъ и думаше: Виждте, доведе ни
человѣка Евреина, за да ся поругае намъ:
влѣзе при мене за да лежи съ мене, и
15 азъ извыкахъ съ голѣмъ гласъ. И като
чу че възвысихъ гласъ-тъ си и извыкахъ,
остави дрехж-тж си при мене, и побѣгнж
16 та излѣзе вънъ. И удържа дрехж-тж му
при себе си, додѣ дойде господарь-тъ му
17 въ домъ-тъ си. [м]И говорѣше му споредъ
тѣзи думы и рече: Рабъ-тъ, Евреинъ-тъ,
когото ни доведе ты, влѣзе при мене за
18 да ся поругае съ мене. И като възвысихъ
гласъ-тъ си и извыкахъ, остави дрехж-тж
си при мене и побѣгнж вънъ.
19 И като чу господарь-тъ му думы-тѣ на
женж си, които му каза, и думаше: Така
ми стори рабъ-тъ ти, [н]запали ся гнѣвъ-тъ
20 му. И господарь-тъ Іосифовъ зѣ и [о]тури
го въ [п]крѣпостнж-тж тьмницж, въ мѣсто-
то дѣто цареви-тѣ запрѣни бѣхж затворе-
ни: и останж тамо въ крѣпостнж-тж тьм-
21 ницж. Но Господь бѣше съ Іосифа, [р]и по-
казваше къмъ него милость, и даде му бла-
22 годать прѣдъ тьмничный-тъ стражарь. И
тьмничный-тъ стражарь [с]прѣдаде въ рж-
цѣ-тѣ Іосифовы всичкы-тѣ запрѣны, които
бѣхж у крѣпостнж-тж тьмницж: и всич-
ко що ся правѣше тамъ, той *го* правѣше.
23 Тьмничный-тъ стражарь не гледаше нищо
отъ онова *което бѣ* въ ржцѣ-тѣ му, [т]за-
щото Господь бѣше съ него: и Господь
правѣше да успѣва каквото той правѣше.

ГЛАВА 40.

1 И слѣдъ това, [а]виночерпецъ-тъ на Егы-
петскый-тъ царь и хлѣбарь-тъ съгрѣшихж
2 на господаря си, Егыпетскый-тъ царь. И
[б]разгнѣва ся Фараонъ на двама-та си
дворницы, на началникъ-тъ на виночерп-
цы-тѣ, и на началникъ-тъ на хлѣбари-тѣ.
3 [в]И тури гы подъ стражж, въ домъ-тъ на
началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ, у крѣ-
постнж-тж тьмницж, въ мѣсто-то дѣто
4 Іосифъ бѣ затворенъ. А началникъ-тъ на
тѣлохранители-тѣ прѣдаде гы Іосифу, и
той имъ слугуваше: и быдохж нѣколко
врѣме въ тьмницж-тж.
5 И виночерпецъ-тъ и хлѣбарь-тъ на Егы-
петскый-тъ царь, които бѣхж затворени
у крѣпостнж-тж тьмницж, видѣхж сънъ
двама-та, всякой съновидѣніе-то си въ
истж-тж нощь, всякой споредъ тълко-
6 ваніе-то на съновидѣніе-то си. А Іосифъ
влѣзе при тѣхъ на утринь-тж, и видѣ
7 гы: и ето бѣхж смущени. И попыта Фа-
раоновы-тѣ дворницы, които бѣхж заедно
съ него въ тьмницж-тж у домъ-тъ на не-
говый-тъ господарь, и рече: Защо сж ли-
8 ца-та ви скърбны днесь? И тѣ му ре-
кохж: [г]Сънувахмы сънъ, и нѣма никой
който да го истълкува. И рече имъ Іо-
сифъ: [д]Не сж ли отъ Бога тълкованія-та?
прикажѣте ми гы, моліж.
9 И приказа началникъ-тъ на виночерп-
цы-тѣ съновидѣніе-то си Іосифу, и рече
му: *Видѣхъ* въ съновидѣніе-то си, и ето
10 лоза прѣдъ мене: И на лозж-тж имаше
три пржчкы, и виждаше ся като че про-
зябваше и цвѣтове-тѣ ѝ процьвтѣхж, *и*
11 гроздове-тѣ на гроздіе-то узрѣхж. А ча-
ша-та Фараонова бѣше въ ржкж-тж ми:
и зѣхъ гроздіе-то и изстискахъ го въ ча-
шж-тж Фараоновж, и дадохъ чашж-тж
12 въ ржкж-тж на Фараона. И рече му Іо-
сифъ: [е]Това е тълкованіе-то му: Три-тѣ
13 пржчкы сж [ж]три дни. Слѣдъ три дни, Фа-
раонъ [з]ще възвыси главж-тж ти, и ще тя
постави пакъ на службж-тж ти, и ще
дадешь Фараоновж-тж чашж въ ржкж-
тж му споредъ първый-тъ обычай, когато
14 му бѣше ты виночерпецъ. Но [и]помени мя,
когато ти стане добро-то: [і]и стори, мо-
ліж, милость съ мене, и помени за мене
Фараону, и извади мя изъ този домъ.
15 Понеже наистинж откраднжтъ быдохъ
отъ Еврейскж-тж земіж: [к]и тукъ пакъ,
не сьмъ сторилъ нищо та да мя турятъ
въ тжзи ямж.
16 И като видѣ началникъ-тъ на хлѣбари-
тѣ че тълкованіе-то бѣше добро, рече Іо-
сифу: И азъ *видѣхъ* въ съновидѣніе-то си,
и ето, три бѣлы кошницы на главж-тж
17 ми: И въ горніж-тж кошницж имаше отъ
всичкы-тѣ Фараоновы ястія, направа хлѣ-
барска: и птицы-тѣ гы ядѣхж отъ кош-
18 ницж-тж, отгорѣ на главж-тж ми. А Іо-

і Прит. 6; 29, 32.
к Гл. 20; 6. Лев. 6; 2. 2 Цар. 12; 13. Псал. 51; 4.
л Прит. 7; 13, и друг.
м Исх. 23; 1. Псал. 120; 3.
н Прит. 6; 34, 35, и друг.
о Псал. 105; 18. 1 Пет. 2; 19.
п Гл. 40; 3, 15. 41; 14.
р Исх. 3; 21. 11; 3. 12; 36. Псал. 106; 46. Прит. 16; 7. Дан. 1; 9. Дѣян. 7; 9, 10.
с Гл. 40; 3, 4.
т Ст. 2, 3.

—

а Неем. 1; 11.
б Прит. 16; 14.
в Гл. 39; 20, 23.
г Гл. 41; 15.
д Гл. 41; 16. Дан. 2; 11, 28, 47.
е Ст. 18. Гл. 41; 12, 25. Сжд. 7; 14. Дан. 2; 36. 4; 19.
ж Гл. 41; 26.
з 4 Цар. 25; 27. Псал. 3; 3. Іер. 52; 31.
и Лук. 23; 42.
і Іис. Нав. 2; 12. 1 Цар. 20; 14, 15. 2 Цар. 9; 1. 3 Цар. 2; 7.
к Гл. 39; 20.

сифъ отговори, и рече: [л]Това е тълкова-
ніе-то му: три-тѣ кошницы сѫ три дни:
19 [м]Слѣдъ три дни Фараонъ ще отнеме гла-
вѫ-тѫ ти отъ тебе, и ще тя обѣси на
дрьво, и птицы-тѣ ще изѣдѫтъ плъть-тѫ
ти отъ горѣ ти.
20 И третій-тъ день, день на [н]Фараоново-
то рождество, [о]направи пиръ на всичкы-
тѣ си рабы, [п]и възвыси главѫ-тѫ на на-
чалникъ-тъ на виночерпцы-тѣ и главѫ-тѫ
на началникъ-тъ на хлѣбари-тѣ между
21 рабы-тѣ си: И [р]началникъ-тъ на вино-
черпцы-тѣ постави пакъ въ виночерпа-
ніе-то му, [с]и даде чашѫ-тѫ въ рѫкѫ-тѫ
22 Фараоновѫ. [т]А началникъ-тъ на хлѣбари-
тѣ обѣси: както имъ истълкова Іосифъ.
23 А началникъ-тъ на виночерпцы-тѣ не
поменѫ Іосифа, но [у]го забрави.

ГЛАВА 41.

1 И слѣдъ прѣминуваніе-то на двѣ лѣта,
Фараонъ видѣ сънъ: и ето, стояше при
2 рѣкѫ-тѫ. И ето, седмь кравы хубавы и
тлъсты възлѣзвахѫ изъ рѣкѫ-тѫ, та па-
3 сѣхѫ по ситникъ-тъ. И ето, другы седмь
кравы възлизахѫ слѣдъ онѣзи изъ рѣкѫ-
тѫ, грозны и посталы, и стояхѫ при *дру-
4 гы-тѣ* кравы на брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ. И
грозны-тѣ посталы кравы изѣдохѫ седмь-
тѣ хубавы и тлъсты кравы. Тогазь ся съ-
5 буди Фараонъ. И като заспа сънува вто-
рый пѫть; и ето, седмь класове тлъсти и
6 добри излѣзохѫ изъ единъ стволъ. И ето,
другы седмь класове тънкы и пригорѣли
отъ въсточный-тъ вѣтръ, проникнувахѫ
7 слѣдъ тѣхъ. И тънкы-тѣ класове погълн-
ѫхѫ седмь-тѣ тлъсты и пълны класове.
И събуди ся Фараонъ, и ето, бѣше сънъ.
8 И на утринь-тѫ [а]духъ-тъ му бѣше смy-
щенъ: и проводи та повыка всичкы-тѣ
[б]вълхвы и всичкы-тѣ [в]мудры Египетскы:
и приказа имъ Фараонъ съновидѣнія-та
си: но нѣмаше никой, който да гы истъл-
кува Фараону.
9 Тогази началникъ-тъ на виночерпцы-тѣ
говори Фараону, и рече: Грѣхъ-тъ си
10 въспоменувамъ днесь. Фараонъ [г]бѣше ся
разгнѣвалъ на рабы-тѣ си, [д]и тури мя въ
тьмницѫ въ домъ-тъ на началникъ-тъ на
тѣлохранители-тѣ, мене и началникъ-тъ
11 на хлѣбари-тѣ. [е]И видѣхмы сънъ въ истѫ-
тѫ нощь, азъ и той: сънувахмы всякой
12 споредъ тълкованіе-то на сънъ-тъ си. А
бѣше тамъ заедно съ насъ единъ младъ
Евреинъ, [ж]рабъ на началникъ-тъ на тѣло-
хранители-тѣ: и приказахмы му, [з]и истъл-
кова ни съница-та ни: на всякого спо-
редъ сънъ-тъ му направи тълкованіе-то:
13 [и]И както ни истълкова, така и станѫ:
мене мя постави пакъ на службѫ-тѫ ми,
а него обѣси.
14 [і]Тогазь проводи Фараонъ та повыка
Іосифа, [к]и изведохѫ го бърже [л]изъ тъм-
ницѫ-тѫ: и обръснѫ ся и промѣни дре-
15 хы-тѣ си, и дойде при Фараона. И рече
Фараонъ Іосифу: Видѣхъ сънъ, и нѣма
кой да го истълкува: [м]и азъ чухъ за
тебе да казуватъ, че разумѣвашь съни-
16 ща-та да гы тълкувашь. И отвѣща Іосифъ
Фараону, и рече: [н]Не азъ: [о]Богъ ще даде
Фараону благополученъ отвѣтъ.
17 И рече Фараонъ Іосифу: [п]Въ сънъ-тъ
си, ето, стояхъ при устіе-то на рѣкѫ-тѫ:
18 И ето, седмь кравы тлъсты и хубавы из-
лѣзохѫ изъ рѣкѫ-тѫ, та пасѣхѫ по сит-
19 никъ-тъ. И ето, другы седмь кравы излa-
зѣхѫ слѣдъ тѣхъ слабы, и много грозны,
и посталы, каквыто не сьмь видѣлъ нико-
га толко грозны въ всичкѫ-тѫ Египет-
20 скѫ земѭ. И посталы-тѣ грозны кравы
изѣдохѫ пьрвы-тѣ седмь тлъсты кравы.
21 И като влѣзохѫ въ утробы-тѣ имъ, не ся
познаваше че сѫ влѣзлы въ утробы-тѣ
имъ, но видъ-тъ имъ бѣше грозенъ, как-
22 то и пò напрѣдъ: тогава ся събудихъ. По-
слѣ видѣхъ въ сънъ-тъ си, и ето, седмь
класове въсхождахѫ изъ единъ стволъ
23 пълни и добри: И ето, *другы* седмь кла-
сове сухы, тънкы, пригорѣли отъ въсточ-
ный-тъ вѣтръ, проникнувахѫ слѣдъ тѣхъ:
24 И тънкы-тѣ класове погълнѫхѫ седмь-тѣ
добры класове: [р]и казахъ *това* на маге-
сницы-тѣ, но нѣма никой, който да ми *го*
истълкува.
25 И рече Іосифъ Фараону: Сънъ-тъ Фа-
раоновъ е единъ: [с]Богъ яви Фараону
26 какво ще направи. Седмь-тѣ добры кравы
сѫ седмь лѣта: и седмь-тѣ добри класо-
27 ве сѫ седмь лѣта: сънъ-тъ е единъ. И
седмь-тѣ посталы и грозны кравы, които
въсхождахѫ слѣдъ тѣхъ, седмь лѣта сѫ:
и седмь-тѣ праздни класове, пригорѣли
отъ въсточный-тъ вѣтръ, ще бѫдѫтъ
28 [т]седмь лѣта на гладъ. [у]Това е, което
казахъ Фараону: Богъ яви Фараону що
29 ще да направи. Ето, идѫтъ [ф]седмь лѣта
на голѣмо изобиліе по всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ. И [х]слѣдъ тѣхъ ще дой-
30
дѫтъ седмь лѣта на гладъ: и всичко-то

л Ст. 12.
м Ст. 13.
н Мат. 14; 6.
о Марк. 6; 21.
п Ст. 13, 19. Мат. 25; 19.
р Ст. 13.
с Неем. 2; 1.
т Ст. 19.
у Іов. 19; 14. Псал. 31; 12. Еккл. 9; 15, 16. Амос. 6; 6.

а Дан. 2; 1. 4; 5, 19.
б Исх. 7; 11, 22. Иса. 29; 14. Дан. 1; 20. 2; 2. 4; 7.
в Мат. 2; 1.
г Гл. 40; 2, 3.
д Гл. 39; 20.
е Гл. 40; 5.
ж Гл. 37; 36.
з Гл. 40; 12, и дрг.
и Гл. 40; 22.

і Псал. 105; 20.
к Дан. 2; 25.
л 1 Цар. 2; 8. Псал. 113; 7, 8.
м Ст. 12. Псал. 25; 14. Дан. 5; 16.
н Дан. 2; 30. Дѣян. 3; 12. 2 Кор. 3; 5.
о Гл. 40; 8. Дан. 2; 22, 28, 47. 4; 2.

п Ст. 1.
р Ст. 8. Дан. 4; 7.
с Дан. 2; 28, 29, 45. Откр. 4; 1.
т 4 Цар. 8; 1.
у Ст. 25.
ф Ст. 47.
х Ст. 54.

изобиліе ще ся забрави въ Египетскѫ-тѫ
земѭ, и гладъ-тъ [ц]ще опустоши земѭ-
31 тѫ. И нѣма да ся познае изобиліе-то по
земѭ-тѫ, поради онзи гладъ, който ще
послѣдува: защото ще бѫде твърдѣ те-
32 жъкъ. А това че ся повтори сновидѣ-
ніе-то Фараону два пѫти, *обявява* че [ч]то-
ва нѣщо е опрѣдѣлено отъ Бога, и *че*
33 Богъ ще ускори да извърши-това. А сега
нека промысли Фараонъ человѣка смы-
сленъ и мудръ, и нека го постави надъ
34 Египетскѫ-тѫ земѭ. Нека направи Фа-
раонъ *това*, и нека опрѣдѣли настойницы
по земѭ-тѫ: и [ш]нека земе петѫ-тѫ часть
отъ Египетскѫ-тѫ земѭ въ седмь-тѣ изо-
35 билны лѣта. И [щ]нека съберѫтъ всичкѫ-
тѫ хранѫ на тѣзи добры лѣта които
идѫтъ: и жито-то което ще съберѫтъ
нека е подъ Фараоновѫ рѫкѫ, за хра-
36 нѫ въ градове-тѣ, и нека *го* пазятъ. И
храна-та ще ся упази за земѭ-тѫ въ
седмь-тѣ лѣта на гладъ-тъ, които ще бѫ-
дѫтъ въ Египетскѫ-тѫ земѭ; [ъ]за да ся
не опустоши мѣсто-то отъ гладъ-тъ.
37 И [ы]това нѣщо быде угодно на Фарао-
38 на и на всичкы-тѣ му рабы. И рече Фа-
раонъ на рабы-тѣ си: Можемъ ли намѣри
както тогова человѣка, [ь]въ когото има
39 Духъ Божій? И рече Фараонъ Іосифу:
Понеже ти показа Богъ всичко това, не
е никой толко смысленъ и мудръ колко-
40 то си ты. [ѣ]Ты ще бѫдешь надъ домъ-тъ
ми, и слово-то на уста-та ти ще слушатъ
всичкы-тѣ ми людіе: само споредъ прѣ-
столъ-тъ ще бѫдѫ по̀ горень отъ тебе.
41 И рече Фараонъ Іосифу: Ето [ю]поставихъ
42 тя надъ всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ. И
[я]извади Фараонъ пърстень-тъ си отъ рѫ-
кѫ-тѫ си, и тури го на Іосифовѫ-тѫ рѫ-
кѫ, [ѫ]и облѣче го съ дрехы отъ виссонъ,
[ѭ]и прѣвърза златенъ ошійникъ около
43 вратъ-тъ му. И въскачи го на вторѫ-тѫ
си колесницѫ: [а]и проповѣдувахѫ прѣдъ
него: Колѣничѣте: и постави го [б]надъ
44 всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ. И рече Фа-
раонъ Іосифу: Азъ сьмъ Фараонъ, и безъ
тебе никой нѣма да дигне рѫкѫ или но-
45 гѫ по всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ. И
наименова Фараонъ Іосифа *Цафнаѳъ Па-
неахъ: и даде му за женѫ, Асенеѳѫ,
дъщерѭ-тѫ на Потифера Иліополскый-тъ
жрецъ. И излѣзе Іосифъ по Египетскѫ-
тѫ земѭ.
46 А Іосифъ бѣ на тридесеть годины, ко-
гато [в]ся прѣдстави прѣдъ Фараона Егы-
петскый-тъ царь: и излѣзе Іосифъ отъ при-
сѫтствіе-то Фараоново, и пройде всичкѫ-
47 тѫ Египетскѫ земѭ. И стори земя-та
плодъ богатодавно въ седмь-тѣ лѣта на
48 изобиліе-то. И събра всичкѫ-тѫ хранѫ
на седмь-тѣ лѣта, които быдохѫ въ Еги-
петскѫ-тѫ земѭ: и тури хранѫ-тѫ въ
градове-тѣ: хранѫ-тѫ на нивы-тѣ които
бѣхѫ около всякой градъ, тури въ него.
49 И събра Іосифъ жито, [г]както морскый-тъ
пѣсъкъ твърдѣ много, щото прѣстанѫ да
го смѣта: защото бѣше безсмѣтно.
50 [д]И родихѫ ся два сына Іосифу, прѣди
да дойдѫтъ лѣта-та на гладъ-тъ: които
му роди Асенеѳа, дъщеря-та на Потифера
51 Иліополскый-тъ жрецъ. И нарече Іосифъ
име-то на първородный-тъ †Манассія: за-
щото *(рече)* Богъ мя направи да заборавѭ
всичкы-тѣ си трудове, и всичкый-тъ домъ
52 на отца си. И име-то на вторый-тъ нарече
§Ефремъ: защото *(рече)* Богъ [е]мя напра-
ви плодоносенъ въ земѭ-тѫ на скърбь-
тѫ ми.
53 И прѣминѫхѫ седмь-тѣ лѣта на изоби-
ліе-то, което быде въ Египетскѫ-тѫ зе-
54 мѭ. И [ж]начнахѫ да идѫтъ седмь-тѣ лѣ-
та на гладъ-тъ, [з]както рече Іосифъ: и ста-
нѫ гладъ по всичкы-тѣ мѣста: а по всич-
кѫ-тѫ Египетскѫ земѭ имаше хлѣбъ.
55 И когато огладнѣ всичка-та Египетска
земя, извыкахѫ людіе-тѣ къмъ Фараона
за хлѣбъ. И рече Фараонъ на всичкы-тѣ
Египтяны: Идѣте при Іосифа: и каквото
56 ви рече, направѣте. И гладъ-тъ бѣше по
всичко-то лице на земѭ-тѫ. А Іосифъ
отвори всичкы-тѣ житницы, [и]и продава-
ше *жито* на Египтяны-тѣ: и гладъ-тъ
57 натегнуваше по Египетскѫ-тѫ земѭ. [і]И
отъ всичкы-тѣ мѣста дохождахѫ въ Еги-
петъ при Іосифа за да купуватъ жито:
защото гладъ-тъ натегнуваше по всичкѫ-
тѫ земѭ.

ГЛАВА 42.

1 [а]И видѣ Іаковъ че ся намира жито въ
Египетъ, и рече Іаковъ на синове-тѣ си:
2 Защо ся гледате единъ другъ? И рече:
Ето, чухъ че ся намира жито въ Еги-
петъ: слѣзте тамъ, та купѣте за насъ
отъ тамъ, [б]за да живѣемъ, и да не
3 умремъ. И слѣзохѫ десеть-тѣ Іосифови
братія, за да купятъ жито отъ Египетъ.
4 А Веніамина Іосифовый-тъ братъ не про-
води Іаковъ заедно съ братія-та му: за-
щото думаше: [в]Да не бы му ся случило
злощастіе.
5 И дойдохѫ сынове-тѣ Израилеви, за да

ц Гл. 47; 13.
ч Числ. 23; 19. Иса. 46, 10, 11.
ш Прит. 6; 6, 7, 8.
щ Ст. 48.
ъ Гл. 47; 15, 19.
ы Псал. 105; 19. Дѣян. 7; 10.
ь Числ. 27; 18. Іов. 32; 8. Прит. 2; 6. Дан. 4; 8, 18. 5; 11, 14, 6; 3.
ѣ Псал. 105; 21, 22. Дѣян. 7; 10.
ю Дан. 6; 3.
я Есѳ. 3; 10. 8; 2, 8.
ѫ Есѳ. 8; 15.
ѭ Дан. 5; 7, 29.
а Есѳ. 6; 9.
б Гл. 42; 6. 45; 8, 26. Дѣян. 7; 10.

* *Спасеніе на вѣкъ-тъ.*
в 1 Цар. 16; 21. 3 Цар. 12; 6, 8. Дан. 1; 19.
г Гл. 22; 17. Сѫд. 7; 12. 1 Цар. 13; 5. Псал. 78; 27.
д Гл. 46; 20. 48; 5.
† *Забравяніе.*
§ *Плодоносенъ.*
е Гл. 49; 22.
ж Псал. 105; 16. Дѣян. 7; 11.
з Ст. 30.
и Гл. 42; 6. 47; 14, 24.
і Втор. 9; 28.

—

а Дѣян. 7; 12.
б Гл. 43; 8. Псал. 118; 17. Иса. 38; 1.
в Ст. 38.

купятъ *жито* между онѣзи, които идѣхѫ
тамо: защото гладъ-тъ бѣше [г]въ Ханаан-
6 скѫ-тѫ земѭ. А Іосифъ бѣше [д]управи-
тель-тъ на мѣсто-то: той продаваше на
всичкы-тѣ людіе на онѫзь земѭ: и дой-
дохѫ Іосифови-тѣ братія [е]и поклонихѫ
7 му ся съ лице до земѭ-тѫ. А Іосифъ,
като видѣ братія-та си, позна гы: но по-
каза ся чужденецъ на тѣхъ, и говорѣше
имъ жестоко, и рече имъ: Отъ дѣ идете?
А тѣ рекохѫ: Отъ Ханаанскѫ-тѫ земѭ,
8 за да купимъ хранѫ. И позна Іосифъ бра-
9 тія-та си: но тѣ него не познахѫ. [ж]И на-
уми си Іосифъ сънища-та, които бѣше съну-
валъ за тѣхъ, и рече имъ: Съгледатели
сте вы: дойдохте да прѣгледате голотѫ-
10 тѫ на тѫзи земѭ. А тѣ му рекохѫ: Не,
господине мой: но дойдохѫ раби-тѣ ти
11 да купятъ хранѫ. Ный всичкы смы сы-
нове на едного человѣка: прави *человѣци*
12 смы: раби-тѣ твои не сѫ съгледатели. И
рече имъ: Не, но голотѫ-тѫ на мѣсто-то
13 дойдохте да прѣгледате. А тѣ рекохѫ:
Ный твои-тѣ раби смы дванадесеть бра-
тія, сынове на едного человѣка въ Ха-
наанскѫ-тѫ земѭ, и ето, най младый-тъ
ся намира съ отца ни, и единъ-тъ [з]не сѫ-
14 ществува. И рече имъ Іосифъ: Това е
което вы казахъ и рѣкохъ: Съгледатели
15 сте. Съ това ще ся опытате: [и]тако ми
Фараоновый-тъ животъ, нѣма да излѣзе-
те отъ тукъ, ако не дойде по̀ младый-тъ
16 вашъ братъ тука. Пратѣте едного отъ
васъ, та нека доведе брата ви: а вы ще
останете запрѣни додѣ ся покажѫтъ ду-
мы-тѣ ви, да ли говорите истинѫ: ако ли
не, тако ми Фараоновый-тъ животъ, на-
17 истинѫ сте съгледатели. И тури гы на-
едно подъ стражѫ три дни.
18 И третій-тъ день имъ рече Іосифъ: То-
ва сторѣте, и ще живѣете: *защото* [і]азъ
19 ся боѭ отъ Бога. Ако сте прави, единъ
отъ братія-та ви нека остане запрѣнъ въ
затворъ-тъ, дѣто сте: а вы идѣте, земѣте
20 жито за гладъ-тъ на домове-тѣ си: [к]Но
доведѣте ми най младый-тъ си братъ:
така ще ся докажѫтъ думы-тѣ ви истин-
ны, и нѣма да умрете. И сторихѫ така.
21 И рекохѫ си единъ на другъ: [л]Наистинѫ
повинни смы заради нашій-тъ братъ, за-
щото видѣхмы оскърбѣніе-то на душѫ-тѫ
му, когато ни ся моляше, и *го* не послу-
шахмы: [м]за това ны постигнѫ това оскър-
22 бѣніе. А Рувимъ отговори имъ и рече:
[н]Не казахъ ли ви, и рѣкохъ да не съгрѣ-
шите противъ дѣте-то? и не послушахте:
за това, ето, [о]кръвь-та му ся изыскува.
23 И тѣ не знаяхѫ че разбираше Іосифъ: за-
щото говореніе-то имъ съ него бѣше чрѣзъ
24 тълковникъ. И оттегли ся отъ тѣхъ и пла-
ка: и *пакъ* ся върнѫ при тѣхъ, и говорѣше
имъ: и зѣ отъ тѣхъ Симеона, и върза го
прѣдъ тѣхъ.
25 Тогазь заповѣда Іосифъ да напълнятъ
сѫдове-тѣ имъ съсъ жито, и да върнѫтъ
сребро-то имъ всякому въ врѣтище-то му,
и да имъ дадѫтъ хранѫ за пѫть-тъ: [п]и
26 станѫ имъ така. И натоварихѫ жито-то
си на ослы-тѣ си, и тьргнѫхѫ отъ тамъ.
27 [р]И когато единъ отъ тѣхъ развърза врѣ-
тище-то си за да даде на оселъ-тъ си хра-
нѫ въ гостинницѫ-тѫ, видѣ сребро-то си,
и ето, бѣше въ устіе-то на врѣтище-то му.
28 И рече на братія-та си: Сребро-то ми ся
даде назадъ, и наистинѫ ето го въ врѣ-
тище-то ми: и ужасе ся сърдце-то имъ,
и смутихѫ ся, и говоряхѫ помежду си:
Що е това което ни стори Богъ?
29 И дойдохѫ при Іакова отца си въ Ха-
наанскѫ-тѫ земѭ и приказахѫ му всич-
30 ко що имъ ся бѣ случило, и рекохѫ: Че-
ловѣкъ-тъ, който е господарь на онѫзь
земѭ, [с]говори ни жестоко, и прія ны
31 като съгледатели на мѣсто-то. И рекох-
мы му: Прави *человѣци* смы, не смы съ-
32 гледатели. Дванадесеть братія смы, сы-
нове на отца си: единъ-тъ не сѫществу-
ва: и най младый-тъ е днесь съ отца ни
33 въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ. И рече ни че-
ловѣкъ-тъ, господарь-тъ на онѫзь земѭ:
[т]Съ това ще познаѭ че сте прави *чело-
вѣци:* едного отъ братія-та си оставѣте
съ мене, и земѣте *жито* за гладъ-тъ на
34 домове-тѣ си, та си идѣте. И доведѣте
при мене най младый-тъ си братъ: то-
газь ще познаѭ че не сте съгледатели,
но сте прави: и ще ви отдамъ брата ви,
35 и [у]ще търгувате въ тѫзь земѭ. И ко-
гато испразднувахѫ врѣтища-та си, ето
[ф]всякому вѫзелъ-тъ на сребро-то бѣше
въ врѣтище-то му: и като видѣхѫ тѣ и
отецъ имъ вѫзлы-тѣ на сребро-то си,
36 уплашихѫ ся. И рече имъ Іаковъ отецъ
имъ: [х]Вы мя обесчадихте: Іосифа нѣма,
и Симеона нѣма, и Веніамина искате да
земете: върхъ мене паднѫ всичко това!
37 А Рувимъ отговори на отца си и рече:
Двама-та ми сына убій, ако го не дове-
дѫ при тебе: прѣдай го на рѫкѫ-тѫ ми,
38 и азъ ще го доведѫ пакъ при тебе. А
той рече: Нѣма да слѣзе сынъ ми съ
васъ: защото [ц]братъ му умрѣ, и той
самъ останѫ: и [ч]ако му ся случи нѣкое
нещастіе по пѫть-тъ дѣто отхождате,
[ш]тогава ще сведете сѣдинѫ-тѫ ми съсъ
скърбь въ гробъ-тъ.

г Дѣян. 7; 11.
д Гл. 41; 41.
е Гл. 37; 7.
ж Гл. 37; 5, 9.
з Гл. 37; 30. Плач. 5; 7. Виж. Гл. 44; 20.
и 1 Цар. 1; 26. 17; 55.
і Лев. 25; 43. Неем. 5; 15.
к Ст. 34. Гл. 43; 5. 44; 23.
л Іов. 36; 8, 9. Осія 5; 15.
м Прит. 21; 13. Мат. 7; 2.
н Гл. 37; 21.
о Гл. 9; 5. 3 Цар. 2; 32. 2 Лѣт. 24; 22. Псал. 9; 12. Лук. 11; 50, 51.
п Мат. 5; 44. Рим. 12; 17, 20. 21. Гл. 43; 21.
с Ст. 7.
т Ст. 15, 19, 20.
у Гл. 34; 10.
ф Гл. 43; 21.
х Гл. 43; 14.
ц Ст. 13. Гл. 37; 33. 44; 28.
ч Ст. 4. Гл. 44; 29.
ш Гл. 37; 35. 44; 31.

ГЛАВА 43.

1 А [а]гладъ-тъ натегнѫ на земѭ-тѫ. И
2 като свършихѫ да ядѫтъ жито-то което
донесохѫ изъ Египетъ, рече имъ отецъ
имъ: Идѣте пакъ, та купѣте намъ малко
3 хранѫ. А Іуда му отговори и рече:
Строго ни засвидѣтелствова человѣкъ-
тъ и рече: Нѣма да видите лице-то ми,
4 [б]ако не е съ васъ братъ ви. Ако ис-
проводишь брата ни съ насъ, ще слѣ-
5 земъ и ще ти купимъ хранѫ: Но ако *го*
не проводишь, нѣма да слѣземъ: защото
человѣкъ-тъ ни рече: Нѣма да видите
лице-то ми, ако братъ ви не е съ васъ.
6 А Израиль рече: Защо ми сторихте *това*
зло, и казахте на человѣкъ-тъ че имате
7 другъ братъ? А тѣ рекохѫ: Человѣкъ-
тъ испыта подробно за насъ и за родъ-
тъ ни и рече: Отецъ ви живъ ли е още?
имате ли *другъ* братъ? И отговорихмы
му споредъ тѣзи думы. Отъ дѣ да зна-
емъ ный, че щѣше да рече: Доведѣте
8 брата си? И рече Іуда на Израиля отца
си: Проводи дѣте-то съ мене, и да ста-
немъ, да отидемъ, за да бѫдемъ живи,
и да не умремъ, и ный и ты, и челяди-
9 тѣ ни. Азъ ся порѫчавамъ за него: отъ
рѫкѫ-тѫ ми го искай: [в]ако го не доведѫ при тебе, и го поставѭ прѣдъ тебе,
тогазь нека сьмь вынѫгы виноватъ тебѣ.
10 Понеже ако не бѣхмы ся бавили, из-
вѣстно до сега вторый пѫть щѣхмы да
11 ся върнемъ. И рече имъ Израиль отецъ
имъ: Ако е тъй, сторѣте това: земѣте
въ сѫдове-тѣ си отъ по добры-тѣ пло-
дове на *нашѫ*-тѫ земѭ, [г]и отнесѣте даръ
на человѣкъ-тъ, малко [д]балсамѫ и мал-
ко медъ, ароматы и смирнѫ, фъстъцы и
12 мыгдалы: И земѣте двойно сребро въ
рѫцѣ-тѣ си: и сребро-то [е]върнѫто-то въ
устіе-то на врѣтища-та ви, носѣте пакъ
въ рѫцѣ-тѣ си: може да е станѫло съ
13 погрѣшкѫ. И брата си земѣте, и станѣте
14 та идѣте при человѣкъ-тъ. И Богъ Все-
могущій да ви даде благодать прѣдъ че-
ловѣкъ-тъ, за да проводи съ васъ дру-
гый-тъ ви братъ и Веніамина: а азъ, [ж]ако
е да ся обесчадѭ, нека ся обесчадѭ.

15 А человѣци-тѣ като зѣхѫ този даръ,
зѣхѫ и двойно сребро въ рѫцѣ-тѣ си, и
Веніамина: и станѫхѫ та слѣзохѫ въ
Египетъ, и прѣдставихѫ ся прѣдъ Іоси-
16 фа. И когато видѣ Іосифъ Веніамина съ
тѣхъ, рече [з]на домашній-тъ си настой-
никъ: Заведи тѣзи человѣцы у дома и
заколи каквото е за кланіе и приготви,
защото съ мене ще ядѫтъ тѣзи человѣ-
17 ци на пладне. И стори человѣкъ-тъ как-
то рече Іосифъ: и человѣкъ-тъ въведе
18 человѣцы-тѣ у домъ-тъ на Іосифа. И
уплашихѫ ся человѣци-тѣ, защото ся въ-
ведохѫ въ домъ-тъ на Іосифа, и рекохѫ:
Заради сребро-то, върнѫто-то въ врѣти-
ща-та ни, първый-тъ пѫть, ный ся во-
димъ, за да намѣри причинѫ противъ
насъ, и да нападне на насъ, и да ны зе-
19 ме рабы, и ослы-тѣ ни. И пристѫпихѫ
при человѣкъ-тъ настойникъ-тъ на Іоси-
фовъ-тъ домъ, и говорихѫ му при врата-
20 та на домъ-тъ, И рекохѫ: Молимъ ти
ся, Господине: [и]слѣзохмы първый-тъ пѫть
21 за да купимъ хранѫ: И [і]когато дойдохмы
въ гостинницѫ-тѫ, отворихмы врѣтища-
та си, и ето всякому сребро-то бѣ въ
устіе-то на врѣтище-то му, сребро-то ни
напълно: за това го донесохмы назадъ
22 въ рѫцѣ-тѣ си. Донесохмы и друго сре-
бро въ рѫцѣ-тѣ си, за да купимъ хранѫ:
не знаемъ кой тури сребро-то ни въ врѣ-
23 тища-та ни. А той рече: Миръ на васъ:
не бойте ся: Богъ вашъ, и Богъ на отца
ви, даде ви сокровище въ врѣтища-та ви:
сребро-то ви дойде у мене. И извади имъ
Симеона.

24 И человѣкъ-тъ въведе человѣцы-тѣ въ
Іосифовъ-тъ домъ [к]и даде водѫ, та омы-
хѫ нозѣ-тѣ си: и даде хранѫ на ослы-тѣ
25 имъ. А тѣ приготвихѫ даръ-тъ, додѣ да
дойде Іосифъ на пладне: защото чухѫ че
26 тамъ ще ядѫтъ хлѣбъ. И когато дойде
Іосифъ въ домъ-тъ, принесохѫ му въ
домъ-тъ даръ-тъ, който бѣше въ рѫцѣ-
тѣ имъ; [л]и поклонихѫ му ся до земѭ-
27 тѫ. И попыта гы заради здравіе-то *имъ*,
и рече: Здравъ ли е отецъ ви, старый,
[м]за когото *ми* рекохте? живъ ли е още?
28 А тѣ рекохѫ: Здравъ е рабъ-тъ ти, на-
шій-тъ отецъ, живъ е още. [н]И наведохѫ
29 ся та ся поклонихѫ. И подигнѫ очи и
видѣ Веніамина брата си [о]единоматерній-
тъ, и рече: Той ли е братъ ви най мла-
дый-тъ, [п]за когото ми рекохте? И рече:
30 Богъ да тя помилува, чадо мое. И по-
бързa *да ся оттегли* Іосифъ; защото [р]ся
смущаваше утроба-та му, заради брата
му: и търсяше *мѣсто* да плаче: а като
31 влѣзе въ стаѭ-тѫ *си*, [с]плака тамъ. По-
слѣ омы лице-то си, и излѣзе, и като
удържаваше себе си, рече: [т]Сложѣте
32 хлѣбъ. И сложихѫ особно за него, и
особно за тѣхъ, и за Египтяны-тѣ които
ядѣхѫ съ него, особно: защото Египтя-
ни-тѣ не можахѫ да ядѫтъ хлѣбъ съ
Евреи-тѣ, понеже това е [у]гнусота на
33 Египтяны-тѣ. И сѣднѫхѫ прѣдъ него,
първородный-тъ споредъ първородство-то
си, и най младый-тъ споредъ младость-

а Гл. 41; 54, 57.
б Гл. 42; 20. 44; 23.
в Гл. 44; 32. Филим. 18, 19.
г Гл. 32; 20. Прит. 18; 16.
д Гл. 37; 25. Іер. 8; 22.
е Гл. 42; 25, 35.
ж Есѳ. 4; 16.
з Гл. 24; 2. 39; 4. 44; 1. 1 Цар. 25; 11.
и Гл. 42; 3, 10.
і Гл. 42; 27, 35.
к Гл. 18; 4. 24; 32.
л Гл. 37; 7, 10.
м Гл. 42; 11, 13.
н Гл. 37; 7, 10.
о Гл. 35; 17, 18.
п Гл. 42; 13.
р 3 Цар. 3; 26.
с Гл. 42; 24.
т Ст. 25.
у Гл. 46; 34. Исх. 8; 26.

тѫ си: и чудяхѫ ся человѣци-тѣ по ме-
34 жду си. И зѣ отъ прѣдѣ си дѣлове *и*
проводи имъ: а дѣлъ-тъ Веніаминовъ бѣ-
ше [ф]петь пѫти по голѣмъ отъ дѣлъ-тъ
на всякого отъ тѣхъ. И пихѫ и разве-
селихѫ ся съ него.

ГЛАВА 44.

1 И заповѣда на домашній-тъ си настой-
никъ, и рече: Напълни врѣтища-та на че-
ловѣцы-тѣ съ хранѫ, колкото могѫтъ да
понесѫтъ, и тури сребро-то всякому въ
2 устіе-то на врѣтище-то му. И тури ча-
шѫ-тѫ ми, сребьрнѫ-тѫ ми чашѫ въ
устіе-то на врѣтище-то на най младый-тъ,
и сребро-то на жито-то му. И стори спо-
редъ слово-то което рече Іосифъ.

3 На утринь-тѫ като съвнѫ, испратихѫ
4 ся человѣци-тѣ и осли-тѣ имъ. А когато
излѣзохѫ изъ градъ-тъ, прѣди да ся от-
далечатъ много, рече Іосифъ на домаш-
ній-тъ си настойникъ: Стани та тичай
слѣдъ человѣцы-тѣ: и като гы стигнешь,
речи имъ: Защо въздадохте зло вмѣсто
5 добро? Не е ли тая *чаша-та,* изъ коіѭ-
то піе господарь-тъ мой, и съ коіѭто още
и гадае? злѣ сторихте което сторихте.
6 И като гы стигнѫ, рече имъ тѣзи ду-
7 мы. А тѣ му рекохѫ: Защо господарь-тъ
нашъ говори таквызь думы? Да не бѫде,
8 раби-тѣ-ти да сторятъ такова нѣщо. Ето
[а]сребро-то което намѣрихмы въ устіе-то
на врѣтища-та си, върнѫхмы ти го отъ
Ханаанскѫ-тѫ земіѭ, и какъ щѣхмы от-
households краднѫ изъ домъ-тъ на господаря ти сре-
9 бро или злато? У когото отъ рабы-тѣ ти
ся намѣри, [б]да умре той, и ный още да
10 бѫдемъ раби на господаря си. А той
рече: Сега нека бѫде споредъ думы-тѣ
ви: у когото ся намѣри, той ще ми бѫ-
11 де рабъ, а вы ще бѫдете неповинни. И
побързахѫ, та снѣхѫ всякой врѣтище-то
на земіѭ-тѫ, и отвори всякой врѣтище-
12 то си. И търси, като начнѫ отъ най ста-
рый-тъ додѣ свърши до най младый-тъ, и
намѣри ся чаша-та въ врѣтище-то Вені-
аминово.

13 Тогава [в]раздрахѫ дрехы-тѣ си, и нато-
варихѫ всякой оселъ-тъ си, и върнѫхѫ
14 ся въ градъ-тъ. И влѣзе Іуда и братія-
та му въ Іосифовъ-тъ домъ, като бѣше
той още тамъ: [г]и паднѫхѫ прѣдъ него
15 на земіѭ-тѫ. И рече имъ Іосифъ: Що е
това нѣщо, което сторихте? не знаете ли
че человѣкъ какъвто сьмь азъ, непрѣ-
16 мѣнно гадае? И рече Іуда: Що да ре-
чемъ господарю нашему? що да гово-
римъ? или какъ да ся оправдаемъ? Богъ
намѣри неправдѫ-тѫ на рабы-тѣ ти: ето,
[д]раби смы господарю нашему, и ный и
17 онзи у когото ся намѣри чаша-та. А той
рече: [е]Да ми не бѫде да сторіѭ това:
онзи человѣкъ, у когото ся намѣри ча-
ша-та, той ще ми бѫде рабъ: а вы идѣте
съ миромъ при отца си.

18 Тогава приближи при него Іуда, и ре-
че: Моліѭ ти ся, господарю мой: нека
говори рабъ-ти слово въ уши-тѣ на гос-
подаря си, и [ж]да ся не распали гнѣвъ-
тъ ти противъ рабъ-тъ ти: защото ты си
19 като Фараонъ. Господарь мой попыта ра-
бы-тѣ си и рече: Имате ли бащѫ, или
20 брата? И рекохмы [з]господарю моему:
Имамы бащѫ старъ, и дѣте на старость-
тѫ му, малко, а братъ му умрѣ: и то
само останѫ отъ майкѫ си, и баща му
21 го обича. И ты рече на рабы-тѣ си: [и]До-
ведѣте ми го, за да го видіѭ съ очи-тѣ си.
22 И рекохмы господарю моему: Дѣте-то
не може да остави отца си: защото, ако
23 остави отца си, той ще умре. А ты рече
на рабы-тѣ си: [і]Ако не слѣзе братъ ви
най младый-тъ съ васъ, нѣма да видите
24 вече лице-то ми. И когато отидохмы при
рабъ-ти отца ми, приказахмы му думы-
25 тѣ на мой-тъ господарь. [к]А отецъ нашъ
рече: Идѣте пакъ, та купѣте за насъ
26 малко хранѫ. И рекохмы: Не можемъ
да слѣземъ: ако най младый-тъ ни братъ
е съ насъ, тогазь що слѣземъ; защото
не можемъ да видимъ лице-то на чело-
вѣкъ-тъ, ако не е съ насъ най младый-
27 тъ ни братъ. И рабъ-тъ ти отецъ ми ре-
че ни: Вы знаете че [л]два *сына* ми роди
28 жена ми: И единый-тъ излѣзе отъ мене,
и рѣкохъ: [м]Извѣстно раскѫса ся отъ
29 звѣрь; и не видѣхъ го до нынѣ. [н]И ако
земете и тогози отъ лице-то ми и му ся
случи злощастіе, ще сведете сѣдинѫ-тѫ
30 ми съсъ скърбь въ гробъ-тъ. А сега ко-
гато отидѫ при рабъ-тъ ти отца ми, и
дѣте-то не е съ насъ (понеже [о]душа-та
31 му е свързана съ неговѫ-тѫ душѫ), Ка-
то види че дѣте-то нѣма, ще умре; и ра-
би-тѣ ти ще сведѫтъ сѣдинѫ-тѫ на рабъ-
тъ ти отца ни съсъ скърбь въ гробъ-тъ.
32 Защото рабъ-тъ ти станѫхъ поржчникъ
на отца си за дѣте-то, и рѣкохъ: [п]Ако
ти го не доведѫ, тогазь ще бѫдѫ вино-
33 ватъ на отца си завсегда. А сега моліѭ
ти ся, да [р]остане рабъ-тъ ти вмѣсто дѣ-
те-то рабъ господарю моему, а дѣте-то
34 да възлѣзе съ братія-та си. Защото какъ
да възлѣзѫ при отца си, ако дѣте-то не е
съ мене? да не видіѭ зло-то, което ще
намѣри отца ми.

ф Гл. 45; 22.

—

а Гл. 43; 21.
б Гл. 31; 32.
в Гл. 37; 29, 34. Числ. 14; 6. 2 Пар. 1; 11.
г Гл. 37; 7.
д Ст. 9.
е Прит. 17; 15.
ж Гл. 18; 30, 32. Исх. 32; 22.
з Гл. 37; 3.
и Гл. 42; 15, 20.
і Гл. 43; 3, 5.
к Гл. 43; 2.
л Гл. 46; 19.
м Гл. 37; 33.
н Гл. 42; 36, 38.
о 1 Цар. 18; 1.
п Гл. 43; 9.
р Исх. 32; 32.

ГЛАВА 45.

1 Тогазь Іосифъ не може да ся стьрпи
прѣдъ всичкы-тѣ които прѣдстояваxѫ
прѣдъ него: и выкнѫ: Махнѣте всичкы-
тѣ отъ лице-то ми: и не останѫ никой
съ него, когато Іосифъ ся опозна на бра-
2 тія-та си. И испуснѫ гласъ съ плачъ: и
чухѫ Египтяни-тѣ: чу още и Фараоновый-
3 тъ домъ. И рече Іосифъ на братія-та си:
[а]Азъ сьмь Іосифъ: отецъ ми живѣе ли
още? И не могохѫ братія-та му да му
отговорятъ, защото ся смутихѫ отъ при-
4 сѫтствіе-то му. И рече Іосифъ на бра-
тія-та си: Приближѣте до мене. И тѣ
приближихѫ. И рече: Азъ сьмь Іосифъ
братъ ви, [б]когото продадохте въ Егы-
5 петъ. И сега [в]не скърбѣте, нито да ви ся
види жестоко, че мя продадохте тукъ:
понеже за сохраненіе на животъ [г]прово-
6 ди мя Богъ прѣдъ васъ. Защото тая е
втора година на гладъ-тъ по земѭ-тѫ:
и *оставатъ* още петь годины въ които не
7 ще да бѫде ни ораніе ни жетва. И Богъ
мя проводи прѣдъ васъ за да съхранѭ
у васъ остатъкъ на земѭ-тѫ, и да упа-
зѭ животъ-тъ ви съ голѣмо избавленіе.
8 Сега не мя проводихте тукъ вы, но Богъ:
и направи мя [д]отецъ на Фараона, и го-
сподарь на всичкый-тъ му домъ, и на-
чалникъ на всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ.
9 Побързайте, та възлѣзте при бащѫ ми,
и речѣте му: Така дума сынъ ти Іосифъ:
Богъ мя направи да сьмь господарь надъ
всичкый-тъ Египетъ: слѣзь при мене, не
10 стой. [е]И ще ся населишь въ земѭ-тѫ
Гесенъ, и ще бѫдешь близу при мене,
ты и сынове-тѣ ти, и сынове-тѣ на сыно-
ве-тѣ ти, стада-та ти и чрѣды-тѣ ти, и
11 всичко що имашь: И ще тя прѣхранѭ
тамъ (защото *оставатъ* още петь годины
гладъ), за да не достигнешь въ оску-
дность, ты и домъ-тъ ти, и всичко що
12 имашь. И ето, очи-тѣ ви, и очи-тѣ на
брата ми Веніамина, видятъ че [ж]мои-тѣ
13 уста говорятъ вамъ. И да кажете на ба-
щѫ ми всичкѫ-тѫ ми славѫ въ Егы-
петъ, и всичко що видѣхте, и побързайте
14 да [з]доведѣте отца ми тука. И паднѫ на
вратъ-тъ на Веніамина брата си и плака:
и Веніаминъ плака на неговъ-тъ вратъ.
15 И цѣлова всичкы-тѣ си братія и плака
надъ тѣхъ: и слѣдъ това говорихѫ бра-
тія-та му съ него.

16 И слухъ-тъ ся чу въ домъ-тъ Фарао-
новъ и казахѫ: Іосифови-тѣ братія дой-
дохѫ: и угодно бы на Фараона и на ра-
17 бы-тѣ му. И рече Фараонъ Іосифу: Речи
на братія-та си: Това направѣте: натова-
рѣте добытъцы-тѣ си, и тьргнѣте та идѣте
18 въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ. И като земете
бащѫ си, и челяди-тѣ си, дойдѣте при
мене: и ще ви дамъ добро-то на Егы-
петскѫ-тѫ земѭ, и ще ядете [и]тлъсти-
19 нѫ-тѫ на тѫзи земѭ. И тебѣ ся за-
повѣда, *да имъ речешь:* Това сторѣте, зе-
мѣте си кола отъ Египетскѫ-тѫ земѭ
за дѣца-та си и за жены-тѣ си: и земѣте
20 бащѫ си, та дойдѣте. И не жалѣте сѫ-
дове-тѣ си: защото добро-то на всичкѫ-
тѫ Египетскѫ земѭ ще бѫде ваше.
21 И направихѫ така сынове-тѣ Израиле-
ви: и Іосифъ имъ даде кола споредъ Фа-
раоновѫ-тѫ заповѣдь: даде имъ и хра-
22 нѫ за пѫть-тъ. На тѣхъ на всичкы-тѣ
даде всякому дрехы за прѣмѣнѫ: а на
Веніамина даде триста сребърника, [і]и дре-
23 хы за петь прѣмѣны. А на бащѫ си про-
води това: Десеть ослы натоварены отъ
Египетско-то добро, и десеть ослицы на-
товарены съсъ жито и хлѣбъ, и хранѫ за
24 бащѫ си за пѫть-тъ. И испроводи братія-
та си, та отидохѫ: И рече имъ: Не ся
прѣпирайте по пѫть-тъ.
25 И възлѣзохѫ тѣ отъ Египетъ, та дой-
дохѫ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ при бащѫ
26 си Іакова. И извѣстихѫ му, и рекохѫ:
Іосифъ е живъ още, и началникъ е на
всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ: и [к]прѣмрѣ
27 сърдце-то му; защото не гы вѣрваше. И
казахѫ му всичкы-тѣ Іосифовы думы,
които имъ бѣше реклъ: и като видѣ ко-
ла-та, които бѣ проводилъ Іосифъ за да
го земѫтъ, съживи ся духъ-тъ на Іако-
28 ва бащѫ имъ. И рече Израиль: Доволно
е: Іосифъ сынъ ми живъ е още: ще идѫ,
и ще го видѭ, прѣди да умрѫ.

ГЛАВА 46.

1 И тьргнѫ Израиль съсъ всичко що има-
ше, и дойде въ [а]Вирсавеѐ, и принесе
2 жьртвы [б]на Бога на отца си Исаака. И
говори Богъ Израилю [в]въ нощно видѣ-
ніе, и рече: Іакове, Іакове. А той рече:
3 Ето мя. И рече: Азъ сьмь Богъ, [г]Богъ
на отца ти: да ся не убоишь да слѣзешь
въ Египетъ: защото [д]народъ голѣмъ ще
4 тя направѭ тамъ. [е]Азъ ще слѣзѫ съ те-
бе въ Египетъ, и азъ пакъ наистинѫ [ж]ще
тя възведѫ: [з]и Іосифъ ще тури рѫкѫ-
5 тѫ си на очи-тѣ ти. И [и]станѫ Іаковъ
отъ Вирсавеѐ, и зѣхѫ сынове-тѣ Израи-
леви Іакова отца си, и дѣца-та си, и же-
ны-тѣ си, на кола-та, [і]които проводи Фа-
6 раонъ за да го земѫтъ. И зѣхѫ скотове-

а Дѣян. 7; 13.
б Гл. 37; 28.
в Иса. 40; 2. 2 Кор. 2; 7.
г Гл. 50; 20. Псал. 105; 16. 17. Виж. 2 Цар. 16; 10, 11. Дѣян. 4; 27, 28.
д Сѫд. 17; 10. Іов. 29; 16.
е Гл. 47; 1.
ж Гл. 42; 23.
з Дѣян. 7; 14.
и Гл. 27; 28. Числ. 18; 12, 29.
і Гл. 43; 34.
к Іов. 29; 24. Псал. 126; 1. Лук. 24; 11, 41.

—

а Гл. 21; 31, 33, 28; 10.
б Гл. 26; 24, 25. 28; 13. 31; 42.
в Гл. 15; 1. Іов. 33; 14, 15.
г Гл. 28; 13.
д Гл. 12; 2. Втор. 26; 5.
е Гл. 28; 15. 48; 21.
ж Гл. 15; 16. 50; 13, 24, 25. Исх. 3; 8.
з Гл. 50; 1.
и Дѣян. 7; 15.
і Гл. 45; 19, 21.

тѣ си, и имотъ-тъ си, който придобыхѫ
въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ, и дойдохѫ въ
Египетъ, [к]Іаковъ и всичко-то му сѣме съ
7 него. Сынове-тѣ си, и сынове-тѣ на сы-
нове-тѣ си съсъ себе си, дъщери-тѣ си, и
дъщери-тѣ на сынове-тѣ си, и всичко-то
си сѣме доведе съсъ себе си въ Египетъ.
8 И [л]тѣзи сѫ имена-та на сынове-тѣ Изра-
илевы, които влѣзохѫ въ Египетъ, Іаковъ
и сынове-тѣ му: [м]Рувимъ, първородный
9 на Іакова: А сынове-тѣ Рувимови: Енохъ
10 и Фаллу, и Есронъ, и Хармій. А [н]сы-
нове-тѣ Симеонови: Іемуилъ, и Іаминъ,
и Аодъ, и Іахинъ, и Сохаръ, и Саулъ
11 сынъ на Хананейкѫ. А [о]сынове-тѣ Ле-
12 віеви: Гирсонъ, Кааѳъ, и Мерарій. А
[п]сынове-тѣ Іудови: Иръ, и Авнанъ, и
Шела, и Фаресъ, и Зара: [р]но Иръ и Ав-
нанъ умрѣхѫ въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ.
И [с]сынове-тѣ Фаресови бѣхѫ Есронъ и
13 Амулъ. А [т]сынове-тѣ Иссахарови: Ѳола,
14 и Фуа, и Іовъ, и Симронъ. А сынове-тѣ
Завулонови: Середъ, и Елонъ, и Іалеилъ.
15 Тѣзи сѫ Ліини-тѣ сынове, които роди тя
Іакову у Паданъ-Арамъ, и Динѫ дъще-
ріѭ му. Всичкы-тѣ души, сынове-тѣ му
и дъщери-тѣ му, бѣхѫ тридесеть и три.
16 А сынове-тѣ Гадови: [у]Сифонъ, и Аггій,
Суній и Есвонъ, Ирій и Ародій, и Ари-
17 лій. А [ф]сынове-тѣ Асирови: Іемна, и Іе-
суа, и Іесуій, и Верія, и Сера̀ сестра имъ.
И сынове-тѣ Веріеви: Хеверъ и Малхі-
18 елъ. [х]Тѣзи сѫ сынове-тѣ на Зелфѫ, [ц]ко-
іѭто даде Лаванъ на дъщеріѭ си Ліѭ: и
тѣхъ роди тя Іакову, шестнадесеть душы.
19 А сынове-тѣ на Рахиль [ч]Іакововѫ-тѫ
20 женѫ, Іосифъ и Веніаминъ. И [ш]на Іоси-
фа ся родихѫ въ Египетскѫ-тѫ земіѭ
Манассія и Ефремъ, които му роди Асе-
неѳа, дъщеря-та на Потифера Иліопол-
21 скый-тъ жрецъ. А [щ]сынове-тѣ Веніами-
нови: Вела, и Вехеръ, и Асвилъ, Гира и
Нееманъ, [ъ]Ихый и Росъ, [ы]Мупимъ, и
22 Упимъ, и Аредъ. Тѣзи сѫ Рахылини-тѣ
сынове, които ся родихѫ Іакову: всичкы-
23 тѣ души четыринадесеть. И [ь]сынове-тѣ
24 Данови Усимъ. А [ѣ]сынове-тѣ Нефѳалимо-
ви: Ясіилъ, и Гуній, и Іесеръ, и Силлимъ.
25 [ю]Тѣзи сѫ сынове-тѣ на Валлѫ, [я]коіѭто
даде Лаванъ на дъщеріѭ си Рахыль: и
тѣхъ роди тя Іакову: [ѫ]всичкы-тѣ души,
26 седмь. Всичкы-тѣ души които влѣзохѫ
съ Іакова въ Египетъ, които излѣзохѫ
изъ чрѣсла-та му, освѣнь жены-тѣ на Іа-
кововы-тѣ сынове, всичкы-тѣ души бѣхѫ
27 шестдесеть и шесть. И Іосифови-тѣ сыно-
ве, които му ся родихѫ въ Египетъ, бѣ-
хѫ двѣ души: [ѭ]всичкы-тѣ души на Іако-
вовый домъ, които влѣзохѫ въ Египетъ,
бѣхѫ седмдесеть.
28 И проводи *Іаковъ* Іудѫ прѣдъ себе си
при Іосифа, [а]за да прати той извѣстіе
прѣди него въ Гесенъ: и [б]дойдохѫ въ
29 земіѭ-тѫ Гесенъ. А Іосифъ впрѣгнѫ ко-
лесницѫ-тѫ си и възлѣзе да посрѣщне
Израиля отца си въ Гесенъ: и като го
видѣ, [в]паднѫ на вратъ-тъ му, и плака
30 много врѣме на вратъ-тъ му. И рече
Израиль Іосифу: [г]Нека умрѫ сега като ви-
дѣхъ лице-то ти, защото ты си още живъ.
31 И рече Іосифъ на братія-та си и на домъ-
тъ на отца си: [д]Азъ ще възлѣзѫ, и ще
извѣстіѭ Фараону, и ще му рекѫ: Бра-
тія-та ми, и домъ-тъ на отца ми, които
бѣхѫ въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ, дойдохѫ
32 при мене: А тѣ человѣци сѫ пастыри,
защото сѫ мѫжіе скотохранители: и до-
карахѫ стада-та и чрѣды-тѣ си и всичко
33 що иматъ. И като вы повыка Фараонъ,
34 и рече̇: [е]Що е работа-та ви? Ще речете:
Мѫжіе [ж]скотохранители смы слугы твои
[з]отъ младость-тѫ си до нынѣ, ный и от-
ци-тѣ ни: за да ся населите въ земіѭ-тѫ
Гесенъ: защото е [и]гнусота на Египтяны-
тѣ всякой пастырь на овцы.

ГЛАВА 47.

1 И [а]дойде Іосифъ и извѣсти Фараону, и
рече: Отецъ ми, и братія-та ми, и стада-
та имъ, и чрѣды-тѣ имъ, и всичко що
иматъ, дойдохѫ изъ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ,
2 и ето, [б]сѫ въ земіѭ-тѫ Гесенъ. И зѣ отъ
братія-та си петь мѫжіе, и [в]прѣдстави
3 гы прѣдъ Фараона. И рече Фараонъ на
братія-та му: [г]Що е работа-та ви? А тѣ
рекохѫ Фараону: Пастыри на овцы сѫ
4 [д]слугы-тѣ твои, и ный и отци-тѣ ни. Ре-
кохѫ още Фараону: Дойдохмы [е]за да
пришелствувамы въ тѫзи земіѭ: защото
нѣма пасище за стада-та на твои-тѣ слу-
гы, понеже [ж]натегнѫ гладъ-тъ въ Хана-
анскѫ-тѫ земіѭ: и сега, [з]да ся населять
5 твои-тѣ слугы въ земіѭ-тѫ Гесенъ. И го-
вори Фараонъ Іосифу и рече: Баща ти и
6 братія-та ти дойдохѫ при тебе: [и]Египет-
ска-та земя е прѣдъ тебе: на най добро-
то *мѣсто* на тѫзь земіѭ насели бащѫ си

к Втор. 26; 5. Іис. Нав. 24; 4. Псал. 105; 23. Иса. 52; 4.
л Исх. 1; 1. 6; 14.
м Числ. 26; 5. 1 Лѣт. 5; 1.
н Исх. 6; 15. 1 Лѣт. 4; 24.
о 1 Лѣт. 6; 1, 16.
п 1 Лѣт. 2; 3. 4; 21.
р Гл. 38; 3, 7, 10.
с Гл. 38; 29. 1 Лѣт. 2; 5.
т 1 Лѣт. 7; 1.
у Числ. 26; 15, и дрг.
ф 1 Лѣт. 7; 30.
х Гл. 30; 10.
ц Гл. 29; 24.
ч Гл. 44; 27.
ш Гл. 41; 50.
щ 1 Лѣт. 7; 6. 8; 1.
ъ Числ. 26; 38.
ы Числ. 26; 39. 1 Лѣт. 7; 12.
ь 1 Лѣт. 7; 12.
ѣ 1 Лѣт. 7; 13.
ю Гл. 30; 5, 7.
я Гл. 29; 29.
ѫ Исх. 1; 5.
ѭ Втор. 10; 22. Виж. Дѣян. 7; 14.
а Гл. 31; 21.
б Гл. 47; 1.
в Гл. 45; 14.
г Лук. 2; 29, 30.
д Гл. 47; 1.
е Гл. 47; 2, 3.
ж Ст. 32.
з Гл. 30; 35, 34; 5. 37; 12.
и Гл. 43; 32. Исх. 8; 26.

—

а Гл. 46; 31.
б Гл. 45; 10. 46; 28.
в Дѣян. 7; 13.
г Гл. 46; 33.
д Гл. 46; 34.
е Гл. 15; 13. Втор. 26; 5.
ж Гл. 43; 1. Дѣян. 7, 11.
з Гл. 46; 34.
и Гл. 20; 15.

и братiя-та си: нека ся населятъ [i]въ земѭ-тѫ Гесенъ: и ако познавашь че ся
намѣруватъ между тѣхъ достойни мѫжiе, постави гы настойницы надъ стадата ми.
7 А Iосифъ въведе Iакова бащѫ си, и
прѣдстави го прѣдъ Фараона: и благосло-
8 ви Iаковъ Фараона. И рече Фараонъ Iа-
кову: До колко сѫ дни-тѣ на годины-тѣ
9 на животъ-тъ ти? И рече Iаковъ Фара-
ону: [к]Дни-тѣ на годины-тѣ на пришелствованiе-то ми сѫ сто и тридесеть годины:
[л]малко и зли быдохѫ дни-тѣ на годины-тѣ на животъ-тъ ми, и [м]не стигнѫхѫ до
дни-тѣ на годины-тѣ на животъ-тъ на отцы-тѣ ми въ дни-тѣ на пришелствова-
10 нiе-то имъ. И [н]благослови Iаковъ Фара-
она, и излѣзе отъ присѫтствiе-то Фара-
11 оново. И насели Iосифъ бащѫ си и бра-
тiя-та си, и даде имъ притяжанiе въ Егыпетскѫ-тѫ земѭ, на най добро-то мѣсто на
земѭ-тѫ, въ [о]Рамессiйскѫ-тѫ земѭ, [п]как-
12 то заповѣда Фараонъ. И хранѣше Iосифъ
бащѫ си и братiя-та си, и всичкый-тъ домъ на бащѫ си съ хлѣбъ, споредъ челяди-тѣ *имъ*.
13 А хлѣбъ нѣмаше по всичкѫ-тѫ земѭ:
защото гладъ-тъ бѣше твърдѣ тежъкъ,
[р]щото Египетска-та земя и Ханаанска-та
14 земя изнемогохѫ отъ гладъ-тъ. И [с]събра
Iосифъ всичко-то сребро, което ся намѣрваше въ Египетскѫ-тѫ земѭ и въ
Ханаанскѫ-тѫ земѭ, за жито-то което купувахѫ: и донесе Iосифъ сребро-то у
15 Фараоновъ-тъ домъ. И като оскудѣ сре-
бро-то отъ Египетскѫ-тѫ земѭ и отъ Ханаанскѫ-тѫ земѭ, дойдохѫ всичкы-тѣ
Египтяни при Iосифа и рекохѫ: Дай ни
хлѣбъ; [т]защо да умремъ прѣдъ лице-то
16 ти? защото оскудѣ сребро-то. А Iосифъ
рече: Докарайте скотове-тѣ си, и ще ви
дамъ *хлѣбъ* за скотове-тѣ ви, ако е сре-
17 бро-то оскудѣло. И докарахѫ скотове-тѣ
си на Iосифа, и даде Iосифъ хлѣбъ за
конiе-тѣ, и за овцы-тѣ, и за говеда-та, и
за ослы-тѣ: и храни гы съ хлѣбъ въ онѫзь
годинѫ за всичкы-тѣ имъ скотове.
18 И като ся свърши оназь година, дой-
дохѫ при него вторѫ-тѫ годинѫ, и рекохѫ му: Не ще да скрыемъ отъ господаря нашего че оскудѣ сребро-то: и скотове-тѣ станахѫ на господаря нашего:
не останѫ друго прѣдъ господаря нашего,
19 освѣнь тѣлеса-та ни и земя-та ни. Защо
да погынемъ прѣдъ твои-тѣ очи, и ный и
земѭ-тѫ ни? Купи насъ и земѭ-тѫ ни
за хлѣбъ, и ще бѫдемъ, ный и земя-та
ни, раби Фараону: и дай *ни* сѣме, за да
останемъ живи, и да не умремъ, и зе-
20 мя-та да не запустѣе. И купи Iосифъ
всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ за Фараона: защото Египтяни-тѣ продадохѫ всякой нивѫ-тѫ си, понеже гладъ-тъ натегнуваше на тѣхъ: така земя-та станѫ
21 Фараонова. И прѣмѣсти народъ-тъ по
градове-тѣ, отъ край до край на Египет-
22 скы-тѣ прѣдѣлы. [у]Само земѭ-тѫ на
жрецы-тѣ не купи: защото жреци-тѣ имахѫ дѣлъ *опрѣдѣленъ* отъ Фараона: и
ядѣхѫ дѣлъ-тъ си, който имъ даде Фараонъ: за това не продадохѫ земѭ-тѫ си.
23 Тогази рече Iосифъ на народа: Ето, ку-
пихъ васъ и земѭ-тѫ ви днесь за Фара-
24 она: нà ви сѣме, и сѣйте земѭ-тѫ. И въ
врѣме-то на плодъ-тъ, ще дадете петѫ-тѫ часть Фараону, а четыри-тѣ части ще
бѫдѫтъ за васъ, за сѣме на нивя-та и
за хранѫ вамъ, и за онѣзи, които имате
въ кѫщы-тѣ, и за хранѫ на дѣца-та ви.
25 И тѣ рекохѫ: Ты упази животъ-тъ ни:
[ф]да намѣримъ благодать прѣдъ господаря
26 нашего, и ще бѫдемъ раби Фараону: И
постави Iосифъ това законъ въ Египетскѫ-тѫ земѭ, до днесь, да ся дава пета-та часть Фараону, [х]освѣнь земя-та на
жрецы-тѣ само, *която* не станѫ Фараонова.
27 [ц]И насели ся Израиль въ Египетскѫ-тѫ земѭ, въ земѭ-тѫ Гесенъ: и придобыхѫ въ неѭ стяжанiя, и наплодихѫ ся,
[ч]и твърдѣ ся умножихѫ.
28 И поживѣ Iаковъ въ Египетскѫ-тѫ
земѭ седмнадесеть годинъ: и быдохѫ
дни-тѣ на годины-тѣ на животъ-тъ Iаковъ сто и четыридесеть и седмь годины.
29 И [ш]приближихѫ дни-тѣ на Израиля да
умре: и повыка сына си Iосифа, и рече
му: Ако намѣрихъ сега благодать прѣдъ
тебе, [щ]тури рѫкѫ-тѫ си подъ бедро-то
ми, и [ъ]сторѝ ми милость и истинѫ: [ы]да
30 мя не погребешь въ Египетъ; [ь]Но да
починѫ съ отцы-тѣ си, и да мя прѣнесешь отъ Египетъ, [ѣ]и да мя погребешь
въ гробъ-тъ имъ. А той рече: Азъ ще
31 направѭ споредъ думѫ-тѫ ти. И рече
той: Закьлни ми ся: и той му ся заклѣ:
[ю]и поклони ся Израиль върху възглавницѫ-тѫ на одръ-тъ.

ГЛАВА 48.

1 И слѣдъ това рекохѫ Iосифу: Ето, ба-
ща ти е боленъ. И той зѣ съсъ себе си
двама-та си сынове, Манассiѭ, и Ефре-
2 ма. И извѣстихѫ Iакову, и рекохѫ: Ето,
сынъ ти Iосифъ иде при тебе: тогазь ся

i Ст. 4.
к Псал. 39; 12. Евр. 11; 9, 13.
л Iов. 14; 1.
м Гл. 25; 7. 35; 28.
н Ст. 7.
о Исх. 1; 11, 12; 37.
п Ст. 6.
р Гл. 41; 30. Дѣян. 7; 11.
с Гл. 41; 56.
т Ст. 19.
у Ездр. 7; 24.
ф Гл. 33; 15.
х Ст. 22.
ц Ст. 11.
ч Гл. 46; 3.
ш Втор. 31; 14. 3 Цар. 2; 1.
щ Гл. 24; 2.
ъ Гл. 24; 49.
ы Гл. 50; 25.
ь 2 Цар. 19; 37.
ѣ Гл. 49; 29. 50; 5, 13.
ю Гл. 48; 2. 3 Цар. 1; 47. Евр. 11; 21.

подкрѣпи Израиль, и сѣднѫ на одръ-тъ.
3 И рече Іаковъ Іосифу: Богъ Всемогущій
ми ся яви въ [а]Лузъ въ Ханаанскѫ-тѫ
4 земіѫ, и благослови мя: И рече ми: Ето,
азъ ще тя наплодіѫ, и ще тя умножѫ,
и ще тя направіѫ множество отъ народы:
и ще дамъ тѫзи земіѫ на сѣме-то ти
слѣдъ тебе, за [б]всегдашно притяжаніе.
5 И сега [в]двама-та ти синове, които ти ся
родихѫ въ Египетскѫ-тѫ земіѫ, прѣди
да дойдѫ азъ при тебе въ Египетъ, мои
сѫ: Ефремъ и Манассія ще ми бѫдѫтъ
6 като Рувимъ и Симеонъ. А чада-та ти,
колкото родишь подирь тѣхъ, ще бѫдѫтъ
твои: въ име-то на братія-та си
7 ще ся нарекѫтъ въ наслѣдіе-то си. А когато
азъ идѣхъ отъ Паданъ, [г]умрѣ ми
Рахыль на пѫть-тъ въ Ханаанскѫ-тѫ земіѫ,
като оставаше само едно малко разстояніе
за да стигнемъ въ Ефраѳѫ: и погребохъ
іѫ тамъ на пѫть-тъ на Ефраѳѫ:
тя е Виѳлеемъ.
8 И като видѣ Израиль Іосифовы-тѣ сы-
9 нове, рече: Кои сѫ тѣзи? И рече Іосифъ
на бащѫ си: [д]Тія сѫ синове-тѣ ми, които
ми даде Богъ тука. И той рече: Приведи
гы при мене, [е]за да гы благословіѫ.
10 А [ж]очи-тѣ на Израиля бѣхѫ помрачены
отъ старость, и не можаше да види. И
приближи гы при него: [з]и той гы цѣло-
11 ва, и гы прегърнѫ. И рече Израиль Іосифу:
[и]Не ся надѣяхъ да видіѫ лице-то
ти: и ето, Богъ ми показа и сѣме-то ти.
12 И отведе гы Іосифъ отъ колѣна-та му,
и поклони *му* ся съ лице до земіѫ-тѫ.
13 И зѣ гы Іосифъ двама-та, Ефрема въ
десницѫ-тѫ си къмъ лѣвѫ-тѫ на Израиля,
и Манассія въ лѣвѫ-тѫ си къмъ деснѫ-тѫ
на Израиля, и приведе гы при
14 него. А Израиль прострѣ десницѫ-тѫ си
и възложи іѫ на главѫ-тѫ на Ефрема,
който бѣше пò младъ, а лѣвѫ-тѫ си на
Манассіевѫ-тѫ главѫ, [і]като промѣни нарочно
рѫцѣ-тѣ си; защото Манассія бѣ-
15 ше първородный. И [к]благослови Іосифа,
и рече: Богъ, [л]прѣдъ когото ходихѫ отци-тѣ
ми Авраамъ и Исаакъ, Богъ, който
мя е пасль отъ рожденіе-то ми до
16 тойзи день, Ангелъ-тъ, [м]който мя избави
отъ всичкы-тѣ злины, да благослови тѣзи
дѣца: [н]и да ся нарече на тѣхъ име-то
ми, и име-то на отцы-тѣ ми Авраама и
Исаака, и да ся умножатъ въ голѣмо
17 множество въ срѣдъ земіѫ-тѫ. И като видѣ
Іосифъ че [о]възложи отецъ му деснѫ-тѫ
си рѫкѫ на Ефремовѫ-тѫ главѫ, станѫ
му неугодно: и хванѫ рѫкѫ-тѫ на
бащѫ си, за да іѫ прѣмѣсти отъ Ефремовѫ-тѫ
главѫ на Манассіевѫ-тѫ главѫ.
18 И рече Іосифъ на бащѫ си: Не така отче
мой, защото тойзи е първородный;
положи десницѫ-тѫ си на неговѫ-тѫ
19 главѫ. Но отецъ му не рачи: и рече:
[п]Знаіѫ, чадо мое, знаіѫ: и той ще стане
народъ, и той ще бѫде голѣмъ: но [р]пò
младый-тъ му братъ ще бѫде пò голѣмъ
отъ него, и сѣме-то му ще бѫде множе-
20 ство народы. И благослови гы въ онзи
день, и рече: [с]Въ твое-то *име* ще благославя
Израиль и ще казва: Богъ да тя
направи като Ефрема и като Манассіѫ!
и постави Ефрема прѣдъ Манассіѫ.
21 И рече Израиль Іосифу: Ето, азъ умирамъ:
и [т]Богъ ще бѫде съ васъ, и ще
вы отведе пакъ въ земіѫ-тѫ на отцы-тѣ
22 ви. И азъ [у]давамъ тебѣ единъ дѣлъ повече
отъ братія-та ти, който зѣхъ отъ
рѫцѣ-тѣ на [ф]Аморрейцы-тѣ чрѣзъ сабліѫ-тѫ
си и чрѣзъ лѫкъ-тъ си.

ГЛАВА 49.

1 И повыка Іаковъ синове-тѣ си, и рече:
Съберѣте ся [а]за да ви извѣстіѫ
Що ще да ся случи вамъ [б]въ послѣдни-тѣ дни.
2 Съберѣте ся и слушайте синове Іаковови.
И [в]послушайте Израиля отца си.

3 РУВИМЕ, [г]ты си първородный мой,
Крѣпость моя, [д]и начатъкъ на силѫ-тѫ ми,
Прѣимущественъ въ достоинство, и прѣимущественъ въ силѫ:
4 Изврѣлъ си като водѫ: [е]не ще да имашь прѣимущество.
[ж]Защото си възлѣзлъ на одръ-тъ на бащѫ си:
Тогава си *го* осквърнилъ. На одръ-тъ ми е възлѣзлъ!

5 [з]СИМЕОНЪ и ЛЕВІЙ [и]братія-та,
[і]Сѣчива неправедны сѫ ножове-тѣ имъ!
6 [к]Въ съвѣтъ-тъ имъ да не влѣзешь, душе моя!
[л]Въ събраніе-то имъ да ся не соединишь, [м]честе моя!
Защото [н]въ гнѣвъ-тъ си убихѫ человѣцы
И въ упорство-то си прѣрѣзахѫ жилы-тѣ на волове.
7 Проклѣтъ гнѣвъ-тъ имъ, защото бѣ силенъ,

а Гх. 28; 13, 19. 35; 6, 9.
б Гх. 17; 8.
в Гх. 41; 50, 46; 20. Іис. Нав. 13; 7. 14; 4.
г Гх. 35; 9, 16, 19.
д Гх. 33; 5.
е Гх. 27; 4.
ж Гх. 27; 1.
з Гх. 27; 27.
и Гх. 45; 26.
і Ст. 19.
к Евр. 11; 21.
л Гх. 17; 1. 24; 40.
м Гх. 28; 15. 31; 11, 13, 24. Псал. 34; 22. 121; 7.
н Амос. 9; 12. Дѣян. 15; 17.
о Ст. 14.
п Ст. 14.
р Числ. 1; 33, 35. 2; 19, 21. Втор. 33; 17. Откр. 7; 6, 8.
с Руѳ. 4; 11, 12.
т Гх. 46; 4. 50; 24.
у Іис. Нав. 24; 32. 1 Лѣт. 5; 2. Іоан. 4; 5.
ф Гх. 15; 16. 34; 28. Іис. Нав. 17; 14, и дрг.

—

а Втор. 33; 1. Амос. 3; 7.
б Втор. 4; 30. Числ. 24; 14. Иса. 2; 2. 39; 6. Іер. 23; 20. Дан. 2; 28, 29. Дѣян. 2; 17. Евр. 1; 1.
в Псал. 34; 11.
г Гх. 29; 32.
д Втор. 21; 17. Псал. 78; 51.
е 1 Лѣт. 5; 1.
ж Гх. 35; 22. Втор. 27; 20. 1 Лѣт. 5; 1.
з Гх. 29; 33, 34.
и Прит. 18; 9.
і Гх. 34; 25.
к Прит. 1; 15, 16.
л Псал. 26; 9. Ефес. 5; 11.
м Псал. 16; 9. 30; 12. 57; 8.
н Гх. 34; 26.

И ярость-та имъ, защото бѣ жестока:
[о]Ще гы раздѣлѭ въ Іакова,
И ще гы расьрснѫ въ Израиль.

8 [п]ІУДО, тебе ще похвалятъ братія-та ти:
[р]Рѫка-та ти ще бѫде на вратъ-тъ на врагове-тѣ ти:
[с]Сынове-тѣ на бащѫ ти ще ти ся поклонятъ.
9 [т]Щене львово е Іуда:
Отъ ловъ-тъ, сыне мой, си възлѣзлъ:
[у]Легнѫлъ е, и распрострѣлъ ся като львъ,
И като львица: кой ще го събуди?
10 Не ще да оскудѣе [ф]скыпетръ отъ Іудѫ,
Нито [х]законоположникъ [ц]отъ срѣдъ нозѣ-тѣ му,
[ч]Додѣ дойде *СИЛО:
[ш]И нему ще ся покорявать народи-тѣ.
11 [щ]Връзува за лозѫ-тѫ оселче-то си,
И за избраннѫ-тѫ лозѫ жрѣбе-то на ослицѫ-тѫ си.
Ще опере съ вино дрехѫ-тѫ си,
И съ кръвь-тѫ на гроздіе-то облѣкло-то си.
12 [ъ]Очи-тѣ му ще бѫдѫтъ червены отъ вино,
И зѫби-тѣ му бѣли отъ млѣко.

13 [ы]ЗАВУЛОНЪ ще ся насели въ морско пристанище,
И ще бѫде пристанище на кораби:
И прѣдѣлъ-тъ му до Сидонъ.

14 ИССАХАРЪ е якъ оселъ,
Който ся е распрострѣлъ въ срѣдъ кошары-тѣ.
15 И като видѣ че упокоеніе-то бѣ добро,
И мѣсто-то весело,
Подложи [ь]плещы-тѣ си на товаръ,
И станѫ рабъ подданный.

16 [ѣ]ДАНЪ ще сѫди людіе-тѣ си,
Като едно отъ Израилевы-тѣ племена.
17 Данъ [ю]ще бѫде змія на пѫть-тъ,
Аспида на пѫтекы-тѣ,
Която хапе петы-тѣ на конь-тъ,
И яздецъ-тъ му ще пада назадъ.
18 [я]Твое-то спасеніе чакахъ, Господи.

19 [ѫ]ГАДА ще разбіѭтъ разбойници,
Но и той най послѣ ще разбіе.

20 [ѭ]Хлѣбъ-тъ на АСИРА ще бѫде тлъстъ,
И той ще дава царскы наслажденія.

21 [а]НЕФѲАЛИМЪ е елень пуснѫтъ,
Който дава угодны думы.

22 ІОСИФЪ е плодоносна вѣтвь,
Плодоносна вѣтвь близу при источникъ:
Лѣторасли-тѣ ся простиратъ по стѣнѫ-тѫ.
23 [б]Стрѣлци-тѣ го огорчихѫ,
И стрѣляхѫ *на него*, и враждувахѫ му:
24 Но [в]лѫкъ-тъ му останѫ крѣпъкъ,
И мышцы-тѣ на рѫцѣ-тѣ му ся укрѣпихѫ
Чрѣзъ рѫцѣ-тѣ [г]на Силный-тъ Іакововъ:
[д]Отъ тамъ е [е]пастырь-тъ, [ж]Израилевый камыкъ.
25 [з]Чрѣзъ Бога на отца ти, който ще ти помага,
И [и]чрѣзъ Всесилный-тъ, [і]който ще тя благославя
Съ небесны благословенія отгорѣ.
Съ благословенія на безднѫ-тѫ отдолу,
Съ благословенія на съсцы-тѣ и на ложесна-та.
26 Благословенія-та на отца ти ся прѣукрѣпихѫ
Повече отъ благословенія-та на праотцы-тѣ ми,
[к]До высокы-тѣ върхове на вѣчны-тѣ планины:
[л]Ще бѫдѫтъ на Іосифовѫ-тѫ главѫ,
И на върхъ-тъ на прѣвъсходный-тъ между братія-та си.

27 [м]ВЕНІАМИНЪ ще бѫде вълкъ грабитель:
Заранъ ще пояжда грабежь;
А [н]вечерь ще дѣли корысть.

28 Всичкы тѣзи сѫ дванадесеть-тѣ Израилевы племена, и това е което имъ говори отецъ имъ, и благослови гы: всякого
споредъ благословеніе-то му благослови
29 гы. И заржча имъ, и рече имъ: [о]Азъ ся
прибирамъ при людіе-тѣ си: [п]погребѣте
мя съ отцы-тѣ ми [р]въ пещерѫ-тѫ, коя-
то е въ нивѫ-тѫ на Ефрона Хеттеянинъ-
30 тъ. Въ пещерѫ-тѫ която е въ нивѫ-тѫ
на Махпелахъ, която е срещѫ Мамврій
въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ, [с]коѭто Авра-
амъ купи заедно съ нивѫ-тѫ отъ Ефро-
на Хеттеянинъ-тъ за стяжаніе за гробъ.
31 [т]Тамо погребохѫ Авраама, и Саррѫ же-
нѫ му: [у]тамо погребохѫ Исаака, и Ре-
векѫ женѫ му: и тамо погребохъ азъ
32 Ліѭ. Купуваніе-то на нивѫ-тѫ и на пе-
щерѫ-тѫ която е въ неѭ, бѣ отъ сы-
33 нове-тѣ Хетовы. И като свърши Іаковъ
да заржча на сынове-тѣ си, притъргнѫ
нозѣ-тѣ си на одръ-тъ, и издъхнѫ, и [ф]при-
бра ся при людіе-тѣ си.

[о] Іис. Нав. 19; 1. 21; 5, 6, 7. 1 Лѣт. 4; 24, 39.
[п] Гх. 29; 35. Втор. 33; 7.
[р] Псал. 18; 40.
[с] Гх. 27; 29. 1 Лѣт. 5; 2.
[т] Осія 5; 14. Откр. 5; 5.
[у] Чисх. 23; 24. 24; 9.
[ф] Чисх. 24; 17. Іер. 30; 21. Зах. 10; 11.
[х] Псал. 60; 7. 108; 8. Чисх. 21; 18.
[ц] Втор. 28; 57.
* Мирный.
[ч] Иса. 11; 1. 62; 11. Іез. 21; 27. Дан. 9; 25. Мат. 21; 9. Лук. 1; 32, 33.
[ш] Иса. 2; 2. 11; 10. 42; 1, 4. 49; 6, 7, 22, 23. 55; 4, 5. 60; 1, 3, 4, 5. Агг. 2; 7. Лук. 2; 30, 31, 32.
[щ] 4 Цар. 18; 32.
[ъ] Прит. 23; 29.
[ы] Втор. 33; 18, 19. Іис. Нав. 19; 10, 11.
[ь] 1 Цар. 10; 9.
[ѣ] Втор. 33; 22. Сѫд. 18; 1, 2.
[ю] Сѫд. 18; 27.
[я] Псал. 25; 5. 119; 166, 174. Иса. 25; 9.
[ѫ] Втор. 33; 20. 1 Лѣт. 5; 18.
[ѭ] Втор. 33; 24. Іис. Нав. 19; 24.
[а] Втор. 33; 23.
[б] Гх. 37; 4, 24, 28. 39; 20. 42; 21. Псал. 118; 13.
[в] Іов. 29; 20. Псал. 37; 15.
[г] Псал. 132; 2, 5.
[д] Гх. 45; 11. 47; 12. 50; 21.
[е] Псал. 80; 1.
[ж] Иса. 28; 16.
[з] Гх. 28; 13, 21. 35; 3. 43; 23.
[и] Гх. 17; 1. 35; 11.
[і] Втор. 33; 13.
[к] Втор. 33; 15. Авв. 3; 6.
[л] Втор. 33; 16.
[м] Сѫд. 20; 21, 25. Іез. 22; 25, 27.
[н] Чисх. 23; 24. Есѳ. 8; 11. Іез. 39; 10. Зах. 14; 1. 7.
[о] Гх. 15; 15. 25; 8.
[п] Гх. 47; 30. 2 Цар. 19; 37.
[р] Гх. 50; 13.
[с] Гх. 23; 16.
[т] Гх. 23; 19. 25; 9.
[у] Гх. 35; 29.
[ф] Ст. 29.

ГЛАВА 50.

1 И [а]припаднѫ Іосифъ на лице-то на ба-
щѫ си [б]и плака отъ горѣ му, и цѣлова
2 го. И заповѣда Іосифъ на слугы-тѣ си лѣ-
кари-тѣ [в]да балсамосатъ бащѫ му: и лѣ-
3 кари-тѣ балсамосахѫ Израиля. И испъл-
нихѫ ся за него четыридесеть дни, за-
щото така ся испълняватъ дни-тѣ на бал-
самосваніе-то, [г]и плакахѫ го Египтяни-
4 тѣ седмдесеть дни. И като прѣминѫхѫ
дни-тѣ на плачь-тъ му, говори Іосифъ [д]на
Фараоновый-тъ домъ, и рече: Сега ако
намѣрихъ благодать прѣдъ васъ, говорѣ-
те, молѭ ви ся, въ уши-тѣ на Фараона,
5 и речѣте: [е]Баща ми мя заклѣ, и рече:
Ето, азъ умирамъ: въ гробъ-тъ ми [ж]що
си ископахъ въ Ханаанскѫ-тѫ земѭ,
тамъ ще мя погребешь: и сега, да въз-
лѣзѫ, молѭ, и да погребѫ бащѫ си: и
6 ще ся върнѫ. И рече Фараонъ: Възлѣзь,
та погреби бащѫ си, като тя е заклѣлъ.

7 И възлѣзе Іосифъ да погребе бащѫ си:
и възлѣзохѫ съ него всичкы-тѣ Фарао-
нови слугы, старѣйшины на домъ-тъ му,
и всичкы-тѣ старѣйшины на Египетскѫ-
8 тѫ земѭ. И всичкый домъ Іосифовъ и
братія-та му, и домъ-тъ на бащѫ му: са-
мо челяди-тѣ си, и стада-та си, и чрѣды-
9 тѣ си оставихѫ въ земѭ-тѫ Гесенъ. И
възлѣзохѫ съ него и колесницы и кон-
10 ници, щото быде пълкъ много голѣмъ. И
дойдохѫ при гумно-то Атадово, което е
оттатакъ Іорданъ; и тамъ [з]рыдахѫ съ
голѣмо и много силно рыданіе: [и]и на-
прави *Іосифъ* за бащѫ си плачь седмь
11 дни. И Хананейци-тѣ които живѣехѫ на
онова мѣсто, като видѣхѫ плачь-тъ при
гумно-то Атадово, рекохѫ: Плачь голѣмъ
е това на Египтяны-тѣ: за това ся наре-
че име-то му *Авелъ-Мисраимъ, което е
12 оттатакъ Іорданъ. И направихѫ му сы-
13 нове-тѣ му, както имъ заповѣда. И [і]прѣ-
несохѫ го сынове-тѣ му въ Ханаанскѫ-
тѫ земѭ, та го погребохѫ въ пещерѫ-
тѫ на нивѫ-тѫ Махпелахъ, коїѫто [к]Авра-
амъ купи съ нивѫ-тѫ за стяжаніе на
гробъ отъ Ефрона Хеттеянинъ-тъ срещѫ
14 Мамврій. И като погребе Іосифъ бащѫ
си, върнѫ ся въ Египетъ, той и братія-
та му, и всичкы-тѣ които възлѣзохѫ съ
него да погребѫтъ бащѫ му.

15 И като видѣхѫ братія-та Іосифови че
умрѣ баща имъ, [л]думахѫ си: Да не бы
Іосифъ злопамятствовалъ на насъ и да не
бы ни въздалъ жестоко за всичко-то зло
16 що му сторихмы. И извѣстихѫ Іосифу и
рекохѫ: Баща ти заповѣда, прѣди да
17 умре, и рече: Така ще речете Іосифу:
Прости, молѭ ти ся, прѣстѫпленіе-то на
братія-та си, и грѣхъ-тъ имъ: [м]Защото
сторихѫ ти зло: и сега, прости, молимъ
ти ся, прѣстѫпленіе-то на рабы-тѣ [н]на
Бога на отца ти. А Іосифъ плака когато
18 му говорихѫ. И отидохѫ и братія-та му
та [о]припаднѫхѫ прѣдъ него, и рекохѫ:
19 Ето ный смы ти раби. А Іосифъ имъ ре-
че: [п]Не бойте ся: [р]да ли сьмь азъ вмѣ-
20 сто Бога? [с]Вы наистинѫ намыслихте зло
противъ мене: [т]а Богъ намысли за до-
бро, за да стори както днесь, щото да
21 спасе животъ-тъ на много народъ. И сега
не бойте ся: [у]азъ ще хранѭ васъ и
челяди-тѣ ви. И утѣши гы, и говори по
сърдце-то имъ.

22 И насели ся Іосифъ въ Египетъ, той
и домъ-тъ на бащѫ му: и живѣ Іосифъ
23 сто и десеть годины. И видѣ Іосифъ чада
Ефремовы, [ф]до третій-тъ родъ: и [х]дѣ-
ца-та на Махыра, Манассіевъ-тъ сынъ, [ц]ся
родихѫ на Іосифовы-тѣ колѣнѣ.

24 И рече Іосифъ на братія-та си: Азъ
умирамъ: [ч]а Богъ непрѣмѣнно ще вы по-
сѣти, и ще вы възведе отъ тѫзи земѭ,
въ земѭ-тѫ, за [ш]коїѫто ся клѣ Авра-
25 аму, Исааку и Іакову. [щ]И заклѣ Іосифъ
сынове-тѣ Израилевы, и рече: Богъ не-
прѣмѣнно ще ви посѣти, и ще възнесете
26 кости-тѣ ми отъ тука. И умрѣ Іосифъ на
възрасть сто и десеть годины: [ъ]и балса-
мосахѫ го, и положихѫ го въ ракѫ въ
Египетъ.

а Гх. 46; 4.
б 4 Цар. 13; 14.
в Ст. 26. 2 Лѣт. 16; 14. Мат. 26; 12. Марк. 14; 8. 16; 1. Лук. 24; 1. Іоан. 12; 7. 19; 39, 40.
г Числ. 20; 29. Втор. 34; 8.
д Есө. 4; 2.
е Гх. 47; 29.
ж 2 Лѣт. 16; 14. Иса. 22; 16. Мат. 27; 60.
з 2 Цар. 1; 17. Дѣян. 8; 2.
и 1 Цар. 31; 13. Іов. 2; 13.
* Рыданіе Египетско.
і Гх. 49; 29, 30. Дѣян. 7; 16.
к Гх. 23; 16.
л Іов. 15; 21, 22.
м Прит. 28; 13.
н Гх. 49; 25.
о Гх. 37; 7, 10.
п Гх. 45; 5.
р Втор. 32; 35. 4 Цар. 5; 7. Іов. 34; 29. Рим. 12; 19. Евр. 10; 30.
с Псал. 56; 5. Иса. 10; 7.
т Гх. 45; 5, 7. Дѣян. 3; 13, 14, 15.
у Гх. 47; 12. Мат. 5; 44.
ф Іов. 42; 16.
х Числ. 32; 39.
ц Гх. 30; 3.
ч Гх. 15; 14. 46; 4. 48; 21. Исх. 3; 16, 17. Евр. 11; 22.
ш Гх. 15; 18. 26; 3. 35; 12. 46; 4.
щ Исх. 13; 19. Іис. Нав. 24; 32. Дѣян. 7; 16.
ъ Ст. 2.

ИСХОДЪ.

ГЛАВА 1.

1 И [а]тѣзи сж имена-та на сынове-тѣ
Израилевы, които влѣзохж въ Египетъ наедно
съ Іакова: всякой наедно съ челядь-
2 тж си влѣзохж. Рувимъ, Симеонъ, Левій,
3 и Іуда, Иссахаръ, Завулонъ и Веніаминъ,
4 Данъ и Нефѳалимъ, Гадъ и Асиръ. (5) И
всичкы-тѣ души, които излѣзохж изъ
чрѣсла-та на Іакова, бѣхж [б]души седм-
6 десеть: а Іосифъ бѣше въ Египетъ. [в]И
умрѣ Іосифъ, и всичкы-тѣ му братія, и
7 всичкый онзи родъ. И [г]наплодихж ся сынове-тѣ
Израилевы, и распространихж ся,
и много станжхж, и укрѣпихж ся твърдѣ
много, до толко щото мѣсто-то ся напълни
отъ тѣхъ.

8 А [д]тогазь станж новъ царь надъ Еги-
9 петъ, който не познаваше Іосифа. И рече
на людіе-тѣ си: Ето, [е]людіе-тѣ на сынове-тѣ
Израилевы сж по̀ много, и по̀ якы
10 отъ насъ: [ж]Елате [з]да измыслимъ нѣщо
противъ тѣхъ, за да ся не умножатъ, и,
ако ся случи брань, и тѣ ся съединятъ
съ непріятели-тѣ ни, и направятъ брань
противъ насъ и излѣзнжтъ изъ мѣсто-то.
11 И поставихж надъ тѣхъ настойницы на
работы-тѣ, [и]за да гы утѣсняватъ [і]съ тежкы-тѣ
си работы: и съзидахж на Фараона
градове за житницы, Пиѳомъ, и [к]Ра-
12 мессій. Но колкото гы утѣснявахж, толкозь
повече ся умножавахж тѣ и нарастувахж.
И *Египтяни-тѣ* бѣхж неспокой-
13 ни поради Израилевы-тѣ сынове. И Еги-
птяни-тѣ поробощавахж жестоко Израи-
14 левы-тѣ сынове: И [л]огорчавахж животъ-тъ
имъ съ жестоко-то работаніе [м]въ
калъ-тъ, и въ кырпичы-тѣ, и въ всичкы-тѣ
работы на полета-та: всичкы-тѣ имъ
работы, съ които гы порабощавахж бѣхж
жестокы.

15 И говори Египетскый царь на бабы-тѣ
Еврейскы (отъ които първа-та ся имену-
16 ваше Шифра, а втора-та Фуа), И рече
имъ: Когато бабувате на Еврейкы-тѣ, и
видите *гы* че раждатъ, ако е мжжко,
убивайте го: ако ли е женско, тогазь нека
17 живѣе. Но бабы-тѣ [н]ся убояхж отъ Бога
и [о]не правяхж каквото имъ рече Египетскый
царь, но оставяхж живы мжж-
18 кы-тѣ. Тогазь повыка Египетскый царь
бабы-тѣ, и рече имъ: Защо направихте
това нѣщо, и оставяте живы мжжкы-тѣ?
19 [п]И бабы-тѣ говорихж Фараону: Че Еврейкы-тѣ
не сж както Египетскы-тѣ жены:
защото сж здравы, и раждатъ прѣди да
20 влѣзнжтъ при тѣхъ бабы-тѣ. [р]И Богъ
правяше добро на бабы-тѣ: и умножавахж
ся людіе-тѣ и укрѣпявахж ся твър-
21 дѣ много. И понеже ся бояхж бабы-тѣ
22 отъ Бога, [с]направи имъ кжщы. А Фараонъ
заповѣда на всичкы-тѣ си людіе и
казуваше: [т]Всяко мжжко което ся роди,
хвърляйте го въ рѣкж-тж, а всяко
женско, оставяйте да живѣе.

ГЛАВА 2.

1 И [а]отиде единъ человѣкъ отъ домъ-тъ
Левіевъ, та зѣ *за жена* еднж отъ дъще-
2 ри-тѣ Левіевы. И зачнж жена-та, и роди
сынъ: [б]и като го видѣ че бѣше прѣкра-
3 сенъ, скры го три мѣсеца. Но понеже не
можаше вече да го крые, зѣ за него ковчежецъ
рогозенъ и намаза го съсъ смолж
и катранъ, и тури дѣте-то въ него, и
положи го въ тръсть-тж при брѣгъ-тъ на
4 рѣкж-тж. [в]И сестра му стоеше отъ далечь,
за да види що ще да му ся случи.
5 И [г]слѣзе Фараонова-та дъщеря да ся
укжпе въ рѣкж-тж, а служкыни-тѣ ѝ ходяхж
по брѣгъ-тъ на рѣкж-тж: и когато
съгледа тя ковчежецъ-тъ въ тръсть-тж,
6 проводи служкынж-тж си и го зѣ. И като
го отвори, видѣ дѣте-то, и ето, малко-то
плачаше: и пожали го, и рече: Отъ
7 дѣца-та Еврейскы е това. Тогазь рече сестра
му на Фараоновж-тж дъщерж: Да
отидж ли да ти повыкнж женж кърмилицж
отъ Еврейкы-тѣ, за да ти дои дѣте-то?
и рече ѝ Фараонова-та дъщеря: Иди.
8 И отиде момиче-то, та повыкнж майкж-
9 тж на дѣте-то. И рече ѝ Фараонова-та
дъщеря: Земи това дѣте, та ми го отдой,
и азъ ще *ти* дамъ заплатж-тж ти.
10 И жена-та зѣ дѣте-то, и доеше го. И ко-

а Быт. 46; 8. Гл. 6; 14.
б Быт. 46; 26, 27. Втор. 10; 22.
в Быт. 50; 26. Дѣян. 7; 15.
г Быт. 46; 3. Втор. 26; 5. Псал. 105; 24. Дѣян. 7; 17.
д Дѣян. 7; 18.
е Псал. 105; 24.
ж Псал. 10; 2. 83; 3, 4.
з Іов. 5; 13. Псал. 105; 25. Прит. 16; 25. 21; 30. Дѣян. 7; 19.
и Быт. 15; 13. Гл. 3; 7. Втор. 26; 6.
і Гл. 2; 11. 5; 4, 5. Псал. 81; 6.
к Быт. 47; 11.
л Гл. 2; 23. 6; 9. Числ. 20; 15. Дѣян. 7; 19, 34.
м Псал. 81; 6.
н Прит. 16; 6.
о Дан. 3; 16, 18. 6; 13. Дѣян. 5; 29.
п Виж. Іис. Нав. 2; 4, и дрг. 2 Цар. 17; 19, 20.
р Прит. 11; 18. Еккл. 8; 12. Иса. 3; 10. Евр. 6; 10.
с Виж. 1 Цар. 2; 35. 2 Цар. 7; 11, 13, 27, 29. 3 Цар. 2; 24. 11; 38. Псал. 127; 1.
т Дѣян. 7; 19.

—

а Гл. 6; 20. Числ. 26; 59. 1 Лѣт. 23; 14.
б Дѣян. 7; 20. Евр. 11; 23.
в Гл. 15; 20. Числ. 26; 59.
г Дѣян. 7; 21.

гато порастнж дѣте-то, донесе го на Фа-
раоновж-тж дъщерьж, [д]и станж сынъ не-
инъ: и нарече име-то му *Моисей, и ре-
че: Понеже изъ водж-тж го извлѣкохъ.
11 И въ онѣзи дни, [е]когато Моисей по-
растнж, излѣзе при братія-та си, и като
[ж]гледаше теготи-тѣ имъ, видѣ человѣка
Египтянина че біяше едного Евреина отъ
12 братія-та му. И като разгледа на самъ на
тамъ, и видѣ че нѣмаше никой, [з]уби
Египтянинъ-тъ, и скры го въ пѣсъкъ-тъ.
13 И [и]излѣзе на другый-тъ день, и ето два-
ма мжжіе Евреи ся карахж: и каза на
неправедный-тъ: Защо біешь ближній-тъ
14 си? А той рече: [і]Кой тя постави да си
началникъ и сждникъ намъ? Да ли ис-
кашь да мя убіешь, както уби Египтя-
нинъ-тъ? И уплаши ся Моисей, и рече:
15 Явно че това нѣщо станж познато. И Фа-
раонъ чу това нѣщо, и търсяше да убіе
Моисея: но [к]Моисей бѣга отъ лице-то
Фараоново, и насели ся въ земіж-тж Ма-
16 діамъ: и сѣднж [л]до кладенецъ-тъ. А свя-
щенникъ-тъ Мадіамскый имаше седмь дъ-
щери, [н]които дойдохж и начерпахж *водж*,
и напълнихж корыта-та за да напоятъ
17 овцы-тѣ на бащж си. И дойдохж овчари-
тѣ и испждихж гы: а Моисей станж та
18 имъ помогнж, и [о]напои овцы-тѣ имъ. И
като дойдохж при [п]Рагуила бащж си, ре-
че *имъ той:* Какъ дойдохте днесь *толко*
19 скоро? А тѣ рекохж: Человѣкъ Египтя-
нинъ избави ны отъ ржцѣ-тѣ на овчари-
тѣ, и още начерпа ни и водж, и напои
20 овцы-тѣ. И той рече на дъщери-тѣ си: А
дѣ е той? защо оставихте человѣкъ-тъ?
21 повыкайте го [р]да яде хлѣбъ. И възбла-
годари ся Моисей да живѣе наедно съ че-
ловѣкъ-тъ: който даде на Моисея за *же-*
22 *нж* [с]Сепфорж дъщерьж си. И роди сынъ,
и нарече име-то му [т]†Герсамъ, и дума-
ше: [у]Пришлецъ станжхъ въ чуждж земіж.
23 [ф]И подирь много дни умрѣ Египет-
скый-тъ царь: и [х]въздышахж синове-тѣ
Израилеви отъ порабощеніе-то, и выкнж-
хж: и [ц]выканіе-то имъ възлѣзе прѣдъ
Бога отъ причинж-тж на порабощеніе-то.
24 И [ч]чу Богъ въздыханія-та имъ, и [ш]поме-
нж Богъ [щ]завѣтъ-тъ си съ Авраама, Иса-
25 ака, и Іакова. И [ъ]погледнж Богъ на сы-
нове-тѣ Израилевы, и [ы]позна Богъ *състо-*
яніе-то имъ.

ГЛАВА 3.

1 А Моисей пасѣше овцы-тѣ на тестя си
Іоөора, [а]священника Мадіамскаго: и до-
кара овцы-тѣ въ заднѭ-тж странж на
пустынѭ-тж, и дойде [б]на горж-тж Бо-
2 жіѭ Хоривъ. И [в]яви му ся ангелъ Го-
сподень въ пламень огненъ, отъ срѣдъ
кжпинж-тж: и погледнж, и ето кжпина-
та горѣше въ огнь, а кжпина-та не изга-
3 ряше. И рече Моисей: Да ся върнж, и да
прѣгледамъ [г]това голѣмо видѣніе, и защо
4 кжпина-та не изгаря? И като видѣ Го-
сподь *Моисея* че ся върнж да прѣгледа,
[д]повыка го Богъ отъ срѣдъ кжпинж-тж и
5 рече: Моисее, Моисее. И той рече: Ето
мя. И рече: Да не приближишь тука:
[е]изуй обуща-та отъ нозѣ-тѣ си: защото
мѣсто-то, на което стоишь, земя е свята.
6 И рече *му:* [ж]Азъ сьмь Богъ на отца ти,
Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ, и Богъ
Іакововъ. И Моисей затули лице-то си,
защото [з]ся боеше да погледне къмъ Бога.
7 И рече Господь: [и]Видѣхъ, видѣхъ зло-
страданіе-то на людіе-тѣ ми които сж въ
Египетъ, и чухъ выкъ-тъ имъ [і]отъ при-
чинж-тж на притѣснители-тѣ имъ: защо-
8 то [к]познахъ болѣзни-тѣ имъ. И [л]слѣзохъ
[м]за да гы освободіж отъ ржкж-тж на
Египтяны-тѣ, и да гы изведж изъ онжзь
земіж, [н]въ земіж добрж и пространнж,
[о]въ земіж, дѣто тече млѣко и медъ, на
мѣсто-то [п]на Хананейцы-тѣ, и Хеттейцы-
тѣ, и Аморрейцы-тѣ, и Ферезейцы-тѣ, и
9 Евейцы-тѣ, и Іевусейцы-тѣ. И сега ето
[р]выканіе-то на синове-тѣ Израилевы сти-
гнж при мене: видѣхъ още и [с]утѣсненіе-
то, съ което гы утѣсняватъ Египтяни-тѣ.
10 [т]Ела прочее сега, и ще тя проводіж при
Фараона, и ще извадишь людіе-тѣ ми сы-
нове-тѣ Израилевы изъ Египетъ.
11 И рече Моисей Богу: [у]Кой сьмь азъ
да идж при Фараона, и да изведж сыно-
12 ве-тѣ Израилевы изъ Египетъ? И рече
Богъ: [ф]Азъ ще бждж съ тебе наедно: и
това *ще ти бжде* знаменіе, че азъ тя про-
важдамъ; когато изведешь людіе-тѣ ми

д Дѣян. 7. 21.
* Извлѣченъ изъ водж.
е Дѣян. 7; 23, 24. Евр. 11; 24, 25, 26.
ж Гх. 1; 11.
з Дѣян. 7; 24.
и Дѣян. 7; 26.
і Дѣян. 7; 27, 28.
к Дѣян. 7; 29. Евр. 11; 27.
л Быт. 24; 11. 29; 2.
м Гх. 3; 1.
н Быт. 24; 11. 29; 10. 1 Цар. 9; 11.
о Быт. 29; 10.
п Числ. 10; 29. Гх. 3; 1. 4; 18. 18; 1, и дрг.
р Быт. 31; 54. 43; 25.
с Гх. 4; 25. 18; 2. Гх. 18; 3.
у *Пришлецъ тука.*
† Дѣян. 7; 29. Евр. 11; 13, 14.
ф Гх. 7; 7. Дѣян. 7; 30.
х Числ. 20; 16. Втор. 26; 7. Псал. 12; 5.
ц Быт. 18; 20. Гх. 3; 9. 22; 23, 27. Втор. 24; 15. Іак. 5; 4.
ч Гх. 6; 5.
ш Гх. 6; 5. Псал. 105; 8, 42. 106; 45.
щ Быт. 15; 14. 46; 4.
ъ Гх. 4; 31. 1 Цар. 1; 11. 2 Цар. 16; 12. Лук. 1; 25.
ы Гх. 3; 7.

а Гх. 2; 16.
б Гх. 18; 5. 3 Цар. 19; 8.
в Втор. 33; 16. Иса. 63; 9. Дѣян. 7; 30.
г Псал. 111; 2. Дѣян. 7; 31.
д Втор. 33; 16.
е Гх. 19; 12. Іис. Нав. 5; 15. Дѣян. 7; 33.
ж Ст. 15. Быт. 28; 13. Гх. 4; 5. Мат. 22; 32. Марк. 12; 26. Лук. 20; 37. Дѣян. 7; 32.
з 3 Цар. 19; 13. Иса. 6; 1, 5.
и Гх. 2; 23, 24, 25. Неем. 9; 9. Псал. 106; 44. Дѣян. 7; 34.
і Гх. 1; 11.
к Быт. 18; 21. Гх. 2; 25.
л Быт. 11; 5, 7. 18; 21. 50; 24.
м Гх. 6; 6, 8. 12; 51.
н Втор. 1; 25. 8; 7, 8, 9.
о Ст. 17. Гх. 13; 5. 33; 3. Числ. 13; 27. Втор. 26; 9. 15. Іер. 11; 5. 32; 22. Іез. 20; 6.
п Быт. 15; 18.
р Гх. 2; 23.
с Гх. 1; 11, 13, 14, 22.
т Псал. 105; 26. Мих. 6; 4.
у Виж. Гх. 6; 12. 1 Цар. 18; 18. Иса. 6; 5, 8. Іер. 1; 6.
ф Быт. 31; 3. Втор. 31; 23. Іис. Нав. 1; 5. Рим. 8; 31.

изъ Египетъ, ще послужите Богу на тжзи горж.
13 И рече Моисей Богу: Ето, *когато* азъ
отидж при сынове-тѣ Израилевы, и имъ
рекж: Богъ на отцы-тѣ ваши проводи мя
при васъ, и тѣ мя попытатъ: Що е име-
14 то му? какво да имъ рекж? И рече Богъ
Моисею: Азъ сьмь СЫЙ: и рече: Така ще
речешь на сынове-тѣ Израилевы: [х]СЫЙ
15 мя проводи при васъ. И рече Богъ Моисею
още: Така ще речешь на сынове-тѣ
Израилевы: Господь Богъ на отцы-тѣ ваши,
Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ, и
Богъ Іаковов, проводи мя при васъ: [ц]това
е име-то ми въ вѣкъ, и това е па-
16 мять-та ми изъ родъ въ родъ. Иди и [ч]събери
старѣйшины-тѣ Израилевы, и кажи
имъ: Господь Богъ на отцы-тѣ ваши,
Богъ Авраамовъ, и Исааковъ, и Іаковов,
яви ми ся и рече: [ш]Посѣтихъ васъ наистинж,
и *видѣхъ всичко* онова което ви
17 правятъ въ Египетъ; И рѣкохъ: [щ]*Ще вы
избавіж* отъ Египетско-то страданіе, *и* ще
вы възведж въ земіж-тж на Хананейцы-
тѣ, и на Хеттейцы-тѣ, и на Аморрейцы-
тѣ, и на Ферезейцы-тѣ, и на Евейцы-
тѣ, и на Іевусейцы-тѣ, на земіж дѣто
18 тече млѣко и медъ. [ъ]И ще послушатъ
гласъ-тъ ти: и [ы]ще идешь ты и старѣйшины-тѣ
Израилевы, при Египетскый-тъ
царь, и ще му речете: Іеова Богъ на
Евреи-тѣ [ь]срѣщнж ны; а сега остави ны
да отидемъ на пжть тридневенъ въ пустыніж-тж,
за да принесемъ жьртвж на
19 Іеова Бога нашего. А знаіж азъ че [ѣ]не ще
да вы остави Египетскый-тъ царь да оти-
20 дете, нито съ крѣпкж ржкж. И [ю]като
простря ржкж-тж си, ще поразіж Египетъ
съсъ [я]всичкы-тѣ мои чудеса, които
ще направіж всрѣдъ него: [ж]послѣ това
21 ще вы испроводи. И [ѭ]ще дамъ благодать
на тѣзи людіе прѣдъ Египтяны-тѣ: и когато
тръгнете нѣма да отидете праздни:
22 Но [а]*всяка* жена ще поиска отъ ближніж-
тж си, и отъ съсѣдкж-тж си сребьрны
нѣща, и златны нѣща, и облѣкла: и ще
гы турите на сынове-тѣ си, и на дъщери-тѣ
си, и [б]ще оберете Египтяны-тѣ.

ГЛАВА 4.

1 А Моисей отговори и рече: Но ето, тѣ
не щжтъ да мя повѣруватъ, нито ще послушатъ
гласъ-тъ ми: защото ще *ми* рекжтъ:
Не ти ся е явилъ Господь.
2 И рече му Господь: Що е това което
е въ ржкж-тж ти? а той рече: [а]Жезлъ.
3 И рече: Хвьрли го на земіж-тж. И хвьр-
ли го на земіж-тж, и станж змія: и по-
4 бѣгнж Моисей отъ неіж. И рече Господь
Моисею: простри ржкж-тж си, и хвани
іж за опашкж-тж: (И той прострѣ ржкж-тж
си и хванж іж, и станж жезлъ въ
5 ржкж-тж му): За [б]да повѣруватъ че [в]ти
ся яви Господь Богъ на отцы-тѣ имъ,
Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ, и Богъ
Іаковов.
6 И рече му още Господь: Турй сега
ржкж-тж си въ пазухж-тж си. И тури
ржкж-тж си въ пазухж-тж си: и като іж
извади, ето, ржка-та му [г]прокажена *бѣла*
7 като снѣгъ. И рече: Турй пакъ ржкж-
тж си въ пазухж-тж си. И тури пакъ
ржкж-тж си въ пазухж-тж си: и когато
іж извади изъ пазухж-тж си, ето, [д]ста-
8 нж пакъ както *си бѣше* плъть-та му. А
(рече Господь) ако не тя повѣруватъ, нито
послушатъ гласъ-тъ на първо-то знаменіе,
ще повѣруватъ заради гласъ-тъ на
9 второ-то знаменіе. Ако ли не повѣруватъ
и въ двѣ-тѣ тѣзи знаменія, нито послушатъ
гласъ-тъ ти, ще земешь отъ водж-
тж на рѣкж-тж, и ще іж изсыпешь на
сухо: и [е]вода-та, коіжто ще земешь изъ
рѣкж-тж, ще стане кръвь на сухо-то.
10 И рече Моисей Господу: Моліж ти ся,
Господи, азъ не сьмь благорѣчивъ, нито
отъ вчера, нито отъ завчера, нито отъ
когато си почелъ да говоришь на твой-
тъ рабъ: но [ж]тежкоустъ сьмь и тежко-
11 язычень. И рече му Господь: [з]Кой даде
уста на человѣка: или кой направи нѣмый-тъ
или глухый-тъ, или оногова който
гледа, или слѣпый-тъ? не азъ ли Господь?
12 А сега иди, и азъ ще бждж [и]съ уста-та
ти, и ще тя научж що ще говоришь.
13 А той рече: Моліж ти ся, Господи,
[і]проводи оногозь когото искашь да проводишь.
14 И распали ся гнѣвъ-тъ Господень противъ
Моисея, и рече: Ааронъ Левитинъ-
тъ не е ли твой братъ? знаіж че той може
да говори добрѣ: а найвече, ето, той
[к]излиза да тя посрѣщне, и кога тя види,
15 ще ся зарадува въ сьрдце-то си. А ты
[л]ще му говоришь, и [м]ще туришь словеса-та
въ уста-та му: и азъ ще бждж съ
уста-та ти, и съ уста-та неговы, и [н]ще
16 вы научж що трѣбува да правите. И той

[х] Гл. 6; 3. Іоан. 8; 58. 2 Кор. 1; 20. Евр. 13; 8. Откр. 1; 4.
[ц] Псал. 135; 13. Осія 12; 5.
[ч] Гл. 4; 29.
[ш] Быт. 50; 24. Гл. 2; 25. 4; 31. Лук. 1; 68.
[щ] Ст. 8. Быт. 15; 14, 16.
[ъ] Гл. 4; 31.
[ы] Гл. 5; 1, 3.
[ь] Числ. 23; 3, 4, 15, 16.
[ѣ] Гл. 5; 2. 7; 4.
[ю] Гл. 6; 6. 7; 5. 9; 15.
[я] Гл. 7; 3. 11; 9. Втор. 6; 22. Неем. 9; 10. Псал. 105; 27. 135; 9. Іер. 32; 20. Дѣян. 7; 36. Виж. Гл. 7 до 13.
[ж] Гл. 12; 31.
[ѭ] Гл. 11; 3. 12; 36. Псал. 106; 46. Прит. 16; 7.
[а] Быт. 15; 14. Гл. 11; 2. 12; 35, 36.
[б] Іов. 27; 17. Прит. 13; 22. Іез. 39; 10.

—

[а] Ст. 17, 20.
[б] Гл. 19; 9.
[в] Гл. 3; 15.
[г] Числ. 12; 10. 4 Цар. 5; 27.
[д] Числ. 12; 13, 14. Втор. 32; 39. 4 Цар. 5; 14. Мат. 8; 3.
[е] Гл. 7; 19.
[ж] Гл. 6; 12. Іер. 1; 6.
[з] Псал. 94; 9.
[и] Иса. 50; 4. Іер. 1; 9. Мат. 10; 19. Марк. 13; 11. Лук. 12; 11, 12. 21; 14, 15.
[і] Вижь Іона 1; 3.
[к] Ст. 27. 1 Цар. 10; 2, 3, 5.
[л] Гл. 7; 1, 2.
[м] Числ. 22; 38. 23; 5, 12, 16. Втор. 18; 18. Иса. 51; 16. Іер. 1; 9.
[н] Втор. 5; 31.

вмѣсто тебе ще говори на людіе-тѣ: и
той ще ти бѫде вмѣсто уста, а [о]ты ще
17 бѫдешь нему вмѣсто Бога. И земи въ
рѫкѫ-тѫ си [п]тозь жезлъ, съ който ще
правишь знаменія-та.

18 И тръгнѫ Моисей, и върнѫ ся при те-
стя си Іоѳора, и рече му: Молѭ ти ся,
да идѫ, и да ся върнѫ при братія-та си,
които сѫ въ Египетъ, и да видѭ, живи
19 ли сѫ още. И рече Іоѳоръ Моисею: Иди
съ миромъ. И рече Господь Моисею въ
Мадіамъ: Иди, върни ся въ Египетъ: за-
щото [р]измрѣхѫ всичкы-тѣ онѣзь човѣ-
20 ци които искахѫ душѫ-тѫ ти. Тогазь зѣ
Моисей женѫ си, и чада-та си, и качи
гы на оселъ-тъ, и върнѫ ся въ Египет-
скѫ-тѫ земіѭ: зѣ Моисей [с]и жезлъ-тъ
21 Божій въ рѫкѫ-тѫ си. И рече Господь
Моисею: Кога отидешь и ся върнешь въ
Египетъ, виждь [т]да сторишь прѣдъ Фа-
раона всичкы-тѣ чудеса, които дадохъ
въ рѫкѫ-тѫ ти: но азъ [у]ще ожесточѫ
сърдце-то му, и той не ще да пусне лю-
22 діе-тѣ. И ще речешь Фараону: Така го-
вори Іеова: Израиль ми е [ф]сынъ [х]първо-
23 родный мой: И казувамъ ти: Пусни сы-
на ми, да ми послужи: и ако отречешь
и го не пуснешь, ето, азъ [ц]ще умъртвѭ
сына ти, първородный-тъ ти.

24 И когато *Моисей* бѣше на пѫть-тъ у
гостинницѫ-тѫ, [ч]посрѣщнѫ го Господь, и
25 [ш]искаше да го умъртви. И [щ]зѣ Сепфора
камыче остро, и обрѣза краекожіе-то на
сына си, и хвърли го въ нозѣ-тѣ му, и
рече: Наистинѫ ты си ми женихъ на
26 кръвь. И дръпнѫ ся отъ него Господь:
тогазь рече: Ты си ми женихъ на кръвь,
поради обрѣзаніе-то.

27 И рече Господь Аарону: Иди да [ъ]по-
срѣщнешь Моисея въ пустыніѭ-тѫ. И
отиде, и посрѣщнѫ го [ы]въ горѫ-тѫ Бо-
28 жіѭ, и цѣлова го. И [ь]извѣсти Моисей
Аарону всичкы-тѣ Господни словеса, кои-
то му Той заржча, и [ѣ]всичкы-тѣ знаме-
нія които му заповѣда.

29 И [ю]отидохѫ Моисей и Ааронъ, и съ-
брахѫ всичкы-тѣ старѣйшины на сынове-
30 тѣ Израилевы. И [я]говори Ааронъ всичкы-
тѣ словеса, които Господь говори на Мои-
сея, и направи знаменія-та прѣдъ людіе-
31 тѣ. И [ѫ]повѣрувахѫ людіе-тѣ; и когато
чухѫ че Господь [ѭ]посѣти Израилевы-тѣ
сынове, и че [а]погледнѫ на оскърбеніе-
то имъ, [б]наведохѫ ся до земіѭ-тѫ, и по-
клонихѫ ся.

ГЛАВА 5.

1 Слѣдъ това влѣзохѫ Моисей и Ааронъ,
и рекохѫ Фараону: Така говори Іеова
Богъ Израилевъ: Пусни людіе-тѣ ми, [а]за
да ми направятъ праздникъ въ пусты-
2 ніѭ-тѫ. А Фараонъ рече: [б]Кой *е той*
Іеова, та да послушамъ гласъ-тъ му, да
отпуснѫ Израиля? не познавамъ Іеова, и
3 [в]нито Израиля ще пуснѫ. И тѣ рекохѫ:
[г]Богъ на Евреи-тѣ ны срѣщнѫ: молимъ
ти ся да отидемъ тридневенъ пѫть въ
пустыніѭ-тѫ, за да принесемъ жъртвѫ
на Іеова Бога нашего, за да ны не по-
4 стигне съ моръ, или съ ножъ. И рече
имъ Египетскый-тъ царь: Защо, Моисее
и Аароне, спирате людіе-тѣ отъ работы-
тѣ имъ: идѣте [д]на опрѣдѣлены-тѣ си ра-
5 боты. И рече Фараонъ: Ето людіе-тѣ на
мѣсто-то сѫ сега [е]много, а вы гы прави-
те да прѣставатъ отъ опрѣдѣлены-тѣ си
6 работы. И въ този истый-тъ день заповѣ-
да Фараонъ [ж]на притѣснители-тѣ на лю-
діе-тѣ, и на надзиратели-тѣ имъ, и гово-
7 рѣше: Не давайте вече на *тыя* людіе
плѣвѫ както до сега, за да правятъ ту-
хлы; нека идѫтъ сами и нека си събе-
8 рѫтъ плѣвѫ. Но ще гы натоварите, *да
правятъ* опрѣдѣлено-то на тухлы-тѣ число,
което правѣхѫ до сега: да го не смалите:
защото оставатъ праздни, *и* за това вы-
катъ, и казуватъ: Да отидемъ, за да при-
9 несемъ жъртвѫ Богу нашему. Нека сѫ
тежкы работы-тѣ на *тъзи* човѣцы, за
да ся занимаватъ въ тѣхъ, и да не вни-
маватъ на праздны думы.

10 Излѣзохѫ прочее притѣснители-тѣ на
людіе-тѣ, и надзиратели-тѣ имъ, и гово-
рихѫ на людіе-тѣ, и казувахѫ: Така ре-
11 че Фараонъ: Не ви давамъ плѣвѫ. Вы
сами идѣте, събирайте плѣвѫ за себе си,
дѣто можете да намѣрите: но нѣма да
12 ся смали отъ работы-тѣ ви нищо. И раз-
несохѫ ся людіе-тѣ по всичкѫ-тѫ Египет-
скѫ земіѭ, за да събиратъ сламѫ
13 вмѣсто плѣвѫ. И притѣснители-тѣ гы
принуждавахѫ, и казувахѫ: Свършувайте
работы-тѣ си, *то есть*, онова което е
опрѣдѣлено за всякой день, както когато
14 имаше плѣва. И біени быдохѫ надзира-
тели-тѣ на Израилевы-тѣ сынове които
бѣхѫ поставени надъ тѣхъ отъ Фараоно-
вы-тѣ притѣснители, които казвахѫ: За-
що не свършихте и вчера и днесь, опрѣ-
дѣлено-то си число на тухлы-тѣ, както
по напрѣдъ?

о Гл. 7; 1. 18; 19.
п Ст. 2.
р Гл. 2; 15, 23. Мат. 2; 20.
с Гл. 17; 9. Чисх. 20; 8, 9.
т Гл. 3; 20.
у Гл. 7; 3, 13. 9; 12, 35. 10; 1. 14; 8. Втор. 2; 30. Іис. Нав. 11; 20. Иса. 63; 17. Іоан. 12; 40. Рим. 9; 18.
ф Осія 11; 1. Рим. 9; 4. 2 Кор. 6; 18.
х Іер. 31; 9. Іак. 1; 18.
ц Гл. 11; 5. 12; 29.
ч Чисх. 22; 22.
ш Быт. 17; 14.
щ Іис. Нав. 5; 2, 3.
ъ Ст. 14.
ы Гл. 3; 1.
ь Ст. 15, 16.
ѣ Ст. 8, 9.
ю Гл. 3; 16.
я Ст. 16.
ѫ Гл. 3; 18. Ст. 8, 9.
ѭ Гл. 3; 16.
а Гл. 2; 25. 3; 7.
б Быт. 24; 26. Гл. 12; 27. 1 Лѣт. 29; 20.

а Гл. 10; 9.
б 4 Цар. 18; 35. Іов. 21; 15.
в Гл. 3; 19.
г Гл. 3; 18.
д Гл. 1; 11.
е Гл. 1; 7, 9.
ж Гл. 1; 11.

15 А надзиратели-тѣ на Израилевы-тѣ сы-
нове влѣзохѫ, и извыкахѫ прѣдъ Фара-
она, и рекохѫ: Защо правишь така на
16 рабы-тѣ си? Плѣва не ся дава на рабы-
тѣ ти, а казуватъ ни: Правѣте тухлы: и
ето, біени быдохѫ раби-тѣ ти: а погрѣш-
17 ка-та е на твои-тѣ людіе. А той отговори:
Лѣниви сте, лѣниви: за това казувате:
Да отидемъ да принесемъ жьртвѫ Госпо-
18 ду. Идѣте сега та работѣте: защото плѣ-
ва нѣма да ви ся даде: а ще давате опрѣ-
19 дѣлено-то число на тухлы-тѣ. И над-
зиратели-тѣ на Израилевы-тѣ сынове гле-
дахѫ себе си въ зло състояніе, като *имъ*
ся рече: Нѣма да ся смали нищо отъ
всякодневно-то ви опрѣдѣлено число на
20 тухлы-тѣ. И като излизахѫ отъ присѫт-
ствіе-то Фараоново, срѣщнѫхѫ Моисея и
Аарона, които очакувахѫ да ся срѣщнѫтъ
21 съ тѣхъ: И [з]рекохѫ имъ: Господь да по-
гледне на васъ, и да *вы* сѫди: защото вы
ны направихте [и]зловонны прѣдъ Фараона,
и прѣдъ слугы-тѣ му, а дадохте въ рѫцѣ-
тѣ имъ мечъ да ны убіѭтъ.
22 И върнѫ ся Моисей при Господа, и
рече: Господи, защо си прѣоскърбилъ тѣ-
23 зи людіе? защо си мя проводилъ? Защо-
то отъ когато влѣзохъ при Фараона да
говорѭ въ твое име, той прѣогорчи тѣ-
зи людіе: и ты никакъ не си избавилъ
людіе-тѣ си.

ГЛАВА 6.

1 И рече Господь Моисею: Сега ще ви-
дишь що ще сторѭ Фараону: защото [а]съ
крѣпкѫ рѫкѫ ще гы пусне: и съ крѣп-
кѫ рѫкѫ [б]ще гы испѫди изъ земѭ-тѫ си.
2 Богъ говори още Моисею, и рече му:
3 Азъ сьмь Іеова: И явихъ ся Аврааму,
Исааку и Іакову, съ *име-то* [в]Богъ Вседьр-
житель, но не имъ ся опознахъ *съ* име-то
4 си [г]Іеова: А [д]още поставихъ съ тѣхъ за-
вѣтъ-тъ мой, [е]да имъ дамъ Ханаанскѫ-
тѫ земѭ, земѭ-тѫ на пришелство-то
5 имъ, въ коѭто бѣхѫ пришелци. И азъ
[ж]чухъ още въздыханіе-то на Израилевы-
тѣ сынове, за порабощеніе-то което имъ
правятъ Египтяни-тѣ: и помeнѫхъ за-
6 вѣтъ-тъ си. За това кажи на Израилевы-
тѣ сынове: [з]Азъ сьмь Іеова: и [и]ще вы
извадѭ изъ подъ Египетскы-тѣ товары,
и [і]ще вы избавѭ отъ работаніе-то имъ,
и ще вы искупѭ съ пространнѫ мышцѫ,
7 и съ голѣмы сѫдбы. И [к]ще вы пріемѫ при
себе си за мои людіе, и [л]ще бѫдѫ вашъ
Богъ: и ще познаете че Азъ сьмь Гос-
подь Богъ вашъ, който вы изваждамъ
8 [м]изъ подъ Египетскы-тѣ товары. И ще
вы въведѫ въ земѭ-тѫ, за коѭто [н]ся
клѣхъ че ще ѭ дамъ Аврааму, Исааку и
Іакову: и ще ви ѭ дамъ въ наслѣдіе.
9 Азъ сьмь Господь. И говори Моисей на
Израилевы-тѣ сынове така: но [о]отъ утѣ-
сненіе-то на душы-тѣ *си*, и отъ жестоко-
то порабощеніе тѣ не послушахѫ Моисея.
10 И говори Господь Моисею, и рече:
11 Влѣзь, *и* речи на Фараона, Египетскый-
тъ царь, да пусне Израилевы-тѣ сынове
12 изъ земѭ-тѫ си. И говори Моисей прѣдъ
Господа, и рече: Ето, Израилеви-тѣ сы-
нове не мя [п]послушахѫ: и какъ ще мя
послуша Фараонъ, като сьмь [р]азъ нео-
13 брѣзанъ въ устны-тѣ? И говори Господь
Моисею и Аарону, и проводи гы при Из-
раилевы-тѣ сынове, и при Фараона Еги-
петскый-тъ царь, за да изведѫтъ Израиле-
вы-тѣ сынове изъ Египетскѫ-тѫ земѭ.
14 Тѣзи сѫ началници на отечественны-тѣ
имъ домове: [с]Сынове-тѣ на Рувима пър-
вородный-тъ *сынъ* Израилевъ, Енохъ и
Фаллу, Есронъ и Хармій: тѣзи сѫ Руви-
15 мови-тѣ родове. И [т]сынове-тѣ Симеоно-
ви, Іемуилъ, и Іаминъ, и Аодъ, и Іахинъ,
и Сохаръ, и Саулъ, сынъ на Хананейскѫ
16 женѫ: тѣзи сѫ Симеонови-тѣ родове. И
имена-та [у]на Левіевы-тѣ сынове, споредъ
родословія-та имъ, сѫ тѣзи: Гирсонъ, и
Кааѳъ, и Мераріи: и годины-тѣ на живо-
та Левіевъ бѣхѫ сто и тридесеть и седмь
17 годины. [ф]Сынове-тѣ Гирсонови сѫ Ливній
18 и Семей, по родове-тѣ имъ. И [х]сынове-тѣ
Кааѳови сѫ Амрамъ, и Иссааръ, и Хев-
ронъ, и Озіилъ: и годины-тѣ на живота
Кааѳовъ бѣхѫ сто и тридесеть и три го-
19 дины. И [ц]сынове-тѣ на Мерарія бѣхѫ Ма-
лій и Мусій: тѣзи сѫ Левіевы-тѣ родо-
20 ве, по родословія-та имъ. И [ч]зѣ си Ам-
рамъ женѫ лѣлѭ си Іохаведѫ: и роди
му Аарона и Моисея: и годины-тѣ на жи-
вота Амрамовъ бѣхѫ сто и тридесеть и
21 седмь годины. И [ш]сынове-тѣ Иссаарови бѣ-
22 хѫ Коре, и Нефегъ, и Зехрій. И [щ]Озіи-
лови-тѣ сынове, Мисаилъ, и Елисафанъ, и
23 Сиѳрій. И зѣ си Ааронъ женѫ, Елисаве-
тѫ, дъщерѭ [ъ]Аминадавовѫ, сестрѫ На-
асоновѫ: и роди му [ы]Надава и Авіуда,
24 Елеазара и Иѳамара. И [ь]сынове-тѣ Коре-
еви бѣхѫ Ассиръ, и Елкана, и Авіасафъ:
25 тѣзи сѫ Кореови-тѣ родове. И Елеазаръ

з Гх. 6; 9.
и 1 Цар. 13; 4. 2 Цар. 10; 6. 1 Лѣт. 19; 6.

—

а Гх. 3; 19.
б Гх. 11; 1. 12; 31, 33, 39.
в Быт. 17; 1. 35; 11. 48; 3.
г Гх. 3; 14. Псал. 68; 4. 83; 18. Іоан. 8; 58. Откр. 1; 4.
д Быт. 15; 18. 17; 4, 7.
е Быт. 17; 8. 28; 4.
ж Гх. 2; 24.
з Ст. 2; 8, 29.
и Гх. 3; 17. 7; 4. Втор. 26; 8. Псал. 81; 6. 136; 11, 12.
і Гх. 15; 13. Втор. 7; 8. 1 Лѣт. 17; 21. Неем. 1; 10.
к Втор. 4; 20. 7; 6. 14; 2. 26; 18. 2 Цар. 7; 24.
л Быт. 17; 7. 8. Гх. 29; 45, 46. Втор. 29; 13. Откр. 21; 7.
м Гх. 5; 4, 5. Псал. 81; 6.
* Евр. вдигнѫхъ рѫкѫ-тѫ си.
н Быт. 15; 18. 26; 3. 28; 13. 35; 12.
о Гх. 5; 21.
п Ст. 9.
р Ст. 30. Гх. 4; 10. Іер. 1; 6.
с Быт. 46; 9. 1 Лѣт. 5; 3.
т Быт. 46; 10. 1 Лѣт. 4; 24.
у Быт. 46; 11. Числ. 3; 17. 1 Лѣт. 6; 1, 16.
ф 1 Лѣт. 6; 17. 23; 7.
х Числ. 26; 57. 1 Лѣт. 6; 2, 18.
ц 1 Лѣт. 6; 19. 23; 21.
ч Гх. 2; 1, 2. Числ. 26; 59.
ш Числ. 16; 1. 1 Лѣт. 6; 37, 38.
щ Лев. 10; 4. Числ. 3; 30.
ъ Руѳ. 4; 19, 20. 1 Лѣт. 2; 10. Мат. 1; 4.
ы Лев. 10; 1. Числ. 3; 2. 26; 60. 1 Лѣт. 6; 3. 24; 1.
ь Числ. 26; 11.

Аароновый сынъ, зѣ си женѫ *еднѫ* отъ
Футіиловы-тѣ дъщери; и [ѣ]роди му Фине-
еса: тѣзи сѫ началници-тѣ на Левитскы-
26 тѣ отцы, споредъ родове-тѣ имъ. Тѣзи
сѫ Ааронъ и Моисей [ю]на които рече Го-
сподь: Изведѣте Израилевы-тѣ сынове изъ
Египетскѫ-тѫ землѭ, [я]споредъ пълкове-
27 тѣ имъ. Тѣзи *сѫ* [ѫ]които говорихѫ на
Фараона Египетскый-тъ царь, [ѩ]за да изве-
дѫтъ Израилевы-тѣ сынове изъ Египетъ:
тѣзи, Моисей и Ааронъ.
28 И въ онзи день когато говорѝ Господь
29 Моисею, въ Египетскѫ-тѫ землѭ, Говорѝ
Господь Моисею, и рече: [а]Азъ сьмь Гос-
подь: [б]кажи на Фараона, Египетскый-тъ
30 царь, всичко що ти казувамъ. И рече Мо-
исей прѣдъ Господа: Ето, [в]азъ сьмь *като*
необрѣзанъ въ устны-тѣ, и какъ ще мя
послуша Фараонъ?

ГЛАВА 7.

1 И рече Господь Моисею: Ето, азъ тя
поставихъ [а]богъ Фараону: и Ааронъ братъ
2 ти ще ти бѫде [б]пророкъ. Ты [в]ще гово-
ришь всичко което ти заповѣдувамъ: и
Ааронъ братъ ти ще говори Фараону, за
да пусне Израилевы-тѣ сынове изъ землѭ-
3 тѫ си. А азъ [г]ще ожесточѫ Фараоново-
то сърдце, и [д]ще умножѫ [е]знаменія-та
си и чудеса-та си въ Египетскѫ-тѫ зе-
4 млѭ. Но Фараонъ не ще да вы послуша:
и [ж]ще положѫ ржкѫ-тѫ си върху Еги-
петъ, и ще изведѫ воинства-та си, людіе-
тѣ си, Израилевы-тѣ сынове, изъ Египет-
5 скѫ-тѫ землѭ, [з]съ голѣмы сѫдбы. И [и]ще
познаѭтъ Египтяни-тѣ, че азъ сьмь Гос-
подь, [і]кога прострѫ рѫкѫ-тѫ си върху
Египетъ, и изведѫ Израилевы-тѣ сынове
6 отъ срѣдъ тѣхъ. А Моисей и Ааронъ [к]на-
правихѫ както имъ заповѣда Господь;
7 така направихѫ. И Моисей бѣ на възрасть
[л]осмдесеть години, а Ааронъ осмдесеть
и три години, когато говорихѫ Фараону.
8 И говорѝ Господь Моисею, и Аарону и
9 рече: Когато ви говори Фараонъ и речѐ:
[м]Покажѣте вы чудо: тогазь ще речешь
Аарону: [н]Земѝ жезлъ-тъ си, и хвърли *го*
10 прѣдъ Фараона: *и* ще стане змія. И влѣ-
зохѫ Моисей и Ааронъ при Фараона, и
направихѫ така [о]както заповѣда Господь:
и хвърли Ааронъ жезлъ-тъ си прѣдъ Фа-
раона, и прѣдъ слугы-тѣ му, и [п]станѫ
11 змія. А [р]Фараонъ призова мудры-тѣ и
[с]омаятели-тѣ: и Египетскы-тѣ магесници
[т]направихѫ и тѣ така съ баянія-та си.
12 Защото хвърлихѫ всякой жезлъ-тъ си, и
станѫхѫ зміи: но Аароновый жезлъ по-
13 гълнѫ тѣхны-тѣ жезлы. И ожесточи ся
Фараоново-то сърдце, и не гы послуша,
[у]както говори Господь.
14 И рече Господь Моисею: [ф]Ожесточи ся
Фараоново-то сърдце толкозь, щото ся от-
15 рича да пусне людіе-тѣ. Идѝ при Фараона
утрѣ: ето, той излази при водѫ-тѫ: и ще за-
станешь при брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ, за да го
срѣщнешь: и [х]жезлъ-тъ, който ся бѣше
прѣвърнѫлъ въ змѭ, ще държишь въ рѫ-
16 кѫ-тѫ си. И ще му речешь: [ц]Господь Богъ
Еврейскый мя проводи при тебе, и гово-
ри: пусни людіе-тѣ ми, [ч]за да ми послу-
жѫтъ въ пустынѭ-тѫ: но ето, ты не по-
17 слуша до сега. Така говори Господь: Съ
това [ш]ще познаешь, че азъ сьмь Господь:
ето, сѫсъ жезлъ-тъ, който е въ рѫкѫ-тѫ
ми, ще ударѭ върхъ водѫ-тѫ която е въ
рѣкѫ-тѫ, и [щ]ще ся прѣвърне [ъ]въ кръвь.
18 И рыбы-тѣ, които сѫ въ рѣкѫ-тѫ, ще из-
мрѫтъ, и рѣка-та ще ся осмърди, и Египтяни-тѣ [ы]ще ся погнусятъ да піѭтъ водѫ
отъ рѣкѫ-тѫ.
19 И рече Господь Моисею: Речи Ааро-
ну: Земи жезлъ-тъ си, и [ь]простри рѫ-
кѫ-тѫ си върху Египетскы-тѣ воды, вър-
ху потоцы-тѣ имъ, върху рѣкы-тѣ имъ,
върху езера-та имъ, и върху всяко тѣх-
но събраніе отъ водѫ, и ще станѫтъ
кръвь: и ще бѫде кръвь по всичкѫ-тѫ
Египетскѫ землѭ, и въ дървены-тѣ и ка-
20 менны-тѣ *сѫдове.* И направихѫ така Мои-
сей и Ааронъ както заповѣда Господь:
и [ѣ]като дигнѫ *Ааронъ* жезлъ-тъ удари
водѫ-тѫ на рѣкѫ-тѫ прѣдъ Фараона, и
прѣдъ рабы-тѣ му: и [ю]прѣвърнѫ ся въ
21 кръвь всичка-та вода на рѣкѫ-тѫ. И ры-
бы-тѣ, които бѣхѫ въ рѣкѫ-тѫ, измрѣ-
хѫ, и рѣка-та ся осмърдѣ, щото Египтя-
ни-тѣ [я]не могохѫ да піѭтъ водѫ отъ
рѣкѫ-тѫ: и кръвь-та бѣше по всичкѫ-
22 тѫ Египетскѫ землѭ. Подобно [ѫ]напра-
вихѫ и Египетскы-тѣ магесници съ бая-
нія-та си: и ожесточи ся Фараоново-то
сърдце, и не гы послуша, [ѩ]както рече
23 Господь. И върнѫ ся Фараонъ, и дойде
у дома си, и не тури сърдце-то си нито
24 въ това. И всичкы-тѣ Египтяни копахѫ

ѣ Числ. 25; 7, 11. Іис. Нав. 24; 33.
ю Ст. 13.
я Гл. 7; 4. 12; 17, 51. Числ. 33; 1.
ѫ Гл. 5; 1, 3. 7; 10.
ѩ Ст. 13. Гл. 32; 7. 33; 1 Псал. 77; 20.
а Ст. 2.
б Ст. 11. Гл. 7; 2.
в Ст. 12. Гл. 4; 10.

—

а Гл. 4; 16. Іер. 1; 10.
б Гл. 4; 16.
в Гл. 4; 15.
г Гл. 4; 21.
д Гл. 11; 9.
е Гл. 4; 7.
ж Гл. 10; 1. 11; 9.
з Гл. 6; 6.
и Ст. 17. Гл. 8; 22. 14; 4, 18. Псал. 9; 16.
і Гл. 3; 20.
к Ст. 2.
л Втор. 29; 5. 31; 2. 34; 7, Дѣян. 7; 23, 30.
м Иса. 7; 11. Іоан. 2; 18. 6; 30.
н Гл. 4; 2, 17.
о Ст. 9.
п Гл. 4; 3.
р Быт. 41; 8.
с 2 Тим. 3; 8.
т Ст. 22. Гл. 8; 7, 18.
у Гл. 4; 21. Ст. 4.
ф Гл. 8; 15. 10; 1, 20, 27.
х Ст. 10. Гл. 4; 2, 3.
ц Гл. 3; 18.
ч Гл. 3; 12, 18. 5; 1, 3.
ш Ст. 5. Гл. 5; 2.
щ Гл. 4; 9.
ъ Откр. 16; 4, 6.
ы Ст. 24.
ь Гл. 8; 5, 6, 16. 9; 22. 10; 12, 21. 14; 21, 26.
ѣ Гл. 17; 5.
ю Псал. 78; 44. 105; 29.
я Ст. 18.
ѫ Ст. 11.
ѩ Ст. 3.

—

около рѣкѫ-тѫ, за да піѭтъ водѫ; за-
щото не могохѫ да піѭтъ отъ водѫ-тѫ
25 на рѣкѫ-тѫ. И испълнихѫ ся седмь дни,
отъ когато удари Господь рѣкѫ-тѫ.

ГЛАВА 8.

1 И рече Господь Моисею: Иди при Фа-
раона, и речи му: Така говори Господь:
Пусни людіе-тѣ ми, [а]за да ми послу-
2 жатъ. [б]Ако ли не рачишь да гы пуснешь,
ето, азъ ще ударіѭ всичкы-тѣ ти прѣдѣлы
3 [в]съсъ жабы. И рѣка-та ще кыпне съсъ
жабы, които като излазятъ, ще навлѣ-
зѫтъ въ домъ-тъ ти, и [г]въ ложницѫ-тѫ
ти, и на одрове-тѣ ти, и въ кѫщы-тѣ на
слугы-тѣ ти, и върхъ людіе-тѣ ти, и въ
4 пещи-тѣ ти, и въ нощвы-тѣ ти. И върхъ
тебе, и върхъ людіе-тѣ ти, и върхъ всичкы-
тѣ ти слугы, ще възлѣзѫтъ жабы-тѣ.
5 И рече Господь Моисею: Речи на Ааро-
на: [д]Простри рѫкѫ-тѫ си съсъ жезлъ-тъ
си надъ потоцы-тѣ, и надъ рѣкы-тѣ, и
надъ езера-та, и изведи жабы-тѣ по Егы-
6 петскѫ-тѫ земіѭ. И прострѣ Ааронъ рѫ-
кѫ-тѫ си надъ Египетскы-тѣ воды, и
[е]възлѣзохѫ жабы-тѣ, и покрыхѫ Египет-
7 скѫ-тѫ земіѭ. И [ж]магесници-тѣ напра-
вихѫ така, съ баяніе-то си, и изведохѫ
жабы по Египетскѫ-тѫ земіѭ.
8 Тогазь повыка Фараонъ Моисея и Аа-
рона, и рече: [з]Помолѣте ся Господу да
дигне жабы-тѣ отъ мене, и отъ людіе-тѣ
ми: и ще пуснѫ людіе-тѣ, за да пожър-
9 твуватъ Господу. И рече Моисей Фарао-
ну: Опрѣдѣли ми, кога да ся помоліѭ за
тебе, и за слугы-тѣ ти, и за людіе-тѣ ти:
за да истрѣби жабы-тѣ отъ тебе, и отъ
домове-тѣ ти, *и* само въ рѣкѫ-тѫ да оста-
10 нѫтъ. А той рече: Утрѣ. И рече: *Ще
бѫде* споредъ слово-то ти: за да позна-
ешь, че не [и]е никой както Господь Богъ
11 нашъ. И ще ся дигнѫтъ жабы-тѣ отъ те-
бе, и отъ домове-тѣ ти, и отъ слугы-тѣ
ти, и отъ людіе-тѣ ти: само въ рѣкѫ-тѫ
ще останѫтъ.
12 Тогазь излѣзохѫ Моисей и Ааронъ отъ
при Фараона и [і]выкнѫ Моисей къмъ Го-
спода за жабы-тѣ които бѣше проводилъ
13 върхъ Фараона. И направи Господь спо-
редъ Моисеево-то слово: и измрѣхѫ жа-
бы-тѣ отъ домове-тѣ, отъ дворове-тѣ, и
14 отъ полета-та. И събирахѫ гы купове
15 купове, и осмърдѣ ся земя-та. А Фараонъ
като видѣ че [к]станѫ отрада, [л]ожесточи
сърдце-то си, и не гы послуша, както
говорй Господь.
16 И рече Господь Моисею: Речи Аарону:
Простри жезлъ-тъ си, и удари земнѫ-тѫ
пърсть, за да стане на скнипы въ всич-
17 кѫ-тѫ Египетскѫ земіѭ. И направихѫ
така, защото прострѣ Ааронъ рѫкѫ-тѫ
си съсъ жезлъ-тъ си, и удари земнѫ-тѫ
пърсть, и [м]тя станѫ скнипы по человѣ-
цы-тѣ, и по скотове-тѣ: всичка-та земна
пърсть станѫ скнипы по всичкѫ-тѫ Егы-
18 петскѫ земіѭ. [н]Така направихѫ и ма-
гесници-тѣ съ баянія-та си, за да изва-
дятъ скнипы, но [о]не могохѫ: а скнипы-
тѣ бѣхѫ по человѣцы-тѣ и по скотове-
19 тѣ. Тогазь рекохѫ магесници-тѣ Фарао-
ну: [п]Божій пърстъ е това. Но [р]сърдце-
то Фараоново ся ожесточи, и той не гы
послуша, както говорй Господь.
20 И рече Госпдь Моисею: [с]Стани утрѣ
рано, та застани прѣдъ Фараона: ето, той
излиза при водѫ-тѫ, и речи му: Така
говори Господь: [т]Пусни людіе-тѣ ми за
21 да ми послужатъ. Защото, ако не пуснешь
людіе-тѣ ми, ето, ще проводіѭ на тебе,
и на слугы-тѣ ти, и на людіе-тѣ твои, и
на домове-тѣ ти, песіи мухы, и Египет-
скы-тѣ кѫщи, и земя-та на коіѭто *жи-
вѣіѭтъ*, ще ся напълнятъ съ песіи мухы.
22 Но [у]ще отдѣліѭ въ онзи день земіѭ-тѫ
Гесенъ, въ коіѭто живѣіѭтъ людіе-тѣ
ми, щото да нѣма тамъ песіи мухы: за
да познаешь, че азъ сьмь Господь въ
23 срѣдъ земіѭ-тѫ. И ще поставіѭ различие
между людіе-тѣ си, и людіе-тѣ ти: утрѣ
24 ще стане това знаменіе. И направи Гос-
подь така: и [ф]дойдохѫ множество песіи
мухы на Фараоновъ-тъ домъ, и на до-
мове-тѣ на слугы-тѣ му, и на всичкѫ-тѫ
Египетскѫ земіѭ: земя-та ся поврѣди
отъ песіи-тѣ мухы.
25 И повыка Фараонъ Моисея и Аарона,
и рече: Идѣте, направѣте жъртвѫ на Бо-
26 га вашего въ *тѫзи* земіѭ. А Моисей ре-
че: Не е прилично да направимъ така:
защото ный жъртвувамы на Господа Бо-
га нашего [х]жъртвы, отъ които Египтяни-
тѣ ся гнусятъ. Ето, ако жъртвувамы ный
жъртвы отъ които ся гнусятъ Египтя-
ни-тѣ, прѣдъ очи-тѣ имъ, не щѫтъ ли ны
27 убій съ каменіе? Ще отидемъ тридне-
венъ [ц]пѫть въ пустыніѭ-тѫ, и ще жърт-
вувамы на Господа Бога нашего [ч]както
28 ни рече. Тогазь рече Фараонъ: Азъ ще
вы пуснѫ, за да пожъртвувате на Госпо-
да Бога вашего въ пустыніѭ-тѫ: само
да не отидете много далечь. [ш]Помолѣте
29 ся *Богу* за мене. И рече Моисей: Ето,

а Гл. 3; 12, 18.
б Гл. 7; 14. 9; 2.
в Откр. 16; 13.
г Псал. 105; 30.
д Гл. 7; 19.
е Псал. 78; 45. 105; 30.
ж Гл. 7; 11.
з Гл. 9; 28. 10; 17. Числ. 21; 7. 3 Цар. 13; 6. Дѣян. 8; 24.
и Гл. 9; 14. Втор. 33; 26. 2 Цар. 7; 22. 1 Лѣт. 17; 20. Псал. 86; 8. Иса. 46; 9. Іер. 10; 6, 7.
і Ст. 30. Гл. 9; 33. 10; 18. 32; 11. Іак. 5; 16, 17, 18.
к Еккл. 8; 11.
л Гл. 7; 14.
м Псал. 105; 31.
н Гл. 7; 11.
о Лук. 10; 18. 2 Тим. 3; 8, 9.
п 1 Цар. 6; 3, 9. Псал. 8; 3. Мат. 12; 28. Лук. 11; 20.
р Ст. 15.
с Гл. 7; 15.
т Ст. 1.
у Гл. 9; 4, 6, 26. 10; 23. 11; 6, 7. 12; 13.
ф Псал. 78; 45. 105; 31.
х Быт. 43; 32. 46; 34. Втор. 7; 25, 26. 12; 31.
ц Гл. 3; 18.
ч Гл. 3; 12.
ш Ст. 8. Гл. 9; 28. 3 Цар. 13; 6.

азъ излизамъ отъ при тебе, и ще ся по-
молѭ Господу така: щото песіи-тѣ му-
хы да ся дигнѫтъ утрѣ отъ Фараона,
отъ слугы-тѣ му, и отъ людіе-тѣ му: но
да не слѣдува Фараонъ [щ]да *ны* лъже, и
да не пуща людіе-тѣ за да пожъртву-
ватъ Господу.
30 Тогазь излѣзе Моисей отъ Фараона, [ъ]и
31 помоли ся Господу. И стори Господь по
Моисеево-то слово: и дигнѫ песіи-тѣ му-
хы отъ Фараона, отъ слугы-тѣ му, и отъ
32 людіе-тѣ му; не останѫ ни една. Но Фа-
раонъ и тойзи пѫть [ы]ожесточи сърдце-
то си, и не пуснѫ народъ-тъ.

ГЛАВА 9.

1 И рече Господь Моисею: [а]Иди при Фа-
раона, и кажи му: Така говори Господь
Богъ Еврейскый: Пусни людіе-тѣ ми, за
2 да ми послужатъ. Защото, [б]ако не рачишь
да гы пуснешь, и ако гы държишь още,
3 Ето, [в]рѫка-та Господня ще бѫде на ско-
тове-тѣ ти, които сѫ по поле-то, на ко-
ніе-тѣ, на ослы-тѣ, на камилы-тѣ, на го-
веда-та, и на овцы-тѣ: моръ твърдѣ те-
4 жъкъ. И [г]ще направи Господь различіе
между Израилевы-тѣ скотове и Егыпет-
скы-тѣ скотове: отъ всичкы-тѣ *скотове*
на Израилевы-тѣ сынове, не ще да умре
5 нито единъ. И опрѣдѣли Господь врѣме
и рече: Утрѣ ще стори Господь това нѣ-
6 що на земѭ-тѫ. И направи Господь това
нѣщо на утрешній-тъ день, и [д]измрѣхѫ
всичкы-тѣ Егыпетскы скотове: а отъ ско-
тове-тѣ на Израилевы-тѣ сынове не умрѣ
7 нито единъ. И проводи Фараонъ *да ви-
дятъ,* и ето, отъ Израилевы-тѣ скотове не
умрѣлъ нито единъ: и [е]ожесточи ся сърд-
це-то Фараоново, и не пуснѫ людіе-тѣ.
8 Тогазь рече Господь Моисею и Ааро-
ну: Напълнѣте шепы-тѣ си съ пепелъ
отъ пещь, и нека го расьпрсне Моисей
9 къмъ небе-то прѣдъ Фараона, И ще ста-
не прахъ по всичкѫ-тѫ Египетскѫ зе-
мѭ: и ще стане на человѣцы-тѣ и на
скотове-тѣ [ж]въспаленіе, което произво-
жда струпеи по всичкѫ-тѫ Егыпетскѫ
10 земѭ. И зѣхѫ пепелъ-тъ отъ пещь-тѫ, и
застанѫхѫ прѣдъ Фараона: и расьпрснѫ
го къмъ небе-то Моисей, и станѫ [з]въс-
паленіе което произвождаше струпеи на
11 человѣцы-тѣ, и на скотове-тѣ. И [и]не мо-
гохѫ магесници-тѣ да стоятъ прѣдъ Мо-
исея, поради въспаленіе-то: защото въс-
паленіе-то бѣше върхъ магесницы-тѣ, и
12 върхъ всичкы-тѣ Егыптяны. Но Господь
ожесточи сърдце-то на Фараона, и не гы
послуша, [і]както говори Господь Моисею.
13 И рече Господь Моисею: [к]Стани утрѣ
рано, та застани прѣдъ Фараона, и кажи
му: Така говори Господь Богъ Еврей-
скый: Пусни людіе-тѣ ми, за да ми по-
14 служатъ. Защото тойзи пѫть азъ прова-
ждамъ всичкы-тѣ си язвы на сърдце-то
ти, и на слугы-тѣ ти, и на людіе-тѣ твои,
[л]за да познаешь че нѣма никой подобенъ
15 менѣ въ всичкѫ-тѫ земѭ. Понеже сега
[м]ще прострѫ рѫкѫ-тѫ си, и ще поразѭ
тебе и твои-тѣ людіе съ моръ, и ще ся
16 истрѣбишь отъ земѭ-тѫ. И [н]за това на-
истинѫ тя повдигнѫхъ, да покажѫ *въ*
тебе силѫ-тѫ си, и да ся възвѣсти име-то
17 ми по всичкѫ-тѫ земѭ. Още ли проти-
востоишь на людіе-тѣ ми, за да гы не пу-
18 снешь? Ето, утрѣ около този часъ ще
одъждѭ градъ много тежъкъ, какъвто
не е ставалъ никога въ Египетъ отъ как-
19 то ся е основалъ до днесь. И сега про-
води да съберешь скотове-тѣ си, и всич-
ко що имашь въ полета-та: *защото* вся-
кой человѣкъ и животно, което ся намѣ-
ри въ полета-та, и не ся доведе въ кѫ-
щи, градъ-тъ ще падне на тѣхъ, и ще
20 умрѫтъ. Който отъ слугы-тѣ Фараоновы
ся убоя отъ слово-то Господне, прибра
бърже въ кѫщи рабы-тѣ си и скотове-
21 тѣ си. А който не даде вниманіе въ сло-
во-то Господне, остави рабы-тѣ си и ско-
тове-тѣ си по полета-та.
22 И рече Господь Моисею: Простри рѫ-
кѫ-тѫ си къмъ небе-то, и [о]ще бѫде
градъ по всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ,
върхъ человѣцы-тѣ, и върхъ скотове-тѣ, и
върхъ всякѫ полскѫ трѣвѫ въ Египет-
23 скѫ-тѫ земѭ. И прострѣ Моисей жезлъ-
тъ си къмъ небе-то, и Господь проводи
гръмъ и градъ, и течеше огнь по земѭ-
тѫ: и Господь одъжди градъ по Егы-
24 петскѫ-тѫ земѭ. Така бѣше градъ, и
огнь размѣсенъ съ градъ-тъ, *градъ* толко
тежъкъ, щото не е бывалъ никога по
всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ, отъ какъ е
25 станѫлъ тамъ народъ. И порази градъ-
тъ, въ всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ,
всичко що имаше по полета-та, отъ че-
ловѣкъ до скотъ: и [п]всичкѫ-тѫ полскѫ
трѣвѫ порази градъ-тъ, и всичкы-тѣ пол-
26 скы дървя испочупи. [р]Само въ земѭ-тѫ
Гесенъ, дѣто *бѣхѫ* Израилевы-тѣ сынове,
не станѫ градъ.
27 Тогазь Фараонъ проводи, та повыка
Моисея и Аарона, и рече имъ: Тойзи
пѫть [т]съгрѣшихъ: [у]Господь е праведенъ:

щ Ст. 15.
ъ Ст. 12.
ы Ст. 15. Гл. 4; 21.

—

а Гл. 8; 1.
б Гл. 8; 2.
в Гл. 7; 4.
г Гл. 8; 22.
д Псал. 78; 50.
е Гл. 7; 14. 8; 32.
ж Откр. 16; 2.
з Втор. 28; 27.
и Гл. 8; 18, 19. 2 Тим. 3; 9.
і Гл. 4; 21.
к Гл. 8; 20.
л Гл. 8; 10.
м Гл. 3; 20.
н Виж. Гл. 14; 17. Прит. 16; 4. Рим. 9; 17. 1 Петр. 2; 9.
о Откр. 16; 21.
п Ісс. Нав. 10; 11. Псал. 18; 13. 78; 47. 105; 32. 148; 8. Иса. 30; 30. Іез. 38; 22. Откр. 8; 7.
р Псал. 105; 33.
с Гл. 8; 22. 9; 4. 6. 10; 23. 11; 7. 12; 13. Иса. 32; 18, 19.
т Гл. 10; 16.
у 2 Лѣт, 12; 6. Псал. 129; 4. 145; 17. Плач. 1; 18. Дан. 9; 14.

28 а азъ и людіе-тѣ мои нечестиви смы. [ф]По-
молѣте ся Господу, за да прѣстанѫтъ, и
да не ставатъ Божіи грѫмове и градъ:
и азъ ще вы пуснѫ, и не ще останете
29 вече. И рече му Моисей: Щомъ излѣ-
зѫ изъ градъ-тъ, [х]ще прострѫ рѫцѣ-тѣ
си къмъ Господа: грѫмове-тѣ ще прѣ-
станѫтъ, и градъ-тъ не ще да бѫде вече:
за да познаешь, [ц]че земя-та е Господ-
30 ня. Но [ч]знаѭ че ты и слугы-тѣ твои
още не ще да ся убоите отъ лице-то на
31 Господа Бога. И ленъ-тъ и ечимыкъ-тъ
испобити быхѫ [ш]защото ечимыкъ-тъ бѣ-
ше на класове, и ленъ-тъ вързуваше сѣ-
32 ме. Но пшеница-та и бѣло-то жито не
быхѫ испобиты, защото бѣхѫ късны.
33 И излѣзе Моисей вънъ изъ градъ-тъ
отъ при Фараона, и [щ]прострѣ рѫцѣ-тѣ си
къмъ Господа: и грѫмове-тѣ и градъ-тъ
прѣстанѫхѫ, и дъждь не ся изливаше
34 *вече* по земѭ-тѫ. И като видѣ Фараонъ
че прѣстанѫхѫ дъждь-тъ и градъ-тъ и
грѫмове-тѣ, слѣдова да грѣши, и ожесто-
35 чи сърдце-то си, той и слугы-тѣ му. И
[ъ]ожесточи ся Фараоново-то сърдце, и не
пуснѫ Израилевы-тѣ сынове, както гово-
ри Господь чрѣзъ Моисея.

ГЛАВА 10.

1 И рече Господь Моисею: Влѣзь при
Фараона: [а]защото азъ ожесточихъ сърд-
це-то му, и сърдце-то на слугы-тѣ му,
[б]за да покажѫ тѣзи мои знаменія въ
2 срѣдъ тѣхъ: И [в]да приказувашь въ уши-
тѣ на сына си, и на сынъ-тъ на сына ти,
това що направихъ на Египтяны-тѣ, и
знаменія-та ми които сторихъ въ срѣдъ
тѣхъ, и да познаете че азъ сьмь Господь.
3 И влѣзохѫ Моисей и Ааронъ при Фа-
раона, и рекохѫ му: Така говори Гос-
подь Богъ Еврейскый: До кога ще ся от-
ричашь [г]да ся смиришь прѣдъ мене? Пу-
сни людіе-тѣ ми за да ми послужатъ.
4 Защото, ако не рачишь да пуснешь лю-
діе-тѣ ми, ето, утрѣ [д]ще докарамъ ска-
5 калцы въ прѣдѣлы-тѣ ти: И ще покры-
ѭтъ лице-то на земѭ-тѫ, щото да не
може нѣкой да види земѭ-тѫ: и [е]ще
пояджтъ остатъкъ-тъ на онова което ся
избави, колкото ви остави градъ-тъ, и
ще пояджтъ всичкы-тѣ дървя, които ви
6 растѫтъ по полета-та, И [ж]ще ся напъл-
нятъ домове-тѣ ти, и домове-тѣ на всич-
кы-тѣ твои слугы, и домове-тѣ на всич-
кы-тѣ Египтяны: което не сѫ видѣли
твои-тѣ отци, нито праотци-тѣ твои, отъ
както сѫ сѫществували на земѭ-тѫ до
днесь. И обърнѫ ся *Моисей* и излѣзе отъ
при Фараона.
7 И Фараонови-тѣ слугы му рекохѫ: До
кога ще ни бѫде той [з]спъпка? Пусни че-
ловѣцы-тѣ, за да послужатъ на Іеова Бо-
га своего. Не знаешь ли още, че погынѫ
8 Египетъ? Тогазь приведохѫ пакъ Мои-
сея и Аарона при Фараона; и рече имъ:
Идѣте послужѣте на Іеова Бога вашего:
9 *но* кои и кои ще идѫтъ? А Моисей рече:
Наедно съ млады-тѣ си и стары-тѣ си ще
идемъ, наедно съсъ сынове-тѣ си и дъще-
ри-тѣ си, наедно съ овцы-тѣ си и съ го-
веда-та си ще идемъ: защото [и]имамы
10 праздникъ на Іеова. Тогазь имъ рече:
Така нека е Іеова съ васъ, както азъ
ще вы пуснѫ наедно съ челяди-тѣ ви.
11 Виждте: защото зло има прѣдъ васъ. Не
така; идѣте сега вы мѫжіе, та послужѣ-
те на Іеова, защото това искахте. И ис-
пѫди гы Фараонъ отъ при себе си.
12 Тогазь рече Господь Моисею: [і]Простри
рѫкѫ-тѫ си надъ Египетскѫ-тѫ земѭ
за скакалцы-тѣ за да възлѣзѫтъ на Егы-
петскѫ-тѫ земѭ, и [к]да поядѫтъ всич-
кѫ-тѫ трѣвѫ на земѭ-тѫ, всичко кое-
13 то остави градъ-тъ. И простре Моисей
жезлъ-тъ си надъ Египетскѫ-тѫ земѭ, и
Господь нанесе на земѭ-тѫ въ всичкый-
тъ онзи день и въ всичкѫ-тѫ нощь, въ-
сточный-тъ вѣтръ: *и* на зарань-тѫ въс-
14 точный-тъ вѣтръ нанесе скакалцы-тѣ. И
[л]възлѣзохѫ скакалци-тѣ на всичкѫ-тѫ
Египетскѫ земѭ, и нападнѫхѫ по всич-
кы-тѣ Египетскы прѣдѣлы, твърдѣ мно-
го: [м]по напрѣдъ не сѫ бывали таквизь
скакалци, нито ще бѫдѫтъ таквизь слѣдъ
15 тѣхъ: И [н]покрыхѫ лице-то на всичкѫ-
тѫ земѭ, и потьмни ся земя-та: [о]и по-
ядохѫ всичкѫ-тѫ трѣвѫ на земѭ-тѫ, и
всичкы-тѣ плодове на дрьвя-та, колкото
градъ-тъ остави, и не останѫ нищо зеле-
но, по дървя-та, нито въ полскѫ-тѫ трѣ-
вѫ, по всичкѫ-тѫ Египетскѫ земѭ.
16 Тогазь прибърза Фараонъ да повыка
Моисея и Аарона, и рече: [п]Съгрѣшихъ
17 на Іеова Бога вашего, и вамъ. Но сега
прости, молѭ, съгрѣшеніе-то ми, само то-
зи пѫть, и [р]помолѣте ся на Іеова Бога
вашего за да дигне отъ мене тѫзи само
18 смърть. И [с]излѣзе *Моисей* отъ при Фара-
19 она, и помоли ся Господу. И промѣни Го-
сподь вѣтръ-тъ, и нанесе много силенъ
западенъ вѣтръ, който дигнѫ скакалцы-

[ф] Гл. 8; 8, 28. 10; 17. Дѣян. 8; 24.
[х] 3 Цар. 8; 22, 38. Псал. 143; 6. Иса. 1; 15.
[ц] Псал. 24; 1. 1 Кор. 10; 26, 28.
[ч] Иса. 26; 10.
[ш] Руѳ. 1; 22. 2; 23.
[щ] Ст. 29. Гл. 8; 12.
[ъ] Гл. 4; 21.

—

[а] Гл. 4; 21. 7; 14.
[б] Гл. 7; 4.
[в] Втор. 4; 9. Псал. 44; 1. 71; 18. 78; 5, и дрг. Іоил. 1; 3.
[г] 3 Цар. 21; 29. 2 Лѣт. 7; 14. 34; 27. Іов. 42; 6. Іер. 13; 18. Іак. 4; 10. 1 Петр. 5; 6.
[д] Прит. 30; 27. Откр. 9; 3.
[е] Гл. 9; 32. Іоил. 1; 4. 2; 25.
[ж] Гл. 8; 3, 21.
[з] Гл. 23; 33. Іис. Нав. 23; 13. 1 Цар. 18; 21. Еккл. 7; 26. 1 Кор. 7; 35.
[и] Гл. 5; 1.
[і] Гл. 7; 19.
[к] Ст. 4, 5.
[л] Псал. 78; 46. 105; 34.
[м] Іоил. 2 . 2.
[н] Ст. 5.
[о] Псал. 105; 35.
[п] Гл. 9; 27.
[р] Гл. 9; 28. 3 Цар. 13; 6.
[с] Гл. 8; 30.

тѣ, и хвьрли гы [т]въ Червено-то море: не
останѫ ни единъ отъ скакалцы-тѣ по
20 всичкы-тѣ Египетскы прѣдѣлы. Но Гос-
подь [у]ожесточи Фараоново-то сьрдце, и
не пуснѫ Израилевы-тѣ сынове.
21 И рече Господь Моисею: [ф]Простри рѫ-
кѫ-тѫ си къмъ небе-то, и ще бѫде тьм-
нина по Египетскѫ-тѫ земіѭ, тьмнина
22 що може да ся пипа. И прострѣ Моисей
рѫкѫ-тѫ си къмъ небе-то, и станѫ [х]тьм-
нина мрачна по всичкѫ-тѫ Египетскѫ
23 земіѭ три дни. Не ся виждахѫ единъ дру-
гый: нито ся помѣсти нѣкой отъ мѣсто-
то си три дни: [ц]а всичкы-тѣ Израилеви
сынове имахѫ видѣлина въ жилища-та
24 си. Тогазь повыка Фараонъ Моисея, [ч]и
рече: Идѣте, послужѣте на Іеова; само
овцы-тѣ ви и говеда-та ви нека останѫтъ:
[ш]и челяди-тѣ ви нека идѫтъ заедно съ
25 васъ. И рече Моисей: Но трѣба ты да ни
дадешь въ рѫцѣ-тѣ и жьртвы и всесъж-
женія за да пожьртвувамы на Господа
26 Бога нашего. А още и скотове-тѣ ни ще
дойдѫтъ съ насъ наедно: не ще да оста-
не надирѣ нито копыто: защото отъ тѣхъ
трѣба да земемъ, за да пожьртвувамы на
Господа Бога нашего: и ный додѣ при-
стигнемъ тамъ, не знаемъ съ какво трѣба
да послужимъ Господу.
27 Но Господь [щ]ожесточи Фараоново-то
28 сьрдце, и не рачи да гы пусне. И рече му
Фараонъ: Махни ся отъ мене: пази ся,
да не видишь вече лице-то ми; защото въ
който день видишь лице-то ми, ще умрешь.
29 И рече Моисей: Добрѣ си реклъ; [ъ]не ще
да видіѭ вече лице-то ти.

ГЛАВА 11.

1 И рече Господь Моисею: още еднѫ язвѫ
ще нанесѫ на Фараона, и на Египетъ:
послѣ ще вы пусне отъ тука: [а]като
вы пусне ще вы испѫди съвсѣмъ отъ
2 тука. Говори сега въ уши-тѣ на людіе-
тѣ, и нека поиска *всякой* мѫжъ отъ съ-
сѣдъ-тъ си, и *всяка* жена отъ съсѣдкѫ-
3 тѫ си, [б]сребьрны и златны нѣща. И [в]да-
де Господь благодать на людіе-тѣ прѣдъ
Египтяны-тѣ: а още [г]Моисей бѣше единъ
человѣкъ твьрдѣ голѣмъ въ Египетскѫ-
тѫ земіѭ, прѣдъ слуги-тѣ Фараоновы, и
прѣдъ людіе-тѣ.
4 И рече Моисей: Така говори Господь:
[д]Около полунощь азъ ще излѣзѫ въ срѣдъ
5 Египетъ: И [е]всякой първороденъ въ Египетскѫ-тѫ
петскѫ-тѫ земіѭ ще умре, отъ пьрво-
родный-тъ на Фараона, който сѣди на
прѣстолъ-тъ си, до пьрвородный-тъ на
рабыніѭ-тѫ, която е на воденицѫ-тѫ, и
6 всичко пьрворoдно на скотове-тѣ. И [ж]ще
бѫде по всичкѫ-тѫ Египетскѫ земіѭ
выкъ голѣмъ, какъвто никога не е бы-
7 валъ, нито ще бѫде вече такъвъ. [з]А ни-
то куче [и]нѣма да поклати языкъ-тъ си
противъ сынове-тѣ Израилевы, отъ чело-
вѣкъ до скотъ: за да познаете, че Гос-
подь направи разликѫ между Египтяны-
8 тѣ и Израиляны-тѣ. И [і]всичкы тѣзи твои
раби ще слѣзѫтъ при мене, и ще припад-
нѫтъ прѣдъ мене, и ще рекѫтъ: Излѣзь
ты, и всичкы-тѣ людіе които ти слѣду-
ватъ: и слѣдъ това ще излѣзѫ. И излѣзе
Моисей отъ присѫтствіе-то на Фараона съ
голѣмъ гнѣвъ.
9 И рече Господь Моисею: [к]Не ще да вы
послуша Фараонъ, за да ся умножатъ
мои-тѣ [л]знаменія въ Египетскѫ-тѫ земіѭ.
10 А Моисей и Ааронъ направихѫ всичкы-
тѣ тѣзи знаменія прѣдъ Фараона: [м]но Го-
сподь ожесточи Фараоново-то сьрдце, и
не пуснѫ Израилевы-тѣ сынове изъ зе-
міѭ-тѫ си.

ГЛАВА 12.

1 И говори Господь Моисею и Аарону въ
2 Египетскѫ-тѫ земіѭ и рече: [а]Този мѣ-
сецъ ще бѫде вамъ начало на мѣсецы-
тѣ: ще ви бѫде пьрвъ въ мѣсецы-тѣ на
годинѫ-тѫ.
3 Говорѣте на всичко-то Израилево съ-
браніе, и речѣте: Въ десетый-тъ *день* на
тойзи мѣсецъ нека земѫтъ за себе си
всякой *по едно* агне, споредъ отечествен-
ны-тѣ *си* домове, *по едно* агне за всякой домъ.
4 Но ако сѫ малцина въ домъ-тъ за агне-
то, той и съсѣдъ-тъ му който е по бли-
женъ на кѫщѫ-тѫ му, нека *го* земѫтъ
споредъ число-то на душы-тѣ: всякой ще
ся счита за агне-то съразмѣрно съ онова,
което му е *доволно* да яде.
5 А агне-то ви или яре-то ще бѫде [б]не-
порочно, мѫжко единолѣтно: отъ овцы-
6 тѣ, или отъ козы-тѣ ще *го* земете. И ще
го пазите [в]до четыринадесетый-тъ день
на истый-тъ мѣсецъ: и *тогазь* всичко-то
множество на събраніе-то Израилево ще
го заколе привечеръ.
7 И ще земѫтъ отъ кръвь-тѫ и турятъ
на два-та стълпа на врата-та, и на горній-
тъ прагъ на кѫщны-тѣ врата, дѣто ще го
8 ядѫтъ. И ще ядѫтъ месо-то прѣзъ онѫзь
нощь, печено на огнь-тъ: [г]съ бесквасенъ

т Іонх. 2; 20.
у Гх. 4; 21. 11; 10.
ф Гх. 9; 22.
х Псах. 105; 28.
ц Гх. 8; 22.
ч Ст. 8.
ш Ст. 10.
щ Ст. 20. Гх. 4; 21. 14; 4, 8.
ъ Евр. 11; 27.

—

а Гх. 12; 31. 33, 39.
б Гх. 3; 22. 12; 35.
в Гх. 3; 21. 12; 36. Псах. 106; 46.
г 2 Цар. 7; 9. Есө. 9; 4.
д Гх. 12; 12, 23, 29. Амос. 5; 17.
е Гх. 12; 12, 29. Амос. 4; 10.
ж Гх. 12; 30. Амос. 5; 17.
з Гх. 8; 22.
и Іис. Нав. 10; 21.
і Гх. 12; 33.
к Гх. 3; 19. 7; 4. 10; 1.
л Гх. 7; 3.
м Гх. 10; 20, 27. Рим. 2; 5. 9; 22.

—

а Гх. 13; 4. Втор. 16; 1.
б Лев. 22; 19, 20, 21. Мах. 1; 8, 14. Евр. 9; 14. 1 Петр. 1; 19.
в Лев. 23; 5. Числ. 9; 3. 28; 16. Втор. 16; 1, 6.
г Гх. 34; 25. Числ. 9; 11. Втор. 16; 3. 1 Кор. 5; 8.

хлѣбъ, и съ горчиво зеліе, ще го ядѫтъ.
9 Да не ядете отъ него сурово, нито ва-
рено въ водѫ, но [д]печено на огнь: гла-
вѫ-тѫ му съ крака-та му и съ утробѫ-
10 тѫ. И [е]да не оставите остатъкъ отъ него
до утринь-тѫ, и онова що остане до
11 утринь-тѫ изгорѣте го въ огнь. И така
ще го ядете: опасани прѣзъ чрѣсла-та си,
съ обуща-та си на нозѣ-тѣ си, и тоягы-
тѣ си въ рѫцѣ-тѣ си: и ще го ядете съ
бързотѫ: [ж]Пасха е Господня.
12 Защото [з]тая нощь ще заминѫ прѣзъ
Египетскѫ-тѫ земѭ, и ще поразѭ вся-
ко първородно въ Египетскѫ-тѫ земѭ,
отъ человѣкъ до скотъ: и [и]ще направѭ
сѫдбы противъ всичкы-тѣ Египетскы бо-
13 гове: [і]азъ сьмь Господь. И кръвь-та ще
бѫде вамъ за знакъ на кѫщы-тѣ, въ кои-
то сте: и когато видѭ кръвь-тѫ, ще вы
заминѫ, и язва-та не ще да бѫде у васъ
да вы погуби, когато поразѭ Египетскѫ-
тѫ земѭ.
14 И той день ще ви бѫде [к]за поменъ: и
[л]ще го празднувате *като* праздникъ на
Господа въ родове-тѣ си: [м]за вѣченъ за-
конъ ще го празднувате.
15 [н]Седмь дни да ядете бесквасенъ хлѣбъ:
отъ първый-тъ день ще дигнете квасъ-тъ
отъ кѫщы-тѣ си: защото който яде квасно
отъ първый-тъ до седмый-тъ день, [о]оназь
16 душа да ся истрѣби отъ Израиля. И въ
първый-тъ день *ще бѫде* създаніе свято: и
въ седмый-тъ день, [п]създаніе свято ще
ви бѫде: никаква работа да ся не върши
въ тѣхъ, освѣнь онова което трѣба на
всякого человѣка да яде: това само ще
17 вършите. Ще увардите, прочее, *праздникъ-*
тъ на бесквасны-тѣ; защото [р]тойзи день
изведохъ пълкове-тѣ ви изъ Египетскѫ-
тѫ земѭ: заради това за вѣченъ законъ
ще вардите тойзи день въ родове-тѣ си.
18 [с]Отъ четыринадесетый-тъ день на пър-
вый-тъ мѣсецъ отвечеръ, ще ядете бес-
квасны хлѣбове до двадесеть и първый-тъ
19 день на мѣсецъ-тъ довечеръ. [т]Седмь дни
да ся не намѣрува квасъ въ кѫщы-тѣ ви:
защото който яде квасно, [у]оназь душа
ще ся истрѣби изъ Израилево-то събраніе,
20 или былъ пришлецъ, или туземецъ. Нищо
квасно да не ядете: въ всичкы-тѣ си оби-
талища бесквасны хлѣбове ще ядете.
21 Тогазь повыкнѫ Моисей всичкы-тѣ стар-
цы Израилевы, и рече имъ: [ф]Изберѣте, и
земѣте за себе си *по едно* агне, споредъ
22 челяди-тѣ си, и заколѣте пасхѫ-тѫ. По-
слѣ [х]ще земете връзопъ отъ иссопъ, и ще
го потопите въ кръвь-тѫ, която *ще бѫде*
въ легенъ: и отъ кръвь-тѫ що е въ ле-
генъ-тъ, [ц]ще ударите горній-тъ прагъ и
два-та стълпа на врата-та *кѫщны:* и ни-
кой отъ васъ да не излѣзе изъ кѫщны-
23 тѣ си врата до утринь-тѫ. Защото [ч]Гос-
подь ще мине за да порази Египтяны-тѣ:
и когато види кръвь-тѫ на горній-тъ
прагъ, и на два-та стълпа на врата-та, Гос-
подь ще замине врата-та, и [ш]не ще да
остави [щ]погубитель-тъ да влѣзе въ кѫ-
24 щы-тѣ ви, за да порази. И ще упазите то-
ва като узаконеніе, за себе си и за сыно-
25 ве-тѣ си довѣка. И когато влѣзете въ зе-
мѭ-тѫ, коѭто Господь ще ви даде [ъ]как-
26 то говорй, ще упазите тѫзи службѫ. И
[ы]когато ви рекѫтъ сынове-тѣ ви: Що
27 *значи* у васъ тая служба? Ще отговори-
те: [ь]Това е жьртва на пасхѫ-тѫ за Гос-
пода, защото прѣминѫ кѫщы-тѣ на Изра-
илевы-тѣ сынове въ Египетъ, когато той
порази Египтяны-тѣ, а наши-тѣ кѫщы
избави. Тогазь людіе-тѣ [ѣ]ся наведохѫ, и
28 ся поклонихѫ. И отидохѫ Израилевы-тѣ
сынове, та [ю]направихѫ както заповѣда
Господь Моисею и Аарону: така напра-
вихѫ.
29 И [я]около срѣдъ нощь, [ѫ]Господь порази
всяко първородно въ Египетскѫ-тѫ зе-
мѭ: [ѭ]отъ първородный-тъ на Фараона
който сѣдѣше на прѣстолъ-тъ си, до пър-
вородный-тъ на плѣнникъ-тъ, който бѣ
въ затворъ-тъ: и всичкы-тѣ първородны на
30 скотове-тѣ. И станѫ Фараонъ прѣзъ нощь-
тѫ, той, и всичкы-тѣ му слугы, и всич-
кы-тѣ Египтяни: и [а]станѫ голѣмъ выкъ
въ Египетъ; защото нѣмаше кѫща въ
коѭто да нѣма мьртвецъ.
31 И [б]повыка Моисея и Аарона прѣзъ
нощь-тѫ, и рече: Станѣте, излѣзте изъ
срѣдъ людіе-тѣ ми, [в]и вы, и Израилеви-тѣ
сынове: и идѣте, *та* послужѣте на Іеова,
32 както рекохте: [г]И овцы-тѣ си, и стада-та
си земѣте, както рекохте, та идѣте: [д]и
благословѣте и мене.
33 И Египтяни-тѣ [е]принуждавахѫ людіе-
тѣ, за да гы извадятъ пò скоро изъ зе-
мѭ-тѫ *си:* защото рекохѫ: [ж]Ный всич-
34 кы измирамы. И людіе-тѣ дигнѫхѫ тѣ-
сто-то си прѣди да вкысне, и имахѫ вся-

д Втор. 16; 7.
е Гх. 23; 18. 34; 25.
ж Втор. 16; 5.
з Гх. 11; 4, 5. Амос. 5; 17.
и Числ. 33; 4.
і Гх. 6; 2.
к Гх. 13; 9.
л Лев. 23; 4, 5. 4 Цар. 23; 21.
м Ст. 24, 43. Гх. 13; 10.
н Гх. 13; 6, 7. 23; 15. 34; 18, 25. Лев. 23; 5, 6. Числ. 28; 17. Втор. 16; 3, 8. 1 Кор. 5; 7.
о Быт. 17; 14. Числ. 9; 13.
п Лев. 23; 7, 8. Числ. 28; 18, 25.
р Гх. 13; 3.
с Лев. 23; 5. Числ. 28; 16.
т Гх. 23; 15. 34; 18. Втор. 16; 3. 1 Кор. 5; 7, 8.
у Числ. 9; 13.
ф Ст. 3. Числ. 9; 4. Іис. Нав. 5; 10. 4 Цар. 23; 21. Ездр. 6; 20. Мат. 26; 18, 19. Марк. 14; 12 до 16. Лук. 22; 7 и дрг.
х Евр. 11; 28.
ц Ст. 7.
ч Ст. 12, 13.
ш Іез. 9; 6. Откр. 7; 3. 9; 4.
щ 2 Цар. 24; 16. 1 Кор. 10; 10. Евр. 11; 28.
ъ Гх. 3; 8, 17.
ы Гх. 13; 8, 14. Втор. 32; 7. Іис. Нав. 4; 6. Псал. 78; 6.
ь Ст. 11.
ѣ Гх. 4; 31.
ю Евр. 11; 28.
я Гх. 11; 4.
ѫ Числ. 8; 17. 33; 4. Псал. 78; 51. 105; 36. 135; 8. 136; 10.
ѭ Гх. 4; 23. 11; 5.
а Гх. 11; 6. Прит. 21; 13. Амос. 5; 17. Іак. 2; 13.
б Гх. 11; 1. Псал. 105; 38.
в Гх. 10; 9.
г Гх. 10; 26.
д Быт. 27; 34.
е Гх. 11; 8. Псал. 105; 38.
ж Быт. 20; 3.

кой нощвы-тѣ си на рамена-та си, обви-
35 ты въ дрехы-тѣ си. И направихѫ Израи-
леви-тѣ сынове споредъ Моисеево-то сло-
во, и поискахѫ отъ Египтяны-тѣ [з]сре-
36 бърны и златны нѣща, и дрехы. И [и]Гос-
подь даде на людіе-тѣ благодать прѣдъ
Египтяны-тѣ, и дадохѫ имъ колкото ис-
кахѫ: и [і]обрахѫ Египтяны-тѣ.
37 И [к]дигнѫхѫ ся Израилевы-тѣ сынове
отъ [л]Рамессы въ Сокхоѳъ, около [м]шест-
стотинъ тысящи мѫжіе пѣшци, освѣнь
38 челяди-тѣ. Още наедно съ тѣхъ възлѣзе и
голѣмо множество смѣсено, и овцы, и го-
39 веда, скотове твърдѣ много. И отъ тѣсто-
то, което носяхѫ изъ Египетъ, испекохѫ
потрѣбницы бесквасны: защото не бѣ
вкыснѫло, понеже [н]гы испѫдихѫ изъ
Египетъ, и не можахѫ да ся бавятъ, ни-
40 то да приготвятъ ястіе за себе си. А при-
шелствованіе-то което направихѫ Израи-
леви-тѣ сынове въ Египетъ, быде [о]четы-
41 ристотинъ и тридесеть годины. И въ свър-
шеніе-то на четыристотинъ и тридесеть
годины, въ истый-тъ онзи день, излѣзохѫ
всичкы-тѣ Господни [п]пълкове изъ Еги-
петскѫ-тѫ земѭ.
42 [р]Тази е нощь, която трѣба да ся варди
за Господа, защото гы изведе изъ Еги-
петскѫ-тѫ земѭ: тази е оная нощь Гос-
подня, която трѣба да ся варди отъ всич-
кы-тѣ Израилевы сынове въ родове-тѣ
имъ.
43 И рече Господь на Моисея и Аарона:
[с]Тойзи е законъ-тъ на пасхѫ-тѫ: никой
44 иноплеменникъ да не яде отъ неѭ. И
всякой рабъ купенъ съсъ сребро, [т]ко-
гато ся обрѣже, тогазь ще яде отъ неѭ.
45 А [у]пришлецъ и наемникъ да не ядѫтъ
46 отъ неѭ. Въ истѫ-тѫ кѫщѫ ще ся изѣ-
де: отъ месо-то да не изнесете вънъ изъ
кѫщѫ-тѫ, [ф]и кость да не строшите отъ
47 неѭ. [х]Всичко-то събраніе Израилево ще
48 направи това. И [ц]ако нѣкой чужденецъ
живѣе както пришлецъ наедно съ тебе,
и иска да направи пасхѫ-тѫ на Господа,
нека ся обрѣжѫтъ всичкы-тѣ му мѫж-
кы, и тогазь нека пристѫпи да ѭ на-
прави: и ще бѫде както туземецъ на
мѣсто-то: защото никой необрѣзанъ не
49 трѣба да яде отъ неѭ. И [ч]истый законъ
ще бѫде за туземецъ-тъ, и за чужде-
нецъ-тъ, който е пришлецъ между васъ.
50 И направихѫ всичкы-тѣ Израилеви сыно-
ве както заповѣда Господь Моисею и
Аарону: така направихѫ.
51 И [ш]въ истый-тъ онзи день изведе Гос-
подь Израилевы-тѣ сынове изъ Египет-
скѫ-тѫ земѭ, [щ]споредъ пълкове-тѣ имъ.

ГЛАВА 13.

1 И говори Господь Моисею, и рече:
2 [а]Посвяти ми всяко първородно, всяко
което отваря ложесна между Израилевы-
тѣ сынове, отъ человѣкъ до скотъ: то е
мое.
3 И рече Моисей на людіе-тѣ: [б]Помнѣте
тойзи день, въ който излѣзохте изъ Еги-
петъ, изъ домъ-тъ на рабство-то: защото
[в]Господь съ крѣпкѫ рѫкѫ вы изведе отъ
4 тамъ: [г]никой да не яде квасно. [д]Днесь
5 излизате въ мѣсецъ-тъ Авивъ. И [е]когато
тя Господь въведе въ земѭ-тѫ Ханаан-
скѫ, и Хеттейскѫ, и Аморрейскѫ, и Евей-
скѫ, и Іевусейскѫ, коѭто [ж]ся клѣ на
отцы-тѣ ти че ще ти ѭ даде, земѭ дѣто
тече млѣко и медъ, [з]тогазь ще напра-
вишь тѫзи службѫ въ тойзи мѣсецъ.
6 [и]Седмь дни ще ядешь бесквасны: и въ
седмый-тъ день *ще бѫде* праздникъ Гос-
7 поду. Бесквасны ще ся ядѫтъ въ седмь-
тѣ дена: и да ти ся [і]не появи квасно ни-
то да ти ся появи квасъ въ всичкы-тѣ
8 твои прѣдѣлы. И [к]въ онзи день ще извѣ-
стишь на сына си, и ще речешь: *Това пра-
вѭ* за онова, което ми Господь стори, ко-
9 гато излѣзохъ изъ Египетъ. И *това* ще
ти бѫде за [л]знакъ на рѫкѫ-тѫ ти, и за
поменъ между очи-тѣ ти, за да е законъ-
тъ Господенъ въ уста-та ти: защото съ
крѣпкѫ рѫкѫ тя изведе Господь изъ Еги-
10 петъ. И [м]ще вардишь тойзи законъ въ
врѣме-то му, всякѫ годинѫ.
11 И когато тя Господь въведѐ въ Хана-
анскѫ-тѫ земѭ, както ся заклѣ на те-
бе и на отцы-тѣ ти, и ѭ дадѐ на тебе:
12 Тогазь ще [н]отдѣлишь за Господа всяко
което отваря ложесна и всяко първород-
но отъ животны-тѣ колкото имашь мѫж-
13 кы-тѣ *ще бѫдѫтъ* на Господа. И [о]вся-
ко първородно отъ оселъ ще искупишь
съ овцѫ: Ако ли *го* не искупишь, тогазь
ще му прѣсѣчешь вратъ-тъ: И всяко пър-
вородно человѣческо между сынове-тѣ
си, ще [п]искупувашь.
14 И [р]послѣ, когато тя попыта сынъ ти, и

з Гл. 3; 22. 11; 2.
и Гл. 3; 21. 11; 3.
і Быт. 15; 14. Гл. 3; 22. Псал. 105; 37.
к Числ. 33; 3, 5.
л Быт. 47; 11.
м Быт. 12; 2. 46; 3. Гл. 38; 26. Числ. 1; 46. 11; 21.
н Гл. 6; 1. 11; 1. Ст. 33.
о Быт. 15; 13. Дѣян. 7; 6. Гал. 3; 17.
п Гл. 7; 4. Ст. 51.
р Виж. Втор. 16; 6.
с Числ. 9; 14.
т Быт. 17; 12, 13.
у Лев. 22; 10.
ф Числ. 9; 12. Іоан. 19; 33, 36.
х Ст. 6. Числ. 9; 13.
ц Числ. 9; 14.
ч Числ. 9; 14. 15; 15, 16. Гал. 3; 28.
ш Ст. 41.
щ Гл. 6; 26.

—

а Ст. 12, 13, 15. Гл. 22; 29. 30. 34; 19. Лев. 27; 26. Числ. 3; 13. 8; 16, 17. 18; 15. Втор. 15; 19. Лук. 2; 23.
б Гл. 12; 42. Втор. 16; 3.
в Гл. 6; 1.
г Гл. 12; 8.
д Гл. 23; 15. 34; 18. Втор. 16; 1.
е Гл. 3; 8.
ж Гл. 6; 8.
з Гл. 12; 25, 26.
и Гл. 12; 15, 16.
і Гл. 12; 19.
к Ст. 14. Гл. 12; 26.
л Виж. Ст. 16. Гл. 12; 14. Числ. 15; 39. Втор. 6; 8. 11; 18. Прит. 1; 9. Иса. 49; 16. Іер. 22; 24. Мат. 23; 5.
м Гл. 12; 14, 24.
н Ст. 2. Гл. 22; 29. 34; 19. Лев. 27; 26. Числ. 8; 17. 18; 15. Втор. 15; 19. Іез. 44; 30.
о Гл. 34; 20. Числ. 18; 15. 16.
п Числ. 3; 46, 47. 18; 15, 16.
р Гл. 12; 26. Втор. 6; 20. Інс. Нав. 4; 6, 21.

рече: Що е това? ще му кажешь: [с]Съ
крѣпкѫ рѫкѫ изведе насъ Господь изъ
15 Египетъ, изъ домъ-тъ на рабство-то: И
когато Фараонъ ся съпротиви да ны пу-
сне, [т]Господь умъртви всяко първородно
въ Египетскѫ-тѫ земіѭ, отъ първородно
на человѣкъ до първородно на скотъ: за-
ради това жъртвувамъ Господу всяко мѫж-
ко което отваря ложесна, и всяко първо-
16 родно на сынове-тѣ си искупувамъ. И
това ще бѫде [у]за знакъ на рѫкѫ-тѫ
ти, и за надчеліе между очи-тѣ ти: по-
неже съ крѣпкѫ рѫкѫ ны изведе Господь
изъ Египетъ.
17 И когато Фараонъ пуснѫ людіе-тѣ,
Богъ не гы прѣведе прѣзъ пѫть-тъ на
Филистимскѫ-тѫ земіѭ, ако и да бѣше
най ближенъ; защото Богъ рече: [ф]Да не
бы ся раскаяли людіе-тѣ като видятъ
18 брань, и [х]ся върнѫтъ въ Египетъ. Но
Богъ [ц]развождаше людіе-тѣ да обыкалятъ
прѣзъ пѫть-тъ на пустыніѭ-тѫ къмъ Чер-
вено-то море: И възлѣзохѫ сынове-тѣ
Израилеви отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ опъл-
19 чени. И зѣ съсъ себе си Моисей кости-
тѣ на Іосифа: защото той бѣше заклѣлъ
съ клѣтвѫ Израилевы-тѣ сынове и реклъ:
[ч]Богъ наистинѫ ще вы посѣти: и ще за-
несете кости-тѣ ми отъ тука наедно съ
васъ.
20 И [ш]като тръгнѫхѫ отъ Сокхоѳъ, распо-
ложихѫ ся въ станъ у Еѳамъ, къмъ кра-
21 ища-та на пустыніѭ-тѫ. И [щ]Господь прѣд-
хождаше прѣдъ тѣхъ, деня въ стълпъ
облаченъ, за да гы оправя по пѫть-тъ, а
нощя въ стълпъ огненъ, за да имъ свѣ-
22 ти: та да вървятъ деня и нощя: Не от-
далечаваше отъ очи-тѣ на людіе-тѣ обла-
чный-тъ стълпъ деня, нито огненный-тъ
стълпъ нощя.

ГЛАВА 14.

1 И говори Господь Моисею и рече: (2) Ка-
жи на Израилевы-тѣ сынове, [а]да ся вър-
нѫтъ и да ся расположатъ въ станъ
прѣдъ [б]Піаироѳъ, [в]между Мигдолъ и мо-
ре-то, срещѫ Веелсефонъ ще ся распо-
3 ложите въ станъ близу до море-то. За-
щото Фараонъ ще рече за Израилевы-тѣ
сынове: [г]Тѣ сѫ ся побъркали по земіѭ-
4 тѫ: пустыня-та гы е затворила. И азъ
[д]ще ожесточѫ сърдце-то Фараоново, и
ще гы гони отдирѣ: и [е]ще ся прославіѭ
надъ Фараона, и надъ всичко-то му воин-
ство: и [ж]Египтяни-тѣ ще познаіѭтъ че
азъ съмь Господь. И направихѫ така.
5 И извѣсти ся на Египетскый-тъ царь
че побѣгнѫхѫ людіе-тѣ: [з]и Фараоново-
то сърдце и на слугы-тѣ му ся прѣвър-
нѫ противъ людіе-тѣ, и рекохѫ: Защо
направихмы така, та пуснѫхмы Израиля,
6 да ни не работи вече? И впрегнѫ коле-
сницѫ-тѫ си, и зѣ людіе-тѣ си съсъ себе
7 си. Зѣ и [и]шестстотинъ избранны колес-
ницы, и всичкы-тѣ Египетскы колесни-
8 цы, и началницы надъ всичкы-тѣ. И [і]оже-
сточи Господь сърдце-то на Фараона, царя
Ехипетскаго, и погнѫ отдирѣ Израилевы-
тѣ сынове: [к]а Израилеви-тѣ сынове ис-
9 хождахѫ съ высокѫ рѫкѫ. И [л]погнѫ-
хѫ Египтяни-тѣ слѣдъ тѣхъ, всичкы-тѣ
коніе, колесницы-тѣ Фараоновы, и конни-
ци-тѣ му, и воинство-то му: и стигнѫхѫ
гы расположены въ станъ близу до море-
то прѣдъ Піаироѳъ, срещѫ Веелсефонъ.
10 И когато приближи Фараонъ, Израиле-
ви-тѣ сынове дигнѫхѫ очи, и ето, Егип-
тяни-тѣ идяхѫ слѣдъ тѣхъ: и убояхѫ ся
твърдѣ: и [м]извыкахѫ Израилеви-тѣ сыно-
11 ве къмъ Господа. И [н]рекохѫ Моисею:
Ужь че нѣмаше гробища въ Египетъ, за
това ли ны изведе да умремъ въ пусты-
ніѭ-тѫ? Защо ны стори това, и ны изве-
12 де изъ Египетъ? [о]Не е ли това слово-то
което ти казахмы въ Египетъ, и рекох-
мы: Остави ны, и нека работимъ на Егип-
тяны-тѣ? защото по добрѣ ни бѣше да
работимъ на Египтяны-тѣ нежели да
умремъ въ пустыніѭ-тѫ.
13 И рече Моисей на людіе-тѣ: [п]Не бойте
ся: стойте, и гледайте спасеніе-то Господ-
не, което ще ви направи днесь: защото
Египтяны-тѣ които видѣхте днесь, нѣма
14 да гы видите вече довѣка. [р]Господь ще
воюва за васъ: и [с]вы ще останете мирни.
15 И рече Господь Моисею: Защо выкашь
къмъ мене? Речи на Израилевы-тѣ сыно-
16 ве да тръгнѫтъ. И [т]ты дигни жезлъ-тъ
си и простри рѫкѫ-тѫ си надъ море-то,
и раздѣли го, и нека прѣминѫтъ Израи-
леви-тѣ сынове прѣзъ срѣдъ море-то по
17 сухо. И азъ, ето, [у]ще ожесточѫ сърдце-
то на Египтяны-тѣ, и ще влѣзѫтъ слѣдъ
тѣхъ: и [ф]ще ся прославіѭ надъ Фарао-
на, и надъ всичко-то му воинство, надъ
колесницы-тѣ му, и надъ конницы-тѣ му.
18 И [х]ще познаіѭтъ Египтяни-тѣ че азъ

с Ст. 3.
т Гл. 12; 29.
у Ст. 9.
ф Гл. 14; 11, 12. Числ. 14; 1 до 4.
х Втор. 17; 16.
ц Гл. 14; 2. Числ. 33; 6, и дрг.
ч Быт. 50; 25. Іис. Нав. 24; 32. Дѣян. 7; 16.
ш Числ. 33; 6.
щ Гл. 14; 19, 24. 40; 38. Числ. 9; 15. 10; 34. 14; 14. Втор. 1; 33. Неем. 9; 12, 19. Псал. 78; 14. 99; 7. 105; 39. Иса. 4; 5. 1 Кор. 10; 1.

—

а Гл. 13; 18.
б Числ. 33; 7.
в Іер. 44; 1.
г Псал. 71; 11.
д Гл. 4; 21. 7; 3.
е Гл. 9; 16. Ст. 17, 18. Рим. 9; 17, 22, 23.
ж Гл. 7; 5.
з Псал. 105; 25.
и Гл. 15; 4.
і Ст. 4.
к Гл. 6; 1. 13; 9. Числ. 33; 3.
л Гл. 15; 9. Іис. Нав. 24; 6.
м Іис. Нав. 24; 7. Неем. 9; 9. Псал. 34; 17. 107; 6.
н Псал. 106; 7, 8.
о Гл. 5; 21. 6; 9.
п 2 Лѣт. 20; 15, 17. Иса. 41; 10, 13, 14.
р Ст. 25. Втор. 1; 30. 3; 22. 20; 4. Іис. Нав. 10; 14, 42. 23; 3. 2 Лѣт. 20; 29. Неем. 4; 20. Иса. 31; 4.
с Иса. 30; 15.
т Ст. 21, 26. Гл. 7; 19.
у Ст. 8. Гл. 7; 3.
ф Ст. 4.
х Ст. 4.

сьмъ Господь, когато ся прославіѭ надъ
Фараона, надъ колесницы-тѣ му, и надъ
конницы-тѣ му.
19 Тогазь ангелъ Божій, [и]който прѣдидя-
ше прѣдъ Израилево-то воинство, дигнѫ
ся та дойде отдирѣ имъ: и облачный-тъ
стълпъ ся дигнѫ отъ лице-то имъ та за-
20 станѫ отдирѣ имъ: И дойде между Еги-
петско-то воинство и Израилево-то: [ч]*на
едны-тѣ* бѣше тъменъ облакъ, а *на дру-
гы-тѣ* свѣтлъ прѣзъ нощь-тѫ: за то ед-
но-то *воинство* не приближи до друго-то
прѣзъ всичкѫ-тѫ нощь.
21 И Моисей [ш]прострѣ рѫкѫ-тѫ си надъ
море-то: и направи Господь да ся отте-
гли море-то всичкѫ-тѫ онѫіѫ нощь отъ
силенъ въсточенъ вѣтръ, и [щ]прѣвърнѫ
море-то въ сушѫ, и [ъ]вода-та ся раздвои.
22 И [ы]влѣзохѫ Израилеви-тѣ сынове въ срѣдъ
море-то по сухо, [ь]и вода-та бѣше имъ
стѣна отъ деснѫ-тѫ и отъ лѣвѫ-тѫ имъ
странѫ.
23 И Египтяни-тѣ *гы* погнѫхѫ и влѣзохѫ
слѣдъ тѣхъ, всичкы-тѣ коніе Фараонови,
колесницы-тѣ му, и конници-тѣ му въ
24 срѣдъ море-то. И въ утренніѭ-тѫ стра-
жѫ, [ѣ]погледнѫ Господь отъ огненный-тъ
и облачный-тъ стълпъ на Египетско-то
воинство, и смути воинство-то на Егип-
25 тяны-тѣ: И извади колета-та на колесни-
цы-тѣ имъ, и ся тегляхѫ мѫчно. И ре-
кохѫ Египтяни-тѣ: Да бѣгамы отъ Изра-
иля, защото [ю]Іеова воюва заради тѣхъ
26 противъ Египтяны-тѣ. И Господь рече
Моисею: [я]Простри рѫкѫ-тѫ си надъ мо-
ре-то, и нека ся възвърне вода-та върхъ
Египтяны-тѣ, върхъ колесницы-тѣ имъ и
27 върхъ конницы-тѣ имъ. И простре Мои-
сей рѫкѫ-тѫ си надъ море-то: и около
зоры [ж]море-то ся върнѫ пакъ на мѣсто-
то си: и Египтяни-тѣ като бѣгахѫ по-
срѣщнѫхѫ го: и [ѭ]истърси Господь Егип-
28 тяны-тѣ въ срѣдъ море-то. Защото [а]вода-
та ся възвърнѫ и [б]покры колесницы-тѣ
и конницы-тѣ, всичко-то воинство Фара-
оново, което бѣше влѣзло слѣдъ тѣхъ въ
море-то: не останѫ отъ тѣхъ ни единъ.
29 А [в]Израилеви-тѣ сынове минѫхѫ прѣзъ
срѣдъ море-то по сухо: и вода-та бѣше
имъ стѣна отъ деснѫ-тѫ и отъ лѣвѫ-тѫ
имъ странѫ.
30 И [г]избави Господь въ онзи день Изра-
иля отъ рѫкѫ-тѫ на Египтяны-тѣ: и
[д]видѣ Израиль Египтяны-тѣ мъртвы по
31 край море-то. И видѣ Израиль голѣмо-то
онова дѣло, което направи Господь на
Египтяны-тѣ: и убояхѫ ся людіе-тѣ отъ
Господа, и [е]повѣровахѫ Господа, и Моисея
слугѫ-тѫ му.

ГЛАВА 15.

1 Тогазь [а]въспѣ Моисей и Израилеви-тѣ
сынове тѫзи пѣснь Господу, и говорихѫ
и рекохѫ:
[б]Ще пѣіѫ Господу, защото ся прослави
славно:
Коня и ѣздеца му хвърли въ море-то.
2 Господь е сила моя и [в]пѣніе.
И станѫ ми спасеніе:
Той ми е Богъ, и ще го прославіѭ:
[г]Богъ на отца ми, и [д]ще го прѣвъзнесѫ.
3 Господь е [е]силенъ воеватель:
[ж]Име-то му е Іеова.
4 [з]Колесницы-тѣ Фараоновы и воинство-то
му хвърли въ море-то:
[и]Избранни-тѣ му пълковници потънѫхѫ
въ Червено-то море.
5 [і]Бездны-тѣ гы покрыхѫ:
[к]Като камькъ слѣзохѫ въ дълбины-тѣ.
6 [л]Десница-та ти, Господи, прослави ся въ
крѣпость:
Десница-та ти, Господи, смаза непрія-
тель-тъ.
7 И съ величинѫ-тѫ [м]на прѣвъсходство-то
си истрѣбилъ си противницы-тѣ си:
Проводилъ си гнѣвъ-тъ си *и* [н]пояде гы
като [о]сламѫ.
8 И съ [п]дыханіе-то на ноздры-тѣ ти вода-
та ся струпа на купъ:
[р]Волны-тѣ застаныхѫ като грамадѫ,
Бездны-тѣ ся сгѫстихѫ въ срѣдъ море-то.
9 [с]Непріятель-тъ рече: Ще погнѫ, ще
стигнѫ.
[т]Ще раздѣліѫ корысти-тѣ, душа-та ми ще
ся насыти вѣрхъ тѣхъ:
Ще истъргнѫ ножъ-тъ си, рѫка-та ми
ще гы погуби.
10 [у]Подухнѫлъ си съ вѣтръ-тъ си *и* [ф]море-
то гы покры:
Потънѫхѫ като олово въ силнѫ-тѫ водѫ.
11 [х]Кой е подобенъ тебѣ, Господи, между
богове-тѣ?

и Гл. 13; 21. 23; 20. 32; 34. Числ. 20; 16. Иса. 63; 9.
ч Виж. Иса. 8; 14. 2 Кор. 4; 3.
ш Ст. 16.
щ Псал. 66; 6.
ъ Гл. 15; 8. Іис. Нав. 3; 16. 4; 23. Неем. 9; 11. Псал. 74; 13. 106; 9. 114; 3. Иса. 63; 12.
ы Ст. 29. Гл. 15; 19. Числ. 33; 8. Псал. 66; 6. 78; 13. Иса. 63; 13. 1 Кор. 10; 1. Евр. 11; 29.
ь Авв. 3; 10.
ѣ Виж. Псал. 77; 17 и дрг.
ю Ст. 14.
я Ст. 16.
ж Іис. Нав. 4; 18.
ѭ Гл. 15; 1; 7. Втор. 11; 4. Неем. 9; 11. Псал. 78; 53. Евр. 11; 29.
а Авв. 3; 8, 13.
б Псал. 106; 11.
в Ст. 22. Псал. 77; 20. 78; 52, 53.
г Псал. 106; 8, 10.
д Псал. 58; 10. 59; 10.
е Гл. 4; 31. 19; 9. Псал. 106; 12. Іоан. 2; 11. 11; 45.

—

а Сѫд. 5; 1. 2 Цар. 22; 1. Псал. 106; 12.
б Ст. 21.
в Втор. 10; 21. Псал. 18; 2. 22; 3. 59; 17. 62; 6. 109; 1. 118; 14. 140; 7. Иса. 12; 2. Авв. 3; 18, 19.
г Гл. 3; 15, 16.
д 2 Цар. 22; 47. Псал. 99; 5. 118; 28. Иса. 25; 1.
е Псал. 24; 8. Откр. 19; 11.
ж Гл. 6; 3. Псал. 83; 18.
з Гл. 14; 28.
и Гл. 14; 7.
і Гл. 14; 28.
к Неем. 9; 11.
л Псал. 118; 15, 16.
м Втор. 33; 26.
н Псал. 59; 13.
о Иса. 5; 24. 47; 14.
п Гл. 14; 21. 2 Цар. 22; 16. Іов. 4; 9. 2 Сол. 2; 8.
р Псал. 78; 13. Авв. 3; 10.
с Сѫд. 5; 30.
т Бьгт. 49; 27. Иса. 53; 12. Лук. 11; 22.
у Гл. 14; 21. Псал. 147; 18.
ф Ст. 5. Гл. 14; 28.
х 2 Цар. 7; 22. 3 Цар. 8; 23. Псал. 71; 19. 86; 8. 89; 6, 8. Іер. 10; 6. 49; 19.

Кой е подобенъ тебѣ, [ц]славенъ въ святость,
Чуденъ въ пѣнія, [ч]правящъ чудеса?
12 Прострѣлъ си [ш]десницѫ-тѫ си, *и* земя-та
гы погълнѫ.
13 Съ милость-тѫ си [щ]водилъ си тыя людіе,
които си избавилъ:
Наставилъ си *гы* съсъ силѫ-тѫ си [ъ]въ обиталище-то на святынѭ-тѫ си.
14 [ы]Народи-тѣ ще чуѭтъ, *и* ще въстреперятъ,
[ь]Болѣзни ще обладаѭтъ Палестинскы-тѣ
жители.
15 Тогазь [ѣ]ще ся уплашатъ [ю]Едомскы-тѣ
князове:
Трепетъ ще хване [я]Моавитскы-тѣ началницы:
[ѫ]Всичкы-тѣ жители въ Ханаанъ ще ся
стопятъ.
16 [а]Страхъ и трепетъ ще нападне на тѣхъ:
Отъ величинѫ-тѫ на мышцѫ-тѫ ти [б]ще
окаменѣѭтъ.
До дѣ замине народъ-тъ ти, Господи,
До дѣ замине този народъ [в]*който* си придобылъ.
17 Ще го въведешь и [г]насадишь въ горѫ-тѫ
на наслѣдіе-то си,
Мѣсто-то, Господи, *което* си приготвилъ
[д]за свое обиталище,
Святилище-то, Господи, *което* рѫцѣ-тѣ ти
поставихѫ.
18 [е]Господь ще царува въ вѣкы вѣковъ.
19 Защото [ж]влѣзохѫ Фараонови-тѣ коніе
въ море-то съ колесницы-тѣ му, и съ
конницы-тѣ му, и [з]Господь върнѫ върхъ
тѣхъ водѫ-тѫ на море-то: а Израилеви-
тѣ сынове прѣминѫхѫ прѣзъ срѣдъ море-
20 то по сухо. И [и]пророчица-та Маріамъ Ааро-
нова-та [і]сестра, [к]зѣ тѫпанъ въ рѫкѫ-тѫ
си, и всичкы-тѣ жены излѣзохѫ слѣдъ
21 неѭ [л]съ тѫпаны и ликованія. И Маріамъ имъ [м]отвѣтствуваше *и говоряше:*
[н]Пѣйте Господу: защото ся прослави
славно:
Коня и ѣздеца му хвърли въ море-то.
22 Тогазь дигнѫ Моисей Израиляны-тѣ
отъ Червено-то море, и излѣзохѫ къмъ
пустынѭ-тѫ [о]Суръ: и ходихѫ три дни
23 въ пустынѭ-тѫ, и не намѣрвахѫ водѫ. И
отъ тамъ дойдохѫ въ [п]Меррѫ: но не мо-
гохѫ да піѭтъ отъ водѫ-тѫ на Меррѫ,
защото бѣше горчива: за това ся наиме-
24 нова Мерра. И [р]мъмряхѫ людіе-тѣ на Мо-
25 исея, и говоряхѫ: Що ще піемъ? А *Мо-
исей* [с]извыка къмъ Господа: и показа му
Господь [т]дърво *което* като хвърли у во-
дѫ-тѫ, вода-та ся услади. Тамъ [у]имъ да-
де заповѣдь и повелѣніе: и тамо [ф]гы опы-
26 та. И рече: [х]Ако послушашь прилѣжно
гласъ-тъ на Господа Бога твоего: и на-
правишь онова което е угодно прѣдъ очи-
тѣ му, и дадешь слушаніе на заповѣди-тѣ
му, и увардишь всичкы-тѣ му повелѣнія, не
щѫ да ти нанесѫ ни едиѫ [ц]отъ болести-
тѣ, които нанесохъ върхъ Египтяны-тѣ:
защото азъ съмь Господь [ч]който тя исцѣ-
лявамъ.
27 Послѣ [ш]дойдохѫ въ Елимъ, дѣто *имаше*
дванадесеть водни источници, и седмде-
сеть финиковы дървета, и тамъ постави-
хѫ станъ близо при воды-тѣ.

ГЛАВА 16.

1 И [а]станѫхѫ отъ Елимъ, всичко-то съ-
браніе на Израилевы-тѣ сынове, та дой-
дохѫ [б]въ пустынѭ-тѫ Синъ, която е
между Елимъ и Синѫ, въ петнадесетый-
тъ день на вторый-тъ мѣсецъ отъ какъ
2 излѣзохѫ изъ Египетскѫ-тѫ землѭ. И всич-
ко-то събраніе на Израилевы-тѣ сынове
[в]мъмрѣше на Моисея и Аарона въ пу-
3 стынѭ-тѫ. И рекохѫ имъ Израилеви-тѣ
сынове: [г]Подобрѣ да быхмы умрѣли отъ
рѫкѫ-тѫ на Господа въ Египетскѫ-тѫ
землѭ, [д]когато сѣдѣхмы близу до котлы-
тѣ на месо-то *и* когато ядѣхмы хлѣбъ до
сытость! защото изведохте ны въ тѫзи
пустынѭ, за да изморите съ гладъ всич-
ко това събраніе.
4 Тогазь рече Господь Моисею: Ето, ще
ви одъждѭ [е]хлѣбъ отъ небе-то и ще из-
лѣзватъ людіе-тѣ и всякой день ще съ-
биратъ колкото е доволно за день-тъ, [ж]за
да гы опытамъ ще ходятъ ли въ законъ-
5 тъ ми или не. А въ шестый-тъ день нека
приготвятъ онова което ще внесѫтъ, и
[з]да е двойно отъ колкото събиратъ вся-
кой день.
6 А Моисей иАаронъ рекохѫ на всич-
кы-тѣ Израилевы сынове: [и]Довечера ще
познаете че Господь вы е извелъ изъ

ц Иса. 6; 3.
ч Псал. 77; 14.
ш Ст. 6.
щ Псал. 77; 15, 20. 78; 52. 80; 1. 106; 9. Иса. 63; 12; 13. Іер. 2; 6.
ъ Псал. 78; 54.
ы Числ. 14; 14. Втор. 2; 25. Іис. Нав. 2; 9, 10.
ь Псал. 48; 6.
ѣ Втор. 2; 4.
ю Быт. 36; 40.
я Числ. 22; 3. Авв. 3; 7.
ѫ Іис. Нав. 5; 1.
а Втор. 2; 25. 11; 25. Іис. Нав. 2; 9.
б 1 Цар. 25; 37.
в Гл. 19; 5. Втор. 32; 9. 2 Цар. 7; 23. Псал. 74; 2. Иса. 43; 1, 3. 51; 10. Іер. 31; 11. 1 Пет. 2; 9. 2 Пет. 2; 1. Тит. 2; 14.
г Псал. 44; 2. 80; 8.
д Псал. 78; 54.
е Псал. 10; 16. 29; 10. 146; 10. Иса. 57; 15.
ж Гл. 14; 23. Прит. 21; 31.
з Гл. 14; 28, 29.
и Сѫд. 4; 4. 1 Цар. 10; 5.
і Числ. 26; 59.
к 1 Цар. 18; 6.
л Сѫд. 11; 34. 21; 21. 2 Цар. 6; 16. Псал. 68; 11, 25. 149; 3. 150; 4.
м 1 Цар. 18; 7.
н Ст. 1.
о Быт. 16; 7. 25; 18.
п Числ. 33; 8.
* Горесть.
р Гл. 16; 2. 17; 3.
с Гл. 14; 10. 17; 4. Псал. 50; 15.
т 4 Цар. 2; 21. 4; 41.
у Іис. Нав. 24; 25.
ф Гл. 16; 4. Втор. 8; 2, 16. Сѫд. 2; 22. 3; 1, 4. Псал. 66; 10. 81; 7.
х Втор. 7; 12, 15.
ц Втор. 28; 27, 60.
ч Гл. 23; 25. Псал. 41; 3, 4. 103; 3. 147; 3.
ш Числ. 33; 9.

—

а Числ. 33; 10, 11.
б Іез. 30; 15.
в Гл. 15; 24. Псал. 106; 25. 1 Кор. 10; 10.
г Плач. 4; 9.
д Числ. 11; 4. 5.
е Псал. 78; 24, 25. 105; 40. Іоан. 6; 31, 32. 1 Кор. 10; 3.
ж Гл. 15; 25. Втор. 8; 2, 16.
з Виж. Ст. 22. Лев. 25; 21.
и Виж. Ст. 12, 13. Гл. 6; 7. Числ. 16; 28, 29, 30.

7 Египетскѫ-тѫ земіѭ. И утрѣ ще видите
[i]славѫ-тѫ Господнѭ, защото чу ропта-
нія-та ви противъ Господа: понеже [к]що
8 смы ный, та да роптаете на насъ? И ре-
че Моисей: *Ще видите* когато ви даде
Господь довечера месо да ядете, и утрѣ
хлѣбъ до сытость: защото чу Господь
роптанія-та ви които роптаете на него:
защото що смы ный? роптанія-та ви не
сѫ противъ насъ, но [л]противъ Господа.
9 И рече Моисей Аарону: Речи на всичко-
то събраніе на Израилевы-тѣ сынове: [м]При-
ближѣте прѣдъ Господа: защото чу роп-
танія-та ви.
10 И когато говорѣше Ааронъ на всичко-
то събраніе на Израилевы-тѣ сынове,
обърнѫхѫ лице-то си къмъ пустынѭ-
тѫ, и ето, [н]слава-та Господня ся яви въ
11 облакъ-тъ. И говорѝ Господь Моисею, и
12 рече: [о]Чухъ роптанія-та на Израилевы-тѣ
сынове. Кажи имъ, и речи: [п]Довечера
ще ядете месо, и [р]утрѣ ще ся насытите
съ хлѣбъ, и ще познаете че азъ сьмь Гос-
подь Богъ вашъ.
13 А на вечерь-тѫ [с]долѣтѣхѫ прѣпелицы,
и покрыхѫ станъ-тъ: и на утринь-тѫ, на
всякѫдѣ около станъ-тъ [т]бѣше ся по-
14 слало роса. И като ся дигнѫ послана-та
роса, ето, по лице-то на пустынѭ-тѫ
имаше [у]нѣщо дребно като люспы, тънко
15 като слана по земіѭ-тѫ. И като видѣхѫ
Израилевы-тѣ сынове, рекохѫ си единъ
другому: Що *е* това? защото не знаяхѫ
що бѣше. И Моисей имъ рече: [ф]Това е
хлѣбъ-тъ който ви дава Господь да яде-
16 те. Това е което заповѣда Господь: Съ-
берѣте отъ него, всякой колкото му трѣ-
ба да яде, по [х]гоморъ на главѫ, споредъ
число-то на душы-тѣ ви: земѣте всякой
за свои-тѣ които има подъ шатъръ-тъ си.
17 И направихѫ така Израилеви-тѣ сынове:
и събрахѫ единъ много, а другъ малко.
18 И когато измѣрихѫ съ гоморъ-тъ, [ц]който
бѣше събралъ много, не бѣше му много:
и който бѣше събралъ малко, не бѣше
му малко: всякой земаше колкото му
19 трѣбаше за хранѫ. И рече имъ Моисей:
Никой да не оставя отъ него до утрѣ.
20 Но, не послушахѫ Моисея: и нѣкои оста-
вихѫ отъ него до утрѣ, и червяса, и ся
усмърдѣ: и разгнѣва ся на тѣхъ Моисей.
21 И всякѫ сутринѫ събирахѫ го кой кол-
кото му трѣбаше за хранѫ: и, когато
припечеше сълнце-то, стопяваше ся.
22 И въ шестый-тъ день събрахѫ двой-
нѫ хранѫ, по два гомора за едного: дой-
дохѫ тогазь всичкы-тѣ началници на съ-
23 браніе-то, и извѣстихѫ на Моисея. А той
имъ рече: Това е което рече Господь:
утрѣ е [ч]сѫббота, свято упокоеніе Госпо-
ду: опечѣте което имате да опечете, и
сварѣте което имате да сварите: и кол-
кото остане, турѣте го на странѫ за васъ
24 си, за опазваніе до утрѣ. И увардихѫ го
до утрѣ, както заповѣда Моисей: и [ш]не
ся усмърдѣ, нито ся намѣри червей въ
25 него. И рече Моисей: Яждте го днесь: за-
щото днесь *е* сѫббота Господу: днесь нѣма
26 да го намѣрите въ поле-то. [щ]Шесть дни
ще го събирате: но въ седмый-тъ день,
въ сѫбботѫ-тѫ, въ неѭ нѣма да ся на-
27 мѣрва. И нѣкои отъ людіе-тѣ излѣзохѫ
въ седмый-тъ день да съберѫтъ, но не
28 намѣрихѫ. Тогазь рече Господь Моисею:
[б]До кога ще ся отричате да вардите мои-
29 тѣ заповѣди, и мои-тѣ законы? Виждте
че Господь ви даде сѫбботѫ-тѫ, *и* за то-
ва въ шестый-тъ день ви дава хлѣбъ за
два дена: сѣдѣте всякой на мѣсто-то си:
въ седмый-тъ день да не излиза никой
30 отъ мѣсто-то си. И отпочивахѫ си людіе-
31 тѣ въ седмый-тъ день. А домъ-тъ Израи-
левъ нарече име-то му Манна: и [ы]то бѣ
подобно на коріандрово-то сѣме, бѣло: и
вкусъ-тъ му като на питѫ съ медъ.
32 И рече Моисей: Това е което заповѣда
Господь: напълнѣте отъ него единъ го-
моръ, за да ся варди въ родове-тѣ ви, да
гледатъ хлѣбъ-тъ съ който ви исхранихъ
въ пустынѭ-тѫ, като вы изведохъ изъ
33 Египетскѫ-тѫ земіѭ. И рече Моисей Аа-
рону: [ь]Земи еднѫ стомнѫ, и тури въ неѭ
единъ гоморъ пъленъ съ маннѫ, и поло-
жѝ ѭ прѣдъ Господа, за да ся упазва
34 въ родове-тѣ ви. И положи ѭ Ааронъ
[ѣ]прѣдъ свидѣтелство-то, за да ся упазва,
35 както заповѣда Господь Моисею. И [ю]че-
тыридесеть годины ядѣхѫ Израилеви-тѣ
сынове маннѫ-тѫ, додѣ дойдохѫ въ оби-
таемѫ земіѭ: ядѣхѫ маннѫ, [я]додѣ дой-
дохѫ въ прѣдѣлы-тѣ на Ханаанскѫ-тѫ
земіѭ. А гоморъ-тъ е десета часть на
ефѫ-тѫ.

ГЛАВА 17.

1 И [а]тръгнѫ всичко-то събраніе на Изра-
илевы-тѣ сынове, отъ пустынѭ-тѫ Синъ,
и вървяхѫ споредъ Господнѭ-тѫ запо-
вѣдь, и расположихѫ станъ въ Рафидимъ
2 дѣто нѣмаше водѫ да піѭтъ людіе-тѣ. И

i Виж. Ст. 10. Иса. 35; 2. 40; 5. Іоан. 11; 4, 40.
к Числ. 16; 11.
л 1 Цар. 8; 7. Лук. 10; 16. Рим. 13; 2.
м Числ. 16; 16.
н Ст. 7. Гх. 13; 21. Числ. 16; 19. 3 Цар. 8; 10, 11.
о Ст. 8.
п Ст. 6.
р Ст. 7.
с Числ. 11; 31. Псал. 78; 27, 28. 105; 40.
т Числ. 11; 9.
у Числ. 11; 7. Втор. 8; 3. Неем. 9; 15. Псал. 78; 24. 105; 40.
ф Іоан. 6; 31, 49, 58. 1 Кор. 10; 3.
х Ст. 36.
ц 2 Кор. 8; 15.
ч Быт. 2; 3. Гх. 20; 8. 31; 15. 35; 3. Лев. 23; 3.
ш Ст. 20.
щ Гх. 20; 9, 10.
б 4 Цар. 17; 14. Псал. 78; 10. 22. 106; 13.
ы Числ. 11; 7, 8.
ь Евр. 9; 4.
ѣ Гх. 25; 16, 21. 40; 20. Числ. 17; 10. Втор. 10; 5. 3 Цар. 8; 9.
ю Числ. 33; 38. Втор. 8; 2, 3. Неем. 9; 20, 21. Іоан. 6; 31, 49.
я Іис. Нав. 5; 12. Неем. 9; 15.

—

а Гх. 16; 1. Числ. 33; 12, 14.

[б]карахж ся людіе-тѣ съ Моисея, и реко-
хж: Дай ни водж да піемъ. И рече имъ
Моисей: Защо ся карате съ мене? [в]защо
3 искушавате Господа? А людіе-тѣ бѣхж
ожаднѣли тамъ за водж: и [г]роптаяхж
людіе-тѣ на Моисея, и думахж: Защо ны
възведе изъ Египетъ, за да ны изморишь,
насъ и чада-та ни, и скотове-тѣ ни съсъ
жаждж?
4 И [д]извыка Моисей къмъ Господа, и ка-
за: Какво да правіж тойзи народъ? [е]още
5 малко и ще мя убіжтъ съ каменіе. И
рече Господь Моисею: [ж]Замини прѣдъ ли-
це-то на людіе-тѣ, и земи съсъ себе си
нѣкои отъ Израилевы-тѣ старцы: и жезлъ-
тъ си съ който [з]удари ты рѣкж-тж, зе-
6 ми въ ржкж-тж си, и върви. Ето, [и]азъ
ще застанж тамъ прѣдъ тебе на канаржк-
тж въ Хоривъ, и ще ударишь канаржк-
тж, и ще излѣзе вода изъ неіж да піжтъ
людіе-тѣ. И направи така Моисей прѣдъ
7 очи-тѣ на старцы-тѣ Израилевы. И нарече
име-то на мѣсто-то: [і]*Масса и †Мерива,
заради караніе-то на Израилевы-тѣ сынове,
и защото искусихж Господа, и казувахж:
Да ли е между насъ Господь, или не?
8 [к]Тогазь дойде Амаликъ, и направи бой
9 съ Израиля въ Рафидимъ. И рече Моисей
[л]Іисусу: Избери ни мжжіе, и излѣзь да
ся біешь съ Амалика: утрѣ азъ ще за-
станж на върхъ-тъ на хълма и ще държж
10 въ ржкж-тж си [м]жезлъ-тъ Божій. И сто-
ри Іисусъ както му рече Моисей, и ся би
съ Амалика. А Моисей, Ааронъ, и Оръ
11 възлѣзохж на върхъ-тъ на хълма. И [н]ко-
гато Моисей въздигаше ржкж-тж си, на-
двиваше Израиль: а когато спущаше рж-
12 кж-тж си, надвиваше Амаликъ. А ржцѣ-
тѣ Моисеовы натегнувахж; за това зѣхж
камькъ и подложихж му, и той сѣднж на
него: а Ааронъ и Оръ, единъ отъ еднж-
тж странж, и другъ отъ другж-тж, подпи-
рахж ржцѣ-тѣ му: и *така* ржцѣ-тѣ му ся
подкрѣпявахж до захожданіе-то на слън-
13 це-то. И погуби Іисусъ Амалика, и людіе-
14 тѣ му, съ остро-то на ножа. И рече Гос-
подь Моисею: [о]Пиши това въ книгж за
поменъ, и прѣдай въ уши-тѣ на Іисуса:
че [п]ще изгладіж съвсѣмъ поменъ-тъ на
15 Амалика отъ подъ небе-то. И съзида *тамо*
Моисей олтарь, и нарече име-то му **Іе-
16 ова̀ Нисій: И рече: Понеже *Господь *ту-
ри* ржкж на прѣстолъ-тъ *си, ще бжде* Гос-
подня брань противъ Амалика отъ родъ
въ родъ.

ГЛАВА 18.

1 И чу [а]Іоѳоръ Мадіамскый-тъ священ-
никъ, тесть-тъ Моисеовъ, всичкы-тѣ дѣла
[б]които направи Богъ на Моисея, и на лю-
діе-тѣ си Израиля, че извелъ Господь
2 Израиля изъ Египетъ: И зѣ Іоѳоръ тесть-
тъ Моисеовъ, Сепфорж, Моисеовж-тж же-
3 нж, [в]слѣдъ като іж бѣше отпратилъ, И
[г]двама-та ѝ сынове, отъ които [д]на единъ-
тъ име-то бѣ †Гирсомъ: защото чужде-
4 нецъ, рече, быхъ въ чуждж земіж: А на
другый-тъ име-то §Еліезеръ: защото Богъ
на отца ми, *рече,* станж ми помощникъ, и
5 избави мя отъ ножъ-тъ Фараоновъ. И
дойде Іоѳоръ Моисеовый тесть при Мои-
сея, съсъ сынове-тѣ му, и съсъ женж му,
въ пустыніж-тж, дѣто бѣше расположилъ
6 станъ [е]въ Божіж-тж горж: И извѣсти
Моисею: Азъ Іоѳоръ тесть ти идж при
тебе, и жена ти, [ж]и двама-та ѝ сынове
7 съ неіж. И Моисей излѣзе да посрѣщне
тестя си, и поклони ся, и [з]цѣлунж го: и
попытахж ся единъ другъ за здравіе-то
8 си, и влѣзохж въ шатъръ-тъ. И Моисей
расказа на тестя си всичко що направи
Господь на Фараона и на Египтяны-тѣ
заради Израиля, и всичкы-тѣ трудове ко-
ито имъ ся случихж по пжть-тъ, и какъ
9 гы [и]избави Господь. И зарадова ся Іоѳоръ
много за всичкы-тѣ добрины които Гос-
подь бѣ направилъ на Израиля, когото
10 избави отъ ржкж-тж на Египтяны-тѣ. И
рече Іоѳоръ: [і]Благословенъ Господь, кой-
то вы избави отъ ржкж-тж на Египтяны-
тѣ, и отъ Фараоновж-тж ржкж; който
избави людіе-тѣ изъ подъ ржкж-тж на
11 Египтяны-тѣ. Сега познавамъ че Господь
е [к]великъ надъ всичкы-тѣ богове: защото
[л]въ това въ което ся [м]възгордихж тѣ,
12 станж отъ тѣхъ по горень. Зѣ тогазь Іо-
ѳоръ, Моисеовый тесть, всесъжженіе и
жьртвы *да принесе* Богу: и дойде Ааронъ,
и всичкы-тѣ старци Израилеви, да ядлтъ
хлѣбъ заедно съ Моисеовый тесть [н]прѣдъ
Бога.
13 И на другый-тъ день сѣднж Моисей да
сжди людіе-тѣ: и стояхж людіе-тѣ прѣдъ
14 Моисея отъ зарань-тж до вечерь-тж. И

[б] Числ. 20; 3, 4.
[в] Втор. 6; 16. Псал. 78; 18. 41. Иса. 7; 12. Мат. 4; 7. 1 Кор. 10; 9.
[г] Гл. 16; 2.
[д] Гл. 14; 15.
[е] 1 Цар. 30; 6. Іоан. 8; 59. 10; 31.
[ж] Іез. 2; 6.
[з] Гл. 7; 20. Числ. 20; 8.
[и] Числ. 20; 10, 11. Псал. 78; 15, 20. 105; 41. 114; 8. 1 Кор. 10; 4.
[і] Числ. 20; 13. Псал. 81; 7. 95; 8. Евр. 3; 8.
* Искушеніе.
† Караніе.
[к] Быт. 36; 12. Числ. 24; 20. Втор. 25; 17. 1 Цар. 15; 2.
[л] Дѣян. 7; 45. Евр. 4; 8.
[м] Гл. 4; 20.
[н] Іак. 5; 16.
[о] Гл. 34; 27.
[п] Числ. 24; 20. Втор. 25; 19. 1 Цар. 15; 3, 7. 30; 1, 17. 2 Цар. 8; 12. Ездр. 9; 14.
** Господь знамя мое.
* *Или,* ржка *ся подигнж* противъ прѣстолъ-тъ Господень.

—

[а] Гл. 2; 16. 3; 1.
[б] Псал. 44; 1. 77; 14; 15. 78; 4. 105; 5, 43. 106; 2, 8.
[в] Виждь Гл. 4; 26.
[г] Дѣян. 7; 29.
[д] Гл. 2; 22.
† Пришлецъ тука.
§ Богъ мой помощникъ.
[е] Гл. 3; 1, 12.
[ж] Быт. 14; 17. 18; 2. 19; 1 3 Цар. 2; 19.
[з] Быт. 29; 13. 33; 4.
[и] Псал. 78; 42. 81; 7. 106; 10. 107; 2.
[і] Быт. 14; 20. 2 Цар. 18; 28. Лук. 1; 68.
[к] 2 Лѣт. 2; 5. Псал. 95; 3. 97; 9. 135; 5.
[л] Гл. 1; 10, 16, 22. 5; 2, 7. 14; 8, 18.
[м] 1 Цар. 2; 3. Неем. 9; 10, 16, 29. Іов. 40; 11, 12. Псал. 31; 23. 119; 21. Лук. 1; 51.
[н] Втор. 12; 7. 1 Лѣт. 29; 22. 1 Кор. 10; 18, 21, 31.

като видѣ Моисеовый тесть всичко което
правѣше той на людіе-тѣ, рече: Що е то-
ва което правишь на людіе-тѣ? Защо ты
самъ сѣдишь, и всичкы-тѣ людіе стоятъ
15 прѣдъ тебе отъ зарань довечерь? И ре-
че Моисей на тестя си: Защото [о]людіе-тѣ
16 дохождатъ при мене да пытатъ Бога. [п]Ко-
гато иматъ нѣщо, дохождатъ при мене,
и азъ сждіж между единый-тъ и дру-
гый-тъ: и [р]показувамъ *имъ* Божіи-тѣ по-
17 велѣнія, и законы-тѣ му. И Моисеовый
тесть му рече: Това което правишь не е
18 добро. Непрѣмѣнно и ты ще запрешь, и
тойзи народъ, който е съ тебе: защото
това нѣщо е много тежко за тебе: [с]не
19 можешь вршп това самъ. И сега послу-
шай гласъ-тъ ми: ще тя съвѣтувамъ, и
[т]Богъ ще бжде съ тебе: [у]ты бжди отъ
странж Божіж за народъ-тъ, [ф]да отно-
20 сишь сждбы-тѣ прѣдъ Бога. И [х]учи гы на
повелѣнія-та и на законы-тѣ, и показу-
вай имъ [ц]пжть-тъ по който трѣбува да
ходятъ, и [ч]дѣла-та които трѣбва да пра-
21 вятъ. Но избери отъ всичкы-тѣ людіе до-
стойны [ш]мжжіе, [щ]които ся боятъ отъ
Бога, истинолюбцы [ъ]мжжіе, [ы]които не-
навиждатъ сребролюбіе: и постави *гы* надъ
тѣхъ, тысященачалницы, и стоначалницы,
и петдесетоначалницы, и десетоначалницы.
22 И нека тѣ сждятъ людіе-тѣ [ь]всякога: и
[ѣ]всякж голѣмж сждбж, нека доносятъ
до тебе: а всякж малкж сждбж нека сж-
дятъ тѣ: така ще ти олекне, и [ю]ще но-
23 сятъ товаръ-тъ наедно съ тебе. Ако на-
правишь това (и ако Богъ ти заповѣда),
тогазь [я]ще можешь да ся удържишь, още
и всичкый тойзи народъ ще стигне [ѫ]на
мѣсто-то си съ миръ.
24 И послуша Моисей гласъ-тъ на тестя
25 си, и стори всичко що му рече. И [ѭ]из-
бра Моисей отъ всичкый Израиль достойны
мжжіе, и постави гы началницы надъ на-
рода, тысященачалницы, стоначалницы, пет-
26 десетоначалницы, и десетоначалницы: И
[а]сждѣхж людіе-тѣ на всяко врѣме: [б]сжд-
бы-тѣ които бѣхж мжчны доносяхж Мои-
сею, а всякж малкж сждбж сждѣхж тѣ.
27 И испроводи Моисей тестя си, и [в]отиде
въ земіж-тж си.

ГЛАВА 19.

1 Въ третій-тъ мѣсецъ слѣдъ исходъ-тъ
на Израилевы-тѣ сынове изъ Египетскж-
тж земіж, въ истый-тъ день дойдохж [а]въ
2 Синайскж-тж пустыніж. И станжхж отъ
[б]Рафидимъ, та дойдохж въ Синайскж-тж
пустыніж, и расположихж станъ въ пу-
стыніж-тж: и тамъ постави шатры-тѣ си
3 Израиль срещж [в]горж-тж. И [г]Моисей въз-
лѣзе при Бога: и [д]повыка го Господь отъ
горж-тж, и рече: така ще кажешь на Іа-
кововый домъ, и ще извѣстишь на Изра-
4 илевы-тѣ сынове: Вы [е]видѣхте що сто-
рихъ на Египтяны-тѣ, и васъ [ж]носихъ
като на орловы крила, и доведохъ вы при
5 себе си. И [з]сега, ако наистинж послуша-
те гласъ-тъ ми, и упазите завѣтъ-тъ ми,
отъ всичкы-тѣ народы вы [и]ще ми бждете
собственно стяжаніе: защото [і]моя е всич-
6 ка-та земя. И вы ще ми бждете [к]царство
отъ священницы, и [л]народъ святъ. Тѣзи
сж думы-тѣ които ще кажешь на Израи-
левы-тѣ сынове.
7 И дойде Моисей и повыка старцы-тѣ
народны, и прѣдстави прѣдъ тѣхъ всичкы
тѣзи думы, които му заповѣда Господь.
8 И [м]отговорихж съгласно всичкы-тѣ лю-
діе, и казувахж: Всичко което рече Гос-
подь ще сторимъ. И отнесе Моисей Гос-
9 поду думы-тѣ на людіе-тѣ. И рече Гос-
подь Моисею: Ето, азъ идж при тебе
[н]въ гжстъ облакъ, [о]за да чуіжтъ людіе-
тѣ когато говоріж съ тебе, и [п]да тя вѣ-
руватъ вече за всегда. А Моисей каза Гос-
10 поду думы-тѣ на людіе-тѣ. И рече Гос-
подь Моисею: Иди при людіе-тѣ и [р]освя-
ти гы днесь и утрѣ, и [с]да испержтъ дре-
11 хы-тѣ си, И да сж готови за третій-тъ
день: защото въ третій-тъ день [т]ще слѣ-
зе Господь на Синайскж-тж горж, прѣдъ
12 очи-тѣ на всичкы-тѣ людіе. И ще туришь
на около прѣдѣлы за людіе-тѣ и ще ка-
жешь: Пазѣте ся да не възлѣзете на го-
рж-тж, нито да ся допрете до никой
неинъ край: [у]който ся допре до горж-
13 тж, непрѣмѣнно ще умре: И да ся не
допре до неіж ржка, защото съ каменіе
ще ся убіе, или съсъ стрѣлж ще ся

о Лев. 24; 12. Числ. 15; 34.
п Гл. 23; 7. 24; 14. Втор. 17; 8. 2 Цар. 15; 3. Іов. 31; 13. Дѣян. 18; 15. 1 Кор. 6; 1.
р Лев. 24; 15. Числ. 15; 35. 27; 6, и дрг. 36; 6 до 9.
с Числ. 11; 14, 17. Втор. 1; 9, 12.
т Гл. 3; 12.
у Гл. 4; 16. 20; 19. Втор. 5; 5.
ф Числ. 27; 5.
х Втор. 4; 1, 5. 5; 1. 6; 1, 2. 7; 11.
ц Псал. 143; 8.
ч Втор. 1; 18.
ш Ст. 25. Втор. 1; 15, 16. 16; 18. 2 Лѣт. 19; 5 до 10. Дѣян. 6; 3.
щ Быт. 42; 18. 2 Цар. 23; 3. 2 Лѣт. 19; 9.
ъ Іез. 18; 8.
ы Втор. 16; 19.
ь Ст. 26.
ѣ Ст. 26. Лев. 24; 11. Числ. 15; 33. 27; 2. 36; 1. Втор. 1; 17. 17; 8.
ю Числ. 11; 17.
я Ст. 18.
ѫ Быт. 18; 33. 30; 25. Гл. 16; 29. 2 Цар. 19; 39.
ѭ Втор. 1; 15. Дѣян. 6; 5.
а Ст. 22.
б Іов. 29; 16.
в Числ. 10; 29, 30.

—

а Числ. 33; 15.
б Гл. 17; 1, 8.
в Гл. 3; 1, 12.
г Гл. 20; 21. Дѣян. 7; 38.
д Гл. 3; 4.
е Втор. 29; 2.
ж Втор. 32; 11. Иса. 63; 9. Откр. 12; 14.
з Втор. 5; 2.
и Втор. 4; 20. 7; 6. 14; 2, 21. 26; 18. 32; 8, 9. 3 Цар. 8; 53. Псал. 135; 4. Пѣсн. 8; 12. Иса. 41; 8. 43; 1. Іер. 10; 16. Мал. 3; 17. Тит. 2; 14.
і Гл. 9; 29. Втор. 10; 14. Іов. 41; 11. Псал. 24; 1. 50; 12. 1 Кор. 10; 26, 28.
к Втор. 33; 2, 3, 4. 1 Пет. 2; 5, 9. Откр. 1; 6. 5; 10. 20; 6.
л Лев. 20; 24, 26. Втор. 7; 6. 26; 19. 28; 9. Иса. 62; 12. 1 Кор. 3; 17. 1 Сол. 5; 27.
м Гл. 24; 3, 7. Втор. 5; 27. 26; 17.
н Ст. 16. Гл. 20; 21. 24; 15, 16. Втор. 4; 11. Псал. 18; 11, 12. 97; 2. Мат. 17; 5.
о Втор. 4; 12, 36. Іоан. 12; 29, 30.
п Гл. 14; 31.
р Лев. 11; 44, 45.
с Быт. 35; 2. Ст. 14. Лев. 15; 5.
т Ст. 16, 18. Гл. 34; 5. Втор. 33; 2.
у Евр. 12; 20.

устрѣли: или ако е животно или человѣкъ,
живъ да не остане. [ф]Когато тржба-та за-
тржби, тогазь ще възлѣзжтъ на горж-тж.
14 И слѣзе Моисей отъ горж-тж при лю-
діе-тѣ, и [х]освяти людіе-тѣ: а тѣ испрахж
15 дрехы-тѣ си. И рече на людіе-тѣ: [ц]Бждѣ-
те готови за третій-тъ день: [ч]не ся при-
ближавайте при женж.
16 И сутринь-тж въ третій-тъ день, [ш]ста-
нжхж гръмове и свѣткавицы, и гжстъ
[щ]облакъ *имаше* на горж-тж, и много си-
ленъ тржбенъ [ъ]гласъ: и [ы]треперяхж всич-
кы-тѣ людіе които бѣхж въ станъ-тъ.
17 Тогазь [ь]изведе Моисей людіе-тѣ изъ станъ-
тъ да посрѣщнжтъ Бога, и застанжхж
18 подъ горж-тж. [ѣ]А Синайска-та гора бѣ-
ше всичка въ дымъ: защото слѣзе Гос-
подь [ю]въ огнь на неѭ: и [я]дигаше ся
дымъ-тъ ѝ като дымъ отъ пещь, и [ж]всичка-
19 та гора ся тресѣше силно. И [іж]когато
тржбный-тъ гласъ ся продължаваше мно-
го силно, [а]Моисей говорѣше и [б]Богъ му
20 отговаряше съ гласъ. И слѣзе Господь на
Синайскж-тж горж, на върхъ-тъ на горж-
тж: и повыка Господь Моисея на върхъ-
21 тъ на горж-тж, и възлѣзе Моисей. И ре-
че Господь Моисею: Слѣзь, та заржчай
на людіе-тѣ, да ся не устремятъ къмъ
Господа [в]да гледатъ, и паднжтъ мнозина
22 отъ тѣхъ. Така и священници-тѣ които
приближаватъ при Господа, [г]нека ся освя-
тятъ, [д]за да не нападне Господь върхъ
23 тѣхъ. И рече Моисей Господу: Людіе-тѣ
не могжтъ да възлѣзжтъ на Синайскж-
тж горж: защото ты си ни заповѣдалъ и
реклъ: [е]Тури прѣдѣлы около горж-тж, и
24 освяти іѭ. И рече му Господь: Иди, слѣзь:
послѣ ще възлѣзешь ты и Ааронъ нае-
дно съ тебе: а священници-тѣ и людіе-тѣ
да ся не устремятъ да възлѣзжтъ къмъ
25 Господа, за да не нападне върхъ тѣхъ. И
Моисей слѣзе при людіе-тѣ, и каза имъ.

ГЛАВА 20.

1 Тогазь каза Богъ [а]всичкы тѣзи думы и
говорѣше:
2 [б]Азъ сьмь Іеова Богъ твой, който тя
изведохъ изъ Египетскж-тж земѭ, [в]изъ
домъ-тъ на рабство-то.
3 [г]Да нѣмашь другы богове освѣнъ мене.
4 [д]Не си правѝ кумиръ, и никакво подо-
біе на нѣщо, което е на небе-то горѣ, и
което на земѭ-тж долу, или което въ
5 воды-тѣ подъ земѭ-тж: [е]Да не имъ ся
поклонишь, нито да имъ послужишь: за-
щото азъ Господь Богъ твой сьмь [ж]Богъ
ревнивъ, който [ѕ]въздавамъ беззаконіе-то
на бащы-тѣ върхъ чада-та, до третій и
четвьртый родъ на онѣзи които мя нена-
6 виждатъ: И [и]който правѭ милость на
тысящы родове на онѣзи които мя лю-
бятъ, и съхраняватъ мои-тѣ заповѣди.
7 [і]Не зимай име-то на Господа Бога тво-
его напраздно: защото [к]Господь нѣма да
оправдае оногозь който зема напраздно
име-то му.
8 [л]Помни сжбботный-тъ день да го освя-
9 щавашь. [м]Шесть дни ще работишь и ще
10 вършишь всичкы-тѣ си дѣла: А [н]седмый-
тъ день е сжббота на Господа Бога твое-
го: да не правишь *въ него* никое дѣло, *ни*
ты, ни сынъ ти, ни дъщеря ти, *ни* слуга-
та ти, нито слугыня-та ти, нито скотъ-тъ
ти, [о]нито чужденецъ-тъ ти, който е от-
11 вжтрѣ врата-та ти. Защото [п]въ шесть дни
направи Господь небе-то и земѭ-тж, мо-
ре-то, и всичко което е въ тѣхъ: а въ
седмый-тъ день си починж: за това бла-
гослови Господь сжбботный-тъ день, и
освяти го.
12 [р]Почитай бащж си и майкж си, за да
ся продължатъ дни-тѣ ти на земѭ-тж,
коѭто ти дава Господь Богъ твой.
13 [с]Не убивай.
14 [т]Не прѣлюбодѣйствувай.
15 [у]Не крадѝ.
16 [ф]Не свидѣтелствувай противъ ближній-
тъ си лъжливо свидѣтелство.
17 [х]Не пожелай домъ-тъ на ближній-тъ си:
[ц]не пожелай женж-тж на ближній-тъ си:
нито слугж-тж му, нито слугынѭ-тж му,
нито волъ-тъ му, нито оселъ-тъ му, нито
нищо, което е на ближній-тъ ти.

ф Ст. 16, 19.
х Ст. 10.
ц Ст. 11.
ч 1 Цар. 21; 4, 5. Зах. 7; 3. 1 Кор. 7; 5.
ш Псал. 77; 18. Евр. 12; 18. 19. Откр. 4; 5. 8; 5. 11; 19.
щ Ст. 9. Гл. 40; 34. 2 Лѣт. 5; 14.
ъ Откр. 1; 10. 4; 1.
ы Евр. 12; 21.
ь Втор. 4; 10.
ѣ Втор. 4; 11. 33; 2. Сжд. 5; 5. Псал. 68; 7, 8. Иса. 6; 4. Авв. 3; 3.
ю Гл. 3; 2. 24; 17. 2 Лѣт. 7; 1, 2, 3.
я Быт. 15; 17. Псал. 144; 5. Откр. 15; 8.
ж Псал. 68; 8. 77; 18. 114; 7. Іер. 4; 24. Евр. 12; 26.
іж Ст. 13.
а Евр. 12; 21.
б Неем. 9; 13. Псал. 81; 7.
в Виж. Гл. 3; 5. 1 Цар. 6; 19.
г Лев. 10; 3.
д 2 Цар. 6; 7, 8.
е Ст. 12. Іис. Нав. 3; 4.

—

а Втор. 5; 22.
б Лев. 26; 1, 13. Втор. 5; 6. Псал. 81; 10. Осія 13; 4.
в Гл. 13; 3.
г Втор. 5; 7. 6; 14. 4 Цар. 17; 35. Іер. 25; 6. 35; 15.
д Лев. 26; 1. Втор. 4; 16. 5; 8. 27; 15. Псал. 97; 7.
е Гл. 23; 24. Іис. Нав. 23; 7. 4 Цар. 17; 35. Иса. 44; 15, 19.
ж Гл. 34; 14. Втор. 4; 24. 6; 15. Іис. Нав. 24; 19. Наум. 1; 2;
ѕ Гл. 34; 7. Лев. 20; 5. 26; 39, 40. Числ. 14; 18, 33. 3 Цар. 21; 29. Іов. 5; 4. 21; 19. Псал. 79; 8. 109. 14. Иса. 14; 20, 21. 65; 6, 7. Іер. 2; 9. 32; 18.
и Гл. 34; 7. Втор. 7; 9. Псал. 89; 34. Рим. 11; 28.
і Гл. 23; 1. Лев. 19; 12. Втор. 5; 11. Псал. 15; 4. Мат. 5; 33.
к Мих. 6; 11.
л Гл. 31; 13, 14. Лев. 19; 3, 30. 26; 2. Втор. 5; 12.
м Гл. 23; 12. 31; 15. 34; 21. Лев. 23; 3. Іез. 20; 12. Лук. 13; 14.
н Быт. 2; 2; 3. Гл. 16; 26. 31; 15.
о Неем. 13; 16 до 19.
п Быт. 2; 2.
р Гл. 23; 26. Лев. 19; 3. Втор. 5; 16. Іер. 35; 7, 18, 19. Мат. 15; 4. 19; 19. Марк. 7; 10. 10; 19. Лук. 18; 20. Ефес. 6; 2.
с Втор. 5; 17. Мат. 5; 21. Рим. 13; 9.
т Втор. 5; 18. Мат. 5; 27.
у Лев. 19; 11. Втор. 5; 19. Мат. 19; 18. Рим. 13; 9. 1 Сол. 4; 6.
ф Гл. 23; 1. Втор. 5; 20. 19; 16. Мат. 19; 18.
х Втор. 5; 21. Мих. 2; 2. Авв. 2; 9. Лук. 12; 15. Дѣян. 20; 33. Рим. 7; 7. 13; 9. Ефес. 5; 3, 5. Евр. 13; 5.
ц Іов. 31; 9. Прит. 6; 29. Іер. 5; 8. Мат. 5; 28.

18 И [ч]всичкы-тѣ людіе [ш]гледахѫ грѫме-
жы-тѣ, свѣткавицы-тѣ, и гласъ-тъ на трѫ-
бѫ-тѫ, и [щ]горѫ-тѫ която дымѣше: и ка-
то видѣхѫ людіе-тѣ *това нѣщо* оттегли-
19 хѫ ся и застанѫхѫ отдалечь. И рекохѫ
на Моисея: [ъ]Ты говорй съ насъ, и ный
ще слушамы: и [ы]нека не говори съ насъ
20 Богъ за да не умремъ. И Моисей рече
на людіе-тѣ: [ь]Не бойте ся: [ѣ]Богъ дойде
да вы опыта, и [ю]да бѫде страхъ-тъ му
прѣдъ васъ, за да не съгрѣшавате.
21 И стояхѫ людіе-тѣ отъ далечь: а Моисей
приближи [я]при мракъ-тъ дѣто бѣше Богъ.
22 И рече Господь Моисею: така да ка-
жешь на Израилевы-тѣ сынове: Вы ви-
дѣхте че говорихъ съ васъ [ж]отъ небе-то.
23 [ѭ]Да не правите при мене *и* сребърны бо-
гове, нито да си правите златны богове.
24 Направи ми олтарь отъ земіѭ, и жъртву-
вай на него всесъжженія-та си, и прими-
рителны-тѣ си приношенія, [а]овцы-тѣ си,
и говеда-та си: [б]на всяко мѣсто дѣто ще
туріѭ поменъ на име-то си, ще дохо-
ждамъ при тебе, и [в]ще тя благославямъ.
25 [г]Ако ли ми направишь олтарь отъ каме-
ніе, да го не съзидешь отъ дѣланы каме-
ніе: защото, ако дигнешь сѣчиво върхъ
него, ще го осквърнишь. И да не възлѣз-
вашь на олтарь-тъ ми по стѫпала, за да
ся не открые върхъ него голота-та ти.

ГЛАВА 21.

1 А тѣзи сѫ сѫдбы-тѣ които [а]ще имъ
прѣдставишь.
2 [б]Ако купишь рабъ Евреинъ, шесть го-
динъ ще работи: а въ седмѫ-тѫ ще из-
3 лѣзе свободенъ, безъ да плати нищо. Ако
е влѣзлъ самъ, самъ ще излѣзе: ако е
ималъ женѫ, то и жена му ще излѣзе
4 съ него. Ако му е далъ господарь-тъ му
женѫ, и му е родила тя сынове или дъ-
щери, жена-та и чада-та й ще бѫдѫтъ на
5 господаря й, а той ще излѣзе самъ. Но
[в]ако рабъ-тъ отговори и рече: Обичамъ
господаря си, женѫ си и чада-та си, не
6 щѫ да излѣзѫ свободенъ: Тогазь госпо-
дарь-тъ му ще го заведе [г]прѣдъ *сѫдіи-
тѣ: и ще го доведе при двери-тѣ, или до
дверостълпъ-тъ, и господарь-тъ му [д]ще
му промуши ухо-то съсъ шило: и ще му
бѫде рабъ за всегда.
7 И [е]ако нѣкой продаде дъщеріѭ си за
рабынѭ, тя нѣма па излѣзе [ж]както из-
лазятъ раби-тѣ.
8 Ако ли не бѫде угодна на господаря
си, който іѭ е направилъ своіѭ годени-
цѫ, то ще іѭ остави да ся искупи не ще
има власть да іѭ продаде на чуждъ на-
родъ, понеже ся е обходилъ съ неѭ не-
9 вѣрно: Но ако іѭ е сгодилъ за сына си,
ще й направи по обыкновеніе-то на дъ-
10 щери-тѣ. Ако земе за себе си другѫ, да
не лиши онѭзь отъ хранѫ-тѫ й, и отъ
дрехы-тѣ й, и [з]отъ съпружеско сѫжитіе
11 съ неѭ. Ако ли не й направи тѣзи три-
тѣ, тогазь тя ще излѣзе даромъ безъ
сребро.
12 [и]Който удари человѣка та умре, непрѣ-
13 мѣнно да ся умьртви. [і]Ако ли *го* не е
прѣчакувалъ, но [к]Богъ *го* е прѣдалъ въ
рѫцѣ-тѣ му, тогазъ азъ [л]ще ти опрѣдѣ-
14 ліѭ мѣсто, дѣто ще прибѣгне. [м]Ако ли
нѣкой отъ злобѫ противъ ближній-тъ си
го убіе коварно, то *и* [н]изъ олтарь-тъ ми
15 ще го извадишь за да ся умьртви. И кой-
то удари бащѫ си, или майкѫ си, непрѣ-
мѣнно да ся умьртви.
16 И [о]който открадне человѣка, и [п]го про-
даде, или [р]ако ся намѣри въ рѫцѣ-тѣ му,
непрѣмѣнно да ся умьртви.
17 И [с]който хули бащѫ си, или майкѫ си,
непрѣмѣнно да ся умьртви.
18 И кога ся каратъ нѣкои человѣци, и
единый-тъ удари другый-тъ съ камыкъ или
съ пестницѫ, и той не умре, но лежи на
19 одръ-тъ, Ако стане и ходи но вънъ [т]съ
тоягѫ, тогазь ще е невиненъ онзи който
го е ударилъ, само ще плати за лежаніе-
то му, и ще *го* исцѣри.
20 И ако нѣкой удари рабъ-тъ си, или
рабынѭ-тѫ си съ тоягѫ, и умре подъ
рѫкѫ-тѫ му, непрѣмѣнно да ся накаже.
21 Ако ли поживѣе единъ день, или два, да
ся не наказва; понеже [у]му е сребро.
22 Ако ся біѭтъ нѣкои и ударятъ не-
празднѫ женѫ, и помѣтне дѣте-то, а дру-
га поврѣда не стане: онзи *който іѭ е уда-
рилъ* непрѣмѣнно да заплати глобѫ-тѫ,
коіѭто на женѫ-тѫ мѫжъ-тъ наложи не-
му: и ще заплати [ф]колкото *опрѣдѣлятъ*
23 сѫдіи-тѣ. И ако стане поврѣда, тогазь ще
24 дадешь животъ за животъ, [х]Око за око,
зѫбъ за зѫбъ, рѫкѫ за рѫкѫ, ногѫ за

ч Евр. 12; 18.
ш Откр. 1; 10, 12.
щ Гл. 19; 18.
ъ Втор. 5; 27. 18; 16. Гал. 3; 19, 20. Евр. 12; 19.
ы Втор. 5; 25.
ь 1 Цар. 12; 20. Иса. 41; 10, 13.
ѣ Быт. 22; 1 Втор. 13; 3.
ю Втор. 4; 10. 6; 2. 10; 12. 17; 13, 19. 19; 20. 28; 58. Прит. 3; 7. 16; 6. Иса. 8; 13.
я Гл. 19; 16. Втор. 5; 5. 3 Цар. 8; 12.
ж Втор. 4; 36. Неем. 9; 13.
ѭ Гл. 32; 1, 2, 4. 1 Цар. 5; 4, 5. 4 Цар. 17; 33. Іез. 20; 39. 43; 8. Дан. 5; 4, 23. Соф. 1; 5. 2 Кор. 6; 14. 15, 16.
а Лев. 1; 2.
б Втор. 12; 5, 11, 21. 14. 23. 16; 6, 11. 26; 2. 3 Цар. 8; 43. 9; 3. 2 Лѣт. 6; 6. 7; 16. 12; 13. Ездр. 6; 12. Неем. 1; 9. Псал. 74; 7. Іер. 7; 10, 12.
в Быт. 12; 2. Втор. 7; 13.
г Втор. 27; 5. Іис. Нав. 8; 31.

—

а Гл. 24; 3, 4. Втор. 4; 14. 6; 1.
б Лев. 25; 39, 40, 41. Втор. 15; 12. Іер. 34; 14.
в Втор. 15; 16, 17.
г Гл. 12; 12. 22; 8, 28.
* *Или* сѫдъ-тъ Божій.
д Псал. 40; 6.
е Неем. 5; 5.
ж Ст. 2, 3.
з 1 Кор. 7; 5.
и Быт. 9; 6. Лев. 24; 17. Чисх. 35; 30, 31. Мат. 26; 52.
і Чисх. 35; 22. Втор. 19; 4, 5.
к 1 Цар. 24; 4, 10, 18.
л Числ. 35 11. Втор. 19; 3. Іис. Нав. 20; 2.
м Числ. 15; 30. 35; 20. Втор. 19; 11, 12. Евр. 10; 26.
н 3 Цар. 2; 28 до 34. 4 Цар. 11; 15.
о Втор. 24; 7.
п Быт. 37; 28.
р Гл. 22; 4.
с Лев. 20; 9. Прит. 20; 20. Мат. 15; 4. Марк. 7; 10.
т 2 Цар. 3; 29.
у Лев. 25; 45, 46.
ф Ст. 30. Втор. 22; 18, 19.
х Лев. 24; 20. Втор. 19; 21. Мат. 5; 38.

25 ногѫ, Изгореніе за изгореніе, ранѫ за ра-
нѫ, ударъ за ударъ.
26 Ако нѣкой удари рабъ-тъ си, или ра-
быніѭ-тѫ си въ око-то и го ослѣпи, по-
ради око-то му ще го остави свободенъ.
27 И ако извади зѫбъ-тъ на рабъ-тъ си, или
зѫбъ-тъ на рабыніѭ-тѫ си, ще го остави
свободенъ поради зѫбъ-тъ му.
28 Ако волъ убоде мѫжъ или женѫ, та
умре, тогазь [ц]волъ-тъ да ся убіе съ ка-
меніе, и месо-то му да ся не яде; а на
волъ-тъ стопанинъ-тъ ще е неповиненъ.
29 Но ако волъ-тъ е былъ бодливъ отъ по̀
напрѣдъ и ся казало на стопанина му, и
го не упазилъ, то ако убіе мѫжъ или
женѫ, волъ-тъ съ каменіе да ся убіе още
30 и стопанинъ-тъ му да ся умьртви. Ако
му ся наложи откупъ, [ч]за избавленіе-
то на живота си ще даде колкото му ся
31 наложи. Ако убоде сынъ, или убоде дъ-
щерѭ, по тѫзи сѫдбѫ ще му направятъ.
32 Ако волъ-тъ убоде рабъ или рабыніѭ, ще
даде на господаря имъ [ш]тридесеть сребър-
ны сикли: [щ]а волъ-тъ да ся убіе съ каменіе.
33 И ако отвори нѣкой ямѫ, или ископае
ямѫ, и не ѭ покрые, и падне въ неѭ
34 волъ или оселъ, Стопанинъ-тъ на ямѫ-
тѫ ще заплати повредѫ-тѫ, ще даде сре-
бро на стопанина имъ: а мьрша-та да
бѫде негова.
35 И ако на нѣкого си волъ-тъ убоде во-
ла на ближній-тъ му, та умре, тогазь да
продадѫтъ живый-тъ волъ, и да раздѣ-
лятъ на двѣ сребро-то му: така и мьр-
36 шѫ-тѫ да раздѣлятъ на двѣ. Ако ли ся е
знаяло че волъ-тъ е былъ бодливъ отъ
по напрѣдъ, и стопанинъ-тъ му го не упа-
зилъ, непрѣмѣнно ще плати волъ за волъ:
а мьрша-та ще бѫде негова.

ГЛАВА 22.

1 Ако нѣкой открадне волъ или овцѫ, та
го заколе или го продаде, то да плати
петь вола вмѣсто волъ-тъ, и [а]четыри ов-
цы вмѣсто овцѫ-тѫ.
2 Ако нѣкой намѣри крадецъ [б]кога под-
копава та го удари, и умре, [в]нѣма *да ся*
3 *пролѣе* кръвь за него. Ако ли е сълнце-то
изгрѣяло надъ него, *ще ся пролѣе* кръвь
за него: трѣбва непрѣмѣнно да плати;
ако ли нѣма, [г]то да ся продаде за укра-
4 дено-то. Ако [д]украдено-то ся намѣри жи-
во въ рѫцѣ-тѣ му, или волъ или оселъ,
или овца, [е]ще плати двойно.
5 Ако нѣкой повреди нивѫ или лозіе и
остави скотъ-тъ си да ся напасе въ чу-
ждѫ нивѫ, да плати отъ най добрѫ-тѫ
рожбѫ на нивѫ-тѫ си, и отъ най добрый-
6 тъ *плодъ* на лозіе-то си. Ако излѣзе огнь
и намѣри тьрніе, и изгорятъ копни или
класове, или нива, който е запалилъ огнь-
тъ непрѣмѣнно ще плати.
7 Ако нѣкой даде на ближній-тъ си па-
ры, или нѣкаквы сѫдове, да *гы* пази, и ся
откраднѫтъ отъ кѫщѫ-тѫ на человѣка,
[ж]ако ся намѣри крадецъ-тъ, ще плати
8 двойно. Ако ли ся не намѣри крадецъ-
тъ, тогазь стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ ще
ся заведе [з]прѣдъ сѫдіи-тѣ *да ся испыта*
да ли е турилъ рѫкѫ върхъ притяжанія-
9 та на ближній-тъ си. За всякакъвъ видъ
прѣстѫпленіе; за волъ, за оселъ, за ов-
цѫ, за дрехѫ, за всяко загубено нѣщо, за
което бы реклъ нѣкой че е негово, [и]сѫд-
ба-та на двоицѫ-тѫ ще дойде прѣдъ сѫ-
діи-тѣ, *и* когото осѫдятъ сѫдіи-тѣ, той
ще плати двойно-то на ближній-тъ си.
10 Ако нѣкой даде на ближній-тъ си оселъ,
или волъ, или овцѫ, или какъвъ годѣ
скотъ, за да *го* пази, и умре, или охро-
мѣе, или ся откара безъ да види нѣкой,
11 [і]Клѣтва Господня да бѫде между двои-
цѫ-тѫ, че не е турилъ рѫкѫ върхъ
стокѫ-тѫ на ближній-тъ си: и стопанинъ-
тъ му ще пріеме *това свидѣтелство* а *дру-*
12 *гый-тъ* да не плати. Но [к]ако ся открадне
13 отъ него, ще плати на стопанина му. Ако
бѫде *отъ звѣрь* раскѫсано, ще го донесе
за свидѣтелство: за раскѫсано-то нѣма
да плати.
14 И ако заеме нѣкой отъ ближній-тъ си
животно и охромѣе, или умре, кога сто-
панинъ-тъ му не е съ него наедно, непрѣ-
15 мѣнно ще плати. Ако ли е стопанинъ-тъ
му наедно съ него, нѣма да плати: ако е
было наемнѫто съ па̀ры, ще отиде за на-
емъ-тъ си.
16 И [л]ако нѣкой прѣльсти не годенѫ дѣ-
вицѫ и легне съ неѭ, непрѣмѣнно ще ѝ
17 даде вѣно, и ще ѭ земе за женѫ. Ако
ли баща ѝ не рачи да му ѭ даде, ще плати
сребро [м]споредъ вѣно-то на дѣвицы-тѣ.
18 [н]Магесницѫ живѫ да не оставишь.
19 [о]Всякой скотоложникъ, непрѣмѣнно да
ся умьртви.
20 [п]Който жьртвува на богове, а не само-
му Господу, да погыне като проклѣтъ.
21 И [р]чужденецъ-тъ да не притѣснявашь,
нито да го насилствувашь: защото чужден-
22 ци бѣхте въ Егыпетскѫ-тѫ земіѭ. [с]Да
не угнѣтявате ни еднѫ вдовицѫ или си-

[ц] Быт. 9; 5.
[ч] Ст. 22. Числ. 35; 31.
[ш] Виж. Зах. 11; 12, 13. Мат. 26; 15. Филип. 2; 7.
[щ] Ст. 28.

[а] 2 Цар. 12; 6. Виж. Прит. 6; 31. Лук. 19; 8.
[б] Мат. 24; 43.
[в] Числ. 35; 27.
[г] Гл. 21; 2.
[д] Гл. 21; 16.
[е] Виж. Ст. 1, 7. Прит. 6; 31.
[ж] Ст. 4.
[з] Гл. 21; 6. Ст. 28.
[и] Втор. 25; 1. 2 Лѣт. 19; 10.
[і] Евр. 6; 16.
[к] Быт. 31; 39.
[л] Втор. 22; 28, 29.
[м] Быт. 34; 12. Втор. 22; 29. 1 Цар. 18; 25.
[н] Лев. 19; 26, 31. 20; 27. Втор. 18; 10, 11. 1 Цар. 28; 3, 9.
[о] Лев. 18; 23. 20; 15.
[п] Числ. 25; 2, 7, 8. Втор. 13; 1, 2, 5, 6, 9, 13, 14, 15, 17; 2, 3, 5.
[р] Гл. 23; 9. Лев. 19; 33. 25; 35. Втор. 10; 19. Іер. 7; 6. Зах. 7; 10. Мал. 3; 5.
[с] Втор. 10; 18. 24; 17. 27; 19. Псал. 94; 6. Иса. 1; 17, 23. 10; 2. Іез. 22; 7. Зах. 7; 10. Іак. 1; 27.

23 раче. Ако гы угнѣтете нѣкакъ, и [т]извы-
катъ къмъ мене, [у]непрѣмѣнно ще послу-
24 шамъ гласъ-тъ имъ, И [ф]гнѣвъ-тъ ми ще
ся распали, и ще вы убіѭ съ ножъ: и
[х]жены-тѣ ви ще бѫдѫтъ вдовицы, и ча-
да-та ви сирачета.
25 [ц]Ако дадешь на заемъ сребро на съсѣ-
да си сиромаха между мой-тъ народъ, да
не постѫпвашь съ него като лихоимецъ,
26 да му не наложишь лихвѫ. [ч]Ако земешь
залогъ дрехѫ-тѫ на ближній-тъ си, до за-
хожданіе-то на слънце-то да му ѭ вър-
27 нешь: Защото това е само завивка-та му,
това е дреха-та на кожѫ-тѫ му: съ как-
во ще спи? и [ш]като выкне къмъ мене ще
чуѭ, защото азъ [щ]сьмь милостивъ.
28 [ъ]Да не злословишь сѫдіи, нито да про-
кълнешь началникъ-тъ на народа си.
29 [ы]Начаткы-тѣ на гумно-то си и на жлебъ-
тъ си да не забавишь: [ь]първородный-тъ
30 отъ сынове-тѣ си ще дадешь на мене. [ѣ]Та-
ка ще направишь за говедо-то си, *и* за ов-
цѫ-тѫ си: [ю]седмь дни ще бѫде съ май-
кѫ си, а въ осмый-тъ день ще го дадешь
на мене.
31 [я]И ще ми бѫдете святи мѫжіе: и [ж]ме-
со раскѫсано *отъ* звѣрове въ поле-то да
не ядете: на псета-та го хвърлѣте.

ГЛАВА 23.

1 [а]Да не разносишь лъжливъ слухъ: да
не туришь рѫкѫ съ неправедный-тъ, [б]за
да бѫдешь свидѣтель въ ползѫ на не-
2 правдѫ-тѫ. [в]Да не отидешь слѣдъ мно-
жество-то да правишь зло: [г]нито да го-
воришь въ сѫдбѫ така, щото да ся увли-
чашь слѣдъ множество-то за да искри-
3 вишь *право-то*. Нито да покажешь лице-
пріятіе на сиромаха въ сѫдбѫ-тѫ му.
4 [д]Ако срѣщнешь на непріятеля си волъ-
тъ или оселъ-тѣ му заблудилъ, непрѣ-
5 мѣнно да му го закарашь. [е]Ако видишь
на враждебника си оселъ-тъ че е паднѫлъ
подъ товаръ-тъ си, и ти ся иска да от-
бѣгнешь да му не помогнешь, непрѣмѣн-
но трѣбва съ него наедно да помогнешь.
6 [ж]Да не искривишь правдѫ-тѫ на ни-
7 щій-тъ си въ сѫдбѫ-тѫ му. [з]Отдалечавай
ся отъ неправеднѫ работѫ, и [и]не убивай
неповинный-тъ и праведный-тъ; защото
азъ [і]нѣма да оправдаѭ нечестивый-тъ.
8 И [к]дарове да не земешь: защото даро-
ве-тѣ правятъ слѣпы тѣзи които иматъ
отворены очи, и извращатъ думы-тѣ на
праведны-тѣ.
9 И [л]да не насилствувашь чужденеца: за-
щото вы познавате какво е на сърдце-то
на чужденеца, понеже сте были чужден-
ци въ Египетскѫ-тѫ землѭ.
10 И [м]шесть лѣта да сѣешь землѭ-тѫ си, и
11 да събирашь плодове-тѣ ѝ: А въ седмо-то
да ѭ оставишь неработенѫ, и да ѭ на-
пустнешь, за да ся хранятъ сиромаси-тѣ
на твой-тъ народъ: и щото остане отъ
тѣхъ да ядѫтъ полскы-тѣ животны. Та-
ка ще сторишь съ лозіе-то си, и съ ма-
слины-тѣ си.
12 [н]Шесть дни ще работишь работы-тѣ си:
а въ седмый-тъ день ще си ся успокоишь,
за да си почини волъ-тъ ти, и оселъ-тъ ти,
и да си отдѫхне сынъ-тъ на рабынѭ-тѫ
13 ти, и чужденецъ-тъ. И [о]да ся пазите во
всичко що ви говорихъ: и [п]име на другы
богове да не поменете, нито да ся чуе
изъ уста-та ви.
14 [р]Три пѫти въ годинѫ-тѫ ще ми пра-
15 вишь праздникъ. Ще [с]пазишь праздникъ-
тъ на бесквасны-тѣ хлѣбове: седмь дни
ще ядешь бесквасны хлѣбове, както сьмь
ти заповѣдалъ въ отредено-то врѣме на
мѣсецъ-тъ Авивъ: защото въ него си из-
лѣзлъ изъ Египетъ: и [т]никой да ся не
16 яви прѣдъ мене съ праздны рѫцѣ: И
[у]праздникъ-тъ на жетвѫ-тѫ, първы-тѣ
плодове на трудъ-тъ ти, които си посѣялъ
въ нивѫ-тѫ: и [ф]праздникъ-тъ на събира-
ніе-то на плодове-тѣ, въ свършваніе-то на
годинѫ-тѫ, когато съберешь плодове-тѣ
17 си отъ нивѫ-тѫ. [х]Три пѫти въ годинѫ-
тѫ да ся явява всичкый-тъ твой мѫжкый
18 полъ прѣдъ Господа Іеова. [ц]Да не прине-
сешь кръвь-тѫ на жьртвѫ-тѫ ми съ ква-

т Втор. 15; 9. 24; 15. Іов. 35; 9. Лук. 18; 7.
у Ст. 27. Іов. 34; 28. Псал. 18; 6. 145; 19. Іак. 5; 4.
ф Іов. 31; 23. Псал. 69; 24.
х Псал. 109; 9. Плач. 5; 3.
ц Лев. 25; 35, 36, 37. Втор. 23; 19, 20. Неем. 5; 7. Псал. 15; 5. Іез. 18; 8, 17.
ч Втор. 24; 6, 10, 13, 17. Іов. 22; 6. 24; 3, 9. Прит. 20; 16. 22; 27. Іез. 18; 7, 16. Амос. 2; 8.
ш Ст. 23.
щ Гл. 34; 6. 2 Лѣт. 30; 9. Псал. 86; 15.
ъ Еккл. 10; 20. Дѣян. 23; 5. Іуд. 8.
ы Гл. 23; 16, 19. Прит. 3; 9.
ь Гл. 13; 2, 12. 34; 19.
ѣ Втор. 15; 19.
ю Лев. 22; 27.
я Гл. 19; 6. Лев. 19; 2. Втор. 14; 21.
ж Лев. 22; 8. Іез. 4; 14. 44; 31.

—

а Ст. 7. Лев. 19; 16. Псал. 15; 3. 101; 5. Прит. 10; 18. Сравни 2 Цар. 19; 27 съ 16; 3.
б Гл. 20; 16. Втор. 19; 16, 17, 18. Псал. 35; 11. Прит. 19; 5, 9, 28. 24; 28. Виж. 3 Цар. 21; 10, 13. Мат. 26; 59, 60, 61. Дѣян. 6; 11, 13.
в Быт. 7; 1. 19; 4, 7. Гл. 32; 1, 2. Інс. Нав. 24; 15. 1 Цар. 15; 9. 3 Цар. 19; 10. Іов. 31; 34. Прит. 1; 10, 11, 15. 4; 14. Мат. 27; 24, 26. Марк. 15; 15. Лук. 23; 23. Дѣян. 24; 27. 25; 9.
г Ст. 6, 7. Лев. 19; 15. Втор. 1; 17. Псал. 72; 2.
д Втор. 22; 1. Іов. 31; 29. Прит. 24; 17. 25; 21. Мат. 5; 44. Рим. 12; 20. 1 Солун. 5; 15.
е Втор. 22; 4.
ж Ст. 2. Втор. 27; 19. Іов. 31; 13, 21. Еккл. 5; 8. Иса. 10; 1, 2. Іер. 5; 28. 7; 6. Амос. 5; 12. Мал. 3; 5.
з Ст. 1. Лев. 19; 11. Лук. 3; 14. Ефес. 4; 25.
и Втор. 27; 25. Псал. 94; 21. Прит. 17; 15, 26. Іер. 7; 6. Мат. 27; 4.
і Гл. 34; 7. Рим. 1; 18.
к Втор. 16; 19. 1 Цар. 8; 3. 12; 3. 2 Лѣт. 19; 7. Псал. 26; 10. Прит. 15; 27. 17; 8, 23. 29; 4. Иса. 1; 23. 5; 23. 33; 15. Іез. 22; 12. Амос. 5; 12. Дѣян. 24; 26.
л Гл. 22; 21. Втор. 10; 19. 24; 14, 17. 27; 19. Псал. 94; 6. Іез. 22; 7. Мал. 3; 5.
м Лев. 25; 3, 4.
н Гл. 20; 8, 9. Втор. 5; 13. Лук. 13; 14.
о Втор. 4; 9. Інс. Нав. 22; 5. Псал. 39; 1. Ефес. 5; 15. 1 Тим. 4; 16.
п Числ. 32; 38. Втор. 12; 3. Інс. Нав. 23; 7. Псал. 16; 4. Осія 2; 17. Зах. 13; 2.
р Гл. 34; 23. Лев. 23; 4. Втор. 16; 16.
с Гл. 12; 15. 13; 6. 34; 18. Лев. 23; 6. Втор. 16; 8.
т Гл. 34; 20. Втор. 16; 16.
у Гл. 34; 22. Лев. 23; 10.
ф Втор. 16; 13.
х Гл. 34; 23. Втор. 16; 16.
ц Гл. 12; 8. 34; 25. Лев. 2; 11. Втор. 16; 4.

сенъ хлѣбъ: нито да остане тълстина-та
на праздникъ-тъ ми прѣзъ нощь-тѫ до
19 утрѣ. [ч]Начаткы-тѣ на първы-тѣ плодове
отъ земѭ-тѫ си ще принесешь въ домъ-
тъ на Господа Бога твоего. [ш]Да не сва-
ришь яре въ млѣко-то на майкѫ му.
20 Ето, [щ]азъ проваждамъ Ангелъ прѣдъ
тебе, да тя пази по пѫть-тъ, и да тя за-
21 веде на мѣсто-то което приготвихъ. Бѫ-
ди внимателенъ въ негово-то присѫт-
ствіе, и слушай гласъ-тъ му: [ъ]да му ся
не опирашь, защото [ы]нѣма да опрости
прѣстѫпленія-та ви: понеже [ь]име-то ми е
22 въ него. Но ако слушашь внимателно
гласъ-тъ му, и правишь всичко що гово-
рѭ, [ѣ]тогазь азъ ще бѫдѫ непріятель на
непріятели-тѣ ти, и противникъ на про-
23 тивницы-тѣ твои. Защото [ю]Ангелъ-тъ ми
ще върви прѣдъ тебе, и [я]ще тя въведе
при Аморрейцы-тѣ, Хеттейцы-тѣ, и Фе-
резейцы-тѣ, и Хананейцы-тѣ, Евейцы-тѣ,
24 и Іевусейцы-тѣ: и ще гы истрѣбѭ. [ѫ]Да
ся не поклонишь на богове-тѣ имъ, [ѭ]ни-
то да имъ послужишь, нито да правишь
по дѣла-та имъ: но [а]да гы довършишь
съвсѣмъ, и да испотрошишь идолы-тѣ имъ:
25 И [б]да служите на Господа Бога вашего,
и той [в]ще благославя хлѣбъ-тъ ти, и во-
дѫ-тѫ ти: и [г]ще отдалечавамъ *всякѫ* бо-
26 лесть отъ помежду вы. И [д]не ще да има
бесчадна нито неплодна въ земѭ-тѫ ти:
число-то на дни-тѣ ти [е]ще направѭ пъл-
27 но. [ж]Ще проводѭ страхъ-тъ си прѣдъ
тебе, и [з]ще хвърлѭ въ смущеніе всичкы-
тѣ народы въ които отидешь, и ще напра-
вѭ всичкы-тѣ ти непріятели да обър-
28 нѫтъ гърбъ на тебе. И [и]ще проводѭ
стършены прѣдъ тебе, и ще испѫдятъ отъ
лице-то ти Евейцы-тѣ, Хананейцы-тѣ, и
29 Хеттейцы-тѣ. [і]Не щѫ да гы испѫдѭ отъ
лице-то ти въ еднѫ годинѫ, за да не за-
пустѣе земя-та, и ся умножатъ противъ
30 тебе на поле-то звѣрове тѣ. Малко по мал-
ко ще гы испѫждамъ отъ лице-то ти, до-
дѣ нарастешь и обладаешь земѭ-тѫ.
31 И [к]ще положѫ прѣдѣлы-тѣ ти отъ Чер-
вено-то море до Филистимско-то море, и
отъ пустынѭ-тѫ до рѣкѫ-тѫ *Евфратъ*:
защото [л]на ваши-тѣ рѫцѣ ще прѣдамъ
жители-тѣ на мѣсто-то, и ще гы испѫ-
32 дишь отъ лице-то си. [м]Да не направишь
договоръ съ тѣхъ, нито съ богове-тѣ имъ.
33 Да не живѣѭтъ въ земѭ-тѫ ти, за да
тя не направятъ да ми съгрѣшишь; за-
щото ако послужишь на богове-тѣ имъ,
[н]това непрѣмѣнно ще ти бѫде примка.

ГЛАВА 24.

1 И рече Моисею: възлѣзь къмъ Госпо-
да, ты и Ааронъ, [а]Надавъ и Авіудъ, [б]и
седмдесеть отъ Израилевы-тѣ старѣйши-
2 ны, и ся поклонѣте отъ далечь: И [в]Мои-
сей самъ ще приближи при Господа, а тѣ
да не приближатъ: нито людіе-тѣ да въз-
лѣзѫтъ съ него заедно.
3 Тогазь Моисей дойде, та каза на людіе-
тѣ [г]всичкы-тѣ Господни словеса, и всич-
кы-тѣ *му* сѫдбы, и всичкы-тѣ людіе съ
единъ гласъ отговорихѫ и рекохѫ: Ще
4 сторимъ всичко, което говори Господь. И
[д]написа Моисей всичкы-тѣ Господни сло-
веса: и станѫ рано на утринь-тѫ та съ-
гради олтарь подъ горѫ-тѫ, и *исправи*
[е]дванадесеть стълпа, споредъ дванадесеть-
5 тѣ Израилевы племена. И проводи момцы
отъ Израилевы-тѣ сынове, та принесохѫ
всесъжженія, и пожъртвувахѫ Господу
6 примирителны жъртвы, телцы. И [ж]Мои-
сей зѣ половинѫ-тѫ отъ кръвь-тѫ, и ту-
ри ѭ въ тасове, а съ половинѫ-тѫ отъ
7 кръвь-тѫ поръси върху олтарь-тъ. Послѣ
[з]зѣ книгѫ-тѫ на завѣтъ-тъ, и прочете ѭ
въ слушаніе-то на людіе-тѣ, и тѣ рекохѫ:
[и]Ще правимъ всичко щото речѐ Господь,
8 и ще бѫдемъ послушни. Тогазь Моисей
зѣ кръвь-тѫ, и поръси людіе-тѣ, и рече:
Ето [і]кръвь-та на завѣтъ-тъ, що направи
Господь съ васъ споредъ всичкы тѣзи сло-
веса.
9 И [к]възлѣзохѫ Моисей и Ааронъ, Надавъ
и Авіудъ, и седмдесеть отъ Израилевы-тѣ
10 старѣйшины. И [л]видѣхѫ Бога Израилева:
и подъ нозѣ-тѣ му като нѣщо постлано
[м]отъ камыкъ сапфиръ, и по чистотѫ-тѫ
11 като [н]сѫщо небе. И [о]не тури рѫкѫ-тѫ

ч Гл. 22; 29. 34; 26. Лев. 23; 10, 17. Числ. 18; 12, 13. Втор. 26; 10. Неем. 10; 35.
ш Гл. 34; 26. Втор. 14; 21.
щ Гл. 14; 19. 32; 34. 33; 2. 14. Числ. 20; 16. Інс. Нав. 5; 13. 6; 2. Псал. 91; 11. Иса. 63; 9.
ъ Числ. 14; 11. Псал. 78; 40, 56. Ефес. 4; 30. Евр. 3; 10, 16.
ы Гл. 32; 34. Числ. 14; 35. Втор. 18; 19. Інс. Нав. 24; 19. Іер. 5; 7. Евр. 3; 11. 1 Іоан. 5; 16.
ь Иса. 9; 6. Іер. 23; 6. Іоан. 10; 30, 38.
ѣ Быт. 12; 3. Втор. 30; 7. Іер. 30; 20.
ю Ст. 20. Гл. 33; 2.
я Інс. Нав. 24; 8, 11.
ѫ Гл. 20; 5.
ѭ Лев. 18; 3. Втор. 12; 30, 31.
а Гл. 34; 13. Числ. 33; 52. Втор. 7; 5, 25. 12; 3.
б Втор. 6; 13. 10, 12, 20. 11; 13, 14. 13; 4. Інс. Нав. 22; 5. 24; 14, 15, 21, 24. 1 Цар. 7; 3. 12; 20, 24. Мат. 4; 10.
в Втор. 7; 13. 28; 5, 8.
г Гл. 15; 26. Втор. 7; 15.
д Втор. 7; 14. 28; 4. Іов. 21; 10. Мал. 3; 10, 11.
е Быт. 25; 8. 35; 29. 1 Лѣт. 23; 1. Іов. 5; 26. 42; 17. Псал. 55; 23. 90; 10.
ж Быт. 35; 5. Гл. 15; 14, 16. Втор. 2; 25. 11; 25. Інс. Нав. 2; 9, 11. 1 Цар. 14; 15. 2 Лѣт. 14; 14.
з Втор. 7; 23. Псал. 18; 40.
и Втор. 7; 20. Інс. Нав. 24; 12.
і Втор. 7; 22.
к Быт. 15; 18. Числ. 34; 3. Втор. 11; 24. Інс. Нав. 1; 4. 3 Цар. 4; 21, 24. Псал. 72; 8.
л Інс. Нав. 21; 44. Сѫд. 1; 4. 11; 21.
м Гл. 34; 12, 15. Втор. 7; 2.
н Гл. 34; 12. Втор. 7; 16. 12; 30. Інс. Нав. 23; 13. Сѫд. 2; 3. 1 Цар. 18; 21. Псал. 106; 36.

—

а Гл. 28; 1. Лев. 10; 1, 2.
б Гл. 1; 5. Числ. 11; 16.
в Ст. 13, 15, 18.
г Ст. 7. Гл. 19; 8. Втор. 5; 27. Гал. 3; 19, 20.
д Втор. 31; 9.
е Быт. 28; 18. 31; 45.
ж Евр. 9; 18.
з Евр. 9; 19.
и Ст. 3.
і Евр. 9; 20. 13; 20. 1 Пет. 1; 2.
к Ст. 1.
л Виж. Быт. 32; 30. Гл. 3; 6. Сѫд. 13; 22. Сравни Иса 6; 1, 5. съ Гл. 33; 20, 23. Іоан. 1; 18. 1 Тим. 6; 16. 1 Іоан. 4; 12.
м Іез. 1; 26. 10; 1. Откр. 4; 3.
н Мат. 17; 2.
о Гл. 19; 21.

си на избранны-тѣ отъ Израилевы-тѣ сы-
нове: и [п]видѣхѫ Бога, и [р]ядохѫ и пихѫ.
12 И рече Господь Моисею: [с]Възлѣзь при
мене на горѫ-тѫ, и бѫди тамъ: и ще ти
дамъ [т]каменны-тѣ плочы, и законъ-тъ, и
заповѣди-тѣ които съмь написалъ да гы
13 поучавашь. И станѫ Моисей наедно [у]съ
Іисуса слугѫ-тѫ си, и [ф]възлѣзе Моисей
14 на Божіѭ-тѫ горѫ. И рече на старѣй-
шины-тѣ: Чакайте ны тукъ, додѣ ся вър-
немъ при васъ: и ето Ааронъ и Оръ сѫ
съ васъ: който има сѫдбѫ, нека иде при
тѣхъ.
15 И възлѣзе Моисей на горѫ-тѫ, и [х]об-
16 лакъ-тъ покрываше горѫ-тѫ. И [ц]слава-
та Господня застанѫ на Синайскѫ-тѫ го-
рѫ, и облакъ-тъ ѭ покрываше шесть дни:
и въ седмый-тъ день повыка *Господь* къмъ
17 Моисея отъ срѣдъ облака. И видъ-тъ на
славѫ-тѫ Господнѭ по връхъ-тъ на го-
рѫ-тѫ бѣше въ очи-тѣ на Израилевы-тѣ
18 сынове, [ч]като огнь пояждающъ. И влѣзе
Моисей въ срѣдъ облака, и възлѣзе на
горѫ-тѫ, и [ш]стоя Моисей на горѫ-тѫ че-
тыридесеть дни и четыридесеть нощи.

ГЛАВА 25.

1 И говорѝ Господь Моисею и рече: (2) Ка-
жи на Израилевы-тѣ сынове да земѫтъ
за мене приношеніе: [а]отъ всякого человѣ-
ка, който отъ самоволно сърдце *бы далъ*
3 ще пріемете приношеніе-то за мене. И то-
ва е приношеніе-то което ще пріемете отъ
4 тѣхъ: злато, и сребро, и мѣдь, И синьо,
и багрѣно, и червено, и виссонъ, и кози-
5 на, И овенскы кожи очервены, и ко-
6 жи *отъ язовцы, и дрьво ситтимъ, И
[б]масло за свѣтеніе, [в]ароматы за масло-то
на помазаніе-то, и за [г]благовонно-то ка-
7 деніе, Каменіе ониксови, и каменіе за
вложеніе [д]на ефодъ-тъ и на [е]нагрѫдникъ-
8 тъ. И да ми направятъ [ж]святилище, [з]за
9 да обитавамъ между тѣхъ. [и]По всичко
което ти показувамъ азъ образъ-тъ на
скиніѭ-тѫ, и образъ-тъ на всичкы-тѣ ѝ
сѫдове, така да направите.
10 И [і]да направятъ ковчегъ отъ дрьво сит-
тимъ: дължина-та му два лакта и поло-
вина, и ширина-та му единъ лакъть и по-
ловина, и высочина-та му единъ лакъть и
11 половина. И да го обковешь съ чисто
злато: ще го обковешь отъ вънъ и отъ
вѫтрѣ, и върху него ще направишь златъ
12 вѣнецъ наоколо. И да излѣешь за него
четыри златны колцета, и да *гы* туришь
на четыри-тѣ му ѫгла: двѣ колцета на
еднѫ-тѫ му странѫ, и двѣ колцета на
13 другѫ-тѫ му странѫ. И да направишь
върлины отъ дрьво ситтимъ, и да гы об-
14 ковешь съсъ злато. И да проврешь вър-
лины-тѣ прѣзъ колцета-та отъ страны-тѣ
на ковчегъ-тъ, за да ся носи ковчегъ-тъ
15 чрѣзъ тѣхъ. [к]Върлины-тѣ да останѫтъ въ
колцета-та на ковчегъ-тъ: да ся не изва-
16 ждатъ отъ него. И да туришь въ ков-
чегъ-тъ [л]свидѣтелство-то което ще ти
дамъ.
17 И [м]да направишь очистилище отъ чи-
сто злато: два лакта и половина дължи-
на-та му, и лакъть и половина ширина-
18 та му. И да направишь два херувима отъ
злато: искованы да гы направишь, на два-
19 та края на очистилище-то. И да напра-
вишь единъ херувимъ отъ единый-тъ край,
и единъ херувимъ отъ другый-тъ край:
херувимы-тѣ да направите отъ сѫщо-то
20 очистилище на два-та му края. И [н]херу-
вими-тѣ да бѫдѫтъ съ распрострѣны от-
горѣ крила, и ще прикрыватъ съ крила-
та си очистилище-то: и лица-та имъ ще
сѫ едно срещѫ друго; къмъ очистилище-
21 то да бѫдѫтъ лица-та на херувимы-тѣ. И
[о]да положишь очистилище-то на ковчегъ-
тъ отгорѣ: и [п]да туришь вѫтрѣ въ ков-
чегъ-тъ свидѣтелство-то, което ще ти
22 дамъ. И [р]тамъ ще ся виждамъ съ тебе:
и отгорѣ на очистилище-то, [с]отъ срѣдѫ-
тѫ на два-та херувима, които сѫ надъ
ковчегъ-тъ на свидѣтелство-то, ще говорѭ
съ тебе за всичко което ще ти заповѣ-
дамъ за Израилевы-тѣ сынове.
23 И [т]да направишь тръпезѫ отъ дрьво
ситтимъ: два лакта дължина-та ѝ, и единъ
лакъть ширина-та ѝ, а высочина-та ѝ
24 единъ лакъть и половина. И да ѭ об-
ковешь съ чисто злато, и да ѝ направишь
25 златъ вѣнецъ наоколо. И да ѝ направишь
краищникъ наоколо, една длань *на ширъ*,
и да направишь на краищникъ-тъ ѝ златъ
26 вѣнецъ наоколо. И да направишь четыри
златны колцета, и да туришь колцета-та
на четыри-тѣ ѫгла, които сѫ на четыри-
27 тѣ ѝ нозѣ. Колцета-та да бѫдѫтъ около
краищникъ-тъ влагалища на върлины-тѣ,
28 за да ся носи тръпеза-та. И да направишь

п Ст. 10. Быт. 16; 13. 32; 30. Гл. 33; 20. Втор. 4; 33. Сѫд. 13; 22.
р Быт. 31; 54. Гл. 18; 12. 1 Кор. 10; 18.
с Ст. 2, 15, 18.
т Гл. 31; 18. 32; 15, 16. Втор. 5; 22.
у Гл. 32; 17. 33; 11.
ф Ст. 2.
х Гл. 19; 9, 16. Мат. 17; 5.
ц Гл. 16; 10. Числ. 14; 10.
ч Гл. 3; 2. 19; 18. Втор. 4; 36. Евр. 12; 18, 29.
ш Гл. 34; 28. Втор. 9; 9.

—

а Гл. 35; 5, 21. 1 Лѣт. 29; 3, 5, 9, 14. Ездр. 2; 68. 3; 5. 7; 16. Неем. 11; 2. 2 Кор. 8; 12. 9, 7.
* *Или* сини.
б Гл. 27; 20.
в Гл. 30; 23.
г Гл. 30; 34.
д Гл. 28; 4, 6.
е Гл. 28; 15.
ж Гл. 36; 1, 3, 4. Лев. 4; 6. 10; 4. 21; 12. Евр. 9; 1, 2.
з Гл. 29; 45. 3 Цар. 6; 13. 2 Кор. 6; 16. Евр. 3; 6. Откр. 21; 3.
и Ст. 40.
і Гл. 37; 1. Втор. 10; 3. Евр. 9; 4.
к 3 Цар. 8; 8.
л Гл. 16; 34. 31; 18. Втор. 10; 2, 5. 31; 26. 3 Цар. 8; 9. 4 Цар. 11; 12. Евр. 9; 4.
м Гл. 37; 6. Рим. 3; 25. Евр. 9; 5.
н 3 Цар. 8; 7. 1 Лѣт. 28; 18. Евр. 9; 5.
о Гл. 26; 34.
п Ст. 16.
р Гл. 29; 42, 43. 30; 6, 36. Лев. 16; 2. Числ. 17; 4.
с Числ. 7; 89. 1 Цар. 4; 4. 2 Цар. 6; 2. 4 Цар. 19; 15. Псал. 80; 1. 90; 1. Иса. 37; 16.
т Гл. 37; 10. 3 Цар. 7; 48. 2 Лѣт. 4; 8. Евр. 9; 2.

вѫрлины-тѣ отъ дрьво ситтимъ, и да гы
обковешь съсъ злато, и да ся носи трѫ-
29 пеза-та чрѣзъ тѣхъ. И да направишь [у]блю-
да-та ѝ, и темянницы-тѣ ѝ, и възливални-
цы-тѣ ѝ, и тасове-тѣ ѝ, за да бывать чрѣзъ
тѣхъ възліянія-та: отъ чисто злато ще гы
30 направишь. И да полагашь на трѫпезѫ-
тѫ [ф]хлѣбове за прѣдложеніе прѣдъ мене
всякога.
31 И [х]да направишь свѣтилникъ отъ чи-
сто злато: искованъ да направишь свѣ-
тилникъ-тъ: стебло-то му, и вѣтвы-тѣ
му, чашкы-тѣ му, и яблъчкы-тѣ му,
и цвѣтія-та му, да бѫдѫтъ изъ него
32 си. И отъ страны-тѣ му да исхождатъ
шесть вѣтвы; три вѣтвы на свѣтилникъ-
тъ отъ еднѫ-тѫ странѫ, и три вѣтвы на
33 свѣтилникъ-тъ отъ другѫ-тѫ странѫ. На
еднѫ-тѫ вѣтвѫ да има три чашкы като
на мигдалы, една яблъчка, и едно цвѣтіе:
и на другѫ-тѫ вѣтвѫ три чашкы като на
мигдалы, една яблъчка, и едно цвѣтіе:
така да има на шесть-тѣ вѣтвы, които ис-
34 хождатъ изъ свѣтилникъ-тъ. И на *сте-
бло-то на* свѣтилникъ-тъ да има четыри
чашкы като на мигдалы, съ яблъчкы-тѣ
35 имъ, и цвѣтія-та имъ. И на шесть-тѣ вѣт-
вы които исхождатъ изъ свѣтилникъ-тъ
да има подъ двѣ-тѣ му вѣтвы една яблъч-
ка, и подъ двѣ-тѣ му вѣтвы една яблъч-
ка, и подъ двѣ-тѣ му вѣтвы една яблъч-
36 ка. Яблъчкы-тѣ, и вѣтвы-тѣ имъ да бѫ-
дѫтъ отъ него: всичко-то му цѣло иско-
37 вано отъ чисто злато. И свѣтила-та му
да направишь седмь: и [ц]да палятъ свѣ-
тила-та му, [ч]за да свѣтятъ отъ прѣдѣ
38 му. И щипци-тѣ му, и подносници-тѣ му
39 *да бѫдѫтъ* отъ чисто злато. Отъ единъ
талантъ чисто злато да ся направи той и
40 всичкы тѣзи сѫдове. И [ш]виждь да *гы* на-
правишь по образъ-тъ имъ който ти бы
показанъ на горѫ-тѫ.

ГЛАВА 26.

1 И [а]да направишь скиніѭ-тѫ *съ* десеть
опоны отъ прѣпреденъ виссонъ, и синьо,
и багрѣно, и червено: на тѣхъ да напра-
2 вишь херувимы отъ искуснѫ работѫ. Дъл-
жина-та на еднѫ-тѫ опонѫ двадесеть
и осмь лакти, и ширина-та на еднѫ-тѫ
опонѫ четыри лакти: всичкы-тѣ опоны
3 отъ еднѫ мѣркѫ. Петь-тѣ опоны да сѫ
съединены една съ другѫ: и *другы-тѣ*
петь опоны да сѫ съединены една съ дру-
4 гѫ. И да направишь сини запетелкы по
край-тъ на еднѫ-тѫ опонѫ, по краища-та
на съединеніе-то: така да направишь и по
край-тъ на крайнѫ-тѫ опонѫ на второ-то
5 съединеніе. Петдесеть запетелкы да напра-
вишь на еднѫ-тѫ опонѫ, и петдесеть запе-
телкы да направишь по край-тъ на опонѫ-
тѫ която е въ второ-то съединеніе: запе-
телкы-тѣ да ся спосрѣщатъ една съ дру-
6 гѫ. И да направишь петдесеть златны пе-
телкы, и съ петелкы-тѣ да съединишь
опоны-тѣ еднѫ съ другѫ: така скинія-та
ще бѫде една.
7 И [б]да направишь опоны отъ козинѫ,
за покрывъ надъ скиніѭ-тѫ: единаде-
8 сеть да направишь тѣзи опоны. Дължи-
на-та на еднѫ-тѫ опонѫ тридесеть лакти,
и ширина-та на еднѫ-тѫ опонѫ четыри
лакти: единадесеть-тѣ опоны *да бѫдѫтъ*
9 на еднѫ мѣркѫ. И да съединишь петь-тѣ
опоны особно, и шесть-тѣ опоны особно:
а шестѫ-тѫ опонѫ да прѣгънешь двойно
10 къмъ лице-то на скиніѭ-тѫ. И да напра-
вишь петдесеть запетелкы по край-тъ на
еднѫ-тѫ опонѫ, която е крайна въ съеди-
неніе-то, и петдесеть запетелкы по край-тъ
на опонѫ-тѫ отъ второ-то съединеніе.
11 И да направишь петдесеть мѣдны пе-
телкы и да запетлѣешь петелкы-тѣ съсъ
запетелкы-тѣ, и да съединишь покрывъ-
12 тъ и ще е единъ. А остатъкъ-тъ, който
остава повече отъ опоны-тѣ на покрывъ-
тъ, половина-та на опонѫ-тѫ, която
остава, ще виси на задніѭ-тѫ странѫ на
13 скиніѭ-тѫ. И единъ лакъть отъ еднѫ-тѫ
странѫ, и единъ лакъть отъ другѫ-тѫ
странѫ, отъ онова което остава повече отъ
дължинѫ-тѫ на опоны-тѣ отъ покрывъ-
тъ, ще виси по страны-тѣ на скиніѭ-тѫ
отъ тукъ и отъ тукъ за да іѭ покрыва.
14 И [в]да направишь покрывъ за скиніѭ-
тѫ отъ овенскы очервены кожы, и при-
крывало отгорѣ отъ язовечкы кожы.
15 И да направишь за скиніѭ-тѫ дъскы
16 отъ дрьво ситтимъ да стоятъ правы. Де-
сеть лакти дължина-та на еднѫ дъскѫ,
и лакъть и половина ширина-та на еднѫ
17 дъскѫ. Два шипа да има въ еднѫ-тѫ дъ-
скѫ спосрѣщани единъ съ другъ: така
да направишь на всичкы-тѣ дъскы на
скиніѭ-тѫ.
18 И да направишь дъскы-тѣ на скиніѭ-
тѫ, двадесеть дъскы отъ южнѫ странѫ
19 къмъ пладне. И отъ долу на двадесеть-
тѣ дъскы да направишь четыридесеть сре-
бърны подложкы: двѣ подложкы отъ до-
лу на еднѫ-тѫ дъскѫ за два-та ѝ шипа, и
двѣ подложкы отъ долу на другѫ-тѫ дъ-
скѫ за два-та ѝ шипа.
20 И за вторѫ-тѫ странѫ на скиніѭ-тѫ
която е къмъ сѣверъ, *ще направишь* два-
21 десеть дъскы; И четыридесеть-тѣ имъ
сребърны подложкы, двѣ подложкы подъ
еднѫ-тѫ дъскѫ, и двѣ подложкы подъ
другѫ-тѫ дъскѫ.

[у] Гл. 37; 16. Чисх. 4; 7.
[ф] Лев. 24; 5, 6.
[х] Гл. 37; 17. 3 Цар. 7; 49. Зах. 4; 2. Евр. 9; 2. Откр. 1; 12. 4; 5.
[ц] Гл. 27; 21. 30; 8. Лев. 24; 3, 4. 2 Лѣт. 13; 11.
[ч] Числ. 8; 2.
[ш] Гл. 26; 30. Числ. 8; 4. 1 Лѣт. 28; 11, 19. Дѣян. 7; 44. Евр. 8; 5.
[а] Гл. 36; 8.
[б] Гл. 36; 14.
[в] Гл. 36; 19.

22 И за заднѭ-тѫ странѫ на скиніѭ-тѫ
къмъ западъ, да направишь шесть дъскы.
23 Да направишь и двѣ дъскы за ѫглове-тѣ
24 на скиніѭ-тѫ отъ заднѭ-тѫ странѫ. И
да сѫ съединены отъ долу, и отъ горѣ да
сѫ ставены наедно съ едно колце: така
да бѫде за двѣ-тѣ: за два-та ѫгла да бѫ-
25 дѫтъ. И така да бѫдѫтъ осмь дъскы, и
сребърны-тѣ имъ подложкы шестнадесеть
подложкы: двѣ подложкы подъ еднѫ-тѫ
дъскѫ, и двѣ подложкы подъ другѫ-тѫ
дъскѫ.
26 И да направишь вереи отъ дрьво сит-
тимъ: петь за дъскы-тѣ отъ еднѫ-тѫ
27 странѫ на скиніѭ-тѫ, И петь вереи за
дъскы-тѣ отъ другѫ-тѫ странѫ на ски-
ніѭ-тѫ, и петь вереи за дъскы-тѣ отъ
заднѭ-тѫ странѫ на скиніѭ-тѫ къмъ
28 западъ. И срѣдня-та верея, която е въ
срѣдѫ-тѫ на дъскы-тѣ, да прѣминува отъ
29 край до край. И дъскы-тѣ да обковешь
съсъ злато, и колцета-та имъ да напра-
вишь златны, *за* влагалища на вереи-тѣ:
и да обковешь вереи-тѣ съсъ злато.
30 И да въздигнешь скиніѭ-тѫ [г]споредъ
начертаніе-то ѝ, каквото ти бѣ показано
на горѫ-тѫ.
31 И [д]да направишь завѣсѫ отъ синьо, ба-
грѣно, и червено, и прѣпреденъ виссонъ,
съ искуснѫ работѫ: направи на неѭ хе-
32 рувимы. И да ѭ туришь на четыри стъл-
па отъ ситтимъ обкованы съсъ злато,
съсъ златны кукы и съ четыри сребърны
33 подложкы. И подъ петелкы-тѣ да ока-
чишь завѣсѫ-тѫ, и да внесешь тамо, отъ
вѫтрѣ завѣсѫ-тѫ, [е]ковчегъ-тъ на свидѣ-
телство-то: и тая завѣса ще отдѣля вамъ
34 [ж]свято-то мѣсто отъ прѣсвято-то. И [з]да
положишь очистилище-то върхъ ковчегъ-
тъ на свидѣтелство-то, въ прѣсвято-то
35 мѣсто. И [и]да положишь тръпезѫ-тѫ отъ
вънъ завѣсѫ-тѫ, [і]и свѣтилникъ-тъ срещѫ
тръпезѫ-тѫ къмъ южнѫ-тѫ странѫ на
скиніѭ-тѫ: а тръпезѫ-тѫ ще положишь
36 къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ. И да напра-
вишь за двери-тѣ на скиніѭ-тѫ [к]закровъ
отъ синьо, и багрѣно, и червено, и прѣ-
37 преденъ виссонъ отъ везанѫ работѫ. И
да направишь заради закровъ-тъ [л]петь
стълпа отъ ситтимъ, и да гы обковешь
съсъ злато, съсъ златы кукы, и да излѣ-
ешь за тѣхъ петь мѣдны подложкы.

ГЛАВА 27.

1 И [а]да направишь олтарь отъ дрьво сит-
тимъ, петь лакти дължина, и петь лакти
ширина: четвьроѫгъленъ да бѫде олтарь-
2 тъ: и высочина-та му три лакти. И да му
направишь рогове на четыри-тѣ му ѫгла:
рогове-тѣ да бѫдѫтъ отъ него си: и [б]да
3 го обковешь съ мѣдь. И да му напра-
вишь котлы за изсыпваніе на пепелъ-тъ,
и лопаты-тѣ му, и тасове-тѣ му, и вили-
цы-тѣ му, и вѫглянницы-тѣ му: мѣдны да
4 направишь всичкы-тѣ му сѫдове. И да
направишь за него мѣднѫ рѣшеткѫ, ра-
бота *като* на мрѣжѫ, и на мрѣжѫ-тѫ да
направишь четыри мѣдны колцета на че-
5 тыри-тѣ ѝ ѫгла. И да ѭ положишь подъ
околность-тѫ на олтарь-тъ отъ долу, щото
мрѣжа-та да е до срѣдѫ-тѫ на ол-
6 тарь-тъ. И да направишь вьрлины за ол-
тарь-тъ, вьрлины отъ дрьво ситтимъ, и
7 да гы обковешь съ мѣдь. И вьрлины-тѣ
да ся проврѫтъ прѣзъ колцета-та, и да
бѫдѫтъ вьрлины-тѣ отъ двѣ-тѣ страны
8 на олтарь-тъ, за да го носятъ. Хралупъ
отъ дъскы да го направишь: [в]както ти
ся показа на горѫ-тѫ така да *го* напра-
вишь.
9 И [г]да направишь дворъ-тъ на скиніѭ-
тѫ: отъ южнѫ-тѫ странѫ къмъ пладне
да има за дворъ-тъ привѣсы отъ прѣпре-
денъ виссонъ, дължина-та за еднѫ-тѫ
10 странѫ сто лакти. И двадесеть-тѣ му
стълпа, и тѣхны-тѣ двадесеть подложкы
да бѫдѫтъ мѣдны: кукы-тѣ на стълпове-
11 тѣ и свърскы-тѣ имъ сребърны. Така и
къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ на дължъ да
има привѣсы, дължина сто *лакти*, и за
тѣхъ двадесеть стълпа, и тѣхны-тѣ два-
десеть мѣдны подложкы: *а* кукы-тѣ на
стълпове-тѣ и свърскы-тѣ имъ сребърны.
12 И за ширинѫ-тѫ на дворъ-тъ къмъ за-
паднѫ-тѫ странѫ да има петдесеть лакти
привѣсы: за тѣхъ стълпове десеть, и тѣх-
13 ны-тѣ подложкы десеть. И ширина-та на
дворъ-тъ къмъ прѣднѭ-тѫ странѫ на ис-
14 токъ да е петдесеть лакти. И привѣсы-тѣ
на еднѫ-тѫ странѫ *на врата-та да бѫ-
дѫтъ* петнадесеть лакти: за тѣхъ три
15 стълпа, и тѣхны-тѣ три подложкы. И на
другѫ-тѫ странѫ да има привѣсы петна-
десеть *лакти*: за тѣхъ три стълпа, и
16 тѣхны-тѣ три подложкы. И за врата-та
на дворъ-тъ да има двадесеть лакти за-
кровъ, отъ синьо, и багрѣно, и червено,
и прѣпреденъ виссонъ, отъ везанѫ рабо-
тѫ: за тѣхъ четыри стълпа, и тѣхны-тѣ
17 подложкы четыри. Всичкы-тѣ стълпове
около дворъ-тъ да бѫдѫтъ свързани съсъ
сребро, кукы-тѣ имъ сребърны, и подлож-
18 кы-тѣ имъ мѣдны. Дължина-та на дворъ-
тъ да е сто лакти, и ширина-та всякждѣ
да е петдесеть лакти, и высочина-та петь
лакти, отъ прѣпреденъ виссонъ, и под-
19 ложкы-тѣ имъ мѣдны. Всичкы-тѣ сѫдове

г Гл. 25; 9, 40. 27; 8. Дѣян. 7; 44. Евр. 8; 5.
д Гл. 36; 35. Лев. 16; 2. 2 Лѣт. 3; 14. Мат. 27; 51. Евр. 9; 3.
е Гл. 25; 16. 40; 21.
ж Лев. 16; 2. Евр. 9; 2, 3.
з Гл. 25; 21. 40; 20. Евр. 9; 5.
и Гл. 40; 22. Евр. 9; 2.
і Гл. 40; 24.
к Гл. 36; 37.
л Гл. 36; 38.

а Гл. 38; 1. Іез. 43; 13.
б Чисх. 16; 38.
в Гл. 25; 40. 26; 30.
г Гл. 38; 9.

на скиніѭ-тѫ, за всяко служеніе въ
неѭ, и всичкы-тѣ ѝ коліе, и всичкы-тѣ
коліе на дворъ-тъ да бѫдѫтъ мѣдны.
20 И ты [д]заповѣдай на Израилевы-тѣ сы-
нове да ти доносятъ елей пьрвотокъ, чи-
стъ, за свѣтеніе, за да горятъ вынѫгы
21 свѣтила-та. Въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то
[е]изъ вънъ завѣсѫ-тѫ, която е прѣдъ сви-
дѣтелство-то, [ж]Ааронъ и сынове-тѣ му
да гы нареждатъ *да горятъ* отъ вечеръ
до заранъ прѣдъ Господа: [з]*това* да е за
всякогa узаконеніе за Израилевы-тѣ сы-
нове въ родове-тѣ имъ.

ГЛАВА 28.

1 И ты [а]приведи при себе си Аарона бра-
та си, и сынове-тѣ му съ него наедно,
отъ срѣдъ Израилевы-тѣ сынове, за да
ми священствуватъ; Аарона, и Надава, и
Авіуда, Елеазара, и Иѳамара, Аароновы-тѣ
2 сынове. И [б]да направишь святы одежды
на брата си Аарона, за славѫ и велико-
3 лѣпіе. И ты [в]кажи на всичкы-тѣ остроум-
ны [г]които азъ испълнихъ съ духъ на прѣ-
мудрость, да направятъ одежды на Аа-
рона, за да го посвятишь да ми священ-
4 ствува. И одежды-тѣ, които ще напра-
вятъ сѫ тѣзи: [д]нагрѫдникъ и [е]ефодъ,
[ж]мантія, и пьстротканъ [з]хитонъ, кидаръ,
и поясъ: и да направятъ святы одежды
на Аарона брата ти, и на сынове-тѣ му,
за да ми священствуватъ.
5 И да земѫтъ злато-то, и синьо-то и ба-
грѣно-то, и червено-то, и прѣпреденый-тъ
6 виссонъ. И [и]да направятъ ефодъ-тъ отъ
злато, отъ синьо, и багрѣно, отъ червено
и прѣпреденъ виссонъ, искуснѫ работѫ.
7 Да има на два-та си края два нарамника,
които да ся вържѫтъ, за да ся свързува.
8 И прѣпоясаніе-то на ефодъ-тъ, което ще е
отгорѣ му, да е отъ сѫщій-тъ, споредъ
направѫ-тѫ му: отъ злато, отъ синьо, и
багрѣно, и червено, и прѣпреденъ виссонъ.
9 И да земешь два ониксовы камыка, и да
изваешь на тѣхъ имена-та на Израилевы-
10 тѣ сынове: Шесть отъ имена-та имъ на
единый-тъ камыкъ, и другы-тѣ шесть
имена на другый-тъ камыкъ, по *редъ-тъ на*
11 рожденіе-то имъ. Съ работѫ на камено-
сѣчецъ, споредъ ваяніе на печать, да из-
ваешь два-та камыка съ имена-та на
Израилевы-тѣ сынове: и да гы вложишь
12 въ златы гнѣздца. И да туришь тѣзи два
камыка на нарамницы-тѣ на ефодъ-тъ; ка-
меніе за поменъ на Израилевы-тѣ сынове:
И [і]Ааронъ ще носи имена-та имъ прѣдъ
Господа на двѣ-тѣ си рамена [к]за поменъ.

13 И да направишь златы гнѣздца: (14) И
двѣ верижицы отъ чисто злато; виты отъ
плетенѫ работѫ да гы направишь, и да
туришь плетены-тѣ верижицы на гнѣзд-
ца-та имъ.
15 И [л]да направишь сѫдебный-тъ нагрѫд-
никъ искуснѫ работѫ: споредъ направѫ-
тѫ на ефодъ-тъ да го направишь: отъ
злато, синьо, и багрѣно, и червено, и прѣ-
16 преденъ виссонъ да го направишь. Да
бѫде четвьрожгъленъ, двоенъ: дължина-
та му една педа, и ширина-та му една
17 педа. И [м]да споишь на него каменіе, че-
тыри реда каменіе: редъ сардъ, топазъ,
18 и смарагдъ, *да е* пьрвый-тъ редъ: И вто-
рый-тъ редъ, анѳраксъ, сапфиръ, и ада-
19 мантъ: И третій-тъ редъ, лигирій, ахатъ,
20 и амеѳистъ: И четвьртый-тъ редъ хрисо-
лиѳъ, и ониксъ и іасписъ: да бѫдѫтъ
21 споены въ златны-тѣ си гнѣздца. И каме-
ніе-тѣ да бѫдѫтъ по имена-та на Израи-
левы-тѣ сынове, дванадесеть, споредъ име-
на-та имъ, споредъ изваяніе-то на печать:
да бѫдѫтъ всякой съ име-то си спо-
22 редъ дванадесеть-тѣ племена, И вьрху
нагрѫдникъ-тъ да направишь виты вери-
жицы плетенѫ работѫ отъ чисто злато.
23 И да направишь на нагрѫдникъ-тъ двѣ
златны колцета, и да туришь двѣ-тѣ кол-
24 цета на два-та края на нагрѫдникъ-тъ. И
да провре́шь двѣ-тѣ плетены златны вери-
жицы прѣзъ двѣ-тѣ колцета, въ краища-
25 та на нагрѫдникъ-тъ. А два-та края на
двѣ-тѣ плетены верижицы да ставишь съ
двѣ-тѣ гнѣздца, и да *гы* туришь на нарам-
ницы-тѣ на ефодъ-тъ отъ къмъ лице-то
26 му. И да направишь двѣ златны колце-
та, и да гы туришь вьрху *другы-тѣ* два
края на нагрѫдникъ-тъ отъ тѫзи му
странѫ, която е къмъ ефодъ-тъ отъ вѫ-
27 трѣ. И да направишь *пакъ* двѣ златны кол-
цета, и да гы туришь отъ долу на два-та
нарамника на ефодъ-тъ, отъ къмъ лице-
то му, срещѫ съединеніе-то му, надъ прѣ-
28 поясаніе-то на ефодъ-тъ. И да вързуватъ
нагрѫдникъ-тъ съ колцета-та му за кол-
цета-та на ефодъ-тъ съсъ ширитъ отъ си-
ньо, за да е надъ прѣпоясаніе-то на ефодъ-
тъ, и нагрѫдникъ-тъ да не е отдѣленъ
29 отъ ефодъ-тъ. И Ааронъ когато влази
въ свято-то мѣсто да носи вынѫгы име-
на-та на Израилевы-тѣ сынове вьрху сѫ-
дебный-тъ нагрѫдникъ на сьрдце-то си,
[н]за поменъ прѣдъ Господа.
30 И [о]да положишь на сѫдебный-тъ на-
грѫдникъ Уримъ-тъ и Ѳуммимъ-тъ, и да
бѫдѫтъ на Аароново-то сьрдце, когато
влѣзва прѣдъ Господа; и Ааронъ да но-

д Лев. 24; 2.
е Гх. 26; 31, 33.
ж Гх. 30; 8. 1 Цар. 3; 3. 2 Лѣт. 13; 11.
з Гх. 28; 43. 29; 9, 28. Лев. 3; 17. 16; 34. 24; 9. Числ. 18; 23. 19; 21. 1 Цар. 30; 25.

—

а Чисх. 18; 7. Евр. 5; 1, 4.
б Гх. 29; 5, 29. 31; 10. 39; 1, 2. Лев. 8; 7, 30. Чисх. 20; 26, 28,
в Гх. 31; 6. 36; 1.
г Гх. 31; 3. 35; 30, 31.
д Ст. 15.
е Ст. 6.
ж Ст. 31.
з Ст. 39.
и Гх. 39; 2.
і Ст. 29. Гх. 39; 7.
к Виж. Іис. Нав. 4; 7. Зах. 6; 14.
л Гх. 39; 8.
м Гх. 39; 10 и дрг.
н Ст. 12.
о Лев. 8; 8. Чисх. 27; 21. Втор. 33; 8. 1 Цар. 28; 6. Ездр. 2; 63. Неем. 7; 65.

си вынѫгы сѫдъ-тъ на Израилевы-тѣ сы-
нове на сърдце-то си прѣдъ Господа.
31 И [п]да направишь мантіѭ-тѫ на ефодъ-
32 тъ всичкѫ-тѫ отъ синьо. И кѫдѣ срѣ-
дѫ-тѫ ѝ на върхъ-тъ ѝ да има отворъ:
да има тъканѫ обтокѫ около отворъ-тъ
си, както е отворъ-тъ на броніѭ-тѫ,
33 за да ся не съдира. И да направишь по
полы-тѣ ѝ нарове отъ синьо, и багрѣно,
и червено, по полы-тѣ ѝ наоколо: и зла-
34 ты звънцы помежду имъ на около. Златъ
звънецъ и наръ, златъ звънецъ и наръ, по
35 полы-тѣ на мантіѭ-тѫ на около. И да
бѫде на Аарона когато служи: и звън-
ченіе-то му да ся чуе, когато влѣзва въ
свято-то мѣсто прѣдъ Господа, и когато
36 излѣзва за да не умре. И да [р]направишь
плочицѫ отъ чисто злато, и да изваешь
на неѭ, като вааніе не печать СВЯТЫ-
37 НЯ ГОСПОДУ. И да ѭ туришь на синь
ширитъ за да е на кидаръ-тъ: въ прѣд-
38 ніѭ-тѫ странѫ на кидаръ-тъ да бѫде: И
да бѫде на Аароново-то чело, [с]за да но-
си Ааронъ прѣгрѣшенія-та на святы-тѣ
нѣща, които Израилеви-тѣ сынове ще по-
свящаватъ въ всичкы-тѣ свои святы при-
ношенія: и да бѫде вынѫгы на чело-то
му, за сѫ [т]тѣ пріятны прѣдъ Господа.
39 И да направишь пьстротканный-тъ хи-
тонъ отъ виссонъ, и да направишь кидаръ
отъ виссонъ, и да направишь поясъ, ра-
ботѫ везанѫ.
40 И [у]за Аароновы-тѣ сынове да напра-
вишь хитоны, и поясы да направишь за
тѣхъ, и гѫжвы да направишь за тѣхъ, за
славѫ и великолѣпіе.
41 И да облѣчешь въ тѣхъ Аарона брата
си, и сынове-тѣ му наедно съ него, и [ф]да
гы помажешь, и [х]да гы посвятишь, и да
гы освятишь, за да ми священствуватъ.
42 И да имъ направишь [ц]ленены гащы, за
да покрыватъ голотѫ-тѫ на тѣло-то имъ,
и да сѫ отъ крьстъ-тъ до *подъ* бедра-та.
43 И да бѫдѫтъ на Аарона и на сынове-тѣ
му, когато влазятъ въ скиніѭ-тѫ на съ-
браніе-то, или когато пристѫпуватъ [ч]при
олтарь-тъ, за да служатъ въ свято-то мѣ-
сто [ш]да не нанесѫтъ *на себе си* прѣстѫ-
пленіе та да умрѫтъ: *това* да е за вся-
кога [щ]узаконеніе за него и за сѣме-то му
слѣдъ него.

ГЛАВА 29.

1 И това е което ще направишь на тѣхъ
за да гы освятишь, да ми священству-
ватъ. [а]Земи единъ юнецъ отъ говеда-та,
2 и два овна безъ порокъ, И [б]бесквасенъ
хлѣбъ, и бесквасны питы мѣсены съ елей,
и бесквасны коры помазаны съ елей: отъ
чисто брашно пшенично да гы направишь.
3 И да гы туришь въ единъ кошъ, и да гы
принесешь въ кошъ-тъ съ юнецъ-тъ и
4 два-та овна. Тогазь да приведешь Аарона
и сынове-тѣ му при двери-тѣ на скиніѭ-
тѫ на събраніе-то, и [в]да гы омыешь съ
5 водѫ. Послѣ [г]да земешь одежды-тѣ и да
облѣчешь Аарона въ хитонъ-тъ, и въ
мантіѭ-тѫ на ефодъ-тъ, и въ ефодъ-тъ,
и въ нагрѫдникъ-тъ, и да го прѣпашешь
6 [д]съ прѣпоясаніе-то на ефодъ-тъ, И [е]да ту-
ришь кидаръ-тъ на главѫ-тѫ му, и на
кидаръ-тъ да туришь святый-тъ вѣнецъ.
7 Тогазь да земешь [ж]масло-то на помаза-
ніе-то, и да го излѣешь на главѫ-тѫ му,
и да го помажешь.
8 Послѣ [з]да приведешь сынове-тѣ му, и
9 да гы облѣчешь въ хитоны. И да гы опа-
шешь съ поясы, Аарона и сынове-тѣ му,
и да имъ туришь гѫжвы, и [и]священство-
то ще бѫде тѣхно по вѣчно узаконеніе:
и [і]да посвятишь Аарона и сынове-тѣ му.
10 И да приведешь юнецъ-тъ прѣдъ ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то, и [к]Ааронъ и сы-
нове-тѣ му да положатъ рѫцѣ-тѣ си на
11 главѫ-тѫ на юнецъ-тъ. И да заколешь
юнецъ-тъ прѣдъ Господа, при двери-тѣ
12 на скиніѭ-тѫ на събраніе-то. И [л]да зе-
мешь отъ кръвь-тѫ на юнецъ-тъ, и съ
пьрстъ-тъ си да туришь [м]на рогове-тѣ на
олтарь-тъ: и да излѣешь всичкѫ-тѫ кръвь
13 при основаніе-то на олтарь-тъ. И [н]да зе-
мешь всичкѫ-тѫ тлъстинѫ която покры-
ва вѫтрешности-тѣ, и було-то на дробъ-
тъ, и два-та бѫбрека, и тлъстинѫ-тѫ
вьрхъ тѣхъ, и да гы изгоришь на олтарь-
14 тъ. А [о]месо-то на юнецъ-тъ, и кожѫ-тѫ
му, и лайна-та му да изгоришь въ огнь
вънъ отъ станъ-тъ: това е жьртва за
15 грѣхъ. И [п]единый-тъ овенъ да земешь, и
Ааронъ и сынове-тѣ му [р]да турятъ рѫ-
16 цѣ-тѣ си на главѫ-тѫ на овенъ-тъ. И да
заколешь овенъ-тъ, и да земешь кръвь-
тѫ му, та да поръсишь олтарь-тъ наоко-
17 ло. И да разсѣчешь овенъ-тъ на кѫсове,
и да измыешь вѫтрешности-тѣ му, и но-
зѣ-тѣ му, и да *гы* туришь на кѫсове-тѣ
18 му и на главѫ-тѫ му. И всичкый-тъ
овенъ да изгоришь на олтарь-тъ: това е
всесъжженіе Господу; [с]уханіе благовонно,
жьртва Господу.

п Гл. 39; 22.
р Гл. 39; 30. Зах. 14; 20.
с Ст. 43. Лев. 10; 17. 22; 9. Чисх. 18; 1. Иса. 53; 11. Іез. 4; 4, 5, 6. Іоан. 1; 29. Евр. 9; 28. 1 Пет. 2; 24.
т Лев. 1; 4. 22; 27. 23; 11. Иса. 56; 7.
у Ст. 4. Гл. 39; 27, 28, 29, 41. Іез. 44; 17, 18.
ф Гл. 29; 7. 30; 30. 40; 15. Лев. 10; 7.
х Гл. 29; 9 и дрг. Лев. Гл. 8. Евр. 7; 28.
ц Гл. 39; 28. Лев. 6; 10. 16; 4. Іез. 44; 18.
ч Гл. 20; 26.
ш Лев. 5; 1, 17. 20; 19, 20. 22; 9. Чисх. 9; 13. 18; 22.
щ Гл. 27; 21. Лев. 17; 7.

—

а Лев. 8; 2.
б Лев. 2; 4. 6; 20, 21, 22.
в Гл. 40; 12. Лев. 8; 6. Евр. 10; 22.
г Гл. 28; 2. Лев. 8; 7.
д Гл. 28; 8.
е Лев. 8. 9.
ж Гл. 28; 41. 30; 25. Лев. 8; 12. 10; 7. 21; 10. Чисх. 35; 25.
з Лев. 8; 13.
и Чисх. 18; 7.
і Гл. 28; 41. Лев. 8; 22, и дрг. Евр. 7; 28.
к Лев. 1; 4. 8; 14.
л Лев. 8; 15.
м Гл. 27; 2. 30; 2.
н Лев. 3; 3.
о Лев. 4; 11, 12, 21. Евр. 13; 11.
п Лев. 8; 18.
р Лев. 1; 4 до 9.
с Быт. 8; 21.

19 И [т]да земешь вторый-тъ овенъ: и Аа-
ронъ и синове-тѣ му да турятъ ржцѣ-тѣ
20 си на главж-тж на овенъ-тъ. Тогазь да
заколешь овенъ-тъ, и да земешь отъ кръвь-
тж му, и да туришь на край-тъ на де-
сно-то ухо на Аарона, и на край-тъ на
десно-то ухо на синове-тѣ му, и на па-
лецъ-тъ на деснж-тж имъ ржкж, и на го-
лѣмый-тъ пьрстъ на деснж-тж имъ ногж,
и да поръсишь съ кръвь-тж, олтарь-тъ
21 наоколо. И да земешь отъ кръвь-тж, коя-
то е на олтарь-тъ, и [у]отъ масло-то на
помазаніе-то, и да поръсишь Аарона и
одежды-тѣ му, и синове-тѣ му, и одежды-
тѣ на синове-тѣ му съ него: и [ф]така ще
ся освятятъ, той, и одежды-тѣ му, и сы-
нове-тѣ му, и одежды-тѣ на синове-тѣ му
22 съ него. И да земешь отъ овенъ-тъ тлъ-
стинж-тж и опашкж-тж, и тлъстинж-тж
която покрива вжтрешности-тѣ, и було-
то на дробъ-тъ, и два-та бжбрека, и тлъ-
стинж-тж която е вьрхъ тѣхъ, и десно-
то бедро, (защото е овенъ за посвяще-
23 ніе), И [х]единъ хлѣбъ, и еднж питж мѣ-
сенж съ елей, и еднж коржж изъ кошъ-тъ
на бесквасны-тѣ прѣдложены-тѣ прѣдъ
24 Господа: И да туришь всичкы-тѣ на ржцѣ-
тѣ на Аарона, и на ржцѣ-тѣ на синове-
тѣ му: и [ц]да гы подвигнешь за движимо
25 приношеніе прѣдъ Господа. И [ч]да гы зе-
мешь отъ ржцѣ-тѣ имъ, и да гы изгоришь
на олтарь-тъ надъ всесъжженіе-то, за
уханіе благовонно прѣдъ Господа: това е
26 жьртва Господу. И отъ овенъ-тъ на по-
священіе-то, което е за Аарона, да зе-
мешь [ш]гржды-тѣ, и да гы подвигнешь за
движимо приношеніе прѣдъ Господа, и то
27 [щ]да бжде твой дѣлъ. И да освятишь
[ъ]гржды-тѣ на движимо-то приношеніе, и
бедро-то на възвышаемо-то приношеніе,
което ся е подвигнжло, и което ся е възвышило
отъ овенъ-тъ на посвященіе-то,
отъ онзи който е за Аарона, и отъ онзи
28 който е за синове-тѣ му. И това ще бж-
де отъ Израилевы-тѣ синове на Аарона и
на синове-тѣ му [ы]по вѣчно узаконеніе
защото е възвышаемо приношеніе: и [ь]ще
бжде възвышаемо приношеніе отъ Израи-
левы-тѣ синове отъ примирителны-тѣ имъ
жьртвы, тѣхно-то възвышаемо приноше-
ніе Господу.
29 И святы-тѣ одежды на Аарона [ѣ]да бж-
джтъ на синове-тѣ му слѣдъ него, [ю]за да
ся помажжтъ въ тѣхъ, и да ся освятятъ
30 въ тѣхъ. [я]Седмь дни да ся облича въ
тѣхъ онзи священникъ отъ синове-тѣ му,
който е [ѫ]вмѣсто него, който ще влази въ
скиніж-тж на събраніе-то за да служи
31 въ святилище-то. И да земешь овенъ-тъ
на посвященіе-то, и [ѭ]да сваришь месо-то
32 му на свято мѣсто. И да ядатъ Ааронъ
и синове-тѣ му месо-то на овенъ-тъ, и
[а]хлѣбъ-тъ който е въ кошъ-тъ, при двe-
33 ри-тѣ на скиніж-тж на събраніе-то. И
[б]да яджтъ онѣзи *приношенія* съ които бы-
де умилостивеніе за посвященіе и освя-
щеніе на тѣхъ; но [в]чужденецъ да не яде,
34 защото сж святы. И ако остане отъ месо-
то на посвященіе-то, или отъ хлѣбъ-
тъ до утрѣ, тогазь [г]да изгоришь оста-
тъкъ-тъ въ огнь: да ся не яде, защото е
святъ.
35 И така да направишь на Аарона и на
синове-тѣ му, по всичко що ти заповѣ-
дахъ: [д]въ седмь дни ще гы посвятишь.
36 И за грѣхъ [е]да приносишь всякой день
единъ юнецъ за умилостивеніе: и да очи-
стяшь олтарь-тъ, като правишь умилости-
веніе за него, и [ж]да го помажешь за да
37 го освятишь. Седмь дни да правишь уми-
лостивеніе за олтарь-тъ и да го освеща-
вашь, и [з]да бжде олтарь прѣсвятъ: [и]всич-
ко що ся прикоснува до олтарь-тъ ще
38 бжде свято. И това е, което ще прино-
сишь на олтарь-тъ: [і]по двѣ агнета едно-
39 лѣтны [к]на день, винжгы. Едно-то агне да
приносишь [л]зарань, а друго-то агне да
40 приносишь привечерь. И съ едно-то агне
еднж десетж часть *на ефж* чисто брашно
смѣсено съ четвьртж-тж часть на единъ
инъ отъ пьрвотокъ елей: и за възліяніе
четвьртж-тж часть на единъ инъ отъ ви-
41 но. И второ-то агне да приносишь [м]при-
вечерь: съ приношеніе подобно на утрен-
но-то и съ възліяніе-то му, да направишь
нему, за благовонно уханіе, жьртвж Гос-
42 поду. *Това* е [н]всегдашно всесъжженіе въ
родове-тѣ ви, при двери-тѣ на скиніж-
тж на събраніе-то прѣдъ Господа, [о]дѣто
ще ся виждамъ съ васъ, да говоріж съ
43 тебе тамъ. И тамъ ще ся виждамъ съ
Израилевы-тѣ синове, и *това мѣсто* [п]ще ся
44 освящава съсъ славж-тж ми. И ще освя-
тіж скиніж-тж на събраніе-то, и олтарь-
тъ: [р]ще освятіж и Аарона и синове-тѣ
45 му, за да ми священствуватъ. И [с]ще ся
населіж между Израилевы-тѣ синове, и
46 ще имъ бжджж Богъ. И тѣ ще познаіжтъ,

[т] Ст. 3. Лев. 8; 22.
[у] Гх. 30; 25, 31. Лев. 8; 30.
[ф] Ст. 1. Евр. 9; 22.
[х] Лев. 8; 26.
[ц] Лев. 7; 30.
[ч] Лев. 8; 28.
[ш] Лев. 8; 29.
[щ] Псал. 99; 6.
[ъ] Лев. 7; 31, 34. Чисх. 18; 11, 18. Втор. 18; 3.
[ы] Лев. 10; 15.
[ь] Лев. 7; 34.
[ѣ] Чисх. 20; 26, 28.
[ю] Чисх. 18; 8. 35; 25.
[я] Лев. 8; 35. 9; 1, 8,
[ѫ] Чисх. 20; 28.
[ѭ] Лев. 8; 31.
[а] Мат. 12; 4.
[б] Лев. 10; 14, 15, 17.
[в] Лев. 22; 10.
[г] Лев. 8; 32,
[д] Гх. 40; 12. Лев. 8; 33, 34, 35.
[е] Евр. 10; 11.
[ж] Гх. 30; 26, 28, 29. 40; 10.
[з] Гх. 40; 10.
[и] Гх. 30; 29. Мат. 23; 19.
[і] Чисх. 28; 3. 1 Лѣт. 16; 40. 2 Лѣт. 2; 4. 13; 11. 31; 3. Ездр. 3; 3.
[к] Дан. 9; 27. 12; 11.
[л] 4 Цар. 16; 15. Іез. 46; 13, 14, 15.
[м] 3 Цар. 18; 29, 36. 4 Цар. 16; 15. Ездр. 9; 4, 5. Псал. 141; 2. Дан. 9; 21.
[н] Ст. 38. Гх. 30; 8. Чисх. 28; 6 Дан. 8; 11, 12, 13.
[о] Гх. 25; 22. 30; 6, 36. Чисх. 17; 4.
[п] Гх. 40; 34. 3 Цар. 8; 11. 2 Лѣт. 5; 14. 7; 1, 2, 3. Іез. 43; 5. Агг. 2; 7, 9. Мал. 3; 1.
[р] Лев. 21; 15. 22; 9, 16.
[с] Гх. 25; 8. Лев. 26; 12. Зах. 2; 10. Іоан. 14; 17, 23. 2 Кор. 6; 16. Откр. 21; 3.

че [т]азъ сьмь Іеова тѣхный Богъ, който
гы изведохъ изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, за
да ся населіѭ между тѣхъ: азъ сьмь Іе-
ова тѣхный Богъ.

ГЛАВА 30.

1 И да направишь [а]олтарь [б]за да кадишь
темянъ: отъ дрьво ситтимъ да го напра-
2 вишь. Единъ лакъть дължина-та му, и
единъ лакъть ширина-та му: четвьрож-
гъленъ да бѫде: и высочина-та му два
3 лакта: рогове-тѣ му отъ него си. И да го
обковешь съ чисто злато, върхъ-тъ му, и
страны-тѣ му наоколо, и рогове-тѣ му: и
да му направишь златъ вѣнецъ наоколо.
4 И подъ вѣнецъ-тъ му да му направишь
двѣ златны колцета: близо при два-та му
ѫгла на двѣ-тѣ му страны да *гы* напра-
вишь, и да бѫдѫтъ влагалища на вьрли-
5 ны-тѣ, за да го носятъ съ тѣхъ. И да на-
правишь вьрлины-тѣ отъ дрьво ситтимъ,
6 и да гы обковешь съсъ злато. И да го ту-
ришь прѣдъ завѣсѫ-тѫ, която е прѣдъ
ковчегъ-тъ на свидѣтелство-то, [в]срещѫ
очистилище-то върхъ *ковчегъ-тъ* на свидѣ-
телство-то, дѣто ще ся виждамъ съ тебе.
7 И ще кади Ааронъ надъ него [г]благово-
ненъ темянъ всякѫ зарань: [д]когато устро-
8 ява свѣтила-та, ще кади съ него. И ко-
гато пали Ааронъ свѣтила-та вечерь, ще
кади съ него темянъ за всегда прѣдъ
9 Господа въ родове-тѣ ви. На него [е]чуждъ
темянъ да не приносите, нито всесъжже-
ніе, нито хлѣбно приношеніе, нито възлі-
10 яніе да изливате на него. И надъ рогове-
тѣ му единъ пѫть въ годинѫ-тѫ [ж]да
прави Ааронъ умилостивеніе, съ кръвь-
тѫ на умилостивително-то приношеніе за
грѣхъ: единъ пѫть въ годинѫ-тѫ на него
отгорѣ ще прави умилостивеніе въ ро-
дове-тѣ ви: това е прѣсвято Господу.
11 И говори Господь Моисею и рече:
12 [ѕ]Когато земешь цѣло-то число на Израи-
левы-тѣ сынове при изброеніе-то имъ,
тогазь ще дадѫтъ всякой человѣкъ [и]ис-
купуваніе за душѫ-тѫ си Господу, кога-
то гы изброявашь, [і]за да не падне язва
13 върхъ тѣхъ, когато гы изброявашь. [к]То-
газь ще даватъ: всякой който минува
въ изброеніе-то, половинъ сиклъ споредъ
сиклъ-тъ на святилище-то: ([л]единъ сиклъ
е двадесеть херы,) [м]половинъ сиклъ *ще е*
14 приношеніе-то Господу. Всякой който ми-
нува въ изброеніе-то отъ двадесеть годи-
ны на горѣ, ще даде това приношеніе
15 Господу. [н]Богатый-тъ да не даде повече,
и сиромахъ-тъ да не даде по малко отъ по-
ловинъ сиклъ, когато давате това прино-
шеніе Господу, [о]за да направите умило-
16 стивеніе за душы-тѣ си. И да пріимешь
сребро-то на умилостивеніе-то отъ Изра-
илевы-тѣ сынове, и [п]да го употрѣбишь въ
служеніе-то на скиніѭ-тѫ на събраніе-
то, и да бѫде на Израилевы-тѣ сынове
[р]за поменъ прѣдъ Господа, за да бѫде
17 умилостивеніе за душы-тѣ ви. И говори
18 Господь Моисею и рече: И [с]да напра-
вишь мѣднѫ омивалницѫ, и стояло-то ѝ
мѣдно, за да ся мыѭтъ: и [т]да ѭ поста-
вишь между скиніѭ-тѫ на събраніе-то и
19 олтарь-тъ, и да туришь водѫ въ неѭ. И
[у]изъ неѭ да мыѭтъ Ааронъ и синове-
20 тѣ му рѫцѣ-тѣ си и нозѣ-тѣ си. Когато
влизатъ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, да
ся мыѭтъ съ водѫ, за да не умрѫтъ: или
когато прихождатъ при олтарь-тъ да слу-
жатъ за да изгорятъ жьртвѫ Господу,
21 Тогазь ще мыѭтъ рѫцѣ-тѣ си и нозѣ-тѣ
си, за да не умрѫтъ: и това [ф]ще имъ
бѫде вѣчно узаконеніе, нему и на потом-
цы-тѣ му въ родове-тѣ имъ.
22 И говори Господь Моисею, и рече:
23 И ты земи за себе си [х]избранны арома-
ты, отъ чистѫ [ц]смирнѫ петстотинъ *сикли*,
и отъ благовоннѫ корицѫ половинѫ-тѫ
ѝ, *сирѣчь* двѣстѣ и петдесеть *сикли*, и отъ
благовоннѫ [ч]трѣсть двѣстѣ и петдесеть
24 *сикли*, И отъ [ш]кассіѭ петстотинъ, спо-
редъ сикль-тъ на святилище-то: и отъ
25 елей [щ]единъ инъ: И да го направишь ма-
сло за свято помазаніе, масть варена по
художество-то на мироварецъ: да бѫде
26 [ъ]масло за свято помазаніе: И [ы]да пома-
жешь съ него скиніѭ-тѫ на събраніе-то,
27 и ковчегъ-тъ на свидѣтелство-то, И трь-
пезѫ-тѫ и всичкы-тѣ ѝ сѫдове, и свѣ-
тилникъ-тъ и сѫдове-тѣ му, и олтарь-тъ
28 на каденіе-то, И олтарь-тъ на всесъжженіе-
то заедно съсъ всичкы-тѣ му сѫдове, и
29 омивалницѫ-тѫ и стояло-то ѝ: И да гы
освятишь, за да сѫ прѣсвяты: [ь]всичко що
30 ся прикоснува до тѣхъ ще бѫде свято. И
[ѣ]Аарона и синове-тѣ му да помажешь и
да гы освятишь, за да ми священствуватъ.
31 И да говоришь на Израилевы-тѣ сынове
и да речешь: Това ще бѫде за мене ма-
сло на помазаніе свято въ родове-тѣ ви.

т Гл. 20; 2.

—

а Гл. 37; 25. 40; 5.
б Ст. 7, 8, 10. Лев. 4; 7, 18. Откр. 8; 3.
в Гл. 25; 21, 22.
г Ст. 34. 1 Цар. 2; 28. 1 Лѣт, 23; 13. Лук. 1; 9.
д Гл. 27; 21.
е Лев. 10; 1.
ж Лев. 16; 18. 23; 27.
ѕ Гл. 38; 25. Числ. 1; 2, 5. 26; 2. 2 Цар. 24; 2.
и Виж. Числ. 31; 50. Іов. 33; 24. 36; 18, Псал. 49; 7. Мат. 20; 28. Марк. 10; 45. 1 Тим. 2; 6. 1 Пет. 1; 18. 19.
і 2 Цар. 24; 15.
к Мат. 17; 24.
л Лев. 27; 25. Числ. 3; 47. Іез. 45; 12.
м Гл. 38; 26.
н Іов. 34; 19. Прит. 22; 2. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25.
о Ст. 12.
п Гл. 38; 35.
р Числ. 16; 40.
с Гл. 38; 8. 3 Цар. 7; 38.
т Гл. 40; 7, 30.
у Гл. 40; 31, 32. Псал. 26; 6. Иса. 52; 11. Іоан. 13; 10. Евр. 10; 22.
ф Гл. 28; 43.
х Пѣсн. 4; 14. Іез. 27; 22.
ц Псал. 45; 8. Прит. 7; 17.
ч Пѣсн. 4; 14. Іер. 6; 20.
ш Псал. 45; 8.
щ Гл. 29; 40.
ъ Гл. 37; 29. Числ. 35; 25. Псал. 89; 20. 133; 2.
ы Гл. 40; 9. Лев, 8; 10. Числ. 7; 1.
ь Гл. 29; 37.
ѣ Гл. 29; 7, и друг. Лев. 8; 12, 30.

32 Человѣческа плъть да ся не помаже съ
него, и по сложеніе-то му подобно на
него да не правите, [ю]то е свято, *и* свято
33 ще бѫде вамъ. [я]Който прави подобно не-
му, или който тури отъ него на иноплe-
менника, [ѫ]да бѫде истрѣбенъ отъ наро-
да си.
34 И рече Господь Моисею: [іѫ]земи за себе
си ароматы; стакти, и ониксъ, и халванъ,
тѣзи ароматы наедно съ чистъ ливанъ,
35 отъ равны части да бѫдѫтъ. И да гы на-
правишь темянъ, смѣшеніе [а]по художе-
ство-то на мироварецъ, подправено, чи-
36 сто, свято: И да счукашь отъ него мно-
го дребно, и да туришь отъ него прѣдъ
свидѣтелство-то въ скиніѭ-тѫ на събра-
ніе-то, [б]дѣто ще ся виждамъ съ тебе: *то-*
37 *ва* [в]ще бѫде вамъ прѣсвято. А [г]споредъ
сложеніе-то на тойзи темянъ който ще
направишь, за себе си да не правите: то
38 да ти бѫде свято за Господа. [д]Който на-
прави подобно нему, за да мирише отъ
него, да бѫде истрѣбенъ отъ народа си.

ГЛАВА 31.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Виждь, [а]азъ повыкнѫхъ на име Веселе-
ила [б]сынъ-тъ на Уріѭ, *който е* сынъ
3 Оровъ, отъ племе-то Іудино, И [в]испъл-
нихъ го съ Духъ Божій, съ мудрость, и съ
разумъ, и съсъ знаніе, и съ всичко иску-
4 ство, За да измысля художественны дѣла,
5 да работи злато, и сребро и мѣдь, И да
изрѣзва каменіе за вложеніе, и да дѣла
6 дърва, за изработваніе на всяко дѣло. И
ето, азъ, дадохъ му [г]Еліава Ахисамахо-
вый-тъ сынъ, отъ Даново-то племе: и
[д]на всякого мудръ сърдцемъ турихъ му-
дрость въ сърдце-то му, за да направятъ
7 всичко което ти заповѣдахъ: [е]Скиніѭ-тѫ
на събраніе-то, и [ж]ковчегъ-тъ на свидѣ-
телство-то, и [з]очистилище-то което е от-
горѣ му, и всичкы-тѣ сѫдове на скиніѭ-
8 тѫ, И [и]тръпезѫ-тѫ и сѫдове-тѣ й, и
[і]чистый-тъ свѣтилникъ съсъ всичкы-тѣ
9 му сѫдове, и олтарь-тъ на каденіе-то, И
[к]олтарь-тъ на всесъжженіе-то съсъ всич-
кы-тѣ му сѫдове, и [л]омывалницѫ-тѫ и
10 стояло-то й, И [м]служебны-тѣ одежды, и
святы-тѣ одежды на Аарона священникъ-
тъ, и одежды-тѣ на сынове-тѣ му, за да
11 священствуватъ, И [н]масло-то за помаза-
ніе, и [о]благовонно-то каденіе за святили-
ще-то: по всичко що ти заповѣдахъ ще
направятъ.
12 И говори Господь Моисею и рече:
13 Говори и ты на Израилевы-тѣ сынове и
речи: Сѫбботы-тѣ ми [п]непрѣмѣнно да
пазите: защото това е знаменіе между
мене и васъ, въ родове-тѣ ви, за да знаете
че азъ сьмь Господь, който вы освяща-
14 вамъ. И [р]да пазите сѫбботѫ-тѫ, защото е
свята вамъ: който ѭ оскверни, непрѣ-
мѣнно да ся умъртви: защото [с]всякой
който работи въ неѭ, тя душа да ся ис-
15 трѣби отъ срѣдъ народа си. [т]Шесть дни
да ся работи работа: а [у]въ седмый-тъ
день е сѫббота на почиваніе, свята Гос-
поду: всякой който работи въ сѫббот-
ный-тъ день, непрѣмѣнно да ся умъртви.
16 И да пазятъ Израилеви-тѣ сынове сѫббо-
тѫ-тѫ, за да ѭ празднуватъ въ родове-
17 тѣ си, по вѣченъ завѣтъ. [ф]Това е знаме-
ніе между мене и Израилевы-тѣ сынове
за всегда: защото [х]въ шесть дни напра-
ви Господь небе-то и земѭ-тѫ, а въ сед-
мый-тъ день ся успокои и починѫ си.
18 И даде на Моисея, като прѣстанѫ да
говори съ него на Синайскѫ-тѫ горѫ,
[ц]двѣ плочы на свидѣтелство-то, плочы
каменны написаны съ Божій пърстъ.

ГЛАВА 32.

1 И като видѣхѫ людіе-тѣ че ся [а]забави
Моисей да слѣзе отъ горѫ-тѫ, събрахѫ
ся людіе-тѣ върхъ Аарона, и говорѣхѫ
му: [б]Стани, та ни направи богове, които
[в]да ходятъ прѣдъ насъ: защото тойзи Мои-
сей человѣкъ-тъ, който ны изведе изъ
Егыпетскѫ-тѫ земѭ, не знаемъ що му
2 станѫ. И рече имъ Ааронъ: [г]Извадѣте
златны-тѣ обѣцы, които сѫ на уши-тѣ на
жены-тѣ ви, на сынове-тѣ ви, и на дъще-
3 ри-тѣ ви, и донесѣте ми *гы*. И всичкы-тѣ
людіе извадихѫ златны-тѣ обѣцы които
бѣхѫ на уши-тѣ имъ, и принесохѫ *гы*
4 Аарону. И [д]като зѣ отъ рѫцѣ-тѣ имъ, даде
му образъ *въ маткѫ, и направи го из-
лѣяно теле: и тѣ рекохѫ: О Израилю, тѣ-
зи сѫ твои-тѣ богове, които тя изведохѫ
5 изъ Егыпетскѫ-тѫ земѭ, И *това* като
видѣ Ааронъ, съгради олтарь прѣдъ него:
и [е]провъзгласи Ааронъ и рече: Утрѣ е
6 праздникъ Господу. И станѫхѫ рано на

[ю] Ст. 25, 37.
[я] Ст. 38.
[ѫ] Быт. 17; 14. Гл. 12; 15. Лев. 7; 20, 21.
[іѫ] Гл. 25; 6. 37; 29.
[а] Ст. 25.
[б] Гл. 29; 42. Лев. 16; 2.
[в] Ст. 32. Гл. 29; 37. Лев. 2; 3.
[г] Ст. 32.
[д] Ст. 33.

—

[а] Гл. 35; 30. 36; 1.
[б] 1 Лѣт. 2; 20.
[в] Гл. 35; 31. 3 Цар. 7; 14.
[г] Гл. 35; 34.
[д] Гл. 28; 3. 35; 10, 35. 36; 1.
[е] Гл. 36; 8.
[ж] Гл. 37; 1.
[з] Гл. 37; 6.
[и] Гл. 37; 10.
[і] Гл. 37; 17.
[к] Гл. 38; 1.
[л] Гл. 38; 8.
[м] Гл. 39; 1, 41. Числ. 4; 5, и др.
[н] Гл. 30; 25, 31. 37; 29.
[о] Гл. 30; 34. 37; 29.
[п] Лев. 19; 3, 30. 26; 2. Іез. 20; 12, 20. 44; 24.
[р] Гл. 20; 8. Втор. 5; 12. Іез. 20; 12.
[с] Гл. 35; 2. Числ. 15; 35.
[т] Гл. 20; 9.
[у] Быт. 2; 2. Гл. 16; 23. 20; 10.
[ф] Ст. 13. Іез. 20; 12, 20.
[х] Быт. 1; 31. 2; 2.
[ц] Гл. 24; 12. 32; 15, 16. 34; 28, 29. Втор. 4; 13. 5; 22. 9; 10, 11. 2 Кор. 3; 3.

[а] Гл. 24; 18. Втор. 9; 9.
[б] Дѣян. 7; 40.
[в] Гл. 13; 21.
[г] Сѫд. 8; 24—27.
[д] Гл. 20; 23. Втор. 9; 16. Сѫд. 17; 3, 4. 3 Цар. 12; 28. Неем. 9; 18. Псал. 106; 19. Иса. 46; 6. Дѣян. 7; 41. Рим. 1; 23.
* *Или* съ рѣзецъ.
[е] Лев. 23; 2, 4, 21, 37. 4 Цар. 10; 20. 2 Лѣт. 30; 5.

утрешній-тъ день, та пожьртвувахѫ все-
съжженіе, и принесохѫ примирителны
приношенія: послѣ [ж]сѣднѫхѫ людіе-тѣ
да ядѫтъ и да піѭтъ, и станѫхѫ да
играѭтъ.
7 Тогазь рече Господь Моисею: [з]Иди, слѣзь:
защото [и]ся развратихѫ твои-тѣ людіе,
които си извелъ изъ Египетскѫ-тѫ зе-
8 мѭ. Скоро ся уклонихѫ отъ пѫть-тъ
[і]който имъ сьмъ заповѣдалъ: направи-
хѫ си излѣяно теле, и поклонихѫ му ся,
и пожьртвувахѫ му, и рекохѫ: О Израи-
лю, [к]тѣзи сѫ твои-тѣ богове които тя из-
9 ведохѫ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ. Рече
пакъ Господь Моисею: [л]Видѣхъ тѣзи лю-
10 діе, и ето, жестоковыйни людіе сѫ: Сега
прочее, [м]остави мя, и ще ся распали гнѣ-
въ-тъ ми противъ тѣхъ, и [н]ще гы ис-
трѣбіѭ: и [о]ще тя направіѭ да станешь
народъ голѣмъ.
11 А Моисей [п]ся помоли на Іеова Бога
своего, и рече: Защо, Господи, ся распаля
гнѣвъ-тъ ти противъ твои-тѣ людіе, кои-
то си извелъ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ,
12 съ голѣмѫ силѫ, и крѣпкѫ рѫкѫ? [р]За-
що да говорятъ Египтяни-тѣ и да ре-
кѫтъ: За зло гы изведе, да гы измори въ
горы-тѣ, и да гы истрѣби отъ лице-то на
земѭ-тѫ? Повърни ся отъ распаленіе-то
на гнѣвъ-тъ си, и [с]раскай ся за зло-то
което си реклъ да направишь на людіе-тѣ си.
13 Помени Авраама, Исаака, и Израиля, твои-
тѣ рабы, на които си ся [т]клѣлъ въ себе
си, и реклъ си имъ: Ще умножѫ сѣме-
то ви както звѣзды-тѣ на небе-то; и
всичкѫ тѫзь земѭ, за коѭто говорихъ,
ще дамъ на сѣме-то ви, и [у]ще іѭ наслѣ-
14 дятъ за всякога. Тогазь [ф]ся раская Гос-
подь за зло-то, което бѣ реклъ да на-
прави на людіе-тѣ си.
15 Тогазь Моисей [х]ся обърнѫ, и слѣзе отъ
горѫ-тѫ и двѣ-тѣ плочи на свидѣтел-
ство-то *бѣхѫ* въ рѫцѣ-тѣ му, плочи на-
писаны отъ двѣ-тѣ страны: отъ еднѫ-тѫ
странѫ и отъ другѫ-тѫ бѣхѫ написаны.
16 И [ц]плочи-тѣ бѣхѫ дѣло Божіе, и написа-
ніе-то бѣше написаніе Божіе, начертано на
17 плочы-тѣ. И като чу Іисусъ гласъ-тъ на
людіе-тѣ които выкахѫ, рече на Моисея:
18 Ратенъ гласъ *има* въ станъ-тъ. А той ре-
че: Не е гласъ отъ выкъ за побѣдѫ, ни-
то гласъ отъ выкъ за бѣганіе, но гласъ
19 на пѣяніе чувамъ азъ. И като приближи
при станъ-тъ, [ч]видѣ теле-то, и ликованія-
та: и распали ся гнѣвъ-тъ Моисеевъ, и
хвьрли плочы-тѣ отъ рѫцѣ-тѣ си, и стро-
20 пи гы подъ горѫ-тѫ. [ш]Зѣ тогазь теле-то,
което бѣхѫ направили, и изгори *го* въ
огнь-тъ, и стры го додѣ станѫ тънъкъ
прахъ, и распрѫснѫ *го* по водѫ-тѫ, и на-
пои Израилевы-тѣ сынове.
21 И рече Моисей Аарону: [щ]Що ти сто-
рихѫ тѣзи людіе, та си навелъ на тѣхъ
22 грѣхъ голѣмъ? И рече Ааронъ: Да ся не
распаля гнѣвъ-тъ на господаря ми: [ъ]ты
23 знаешь людіе-тѣ че клонятъ на зло. За-
щото ми рекохѫ: [ы]Направи ни богове,
които да ходятъ прѣдъ насъ: защото той-
зи Моисей, человѣкъ-тъ който ны изведе
изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, не знаемъ що
24 му станѫ. И рѣкохъ имъ: Който има
злато нека го снеме отъ себе си: и дадо-
хѫ ми *го:* тогазь го хвьрлихъ въ огнь-
тъ, и [ь]излѣзе това теле.
25 И като видѣ Моисей людіе-тѣ че бѣхѫ
*въ раскошество, (защото Ааронъ [ѣ]бѣше
гы оставилъ въ раскошество за посраме-
26 ніе между непріятели-тѣ имъ,) Застанѫ
Моисей при врата-та на станъ-тъ, и рече:
Който е Господень, *нека дойде* къмъ ме-
не. И събрахѫ ся при него всичкы-тѣ
27 Левіеви сынове. И рече имъ: Така гово-
ри Господь Богъ Израилевъ: Турѣте вся-
кой мечъ-тъ си на бедро-то си: прѣми-
нѣте отъ врата до врата прѣзъ станъ-тъ,
и върнѣте ся, и [ю]убійте всякой брата
си, и всякой пріятеля си, и всякой бли-
28 жній-тъ си. И направихѫ Левіеви-тѣ сы-
нове споредъ Моисеево-то слово: и пад-
нѫхѫ въ тойзи день отъ людіе-тѣ около
29 три тысящи мѫжіе. Защото [я]рече Мои-
сей: Посвятѣте себе си днесь Господу,
всякой противу сына си, и *всякой* проти-
ву брата си, за да ви ся даде днесь бла-
гословеніе.
30 И на утрешній-тъ день рече Моисей на
людіе-тѣ: Вы [ѫ]сте направили голѣмъ
грѣхъ: но сега ще възлѣзѫ къмъ Госпо-
да: [ѭ]Дано быхъ *го* [а]умилостивилъ за
грѣхъ-тъ ви.
31 И [б]върнѫ ся Моисей при Господа, и
рече: Уви! тѣзи людіе сторихѫ голѣмъ
грѣхъ, че [в]направихѫ за себе си златны
32 богове. Но сега ако щешь прости грѣхъ-
тъ имъ, ако ли не, [г]моліѭ ся, заличи мя
[д]отъ твоѭ-тѫ книгѫ, коѭто си написалъ.

ж 1 Кор. 10; 7.
з Ст. 1. Гл. 33; 1. Втор. 9; 12. Дан. 9; 24.
и Быт. 6; 11, 12. Втор. 4; 16. 32; 5. Сѫд. 2; 19. Осія. 9; 9.
і Гл. 20; 3, 4, 23. Втор. 9; 16.
к 3 Цар. 12; 28.
л Гл. 33; 3, 5. 34; 9. Втор. 9; 6, 13. 31; 27. 2 Лѣт. 30; 8. Иса. 48; 4. Дѣян. 7; 51.
м Втор. 9; 14, 19.
н Гл. 22; 24.
о Числ. 14; 12.
п Втор. 9; 18, 26—29. Псал. 74; 1, 2. 106; 23.
р Числ. 14; 13. Втор. 9; 28. 32; 27.
с Ст. 14.
т Быт. 22; 16. Евр. 6; 13.
у Быт. 12; 7. 13; 15. 15; 7, 18. 26; 4. 28; 13. 35; 11, 12.
ф Втор. 32; 26. 2 Цар. 24; 16. 1 Лѣт. 21; 15. Псал. 106; 45. Іер. 18; 8. 26; 13, 19. Іонл. 2; 13. Іон. 3; 10. 4; 2.
х Втор. 9; 15.
ц Гл. 31; 18.
ч Втор. 9; 16, 17.
ш Втор. 9; 21.
щ Быт. 20; 9. 26; 10.
ъ Гл. 14; 11. 15; 24. 16; 2, 20, 28. 17; 2, 4.
ы Ст. 1.
ь Ст. 4.
* *Или* съблѣчени, (защото Ааронъ бѣше гы съблѣкълъ за...)
ѣ 2 Лѣт. 28; 19.
ю Числ. 25; 5. Втор. 33; 9.
я Числ. 25; 11, 12, 13. Втор. 13; 6—11. 33; 9, 10. 1 Цар. 15; 18, 22. Прит. 21; 3. Зах. 13; 3. Мат. 10; 37.
ѫ 1 Цар. 12; 20, 23. Лук. 15; 18.
ѭ 2 Цар. 16; 12. Амос. 5; 15.
а Числ. 25; 13.
б Втор. 9; 18.
в Гл. 20; 23.
г Псал. 69; 28. Рим. 9; 3.
д Псал. 56; 8. 139; 16. Дан. 12; 1. Фил. 4; 3. Откр. 3; 5. 13; 8. 17; 8. 20; 12, 15. 21; 27. 22; 19.

33 И Господь рече Моисею: [е]Който съгрѣ-
ши прѣдъ мене, него ще заличѫ отъ
34 моѭ-тѫ книгѫ. А ты сега иди, та води
людіе-тѣ кѫдѣто сьмь ти реклъ: ето, [ж]ан-
гелъ-тъ ми ще ходи прѣдъ тебе: но [з]въ
день-тъ на посѣщеніе-то ми, ще посѣтѭ
35 грѣхъ-тъ имъ върхъ тѣхъ. И порази Гос-
подь людіе-тѣ, [и]защото направихѫ теле-
то, което Ааронъ направи.

ГЛАВА 33.

1 И рече Господь Моисею: Иди, възлѣзь
отъ тукъ, [а]ты, и людіе-тѣ които си из-
велъ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, въ земѭ-
тѫ за коѭто ся клѣхъ на Авраама, на
2 Исаака, и на Іакова, и рѣкохъ: [б]На сѣ-
ме-то ти ще ѭ дамъ: И [в]ще проводѭ
прѣдъ тебе ангелъ, и [г]ще испѫдѭ Хана-
нея, Аморрея, и Хеттея, и Ферезея, Евея,
3 и Іевусея: *И ще вы заведѫ* въ земѭ [д]дѣто
тече млѣко и медъ: понеже азъ нѣма
да възлѣзѫ помежду вы, (защото [е]сте
жестоковыйни [ж]людіе), [з]да не бы да вы
довършѫ на пѫть-тъ.
4 И когато чухѫ людіе-тѣ това лошо из-
вѣстіе, [и]плакахѫ горко, и [і]никой не ту-
5 ри на себе си украшенія-та си. Защото
Господь рече Моисею: Кажи на Изаиле-
вы-тѣ сынове: Вы сте [к]жестоковыйни лю-
діе: [л]еднѫ минутѫ ако да възлѣзѫ поме-
жду вы, ще вы довършѫ: а сега снемѣте
украшенія-та си отъ васъ, [м]да видѭ ка-
6 кво ще правѭ съ васъ. [н]И Израилеви-тѣ
сынове махнѫхѫ украшенія-та си, при
горѫ-тѫ Хоривъ.
7 Тогазь зѣ Моисей скиніѭ-тѫ и постави
ѭ вънъ отъ станъ-тъ, далечь отъ станъ-
тъ, и [н]нарече ѭ Скиніѭ на събраніе-то:
и [о]всякой който търсяше Господа, изли-
заше при скиніѭ-тѫ на събраніе-то, коя-
8 то бѣше вънъ отъ станъ-тъ. И когато из-
лизаше Моисей къмъ скиніѭ-тѫ, всич-
кы-тѣ людіе ставахѫ, та стоехѫ всякой
[п]*при* врата-та на шатъръ-тъ си, и гледахѫ
слѣдъ Моисея, додѣ влѣзе въ скиніѭ-
9 тѫ. И когато влѣзѣше Моисей въ ски-
ніѭ-тѫ, слизаше стълпъ облачный, и за-
ставаше на врата-та на скиніѭ-тѫ: и
10 [р]говорѣше *Господь* съ Моисея. И гледахѫ
всичкы-тѣ людіе стълпъ-тъ облачный кой-
то стоеше на скиніѭ-тѫ на врата-та: и
ставахѫ всичкы-тѣ людіе всякой на вра-
11 та-та на шатъръ-тъ си та ся [с]кланяхѫ. И
[т]говорѣше Господь Моисею лице съ лице,
както говори человѣкъ съ пріятеля си. И
вращаше ся *Моисей* въ станъ-тъ: [у]а слу-
га-та му младый, Іисусъ сынъ Навіевъ,
не ся отдалечаваше отъ скиніѭ-тѫ.
12 И рече Моисей Господу: Виждь, [ф]ты
ми казувашь: Изведи тѣзь людіе: но не
си ми явилъ кого ще проводишь съ мене:
и ты ми рече: [х]Тебе знаѭ по име, още
13 си намѣрилъ и благодать прѣдъ мене. А
сега, [ц]ако сьмь намѣрилъ благодать прѣдъ
тебе, [ч]покажи ми, молѭ ти ся, пѫть-тъ
си за да тя познаѭ, да намѣрѭ благо-
дать прѣдъ тебе, и виждь тойзи народъ
14 [ш]твои людіе сѫ. И той рече: [щ]Мое-то
присѫтствіе ще дойде *съ тебе,* и [ѳ]азъ ще
15 тя успокоѭ. И рече му: [ы]Ако твое-то
присѫтствіе не дойде *съ мене,* не ны из-
16 вождай отъ тукъ. Защото какъ ще ся
познае сега, че сьмь намѣрилъ благодать
прѣдъ тебе, азъ и твои-тѣ людіе? [ь]не ли
чрѣзъ твое-то дохождане съ насъ? [ъ]та-
ка ще ся отличимъ, азъ и людіе-тѣ твои,
отъ всичкы-тѣ людіе, които сѫ по лице-
то на земѭ-тѫ.
17 И рече Господь Моисею: [ю]И това кое-
то си реклъ ще сторѭ: [я]защото си на-
мѣрилъ благодать прѣдъ мене, и знаѭ тя
18 по име. И рече: Покажи ми, молѭ, [ѫ]сла-
19 вѫ-тѫ си. И той рече: Азъ [ѭ]ще сторѭ
да мине прѣдъ тебе всичка-та моя бла-
гость, и ще провъзгласѭ име-то Іеова
прѣдъ тебе, и ще [а]помилувамъ когото ще
помилувамъ, и ще [б]пожалѭ когото ще
20 пожалѭ. И рече: Не можешь да видишь
лице-то ми: защото [в]человѣкъ не може
21 да мя види и да остане живъ. И рече Гос-
подь: Ето мѣсто при мене, и ще заста-
22 нешь на канарѫ-тѫ. И когато минува
слава-та ми, ще тя поставѭ въ [г]пукно-
тинѫ-тѫ на канарѫ-тѫ, и [д]ще тя прѣ-
23 крыѭ съ рѫкѫ-тѫ си додѣ прѣминѫ. И
ще вдигнѫ рѫкѫ-тѫ си, и ще видишь
заднины-тѣ ми: но лице-то ми [е]нѣма да
ся види.

е Лев. 23; 30. Іез. 18; 4.
ж Гх. 33; 2, 14, и дрг. Числ. 20; 16.
з Втор. 32; 35. Амос. 3; 14. Рим. 2; 5, 6.
и 2 Цар. 12; 9. Дѣян. 7; 41.

—

а Гл. 32; 7.
б Быт. 12; 7. Гх. 32; 13.
в Гх. 32; 34. 34; 11.
г Втор. 7; 22. Іис. Нав. 24; 11.
д Гх. 3; 8.
е Ст. 15; 17.
ж Гх. 32; 9. 34; 9. Втор. 9; 6, 13.
з Гх. 23; 21. 32; 10. Числ. 16; 21, 45.
и Числ. 14; 1, 39.
і Лев. 10; 6. 2 Цар. 19; 24. 3 Цар. 21; 27. 4 Цар. 19; 1. Ездр. 9; 3. Есѳ. 4; 1, 4. Іов. 1; 20. 2; 12. Иса. 32; 11. Іез. 24; 17, 23. 26; 16.
к Ст. 3.
л Виж. Числ. 16; 45, 46.
м Втор. 8; 2. Псал. 139; 23.
н Гх. 29; 42, 43.
о Втор. 4; 29. 2 Цар. 21; 1.
п Чисх. 16; 27.
р Гх. 25; 22. 31; 18. Псах. 99; 7.
с Гх. 4; 31.
т Быт. 32; 30. Чисх. 12; 8. Втор. 34; 10.
у Гх. 24; 13.
ф Гх. 32; 34.
х Ст. 17. Быт. 18; 19. Псал. 1; 6. Іер. 1; 5. Іоан. 10; 14, 15. 2 Тим. 2; 19.
ц Гх. 34; 9.
ч Псах. 25, 4. 27; 11. 86; 11. 119; 33.
ш Втор. 9; 26, 29. Іонл. 2; 17.
щ Гх. 13; 21. 40; 34—38. Иса. 63; 9.
ѳ Втор. 3; 20. Іис. Нав. 21; 44. 22; 4. 23; 1. Псал. 95; 11.
ы Ст. 3. Гх. 34; 9.
ь Чисх. 14; 14.
ъ Гх. 34; 10. Втор. 4; 7, 34. 2 Цар. 7; 23. 3 Цар. 8; 53. Псах. 147; 20.
ю Быт. 19; 21. Іак. 5; 16.
я Ст. 12.
ѫ Ст. 20. 1 Тим. 6; 16.
ѭ Гх. 34; 5, 6, 7. Іер. 31; 14.
а Рим. 9; 15, 16, 18.
б Виж. Рим. 4; 4, 16.
в Быт. 32; 30. Втор. 5; 24. Сѫд. 6; 22. 13; 22. Иса. 6; 5. Откр. 1; 16, 17. Виж. Гх. 24; 10.
г Иса. 2; 21.
д Псах. 91; 1, 4.
е Ст. 20. Іоан. 1; 18.

—

ГЛАВА 34.

1 И рече Гозподь Моисею: [а]Издѣлай си
двѣ каменны плочы, като пьрвы-тѣ: и [б]ще
напишѫ на тѣзи плочы думы-тѣ, които
бѣхѫ на пьрвы-тѣ плочы, които ты стро-
2 ши. И бѫди готовъ за утрѣ, и възлѣзь
утрѣ на Синайскѫ-тѫ горѫ, и застани
прѣдъ мене тамъ [в]на върхъ-тъ на горѫ-
3 тѫ. Но [г]никой да не възлѣзе съ тебе на-
едно, нито да ся яви нѣкой по всичкѫ-
тѫ горѫ: и овцы-тѣ и говеда-та да не па-
сѫтъ прѣдъ тѫзи горѫ.
4 И Моисей издѣла двѣ каменны плочы
като пьрвы-тѣ: и станѫ рано на утринѫ-
тѫ, та възлѣзе на Синайскѫ-тѫ горѫ,
както му заповѣда Господь, и зѣ въ рѫ-
5 цѣ-тѣ си двѣ-тѣ каменны плочы. И слѣзе
Господь въ облакъ, и застанѫ тамъ до
6 него, и [д]провъзгласи име-то Господне. И
заминѫ Господь прѣдъ него, и провъзгла-
си: Господь, [е]Господь Богъ, благоутро-
бенъ и милосердъ, дълготърпѣливъ, и
7 [ж]многомилостивъ, и [з]истиненъ, [и]Който
съхранява милость въ тысящы *родове*, [і]про-
щава беззаконіе, и прѣстѫпленіе, и грѣхъ,
а [к]никакъ не обезвинява *повинный-тъ:* въз-
дава беззаконіе-то на отцы-тѣ върхъ
чада-та, и върхъ чада-та на чада-та
8 *имъ*, дору до третій и четвьртый родъ. И
прибьрза Моисей, и [л]ся наведе до земѭ-
9 тѫ, и поклони ся. И рече: Ако сьмъ на-
мѣрилъ сега благодать прѣдъ тебе, Госпо-
ди, [м]нека дойде, молѭ, Господь мой ме-
жду насъ: защото [н]тѣзи людіе *сѫ* жесто-
ковыйни: прости наше-то беззаконіе и
грѣхъ-тъ ни, и пріими насъ [о]за наслѣдіе
твое.
10 И рече: Ето, азъ [п]правѭ завѣтъ: прѣдъ
всичкый-тъ твой народъ ще [р]направѭ
чудеса, които не сѫ ставали по всичкѫ-
тѫ земѭ, нито въ единъ народъ: и всич-
кы-тѣ твои людіе, между които си ты,
ще видятъ дѣло-то Господне: защото е
[с]страшно това което азъ ще сторѭ съ
11 васъ. [т]Упази това което ти заповѣдувамъ
азъ днесь: ето, [у]азъ испѫждамъ прѣдъ
тебе Аморрея, и Хананея, и Хеттея, и
12 Ферезея, и Евея, и Іевусея. [ф]Пази ся да
не направишь договоръ съсъ жители-тѣ на
тѫзи земѭ въ коѭто влизашь, [х]за да не
13 стане примка между васъ. Но [ц]олтари-тѣ
имъ да разоришь, и кумиры-тѣ имъ да
строшишь, и [ч]ашеры-тѣ имъ да изсѣчешь.
14 Защото [ш]ты не ще ся поклонишь на другъ
богъ: понеже Іеова, [щ]на когото име-то е
15 Ревнивъ, [ъ]Богъ ревнивъ е. [ы]Да не напра-
вишь договоръ съсъ жители-тѣ на тѫзи
земѭ, и, [ь]когато блудствуватъ въ слѣдъ
богове-тѣ си, и пожьртвуватъ на богове-
тѣ си, ако [ѣ]тя поканятъ, [ю]да не ядешь
16 отъ жьртвы-тѣ имъ: И [я]да не земешь
отъ дъщери-тѣ имъ за сынове-тѣ си, та
когато [ѫ]блудствуватъ дъщери-тѣ имъ въ
слѣдъ богове-тѣ си да не направятъ сы-
нове-тѣ ти да блудствуватъ въ слѣдъ бо-
17 гове-тѣ имъ. Да не направишь за себе си
лѣяны [ѭ]богове.
18 [а]Праздникъ-тъ на бесквасны-тѣ да па-
зишь: седмь дни да ядешь бесквасенъ
хлѣбъ, както сьмъ ти заповѣдалъ, въ от-
редено-то врѣме на мѣсецъ-тъ Авивъ:
защото [б]въ мѣсецъ-тъ Авивъ излѣзе ты
19 изъ Египетъ. [в]Всяко което отваря ло-
жесна е мое: и всяко мѫжко пьрворо д-
но между скотове-тѣ ти, говедо, или ов-
20 ца. А [г]пьрвородено-то на оселъ-тъ ще ис-
купишь съ овцѫ: и ако *го* не искупишь,
то да му прѣсѣчешь вратъ-тъ. Всичкы-
тѣ пьрвородны на сынове-тѣ си да иску-
пувашь. И никой да ся не яви прѣдъ ме-
не [д]съ праздны рѫцѣ.
21 [е]Шесть дни да работишь; а въ седмый-
тъ день да ся успокоявашь; даже и по
сѣидбѫ и по жетвѫ да ся успокоявашь.
22 И [ж]да дьржишь праздникъ-тъ на сед-
мицы-тѣ, начаткы-тѣ на жетвѫ-тѫ на
жито-то, и праздникъ-тъ на плодосъбира-
ніе-то въ свършаніе-то на годинѫ-тѫ.
23 [з]Всяко твое мѫжко три пѫти въ годи-
нѫ-тѫ да ся явява прѣдъ Господа, Іеова,
24 Бога Израилева. Защото [и]ще испѫдѭ
язычницы-тѣ прѣдъ тебе, и [і]ще разширѭ
прѣдѣлы-тѣ ти, и [к]никой не ще пожелае
твоѭ-тѫ земѭ, когато възлѣзувашь да
ся прѣдставишь прѣдъ Господа Бога тво-
его три пѫти въ годинѫ-тѫ.
25 [л]Да не принесешь кръвь-тѫ на жьрт-

а Гл. 32; 16, 19. Втор. 10; 1.
б Ст. 28. Втор. 10; 2, 4.
в Гл. 19; 20. 24; 12.
г Гл. 19; 12, 13, 21.
д Гл. 33; 19. Числ. 14; 17.
е Числ. 14; 18. 2 Лѣт. 30; 9. Неем. 9; 17. Псал. 86; 15. 103; 8. 111; 4. 112; 4. 116; 5. 145; 8, Іонл. 2; 13.
ж Псал. 31; 19. Рим. 2; 4.
з Псал. 57; 10. 108; 4.
и Гл. 20; 6. Втор. 5; 10. Псал. 86; 15. Іер. 32; 18. Дан. 9; 4.
і Псал. 103; 3. 130; 4. Дан. 9; 9. Ефес. 4; 32. 1 Іоан. 1; 9.
к Гл. 23; 7, 21. Інс. Нав. 24; 19. Іов. 10; 14. Мих. 6; 11. Наум. 1; 3.
л Гл. 4; 31.
м Гл. 33; 15, 16.
н Гл. 33; 3.
о Втор. 32; 9. Псал. 28; 9. 33; 12. 78; 62. 94; 14. Іер. 10; 16. Зах. 2; 12.
п Втор. 5; 2. 29; 12, 14.
р Втор. 4; 32. 2 Цар. 7; 23. Псал. 77; 14. 78; 12. 147; 20.
с Втор. 10; 21. Псал. 145; 6. Иса. 64; 3.
т Втор. 5; 32. 6; 3, 25. 12; 28, 32. 28; 1.
у Гл. 33; 2.
ф Гл. 23; 32. Втор. 7; 2. Сѫд. 2; 2.
х Гл. 23; 33.
ц Гл. 23; 24. Втор. 12; 3. Сѫд. 2; 2.
ч Втор. 7; 5. 12; 2. Сѫд. 6; 25. 4 Цар. 18; 4. 23; 14. 2 Лѣт. 31; 1. 34; 3, 4.
ш Гл. 20; 3, 5.
щ Иса. 9; 6. 57; 15.
ъ Гл. 20; 5.
ы Ст. 12.
ь Втор. 31; 16. Сѫд. 2; 17. Іер. 3; 9. Іез. 6; 9.
ѣ Числ. 25; 2. 1 Кор. 10; 27.
ю Псал. 106; 28. 1 Кор. 8; 4, 7, 10.
я Втор. 7; 3. 3 Цар. 11; 2. Ездр. 9; 2. Неем. 13; 25.
ѫ Числ. 25; 1, 2. 3 Цар. 11; 4.
ѭ Гл. 32; 8. Лев. 19; 4.
а Гл. 12; 15. 23; 15.
б Гл. 13; 4.
в Гл. 13; 2, 12. 22; 29. Іез. 44; 30. Лук. 2; 23.
г Гл. 13; 13. Числ. 18; 15.
д Гл. 23; 15. Втор. 16; 16. 1 Цар. 9; 7, 8. 2 Цар. 24; 24.
е Гл. 20; 9. 23; 12. 35; 2. Втор. 5; 12, 13. Лук. 13; 14.
ж Гл. 23; 16. Втор. 16; 10, 13.
з Гл. 23; 14, 17. Втор. 16; 16.
и Гл. 33; 2. Лев. 18; 24. Втор. 7; 1. Псал. 78; 55. 80; 8.
і Втор. 12; 20. 19; 8.
к Виж. Быт. 35; 5. 2 Лѣт. 17; 10. Прит. 16; 7. Дѣян. 18; 10.
л Гл. 23; 18.

вж-тж ми съ квасны хлѣбове: и [м]праздничната жьртва на Пасхж-тж да не
26 остане прѣзъ нощь-тж до утрѣ. [н]Начаткы-
тѣ на пьрвы-тѣ плодове отъ земіж-тж си
да принесешь въ домъ-тъ на Господа Бога твоего. [о]Да не сваришь яре въ млѣко-
то на майкж му.
27 И рече Господь Моисею: [п]Напиши си
тѣзи думы: защото по тѣзи думы напра-
28 вихъ завѣтъ съ тебе, и съ Израиля. И
[р]четыридесеть дни и четыридесеть нощи
стоя тамъ съ Господа: хлѣбъ не яде, и
водж не пи. [с]И написа на плочы-тѣ ду-
мы-тѣ на завѣтъ-тъ, десеть-тѣ заповѣди.
29 И като слизаше Моисей отъ Синайскж-
тж горж, [т]и двѣ-тѣ плочи на свидѣтел-
ство-то *бѣхж* въ ржкж-тж на Моисея, при
слѣзваніе-то му отъ горж-тж, тогазь Моисей не знаяше че [у]кожа-та на лице-то
му издаваше зары като бѣ говорилъ *Богъ*
30 съ него. И видѣ Ааронъ и всичкы-тѣ
Израилеви сынове Моисея, и ето, кожа-та
на лице-то му издаваше зары: и убояхж
31 ся да приближатъ при него. И повыка гы
Моисей и вьрнжхж ся къмъ него Ааронъ
и всичкы-тѣ началници на събраніе-то,
32 и говори съ тѣхъ Моисей. И слѣдъ това
всичкы-тѣ Израилеви сынове приближихж:
и [ф]заповѣда имъ всичко що му говори
33 Господь на Синайскж-тж горж. И свьрши
Моисей да имъ говори: [х]а имаше на лице-
34 то си покрывало. И [ц]когато влѣзваше
прѣдъ Господа да говори съ него, вдигаше
покрывало-то, додѣ да излѣзе. И излизаше,
и говорѣше на Израилевы-тѣ сынове оно-
35 ва, което му бѣше заповѣдано. И видѣхж
Израилеви-тѣ сынове лице-то Моисеево, че
кожа-та на Моисеево-то лице издаваше
зары: и Моисей туряше пакъ покрывало-
то на лице-то си, додѣ да влѣзе да говори
съ него.

ГЛАВА 35.

1 И събра Моисей всичко-то събраніе на
Израилевы-тѣ сынове, и рече имъ: [а]Това
е което заповѣда Господь, да правите.
2 [б]Шесть дни да ся работи работа: а сед-
мый день да ви бжде святъ, сжббота на
упокоеніе *посвященна* Господу: всякой кой-
3 то работи въ него *день* да ся умьртви. Въ
сжбботенъ день [в]да не кладете огнь въ
никое отъ жилища-та си.
4 И говори Моисей на всичко-то събраніе
отъ Израилевы-тѣ сынове, и казуваше:
[г]Това е слово-то което Господь заповѣда
5 и рече: Земѣте приношеніе за Господа
отъ каквото имате: всякой, [д]който има
произволеніе въ сьрдце-то си, нека принесе приношеніе-то Господне: злато, и сре-
6 бро, и мѣдь. И синьо, и багрѣно, и чер-
7 вено, и виссонъ, и козинж. И очервены
кожы отъ овны, и язовечкы кожы, и дьр-
8 во ситтимъ, И масло за свѣтеніе, и [е]ароматы за масло на помазаніе-то, и за бла-
9 говонно-то каденіе, И ониксовы каменіе,
и каменіе да ся вложатъ на ефодъ-тъ, и
10 на нагржданикъ-тъ. И [ж]всякой мудръ сьрд-
цемъ между васъ да дойде, и да направи
11 всичко което заповѣда Господь: [з]Скиніж-тж, покровъ-тъ ѝ, прикрывало-то ѝ,
петелкы-тѣ ѝ, и дъскы-тѣ ѝ, вереи-тѣ ѝ,
12 стълпове-тѣ ѝ, и подложкы-тѣ ѝ, [и]Ков-
чегъ-тъ и вьрлины-тѣ му, очистилище-то,
13 и закрывателнж-тж завѣсж, [і]Трьпезж-тж
и вьрлины-тѣ ѝ, и всичкы-тѣ ѝ сждове, и
14 [к]хлѣбъ-тъ на прѣдложеніе-то, И [л]свѣтил-
никъ-тъ за свѣтеніе-то, и сждове-тѣ му,
и свѣтила-та му, и масло-то за свѣтеніе-
15 то, И [м]олтарь-тъ на каденіе-то, и вьрлины-тѣ му, и [н]масло-то за помазаніе, и
[о]благовонно-то каденіе, и закровъ-тъ на
16 входъ-тъ на скиніж-тж, [п]Олтарь-тъ на
всесъжженіе-то, и мѣднж-тж за него рѣ-
шеткж, вьрлины-тѣ му, и всичкы-тѣ му
сждове, омывалницж-тж и стояло-то ѝ,
17 [р]Привѣскы-тѣ на дворъ-тъ, стълпове-тѣ
му, и подложкы-тѣ имъ, и закровъ-тъ за
18 двери-тѣ на дворъ-тъ, Коліе-тѣ на скы-
ніж-тж, и коліе-тѣ на дворъ-тъ, и вжжя-
19 та имъ, [с]Служебны-тѣ одежды за да слу-
жатъ въ святилище-то, святы-тѣ одежды
за Аарона священника, и одежды-тѣ на
сынове-тѣ му, за да священствуватъ.
20 Тогазь всичко-то събраніе на Израиле-
вы-тѣ сынове си отиде отъ лице-то Мои-
21 сеево. И дойдохж, [т]всякой человѣкъ ко-
гото сьрдце тегляше; и всякой на кого-
то духъ-тъ произволяваше, та принесохж
приношеніе Господу за дѣло-то на скиніж-тж на събраніе-то, и за всяко нейно
22 служеніе, и за святы-тѣ одежды. И дой-
дохж, и мжжіе и жены, които имахж
произволно сьрдце, та принесохж гривны,
и обѣцы, и пьрстеніе, и мъниста, всякак-
вы златны нѣща: и всичкы които прине-
сохж златно приношеніе *принесохж* Госпо-
23 ду. И [у]всякой человѣкъ у когото ся на-
мѣруваше синьо, багрѣно, и червено, и
виссонъ, и козина, и очервены кожы отъ
овны, и язовечкы кожы, принесохж *гы*.
24 Всякой който можаше да направи при-

м Гл. 12; 10.
н Гл. 23; 19. Втор. 26; 2, 10.
о Гл. 23; 19. Втор. 14; 21.
п Ст. 10. Втор. 4; 13. 31; 9.
р Гл. 24; 18. Втор. 9; 9, 18.
с Ст. 1. Гл. 31; 18. 32; 16. Втор. 4; 13. 10; 2, 4.
т Гл. 32; 15.
у Мат. 17; 2. 2 Кор. 3; 7, 13.
ф Гл. 24; 3.
х 2 Кор. 3; 13.
ц 2 Кор. 3; 16.

—

а Гл. 34; 32.
б Гл. 20; 9. 31; 14, 15. Лев. 23; 3. Числ. 15; 32, и дрг. Втор. 5; 12. Лук. 13; 14.
в Гл. 16; 23.
г Гл. 25; 1, 2.
д Гл. 25; 2.
е Гл. 25; 6.
ж Гл. 31; 6.
з Гл. 26; 1, и дрг.
и Гл. 25; 10, и дрг.
і Гл. 25; 23.
к Гл. 25; 30. Лев. 24; 5, 6.
л Гл. 25; 31, и дрг.
м Гл. 30; 1.
н Гл. 30; 23.
о Гл. 30; 34.
п Гл. 27; 1.
р Гл. 27; 9.
с Гл. 31; 10. 39; 1, 41. Числ. 4; 5, и дрг.
т Ст. 5, 22, 26, 29. Гл. 25; 2. 36; 2. 1 Лѣт. 28; 2, 9. 29; 9. Ездр. 7; 27. 2 Кор. 8; 12. 9; 7.
у 1 Лѣт. 29; 8.

ношеніе отъ сребро и мѣдь, принесохѫ при-
ношеніе Господу: и всякой у когото ся
нахождаше дрьво ситтимъ за всякѫ ра-
25 ботѫ на служеніе-то, принесохѫ. И [ф]вся-
ка жена която умѣяше, предѣше съ рѫцѣ-
тѣ си, и приносяше напредены, синьо-
то, и багрѣно-то, и червено-то, и вис-
26 сонъ-тъ. И всичкы-тѣ жены, които гы
сьрдце тегляше и умѣяхѫ, предѣхѫ ко-
27 зинѫ-тѫ. И [х]началници-тѣ принесохѫ
ониксовы-тѣ каменіе, и каменіе-тѣ за вло-
женіе на ефодъ-тъ и на нагрѫдникъ-тъ:
28 И [ц]ароматы-тѣ и масло-то за свѣте-
ніе-то, и масло-то за помазаніе-то, и за
29 благовонно-то каденіе. Израилеви-тѣ сы-
нове [ч]принесохѫ самоволно приношеніе
Господу, всякой мѫжъ и жена, които
имахѫ произволно сьрдце да принесѫтъ за
всяко дѣло, което заповѣда Господь чрѣзъ
Моисеевѫ рѫкѫ да бѫде.
30 И рече Моисей на Израилевы-тѣ сыно-
ве: Виждте, [ш]Господь повыкнѫ на име
Веселеила сынъ-тъ на Урія, *който е* сынъ
31 Оровъ, отъ Іудино-то племе: И испълни
го съ Духъ Божій, съ мудрость, разумъ,
32 и знаніе, и съ всяко искуство: За да из-
мысля художественны дѣла, да работи
33 злато, и сребро, и мѣдь: И да изсича ка-
меніе за вложеніе, и да дѣла дьрва за
изработваніе, на всяко художественно дѣ-
34 ло. И даде въ сьрдце-то му да поучава,
той, и [щ]Еліавъ сынъ-тъ Ахисамаховъ, отъ
35 Даново-то племе. [ъ]Испълни съ мудрость
сьрдце-то имъ, за да работятъ всякѫ
работѫ, на ваятель, и на искусенъ ху-
дожникъ, и на везатель въ синьо, и въ
багрѣно, въ червено, и въ виссонъ, и на
ткачъ *сирѣчь* на онѣзи които работятъ
всякѫ работѫ, и измыслятъ художест-
венны дѣла.

ГЛАВА 36.

1 Тогазь Веселеилъ, и Еліавъ, и [а]всякой
който умѣяше, комуто Господь бѣ далъ
мудрость и разумъ, за да знае да работи
всякѫ работѫ за служеніе [б]на святили-
ще-то, направихѫ по всичко което запо-
2 вѣда Господь. Защото повыкнѫ Моисей
Веселеила, и Еліава, и всякого който
умѣяше, комуто въ сьрдце-то Господь да-
де мудрость, всякого [в]когото сьрдце те-
гляше да дойде при дѣло-то да го напра-
3 ви. И зѣхѫ отъ Моисея всичкы-тѣ прино-
шенія, които [г]принесохѫ Израилеви-тѣ
сынове за работѫ-тѫ въ служеніе на свя-
тилище-то, за да іѫ работятъ. И всякѫ
зарань още приносяхѫ нему самоволно
приношеніе.
4 И дойдохѫ всичкы-тѣ мудри които ра-
ботяхѫ всякѫ работѫ на святилище-то,
всякой отъ работѫ-тѫ си, коіѫто работя-
5 ше: Та говорихѫ Моисею и казувахѫ:
[д]Людіе-тѣ приносятъ повече отъ онова
което е доволно за служеніе-то на тѫзи
работѫ, коіѫто Господь заповѣда да ся
6 направи. Тогазь заповѣда Моисей, и про-
гласихѫ въ станъ-тъ и говоряхѫ: Никой
мѫжъ нито жена, да не работи вече за
приношеніе на святилище-то. И людіе-тѣ
7 прѣстанѫхѫ да приносятъ вече. Защото
вещество-то, което имахѫ, бѣше имъ до-
волно за всичкѫ-тѫ работѫ, за да іѫ на-
правятъ, и повече бѣ.
8 И [е]всичкы-тѣ искусни отъ онѣзи които
работяхѫ скиніѭ-тѫ, направихѫ десеть
опоны отъ прѣпреденъ виссонъ и синьо
и багрѣно и червено; направихѫ на тѣхъ
9 херувимы искуснѫ работѫ. Дължина-та
на еднѫ-тѫ опонѫ двадесеть и осмь лак-
ти, ширина-та на еднѫ-тѫ опонѫ четыри
лакти: всичкы-тѣ опоны отъ еднѫ мѣр-
10 кѫ. И съедини петь-тѣ опоны еднѫ съ
другѫ и *другы-тѣ* петь опоны съедини
11 еднѫ съ другѫ. И направи сини запетелкы
по край-тъ на еднѫ-тѫ опонѫ, въ краи-
ща-та на съединеніе-то; така направи по
край-тъ на крайнѫ-тѫ опонѫ на второ-
12 то съединеніе. [ж]Петдесеть запетелкы на-
прави на еднѫ-тѫ опонѫ, и петдесеть за-
петелкы направи по край-тъ на опонѫ-
тѫ, която бѣше въ второ-то съединеніе,
да ся посрѣщатъ запетелкы-тѣ една съ
13 другѫ. И направи петдесеть златны пе-
телкы, и съедини опоны-тѣ еднѫ съ дру-
гѫ съ петелкы-тѣ: и станѫ скинія-та
една.
14 Послѣ [з]направи опоны отъ козинѫ за
покровъ надъ скиніѭ-тѫ: единадесеть
15 опоны гы направи. Дължина-та на еднѫ-
тѫ опонѫ тридесеть лакти, и ширина-та
на еднѫ-тѫ опонѫ четыри лакти: едина-
16 десеть-тѣ опоны на еднѫ мѣркѫ. И съе-
дини петь-тѣ опоны особно, и шесть-тѣ
17 опоны особно. И направи петдесеть запе-
телкы по край-тъ на крайнѫ-тѫ опонѫ
въ съединеніе-то, и петдесеть запетелкы
направи по край-тъ на опонѫ-тѫ отъ вто-
18 ро-то съединеніе. Направи още петдесеть
мѣдны петелкы, за да съедини покровъ-
тъ, да е единъ.
19 И [и]направи покрывъ за скиніѭ-тѫ отъ
овенскы очервены кожы, и прикрывало
отгорѣ отъ язовечкы кожы.
20 И [і]направи дъскы-тѣ за скиніѭ-тѫ отъ
21 дьрво ситтимъ да стоятъ правы. Дължи-
на-та на еднѫ-тѫ дъскѫ десеть лакти, и

ф Гл. 28; 3. 31; 6. 36; 1. 4 Цар. 23; 7. Прит. 31; 19, 22, 24.
х 1 Лѣт. 29; 6. Ездр. 2; 68.
ц Гл. 30; 23.
ч Ст. 21. 1 Лѣт. 29; 9.
ш Гл. 31; 2. и дрг.
щ Гл. 31; 6.
ъ Ст. 31. Гл. 31; 3, 6. 3 Цар. 7; 14. 2 Лѣт. 2; 14. Иса. 28; 26.
—
а Гл. 28; 3. 31; 6. 35; 10, 35.
б Гл. 25; 8.
в Гл. 35; 21, 26. 1 Лѣт, 29; 5.
г Гл. 35; 27.
д 2 Кор. 8; 2, 3.
е Гл. 26; 1.
ж Гл. 26; 5.
з Гл. 26; 7.
и Гл. 26; 14.
і Гл. 26; 15.

ширина-та на еднѫ-тѫ дъскѫ лакъть и
22 половина. Една дъска имаше два шипа
спосрѣщаны единъ съ другъ: така напра-
23 ви за всичкы-тѣ дъскы на скиніѭ-тѫ. И
направи дъскы-тѣ за скиніѭ-тѫ, двадесеть
сеть дъскы отъ южнѫ-тѫ странѫ къмъ
24 пладне. И подъ двадесеть-тѣ дъскы на-
прави четыридесеть сребьрны подложкы;
двѣ подложкы отъ долу на еднѫ-тѫ дъ-
скѫ за два-та ѝ шипа, и двѣ подложкы
отъ долу на другѫ-тѫ дъскѫ за два-та ѝ
25 шипа. И за вторѫ-тѫ странѫ на скиніѭ-
тѫ, къмъ сѣверъ, направи двадесеть дъ-
26 скы, И четыридесеть-тѣ имъ подложкы
сребьрны; двѣ подложкы отъ долу на
еднѫ-тѫ дъскѫ, и двѣ подложкы отъ долу
27 на другѫ-тѫ дъскѫ. И за задніѭ-тѫ стра-
нѫ на скиніѭ-тѫ отъ къмъ западъ напра-
28 ви шесть дъскы. И двѣ дъскы направи за
ѫглове-тѣ на скиніѭ-тѫ на задніѭ-тѫ
29 странѫ. И съединихѫ ся отдолу, и стави-
хѫ ся наедно отгорѣ, съ едно колце: та-
ка направи и за двѣ-тѣ, на два-та ѫгла.
30 Така станѫхѫ осмь дъскы, и подложкы-
тѣ имъ шестнадесеть подложкы сребьр-
ны, по двѣ подложкы подъ всякѫ дъскѫ.
31 И направи [к]вереи-тѣ отъ дьрво ситтимъ:
петь за дъскы-тѣ отъ еднѫ-тѫ странѫ
32 на скиніѭ-тѫ, И петь вереи за дъскы-
тѣ отъ другѫ-тѫ странѫ на скиніѭ-тѫ,
и петь вереи за дъскы-тѣ на скиніѭ-тѫ,
33 отъ задніѭ-тѫ странѫ къмъ западъ. И на-
прави срѣдніѭ-тѫ вереѭ да прѣминува
34 прѣзъ дъскы-тѣ отъ край до край. И об-
кова дъскы-тѣ съсъ злато, и направи кол-
цета-та имъ златны *за* влагалища на ве-
реи-тѣ, и обкова вереи-тѣ съсъ злато.
35 И направи [л]завѣсѫ-тѫ отъ синьо, ба-
грѣно, и червено, и прѣпреденъ виссонъ:
и съ искуснѫ работѫ направи на неѭ
36 херувимы. И направи за неѭ четыри
стълпа отъ ситтимъ, и обкова гы съсъ
злато: кукы-тѣ имъ бѣхѫ златны; и излѣ
за нихъ четыри сребьрны подложкы.
37 И направи [м]закровъ за двери-тѣ на ски-
ніѭ-тѫ отъ синьо, и багрѣно, и червено,
38 и прѣпреденъ виссонъ работа везана: И
петь-тѣ му стълпа и кукы-тѣ имъ: и об-
кова вьрхове-тѣ имъ и свьрскы-тѣ имъ
съсъ злато: а петь-тѣ имъ подложкы бѣ-
хѫ мѣдны.

ГЛАВА 37.

1 И [а]направи Веселеилъ ковчегъ-тъ отъ
дьрво ситтимъ: два лакта и половина дъл-
жина-та му, и единъ лакъть и половина
ширина-та му, и единъ лакъть и полови-
2 на высочина-та му. И обкова го съ чисто
злато отвѫтрѣ и отвънъ, и направи му
3 златенъ вѣнецъ наоколо. И излѣ за него
четыри златны колцета за четыри-тѣ му
ѫгла: двѣ колцета на еднѫ-тѫ му стра-
нѫ, и двѣ колцета на другѫ-тѫ му стра-
4 нѫ. И направи вьрлины отъ дьрво сит-
5 тимъ, и обкова гы съсъ злато. И провръ
вьрлины-тѣ прѣзъ колцета-та отъ страны-
тѣ на ковчегъ-тъ, за да ся носи ковчегъ-тъ.
6 И [б]направи очистилище-то отъ чисто
злато: два лакта и половина дължина-та
му, и единъ лакъть и половина ширина-
7 та му. И направи два херувима отъ зла-
то; искованы гы направи, на два-та края
8 на очистилище-то: Единъ херувимъ отъ
единый-тъ край, и единъ херувимъ отъ
другый-тъ край; отъ сѫщо-то очистили-
ще направи херувимы-тѣ на два-та му
9 края. И херувимы-тѣ бѣхѫ съ распро-
стрѣны отгорѣ крылѣ, и покрывахѫ съ
крылѣ-тѣ си очистилище-то, и лица-та
имъ бѣхѫ едно срещѫ друго; къмъ очи-
стилище-то бѣхѫ лица-та на херувимы-тѣ.
10 И [в]направи трьпезѫ-тѫ отъ дьрво сит-
тимъ; два лакта дължина-та ѝ, и единъ
лакъть ширина-та ѝ, и высочина-та ѝ
11 единъ лакъть и половина. И обкова ѭ съ
чисто злато, и направи ѝ златъ вѣнецъ
12 наоколо. Направи ѝ и краищникъ наоко-
ло една длань *на ширъ;* и вьрхъ краищ-
никъ-тъ ѝ наоколо направи златъ вѣнецъ.
13 И излѣ за неѭ четыри златы колцета, и
тури колцета-та на четыри-тѣ ѫгла, кои-
14 то бѣхѫ на четыри-тѣ ѝ нозѣ. Около кра-
ищникъ-тъ бѣхѫ колцета-та, влагалища
на вьрлины-тѣ, за да носятъ трьпезѫ-тѫ.
15 И направи вьрлины-тѣ отъ дьрво ситтимъ,
и обкова гы съсъ злато, за да носятъ
16 трьпезѫ-тѫ. И направи отъ чисто злато
сѫдове-тѣ които бѣхѫ на трьпезѫ-тѫ;
[г]блюда-та ѝ, и темянницы-тѣ ѝ, и тасове-
тѣ ѝ, и възливалницы-тѣ ѝ, за да ставатъ
съ тѣхъ възліянія-та.
17 И направи [д]свѣтилникъ-тъ отъ чисто
злато; искованъ направи свѣтилникъ-тъ;
стебло-то му, и вѣтвы-тѣ му, чашкы-тѣ
му, ябълчкы-тѣ му, и цвѣтя-та, бѣхѫ изъ
18 него си. И шесть вѣтвы излѣзвахѫ отъ
страны-тѣ му; три вѣтвы на свѣтилникъ-
тъ отъ еднѫ-тѫ му странѫ, и три вѣтвы
на свѣтилникъ-тъ отъ другѫ-тѫ му стра-
19 нѫ: На еднѫ-тѫ вѣтвѫ три чашкы като
мигдали, една ябълчка, и едно цвѣте: и
на другѫ-тѫ вѣтвѫ три чашкы като миг-
дали, една ябълчка, и едно цвѣте: така
и на шесть-тѣ вѣтвы, които излѣзвахѫ
20 изъ свѣтилникъ-тъ. И на *стебло-то на*
свѣтилникъ-тъ *имаше* четыри като мигда-
ли чашкы, съ ябълчкы-тѣ имъ, и цвѣтя-
21 та имъ. И на шесть-тѣ вѣтвы които ис-
хождахѫ отъ свѣтилникъ-тъ, една ябълч-
ка подъ двѣ-тѣ му вѣтвы, и една ябълч-
ка подъ двѣ-тѣ му вѣтвы, и една ябълч-

к Гл. 26; 26.
л Гл. 26; 31.
м Гл. 26; 36.
а Гл. 25; 10.
б Гл. 25; 17.
в Гл. 25; 23.
г Гл. 25; 29.
д Гл. 25; 31.

22 ка подъ двѣ-тѣ му вѣтвы. Ябълчкы-тѣ
имъ, и вѣтвы-тѣ имъ, бѣхѫ отъ него;
всичко-то му цѣло исковано отъ чисто
23 злато. И направи седмь-тѣ му свѣтила, и
щипцы-тѣ му, и подноскы-тѣ му, отъ чи-
24 сто злато. Отъ единъ талантъ чисто зла-
то направи него и всичкы-тѣ му сѫдове.
25 И направи [е]олтарь-тъ на каденіе-то отъ
дьрво ситтимъ; дължина-та му единъ ла-
кътъ, и ширина-та му единъ лакътъ, че-
тверожгъленъ; и высочина-та му два лак-
26 та: рогове-тѣ му бѣхѫ отъ него си. И
обкова го съ чисто злато; върхъ-тъ му,
и страны-тѣ му наоколо, и рогове-тѣ му:
27 и направи му златъ вѣнецъ наоколо. И
подъ вѣнецъ-тъ му направи двѣ златы
колцета за него, близу при два-та му
ѫгла, на двѣ-тѣ му страны, за *да сѫ* вла-
галища на вьрлины-тѣ, та да го носятъ
28 съ тѣхъ. И направи вьрлины-тѣ отъ дьр-
29 во ситтимъ, и обкова гы съсъ злато. И
[ж]направи свято-то масло на помазаніе-то,
и чистый-тъ благовонный темянъ, по ис-
куство-то на мироварецъ.

ГЛАВА 38.

1 И [а]направи олтарь-тъ на всесъжженіе-
то отъ дьрво ситтимъ; петь лакти дъл-
жина-та му, и петь лакти ширина-та му,
четверожгъленъ; и высочина-та му три
2 лакти. И направи рогове-тѣ му на четы-
ри-тѣ му ѫгла; рогове-тѣ му бѣхѫ отъ
3 истый-тъ: и обкова го съ мѣдь. И напра-
ви всичкы-тѣ сѫдове на олтарь-тъ, ко-
тлы-тѣ, и лопаты-тѣ, и тасове-тѣ, и вили-
цы-тѣ, и вѫгленницы-тѣ; всичкы-тѣ му
4 сѫдове направи мѣдны. И направи за ол-
тарь-тъ мѣднѫ рѣшеткѫ, работѫ като на
мрѣжѫ, подъ околность-тѫ му отдолу до
5 срѣдѫ-тѫ му. И излѣ четыри колцета за
четыри-тѣ края на мѣднѫ-тѫ рѣшеткѫ,
6 влагалища на вьрлины-тѣ. И направи вьр-
лины-тѣ отъ дьрво ситтимъ, и обкова гы
7 съ мѣдь. И провръ вьрлины-тѣ прѣзъ кол-
цета-та отъ страны-тѣ на олтарь-тъ за да
го носятъ съ тѣхъ: направи го отъ дъ-
скы хралупъ.
8 И направи [б]омывалницѫ-тѫ мѣднѫ, и
стояло-то ѝ мѣдно, отъ огледала-та на
събираемы-тѣ *жены*, които ся събирахѫ
при врата-та на скиніѭ-тѫ на събраніе-то.
9 И направи [в]дворъ-тъ; отъ южнѫ-тѫ
странѫ къмъ пладне, привѣсы-тѣ на
дворъ-тъ *бѣхѫ* отъ прѣпреденъ виссонъ,
10 сто лакти. Стълпове-тѣ имъ *бѣхѫ* дваде-
сеть, и мѣдны-тѣ имъ подложкы дваде-
сеть: кукы-тѣ на стълпове-тѣ, и свьрскы-
11 тѣ имъ, сребьрны. И за сѣвернѫ-тѫ стра-
нѫ *привѣсы-тѣ бѣхѫ* сто лакти; стълпо-
ве-тѣ имъ двадесеть, и мѣдны-тѣ имъ под-
ложкы двадесеть; кукы-тѣ на стълпове-
12 тѣ и свьрскы-тѣ имъ сребьрны. И на за-
паднѫ-тѫ странѫ *бѣхѫ* привѣсы-тѣ пет-
десеть лакти; стълпове-тѣ имъ десеть, и
подложкы-тѣ имъ десеть; кукы-тѣ на стъл-
13 пове-тѣ и свьрскы-тѣ имъ сребьрны. И за
въсточнѫ-тѫ странѫ право къмъ истокъ,
14 петдесеть лакти. Привѣсы-тѣ отъ еднѫ-
тѫ странѫ *на врата-та бѣхѫ* петнадесеть
лакти; стълпове-тѣ имъ три, и подлож-
15 кы-тѣ имъ три: И на другѫ-тѫ странѫ
(отсамъ и отсамъ на дворны-тѣ врата)
привѣсы-тѣ бѣхѫ петнадесеть лакти; стъл-
пове-тѣ имъ три, и подложкы-тѣ имъ три.
16 Всичкы-тѣ дворны привѣсы наоколо отъ
17 прѣпреденъ виссонъ. И подложкы-тѣ за
стълпове-тѣ мѣдны: кукы-тѣ на стъл-
пове-тѣ и свьрскы-тѣ имъ сребьрны; и
върхове-тѣ имъ обкованы съсъ сребро; и
всичкы-тѣ стълпове на дворъ-тъ бѣхѫ
18 свързани съсъ сребро. И закровъ-тъ на
дворны-тѣ врата *бѣше* везана работа, отъ
синьо и багрѣно и червено и прѣпреденъ
виссонъ; и двадесеть лакти дължина-та
му, а высочина-та петь лакти широка,
19 както привѣсы-тѣ на дворъ-тъ. И стъл-
пове-тѣ имъ четыри, и мѣдны-тѣ имъ
подложкы четыри; кукы-тѣ имъ сребьр-
ны, и върхове-тѣ имъ обкованы *съсъ сре-*
20 *бро*, и свьрскы-тѣ имъ сребьрны. И всич-
кы-тѣ [г]коліе на скиніѭ-тѫ и на дворъ-
тъ наоколо, мѣдны.
21 Тѣзи сѫ изброены-тѣ вещи на скиніѭ-
тѫ, [д]сирѣчь на скиніѭ-тѫ на свидѣтел-
ство-то, както, споредъ повелѣніе-то Мо-
исеево, ся изброихѫ [е]съ рѫкѫ-тѫ на
Иѳамара, сынъ-тъ на Аарона священникъ-
22 тъ, за служеніе-то на Левиты-тѣ. И [ж]Ве-
селеилъ сынъ-тъ на Урія сына Орова, отъ
племе-то Іудино, направи всичко което
23 заповѣда Богъ Моисею. И съ него Елі-
авъ, сынъ Ахисамаховъ, отъ племе-то Да-
ново, ваятель, и искусенъ художникъ, и
везатель на синьо, и на багрѣно, и на
червено, и на виссонъ.
24 Всичко-то злато, което ся употрѣби за
работаніе-то въ всичкѫ-тѫ работѫ на
святилище-то, злато-то на приношеніе-то,
бѣше двадесеть и деветь таланта, и седм-
стотинъ и тридесеть сикли, [з]споредъ сикль-
тъ на святилище-то.
25 И сребро-то *отъ дань-тѫ* на изброены-
тѣ отъ събраніе-то, сто таланта и тыся-
ща и седмстотинъ и седмдесеть и петь
сикли, споредъ сикль-тъ на святилище-
26 то. [и]Единъ векахъ на главѫ, сирѣчь по-
ловинъ сикль, споредъ сикль-тъ на свя-
тилище-то, за всякого що е минѫлъ въ
изброеніе-то, на възрастъ отъ двадесеть

[е] Гл. 30; 1.
[ж] Гл. 30; 23, 34.

[а] Гл. 27; 1.
[б] Гл. 30; 18.
[в] Гл. 27; 9.
[г] Гл. 27; 19.
[д] Числ. 1; 50; 53. 9; 15. 10; 11. 17; 7, 8, 18; 2. 2 Лѣт. 24; 6. Дѣян. 7; 44.
[е] Числ. 4; 28, 33.
[ж] Гл. 31; 2, 6.
[з] Гл. 30; 13, 24. Лев. 5; 15. 27; 3, 25. Числ. 3; 47. 18; 16.
[и] Гл. 30; 13, 15.

годинъ и на горѣ, [i]за шестстотинъ и три
тысящы и петстотинъ и петдесеть *душы.*
27 И отъ сребро-то на сто-тѣ таланта излѣ-
хѫ ся [к]подложкы-тѣ на святилище-то, и
подложкы-тѣ на завѣсѫ-тѫ; сто подлож-
кы, отъ сто таланта, единъ талантъ за
28 еднѫ подложкѫ. И отъ еднѫ-тѫ тысящѫ
и седмстотинъ и седмдесеть и петь *сикли*
направи кукы-тѣ за стълпове-тѣ, и обко-
ва върхове-тѣ имъ, и свърза гы.
29 И мѣдь-та на приношеніе-то *бѣше* седм-
десеть таланта, двѣ тысящы и четыри-
30 стотинъ сикли. И отъ него направи под-
ложкы-тѣ за двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
съброніе-то, и мѣдный-тъ олтарь, и мѣд-
нѭ-тѫ рѣшеткѫ за него, и всичкы-тѣ ол-
31 тарскы сѫдове, И подложкы-тѣ за дворъ-
тъ наоколо, и подложкы-тѣ за дворны-тѣ
врата, и всичкы-тѣ коліе на скиніѭ-тѫ,
и всичкы-тѣ коліе за дворъ-тъ наоколо.

ГЛАВА 39.

1 И отъ [а]синьо-то, и багрѣно-то, и черве-
но-то, направихѫ [б]служебны одежды за
служеніе въ святилище-то, и направихѫ
святы-тѣ одежды за Аарона, [в]както за-
повѣда Господь Моисею.
2 [г]И направи ефодъ-тъ отъ злато, отъ си-
ньо и багрѣно, и червено, и прѣпреденъ
3 виссонъ. И исковахѫ злато-то на тънкы
плочы, и изсѣкохѫ гы на тънкы нишкы,
за да гы работятъ между синьо-то, и ба-
грѣно-то, и червено-то, и виссонъ-тъ *съ*
4 искуснѫ работѫ. Направихѫ му нарам-
ницы които да ся вържѫтъ; за да ся
5 свързува на два-та края. И прѣпоясаніе-
то на ефодъ-тъ отъ горѣ му отъ сѫщій-тъ
споредъ направѫ-тѫ му; отъ злато, отъ
синьо, и багрѣно, и червено и прѣпреденъ
виссонъ, както заповѣда Господь Моисею.
6 И [д]изработихѫ ониксовы-тѣ каменіе,
споены въ златны гнѣздца, и изваяхѫ на
тѣхъ имена-та на Израилевы-тѣ сынове
7 както ся ваѭтъ печати. И тури гы на на-
рамницы-тѣ на ефодъ-тъ, *като* [е]каменіе
за поменъ на Израилевы-тѣ сынове, как-
то заповѣда Господь Моисею.
8 И [ж]направи нагрѫдникъ-тъ отъ иску-
снѫ работѫ, споредъ направѫ-тѫ на
ефодъ-тъ, отъ злато, отъ синьо, и багрѣ-
9 но, и червено и прѣпреденъ виссонъ. Че-
тверожгъленъ бѣ: двоенъ направихѫ тѣ
нагрѫдникъ-тъ; дължина-та му една пе-
10 да и ширина-та му една педа, двоенъ. И
[з]споихѫ на него четыри реда каменіе;
редъ, сардъ, топазъ, и смарагдъ, първый
11 редъ; И вторый редъ анѳраксъ, сапфиръ,
12 и адамантъ; И третій редъ, лигырій, ахатъ,
13 и амеѳистъ; И четвъртый редъ хрисо-
лиѳъ, ониксъ, и іасписъ; споены въ зла-
14 тны гнѣздца по вложеніе-то имъ. И ка-
меніе-тѣ бѣхѫ споредъ имена-та на Израи-
левы-тѣ сынове, тѣ бѣхѫ дванадесеть,
споредъ имена-та имъ, и на всякой отъ
тѣхъ бѣ изваяно, *като* на печать, по едно
15 име отъ дванадесеть-тѣ племена. И върху
нагрѫдникъ-тъ направихѫ виты верижи-
16 цы плетенѫ работѫ, отъ чисто злато. И
направихѫ двѣ златны гнѣздца, и двѣ зла-
тны колцета, и турихѫ двѣ-тѣ колцета
17 на два-та края на нагрѫдникъ-тъ. И
проврѣхѫ двѣ-тѣ плетены златы верижи-
цы прѣзъ двѣ-тѣ колцета по краища-та
18 на нагрѫдникъ-тъ. И *другы-тѣ* два края
на двѣ-тѣ плетены верижицы ставихѫ съ
двѣ-тѣ гнѣздца и турихѫ гы на нарамни-
цы-тѣ на ефодъ-тъ отъ къмъ лице-то му.
19 И направихѫ двѣ златны колцета, и ту-
рихѫ гы на два-та края на нагрѫдникъ-
тъ, отъ тѫзи му странѫ която е къмъ
20 ефодъ-тъ отъ вѫтрѣ. И направихѫ двѣ
другы златны колцета и положихѫ гы на
двѣ-тѣ страны на ефодъ-тъ отъ долу,
къмъ лице-то му срещѫ съединеніе-то му
21 надъ прѣпоясаніе-то на ефодъ-тъ. И вър-
захѫ нагрѫдникъ-тъ съ колцета-та му за
колцета-та на ефодъ-тъ съсъ ширитъ отъ
синьо, за да е надъ прѣпоясаніе-то на
ефодъ-тъ, така щото нагрѫдникъ-тъ да не
е отдѣленъ отъ върху ефодъ-тъ; както
заповѣда Господь Моисею.
22 И [и]направи мантіѭ-тѫ на ефодъ-тъ,
23 тканѫ работѫ, все отъ синьо. И въ срѣ-
дѫ-тѫ на мантіѭ-тѫ имаше отворъ как-
то отворъ-тъ на броніѭ, *съ* обтокѫ около
24 отворъ-тъ да ся не дере. И по полы-тѣ
на мантіѭ-тѫ направихѫ нарове, отъ си-
ньо, и багрѣно, и червено, и прѣпреденъ
25 *виссонъ.* И [і]направихѫ звънцы отъ чисто
злато, и турихѫ звънцы-тѣ между наро-
ве-тѣ по полы-тѣ на мантіѭ-тѫ, между
26 нарове-тѣ наоколо: Звънецъ и наръ, звъ-
нецъ и наръ, по полы-тѣ на служебнѫ-тѫ
мантіѭ наоколо; както заповѣда Господь
Моисею.
27 И [к]направихѫ хитоны-тѣ отъ виссонъ,
тканѫ работѫ, за Аарона, и за сынове-
28 тѣ му. И [л]кидаръ-тъ отъ виссонъ и ве-
ликолѣпны-тѣ гѫжвы отъ виссонъ, и [м]ле-
нены-тѣ гащы отъ прѣпреденъ виссонъ,
29 И [н]поясъ-тъ отъ прѣпреденъ виссонъ, и
синьо, и багрѣно, и червено, везанѫ рабо-
тѫ; както заповѣда Господь Моисею.
30 И [о]направихѫ плочицѫ-тѫ на святый-
тъ вѣнецъ отъ чисто злато, и писахѫ на
неѭ писмо *като* вааніе на печать, СВЯ-
31 ТЫНЯ ГОСПОДУ. И привързахѫ ѝ синь

і Числ. 1; 46.
к Гл. 26; 19, 21, 25, 32.
—
а Гл. 35; 23.
б Гл. 31; 10. 35; 19.
в Гл. 28; 4.
г Гл. 28; 6.
д Гл. 28; 9.
е Гл. 28; 12.
ж Гл. 28; 15.
з Гл. 28; 17, и дрг.
и Гл. 28; 31.
і Гл. 28; 33.
к Гл. 28; 39, 40.
л Гл. 28; 4, 39. Іез. 44; 18.
м Гл. 28; 42.
н Гл. 28; 39.
о Гл. 28; 36, 37.

ширить, за да ѭ турятъ отъ горѣ на ки-
даръ-тъ; както заповѣда Господь Моисею.
32 Така ся свърши всичка-та работа на ски-
ніѭ-тѫ, *сирѣчь* на шатъръ-тъ на събраніе-
то; и направихѫ Израилеви-тѣ сынове
[п]всичко както заповѣда Господь Моисею,
така направихѫ.
33 И донесохѫ скиніѭ-тѫ Моисею; ски-
ніѭ-тѫ и всичкы-тѣ ѝ сѫдове; петелкы-
тѣ ѝ, дъскы-тѣ ѝ; вереи-тѣ ѝ и стълпове-
34 тѣ ѝ, и подложкы-тѣ ѝ, И прикрывало-
то отъ овенскы червены кожы, и прикры-
вало-то отъ язовечкы кожы, и закрыва-
35 телнѫ-тѫ завѣсѫ, Ковчегъ-тъ на свидѣ-
телство-то, и върлины-тѣ му, и очистили-
36 ще-то, Тръпезѫ-тѫ, всичкы-тѣ ѝ сѫдове,
37 и хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, Чистый-
тъ свѣтилникъ, свѣтила-та му, свѣтила-та
за нарежданіе, и всичкы-тѣ му сѫдове,
38 и масло-то за свѣтеніе-то, И златный-тъ
олтарь, и масло-то за помазаніе, и благо-
вонный-тъ темянъ, и закровъ-тъ за две-
39 ри-тѣ на скиніѭ-тѫ, Мѣдный-тъ олтарь
и мѣднѫ-тѫ му рѣшеткѫ, и върлины-тѣ
му, и всичкы-тѣ му сѫдове, омывални-
40 цѫ-тѫ и стояло-то ѝ, Привѣсы-тѣ на
дворъ-тъ, стълпове-тѣ му, и подложкы-тѣ
му, и закровъ-тъ за дворны-тѣ врата, вѫ-
жя-та му, и коліе-тѣ му, и всичкы-тѣ
сѫдове за служеніе въ скиніѭ-тѫ, си-
41 рѣчь въ шатъръ-тъ на събраніе-то, Слу-
жебны-тѣ одежды, за служеніе въ свя-
тилище-то, *и* святы-тѣ одежды за Аарона
священника, и одежды-тѣ на сынове-тѣ
42 му, за да священствуватъ. Всичко както
заповѣда Господь Моисею, [р]така направи-
хѫ Израилеви-тѣ сынове, всичкы тѣзи ра-
43 боты. И видѣ Моисей всичкѫ-тѫ работѫ,
и ето, бѣхѫ ѭ направили както заповѣда
Господь, така направихѫ; и [с]благослови
гы Моисей.

ГЛАВА 40.

1 И говори Господь Моисею и рече: (2) Въ
първый-тъ день [а]на първый-тъ мѣсецъ [б]да
поставишь скиніѭ-тѫ, шатъръ-тъ на съ-
3 браніе-то. И [в]да туришь тамъ ковчегъ-тъ
на свидѣтелство-то, и да закрыешь ков-
4 чегъ-тъ съсъ завѣсѫ-тѫ. И [г]да внесешь
тръпезѫ-тѫ, и [д]да наредишь което е за
нарежданіе на неѭ: и [е]да внесешь свѣ-
тилникъ-тъ, и да запалишь свѣтила-та му.
5 И [ж]да поставишь златный-тъ олтарь на
каденіе-то прѣдъ ковчегъ-тъ на свидѣтел-
ство-то, и да туришь закровъ-тъ на входъ-
6 тъ въ скиніѭ-тѫ, И да туришь олтарь-
тъ на всесъжженіе-то прѣдъ входъ-тъ
на скиніѭ-тѫ, шатъръ-тъ на събраніе-то.
7 И [з]да туришь омывалницѫ-тѫ между ша-
търъ-тъ на събраніе-то и между олтарь-
8 тъ, и да налѣешь водѫ въ неѭ. И да по-
ставишь дворъ-тъ изоколо, и да туришь
9 закровъ-тъ на дворны-тѣ врата. И да зе-
мешь масло-то за помазаніе-то и [и]да по-
мажешь скиніѭ-тѫ, и всичко що е въ
неѭ, и да ѭ освятишь, и всичкы-тѣ ней-
10 ны сѫдове, и ще бѫде свята. И да пома-
жешь олтарь-тъ на всесъжженіе-то, и
всичкы-тѣ неговы сѫдове, и да освятишь
олтарь-тъ и [і]ще бѫде олтарь прѣсвятъ.
11 И да помажешь омывалницѫ-тѫ, и стоя-
12 ло-то ѝ, и да ѭ освятишь. И [к]да приве-
дешь Аарона и сынове-тѣ му при двери-
тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и да гы
13 омыешь съ водѫ. И да облѣчешь Аарона
въ святы-тѣ одежды, и [л]да го помажешь,
и да го освятишь, и ще ми священству-
14 ва. И да приведешь сынове-тѣ му, и да
15 гы облѣчешь въ хитоны. И да гы пома-
жешь, както си помазалъ бащѫ имъ, и ще
ми священствуватъ; и помазаніе-то имъ
[м]ще имъ бѫде за всегдашно священство
въ родове-тѣ имъ.
16 И направи Моисей всичко както му за-
17 повѣда Господь: така направи. И въ пър-
вый-тъ мѣсецъ на вторѫ-тѫ годинѫ, въ
първый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ [н]постави ся
18 скинія-та. И постави Моисей скиніѭ-тѫ,
и подложи подложкы-тѣ ѝ, и постави дъ-
скы-тѣ ѝ, и намѣсти вереи-тѣ ѝ, и въс-
19 прави стълпове-тѣ ѝ. И распрострѣ връхъ
шатъръ-тъ скиніѭ-тѫ, и тури прикрыва-
ло-то на шатъръ-тъ отгорѣ му, както за-
повѣда Господь Моисею.
20 И [о]като зѣ свидѣтелство-то положи го
въ ковчегъ-тъ, и вложи върлины-тѣ *въ
колцета-та* на ковчегъ-тъ, и тури очисти-
21 лище-то на ковчегъ-тъ отгорѣ. И внесе
ковчегъ-тъ въ скиніѭ-тѫ, и [п]окачи за-
крывателнѫ-тѫ завѣсѫ, и закры ковчегъ-
тъ на свидѣтелство-то, както бѣ заповѣ-
далъ Господь Моисею.
22 И [р]положи тръпезѫ-тѫ въ скиніѭ-тѫ
на събраніе-то къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ
23 на скиніѭ-тѫ, отъ вънъ завѣсѫ-тѫ. И
[с]нареди на неѭ хлѣбове-тѣ прѣдъ Господа,
както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.
24 И [т]тури свѣтилникъ-тъ въ скиніѭ-тѫ
на събраніе-то срещѫ тръпезѫ-тѫ, къмъ
25 южнѫ-тѫ странѫ на скиніѭ-тѫ. И [у]за-
пали свѣтила-та прѣдъ Господа: както бѣ
заповѣдалъ Господь Моисею.
26 И [ф]положи златный-тъ олтарь въ ски-

[п] Ст. 42, 43. Гл. 25; 40.
[р] Гл. 35; 10.
[с] Лев. 9; 22, 23. Числ. 6; 23. Іис. Нав. 22; 6. 2 Цар. 6; 18. 3 Цар. 8; 14. 2 Лѣт. 30; 27.

[а] Гл. 12; 2. 13; 4.
[б] Ст. 17. Гл. 26; 1, 30.
[в] Ст. 21. Гл. 26; 33. Числ. 4; 5.
[г] Ст. 22. Гл. 26; 35.
[д] Ст. 23. Гл. 25; 30. Лев. 24; 5, 6.
[е] Ст. 24, 25.
[ж] Ст. 26.
[з] Ст. 30. Гл. 30; 18.
[и] Гл. 30; 26.
[і] Гл. 29; 36, 37.
[к] Лев. 8; 1—13.
[л] Гл. 28; 41.
[м] Числ. 25; 13.
[н] Ст. 1. Числ. 7; 1.
[о] Гл. 25; 16.
[п] Гл. 26; 33. 35; 12.
[р] Гл. 26; 35.
[с] Ст. 4.
[т] Гл. 26; 35.
[у] Ст. 4. Гл. 25; 37.
[ф] Ст. 5. Гл. 30; 6.

ніѭ-тѫ на събраніе-то, прѣдъ завѣсѫ-
27 тѫ, И [х]покади надъ него съ благово-
ненъ темянъ, както бѣ заповѣдалъ Го-
сподь Моисею.
28 И [ц]окачи закровъ-тъ на входъ-тъ въ
29 скиніѭ-тѫ. И [ч]олтарь-тъ на всесъжже-
ніе-то положи при входъ-тъ въ скиніѭ-
тѫ, *сирѣчь* шатъръ-тъ на събраніе-то [ш]и
принесе на него всесъжженіе-то и хлѣб-
но-то приношеніе, както бѣ заповѣдалъ
Господь Моисею.
30 И [щ]положи омывалницѫ-тѫ между ша-
търъ-тъ на събраніе-то и олтарь-тъ, и на-
31 лѣ въ неѭ водѫ, за да ся мыѭтъ: И
Моисей и Ааронъ и сынове-тѣ му, мыяхѫ
32 отъ неѭ рѫцѣ-тѣ си и нозѣ-тѣ си. Когато
влазѣхѫ въ шатъръ-тъ на събраніе-то, и
когато пристѫпвахѫ при олтарь-тъ мыяхѫ
ся, [ъ]както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.
33 И [ы]постави дворъ-тъ около скиніѭ-
тѫ и олтарь-тъ, и окачи закровъ-тъ на
дворны-тѣ врата. Така свърши Моисей
дѣло-то.
34 Тогазъ [ь]облакъ-тъ покры шатъръ-тъ на
събраніе-то, и слава-та Господня испълни
35 скиніѭ-тѫ. И [ѣ]не можѐ Моисей да влѣ-
зе въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, защото
облакъ-тъ стоеше надъ него, и слава-та Го-
36 сподня испълни скиніѭ-тѫ. И [ю]когато ся
дигаше облакъ-тъ отъ скиніѭ-тѫ, тогазъ
Израилевы-тѣ сынове тръгнувахѫ на пѫть
37 въ всичкы-тѣ си пѫтуванія; Но [я]ако
облакъ-тъ не ся дигаше, тогазъ не тръ-
38 гнувахѫ до день-тъ на диганіе-то му. За-
щото [ѫ]облакъ-тъ Господенъ *бѣше* надъ
скиніѭ-тѫ деня, а нощя надъ неѭ бѣ-
ше огнь прѣдъ очи-тѣ на всичкый-тъ домъ
Израилевъ, въ всичкы-тѣ имъ пѫтуванія.

ЛЕВИТЪ.

ГЛАВА 1.

1 И [а]повыка Господь Моисея, и говори
му [б]отъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то и ре-
2 че: Говорѝ на Израилевы-тѣ сынове, и
кажи имъ: [в]Когато нѣкой отъ васъ при-
несе Господу отъ скотове-тѣ приносъ, отъ
чрѣдѫ-тѫ или отъ стада-та да принесе
3 приносъ. Приносъ-тъ му за всесъжженіе
ако е отъ чрѣдѫ-тѫ, нека го принесе
мѫжко [г]беспорочно; прѣдъ двери-тѣ на
скиніѭ-тѫ на събраніе-то да го принесе
4 за да е пріето прѣдъ Господа. И [д]да по-
ложи рѫкѫ-тѫ си на главѫ-тѫ на все-
съжженіе-то, и [е]ще бѫде пріето за него,
5 [ж]за да бѫде умилостивеніе за него. И
[з]да заколе теле-то прѣдъ Господа; и [и]А-
аронови-тѣ сынове, священници-тѣ, да
принесѫтъ кръвь-тѫ и [і]да поръсятъ съ
кръвь-тѫ наоколо върху олтарь-тъ, кой-
то е прѣдъ двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
6 събраніе-то. И да одере *животно-то на*
всесъжженіе-то, и да го насѣче на кѫ-
7 сове. И сынове-тѣ на Аарона священника
да турятъ огнь на олтарь-тъ, и [к]да наре-
8 дятъ дърва на огнь-тъ. И Ааронови-тѣ
сынове, священници-тѣ, да възложатъ тѣ-
зи кѫсове, главѫ-тѫ, и тлъстинѫ-тѫ, на
дърва-та, които сѫ върху огнь-тъ на ол-
9 тарь-тъ: А вѫтрешности-тѣ му и нозѣ-тѣ
му да измые съ водѫ, и да *гы* изгори
священникъ-тъ всичкы-тѣ на олтарь-тъ,
всесъжженіе, жъртва [л]за уханіе благо-
вонно Господу.
10 И приносъ-тъ му за всесъжженіе ако
е отъ стада-та, отъ овцы-тѣ или отъ ко-
зы-тѣ, да го принесе мѫжко [м]беспороч-
11 но. И [н]да го заколе прѣдъ Господа въ
страны-тѣ на олтарь-тъ къмъ сѣверъ: и
священници-тѣ, Ааронови-тѣ сынове, да
поръсятъ съ кръвь-тѫ му олтарь-тъ нао-
12 коло. И да го насѣче на кѫсове, и гла-
вѫ-тѫ му, и тлъстинѫ-тѫ му; и да гы
нареди священникъ-тъ на дърва-та, кои-
13 то сѫ върху огнь-тъ, на олтарь-тъ. А вѫ-
трешности-тѣ и нозѣ-тѣ да измые съ во-

х Гл. 30; 7.
ц Ст. 5. Гл. 26; 36.
ч Ст. 6.
ш Гл. 29; 38, и дрг.
щ Ст. 7. Гл. 30; 18.
ъ Гл. 30; 19, 20.
ы Ст. 8. Гл. 27; 9, 16.
ь Гл. 29; 43. Лев. 16; 2. Числ. 9; 15. 3 Цар. 8; 10, 11. 2 Лѣт. 5; 13. 7; 2. Иса. 6; 4. Агг. 2; 7, 9. Откр. 15; 8.
ѣ Лев. 16; 2, 3 Цар. 8; 11. 2 Лѣт. 5; 14.
ю Числ. 9; 17. 10; 11. Неем. 9; 19.
я Числ. 9; 19—22.
ѫ Гл. 13; 21. Числ. 9; 15.

—

а Исх. 19; 3.
б Исх. 40; 34, 35. Числ. 12; 4, 5.
в Гл. 22; 18, 19.
г Исх. 12; 5. Гл. 3; 1. 22; 20. 21. Втор. 15; 21. Мал. 1; 14. Ефес. 5; 27. Евр. 9; 14. 1 Пет. 1; 19.
д Исх. 29; 10, 15, 19. Гл. 3; 2, 8, 13. 4; 15. 8; 14, 22. 16; 21.
е Гл. 22; 21, 27. Иса. 56; 7. Рим. 12; 1. Фил. 4; 18.
ж Гл. 4; 20, 26, 31, 35. 9; 7. 16; 24. Числ. 15; 25. 2 Лѣт. 29; 23, 24. Рим. 5; 11.
з Мих. 6; 6.
и 2 Лѣт. 35; 11. Евр. 10; 11.
і Гл. 3; 8. Евр. 12; 24. 1 Пет. 1; 2.
к Быт. 22; 9.
л Быт. 8; 21. Іез. 20; 28, 41. 2 Кор. 2; 15. Ефес. 5; 2. Фил. 4; 18.
м Ст. 3.
н Ст. 5.

дѫ: и да принесе всичкы-тѣ священникъ-
тъ, и да *гы* изгори на олтарь-тъ: това е
всесъжженіе, жьртва за уханіе благовон-
но Господу.
14 И приносъ-тъ му за всесъжженіе Го-
споду, ако е отъ птицы, тогазь да прине-
се приносъ-тъ си [о]отъ гъргорицы, или
15 отъ гълѫбчета. И да го донесе священ-
никъ-тъ при олтарь-тъ, и да откѫсне гла-
вѫ-тѫ му, и да *го* изгори на олтарь-тъ;
и кръвь-тѫ му да исцѣди до стѣнѫ-тѫ на
16 олтарь-тъ: И да истръгне гушѫ-тѫ му
съ лайна-та му, и да гы хвърли [п]до ол-
тарь-тъ къмъ источнѫ-тѫ странѫ, на мѣ-
17 сто-то на пепелъ-тъ. И да го расчекне
между крыла-та му, *но* [р]да *го* не отдѣля; и
священникъ-тъ да го изгори на олтарь-тъ,
върху дърва-та които сѫ на огнь-тъ: [с]то
е всесъжженіе, жьртва за уханіе благо-
вонно Господу.

ГЛАВА 2.

1 И когато нѣкой ще принесе приносъ Го-
споду, хлѣбно [а]приношеніе, да бѫде при-
носъ-тъ му чисто брашно: и да възлѣе на
2 него елей, и да тури на него ливанъ. И
да го донесе на Аароновы-тѣ сынове, свя-
щенницы-тѣ, и священникъ-тъ да земе
отъ чисто-то му брашно и отъ елей-тъ
му еднѫ пълнѫ шепѫ, и всичкый му ли-
ванъ; и да гы изгори на олтарь-тъ [б]за
поменъ; жьртва е, уханіе благовонно Го-
3 споду. А [в]остатъкъ-тъ отъ хлѣбно-то при-
ношеніе да бѫде на Аарона и на сынове-
тѣ му: [г]то е прѣсвято отъ Господни-тѣ
жьртвы.
4 И когато принесешь приносъ хлѣбно
приношеніе печено въ пещь, да бѫде бес-
квасны питы отъ чисто брашно мѣсены съ
елей, или бесквасны коры[д] мазаны съ елей.
5 И приносъ-тъ ти ако е хлѣбно прино-
шеніе на сковрадѫ, да бѫде бесквасно
6 отъ чисто брашно мѣсено съ елей. Да го
наломишь на уломцы, и да полѣешь на
него елей; то е хлѣбно приношеніе.
7 Ако ли е приносъ-тъ ти хлѣбно прино-
шеніе въ гърне, да бѫде отъ чисто бра-
8 шно съ елей. И направено-то отъ тѣхъ
хлѣбно приношеніе, да го донесешь Госпо-
ду; и когато ся прѣдстави на священ-
никъ-тъ, той да го приближи при олтарь-
9 тъ. И отъ хлѣбно-то приношеніе да отдѣ-
ли священникъ-тъ колкото е [е]за поменъ
и да *го* изгори на олтарь-тъ: това е [ж]жьр-
10 тва за уханіе благовонно Господу. А [з]о-
статъкъ-тъ отъ хлѣбно-то приношеніе да
бѫде на Аарона и на сынове-тѣ му: то е
прѣсвято отъ Господни-тѣ жьртвы.
11 Никое хлѣбно приношеніе, което при-
носите Господу, да ся не прави съ квасъ;
[и]защото ни квасъ, нито медъ, да не изго-
12 рите въ жьртвѫ Господу. [і]Тѣхъ като
приносъ отъ начаткы-тѣ да гы приносите
Господу: но да ся не изгорятъ на олтарь-
13 тъ за уханіе благовонно. И отъ хлѣбно-
то приношеніе всякой приносъ [к]да посо-
лишь съсъ соль; да не оставишь да липса
отъ хлѣбно-то ти приношеніе [л]соль-та на
завѣтъ-тъ на Бога твоего: [м]съсъ всякой
твой приносъ да приносишь соль.
14 И ако принесешь Господу хлѣбно при-
ношеніе отъ начаткы-тѣ, [н]за хлѣбно-то
приношеніе отъ начаткы-тѣ си, да прино-
сишь класове пръжены на огнь, жито
15 очукано [о]отъ прѣсны класове. И [п]да излѣ-
ешь на него елей, и да туришь на него
16 ливанъ: то е хлѣбно приношеніе. И свя-
щенникъ-тъ да изгори [р]колкото е за по-
менъ отъ очукано-то му жито, и отъ
елей-тъ му, заедно съсъ всичкый-тъ му
ливанъ: това е жьртва Господу.

ГЛАВА 3.

1 И приносъ-тъ му, ако е [а]жьртва при-
мирителна, ако го принесе отъ чрѣдѫ-тѫ,
мѫжко или женско [б]беспорочно да го
2 прѣдстави прѣдъ Господа. И [в]да тури рѫ-
кѫ-тѫ си на главѫ-тѫ на приносъ-тъ си,
и да го заколе при двери-тѣ на скиніѭ-
тѫ на събраніе-то; и Ааронови-тѣ сыно-
ве, священници-тѣ, да поръсятъ съ кръвь-
3 тѫ олтарь-тъ изоколо. И да приноси отъ
примирителнѫ-тѫ жьртвѫ, жьртвѫ Го-
споду, [г]тлъстинѫ-тѫ която покрыва вѫ-
трешности-тѣ, и всичкѫ-тѫ тлъстинѫ ко-
4 ято е върху вѫтрешности-тѣ, И два-та
бѫбрека, и тлъстинѫ-тѫ която е върхъ
тѣхъ къмъ чрѣсла-та, и було-то на дробъ-
5 тъ съ бѫбрецы-тѣ да отнеме: И Аароно-
ви-тѣ сынове [д]да изгорятъ *всичко* това на
олтарь-тъ, на всесъжженіе-то което е
върхъ дрьва-та на огнь-тъ: жьртва е за
уханіе благовонно Господу.
6 И приносъ-тъ му, който *ся приноси* за
примирителнѫ жьртвѫ Господу, ако е
отъ стадо-то, мѫжко, или женско, да го
7 принесе [е]беспорочно. Ако принесе агне за
приносъ-тъ си, нека го прѣдстави прѣдъ
8 Господа. И да тури рѫкѫ-тѫ си на гла-
вѫ-тѫ на приносъ-тъ си, и да го заколе
прѣдъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то; и Аа-
ронови-тѣ сынове да поръсятъ съ кръвь-

о Гл. 5; 7. 12; 8. Лук. 2; 24.
п Гл. 6; 10.
р Быт. 15; 10.
с Ст. 9; 13.

—

а Гл. 6; 14. 9; 17. Числ. 15; 4.
б Ст. 9. Гл. 5; 12. 6; 15. 24; 7. Иса. 66; 3 Дѣян. 10; 4.
в Гл. 7; 9. 10; 12, 13.
г Исх. 29; 37, Числ. 18; 9.
д Исх. 29; 2.
е Ст. 2.
ж Исх. 29; 18.
з Ст. 3.
и Гл. 6; 17. Виж. Мат. 16; 12. Марк. 8; 15. Лук. 12; 1. 1 Кор. 5; 8. Гал. 5; 9.
і Исх. 22; 29. Гл. 23; 10, 11.
к Марк. 9; 49. Кол. 4; 6.
л Числ. 18; 19.
м Іез. 43; 24.
н Гл. 23; 10, 14.
о 4 Цар. 4; 42.
п Ст. 1.
р Ст. 2.

—

а Гл. 7; 11, 29. 22; 21.
б Гл. 1; 3.
в Исх. 29; 10. Гл. 1; 4, 5.
г Исх. 29; 13, 22. Гл. 4; 8, 9.
д Исх. 29; 13. Гл, 6; 12.
е Ст. 1, и дрг.

9 тѫ му олтарь-тъ изоколо. И отъ прими-
рително-то приношеніе, да принесе жьр-
твѫ Господу; тлъстинѫ-тѫ му, опашкѫ-
тѫ цѣлѫ, коіѫто да отнеме отъ гръбнякъ-
тъ, и тлъстинѫ-тѫ която покрыва вѫтре-
шности-тѣ, и всичкѫ-тѫ тлъстинѫ която
10 е върху вѫтрешности-тѣ, И два-та бѫбре-
ка, и тлъстинѫ-тѫ която е върхъ тѣхъ
къмъ чрѣсла-та, и було-то на дробъ-тъ
11 което е съ бѫбрецы-тѣ да отнеме. И свя-
щенникъ-тъ да гы изгори на олтарь-тъ:
[ж]*това* е храна на жьртвѫ Господу.
12 И ако е приносъ-тъ му коза, то [з]да іѭ
13 прѣдстави прѣдъ Господа; И да тури рѫ-
кѫ-тѫ си на главѫ-тѫ ѝ, и да іѭ заколе
прѣдъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то: и Ааро-
нови-тѣ сынове да поръсятъ съ кръвь-тѫ
14 ѝ върху олтарь-тъ изоколо. И да принесе
отъ неіѭ приносъ-тъ си, жьртвѫ Госпо-
ду; тлъстинѫ-тѫ която покрыва вѫтре-
шности-тѣ, и всичкѫ-тѫ тлъстинѫ, коя-
15 то е върху вѫтрешности-тѣ, И два-та бѫ-
брека и тлъстинѫ-тѫ която е върхъ тѣхъ,
която е къмъ чрѣсла-та, и було-то на
16 дробъ-тъ съ бѫбрецы-тѣ да отнеме: И
священникъ-тъ да гы изгори на олтарь-
тъ; това е храна на жьртвѫ за уханіе
благовонно: [и]всичка-та тлъстина принад-
17 лежи Господу. [і]Узаконеніе вѣчно да бѫ-
де съ родове-тѣ ви, въ всичкы-тѣ ви жи-
лища: да не ядете [к]нито тлъстинѫ [л]ни-
то кръвь.

ГЛАВА 4.

1 И говори Господь Моисею и рече: (2) Го-
вори на Израилевы-тѣ сынове, и кажи:
[а]Ако нѣкой съгрѣши отъ незнаяніе, и на-
прави нѣщо отъ колкото е заповѣдалъ Гос-
3 подь да ся не прави: [б]Ако помазанный-тъ
священникъ съгрѣши и направи съ това
да паднѫтъ въ прѣстѫпленіе людіе-тѣ, то-
газь, за грѣхъ-тъ си що е сторилъ, нека
принесе [в]отъ говеда-та юнецъ непороченъ
4 Господу въ приношеніе за грѣхъ. И да
приведе юнецъ-тъ при двери-тѣ на ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то [г]прѣдъ Господа;
и да тури рѫкѫ-тѫ си на главѫ-тѫ на
юнецъ-тъ, и да заколе юнецъ-тъ прѣдъ
5 Господа. И [д]да земе помазанный-тъ свя-
щенникъ отъ кръвь-тѫ на юнецъ-тъ, и
да іѭ принесе въ скиніѭ-тѫ на събраніе-
6 то. И да натопи священникъ-тъ пьрстъ-
тъ си въ кръвь-тѫ, и да поръси отъ
кръвь-тѫ седмь пѫти прѣдъ Господа,
7 прѣдъ завѣсѫ-тѫ на святилище-то: И [е]да
тури священникъ-тъ отъ кръвь-тѫ върхъ
рогове-тѣ на олтаря на благовонно-то ка-
деніе, който е прѣдъ Господа въ скиніѭ-
тѫ на събраніе-то; и [ж]всичкѫ-тѫ кръвь
на юнецъ-тъ да излѣе въ основаніе-то на
олтаря на всесъжженіе-то, който е при
двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то.
8 И всичкѫ-тѫ тлъстинѫ на юнецъ-тъ въ
приношеніе за грѣхъ да отнеме отъ него;
тлъстинѫ-тѫ която покрыва вѫтрешно-
сти-тѣ, и всичкѫ-тѫ тлъстинѫ която е
9 върху вѫтрешности-тѣ, И два-та бѫбрека
и тлъстинѫ-тѫ която е върхъ тѣхъ къмъ
чрѣсла-та, и було-то на дробъ-тъ, съ бѫ-
10 брецы-тѣ да отнеме, [з]Както ся отнема
отъ юнецъ-тъ на примирителнѫ-тѫ жьр-
твѫ; и священникъ-тъ да гы изгори на
11 олтарь-тъ на всесъжженіе-то. А [и]кожѫ-
тѫ на юнецъ-тъ, и всичко-то му месо, съ
главѫ-тѫ му, и съ нозѣ-тѣ му, и вѫтре-
12 шности-тѣ и лайна-та му, Сирѣчь всич-
кый-тъ юнецъ да изнесе вънъ отъ станъ-
тъ, на чисто мѣсто, [і]дѣто ся изсыпва пе-
пелъ-тъ, и [к]да го изгори на дърва-та съ
огнь: дѣто ся изсыпва пепелъ-тъ, да ся
изгори.
13 И [л]ако всичко-то събраніе Израилево
съгрѣши отъ незнаяніе, и [м]това нѣщо ся
укрые отъ очи-тѣ на съборъ-тъ, и напра-
вятъ нѣщо отъ колкото е заповѣдалъ Гос-
подь да ся не прави, и станѫтъ повин-
14 ни: Когато ся познае грѣхъ-тъ който сѫ
съгрѣшили, тогазь да принесе съборъ-тъ
юнецъ отъ говеда-та въ приношеніе за
грѣхъ, и да го приведе прѣдъ скиніѭ-тѫ
15 на събраніе-то; И старѣйшины-тѣ на съ-
браніе-то [н]да положатъ рѫцѣ-тѣ си на
главѫ-тѫ на юнецъ-тъ прѣдъ Господа; и
16 да заколіѭтъ юнецъ-тъ прѣдъ Господа. И
[о]помазанный-тъ священникъ да внесе отъ
кръвь-тѫ на юнецъ-тъ въ скиніѭ-тѫ на
17 събраніе-то: И священникъ-тъ да натопи
пьрстъ-тъ си въ кръвь-тѫ, и да поръси
седмь пѫти прѣдъ Господа, прѣдъ завѣ-
18 сѫ-тѫ. И да тури отъ кръвь-тѫ върхъ
рогове-тѣ на олтаря, който е прѣдъ Гос-
пода, въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то; и
всичкѫ-тѫ кръвь да излѣе въ основаніе-
то на олтаря на всесъжженіе-то, който е
при двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-
19 то. И всичкѫ-тѫ му тлъстинѫ да отнеме
отъ него, и да іѭ изгори на олтарь-тъ.
20 И да направи на юнецъ-тъ така [п]както
направи съ онзи юнецъ, който бѣше при-
ношеніе за грѣхъ; така да направи *и* съ
тойзи: и да [р]направи священникъ-тъ уми-

[ж] Виж. Гл. 21; 6, 8, 17, 21, 22. 22; 25. Іез. 44; 7. Мал. 1; 7, 12.
[з] Ст. 1, 7.
[и] Гл. 7; 23, 25. 1 Цар. 2; 15. 2 Лѣт. 7; 7.
[і] Гл. 6; 18. 7; 36. 17; 7. 23; 14.
[к] Сравни Ст. 16. Гл. 7; 23, съ Втор. 32; 14. Неем. 8; 10.
[л] Быт. 9; 4. Гл. 7; 26. 17; 10, 14. Втор. 12; 16. 1 Цар. 11; 33. Іез. 44; 7, 15.

—

[а] Гл. 5; 15, 17. Числ. 15; 22, и дрг. 1 Цар. 14; 27. Псал. 19; 12.
[б] Гл. 8; 12.
[в] Гл. 9; 2.
[г] Гл. 1; 3, 4.
[д] Гл. 16; 14. Числ. 19; 4.
[е] Гл. 8; 15. 9; 9. 16; 18.
[ж] Гл. 5; 9.
[з] Гл. 3; 3, 4, 5.
[и] Исх. 29; 14. Числ. 19; 5.
[і] Гл. 6; 11.
[к] Евр. 13; 11.
[л] Числ. 15; 24. Іис. Нав. 7; 11.
[м] Гл. 5; 2, 3, 4, 17.
[н] Гл. 1; 4.
[о] Ст. 5. Евр. 9; 12, 13, 14.
[п] Ст. 3.
[р] Числ. 15; 25. Дан. 9; 24. Рим. 5; 11. Евр. 2; 17. 10. 10, 11, 12. 1 Іоан. 1; 7; 2; 2.

лостивеніе за тѣхъ: и ще имъ ся прости.
21 И да изведе юнецъ-тъ вънъ отъ станъ-тъ,
и да го изгори, както изгори първый-тъ
юнецъ: това е приношеніе за грѣхъ за
събраніе-то.
22 А когато нѣкой князь съгрѣши [с]и на-
прави отъ незнаяніе нѣщо отъ колкото е
заповѣдалъ Господь Богъ неговъ да ся не
23 прави, и стане повиненъ: [т]Ако му ся об-
яви за грѣхъ-тъ му що е направилъ, то
да донесе приношеніе-то си, мѫжко не-
24 порочно, ярецъ отъ козы-тѣ. И [у]да тури
рѫкѫ-тѫ си на главѫ-тѫ на ярецъ-тъ, и
да го заколе на мѣсто-то дѣто колѭтъ
всесъжженіе-то прѣдъ Господа: то е при-
25 ношеніе за грѣхъ. И [ф]священникъ-тъ да
земе отъ кръвь-тѫ на приношеніе-то за
грѣхъ съ пърстъ-тъ си, и да тури вър-
ху рогове-тѣ на олтаря на всесъжженіе-
то, и да излѣе кръвь-тѫ му въ основаніе-
26 то на олтаря на всесъжженіе-то. И всич-
кѫ-тѫ му тлъстинѫ да изгори на олтарь-
тъ, [х]както тлъстинѫ-тѫ на примирител-
нѫ-тѫ жъртвѫ: [ц]така да направи свя-
щенникъ-тъ умилостивеніе за него, за
грѣхъ-тъ му, и ще му ся прости.
27 [ч]И ако нѣкой отъ простый-тъ народъ
съгрѣши отъ незнаяніе, и направи нѣщо
отъ колкото е заповѣдалъ Господь да ся
28 не прави, и стане повиненъ: [ш]Ако му ся
обяви за грѣхъ-тъ му който е сторилъ,
то да принесе приношеніе-то си козѫ отъ
козы-тѣ, женско безъ порокъ, за грѣхъ-
29 тъ си, който е съгрѣшилъ: И [щ]да тури
рѫкѫ-тѫ си на главѫ-тѫ на приношеніе-
то за грѣхъ, и да заколе приношеніе-то
за грѣхъ на мѣсто-то на всесъжженіе-то.
30 И да земе священникъ-тъ съ пърстъ-тъ си
отъ кръвь-тѫ му, и да тури върхъ рого-
ве-тѣ на олтаря на всесъжженіе-то, и
всичкѫ-тѫ му кръвь да излѣе при осно-
31 ваніе-то на олтарь-тъ: И [ъ]всичкѫ-тѫ му
тлъстинѫ да отнеме, [ы]както ся отнема
тлъстина-та отъ примирителнѫ-тѫ жър-
твѫ: и священникъ-тъ да ѭ изгори на
олтарь-тъ [ь]за уханіе благовонно Господу;
и [ѣ]да направи священникъ-тъ умилости-
веніе за него, и ще му ся прости.
32 А ако принесе агне въ приношеніе за
грѣхъ, [ю]да го принесе женско, безъ по-
33 рокъ: И да тури рѫкѫ-тѫ си на главѫ-
тѫ на приношеніе-то за грѣхъ, и да го
заколе въ приношеніе за грѣхъ, на мѣсто-
34 то дѣто колѭтъ всесъжженіе-то. И свя-
щенникъ-тъ да земе отъ кръвь-тѫ на при-
ношеніе-то за грѣхъ съ пърстъ-тъ си, и
да тури върхъ рогове-тѣ на олтаря на
всесъжженіе-то, и да излѣе всичкѫ-тѫ
му кръвь при основаніе-то на олтарь-тъ.
35 И да отнеме всичкѫ-тѫ му тлъстинѫ,
както ся отнема тлъстина-та на агне-то
отъ примирителнѫ-тѫ жъртвѫ: и священ-
никъ-тъ да гы изгори на олтарь-тъ, [я]как-
то приношенія-та Господу; и [ж]да направи
священникъ-тъ умилостивеніе за грѣхъ-тъ
му що е съгрѣшилъ, и ще му ся прости.

ГЛАВА 5.

1 И ако нѣкой съгрѣши, [а]и чуе гласъ-тъ
на клѣтвѫ, и е свидѣтель, или е видѣлъ,
или знае; ако не обади, той [б]ще понесе
2 беззаконіе-то си. [в]Ако ся нѣкой допре до
какво да е нечисто нѣщо, или до мършѫ
на нечисто животно, или до мършѫ на
нечистъ скотъ, или до мършѫ на нечистъ
гадъ, и непознато да му е, ще бѫде не-
3 чистъ и [г]повиненъ. Или ако ся прикосне
[д]до человѣческѫ нечистотѫ, каквато и да
е нечистота-та му, чрѣзъ коѭто ся осквер-
нява нѣкой, и непознато да му е, като
4 познае ще бѫде повиненъ. Или ако нѣ-
кой ся закълне, и произнесе несмыслен-
но съ устны-тѣ *си*, [е]да направи зло [ж]или
добро, каквото и да произнесе несмы-
сленно человѣкъ съ клѣтвѫ, и му бѫде
непознато: когато познае, ще бѫде пови-
5 ненъ въ едно отъ тѣхъ. И кога е нѣ-
кой повиненъ въ едно отъ тѣхъ, [з]да ис-
6 повѣда онова въ което е съгрѣшилъ. И
да принесе Господу приношеніе за прѣ-
стѫпленіе-то си, заради грѣхъ-тъ си, кой-
то е сторилъ, женско агне отъ овцы-тѣ,
или яре отъ козы-тѣ въ приношеніе за
грѣхъ; и священникъ-тъ да направи уми-
лостивеніе за него, за грѣхъ-тъ му.
7 А [и]ако му не стига рѫка да принесе
овцѫ или козѫ, нека принесе Господу,
заради грѣхъ-тъ си що е съгрѣшилъ, двѣ
[і]гъргорицы, или двѣ гълѫбчета, едно за
приношеніе за грѣхъ, и едно за всесъж-
8 женіе. И да гы донесе на священникъ-
тъ, който да принесе първо онова прино-
шеніе което е за грѣхъ, и [к]да откѫсне
главѫ-тѫ му отъ шіѭ-тѫ му, но безъ да
9 ѭ отлѫчи. И отъ кръвь-тѫ на приноше-
ніе-то за грѣхъ да поръси стѣнѫ-тѫ на
олтарь-тъ; [л]а останѫло-то отъ кръвь-тѫ
да исцѣди при основаніе-то на олтарь-тъ:
10 това е приношеніе за грѣхъ: А второ-то да
направи всесъжженіе, [м]споредъ както е
заповѣдано; и [н]да направи священникъ-тъ

с Ст. 2, 13.
т Ст. 14.
у Ст. 4, и дрг.
ф Ст. 30.
х Гл. 3; 5.
ц Ст. 20. Числ. 15; 28.
ч Ст. 2. Числ. 15; 27.
ш Ст. 23.
щ Ст. 4, 24.
ъ Гл. 3; 14.
ы Гл. 3; 3.
ь Исх. 29; 18. Гл. 1; 9.
ѣ Ст. 26.
ю Ст. 28.
я Гл. 3; 5.
ж Ст. 26, 31.

—

а 3 Цар. 8; 31. Мат. 26; 63.
б Ст. 17. Гл. 7; 18. 17; 16. 19; 8. 20; 17. Числ. 9; 13.
в Гл. 11; 24, 28, 31, 39. Числ. 19; 11, 13, 16.
г Ст. 17.
д Гл. 12 и 13 и 15.
е Виж. 1 Цар. 25; 22. Дѣян. 23; 12.
ж Виж. Марк. 6; 23.
з Гл. 16; 21. 26; 40. Числ. 5; 7. Ездр. 10; 11, 12.
и Гл. 12; 8. 14; 21.
і Гл. 1; 14.
к Гл. 1; 15.
л Гл. 4; 7, 18, 30, 34.
м Гл. 1; 14.
н Гл. 4; 26.

умилостивеніе за него, за грѣхъ-тъ му що
е съгрѣшилъ, и ще му ся прости.
11 Но ако му не стига ржка да донесе двѣ
гъргорицы, или двѣ гължбчета, тогазь он-
зи който е съгрѣшилъ да донесе въ при-
ношеніе за себе си еднж десетж часть на
еднж ефж чисто брашно въ приношеніе
за грѣхъ; [о]да не налѣе на него елей, ни-
то да тури на него ливанъ, защото е при-
12 ношеніе за грѣхъ. И да го донесе на свя-
щенника; и священникъ-тъ да земе отъ
него еднж пълнж шепж [п]за поменъ, и да
го изгори на олтарь-тъ [р]както приноше-
нія-та Господу: това е приношеніе за
13 грѣхъ. И [с]да направи священникъ-тъ уми-
лостивеніе за него, за грѣхъ-тъ му що е
съгрѣшилъ въ едно отъ тѣхъ, и ще му ся
прости; [т]а *остатъкъ-тъ* да бжде на свя-
щенника, както хлѣбно-то приношеніе.
14 И говори Господь Моисею и рече:
15 [у] Ако нѣкой направи законопрѣстжпленіе,
и отъ незнаяніе съгрѣщи въ посвятены-
тѣ Господу вещи, [ф]то за прѣстжпленіе-
то си да принесе Господу отъ стадо-то
овенъ непороченъ, [х]споредъ твое-то оцѣ-
неніе въ сребърны сикли, по сикль-тъ на
святилище-то, въ приношеніе за прѣстж-
16 пленіе. И каквото е съгрѣшилъ въ посвя-
тены-тѣ вещи да го плати и [ц]да прниту-
ри на него еднж петж часть, и да іж да-
де на священника; и [ч]да направи свя-
щенникъ-тъ умилостивеніе за него чрѣзъ
овенъ-тъ на приношеніе-то за прѣстжпле-
ніе, и ще му ся прости.
17 И [ш]ако нѣкой съгрѣши, и направи нѣ-
що отъ колкото е заповѣдалъ Господь да
ся не прави, [щ]и да го е не позналъ [ъ]пакъ
ще бжде повиненъ, и ще понесе беззако-
18 ніе-то си. И [ы]да принесе при священни-
ка отъ стадо-то овенъ непороченъ спо-
редъ твое-то оцѣненіе, въ приношеніе за
прѣстжпленіе, и [ь]да направи священникъ-
тъ умилостивеніе за него за прѣстжпле-
ніе-то му, което е прѣстжпилъ отъ незна-
19 яніе, и ще му ся прости. Това е прино-
шеніе за прѣстжпленіе: [ѣ]той е направилъ
прѣстжпленіе противъ Господа.

ГЛАВА 6.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Ако нѣкой съгрѣши, и [а]направи законо-
прѣстжпленіе противъ Господа, и [б]излъ-
же ближній-тъ си за залогъ, или [в]за нѣ-
що дадено въ ржцѣ-тѣ му, или за гра-
бежъ, или [г]онеправдува ближній-тъ си,
3 [д]Или намѣри изгубено нѣщо и слъже за
него, [е]или ся закълне лъжливо за нѣщо;
отъ всичко това що прави человѣкъ та
4 съгрѣшава съ него: Когато съгрѣши, и е
повиненъ, да повърне грабнжто-то което
е грабнжлъ, или нѣщо което е зѣлъ съ
измамж, или залогъ-тъ който му е зало-
женъ, или изгубено-то нѣщо, което е на-
5 мѣрилъ той, Или всичко за което ся е
заклѣлъ лъжливо; [ж]да отдаде главно-то
и да притури на това еднж петж часть:
комуто принадлежи, нему да го даде въ
день-тъ на приношеніе-то му за прѣстж-
6 пленіе. И да принесе Господу приноше-
ніе-то си за прѣстжпленіе, отъ стадо-то
[з]овенъ безъ порокъ, споредъ твое-то оцѣ-
неніе въ приношеніе за прѣстжпленіе; при
7 священникъ-тъ *да го принесе*. И [и]священ-
никъ-тъ да направи умилостивеніе за не-
го прѣдъ Господа; и ще му ся прости, за
кое да е отъ всичко колкото е направилъ,
и е повиненъ въ него.
8 И говори Господь Моисею и рече:
9 Заповѣдай на Аарона и на синове-тѣ му,
и речи: Тойзи е законъ-тъ на всесъжже-
ніе-то; всесъжженіе-то да гори на олтарь-
тъ всичкж-тж нощь до зарань-тж, и огнь-
10 тъ на олтаря да гори на него. И [і]да ся
облѣче священникъ-тъ въ лененж-тж си
одеждж, и ленены гащы да носи на тѣ-
ло-то си, и да дигне пепелъ-тъ на все-
съжженіе-то което е изгорилъ огнь-тъ на
11 олтаря; и да го тури [к]при олтарь-тъ. И
[л]да съблѣче одежды-тѣ си, та да облѣче
другы одежды; и да изнесе пепелъ-тъ
12 вънъ отъ станъ-тъ [м]на чисто мѣсто. И
огнь-тъ който е върхъ олтарь-тъ да гори
на него: да не угаснува; и священникъ-
тъ всякж зарань да туря дърва на него
да горятъ, и да нареди всесъжженіе-то
на него, и да тури на него да гори [н]тлъс-
тинж-тж на примирителны-тѣ приноше-
13 нія. Огнь-тъ да гори всякога на олтарь-тъ:
да не угаснува.
14 И [о]тойзи е законъ-тъ на хлѣбно-то при-
ношеніе: Ааронови-тѣ сынове да го при-
носятъ прѣдъ Господа, прѣдъ олтарь-тъ.
15 И да отнеме отъ него еднж шепж отъ чи-
сто брашно на хлѣбно-то приношеніе и
отъ елей-тъ му, и всичкый-тъ ливанъ кой-
то е на хлѣбно-то приношеніе; и да гы из-
гори като неговъ [п]поменъ на олтарь-тъ за
16 уханіе благовонно Господу. А [р]онова кое-
то остане отъ него да яде Ааронъ и сы-

[о] Чнсл. 5; 15.
[п] Гл. 2; 2.
[р] Гл. 4; 35.
[с] Гл. 4; 26.
[т] Гл. 2; 3.
[у] Гл. 22; 14.
[ф] Ездр. 10; 19.
[х] Исх. 30; 13. Гл. 27; 25.
[ц] Гл. 6; 5. 22; 14. 27; 13, 15, 27, 31. Чнсл. 5; 7.
[ч] Гл. 4; 26.
[ш] Гл. 4; 2.
[щ] Ст. 15. Гл. 4; 2, 13, 22, 27. Псал. 19; 12. Лук. 12; 48.
[ъ] Ст. 1, 2.
[ы] Ст. 15.
[ь] Ст. 16.
[ѣ] Ездр. 10; 2.

—

[а] Чнсл. 5; 6.
[б] Гл. 19; 11. Дѣян. 5; 4. Кол. 3; 9.
[в] Исх. 22; 7, 10.
[г] Прит. 24; 28. 26; 19.
[д] Втор. 22; 1, 2, 3.
[е] Исх. 22; 11. Гл. 19; 12. Іер. 7; 9. Зах. 5; 4.
[ж] Гл. 5; 16. Чнсл. 5; 7. 2 Цар. 12; 6. Лук. 19; 8.
[з] Гл. 5; 15.
[и] Гл. 4; 26.
[і] Исх. 28; 39, 40, 41, 43. Гл. 16; 4. Іез. 44; 17, 18.
[к] Гл. 1; 16.
[л] Іез. 44; 19.
[м] Гл. 4; 12.
[н] Гл. 3; 3, 9, 14.
[о] Гл. 2; 1. Чнсл. 15; 4.
[п] Гл. 2; 2, 9.
[р] Гл. 2; 3. Іез. 44; 29.

нове-тѣ му: [с]бесквасно да ся яде на свя-
то мѣсто; въ дворъ-тъ на скиніѭ-тѫ на
17 събраніе-то да го ядѫтъ. Да [т]не бѫде
печено съ квасъ: [у]това *имъ* дадохъ за
дѣлъ отъ мои-тѣ приношенія; [ф]прѣсвято
е, както приношеніе-то за грѣхъ, и за прѣ-
18 стѫпленіе. [х]Всяко мѫжко отъ Аароно-
вы-тѣ чада да яде отъ него: *това* [ц]е вѣч-
но узаконеніе въ родове-тѣ ви, отъ при-
ношенія-та Господу; [ч]всякой който ся
прикосне до тѣхъ, ще бѫде святъ.
19 И говори Господь Моисею и рече:
20 [ш]Приносъ-тъ отъ Аарона и сынове-тѣ му
е тойзи, който ще принесѫтъ Господу,
въ день-тъ на помазаніе-то си: [щ]десетѫ-
тѫ часть на еднѫ ефѫ отъ чисто брашно
за всякогашно хлѣбно приношеніе, полови-
21 нѫ-тѫ заранъ, и половинѫ-тѫ вечерь: На
сковрадѫ да ся направи съ елей: сготвено
да го донесешь; *и* печены-тѣ уломцы отъ
хлѣбно-то приношеніе да принесешь за
22 уханіе благовонно Господу. И [ъ]помазан-
ный-тъ вмѣсто него священникъ отъ сыно-
ве-тѣ му, да го принесе: *това* е вѣчно уза-
коненіе заради Господа; [ы]цѣло да ся изга-
23 ря. И всяко хлѣбно приношеніе отъ свя-
щенника да ся изгаря цѣло: да ся не яде.
24 И говори Господь Моисею и рече:
25 Говорѝ на Аарона и на сынове-тѣ му и
речи: [ь]Тойзи е законъ-тъ на приношеніе-
то за грѣхъ: [ѣ]на мѣсто-то дѣто ся коле
всесъжженіе-то, приношеніе-то за грѣхъ
да ся закала прѣдъ Господа; [ю]прѣсвято
26 е. [я]Священникъ-тъ който го приноси за
грѣхъ, да го яде: [ѫ]на свято мѣсто да ся
яде, въ дворъ-тъ на скиніѭ-тѫ на събра-
27 ніе-то. [ѭ]Всичко което ся прикосне до ме-
со-то му, ще бѫде свято; и ако ся упрь-
ска отъ кръвь-тѫ му нѣкоя дреха, упрь-
28 скано-то да ся опере на свято мѣсто. А
прьстный съсѫдъ въ който ся е варило
[а]да ся строшава; но ако ся е варило въ
мѣдянъ съсѫдъ, той да ся истрыва, и да
29 ся мые съ водѫ. [б]Всяко мѫжко отъ свя-
щеническый родъ да яде отъ него: [в]то е
30 прѣсвято. И [г]всяко приношеніе за грѣхъ,
на което отъ кръвь-тѫ ся вноси въ ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то за да бѫде умило-
стивеніе въ святилище-то, да не ся яде;
съ огнь да ся изгаря.

ГЛАВА 7.

1 И [а]тойзи е законъ-тъ на приношеніе-то
2 за прѣстѫпленіе; [б]то е прѣсвято. [в]На мѣ-
сто-то дѣто колѭтъ всесъжженіе-то, да
закалатъ приношеніе-то за прѣстѫпленіе;
и съ кръвь-тѫ му да ся поръсува ол-
3 тарь-тъ наоколо. И отъ него да ся при-
носи [г]всичка-та му тлъстина: опашка-та
и тлъстина-та която покрыва вѫтрешно-
4 сти-тѣ, И два-та бѫбрека, и тлъстина-та
която е върхъ тѣхъ къмъ чрѣсла-та, и бу-
ло-то на дробъ-тъ, което е заедно съ бѫ-
5 брецы-тѣ да ся отнеме; И да гы гори
священникъ-тъ на олтарь-тъ, за жъртвѫ
Господу: това е приношеніе за прѣстѫ-
6 пленіе. [д]Всяко мѫжко отъ священниче-
скый родъ да го яде: на свято мѣсто да
ся яде; [е]то е прѣсвято.
7 [ж]Както е приношеніе-то за грѣхъ, та-
ка и приношеніе-то за прѣстѫпленіе:
единъ законъ да бѫде за тѣхъ; то да бѫ-
де на священника, който прави умило-
8 стивеніе чрѣзъ него. А който священникъ
приноси нѣчіе всесъжженіе, той священ-
никъ да зема за себе си кожѫ-тѫ на все-
9 съжженіе-то, което е принеслъ. И [з]всяко
хлѣбно приношеніе, което е въ пещь пе-
чено, и всичко което е сготвено въ гър-
не или на сковрадѫ, да бѫде на священ-
10 ника който го приноси. И всяко хлѣбно
приношеніе съ елей мѣсено, или сухо, да
бѫде на всичкы-тѣ Аароновы сынове, ра-
венъ дѣлъ на всякого.
11 И [и]тойзи е законъ-тъ на примирител-
нѫ-тѫ жъртвѫ, която ще ся приноси Го-
12 споду. Ако ѭ приноси нѣкой за благо-
дареніе, то заедно съ благодарителнѫ-тѫ
жъртвѫ да принесе бесквасны питы [і]мѣ-
сены съ елей, и бесквасны коры мазаны
съ елей, и чисто брашно направено на
13 питы мѣсены съ елей. Наедно съ благода-
рителнѫ-тѫ си примирителнѫ жъртвѫ,
освѣнь питы-тѣ да приноси за приносъ-тъ
14 си и [к]квасенъ хлѣбъ. И отъ приносъ-тъ
си отъ всяко по едно да приноси възвы-
шаемо приношеніе Господу: *това* [л]да бѫ-
де на священника който ръси съ кръвь-
15 тѫ на примирително-то приношеніе. И
[м]месо-то на благодарителнѫ-тѫ му при-
мирителнѫ жъртвѫ да ся яде въ истый-
тъ день въ който ся принося: да не оста-
16 вя отъ него до утрѣ. Ако ли [н]жъртва-та
на приносъ-тъ му е обричаніе, или само-
волно приношеніе, то да ся яде въ истый-
тъ день въ който принесе жъртвѫ-тѫ
си: и ако остане нѣщо, да ся яде и на
17 утринь-тѫ. Но колкото отъ месо-то на
жъртвѫ-тѫ остане до третій-тъ день, да

с Ст. 26. Гх. 10; 12, 13. Чисх. 18; 10.
т Гх. 2; 11.
у Чисх. 18; 9, 10.
ф Ст. 25. Исх. 29; 37. Гх. 2; 3. 7; 1.
х Ст. 29. Чисх. 18; 10.
ц Гх. 3; 17.
ч Исх. 29; 37. Гх. 22; 3—7.
ш Исх. 29; 2.
щ Исх. 16; 36.
ъ Гх. 4; 3.
ы Исх. 29; 25.
ь Гх. 4; 2.
ѣ Гх. 1; 3, 5, 11. 4; 24, 29, 33.
ю Ст. 17. Гх. 21; 22.
я Гх. 10; 17, 18. Чисх. 18; 9, 10. Іез. 44; 28, 29.
ѫ Ст. 16.
ѭ Исх. 29; 37. 30; 29.
а Гх. 11; 33. 15; 12.
б Ст. 18. Чисх. 18; 10.
в Ст. 25.
г Гх. 4; 7, 11, 12, 18, 21. 10; 18. 16; 27. Евр. 13; 11.

—

а Гх. 5 и 6; 1—7.
б Гх. 6; 17, 25. 21; 22.
в Гх. 1; 3, 5, 11. 4; 24, 29, 33.
г Исх. 29; 13. Гх. 3; 4, 9, 10, 14, 15, 16. 4; 8, 9.
д Гх. 6; 16, 17, 18. Чисх. 18; 9; 10.
е Гх. 2; 3.
ж Гх. 6; 25, 26. 14; 13.
з Гх. 2; 3, 10. Чисх. 18; 9. Іез. 44; 29.
и Гх. 3; 1. 22; 18, 21.
і Гх. 2; 4, Чисх. 6; 15.
к Амос. 4; 5.
л Чисх. 18; 8, 11, 19.
м Гх. 22; 30.
н Гх. 19; 6, 7, 8.

18 ся изгаря на огнь-тъ. Ако ли ся изѣде
нѣщо отъ месо-то на примирителнѫ-тѫ
жьртвѫ въ третій-тъ день, то онзи кой-
то ѭ приноси да не бѫде пріятъ, [о]нито
да му ся вмѣни *за жьртвѫ:* [п]скверна ще
бѫде; и онази душа която бы яла отъ
19 неѭ, да понесе беззаконіе-то си. И месо-
то до което бы ся прикоснѫло нечисто
нѣщо, да ся не яде: на огнь да ся изга-
ря: а за месо-то, всякой който е чистъ
20 да яде месо: И онази душа, която като
[р]има нечистотѫ на себе си яде отъ месо-
то на примирителнѫ-тѫ жьртвѫ Госпо-
днѭ, тази душа [с]да ся истрѣби отъ лю-
21 діе-тѣ си. И оназь душа която бы ся при-
коснѫла до нечисто нѣщо, до человѣче-
скѫ [т]нечистотѫ, или до [у]скотъ нечистъ,
или до [ф]гадъ нечистъ, и яде отъ месо-
то на примирителнѫ-тѫ жьртвѫ Господ-
нѭ, тя душа [х]да ся истрѣби отъ лю-
діе-тѣ си.
22 И говори Господь Моисею и рече:
23 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и речи:
[ц]Да не ядете никаквѫ тлъстинѫ, нито отъ
говедо нито отъ овцѫ нито отъ козѫ.
24 Тлъстина-та на умрѣло, и тлъстина-та на
раскѫсано отъ звѣрь, може да ся употрѣ-
би во всякѫ *другѫ* потрѣбѫ; но никакъ
25 да не ядете отъ неѭ. Защото който яде
тлъстинѫ отъ добытъкъ, отъ който ся
приноси жьртва Господу, тя душа, която
бы яла, да ся истрѣби отъ людіе-тѣ си.
26 И ни въ еднѫ отъ кѫщы-тѣ си [ч]да не
ядете никаквѫ кръвь отъ птицѫ или отъ
27 добытъкъ. Всяка душа която бы яла как-
ва да е кръвь, тя душа да ся истрѣби
отъ людіе-тѣ си.
28 И говори Господь Моисею и рече:
29 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и речи:
[ш]Който приноси примирителнѫ жьртвѫ
Господу, да донесе приносъ-тъ си Госпо-
ду отъ примирителнѫ-тѫ си жьртвѫ.
30 [щ]Съсъ свои-тѣ си рѫцѣ да донесе Господ-
дни-тѣ приношенія: да донесе тлъстинѫ-
тѫ съ грѫди-тѣ, [ъ]щото грѫди-тѣ да ся
движатъ за приношеніе движимо прѣдъ
31 Господа. И [ы]священникъ-тъ да изгаря тлъ-
стинѫ-тѫ на олтарь-тъ; а [ь]грѫди-тѣ да
бѫдѫтъ на Аарона и на сынове-тѣ му.
32 И [ѣ]десно-то бедро да давате на священ-
никъ-тъ като възвышаемо приношеніе отъ
33 примирителны-тѣ си жьртвы. Който отъ
Аароновы-тѣ сынове принесе кръвь-тѫ на
примирително-то приношеніе, и тлъсти-
нѫ-тѫ, ще има десно-то бедро за свой
34 дѣлъ. Защото [ю]азъ зѣхъ отъ Израилевы-
тѣ сынове, отъ примирителны-тѣ имъ
жьртвы, грѫди-тѣ на движимо-то прино-
шеніе, и бедро-то на възвышаемо-то и да-
дохъ гы на Аарона священникъ-тъ, и на
сынове-тѣ му, за вѣчно узаконеніе отъ
35 Израилевы-тѣ сынове. Това е *дѣлъ-тъ на*
Аароново-то помазаніе и *на* помазаніе-то
на сынове-тѣ му, отъ приношенія-та Гос-
подни, въ който день гы прѣдстави за да
36 священствуватъ Господу; Което заповѣда
Господь да имъ ся дава отъ Израилевы-
тѣ сынове, [я]въ който день гы помаза: *то-*
ва е вѣчно узаконеніе въ родове-тѣ имъ.
37 Тойзи е законъ-тъ [ж]на всесъжженіе-то,
[ѩ]на хлѣбно-то приношеніе, и [а]на прино-
шеніе-то за грѣхъ, и [б]на приношеніе-то
за прѣстѫпленіе, и [в]на посвященія-та, и
38 [г]на примирителнѫ-тѫ жьртвѫ, Когото за-
повѣда Господь Моисею на Синайскѫ-тѫ
горѫ, когато на Синайскѫ-тѫ пустынѭ
заповѣда на Израилевы-тѣ сынове [д]да при-
носятъ Господу приносы-тѣ си.

ГЛАВА 8.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 [а]Земи Аарона и сынове-тѣ му съ него и
[б]одежды-тѣ, и [в]масло-то на помазаніе-то,
и юнецъ-тъ на приношеніе-то за грѣхъ, и
два-та овна, и кошъ-тъ на бесквасны-тѣ:
3 И събери всичкый-тъ съборъ при двери-
4 тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то. И на-
прави Моисей както му заповѣда Господь;
и събра ся съборъ-тъ прѣдъ двери-тѣ на
скиніѭ-тѫ на събраніе-то.
5 И рече Моисей на събраніе-то: [г]Това е
6 което заповѣда Господь да направимъ. И
доведе Моисей Аарона, и сынове-тѣ му, и
7 [д]измы гы съ водѫ. И [е]тури [ж]хитонъ-тъ
на него, и опаса го съ поясъ-тъ, и облѣче
го въ мантіѭ-тѫ, и тури на него ефодъ-
тъ, и прѣпаса го съ прѣпоясаніе-то на
8 ефодъ-тъ, и стегнѫ го съ него. И тури на
него нагрѫдникъ-тъ; [з]и у нагрѫдникъ-тъ
9 тури Уримъ-тъ и Ѳуммимъ-тъ. И [и]тури
кидаръ-тъ на главѫ-тѫ му; и отпрѣдъ
на кидаръ-тъ му тури златнѫ-тѫ плочѫ,
сирѣчь святый-тъ вѣнецъ, [і]както бѣ запо-
вѣдалъ Господь Моисею.
10 И [к]зѣ Моисей масло-то на помазаніе-
то, и помаза скиніѭ-тѫ, и всичко въ неѭ,
11 и освяти гы. И поръси съ него връху ол-
тарь-тъ седмь пѫти, и помаза олтарь-тъ
и всичкы-тѣ му съсѫды, и омывалницѫ-

о Числ. 18; 27.
п Гл. 11; 10, 11, 41. 19; 7.
р Гл. 15; 3.
с Быт. 17; 14.
т Гл. 12 и 13 и 15.
у Гл. 11; 24, 28.
ф Іез. 4; 14.
х Ст. 20.
ц Гл. 3; 17.
ч Быт. 9; 4. Гл. 3; 17. 17; 10—14.
ш Гл. 3; 1.
щ Гл. 3; 3, 4, 9, 14.
ъ Исх. 29; 24, 27. Гл. 8; 27. 9; 21. Числ. 6; 20.
ы Гл. 3; 5, 11, 16.
ь Ст. 34.
ѣ Ст. 34. Гл. 9; 21. Числ. 6; 20.
ю Исх. 29; 28. Гл. 10; 14. 15. Числ. 18; 18, 19. Втор. 18; 3.
я Исх. 40; 13, 15. Гл. 8; 12, 30.
ж Гл. 6; 9.
ѩ Гл. 6; 14.
а Гл. 6; 25.
б Ст. 1.
в Исх. 29; 1. Гл. 6; 20.
г Ст. 11.
д Гл. 1; 2.
а Исх. 29; 1, 2, 3.
б Исх. 28; 2, 4.
в Исх. 30; 24, 25.
г Исх. 29; 4.
д Исх. 29; 4.
е Исх. 29; 5.
ж Исх. 28; 4.
з Исх. 28; 30.
и Исх. 29; 6.
і Исх. 28; 37, и држ.
к Исх. 30; 26—29.

12 тѫ и стояло-то ѝ, за да гы освяти. И [л]из-
лѣ отъ масло-то на помазаніе-то на Ааро-
новѫ-тѫ главѫ, и помаза го, за да го
13 освяти. И [м]приведе Моисей Аароновы-тѣ
сынове, и облѣче гы въ хитоны, и опаса
гы съ поясы, и тури имъ гѫжвы както
бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.
14 И [н]приведе юнецъ-тъ на приношеніе-то
за грѣхъ; и Ааронъ и сынове-тѣ му [о]ту-
рихѫ рѫцѣ-тѣ си на главѫ-тѫ на юнецъ-
15 тъ приносимый-тъ за грѣхъ. И закла *го,*
и [п]зѣ Моисей кръвь-тѫ, и съ пьрстъ-тъ
си тури на рогове-тѣ на олтарь-тъ изо-
коло, и очисти олтарь-тъ, и кръвь-тѫ из-
лѣ въ основаніе-то на олтарь-тъ и освяти
го, за да направи умилостивеніе вьрху
16 него. И [р]зѣ всичкѫ-тѫ тлъстинѫ която
е вьрху вѫтрешности-тѣ, и було-то на
дробъ-тъ, и два-та бѫбрека и тлъстинѫ-
тѫ имъ, и изгори *гы* Моисей на олтарь-тъ.
17 А юнецъ-тъ, кожѫ-тѫ му, и месо-то му,
и лайна-та му изгори на огнь вънъ отъ
станъ-тъ, [с]както бѣ заповѣдалъ Господь
Моисею.
18 И [т]приведе овенъ-тъ за всесъжженіе-
то: и Ааронъ и сынове-тѣ му турихѫ
19 рѫцѣ-тѣ си на главѫ-тѫ на овенъ-тъ. И
закла *го,* и поръси Моисей олтарь-тъ из-
20 около съ кръвь-тѫ. И насѣче овенъ-тъ на
кѫсове; и изгори Моисей главѫ-тѫ, и
21 кѫсове-тѣ, и тлъстинѫ-тѫ. А вѫтрешно-
сти-тѣ и нозѣ-тѣ измы съ водѫ; и изгори
Моисей на олтарь-тъ всичкый-тъ овенъ,
и то бѣ всесъжженіе за уханіе благовонно,
жьртва Господу: [у]както бѣ заповѣдалъ
Господь Моисею.
22 И [ф]приведе вторый-тъ овенъ, овенъ-тъ
на посвященіе-то; и Ааронъ и сынове-тѣ
му турихѫ рѫцѣ-тѣ си на главѫ-тѫ на
23 овенъ-тъ. И закла *го* и зѣ Моисей отъ
кръвь-тѫ му, и тури на край-тъ на де-
сно-то Аароново ухо, и на палецъ-тъ на
деснѫ-тѫ му рѫкѫ, и на голѣмый-тъ
24 пьрстъ на деснѫ-тѫ му ногѫ. И приведе
Аароновы-тѣ сынове, и тури Моисей отъ
кръвь-тѫ на край-тъ на десно-то имъ ухо
и на палцы-тѣ на десны-тѣ имъ рѫцѣ,
и на голѣмы-тѣ пьрсты на десны-тѣ имъ
нозѣ; и поръси Моисей олтарь-тъ наоко-
25 ло съ кръвь-тѫ. И [х]зѣ тлъстинѫ-тѫ, и
опашкѫ-тѫ, и всичкѫ-тѫ тлъстинѫ вьр-
ху вѫтрешности-тѣ, и було-то на дробъ-
тъ, и два-та бѫбрека и тлъстинѫ-тѫ
26 имъ, и десно-то бедро. И [ц]отъ кошъ-тъ
на бесквасны-тѣ, който бѣше прѣдъ Гос-
пода, зѣ еднѫ бескваснѫ питѫ и единъ
хлѣбъ мѣсенъ съ елей, и еднѫ коржѫ, и
тури *гы* на тлъстинѫ-тѫ и на десно-то
27 бедро. И тури всичко това [ч]въ рѫцѣ-тѣ
на Аарона, и въ рѫцѣ-тѣ на сынове-тѣ
му, и двигнѫ гы за приношеніе движимо
28 прѣдъ Господа. И [ш]зѣ гы Моисей отъ рѫ-
цѣ-тѣ имъ и изгори *гы* на олтарь-тъ, вьрху
всесъжженіе-то; това бѣ посвященіе за
уханіе благовонно: то бѣше жьртва Госпо-
29 ду. И зѣ Моисей грѫди-тѣ и двигнѫ гы за
приношеніе движимо прѣдъ Господа: *то-
ва* бѣше [щ]дѣлъ на Моисея отъ овенъ-тъ
на посвященіе-то, както бѣ заповѣдалъ
Господь Моисею.
30 И [ъ]зѣ Моисей отъ масло-то на помаза-
ніе-то, и отъ кръвь-тѫ която бѣше на
олтарь-тъ, и поръси Аарона, одежды-тѣ
му, и сынове-тѣ му, и одежды-тѣ на сы-
нове-тѣ му съ него: и освяти Аарона,
одежды-тѣ му и сынове-тѣ му, и одежды-
тѣ на сынове-тѣ му съ него.
31 И рече Моисей на Аарона и на сыно-
ве-тѣ му: [ы]Сварѣте месо-то при двери-тѣ
на скиніѭ-тѫ на събраніе-то; и тамъ го
яждте, и хлѣбъ-тъ който е въ кошъ-тъ
на посвященіе-то, както ми бы заповѣда-
но и речено: Ааронъ и сынове-тѣ му да
32 гы ядѫтъ. А [ь]остатъкъ-тъ на месо-то и
33 на хлѣбъ-тъ да изгорите въ огнь-тъ. И
отъ двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-
то седмь дена да не излѣзете, додѣ ся ис-
пълнятъ дни-тѣ на посвященіе-то ви: за-
щото въ [ѣ]седмь дена ще ся съвьрши по-
34 священіе-то ви. [ю]Както ся направи въ
тойзи день, така заповѣда Господь да ся
съвьршава, за да бива умилостивеніе за
35 васъ. И да сѣдите седмь дена при двери-
тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, деня и
нощя: и [я]да пазите стражѫ-тѫ Госпо-
днѭ, за да не умрете; защото така ми
36 ся заповѣда. И направи Ааронъ и сынове-
тѣ му всичко това което заповѣда Гос-
подь чрѣзъ Моисеевѫ рѫкѫ.

ГЛАВА 9.

1 И [а]въ осмый-тъ день Моисей повыка
Аарона и сынове-тѣ му, и Израилевы-тѣ
2 старцы: И рече Аарону: [б]Земи си теле
отъ говеда-та въ приношеніе за грѣхъ, и
[в]овенъ за всесъжженіе, беспорочны; и
3 принесь *гы* прѣдъ Господа. И на Израиле-
вы-тѣ сынове да говоришь и да речешь:
[г]Земѣте яре отъ козы-тѣ, въ приношеніе
за грѣхъ, и теле, и агне, еднолѣтны, бес-
4 порочны, за всесъжженіе. И юнецъ и
овенъ, за примирително приношеніе, да по-
жьртвувате прѣдъ Господа, и [д]хлѣбно

л Исх. 29; 7. 30; 30. Гл. 21; 10, 12. Псал. 133; 2.
м Исх. 29; 8, 9.
н Исх. 29; 10. Іез. 43; 19.
о Гл. 4; 4.
п Исх. 29; 12, 36. Гл. 4; 7. Іез. 43; 20, 26. Евр. 9; 22.
р Исх. 29; 13. Гл. 4; 8.
с Исх. 29; 14. Гл. 4; 11, 12.
т Исх. 29; 15.
у Исх. 29; 18.
ф Исх. 29; 19, 31.
х Исх. 29; 22.
ц Исх. 29; 23.
ч Исх. 29; 24, и дрг.
ш Исх. 29; 25.
щ Исх. 29; 26.
ъ Исх. 29; 21. 30; 30. Чисд. 3; 3.
ы Исх. 29; 31, 32.
ь Исх. 29; 34.
ѣ Исх. 29; 30, 35. Іез. 43; 25; 26.
ю Евр. 7; 16.
я Чисд. 3; 7. 9; 19. Втор. 11; 1. 3 Цар. 2; 3.

а Іез. 43; 27.
б Исх. 29; 1. Гл. 4; 3. 8; 14.
в Гл. 8; 18.
г Гл. 4; 23. Ездр. 6; 17. 10; 19.
д Гл. 2; 4.

приношеніе мѣсено съ елей; защото [е]днесь
ще ся яви Господь вамъ.
5 И донесохѫ онова което заповѣда Мо-
исей прѣдъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и
приближи всичко-то събраніе, та застанѫ
6 прѣдъ Господа. И рече Моисей: Това е
което заповѣда Господь да направите; и
[ж]ще ви ся яви слава-та Господня.
7 И рече Моисей Аарону: Пристѫпи при
олтарь-тъ, и [з]направи приношеніе-то си
за грѣхъ, и всесъжженіе-то си, и направи
умилостивеніе за себе си, и за людіе-тѣ;
[и]и принесь приносъ-тъ за людіе-тѣ, и
направи умилостивеніе за тѣхъ, както за-
повѣда Господь.
8 И пристѫпи Ааронъ при олтарь-тъ, и
закла теле-то на приношеніе-то за грѣхъ,
9 което бѣше за него. И [і]Ааронови-тѣ сы-
нове донесохѫ кръвь-тѫ нему: и натопи
пьрстъ-тъ си въ кръвь-тѫ, и [к]тури върхъ
рогове-тѣ на олтарь-тъ, и излѣ кръвь-тѫ
10 въ основаніе-то на олтарь-тъ. А [л]тлъ-
стинѫ-тѫ, и бѫбрецы-тѣ, и було-то на
дробъ-тъ, отъ приношеніе то за грѣхъ, из-
гори на олтарь-тъ [м]както бѣ заповѣдалъ
11 Господь Моисею. А [н]месо-то и кожѫ-тѫ
12 изгори на огнь, вънъ отъ станъ-тъ. И за-
кла всесъжженіе-то; и Ааронови-тѣ сы-
нове му прѣдставихѫ кръвь-тѫ, и [о]поръ-
13 си съ неѭ олтарь-тъ изоколо. И [п]доне-
сохѫ му всесъжженіе-то на кѫсове, и
14 главѫ-тѫ; и изгори *гы* на олтарь-тъ; И
[р]измы вѫтрешности-тѣ и нозѣ-тѣ, и изго-
ри *гы* на олтарь-тъ върху всесъжженіе-то.
15 И [с]принесе приносъ-тъ за людіе-тѣ; и
зѣ яре-то на приношеніе-то за грѣхъ кое-
то бѣше за людіе-тѣ, и закла го, и прине-
16 се го за грѣхъ, както и първо-то. И при-
несе всесъжженіе-то, и направи [т]го спо-
17 редъ наредбѫ-тѫ. И принесе [у]хлѣбно-то
приношеніе; и напълни рѫкѫ-тѫ си отъ
него, и изгори го на олтарь-тъ, [ф]освѣнь
18 утренно-то всесъжженіе. Закла още ю-
нецъ-тъ и овенъ-тъ [х]на примирителнѫ-
тѫ жьртвѫ, която бѣше за людіе-тѣ: и
Ааронови-тѣ сынове му прѣдставихѫ кръ-
вь-тѫ, и поръси съ неѭ олтарь-тъ изо-
19 коло; И тлъстины-тѣ отъ юнецъ-тъ, и
отъ овенъ-тъ опашкѫ-тѫ, и *тлъстинѫ-тѫ*
която покрыва *вѫтрешности-тѣ*, и бѫбре-
20 цы-тѣ, и було-то на дробъ-тъ. И турихѫ
тлъстины-тѣ върхъ грѫди-тѣ, и [ц]той из-
21 гори тлъстины-тѣ върху олтарь-тъ. А
грѫди-тѣ и десно-то бедро двигнѫ Аа-
ронъ [ч]за приношеніе движимо прѣдъ Го-
спода, както бѣ заповѣдалъ Моисей.
22 И подигнѫ Ааронъ рѫцѣ-тѣ си къмъ
людіе-тѣ, и [ш]благослови гы; и като при-
несе приношеніе-то за грѣхъ, и всесъж-
жженіе-то, и примирителны-тѣ приношенія,
23 слѣзе. И влѣзе Моисей и Ааронъ въ ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то, и като излѣзохѫ,
благословихѫ людіе-тѣ: [щ]и яви ся сла-
ва-та Господня на всичкы-тѣ людіе.
24 И [ѣ]излѣзе огнь отъ лице-то Господне, и
пояде всесъжженіе-то, и тлъстины-тѣ вър-
ху олтарь-тъ: и като видѣхѫ *това* всич-
кы-тѣ людіе [ы]въскликнѫхѫ, и паднѫхѫ
на лице.

ГЛАВА 10.

1 И [а]зѣхѫ Ааронови-тѣ сынове, [б]Надавъ
и Авіудъ, всякой кадилницѫ-тѫ си, и ту-
рихѫ въ тѣхъ огнь, и на него турихѫ
темянъ, и принесохѫ прѣдъ Господа [в]чу-
ждъ огнь, когото не бѣ имъ заповѣдалъ.
2 И [г]излѣзе огнь отъ лице-то Господне,
и пояде гы: и умрѣхѫ прѣдъ Господа.
3 Тогазь рече Моисей Аарону: Това е което
рече Господь когато каза: Азъ ще ся
освятѭ [д]въ онѣзи които ся приближа-
ватъ при мене, и [е]ще ся прославѭ прѣдъ
4 всичкы-тѣ людіе. [ж]И Ааронъ замълча. И
повыкнѫ Моисей Мисаила и Елисафана,
сынове-тѣ на [з]Озіила, Аароновый-тъ стры-
кѫ, и рече имъ: Пристѫпѣте, [и]земѣте
братія-та си изъ прѣдъ святилище-то, и
5 изнесете гы вънъ отъ станъ-тъ. И тѣ при-
стѫпихѫ, и изнесохѫ гы съ хитоны-тѣ
имъ вънъ отъ станъ-тъ, както рече Мо-
исей.
6 И рече Моисей на Аарона и на сыно-
ве-тѣ му, Елеазара и Ѳамара: [і]Главы-
тѣ си да не открыете, и дрехы-тѣ си да не
раздерете, за да не умрете, [к]и да не дой-
де гнѣвъ на всичко-то събраніе; но бра-
тія-та ви, всичкый Израилевъ домъ, нека
плачѫтъ за изгореніе-то което направи
7 Господь. И [л]да не излѣзете отъ двери-тѣ
на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, за да не
умрете; [м]защото масло-то на помазаніе-
то Господне е на васъ. И направихѫ спо-
редъ слово-то Моисеево.
8 И говори Господь Аарону и рече:

е Ст. 6, 23. Исх. 29; 43.
ж Ст. 23. Исх. 24; 16.
з Гл. 4; 3. 1 Цар. 3; 14. Евр. 5; 3. 7; 27. 9; 7.
и Гл. 4; 16, 20. Евр. 5; 1.
і Гл. 8; 15.
к Виж. Гл. 4; 7.
л Гл. 8; 16.
м Гл. 4; 8.
н Гл. 4; 11. 8; 17.
о Гл. 1; 5. 8; 19.
п Гл. 8; 20.
р Гл. 8; 21.
с Ст. 3. Иса. 53; 10. Евр. 2; 17. 5; 3.
т Гл. 1; 3, 10.
у Ст. 4. Гл. 2; 1, 2.
ф Исх. 29; 38.
х Гл. 3; 1, и др.
ц Гл. 3; 5, 16.
ч Исх. 29; 24, 26. Гл. 7; 30—34.
ш Числ. 6; 23. Втор. 21; 5. Лук. 24; 50.
щ Ст. 6. Числ. 14; 10. 16; 19, 42.
ѣ Быт. 4; 4. Сѫд. 6; 21. 3 Цар. 18; 38. 2 Лѣт. 7; 1. Псал. 20; 3.
ы 3 Цар. 18; 39. 2 Лѣт. 7; 3. Ездр. 3; 11.

—

а Гл. 16; 12. Числ. 16; 18.
б Гл. 16; 1. 22; 9. Числ. 3; 3, 4. 26; 61. 1 Лѣт. 24; 2.
в Исх. 30; 9.
г Гл. 9; 24. Числ. 16; 35. 2 Цар. 6; 7.
д Исх. 19; 22. 29; 43. Гл. 21; 6, 17, 21. Иса. 52; 11. Іез. 20; 41. 42; 13.
е Иса. 49; 3. Іез. 28; 22. Іоан. 13; 31, 32. 14; 13. 2 Сол. 1; 10.
ж Псал. 39; 9.
з Исх. 6; 18, 22. Числ. 3; 19, 30.
и Лук. 7; 12. Дѣян. 5; 6. 9, 10. 8; 2.
і Исх. 33; 5. Гл. 13; 45. 21; 1, 10. Числ. 6; 6, 7. Втор. 33; 9. Іез. 24; 16, 17.
к Числ. 16; 22, 46. Іис. Нав. 7; 1. 22; 18, 20. 2 Цар. 24; 1.
л Гл. 21; 12.
м Исх. 28; 41. Гл. 8; 30.

9 [н]Вино и сикерѫ да не піете, ты, и сыно-
ве-тѣ ти съ тебе, когато влазите въ ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то, за да не умрете:
това ще бѫде вѣчно узаконеніе въ родо-
10 ве-тѣ ви; И [о]за да распознавате между
свято и скверно, и между нечисто и чи-
11 сто; И [п]за да учите Израилевы-тѣ сыно-
ве всичкы-тѣ повелѣнія които имъ гово-
ри Господь чрѣзъ Моисеевѫ рѫкѫ.
12 И рече Моисей на Аарона, и на оста-
нѫлы-тѣ му сынове, Елеазара и Иѳама-
ра: [р]Земѣте хлѣбно-то приношеніе което
е останѫло отъ Господни-тѣ жьртвы, и
яждте го бесквасно при олтарь-тъ; защо-
13 то е [с]прѣсвято. И да го ядете на свято
мѣсто; понеже то е опрѣдѣлено за тебе,
и опрѣдѣлено за сынове-тѣ ти, отъ жьр-
твы-тѣ Господни; защото [т]така ми е за-
14 повѣдано. И [у]грѫди-тѣ на движимо-то
приношеніе и бедро-то на възвышаемо-то,
ще ядете на чисто мѣсто, ты, и сынове-тѣ
ти, и дъщери-тѣ ти съ тебе; защото то е
опрѣдѣлено за тебе, и опрѣдѣлено за сы-
нове-тѣ ти, дадено отъ примирителны-тѣ
15 жьртвы на Израилевы-тѣ сынове. [ф]Бедро-
то на възвышаемо-то, и грѫди-тѣ на дви-
жимо-то приношеніе да донесѫтъ, нае-
дно съ приношенія-та на тлъстинѫ-тѫ да
гы двигнѫтъ за движимо приношеніе прѣдъ
Господа; и да бѫде твое, и на сынове-тѣ
ти съ тебе по вѣчно узаконеніе, както
заповѣда Господь.
16 И тьрсяше прилѣжно Моисей [х]ярецъ-
тъ на приношеніе-то за грѣхъ; и ето, бѣ-
ше изгоренъ: и разгнѣва ся на Елеазара
и на Иѳамара, останѫлы-тѣ Аароновы сы-
17 нове, и рече: [ц]Защо не ядохте приноше-
ніе-то за грѣхъ на свято мѣсто? защото е
прѣсвято; и дадено ви е за да дигате
беззаконіе-то отъ събраніе-то, и да пра-
вите умилостивеніе за тѣхъ прѣдъ Госпо-
18 да. Ето [ч]кръвь-та му не ся внесе въ
святилище-то: трѣбваше непрѣмѣнно да го
ядете въ святилище-то, [ш]както заповѣ-
19 дахъ. И рече Ааронъ Моисею: Ето, [щ]тѣ
принесохѫ днесь приношеніе-то си за
грѣхъ и всесъжженіе-то си, прѣдъ Госпо-
да, и таквызь работы ми ся случихѫ; и *ако*
быхъ ялъ днесь приношеніе-то за грѣхъ,
това [ъ]ще ли бѫде угодно прѣдъ очи-тѣ
20 Господни? И като чу Моисей станѫ му
угодно това.

ГЛАВА 11.

1 И говори Господь Моисею, и Аарону и
2 рече имъ: Говорѣте на Израилевы-тѣ сы-
нове и речѣте: [а]Тѣзи сѫ животны-тѣ
които ще ядете отъ всичкы-тѣ скотове
3 които сѫ по земіѭ-тѫ. Отъ скотове-тѣ
всяко що има раздвоеніе въ копыто-то,
и е съ расцѣпены копыта, и прѣгрызва,
4 него да ядете. Но отъ онѣзи които прѣ-
грызватъ, или отъ онѣзи които иматъ
раздвоены копыта, да не ядѣте тѣзи: ка-
милѫ-тѫ, защото прѣгрызва, но нѣма
раздвоены копыта; тя е нечиста за васъ;
5 И кроликъ-тъ, защото прѣгрызва, но нѣ-
ма раздвоены копыта: нечистъ е за васъ;
6 И заяцъ-тъ, защото прѣгрызва, но нѣма
раздвоены копыта; той е нечистъ за васъ;
7 И свиніѭ-тѫ, защото има раздвоеніе въ
копыто-то, и е съ расцѣпено копыто, но
8 не прѣгрызва; [б]тя е нечиста за васъ: Отъ
месо-то имъ да не ядете, и до мьршѫ-тѫ
имъ да ся не прикоснувате: [в]тѣ сѫ не-
чисты за васъ.
9 [г]Отъ всичкы-тѣ които сѫ въ воды-тѣ,
да ядете тѣзи: всичкы които иматъ кры-
ла и люспы въ воды-тѣ, въ морета-та и
10 въ рѣкы-тѣ, тѣхъ да ядете. А отъ всич-
ко което ся движи въ воды-тѣ, и отъ
всяко одушевленно животно което е въ
воды-тѣ, всичкы които нѣматъ крыла и
люспы въ морета-та и въ рѣкы-тѣ, гну-
11 сны сѫ за васъ. Тѣ непрѣмѣнно [д]да бѫ-
дѫтъ гнусны за васъ: отъ месо-то имъ да
не ядете, и отъ мьршѫ-тѫ имъ да ся гну-
12 сите. Всичко въ воды-тѣ което нѣма пе-
ра нито люспы, *да бѫде* гнусно за васъ.
13 [е]И отъ птицы-тѣ, да ся гнусите отъ
тѣзи; да не ся ядѫтъ; гнусны сѫ: орелъ-
14 тъ, и грифъ-тъ, и морскый орелъ, И
пилякъ-тъ, и соколъ-тъ по видъ-тъ му:
15 Всякой вранъ, по видъ-тъ му: (16) И ка-
милоптица-та, и сова-та, и куковица-та, и
17 ястребъ-тъ по видъ-тъ му, И нощный
18 вранъ, и лиликъ-тъ, и ивинъ-тъ, И ле-
19 бедъ-тъ, и неясыть-та, и сипъ-тъ, И
щръкъ-тъ, и цапля-та по видъ-тъ й, и
вдодъ-тъ, и прилѣпъ-тъ.
20 Всичкы-тѣ крылаты пълзящи, които хо-
дятъ на четыри *нозѣ*, да бѫдѫтъ за васъ
21 гнусны. Но отъ всичкы-тѣ пълзящы кры-
латы, тѣзи можете да ядете които ходятъ
на четыри *нозѣ*, които иматъ голени надъ
нозѣ-тѣ си, за да скачатъ съ тѣхъ по зе-
22 міѭ-тѫ. Тѣзи да ядете отъ тѣхъ: [ж]ска-
калецъ-тъ по видъ-тъ му, и соламъ-тъ по
видъ-тъ му, и харголъ-тъ по видъ-тъ му,
23 и акридѫ-тѫ, по видъ-тъ й. А всичкы-тѣ
крылаты пълзящи, които иматъ четыри
24 нозѣ, да бѫдѫтъ гнусны за васъ. И отъ

н Іез. 44; 21. Лук. 1; 15. 1 Тим. 3; 3. Тит. 1; 7.
о Гл. 11; 47. 20; 25. Іер. 15; 19, Іез. 22; 26. 44; 23.
п Втор. 24; 8. Неем. 8; 2, 8, 9, 13. Іер. 18; 18. Мал. 2; 7.
р Исх. 29; 2. Гл. 6; 16. Числ. 18; 9, 10.
с Гл. 21; 22.
т Гл. 2; 3..6; 16.
у Исх. 29; 24, 26, 27. Гл. 7; 31, 34. Числ. 18; 11.
ф Гл. 7; 29, 30, 34.
х Гл. 9; 3, 15.
ц Гл. 6; 26, 29.
ч Гл. 6; 30.
ш Гл. 6; 26.
щ Гл. 9; 8, 12.
ъ Іер. 6; 20. 14; 12. Осія 9; 4. Мал. 1; 10, 13.

—

а Втор. 14; 4. Дѣян. 10; 12, 14.
б Иса. 65; 4. 66; 3, 17.
в Иса. 52; 11. Виж. Мат. 15; 11, 20. Марк. 7; 2, 15, 18. Дѣян. 10; 14, 15. 15; 29. Рим. 14; 14, 17. 1 Кор. 8; 8. Кол. 2; 16, 21. Евр. 9; 10.
г Втор. 14; 9.
д Гл. 7; 18. Втор. 14; 3.
е Втор. 14; 12.
ж Мат. 3; 4. Марк. 1; 6.

тѣхъ ще бѫдете нечисти: всякой който
ся прикоснува до мършѫ-тѫ имъ, ще бѫ-
25 де нечистъ до вечеръ. И всякой който зе-
ме отъ мършѫ-тѫ имъ, [з]да опере дрехы-
тѣ си, и ще бѫде нечистъ до вечеръ.
26 Отъ скотове-тѣ всичкы що иматъ раз-
двоеніе въ копыто-то, но не сѫ съ расцѣ-
пены копыта нито прѣгрызватъ, *мърши-
тѣ* имъ ще бѫдѫтъ нечисты за васъ: вся-
кой който ся прикоснува до тѣхъ, ще бѫ-
27 де нечистъ. И отъ всичкы-тѣ четвероногы
животны, тѣзи които ходятъ на длани-тѣ
си ще ви бѫдѫтъ нечисты: всякой който
ся прикоснува до мършѫ-тѫ имъ, ще бѫде
28 нечистъ до вечеръ. И който земе мършѫ-
тѫ имъ, да опере дрехы-тѣ си, и ще бѫ-
де нечистъ до вечеръ: тѣ сѫ нечисты за
васъ.
29 И тѣзи *ще бѫдѫтъ* нечисты за васъ ме-
жду пълзящы-тѣ които пълзятъ по зе-
мьѭ-тѫ: невѣстулка-та, и [и]мышка-та, и
30 гущеръ-тъ по видъ-тъ му, И ящеръ-тъ, и
ящерица-та, и савра-та, и саміамиѳъ-тъ, и
31 хамелеонъ-тъ. Тѣзи сѫ нечисты за васъ
между всичкы-тѣ пълзящы: всякой кой-
то ся прикоснува до мършы-тѣ имъ ще
32 бѫде нечистъ до вечеръ; И всяко нѣщо
връхъ което бы паднѫли, като умрѫтъ,
ще бѫде нечисто: всякой съсѫдъ дръ-
венъ, или дреха, или кожа, или врѣтище,
или какъвъ да е съсѫдъ който ся упо-
трѣбява въ работѫ, [і]да ся тури въ водѫ,
и ще бѫде нечистъ до вечеръ: тогазь ще
33 бѫде чистъ; И всякой пьрстенъ съсѫдъ,
въ който падне *нѣщо* отъ тѣзи, всичко
нѣщо което е вѫтрѣ му, ще бѫде нечи-
34 сто; [к]а него ще строшите: Всяко яденіе
което ся яде, въ което влази вода, ще бѫ-
де нечисто; и всяко піеніе което ся піе
въ какъвъ и да е съсѫдъ, ще бѫде не-
35 чисто. И всяко *нѣщо* връхъ което бы па-
днѫло отъ мършѫ-тѫ имъ, ще бѫде не-
чисто: пещь, или огнище, трѣбва да ся
развалятъ: нечисты сѫ, и нечисты ще
36 бѫдѫтъ за васъ. А изворъ, или кладе-
нецъ дѣто има вода събрана, ще бѫде
чистъ; но каквото ся прикосне до мър-
37 шѫ-тѫ имъ, ще бѫде нечисто: И ако па-
дне отъ мършѫ-тѫ имъ връхъ нѣкое сѣме
за сѣяніе, което ще ся посѣе, чисто ще
38 бѫде. Ако ли е сѣме-то полѣяно съ во-
дѫ, и падне отъ мършѫ-тѫ имъ на него,
нечисто ще бѫде за васъ.
39 И ако умре *нѣкой* отъ скотове-тѣ кои-
то ви сѫ за яденіе, който ся прикосне до
мършѫ-тѫ му, ще бѫде нечистъ до ве-
40 черъ. И [л]който яде отъ мършѫ-тѫ му,
трѣбва да опере дрехы-тѣ си, и ще бѫде
нечистъ до вечеръ: и който земе мършѫ-
тѫ му, да опере дрехы-тѣ си, и ще бѫде
нечистъ до вечеръ.
41 И всякой гадъ, който пълзи по земьѭ-
тѫ, ще бѫде гнусенъ *за васъ:* да го не
42 ядете. Всяко което ходи на коремъ-тъ си,
и което ходи на четыри *нозѣ*, или всичко
което има много нозѣ, между всичкы-тѣ
гадове които пълзятъ по земьѭ-тѫ, тѣхъ
43 да не ядете, защото сѫ гнусота. [м]Да не
омърсите душы-тѣ си ни съ единъ гадь
пълзящъ, нито да ся осквернитe съ тѣхъ,
44 за да бѫдете нечисти чрѣзъ тѣхъ. Защо-
то азъ сьмь Іеова Богъ вашъ: освятѣте
ся прочее, и [н]бѫдѣте святи, защото святъ
сьмь азъ: и да не оскверните душы-тѣ си
съ никакъвъ гадъ пълзящъ по земьѭ-тѫ.
45 [о]Защото азъ сьмь Господь, който вы въз-
ведохъ изъ Египетскѫ-тѫ земьѭ, за да
ви сьмь Богъ: [п]бѫдѣте прочее святи, за-
щото азъ сьмь святъ.
46 Тойзи е законъ-тъ за скотове-тѣ, и за
птицы-тѣ, и за всяко одушевленно което
ся движи въ воды-тѣ, и за всяко одуше-
47 вленно което пълзи по земьѭ-тѫ: [р]За да
правите разликѫ между нечисто-то и чи-
сто-то, и между животны-тѣ които ся
ядѫтъ, и животны-тѣ които не ся ядѫтъ.

ГЛАВА 12.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и кажи:
[а]Ако нѣкоя жена зачне и роди мѫжко
дѣте, [б]тя ще бѫде нечиста седмь дни:
[в]споредъ дни-тѣ когато е въ разлѫченіе
заради мѣсечины-тѣ си ще бѫде нечиста.
3 И [г]въ осмый-тъ день ще ся обрѣже крае-
4 кожіе-то му. А тя ще сѣди тридесеть и
три дни въ очищеніе-то отъ кръвь-тѫ си:
до никоѭ святѫ вещь да не допира, и
въ святилище-то да не влѣзе, додѣ ся ис-
5 пълнятъ дни-тѣ на очищеніе-то ѝ. Ако ли
роди женско, то ще бѫде нечиста двѣ
седмицы, както въ разлѫченіе-то си: и
да сѣди въ очищеніе-то отъ кръвь-тѫ си
шестдесеть и шесть дни.
6 И [д]като ся испълнятъ дни-тѣ на очи-
щеніе-то ѝ, за сынъ, или за дъщерьѭ, да
донесе агне еднолѣтно за всесъжженіе, и
гълѫбче, или гъргорицѫ, въ приношеніе
за грѣхъ, до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
7 събраніе-то, при священника: И той да
го принесе прѣдъ Господа, и да направи
умилостивеніе за неѭ, и тя ще бѫде чи-
ста отъ теченіе-то на кръвь-тѫ си. Тойзи
е законъ-тъ за онѫзи която ражда мѫж-
8 ко дѣте или женско. [е]Ако ли не ѝ стига

з Гл. 14; 8. 15; 5. Числ. 19; 10, 22: 31; 24.
и Иса. 66; 17.
і Гл. 15; 12.
к Гл. 6; 28. 15; 12.
л Гл. 17; 15. 22; 8. Втор. 14; 21. Іез. 4; 14. 44; 31.
м Гл. 20; 25.
н Исх. 19; 6. Гл. 19; 2. 20; 7, 26. 1 Сол. 4; 7. 1 Пет. 1; 15, 16.
о Исх. 6; 7.
п Ст. 44.
р Гл. 10; 10.

—

а Гл. 15; 19.
б Лук. 2; 22.
в Гл. 15; 19.
г Быт. 17; 12. Лук. 1; 59. 2; 21. Іоан. 7; 22, 23.
д Лук. 2; 22.
е Гл. 5; 7. Лук. 2; 24.

ржка да донесе агне, нека донесе двѣ
гъргорицы, или двѣ гължбчета, едно за
всесъжженіе, а едно въ приношеніе за
грѣхъ: и [ж]священникъ-тъ да направи
умилостивеніе за неіж, и ще бжде чиста.

ГЛАВА 13.

1 И говори Господь Моисею и Аарону и
2 рече: Когато нѣкой человѣкъ има по ко-
жж-тж на снагж-тж си отокъ, или [а]кра-
стж, или льскаво пятно, и стане върху
кожж-тж на снагж-тж му рана отъ про-
казж, [б]да ся заведе при Аарона священ-
ника, или при едного отъ сынове-тѣ му
3 священницы-тѣ: И священникъ-тъ да прѣ-
гледа ранж-тж на кожж-тж на снагж-
тж. И *ако* влакна-та на ранж-тж сж
побѣлѣли, и рана-та ся види по дълбо-
ка отъ кожж-тж на снагж-тж му, тя
е рана на проказж; и священникъ-тъ
4 като го прѣгледа, ще го обяви нечистъ. Но
ако льскаво-то пятно е бѣло на кожж-
тж на снагж-тж му, и на видъ не е по
дълбоко отъ кожж-тж, и влакна-та му
не сж ся промѣнили въ бѣло, то священ-
никъ-тъ да затвори оногози който има
5 ранж-тж седмь дни; И въ седмый-тъ день
да го прѣгледа священникъ-тъ; и ако ви-
ди че рана-та е въ стояніе, *и* не ся е рас-
прострѣла рана-та по кожж-тж, тогазь
священникъ-тъ да го затвори другы седмь
6 дни; И пакъ да го прѣгледа священникъ-
тъ въ седмый-тъ день; и рана-та ако е
завѣнжла, и не ся е распрострѣла рана-та
по кожж-тж, тогазь свещенникъ-тъ да го
обяви чистъ: то е краста; и [в]да испере
7 дрехы-тѣ си и ще бжде чистъ. Ако ли ся
е распрострѣла много краста-та по кожж-
тж, подиръ явяваніе-то му прѣдъ священ-
ника за очищеніе-то си, той трѣбва да
8 ся яви пакъ на священника. И ако види
священникъ-тъ, че ся е распрострѣла кра-
ста-та по кожж-тж, тогазь священникъ-
тъ ще го обяви за нечистъ: това е про-
каза.
9 Когато единъ человѣкъ има ранж отъ
проказж, то да ся заведе той при свя-
10 щенника; И священникъ-тъ ще прѣгле-
да, и [г]ако отокъ-тъ на кожж-тж е бѣлъ,
влакна-та сж ся промѣнили на бѣлы, и
11 има живо месо въ отокъ-тъ, Това е стара
проказа на кожж-тж на снагж-тж му, и
священникъ-тъ трѣбва да го обяви за не-
чистъ. Да го не затвори, защото е не-
12 чистъ. Но ако ся е распрострѣла много
проказа-та по кожж-тж, и е покрыла
всичкж-тж кожж на имущій-тъ ранж-тж
отъ главж-тж му до нозѣ-тѣ му, колкото
могжтъ да видятъ очи-тѣ на священника;
13 Тогазь ще прѣгледа священникъ-тъ, и ако
е проказа-та покрыла всичкж-тж му
снагж, да покаже чистъ оногози който
има ранж-тж; тя ся е промѣнила всичка-
14 та въ бѣло: той е чистъ. Но въ който
день ся покаже въ него живо месо, да
15 бжде нечистъ. И като прѣгледа священ-
никъ-тъ живо-то месо, ще го обяви не-
чистъ; живо-то месо е нечисто: то е про-
16 каза. Или ако живо-то месо ся промѣни
пакъ, и стане бѣло, да дойде при священ-
17 ника; И ще го прѣгледа священникъ-тъ;
и ако ся е промѣнила рана-та на бѣло,
тогазь да обяви священникъ-тъ чистъ оно-
гози, който има ранж-тж: той е чистъ.
18 Ако снага-та на нѣкого е имала на ко-
19 жж-тж [д]струпей и е оздравѣлъ, И на мѣ-
сто-то на струпей-тъ ако е станжло бѣлъ
отокъ, или льскаво пятно бѣло, червени-
каво, той да ся покаже на священника;
20 И священникъ-тъ ще прѣгледа, и ако ся
види по дълбоко отъ кожж-тж, и влакна-
та му сж ся промѣнили въ бѣло, то да го
обяви священникъ-тъ за нечистъ: това е
рана на проказж, която е избухнжла въ
21 струпей-тъ. И ако іж прѣгледа священ-
никъ-тъ, и ето, нѣма бѣлы влакна въ неіж,
и не е по дълбока отъ кожж-тж, и за-
вѣнжла е, тогазь священникъ-тъ да го за-
22 твори седмь дни; И ако ся е распрострѣ-
ла по кожж-тж много, тогазь священ-
никъ-тъ да го обяви за нечистъ: то е
23 язва. Но ако льскаво-то пятно остава на
мѣсто-то си, *и* не ся е распрострѣло, то е
бѣлѣгъ на струпей-тъ; и священникъ-тъ
да го обяви за чистъ.
24 Ако ли снага-та на нѣкого има по ко-
жж-тж си изгорено отъ огнь, и оздравѣ-
ло-то на изгорено-то има льскаво пятно,
25 бѣло червеникаво, или бѣло, Тогазь ще го
прѣгледа священникъ-тъ; и ако влакна-
та на льскаво-то пятно сж ся промѣнили
въ бѣло, и на видъ е по дълбоко отъ ко-
жж-тж, то е проказа която е избухнжла
въ изгорено-то; и священникъ-тъ да го
26 обяви нечистъ: то е язва на проказж.
Ако ли священникъ-тъ го прѣгледа, и
ето, нѣма бѣлы влакна въ льскаво-то пя-
тно, и не е по дълбоко отъ кожж-тж, и за-
вѣнжло е; то да го затвори священникъ-
27 тъ седмь дни; И да го прѣгледа священ-
никъ-тъ въ седмый-тъ день; и ако ся е
то распрострѣло много по кожж-тж, то-
газь да го обяви священникъ-тъ за не-
28 чистъ: то е язва на проказж. Ако ли ль-
скаво-то пятно си стои на мѣсто-то, *и*
не ся е распрострѣло по кожж-тж, и е
завѣнжло, това е отокъ отъ изгорено-то,
и священникъ-тъ да го обяви за чистъ;
понеже е бѣлѣгъ отъ изгорено-то.
29 И ако мжжъ или жена има ранж на
30 главж-тж, или на брадж-тж, То да прѣ-

ж Гл. 4; 26.

а Втор. 28; 27.
б Втор. 17; 8, 9. 24; 8. Лук. 17; 14.

в Гл. 11; 25. 14; 8.
г Числ. 12; 10, 12. 4 Цар. 5; 27. 2 Лѣт. 26; 20.
д Исх. 9; 9.

гледа священникъ-тъ ранѫ-тѫ; и ако е
на видъ по дълбока отъ кожѫ-тѫ, и въ
неѭ има тънкы влакна русы, то да го
обяви священникъ-тъ нечистъ: то е кель,
проказа на главѫ-тѫ, или на брадѫ-тѫ.
31 Ако ли прѣгледа священникъ-тъ ранѫ-
тѫ на кель-тъ, и ето, на видъ не е по
дълбока отъ кожѫ-тѫ, и нѣма черны вла-
кна въ неѭ, тогазь священникъ-тъ да за-
твори седмь дни оногози който има ра-
32 нѫ-тѫ на кель-тъ; И да прѣгледа свя-
щенникъ-тъ оногози който има ранѫ-тѫ
въ седмый-тъ день; и ако не ся е рас-
простръ̀лъ кель-тъ, и нѣма въ него русы
влакна, и на видъ кель-тъ не е по дъл-
33 бокъ отъ кожѫ-тѫ, Той да ся обръсне,
но келяво-то да не обръсне; и священ-
никъ-тъ да затвори келявый-тъ другы
34 седмь дни. И въ седмый-тъ день да прѣ-
гледа священникъ-тъ кель-тъ; и ако кель-
тъ не ся е распрострѣлъ по кожѫ-тѫ, и
на видъ не е по дълбокъ отъ кожѫ-тѫ, то
да го обяви священникъ-тъ за чистъ; и
той да испере дрехы-тѣ си, и ще бѫде
35 чистъ. Ако ли подиръ очищеніе-то му ся е
распрострѣлъ много кель-тъ по кожѫ-
36 тѫ, То да го прѣгледа священникъ-тъ; и
ако кель-тъ ся е распрострѣлъ по кожѫ-
тѫ, священникъ-тъ да не търси русы вла-
37 кна: той е нечистъ. Но ако прѣгледа че
кель-тъ е въ стояніе, и сѫ проникнѫли
черны влакна въ него, кель-тъ е оздра-
вѣлъ, той е чистъ: и ще го обяви свя-
щенникъ-тъ за чистъ.
38 И ако мѫжъ, или жена има по кожѫ-
тѫ на снагѫ-тѫ си лъскавы пятна бѣлы,
39 То да прѣгледа священникъ-тъ, и ако
лъскавы-тѣ пятна по кожѫ-тѫ на снагѫ-
тѫ му сѫ бѣлизнавы, лишай е избухнѫлъ
по кожѫ-тѫ: той е чистъ.
40 И ако ся е оскубала глава-та на нѣко-
41 го, той е плѣшивъ, чистъ е. И ако му ся е
оскубала глава-та къмъ лице-то, възлисъ
42 е, чистъ е; Но ако въ плѣшинѫ-тѫ или
въ възлысинѫ-тѫ има бѣла рана, черве-
никава, проказа е която е излѣзла въ
плѣшинѫ-тѫ му, или въ възлысинѫ-тѫ
43 му. И священникъ-тъ ще го прѣгледа; и
ако отокъ-тъ на ранѫ-тѫ е бѣлъ черве-
никавъ въ плѣшинѫ-тѫ му, или въ въз-
лысинѫ-тѫ му, както ся види проказа-та
44 по кожѫ-тѫ на снагѫ-тѫ, Той е прока-
женъ человѣкъ, нечистъ е: священникъ-
тъ да го обяви за нечистъ съвсѣмъ: той
има ранѫ-тѫ си на главѫ-тѫ си.
45 И на прокаженный-тъ който има тѫзи
ранѫ дрехы-тѣ му да ся раздерѫтъ, и
глава-та му да бѫде непокрыта, и [е]уст-
ны-тѣ си да покрые, и да выка: [ж]Нечистъ,
46 нечистъ. Прѣзъ всичкы-тѣ дни, до когато
бѫде рана-та на него ще е нечистъ; не-
чистъ е той, и да сѣди отлѫченъ; [з]вънъ
отъ станъ-тъ да бѫде обиталище-то му.
47 И ако бѫде рана-та на проказѫ-тѫ въ
дрехѫ, въ дрехѫ вълненѫ, или въ дрехѫ
48 лененѫ, Или въ основѫ-тѫ, или во вѫ-
тъкъ-тъ, отъ ленъ, или отъ вълнѫ, или
въ кожѫ, или въ всяко нѣщо направено
49 отъ кожѫ, И рана-та е зеленикава, или
червеникава, въ дрехѫ-тѫ, или въ кожѫ-
тѫ, или въ основѫ-тѫ, или въ вѫтъкъ-
тъ, или во всякой коженъ съсѫдъ, то е
рана отъ проказѫ и да ся покаже на
50 священника; И священникъ-тъ да прѣ-
гледа ранѫ-тѫ, и да затвори седмь дена
51 оногози, който има ранѫ-тѫ. И въ се-
дмый-тъ день да прѣгледа ранѫ-тѫ: ако
ся е распрострѣла рана-та по дрехѫ-тѫ,
или по основѫ-тѫ, или по вѫтъкъ-тъ, или
по кожѫ-тѫ, въ каквѫто работѫ и да
бѫде употрѣбена кожа-та, рана-та е [и]про-
52 каза гнилотворна: това е нечисто. И да
изгори дрехѫ-тѫ, или основѫ-тѫ, или
вѫтъкъ-тъ, вълненъ или лененъ, или вся-
кой съсѫдъ коженъ въ който е рана-та;
защото е гнилотворна проказа: съ огнь
да ся изгори.
53 И ако види священникъ-тъ, и ето, ра-
на-та не ся е распрострѣла по дрехѫ-тѫ,
или по основѫ-тѫ, или по вѫтъкъ-тъ,
54 или по какъвъ да е коженъ съсѫдъ, То
да заповѣда священникъ-тъ да исперѫтъ
онова което има ранѫ-тѫ, и да го за-
55 твори другы седмь дни; И да прѣгледа
священникъ-тъ ранѫ-тѫ, слѣдъ праніе-то:
и ако рана-та не е промѣнила видъ-тъ
си, и не ся е распрострѣла рана-та, тя е
нечиста; съ огнь да ѭ изгоришь: разя-
дателна е, отъ опако-то, или отъ лице-то.
56 И ако види священникъ-тъ и ето рана-та
слѣдъ праніе-то си е завѣнѫла, то да ѭ
отдере отъ дрехѫ-тѫ, или отъ кожѫ-тѫ,
или отъ основѫ-тѫ, или отъ вѫтъкъ-тъ.
57 Но ако ся яви още на дрехѫ-тѫ, или на
основѫ-тѫ, или на вѫтъкъ-тъ, или на кой
да е коженъ съсѫдъ, *проказа* е избухнѫ-
ла: съ огнь да изгоришь онова което има
58 ранѫ-тѫ. И дреха-та, или основа-та,
или вѫтъкъ-тъ, или кой да е коженъ съ-
сѫдъ, който ще испершь, ако ся зали-
чи рана-та отъ тѣхъ, то да ся испере
пакъ, и ще бѫде чистъ.
59 Тойзи е законъ-тъ за ранѫ-тѫ на про-
казѫ-тѫ въ вълненѫ дрехѫ, или лененѫ,
или въ основѫ-тѫ, или въ вѫтъкъ-тъ,
или въ кой да е коженъ съсѫдъ, за да ся
обявява чистъ, или нечистъ.

ГЛАВА 14.

1 И говори Господь Моисею, и рече:
2 Тойзи е законъ-тъ за прокаженный-тъ, въ
день-тъ на очищеніе-то му: [а]да ся приведе

[е] Іез. 24; 17, 22. Мих. 3; 7. [ж] Плач. 4; 15. [з] Чис. 5; 2. 12; 14. 4 Цар. 7; 3. 15; 5. 2 Лѣт. 26; 21. Лук. 17; 12. [и] Гл. 14; 44. [а] Мат. 8; 2, 4. Марк. 1; 40, 44. Лук. 5; 12. 14. 17; 14.

3 при священникъ-тъ: И да излѣзе священ-
никъ-тъ вънъ отъ станъ-тъ, и да прѣгле-
да священникъ-тъ, и ако е оздравѣлъ про-
каженный-тъ отъ ранѫ-тѫ на проказѫ-
4 тѫ, Тогазь да заповѣда священникъ-тъ да
земѫтъ за очищаемый-тъ двѣ живы чи-
сты птичета, и [б]кедрово дърво, и [в]черве-
5 нѫ *вълнѫ* и [г]иссопъ: И да заповѣда свя-
щенникъ-тъ да заколѭтъ едно-то птиче
въ пърстенъ съсѫдъ, надъ живѫ водѫ:
6 А той да земе живо-то птиче, и кедрово-
то дърво, и червенѫ-тѫ *вълнѫ* и иссопъ-
тъ, и да натопи тѣхъ и живо-то птиче
въ кръвь-тѫ на птиче-то заклано-то надъ
7 живѫ-тѫ водѫ; И [д]да поръси очищае-
мый-тъ отъ проказѫ-тѫ [е]седмь пѫти, и
да го обяви чистъ; и да испусне живо-то
8 птиче на поле-то. И [ж]очищаемый-тъ да
испере дрехы-тѣ си, и да обръсне всичкы-
тѣ си космы, и [з]да ся омые съ водѫ, и
ще бѫде чистъ; и слѣдъ това да дойде
въ станъ-тъ; но [и]да остане вънъ отъ ша-
9 търъ-тъ си седмь дена. И въ седмый-тъ
день да обръсне всичкы-тѣ си космы,
главѫ-тѫ си, и брадѫ-тѫ си, и вѣжды-тѣ
си, и всичкы-тѣ си космы да обръсне; и
да испере дрехы-тѣ си, и да омые тѣло-
то си съ водѫ, и ще бѫде чистъ.
10 И въ осмый-тъ день [і]да земе двѣ бес-
порочны мѫжкы агнета, и едно беспороч-
но женско агне еднолѣтно, и три десе-
ты части отъ чисто брашно [к]за хлѣбно
приношеніе, мѣсено съ елей, и единъ логъ
11 елей: И священникъ-тъ който очищава
да прѣдстави очищаемый-тъ человѣкъ и
тѣхъ прѣдъ Господа, въ двери-тѣ на ски-
12 ніѭ-тѫ на събраніе-то. И [л]да земе свя-
щенникъ-тъ едно-то мѫжко агне, и да го
принесе въ приношеніе за прѣстѫпленіе,
и логъ-тъ елей-тъ, и [м]да гы двигне за
13 движимо приношеніе прѣдъ Господа. И да
заколе агне-то, [н]на мѣсто-то дѣто колѭтъ
приношеніе-то за грѣхъ и всесъжженіе-
то, на свято-то мѣсто; защото [о]приноше-
ніе-то за прѣстѫпленіе, както и прино-
шеніе-то за грѣхъ принадлежи на звящен-
14 ника: [п]то е прѣсвято. И да земе священ-
никъ-тъ отъ кръвь-тѫ на приношеніе-то
за прѣстѫпленіе, и да тури священникъ-
тъ на край-тъ на [р]десно-то ухо на очища-
емый-тъ и на палецъ-тъ на деснѫ-тѫ му
рѫкѫ, и на голѣмый-тъ пърстъ на де-
15 снѫ-тѫ му ногѫ; И да земе священникъ-
тъ отъ логъ-тъ елей, и да *го* излѣе въ
16 длань-тѫ на лѣвѫ-тѫ си рѫкѫ: И да на-
топи священникъ-тъ десный-тъ си пърстъ
въ елей-тъ който има въ лѣвѫ-тѫ си
длань, и да поръси отъ елей-тъ съ пърстъ-
17 тъ си седмъ пѫти прѣдъ Господа: И отъ
останѫлый-тъ елей който има въ длань-
тѫ си, да тури священникъ-тъ на край-тъ
на десно-то ухо на очищаемый-тъ, и на
палецъ-тъ на деснѫ-тѫ му рѫкѫ, и на
голѣмый-тъ пърстъ на деснѫ-тѫ му но-
гѫ, върху кръвь-тѫ на приношеніе-то за
18 прѣстѫпленіе; А останѫлый-тъ елей кой-
то е въ длань-тѫ на священникъ-тъ, да
тури на главѫ-тѫ на очищаемый-тъ и [с]да
направи священникъ-тъ умилостивеніе за
19 него прѣдъ Господа. И да принесе свя-
щенникъ-тъ приношеніе-то [т]за грѣхъ, и
да направи умилостивеніе за очищаемый-
тъ отъ нечистотѫ-тѫ си: и послѣ да за-
20 коле всесъжженіе-то. И да принесе свя-
щенникъ-тъ всесъжженіе-то и хлѣбно-то
приношеніе на олтаръ-тъ; и да направи
умилостивеніе за него священникъ-тъ, и
ще бѫде чистъ.
21 [у]Ако ли е сиромахъ, и не му стига
рѫка-та, то нека земе едно агне въ дви-
жимо приношеніе за прѣстѫпленіе, за да
ся направи умилостивеніе за него, и еднѫ
десетѫ часть *отъ ефѫ* чисто брашно мѣ-
сено съ елей за хлѣбно приношеніе, и
22 единъ логъ елей, И [ф]двѣ гъргорицы, или
двѣ гълѫбчета, каквото бы намѣрилъ; и
една-та да бѫде приношеніе за грѣхъ,
23 а друга-та всесъжженіе. И [х]въ осмый-тъ
день да гы донесе за очищеніе-то си при
священника, у двери-тѣ на скиніѭ-тѫ
24 на събраніе-то прѣдъ Господа. И [ц]да зе-
ме священникъ-тъ агне-то на приноше-
ніе-то за прѣстѫпленіе, и логъ-тъ елей-
тъ, и да гы двигне священникъ-тъ за дви-
25 жимо приношеніе прѣдъ Господа. И да
заколе агне-то на приношеніе-то за прѣ-
стѫпленіе; и [ч]да земе священникъ-тъ отъ
кръвь-тѫ на приношеніе-то за прѣстѫ-
пленіе, и да тури на край-тъ на десно-то
ухо на очищаемый-тъ, и на палецъ-тъ на
деснѫ-тѫ му рѫкѫ, и на голѣмый-тъ
26 пърстъ на деснѫ-тѫ му ногѫ. И да излѣе
священникъ-тъ елей-тъ въ длань-тѫ на
27 лѣвѫ-тѫ си рѫкѫ; И отъ елей-тъ който
има въ лѣвѫ-тѫ си рѫкѫ, да поръси свя-
щенникъ-тъ съ десный-тъ си пърстъ седмь
28 пѫти прѣдъ Господа; И да тури священ-
никъ-тъ отъ елей-тъ, който има въ длань-
тѫ си, на край-тъ на десно-то ухо на очи-
щаемый-тъ, и на палецъ-тъ на деснѫ-тѫ
му рѫкѫ, и на голѣмый-тъ пърстъ на
деснѫ-тѫ му ногѫ, на туй мѣсто дѣ-
то е кръвь-тѫ отъ приношеніе-то за прѣ-
29 стѫпленіе; А останѫло-то отъ елей-тъ,
което е въ длань-тѫ на священника, да
тури на главѫ-тѫ на очищаемый-тъ, за

б Чисх. 19; 6.
в Евр. 9; 19.
г Псал. 51; 7.
д Евр. 9; 13.
е 4 Цар. 5; 10, 14.
ж Гл. 13; 6.
з Гл. 11; 25.
и Числ. 12; 15.
і Мат. 8; 4. Марк. 1; 44. Лук. 5; 14.
к Гл. 2; 1. Числ. 15; 4, 9.
л Гл. 5; 2, 18. 6; 6, 7.
м Исх. 29; 24.
н Исх. 29; 11. Гл. 1; 5, 11. 4; 4, 24.
о Гл. 7; 7.
п Гл. 2; 3. 7; 6. 21; 22.
р Исх. 29; 20. Гл. 8; 23.
с Гл. 4; 26.
т Гл. 5; 1, 6, 12; 7.
у Гл. 5; 7. 12; 8.
ф Гл. 12; 8. 15; 14, 15.
х Ст. 10, 11.
ц Ст. 12.
ч Ст. 14.

да направи умилостивеніе за него прѣдъ
30 Господа. И да принесе [ш]еднѫ-тѫ отъ
гъргорицы-тѣ, или отъ гълѫбчета-та, как-
31 вото бы намѣрилъ: Каквото бы намѣрилъ,
едно-то приношеніе за грѣхъ, а друго-то
всесъжженіе, наедно съ хлѣбно-то прино-
шеніе; и да направи священникъ-тъ уми-
лостивеніе за очищаемый-тъ, прѣдъ Гос-
пода.
32 Тойзи е законъ-тъ за оногози който има
ранѫ отъ проказѫ, и му не стига рѫка
[щ]за очищеніе-то му.
33 И говори Господь Моисею и Аарону и
34 рече: [ъ]Когато влѣзете въ Ханаанскѫ-тѫ
земіѭ, коіѭто ви давамъ азъ за владѣніе,
и туріѭ ранѫ отъ проказѫ въ нѣкоіѭ
кѫщѫ, въ земіѭ-тѫ на ваше-то притяжа-
35 ніе, И онзи на когото е кѫща-та дойде,
та яви на священника и каже: Видѣ ми
36 ся [ы]като язва въ кѫщѫ-тѫ; Тогазь да
заповѣда священникъ-тъ да испразднятъ
кѫщѫ-тѫ, прѣди да влѣзе священникъ-
тъ да прѣгледа язвѫ-тѫ, за да не стане
нечисто всичко що е въ кѫщѫ-тѫ: и
слѣдъ това да влѣзе священникъ-тъ, да
37 прѣгледа кѫщѫ-тѫ; И като разгледа
язвѫ-тѫ: ако е язва-та по стѣны-тѣ на
кѫщѫ-тѫ съсъ зеленикавы или червени-
кавы трапчинкы, и видъ-тъ имъ е по
38 дълбокъ отъ *лице-то на* стѣнѫ-тѫ; То-
газь да излѣзе священникъ-тъ изъ кѫщѫ-
тѫ до двери-тѣ на кѫщѫ-тѫ, и да затво-
39 ри кѫщѫ-тѫ, седмь дни: И да ся върне
священникъ-тъ въ седмый-тъ день, и да
прѣгледа: и рана-та ако ся е распрострѣ-
40 ла по стѣны-тѣ на кѫщѫ-тѫ, То священ-
никъ-тъ да заповѣда да извадятъ каме-
ніе-тѣ, на които е язва-та, и да гы хвър-
лятъ вънъ отъ градъ-тъ на нечисто мѣ-
41 сто. И да направи да остръжжѫтъ кѫщѫ-
тѫ извѫтрѣ околовърстъ и да хвърлятъ
остръганѫ-тѫ пърстъ вънъ отъ градъ-тъ
42 на нечисто мѣсто. И да земѫтъ другы
каменіе, и да *гы* вложатъ вмѣсто онѣзи
каменіе: и да земѫтъ другѫ пърсть, и да
43 помажѫтъ кѫщѫ-тѫ. И ако дойде пакъ
язва-та и ся покаже въ кѫщѫ-тѫ, слѣдъ
когато извадятъ каменіе-тѣ, и като остър-
44 жѫтъ кѫщѫ-тѫ и ѭ помажѫтъ: То-
газь да влѣзе священникъ-тъ, и да прѣ-
гледа: и ако ся е распрострѣла язва-та
въ кѫщѫ-тѫ, [ь]това е гнилотворна проказа
45 въ кѫщѫ-тѫ: нечиста е. И ще съборятъ
кѫщѫ-тѫ, каменіе-тѣ ѝ, и дръвіе-то ѝ, и
всичкѫ-тѫ пърсть на кѫщѫ-тѫ; и да *гы*
изнесѫтъ вънъ отъ градъ-тъ на нечисто
46 мѣсто. И който влѣзе въ кѫщѫ-тѫ,
прѣзъ всичко-то врѣме въ което е была
затворена, да бѫде нечистъ до вечеръ.
47 И който спи въ кѫщѫ-тѫ, да испере
дрехы-тѣ си: и който яде въ кѫщѫ-тѫ,
да испере дрехы-тѣ си.
48 Но ако влѣзе священникъ-тъ та прѣ-
гледа, и ето, не ся е распрострѣла рана-
та въ кѫщѫ-тѫ, отъ когато ся е пома-
зала кѫща-та, тогазь священникъ-тъ да
обяви кѫщѫ-тѫ за чистѫ, защото е ис-
49 цѣлѣла язва-та. И за да очисти кѫщѫ-тѫ,
[ѣ]нека земе двѣ птичета, и кедрово дърво,
50 и червенѫ *вълнѫ* и иссопъ. И да заколе
едно-то птиче въ пърстенъ съсѫдъ, надъ
51 живѫ водѫ. И да земе кедрово-то дърво,
и иссопъ-тъ, и червенѫ-тѫ *вълнѫ*, и жи-
во-то птиче, и да гы натопи въ кръвь-тѫ
на заклано-то птиче и въ живѫ-тѫ во-
дѫ, и да поръси кѫщѫ-тѫ седмь пѫти.
52 И да очисти кѫщѫ-тѫ съ кръвь-тѫ на
птиче-то, и съ живѫ-тѫ водѫ, и съ жи-
во-то птиче, и съ кедрово-то дърво, и съ
53 иссопъ-тъ, и съ червенѫ-тѫ *вълнѫ*. И да
пусне живо-то птиче вънъ отъ градъ-тъ
на поле-то, и [ю]да направи умилостивеніе
за кѫщѫ-тѫ: и ще бѫде чиста.
54 Тозь е законъ-тъ за всякоіѭ ранѫ отъ
55 проказѫ, и [я]отъ кель, И [ѫ]за проказѫ на
56 дрехѫ, и [ѭ]на кѫщѫ, И [а]за отокъ и за
57 крастѫ, и за льскавы пятна: За [б]да по-
казва кога е *нѣщо* нечисто, и кога чисто:
тозь е законъ-тъ за проказѫ-тѫ.

ГЛАВА 15.

1 И говори Господь Моисею и Аарону и
2 рече: Говорѣте на Израилевы-тѣ сынове
и кажѣте имъ: [а]ако нѣкой человѣкъ има
теченіе изъ тѣло-то си, нечистъ е отъ те-
3 ченіе-то си. И нечистота-та му въ тече-
ніе-то му е тая: или отъ плъть-тѫ тече
теченіе-то му, или въ плъть-тѫ му ся спре
4 теченіе-то му: негова е нечистота. Всяка
постелка на коіѭто легне онзи който има
теченіе-то, ще е нечиста: и всяко нѣщо,
5 на което сѣдне, ще бѫде нечисто. И
онзи человѣкъ, който ся допре до постел-
кѫ-тѫ му, трѣбва да испере дрехы-тѣ си,
и [б]да ся омые съ водѫ, и ще бѫде не-
6 чистъ до вечеръ. И който сѣдне на нѣщо
върхъ което е сѣдѣлъ онзи който има те-
ченіе-то, да испере дрехы-тѣ си, и да ся
омые съ водѫ, и ще бѫде нечистъ до ве-
7 черъ. И който ся допре до тѣло-то на
оногози който има теченіе-то, да испере
дрехы-тѣ си, и да ся омые съ водѫ, и ще
8 бѫде нечистъ до вечеръ. И ако онзи кой-
то има теченіе-то плюне върхъ чистый-тъ,
той да испере дрехы-тѣ си, и да ся омые
9 съ водѫ, и да бѫде нечистъ до вечеръ. И
всяко сѣдло, на което бы сѣднѫлъ онзи

[ш] Ст. 22. Гл. 15; 15.
[щ] Ст. 10.
[ъ] Быт. 17; 8. Числ. 32; 22. Втор. 7; 1. 32; 49.
[ы] Прит. 3; 33. Зах. 5; 4.
[ь] Гл. 13; 51. Зах. 5; 4.
[ѣ] Ст. 4.
[ю] Ст. 20.
[я] Гл. 13; 30.
[ѫ] Гл. 13; 47.
[ѭ] Ст. 34.
[а] Гл. 13; 2.
[б] Втор. 24; 8. Іез. 44; 23.

—

[а] Гл. 22; 4. Числ. 5; 2. 2 Цар. 3; 29. Мат. 9; 20. Марк. 5; 25. Лук. 8; 43.
[б] Гл. 11; 25. 17; 15.

който има теченіе-то, ще бѫде нечисто.
10 И който ся допре до всяко нѣщо което
е было подъ него, да бѫде нечистъ до
вечеръ: и който го земе, да испере дре-
хы-тѣ си, и да ся омые съ водѫ, и ще
бѫде нечистъ до вечеръ.
11 И до когото ся допре онзи който има
теченіе-то безъ да има рѫцѣ-тѣ си омы-
ты съ водѫ, той да испере дрехы-тѣ си,
и да ся омые съ водѫ, и да е нечистъ до
12 вечеръ. И [в]пьрстный съсѫдъ, до който
бы ся допрѣлъ онзи който има теченіе-
то, да ся строши; и всякой съсѫдъ дър-
13 венъ да ся измые съ водѫ. И когато ся
очисти отъ теченіе-то си онзи който има
теченіе, тогазъ [г]да изброи за себе си седмь
дни за очищеніе-то си; и да испере дре-
хы-тѣ си, и да омые тѣло-то си съсъ живѫ
14 водѫ, и ще бѫде чистъ. И въ осмый-тъ
день да си земе [д]двѣ гъргорицы, или двѣ
гълѫбчета, и да иде прѣдъ Господа у двери-
тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и да гы
15 даде на священника: И да гы принесе
священникъ-тъ [е]едно-то приношеніе за
грѣхъ, а друго-то всесъжженіе; и [ж]да на-
прави священникъ-тъ умилостивеніе за
него прѣдъ Господа за теченіе-то му.
16 И [з]онзи человѣкъ, отъ когото излѣзе
сѣме отъ съвъкупленіе, да омые всичко-
то си тѣло съ водѫ, и да е нечистъ до
17 вечеръ. И всяка дреха, и всяка кожа, на
коіѭто бы паднѫло сѣме отъ съвъкупле-
ніе, да ся испере съ водѫ, и да бѫде не-
18 чиста до вечеръ. А жена-та, съ коіѭто
бы ся съвъкупилъ мѫжъ, да ся омыіѭтъ
съ водѫ, и [и]да бѫдѫтъ нечисти до вечеръ.
19 И [і]жена-та ако има теченіе *и* е кръвь
теченіе-то ѝ отъ плъть-тѫ ѝ, да бѫде раз-
лѫчена седмь дни: и всякой който ся до-
пре до неѭ ще бѫде нечистъ до вечеръ.
20 И всяко нѣщо на което е лежала въ раз-
лѫченіе-то си, ще бѫде нечисто: и всяко
нѣщо на което бы сѣдѣла, ще бѫде не-
21 чисто. И всякой който ся допре до по-
стелкѫ-тѫ ѝ, да испере дрехы-тѣ си, и
да ся омые съ водѫ, и ще бѫде нечистъ
22 до вечеръ. И всякой който ся допре до
нѣщо на което е тя сѣдѣла, да испере
дрехы-тѣ си, и да ся омые съ водѫ, и ще
23 бѫде нечистъ до вечеръ. И ако бы имало
нѣщо върхъ постелкѫ-тѫ или върхъ това
на което бы сѣдѣла тя, та ся допре той
24 до него, ще бѫде нечистъ до вечеръ. И
[к]ако нѣкой легне съ неѭ, и дойде кръ-
вотеченіе-то ѝ на него, ще бѫде нечистъ
седмь дни, ѝ всяка постелка, на коіѭто
бы легнѫлъ той, ще бѫде нечиста.
25 И [л]ако нѣкоя жена има кръвотеченіе
много дни, вънъ отъ врѣме-то на разлѫ-
ченіе-то си, или ако има теченіе по на-
дълго отъ разлѫченіе-то си, всичкы-тѣ
дни на теченіе-то на нечистотѫ-тѫ ѝ ще
бѫдѫтъ както дни-тѣ на разлѫченіе-то ѝ:
26 ще бѫде нечиста. Всяка постелка, на коіѭ-
то лежи въ всичкы-тѣ дни на теченіе-то
си, ще ѝ бѫде както постелка-та на раз-
лѫченіе-то ѝ: и всяко нѣщо, на което сѣ-
дне, ще бѫде нечисто, както въ нечи-
27 стотѫ-тѫ на разлѫченіе-то ѝ. И всякой
който ся допре до тѣхъ, ще бѫде нечистъ,
и да испере дрехы-тѣ си, и да ся омые
съ водѫ, и ще бѫде нечистъ до вечеръ.
28 Но [м]ако ся очисти отъ теченіе-то си, то-
газъ да изброи за вебе си седмь дни, и
29 слѣдъ тѣхъ ще бѫде чиста. И въ осмый-
тъ день да си земе двѣ гъргорицы, или
двѣ гълѫбчета, и да гы донесе при свя-
щенника до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
30 събраніе-то. И да принесе священникъ-тъ
едно-то приношеніе за грѣхъ, а друго-то
всесъжженіе; и священникъ-тъ да напра-
ви умилостивеніе заради неѭ прѣдъ Гос-
пода, за теченіе-то на нечистотѫ-тѫ ѝ.
31 Така [н]да отдѣляте Израилевы-тѣ сыно-
ве отъ нечистоты-тѣ имъ: и да не умрѫтъ
поради нечистотѫ-тѫ си, [о]като осквер-
няватъ скиніѭ-тѫ ми, която е въ срѣдъ
тѣхъ.
32 [п]Тозь е законъ-тъ за оногозь, който и-
ма теченіе; и [р]за оногозь отъ когото из-
лѣзва сѣме отъ съвъкупленіе и ся осквер-
33 нява чрѣзъ него; И [с]за онѫзь която е
болна отъ кръвотеченіе-то си; и за оно-
гозь който има теченіе, мѫжъ [т]или жена,
и [у]за оногозь който легне съ нечистѫ.

ГЛАВА 16.

1 И говори Господь Моисею, [а]слѣдъ смъртьтѫ на двама-та Аароновы сынове, когато
пристѫпихѫ *съ чуждъ огнь* прѣдъ Господа
2 и умрѣхѫ: И рече Господь Моисею: Ка-
жи на Аарона брата си, [б]да не влази
всяко врѣме въ святилище-то, което е
отвѫтрѣ завѣсѫ-тѫ, прѣдъ очистилище-
то което е върху ковчегъ-тъ, за да не
умре; защото [в]въ облакъ ще ся яв-
3 вамъ върхъ очистилище-то. Така [г]да влѣ-
зе Ааронъ въ святилище-то [д]съ юнецъ
отъ говеда-та въ приношеніе за грѣхъ, и
4 съ овенъ за всесъжженіе. [е]Да ся облѣче
въ ленень освятенъ хитонъ, и ленены га-
щы да има на тѣло-то си, и съ лененъ
поясъ да е опасанъ, и лененъ кидаръ да

в Гл. 6; 28. 11; 32, 33.
г Ст. 28. Гл. 14; 8.
д Гл. 14; 22, 23.
е Гл. 14; 30, 31.
ж Гл. 14; 19, 31.
з Гл. 22; 4. Втор. 23; 10.
и 1 Цар. 21; 4:
і Гл. 12; 2.
к Гл. 20; 18.
л Мат. 9; 20. Марк. 5; 25. Лук. 8; 43.
м Ст. 13.
н Гл. 11; 47. Втор. 24; 8. Іез. 44; 23.
о Чисх. 5; 3. 19; 13, 20. Іез. 5; 11. 23; 38.
п Ст. 2.
р Ст. 16.
с Ст. 19.
т Ст. 25.
у Ст. 24.

—

а Гл. 10; 1, 2.
б Исх. 30; 10. Гл. 23; 27. Евр. 9; 7. 10; 19.
в Исх. 25; 22. 40; 34. 3 Цар. 8; 10, 11, 12.
г Евр. 9; 7, 12, 24, 25.
д Гл. 4; 3.
е Исх. 28; 39, 42, 43. Гл. 6; 10. Іез. 44; 17, 18.

носи на главж-тж си: тѣ сж святы облѣ-
кла; и [ж]да омые съ водж тѣло-то си, и
5 да ся облѣче въ тѣхъ. И [з]отъ събраніе-
то на Израилевы-тѣ сынове да земе два
ярца отъ козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ,
и единъ овенъ за всесъжженіе.
6 И да приведе Ааронъ юнецъ-тъ на при-
ношеніе-то за грѣхъ, което *ще принесе* за
себе си, и [и]да направи умилостивеніе за
7 себе си и за домъ-тъ си. И да земе двата
ярца, и да гы постави прѣдъ Господа,
до двери-тѣ на скиніж-тж на събраніе-
8 то. И да хвърли Ааронъ жрѣбія за двата
та ярца; едно жрѣбіе за Господа, и едно
9 жрѣбіе за отпущаемый-тъ ярецъ. И да
приведе Ааронъ ярецъ-тъ, на който е па-
днжло жрѣбіе-то Господне, и да го при-
10 несе въ приношеніе за грѣхъ. А ярецъ-тъ
на който е паднжло жрѣбіе-то на отпу-
щеніе, да *го* прѣдстави живъ прѣдъ Госпо-
да, за [і]да направи съ него умилостиве-
ніе, и да го проводи въ пустыніж-тж на
отпущеніе.
11 И да приведе Ааронъ юнецъ-тъ на при-
ношеніе-то за грѣхъ, което *ще принесе* за
себе си, и да направи умилостивеніе за
себе си, и за домъ-тъ си: и да заколе ю-
нецъ-тъ на приношеніе-то за грѣхъ, кое-
12 то *приноси* за себе си. И [к]да земе кадил-
ницж-тж пълнж съ распалены вжглища
отъ олтарь-тъ, който е прѣдъ Господа, и
пълны двѣ шепы [л]съ благовоненъ темянъ
счуканъ дребно, и да *го* внесе отъ вжтрѣ
13 завѣсж-тж. И [м]да тури темянъ-тъ на огнь-
тъ прѣдъ Господа, и [н]дымъ-тъ на темянъ-
тъ да покрые очистилище-то, което е на
14 свидѣтелство-то, за да не умре. И [о]да зе-
ме отъ кръвь-тж на юнецъ-тъ, и [п]да по-
ръси съ пръстъ-тъ си очистилище-то къмъ
истокъ; и прѣдъ очистилище-то да поръ-
си седмь пжти отъ кръвь-тж съ пръстъ-
15 тъ си. Тогазь [р]да заколе ярецъ-тъ на
приношеніе-то за грѣхъ, което е за лю-
діе-тѣ; и да внесе кръвь-тж му [с]отъ вж-
трѣ завѣсж-тж, и да направи съ кръвь-
тж му, както направи съ кръвь-тж на ю-
нецъ-тъ, и да поръси съ неіж надъ очи-
16 стилище-то, и прѣдъ очистилище-то. И
[т]да направи умилостивеніе за святили-
ще-то, заради нечистоты-тѣ на Израилевы-
тѣ сынове, и заради прѣстжпленія-та имъ
и всичкы-тѣ имъ грѣхове: така да напра-
ви и за скиніж-тж на събраніе-то, която
стои по между имъ въ срѣдъ нечистоты-
17 тѣ имъ. И [у]никой человѣкъ да ся не на-
мѣри въ скиніж-тж на събраніе-то, кога-
то влази той въ святилище-то да напра-
ви умилостивеніе, додѣ излѣзе като на-
прави умилостивеніе за себе си, и за
домъ-тъ си, и за всичкый-тъ Израилевъ
18 съборъ. Тогазь да излѣзе къмъ олтарь-тъ
който е прѣдъ Господа, и [ф]да направи уми-
лостивеніе за него; и да земе отъ кръвь-
тж на юнецъ-тъ, и отъ кръвь-тж на
ярецъ-тъ, и да тури наоколо по рогове-тѣ
19 на олтарь-тъ. И да поръси върхъ него
отъ кръвь-тж съ пьрстъ-тъ си седмь пж-
ти, и [х]да го очисти отъ нечистоты-тѣ на
Израилевы-тѣ сынове, и да го освяти.
20 И като свърши [ц]да прави умилостиве-
ніе за святилище-то, и за скиніж-тж на
събраніе-то, и за олтарь-тъ, да приведе
21 живый-тъ ярецъ; И да тури Ааронъ двѣ-
тѣ си ржцѣ на главж-тж на живый-тъ
ярецъ; и да исповѣда надъ него всичкы-
тѣ беззаконія на Израилевы-тѣ сынове, и
всичкы-тѣ имъ прѣстжпленія и всичкы-
тѣ имъ грѣхове; и [ч]да гы тури на главж-
тж на ярецъ-тъ; и да *го* проводи въ пу-
стыніж-тж съ ржкж-тж на приготвенъ
22 человѣкъ. И [ш]да понесе ярецъ-тъ на се-
бе си всичкы-тѣ имъ беззаконія въ нена-
селяемж земіж: така да пусне ярецъ-тъ
въ пустыніж-тж.
23 И да влѣзе Ааронъ въ скиніж-тж на
събраніе-то, и [щ]да съблѣче ленены-тѣ оде-
жды, въ които ся е облѣклъ когато е
влѣзлъ въ святилище-то, и да гы остави
24 тамъ: И да омые тѣло-то си съ водж на
свято мѣсто, и да облѣче дрехы-тѣ си, и
да излѣзе, и [ъ]да принесе свое-то си все-
съжженіе, и всесъжженіе-то на людіе-тѣ,
и да направи умилостивеніе за себе си, и
25 за людіе-тѣ. И [ы]тлъстинж-тж на прино-
шеніе-то за грѣхъ да изгори на олтарь-тъ.
26 И онзи който откара отпущаемый-тъ
ярецъ, да испере дрехы-тѣ си, и [ь]да омые
тѣло-то си съ водж; и слѣдъ това да влѣ-
27 зе въ станъ-тъ. А [ѣ]юнецъ-тъ на прино-
шеніе-то за грѣхъ, и ярецъ-тъ на прино-
шеніе-то за грѣхъ, на които кръвь-та ся е
внесла за да бжде умилостивеніе въ свя-
тилище-то, да изнесжтъ вънъ отъ станъ-
тъ, и да изгорятъ въ огнь-тъ кожы-тѣ имъ,
28 и месо-то имъ, и лайна-та имъ. И онзи
който гы изгори, да опере дрехы-тѣ си, и
да омые тѣло-то си съ водж, и слѣдъ то-
ва да влѣзе въ станъ-тъ.
29 И *това* да ви бжде за вѣчно узаконе-
ніе: [ю]въ седмый-тъ мѣсецъ, въ десетый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, да смирите душы-тѣ
си, и да не вършите никоіж работж, ни

ж Исх. 30; 20. Гл. 8; 6, 7.
з Виж. Гл. 4; 14. Чисх. 29; 11. 2 Лѣт. 29; 21. Ездр. 6; 17. Іез. 45; 22, 23.
и Гл. 9; 7. Евр. 5; 2. 7; 27, 28. 9; 7.
і 1 Іоан. 2; 2.
к Гл. 10; 1. Числ. 16; 18, 46. Откр. 8; 5.
л Исх. 30; 34.
м Исх. 30; 1, 7, 8. Числ. 16; 7, 18, 46. Откр. 8; 3, 4.
н Исх. 25; 21.
о Гл. 4; 5. Евр. 9; 13, 25. 10; 4.
п Гл. 4; 6.
р Евр. 2; 17. 5; 2. 9; 7, 28.
с Ст. 2. Евр. 6; 19. 9; 3, 7, 12.
т Виж. Исх. 29; 36. Іез. 45; 18. Евр. 9; 22, 23.
у Виж. Исх. 34; 3. Лук. 1; 10.
ф Исх. 30; 10. Гл. 4; 7, 18. Евр. 9; 22, 23.
х Іез. 43; 20.
ц Ст. 16. Іез. 45; 20.
ч Иса. 53; 6.
ш Иса. 53; 11, 12. Іоан. 1; 29. Евр. 9; 28. 1 Пет. 2; 24.
щ Іез. 42; 14. 44; 19.
ъ Ст. 3, 5.
ы Гл. 4; 10.
ь Гл. 15; 5.
ѣ Гл. 4; 12, 21. 6; 30. Евр. 13; 11.
ю Исх. 30; 10. Гл. 23; 27. Числ. 29; 7. Иса. 58; 3, 5. Дан. 10; 3, 12.

туземецъ, нито пришлецъ който ся е на-
30 селилъ между васъ; Защото въ тойзи
день *священникъ-тъ* ще направи умилости-
веніе за васъ, [я]да вы очисти отъ всич-
кы-тѣ ви грѣхове, та да сте чисти прѣдъ
31 Господа. [ѫ]Това ще бѫде за васъ сѫббота
на покой, и да смирите душы-тѣ си: то е
32 узаконеніе вѣчно. И [ѭ]да направи умило-
стивеніе-то онзи священникъ който е по-
мазанъ и посвятенъ за да священствува
вмѣсто бащѫ си, и [а]да ся облѣче въ ле-
33 нены-тѣ одежды, святы-тѣ одежды. И [б]да
направи умилостивеніе за свято-то святи-
лище, и да направи умилостивеніе за ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то, и за олтарь-тъ; и
да направи умилостивеніе за священни-
цы-тѣ, и за всичкы-тѣ людіе на съборъ-тъ.
34 И [в]това ще бѫде вамъ вѣчно узаконеніе
да направите умилостивеніе заради Изра-
илевы-тѣ сынове за всичкы-тѣ имъ грѣ-
хове, [г]еднъждь въ годинѫ-тѫ. И напра-
ви така, както заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 17.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говорй на Аарона, и на сынове-тѣ му, и
на всичкы-тѣ Израилевы сынове, и кажи
имъ: Това е слово-то което заповѣда Го-
3 сподь и рече: Който человѣкъ отъ домъ-
тъ Израилевъ [а]заколе говедо, или агне,
или козѫ, въ станъ-тъ, или който заколе
4 вънъ отъ станъ-тъ, И [б]го не приведе до
двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, за
да принесе приношеніе Господу прѣдъ ски-
ніѭ-тѫ Господнѭ, кръвь [в]ще ся вмѣ-
ни на оногози человѣка; кръвь е про-
лѣлъ, и [г]да ся истрѣби онзи человѣкъ отъ
5 срѣдъ людіе-тѣ си; За да приводятъ Из-
раилеви-тѣ сынове жъртвы-тѣ си, [д]кои-
то колѭтъ на поле-то, и да гы приносятъ
Господу, до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на съ-
браніе-то, при священника, и да гы зако-
лѭтъ за примирителны жъртвы Господу.
6 И [е]да поръси священникъ-тъ съ кръвь-
тѫ олтарь-тъ Господень, при двери-тѣ на
скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и [ж]да изгори
тлъстинѫ-тѫ за уханіе благовонно Го-
7 споду. И да не приносятъ вече жъртвы-
тѣ си [з]на бѣсове-тѣ, слѣдъ които тѣ
[и]блудствуватъ: това да имъ бѫде узако-
неніе вѣчно въ родове-тѣ имъ.

8 И да имъ кажешь: Който человѣкъ отъ
домъ-тъ Израилевъ, или отъ пришелцы-
тѣ прѣселены между васъ, [і]принесе все-
9 съжженіе или жъртвѫ, И [к]ѭ не приведе
до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-
то, за да ѭ принесе Господу, да ся истрѣ-
би онзи человѣкъ отъ людіе-тѣ си.
10 И ако [л]нѣкой отъ домъ-тъ Израилевъ,
или отъ пришелцы-тѣ прѣселены между
васъ, яде каква да е кръвь, [м]ще турѭ
лице-то си противъ онѫзи душѫ, която
яде кръвь-тѫ, и ще ѭ истрѣбѭ отъ срѣдъ
11 людіе-тѣ й. [н]Защото животъ-тъ на плъть-
тѫ е въ кръвь-тѫ; и азъ ви ѭ дадохъ,
[о]да правите умилостивеніе на олтарь-тъ
за душы-тѣ си; защото [п]кръвь-та е която
12 прави умилостивеніе за душѫ-тѫ. За то-
ва казахъ азъ на Израилевы-тѣ сынове:
Ни една душа отъ васъ да не яде кръвь;
нито пришлецъ-тъ, който е прѣселенъ
между васъ да яде кръвь.
13 И ако нѣкой человѣкъ отъ Израилевы-
тѣ сынове, или отъ пришелцы-тѣ прѣсе-
лены между васъ, [р]отиде на ловъ и уло-
ви животно, или птицѫ, която ся яде, [с]да
пролѣе кръвь-тѫ й, и [т]да ѭ покрые съ
14 пръсть. Защото [у]животъ-тъ на всякѫ
плъть е кръвь-та й; тя е животъ-тъ й;
за това казахъ на Израилевы-тѣ сынове:
Да не ядете кръвь отъ никоѭ плъть; за-
щото животъ-тъ на всякѫ плъть е кръвь-
та й: всякой който ѭ яде, ще ся истрѣби.
15 И [ф]всяка душа която яде мършѫ, или
раскѫснѫто отъ звѣрь, туземецъ или при-
шлецъ, [х]да опере дрехы-тѣ си, и [ц]да ся
омые съ водѫ, и ще бѫде нечистъ до ве-
16 черъ: а послѣ ще бѫде чистъ. И ако *гы*
не опере, и не омые тѣло-то си, тогасъ
[ч]ще понесе беззаконіе-то си.

ГЛАВА 18.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говорй на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
3 имъ: [а]Азъ сьмь Іеова Богъ вашъ. [б]Спо-
редъ както правятъ въ Египетскѫ-тѫ зе-
мѭ, въ коѭто живѣхте, да не правите:
и [в]споредъ както правятъ въ Ханаанскѫ-
тѫ земѭ, въ коѭто вы Азъ завождамъ,
да не правите: и по тѣхны-тѣ повелѣнія
4 да не ходите. [г]Сѫдбы-тѣ ми да правите,
и повелѣнія-та ми да пазите, за да ходите

[я] Псал. 51; 2. Іер. 33; 8. Ефес. 5; 26. Евр. 9; 13, 14. 10; 1, 2. 1 Іоан. 1; 7, 9.
[ѫ] Гл. 23; 32.
[ѭ] Исх. 29; 29, 30. Гл. 4; 3, 5, 16. Числ. 20; 26, 28.
[а] Ст. 4.
[б] Ст. 6, 16, 18, 19, 24.
[в] Гл. 23; 31. Числ. 29; 7.
[г] Исх. 30; 10. Евр. 9; 7, 25.

—

[а] Виж. Втор. 12; 5, 15, 21.
[б] Втор. 12; 5, 6, 13, 14.
[в] Рим. 5; 13.
[г] Быт. 17; 14.
[д] Быт. 21; 33. 22; 2. 31; 54. Втор. 12; 2. 3 Цар. 14; 23. 4 Цар. 16; 4. 17; 10. 2 Лѣт. 28; 4. Іез. 20; 28. 22; 9.
[е] Гл. 3; 2.
[ж] Исх. 29; 18. Гл. 3; 5, 11, 16. 4; 31. Числ. 18; 17.
[з] Втор. 32; 17. 2 Лѣт. 11; 15. Псал. 106; 37. 1 Кор. 10; 20. Откр. 9; 20.
[и] Исх. 34; 15. Гл. 20; 5. Втор. 31; 16. Іез. 23; 8.
[і] Гл. 1; 2, 3.
[к] Ст. 4.
[л] Быт. 9; 4. Гл. 3; 17. 7; 26, 27. 19; 26. Втор. 12; 16, 23. 15; 23. 1 Цар. 14; 33. Іез. 44; 7.
[м] Гл. 20; 3, 5, 6. 26; 17. Іер. 44; 11. Іез. 14; 8. 15; 7.
[н] Ст. 14.
[о] Мат. 26; 28. Мар. 14; 24. Рим. 3; 25. 5; 9. Ефес. 1; 7 Кол. 1; 14, 20. Евр. 13; 12. 1 Пет. 1; 2. 1 Іоан. 1; 7. Откр. 1; 5.
[п] Евр. 9; 22.
[р] Гл. 7; 26.
[с] Втор. 12; 16, 24. 15; 23.
[т] Іез. 24; 7.
[у] Ст. 11, 12. Быт. 9; 4. Втор. 12; 23.
[ф] Исх. 22; 31. Гл. 22; 8. Втор. 14; 21. Іез. 4; 14. 44; 31.
[х] Гл. 11; 25.
[ц] Гл. 15; 5.
[ч] Гл. 5; 1. 7; 18. 19; 8. Числ. 19; 20.

—

[а] Ст. 4. Исх. 6; 7. Гл. 11 44. 19; 4, 10, 34. 20; 7. Іез. 20; 5, 7, 19, 20.
[б] Іез. 20; 7, 8. 23; 8.
[в] Исх. 23; 24. Гл. 20; 23. Втор. 12; 4, 30, 31.
[г] Втор. 4; 1, 2. 6; 1. Іез 20; 19.

5 въ тѣхъ. Азъ сьмь Іеова Богъ вашъ. Па-
зѣте повелѣнія-та ми, и сѫдбы-тѣ ми;
[д] които ако прави человѣкъ, ще бѫде живъ
чрѣзъ тѣхъ. [е] Азъ сьмь Іеова.
6 Никой человѣкъ да ся не приближи
при никоѭ своѭ сродницѫ по плъть, за
да открые срамотѫ-тѫ ѝ. Азъ сьмь Іеова.
7 [ж] Срамотѫ-тѫ на отца си, или срамотѫ-
тѫ на майкѫ си, да не открыешь; май-
ка ти е; да не открыешь срамотѫ-тѫ ѝ.
8 [з] Срамотѫ-тѫ на бащинѫ-тѫ си женѫ да
не открыешь; тя е срамота на отца ти.
9 [и] Срамотѫ-тѫ на сестрѫ си, бащинѫ-тѫ
ти дъщерѭ, или майчинѫ-тѫ ти дъще-
рѭ, която ся е родила въ кѫщѫ-тѫ,
или ся е родила вънъ, срамотѫ-тѫ имъ да
10 не открыешь. Срамотѫ-тѫ на сыновѫ-тѫ
си дъщерѭ, или на дъщеринѫ-тѫ си дъ-
щерѭ, срамотѫ-тѫ имъ да не открыешь;
11 защото тѣхна-та срамота е твоя. Срамо-
тѫ-тѫ на дъщерѭ-тѫ на бащинѫ-тѫ ти
женѫ, роденѫ отъ бащѫ ти, сестра ти е,
12 да не открыешь срамотѫ-тѫ ѝ. [і] Срамо-
тѫ-тѫ на бащинѫ-тѫ си сестрѫ да не
открыешь; ближня роднина е на бащѫ
13 ти. [к] Срамотѫ-тѫ на майчинѫ-тѫ си се-
стрѫ да не открыешь; защото е ближня
14 роднина на майкѫ-ти. Срамотѫ-тѫ на ба-
щинъ-тъ си братъ да не открыешь; при
женѫ-тѫ му да ся не приближишь; стры-
15 на ти е. [л] Срамотѫ-тѫ на снъхѫ си да не
открыешь; жена е на сына ти; да не от-
16 крыешь срамотѫ-тѫ ѝ. [м] Срамотѫ-тѫ на
братовѫ-тѫ си женѫ да не открыешь;
17 тя е срамота на брата ти. [н] Срамотѫ-тѫ
на женѫ и на дъщерѭ ѝ да не откры-
ешь, нито да земешь на сына ѝ дъщерѭ-
тѫ, или на дъщерѭ ѝ дъщерѭ-тѫ, за да
открыешь срамотѫ-тѫ ѝ; ближни нейны
18 роднины сѫ: това е нечестіе. И да не зе-
мешь женѫ наедно съсъ сестрѫ ѝ, [о] та да
стане вражда, като открыешь срамотѫ-
тѫ ѝ наедно съ другѫ-тѫ, додѣ е тя жива.
19 И [п] при женѫ, когато е разлѫчена за
нечистотѫ-тѫ си, да не пристѫпишь да
20 открыешь срамотѫ-тѫ ѝ. И [р] съсъ женѫ-
тѫ на ближній-тъ си да ся не съвъкупишь,
21 за да ся осквернишь съ неѭ. И никого
отъ сѣме-то си [с] да не прѣкарашь *прѣзъ*
огнь [т] за Молоха, и [у] да не осквернишь
22 име-то на Бога твоего. Азъ сьмь Іеова. И
[ф] съ мѫжкый полъ да не легнешь, като
23 съсъ женѫ: то е мерзость. [х] И съ никой
скотъ да ся не съвъкупишь, за да ся ос-
квернишь съ него, нито жена да застане
прѣдъ скотъ за съвъкупленіе съ него:
[ц] мързота е това.
24 [ч] Не ся оскверняваите ни съ едно отъ
тѣзи: [ш] защото съсъ всичкы тѣзи ся ос-
квернихѫ язычници-тѣ, които азъ испѫ-
25 ждамъ прѣдъ лице-то ви. И [щ] оскверни ся
земя-та; за това [ъ] въздавамъ беззаконіе-
то ѝ, върхъ неѭ, и тя земя [ы] ще избълва
26 жители-тѣ си. А [ь] вы пазѣте повелѣнія-та
ми, и сѫдбы-тѣ ми, и не правѣте *ни еднѫ*
отъ всичкы тѣзи гнусоты, туземецъ, или
27 пришлецъ прѣселенъ между васъ; (За-
щото всичкы тѣзи гнусоты правяхѫ че-
ловѣци-тѣ на тѫзи земѭ, които бѣхѫ
28 прѣди васъ, и оскверни ся земя-та.) [ѣ] За
да вы не избълва земя-та, когато ѭ ос-
квернявате, както избълва язычницы-тѣ
29 които бѣхѫ прѣди васъ. Защото всякой
който прави каква да е отъ тѣзи гнусо-
ты, душы-тѣ които бы *гы* направили, ще
30 ся истрѣбятъ отъ срѣдъ людіе-тѣ си. И
тъй пазѣте порѫчванія-та ми, [ю] за да не
направите отъ тѣзи гнусны обычаи, кои-
то ся правяхѫ прѣди васъ, и [я] да ся не
оскверните въ тѣхъ. [ж] Азъ сьмь Іеова Богъ
вашъ.

ГЛАВА 19.

1 И говори Господь Моисею и рече: Ка-
жи на всичко-то събраніе на Израилевы-
2 тѣ сынове, и речи имъ: [а] Святи да бѫде-
те; защото азъ Господь Богъ вашъ сьмь
3 святъ. [б] Да ся боите всякой отъ майкѫ
си, и отъ бащѫ си: и [в] сѫбботы-тѣ ми да
4 пазите. Азъ сьмь Господь Богъ вашъ. [г] Да
ся не обърнете къмъ идолы-тѣ, [д] нито да
си направите излѣны богове. Азъ сьмь
Господь Богъ вашъ.
5 И [е] ако принесете жьртвѫ примирител-
нѫ Господу, да ѭ принесете така щото да
6 е пріета за васъ. Въ който день ѭ при-
носите трѣбва да ся яде, или въ утре-
шній-тъ: ако ли остане нѣщо до третій-
7 тъ день, съ огнь да ся изгори. Ако ли нѣ-

д Іез. 20; 11, 13, 21, Лук. 10; 28. Рим. 10; 5. Гал. 3; 12.
е Исх. 6; 2, 6, 29. Мал. 3; 6.
ж Гл. 20; 11.
з Быт. 49; 4. Гл. 20; 11. Втор. 22; 30. 27; 20. Іез. 22; 10. Амос. 2; 7. 1 Кор. 5; 1.
и Гл. 20; 17. 2 Цар. 13; 12. Іез. 22; 11.
і Гл. 20; 19.
к Гл. 20; 20.
л Быт. 38; 18, 26. Гл. 20; 12. Іез. 22; 11.
м Гл. 20; 21. Мат. 14; 4. Виж. Втор. 25; 5. Мат. 22; 24. Марк. 12; 19.
н Гл. 20; 14.
о 1 Цар. 1; 6, 8.
п Гл. 20; 18. Іез. 18; 6. 22; 10.
р Исх. 20; 14. Гл. 20; 10. Втор. 5; 18. 22; 22. Прит. 6; 29, 32. Мал. 3; 5. Мат. 5; 27. Рим. 2; 22. 1 Кор. 6; 9. Евр. 13; 4.
с Гл. 20; 2. 4 Цар. 16; 3. 21; 6. 23; 10. Іер. 19; 5. Іез. 20; 31. 23; 37, 39.
т 3 Цар. 11; 7, 33. Дѣян. 7; 43.
у Гл. 19; 12. 20; 3. 21; 6. 22; 2, 32. Іез. 36; 20, и дрг. Мал. 1; 12.
ф Гл. 20; 13. Рим. 1; 27. 1 Кор. 6; 9. 1 Тим. 1; 10.
х Исх. 22; 19. Гл. 20; 15, 16.
ц Гл. 20; 12.
ч Ст. 30. Мат. 15; 18, 19, 20. Мар. 7; 21, 22, 23. 1 Кор. 3; 17.
ш Гл. 20; 23. Втор. 18; 21.
щ Числ. 35; 34. Іер. 2; 7. 16; 18. Іез. 36; 17.
ъ Псал. 89; 32. Иса. 26; 21. Іер. 5; 9, 29. 9; 9. 14; 10. 23; 2. Осія. 2; 13. 8; 13. 9; 9.
ы Ст. 28.
ь Ст. 5, 30. Гл. 20; 22, 23.
ѣ Гл. 20; 22. Іер. 9; 19. Іез. 36; 13, 17.
ю Ст. 3, 26. Гл. 20; 23. Втор. 18; 9.
я Ст. 24.
ж Ст. 2, 4.

—

а Гл. 11; 44. 20; 7, 26. 1 Пет. 1; 16.
б Исх. 20; 12.
в Исх. 20; 8. 31; 13.
г Исх. 20; 4. Гл. 26; 1. 1 Кор. 10; 14. 1 Іоан. 5; 21.
д Исх. 34; 17. Втор. 27; 15.
е Гл. 7; 16.

кой ѭ яде въ третій-тъ день, тя е гну-
8 сна: не ще бѫде пріета. За това който ѭ
яде, ще понесе беззаконіе-то си, защото е
осквернилъ святынѭ-тѫ Господнѭ; и
тая душа ще ся истрѣби отъ людіе-тѣ си.
9 И [ж]когато жьнете жетвѫ-тѫ на вашѫ-
тѫ земѭ, да не дожьнешь краища-та на
нивѫ-тѫ си; и паднѫлы-тѣ въ жетвѫ-
10 тѫ си класове да не съберешь. И лозіе-то
си да не повторишь да обирашь, нито
пабиръкъ на лозіе-то си да събирашь; на
сиромаха и на чужденеца да го оставишь.
Азъ сьмь Господь Богъ вашъ.
11 [з]Да не крадете, нито да лъжете, [и]и
12 никой да не излъже ближній-тъ си. И [і]да
ся не кълнете въ име-то ми на лъжѫ, и
[к]да не осквернявашь име-то на Бога тво-
13 его. Азъ сьмь Господь. [л]Да не направишь
неправдѫ на ближній-тъ си, нито да гра-
бишь: [м]да не прѣнощува заплата-та на
наемника ти у тебе до утрѣ.
14 Да не злословишь глухый-тъ, и [н]прѣдъ
слѣпый-тъ да не туришь нѣщо за прѣ-
пъваніе, но [о]да ся убоишь отъ Бога тво-
его. Азъ сьмь Господь.
15 [п]Да не направишь неправдѫ въ сѫдбѫ;
да не покажешь лицепріятіе на сиромаха,
нито да ся посвѣнишь отъ лице-то на го-
лѣмецъ; по правдѫ да сѫдишь ближній-
тъ си.
16 [р]Да не ходишь между людіе-тѣ си ка-
то одумникъ: [с]нито да ся подигнешь про-
тивъ кръвь-тѫ на ближній-тъ си. Азъ
17 сьмь Господь. [т]Да не възненавидишь бра-
та си въ сърдце-то си: [у]да обличишь смѣ-
ло ближній-тъ си, и да ся не натоваришь
18 съ грѣхъ поради него. [ф]Да не отмьща-
вашь, нито да имашь злобѫ върхъ сыно-
ве-тѣ на людіе-тѣ си; но [х]да обичашь
ближній-тъ си както себе си. Азъ сьмь
Господь.
19 Повелѣнія-та ми да съхранявате. Да не
сочетавашь скотове-тѣ си съсъ скотове
отъ другъ родъ: [ц]въ нивѫ-тѫ си да не
сѣешь разнородны сѣмена; [ч]нито да ту-
ришь на себе си дрехѫ тканѫ отъ разно-
виднѫ преждѫ.
20 Ако нѣкой ся съвъкупи съсъ женѫ и
тя е слугыня, годена за мѫжъ, а не е
искупена, нито ѝ ся е дало свобода, да ся
накажѫтъ, но не съсъ смърть, защото тя
21 не е была свободна. И [ш]той да приведе
Господу приношеніе-то си за прѣстѫпле-
ніе, при двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събра-
ніе-то, овенъ на приношеніе за прѣстѫ-
22 пленіе. И да направи священникъ-тъ уми-
лостивеніе за него съ овенъ-тъ на при-
ношеніе-то за прѣстѫпленіе прѣдъ Госпо-
да, за грѣхъ-тъ му що е съгрѣшилъ: и
ще ся прости грѣхъ-тъ му що е съгрѣ-
шилъ.
23 И когато влѣзете въ тѫзь земѭ, и по-
садите какво да е дърво що дава плодъ
за яденіе, то ще имате плодъ-тъ му ка-
то необрѣзанъ: три години ще ви бѫде
24 като необрѣзанъ: да ся не яде. И че-
твъртѫ-тѫ годинѫ всичкый-тъ му плодъ
ще бѫде святъ, [щ]за хвалѫ на Господа.
25 И въ петѫ-тѫ годинѫ да ядете плодъ-тъ
му, за да ся умножи за васъ произведе-
ніе-то му. Азъ сьмь Господь Богъ вашъ.
26 [ъ]Да не ядете *нищо* съ кръвь-тѫ *му*;
[ы]нито да употрѣбявате гатанія, нито про-
27 кобенія. [ь]Да не стрыжете косы-тѣ на
главѫ-тѫ си крѫговидно, нито да разва-
28 ляте краища-та на брады-тѣ си. [ѣ]Да не
правите сѣченія по снагѫ-тѫ си заради
мъртвецъ, нито да начертавате бѣлѣзы по
себе си. Азъ сьмь Господь.
29 [ю]Да не осквернишь дъщерѭ си, щото
да ѝ допустишь да стане блудница; за да
не падне земя-та въ блудодѣяніе, и да ся
не напълни земя-та съ беззаконіе.
30 [я]Сѫбботы-тѣ ми да пазите, и [ѫ]святили-
ще-то ми да почитате. Азъ сьмь Господь.
31 [ѭ]Да ся необърнете къмъ бѣсовъпро-
шатели-тѣ, нито да ся прилѣпявате къмъ
вълшебницы-тѣ, та да ся осквернявате
чрѣзъ тѣхъ. Азъ сьмь Господь Богъ вашъ.
32 [а]Прѣдъ сѣдинѫ-тѫ да ставувашь, и да
почиташь старческо-то лице, и [б]да ся бо-
ишь отъ Бога твоего. Азъ сьмь Господь.
33 И [в]когато *нѣкой* пришлецъ ся засели
при тебе въ вашѫ-тѫ земѭ, да го не при-
34 тѣснявате. [г]Пришлецъ-тъ, който ся е за-
сѣлилъ при васъ, да ви бѫде като единъ
вашъ туземецъ, и [д]да го обичашь като
себе си; защото пришелци бѣхте въ Егы-
петскѫ-тѫ земѭ. Азъ сьмь Господь Богъ
вашъ.
35 [е]Да не направите неправдѫ, въ сѫдбѫ,
36 въ мѣрѫ, въ вѣсы, и въ мѣрило. [ж]Вѣсы

ж Гл. 23; 22. Втор. 24; 19, 20, 21. Руѳ. 2; 15, 16.
з Исх. 20; 15. 22; 1, 7, 10. 12. Втор. 5; 19.
и Гл. 6; 2. Ефес. 4; 25. Кол. 3; 9.
і Исх. 20; 7. Гл. 6; 3. Втор. 5; 11. Мат. 5; 33. Іак. 5; 12.
к Гл. 18; 21.
л Марк. 10; 19. 1 Сол. 4; 6.
м Втор. 24; 14, 15. Мал. 3; 5. Іак. 5; 4.
н Втор. 27; 18. Рим. 14; 13.
о Ст. 32. Быт. 42; 18. Гл. 25; 17. Еккл. 5; 7. 1 Пет. 2; 17.
п Исх. 23; 2, 3. Втор. 1; 17. 16; 19. 27; 19. Псал. 82; 2. Прит. 24; 23. Іак. 2; 9.
р Исх. 23; 1. Псал. 15; 3. 50; 20. Прит. 11; 13. 20; 19; Іез. 22; 9.
с Исх. 23; 1, 7. 3 Цар. 21; 13. Мат. 26; 60, 61. 27; 4.
т 1 Іоан. 2; 9, 11. 3; 15.
у Мат. 18; 15. Лук. 17; 3. Гал. 6; 1. Ефес. 5; 11. 1 Тим. 5; 20. 2 Тим. 4; 2. Тит. 1; 13. 2; 15.
ф 2 Цар. 13; 22. Прит. 20; 22. Рим. 12; 17, 19. Гал. 5; 20. Ефес. 4; 31. Іак. 5; 9. 1 Пет. 2; 1.
х Мат. 5; 43. 22; 39. Рим. 13; 9. Гал. 5; 14. Іак. 2; 8.
ц Втор. 22; 9, 10.
ч Втор. 22; 11.
ш Гл. 5; 15. 6; 6.
щ Втор. 12; 17, 18. Прит. 3; 9.
ъ Гл. 17; 10, и дрг. Втор. 12; 23.
ы Втор. 18; 10, 11, 14. 1 Цар. 15; 23. 4 Цар. 17; 17. 21; 6. 2 Лѣт. 33; 6. Мал. 3; 5.
ь Гл. 21; 5. Иса. 15; 2. Іер. 9; 26. 48; 37.
ѣ Гл. 21; 5. Втор. 14; 1. Іер. 16; 6. 48; 37.
ю Втор. 23; 17.
я Ст. 3. Гл. 26; 2.
ѫ Еккл. 5; 1.
ѭ Исх. 22; 18. Гл. 20; 6, 27. Втор. 18; 10. 1 Цар. 28; 7. 1 Лѣт. 10; 13. Иса. 8; 19. Дѣян. 16; 16.
а Прит. 20; 29. 1 Тим. 5; 1.
б Ст. 14.
в Исх. 22; 21. 23; 9.
г Исх. 12; 48, 49.
д Втор. 10; 19.
е Ст. 15.
ж Втор. 25; 13, 15. Прит. 11; 1. 16; 11. 20; 10.

праведны, теглилкы праведны, ефѫ пра-
веднѫ, и инъ праведенъ да имате. Азъ
съмь Господь Богъ вашъ, който вы изве-
37 дохъ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ. [з] Да пази-
те всичкы-тѣ ми повелѣнія, и всичкы-тѣ
ми сѫдове, и да гы извършвате. Азъ съмь
Господь.

ГЛАВА 20.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 [а] Да кажешь още на Израилевы-тѣ сино-
ве: [б] Който отъ Израилевы-тѣ сынове, или
отъ пришелцы-тѣ прѣселены въ Израиль,
даде отъ сѣме-то си Молоху, непрѣмѣнно
да ся умьртви; людіе-тѣ на тѫзи земѭ
3 да го убіѭтъ съ каменіе. И азъ [в] ще ту-
рѭ лице-то си противъ оногозь человѣ-
ка, и ще го истрѣбѭ отъ срѣдъ людіе-
тѣ му, защото е далъ отъ сѣме-то си
Молоху, [г] за да омьрси святилище-то ми,
4 и [д] да оскверни свято-то ми име. И ако
людіе-тѣ на земѭ-тѫ закрыѭтъ очи-тѣ
си, та не видятъ оногозь человѣка, кога-
то дава отъ сѣме-то си Молоху, и [е] не го
5 убіѭтъ, Тогазь [ж] ще турѭ азъ лице-то си
противъ оногозь человѣка, и [з] противъ
родъ-тъ му; и ще истрѣбѭ отъ срѣдъ лю-
діе-тѣ му него, и [и] всичкы онѣзи които му
послѣдуватъ въ блудство-то, за да блуд-
6 ствуватъ слѣдъ Молоха. И [і] душѫ-тѫ коя-
то послѣдува на бѣсовъпрошатели-тѣ, и
на вълшебницы-тѣ, за да блудствува слѣдъ
тѣхъ, ще турѭ лице-то си противъ онѫзь
душѫ, и ще іѭ истрѣбѭ отъ срѣдъ лю-
7 діе-тѣ ѝ. И [к] тъй освятѣте ся, и бѫдѣте
святи; защото азъ съмь Господь Богъ
8 вашъ. И [л] да пазите повелѣнія-та ми, и да
гы вършите. [м] Азъ съмь Господь, който
вы освящавамъ.
9 [н] Всякой человѣкъ, който прокълне от-
ца си, или майкѫ си, непрѣмѣнно да ся
умьртви: отца си, или майкѫ си е про-
клѣлъ; [о] кръвь-та му *ще бѫде* върхъ него.
10 И [п] человѣкъ, който направи прѣлюбо-
дѣйство съсъ женѫ-тѫ на нѣкого, който
направи прѣлюбодѣйство съсъ женѫ-тѫ
на ближній-тъ си, непрѣмѣнно да ся умьр-
тви прѣлюбодѣецъ-тъ, и прѣлюбодѣица-та.
11 И [р] человѣкъ, който легне съсъ женѫ-
тѫ на отца си, на бащѫ си срамотѫ-тѫ
е открылъ; непрѣмѣнно да ся умьрт-
вятъ и двама-та; кръвь-та имъ *ще бѫде*
върхъ тѣхъ.

12 И [с] ако нѣкой легне съсъ снъхѫ си,
непрѣмѣнно да ся умьртвятъ и двама-та:
[т] мьрсотѫ сѫ направили; кръвь-та имъ
ще бѫде върхъ тѣхъ.
13 И [у] ако нѣкой легне съ мѫжкый полъ,
като съсъ женѫ, гнусотѫ сѫ направили
и двама-та: непрѣмѣнно да ся умьртвятъ;
кръвь-та имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.
14 И [ф] ако нѣкой земе женѫ и майкѫ
ѝ, беззаконіе е; съ огнь да ся изгорятъ
той и тѣ, да не бѫде беззаконіе между
васъ.
15 И [х] ако нѣкой ся съвъкупи съсъ скотъ,
непрѣмѣнно да ся умьртви, и скотъ-тъ
16 да убіете. И жена която ся приближи при
какъвъ да е скотъ, за да ся съвъкупи съ
него, да убіешь женѫ-тѫ, и скотъ-тъ;
непрѣмѣнно да ся умьртвятъ; кръвь-та
имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.
17 И [ц] ако нѣкой земе сестрѫ си, дъще-
рѭ-тѫ на бащѫ си, или дъщерѭ-тѫ на
майкѫ си, и види срамотѫ-тѫ ѝ, и тя
види срамотѫ-тѫ му, то е нечестіе: да
ся истрѣбятъ прѣдъ очи-тѣ на людіе-тѣ
си; срамотѫ-тѫ на сестрѫ си е открылъ;
18 беззаконіе-то си ще понесе. И [ч] онзи че-
ловѣкъ, който легне съсъ женѫ която
има кръвотеченіе, и открые срамотѫ-тѫ ѝ,
той е открылъ теченіе-то ѝ, и тя е от-
крыла теченіе-то на кръвь-тѫ си; за това
да ся истрѣбятъ и двама-та отъ срѣдъ
людіе-тѣ си.
19 И [ш] на майчинѫ-тѫ си сестрѫ, или на
бащинѫ-тѫ си сестрѫ срамотѫ-тѫ да не
открыешь, [щ] защото *който е сторилъ това,
срамотѫ-тѫ* на тѣло-то си е открылъ; тѣ
20 ще понесѫтъ беззаконіе-то си. И [ъ] ако
нѣкой легне съсъ стрынѫ си, срамотѫ-
тѫ на стрынѫ си е открылъ: грѣхъ-тъ
21 си ще понесѫтъ; бесчадни да умрѫтъ. И
[ы] ако нѣкой земе братовѫ-тѫ си женѫ,
нечистота е: на брата си срамотѫ-тѫ е
открылъ; безчадни да останѫтъ.
22 [ь] Пазѣте всичкы-тѣ ми повелѣнія, и
всичкы-тѣ ми сѫдбы, и да гы извършва-
те; [ѣ] за да ви не избълва земя-та, дѣто
вы азъ завождамъ да живѣете въ нея.
23 И [ю] да не ходите по обычаи-тѣ на языч-
ницы-тѣ, които азъ испѫждамъ прѣдъ
лице-то ви; защото *тѣ* направихѫ всич-
кы тѣзи *гнусоты*, и [я] азъ ся възгнусихъ
24 отъ тѣхъ. И [ж] рѣкохъ ви: Вы ще наслѣ-
дите земѭ-тѫ имъ, и азъ ще іѭ дамъ
вамъ за стяжаніе, земя въ коіѭто тече

з Гл. 18; 4, 5. Втор. 4; 5, 6. 5; 1. 6; 25.

—

а Гл. 18; 2.
б Гл. 18; 21. Втор. 12; 31. 18; 10. 4 Цар. 17; 17. 23; 10. 2 Лѣт. 33; 6. Іер. 7; 31. 32; 35. Іез. 20; 26, 31.
в Гл. 17; 10.
г Іез. 5; 11. 23; 38, 39.
д Гл. 18; 21.
е Втор. 17; 2, 3, 5.
ж Гл. 17; 10.
з Исх. 20; 5.
и Гл. 17; 7.
і Гл. 19; 31.
к Гл. 11; 44. 19; 2. 1 Пет. 1; 16.
л Гл. 19; 37.
м Исх. 31; 13. Гл. 21; 8. Іез. 37; 28.
н Исх. 21; 17. Втор. 27; 16. Прит. 20; 20. Мат. 15; 4.
о Ст. 11, 12, 13, 16, 27.
2 Цар. 1; 16.
п Гл. 18; 20. Втор. 22; 22. Іоан. 8; 4, 5.
р Гл. 18; 8.
с Гл. 18; 15.
т Гл. 18; 23.
у Гл. 18; 22. Втор. 23; 17. Виж. Быт. 19; 5. Сѫд. 19; 22.
ф Гл. 18; 17. Втор. 27; 23.
х Гл. 18; 23. Втор. 27; 21.
ц Гл. 18; 9. Втор. 27; 22. Виж. Быт. 20; 12.
ч Гл. 18; 19. Виж. Гл. 15; 24.
ш Гл. 18; 12, 13.
щ Гл. 18; 6.
ъ Гл. 18; 14.
ы Гл. 18; 16.
ь Гл. 18; 26. 19; 37.
ѣ Гл. 18; 25, 28.
ю Гл. 18; 3, 24, 30.
я Гл. 18; 27. Втор. 9; 5.
ж Исх. 3; 17. 6; 8.

млѣко и медъ. Азъ сьмь Господь Богъ
вашъ, [іж]който вы отдѣлихъ отъ народы-тѣ.
25 [а]За това да правите разликѫ между чи-
сты-тѣ скотове и нечисты-тѣ, и между
нечисты-тѣ птицы и чисты-тѣ; и [б]да не
осквернявате душы-тѣ си съсъ скотове-
тѣ, или съ птицы-тѣ, или съсъ всяко кое-
то пълзи по земіѭ-тѫ, които ви азъ от-
26 личихъ като нечисты. И да ми бѫдете
святи; защото [в]азъ Іеова сьмь святъ, и
[г]отдѣлихъ вы отъ народы-тѣ, за да сте
мои.
27 И [д]онзи мѫжъ или онази жена която
има духъ бѣсовъпрошателскый, или е въл-
шебникъ, непрѣмѣнно да ся умъртви; съ
каменіе да гы убіѭтъ; [е]кръвь-та имъ
ще бѫде връхъ тѣхъ.

ГЛАВА 21.

1 И рече Господь Моисею: Говорѝ на свя-
щенницы-тѣ, Аароновы-тѣ сынове, и ка-
жи имъ: [а]Никой *отъ тѣхъ* да ся не ос-
кверни между людіе-тѣ си поради мърт-
2 вецъ; Освѣнь за ближній-тъ си сродникъ,
сирѣчь за майкѫ си, или за бащѫ си, или
за сына си, или за дъщеріѭ си, или за
3 брата си; Или за сестрѫ си дѣвицѫ, коя-
то е была при него, и не е была жене-
на; поради неѭ може да ся оскверни.
4 Като началникъ на людіе-тѣ си, да ся не
оскверни, така щото да стане мърсенъ.
5 [б]Да не оплѣшатъ главѫ-тѫ си, нито да
бръснѫтъ краища-та на брады-тѣ си, ни-
то да правятъ сѣченіе по снагѫ-тѫ си.
6 Святи да бѫдѫтъ Богу своему, и [в]да не
осквернятъ име-то на Бога своего; защо-
то тѣ приносятъ приношенія-та Господни,
сирѣчь [г]хлѣбъ-тъ на Бога своего; заради
7 това да бѫдѫтъ святи. [д]Женѫ блудницѫ
и оскверненѫ да не земѫтъ, нито [е]да зе-
мѫтъ женѫ напуснѫтѫ отъ мѫжа си;
защото *священникъ-тъ* е святъ Богу свое-
8 му. Да го направишь да е святъ; защо-
то той приноси хлѣбъ-тъ на Бога твоего;
святъ да ти бѫде: защото [ж]азъ Господь,
9 който вы освящавамъ, святъ сьмь И [з]дъ-
щеря-та на нѣкого священника, ако ся
омърси съ блудъ, тя омърсва бащѫ си:
съ огнь да ся изгори.
10 И [и]великый-тъ между братія-та си свя-
щенникъ, комуто на главѫ-тѫ ся е из-
лѣло масло-то на помазаніе-то, и [і]който
ся е посвятилъ за да ся облича въ *священ-*
ны-тѣ одежды, [к]да не открыва главѫ-тѫ
11 си, нито да раздира дрехы-тѣ си. И [л]да
не влиза при никой умрѣлъ, нито за ба-
щѫ си или за майкѫ си да бѫде не-
12 чистъ. И [м]отъ святилище-то да не из-
лѣзва, и да не оскверни святилище-то на
Бога своего; защото [н]вѣнецъ-тъ на ма-
сло-то на Божіе-то му помазаніе е на не-
13 го. Азъ сьмь Господь. И [о]той да земе за
14 женѫ дѣвицѫ: Вдовицѫ, или напуснѫ-
тѫ, или оскверненѫ, *или* блудницѫ, да
не земе; но дѣвицѫ отъ людіе-тѣ си да
15 земе за женѫ. И да не оскверни сѣме-то
си между людіе-тѣ си: защото [п]азъ сьмь
Господь който го освящавамъ.
16 И говори Господь Моисею и рече:
17 Говорѝ Аарону, и кажи: Който отъ твое-
то сѣме въ родове-тѣ имъ има порокъ,
[р]да не пристѫпва да приноси хлѣбъ-тъ
18 на Бога своего; Защото никой който има
порокъ, не трѣбва да пристѫпи: чело-
вѣкъ слѣпъ, или хромъ, или съсъ сплe-
сканъ носъ, или [с]ако има нѣщо излишно,
19 Или человѣкъ, който има строшенѫ но-
20 гѫ, или строшенѫ рѫкѫ, Или е гърбавъ,
или завързлякъ, или който има очи по-
врѣдены, или има сухѫ крастѫ, или ли-
21 шаи, или е [т]кылавъ: Ни единъ человѣкъ
отъ сѣме-то на Аарона священника, кой-
то има порокъ, да не пристѫпи за да при-
несе приношенія-та Господни: той има
порокъ; не трѣбва да пристѫпи [у]да при-
22 несе хлѣбъ-тъ на Бога своего. Хлѣбъ-тъ
на Бога своего [ф]отъ прѣсвяты-тѣ, и [х]отъ
23 святы-тѣ ще яде; Но до завѣсѫ-тѫ да не
идва, нито при олтарь-тъ да пристѫпва,
защото има порокъ; [ц]за да не омърси
святилище-то ми: защото азъ сьмь Го-
сподь, който гы освящавамъ.
24 И говори Моисей това Аарону, и на
сынове-тѣ му, и на всичкы-тѣ сынове Из-
раилевы.

ГЛАВА 22.

1 И говори Господь Моисею и рече: (2) Ка-
жи на Аарона, и на сынове-тѣ му, [а]какъ
да ся въздържатъ отъ святы-тѣ *прино-*
шенія на Израилевы-тѣ сынове, за [б]да не
омърсватъ свято-то мое име [в]въ това
което ми посвящаватъ. Азъ сьмь Господь.
3 Кажи имъ: Всякой человѣкъ отъ всичко-
то ваше сѣме, въ родове-тѣ ви, който
има нечистотѫ на себе си, и пристѫпи до

іж Ст. 26. Исх. 19; 5. 33; 16. Втор. 7; 6. 14; 2. 3 Цар. 8; 53.
а Гл. 11; 47. Втор. 14; 4.
б Гл. 11; 43.
в Ст. 7. Гл. 19; 2. 1 Пет. 1; 16.
г Ст. 24. Тит. 2; 14.
д Исх. 22; 18. Гл. 19; 31. Втор. 18; 10, 11, 1 Цар. 28; 7, 8.
е Ст. 9.

—

а Іез. 44; 25.
б Гл. 19; 27, 28. Втор. 14; 1. Іез. 44; 20.
в Гл. 18; 21. 19; 12.
г Виж. Гл. 3; 11.
д Іез. 44; 22.
е Виж. Втор. 24; 1, 2.
ж Гл. 20; 7, 8.
з Быт. 38; 24.
и Исх. 29; 29, 30. Гл. 8; 12. 16; 32. Числ. 35; 25.
і Исх. 28; 2. Гл. 16; 32.
к Гл. 10; 6.
л Числ. 19; 14. Виж. Ст. 1, 2,
м Гл. 10; 7.
н Исх. 28; 36. Гл. 8; 9, 12, 30.
о Ст. 7. Іез. 44; 22.
п Ст. 8.
р Гл. 10; 3. Числ. 16; 5. Псал. 65; 4.
с Гл. 22; 23.
т Втор. 23; 1.
у Ст. 6.
ф Гл. 2; 3, 10. 6; 17, 29. 7; 1. 24; 9. Числ. 18; 9.
х Гл. 22; 10, 11, 12. Числ. 18; 19.
ц Ст. 12.

—

а Числ. 6; 3.
б Гл. 18; 21.
в Исх. 28; 38. Числ. 18; 32. Втор. 15; 19.

святы-тѣ, които Израилевы-тѣ сынове по-
свящавать Господу, [г]тя душа да ся ис-
трѣби отъ лице-то ми. Азъ сьмь Господь.
4 Който отъ Аароново-то сѣме е прока-
женъ, или [д]има теченіе, да не яде отъ
святы-тѣ [е]додѣ ся очисти. И [ж]който ся
прикосне до всяко нечисто отъ мършж,
или [з]изъ когото излѣзе сѣме отъ съвъку-
5 пленіе, Или [и]който ся прикосне до ка-
къвъ да е гадъ отъ който може да стане
нечистъ, [і]или до человѣка отъ когото
може да стане нечистъ, каквато и да е
6 нечистота-та му; Онази душа, която ся
прикосне до кое да е отъ тѣхъ, да бжде
нечиста до вечеръ; и да не яде отъ свя-
ты-тѣ, [к]но да омые тѣло-то си съ водж;
7 И когато залѣзе слънце-то, ще бжде чистъ,
и послѣ да яде отъ святы-тѣ; защото [л]то-
8 ва му е храна-та: [м]Мъртвечинж, или звѣ-
рояденинж да не яде, та да ся оскверни
9 отъ тѣхъ. Азъ сьмь Господь. Да пазятъ
прочее повелѣнія-та ми, [н]за да не поне-
сжтъ грѣхъ, и умржтъ поради това, ако
бы гы омърсили. Азъ сьмь Господь, който
гы освящавамъ.
10 И [о]ни единъ чужденецъ да не яде отъ
святы-тѣ: който е гость на священника,
или наемникъ, да не яде отъ святы-тѣ.
11 Ако ли священникъ-тъ купи нѣкого съсъ
сребро, той да яде отъ тѣхъ, както и он-
зи който ся е родилъ въ домъ-тъ му; [п]тѣ
12 могжтъ да ядятъ отъ хлѣбъ-тъ му. И
дъщеря-та на священника ако е оженена
за чужденецъ мжжъ, да не яде отъ свя-
13 ты-тѣ приношенія. Ако ли дъщеря-та на
священника овдовѣе или бжде напуснж-
та и нѣма дѣте, [р]и ся върне въ бащиный-
тъ си домъ, [с]както е была въ младость-
тж си, ще яде отъ хлѣбъ-тъ на отца си:
никой чужденецъ обаче да не яде отъ
14 него. И [т]ако нѣкой человѣкъ по незна-
яніе яде нѣщо свято, тогазь да притури
въ него петж-тж му часть, и да отдаде
15 на священника свято-то. И [у]тѣ да не упо-
трѣбяватъ като просто нѣщо святы-тѣ
приношенія на Израилевы-тѣ сынове, кои-
16 то приносятъ Господу: И [ф]да не дока-
ратъ на себе си беззаконіе-то на прѣстж-
пленіе, когато ядятъ тѣхны-тѣ святы *при-
ношенія;* защото азъ сьмь Господь, който
17 гы освящавамъ. И говори Господь Мои-
18 сею и рече: Говори Аарону, и на сыно-
ве-тѣ му, и на всичкы-тѣ Израилевы сы-
нове и кажи имъ: [х]Всякой человѣкъ отъ
домъ-тъ Израилевъ, или отъ чужденцы-
тѣ въ Израиль, който принесе приносъ-
тъ си, по каквы годѣ обричанія, или по
каквы годѣ самоволны приношенія, кои-
то приносятъ Господу за всесъжженіе,
19 [ц]За да бжде пріето за васъ, *трѣбва да
приносите* мжжко безъ порокъ, отъ гове-
20 да-та, отъ овцы-тѣ, или отъ козы-тѣ. [ч]Ко-
ето *животно* има порокъ, да не приноси-
те; защото не ще бжде пріето за васъ.
21 [ш]И който [щ]за испълненіе на обричаніе, или
за самоволно приношеніе, отъ говеда-та,
или отъ овцы-тѣ, принесе примирителнж
жьртвж Господу, да бжде безъ порокъ
за *да е* пріета: никакъвъ порокъ да нѣма
22 въ неіж. [ъ]*Животно* слѣпо, или съсъ стро-
шенъ или искълченъ удъ, или което има
отокъ, или сухж крастж, или лишаи, тѣхъ
да не приносите Господу, нито да прави-
те отъ тѣхъ [ы]жьртвж Господу на олтарь-
23 тъ. Юнецъ обаче или овцж [ь]съ нѣщо из-
лишно, или недостаточно *въ удове-тѣ* мо-
жешь да го принесешь за самоволно при-
ношеніе; но за обричаніе, не ще бжде
24 пріето. *Животно* прѣвито, или съсъ смаза-
ны или истъргнжты ятра, или скопено,
да не принесете Господу; нито да прави-
25 те *това* въ вашж-тж земіж. [ѣ]Нито отъ
иноплеменничкж ржкж [ю]да приносите отъ
всичкы тѣзи за хранж на вашій-тъ Богъ;
защото [я]поврѣденіе-то имъ е въ тѣхъ:
порокъ има на тѣхъ: не ще бждятъ прі-
еты за васъ.
26 И говори Господь Моисею и рече:
27 [ж]Когато ся роди говедо, или овца, или
коза, тогазь да бжде седмь дни подъ май-
кж си; а отъ осмый-тъ день нататъкъ
ще бжде пріето за жьртвоприношеніе Го-
28 сподy. А кравж, или овцж, и малко-то ѝ
[ѩ]да не заколете въ единъ день.
29 И когато приносите [а]жьртвж за благо-
дареніе Господу, да ѭ приносите така
30 щото да бжде пріета за васъ. Въ истый-
тъ день да ся изяде: [б]да не оставите ни-
що отъ неіж до утрѣ. Азъ сьмь Господь.
31 И тъй [в]да пазите заповѣди-тѣ ми, и да
32 гы вършите. Азъ сьмь Господь. И [г]да не
осквернявате свято-то мое име; и [д]ще
сьмь освященъ между Израилевы-тѣ сы-
нове. Азъ сьмь Господь, [е]който вы освя-
33 щавамъ: [ж]Който вы изведохъ изъ Егы-
петскж-тж земіж, за да бждж Богъ вашъ.
Азъ сьмь Іеова.

г Гл. 7; 20.
д Гл. 15; 2.
е Гл. 14; 2. 15; 13.
ж Числ. 19; 11, 22.
з Гл. 15; 16.
и Гл. 11; 24, 43, 44.
і Гл. 15; 7, 19.
к Гл. 15; 5. Евр. 10; 22.
л Гл. 21; 22. Числ. 18; 11, 13.
м Исх. 22; 31. Гл. 17; 15. Іез. 44; 31.
н Исх. 28; 43. Числ. 18; 22, 32.
о Виж. 1 Цар. 21; 6.
п Числ. 18; 11, 13.
р Быт. 38; 11.
с Гл. 10; 14. Числ. 18; 11, 19.
т Гл. 5; 15; 16.
у Числ. 18; 32.
ф Ст. 9.
х Гл. 1; 2, 3, 10. Числ. 15; 14.
ц Гл. 1; 3.
ч Втор. 15; 21. 17; 1. Мал. 1; 8, 14. Ефес. 5; 27. Евр. 9; 14. 1 Пет. 1; 19.
ш Гл. 3; 1, 6.
щ Гл. 7; 16. Числ. 15; 3, 8. Втор. 23; 21, 23. Псал. 61; 8. 65; 1. Еккл. 5; 4, 5.
ъ Ст. 20. Мал. 1; 8.
ы Гл. 1; 9, 13. 3; 3, 5.
ь Гл. 21; 18.
ѣ Числ. 15; 15; 16.
ю Гл. 21; 6, 17.
я Мал. 1; 14.
ж Исх. 22; 30.
ѩ Втор. 22; 6.
а Гл. 7; 12. Псал. 107; 22. 116; 17. Амос. 4; 5.
б Гл. 7; 15.
в Гл. 19; 37. Числ. 15; 40. Втор. 4; 40.
г Гл. 18; 21.
д Гл. 10; 3. Мат. 6; 9. Лук. 11; 2.
е Гл. 20; 8.
ж Исх. 6; 7. Гл. 11; 45. 19; 36. 25; 38. Числ. 15; 41.

ГЛАВА 23.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говорй на Израилевы-тѣ сынове и кажи
имъ: [а]Господни-тѣ праздници, [б]въ които
ще свыквате събранія святы, праздници
3 мои сѫ тѣзи: [в]Шесть дни да ся работи
работа, а въ седмый-тъ день е сѫббота
на почиваніе, свято събраніе; никаквѫ
работѫ да не работите: сѫббота е Гос-
поду въ всичкы-тѣ ви жилища.
4 [г]Тѣзи сѫ Господни-тѣ праздници, свя-
ты събранія, които ще свыквате на врѣ-
5 мена-та имъ. [д]Въ пьрвый-тъ мѣсецъ, въ
четыринадесетый-тъ день на мѣсеца при-
6 вечеръ, Пасха Господня е. И въ петнаде-
сетый-тъ день на тойзи мѣсецъ, празд-
никъ Господенъ е на бесквасны-тѣ; седмь
7 дни ще ядете бесквасны хлѣбове. [е]Въ
пьрвый-тъ день да бѫде у васъ свято съ-
8 браніе; никаквѫ работѫ да не работите. И
седмь дни да приносите жьртвѫ Господу;
въ седмый-тъ день е свято събраніе: ни-
каквѫ работѫ да не работите.
9 И говори Господь Моисею и рече:
10 Говорй на Израилевы-тѣ сынове и кажи
имъ: [ж]Когато влѣзете въ тѫзи землѭ
коіѭто ви азъ давамъ и пожьнете жет-
вѫ-тѫ й, тогазь да донесете на священ-
ника [з]единъ снопъ отъ начаткы-тѣ на
11 жетвѫ-тѫ си. И [и]да двигне той снопъ-
тъ прѣдъ Господа, за да бѫде пріетъ за
васъ: въ утрешный-тъ день на сѫбботѫ-
12 тѫ да го двигне священникъ-тъ. И въ
онзи день въ който двигнете снопъ-тъ да
принесете, за всесъжженіе Господу едно-
13 лѣтно агне безъ порокъ. И [і]хлѣбно-то му
приношеніе, двѣ десетны части *отъ ефѫ*,
чисто брашно мѣсено съ елей, въ жьртвѫ
Господу, за уханіе благовонно; и възлія-
ніе-то му, еднѫ четвьртѫ часть отъ инъ-
14 тъ вино. И хлѣбъ, или жито пьржено, или
прѣсны класове, да не ядете до тозь день,
въ който приносите приносъ-тъ на ва-
шій-тъ Богъ. Това *да бѫде* вѣчно уза-
коненіе въ родове-тѣ ви по всичкы-тѣ ви
жилища.
15 [к]И да изброите за себе си отъ утреш-
ній-тъ день на сѫбботѫ-тѫ, отъ който
день принесохте снопъ-тъ на движимо-то
16 приношеніе, седмь цѣлы седмицы: До
утрешній-тъ день на седмѫ-тѫ сѫбботѫ
да изброите [л]петдесеть дни, тогазь да
принесете [м]ново хлѣбно приношеніе Гос-
17 поду. Отъ жилища-та си да донесете за
движимо приношеніе два хлѣба, които да
бѫдѫтъ двѣ десеты части *отъ ефѫ* чисто
брашно, испечены съ квасъ, [н]начаткы Гос-
18 поду. И да принесете наедно съ хлѣбъ-
тъ седмь агнета еднолѣтны безъ порокъ,
и единъ юнецъ отъ говеда-та, и два ов-
на: да бѫдѫтъ всесъжженіе Господу, на-
едно съ хлѣбно-то имъ приношеніе, и на-
едно съ възліянія-та имъ, приношеніе за
19 уханіе благовонно Господу. И да прине-
сете [о]единъ ярецъ отъ козы-тѣ приноше-
ніе за грѣхъ, и двѣ еднолѣтны агнета [п]за
20 примирителнѫ жьртвѫ. И да гы двигне
священникъ-тъ наедно съ хлѣбъ-тъ на
начаткы-тѣ, за приношеніе движимо прѣдъ
Господа, наедно съ двѣ-тѣ агнета: [р]тѣ ще
бѫдѫтъ святы Господу за священника.
21 И да свыкате въ онзи день събраніе свя-
то за васъ; никаквѫ работѫ да не рабо-
тите: това *да бѫде* вѣчно узаконеніе въ
всичкы-тѣ ваши жилища въ родове-тѣ ви.
22 И когато жьнете жетвѫ-тѫ на землѭ-
тѫ си, да не дожьнешь краища-та на ни-
вѫ-тѫ си, и [т]паднѫлы-тѣ въ жетвѫ-тѫ
ти класове да не събрешь; за сиромаха
и за чужденеца да гы оставишь. Азъ сьмь
Господь Богъ вашъ.
23 И говори Господь Моисею и рече:
24 Говорй на Израилевы-тѣ сынове и кажи:
[у]Въ седмый-тъ мѣсецъ, въ пьрвый-тъ
день на мѣсецъ-тъ да бѫде вамъ почива-
ніе, [ф]поменъ съ *трѫбно* въсклицаніе, свя-
25 то събраніе. Никаквѫ работѫ да не ра-
ботите и да принесете жьртвѫ Господу.
26 И говори Господь Моисею и рече:
27 [х]И въ десетый-тъ день на този седмый-
тъ мѣсецъ ще бѫде день на умилостиве-
ніе: свято събраніе да имате; и да сми-
рите душы-тѣ си, и да принесете жьртвѫ
28 Господу. И никаквѫ работѫ да не рабо-
тите въ този день; защото е день на уми-
лостивеніе, за да бѫде умилостивеніе за
29 васъ прѣдъ Господа Бога вашего. По-
неже всяка душа, която не ся смири въ
този день, [ц]ще ся истрѣби отъ людіе-тѣ
30 си. И всяка душа, която направи каквѫ
годѣ работѫ въ този день, [ч]ще истрѣбѭ
31 онѫзи душѫ отъ срѣдъ людіе-тѣ й. Ни-
каквѫ работѫ да не работите: това *да
бѫде* узаконеніе вѣчно въ родове-тѣ ви, по
32 всичкы-тѣ ви жилища. Сѫббота на почи-
ваніе ще бѫде за васъ, и да смирите ду-
шы-тѣ си, въ деветый-тъ день на мѣсецъ-
тъ вечеръ-тъ; отъ вечеръ до вечеръ да
празднувате сѫбботѫ-тѫ си.
33 И говори Господь Моисею и рече:
34 Говорй на Израилевы-тѣ сынове, и кажи:

а Ст. 4; 37.
б Исх. 32; 5. 4 Цар. 10; 20. Псал. 81; 3.
в Исх. 20; 9. 23; 12. 31; 15. 34; 21. Гл. 19; 3. Втор. 5; 13. Лук. 13; 14.
г Ст. 2, 37. Исх. 23; 14.
д Исх. 12; 6, 14, 18. 13; 3. 10. 23; 15. 34; 18. Числ. 9; 2, 3. 28; 16. 17. Втор. 16; 1—8. Іис. Нав. 5, 10.
е Исх. 12; 16. Числ. 28; 18, 25.
ж Исх. 23; 16, 19. 34; 22, 26. Числ. 15; 2, 18. 28; 26, Втор. 16; 9. Іис. Нав. 3; 15.
з Рим. 11; 16. 1 Кор. 15; 20. Іак. 1; 18. Откр. 14; 4.
и Исх. 29; 24.
і Гл. 2; 14, 15, 16.
к Исх. 34; 22. Гл. 25; 8. Втор. 16; 9.
л Дѣян. 2; 1.
м Числ. 28; 26.
н Исх. 22; 29. 23; 16, 19. 34; 22, 26. Числ. 15; 17—21. 28; 26. Втор. 26; 1.
о Гл. 4; 23, 28. Числ. 28; 30.
п Гл. 3; 1.
р Числ. 18; 12. Втор. 18; 4.
с Гл. 19; 9.
т Втор. 24; 19.
у Числ. 29; 1.
ф Гл. 25; 9.
х Гл. 16; 30. Числ. 29; 7.
ц Быт. 17; 14.
ч Гл. 20; 3, 5, 6.

[ш]Отъ петнадесетый-тъ день на този сед-
мый-тъ мѣсецъ *ще бѫде* седмь дни Госпо-
35 день праздникъ на шатры-тѣ. Въ пьрвый-
тъ день *да бѫде* свято събраніе: никаквѫ
36 работѫ да не работите, Седмь дни да при-
носите жьртвѫ Господу; [щ]въ осмый-тъ
день да имате свято събраніе, и да при-
несете жьртвѫ Господу: [ъ]то е събраніе
тържественно; никаквѫ работѫ да не ра-
37 ботите. [ы]Тѣзи сѫ Господни праздници,
въ които ще свыквате святы събранія, за
да приносите жьртвѫ Господу, всесъж-
женіе, и хлѣбно приношеніе, жьртвованіе
и възліянія всякой день споредъ опрѣдѣ-
38 лено-то му, [ь]Освѣнь Господни-тѣ сѫббо-
ты, и освѣнь дарове-тѣ си, и освѣнь всич-
кы-тѣ си обричанія, и освѣнь всичкы-тѣ
си самоволны приношенія, които давате
39 Господу. А въ петнадесетый-тъ день на
седмый-тъ мѣсецъ, [ѣ]като съберете произ-
веденія-та на земіѭ-тѫ, да празднувате
праздникъ Господенъ седмь дни: въ пьр-
вый-тъ день *да бѫде* почиваніе, и въ ос-
мый-тъ день почиваніе.
40 И [ю]въ пьрвый-тъ день да земете за се-
бе си плодъ отъ хубавы дървя, финиковы
вѣтви, и вѣтви отъ широколистны дървя,
и рѣчны върбы; и [я]да ся веселите прѣдъ
41 Господа Бога вашего седмь дни. И [ѫ]да
празднувате този праздникъ за Господа
седмь дни въ годинѫ-тѫ: то *ще бѫде* вѣчно
узаконеніе въ родове-тѣ ви; въ седмый-
42 тъ мѣсецъ да го празднувате. [іѫ]Въ шать-
ры да сѣдите седмь дни: всичкы-тѣ ту-
земци Израиляне да сѣдятъ въ шатры;
43 [а]За да познаіѭтъ родове-тѣ ви, че въ ша-
тьры населихъ Израилевы-тѣ сынове, ка-
то гы изведохъ изъ Египетскѫ-тѫ зе-
44 міѭ. Азъ сьмь Господь Богъ вашъ. И [б]ка-
за Мойсей Господни-тѣ праздницы на Из-
раилевы-тѣ сынове.

ГЛАВА 24.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 [а]Заповѣдай на Израилевы-тѣ сынове да
ти доносятъ пьрвотокъ чисто масло, за
освѣтеніе, за да горятъ свѣтила-та вся-
3 кога. Отъ вънъ завѣсѫ-тѫ на свидѣтел-
ство-то, въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, да
гы нарежда Ааронъ *да горятъ* отъ вечерь
до зарань прѣдъ Господа вынѫгы: това
ще бѫде вѣчно узаконеніе въ родове-тѣ
4 ви. На [б]чистый-тъ свѣтилникъ да приго-
твува свѣтила-та прѣдъ Господа вынѫгы.
5 И да земешь чисто брашно, и да опе-
чешь отъ него [в]дванадесеть питы: двѣ
десеты части *на ефѫ-тѫ* да бѫде всяка
6 пита. И да гы наредишь на два реда, по
шесть на всякой редъ, [г]връхъ чистѫ-тѫ
7 трьпезѫ прѣдъ Господа. И на всякой
редъ да туришь чистъ ливанъ, и то ще
бѫде на хлѣбъ-тъ за поменъ, въ прино-
8 шеніе Господу. [д]Въ всякой сѫбботенъ
день да нарежда това вынѫгы прѣдъ Го-
спода, отъ Израилевы-тѣ сынове: *това е*
9 вѣченъ завѣтъ. И [е]тѣ ще бѫдѫтъ за Аа-
рона и за синове-тѣ му; и [ж]да гы ядѫтъ
на свято мѣсто: защото сѫ прѣсвяты не-
му отъ Господни-тѣ приношенія; *това е*
вѣчно узаконеніе.
10 И сынъ-тъ на еднѫ Израилянкѫ, кого-
то имаше отъ Египтянинъ мѫжъ, излѣ-
зе между Израилевы-тѣ сынове; и кара-
хѫ ся въ станъ-тъ сынъ-тъ на Израилян-
кѫ-тѫ и единъ Израилянинъ человѣкъ.
11 И [з]сынъ-тъ на Израилянкѫ-тѫ женѫ по-
хули име-то *Господне* [и]и проклѣ: [і]и при-
ведохѫ го при Моисея: (а име-то на май-
кѫ му бѣше Саломиѳа, дъщеря на Даврія,
12 отъ Даново-то племе;) И [к]турихѫ го подъ
стражѫ, [л]додѣ имъ ся обяви воля-та Го-
13 сподня. И говори Господь Моисею и ре-
14 че: Изведи вънъ изъ станъ-тъ оногозь
който проклѣ; и [м]всичкы-тѣ които сѫ *го*
чули, да турятъ рѫцѣ-тѣ си на главѫ-тѫ
му, и нека го убіе съ каменіе всичко-то
15 събраніе. И говори на Израилевы-тѣ сы-
нове и речи: Който прокьлне Бога свое-
16 го, [н]ще понесе грѣхъ-тъ си; И [о]който
похули име-то Господне, непрѣмѣнно да
ся умьртви: съ каменіе да го убіе всич-
ко-то събраніе; и ако е чужденецъ, или
туземецъ, когато похули име-то *Господне*,
да ся умьртви.
17 И [п]който убіе нѣкого человѣка, непрѣ-
18 мѣнно да ся умьртви. И [р]който убіе
19 скотъ, да отдаде животно за животно. И
ако нѣкой направи повреждение на бли-
жній-тъ си, [с]както е направилъ, така да
20 ся направи *и* нему: Строшеніе за строше-
ніе, око за око, зѫбъ за зѫбъ; както на-
прави поврѣжденіе на человѣка, така да
21 ся направи и нему. И [т]който убіе скотъ,
да го плати; а [у]който убіе человѣка, да
22 ся умьртви *и той*. [ф]Еднѫ сѫдбѫ ще

ш Исх. 23; 16. Числ. 29; 12. Втор. 16; 13. Ездр. 3; 4. Неем. 8; 14. Зах. 14; 16. Іоан. 7; 2.
щ Числ. 29; 35. Неем. 8; 18. Іоан. 7; 37.
ъ Втор. 16; 8. 2 Лѣт. 7; 9. Неем. 8; 18. Іонл. 1; 14. 2; 15.
ы Ст. 2, 4.
ь Числ. 29; 39.
ѣ Исх. 23; 16. Втор. 16; 13.
ю Неем. 8; 15.
я Втор. 16; 14, 15.
ѫ Числ. 29; 12. Неем. 8; 18.
іѫ Неем. 8; 14, 15, 16.
а Втор. 31; 13. Псал. 78; 5, 6.
б Ст. 2.

—

а Исх. 27; 20, 21.
б Исх. 31; 8. 39; 37.
в Исх. 25; 30.
г 3 Цар. 7; 48. 2 Лѣт. 4; 19. 13; 11. Евр. 9; 2.
д Числ. 4; 7. 1 Лѣт. 9; 32. 2 Лѣт. 2; 4.
е 1 Цар. 21; 6. Мат. 12; 4. Марк. 2; 26. Лук. 6; 4.
ж Исх. 29; 33. Гл. 8; 31. 21; 22.
з Ст. 16.
и Іов. 1; 5, 11, 22. 2; 5, 9. 10. Иса 8; 21.
і Исх. 18; 22, 26.
к Числ. 15; 34.
л Исх. 18; 15, 16. Числ. 27; 5. 36; 5, 6.
м Втор. 13; 9. 17; 7.
н Гл. 5; 1. 20; 17. Числ. 9; 13.
о 3 Цар. 21; 10, 13. Псал. 74; 10, 18. Мат. 12; 31. Марк. 3; 28. Іак. 2; 7.
п Исх. 21; 12. Числ. 35; 31. Втор. 19; 11, 12.
р Ст. 21.
с Исх. 21; 24. Втор. 19; 21. Мат. 5; 38. 7; 2.
т Ст. 18. Исх. 21; 33.
у Ст. 17.
ф Исх. 12; 49. Гл. 19; 34. Числ. 15; 16.

имате, както за чужденеца, така и за ту-
земеца: защото азъ съмь Господь Богъ
вашъ.
23 И рече Моисей на Израилевы-тѣ сыно-
ве; [х]и изведохѫ вънъ изъ станъ-тъ оно-
гозь хойто бѣ проклѣлъ, и убихѫ го съ
каменіе; и Израилеви-тѣ сынове напра-
вихѫ както заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 25.

1 И говори Господь Моисею на Синай-
2 скѫ-тѫ горѫ и рече: Говорй на Израи-
левы-тѣ сынове, и кажи имъ: Когато влѣ-
зете въ тѫзь земѭ, коѭто ви азъ да-
вамъ, тогазь [а]земя-та да дьржи еднѫ сѫб-
3 ботѫ Господу. Шесть годинъ да сѣешь
нивѫ-тѫ си, и шесть годинъ да рѣжешь
лозіе-то си, и да събирашь плодъ-тъ му;
4 А въ седмѫ-тѫ годинѫ да бѫде сѫббота
за почиваніе на земѭ-тѫ, сѫббота Госпо-
ду; нивѫ-тѫ си да не сѣешь, и лозіе-то
5 си да не рѣжешь. Да [б]не жьнешь жет-
вѫ, която расте отъ самосебе си, и гроз-
діе отъ нерѣзано лозіе да не обирашь:
година на почиваніе да бѫде за земѭ-тѫ.
6 И тая сѫббота на земѭ-тѫ ще ви бѫде
храна; на тебе, и на слугѫ-тѫ ти, и на
слугынѭ-тѫ ти, и на наемника ти, и на
прищлецъ-тъ който ся е заселилъ при те-
7 бе: И на скотове-тѣ ти, и на животны-
тѣ които сѫ въ земѭ-тѫ ти, всичко-то
нейно произведеніе ще бѫде за хранѫ.
8 И да изброишь за себе си седмь седми-
цы отъ годины, седмь пѫти по седмь го-
дины; и дни-тѣ на седмь-тѣ седмицы отъ
годины ще ти бѫдѫтъ четыридесеть и
9 деветь годины. Тогазь да направишь да
възгласятъ трѫбы-тѣ съ въсклицаніе въ
десетый-тъ день на седмый-тъ мѣсецъ:
[в]въ день-тъ на умилостивеніе-то да на-
правите да възгласи трѫба-та по всичкѫ-
10 тѫ вашѫ земѭ. И да освятите петдесе-
тѫ-тѫ годинѫ, и [г]да прогласите освобо-
жденіе по земѭ-тѫ на всичкы-тѣ ѝ жи-
тели: това да бѫде за васъ юбилей: и
[д]да ся върнете всякой на стяжаніе-то си,
и да ся върнете всякой при родъ-тъ си.
11 Петдесета-та година да ви бѫде година на
юбилей; да [е]не сѣете, нито да жьнете
което расте отъ самосебе си по неѭ, и
12 да не оберете нерѣзано-то ѝ лозіе. Защо-
то това е юбилей: святъ да бѫде той за
васъ; [ж]отъ поле-то да ядете произведе-
13 ніе-то ѝ. [з]Въ тѫзи годинѫ на юбилей, да
14 ся върнете всякой на стяжаніе-то си. И
ако продадешь нѣщо на ближній-тъ си,
или купишь отъ ближній-тъ, [и]да ся не
15 притѣснявате единъ другый: [і]Споредъ чи-
сло-то на годины-тѣ слѣдъ юбилей да
купувашь отъ ближній-тъ си *и* споредъ
число-то на годины-тѣ на плодосъбираніе-
16 то да ти продава. Колкото сѫ по много
годины-тѣ ще умножишь цѣнѫ-тѫ му, и
колкото сѫ по малко годины-тѣ ще ума-
лишь цѣнѫ-тѫ му: защото споредъ чи-
сло-то на плодосъбиранія-та той ти про-
17 дава. И [к]да ся не притѣснявате единъ дру-
гый, но [л]да ся боишь отъ Бога твоего;
защото азъ съмь Іеова Богъ вашъ.
18 И [м]да правите повелѣнія-та ми, и сѫд-
бы-тѣ ми да пазите, и да гы вършите, и
19 [н]да живѣете безбѣдно на земѭ-тѫ. И зе-
мя-та ще дава плодове-тѣ си, и [о]ще ядете
до насыщеніе, и ще живѣете безбѣдно
на неѭ.
20 Ако ли речете: [п]Що ще ядемъ въ сед-
мѫ-тѫ годинѫ, [р]като не посѣемъ нито
31 съберемъ плодове-тѣ си? Тогазь [с]ще про-
водѭ благословеніе-то си на васъ въ ше-
стѫ-тѫ годинѫ, и ще направи произведе-
22 нія за три годины. И [т]ще сѣете въ ос-
мѫ-тѫ годинѫ, и ще ядете [у]отъ ветхы-
тѣ плодове, до деветѫ-тѫ годинѫ: додѣ-
то дойдѫтъ плодове-тѣ ѝ, ще ядете вет-
хы *жита.*
23 И земя-та да ся не продава за вѣчно:
защото [ф]земя-та е моя; защото [х]вы сте
24 чужденци и пришелци при мене. За това
въ всичкѫ-тѫ земѭ на ваше-то притя-
жаніе, да позволявате искупуваніе на зе-
25 мѭ-тѫ. [ц]Ако осиромашѣе братъ ти и
продаде отъ стяжаніе-то си, и [ч]дойде най
ближній-тъ му сродникъ, нека искупи
26 онова което е продалъ братъ му. И ако
человѣкъ-тъ нѣма сродникъ да го искупи, а
му стигне рѫка и намѣри съ какво да го
27 искупи самъ; Тогазь [ш]нека смѣтне годи-
ны-тѣ на продаваніе-то му, и нека по-
върне останѫло-то на оногова человѣка,
комуто *го* е продалъ, и нека ся върне на
28 стяжаніе-то си. Но, ако рѫка-та му не
намѣри колкото трѣбва да плати, тогазь
продадено-то да остане въ рѫкѫ-тѫ на
оногозь който го е купилъ, до годинѫ-тѫ
на юбилей; и [щ]въ юбилей-тъ ще ся осво-
боди, и той ще ся върне на стяжаніе-то си.
29 И ако нѣкой продаде домъ обитаемъ
въ градъ огражденъ, тогазь може да го ис-
купи въ разстояніе на еднѫ годинѫ отъ

х Ст. 14.

—

а Исх. 23; 10. Виж. Гл. 26; 34, 35. 2 Лѣт. 36; 21.
б 4 Цар. 19; 29.
в Гл. 23; 24, 27.
г Иса. 61; 2. 63; 4. Іер. 34; 8, 15, 17. Лук. 4; 19.
д Ст. 13. Числ. 36; 4.
е Ст. 5.
ж Ст. 6, 7.
з Ст. 10. Гл. 27; 24. Числ. 36; 4.
и Ст. 17. Гл. 19; 13. 1 Цар. 12; 3, 4. Мих. 2; 2. 1 Кор. 6; 8.
і Гл. 27; 18, 23.
к Ст. 14.
л Ст. 43. Гл. 19; 14, 32.
м Гл. 19; 37.
н Гл. 26; 5. Втор. 12; 10. Псал. 4; 8. Прит. 1; 33. Іер. 23; 6.
о Гл. 26; 5. Іез. 34; 25, 27, 28.
п Мат. 6; 25, 31.
р Ст. 4, 5.
с Втор. 28; 8. Виж. Исх. 16; 29.
т 4 Цар. 19; 29.
у Іис. Нав. 5; 11, 12.
ф Втор. 32; 43. 2 Лѣт. 7; 20. Псал. 85; 1. Іоил. 2; 18. 3; 2.
х 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 39; 12. 119; 19. 1 Пет. 2; 11.
ц Руѳ. 2; 20. 4; 4, 6.
ч Руѳ. 3; 2, 9, 12. Іер. 32; 7, 8.
ш Ст. 50, 51, 52.
щ Ст. 13.

продажбж-тж му: въ еднж годинж може
30 да го искупи. Но ако ся не искупи до
свършваніе-то на годинж-тж, тогазь онзи
домъ който е въ ограденъ градъ да ся
подтвърди за всегда на оногозь който го е
купилъ въ родове-тѣ му: въ юбилей да не
31 ся освобождава. Но селскы-тѣ кжщи, кои-
то нѣматъ наоколо огражденіе да ся вмѣ-
няватъ както полета-та на землж-тж: мо-
гжтъ да ся искупуватъ, и да ся освобо-
32 ждаватъ въ юбилей. А [ъ]за Левитскы-тѣ
градове, домове-тѣ въ градове-тѣ на при-
тяжаніе-то имъ, Левити-тѣ могжтъ да гы
33 искупятъ всякога. И ако нѣкой купи *домъ*
отъ Левиты-тѣ, тогазь продаденный-тъ
домъ вжтрѣ въ градъ-тъ на притяжаніе-
то му [ы]ще ся освободи въ юбилей; защо-
то домове-тѣ на Левитскы-тѣ градища сж
тѣхно притяжаніе между Израилевы-тѣ
34 сынове. А [ь]поле-то на прѣдградіе-то на
градове-тѣ имъ да ся не продава; защо-
то то е вѣчно притяжаніе за тѣхъ.
35 И ако осиромашѣе братъ ти, и ослабѣе
ржка-та му при тебе, тогазь [ѣ]да му по-
могнешь, *като* на чужденецъ или при-
36 шлецъ, за да живѣе наедно съ тебе. Да
[ю]не земешь отъ него лихвж, или печал-
бж; но [я]бой ся отъ Бога твоего: и да
37 живѣе братъ ти наедно съ тебе. Сребро-
то си да не му дадешь съ лихвж, и за пе-
чалбж да не му дадешь хранж-тж си.
38 [ѫ]Азъ сьмь Господь Богъ вашъ, който вы
изведохъ изъ Египетскж-тж землж, за да
ви дамъ Ханаанскж-тж землж, и да бждж
вашъ Богъ.
39 И [ѭ]ако осиромашѣе братъ ти при те-
бе, и ти ся продаде, да го не натоваришь
40 съ рабскж работж. Като наемникъ или
пришлецъ да бжде той при тебе: нека ти
41 работи до годинж-тж на юбилей. Тогазь
да си излѣзе отъ тебе, [а]той и чада-та му
съ него, и да ся върне при родъ-тъ си,
и [б]при стяжаніе-то на отцы-тѣ си да ся
42 върне; Защото [в]тѣ сж мои раби които
изведохъ изъ Египетскж-тж землж: да ся
43 не продаватъ както ся продава рабъ. Да
[г]не началствувашь върху него [д]съ жесто-
кость; но [е]да ся боишь отъ Бога твоего.
44 И рабъ-тъ ти и рабыня-та ти които ще
имашь, отъ язычницы-тѣ които сж около
васъ, отъ тѣхъ да купувашь рабъ и ра-
45 быни. Още и [ж]отъ сынове-тѣ на чужден-
цы-тѣ които сж пришелци между васъ,
отъ тѣхъ да купувате, и отъ тѣхный-тъ
родъ който е между васъ, колкото сж ся
родили въ землж-тж ви; и да ви бждктъ
46 стяжаніе. И [з]да гы имате наслѣдіе за ча-
да-та си: слѣдъ васъ да *гы* наслѣдятъ ка-
то стяжаніе; вынжгы ваши раби да бж-
джтъ; но върхъ братія-та си, Израилевы-
тѣ сынове, да [и]не началствувате единъ
надъ другъ съсъ жестокость.
47 И когато чужденецъ-тъ, и пришлецъ-
тъ който живѣе съ тебе ся замогне, [і]а
братъ ти който е съ него осиромашѣе и
ся продаде на чужденеца, който е при-
шлецъ при тебе, или на кого да е отъ
48 родъ-тъ на чужденеца: Слѣдъ продаж-
бж-тж може да ся искупи; [к]кой годѣ отъ
49 братія-та му да го искупи. Или стрыка
му, или стрыковъ-тъ му сынъ, да го ис-
купи, или нѣкой ближенъ сродникъ отъ
родъ-тъ му да го искупи; или [л]самъ той
ако му стигне ржка да искупи себе си.
50 И да смѣтне съ тогозь който го бѣ купилъ
отъ годинж-тж въ коіжто му ся е про-
далъ, до годинж-тж на юбилей; и цѣна-
та за коіжто ся е продалъ да бжде [м]спо-
редъ число-то на годины-тѣ: съразмѣрно
съ врѣме-то на наемникъ да му ся смѣт-
51 не. Ако оставатъ още много годины, съ-
размѣрно съ тѣхъ да плати за искупува-
ніе-то си отъ сребро-то съ което е ку-
52 пенъ. Ако ли оставатъ малко годины, до
годинж-тж на юбилей, да смѣтне, и спо-
редъ годины-тѣ да плати за искупуваніе-
53 то си. Като годишенъ наемникъ да бжде
при него, да не началствува върху му съ
54 жестокость прѣдъ тебе. И ако така ся не
искупи, тогазь [н]да си излѣзе въ годинж-
тж на юбилей, той и чада-та му съ него;
55 Защото [о]сынове-тѣ Израилеви мои раби
сж: тѣ сж мои раби които изведохъ изъ
Египетскж-тж землж. Азъ сьмь Господь
Богъ вашъ.

ГЛАВА 26.

1 Да не направите за себе си [а]идолы, ни-
то истуканы, нито да въздигате балваны
за себе си, нито да поставите въ землж-
тж си камыкъ съ изображенія, за да му
ся кланяте; защото азъ сьмь Господь
2 Богъ вашъ. [б]Сжбботы-тѣ ми да пазите, и
святилище-то ми да почитате. Азъ сьмь
Господь.
3 [в]Ако ходите по повелѣнія-та ми, и па-
4 зите заповѣди-тѣ ми, и гы вършите; То-
газь [г]ще дамъ дъждове-тѣ ви въ врѣме-то

ъ Виж. Числ. 35; 2. Іис. Нав. 21; 2, и драг.
ы Ст. 28.
ь Дѣян. 4; 36, 37.
ѣ Втор. 15; 7, 8. Псал. 37; 26. 41; 1. 112; 5, 9. Прит. 14; 31. Лук. 6; 35. Дѣян. 11; 29. Рим. 12; 10. 1 Іоан. 3; 17.
ю Исх. 22; 25. Втор. 23; 19. Неем. 5; 7. Псал. 15; 5. Прит. 28; 8. Іез. 18; 8. 13, 17. 22; 12.
я Ст. 17. Неем. 5; 9.
ѫ Гл. 22; 32, 33.
ѭ Исх. 21; 2. Втор. 15; 12. 3 Цар. 9; 22. 4 Цар. 4; 1. Неем. 5; 5. Іер. 34; 14.
а Исх. 21; 3.
б Ст. 28.
в Ст. 55. Рим. 6; 22. 1 Кор. 7; 23.
г Ефес. 6; 9. Кол. 4; 1.
д Ст. 46. Исх. 1; 13.
е Ст. 17. Исх. 1; 17, 21. Втор. 25; 18. Мал. 3; 5.
ж Иса. 56; 3, 6.
з Иса. 14; 2.
и Ст. 43.
і Ст. 25, 35.
к Неем. 5; 5.
л Ст. 26.
м Іов. 7; 1. Иса. 16; 14. 21; 16.
н Ст. 41. Исх. 21; 2, 3.
о Ст. 42.

—

а Исх. 20; 4, 5. Втор. 5; 8. 16; 22. 27; 15. Псал. 97; 7.
б Гл. 19; 30.
в Втор. 11; 13, 14, 15. 28; 1 до 14.
г Иса. 30; 23. Іез. 34; 26. Іоил. 2; 23, 24.

имъ, и земя-та [д]ще даде рожбы-тѣ си, и
дървя-та на поле-то ще дадѫтъ плодъ-тъ
5 си. И [е]вършитба-та ще държи до гроздо-
беръ-тъ, и гроздоберъ-тъ ще държи до
сѣятбѫ: и [ж]ще ядете хлѣбъ-тъ си до сы-
тость; и [з]ще живѣете безбѣдно въ земѭ-
6 тѫ си. И [и]ще дамъ миръ на земѭ-тѫ, и
[і]ще си легате, и никой нѣма да вы устра-
шава; и [к]ще истрѣбѭ злы-тѣ звѣрове
отъ земѭ-тѫ, и [л]ножъ нѣма да замине
7 прѣзъ земѭ-тѫ ви. И ще погнете не-
пріятели-тѣ си, и ще паднѫтъ прѣдъ васъ
8 отъ ножъ. И [м]петина отъ васъ ще по-
гнѫтъ сто, а сто отъ васъ ще погнѫтъ
десеть тысящы; и непріятели-тѣ ви ще
9 паднѫтъ прѣдъ васъ отъ ножъ. И [н]ще
погледнѫ къмъ васъ, и ще вы нарастѭ,
и ще [о]вы умножѫ, и ще утвърдѭ за-
10 вѣтъ-тъ си съ васъ. И [п]ще ядете ветхы
жита, и ще исхвърлите ветхы-тѣ за *да*
11 *турите* новы-тѣ. И [р]ще поставѭ скиніѭ-
тѫ си между васъ; и душа-та ми [с]не ще
12 ся погнуси отъ васъ. И [т]ще ходѭ между
васъ, и [у]ще сьмь Богъ вашъ, и вы ще
13 бѫдете мои людіе. [ф]Азъ сьмь Господь
Богъ вашъ, който вы изведохъ изъ земѭ-
тѫ на Египтяны-тѣ, да не имъ сте раби;
и [х]строшихъ жегла-та на яремъ-тъ ви, и
направихъ вы да ходите прави.
14 Но [ц]ако мя не послушате, и не извър-
15 шите всичкы тѣзи заповѣди, И [ч]ако прѣ-
зрите повелѣнія-та ми, или ако душа-та
ви ся погнуси отъ сѫдбы-тѣ ми, да не
вършите всичкы-тѣ ми заповѣди, и нару-
16 шите завѣтъ-тъ ми: И азъ ще направѭ
вамъ това: ще проводѭ върхъ васъ
[ш]ужасъ, [щ]чахоткѫ и трескѫ, които [ъ]ще
погубяватъ очи-тѣ *ви*, и ще стопяватъ ду-
шѭ-тѫ ви; и ще [ы]сѣете сѣме-то си на-
праздно, защото непріятели-тѣ ви ще го
17 ядѫтъ. И [ь]ще турѭ лице-то си противъ
васъ, и [ѣ]ще бѫдете убити прѣдъ непрія-
тели-тѣ си: и [ю]тѣзи които ви ненавидятъ
ще владѣѭтъ надъ васъ: и [я]ще бѣгате
18 когато никой не вы гони. И при всичко
това ако не мя послушате, ще приложѫ
на васъ [ѫ]седмократно наказаніе за грѣ-
19 хове-тѣ ви. И [іѫ]ще строшѫ гордость-тѫ
на силѫ-тѫ ви: и [а]ще направѭ небе-то
ви като желѣзо, и земѭ-тѫ ви като мѣдь.
20 И [б]сила-та ви ще ся изнурява напраздно;
защото [в]земя-та ви нѣма да дава рожбы-
тѣ си, и дървя-та на земѭ-тѫ *ви* нѣма да
21 даватъ плодъ-тъ си. И ако ходите про-
тивно на мене, и не рачите да мя слуша-
те, ще притурѭ на васъ седмократны
22 язвы споредъ грѣхове-тѣ ви. [г]Ще прово-
дѭ върхъ васъ дивы звѣрове, които ще
вы лишатъ отъ чада-та ви, и ще истрѣбятъ
скотове-тѣ ви, и ще вы направятъ да на-
малѣете и [д]ще запустѣѭтъ пѫтища-та
23 ви. [е]И отъ това ако ся не исправите къмъ
24 мене, но ходите противно на мене, Тогазь
[ж]ще пойдѫ и азъ противно на васъ, и
ще вы поразѭ и азъ седмократно заради
25 грѣхове-тѣ ви. И [з]ще наведѫ на васъ
ножъ, който ще направи отмъщеніе за
завѣтъ-тъ: и когато ся съберете въ гра-
дища-та си, [и]ще проводѭ между васъ
моръ; и ще бѫдете прѣдадени въ рѫ-
26 цѣ-тѣ на врагъ-тъ. И [і]когато строшѫ
утвърждение-то отъ хлѣбъ-тъ ви, десеть
жены ще пекѫтъ хлѣбъ-тъ ви въ еднѫ
пещь, и ще *ви* отдаватъ хлѣбъ-тъ ви съ
теглилкѫ, и [к]ще ядете, и нѣма да ся на-
сыщате.
27 Но [л]и слѣдъ това ако не мя послуша-
28 те, но ходите противно на мене; То и азъ
ще пойдѫ противно на васъ [м]съ ярость,
и ще вы накажѫ и азъ седмократно за
29 грѣхове-тѣ ви. И [н]ще ядете плъть-тѫ
на синове-тѣ си, и плъть-тѫ на дъщери-
30 тѣ си ще ядете. И [о]ще разорѭ трѣбища-
та ви, и ще разбіѭ кумиры-тѣ ви, и
[п]трупове-тѣ ви ще хвърлѭ върхъ тру-
пове-тѣ на гнусны-тѣ ви идолы и [р]ще ся
31 погнуси отъ васъ душа-та ми. И [с]ще на-
правѭ градове-тѣ ви пустынѭ, и [т]ще за-
пустѭ святилища-та ви, и не щѫ да по-
миришѫ уханіе-то на благовонія-та ви.
32 И [у]ще запустѭ азъ земѭ-тѫ *ви*: и [ф]ще
ся смаѭтъ за това непріятели-тѣ ви,

д Псал. 67; 6. 85; 12. Іез. 34; 27. 36; 30. Зах. 8; 12.
е Амос. 9; 13.
ж Гл. 25; 19. Втор. 11; 15. Іоил. 2; 19, 26.
з Гл. 25; 18. Іов. 11; 18. Іез. 34; 25, 27, 28.
и 1 Лѣт. 22; 9. Псал. 29; 11. 147; 14. Иса. 45; 7. Агг. 2; 9.
і Іов. 11; 19. Псал. 3; 5. 4; 8. Иса. 35; 9. Іер. 30; 10. Іез. 34; 25. Осія 2; 18. Соф. 3; 13.
к 4 Цар. 17; 25. Іез. 5; 17. 14; 15.
л Іез. 14; 17.
м Втор. 32; 30. Іис. Нав. 23; 10.
н Исх. 2; 25. 4 Цар. 13; 23.
о Быт. 17; 6, 7. Неем. 9; 23. Псал. 107; 38.
п Гл. 25; 22.
р Исх. 25; 8. 29; 45. Іис. Нав. 22; 19. Псал. 76; 2. Іез. 37; 26, 27, 28. Откр. 21; 3.
с Гл. 20; 23. Втор. 32; 19.
т 2 Кор. 6; 16.
у Исх. 6; 7. Іер. 7; 23. 11; 4. 30; 22. Іез. 11; 20. 36; 28.
ф Гл. 25; 38, 42, 55.
х Іер. 2; 20. Іез. 34; 27.
ц Втор. 28; 15. Плач. 2; 17. Мал. 2; 2.
ч Ст. 43. 4 Цар. 17; 15.
ш Втор. 28; 65, 66, 67. 32; 25. Іер. 15; 8.
щ Втор. 28; 22.
ъ 1 Цар. 2; 33.
ы Втор. 28; 33, 51. Іов. 31; 8. Іер. 5; 17. 12; 13. Мих. 6; 15.
ь Гл. 17; 10.
ѣ Втор. 28; 25. Сѫд. 2; 14. Іер. 19; 7.
ю Псал. 106; 41.
я Ст. 36. Псал. 53; 5. Прит. 28; 1.
ѫ 1 Цар. 2; 5. Псал. 119; 164. Прит. 24. 16.
іѫ Иса. 25; 11. 26; 5. Іез. 7; 24. 30; 6.
а Втор. 28; 23.
б Псал. 127; 1. Иса. 49; 4.
в Втор. 11; 17. 28; 18. Агг. 1; 10.
г Втор. 32; 24. 4 Цар. 17; 25. Іез. 5; 17. 14; 15.
д Сѫд. 5; 6. 2 Лѣт. 15; 5. Иса. 33; 8. Плач. 1; 4. Зах. 7; 14.
е Іер. 2; 30. 5; 3. Амос. 4; 6 до 12.
ж 2 Цар. 22; 27. Псал. 18; 26.
з Іез. 5; 17. 6; 3. 14; 17. 29; 8. 33; 2.
и Числ. 14; 12. Втор. 28; 21. Іер. 14; 12. 24; 10. 29; 17, 18. Амос. 4; 10.
і Псал. 105; 16. Иса. 3; 1. Іез. 4; 16. 5; 16. 14; 13.
к Иса. 9; 20. Мих. 6; 14. Агг. 1; 6.
л Ст. 21, 24.
м Иса. 59; 18. 63; 3. 66; 15. Іер. 21; 5. Іез. 5; 13, 15. 8; 18.
н Втор. 28; 53. 4 Цар. 6; 29. Плач. 4; 10. Іез. 5; 10.
о 2 Лѣт. 34; 3, 4, 7. Иса. 27; 9. Іез. 6; 3, 4, 5, 6, 13.
п 4 Цар. 23; 20. 2 Лѣт. 34; 5.
р Гл. 20; 23. Псал. 78; 59. 89; 38. Іер. 14; 19.
с Неем. 2; 3. Іер. 4; 7. Іез. 6; 6.
т Псал. 74; 7. Плач. 1; 10. Іез. 9; 6. 21; 2.
у Іер. 9; 11. 25; 11, 18.
ф Втор. 28; 37. 3 Цар. 9; 8. Іер. 18; 16. 19; 8. Іез. 5; 15.

33 които живѣѭтъ въ неѭ. А васъ [х]ще раз-
сѣѭ между язычницы-тѣ: и ще истърг-
нѫ слѣдъ васъ ножъ: и земя-та ви ще
34 бѫде пуста и градове-тѣ ви пустыня. [ц]То-
газь земя-та ще ся радва на сѫбботы-тѣ
си, въ всичкы-тѣ дни до когато е тя пу-
ста, и вы сте въ земѭ-тѫ на непріятели-
тѣ си, тогазь ще ся упокои земя-та, и ще
35 ся радва на сѫбботы-тѣ си. Въ всичкы-
тѣ дни на запустеніе-то си ще си почива,
защото [ч]не си е почивала въ сѫбботы-тѣ
36 ви, когато вы живѣяхте на неѭ. И на
останѫлы-тѣ отъ васъ [ш]ще вложѫ пла-
хость въ сърдце-то имъ въ земли-тѣ на не-
пріятели-тѣ имъ: и [щ]шумъ отъ листъ за-
вѣванъ ще гы погне: и ще бѣгатъ като
бѣгающи отъ ножъ, и ще падатъ когато
37 никой не *гы* гони. И [ъ]ще падатъ единъ
върхъ другъ, като прѣдъ ножъ, когато
никой *гы* не гони: и [ы]не ще можете да
38 стоите прѣдъ непріятели-тѣ си. И ще по-
гынете между язычницы-тѣ, и земя-та на
39 непріятели-тѣ ви ще вы пояде. И оста-
нѫли-тѣ отъ васъ [ь]ще ся стопятъ за без-
законія-та си, по земли-тѣ на непріятели-
тѣ си: а още за беззаконія-та на отцы-тѣ
40 си, ще ся стопятъ наедно съ тѣхъ. И [ѣ]ако
исповѣдатъ беззаконіе-то си, и беззако-
ніе-то на отцы-тѣ си, за прѣстѫпленіе-
то си което сѫ прѣстѫпили противъ ме-
не, и още че сѫ ходили противно на ме-
41 не, И азъ че ходихъ противно на тѣхъ,
и отведохъ гы въ земѭ-тѫ на непріяте-
ли-тѣ имъ: [ю]ако тогазь ся покори [я]необ-
рѣзано-то имъ сърдце, и пріемѫтъ нака-
42 заніе-то за беззаконіе-то си, Тогазь [ѫ]ще
поменѫ завѣтъ-тъ си съ Іакова, и завѣтъ-
тъ си съ Исаака, и завѣтъ-тъ си съ Авра-
ама ще поменѫ [ѭ]и земѭ-тѫ ще поменѫ.
43 И [а]земя-та ще бѫде оставена отъ тѣхъ,
и ще ся радва на сѫбботы-тѣ си, като
остане пуста отъ тѣхъ: и тѣ ще пріимѫтъ
наказаніе-то за беззаконіе-то си: защото
[б]прѣзрѣхѫ сѫдбы-тѣ ми, и защото душа-
та имъ ся отвърнѫ отъ повелѣнія-та ми.
44 Но и така като сѫ въ земѭ-тѫ на не-
пріятели-тѣ си, [в]не щѫ да гы отхвърлѭ,
нито ще ся погнусѭ отъ тѣхъ щото да
гы истрѣбѭ *и* да нарушѫ завѣтъ-тъ си
съ тѣхъ: защото азъ сьмь Господь Богъ
45 тѣхенъ: Но [г]заради тѣхъ ще поменѫ за-
вѣтъ-тъ на отцы-тѣ *имъ,* [д]които изведохъ
изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, [е]прѣдъ очи-тѣ
на язычницы-тѣ за да бѫдѫ тѣхенъ Богъ.
46 Азъ сьмь Іеова. [ж]Тѣзи сѫ повелѣнія-та,
и сѫдбы-тѣ, и законы-тѣ, които направи
Господь между себе си и между сынове-
тѣ Израилевы, [з]на Синайскѫ-тѫ горѫ,
чрѣзъ Моисеевѫ рѫкѫ.

ГЛАВА 27.

1 И говори Господь Моисею и рече: Го-
вори на Израилевы-тѣ сынове и кажи
2 имъ: [а]Когато нѣкой направи обричаніе,
ты да направишь оцѣненіе-то на лица-та
3 за Господа. И оцѣненіе-то ти да бѫде *та-*
ка: на мѫжко отъ двадесеть годинъ до
шестдесеть годинъ, оцѣненіе-то ти да бѫ-
де петдесеть сребърни сикли, [б]споредъ
4 сикль-тъ на святилище-то. Ако ли е жен-
ско, оцѣненіе-то ти да бѫде тридесеть си-
5 кли. И ако е отъ петь годинъ до двадесеть
годинъ, оцѣненіе-то ти да бѫде за мѫж-
ко-то двадесеть сикли, а за женско-то
6 десеть сикли. Ако ли е отъ единъ мѣсецъ
до петь годинъ, оцѣненіе-то ти да бѫде за
мѫжко петь сикли сребърни, а за женско
7 оцѣненіе-то ти, три сикли сребърни. Ако
ли е отъ шестдесеть годинъ и нагорѣ,
ако е мѫжкый полъ, оцѣненіе-то ти да
бѫде петнадесеть сикли; ако ли е жен-
8 скый полъ, десеть сикли. Но ако е по си-
ромахъ отъ оцѣненіе-то ти, да ся прѣд-
стави прѣдъ священника, и священникъ-
тъ да го оцѣни: споредъ силѫ-тѫ на оно-
гозь който е направилъ обричаніе-то, свя-
щенникъ-тъ да го оцѣни.
9 И ако *обричаніе-то е за* скотъ, отъ онѣзи
които ся приносятъ приносъ Господу, отъ
тѣхъ всичко що ся дава Господу ще бѫ-
10 де свято. Да го не промѣни, нито да
замѣни добро-то съ лошо или лошо-то
съ добро: ако ли нѣкога замѣни скотъ за
скотъ, тогазь и той и промѣненіе-то му
11 ще бѫдѫтъ святи. Ако ли е нѣкой скотъ
нечистъ, отъ онѣзи които ся не прино-
сятъ Господу приносъ, тогазь да прѣдста-
12 ви скотъ-тъ прѣдъ священника; И да го
оцѣни священникъ-тъ, или добръ или
лошъ: споредъ оцѣненіе-то ти, о священ-
13 ниче, така ще бѫде. И [в]ако нѣкой пои-
ска да го искупи, то да придаде петѫ-тѫ
му часть върхъ твое-то оцѣненіе.
14 И когато нѣкой посвяти кѫщѫ-тѫ си за
посвященіе Господу, то священникъ-тъ
да ѭ оцѣни, была добра или лоша: как-
то оцѣни священникъ-тъ така ще стане.

х Втор. 4; 27. 28; 64. Псал. 44; 11, Іер. 9; 16. Іез. 12; 15. 20; 23. 22; 15. Зах. 7; 14.
ц 2 Лѣт. 36; 21.
ч Гл. 25; 2.
ш Іез. 21; 7, 12, 15.
щ Ст. 17. Іов. 15; 21. Прит. 28; 1.
ъ Иса. 10; 4. Виж. Сѫд. 7; 22. 1 Цар. 14; 15, 16.
ы Іис. Нав. 7; 12, 13. Сѫд. 2; 14.
ь Втор. 4; 27. 28; 65. Неем. 1; 8. Іер. 3; 25. 29; 12, 13. Іез. 4; 17. 6; 9. 20; 43. 24; 23. 33; 10. 36; 31. Осія. 5; 15. Зах. 10; 9.
ѣ Числ. 5; 7. 3 Цар. 8; 33, 35, 47. Неем. 9; 2. Прит. 28; 13. Дан. 9; 3, 4. Лук. 15; 18. 1 Іоан. 1; 9.
ю 3 Цар. 21; 29. 2 Лѣт. 12; 6, 7, 12. 32; 26. 33; 12, 13.
я Виж. Іер. 6; 10. 9; 25, 26. Іез. 44; 7. Дѣян. 7; 51. Рим. 2; 29. Кол, 2; 11.
ѫ Исх. 2; 24. 6; 5. Псал. 106; 45. Іез. 16; 60.
ѭ Псал. 136; 23.
а Ст. 34, 35.
б Ст. 15.
в Втор. 4; 31. 4 Цар. 13; 23. Рим. 11; 2.
г Рим. 11; 28.
д Гл. 22; 33. 25; 38.
е Псал. 98; 2. Іез. 20; 9; 14, 22.
ж Гл. 27; 34. Втор. 6; 1. 12; 1. 33; 4. Іоан. 1; 17.
з Гл. 25; 1.

—

а Числ. 6; 2. Виж. Сѫд. 11 30, 31, 39. 1 Цар. 1; 11, 28.
б Исх. 30; 13.
в Ст. 15, 19.

15 И [г]ако онзи който іж посвяти, поиска да
искупи кжщж-тж си, да придаде петж-тж
часть отъ сребро-то на оцѣненіе-то ти, и
ще бжде негова.
16 И ако нѣкой посвяти Господу отъ ни-
вж-тж на стяжаніе-то си, оцѣненіе-то ти
да бжде споредъ посѣваніе-то й, единъ
коръ отъ ечимѣно сѣме *ще ся цѣни* за пет-
17 десеть сребърны сикли. Ако отъ годинж-
тж на юбилей-тъ посвяти нивж-тж си, то
18 по твое-то оцѣненіе ще стане. Но ако
слѣдъ юбилей-тъ посвяти нивж-тж си,
священникъ-тъ [д]да му смѣтне сребро-то
споредъ годины-тѣ които оставатъ до ю-
билейнж-тж годинж, и да ся спадне отъ
19 оцѣненіе-то ти. И [е]тойзи който е посвя-
тилъ нивж-тж, ако поиска нѣкога да іж
искупи, да й придаде петж-тж часть отъ
сребро-то на оцѣненіе-то ти и ще стане
20 негова. И ако не искупи нивж-тж или
ако е продалъ нивж-тж другому, да ся не
21 искупува вече. Но [ж]когато нива-та ся
освободи въ юбилей-тъ, ще бжде свята Го-
споду, като нивж [з]съ клѣтвж посвяще-
нж, [и]ще бжде стяжаніе на священника.
22 И ако нѣкой посвяти Господу нивж
коіжто е купилъ, която не е отъ нивы-
23 тѣ [і]на стяжаніе-то му, [к]Священникъ-тъ
да смѣтне цѣнж-тж й по твое-то оцѣне-
ніе, дори до годинж-тж на юбилей-тъ: и
да даде оцѣненіе-то отъ тебе въ истый-тъ
24 день: то е свято Господу. [л]Въ годинж-тж
на юбилей-тъ нива-та да ся върне на
оногозь, отъ когото ся е купила, който
25 има стяжаніе-то на тжзи земіж. И всич-
кы-тѣ твои оцѣненія да бyватъ споредъ
сикль-тъ на святилище-то: [м]двадесеть ге-
ры да бжде сикль-тъ.
26 Но [н]първородно-то между скотове-тѣ,
което като първородно надлежи Господу,
никой да го не посвящава: говедо или
27 овца, Господне е. И ако е отъ нечисты
скотове, да *го* искупи споредъ твое-то
оцѣненіе, и [о]да придаде петж-тж му часть
върхъ него: или ако ся не искупува, да ся
28 продаде споредъ твое-то оцѣненіе. Но
[п]никое посвященіе, което бы посвятилъ
нѣкой съ клѣтвж Господу, отъ онова що
има, человѣкъ или скотъ, или нива отъ
стяжаніе-то си нито да ся продаде, нито
искупи: всяко съ клѣтвж посвященіе прѣ-
29 свято е Господу. [р]Никое посвященіе по-
святено съ клѣтвж отъ человѣкъ, да ся
не искупи: непрѣмѣнно ще ся умъртви.
30 И [с]всякой десетъкъ отъ земіж-тж, отъ
сѣме-то на земіж-тж, и отъ плодъ-тъ на
дървя-та, Господень е: святъ е Господу.
31 И [т]ако нѣкога поиска нѣкой да искупи
десетъкъ-тъ си, да му придаде петж-тж
32 му часть. И всякой десетъкъ отъ чрѣдж,
и отъ стадо, на всяко *животно* което [у]ми-
нува *на четъ* подъ жезлъ-тъ, десетъкъ-тъ
33 ще бжде святъ Господу. Да не различава
или добро или лошо, [ф]нито да го промѣ-
ни: и ако го нѣкога промѣни, и то и про-
мѣнено-то му ще бжде свято: да ся не
искупи.
34 [х]Тѣзи сж заповѣди-тѣ които заповѣда
Господь Моисею за Израилевы-тѣ сынове
на Синайскж-тж горж.

ЧИСЛА.

ГЛАВА 1.

1 И говори Господь Моисею [а]въ Синай-
скж-тж пустыніж, [б]въ скиніж-тж на съ-
браніе-то, въ първый-тъ день на вторый-тъ
мѣсецъ, въ вторж-тж годинж отъ какъ
излѣзохж изъ Египетскж-тж земіж и
2 рече: [в]Прѣбройте всичко-то събраніе на
Израилевы-тѣ сынове, по родъ-тъ имъ, по
отеческы-тѣ имъ домове, и избройте по
име всякой мжжкый полъ единъ по единъ.
3 Отъ двадесеть годины нагорѣ, всичкы-тѣ
които могжтъ въ Израиль да излѣзжтъ
на бой, ты и Ааронъ избройте гы по во-
4 инства-та имъ. И съ васъ да бжде по
единъ человѣкъ отъ всяко племе: всякой
ще бжде князь на отеческый-тъ си домъ.
5 И тѣзи сж имена-та на мжжіе-тѣ кои-
то ще прѣдстоятъ съ васъ наедно: отъ
6 Рувима Елисуръ Седіуровый сынъ: Отъ

г Ст. 13.
д Гл. 25; 15, 16.
е Ст. 13.
ж Гл. 25; 10, 28, 31.
з Ст. 28.
и Числ. 18; 14. Іез. 44; 29.
і Гл. 25; 10, 25.
к Ст. 18.
л Гл. 25; 28.
м Исх. 30; 13. Числ. 3; 47. 18; 16. Іез. 45; 12.
н Исх. 13; 2, 12. 22; 30. Числ. 18; 17. Втор. 15; 19.
о Ст. 11, 12, 13.
п Ст. 21. Іис. Нав. 6; 17, 18, 19.
р Числ. 21; 2, 3.
с Быт. 28; 22. Числ. 18; 21, 24. 2 Лѣт. 31; 5, 6, 12. Неем. 13; 12. Мал. 3; 8, 10.
т Ст. 13.
у Виж. Іер. 33; 13. Іез. 20; 37. Мих. 7; 14.
ф Ст. 10.
х Гл. 26; 46.

—

а Исх. 19; 1. Гл. 10; 11, 12.
б Исх. 25; 22.
в Исх. 30; 12. 38; 26. Гл. 26; 2, 63, 64. 2 Цар. 24; 2. 1 Лѣт. 21; 2.

Симеона, Селуміилъ Сурисадаевый сынъ:
7 Отъ Іудѫ, Наассонъ Аминадавовый сынъ:
8 Отъ Иссахара, Наѳанаилъ Суаровый сынъ:
9 Отъ Завулона, Еліавъ, Хелоновый сынъ:
10 Отъ Іосифовы-тѣ сынове отъ Ефрема, Елисамà Аміудовый сынъ, а отъ Манассіѭ,
11 Гамаліилъ Федассуровый сынъ: Отъ Ве-
12 ніамина, Авиданъ Гедеоніевый сынъ: Отъ
13 Дана, Ахіезеръ Амисадаевый сынъ: Отъ
14 Асира, Фагеилъ Охрановый сынъ: Отъ
15 Гада, Еліасафъ [г]Деуиловый сынъ: Отъ
16 Нефѳалима, Ахирей Енановый сынъ: [д]Тѣзи бѣхѫ избранни-тѣ на събраніе-то, князове на отеческы-тѣ си племена, [е]войводы на Израилевы-тѣ тысящы.
17 И тъй Моисей и Ааронъ зѣхѫ тѣзъ мѫ-
18 жіе, които ся нарекохѫ по име: И свыкахѫ всичко-то събраніе, въ първый-тъ день на вторый-тъ мѣсецъ, и написахѫ ся по родъ-тъ си, по отеческы-тѣ си домове, споредъ число-то на имена-та отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, единъ по единъ.
19 Както заповѣда Господь Моисею, така гы изброи въ Синайскѫ-тѫ пустынѭ.
20 И сынове-тѣ на Рувима, който бѣше първороденъ на Израиля, по потомство-то имъ, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, единъ по единъ, всякой мѫжкый полъ отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които можахѫ да излѣзѫтъ на бой,
21 Които ся изброихѫ отъ Рувимово-то племе, *бѣхѫ* четыридесеть и шесть тысящи и петстотинъ.
22 Потомство-то на Симеоновы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, които ся изброихѫ по число-то на имена-та, единъ по единъ, всякой мѫжкый полъ отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които можахѫ да излѣзѫтъ на
23 бой, Които ся изброихѫ отъ Симеоново-то племе, *бѣхѫ* петдесеть и деветь тысящи и триста.
24 Потомство-то на Гадовы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които
25 можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Гадово-то племе, *бѣхѫ* четыридесеть и петь тысящи и шестстотинъ и петдесеть.
26 Потомство-то на Іудины-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които
27 можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Іудино-то племе, *бѣхѫ* седмдесеть и четыри тысящи и шестстотинъ.
28 Потомство-то на Иссахаровы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които
29 можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Иссахарово-то племе, *бѣхѫ* петдесеть и четыри тысящи и четыристотинъ.
30 Потомство-то на Завулоновы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които
31 можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Завулоново-то племе, *бѣхѫ* петдесеть и седмь тысящи и четыристотинъ.
32 Отъ Іосифовы-тѣ сынове: потомство-то на Ефремовы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, по число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които можахѫ да из-
33 лѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Ефремово-то племе, *бѣхѫ* четыридесеть тысящи и петстотинъ:
34 Потомство-то на Манассіевы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, споредъ число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ
35 които можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Манассіево-то племе, *бѣхѫ* тридесеть и двѣ тысящи и двѣстѣ.
36 Потомство-то на Веніаминовы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, споредъ число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ
37 които можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Веніаминово-то племе, *бѣхѫ* тридесеть и петь тысящи и четыристотинъ.
38 Потомство-то на Дановы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, споредъ число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ ко-
39 ито можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Даново-то племе, *бѣхѫ* шестдесеть и двѣ тысящи и седмстотинъ.
40 Потомство-то на Асировы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, споредъ число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ
41 които можахѫ да излѣзѫтъ на бой, Които ся изброихѫ отъ Асирово-то племе, *бѣхѫ* тысящи четыридесеть и една и петстотинъ.
42 Потомство-то на Нефѳалимовы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ имъ домове, споредъ число-то на имена-та, отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ които можахѫ да излѣзѫтъ на бой,
43 Които ся изброихѫ отъ Нефѳалимово-то племе, *бѣхѫ* петдесеть и три тысящи и четыристотинъ.
44 [ж]Изброени-тѣ сѫ тѣзи, които изброи Моисей и Ааронъ, и Израилеви-тѣ князове, дванадесеть-тѣ мѫжіе: всякой единъ
45 за отеческый-тъ си домъ. И всичкы-тѣ

Гл. 2; 14. | *д* Гл. 7; 2. 1 Лѣт. 27; 16. | *е* Исх. 18; 21; 25. | *ж* Гл. 26; 64.

бѣхж изброени отъ Израилевы-тѣ синове, споредъ отеческы-тѣ си домове, отъ
двадесеть годинъ и нагорѣ, всичкы-тѣ между Израиля които можахж да излѣзжтъ
46 на бой, Всичкы-тѣ изброени бѣхж [з]шестстотинъ и три тысящи и петстотинъ и
петдесеть.
47 А [и]Левити-тѣ, споредъ отеческо-то си
племе, не бѣхж изброени помежду имъ.
48 Защото Господь бѣше говорилъ Моисею
49 и реклъ: [і]Само Левіино-то племе да не
изброишь, и исчисленіе-то имъ да не зе-
50 мешь между Израилевы-тѣ сынове. [к]Но да
опрѣдѣлишь Левиты-тѣ настоятели на скинійж-тж на свидѣтелство-то, и на всичкы-
тѣ нейны съсжды, и на вси-тѣ *нѣща*
които *принадлежатъ* ней: тѣ да носятъ
скинійж-тж, и всичкы-тѣ нейны съсжды, и
тѣ да й слугуватъ; и [л]да иматъ станъ-тъ
51 *си* около скинійж-тж. И [м]когато скинія-та
трѣбва да ся дигне, Левити-тѣ да іж снематъ: и когато скинія-та трѣбва да стои,
Левити-тѣ да іж поставятъ: а [н]който
чужденецъ бы ся приближилъ *до неіж*, не-
52 ка ся умьртви. И Израилеви-тѣ сынове
да поставятъ шатры-тѣ си, всякой въ
станъ-тъ си, и [о]всякой при хоругвж-тж
53 си, споредъ воинства-та си. А [п]Левити-тѣ
да поставятъ шатры-тѣ си около скинійж-
тж на свидѣтелство-то, [р]за да нѣма гнѣвъ
върху събраніе-то на Израилевы-тѣ сынове: [с]и Левити-тѣ да пазятъ стражж-тж
54 на скинійж-тж на свидѣтелство-то. И направихж Израилеви-тѣ сынове по всичко
което заповѣда Господь Моисею: така направихж.

ГЛАВА 2.

1 И говори Господь Моисею и Аарону и
2 рече: [а]Нека поставятъ шатры-тѣ си Израилеви-тѣ сынове, всякой при хоругвж-
тж си, съсъ знакове-тѣ на отеческый-тъ
си домъ: [б]срещж скинійж-тж на събраніе-
то да поставятъ шатры-тѣ си изоколо.
3 И които поставятъ шатры-тѣ си напрѣдъ къмъ истокъ *да бждж отъ* хоругвж-тж на Іудиный-тъ станъ, споредъ
пълкове-тѣ си: и князь на Іудины-тѣ сынове *да бжде* [в]Наассонъ Аминадавовый
4 сынъ: (И воинство-то му, и изброени-тѣ
отъ тѣхъ, *бѣхж* седмдесеть и четыри ты-
5 сящи и шестстотинъ.) И до него ще поставятъ шатры-тѣ си Иссахарово-то племе:
и князь на Иссахаровы-тѣ сынове *да бжде*
6 Наѳанаилъ Суаровый сынъ. (А негово-то
воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ, *бѣхж*
петдесеть и четыри тысящи и четырисото-
7 тинъ.) *Слѣдъ него* Завулоново-то племе: и
князь на Завулоновы-тѣ сынове *да бжде*
8 Еліавъ сынъ-тъ Хелоновъ: (И негово-то
воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ, *бѣхж*
петдесеть и седмь тысящи и четыристо-
9 тинъ. Всичкы-тѣ които ся изброихж въ
станъ-тъ Іудинъ *бѣхж* сто и осмдесеть и
шесть тысящи и четыристотинъ, споредъ
пълкове-тѣ си:) [г]тѣ да ся дигатъ първи.
10 Къмъ пладне *да бжде* хоругва-та на Рувимовый-тъ станъ, споредъ пълкове-тѣ
имъ; и князь на Рувимовы-тѣ сынове *да*
11 *бжде* Елисуръ Седіуровый сынъ: (А негово-то воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ,
бѣхж четыридесеть и шесть тысящи и пет-
12 стотинъ.) И до него да поставятъ шатры-тѣ си Симеоново-то племе: и князь на
Симеоновы-тѣ сынове *да бжде* Селуміилъ
13 Сурисадаевый сынъ: (А негово-то воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ *бѣхж* пет-
14 десеть и деветь тысящи и триста.) Послѣ
Гадово-то племе: и князь на Гадовы-тѣ
сынове *да бжде* Еліасавъ Деуиловый сынъ:
15 (А негово-то воинство, и изброени-тѣ отъ
тѣхъ, *бѣхж* четыридесеть и петь тысящи и
16 шестстотинъ и петдесеть. Всичкы-тѣ които ся изброихж въ Рувимовый-тъ станъ
бѣхж сто и петдесеть и една тысяща и
четыристотинъ и петдесеть, споредъ пълкове-тѣ имъ:) [д]тѣ да ся дигатъ втори.
17 [е]Послѣ да ся дига скинія-та на събраніе-то, станъ-тъ на Левиты-тѣ въ срѣдъ
станове-тѣ: както сж поставили шатры-
тѣ си, така да ся дигатъ: всякой въ редъ-тъ
си, при хоругвж-тж си.
18 Къмъ западъ *да бжде* хоругва-та на Ефремовый-тъ станъ, споредъ пълкове-тѣ
имъ: и князь на Ефремовы-тѣ сынове *да*
19 *бжде* Елисама Аміудовый сынъ: (А негово-то воинство и изброени-тѣ отъ тѣхъ,
бѣхж четыридесеть тысящи и петстотинъ.)
20 И до него, Манассіево-то племе: и князь
на Манассіевы-тѣ сынове *да бжде* Гама-
21 ліилъ Федасуровый сынъ: (А негово-то
воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ, *бѣхж*
22 тридесеть и двѣ тысящи и двѣстѣ.) Послѣ
Веніаминово-то племе: и князь на Веніаминовы-тѣ сынове *да бжде* Авиданъ Ге-
23 деоновый сынъ: (А негово-то воинство, и
изброени-тѣ отъ тѣхъ, *бѣхж* тридесеть и
24 петь тысящи и четыристотинъ. Всичкы-
тѣ които ся изброихж въ Ефремовый-тъ
станъ *бѣхж* сто и осмь тысящи и сто,
споредъ пълкове-тѣ си:) [ж]тѣ да ся дигатъ трети.
25 Къмъ сѣверъ *да бжде* хоругва-та на Дановый-тъ станъ, споредъ пълкове-тѣ имъ:
и князь на Дановы-тѣ сынове *да бжде*

з Исх. 38; 26. Виж. Исх. 12; 37. Гл. 2; 32. 26; 51.
и Гл. 2; 33. Виж. Гл. 3 и 4. 26; 57. 1 Лѣт. 6 и 21; 6.
і Гл. 2; 33. 26; 62.
к Исх. 38; 21. Гл. 3; 7, 8. 4; 15, 25, 26, 27, 33.
л Гл. 3; 23, 29, 35, 38.
м Гл. 10; 17, 21.
н Гл. 3; 10, 38. 18; 22.
о Гл. 2; 2, 34.
п Ст. 50.
р Лев. 10; 6. Гл. 8; 19. 16; 46. 18; 5. 1 Цар. 6; 9.
с Гл. 3; 7, 8. 8; 24, 25, 26. 18; 3, 4, 5. 31; 30, 47. 1 Лѣт. 23; 32. 2 Лѣт. 13; 11.

а Гл. 1; 52.
б Іис. Нав. 3; 4.
в Гл. 10; 14. Руѳ. 4; 20. 1 Лѣт. 2; 10. Мат. 1; 4. Лук. 3; 32, 33.
г Гл. 10; 14.
д Гл. 10; 18.
е Гл. 10; 17, 21.
ж Гл. 10; 22.

26 Ахіезеръ Амисадаевый сынъ: (А негово-то
воинство, и изброени-тѣ отъ тѣхъ, *бѣхѫ*
шестдесеть и двѣ тысящи и седмстотинъ.)
27 И до него да поставятъ шатры-тѣ си
Асирово-то племе: и князь на Асировы-тѣ
сынове *да бѫде* Фагеилъ Охрановый сынъ:
28 (А негово-то воинство, и изброени-тѣ отъ
тѣхъ, *бѣхѫ* четыридесеть и една тысяща
29 и петстотинъ.) Послѣ Нефѳалимово-то
племе: и князь на Нефѳалимовы-тѣ сы-
30 нове *да бѫде* Ахирей Енановый сынъ: (А
негово-то воинство, и изброени-тѣ отъ
тѣхъ, *бѣхѫ* петдесеть и три тысящи и че-
31 тыристотинъ. Всичкы-тѣ които ся изброи-
хѫ въ Дановый-тъ станъ *бѣхѫ* сто и пет-
десеть и седмь тысящи и шестстотинъ:)
[з]тѣ да ся дигатъ послѣдни при хоругвы-
тѣ си.
32 Тѣзи сѫ изброени-тѣ отъ Израилевы-
тѣ сынове, по отеческы-тѣ си домове:
[и]всичкы-тѣ които ся изброихѫ въ стано-
ве-тѣ, по пълкове-тѣ си, *бѣхѫ* шестсто-
тинъ и три тысящи и петстотинъ и пет-
33 десеть. А [і]Левити-тѣ не ся изброихѫ меж-
ду Израилевы-тѣ сынове, както заповѣда
34 Господь Моисею. И направихѫ Израиле-
ви-тѣ сынове по всичко що заповѣда Гос-
подь Моисею: [к]така поставихѫ шатры-
тѣ си по хоругвы-тѣ си, така ся и дига-
хѫ: всякой споредъ родове-тѣ си, по оте-
ческы-тѣ си домове.

ГЛАВА 3.

1 И тѣзи сѫ родословія-та на Аарона и
Моисея въ който день говори Господь
2 Моисею на Синайскѫ-тѫ горѫ. И тѣзи
сѫ имена-та на Аароновы-тѣ сынове: На-
давъ [а]първородный-тъ *му*, и Авіудъ, Еле-
3 азаръ, и Иѳамаръ. Тѣзи сѫ имена-та на
Аароновы-тѣ сынове, [б]помазаны-тѣ свя-
щенницы, които ся посвятихѫ за да свя-
4 щенствуватъ. И [в]умрѣхѫ Надавъ и Авіудъ
прѣдъ Господа, като приносяхѫ чуждъ
огнь прѣдъ Господа въ Синайскѫ-тѫ пу-
стынѭ, и чада нѣмахѫ: и священствува-
хѫ Елеазаръ и Иѳамаръ прѣдъ лице-то
на бащѫ си Аарона.
5 И говори Господь Моисею и рече:
6 [г]Приведи Левіево-то племе, и прѣдстави
гы прѣдъ Аарона священника, за да му
7 слугуватъ. И да пазятъ стражѫ за него,
и стражѫ за всичко-то събраніе прѣдъ
скиніѭ-тѫ на събраніе-то, [д]и да слугу-
8 ватъ въ скиніѭ-тѫ. И да пазятъ всичкы-
тѣ съсѫды на скиніѭ-тѫ на събраніе-то,
и стражѫ-тѫ за Израилевы-тѣ сынове, и
9 да слугуватъ въ скиніѭ-тѫ. И [е]да дадешь
Левиты-тѣ на Аарона и на сынове-тѣ му:
тѣ му сѫ дадени даръ отъ Израилевы-тѣ
10 сынове. А Аарона и сынове-тѣ му да по-
ставишь [ж]за да вършатъ дѣла-та на свя-
щенничество-то си: а [з]който чуждъ бы
приближилъ, да ся умъртви.
11 И говори Господь Моисею и рече:
12 Ето, азъ [и]зѣхъ Левиты-тѣ отъ срѣдъ
Израилевы-тѣ сынове, вмѣсто всякой пър-
вороденъ отъ Израилевы-тѣ сынове, кой-
то отваря ложесна: и Левити-тѣ ще бѫ-
13 дѫтъ мои. Защото [і]всяко първородно е
мое: [к]въ день-тъ когато поразихъ всяко
първородно въ Египетскѫ-тѫ земѭ, азъ
освятихъ за себе си всяко първородно въ
Израиля, отъ человѣкъ до скотъ: мои ще
бѫдѫтъ. Азъ съмь Іеова.
14 И говори Господь Моисею въ Синай-
15 скѫ-тѫ пустынѭ и рече: Изброй Левіе-
вы-тѣ сынове споредъ отеческы-тѣ имъ
домове, по родове-тѣ имъ: [л]всичкы-тѣ
мѫжкы отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ да
16 гы изброишь. И изброи гы Моисей, спо-
редъ слово-то Господне, както *му* бы за-
17 повѣдано. А [м]Левіеви-тѣ сынове по име-
на-та си бѣхѫ тѣзи: Гирсонъ, и Кааѳъ, и
18 Мерарій. И тѣзи *бѣхѫ* имена-та на Гирсо-
новы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ: [н]Лив-
19 ній, и Семей. И Кааѳови-тѣ сынове, по
родове-тѣ имъ, [о]Амрамъ, и Иссааръ, Хе-
20 вронъ, и Озіилъ. И [п]Мераріеви-тѣ сыно-
ве, по родове-тѣ имъ, Маалій, и Мусій.
Тѣзи сѫ родове-тѣ на Левиты-тѣ, споредъ
отеческы-тѣ имъ домове.
21 Отъ Гирсона *бѣше* родъ-тъ Ливніевъ, и
родъ-тъ Семеевъ: тѣзи сѫ родове-тѣ на
22 Гирсоновцы-тѣ. Изброени-тѣ отъ тѣхъ,
по число-то на всичкы-тѣ мѫжкы, отъ
единъ мѣсецъ и нагорѣ, които ся изброи-
хѫ отъ тѣхъ, *бѣхѫ* седмь тысящи и пет-
23 стотинъ. [р]Родове-тѣ на Гирсоновцы-тѣ да
поставятъ шатры-тѣ си задъ скиніѭ-тѫ
24 къмъ западъ. И князь-тъ на отеческый-
тъ домъ на Гирсоновцы-тѣ *да бѫде* Еліа-
25 сафъ Лаиловый сынъ. И [с]подъ пазяніе на
Гирсоновы-тѣ сынове въ скиніѭ-тѫ на
събраніе-то *да бѫде* [т]скинія-та, и [у]ша-
търъ-тъ, [ф]покровъ-тъ му, и [х]дверный-тъ
26 закровъ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то, И
[ц]дворны-тѣ привѣсы, и [ч]дверный-тъ за-
кровъ на дворъ-тъ, който е около ски-
ніѭ-тѫ и олтарь-тъ, и [ш]вѫжя-та му за
всичкѫ-тѫ му службѫ.
27 И [щ]отъ Кааѳа *бѣше* родъ-тъ на Амра-

з Гл. 10; 25.
и Исх. 38; 26. Гл. 1; 46. 11; 21.
і Гл. 1; 47.
к Гл. 24; 2. 5, 6.

—

а Исх. 6; 23.
б Исх. 28; 41. Лев. 8.
в Лев. 10; 1. Гл. 26; 61. 1 Лѣт. 24; 2.
г Гл. 8; 6. 18; 2.
д Виж. Гл. 1; 50. 8; 11, 15, 24, 26.
е Гл. 8; 19. 18; 6.
ж Гл. 18; 7.
з Ст. 38. Гл. 1; 51. 16; 40.
и Ст. 41. Гл. 8; 16. 18; 6.
і Исх. 13; 2. Лев. 27; 26. Гл. 8; 16. Лук. 2; 23.
к Исх. 13; 12, 15. Гл. 8; 17.
л Ст. 39. Гл. 26; 62.
м Быт. 46; 11. Исх. 6; 16. Гл. 26; 57. 1 Лѣт. 6; 1, 16. 23; 6.
н Исх. 6; 17.
о Исх. 6; 18.
п Исх. 6; 19.
р Гл. 1; 53.
с Гл. 4; 24, 25, 26.
т Исх. 25; 9.
у Исх. 26; 1.
ф Исх. 26; 7, 14.
х Исх. 26; 36.
ц Исх. 27; 9.
ч Исх. 27; 16.
ш Исх. 35; 18.
щ 1 Лѣт. 26; 23.

мовцы-тѣ, и родъ-тъ на Исааровцы-тѣ: и
родъ-тъ на Хевроновцы-тѣ, и родъ-тъ на
Озіиловцы-тѣ: тѣзи сѫ родове-тѣ на Ка-
28 аѳовцы-тѣ. Всичкы-тѣ мѫжкы отъ единъ
мѣсецъ и нагорѣ, *бѣхѫ* числомъ осмь ты-
сящи и шестстотинъ, които имахѫ стра-
29 жѫ-тѫ на святилище-то. [ъ]Родове-тѣ на
Кааѳовы-тѣ сынове да поставятъ шатры-
тѣ си отъ странѫ-тѫ на скиніѭ-тѫ къмъ
30 югъ. И князь на отеческый-тъ домъ отъ
родове-тѣ на Кааѳовцы-тѣ *да бѫде* Елиса-
31 фанъ Озіиловый-тъ сынъ. И [ы]подъ тѣхно
пазяніе *да бѫде* [ь]ковчегъ-тъ, и [ѣ]трѫпеза-
та, и [ю]свѣтилникъ-тъ и [я]олтари-тѣ, и съ-
сѫди-тѣ на святилище-то съ които слу-
жатъ, и [ѫ]закровъ-тъ, и всичко което при-
32 надлежи на службѫ-тѫ му. И Еліазаръ
сынъ-тъ на Аарона священника *да бѫде*
началникъ надъ Левитскы-тѣ началницы,
който да има настоятелство-то надъ онѣзи
които пазятъ стражѫ на святилище-то.
33 Отъ Мерарія *бѣше* родъ-тъ на Мааліев-
цы-тѣ, и родъ-тъ на Мусіевцы-тѣ: тѣзи
34 сѫ родове-тѣ Мераріеви. И които отъ
тѣхъ ся изброихѫ, по число-то на всич-
кы-тѣ мѫжкы отъ единъ мѣсецъ и наго-
35 рѣ, *бѣхѫ* шесть тысящи и двѣстѣ. И князь
на отеческый-тъ домъ отъ родове-тѣ на
Мераріевцы-тѣ *да бѫде* Суріилъ Авихаи-
ловый сынъ: [ѭ]тѣ да поставятъ шатры-
тѣ си въ странѫ-тѫ на скиніѭ-тѫ къмъ
36 сѣверъ. И [а]*подъ* настоятелство-то на стра-
жѫ-тѫ отъ Мераріевы-тѣ сынове *да бѫ-
дѫтъ* дъскы-тѣ на скиніѭ-тѫ, и вереи-
тѣ ѝ, и стълпове-тѣ ѝ, и подложкы-тѣ ѝ,
и всичкы-тѣ ѝ съсѫди и всичко което при-
37 надлежи на службѫ-тѫ ѝ: И стълпове-
тѣ на дворъ-тъ изоколо, и подложкы-тѣ
имъ, и коліе-тѣ имъ, и вѫжя-та имъ.
38 И [б]тѣзи които ще поставятъ шатры-
тѣ си прѣдъ лице-то на скиніѭ-тѫ къмъ
истокъ, прѣдъ шатъръ-тъ на събраніе-то
къмъ истокъ, *да бѫдѫтъ* Моисей и Ааронъ
и сынове-тѣ му, и [в]тѣ да пазятъ стражѫ
на святилище-то [г]за стражѫ отъ Израи-
левы-тѣ сынове: и [д]който чуждъ бы при-
39 ближилъ, да ся умъртви. [е]Всичкы-тѣ кои-
то ся изброихѫ отъ Левиты-тѣ, които из-
броихѫ Моисей и Ааронъ съ повелѣніе-
то Господне по родове-тѣ имъ, всичкы-тѣ
мѫжкы отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ, *бѣ-
хѫ* двадесеть и двѣ тысящи.
40 И рече Господь Моисею: [ж]Изброй всич-
кы-тѣ първородны мѫжкы отъ Израиле-
вы-тѣ сынове, отъ единъ мѣсецъ и наго-
41 рѣ, и земи число-то на имена-та имъ. И
[з]да земешь Левиты-тѣ за мене, (азъ сьмь
Господь), вмѣсто всичкы-тѣ първородны
отъ Израилевы-тѣ сынове, и скотове-тѣ
на Левиты-тѣ вмѣсто всичкы-тѣ първо-
родны отъ скотове-тѣ на Израилевы-тѣ
42 сынове. И изброи Моисей, както му за-
повѣда Господь всичкы-тѣ първородны отъ
43 Израилевы-тѣ сынове. И всичкы-тѣ пър-
вородны мѫжкы като ся изброихѫ по име,
отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ, споредъ ис-
численіе-то имъ, бѣхѫ двадесеть и двѣ
тысящи и двѣстѣ и седмдесеть и три.
44 И говори Господь Моисею и рече:
45 [и]Земи Левиты-тѣ вмѣсто всичкы-тѣ пър-
вородны отъ Израилевы-тѣ сынове, и ско-
тове-тѣ на Левиты-тѣ вмѣсто скотове-тѣ
имъ: и Левити-тѣ ще бѫдѫтъ мои. Азъ
46 сьмь Господь. И [і]за искупуваніе на двѣ-
стѣ-тѣ седмдесеть и три отъ първородны-
тѣ на Израилевы-тѣ сынове, [к]които сѫ
47 повече отъ Левиты-тѣ, Да земешь по [л]петь
сикли на главѫ, споредъ сикль-тъ на свя-
тилище-то да *гы* земешь, ([м]единъ сикль
48 прави двадесеть геры): И сребро-то на
искупуваніе-то за тѣзи които сѫ повече
да го дадешь на Аарона и на сынове-тѣ
49 му. И зѣ Моисей сребро-то на искупува-
ніе-то отъ онѣзи които бѣхѫ повече отъ
50 размѣнены-тѣ съ Левиты-тѣ: Отъ първо-
родны-тѣ на Израилевы-тѣ сынове зѣ сре-
бро-то: [н]еднѫ тысящѫ триста и шестде-
сеть и петь *сикли*, споредъ сикль-тъ на
51 святилище-то: И [о]даде Моисей сребро-то
на искупуваніе-то Аарону и на сынове-
тѣ му, споредъ слово-то Господне, както
заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 4.

1 И говори Господь Моисею и Аарону и
2 рече: Изброй измежду Левіевы-тѣ сынове,
сынове-тѣ на Кааѳа, по родове-тѣ имъ, по
3 отеческы-тѣ имъ домове, [а]Отъ тридесеть
годинъ и нагорѣ, до петдесеть годинъ, всич-
кы които влазятъ въ четѫ-тѫ за да вър-
шатъ работѫ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то.
4 [б]Това е слугуваніе-то на Кааѳовы-тѣ
сынове въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то за
5 [в]святая святыхъ. И когато ся дига станъ-
тъ да прихождатъ Ааронъ и сынове-тѣ
му, и да снематъ [г]закрывалнѫ-тѫ за-
вѣсѫ и [д]да закрыѭтъ съ неѭ ковчегъ-тъ
6 на свидѣтелство-то: И да турятъ на него
покровъ отъ язовечкы кожы, и отгорѣ *му*
да распрострѫтъ тканіе всичко-то синьо,
7 и да проврѫтъ [е]вьрлины-тѣ му. И [ж]върхъ

ъ Гл. 1; 53.
ы Гл. 4; 15.
ь Исх. 25; 10.
ѣ Исх. 25; 23.
ю Исх. 25; 31.
я Исх. 27; 1. 30; 1.
ѫ Исх. 26; 32.
ѭ Гл. 1; 53.
а Гл. 4; 31, 32.
б Гл. 1; 53.
в Гл. 18; 5.
г Ст. 7, 8.
д Ст. 10.
е Виж. Гл. 26; 62.
ж Ст. 15.
з Ст. 12, 45.
и Ст. 12, 41.
і Исх. 13; 13. Гл. 18; 15.
к Ст. 39, 43.
л Лев. 27; 6. Гл. 18; 16.
м Исх. 30; 13. Лев. 27; 25. Гл. 18; 16. Іез. 45; 12.
н Ст. 46, 47.
о Ст. 48.

—

а Виж. Гл. 8; 24. 1 Лѣт. 23; 3, 24, 27.
б Ст. 15.
в Ст. 19.
г Исх. 26; 31.
д Исх. 25; 10, 16.
е Исх. 25; 13.
ж Исх. 25; 23, 29, 30. Лев. 24; 6, 8.

тръпезж-тж на прѣдложеніе-то да рас-
прострžтъ тканіе синьо, и да турятъ на
неіж блюда-та, и темянницы-тѣ, и тасо-
ве-тѣ, и възливалницы-тѣ за възліяніе-
то: и всегдашни-тѣ хлѣбове да бждхтъ
8 на неіж: И да распрострžтъ на тѣхъ
червено тканіе, и него да покрыіжтъ съ
покровъ отъ язовечкы кожы, и да про-
9 вржтъ върлины-тѣ ѝ. И да земжтъ синьо
тканіе, и да покрыіжтъ [з]свѣтилникъ-тъ
на свѣтеніе-то, и [и]свѣтила-та му, и щип-
цы-тѣ му, и подносницы-тѣ му, и масле-
ницы-тѣ му, които употрѣбяватъ за слу-
10 женіе около него. И да турятъ него и
всичкы-тѣ му съсжды въ покровъ отъ
язовечкы кожы и да *го* турятъ на пжржи-
11 нж-тж. А [і]на златный-тъ олтарь да рас-
прострžтъ синьо тканіе, и него да покры-
іжтъ съ покровъ отъ язовечкы кожы, и
12 да провржтъ върлины-тѣ му. И да земжтъ
всичкы-тѣ служебны съсжды, съ които
служатъ въ свято-то мѣсто, и да *гы* вло-
жатъ въ синьо тканіе, и да гы покрыіжтъ
съ покровъ отъ язовечкы кожы, и да *гы* ту-
13 рятъ на пжржинж. И да очистятъ олтарь-
тъ отъ пепелъ-тъ, и да распрострžтъ на
14 него багрѣно тканіе: И да положатъ на
него всичкы-тѣ му съсжды които употрѣ-
бяватъ за служеніе около него: вжгленни-
цы-тѣ, вилицы-тѣ, и лопаты-тѣ и легены-
тѣ, всичкы-тѣ съсжды на олтарь-тъ, и да
распрострžтъ на него покровъ отъ язо-
вечкы кожы, и да провржтъ върлины-тѣ
15 му. И като свършатъ Ааронъ и синове-
тѣ му да покрыватъ святы-тѣ вещи, и
всичкы-тѣ святы съсжды, когато трѣбва
да ся дигне станъ-тъ, тогазь [к]да пристж-
пятъ Кааѳови-тѣ сынове за да *гы* носятъ:
но [л]да ся не прикоснжтъ до святы-тѣ, за
да не умржтъ. [м]Тѣзи *нѣща* отъ скиніж-
тж на събраніе-то ще носятъ Кааѳови-тѣ
сынове.
16 И Елеазаръ сынъ-тъ на Аарона свя-
щенника да има настоятелство-то върху
[н]масло-то на свѣтеніе-то и [о]благовонный-
тъ темянъ, и [п]всегдашно-то хлѣбно при-
ношеніе, и [р]масло-то на помазаніе-то; на-
стоятелство-то на всичкж-тж скиніж и
на всичкы-тѣ *нѣща* които сж въ неіж, на
святилище-то, и на съсжды-тѣ му.
17 И говори Господь Моисею и Аарону и
18 рече: Да не истрѣбите отъ Левиты-тѣ
племе-то на родове-тѣ на Кааѳовцы-тѣ.
19 Но за да бждхтъ живи, и да не умржтъ,
когато прихождатъ при [с]святая святыхъ,
направѣте имъ така: Ааронъ и сынове-тѣ
му да влизатъ, и да гы поставятъ всяко-
го на службж-тж му и на товаръ-тъ му;
20 [т]Но тѣ да не влизатъ да видятъ, кога-
то ся обвиватъ святы-тѣ, за да не ум-
ржтъ.
21 И говори Господь Моисею и рече:
22 Изброй още и Гирсоновы-тѣ сынове, по
отеческы-тѣ имъ домове, по родове-тѣ
23 имъ: [у]Отъ тридесеть годинъ и нагорѣ,
до петдесеть годинъ, да гы изброишь всич-
кы-тѣ които влизатъ въ четж-тж, да слу-
24 гуватъ въ скиніж-тж на събраніе-то. То-
ва е слугуваніе-то на родове-тѣ на Гир-
соновцы-тѣ, да слугуватъ, и да носятъ:
25 [ф]Ще носятъ опоны-тѣ на скиніж-тж, и
скиніж-тж на събраніе-то, покровъ-тъ ѝ,
и покровъ-тъ отъ язовечкы кожы, кой-
то е отгорѣ ѝ, и дверный-тъ закровъ на
26 скиніж-тж на събраніе-то, И дворны-тѣ
привѣсы, и дверный-тъ закровъ на двор-
ны-тѣ врата, които сж около скиніж-тж
и олтарь-тъ, и вжжя-та имъ, и всичкы-
тѣ съсжды на слугуваніе-то имъ, и кое-
то е потрѣбно за тѣзи нѣща; така тѣ да
27 слугуватъ. По повелѣніе-то на Аарона и
на сынове-тѣ му да бждхтъ всичкы-тѣ
слугуванія на сынове-тѣ на Гирсоновцы-
тѣ, въ всичкы-тѣ имъ товары, и въ всич-
кы-тѣ имъ слугуванія, и вы да имъ опрѣ-
дѣлявате всяко нѣщо което тѣ сж длъж-
28 ни да носятъ. Тая е служба-та на родо-
ве-тѣ на сынове-тѣ на Гирсоновцы-тѣ въ
скиніж-тж на събраніе-то: и стража-та
имъ *да бжде* подъ настоятелство-то на
Иѳамара сынъ-тъ на Аарона священника.
29 Ще изброишь *така* и Мераріевы-тѣ сы-
нове, по родове-тѣ имъ, по отеческы-тѣ
30 имъ домове: [х]Отъ тридесеть годинъ и на-
горѣ, до петдесеть годинъ да гы избро-
ишь всичкы-тѣ, които влизатъ въ четж-
тж за да слугуватъ въ скиніж-тж на съ-
31 браніе-то. И [ц]тѣзи сж нѣща-та които сж
длъжни да носятъ прѣзъ всичко-то си
слугуваніе въ скиніж-тж на събраніе-то,
[ч]дъскы-тѣ на скиніж-тж и вереи-тѣ ѝ, и
32 стълпове-тѣ ѝ, и подложкы-тѣ ѝ. И двор-
ны-тѣ стълпове наоколо, и подложкы-тѣ
имъ, и коліе-тѣ имъ, и вжжя-та имъ, за-
едно съсъ всичкы-тѣ имъ съсжды, и всич-
ко що имъ принадлежи: и [ш]да опрѣдѣ-
лите по име съсжды-тѣ които тѣ сж
33 длъжни да носятъ. Тая е служба-та на
родове-тѣ на Мераріевы-тѣ сынове, въ
всичко-то имъ слугуваніе въ скиніж-тж
на събраніе-то, подъ настоятелство-то на
Иѳамара сынъ-тъ на Аарона священника.
34 И тъй [щ]Моисей и Ааронъ и князове-тѣ
на събраніе-то изброихж сынове-тѣ на
Кааѳовцы-тѣ, по родове-тѣ имъ, и по
35 отеческы-тѣ имъ домове, Отъ тридесеть

з Исх. 25; 31.
и Исх. 25; 37, 38.
і Исх. 30; 1, 3.
к Гл. 7; 9. 10; 21. Втор. 31; 9. 2 Цар. 6; 13. 1 Лѣт. 15; 2, 15.
л 2 Цар. 6; 6, 7. 1 Лѣт. 13; 9, 10.
м Гл. 3; 31.
н Исх. 25; 6. Лев. 24; 2.
о Исх. 30; 34.
п Исх. 29; 40.
р Исх. 30; 23.
с Ст. 4.
т Исх. 19; 21. 1 Цар. 6; 19.
у Ст. 3.
ф Гл. 3; 25, 26.
х Ст. 3.
ц Гл. 3; 36, 37.
ч Исх. 26; 15.
ш Исх. 38; 21.
щ Ст. 2.

годинъ и нагорѣ до петдесеть годинъ, всич-
кы-тѣ които влазѣхѫ въ четѫ-тѫ, за да
слугуватъ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то:
36 И изброени-тѣ отъ тѣхъ, по родове-тѣ
си бѣхѫ двѣ тысящи и седмстотинъ и
37 петдесеть. Тѣзи сѫ изброени-тѣ отъ ро-
дове-тѣ на Кааѳовцы-тѣ, всичкы-тѣ които
слугувахѫ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то,
които изброихѫ Моисей и Ааронъ, както
заповѣда Господь съ Моисеовѫ рѫкѫ.
38 И изброени-тѣ отъ Гирсоновы-тѣ сы-
нове, по родове-тѣ си, и по отеческы-тѣ
39 си домове, Отъ тридесеть годинъ и наго-
рѣ, до петдесеть годинъ, всичкы-тѣ кои-
то влазѣхѫ въ четѫ-тѫ, за да слугуватъ
40 въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, И изброе-
ни-тѣ отъ тѣхъ по родове-тѣ си, по оте-
ческы-тѣ си домове, бѣхѫ двѣ тысящи и
41 шестстотинъ и тридесеть. [ъ]Тѣ сѫ които
ся изброихѫ отъ родове-тѣ на Гирсоно-
вы-тѣ сынове, всичкы-тѣ които слугува-
хѫ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то които
изброихѫ Моисей и Ааронъ по повелѣ-
ніе-то Господне.
42 И изброени-тѣ отъ родове-тѣ на Мера-
ріевы-тѣ сынове, по родове-тѣ си, по оте-
43 ческы-тѣ си домове, Отъ тридесеть годинъ
и нагорѣ до петдесеть годинъ, всичкы-тѣ
които влазяхѫ въ четѫ-тѫ да слугуватъ
44 въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, И изброе-
ни-тѣ отъ тѣхъ по родове-тѣ си, бѣхѫ три
45 тысящи и двѣстѣ. Тѣ сѫ които ся из-
броихѫ отъ родове-тѣ на Мераріевы-тѣ
сынове, които изброихѫ Моисей и Аа-
ронъ, [ы]както заповѣда Господь съ Моисе-
овѫ рѫкѫ.
46 Всичкы-тѣ които быхѫ изброени отъ
Левиты-тѣ, които изброихѫ Моисей и Аа-
ронъ и Израилеви-тѣ князове, по родо-
ве-тѣ имъ, и по отеческы-тѣ имъ домо-
47 ве, [ь]Отъ тридесеть годинъ и нагорѣ до
петдесеть годинъ, всичкы-тѣ които вла-
зяхѫ въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то за да
48 слугуватъ и да носятъ товары, Онѣзи отъ
тѣхъ които быхѫ изброени, бѣхѫ осмь
49 тысящи и петстотинъ и осмдесеть. Из-
броихѫ ся както заповѣда Господь съ
Моисеовѫ рѫкѫ, [ѣ]всякой по службѫ-тѫ
си, и по товаръ-тъ си. Така ся изброихѫ
отъ него, [ю]както заповѣда Господь Мо-
исею.

ГЛАВА 5.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Заповѣдай на Израилевы-тѣ сынове, да
проводятъ вънъ изъ станъ-тъ [а]всякого
който е прокаженъ, и [б]всякого който има
теченіе, и всякого който е нечистъ [в]отъ
3 мъртвецъ. Както мѫжкый така и жен-
скый полъ проводѣте гы, вънъ изъ станъ-
тъ гы проводѣте, за да не мърсятъ ста-
нове-тѣ си, [г]въ срѣдъ които азъ прѣбы-
4 ваѭ. И направихѫ така Израилеви-тѣ
сынове, и проводихѫ гы вънъ отъ станъ-
тъ: както рече Господь Моисею, така на-
правихѫ Израилеви-тѣ сынове.
5 И говори Господь Моисею и рече:
6 Кажи на Израилевы-тѣ сынове: [д]Когато
мѫжъ или жена, като человѣкъ направи
какъвъ да е грѣхъ и направи прѣстѫпле-
ніе противъ Господа, и стане повинна тя
7 душа, Тогазь [е]да исповѣда грѣхъ-тъ си
който е направилъ, и да повърне онова
за [ж]което е повиненъ и да притури на
него еднѫ петѫ часть, и да го даде на
8 оногозь комуто е повиненъ. Ако ли онзи
человѣкъ нѣма сродникъ за да повърне
нему онова за което е повиненъ, отдае-
мо-то за повинность-тѫ нека е Господу,
священнику, [з]наедно съ овенъ-тъ на уми-
лостивеніе-то, съ който ще направи уми-
лостивеніе за него.
9 И [и]всяко приношеніе отъ всичкы-тѣ
освящены нѣща на Израилевы-тѣ сынове,
което доносятъ на священника, да бѫде
10 негово. Неговы да бѫдѫтъ и посвящены-
тѣ нѣща отъ всякого человѣка: все що
дава нѣкой на священника, негово [і]да
бѫде.
11 И говори Господь Моисею и рече:
12 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
имъ: Ако жена-та на нѣкого человѣка
прѣгрѣши и направи прѣстѫпленіе про-
13 тивъ него, И [к]лежи съ неѭ нѣкой и из-
лѣе сѣме, и то ся укрые отъ очи-тѣ на
мѫжа ѝ, и тя ся оскверни тайно, и нѣма
14 свидѣтель за неѭ, и не ся хване, И дой-
де на него духъ на ревнованіе, и поре-
внува къмъ женѫ си, и тя е осквернена:
на: или му дойде духъ-тъ на ревнованіе-
то, и поревнува къмъ женѫ си, и тя не
15 е осквернена: Тогазь онзи человѣкъ да
доведе женѫ си при священника, и да
принесе приносъ-тъ ѝ за неѭ, десетѫ-
тѫ часть на еднѫ ефѫ ечимено брашно:
но съ елей да го не полѣе, нито да тури
върхъ него ливанъ; защото е приношеніе
на ревнованіе, приношеніе за поменъ, [л]кое-
то напомня за беззаконіе.
16 И священникъ-тъ да ѭ приведе и да ѭ
17 постави прѣдъ Господа. Послѣ да земе
священникъ-тъ святѫ водѫ въ пръстенъ
съсѫдъ: и да земе священникъ-тъ отъ
пьрсть-тѫ която е по земьѭ-тѫ на ски-
18 ніѭ-тѫ, и да тури у водѫ-тѫ. И да по-
стави священникъ-тъ женѫ-тѫ прѣдъ Го-

ъ Ст. 22.
ы Ст. 29.
ь Ст. 3, 23, 30.
ѣ Ст. 15, 24, 31.
ю Ст. 1, 21.

а Лев. 13; 3, 46. Гл. 12; 14.
б Лев. 15; 2.
в Лев. 21; 1. Гл. 9; 6, 10. 19; 11, 13. 31; 19.
г Лев. 26; 11, 12. 2 Кор. 6; 16.
д Лев. 6; 2, 3.
е Лев. 5; 5. 26; 40. Іис. Нав. 7; 19.
ж 7; 19.
з Лев. 6; 5.
и Лев. 6; 6, 7. 7; 7. Исх. 29; 28. Лев. 6; 17, 18, 26. 7; 6, 7, 9, 10, 14. Гл. 18; 8, 9, 19. Втор. 18; 3, 4. Іез. 44; 29, 30.
і Лев. 10; 13.
к Лев. 18; 20.
л 3 Цар. 17; 18. Іез. 29; 16.

спода, и да открые главѫ-тѫ на женѫ-
тѫ, и да тури въ рѫцѣ-тѣ ѝ приношеніе-
то за поменъ-тъ, приношеніе-то на рев-
нованіе-то; а въ рѫкѫ-тѫ на священни-
ка да бѫде горчива-та вода, проклинател-
19 на-та: И да ѭ закълне священникъ-тъ, и
да рече на женѫ-тѫ: Ако не ся е при-
ближилъ никой при тебе, и ты не си ся
осквернила и прѣгрѣшила противъ мѫ-
жа си, бѫдѝ неповрѣдена отъ тѫзи гор-
20 чивѫ проклинателнѫ водѫ. Ако ли си
прѣгрѣшила противъ мѫжа си и си ся
осквернила, и ако е лежалъ съ тебе нѣ-
21 кой освѣнъ мѫжъ ти, (Тогазь священ-
никъ-тъ [м]да закълне женѫ-тѫ съ клѣтвѫ
на проклѣтіѭ, и да рече священникъ-тъ
на женѫ-тѫ:) Господь да тя тури про-
клѣтіѭ, и клѣтвѫ въ народъ-тъ ти, и [н]да
направи Господь да изсъхне бедро-то ти, и
22 да ся надуе коремъ-тъ ти: И [о]да влѣзе
тая проклинателна вода у вѫтрешности-
тѣ ти и да надуе коремъ-тъ *ти*, и да из-
суши бедро-то *ти*. И [п]нека рече жена-та:
23 Аминь, аминь. Послѣ да напише священ-
никъ-тъ тѣзи клѣтвы на книгѫ, и да гы
24 заличи съ горчивѫ-тѫ водѫ: И да даде
на женѫ-тѫ да испіе горчивѫ-тѫ про-
клинателнѫ водѫ, и да влѣзе въ неѭ про-
клинателна-та вода горчива.

25 И да земе священникъ-тъ отъ рѫкѫ-
тѫ на женѫ-тѫ приношеніе-то на ревно-
ваніе-то, и [р]да двигне това приношеніе
прѣдъ Господа, и да го принесе на олтарь-
26 тъ: И [с]да земе священникъ-тъ въ шепѫ-
тѫ *си* часть отъ приношеніе-то за по-
менъ, и да го изгори на олтарь-тъ, и
слѣдъ това да даде на женѫ-тѫ да испіе
водѫ-тѫ.

27 И когато ѭ напои съ водѫ-тѫ, тогазь
ако е тя осквернена и е направила прѣ-
стѫпленіе противъ мѫжа си, проклина-
телна-та вода ще влѣзе горчива въ неѭ,
и ще надуе коремъ-тъ ѝ, и бедро-то ѝ ще
изсъхне, и [т]тя жена ще бѫде за проклѣ-
28 тіѭ въ народъ-тъ си. Ако ли жена-та
не е осквернена и е чиста, тогазь ще
остане неповрѣдена, и ще заченува.

29 Тойзи е законъ-тъ на ревнованіе-то,
когато нѣкоя жена [у]прѣгрѣши на мѫжа
30 си, и ся оскверни. Или когато дойде духъ
на ревнованіе върхъ нѣкого мѫжа, и по-
ревнува къмъ женѫ си. Тогазь нека по-
стави женѫ-тѫ, прѣдъ Господа, и свя-
щенникъ-тъ да направи на неѭ споредъ
31 всичкый тозь законъ. Тогазь мѫжъ-тъ
ще бѫде чистъ отъ беззаконіе-то, а же-
на-та [ф]ще понесе беззаконіе-то си.

ГЛАВА 6.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говорѝ на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
имъ: [а]Когато мѫжъ или жена даде обри-
чаніе на Назирейство, за да посвяти себе
3 си Господу; Тогазь е дълженъ той да
ся [б]въздържа отъ вино и отъ сикерѫ,
и да не піе оцетъ отъ вино, или оцетъ
отъ сикерѫ, и никое питіе направено
отъ гроздіе да не піе, и да не яде ни
4 прѣсно ни сухо гроздіе. Прѣзъ всичкы-
тѣ дни на назирейство-то си да не яде
нищо което става отъ лозіе, отъ зърно-
5 то до кожѫ-тѫ. Прѣзъ всичкы-тѣ дни
на назирейско-то си обричаніе [в]да не тури
бръсначъ на главѫ-тѫ си, до дѣто ся ис-
пълнятъ дни-тѣ, които е той обреклъ Гос-
поду: святъ ще бѫде и ще остави да
6 растѫтъ космы-тѣ на главѫ-тѫ му. Прѣзъ
всичкы-тѣ дни въ обричаніе-то на нази-
рейство-то си Господу, [г]да не пристѫпи
7 при мъртвецъ. [д]Да ся не оскверни пора-
ди бащѫ си, или майкѫ си, брата си, или
сестрѫ си, когато умрѫтъ: понеже на-
зирейско-то обричаніе Богу своему е на
8 главѫ-тѫ му. Прѣзъ всичкы-тѣ дни на
9 назирейство-то си е святъ Господу. И ако
нѣкой умре напрасно при него, и глава-
та на назирейство-то му ся омърси; то-
газь [е]въ день-тъ на очищеніе-то си той
да обръсне главѫ-тѫ си: въ седмый-тъ
10 день да ѭ обръсне. И [ж]въ осмый-тъ день
да донесе двѣ гъргорицы, или двѣ гълѫб-
чета, при священника, при двери-тѣ на
11 скиніѭ-тѫ на събраніе-то: И священ-
никъ-тъ да принесе [з]еднѫ-тѫ въ прино-
шеніе за грѣхъ, а другѫ-тѫ за всесъжѫ-
женіе: и да направи умилостивеніе за не-
го, защото е съгрѣшилъ поради мъртвецъ-
тъ, и да освяти главѫ-тѫ му въ онзи
12 день. И слѣдъ това да посвяти Господу
дни-тѣ на назирейство-то си, и да донесе
едногодишно агне въ приношеніе за прѣ-
стѫпленіе: а прѣдни-тѣ дни нѣма да ся
броятъ, защото ся е омърсило назирей-
ство-то му.

13 И тойзи е законъ-тъ на Назиреинъ-тъ,
[и]когато ся испълнятъ дни-тѣ на назирей-
ство-то му: да ся приведе при двери-тѣ
14 на скиніѭ-тѫ на събраніе-то; И той
да принесе приносъ-тъ си Господу, едно
мѫжко агне еднолѣтно безъ порокъ за
всесъжженіе, и едно женско агне едно-
лѣтно безъ порокъ [і]въ приношеніе за
грѣхъ, и единъ овенъ безъ порокъ [к]за
15 примирително приношеніе, И [л]кошъ съ
бесквасны питы отъ чисто брашно мѣсе-

м Іис. Нав. 6; 26. 1 Цар. 14; 24. Неем. 10; 29.
н Іер. 29; 22.
о Псал. 109; 18.
п Втор. 27; 15.
р Лев. 8; 27.
с Лев. 2; 2, 9.
т Втор. 28; 37. Псал. 83; 9, 11. Іер. 24; 9. 29; 18, 22. 42; 18. Зах. 8; 13.
у Ст. 19.
ф Лев. 20; 17, 19, 20.

—

а Лев. 27; 2. Сѫд. 13; 5. Дѣян. 21; 23. Рим. 1; 1.
б Амос. 2; 12. Лук. 1; 15.
в Сѫд. 13; 5. 16; 17. 1 Цар. 1; 11.
г Лев. 21; 11. Гл. 19; 11, 16.
д Лев. 21; 1, 2, 11. Гл. 9; 6.
е Дѣян. 18; 18. 21; 24.
ж Лев. 5; 7. 14; 22. 15; 14, 29.
з Лев. 5; 6.
и Дѣян. 21; 26.
і Лев. 4; 2, 27, 32.
к Лев. 3; 6.
л Лев. 2; 4.

ны съ елей, и бесквасны коры [м]помаза-
ны съ елей, и хлѣбно-то имъ приношеніе
16 и [н]възліянія-та имъ. И священникъ-тъ да
гы принесе прѣдъ Господа, и да направи
приношеніе-то му за грѣхъ, и всесъжже-
17 ніе-то му. И да принесе овенъ-тъ за при-
мирителнѫ жьртвѫ Господу, съ кошъ-тъ
на бесквасны-тѣ хлѣбове: да принесе още
священникъ-тъ хлѣбно-то му приношеніе,
18 и възліяніе-то му. И [о]назиреинъ-тъ да
обрьсне главѫ-тѫ на назирейство-то си
при двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-
то, и да земе космы-тѣ на посвященнѫ-
тѫ си главѫ, и да гы тури на огнь-тъ
който е подъ примирителнѫ-тѫ жьртвѫ.
19 И священникъ-тъ да земе [п]свареня-тѫ
плешкѫ на овенъ-тъ, и еднѫ питѫ бес-
квасна отъ кошъ-тъ, и еднѫ корж бес-
квасна и [р]да *гы* тури въ рѫцѣ-тѣ на на-
зиреинъ-тъ, слѣдъ това, като обрьсне *ко-*
20 *смы-тѣ на* назирейство-то си. И да гы двиг-
не священникъ-тъ за движимо приноше-
ніе прѣдъ Господа: [с]това е свято на свя-
щенника, наедно съ грѫди-тѣ на движи-
мо-то приношеніе, и наедно съ бедро-то
на възвышаемо-то приношеніе: и послѣ
21 назиреинъ-тъ може да піе вино. Тойзи е
законъ-тъ за назиреинъ-тъ, който е на-
правилъ обричаніе за приносъ-тъ си Гос-
поду заради назирейство-то си, освѣнь
онова което му дава рѫка; съгласно съ
обричаніе-то което ся е обреклъ, така да
направи споредъ законъ-тъ на назирей-
ство-то си.
22 И говори Господь Моисею и рече:
23 Говорй на Аарона и на синове-тѣ му и
кажи: Така [т]да благославяте Израилевы-
тѣ сынове, и да имъ говорите:
24 Господь да тя благослови, и [у]да тя
упази!
25 Господь [ф]да просвѣти лице-то си надъ
тебе и [х]да тя помилува!
26 [ц]Господь да възвыси лице-то си надъ
тебе, и [ч]да ти даде миръ!
27 Така [ш]да възложатъ име-то ми вьрху
Израилевы-тѣ сынове: и [щ]азъ ще гы бла-
гословѭ.

ГЛАВА 7.

1 И когато свьрши Моисей [а]поставяніе-
то на скиніѭ-тѫ, и помаза и освяти неѭ
и всичкы-тѣ ѝ съсѫды, и олтарь-тъ, и всич-
кы-тѣ му съсѫды, и помаза гы, и освяти
2 гы: Тогазь [б]Израилеви-тѣ князове, на-
чалници-тѣ на отеческы-тѣ имъ домове,
който бѣхѫ князове на племена-та, и по-
ставени главни надзиратели въ исчисле-
3 ніе-то, принесохѫ приношеніе: И прѣд-
ставихѫ приносы-тѣ си прѣдъ Господа,
шесть покрыти кола и дванадесеть вола,
по едны кола отъ двама князове, и по
единъ волъ отъ всякого, и прѣдставихѫ
4 гы прѣдъ скиніѭ-тѫ. И говори Господь
5 Моисею и рече: Земи *тѣзи нѣща* отъ тѣхъ,
и нека бѫдѫтъ за да ся вьрши работа-
та на скиніѭ-тѫ на събраніе-то: и да гы
дадешь на Левиты-тѣ, на всякого споредъ
6 работѫ-тѫ му. И зѣ Моисей кола-та и во-
7 лове-тѣ, и даде гы на Левиты-тѣ. Двѣ-тѣ
кола и четыри-тѣ вола, [в]даде на Гирсо-
новы-тѣ сынове, споредъ работѫ-тѫ имъ.
8 И [г]четыри-тѣ кола и осмь-тѣ вола даде на
Мераріевы-тѣ сынове, споредъ работѫ-тѫ
имъ, [д]подъ рѫкѫ-тѫ на Иөамара сынъ-
9 тъ на священника Аарона. А на Кааө-
вы-тѣ сынове не даде: защото [е]тѣхна-та
работа въ святилище-то бѣ [ж]да носятъ на
рамена.
10 И принесохѫ князове-тѣ [з]за освяще-
ніе-то на олтарь-тъ въ който день ся по-
маза, и принесохѫ князове-тѣ приносы-
11 тѣ си прѣдъ олтарь-тъ. И рече Господь
Моисею: По единъ князь на день, нека
приносятъ приносы-тѣ си, за освященіе-
то на олтарь-тъ.
12 И тойзи който приносяше приносъ-тъ
си въ пьрвый-тъ день бѣше [и]Наассонъ
Аминадавовый сынъ отъ Іудино-то племе:
13 И приносъ-тъ му *бѣше* едно сребьрно
блюдо, тежко сто и тридесеть *сикли:* единъ
сребьренъ легенъ отъ седмдесеть сикли,
[і]споредъ сикль-тъ на святилище-то; и
двѣ-тѣ пълны съ чисто брашно смѣсено
14 съ елей, [к]за хлѣбно приношеніе: Единъ
темянникъ златенъ отъ десеть *сикли,*
15 [л]пълнъ съ темянъ: [м]Единъ юнецъ отъ
говеда-та, единъ овенъ, едно агне едно-
16 лѣтно, за всесъжженіе: Единъ ярецъ отъ
17 козы-тѣ, [н]въ приношеніе за грѣхъ: [о]И
за примирителнѫ жьртвѫ, два вола, петь
овна, петь ярца, петь еднолѣтны агнета.
Това *бѣше* приносъ-тъ на Наассона Ами-
надавовый-тъ сынъ.
18 Въ вторый-тъ день принесе Наөанаилъ
Суаровый сынъ, князь-тъ на Иссахарово-
19 то *племе:* И принесе приносъ-тъ си едно
блюдо сребьрно тежко сто и тридесеть
сикли: единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли, споредъ сикль-тъ на свя-
тилище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-

м Исх. 29; 2.
н Гл. 15; 5, 7, 10.
о Дѣян. 21; 24.
п 1 Цар. 2; 15.
р Исх. 29; 23, 24.
с Исх. 29; 27, 28.
т Лев. 9; 22. 1 Лѣт. 23; 13.
у Псал. 121; 7. Іоан. 17; 11.
ф Псал. 31; 16. 67; 1. 80; 3. 7, 19. 119; 135. Дан. 9; 17.
х Быт. 43; 29.
ц Псал. 4; 6.
ч Іоан. 14; 27. 2 Сол. 3; 16.
ш Втор. 28; 10. 2 Лѣт. 7; 14. Иса. 43; 7. Дан. 9; 18, 19.
щ Псал, 115; 12.

—

а Исх. 40; 18. Лев. 8; 10, 11.
б Гл. 1; 4, и дрг.
в Гл. 4; 25.
г Гл. 4; 31.
д Гл. 4; 28, 33.
е Гл. 4; 15;
ж Гл. 4; 6, 8, 10, 12, 14. 2 Цар. 6; 13.
з Виж. Втор. 20; 5. 3 Цар. 8; 63. 2 Лѣт. 7; 5, 9. Ездр. 6; 16. Неем. 12; 27. Псал. 30 надписъ-тъ.
и Гл. 2; 3.
і Исх. 30; 13.
к Лев. 2; 1.
л Исх. 30; 34.
м Лев. 1; 2.
н Лев. 4; 23.
о Лев. 3; 1.

20 шеніе: Единъ темянникъ златенъ отъ де-
21 сеть *сикли*, пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та; единъ овенъ, едно
22 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
23 грѣхъ: И за примирителнѫ жъртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣт-
ны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на На-
ѳанаила Суаровый-тъ сынъ.
24 Въ третій-тъ день *принесе* князь-тъ на
Завулоновы-тѣ синове, Еліавъ Хелоно-
25 вый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно сре-
бьрно блюдо, тежко сто и тридесеть *си-
кли:* единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли, споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
26 шеніе: Единъ темянникъ златенъ отъ де-
27 сеть *сикли*, пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
28 агне еднолѣтно за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
29 грѣхъ: И за примирителнѫ жъртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь едно-
лѣтны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на
Еліава Хелоновый-тъ сынъ.
30 Въ четвъртый-тъ день *принесе* Елисуръ
Седіуровый сынъ, князь-тъ на Рувимовы-
31 тѣ сынове: Приносъ-тъ му *бѣше* едно сре-
бьрно блюдо, тежко сто и тридесеть *си-
кли*, единъ сребьренъ легенъ отъ седмде-
сеть сикли; споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
32 шеніе: Единъ златенъ темянникъ отъ де-
33 сеть *сикли* пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
34 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
35 грѣхъ: И за примирителнѫ жъртвѫ два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣт-
ны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на Елі-
сура Седіуровый-тъ сынъ.
36 Въ петый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Симеоновы-тѣ сынове, Селуміилъ Сури-
37 садаевый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно
сребьрно блюдо, тежко сто и тридесеть
сикли: единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
38 шеніе: единъ темянникъ златенъ отъ де-
39 сеть *сикли*, пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
40 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
41 грѣхъ: И за примирителнѫ жьрвтѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣт-
ны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на Се-
луміила Сурисадаевый-тъ сынъ.
42 Въ шестый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Гадовы-тѣ сынове, Еліасафъ Деуиловый
43 сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно сребьр-
но блюдо, тежко сто и тридесеть *сикли:*
единъ сребьренъ легенъ отъ седмдесеть
сикли, споредъ сикль-тъ на святилище-
то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто брашно
смѣсено съ елей, за хлѣбно приношеніе:
44 Единъ златенъ темянникъ отъ десеть *си-
45 кли*, пълнъ съ темянъ: Единъ юнецъ отъ
говеда-та, единъ овенъ, едно агне едно-
46 лѣтно, за всесъжженіе: Единъ ярецъ отъ
47 козы-тѣ, въ приношеніе за грѣхъ: И за
примирителнѫ жъртвѫ, два вола, петь
овна, петь ярца, петь агнета еднолѣтны.
Това *бѣше* приносъ-тъ на Еліасафа Деу-
иловый-тъ сынъ.
48 Въ седмый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Ефремовы-тѣ сынове, Елисама Аміудовый
49 сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно сребьр-
но блюдо, тежко сто и тридесеть *сикли:*
единъ сребьренъ легенъ отъ седмдесеть
сикли, споредъ сикль-тъ на святилище-то;
и двѣ-тѣ пълны съ чисто брашно смѣсе-
50 но съ елей, за хлѣбно приношеніе: Единъ
златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пълнъ
51 съ темянъ: Единъ юнецъ отъ говеда-та,
единъ овенъ, едно агне еднолѣтно за все-
52 съжженіе: Единъ ярецъ отъ козы-тѣ,
53 въ приношеніе за грѣхъ: И за примири-
телнѫ жъртвѫ, два вола, петь овна, петь
ярца, петь еднолѣтны агнета. Това *бѣше*
приносъ-тъ на Елисамѫ Аміудовый-тъ
сынъ.
54 Въ осмый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Манассіевы-тѣ сынове, Гамаліилъ Федас-
55 суровый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно
сребьрно блюдо, тежко сто и тридесеть
сикли: единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли, споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
56 шеніе: Единъ златенъ темянникъ отъ де-
57 сеть *сикли*, пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
58 агне еднолѣтно за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
59 грѣхъ: И за примирителнѫ жъртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣ-
тны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на Га-
маліила Федассуровый-тъ сынъ.
60 Въ деветый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Веніаминовы-тѣ сынове, Авиданъ Гедео-
61 ніевый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно
сребьрно блюдо, тежко сто и тридесеть
сикли: единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли, споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
62 шеніе: Единъ темянникъ златенъ отъ де-
63 сеть *сикли*, пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
64 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
65 грѣхъ: И за примирителнѫ жъртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣ-
тны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на Ави-
дана Гедеоніевый-тъ сынъ.

66 Въ десетый-тъ день *принесе* князь-тъ на
Дановы-тѣ сынове, Ахіезеръ Амисадае-
67 вый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно сре-
бьрно блюдо, тежко сто и тридесеть *си-
кли:* единъ сребьренъ легенъ отъ седмде-
сеть сикли, споредъ сикль-тъ на святили-
ще-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто брашно
смѣсено съ елей, за хлѣбно приношеніе:
68 Единъ златенъ темянникъ отъ десеть *си-
69 кли,* пълнъ съ темянъ: Единъ юнецъ отъ
говеда-та, единъ овенъ, едно агне едно-
70 лѣтно, за всесъжженіе: Единъ ярецъ отъ
71 козы-тѣ, въ приношеніе за грѣхъ: И за
примирителнѫ жьртвѫ, два вола, петь
овна, петь ярца, петь еднолѣтны агнета.
Това *бѣше* приносъ-тъ на Ахіезера, Ами-
садаевый-тъ сынъ.
72 Въ единадесетый-тъ день *принесе* князь-
тъ на Асировы-тѣ сынове, Фагеилъ Охра-
73 новый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше* едно
сребьрно блюдо, тежко сто и тридесеть
сикли: единъ сребьренъ легенъ отъ седм-
десеть сикли, споредъ сикль-тъ на святи-
лище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто бра-
шно смѣсено съ елей, за хлѣбно прино-
74 шеніе: Единъ златенъ темянникъ отъ де-
75 сеть *сикли,* пълнъ съ темянъ: Единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
76 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
77 грѣхъ: И за примирителнѫ жьртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣ-
тны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на
Фагеила Охрановый-тъ сынъ.
78 Въ дванадесетый-тъ день *принесе* князь-
тъ на Нефѳалимовы-тѣ сынове, Ахирей
79 Енановый сынъ: Приносъ-тъ му *бѣше*
едно сребьрно блюдо, тежко сто и три-
десеть *сикли:* единъ сребьренъ легенъ отъ
седмдесеть сикли, споредъ сикль-тъ на свя-
тилище-то; и двѣ-тѣ пълны съ чисто
брашно смѣсено съ елей, за хлѣбно при-
80 ношеніе: Единъ златенъ темянникъ отъ
81 десеть *сикли,* пълнъ съ темянъ: Единъ
юнецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, едно
82 агне еднолѣтно, за всесъжженіе: Единъ
ярецъ отъ козы-тѣ, въ приношеніе за
83 грѣхъ: И за примирителнѫ жьртвѫ, два
вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣт-
ны агнета. Това *бѣше* приносъ-тъ на Ахи-
рея Енановый-тъ сынъ.
84 Тѣзи бѣхѫ приноси-тѣ отъ Израилевы-
тѣ князове за освященіе-то на олтарь-тъ
въ който день ся помаза: сребьрны блю-
да дванадесеть, сребьрни легени двана-
десеть, златни темянници дванадесеть:
85 Отъ сто и тридесеть *сикли бѣше* всяко
сребьрно блюдо, и седмдесеть *сикли* вся-
кой легенъ: всичко-то сребро на съсѫ-
ды-тѣ *бѣше* двѣ тысящи и четыристо-
тинъ *сикли,* споредъ сикль-тъ на святи-
86 лище-то: Златни темянници дванадесеть,
пълни съ темянъ, всякой темянникъ *бѣше*
отъ десеть *сикли,* споредъ сикль-тъ на
святилище-то: всичко-то злато на темян-
87 ницы-тѣ *бѣше* сто и двадесеть *сикли.* Всич-
кы-тѣ говеда за всесъжженіе *бѣхѫ* двана-
десеть юнци, още дванадесеть овна, два-
надесеть еднолѣтны агнета, заедно съ хлѣ-
бны-тѣ имъ приношенія, и дванадесеть
ярци отъ козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ.
88 И всичкы-тѣ говеда за примирителнѫ
жьртвѫ *бѣхѫ* двадесеть и четыри юнца,
шестдесеть овна, шестдесеть ярца, шест-
десеть еднолѣтны агнета. Така станѫ
освященіе-то на олтарь-тъ [п]слѣдъ пома-
заніе-то му.
89 И когато влѣзе Моисей въ скиніѭ-тѫ
на събраніе-то [р]за да говори съ *Бога,* то-
газь чу [с]гласъ-тъ който му говорѣше от-
горѣ на очистилище-то, което *бѣше* надъ
ковчегъ-тъ на свидѣтелство-то, помежду
два-та херувима, и говорѣше му.

ГЛАВА 8.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говорѝ Аарону, и кажи му: [а]Когато за-
палишь свѣтила-та, седмь-тѣ свѣтила да
3 свѣтятъ къмъ лице-то на свѣтилника. И
Ааронъ направи така: запали къмъ лице-
то на свѣтилника свѣтила-та му, както
4 заповѣда Господь Моисею. И [б]направа-та
на свѣтилника *бѣше* тая: кованъ отъ зла-
то, отъ стебло-то си до цвѣтя-та си бѣше
той [в]искованъ: [г]по видъ-тъ който пока-
за Господь Моисею, така направи той
свѣтилникъ-тъ.
5 И говори Господь Моисею и рече:
6 Земи Левиты-тѣ отъ между Израилевы-
7 тѣ сынове, и да гы очистишь. И така да
имъ направишь за очищеніе-то имъ: [д]по-
ръси гы съ чистителнѫ водѫ, и [е]нека
обръснѫтъ всичко-то си тѣло, и да испе-
8 рѫтъ дрехы-тѣ си, и да ся очистятъ. По-
слѣ да земѫтъ единъ юнецъ отъ говеда-
та [ж]наедно съ хлѣбно-то му приношеніе
отъ чисто брашно смѣсено съ елей, и
другъ юнецъ отъ говеда-та да земешь въ
9 приношеніе за грѣхъ. И [з]да приведешь
Левиты-тѣ прѣдъ скиніѭ-тѫ на събра-
ніе-то, и [и]да съберешь всичко-то събра-
10 ніе на Израилевы-тѣ сынове: И да при-
ведешь Левиты-тѣ прѣдъ Господа, и [і]да
положатъ Израилевы-тѣ сынове рѫцѣ-тѣ
11 си на Левиты-тѣ: И Ааронъ да принесе
Левиты-тѣ прѣдъ Господа приношеніе отъ
Израилевы-тѣ сынове, за да вършатъ тѣ
12 службѫ-тѫ Господнѭ. И [к]Левити-тѣ да
положатъ рѫцѣ-тѣ си на главы-тѣ на

п Ст. 1.
р Гл. 12; 8. Исх. 33; 9, 11.
с Исх. 25; 22.
а Исх. 25; 37. 40; 25.
б Исх. 25; 31.
в Исх. 25; 18.
г Исх. 25; 40.
д Гл. 19; 9, 17, 18.
е Лев. 14; 8, 9.
ж Лев. 2; 1.
з Виж. Исх. 29 4. 40; 12.
и Лев. 8; 3.
і Лев. 1; 4.
к Исх. 29; 10.

юнцы-тѣ, и да принесешь единый-тъ въ
приношеніе за грѣхъ, а другый-тъ за все-
съжженіе Господу: за да направишь уми-
лостивеніе за Левиты-тѣ.
13 И да поставишь Левиты-тѣ прѣдъ Аа-
рона, и прѣдъ сынове-тѣ му: и да гы при-
14 несешь приношеніе Господу. Така да от-
дѣлишь Левиты-тѣ отъ межу Израиле-
вы-тѣ сынове, и Левити-тѣ [л]ще бѫдѫтъ
15 мои. И слѣдъ това да влѣзѫтъ Левити-
тѣ да слугуватъ въ скиніѭ-тѫ на събра-
ніе-то: така да гы очистишь, и [м]да гы
16 принесешь приношеніе. Понеже тѣ ми сѫ
нарочно дадени отъ между Израилевы-тѣ
сынове: [н]вмѣсто всичкы-тѣ първородны
отъ Израилевы-тѣ сынове, всичкы които
отварятъ ложесна-та, зѣлъ сьмь гы за се-
17 бе си. [о]Защото всичкы-тѣ първородни
между Израилевы-тѣ сынове сѫ мои, отъ
человѣкъ до скотъ: въ онзи день когато
поразихъ всичкы-тѣ първородны въ Егы-
петскѫ-тѫ земіѭ, освятихъ гы за себе си.
18 И зѣхъ Левиты-тѣ вмѣсто всичкы-тѣ пър-
19 вородны отъ Израилевы-тѣ сынове. И [п]на-
рочно дадохъ Левиты-тѣ на Аарона и на
сынове-тѣ му, отъ срѣдъ Израилевы-тѣ
сынове, за да вършатъ слугуваніе-то на
Израилевы-тѣ сынове въ скиніѭ-тѫ на
събраніе-то, и да правятъ умилостивеніе
за Израилевы-тѣ сынове: [р]за да не стане
язва въ Израилевы-тѣ сынове, когато при-
ближаватъ сынове-тѣ Израилеви при свя-
тилище-то.
20 И Моисей и Ааронъ и всичко-то събра-
ніе отъ Израилевы-тѣ сынове, направихѫ
на Левиты-тѣ по всичко както заповѣда
Господь Моисею за Левиты-тѣ: така имъ
21 направихѫ Израилеви-тѣ сынове. И [с]очи-
стихѫ ся Левити-тѣ, и испрахѫ дрехы-
тѣ си: и [т]принесе гы Ааронъ прино-
шеніе прѣдъ Господа, и Ааронъ направи
за тѣхъ умилостивеніе за да гы очисти.
22 И [у]послѣ влѣзохѫ Левити-тѣ за да вър-
шатъ службѫ-тѫ си въ скиніѭ-тѫ на
събраніе-то [ф]прѣдъ Аарона и прѣдъ сы-
нове-тѣ му: както заповѣда Господь Мо-
исею за Левиты-тѣ, така имъ направихѫ.
23 И говори Господь Моисею и рече:
24 Това е *опрѣдѣлено-то* за Левиты-тѣ: [х]отъ
двадесеть и петь годинъ и нагорѣ да вли-
затъ въ четѫ-тѫ да вършатъ слугуваніе-
25 то въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то: И отъ
петдесеть годинъ да прѣстанѫтъ да вър-
шатъ слугуваніе, и да не слугуватъ вече:
26 Но да помагатъ на братія-та си въ ски-
ніѭ-тѫ на събраніе-то, [ц]да пазятъ стра-
жы-тѣ: а слугуваніе да не правятъ. Та-
ка да направишь на Левиты-тѣ, колкото
за стражы-тѣ имъ.

ГЛАВА 9.

1 И говори Господь Моисею, въ Синай-
скѫ-тѫ пустыніѭ, въ първый-тъ мѣсецъ
на вторѫ-тѫ годинѫ отъ когато излѣзо-
хѫ изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, и рече:
2 [а]Нека направятъ Израилеви-тѣ сынове
3 пасхѫ-тѫ въ опрѣдѣлено-то ѝ врѣме. Въ
четыринадесетый-тъ день на този мѣсецъ,
привечеръ, да іѭ направите, въ опрѣдѣ-
лено-то ѝ врѣме: споредъ всичкы-тѣ ѝ
узаконенія, и споредъ всичкы-тѣ ѝ наред-
4 бы, да іѭ направите. И говори Моисей на
Израилевы-тѣ сынове за да направятъ
5 пасхѫ-тѫ. И [б]направихѫ пасхѫ-тѫ въ
четыринадесетый-тъ день на първый-тъ
мѣсецъ, привечеръ, въ Синайскѫ-тѫ пу-
стыніѭ: по всичко както заповѣда Го-
сподь Моисею, така направихѫ Израиле-
ви-тѣ сынове.
6 А имаше нѣкои, [в]които бѣхѫ нечисти
поради мъртво человѣческо тѣло, и не
могохѫ да направятъ пасхѫ-тѫ въ онзи
день: и [г]дойдохѫ прѣдъ Моисея и прѣдъ
7 Аарона въ онзи день: И рекохѫ му тѣ
мѫжіе: Ный смы нечисти поради мъртво
человѣческо тѣло: защо да ни е възбра-
нено да принесемъ приносъ-тъ Господень
на врѣме-то му, между Израилевы-тѣ сы-
8 нове? А Моисей имъ рече: Постойте, азъ
[д]ще чуіѭ какво ще заповѣда Господь за
9 васъ. И говори Господь Моисею и рече:
10 Кажи на Израилевы-тѣ сынове и речи:
Ако нѣкой человѣкъ отъ васъ, или отъ ро-
дове-тѣ ви, бѫде нечистъ поради мъртво
тѣло, или е далеко на пѫть, и той да на-
11 прави пасхѫ-тѫ Господу: Въ [е]четырина-
десетый-тъ день на вторый-тъ мѣсецъ,
привечеръ, да іѭ направятъ: [ж]съ бесквас-
ны хлѣбове и горчивы трѣвы да іѭ ядѫтъ.
12 Да [з]не оставятъ отъ неіѭ до утрѣ, [и]нито
да строшатъ кость отъ неіѭ, [і]споредъ
всичкы-тѣ узаконенія на пасхѫ-тѫ да іѭ
13 направятъ. А който е чистъ, и не ся на-
мѣрва на пѫть, ако възнебрѣжи да на-
прави пасхѫ-тѫ, [к]да бѫде истрѣбена
оназь душа отъ людіе-тѣ си: понеже [л]не е
принесла приносъ-тъ Господень на врѣме-
то му, онзи человѣкъ [м]да понесе грѣхъ-тъ
14 си. И ако е нѣкой чужденецъ, пришлецъ
между васъ, и направи пасхѫ-тѫ Господу,
споредъ узаконенія-та на пасхѫ-тѫ, и

л Гл. 3; 45. 16; 9.
м Ст. 11, 13.
н Гл. 3; 12, 45.
о Исх. 13; 2, 12, 13, 15. Гл. 3; 13. Лук. 2; 23.
п Гл. 3; 9.
р Гл. 1; 53. 16; 46. 18; 5. 2 Лѣт. 26; 16.
Ст. 7.
т Ст. 11, 12.
у Ст. 15.
ф Ст. 5, и дрг.
х Виж. Гл. 4; 3. 1 Лѣт. 23; 3, 24, 27.
ц Гл. 1; 53.

—

а Исх. 12; 1, и дрг. Лев. 23; 5. Гл. 28; 16. Втор. 16; 1, 2.
б Іис. Нав. 5; 10.
в Гл. 5; 2. 19; 11, 16. Виж. Іоан. 18; 28.
г Исх. 18; 15, 19, 26. Гл. 27; 2.
д Гл. 27; 5.
е 2 Лѣт. 30; 2, 15.
ж Исх. 12; 8.
з Исх. 12; 10.
и Исх. 12; 46. Іоан. 19; 36.
і Исх. 12; 43.
к Быт. 17; 14. Исх. 12; 15.
л Ст. 7.
м Гл. 5; 31.

споредъ наредбѫ-тѫ й, така да ѭ напра-
ви: [н]единъ законъ ще имате, и за чужде-
неца и за туземеца.
15 И [о]въ тойзи день когато ся постави
скинія-та, облакъ покры скиніѭ-тѫ, ша-
тьръ-тъ на свидѣтелство-то: и [п]отъ ве-
черъ до заранъ имаше надъ скиніѭ-тѫ ка-
16 то огненно явленіе. Така ставаше всяко-
га: облакъ-тъ ѭ покрываше *деня,* и огнен-
17 но-то явленіе нощя. И [р]когато облакъ-
тъ ся подигаше отъ скиніѭ-тѫ, тогазь
Израилеви-тѣ сынове търгнувахѫ: и дѣто
заставаше облакъ-тъ, тамъ располагахѫ
станъ Израилеви-тѣ сынове. По повелѣніе
18 Господне търгнувахѫ Израилеви-тѣ сыно-
ве, и по повелѣніе Господне располагахѫ
станъ: [с]прѣзъ всичкы-тѣ дни когато об-
лакъ-тъ стояше надъ скиніѭ-тѫ, тѣ си
19 оставахѫ въ станъ-тъ. И когато облакъ-
тъ оставаше надъ скиніѭ-тѫ много дни,
тогазь Израилеви-тѣ сынове [т]вардяхѫ
стражѫ-тѫ Господнѭ, и не търгнувахѫ.
20 И когато облакъ-тъ стояше надъ скиніѭ-
тѫ малко дни, по повелѣніе-то Господне
оставахѫ расположени въ станъ-тъ, и по
21 повелѣніе-то Господне търгнувахѫ. И ко-
гато облакъ-тъ стояше отъ вечеръ до за-
ранъ, а на заранъ-тѫ ся дигаше облакъ-
тъ, тогазь и тѣ търгнувахѫ: или деня,
или нощя когато ся дигаше облакъ-тъ, то-
22 газь и тѣ търгнувахѫ. Два дни, или единъ
мѣсецъ, или еднѫ годинѫ, ако облакъ-тъ
продължаваше да стои надъ скиніѭ-тѫ,
то и сынове-тѣ Израилеви [у]оставахѫ въ
станъ-тъ си и не търгнувахѫ; а когато ся
23 той дигваше, търгнувахѫ. Споредъ пове-
лѣніе-то Господне располагахѫ станъ, и
споредъ повелѣніе-то Господне търгну-
вахѫ: [ф]вардяхѫ стражѫ-тѫ Господнѭ,
както заповѣда Господь чрѣзъ Моисеовѫ
рѫкѫ.

ГЛАВА 10.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Направѝ си двѣ сребърны трѫбы: исково-
ваны да гы направишь, за да ти служатъ
[а]за свикваніе на събраніе-то, и за дига-
3 ніе на станове-тѣ. И [б]когато затрѫбятъ
съ тѣхъ, всичко-то събраніе да ся събере
при тебе до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
4 събраніе-то. И кога затрѫбятъ съ еднѫ-
тѫ, [в]тогазь да ся събиратъ при тебе кня-
зове-тѣ, тысященачалници-тѣ Израилеви.
5 А кога затрѫбите [г]въсклицателно, тогазь
да ся дигатъ станове-тѣ които сѫ распо-
6 ложени къмъ истокъ. А когато вторый
пѫтъ затрѫбите въсклицателно, [д]тогазь
да ся дигатъ станове-тѣ които сѫ распо-
ложени къмъ югъ; да затрѫбятъ съ въс-
7 клицаніе за да ся дигатъ. А когато ще
съберете събраніе-то, [е]да трѫбите [ж]но не
8 съ въсклицаніе. И [з]Ааронови-тѣ сынове
священници-тѣ да трѫбятъ съ трѫбы-тѣ:
това ще ви бѫде за вѣчно узаконеніе въ
9 родове-тѣ ви. И [и]когато пойдете на брань
въ земіѭ-тѫ си, противъ врагъ-тъ [і]който
бы вы утѣснявалъ, тогазь да трѫбите съ
въсклицаніе, [к]и ще бѫдете поменѫти
прѣдъ Господа Бога вашего, и ще ся из-
10 бавите отъ врагове-тѣ си. И [л]дни-тѣ на
ваше-то веселіе, и въ ваши-тѣ праздни-
цы, и въ ваши-тѣ новомѣсечія, да трѫ-
бите съ трѫбы-тѣ връхъ всесъжженія-
та си, и връхъ примирителны-тѣ си жърт-
вы, и то ще бѫде вамъ [м]въспоминаніе
прѣдъ Бога вашего. Азъ сьмь Іеова Богъ
вашъ.
11 И въ вторѫ-тѫ годинѫ, въ двадесетый-
тъ день на вторый-тъ мѣсецъ [н]възвыси
ся облакъ-тъ отъ скиніѭ-тѫ на свидѣ-
12 телство-то. И [о]Израилеви-тѣ сынове ся
дигнѫхѫ споредъ пѫтуваніе-то си [п]отъ
Синайскѫ-тѫ пустынѭ, и застанѫ облакъ-
13 тъ [р]въ пустынѭ-тѫ Фаранъ. И дигнѫ-
хѫ ся първо, [с]както заповѣда Господь
чрѣзъ Моисеовѫ рѫкѫ.
14 И [т]първо ся дигнѫ оназь хоругва коя-
то бѣше въ станъ-тъ на Іудины-тѣ сыно-
ве, споредъ пълкове-тѣ имъ, и надъ пълкъ-
тъ му бѣше [у]Наассонъ Аминадавовый
15 сынъ. И надъ пълкъ-тъ на племе-то на
Иссахаровы-тѣ сынове бѣше Наѳанаилъ
16 Суаровый сынъ. И надъ пълкъ-тъ на пле-
ме-то на Завулоновы-тѣ сынове, Еліавъ
17 Хелоновый сынъ. И [ф]снѣхѫ скиніѭ-тѫ:
и Гирсонови-тѣ сынове и Мераріеви-тѣ
сынове ся дигнѫхѫ, и [х]носяхѫ скиніѭ-
18 тѫ. [ц]Послѣ ся дигнѫ хоругва-та на Ру-
вимовый-тъ станъ, споредъ пълкове-тѣ
имъ, и надъ пълкъ-тъ му бѣше Елисуръ
19 Седіуровый сынъ. И надъ пълкъ-тъ на
племе-то на Симеоновы-тѣ сынове бѣше
20 Селуміилъ Сурисадаевый-тъ сынъ. И надъ
пълкъ-тъ на племе-то на Гадовы-тѣ сы-
21 нове бѣше Еліасафъ Деуиловый сынъ. То-
газь ся дигнѫхѫ Кааѳовци-тѣ, [ч]които но-
сяхѫ святилище-то, до пристиганіе-то на
22 които скинія-та ся поставяше. Послѣ [ш]ся

н Исх. 12; 49.
о Исх. 40; 34. Неем. 9; 12, 19. Псал. 78; 14.
п Исх. 13; 21. 40; 38.
р Исх. 40; 36. Гл. 10; 11, 33, 34. Псал. 80; 1.
с 1 Кор. 10; 1.
т Гл. 1; 53. 3; 8.
у Исх. 40; 36, 37.
ф Ст. 19.

а Иса. 1; 13.
б Іер. 4; 5. Іоил. 2; 15.
в Исх. 18; 21. Гл. 1; 16. 7; 2.
г Гл. 2; 3.
д Гл. 2; 10.
е Ст. 3.
ж Іоил. 2; 1.
з Гл. 31; 6. Іис. Нав. 6; 4. 1 Лѣт. 15; 24. 2 Лѣт. 13; 12.
и Гл. 31; 6. Іис. Нав. 6; 5. 2 Лѣт. 13; 14.
і Сѫд. 2; 18. 4; 3. 6; 9. 10; 8, 12. 1 Цар. 10; 18. Псал. 106; 42.
к Быт. 8; 1. Псал. 106; 4.
л Лев. 23; 24. Гл. 29; 1. 1 Лѣт. 15; 24. 2 Лѣт. 5; 12. 7; 6. 29; 26. Ездр. 3; 10. Неем. 12; 35. Псал. 81; 3.
м Ст. 9.
н Гл. 9; 17.
о Исх. 40; 36. Гл. 2; 9, 16, 24, 31.

п Исх. 19; 1. Гл. 1; 1. 9; 5.
р Быт. 21; 21. Гл. 12; 16. 13; 3, 26. Втор. 1; 1.
с Ст. 5, 6. Гл. 2; 34.
т Гл. 2; 3, 9.
у Гл. 1; 7.
ф Гл. 1; 51.
х Гл. 4; 24, 31. 7; 6, 7, 8.
ц Гл. 2; 10, 16.
ч Гл. 4; 4, 15. 7; 9.
ш Гл. 2; 18, 24.

дигнж хоругва-та на станъ-тъ на Ефремо-
вы-тѣ сынове, споредъ пълкове-тѣ имъ, и
надъ пълкъ-тъ му бѣше Елисама Аміу-
23 довый сынъ. И надъ пълкъ-тъ на племе-
то на Манассіевы-тѣ сынове бѣше Гамалі-
24 илъ Федасуровый сынъ: И надъ пълкъ-
тъ на племе-то на Веніаминовы-тѣ сыно-
25 ве бѣше Авиданъ Гедеоніевый сынъ. По-
слѣ [щ]ся дигнж хоругва-та на станъ-тъ на
Дановы-тѣ сынове, послѣдни отъ всичкы-
тѣ станове споредъ пълкове-тѣ имъ, и надъ
пълкъ-тъ му бѣше Ахіезеръ Амисадаевый
26 сынъ. И надъ пълкъ-тъ на племе-то на
Асировы-тѣ сынове бѣше Фагеилъ Охра-
27 новый сынъ. И надъ пълкъ-тъ на племе-то
на Нефѳалимовы-тѣ сынове бѣше Ахирей
28 Енановый сынъ. [ъ]Така ставаше пжтуваніе-
то на Израилевы-тѣ сынове, споредъ пъл-
кове-тѣ имъ, когато ся дигахж.
29 И рече Моисей на Овава, [ы]Рагуиловый-
тъ сынъ Мадіамецъ-тъ, тесть-тъ Моисе-
овъ: Ный отивамы на това мѣсто за кое-
то рече Господь: [ь]Ще ви го дамъ: дой-
ди наедно съ насъ и [ѣ]ще ти сторимъ до-
бро: защото [ю]Господь е говорилъ добро
30 за Израиля. И рече му: Не щж да дой-
дж, но ще идж въ земіж-тж си, и въ
31 родъ-тъ си. И *Моисей* рече: Не ны оста-
вяй, моліж, понеже ты знаешь дѣ трѣба
да располагамы станъ въ пустыніж-тж, и
32 ще бждешь [я]око за насъ. И ако дойдешь
съ насъ, [ѫ]добро-то което ще направи Гос-
подь намъ, исто-то добро и ный ще на-
правимъ тебѣ.
33 И отидохж [ѭ]отъ горж-тж Господніж
три дни пжть: и ковчегъ-тъ на завѣта
Господень [а]прѣдидяше прѣдъ тѣхъ три
дни пжть, за да търси упокоително мѣ-
34 сто за тѣхъ. И [б]облакъ-тъ Господень бѣ-
ше надъ тѣхъ деня, когато тръгнувахж
отъ станъ-тъ.
35 И когато ся дигаше ковчегъ-тъ на пжть,
Моисей говоряше: [в]Стани, Господи, и да
ся распръснжтъ врагове-тѣ ти, и да бѣ-
гатъ отъ лице-то ти онѣзи които тя не-
36 навиждатъ. А когато ся спираше, той
казуваше: Върни ся, Господи, при тмы-
тѣ на Израилевы-тѣ тысящы.

ГЛАВА 11.

1 И [а]роптаяхж людіе-тѣ злѣ въ уши-тѣ
на Господа: и Господь чу, и [б]пламнж
гнѣвъ-тъ му: и [в]запали ся между тѣхъ
огнь отъ Господа, и испояде край-тъ на
2 станъ-тъ. И извыкахж людіе-тѣ къмъ Мо-
исея: и [г]Моисей ся помоли Господу, и
3 прѣстанж огнь-тъ. И нарече ся име-то на
онова мѣсто *Тавера: защото ся запали
между тѣхъ огнь отъ Господа.
4 И [д]множество-то *другоземци*, които бѣ-
хж между тѣхъ, показа силно желаніе:
още и Израилеви-тѣ сынове плакахж пакъ,
и рекохж: [е]Кой ще ни даде месо да
5 ядемъ? [ж]Ный помнимъ рыбж-тж, коіжто
ядѣхмы въ Египетъ даромъ, и крастави-
цы-тѣ, и дыни-тѣ, и прасъ-тъ, и черве-
6 ный-тъ и чесновый-тъ лукъ: А [з]сега ду-
ша-та ни е изсъхнжла: нѣма въ очи-тѣ
7 ни нищо освѣнь маннж-тж. А [и]манна-та
бѣ като коріандрово сѣме, и видъ-тъ ѝ
8 като [і]на вделліонъ. И людіе-тѣ ходяхж на
около и іж събирахж, и меляхж іж въ
мелницы, или іж чукахж въ кутлы, и ва-
ряхж іж въ гърнета, и правяхж потрѣб-
ницы отъ неіж: [к]и вкусъ-тъ ѝ бѣше като
9 вкусъ на пръженицы отъ елей. И [л]кога-
то падаше роса-та въ станъ-тъ нощя, па-
даше на неіж манна-та.
10 И чу Моисей людіе-тѣ че плачжтъ по
родове-тѣ си, всякой на врата-та на ша-
търъ-тъ си: и [м]распали ся силно гнѣвъ-тъ
Господень, и станж мжчно на Моисея.
11 И рече Моисей Господу: [н]Защо си оскър-
билъ рабъ-тъ си? и защо не намѣрихъ
благодать прѣдъ тебе, та си турилъ връхъ
мене товаръ-тъ на всичкы тѣзи людіе?
12 Азъ ли зачнжхъ всичкы тѣзи людіе? или
гы сьмь азъ родилъ, та ми говоришь:
[о]Носи гы въ пазухж-тж си, [п]както носи
доилица-та доимо-то дѣте, до земіж-тж,
за коіжто си ся [р]клѣлъ на отцы-тѣ имъ?
13 [с]Отъ дѣ у мене месо да дамъ на всичкы
тѣзи людіе? защото ми ся оплакуватъ и
14 казуватъ: Дай ни месо да ядемъ. [т]Азъ
самъ не могж да носіж всичкы тѣзи лю-
15 діе, защото сж много тежкы за мене. И
ако правишь ты така съ мене, то [у]умъртви
мя сега, моліж, ако сьмь намѣрилъ бла-
годать прѣдъ тебе, [ф]за да не гледамъ
злощастіе-то си.
16 Тогазь рече Господь Моисею: Събери
ми [х]седмдесеть мжжіе отъ Израилевы-тѣ
старѣйшины, които познавашь че сж ста-
рѣйшины на людіе-тѣ, и [ц]надзиратели
тѣхны: и доведи гы въ скиніж-тж на съ-
браніе-то, за да застанжтъ тамъ съ тебе.
17 И азъ ще [ч]слѣзж, и ще говоріж тамъ съ

щ Гл. 2; 25, 31. Іис. Нав. 6; 9.
ъ Гл. 2; 34.
ы Исх. 2; 18.
ь Быт. 12; 7.
ѣ Сжд. 1; 16. 4; 11.
ю Быт. 32; 12. Исх. 3; 8. 6; 7, 8.
я Іов. 29; 15.
ѫ Сжд. 1; 16.
ѭ Исх. 3; 1.
а Втор. 1; 33. Іис. Нав. 3; 3. 4, 6. Псал. 132; 8. Іер. 31; 2. Іез. 20; 6.
б Исх. 13; 21. Неем. 9; 12, 19.
в Псал. 68; 1, 2. 132; 8.

—

а Втор. 9; 22.
б Псал. 78; 21.
в Лев. 10; 2. Гл. 16; 35. 4 Цар. 1; 12. Псал. 106; 18.
г Іак. 5; 16.
* Запаленіе.
д Исх. 12; 38.
е Псал. 78; 18. 106; 14. 1 Кор. 10; 6.
ж Исх. 16; 3.
з Гл. 21; 5.
и Исх. 16; 14, 31.
і Быт. 2; 12.
к Исх. 16; 31.
л Исх. 16; 13, 14.
м Псал. 78; 21.
н Втор. 1; 12.
о Иса. 40; 11.
п Иса. 49; 23. 1 Сол. 2; 7.
р Быт. 26; 3. 50; 24. Исх. 13; 5.
с Мат. 15; 33. Марк. 8; 4.
т Исх. 18; 18.
у Виж. 3 Цар. 19; 4. Іона. 4; 3.
ф Соф. 3; 15.
х Виж. Исх. 24; 1, 9.
ц Втор. 16; 18.
ч Ст. 25. Быт. 11; 5. 18; 21. Исх. 19; 20.

тебе, [ш]и ще земѫ отъ духъ-тъ който е
на тебе, и ще турѭ на тѣхъ: и ще но-
сятъ товаръ-тъ на людіе-тѣ наедно съ те-
18 бе, да *го* не носишь ты самъ. И кажи на
людіе-тѣ: [щ]Очистѣте себе си за утрѣ, и
ще ядете месо: защото [ъ]плакахте въ уши-
тѣ на Господа, и казувахте: Кой ще ни
даде месо да ядемъ? защото [ы]добрѣ ни
бѣше въ Египетъ. За това ще ви даде
19 Господь месо, и ще ядете. Нѣма да ядете
единъ день, ни два дни, нито петь дена,
20 ни десеть дена, ни двадесеть дена: [ь]Но
цѣлъ мѣсецъ, додѣ ви излѣзе изъ ноздри-
тѣ, и ви омързне: защото прѣзрѣхте Гос-
пода който е между васъ, и плакахте
прѣдъ него, и думахте: [ѣ]Защо излѣзох-
мы изъ Египетъ?
21 И рече Моисей: Людіе-тѣ всрѣдъ които
сьмь азъ, сѫ [ю]шестстотинъ тысящи пѣшци,
и ты рече: Ще имъ дамъ месо да ядѫтъ
22 цѣлъ мѣсецъ. [я]Да ся исколіѭтъ ли за тѣхъ
овцы-тѣ и говеда-та, за да имъ бѫдѫтъ
доволны? или ще ся съберѫтъ ли за тѣхъ
всичкы-тѣ морскы рыбы, за да имъ бѫ-
23 дѫтъ доволны? И рече Господь Моисею:
[ѫ]Скратила ли ся е рѫка-та Господня?
сега ты [іѫ]ще видишь ще ся сбѫде ли съ
тебе слово-то ми, или не.
24 И Моисей излѣзе та каза на людіе-тѣ
думы-тѣ Господни: и [а]събра седмдесеть-
тѣ мѫжіе отъ старѣйшины-тѣ на людіе-
25 тѣ, и постави гы около скиніѭ-тѫ. То-
газь [б]слѣзе Господь въ облакъ, и говори
съ него, и зѣ отъ духъ-тъ който бѣше
на него, и тури на седмдесеть-тѣ мѫ-
жіе, старѣйшины-тѣ: и [в]като сѣднѫ на
тѣхъ духъ-тъ, [г]пророчестовахѫ, но не по-
26 вторихѫ. Останѫхѫ обаче двама мѫжіе
въ станъ-тъ, име-то на единый-тъ Ел-
дадъ, и име-то на другый-тъ Модадъ: и
сѣднѫ на тѣхъ духъ-тъ: и тѣ *бѣхѫ* отъ
записаны-тѣ, но [д]не отидохѫ до скиніѭ-
тѫ, и тѣ пророчествовахѫ въ станъ-тъ.
27 И завтече ся едно момче, и обади на Мо-
исея и рече: Елдадъ и Модадъ пророче-
28 ствуватъ въ станъ-тъ. И Іисусъ Навіе-
вый сынъ, слуга-та на Моисея, единъ отъ
избранны-тѣ негови, отговори и рече: Го-
29 сподине мой Моисее, [е]възбрани имъ. А
Моисей му рече: Завиждашь ли ты за ме-
не? [ж]Дано да бѣхѫ всичкы-тѣ людіе Го-
сподни пророци, *и* Господь да тури духъ-
30 тъ си на тѣхъ! И отиде Моисей въ станъ-
тъ, той и старѣйшины-тѣ Израилеви.
31 Тогазь [з]излѣзе вѣтръ отъ Господа, и
докара преперицы отъ море-то и хвьрли
гы върхъ станъ-тъ, до единъ день пѫть
отъ еднѫ-тѫ странѫ, и до единъ день
пѫтъ отъ другѫ-тѫ странѫ, около станъ-
тъ: и тѣ *бѣхѫ* до два лакта надъ лице-
то на земѭ-тѫ.
32 Тогазь станѫхѫ людіе-тѣ всичкый-тъ
онзи день, и всичкѫ-тѫ нощь, и всичкый-
тъ слѣдующій день, та събирахѫ препе-
рицы-тѣ: онзи който събра най малко,
събра [и]десеть корове: и простирахѫ *гы*
33 за себе си около станъ-тъ. [і]А като бѣше
месо-то още въ зѫбы-тѣ имъ и не бѣше
още сдѫвкано, распали ся гнѣвъ-тъ Гос-
поденъ върхъ людіе-тѣ: и порази Господь
34 людіе-тѣ съ много голѣмѫ язвѫ. И на-
рекохѫ име-то на това мѣсто *Кивроѳъ-
аттаава, защото тамо быхѫ погребени
пожелавши-тѣ людіе.
35 И [к]дигнѫхѫ ся людіе-тѣ отъ Кивроѳъ-
аттаавѫ за Асироѳъ, и останѫхѫ въ Аси-
роѳъ.

ГЛАВА 12.

1 И говори Маріамъ и Ааронъ противъ
Моисея, за Еѳіопянкѫ-тѫ коіѭто зѣ; за-
2 щото [а]бѣ зѣлъ женѫ Еѳіопянкѫ; И ре-
кохѫ: Само чрѣзъ Моисея ли говори Гос-
3 подь? [б]не говорй ли и чрѣзъ насъ? И
[в]чу *това* Господь. А Моисей бѣше чело-
вѣкъ много кротъкъ, повече отъ всичкы-
4 тѣ человѣцы, които бѣхѫ на земѭ-тѫ. И
[г]рече Господь тутакси на Моисея и на
Аарона, и на Маріамъ: Излѣзте вы три-
ма къмъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и из-
5 лѣзохѫ трима-та. Тогазь [д]слѣзе Господь
въ облаченъ стълпъ, и застанѫ при две-
ри-тѣ на скиніѭ-тѫ, и повыка Аарона и
6 Маріамъ: и излѣзохѫ тѣ двама-та. И ре-
че: Слушайте сега думы-тѣ ми. Ако има
между васъ пророкъ, азъ Господь [е]чрѣзъ
видѣніе ще ся опознаѭ нему: [ж]на сънъ
7 ще му говорѭ. [з]Но съ рабъ-тъ ми Мои-
сея не е така, [и]той е вѣренъ въ всич-
8 кый-тъ ми [і]домъ; [к]Уста съ уста ще го-
ворѭ азъ съ него, [л]явно а не съ гаданія,
и той ще гледа образъ-тъ [м]Господень:
и какъ вы [н]не ся убояхте да говорите
9 противъ рабъ-тъ ми Моисея? И распали

ш 1 Цар. 10; 6. 4 Цар. 2; 15. Неем. 9; 20. Иса. 44; 3. Іоил. 2; 28.
щ Исх. 19; 10.
ъ Исх. 16; 7.
ы Ст. 5. Дѣян. 7; 39.
ь Псал. 78; 29. 106; 15.
ѣ Гл. 21; 5.
ю Быт. 12; 2. Исх. 12; 37. 38; 26. Гл. 1; 46.
я Виж. 4 Цар. 7; 2. Мат. 15; 33. Марк. 8; 4. Іоан. 6; 7, 9.
ѫ Иса. 50; 2. 59; 1.
іѫ Гл. 23; 19. Іез. 12; 25. 24; 14.
а Ст. 16.
б Ст. 17. Гл. 12; 5.
в Виж. 4 Цар. 2; 15.
г Виж. 1 Цар. 10; 5, 6, 10. 19; 20, 21, 23. Іоил. 2; 28. Дѣян. 2; 17, 18. 1 Кор. 14; 1, и дрг.
д Виж. 1 Цар. 20; 26. Іер. 36; 5.
е Виж. Марк. 9; 38. Лук. 9; 49. Іоан. 3; 26.
ж 1 Кор. 14; 5.
з Исх. 16; 13. Псал. 78; 26, 27, 28. 105; 40.
и Іез. 45; 11.
і Псал. 78; 30, 31.
* Гробища на пожеланіе-то.
к Гл. 33; 17.

—

а Исх. 2; 21.
б Исх. 15; 20. Мих. 6; 4.
в Быт. 29; 33. Гл. 11; 1. 4 Цар. 19; 4. Иса. 37; 4. Іез. 35; 12, 13.
г Псал. 76; 9.
д Гл. 11; 25. 16; 19.
е Быт. 15; 1. 46; 2. Іов. 33; 15. Іез. 1; 1. Дан. 8; 2. 10; 8, 16, 17. Лук. 1; 11, 22. Дѣян. 10; 11, 17. 22; 17, 18.
ж Быт. 31; 10, 11. 3 Цар. 3; 5. Мат. 1; 20.
з Псал. 105; 26.
и Евр. 3; 2, 5.
і 1 Тим. 3; 15.
к Исх. 33; 11. Втор. 34; 10.
л 1 Кор. 13; 12.
м Исх. 33; 19.
н 2 Пет. 2; 10. Іуд. 8.

гнѣвъ-тъ Господень противъ тѣхъ, и оти-
10 де си. И облакъ-тъ ся оттегли отъ ски-
нѭ-тѫ, и [о]ето Маріамъ *станѫ* [п]прока-
жена *и* като снѣгъ *бѣла:* и погледнѫ
Ааронъ на Маріамъ, и ето тя бѣше прока-
11 жена. И рече Ааронъ Моисею: Молѭ ти
ся, господине мой, [р]не възлагай грѣхъ-тъ
на насъ, дѣто сторихмы безуміе и съгрѣ-
12 шихмы. И сега да не бѫде тя [с]като мьр-
тво *дѣте* на което половина-та отъ сна-
гѫ-тѫ е истлѣла, когато излази изъ утро-
13 бѫ-тѫ на майкѫ си. И выкнѫ Моисей
къмъ Господа, и рече: О, Боже, молѭ
14 ти ся, исцѣли ѭ. И Господь рече Мои-
сею: [т]И отецъ й ако бы ѭ заплюлъ въ
лице, не щѣше ли бы тя посрамена седмь
15 дни? [у]Нека бѫде затворена вънъ отъ
станъ-тъ седмь дни, и послѣ да ся при-
бере. И [ф]затворена бы Маріамъ седмь дни
вънъ отъ станъ-тъ; и людіе-тѣ не ся ди-
гнѫхѫ додѣ ся прибра Маріамъ.
16 И послѣ ся дигнѫхѫ людіе-тѣ отъ
[х]Асироѳъ, и расположихѫ станъ въ пу-
стынѭ-тѫ Фаранъ.

ГЛАВА 13.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 [а]Проводи отъ себе си мѫжіе за да съгле-
дателствуватъ Ханаанскѫ-тѫ земѭ, коѭ-
то азъ давамъ на Израилевы-тѣ сынове:
отъ всяко племе на отцы-тѣ имъ да про-
водите по единъ мѫжъ, и всичкы да сѫ
3 отъ началницы-тѣ имъ. И споредъ Божіе-
то повелѣніе, испроводи гы Моисей [б]отъ
пустынѭ-тѫ Фаранъ. И всичкы тѣзи мѫ-
жіе бѣхѫ главни между Израилевы-тѣ
4 сынове. И тѣзи сѫ имена-та имъ: Отъ
Рувимово-то племе, Саммуй, сынъ Зак-
5 хуровъ: Отъ Симеоново-то племе, Сафатъ
6 сынъ Хоріевъ: [в]Отъ Іудино-то племе,
7 [г]Халевъ сынъ Іефонніевъ: Отъ Иссаха-
8 рово-то племе, Игалъ сынъ Іосифовъ: Отъ
Ефремово-то племе, [д]Осія сынъ Навинъ.
9 Отъ Веніаминово-то племе, Фалтій сынъ
10 Рафуевъ: Отъ Завулоново-то племе, Гад-
11 діилъ сынъ Содіевъ: Отъ Іосифово-то
племе, отъ Манассіево-то племе, Гадій
12 сынъ Сусіевъ: Отъ Даново-то племе, Ам-
13 міилъ сынъ Гамаліевъ; Отъ Асирово-то
14 племе, Сеѳуръ сынъ Михаиловъ: Отъ Неф-
ѳалимово-то племе, Наавій сынъ Воп-
15 сіевъ: Отъ Гадово-то племе, Геуилъ сынъ
16 Махіевъ. Тѣзи сѫ имена-та на мѫжіе-тѣ
които проводи Моисей за да съгледател-
ствуватъ земѭ-тѫ: и наименова Моисей
[е]Осіѭ Навіевъ-тъ сынъ Іисусъ.
17 И проводи гы Моисей да съгледател-
ствуватъ Ханаанскѫ-тѫ земѭ, и рече
имъ: Възлѣзте [ж]на южнѫ-тѫ странѫ, и
18 ще възлѣзете [з]на горѫ-тѫ; И виждте зе-
мѭ-тѫ каква е, и людіе-тѣ които живѣ-
ѭтъ въ неѭ, силни ли сѫ или слаби,
19 малко ли сѫ или много: И каква е земя-
та, на коѭто живѣѭтъ, добра ли е или
лоша: и какви сѫ градове-тѣ, въ които
тѣ живѣѭтъ, отъ шатры ли сѫ или сѫ
20 оградени: И каква е оназь земя, [и]тлъ-
ста ли е или постала, има ли на неѭ
дьрвя или не: и [і]бѫдѣте смѣли та доне-
сѣте отъ плодове-тѣ на земѭ-тѫ. А въ
това врѣме бѣше врѣме-то на пьрвозрѣло-
21 то гроздіе. И възлѣзохѫ и съгледател-
ствовахѫ земѭ-тѫ [к]отъ пустынѭ-тѫ
Цинъ [л]до Роовъ, при входъ-тъ въ Емаѳъ.
22 Послѣ възлѣзохѫ къмъ южнѫ-тѫ стра-
нѫ, и дойдохѫ до Хевронъ, дѣто живѣ-
яхѫ [м]Ахиманъ, Сесай, и Ѳалмай, [н]Ена-
кови-тѣ сынове. (А [о]Хевронъ бѣше съ-
граденъ седмь години прѣди [п]Египет-
23 скый-тъ Танисъ.) И [р]дойдохѫ до долинѫ-
тѫ Есхолъ, и отрѣзахѫ отъ тамъ еднѫ
прѫчкѫ отъ лозѫ, съ единъ гроздъ, и но-
сяхѫ го двоица на пѫржинѫ: *зѣхѫ* и на-
24 рове и смокыни. Онова мѣсто ся нарече
долина *Есхолъ, поради гроздъ-тъ който
отрѣзахѫ отъ тамъ Израилеви-тѣ сынове.
25 И въ свършваніе-то на четыридесеть дни
вьрнѫхѫ ся, като съгледателствовахѫ
земѭ-тѫ.
26 И ходихѫ и дойдохѫ при Моисея, и при
Аарона, и при всичко-то събраніе на Изра-
илевы-тѣ сынове, [с]въ пустынѭ-тѫ Фа-
ранъ, [т]въ Кадисъ; и донесохѫ отвѣтъ
на тѣхъ и на всичко-то събраніе, и пока-
27 захѫ имъ плодъ-тъ на земѭ-тѫ. И оба-
дихѫ му, и рекохѫ: Ходихмы въ земѭ-
тѫ, въ коѭто ны ты проводи, и наисти-
нѫ тамъ тече [у]млѣко и медъ; и [ф]ето
28 плодъ-тъ й; [х]Людіе-тѣ обаче които жи-
вѣѭтъ въ онѫзи земѭ сѫ силни, и гра-
дове-тѣ оградени, и много голѣми: ви-
дѣхмы още тамъ и [ц]Енаковы-тѣ сынове.
29 [ч]Амаличани-тѣ живѣѭтъ въ тѫзь земѭ
къмъ югъ, и Хеттейци-тѣ и Іевусейци-тѣ
и Аморрейци-тѣ живѣѭтъ по планины-
тѣ, и Хананци-тѣ живѣѭтъ при море-то,
30 и при брѣгове-тѣ на Іорданъ. И [ш]Халевъ

о Втор. 24; 9.
п 4 Цар. 5; 27. 15; 5. 2 Лѣт. 26; 19. 20.
р 2 Цар. 19; 19. 24; 10. Прит. 30; 32.
с Псал. 88; 4.
т Виж. Евр. 12; 9.
у Лев. 13; 46. Гл. 5; 2, 3.
ф Втор. 24; 9. 2 Лѣт. 26; 20, 21.
х Гл. 11; 35. 33; 18.

—

а Гл. 32; 8. Втор. 1; 22.
б Гл. 12; 16. 32; 8. Втор. 1; 19. 9; 23.
в Гл. 34; 19. 1 Лѣт. 4; 15.
г Ст. 30. Гл. 14; 6, 30. Іис. Нав. 14; 6, 7, 13, 14. Сѫд. 1; 12.
д Ст. 16.
е Ст. 8. Исх. 17; 9. Гл. 14; 6, 30.
ж Ст. 21.
з Быт. 14; 10. Сѫд. 1; 9, 19.
и Неем. 9; 25, 35, Іез. 34; 14.
і Втор. 31; 6, 7, 23.
к Гл. 34; 3. Іис. Нав. 15; 1.
л Іис. Нав. 19; 28.
м Іис. Нав. 11; 21, 22. 15; 13, 14. Сѫд. 1; 10.
н Ст. 33.
о Іис. Нав. 21; 11.
п Псал. 78; 12. Иса. 19; 11. 30; 4.
р Втор. 1; 24, 25.
* *Гроздъ.*
с Ст. 3.
т Гл. 20; 1, 16. 32; 8. 33; 36. Втор. 1; 19. Іис. Нав. 14; 6.
у Исх. 3; 8. 33; 3.
ф Втор. 1; 25.
х Втор. 1; 28. 9; 1, 2.
ц Ст. 33.
ч Исх. 17; 8. Гл. 14; 43. Сѫд. 6; 3. 1 Цар. 14; 48. 15; 3, и дрг.
ш Виж. Гл. 14; 6, 24. Іис. Нав. 14; 7.

утишаваше людіе-тѣ прѣдъ Моисея, и го-
воряше: Да възлѣземъ незабавно, и да ѭ
завладѣемъ: защото можемъ да ѭ обла-
31 даемъ. [ш]А человѣци-тѣ, които бѣхѫ въз-
лѣзли заедно съ него, рекохѫ: Не мо-
жемъ да възлѣземъ противъ тѣзи людіе,
32 защото сѫ по силни отъ насъ. И [ъ]поху-
лихѫ на Израилевы-тѣ сынове земѭ-тѫ,
коѭто бѣхѫ съгледателствовали, и ре-
кохѫ: Земя-та коѭто прѣминѫхмы за да
ѭ съгледателствувамы е земя която по-
яжда жители-тѣ си: и [ы]всичкы-тѣ лю-
діе, които видѣхмы въ неѭ, сѫ мѫжіе
33 прѣвысокы. И тамъ видѣхмы исполины-
тѣ, [ь]сынове-тѣ Енакови, отъ исполин-
скый-тъ родъ, и гледахмы себе си [ѣ]*прѣдъ
тѣхъ* като скакалцы, [ю]таквызъ ны гледа-
хѫ и тѣ.

ГЛАВА 14.

1 Тогазь всичко-то събраніе дигнѫ гласъ
та выкаше, и [а]плакахѫ людіе-тѣ прѣзъ
2 онѫзи нощь. И [б]всичкы-тѣ Израилеви сы-
нове роптаяхѫ на Моисея и Аарона, и
рече имъ всичко-то събраніе: [в]Да бѣхмы
умрѣли въ Египетскѫ-тѫ земѭ! или въ
3 тѫзи пустынѭ да бѣхмы умрѣли! И за-
що ны води Господь въ тѫзи земѭ да
паднемъ отъ ножъ, и жены-тѣ ни и ча-
да-та ни да бѫдѫтъ въ разграбеніе? не
бѣше ли по добрѣ намъ да ся върнемъ
въ Египетъ? И говоряхѫ си единъ на
4 другъ: [г]Да си туримъ началникъ, и да [д]ся
върнемъ въ Египетъ.
5 Тогазь Моисей и Ааронъ [е]паднѫхѫ на
лице-то си, прѣдъ всичко-то множество
на събраніе-то отъ Израилевы-тѣ сынове.
6 А [ж]Іисусъ Навіевъ-тъ сынъ, и Халевъ
Іефонніевъ-тъ сынъ, отъ онѣзи които съ-
гледателствувахѫ земѭ-тѫ, раскѫснѫхѫ
7 дрехы-тѣ си; И говорихѫ на всичко-то
събраніе на Израилевы-тѣ сынове, и реко-
хѫ: [з]Земя-та прѣзъ коѭто минѫхмы за
да ѭ съгледателствувамы, е земя много
8 добра. [и]Ако благоволи Господь въ насъ,
тогазь той ще ны въведе въ тѫзи земѭ,
и ще даде намъ [і]тѫзь земѭ, дѣто тече
9 млѣко и медъ. Само [к]противъ Господа не
възставайте, и [л]не бойте ся отъ людіе-тѣ
на тѫзи земѭ; защото [м]тѣ ся ястіе за
насъ; защита-та имъ ся оттегли отъ вър-
ху тѣхъ, и [н]Господь е съ насъ: не бойте
ся отъ тѣхъ.
10 Тогазь [о]всичко-то събраніе рече да гы
убіѭтъ съ каменіе; но [п]слава-та Госпо-
дня ся яви въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то,
прѣдъ всичкы-тѣ Израилевы сынове.
11 И рече Господь Моисею: [р]До кога ще
мя прѣзиратъ тѣзи людіе? и [с]до кога нѣ-
ма да мя вѣруватъ, при всичкы-тѣ зна-
менія които направихъ по срѣдъ тѣхъ?
12 Ще гы поразѭ съ моръ и ще гы истрѣ-
бѭ, а [т]тебе ще направѭ народъ по го-
13 лѣмъ и по силенъ отъ тѣхъ. И [у]рече Мо-
исей Господу: Тогазь Египтяни-тѣ ще
чуѭтъ, (защото ты възведе тойзи народъ
14 съ твоѭ-тѫ силѫ отъ срѣдъ тѣхъ,) И ще
кажѫтъ *това* на жители-тѣ на тѫзи зе-
мѭ: [ф]*понеже* сѫ чули че ты, Господи, си
между тѣзи людіе, че ты, Господи, ся
явявашь лице съ лице, и [х]облакъ-тъ ти
стои надъ тѣхъ, и ты прѣдходишь прѣдъ
тѣхъ деня въ облаченъ стълпъ, а нощя
15 въ огненъ стълпъ. И ако истрѣбишь ты
тѣзи людіе като едного человѣка, тогазь
народи-тѣ които сѫ чули за тебе, ще ка-
16 жѫтъ и ще рекѫтъ: [ц]Іеова като не мо-
жѐ да въведе тѣзи людіе въ земѭ-тѫ,
за коѭто имъ ся клѣ, погуби гы въ пу-
17 стынѭ-тѫ. И сега, молѭ ти ся, нека ся
възвеличи сила-та на Господа моего, как-
18 то си говорилъ и реклъ: Господь е [ч]дъл-
готърпѣливъ и многомилостивъ, прощава
беззаконіе и прѣстѫпленіе, и никакъ не
обезвинява *повинный-тъ*, [ш]и въздава без-
законіе-то на отцы-тѣ върху чада-та до
19 третій и четвъртый родъ. [щ]Прости, мо-
лѭ ся, беззаконіе-то на тѣзи людіе, [ъ]спо-
редъ твоѭ-тѫ голѣмѫ милость, и [ы]спо-
редъ както си прощавалъ тѣзи людіе отъ
Египетъ до тука.
20 И рече Господь: Прощавамъ *имъ* [ь]спо-
21 редъ твое-то слово: Но живъ сьмь азъ,
и [ѣ]ще ся напълни всичка-та земя съсъ
22 славѫ-тѫ Господнѭ. [ю]Понеже всичкы
тѣзи мѫжіе които видѣхѫ славѫ-тѫ ми,
и знаменія-та ми, които направихъ въ
Египетъ и въ пустынѭ-тѫ, и мя раздра-
знихѫ до [я]сега десеть пѫти, и не послу-
23 шахѫ гласъ-тъ ми, [ж]Наистинѫ тѣ нѣма

ш Гл. 32; 9. Втор. 1; 28. Іис. Нав. 14; 8.
ъ Гл. 14; 36, 37.
ы Амос. 2; 9.
ь Втор. 1; 28. 2; 10. 9; 2.
ѣ Иса. 40; 22.
ю 1 Цар. 17; 42.

—

а Гл. 11; 4.
б Исх. 16; 2. 17; 3. Гл. 16. 41. Псал. 106; 25.
в Виж. Ст. 28, 29.
г Неем. 9; 17.
д Виж. Втор. 17; 16. Дѣян. 7; 39.
е Гл. 16; 4, 22.
ж Ст. 24, 30, 38. Гл. 13; 6, 8.
з Гл. 13; 27. Втор. 1; 25.
и Втор. 10; 15. 2 Цар. 15; 25, 26. 22; 20. 3 Цар. 10; 9. Псал. 22; 8. 147; 10, 11. Иса. 62; 4.
і Гл. 13; 27.
к Втор. 9; 7, 23, 24.
л Втор. 7; 18. 20; 3.
м Гл. 24; 8.
н Быт. 48; 21. Исх. 33; 16. Втор. 20; 1, 3, 4. 31; 6, 8. Іис. Нав. 1; 5. Сѫд. 1; 22. 2 Лѣт. 13; 12. 15; 2. 20; 17. 32; 8. Псал. 46; 7, 11. Иса. 41; 10. Амос. 5; 14. Зах. 8; 23.
о Исх. 17; 4.
п Исх. 16; 10. 24; 16, 17. 40; 34. Лев. 9; 23. Гл. 16; 19, 42. 20; 6.
р Ст. 23. Втор. 9; 7, 8, 22. Псал. 95; 8. Евр. 3; 8, 16.
с Втор. 1; 32. 9; 23. Псал. 78; 22, 32, 42. 106; 24. Іоан. 12; 37. Евр. 3; 18.
т Исх. 32; 10.
у Исх. 32; 12. Втор. 9; 26, 27, 28. 32; 27. Псал. 106; 23. Іез. 20; 9, 14.
ф Исх. 15; 14. Іис. Нав. 2; 9, 10. 5; 1.
х Исх. 13; 21. 40; 38. Гл. 10; 34. Неем. 9; 12. Псал. 78; 14. 105; 39.
ц Втор. 9; 28. Іис. Нав. 7; 9.
ч Исх. 34; 6, 7. Псал. 103; 8. 145; 8. Іона. 4; 2.
ш Исх. 20; 5. 34; 7.
щ Исх. 34; 9.
ъ Псал. 106; 45.
ы Псал. 78; 38.
ь Псал. 106; 23. Іак. 5; 16. 1 Іоан. 5; 14, 15, 16.
ѣ Псал. 72; 19.
ю Втор. 1; 35. Псал. 95; 11. 106; 26. Евр. 3; 17, 18.
я Быт. 31; 7.
ж Гл. 32; 11. Іез. 20; 15.

да видятъ земіѭ-тѫ, за коіѭто ся клѣхъ
на отцы-тѣ имъ: ни единъ отъ онѣзи кои-
24 то мя прѣзрѣхѫ нѣма да іѭ види. Но
[гж]раба моего Халева, понеже има въ себе
си другъ духъ, и напълно [а]мя послѣдува,
за то, него ще въведѫ въ земіѭ-тѫ въ
коіѭто влѣзе, и сѣме-то му ще іѭ наслѣ-
25 ди. (А Амаличани-тѣ и Ханаанци-тѣ жи-
вѣіѭтъ въ долинѫ-тѫ). Утрѣ ся върнѣ-
те, та [б]идѣте въ пустыніѭ-тѫ къмъ Чер-
вено-то море.
26 И говори Господь Моисею и Аарону,
27 и рече: [в]До кога *ще търпіѭ* на това лу-
каво събраніе, дѣто роптаіѭтъ противъ
мене? [г]Чухъ роптанія-та на Израилевы-
тѣ сынове, които роптаіѭтъ противъ ме-
28 не. Кажи имъ: [д]Живъ сьмъ азъ, говори
Господь, [е]както вы говорихте въ уши-тѣ
ми, непрѣмѣнно така ще направіѭ вамъ.
29 Трупове-тѣ ви ще паднѫтъ въ тѫзи пу-
стыніѭ: и [ж]всичкы изброени между васъ,
колкото сте на четъ, отъ двадесеть годинъ
и нагорѣ, които сте роптали противъ ме-
30 не, Вы нѣма да влѣзете въ земіѭ-тѫ, за
коіѭто азъ ся клѣхъ да вы населіѭ въ
неіѭ, [з]освѣнъ Халева Іефонніевъ-тъ сынъ,
31 и Іисуса Навіевъ-тъ сынъ. [и]Но дѣца-та
ваши, за които вы рекохте че ще бѫдѫтъ
въ разграбеніе, тѣхъ ще въведѫ, и *тамъ*
тѣ ще познаіѭтъ земіѭ-тѫ коіѭто [і]вы
32 прѣзрѣхте. А [к]ваши-тѣ трупове ще пад-
33 нѫтъ въ тѫзи пустыніѭ. И [л]чада-та ви
ще *обыкалятъ по пустыніѭ-тѫ [м]четыри-
десеть годинъ, и ще [н]теглятъ за ваши-тѣ
блудуванія, додѣ ся довършатъ трупове-
34 тѣ ви въ пустыніѭ-тѫ. [о]По число-то на
дни-тѣ въ които съгледателствувахте зе-
міѭ-тѫ, [п]четыридесеть дни, всякой день
за еднѫ годинѫ, четыридесеть годинъ ще
теглите за беззаконія-та си, и ще познае-
35 те отчужденіе-то ми. [р]Азъ Господь гово-
рихъ: Наистинѫ така ще направіѭ [с]на
всичко това лукаво събраніе, което ся е
събрало противъ мене: въ тѫзи пусты-
ніѭ ще ся довършатъ и въ неіѭ ще из-
36 мрѫтъ. И [т]онѣзи человѣци които прово-
ди Моисей да съгледателствуватъ земіѭ-
тѫ, които, като ся върнѫхѫ, направихѫ
всичко-то събраніе да роптае противъ не-
37 го, и похулихѫ земіѭ-тѫ, Тѣ человѣци,
които похулихѫ земіѭ-тѫ, [у]измрѣхѫ съ
38 язвѫ-тѫ прѣдъ Господа. А [ф]Іисусъ Наві-
евъ-тъ сынъ, и Халевъ Іефонніевъ-тъ
сынъ останѫхѫ живи отъ онѣзь чело-
вѣцы които ходихѫ да съгледателствуватъ
земіѭ-тѫ.
39 И каза Моисей тѣзи думы на всичкы-
тѣ Израилевы сынове, и [х]горко плакахѫ
40 людіе-тѣ. И като станѫхѫ сутринь-тѫ
рано, възлѣзохѫ на планинскый-тъ върхъ,
и говоряхѫ: [ц]Ето ны, и ще възлѣземъ
на това мѣсто за което рече Господь; за-
41 щото съгрѣшихмы. А Моисей рече: За-
що вы така [ч]прѣстѫпяте повелѣніе-то Го-
42 сподне? ето това нѣма да успѣе. [ш]Не
възлизайте; защото нѣма Господа между
васъ: за да вы не поразятъ врагове-тѣ
43 ви. Защото Амаличани-тѣ и Ханаанци-тѣ
сѫ тамъ прѣдъ васъ, и вы ще паднете
отъ ножъ; [щ]понеже отстѫпихте отъ Го-
спода, за това Господь нѣма да бѫде съ
44 насъ. Но [ъ]тѣ дързнѫхѫ и възлѣзохѫ на
планинскый-тъ върхъ; а ковчегъ-тъ на
завѣтъ-тъ Господень, и Моисей, не излѣ-
зохѫ отъ срѣдъ станъ-тъ.
45 [ы]Тогазь Амаличани-тѣ и Ханаанци-тѣ,
които живѣяхѫ на онѫзь планинѫ, слѣ-
зохѫ и ударихѫ гы и поразихѫ гы до
[ь]Хормѫ.

ГЛАВА 15.

1 И [а]говори Господь Моисею и рече:
2 Говорѝ на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
имъ: Когато влѣзете въ земіѭ-тѫ коіѫ-
3 то ви азъ давамъ за населеніе; И [б]прине-
сете жъртвѫ Господу, всесъжженіе, или
[в]жъртвѫ за испълненіе на обричаніе, или
самоволно, или [г]въ праздницы-тѣ си, [д]за
да направите уханіе благовонно Господу,
4 отъ говеда-та, или отъ овцы-тѣ; Тогазь
[е]онзи който приноси приносъ-тъ си Го-
споду, да принесе хлѣбно [ж]приношеніе
еднѫ десетѫ часть *отъ ефѫ* чисто брашно,
смѣсенѫ [з]съ четвъртѫ-тѫ часть на единъ
5 инъ елей: И [и]вино за възліяніе еднѫ че-
твъртѫ часть отъ инъ-тъ да притуришь
на всесъжженіе-то или на жъртвѫ-тѫ, за
6 всяко агне. Или [і]за всякой овенъ да при-
туришь хлѣбно приношеніе, двѣ десеты
части *отъ ефѫ-тѫ*, чисто брашно, смѣсе-
но съ еднѫ третіѭ часть отъ инъ-тъ
7 елей: И вино за възліяніе да принесешь
еднѫ третіѭ часть отъ инъ-тъ за уханіе
8 благовонно Господу. Ако ли приносишь
отъ говеда-та за всесъжженіе, или жър-

гж Втор. 1; 36. Іис. Нав. 14; 6, 8, 9, 14.
а Гл. 32; 12.
б Втор. 1; 40.
в Ст. 11. Исх. 16; 28. Мат. 17; 17.
г Исх. 16; 12.
д Ст. 23. Гл. 26; 65. 32; 11. Втор. 1; 35. Евр. 3; 17.
е Виж. Ст. 2.
ж Гл. 1; 45. 26; 64.
з Ст. 38. Гл. 26; 65. 32; 12. Втор. 1; 36, 38.
и Втор. 1; 39.
і Псал. 106; 24.
к 1 Кор. 10; 5. Евр. 3; 17.
л Гл. 32; 13. Псал. 107; 40.
* *Евр.* пасѫтъ.
м Виж. Втор. 2; 14.
н Іез. 23; 35.
о Гл. 13; 25.
п Псал. 95; 10. Іез. 4; 6.
р Гл. 23; 19.
с Ст. 27, 29. Гл. 26; 65. 1 Кор. 10; 5.
т Гл. 13; 31, 32.
у 1 Кор. 10; 10. Евр. 3; 17. Іуд. 5.
ф Гл. 26; 65. Іис. Нав. 14; 6, 10.
х Исх. 33; 4.
ц Втор. 1; 41.
ч Ст. 25; 2 Лѣт. 24; 20.
ш Втор. 1; 42.
щ 2 Лѣт. 15; 2.
ъ Втор. 1; 43.
ы Ст. 43. Втор. 1; 44.
ь Гл. 21; 3. Сѫд. 1; 17.

—

а Ст. 18. Лев. 23; 10. Втор. 7; 1.
б Лев. 1; 2, 3.
в Лев. 7; 16. 22; 18, 21.
г Лев. 23; 8, 12, 36. Гл. 28; 19, 27. 29; 2, 8, 13. Втор. 16; 10.
д Быт. 8; 21. Исх. 29; 18.
е Лев. 2; 1. 6; 14.
ж Исх. 29; 40. Лев. 23; 13.
з Лев. 14; 10. Гл. 28; 5.
и Гл. 28; 7, 14.
і Гл. 28; 12, 14.

твѫ за испълненіе на обричаніе, [к]или при-
9 мирително приношеніе Господу; Тогазь
да принесешь [л]съ *жъртвѫ-тѫ* отъ гове-
да-та, хлѣбно приношеніе, три десеты ча-
сти *отъ ефѫ* чисто брашно, смѣсено съ
10 половинъ инъ елей: И да принесешь ви-
но за възліяніе половинъ инъ въ жьртвѫ
11 за уханіе благовонно Господу. [м]Така трѣ-
ба да ся прави за всяко говедо, или за
всякой овенъ, или за агне, или за яре.
12 Споредъ число-то което ще приносите,
така да направите за всяко, споредъ чи-
13 сло-то имъ. Всякой туземецъ да прави
така, когато приноси жьртвѫ за уханіе
14 благовонно Господу. И ако има нѣкой
чужденецъ, пришлецъ между васъ, или
какъвгодѣ между васъ въ ваши-тѣ родо-
ве, и принесе жьртвѫ за уханіе благо-
вонно Господу; както правите вы, да на-
15 прави и той. [н]Единъ законъ *ще бѫде* за
васъ, които сте отъ събраніе-то, и за чу-
жденеца, който е пришлецъ *между васъ*,
едно узаконеніе вѣчно въ родове-тѣ ви;
както вы, така ще бѫде и чужденецъ-тъ
16 прѣдъ Господа. Единъ законъ и едно пра-
вило ще бѫде за васъ, и за чужденеца
който е пришлецъ между васъ.
17 И говори Господь Моисею и рече:
18 [о]Говорй на Израилевы-тѣ сынове и кажи
имъ: Когато влѣзете въ земіѭ-тѫ въ
19 коіѭто вы азъ въвождамъ, И [п]ядете отъ
хлѣбъ-тъ на тѭзь земіѭ, тогазь да при-
несете Господу приношеніе възвышаемо:
20 [р]Да принесете питѫ отъ първо-то ваше
тѣсто за приношеніе възвышаемо; [с]да
го възвышите така, както възвышаемо
21 приношеніе отъ гумно. Отъ първо-то
ваше тѣсто да давате Господу приноше-
ніе възвышаемо, въ родове-тѣ си.
22 [т]Ако ли погрѣшите и не испълните
всичкы тѣзи заповѣди, които говорй Го-
23 сподь Моисею, За всичко което ви запо-
вѣда Господь чрѣзъ Моисеовѫ рѫкѫ, отъ
който день Господь заповѣда, и послѣ въ
24 родове-тѣ ви: То [у]ако е сторено отъ не-
знаяніе скрытомъ отъ събраніе-то, всич-
ко-то събраніе нека принесе единъ юнецъ
отъ говеда-та за всесъжженіе, за уханіе
благовонно Господу, [ф]наедно съ хлѣбно-
то му приношеніе и съ възліяніе-то му,
споредъ правило-то, и [х]единъ ярецъ отъ
25 козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ. И [ц]да
направи священникъ-тъ умилостивеніе за
всичко-то събраніе на Израилевы-тѣ сы-
нове, и ще имъ ся прости: защото е ста-
нѫло отъ незнаяніе, и тѣ сѫ принесли
приношеніе-то си въ жьртвѫ Господу, и
приношеніе-то си за грѣхъ прѣдъ Госпо-
26 да за незнаяніе. И ще ся прости на всич-
ко-то събраніе на Израилевы-тѣ сынове,
и на чужденеца който е пришлецъ ме-
жду тѣхъ, защото всичкы-тѣ людіе бѣхѫ
съгрѣшили отъ незнаяніе.
27 [ч]Ако ли единъ человѣкъ съгрѣши отъ
незнаяніе, той трѣбва да принесе едно-
28 лѣтнѭ козѫ въ приношеніе за грѣхъ. И
священникъ-тъ [ш]да направи умилостиве-
ніе за душѫ-тѫ която е съгрѣшила отъ
незнаяніе; когато съгрѣши отъ незная-
ніе прѣдъ Господа, да направи умилости-
29 веніе за неіѫ, и ще й ся опрости. [щ]Единъ
законъ да бѫде за васъ, както за тузе-
меца отъ Израилевы-тѣ сынове така и за
чужденеца който е пришлецъ между тѣхъ,
когато съгрѣши отъ незнаяніе.
30 [ъ]Ако ли нѣкой туземецъ, или чужде-
нецъ съгрѣши съ дързостливѫ рѫкѫ; той
показва прѣзрѣніе къмъ Господа: тая
душа да бѫде истрѣбена отъ людіе-тѣ си.
31 Понеже е [ы]прѣзрѣлъ слово-то Господне
и прѣстѫпилъ е заповѣдь-тѫ му, тя душа
непрѣмѣнно да ся истрѣби: [ь]беззаконіе-
то й да бѫде вьрхъ неіѫ.
32 И когато Израилеви-тѣ сынове бѣхѫ
въ пустыніѭ-тѫ, [ѣ]намѣрихѫ едного чело-
вѣка че събираше дьрва въ сѫбботенъ
33 день. И онѣзи които го намѣрихѫ че съ-
бира дьрва, доведохѫ го при Моисея и
34 Аарона, и при всичко-то събраніе: И [ю]ту-
рихѫ го подъ стражѫ, понеже не бѣше
още явно що трѣбваше да сторятъ съ не-
35 го. И каза Господь Моисею: [я]Този чело-
вѣкъ непрѣмѣнно трѣбва да ся умьртви:
всичко-то събраніе [ѫ]да го убіе съ каме-
36 ніе вънъ отъ станъ-тъ. И всичко-то съ-
браніе изведохѫ го вънъ отъ станъ-тъ, и
убихѫ го съ каменіе, и умрѣ: както за-
повѣда Господь Моисею.
37 И говори Господь Моисею и рече:
38 Говорй на Израилевы-тѣ сынове, и [ѭ]ка-
жи имъ да си направятъ ресны по кра-
ища-та на дрехы-тѣ си, въ родове-тѣ си,
и да турятъ на ресны-тѣ на краища-та
39 синь ширитъ. И това ще го имате за ре-
сны, за да го гледате, и да помните всич-
кы-тѣ заповѣди Господни, и да гы испъл-
нявате, и [а]да не слѣдувате подирь сьрд-
це-то си и подирь очи-тѣ си, подирь кои-
40 то [б]вы блудувате: Та да помните и ис-
пълняте всичкы-тѣ ми заповѣди, и [в]да
41 сте святи Богу вашему. Азъ сьмь Го-
сподь Богъ вашъ, който вы изведохъ изъ

к Лев. 7; 11.
л Гл. 28; 12, 14.
м Гл. 28.
н Ст. 29. Исх. 12; 49. Гл. 9; 14.
о Ст. 2. Втор. 26; 1.
п Іис. Нав. 5; 11, 12.
р Втор. 26; 2, 10. Прит. 3; 9, 10.
с Лев. 2; 14. 23; 10, 16.
т Лев. 4; 2.
у Лев. 4; 13.
ф Ст. 8, 9, 10.
х Лев. 4; 23. Гл. 28; 15. Ездр. 6; 17. 8; 35.
ц Лев. 4; 20.
ч Лев. 4; 27, 28.
ш Лев. 4; 35.
щ Ст. 15.
ъ Лев. 17; 12. Псал. 19; 13. Евр. 10; 26. 2 Пет. 2; 10.
ы 2 Цар. 12; 9. Прит. 13; 13.
ь Лев. 5; 1. Іез. 18; 20.
ѣ Исх. 31; 14, 15. 35; 2, 3.
ю Лев. 24; 12.
я Исх. 31; 14, 15.
ѫ Лев. 24; 14. 3 Цар. 21; 13. Дѣян. 7; 58.
ѭ Втор. 22; 12, Мат. 23; 5.
а Виж. Втор. 29; 19. Іов. 31; 7. Іер. 9; 14. Іез. 6; 9.
б Псал. 73; 27. 106; 39. Іак. 4; 4.
в Лев. 11; 44, 45. Рим. 12; 1. Кол. 1; 22. 1 Пет. 1; 15, 16.

—

Египетскѫ-тѫ земѭ, за да сьмь Богъ
вашъ. Азъ сьмь Іеова Богъ вашъ.

ГЛАВА 16.

1 А [а]Корей сынъ-тъ на Исаара, сына на
Кааѳа Левіевъ-тъ сынъ, и Даѳанъ и Ави-
ронъ, сынове-тѣ на Еліава, и Онъ сынъ-
тъ на Фалеѳа, Рувимови сынове, прѣд-
2 пріехѫ, И дигнѫхѫ ся противъ Моисея,
съ двѣстѣ и петдесеть человѣцы отъ Изра-
илевы-тѣ сынове, началницы на събраніе-
то, [б]избранны съвѣтници, имениты мѫжіе.
3 [в]Събрахѫ ся прочее противъ Моисея и
противъ Аарона, и рекохѫ имъ: Доста
ви е! [г]всичко-то събраніе, всичкы-тѣ сѫ
святи, [д]и Господь е всрѣдъ тѣхъ. А защо
ся възвышавате вы надъ съборъ-тъ Гос-
подень?
4 А Моисей като чу *това*, [е]паднѫ на ли-
5 це-то си: И говори на Корея, и на всич-
ко-то негово събраніе, и рече: Утрѣ ще
покаже Господь кой е неговъ, и [ж]святъ,
и *него* ще приближи при себе си. Той
[з]когото избере, него [и]ще приближи при
6 себе си. Това направѣте: Ты Корее, и
всичко-то ти събраніе, земѣте си кадилни-
7 цы; И турѣте въ тѣхъ огнь, и утрѣ ту-
рѣте въ тѣхъ темянъ прѣдъ Господа, и
когото избере Господь, той ще бѫде святъ:
8 доста *и* вамъ, Левіеви сынове. И рече
Моисей Корею: Чуйте сега вы, Левіеви
9 сынове: [і]Малко ли ви е това [к]дѣто Изра-
илевый Богъ отдѣли васъ отъ събраніе-
то Израилево, та вы приближи при себе
си, да правите службѫ-тѫ на скиніѭ-
тѫ Господнѭ, и да стоите прѣдъ съ-
10 браніе-то за да служите за тѣхъ? Той
приближи при *себе си* тебе и наедно съ
тебе всичкы-тѣ ти братія, Левіевы-тѣ сы-
11 нове: искате ли вы и священство-то? Та-
ка ты и всичко-то твое събраніе събрали
сте ся противъ Господа: и [л]Ааронъ кой
е, та да роптаете на него?
12 И проводи Моисей да повыкатъ Даѳана
и Авирона, Еліавовы-тѣ сынове: а тѣ ре-
13 кохѫ: Нѣма да идемъ. [м]Малко ли е това,
дѣто си ны извелъ изъ земѭ въ коіѭто
тече млѣко и медъ, за да ны изморишь
въ пустынѭ-тѫ, но [н]още и владѣтель ли
ищешь да направишь себе си надъ насъ?
14 Но ты не си ны довелъ въ [о]земѭ дѣто
тече млѣко и медъ, нито си ни далъ на-
слѣдіе нивя и лозія: ще извадишь ли очи-
15 тѣ на тѣзи людіе? нѣма да идемъ. И
разсьрди ся Моисей много и рече Госпо-
ду: [п]Не погледвай на приношеніе-то имъ:
[р]азъ не сьмь зѣлъ отъ тѣхъ нито единъ
оселъ, и никому отъ тѣхъ зло не сьмь
16 направилъ. И рече Моисей Корею: [с]Утрѣ
ты и всичко-то твое събраніе, да бѫдете
17 [т]прѣдъ Господа, ты, и тѣ, и Ааронъ. И
земѣте всякой кадилницѫ-тѫ си, и турѣ-
те въ тѣхъ темянъ, и принесѣте прѣдъ
Господа всякой кадилницѫ-тѫ си, двѣстѣ
и петдесеть кадилницы, и ты, и Ааронъ,
всякой кадилницѫ-тѫ си.
18 И зѣхѫ всякой кадилницѫ-тѫ си, и ту-
рихѫ въ тѣхъ огнь, и турихѫ въ тѣхъ
темянъ, и застанѫхѫ прѣдъ двери-тѣ на
скиніѭ-тѫ на събраніе-то, наедно съ Мо-
19 исея и Аарона. И събра противъ тѣхъ
Корей всичко-то събраніе прѣдъ двери-
тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то: и яви
ся [у]слава-та Господня на всичко-то съ-
браніе.
20 И говори Господь Моисею и Аарону и
21 рече: [ф]Отдѣлѣте ся отъ срѣдъ това съ-
браніе, и азъ [х]ще гы истрѣбѭ въ едно
22 мьгновеніе. А тѣ [ц]паднѫхѫ на лица-та
си, и рекохѫ: О Боже, [ч]Боже на духо-
ве-тѣ на всякѫ плъть! ако единъ чело-
вѣкъ е съгрѣшилъ, ще ся разгнѣвашь ли
23 ты на всичко-то събраніе? И говори Гос-
подь Моисею и рече: Говори на събраніе-
24 то и кажи: Отстѫпѣте отъ жилища-та на
Корея, Даѳана, и Авирона.
25 И тъй станѫ Моисей та отиде при Да-
ѳана и Авирона, и подирѣ му отидохѫ
26 Израилеви-тѣ старѣйшины. И говори на
събраніе-то и рече: [ш]Отстѫпѣте сега отъ
шатры-тѣ на тѣзи нечестивы человѣцы,
и не ся допирайте до нищо тѣхно, за да
не погынете въ всичкы-тѣ имъ грѣхове.
27 И отстѫпихѫ отъ около жилища-та на
Корея, Даѳана, и Авирона; а Даѳанъ и
Авиронъ излѣзохѫ, та застанѫхѫ при
врата-та на шатры-тѣ си, съсъ жены-тѣ
си, и сынове-тѣ си, и съ малкы-тѣ си дѣ-
28 ца. И рече Моисей: [щ]Отъ това ще позна-
ете, че Господь мя проводи да направѭ
всичкы тѣзи дѣла, че [ъ]не *правѭ* отъ са-
29 мосебе си. Ако тѣ умрѫтъ както уми-
ратъ всичкы-тѣ человѣци, или [ы]ако бѫде
връхъ тѣхъ въздаяніе споредъ въздаяніе-
то на всичкы-тѣ человѣцы, то не мя е
30 Господь проводилъ: Но ако [ь]направи Гос-
подь чудо, и земя-та отвори уста-та си,

[а] Исх. 6; 21. Гл. 26; 9. 27; 3. Іуд. 11.
[б] Гл. 26; 9.
[в] Псал. 106; 16.
[г] Исх. 19; 6.
[д] Исх. 29; 45. Гл. 14; 14. 35; 34.
[е] Гл. 14; 5. 20; 6.
[ж] Ст. 3. Лев. 21; 6, 7, 8, 12, 15.
[з] Исх. 28; 1. Гл. 17; 5. 1 Цар. 2; 28. Псал. 105; 26.
[и] Гл. 3; 10. Лев. 10; 3. 21; 17, 18. Іез. 40; 46. 44; 15. 16.
[і] 1 Цар. 18; 23. Иса. 7; 13.
[к] Гл. 3; 41, 45. 8; 14. Втор. 10; 8.
[л] Исх. 16; 8. 1 Кор. 3; 5.
[м] Ст. 9.
[н] Исх. 2; 14. Дѣян. 7; 27, 35.
[о] Исх. 3; 8. Лев. 20; 24.
[п] Быт. 4; 4, 5.
[р] 1 Цар. 12; 3. Дѣян. 20; 33. 2 Кор. 7; 2.
[с] Ст. 6, 7.
[т] 1 Цар. 12; 3, 7.
[у] Ст. 42. Исх. 16, 7, 10. Лев. 9; 6, 23. Гл. 14; 10.
[ф] Ст. 45. Виж. Быт, 19; 17, 22. Іер. 51; 6. Дѣян. 2; 40. Откр. 18; 4.
[х] Ст. 45. Исх. 32; 10. 33; 5.
[ц] Ст. 45. Гл. 14; 5.
[ч] Гл. 27; 16. Іов. 12; 10. Еккл. 12; 7. Иса. 57; 16. Зах. 12; 1. Евр. 12; 9.
[ш] Быт. 19; 12, 14. Иса. 52; 11. 2 Кор. 6; 17. Откр. 18; 4.
[щ] Исх. 3; 12. Втор. 18; 22. Зах. 2; 9, 11. 4; 9. Іоан. 5; 36.
[ъ] Гл. 24; 13. Іер. 23; 16. Іез. 13; 17. Іоан. 5; 30. 6; 38.
[ы] Исх. 20; 5. 32; 34. Іов. 35; 15. Иса. 10; 3. Іер. 5; 9.
[ь] Іов. 31; 3. Иса. 23; 21.

та погълне тѣхъ, и всичко което е тѣхно,
[ъ]и слѣзѫтъ тѣ живи въ адъ; тогазь ще
познаете че тѣзи человѣци прѣзрѣхѫ Господа.
31 И [ю]като изговори той всичкы тѣзи ду-
32 мы, распукнѫ ся подъ тѣхъ земя-та. И
отвори земя-та уста-та си, и погълнѫ
тѣхъ, и кѫщы-тѣ имъ, и [я]всичкы-тѣ человѣцы Кореевы, и всичкый-тъ *имъ* имотъ.
33 И слѣзохѫ живи въ адъ тѣ и всичко
тѣхно, и земя-та гы покры; и погы-
34 нѫхѫ отъ срѣдъ събраніе-то. И всич-
кый Израиль които бѣхѫ около тѣхъ побѣгнѫхѫ отъ выкъ-тъ имъ, и думахѫ:
35 Да не погълне земя-та и насъ. И [ж]огнь
излѣзе отъ Господа, и пояде [іж]онѣзи двѣстѣ и петдесеть мѫжіе които принесохѫ
темянъ-тъ.
36 И говори Господь Моисею и рече:
37 Кажи на Елеазара, сынъ-тъ на Аарона
священника, да земе кадилницы-тѣ отъ
срѣдъ изгорѣніе-то, и огнь-тъ пръсни та-
38 такъ, защото [а]ся освятихѫ: *Да земе* ка-
дилницы-тѣ [б]на тѣзи человѣцы които съ-
грѣшихѫ противъ душы-тѣ си, и нека гы
направятъ на плочы, за обкованіе на ол-
тарь-тъ; понеже тѣ гы принесохѫ прѣдъ
Господа, и за това сѫ освящены; и [в]ще
бѫдѫтъ тѣ за знаменіе на Израилевы-тѣ
39 сынове. И зѣ Елеазаръ священникъ-тъ
мѣдны-тѣ кадилницы, които бѣхѫ прине-
сли изгорѣли-тѣ: и направихѫ гы на пло-
40 чы, за обкованіе на олтарь-тъ, (Въ по-
менъ на Израилевы-тѣ сынове, [г]щото ни-
кой чужденецъ, който не е отъ Аароново-то сѣме, да не пристѫпва да принесе
темянъ прѣдъ Господа, за да не стане
каквото Корей, и събраніе-то му,) както
му рече Господь чрѣзъ Моисеовѫ рѫкѫ.
41 А на утрешній-тъ день [д]всичко-то събраніе на Израилевы-тѣ сынове възроп-
тахѫ на Моисея и Аарона и рекохѫ: Вы
42 избихте людіе-тѣ Господни. И когато ся
бѣше събрало събраніе-то противъ Моисея и Аарона, погледнѫхѫ къмъ скиніѭ-
тѫ на събраніе-то, и ето, [е]облакъ-тъ ѭ
43 покры, и [ж]яви ся слава-та Господня. И
дойде Моисей и Ааронъ при скиніѭ-тѫ
44 на събраніе-то. И говори Господь Моисею,
45 и рече: [з]Оттеглѣте ся отъ срѣдъ това
събраніе, и азъ ще гы погубѭ въ едно
мьгновеніе. Но [и]тѣ паднѫхѫ на лица-та
46 си. И рече Моисей Аарону: Земи кадил-
ницѫ-тѫ, и тури въ неѭ огнь отъ олтарь-тъ, и тури темянъ, та иди скоро въ
събраніе-то и направи умилостивеніе за
тѣхъ: защото [і]излѣзе гнѣвъ отъ Господа:
47 язва-та начнѫ. И Ааронъ зѣ *кадилницѫ-тѫ*, както рече Моисей, и завтече ся въ
срѣдъ събраніе-то, и ето язва-та бѣше
начнѫла въ людіе-тѣ; но той тури темянъ-тъ, и направи умилостивеніе за лю-
48 діе-тѣ. И застанѫ между мьртвы-тѣ и
49 живы-тѣ, и прѣстанѫ пораженіе-то. И
умрѣли-тѣ въ пораженіе-то бѣхѫ четыринадесеть тысящи и седмстотинъ человѣци, освѣнъ онѣзи които умрѣхѫ отъ Ко-
50 реевѫ-тѫ причинѫ. И върнѫ ся Ааронъ
при Моисея до двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
събраніе-то, и прѣстанѫ пораженіе-то.

ГЛАВА 17.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и земи
отъ тѣхъ по единъ жезлъ за всякой домъ,
отъ всичкы-тѣ имъ князове споредъ домове-тѣ на отцы-тѣ имъ, дванадесеть жезлы; и на всякого име-то напиши на
3 жезлъ-тъ му. И име-то на Аарона напи-
ши на Левіевъ-тъ жезлъ: понеже по
единъ жезлъ ще бѫде за началника на
4 отеческы-тѣ имъ домове. И положи гы въ
скиніѭ-тѫ на събраніе-то прѣдъ свидѣ-
телство-то, [а]дѣто азъ ся нахождамъ съ
5 васъ. И жезлъ-тъ на человѣка [б]когото
изберѫ, ще процавти и ще направѭ да
прѣстанѫтъ отъ прѣдъ мене роптанія-та
на Израилевы-тѣ сынове, [в]които тѣ роп-
таѭтъ противъ васъ.
6 И каза Моисей на Израилевы-тѣ сынове: и дадохѫ му всичкы-тѣ имъ князове,
всякой князь по единъ жезлъ, споредъ
отеческы-тѣ си домове, дванадесеть же-
злы: и Аароновый-тъ жезлъ *бѣше* между
7 жезлы-тѣ имъ. И положи Моисей жезлы-
тѣ прѣдъ Господа, [г]въ скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то.
8 И на утрешній-тъ день влѣзе Моисей
въ скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то: и ето,
Аароновый жезлъ за Левіевъ-тъ домъ,
покаралъ и прорастилъ пѫпкы, и цьв-
9 нѫлъ, и завьрзалъ зрѣлы мигдалы. И из-
несе Моисей всичкы-тѣ жезлы отъ лице-
то Господне, при всичкы-тѣ Израилевы
сынове; и тѣ видѣхѫ това, и зѣхѫ всякой
жезлъ-тъ си.
10 И рече Господь Моисею: [д]Тури пакъ
Аароновъ-тъ жезлъ прѣдъ свидѣтелство-то, за да ся пази [е]въ знаменіе на мятежницы-тѣ: и [ж]да направишь да прѣста-
нѫтъ роптанія-та имъ прѣдъ мене, за да
11 не умрѫтъ. И Моисей направи както му
заповѣда Господь, така направи.

ъ Ст. 33. Псал. 55; 15.
ю Гл. 26; 10. 27; 3. Втор. 11; 6. Псал. 106; 17.
я Виж. Ст. 17. Гл. 26; 11. 1 Лѣт. 6; 22, 37.
ж Лев. 10; 2. Гл. 11; 1. Псал. 106; 18.
іж Ст. 17.
а Лев. 27; 28.
б Прит. 20; 2. Авв. 2; 10.
в Гл. 17; 10. 26; 10. Іез. 14; 8.
г Гл. 3; 10. 2 Лѣт. 26; 18.
д Гл. 14; 2. Псал. 106; 25.
е Исх. 40; 34.
ж Ст. 19. Гл. 20; 6.
з Ст. 21, 24.
и Ст. 22. Гл. 20; 6.
і Лев. 10; 6. Гл. 1; 53. 8; 19. 11; 33. 18; 5. 1 Лѣт. 27; 24. Псал. 106; 29.

—

а Исх. 25; 22. 29; 42, 43. 30; 36.
б Гл. 16; 5.
в Гл. 16; 11.
г Исх. 38; 21. Гл. 18; 2. Дѣян. 7; 44.
д Евр. 9; 4.
е Гл. 16; 38.
ж Ст. 5.

12 Тогазъ сынове-тѣ Израилеви говорихѫ
на Моисея и рекохѫ: Ето, ный умирамы,
13 погынувамы, всинца погынувамы; [з]Всякой
кой който ся приближава, който приближи
до скиніѭ-тѫ Господніѭ, умира: така
ли всинца ще измремъ?

ГЛАВА 18.

1 И рече Господь Аарону: [а]Ты и синове-
тѣ ти, и домъ-тъ на отца ти съ тебе, ще
понесете повинность-тѫ за святилище-то:
и ты и сынове-тѣ ти съ тебе [б]ще носятъ
2 повинность-тѫ за священство-то ви. А
братія-та си, Левіево-то племе, колѣно-то
на отца ти приближи при себе си; [в]да сѫ
соединени съ тебе, и [г]да ти слугуватъ;
[д]а ты и сынове-тѣ ти съ тебе да сте при
3 скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то. И *Левитите*
ще пазятъ стражѫ за тебе и [е]стражѫ
за всичкѫ-тѫ скиніѭ; [ж]само до съсѫды-тѣ
на святилище-то и до олтарь-тъ да
ся не приближаватъ, [з]за да не умрѫтъ,
4 и тѣ и вы. Нека бѫдѫтъ соединени съ
тебе, и да пазятъ стражѫ-тѫ за скиніѭ-
тѫ на събраніе-то въ всяко слугуваніе на
скиніѭ-тѫ: и [и]чужденецъ да ся не при-
5 ближи при васъ. Така ще пазите [і]стражѫ
за святилище-то, и стражѫ за олтарь-тъ,
за [к]да не бѫде вече гнѣвъ вър-
6 ху Израилевы-тѣ сынове. И ето, Азъ [л]зѣхъ
братія-та ви Левиты-тѣ отъ срѣдъ Израилевы-тѣ
сынове; *Тѣ* сѫ [м]дадени вамъ
даръ заради Господа, да вършатъ слугу-
7 ваніе-то за скиніѭ-тѫ на събраніе-то. А
[н]ты и сынове-тѣ ти съ тебе пазѣте священство-то
си, во всичко което надлежи на
олтарь-тъ, и [о]което е отъ вѫтрѣ на завѣсѫ-тѫ,
и да служите; вамъ дадохъ даръ
службѫ-тѫ на священство-то; и който
чужденецъ ся приближи, да ся умъртви.
8 И рече Господь Аарону: Ето, Азъ [п]дадохъ
тебѣ настоятелство-то на мои-тѣ приношенія,
сирѣчь на всичкы-тѣ посвященія
отъ Израилевы-тѣ сынове; [р]на тебе гы
дадохъ за помазаніе-то и на сынове-тѣ ти
9 по вѣчно узаконеніе. Това ще бѫде твое
отъ прѣсвяты-тѣ нѣща колкото не ся тури
на огнь-тъ; всичкы-тѣ имъ приноси, [с]всичкы-тѣ
имъ хлѣбны приношенія, [т]всичкы-
тѣ имъ приношенія за грѣхъ, и [у]всичкы-
тѣ имъ приношенія за прѣстѫпленіе, които
тѣ даватъ менѣ, прѣсвяты ще бѫдѫтъ
10 за тебе и за сынове-тѣ ти. [ф]На прѣсвято
мѣсто да гы ядете; всякой мѫжкый
полъ ще яде отъ тѣхъ: святы ще
11 бѫдѫтъ. И това е твое, [х]възвышаемо-то
приношеніе отъ приносы-тѣ имъ съсъ
всичкы-тѣ движимы приношенія на Израилевы-тѣ
сынове [ц]давамъ гы на тебе, и
на сынове-тѣ ти, и на дъщери-тѣ ти съ
тебе, по вѣчно узаконеніе. [ч]Всякой чистъ
12 въ домъ-тъ ти да гы яде. [ш]Всичко най
добро отъ елей-тъ, и всичко най добро
отъ вино-то и отъ жито-то, [щ]начаткы-тѣ
имъ, които тѣ даватъ Господу, тебѣ гы
13 давамъ. Начаткы-тѣ на всичкы-тѣ *плодове*
на земіѭ-тѫ имъ, [ъ]които тѣ ще донесѫтъ
Господу, твои ще бѫдѫтъ: [ы]всякой чистъ
14 въ домъ-тъ ти да гы яде. [ь]Всяко съ клѣтвѫ
посвященіе въ Израиль ще бѫде твое.
15 Все което [ѣ]отваря ложесна отъ всякѫ
плъть, което приносятъ Господу, отъ человѣкъ
или скотъ, твое ще бѫде: [ю]но за
първородно отъ человѣка непрѣмѣнно ще
земашь искупъ, и за първородно отъ не-
16 чисты скотове ще земашь искупъ. Които
ще ся искупуватъ, като станѫтъ на единъ
мѣсецъ да земашь искупъ [я]по твое-то
оцѣненіе, петь сикли сребърны, споредъ
сикль-тъ на святилище-то, [ѫ]който е два-
17 десетъ геры. А за [ѭ]първородны-тѣ отъ
говеда-та, или за първородны-тѣ отъ овцы-тѣ,
и за първородны-тѣ отъ козы-тѣ,
да не земашь искупъ; тѣ сѫ святы; съ
[а]кръвь-тѫ имъ ще поръсвашь олтарь-тъ,
и тлъстинѫ-тѫ имъ ще изгаряшь като
18 жъртвѫ за уханіе благовонно Господу. А
месо-то имъ ще бѫде твое, както [б]сѫ
твои движимы-тѣ грѫди и десно-то бе-
19 дро. [в]Всичкы-тѣ възвышаемы приношенія
на святы-тѣ нѣща, които приносятъ Израилеви-тѣ
сынове Господу, давамъ тебѣ,
и на сынове-тѣ ти, и на дъщери-тѣ ти
съ тебе, по вѣчно узаконеніе. [г]Това е вѣченъ
завѣтъ на соль прѣдъ Господа, *даденъ*
на тебе и на сѣме-то ти съ тебе.
20 И рече Господь Аарону: Въ тѣхнѫ-тѫ
земіѭ ты да нѣмашь наслѣдіе, нито да
имашь дѣлъ между тѣхъ: [д]Азъ съмь дѣлъ
твой и наслѣдіе твое, между Израилевы-
21 тѣ сынове. А на Левіевы-тѣ сынове, ето,
[е]Азъ давамъ всичкы-тѣ десетъцы въ Израиль
въ наслѣдіе, заради слугуваніе-то

з Гл. 1; 51, 53. 18; 4. 7.

—

а Гл. 17; 13.
б Исх. 28; 38.
в Виж. Бyт. 29; 34.
г Гл. 3; 6, 7.
д Гл. 3; 10.
е Гл. 3; 25, 31, 36.
ж Гл. 16; 40.
з Гл. 4; 15.
и Гл. 3; 10.
і Исх. 27; 21. 30; 7. Лев. 24; 3. Гл. 8; 2.
к Гл. 16; 46.
л Гл. 3; 12, 45.
м Гл. 3; 9. 8; 19.
н Ст. 5. Гл. 3; 10.
о Евр. 9; 3, 6.
п Лев. 6; 16, 18, 26. 7; 6, 32. Гл. 5; 9.
р Исх. 29; 29. 40; 13, 15.
с Лев. 2; 2, 3. 10; 12, 13.
т Лев. 4; 22, 27. 6; 25, 26.
у Лев. 5; 1. 7; 7. 10; 12. 14; 13.
ф Лев. 6; 16, 18, 26, 29. 7; 6.
х Исх. 29; 27, 28. Лев. 7; 30, 34.
ц Лев. 10; 14. Втор. 18; 3.
ч Лев. 22; 2, 3, 11, 12, 13.
ш Исх. 23; 19. Втор. 18; 4. Неем. 10; 35, 36.
щ Исх. 22; 29.
ъ Исх. 22; 29. 23; 19. 34; 26. Лев. 2; 14. Гл. 15; 19. Втор. 26; 2.
ы Ст. 11.
ь Лев. 27; 28.
ѣ Исх. 13; 2. 22; 29. Лев. 27; 26. Гл. 3; 13.
ю Исх. 13; 13. 34; 20.
я Лев. 27; 2, 6. Гл. 3; 47.
ѫ Исх. 30; 13. Лев. 27; 25. Гл. 3; 47. Іез. 45; 12.
ѭ Втор. 15; 19.
а Лев. 3; 2, 5.
б Исх. 29; 26, 28. Лев. 7; 31, 32, 34.
в Ст. 11.
г Лев. 2; 13. 2 Лѣт. 13; 5.
д Втор. 10; 9. 12; 12. 14; 27, 29. 18; 1, 2. Іис. Нав. 13; 14, 33. 14; 3. 18; 7. Псал. 16; 5. Іез. 44; 28.
е Ст. 24, 26. Лев. 27; 30, 32. Неем. 10; 37. 12; 44. Евр. 7; 5, 8, 9.

ще вършатъ, [ж]слугуваніе-то въ скиніѭ-
22 тѫ на събраніе-то. И [з]да не пристѫпятъ ве-
че Израилеви-тѣ сынове при скиніѭ-тѫ
на събраніе-то, [и]за да не понесѫтъ грѣхъ
23 и умрѫтъ. [і]Но Левити-тѣ ще вършатъ
слугуваніе-то въ скиніѭ-тѫ на събраніе-
то, и тѣ ще носятъ повинность-тѫ си: *то-
ва е* вѣчно узаконеніе въ родове-тѣ ви;
да нѣматъ между Израилевы-тѣ сынове
24 наслѣдіе. [к]Защото десетъцы-тѣ на Израи-
левы-тѣ сынове, които приносятъ възвы-
шаемо приношеніе Господу, давамъ на-
слѣдіе на Левиты-тѣ; за това рѣкохъ за
тѣхъ: [л]Между Израилевы-тѣ сынове не
ще да имѫтъ наслѣдіе.
25 И говори Господь Моисею и рече:
26 Говори на Левиты-тѣ, и кажи имъ: Ко-
гато земате отъ Израилевы-тѣ сынове де-
сетъкъ-тъ, който ви дадохъ отъ тѣхъ за
наслѣдіе ваше, тогазь да приносите отъ
тѣхъ приношеніе възвышаемо Господу,
27 [м]десетъкъ отъ десетъкъ-тъ. И [н]*тѣзи* възвы-
вышаемы ваши приношенія ще ся смѣ-
татъ вамъ като жито отъ гумно-то, и
28 като изобиліе на вино отъ жлебъ-тъ. Та-
ка и вы да приносите приношеніе възвы-
шаемо Господу отъ всичкы-тѣ си десетъ-
цы, които земате отъ Израилевы-тѣ сыно-
ве: и отъ тѣхъ да давате възвышаемо-то
приношеніе Господне на Аарона священ-
29 ника. Отъ всичкы-тѣ си дарове да прино-
сите всяко възвышаемо приношеніе Го-
споду, отъ всичко най добро отъ тѣхъ,
30 освященѫ-тѫ имъ частъ. И да имъ ре-
чешь: Когато принесете отъ тѣхъ най до-
брѫ-тѫ имъ [о]частъ, ще ся смѣта *останѫ-
ло-то* за Левиты-тѣ като доходъ отъ
гумно-то, и като доходъ отъ жлебъ-тъ.
31 И ще го ядете на всяко мѣсто, вы и че-
ляди-тѣ ви; защото това е вамъ [п]заплата
за слугуваніе-то ви въ скиніѭ-тѫ на
32 събраніе-то. [р]Тогазь за това нѣма да по-
несете грѣхъ, когато принесете най до-
брѫ-тѫ частъ отъ тѣхъ: и [с]да не осквер-
ните святы-тѣ нѣща на Израилевы-тѣ сы-
нове, за да не умрете.

ГЛАВА 19.

1 И говори Господь Моисею и Аарону и
2 рече: Това е заповѣдь-та на законъ-тъ,
който Господь заповѣда и каза: Говори
на Израилевы-тѣ сынове да ти доведѫтъ
червеникавѫ юницѫ безъ порокъ, която
да нѣма поврѣдѫ, и на коіѭто не е ту-
3 рянъ яремъ: И да іѫ дадете [а]на Елеаза-
ра священника, и [б]той да іѫ изведе вънъ
отъ станъ-тъ и да іѫ заколятъ прѣдъ не-
4 го. И да земе Елеазаръ священникъ-тъ
отъ кръвь-тѫ ѝ съ пърстъ-тъ си, и [в]да по-
ръси седмь пѫти отъ кръвь-тѫ ѝ прѣдъ
5 лице-то на скиніѭ-тѫ на събраніе-то. И
да изгорятъ юницѫ-тѫ прѣдъ него: [г]ко-
жѫ-тѫ ѝ, и месо-то ѝ, и кръвь-тѫ ѝ, съ
6 лайна-та ѝ да изгорятъ. И священникъ-
тъ да земе [д]кедрово дьрво, и иссопъ, и
червенѫ *прежде* и да гы хвьрли въ срѣдъ
7 *огнь-тъ* дѣто гори юница-та. Тогазь [е]да
испере священникъ-тъ дрехы-тѣ си, и да
омые тѣло-то си съ водѫ, и послѣ да влѣ-
зе въ станъ-тъ, и да бѫде нечистъ свя-
8 щенникъ-тъ до вечеръ. Така и онзи кой-
то іѫ е горилъ да испере дрехы-тѣ си съ
водѫ, и да омые тѣло-то си съ водѫ, и
9 да бѫде нечистъ до вечеръ. Тогазь единъ
чистъ человѣкъ [ж]да събере пепелъ-тъ на
юницѫ-тѫ, и да *го* тури вънъ отъ станъ-
тъ на чисто мѣсто: и да ся пази за съ-
борище-то на Израилевы-тѣ сынове, [з]ка-
10 то водѫ за очищеніе отъ грѣхъ. И онзи
който събере пепелъ-тъ на юницѫ-тѫ да
испере дрехы-тѣ си, и да бѫде нечистъ
до вечеръ: и това ще бѫде за Израиле-
вы-тѣ сынове, и за пришелцы-тѣ които
живѣіѫтъ между тѣхъ, вѣчно узаконеніе.
11 [и]Който ся допре до нѣкое мъртво че-
ловѣческо тѣло, ще бѫде нечистъ седмь
12 дни. Той [і]ще ся очисти съ тѫзи *водѫ* въ
третій-тъ день, и въ седмый-тъ день ще
бѫде чистъ: ако ли ся не очисти въ тре-
тій-тъ день, и въ седмый-тъ день не ще
13 бѫде чистъ. Който ся допре до мътрво
тѣло на умрѣлъ человѣкъ, и не ся очи-
сти, [к]осквернява скиніѭ-тѫ Господнѭ: и
тя душа да ся истрѣби изъ Израиля: по-
неже той не е поръсенъ съ [л]очистителнѫ-
нѫ-тѫ водѫ, той ще бѫде нечистъ; [м]не-
14 чистота-та му е още върхъ него. Тойзи е
законъ-тъ когато нѣкой человѣкъ умре
въ шатъръ; всичкы онѣзи които влазятъ
въ шатъръ-тъ, и все що има въ шатъръ-
15 тъ, ще бѫдѫтъ нечисти седмь дни: И
[н]всякой съсѫдъ непокрытъ, който нѣма
покрывъ върханъ отгорѣ си, нечистъ е.
16 И [о]който на поле-то ся допре до нѣкого
убитъ съ ножъ, или до мъртво тѣло, или
до человѣческѫ кость, или до гробъ, ще
бѫде нечистъ седмь дни.
17 И за *очищеніе на* нечистый-тъ [п]нека зе-
мѫтъ отъ пепелъ-тъ на изгоренѫ-тѫ *юни-
цѫ* въ жьртвѫ за грѣхъ, и да полѣіѫтъ
18 на него живѫ водѫ въ съсѫдъ. И чистъ

[ж] Гл. 3; 7, 8.
[з] Гл. 1; 51.
[и] Лев. 22; 9.
[і] Гл. 3; 7.
[к] Ст. 21.
[л] Ст. 20. Втор. 10; 9. 14; 27, 29. 18; 1.
[м] Неем. 10; 38.
[н] Ст. 30.
[о] Ст. 27.
[п] Мат. 10; 10. Лук. 10; 7. 1 Кор. 9; 13. 1 Тим. 5; 18.
[р] Лев. 19; 8. 22; 16.
[с] Лев. 22; 2, 15.

—

[а] Втор. 21; 3. 1 Цар. 6; 7.
[б] Лев. 4; 12, 21. 16; 27. Евр. 13; 11.
[в] Лев. 4; 6. 16; 14, 19. Евр. 9; 13.
[г] Исх. 29; 14. Лев. 4; 11, 12.
[д] Лев. 14; 4, 6, 49.
[е] Лев. 11; 25. 15; 5.
[ж] Евр. 9; 13.
[з] Ст. 13, 20, 21. Гл. 31; 23.
[и] Ст. 16. Лев. 21; 1. Гл. 5; 2. 9; 6, 10. 31; 19. Плач. 4; 14. Агг. 2; 13.
[і] Гл. 31; 19.
[к] Лев. 15; 31.
[л] Ст. 9. Гл. 8; 7.
[м] Лев. 7; 20. 22; 3.
[н] Лев. 11; 32. Гл. 31; 29.
[о] Ст. 11.
[п] Ст. 9.

человѣкъ да земе [р]иссопъ, и като *го* на-
топи въ водж-тж, да поръси шатъръ-тъ,
и всичкы-тѣ съсжды, и человѣцы-тѣ кои-
то ся намѣрватъ тамъ, и оногози който
ся е допрѣлъ до кость, или до убитъ *че-*
19 *ловѣкъ*, или до мъртъвъ, или до гробъ. И
чистый-тъ да поръси нечистый-тъ въ тре-
тій-тъ день и въ седмый-тъ день: [с]и ще
го очисти въ седмый-тъ день. Тогазь не-
ка испере дрехы-тѣ си, и нека ся омые
20 съ водж, и вечеръ-тъ ще бжде чистъ. И
този който е нечистъ и не ся очисти, тя
душа да ся истрѣби отъ срѣдъ съборъ-
тъ; [т]понеже е осквернилъ святилище-то
Господне: той не е поръсенъ съ очисти-
21 телнж водж, нечистъ е. И това ще бжде
за тѣхъ вѣчно узаконеніе, че тойзи кой-
то е поръсилъ съ очистителнж-тж водж
ще испере дрехы-тѣ си, и който ся допре
до очистителнж-тж водж ще бжде не-
22 чистъ до вечеръ. И [у]всичко до което ся
допре нечистый-тъ, ще бжде нечисто: и
[ф]тойзи който ся допре *до това нѣщо*, ще
бжде нечистъ до вечеръ.

ГЛАВА 20.

1 И [а]дойдохж Израилеви-тѣ сынове, всич-
ко-то събраніе, въ пустынѭ-тж Цинъ въ
пръвый-тъ мѣсецъ; и останжхж людіе-тѣ
въ Кадисъ; и [б]умрѣ тамъ Маріамъ, и по-
гребена бы тамъ.
2 И [в]вода нѣмаше за събраніе-то; и [г]съ-
брахж ся противъ Моисея, и противъ Аа-
3 рона. И [д]скарахж ся людіе-тѣ съ Моисея,
та говоряхж и думахж: О да бѣхмы ум-
рѣли и ный [е]когато братія-та ни умрѣ-
4 хж прѣдъ Господа! И [ж]защо възведохте
събраніе-то Господне въ тжзи пустынѭ,
да умремъ въ неѭ ный и скотове-тѣ ни?
5 И защо ны възведохте изъ Египетъ, за
да ны доведете на това лошо мѣсто? *то-*
ва не е мѣсто за сѣяніе, ни за смоквы,
ни за лозія, ни за нарове: нито вода има
да піемъ.
6 И отидохж Моисей и Ааронъ отъ лице-
то на събраніе-то при двери-тѣ на ски-
ніѭ-тж на събраніе-то, и [з]паднжхж на
лица-та си; и слава-та Господня имъ [и]ся
7 яви. И говори Господь Моисею и рече:
8 [і]Земи жезлъ-тъ, и свыкай събраніе-то, ты
и Ааронъ братъ ти, и прѣдъ очи-тѣ имъ
речѣте на канаржж-тж; и ще даде водж-
тж си: така [к]ще имъ извадишь водж изъ
канаржж-тж; и ще напоишь събраніе-то и
скотове-тѣ имъ.
9 И зѣ Моисей жезлъ-тъ който бѣше
[л]прѣдъ Господа, както му заповѣда той;
10 И свыкахж Моисей и Ааронъ събраніе-то
прѣдъ канаржж-тж; и рече имъ: [м]Чуйте
сега вы мятежници; да ви извадимъ ли
11 водж изъ тжзи канаржж? Тогазь дигнж
Моисей ржкж-тж си и удари съсъ жезлъ-
тъ си канаржж-тж два пжти; и [н]потече
много вода; и пи събраніе-то, и скотове-
тѣ имъ.
12 И рече Господь Моисею и Аарону: По-
неже [о]не мя повѣрвахте, [п]да мя освяти-
те прѣдъ Израилевы-тѣ сынове, за това
вы нѣма да въведете това събраніе въ
13 земіѭ-тж, коіѭто имъ давамъ. [р]Тая е
вода-та на *Меривж; защото Израилеви-
тѣ сынове ся прѣпирахж съ Господа, и
той ся освяти всрѣдъ тѣхъ.
14 И [с]проводи Моисей посланницы отъ Ка-
дисъ до Едомскый-тъ царь *да му кажжтъ:*
[т]Така говори братъ ти Израиль: Ты зна-
ешь всичкый-тъ трудъ, който ны намѣ-
15 ри. [у]Какъ слѣзохж отци-тѣ ни въ Еги-
петъ, и [ф]живѣхмы много врѣме въ Еги-
петъ: и [х]Египтяни-тѣ озлобихж насъ и
16 отцы-тѣ ни: И [ц]ный извыкахмы къмъ
Господа, и Той чу гласъ-тъ ни, и [ч]про-
води едного ангела та ны изведе изъ Еги-
петъ; и ето смы въ Кадисъ, градъ въ
17 край-тъ на твои-тѣ прѣдѣлы. [ш]Да минемъ,
моліѭ, прѣзъ твоіѭ-тж земіѭ; нѣма да
минемъ прѣзъ нивя-та или прѣзъ лозія-
та, нито ще піемъ водж отъ кладенцы-
тѣ; но ще вървимъ прѣзъ царскый-тъ
пжть: нѣма да свърнемъ ни надесно, ни
налѣво, додѣ прѣминемъ твои-тѣ прѣдѣ-
18 лы. Но Едомъ му рече: Нѣма да минешь
прѣзъ *земьж-тж* ми; за да не излѣзж съ
19 ножъ на срещж ти. А Израилеви-тѣ сы-
нове му рекохж: Ный ще минемъ прѣзъ
друмъ-тъ; и ако азъ и скотове-тѣ ни пі-
емъ отъ водж-тж ти, [щ]ще іѭ платимъ; да
прѣминж само съ нозѣ-тѣ си, и нищо
20 друго. А той рече: [ъ]Нѣма да минешь. И
излѣзе Едомъ противъ него съ много лю-
21 діе, и съсъ силнж ржкж. Така [ы]не рачи
Едомъ да пусне Израиля да мине прѣзъ
прѣдѣлы-тѣ му: и [ь]оттегли ся Израиль
отъ него.
22 И дигнжхж ся Израилеви-тѣ сынове,
всичко-то събраніе [ѣ]отъ Кадисъ, и [ю]дой-
дохж при горж-тж Оръ.

р Псал. 51; 7.
с Лев. 14; 9.
т Ст. 13.
у Агг. 2; 13.
ф Лев. 15; 5.

—

а Гл. 33; 36.
б Исх. 15; 20. Гл. 26; 59.
в Исх. 17; 1.
г Гл. 16; 19, 42.
д Исх. 17; 2. Гл. 14; 2.
е Гл. 11; 1, 33. 14; 37. 16; 32, 35, 49.
ж Исх. 17; 3.
з Гл. 14; 5. 16; 4, 22, 45.
и Гл. 14; 10.
і Исх. 17; 5.
к Неем. 9; 15. Псал. 78; 15, 16. 105; 41. 114; 8. Иса. 43; 20. 48; 21.
л Гл. 17; 10.
м Псал. 106; 33.
н Исх. 17; 6. Втор. 8; 15. 1 Кор. 10; 4.
о Гл. 27; 14. Втор. 1; 37. 3; 26. 32; 51.
п Лев. 10; 3. Іез. 20; 41. 36; 23. 38; 16. 1 Пет. 3; 15.
р Втор. 33; 8. Псал. 95; 8. 106; 32, и дрг.
* Караніе.
с Сжд. 11; 16, 17.
т Втор. 2; 4, и дрг. 23; 7. Авд. 10, 12.
у Быт. 46; 6. Дѣян. 7; 15.
ф Исх. 12; 40.
х Исх. 1; 11, и дрг. Втор. 26; 6. Дѣян. 7; 19.
ц Исх. 2; 23. 3; 7.
ч Исх. 3; 2. 14; 19. 23; 20. 33; 2,
ш Виж. Гл. 21; 22. Втор. 2; 27.
щ Втор. 2; 6, 28.
ъ Сжд. 11; 17.
ы Втор. 2; 27, 29.
ь Втор. 2; 4, 5, 8. Сжд. 11; 18.
ѣ Гл. 33; 37.
ю Гл. 21; 4.

23 И говори Господь Моисею и Аарону на
горж-тж Оръ, при прѣдѣлы-тѣ на земіж-
24 тж Едомъ и рече: [я]Ааронъ ще ся прибе-
ре при людіе-тѣ си; защото нѣма да влѣ-
зе въ земіж-тж, коіжто давамъ на Израи-
левы-тѣ сынове; понеже [ж]не ся покорих-
те на думж-тж ми при водж-тж на Ме-
25 ривж. [іж]Земи Аарона и Елеазара сына
26 му, и възведи гы на горж-тж Оръ: И съ-
блѣчи отъ Аарона одежды-тѣ му, и облѣ-
чи въ тѣхъ Елеазара сына му; и Ааронъ
ще ся прибере *при людіе-тѣ си*, и ще ум-
27 ре тамъ. И стори Моисей както заповѣ-
да Господь, и възлѣзохж на горж-тж Оръ
28 прѣдъ очи-тѣ на всичко-то събраніе. И
[а]съблѣче Моисей отъ Аарона одежды-тѣ
му, и облѣче въ тѣхъ Елеазара сына му;
и [б]умрѣ Ааронъ тамъ на върхъ горж-тж:
и слѣзохж Моисей и Елеазаръ отъ горж-
29 тж. И видѣ всичко-то събраніе че умрѣ
Ааронъ: и оплаковахж Аарона [в]триде-
сеть дни всичкый Израилевъ домъ.

ГЛАВА 21.

1 И чу [а]Хананей Арадскый-тъ царь, кой-
то живѣяше къмъ пладне, че иде Изра-
иль прѣзъ пжть-тъ Аѳаримъ, и направи
бой противъ Израиля, и хванж отъ тѣхъ
2 плѣнницы. И [б]направи Израиль обричаніе
Господу, и рече: Ако наистинж прѣда-
дешь тѣзи людіе въ ржкж-тж ми, съвсѣмъ
3 ще погубіж градове-тѣ имъ. И Господь
послуша гласъ-тъ на Израиля, и прѣдаде
Хананейцы-тѣ *въ ржцѣ-тѣ му;* и погубихж
и тѣхъ и градове-тѣ имъ; и нарече име-
то на мѣсто-то *Хормж.
4 И [в]дигнжхж ся отъ горж-тж Оръ въ
пжть-тъ отъ кждѣ Червено-то море, за
[г]да обыколятъ земіж-тж Едомъ; и лю-
діе-тѣ по пжть-тъ станжхж малодушни.
5 И [д]говорихж людіе-тѣ противъ Бога, и
противъ Моисея *и рекохж:* [е]Защо ны въз-
веде изъ Египетъ за да умремъ въ пу-
стыніж-тж? защото нѣма хлѣбъ, ни во-
да, и [ж]душа-та ни има отвращеніе отъ
6 тойзи никакъвъ хлѣбъ. И [з]проводи Го-
сподь върхъ людіе-тѣ [и]горителны зміи,
които хапѣхж людіе-тѣ, и измрѣхж мно-
7 го людіе отъ Израиля. И [і]дойдохж людіе-
тѣ при Моисея, и рекохж: Съгрѣшихмы,
защото [к]говорихмы противъ Господа, и
противъ тебе, [л]помоли ся Господу да
8 махне зміи-тѣ отъ насъ. И помоли ся Мо-
исей за людіе-тѣ. И рече Господь Мои-
сею: Направи си еднж горителнж зміиж,
и тури іж на хоругвенж върлинж, и вся-
кой ухапанъ като погледне на неіж, ще
9 остане живъ. И [м]направи Моисей мѣднж
зміиж, и тури іж на хоругвенж-тж върли-
нж; и когато ухапѣше нѣкого змія, той
като погледнѣше на мѣднж-тж зміиж оста-
ваше живъ.
10 И дигнжхж ся Израилеви-тѣ сынове, и
[н]расположихж станъ въ Овоѳъ.
11 И като ся дигнжхж отъ Овоѳъ, [о]рас-
положихж станъ въ Іе-Аваримъ, въ пу-
стыніж-тж която е къмъ Моавъ, къмъ
истокъ на сълнце-то.
12 [п]Отъ тамъ ся дигнжхж, и расположи-
13 хж станъ въ долинж-тж Заредъ. Отъ
тамъ ся дигнжхж и расположихж станъ
отъ другж-тж странж на Арнонъ, кой-
то е въ пустыніж-тж и излази отъ прѣ-
дѣлы-тѣ на Аморрейцы-тѣ; защото [р]Ар-
нонъ е прѣдѣлъ на Моавъ, между Моав-
14 цы-тѣ и Аморрейцы-тѣ. За това ся и го-
вори въ книгж-тж на брани-тѣ Господни:
Ваевъ у Суфж,
И потоци-тѣ на Арнонъ,
15 И теченіе-то на потоцы-тѣ,
Което ся простира до селеніе-то Аръ,
И [с]досегнува до прѣдѣлъ-тъ на Моавъ.
16 И отъ тамъ *дойдохж* [т]при †Виръ: той-
зи е кладенецъ-тъ, за който рече Господь
Моисею: Събери людіе-тѣ, и ще имъ дамъ
17 водж. [у]Тогазь испѣ Израиль тжзи пѣснь:
Възлѣзь, о кладенче, пѣйте за него:
18 Кладенецъ ископахж князове-тѣ,
Благородни-тѣ отъ людіе-тѣ ископахж,
Чрѣзъ *заповѣдь на* [ф]законодателя, съсъ
жезлы-тѣ си.
И отъ пустыніж-тж *отидохж* въ Матта-
19 нж, И отъ Маттанж въ Нааліилъ, и отъ
20 Нааліилъ въ Вамоѳъ, И отъ Вамоѳъ въ
долинж-тж, която е въ Моавово-то поле
при върхъ-тъ на Фасгж, която гледа
[х]къмъ **Іесимонъ.
21 И [ц]проводи Израиль посланницы при
22 Сиона Аморрейскый-тъ царь и рече: [ч]Да
заминемъ прѣзъ твоіж-тж земіж; нѣма да
свърщамы по нивя-та нито по лозія-та;
не щемъ да піемъ водж отъ кладенцы-
тѣ; прѣзъ царскый-тъ пжть ще вървимъ,
23 додѣ заминемъ твои-тѣ прѣдѣлы. А [ш]Си-
онъ не пуснж Израиля да мине прѣзъ
прѣдѣлы-тѣ му; но събра Сионъ всичкы-
тѣ си людіе, и излѣзе та ся опълчи про-
тивъ Израиля въ пустыніж-тж, и [щ]дойде
въ Яссж та направи бой противъ израи-

я Быт. 25; 8. Гл. 27; 13, 31; 2. Втор. 32; 50.
ж Ст. 12.
іж Гл. 33; 38. Втор. 32; 50.
а Исх. 29; 29, 30.
б Гл. 33; 38. Втор. 10; 6. 32; 50.
в Втор. 34; 8.

—

а Гл. 33; 40. Виж. Сжд. 1; 16.
б Быт. 28; 20. Сжд. 11; 30.
* Проклѣтія *или* погыбель.
в Гл. 20; 22. 33; 41.
г Сжд. 11; 18.
д Псал. 78; 19.
е Исх. 16; 3. 17; 3.
ж Гл. 11; 6.
з 1 Кор. 10; 9:
и Втор. 8; 15.
і Псал. 78; 34.
к Ст. 5.
л Исх. 8; 8, 28. 1 Цар. 12; 19. 3 Цар. 13. 6. Дѣян. 8; 24.
м 4 Цар. 18; 4. Іоан. 3; 14. 15.
н Гл. 33; 43.
о Гл. 33; 44.
п Втор. 2; 13.
р Гл. 22; 36. Сжд. 11; 18.
с Втор. 2; 18, 29.
т Сжд. 9; 21.
† Кладенецъ.
у Исх. 15; 1. Псал. 105; 2. 106; 12.
ф Иса. 33; 22.
х Гл. 23; 28.
** *Или* пустыніж-тж.
ц Втор. 2; 26, 27. Сжд. 11; 19.
ч Гл. 20; 17.
ш Втор. 29; 7.
щ Втор. 2; 32. Сжд. 11; 20.

24 ля. И [ъ]порази го Израиль съ остро-то на
ножъ-тъ, и облада земѭ-тѫ му отъ Ар-
нонъ до Явокъ, до Аммоновы-тѣ сынове;
понеже прѣдѣли-тѣ на Аммоновы-тѣ сы-
25 нове бѣхѫ крѣпкы. И облада Израиль
всичкы тѣзи градове: и насели ся Изра-
иль въ всичкы-тѣ градове на Аморрей-
цы-тѣ, въ Есевонъ, и въ всичкы-тѣ него-
26 вы села. Понеже Есевонъ бѣ градъ на
Аморрейскый-тъ царь Сиона, който бѣше
направилъ бой съ прѣдишній-тъ Моавскый
царь, и зѣлъ бѣ отъ рѫкѫ-тѫ му всич-
27 кѫ-тѫ му земѭ до Арнонъ. За това кои-
то говорятъ съ притчы казуватъ:
Елате до Есевонъ:
Да ся съгради и да ся утвърди градъ-тъ
на Сиона.
28 Защото [ы]огнь излѣзе изъ Есевонъ,
Пламень изъ градъ-тъ Сионовъ;
Пояде [ь]Аръ Моавовъ,
И князове-тѣ на высокы-тѣ мѣста на Ар-
нонъ.
29 Горко ти, Моаве!
Погынѫ ты, народе [ѣ]Хамосовъ!
Даде избѣгнѫлы-тѣ си сынове,
И дъщери-тѣ си, плѣнницы
На Сиона Аморрейскый-тъ царь.
30 Ный гы устрѣлихмы:
Есевонъ погынѫ [ю]до Девонъ:
И запустихмы *гы* [я]до Нофѫ,
Която *ся простира* до Медевѫ.
31 И насели ся Израиль въ земѭ-тѫ на
32 Аморрейцы-тѣ. Послѣ проводи Моисей да
съгледателствуватъ [ѫ]Язиръ: и прѣвзѣхѫ
села-та му, и испѫдихѫ Аморрейцы-тѣ
които бѣхѫ въ тѣхъ.
33 Тогазъ [ѭ]ся върнѫхѫ и възлѣзохѫ по
пѫть-тъ къмъ Васанъ: а Огъ Васанскый-
тъ царь излѣзе на срещѫ имъ, той и
всичкы-тѣ му людіе, на брань [а]въ Едраи.
34 И рече Господь Моисею: [б]Не бой ся отъ
него; защото азъ ще прѣдамъ въ рѫцѣ-
тѣ ви него и всичкы-тѣ му людіе, и зе-
мѭ-тѫ му; и [в]да му направишь така,
както направи на Сиона Аморрейскый-тъ
35 царь, който живѣяше у Есевонъ. И [г]по-
разихѫ него, и сынове-тѣ му, и всичкы-
тѣ му людіе, додѣто му не останѫ ни
единъ остатъкъ; и завладѣхѫ земѭ-тѫ му.

ГЛАВА 22.

1 И [а]дигнѫхѫ ся Израилеви-тѣ сынове,
и расположихѫ станъ на Моавовы-тѣ по-
2 лета отсамъ Іорданъ, *срещѫ* Іерихонъ. И
[б]Валакъ Сепфоровый сынъ видѣ всичко
3 що стори Израиль на Аморрейцы-тѣ. И
[в]убоя ся много Моавъ отъ людіе-тѣ, за-
щото бѣхѫ многочисленни; и Моавъ бѣ-
ше въ недоумѣніе поради Израилевы-тѣ
4 сынове. И рече Моавъ [г]на Мадіамскы-тѣ
старѣйшины: Сега *това* множество ще
пояде всичко около насъ, както говедо
пояжда трѣвѫ-тѫ въ поле-то. И Валакъ
сынъ Сепфоровъ бѣше царь на Моавяны-
5 тѣ въ това врѣме. И [д]проводи посланни-
цы до Валаама, [е]сына Веорова въ Фа-
ѳуръ, който бѣше при рѣкѫ-тѫ *Евфратъ*
въ земѭ-тѫ на сынове-тѣ на людіе-тѣ
му, за да го повыка, и *зарѫча* да *му* ка-
жѫтъ: Ето, людіе излѣзохѫ изъ Егы-
петъ; ето покрывать лице-то на земѭ-
6 тѫ, и сѣдятъ срещѫ мене. И сега ела,
молѭ ти ся, [ж]прокълни ми тѣзи людіе,
защото сѫ по силни отъ мене: негли быхъ
моглъ да гы поразѭ и да гы испѫдѭ
изъ земѭ-тѫ; понеже знаѭ че ты ко-
гото благословишь, благословенъ е, а ко-
7 гото прокълнешь, проклѣтъ е. И отидохѫ
Моавови-тѣ старѣйшины, и Мадіамскы-
тѣ старѣйшины [з]съ дарове за вълхвова-
ніе-то въ рѫцѣ; и дойдохѫ при Валаама,
8 и казахѫ му Валаковы-тѣ думы. А той
имъ рече: [и]Останѣте тука тѫзи нощь, и
ще ви дамъ отвѣтъ, както ми каже Гос-
подь. И останѫхѫ Моавови-тѣ князове
у Валама.
9 И [і]дойде Богъ при Валаама, и рече:
10 Що сѫ тѣзи человѣци у тебе? И рече
Валаамъ Богу: Валакъ Сепфоровъ-тъ
сынъ царь-тъ на Моавяны-тѣ, пратилъ
11 *гы* е до мене *и ми казува:* Ето людіе-тѣ
които излѣзохѫ изъ Егыпетъ и покрыхѫ
лице-то на земѭ-тѫ; ела сега, прокълни
ми гы: негли быхъ моглъ да ся біѭ съ
12 тѣхъ, и да гы испѫдѭ. И рече Богъ Ва-
лааму: Да не идешь съ тѣхъ, нито да
прокълнешь людіе-тѣ, защото [к]сѫ благо-
словени.
13 И като станѫ Валаамъ сутринь-тѫ, ре-
че на Валаковы-тѣ князове: Идѣте въ
земѭ-тѫ си: защото не рачи да мя пу-
14 сне Господь, да дойдѫ съ васъ. И ста-
нѫхѫ Моавови-тѣ князове, та дойдохѫ
при Валака, и рекохѫ: Валаамъ не рачи
да дойде съ насъ.
15 А Валакъ проводи пакъ князове, по
16 много и по почтены отъ онѣзи: И дой-
дохѫ при Валаама та му рекохѫ: Така
говори Валакъ сынъ Сепфоровъ: Молѭ
ти ся, нищо да тя не въспре да дойдешь
17 до мене; Защото ще тя почтѫ съ голѣмы

[ъ] Втор. 2; 33. 29; 7. Іис. Нав. 12; 1, 2. 24; 8. Неем. 9; 22. Псал. 135; 10, 11. 136; 19. Амос. 2; 9.
[ы] Іер. 48; 45, 46.
[ь] Втор. 2; 9, 18. Иса. 15; 1.
[ѣ] Сѫд. 11; 24. 3 Цар. 11; 7, 33. 4 Цар. 23; 13. Іер. 48; 7, 13.
[ю] Іер. 48; 18, 22.
[я] Иса. 15; 2.
[ѫ] Гл. 32; 1. Іер. 48; 32.
[ѭ] Втор. 3; 1. 29; 7.
[а] Іис. Нав. 13; 12.
[б] Втор. 3; 2.
[в] Ст. 24. Псал, 135; 10, 11. 136; 20.
[г] Втор. 3; 3, и друг.

[а] Гл, 33; 48.
[б] Сѫд. 11; 25.
[в] Исх. 15; 15.
[г] Гл. 31; 8. Іис. Нав. 13; 21.
[д] Втор. 23; 4. Іис. Нав. 13; 22. 24; 9. Неем. 13; 1, 2. Мих. 6; 5. 2 Пет. 2; 15. Іуд. 11. Откр. 2; 14.
[е] Виж. Гл. 23; 7, Втор. 32; 4.
[ж] Гл. 23; 7.
[з] 1 Цар. 9; 7, 8.
[и] Ст. 19.
[і] Ст. 20. Быт. 20; 3.
[к] Гл. 23; 20. Рим. 11; 29.

почести, и ще сторіѭ все що ми речешь:
[л]И тъй, ела, молѭ, прокьлни ми тѣзи
18 людіе. А Валаамъ отговори, и рече на Ва-
лаковы-тѣ слугы: [м]Ако бы ми далъ Ва-
лакъ и домъ-тъ си пъленъ съсъ сребро и
злато, [н]не могѫ да прѣстѫпіѭ слово-то
на Господа Бога моего, и да направіѭ ни
19 по малко ни по много: За това, молѭ,
[о]останѣте тукъ и вы тѫзи нощь, за да ви-
діѭ какво още ще ми каже Господь.
20 И [п]дойде Богъ при Валаама прѣзъ нощь-
тѫ, та му рече: Ако дойдѫтъ человѣци-
тѣ да тя повыкатъ, стани, иди съ тѣхъ:
[р]но каквото ти рекѫ, него да напра-
вишь.
21 И станѫ Валаамъ на сутринь-тѫ, осѣ-
длa ослицѫ-тѫ си, и отиде съ Моавовы-
22 тѣ князове. И распали ся гнѣвъ-тъ Бо-
жій защото отиде; и [с]застанѫ ангелъ Го-
сподень на пѫть-тъ *прѣдъ Валаама,* за да
му ся съпротиви; (и той ѣздѣше на осли-
цѫ-тѫ си, и двама негови слугы бѣхѫ
23 съ него;) И [т]понеже ослица-та видѣ ан-
гела Господень че стояше на пѫть-тъ, съ
голъ ножъ въ рѫкѫ, свърнѫ ослица-та
отъ пѫть-тъ, и отиваше къмъ поле-то: а
Валаамъ удари ослицѫ-тѫ, за да іѫ упра-
24 ви въ пѫть-тъ. И застанѫ ангелъ-тъ
Господень на единъ тѣсенъ пѫть между
лозія-та, *дѣто имаше* ограда отъ самъ, и
25 ограда отъ тамъ. И понеже ослица-та ви-
дѣ ангелъ-тъ Господень, притиснѫ ся
къмъ стѣнѫ-тѫ, и притиснѫ Валаамовѫ-
тѫ ногѫ къмъ стѣнѫ-тѫ: а той іѫ удари
26 пакъ. И ангелъ-тъ Господень отиде на
напрѣдъ, и застанѫ на едно тѣсно мѣсто,
дѣто нѣмаше пѫть да свърне ни надесно
27 ни налѣво. И понеже ослица-та видѣ ан-
гелъ-тъ Господень, паднѫ подъ Валаама:
а Валаамъ ся разгнѣва, и удари ослицѫ-
28 тѫ съ тоягѫ-тѫ. Тогазь [у]Господь отвори
уста-та на ослицѫ-тѫ: и тя рече Валаа-
му: Що ти сьмь сторила, та мя біешь
29 сега третій пѫть? А Валаамъ рече на
ослицѫ-тѫ: Защото си ся подиграла съ
мене; ахъ, да имахъ ножъ въ рѫкѫ-тѫ
30 си, [ф]сега быхъ тя убилъ. И [х]ослица-та
рече Валааму: Не сьмь ли азъ твоя-та
ослица, на коіѫто си ѣздилъ отъ когато
си, до тойзи день? Имала ли сьмь навы-
кновеніе другъ пѫть да ти правіѭ така?
31 А той рече: Не. Тогазь [ц]отвори Господь
на Валаама очи-тѣ, и видѣ ангелъ-тъ Го-
сподень че стояше на пѫть-тъ, и голъ
ножъ въ рѫкѫ-тѫ му: и [ч]прѣклони ся
32 и паднѫ на лице-то си. И рече му ан-
гелъ-тъ Господень: Защо би ты ослицѫ-
тѫ си сега три пѫти? Ето азъ излѣзохъ
да *ти* ся съпротивіѭ, защото пѫть-тъ *ти*
33 [ш]не е правъ прѣдъ мене: И ослица-та мя
видѣ и свърнѫ отъ мене ето три пѫти;
ако да не свърнѣше тя отъ мене, азъ се-
га щѣхъ да тя убіѭ, а неіѫ да оставіѭ
34 живѫ. Тогазь рече Валаамъ на ангела
Господень: [щ]Съгрѣшихъ, защото не зна-
яхъ, че ты стояше на пѫть-тъ противъ
мене; и сега, ако не ти е угодно, азъ ще
35 ся върнѫ. А ангелъ-тъ Господень рече
Валааму: Иди съ человѣцы-тѣ; [ъ]но как-
вото ти рекѫ, него да говоришь. И отиде
Валаамъ съ Валаковы-тѣ князове.
36 И като чу Валакъ че иде Валаамъ,
[ы]излѣзе да го посрѣщне, до единъ Моав-
скый градъ [ь]въ прѣдѣлы-тѣ на Арнонъ,
37 който е най краинъ прѣдѣлъ. Тогазь Ва-
лакъ рече Валааму: Не проводихъ ли
до тебе нарочно да тя повыкамъ? защо
не дойде при мене? не [ѣ]могѫ ли да ти
38 сторіѭ почесть? А Валаамъ рече Вала-
ку: Ето, дойдохъ при тебе; имамъ ли
сега власть да говоріѭ нѣщо? [ю]Което
слово тури Богъ въ уста-та ми, него ще
говоріѭ.
39 И отиде Валаамъ наедно съ Валака, и
40 дойдохѫ въ Киріаѳузоѳъ. И жьртвува
Валакъ говеда и овцы, и проводи Вала-
аму и на князове-тѣ които бѣхѫ съ не-
41 го. И на сутринь-тѫ зѣ Валакъ Валаама,
и възведе го [я]на высокы-тѣ Вааловы мѣ-
ста, и отъ тамъ видѣ той край-тъ на
людіе-тѣ.

ГЛАВА 23.

1 И рече Валаамъ Валаку: [а]Съгради ми
тукъ седмь олтари, и приготви ми тукъ
2 седмь юнца и седмь овна. И направи Ва-
лакъ както рече Валаамъ; и [б]принесохѫ
Валакъ и Валаамъ по юнецъ и овенъ на
3 *всякой* олтарь. И рече Валаамъ Валаку:
[в]Застани близу при всесъжженіе-то си, и
азъ ще идѫ; може бы да излѣзе Господь
[г]на срещѫ ми, и каквото ми покаже, азъ
ще ти обявіѭ. И отиде на высоко мѣсто.
4 И [д]срѣщнѫ Богъ Валаама; и рече му *Ва-
лаамъ:* Приготвихъ седмь-тѣ олтари, и
принесохъ по юнецъ и овенъ на *всякой*
5 олтарь. И [е]Богъ тури слово въ уста-та
на Валаама, и рече: Върни ся при Вала-
6 ка, и така да речешь: И върнѫ ся при
него, и ето, стояше при всесъжженіе-то
си, той и всичкы-тѣ Моавови князове.

[л] Ст. 6.
[м] Гл. 24; 13.
[н] 3 Цар. 22; 14. 2 Лѣт. 18; 13.
[о] Ст. 8.
[п] Ст. 9.
[р] Ст. 35. Гл. 23; 12, 26. 24; 13.
[с] Исх. 4; 24.
[т] Виж. 4 Цар. 6; 17. Дан. 10; 7. Дѣян. 22; 9. 2 Пет. 2; 16. Іуд. 11.
[у] 2 Пет. 2; 16.
[ф] Прит. 12; 10.
[х] 2 Пет. 2; 16.
[ц] Виж. Быт. 21; 19. 4 Цар. 6; 17. Лук. 24; 16, 31.
[ч] Исх. 34; 8.
[ш] 2 Пет. 2; 14, 15.
[щ] 1 Цар. 15; 24. 30. 26; 21. 2 Цар. 12; 13. Іов. 34; 31, 32.
[ъ] Ст. 20.
[ы] Быт. 14; 17.
[ь] Гл. 21; 13.
[ѣ] Ст. 17. Гл. 24; 11.
[ю] Гл. 23; 26. 24; 13. 3 Цар. 22; 14. 2 Лѣт. 18; 13.
[я] Втор. 12; 2.

—

[а] Ст. 29.
[б] Ст. 14, 30.
[в] Ст. 15.
[г] Гл. 24; 1.
[д] Ст. 16.
[е] Ст. 16. Гл. 22; 35. Втор. 18; 18. Іер. 1; 9.

7 Тогазъ [ж]начнж притчж-тж си, и рече:
Валакъ Моавскый царь мя доведе отъ Арамъ,
Отъ въсточны-тѣ горы, *и каза ми:*
[з]Ела прокьлни ми Іакова:
И ела кьлни Израиля.
8 [і]Какъ да прокьлнж *когото* Богъ не проклѣва:
Или какъ да кьлнж *когото* Богъ не кьлне?
9 Защото отъ върхъ канары-тѣ го видѣхъ,
И отъ хълмы-тѣ го гледамъ:
Ето [к]народъ, *който* ще ся насели отдѣлно,
И [л]нѣма да ся счете между языцы-тѣ.
10 [м]Кой може да изброи пѣсъкъ-тъ Іакововъ,
И число-то на четвьртж-тж часть отъ Израиля?
Дано умрж, както [н]умиратъ праведни-тѣ,
И сетнины-тѣ ми да бждлтъ както тѣхны-тѣ.
11 И рече Валакъ Валааму: Що ми на-
прави ты? зѣхъ тя [о]за да прокьлнешь
неприятели-тѣ ми: и ето, ты съвсѣмъ си
12 гы благословилъ. А той отговори и рече:
[п]Не трѣбва ли да вникнж въ онова кое-
то Господь тури въ уста-та ми, него да
рекж?
13 И рече му Валакъ: Ела, молѭ, заедно
съ мене на друго мѣсто, отъ дѣто ще гы
видишь: само край-тъ имъ ще видишь, а
всичкы тѣхъ нѣма да видишь: и прокьл-
14 ни ми гы отъ тамъ. И доведе го на поле-
то Зофимъ, на върхъ-тъ на Фасгж, и [р]съ-
гради седмь олтари, и принесе по юнецъ
15 и овенъ на *всякой* олтарь. Тогазъ рече *Ва-
лаамъ* Валаку: Застани тука при всесъж-
женіе-то си, а азъ ще срѣщнж тамъ *Гос-*
16 *пода.* И срѣщнж Господь Валаама и [с]ту-
ри слово въ уста-та му и рече: Върни
17 ся при Валака, и речи така. И той дойде
при него: и ето стояше той при всесъж-
женіе-то си, и Моавови-тѣ князове нае-
18 дно съ него. И рече му Валакъ: Що гово-
ри Господь? Тогазъ той начнж притчж-
тж си, и рече:
[т]Стани, Валаче, та слушай:
[у]Дай ми ухо, ты сыне Сепфоровъ!
19 Богъ не е человѣкъ та да лъже,
Нито человѣческый сынъ та да ся раскае:
Той рече и нѣма ли да направи?
Той говорй и нѣма ли да го тури въ дѣйствіе?
20 Ето азъ благословеніе зѣхъ:
И [ф]той като благослови, азъ не могж да го повърнж.
21 [х]Не гледа беззаконіе въ Іакова,
Нито вижда прѣстжпленіе въ Израиля:
[ц]Господь Богъ неговый съ него е,
И царско въсклицаніе има между него.
22 [ш]Богъ гы изведе изъ Египетъ:
Има [щ]силж както *единорогъ.
23 Наистинж нѣма чародѣяніе противъ Іакова,
И нѣма вълхвованіе противъ Израиля:
На врѣме ще ся говори за Іакова
И за Израиля, [ъ]Що е направилъ Богъ?
24 Ето людіе-тѣ ще въстанжтъ [ы]като львица,
И ще ся дигнжтъ като львъ:
[ь]Нѣма да лѣгнжтъ додѣ не изѣджтъ ловъ-тъ,
И испіжтъ кръвь-тж на убиты-тѣ.
25 Тогазъ рече Валакъ Валааму: Нито да
гы прокьлнешь съвсѣмъ, нито да гы бла-
26 гословишь съвсѣмъ. А Валаамъ отговори
Валаку и рече: Не говорихъ ли ти и ка-
захъ: [ѣ]Всичко което *ми* рече Господь, то-
ва ще направѭ?
27 Рече още Валакъ Валааму: [ю]Ела, мо-
лѭ, ще тя заведж на друго мѣсто; не-
гли ще бжде угодно Богу да ми гы про-
28 кьлнешь отъ тамъ. И заведе Валакъ Ва-
лаама на върхъ-тъ на Фегоръ, който гле-
29 да [я]къмъ Іесимонъ. И рече Валаамъ Ва-
лаку: [ж]Съгради ми тукъ седмь олтари,
и приготви ми тукъ седмь юнца и седмь
30 овна. И направи Валакъ, както рече Ва-
лаамъ, и принесе по юнецъ и овенъ на
всякой олтарь.

ГЛАВА 24.

1 И понеже видѣ Валаамъ, че бѣше уго-
дно прѣдъ Господа да благослови Израи-
ля, не отиде, [а]както другъ пжть, да по-
търси гатанія, но обърнж лице-то си къмъ
2 пустынѭ-тж. И дигнж Валаамъ очи, и
видѣ Израиля който бѣше [б]населенъ по
племена-та си; и [в]дойде на него Духъ
3 Божій. И [г]начнж притчж-тж си и рече:
Валаамъ сынъ Веоровъ рече,
4 И человѣкъ-тъ който има отворены очи, рече:
Рече онзи, който чу Божіи-тѣ думы,
Който видѣ видѣніе-то на Всесилнаго,
Той [д]паднж *като въ сънъ,* но имаше очи-тѣ *си* отворены:
5 Колко сж красни твои-тѣ шатьри, Іакове,
Твои-тѣ скиніи, Израилю!
6 Като долины сж распрострѣны,

[ж] Ст. 18. Гл. 24; 3, 15, 23. Іов. 27; 1. 29; 1. Псал. 78; 2. Іез. 17; 2. Мих. 2; 4. Авв. 2; 6.
[з] Гл. 22; 6, 11, 17.
[і] Иса. 47; 12, 13.
[к] Втор. 33; 28.
[л] Исх. 33; 16. Ездр. 9; 2. Ефес. 2; 14.
[м] Быт. 13; 16. 22; 17.
[н] Псал. 116; 15.
[о] Гл. 22; 11, 17. 24; 10.
[п] Гл. 22; 38.
[р] Ст. 1, 2.
[с] Ст. 5. Гл. 22; 35.
[т] Сжд. 3; 20.
[у] 1 Цар. 15; 29. Мал. 3; 6. Рим. 11; 29. Тит. 1; 2. Іак. 1; 17.
[ф] Быт. 12; 2. 22; 17. Гл. 22; 12.
[х] Рим. 4; 7, 8.
[ц] Исх. 13; 21. 29; 45, 46. 33; 14.
[ш] Гл. 24; 8.
[щ] Втор. 33; 17. Іов. 39; 10, 11.
* *Евр.* РЕЕМЪ, диво животно отъ непознатъ видъ.
[ъ] Псал. 31; 19. 44; 1.
[ы] Быт. 49; 9.
[ь] Быт. 49; 27.
[ѣ] Ст. 12. Гл. 22; 38. 3 Цар. 22; 14.
[ю] Ст. 13.
[я] Гл. 21; 20.
[ж] Ст. 1.

—

[а] Гл. 23; 3, 15.
[б] Гл. 2; 2. и дрг.
[в] Гл. 11; 25. 1 Цар. 10; 10. 19; 20, 23. 2 Лѣт. 15; 1.
[г] Гл. 23; 7, 18.
[д] Виж. 1 Цар. 19; 24. Іез. 1; 28. Дан. 8; 18. 10; 15. 16. 2 Кор. 12; 2, 3, 4. Откр. 1; 10, 17.

Като градины по рѣчны брѣгове,
[е]Като алоины дрьвя [ж]които е Господь насадилъ,
Като кедри по край воды-тѣ.
7 Ще ся излива вода изъ ведра-та му,
И сѣме-то му *ще бжде* [з]въ много воды,
[и]И царь-тъ му ще бжде по высокъ отъ [і]Агага,
И царство-то му ще ся възвеличи.
8 [к]Богъ го изведе изъ Египетъ:
Има силж както единорогъ:
[л]Ще пояде язычницы-тѣ, врагове-тѣ си,
И ще [м]строши кости-тѣ имъ, и [н]ще *гы* устрѣли съсъ стрѣлы-тѣ си.
9 [о]Легнжлъ е и лежи като львъ,
И като львица: кой ще го събуди?
[п]Благословенъ който тя благославя!
И проклѣтъ който тя проклѣва!
10 Тогазь ся распали гнѣвъ-тъ на Валака
противъ Валаама, и [р]исплеска съ ржцѣ;
и рече Валакъ Валааму: [с]Азъ тя повы-
кахъ да прокьлнешь врагове-тѣ ми: а
ето, ты все гы благославяшь три пжти.
11 И сега бѣгай на мѣсто-то си; [т]рѣкохъ
ще тя почтж съ почести; но ето Господь
12 тя лиши отъ почесть. И рече Валаамъ
Валаку: Не говорихъ ли азъ и на твои-
тѣ посланницы, които бѣше ми пратилъ
13 ты, и рѣкохъ: Ако [у]ще ми дà Валакъ и
домъ-тъ си пълнъ съсъ сребро и злато, не
могж да прѣстжпіж повелѣніе-то Госпо-
дне, за да направіж добро или зло отъ
себе си, *но* онова което Господь проговс-
14 ри, него ще рекж? И сега, ето, азъ оти-
вамъ при свои-тѣ си людіе, ела, [ф]да ти
кажж какво ще да направятъ тѣзи лю-
діе на твои-тѣ людіе [х]въ послѣдни-тѣ дни.
15 И [ц]начнж притчж-тж си и рече:
Валаамъ сынъ Веоровъ рече,
И человѣкъ-тъ който има отворены очи, рече:
16 Рече онзи който чу Божіи-тѣ думы,
Който има познаніе-то на Всевышняго,
Който видѣ видѣніе-то на Всесилнаго.
Той паднж *като въ сънъ*, но имаше очи-тѣ си отворены:
17 [ч]Ще го видіж, но не сега;
Ще го гледамъ, но не отъ близу:
[ш]Ще излѣзе звѣзда отъ Іакова,
[щ]И ще ся въздигне скиптръ отъ Израиля,
И ще порази Моавскы-тѣ князове,
И ще погуби всичкы-тѣ *Ситовы сынове.
18 И [ъ]Едомъ ще бжде притяжаніе,
И Сіиръ ще бжде притяжаніе на врагове-тѣ си:
И Израиль ще дѣйствува съ крѣпость.
19 И [ы]*който произлѣзе* отъ Іакова ще завладѣе,
И ще погуби останжлы-тѣ отъ градъ-тъ.
20 И като видѣ Амалика, почнж притчж-
тж си и рече:
Амаликъ е начало на народы-тѣ:
Но най сетнѣ съвсѣмъ ще ся истрѣби:
21 И като видѣ Кенеяны-тѣ, почнж прит-
чж-тж си, и рече:
Силно е твое-то жилище,
И положилъ си гнѣздо-то си на канарж-тж;
22 Но Кенеяни-тѣ ще ся разорятъ,
Додѣ тя заплѣни Ассуръ.
23 И продължи притчж-тж си, и рече:
О! кой ще остане живъ,
Когато Богъ извърши това!
24 И кораби *ще дойджтъ* отъ [ь]приморія-та на Киттимъ,
И ще смирятъ Ассура, и ще смирятъ [ѣ]Евера:
Но и тѣ съвсѣмъ ще ся истрѣбятъ.
25 И станж Валаамъ и тръгнж, и [ю]върнж
ся на мѣсто-то си; а Валакъ отиде и той
на пжть-тъ си.

ГЛАВА 25.

1 И останж Израиль [а]въ Ситтимъ: и
[б]почнжхж людіе-тѣ да блудствуватъ съ
2 Моавскы-тѣ дъщери, Които [в]поканихж
людіе-тѣ [г]на жъртвы-тѣ на богове-тѣ си;
и ядохж людіе тѣ, и [д]поклонихж ся на
3 богове-тѣ имъ. И прилѣпи ся Израиль
при Ваалфегора: и [е]распали ся гнѣвъ-тъ
4 Господень противъ Израиля. И рече Го-
сподь Моисею: [ж]Земи всичкы-тѣ князо-
ве на людіе-тѣ, и обѣси гы прѣдъ Госпо-
да срещж слънце-то, [з]за да ся дигне отъ
Израиля ярость-та на гнѣвъ-тъ Господень.
5 И Моисей рече [и]на Израилевы-тѣ сждіи:
[і]Убійте всякой человѣцы-тѣ си, които ся
6 прилѣпихж при Ваалфегора. И ето, единъ
отъ Израилевы-тѣ сынове дойде и водя-
ше на братія-та си Мадіамкж женж,
прѣдъ очи-тѣ на Моисея, и прѣдъ всичко-
то събраніе на Израилевы-тѣ сынове, [к]ко-
гато тѣ плачахж прѣдъ двери-тѣ на ски-
7 ніж-тж на събраніе-то. А [л]Финеесъ [м]сынъ-
тъ на Елеазара, сынъ на Аарона священ-
никъ-тъ, като видѣ, станж изъ срѣдъ съ-

е Псал. 1; 3. Іер. 17; 8.
ж Псал. 104; 16.
з Іер. 51; 13. Откр. 17; 1, 15.
и 1 Цар. 15; 9.
і 2 Цар. 5; 12. 1 Лѣт. 14; 2.
к Гл. 23; 22.
л Гл. 14; 9. 23; 24.
м Псал. 2; 9. Иса. 38; 13. Іер. 50; 17.
н Псал. 45; 5. Іер. 50; 9.
о Быт. 49; 9.
п Быт. 12; 3. 27; 29.
р Іез. 21; 14, 17. 22; 13.
с Гл. 23; 11. Втор. 23; 4, 5. Інс. Нав. 24; 9, 10. Неем. 13; 2.
т Гл. 22; 17, 37.
у Гл. 22; 18.
ф Мих. 6; 5. Откр. 2; 14.
х Быт. 49; 1. Дан. 2; 28. 10; 14.
ц Ст. 3, 4.
ч Откр. 1; 7.
ш Мат. 2; 2. Откр. 22; 16.
щ Быт. 49; 10. Псал. 110; 2.
* *Или* мятежны.
ъ 2 Цар. 8; 14. Псал. 60; 8, 9. 12.
ы Быт. 49; 10.
ь Быт. 10; 4. Дан. 11; 30.
ѣ Быт. 10; 21, 25.
ю Виж. Гл. 31; 8.

—

а Гл. 33; 49. Інс. Нав. 2; 1. Мих. 6; 5.
б Гл. 31; 16. 1 Кор. 10; 8.
в Інс. Нав. 22; 17. Псал. 106; 28. Осія. 9; 10.
г Исх. 34; 15, 16. 1 Кор. 10; 20.
д Исх. 20; 5.
е Псал. 106; 29.
ж Втор. 4; 3. Інс. Нав. 22; 17.
з Ст. 11. Втор. 13; 17.
и Исх. 18; 21, 25.
і Исх. 32; 27. Втор. 13; 6, 9, 13, 15.
к Іонл. 2; 17.
л Псал. 106; 30.
м Исх. 6; 25.

8 браніе-то, и зѣ въ ржкж-тж си копіе, И
влѣзе въ слѣдъ человѣкъ-тъ Израиля-
нинъ-тъ въ ложницж-тж, и прободе и
двама-та, и человѣкъ-тъ Израилянинъ-тъ,
и женж-тж въ коремъ-тъ ѝ. И [н]прѣста-
9 нж язва-та отъ Израилевы-тѣ сынове. И
[о]умрѣли-тѣ отъ язвж-тж бѣхж двадесеть
и четыри тысящи.
10 И говори Господь Моисею и рече:
11 [п]Финеесъ, сынъ-тъ на Елеазара, сынъ на
Аарона священникъ-тъ, отвърнж ярость-
тж ми отъ Израилевы-тѣ сынове, понеже
показа въ срѣдъ тѣхъ ревность за мене, и
азъ не истрѣбихъ Израилевы-тѣ сынове
12 [р]въ ревность-тж си. За това, кажи: [с]Ето,
13 азъ му давамъ мирний-тъ мой завѣтъ: И
ще бжде нему и [т]на сѣме-то му слѣдъ
него, завѣтъ на вѣчно [у]священство; за-
щото [ф]быде ревнитель за Бога своего, и
[х]направи умилостивеніе за Израилевы-тѣ
14 сынове. А име-то на убитый-тъ Израиля-
нинъ, който бы убитъ наедно съ Мадіам-
кж-тж женж, бѣше Зимрій сынъ на Салу
князь-тъ на единъ отеческый домъ отъ
15 Симеоновцы-тѣ. И име-то на Мадіамкж-
тж женж, убитж-тж, бѣше Хазвія, дъ-
щеря [ц]на Сура, началникъ на людіе-тѣ,
на единъ отеческый домъ въ Мадіамъ.
16 И говори Господь Моисею и рече:
17 [ч]Гонѣте Мадіамцы-тѣ, и поразѣте гы:
18 Защото тѣ вы гонятъ [ш]съ коварства-та
си, съ които вы прѣльстихж чрѣзъ Фего-
ра, и чрѣзъ Хазвіж сестрж си, дъщеріж-
тж на единъ Мадіамскый князь, която
быде убита въ день-тъ на язвж-тж пора-
ди Фегора.

ГЛАВА 26.

1 И слѣдъ язвж-тж говори Господь Мои-
сею и Елеазару сыну Ааронову священ-
2 нику, и рече: [а]Прѣбройте всичко-то съ-
браніе на Израилевы-тѣ сынове, [б]отъ два-
десеть годинъ нагорѣ, по отеческы-тѣ
имъ домове, всичкы-тѣ въ Израиль които
3 могжтъ да излѣзжтъ на бой. И Моисей и
Елеазаръ священникъ-тъ говорихж имъ
на [в]Моавовы-тѣ полета, при Іорданъ сре-
4 щж Іерихонъ, и рекохж: *Избройте людіе-
тѣ* отъ двадесеть годинъ нагорѣ, [г]както
заповѣда Господь Моисею, и на Израиле-
вы-тѣ сынове, които излѣзохж изъ Еги-
петскж-тж земіж.
5 [д]Рувимъ първородный-тъ на Израиля.
Рувимови-тѣ сынове бѣхж, отъ Еноха,
родъ-тъ на Еноховцы-тѣ; отъ Фаллу,
6 родъ-тъ на Фаллуевцы-тѣ; Отъ Есрона,
родъ-тъ на Есроновцы-тѣ; отъ Хармія,
7 родъ-тъ на Харміевцы-тѣ. Тѣзи сж родо-
ве-тѣ на Рувимовцы-тѣ: и изброени-тѣ отъ
тѣхъ бѣхж четиридесеть и три тысящи и
8 седмстотинъ и тридесеть. И сынове-тѣ на
9 Фаллу бѣхж Еліавъ: И сынове-тѣ на Еліа-
ва Намуилъ, и Даѳанъ, и Авиронъ. Тѣзи
сж Даѳанъ и Авиронъ, [е]избранни-тѣ отъ
събраніе-то, които ся подигнжхж противъ
Моисея и противъ Аарона въ събраніе-то
на Корея, когато ся подигнжхж противъ
10 Господа: И [ж]раствори земя-та уста-та си,
та гы погълнж наедно съ Корея въ истрѣ-
бленіе-то на събраніе-то *му* когато огнь-тъ
пояде двѣстѣ-тѣ и петдесетъ человѣцы: и
11 [з]станжхж за знаменіе. А [и]сынове-тѣ на
Корея не умрѣхж.
12 Симеонови-тѣ сынове, по родъ-тъ си,
бѣхж отъ [і]Намуила, родъ-тъ на Намуи-
ловцы-тѣ; отъ Ямина, родъ-тъ на Ями-
новцы-тѣ; отъ [к]Яхина, родъ-тъ на Яхи-
13 новцы-тѣ; [л]Отъ Заржъ, родъ-тъ на За-
ровцы-тѣ; отъ Саула, родъ-тъ на Сау-
14 ловцы-тѣ. Тѣзи сж родове-тѣ на Симео-
новцы-тѣ; двадесеть и двѣ тысящи и
двѣстѣ *души.*
15 Гадови-тѣ сынове, по родове-тѣ си, бѣ-
хж, отъ [м]Сафона, родъ-тъ на Сафонов-
цы-тѣ; отъ Аггія, родъ-тъ на Аггіев-
цы-тѣ; отъ Сунія, родъ-тъ на Суніевцы-
16 тѣ; Отъ [н]Азенія, родъ-тъ на Азеніевцы-
тѣ; отъ Ирія, родъ-тъ на Иріевцы-тѣ;
17 Отъ [о]Арода, родъ-тъ на Ародовцы-тѣ;
отъ Арилія, родъ-тъ на Ариліевцы-тѣ.
18 Тѣзи сж родове-тѣ на Гадовы-тѣ сынове;
и изброени-тѣ отъ тѣхъ, четиридесеть ты-
сящи и петстотинъ.
19 [п]Іудини-тѣ сынове бѣхж Иръ и Авнанъ:
но Иръ и Авнанъ умрѣхж въ Ханаан-
20 скж-тж земіж. И [р]Іудини-тѣ сынове, по
родове-тѣ си бѣхж отъ Селж, родъ-тъ на
Селаевцы-тѣ; отъ Фареса, родъ-тъ на
Фаресовцы-тѣ; отъ Заржъ, родъ-тъ на За-
21 ровцы-тѣ: И Фаресови-тѣ сынове бѣхж,
отъ Есрона, родъ-тъ на Есроновцы-тѣ;
отъ Амула, родъ-тъ на Амуловцы-тѣ.
22 Тѣзи сж Іудины-тѣ родове, и изброени-
тѣ отъ тѣхъ, седмдесеть и шесть тыся-
щи и петстотинъ.
23 [с]Иссахарови-тѣ сынове, по родове-тѣ
си, бѣхж, *отъ* Ѳолж, родъ-тъ на Ѳоловцы-
тѣ; отъ Фуа, родъ-тъ на Фуевцы-тѣ;
24 Отъ Іасува, родъ-тъ на Іасувовцы-тѣ; отъ
25 Симрона, родъ-тъ на Симроновцы-тѣ. Тѣ-

[н] Псал. 106; 30.
[о] Втор. 4; 3. 1 Кор. 10; 8.
[п] Псал. 106; 30.
[р] Исх. 20; 5. Втор. 32; 16, 21. 3 Цар. 14; 22. Псал. 78; 58. Іез. 16; 38. Соф. 1; 18. 3; 8.
[с] Мал. 2; 4, 5. 3; 1.
[т] Виж. 1 Лѣт. 6; 4, и дрг.
[у] Исх. 40; 15.
[ф] Дѣян. 22; 3. Рим. 10; 2.
[х] Евр. 2; 17.
[ц] Гл. 31; 8. Іис. Нав. 13; 21.
[ч] Гл. 31; 2.
[ш] Гл. 31; 16. Откр. 2; 14.

—

[а] Исх. 30; 12. 38; 25, 26. Гл. 1; 2.
[б] Гл. 1; 3.
[в] Ст. 63. Гл. 22; 1. 31; 12. 33; 48. 35; 1.
[г] Гл. 1; 1.
[д] Быт. 46; 8. Исх. 6; 14. 1 Лѣт. 5; 1.
[е] Гл. 16; 1, 2.
[ж] Гл. 16; 32, 35.
[з] Гл. 16; 38. Виж. 1 Кор. 10; 6. 2 Пет. 2; 6.
[и] Исх. 6; 24. 1 Лѣт. 6; 22.
[і] Быт. 46; 10. Исх. 6; 15.
[к] 1 Лѣт. 4; 24.
[л] Быт. 46; 10.
[м] Быт. 46; 16.
[н] Быт. 46; 16.
[о] Быт. 46; 16.
[п] Быт. 38; 2, и дрг. 46; 12.
[р] 1 Лѣт. 2; 3.
[с] Быт. 46; 13. 1 Лѣт. 7; 1.

зи сѫ Иссахарови-тѣ родове: и изброени-
тѣ отъ тѣхъ, шестдесеть и четыри ты-
сящи и триста.
26 [т]Завулонови-тѣ сынове, споредъ родо-
ве-тѣ си, бѣхѫ, отъ Середа, родъ-тъ на
Середовцы-тѣ; отъ Елона, родъ-тъ на
Елоновцы-тѣ; отъ Ялеила, родъ-тъ на
27 Ялеиловцы-тѣ. Тѣзи сѫ родове-тѣ на Завулоновцы-тѣ;
лоновцы-тѣ; и изброени-тѣ отъ тѣхъ,
шестдесеть тысящи и петстотинъ.
28 [у]Іосифови-тѣ сынове, споредъ родове-тѣ
29 си, бѣхѫ, Манассія и Ефремъ. Манассіеви-тѣ
ви-тѣ сынове бѣхѫ, [ф]отъ Махира, родъ-
тъ на Махировцы-тѣ. И Махиръ роди Га-
лаада; *а* отъ Галаада, родъ-тъ на Гала-
30 адовцы-тѣ. Тѣзи сѫ Галаадови сынове:
[х]отъ Ахіезера, родъ-тъ на Ахіезеров-
цы-тѣ; отъ Хелека, родъ-тъ на Хелеков-
31 цы-тѣ; И *отъ* Асріила, родъ-тъ на Асріи-
ловцы-тѣ; *отъ* Сихема, родъ-тъ на Сихе-
мовцы-тѣ; и *отъ* Семидж, родъ-тъ на Се-
32 мидовцы-тѣ; И *отъ* Ефера, родъ-тъ на
33 Еферовцы-тѣ. И [ц]Салпаадъ, Еферовый
сынъ, нѣмаше сынове, но дъщери: а име-
на-та на Салпаадовы-тѣ дъщери бѣхѫ
34 Маала, и Нуа, Егла, Мелха, и Ѳерса. Тѣ-
зи сѫ Манассіеви-тѣ родове: и изброени-
тѣ отъ тѣхъ, петдесеть и двѣ тысящи и
седмстотинъ.
35 Тѣзи сѫ Ефремови-тѣ сынове, по родо-
ве-тѣ си, отъ Суѳалж, родъ-тъ на Суѳа-
ловцы-тѣ; отъ Вехера, родъ-тъ на Вехе-
ровцы-тѣ; отъ Тахана, родъ-тъ на Таха-
36 новцы-тѣ; И тѣзи сѫ Суѳалови сынове:
37 отъ Ерана, родъ-тъ на Ерановцы-тѣ. Тѣ-
зи сѫ родове-тѣ на Ефремовы-тѣ сынове:
и изброени-тѣ отъ тѣхъ тридесеть и двѣ
тысящи и петстотинъ. Тѣзи сѫ Іосифови
сынове, споредъ родове-тѣ си.
38 [ч]Веніаминови-тѣ сынове, по родове-тѣ
си, бѣхѫ, отъ Велж, родъ-тъ на Велов-
цы-тѣ; отъ Асвила, родъ-тъ на Асвилов-
цы-тѣ; отъ Ахирама, родъ-тъ на Ахира-
39 мовцы-тѣ; Отъ Суфама, родъ-тъ на Су-
фамовцы-тѣ; отъ Уфама, родъ-тъ на Уфа-
40 мовцы-тѣ. И Велови-тѣ сынове бѣхѫ
Аредъ и Нееманъ: *отъ Ареда*, родъ-тъ на
Аредовцы-тѣ; отъ Неемана, родъ-тъ на
41 Неемановцы-тѣ. Тѣзи сѫ Веніаминови-тѣ
сынове, по родове-тѣ си; и изброени-тѣ
отъ тѣхъ бѣхѫ четыридесеть и петь ты-
сящи и шестстотинъ.
42 Тѣзи сѫ Данови-тѣ [ш]сынове, по родо-
ве-тѣ си: отъ Суама, родъ-тъ на Суамов-
цы-тѣ; тѣзи сѫ Данови-тѣ родове, спо-
редъ родове-тѣ си. Изброени-тѣ отъ всич-
кы-тѣ родове на Суамовцы-тѣ бѣхѫ шест-
десеть и четыри тысящи и четыристотинъ.
44 [щ]Асирови-тѣ сынове, по родове-тѣ си,
бѣхѫ, отъ Іемнж, родъ-тъ на Іемновцы-
тѣ; отъ Іесуи, родъ-тъ на Іесуіевцы-тѣ;
45 отъ Веріж, родъ-тъ на Веріевцы-тѣ. Отъ
Веріевы-тѣ сынове бѣхѫ, отъ Хевера,
родъ-тъ на Хеверовцы-тѣ; отъ Малхіила,
46 родъ-тъ на Малхіиловцы-тѣ. И име-то на
47 Асировѫ-тѫ дъщерѭ бѣше Сара. Тѣзи
сѫ родове-тѣ на Асировы-тѣ сынове, и
изброени-тѣ отъ тѣхъ, петдесеть и три
тысящи и четыристотинъ.
48 [ъ]Нефѳалимови-тѣ сынове, по родове-тѣ
си, бѣхѫ, отъ Ясіила, родъ-тъ на Ясіи-
ловцы-тѣ; отъ Гунія, родъ-тъ на Гуніев-
49 цы-тѣ; Отъ Іесера, родъ-тъ на Іесеров-
цы-тѣ; отъ Силлима, родъ-тъ на Силли-
50 мовцы-тѣ. Тѣзи сѫ Нефѳалимови родове,
по родове-тѣ си: изброени-тѣ отъ тѣхъ
бѣхѫ четыридесеть и петь тысящи и че-
тыристотинъ.
51 [ы]Това е изброеніе-то на Израилевы-тѣ
сынове, шестстотинъ и една тысяща и
седмстотинъ и тридесеть.
52 И говори Господь Моисею и рече:
53 [ь]Тѣмъ да ся раздѣли земя-та за наслѣ-
54 діе, по число-то на имена-та *имъ*. [ѣ]На по
мнозина-та дай по голѣмо наслѣдіе, а на
по малцина-та дай по малко наслѣдіе;
всякому да ся даде наслѣдіе-то му спо-
55 редъ изброеніе-то му. А [ю]земя-та да ся
раздѣли съсъ жрѣбіе: по имена-та на оте-
ческы-тѣ си племена, да иматъ наслѣдіе.
56 По жрѣбіе да ся раздѣли наслѣдіе-то имъ
между мнозина-та и малцина-та.
57 А [я]изброеніе-то на Левиты-тѣ по родо-
ве-тѣ имъ е това: Отъ Гирсона, родъ-тъ
на Гирсоновцы-тѣ; отъ Кааѳа, родъ-тъ
на Кааѳовцы-тѣ; отъ Мерарія, родъ-тъ на
58 Мераріевцы-тѣ. Тѣзи сѫ родове-тѣ на Ле-
виты-тѣ: родъ-тъ на Ливніевцы-тѣ, родъ-
тъ на Хевроновцы-тѣ, родъ-тъ на Мааліевцы-тѣ,
евцы-тѣ, родъ-тъ на Мусіевцы-тѣ, родъ-
тъ на Кореовцы-тѣ: а Кааѳъ роди Амра-
59 ма. Име-то на Амрамовѫ-тѫ женѫ бѣше
[ж]Іохаведъ, дъщеря Левіева, която ся ро-
ди Левію въ Египетъ: и роди Амраму
Аарона, и Моисея, и Маріамъ сестрѫ имъ.
60 И [іж]Аарону ся родихѫ Надавъ и Авіудъ,
61 Елеазаръ и Иѳамаръ. Но Надавъ и Авіудъ
удъ [а]умрѣхѫ, когато принесохѫ чуждъ
62 огнь прѣдъ Господа. И [б]изброени-тѣ отъ
тѣхъ бѣхѫ двадесеть и три тысящи, всич-
кы-тѣ мѫжкы отъ единъ мѣсецъ и на-
горѣ; защото [в]не ся изброихѫ помежду
Израилевы-тѣ сынове, понеже [г]тѣмъ ся
не даде наслѣдіе между Израилевы-тѣ
сынове.
63 Тѣзи сѫ изброени-тѣ чрѣзъ Моисея и

т Быт. 46; 14.
у Быт. 46; 20.
ф Іис. Нав. 17; 1. 1 Лѣт. 7; 14, 15.
х Іис. Нав. 17; 2.
ц Гл. 27; 1. 36; 11.
ч Быт. 46; 21. 1 Лѣт. 7; 6.
ш Быт. 46; 23.
щ Быт. 46; 17. 1 Лѣт. 7; 30.
ъ Быт. 46; 24. 1 Лѣт. 7; 13.
ы Виж. Гл. 1; 46.
ь Іис. Нав. 11; 23. 14; 1.
ѣ Гл. 33; 54.
ю Гл. 33; 54. 34; 13. Іис. Нав. 11; 23. 14; 2.
я Быт. 46; 11. Исх. 6; 16—19. 1 Лѣт. 6; 1, 16.
ж Исх. 2; 1, 2. 6; 20.
іж Гл. 3; 2.
а Лев. 10; 1, 2. Гл. 3; 4. 1 Лѣт. 24; 2.
б Виж. Гл. 3; 39.
в Гл. 1; 49.
г Гл. 18; 20, 23, 24. Втор. 10; 9. Іис. Нав. 13; 14, 33. 14; 3.

Елеазара священникъ-тъ, които изброи-
хѫ Израилеви-тѣ сынове [д]на Моавовы-тѣ
64 полета, при Іорданъ, *срещѫ* Іерихонъ. Но
[е]между тѣхъ не ся намѣрваше человѣкъ,
отъ онѣзи които ся изброихѫ отъ Мои-
сея и Аарона священникъ-тъ, когато тѣ
изброихѫ Израилевы-тѣ сынове въ Си-
65 найскѫ-тѫ пустынѭ; Защото Господь
рече за тѣхъ: [ж]Непрѣмѣнно ще умрѫтъ
въ пустынѭ-тѫ. И не останѫ отъ тѣхъ
ни единъ [з]освѣнь Халева сына Іефоніева,
и Іисуса сына Навіева.

ГЛАВА 27.

1 И дойдохѫ дъщери-тѣ на [а]Салпаада *кой-*
то бѣше Еферовъ сынъ, *а Еферъ* Галаа-
довъ сынъ, *а Галаадъ* Махировъ сынъ, *а*
Махиръ Манассіевъ сынъ, отъ родове-тѣ
на Манассіѭ сына Іосифова. И имена-та
на дъщери-тѣ му сѫ тѣзи: Маала, Нуа, и
2 Егла, и Мелха, и Θерса. И застанѫхѫ
прѣдъ Моисея, и прѣдъ Елеазара священ-
ника, и прѣдъ князове-тѣ и всичко-то
събраніе, при двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на
3 събраніе-то, и рекохѫ: Отецъ ни [б]умрѣ
въ пустынѭ-тѫ; а той не бѣше отъ [в]съ-
браніе-то на онѣзи които ся бѣхѫ събра-
ли противъ Господа въ събраніе-то Ко-
реево, но умрѣ за свой-тъ си грѣхъ, и
4 нѣмаше сынове. Защо да угасне име-то
на отца ни отъ срѣдъ родове-тѣ му, по-
неже нѣма сынъ? [г]Дайте ни наслѣдіе ме-
жду братія-та на отца ни.
5 И [д]принесе Моисей сѫдъ-тъ имъ прѣдъ
6 Господа. И говори Господь Моисею и ре-
7 че: Право говорятъ Салпаадови-тѣ дъ-
щери: [е]непрѣмѣнно да имъ дадешь стя-
жаніе за наслѣдіе между братія-та на от-
ца имъ: и да направишь да мине върхъ
8 тѣхъ наслѣдіе-то на отца имъ. И говорй
на Израилевы-тѣ сынове и кажи: Ако
нѣкой человѣкъ умре, и нѣма сынъ, то-
газь да прѣминете наслѣдіе-то му на дъ-
9 щерѭ му. Ако ли нѣма дъщерѭ, тогазь
да дадете наслѣдіе-то му на братія-та му.
10 Ако ли нѣма братія, тогазь да дадете на-
11 слѣдіе-то му на братія-та на отца му.
Ако ли отецъ му нѣма братія, тогазь да
дадете наслѣдіе-то му на по ближній-тъ
му сродникъ изъ родъ-тъ му, и той да го
наслѣди. И *това* да бѫде на Израилевы-
тѣ сынове [ж]правило за сѫдъ, както за-
повѣда Господь Моисею.
12 И рече Господь Моисею: [з]Възлѣзь на
тѫзь горѫ Аваримъ, и виждь земіѭ-тѫ
коіѭто дадохъ на Израилевы-тѣ сынове:
13 И като ѭ видишь, [и]ще ся приберешь и
ты при людіе-тѣ си, както ся прибра Аа-
14 ронъ братъ ти: Защото вы [і]не ся поко-
рихте на поволѣніе-то ми, въ пустынѭ-
тѫ Цинъ, въ противорѣчіе-то на събра-
ніе-то, да мя освятите при водѫ-тѫ прѣдъ
тѣхъ. (Това е [к]вода-та на Меривѫ при
Кадисъ въ пустынѭ-тѫ Цинъ.)
15 И говори Моисей Господу и рече:
16 Господь, [л]Богъ на духове-тѣ на всякѫ
плъть, нека опрѣдѣли человѣка надъ съ-
17 браніе-то, [м]Който да излази прѣдъ тѣхъ,
и който да влази прѣдъ тѣхъ, и който да
гы извожда и който да гы въвожда, за
да не бѫде събраніе-то Господне [н]като
овцы които нѣматъ пастырь.
18 И рече Господь Моисею: Земи при себе
си Іисуса сына Навіевъ, человѣкъ, [о]кой-
то има Духъ, и [п]положй на него рѫкѫ-
19 тѫ си: И прѣдставй го прѣдъ Елеазара
священника, и прѣдъ всичко то събраніе,
20 и [р]дай му заповѣди прѣдъ тѣхъ. И [с]да
положишь на него отъ твоіѫ-тѫ славѫ,
[т]за да *го* слушатъ всичко-то събраніе на
21 Израилевы-тѣ сынове. И [у]да прѣдстане
прѣдъ Елеазара священника, *и да попы-
та него [ф]по сѫдъ-тъ на Уримъ-тъ прѣдъ
Господа: и [х]по негово-то слово да исхо-
ждатъ, и по слово-то му да вхождатъ,
той и всичкы-тѣ Израилеви сынове съ
него, и всичко-то събраніе.
22 И направи Моисей както му заповѣда
Господь: и зѣ Іисуса, и прѣдстави го
прѣдъ Елеазара священника, и прѣдъ
23 всичко-то събраніе: И положи рѫцѣ-тѣ
си на него, и [ц]даде му заповѣди, както
заповѣда Господь чрѣзъ Моисеевѫ рѫкѫ.

ГЛАВА. 28.

1 И говори Господь Моисею и рече: За-
повѣдай на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
2 имъ: Приносы-тѣ ми, [а]хлѣбъ-тъ ми за
жъртвѫ въ уханіе благовонно менѣ, вни-
майте да ми *гы* приносите въ опрѣдѣлен-
но-то имъ врѣме.
3 И кажи имъ: [б]Това е приношеніе-то
което ще приносите Господу: двѣ агнета
на день, еднолѣтны, непорочны за всегда-
4 шно всесъжженіе. Едно-то агне да при-
носишь заранъ, а друго-то агне да при-

[д] Ст. 3.
[е] Гл. 1. Втор. 2; 14. 15.
[ж] Гл. 14; 28, 29. 1 Кор. 10; 5, 6.
[з] Гл. 14; 30.

—

[а] Гл. 26; 33. 36; 1, 11. Іис. Нав. 17; 3.
[б] Гл. 14; 35. 26; 64, 65.
[в] Гл. 16; 1, 2.
[г] Іис. Нав. 17; 4.
[д] Исх. 18; 15, 19.
[е] Гл. 36; 2.
[ж] Гл. 35; 29.
[з] Гл. 33; 47. Втор. 3; 27. 32; 49. 34; 1.
[и] Гл. 20; 24, 28. 31; 2. Втор. 10; 6.
[і] Гл. 20; 12, 24. Втор. 1; 37. 32; 51. Псал. 106; 32.
[к] Исх. 17; 7.
[л] Гл. 16; 22. Евр. 12; 9.
[м] Втор. 31; 2. 1 Цар. 8; 20. 18; 13. 2 Лѣт. 1; 10.
[н] 3 Цар. 22; 17. Зах. 10; 2. Мат. 9; 36. Марк. 6; 34.
[о] Быт. 41; 38. Сѫд. 3; 10. 11; 29. 1 Цар. 16; 13, 18.
[п] Втор. 34; 9.
[р] Втор. 31; 7.
[с] Виж. Гл. 11; 17, 28. 1 Цар. 10; 6, 9. 4 Цар. 2; 15.
[т] Іис. Нав. 1; 16, 17.
[у] Виж. Іис. Нав. 9; 14. Сѫд. 1; 1. 20; 18, 23, 26. 1 Цар. 23; 9. 30; 7.
* *Или* който ще попыта за него.
[ф] Исх. 28; 30.
[х] Іис. Нав. 9; 14. 1 Цар. 22; 10, 13, 15.
[ц] Втор. 3; 28. 31; 7.

—

[а] Лев. 3; 11. 21; 6, 8. Мал. 1; 7, 12.
[б] Исх. 29; 38.

5 носишь вечеръ. И [в]за хлѣбно-то прино-
шеніе да приносишь чисто брашно [г]еднѫ
десетѫ часть отъ ефѫ-тѫ, смѣсено съ
[д]еднѫ четвьртѫ часть на единъ инъ пьр-
6 вотокъ елей. *Това е* [е]всегдашно всесъж-
женіе, опрѣдѣлено на Синайскѫ-тѫ горѫ,
за уханіе благовонно въ жьртвѫ Госпо-
7 ду. И възліяніе-то му *да бѫде* една че-
твьрта часть отъ инъ-тъ за едно-то агне:
въ святилище-то да възливашь сикерѫ за
8 възліяніе Господу. А друго-то агне да
приносишь при вечеръ: както утренно-
то хлѣбно приношеніе, и както възлія-
ніе-то му, да *го* принесешь жьртвѫ за
9 уханіе благовонно Господу. А въ сѫббо-
тенъ день *да приносите* двѣ агнета едно-
лѣтны безъ порокъ, и двѣ десеты части
чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно
10 приношеніе, и възліяніе-то му. *Това е*
[з]всесъжженіе-то на всякѫ сѫбботѫ, ос-
вѣнь всегдашно-то всесъжженіе, и възлія-
ніе-тому.
11 И [и]въ новомѣсечія-та си да приносите
всесъжженіе Господу, два юнца отъ го-
веда-та, единъ овенъ, седмь агнета едно-
12 лѣтны, безъ порокъ. И [і]за всякой юнецъ
три десеты части чисто брашно смѣсено
съ елей, за хлѣбно приношеніе, и за единъ
овенъ двѣ десеты части чисто брашно смѣ-
13 сено съ елей, за хлѣбно приношеніе, И по
еднѫ десетѫ часть чисто брашно смѣсено
съ елей за хлѣбно приношеніе за всяко
агне. *Това е* всесъжженіе, жьртва за уханіе
14 благовонно Господу. И възліяніе-то имъ да
бѫде вино, половинъ инъ за юнецъ-тъ, и
една третя часть отъ инъ-тъ за овенъ-тъ, и
една четвьрта часть отъ инъ-тъ за агне-
то. Това е всесъжженіе на всякой мѣсецъ,
15 по мѣсецы-тѣ на годинѫ-тѫ. И освѣнь все-
гдашно-то всесъжженіе, [к]единъ ярецъ отъ
козы-тѣ ще ся приноси Господу въ прино-
шеніе за грѣхъ, и възліяніе-то му.
16 И [л]въ четыринадесетый-тъ день на пьр-
17 вый-тъ мѣсецъ е Пасха-та Господня. И
[м]въ петнадесетый-тъ день на тойзи мѣ-
сецъ е праздникъ; седмъ дни да ся яде
18 бесквасенъ *хлѣбъ*. [н]Въ пьрвый-тъ день да
бѫде съзваніе свято: да не работите ни-
19 каквѫ работѫ. И да принесете жьртвѫ
за всесъжженіе Господу, два юнца отъ
говеда-та, и единъ овенъ, и седмь агнета
еднолѣтны: [о]непорочны да ви бѫдѫтъ.
20 И хлѣбно-то имъ приношеніе да бѫде
отъ чисто брашно смѣсено съ елей, три
десеты части да приносите за юнецъ-тъ,
21 и двѣ десеты части за овенъ-тъ. По еднѫ
десетѫ часть да приносишь за всяко агне
22 отъ седмь-тѣ агнета. И [п]единъ ярецъ
въ приношеніе за грѣхъ, за да бѫде уми-
23 лостивеніе за васъ. Освѣнь утренно-то
всесъжженіе, което е всесъжженіе все-
24 гдашно, тыя да приносите. Така да при-
носите всякой день, въ седмь-тѣ дни, хра-
нѫ-тѫ, жьртвѫ за уханіе благовонно Го-
сподy: освѣнь всегдашно-то всесъжже-
ніе, *това* да ся приноси и възліяніе-то му.
25 И [р]въ седмый-тъ день да имате съзваніе
свято: да не работите никаквѫ работѫ.
26 И [с]въ день-тъ на начаткы-тѣ, когато
принесете ново хлѣбно приношеніе Го-
сподy, въ *край-тъ на* седмицы-тѣ ваши, да
имате съзваніе свято: да не работите ни-
27 каквѫ работѫ. И да приносите всесъж-
женіе за уханіе благовонно Господу, [т]два
юнца отъ говеда-та, единъ овенъ, седмь
28 еднолѣтны агнета. И хлѣбно-то имъ при-
ношеніе да бѫде отъ чисто брашно смѣ-
сено съ елей, три десеты части за вся-
кой юнецъ, двѣ десеты части за единъ
29 овенъ, По еднѫ десетѫ часть за всяко
30 агне, отъ седмь-тѣ агнета: Единъ ярецъ
отъ козы-тѣ, за да бѫде умилостивеніе
31 за васъ. Освѣнь всегдашно-то всесъжже-
ніе и хлѣбно-то му приношеніе, *тѣхъ* ще
приносите, ([у]безъ порокъ да ви бѫдѫтъ)
и възліянія-та имъ.

ГЛАВА 29.

1 И въ седмый-тъ мѣсецъ, въ пьрвый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, да имате съзваніе
свято: да не работите никаквѫ работѫ:
да бѫде *той* у васъ [а]день на *трѫбно* въс-
2 клицаніе. И да приносите всесъжженіе,
за уханіе благовонно Господу, единъ ю-
нецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, седмь
3 агнета еднолѣтны, безъ порокъ: И хлѣб-
но-то имъ приношеніе да бѫде чисто бра-
шно смѣсено съ елей, три десети части
за юнецъ-тъ, двѣ десеты части за овенъ-
4 тъ, И една десета часть за всяко агне,
5 отъ седмь-тѣ агнета: И единъ ярецъ отъ
козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ, за да
6 бѫде умилостивеніе за васъ: [б]Освѣнь но-
вомѣсечно-то всесъжженіе, и хлѣбно-то
му приношеніе, и [в]всегдашно-то всесъж-
женіе, и хлѣбно-то му приношеніе, и въз-
ліянія-та имъ, [г]по опрѣдѣлено-то за тѣхъ,
жьртвѫ за уханіе благовонно Господу.
7 И [д]десетый-тъ день на седмый-тъ той-
зи мѣсецъ да имате съзваніе свято; и [е]да
смирите души-тѣ си: никаквѫ работѫ

в Лев. 2; 1.
г Исх. 16; 36. Гл. 15; 4.
д Исх. 29; 40.
е Исх. 29; 42. Виж. Амос. 5; 25.
з Іез. 46; 4.
и Гл. 10; 10. 1 Цар. 20; 5. 1 Лѣт. 23; 31. 2 Лѣт. 2; 4. Езд. 3; 5. Неем. 10; 33. Иса. 1; 13, 14. Іез. 45; 17. 46; 6. Осія. 2; 11. Кол. 2; 16.
і Гл. 15; 4—12.
к Ст. 22. Гл. 15; 24.
л Исх. 12; 6, 18. Лев. 23; 5. Гл. 9; 3. Втор. 16; 1. Іез. 45; 21.
м Лев. 23; 6.
н Исх. 12; 16. Лев. 23. 7.
о Ст. 31. Лев. 22; 20. Гл. 29; 8. Втор. 15; 21.
п Ст. 15.
р Исх. 12; 16. 13; 6. Лев. 23; 8.
с Исх. 23; 16. 34; 22. Лев. 23; 10, 15. Втор. 16; 10. Дѣян. 2; 1.
т Виж. Лев. 23; 18, 19.
у Ст. 19.

—

а Лев. 23; 24.
б Гл. 28; 11.
в Гл. 28; 3.
г Гл. 15; 11, 12.
д Лев. 16; 29. 23; 27.
е Псал. 35; 13. Иса. 58; 5.

8 да не работите: И да приносите всесъж-
женіе Господу за уханіе благовонно, единъ
юнецъ отъ говеда-та, единъ овенъ, седмь
агнета еднолѣтны: [ж]непорочны да ви бѫ-
9 дѫтъ. И хлѣбно-то имъ приношеніе да
бѫде чисто брашно смѣсено съ елей, три
десеты части за юнецъ-тъ, двѣ десеты
10 части за единый-тъ овенъ, По еднѫ
десетѫ часть за всяко агне, отъ седмь-
11 тѣ агнета: Единъ ярецъ отъ козы-тѣ
въ приношеніе за грѣхъ, [з]освѣнь прино-
шеніе-то въ умилостивеніе за грѣхъ, и
всегдашно-то всесъжженіе, негово-то хлѣ-
бно приношеніе, и възліянія-та имъ.
12 И [и]въ петнадесетый-тъ день на седмый-
тъ мѣсецъ да имате съзваніе свято: да
не работите никаквѫ работѫ: и да празд-
13 нувате праздникъ Господу седмь дни. И
[і]да приносите всесъжженіе, жьртвѫ за
уханіе благовонно Господу, тринадесеть
юнцы отъ говеда-та, два овна, четыри-
надесеть агнета еднолѣтны: безъ порокъ
14 да бѫдѫтъ. И хлѣбно-то имъ приноше-
ніе да бѫде чисто брашно смѣсено съ
елей, три десеты части за всякой юнецъ
отъ тринадесеть-тѣ юнца, двѣ десеты части
15 за всякой овенъ отъ два-та овна, И по
еднѫ десетѫ часть за всяко агне отъ че-
16 тыринадесеть-тѣ агнета: И единъ ярецъ
отъ козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ,
освѣнь всегдашно-то всесъжженіе, негово-
то хлѣбно приношеніе, и възліяніе-то му.
17 И въ вторый-тъ день *да принесете* два-
надесеть юнца отъ говеда-та, два овна,
четыринадесеть агнета еднолѣтны, непо-
18 рочны: И хлѣбно-то имъ приношеніе, и
възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ, за овны-
тѣ, и за агнета-та, споредъ число-то имъ,
19 [к]както е опредѣлено: И единъ ярецъ отъ
козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ, освѣнь
всегдашно-то всесъжженіе, негово-то хлѣб-
но приношеніе, и възліянія-та имъ.
20 И въ третій-тъ день, единадесеть юн-
ца, два овна, четыринадесеть агнета едно-
21 лѣтны, непорочны: И хлѣбно-то имъ при-
ношеніе, и възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ,
за овны-тѣ, и за агнета-та, споредъ число-
22 то имъ, [л]както е опредѣлено: И единъ
ярецъ въ приношеніе за грѣхъ, освѣнь
всегдашно-то всесъжженіе, и негово-то
хлѣбно приношеніе, и възліяніе-то му.
23 И въ четвьртый-тъ день, десеть юнца,
два овна, четыринадесеть агнета едно-
24 лѣтны, непорочны: Хлѣбно-то имъ при-
ношеніе, и възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ,
за овны-тѣ, и за агнета-та, по число-то
25 имъ, както е опредѣлено: И единъ ярецъ
отъ козы-тѣ въ приношеніе за грѣхъ,
освѣнь всегдашно-то всесъжженіе, не-
гово-то хлѣбно приношеніе, и възліяніе-
то му.
26 И въ петый-тъ день, деветь юнца, два
овна, четыринадесеть еднолѣтны агнета,
27 непорочны: И хлѣбно-то имъ приноше-
ніе и възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ, за
овны-тѣ, и за агнета-та, споредъ число-
28 то имъ, както е опредѣлено: И единъ
ярецъ въ приношеніе за грѣхъ, освѣнь
всегдашно-то всесъжженіе, негово-то
хлѣбно приношеніе, и възліяніе-то му.
29 И въ шестый-тъ день, осмь юнца, два
овна, четыринадесеть еднолѣтны агнета,
30 непорочны: И хлѣбно-то имъ приноше-
ніе, и възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ, за
овны-тѣ, и за агнета-та, споредъ число-
31 то имъ, както е опредѣлено: И единъ
ярецъ въ приношеніе за грѣхъ, освѣнь
всегдашно-то всесъжженіе, негово-то
хлѣбно приношеніе, и възліянія-та му.
32 И въ седмый-тъ день, седмь юнца, два
овна, четыринадесеть еднолѣтны агнета,
33 непорочны: И хлѣбно-то имъ приноше-
ніе, и възліянія-та имъ, за юнцы-тѣ, за
овны-тѣ, и за агнета-та, споредъ число-
34 то имъ, както е опредѣлено за тѣхъ: И
единъ ярецъ въ приношеніе за грѣхъ, ос-
вѣнь всегдашно-то всесъжженіе, негово-
то хлѣбно приношеніе, и възліяніе-то му.
35 Въ осмый-тъ день да имате търже-
ственно [м]събраніе; никаквѫ работѫ да
36 не работите: И да приносите всесъж-
женіе, жьртвѫ за уханіе благовонно Гос-
поду, единъ юнецъ, единъ овенъ, седмь
37 еднолѣтны агнета, непорочны: Хлѣбно-
то имъ приношеніе, и възліянія-та имъ,
за юнецъ-тъ, за овенъ-тъ, и за агнета-та,
споредъ число-то имъ, както е опредѣле-
38 но: И единъ ярецъ въ приношеніе за
грѣхъ, освѣнь всегдашно-то всесъжженіе,
и негово-то хлѣбно приношеніе, и възлія-
ніе-то му.
39 Това да правите Господу [н]въ ваши-тѣ
праздницы, [о]освѣнь обричанія-та си, и
произволны-тѣ си приношенія, за всесъж-
женія-та ваши, и за хлѣбны-тѣ ваши при-
ношенія, и за възліянія-та ваши, и за
примирителны-тѣ ваши приношенія.
40 И говори Моисей на Израилевы-тѣ сы-
нове, по всичко що заповѣда Господь
Моисею.

ГЛАВА 30.

1 И говори Моисей [а]на князове-тѣ отъ
племена-та на Израилевы-тѣ сынове, и
2 рече: Това е което заповѣда Господь:
[б]Когато нѣкой человѣкъ направи обри-
чаніе Господу, или [в]ся закьлне съ клѣт-
вѫ за да вържe душѫ-тѫ си съ обязател-

ж Гх. 28; 19.
з Лев. 16; 3, 5.
и Лев. 23; 34. Втор. 16; 13. Іез. 45; 25.
і Ездр. 3; 4.
к Ст. 3, 4, 9, 10. Гх. 15; 12. 28; 7, 14.
л Ст. 18.
м Лев. 23; 36.
н Лев. 23; 2. 1 Лѣт. 23; 31. 2 Лѣт. 31; 3. Ездр. 3; 5. Неем. 10; 33. Иса. 1; 14.
о Лев. 7; 11, 16. 22; 21, 23.

—

а Гх. 1; 4, 16. 7; 2.
б Лев. 27; 2. Втор. 23; 21. Сѫд. 11; 30, 35. Еккл. 5; 4.
в Лев. 5; 4. Мат. 14; 9. Дѣян. 23; 14.

ство, да не наруши думѫ-тѫ си, но [г] да
сторя по всичко що е излѣзло изъ уста-
та му.
3 И ако нѣкоя жена направи обричаніе
Господу, и вържe *себе си* съ обязателство
въ бащинъ-тъ си домъ, въ младость-тѫ
4 си, И чуе баща ѝ обричаніе-то ѝ, и обя-
зателство-то ѝ съ което върза душѫ-тѫ
си и прѣмълчи ѝ, баща ѝ тогазь всичкы-
тѣ ѝ обричанія ще си останѫтъ; и всяко
нейно обязателство съ което е върэала
5 душѫ-тѫ си, ще си остане. Ако ли ѝ въз-
брани баща ѝ, въ който день чуе, то
всичкы-тѣ ѝ обричанія или обязателства-
та ѝ съ които е върэала душѫ-тѫ си, не
ще да си останѫтъ: и Господь ще ѝ про-
сти, защото ѝ е възбранилъ баща ѝ.
6 Ако ли ся ожени, и има на себе си
обричаніе-то си или нѣщо несмысленно из-
говорено съ устны-тѣ си, съ което е вър-
7 зала душѫ-тѫ си, И чуе мѫжъ ѝ, и прѣ-
мълчи ѝ, въ който день чуе, тогазь обри-
чанія-та ѝ ще си останѫтъ; и обязател-
ства-та ѝ, съ които е върэала душѫ-
8 тѫ си, ще си останѫтъ. Ако ли ѝ [д] въз-
брани мѫжъ ѝ въ който день чуе, тогазь
ще унищожи обричаніе-то ѝ което е зѣла
връху си, и онова което е несмысленно
продумала съ устны-тѣ си, съ което е
върэала душѫ-тѫ си; и Господь ще ѝ
прости.
9 Но обричаніе направено отъ вдовицѫ,
или отъ напустнѫтѫ женѫ, всичко съ
което бы върэала душѫ-тѫ си, ще си
остане връху ѝ.
10 Ако ли е направила обричаніе въ кѫ-
щѫ-тѫ на мѫжа си, или е върэала ду-
11 шѫ-тѫ си съ клѣтвенно обязателство, И
е чулъ мѫжъ ѝ, и прѣмълчалъ ѝ, *и* не ѝ
възбранилъ, тогазь всичкы-тѣ ѝ обрича-
нія ще си останѫтъ; и всичкы-тѣ обяза-
телства, съ които е върэала душѫ-тѫ си,
12 ще си останѫтъ. Ако ли гы е мѫжъ ѝ
съвсѣмъ унищожилъ, въ който день е
чулъ всичко онова което е излѣзло изъ
устны-тѣ ѝ за обричанія-та ѝ, и за вър-
званіе-то на душѫ-тѫ ѝ, не ще да остане:
мѫжъ ѝ гы е унищожилъ, и Господь ще ѝ
13 прости. Всяко обричаніе и всяко съ клѣ-
твѫ обязателство за смиреніе на душѫ-
тѫ ѝ, мѫжъ ѝ може да утвьрди, и мѫжъ
14 ѝ може да унищожи: Ако ли мѫжъ ѝ
слѣдува да мълчи день за день, тогазь
подтвърждава всичкы-тѣ ѝ обричанія, и
всичкы-тѣ ѝ обязателства, които сѫ връхъ
неіѫ; той гы е подтвърдилъ, защото ѝ е
15 замълчалъ въ който день е чулъ. Ако ли
гы унищожи нѣкакъ послѣ отъ какъ е
чулъ, тогазь той ще понесе грѣхъ-тъ ѝ.

16 Тѣзи сѫ повелѣнія-та, които заповѣда
Господь Моисею, между мѫжъ и женѫ
му, *и* между бащѫ и дъщеріѫ му въ мла-
дость-тѫ ѝ въ бащинъ-тъ ѝ домъ.

ГЛАВА 31.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 [а] Отмъсти на Мадіамцы-тѣ за Израилевы-
тѣ сынове, и послѣ [б] ще ся приберешь при
людіе-тѣ си.
3 И говори Моисей на людіе-тѣ и рече:
Нека ся орѫжатъ отъ васъ мѫжіе за
бой, и нека идѫтъ противъ Мадіама, за
да направятъ за Господа отмъщеніе про-
4 тивъ Мадіама. По еднѫ тысящѫ отъ вся-
ко племе, отъ всичкы-тѣ племена на Изра-
5 иля, да проводите на войскѫ-тѫ. И из-
броихѫ ся отъ тысящы-тѣ на Израиля,
тысяща отъ *всяко* племе, дванадесеть ты-
6 сящи орѫжени за бой. И проводи гы Мо-
исей на войскѫ-тѫ, тысящѫ отъ *всяко*
племе, тѣхъ и Финееса сынъ-тъ на Еле-
азара священника, заедно съсъ святы-тѣ
съсѫды, и [в] съ трѫбы-тѣ за въсклицаніе въ
7 рѫцѣ-тѣ му. И направихѫ бой противъ
Мадіама, както заповѣда Господь Моисею,
8 и [г] убихѫ [д] всяко мѫжко. И наедно съ
убиты-тѣ, убихѫ и царіе-тѣ Мадіамскы,
[е] Евія, и Рекема, и Сура, и Ура, и Ревѫ,
петь царіе Мадіамскы; и [ж] Валаама сына
9 Веорова убихѫ съ ножъ. И плѣнихѫ Изра-
илеви-тѣ сынове жены-тѣ на Мадіамцы-
тѣ, и дѣца-та имъ, и всичкы-тѣ имъ
скотове, и всичкы-тѣ имъ стада, и всич-
10 кый-тъ имъ имотъ разграбихѫ. И всич-
кы-тѣ имъ градове въ жилища-та имъ, и
всичкы-тѣ имъ оградены села, изгорихѫ
11 съ огнь. И [з] зѣхѫ всичкы-тѣ корысти, и
всичкый-тъ грабежъ отъ человѣкъ до
12 скотъ. И донесохѫ Моисею, и Елеазару
священнику, и на събраніе-то на Израи-
левы-тѣ сынове, плѣнницы-тѣ, и грабежъ-
тъ, и корысти-тѣ, въ станъ-тъ, на Моаво-
вы-тѣ полета, при Іорданъ *срѣщѫ* Іерихонъ.
13 Тогазь излѣзохѫ Моисей и Елеазаръ
священникъ-тъ, и всичкы-тѣ князове на
събраніе-то, да гы посрѣщнѫтъ, вънъ
14 отъ станъ-тъ. И Моисей ся разгнѣва на
военачалницы-тѣ, на тысящницы-тѣ, и на
стотницы-тѣ, които дойдохѫ отъ воен-
15 ный-тъ походъ; И рече имъ Моисей: Оста-
16 вихте ли [и] живы всичкы-тѣ жены? Ето
[і] тѣ по съвѣтъ-тъ на Валаама, [к] станѫхѫ
причина на Израилевы-тѣ сынове, та без-
законновахѫ противъ Господа въ дѣло-то
на Фегора, и [л] станѫ язва-та въ събра-
17 ніе-то Господне. И сега [м] умъртвѣте отъ
дѣца-та всичкы-тѣ мѫжкы, и умъртвѣте

г Іов. 22; 27. Исаі. 22; 25. 50; 14. 66; 13, 14. 116; 14, 18. Наум. 1; 15.
д Быт. 3; 16.

а Гл. 25; 17.
б Гл. 27; 13.
в Гл. 10; 9.
г Втор. 20; 13. Сѫд. 21; 11. 1 Цар. 27; 9. 3 Цар. 11; 15; 16.

д Виж. Сѫд. 6; 1, 2, 33.
е Іис. Нав. 13; 21.
ж Іис. Нав. 13; 22.
з Втор. 20; 14.
и Виж. Втор. 20; 14. 1 Цар. 15; 3.

і Гл. 25; 2.
к Гл. 24; 14. 2 Пет. 2; 15. Откр. 2; 14.
л Гл. 25; 9.
м Сѫд. 21; 11.

всякж женж която е познала мжжъ, и
18 лежала съ него. А всичкы-тѣ момичета,
колкото не сж познaлы мжжко легло,
19 оставѣте живы за себе си. И вы [н]останѣ-
те вънъ отъ станъ-тъ седмь дни; който е
умьртвилъ человѣка, и който ся е [о]до-
прѣлъ до убитъ, очистѣте ся вы и плѣн-
ници-тѣ ви въ третій-тъ день, и въ сед-
20 мый-тъ день: И очистѣте всичкы-тѣ дре-
хы, и всичкы-тѣ кожены съсжды, и всич-
ко което е направено отъ козинж, и всич-
кы-тѣ дьрвены съсжды.
21 И рече Елеазаръ священникъ-тъ на рат-
ницы-тѣ, които бѣхж ходили на войскж:
Това е законно-то повелѣніе, което запо-
22 вѣда Господь Моисею: Само злато - то и
сребро-то, мѣдь-тж, желѣзо-то, олово-то
23 и свинецъ-тъ, Всичко което може да влѣ-
зе въ огнь-тъ ще прѣминете прѣзъ огнь,
и ще бжде чисто; но трѣбва да ся очи-
сти и съ [п]очистителнж-тж водж; и всич-
ко що не влази въ огнь, да прѣминете
24 прѣзъ водж: И [р]да иcперете дрехы-тѣ си
въ седмый-тъ день, и ще бждете чисти;
и послѣ да влѣзете въ станъ-тъ.
25 И говори Господь Моисею и рече:
26 Прѣброй грабежъ-тъ и плѣнници-тѣ, отъ
человѣкъ до скотъ, ты и Елеазаръ свя-
щенникъ - тъ, и началници - тѣ на родове-
27 тѣ отъ събраніе-то: И [с]раздѣли грабежъ-
тъ на двѣ, между ратници - тѣ които хо-
дихж на бой-тъ, и между всичко-то съ-
28 браніе: И отъ *дѣлъ-тъ* на ратници - тѣ,
които ходихж на бой-тъ, отдѣли за Го-
спода дань по [т]еднж душж отъ петсто-
тинъ, отъ человѣцы, и отъ говеда, и отъ
29 ослы, и отъ овцы: Отъ тѣхнж-тж поло-
винж да земешь това, и да го дадешь
Елеазару священнику въ приношеніе Го-
30 сподy. И отъ половинж-тж *която принад-
лежи* на Израилевы-тѣ сынове да земешь
[у]по единъ дѣлъ отъ петдесеть, отъ чело-
вѣцы, отъ говеда, отъ ослы, и отъ овцы,
отъ всякой скотъ, и да гы дадешь на Ле-
виты-тѣ, [ф]които пазятъ стражж-тж на
31 скиніж-тж Господнiж. И направихж Мо-
исей и Елеазаръ священникъ - тъ както
заповѣда Господь Моисею.
32 И грабежъ-тъ, изобиліе-то на плѣнъ-тъ,
който плѣнихж ратни-тѣ людіе, бѣше ов-
цы шестстотинъ и седмдесеть и петь ты-
33 сящи, И говеда седмдесеть и двѣ тыся-
34 щи, И осли шестдесеть и една тысяща,
35 И человѣческы души, отъ жены-тѣ кои-
то не бѣхж познaлы мжжко легло, всич-
кы-тѣ души тридесеть и двѣ тысящи.
36 И половина-та, дѣлъ-тъ на онѣзи кои-
то бѣхж ходили на бой-тъ, бѣше на четъ,
овцы триста и тридесеть и седмь тысящи
37 и петстотинъ. И данъкъ - тъ за Господа
отъ овцы-тѣ бѣше шестстотинъ и седмде-
38 сеть и петь. И говеда - та тридесеть и
шесть тысящи, и данъкъ - тъ за Господа
39 отъ тѣхъ, седмдесеть и двѣ. И осли-тѣ
тридесеть тысящи и петстотинъ, и да-
нъкъ - тъ за Господа отъ тѣхъ, шестсто-
40 тинъ и единъ. И человѣческы души *бѣхж*
шестнадесеть тысящи, и данъкъ-тъ за Го-
спода отъ тѣхъ, тридесеть и двѣ души.
41 И даде Моисей данъкъ - тъ, приношеніе
Господу, на Елеазара священника, както
[х]заповѣда Господь Моисею.
42 И отъ половинж-тж *която принадлеже-
ше* на Израилевы-тѣ сынове, коіжто отдѣ-
ли Моисей отъ ратны-тѣ мжжіе, *зѣ Госпо-
43 дній-тъ данъкъ*, И *тая* половина за събра-
ніе-то бѣше, овцы триста и тридесеть и
44 седмь тысящи и петстотинъ; И говеда
45 тридесеть и шесть тысящи, И осли, три-
46 десеть тысящи и петстотинъ, И человѣ-
47 ческы души шестнадесеть тысящи, И [ц]зѣ
Моисей отъ тжзи половинж за Израиле-
вы-тѣ сынове по единъ дѣлъ отъ петде-
сеть, отъ человѣцы, и отъ скотове, и да-
де гы на Левиты-тѣ, които пазятъ стра-
жж-тж на скиніж-тж Господнiж, както
заповѣда Господь Моисею.
48 И приближихж при Моисея началници-
тѣ, които бѣхж надъ тысящы-тѣ на вой-
скж-тж, тысященачалници и стоначални-
49 ци, И рекохж на Моисея: Слугы-тѣ ти
прѣброихж ратны-тѣ мжжіе които сж
подъ ржкж-тж ни, и не е загынжлъ ни
50 единъ отъ насъ. И принесохмы даръ Го-
сподy, всякой каквото намѣри златны нѣ-
ща, чепочкы и гривны, пьрстеніе, обѣцы
и мониста, [ч]за да бжде умилостивеніе за
51 душы-тѣ ни прѣдъ Господа. И зѣ Моисей
и Елеазаръ священникъ-тъ злато-то отъ
тѣхъ, всичко въ направены украшенія.
52 И всичко-то злато на приношеніе-то отъ
тысященачалницы-тѣ и стоначалницы-тѣ,
което принесохж Господу, бѣше шестна-
десеть тысящи и седмстотинъ и петдесеть
53 сикли. *Защото* [ш]ратни - тѣ мжжіе бѣхж
54 грабили, всякой за себе си. И зѣ Моисей
и Елеазаръ священникъ-тъ злато-то отъ
тысященачалницы-тѣ и стоначалницы-тѣ,
и донесохж го въ скиніж-тж на събра-
ніе-то, [щ]за поменъ на Израилевы-тѣ сы-
нове прѣдъ Господа.

ГЛАВА 32.

1 А Рувимови-тѣ сынове и Гадови-тѣ сы-
нове имахж твърдѣ много добытъкъ; и
когато видѣхж [а]земіж-тж Язиръ и Гала-
адскж-тж земіж, и ето, мѣсто-то бѣше

[н] Гл. 5; 2
[о] Гл. 19; 11, и дрг.
[п] Гл. 19; 9, 17.
[р] Лев. 11; 25.
[с] Інс. Нав. 22; 8. 1 Цар. 30; 24.
[т] Виж. Ст. 30, 47. Гл. 18; 26.
[у] Виж, Ст. 42 до 47.
[ф] Гл. 3; 7, 8, 25, 31, 36, 18; 3; 4.
[х] Виж. Гл. 18; 8, 19.
[ц] Ст. 30.
[ч] Исх. 30; 12, 16.
[ш] Втор. 20; 14.
[щ] Исх. 30; 16.

[а] Гл. 21; 32. Інс. Нав. 13; 25. 2 Цар. 24; 5.

2 мѣсто за добытъкъ; Гадови-тѣ сынове и
Рувимови-тѣ сынове дойдохѫ та казахѫ
Моисею и Елеазару священнику, и на
3 князове-тѣ на събраніе-то и рекохѫ:
Атароѳъ, и Девонъ, и Язиръ, и [б]Нимра, и
Есевонъ, и Елеала, и [в]Севама, и Нево, и
4 [г]Веонъ, Земя-та [д]коіѭто порази Господь
прѣдъ събраніе-то на Израиля, земя е за
добытъкъ; а слугы-тѣ ти иматъ добы-
5 тъкъ, За това, рекохѫ, ако смы намѣри-
ли благодать прѣдъ тебе, нека ся даде
тая земя на слугы-тѣ ти за притяжаніе;
не ны прѣвождай прѣзъ Іорданъ.
6 А Моисей рече на Гадовы-тѣ сынове, и
на Рувимовы-тѣ сынове: Братія-та ви ще
идѫтъ на бой, а вы тукъ ли ще сѣдите?
7 И защо разслабяте сърдце-то на Израи-
левы-тѣ сынове, да не прѣминѫтъ въ зе-
8 міѭ-тѫ коіѭто имъ даде Господь? Така
сторихѫ отци-тѣ ви, [е]когато гы прово-
дихъ отъ Кадисъ-варни [ж]за да видятъ
9 земіѭ-тѫ: И [з]възлѣзохѫ до долинѫ-тѫ
Есхолъ, и като видѣхѫ земіѭ-тѫ, разсла-
бихѫ сърдце-то на Израилевы-тѣ сынове,
да не влѣзѫтъ въ земіѭ-тѫ коіѭто имъ
10 даде Господь; И [и]распали ся гнѣвъ-тъ Го-
сподень въ онзи день, и заклѣ ся и каза:
11 Онѣзи мѫжіе които възлѣзохѫ изъ Егы-
петъ, [і]отъ двадесеть годинъ и нагорѣ,
нѣма да видятъ земіѭ-тѫ за коіѭто ся
клѣхъ на Авраама, Исаака, и Іакова: [к]за-
12 щото не мя послѣдовахѫ напълно: Ос-
вѣнь Халева сына на Іефонніа Кенезовъ, и
Іисуса сына Навіева; [л]защото тѣ напълно
13 послѣдовахѫ Господа. И распали ся гнѣвъ-
тъ Господень връхъ Израиля, и направи
гы [м]да ся скытатъ въ пустыніѭ-тѫ че-
тыридесеть годины, додѣ ся довърши [н]всич-
кый онзи родъ, който бѣше сторилъ зло
14 прѣдъ Господа. И ето повдигнѫхте ся
вмѣсто отцы-тѣ си, вы родъ на грѣшны
человѣцы, за да распалите повече пла-
мыкъ-тъ на [о]гнѣвъ-тъ Господень върхъ
15 Израиля. Понеже [п]ако ся върнете отъ
него, пакъ ще гы остави още еднъждь
въ пустыніѭ-тѫ, и ще станете причина
да погынѫтъ всичкы-тѣ тія людіе.
16 А тѣ пристѫпихѫ при него, и рекохѫ:
Ще съградимъ тука оградны за добытъкъ-
17 тъ си, и градове за челяди-тѣ си: И [р]ный
смы готови да вървимъ орѫжени прѣдъ
Израилевы-тѣ сынове, додѣ гы заведемъ
до мѣсто-то имъ: а челяди-тѣ ни ще сѣ-
дятъ въ оградены-тѣ градове, *за безопа-*
18 *сность* отъ жители-тѣ на мѣсто-то. [с]Нѣ-
ма да ся върнемъ въ домове-тѣ си, додѣ
Израилеви-тѣ сынове не наслѣдятъ вся-
19 кой наслѣдіе-то си. [т]Защото ный нѣма да
наслѣдимъ съ тѣхъ оттамъ Іорданъ, и по
нататакъ; защото наслѣдіе-то наше ся
паднѫ намъ отсамъ Іорданъ къмъ истокъ.
20 И [у]рече имъ Моисей: Ако направите
това, ако пойдете орѫжени на бой прѣдъ
21 Господа, Ако всичкы орѫжени прѣмине-
те Іорданъ прѣдъ Господа, додѣ изгони
22 врагове-тѣ си отъ лице-то си, И [ф]ся по-
кори земя-та прѣдъ Господа, и послѣ [х]ся
върнете, то ще бѫдете неповинни прѣдъ
Господа, и прѣдъ Израиля, и ще [ц]имате
тѫзь земіѭ притяжаніе прѣдъ Господа.
23 Ако ли не направите така, ето ще съ-
грѣшите прѣдъ Господа; и да знаете че
24 [ч]грѣхъ-тъ ви ще вы намѣри. [ш]Съградѣте
градове за челяди-тѣ си, и оградны за ов-
цы-тѣ си, и сторѣте това което излѣзе
изъ уста-та ви.
25 И говорихѫ Гадови-тѣ сынове и Руви-
мови-тѣ сынове Моисею, и рекохѫ: Слу-
гы-тѣ ти ще направятъ както господарь-
26 тъ ни заповѣдува. [щ]Дѣца-та ни, жены-тѣ
ни, и стада-та ни, и всичкы-тѣ ни ското-
ве, ще останѫтъ тукъ въ Галаадскы-тѣ
27 градове: А [ъ]слугы-тѣ ти всичкы орѫ-
жени и наредени ще пойдѫтъ прѣдъ Го-
спода на бой, както говорй господарь-тъ
28 ни. Тогазь [ы]Моисей даде повелѣніе за
тѣхъ на Елеазара священника, и на Іису-
са Навина, и на началницы-тѣ на родове-
тѣ отъ племена-та на Израилевы-тѣ сы-
29 нове. И рече имъ Моисей: Гадови-тѣ сы-
нове и Рувимови-тѣ сынове ако прѣми-
нѫтъ съ васъ Іорданъ, всичкы орѫжени
за бой прѣдъ Господа, и ся завладѣе зе-
мя-та прѣдъ васъ, тогазь ще имъ дадете
30 Галаадскѫ-тѫ земіѭ за притяжаніе. Ако
ли не щѫтъ да прѣминѫтъ съ васъ орѫ-
жени, тогазь да земѫтъ наслѣдіе между
31 васъ въ земіѭ-тѫ Ханаанъ. И отговори-
хѫ Гадови-тѣ сынове и Рувимови-тѣ сы-
нове и рекохѫ: Както рече Господь на
32 слугы-тѣ ти, така ще направимъ. Ный ще
заминемъ орѫжени прѣдъ Господа въ зе-
міѭ-тѫ Ханаанъ, за да имамы притяжа-
ніе-то на наслѣдіе-то си отсамъ Іорданъ.
33 И [ь]даде имъ Моисей (на Гадовы-тѣ сыно-
ве, и на Рувимовы-тѣ сынове, и на поло-
винѫ-тѫ отъ племе-то на Іосифовъ-тъ
сынъ Манассіѭ), [ѣ]царство-то на Сиона
Аморрейскый-тъ царь, и царство-то на
Ога Васанскый-тъ царь, земіѭ-тѫ, наедно
съ градове-тѣ й въ прѣдѣлы-тѣ, градове-
тѣ на околнѫ-тѫ земіѭ.

[б] Ст. 36.
[в] Ст. 38.
[г] Ст. 38.
[д] Гл. 21; 24, 34.
[е] Гл. 13; 3, 26.
[ж] Втор. 1; 22.
[з] Гл. 13; 24, 31. Втор. 1; 24, 28.
[и] Гл. 14; 11, 21. Втор. 1; 34.
[і] Гл. 14; 28, 29. Втор. 1; 35.
[к] Гл. 14; 24, 30.
[л] Гл. 14; 24. Втор. 1; 36. Іис. Нав. 14; 8, 9.
[м] Гл. 14; 33, 34, 35.
[н] Гл. 26; 64, 65.
[о] Втор. 1; 34.
[п] Втор. 30; 17. Іис. Нав. 22; 16, 18. 2 Лѣт. 7; 19. 15; 2.
[р] Іис. Нав. 4; 12, 13.
[с] Іис. Нав. 22; 4.
[т] Ст. 33. Іис. Нав. 12; 1. 13; 8.
[у] Втор. 3; 18. Іис. Нав. 1; 14, 4; 12, 13.
[ф] Втор. 3; 20. Іис. Нав. 11; 23. 18; 1.
[х] Іис. Нав. 22; 4.
[ц] Втор. 3; 12, 15, 16, 18. Іис. Нав. 1; 15. 13; 8, 32. 22; 4, 9.
[ч] Быт. 4; 7. 44; 16. Иса. 59; 12.
[ш] Ст. 16. 34, и друг.
[щ] Іис. Нав. 1; 14.
[ъ] Іис. Нав. 4; 12.
[ы] Іис. Нав. 1; 13.
[ь] Втор. 3; 12—17. 29; 8; Іис. Нав. 12; 6. 13; 8. 22; 4.
[ѣ] Гл. 21; 24, 33, 35.

34 И Гадови-тѣ сынове съградихѫ [ю]Де-
35 вонъ, и Атароѳъ, и [я]Ароиръ, И Атроѳ-
36 софанъ, и [ж]Язиръ, и Іогвеїѫ, И [іж]Веѳним-
рѫ и Веѳаранъ, [а]градове укрѣпены, и
ограды за овцы.
37 И Рувимови-тѣ сынове [б]съградихѫ
38 Есевонъ, и Елеалѫ, и Киріаѳаимъ, И [в]Не-
во, и [г]Ваалмеонъ, [д](съ промѣнены имена),
и Севамѫ: и турихѫ имена на градове-
тѣ, които съградихѫ.
39 И [е]сынове-тѣ на Махира сына Манас-
сіева отидохѫ въ Галаадъ, и завладѣхѫ
го, и испѫдихѫ Аморреянинъ-тъ, който
40 бѣше въ него. И даде Моисей [ж]Галаадъ
на Махира Манассіевъ-тъ сынъ; и насе-
41 ли ся той въ него. А [з]Іаиръ Манассіевъ-
тъ сынъ отиде та завладѣ паланкы-тѣ му;
42 и наименова гы *[и]Авоѳъ-Іаиръ. И Нова
отиде та прѣвзѣ Кенаѳъ и села-та му, и
наименова го Нова отъ име-то си.

ГЛАВА 33.

1 Тѣзи сѫ пѫтуванія-та на Израилевы-
тѣ сынове, които излѣзохѫ изъ Египет-
скѫ-тѫ земіѭ, съ пълкове-тѣ си, подъ Мо-
2 исеовѫ и Аароновѫ рѫкѫ. И написа Мо-
исей исходы-тѣ имъ, споредъ пѫтуванія-
та имъ, съ повелѣніе Господне: и пѫту-
ванія-та имъ сѫ тѣзи споредъ исходы-
тѣ имъ.
3 И [а]дигнѫхѫ ся отъ Рамессій въ пър-
вый-тъ мѣсецъ, въ петнадесетый-тъ день
[б]на първый-тъ мѣсецъ: на утринь-тѫ на
пасхѫ-тѫ излѣзохѫ Израилеви-тѣ сынове
[в]съ высокѫ рѫкѫ прѣдъ очи-тѣ на всич-
4 кы-тѣ Египтяны: Когато Египтяни-тѣ
погребвахѫ онѣзи [г]които Господь порази
помежду имъ, всичкы-тѣ първородны; и
[д]надъ богове-тѣ имъ направи Господь
5 сѫдъ. И [е]като ся дигнѫхѫ Израилеви-тѣ
сынове [ж]отъ Рамессій, расположихѫ станъ
6 въ Сокхоѳъ. И като ся дигнѫхѫ отъ
Сокхоѳъ, расположихѫ станъ въ Еѳамъ,
7 който е въ край-тъ на пустыніѭ-тѫ. И
[з]като ся дигнѫхѫ отъ Еѳамъ, върнѫхѫ
ся къмъ Піаироѳъ, който е срещѫ Веел-
сефонъ; и расположихѫ станъ срещѫ
8 Мигдолъ. А когато ся дигнѫхѫ отъ Піаи-
роѳъ, [и]прѣминѫхѫ прѣзъ море-то въ пу-
стыніѭ-тѫ, та пѫтувахѫ три дни пѫть
прѣзъ пустыніѭ-тѫ Еѳамъ, и расположи-
9 хѫ станъ въ Меррѫ. И дигнѫхѫ ся отъ
Меррѫ, и [і]дойдохѫ въ Елимъ; и *имаше*
въ Елимъ дванадесеть водни источници,
и седмдесеть финиковы дървета; и тамъ
10 расположихѫ станъ. И като ся дигнѫхѫ
отъ Елимъ, расположихѫ станъ при Чер-
11 вено-то море. И като ся дигнѫхѫ отъ
Червено-то море, раположихѫ станъ [к]въ
12 пустыніѭ-тѫ Синъ. И като ся дигнѫхѫ
отъ пустыніѭ-тѫ Синъ, расположихѫ
13 станъ въ Дофкѫ. И като ся дигнѫхѫ отъ
14 Дофкѫ, расположихѫ станъ въ Елусъ. И
като ся дигнѫхѫ отъ Елусъ, расположи-
хѫ станъ [л]въ Рафидинъ, дѣто нѣмаше во-
15 да да піѭтъ людіе-тѣ. И като ся дигнѫ-
хѫ отъ Рафидинъ, расположихѫ станъ
16 [м]въ Синайскѫ-тѫ пустыніѭ. И като ся
дигнѫхѫ отъ Сынайскѫ-тѫ пустыніѭ, рас-
положихѫ станъ [н]въ Кивроѳъ-аттаавѫ.
17 И като ся дигнѫхѫ отъ Кивроѳъ-атта-
18 авѫ расположихѫ станъ [о]въ Асироѳъ. И
като ся дигнѫхѫ отъ Асироѳъ, располо-
19 жихѫ станъ [п]въ Риѳмѫ. И като ся ди-
гнѫхѫ отъ Риѳмѫ, расположихѫ станъ
20 въ Риммонъ-фаресъ. И като ся дигнѫхѫ
отъ Риммонъ-фаресъ, расположихѫ станъ
21 въ Ливнѫ. И като ся дигнѫхѫ отъ Лив-
22 нѫ, расположихѫ станъ въ Риссѫ. И ка-
то ся дигнѫхѫ отъ Риссѫ, расположихѫ
23 станъ въ Кеелаѳѫ. И като ся дигнѫхѫ
отъ Кеелаѳѫ, расположихѫ станъ въ го-
24 рѫ-тѫ Саферъ. И като ся дигнѫхѫ отъ
горѫ-тѫ Саферъ, расположихѫ станъ въ
25 Харадѫ. И като ся дигнѫхѫ отъ Харадѫ,
26 расположихѫ станъ въ Макилоѳъ. И ка-
то ся дигнѫхѫ отъ Макилоѳъ, располо-
27 жихѫ станъ въ Тахаѳъ. И като ся ди-
гнѫхѫ отъ Тахаѳъ, расположихѫ станъ
28 въ Ѳарѫ. И като ся дигнѫхѫ отъ Ѳарѫ,
29 расположихѫ станъ въ Миѳкѫ. И като
ся дигнѫхѫ отъ Миѳкѫ, расположихѫ
30 станъ въ Асемонѫ. И като ся дигнѫхѫ
отъ Асемонѫ, расположихѫ станъ въ Мо-
31 сироѳъ. И като ся дигнѫхѫ отъ Моси-
роѳъ, расположихѫ станъ въ Венеяканъ.
32 И като ся дигнѫхѫ [с]отъ Венеяканъ, рас-
33 положихѫ станъ [т]въ Хоргадгадъ. И ка-
то ся дигнѫхѫ отъ Хоргадгадъ, распо-
34 ложихѫ станъ въ Іотваѳѫ. И като ся ди-
гнѫхѫ отъ Іотваѳѫ, расположихѫ станъ
35 въ Евронѫ. И като ся дигнѫхѫ отъ Евро-
нѫ, расположихѫ станъ [у]въ Есіонъ-га-
36 веръ. И като ся дигнѫхѫ отъ Есіонъ-
гаверъ, расположихѫ станъ [ф]въ пусты-
37 ніѭ-тѫ Цинъ, която е Кадисъ. И като
ся дигнѫхѫ [х]отъ Кадисъ, расположихѫ
станъ въ горѫ-тѫ Оръ, при край-тъ на
земіѭ-тѫ Едомъ.

ю Гл. 33; 45, 46.
я Втор. 2; 36.
ж Ст. 1, 3.
іж Ст. 3.
а Ст. 24.
б Гл. 21; 27.
в Иса. 46; 1.
г Гл. 22; 41.
д Виж. Ст. 3. Исх. 23; 13. Іис. Нав. 23; 7.
е Быт. 50; 23.
ж Втор. 3; 12, 13, 15. Іис. Нав. 13; 31. 17. 1.
з Втор. 3; 14. Іис. Нав. 13; 30. 1 Лѣт. 2; 21, 22, 23.
* Паланкы Іаировы.
и Сѫд. 10; 4. 3 Цар. 4; 13.

—

а Исх. 12; 37.
б Исх. 12; 2. 13; 4.
в Исх. 14; 8.
г Исх. 12; 29.
д Исх. 12, 12. 18; 11. Иса. 19; 1. Откр. 12; 8.
е Исх. 12; 37.
ж Исх. 13; 20.
з Исх. 14; 2, 9.
и Исх. 14; 22. 15; 22, 23.
і Исх. 15; 27.
к Исх. 16; 1.
л Исх. 17; 1. 19; 2.
м Исх. 16; 1. 19; 1, 2.
н Гл. 11; 34.
о Гл. 11; 35.
п Гл. 12; 16.
с Виж. Быт. 36; 27. Втор. 10; 6. 1 Лѣт. 1; 42.
т Втор. 10; 7.
у Втор. 2; 8. 3 Цар. 9; 26. 22; 48.
ф Гл. 20; 1. 27; 14.
х Гл. 20; 22, 23. 21; 4.

38 И [ц]възлѣзе Ааронъ священникъ-тъ съ
повелѣніе Господне на горѫ-тѫ Оръ, и
умрѣ тамъ, въ четыридесетѫ-тѫ годинѫ
отъ исходъ-тъ на Израилевы-тѣ сынове
изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, въ петый-тъ
39 мѣсецъ, въ първый-тъ день на мѣсеца. И
Ааронъ бѣше на сто и двадесеть и три
години, когато умрѣ на горѫ-тѫ Оръ.
40 И [ч]чу Хананей, Арадскый царь, който
живѣеше на югъ, въ Ханаанскѫ-тѫ зе-
мѭ, за иденіе-то на Израилевы-тѣ сыно-
41 ве. И като ся дигнѫхѫ [ш]отъ горѫ-тѫ
42 Оръ, расположихѫ станъ въ Салмонѫ. И
като ся дигнѫхѫ отъ Салмонѫ, располо-
43 жихѫ станъ въ Финонъ. И като ся ди-
гнѫхѫ отъ Финонъ, расположихѫ станъ
44 [щ]въ Овоѳъ. И като ся дигнѫхѫ [ъ]отъ
Овоѳъ, расположихѫ станъ [ы]въ Іе-ава-
45 римъ, въ прѣдѣлы-тѣ на Моавъ. И като
ся дигнѫхѫ отъ Іимъ, расположихѫ станъ
46 [ь]въ Девонъ-гадъ. И като ся дигнѫхѫ отъ
Девонъ-гадъ, расположихѫ станъ въ [ѣ]Ал-
47 монъ-дивлаѳаимъ. И като ся дигнѫхѫ отъ
Алмонъ-дивлаѳаимъ, расположихѫ станъ
48 [ю]на горы-тѣ Аваримъ, срещѫ Нево. И ка-
то ся дигнѫхѫ отъ горы-тѣ Аваримъ,
расположихѫ станъ [я]на Моавовы-тѣ по-
49 лета, при Іорданъ, *срещѫ* Іерихонъ. И рас-
положихѫ станъ при Іорданъ, отъ Веѳі-
есимоѳъ до [ѫ]Авелъ-ситтимъ, на Моавовы-
тѣ полета.
50 И говори Господь Моисею на Моавовы-
тѣ полета, при Іорданъ, срещѫ Іерихонъ
51 и рече: Говорѝ на Израилевы-тѣ сынове,
и кажи имъ: [іѫ]Като прѣминете Іорданъ,
52 къмъ земѭ-тѫ Ханаанъ, [а]Да изгоните
отъ лице-то ваше всичкы-тѣ жители на
земѭ-тѫ, и да истрѣбите всичкы-тѣ имъ
изображенія, и да истрѣбите всичкы-тѣ
имъ лѣяны истуканы, и съборите всич-
53 кы-тѣ имъ трѣбища. И да завладѣете зе-
мѭ-тѫ, и да ся населите въ неѭ: защо-
то вамъ дадохъ тѫзи земѭ за наслѣдіе.
54 И [б]да раздѣлите земѭ-тѫ съсъ жрѣбіе
между родове-тѣ си за наслѣдіе: на по
множина-та да дадете по много наслѣдіе,
а на по малцина-та да дадете по малко на-
слѣдіе. Всякому *наслѣдіе-то* да бѫде въ
странѫ-тѫ дѣто падне жрѣбіе-то му: по
55 отеческы-тѣ си племена да наслѣдите.
Ако ли не изгоните жители-тѣ на земѭ-
тѫ отъ ваше-то лице, то които оставите
отъ тѣхъ, ще бѫдѫтъ [в]тръніе въ очи-тѣ
ви, и бодли въ ребра-та ви, и ще вы
утѣсняватъ на мѣсто-то въ което живѣе-
56 те. И още, което мысляхъ да сторѭ тѣмъ,
ще *го* сторѭ вамъ.

ГЛАВА 34.

1 И говори Господь Моисею и рече:
2 Заповѣдай на Израилевы-тѣ сынове, и ка-
жи имъ: Когато влѣзете [а]въ земѭ-тѫ
Ханаанъ, тя е земя-та която ще ви ся
падне наслѣдіе, земя-та Ханаанъ съ прѣ-
дѣлы-тѣ си.
3 Тогазъ [б]южна-та ви страна ще бѫде
отъ пустынѭ-тѫ Цинъ, до страны-тѣ на
Едомъ; и южни-тѣ ви прѣдѣли ще бѫ-
дѫтъ отъ край-тъ [в]на Солено-то море
4 къмъ истокъ. И южный-тъ ви прѣдѣлъ
ще ся завраща [г]къмъ въсходъ-тъ Акрав-
вимъ, и ще минува до Цинъ; и ще ся
продължава отъ южнѫ-тѫ странѫ [д]до
Кадисъ-варни, и ще излази до [е]Асаръ-
5 аддаръ, и ще минува до Асмонъ. И ще
ся завраща прѣдѣлъ-тъ отъ Асмонъ [ж]до
Египетскый-тъ потокъ, и ще стига до
море-то.
6 А западенъ прѣдѣлъ ще имате голѣмо-
то море; то ще ви бѫде западенъ прѣ-
дѣлъ.
7 И сѣверни-тѣ прѣдѣли ще ви бѫдѫтъ
тѣзи: отъ голѣмо-то море да положите
8 *прѣдѣлъ* [з]горѫ-тѫ Оръ: Отъ горѫ-тѫ Оръ
да положите *прѣдѣлъ* [и]до Емаѳъ, и ще ся
9 продължава прѣдѣлъ-тъ до Седадъ. И ще
ся продължава прѣдѣлъ-тъ [і]до Зифронъ,
и ще излази [к]до Асаренанъ: той ще ви
бѫде сѣверенъ прѣдѣлъ.
10 И да положите въсточны-тѣ си прѣдѣ-
11 лы отъ Асаренанъ до Шефамъ. И ще сла-
зи прѣдѣлъ-тъ отъ Шефамъ [л]до Ривлѫ,
къмъ истокъ на Аинъ; и ще слази прѣ-
дѣлъ-тъ, и ще досѣга до брѣгъ-тъ [м]на
12 море-то Хиннероѳъ къмъ истокъ. И ще
слази прѣдѣлъ-тъ къмъ Іорданъ, и ще из-
лази [н]въ солено-то море. Тая ще бѫде
земя-та ви, споредъ прѣдѣлы-тѣ си на-
около.
13 И заповѣда Моисей на Израилевы-тѣ
сынове и рече: [о]Тая е земя-та, коѭто
ще наслѣдите съсъ жрѣбіе, която Господь
заповѣда да ся даде на девеѣ-тѣ и полъ
14 племена. [п]Защото племе-то на Рувимовы-
тѣ сынове по отеческый-тъ си домъ, и
племе-то на Гадовы-тѣ сынове по отече-
скый-тъ си домъ, зѣ *наслѣдіе-то си;* и по-

ц Гл. 20; 25, 28. Втор. 10; 6. 32; 50.
ч Гл. 21; 1, и драг.
ш Гл. 21; 4.
щ Гл. 21; 10.
ъ Гл. 21; 11.
ы Гл. 21; 11.
ь Гл. 32; 34.
ѣ Іер. 48; 22.
ю Гл. 21; 20. Втор. 32; 49.
я Гл. 22; 1.
ѫ Гл. 25; 1. Іис. Нав. 2; 1.
іѫ Втор. 7; 1, 2. 9; 1. Іис. Нав. 3; 17.
а Исх. 23; 24, 33. 34; 13. Втор. 7; 2, 5. 12; 3. Іис. Нав. 11; 12. Сѫд. 2; 2.
б Гл. 26; 53, 54, 55.
в Іис. Нав. 23; 13. Сѫд. 2; 3. Псал. 106; 34, 36. Виж. Исх. 23; 33. Іез. 28; 24.

—

а Быт. 17; 8. Втор. 1; 7. Псал. 78; 55. 105; 11; Іез. 47; 14.
б Іис. Нав. 15; 1. Виж. Іез. 47; 13, и драг.
в Быт. 14; 3. Іис. Нав. 15; 2.
г Іис. Нав. 15; 3.
д Гл. 13; 26. 32; 8.
е Виж. Іис. Нав. 15; 3, 4.
ж Быт. 15; 18. Іис. Нав. 15; 4, 47. 3 Цар. 8; 65. Иса. 27; 12.
з Гл. 33; 37.
и Гл. 13; 21. 4 Цар. 14; 25.
і Іез. 47; 15.
к Іез. 47; 17.
л 4 Цар. 23; 33. Іер. 39; 5, 6.
м Втор. 3; 17. Іис. Нав. 11; 2. 19; 35. Мат. 14; 34. Лук. 5; 1.
н Ст. 3.
о Ст. 1. Іис. Нав. 14; 1, 2.
п Гл. 32; 33. Іис. Нав. 14; 2, 3.

ловина-та на Манассіево-то племе зѣ на-
15 слѣдіе-то си. Двѣ-тѣ и полъ племена зѣ-
хѫ наслѣдіе-то си отсамъ Іорданъ *срещѫ*
Іерихонъ, къмъ истокъ.
16 И говори Господь Моисею и рече:
17 Тѣзи сѫ имена-та на мѫжіе-тѣ, които
ще ви дадѫтъ земѭ-тѫ за наслѣдіе: [р]Еле-
азаръ священникъ-тъ, и Іисусъ Навіевый
18 сынъ. И да земете по [с]единъ князь отъ
всяко племе, за да раздѣлятъ земѭ-тѫ
19 за наслѣдіе. И имена-та на мѫжіе-тѣ сѫ
тія: Отъ племе-то Іудино, Халевъ Іефон-
20 ніевый сынъ: И отъ племе-то на Симео-
новы-тѣ сынове, Самуилъ Аміудовый сынъ:
21 Отъ Веніаминово-то племе Елидадъ Хи-
22 слоновый сынъ. Отъ племе-то на Дано-
вы-тѣ сынове князь Вуккый Іогліевый
23 сынъ. Отъ Юсифовы-тѣ сынове, отъ
племе-то на Манассіевы-тѣ сынове, князь
24 Аниилъ Ефодовый сынъ: И отъ племе-то
на Ефремовы-тѣ сынове, князь Камуилъ
25 Сафтановый сынъ: И отъ племе-то на
Завулоновы-тѣ сынове, князь Елисафанъ
26 Фарнаховый сынъ: И отъ племе-то на
Иссахаровы-тѣ сынове, князь Фалтіилъ
27 Азановый сынъ: И отъ племе-то на Аси-
ровы-тѣ сынове, князь Ахіудъ Шеломі-
28 евый сынъ: И отъ племе-то на Нефѳали-
мовы-тѣ сынове, князь Федаилъ Аміудо-
вый сынъ.
29 Тія сѫ на които заповѣда Господь да
дадѫтъ наслѣдіе на Израилевы-тѣ сынове
въ земѭ-тѫ Ханаанъ.

ГЛАВА 35.

1 И говори Господь Моисею въ Моавскы-
тѣ полета, при Іорданъ *срещѫ* Іерихонъ,
2 и рече: [а]Заповѣдай на Израилевы-тѣ сы-
нове да дадѫтъ на Левиты-тѣ, отъ на-
слѣдственно-то си притяжаніе, градове за
да ся населятъ: и прѣдградія ще дадете
на Левиты-тѣ за градове-тѣ имъ наоко-
3 ло. И градове-тѣ да имъ бѫдѫтъ за да ся
населяватъ *въ тѣхъ:* а прѣдградія-та да
имъ бѫдѫтъ за говеда-та имъ, и за ста-
да-та имъ, и за всичкы-тѣ имъ животны.
4 И прѣдградія-та на градове-тѣ, които ще
дадете на Левиты-тѣ, *да бѫдѫтъ* отъ град-
скѫ-тѫ стѣнѫ на вънъ тысяща лакти на-
5 около. И да измѣрите изъ вънъ градъ-тъ
къмъ въсточнѫ-тѫ странѫ двѣ тысящи
лакти, и къмъ южнѫ-тѫ странѫ двѣ ты-
сящи лакти, и къмъ западнѫ-тѫ странѫ
двѣ тысящи лакти, и къмъ сѣвернѫ-тѫ
странѫ двѣ тысящи лакти; и градъ-тъ *да
бѫде* въ срѣдѫ-тѫ. Таквызь ще бѫдѫтъ
6 прѣдградія-та на градове-тѣ имъ. И отъ
градове-тѣ, които ще дадете на Левиты-
тѣ, [б]шесть градове *да сѫ* за прибѣгнува-
ніе, които да опрѣдѣлите за да може убі-
ца-та да побѣгне тамъ; и на тѣхъ да при-
турите още четыридесеть и два града.
7 Всичкы-тѣ градове, които ще дадете на
Левиты-тѣ, *да бѫдѫтъ* [в]четыридесеть и
осмь градове: тѣхъ *дайте* наедно съ прѣд-
8 градія-та имъ. И когато дадете, градове
[г]отъ притяжаніе-то на Израилевы-тѣ сы-
нове, [д]отъ многото, дайте много, а отъ
малкото, дайте малко: всякой споредъ
наслѣдіе-то което е наслѣдилъ, да даде
отъ градове-тѣ си на Левиты-тѣ.
9 И говори Господь Моисею и рече:
10 Говори на Израилевы-тѣ сынове, и кажи
имъ: [е]Когато прѣминете Іорданъ къмъ
11 земѭ-тѫ Ханаанъ, Тогазь [ж]да си опрѣ-
дѣлите градове, които да ви сѫ градове
за прибѣжище, за да може да побѣгне
тамъ убиица-та, който убіе человѣка по
12 погрѣшкѫ. И [з]да ви бѫдѫтъ градове за
избѣгнуваніе отъ сродника мьстителя, за
да не умре убіица-та, додѣ ся прѣдстави
13 на сѫдъ прѣдъ събраніе-то. И отъ градо-
ве-тѣ, които ще дадете, [и]шесть градове
14 да ви бѫдѫтъ за прибѣгнуваніе. [і]Три
градове да дадете отсамъ Іорданъ, и три
градове да дадете въ земѭ-тѫ Ханаанъ,
15 да бѫдѫтъ градове за прибѣгнуваніе. Тѣ-
зи шесть градове да бѫдѫтъ прибѣжище
за Израилевы-тѣ сынове, и [к]за чужденe-
ца, и за оногозь който е пришлецъ поме-
жду имъ; за да може да побѣгне тамъ
всякой който бы убилъ человѣка по по-
грѣшкѫ.
16 И [л]ако нѣкой удари нѣкого съ желѣз-
но орѫдіе, та умре, убіица е: убіица-та
17 непрѣмѣнно да ся умьртви, И ако го е
ударилъ съ камыкъ изъ рѫкѫ-тѫ *си,* отъ
който може да умре, и умре, убіица е:
18 убіица-та непрѣмѣнно да ся умьртви. Или
ако го е ударилъ съ дьрвено орѫдіе изъ
рѫкѫ-тѫ *си,* отъ което може да умре, и
умре, убіица е: убіица-та непрѣмѣнно да
19 ся умьртви. [м]Отмьститель-тъ за кръвь-
тѫ, той да умьртви убіицѫ-тѫ: когато го
20 срѣщне, да го умьртви. И [н]ако го бълсне
отъ омразѫ, или [о]отъ навѣтъ хвьрли *нѣщо*
21 вьрхъ него, и умре, Или отъ омразѫ го
удари съ рѫкѫ-тѫ си, и умре, този кой-
то е ударилъ непрѣмѣнно да ся умьртви:
убіица е; отмьститель-тъ за кръвь-тѫ да
умьртви убіицѫ-тѫ, когато го срѣщне.
22 Ако ли го бълсне внезапно безъ вражд-
дѫ, или хвьрли нѣщо вьрхъ него [п]безъ
23 навѣтованіе, Или нѣкакъвъ камыкъ, отъ
който може да умре, и безъ да съгледа,

[р] Іис. Нав. 14; 1. 19; 51.
[с] Гл. 1; 4, 16.

—

[а] Іис. Нав. 14; 3, 4. 21; 2. Виж. Іез. 45; 1, и дрг. 48; 8, и дрг.
[б] Ст. 13. Втор. 4; 41. Іис. Нав. 20; 2, 7, 8. 21; 3, 13, 21, 27, 32, 36, 38.
[в] Іис. Нав. 21; 41.
[г] Іис. Нав. 21; 3.
[д] Гл. 26; 54.
[е] Втор. 19; 2. Іис. Нав. 20; 2.
[ж] Исх. 21; 13.
[з] Втор. 19; 6. Іис. Нав. 20; 3, 5, 6.
[и] Ст. 6.
[і] Втор. 4; 41. Іис. Нав. 20; 8.
[к] Гл. 15; 16.
[л] Исх. 21; 12, 14. Лев. 24; 17. Втор. 19; 11, 12.
[м] Ст. 21, 24, 27. Втор. 19; 6, 12. Іис. Нав. 20; 3, 5.
[н] Быт. 4; 8. 2 Цар. 3; 27. 20; 10. 3 Цар. 2; 31, 32.
[о] Исх. 21; 14. Втор. 19; 11.
[п] Исх. 21; 13.

свали на него та умре, и не му е былъ
врагъ, нито е искалъ да му стори зло,
24 Тогазь [р]събраніе-то да сѫди помежду
убіицѫ-тѫ и отмъститель-тъ за кръвь-тѫ,
25 по тѣзи сѫдове: И събраніе-то да освободи
боди убіицѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ на отмъ-
стителя за кръвь-тѫ, и събраніе-то да го
върне въ градъ-тъ на прибѣжище-то му,
дѣто бѣ прибѣгнѫлъ; и [с]да живѣе въ не-
го до смърть-тѫ на великый-тъ священ-
никъ, [т]който е помазанъ съсъ свято-то
масло.
26 Ако ли убіица-та излѣзе нѣкакъ вънъ
отъ прѣдѣлы-тѣ на прибѣжищный-тъ си
27 градъ, въ който бѣ прибѣгнѫлъ, И отмъ-
ститель-тъ за кръвь-тѫ го намѣри вънъ
отъ прѣдѣлы-тѣ на прибѣжищный-тъ му
градъ, и отмъститель-тъ за кръвь-тѫ
умъртви убіицѫ-тѫ, нѣма да бѫде пови-
28 ненъ за кръвопролитіе. Защото трѣбваше
да остане у градъ-тъ на прибѣжище-то
си до смърть-тѫ на великый-тъ священ-
никъ: а слѣдъ смърть-тѫ на великый-тъ
священникъ, убіица-та да ся върне въ зе-
29 мїѭ-тѫ на притяжаніе-то си. И това ще
ви бѫде [у]правило за сѫдъ, во всичкы-тѣ
ви родове, по всичкы-тѣ ви селенія.
30 Който убіе нѣкого, този убіица да ся
умъртви [ф]чрѣзъ уста-та на свидѣтели: но
единъ само свидѣтель не може да направи
свидѣтелство противъ нѣкого за да ся
31 умъртви. И да не земате никакъвъ искупъ
за животъ-тъ на убіицѫ-тѫ, който е по-
виненъ за смърть; но непрѣмѣнно да ся
32 умъртви. И да не земате искупъ за оно-
гозь който е побѣгнѫлъ въ прибѣжищ-
ный-тъ си градъ, за да ся върне да жи-
вѣе на мѣсто-то *си*, прѣди смърть-тѫ на
33 священника. И да не осквернявате земїѭ-
тѫ въ коіѭто сте; защото [х]кръвь-та, тя
осквернява земїѭ-тѫ; и земя-та не може
да ся очисти отъ кръвь-тѫ която ся е
пролѣла на неіѭ, [ц]освѣнь съ кръвь-тѫ на
34 оногозь който іѭ е пролѣлъ. [ч]Да не на-
правите нечистѫ земїѭ-тѫ, въ коіѭто жи-
вѣете, въ срѣдъ коіѭто азъ обитавамъ;
защото [ш]азъ Іеова обитавамъ въ срѣдъ
Израилевы-тѣ сынове.

ГЛАВА 36.

1 И пристѫпихѫ началници-тѣ на отцы-тѣ
отъ родове-тѣ [а]на сынове-тѣ на Галаада,
сынъ-тъ на Махира, Манассіевъ-тъ сынъ,
отъ родове-тѣ на Іосифовы-тѣ сынове, та
говорихѫ прѣдъ Моисея и прѣдъ князо-
ве-тѣ, началницы-тѣ на отцы-тѣ на Изра-
2 илевы-тѣ сынове; И рекохѫ: [б]Господь
заповѣда на господаря ни да даде земїѭ-
тѫ за наслѣдіе на Израилевы-тѣ сынове по
жрѣбіе, и [в]господарь-тъ ни зѣ заповѣдь
отъ Господа да даде наслѣдіе-то на бра-
3 та ни Салпаада, на неговы-тѣ дъщери. И
ако ся оженятъ за нѣкого отъ сынове-тѣ
на *другы-тѣ* племена на Израилевы-тѣ сы-
нове, тогазь наслѣдіе-то имъ ще ся отне-
ме отъ наслѣдіе-то на наши-тѣ отцы, и
ще ся притури въ наслѣдіе-то на онова
племе което ще гы земе *за жены:* така
ще ся отнеме отъ жрѣбіе-то на наше-то
4 наслѣдіе. И [г]когато дойде юбилей-тъ на
Израилевы-тѣ сынове, тогазь наслѣдіе-то
имъ ще ся приложи въ наслѣдіе-то на
онова племе което ще гы земе; и наслѣ-
діе-то имъ ще ся отнеме отъ наслѣдіе-то
на отеческо-то ни племе.
5 И заповѣда Моисей на Израилевы-тѣ
сынове, по слово-то Господне, и рече:
Племе-то на Іосифовы-тѣ сынове [д]говори
6 право. Това е което заповѣда Господь за
Салпаадовы-тѣ дъщери и рече: Нека ся
оженятъ за когото имъ драго: [е]само да
ся оженятъ за *мѫжіе отъ* родъ-тъ на
7 отеческо-то си племе: И да не прѣхожда
наслѣдіе-то на Израилевы-тѣ сынове отъ
племе на племе; защото всякой отъ Изра-
илевы-тѣ сынове [ж]ще бѫде прилѣпенъ
за наслѣдіе-то на племе-то на отцы-тѣ си:
8 И [з]всяка дъщеря, която има наслѣдіе въ
нѣкое племе на Израилевы-тѣ сынове, да
бѫде жена на едного отъ родъ-тъ на
отеческо-то си племе: за да наслѣдуватъ
Израилеви-тѣ сынове всякой наслѣдіе-то
9 на отцы-тѣ си. И да не прѣхожда наслѣ-
діе-то отъ племе въ друго племе, но вся-
кой отъ племена-та на Израилевы-тѣ
сынове да бѫде прилѣпенъ за наслѣдіе-
то си.
10 Както заповѣда Господь Моисею, така
11 направихѫ Салпаадовы-тѣ дъщери; [и]За-
щото Маала, Ѳерса, и Егла, и Мелха, и
Нуа, Салпаадовы-тѣ дъщери ся оженихѫ
12 за сынове-тѣ на стрыкы-тѣ си: Оженихѫ
ся *за мѫжіе* отъ родове-тѣ на сынове-тѣ
на Манассіѭ сына Іосифова; и наслѣдіе-
то имъ останѫ въ племе-то на отеческый-
тъ имъ родъ.
13 Тѣзи сѫ повелѣнія-та и сѫдове-тѣ, кои-
то заповѣда Господь на Израилевы-тѣ
сынове чрѣзъ Моисеовѫ рѫкѫ, на [і]Моа-
вовы-тѣ полета, при Іорданъ, *срещѫ* Іе-
рихонъ.

р Ст. 12. Іис. Нав. 20; 6.
с Іис. Нав. 20; 6.
т Исх. 29; 7. Лев. 4; 3. 21; 10.
у Гл. 27; 11.
ф Втор. 17; 6. 19; 15. Мат. 18; 16. 2 Кор. 13; 1. Евр. 10; 28.
х Псал. 106; 38. Мих. 4; 11.
ц Быт. 9; 6.
ч Лев. 18; 25. Втор. 21; 23.
ш Исх. 29; 45, 46.

—

а Гл. 26; 29.
б Гл. 26; 55. 33; 54. Іис. Нав. 17; 3.
в Гл. 27; 1, 7. Іис. Нав. 17; 3, 4.
г Лев. 25; 10.
д Гл. 27; 7.
е Ст. 12.
ж 3 Цар. 21; 3.
з 1 Лѣт. 23; 22.
и Гл. 27; 1.
і Гл. 26; 3. 33; 50.

—

ВТОРОЗАКОНІЕ.

ГЛАВА 1.

1 Тѣзи сѫ думы-тѣ, които говори Мои-
сей на всичкый Израиль, [а]отсамъ Іорданъ,
въ пустынѭ-тѫ, на поле-то срещѫ Суфъ,
между Фаранъ, и Тофолъ, и Лаванъ, и
2 Асироѳъ, и Дизаавъ. (Единадесеть дни сѫ
отъ Хоривъ, прѣзъ пѫть-тъ на горѫ-тѫ
3 Сіиръ [б]до Кадисъ-варни.) И [в]на четыри-
десето-то лѣто, на единадесетый-тъ мѣ-
сецъ, въ пьрвый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ,
говори Моисей на Израилевы-тѣ сынове,
по всичко що му заповѣда Господь за
4 тѣхъ; [г]Когато бѣше поразилъ Сиона Амор-
рейскый-тъ царь, който живѣеше въ Есе-
вонъ, и Ога Васанскый-тъ царь, кой-
то живѣеше въ Астароѳъ [д]въ Едрай.
5 Отсамъ Іорданъ, въ Моавскѫ-тѫ земѭ,
начнѫ Моисей да изяснява тойзи законъ,
и рече: Господь Богъ нашъ говорѝ намъ
6 [е]на Хоривъ, и рече: [ж]Стига колкото сѣ-
7 дѣхте на тѫзи горѫ: Обърнѣте ся и тър-
гнѣте въ пѫть-тъ си, та идѣте къмъ го-
рѫ-тѫ на Аморрейцы-тѣ и къмъ всичкы-
тѣ имъ съсѣды, въ равнины-тѣ, въ горы-
тѣ, и въ долины-тѣ и къмъ югъ, и къмъ
приморія-та, въ земѭ-тѫ на Хананейцы-
тѣ, и къмъ Ливанъ, до голѣмѫ-тѫ рѣкѫ,
8 рѣкѫ-тѫ Евфратъ. Ето, азъ прѣдавамъ
вамъ тѫзи земѭ; влѣзте та завладѣйте
земѭ-тѫ, за коѭто ся клѣ Господь на
отцы-тѣ ви, [з]на Авраама, Исаака, и Іако-
ва, да имъ ѭ даде, и на сѣме-то имъ
слѣдъ тѣхъ.
9 И [и]казахъ ви въ онова врѣме, и рѣ-
кохъ: Не могѫ азъ самъ да вы носѭ.
10 Господь Богъ вашъ вы умножи, и ето,
[і]на днешній день по множество сте като
11 звѣзды-тѣ на небе-то. [к]Господь Богъ на
отцы-тѣ ви да вы умножи тысящѫ пѫти
повече отъ колкото сте *сега*, и да вы бла-
12 гослови, [л]както говори вамъ! [м]Какъ ще
могѫ азъ самъ да носѭ теготѫ-тѫ ви, и
13 товаръ-тъ ви, и прѣпиранія-та ви? [н]Зе-
мѣте отъ между племена-та си мѫжіе
мудры и разумны и познаты, и азъ ще гы
14 поставѭ началницы надъ васъ. И отго-
ворихте ми и рекохте: Добра е тая дума
15 коѭто рече да направимъ. Тогазъ зѣхъ
началницы-тѣ на племена-та ви, мудры
мѫжіе и познаты, и [о]поставихъ гы на-
чалницы надъ васъ, тысященачалницы, и
стоначалницы, и петдесетоначалницы, и
десетоначалницы, и надзиратели въ пле-
16 мена-та ви. И заповѣдахъ на сѫдіи-тѣ ви
въ онова врѣме, и рѣкохъ: Слушайте
сѫдбы-тѣ на братія-та си, и [п]сѫдѣте пра-
ведно между человѣка и брата му [р]и
17 чуждый-тъ му. [с]Въ сѫдъ-тъ да не гледа-
те на лица; да слушате малкый-тъ както
голѣмый-тъ; да нѣмате страхъ отъ чело-
вѣческо лице; защото [т]сѫдъ-тъ е Божій;
и всякѫ работѫ която е мѫчна за васъ,
[у]отнасяйте до мене, и азъ ще ѭ слу-
18 шамъ. И заповѣдахъ ви въ онова врѣме
всичко което трѣбваше да правите.
19 И като ся дигнѫхмы отъ Хоривъ, [ф]прѣ-
минѫхмы всичкѫ-тѫ онѫзи голѣмѫ и
страшнѫ пустынѭ, коѭто видѣхте, и пѫ-
тувахмы къмъ Аморрейскѫ-тѫ горѫ,
както Господь Богъ нашъ заповѣда намъ,
20 и [х]дойдохмы до Кадисъ-варни. И рѣкохъ
ви: Дойдохте до Аморрейскѫ-тѫ горѫ,
21 коѭто ни дава Господь Богъ нашъ. Ето
Господь Богъ твой туря прѣдъ тебе тѫзь
земѭ; възлѣзь, завладѣй ѭ както ти го-
вори Господь, Богъ на отцы-тѣ ти: [ц]не
22 бой ся и да не тя е страхъ. И дойдохте
при мене всичкы вы, и рекохте: Да про-
водимъ мѫжіе прѣдъ насъ, и да съгле-
дателствуватъ за насъ земѭ-тѫ, и да ни
донесѫтъ отвѣтъ по кой пѫть да възлѣ-
земъ въ неѭ, и въ кои градове да идемъ.
23 Тая дума ми бы угодна, и [ч]зѣхъ отъ
васъ дванадесеть мѫжіе, по единъ мѫжъ
24 отъ всяко племе. И [ш]като търгнѫхѫ въз-
лѣзохѫ на горѫ-тѫ, и дойдохѫ до доли-
нѫ-тѫ Есхолъ, и съгледателствувахѫ ѭ.
25 И зѣхѫ въ рѫцѣ-тѣ си отъ плодове-тѣ
на земѭ-тѫ, та ни донесохѫ, и донесохѫ
ни отвѣтъ, и казахѫ: [щ]Земя-та е добра,
коѭто Господь Богъ нашъ дава намъ.
26 Но [ъ]вы не рачихте да възлѣзете и въс-
противихте ся на повелѣніе-то на Господа
27 Бога вашего. И роптахте въ шатьры-тѣ
си и рекохте: [ы]Понеже ны мразяше Го-

[а] Іис. Нав. 9; 1, 10. 22; 4, 7. 8. 26; 4. 28; 13.
[б] Числ. 13; 26. Гл. 9; 23.
[в] Числ. 33; 38.
[г] Числ. 21; 24, 33.
[д] Числ. 21; 33. Іис. Нав. 13; 12.
[е] Исх. 3; 1.
[ж] Виж. Исх. 19; 1. Числ. 10; 11.
[з] Быт. 12; 7. 15; 18. 17; 7, 8. 26; 4. 28; 13.
[и] Исх. 18; 18. Числ. 11; 14.
[і] Быт. 15; 5. Гл. 10; 22. 28; 62.
[к] 2 Цар. 24; 3.
[л] Быт. 15, 5. 22; 17. 26; 4. Исх. 32; 13.
[м] 3 Цар. 3; 8, 9.
[н] Виж. Исх. 18; 21. Числ. 11; 16, 17.
[о] Исх. 18; 25.
[п] Гл. 16; 18. Іоан. 7; 24.
[р] Лев. 24; 22.
[с] Лев. 19; 15. Гл. 16; 19. 1 Цар. 16; 7. Прит. 24; 23. Іак. 2; 1.
[т] 2 Лѣт. 19; 6.
[у] Исх. 18; 22, 26.
[ф] Числ. 10; 12. Гл. 8; 15. Іер. 2; 6.
[х] Числ. 13; 26.
[ц] Іис. Нав. 1; 9.
[ч] Числ. 13; 3.
[ш] Числ. 13; 22, 23, 24.
[щ] Числ. 13; 27.
[ъ] Числ. 14; 1, 2, 3, 4. Псал. 106; 24, 25.
[ы] Гл. 9; 28.

сподь, изведе ны изъ Египетскѫ-тѫ зе-
мѭ, за да ны прѣдаде въ рѫцѣ-тѣ на
28 Аморрейцы-тѣ, *и* да ны истрѣби. Дѣ ще
възлѣземъ ный? братія-та наши ны обез-
сърдчихѫ и рекохѫ: [ь]Людіе-тѣ сѫ по го-
лѣми и по высокы отъ насъ, градове-тѣ
голѣми, и оградени до небе-то; още и
29 [ъ]Енаковы-тѣ сынове видѣхмы тамъ. И азъ
ви рѣкохъ: Да ся не ужасавате и да ся
30 не боите отъ тѣхъ. [ю]Господь Богъ вашъ,
който върви прѣдъ васъ, той ще ся біе
за васъ, по всичко както направи той за
31 васъ въ Египетъ прѣдъ очи-тѣ ви: И въ
пустынѭ-тѫ, дѣто видѣ ты какъ Господь
Богъ твой [я]тя е носилъ, както носи че-
ловѣкъ сына си, въ всичкый-тъ пѫть по
който ходихте додѣ дойдохте на това мѣ-
32 сто. И въ това [ж]не повѣрвахте Господа
33 Бога вашего, [ѣж]Който вървѣше прѣдъ васъ
въ пѫть-тъ, [а]за да ви тръси мѣсто дѣ да
турите станъ-тъ, нощя съ огнь, за да ви
показува пѫть-тъ по който трѣбваше да
вървите, а деня съ облакъ.
34 И чу Господь гласъ-тъ на думы-тѣ ви,
35 и разгнѣва ся, [б]и заклѣ ся, и рече: [в]Ни
единъ отъ тѣзи человѣцы на тойзи зълъ
родъ нѣма да види добрѫ-тѫ землѭ, коѭ-
то ся клѣхъ азъ да дамъ на отцы-тѣ ви:
36 [г]Освѣнъ Халевъ, сынъ-тъ Іефонніевъ; той
ще ѭ види, и нему ще дамъ землѭ-тѫ
въ коѭто стѫпи, и на сынове-тѣ му, за-
37 щото [д]напълно послѣдова Господа. И [е]на
мене ся разгнѣва Господь за васъ, и ре-
38 че: Нито ты ще влѣзешь тамъ: [ж]Іисусъ
сынъ-тъ Навіевъ, [з]който прѣдстои прѣдъ
тебе, той ще влѣзе тамъ. [и]Насърдчи го,
защото той ще ѭ даде за наслѣдіе на
39 Израиля. И [і]дѣца-та ви [к]за които гово-
ряхте че ще бѫдѫтъ разграбены, и сыно-
ве-тѣ ви, [л]които на днешній день не по-
знаватъ добро или зло, тѣ ще влѣзѫтъ
тамъ, и на тѣхъ ще ѭ дамъ, и тѣ ще ѭ
40 наслѣдятъ: [м]А вы ся върнѣте та идѣте
въ пустынѭ-тѫ, по пѫть-тъ на Червено-
то море.
41 Тогазь отговорихте, и рекохте ми: [н]Съ-
грѣшихмы противъ Господа; ный ще въз-
лѣземъ и ще направимъ бой, по всичко
както ни заповѣда Господь Богъ нашъ. И
прѣпасахте всякой воинскы-тѣ си орѫ-
жія, и съ лекомысліе възлѣзохте на го-
42 рѫ-тѫ. И Господь ми рече: Кажи имъ:
[о]Да не възлѣзете нито да направите бой,
(защото азъ не сьмь въ срѣдъ васъ,) за
да ся не истрыете прѣдъ врагове-тѣ си.
43 Така ви говорихъ, и не послушахте; но
прѣстѫпихте повелѣніе-то Господне, и
44 [п]съ дързость възлѣзохте на горѫ-тѫ. И
излѣзохѫ на срещѫ ви Аморрейци-тѣ,
които живѣяхѫ на онѫзи горѫ, и гонихѫ
вы [р]както правятъ пчелы-тѣ, и поразихѫ
45 вы въ Сіиръ до Ормѫ. Тогазь ся върнах-
те та плакахте прѣдъ Господа; но Го-
сподь не послуша гласъ-тъ ви, нито даде
46 ухо къмъ васъ. И [с]останѫхте въ Кадисъ
много дни, колкото дни останѫхте.

ГЛАВА 2.

1 Тогазь ся върнѫхмы та пѫтувахмы въ
пустынѭ-тѫ прѣзъ пѫть-тъ на Червено-
то море, [а]както ми говори Господь; и
много дни ходихмы около горѫ-тѫ Сіиръ.
2 И каза ми Господь и рече: (3) [б]Стига ви
да ходите около тѫзи горѫ; върнѣте ся
4 къмъ сѣверъ: И заповѣдай на людіе-тѣ
и кажи: Ще [в]заминете прѣзъ прѣдѣлы-тѣ
на братія-та си сынове-тѣ Исавовы, кои-
то живѣѭтъ въ Сіиръ; и тѣ ще ся убо-
5 ятъ отъ васъ; за то внимайте добрѣ: Да
не сторите брань съ тѣхъ; понеже нѣма
да ви дамъ отъ землѭ-тѫ имъ нито еднѫ
стъпкѫ на ногѫ; [г]защото на Исава да-
6 дохъ горѫ-тѫ Сіиръ въ наслѣдіе. Съсъ
сребро ще купувате отъ тѣхъ хранѫ да
ядете; още и водѫ съсъ сребро ще ку-
7 пувате отъ тѣхъ да піете: Защото Го-
сподь Богъ твой благослови тя во всич-
кы-тѣ дѣла на рѫцѣ-тѣ ти; познава пѫ-
туваніе-то ти прѣзъ тѫзи голѣмѫ пусты-
нѭ; [д]въ тѣзи четыридесеть години Го-
сподь Богъ твой бѣше съ тебе; не си
останѫлъ оскуденъ отъ нищо.
8 И [е]като минѫхмы по край наши-тѣ
братія, Исавовы-тѣ сынове, които живѣ-
яхѫ въ Сіиръ, прѣзъ пѫть-тъ на поле-то
отъ [ж]Елаѳъ, и отъ Есіонъ-гаверъ, вър-
нахмы ся, та минѫхмы прѣзъ пѫть-тъ
9 на Моавовѫ-тѫ пустынѭ. И рече ми Го-
сподь: Да не досадите на Моавяны-тѣ,
нито да направите брань съ тѣхъ; защо-
то нѣма да ти дамъ отъ землѭ-тѫ имъ
наслѣдіе; понеже [з]на Лотовы-тѣ сынове
10 дадохъ [и]Аръ за наслѣдіе. (А [і]понапрѣдъ
живѣяхѫ въ неѭ Емими-тѣ, людіе ве-
ликы и многочисленни, и высокы, [к]като
11 Енакими-тѣ: *Които* и тѣ ся считахѫ ис-
полини, както Енакими-тѣ; но Моавяни-

[ь] Чисх. 13; 28, 31, 32, 33. Гх. 9; 1, 2.
[ъ] Чисх. 13; 28.
[ю] Исх. 14; 14, 25. Неем. 4; 20.
[я] Исх. 19; 4. Гх. 32; 11, 12. Иса. 46; 3, 4. 63; 9. Осія 11; 3. Виж. Дѣян. 13; 18.
[ж] Псал. 106; 24. Іуд. 5.
[ѣж] Исх. 13; 21. Псал. 78; 14.
[а] Чисх. 10; 33. Іез. 20; 6.
[б] Гх. 2; 14, 15.
[в] Чисх. 14; 22, 23. Псал. 95; 11.
[г] Чисх. 14; 24, 30. Іис. Нав. 14; 9.
[д] Чисх. 14; 24.
[е] Чисх. 20; 12. 27; 14. Гх. 3; 26. 4; 21. 34; 4. Псал. 106; 32.
[ж] Чисх. 14; 30.
[з] Исх. 24; 13. 33; 11. Виж. 1 Цар. 16; 22.
[и] Чисх. 27; 18, 19. Гх. 31; 7, 23.
[і] Чисх. 14; 31.
[к] Чисх. 14; 3.
[л] Иса. 7; 15, 16. Рим. 9; 11.
[м] Чисх. 14; 25.
[н] Чисх. 14; 40.
[о] Чисх. 14; 42.
[п] Чисх. 14; 44, 45.
[р] Псал. 118; 12.
[с] Чисх. 13; 25. 20; 1, 22. Сѫд. 11; 17.

—

[а] Чисх. 14; 25. Гх. 1; 40.
[б] Виж. Ст. 7, 14.
[в] Чисх. 20; 14.
[г] Быт. 36; 8. Іис. Нав. 24; 4.
[д] Гх. 8; 2, 3, 4.
[е] Сѫд. 11; 18.
[ж] 3 Цар. 9; 26.
[з] Быт. 19; 36, 37.
[и] Чисх. 21; 28.
[і] Быт. 14; 5.
[к] Чисх. 13; 22, 33. Гх. 9; 2.

12 тѣ гы именуватъ Емимы. И [л]въ Сіиръ
живѣяхѫ Хорреяни-тѣ понапрѣдъ; но
Исавови-тѣ сынове гы прѣвзѣхѫ, и истрѣ-
бихѫ гы отъ лице-то си, и населихѫ ся
вмѣсто тѣхъ; както направи Израиль въ
земіѭ-тѫ на свое-то наслѣдіе, коіѭто имъ
13 даде Господь.) Станѣте сега, та прѣминѣ-
те [м]потокъ-тъ Заредъ. И прѣминѫхмы
потокъ-тъ Заредъ.
14 И дни-тѣ, въ които пѫтувахмы [н]отъ
Кадисъ-варни, додѣ прѣминѫхмы потокъ-
тъ Заредъ *бѣхѫ* тридесеть и осмь годи-
ны, [о]додѣ исчезнѫ всичкый родъ на рат-
ницы-тѣ мѫжіе отъ срѣдъ станъ-тъ,
15 [п]както имъ ся клѣ Господь. Още [р]рѫка-
та Господня бѣше противъ тѣхъ, за да
гы истрѣби отъ срѣдъ станъ-тъ додѣ ис-
чезнѫхѫ.
16 И като исчезнѫхѫ всичкы-тѣ ратни
мѫжіе, които умирахѫ отъ срѣдъ людіе-
17 тѣ, Говори ми Господь и рече: (18) Ты
ще прѣминешь днесь Аръ, Моавовъ-тъ
19 прѣдѣлъ, И ще приближишь срещѫ Ам-
моновы-тѣ сынове: не имъ досаждай, ни-
то да направишь брань съ тѣхъ; защото
нѣма да ти дамъ отъ земіѭ-тѫ на Ам-
моновы-тѣ сынове наслѣдіе; понеже [с]іѭ
дадохъ на Лотовы-тѣ сынове за наслѣдіе.
20 (Тя ся считаше земя на исполины-тѣ; ис-
полини живѣяхѫ тамъ по напрѣдъ: а
Аммоняни-тѣ гы именуватъ [т]Замзумми-
21 мы: [у]Людіе великы, и многочисленни, и
высокы, като Енакими-тѣ; но Господь гы
истрѣби отъ лице-то имъ, и тѣ гы прѣ-
взѣхѫ, и населихѫ ся на мѣсто-то имъ:
22 Както направи на Исавовы-тѣ сынове,
[ф]които живѣяхѫ въ Сіиръ, когато истрѣ-
би [х]Хорреяны-тѣ отъ лице-то имъ, и тѣ
гы прѣвзѣхѫ, и населихѫ ся на мѣсто-то
23 имъ до тойзи день. И [ц]Авейцы-тѣ, които
живѣяхѫ въ села [ч]до Газѫ, [ш]Кафѳорци-
тѣ излѣзохѫ изъ Кафѳоръ та гы истрѣ-
бихѫ, и населихѫ ся на мѣсто-то имъ.)
24 Станѣте, търгнѣте та [щ]прѣминѣте потокъ-
тъ Арнонъ; ето, прѣдавамъ въ твои-тѣ
рѫцѣ Сиона Аморреецъ-тъ, царь-тъ на
Есевонъ, и земіѭ-тѫ му; начни да *іѭ*
25 владѣешь, и направи брань съ него. [ъ]Днесь
ще начнѫ да турямъ трепетъ-тъ ти и
страхъ-тъ ти връзъ *всичкы*-тѣ народы
подъ всичко-то небе; *и* които чуіѭтъ за
тебе, ще ся растреперятъ, и ще паднѫтъ
въ ужасъ отъ тебе.
26 И проводихъ посланницы отъ пусты-
ніѭ-тѫ Кедемоѳъ при Сиона Есевонскый-
27 тъ царь [ы]съ мирны думы и рѣкохъ: [ь]Да
заминѫ прѣзъ земіѭ-тѫ ти; право въ
пѫть-тъ ще вървіѭ; нѣма да свърнѫ ни
28 на десно, ни на лѣво. Ще ми продадешь
хранѫ съсъ сребро за да ямъ, и съсъ
сребро ще ми дадешь водѫ да піѭ; [ѣ]са-
29 мо ще заминѫ съ нозѣ-тѣ си, ([ю]Както
ми направихѫ Исавови-тѣ сынове които
живѣіѭтъ въ Сіиръ, и Моавяни-тѣ които
живѣіѭтъ въ Аръ) додѣ прѣминѫ Іор-
данъ, къмъ земіѭ-тѫ коіѭто Господь
30 Богъ нашъ дава намъ. Но [я]Сионъ Есе-
вонскый царь не рачи да заминемъ прѣзъ
земіѭ-тѫ му; понеже [ѫ]Господь Богъ твой
[ѭ]ожесточи духъ-тъ му, и окамени сърд-
це-то му, за да го прѣдаде въ твои-тѣ
рѫцѣ, както днесь.
31 И рече ми Господь: Ето, начнѫхъ [а]да
ти прѣдавамъ Сиона и земіѭ-тѫ му; нач-
ни да прѣвземашь за да наслѣдишь зе-
32 міѭ-тѫ му. [б]Тогазь излѣзе Сионъ срещѫ
насъ, той и всичкы-тѣ му людіе на бой
33 въ Яссѫ. И [в]Господь Богъ нашъ прѣда-
де го въ рѫцѣ-тѣ ни; и [г]поразихмы не-
го, и сынове-тѣ му, и всичкы-тѣ му лю-
34 діе. И прѣвзѣхмы всичкы-тѣ му градове
въ онова врѣме, и [д]истрѣбихмы во вся-
кой градъ, мѫжіе и жены, и дѣца; не
35 оставихмы никакъвъ остатъкъ. Само ско-
тове-тѣ плѣнихмы за себе си, и корысти-
36 тѣ на градове-тѣ които прѣвзѣхмы. [е]Отъ
Ароиръ, при устіе-то на потокъ-тъ Ар-
нонъ, и на градъ-тъ който е при потокъ-
тъ, и до Галаадъ, не ся намѣри градъ
който да може да ни ся съпротиви: [ж]Го-
сподь Богъ нашъ прѣдаде всичкы-тѣ въ
37 рѫцѣ-тѣ ни. Само къмъ земіѭ-тѫ на Ам-
моновы-тѣ сынове не си приближилъ ты,
ни къмъ мѣста-та при потокъ-тъ [з]Явокъ,
ни къмъ планинскы-тѣ градове, ни къмъ
никоіѭ странѫ, [и]дѣто не *ни* повелѣ Гос-
подь Богъ нашъ.

ГЛАВА 3.

1 Тогазь свърнѫхмы та възлѣзохмы къмъ
Васанъ: и [а]излѣзе Огъ Васанскый царь
на срещѫ ни, той и всичкы-тѣ му людіе,
2 на бой [б]въ Едраи. И рече ми Господь:
Не бой ся отъ него; защото прѣдадохъ
въ рѫкѫ-тѫ ти него, и всичкы-тѣ му лю-
діе, и земіѭ-тѫ му; и да му направишь,
както направи [в]на Сиона Аморрейскый-тъ

л Ст. 22. Быт. 14; 6. 36; 20.
м Числ. 21; 12.
н Числ. 13; 26.
о Числ. 14; 33. 26; 64.
п Числ. 14; 35. Гл. 1; 34, 35. Іез. 20; 15.
р Псал. 78; 33. 106; 26.
с Быт. 19; 38.
т Быт. 14; 5.
у Ст. 10.
ф Быт. 36; 8.
х Быт. 14; 6. 36; 20—30. Ст. 12.
ц Іис. Нав. 13; 3.
ч Іер. 25; 20.
ш Быт. 10; 14. Амос. 9; 7.
щ Числ. 21; 13, 14. Сѫд. 11; 18, 21.
ъ Исх. 15; 14, 15. Гл. 11; 25. Іис. Нав. 2; 9, 10.
ы Гл. 20; 10.
ь Числ. 21; 21, 22. Сѫд. 11; 19.
ѣ Числ. 20; 19.
ю Виж. Чис. 20; 18. Гл. 23; 3, 4. Сѫд. 11; 17, 18.
я Числ. 21; 23.
ѫ Іис. Нав. 11; 20.
ѭ Исх. 4; 21.
а Гл. 1; 8.
б Числ. 21; 23.
в Гл. 7; 2. 20; 16.
г Числ. 21; 24. Гл. 29; 7.
д Лев. 27; 28. Гл. 7; 2, 26.
е Гл. 3; 12. 4; 48. Іис. Нав. 13; 9.
ж Псал. 44; 3.
з Быт. 32; 22. Числ. 21; 24. Гл. 3; 16.
и Ст. 5, 9, 19.

—

а Числ. 21; 33 и дрг. Гл. 29; 7.
б Гл. 1; 4.
в Числ. 21; 24.

3 царь, който живѣяше въ Есевонъ. И прѣ-
даде Господь Богъ нашъ въ рѫкѫ-тѫ
ни и Ога Васанскый-тъ царь, и всичкы-
тѣ му людіе; и [г]поразихмы го, додѣ не
4 оставихмы у него никакъвъ остатъкъ. И
прѣвзѣхмы всичкы-тѣ му градове въ оно-
ва врѣме; не ся намѣри градъ, който не
прѣвзѣхмы отъ тѣхъ; шестдесеть градове,
[д]всичкѫ-тѫ область на Арговъ; царство-
5 то на Ога у Васанъ. Тѣзи градове бѣхѫ
всичкы-тѣ укрѣпени съ высокы стѣны, съ
врата и вереи, и освѣнь тѣхъ твърдѣ мно-
6 го неоградены градове. И истрѣбихмы гы
както направихмы на Сиона [е]Есевонскый-
тъ царь, истрѣбихмы всякой градъ, мѫ-
7 жіе, жены, и дѣца. А всичкы-тѣ ското-
ве, и корысти-тѣ на градове-тѣ, разгра-
8 бихмы за себе си. И зѣхмы въ онова врѣ-
ме, отъ рѫцѣ-тѣ на двама-та Аморрейскы
царіе, земѭ-тѫ която е отсамъ Іорданъ,
отъ потокъ-тъ Арнонъ до горѫ-тѫ Ер-
9 монъ: ([ж]Ермонъ наричатъ Сидонци-тѣ
Сиріонъ, а Аморрейци-тѣ го наричатъ
10 [з]Саниръ.) [и]Всичкы-тѣ градове на поле-
то, и всичкый Галаадъ, и [і]всичкый Ва-
санъ, до Салхѫ и Едрай, градове отъ
11 царство-то на Ога у Васанъ. Защото
[к]самъ Огъ Васанскый царь бѣше оста-
нѫлъ отъ остатъкъ-тъ [л]на исполины-тѣ:
ето, одръ-тъ му бѣше одръ желѣзенъ;
не е ли той [м]въ Раввѫ у Аммоновы-тѣ
сынове? деветь лакти дължина-та му, и
четыри лакти ширина-та му, съ мѫжкый
лакъть.
12 И тѫзи земѭ коѭто прѣвзѣхмы въ
онова врѣме, [н]отъ Ароиръ, който е при
потокъ-тъ Арнонъ, и половинѫ-тѫ отъ
горѫ-тѫ Галаадъ, и [о]градове-тѣ му, да-
дохъ на Рувимовцы-тѣ и на Гадовцы-тѣ.
13 И [п]остатъкъ-тъ на Галаадъ, и всичкый-тъ
Васанъ, царство-то на Ога, дадохъ на по-
ловинѫ-тѫ отъ племе-то Манассіино, всич-
кѫ-тѫ область на Арговъ, съсъ всичкый-
тъ Васанъ, който ся нарича исполинска
14 земя. [р]Іаиръ сынъ-тъ Манассіинъ зѣ всич-
кѫ-тѫ область на Арговъ [с]до прѣдѣлы-
тѣ на Гесурій и Маахаѳій, и [т]нарече гы
по име-то си, Васанъ-авоѳъ-іаиръ, до
15 тойзи день. И [у]Махиру дадохъ Галаадъ.
16 А на Рувимцы-тѣ, и на Гадцы-тѣ дадохъ
отъ Галаадъ до потокъ-тъ Арнонъ, до
срѣдъ потокъ-тъ прѣдѣлъ-тъ, и до потокъ-
тъ Явокъ, [х]прѣдѣлъ-тъ на Аммоновы-тѣ
17 сынове: И равнинѫ-тѫ, и Іорданъ, прѣ-
дѣлъ-тъ [ц]отъ Хиннероѳъ [ч]до море-то на
равнинѫ-тѫ, [ш]до Солено-то море, подъ
18 Асдоѳъ-фасгѫ къмъ истокъ. И заповѣ-
дахъ ви въ онова врѣме, и рѣкохъ: Гос-
подь Богъ вашъ даде ви тѫзь земѭ да ѭ
прѣземете: *Но* [щ]всичкы вы силни мѫжіе,
минѣте орѫжени прѣдъ братія-та си Изра-
19 илевы-тѣ сынове. Само жены-тѣ ви и
дѣца-та ви, и скотове-тѣ ви, (защото знаѭ
че имате скотове много), нека останѫтъ
20 въ градове-тѣ ви, които ви дадохъ: До-
дѣ даде Господь покой на братія-та ви,
както и вамъ, и да прѣзѣмѫтъ и тѣ зе-
мѭ-тѫ коѭто ще имъ даде Господь Богъ
вашъ оттатакъ Іорданъ; и тогазь [ъ]ще ся
върнете всякой въ наслѣдіе-то си, което
ви дадохъ.
21 И въ онова врѣме [ы]заповѣдахъ азъ на
Іисуса, и рѣкохъ: Очи-тѣ ти видѣхѫ всич-
ко що направи Господь Богъ вашъ на
тѣзи двама-та царіе: така ще направи
Господь на всичкы-тѣ царства, прѣзъ кои-
22 то минувашъ. Да имъ ся не убоите; за-
щото [ь]Господь Богъ вашъ, той ратува
за васъ.
23 И [ѣ]молихъ ся Господу въ онова врѣ-
24 ме и рѣкохъ: Господи Іеова, ты си нач-
нѫлъ да показувашъ на свой-тъ рабъ
[ю]величіе-то си, и крѣпкѫ-тѫ си рѫкѫ:
защото [я]кой Богъ има на небе-то или на
земѭ-тѫ, който може да направи по
25 твои-тѣ дѣла, и по твоѭ-тѫ силѫ? Мо-
лѭ ся да прѣминѫ, и да видѭ [ѫ]добрѫ-
тѫ земѭ, оттатакъ Іорданъ, онѫзи до-
26 брѫ горѫ, и Ливанъ. Но [іѫ]Господь ся
разгнѣва на мене за васъ, и не мя послу-
ша; и рече ми Господь: Стига ти; да ми
27 не продумашь вече за това. [а]Възлѣзь на
върхъ-тъ на Фасгѫ, и дигни очи къмъ
западъ, и сѣверъ, и югъ, и истокъ, та
виждь съ очи-тѣ си; защото нѣма да
28 прѣминешь този Іорданъ. И [б]зарѫчай Іи-
сусу, и укрѣпи го, и утвърди го; защото
той ще мине прѣдъ тѣзи людіе, и той ще
имъ раздѣли за наслѣдіе земѭ-тѫ, коѭто
29 ще видишь. И сѣдѣхмы [в]въ долинѫ-тѫ
срещѫ Веѳъ-фегоръ.

ГЛАВА 4.

1 И сега слушай, Израилю, [а]повелѣнія-
та и сѫдове-тѣ които азъ вы учѫ да пра-
вите, за да живѣете, и да влѣзете и на-
слѣдите земѭ-тѫ, коѭто Господь Богъ

[г] Числ. 21; 35.
[д] 3 Цар. 4; 13.
[е] Гл. 2; 24. Псал. 135; 10, 11, 12. 136; 19, 20, 21.
[ж] Гл. 4; 48. Псал. 29; 6.
[з] 1 Лѣт. 5; 23.
[и] Гл. 4; 49.
[і] Іис. Нав. 12; 5. 13; 11.
[к] Амос. 2; 9.
[л] Быт. 14; 5.
[м] 2 Цар. 12; 26. Іер. 49; 2. Іез. 21; 20.
[н] Гл. 2; 36. Іис. Нав. 12; 2.
[о] Числ. 32; 33. Іис. Нав. 12; 6. 13; 8 и драг.
[п] Іис. Нав. 13; 29.
[р] 1 Лѣт. 2; 22.
[с] Іис. Нав. 13; 13. 2 Цар. 3; 3. 10; 6.
[т] Числ. 32; 41.
[у] Числ. 32; 39.
[х] Числ. 21; 24. Іис. Нав. 12; 2.
[ц] Числ. 34; 11.
[ч] Числ. 34; 12. Гл. 4; 49. Іис. Нав. 12; 3.
[ш] Быт. 14; 3.
[щ] Числ. 32; 20 и драг.
[ъ] Іис. Нав. 22; 4.
[ы] Числ. 27; 18.
[ь] Исх. 14; 14. Гл. 1; 30. 20; 4.
[ѣ] Виж. 2 Кор. 12; 8, 9.
[ю] Гл. 11; 2.
[я] Исх. 15; 11. 2 Цар. 7; 22. Псал. 71; 19. 86; 8. 89; 6, 8.
[ѫ] Исх. 3; 8. Гл. 4; 22.
[іѫ] Числ. 20; 12. 27; 14. Гл. 1; 37. 31; 2. 32; 51, 52 34; 4. Псал. 106; 32.
[а] Числ. 27; 12.
[б] Числ. 27; 18, 23. Гл. 1; 38. 31; 3, 7.
[в] Гл. 4; 46. 34; 6.

—

[а] Лев. 19; 37. 20; 8. 22; 31. Гл. 5; 1. 8; 1. Іез. 20; 11. Рим. 10; 5.

2 на отцы-тѣ ви дава вамъ. Да [б]не приту-
ряте върхъ слово-то което ви азъ запо-
вѣдувамъ, нито да отнемате отъ него; да
пазите заповѣди-тѣ на Господа Бога ва-
3 шего, които ви азъ заповѣдувамъ. Очи-
тѣ ви видѣхѫ що направи Господь зара-
ди [в]Ваалфегора, защото всичкы-тѣ чело-
вѣцы, които ся поведохѫ по Ваалфего-
ра, Господь Богъ вашъ гы истрѣби отъ
4 срѣдъ васъ. А вы, които сте ся прилѣ-
пили при Господа Бога вашего, всичкы
5 сте живи днесь. Ето азъ вы научихъ по-
велѣнія и сѫдове, както ми заповѣда Го-
сподь Богъ мой, да правите така въ зе-
мѭ-тѫ въ коѭто влазите да ѭ наслѣ-
6 дите. И тъй пазѣте и правѣте *гы;* защото
[г]това е мудрость-та ви, и разумъ-тъ ви
прѣдъ очи-тѣ на народы-тѣ, които ще чу-
ѭтъ за всичкы тѣзи повелѣнія, и ще ре-
кѫтъ: Ето мудри и разумни людіе сѫ
7 великый той народъ. Защото [д]кой е той-
зи великъ народъ [е]къмъ когото богове-
тѣ му сѫ близу при него, както е всяко-
га Іеова Богъ нашъ когато го призыва-
8 мы? Или кой е тойзи голѣмъ народъ,
който има таквызи праведны повелѣнія
и сѫдове, какъвто е всичкый той законъ,
9 когото полагамъ прѣдъ васъ днесь? Са-
мо внимай въ себе си и [ж]пази добрѣ ду-
шѫ-тѫ си, [з]да не забравишь дѣла-та кои-
то видѣхѫ очи-тѣ ти, и да ся не отдѣ-
лятъ отъ сърдце-то ти, прѣзъ всичкы-тѣ
дни на животъ-тъ ти; но [и]казувай гы на
сынове-тѣ си, и на сынове-тѣ на сынове-
10 тѣ си: [і]День-тъ въ който застанѫ ты
прѣдъ Господа Бога твоего въ Хоривъ,
когато ми рече Господь: Събери ми лю-
діе-тѣ, и ще гы направѭ да чуѭтъ ду-
мы-тѣ ми, за да ся научатъ да ми ся бо-
ятъ въ всичкы-тѣ дни колкото живѣѭтъ
11 на земѭ-тѫ, и да учатъ сынове-тѣ си. И
вы приближихте и застанахте подъ го-
рѫ-тѫ; и [к]гора-та горѣше съ огнь до
срѣдъ небе-то, *и имаше* тъмнина, облакъ
12 и мракъ. И [л]говори Господь вамъ отъ
срѣдъ огнь-тъ; вы [м]чухте гласъ-тъ на
думы-тѣ, но не видѣхте никакво подобіе;
13 [н]само гласъ *чухте.* И [о]ви яви завѣтъ-тъ
си, който ви заповѣда да вършите, [п]*си-*
рѣчь десеть-тѣ заповѣди: и [р]написа гы на
14 двѣ каменны плочы. И [с]заповѣда ми Го-
сподь въ онова врѣме да вы научѫ пове-
лѣнія и сѫдове, да гы правите въ тѫзи
земѭ, въ коѭто вы влѣзувате да ѭ на-
слѣдите.
15 Сега [т]внимайте добрѣ въ душы-тѣ си,
защото въ день-тъ въ който Господь го-
ворѝ вамъ въ Хоривъ отъ срѣдъ огнь-тъ,
16 вы не видѣхте [у]никакво подобіе: [ф]Да не
бы да ся развратите и [х]си направите
идолъ, подобіе на нѣкой образъ, [ц]подобіе
17 на мѫжъ или на женѫ, подобіе на нѣ-
кой скотъ който е на земѭ-тѫ, подобіе на
нѣкоѭ крылатѫ птицѫ която лети подъ
18 небе-то, Подобіе на нѣщо което пълзи по
земѭ-тѫ, подобіе на нѣкоѭ рыбѫ, коя-
19 то е у воды-тѣ подъ земѭ-тѫ: И [ч]да не
бы като дигнешь очи къмъ небе-то, и ви-
дишь сълнце-то, и лунѫ-тѫ, и звѣзды-тѣ,
[ш]всичко-то воинство небесно, да ся прѣ-
льстишь [щ]та да имъ ся поклонишь, и да
послужишь на тѣхъ, които Господь Богъ
твой раздѣли на всичкы-тѣ народы кои-
20 то сѫ подъ всичко-то небе. А васъ зѣ Го-
сподь, и [ѣ]изведе вы изъ желѣзнѫ-тѫ
пещь, изъ Египетъ, да бѫдете [ы]людіе за
негово наслѣдіе, както и *сте* днесь.
21 И [ь]разгнѣва ся Господь на мене зара-
ди васъ, и заклѣ ся да не прѣминѫ Іор-
данъ, и да не влѣзнѫ въ онѫзи добрѫ
земѭ, коѭто Господь Богъ твой ти дава
22 за наслѣдіе: Но [ѣ]азъ ще умрѫ въ тѫзь
земѭ, [ю]азъ нѣма да прѣминѫ Іорданъ;
а вы ще прѣминете, и ще наслѣдите
23 [я]онѫзи добрѫ земѭ. Внимайте въ себе си,
[ѫ]да не забравите завѣтъ-тъ на Господа
Бога вашего, който направи съ васъ, [ѭ]та
си направите идолъ, подобіе на нѣщо,
24 което запрѣти Господь Богъ твой: Защо-
то [а]Господь Богъ твой е огнь пояжда-
ющъ, [б]Богъ ревнивъ.
25 Ако ли ти ся родятъ сынове, и сыно-
ве на сынове, и живѣете много врѣме на
земѭ-тѫ [в]и ся развратите, и направите
идолъ, образъ на нѣщо, [г]и направите то-
ва зло прѣдъ Господа Бога твоего, и го
26 разгнѣвате, [д]Выкамъ свидѣтели небе-то и
земѭ-тѫ противъ васъ днесь, че непрѣ-
мѣнно скоро ще ся изгубите отъ земѭ-
тѫ за коѭто прѣхождате Іорданъ да ѭ
прѣземете: нѣма да живѣете много врѣ-
ме въ неѭ, но съвсѣмъ ще ся истрѣбите.
27 И [е]ще вы распьрсне Господь между на-
роды-тѣ, и ще останете малцина числомъ
между язычницы-тѣ, въ които ще вы въ-
28 веде Господь. И [ж]ще послужите тамъ на

б Гл. 12; 32. Іис. Нав. 1; 7. Прит. 30; 6. Еккл. 12; 13. Откр. 22; 18, 19.
в Числ. 25; 4 и дрг. Іис. Нав. 22; 17. Псал. 106; 28, 29.
г Іов. 28; 28. Псал. 19; 7. 111; 10. Прит. 1; 7.
д 2 Цар. 7; 23.
е Псал. 46; 1. 145; 18. 148; 14. Иса. 55; 6.
ж Прит. 4; 23.
з Прит. 3; 1, 3. 4; 21.
и Быт. 18; 19. Гл. 6; 7. 11; 19. Псал. 78; 5, 6. Ефес. 6; 4.
і Исх. 19; 9, 16. 20; 18. Евр. 12; 18, 19.
к Исх. 19; 18. Гл. 5; 23.
л Гл. 5; 4, 22.
м Ст. 33; 36.
н Исх. 20; 22. 3 Цар. 19; 12.
о Гл. 9; 9, 11.
п Исх. 34; 28.
р Исх. 24; 12. 31; 18.
с Исх. 21; 1. Гл. 22; и Гл. 23.
т Іис. Нав. 23; 11.
у Иса. 40; 18.
ф Исх. 32; 7.
х Исх. 20; 4, 5. Ст. 23. Гл. 5; 8.
ц Рим. 1; 23.
ч Гл. 17; 3. Іов. 31; 26, 27.
ш Быт. 2; 1. 4 Цар. 17; 16. 21; 3.
щ Рим. 1; 25.
ѣ 3 Цар. 8; 51. Іер. 11; 4.
ы Исх. 19; 5. Гл. 9; 29. 32; 9.
ь Числ. 20; 12. Гл. 1; 37. 3; 26.
ѣ Вниж. 2 Пет. 1; 13, 14, 15.
ю Гл. 3; 27.
я Гл. 3; 25.
ѫ Ст. 9.
ѭ Ст. 16. Исх. 20; 4, 5.
а Исх. 24; 17. Гл. 9; 3. Иса. 33; 14. Евр. 12; 29.
б Исх. 20; 5. Гл. 6; 15. Иса. 42; 8.
в Ст. 16.
г 4 Цар. 17; 17 и дрг.
д Гл. 30; 18, 19. Иса. 1; 2. Мих. 6; 2.
е Лев. 26; 33. Гл. 28; 62, 64. Неем. 1; 8.
ж Гл. 28; 64. 1 Цар. 26; 19. Іер. 16; 13.

богове, на дѣла отъ человѣческы рѫцѣ,
на дърво и камыкъ, [з]които нито видятъ,
нито чуѭтъ, нито ядѫтъ, нито обоня-
29 ватъ. И [и]отъ тамъ ще потърсите Господа
Бога вашего, и ще *го* найдете, когато го
потърсите съсъ всичко-то си сърдце, и
30 съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ. Когато ся на-
мѣришь въ скърбь, и тя постигне всичко
това [і]въ послѣдни-тѣ дни, ако [к]ся обър-
нешь къмъ Господа Бога твоего, и по-
31 слушашь гласъ-тъ му; Понеже Господь
Богъ твой е [л]Богъ милостивъ, нѣма да тя
остави, нито ще тя истрѣби, нито ще за-
брави завѣтъ-тъ на отцы-тѣ ти, за който
имъ ся клѣ.
32 Защото [м]попытай сега за първы-тѣ дни
които бѣхѫ прѣди тебе, отъ който день
направи Богъ человѣка на земіѭ-тѫ, и
попытай [н]отъ край небе-то до край небе-
то, ставало ли е *нѣщо* такова като голѣ-
мо-то това дѣло, или чуяло ли ся е по-
33 добно на него. [о]Чули ли сѫ *нѣкога* людіе
Божій-тъ гласъ да говори отъ срѣдъ огнь,
както ты си чулъ, и да останѫтъ живи?
34 Или прѣдпріелъ ли е Богъ да дойде да
земе за себе си народъ изъ срѣдъ *другъ*
народъ, [п]съ опытованія, [р]знаменія и чуде-
са, и съ брань, и [с]съсъ силнѫ рѫкѫ, и съ
[т]прострѣнѫ мышцѫ, и [у]съ голѣмы ужа-
сы, по всичко колкото Господь Богъ
вашъ направи за васъ въ Египетъ прѣдъ
35 очи-тѣ ти? Тебѣ ся даде да видишь *това*
за да познаешь че Іеова, той е Богъ:
36 [ф]нѣма другъ освѣнь него. [х]Направи тя
да чуешь гласъ-тъ му отъ небе-то, да тя
научи, и на земіѭ-тѫ показа ти великый-тъ
си огнь, и ты чу думы-тѣ му изъ срѣдъ
37 огнь-тъ. И [ц]понеже обичаше той отцы-
тѣ ти, за това избра тѣхно-то сѣме слѣдъ
тѣхъ, и [ч]изведе тя прѣдъ себе си изъ
38 Египетъ съ крѣпкѫ-тѫ своіѫ силѫ, [ш]За да
изгони отъ лице-то ти по голѣмы и по силны
отъ тебе народы, да тя въведе, да ти да-
де земіѭ-тѫ имъ въ наслѣдіе, както днесь.
39 Познай прочее днесь, и тури на сърд-
це-то си че [щ]Іеова е Богъ, на небе-то го-
40 рѣ, и на земіѭ-тѫ долу: нѣма другъ. И
[ъ]пази повелѣнія-та му и заповѣди-тѣ му,
които ти азъ днесь заповѣдувамъ: [ы]за да
благоденствувашь ты и сынове-тѣ ти по
тебе, и да дългоденствувашь на земіѭ-
тѫ, коіѭто Господь Богъ твой ти дава
за всегда.

41 Тогазь Моисей [ь]отдѣли три града от-
42 самъ Іорданъ къмъ истокъ слънца: [ѣ]За
да прибѣгне тамъ онзи убіица, който убіе
ближняго си безъ намѣреніе, безъ да
го е ненавиждалъ понапрѣдъ, и като по-
бѣгне въ единъ отъ тѣзи градове да жи-
43 вѣе: [ю]Восоръ въ пустыніѭ-тѫ, въ полян-
скѫ-тѫ земіѭ на Рувимовцы-тѣ, и Ра-
моѳъ въ Галаадъ на Гадовцы-тѣ, и Го-
ланъ у Васанъ на Манассіевцы-тѣ.
44 И той е законъ-тъ, когото положи Мо-
45 исей прѣдъ Израилевы-тѣ сынове: Тѣзи
сѫ свидѣтелства-та, и повелѣнія-та, и сѫ-
дове-тѣ, които говори Моисей на Израи-
левы-тѣ сынове, когато излѣзохѫ изъ
46 Египетъ, Отсамъ Іорданъ [я]въ долъ-тъ сре-
щѫ Веѳъ-фегоръ, въ земіѭ-тѫ на Сиона
Аморрейскый-тъ царь, който живѣяше
въ Есевонъ, [ѫ]когото поразихѫ Моисей
и Израилеви-тѣ сынове, като излѣзохѫ
47 изъ Египетъ: И прѣзѣхѫ земіѭ-тѫ му,
и земіѭ-тѫ [ѭ]на Ога Васанскый-тъ царь,
на двама Аморрейскы царіе, които бѣхѫ
отсамъ Іорданъ къмъ истокъ слънца,
48 [а]Отъ Ароиръ, който е при устіе-то на
рѣкѫ-тѫ Арнонъ, до горѫ-тѫ Сіонъ, тя е
49 [б]Ермонъ: И всичкѫ-тѫ равнинѫ отсамъ
Іорданъ, къмъ истокъ, до море-то на рав-
нинѫ-тѫ подъ [в]Асдоѳъ-фасгѫ.

ГЛАВА 5.

1 И повыка Моисей всичкый-тъ Израиль
и рече имъ: Слушай, Израилю, повелѣ-
нія-та и сѫдове-тѣ, които азъ казувамъ
въ уши-тѣ ви днесь, за да гы научите и
2 да внимаете да гы вършите. [а]Господь
Богъ нашъ направи завѣтъ съ насъ въ
3 Хоривъ. Той завѣтъ не направи [б]Господь
съ отцы-тѣ ни, но съ насъ които всичкы
4 смы тукъ днесь живи. [в]Лице съ лице го-
вори Господь съ васъ на горѫ-тѫ изъ
5 срѣдъ огнь-тъ, ([г]А азъ стояхъ между Го-
спода и васъ въ онова врѣме, за да ви
извѣстіѭ думѫ-тѫ Господніѭ: защото ся
[д]убояхте отъ огнь-тъ, и не възлѣзохте
на горѫ-тѫ), и говорѣше:
6 [е]Азъ сьмь Іеова Богъ твой, който тя
изведохъ изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, изъ
домъ-тъ на рабство-то.
7 [ж]Да нѣмашь другы богове освѣнь мене.
8 [з]Не си направи кумиръ, нито подобіе
на нѣщо, което е на небе-то горѣ, и кое-

з Псал. 115; 4, 5. 135; 15, 16. Иса. 44; 9. 46; 7.
и Лев. 26; 39, 40. Гл. 30; 1, 2, 3. 2 Лѣт. 15; 4. Неем. 1; 9. Иса. 55; 6, 7. Іер. 29; 12, 13, 14.
і Быт. 49; 1. Гл. 31; 29. Іер. 23; 20. Осія 3; 5.
к Іоил. 2; 12.
л 2 Лѣт. 30; 9. Неем. 9; 31. Псал. 116; 5. Іон. 4; 2.
м Іов. 8; 8.
н Мат. 24; 31.
о Исх. 24; 11. 33; 20. Гл. 5. 24, 26.
п Гл. 7; 19. 29; 3.
р Исх. 7; 3.
с Исх. 13; 3.
т Исх. 6; 6.
у Гл. 26; 8. 34; 12.
ф Гл. 32; 39. 1 Цар. 2; 2. Иса. 45; 5, 18, 22. Марк. 12; 29 и 32.
х Исх. 19; 9, 19. 20; 18, 22. 24; 16. Евр. 12; 18.
ц Гл. 10; 15.
ч Исх. 13; 3, 9, 14.
ш Гл. 7; 1. 9; 1, 4, 5.
щ Ст. 35. Інс. Нав. 2; 11.
ъ Лев. 22; 31.
ы Гл. 5; 16. 6; 3, 18. 12; 25, 28. 22; 7. Ефес. 6; 3.
ь Числ. 35; 6, 14.
ѣ Гл. 19; 4.
ю Інс. Нав. 20; 8.
я Гл. 3; 29.
ѫ Числ. 21; 24. Гл. 1; 4.
ѭ Числ. 21; 35. Гл. 3; 3, 4.
а Гл. 2; 36. 3; 12.
б Гл. 3; 9. Псал. 133; 3.
в Гл. 3; 17.

—

а Исх. 19; 5. Гл. 4; 23.
б Виж. Мат. 13; 17. Евр. 8; 9.
в Исх. 19; 9, 19. 20; 22. Гл. 4; 33, 36. 34; 10.
г Исх. 20; 21. Гал. 3; 19.
д Исх. 19; 16. 22; 18. 24; 2.
е Исх. 20; 2 и дрг. Лев. 26; 1. Гл. 6; 4. Псал. 81; 10.
ж Исх. 20; 3.
з Исх. 20; 4.

то на земѭ-тѫ долу, или което въ воды-
9 тѣ подъ земѭ-тѫ: Да не имъ ся покло-
нишь, нито да имъ послужишь: защото
азъ Господь Богъ твой сьмь Богъ ре-
внивъ, който [и]въздавамъ беззаконіе-то на
бащы-тѣ върхъ чада-та, до третій и че-
твъртый родъ на онѣзи които мя ненави-
10 ждатъ; И [і]който правѭ милость на ты-
сящы родове на онѣзи които мя любятъ,
и съхраняватъ мои-тѣ заповѣди.
11 [к]Не земай име-то на Господа Бога тво-
его напраздно; защото Господь нѣма да
оправдае оногозь който зема напраздно
име-то му.
12 [л]Пази сѫбботный-тъ день, да го освя-
щавашь, както ти заповѣда Господь Богъ
13 твой. [м]Шесть дни ще работишь, и ще вър-
14 шишь всичкы-тѣ си дѣла: А седмый-тъ
день е [н]сѫббота на Господа Бога твоего:
да не направишь *въ него* никое дѣло, *ни*
ты, ни сынъ ти, ни дъщеря ти, ни слуга-
та ти, ни слугыня-та ти, ни волъ-тъ ти,
ни оселъ-тъ ти, нито нѣкой отъ скотове-
тѣ ти, ни чужденецъ-тъ ти който е отъ
вѫтрѣ врата-та ти; за да си почини слу-
15 га-та ти и слугыня-та ти, както ты. И
[о]помни че ты бѣше рабъ въ Египетскѫ-
тѫ земѭ, и Господь Богъ твой тя изведе
отъ тамъ [п]съ крѣпкѫ рѫкѫ и простре-
нѫ мышцѫ; за това Господь Богъ твой
ти заповѣда да пазишь сѫбботный-тъ день.
16 [р]Почитай бащѫ си и майкѫ си, както
ти заповѣда Господь Богъ твой: [с]за да ся
продължатъ дни-тѣ ти, и да благоден-
ствувашь на земѭ-тѫ, коиѭто ти дава
Господь Богъ твой.
17 Не [т]убивай.
18 И [у]не прѣлюбодѣйствувай.
19 И [ф]не кради.
20 И [х]не свидѣтелствувай противъ бли-
жній-тъ си лъжливо свидѣтелство.
21 И [ц]не пожелай женѫ-тѫ на ближній-
тъ си; ни да пожелаешь домъ-тъ на бли-
жній-тъ си, *ни* нивѫ-тѫ му, ни рабъ-тъ
му, ни рабынѭ-тѫ му, *ни* волъ-тъ му,
ни оселъ-тъ му, нито нищо което е на
ближній-тъ ти.
22 Тыя думы говори Господь на всичко-
то събраніе ваше на горѫ-тѫ, изъ срѣдъ
огнь-тъ, облакъ-тъ, и мракъ-тъ, съ гласъ
великъ, и друго не притури; и [ч]написа
гы на двѣ каменны плочы, и даде гы на
23 мене. И [ш]като чухте гласъ-тъ изъ срѣдъ
тьмнинѫ-тѫ, (и гора-та горѣше съ огнь),
тогазь вы дойдохте при мене, всичкы-тѣ
началници на племена-та ви, и старѣйши-
24 ны-тѣ ваши, И думахте: Ето, Господь
Богъ нашъ показа намъ славѫ-тѫ си, и
величинѫ-тѫ си, и [щ]чухмы гласъ-тъ му
изъ срѣдъ огнь-тъ; тоя день видѣхмы че
Богъ говори съ человѣка, и той остава
25 [ъ]живъ. А сега защо да умирамы? Поне-
же тойзи голѣмъ огнь ще ны пояде [ы]ако
чуемъ ный още еднъждь гласъ-тъ на
26 Господа Бога нашего, ще умремъ. Защо-
то [ь]кой отъ всичкы-тѣ смъртны е чулъ
гласъ-тъ на живый-тъ Богъ говорящъ
изъ срѣдъ огнь-тъ, както ный, и е оста-
27 налъ живъ? Пристѫпи ты, и слушай
всичко каквото ще рече Господь Богъ
нашъ; и [ѣ]ты ни казвай все що ти говори
Господь Богъ нашъ, и ный ще слушамы,
и ще правимъ.
28 И чу Господь гласъ-тъ на думы-тѣ ви,
когато ми говорихте: и рече ми Господь:
Чухъ гласъ-тъ на думы-тѣ на тыя людіе,
които ти говорихѫ: [ю]добрѣ рекохѫ всич-
29 ко що говорихѫ. [я]Дано бы было у тѣхъ
такова сърдце, за да ми ся боятъ, и да
[ѫ]пазятъ всякога всичкы-тѣ ми заповѣди,
[іѫ]за да благоденствуватъ вѣчно, тѣ и ча-
30 да-та имъ. Иди, речи имъ: Върнѣте ся въ
31 шатры-тѣ си. А ты остани тукъ съ мене,
и [а]ще ти кажѫ всичкы-тѣ заповѣди, и
повелѣнія, и сѫдове, на които ще гы на-
учишь, да *гы* правятъ въ земѭ-тѫ коиѭ-
32 то имъ азъ давамъ за наслѣдіе. Да вни-
маете да правите така, както ви запо-
вѣда Господь Богъ вашъ: [б]да не свър-
33 щате ни надесно ни налѣво. Да ходите
[в]по всичкы-тѣ пѫтища, които Господь
Богъ вашъ заповѣда вамъ, за да живѣе-
те, и [г]да благоденствувате, и да ся про-
дължатъ дни-тѣ ви, на земѭ-тѫ коиѭто
ще наслѣдите.

ГЛАВА 6.

1 И тѣзи [а]сѫ заповѣди-тѣ, повелѣнія-та
и сѫдове-тѣ, които заповѣда Господь
Богъ вашъ, да вы научѫ, да *гы* правите
въ земѭ-тѫ въ коиѭто прѣминувате за
2 да іѫ наслѣдите: [б]За да ся боишь отъ
Господа Бога твоего, да съхранявашь
всичкы-тѣ му повелѣнія, и заповѣди-тѣ
му, които ти азъ заповѣдувамъ, ты, и

[и] Исх. 34; 7.
[і] Іер. 32; 18. Дан. 9; 4.
[к] Исх. 20; 7. Лев. 19; 12. Мат. 5; 33.
[л] Исх. 20; 8.
[м] Исх. 23; 12. 35; 2. Іез. 20; 12.
[н] Быт. 2; 2. Исх. 16; 29, 30. Евр. 4; 4.
[о] Гл. 15; 15. 16; 12. 24; 18, 22.
[п] Гл. 4; 34, 37.
[р] Исх. 20; 12. Лев. 19; 3. Гл. 27; 16. Ефес. 6; 2, 3. Кол 3; 20.
[с] Гл. 4; 40.
[т] Исх. 20; 13. Мат. 5; 21.
[у] Исх. 20; 14. Лук. 18; 20. Іак. 2; 11.
[ф] Исх. 20; 15. Рим. 13; 9.
[х] Исх. 20; 16.
[ц] Исх. 20; 17. Мих. 2; 2. Авв. 2; 9. Лук. 12; 15. Рим. 7; 7. 13; 9.
[ч] Исх. 24; 12. 31; 18. Гл. 4; 13.
[ш] Исх. 20; 18, 19.
[щ] Исх. 19; 19.
[ъ] Гл. 4; 33. Сѫд. 13; 22.
[ы] Гл. 18; 16.
[ь] Гл. 4; 33.
[ѣ] Исх. 20; 19. Евр. 12; 19.
[ю] Гл. 18; 17.
[я] Гл. 32; 29. Псал. 81; 13. Иса. 48; 18. Мат. 23; 37. Лук. 19; 42.
[ѫ] Гл. 11; 1.
[іѫ] Гл. 4; 40.
[а] Гал. 3; 19.
[б] Гл. 17; 20. 28; 14. Іис. Нав. 1; 7. 23; 6. Прит. 4; 27.
[в] Гл. 10; 12. Псал. 119; 6. Іер. 7; 23. Лук. 1; 6.
[г] Гл. 4; 40.

—

[а] Гл. 4; 1. 5; 31. 12; 1.
[б] Исх. 20; 20. Гл. 10; 12, 13. Псал. 111; 10. 128; 1. Еккл. 12; 13.

сынъ ти, и сынъ-тъ на сына ти прѣзъ
всичкы-тѣ дни на живота ти, [в]за да ти ся
3 продължатъ дни-тѣ. Чуй сега, Израилю,
и внимай да *гы* правишь, за да ти бѫде
добрѣ, и да ся умножите много, както
[г]Господь Богъ на отцы-тѣ ти е говорилъ
на тебе, [д]въ земіѭ-тѫ дѣто тече млѣко
и медъ.
4 [е]Слушай, Израилю: Іеова Богъ нашъ е
5 единъ Господь. И [ж]да обичашь Господа
Бога твоего [з]съсъ всичко-то си сърдце, и
съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ всич-
6 кѫ-тѫ си силѫ. И [и]тѣзи думы, които ти
азъ заповѣдувамъ днесь, да бѫдѫтъ въ
7 сърдце-то ти: И [і]да учишь съ тѣхъ при-
лежно чада-та си, и за тѣхъ да говоришь
когато сѣдишь въ домъ-тъ си, и когато
ходишь по пѫть-тъ, и когато легашь, и
8 когато ставашь. И [к]да гы вържешь за бѣ-
лѣгъ на рѫкѫ-тѫ си, и да бѫдѫтъ като
9 надчелія между очи-тѣ ти. И [л]да гы на-
пишешь надъ прагове-тѣ на домъ-тъ си, и
надъ врата-та си.
10 И когато Господь Богъ твой тя въведе
въ земіѭ-тѫ за коіѭто ся клѣ на отцы-
тѣ ти, на Авраама, на Исаака, и на Іако-
ва, да ти даде голѣмы и хубавы градове,
11 [м]които не си съградилъ, И домове пълны
съсъ всякакво добро, които не си напъл-
нилъ, и кладенцы ископаны, които не си
ископалъ, лозія и маслины, които не си
насадилъ: [н]като ядешь, и ся насытишь,
12 Внимай себе си, да не забоpавишь Госпо-
да, който тя изведе изъ Египетскѫ-тѫ
13 земіѭ, изъ домъ-тъ на рабство-то. [о]Отъ
Господа Бога твоего да ся боишь, и нему
да служишь, и [п]въ негово-то име да ся
14 кълнешь. Да [р]не ходите слѣдъ другы бо-
гове, [с]отъ богове-тѣ на народы-тѣ, които
15 сѫ около васъ; (Защото [т]Господь Богъ
твой е Богъ ревнивъ въ срѣдъ тебе), [у]да
ся не распали гнѣвъ-тъ на Господа Бога
твоего противъ тебе, и тя истрѣби отъ
лице-то на земіѭ-тѫ.
16 Да [ф]не искушавате Господа Бога ваше-
17 го, [х]както *го* искусихте въ Массѫ. [ц]Да
съхранявате прилежно заповѣди-тѣ на
Господа Бога вашего, и заржчванія-та
му, и повелѣнія-та му, които ти заповѣ-
18 да. И [ч]да правишь право-то и добро-то
прѣдъ Господа; за да ти бѫде добрѣ, и
да влѣзешь, и наслѣдишь добрѫ-тѫ зе-
міѭ, за коіѭто Господь ся клѣ на отцы-
19 тѣ ти; [ш]Да изгонишь всичкы-тѣ си вра-
гове отъ лице-то си, както рече Господь.
20 [щ]Когато тя попыта сынъ ти отъ сега
на тамъ, и рече: Що значатъ заржчва-
нія-та, и повелѣнія-та, и сѫдове-тѣ кои-
то Господь Богъ нашъ заповѣда вамъ?
21 Тогазь да речешь на сына си: Раби бѣх-
мы на Фараона въ Египетъ, и Господь
ны изведе изъ Египетъ [ъ]съ крѣпкѫ рѫ-
22 кѫ: И [ы]показа Господь знаменія и чуде-
са голѣмы и страшны, надъ Египетъ,
надъ Фараона, и надъ всичкый-тъ му
23 домъ прѣдъ очи-тѣ ни. А насъ изведе
отъ тамъ, за да ны въведе, и да ни даде
земіѭ-тѫ, за коіѭто ся клѣ на отцы-тѣ
24 ни. И заповѣда намъ Господь да правимъ
всичкы тѣзи повелѣнія, [ь]да ся боимъ
отъ Господа Бога нашего, [ѣ]за да бѫдемъ
добрѣ всякога, [ю]за да пази животъ-тъ
25 ни, както и днесь. И [я]ще бѫде намъ прав-
да, ако внимаемъ да правимъ всичкы тѣ-
зи заповѣди прѣдъ Господа Бога нашего,
както ни заповѣда.

ГЛАВА 7.

1 [а]Когато Господь Богъ твой тя въведе
въ земіѭ-тѫ, въ коіѭто отхождашь да іѭ
наслѣдишь, и изгони много народы отъ
лице-то ти, [б]Хеттейцы-тѣ, и Гергесейцы-
тѣ, и Аморрейцы-тѣ, и Хананейцы-тѣ, и
Ферезейцы-тѣ, и Евейцы-тѣ, и Іевусейцы-
тѣ, [в]седмь народы по голѣмы и по сил-
2 ны отъ тебе; И когато Господь Богъ твой
гы [г]прѣдаде на тебе, да гы поразишь; съ
проклѣтіѭ [д]да гы истрѣбишь: [е]да не на-
правишь уговоръ съ тѣхъ, нито да гы по-
3 жалишь: [ж]Нито да направишь сватов-
ство съ тѣхъ; да не дадешь дъщеріѭ си
на сына му, нито да земешь дъщеріѭ му
4 за сына си: Защото ще отвърнѫтъ сынове-
тѣ ти отъ слѣдъ мене, за да служатъ на
другы богове; и [з]ще ся распали гнѣвъ-
тъ Господенъ на васъ, и скоро ще тя ис-
5 трѣби. Но така да направите съ тѣхъ;
[и]жъртвенницы-тѣ имъ да разорите, и ку-
миры-тѣ имъ да истрошите, и Ашеры-тѣ

в Гл. 4; 40. Прит. 3; 1, 2.
г Быт. 15; 5. 22; 17.
д Исх. 3; 8.
е Иса. 42; 8. Марк. 12; 29, 32. Іоан. 17; 3. 1 Кор. 8; 4, 6.
ж Гл. 10; 12. Мат. 22; 37. Марк. 12; 30. Лук. 10; 27.
з 4 Цар. 23; 25.
и Гл. 11; 18. 32; 46. Псал. 37; 31. 40; 8. 119; 11, 98. Прит. 3; 3. Иса. 51; 7.
і Гл. 4; 9. 11; 19. Псал. 78; 4, 5, 6. Ефес. 6; 4.
к Исх. 13; 9, 16. Гл. 11; 18. Прит. 3; 3. 6; 21. 7; 3.
л Гл. 11; 20. Иса. 57; 8.
м Іис. Нав. 21; 13. Псал. 105; 44.
н Гл. 8; 10 и друг.
о Гл. 10; 12, 20. 13; 4. Мат. 4; 10. Лук. 4; 8.
п Псал. 63; 11. Иса. 45; 23. 65; 16. Іер. 4; 2. 5; 7. 12; 16.
р Гл. 8; 19. 11; 28. Іер. 25; 6.
с Гл. 13; 7.
т Исх. 20; 5. Гл. 4; 24.
у Гл. 7; 4. 11; 17.
ф Мат. 4; 7. Лук. 4; 12.
х Исх. 17; 2, 7. Числ. 20; 3, 4. 21; 4, 5. 1 Кор. 10; 9.
ц Гл. 11; 13, 22. Псал. 119; 4.
ч Исх. 15; 26. Гл. 12; 28. 13; 18.
ш Числ. 33; 52, 53.
щ Исх. 13; 14.
ъ Исх. 3; 19. 13; 3.
ы Исх. 7; 8; 9; 10; 11; 12; Псал. 135; 9.
ь Ст. 2.
ѣ Гл. 10; 13. Іов. 35; 7, 8. Іер. 32; 39.
ю Гл. 4; 1. 8; 1. Псал. 41; 2. Лук. 10; 28.
я Лев. 18; 5. Гл. 24; 13. Рим. 10; 3, 5.

—

а Гл. 31; 3. Псал. 44; 2, 3.
б Быт. 15; 19 и друг. Исх. 33; 2.
в Гл. 4; 38. 9; 1.
г Ст. 23. Гл. 23; 14.
д Числ. 33; 52. Гл. 20; 16, 17. Іис. Нав. 6; 17. 8; 24. 9; 24. 10; 28, 40. 11; 11, 12.
е Исх. 23; 32. 34; 12, 15, 16. Сѫд. 2; 2. Виж. Гл. 20; 10 и друг. Іис. Нав. 2; 14. 9; 18. Сѫд. 1; 24.
ж Іис. Нав. 23; 12. 3 Цар. 11; 2. Ездр. 9; 2.
з Гл. 6; 15.
и Исх. 23; 24. 34; 13. Гл. 12; 2, 3.

имъ да изсѣчете, и истуканы-тѣ имъ съ
6 огнь да изгорите: [і]Понеже вы сте людіе
святи Господу Богу вашему: [к]избра васъ
Господь Богъ вашъ да бѫдете собственъ
нему народъ отъ всичкы-тѣ народы кои-
7 то сѫ по лице-то на земіѭ-тѫ. Не вы
прѣдпочте Господь нито вы избра за то-
ва че сте по многочисленни отъ всичкы-
тѣ народы; защото вы сте [л]най мало-
8 численни отъ всичкы-тѣ народы: Но [м]по-
неже вы възлюби Господь, и [н]за да упа-
зи клѣтвѫ-тѫ съ коіѭто ся клѣ на отцы-
тѣ ви, [о]изведе вы Господь съ крѣпкѫ
рѫкѫ, и вы избави отъ домъ-тъ на раб-
ство-то, отъ рѫкѫ-тѫ на Фараона, царя
9 Египетскаго. И тъй да знаешь че Господь
Богъ твой, той е Богъ, [п]Богъ вѣрный,
[р]който съхранява завѣтъ-тъ и милость-
тѫ къмъ онѣзи които го обичатъ и па-
зятъ заповѣди-тѣ му, до тысящѫ родо-
10 ве: А [с]на онѣзи които го ненавидятъ,
въздава имъ въ лице, и гы истрѣбя: [т]нѣ-
ма да забавя на оногозь който го нена-
види; ще му въздаде въ лице-то му.
11 За то пази заповѣди-тѣ и повелѣнія-та,
и сѫдове-тѣ, които азъ ти заповѣдвамъ
12 днесь, да гы правишь. И [у]ако слушате
тѣзи сѫдове, и гы пазите и вършите, ще
упази Господь Богъ твой за тебе [ф]завѣтъ-
тъ и милость-тѫ, за които ся клѣ на от-
13 цы-тѣ ти: И [х]ще тя възлюби, и ще тя
благослови, и ще тя умножи, и [ц]ще бла-
гослови плодъ-тъ на утробѫ-тѫ ти, и
плодъ-тъ на земіѭ-тѫ ти, жито-то ти, и
вино-то ти, и масло-то ти, и чрѣды-тѣ на
говеда-та ти, и стада-та на овцы-тѣ ти,
въ земіѭ-тѫ коіѭто ся клѣ на отцы-тѣ
14 ти да даде тебѣ. Ще бѫдешь благосло-
венъ повече отъ всичкы-тѣ народы; [ч]не
ще да има неплоденъ или неплодна въ
15 тебе и въ скотове-тѣ ти. И ще оттегли
Господь отъ тебе всякѫ болесть, и нѣма
да наведе на тебе [ш]ни еднѫ отъ злы-тѣ
Египетскы болести които познавашь; но
ще гы положи върхъ всичкы онѣзь кои-
то тя ненавидятъ.
16 И [щ]да истрѣбишь всичкы-тѣ народы,
които Господь Богъ твой ти прѣдава:
[ъ]око-то ти да гы не пожали; и на богове-
тѣ имъ да не служишь; защото това *ще*
17 ти *бѫде* [ы]примка. Ако ли речешь въ
сърдце-то си: Тія народи сѫ по много-
численни отъ мене; какъ ще могѫ да гы
18 изгонѭ? [ѣ]Да ся не убоишь отъ тѣхъ:
[ю]помни добрѣ що направи Господь Богъ
твой на Фараона, и на всичкы-тѣ Егып-
19 тяны: [я]Голѣмы-тѣ опитованія, които ви-
дѣхѫ очи-тѣ ти, и знаменія-та, и чудеса-
та, и крѣпкѫ-тѫ рѫкѫ, и прострѣнѫ-тѫ
мышцѫ, съ които тя Господь Богъ твой
изведе: така ще направи Господь Богъ
твой на всичкы-тѣ народы отъ които ся
20 ты боишь. [ж]Още и стършены ще проводи
Господь Богъ твой на тѣхъ, додѣ ся ис-
трѣбятъ които сѫ останѫли и сѫ ся
21 скрыли отъ лице-то ти. Да ся не убоишь
отъ тѣхъ: защото Господь Богъ твой е
[іж]въ срѣдъ тебе, [а]Богъ великъ и стра-
22 шенъ. И [б]ще искорени Господь Богъ твой
малко по малко тѣзи народы отъ лице-
то ти: не можешь гы ты истрѣби скоро,
за да ся не умножатъ върхъ тебе пол-
23 скы-тѣ звѣрове. Но Господь Богъ твой
ще ти гы прѣдаде, и ще гы докара въ
голѣмо смятеніе, така що тѣ ще погы-
24 нѫтъ. И [в]ще прѣдаде царіе-тѣ имъ въ
рѫкѫ-тѫ ти, и ще погубишь име-то имъ
[г]отъ поднебеснѫѭ: [д]никой не ще може
да устои прѣдъ тебе, додѣ гы истрѣбишь.
25 Кумиры-тѣ на богове-тѣ имъ [е]изгорѣте
съ огнь: [ж]да не пожелаешь да земешь за
себе си сребро-то или злато-то което е
върхъ тѣхъ, [з]за да ся не впримчишь въ
него; понеже [и]то е мерзость Господу Бо-
26 гу твоему. И да не внесешь гнусотѫ въ
домъ-тъ си, за да не станешь проклѣтъ,
както неіѭ: да имашь съвършенно от-
вращеніе отъ неіѭ, и да ти бѫде съ-
всѣмъ гнусно; защото [і]е проклѣтія.

ГЛАВА 8.

1 Всичкы-тѣ заповѣди, които ви заповѣ-
дувамъ азъ днесь, [а]да внимаете да гы вър-
шите, за да живѣете, и да ся умножите,
и да влѣзете и наслѣдите земіѭ-тѫ, за
2 коіѭто ся клѣ Господь на отцы-тѣ ви. И
да помнишь всичкый-тъ пѫть по който
[б]тя води Господь Богъ твой въ тыя че-
тыридесеть годины по пустыніѭ-тѫ, за да
тя смири, [в]да тя опыта, [г]за да познае що
има въ сърдце-то ти, да ли ще упазишь

і Исх. 19; 6. Гх. 14; 2. 26; 19. Псал. 50; 5. Іер. 2; 3.
к Исх. 19; 5. Амос. 3; 2. 1 Петр. 2; 9.
л Гх. 10; 22.
м Гх. 10; 15.
н Исх. 32; 13. Псал. 105; 8, 9, 10. Лук. 1; 55, 72, 73.
о Исх. 13; 3, 14.
п Иса. 49; 7. 1 Кор. 1; 9. 10; 13. 2 Кор. 1; 18. 1 Сол. 5; 24. 2 Сол. 3; 3. 2 Тим. 2; 13. Евр. 11; 11. 1 Іоан. 1; 9.
р Исх. 20; 6. Гх. 5; 10. Неем. 1; 5. Дан. 9; 4.
с Иса. 59; 18. Наум. 1; 2.
т Гх. 32; 35.
у Лев. 26; 3. Гх. 28; 1.
ф Псал. 105; 8, 9. Лук. 1; 55, 72, 73,
х Іоан. 14; 21.
ц Гх. 28; 4.
ч Исх. 23; 26 и дрг.
ш Исх. 9; 14. 15; 26. Гх. 28; 27, 60.
щ Ст. 2.
ъ Гх. 13; 8. 19; 13, 21. 25; 12.
ы Исх. 23; 33. Гх. 12; 30. Сѫд. 8; 27. Псал. 106; 36.
ѣ Гх. 31; 6.
ю Псал. 105; 5.
я Гх. 4; 34. 29; 3.
ж Исх. 23; 28. Інс. Нав. 24; 12.
іж Чисх. 11; 20. 14; 9, 14, 42. 16; 3. Інс. Нав. 3; 10.
а Гх. 10; 17. Неем. 1; 5. 4; 14. 9; 32.
б Исх. 23; 29, 30.
в Інс. Нав. 10; 24, 25, 42. 12; 1 и дрг.
г Исх. 17; 14. Гх. 9; 14. 25; 19. 29; 20.
д Гх. 11; 25. Інс. Нав. 1; 5. 10; 8. 23; 9.
е Ст. 5. Исх. 32; 20; Гх. 12; 3. 1 Лѣт. 14; 12.
ж Інс. Нав. 7; 1, 21.
з Сѫд. 8; 27. Софон. 1; 3.
и Гх. 17; 1.
і Лев. 27; 28. Гх. 13; 17. Інс. Нав. 6; 17, 18. 7; 1.

—

а Гх. 4; 1. 5; 32, 33. 6; 1, 2, 3.
б Гх. 1; 3. 2; 7. 29; 5. Псал. 136; 16. Амос. 2; 10.
в Исх. 16; 4. Гх. 13; 3.
г 2 Лѣт. 32; 31. Іоан. 2; 25.

3 заповѣди-тѣ му, или не. И смири тя, и
[д]остави тя да огладнѣешь, и [е]храни тя съ
маннѫ, (коіѫто ты не знаяше, и отци-тѣ
ти не знаяхѫ), за да ти покаже че чело-
вѣкъ не [ж]живѣе само съ хлѣбъ, но съсъ
всяко слово което исхожда изъ уста-та
4 Господни живѣе человѣкъ. [з]Облѣкла-та
ти не овехтѣхѫ на тебе, нито нога-та ти е
5 отекла въ тѣзи четыридесеть годины. [и]Ще
познаешь прочее въ сърдце-то си, че как-
то человѣкъ наказува сына си, така Го-
6 сподь Богъ твой тя наказува. За това да
пазишь заповѣди-тѣ на Господа Бога тво-
его, [і]да ходишь въ пѫтища-та му и да
ся боишь отъ него.
7 Защото Господь Богъ твой тя завожда
въ земіѭ добрѫ, въ земіѭ [к]на водны рѣ-
кы, на источницы и бездны, които изви-
8 ратъ въ долове и планины: Въ земіѭ на
жито и ечимыкъ, и лозія, и смоквы, и
нарове; въ земіѭ на маслины и медъ:
9 Въ земіѭ дѣто ще ядешь хлѣбъ не съсъ
скудость, не ще да си лишенъ отъ нищо
въ неіѭ; въ земіѭ [л]на коіѭто каменіе-
тѣ сѫ желѣзо, и отъ горы-тѣ ѝ ще ис-
копаешь мѣдь.
10 Когато [м]ядешь и ся насытишь, да бла-
гословишь Господа Бога твоего за добрѫ-
11 тѫ земіѭ, коіѭто ти е далъ. Внимай да
не забравишь Господа Бога твоего, и да
не прѣстѫпишь заповѣди-тѣ му, и сѫдо-
ве-тѣ му, и повелѣнія-та му, които ти
12 азъ заповѣдвамъ днесь. [н]Да не бы *като*
ядешь и ся насытишь, и съградишь до-
13 бры кѫщы, и ся населишь, И говеда-та
ти, и овцы-тѣ ти ся умножатъ, и ся
умножи сребро-то ти и злато-то ти, и
14 всичко що имашь ся умножи, Да не бы
ся [о]тогазь прѣвъзнесло сърдце-то ти, [п]та
забравишь Господа Бога твоего, който тя
изведе изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, изъ
15 домъ-тъ на рабство-то: Който [р]тя прѣве-
де прѣзъ тѫзи голѣмѫ и страшнѫ пу-
стыніѭ, [с]*дѣто имаше* горителны зміи, скор-
піи, и суша, дѣто нѣмаше вода; [т]който
ти извади водѫ изъ твърдый-тъ камыкъ:
16 Който тя храни въ пустыніѭ-тѫ [у]съ ман-
нѫ, коіѫто не знаяхѫ отци-тѣ ти, [ф]за да
тя смири, и да тя опыта, да ти направи
17 добро въ сетнины-тѣ ти: И [х]да не бы да
речешь въ сърдце-то си: Сила-та ми, и
крѣпость-та на рѫкѫ-тѫ ми, спечалихѫ
18 ми това богатство. Но да помнишь Гос-
пода Бога твоего; защото той е [ц]който
ти дава силѫ да придобывашь богатство,
[ч]за да утвърди завѣтъ-тъ си, за който ся
клѣ на отцы-тѣ ти, както днесь.
19 Ако ли забравишь Господа Бога твое-
го, и отидешь слѣдъ другы богове, и слу-
жишь имъ, и поклонишь имъ ся, [ш]свидѣ-
телствувамъ на васъ днесь, че съвсѣмъ
20 ще ся истрѣбите: Както народи-тѣ които
Господь истрѣбва отъ лице-то ви, [щ]така
ще ся истрѣбите: защото не послушахте
гласъ-тъ на Господа Бога вашего.

ГЛАВА 9.

1 Слушай, Израилю: [а]ты прѣминувашь
днесь Іорданъ за да влѣзешь да наслѣ-
дишь [б]народы по голѣмы и по силны отъ
тебе, градове голѣмы и [в]оградены до не-
2 бе-то, Людіе великы и высокы, [г]Енако-
вы-тѣ сынове, които познавашь, и си чулъ,
Кой може да устои прѣдъ Енаковы-тѣ
3 сынове? Знай прочее днесь че Іеова Богъ
твой е [д]прѣдходящій прѣдъ тебе: [е]огнь
пояждающій е, той [ж]ще гы истрѣби, и
той ще гы низложи прѣдъ тебе, и [з]ще
гы изгонишь, и скоро ще гы погубишь,
4 както ти рече Господь. [и]Когато Господь
Богъ твой гы изгони отъ лице-то ти, да
не думашь въ сърдце-то си и да не ре-
чешь: За моіѭ-тѫ правдѫ мя въведе Го-
сподь да наслѣдіѭ тѫзи земіѭ: но [і]за не-
честіе-то на тѣзи народы гы изгонва Го-
5 сподь отъ лице-то ти. Не [к]за твоіѭ-тѫ
правдѫ, нито за правость-тѫ на сърдце-то
ти, влазишь да наслѣдишь земіѭ-тѫ имъ;
но за нечестіе-то на тѣзи народы Господь
Богъ твой гы изгонва отъ лице-то ти, и
да увѣри [л]думѫ-тѫ за коіѭто ся клѣ Го-
сподь на отцы-тѣ ти, на Авраама, Исаака
и Іакова.
6 Знай прочее че Господь Богъ твой ти
дава тѫзи добрѫ земіѭ да іѭ наслѣдишь
не за твоіѭ-тѫ правдѫ; защото сте [м]лю-
7 діе жестоковыйни. Помни, да не забра-
вишь, колко си раздражавалъ Господа
Бога твоего въ пустыніѭ-тѫ: [н]отъ който
день излѣзохте изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ,
додѣто стигнѫхте до това мѣсто, вы сте
были непокорни Господу.
8 И [о]въ Хоривъ раздражихте Господа, и
прогнѣва ся на васъ Господь да вы ис-
9 трѣби. [п]Когато азъ възлѣзохъ на горѫ-

д Исх. 16; 2, 3.
е Исх. 16; 12, 14, 35.
ж Псал. 104; 29. Мат. 4; 4. Лук. 4; 4.
з Гл. 29; 5. Неем. 9; 21.
и 2 Цар. 7; 14. Псал. 89; 32. Прит. 3; 12. Евр. 12; 5, 6. Откр. 3; 19.
і Гл. 5; 33.
к Гл. 11; 10, 11, 12.
л Гл. 33; 25.
м Гл. 6; 11, 12.
н Гл. 28; 47. 32; 15; Притч. 30; 9. Осія 13; 6.
о 1 Кор. 4; 7.
п Псал. 106; 21.
р Иса. 63; 12, 13, 14. Іер. 2; 6.
с Числ. 21; 6. Осія 13; 5.
т Числ. 20; 11. Псал. 78; 15. 114; 8.
у Ст. 3. Исх. 16; 15.
ф Іер. 24; 5, 6. Евр. 12; 11.
х Гл. 9; 4. 1 Кор. 4; 7.
ц Прит. 10; 22. Осія 2; 8.
ч Гл. 7; 8, 12.
ш Гл. 4; 26. 30; 18.
щ Дан. 9; 11, 12.

—

а Гл. 11; 31. Іис. Нав. 3; 16. 4; 19.
б Гл. 4; 38. 7; 1. 11; 23.
в Гл. 1; 28.
г Числ. 13; 22. 28; 32, 33.
д Гл. 31; 3. Іис. Нав. 3; 11.
е Гл. 4; 24. Евр. 12; 29.
ж Гл. 7; 23.
з Исх. 23; 31. Гл. 7; 24.
и Гл. 8; 17. Рим. 11; 6, 20. 1 Кор. 4; 4, 7.
і Быт. 15; 16. Лев. 18; 24. 25. Гл. 18; 12.
к Тит. 3; 5.
л Быт. 12; 7. 13; 15. 15; 7. 17; 8, 26; 4. 28; 13.
м Ст. 13. Исх. 32; 9. 33; 3. 34; 9.
н Исх. 14; 11. 16; 2. 17; 2. Числ. 11; 4. 20; 2. 25; 2. Гл, 31; 27.
о Исх. 32; 4. Псал. 106; 19.
п Исх. 24; 12, 15.

тѫ да земѫ каменны-тѣ плочы, плочы-тѣ
на завѣтъ-тъ който направи Господь съ
васъ, [р]тогазь останѫхъ на горѫ-тѫ че-
тыридесеть дни и четыридесеть нощи:
10 хлѣбъ не ядохъ, и водѫ не пихъ. И [с]да-
де ми Господь двѣ-тѣ каменны плочы,
написаны съ Божій пьрстъ; и на тѣхъ
бѣхѫ написаны всичкы-тѣ думы, които го-
вори вамъ Господь на горѫ-тѫ изъ срѣдъ
11 огнь-тъ [т]въ день-тъ на събраніе-то. И
въ свършваніе-то на четыридесеть-тѣ дни
и четыридесеть-тѣ нощи, даде ми Господь
двѣ-тѣ каменны плочы, плочы-тѣ на за-
12 вѣтъ-тъ. И рече ми Господь: [у]Стани,
слѣзь скоро отъ тукъ; защото твои-тѣ
людіе, които изведе ты изъ Египетъ, раз-
вратихѫ ся: [ф]скоро ся уклонихѫ отъ
пѫть-тъ който имъ заповѣдахъ: напра-
13 вихѫ си идолъ излѣянъ. [х]Говори ми още
Господь и рече: Видѣхъ тѣзи людіе, и
14 ето, [ц]людіе жестоковыйни сѫ: [ч]Остави
мя да гы истрѣбіѭ, и да [ш]погубіѭ име-
то имъ отъ поднебеснѫѭ; а [щ]тебе ще
направіѭ народъ по силенъ и по голѣмъ
15 отъ тѣхъ. И [ъ]обърнѫхъ ся, и слѣзохъ
отъ горѫ-тѫ, и [ы]гора-та горѣше съ огнь,
и двѣ-тѣ плочи на завѣтъ-тъ бѣхѫ въ
16 двѣ-тѣ ми рѫцѣ. И [ь]видѣхъ, и ето бѣхте
съгрѣшили противъ Господа Бога ваше-
го, бѣхте си направили теле лѣяно; бѣх-
те ся уклонили скоро отъ пѫть-тъ, кой-
17 то ви заповѣда Господь. И зѣхъ двѣ-тѣ
плочы, та гы хвърлихъ изъ двѣ-тѣ си рѫ-
18 цѣ, и строшихъ гы прѣдъ очи-тѣ ви. И
[ѣ]припаднѫхъ прѣдъ Господа, както пона-
прѣдъ, четыридесеть дни и четыридесеть
нощи; хлѣбъ не ядохъ, и водѫ не пихъ,
за всичкый-тъ ви грѣхъ що съгрѣшихте,
и направихте зло-то прѣдъ [ю]Господа, за
19 да го раздражавате. Защото ся уплашихъ
отъ гнѣвъ-тъ и ярость-тѫ съ коіѭто Го-
сподь ся бѣше разгнѣвалъ на васъ да вы
истрѣби. [я]Но Господь мя послуша и тозь
20 пѫть. И бѣше Господь разяренъ много
на Аарона *щото* да го погуби; и помолихъ
21 ся и за Аарона въ онова врѣме. И [ѫ]зѣхъ
грѣхъ-тъ ви, теле-то което направихте, и
изгорихъ го съ огнь, и счукахъ го, и
стрыхъ *го*, додѣ станѫ дребно като прахъ;
и хвърлихъ прахъ-тъ му въ потокъ-тъ
който тече отъ горѫ-тѫ.
22 И [ѭ]въ Таверѫ, и въ [а]Массѫ, и [б]въ
Кивроѳъ-аттаавѫ, разгнѣвахте Господа.
23 И [в]когато Господь вы испроводи отъ Ка-
дисъ-варни и рече: Възлѣзте та наслѣ-
дѣте земіѭ-тѫ коіѭто ви давамъ, тогазь
вы ся не покорихте на повелѣніе-то на
Господа Бога вашего, и [г]не повѣровахте
въ него, нито послушахте гласъ-тъ му.
24 [д]Непокорливи быдохте Господу, отъ кой-
то день вы познавамъ.
25 И [е]припаднѫхъ прѣдъ Господа прѣзъ
четыридесеть-тѣ дни и четыридесеть-тѣ
нощи въ които бѣхъ припаднѫлъ, защо-
26 то Господь рече да вы истрѣби. И [ж]мо-
лихъ ся Господу и рѣкохъ: Господи Іео-
ва, не истрѣбвай людіе-тѣ си и наслѣдіе-
то си, които си избавилъ съ величіе-то
си, които си извелъ изъ Египетъ съ крѣп-
27 кѫ рѫкѫ. Помени рабы-тѣ си, Авраама,
Исаака и Іакова: не ся призирай на же-
стокость-тѫ на тѣзи людіе, нито на не-
28 честіе-то имъ, нито на грѣхъ-тъ имъ: За
да не рекѫтъ *жители-тѣ на* тѫіѭ земіѭ,
изъ коіѭто си ны извелъ: [и]Понеже Го-
сподь не може да гы въведе въ земіѭ-тѫ,
за коіѭто имъ ся бѣ обѣщалъ, и понеже
гы ненавидяше, изведе гы за да гы погу-
29 би въ пустыніѭ-тѫ. И [і]тѣ сѫ твои лю-
діе, и твое наслѣдіе, които си извелъ съ
голѣмѫ-тѫ си силѫ, и съ прострѣнѫ-тѫ
си мышцѫ.

ГЛАВА 10.

1 Въ онова врѣме рече ми Господь: [а]Из-
дѣлай си двѣ каменны плочы като пър-
вы-тѣ, и възлѣзь при мене на горѫ-тѫ, и
2 [б]направи си дървенъ ковчегъ. И азъ ще
напишѫ на плочы-тѣ думы-тѣ които бѣ-
хѫ на първы-тѣ плочы, които строши ты,
3 и [в]да гы туришь въ ковчегъ-тъ. И на-
правихъ ковчегъ [г]отъ дърво ситтимъ, и
[д]издѣлахъ двѣ каменны плочы като пър-
вы-тѣ, и възлѣзохъ на горѫ-тѫ съ двѣ-тѣ
4 плочы въ рѫцѣ-тѣ си. И [е]написа той на
плочы-тѣ, както бѣ написано понапрѣдъ,
десеть-тѣ заповѣди, [ж]които говори вамъ
Господь на горѫ-тѫ, изъ срѣдъ огнь-тъ,
[з]въ день-тъ на сьбраніе-то; и даде гы Го-
5 сподь менѣ. И обърнѫхъ ся и [и]слѣзохъ
отъ горѫ-тѫ, и [і]турихъ плочы-тѣ въ ков-
чегъ-тъ, който направихъ, [к]за да бѫдѫтъ
тамъ, както ми заповѣда Господь.
6 И дигнѫхѫ ся Израилеви-тѣ сынове
отъ [л]Вироѳъ Венеяканъ въ Мосерѫ. [м]Тамъ
умрѣ Ааронъ, тамъ ся и погребе; и свя-
щенствова Елеазаръ сынъ му вмѣсто не-

р Исх. 24; 18. 34; 28.
с Исх. 31; 18.
т Исх. 19; 17. 20; 1. Гл. 4; 10. 10; 4. 18; 16.
у Исх. 32; 7.
ф Гл. 31; 29. Сѫд. 2; 17.
х Исх. 32; 9.
ц Ст. 6. Гл. 10; 16. 31; 27. 4 Цар. 17; 14.
ч Исх. 32; 10.
ш Гл. 29; 20. Псал. 9; 5. 109; 13.
щ Числ. 14; 12.
ъ Исх. 32; 15.
ы Исх. 19; 18. Гл. 4; 11. 5; 23.
ь Исх. 32; 19.
ѣ Исх. 34; 28. Псал. 106; 23.
ю Исх. 32; 10, 11.
я Исх. 32; 14. 33; 17. Гл. 10; 10. Псал. 106; 23.
ѫ Исх. 32; 20. Иса. 31; 7.
ѭ Числ. 11; 1, 3, 5.
а Исх. 17; 7.
б Числ. 11; 4, 34.
в Числ. 13; 3. 14; 1.
г Псал. 106; 24, 25.
д Гл. 31; 27.
е Ст. 18.
ж Исх. 32; 11 и дрг.
и Исх. 32; 12. Числ. 14; 16.
і Гл. 4; 20. 3 Цар. 8; 51. Неем. 1; 10. Псал. 95, 7.

—

а Исх. 34; 1, 2.
б Исх. 25; 10.
в Исх. 25; 16, 21.
г Исх. 25; 5, 10. 37; 1.
д Исх. 34; 4.
е Исх. 34; 28.
ж Исх. 20; 1.
з Исх. 19; 17. Гл. 9; 10. 18; 16.
и Исх. 34; 29.
і Исх. 40; 20.
к 3 Цар. 8; 9.
л Числ. 33; 31.
м Числ. 20; 28. 33; 38.

7 го. [о]Отъ тамъ ся дигнѫхѫ въ Гадгадъ, и
отъ Гадгадъ въ Іотваѳѫ, земіѭ на водны
рѣкы.
8 Въ онова врѣме [п]отдѣли Господь Ле-
віино-то племе, [р]да носи ковчегъ-тъ на
завѣта Господень, [с]да стои прѣдъ Госпо-
да за да му слугува, [т]и да благославя
9 въ име-то му до днесь. [у]За това нѣматъ
Левити-тѣ дѣлъ или наслѣдіе между бра-
тія-та си: Господь е тѣхно-то наслѣдіе,
както Господь Богъ твой имъ ся обѣща.
10 И [ф]азъ стояхъ на горѫ-тѫ, както по-
напрѣдъ, четыридесеть дни и четыриде-
сеть нощи; и [х]послуша мя Господь и
тозь пѫть, *и* не рачи Господь да тя по-
11 губи. И [ц]рече ми Господь: Стани прѣд-
иди прѣдъ тѣзи людіе, за да влѣзѫтъ и
наслѣдятъ земіѭ-тѫ, за коіѭто ся клѣхъ
на отцы-тѣ имъ да іѭ дамъ на тѣхъ.
12 И сега, Израилю, [ч]що иска Господь
Богъ твой отъ тебе, [ш]ако не да ся бо-
ишь отъ Господа Бога твоего, [щ]да хо-
дишь по всичкы-тѣ му пѫтища, и [ъ]да го
обичашь, и да служишь на Господа Бога
твоего съсъ всичко-то си сърдце, и съсъ
13 всичкѫ-тѫ си душѫ, Да пазишь заповѣ-
ди-тѣ на Господа, и повелѣнія-та му, кои-
то азъ ти заповѣдвамъ днесь [ы]за добро-
14 то ти? Ето [ь]небе-то, и небе-то на небе-
са-та, [ѣ]земя-та, и всичко-то що е на неіѭ
15 е на Господа Бога твоего. Но [ю]само от-
цы-тѣ ти прѣдпочете Господь, и гы възъ-
люби, и избра васъ сѣме-то имъ по тѣхъ,
отъ всичкы-тѣ людіе, както *видите* днесь.
16 Обрѣжѣте прочее [я]краекожіе-то на сърд-
це-то си, и не бывайте вече [ѫ]жестоко-
17 выйни. Защото Іеова Богъ вашъ е [ѭ]Богъ
на богове-тѣ, и [а]Господь на господари-
тѣ, Богъ великый, [б]крѣпкый и страшный,
[в]който не гледа на лице, и не пріема даръ;
18 [г]Който прави сѫдъ на сираче-то и на
вдовицѫ-тѫ, и обича чужденецъ-тъ, ко-
19 муто дава хранѫ и облѣкло. [д]Обичайте
прочее чужденецъ-тъ; защото и вы бѣх-
те чужденци въ Египетскѫ-тѫ земіѭ.
20 [е]Отъ Господа Бога твоего да ся боишь;
нему да служишь, и при него [ж]да бѫ-
дешь прилѣпенъ, и [з]въ име-то му да ся
21 кълнешь. [и]Той е хвала твоя, и Той е Богъ
твой, [і]който е направилъ за тебе тыя го-
лѣмы и страшны дѣла, които видѣхѫ очи-
22 тѣ ти. [к]Съсъ седмдесеть душы слѣзо-
хѫ отци-тѣ ти въ Египетъ, а сега Гос-
подь Богъ твой направи тя [л]многочи-
сленъ, като звѣзды-тѣ на небе-то.

ГЛАВА 11.

1 [а]Обичай прочее Господа Бога твоего,
и [б]пази заръчванія-та му, и повелѣнія-та
му, и сѫдове-тѣ му, и заповѣди-тѣ му,
прѣзъ всичкы-тѣ *си* дни.
2 И знайте днесь, защото не *говорѭ* на
чада-та ваши, които не познахѫ, и които
не видѣхѫ [в]наказаніе-то на Господа Бога
вашего, [г]величества-та му, [д]крѣпкѫ-тѫ
му рѫкѫ, и прострѣнѫ-тѫ му мышцѫ,
3 И [е]знаменія-та му, и дѣла-та му, които
направи въ срѣдъ Египетъ противъ Фа-
раона Египетскый-тъ царь и противъ
4 всичкѫ-тѫ му земіѭ, И що направи на
воинство-то на Египтяны-тѣ, на коніе-тѣ
имъ, и на колесницы-тѣ имъ, [ж]когато вы
гоняхѫ отдиръ, какъ направи да гы по-
топятъ воды-тѣ на Червено-то море, и
5 Господь гы погуби до днесь, И що напра-
ви вамъ въ пустынѭ-тѫ, додѣ да дойде-
6 те до това мѣсто, И [з]що направи на Да-
ѳана и Авирона синове-тѣ на Еліава сы-
на Рувимова, какъ отвори уста-та си зе-
мя-та, та гы погълнѫ, и домородія-та
имъ, и шатры-тѣ имъ, и всичкый-тъ имъ
имотъ, въ срѣдъ всичкый-тъ Израиль:
7 Но [и]ваши-тѣ очи видѣхѫ всичкы-тѣ го-
лѣмы дѣла Господни, които той направи.
8 За това да пазите всичкы-тѣ заповѣди,
които ви азъ заповѣдвамъ днесь: [і]за да
бѫдете дерзновенни, и да влѣзете, и на-
слѣдите земіѭ-тѫ, въ коіѭто отхождате
9 за да іѭ наслѣдите: И [к]да ся продъл-
жатъ дни-тѣ ви на земіѭ-тѫ, за [л]коіѭто
ся клѣ Господь на отцы-тѣ ви да іѭ даде
на тѣхъ, и на сѣме-то имъ, [м]земіѭ въ
коіѭто тече млѣко и медъ.
10 Защото земя-та, въ коіѭто влазишь да
іѭ наслѣдишь, не е както Египетскѫ-тѫ
земіѭ, изъ коіѭто излѣзохте, [н]дѣто сѣя-
ше сѣме-то си, и напояваше съ ногѫ-тѫ
11 си, като градинѫ на зеліе: [о]Но земя-та,
въ коіѭто прѣминувате да іѭ наслѣдите,

о Числ. 33; 32, 33.
п Числ. 3; 6. 4; 4. 8; 14. 16; 9.
р Числ. 4; 15.
Гх. 18; 5.
т Лев. 9; 22. Числ. 6; 23. Гх. 21; 5.
у Числ. 18; 20, 24. Гх. 18; 1, 2. Іез. 44; 28.
ф Исх. 34; 28. Гх. 9; 18, 25.
х Исх. 32; 14, 33, 34. 33; 17. Гх. 9; 19.
ц Исх. 32; 34. 33; 1.
ч Мих. 6; 8.
ш Гх. 6; 13.
щ Гх. 5; 33.
ъ Гх. 6; 5. 11; 13. 30; 16, 20. Мат. 22; 37.
ы Гх. 6; 24.
ь 3 Цар. 8; 27. Псал. 115; 16. 148; 4.
ѣ Быт. 14; 19. Исх. 19; 5. Псал. 24; 1.
ю Гх. 4; 37.
я Виж. Лев. 26; 41. Гх. 30; 6. Іер. 4; 4. Рим. 2; 28, 29. Кол. 2; 11.
ѫ Гх. 9; 6, 13.
ѭ Іис. Нав. 22; 22. Псал. 136; 2 Дан. 2; 47. 11; 36.
а Откр. 17; 14. 19; 16.
б Гх. 7; 21.
в 2 Лѣт. 19; 7. Іов. 34; 19. Дѣян. 10; 34. Рим. 2; 11. Гал. 2; 6. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17.
г Псал. 68; 5. 146; 9.
д Лев. 19; 33, 34.
е Гх. 6; 13, Мат. 4; 10. Лук. 4; 8.
ж Гх. 11; 22. 13; 4.
з Псал. 63; 11.
и Исх. 15; 2. Псал. 22; 3. Іер. 17; 14.
і 1 Цар. 12; 24. 2 Цар. 7; 23. Псал. 106; 21, 22.
к Быт. 46; 27. Исх. 1; 5. Дѣян. 7; 14.
л Быт. 15; 5. Гх. 1; 10. 28; 62.

—

а Гх. 10; 12. 30; 16, 20.
б Зах. 3; 7.
в Гх. 8; 5.
г Гх. 5; 24.
д Гх. 7; 19.
е Псал. 78; 12. 135; 9.
ж Исх. 14; 27, 28. 15; 9, 10. Псал. 106; 11.
з Числ. 16; 1, 31. 27; 3. Псал. 106; 17.
и Гх. 5; 3. 7; 19.
і Іис. Нав. 1; 6, 7.
к Гх. 4; 40. 5; 16. Прит. 10; 27.
л Гх. 9; 5.
м Исх. 3; 8.
н Зах. 14; 18.
о Гх. 8; 7.

земя е на горы и долове; отъ дъждь-тъ
12 на небе-то піе водѫ; Земя, за коѭто Го-
сподь Богъ твой ся грыжи; [п]очи-тѣ на
Господа Бога твоего сѫ всякога върху
неѭ, отъ начало-то на годинѫ-тѫ и до
свършъкъ-тъ на годинѫ-тѫ.
13 И [р]ако прилежно послушате заповѣди-
тѣ ми, които ви азъ заповѣдувамъ днесь,
[с]да обичате Господа Бога вашего, и да
му служите съсъ всичко-то си сърдце, и
14 съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, Тогазь [т]ще
дамъ дъждь-тъ на земѭ-тѫ ви на врѣме-
то му, [у]ранный-тъ и късный-тъ, и ще
съберешь жито-то си, и вино-то си, и
15 елей-тъ си. [ф]И *ще* дамъ трѣвѫ на твои-тѣ
полета за скотове-тѣ ти, [х]и ще ядешь и
ще ся наситишь.
16 Внимайте въ себе си, [ц]да не ся прѣль-
сти сърдце-то ви, и прѣстѫпите, и [ч]по-
служите на другы богове, и имъ ся по-
17 клоните: Та ся [ш]распали гнѣвъ-тъ на
Господа противъ васъ, [щ]и той затвори
небе-то, да не иде дъждь, и земя-та да не
даде плодъ-тъ си: [ѣ]и ся истрѣбите скоро
отъ добрѫ-тѫ земѭ, коѭто ви дава Го-
сподь.
18 [ы]Турѣте прочее тѣзи мои думы въ
сърдце-то си, и въ душѫ-тѫ си; и [ь]вър-
жѣте гы въ знакъ на рѫкѫ-тѫ си, и да
бѫдѫтъ като надчелія между очи-тѣ ви
19 И [ъ]да учите на тѣхъ чада-та си, и да го-
ворите за тѣхъ, когато сѣдишь въ кѫщѫ-
тѫ си, и когато ходишь по пѫть-тъ, и
20 когато легашь, и когато ставашь. И [ю]да
гы напишешь на прагове-тѣ на кѫщѫ-
21 тѫ си, и на врата-та си: За [я]да ся умно-
жатъ дни-тѣ ви, и дни-тѣ на чада-та ви,
на земѭ-тѫ за коѭто ся клѣ Господь
на отцы-тѣ ви да даде на тѣхъ, [ж]колко-
то небесны-тѣ дни на земѭ-тѫ.
22 Понеже [ѭ]ако упазите прилежно всич-
кы-тѣ тыя заповѣди, които ви азъ запо-
вѣдвамъ, да гы вършите, да обичате Го-
спода Бога вашего, да ходите во всичкы-
тѣ неговы пѫтища, и [а]да сте прилѣпени
23 нему, Тогазь [б]ще изгони Господь всичкы
тѣзи народы отъ лице-то ви, и [в]ще на-
слѣдите народы по голѣмы и по силны
24 отъ васъ. [г]Всяко мѣсто, дѣто стѫпи
стъпка-та на нозѣ-тѣ ви, ваше ще бѫде:
[д]отъ пустынѭ-тѫ и Ливанъ, отъ рѣкѫ-
тѫ, рѣкѫ-тѫ Евфратъ, и дору до запад-
25 но-то море, ще бѫде прѣдѣлъ-тъ ви. [е]Ни-
кой не ще може да устои прѣдъ васъ:
[ж]Господь Богъ вашъ ще тури страхъ и
трепетъ отъ васъ по лице-то на всичкѫ-
тѫ земѭ на коѭто стѫпите, [з]както ви
рече.
26 Ето [и]азъ полагамъ днесь прѣдъ васъ
27 благословеніе и клѣтвѫ: [і]Благословеніе-
то, ако послушате заповѣди-тѣ на Госпо-
да Бога вашего, които ви азъ заповѣду-
28 вамъ днесь, И [к]клѣтвѫ-тѫ, ако не послу-
шате заповѣди-тѣ на Господа Бога ваше-
го, но кръшнете отъ пѫть-тъ когото ви
азъ заповѣдувамъ днесь, та да послѣду-
вате другы богове, които не сте познавали.
29 И когато Господь Богъ твой тя въве-
де въ земѭ-тѫ, въ коѭто отхождашь за
да ѭ наслѣдишь, да положишь [л]благо-
словеніе-то на горѫ-тѫ Гаризинъ, а клѣт-
30 вѫ-тѫ на горѫ-тѫ Гевалъ. Не сѫ ли тѣ
отъ тамъ Іорданъ, при пѫть-тъ който е
къмъ западъ на слънце-то, въ земѭ-тѫ
на Хананейцы-тѣ, които живѣѭтъ въ по-
ле-то срещѫ Галгалъ, [м]при дѫбове-тѣ
31 Море? Защото [н]вы прѣминувате Іорданъ
за да влѣзете да наслѣдите земѭ-тѫ,
коѭто Господь Богъ вашъ ви дава, и ще
ѭ наслѣдите, и ще ся населите въ неѭ.
32 И да внимаете [о]да вършите всичкы-тѣ
повелѣнія и сѫдове-тѣ, които азъ ту-
рямъ прѣдъ васъ днесь.

ГЛАВА 12.

1 Тія сѫ [а]повелѣнія-та и сѫдове-тѣ, кои-
то ще внимаете да правите въ тѫзи зе-
мѭ коѭто Господь Богъ на отцы-тѣ ти
дава тебѣ да ѭ наслѣдишь, [б]въ всичкы-
тѣ дни въ които живѣете на земѭ-тѫ.
2 [в]Да разорите всичкы-тѣ мѣста, дѣто
народи-тѣ, които ще завладѣете, служи-
хѫ на богове-тѣ си, [г]по высокы-тѣ горы,
и по хълмове-тѣ, и подъ всяко зелено дър-
3 во: И [д]да съсыпете жъртвенницы-тѣ имъ,
и строшите стълпове-тѣ имъ, и изгорите
съ огнь Ашеры-тѣ имъ, и съсѣчете идо-
лы-тѣ на богове-тѣ имъ, и погубите име-
на-та имъ отъ онова мѣсто.
4 [е]Вы да не направите такыва нѣща за
5 Господа Бога вашего: [ж]Но на мѣсто-то,
което Господь Богъ вашъ избере отъ
всичкы-тѣ ваши племена, за да положи
име-то си тамъ, жилище-то му да търси-
6 те и тамъ да идете: И [з]тамъ да приноси-

п 3 Цар. 9; 3.
р Ст. 22. Гл. 6; 17.
с Гл. 10; 12.
т Лев. 26; 4. Гл. 28; 12.
у Іоил. 2; 23. Іак. 5; 7.
ф Псал. 104; 14.
х Гл. 6; 11. Іоил. 2; 19.
ц Гл. 29; 18. Іов. 31; 27.
ч Гл. 8; 19. 30; 17.
ш Гл. 6; 15.
щ 3 Цар. 8; 35. 2 Лѣт. 6; 26. 7; 13.
ѣ Гл. 4; 26. 8; 19, 20. 30; 18. Іис. Нав. 23; 13, 15, 16.
ы Гл. 6; 6. 32; 46.
ь Гл. 6; 8.
ъ Гл. 4; 9, 10. 6; 7.
ю Гл. 6; 9.
я Гл. 4; 40. 6; 2. Прит. 3; 2. 4; 10. 9; 11.
ж Псал. 72; 5. 89; 29.
ѭ Ст. 13. Гл. 6; 17.
а Гл. 10; 20. 30; 20.
б Гл. 4; 38. 9; 5.
в Гл. 9; 1.
г Іис. Нав. 1; 3. 14; 9.
д Быт. 15; 18. Исх. 23; 31. Числ. 34; 3 и дрг.
е Гл. 7; 24.
ж Гл. 2; 25.
з Исх. 23; 27.
и Гл. 30; 1, 15, 19.
і Гл. 28; 2.
к Гл. 28; 15.
л Гл. 27; 12, 13. Іис. Нав. 8; 33.
м Быт. 12; 6. Сѫд. 7; 1.
н Гл. 9; 1. Іис. Нав. 1; 11.
о Гл. 5; 32. 12; 32.
а Гл. 6; 1.
б Гл. 4; 10. 3 Цар. 8; 40.
в Исх. 34; 13. Гл. 7; 5.
г 4 Цар. 16; 4. 17; 10, 11. Іер. 3; 6.
д Числ. 33; 52. Сѫд. 2; 2.
е Ст. 31.
ж Ст. 11. Гл. 26; 2. Іис. Нав. 9; 27. 3 Цар. 8; 29. 2 Лѣт. 7; 12. Псал. 78; 68.
з Лев. 17; 3, 4.

те всесъжженіе-то си, и жьртвы-тѣ си, и
[и]десетъцы-тѣ си, и възвышаемы-тѣ прино-
шенія на ржцѣ-тѣ си, и обричанія-та си,
и самоволны-тѣ си приношенія, и пьрво-
родны-тѣ отъ говеда-та си и отъ овцы-тѣ
7 си: И [і]тамъ да ядете прѣдъ Господа Бо-
га вашего, и [к]да ся веселите, вы и челя-
ди-тѣ ви, въ всичко на каквото турите
ржцѣ, въ каквото тя е благословилъ Го-
сподь Богъ твой.
8 Да не правите споредъ всичко което
направимъ ный днесь тукъ, [л]всякой онова
9 което му ся вижда за добро. Защото не
сте дошли още въ упокоеніе-то и въ на-
слѣдіе-то, което ви дава Господь Богъ
10 вашъ. Но [м]когато прѣйдете Іорданъ, и ся
населите на земіж-тж коіжто ви Господь
Богъ вашъ дава да наслѣдите, и ви дадѐ
упокоеніе отъ всичкы-тѣ ви непріятели
11 наоколо, та ся населите безопасно, То-
газь на [н]мѣсто-то, което избере Господь
Богъ вашъ, да насели тамъ име-то си,
тамъ да приносите всичко що ви заповѣ-
дувамъ: всесъжженія-та си, и жьртвы-тѣ
си, десетъцы-тѣ си, и възвышаемы-тѣ
приношенія на ржцѣ-тѣ си, и всичкы-тѣ
си избранны обричанія, които сте обре-
12 кли Господу: И [о]да ся веселите прѣдъ
Господа Бога вашего, вы, и сынове-тѣ ви,
и дъщери-тѣ ви, и раби-тѣ ви, и рабыни-
тѣ ви, и Левитинъ-тъ който е отъ вжтрѣ
врата-та ви; защото [п]той нѣма дѣлъ ни-
то наслѣдіе съ васъ.
13 [р]Внимай на себе си, да не бы да при-
несешь всесъжженія-та си на всяко мѣ-
14 сто което видишь: Но [с]на това мѣсто,
което избере Господь въ едно отъ пле-
мена-та ти, тамъ да приносишь всесъж-
женія-та си, и тамъ да правишь всичко
що ти заповѣдувамъ.
15 [т]Можешь обаче въ всичкы-тѣ твои жи-
лища да колешь, и да ядешь месо, по
всичко-то желаніе на душж-тж ти, спо-
редъ благословеніе-то, което ти е далъ
Господь Богъ твой: [у]нечистый и чистый
могжтъ да ядꙗтъ отъ него, [ф]както отъ
16 сьрнж, и както отъ елень. [х]Само кръвь-
тж да не ядете; на земіж-тж да іж из-
ливате като водж.
17 Не можешь да ядешь отъ вжтрѣ вра-
та-та си, десетъкъ-тъ на жито-то си, или
на вино-то си, или на елей-тъ си, или
пьрвородны-тѣ на говеда-та си, или на ов-
цы-тѣ си, нито нѣкое отъ обричанія-та си
които си обреклъ, нито самоволны-тѣ си
приношенія, или възвышаемы-тѣ прино-
18 шенія на ржцѣ-тѣ си. Но [ц]тѣхъ да ядешь
прѣдъ Господа Бога твоего, на мѣсто-то
което избере Господь Богъ твой, ты и
сынъ ти, и дъщеря ти, и слуга-та ти, и
слугыня-та ти, и Левитинъ-тъ който е отъ
вжтрѣ врата-та ти; и да ся веселишь
прѣдъ Господа Бога твоего, въ всичко на
19 каквото турищь ржкж. [ч]Внимай на се-
бе си да не оставишь нѣкога Левитинъ-
тъ, колкото врѣме живѣешь на земіж-
тж си.
20 Когато разшири Господь Богъ твой
прѣдѣлы-тѣ ти, [ш]както ти ся обѣща, и
речешь: Ще ямъ месо, (защото желае
душа-та ти да яде месо,) можешь да
ядешь месо, по всичко-то желаніе на ду-
21 шж-тж ти. Ако мѣсто-то, което Господь
Богъ твой избра да положи тамъ име-то
си, отстои много далечь отъ тебе, тогазь
да колешь отъ говеда-та си, и отъ овцы-тѣ
си, които ти е далъ Господь, както ти
заповѣдахъ, и да ядешь въ жилища-та си
по всичко-то желаніе на душж-тж ти.
22 [щ]Както ся яде сьрна и елень, така ще гы
ядешь: нечистый и чистый могжтъ да
23 ядꙗтъ отъ тѣхъ безъ разликж. [ъ]Само
строго да ся вардишь да не ядешь кръвь;
[ы]защото кръвь-та е животъ-тъ; и не бы-
24 ва да ядешь животъ-тъ съ месо-то. Да іж
не ядешь; на земіж-тж да іж изливашь
25 като водж. Да іж не ядешь; [ь]за да ти
бжде добрѣ, на тебе и на чада-та ти слѣдъ
тебе, [ѣ]когато правишь право-то прѣдъ Го-
спода.
26 [ю]Но посвященія-та си колкото имашь,
[я]и обричанія-та си, да земешь, та да
идешь на мѣсто-то което избере Господь,
27 И [ж]да принесешь всесъжженія-та си, ме-
со-то и кръвь-тж, връхъ олтарь-тъ на Го-
спода Бога твоего: кръвь-та на жьртвы-
тѣ ти ще ся излѣе връхъ олтарь-тъ на Го-
спода Бога твоего, а месо-то ще изѣдешь.
28 Внимай и слушай всичкы-тѣ тыя думы
които ти заповѣдувамъ; [іж]за да ти бжде
добрѣ, на тебе и на чада-та ти слѣдъ те-
бе во вѣкъ, когато правишь добро-то и
право-то прѣдъ Господа Бога твоего.
29 [а]Когато Господь Богъ твой истрѣби на-
роды-тѣ отъ лице-то ти, дѣто отхождашь
да гы наслѣдишь, и когато гы наслѣдишь,
30 и ся населишь въ земіж-тж имъ. Внимай
на себе си, [б]да ся не впримчишь да имъ по-
слѣдувашь, когато ся истрѣбятъ отъ ли-
це-то ти; и да не издирувашь за богове-

и Ст. 17. Гл. 14; 22, 23. 15; 19, 20.
і Гл. 14; 26.
к Ст. 12, 18. Лев. 23; 40. Гл. 16; 11, 14, 15. 26; 11. 27; 7.
л Сжд. 17; 6. 21; 25.
м Гл. 11; 31.
н Ст. 5, 14, 18, 21, 26. Гл. 14; 23. 15; 20. 16; 2 и дрг. 17; 8. 18; 6, 23; 16. 26; 2. 31; 11. Іис. Нав. 18; 1. 3 Цар. 8; 29. Псал. 78; 68.
о Ст. 7.
п Гл. 10; 9. 14; 29.
р Лев. 17; 4.
с Ст. 11.
т Ст. 21.
у Ст. 22.
ф Гл. 14; 5. 15; 22.
х Быт. 9; 4. Лев. 7; 26. 17; 10. Гл. 15; 23. Ст. 23, 24.
ц Ст. 11, 12. Гл. 14; 23.
ч Гл. 14; 27.
ш Быт. 15; 18. 28; 14. Исх. 34; 24. Гл. 11; 24. 19; 8.
щ Ст. 15.
ъ Ст. 16.
ы Быт. 9; 4. Лев. 17; 11, 14.
ь Гл. 4; 40. Иса. 3; 10.
ѣ Исх. 15; 26. Гл. 13; 18. 3 Цар. 11; 38.
ю Числ. 5; 9, 10. 18; 19.
я 1 Цар. 1; 21, 22, 24.
ж Лев. 1; 5, 9, 13. 17; 11.
іж Ст. 25.
а Исх. 23; 23. Гл. 19; 1. Іис. Нав. 23; 4.
б Гл. 7; 16.

тѣ имъ и говоришь: Както служахѫ тія
народи на богове-тѣ си, така и азъ ще
31 направѭ. [в]Да не направишь така Госпо-
ду Богу твоему; защото всякѫ гнусотѫ
коѭто Господь ненавиди, направихѫ тѣ
на богове-тѣ си; понеже [г]и сынове-тѣ си
и дъщери-тѣ си изгаряхѫ съ огнь за бо-
32 гове-тѣ си. Всичко що ви заповѣдувамъ
азъ, внимайте това да правите: [д]да не
притуришь на него, нито да отнемешь
отъ него.

ГЛАВА 13.

1 Ако въстане въ срѣдъ тебе пророкъ,
или [а]съновидецъ, [б]и даде ти знаменіе или
2 чудо, И [в]ся сбѫде знаменіе-то, или чудо-
то, за което ти говорѝ, и рече: Да идемъ
слѣдъ други богове, които ты не знаешь,
3 и да имъ служимъ, Да не слушашь ду-
мы-тѣ на онзи пророкъ, или на онзи съ-
новидецъ; [г]защото вы искушава Господь
Богъ вашъ, за да познае да ли обичате
Господа Бога вашего, отъ всичко-то си
4 сърдце, и отъ всичкѫ-тѫ си душѫ. [д]Гос-
поду Богу вашему да послѣдувате, и не-
му да ся боите, и заповѣди-тѣ му да па-
зите, и гласъ-тъ му да слушате, и [е]нему
да служите, и при него да сте прилѣпени.
5 [ж]А онзи пророкъ, или онзи съновидецъ
да ся умъртви; защото е говорилъ от-
стѫпленіе отъ Господа Бога вашего, кой-
то ви изведе изъ Египетскѫ-тѫ землѭ, и
вы избави отъ домъ-тъ на рабство-то, за
да тя отбіе отъ пѫть-тъ, по който ти за-
повѣда Господь Богъ твой да ходишь:
[з]така да истрѣбишь зло-то отъ срѣдъ си.
6 [и]Ако тя убѣждава скрытомъ братъ ти,
сынъ-тъ на майкѫ ти, или сынъ ти, или
дъщеря ти, или [і]жена-та на пазухѫ-тѫ
ти, или пріятель-тъ ти [к]който е като ду-
ша-та ти, и рече: Да идемъ и да служимъ
на други богове, които не си знаялъ
7 ты, нито отци-тѣ ти, (Отъ богове-тѣ на
тѣзи народы, които сѫ около васъ, или
близу при тебе, или далечь отъ тебе, отъ
единый-тъ край на землѭ-тѫ до другый-
8 тъ); [л]Да му не съизволишь, нито да го
слушашь, нито да го пощади око-то ти,
нито да *го* пожалишь, нито да го скры-
9 ешь: Но [м]непрѣмѣнно да го умъртвишь;
[н]рѫка-та ти да бѫде първа върхъ него
за да го умъртвишь, и послѣ рѫка-та на
10 всичкы-тѣ людіе. И да го убіешь съ ка-
меніе, да умре; защото поиска да тя
отбіе отъ Господа Бога твоего, който тя
изведе изъ Египетскѫ-тѫ землѭ, изъ
11 домъ-тъ на рабство-то. И [о]всичкый Изра-
иль като чуѭтъ ще ся убоятъ; и не
ще да направятъ вече въ срѣдъ тебе та-
кова зло.
12 [п]Ако чуешь въ нѣкой отъ градове-тѣ,
които Господь Богъ твой ти дава за да
13 ся населишь тамъ, че ся говори: Лоши
человѣци сѫ [р]излѣзли отъ срѣдъ тебе, [с]и
отбихѫ жители-тѣ на градъ-тъ си и ре-
кохѫ: [т]Да идемъ, да служимъ на други
14 богове, които не знаешь, Тогазь да разы-
скашь, и испыташь, и добрѣ да издиришь,
и това нѣщо ако е истинно *и* вѣрно, ако
таквая гнусота е сторена въ срѣдъ тебе,
15 Непрѣмѣнно да поразишь жители-тѣ на
онзи градъ съ остро-то на ножъ-тъ, [у]и
да истрѣбишь като проклѣто нѣщо него,
и всичкы-тѣ що сѫ въ него, и скотове-тѣ
16 му, съ остро-то на ножъ-тъ. И да събе-
решь всичкы-тѣ му корысти въ срѣдъ
стъгдѫ-тѫ му, и [ф]да изгоришь съ огнь
градъ-тъ, и всичкы-тѣ му корысти съ-
всѣмъ *да изгоришь* за Господа Бога твое-
го; и [х]да бѫде вѣчно той развалины; ве-
17 че да ся не съгради. И [ц]да ся не залѣпи
за рѫкѫ-тѫ ти нищо отъ проклѣтіѭ-тѫ;
[ч]за да ся върне Господь отъ ярость-тѫ
на гнѣвъ-тъ си, и да ти даде милость, и
да тя помилува, и да тя умножи, [ш]както
18 ся клѣ на отцы-тѣ ти, Ако послушашь
гласъ-тъ на Іеова Бога твоего, за [щ]да па-
зишь всичкы-тѣ му заповѣди, които ти
заповѣдувамъ днесь, да правишь право-то
прѣдъ Господа Бога твоего.

ГЛАВА 14.

1 Вы сте [а]сынове на Господа Бога ваше-
го: [б]да не правите *по тѣло-то си* нарѣз-
ванія, нито да правите плѣшивость ме-
2 жду очи-тѣ си за мъртвецъ. Защото сте
[в]людіе святи на Господа Бога вашего; и
избра васъ Господь, за да сте народъ соб-
ственъ нему, отъ всичкы-тѣ народы ко-
ито сѫ по лице-то на землѭ-тѫ.
3 Да [г]не ядешь нищо гнусно. (4) [д]Тія сѫ
скотове-тѣ, които ще ядете: говедо-то,
5 овца-та, и коза-та, Елень-тъ, и сърна-та,
и сайгакъ-тъ, и дивый-тъ ярецъ, и пи-

[в] Ст. 4. Лев. 18; 3, 26, 30. 4 Цар. 17; 15.
[г] Лев. 18; 21. 20; 2. Гл. 18; 10. Іер. 32; 35. Іез. 23; 37.
[д] Гл. 4; 2. 13; 18. Інс. Нав. 1; 7. Прит. 30; 6. Откр. 22; 18.

—

[а] Зах. 10; 2.
[б] Мат. 24; 24. 2 Сол. 2; 9.
[в] Виж. Гл. 18; 22. Іер. 28; 9. Мат. 7; 22.
[г] Гл. 8; 2. Виж. Мат. 24; 24. 1 Кор. 11; 19. 2 Сол. 2; 11. Откр. 13; 14.
[д] 4 Цар. 23; 3. 2 Лѣт. 34; 31.
[е] Гл. 10; 20. 30; 20.
[ж] Гл. 18; 20. Іер. 14; 15. Зах. 13; 3.
[з] Гл. 17; 7. 22; 21, 22, 24. 1 Кор. 5; 13.
[и] Гл. 17; 2.
[і] Виж. Быт. 16; 5. Гл. 28; 54. Прит. 5; 20. Мих. 7; 5.
[к] 1 Цар. 18; 1, 3. 20; 17.
[л] Прит. 1; 10.
[м] Гл. 17; 5.
[н] Гл. 17; 7. Дѣян. 7; 58.
[о] Гл. 17; 13. 19; 20.
[п] Інс. Нав. 22; 11 и дрг. Сѫд. 20; 1, 2.
[р] 1 Іоан. 2; 19. Іуд. 19.
[с] 4 Цар. 17; 21.
[т] Ст. 2, 6.
[у] Исх. 22; 20. Лев. 27; 28. Інс. Нав. 6; 17, 21.
[ф] Інс. Нав. 6; 24.
[х] Інс. Нав. 8; 28. Иса. 17; 1. 25; 2. Іер. 49; 2.
[ц] Гл. 7; 26. Інс. Нав. 6; 18.
[ч] Інс. Нав. 6; 26.
[ш] Быт. 22; 17. 26; 4, 24. 28; 14.
[щ] Гл. 12; 25, 28, 32.

—

[а] Рим. 8; 16. 9; 8, 26. Гал. 3; 26.
[б] Лев. 19; 28. 21; 5. Іер. 16; 6. 41; 5. 47; 5. 1 Сол. 4; 13.
[в] Лев. 20; 26. Гл. 7; 6. 26; 18, 19.
[г] Іез, 4; 14. Дѣян. 10; 13, 14.
[д] Лев. 11; 2 и дрг.

гаргъ-тъ, и ориксъ-тъ, и камилопардъ-тъ.
6 И всяко четвероного което има ногж
раздвоенж, и копыто расцѣпено на два
ногта *и* прѣгрызва помежду четвероногы-
7 тѣ, тѣхъ да ядете. Но отъ които прѣгры-
зватъ, или отъ които иматъ копыто раз-
двоено *и* расцѣпено да не ядете тыя: ка-
милж-тж, и заяцъ-тъ, и кроликъ-тъ за-
щото прѣгрызватъ, но нѣматъ раздвоено
8 копыто: тѣ сж за васъ нечисты: И сви-
ніж-тж, защото има копыто раздвоено, но
не прѣгрызва; нечиста е за васъ; отъ
месо-то имъ да не ядете, [е]нито до тру-
пове-тѣ имъ да ся прикоснете.
9 [ж]Отъ всичкы-тѣ що сж у воды-тѣ, тыя
да ядете: всичкы-тѣ които иматъ крыла
10 и люспы да ядете; Но всичкы които нѣ-
матъ крыла и люспы, да не ядете; нечи-
сты сж за васъ.
11 Всякж птицж чистж да ядете. (12) А
[з]тыя сж които нѣма да ядете: орелъ-тъ,
13 и грифъ-тъ, и морскый-тъ орелъ, И пи-
лякъ-тъ, и соколъ-тъ, и сжпъ-тъ по видъ-
14 тъ му, И всякой вранъ по видъ-тъ му,
15 И камилоптица-та, и сова-та, и кукови-
16 ца-та, и ястребъ-тъ по видъ-тъ му, И
нощный-тъ вранъ, и ивинъ-тъ, и лебедъ-
17 тъ, И неясыть-та, и сипъ-тъ, и лиликъ-
18 тъ, И щръкъ-тъ, и цапля-та по видъ-тъ ѝ,
19 вдодъ-тъ, и прилѣпъ-тъ. И [и]всичкы-тѣ
крылаты пълзящи нечисты сж за васъ;
20 [і]не ще да ся яджтъ. Всякж птицж чи-
стж ще ядете.
21 [к]Никаквж мършж да не ядете; (на чу-
жденецъ-тъ, който е отъ вжтрѣ врата-та
ти, можешь да іж давашь, да іж яде; или
да іж продавашь на другоземецъ); защо-
то [л]вы сте людіе святи на Господа Бога
вашего. [м]Да не сваришь яре въ млѣко-
то на майкж му.
22 [н]Давай непрѣмѣнно десетъкъ-тъ отъ
всичкы-тѣ си произведенія които си по-
сѣялъ, които производи нива-та *ти* всякж
23 годинж. [о]И да ядешь десетъкъ-тъ на жито-
то си, на вино-то си, и на масло-то си, и
[п]първородны-тѣ отъ говеда-та си, и отъ ов-
цы-тѣ си, прѣдъ Господа Бога твоего, на
мѣсто-то, което избере за да положи име-
то си тамъ; за да ся научишь да ся боишь
всякога отъ Господа Бога твоего.
24 Ако ли е пжть-тъ много далечь за те-
бе щото да не можешь да гы занесешь,
[р]понеже е много далечь отъ тебе мѣсто-
то, което избере Господь Богъ твой за
да положи тамъ име-то си, когато тя бла-
25 гослови Господь Богъ твой, Тогазь да *гы*
размѣнишь за сребро, и да вържешь сре-
бро-то въ ржкж-тж си, и да идешь на
мѣсто-то което избере Господь Богъ твой:
26 И да дадешь сребро-то за каквото нѣщо
пожелае душа-та ти, за говеда, или за
овцы, или за вино, или за сикерж, или
за какво да е което бы пожелала душа-
та ти: и [с]да ядешь тамъ прѣдъ Господа
Бога твоего, и да ся развеселишь, ты и
27 домъ-тъ ти, И [т]Левитинъ-тъ който е отъ
вжтрѣ врата-та ти; да го не оставишь;
[у]защото той нѣма дѣлъ нито наслѣдіе съ
тебе.
28 [ф]Въ свършъкъ-тъ на третіж-тж годинж
да извадишь всичкый-тъ десетъкъ отъ
произведеніе-то си прѣзъ онжіж годинж,
29 и да го туришь отъ вжтрѣ врата-та си: И
[х]Левитинъ-тъ (защото [ц]нѣма дѣлъ нито
наслѣдіе съ тебе), и чужденецъ-тъ, и си-
раче-то, и вдовица-та, които сж отъ вж-
трѣ врата-та ти, да дохождатъ и да
ядjтъ, и да ся насытятъ; [ч]за да тя бла-
гослови Господь Богъ твой въ всичкы-тѣ
дѣла на ржцѣ-тѣ ти, които ще работишь.

ГЛАВА 15.

1 Въ свършъкъ-тъ [а]на седмь годины да
2 направишь оставяніе. И това е правило-
то на оставяніе-то; всякой заимодавецъ,
който даде назаемъ на ближній-тъ си, да
го остави; да *го* не иска отъ ближній-тъ
си, или отъ брата си; защото ся провъз-
3 гласява оставяніе за Господа. [б]Отъ чу-
жденецъ-тъ можешь да *го* искашь; но
каквото има твое у брата ти, ржка-та ти
4 да *го* оставя: Додѣ да ся не намѣрва си-
ромахъ между васъ; защото [в]Господь ще
тя благослови много въ земіж-тж, коіж-
то ти Господь Богъ твой дава въ наслѣ-
5 діе за да іж владѣешь. [г]Ако само съ при-
лежаніе слушашь гласъ-тъ на Господа
Бога твоего, за да внимаешь да правишь
всичкы-тѣ тыя заповѣди, които ти азъ
6 заповѣдувамъ днесь, То Господь Богъ
твой ще тя благослови, както ти ся обѣ-
ща; и [д]ще давашь назаемъ на много на-
роды, но ты не ще да земашь назаемъ;
и [е]ще владѣешь надъ много народы, но
надъ тебе нѣма да владѣіжтъ.
7 Ако има у тебе сиромахъ отъ братія-
та ти, отъ вжтрѣ въ нѣкои отъ врата-та
ти, въ земіж-тж ти, коіжто Господь Богъ
твой ти дава, [ж]да не ожесточавашь сърд-
це-то си, нито да затворишь ржкж-тж си
8 отъ брата си сиромахъ-тъ: Но [з]непрѣ-

е Лев. 11; 26, 27.
ж Лев. 11; 9.
з Лев. 11; 13.
и Лев. 11; 20.
і Виж. Лев. 11; 21.
к Лев. 17; 15. 22; 8. Іез. 4; 14.
л Ст. 2.
м Исх. 23; 19. 34; 26.
н Лев. 27; 30. Гх. 12; 6, 17.
Неем. 10; 37.
о Гх. 12; 5, 6, 7, 17, 18.
п Гх. 15; 19, 20.
р Гх. 12; 21.
с Гх. 12; 7, 18. 26; 11.
т Гх. 12; 12, 18, 19.
у Чисх. 18; 20. Гх. 18; 1, 2.
ф Гх. 26; 12. Амос. 4; 4.
х Гх. 26; 12.
ц Ст. 27. Гх. 12; 12.
ч Гх. 15; 10. Прит. 3; 9, 10.
Виж. Мал. 3; 10.

—

а Исх. 21; 2. 23; 10, 11. Лев.
25; 2, 4. Гх. 31; 10. Іер.
34; 14.
б Виж. Гх. 23; 20.
в Гх. 28; 8.
г Гх. 28; 1.
д Гх. 28; 12, 44.
е Гх. 28; 13. Прит. 22; 7.
ж 1 Іоан. 3; 17.
з Лев. 25; 35. Мат. 5; 42. Лук.
6; 34, 35.

мѣнно да отворишь ржкж-тж си къмъ
него, и непрѣмѣнно да му дадешь на за-
емъ доволно за нуждж-тж му, за какво-
9 то има потрѣбж. Внимай въ себе си, да
не влѣзе лоша мысль въ сърдце-то ти, та
речешь: Приближава седма-та година,
година-та на оставяніе-то: и [и]да не стане
лукаво око-то ти противъ брата ти сиро-
махъ-тъ, и му не дадешь, [і]и извыка къмъ
Господа противъ тебе, и [к]бжде ти грѣхъ.
10 Да му дадешь непрѣмѣнно, и [л]сърдце-то
ти да не скърби когато му давашь; по-
неже [м]за това ще тя благослови Господь
Богъ твой во всичкы-тѣ ти дѣла, и во
11 всичкы-тѣ ти прѣдпріятія. Защото [н]нѣма
да исчезне сиромахъ отъ срѣдъ земіж-тж
ти; за това ти азъ заповѣдувамъ, и казу-
вамъ: Непрѣмѣнно да отваряшь ржкж-тж
си къмъ брата си, къмъ сиромахъ-тъ си,
и къмъ оскудный-тъ си на земіж-тж си.
12 [о]Ако ти ся продаде братъ ти, Евреинъ
или Еврейка, да ти слугува шесть годи-
ны, а въ седмж-тж годинж да го испра-
13 тишь свободенъ отъ себе си. И когато го
испратишь свободенъ отъ себе си, да го
14 не испратишь празденъ: Непрѣмѣнно да
го дарувашь съ нѣщо отъ стадо-то си, и
отъ гумно-то си, и отъ жлебъ-тъ си; *отъ*
каквото тя е [п]Господь Богъ твой благо-
15 словилъ да му дадешь. И [р]да си напо-
мнишь че и ты бѣше рабъ въ Египет-
скж-тж земіж, и Господь Богъ твой тя
избави; за това и азъ ти заповѣдувамъ
това нѣщо днесь.
16 [с]Ако ли ти рече: Не излизамъ изъ те-
бе; понеже обича тебе и домъ-тъ ти, за-
17 щото е благополученъ съ тебе: Тогазь да
земешь шило, и да промушишь ухо-то му
на врата-та, и ще ти бжде рабъ за вы-
нжгы; и на рабыніж-тж си да напра-
18 вишь така. Да ти ся не види жестоко
когато го испратишь свободенъ отъ себе
си; защото [т]ти е слугувалъ двойно отъ
колкото уцѣненъ слуга, шесть годины; и
Господь Богъ твой ще тя благослови во
всичко що правишь.
19 [у]Всичкы-тѣ първородны, които ся ра-
ждатъ отъ говеда-та ти и овцы-тѣ ти кои-
то сж мжжкы, да посвящавашь на Го-
спода Бога твоего; да не употрѣбишь въ
работаніе първородно-то на говедо-то си,
нито острижешь първородно-то на овцы-
20 тѣ си. [ф]Прѣдъ Господа Бога твоего да го
ядешь всякж годинж, ты и домъ-тъ ти,
на мѣсто-то което избере Господь.
21 [х]Ако ли има нѣкой порокъ, *ако е* хро-
мо, или слѣпо, *или има* нѣкой порокъ
лошъ, да го не принесешь жъртвж на Го-
22 спода Бога твоего. Отъ вжтрѣ врата-та
си да го ядешь като сърнж и като елень;
[ц]безъ разликж, нечистый и чистый *да*
23 *яджтъ.* [ч]Но кръвь-тж му да не ядешь: на
земіж-тж да іж излѣешь като водж.

ГЛАВА 16.

1 Пази [а]мѣсецъ-тъ Авивъ, и прави па-
схж-тж на Господа Бога твоего; понеже
[б]въ мѣсецъ Авивъ тя изведе Господь
2 Богъ твой изъ Египетъ [в]прѣзъ нощь. И
да жъртвувашь пасхж-тж на Господа Бо-
га твоего, отъ овцы и [г]говеда, [д]на мѣсто-
то което избере Господь за да насели
3 тамъ име-то си. [е]Да не ядешь съ неіж
нищо квасно: седмь дни да ядешь съ неіж
бесквасны *хлѣбове,* хлѣбъ на оскърбеніе,
(защото на бързомъ излѣзе ты изъ Егы-
петскж-тж земіж;) за да помнишь день-
тъ на излизаніе-то си изъ Египетскж-тж
земіж прѣзъ всичкы-тѣ дни на живота си.
4 И [ж]да ся не види квасъ, въ всичкы-тѣ
ти прѣдѣлы, седмь дни; и [з]отъ месо-то,
което ще жъртвувашь на първый-тъ день
надъ вечерь, да не остане нищо до су-
5 тринь-тж. Не можешь да жъртвувашь
пасхж-тж въ кой да е отъ градове-тѣ ти,
6 които ти дава Господь Богъ твой: Но на
онова мѣсто, което избере Господь Богъ
твой за да насели тамъ име-то си, да
жъртвувашь пасхж-тж [и]вечерь около за-
хожданіе-то на слънце-то, во врѣме-то въ
7 което си излѣзлъ изъ Египетъ, И [і]да іж
испечешь и ядешь [к]на мѣсто-то което
избере Господь Богъ твой; и на сутринь-
тж да ся върнешь, и да идешь въ кжщж-
8 тж си. Шесть дни да ядешь бесквасны, и
[л]въ седмый-тъ день *да бжде* тържественно
събраніе на Господа Бога твоего: да не
работишь *никаквж* работж.
9 [м]Седмь седмицы да изброишь за себе
си: начни да броишь седмь-тѣ седмицы,
отъ когато првъ пжть туришь сърпъ на
10 жетвж-тж. И да направишь праздникъ-
тъ на седмицы-тѣ Господу Богу твоему,
съ възможно-то отъ ржкж-тж ти само-
волно приношеніе, което ще приносишь,
[н]споредъ колкото тя е благословилъ Го-
11 сподь Богъ твой. И [о]да ся веселишь прѣдъ
Господа Бога твоего, ты и сынъ ти, и дъ-
щеря ти, и слуга-та ти, и слугыня-та ти,

и Гл. 28; 54, 56. Прит. 23; 6. 28; 22. Мат. 20; 15.
і Гл. 24; 15.
к Мат. 25; 41, 42.
л 2 Кор. 9; 5, 7.
м Гл. 14; 29. 24; 19. Псал. 41; 1 Прит. 22; 9.
н Мат. 26; 11. Марк. 14; 7. Іоан. 12; 8.
о Исх. 21; 2. Лев. 25; 39. Іер. 34; 14.
п Прит. 10; 22.
р Гл. 5; 15. 16; 12.
с Исх. 21; 5, 6.
т Виж. Иса. 16; 14. 21; 16.
у Исх. 13; 2. 34; 19. Лев. 27; 26. Числ. 3; 13.
ф Гл. 12; 5, 6, 7, 17. 14; 23. 16; 11, 14.
х Лев. 22; 20. Гл. 17; 1.
ц Гл. 12; 15, 22.
ч Гл. 12; 16, 23.

а Исх. 12; 2 и др.
б Исх. 13; 4. 34; 18.
в Исх. 12; 29 и 42.
г Числ. 28; 19.
д Гл. 12; 5, 26.
е Исх. 12; 15, 19, 39. 13; 3, 6, 7. 34; 18.
ж Исх. 13; 7.
з Исх. 12; 10. 34; 25.
и Исх. 12; 6.
і Исх. 12; 8, 9. 2 Лѣт. 35; 13.
к 4 Цар. 23; 23. Іоан. 2; 13. 23. 11; 55.
л Исх. 12; 16. 13; 6. Лев. 23; 8.
м Исх. 23; 16. 34; 22. Лев. 23; 15. Числ. 28; 26. Дѣян. 2; 1.
н Ст. 17. 1 Кор. 16; 2.
о Ст. 14. Гл. 12; 7, 12, 18.

и Левитинъ-тъ който е отъ вѫтрѣ врата-
та ти, и чужденецъ-тъ, и сираче-то, и
вдовица-та, които сѫ въ срѣдъ васъ, на
онова мѣсто което избере Господь Богъ
12 твой, за да насели тамъ име-то си. И [п]да
помнишь че си былъ ты рабъ въ Егы-
петъ: и внимай да вършишь тыя пове-
лѣнія.
13 [р]Да правишь праздникъ-тъ на шатры-
тѣ седмь дни като съберешь жито-то си
14 и вино-то си: И [с]да ся веселишь на празд-
никъ-тъ си, ты, и сынъ ти, и дъщеря ти,
и слуга-та ти, и слугыня-та ти, и Леви-
тинъ-тъ, и чужденецъ-тъ, и сираче-то, и
вдовица-та, които сѫ отъ вѫтрѣ врата-
15 та ти. [т]Седмь дни да празднувашь Го-
сподy Богу твоему, на мѣсто-то което
избере Господь; защото Господь Богъ
твой ще тя благослови во всичкы-тѣ ти
произведенія и во всичкы-тѣ дѣла на рѫ-
цѣ-тѣ ти; и ты само ще ся веселишь.
16 [у]Три пѫти въ годинѫ-тѫ да ся явява
всякой твой мѫжкый полъ прѣдъ Господа
Бога твоего, на мѣсто-то което избе-
ре той, въ праздникъ-тъ на бесквасны-
тѣ, и въ праздникъ-тъ на седмицы-тѣ, и
въ праздникъ-тъ на шатры-тѣ: и [ф]да ся
не явяватъ прѣдъ Господа съ праздны
17 рѫцѣ. Всякой *да дава* по силѫ-тѫ си,
[х]споредъ благословеніе-то на Господа Бо-
га твоего, което ти е далъ.
18 [ц]Да си поставишь сѫдіи и надзиратели
по всичкы-тѣ си градове, които ти дава
Господь Богъ твой по племена-та ти; и
19 да сѫдятъ людіе-тѣ съ правосѫдіе. [ч]Да
не развратишь сѫдъ; [ш]да не гледашь на
лице, [щ]нито да земашь даръ; защото
даръ-тъ заслѣпява очи-тѣ на мудры-тѣ, и
20 прѣвраща думы-тѣ на праведны-тѣ. Прав-
дѫ-тѫ, правдѫ-тѫ да диришь; [ъ]за да по-
живѣешь, и да наслѣдишь земіѭ-тѫ,
коіѭто ти дава Господь Богъ твой.
21 [ы]Да не насадишь за себе си *дѫбравѫ
отъ каквы годѣ дьрвія при олтарь-тъ на
Господа Бога твоего, когото ще си напра-
22 вишь; [ь]Нито да си поставишь идолъ, нѣщо
което ненавиди Господь Богъ твой.

ГЛАВА 17.

1 [а]Да не принесешь Господу Богу твое-
му говедо или овцѫ, което има порокъ,
или какъвъ годѣ недостатъкъ; понеже то
е гнусота Господу Богу твоему.
2 [б]Ако ся намѣри въ срѣдъ васъ, въ нѣ-
кой отъ градове-тѣ ти които Господь
Богъ твой ти дава, мѫжъ или жена, кой-
то стори зло прѣдъ Господа Бога твоего,
3 и [в]прѣстѫпи завѣта му, И отиде и послу-
жи на другы богове, и имъ ся поклони,
[г]на сълнце-то, или на лунѫ-тѫ, или на
какво годѣ отъ небесно-то воинство, [д]нѣ-
4 що което не сьмь заповѣдалъ: И [е]ти ся
извѣсти и чуешь, и добрѣ испыташь, и
ето е истина, извѣстно е това, сторила
5 ся е таквая мерзость въ Израиль: То-
газь да изведешь вънъ при врата-та си
мѫжъ-тъ или женѫ-тѫ, които сѫ стори-
ли това зло; мѫжъ-тъ или женѫ-тѫ [ж]да
гы убіете съ каменіе, и да умрѫтъ.
6 [з]Чрѣзъ уста-та на двама или на трима
свидѣтели, да ся умьртвява който е за
смьрть; чрѣзъ уста-та *само* на единъ сви-
7 дѣтель, да не ся умьртвява. [и]Рѫцѣ-тѣ на
свидѣтели-тѣ да бѫдѫтъ първы на него,
за да го умьртвятъ, и послѣ рѫцѣ-тѣ на
всичкы-тѣ людіе: [і]така ще отмахнешь
зло-то отъ срѣдъ си.
8 [к]Ако ти ся случи нѣкоя работа много
мѫчна за тебе да іѫ отсѫдишь, между
[л]кръвь и кръвь, между сѫдъ и сѫдъ, и
между біеніе и біеніе, прѣпирателны ра-
боты вѫтрѣ въ селенія-та ти, тогазь, да
станешь [м]и да възлѣзешь на мѣсто-то
9 което избере Господь Богъ твой; И [н]да
идешь при священницы-тѣ Левиты-тѣ, и
[о]при сѫдіѭ-тѫ който ще бѫде въ оныя
дни, и да попыташь; и [п]ще ти кажѫтъ
10 рѣшеніе-то на сѫдъ-тъ: И да направишь
споредъ думѫ-тѫ, коіѭто ти кажѫтъ отъ
онова мѣсто което избере Господь; и да
внимаешь да сторишь по всичко, както
11 тя научатъ. И по изреченіе-то на законъ-
тъ, както тя научатъ, и по сѫдъ-тъ кой-
то ти рекѫтъ, да направишь; да ся не
уклонявашь отъ думѫ-тѫ коіѭто ти ка-
12 жѫтъ, на десно, или на лѣво. А [р]чело-
вѣкъ-тъ който постѫпи дързостливо, и не
послуша священникъ-тъ [с]който прѣдстои
да служи тамъ *прѣдъ* Господа Бога твоего,
или на сѫдіѭ-тѫ, той человѣкъ да умре:
13 и [т]да отмахнешь зло-то отъ Израиля. И
[у]всичкы-тѣ людіе като чуіѭтъ, ще ся
убоятъ, и не ще бѫдѫтъ вече дързостливи.

п Гл. 15; 15.
р Исх. 23; 16. Лев. 23; 34. Числ. 29; 12.
с Неем. 8; 9 и дрг.
т Лев. 23; 39, 40.
у Исх. 23; 14, 17. 34; 23.
ф Исх. 23; 15. 34; 20.
х Ст. 10.
ц Гл. 1; 16. 1 Лѣт. 23; 4. 26; 29. 2 Лѣт. 19; 5, 8.
ч Исх. 23; 2, 6. Лев. 19; 15.
ш Гл. 1; 17. Прит. 24; 23.
щ Исх. 23; 8. Прит. 17; 23. Еккл. 7; 7.
ъ Іез. 18; 5, 9.
ы Исх. 34; 13. 3 Цар. 14; 15. 16; 33. 4 Цар. 17; 16. 21; 3. 2 Лѣт. 33; 3.
* *Евр.* Ашера, т. е. идолъ на Астартѫ наедно съ дьрвета, подъ сѣнкѫ-тѫ на които стоеше.
ь Лев. 26; 1.

—

а Гл. 15; 21. Мал. 1; 8, 13. 14.
б Гл. 13; 6.
в Іис. Нав. 7; 11, 15. 23; 16. Сѫд. 2; 20. 4 Цар. 18; 12. Осія 8; 1.
г Гл. 4; 19. Іов. 31; 26.
д Іер. 7; 22, 23, 31. 19; 5. 32; 35.
е Гл. 13; 12, 14.
ж Лев. 24; 14, 16. Гл. 13; 10. Іис. Нав. 7; 25.
з Числ. 35; 30. Гл. 19; 15. Мат. 18; 16. Іоан. 8; 17. 2 Кор. 13; 1. 1 Тим. 5; 19. Евр. 10; 28.
и Гл. 13; 9. Дѣян. 7; 58.
і Ст. 12. Гл. 13; 5. 19; 19.
к 2 Лѣт. 19; 10. Агг. 2; 11. Мал. 2; 7.
л Виж. Исх. 21; 13, 20, 22, 28. 22; 2. Числ. 35; 11. 16, 19. Гл. 19; 4, 10, 11.
м Гл. 12; 5. 19; 17. Псал. 122; 5.
н Іер. 18; 18.
о Гл. 19; 17.
п Іез. 44; 24.
р Числ. 15; 30. Ездр. 10; 8. Осія 4; 4.
с Гл. 18; 5, 7.
т Гл. 13; 5.
у Гл. 13; 11. 19; 20.

14 Като влѣзешь въ земіѭ-тѫ коіѭто ти
дава Господь Богъ твой, и іѭ наслѣдишь
и ся населишь въ неіѭ, и речешь: [ф]Ще
си поставіѭ царь, както всичкы-тѣ наро-
15 ди които сѫ около мене: Тогазь да си
поставишь царь [х]когото избере Господь
Богъ твой; [ц]отъ братія-та си да си по-
ставишь царь; не можешь да поставишь
надъ себе си чуждъ человѣкъ, който не
16 ти е братъ. Но [ч]да не трупа много коніе
за себе си, [ш]нито да върне людіе-тѣ въ
Египетъ за умноженіе на коніе; защото
[щ]Господь ви рече: [ъ]Да ся не върнете ве-
17 че прѣзъ онзи пѫть. Нито да зема много
жены за себе си, [ы]за да не отстѫпи сърд-
це-то му; нито да трупа твърдѣ много
18 сребро и злато за себе си. И [ь]когато сѣ-
дне на царскый-тъ си прѣстолъ, да прѣ-
пише въ еднѫ книгѫ за себе си прѣписъ
на тоя законъ, [ѣ]отъ *онѫзи която е* прѣдъ
19 священницы-тѣ Левиты-тѣ. И [ю]той да бѫ-
де при него, и да прочита въ него прѣзъ
всичкы-тѣ дни на животъ-тъ си: за да ся
научи да ся бои отъ Господа Бога свое-
го, да пази всичкы-тѣ думы на тоя за-
конъ, и тыя повелѣнія, и да гы върши:
20 За да ся не прѣвъзнесе сърдце-то му надъ
братія-та му, и [я]да ся не уклонява отъ
заповѣдь-тѫ на десно или на лѣво; за да
бѫде многолѣтенъ на царство-то си, той
и чада-та му, въ срѣдъ Израиль.

ГЛАВА 18.

1 Священници-тѣ Левити, *и* всичко-то Ле-
віино племе, [а]да нѣматъ дѣлъ нито на-
слѣдіе заедно съ Израиля: [б]жъртвопри-
ношенія-та Господу, и негово-то наслѣдіе
2 да ядѫтъ. За това не ще иматъ наслѣдіе
между братія-та си: тѣхно-то наслѣдіе е
Господь, както имъ рече.
3 И това ще бѫде правдина-та на свя-
щенницы-тѣ отъ людіе-тѣ, отъ онѣзи кои-
то приносятъ въ жъртвѫ, или говедо, или
овцѫ: [в]да даватъ на священникъ-тъ
плешкѫ-тѫ, и челюсти-тѣ, и търбухъ-тъ.
4 [г]Начаткы-тѣ на жито-то си, на вино-то
си и на елей-тъ си, и начатъкъ-тъ на
стриженіе-то на овцы-тѣ си, да давашь
5 нему. Защото [д]него избра Господь Богъ
твой отъ всичкы-тѣ ти племена, [е]за да
прѣдстои да служи въ име-то на Госпо-
да, той и синове-тѣ му вынѫгы.

6 И ако дойде Левитинъ, изъ нѣкой отъ
градове-тѣ ти, отъ всичкый Израиль, [ж]дѣ-
то е былъ пришлецъ, и дойде съсъ всич-
ко-то желаніе [з]на душѫ-тѫ си на мѣсто-
7 то което избере Господь; Тогазь ще слу-
жи въ име-то на Господа Бога своего,
[и]както всичкы-тѣ му братія Левити-тѣ,
които прѣдстоятъ тамъ прѣдъ Господа.
8 [і]Равны дѣлове да ядѫтъ, освѣнь проис-
ходящо-то отъ *продажбѫ-тѫ на отече-
скый-тъ му *имотъ*.
9 Като влѣзешь въ земіѭ-тѫ коіѭто ти
дава Господь Богъ твой, [к]не ся учи да
правишь по гнусоты-тѣ на оныя народы.
10 Да ся не намѣрва въ тебе никой който
[л]да прѣкарва сына си или дъщеріѭ си
прѣзъ огнь, чародѣй, *или* прокобитель, или
11 [м]гататель, или омаятель, Или обаятель,
или [н]бѣсовъпрошатель, или вълшебникъ,
12 или [о]мъртвовъпрошатель; Защото всякой
който прави тыя дѣла гнусенъ е Гос-
поду: и [п]за тыя гнусоты Господь Богъ
13 твой гы изгонва отъ лице-то ти. Съвър-
шенъ да бѫдешь прѣдъ Господа Бога
14 твоего. Защото тія народи, които ще на-
слѣдишь, слушатъ прокобители-тѣ и ча-
родѣи-тѣ; а на тебе така не е далъ Гос-
подь Богъ твой.
15 [р]Господь Богъ твой ще ти въздигне
отъ срѣдъ тебе, отъ братія-та ти, пророкъ
16 както мене; него да слушате: По всичко
както просяше отъ Господа Бога твоего
при Хоривъ [с]въ день-тъ на събраніе-то,
и говорѣше ты: [т]Да не чуіѭ вече гласъ-
тъ на Господа Бога моего, и да не видіѭ
17 вече тоя голѣмъ огнь, за да не умрѫ. И
рече ми Господь: [у]Добрѣ е каквото гово-
18 рихѫ. [ф]Азъ ще имъ въздигнѫ отъ срѣдъ
братія-та имъ пророкъ, както тебе, и [х]ще
туріѭ думы-тѣ си въ уста-та му, и [ц]ще
имъ говори всичко каквото му азъ запо-
19 вѣдувамъ. А [ч]който не послуша думы-тѣ
ми, които той ще говори въ мое име, азъ
ще искамъ отвѣтъ отъ него.
20 [ш]Но пророкъ който дързне и говори
въ мое име думѫ коіѭто азъ не му сьмь
заповѣдалъ да говори, или [щ]който гово-
ри въ име-то на другы богове, той про-
21 рокъ да ся умъртви. Ако ли речешь въ
сърдце-то си: Какъ ще познаемъ думѫ-
22 тѫ, коіѭто Господь не е говорилъ? [ъ]Ко-
гато нѣкой пророкъ говори въ име-то на
Господа, и [ы]дума-та не ся сбѫде, нито

[ф] 1 Цар. 8; 5, 19, 20.
[х] Виж. 1 Цар. 9; 15, 10; 24. 16; 12. 1 Лѣт. 22; 10.
[ц] Іер. 30; 21.
[ч] 3 Цар. 4; 26, 10; 26, 28. Псал. 20; 7.
[ш] Иса. 31; 1. Іез. 17; 15.
[щ] Исх. 13; 17. Числ. 14; 3, 4.
[ъ] Гл. 28; 68. Осія 11; 5. Виж. Іер. 42; 15.
[ы] Виж. 3 Цар. 11; 3, 4.
[ь] 4 Цар. 11; 12.
[ѣ] Гл. 31; 9, 26. Виж. 4 Цар. 22; 8.
[ю] Іис. Нав. 1; 8. Псал. 119; 97, 98.
[я] Гл. 5; 32. 3 Цар. 15; 5.

—

[а] Числ. 18; 20. 26; 62. Гл. 10; 9.
[б] Числ. 18; 8, 9. 1 Кор. 9; 13.
[в] Лев. 7; 30—34.
[г] Исх. 22; 29. Числ. 18; 12, 24.
[д] Исх. 28; 1. Числ. 3; 10.
[е] Гл. 10; 8. 17; 12.
[ж] Числ. 35; 2, 3.
[з] Гл. 12; 5.
[и] 2 Лѣт. 31; 2.
[і] 2 Лѣт. 31; 4. Неем. 12; 44, 47.
* *Или* наемъ-тъ.
[к] Лев. 18; 26, 27, 30. Гл. 12; 29, 30, 31.
[л] Лев. 18; 21. Гл. 12; 31.
[м] Лев. 19; 26, 31. 20; 27. Иса. 8; 19.
[н] Лев. 20; 27.
[о] 1 Цар. 28; 7.
[п] Лев. 18; 24, 25. Гл. 9; 4.
[р] Ст. 18. Іоан. 1; 45. Дѣян. 3; 22. 7; 9.
[с] Гл. 9; 10.
[т] Исх. 20; 19. Евр. 12; 19.
[у] Гл. 5; 28.
[ф] Ст. 15. Іоан. 1; 45. Дѣян. 3; 22. 7; 37.
[х] Иса. 51; 16. Іоан. 17; 8.
[ц] Іоан. 4; 25. 8; 28. 12; 49, 50.
[ч] Дѣян. 3; 23.
[ш] Гл. 13; 5. Іер. 14; 14, 15. Зах. 13; 3.
[щ] Гл. 13; 1, 2. Іер. 2; 8.
[ъ] Іер. 28; 9.
[ы] Виж. Гл. 13; 2.

ся случи, тая е дума-та коіѫто Господь
не е говорилъ: пророкъ-тъ іѭ е гово-
рилъ [ь]отъ дързость: да ся не убоишь
отъ него.

ГЛАВА 19.

1 Когато Господь Богъ твой погуби [а]на-
роды-тѣ, на които земіѭ-тѫ дава тебе
Господь Богъ твой, и гы наслѣдишь и ся
населишь въ градове-тѣ имъ, и въ кѫщы-
2 тѣ имъ: [б]Тогазь да си отдѣлишь три гра-
да въ срѣдъ земіѭ-тѫ си, коіѫто ти Го-
сподь Богъ твой дава да іѭ наслѣдишь.
3 Да си приготвишь пѫть-тъ; и да раздѣ-
лишь на три части прѣдѣлы-тѣ на земіѭ-
тѫ си, коіѫто ти Господь Богъ твой да-
ва да наслѣдишь, за да бѣга тамъ всякой
убіица.
4 И [в]това е правило-то за убіицѫ-тѫ,
който може да побѣгне тамъ, и да оста-
не живъ: Който удари ближній-тъ си
безъ намѣреніе, когото по напрѣдъ не е
5 мразилъ, Както когато отхожда нѣкой
заедно съ другарь-тъ си въ лѣсъ-тъ за да
сѣче дърва, и рѫка-та му като удари съсъ
сѣкырѫ-тѫ за да прѣсѣче дърво-то, ис-
кочи желѣзо-то изъ топорище-то, и улу-
чи другарь-тъ му, и той умре, такъвъ не-
ка бѣга въ единъ отъ тыя градове, и ще
6 бѫде живъ: Да [г]не бы отмъститель-тъ за
кръвь-тѫ въ распаленіе на сърдце-то си
да ся завтече въ слѣдъ убіицѫ-тѫ и го
пристигне, (ако е пѫть-тъ далеченъ), и го
убіе, безъ да е достоинъ за смърть, поне-
7 же го не мразѣше отъ понапрѣдъ. За то-
ва азъ ти заповѣдвамъ и казвамъ: Три
градове да си отдѣлишь.
8 А [д]когато Господь Богъ твой разшири
прѣдѣлы-тѣ ти, както ся клѣ на отцы-тѣ
ти, и ти даде всичкѫ-тѫ земіѭ, коіѫто
9 ся обѣща да даде на отцы-тѣ ти, Ако па-
зишь и вършишь всичкы тыя заповѣди,
които ти заповѣдвамъ днесь, да обичашь
Господа Бога твоего, и да ходишь всяко-
га въ неговы-тѣ пѫтища, [е]тогазь при тыя
три-тѣ ще си притуришь още три града:
10 За да ся не пролѣе неповинна кръвь въ
твоіѭ-тѫ земіѭ, коіѫто ти Господь Богъ
твой дава наслѣдіе, и да нѣма върхъ те-
11 бе повинность на кръвь. Но [ж]ако има
нѣкой ненависть на ближній-тъ си, и го
прѣчака и ся устреми на него та го уда-
ри, и умре, и побѣгне въ единъ отъ тыя
12 градове, Тогазь старѣйшины-тѣ на градъ-
тъ му да проводятъ и да го земѫтъ отъ
тамъ, и да го прѣдадѫтъ въ рѫкѫ-тѫ на
отмъститель-тъ за кръвь-тѫ за да умре.
13 [з]Око-то ти да го не пожали, но [и]да от-
махнешь отъ Израиля *проливаніе на* непо-
виннѫ кръвь, за да ти бѫде добрѣ.
14 Да [і]не помѣстишь межды-тѣ на ближ-
ній-тъ си, които дѣды-тѣ ти сѫ постави-
ли въ твое-то наслѣдіе, което ще наслѣ-
дишь въ земіѭ-тѫ коіѫто Господь Богъ
твой ти дава за да іѭ наслѣдишь.
15 [к]Единъ свидѣтель да ся не подигне
противъ нѣкого человѣка, за какво да е
беззаконіе, или за какво да е съгрѣше-
ніе, каквото съгрѣшеніе бы съгрѣшилъ:
чрѣзъ уста-та на двама свидѣтели, или
чрѣзъ уста-та на трима свидѣтели, да
ся увѣрява *всяка* дума.
16 [л]Ако ся подигне неправеденъ свидѣ-
тель противъ человѣка, за да свидѣтел-
17 ствува противъ него за неправдѫ, Тогазь
и двама-та человѣци, между които е прѣ-
ніе-то, да застанѫтъ прѣдъ Господа,
[м]прѣдъ священницы-тѣ и прѣдъ сѫдіи-тѣ,
18 които сѫ въ оныя дни: И сѫдіи-тѣ да
испытатъ потънко, и ако е свидѣтель-тъ
лъжесвидѣтель, и свидѣтелствува лъжли-
19 во противъ брата си, [н]Тогазь да му на-
правите това което той бѣ намыслилъ да
направи на брата си: и [о]да отмахнешь
20 зло-то отъ срѣдъ си. И [п]другы-тѣ ще чу-
іѭтъ и ще ся убоятъ, и не ще направятъ
21 за напрѣдъ такова зло въ срѣдъ тебе. Да
го [р]не пожали око-то ти: [с]животъ за жи-
вотъ, око за око, зѫбъ за зѫбъ, рѫка за
рѫкѫ, нога за ногѫ.

ГЛАВА 20.

1 Когато възлѣзешь на бой противъ не-
пріятели-тѣ си, [а]и видишь коніе, и коле-
сницы, *и* людіе повече отъ тебе, да не ся
убоишь отъ тѣхъ: защото [б]съ тебе е Го-
сподь Богъ твой, който тя изведе изъ
2 Египетскѫ-тѫ земіѭ. И когато прибли-
жишь при бой-тъ, священникъ-тъ да
3 пристѫпи и говори на людіе-тѣ, И да имъ
рече: Слушай, Израилю; вы приближа-
вате днесь при бой-тъ противъ непріяте-
ли-тѣ си; да не ослабне сърдце-то ви: не
бойте ся, нито ся смущавайте, нито ся
4 ужасавайте отъ тѣхъ; Защото Господь
Богъ вашъ е който ходи съ васъ, [в]да ся
біе за васъ противъ врагове-тѣ ви, за да
вы спасе.
5 И надзиратели-тѣ да говорятъ на лю-
діе-тѣ, и да рекѫтъ: Кой человѣкъ е съ-

ь Ст. 20.

—

а Гл. 12; 29.
б Исх. 21; 13. Числ. 35; 10, 14. Іис. Нав. 20; 2.
в Числ. 35; 15. Гл. 4; 42.
г Числ. 35; 12.
д Быт. 15; 18. Гл. 12; 20.
е Іис. Нав. 20; 7, 8.
ж Исх. 21; 12 и дрг. Числ. 35; 16, 24. Гл. 27; 24. Прит. 28; 17.
з Гл. 13; 8. 25; 12.
и Числ. 35; 33, 34. Гл. 21; 9. 3 Цар. 2; 31.
і Гл. 27; 17. Іов. 24; 2. Прит. 22; 28. Осія 5; 10.
к Числ. 35; 30. Гл. 17; 6. Мат. 18; 16. Іоан. 8; 17. 2 Кор. 13; 1. 1 Тим. 5; 19. Евр. 10; 28.
л Псал. 27; 12. 35; 11.
м Гл. 17; 9. 21; 5.
н Прит. 19; 5, 9. Дан. 6; 24.
о Гл. 13; 5. 17; 7. 21; 21. 22; 21, 24. 24; 7.
п Гл. 17; 13. 21; 21.
р Ст. 13.
с Исх. 21; 23, 24. Лев. 24; 20. Мат. 5; 38.

—

а Виж. Псал. 20; 7. Иса. 31; 1.
б Числ. 23; 21. Гл. 31; 6, 8. 2 Лѣт. 13; 12. 32; 7, 8.
в Гл. 1; 30. 3; 22. Іис. Нав. 23; 10.

градилъ новъ домъ, и не го е [г]обновилъ?
Нека иде, и да ся върне въ домъ-тъ си,
да не бы да умре въ бой-тъ и го обнови
6 другъ человѣкъ. И кой человѣкъ е на-
садилъ лозіе, и не е ялъ първы-тѣ му
плодове? Нека иде, и нека ся върне въ
домъ-тъ си, да не бы да умре въ бой-тъ,
и яде другъ человѣкъ първы-тѣ му пло-
7 дове. И [д]кой человѣкъ ся е сгодилъ за
женѫ, и не ѭ е зѣлъ? Нека иде, и не-
ка ся върне въ домъ-тъ си, да не бы да
умре на бой-тъ, и ѭ земе другъ чело-
8 вѣкъ. И надзиратели-тѣ да говорятъ още
на людіе-тѣ, и да рекѫтъ: [е]Кой человѣкъ
е боязливъ и безсърдченъ? Нека иде, и
нека ся върне въ домъ-тъ си, да не бы
ослабнѫло сърдце-то на братія-та му, ка-
9 то негово-то сърдце. И като свършатъ
надзиратели-тѣ да говорятъ на людіе-тѣ,
да поставятъ воеводы на пълкове-тѣ, за
началницы на людіе-тѣ.
10 Когато приближишь при градъ за да го
11 завоювашь, [ж]прѣдложи му миръ. И ако
ти отговори мирно, и ти отвори, тогазь
всичкы-тѣ людіе които ся намѣрватъ въ
него ще ти бѫдѫтъ подданни, и ще ти ра-
12 ботятъ: Ако ли не направи миръ съ те-
бе, но воюва противъ тебе, тогазь да го
13 обсадишь; И като го прѣдаде Господь
Богъ твой въ рѫцѣ-тѣ ти, тогазь [з]да по-
разишь всичкы-тѣ му мѫжкы съ остро-
14 то на ножъ-тъ: А жены-тѣ, и дѣца-та, и
[и]скотове-тѣ, и всичко що ся намѣрва въ
градъ-тъ, всичкы-тѣ му корысти, да зе-
мешь за себе си: и [і]да ядешь корысти-
тѣ на врагове-тѣ си, които Господь Богъ
15 твой ти даде. Така да правишь на всич-
кы-тѣ градове които сѫ много далечь отъ
тебе, които не сѫ отъ градове-тѣ на тыя
16 народы: А [к]отъ градове-тѣ на тыя лю-
діе, които Господь Богъ твой ти дава за
наслѣдіе, да не оставишь живо нищо кое-
17 то има дыханіе: Но да гы истрѣбишь,
като проклѣто нѣщо: Хеттейцы-тѣ, и
Аморрейцы-тѣ, Хананейцы-тѣ, и Ферезей-
цы-тѣ, Евейцы-тѣ, и Іевусейцы-тѣ, както
18 ти заповѣда Господь Богъ твой; [л]За да
не вы научатъ да правите по всичкы-тѣ
имъ гнусоты които сѫ правили на бого-
ве-тѣ си, и [м]съгрѣшите противъ Господа
Бога вашего.
19 Когато обсаждашь нѣкой градъ много
дни, и воювашь го за да го прѣземешь,
да не истрѣбишь дървя-та му, и да не ди-
гашь на тѣхъ топоръ; защото отъ тѣхъ
можешь да ся хранишь, и да не гы изсѣ-
чешь. Человѣкъ ли е дърво-то на поле-то,
та да влѣзе отъ лице-то ти въ обсадѫ-тѫ?
20 Само дървя-та които знаешь че не сѫ дър-
вя за хранѫ, тѣхъ можешь да истрѣбишь
и изсѣчешь; и да направишь окопъ про-
тивъ градъ-тъ, който ти ся противи, додѣ
ся прѣдаде.

ГЛАВА 21.

1 Ако въ земіѭ-тѫ, коіѭто ти Господь
Богъ твой дава да наслѣдишь, ся намѣри
убитъ нѣкой паднѫлъ на поле-то *и* не ся
2 знае кой го е убилъ, Тогазь да излѣзѫтъ
старѣйшины-тѣ ти и сѫдіи-тѣ ти, и да из-
мѣрятъ *разстояніе-то* до градове-тѣ които
3 сѫ около убитый-тъ; И старѣйшины-тѣ
на градъ-тъ който е най близу до уби-
тый-тъ, да земѫтъ юницѫ, съ коіѭто не е
4 работено, нито е теглила яремъ; И ста-
рѣйшины-тѣ на онзи градъ да докаратъ
юницѫ-тѫ въ единъ долъ каменливъ, кой-
то не е оранъ, нито е сѣянъ; и тамъ въ
долъ-тъ да прѣсѣкѫтъ вратъ-тъ на юни-
5 цѫ-тѫ. И да пристѫпятъ священници-тѣ
синове-тѣ Левіеви; (понеже [а]тѣхъ избра
Господь Богъ твой да му служатъ, и да
благославятъ въ име-то Господне, и [б]по
думѫ-тѫ имъ да ся сѫди всяко прѣпира-
6 ніе, и всяко біеніе:) И всичкы-тѣ старѣй-
шины отъ онзи градъ който е най близу
до убитый-тъ, [в]да омыіѭтъ рѫцѣ-тѣ си
7 надъ закланѫ-тѫ юницѫ въ долъ-тъ; И
да отговорятъ и рекѫтъ: Рѫцѣ-тѣ ни не
сѫ пролѣли тѫзи кръвь, нито очи-тѣ ни
8 сѫ видѣли: Бѫди милостивъ, Господи, на
людіе-тѣ си Израиля, които си избавилъ,
и [г]не считай на людіе-тѣ си Израиля
кръвь неповиннѫ. И ще имъ ся прости
9 кръвь-та. Така [д]ще изгладишь изъ срѣдъ
себе си неповиннѫ-тѫ кръвь, когато на-
правишь право-то прѣдъ очи-тѣ на Го-
спода.
10 Когато излѣзешь да воювашь противъ
врагове-тѣ си, и Господь Богъ твой гы
прѣдаде въ рѫцѣ-тѣ ти, и земешь отъ
11 тѣхъ плѣнницы, И видишь между плѣн-
ницы-тѣ женѫ доброличнѫ, и ѭ възлю-
12 бишь, да ѭ земешь за своіѭ женѫ, То-
газь да ѭ заведешь у дома си, и тя да
обръсне главѫ-тѫ си и отрѣже ногти-тѣ
13 си; И да съблѣче отъ себе си дрехы-тѣ
на плѣненіе-то си, и да сѣди въ домъ-тъ
ти, и [е]да оплаква бащѫ си и майкѫ си
цѣлъ мѣсецъ; и послѣ това да влѣзешь
при неіѭ, и да й бѫдешь мѫжъ, и тя да
14 ти бѫде жена. Ако ли не ся благода-
ришь отъ неіѭ, тогазь да ѭ испрово-
дишь свободнѫ: и да не ѭ продадешь за
сребро, да не ѭ направишь рабыніѭ,
[ж]защото си ѭ смирилъ.

[г] Виж. Неем. 12; 27. Псал. 30; надписъ-тъ.
[д] Гл. 24; 5.
[е] Сѫд. 7; 3.
[ж] 2 Цар. 20; 18, 20.
[з] Числ. 31; 7.
[и] Іис. Нав. 8; 2.
[і] Іис. Нав. 22; 8.
[к] Числ. 21; 2, 3, 35. 33; 52. Гл. 7; 1, 2. Іис. Нав. 11; 14.
[л] Гл. 7; 4, 12; 30, 31. 18; 9. Исх. 23; 33.

—

[а] Гл. 10; 8. 1 Лѣт. 23; 13.
[б] Гл. 17; 8, 9.
[в] Виж. Псал. 19 12. 26; 6. Мат. 27; 24.
[г] Іона 1; 14.
[д] Гл. 19; 13.
[е] Виж. Псал. 45; 10.
[ж] Быт. 34; 2. Гл. 22; 29. Сѫд. 19; 24.

15 Ако има нѣкой двѣ жены, еднѫ-тѫ
любимѫ, [з]а другѫ-тѫ нелюбимѫ, и му
народятъ чада, любима-та и нелюбима-та,
и първородный-тъ сынъ е на нелюбимѫ-
16 тѫ, Тогазь [и]въ който день дѣли на сыно-
ве-тѣ си имотъ-тъ си, не може да направи
първороденъ сынъ-тъ на любимѫ-тѫ, и
да прѣзри сынъ-тъ на нелюбимѫ-тѫ,
17 първородный-тъ: Но да припознае за пър-
вороденъ сынъ-тъ на нелюбимѫ-тѫ, и [і]да
му даде двоенъ дѣлъ отъ всичкый-тъ си
имотъ; защото е [к]начатъкъ на силѫ-тѫ
му; [л]нему принадлежи право-то на пър-
вородство-то.
18 Ако има нѣкой сынъ упоритъ и непо-
корливъ, който не слуша гласъ-тъ на от-
ца си, или гласъ-тъ на майкѫ си, и тѣ
сѫ го наказували, но той не гы е слу-
19 шалъ, Тогазь отецъ му и майка му да го
хванѫтъ и да го заведѫтъ при старѣй-
шины-тѣ на градъ-тъ му, и при портѫ-
20 тѫ на мѣсто-то му: И да рекѫтъ на
старѣйшины-тѣ на градъ-тъ му: Тоя нашъ
сынъ е упоритъ и непокорливъ; не слу-
ша гласъ-тъ ни: раскошенъ е и піяница:
21 Тогазь всичкы-тѣ человѣци отъ градъ-тъ
му да го убіѭтъ съ каменіе, и да умре:
и [м]да отмахнешь зло-то отъ срѣдъ си; и
[н]всичкый Израиль да чуе и да ся убои.
22 И ако нѣкой стори сгрѣшеніе [о]до-
стойно за смърть, и *осѫденъ* бѫде на
23 смърть, и го обѣсишь на дърво, Да [п]не
остане тѣло-то му всичкѫ-тѫ нощь на
дърво-то, но непрѣмѣнно да го погребешь
въ истый-тъ день, (защото [р]е проклѣтъ
отъ Бога обѣсеный;) и [с]да не осквернишь
земіѭ-тѫ си, коіѭто Господь Богъ твой
ти дава въ наслѣдіе.

ГЛАВА 22.

1 Когато видишь говедо-то на брата си
или овцѫ-тѫ му загубены, [а]да гы не
прѣнебрѣжишь; непрѣмѣнно да гы вър-
2 нешь при брата си. И ако братъ ти не е
близу при тебе, или ако го не познавашь,
тогазь прибери гы у дома си, и да бѫ-
дѫтъ при тебе додѣ гы потърси братъ ти;
3 и тогазь да му гы дадешь. Така да пра-
вишь и за оселъ-тъ му; така да правишь
и за дрехѫ-тѫ му; така да правишь и за
всяко изгубено нѣщо на брата си, което е
изгубилъ, и ты го намѣришь; не бива да
4 го прѣнебрѣжишь. Когато видишь оселъ-
тъ на брата си или говедо-то му паднѫло
на пѫть-тъ, [б]да гы не прѣнебрѣжишь; не-
прѣмѣнно да *гы* дигнешь съ него.
5 Жена да не носи мѫжко облѣкло, ни-
то мѫжъ да ся облѣче въ женскѫ дре-
хѫ; понеже всичкы-тѣ които правятъ та-
ка гнусота сѫ на Господа Бога твоего.
6 Ако ти ся случи на пѫть-тъ птичіе
гнѣздо на нѣкое дърво, или на земіѭ-тѫ,
и въ него пилета, или яйца, и майка-та ле-
жи на пилета-та или на яйца-та, [в]да не
7 земешь майкѫ-тѫ съ чада-та. Непрѣмѣн-
но да пустишь майкѫ-тѫ, а чада-та да
земешь за себе си; [г]за да ти бѫде до-
брѣ, и да ся продължатъ дни-тѣ ти.
8 Когато съградишь новѫ кѫщѫ, да на-
правишь огражденіе около стрѣхы-тѣ си
за да не направишь кѫщѫ-тѫ си повин-
нѫ на кръвь, ако падне нѣкой человѣкъ
отъ неіѭ.
9 [д]Да не насѣешь лозіе-то си съ разно-
родны сѣмена: за да ся не оскверни про-
изведеніе-то на сѣме-то което си насѣ-
10 ялъ, и плодъ-тъ на лозіе-то. [е]Да не
11 орешь съ волъ и оселъ наедно. [ж]Да не
облѣчешь дрехѫ смѣсенѫ отъ вълнѫ и
ленъ заедно.
12 Да си направишь [з]ресны въ четыри-тѣ
краища на дрехѫ-тѫ си, съ коіѭто ся
покрывашь.
13 Ако нѣкой земе женѫ, и [и]влѣзе при
14 неіѭ, и іѭ възненавиди, И даде причинѫ
да іѭ злословятъ, и нанесе на неіѭ лошо
име, и рече: Зѣхъ тѫіѭ женѫ, и като
приближихъ при неіѭ, не іѭ намѣрихъ
15 дѣвицѫ, Тогазь на момѫ-тѫ баща ѝ, и
майка ѝ, да земѫтъ и занесѫтъ *бѣлезы-
тѣ отъ* дѣвичество-то на момѫ-тѫ при
16 старѣйшины-тѣ градскы, въ портѫ-тѫ: И
на момѫ-тѫ баща ѝ да рече на старѣй-
шины-тѣ: Дадохъ дъщеріѭ си на тогози
человѣка за женѫ, а той іѭ ненавиди:
17 И ето, даде причинѫ да іѭ злословятъ, и
казува: Не намѣрихъ дъщеріѭ ти дѣви-
цѫ; но ето дѣвичества-та на дъщеріѭ ми.
И да разгѫнѫтъ ризѫ-тѫ прѣдъ старѣй-
18 шины-тѣ градскы. Тогазь старѣйшины-тѣ
на онзи градъ да земѫтъ человѣкъ-тъ, и
19 да го накажѫтъ; И да го глобятъ сто
сикли сребърны, и да гы даде на бащѫ-
тѫ на момѫ-тѫ; защото нанесе лошо
име на Израилскѫ дѣвицѫ: и да му бѫде
жена; не бива да іѭ напусне въ всич-
20 кый-тъ си животъ. Ако ли е това нѣщо
истинно, *и* не ся намѣри дѣвичество у
21 момѫ-тѫ; Тогазь да извадятъ момѫ-тѫ
прѣдъ врата-та на бащинъ-тъ ѝ домъ, и
человѣци-тѣ отъ градъ-тъ ѝ да іѭ убіѭтъ
съ каменіе, и да умре; защото [і]е стори-
ла бесчестіе въ Израиль, като е блуд-
ствовала въ бащинъ-тъ си домъ: така [к]да
отмахнешь зло-то отъ срѣдъ си.

з Быт. 29; 33.
и 1 Лѣт. 5; 2. 26; 10. 2 Лѣт. 11; 19, 22.
і Виж. 1 Лѣт. 5; 1.
к Быт. 49; 3.
л Быт. 25; 31, 33.
м Гл. 13; 5. 19; 19, 20. 22; 21. 24.
н Гл. 13; 11.
о Гл. 19; 6. 22; 26. Дѣян. 23; 29. 25; 11, 25. 26; 31.
п Іис. Нав. 8; 29. 10; 26, 27. Іоан. 19; 31.
р Гал. 3; 13.
с Лев. 18; 25. Числ. 35; 34.

—

а Исх. 23; 4.
б Исх. 23; 5.
в Лев. 22; 28.
г Гл. 4; 40.
д Лев. 19; 19.
е Виж. 2 Кор. 6; 14, 15, 16.
ж Лев. 19; 19.
з Числ. 15; 38. Мат. 23; 5.
и Быт. 29; 21. Сѫд. 15; 1.
і Быт. 34; 7. Сѫд. 20; 6, 10. 2 Цар. 13; 12, 13.
к Гл. 13; 5.

22 [л]Ако ся намѣри нѣкой лежащъ съ
ожененѫ женѫ, тогазъ и двама-та да бѫ-
дѫтъ убити, мѫжъ-тъ който е лежалъ
съ женѫ-тѫ и жена-та: така да отмах-
23 нешъ зло-то отъ Израиль. Ако нѣкоя
млада дѣвица е [м]годена за мѫжъ, и ѭ
намѣри нѣкой въ градъ-тъ, и лежи съ
24 неѭ, Тогазъ да гы извадите двама-та
прѣдъ врата-та на онзи градъ, и да гы
убіете съ каменіе, и да умрѫтъ: момѫ-
тѫ, защото не извыкала *като е была* въ
градъ-тъ: и мѫжъ-тъ, защото е [н]сми-
рилъ женѫ-тѫ на ближній-тъ си: така
[о]да отмахнешъ зло-то отъ срѣдъ си.
25 Но ако нѣкой намѣри на поле-то мо-
мѫ годенѫ и ѭ насилова, и лежи съ
неѭ, тогазъ само человѣкъ-тъ, който е
26 лежалъ съ неѭ, да бѫде убитъ: А на
момѫ-тѫ да не направишъ нищо: нѣма въ
момѫ-тѫ грѣхъ за смърть; защото като
кога ся нѣкой устреми на ближній-тъ си
27 и го убіе, така е това нѣщо. Защото на
поле-то ѭ намѣри, извыка годена-та мо-
ма, но нѣмаше който да ѭ отърве.
28 [п]Ако нѣкой намѣри младѫ дѣвицѫ,
негоденѫ, и ѭ хване, та лежи съ неѭ и
29 гы намѣрятъ: Тогазъ онзи человѣкъ кой-
то е лежалъ съ неѭ да даде на бащѫ-
тѫ на момѫ-тѫ петдесетъ *сикли* сребър-
ны, и тя да му бѫде жена; [р]понеже ѭ е
смирилъ, не быва да ѭ напусне въ всич-
кый си животъ.
30 [с]Никой да не земе женѫ-тѫ на бащѫ си,
нито [т]да открые покрывкѫ-тѫ на отца си.

ГЛАВА 23.

1 Онзи който е подвитъ или има отрѣ-
занъ дѣтородный си удъ да не влѣзе въ
2 събраніе-то Господне. Копеличищъ да не
влѣзе въ събраніе-то Господне; и до де-
сетый-тъ си родъ да не влѣзе въ събра-
3 ніе-то Господне. [а]Аммонецъ и Моавецъ
да не влѣзе въ събраніе-то Господне; и
до десетый-тъ си родъ да не влѣзѫтъ въ
4 събраніе-то Господне никога. [б]Защото не
вы посрѣщнѫхѫ съ хлѣбъ и водѫ на
пѫть-тъ, когато излазѣхте изъ Египетъ;
и [в]защото цѣнихѫ противъ тебе Валаа-
ма сына Веорова отъ Фаѳуръ Месопотам-
5 скый за да тя прокълне. Но Господь Богъ
твой не рачи да послуша Валаама: но Го-
сподь Богъ твой промѣни клѣтвѫ-тѫ на
благословеніе тебѣ, понеже Господь Богъ
6 твой тя обыча. [г]Да не поискашъ миръ-тъ
имъ, нито благополучіе-то имъ, прѣзъ
7 всичкы-тѣ си дни до вѣка, Да ся не гну-
сишъ отъ Едомецъ; [д]защото е братъ твой;
да ся не гнусишъ отъ Египтянинъ, [е]за-
щото си былъ пришлецъ въ земѭ-тѫ му.
8 Дѣца-та които ся родятъ отъ тѣхъ, въ тре-
тій-тъ си родъ да влѣзѫтъ въ събраніе-то
Господне.
9 Когато излѣзешъ на войскѫ, противъ
непріятели-тѣ си, пази ся отъ всякѫ ло-
10 шѫ работѫ. [ж]Ако има въ срѣдъ тебе че-
ловѣкъ нечистъ, отъ нѣщо което *му* ся е
случило прѣзъ нощь-тѫ, да излѣзе вънъ
отъ станъ-тъ, и да не влѣзе въ станъ-тъ:
11 А привечеръ [з]да ся омые съ водѫ: и ко-
гато зайде слънце-то нека влѣзе въ станъ-
12 тъ. Да имашъ мѣсто вънъ отъ станъ-тъ,
13 дѣто да излазишъ тамъ по вънъ. И да
имашъ лопаткѫ малкѫ между орѫжія-та
си; и когато клекнешъ вънъ, да изро-
вишъ съ неѭ, и ся повърнешъ, да заро-
14 вишъ онова което излиза изъ тебе. Защо-
то Господь Богъ твой [и]ходи прѣзъ срѣдъ
станъ-тъ ти, за да тя избавя, и да прѣ-
дава врагове-тѣ ти прѣдъ тебе; за това
станъ-тъ ти трѣбва да бѫде святъ; за да
не види нѣщо нечисто въ тебе, и ся от-
върне отъ тебе.
15 [і]Рабъ който е прибѣгнѫлъ отъ госпо-
даря си при тебе, да го не прѣдадешъ на
16 господаря му: При тебе да живѣе, въ
срѣдъ васъ, на мѣсто-то което избере отъ
вѫтрѣ врата-та ти дѣто му е угодно; [к]да
го не притѣснявашъ.
17 [л]Да нѣма блудницѫ отъ дъщери-тѣ
Израилевы, нито да има [м]мѫжеложникъ
18 отъ Израилевы-тѣ сынове. Да не прино-
сишъ заплатѫ отъ блудницѫ, нито цѣнѫ
отъ куче, въ домъ-тъ на Господа Бога
твоего за никакво обѣщаніе; защото и
двѣ-тѣ тія сѫ гнусота Господу Богу
твоему.
19 [н]Да не заемнешъ на брата си за лихвѫ
пары, ни хранѫ, нито друго което ся за-
20 емнува. [о]На чужденецъ можешъ да да-
вашъ съ лихвѫ; на брата си обаче да не
дадешъ съ лихвѫ; [п]за да тя благославя
Господь Богъ твой въ всичкы-тѣ ти прѣд-
пріятія, на земѭ-тѫ въ коѭто отхо-
ждашъ за да ѭ наслѣдишъ.
21 [р]Когато обречешъ обричаніе Господу
Богу твоему, да не забавяшъ да го да-
дешъ; защото Господь Богъ твой непрѣ-
мѣнно ще го прѣдири отъ тебе, и ще бѫ-
22 де грѣхъ на тебе. Но ако не щешъ да ся
23 обречешъ, нѣма да ти бѫде грѣхъ. [с]Как-
вото излѣзе изъ устны-тѣ ти, да го па-
зишъ и да го вършишъ, както си обрѣ-
клъ Господу Богу твоему, самоволно-то

[л] Лев. 20; 10. Іоан. 8; 5.
[м] Мат. 1; 18, 19.
[н] Гл. 21; 14.
[о] Ст. 21, 22.
[п] Исх. 22; 16, 17.
[р] Ст. 24.
[с] Лев. 18; 8. 20; 11. Гл. 27; 20. 1 Кор. 5; 1.
[т] Виж. Руѳ. 3; 9. Іез. 16; 8.

—

[а] Неем. 13; 1, 2.
[б] Виж. Гл. 2; 29.
[в] Числ. 22; 5, 6.
[г] Ездр. 9; 12.
[д] Быт. 25; 24, 25, 26. Авд. 10, 12.
[е] Исх. 22; 21. 23; 9. Лев. 19; 34. Гл. 10; 19.
[ж] Лев. 15; 16.
[з] Лев. 15; 5.
[и] Лев. 26; 12.
[і] 1 Цар. 30; 15.
[к] Исх. 22; 21.
[л] Лев. 19; 29. Виж. Прит. 2; 16.
[м] Быт. 19; 5. 4 Цар. 23; 7.
[н] Исх. 22; 25. Лев. 25; 36, 37. Неем. 5; 2, 7. Псал. 15; 5. Лук. 6; 34, 35.
[о] Виж. Лев. 19; 34. Гл. 15; 3.
[п] Гл. 15; 10.
[р] Числ. 30; 2. Еккл. 5; 4, 5.
[с] Числ. 30; 2. Псал. 66; 13, 14.

приношеніе, което си обреклъ съ уста-
та си.
24 Когато влѣзешь въ лозіе-то на ближній-
тъ си, можешь да ядешь гроздіе колко-
то искашь, додѣ ся насытишь; но въ съ-
25 сѫдъ-тъ си да не туришь. Когато влѣ-
зешь въ сѣятбы-тѣ на ближній-тъ си,
[т]можешь да откѫснешь съ рѫкѫ-тѫ си
класове; но сърпъ не быва да туришь въ
сѣятбы-тѣ на ближній-тъ си.

ГЛАВА 24.

1 Когато [а]нѣкой земе женѫ, и ся ожe-
ни за неѭ, и ако бы че не намѣри тя
благодать въ очи-тѣ му, защото намѣрва
той въ неѭ грозно нѣщо, тогазь да ѝ
напише разводно писмо, и да *го* даде въ
рѫкѫ-тѫ ѝ, и да іѫ отпрати изъ кѫщѫ-
2 тѫ си. И като излѣзе изъ кѫщѫ-тѫ му,
може да иде и да ся ожени за другъ
3 мѫжъ. И ако іѫ възненавиди вторый-тъ
мѫжъ, та ѝ напише разводно писмо, и *го*
даде въ рѫкѫ-тѫ ѝ, и іѫ отпрати отъ
домъ-ть си, или ако умре вторый-тъ ѝ
мѫжъ, който іѫ е зѣлъ за своѭ женѫ;
4 [б]Първый-тъ ѝ мѫжъ, който іѫ е напуст-
нѫлъ, не може да іѫ земе пакъ за же-
нѫ на себе си, като е осквернена; защо-
то това е гнусота прѣдъ Господа; и да
не нанесешь грѣхъ на земѭ-тѫ, коѭто
Господь Богъ твой ти дава наслѣдіе.
5 [в]Ако нѣкой е зѣлъ женѫ наскоро, да
не отиде на брань, и да ся не натовари
на него нищо; да бѫде свободенъ въ кѫ-
щѫ-тѫ си еднѫ годинѫ, и [г]да весели
женѫ-тѫ си коѭто е зѣлъ.
6 Да не земе никой въ залогъ рѫкомел-
ницѫ, нито горній-тъ камыкъ; защото
животъ зема въ залогъ.
7 [д]Ако ся съгледа нѣкой че е откраднѫлъ
нѣкого отъ братія-та си, отъ Израилевы-
тѣ синове, та го е направилъ робъ, или го
е продалъ, тогазь тоя крадецъ да ся умър-
тви; и [е]да отмахнешь зло-то отъ срѣдъ си.
8 Внимай [ж]въ ранѫ-тѫ на проказѫ-тѫ,
да пазишь прилежно, и да правишь по
всичко каквото вы научатъ священници-
тѣ Левити-тѣ: както имъ заповѣдахъ, да
9 внимаете да правите. [з]Помни що напра-
ви [и]на Маріамъ Господь Богъ твой на
пѫть-тъ, когато излѣзохте изъ Египетъ.
10 Когато дадешь на заемъ нѣщо на бли-
жній-тъ си, да не влѣзешь въ кѫщѫ-тѫ
11 му за да земешь залогъ отъ него. Вънъ
да застанешь, и онзи человѣкъ, комуто
12 заемашь, да ти изнесе залогъ-тъ. Ако ли е
человѣкъ-тъ сиромахъ, да не легашь да
13 спишь съсъ залогъ-тъ му. [і]Непрѣмѣнно
да му върнешь залогъ-тъ около захожда-
ніе-то на сълнце-то, за да спи съ дрехѫ-
тѫ си, и [к]да тя благослови; [л]и да ти бѫ-
де правда прѣдъ Господа Бога твоего.
14 [м]Да не онеправдувашь нѣкого цѣненъ,
сиромахъ и нищъ, отъ братія-та си, или
отъ чужденцы-тѣ които сѫ въ земѭ-тѫ
15 ти, отъ вѫтрѣ врата-та ти. [н]Въ истый-тъ
день дай заплатѫ-тѫ му, прѣди да зайде
сълнце-то на неѭ; защото е сиромахъ, и
има надеждѫ-тѫ си на неѭ; [о]за да не
извыка противъ тебе къмъ Господа, и ти
бѫде грѣхъ.
16 [п]Бащи-тѣ да ся не умъртвуватъ за ча-
да-та, нито чада-та да ся умъртвуватъ за
бащы-тѣ: всякой да ся умъртвува за свой-
тъ си грѣхъ.
17 [р]Да не извърнешь сѫдъ-тъ на чужде-
нецъ-тъ, на сираче-то, [с]нито да земешь
18 дрехѫ-тѫ на вдовицѫ-тѫ въ залогъ: Но
[т]да помнишь че ты си былъ рабъ въ
Египетъ, и Господь Богъ твой тя избави
отъ тамъ; за това азъ ти заповѣдувамъ
да правишь това нѣщо.
19 [у]Когато жнешь жетвѫ-тѫ си на нивѫ-
тѫ си, и заборавишь нѣкой снопъ на ни-
вѫ-тѫ, да не ся върнешь да го земешь;
за чужденецъ-тъ ще бѫде, за сираче-то,
и за вдовицѫ-тѫ: [ф]за да тя благослови
Господь Богъ твой во всичкы-тѣ дѣла на
20 рѫцѣ-тѣ ти. Като брулишь маслины-тѣ
си, да не прѣтресувашь пакъ вѣтвы-тѣ:
нека бѫде за чужденецъ-тъ, за сираче-
21 то, и за вдовицѫ-тѫ. Като оберешь ло-
зіе-то си, да ся не вращашь да го прѣби-
рашь; да бѫде за чужденецъ-тъ, за сира-
22 че-то, и за вдовицѫ-тѫ: И [х]да помнишь
че рабъ си былъ ты въ Египетскѫ-тѫ
земѭ; за това азъ ти заповѣдувамъ да
правишь това нѣщо.

ГЛАВА 25.

1 Ако стане [а]прѣпираніе между человѣ-
цы, и дойдѫтъ на сѫдъ-тъ, и гы сѫдятъ,
тогазь [б]*сѫдіи-тѣ* да оправдаѭтъ праве-
2 дный-тъ, и осѫдятъ повинный-тъ. И ако
повинный-тъ е [в]достоинъ за бой, сѫдія-
та да заповѣда да го свалятъ долу, и
[г]прѣдъ него, споредъ прѣстѫпленіе-то му
да му ударятъ нѣколко удары съ четъ.

[т] Мат. 12; 1. Марк. 2; 23. Лук. 6; 1.

—

[а] Мат. 5; 31. 19; 7. Марк. 10; 4.
[б] Іер. 3; 1.
[в] Гл. 20; 7.
[г] Прит. 5; 18.
[д] Исх. 21; 16.
[е] Гл. 19; 19.
[ж] Лев. 13; 2. 14; 2.
[з] Виж. Лук. 17; 32. 1 Кор. 10; 6.
[и] Числ. 12; 10.
[і] Исх. 22; 26.
[к] Іов. 29; 11, 13. 31; 20. 2 Кор. 9; 13. 2 Тим. 1; 18.
[л] Гл. 6; 25. Псал. 106; 31. 112; 9. Дан. 4; 27.
[м] Мал. 3; 5.
[н] Лев. 19; 13. Іер. 22; 13. Іак. 5; 4.
[о] Іак. 5; 4.
[п] 4 Цар. 14; 6. 2 Лѣт. 25; 4. Іер. 31; 29, 30. Іез. 18; 20.
[р] Исх. 22; 21, 22. Прит. 22; 22. Иса. 1; 23. Іер. 5; 28. 22; 3. Іез. 22; 29. Зах. 7; 10. Мал. 3; 5.
[с] Исх. 22; 26.
[т] Ст. 22. Гл. 16; 12.
[у] Лев. 19; 9, 10. 23; 22.
[ф] Гл. 15; 10. Псал. 41; 1. Прит. 19; 17.
[х] Ст. 18.

—

[а] Гл. 19; 17. Іез. 44; 24.
[б] Виж. Прит. 17; 15.
[в] Лук. 12; 48.
[г] Мат. 10; 17.

3 [д]Четыридесеть удара може да му уда-
рятъ, а не повече; да не бы като прииту-
ри да му удари много повече отъ тыя
удары, [е]да стане братъ ти прѣзрѣнъ прѣдъ
очи-тѣ ти.
4 [ж]Да не обвържешь уста-та на вола ко-
гато вършее.
5 [з]Ако живѣѭтъ братія наедно, и умре
единъ отъ тѣхъ, и нѣма чада, жена-та на
умрѣлый-тъ да не ся ожени за чуждъ:
братъ-тъ на мѫжъ-тъ ѝ да влѣзе при
неѭ, и да ѭ земе за себе си женѫ, и да
испълни къмъ неѭ длъжность-тѫ на де-
6 веръ. И първородный-тъ когото тя роди,
[и]да ся наименува на име-то на умрѣлый-
тъ му братъ, за [і]да ся не изглади име-то
7 му отъ Израиль. Ако ли человѣкъ-тъ не
ся благодари да земе на брата си женѫ-
тѫ, тогазь братова-та му жена да възлѣ-
зе [к]на градскы-тѣ порты при старѣйшины-
тѣ, и да рече: Деверъ ми ся отрича да
възстави име-то на брата си въ Изра-
иль; не ще да испълни къмъ мене дъл-
8 жность-тѫ на деверъ. Тогазь старѣйши-
ны-тѣ на градъ-тъ му да го повыкатъ, и
да му говорятъ: и *ако* той постоянству-
ва, и казва: [л]Нѣмамъ благодареніе да ѭ
9 земѫ, Тогазь жена-та на брата му да
пристѫпи при него прѣдъ старѣйшины-
тѣ, и [м]да изуе калеврѫ-тѫ му отъ ногѫ-
тѫ му, и да плюне на лице-то му, послѣ
да отговори и рече: Така ще ся прави
на человѣкъ, който [н]не ще да съзиде
10 домъ-тъ на брата си. И да ся именува
име-то му въ Израиль, домъ-тъ на изу-
тый-тъ.
11 Ако ся біѭтъ человѣци помежду си
и на единый-тъ жена-та пристѫпи да
освободи мѫжа си отъ рѫкѫ-тѫ на того-
ва който го біе, и простре рѫкѫ-тѫ си
12 та го хване за срамны-тѣ му уды, Тогазь
да отсѣчешь рѫкѫ-тѫ ѝ; [о]око-то ти да ѭ
не пожали.
13 [п]Да нѣмашь въ врѣтище-то си различ-
14 ны теглилкы тежкы и лекы. Да нѣмашь
въ кѫщѫ-тѫ си различны ефы, голѣмѫ
15 и малкѫ. Истиннѫ и праведнѫ теглилкѫ
да имашь; истиннѫ и праведнѫ ефѫ да
имашь; [р]за да ся продължатъ дни-тѣ ти
на земіѭ-тѫ, коіѭто Господь Богъ твой
16 ти дава: Защото [с]всичкы-тѣ които пра-
вятъ това, всичкы-тѣ които правятъ
неправдѫ, гнусота сѫ на Господа Бога
твоего.
17 [т]Помни що ти направи Амаликъ на
пѫть-тъ когато излѣзохте изъ Египетъ:
18 Какъ ти ся противи на пѫть-тъ, и посѣ-
че задній-тъ твой пълкъ, всичкы-тѣ осла-
бнѫлы задъ тебе, като бѣше ты запрѣлъ
19 и уморенъ; и [у]не ся убоя отъ Бога. За-
ради това [ф]когато тя успокои Господь
Богъ твой отъ всичкы-тѣ ти непріятели
наоколо, въ земіѭ-тѫ коіѭто Господь
Богъ твой ти дава наслѣдіе да ѭ наслѣ-
дишь, [х]изглади поменъ-тъ на Амалика
отъ подъ небе-то; да не забравишь.

ГЛАВА 26.

1 И когато влѣзешь въ земіѭ-тѫ, коіѭ-
то ти дава Господь Богъ твой наслѣдіе,
и ѭ наслѣдишь, и ся населишь въ неѭ,
2 [а]Тогазь да земешь отъ начаткы-тѣ на
всичкы-тѣ земны плодове, които събе-
решь отъ земіѭ-тѫ си, коіѭто ти дава
Господь Богъ твой, и да гы туришь въ
кошницѫ, и [б]да идешь на мѣсто-то, кое-
то избере Господь Богъ твой за да насели
3 тамъ име-то си: И да идешь при священ-
ника, който е въ оныя дни, и да му ре-
чешь: Исповѣдувамъ днесь Господу Богу
твоему, че влѣзохъ въ земіѭ-тѫ, за коіѭ-
то Господь ся клѣ на отцы-тѣ ни да да-
4 де намъ. И священникъ-тъ да земе кош-
ницѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ ти, и да ѭ тури
прѣдъ олтарь-тъ на Господа Бога твоего:
5 И да говоришь, и речешь прѣдъ Гос-
пода Бога твоего: Отецъ ми бѣше единъ
[в]Сиріанинъ [г]скытающъ ся, и [д]слѣзе въ
Египетъ, и пришелствова тамъ [е]съ мал-
ко человѣцы, и станѫ тамъ народъ го-
6 лѣмъ, силенъ, и многочисленъ: А [ж]Егы-
птяни-тѣ ны злоупотрѣбихѫ и утѣснихѫ
ны, и възложихѫ на насъ тежкѫ рабо-
7 тѫ: И [ѕ]выкнѫхмы къмъ Господа Бога
на отцы-тѣ ни, и послуша Господь гласъ-
тъ ни, и видѣ униженіе-то ни, и трудъ-тъ
8 ни, и угнетеніе-то ни: И [и]изведе ны Гос-
подь изъ Египетъ съ крѣпкѫ рѫкѫ, и
съ прострѣнѫ мышцѫ, и [і]съ голѣмъ
9 ужасъ, и съсъ знаменія, и съ чудеса; И
въведе ны въ това мѣсто, и даде ни тѫіѭ
земіѭ, [к]земіѭ дѣто тече млѣко и медъ.
10 И сега ето, донесохъ начаткы-тѣ на пло-
дове-тѣ на земіѭ-тѫ коіѭто ми ты, Гос-
поди, даде. И да гы поставишь прѣдъ
Господа Бога твоего, и да ся поклонишь
11 прѣдъ Господа Бога твоего. И [л]да ся раз-
веселишь въ всичкы-тѣ благости, които
Господь Богъ твой даде на тебе и на

д 2 Кор. 11; 24.
е Іов. 18; 3.
ж Прит. 12; 10. 1 Кор. 9; 9. 1 Тим. 5; 18.
з Мат. 22; 24. Марк. 12; 19. Лук. 20; 28.
и Быт. 38; 9.
і Руѳ. 4; 10.
к Руѳ. 4; 1, 2.
л Руѳ. 4; 6.
м Руѳ. 4; 7.
н Руѳ. 4; 11.
о Гл. 19; 13.
п Лев. 19; 35, 36. Прит. 11; 1. Іез. 45; 10. Мих. 6; 11.
р Исх. 20; 12.
с Прит. 11; 1. 1 Сол. 4; 6.
т Исх. 17; 8.
у Псал. 36; 1. Прит. 16; 6. Рим. 3; 18.
ф 1 Цар. 15; 3.
х Исх. 17; 14.

—

а Исх. 23; 19. 34; 26. Числ. 18; 13. Гл. 16; 10. Прит. 3; 9.
б Гл. 12; 5.
в Осія 12; 12.
г Быт. 43; 1, 2. 45; 7, 11.
д Быт. 46; 1. 6. Дѣян. 7; 15.
е Быт. 46; 27. Гл. 10; 22.
ж Исх. 1; 11, 14.
ѕ Исх. 2; 23, 24, 25. 3; 9. 4; 31.
и Исх. 12; 37, 51. 13; 3, 14, 16. Гл. 5; 15.
і Гл. 4; 34.
к Исх. 3; 8.
л Гл. 12; 7, 12, 18. 16; 11.

твой-тъ домъ, ты, и Левитинъ-тъ, и при-
шлецъ-тъ, който е въ срѣдъ васъ.
12 Когато свършишь да отдѣляшь [м]всичкы-
тѣ десетъцы на рожбы-тѣ си, въ третьо-
то лѣто, [н]въ лѣто-то на десетъцы-тѣ, и
гы дадешь на Левитина, на пришлеца, на
сираче-то, и на вдовицѫ-тѫ, и ядѫтъ отъ
13 вѫтрѣ врата-та ти, и ся насытятъ, То-
газь да речешь прѣдъ Господа Бога твое-
го: Очистихъ отъ кѫщѫ-тѫ *си* посвеще-
нія-та, и дадохъ гы на Левитина, и на
пришлеца, на сираче-то, и на вдовицѫ-
тѫ, по всичкы-тѣ твои заповѣди които
ми си заповѣдалъ; азъ не прѣстѫпихъ
14 заповѣди-тѣ ти, [о]нито *гы* забравихъ; [п]Не
сьмь ялъ отъ тѣхъ въ плачь-тъ си, нито
сьмь гы иждивилъ за нечисто нѣщо, ни-
то сьмь далъ отъ тѣхъ за мъртвецъ; по-
слушахъ гласъ-тъ на Господа Бога мое-
го; направихъ по всичко колкото ми си
15 заповѣдалъ. [р]Погледни отъ свято-то си
жилище, отъ небе-то и благослови людіе-
тѣ си Израиля, и земѭ-тѫ коѭто си
далъ намъ, както си ся клѣлъ на отцы-
тѣ ни, земѭ дѣто тече млѣко и медъ.
16 Днесь ти заповѣдува Господь Богъ твой
да правишь тыя повелѣнія и сѫдове; за
това да гы пазишь и да гы правишь съсъ
всичко-то си сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ
17 си душѫ. [с]Реклъ си днесь Іеова да е
Богъ твой, и да ходишь по неговы-тѣ
пѫтища, и да пазишь повелѣнія-та му, и
заповѣди-тѣ му, и сѫдове-тѣ му, и да
18 слушашь неговъ-тъ гласъ: И [т]Господь
рече днесь, ты да си нему собственъ на-
родъ, както ти е говорилъ той, и да па-
19 зишь всичкы-тѣ неговы заповѣди: И да
тя направи [у]высокъ надъ всичкы-тѣ на-
роды които е направилъ той, за похвалѫ,
и за име, и за славѫ; и да си [ф]народъ
святъ Господу Богу твоему, както е той
говорилъ.

ГЛАВА 27.

1 И заповѣда Моисей, съ Израилевы-тѣ
старѣйшины на людіе-тѣ, и рече: Пазѣ-
те всичкы-тѣ заповѣди, които ви азъ
2 днесь заповѣдвамъ. И [а]въ день-тъ въ кой-
то прѣминете Іорданъ, къмъ земѭ-тѫ
коѭто Господь Богъ твой ти дава, [б]да
поставишь за себе си голѣмы каменіе, и
3 да гы измажешь съ варъ: И да напи-
шешь на тѣхъ всичкы-тѣ думы на тоя
законъ, като заминешь *Іорданъ*, за да влѣ-
зешь въ земѭ-тѫ коѭто ти Господь
Богъ твой дава, въ земѭ-тѫ дѣто тече
млѣко и медъ, както ти ся е обѣщалъ
4 Господь Богъ на отцы-тѣ ти. За това ка-
то прѣминете Іорданъ, да поставите тыя
каменіе които ви азъ днесь заповѣдвамъ,
въ [в]горѫ-тѫ Гевалъ, и да гы измажешь
5 съ варъ. И да съзидешь тамъ олтарь Го-
споду Богу твоему, олтарь отъ каменіе:
[г]желѣзо да не подигнешь върхъ тѣхъ.
6 Да съзидешь олтарь-тъ Господу Богу
твоему отъ цѣлы каменіе; и да прине-
сешь на него всесъжженія Господу Богу
7 твоему: И да принесешь примирителны
жьртвы, и да ядешь тамъ, и да ся възве-
8 селишь прѣдъ Господа Бога твоего: И да
напишешь на каменіе-тѣ всичкы-тѣ думы
9 на тоя законъ твьрдѣ ясно. И говори
Моисей съсъ священницы-тѣ, Левиты-тѣ,
на всичкый Израиль и рече: Мълчи и
слушай, Израилю: [д]въ тоя день сте ста-
10 нѫли людіе на Господа Бога вашего. За
то слушай гласъ-тъ на Господа Бога тво-
его, и върши заповѣди-тѣ му, и повелѣ-
нія-та му, които азъ днесь ти заповѣд-
вамъ.
11 И заповѣда Моисей на людіе-тѣ въ он-
12 зи день и рече: Тія да застанѫтъ [е]на го-
рѫ-тѫ Гаризинъ за да благославятъ лю-
діе-тѣ, като прѣминете Іорданъ; Симе-
онъ, и Левій, и Іуда, и Иссахаръ, и Іо-
13 сифъ, и Веніаминъ. И [ж]тія да застанѫтъ
на горѫ-тѫ Гевалъ за проклинаніе; Ру-
вимъ, Гадъ, и Асиръ, и Завулонъ, Данъ,
14 и Нефѳалимъ. И [з]да възгласятъ Левити-
тѣ и рекѫтъ на всичкы-тѣ Израилевы че-
ловѣцы съ высокъ гласъ:
15 [и]Проклѣтъ онзи человѣкъ, който на-
прави изваянъ или излѣянъ кумиръ, мер-
зость Господу, дѣло отъ рѫцѣ на худо-
жникъ, и *го* тури въ скрыто мѣсто. И
[і]всичкы-тѣ людіе да отговорятъ и ре-
16 кѫтъ: Аминь. [к]Проклѣтъ който похули
бащѫ си или майкѫ си. И всичкы-тѣ лю-
17 діе да рекѫтъ: Аминь. [л]Проклѣтъ който
прѣмѣсти межды-тѣ на ближній-тъ си. И
18 всичкы-тѣ людіе да рекѫтъ: Аминь. [м]Про-
клѣтъ който отбіе слѣпый-тъ отъ пѫть-
тъ. И всичкы-тѣ людіе да рекѫтъ: Аминь.
19 [н]Проклѣтъ който искрывява сѫдъ-тъ
на пришлецъ-тъ, на сираче-то и на
вдовицѫ-тѫ. И всичкы-тѣ людіе да ре-
20 кѫтъ: Аминь. [о]Проклѣтъ който лежи
съсъ женѫ-тѫ на отца си; защото откры-
ва покрывало-то на отца си. И всичкы-тѣ
21 людіе да рекѫтъ: Аминь. [п]Проклѣтъ кой-

м Лев. 27; 30. Числ. 18; 24.
н Гл. 14; 28, 29.
о Псал. 119; 141, 153, 176.
п Лев. 7; 20. 21; 1, 11. Осія 9; 4.
р Иса. 63; 15. Зах. 2; 13.
с Исх. 20; 19.
т Исх. 6; 7. 19; 5. Гл. 7; 6. 14; 2. 28; 9.
у Гл. 4; 7, 8. 28; 1. Псал. 148; 14.
ф Исх. 19; 6. Гл. 7; 6. 28; 9. 1 Петр. 2; 9.

—

а Інс. Нав. 4; 1.
б Інс. Нав. 8; 32.
в Гл. 11; 29. Інс. Нав. 8; 30.
г Исх. 20; 25. Інс. Нав. 8; 31.
д Гл. 26; 18.
е Гл. 11; 29. Інс. Нав. 8; 33. Сѫд. 9; 7.
ж Гл. 11; 29. Інс. Нав. 8; 33.
з Гл. 33; 10. Інс. Нав. 8; 33. Дан. 9; 11.
и Исх. 20; 4, 23, 34; 17. Лев. 19; 4. 26; 1. Гл. 4; 16, 23. 5; 8. Иса. 44; 9. Осія 13; 2.
і Виж. Числ. 5; 22. Іер. 11; 5. 1 Кор. 14; 16.
к Исх. 20; 12. 21; 17. Лев. 19; 3. Гл. 21; 18.
л Гл. 19; 14. Прит. 22; 28.
м Лев. 19; 14.
н Исх. 22; 21, 22. Гл. 10; 18. 24; 17. Мал. 3; 5.
о Лев. 18; 8. 20; 11. Гл. 22; 30.
п Лев. 18; 23. 20; 15.

то лежи съ какъвъ годѣ скотъ. И всич-
22 кы-тѣ людіе да рекжтъ: Аминь. [р]Про-
клѣтъ който лежи съсъ сестрж си, дъ-
щерѣж-тж на бащж си, или дъщерѣж-тж
на майкж си. И всичкы-тѣ людіе да ре-
23 кжтъ: Аминь. [с]Проклѣтъ който лежи съ
тъщж си. И всичкы-тѣ людіе да рекжтъ:
24 Аминь. [т]Проклѣтъ който скрытомъ уда-
ри ближній-тъ си. И всичкы-тѣ людіе да
25 рекжтъ: Аминь. [у]Проклѣтъ който земе
дарове за да убіе человѣка *и пролѣе* кръвь
неповиннж. И всичкы-тѣ людіе да ре-
26 кжтъ: Аминь. [ф]Проклѣтъ който не прѣ-
бжде въ думы-тѣ на тоя законъ, да гы
прави. И всичкы-тѣ людіе да рекжтъ:
Аминь.

ГЛАВА 28.

1 И [а]ако слушашь добрѣ гласъ-тъ на Го-
спода Бога твоего, и внимаешь да пра-
вишь всичкы-тѣ неговы заповѣди, които
ти азъ днесь заповѣдувамъ, [б]ще тя въз-
выши Господь Богъ твой надъ всичкы-тѣ
2 народы на земіж-тж. И ще дойджтъ на
тебе всичкы-тѣ тѣзи благословенія, и [в]ще
починжтъ на тебе, ако послушашь гласъ-
3 тъ на Господа Бога твоего. [г]Благосло-
венъ ще бждешь въ градъ-тъ, и благо-
4 словенъ ще бждешь [д]въ поле-то. Благо-
словенъ [е]плодъ-тъ на утробж-тж ти, и
плодъ-тъ на земіж-тж ти, и плодъ-тъ на
скотове-тѣ ти, чрѣды-тѣ на говеда-та ти,
5 и стада-та на овцы-тѣ ти. Благословенъ
6 кошъ-тъ ти, и нощвы-тѣ ти. [ж]Благосло-
венъ ще бждешь въ входъ-тъ си, и бла-
гословенъ ще бждешь въ исходъ-тъ си.
7 [з]Врагове-тѣ ти, които ся дигатъ върхъ
тебе, Господь ще даде да бжджтъ пора-
зени прѣдъ тебе; отъ единъ пжть ще
излѣзжтъ тѣ върхъ тебе, а отъ седмь пж-
8 тища ще побѣгнжтъ отъ лице-то ти. Го-
сподь [и]ще ти проводи благословеніе въ
житницы-тѣ ти, и [і]во всичко на каквото
туришь ржкж-тж си; и ще тя благосло-
ви на земіж-тж коіжто ти дава Господь
9 Богъ твой. [к]Господь ще тя постави за се-
бе си народъ святъ, както ся клѣ тебѣ,
ако пазишь заповѣди-тѣ на Господа Бога
твоего, и ходишь по неговы-тѣ пжтища.
10 И всичкы-тѣ людіе на земіж-тж ще ви-
дятъ, че [л]ты ся наричашь по име-то Го-
11 сподне, и [м]ще ся убоятъ отъ тебе. И [н]Го-
сподь ще тя умножи въ благости, въ
плодъ-тъ на утробж-тж ти, и въ плодъ-
тъ на скотове-тѣ ти, и въ плодъ-тъ на
земіж-тж ти, върхъ земіж-тж коіжто ся
клѣ Господь на твои-тѣ отцы да ти даде.
12 Ще ти отвори Господь добро-то си съкро-
вище, небе-то, за [о]да дава дъждь на зе-
між-тж ти на врѣме-то му, и [п]да благо-
славя всичкы-тѣ дѣла на ржцѣ-тѣ ти; и
[р]ще давашь на заемъ на много народы,
13 а ты нѣма да земешь на заемъ. И ще тя
постави Господь [с]главж, а не опашкж; и
ще бждешь само отгорѣ, и нѣма да бж-
дешь отдолу; ако слушашь заповѣди-тѣ
на Господа Бога твоего, които ти азъ
днесь заповѣдувамъ, да пазишь и да вър-
14 шишь. И отъ думы-тѣ, които ви азъ днесь
заповѣдувамъ, да [т]не отстжпвашь на де-
сно или на лѣво, за да идешь вслѣдъ
другы богове да имъ служишь.
15 [у]Ако ли не послушашь гласъ-тъ на
Господа Бога твоего, и не внимаешь да
правишь всичкы-тѣ му заповѣди, и пове-
лѣнія-та му, които ти азъ днесь заповѣ-
дувамъ, всичкы тыя клѣтвы ще дойджтъ
16 на тебе, и [ф]ще тя постигнжтъ. Проклѣтъ
ще бждешь [х]въ градъ-тъ, и проклѣтъ ще
17 бждешь въ поле-то. Проклѣтъ кошъ-тъ
18 ти, и нощвы-тѣ ти. Проклѣтъ плодъ-тъ
на утробж-тж ти, и плодъ-тъ на земіж-
тж ти, чрѣды-тѣ на говеда-та ти, и ста-
19 да-та на овцы-тѣ ти. Проклѣтъ ще бж-
дешь въ входъ-тъ си, и проклѣтъ ще бж-
20 дешь въ исходъ-тъ си. Господь ще прати
върхъ тебе [ц]проклѣтіж, [ч]смятеніе, и
[ш]разореніе, въ всичко, на каквото ту-
ришь ржкж да направишь, додѣ ся ис-
трѣбишь и погынешь скоро, за злы-тѣ си
21 дѣла, защото си мя оставилъ ты. [щ]Го-
сподь ще направи да ся залѣпи за тебе
моръ, додѣ тя довърши отъ земіж-тж, въ
22 коіжто отивашь да іж наслѣдишь. [ъ]Го-
сподь ще тя порази съ чахоткж, и съ
трескж, и съ огницж, и съ въспаленіе, и
съсъ *сушж, и [ы]съ вѣтротлѣніе, и съ ръ-
23 ждж; и ще тя гонятъ додѣ погынешь. И
[ь]небе-то ти надъ главж-тж ти ще бжде
24 мѣдь, и земя-та подъ тебе желѣзо. Господь
ще обърне дъждь-тъ на земіж-тж ти на
прахъ и на пепелъ; отъ небе-то ще сла-
25 зи на тебе, додѣ ся истрѣбишь. [ѣ]Господь
ще направи да бждешь поразенъ прѣдъ
врагове-тѣ си; отъ единъ пжть ще излѣ-

р Лев. 18; 9. 20; 17.
с Лев. 18; 17. 20; 14.
т Исх. 20; 13. 21; 12, 14. Лев. 24; 17. Числ. 35; 31. Гл. 19; 11.
у Исх. 23; 7, 8. Гл. 10; 17. 16; 19. Іез. 22; 12.
ф Гл. 28; 15. Псал. 119; 21. Іер. 11; 3. Гал. 3; 10.

а Исх. 15; 26. Лев. 26; 3. Иса. 55; 2.
б Гл. 26; 19.
в Ст. 15. Зах. 1; 6.
г Псал. 128; 1, 4.
д Быт. 39; 5.
е Ст. 11. Быт. 22; 17. 49; 25. Гл. 7; 13. Псал. 107; 38. 127; 3. 128; 3. Прит. 10; 22. 1 Тим. 4; 8.
ж Псал. 121; 8.
з Лев. 26; 7, 8. 2 Цар. 22; 38, 39, 41. Псал. 89; 23. Виж. Ст. 25.
и Лев. 25; 21.
і Гл. 15; 10.
к Исх. 19; 5, 6. Гл. 7; 6. 26; 18, 19. 29; 13.
л Числ. 6; 27. 2 Лѣт. 7; 14. Иса. 63; 19. Дан. 9; 18, 19.
м Гл. 11; 25.
н Ст. 4. Гл. 30; 9. Прит. 10; 22.
о Лев. 26; 4. Гл. 11; 14.
п Гл. 14; 29.
р Гл. 15; 6.
с Иса. 9; 14, 15.
т Гл. 5; 32. 11; 16.
у Лев. 26; 14. Плач. 2; 17. Дан. 9; 11, 13. Мал. 2; 2.
ф Ст. 2.
х Ст. 3 и дрг.
ц Мал. 2; 2.
ч 1 Цар. 14; 20. Зах. 14; 13.
ш Псал. 80; 16. Иса. 30; 17. 51; 20. 66; 15.
щ Лев. 26; 25. Іер. 24; 10.
ъ Лев. 26; 16.
* *Или* ножъ.
ы Амос. 4; 9.
ь Лев. 26, 19.
ѣ Ст. 7. Лев. 26; 17, 37. Гл. 32; 30. Иса. 30; 17.

зешь противъ тѣхъ, а отъ седмь пѫтища
ще побѣгнешь отъ лице-то имъ; и [ю]ще
бѫдешь тласканъ по всичкы-тѣ царства
26 на земіѭ-тѫ. И [я]трупъ-тъ ти ще бѫде
храна на всичкы-тѣ птицы небесны, и на
земны-тѣ звѣрове, и не ще има никой да
27 гы отпѫжда. Господь ще тя порази [ж]съ
Египетскый струпей, и [ѕж]съ кръвотече-
нія, и съ крастѫ, и съсъ сърбежъ, отъ
които да не можешь да ся исцѣлишь.
28 Господь ще тя порази съ несвѣстность, и
съсъ слѣпотѫ и [а]съсъ смаюваніе на сърд-
29 це-то: [б]И ще ходишь пипающъ въ срѣдъ
пладнинѫ, както слѣпый пипа въ тъмни-
нѫ-тѫ, и не ще да имашь успѣхъ въ пѫти-
ща-та си, и ще бѫдешь само утѣсняванъ
и обиранъ всякой день, и не ще да има
30 който да тя избави. [в]Ще ся сгодишь за
женѫ, и другъ мѫжъ ще лежи съ неіѫ;
[г]кѫщѫ ще съградишь, но нѣма да жи-
вѣешь въ неіѫ; [д]лозіе ще насадишь, и
31 нѣма да ядешь отъ плодъ-тъ му. Говедо-
то ти ще бѫде заклано прѣдъ очи-тѣ ти,
и нѣма да ядешь отъ него; оселъ-тъ ти
ще бѫде грабнѫтъ прѣдъ лице-то ти, и
нѣма да ти ся върне; овцы-тѣ ти ще бѫ-
дѫтъ прѣдадены на врагове-тѣ ти, и не
32 ще имашь кой да *гы* избави. Сынове-тѣ
ти и дъщери-тѣ ти ще бѫдѫтъ прѣдаде-
ни на другъ народъ, и очи-тѣ ти ще гле-
датъ, и ще [е]чезнѫтъ за тѣхъ всякой день;
и не ще да има сила въ рѫкѫ-тѫ ти.
33 [ж]Плодъ-тъ на земіѭ-тѫ ти, и всичкы-тѣ
ти трудове, ще изѣде народъ когото не
познавашь; и ты ще бѫдешь само притѣ-
сняванъ и мѫченъ прѣзъ всичкы-тѣ дни.
34 И ще бѫдешь изумленъ [ѕ]като гледашь
35 това което ще видятъ очи-тѣ ти. Господь
[и]ще тя порази съ лошо въспаленіе въ
колѣна-та и въ голѣни-тѣ, щото да не мо-
жешь да ся исцѣлишь, отъ плесны-тѣ на
36 нозѣ-тѣ ти дори до тѣме-то ти. Ще [і]за-
веде Господь тебе, и царь-тъ ти, когото
поставишь надъ себе си, при народъ ко-
гото не си позналъ ни ты, нито отци-тѣ
ти; и [к]тамъ ще служишь на другы бого-
37 ве, на дърво и камыкъ. И ще бѫдешь [л]за
учудваніе, за притчѫ, и [м]за поруганіе, на
всичкы-тѣ народы, дѣто тя отведе Го-
38 сподь. [н]Много сѣме ще износишь на по-
ле-то, а малко ще събирашь; защото [о]ще
39 го поядѫтъ скакалци-тѣ. Лозія ще наса-
дишь и обработишь, а вино нѣма да пі-
ешь, нито ще съберешь гроздіе; защото
40 червій ще гы изѣде. Маслины ще имашь
во всичкы-тѣ си прѣдѣлы, а съ елей нѣ-
ма да ся помажешь; защото маслины-тѣ
41 ти ще окапѫтъ. Сынове и дъщери ще ро-
дишь, но тѣ не ще бѫдѫтъ при тебе;
42 защото [п]ще отидѫтъ въ плѣнъ. Всичкы-
тѣ ти дървя, и плодъ-тъ на земіѭ-тѫ ти, ще
43 владѣе щурецъ-тъ. Чужденецъ-тъ, кой-
то е въ срѣдъ тебе, ще възлиза надъ те-
бе, горѣ и по горѣ, а ты ще слизашь до-
44 лу и по долу. [р]Той ще ти заема, а ты
не ще да му заемашь; [с]той ще бѫде гла-
ва, а ты ще бѫдешь опашка.
45 И [т]ще дойдѫтъ върхъ тебе всичкы тія
проклѣтіи, и ще тя гонятъ, и ще тя сти-
гнѫтъ додѣ ся истрѣбишь; защото не по-
слуша ты гласъ-тъ на Господа Бога тво-
его, за да пазишь заповѣди-тѣ му, и
46 повелѣнія-та му, които ти заповѣда. И то-
ва ще бѫде върхъ тебе, и [у]върхъ сѣме-
47 то ти, знаменіе и чудо за вынѫгы. Поне-
же [ф]не си служилъ на Господа Бога тво-
его съ веселіе, и съсъ сърдечнѫ радость,
48 [х]поради изобиліе-то на всичко: Заради
това ще служишь на врагъ-тъ си, кого-
то Господь ще проводи върхъ тебе, въ
гладъ, и въ жедность, и въ голотѫ, и въ
скудость отъ всичко: и [ц]ще тури на шіѭ-
тѫ ти яремъ желѣзенъ, додѣ тя погуби.
49 [ч]Ще проводи върхъ тебе Господь народъ
отъ далечь, отъ край земіѭ-тѫ, [ш]като съ
орлово летѣніе; народъ на когото языкъ-
50 тъ не разумѣвашь: Народъ съсъ свирѣпъ
погледъ, [щ]който не ще да почте старъ,
51 нито да пожали младъ: И [ѣ]ще яде плодъ-
тъ на скотове-тѣ ти, и плодъ-тъ на зе-
міѭ-тѫ ти, додѣ погынешь; който не ще
ти остави ни жито, ни вино, ни масло, ни
чрѣды-тѣ на говеда-та ти, ни стада-та на
52 овцы-тѣ ти, додѣ тя погуби. И [ы]ще тя
обсади по всичкы-тѣ ти градове, додѣ по
всичкѫ-тѫ ти земіѭ паднѫтъ высокы-тѣ
и крѣпкы-тѣ ти стѣны, на които ся ты
надѣешь; и ще тя обсади по всичкы-тѣ
ти градове, въ всичкѫ-тѫ ти земіѭ, коіѭ-
53 то ти даде Господь Богъ твой. И [ь]тогазь
плодъ-тъ на утробѫ-тѫ си, плъть-тѫ на
сынове-тѣ си, и на дъщери-тѣ си които
ти даде Господь Богъ твой, ще ядешь въ
обсажденіе-то, и въ утѣсненіе-то, съ кое-
54 то ще тя утѣсни врагъ-тъ ти: Мѫжъ
тънкый между васъ и изнѣженный, [ѣ]ще
гледа съ безжалостно око на брата си, и
на [ю]женѫ-тѫ на пазухѫ-тѫ си и на

[ю] Іер. 15; 4. 24; 9. Іез. 23; 46.
[я] 1 Цар. 17; 44, 46. Псал. 79; 2. Іер. 7; 33. 16; 4. 34; 20.
[ж] Ст. 35. Исх. 9; 9. 15; 26.
[ѕж] 1 Цар. 5; 6. Псал. 78; 66.
[а] Іер. 4; 9.
[б] Іов. 5; 14. Иса. 59; 10.
[в] Іов. 31; 10. Іер. 8; 10.
[г] Іов. 31; 8. Іер. 12; 13. Амос. 5; 11. Мих. 6; 15. Соф. 1; 13.
[д] Гл. 20; 6.
[е] Псал. 119; 82.
[ж] Ст. 51. Лев. 26; 16. Іер. 5; 17.
[ѕ] Ст. 67.
[и] Ст. 27.
[і] 4 Цар. 17; 4, 6. 24; 12, 14. 25; 7, 11. 2 Лѣт. 33; 11. 36; 6, 20.
[к] Гл. 4; 28. Ст. 64. Іер. 16; 13.
[л] 3 Цар. 9; 7, 8. Іер. 24; 9. 25; 9. Зах. 8; 13.
[м] Псал. 44; 14.
[н] Мих. 6; 15. Агг. 1; 6.
[о] Іонл. 1; 4.
[п] Плач. 1; 5.
[р] Ст. 12.
[с] Ст. 13. Плач. 1; 5.
[т] Ст. 15.
[у] Иса. 8; 18. Іез. 14; 8.
[ф] Неем. 9; 35, 36, 37.
[х] Гл. 32; 15.
[ц] Іер. 28; 14.
[ч] Іер. 5; 15. 6; 22, 23. Лук. 19; 43.
[ш] Іер. 48; 40. 49; 22. Плач. 4; 19. Іез. 17; 3, 12. Осія 8; 1.
[щ] 2 Лѣт. 36; 17. Иса. 47; 6.
[ѣ] Ст. 33. Иса. 1; 7. 62; 8.
[ы] 4 Цар. 25; 1, 2, 4.
[ь] Лев. 26; 29. 4 Цар. 6; 28, 29. Іер. 19; 9. Плач. 2; 20. 4; 10.
[ѣ] Гл. 15; 9.
[ю] Гл. 13; 6.

останѫлы-тѣ си чада, които му останѫтъ:
55 И нѣма да даде нито на едного отъ тѣхъ
отъ плъть-тѫ на чада-та си които ще
яде: защото не ще му остане нищо въ об-
сажденіе-то, и въ утѣсненіе-то съ което
врагъ-тъ ти ще тя утѣсни въ всичкы-тѣ
56 ти градове. Истънчена-та и изнѣжена-та
между васъ *жена*, на коіѭто нога-та отъ
тънчинѫ и изнѣженность не е навыкнѫ-
ла да стѫпи на земіѭ-тѫ, [я]ще гледа съ
безжалостно око на мѫжъ-тъ на пазу-
хѫ-тѫ си, и на сына си, и на дъщеріѭ
57 си, И на послѣдъ-тъ си който е излѣзлъ
[ж]изъ срѣдъ нозѣ-тѣ ѝ, и на чада-та си които
е родила; защото ще гы яде тайно, въ ску-
дость-тѫ отъ всичко, въ обсажденіе-то, и
въ утѣсненіе-то, съ което врагъ-тъ ти ще
тя утѣсни въ градове-тѣ ти.
58 Ако не внимаешь да правишь всичкы
тѣ думы на тоя законъ, които сѫ напи-
саны въ тѫіѫ книгѫ, и не ся убоишь
отъ това [іж]славно и страшно име, ІЕОВА
59 БОГЪ ТВОЙ; Тогазь Господь [а]ще напра-
ви ужасны твои-тѣ язвы, и язвы-тѣ на
сѣме-то ти, язвы голѣмы и непрѣстанны,
60 и болести злы и непрѣстанны. И ще
обърне върхъ тебе [б]всичкы-тѣ Египетскы
немощи, отъ които ты ся боеше; и тѣ
61 ще прилѣпнѫтъ за тебе: Още всякѫ бо-
лесть, и всякѫ язвѫ, която не е написа-
на въ книгѫ-тѫ на тоя законъ, тѣхъ Го-
сподь ще нанесе на тебе, додѣ ся истрѣ-
62 бишь. И [в]ще останете малцина числомъ,
додѣ бѣхте [г]както звѣзды-тѣ на небе-то
по множество-то; защото ты не послуша
63 гласъ-тъ на Господа Бога твоего. И [д]как-
то бѣ драго на Господа да ви струва до-
бро, и да вы умножава, [е]така ще бѫде
драго на Господа да вы истрѣбя, и да вы
погубя; и ще бѫдете искоренени отъ зе-
міѭ-тѫ, коіѭто отхождате да наслѣдите.
64 И [ж]ще тя разсѣе Господь по всичкы-тѣ
народы, отъ край земіѭ-тѫ дори до край
земіѭ-тѫ; и [з]ще служишь тамъ на дру-
гы богове, (които ты не си позналъ, нито
65 отци-тѣ ти,) на дърво и камыкъ. Но и [и]въ
срѣдъ тыя народы не ще да найдешь по-
кой, нито ще има мѣсто дѣто да стѫпи
нога-та ти; но [і]ще ти даде Господь тамъ
трепераніе на сърдце-то и помраченіе на
66 очи-тѣ, и [к]таяніе на душѫ-тѫ. И животъ-
тъ ти ще виси прѣдъ тебе: и ще ся бо-
ишь деня и нощя, и не ще да си увѣ-
67 ренъ за живота си. [л]Заранъ ще думашь:
О, да мъркнѣше! и вечерь ще думашь: О,
да съмнѣше! поради страхъ-тъ на сърдце-
то ти, отъ който ще ся страхувашь, и
[м]поради гледанія-та на очи-тѣ ти, които
68 ще гледашь. И [н]ще тя върне Господь въ
Египетъ съ кораби прѣзъ той пѫть за
който ти рѣкохъ: [о]Нѣма да го видишь
вече другъ пѫть; и тамъ ще ся продава-
те на врагове-тѣ си въ рабы и въ рабы-
ни, и не ще да има никой който да *вы*
купува.

ГЛАВА 29.

1 Тыя сѫ думы-тѣ [а]на завѣта, който за-
повѣда Господь Моисею да направи съ
Израилевы-тѣ сынове въ Моавскѫ-тѫ зе-
міѭ, освѣнь завѣтъ-тъ който направи съ
тѣхъ въ Хоривъ.
2 И повыка Моисей всичкый-тъ Израиль,
и рече имъ: [б]Вы видѣхте всичко що на-
прави Господь прѣдъ очи-тѣ ви въ Еги-
петскѫ-тѫ земіѭ, на Фараона, и на всич-
кы-тѣ му рабы, и на всичкѫ-тѫ му зе-
3 міѭ; Голѣмы-тѣ [в]опытованія които ви-
дѣхѫ очи-тѣ ти, знаменія-та, и голѣмы-
4 тѣ оныя чудеса: [г]Но Господь не ви даде
сърдце за да разумѣете, и очи за да гле-
дате, и уши за да слушате дори до тойзи
5 день. И [д]водихъ вы четыридесеть годины
по пустыніѭ-тѫ; [е]дрехы-тѣ ви не овех-
тѣхѫ на васъ, и обуща-та ти не овехтѣхѫ
6 на ногѫ-тѫ ти. [ж]Хлѣбъ не ядохте, и ви-
но и сикерѫ не пихте; за да знаете че
7 азъ сьмь Господь Богъ вашъ. И когато
дойдохте на това мѣсто, [з]Сионъ Есевон-
скый-тъ царь, и Огъ Васанскый-тъ царь,
излѣзохѫ срещѫ насъ на бой, и ный гы
8 поразихмы: И обладахмы земіѭ-тѫ имъ,
и [и]дадохмы іѭ въ наслѣдіе на Рувимов-
цы-тѣ, и на Гадовцы-тѣ, и на половинѫ-
9 тѫ отъ Манассіево-то племе. [і]Пазѣте се-
га слова-та на тоя завѣтъ, и правѣте гы,
[к]за да успѣвате въ всичко що правите.
10 Вы всичкы стоите днесь прѣдъ Господа
Бога вашего, началници-тѣ на племена-
та ви, старѣйшины-тѣ ви, и надзиратели-
11 тѣ ви, всичкы-тѣ мѫжіе Израилеви, Ча-
да-та ви, жены-тѣ ви, и пришлецъ-тъ ти
който е въ срѣдъ станъ-тъ ти, [л]отъ дър-
восѣчецъ-тъ ти дори до водоносецъ-тъ ти:
12 За да влѣзешь въ завѣтъ-тъ на Господа
Бога твоего, и [м]въ клѣтвѫ-тѫ му, коіѭ-
то Господь Богъ твой прави съ тебе
13 днесь: [н]За да тя постави днесь народъ
за себе си, и той да ти е Богъ, [о]както

я Ст. 54.
ж Быт. 49; 10.
іж Исх. 6; 3.
а Дан. 9; 12.
б Гл. 7; 15.
в Гл. 4; 27.
г Гл. 10; 22. Неем. 9; 23.
д Гл. 30; 9. Іер. 32; 41.
е Прит. 1; 26. Иса. 1; 24.
ж Лев. 26; 33. Гл. 4; 27, 28. Неем. 1; 8. Іер. 16; 13.
з Ст. 36.
и Амос. 9; 4.
і Лев. 26; 36.
к Лев. 26; 16.
л Іов. 7; 4.
м Ст. 34.
н Іер. 43; 7. Осія 8; 13. 9; 3.
о Гл. 17; 16.

—

а Гл. 5; 2, 3.
б Исх. 19; 4.
в Гл. 4; 34. 7; 19.
г Виж. Иса. 6; 9, 10. 63; 17. Іоан. 8; 43. Дѣян. 28; 26, 27. Ефес. 4; 18. 2 Сол. 2; 11, 12.
д Гл. 1; 3. 8; 2.
е Гл. 8; 4.
ж Виж. Исх. 16; 12. Гл. 8; 3. Псал. 78; 24, 25.
з Числ. 21; 23, 24, 33. Гл. 2; 32. 3; 1.
и Числ. 32; 33. Гл. 3; 12, 13.
і Гл. 4; 6. Інс. Нав. 1; 7. 3 Цар. 2; 3.
к Інс. Нав. 1; 7.
л Виж. Інс. Нав. 9; 21, 23, 27
м Неем. 10; 29.
н Гл. 28; 9.
о Исх. 6; 7.

рече тебѣ, и [п]както ся клѣ на отцы-тѣ
ти, на Авраама, на Исаака, и на Іакова.
14 И [р]азъ не правіж тоя завѣтъ, и тжіж
15 клѣтвж само съ васъ; Но *и* съ оныя
които днесь стоятъ тукъ съ насъ прѣдъ
Господа Бога нашего, [с]и съ оныя които
16 днесь не сж тукъ съ насъ: (Защото вы
знаете какъ живѣяхмы въ Египетскж-
тж земіж, и какъ минжхмы посрѣдъ на-
17 роды-тѣ, прѣзъ които прѣйдохте: И ви-
дѣхте мерзости-тѣ имъ, и кумиры-тѣ имъ,
дървены и каменны, сребърны и златны,
18 които сж между тѣхъ:) За да нѣма ме-
жду васъ мжжъ, или жена, или родъ,
или племе, [т]на които сърдце-то да ся
уклонява днесь отъ Господа Бога нашего,
та да иде да служи на богове-тѣ на
оныя народы; [у]за да нѣма между васъ
19 корень който да ражда ядъ и пелинъ: И
когато чуе думы-тѣ на тжіж клѣтвж, да
ласкае себе си въ сърдце-то си, и да ре-
че: Азъ ще имамъ миръ, ако и да хо-
діж [ф]въ жестокость-тж на сърдце-то си,
и [х]притурямъ піянство на жаждж-тж:
20 [ц]Не ще да ся умилостиви Господь на не-
го, но тутакси [ч]гнѣвъ-тъ Господень и
[ш]ревность-та му ще ся распалятъ върхъ
оногова человѣка; и всяка клѣтва която
е написана въ тжіж книгж ще падне на
него, и Господь ще изглади [щ]име-то му
21 отъ подъ небе-то. И [ъ]ще го отдѣли
Господь за погибель отъ всичкы-тѣ Изра-
илевы племена, споредъ всичкы-тѣ клѣт-
вы на завѣтъ-тъ написаный-тъ въ тжіж
22 книгж на законъ-тъ: И идущій-тъ родъ,
синове-тѣ ви, които ще настанжтъ по-
дирь васъ, и чужденецъ-тъ който дойде
отъ далечніж земіж, ще рекжтъ когато
видятъ язвы-тѣ на онжіж земіж, и боле-
сти-тѣ които Господь е нанеслъ на неіж:
23 Че всичка-та земя е изгорена съ жупелъ
и съсъ [ы]соль, и нито ся сѣе, нито прора-
ства, и никаква трѣва не изникнува на
неіж, [ь]споредъ съсыпваніе-то на Содомъ
и Гоморръ, и Адмж и Севоимъ, които
съсыпа Господь въ гнѣвъ-тъ си и въ
24 ярость-тж си, И ще рекжтъ всичкы-тѣ на-
роди: [ѣ]Защо Господь направи така на
тжіж земіж? Що е ярость-та на тоя го-
25 лѣмъ гнѣвъ? Тогазь ще рекжтъ: Защо-
то оставихж завѣтъ-тъ на Господа Бога
на отцы-тѣ си, що направи съ тѣхъ, ко-
гато гы изведе изъ Египетскж-тж земіж,
26 И отидохж та служихж на другы богове,
и поклонихж имъ ся, богове които не
27 знаяхж, нито бѣ имъ *гы* далъ: За това ся
распали ярость-та на Господа върху онжіж
земіж, [ю]за да наведе на неіж всичкы-тѣ
проклѣтіи които сж написаны въ тжіж
28 книгж: И [я]искорени гы Господь отъ зе-
між-тж имъ съ гнѣвъ, и съ ярость, и съ
голѣмо негодованіе; и хвърли гы въ дру-
29 гж земіж, както *сж* днесь. Скрыто-то *при-
надлежи* на Господа Бога нашего; а от-
крыто-то намъ и на чада-та ни до вѣка,
за да правимъ всичкы-тѣ думы на тоя
законъ.

ГЛАВА 30.

1 И [а]когато дойджтъ не тебе всичкы тыя,
благословеніе-то и проклѣтія-та които
положихъ прѣдъ тебе, [б]и *гы* поменешь
въ сърдце-то си въ срѣдъ всичкы-тѣ на-
роды, дѣто ще тя изгони Господь Богъ
2 твой, И [в]ся обърнешь къмъ Господа Бо-
га твоего, и послушашь гласъ-тъ му, по
всичко що ти азъ заповѣдувамъ днесь, ты
и чада-та ти, съсъ всичко-то си сърдце, и
3 съсъ всичкж-тж си душж, [г]Тогазь Го-
сподь Богъ твой ще тя върне отъ плѣнъ-
тъ, и ще тя помилува, и [д]пакъ ще тя съ-
бере отъ всичкы-тѣ народы, дѣто ще тя
4 распърсне Господь Богъ твой: И [е]до край
небе-то ако си ты изгоненъ, и отъ тамъ
ще тя събере Господь Богъ твой, и отъ
5 тамъ ще тя земе: И ще тя въведе Го-
сподь Богъ твой въ земіж-тж, коіжто на-
слѣдихж отци-тѣ ти, и ще іж наслѣдишь;
и ще ти стори добро, и ще тя умножи
6 повече отъ отцы-тѣ ти. И [ж]ще обрѣже
Господь Богъ твой сърдце-то ти, и сърд-
це-то на сѣме-то ти, за да обичашь Го-
спода Бога твоего отъ всичко-то си сърд-
це, и отъ всичкж-тж си душж, за да бж-
7 дешь живъ. И ще наведе Господь Богъ
твой всичкы-тѣ тыя клѣтвы върхъ враго-
ве-тѣ ти, и върхъ оныя които тя ненави-
8 дятъ, и тя гонятъ. И ты ще ся обър-
нешь и послушашь гласъ-тъ на Господа
и ще правишь всичкы-тѣ му заповѣди,
9 които ти азъ заповѣдувамъ днесь. И [з]ще
тя умножи съ благость Господь Богъ
твой въ всичкы-тѣ дѣла на ржцѣ-тѣ ти,
въ плодъ-тъ на утробж-тж ти, и въ плодъ-
тъ на добытъцы-тѣ ти, и въ рожбы-тѣ на
земіж-тж ти; защото Господь [и]пакъ ще
ся зарадува за тебе да ти прави добро,
10 както ся зарадува за отцы-тѣ ти, Ако по-
слушашь гласъ-тъ на Господа Бога свое-
го, и пазишь заповѣди-тѣ му, и повелѣ-
нія-та му, написаны-тѣ въ книгж-тж на

п Быт. 17; 7.
р Іер. 31; 31, 32, 33. Евр. 8; 7, 8.
Дѣян. 2; 39. 1 Кор. 7; 14.
т Гл. 11; 16.
у Дѣян. 8; 23. Евр. 12; 15.
ф Числ. 15; 39. Еккл. 11; 9.
х Иса. 30; 1.
ц Іез. 14; 7, 8.
ч Псал. 74; 1.
ш Псал. 79; 5. Іев. 23; 25.
щ Гл. 9; 14.
ъ Мат. 24; 51.
ы Псал. 107; 34. Іер. 17; 6. Соф. 2; 9.
ь Быт. 19; 24, 25. Іер. 20; 16.
ѣ 3 Цар. 9; 8, 9. Іер. 22; 8, 9.
ю Дан. 9; 11, 13, 14.
я 3 Цар. 14; 15. 2 Лѣт. 7; 20. Псал. 52; 5. Прит. 2; 22.

—

а Лев. 26; 40. Гл. 28.
б Гл. 4; 29, 30. 3 Цар. 8; 47, 48.
в Неем. 1; 9. Иса. 55; 7. Плач. 3; 40. Іоил. 2; 12, 13.
г Псал. 106; 45. 126; 1, 4. Іер. 29; 14. Плач. 3; 22, 32.
д Псал. 147; 2. Іер. 32; 37. Іез. 34; 13. 36; 24.
е Гл. 28; 64. Неем. 1; 9.
ж Гл. 10; 16. Іер. 32; 39. Іез. 11; 19. 36; 26.
з Гл. 28; 11.
и Гл. 28; 63. Іер. 32; 41.

тоя законъ; ако ся обърнешь къмъ Го-
спода Бога твоего съсъ всичко-то си
сьрдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ.
11 Понеже тая заповѣдь, коѭто ти азъ
заповѣдувамъ днесь, [і]не е много дълбока
12 за тебе, нито е далечь. [к]Не е на небе-то,
за да речешь: Кой ще възлѣзе за насъ
на небе-то, и ще ни ѭ донесе, за да ѭ
13 чуемъ, и да ѭ извършвамы? Нито е отъ
онѫѭ странѫ на море-то, за да речешь:
Кой ще прѣмине море-то за насъ, и ще
ни ѭ донесе, за да ѭ чуемъ, и да ѭ из-
14 вършвамы? Но дума-та е много близу
при тебе въ уста-та ти, и въ сърдце-то
ти, за да ѭ извършвашь.
15 Ето, [л]азъ положихъ днесь прѣдъ тебе
животъ-тъ и добро-то, и смърть-тѫ и зло-
16 то: Както ти азъ заповѣдувамъ днесь, да
обичашь Господа Бога твоего, да ходишь
по неговы-тѣ пѫтища, и да пазишь запо-
вѣди-тѣ му, и повелѣнія-та му, и сѫдове-
тѣ-му, за да живѣешь и да ся умножа-
вашь; и да тя благослови Господь Богъ
твой въ земіѭ-тѫ, въ коѭто влазишь за
17 да ѭ наслѣдишь. Ако ли ся отвърне
сьрдце-то ти, та не послушашь, но заблу-
дишь, та ся поклонишь на другы богове,
18 и послужишь имъ, Азъ [м]ви извѣстявамъ
днесь, че непрѣмѣнно ще погынете; нѣма
да ся продължатъ дни-тѣ ви на земіѭ-
тѫ, къмъ коѭто прѣминувате Іорданъ
19 за да влѣзете да ѭ наслѣдите. [н]Выкамъ
свидѣтель противъ васъ днесь небе-то и
земіѭ-тѫ, *че* [о]положихъ прѣдъ васъ жи-
вотъ-тъ и смърть-тѫ, благословеніе-то и
проклѣтіѭ-тѫ; за това изберѣте животъ-
20 тъ, за да живѣете, ты и сѣме-то ти: Да
обичашь Господа Бога твоего, да слу-
шашь гласъ-тъ му, и да си прилѣпенъ
нему; защото това [п]е животъ-тъ ти, и
дължина-та на дни-тѣ ти; за да живѣешь
на земіѭ-тѫ, за коѭто ся клѣ Господь
на отцы-тѣ ти, Авраама, Исаака, и Іако-
ва, да имъ ѭ даде.

ГЛАВА 31.

1 И отиде Моисей та говори тыя думы
2 на всичкый Израиль. И рече имъ: [а]Сто
и двадесеть годинъ сьмь азъ днесь: [б]не
могѫ вече да излазямъ и да влазямъ; и
Господь ми рече: [в]Нѣма да прѣминешь
3 тоя Іорданъ. Господь Богъ твой, той ще
прѣдиде прѣдъ тебе, Той ще истрѣби тыя
народы отъ лице-то ти, и ты ще гы на-
слѣдишь; Іисусъ, [г]той ще прѣдиде прѣдъ
4 тебе, [д]както говорѝ Господь. И [е]ще имъ
направи Господь така, [ж]както направи
на Сиона и на Ога, Аморрейскы-тѣ ца-
ріе, и на земіѭ-тѫ имъ, които истрѣби.
5 И [з]ще гы прѣдаде Господь вамъ, и ще
имъ сторите по всичкы-тѣ заповѣди кои-
6 то ви заповѣдахъ. [и]Бѫдѣте крѣпкы и
дързновенни, [і]не бойте ся, нито да ся стра-
хувате отъ лице-то имъ; защото Господь
Богъ твой, [к]Той е който прѣдиде прѣдъ
тебе; [л]не ще отстѫпи отъ тебе нито ще
тя остави.
7 И повыка Моисей Іисуса, и рече му
прѣдъ всичкый Израиль: [м]Бѫди крѣпъкъ
и мѫжественъ; защото ты ще въведешь
тѣзи людіе въ земіѭ-тѫ, за коѭто ся клѣ
Господь на отцы-тѣ имъ да даде на тѣхъ,
и ты ще имъ ѭ расподѣлишь за наслѣ-
8 діе. И Господь, [н]той е който ходи прѣдъ
тебе; [о]той ще бѫде съ тебе: не ще от-
стѫпи отъ тебе, нито ще тя остави; не
бой ся, нито ся страхувай.
9 И написа Моисей тоя законъ, и [п]прѣ-
даде го на священницы-тѣ Левіевы-тѣ
сынове, [р]които носяхѫ ковчегъ-тъ на за-
вѣтъ-тъ Господенъ, и на всичкы-тѣ ста-
10 рѣйшины Израилевы. И заповѣда имъ Мо-
исей, и рече: Въ свършъкъ-тъ на *всякѫ*
седмѫ годинѫ, въ опрѣдѣленѫ-тѫ [с]годи-
нѫ на оставяніе-то, [т]въ праздникъ-тъ на
11 шатры-тѣ, Когато ся събере всичкый
Израиль [у]за да ся яви прѣдъ Господа Бо-
га твоего, на мѣсто-то което избере, [ф]ще
прочиташь тоя законъ, прѣдъ всичкый
12 Израиль въ слушаніе-то имъ. [х]Събери лю-
діе-тѣ, мѫжіе-тѣ, и жены-тѣ, и дѣца-та,
и чужденецъ-тъ си който е отъ вѫтрѣ
врата-та ти, за да чуѭтъ, и да ся нау-
чатъ, и да ся боятъ отъ Господа Бога
вашего, и да внимаѭтъ да правятъ всич-
13 кы-тѣ словеса на тоя законъ: И да чу-
ѭтъ чада-та имъ, [ц]които не знаѭтъ, и
[ч]да ся научатъ да ся боятъ отъ Господа
Бога вашего въ всичкы-тѣ дни, колкото
живѣете на земіѭ-тѫ, къмъ коѭто прѣ-
минувате Іорданъ за да ѭ наслѣдите.
14 И рече Господь Моисею: [ш]Ето, при-
ближаватъ дни-тѣ на смърть-тѫ ти; по-
выкай Іисуса, и застанѣте въ скиніѭ-тѫ
на събраніе-то, [щ]за да му дамъ заповѣди.
И отиде Моисей и Іисусъ, и застанѫхѫ
15 въ скиніѭ-тѫ на събраніе-то. И [ъ]яви ся
Господь въ скиніѭ-тѫ въ стълпъ обла-
ченъ; и застанѫ облачный-тъ стълпъ надъ

і Иса. 45; 19.
к Рим. 10; 6 и дрг.
л Ст. 1, 19. Гл. 11; 26.
м Гл. 4; 26. 8; 19.
н Гл. 4; 26. 31; 28.
о Ст. 15.
п Псал. 27; 1. 66; 9. Іоан. 11; 25.

—

а Исх. 7; 7. Гл. 34; 7.
б Числ. 27; 17. 3 Цар. 3; 7.
в Числ. 20; 12. 27; 13. Гл. 3; 27.
г Гл. 9; 3.
д Числ. 27; 21. Гл. 3; 28.
е Гл. 3; 21.
ж Числ. 21; 24, 33.
з Гл. 7; 2.
и Іис. Нав. 10; 25. 1 Лѣт. 22; 13.
і Гл. 1; 29. 7; 18.
к Гл. 20; 4.
л Іис. Нав. 1; 5. Евр. 13; 5.
м Ст. 23. Гл. 1; 38. 3; 28. Іис. Нав. 1; 6.
н Исх. 13; 21, 22. 33; 14. Гл. 9; 3.
о Іис. Нав. 1; 5, 9. 1 Лѣт. 28; 20.
п Ст. 25. Гл. 17; 18.
р Числ. 4; 15. Іис. Нав. 3; 3. 1 Лѣт. 15; 12, 15.
с Гл. 15; 1.
т Лев. 23; 34.
у Гл. 16; 16.
ф Іис. Нав. 8; 34, 35. 4 Цар. 23; 2. Неем. 8; 1 и дрг.
х Гл. 4; 10.
ц Гл. 11; 2.
ч Псал. 78; 6, 7.
ш Числ. 27; 13. Гл. 34; 5.
щ Ст. 23. Числ. 27; 19.
ъ Исх. 33; 9.

16 двери-тѣ на скиніѭ-тѫ. И рече Господь
Моисею: Ето ты ще заспишь съ отцы-тѣ
си, и [ы]ще станѫтъ тія людіе [ь]да блуд-
ствуватъ въ слѣдъ чужды богове на зе-
міѭ-тѫ, въ коіѭто тѣ влазятъ, и [ѣ]ще мя
оставятъ, и [ю]ще прѣстѫпятъ завѣтъ-тъ
17 ми, който направихъ съ тѣхъ. И ще ся
распали ярость-та ми противъ тѣхъ въ
онзи день, и [я]ще гы оставіѭ, и [ѫ]ще
скрыіѭ лице-то си отъ тѣхъ, и ще бѫ-
дѫтъ въ изнуреніе; и ще гы намѣрятъ
много злыни и скърби, и ще рекѫтъ въ
онзи день: [ѭ]Не намѣрихѫ ли ны тыя злы-
ни, понеже Богъ нашъ [а]не е въ срѣдъ
18 насъ? И азъ [б]непрѣмѣнно ще скрыіѭ *отъ
тѣхъ* лице-то си въ онзи день, за всичкы-
тѣ злыни които сторихѫ, защото ся обър-
19 нѫхѫ къмъ чужды богове. И сега на-
пишѣте за себе си тѫіѭ пѣснь, и научѣ-
те Израилевы-тѣ сынове на неіѭ; турѣ-
те іѭ въ уста-та имъ, да ми бѫде тая
пѣснь [в]за свидѣтелство противъ Израиле-
20 вы-тѣ сынове. Защото като гы въведѫ
въ земіѭ-тѫ, за коіѭто ся клѣхъ на от-
цы-тѣ имъ, *земѭ* дѣто тече млѣко и
медъ, и тѣ ядѫтъ и ся насытятъ, [г]и
отлъстѣіѫтъ, [д]тогазь ще ся обърнѫтъ
къмъ чужды богове, и ще имъ служатъ,
и ще мя отхвърлятъ съ прѣзрѣніе, и ще
21 нарушатъ завѣтъ-тъ ми. И [е]като гы сти-
гнѫтъ много злыни и скърби, тая пѣснь
ще отговори противъ тѣхъ като свидѣ-
тель; защото не ще да ся забрави отъ
уста-та на сѣме-то имъ; понеже [ж]азъ по-
знавамъ размышленія-та имъ, [з]които пра-
вятъ още отъ днесь, прѣди да гы въведѫ
22 въ земіѭ-тѫ за коіѭто ся клѣхъ. И на-
писа Моисей тѫіѭ пѣснь въ истый-тъ
день, и научи Израилевы-тѣ сынове на
23 неіѭ. И [и]заповѣда на Іисуса Навіевъ-тъ
сынъ, и рече: [і]Бѫди крѣпъкъ и дързай;
защото ты ще въведешь Израилевы-тѣ
сынове въ земіѭ-тѫ за коіѭто имъ ся
клѣхъ, и азъ ще бѫдѫ съ тебе.
24 И когато Моисей [к]свърши да писува
словеса-та на тоя законъ въ книгѫ, до-
25 ри до край, Тогазь Моисей заповѣда на
Левиты-тѣ, които носяхѫ ковчегъ-тъ на
26 завѣтъ-тъ Господень, и рече: Земѣте
тѫіѭ книгѫ на законъ-тъ, и [л]турѣте іѭ
отъ странѫ-тѫ на ковчегъ-тъ на завѣтъ-
тъ на Господа Бога вашего, и ще бѫде
27 тамъ [м]за свидѣтелство противъ тебе: За-
щото [н]азъ знаіѭ непокорство-то ти, и
[о]жестокый-тъ ти вратъ. Ето, додѣ сьмь
още живъ съ васъ днесь, вы ся не поко-
рихте Господу; а колко повече като
28 умрѫ? Съберѣте при мене всичкы-тѣ
старцы на племена-та си, и князове-тѣ
си, за да говоріѭ тыя словеса въ слуша-
ніе тѣмъ, и да призовѫ [п]небе-то и земіѭ-
29 тѫ свидѣтели противъ тѣхъ. Понеже знаіѭ
че подирь смърть-тѫ ми непрѣмѣнно [р]ще
ся развратите и уклоните отъ пѫть-тъ
който ви заповѣдахъ; и [с]въ послѣдни-тѣ
дни ще [т]вы стигнѫтъ злыни-тѣ, понеже
ще сторите зло прѣдъ Господа, и ще го
разгнѣвате съ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ си.
30 И говори Моисей, въ слушаніе на всич-
ко-то Израилево събраніе, словеса-та на
тѫіѭ пѣснь до край.

ГЛАВА 32.

1 Слушай, [а]небе, и ще говоріѭ:
И да чуе земя-та думы-тѣ на уста-та ми.
2 [б]Ученіе-то ми ще покапе като дъждь,
Дума-та ми ще слѣзе като роса,
[в]Като дребенъ дъждь на зеленище,
И като пороенъ дъждь на трѣвѫ:
3 Защото ще провъзгласіѭ име-то на Господа.
[г]Дайте величіе Богу нашему.
4 *Той е* [д]Канара: [е]дѣла-та неговы сѫ съвършенны;
Защото [ж]всичкы-тѣ му пѫтища сѫ праведны;
[з]Богъ на истинѫ-тѫ, и [и]нѣма неправдѫ въ него.
Праведенъ и правъ е Той.
5 [і]Тія ся развратихѫ;
Порокъ-тъ имъ не е на сынове-тѣ му;
[к]Тѣ сѫ родъ строптивъ и кривъ.
6 [л]Това ли въздавате Господу,
Людіе глупави и неразумни?
Не е ли той [м]Отецъ ти, [н]който тя усвои?
Той [о]който тя създаде, и тя утвърди?
7 Помени прѣдишни-тѣ дни,
Смысли лѣта та на много родове:
[п]Попытай бащѫ си, и той ще ти извѣсти,
Старцы-тѣ си, и тѣ ще ти кажѫтъ:
8 Когато [р]Всевышній даваше наслѣдіе на народы-тѣ,
Когато [с]разсѣя Адамовы-тѣ сынове,
Постави прѣдѣлы-тѣ на народы-тѣ
По число-то на Израилевы-тѣ сынове.

ы Исх. 32; 6.
ь Исх. 34; 15. Сѫд. 2; 17.
ѣ Гл. 32; 15. Сѫд. 2; 12. 10; 6, 13.
ю Сѫд. 2; 20.
я 2 Лѣт. 15; 2.
ѫ Гл. 32; 20. Псал. 104; 29. Иса. 8; 17. 64; 7. Іез. 39; 23.
ѭ Сѫд. 6; 13.
а Числ. 14; 42.
б Ст. 17.
в Ст. 26.
г Гл. 32; 15. Неем. 9; 25, 26. Осія 13; 6.
д Ст. 16.
е Ст. 17.
ж Осія 5; 3. 13; 5, 6.
з Амос. 5; 25, 26.
и Ст. 14.
і Ст. 7. Іис. Нав. 1; 6.
к Ст. 9.
л Виж. 4 Цар. 22; 8.
м Ст. 19.
н Гл. 9; 24. 32; 20.
о Исх. 32; 9. Гл. 9; 6.
п Гл. 30; 19. 32; 1.
р Гл. 32; 5. Сѫд. 2; 19. Осія 9; 9.
с Гл. 28; 15.
т Быт. 49; 1. Гл. 4; 30.

—

а Гл. 4; 26. 30; 19. 31; 28. Псал. 50; 4. Иса. 1; 2. Іер. 2; 12. 6; 19.
б Иса. 55; 10, 11. 1 Кор. 3; 6, 7, 8.
в Псал. 72; 6. Мих. 5; 7.
г 1 Лѣт. 29; 11.
д 2 Цар. 23; 3. 23; 3. Псал. 18; 2, 31, 46. Авв. 1; 12.
е 2 Цар. 22; 31.
ж Дан. 4; 37. Откр. 15; 3.
з Іер. 10; 10.
и Іов. 34; 10. Псал. 92; 15.
і Гл. 31; 29.
к Мат. 17; 17. Лук. 9; 41. Филип. 2; 15.
л Псал. 116; 12.
м Иса. 63; 16.
н Псал. 71; 2.
о Ст. 15. Иса. 27; 11. 44; 2.
п Исх. 13; 14. Псал. 44; 1. 78; 3. 4.
р Зах. 9; 2. Дѣян. 17; 26.
с Быт. 11; 8.

9 Защото [т]жрѣбіе на Господа сѫ негови-
тѣ людіе;
Іаковъ е дѣлъ-тъ на наслѣдіе-то му.
10 [у]Намѣри го въ пустѫ земіѭ,
И въ пустыніѭ на дивость и рыканіе;
Огради го, [ф]настави го,
[х]Упази го като зѣницѫ-тѫ на око-то си.
11 [ц]Както орелъ побужда гнѣздо-то си,
Трепти надъ пилета-та си,
Распростира крыла-та си,
Та гы поима, и вдига гы на крыла-та си,
12 *Така* Господь самъ гы водй,
И нѣмаше съ него чуждъ богъ.
13 [ч]Възнесе гы на высокы-тѣ страны на зе-
міѭ-тѫ,
И ядохѫ произведенія-та на нивы-тѣ,
И кърми гы [ш]съ медъ отъ камыкъ,
И съ елей отъ скалѫ кременливѫ.
14 Съ кравіе масло, и съ овчо млѣко,
Съ тлъстинѫ отъ агнета,
И отъ овны Васанскы, и отъ ярцы,
Съ [щ]тлъстинѫ отъ пшеницѫ:
И ты пи вино, [ъ]кръвь гроздовѫ.
15 А [ы]Іесурунъ отлъстѣ, и [ь]отритнѫ:
[ѣ]Отлъстѣлъ си, огоилъ си ся,
Надебелѣлъ си;
Тогазъ [ю]забрави Бога [я]който го създаде,
И прѣзрѣ [ѫ]Канарѫ-тѫ на спасеніе-то си.
16 [ѭ]Съ чужды *богове* го раздразнихѫ на
ревнованіе;
Съ гнусоты го раздразнихѫ на гнѣвъ.
17 [а]Пожъртвовахѫ на бѣсове, а не Богу:
На богове които не знаяхѫ,
На новы *богове* въведены наскоро,
Отъ които отци-тѣ ви не ся бояхѫ;
18 А [б]Канарѫ-тѫ, която тя роди, ты остави,
И [в]забрави Бога създателя твоего.
19 И [г]видѣ Господь, и огорчи ся,
[д]Защото *го* разгнѣвахѫ сынове-тѣ му и
дъщери-тѣ му.
20 И рече: [е]Ще скрыіѫ лице-то си отъ тѣхъ,
Ще видіѫ каква *ще бѫде* сетнина-та имъ;
Защото тѣ сѫ родъ развратенъ,
[ж]Сынове въ които нѣма вѣрность.
21 Тѣ [з]мя раздразнихѫ на ревнованіе съ
онова което не е Богъ;
[и]Съ кумиры-тѣ си мя разгнѣвахѫ;
И [і]азъ ще гы раздразніѫ на ревнованіе
съ *людіе които* не сѫ народъ;
Съ народъ несмысленъ ще гы разгнѣвамъ.

22 Защото [к]огнь ся распали въ гнѣвъ-тъ ми,
И ще пламне дори до ада прѣисподняго,
И ще пояде земіѭ-тѫ съ произведенія-та ѝ,
И ще изгори основанія-та на планины-тѣ.
23 Ще [л]съберѫ на тѣхъ зло,
[м]Всичкы-тѣ си стрѣлы ще исхвърліѫ върхъ
тѣхъ.
24 Ще истаіѫтъ отъ гладъ,
И ще бѫдѫтъ испоядени отъ въспали-
телнѫ болесть
И отъ лютъ моръ;
И [н]звѣрскы зѫбы ще испроводіѫ върхъ
тѣхъ,
И ядъ отъ пълзящы-тѣ по земіѭ-тѫ.
25 [о]Изъ вънъ ножъ, а изъ вѫтрѣ ужасъ,
Ще погуби дѣца-та имъ,
И младый-тъ и дѣвицѫ-тѫ,
Дѣте на цицѫ и сѣдинавый старецъ.
26 Рѣкохъ, [п]распърснѫлъ быхъ гы,
Изгладилъ быхъ поменъ-тъ имъ отъ срѣдъ
человѣцы-тѣ,
27 Ако не ся бояхъ отъ гнѣвъ-тъ на непрі-
ятель-тъ,
За да не *ся отричатъ противници-тѣ имъ,
И рекѫтъ: [с]Высока-та наша рѫка
Направи всичко това, а не Господь.
28 Защото е народъ оскудѣлъ отъ съвѣты,
И [т]нѣма въ тѣхъ разумъ.
29 [у]О, да бѣхѫ мудри, да разумѣвахѫ това,
[ф]Да смысляхѫ сетнинѫ-тѫ си!
30 Какъ [х]бы моглъ единъ да прогне тысящѫ,
И двама да обърнѫтъ въ бѣгъ тмы,
[ц]Ако Канара-та имъ не бы гы продала,
И Господь не бы гы прѣдалъ?
31 Защото [ч]канара-та имъ не е като наша-
та Канара:
И [ш]сами-тѣ ни непріятели нека сѫдятъ.
32 Понеже лоза-та имъ е [щ]отъ Содомскѫ-
тѫ лозѫ,
И отъ Гоморрскы-тѣ нивы:
Гроздіе-то имъ е гроздіе ядовито,
Гроздове-тѣ имъ сѫ горчиви:
33 Вино-то имъ е [ъ]отрова зміина,
И неисцѣлимъ [ы]ядъ аспидовъ.
34 [ь]Това не е ли скрыто у мене?
Не е ли запечатано въ съкровища-та ми?
35 [ѣ]Мое е отмъщеніе-то, и въздаяніе-то:
Нога-та имъ съ врѣме ще ся подпълзне:
Защото [ю]близу е день-тъ на погынува-
ніе-то имъ,

[т] Исх. 15; 16. 19; 5. 1 Цар. 10; 1. Псал. 78; 71.
[у] Гл. 8; 15. Іер. 2; 6. Осія 13; 5.
[ф] Гл. 4; 36.
[х] Псал. 17; 8. Прит. 7; 2. Зах. 2; 8.
[ц] Исх. 19; 4. Гл. 1; 31. Иса. 31; 5. 46; 4. 63; 9. Осія 11; 3.
[ч] Гл. 33; 29. Иса. 58; 14. Іез. 36; 2.
[ш] Іов. 29; 6. Псал. 81; 16.
[щ] Псал. 81; 16. 147; 14.
[ъ] Быт. 49; 11.
[ы] Гл. 33; 5. 26. Иса. 44; 2.
[ь] 1 Цар. 2; 29.
[ѣ] Гл. 31; 20. Неем. 9; 25. Псал. 17; 10. Іер. 2; 7. 5; 7, 28. Осія 13; 6.
[ю] Гл. 31; 16. Иса. 1; 4.
[я] Ст. 6. Иса. 51; 13.
[ѫ] 2 Цар. 22; 47. Псал. 89; 26. 95; 1.
[ѭ] 3 Цар. 14; 22. 1 Кор. 10; 22.
[а] Лев. 17; 7. Псал. 106; 37. 1 Кор. 10; 20. Откр. 9; 20.
[б] Иса. 17; 10.
[в] Іер. 2; 32.
[г] Сѫд. 2; 14.
[д] Иса. 1; 2.
[е] Гл. 31; 17.
[ж] Иса. 30; 9. Мат. 17; 17.
[з] Ст. 16. Псал. 78; 58.
[и] 1 Цар. 12; 21. 3 Цар. 16; 13, 26. Псал. 31; 6. Іер. 8; 19. 10; 8. 14; 22. Іона. 2; 8. Дѣян. 14; 15.
[і] Осія 1; 10. Рим. 10; 19.
[к] Іер. 15; 14. 17; 4. Плач. 4; 11.
[л] Иса. 26; 15.
[м] Псал. 7; 12, 13. Іез. 5; 16.
[н] Лев. 26; 22.
[о] Плач. 1; 20. Іез. 7; 15. 2 Кор. 7; 5.
[п] Іез. 20; 13, 14, 23.
* *Или* высокоумствоватъ.
[с] Псал. 140; 8.
[т] Иса. 27; 11. Іер. 4; 22.
[у] Гл. 5; 29. Псал. 81; 13. 107; 43. Лук. 19; 42.
[ф] Иса. 47; 7. Плач. 1; 9.
[х] Лев. 26; 8. Іис. Нав. 23; 10. 2 Лѣт. 24; 24. Иса 30; 17.
[ц] Псал. 44; 12. Иса. 50; 1. 52; 3.
[ч] 1 Цар. 2; 2.
[ш] 1 Цар. 4; 8. Іер. 40; 3.
[щ] Иса. 1, 10.
[ъ] Псал. 58; 4.
[ы] Псал. 140; 3. Рим. 3; 13.
[ь] Іов. 14; 17. Іер. 2; 22. Осія 13; 12. Рим. 2; 5.
[ѣ] Псал. 94; 1. Рим. 12; 19. Евр. 10; 30.
[ю] 2 Пет. 2; 3.

И което е готово за тѣхъ бърза.
36 Защото [я]Господь ще сѫди людіе-тѣ си,
И [ѫ]ще пожали слугы-тѣ си,
Когато види че погынѫ сила-та *имъ*,
[ѭ]И не останѫ никой затворенъ, нито оставенъ.
37 И ще рече: [а]Дѣ сѫ богове-тѣ имъ,
Канара-та на коіѭто имахѫ упованіе-то си,
38 Които ядѣхѫ тлъстинѫ-тѫ на жъртвы-тѣ имъ,
Піяхѫ вино-то на възліянія-та имъ?
Нека станѫтъ и нека ви помогнѫтъ,
Нека ви бѫдѫтъ покровъ.
39 Вижте сега че [б]Азъ съмь, Азъ,
И [в]освѣнь мене нѣма Богъ;
Азъ умъртвявамъ и съживявамъ;
[г]Азъ наранявамъ и исцѣлявамъ:
И нѣма кой да избавя отъ рѫкѫ-тѫ ми.
40 Защото азъ дигамъ рѫкѫ-тѫ си къмъ небе-то,
И говоріѭ: Живъ съмь азъ въ вѣкъ:
41 [д]Ако изостріѭ свѣткавый-тъ си мечъ,
И туріѭ рѫкѫ-тѫ си на сѫдъ,
[е]Ще отмъстіѭ на врагове-тѣ си,
И ще въздамъ на ненавистницы-тѣ си.
42 [ж]Ще упоіѭ стрѣлы-тѣ си съ кръвь,
И мечъ-тъ ми ще яде меса, *ще ся насыти*
Отъ кръвь-тѫ на убиты-тѣ и на плѣнены-тѣ,
[з]Отъ главѫ-тѫ на непріятелскы-тѣ князове.
43 [и]Възвеселѣте ся, язычници, съ людіе-тѣ му:
Защото [і]ще отмъсти за кръвь-тѫ на слугы-тѣ си,
[к]И отдаде отмъщеніе на противницы-тѣ си,
[л]И ще направи умилостивеніе на земіѭ-тѫ си, на людіе-тѣ си.
44 И дойде Моисей, та говори всичкы-тѣ
думы на тѫіѭ пѣснь въ уши-тѣ на лю-
45 діе-тѣ, той и Іисусъ Навіевый сынъ. И
свърши Моисей да говори всичкы-тѣ тыя
46 думы на всичкый Израиль: И рече имъ:
[м]Положѣте сърдца-та си на всичкы-тѣ
тыя думы, които азъ днесь ви засвидѣ-
телствувамъ; които ще заръчате на ча-
да-та си да внимаіѭтъ за да правятъ
47 всичкы-тѣ думы на тоя законъ. Защото
това не е за васъ суетно нѣщо; понеже
[н]това е животъ-тъ ви; и съ това нѣщо
ще ся продължи животъ-тъ ви на земіѭ-
тѫ, къмъ коіѭто прѣминувате Іорданъ
за да іѭ наслѣдите.
48 И [о]говори Господь Моисею въ истый
49 той день, и рече: Възлѣзь [п]на тѫіѭ го-
рѫ Аваримъ, горѫ-тѫ Нево, която е въ
Моавовѫ-тѫ земіѭ, срещѫ Іерихонъ: и
виждь земіѭ-тѫ Ханаанъ, коіѭто азъ да-
вамъ на Израилевы-тѣ сынове за притя-
50 жаніе. И умри на горѫ-тѫ дѣто възлѣ-
звашь, и прибери ся при людіе-тѣ си,
[р]както братъ ти Ааронъ умрѣ на горѫ-
тѫ Оръ, и ся прибра при людіе-тѣ си;
51 Защото [с]не ми ся покорихте между Из-
раилевы-тѣ сынове при воды-тѣ на *Ме-
ривѫ Кадисъ, въ пустыніѭ-тѫ Цинъ; по-
неже [т]не освятихте мене всрѣдъ Израи-
52 левы-тѣ сынове. [у]За това отъ срещѫ ще
видишь земіѭ-тѫ, но тамъ нѣма да влѣ-
зешь, въ земіѭ-тѫ коіѭто азъ давамъ на
Израилевы-тѣ сынове.

ГЛАВА 33.

1 И това е [а]благословеніе-то съ което
[б]Моисей, Божій человѣкъ, благослови Из-
раилевы-тѣ сынове прѣдъ смърть-тѫ си:
2 И рече: [в]Господь дойде отъ Синай,
И яви имъ ся отъ Сіиръ;
Осія отъ горѫ-тѫ Фаранъ,
И дойде [г]съ тмы святы;
Отъ десницѫ-тѫ му излѣзе огненъ законъ за тѣхъ.
3 Ей, [д]възлюби людіе-тѣ;
[е]Всичкы-тѣ негови святи сѫ подъ рѫкѫ-тѫ ти:
И [ж]сѣдѣхѫ при нозѣ-тѣ ти
[з]За да пріемѫтъ думы-тѣ ти.
4 [и]Законъ заповѣда намъ Моисей,
[і]Наслѣдіе-то на Іаковово-то събраніе.
5 И [к]той бѣше царь [л]въ Іесурунъ,
Когато князове-тѣ на людіе-тѣ ся събрахѫ
Съ Израилевы-тѣ племена.
6 Да е живъ Рувимъ, и да не умре,
И да бѫдѫтъ людіе-тѣ му многочисленни.
7 И това е Іудино-то *благословеніе;* и рече:
Послушай, Господи, гласъ-тъ на Іудѫ,
И доведи го при людіе-тѣ му.
[м]Рѫцѣ-тѣ му да бѫдѫтъ доволны за него;
И [н]бѫди *му* помощь противъ врагове-тѣ му.
8 И за Левія рече:
[о]Өуммимъ-тъ ти и Уримъ-тъ ти
Да бѫдѫтъ съ прѣподобный-тъ ти человѣкъ,

[я] Псал. 135; 14.
[ѫ] Сѫд. 2; 18. Псал. 106; 45. Іер. 31; 20. Іоил. 2; 14.
[ѭ] 3 Цар. 14; 10. 21; 22. 4 Цар. 9; 8. 14; 26.
[а] Сѫд. 10; 14. Іер. 2; 28.
[б] Псал. 102; 27. Иса. 41; 4. 48; 12.
[в] Гл. 4; 35. Иса. 45; 5, 18, 22.
[г] 3 Цар. 2; 6. 4 Цар. 5; 7. Іов. 5; 18. Псал. 68; 20. Осія 6; 1.
[д] Быт. 14; 22. Исх. 6; 8. Числ. 14; 30.
[е] Иса. 27; 1. 34; 5. 66; 16. Іез. 21; 9, 10, 14, 20.
[ж] Иса. 1; 24. Наум. 1; 2.
[з] Іер. 46; 10.
[и] Іов. 13; 24. Іер. 30; 14. Плач. 2; 5.
[і] Рим. 15; 10.
[к] Откр. 6; 10. 19; 2.
[л] Ст. 41.
[м] Псал. 85; 1.
[н] Гл. 6; 6. 11; 18. Іез. 40; 4.
[о] Гл. 30; 19. Лев. 18; 5. Прит. 3; 2, 22. 4; 22. Рим. 10; 5.
[п] Числ. 27; 12, 13.
[р] Числ. 33; 47, 48. Гл. 34; 1.
[с] Числ. 20; 25, 28. 33; 38.

* Прѣпираніе.
[т] Числ. 20; 11, 12, 13. 27; 14.
[у] Виж. Лев. 10; 3.
[ф] Числ. 27; 12. Гл. 34; 4.

—

[а] Быт. 49; 28.
[б] Псал. 90; надписъ-тъ.
[в] Исх. 19; 18, 20. Сѫд. 5; 4, 5. Авв. 3; 3.
[г] Виж. Псал. 68; 17. Дан. 7; 10. Дѣян. 7; 53. Гал. 3; 19. Евр. 2; 2. Откр. 5; 11. 9; 16.
[д] Исх. 19; 5. Гл. 7; 7, 8. Псал. 47; 4. Осія 11; 1. Мал. 1; 2.
[е] Гл. 7; 6. 1 Цар. 2; 9. Псал. 50; 5.
[ж] Лук. 10; 39. Дѣян. 22; 3.
[з] Прит. 2; 1.
[и] Іоан. 1; 17. 7; 19.
[і] Псал. 119; 111.
[к] Виж. Быт. 36; 31. Сѫд. 9; 2. 17; 6.
[л] Гл. 32; 15.
[м] Быт. 49; 8.
[н] Псал. 146; 5.
[о] Исх. 28; 30.

Когото си [п]искусилъ въ Массѫ,
И съ когото си ся прѣпиралъ при воды-тѣ на Меривѫ:
9 Който рече за отца си и за майкѫ си:
[р]Не гледамъ на тѣхъ.
И [с]който не припозна братія-та си,
И не позна синове-тѣ си.
Защото [т]съхранихѫ твоїѫ-тѫ думѫ,
И упазихѫ завѣтъ-тъ твой.
10 [у]Ще учатъ Іакова на сѫдбы-тѣ ти,
И Израиля на законъ-тъ ти.
[ф]Ще турятъ темянъ прѣдъ тебе,
[х]И всесъжженія на олтарь-тъ ти.
11 Благослови, Господи, силѫ-тѫ му,
[ц]И благоволи въ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ му.
Порази чрѣсла-та на тыя които възставатъ противъ него,
И на тыя които го мразятъ, та да ся не вдигнѫтъ вече.
12 За Веніамина рече:
Възлюбленный Господу ще живѣе безбѣдно при него.
Господь ще го закрыва всякой день,
И ще почива между рамена-та му.
13 И за Іосифа рече:
[ч]Благословена да бѫде отъ Господа земя-та му,
Съ многоцѣнны небесны дарове,
[ш]Съ росѫ, и *съ дарове* отъ лежащѫ-тѫ долу безднѫ,
14 И съ многоцѣнны плодове отъ сълнце-то,
И съ многоцѣнны произведенія отъ мѣсецы-тѣ,
15 И съ изрядны нѣща отъ [щ]стары-тѣ горы,
И съ многоцѣнны нѣща отъ [ъ]вѣчны-тѣ планины,
16 И съ многоцѣнны нѣща отъ земіѫ-тѫ и испълненіе-то ѝ;
И благоволеніе-то на Оногова [ы]който ся яви въ кѫпинѫ-тѫ,
Да дойде на [ь]главѫ-тѫ Іосифовѫ,
И на тѣме-то на избранный-тъ между братія-та си.
17 Слава-та му е *като* [ѣ]на пьрвородный му юнецъ,
И рогове-тѣ му *като* [ю]рогове-тѣ на еднорогъ;
Съ тѣхъ [я]ще изболе народы-тѣ до краища-та на земіѫ-тѫ:
И тѣ сѫ [ѫ]Ефремовы-тѣ тмы,
И тѣ Манассіевы-тѣ тысящи.
18 И за Завулона рече:
[ѭ]Весели ся, Завулоне, въ исходъ-тъ си;
И ты, Иссахаре, въ шатры-тѣ си.
19 [а]Ще повыкатъ людіе-тѣ на горѫ-тѫ;
Тамъ [б]ще принесѫтъ жьртвы праведны;
Защото ще ссучѫтъ изобиліе-то на море-то,
И скрыты-тѣ въ пѣсъкъ-тъ съкровища.
20 И за Гада рече:
Благословенъ [в]който разширява Гада.
Сѣди като львъ, и раскѫснува мышцѫ и главѫ.
21 И [г]промысли за себе си първый-тъ дѣлъ
Защото ся упази тамъ въ дѣлъ-тъ *даденъ* отъ законоположителя;
А [д]дойде *съ* князове-тѣ на людіе-тѣ,
Та направи правдѫ-тѫ Господнїѫ
И неговы-тѣ сѫдове съ Израиля.
22 И за Дана рече:
Данъ е младъ львъ,
[е]Ще скочи отъ Васанъ.
23 И за Нефеалима рече:
О Нефеалиме, [ж]насыщенный отъ благоволеніе,
И испълненный съ благоволеніе Господне,
[ѕ]Наслѣдѝ ты западъ и югъ.
24 И за Асира рече:
[и]Благословенъ да е съ чада Асиръ;
Нека е благоугоденъ на братія-та си,
И [і]да натопи ногѫ-тѫ си въ елей.
25 [к]Желѣзо и мѣдь да бѫдѫтъ *обуща-та ти.
И сила-та ти *да расте* като дни-тѣ ти.
26 [л]Нѣма подобенъ на [м]Іесуруноваго Бога,
[н]Който ся носи на небеса въ помощь тебѣ,
И на облацы-тѣ въ великолѣпіе-то си.
27 Богъ вѣчный е [о]*твое* прибѣжище,
И подпоръ *ти* сѫ вѣчны-тѣ мышцы:
И [п]ще изгони врагъ-тъ отъ лице-то ти,
И ще рече: Истрѣбѝ!
28 [р]Тогазь Израиль ще ся насели самъ въ безбѣдствіе.
[с]Источникъ-тъ Іакововъ *ще бѫде* въ земіѫ на жито и на вино:
И [т]небеса-та му ще капѫтъ росѫ.
29 [у]Блаженъ си ты, Израилю:
[ф]Кой е подобенъ тебѣ, народе спасаемый
Отъ Господа, който е [х]щитъ на помощь-тѫ ти,
И мечъ на прѣвъсходство-то ти?
И [ц]ще ти ся покорятъ врагове-тѣ ти,
И ты ще стѫпишь на высокы-тѣ имъ мѣста.

п Исх. 17; 7. Числ. 20; 13. Гл. 8; 2, 3, 16. Псал. 81; 7.
р Быт. 29; 32. 1 Лѣт. 17; 17. Іов. 37; 24.
с Исх. 32; 26, 27, 28.
т Виж. Іер. 18; 18. Мал. 2; 5, 6.
у Лев. 10; 11. Гл. 17; 9, 10, 11. 24; 8. Іез. 44; 23, 24. Мал. 2; 7.
ф Исх. 30; 7, 8. Числ. 16; 40. 1 Цар. 2; 28.
х Лев. 1; 9, 13, 17. Псал. 51; 19. Іез. 43; 27.
ц 2 Цар. 24; 23 Псал. 20; 3. Іез. 20; 40, 41. 43; 27.
ч Быт. 49; 25.
ш Быт. 27; 28.
щ Быт. 49; 26.
ъ Авв. 3; 6.
ы Исх. 3; 2, 4. Дѣян. 7; 30, 35.
ь Быт. 49; 26.
ѣ 1 Лѣт. 5; 1.
ю Числ. 23; 22. Псал. 92; 10.
я 3 Цар. 22; 11. Псал. 44; 5.
ѫ Быт. 48; 19.
ѭ Быт. 49; 13, 14, 15.
а Иса. 2; 3.
б Псал. 4; 5.
в Виж. Іис. Нав. 13; 10 и друг. 1 Лѣт. 12; 8 и друг.
г Числ. 32; 16 и друг.
д Іис. Нав. 4; 12.
е Іис. Нав. 19; 47. Сѫд. 18; 27.
ж Быт. 49; 21.
ѕ Виж. Іис. Нав. 19; 32 и друг.
и Быт. 49; 20.
і Іов. 29; 6.
к Гл. 8; 9.
* *Или* верен-тѣ.
л Исх. 15; 11. Псал. 86; 8. Іер. 10; 6.
м Гл. 32; 15.
н Псал. 68; 4, 33. 34. 104; 3. Авв. 3; 8.
о Псал. 90; 1.
п Гл. 9; 3, 4, 5.
р Числ. 23; 9. Іер. 23; 6. 33; 16.
с Гл. 8; 7, 8.
т Быт. 27; 28. Гл. 11; 11.
у Псал. 144; 15.
ф 2 Цар. 7; 23.
х Псал. 115; 9, 10, 11.
ц 2 Цар. 22; 45. Псал. 18; 44. 66; 3. 81; 15.

ГЛАВА 34.

1 И възлѣзе Моисей отъ Моавовы-тѣ по-
лета [а]на горѫ-тѫ Нево, *на* връхъ-тъ Фас-
гѫ, който е срещѫ Іерихонъ. И [б]показа
му Господь всичкѫ-тѫ Галаадскѫ земіѭ
2 [в]дори до Данъ, И всичкѫ-тѫ Нефтали-
мовѫ *земіѭ* и земіѭ-тѫ Ефремовѫ, и Ма-
насіинѫ, и всичкѫ-тѫ Іудинѫ земіѭ,
3 [г]дори до послѣдньо-то море, И полудень,
и околность-тѫ на долъ-тъ на Іерихонъ,
4 [д]градъ на финицы, дори до Сигоръ. И
рече му Господь: [е]Тая е земя-та за коіѭ-
то ся клѣхъ на Авраама, на Исаака, и на
Іакова, и рѣкохъ: На сѣме-то ти ще іѭ
дамъ; [ж]азъ тя направихъ да ѭ видишь
съ очи-тѣ си, но тамъ нѣма да минешь.
5 И [з]умрѣ тамъ Моисей, рабъ-тъ Госпо-
день, въ Моавовѫ-тѫ земіѭ, споредъ ду-
6 мѫ-тѫ Господнѭ. И погребе го въ долъ-
тъ въ Моавовѫ-тѫ земіѭ, срещѫ Веѳъ-
Фегоръ; и [и]никой не знае гробъ-тъ му
7 дори до днесь. И [і]Моисей бѣше на сто и
двадесеть годинъ когато умре: [к]очи-тѣ
му не запрѣхѫ, и сила-та му не намалѣ.
8 И плакахѫ Израилеви-тѣ сынове за Мои-
сея въ Моавовы-тѣ полета [л]тридесеть
дни; и свършихѫ ся дни-тѣ на плачь-тъ
и жалѣніе-то за Моисея.
9 И Іисусъ сынъ-тъ Навіевъ бѣше пълнъ
[м]съ духъ на мудрость; защото [н]Моисей
бѣше възложилъ рѫцѣ-тѣ си на него, и
слушахѫ го Израилеви-тѣ сынове, и пра-
вѣхѫ както заповѣда Господь Моисею.
10 И [о]не ся въздигнѫ вече въ Израиль
пророкъ като Моисея, [п]когото позна Гос-
11 подь лице съ лице. [р]Въ всичкы-тѣ зна-
менія и чудеса, които Господь го прати
да направи въ Егыпетскѫ-тѫ земіѭ, на
Фараона, и на всичкы-тѣ му слугы, и на
12 всичкѫ-тѫ му земіѭ, И въ всичкѫ-тѫ
крѣпкѫ рѫкѫ, и въ всичкы-тѣ голѣмы
и удивителны дѣла, които направи Мои-
сей прѣдъ очи-тѣ на всичкый Израиль.

КНИГА НА ІИСУСА НАВИНА.

ГЛАВА 1.

1 И подирь смърть-тѫ на Моисея рабъ-
тъ Господень, говори Господь на Іисуса
Навіевъ-тъ сынъ, [а]слугѫ-тѫ Моисеовъ, и
2 рече: [б]Рабъ-тъ ми Моисей умрѣ; сега
прочее стани та мини този Іорданъ, ты
и всичкы-тѣ тія людіе, въ земіѭ-тѫ коіѭ-
то азъ давамъ на тѣхъ, на Израилевы-тѣ
3 сынове. [в]Всяко мѣсто на което стѫпи
стѫпка-та на нозѣ-тѣ ви, давамъ го вамъ,
4 както казахъ Моисею: [г]Отъ пустыніѭ-
тѫ и отъ този Ливанъ до голѣмѫ-тѫ рѣ-
кѫ, рѣкѫ-тѫ Евфратъ, всичка-та земя
на Хеттейцы-тѣ, и до голѣмо-то море
къмъ западъ на сълнце-то, ще бѫдѫтъ
5 прѣдѣли-тѣ ви. [д]Никой нѣма да устои
прѣдъ тебе въ всичкы-тѣ дни на живота
ти: [е]както бѣхъ съ Моисея, така [ж]ще
бѫдѫ *и* съ тебе: [з]нѣма да тя оставіѭ,
6 нито да тя напустнѫ. [и]Бѫди крѣпъкъ и
мѫжественъ; защото ты ще раздѣлишь,
въ наслѣдіе на тыя людіе, земіѭ-тѫ,
коіѭто ся клѣхъ на отцы-тѣ имъ да дамъ
7 на тѣхъ. Само бѫди крѣпъкъ и твърдѣ
мѫжественъ, за да правишь прилежно
по всичкый-тъ законъ, [і]който ти заповѣ-
да рабъ-тъ ми Моисей; [к]не ся уклонявай
ни на десно ни на лѣво, *за да имашь
добръ успѣхъ кѫдѣто и да идешь.
8 [л]Да ся не отдалечи тазъ книга на за-
кона отъ уста-та ти; но [м]неіѭ да прѣго-
варяшь деня и нощя, за да правишь при-
лежно по всичко каквото е написано въ
неіѭ; защото тогазь ще напрѣднувашь
въ пѫть-тъ си, и тогазь ще имашь добръ
9 успѣхъ. Ето, [н]заповѣдувамъ ти: Бѫди
крѣпъкъ и мѫжественъ; [о]да не ся упла-

а Числ. 27; 12. 33; 47. Гл. 32; 49.
б Гл. 3: 27.
в Быт. 14; 14.
г Гл. 11; 24.
д Сѫд. 1; 16. 3; 13. 2 Лѣт. 28; 15.
е Быт. 12; 7. 13; 15. 15; 18. 26; 3. 28; 13.
ж Гл. 3; 27. 32; 52.
з Гл. 32; 50. Іис. Нав. 1; 1, 2.
и Іуд. 9.
і Гл. 31; 2.
к Виж. Быт. 27; 1. 48; 10. Іис. Нав. 14; 10, 11.
л Виж. Быт. 50; 3, 10. Числ. 20; 29.
м Иса. 11; 2. Дан. 6; 3.
н Числ. 27; 18, 23.
о Виж. Гл. 18; 15, 18.
п Исх. 33; 11. Числ. 12; 6, 8. Гл. 5; 4.
р Гл. 4; 34. 7; 19.

а Исх. 24; 13. Втор. 1; 38.
б Втор. 34; 5.
в Втор. 11; 24. Гл. 14; 9.
г Быт. 15; 18. Исх. 23; 31. Числ. 34; 3—12.
д Втор. 7; 24.
е Исх. 3; 12.
ж Втор. 31; 8, 23. Ст. 9, 17. Гл. 3; 7. 6; 27. Иса. 43; 2, 5.
з Втор. 31; 6, 8. Евр. 13; 5.
и Втор. 31; 7, 23.
і Числ. 27; 23. Втор. 31; 7. Гл. 11; 15.
к Втор. 5; 32. 28; 14.
* *Или* да постѫпвашь благоразумно.
л Втор. 17; 18, 19.
м Псал. 1; 2.
н Втор. 31; 7, 8, 23.
о Псал. 27; 1. Іер. 1; 8.

шишь и да не ся страхувашь; защото е
съ тебе Господь Богъ твой дѣ и да идешь.
10 И заповѣда Іисусъ на надзирателі-тѣ на
11 людіе-тѣ и рече: Прѣминѣте прѣзъ срѣдъ
станъ-тъ, и заповѣдайте на людіе-тѣ и ре-
чѣте: Приготвѣте си хранѫ за пѫть; за-
щото [п]още три дни и вы ще прѣминете
този Іорданъ, за да влѣзете да наслѣдите
земѭ-тѫ, коѭто Господь Богъ вашъ
12 дава да ѭ наслѣдите. И на Рувимовцы-
тѣ, и на Гадовцы-тѣ, и на половинѫ-
тѫ отъ племе-то Манассіево, говорѝ
13 Іисусъ и рече: [р]Поменѣте думѫ-тѫ коѭ-
то ви заповѣда Моисей рабъ Господень
и рече: Господь Богъ вашъ вы упокои,
14 и даде ви тѫзь земѭ. Жены-тѣ ви,
чада-та ви, и добытъкъ-тъ ви, да оста-
нѫтъ въ земѭ-тѫ коѭто ви Моисей да-
де отъ самъ Іорданъ: а вы всичкы сил-
ни юнаци да прѣминете прѣдъ братія-та
15 си орѫжени, и да имъ помогнете: До-
дѣ успокои Господь братія-та ви както
и васъ, и наслѣдятъ и тѣ земѭ-тѫ, коѭ-
то Господь Богъ вашъ имъ дава: [с]то-
газь да ся върнете въ земѭ-тѫ на на-
слѣдіе-то си, и да ѭ наслѣдите, коѭто
Моисей рабъ-тъ Господень ви даде, отъ
самъ Іорданъ, къмъ истокъ на слънце-то.
16 И отговорихѫ Іисусу, и казахѫ: Всич-
ко що ни заповѣдувашь, ще направимъ;
17 и кѫдѣто ны проводишь ще идемъ. Как-
то слушахмы въ всичко Моисея така ще
слушамы и тебе; само Господь Богъ твой
18 [т]да е съ тебе, както бѣше съ Моисея. Вся-
кой человѣкъ който ся съпротиви на твои-
тѣ заповѣди, и не послуша думы-тѣ ти по
всичко що му заповѣдувашь, да ся умъртви:
само ты бѫди крѣпъкъ и мѫжественъ.

ГЛАВА 2.

1 И проводи Іисусъ сынъ-тъ Навіевъ [а]отъ
Ситтимъ двама человѣцы да съгледатъ
тайно, и рече: Идѣте, вижте земѭ-тѫ, и
Іерихонъ. И тѣ отидохѫ, и [б]влѣзохѫ въ
кѫщѫ-тѫ на еднѫ женѫ блудницѫ име-
2 нуемѫ [в]Раавъ, и прѣвитахѫ тамъ. [г]То-
газь извѣстихѫ на Іерихонскый-тъ царь
и рекохѫ: Ето дойдохѫ тукъ нощесъ
мѫжіе отъ Израилевы-тѣ сынове, за да
3 съгледатъ земѭ-тѫ. И проводи Іерихон-
скый царь при Раавъ и рече: Изведи
мѫжіе-тѣ които дойдохѫ при тебе, и кои-
то влѣзохѫ въ кѫщѫ-тѫ ти; защото сѫ
4 дошли да съгледатъ всичкѫ-тѫ земѭ. И
[д]жена-та зѣ двама-та человѣцы, та гы
скры, и рече: Наистинѫ дойдохѫ при
мене человѣци-тѣ, но не знаяхъ отъ дѣ
5 бѣхѫ: И когато щѣхѫ да ся затворятъ
врата-та, като ся смрачи, человѣци-тѣ из-
лѣзохѫ; не знаѭ кѫдѣ отидохѫ человѣ-
ци-тѣ; тичайте скоро слѣдъ тѣхъ, и ще
гы стигнете.
6 [е]Но тя гы бѣше въскачила на кѫщный-
тъ покрывъ, и скрыла гы бѣ въ ленены-
тѣ грьстіе които имаше наредены на
7 кѫщный-тъ покрывъ. И мѫжіе-тѣ ся за-
втекохѫ слѣдъ тѣхъ по пѫть-тъ който
отива къмъ Іорданъ, дори до бродове-тѣ,
и щомъ тръгнѫхѫ тѣзи които гы погнѫ-
8 хѫ, затворихѫ ся врата-та. И прѣди да
си легнѫтъ тѣ, въздѣзе тя при тѣхъ на
9 кѫщный-тъ покрывъ, И рече на человѣ-
цы-тѣ: Знаѭ че Господь ви даде тѫзи
земѭ, и [ж]страхъ-тъ ви нападнѫ на насъ,
и всичкы-тѣ жители на тѫзи земѭ ся
10 стопихѫ прѣдъ васъ: Понеже чухмы
какъ изсуши [з]Господь водѫ-тѫ на Черве-
но-то море прѣдъ васъ, когато излѣзохте
изъ Египетъ; и [и]какъ направихте на два-
ма-та Аморрейскы царіе, които бѣхѫ от-
татакъ Іорданъ, на Сиона и на Ога, кои-
11 то истрѣбихте: И [і]като чухмы, [к]стопи
ся сьрдце-то ни, и не остана вече духъ
въ никого отъ лице-то ви; [л]защото Го-
сподь Богъ вашъ, той е Богъ на небе-то
12 горѣ, и на земѭ-тѫ долу. И сега [м]за-
кьлнѣте ми ся, молѭ, въ Господа че,
както азъ направихъ милость на васъ,
ще направите и вы милость [н]на домъ-тъ
на отца ми; и [о]дайте ми знакъ на вѣр-
13 ность, Че ще увардите животъ-тъ на от-
ца ми и на майкѫ ми, и на братія-та ми,
и на сестры-тѣ ми, и всичко що иматъ, и
14 ще избавите душы-тѣ ни отъ смьрть. И
отговорихѫ ѝ мѫжіе-тѣ: Душа-та ни на
смьрть *нека бѫде* вмѣсто васъ [п]само ако
не изявите тѫзь нашѫ работѫ: и когато
Господь прѣдадѐ намъ земѭ-тѫ, ще ти
15 покажемъ милость и вѣрность. Тогазь
[р]гы спуснѫ съ вѫже прѣзъ прозорецъ-тъ;
защото кѫща-та ѝ бѣше на стѣнѫ-тѫ на
градъ-тъ, и на стѣнѫ-тѫ живѣеше.
16 И рече имъ: Идѣте въ горѫ-тѫ, за да
не вы срѣщнѫтъ гонящи-тѣ; и скрыйте
ся тамъ три дни, додѣ ся върнѫтъ гоня-
щи-тѣ; и послѣ ще отидете на пѫть-тъ
17 си. И рекохѫ ѝ мѫжіе-тѣ: [с]*Така* ще бѫ-
демъ чисти отъ тѫзи твоѭ клѣтвѫ, съ
коѭто ны направи ты да ся закьлнемъ:
18 Ето, [т]когато ный влѣземъ въ земѭ-тѫ,
да вържешь вѫже-то отъ тѫзи червенѫ
преждѫ за прозорецъ-тъ, отъ който ны
спуснѫ ты, а [у]отца си и майкѫ си, и

п Гл. 3; 2. Виж. Втор. 9; 1. 11; 31.
р Числ. 32; 20—28. Гл. 22; 2, 3, 4.
с Гл. 22; 4 и дрг.
т Ст. 5. 1 Цар. 20; 13. 3 Цар. 1; 37.

а Числ. 25; 1.
б Евр. 11; 31. Іак. 2; 25.
в Мат. 1; 5.
г Псал. 127; 1. Прит. 21; 30.
д Виж. 2 Цар. 17; 19, 20.
е Виж. Исх. 1; 17. 2 Цар. 17; 19.
ж Быт. 35; 5. Исх. 23; 27. Втор. 2; 25. 11; 25.
з Исх. 14; 21. Гл. 4; 23.
и Числ. 21; 24, 34, 35.
і Исх. 15; 14, 15.
к Гл. 5; 1. 7; 5. Иса. 13; 7.
л Втор. 4; 39.
м Виж. 1 Цар. 20; 14, 15, 17.

н Виж. 1 Тим. 5; 8.
о Ст. 18.
п Сѫд. 1; 24. Мат. 5; 7.
р Дѣян. 9; 25.
с Исх. 20; 7.
т Ст. 12.
у Гл. 6; 23.

братія-та си, и всичкый-тъ домъ на отца
си да съберешь при себе си въ кѫщѫ-
19 тѫ *си*. И всякой който излѣзе изъ вра-
та-та на кѫщѫ-тѫ ти, [ф]кръвь-та му ще
бѫде на главѫ-тѫ му, а ный ще бѫдемъ
чисти; а който остане съ тебе въ кѫщѫ-
тѫ, кръвь-та му ще бѫде на главѫ-тѫ
20 ни, ако ся дигне рѫка на него. Но ако
изявишь тѫзи нашѫ работѫ, тогазь ще
бѫдемъ чисти отъ твоіѭ-тѫ клѣтвѫ, съ
коіѭто ни направи ты да ся закьлнемъ.
21 И рече: Да бѫде споредъ думы-тѣ ви.
И испроводи гы и отидохѫ си; и тя вър-
22 за червено-то вѫже за прозорецъ-тъ. И
пойдохѫ, и отидохѫ въ горѫ-тѫ, и оста-
нѫхѫ тамъ три дни, додѣ ся върнѫхѫ
гонящи-тѣ; и търсихѫ *гы* гонящи-тѣ по
23 всичкый-тъ пѫть, и не *гы* намѣрихѫ. То-
газь ся върнѫхѫ двама-та мѫжіе, и слѣ-
зохѫ отъ горѫ-тѫ, и прѣминѫхѫ, и дой-
дохѫ при Іисуса сына Навіева, и казахѫ
24 му всичко що имъ ся бѣ случило. И ре-
кохѫ на Іисуса: Наистинѫ [х]Господь прѣ-
даде въ рѫцѣ-тѣ ни всичкѫ-тѫ земіѭ; а
найвече всичкы-тѣ жители на мѣсто-то
ся стопихѫ отъ лице-то ни.

ГЛАВА 3.

1 И станѫ Іисусъ рано; и дигнѫхѫ ся
[а]отъ Ситтимъ, и дойдохѫ до Іорданъ, той
и всичкы-тѣ Израилеви сынове, и прѣно-
2 щувахѫ тамъ прѣди да прѣминѫтъ. [б]И
слѣдъ три дни прѣминѫхѫ прѣзъ станъ-
3 тъ надзиратели-тѣ, Та заповѣдахѫ на лю-
діе-тѣ и рекохѫ: [в]Кога видите ковчегъ-
тъ на завѣта на Господа Бога вашего, и
[г]священницы-тѣ Левиты-тѣ че го носятъ,
тогазь вы да ся дигнете отъ мѣста-та си,
4 и да идете слѣдъ него. Но [д]да име раз-
стояніе между васъ и него, до двѣ тыся-
щы лакты въ мѣрѫ; да ся не приближи-
те при него, за да знаете пѫть-тъ по
който трѣбва да вървите; защото не сте
минували прѣзъ тозь пѫть вчера и за-
вчера.
5 И рече Іисусъ на людіе-тѣ: [е]Освятѣте
ся, защото утрѣ ще направи Господь въ
6 срѣдъ васъ чудны дѣла. И говори Іисусъ
на священницы-тѣ, и рече: [ж]Дигнѣте ков-
чегъ-тъ на завѣта, и заминѣте прѣдъ лю-
діе-тѣ. И дигнѫхѫ ковчегъ-тъ на завѣта
7 и вървѣхѫ прѣдъ людіе-тѣ. И рече Го-
сподь Іисусу: Днесь почнувамъ [з]да тя
увеличавамъ прѣдъ всичкый Израиль, за
да познаѭтъ че [и]както бѣхъ съ Моисея,
8 ще бѫдѫ *и* съ тебе. А ты заповѣдай [і]на
священницы-тѣ, които носятъ ковчегъ-тъ
на завѣта, и речи: Когато стигнете при
край-тъ на Іорданскѫ-тѫ водѫ, [к]ще за-
станете въ Іорданъ.
9 И рече Іисусъ на Израилевы-тѣ сыно-
ве: Приближѣте ся тукъ, и слушайте ду-
10 мы-тѣ на Господа Бога вашего. И рече
Іисусъ: Отъ това ще познаете че [л]Богъ
живый е въ срѣдъ васъ, и че съвсѣмъ
[м]ще изгони отъ лице-то ви Ханаанцы-тѣ,
и Хеттейцы-тѣ, и Евейцы-тѣ, и Ферезей-
цы-тѣ, и Гергесейцы-тѣ, и Аморрейцы-
11 тѣ, и Іевусейцы-тѣ. Ето, ковчегъ-тъ на
завѣта [н]на Господа на всичкѫ-тѫ земіѭ,
прѣдиде прѣдъ васъ въ Іорданъ.
12 И сега [о]изберѣте си дванадесеть мѫжіе
отъ Израилевы-тѣ племена, по единъ
13 мѫжъ отъ всяко племе. И [п]стѫпкы-тѣ
на нозѣ-тѣ на священницы-тѣ, които но-
сятъ ковчегъ-тъ на Іеова, [р]Господа на
всичкѫ-тѫ земіѭ, щомъ стѫпятъ въ
водѫ-тѫ на Іорданъ, вода-та Іорданска
ще ся прѣсѣче, вода-та която слази отъ
14 горѣ, и [с]ще застане въ единъ купъ. И
щомъ ся дигнѫхѫ людіе-тѣ изъ шатры-
тѣ си, за да прѣминѫтъ Іорданъ, и свя-
щенници-тѣ които [т]носяхѫ ковчегъ-тъ на
15 завѣта прѣдъ людіе-тѣ; И щомъ дойдохѫ
които носяхѫ ковчегъ-тъ до Іорданъ, и
[у]нозѣ-тѣ на священницы-тѣ които нося-
хѫ ковчегъ-тъ ся намокрихѫ въ край-тъ
на водѫ-тѫ, (защото [ф]Іорданъ наводнява
всичкы-тѣ си брѣгове прѣзъ [х]всичкы-тѣ
16 дни на жетвѫ-тѫ,) Застанѫ вода-та коя-
то слазѣше отъ горѣ, *и* възвыси ся въ
единъ купъ много далечь отъ градъ-тъ
Адамъ, който е отъ страны-тѣ [ц]на Царе-
ѳанъ; а *вода-та* която слазѣше долу [ч]къмъ
море-то на поле-то, [ш]къмъ Солено-то мо-
ре, свърши ся и исчезнѫ: и людіе-тѣ прѣ-
17 минѫхѫ срещѫ Іерихонъ. А священници-
тѣ, които носяхѫ ковчегъ-тъ на завѣта
Господень, стоехѫ твърди на сухо въ
срѣдъ Іорданъ: и [щ]всичкы-тѣ Израиляни
прѣминувахѫ по сухо, додѣ свършихѫ
всичкы-тѣ людіе да прѣминуватъ Іорданъ.

ГЛАВА 4.

1 И когато всичкы-тѣ людіе свършихѫ
[а]да прѣминуватъ Іорданъ, говори Господь
2 Іисусу, и рече: [б]Земѣте си дванадесеть
человѣцы отъ людіе-тѣ, по единъ чело-

ф Мат. 27; 25.
х Исх. 23; 31. Гл. 6; 2. 21; 44.

—

а Гл. 2; 1.
б Гл. 1; 10, 11.
в Виж. Числ. 10; 33.
г Втор. 31; 9, 25.
д Исх. 19; 12.
е Исх. 19; 10, 14, 15. Лев. 20; 7. Числ. 11; 18. Гл. 7; 13. 1 Цар. 16; 5. Іоил. 2; 16.
ж Числ. 4; 15.
з Гл. 4; 14. 1 Лѣт. 29; 25. 2 Лѣт. 1; 1.
и Гл. 1; 5.
і Ст. 3.
к Ст. 17.
л Втор. 5; 26. 1 Цар. 17; 26. 4 Цар. 19; 4. Осія 1; 10. Мат. 16; 16. 1 Сол. 1; 9.
м Исх. 33; 2. Втор. 7; 1. Псал. 44; 2.
н Ст. 13. Мих. 4; 13. Зах. 4; 14. 6; 5.
о Гл. 4; 2.
п Ст. 15; 16.
р Ст. 11.
с Псал. 78; 13. 114; 3.
т Дѣян. 7; 45.
у Ст. 13.
ф 1 Лѣт. 12; 15. Іер. 12; 5. 49; 19.
х Гл. 4; 18. 5; 10, 12.
ц 3 Цар. 4; 12. 7; 46.
ч Втор. 3; 17.
ш Быт. 14; 3. Числ. 34; 3.
щ Виж. Исх. 14; 29.

—

а Втор. 27; 2. Гл. 3; 17.
б Гл. 3; 12.

3 вѣкъ отъ всяко племе, И заповѣдайте
имъ и речѣте: Земѣте си отъ тукъ отъ
срѣдъ Іорданъ, отъ мѣсто-то [в]дѣто на свя-
щенницы-тѣ нозѣ-тѣ стоехѫ твърды, два-
надесеть каменіе; и да гы прѣнесете съсъ
себе си, и да гы турите на мѣсто-то, [г]дѣ-
то ще прѣнощувате тѫзи нощь.
4 Тогазь Іисусъ повыка дванадесеть-тѣ
человѣцы, които бѣше опрѣдѣлилъ отъ
Израилевы-тѣ сынове, по единъ человѣкъ
5 отъ всяко племе: И рече имъ Іисусъ:
Заминѣте прѣдъ ковчегъ-тъ на Господа
Бога вашего въ срѣдъ Іорданъ, и дигнѣ-
те си всякой отъ васъ по единъ камыкъ
на рамена-та си, споредъ число-то на пле-
6 мена-та на Израилевы-тѣ сынове: За да
бѫде това знаменіе между васъ: *и* [д]утрѣ
когато попытатъ сынове-тѣ ви и рекѫтъ:
7 Защо ви сѫ тѣзи каменіе? Тогазь ще имъ
отговорите: [е]че ся прѣсѣче вода-та на
Іорданъ прѣдъ ковчегъ-тъ на завѣта Го-
сподень, когато прѣминуваше Іорданъ,
вода-та на Іорданъ ся прѣсѣче; и тѣзи
каменіе ще бѫдѫтъ на Израилевы-тѣ сы-
8 нове [ж]за поменъ до вѣка. И направихѫ
Израилеви-тѣ сынове така както заповѣ-
да Іисусъ; и зѣхѫ дванадесеть каменіе
отъ срѣдъ Іорданъ, както рече Господь
Іисусу, по число-то на племена-та на
Израилевы-тѣ сынове, и донесохѫ гы съсъ
себе си на мѣсто-то дѣто нощувахѫ, и
9 положихѫ гы тамъ. И *другы* дванадесеть
каменіе постави Іисусъ въ срѣдъ Іор-
данъ, на мѣсто-то дѣто стояхѫ нозѣ-тѣ
на священници-тѣ които носяхѫ ковчегъ-
тъ на завѣта; и тѣ сѫ тамъ дори до
10 днесь. А священници-тѣ които носяхѫ
ковчегъ-тъ стоехѫ въ срѣдъ Іорданъ, до-
дѣ ся свърши всичко що заповѣда Го-
сподь Іисусу да рече на людіе-тѣ, по
всичко както заповѣда Моисей Іисусу; и
побързахѫ людіе-тѣ та прѣминѫхѫ.
11 И като свършихѫ всичкы-тѣ людіе да
прѣминуватъ, минѫ и ковчегъ-тъ Госпо-
день, и священници-тѣ прѣдъ людіе-тѣ.
12 И [з]сынове-тѣ Рувимови, и сынове-тѣ Га-
дови, и половина-та отъ племе-то Манас-
сіево, прѣминѫхѫ орѫжени прѣдъ Изра-
илевы-тѣ сынове, както имъ рече Моисей.
13 До четыридесеть тысящы орѫжени рат-
ници прѣминѫхѫ прѣдъ Господа на брань,
къмъ полета-та на Іерихонъ.
14 [и]Въ онзи день възвеличи Господь Іи-
суса прѣдъ очи-тѣ на всичкый Израиль,
и бояхѫ му ся, както ся бояхѫ на Мои-
15 сея, во всичкы-тѣ дни на живота му. И
16 говори Господь Іисусу и рече: Заповѣ-
дай на священницы-тѣ които носятъ [і]ко-
вчегъ-тъ на свидѣтелство-то, да излѣзѫтъ
17 изъ Іорданъ. И заповѣда Іисусъ на свя-
щенницы-тѣ, и рече: Излѣзте изъ Іор-
18 данъ. И священници-тѣ които носяхѫ ко-
вчегъ-тъ на завѣта Господень, като излѣ-
зохѫ изъ срѣдъ Іорданъ, *и* стѫпкы-тѣ на
нозѣ-тѣ священническы стѫпихѫ на су-
хо, вода-та на Іорданъ ся върнѫ на мѣ-
сто-то си, и [к]прѣлѣ всичкы-тѣ му брѣго-
19 ве, както понапрѣдъ. И възлѣзохѫ лю-
діе-тѣ отъ Іорданъ въ десетый-тъ день на
първый-тъ мѣсецъ, и расположихѫ станъ
[л]въ Галгалъ, къмъ въсточнѫ-тѫ странѫ
20 на Іерихонъ. И [м]онѣзи дванадесеть-тѣ ка-
меніе, които зѣхѫ отъ Іорданъ, постави
21 Іисусъ въ Галгалъ. И говори на Израи-
левы-тѣ сынове, и рече: Утрѣ когато [н]по-
пытатъ сынове-тѣ ви отцы-тѣ си и ре-
22 кѫтъ: Що сѫ тѣзи каменіе? Тогазь
ще извѣстите на сынове-тѣ си, и ще ре-
чете: [о]По сухо прѣминѫ Израиль този
23 Іорданъ. Защото изсуши Господь Богъ
вашъ Іорданскѫ-тѫ водѫ прѣдъ васъ, до-
дѣ прѣминѫхте, както направи Господь
Богъ вашъ въ Червено-то море, [п]което
изсуши прѣдъ насъ додѣ прѣминѫхмы:
24 [р]За да знаѭтъ всичкы-тѣ народи на зе-
міѭ-тѫ рѫкѫ-тѫ Господнѭ, [с]че е крѣп-
ка: [т]та да ся боите отъ Господа Бога
вашего прѣзъ всичкы-тѣ дни.

ГЛАВА 5.

1 И [а]когато чухѫ всичкы-тѣ царіе Амор-
рейскы които бѣхѫ отсамъ Іорданъ, къмъ
западъ, и всичкы-тѣ царіе Ханаанскы,
[б]които бѣхѫ при море-то, че Господь из-
суши водѫ-тѫ на Іорданъ прѣдъ Израи-
левы-тѣ сынове додѣ прѣминѫхѫ, стопи-
хѫ ся сърдца-та имъ; и [в]не останѫ въ
тѣхъ духъ, отъ лице-то на Израилевы-тѣ
сынове.
2 Въ онова врѣме рече Господь Іисусу:
[г]направи си *каменны ножове и обрѣжи
Израилевы-тѣ сынове пакъ, вторый пѫть.
3 И направи си Іисусъ каменны ножове, и
обрѣза Израилевы-тѣ сынове на хълмъ-
4 тъ на краекожія-та. И това бѣше причи-
на-та за коѭто Іисусъ направи обрѣза-
ніе-то: [д]всичкы-тѣ людіе които излѣзохѫ
изъ Египетъ, мѫжкы-тѣ, всичкы-тѣ рат-
ни мѫжіе, измрѣхѫ въ пустыніѭ-тѫ по
5 пѫть-тъ, като излѣзохѫ изъ Египетъ. И
всичкы-тѣ людіе които излѣзохѫ бѣхѫ
обрѣзани; а всичкы-тѣ людіе които ся
родихѫ въ пустыніѭ-тѫ по пѫть-тъ, ка-

в Гл. 3; 13.
г Ст. 19, 20.
д Ст. 21. Исх. 12; 26. 13; 14. Втор. 6; 20. Псал. 44; 1. 78; 3—6.
е Гл. 3; 13, 16.
ж Исх. 12; 14. Числ. 16; 40.
з Числ. 32; 20, 27, 28.
и Гл. 3; 7.
і Исх. 25; 16, 22.
к Гл. 3; 15.
л Гл. 5; 9.
м Ст. 3.
н Ст. 6.
о Гл. 3; 17.
п Исх. 14; 21.
р 3 Цар. 8; 42, 43. 4 Цар. 19; 19. Псал. 106; 8.
с Исх. 15; 16. 1 Лѣт. 29; 12. Псал. 89; 13.
т Исх. 14; 31. Втор. 6; 2. Псал. 89; 7. Іер. 10; 7.

—

а Исх. 15; 14, 15. Гл. 2; 9, 10, 11. Псал. 48; 6. Іез. 21; 7.
б Числ. 13; 29.
в 3 Цар. 10; 5.
г Исх. 4; 25.
* *Или* остры.
д Числ. 14; 29. 26; 64, 65. Втор. 2; 16.

то излѣзохѫ изъ Египетъ, не бѣхѫ об-
6 рѣзани; Защото [е]четыридесеть годины хо-
дихѫ Израилеви-тѣ сынове по пусты-
нѭ-тѫ, додѣ ся скончахѫ всичкы-тѣ лю-
діе, ратни мѫжіе, излѣзли-тѣ изъ Еги-
петъ, които не послушахѫ гласъ-тъ Гос-
подень; на които Господь ся клѣ, че [ж]не
ще гы остави да видятъ землѭ-тѫ за коѭ-
то ся клѣ Господь на отцы-тѣ имъ че
ще ѭ даде намъ, [з]землѭ дѣто тече млѣ-
7 ко и медъ. А [и]вмѣсто тѣхъ постави сы-
нове-тѣ имъ, които Іисусъ обрѣза; защо-
то бѣхѫ необрѣзани, понеже не гы бѣхѫ
8 обрѣзали по пѫть-тъ. И като свършихѫ
да обрѣзуватъ всичкы-тѣ людіе, сѣдѣхѫ на
мѣста-та си въ станъ-тъ, [і]додѣ оздравѣ-
9 хѫ. И рече Господь Іисусу: Днесь оттър-
колихъ отъ васъ [к]Египетско-то поноше-
ніе. За това ся наименова онова мѣсто
*[л]Галгалъ дори до днесь.
10 И Израилеви-тѣ сынове положихѫ
станъ-тъ въ Галгалъ, и направихѫ пасхѫ-
тѫ [м]въ четыринадесетый-тъ день на мѣ-
сецъ-тъ, привечеръ, на Іерихонскы-тѣ по-
11 лета. И [н]на утринь-тѫ на пасхѫ-тѫ ядо-
хѫ бесквасны хлѣбове отъ жито-то на
землѭ-тѫ и *жито* испръжено, въ истый-
12 тъ день. И на утринь-тѫ като ядохѫ отъ
жито-то на землѭ-тѫ прѣстанѫ манна-та:
и нѣмахѫ вече манна Израилеви-тѣ сы-
нове, но прѣзъ тѫзи годинѫ ядѣхѫ отъ
рожбы-тѣ на Ханаанскѫ-тѫ землѭ.
13 И когато бѣше Іисусъ при Іерихонъ,
подигнѫ очи-тѣ си и видѣ, и ето [о]стоеше
срещѫ му человѣкъ [п]съ ножъ измъкнѫтъ
въ рѫкѫ-тѫ му: и пристѫпи Іисусъ при
него и рече му: Нашъ ли си, или отъ
14 противницы-тѣ наши? А той рече: Не;
но азъ сега дойдохъ военачалникъ на си-
лѫ-тѫ Господнѭ. И Іисусъ [р]паднѫ съ
лице-то си на землѭ-тѫ и поклони ся: и
рече му: Що заповѣдува Господарь-тъ
15 ми на рабъ-тъ си? А Военачалникъ-тъ
на силѫ-тѫ Господнѭ рече Іисусу: [с]Изуй
обуща-та си отъ нозѣ-тѣ си; защото мѣ-
сто-то на което стоишь, свято е. И Іи-
сусъ направи така.

ГЛАВА 6.

1 А Іерихонъ бѣше заключенъ и затво-
ренъ отъ лице-то на Израилевы-тѣ сыно-
ве: никой не излазѣше, и никой не вла-
2 зѣше. И рече Господь Іисусу: Ето, [а]прѣ-
дадохъ въ рѫкѫ-тѫ ти Іерихонъ, и [б]царь-
3 тъ му, и силны-тѣ съ крѣпость. И да
идете около градъ-тъ, всичкы ратни мѫ-
жіе, да обыколите градъ-тъ еднъждь: та-
4 ка да правишь шесть дни. И седмь свя-
щенници да носятъ прѣдъ ковчегъ-тъ
[в]седмь въсклицателны трѫбы: и на сед-
мый-тъ день да обыколите градъ-тъ седмь
пѫти: и [г]священници-тѣ да трѫбятъ съ
5 трѫбы-тѣ. И когато въстрѫбятъ съ въс-
клицателный-тъ рогъ продължающе, ка-
то чуете гласъ-тъ на трѫбѫ-тѫ, всичкы
людіе да въскликнѫтъ съ голѣмо въскли-
кновеніе, и ще падне градска-та стѣна на
мѣсто-то си, и людіе-тѣ ще възлѣзѫтъ
всякой прѣдъ себе си.
6 И повыка Іисусъ сынъ-тъ Навіевъ свя-
щенницы-тѣ, и рече имъ: Земѣте ков-
чегъ-тъ на завѣта, и седмь священници
нека държатъ седмь въсклицателны трѫ-
7 бы прѣдъ ковчегъ-тъ Господень. И рече
на людіе-тѣ: Прѣминѣте, и обыколѣте
градъ-тъ, а орѫжени-тѣ нека заминѫтъ
прѣдъ ковчегъ-тъ Господень.
8 И като говори Іисусъ на людіе-тѣ,
седмь-тѣ священници които държѣхѫ
седмь-тѣ въсклицателны трѫбы прѣдъ Го-
спода прѣминѫхѫ, и трѫбѣхѫ съ трѫбы-
тѣ: и ковчегъ-тъ на завѣта Господень
9 вървѣше подирѣ имъ. И орѫжени-тѣ вър-
вѣхѫ прѣдъ священницы-тѣ, които трѫ-
бѣхѫ съ трѫбы-тѣ, и [д]задня-та стража
слѣдоваше задъ ковчегъ-тъ, когато *свя-
щенници-тѣ* прѣдидѣхѫ и трѫбѣхѫ съ
10 трѫбы-тѣ. И заповѣда Іисусъ на людіе-
тѣ, и рече: Да не въскликнете, нито да
ся чуе гласъ-тъ ви, нито да излѣзе дума
изъ уста-та ви, дори до день-тъ въ който
ще ви рекѫ да въскликнете; тогазь да
11 въскликнете. И ковчегъ-тъ Господень
обыколи градъ-тъ наоколо еднъждь: и дой-
дохѫ въ станъ-тъ, и прѣнощувахѫ въ
станъ-тъ.
12 И станѫ Іисусъ рано на утринь-тѫ, и
[е]священници-тѣ дигнѫхѫ ковчегъ-тъ Го-
13 сподень: И седмь-тѣ священници, които
държѣхѫ седмь-тѣ въсклицателны трѫ-
бы, прѣдидѣхѫ прѣдъ ковчегъ-тъ Госпо-
день, ходяще и трѫбяще съ трѫбы-тѣ;
и прѣдъ тѣхъ вървѣхѫ орѫжени-тѣ; а
задня-та стража слѣдоваше подиръ ков-
чегъ-тъ Господень, и *священници-тѣ* прѣд-
14 идѣхѫ и трѫбѣхѫ съ трѫбы-тѣ. И въ
вторый-тъ день обыколихѫ градъ-тъ
еднъждь, и върнѫхѫ ся въ станъ-тъ: та-
ка направихѫ шесть дни.
15 И въ седмый-тъ день станѫхѫ рано,
при появеніе-то на зорѫ-тѫ, и обыколи-
хѫ градъ-тъ седмь пѫти съ истый-тъ на-
чинъ; само тойзи день обыколихѫ градъ-
16 тъ седмь пѫти. И въ седмый-тъ пѫть,
като трѫбѣхѫ священници-тѣ съ трѫбы-

[е] Чисх. 14; 33. Втор. 1; 3. 2; 7, 14. Псал. 95; 10.
[ж] Чисх. 14; 23. Псал. 95; 11. Евр. 3; 11.
[з] Исх. 3; 8.
[и] Чисх. 14; 31. Втор. 1; 39.
[і] Виж. Быт. 34; 25.
[к] Быт. 34; 14. 1 Цар. 14; 6. Виж. Лев. 18; 3. Гл. 24; 14. Іез. 20; 7. 23; 3, 8.
[л] Гл. 4; 19.
* Търкаляніе.
[м] Исх. 12; 6. Чисх. 9; 5.
[н] Исх. 16; 35.
[о] Быт. 18; 2. 32; 24. Исх. 23; 23. Зах. 1; 8. Дѣян. 1; 10.
[п] Чисх. 22; 23.
[р] Быт. 17; 3.
[с] Исх. 3; 5. Дѣян. 7; 33.
[а] Гл. 2; 9, 24. 8; 1.
[б] Втор. 7; 24.
[в] Виж. Сѫд. 7; 16, 22.
[г] Чисх. 10; 8.
[д] Чисх. 10; 25.
[е] Втор. 31; 25.

тѣ, рече Іисусъ на людіе-тѣ: Въскликнѣ-
те; защото Господь прѣдаде вамъ градъ-
17 тъ. И градъ-тъ и всичко що е въ него
ще бѫде проклѣтія Господу; само Раавъ
блудница-та да остане жива, тя и всич-
кы-тѣ които сѫ въ кѫщѫ-тѫ съ неѭ;
[ж]защото скры вѣстители-тѣ, които про-
18 водихмы. Но [з]вы пазѣте ся отъ проклѣ-
тіѭ-тѫ, за да не бѫдете проклѣтія, като
земате отъ проклѣтіѭ-тѫ и наведете
проклѣтіѭ въ станъ-тъ на Израиля, [и]и го
19 докарате въ смятеніе. А всичко-то сре-
бро и злато, и мѣдни-тѣ и желѣзни-тѣ
съсѫди, посвященни сѫ Господу: да ся
внесѫтъ въ съкровище-то Господне.
20 И въскликнѫхѫ людіе-тѣ, когато за-
трѫбихѫ съ трѫбы-тѣ; и като чухѫ лю-
діе-тѣ трѫбный-тъ гласъ, въскликнѫхѫ
людіе-тѣ съ голѣмо въскликновеніе, и [і]пад-
нѫ стѣна-та на мѣсто-то си, и възлѣзо-
хѫ людіе-тѣ въ градъ-тъ, всякой прѣдъ
21 себе си, и прѣвзѣхѫ градъ-тъ. И [к]истрѣ-
бихѫ съ остро-то на ножъ-тъ всичкы-тѣ
въ градъ-тъ, мѫжіе и жены, млады и
стары, и говеда, и овци, и ослы.
22 И рече Іисусъ на два-та мѫжа, които
изгледахѫ земіѭ-тѫ: Влѣзте въ кѫщѫ-
тѫ на блудницѫ-тѫ, и извадѣте отъ тамъ
женѫ-тѫ, и всичко каквото има, [л]как-
23 то ѝ ся заклѣхте. И влѣзохѫ млади-тѣ,
съгледатели-тѣ и извадихѫ Раавъ, и [м]ба-
щѫ ѝ, и майкѫ ѝ, и братія-та ѝ, и всич-
ко що имаше: изведохѫ всичкы-тѣ ѝ род-
нины, и турихѫ гы вънъ отъ станъ-тъ
на Израиля.
24 И изгорихѫ градъ-тъ съ огнь, и всич-
ко-то въ него: [н]само сребро-то и злато-
то, и мѣдны-тѣ и желѣзны-тѣ съсѫды ту-
рихѫ въ съкровище-то на домъ-тъ Го-
сподень.
25 И Раавъ блудницѫ-тѫ, и домородіе-
то на отца ѝ, и всичко що имаше тя, Іи-
сусъ остави живы; и [о]обитава въ срѣдъ
Израиля дори до днесь; защото скры съ-
гледатели-тѣ които прати Іисусъ за да
изгледатъ Іерихонъ.
26 И заклѣ ся Іисусъ въ онова врѣме и
рече: [п]Проклѣтъ прѣдъ Господа онзи че-
ловѣкъ, който стане да съгради тоя градъ
Іерихонъ; съсъ *смьрть-тѫ на* първород-
ный-тъ си *сынъ* ще тури основанія-та му,
и съсъ *смьрть-тѫ на* най младый-тъ си
сынъ ще постави врата-та му.
27 И [р]Господь бѣше съ Іисуса, и [с]прочу
ся име-то му по всичкѫ-тѫ земіѭ.

ГЛАВА 7.

1 А Израилеви-тѣ сынове направихѫ прѣ-
стѫпленіе въ проклѣтіѭ-тѫ; защото
[а]Аханъ, сынъ-тъ на Хармія, *който бѣше*
сынъ на Завдія, *а Завдій* сынъ на Зарѫ,
отъ Іудино-то племе, зѣ отъ проклѣтіѭ-
тѫ; и распали ся гнѣвъ-тъ Господень
вьрхъ Израилевы-тѣ сынове.
2 И прати Іисусъ человѣцы отъ Іери-
хонъ въ Гай, който е близу при Виѳа-
венъ, къмъ въсточнѫ-тѫ странѫ на Ве-
ѳиль; и говори имъ, и рече: Възлѣзте та
изгледайте земіѭ-тѫ. И человѣци-тѣ въз-
3 лѣзохѫ та изгледахѫ Гай. И като ся вър-
нѫхѫ при Іисуса, рекохѫ му: Да не въз-
лѣзватъ всичкы-тѣ людіе, *но* да възлѣ-
зѫтъ до двѣ или три тысящи мѫжіе, и
да поразятъ Гай; да не туришь всичкы-
тѣ людіе въ трудъ до тамъ; защото сѫ
4 малцина. И възлѣзохѫ тамъ отъ людіе-
тѣ до три тысящы мѫжіе; и [б]побѣгнѫ-
5 хѫ отъ лице-то на Гайскы-тѣ мѫжіе; И
Гайскы-тѣ мѫжіе поразихѫ отъ тѣхъ до
тридесеть и шесть мѫжіе; и прогонихѫ
гы отъ врата-та дори до Сиваримъ, и по-
разихѫ гы въ нисходъ-тъ; за което [в]сърд-
ца-та на людіе-тѣ ся стопихѫ и станѫ-
хѫ като вода.
6 И [г]раздра Іисусъ дрехы-тѣ си, и пад-
нѫ на земіѭ-тѫ на лице-то си прѣдъ ков-
чегъ-тъ Господень дори до вечерь-тѫ,
той и старѣйшины-тѣ Израилеви, и [д]ту-
7 рихѫ пьрсть на главы-тѣ си. И рече Іи-
сусъ: Ахъ! Господи Іеова, [е]защо прѣве-
де тыя людіе прѣзъ Іорданъ, за да ны
прѣдадешь въ рѫцѣ-тѣ на Аморреяны-
тѣ, да ны погубятъ? О! да бѣхмы были
благодарни да си сѣдѣхмы оттамъ Іор-
8 данъ! О Господи, що да рекѫ, като Изра-
иль обърнѫ гърбъ прѣдъ врагове-тѣ
9 си? И като чуѭтъ Хананейци-тѣ, и всич-
кы-тѣ жители на земіѭ-тѫ, ще ны обы-
колятъ, и [ж]ще исчезне име-то ни отъ зе-
міѭ-тѫ; и [з]що ще направишь за велико-
то си име?
10 И рече Господь Іисусу: Стани; защо
11 паднѫ така на лице-то си? [и]Съгрѣши
Израиль, а найвече прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ
ми, който имъ заповѣдахъ; още и [і]зѣхѫ
отъ проклѣтіѭ-тѫ, още и откраднѫхѫ,
още и [к]излъгахѫ, още и [л]турихѫ *откра-*
12 *днѫто* въ свои-тѣ съсѫды. За това не ще
могѫтъ Израилеви-тѣ сынове да заста-
нѫтъ прѣдъ врагове-тѣ си, *но* ще обър-
нѫтъ гърбъ-тъ си прѣдъ врагове-тѣ, за-

ж Гх. 2; 4.
з Втор. 7; 26. 13; 17. Гх. 7; 1, 11, 12.
и Гх. 7; 25. 3 Цар. 18; 17, 18. Іона. 1; 12.
і Ст. 5. Евр. 11; 30.
к Втор. 7; 2.
л Гх. 2; 14. Евр. 11; 31.
м Гх. 2; 13.
н Ст. 19.
о Виж. Мат. 1; 5.
п 3 Цар. 16; 34.
р Гх. 1; 5.
с Гх. 9; 1, 3.

—

а Гх. 22; 20.

б Лев. 26; 17. Втор. 28; 25.
в Гх. 2; 9, 11. Лев. 26; 36. Псал. 22; 14.
г Быт. 37; 29, 34.
д 1 Цар. 4; 12. 2 Цар. 1; 2. 13; 19. Неем. 9; 1. Іов. 2; 12.
е Исх. 5; 22. 4 Цар. 3; 10.
ж Псал. 83; 4.
з Виж. Исх. 32; 12. Чисх. 14; 13.
и Ст. 1.
і Гх. 6; 17, 18.
к Виж. Дѣян. 5; 1, 2.
л Виж. Числ. 14; 45. Сѫд. 2; 14.

щото [м]станжхж проклѣтія; и азъ не ще
бждж вече съ васъ, ако не истрѣбите
13 проклѣтый-тъ отъ срѣдъ васъ. Стани та
[н]освяти люді-тѣ, и речи: [о]Освятѣте ся
за утрѣ; защото така говори Господь
Богъ Израилевъ: Проклѣтія *има* въ срѣдъ
тебе, Израилю; не можешь да застанешь
прѣдъ врагове-тѣ си, додѣ не отнемете
14 проклѣтіж-тж отъ срѣдъ васъ. И тъй
утрѣ да ся приближите споредъ племена-
та си; и племе-то, [п]което хване Господь,
да приближи по родове-тѣ *си:* и родъ-тъ,
който хване Господь, да приближи по до-
мочадія-та; и домочадіе-то, което хване
Господь, да приближи споредъ мжжіе-тѣ.
15 И [р]който ся хване съ проклѣтіж-тж, ще
ся изгори съ огнь, той и всичко що има;
защото [с]прѣстжпи завѣтъ-тъ Господень,
и защото [т]стори безуміе въ Израиль.
16 И като станж Іисусъ рано на утринь-
тж, приведе Израиля по племена-та имъ:
17 и хванж ся Іудино-то племе: И приведе
родове-тѣ Іудины, и хванж ся родъ-тъ на
Заринцы-тѣ; и приведе родъ-тъ на За-
ринцы-тѣ по мжжіе, и [у]хванж ся Завдій.
18 И приведе домочадіе-то му по мжжіе, и
хванж ся Аханъ, сынъ-тъ на Хармія, *кой-
то бѣше* сынъ на Завдія, *а Завдій* сынъ
на Заръ отъ Іудино-то племе.
19 И рече Іисусъ Ахану: Чадо мое, [ф]дай
сега славж на Господа Бога Израилева и
[х]исповѣдай му ся, и [ц]кажи ми що си сто-
20 рилъ, не скрывай отъ мене. И отговори
Аханъ Іисусу, и рече: Наистинж азъ съ-
грѣшихъ на Господа Бога Израилева, и
21 сторихъ така и така: Като видѣхъ между
корысти-тѣ еднж добрж Вавилонскж дре-
хж, и двѣстѣ сикли сребърны, и златнж
плочж тежкж петдесеть сикли, поже-
лахъ гы, и зѣхъ гы; и ето, скрыты сж въ
земіж-тж, въ срѣдъ шатъръ-тъ ми и сре-
22 бро-то подъ неіж. И прати Іисусъ вѣсти-
тели; и притекохж ся въ шатъръ-тъ, и
ето, бѣше скрыта въ шатъръ-тъ му, и
23 сребро-то подъ неіж. И зѣхж гы отъ
срѣдъ шатъръ-тъ, и донесохж гы при Іи-
суса и при всичкы-тѣ Израилевы сынове,
и положихж гы прѣдъ Господа.
24 Тогазь Іисусъ, и всичкый Израиль съ
него, хванжхж Ахана сынъ-тъ Заринъ, и
сребро-то, и дрехж-тж, и златнж-тж пло-
чж, и сынове-тѣ му, и дъщери-тѣ му, и
говеда-та му, и ослы-тѣ му, и овцы-тѣ
му, и шатъръ-тъ му, и всичко каквото
имаше, и приведохж гы [ч]въ долъ-тъ
25 Ахоръ. И рече Іисусъ: [ш]Защо ны смути?
Господь ще тя смути тоя день. И [щ]всич-
кый Израиль убихж него съ каменіе, и
изгорихж гы съ огнь, и убихж гы съ ка-
26 меніе. И [ъ]турихж на него каменіе голѣ-
мж грамадж, *която стои* и до днесь: [ы]та-
ка прѣстанж Господь отъ распаленіе-то
на гнѣвъ-тъ си; за това ся нарича име-
то на онова мѣсто дори до днесь [ь]Долъ
*Ахоръ.

ГЛАВА 8.

1 И рече Господь Іисусу: [а]Не бой ся, ни-
то да ся ужасишь; земи съсъ себе си
всичкы-тѣ ратны мжжіе, и стани, и въз-
лѣзь въ Гай: ето, азъ [б]прѣдадохъ въ рж-
кж-тж ти Гайскый-тъ царь, и люді-тѣ
2 му, и градъ-тъ му, и земіж-тж му; И да
направишь на Гай, и на царя му, както
направи [в]на Іерихонъ и на царя му; са-
мо [г]корысти-тѣ му, и скотове-тѣ му, да
заплѣните за себе си: тури си противъ
градъ-тъ засадж задъ него.
3 И станж Іисусъ, и всичкы-тѣ ратни
людіе, за да възлѣзжтъ на Гай; и избра
Іисусъ тридесеть тысящы мжжіе силны
4 съ крѣпость, и проводи гы нощя, И за-
повѣда имъ, и рече: Ето, вы [д]да напра-
вите засадж противъ градъ-тъ, задъ градъ-
тъ: да ся не отдалечите много отъ градъ-
5 тъ, и да сте всичкы готови: А азъ, и
всичкы-тѣ людіе които сж съ мене, ще
приближимъ при градъ-тъ; и когато из-
лѣзжтъ противъ насъ, както първо, то-
6 газь ный [е]ще бѣгамы отъ лице-то имъ; И
ще излѣзжтъ слѣдъ насъ, додѣ гы отда-
лечимъ отъ градъ-тъ, защото ще рекжтъ:
Тѣ бѣгатъ отъ лице-то ни, както прѣди:
7 и ный ще бѣгамы отъ лице-то имъ. То-
газь вы станѣте отъ засадж-тж, и прѣ-
вземѣте градъ-тъ; защото Господь Богъ
8 вашъ ще го прѣдаде въ ржкж-тж ви. И
като прѣвземете градъ-тъ да турите огнь
въ градъ-тъ; да направите споредъ пове-
лѣніе-то Господне: [ж]ето ви заповѣдахъ.
9 И тъй гы испроводи Іисусъ, и отидохж
въ засадж, и сѣднжхж между Веѳиль и
Гай, къмъ западнж-тж странж на Гай; а
Іисусъ останж онжзи нощь въ срѣдъ лю-
діе-тѣ.
10 И като станж Іисусъ на утринь-тж ра-
но, прѣгледа люді-тѣ, и възлѣзе, той и
старци-тѣ Израилеви, прѣдъ люді-тѣ на
11 Гай. И [з]всичкы-тѣ ратни людіе, които
бѣхж съ него, възлѣзохж и приближихж,
и дойдохж срещж градъ-тъ, и положихж

м Втор. 7; 26. Гл. 6; 18.
н Исх. 19; 10.
о Гл. 3; 5.
п Прит. 16; 33.
р Виж. 1 Цар. 14; 38, 39.
с Ст. 11.
т Быт. 34; 7. Сжд. 20; 6.
у 1 Цар. 14; 42.
ф Виж. 1 Цар. 6; 5. Іер. 13; 16. Іоан. 9; 24.
х Числ. 5; 6, 7. 2 Лѣт. 30; 22. Псал. 51; 3. Дан. 9; 4.
ц 1 Цар. 14; 43.
ч Ст. 21. Гл. 15; 7.
ш Гл. 6; 18. 1 Лѣт. 2; 7. Гал. 5; 12.
щ Втор. 17; 5.
ъ Гл. 8; 29. 2 Цар. 18; 17. Плач. 3; 53.
ы Втор. 13; 17. 2 Цар. 21; 14.
ь Ст. 24. Иса. 65; 10. Осія 2; 15.
* Смущеніе.

—

а Втор. 1; 21. 7; 18. 31; 8. Гл. 1; 9.
б Гл. 6; 2.
в Гл. 6; 21.
г Втор. 20; 14.
д Сжд. 20; 29.
е Сжд. 20; 32.
ж 2 Цар. 13; 28.
з Ст. 5.

станъ къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ на Гай:
12 а между тѣхъ и Гай *имаше* долъ. И зѣ
до петь тысящы мѫжіе, и тури гы въ
засадѫ между Веѳиль и Гай къмъ запад-
13 нѫ-тѫ странѫ на градъ-тъ. И като наре-
дихѫ людіе-тѣ, всичко-то воинство което
бѣше къмъ сѣверъ на градъ-тъ, и заса-
дѫ-тѫ му къмъ западъ на градъ-тъ, оти-
де Іисусъ прѣзъ онѭѭ нощь въ срѣдъ
14 долъ-тъ. И като видѣ Гайскый царь, при-
бърза той и всичкы-тѣ негови людіе, мѫ-
жіе-тѣ на градъ-тъ, и станѫхѫ рано, и
излѣзохѫ противъ Израиля на брань, въ
опрѣдѣленъ часъ на поле-то; [и]но той не
знаяше че *имаше* засада противъ него
15 задъ градъ-тъ. А Іисусъ и всичкый Изра-
иль [і]присторихѫ ся *ужь като* разбити
прѣдъ тѣхъ, и бѣгахѫ прѣзъ пѫть-тъ на
16 пустынѭ-тѫ. И свыкахѫ ся всичкы-тѣ
людіе които бѣхѫ въ Гай, за да гы про-
гнѫтъ; и прогнѫхѫ Іисуса, и отдалечихѫ
17 ся отъ градъ-тъ. И не останѫ человѣкъ
въ Гай и Веѳиль, който не излѣзе слѣдъ
Израиля; и оставихѫ отворенъ градъ-тъ,
и гоняхѫ Израиля.
18 Тогазь рече Господь Іисусу: Простри
копіе-то, което държишь въ рѫкѫ-тѫ си,
къмъ Гай; защото ще го прѣдамъ въ рѫ-
кѫ-тѫ ти. И прострѣ Іисусъ копіе-то,
което държѣше въ рѫкѫ-тѫ си, къмъ
19 градъ-тъ. И засада-та станѫ скоро отъ
мѣсто-то си, и завтекохѫ ся тутакси
щомъ простре рѫкѫ-тѫ си; и влѣзохѫ
въ градъ-тъ, и прѣвзѣхѫ го, и прибърза-
20 хѫ и прѣдадохѫ градъ-тъ на огнь. И ко-
гато ся обзрѣхѫ отдирѣ си Гайскы-тѣ
мѫжіе, видѣхѫ, и ето, възлѣзваше дымъ
отъ градъ-тъ къмъ небе-то, и нѣмахѫ дѣ
да бѣгатъ ни тукъ ни тамъ; понеже лю-
діе-тѣ които бѣгахѫ къмъ пустынѭ-тѫ,
обърнѫхѫ ся назадъ противъ гонители-
21 тѣ. А Іисусъ и всичкый Израиль, като
видѣхѫ че засада-та бѣше прѣвзѣла градъ-
тъ, и че възлѣзваше дымъ отъ градъ-тъ,
обърнѫхѫ ся назадъ, и поразихѫ Гай-
22 скы-тѣ мѫжіе. И другы-тѣ излѣзохѫ изъ
градъ-тъ противъ тѣхъ, и тъй ся намѣ-
рихѫ въ срѣдъ Израиляны-тѣ, *които бѣхѫ*
едни отъ самъ а едни отъ тамъ; и пора-
зихѫ гы, щото [к]направихѫ да не остане
23 отъ тѣхъ никой нито да побѣгне. А Гай-
скый-тъ царь хванѫхѫ живъ, и доведо-
хѫ го при Іисуса.
24 И като испотропа Израиль всичкы-тѣ
жители на Гай въ поле-то у пустынѭ-
тѫ, дѣто гы гоняхѫ, и паднѫхѫ всичкы-
тѣ отъ остро-то на ножъ-тъ, додѣ ся ис-
трѣбихѫ, тогазь ся върнѫ всичкый Изра-
иль въ Гай, и поразихѫ го съ остро-то
25 на ножъ-тъ. И всичкы-тѣ паднѫли въ
онзи день, и мѫжіе и жены, бѣхѫ два-
надесеть тысящи, всичкы-тѣ Гайскы че-
26 ловѣци. И не оттегли Іисусъ рѫкѫ-тѫ
си, коѭто прострѣ съ копіе-то, додѣ *не*
27 истрѣби всичкы-тѣ жители на Гай. [л]Само
скотове-тѣ, и корысти-тѣ на онзи градъ,
плѣни Израиль за себе си, по слово-то
28 на Господа, [м]което заповѣда Іисусу. И
изгори Іисусъ Гай, и [н]направи го всегда-
шенъ купъ отъ развалины, дори до този
29 день. [о]А Гайскый-тъ царь обѣси на дър-
во *да виси* до вечерь-тѫ: и [п]като зайде
слънце-то, заповѣда Іисусъ, та снѣхѫ
трупъ-тъ му отъ дърво-то, и [р]хвърлихѫ
го въ входъ-тъ на градскы-тѣ врата, и
въздигнѫхѫ на него голѣмѫ грамадѫ ка-
меніе, *която стои* дори до днесь.
30 Тогазь съгради Іисусъ олтарь на Госпо-
да Бога Израилева [с]на горѫ-тѫ Гевалъ,
31 Както Моисей рабъ-тъ Господень заповѣ-
да на Израилевы-тѣ синове, по написано-
то [т]въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ Моисе-
овъ, олтарь отъ цѣлы каменіе, върхъ кои-
то желѣзо не ся бѣ дигало: и [у]принесо-
хѫ на него всесъжженія Господу, и по-
жъртвувахѫ примирителны приношенія.
32 И [ф]написа тамъ на каменіе-тѣ прѣписъ-тъ
на Моисеовый-тъ законъ, когото написа
33 прѣдъ Израилевы-тѣ синове. И всичкый
Израиль, и старѣйшины-тѣ имъ, и князо-
ве-тѣ, и сѫдіи-тѣ имъ, застанѫхѫ отъ
тукъ и отъ тукъ на ковчегъ-тъ срещѫ
священницы-тѣ Левиты-тѣ, [х]които дър-
жѣхѫ ковчегъ-тъ на завѣта Господень,
[ц]и чужденецъ, и туземецъ: половина-та
имъ къмъ горѫ-тѫ Гаризинъ, и полови-
на-та имъ къмъ горѫ-тѫ Гевалъ: [ч]както
по напрѣдъ бѣ заповѣдалъ Моисей рабъ-
тъ Господень, за да благословятъ Израи-
34 левы-тѣ людіе. И слѣдъ това [ш]прочете
всичкы-тѣ слова на законъ-тъ, [щ]благосло-
венія-та и клѣтвы-тѣ, споредъ всичко-то
35 написано въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ. Не
бѣше слово, отъ всичко що заповѣда Мо-
исей, което Іисусъ не прочете прѣдъ
всичко-то Израилево събраніе, [ъ]съсъ же-
ны-тѣ и дѣца-та, [ы]и чужденцы-тѣ които
ся намѣрвахѫ между тѣхъ.

ГЛАВА 9.

1 И когато чухѫ всичкы-тѣ царіе отсамъ
Іорданъ, въ планинскы-тѣ, и въ полян-
скы-тѣ, и въ всичкы-тѣ приморія [а]на го-
лѣмо-то море, дори до срещѫ Ливанъ,
[б]Хеттейци-тѣ, и Аморрейци-тѣ, Ханаан-

и Сѫд. 20; 34. Еккл. 9; 12.
і Сѫд. 20; 36 и дрг.
к Втор. 7; 2.
л Числ. 31; 22, 26.
м Ст. 2.
н Втор. 13; 16.
о Гл. 10; 26. Псал. 107; 40. 110; 5.
п Втор. 21; 23. Гл. 10; 27.
р Гл. 7; 26. 10; 27.
с Втор. 27; 4, 5.
т Исх. 20; 25. Втор. 27; 5, 6.
у Исх. 20; 24.
ф Втор. 27; 2, 8.
х Втор. 31; 9, 25.
ц Втор. 31; 12.
ч Втор. 11; 29. 27; 12.
ш Втор. 31; 11. Неем. 8; 3.
щ Втор. 28; 2, 15, 45. 29; 20, 21. 30; 19.
ъ Втор. 31; 12.
ы Ст. 33.

а Числ. 34; 6.
б Исх. 3; 17. 23; 23.

ци-тѣ, Ферезейци-тѣ, Евейци-тѣ, и Iеву-
2 сейци-тѣ, [в]Събрахѫ ся единомысленно да
ся біѭтъ съ Iисуса и Израиля.
3 А жители-тѣ [г]на Гаваонъ [д]чухѫ онова
което стори Iисусъ на Iерихонъ и на Гай.
4 И направихѫ и тѣ съ коварство, и отидо-
хѫ та си приготвихѫ хранѫ, и зѣхѫ вет-
хы врѣтища на ослы-тѣ си, и за вино
5 мѣхове ветхы и раздраны и вързаны, И
на нозѣ-тѣ си обуща ветхы и кърпенъ, и
ветхы дрехы на себе си; и всичкый хлѣбъ
на хранѫ-тѫ имъ бѣше сухъ и плесеня-
6 салъ. И дойдохѫ при Iисуса [е]въ станъ-тъ
въ Галгалъ, та рекохѫ нему и на мѫжіе-
тѣ Израилевы: Отъ далечнѫ земѭ смы
дошли; сега прочее направѣте уговоръ съ
7 насъ. И рекохѫ Израилеви-тѣ мѫжіе [ж]на
Евейцы-тѣ: Вы може бы да живѣете въ
срѣдъ насъ, и [з]какъ ще направимъ уго-
воръ съ васъ? А тѣ рекохѫ Iисусу: [и]Ра-
8 би смы твои. И Iисусъ имъ рече: Кои
9 сте? и отъ дѣ идете? А тѣ му рекохѫ:
[і]Отъ много далечнѫ земѭ дойдохѫ ра-
би-тѣ ти, за име-то на Iеова Бога твоего;
защото [к]чухмы слухъ-тъ му, и всичко що
10 направи въ Египетъ, И [л]всичко що на-
прави на двама-та Аморрейскы царіе, кои-
то бѣхѫ оттамъ Iорданъ, на Сиона Есе-
вонскый-тъ царь, и на Ога Васанскый-тъ
11 царь, който живѣяше въ Астароѳъ. За
това ни рекохѫ старѣйшины-тѣ ни, и
всичкы-тѣ жители на нашѫ-тѫ земѭ, и
казахѫ: Земѣте въ рѫкѫ-тѫ си хранѫ
за пѫть-тъ, та идѣте да гы посрѣщнете,
и речѣте имъ: Раби ваши смы. И тъй се-
12 га направѣте уговоръ съ насъ. Този нашъ
хлѣбъ топлъ зѣхмы за пѫть отъ кѫщы-
тѣ си, въ който день излѣзохмы за да
дойдемъ при васъ; сега, ето, сухъ е и
13 плесенясалъ: И тѣзи мѣхове за вино,
които напълнихмы новы, ето, сѫ съдра-
ни; и тѣзи наши дрехы и обуща-та ни
14 овехтѣхѫ отъ многодалечный-тъ пѫть. И
пріяхѫ мѫжіе-тѣ по причинѫ на хранѫ-
15 тѫ, [м]а Господа не попытахѫ. И [н]направи
Iисусъ миръ съ тѣхъ, и свърза уговоръ
съ тѣхъ да упази животъ-тъ имъ; и на-
чалници-тѣ на събраніе-то ся заклѣхѫ
тѣмъ.
16 И подирь три дни, отъ какъ свързахѫ
уговоръ съ тѣхъ, чухѫ че имъ бѣхѫ съ-
17 сѣди, и живѣяхѫ между тѣхъ. И станѫ-
хѫ Израилеви-тѣ сынове та отидохѫ въ
градове-тѣ имъ на третій-тъ день; а гра-
дове-тѣ имъ бѣхѫ [о]Гаваонъ, и Хефира, и
18 Вироѳъ, и Киріаѳіаримъ. И не гы пора-
зихѫ Израилеви-тѣ сынове, [п]защото на-
чалници-тѣ на събраніе-то бѣхѫ имъ ся
заклѣли въ Господа Бога Израилева: и
всичко-то събраніе роптаеше на начални-
19 цы-тѣ. Всичкы-тѣ началници обаче реко-
хѫ на всичко-то събраніе: Ный имъ ся
заклѣхмы въ Господа Бога Израилева; и
тъй сега не можемъ да ся прикоснемъ до
20 тѣхъ. Това ще направимъ съ тѣхъ; ще
упазимъ животъ-тъ имъ, [р]да не бѫде
гнѣвъ *Божсій* на насъ, за клѣтвѫ-тѫ, съ
21 коѭто имъ ся заклѣхмы. И началници-
тѣ имъ рекохѫ: Нека живѣѭтъ; но да
бѫдѫтъ [с]дървосѣчци и водоносци на всич-
ко-то събраніе; [т]както имъ ся обѣщахѫ
началници-тѣ.
22 И свыка гы Iисусъ та имъ говори и ре-
че: Защо ны излъгахте и рекохте: [у]Мно-
го далечь смы отъ васъ, когато вы сте
23 были живѣяли [ф]между насъ? Сега прочее
[х]проклѣти сте, и не ще оскудѣе отъ
васъ рабъ, и [ц]дървосѣчецъ, и водоносецъ,
24 за домъ-тъ на Бога моего. И отговорихѫ
на Iисуса, и рекохѫ: Понеже раби-тѣ ти
ся добрѣ извѣстихѫ за онова което Iео-
ва [ч]Богъ твой заповѣда на рабъ-тъ си
Моисея, да даде вамъ всичкѫ-тѫ земѭ,
и да истрѣби отъ лице-то ви всичкы-тѣ
жители на земѭ-тѫ, за това ся [ш]упла-
шихмы много отъ васъ за животъ-тъ си,
25 и направихмы това нѣщо. И сега, ето,
[щ]въ рѫцѣ-тѣ ти смы; което ти ся види
добро и право да ни направишь, направи.
26 И стори съ тѣхъ така, и избави гы отъ
рѫкѫ-тѫ на Израилевы-тѣ сынове, и не
27 гы убихѫ. И въ онзи день направи гы Iи-
сусъ [ъ]дървосѣчцы и водоносцы на събра-
ніе-то, и на олтарь-тъ на Господа, до дне-
шній-тъ день [ы]на мѣсто-то което бы из-
бралъ.

ГЛАВА 10.

1 И като чу Адониседекъ Iерусалимскый
царь че Iисусъ прѣвзѣ Гай, и го истрѣби,
[а]както направи на Iерихонъ и на царя
му, [б]така направи на Гай и на царя му,
[в]и че жители-тѣ на Гаваонъ направихѫ
миръ съ Израиля, и останѫхѫ между
2 тѣхъ, [г]Уплашихѫ ся много; защото Гава-
онъ бѣше голѣмъ градъ, като единъ отъ
царскы-тѣ градове, и защото бѣше по го-
лѣмъ отъ Гай, и всичкы-тѣ му мѫжіе
3 силни. За това прати Адониседекъ Iеру-
салимскый царь на Оама Хевронскый-тъ

в Псал. 83; 3, 5.
г Гл. 10; 2. 2 Цар. 21; 1, 2.
д Гл. 6; 27.
е Гл. 5; 10.
ж Гл. 11; 19.
з Исх. 23; 32. Втор. 7; 2. 20; 16. Сѫд. 2; 2.
и Втор. 20; 11. 4 Цар. 10; 5.
і Втор. 20; 15.
к Исх. 15 14. Гл. 2; 10.
л Числ. 21; 24, 33.
м Числ. 27; 21. Иса. 30; 1, 2. Виж. Сѫд. 1; 1. 1 Цар. 22; 10. 23; 10, 11. 30; 8. 2 Цар. 2; 1. 5; 19.
н Гл. 11; 19. 2 Цар. 21; 2.
о Гл. 18; 25, 26, 28. Ездр. 2; 25.
п Псал. 15; 4. Еккл. 5; 2.
р 2 Цар. 21; 1, 2, 6. Iез. 17; 13, 15, 18, 19. Зах. 5; 3, 4. Мал. 3; 5.
с Втор. 29; 11.
т Ст. 15.
у Ст. 6, 9.
ф Ст. 16.
х Быт. 9; 25.
ц Ст. 21, 27.
ч Исх. 23; 32. Втор. 7; 1, 2.
ш Исх. 15; 14.
щ Быт. 16; 6.
ъ Ст. 21, 23.
ы Втор. 12; 5.

—

а Гл. 6; 21.
б Гл. 8; 22, 26, 28.
в Гл. 9; 15.
г Исх. 15; 14, 15, 16. Втор. 11; 25.

царь, и на Пирама Іармуѳскый-тъ царь,
и на Яфія Лахисскый-тъ царь, и на Де-
4 вира Еглонскый-тъ царь, и рече: Въз-
лѣзте при мене, та ми помогнѣте, да по-
разимъ Гаваонъ; защото [д]направи миръ
5 съ Іисуса, и съ Израилевы-тѣ сынове. И
[е]събрахѫ ся петь-тѣ Аморрейскы царіе,
Іерусалимскый царь, Хевронскый царь,
Іармуѳскый царь, Лахисскый царь, Ег-
лонскый царь, та възлѣзохѫ тѣ и всич-
кы-тѣ имъ воинства, и расположихѫ станъ-
тъ си прѣдъ Гаваонъ, и ратовахѫ про-
тивъ него.
6 А Гаваоняни-тѣ пратихѫ къмъ Іисуса
[ж]въ станъ-тъ въ Галгалъ, и рекохѫ: Да
не оттеглишь рѫкѫ-тѫ си отъ рабы-тѣ
си; възлѣзь при насъ скоро, и избави ны,
и помогни ни; защото ся събрахѫ про-
тивъ насъ всичкы-тѣ Аморрейскы царіе,
които живѣѭтъ въ планинскы-тѣ мѣста.
7 И възлѣзе Іисусъ отъ Галгалъ, той и
[з]всичкы-тѣ ратници людіе съ него, и
8 всичкы-тѣ силни съ крѣпость. И рече Го-
сподь Іисусу: [и]Да ся не убоишь отъ тѣхъ;
защото гы прѣдадохъ въ рѫкѫ-тѫ ти;
[і]не ще устои прѣдъ тебе никой отъ тѣхъ.
9 И тъй Іисусъ като възлѣзваше цѣлѫ нощь
отъ Галгалъ, внезапно дойде при тѣхъ.
10 И [к]тури гы въ смятеніе Господь прѣдъ
Израиля, и поразихѫ гы съ голѣмо пора-
женіе въ Гаваонъ, и прогонихѫ гы по
пѫть-тъ по който възлѣзвахѫ во [л]Веѳо-
ронъ, и поразихѫ гы дори до [м]Азикѫ и
11 до Маккидѫ. И като бѣгахѫ отъ лице-
то на Израиля, и бѣхѫ въ нисходъ-тъ
на Веѳоронъ, [н]Господь хвърли отъ не-
бе-то на тѣхъ голѣмы каменіе дори до
Азикѫ, и умрѣхѫ; умрѣли-тѣ отъ камe-
ніе-тѣ на градушкѫ-тѫ бѣхѫ по много
отъ колкото Израилеви-тѣ сынове убихѫ
съ ножъ.
12 Тогазь говори Іисусъ Господу, въ кой-
то день Господь прѣдаде Аморрейцы-тѣ
прѣдъ лице-то на Израилевы-тѣ сынове,
и рече прѣдъ очи-тѣ на Израиля: [о]Заста-
ни сълнце надъ Гаваонъ, и ты луно, надъ
13 долъ-тъ [п]Еалонъ. И сълнце-то застанѫ и
луна-та ся спрѣ, додѣто си отмъстихѫ
людіе-тѣ на непріятели-тѣ си. [р]Не е ли
това написано въ книгѫ-тѫ на Праведный-тъ?
И застанѫ сълнце-то въ срѣдъ
небе-то, и не побърза да зайде почти
14 цѣлъ день. И [с]такъвъ день не е былъ по-
напрѣдъ, ни послѣ въ който да послуша
Господь человѣческый гласъ; защото [т]Го-
15 сподь ратоваше за Израиля. И [у]върнѫ ся
Іисусъ, и всичкый Израиль съ него въ
станъ-тъ въ Галгалъ.
16 А онѣзи петь-тѣ царіе бѣгахѫ, та ся
17 скрыхѫ въ пещерѫ-тѫ въ Маккидѫ. И
извѣстихѫ на Іисуса, и рекохѫ: Петь-тѣ
царіе ся намѣрихѫ скрыти въ пещерѫ-тѫ
18 въ Маккидѫ. И рече Іисусъ: Привалѣте
голѣмы каменіе на устіе-то на пещерѫ-
тѫ, и да поставите человѣцы при неѭ да
19 гы пазятъ: А вы не стойте; гонѣте вра-
гове-тѣ си, и поразѣте заднинѫ-тѫ имъ:
не гы оставяйте да влѣзѫтъ въ градове-
тѣ си; защото Господь Богъ вашъ гы
20 прѣдаде въ рѫцѣ-тѣ ви. И когато Іисусъ
и Израилеви-тѣ сынове гы поразихѫ съ
пораженіе твърдѣ голѣмо, додѣ ся истрѣ-
бихѫ, и останѫли-тѣ отъ тѣхъ, колкото
ся избавихѫ, влѣзохѫ въ оградены гра-
21 дове, Тогазь всичкы-тѣ людіе ся върнѫ-
хѫ въ станъ-тъ при Іисуса въ Маккидѫ
съ миръ; [ф]и не поклати нѣкой языкъ
противъ нѣкого отъ Израилевы-тѣ сынове.
22 И рече Іисусъ: отворѣте устіе-то на пе-
щерѫ-тѫ, та изведѣте при мене онѣзь
23 петь-тѣ царіе изъ пещерѫ-тѫ. И напра-
вихѫ така, и изведохѫ при него онѣзь
петь-тѣ царіе изъ пещерѫ-тѫ, Іерусалим-
скый-тъ царь, Хевронскый-тъ царь, Іар-
муѳскый-тъ царь, Лахисскый-тъ царь и
24 Еглонскый-тъ царь. И като изведохѫ при
Іисуса онѣзи царіе, повыка Іисусъ всич-
кы-тѣ Израилевы человѣцы, и рече на на-
чалницы-тѣ на ратницы-тѣ които дойдо-
хѫ съ него: Приближѣте, [х]турѣте нозѣ-
тѣ си на вратове-тѣ на тѣзи царіе. И тѣ
приближихѫ и турихѫ нозѣ-тѣ си на вра-
25 тове-тѣ имъ. И рече имъ Іисусъ: [ц]Не
бойте ся, нито да ся страхувате; бѫдѣте
крѣпкы и мѫжественни: понеже [ч]така
ще направи Господь на всичкы-тѣ ви не-
26 пріятели, противъ които ратувате. И по-
слѣ гы порази Іисусъ, и уби гы, и обѣси
гы на петь дървета; и [ш]висѣхѫ на дърве-
27 та-та до вечерь-тѫ. А при захожданіе-то
на сълнце-то, заповѣда Іисусъ, и [щ]снѣхѫ
гы отъ дървета-та, и хвърлихѫ гы въ пе-
щерѫ-тѫ, дѣто ся бѣхѫ скрыли, и тури-
хѫ голѣмы каменіе въ устіе-то на пеще-
рѫ-тѫ, *които стоятъ* тамъ до днешній-тъ
день.
28 И въ този день прѣвзѣ Іисусъ Макки-
дѫ, и порази ѭ съ остро-то на ножъ-тъ,
и царь-тъ ѝ; истрѣби гы, и всичкы-тѣ ду-
шы които бѣхѫ въ неѭ; не остави оста-
тъкъ; и направи на Маккидскый-тъ царь,
[ъ]както направи на Іерихонскый-тъ царь.
29 И прѣминѫ Іисусъ, и всичкый Израиль
съ него, отъ Маккидѫ въ Ливнѫ, и рато-
30 ваше Ливнѫ. И прѣдаде Господь и неѭ
и царя ѝ въ рѫкѫ-тѫ на Израиля; и по-

д Ст. 1. Гх. 9; 15.
е Гх. 9; 2.
ж Гх. 5; 10. 9; 6.
з Гх. 8; 1.
и Гх. 11; 6. Сѫд. 4; 14.
і Гх. 1; 5.
к Сѫд. 4; 15. 1 Цар. 7; 10, 12. Псал. 18; 14. Иса. 28; 21.
л Гх. 16; 3. 5.
м Гх. 15; 35.
н Псал. 18; 13, 14. 77; 17. Иса. 30; 30. Откр. 16; 21.
о Иса. 28; 21. Авв. 3; 11.
п Сѫд. 12; 12.
р 2 Цар. 1; 18.
с Иса. 38; 8.
т Втор. 1; 30. Ст. 42. Гх. 23; 3.
у Ст. 43.
ф Исх. 11; 7.
х Псал. 107; 40. 110; 5. 149; 8, 9. Иса. 26; 5, 6. Мал. 4; 3.
ц Втор. 31; 6, 8. Гх. 1; 9.
ч Втор. 3; 21. 7; 19.
ш Гх. 8; 29.
щ Втор. 21; 23. Гх. 8; 29.
ъ Гх. 6; 21.

рази съ остро-то на ножъ-тъ неѭ, и всич-
кы-тѣ душы които бѣхѫ въ неѭ: не
остави въ неѭ остатъкъ; и направи на
царя ѝ, както направи на Іерихонскый-
тъ царь.
31 И прѣминѫ Іисусъ, и всичкый Израиль
съ него, отъ Ливнѫ въ Лахисъ, и тури
станъ-тъ срещѫ него, и ратоваше про-
32 тивъ него. И прѣдаде Господь Лахисъ въ
рѫкѫ-тѫ на Израиля, и прѣвзѣхѫ го вто-
рый-тъ день, и поразихѫ съ остро-то на
ножъ-тъ него, и всичкы-тѣ душы които
бѣхѫ въ него, по всичко що направихѫ
на Ливнѫ.
33 Тогазь възлѣзе Орамъ Гезерскый царь
за да помогне на Лахисъ; и Іисусъ порази
него и людіе-тѣ му, додѣ му не остави
остатъкъ.
34 И прѣминѫ Іисусъ, и всичкый Израиль
съ него, отъ Лахисъ въ Еглонъ, и тури-
хѫ станъ срещѫ него, и ратовахѫ про-
35 тивъ него: И прѣвзѣхѫ го въ тойзи день,
и поразихѫ го съ остро-то на ножъ-тъ;
и истрѣби въ той день всичкы-тѣ душы
които бѣхѫ въ него, по всичко що напра-
ви на Лахисъ.
36 И възлѣзе Іисусъ, и всичкый Израиль
съ него, отъ Еглонъ [ы]въ Хевронъ, и ра-
37 товахѫ противъ него: И прѣвзѣхѫ го, и
поразихѫ го съ остро-то на ножъ-тъ, и
царя му, и всичкы-тѣ му градове, и всич-
кы-тѣ душы които бѣхѫ въ него; не оста-
ви остатъкъ, по всичко що направи на
Еглонъ, и истрѣби го, и всичкы-тѣ душы
които бѣхѫ въ него.
38 И обърнѫ ся Іисусъ и всичкый Изра-
иль съ него, [ь]въ Девиръ, и ратова про-
39 тивъ него: И прѣвзѣ го, и царя му, и
всичкы-тѣ му градове; и поразихѫ гы съ
остро-то на ножъ-тъ, и истрѣбихѫ всич-
кы-тѣ душы които бѣхѫ въ него; не
остави остатъкъ: както направи на Хе-
вронъ, така направи на Девиръ и на царя
му; и както направи на Ливнѫ и на
царя ѝ.
40 Така порази Іисусъ всичкѫ-тѫ планин-
скѫ, и южнѫ, и полянскѫ земѭ, и под-
горія-та, и всичкы-тѣ имъ царіе: не оста-
ви остатъкъ, но истрѣби всяко дыханіе,
[ѣ]както заповѣда Господь Богъ на Израи-
41 ля. И порази гы Іисусъ отъ Кадисъ-варни
[ю]дори до Газѫ, и [я]всичкѫ-тѫ земѭ
42 Гесенъ, дори до Гаваонъ. И всичкы тѣзи
царіе и земѭ-тѫ имъ прѣвзѣ Іисусъ за-
еднѫждь: [ж]защото Господь Богъ Израи-
43 левъ ратоваше за Израиля. И върнѫ ся
Іисусъ и всичкый Израиль съ него въ
станъ-тъ въ Галгалъ.

ГЛАВА 11.

1 И като чу *това* Іавинъ Асорскый царь,
[а]прати на Іовава Мадонскый-тъ царь, и
[б]на Симвронскый-тъ царь, и на Ахсаф-
2 скый-тъ царь, И на царіе-тѣ които бѣхѫ
къмъ сѣверъ въ планинскѫ-тѫ *странѫ* и
полянскѫ-тѫ, къмъ югъ на [в]Хиннероѳъ,
и въ долъ-тъ, и въ *[г]Нафатъ-доръ къмъ
3 западъ, И на Ханаанцы-тѣ които бѣхѫ
къмъ истокъ и къмъ западъ, и на Амор-
рейцы-тѣ, и Хеттейцы-тѣ, и Ферезейцы-
тѣ, и Іевусейцы-тѣ въ горѫ-тѫ, и [д]на
Евейцы-тѣ [е]подъ Ермонъ [ж]въ земѭ-тѫ
4 Масфѫ. И излѣзохѫ, тѣ и всичкы-тѣ имъ
воинства заедно съ тѣхъ, людіе много,
[з]както е пѣсъкъ-тъ който е по край мо-
ре-то по множество, съ коніе и колесни-
5 цы твърдѣ много. И като ся събрахѫ
всичкы тѣзи царіе, дойдохѫ и располо-
жихѫ заедно станъ-тъ си близу при во-
дѫ-тѫ Меромъ, за да ся біѭтъ съ Из-
раиля.
6 И рече Господь Іисусу: [и]Да ся не
убоишь отъ лице-то имъ; защото утрѣ,
около този часъ, азъ ще гы прѣдамъ всич-
кы-тѣ убиты прѣдъ Израиля: [і]на коніе-
тѣ имъ ще прѣрѣжешь жилы-тѣ, и коле-
7 сницы-тѣ имъ ще изгоришь съ огнь. И
отиде внезапно Іисусъ, и съ него всичкы-
тѣ ратни людіе, противъ тѣхъ при водѫ-
8 тѫ Меромъ, и нападнѫхѫ върхъ тѣхъ. И
прѣдаде гы Господь въ рѫкѫ-тѫ на Из-
раиля, и поразихѫ гы, и прогнѫхѫ гы
дори до голѣмый Сидонъ, и дори до [к]Ми-
срефоѳъ-маимъ, и дори до долъ-тъ на Ма-
сфѫ къмъ истокъ; и поразихѫ гы, додѣ
9 не оставихѫ отъ тѣхъ остатъкъ. И на-
прави имъ Іисусъ [л]както му заповѣда Го-
сподь: на коніе-тѣ имъ прѣрѣза жилы-тѣ,
и колесницы-тѣ имъ изгори съ огнь.
10 И върнѫ ся Іисусъ въ исто-то врѣме, и
прѣвзѣ Асоръ, и порази царя му съ ножъ;
защото Асоръ бѣше понапрѣдъ първен-
11 ствующій на всичкы тѣзи царства. И всич-
кы-тѣ душы които бѣхѫ въ него, пора-
зихѫ съ остро-то на ножъ-тъ, *и* истрѣ-
бихѫ гы: не останѫ нищо което имаше
12 дыханіе; и изгори Асоръ съ огнь. И всич-
кы-тѣ градове на онѣзи царіе, и всичкы-
тѣ имъ царіе хванѫ Іисусъ, и порази гы
съ остро-то на ножъ-тъ; истрѣби гы,
[м]както заповѣда Моисей рабъ Господенъ.
13 А всичкы-тѣ градове които стоехѫ върхъ
хълмове-тѣ си, тѣхъ не изгори Израиль,
14 освѣнь единъ Асоръ изгори Іисусъ. И
всичкы-тѣ корысти на тѣзи градове, и
скотове-тѣ, плѣнихѫ за себе си Израиле-

ы Виж. Гл. 14; 13. 15; 13. Сѫд. 1; 10.
ь Виж. Гл. 15; 15. Сѫд. 1; 11.
ѣ Втор. 20; 16, 17.
ю Быт. 10; 19.
я Гл. 11; 16.
ж Ст. 14.

а Гл. 10; 3.
б Гл. 19; 15.
в Числ. 34; 11.
* Хрыдове, *или* область на Доръ.
г Гл. 17; 11. Сѫд. 1; 27. 3 Цар. 4; 11.
д Сѫд. 3; 3.
е Гл. 13; 11.
ж Быт. 31; 49.
з Быт. 22; 17. 32; 12. Сѫд. 7; 12. 1 Цар. 13; 5.
и Гл. 10; 8.
і 2 Цар. 8; 4.
к Гл. 13; 6.
л Ст. 6.
м Числ. 33; 52. Втор. 7; 2. 20; 16, 17.

ви-тѣ сынове; и всичкы-тѣ человѣцы по-
разихѫ съ остро-то на ножъ-тъ, додѣ гы
истрѣбихѫ: не оставихѫ нищо което има-
15 ше дыханіе. [н]Както заповѣда Господь на
Моисея рабъ-тъ си, [о]така заповѣда Мо-
исей на Іисуса, и [п]така направи Іисусъ: не
прѣстѫпи нищо отъ всичко що заповѣда
Господь Моисею.
16 И прѣвзѣ Іисусъ всичкѫ-тѫ онѫзь
[р]планинскѫ земѭ и всичкѫ-тѫ южнѫ, и
[с]всичкѫ-тѫ земѭ Гесенъ, и равнинѫ-тѫ
и поле-то, и горѫ-тѫ на Израиль, и рав-
17 нинѫ-тѫ му, [т]Отъ горѫ-тѫ Алакъ коя-
то въсходи къмъ Сіиръ, дори до Ваал-
гадъ въ долъ-тъ на Ливанъ, подъ горѫ-
тѫ Ермонъ; и хванѫ [у]всичкы-тѣ имъ ца-
18 ріе и порази гы, и умьртви гы. Много
врѣме ратоваше Іисусъ противъ всичкы
тѣзи царіе.
19 Нѣмаше градъ който бы направилъ
миръ съ Израилевы-тѣ сынове, освѣнь
[ф]Евейцы-тѣ които живѣехѫ въ Гаваонъ:
20 всичкы-тѣ прѣвзѣхѫ съ брань. Защото
[х]отъ Господа станѫ да ся ожесточатъ
сьрдца-та имъ, да срѣщнѫтъ съ бой Изра-
иля, за да гы истрѣби той, да нѣма по-
милованіе за тѣхъ, но да гы истрѣбятъ,
[ц]както заповѣда Господь Моисею.
21 И дойде Іисусъ въ онова врѣме, и [ч]ис-
трѣби Енакимы-тѣ отъ горы-тѣ, отъ Хе-
вронъ, отъ Девиръ, отъ Анавъ, и отъ
всичкы-тѣ горы Іудины и отъ всичкы-тѣ
горы Израилевы; истрѣби гы Іисусъ зае-
22 дно съ градове-тѣ имъ. Не останѫхѫ
Енакими въ земѭ-тѫ на Израилевы-тѣ
сынове: само въ Газѫ, [ш]въ Геѳъ, и [щ]въ
23 Азотъ останѫхѫ. И прѣвзѣ Іисусъ всич-
кѫ-тѫ земѭ, [ъ]по всичко що рече Гос-
подь Моисею; и даде ѭ Іисусъ на Изра-
иля за наслѣдіе, [ы]споредъ раздѣленіе-то
имъ по племена-та имъ. И [ь]земя-та ся
утиши отъ брань.

ГЛАВА 12.

1 А царіе-тѣ на тѫзи земѭ сѫ тѣзи, кои-
то Израилеви-тѣ сынове поразихѫ, и
прѣвзѣхѫ земѭ-тѫ имъ, оттамъ Іорданъ
къмъ истокъ слънца, [а]отъ потокъ-тъ Ар-
нонъ [б]до горѫ-тѫ Ермонъ, и всичко-то
2 поле къмъ истокъ: [в]Сиона Аморрейскый-
тъ царь, който живѣеше въ Есевонъ, и
който владѣеше отъ Ароиръ, който е при
устіе-то на потокъ-тъ Арнонъ, и срѣдѫ-
тѫ на потокъ-тъ, и половинѫ-тѫ на Га-
лаадъ до потокъ-тъ Явокъ, който е прѣ-
3 дѣлъ на Аммоновы-тѣ сынове; И [г]отъ по-
ле-то до море-то Хиннероѳъ къмъ истокъ,
и до море-то на поле-то, *сирѣчь* Солено-
то море къмъ истокъ, [д]до пѫть-тъ къмъ
Веѳъ-іесимоѳъ, и отъ южнѫ-тѫ странѫ
4 подъ [е]Асдоѳъ-фасгѫ: И [ж]прѣдѣлы-тѣ на
Ога Васанскый-тъ царь, [з]който бѣше
останѫлъ отъ исполины-тѣ, и [и]живѣеше
5 въ Астароѳъ и въ Едраи; Който владѣе-
ше [і]въ горѫ-тѫ Ермонъ, и [к]въ Салхѫ, и
во всичкый-тъ Васанъ, [л]до прѣдѣлы-тѣ
на Гесурцы-тѣ и на Маахацы-тѣ, и по-
ловинѫ-тѫ на Галаадъ, прѣдѣлъ на Сио-
6 на Есевонскый-тъ царь. [м]Тѣхъ порази
Моисей рабъ Господень, и Израилеви-тѣ
сынове, и [н]даде *земѭ-тѫ имъ* Моисей рабъ
Господень наслѣдіе на Рувимовцы-тѣ, и
на Гадовцы-тѣ, и на половинѫ-тѫ отъ
Манассіево-то племе.
7 И тѣзи сѫ царіе-тѣ на земѭ-тѫ, [о]кои-
то порази Іисусъ и Израилеви-тѣ сынове
отсамъ Іорданъ къмъ западъ, отъ Ваал-
гадъ въ долъ-тъ на Ливанъ, дори до го-
рѫ-тѫ Халакъ, която възлиза [п]въ Сіиръ:
и [р]даде ѭ Іисусъ на Израилевы-тѣ пле-
мена наслѣдіе, споредъ раздѣленія-та имъ:
8 [с]Въ горы-тѣ и въ равнины-тѣ, и въ по-
лета-та, и въ подгорія-та, и въ пустынѭ-
тѫ, и въ южнѫ-тѫ странѫ: [т]Хеттейцы-
тѣ, Аморрейцы-тѣ, и Ханаанцы-тѣ, Фере-
9 зейцы-тѣ, Евейцы-тѣ, и Іевусейцы-тѣ: [у]Іе-
рихонскый царь, единъ; [ф]царь-тъ на Гай
10 *градъ* близу при Веѳиль, единъ; [х]Іеруса-
лимскый царь, единъ; Хевронскый царь
11 единъ; Іармуѳскый царь, единъ; Лахис-
12 скый царь, единъ; Еглонскый царь, единъ;
13 [ц]Гезерскый царь, единъ; [ч]Девирскый царь,
единъ; Гедерскый царь, единъ; Царь-тъ
14 на Хормѫ, единъ; Арадскый царь, единъ;
15 [ш]Ливнанскый царь, единъ; Одолламскый
16 царь, единъ; [щ]Маккидскый царь, единъ;
[ъ]Веѳилскый царь, единъ; Ѳапфускый царь,
17 единъ; Еферскый царь, единъ; [ы]Афек-
18 скый царь, единъ; Ласаронскый царь,
19 единъ; Мадонскый царь, единъ; [ь]Асор-
20 скый царь, единъ; [ѣ]Симронъ-меронскый
царь, единъ; Ахсафскый царь, единъ;
21 Ѳаанахскый царь, единъ; Магеддонскый

н Исх. 34; 11, 12.
о Втор. 7; 2.
п Гл. 1; 7.
р Гл. 12; 8.
с Гл. 10; 41.
т Гл. 12; 7.
у Втор. 7; 24. Гл. 12; 7.
ф Гл. 9; 3, 7.
х Втор. 2; 30. Сѫд. 14; 4. 1 Цар. 2; 25. 3 Цар. 12; 15. Рим. 9; 18.
ц Втор. 20; 16, 17.
ч Числ. 13; 22, 33. Втор. 1; 28. Гл. 15; 13, 14.
ш 1 Цар. 17; 4.
щ Гл. 15; 46.
ъ Числ. 34; 2 и друг.
ы Числ. 26; 53. Гл. 14; 15; 16; 17; 18; 19.
ь Гл. 14; 15. 21; 44. 22; 4. 23; 1.

—

а Числ. 21; 24.
б Втор. 3; 8, 9.
в Числ. 21; 24. Втор. 2; 33, 36. 3; 6, 16.
г Втор. 3; 17.
д Гл. 13; 20.
е Втор. 3; 17. 4; 49.
ж Числ. 21; 35. Втор. 3; ,10.
з Втор. 3; 11. Гл. 13; 12.
и Втор. 1; 4.
і Втор. 3; 8.
к Втор. 3; 10. Гл. 13; 11.
л Втор. 3; 14.
м Числ. 21; 24, 33.
н Числ. 32; 29, 33. Втор. 3; 11, 12. Гл. 13; 8.
о Гл. 11; 17.
п Быт. 14; 6. 32; 3. Втор. 2; 1, 4.
р Гл. 11; 23.
с Гл. 10; 40. 11; 16.
т Исх. 3; 8. 23; 23. Гл. 9; 1.
у Гл. 6; 2.
ф Гл. 8; 29.
х Гл. 10; 23.
ц Гл. 10; 33.
ч Гл. 10; 38.
ш Гл. 10; 29.
щ Гл. 10; 28.
ъ Гл. 8; 17. Сѫд. 1; 22.
ы 3 Цар. 4; 10.
ь Гл. 11; 10.
ѣ Гл. 11; 1. 19; 15.

22 царь, единъ; [ю]Кедесскый царь, единъ;
Іокнеамскый царь въ Кармилъ, единъ;
23 Дорскый царь [я]въ Нафаѳъ-доръ, единъ;
[ѫ]царь-тъ на Гоимъ въ Галгалъ, единъ;
24 Царь-тъ на Ѳирсѫ, единъ: всичкы-тѣ ца-
ріе, тридесеть и единъ.

ГЛАВА 13.

1 А Іисусъ [а]бѣше старъ, *и* прѣминѫлъ
на възрастъ; и рече му Господь: Ты си
старъ, прѣминѫлъ на възрастъ, а остава
2 още много земя да ся прѣземе. [б]Тая е
земя-та, която остава още: [в]Всичкы-тѣ
околности на Филистимцы-тѣ, и всичка-
3 та [г]Гесурска *земя*, [д]Отъ Сіоръ, който е
срещѫ Египетъ, до прѣдѣлы-тѣ на Акка-
ронъ къмъ сѣверъ, *които* ся считатъ
на Ханаанцы-тѣ; [е]петь-тѣ войводства на
Филистимцы-тѣ, на Газяны-тѣ, на Азотя-
ны-тѣ, на Аскалонцы-тѣ, на Геѳцы-тѣ и
на Аккаронцы-тѣ; и *земя-та* която е [ж]на
4 Авейцы-тѣ: Отъ южнѫ-тѫ странѫ, всич-
ка-та земя на Ханаанцы-тѣ, и Меара, коя-
то е на Сидонцы-тѣ [з]до Афекъ, [и]до
5 Аморрейскы-тѣ прѣдѣлы: И земя-та [і]на
Гевалцы-тѣ, и всичкый Ливанъ, къмъ
истокъ сълнца, [к]отъ Ваалгадъ подъ горѫ-
6 тѫ Ермонъ, до входъ-тъ Емахъ: Всичкы-
тѣ горскы жители, отъ Ливанъ [л]до Ми-
срефоѳъ-маимъ, всичкы-тѣ Сидонци: [м]тѣхъ
азъ ще истрѣбіѫ отъ лице-то на Израи-
левы-тѣ сынове: [н]а ты іѫ раздѣли за на-
слѣдіе на Израиляны-тѣ, както ти запо-
вѣдахъ.
7 Сега прочее раздѣли тѫзи земіѫ, за
наслѣдіе, на деветь-тѣ племена и на по-
8 ловинѫ-тѫ отъ Манассіино-то племе. Ру-
вимовцы-тѣ и Гадовцы-тѣ, съ *другѫ-тѫ*
му *половинѫ* зѣхѫ наслѣдіе-то си, [о]което
имъ даде Моисей, оттамъ Іорданъ къмъ
истокъ, както Моисей рабъ Господень
9 имъ даде, Отъ Ароиръ, който е при устіе-
то на потокъ-тъ Арнонъ, и градъ-тъ,
който е въ срѣдѫ-тѫ на потокъ-тъ, и
[п]всичкѫ-тѫ равнинѫ Медевѫ до Девонъ.
10 И [р]всичкы-тѣ градове на Сиона Амор-
рейскый-тъ царь, който царуваше въ
Есевонъ до прѣдѣлы-тѣ на Аммоновы-тѣ
11 сынове, И [с]Галаадъ, и прѣдѣлы-тѣ на Ге-
сурцы-тѣ и на Мааханцы-тѣ, и всичкѫ-
тѫ горѫ Ермонъ, и всичкый-тъ Васанъ
12 до Салхѫ, Всичко-то царство на Ога во
Васанъ, който царуваше въ Астароѳъ и
въ Едраи, който останѫ [т]отъ остатъцы-
тѣ на исполины-тѣ; [у]защото тѣхъ Мои-
13 сей порази, и гы изгони. Израилеви-тѣ
сынове обаче не изгонихѫ [ф]Гесурцы-тѣ
и Мааханци-тѣ, но Гесурци-тѣ и Маахан-
ци-тѣ живѣіѫтъ между Израиля дори до
14 днесь. [х]Само на Левиино-то племе не да-
де наслѣдіе; жъртвы-тѣ Господу Богу
Израилеву сѫ тѣхно-то наслѣдіе, [ц]както
имъ рече.
15 И даде Моисей на племе-то на Руви-
мовы-тѣ сынове *наслѣдіе*, споредъ родо-
16 ве-тѣ имъ: И прѣдѣли-тѣ имъ бѣхѫ [ч]отъ
Ароиръ, който е при устіе-то на потокъ-
тъ Арнонъ, и градъ-тъ който е въ срѣдъ
потокъ-тъ, и [ш]всичка-та равнина до Ме-
17 девѫ, Есевонъ, и всичкы-тѣ му градове
въ равнинѫ-тѫ, Девонъ, и Вамоѳъ-ваалъ,
18 и Веѳъ-ваалмеонъ, И [щ]Іасса, и Кедимоѳъ,
19 и Мафааѳъ, И [ъ]Киріаѳаимъ, и [ы]Сивма, и
20 Зареѳъ-сааръ въ горѫ-тѫ на Емакъ. И
Веѳъ-фегоръ, и [ь]Асдоѳъ-фасга, и Веѳъ-іе-
21 симоѳъ, И [ѣ]всичкы-тѣ градове на равни-
нѫ-тѫ, и всичко-то царство на Сиона
Аморрейскый-тъ царь, който царуваше въ
Есевонъ, [ю]когото порази Моисей, него [я]и
князове-тѣ на Мадіамъ, Евія, и Рекема,
и Сура, и Ура, и Ревѫ князове на Сио-
22 на, които живѣехѫ въ онѫзь земіѫ. И
[ѫ]Валаама сынъ-тъ Веоровъ чародѣй-тъ,
убихѫ Израилеви-тѣ сынове съ ножъ ме-
23 жду убити-тѣ отъ тѣхъ. И на Рувимовы-
тѣ сынове, прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше Іор-
данъ. Това е наслѣдіе-то на Рувимовы-тѣ
сынове, споредъ родове-тѣ имъ, градове-
тѣ и села-та имъ.
24 И даде Моисей *наслѣдіе* на Гадово-то
племе, на Гадовы-тѣ сынове, споредъ ро-
25 дове-тѣ имъ: И [ѭ]прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше
Іазиръ, и всичкы-тѣ Галаадскы градове,
и [а]половина-та отъ земіѫ-тѫ на Аммоно-
вы-тѣ сынове до Ароиръ, [б]срещѫ Раввѫ,
26 И отъ Есевонъ до Рамаѳъ-масфѫ и Ве-
тонимъ, и отъ Маханаимъ до прѣдѣлы-тѣ
27 на Девиръ, И въ долъ-тъ [в]Веѳарамъ и
Веѳнимра, и [г]Сокхоѳъ, и Сафонъ, оста-
тъкъ-тъ отъ царство-то на Сиона Есевон-
скый-тъ царь, и прѣдѣлъ-тъ Іорданъ до
край-тъ [д]на море-то Хиннероѳъ оттамъ
28 Іорданъ къмъ истокъ. Това е наслѣдіе-то
на Гадовы-тѣ сынове споредъ родове-тѣ
имъ, градове-тѣ и села-та имъ.

ю Гл. 19; 37.
я Гл. 11; 2.
ѫ Быт. 14; 1, 2. Иса. 9; 1.

—

а Виж. Гл. 14; 10. 23; 1.
б Сѫд. 3; 1.
в Іоил. 3; 4.
г Ст. 13. 2 Цар. 3; 3. 13; 37, 38.
д Іер. 2; 18.
е Сѫд. 3; 3. 1 Цар. 6; 4, 16. Соф. 2; 5.
ж Втор. 2; 23.
з Гл. 19; 30.
и Виж. Сѫд. 1; 34.
і 3 Цар. 5; 18. Псал. 83; 7. Іез. 27; 9.
к Гл. 12; 7.
л Гл. 11; 8.
м Виж. Гл. 23; 13. Сѫд. 2; 21, 23.
н Гл. 14; 1, 2.
о Числ. 32; 33. Втор. 3; 12, 13. Гл. 22; 4.
п Ст. 16. Числ. 21; 30.
р Числ. 21; 24, 25.
с Гл. 12; 5.
т Втор. 3; 11. Гл. 12; 4.
у Числ. 21; 24, 35.
ф Ст. 11.
х Числ. 18; 20, 23, 24. Гл. 14; 3, 4.
ц Ст. 33.
ч Гл. 12; 2.
ш Числ. 21; 30. Ст. 9.
щ Числ. 21; 23.
ъ Числ. 32; 37.
ы Числ. 32; 38.
ь Втор. 3; 17. Гл. 12; 3.
ѣ Втор. 3; 10.
ю Числ. 21; 24.
я Числ. 31; 8.
ѫ Числ. 22; 5. 31; 8.
ѭ Числ. 32; 35.
а Сравни Числ. 21; 26, 28, 29, съ Втор. 2; 19 и Сѫд. 11; 13, 15 и дрг.
б 2 Цар. 11; 1. 12; 26.
в Числ. 32; 36.
г Быт. 33; 17. 3 Цар. 7; 46.
д Числ. 34; 11.

29 И даде Моисей *наслѣдіе* на половинѫ-
тѫ отъ Манассіино-то племе: и станѫ *стя-
жаніе* на половинѫ-тѫ отъ племе-то на
Манассіины-тѣ сынове споредъ родове-тѣ
30 имъ. И прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше отъ Маха-
наимъ всичкый-тъ Васанъ, всичко-то цар-
ство на Ога Васанскый-тъ царь, и всич-
кы-тѣ [е]паланкы на Іаиръ, които сѫ у
31 Васанъ, шестдесеть градове: И половина-
та отъ Галаадъ, и [ж]Астароѳъ, и Едраи,
градове на Огово-то царство во Васанъ,
дадохѫ ся [з]на сынове-тѣ на Махира сынъ-
тъ Манассіинъ, на половинѫ-тѫ отъ Ма-
хировы-тѣ сынове споредъ родове-тѣ имъ.
32 Тѣзи сѫ *мѣста-та* които Моисей даде за
наслѣдіе въ Моавовы-тѣ полета оттамъ
Іорданъ, *срещѫ* Іерихонъ, къмъ истокъ.
33 А [и]на Левіево-то племе не даде наслѣдіе
Моисей; Господь Богъ Израилевъ, той
бѣше наслѣдіе-то имъ, [і]както имъ рече.

ГЛАВА 14.

1 И тѣзи сѫ *мѣста-та* които Израилеви-
тѣ сынове зѣхѫ за наслѣдіе въ Ханаанскѫ-
тѫ земіѫ, [а]които имъ раздѣлихѫ за на-
слѣдіе Елеазаръ священникъ-тъ, и Іисусъ
сынъ-тъ Навіевъ, и началници-тѣ на отцы-
тѣ отъ племена-та на Израилевы-тѣ сы-
2 нове. [б]Съсъ жрѣбіе станѫ наслѣдіе-то на
тѣзи деветь племена и половинѫ, както
3 заповѣда Господь чрѣзъ Моисея. Защото
[в]Моисей бѣше далъ наслѣдіе-то на двѣ-тѣ и
половинѫ племена оттамъ Іорданъ: но на
Левиты-тѣ не даде наслѣдіе между тѣхъ.
4 Защото [г]Іосифови-тѣ сынове бѣхѫ двѣ
племена, на Манассіѭ и на Ефрема, и не
дадохѫ на Левиты-тѣ дѣлъ въ тѫзь земіѫ,
само градове за да обитаватъ, съ околно-
сти-тѣ имъ, за добытъкъ-тъ имъ и за сто-
5 кѫ-тѫ имъ. [д]Както заповѣда Господь
Моисею, така направихѫ Израилеви-тѣ
сынове, и раздѣлихѫ земіѫ-тѫ.
6 И приближихѫ Іудини-тѣ сынове при
Іисуса въ Галгалъ, и рече му Халевъ
сынъ-тъ на Іефонніа [е]Кенезовъ: Ты [ж]зна-
ешь слово-то което говори Господь Мои-
сею, человѣку Божію, за мене и за тебе
7 [з]въ Кадисъ-варни. Азъ бѣхъ на четыри-
десеть годинъ, [и]когато мя прати Моисей
рабъ Господенъ отъ Кадисъ-варни за да
прѣгледамъ земіѫ-тѫ; и донесохъ му из-
вѣстіе споредъ както ми бѣше на сърдце.
8 [і]Братія-та ми обаче, които възлѣзохѫ съ
мене, обезсърчихѫ людіе-тѣ: но [к]азъ по-
слѣдовахъ напълно Господу Богу моему.
9 И заклѣ ся Моисей въ тойзи день, и ре-
че: [л]Непрѣмѣнно земя-та, [м]на коіѫто сѫ
стѫпили нозѣ-тѣ ти, ще бѫде твое наслѣ-
діе, и на сынове-тѣ ти за всегда; защото
напълно послѣдова ты Господу Богу мое-
10 му. И сега, ето, Господь мя упази живъ,
[н]както рече, тѣзь четыридесеть и петь
лѣта, отъ който день говори Господь то-
ва слово Моисею, когато Израиль ходя-
ше по пустыніѫ-тѫ; и сега, ето, азъ сьмь
11 днесь на осмдесеть и петь годины. Още
[о]и днесь сьмь силенъ, като въ день-тъ
когато мя прати Моисей: както бѣше то-
газь сила-та ми, така е и сега сила-та ми,
за брань, и [п]да излазямъ, и да влазямъ,
12 Сега прочее дай ми тѫзи горѫ, за коіѫ-
то говори Господь въ оный день; защото
ты чу въ оный день, че [р]имаше тамъ
Енакими и голѣми укрѣпени градове; [с]само
Господь да е съ мене, [т]азъ ще гы изгоніѫ,
както рече Господь.
13 И [у]благослови го Іисусъ, [ф]и даде на Ха-
лева Іефонніевый-тъ сынъ Хевронъ за на-
14 слѣдіе. [х]За това Хевронъ станѫ наслѣдіе
на Халева сынъ-тъ на Іефонніа Кенезовъ
дори до днесь, защото [ц]напълно послѣдова
15 Господу Богу Израилеву. А [ч]име-то на
Хевронъ първо бѣше Киріаѳъ-арва: *а Ар-
ва бѣше* голѣмъ человѣкъ между Енаки-
мы-тѣ. [ш]И земя-та ся утиши отъ брань.

ГЛАВА. 15.

1 А жрѣбіе-то за племе-то на Іудины-тѣ
сынове по родове-тѣ имъ бѣше [а]при Иду-
мейскый-тъ прѣдѣлъ: [б]пустыня-та Цинъ,
къмъ югъ, бѣше полуденный край.
2 И южный прѣдѣлъ имъ бѣше отъ при-
морія-та на солено-то море, отъ залива,
3 който ся протака къмъ югъ; И прости-
раше ся къмъ южнѫ-тѫ странѫ [в]въ въс-
ходъ-тъ на Акраввимъ, и прѣминуваше
въ Цинъ, и възлазяше отъ южнѫ-тѫ
странѫ въ Кадисъ-варни, и минуваше
Есронъ, и възлазяше въ Аддаръ, и враща-
4 ше ся къмъ Каркѫ: И минуваше [г]въ
Асмонъ, и излазяше до потокъ-тъ на Еги-
петъ, и свършваше ся прѣдѣлъ-тъ въ
море-то. Това ще ви бѫде юженъ прѣ-
дѣлъ.
5 А въсточный прѣдѣлъ бѣше солено-то
море, до край Іорданъ. И прѣдѣлъ-тъ
къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ *почнуваше* отъ
заливъ-тъ на море-то къмъ край-тъ на

[е] Числ. 32; 41. 1 Лѣт. 2; 23.
[ж] Гл. 12; 4.
[з] Числ. 32; 39, 40.
[и] Ст. 14. Гл. 18; 7.
[і] Числ. 18; 20. Втор. 10; 9. 18; 1, 2.

—

[а] Числ. 34; 17, 18.
[б] Числ. 26; 55. 33; 54. 34; 13.
[в] Гл. 13; 8, 32, 33.
[г] Быт. 48; 5. 1 Лѣт. 5; 1, 2.
[д] Числ. 35; 2. Гл. 21; 2.
[е] Числ. 32; 12. Гл. 15; 17.
[ж] Числ. 14; 24, 30. Втор. 1; 36, 38.
[з] Числ. 13; 26.
[и] Числ. 13; 6. 14; 6.
[і] Числ. 13; 31, 32. Втор. 1; 28.
[к] Числ. 14; 24. Втор. 1; 36.
[л] Числ. 14; 23, 24. Втор. 1; 36. Гл. 1; 3.
[м] Виж. Числ. 13; 22.
[н] Числ. 14; 30.
[о] Виж. Втор. 34; 7.
[п] Втор. 31; 2.
[р] Числ. 13; 28, 33.
[с] Псал. 18; 32, 34. 60; 12. Рим. 8; 31.
[т] Гл. 15; 14. Сѫд. 1; 20.
[у] Гл. 22; 6.
[ф] Гл. 10; 37. 15; 13. Сѫд. 1; 20. Виж. Гл. 21; 11, 12. 1 Лѣт. 6; 55, 56.
[х] Гл. 21; 12.
[ц] Ст. 8, 9.
[ч] Быт. 23; 2. Гл. 15; 13.
[ш] Гл. 11; 23.

—

[а] Числ. 34; 3.
[б] Числ. 33; 36.
[в] Числ. 34; 4.
[г] Числ. 34; 5.

6 Іорданъ: И възлазяше прѣдѣлъ-тъ до [д]Ве-
ѳаглж и минуваше къмъ сѣверъ на Ве-
ѳаравж; и възлазяше прѣдѣлъ-тъ [е]до ка-
мыкъ-тъ на Воана Рувимовый-тъ сынъ:
7 И възлазяше прѣдѣлъ-тъ къмъ Девиръ
[ж]отъ долъ-тъ Ахоръ, и къмъ сѣверъ по-
вращаше ся къмъ Галгалъ, срещж въс-
ходъ-тъ на Адуммимъ, който е къмъ юж-
нж-тж странж на потокъ-тъ; послѣ прѣ-
минуваше прѣдѣлъ-тъ връху водж-тж на
Енсемесъ, и свършаше ся [з]до источникъ-тъ
8 Рогиль: И възлазяше прѣдѣлъ-тъ [и]прѣзъ
долъ-тъ на Енномовый-тъ сынъ къмъ
южнж-тж странж [і]на Іевусъ; (Това е Іе-
русалимъ:) и възлазяше прѣдѣлъ-тъ на
върхъ-тъ на горж-тж, която е срѣщж
долъ-тъ на Енномъ къмъ западъ, който е
въ край-тъ [к]на долъ-тъ на Рафаимы-тѣ
9 къмъ сѣверъ: И прѣминуваше прѣдѣлъ-
тъ отъ върхъ-тъ на горж-тж [л]до источ-
никъ-тъ на водж-тж Нефѳоіж, и излазя-
ше въ градове-тѣ на горж-тж Ефронъ:
и управяше ся прѣдѣлъ-тъ [м]къмъ Ваалж,
10 която е [н]Киріаѳіаримъ: И вращаше ся
прѣдѣлъ-тъ отъ Ваалж къмъ западъ въ
горж-тж Сіиръ, и минуваше къмъ сѣверъ
въ странж-тж на горж-тж Іаримъ, коя-
то е Хасалонъ; и слазяше у Веѳсемесъ,
11 и минуваше [о]въ Ѳамнж: Послѣ излазяше
прѣдѣлъ-тъ въ странж-тж [п]на Аккаронъ
къмъ сѣверъ; и управяше ся прѣдѣлъ-тъ
въ Сикронъ, и минуваше въ горж-тж на
Ваалж и излазяше въ Іавнеилъ, и свър-
шаше ся прѣдѣлъ-тъ въ море-то.
12 И западный прѣдѣлъ бѣше [р]голѣмо-то
море, и приморія-та. Тѣзи бѣхж прѣдѣ-
ли-тѣ на Іудины-тѣ сынове изоколо, спо-
редъ родове-тѣ имъ.
13 И [с]на Халева Іефонніевый-тъ сынъ даде
дѣлъ между Іудины-тѣ сынове, споредъ
повелѣніе-то Господне на Іисуса, [т]градъ-
тъ на Арвж отца Енакова, който е Хе-
14 вронъ. И испжди отъ тамъ Халевъ [у]три-
ма-та Енаковы сынове, [ф]Сесая, и Ахи-
15 мана, и Ѳалмая, Енаковы-тѣ чада. И [х]отъ
тамъ възлѣзе противъ жители-тѣ на Де-
виръ: а име-то на Девиръ по напрѣдъ
16 бѣше Киріаѳъ-сеферъ. И [ц]рече Халевъ:
Който порази Киріаѳъ-сеферъ, и го прѣ-
земе, нему ще дамъ Ахсж дъщерьж си за
17 женж. И [ч]прѣзѣ го Гоѳоніилъ [ш]сынъ-тъ
на Кенеза братъ-тъ Халевовъ; и даде му
18 Ахсж дъщерьж си за женж. И [щ]тя, кога-
то отхождаше, подстори го да иска отъ
бащж й нивж; и [ъ]слѣзе отъ оселъ-тъ, и
19 рече й Халевъ: Що ти е? А тя рече:
[ы]Дай ми благословеніе; понеже ми си
далъ южнж земіж, дай ми и водны ис-
точницы. И даде й горни-тѣ источницы, и
долни-тѣ источницы.
20 Това е наслѣдіе-то на племе-то на Іу-
дины-тѣ сынове споредъ родове-тѣ имъ.
21 И най крайны-тѣ градове въ племе-то
на Іудины-тѣ сынове къмъ прѣдѣлы-тѣ
на Едомъ къмъ пладне бѣхж, Кавсеилъ
22 и Едаръ, и Іагуръ, И Кина, и Димона,
23 и Адада, И Кадесъ, и Асоръ, и Иѳнанъ,
24 Зифъ, и Телемъ, и Ваалоѳъ, (25) И Асоръ-
адатта, и Киріоѳъ, Есронъ, който е Асоръ,
26 Амамъ, и Сема, и Молада, (27) И Асар-
28 гадда, и Есемонъ, и Веѳфалеѳъ, И Асаръ-
29 суалъ, и Вирсавее, и Визіотія, Ваала,
30 и Іимъ, и Асемъ, И Елѳоладъ, и Хесилъ,
31 и Хорма, И [ь]Сиклагъ, и Мадманна, и Сан-
32 санна, И Леваоѳъ, и Силеимъ, и Аинъ,
и Риммонъ: всичкы-тѣ градове двадесеть
и деветь, и села-та имъ.
33 Въ равнинж-тж бѣхж [ѣ]Есѳаолъ, и Са-
34 раа, и Асна, И Заноа, и Енганимъ, Ѳап-
35 фуа, и Инамъ, Іармуѳъ, и Одолламъ, Со-
36 хо, и Азика, И Сагаримъ, и Адиѳаимъ,
и Гедира, (и Гедироѳаимъ,) градове четы-
37 ринадесеть, и села-та имъ; Сенанъ, и
38 Адаса, и Мигдалгадъ, И Далаанъ, и Масфа,
39 и [ю]Іокѳеилъ, Лахисъ, и Ваская, и Ег-
40 лонъ, И Хаввонъ, и Лахмасъ, и Хиѳлисъ,
41 И Гедироѳъ, Веѳъ-дагонъ, и Наама, и
Маккида, градове шестнадесеть, и села-та
42 имъ; Ливна, и Еѳеръ, и Асанъ, (43) И
44 Іефѳа, и Асена, и Несивъ, И Кеила, и
Ахзивъ, и Мариса, градове деветь, и се-
45 ла-та имъ: Аккаронъ, и паланкы-тѣ му,
46 и села-та му: Отъ Аккаронъ до море-то,
всичкы-тѣ които сж близу при Азотъ, и
47 села-та имъ: Азотъ, паланкы-тѣ му и се-
ла-та му, Газа, паланкы-тѣ й и села-та й,
[я]до Египетскый-тъ потокъ и [ж]голѣмо-то
море съ прѣдѣлъ-тъ *му*.
48 И въ планинскы-тѣ мѣста, Самиръ, и
49 Іаѳиръ, и Сохо, И Данна, и Киріаѳъ-сан-
50 на, която е Девиръ, И Анавъ, и Есѳемо,
51 и Анимъ, И [іж]Гесенъ, и Олонъ, и Гило,
52 градове единадесеть, и села-та имъ: Аравъ,
53 и Дума, и Есанъ, И Іанумъ, и Веѳъ-
54 ѳапфуа, и Афека, И Хумата, и [а]Киріаѳъ-
арва, който е Хевронъ, и Сіоръ, градове
55 деветь, и села-та имъ: Маонъ, Кармилъ,
56 и Зифъ, и Іута, И Іезраель, и Іокдеамъ,
57 и Заноа, Акаинъ, Гаваа, и Ѳамна, градо-
58 ве десеть, и села-та имъ: Алулъ, Веѳ-
59 суръ, и Гедоръ, И Маараѳъ, и Веѳаноѳъ,
и Елтеконъ, градове шесть, и села-та

д Гл. 18; 19.
е Гл. 18; 17.
ж Гл. 7; 26.
з 2 Цар. 17; 17. 3 Цар. 1; 9.
и Гл. 18. 16. 4 Цар. 23; 10. Іер. 19; 2, 6.
і Гл. 18; 28. Сжд. 1; 21. 19; 10.
к Гл. 18; 16.
л Гл. 18; 15.
м 1 Лѣт. 13; 6.
н Сжд. 18; 12.
о Быт. 38; 13. Сжд. 14; 1.
п Гл. 19; 43.
р Ст. 47. Числ. 34; 6, 7.
с Гл. 14; 13.
т Гл. 14; 15.
у Сжд. 1; 10, 20.
ф Числ. 13; 22.
х Гл. 10; 38. Сжд. 1; 11.
ц Сжд. 1; 12.
ч Сжд. 1; 13. 3; 9.
ш Числ. 32; 12. Гл. 14; 6.
щ Сжд. 1; 14.
ъ Виж. Быт. 24; 64. 1 Цар. 25; 23.
ы Быт. 33; 11.
ь 1 Цар. 27; 6.
ѣ Числ. 13; 23.
ю 4 Цар. 14; 7.
я Ст. 4.
ж Числ. 34; 6.
іж Гл. 10; 41. 11; 16.
а Ст. 13. Гл. 14; 15.

60 имъ: [б]Киріаѳъ-ваалъ, който е Киріаѳіа-
римъ, и Равва, градове два, и села-та имъ.
61 Въ пустынѭ-тѫ, Веѳарава, Миддинъ, и
62 Сехаха, И Нивсанъ, и градъ-тъ на соль-
тѫ, и Енгадди, градове шесть, и села-та
имъ.
63 А [в]Іудини-тѣ сынове не могохѫ да из-
гонятъ Іевусейцы-тѣ, които населявахѫ
Іерусалимъ, [г]но живѣѭтъ Іевусейци-тѣ
съ Іудины-тѣ сынове въ Іерусалимъ до
тойзи день.

ГЛАВА 16.

1 И паднѫ жрѣбіе на Іосифовы-тѣ сыно-
ве отъ Іорданъ *при* Іерихонъ, дори до во-
ды-тѣ на Іерихонъ къмъ истокъ, къмъ
пустынѭ-тѫ която възлази отъ Іерихонъ
2 прѣзъ горѫ-тѫ Веѳиль, И простираше ся
отъ Веѳиль [а]до Лузъ, и минуваше прѣзъ
3 прѣдѣлъ-тъ на Архіатароѳъ: И слазяше
отъ западъ въ прѣдѣлъ-тъ на Іафлети,
[б]до прѣдѣлъ-тъ на долный-тъ Веѳоронъ,
и [в]до Гезеръ, и излазяше въ море-то.
4 И [г]зѣхѫ наслѣдіе-то си Іосифови-тѣ
5 сынове, Манассія и Ефремъ: И прѣдѣлъ-
тъ на Ефремовы-тѣ сынове споредъ ро-
дове-тѣ имъ бѣше *тойзи:* прѣдѣлъ-тъ на
наслѣдіе-то имъ къмъ въсточнѫ-тѫ стра-
нѫ бѣше [д]Атароѳъ-аддаръ, [е]до горній-тъ
6 Веѳоронъ: И простираше ся прѣдѣлъ-тъ
къмъ море-то [ж]въ Михмеѳаѳъ кѫдѣ сѣ-
веръ, и прѣдѣлъ-тъ ся вращаше къмъ
истокъ до Танаѳъ-сило, и отъ тамъ прѣ-
7 минуваше къмъ истокъ въ Іанохъ: И сла-
зяше отъ Іанохъ въ Атароѳъ, и въ [з]На-
араѳъ, и достигаше въ Іерихонъ, и изла-
8 зяше въ Іорданъ. Прѣдѣлъ-тъ отхождa-
ше отъ Ѳапфуѭ къмъ западъ [и]до потокъ-
тъ Канѫ, и свършаше ся въ море-то.
Това е наслѣдіе-то на племе-то на
Ефремовы-тѣ сынове споредъ родове-тѣ
9 имъ. Имаше [і]и градове отдѣлени за Ефре-
мовы-тѣ сынове между наслѣдіе-то на
Манассіины-тѣ сынове, всичкы-тѣ градове
10 и села-та имъ. И [к]не изгонихѫ Ханаан-
цы-тѣ които живѣяхѫ въ Гезеръ; но Ха-
наанци-тѣ живѣѭтъ между Ефремцы-тѣ
дори до тойзи день, и станѫхѫ раби под-
даннп.

ГЛАВА 17.

1 И *това* бѣше жрѣбіе-то за племе-то на
Манассіѭ, (защото той бѣше [а]първород-
ный на Іосифа,) [б]за Махира първородный-
тъ Манассіевъ който е отецъ на Галаада;
понеже той бѣше мѫжъ ратникъ, [в]за то-
2 ва Галаадъ и Васанъ бѣхѫ негови. Има-
ме *жрѣбіе* и [г]за другы-тѣ Манассіины сы-
нове споредъ родове-тѣ имъ, [д]за сынове-
тѣ на Авіезера, и за сынове-тѣ на Хеле-
ка, и [е]за сынове-тѣ на Асріиля, и за сы-
нове-тѣ на Сихема, и [ж]за сынове-тѣ на
Ефера, и за сынове-тѣ на Семида. Тія
бѣхѫ мѫжкы-тѣ чада на Манассіѭ Іоси-
фовъ-тъ сынъ, споредъ родове-тѣ имъ.
3 [з]Салпаадъ обаче (сынъ-тъ на Ефера, *кой-
то бѣше* сынъ на Галаада, *а Галаадъ* сынъ
на Махира, *а Махиръ* сынъ на Манассіѭ,)
нѣмаше сынове, но дъщери; и тѣзи сѫ
имена-та на дъщери-тѣ му, Маала, и Нуа,
4 Егла, Мелха, и Ѳерса. И дойдохѫ прѣдъ
[и]Елеазара священникъ-тъ, и прѣдъ Іисуса
сынъ-тъ Навіевъ, и прѣдъ князове-тѣ, та
рекохѫ: [і]Господь заповѣда Моисею да ни
даде наслѣдіе между братія-та ни. И да-
де имъ споредъ повелѣніе-то Господне
наслѣдіе между братія-та на отца имъ.
5 И паднѫхѫ ся на Манассіѭ десеть дѣло-
ве, освѣнь земѭ-тѫ Галаадъ и Васанъ,
6 които сѫ оттамъ Іорданъ; Защото дъще-
ри-тѣ на Манассіѭ зѣхѫ наслѣдіе между
сынове-тѣ му: а Галаадска-та земя бѣше
на другы-тѣ сынове на Манассіѭ.
7 И прѣдѣлъ-тъ на Манассіѭ бѣше отъ
Асиръ [к]до Михмеѳаѳъ който е срещѫ Си-
хемъ: и простираше ся прѣдѣлъ-тъ на де-
8 сно до жители-тѣ на Енѳапфуѭ. Манас-
сія имаше земѭ-тѫ Ѳапфуѭ: [л]а Ѳапфуа
надъ Манассіевъ-тъ прѣдѣлъ, *надлъжеше*
9 на Ефремовы-тѣ сынове. И слазяше прѣ-
дѣлъ-тъ [м]до потокъ-тъ Канѫ, къмъ плад-
не на потокъ-тъ: [н]тѣзи Ефремови градо-
ве бѣхѫ между градове-тѣ на Манассіѭ,
и прѣдѣлъ-тъ на Манассіѭ бѣше къмъ
сѣверъ на потокъ-тъ, и свършаше ся въ
10 море-то. Къмъ пладне бѣше на Ефрема,
а къмъ сѣверъ на Манассіѭ; и море-то
бѣше прѣдѣлъ-тъ му; и допирахѫ къмъ
сѣверъ до Асиръ, и къмъ истокъ до Ис-
11 сахаръ. И [о]имаше Манассія, въ *земѭ-тѫ*
Иссахаръ и Асиръ, [п]Веѳсанъ, и паланкы-
тѣ му, и Ивлеамъ и паланкы-тѣ му, и
жители-тѣ на Доръ и паланкы-тѣ му, и
жители-тѣ на Ендоръ и паланкы-тѣ му, и
жители-тѣ на Ѳаанахъ и паланкы-тѣ му, и
жители-тѣ на Магеддонъ и паланкы-тѣ
12 му, три области. А [р]Манассіеви-тѣ сыно-
ве не могохѫ да изгонятъ *жители-тѣ на*
тѣзи градове, но Хананци-тѣ упорствова-
13 хѫ да живѣѭтъ въ онѫзь земѭ. Но ка-

б Гл. 18; 14.
в Виж. Сѫд. 1; 8, 21. 2 Цар. 5; 6.
г Сѫд. 1; 21.

а Гл. 18; 13. Сѫд. 1; 26.
б Гл. 18; 13. 2 Лѣт. 8; 5.
в 3 Цар. 9; 15. 1 Лѣт. 7; 28.
г Гл. 17; 14.
д Гл. 18; 13.
е 2 Лѣт. 8; 5.
ж Гл. 17; 7.
з 1 Лѣт. 7; 28.
и Гл. 17; 9.
і Гл. 17; 9.
к Сѫд. 1; 29. Виж. 3 Цар. 9; 16.

а Быт. 41; 51. 46; 20. 48; 18.
б Быт. 50; 23. Числ. 26; 29. 32; 39, 40. 1 Лѣт. 7; 14.
в Втор. 3; 15.
г Числ. 26; 29—32.
д 1 Лѣт. 7; 18.
е Числ. 26; 31.
ж Числ. 26; 32.
з Числ. 26; 33. 27; 1. 36; 2.
и Гл. 14; 1.
і Числ. 27; 6, 7.
к Гл. 16; 6.
л Гл. 16; 8.
м Гл. 16; 8.
н Гл. 16; 9.
о 1 Лѣт. 7; 29.
п 1 Цар. 31; 10. 3 Цар. 4; 12.
р Сѫд. 1; 27, 28.

то ся укрѣпихѫ Израилеви-тѣ сынове,
[с]турихѫ Хананцы-тѣ подъ данъкъ, но
съвсѣмъ не гы изгонихѫ.
14 И [т]говорихѫ Іосифови-тѣ сынове на
Іисуса, и рекохѫ: Защо ни даде ты [у]едно
само жрѣбіе и единъ дѣлъ да наслѣдимъ,
като смы [ф]много людіе, както ны бла-
15 гослови Господь до сега? А Іисусъ имъ
рече: Ако сте много людіе, възлѣзте на
дѫбравѫ-тѫ, и изсѣчѣте еднѫ странѫ
отъ неіѫ за себе си въ земіѫ-тѫ на
Ферезейцы-тѣ, и на Рафаимы-тѣ, по-
16 неже е тѣсна за васъ гора-та Ефремъ. И
рекохѫ Іосифови-тѣ сынове: Не ще ся
падне намъ тая гора; и всичкы-тѣ Хана-
анци, които живѣіѫтъ въ земіѫ-тѫ на
долъ-тъ, иматъ [х]желѣзны колесницы, *и*
онѣзи които сѫ во Веѳсанъ и въ палан-
кы-тѣ му, и *онѣзи* които сѫ въ [ц]долъ-тъ
17 Іезраель. И говори Іисусъ на Іосифовъ-тъ
домъ, на Ефрема и на Манассіѭ, и рече:
Вы сте много людіе, и имате голѣмѫ
силѫ; вы не ще да имате *само* едно жрѣ-
18 біе; Но гора-та ще бѫде ваша; понеже
е дѫбрава, и ще іѫ изсѣчете; и до краи-
ща-та си ще бѫде ваша; понеже ще
испѫдите Хананцы-тѣ, [ч]ако и да иматъ
желѣзны колесницы и сѫ силни.

ГЛАВА 18.

1 И събра ся всичко-то събраніе на Изра-
илевы-тѣ сынове [а]въ Сило, и [б]поставихѫ
тамъ скиніѭ-тѫ на събраніе-то; и поко-
ри имъ ся земя-та.
2 И останѫхѫ между Израилевы-тѣ сы-
нове седмь племена които не бѣхѫ зѣли
3 наслѣдіе-то си. И рече Іисусъ на Израи-
левы-тѣ сынове: [в]До кога вы ще бѫдете
нерадиви за да идете да обладаете земіѫ-
тѫ, коіѫто Господь Богъ на отцы-тѣ ви
4 даде вамъ? Изберѣте си по трима мѫжіе
отъ племе: и ще гы пратіѫ, и като ста-
нѫтъ ще минѫтъ прѣзъ тѫзи земіѫ, и
ще іѫ опишѫтъ споредъ наслѣдія-та си,
5 и ще дойдѫтъ при мене. И ще іѫ раз-
дѣлятъ на седмь дѣлове: [г]Іуда ще остане
въ прѣдѣлы-тѣ си къмъ пладне, и [д]Іоси-
фовый домъ ще остане въ прѣдѣлы-тѣ си
6 къмъ сѣверъ. И тъй ще опишете земіѫ-
тѫ на седмь дѣлове и ще донесете тукъ
при мене *описаніе-то*, и азъ ще [е]хвърліѫ
жрѣбіе за васъ тукъ прѣдъ Господа Бо-
7 га нашего. Защото [ж]Левити-тѣ нѣматъ
дѣлъ между васъ; защото священство-то
Господне е наслѣдіе тѣмъ; [з]и Гадъ и Ру-
вимъ и половина-та отъ племе-то Манас-
сіино зѣхѫ наслѣдіе-то си оттамъ Іор-
данъ къмъ истокъ, което Моисей рабъ-
тъ Господенъ имъ даде.
8 И станѫхѫ мѫжіе-тѣ та отидохѫ; и
заповѣда Іисусъ на онѣзи които отидохѫ
за да опишѫтъ земіѫ-тѫ, и рече: Идѣте
и обходѣте земіѫ-тѫ, за да іѫ опишете,
и върнѣте ся при мене, и азъ ще хвър-
ліѫ жрѣбіе за васъ тукъ прѣдъ Господа
9 въ Сило. И отидохѫ мѫжіе-тѣ и обходи-
хѫ земіѫ-тѫ, и описахѫ іѫ въ книгѫ по
градове на седмь дѣла, и дойдохѫ при
10 Іисуса въ станъ-тъ въ Сило. И хвърли Іи-
сусъ жрѣбіе за тѣхъ въ Сило прѣдъ Го-
спода; и раздѣли Іисусъ тамъ земіѫ-тѫ
на Израилевы-тѣ сынове споредъ раздѣле-
нія-та имъ.
11 И излѣзе жрѣбіе за племе-то на Веніа-
миновы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ, и
паднѫ ся прѣдѣлъ-тъ на наслѣдіе-то имъ
между Іудины-тѣ сынове и Іосифовы-тѣ
сынове.
12 И [и]прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше къмъ сѣверъ
отъ Іорданъ, и възлазяше прѣдѣлъ-тъ
къмъ странѫ-тѫ на Іерихонъ кѫдѣ сѣ-
веръ, и възлазяше прѣзъ горы-тѣ къмъ
западъ, и свършаше ся въ пустыніѫ-тѫ
13 Веѳавенъ. И отъ тамъ минуваше прѣ-
дѣлъ-тъ къмъ Лузъ, кѫдѣ южнѫ-тѫ
странѫ на Лузъ, [і]която е Веѳиль; и сла-
зяше прѣдѣлъ-тъ въ Атароѳъ-аддаръ, на
горѫ-тѫ която е къмъ пладне [к]на дол-
ный-тъ Веѳоронъ.
14 И прѣдѣлъ-тъ ся простираше *отъ тамъ*,
и завращаше ся на западнѫ странѫ къмъ
пладне, отъ горѫ-тѫ която е срещѫ Ве-
ѳоронъ къмъ пладне; и свършаше ся [л]въ
Киріаѳъ-ваалъ, който е Киріаѳіаримъ,
градъ на Іудины-тѣ сынове: това бѣше
западна-та страна.
15 И южна-та страна бѣше отъ край-тъ на
Киріаѳіаримъ и минуваше прѣдѣлъ-тъ
къмъ западъ, и свършаше ся [м]до източ-
16 никъ-тъ на водѫ-тѫ Нефѳоіѫ; И слазяше
прѣдѣлъ-тъ въ край-тъ на горѫ-тѫ коя-
то е срещѫ дебрь-тъ на Енномовый-тъ
сынъ, който е въ долинѫ-тѫ на Рафаи-
мы-тѣ къмъ сѣверъ, и слазяше прѣзъ
[н]дебрь-тъ на Еннома, въ южнѫ-тѫ стра-
нѫ на Іевусъ, и слазяше [о]при източникъ-
17 тъ Рогилъ, И като ся распростираше отъ
сѣверъ, минуваше въ Енсемесъ, и ис-
хождаше въ Галилоѳъ, който е срещѫ
въсходъ-тъ на Адуммимъ, и слазяше
[п]при камыкъ-тъ на Воана Рувимовый-тъ
18 сынъ, И минуваше въ странѫ-тѫ, която е
срещѫ Аравѫ къмъ сѣверъ, и слазяше [р]въ
19 Аравѫ: И минуваше прѣдѣлъ-тъ къмъ
сѣвернѫ-тѫ странѫ на Веѳаглѫ; и свър-

с Гл. 16; 10.
т Гл. 16; 4.
у Быт. 48; 22.
ф Быт. 48; 19. Числ. 26; 34, 37.
х Сѫд. 1; 19. 4; 3.
ц Гл. 19; 18. 3 Цар. 4; 12.
ч Втор. 20; 1.

—

а Гл. 19; 51. 21; 2. 22; 9. Іер. 7; 12.
б Сѫд. 18; 31. 1 Цар. 1; 3, 24. 4; 3, 4.
в Сѫд. 18; 9.
г Гл. 15; 1.
д Гл. 16; 1, 4.
е Ст. 10. Гл. 14; 2.
ж Гл. 13; 33.
з Гл. 13; 8.
и Гл. 16; 1.
і Быт. 28; 19. Сѫд. 1; 23.
к Гл. 16; 3.
л Виж. Гл. 15; 9.
м Гл. 15; 9.
н Гл. 15; 8.
о Гл. 15; 7.
п Гл. 15; 6.
р Гл. 15; 6.

шаше ся прѣдѣлъ-тъ въ сѣверный заливъ
на Солено-то море, къмъ южный-тъ край
на Іорданъ: той бѣше южный прѣдѣлъ.
20 А прѣдѣлъ-тъ му къмъ въсточнѫ-тѫ стра-
нѫ бѣше Іорданъ. Това бѣше, споредъ
прѣдѣлъ-тъ си изоколо, наслѣдіе-то на
Веніаминовы-тѣ сынове, по родове-тѣ имъ.
21 А градове-тѣ за племе-то на Веніами-
новы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ бѣхѫ
22 Іерихонъ, и Веѳагла, и Емекъ-кесисъ, И
23 Веѳарава, и Семараимъ, и Веѳиль, И
24 Авимъ, и Фара, и Офра, И Хефаръ-аммо-
на, и Афни, и Гава, дванадесеть градове,
25 и села-та имъ: Гаваонъ, и Рама, и Ви-
26 роѳъ, И Масфа, и Хефира, и Моса, (27) И
28 Рекемъ, и Іерфаилъ, и Ѳарала, И Сила,
Елефъ, и [c]Іевусъ, който е Іерусалимъ,
Гавааѳъ, и Киріаѳъ, четыринадесеть гра-
дове, и села-та имъ. Това е наслѣдіе-то
на Веніаминовы-тѣ сынове по родове-
тѣ имъ.

ГЛАВА 19.

1 И излѣзе второ-то жрѣбіе Симеону, за
племе-то на Симеоновы-тѣ сынове по ро-
дове-тѣ имъ; и [a]наслѣдіе-то имъ бѣше
вѫтрѣ въ наслѣдіе-то на Іудины-тѣ сы-
2 нове. И [б]зѣхѫ за наслѣдіе свое Вирсавее,
3 (и Савее,) и Моладж, И Асаръ-суалъ, и
4 Валѫ, и Асемъ, И Елѳоладъ, и Веѳулъ,
5 и Хормѫ. И Сиклагъ и Веѳъ-маркавоѳъ,
6 и Асаръ-суса, И Веѳлеваоѳъ, и Саруенъ,
7 градове тринадесеть, и села-та имъ; Аинъ,
Риммонъ, и Еѳеръ, и Асанъ, градове
8 четыри и села-та имъ; И всичкы-тѣ
села които бѣхѫ около тѣзи градове до
Ваалаѳъ-виръ, южный Рамаѳъ. Това е на-
слѣдіе-то за племе-то на Симеоновы-тѣ
9 сынове по родове-тѣ имъ. Отъ дѣлъ-тъ
на Іудины-тѣ сынове *ся даде* наслѣдіе-то
на Симеоновы-тѣ сынове, защото дѣлъ-тъ
на Іудины-тѣ сынове бѣше голѣмъ за
тѣхъ; [в]за това Симеонови-тѣ сынове зѣ-
хѫ наслѣдіе-то си вѫтрѣ въ тѣхно-то
наслѣдіе.
10 И излѣзе третьо-то жрѣбіе на Завулоно-
вы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ; и прѣ-
дѣлъ-тъ на наслѣдіе-то имъ бѣше до Са-
11 ридъ: И [г]възлазяше прѣдѣлъ-тъ имъ
къмъ море-то, и Маралѫ, и досѣгаше до
Давасеѳъ, и досѣгаше до потокъ-тъ кой-
12 то е [д]срещѫ Іокнеамъ: И обращаше ся
отъ Саридъ къмъ истокъ сълнца въ прѣ-
дѣлъ-тъ на Кислоѳъ-ѳаворъ, и излазяше
13 въ Давраѳъ, и възлазяше въ Іафіѭ: И
отъ тамъ минуваше къмъ истокъ въ Ге-
ѳеферъ, въ Итта-касинъ, и излазяше въ
14 Риммонъ-меѳоаръ, къмъ Нуіѭ; И враща-
ше ся прѣдѣлъ-тъ отъ сѣвернѫ-тѫ стра-
нѫ въ Анаѳонъ и свършаше ся въ долъ-
15 тъ Іефѳаилъ: И *обземаше* Каттаѳъ, и На-
адалъ, и Симронъ и Идалѫ, и Виѳлеемъ:
16 градове дванадесеть и села-та имъ. Това
е наслѣдіе-то на Завулоновы-тѣ сынове
по родове-тѣ имъ, тѣзи градове и села-
та имъ.
17 Четвърто-то жрѣбіе излѣзе на Иссаха-
ра, за Иссахаровы-тѣ сынове по родове-тѣ
18 имъ. И прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше Іезраель, и
19 Кесулоѳъ, и Сунамъ, И Афераимъ, и Се-
20 онъ, и Анахараѳъ, И Равиѳъ, и Кисіонъ,
21 и Авесъ, И Ремеѳъ, и Енганнимъ, и Енад-
22 да, и Веѳъ-фасисъ: И досѣгаше прѣдѣлъ-
тъ до Ѳаворъ, и Сахасимѫ, и Веѳсе-
месъ, и прѣдѣлъ-тъ имъ ся свършаще
въ Іорданъ: градове шестнадесеть, и се-
23 ла-та имъ. Това е наслѣдіе-то за племе-
то на Иссахаровы-тѣ сынове, по родове-
тѣ имъ, градове-тѣ и села-та имъ.
24 И излѣзе пето-то жрѣбіе за племе-то
на Асировы-тѣ сынове споредъ родове-тѣ
25 имъ. И прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше Хелкаѳъ,
26 и Али, и Ветенъ, и Ахсафъ, И Аламе-
лехъ, и Амадъ, и Мисалъ; и досѣгаше до
Кармилъ къмъ западъ, и въ Сихоръ-лив-
27 наѳъ: И обращаше ся къмъ истокъ сълн-
ца въ Веѳъ-дагонъ, и досѣгаше до Заву-
лонъ и до долъ-тъ Іефѳаилъ къмъ сѣвер-
нѫ-тѫ странѫ на Веѳемекъ, и Наилъ, и
28 излазѣше въ Хаулъ на лѣво. И Евронъ,
и Роовъ, и Аммонъ, и Кана, [е]до голѣмый-
29 тъ Сидонъ: И обращаше ся прѣдѣлъ-тъ въ
Рамѫ, и до укрѣпенный-тъ градъ Тиръ,
и обращаше ся прѣдѣлъ-тъ въ Осѫ, и
свършаше ся при море-то кѫдѣ странѫ-
30 тѫ на [ж]Ахзивъ: И Амма, и Афекъ, и Ро-
овъ: градове двадесеть и два, и села-та
31 имъ. Това е наслѣдіе-то за племе-то на
Асировы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ, тѣ-
зи градове и села-та имъ.
32 Шесто-то жрѣбіе излѣзе на Нефѳалимо-
вы-тѣ сынове, за Нефѳалимовы-тѣ сынове
33 по родове-тѣ имъ. И прѣдѣлъ-тъ имъ бѣше
отъ Елефъ, отъ Аллонъ близу при Са-
ананимъ, и Адами-некевъ, и Іавнеилъ, до
Лаккумъ, и свършаше ся при Іорданъ:
34 И [з]обращаше ся прѣдѣлъ-тъ отъ западъ
въ Азноѳъ-ѳаворъ, и отъ тамъ излазѣше
въ Уккокѣ, и досѣгаше до Завулонъ къмъ
югъ, и досѣгаше до Асиръ къмъ западъ,
и до Іудѫ къмъ истокъ сълнца при Іор-
данъ.
35 И оградени-тѣ градове бѣхѫ Сиддимъ,
Серъ, и Аммаѳъ, Раккаѳъ, и Хиннероѳъ,
36 И Адама, и Рама, и Асоръ, (37) И Ке-
38 десъ, и Едраи, и Енасоръ, И Иронъ, и
Мигдалилъ, Орамъ, и Веѳанаѳъ, и Веѳсе-
месъ: градове деветнадесеть, и села-та
39 имъ. Това е наслѣдіе-то за племе-то на
Нефѳалимовы-тѣ сынове по родове-тѣ
имъ, градове-тѣ и села-та имъ.

c Гл. 15; 8.
а Ст. 9.
б 1 Лѣт. 4; 28.
в Ст. 1.
г Быт. 49; 13.
д Гл. 12; 22.
е Гл. 11; 8. Сѫд. 1; 31.
ж Быт. 38; 5. Сѫд. 1; 31.
Мих. 1; 14.
з Втор. 33; 23.

40 Седмо-то̑ жрѣбіе излѣзе за племе-то на
41 Дановы-тѣ сынове по родове-тѣ имъ. И
предѣлъ-тъ на наслѣдіе-то имъ бѣше Са-
42 раа, и Есѳаолъ, и Ерсемесъ, И [и]Салавинъ
43 и Еалонъ, и Іеѳла, И Елонъ, и Ѳамнаѳа,
44 и Аккаронъ, И Елтеко, и Гиввеѳонъ, и
45 Ваалаѳъ, И Іудъ, и Вани-варакъ, и Геѳ-
46 риммонъ, И Меіарконъ, и Ракконъ, съ
47 прѣдѣлъ-тъ който е срещѫ Іоппѫ. А
[і]прѣдѣлъ-тъ на Дановы-тѣ сынове не имъ
стигаше; за това Данови-тѣ сынове въз-
лѣзохѫ и воевахѫ Лесемъ, и прѣзѣхѫ
го, и поразихѫ го съ остро-то на ножъ-
тъ, и зѣхѫ го за наслѣдіе, и населихѫ ся
въ него, и [к]Лесемъ наименовахѫ Данъ,
48 по име-то на отца си Дана. Това е на-
слѣдіе-то за племе-то на Дановы-тѣ сы-
нове по родове-тѣ имъ, тѣзи градове и
49 села-та имъ. А като свършихѫ да дѣлятъ
земіѭ-тѫ споредъ прѣдѣлы-тѣ й, Израи-
леви-тѣ сынове дадохѫ помежду си на-
50 слѣдіе на Іисуса Навіевъ-тъ сынъ: Споредъ
слово-то Господне дадохѫ му градъ-тъ,
който поиска, [л]Ѳамнаѳъ-сарахъ въ Ефре-
мовѫ-тѫ горѫ; и съгради градъ-тъ и на-
сели ся въ него.
51 [м]Тѣзи сѫ наслѣдія-та, които Елеазаръ
священникъ-тъ и Іисусъ Навіевый сынъ
и началници-тѣ на отечественны-тѣ пле-
мена на Израилевы-тѣ сынове, раздѣли-
хѫ съсъ жрѣбіе [н]въ Сило, прѣдъ Господа
при двери-тѣ на скиніѭ-тѫ на събра-
ніе-то. И свършихѫ раздѣленіе-то на зе-
міѭ-тѫ.

ГЛАВА 20.

1 И говори Господь Іисусу и рече: Ка-
жи на Израилевы-тѣ сынове, и речи *имъ:*
2 [а]Опрѣдѣлѣте си градове-тѣ за прибѣгну-
ваніе, за които ви рѣкохъ чрѣзъ Моисея:
3 За да прибѣгнува тамъ онзи убіица, кой-
то убіе человѣка безъ намѣреніе, по не-
знаяніе; и тѣ да ви бѫдѫтъ за прибѣжи-
4 ще отъ отмъстителя на кръвь-тѫ. И ко-
гато онзи който побѣгне въ единъ отъ
тѣзи градове застане [б]въ входъ-тъ на
градскы-тѣ врата, и си каже работѫ-тѫ
въ слушаніе на старѣйшины-тѣ отъ онзи
градъ, тѣ да го пріемѫтъ въ градъ-тъ
при себе си, и да му дадѫтъ мѣсто, и да
5 живѣе у тѣхъ. И [в]ако отмъститель-тъ на
кръвь-тѫ го погне, тѣ да не прѣдадѫтъ
убіицѫ-тѫ въ рѫкѫ-тѫ му; защото по
незнаяніе е поразилъ ближній-тъ си, и не
6 го е мразялъ отъ понапрѣдъ. И да жи-
вѣе въ онзи градъ, [г]додѣ ся прѣдстави
прѣдъ събраніе-то на сѫдъ, до смърть-тѫ
на великый-тъ священникъ, който е въ
онѣзь дни: тогазь убіица-та да ся върне,
и да отиде въ градъ-тъ си, и въ домъ-тъ
си, въ градъ-тъ отъ който е побѣгнѫлъ.
7 И отдѣлихѫ [д]Кадесъ въ Галилеіѭ въ
Нефѳалимовѫ-тѫ горѫ, и [е]Сихемъ въ
Ефремовѫ-тѫ горѫ, и [ж]Киріаѳъ-арвѫ
(която е Хевронъ), [з]въ Іудинѫ-тѫ горѫ.
8 А оттамъ Іорданъ срещѫ Іерихонъ,
къмъ истокъ, опрѣдѣлихѫ [и]Восоръ въ
пустыніѭ-тѫ на поле-то отъ Рувимово-то
племе, и [і]Рамоѳъ въ Галаадъ отъ Гадово-
то племе, и [к]Голанъ во Васанъ отъ Ма-
нассіино-то племе.
9 [л]Тѣзи бѣхѫ опрѣдѣлени-тѣ градове за
всичкы-тѣ Израилевы сынове, и за чуж-
денцы-тѣ които живѣіѫтъ между тѣхъ,
щото всякой който бы убилъ нѣкого
безъ намѣреніе, да бѣга тамъ, и да ся не
убіе отъ рѫкѫ-тѫ на отмъстителя на
кръвь-тѫ, [м]додѣ да ся прѣдстави прѣдъ
събраніе-то.

ГЛАВА 21.

1 И дойдохѫ началници-тѣ на отцы-тѣ
Левитскы при [а]Елеазара священника, и
при Іисуса Навіевъ-тъ сынъ, и при начал-
ницы-тѣ на отцы-тѣ отъ племена-та на
2 Израилевы-тѣ сынове, Та имъ говорихѫ
[б]въ Сило въ земіѭ-тѫ Ханаанъ, и реко-
хѫ: [в]Господь заповѣда чрѣзъ Моисея да
ни ся дадѫтъ градове да обитавамы и
3 околности-тѣ имъ за скотове-тѣ ни. И да-
дохѫ Израилеви-тѣ сынове на Левиты-
тѣ отъ наслѣдіе-то си, споредъ слово-то
Господне, тѣзи градове съ околности-тѣ
имъ.
4 И излѣзе жрѣбіе за родове-тѣ на Каа-
ѳовцы-тѣ; и [г]сынове-тѣ на Аарона свя-
щенника, които бѣхѫ отъ Левиты-тѣ, [д]зѣ-
хѫ чрѣзъ жрѣбіе отъ Іудино-то племе, и
отъ Симеоново-то племе и отъ Веніами-
ново-то племе, тринадесеть градове.
5 [е]А останѫли-тѣ Кааѳови сынове *зѣхѫ*
чрѣзъ жрѣбіе отъ родове-тѣ на Ефремо-
во-то племе, и отъ Даново-то племе, и
отъ половинѫ-тѫ на Манассіино-то пле-
ме, десеть градове.
6 И [ж]Гирсонови-тѣ сынове *зѣхѫ* чрѣзъ
жрѣбіе отъ родове-тѣ на Иссахарово-то
племе, и отъ Асирово-то племе, и отъ
Нефѳалимово-то племе, и отъ половинѫ-
тѫ на Манассіино-то племе у Васанъ,
тринадесеть градове.
7 [з]Мераріеви-тѣ сынове споредъ родове-

[и] Сѫд. 1; 35.
[і] Виж. Сѫд. 18.
[к] Сѫд. 18; 29.
[л] Гл. 24; 30,
[м] Чисд. 34; 17. Гл. 14; 1.
[н] Гл. 18; 1, 10.

[а] Исх. 21; 13. Числ. 35; 6, 11, 14. Втор. 19; 2, 9.
[б] Руѳ. 4; 1, 2.
[в] Числ. 35; 12.
[г] Числ. 35; 12, 25.
[д] Гл. 21; 32. 1 Лѣт. 6; 76.
[е] Гл. 21; 21. 2 Лѣт. 10; 1.
[ж] Гл. 14; 15. 21; 11, 13.

[з] Лук. 1; 39.
[и] Втор. 4; 43. Гл. 21; 36. 1 Лѣт. 6; 78.
[і] Гл. 21; 38. 3 Цар. 22; 3.
[к] Гл. 21; 27.
[л] Числ. 35; 15.
[м] Ст. 6.

[а] Гл. 14; 1. 17; 4.
[б] Гл. 18; 1.
[в] Числ. 35; 2.
[г] Ст. 8, 19.
[д] Виж. Гл. 24; 33.
[е] Ст. 20 и дрг.
[ж] Ст. 27 и дрг.
[з] Ст. 34 и дрг.

тѣ си *зѣхж* отъ Рувимово-то племе, и отъ
Гадово-то племе, и отъ Завулоново-то
племе, дванадесеть градове.
8 И [и]дадохж Израилеви-тѣ сынове чрѣзъ
жрѣбіе на Левиты-тѣ тѣзи градове, и
прѣдградія-та имъ, [і]както заповѣда Го-
сподь чрѣзъ Моисея.
9 И дадохж отъ племе-то на Іудины-тѣ
сынове, и отъ племе-то на Симеоновы-тѣ
сынове, тѣзи градове, които ся въспоме-
10 нуватъ *тукъ* по име: И [к]зѣхж гы Ааро-
нови-тѣ сынове, които бѣхж отъ родове-
тѣ на Кааѳовцы-тѣ, които сж отъ Левіе-
вы-тѣ сынове; защото пьрво-то жрѣбіе
11 станж за тѣхъ. И [л]дадохж имъ градъ-тъ
на Арвж [м]Енаковый-тъ отецъ, (който е
Хевронъ) [н]въ Іудинж-тж горж, и прѣд-
12 градія-та му около него. А [о]нивы-тѣ на
градъ-тъ, и села-та му, дадохж на Ха-
лева Іефонніевъ-тъ сынъ за притяжаніе
13 нему. И [п]дадохж на сынове-тѣ на Аарона
священника градъ-тъ на прибѣжище
за убійцж, [р]Хевронъ, и прѣдградія-та му,
14 и [с]Ливнж, и прѣдградія-та ѝ, И [т]Іаѳиръ
и прѣдградія-та му, и [у]Есѳемой и прѣд-
15 градія-та му, И [ф]Олонъ и прѣдградія-та
16 му, и [х]Девиръ и прѣдградія-та му, И [ц]Аинъ
и прѣдградія-та му, и [ч]Іуттж и прѣд-
градія-та ѝ, и [ш]Веѳсемесъ и прѣдградія-
та му: деветь градове отъ тѣзи двѣ-тѣ
17 племена; И отъ Веніаминово-то племе,
[щ]Гаваонъ и прѣдградія-та му, [ъ]Гавж и
18 прѣдградія-та ѝ, Анаѳоѳъ и прѣдградія-та
му, и [ы]Алмонъ и прѣдградія-та му: четы-
19 ри градове. Всичкы-тѣ градове на Ааро-
новы-тѣ сынове священницы-тѣ, тринаде-
сеть градове, и прѣдградія-та имъ.
20 И [ь]родове-тѣ на Кааѳовы-тѣ сынове, на
Левиты-тѣ които оставахж отъ Кааѳовы-
тѣ сынове, зѣхж градове-тѣ на свое-то
21 жрѣбіе отъ Ефремово-то племе. И дадо-
хж имъ градъ-тъ на прибѣжище за убій-
цж, [ѣ]Сихемъ и прѣдградія-та му въ
Ефремовж-тж горж, и Гезеръ и прѣдгра-
22 дія-та му, И Кивзаимъ и прѣдградія-та
му, и Веѳоронъ и прѣдградія-та му: че-
23 тыри градове; И отъ Даново-то племе,
Елтеко и прѣдградія-та му, Гиввеѳонъ
24 и прѣдградія-та му, Еалонъ и прѣдгра-
дія-та му, Геѳриммонъ и прѣдградія-та
25 му; четыри прадове: И отъ половинж-тж
на Манассіино-то племе, Ѳаанахъ и прѣд-
градія-та му, и Геѳриммонъ и прѣдгра-
26 дія-та му: два града. Всичкы-тѣ градове
бѣхж десеть, и прѣдградія-та имъ, за ро-
дове-тѣ на останжлы-тѣ Кааѳовы сынове.

27 А [ю]на Гирсоновы-тѣ сынове, отъ родо-
ве-тѣ на Левиты-тѣ *дадохж* отъ *другж-тж*
половинж на Манассіино-то племе, градъ-
тъ на прибѣжище за убійцж, [я]Голанъ у
Васанъ и прѣдградія-та му, и Веесѳерж и
28 прѣдградія-та ѝ; два града: И отъ Исса-
харово-то племе, Кисіонъ и прѣдградія-та
29 му, Давраѳъ, и прѣдградія-та му, Іар-
муѳъ и прѣдградія-та му, Енганимъ и
30 прѣдградія-та му; четыри града: И отъ
Асирово-то племе, Мисаалъ и прѣдгра-
дія-та му, Авдонъ и прѣдградія-та му,
31 Хелкаѳъ и прѣдградія-та му, Роовъ и
32 прѣдградія-та му; четыри града: И отъ
Нефѳалимово-то племе, градъ-тъ на при-
бѣжище за убійцж, [ѫ]Кедесъ въ Галилеѭ
и прѣдградія-та му, и Аммоѳъ-доръ и
прѣдградія-та му, и Карѳанъ и прѣдгра-
33 дія-та му; три града. Всичкы-тѣ градове
на Гирсоновцы-тѣ, споредъ родове-тѣ
имъ, бѣхж тринадесеть градове и прѣд-
градія-та имъ.
34 И [ѭ]на родове-тѣ на Мераріевы-тѣ сы-
нове, останжлы-тѣ отъ Левиты-тѣ, *дадохж*
отъ Завулоново-то племе, Іокнеамъ и
прѣдградія-та му, *и* Карѳж и прѣдградія-
35 та ѝ, и Димнж и прѣдградія-та ѝ, Наа-
лолъ и прѣдградія-та му; четыри града:
36 И отъ Рувимово-то племе *дадохж* [а]Во-
соръ и прѣдградія-та му, и Іассж и прѣд-
37 градія-та ѝ, Кедимоѳъ и прѣдградія-та
му, и Мефааѳъ и прѣдградія-та му; четы-
38 ри града: И отъ Гадово-то племе *дадохж*
градъ-тъ на прибѣжище за убійцж, [б]Ра-
моѳъ въ Галаадъ и прѣдградія-та му, и
39 Маханаимъ и прѣдградія-та му, Есевонъ
и прѣдградія-та му, Іазиръ и прѣдградія-
40 та му; всичкы-тѣ четыри градове. Всич-
кы-тѣ градове *които дадохж* чрѣзъ жрѣ-
біе на Мераріевы-тѣ сынове, споредъ ро-
дове-тѣ имъ, на останжлы-тѣ отъ родо-
ве-тѣ на Левиты-тѣ, бѣхж дванадесеть
градове.
41 [в]Всичкы-тѣ градове на Левиты-тѣ ме-
жду притяжаніе-то на Израилевы-тѣ сы-
нове, бѣхж четыридесеть и осмь градове
42 съ прѣдградія-та имъ. Тѣзи градове бѣ-
хж всякой съ прѣдградія-та си наоколо;
така бѣхж всичкы тѣзи градове.
43 И даде Господь на Израиля [г]всичкж-
тж землѭ, коѭто ся заклѣ да даде на
отцы-тѣ имъ, и обладахж ѭ, и населихж
44 ся въ неѭ. И [д]даде имъ Господь упоко-
еніе отъ всякждѣ, по всичко що ся клѣ
на отцы-тѣ имъ: и [е]никой отъ всичкы-тѣ
имъ врагове не можѐ да застане срещж

и Ст. 3.
і Числ. 35; 2.
к Ст. 4.
л 1 Лѣт. 6; 55.
м Гл. 15; 13, 14.
н Гл. 20; 7. Лук. 1; 39.
о Гл. 14; 14. 1 Лѣт. 6; 56.
п 1 Лѣт. 6; 57 и дрг.
р Гл. 15; 54. 20; 7.
с Гл. 15; 42.
т Гл. 15; 48.
у Гл. 15; 50.
ф Гл. 15; 51. 1 Лѣт. 6; 58.
х Гл. 15; 49.
ц Гл. 15; 42. 1 Лѣт. 6; 59.
ч Гл. 15; 55.
ш Гл. 15; 10.
щ Гл. 18; 25.
ъ Гл. 18; 24.
ы 1 Лѣт. 6; 60.
ь Ст. 5. 1 Лѣт. 6; 66.
ѣ Гл. 20; 7.
ю Ст. 6. 1 Лѣт. 6; 71.
я Гл. 20; 8.
ѫ Гл. 20; 7.
ѭ Ст. 7. Виж. 1 Лѣт. 6; 77.
а Гл. 20; 8.
б Гл. 20; 8.
в Числ. 35; 7.
г Быт. 13; 15. 15; 18. 26; 3. 28; 4, 13.
д Гл. 11; 23. 22; 4.
е Втор. 7; 24.

лице-то имъ; всичкы-тѣ имъ врагове прѣ-
45 даде Господь въ рѫкѫ-тѫ имъ. [ж]Не под-
паднѫ нито една отъ всичкы-тѣ добры
думы, които Господь говори на Израиле-
вый-тъ домъ: всичкы-тѣ ся сбѫдохѫ.

ГЛАВА 22.

1 Тогазь повыка Іисусъ Рувимовцы-тѣ, и
Гадовцы-тѣ, и половинѫ-тѫ отъ Манассі-
2 ино-то племе, Та имъ рече: [а]Вы упазих-
те всичко що ви заповѣда Моисей рабъ-
тъ Господень, [б]и послушахте гласъ-тъ ми
3 по всичко що ви заповѣдахъ. Не оста-
вихте братія-та си въ тѣзи много-то дни
дори до днесь, но упазихте съвършенно
4 заповѣдь-тѫ на Господа Бога вашего. И
сега Господь Богъ вашъ успокои братія-
та ви, както имъ ся обѣща: сега прочее
върнѣте ся, та идѣте въ кѫщы-тѣ си, въ
земѭ-тѫ на ваше-то притяжаніе, [в]което
Моисей рабъ-тъ Господень даде вамъ от-
5 тамъ Іорданъ. [г]Но пазѣте добрѣ да вър-
шите заповѣди-тѣ и законъ-тъ, който ви
заповѣда Моисей рабъ-тъ Господень, [д]да
обычате Господа Бога вашего, и да ходи-
те въ всичкы-тѣ му пѫтища, и да пази-
те заповѣди-тѣ му, и да сте прилѣпени
нему, и да му служите съсъ всичко-то си
6 сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ. И
[е]благослови гы Іисусъ, и отпуснѫ гы; и
7 отидохѫ въ кѫщы-тѣ си. И на полови-
нѫ-тѫ отъ Манассіино-то племе даде Мо-
исей *наслѣдіе* во Васанъ; а [ж]на *другѫ-тѫ*
му половинѫ даде Іисусъ *наслѣдіе* между
братія-та имъ отсамъ Іорданъ къмъ за-
падъ. И когато гы проводи Іисусъ въ
8 кѫщы-тѣ имъ, благослови гы: И говори
имъ и каза: Върнѣте ся съ много богат-
ство въ кѫщы-тѣ си, и съ твърдѣ много
скотове, съсъ сребро и злато, и съ мѣдь
и съ желѣзо, и съ твърдѣ много дрехы, и
[з]раздѣлѣте корысти-тѣ на непріятели-тѣ
си съ братія-та си.
9 И Рувимови-тѣ сынове, и Гадови-тѣ сы-
нове и половина-та отъ Манассіино-то
племе ся върнѫхѫ и тръгнѫхѫ отъ Изра-
илевы-тѣ сынове отъ Сило, който е въ зе-
мѭ-тѫ Ханаанъ, за да идѫтъ въ земѭ-
тѫ Галаадъ, [и]въ земѭ-тѫ на стяжаніе-
то си, коѭто придобыхѫ споредъ слово-
то Господне чрѣзъ Моисея.
10 И като дойдохѫ въ околность-тѫ на
Іорданъ, която е въ Ханаанскѫ-тѫ зе-
мѭ, Рувимови-тѣ сынове, и Гадови-тѣ сы-
нове, и половина-та отъ Манассіино-то
племе, съзидахѫ тамъ олтарь при Іор-
11 данъ, олтарь голѣмъ на гледъ. И [і]чухѫ
Израилеви-тѣ сынове да ся говори: Ето
Рувимови-тѣ сынове, и Гадови-тѣ сынове,
и половина-та отъ Манассіино-то племе,
съзидахѫ олтарь отъ странѫ-тѫ на земѭ-
тѫ Ханаанъ, въ околность-тѫ на Іорданъ,
до прѣходъ-тъ на Израилевы-тѣ сынове.
12 И когато чухѫ Израилеви-тѣ сынове, съ-
бра ся [к]всичко-то събраніе на Израиле-
вы-тѣ сынове въ Сило, за да възлѣзѫтъ
13 да ратуватъ противъ тѣхъ. И [л]пратихѫ
Израилеви-тѣ сынове на Рувимовы-тѣ сы-
нове, и на Гадовы-тѣ сынове, и на поло-
винѫ-тѫ отъ Манассіино-то племе, въ зе-
мѭ-тѫ Галаадъ, [м]Финееса сынъ-тъ на
14 Елеазара священника, И съ него десеть
князове *по* единъ князь на отеческый-тъ
домъ, отъ всяко Израилево племе, и [н]вся-
кой бѣше глава на отеческый-тъ си домъ,
15 надъ Израилевы-тѣ тысящы. И отидохѫ
при Рувимовы-тѣ сынове, и при Гадовы-
тѣ сынове, и при половинѫ-тѫ отъ Манас-
сіино-то племе въ земѭ-тѫ Галаадъ, та
16 имъ говорихѫ, и казахѫ: Така говори
всичко-то събраніе Господне: Какво е
това прѣстѫпленіе което сторихте про-
тивъ Бога Израилевъ, да ся върнете днесь
да не слѣдувате Господа и сте си съгра-
дили олтарь, [о]за да отстѫпите днесь отъ
17 Господа? Малко ли быде за насъ съгрѣ-
шеніе-то [п]Фегорово, отъ което дори до
днесь не смы ся очистили, и станѫ язва
18 въ събраніе-то Господне, И вы ще ся
върнете ли днесь отъ подирь Господа?
И ще бѫде че ако отстѫпите вы днесь
отъ Господа, утрѣ [р]ще ся разгнѣва про-
19 тивъ всичко-то Израилево събраніе. Ако
ли земя-та на стяжаніе-то ви е нечиста,
минѣте въ земѭ-тѫ на стяжаніе-то Го-
сподне, [с]дѣто стои скинія-та Господня, и
земѣте стяжаніе между насъ; и не от-
стѫпвайте отъ Господа, нито отъ насъ да
отстѫпите, и да си съградите олтарь
освѣнь олтарь-тъ на Господа Бога наше-
20 го. [т]Не стори ли прѣстѫпленіе Аханъ
Зараевый сынъ въ проклѣтіѭ-тѫ, и пад-
нѫ гнѣвъ върхъ всичко-то Израилево съ-
браніе? И той человѣкъ не погынѫ самъ
въ беззаконіе-то си.
21 Тогазь отговорихѫ Рувимови-тѣ сыно-
ве, и Гадови-тѣ сынове, и половина-та отъ
Манассіино-то племе, та рекохѫ на Изра-
22 илевы-тѣ тысященачалницы: [у]Крѣпкый
Богъ Іеова, крѣпкый Богъ Іеова, [ф]той
знае, и Израиль самъ ще узнае: ако *смы
сторили това* за отстѫпленіе, или ако, за
прѣстѫпленіе противъ Господа, да ны не

ж Гл. 23; 14.

—

а Числ. 32; 20. Втор. 3; 18.
б Гл. 1; 16, 17.
в Числ. 32; 33. Втор. 29; Гл. 13; 8.
г Втор. 6; 6, 17. 11; 22.
д Втор. 10; 12.
е Быт. 47, 7. Исх. 39; 43. Гл. 14; 13. 2 Цар. 6; 18. Лук. 24; 50.
ж Гл. 17; 5.
з Числ. 31; 27. 1 Цар. 30; 24.
и Числ. 32; 1, 26, 29.
і Втор. 13; 12 и дрт. Сѫд. 20; 12.
к Сѫд. 20; 1.
л Втор. 13; 14. Сѫд. 20; 12.
м Исх. 6; 25. Числ. 25; 7.
н Числ. 1; 4.
о Виж. Лев. 17; 8, 9.
п Числ. 25; 3, 4. Втор. 4; 3.
р Числ. 16; 22.
с Гл. 18; 1.
т Гл. 7; 1, 5.
у Втор. 10; 17.
ф 3 Цар. 8; 39. Іов. 10; 7. 23; 10. Псал. 44; 21. 139; 1, 2. Іер. 12; 3. 2 Кор. 11; 11, 31.

23 избавишь, *Господи,* тозь день. Ако смы си
съградили олтарь за да ся върнемъ да не
слѣдувамы Господа, или ако за да при-
несемъ върху него всесъжженіе или при-
ношенія, или ако за да принесемъ върху
него примирителны жъртвы, самъ Господь
24 [х]нека издири *това.* И ако не сторихмы
това отъ страхъ, като думахмы: Утрѣ
могѫтъ чада-та ви да говорятъ на чада-
та ни, и да рекѫтъ: Що имате вы да
25 правите съ Господа Бога Израилева? За-
щото Господь положи Іорданъ прѣдѣлъ
между насъ и васъ, Рувимови сынове и
Гадови сынове; нѣмате дѣлъ въ Господа;
и сынове-тѣ ви направятъ сынове-тѣ ни
да прѣстанѫтъ да ся боятъ отъ Господа.
26 За това рекохмы: Даземемъ да си съ-
градимъ този олтарь, не за всесъжженіе,
27 нито за жъртвѫ, Но за да е [ц]свидѣтелство
между насъ и васъ, и между родове-тѣ
ни по насъ, че ный можемъ [ч]да правимъ
службѫ-тѫ Господнѭ прѣдъ него съсъ
всесъжженія-та си и съ жъртвы-тѣ си, и
съ примирителны-тѣ си приношенія; за да
не рекѫтъ утрѣ чада-та ви на чада-та ни:
28 Вы нѣмате дѣлъ въ Господа. За това ре-
кохмы: Ако ся случи да говорятъ *така*
намъ, или на родове-тѣ ни утрѣ, тогазь
ще отговоримъ: Ето подобіе-то на ол-
тарь-тъ Господень, който съградихѫ от-
ци-тѣ ни, не за всесъжженіе, нито за
жъртвѫ, но за да е свидѣтелство между
29 насъ и васъ. Да не бѫде, да отстѫпимъ
ный отъ Господа, и да ся върнемъ днесь
да не слѣдувамы Господа да [ш]съградимъ
олтарь за всесъжженіе, за приношеніе, и
за жъртвѫ, освѣнь олтарь-тъ на Госпо-
да Бога нашего, който е прѣдъ скиніѭ-
тѫ му.
30 И като чухѫ Финеесъ священникъ-тъ
и князове-тѣ на събраніе-то, и тысяще-
началници-тѣ Израилеви, които бѣхѫ съ
него, думы-тѣ които говорихѫ Рувимо-
ви-тѣ сынове, и Гадови-тѣ сынове, и Ма-
нассіини-тѣ сынове, възблагодарихѫ ся.
31 И рече Финеесъ, сынъ-тъ Елеазаровъ свя-
щенникъ-тъ, на Рувимовы-тѣ сынове, и
на Гадовы-тѣ сынове, и на Манассіины-
тѣ сынове: Днесь познахмы че Господь [щ]е
въ срѣдъ насъ, защото не направихте то-
ва прѣстѫпленіе противъ Господа; чрѣзъ
това избавихте Израилевы-тѣ сынове отъ
32 рѫкѫ-тѫ Господнѭ. Тогазь Финеесъ
сынъ-тъ Елеазаровъ священникъ-тъ съ
князове-тѣ върнѫхѫ ся отъ Рувимовы-
тѣ сынове, и отъ Гадовы-тѣ сынове, отъ
земѭ-тѫ Галаадъ, въ земѭ-тѫ Ханаанъ,
при Израилевы-тѣ сынове, и донесохѫ
33 имъ отвѣтъ. И това нѣщо угодно быде
на Израилевы-тѣ сынове; и [ъ]благослови-
хѫ Бога Израилеви-тѣ сынове, и не ре-
кохѫ *вече* да възлѣзѫтъ противъ тѣхъ на
бой, за да разорятъ земѭ-тѫ дѣто жи-
вѣехѫ Рувимови-тѣ сынове и Гадови-тѣ
сынове.
34 И нарекохѫ Рувимови-тѣ сынове и Га-
дови-тѣ сынове олтарь-тъ **Едъ;* защото
думахѫ: Това ще бѫде [ы]свидѣтелство
между насъ, че Іеова е Богъ.

ГЛАВА 23.

1 И слѣдъ много врѣме отъ [а]както успо-
кои Господь Израиля отъ всичкы-тѣ му
неприятели изоколо, и [б]Іисусъ бѣше оста-
2 рѣлъ и прѣминѫлъ на възрастъ, [в]Свыка
Іисусъ всичкый Израиль, старѣйшины-тѣ
имъ и началницы-тѣ имъ, и сѫдіи-тѣ имъ,
и надзиратели-тѣ имъ, та имъ рече: Азъ
остарѣхъ, и прѣминѫлъ сьмь на възрастъ.
3 А вы видѣхте всичко що направи за васъ
Господь Богъ вашъ на всичкы тѣзи наро-
ды; [г]защото Господь Богъ вашъ, той е
4 който ратова за васъ. Ето, [д]азъ раздѣ-
лихъ съсъ жрѣбіе вамъ за наслѣдіе на пле-
мена-та ви тѣзи останѫли народы, съсъ
всичкы-тѣ народы които погубихъ, отъ
Іорданъ дори до голѣмо-то море, къмъ
5 западъ сълнца. И Господь Богъ вашъ,
той [е]ще гы испѫди отъ лице-то ви, и ще
гы изгони отъ лице-то ви; и ще завладѣ-
ете земѭ-тѫ имъ, [ж]както Господь Богъ
6 вашъ ся обѣща вамъ. [з]Бѫдете много
крѣпкы да пазите и да вършите всичко
що е написано въ книгѫ-тѫ на Моисе-
овый-тъ законъ, [и]безъ да ся уклонявате
7 отъ него на десно или на лѣво; [і]За да ся
не смѣсите съ тѣзи народы, които останѫ-
хѫ по между вы, [к]нито да поменувате
имена-та на богове-тѣ имъ, нито да ся за-
кълнете *въ тѣхъ,* нито да имъ послужите,
8 нито да имъ ся поклоните: Но [л]при Го-
спода Бога вашего да сте прилѣпени, както
9 сте были до тойзи день. Защото [м]Господь
изгони отъ лице-то ви народы голѣмы и
силны; и [н]никой не може до днешній
10 день да устои прѣдъ васъ. [о]Единъ отъ
васъ ще погне тысящѫ; защото Господь
Богъ вашъ, той е който ратува за васъ,
[п]както ся обѣща вамъ.

х Втор. 18; 19. 1 Цар. 20; 16.
ц Ст. 34; Гл. 24; 27. Быт. 31; 48.
ч Втор. 12; 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27.
ш Втор. 12; 13, 14.
щ Лев. 26; 11, 12. 2 Лѣт. 15; 2.
ъ 1 Лѣт. 29; 20. Неем. 8; 6. Дан. 2; 19. Лук. 2; 28.

* Свидѣтелство.
ы Гл. 24; 27.

—

а Гл. 21; 44. 22; 4.
б Гл. 13; 1.
в Втор. 31; 28. Гл. 24; 1. 1 Лѣт. 28; 1.
г Исх. 14; 14. Гл. 10; 14. 42.
д Гл. 13; 2, 6. 18; 10.
е Исх. 23; 30. 33; 2. 34; 11. Втор. 11; 23. Гл. 13; 6.
ж Числ. 33; 53.
з Гл. 1; 7.
и Втор. 5; 32. 28; 14.
і Исх. 23; 33. Втор. 7; 2, 3. Прит. 4; 14. Ефес. 5; 11.
к Исх. 23; 13. Псал. 16; 4. Іер. 5; 7. Соф. 1; 5. Виж. Числ. 32; 38.
л Втор. 10; 20. 11; 22. 13; 4. Гл. 22; 5.
м Втор. 11; 23.
н Гл. 1; 5.
о Лев. 26; 8. Втор. 32; 30. Виж. Сѫд. 3; 31. 15; 15. 2 Цар. 23; 8.
п Исх. 14; 14. 23; 27. Втор. 3; 22.

11 [р]За това внимайте добрѣ въ себе си, да
12 любите Господа Бога вашего. Понеже
[с]ако ся върнете нѣкога назадъ, та ся при-
лѣпите при остатъкъ-тъ на тѣзи народы,
при тѣзи останѫлы-тѣ между васъ, и
[т]направите съ тѣхъ сватовство, и ся смѣ-
13 сите съ тѣхъ, и тѣ съ васъ, Да знаете
добрѣ че Господь [у]Богъ вашъ не ще ве-
че да изгони отъ лице-то ви тѣзи наро-
ды, но [ф]ще ви бѫдѫтъ сѣти и примкы, и
бичове по ребра-та ви, и тьрніе въ очи-
тѣ ви, додѣ исчезнете изъ тѫзи добрѫ
землѭ, коіѭто ви Господь Богъ вашъ да-
14 де. И ето, [х]азъ днесь отхождамъ въ пѫть-
тъ на всичкѫ-тѫ землѭ, и вы познавате
съсъ всичко-то си сьрдце, и съсъ всич-
кѫ-тѫ си душѫ, че [ц]не паднѫ напразд-
но нито една отъ тѣзи добры думы, кои-
то Господь Богъ вашъ говори за васъ:
всичкы-тѣ ся сбѫдохѫ на васъ, ни една
15 отъ тѣхъ не паднѫ напраздно. [ч]За това
както ся сбѫдохѫ на васъ всичкы-тѣ до-
бры думы които говори вамъ Господь
Богъ вашъ, така [ш]Господь ще нанесе на
васъ всичкы-тѣ злы думы, додѣ вы ис-
трѣби отъ тѫзи добрѫ землѭ, коіѭто ви
16 даде Господь Богъ вашъ. Когато прѣстѫ-
пите завѣтъ-тъ на Господа Бога вашего,
който заповѣда вамъ, и отидете та по-
служите на другы богове, и имъ ся по-
клоните, тогазь гнѣвъ-тъ Господень ще
ся запали противъ васъ, и ще исчезнете
скоро изъ добрѫ-тѫ землѭ, коіѭто ви
даде.

ГЛАВА 24.

1 И събра Іисусъ всичкы-тѣ Израилевы
племена [а]въ Сихемъ, [б]и свыка старѣйши-
ны-тѣ на Израиля, и началницы-тѣ имъ, и
сѫдіи-тѣ имъ, и надзиратели-тѣ имъ; та
[в]застанѫхѫ прѣдъ Бога.
2 И рече Іисусъ на всичкы-тѣ людіе: Та-
ка говори Господь Богъ Израилевъ; [г]От-
тамъ рѣкѫ-тѫ обитавахѫ въ старо врѣ-
ме отци-тѣ ви, Θарра, Авраамовый отецъ
и Нахоровый отецъ, и [д]служихѫ на дру-
3 гы богове. И [е]зѣхъ отца ви Авраама, отъ
онѫзь странѫ на рѣкѫ-тѫ и водихъ го
прѣзъ всичкѫ-тѫ Ханаанскѫ землѭ, и
умножихъ сѣме-то му, и [ж]дадохъ му Иса-
4 ака; И [з]на Исаака дадохъ Іакова и Иса-
ва; и [и]дадохъ на Исава горѫ-тѫ Сіиръ,
да іѭ наслѣди; а [і]Іаковъ и синове-тѣ му
5 слѣзохѫ въ Египетъ. И [к]пратихъ Моисея
и Аарона, и [л]поразихъ Египетъ съ язвы,
които направихъ въ срѣдъ него, и послѣ
6 вы изведохъ. И като [м]изведохъ отцы-тѣ
ви изъ Египетъ, [н]дойдохте въ море-то; и
[о]погнѫхѫ Египтяни-тѣ вслѣдъ отцы-тѣ
ви съ колесницы и коніе въ Червено-то
7 море: И [п]выкнѫхѫ къмъ Господа, и той
[р]тури мракъ между васъ и Египтяны-тѣ,
и [с]наведе вързъ тѣхъ море-то, и покры
гы; и [т]очи-тѣ ви видѣхѫ що направихъ
въ Египетъ; и живѣхте въ пустынѭ-
8 тѫ [у]много дни. И доведохъ ви въ землѭ-
тѫ на Аморрейцы-тѣ, които живѣехѫ
оттамъ Іорданъ, и [ф]ратовахѫ противъ
васъ, и прѣдадохъ гы въ рѫцѣ-тѣ ви, и
наслѣдихте землѭ-тѫ имъ, и истрѣбихъ
гы отъ лице-то ви.
9 И [х]станѫ Валакъ Сепфоровый сынъ,
Моавскый царь, и ратова противъ Изра-
иля; и [ц]прати та повыка Валаама Ве-
10 оровъ-тъ сынъ за да вы прокьлне; Но
[ч]азъ не рачихъ да послушамъ Валаама;
и [ш]той даже вы и благослови, и изба-
11 вихъ вы отъ рѫкѫ-тѫ му. И [щ]прѣми-
нѫхте Іорданъ, та дойдохте въ Іерихонъ;
и ратовахѫ противъ васъ, Іерихонскы-тѣ
мѫжіе, Аморрейци-тѣ и Ферезейци-тѣ, и
Хананеанци-тѣ, и Хеттейци-тѣ, и Гергесей-
ци-тѣ, и Евейци-тѣ, и Іевусейци-тѣ: и
12 прѣдадохъ гы въ рѫцѣ-тѣ ви. И [ъ]пра-
тихъ прѣдъ васъ [ы]стършени-тѣ, които гы
изгонихѫ отъ лице-то ви, двама-та Амор-
рейскы царіе: [ь]не съ твой-тъ ножъ, ни-
13 то съ твой-тъ лѫкъ. И дадохъ ви землѭ,
въ коіѭто ся не трудихте, и [ѣ]градове,
които вы не сте съградили, и живѣете
въ тѣхъ; и ядете отъ лозія и маслины,
които не сте садили.
14 [ю]Сега прочее бойте ся отъ Господа, и
служѣте му съсъ [я]цѣлость и истинѫ; и
[ѫ]отхвьрлѣте богове-тѣ на които послу-
жихѫ отци-тѣ ви оттамъ рѣкѫ-тѫ, и [ѭ]въ
15 Египетъ, и служѣте Господу. Но ако не
ви е угодно да служите Господу, [а]избе-
рѣте днесь кому искате да служите, [б]на
онѣзи ли богове на които служихѫ от-
ци-тѣ ви оттамъ рѣкѫ-тѫ, [в]или на тѣзи
богове на Аморрейцы-тѣ, на които въ зе-
млѭ-тѫ живѣете; [г]но азъ и домъ-тъ ми
ще служимъ Господу.

р Гл. 22; 5.
с Евр. 10; 38, 39. 2 Петр. 2; 20, 21.
т Втор. 7; 3.
у Сѫд. 2; 3.
ф Исх. 23; 33. Чисх. 33; 55. Втор. 7; 16. 3 Цар. 11; 4.
х 3 Цар. 2; 2. Виж. Евр. 9; 27.
ц Гл. 21; 45. Лук. 21; 33.
ч Втор. 28; 63.
ш Лев. 26; 16. Втор. 28; 15, 16 и дрг.

—

а Быт. 35; 4.
б Гл. 23; 2.
в 1 Цар. 10; 19.
г Быт. 11; 26, 31.
д Быт. 31; 53.
е Быт. 12; 1. Дѣян. 7; 2, 3.
ж Быт. 21; 2, 3. Псал. 127; 3.
з Быт. 25; 24. 25, 26.
и Быт. 36; 8. Втор. 2; 5.
і Быт. 46; 1, 6. Дѣян. 7; 15.
к Исх. 3; 10.
л Исх. 7; 8; 9; 10; 12.
м Исх. 12; 37, 51.
н Исх. 14; 2.
о Исх. 14; 9.
п Исх. 14; 10.
р Исх. 14; 20.
с Исх. 14; 27, 28.
т Втор. 4; 34. 29; 2.
у Гл. 5; 6.
ф Числ. 21; 21, 33. Втор. 2; 32. 3; 1.
х Виж. Сѫд. 11; 25.
ц Числ. 22; 5. Втор. 23; 4.
ч Втор. 23; 5.
ш Числ. 23; 11, 20. 24; 10.
щ Гл. 3; 14, 17. 4; 10, 11, 12.
ъ Гл. 6; 1. 10; 1. 11; 1.
ы Исх. 23; 28. Втор. 7; 20.
ь Псал. 44; 3, 6.
ѣ Втор. 6; 10, 11. Гл. 11; 13.
ю Втор. 10; 12. 1 Цар. 12; 24.
я Быт. 17; 1. 20; 5. Втор. 18; 13. Псал. 119; 1. 2 Кор. 1; 12. Ефес. 6; 24.
ѫ Ст. 2, 23. Лев. 17; 7. Іез. 20; 18.
ѭ Іез. 20; 7, 8. 23; 3.
а Виж. Руѳ. 1; 15. 3 Цар. 18; 21. Іез. 20; 39. Іоан. 6; 67.
б Ст. 14.
в Исх. 23; 24, 32, 33. 34; 15. Втор. 13; 7. 29; 18. Сѫд. 6; 10.
г Быт. 18; 19.

16 И отговорихѫ людіе-тѣ, и рекохѫ: Да
не бѫде да оставимъ Господа, за да ся
17 поклонимъ да другы богове! Защото Го-
сподь е Богъ нашъ, той възведе насъ и
отцы-тѣ ни изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, отъ
домъ-тъ на рабство-то, и той направи
прѣдъ насъ голѣмы-тѣ онѣзи знаменія, и
упази ны въ всичкый-тъ пѫть който пѫ-
тувахмы, и между всичкы-тѣ народы,
18 прѣзъ които прѣминѫхмы: И изгони Го-
сподь отъ лице-то ни всичкы-тѣ народы,
и Аморрейцы-тѣ които живѣехѫ въ тѫзь
земѭ. И ный ще служимъ Господу; за-
щото той е Богъ нашъ.
19 И рече Іисусъ на людіе-тѣ: [д]Не ще мо-
жете да служите Господу; защото той [е]е
Богъ прѣсвятъ; [ж]Богъ ревнивъ е; [з]не ще
да прости прѣстѫпленія-та и грѣхове-тѣ
20 ви. Защото [и]когато оставите Господа, и ся
поклоните на чужды богове; [і]тогазь ще ся
обърне и ще ви стори зло, и ще вы истрѣ-
би, подирь добро-то което ви е сторилъ.
21 И рекохѫ людіе-тѣ Іисусу: Не, но Го-
споду ще служимъ.
22 И рече Іисусъ на людіе-тѣ: Вы сте сви-
дѣтели за себе си, че вы [к]избрахте за се-
бе си Господа, да му служите. И тѣ ре-
кохѫ: Свидѣтели смы.
23 Сега прочее [л]отхвърлѣте чужды-тѣ бо-
гове, които сѫ въ срѣдъ васъ, и прѣкло-
нѣте сърдце-то си къмъ Господа Бога
Израилева.
24 И рекохѫ людіе-тѣ Іисусу: на Господа
Бога нашего ще служимъ, и неговый-тъ
гласъ ще слушамы.
25 И [м]направи Іисусъ завѣтъ съ людіе-тѣ
въ онзи день, и тури имъ законъ и сѫдъ
26 [н]въ Сихемъ. И [о]написа Іисусъ тѣзи ду-
мы въ книгѫ-тѫ на Божій-тъ законъ; и
зѣ [п]голѣмъ камыкъ, та го [р]постави тамъ
[с]подъ теревинѳъ-тъ, който е близу при
27 святилище-то Господне. И рече Іисусъ на
всичкы-тѣ людіе: Ето, тойзи камыкъ ще
бѫде [т]намъ за свидѣтелство, защото [у]той
чу всичкы-тѣ Господни думы, които го-
вори той намъ; и тъй ще бѫде за свидѣ-
телство вамъ, за да ся не отречете отъ
28 Бога вашего. И [ф]испрати Іисусъ людіе-тѣ,
всякого въ наслѣдіе-то му.
29 И [х]слѣдъ това, умрѣ Іисусъ сынъ На-
віевъ рабъ Господень, на възрастъ сто
30 и десеть годинъ. И погребохѫ го въ прѣ-
дѣлъ-тъ на наслѣдіе-то му въ [ц]Ѳамнаѳ-
сарахъ, който е въ горѫ-тѫ Ефремъ,
къмъ сѣверъ на горѫ-тѫ Гаасъ.
31 И служи [ч]Израиль Господу прѣзъ
всичкы-тѣ дни на Іисуса, и прѣзъ всич-
кы-тѣ дни на старцы-тѣ, на които жи-
вотъ-тъ ся продължи подирь Іисуса, и
[ш]които бѣхѫ познали всичкы-тѣ Госпо-
дни дѣла, колкото направи за Израиля.
32 И [щ]кости-тѣ Іосифовы, които изнесохѫ
Израилеви-тѣ сынове изъ Египетъ, по-
гребохѫ гы въ Сихемъ въ прѣдѣлъ-тъ на
нивѫ-тѫ коѭто [ъ]купи Іаковъ отъ сыно-
ве-тѣ на Еммора, отца Сихемова, за сто
сребърницы, и станѫ наслѣдіе на Іосифо-
вы-тѣ сынове.
33 И умрѣ Елеазаръ Аароновый-тъ сынъ,
и погребохѫ го на хълмъ-тъ на сына му
[ы]Финееса, който му ся даде въ горѫ-
тѫ Ефремъ.

КНИГА НА СѪДІИ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 И по смърть-тѫ на Іисуса, [а]попытахѫ
Израилеви-тѣ сынове Господа, и рекохѫ:
Кой ще възлѣзе за насъ първый противъ
Ханаанцы-тѣ, да ратува противъ тѣхъ?
2 И рече Господь: [б]Іуда ще възлѣзе; ето,
3 прѣдадохъ мѣсто-то въ рѫкѫ-тѫ му. И
рече Іуда на Симеона брата си: Възлѣзь
съ мене въ мое-то жрѣбіе, да ратувамы
противъ Ханаанцы-тѣ, и [в]азъ ще дойдѫ
съ тебе въ твое-то жрѣбіе; и отиде съ
4 него Симеонъ. И възлѣзе Іуда; и прѣда-
де Господь Ханаанцы-тѣ и Ферезейцы-тѣ

д Мат. 6; 24.
е Лев. 19; 2. 1 Цар. 6; 20. Псал. 99; 5, 9. Иса. 5; 16.
ж Исх. 20; 5.
з Исх. 23; 21.
и 1 Лѣт. 28; 9. 2 Лѣт. 15; 2. Ездр. 8; 22. Иса. 1; 28. 65; 11, 12. Іер. 17; 13. Гх. 23; 15. Иса. 63; 10. Дѣян. 7; 42.
к Псал. 119; 173.
л Ст. 14. Быт. 35; 2. Сѫд. 10; 16. 1 Цар. 7; 3.
м Виж. Исх. 15; 25. 4 Цар. 11; 17.
н Ст. 26.
о Втор. 31; 24.
п Виж. Сѫд. 9; 6.
р Виж. Быт. 28; 18. Гх. 4; 3.
с Быт. 35; 4.
т Виж. Быт. 31; 48, 52. Втор. 31; 19, 21, 26. Гх. 22; 27, 28, 34.
у Втор. 32; 1.
ф Сѫд. 2; 6.
х Сѫд. 2; 8,
ц Гх. 19; 50. Сѫд. 2; 9.
ч Сѫд. 2; 7.
ш Виж. Втор. 11; 2. 31; 13.
щ Быт. 50; 25. Исх. 13; 19.
ъ Быт. 33; 19.
ы Исх. 6; 25. Сѫд. 20; 28.

—

а Чисх. 27; 21. Гх. 20; 18.
б Быт. 49; 8.
в Ст. 17.

въ ржкж-тж имъ; и поразихж отъ тѣхъ
5 [г]во Везекъ десеть тысящы мжжіе. И на-
мѣрихж Адонивезека во Везекъ, и рато-
вахж противъ него, и поразихж Ханаан-
6 цы-тѣ и Ферезейцы-тѣ. А Адонивезекъ
побѣгнж; и тѣ ся завтекохж подирѣ му,
и хванжхж го, и отсѣкохж палцы-тѣ на
7 ржцѣ-тѣ му и на нозѣ-тѣ му. И рече
Адонивезекъ: Седмдесеть царіе, съ отсѣче-
ны палцы на ржцѣ-тѣ и на нозѣ-тѣ имъ,
събирахж *трохѣ* подъ тръпезж-тж ми;
[д]както азъ направихъ, така ми въздаде
Богъ. И доведохж го въ Іерусалимъ и
умрѣ тамъ.
8 И [е]Іудини-тѣ сынове направихж бой
противъ Іерусалимъ, и обладахж го; и
поразихж го съ остро-то на нож-тъ, и
9 градъ-тъ прѣдадохж на огнъ. И [ж]подирь
това слѣзохж Іудини-тѣ сынове за да на-
правятъ бой противъ Ханаанцы-тѣ, кои-
то живѣехж въ планинскж-тж, и въ ю-
10 жнж-тж, и въ полянскж-тж странж. И
отиде Іуда противъ Ханаанцы-тѣ, които
живѣехж въ Хевронъ; а име-то на Хе-
вронъ бѣше понапрѣдъ [з]Киріаѳъ-арва: и
11 убихж Сесая, и Ахимана, и Ѳалмая. И
[и]отъ тамъ отидохж противъ жители-тѣ
на Девиръ: а име-то на Девиръ бѣше по-
12 напрѣдъ Киріаѳъ-сеферъ: И [і]рече Халевъ:
който удари Киріаѳъ-сеферъ, и го завла-
дѣе, нему ще дамъ дъщерѭ си Ахсж за
13 женж. И завладѣ го Гоѳоніилъ сынъ-тъ
на Кенеза, [к]по малкый-тъ братъ на Ха-
лева; и даде му дъщерѭ си Ахсж за же-
14 нж. И [л]тя когато отхождаше, подбуди го
да иска отъ бащж ѝ нивж; и слѣзе отъ
оселъ-тъ, а Халевъ ѝ рече: Що ти е?
15 А тя му рече: [м]Дай ми благословеніе:
понеже ми си далъ южнж земѭ, дай ми
и водны источницы. И даде ѝ Халевъ гор-
ни-тѣ источницы и долны-тѣ источницы.
16 И възлѣзохж [н]сынове-тѣ на Кенеяни-
на, Моисеовый-тъ тесть, [о]отъ градъ-тъ на
Финицы-тѣ, съ Іудины-тѣ сынове въ Іу-
динж-тж пустынѭ, която е къмъ пладне
[п]на Арадъ; [р]и отидохж та ся населихж
съ людіе-тѣ.
17 И [с]отиде Іуда съсъ Симеона брата си,
та поразихж Ханаанцы-тѣ, които живѣе-
хж въ Сефаѳъ, и съсыпахж го като про-
18 клѣтъ, и нарекохж градъ-тъ [т]Ормж. Іу-
да завладѣ и [у]Газж и прѣдѣлы-тѣ ѝ, и
Аскалонъ, и прѣдѣлы-тѣ му, и Аккаронъ,
19 и прѣдѣлы-тѣ му. И [ф]Господь бѣше съ
Іудж; и завладѣ горж-тж; но не *можѐ* да
изгони жители-тѣ на долъ-тъ, защото
20 имахж [х]желѣзны колесницы. И [ц]дадохж
Хевронъ на Халева, както рече Моисей;
и изгони отъ тамъ трима-та Енаковы сы-
нове.
21 А [ч]Веніаминови-тѣ сынове не изгонихж
Іевусейцы-тѣ, които живѣехж въ Іеруса-
лимъ; за това Іевусейци-тѣ ся населихж
съ Веніаминовы-тѣ сынове въ Іерусалимъ
до тойзи день.
22 И домъ-тъ Іосифовъ възлѣзохж и тѣ
23 въ Веѳиль: и [ш]Господь бѣше съ тѣхъ. И
[щ]прати домъ-тъ Іосифовъ да съгледател-
ствуватъ Веѳиль: а име-то на градъ-тъ
24 бѣше понапрѣдъ [в]Лузъ. И видѣхж паза-
чи-тѣ едного человѣка който излѣзуваше
изъ градъ-тъ: и рекохж му: Покажи ни,
молимъ, входъ-тъ на градъ-тъ, и [ы]ще
25 сторимъ милость на тебе. И показа имъ
входъ-тъ на градъ-тъ, и поразихж градъ-
тъ съ остро-то на ножъ-тъ: а человѣкъ-
26 тъ и всичкый-тъ му родъ испратихж. И
отиде человѣкъ-тъ въ земѭ-тж на Хет-
тейцы-тѣ, и съгради градъ, и нарече го
Лузъ: това е име-то му до тойзи день.
27 [ь]Нито Манассія изгони жители-тѣ на
Веѳсанъ и на села-та му, нито на Ѳа-
анахъ и на села-та му, нито жители-тѣ
на Доръ и на села-та му, нито жители-
тѣ на Ивлеамъ и на села-та му, нито жи-
тели-тѣ на Магеддонъ и на села-та му; но
Ханаанци-тѣ ся рѣшихж да живѣѭтъ въ
28 онова мѣсто. И когато станж Израиль
силенъ, тури Ханаанцы-тѣ подъ данъкъ,
29 но да гы изгони не гы изгони. [ѣ]Нито
Ефремъ изгони Ханаанцы-тѣ които живѣ-
ехж въ Гезеръ; но Ханаанци-тѣ живѣе-
30 хж въ Гезеръ помежду имъ. Нито Заву-
лонъ изгони жители-тѣ на Китронъ, ни-
то [ю]жители-тѣ на Наалолъ; но Ханаан-
ци-тѣ живѣехж помежду имъ и станжхж
31 поданници. [я]Нито Асиръ изгони жители-
тѣ на Акхо, нито жители-тѣ на Сидонъ,
нито на Ахлавъ, нито на Ахзивъ, нито
на Хелвж, нито на Афекъ, нито на Ро-
32 овъ: Но [ѫ]Асиръ имаше населеніе-то си
между Ханаанцы-тѣ жители-тѣ на мѣсто-
33 то; защото не гы изгони. [ѭ]Нито Нефта-
лимъ изгони жители-тѣ на Веѳсемесъ,
нито жители-тѣ на Веѳанаѳъ, но [а]живѣ-
еше между Ханаанцы-тѣ, жители-тѣ на
мѣсто-то; а жители-тѣ на Веѳсемесъ и на
34 Веѳанаѳъ му [б]станжхж подданници. И
утѣснихж Аморрейци-тѣ Дановы-тѣ сыно-
ве въ горж-тж; защото не гы оставяхж

г 1 Цар. 11; 8.
д Лев. 24; 19. 1 Цар. 15; 33. Іак. 2; 13.
е Виж. Іис. Нав. 15; 63.
ж Іис. Нав. 10; 36. 11; 21. 15; 13.
з Іис. Нав. 14; 15. 15; 13, 14.
и Іис. Нав. 15; 15.
і Іис. Нав. 15; 16, 17.
к Гх. 3; 9.
л Іис. Нав. 15; 18, 19.
м Быт. 33; 11.
н Гх. 4; 11, 17. 1 Цар. 15; 6. 1 Лѣт. 2; 55.
о Втор. 34; 3.
п Числ. 21; 1.
р Числ. 10; 32.
с Ст. 3.
т Числ. 21; 3. Іис. Нав. 19; 4.
у Іис. Нав. 11; 22.
ф Ст. 2. 4 Цар. 18; 7.
х Іис. Нав. 17; 16, 18.
ц Числ. 14; 24. Втор. 1; 36. Іис. Нав. 14; 9, 13. 15; 13, 14.
ч Виж. Іис. Нав. 15; 63. 18; 28.
ш Ст. 19.
щ Іис. Нав. 2; 1. 7; 2. Гх. 18; 2.
в Быт. 28; 19.
ы Іис. Нав. 2; 12, 14.
ь Іис. Нав. 17; 11, 12, 13.
ѣ Іис. Нав. 16; 10. 3 Цар. 9; 16.
ю Іис. Нав. 19; 15.
я Іис. Нав. 19; 24—30.
ѫ Псал. 106; 34, 35.
ѭ Іис. Нав. 19; 38.
а Ст. 32.
б Ст. 30.

35 да слизатъ въ долъ-тъ: И Аморрейци-тѣ
ся рѣшихѫ да живѣіѭтъ въ горѫ-тѫ
Ересъ, [в]въ Еалонъ и въ Саалвимъ; но рѫ-
ка-та на Іосифовый-тъ домъ прѣодолѣ, за
36 това станѫхѫ подданници. А прѣдѣлъ-тъ
на Аморрейцы-тѣ бѣше [г]отъ въсходъ-тъ
на Акравимъ, отъ камыкъ-тъ и нагорѣ.

ГЛАВА 2.

1 И възлѣзе ангелъ Господень отъ Гал-
галъ [а]у Бохимъ, та рече: Възведохъ вы
изъ Египетъ, и доведохъ вы въ земіѭ-тѫ
за коіѭто ся клѣхъ на отцы-тѣ ви; и [б]рѣ-
кохъ: Не щѫ да нарушѫ завѣтъ-тъ си съ
2 васъ въ вѣкъ. И вы [в]да не направите
уговоръ съсъ жители-тѣ на тѫзи земіѫ:
[г]олтари-тѣ имъ да съсыпете; [д]но вы не
послушахте гласъ-тъ ми. Защо сторихте
3 това? И тъй и азъ рѣкохъ: Не щѫ да гы
изгоніѫ отъ лице-то ви; но [е]ще бѫдѫтъ
противници вамъ, и [ж]богове-тѣ имъ ще
4 ви бѫдѫтъ [з]примка. И като говори ан-
гелъ Господень тѣзи думы на всичкы-тѣ
Израилевы сынове, людіе-тѣ възвышихѫ
5 гласъ-тъ си, и плакахѫ. И нарекохѫ име-
то на онова мѣсто *Бохимъ; и прине-
сохѫ тамъ жьртвѫ Господу.
6 И [и]когато отпуснѫ Іисусъ людіе-тѣ,
Израилеви-тѣ сынове отидохѫ всякой въ
наслѣдіе-то си, за да наслѣдятъ земіѫ-
7 тѫ. И [і]служихѫ людіе-тѣ Господу въ
всичкы-тѣ дни на Іисуса, и въ всичкы-тѣ
дни на старѣйшины-тѣ що поживѣхѫ по
Іисуса, които бѣхѫ видѣли всичкы-тѣ го-
лѣмы Господни дѣла, що направи заради
8 Израиля. И [к]умрѣ Іисусъ, сынъ-тъ На-
віевъ, рабъ Господень, на възрастъ сто и
9 десеть лѣта. И [л]погребохѫ го въ прѣдѣлъ-
тъ на наслѣдіе-то му въ [м]Өамнаөаресъ,
въ горѫ-тѫ Ефремъ, къмъ сѣвернѫ-тѫ
10 странѫ на горѫ-тѫ Гаасъ. И всичкый
още онзи родъ ся прибра при отцы-тѣ си.
И настанѫ другъ родъ слѣдъ тѣхъ, кой-
то [н]не знаяше Господа нито дѣла-та кои-
то направи заради Израиля.
11 И направихѫ Израилеви-тѣ сынове зло
прѣдъ Господа, и поклонихѫ ся на Ва-
12 алимы-тѣ: И [о]оставихѫ Господа Бога на
отцы-тѣ си, който гы изведе изъ Египет-
скѫ-тѫ земіѫ, та [п]отидохѫ слѣдъ другы
богове, отъ богове-тѣ на народы-тѣ кои-
то бѣхѫ около тѣхъ, и [р]поклонихѫ имъ
13 ся, и разгнѣвахѫ Господа. И оставихѫ
Господа, та [с]служихѫ на Ваала и на
14 Астартины-тѣ *идолы*. И [т]распали ся гнѣвъ-
тъ Господень върхъ Израиля, и [у]прѣдаде
гы въ рѫкѫ-тѫ на грабители-тѣ, и раз-
грабихѫ гы; и [ф]прѣдаде гы въ рѫкѫ-тѫ
на околны-тѣ имъ непріятели щото [х]не
могохѫ вече да устоятъ прѣдъ лице-то
15 на непріятели-тѣ си. На всякѫдѣ дѣто из-
лизахѫ, рѫка-та Господня бѣше противъ
тѣхъ за зло, както говори Господь, и
[ц]както имъ ся клѣ; и достигнѫхѫ до го-
лѣмо утѣсненіе.
16 Тогазъ [ч]възстави Господь сѫдіи, които
гы избавихѫ отъ рѫкѫ-тѫ на грабители-
17 тѣ имъ. Но тѣ и сѫдіи-тѣ си не послу-
шахѫ, а [ш]блудувахѫ слѣдъ другы бого-
ве, и поклонихѫ имъ ся: уклонихѫ ся
скоро отъ пѫть-тъ, въ който ходихѫ от-
ци-тѣ имъ, които слушахѫ заповѣди-тѣ
18 Господни: тѣ не направихѫ така: И ко-
гато Господь имъ възставяше сѫдіи, [щ]то-
газь бѣше Господь съсъ сѫдіѭ-тѫ, и из-
бавяше гы отъ рѫкѫ-тѫ на непріятели-
тѣ имъ въ всичкы-тѣ дни на сѫдіѭ-тѫ;
[ъ]защото ся смиляваше Господь за въз-
дыханія-та имъ, поради онѣзи които гы
19 угнетавахѫ и притѣснявахѫ. А [ы]когато
умираше сѫдія-та, повращахѫ ся и раз-
вращавахѫ ся по злѣ отъ отцы-тѣ си, по-
неже отхождахѫ слѣдъ другы богове, за
да имъ служатъ, и да имъ ся кланятъ:
не прѣставахѫ отъ дѣянія-та си, нито
отъ строптивый-тъ си пѫть.
20 И [ь]распали ся гнѣвъ-тъ Господень
върхъ Израиля, и рече: Понеже тѣзи лю-
діе [ѣ]прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ ми, който за-
повѣдахъ на отцы-тѣ имъ, и не послуша-
21 хѫ гласъ-тъ ми, И [ю]азъ не щѫ да изго-
ніѫ вече отъ лице-то имъ ни единого отъ
народы-тѣ, които остави Іисусъ когато
22 умрѣ, [я]За да искусіѫ Израиля [ѫ]чрѣзъ тѣхъ,
да ли пазятъ пѫть-тъ Господень, и хо-
дятъ въ него, както *го* пазѣхѫ отци-тѣ
23 имъ, или не. И остави Господь тѣзи на-
роды безъ да гы изгони скоро: и не гы
прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на Іисуса.

ГЛАВА 3.

1 И [а]тѣзи сѫ народи-тѣ, които остави
Господь, за да опыта Израиля чрѣзъ тѣхъ,
всичкы онѣзи които не знаяхѫ всичкы-
2 тѣ бойове на Ханаанъ: Поне да знаіѭтъ
родове-тѣ на Израилевы-тѣ сынове и да

в Іис. Нав. 19; 42.
г Числ. 34; 4. Іис. Нав. 15; 3.
—
а Ст. 5.
б Быт. 17; 7.
в Втор. 7; 2.
г Втор. 12; 3.
д Ст. 20. Псал. 106; 34.
е Іис. Нав. 23; 13.
ж Гл. 3; 6.
з Исх. 23; 33. 34; 12. Втор. 7; 16. Псал. 106; 36.
* Плачуще.
и Іис. Нав. 22; 6. 24; 28.
і Іис. Нав. 24; 31.
к Іис. Нав. 24; 29.
л Іис. Нав. 24; 30.
м Іис. Нав. 19; 50. 24; 30.
н Исх. 5; 2. 1 Цар. 2; 12. 1 Лѣт. 28; 9. Іер. 9; 3. 22; 16. Гал. 4; 8. 2 Сол. 1; 8. Тит. 1; 16.
о Втор. 31; 16.
п Втор. 6; 14.
р Исх. 20; 5.
с Гл. 3; 7. 10; 6. Псал. 106; 36.
т Гл. 3; 8. Псал. 106; 40, 41, 42.
у 4 Цар. 17; 20.
ф Гл. 3; 8. 4; 2. Псал. 44; 12. Иса. 50; 1.
х Лев. 26; 37. Іис. Нав. 7; 12, 13.
ц Лев. 26. Втор. 28.
ч Гл. 3; 9, 10, 15. 1 Цар. 12; 11. Дѣян. 13; 20.
ш Исх. 34; 15, 16. Лев. 17; 7.
щ Іис. Нав. 1; 5.
ъ Виж. Быт. 6; 6. Втор. 32; 36. Псал. 106; 44, 45.
ы Гл. 3; 12. 4; 1. 8; 33.
ь Ст. 14.
ѣ Іис. Нав. 23; 16.
ю Іис. Нав. 23; 13.
я Втор. 8; 2, 16. 13; 3.
ѫ Гл. 3; 1, 4.
—
а Гл. 2; 21, 22.

ся научатъ на бой-тъ, поне тѣзи които
3 понапрѣдъ не бѣхѫ гы познали: [б]Петь-
тѣ войводства на Филистимцы-тѣ, и всич-
кы-тѣ Хананянци, и Сидонци, и Евейци
които живѣѭтъ въ горѫ-тѫ Ливанъ, отъ
горѫ-тѫ Ваалъ-ермонъ до входъ-тъ на
4 Емаѳъ. И [в]тѣ бѣхѫ за да опыта Израиля
чрѣзъ тѣхъ; за да познае ще ли слушатъ
заповѣди-тѣ Господни, които заповѣда на
отцы-тѣ имъ чрѣзъ Моисея.
5 И [г]населихѫ ся Израилеви-тѣ сынове
между Хананянцы-тѣ, Хеттейцы-тѣ, и
Аморрейцы-тѣ, и Ферезейцы-тѣ, и Евейцы-
6 тѣ, и Iевусейцы-тѣ. И [д]зѣхѫ за себе си
дъщери-тѣ имъ за жены, и дъщери-тѣ си
дадохѫ на сынове-тѣ имъ, и [е]служихѫ
7 на богове-тѣ имъ. И [ж]сторихѫ Израиле-
ви-тѣ сынове зло прѣдъ Господа, и за-
бравихѫ Господа Бога своего, и служи-
8 хѫ на Ваалимы-тѣ и [з]на *Ашеры-тѣ. За
това ся распали гнѣвъ-тъ Господень
върхъ Израиля, и [и]продаде гы въ рѫкѫ-
тѫ на Хусанрисаѳаима Месопотамскый-тъ
царь: и работихѫ Израилеви-тѣ сынове
[i]на Хусанрисаѳаима осмь годины.
9 И когато выкнѫхѫ Израилеви-тѣ сы-
нове къмъ Господа, [к]Господь въздстави
избавитель на Израилевы-тѣ сынове, кой-
то гы избави, [л]Гоѳонiила сынъ-тъ на Ке-
10 неза, по младый-тъ братъ на Халева. И
[м]върху него бѣше Духъ Господень, и сѫ-
ди Израиля; и излѣзе на бой, и прѣдаде
Господь въ рѫкѫ-тѫ му Хусанрисаѳаи-
ма Месопотамскый-тъ царь; и рѫка-та му
11 ся укрѣпи противъ Хусанрисаѳаима. И зе-
мя-та бѣше въ покой четыридесеть годи-
ны; и умрѣ Гоѳонiилъ Кенезовый сынъ.
12 И [н]Израилеви-тѣ сынове пакъ напра-
вихѫ зло прѣдъ Господа; и укрѣпи Го-
сподь [о]Еглона Моавскый-тъ царь противъ
Израиля, защото направихѫ зло прѣдъ
13 Господа. И събра при себе си сынове-тѣ
на Аммона и [п]на Амалика, и отиде та
порази Израиля, и облада [р]градъ-тъ на
14 Финицы-тѣ. И [с]работихѫ Израилеви-тѣ
сынове на Еглона Моавскый-тъ царь осм-
надесеть годины.
15 И [т]выкнѫхѫ Израилеви-тѣ сынове
къмъ Господа; и въздстави имъ Господь
избавитель, Аода сынъ-тъ на Гирѫ Ве-
нiаминовъ, мѫжъ лѣвакъ. И пратихѫ
Израилеви-тѣ сынове чрѣзъ рѫкѫ-тѫ му
16 даръ на Еглона Моавскый-тъ царь. И на-
прави си Аодъ мечъ и отъ двѣ-тѣ стра-
ны остръ, длъгъ единъ лакъть: и опаса
го подъ горнiѭ-тѫ си дрехѫ на десно-то
17 си бедро. И принесе даръ-тъ на Еглона
Моавскый-тъ царь: а Еглонъ бѣше чело-
вѣкъ твърдѣ тлъстъ.
18 И като свърши да приноси даръ-тъ, и
испроводи человѣцы-тѣ които държѣхѫ
19 даръ-тъ, Тогазь той ся върнѫ [у]отъ †сѣ-
чены-тѣ каменiе, които сѫ при Галгалъ,
та рече: Тайнѫ думѫ имамъ къмъ те-
бе, царю. А той рече: Мълчи. И излѣзо-
хѫ отъ него всичкы-тѣ които стоехѫ при
20 него. И влѣзе при него Аодъ: а той сѣ-
дѣше въ лѣтнѭ-тѫ си горницѫ самъ. И
рече Аодъ: Имамъ думѫ отъ Бога къмъ
21 тебе: тогазь станѫ отъ прѣстолъ-тъ. А
Аодъ прострѣ лѣвѫ-тѫ си рѫкѫ, и из-
мъкнѫ мечъ-тъ отъ десно-то си бедро, и
22 заби го въ коремъ-тъ му, Щото и дръж-
ка-та още влѣзе слѣдъ желѣзо-то; и тлъ-
стина-та стиснѫ толкось желѣзо-то, що-
то не можаше да истръгне мечъ-тъ изъ
23 коремъ-тъ му; и излѣзе §лайно. Тогазь
излѣзе Аодъ прѣзъ притворъ-тъ, и затво-
ри слѣдъ себе си врата-та на горницѫ-
тѫ, и заключи.
24 И когато излѣзе той, дойдохѫ раби-тѣ
на *Еглона;* и като видѣхѫ че, ето, вра-
та-та на горницѫ-тѫ бѣхѫ заключены,
рекохѫ: Несумнѣнно **нозѣ-тѣ си покры-
25 ва въ лѣтнѭ-тѫ стаѭ. И чакахѫ додѣ ся
посрамихѫ; и ето, не отваряше врата-та
на горницѫ-тѫ; и тый зѣхѫ ключъ-тъ,
та отворихѫ; и ето, господарь-тъ имъ лѣ-
жеше на земѭ-тѫ мъртвъ.
26 А додѣ тѣ ся бавѣхѫ, Аодъ избѣгнѫ; и
прѣминѫ сѣчены-тѣ каменiе, та ся отър-
27 ва въ Сеироѳѫ. И когато дойде, [ф]затрѫ-
би съ трѫбѫ-тѫ [х]въ горѫ-тѫ Ефремъ,
та слѣзохѫ съ него Израилеви-тѣ сынове
28 отъ горѫ-тѫ, и той прѣдъ тѣхъ. И рече
имъ: Вървѣте подирѣ ми; защото [ц]Го-
сподь прѣдаде врагове-тѣ ви Моавцы-тѣ
въ рѫкѫ-тѫ ви. И слѣзохѫ слѣдъ него,
и прѣзѣхѫ прѣдъ Моавцы-тѣ [ч]бродове-тѣ
на Iорданъ, и не оставихѫ да прѣмине
29 человѣкъ. И поразихѫ отъ Моавцы-тѣ въ
онова врѣме, около десеть тысящы мѫжiе,
всичкы-тѣ едры, и всичкы-тѣ якы; и не
30 ся избави ни единъ. Така ся смири Моавъ
въ онзи день подъ рѫкѫ-тѫ на Израиля.
И земя-та бѣше [ш]въ покой осмдесеть лѣта.
31 И по него настанѫ [щ]Самегаръ сынъ-тъ
Анаѳовъ, който порази отъ Филистимцы-
тѣ шестстотинъ мѫжiе [ъ]съ единъ вол-
скый остенъ; и [ы]избави и той Израиля.

б Iис. Нав. 13; 3.
в Гл. 2; 22.
г Псал. 106; 35.
д Исх. 34; 16. Втор. 7; 3.
е Гл. 2; 11.
ж Гл. 2; 13.
з Исх. 34; 13. Втор. 16; 21. Гл. 6; 25.
* *Или* Астарты.
и Гл. 2; 14.
i Ст. 15. Гл. 4; 3. 6; 7. 10; 10. 1 Цар. 12; 10. Неем. 9; 27. Псал. 22; 5. 106; 44. 107; 13, 19.
к Гл. 2; 16.
л Гл. 1; 13.
м Виж. Числ. 27; 18. Гл. 6; 34. 11; 29. 13; 25. 14; 6, 19. 1 Цар. 11; 6. 2 Лѣт. 15; 1.
н Гл. 2; 19.
о 1 Цар. 12; 9.
п Гл. 5; 14.
р Гл. 1; 16.
с Втор. 28; 48.
т Ст. 9. Псал. 78; 34.
у Iис. Нав. 4; 20.
† *Или* истуканы-тѣ.
§ *Или* въ заднѭ-тѫ часть.
** *Или* по нуждѫ-тѫ си е.
ф Гл. 5; 14. 6; 34. 1 Цар. 13; 3.
х Iис. Нав. 17; 15. Гл. 7; 24. 17; 1. 19; 1.
ц Гл. 7; 9, 15. 1 Цар. 17; 47.
ч Iис. Нав. 2; 7. Гл. 12; 5.
ш Ст. 11.
щ Гл. 5; 6, 8. 1 Цар. 13; 19; 22.
ъ 1 Цар. 17; 47, 50.
ы Гл. 2; 16.

ГЛАВА 4.

1 И [а]подирь смърть-тѫ на Аода Израи-
леви-тѣ сынове направихѫ пакъ зло прѣдъ
2 Господа. И [б]прѣдаде гы Господь въ рѫ-
кѫ-тѫ на Іавина Ханаанскый-тъ царь,
който царуваше [в]въ Асоръ; и войвода на
воинства-та му бѣше [г]Сисара, който жи-
3 вѣеше [д]въ Аросеѳъ на язычницы-тѣ. И
выкнѫхѫ къмъ Господа Израилеви-тѣ сы-
нове; защото той имаше деветстотинъ [е]же-
лѣзны колесницы; и [ж]жестоко притѣсни
Израилевы-тѣ сынове двадесеть лѣта.
4 И Девора, жена пророчица, жена на
Лафидоѳа, тя сѫдѣше Израиля въ онова
5 врѣме. И [з]тя живѣеше подъ финикъ-тъ
на Деворѫ, между Рамѫ и Веѳиль, въ
горѫ-тѫ Ефремъ; и възлизахѫ къмъ неіѭ
6 Израилеви-тѣ сынове за сѫдъ. И прати
та повыка [и]Варака Авиноамовый-тъ сынъ
отъ Нефѳалимовый [і]Кадисъ, и му рече: Не
заповѣда ли Господь Богъ Израилевъ, и
рече: Иди та ся оттегли въ горѫ-тѫ Ѳа-
воръ, и земи съсъ себе си десеть тыся-
щы мѫжіе отъ Нефѳалимовы-тѣ сынове,
7 и отъ Завулоновы-тѣ сынове. И [к]ще прив-
лѣкѫ при тебе, [л]въ рѣкѫ-тѫ Кисонъ,
Сисарѫ, войводѫ-тѫ на Іавиново-то воин-
ство, и колесницы-тѣ му, и множество-
то му, и ще го прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ ти.
8 А Варакъ ѝ рече: Ако дойдешь ты съ
мене, ще идѫ; но ако не дойдешь съ ме-
9 не, не щѫ да идѫ. А тя рече: Ще дойдѫ
непрѣмѣнно съ тебе; но нѣма да земешь
честь на пѫть-тъ въ който отхождашь;
защото [м]въ рѫкѫ-тѫ на женѫ ще прѣда-
де Господь Сисарѫ. И Девора станѫ та
10 отиде съ Варака въ Кадисъ. И свыка Ва-
ракъ [н]Завулона и Нефѳалима въ Кадисъ,
и пойдохѫ [о]слѣдъ него десеть тысящы
мѫжіе; и Девора възлѣзе съ него.
11 А Хеверъ [п]Кенеецъ-тъ, отъ сынове-тѣ
на [р]Овава Моисеовый-тъ тесть, бѣше ся
раздвоилъ отъ Кенейцы-тѣ, та бѣше по-
ставилъ шатьръ-тъ си до дѫбъ-тъ на За-
анаима, който е близу [с]при Кадисъ.
12 И възвѣстихѫ на Сисарѫ, че Варакъ
Авиноамовый-тъ сынъ възлѣзлъ на горѫ-
13 тѫ Ѳаворъ. И свыка Сисара всичкы-тѣ
си колесницы, деветстотинъ желѣзны ко-
лесницы, и всичкы-тѣ людіе които бѣхѫ
съ него, отъ Аросеѳъ на язычницы-тѣ въ
рѣкѫ-тѫ Кисонъ.
14 И рече Девора на Варака: Стани; за-
щото тойзи е день-тъ, въ който Господь
прѣдаде Сисарѫ въ рѫкѫ-тѫ ти: [т]не из-
лѣзе ли Господь прѣдъ тебе? И слѣзе
Варакъ отъ горѫ-тѫ Ѳаворъ, и десеть
15 тысящи мѫжіе слѣдъ него. И [у]разби Го-
сподь Сисарѫ, и всичкы-тѣ колесницы,
и всичко-то воинство, съ остро-то на
ножъ-тъ, прѣдъ Варака: и слѣзе Сисара
16 изъ колесницѫ-тѫ, та побѣгнѫ пѣшь. И
тича Варакъ слѣдъ колесницы-тѣ и слѣдъ
воинство-то, до Аросеѳъ на язычницы-тѣ:
и паднѫ всичко-то воинство на Сисарѫ
чрѣзъ остро-то на ножъ-тъ: не останѫ
17 нито единъ. И побѣгнѫ Сисара пѣшь въ
шатьръ-тъ на Іаиль женѫ-тѫ на Хевера
Кенеецъ-тъ; защото бѣше миръ между Іа-
вина Асорскый-тъ царь, и между домъ-
18 тъ на Хевера Кенеецъ-тъ. И излѣзе Іа-
иль да посрѣщне Сисарѫ, и рече му:
Влѣзь, Господине мой, влѣзь при мене;
не бой ся. И когато влѣзе при неіѭ въ
19 шатьръ-тъ, покры го съ губеръ. И рече ѝ:
Напой мя, моліѭ, съ малко водѫ, защото
20 ожаднѣхъ. И [ф]развързa мѣхъ съ млѣко,
та го напои, и покры го. И рече ѝ: За-
стани при врата-та на шатьръ-тъ, и ако
дойде нѣкой та тя попыта, и рече: Има
21 ли нѣкой тукъ? речи: Нѣма. И [х]зѣ Іаиль
Хеверова-та жена колъ-тъ на шатьръ-тъ,
зѣ и чукъ въ рѫкѫ-тѫ си, та отиде тихо
при него, и заби колъ-тъ въ слѣпы-тѣ му
очи, щото ся закова въ земіѭ-тѫ; а той
като бѣше уморенъ, спѣше дълбоко; и
22 умрѣ. И ето, Варакъ гоняше Сисарѫ; а
Іаиль излѣзе да го посрѣщне, и рече му:
Ела, и ще ти покажѫ мѫжъ-тъ когото
търсишь. И когато влѣзе при неіѭ, ето,
Сисара лежеше мъртъвъ, и колъ-тъ въ
слѣпы-тѣ му очи.
23 И [ц]покори Богъ въ онзи день Іавина
Ханаанскый-тъ царь прѣдъ Израилевы-тѣ
24 сынове. И укрѣпяваше ся рѫка-та на
Израилевы-тѣ сынове непрѣстанно надъ Іа-
вина Ханаанскый-тъ царь, додѣ истрѣби-
хѫ Іавина Ханаанскый-тъ царь.

ГЛАВА 5.

1 И [а]пѣехѫ Девора и Варакъ Авиноамо-
вый сынъ въ онзи день и говорѣхѫ:
2 За войводство-то на войводы-тѣ въ
Израиля,
[в]За самоволно-то слѣдованіе на людіе-тѣ,
Хвалѣте Господа.
3 [г]Чуйте царіе; дайте ухо, князове;
Азъ Господу, азъ ще пѣіѭ;
На Господа Бога Израилева ще псалмопѣіѭ.
4 Господи, [д]когато излѣзе ты отъ Сіиръ,

[а] Гл. 2; 19.
[б] Гл. 2; 14.
[в] Іис. Нав. 11; 1, 10. 19; 36.
[г] 1 Цар. 12; 9. Псал. 83; 9.
[д] Ст. 13, 16.
[е] Гл. 1; 19.
[ж] Гл. 5; 8. Псал. 106; 42.
[з] Быт. 35; 8.
[и] Евр. 11; 32.
[і] Іис. Нав. 19; 37.
[к] Исх. 14; 4.
[л] Гл. 5; 21. 3 Цар. 18; 40. Псал. 83; 9, 10.
[м] Гл. 2; 14.
[н] Гл. 5; 18.
[о] Виж. Исх. 11; 8. 3 Цар. 20; 10.
[п] Гл. 1; 16.
[р] Числ. 10; 29.
[с] Ст. 6.
[т] Втор. 9; 3. 2 Цар. 5; 24. Псал. 68; 7. Иса. 52; 12.
[у] Псал. 83; 9, 10. Виж. Іис. Нав. 10; 10.
[ф] Гл. 5; 25.
[х] Гл. 5; 26.
[ц] Псал. 18; 47.

—

[а] Виж. Исх. 15; 1. Псал. 18; надписъ-тъ.
[в] 2 Лѣт. 17; 16.
[г] Втор. 32; 1, 3. Псал. 2; 10.
[д] Втор. 33; 2. Псал. 68; 7.

Когато тьргнѫ ты отъ поле-то Едомъ,
[е]Земя-та ся потресе, и небеса-та покапахѫ,
И облаци-тѣ покапахѫ водѫ.
5 [ж]Горы-тѣ ся растопихѫ отъ лице-то Господне;
[з]Самый-тъ Синай, отъ лице-то на Господа Бога Израилева.
6 Въ дни-тѣ [и]на Самегара Анаѳовый-тъ сынъ,
Въ дни-тѣ [і]на Іаиль [к]прѣстанѫхѫ пѫтища-та,
И пѫтници-тѣ вьрвѣхѫ по кривы пѫтища.
7 Не останѫхѫ князове-тѣ въ Израиля, не останѫхѫ,
Додѣ въстанѫхъ азъ Девора,
Въстанѫхъ [л]майка въ Израиля.
8 [м]Избрахѫ новы богове:
Тогазь станѫ бой въ врата-та:
[н]Яви ли ся щитъ или копіе
Между четыридесеть тысящы въ Израиля?
9 Сьрдце-то ми е кьмъ началницы-тѣ на Израиля,
Които между людіе-тѣ [о]принесохѫ себе си самоволно:
Хвалѣте Господа.
10 Вы [п]които яздите на бѣлы ослы,
[р]Които сѣдите, въ *сѫдилище,
И които ходите по пѫть, [с]говорѣте.
11 *Избавени* отъ гласъ-тъ на †стрѣлцы-тѣ
На мѣста-та дѣто наливатъ водѫ,
Тамъ ще въсхвалятъ правды-тѣ Господни,
[т]Правды-тѣ на князове-тѣ му между Израиля.
Тогазь людіе-тѣ Господни слѣзохѫ въ врата-та.
12 [у]Събуди ся, събуди ся, Деворо:
Събуди ся, събуди ся, изречи пѣснь:
Стани, Вараче,
И [ф]оплѣни плѣнницы-тѣ си, сыне Авиноамовъ.
13 Тогазь слѣзохѫ остатъкъ отъ людіе-тѣ противъ [х]благородны-тѣ:
Господь слѣзе съ мене противъ крѣпкы-тѣ.
14 [ц]Които сѫ отъ корень-тъ на Ефрема, *слѣзохѫ* противъ [ч]Амалика,
Вслѣдъ тебе, Веніамине, между твои-тѣ людіе:
[ш]Отъ Махира слѣзохѫ началници,
И отъ Завулона онѣзи които държатъ жезлъ на писецъ.
15 И князове-тѣ Иссахарови съ Деворѫ,
Иссахаръ още съ [щ]Варака:
Слѣдъ него тичахѫ въ долъ-тъ.
Въ раздѣленія-та Рувимовы
Подигнѫхѫ-ся голѣмы сьрдечны съвѣщанія.
16 Защо си сѣднѫлъ между [ъ]ограды-тѣ
За да слушашь **блѣянія-та на стада-та?
Въ раздѣленія-та Рувимовы
Подигнѫхѫ ся голѣмы сьрдечны разысканія.
17 [ы]Галаадъ мируваше оттамъ Іорданъ:
И Данъ защо оставаше въ кораби-тѣ?
[ь]Асиръ сѣдѣше въ краеморія-та,
И мируваше въ пристанища-та си.
18 [ѣ]Завулонъ сѫ людіе които приносятъ животъ-тъ си на смьрть,
И Нефѳалимъ, по высочины-тѣ на поле-то.
19 Дойдохѫ царіе-тѣ, ратовахѫ:
Тогазь ратовахѫ Ханаанскы-тѣ царіе
Въ Ѳаанахъ близу при воды-тѣ на Мегеддонъ,
[ю]Корысть отъ сребро не зѣхѫ.
20 [я]Отъ небе-то ратовахѫ,
[ѫ]Звѣзды-тѣ отъ пѫтища-та си ратовахѫ противъ Сисарѫ.
21 Рѣка-та Кисонъ гы завлѣче,
Стара-та рѣка, [ѭ]рѣка-та Кисонъ.
Потъпкала си, душе моя, силѫ.
22 Тогазь ся строшихѫ конскы-тѣ копыта
Отъ устремително-то тичаніе, устремително-то тичаніе на крѣпкы-тѣ имъ.
23 Кьлнѣте Мироза, рече ангелъ Господень,
Кьлнѣте съ клѣтвѫ жители-тѣ му;
[а]Защото не дойдохѫ на помощь Господу,
[б]На помощь Господу противъ силны-тѣ.
24 Благословена нека е повече отъ жены-тѣ
[в]Іаиль жена-та на Хевера Кенеецъ-тъ,
[г]Надъ жены-тѣ въ шатры-тѣ, нека е благословена.
25 [д]Водѫ поиска той, тя *му* млѣко даде;
Масло принесе въ великолѣпнѫ чашѫ.
26 [е]Рѫкѫ-тѫ си простре къмъ колъ-тъ,
И деснѫ-тѫ си къмъ чукъ-тъ на работницы-тѣ;
И съ чукъ-тъ удари Сисарѫ и расцѣпи му главѫ-тѫ,
И проби и прониза слѣпы-тѣ му очи.
27 Между нозѣ-тѣ ѝ ся повали, паднѫ, простре ся:
Между нозѣ-тѣ ѝ ся повали, паднѫ:
Дѣто ся повали, тамъ *и* паднѫ погынѫлъ.
28 Сисарова-та майка надничаше прѣзъ прозорецъ-тъ,
И выкаше прѣзъ решеткѫ-тѫ:
Защо ся бави колесница-та му да дойде?
Защо закъснѣхѫ колеса-та на колесницы-тѣ му?
29 Мудры-тѣ нейны госпожи ѝ отговаряхѫ:
Даже и тя даваше отвѣтъ на себе си

е 2 Цар. 22; 8. Псал. 68; 8. Иса. 64; 3. Аввак. 3; 3, 10.
ж Втор. 4; 11. Псал. 97; 5.
з Исх. 19; 18.
и Гл. 3; 31.
і Гл. 4; 17.
к Лев. 26; 22. 2 Лѣт. 15; 5. Иса. 33; 8. Плач. 1; 4. 4; 18.
л Иса. 49; 23.
м Втор. 32; 16. Гл. 2; 12, 17.
н 1 Цар. 13; 19, 22. Гл. 4; 3.
о Ст. 2.
п Гл. 10; 4. 12; 14.
р Псал. 107; 32.
* *Или* на сѣдалище-то.
с Псал. 105; 2. 145; 5.
† *Или* дѣлящы-тѣ *корысть*.
т 1 Цар. 12; 7. Псал. 145; 7.
у Псал. 57; 8.
ф Псал. 68; 18.
х Псал. 49; 14.
ц Гл. 3; 27.
ч Гл. 3; 13.
ш Числ. 32; 39, 40.
щ Гл. 4; 14.
ъ Числ. 32; 1.
** *Или* свиреніе-то при.
ы Виж. Іис. Нав. 13; 25, 31.
ь Іис. Нав. 19; 29, 31.
ѣ Гл. 4; 10.
ю Гл. 4; 16. Псал. 44; 12. Виж. Ст. 30.
я Виж. Іис. Нав. 10; 10. Псал. 77; 17, 18.
ѫ Гл. 4; 15.
ѭ Гл. 4; 7.
а Гл. 21; 9, 10. Неем. 3; 5.
б 1 Цар. 17; 47. 18; 17. 25; 28.
в Гл. 4; 17.
г Лук. 1; 28.
д Гл. 4; 19.
е Гл. 4; 21.

30 [ж]Да ли не сѫ намѣрили и дѣлятъ корысти?
По момѫ, по двѣ момы на всякой мѫжъ?
На Сисарѫ корысти пъстрошарны,
Корысти пъстрошарны, везаны,
Пъстрошарны везаны и отъ двѣ-тѣ страны,
Корысть отъ огърлія?
31 [з]Така да погынѫтъ вси-тѣ твои врази,
Господи!
А онѣзи които Го обичатъ *нека сѫ* [и]както слънце-то което [і]изгрѣва въ силѫ-тѫ си.
И земя-та бѣше въ покой четыридесеть лѣта.

ГЛАВА 6.

1 И [а]сторихѫ Израилеви-тѣ сынове зло
прѣдъ Господа; и прѣдаде гы Господь въ
2 рѫкѫ-тѫ [б]на Мадіама седмь годины. И
укрѣпи ся рѫка-та на Мадіама върху
Израиля: поради Мадіамцы-тѣ направихѫ
си Израилеви-тѣ сынове [в]онѣзи дупкы,
които сѫ по горы-тѣ, и пещеры-тѣ, и
3 твърдыни-тѣ. И когато сѣеше Израиль,
възлизахѫ Мадіамци-тѣ, и [г]Амаличани-тѣ,
и [д]въсточни-тѣ жители, та дохождахѫ
4 противъ него: И като ся опълчавахѫ
противъ тѣхъ, [е]разваляхѫ рожбы-тѣ на
земіѭ-тѫ дори до входъ-тъ на Газѫ, и
не оставяхѫ хранѫ на Израиля, нито ов-
5 цѫ, нито говедо, нито оселъ. Защото въз-
лѣзувахѫ тѣ и стада-та имъ, та дохожда-
хѫ съ шатры-тѣ си на четъ много [ж]като
скакалци: безбройни бѣхѫ и тѣ и камилы-
тѣ имъ; и влизахѫ въ земіѭ-тѫ за да іѫ
6 разорятъ. И осиромашѣ Израиль много
поради Мадіамцы-тѣ; за това Израилеви-
тѣ сынове [з]извыкахѫ къмъ Господа.
7 И когато извыкахѫ къмъ Господа Изра-
илеви-тѣ сынове заради Мадіамцы-тѣ,
8 Тогазь прати Господь на Израилевы-тѣ
сынове едного мѫжа пророка, та имъ
рече: Така говори Господь Богъ Израи-
левъ: Азъ вы възведохъ отъ Егыпетъ, и
изведохъ вы изъ домъ-тъ на рабство-то,
9 И избавихъ вы отъ Егыпетскѫ-тѫ рѫ-
кѫ, и отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы онѣзи
които вы насилствувахѫ, и [и]испѫдихъ
гы отъ лице-то ви, и дадохъ ви земіѭ-
10 тѫ имъ: И рекохъ ви: Азъ сьмь Господь
Богъ вашъ; [і]да не почтете богове-тѣ на
Аморрейцы-тѣ, въ земіѭ-тѫ на които жи-
вѣете; и не послушахте гласъ-тъ ми.

11 И дойде ангелъ Господень, та сѣднѫ
подъ теревинѳъ-тъ, който е въ Офрѫ, и
принадлежеше на Іоаса [к]Авіезерецъ-тъ:
а [л]сынъ му Гедеонъ млатѣше жито въ
жлебъ-тъ, за да *го* скрые отъ Мадіамцы-
12 тѣ. И [м]яви му ся ангелъ Господень, и
рече му: [н]Господь е съ тебе, силне съ
13 крѣпость. А Гедеонъ му рече: О! Гос-
поди мой, ако е Господь съ насъ, то за-
що ны снамѣри всичко това? и [о]дѣ сѫ
всичкы-тѣ му чудеса, [п]които ни казахѫ
отци-тѣ ни, и говорѣхѫ: Не възведе ли
ны Господь отъ Егыпетъ? но [р]сега ны
остави Господь, и прѣдаде ны въ рѫкѫ-тѫ
14 на Мадіамцы-тѣ. И погледнѫ къмъ него
Господь, и рече му: [с]Иди съ тѫзи твоіѫ
силѫ, и ще освободишь Израиля отъ рѫ-
кѫ-тѫ на Мадіама; [т]не пратихъ ли тя
15 Азъ? А той му рече: О! Господи мой,
съсъ що ще освободіѫ азъ Израиля? ето,
[у]тысяща-та ми е най долна между Ма-
нассіѭ, и азъ сьмь най малъкъ въ домъ-
16 тъ на отца си. И рече му Господь: [ф]Но
азъ ще бѫдѫ съ тебе, и ще поразишь
17 Мадіамцы-тѣ както едного человѣка. А
той му рече: Моліѫ ти ся, ако сьмь на-
мѣрилъ благодать прѣдъ очи-тѣ ти, [х]по-
кажи ми знаменіе че ты си който гово-
18 ришь съ мене. [ц]Моліѫ ти ся, не си оти-
вай отъ тукъ, додѣ дойдѫ при тебе, и
изнесѫ приношеніе-то си, и *го* положѫ
прѣдъ тебе. И той му рече: Ще чакамъ
додѣ ся върнешь.
19 И [ч]влѣзе Гедеонъ, та приготви яре отъ
козы-тѣ, и прѣсны питы отъ еднѫ ефѫ
брашно: месо-то тури въ кошницѫ, а ю-
хѫ-тѫ тури въ гърне, и изнесе му вънъ
20 подъ теревинѳъ-тъ, та принесе. И рече
му ангелъ Божій: Земи месо-то и прѣ-
сны-тѣ питы, та тури на [ш]тойзи камыкъ,
21 и [щ]юхѫ-тѫ излѣй. И направи така. И про-
стрѣ ангелъ Господень край-тъ на жезлъ-
тъ, който бѣше въ рѫкѫ-тѫ му, та до-
сегнѫ месо-то и прѣсны-тѣ питы; и [ъ]въз-
лѣзе огнь изъ камыкъ-тъ, и пояде месо-
то и прѣсны-тѣ питы. Тогазь си отиде
ангелъ-тъ Господень отъ очи-тѣ му.
22 И [ы]като видѣ Гедеонъ че това бѣ ан-
гелъ Господень, рече Гедеонъ: Горко ми,
Господи Іеова! [ь]защото видѣхъ ангела Го-
23 сподня лице съ лице. И рече му Господь:
[ѣ]Миръ тебѣ; не бой ся; нѣма да умрешь.
24 И съгради тамъ Гедеонъ олтарь Госпо-
ду, и нарече гó *Іеова-шаломъ: той е до

ж Исх. 15; 9.
з Псал. 83; 9, 10.
и 2 Цар. 23; 4.
і Псал. 19; 5.

—

а Гл. 2; 19.
б Аввак. 3; 7.
в 1 Цар. 13; 6. Евр. 11; 38.
г Гл. 3; 13.
д Быт. 29; 1. Гл. 7; 12. 8; 10. 1 Цар. 4; 30. Іов. 1; 3.
е Лев. 26; 16. Втор. 28; 30, 33, 51. Мих. 6; 15.
ж Гл. 7; 12.
з Гл. 3; 15. Осія. 5; 15.
и Псал. 44. 2, 3.
і 4 Цар. 17; 35, 37, 38. Іер. 10; 2.
к Іис. Нав. 17; 2.
л Евр. 11; 32.
м Гл. 13; 3. Лук. 1; 11, 28.
н Іис. Нав. 1; 5.
о Псал. 89; 49. Иса. 59; 1. 63; 15.
п Псал. 44; 1.
р 2 Лѣт. 15; 2.
с 1 Цар. 12; 11. Евр. 11; 32, 34.
т Іис. Нав. 1; 9. Гл. 4; 6.
у Виж. 1 Цар. 9; 21.
ф Исх. 3; 12. Іис. Нав. 1; 5.
х Исх. 4; 1—8. Ст. 36, 37. 4 Цар. 20; 8. Псал. 86; 17. Иса. 7; 11.
ц Быт. 18; 3, 5. Гл. 13; 15.
ч Быт. 18; 6, 7, 8.
ш Гл. 13; 19.
щ Виж. 3 Цар. 18; 33, 34.
ъ Лев. 9; 24. 3 Цар. 18; 38. 2 Лѣт. 7; 1.
ы Гл. 13; 21.
ь Быт. 16; 13. 32; 30. Исх. 33; 20. Гл. 13; 22.
ѣ Дан. 10; 19.
* Господь на миръ.

25 тойзи день [ю]въ Офрж на Авіезерцы-тѣ. И
въ тжзи нощь рече му Господь: Земи
волъ-тъ на отца си, вторый-тъ волъ сед-
молѣтный-тъ, та съсыпи Вааловъ-тъ ол-
тарь който има отецъ ти, и [я]Ашерж-тж
26 която е при него изсѣчи: И съгради ол-
тарь на Господа Бога твоего на върхъ-
тъ на тжзи скалж, споредъ наредбж-тж;
и земи вторый-тъ волъ, та принесь все-
съжженіе съ дърва-та на Ашерж-тж коіж-
27 то ще изсѣчешь. И зѣ Гедеонъ десеть
мжжіе отъ рабы-тѣ си, та направи както
му рече Господь; и понеже ся убоя отъ
домъ-тъ на отца си, и отъ жители-тѣ
градскы да направи *това* деня, направи
го нощя.
28 И когато градскы-тѣ жители станжхж
на утринь-тж, ето олтарь-тъ Вааловъ съ-
боренъ, и Ашера-та която бѣше при него
изсѣчена, и вторый-тъ волъ всесъжженъ
29 на съграденый-тъ олтарь. И рекохж си
единъ на другъ: Кой направи тжзи рабо-
тж? И като испытахж и прѣдирихж, ре-
кохж: Гедеонъ сынъ-тъ Іоасовъ е напра-
30 вилъ тжзи работж. Тогазь жители-тѣ
градскы рекохж Іоасу: Изведи сына си да
ся умъртви, понеже събори Вааловъ-тъ
олтарь, и понеже изсѣче Ашерж-тж коя-
31 то бѣше при него. И рече Іоасъ на всич-
кы-тѣ що бѣхж ся подигнжли противъ
него: Вы ли ще защитите сждбж-тж на
Ваала? или вы ще го спасете? който за-
щити неговж-тж сждбж ще бжде умър-
твенъ до утрѣ: ако е той Богъ нека за-
щити сждбж-тж си, защото сж съборили
32 олтарь-тъ му, За това въ онзи день го
нарече [ж]*Іероваалъ, и говорѣше: Нека ся
сжди съ него Ваалъ, защото е съборилъ
олтарь-тъ му.
33 Тогазь [іж]ся събрахж заедно всичкы-тѣ
Мадіамци, и Амаличани, и въсточни-тѣ
жители, та прѣминжхж, и расположихж
34 станъ [а]въ долъ-тъ Іезраель. И [б]Духъ Го-
сподень облѣче Гедеона, и [в]въстржби съ
тржбж, и събрахж ся Авіезерци-тѣ слѣдъ
35 него. И испрати вѣстители на всичкый
Манассіж, и събра ся и той слѣдъ него:
прати още вѣстители на Асира, и на За-
вулона, и на Нефѳалима; и тѣ дойдохж
та гы посрѣщнжхж.
36 И рече Гедеонъ Богу: Ако ще освобо-
дишь Израиля съ моіж-тж ржкж, както
37 си казалъ, [г]Ето азъ ще туріж на гумно-
то руно вълнж: ако стане роса само на
руно-то, а по всичкж-тж земіж суша, то-
газь ще познаіж, че ще освободишь Изра-
иля съ моіж-тж ржкж, както си реклъ.
38 Така и быде; защото като станж на
утринь-тж рано, истиска руно-то, и истече
роса изъ руно-то, легенъ пълнъ съ водж.
39 И рече Гедеонъ Богу: Да [д]ся не распали
гнѣвъ-тъ ти на мене, и ще продумамъ
само тойзи пжть: Да опытамъ, моліж ся,
само тойзи пжть съ руно-то: нека бжде
сега суша само на руно-то, а по всичкж-
40 тж земіж нека е роса. И направи Богъ
така, прѣзъ онжзи нощь; и станж суша
само на руно-то а по всичкж-тж земіж
бѣше роса.

ГЛАВА 7.

1 Тогазь [а]Іероваалъ (който е Гедеонъ),
станж рано, и всичкы-тѣ людіе които бѣ-
хж съ него, та расположихж станъ-тъ си
при источникъ-тъАродъ; а станъ-тъ на
Мадіамцы-тѣ бѣше къмъ сѣверъ отъ него
2 при хълмъ-тъ Море въ долинж-тж. И ре-
че Господь Гедеону: Твърдѣ много сж
людіе-тѣ които сж съ тебе за да прѣдамъ
Мадіамцы-тѣ въ ржкж-тж имъ, [б]да не бы
ся похвалилъ Израиль противъ мене, и
3 реклъ: Моя-та ржка мя избави. Сега про-
чее провъзгласи въ уши-тѣ на людіе-тѣ
и кажи: [в]Който е боязливъ и страшливъ,
нека ся върне, и да си отиде отъ горж-
тж Галаадъ. И върнжхж ся отъ людіе-
тѣ двадесеть и двѣ тысящи; и останжхж
4 десеть тысящи. И рече Господь Гедеону:
Пакъ сж много людіе-тѣ; низведи гы при
водж-тж, и тамъ ще ти гы прѣчистіж; и
за когото ти рекж: Тойзи ще дойде съ
тебе, той да дойде съ тебе; а за когото
ти рекж: Тойзи нѣма да дойде съ тебе,
5 той да не дойде. И низведе людіе-тѣ при
водж-тж; и рече Господь Гедеону: Вся-
кой който полоче съ языкъ-тъ си отъ
водж-тж, както лоче куче, него да по-
ставишь особно, така и всякого който ко-
6 лѣничи на колѣнѣ-тѣ си за да піе. И чи-
сло-то на онѣзи които полокахж отъ ржк-
кж-тж си въ уста-та си, бѣше триста мжж-
жіе; а всичкый остатъкъ на людіе-тѣ ко-
лѣничи на колѣнѣ-тѣ си за да піе водж.
7 И рече Господь Гедеону: [г]Чрѣзъ тѣзи
триста-та мжжіе които полокахж ще вы
избавіж, и ще прѣдамъ Мадіамцы-тѣ въ
ржкж-тж ти; а всичкы-тѣ *другы* людіе
8 нека иджтъ всякой на мѣсто-то си. И тый
зѣхж людіе-тѣ хранж въ ржцѣ-тѣ си и
тржбы-тѣ си; и проводи всичкы-тѣ Из-
раилевы человѣцы всякого въ шатъръ-
тъ му, и удържа триста-та мжжіе. А
станъ-тъ на Мадіама бѣше подъ него въ
долъ-тъ.
9 И [д]въ истж-тж нощь му рече Господь:
Стани, слѣзь въ станъ-тъ; защото го прѣ-
10 дадохъ въ ржкж-тж ти. Но ако ся боишь

[ю] Гл. 8; 32.
[я] Исх. 34; 13. Втор. 7; 5.
[ж] 1 Цар. 12; 11. 2 Цар. 11; 21.
* Нека ся сжди Ваалъ.
[іж] Ст. 3.
[а] Іис. Нав. 17; 16.
[б] Гл. 3; 10. 1 Лѣт. 12; 18. 2 Лѣт. 24; 20.
[в] Числ. 10; 3. Гл. 3; 27.
[г] Исх. 4; 3, 4, 6, 7.
[д] Быт. 18; 32.

[а] Гл. 6; 32.
[б] Втор. 8; 17. Иса. 10; 13. 1 Кор. 1; 29. 2 Кор. 4; 7.
[в] Втор. 20; 8.
[г] 1 Цар. 14; 6.
[д] Быт. 46; 2, 3.

да слѣзешь, слѣзь ты и Фура слуга-та ти
11 въ станъ-тъ; И [е]ще чуешь що говорятъ;
и слѣдъ това рѫцѣ-тѣ ти ще ся укрѣ-
пятъ, и ще слѣзешь въ станъ-тъ. И слѣ-
зе той съ Фурѫ слугѫ-тѫ си до прѣднѭ-
12 тѫ стражѫ на станъ-тъ. А Мадіамъ, и
Амаликъ, и [ж]всичкы-тѣ въсточни жители
бѣхѫ ся распрострѣли въ долинѫ-тѫ по
множество-то си като скакалци: иками-
лы-тѣ имъ по множество-то си безброй-
13 ны като пѣсъкъ-тъ по край море-то. И
като дойде Гедеонъ, ето, единъ человѣкъ
приказуваше на другаря си сънъ, и гово-
рѣше: Ето, сънувахъ сънъ, и ето, пита
отъ ечимыченъ хлѣбъ ся търкаляше въ
станъ-тъ на Мадіама, и дойде до шатъръ-
тъ, та го удари, и паднѫ; и прѣвърнѫ
14 го, и паднѫ шатъръ-тъ. И отговори дру-
гарь-тъ му, и рече: Това не е *друго* тъкмо
сабля-та на Гедеона, сынъ-тъ Іоасовъ,
мѫжъ Израилянинъ: Богъ прѣдаде въ
рѫкѫ-тѫ му Мадіама, и всичкый-тъ
станъ.
15 И като чу Гедеонъ приказваніе-то на
сънъ-тъ, и тълкованіе-то му, поклони ся,
и върнѫ ся въ Израилевый-тъ станъ, и
рече: Станѣте; защото Господь прѣдаде
16 въ рѫкѫ-тѫ ви Мадіамскый-тъ станъ. И
раздѣли триста-та мѫжіе на три тѣла, и
даде трѫбы въ рѫцѣ-тѣ на всичкы тѣзи,
и праздны водоносы, и свѣщи въ водоно-
17 сы-тѣ. И рече имъ: Гледайте мене, и пра-
вѣте подобно; и ето, когато азъ стигнѫ
при край-тъ на станъ-тъ, каквото напра-
18 вѭ *азъ* така ще направите *и вы*. Когато
затрѫбѭ съ трѫбѫ-тѫ, азъ и всичкы-тѣ
които сѫ съ мене, тогазь ще затрѫбите
и вы съ трѫбы-тѣ около всичкый-тъ
станъ, и ще речете: *Сабля* Господня и
Гедеонова.
19 И тъй Гедеонъ, и сто-тѣ мѫжіе които
бѣхѫ съ него, дойдохѫ при край-тъ на
станъ-тъ около начало-то на срѣднѭ-тѫ
стражѫ: едва бѣхѫ поставили стражы-
тѣ; и въстрѫбихѫ съ трѫбы-тѣ, и стро-
шихѫ водоносы-тѣ които бѣхѫ въ рѫцѣ-
20 тѣ имъ. И три-тѣ тѣла въстрѫбихѫ съ
трѫбы-тѣ, и строшихѫ водоносы-тѣ, и
държѣхѫ свѣщи-тѣ въ лѣвы-тѣ си рѫцѣ,
и трѫбы-тѣ въ десны-тѣ си рѫцѣ, за да
трѫбятъ; и выкахѫ: Сабля Господня и
21 Гедеонова. И [з]застанѫ всякой на мѣсто-
то си около станъ-тъ; и [и]всичкый станъ
22 ся растича, и выкахѫ, и бѣгахѫ. И три-
ста-та души [і]въстрѫбихѫ съ трѫбы-тѣ: и
[к]обърнѫ Господь [л]саблѭ-тѫ на всякого
противъ другаря му въ всичкый станъ:
и воинство-то побѣгнѫ въ Веѳасеттѫ
къмъ Зерераѳъ, дори до прѣдѣлъ-тъ на
Авелмеолѫ къмъ Таваѳъ.
23 И събрахѫ ся Израилеви-тѣ мѫжіе отъ
Нефѳалима, и отъ Асира, и отъ всичкый
Манассіѭ, та тичахѫ вслѣдъ Мадіама.
24 И прати Гедеонъ вѣстители по [м]всичкѫ-
тѫ горѫ Ефремъ, и думаше: Слѣзте да
посрѣщнете Мадіама, и [н]захванѣте прѣдъ
тѣхъ воды-тѣ дори [о]до Веѳъ-варѫ и Іор-
данъ. Тогазь ся събрахѫ всичкы-тѣ
Ефремови мѫжіе, та захванѫхѫ воды-тѣ
25 дори до Веѳъ-варѫ и Іорданъ. И хванѫ-
хѫ [п]двама началницы на Мадіама, Орива,
и Зива; и умъртвихѫ Орива при [р]скалѫ-
тѫ Оривъ, а Зива умъртвихѫ при жлебъ-
тъ Зивъ; и гонихѫ Мадіама, и донесохѫ
главы-тѣ на Орива и Зива Гедеону [с]от-
тамъ Іорданъ.

ГЛАВА 8.

1 И [а]рекохѫ му Ефремови-тѣ мѫжіе:
Що е това, дѣто ни направи ты, че ны не
повыкнѫ, когато отиде да ратувашь про-
тивъ Мадіама? и прѣпирахѫ ся силно съ
2 него. А той имъ рече: Що направихъ
азъ въ сравненіе съ васъ сега? не е ли
по добръ пабиръкъ-тъ на Ефрема отъ
3 гроздоберъ-тъ на Авіезера? [б]Прѣдаде Богъ
въ рѫцѣ-тѣ ви Мадіамскы-тѣ началницы,
Орива и Зива; и що можахъ азъ да на-
правѭ въ сравненіе съ васъ? тогазь [в]ся
утиши духъ-тъ имъ къмъ него, когато
рече това слово.
4 И като дойде Гедеонъ на Іорданъ, прѣ-
минѫ той и триста-та мѫжіе които бѣ-
5 хѫ съ него, уморени но пакъ гоняхѫ. И
рече [г]на Сокхоѳскы-тѣ жители: Дайте,
молѭ, нѣколко хлѣба на людіе-тѣ които
мя слѣдуватъ; защото сѫ изнемощели,
а азъ гонѭ Зевея и Салмана, Мадіам-
6 скы-тѣ царіе. А Сокхоѳскы-тѣ началници
отговорихѫ: [д]Да ли сѫ рѫцѣ-тѣ на Зе-
вея и на Салмана сега въ рѫкѫ-тѫ ти,
[е]та да дадемъ хлѣбъ на войскѫ-тѫ ти?
7 А Гедеонъ рече: Заради това, когато прѣ-
даде Господь Зевея и Салмана въ рѫкѫ-
тѫ ми, тогазь азъ [ж]ще сдробѭ плъть-тѫ
ви съ търніе-тѣ на пустынѭ-тѫ, и съ
8 глогове-тѣ. И възлѣзе отъ тамъ [з]въ Фа-
нуилъ, и говори имъ исто-то; и отговори-
хѫ му Фануилскы-тѣ мѫжіе, както отго-
9 ворихѫ Сокхоѳскы-тѣ мѫжіе. А той го-
вори и на Фануилскы-тѣ мѫжіе, и рече:
[и]Когато ся върнѫ съ миромъ, [і]ще съборѭ
тойзи стълпъ.
10 А Зевей и Салманъ бѣхѫ въ Каркоръ,
и воинства-та имъ съ тѣхъ, до петнаде-

[е] Ст. 13; 14, 15. Виж. Быт. 24; 14. 1 Цар. 14; 9, 10.
[ж] Гл. 6; 5, 33. 8; 10.
[з] Исх. 14; 13, 14. 2 Лѣт. 20; 17.
[и] 4 Цар. 7; 7.
[і] Іис. Нав. 6; 4, 16, 20. Виж. 2 Кор. 4; 7.
[к] Псал. 83; 9. Иса. 9; 4.
[л] 1 Цар. 14; 20. 2 Лѣт. 20; 23.
[м] Гл. 3; 27.
[н] Гл. 3; 28.
[о] Іоан. 1; 28.
[п] Гл. 8; 3. Псал. 83; 11.
[р] Иса. 10; 26.
[с] Гл. 8; 4.

—

[а] Виж. Гл. 12; 1. 2 Цар. 19; 41.
[б] Гл. 7; 24, 25. Филип. 2; 3.
[в] Прит. 15; 1.
[г] Быт. 33; 17. Псал. 60; 6.
[д] Виж. 3 Цар. 20; 11.
[е] Виж. 1 Цар. 25; 11.
[ж] Ст. 16.
[з] Быт. 32; 30. 3 ар. 12; 25.
[и] 3 Цар. 22; 27
[і] Ст. 17.

сеть тысящы, всичкы що бѣхѫ [к]останѫли
отъ всичко-то воинство на въсточны-тѣ
жители; защото паднѫхѫ сто и двадесеть тысящи мѫжіе които тегляхѫ ножъ.
11 И възлѣзе Гедеонъ прѣзъ пѫть-тъ на онѣ-
зи които живѣехѫ въ шатры, отъ ис-
токъ [л]на Новѫ и на Іогвеіѫ, та порази
станъ-тъ, когато станъ-тъ бѣше [м]въ без-
12 грыжіе. А Зевей и Салманъ побѣгнѫхѫ,
и той погнѫ въ слѣдъ нихъ, и [н]хванѫ
двама-та Мадіамскы царіе Зевея и Салмана, и развали всичкый-тъ станъ.
13 И върнѫ ся Гедеонъ сынъ-тъ Іоасовъ
отъ войнѫ-тѫ *прѣди изгрѣваніе-то на
14 слънце-то. И като хванѫ *единъ* момъкъ
отъ мѫжіе-тѣ на Сокхоѳъ, попыта го; и
той му написа началницы-тѣ на Сокхоѳъ,
и старѣйшины-тѣ му, седмдесеть и седмь
15 мѫжіе. И дойде *Гедеонъ* при Сокхоѳскы-
тѣ мѫжіе, та рече: Ето, Зевей и Салманъ, за които [о]мя укорихте, и говорѣхте: Да ли сѫ рѫцѣ-тѣ на Зевея и на Салмана сега въ рѫкѫ-тѫ ти, та да дадемъ
хлѣбъ на человѣцы-тѣ ти, които сѫ изне-
16 мощѣли? И [п]зѣ старѣйшины-тѣ градскы,
и тръніе-тѣ отъ пустынѭ-тѫ и глогове-тѣ,
та наказа съ тѣхъ Сокхоѳскы-тѣ мѫжіе.
17 И стълпъ-тъ на [р]Фануила [с]събори, и
умьртви градскы-тѣ мѫжіе.
18 Тогазь рече на Зевея и на Салмана:
Какви бѣхѫ онѣзи человѣци които убихте [т]въ Θаворъ? И тѣ рекохѫ: Какъвъто си ты, таквизь бѣхѫ; всякой прилича-
19 ше на царскый сынъ. А той рече: Братія мои, сынове на майкѫ ми бѣхѫ:
живъ е Господь, ако бѣхте упазили животъ-тъ имъ, азъ не быхъ вы умьртвилъ.
20 И рече на Іеѳера първородный-тъ си:
Стани, убій гы: но младый-тъ не извлѣче мечъ-тъ си, защото ся боеше, понеже
бѣше още младъ.
21 Тогазь рече Зевей и Салманъ: Стани
ты, та нападни връзъ насъ; защото споредъ человѣка *и* сила-та му. И станѫ
Гедеонъ та [у]уби Зевея и Салмана, и зѣ
луницы-тѣ които бѣхѫ около вратове-тѣ
на камилы-тѣ имъ.
22 И рекохѫ Израилеви-тѣ мѫжіе Гедеону: Владѣй надъ насъ, и ты, и сынъ ти,
и сынъ-тъ на сына ти, защото ты ны
23 освободи отъ рѫкѫ-тѫ на Мадіама. А Гедеонъ имъ рече: Не щѫ да владѣѭ азъ
надъ васъ, но нито сынъ ми ще владѣе
надъ васъ: [ф]Господь ще владѣе надъ васъ.
24 И рече имъ Гедеонъ: Ще поискамъ отъ
васъ едно исканіе; да ми дадете всякой
колцета-та отъ плѣнъ-тъ си; защото *непріятели-тѣ* имахѫ златны колцета, [х]по-
25 неже бѣхѫ Исмаиляни. И отговорихѫ:
Съ радость ще *гы* дадемъ. И прострѣхѫ
дрехѫ, и хвьрляше тамъ всякой колце-
26 та-та отъ плѣнъ-тъ си. И тежина-та на
златны-тѣ колцета, които поиска, бѣше
една тысяща и седмстотинъ златни *сикли:*
освѣнъ луницы-тѣ, и обѣцы-тѣ, и багрены-тѣ дрехы, които бѣхѫ на Мадіамскы-
тѣ царіе, и освѣнъ огърлія-та които бѣ-
27 хѫ на вратове-тѣ на камилы-тѣ имъ. И
[ц]направи Гедеонъ ефодъ отъ тѣхъ, и положи го въ градъ-тъ си, [ч]въ Офрѫ: и
[ш]блудува всичкый Израиль слѣдъ него
тамъ; и [щ]станѫ примка на Гедеона и на
домъ-тъ му.
28 И смири ся Мадіамъ прѣдъ Израилевы-тѣ сынове, и не подигнѫ вече главѫ.
И [ъ]земя-та бѣше въ покой четыридесеть
29 лѣта въ дни-тѣ на Гедеона. Тогазь отиде
Іероваалъ Іоасовый сынъ и сѣднѫ въ
30 домъ-тъ си. И Гедеонъ имаше [ы]седмде-
сеть сынове които излѣзохѫ отъ чрѣсла-
31 та му; защото имаше много жены. И [ь]на-
ложница-та му, която бѣше въ Сихемъ, и
тя му роди сынъ, когото той нарече Ави-
32 мелехъ. И [ѣ]умрѣ Гедеонъ Іоасовый сынъ
въ добрѫ старость, и погребе ся въ гробъ-
тъ на Іоаса отца си, [ю]въ Офрѫ на Авіезерцы-тѣ.
33 А когато [я]умрѣ Гедеонъ, върнѫхѫ
ся Израилеви-тѣ сынове, и [ѫ]блудувахѫ
вслѣдъ Ваалимы-тѣ, и [ѭ]поставихѫ си за
34 богъ Ваалвериѳа. И [а]не поменѫхѫ Израи-
леви-тѣ сынове Господа Бога своего, който гы избави отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ
35 имъ околны непріятели. И [б]не направи-
хѫ милость на домъ-тъ на Іероваала Гедеона, споредъ всичкы-тѣ добрины, които
направи той на Израиля.

ГЛАВА 9.

1 И отиде Авимелехъ сынъ-тъ Іероваа-
ловъ въ Сихемъ [а]при братія-та на май-
кѫ си, та говори тѣмъ, и на всичкый-тъ
родъ отъ отеческый-тъ домъ на майкѫ
2 си, и рече: Говорѣте, молѭ, въ уши-тѣ
на всичкы-тѣ Сихемскы мѫжіе: Що е по
добрѣ вамъ, да владѣѭтъ надъ васъ
всичкы-тѣ Іероваалови сынове, [б]седмде-
сеть мѫжіе, или да владѣе надъ васъ
единъ мѫжъ? поменѣте още че азъ сьмь
3 [в]ваша кость, и ваша плъть. И говорихѫ
за него братія-та на майкѫ му въ уши-

к Гл. 7; 12.
л Числ. 32; 35, 42.
м Гл. 18; 27. 1 Сол. 5; 3.
н Псал. 83; 11.
* *Или* прѣзъ въсходъ-тъ.
о Ст. 6.
п Ст. 7.
р 3 Цар. 12; 25.
с Ст. 9.
т Гл. 4; 6. Псал. 89; 12.
у Псал. 83; 11.
ф 1 Цар. 8; 7. 10; 19. 12; 12.
х Быт. 25; 13. 37; 25, 28.
ц Гл. 17; 5.
ч Гл. 6; 24.
ш Псал. 106; 39.
щ Втор. 7; 16.
ъ Гл. 5; 31.
ы Гл. 9; 2, 5.
ь Гл. 9; 1.
ѣ Быт. 25; 8. Іов. 5; 26.
ю Ст. 27. Гл. 6; 24.
я Гл. 2; 19.
ѫ Гл. 2; 17.
ѭ Гл. 9; 4, 46.
а Псал. 78; 11, 42. 106; 13, 21.
б Гл. 9; 16, 17, 18. Еккл. 9; 14, 15.

—

а Гл. 8; 31.
б Гл. 8; 30.
в Быт. 29; 14.

тѣ на всичкы-тѣ Сихемскы мѫжіе, всич-
кы тѣзи думы; и склони ся сърдце-то
имъ слѣдъ Авимелеха; защото рекохѫ:
4 [г]Той е братъ нашъ. И дадохѫ му седм-
десеть сребърницы отъ домъ-тъ [д]на Ва-
алвериѳа, и съ тѣхъ [е]нае Авимелехъ мѫ-
жіе никаквы и развращенны, които оти-
5 дохѫ слѣдъ него. И влѣзе въ домъ-тъ на
отца си [ж]въ Офрѫ [з]та изби братія-та си
синове-тѣ на Іероваала, седмдесеть мѫ-
жіе, върху единъ камыкъ: останѫ само
Іоѳамъ най младый-тъ Іеровааловъ сынъ,
защото ся скры.
6 И събрахѫ ся всичкы-тѣ Сихемскы мѫ-
жіе, и всичкый домъ Милловъ, и дойдо-
хѫ та направихѫ Авимелеха царь, бли-
зу при дѫбъ-тъ на стражѫ-тѫ въ Си-
7 хемъ. И когато ся извѣсти *това* на Іоѳа-
ма, отиде та застанѫ на върхъ-тъ [и]на го-
рѫ-тѫ Гаризинъ, и възвиси гласъ-тъ си,
и выкнѫ, и говори имъ: Послушайте мя,
мѫжіе Сихемскы, и ще вы послуша Богъ.
8 [і]Отидохѫ нѣкога си дървя-та да пома-
жѫтъ царь надъ себе си; и рекохѫ на
маслинено-то дърво: [к]Царувай надъ насъ.
9 Но маслинено-то дърво имъ рече: Да
оставіѭ ли азъ тлъстинѫ-тѫ си, [л]чрѣзъ
коіѭто ся почитатъ Богъ и человѣци-тѣ,
та да идѫ да *началствувамъ надъ дървя-
10 та? И рекохѫ дървя-та на смоковницѫ-
11 тѫ: Ела ты, и царувай надъ насъ. Но
смоковница-та имъ рече: Да оставіѭ ли
сладость-тѫ си, и добрый-тъ си плодъ, та
да идѫ да началствувамъ надъ дървя-та?
12 И рекохѫ дървя-та на лозѫ-тѫ: Ела ты,
13 та царувай надъ насъ. И лоза-та имъ ре-
че: Да оставіѭ ли вино-то си, [м]което ве-
сели Бога и человѣцы-тѣ, та да идѫ и да
14 началствувамъ надъ дървя-та? Тогазь ре-
кохѫ всичкы-тѣ дървя на търнъ-тъ: Ела
15 ты, та царувай надъ насъ. И рече търнъ-
тъ на дървя-та: Ако наистинѫ вы мя по-
мазувате царь надъ васъ, елате, прибѣ-
гнѣте [н]подъ сѣнкѫ-тѫ ми; ако ли не,
[о]огнь да излѣзе изъ търнъ-тъ, и да испо-
яде [п]Ливанскы-тѣ кедры!
16 Сега прочее, ако направихте по исти-
нѫ и правдѫ, като турихте Авимелеха
царь, и ако ся обходихте добрѣ съ Іеро-
ваала и съ домъ-тъ му, и ако му напра-
вихте [р]споредъ достоинство-то на рѫцѣ-
17 тѣ му: (Защото отецъ ми ратова заради
васъ, и хвърли животъ-тъ си въ бѣдѫ, та
18 вы избави отъ рѫкѫ-тѫ на Мадіама: А
[с]вы станѫхте днесь противъ домъ-тъ на
отца ми, и избихте сынове-тѣ му, седм-
десеть мѫжіе върху единъ камыкъ, и на-
правихте Авимелеха, сынъ-тъ на рабы-
нѭ-тѫ му, царь на Сихемскы-тѣ мѫжіе,
19 защото ви е братъ:) Ако прочее напра-
вихте днесь по истинѫ и правдѫ, съ Іе-
роваала и съ домъ-тъ му, [т]радувайте ся
на Авимелеха, и нека ся радува и той
20 на васъ. Ако ли не, [у]огнь да излѣзе изъ
Авимелеха, и да испояде Сихемскы-тѣ
мѫжіе, и Милловый-тъ домъ; и огнь да
излѣзе изъ Сихемскы-тѣ мѫжіе и изъ
Милловый-тъ домъ, и да испояде Авиме-
21 леха! Тогазь побѣгнѫ Іоѳамъ и отърва ся
та отиде въ [ф]Виръ, и насели ся тамъ,
отъ лице-то на Авимелеха брата си.
22 И началствова Авимелехъ надъ Израи-
23 ля три годины. И [х]проводи Богъ лукавъ
духъ между Авимелеха и Сихемскы-тѣ
мѫжіе: и [ц]станѫхѫ невѣрни Сихемскы-
24 тѣ мѫжіе на Авимелеха: За [ч]да дойде
насилство-то *което станѫ* на седмдесеть-
тѣ Іеровааловы сынове, и да ся върне
кръвь-та имъ върхъ Авимелеха брата имъ,
който гы искла, и върхъ Сихемскы-тѣ
мѫжіе, които укрѣпихѫ рѫцѣ-тѣ му, за
25 да исколе братія-та си. И турихѫ про-
тивъ него Сихемскы-тѣ мѫжіе засады по
върхове-тѣ на горы-тѣ, та събличахѫ
всичкы които прѣминувахѫ близу при
тѣхъ по пѫть-тъ; и извѣсти ся на Ави-
26 мелеха. И дойде Гаалъ Еведовый сынъ и
братія-та му, та заминѫхѫ въ Сихемъ, и
27 увѣрихѫ ся нему Сихемскы-тѣ мѫжіе. И
излѣзохѫ въ поле-то и обрахѫ лозія-та
си, и истъпкахѫ, и развеселихѫ ся, и оти-
дохѫ [ш]въ домъ-тъ на свой-тъ богъ, и
28 ядохѫ и пихѫ и проклѣхѫ Авимелеха. И
рече Гаалъ Еведовый сынъ: [щ]Кой е Ави-
мелехъ, и кой Сихемъ, та да му рабо-
тимъ? не *е ли той* сынъ Іеровааловъ? и
не е ли Зевулъ настойникъ-тъ му? ра-
ботѣте на мѫжіе-тѣ [ъ]на Еммора Сихемо-
вый-тъ отецъ: а нему защо да работимъ
29 ный? [ы]Дано ся дадѣхѫ тѣзи людіе подъ
рѫкѫ-тѫ ми, и азъ быхъ изгонилъ Ави-
мелеха. И рече на Авимелеха: Умножи
войскѫ-тѫ си, и излѣзь.
30 И чу Зевулъ, управитель-тъ на градъ-
тъ, думы-тѣ на Гаала Еведовъ-тъ сынъ,
31 и распали ся гнѣвъ-тъ му: И прати скры-
шно вѣстители Авимелеху и рече: Ето,
Гаалъ Еведовый сынъ и братія-та му
дойдохѫ въ Сихемъ: и ето тѣ подигатъ
32 градъ-тъ противъ тебе. За това прочее
стани прѣзъ нощь, ты и людіе-тѣ които
сѫ съ тебе, та тури засады по поле-то.

[г] Быт. 29; 15.
[д] Гл. 8; 33.
[е] Гл. 11; 3. 2 Лѣт. 13; 7. Прит. 12; 11. Дѣян. 17; 5.
[ж] Гл. 6; 24.
[з] 4 Цар. 11; 1, 2.
[и] Втор. 11; 29. 27; 12. Ісс. Нав. 8; 33. Іоан. 4; 20.
[і] Виж. 4 Цар. 14; 9.
[к] Гл. 8; 22, 23.
[л] Псал. 104; 15.
* *Евр.* да ся клатіѭ надъ.
[м] Псал. 104; 15.
[н] Иса. 30; 2. Дан. 4; 12. Осія 14; 7.
[о] Ст. 20. Числ. 21; 28. Іез. 19; 14.
[п] 4 Цар. 14; 9. Псал. 104; 16. Иса. 2; 13. 37; 24. Іез. 31; 3.
[р] Гл. 8; 35.
[с] Ст. 5; 6.
[т] Иса. 8; 6. Филип. 3; 3.
[у] Ст. 15, 56, 57.
[ф] 2 Цар. 20; 14.
[х] 1 Цар. 16; 14. 18; 9, 10. Виж. 3 Цар. 12; 15. 22; 22. 2 Лѣт. 10; 15. 18; 19 и дрг. Иса. 19; 2, 14.
[ц] Иса. 33; 1.
[ч] 3 Цар. 2; 32. Есѳ. 9; 25. Псал. 7; 16. Мат. 23; 35, 36.
[ш] Ст. 4.
[щ] 1 Цар. 25; 10. 3 Цар. 12; 16.
[ъ] Быт. 34; 2, 6.
[ы] 2 Цар. 15; 4.

33 И на утринь-тѫ, щомъ изгрѣе сълнце-то,
ще станешь рано, и ще ся устремишь
вързъ градъ-тъ: и ето, той и людіе-тѣ
които сѫ съ него ще излѣзѫтъ противъ
тебе, и ты ще му направишь както ти
дойде отъ рѫкѫ.
34 И станѫ Авимелехъ, и всичкы-тѣ лю-
діе които бѣхѫ съ него, прѣзъ нощь-тѫ,
и турихѫ въ засадѫ противъ Сихемъ че-
35 тыри пълка. И излѣзе Гаалъ сынъ-тъ
Еведовъ, та застанѫ у входъ-тъ на град-
скы-тѣ врата: и станѫ Авимелехъ, и лю-
діе-тѣ които бѣхѫ съ него отъ засадѫ-
36 тѫ. И когато видѣ Гаалъ людіе-тѣ рече
Зевулу: Ето, людіе слизатъ отъ върхове-
тѣ на горы-тѣ. А Зевулъ му рече: Сѣн-
ка-та на горы-тѣ ти ся види като мѫжіе.
37 И говорѝ пакъ Гаалъ и рече: Ето людіе
слизатъ отъ высочины-тѣ на мѣсто-то, и
единъ пълкъ иде прѣзъ пѫть-тъ на дѫбъ-
38 тъ Маоненимъ. Тогазь Зевулъ му рече:
Дѣ сѫ сега уста-та ти, съ които [ь]рече ты:
Кой е Авимелехъ, та да му работимъ?
Не сѫ ли тѣзи людіе, които ты прѣзира-
ше? Излѣзь прочее сега, та ся бій съ
39 тѣхъ. И излѣзе Гаалъ прѣдъ Сихемскы-
40 тѣ мѫжіе, та ся би съ Авимелеха: И по-
гнѫ го Авимелехъ, и побѣгнѫ той прѣдъ
него, и паднѫхѫ множина смъртно ране-
41 ни до входъ-тъ на врата-та. И сѣднѫ
Авимелехъ въ Арумѫ: а Зевулъ испѫди
Гаала и братія-та му, да не живѣѭтъ въ
42 Сихемъ. И на утринь-тѫ излѣзохѫ людіе-
тѣ на поле-то: и извѣсти ся това на Ави-
43 мелеха. Тогазь зѣ той людіе-тѣ *си*, та гы
раздѣли на три пълка и тури засады на
поле-то: и видѣ, и ето, людіе-тѣ излазѣ-
хѫ изъ градъ-тъ: и станѫ противъ тѣхъ,
44 та гы порази. И Авимелехъ, и пълкъ-тъ
който бѣше съ него, устремихѫ ся, та
застанѫхѫ въ входъ-тъ на градскы-тѣ
врата: а два-та пълка ся устремихѫ
вързъ всичкы-тѣ които бѣхѫ по поле-то,
45 та гы поразихѫ. И ратоваше Авимелехъ
противъ градъ-тъ прѣзъ всичкый-тъ онзи
день: и [ѣ]облада градъ-тъ, и уби людіе-тѣ
които бѣхѫ въ него, и [ю]разори градъ-тъ,
и посѣя го съсъ соль.
46 И като чухѫ това всичкы-тѣ мѫжіе
на Сихемскый-тъ стълпъ, влѣзохѫ въ
твърдѣль-тъ на домъ-тъ [я]на бога *си* Ве-
47 риѳа. И извѣсти ся на Авимелеха, че ся
събрахѫ всичкы-тѣ мѫжіе въ Сихемо-
48 вый-тъ стълпъ. И възлѣзе Авимелехъ на
горѫ-тѫ [ж]Салмонъ, той и всичкы-тѣ лю-
діе които бѣхѫ съ него; и зѣ Авимелехъ
топоръ въ рѫкѫ, та отсѣче вѣтвѫ отъ
дърво, и дигнѫ ѭ, и тури ѭ на рамо-то
си; и рече на людіе-тѣ които бѣхѫ съ
него: Каквото видѣхте че направихъ азъ,
побързайте да направите и вы както азъ.
49 И отсѣкохѫ всичкы-тѣ людіе всякой вѣ-
твѫ-тѫ си, и като отидохѫ слѣдъ Ави-
мелеха, турихѫ *гы* на твърдѣль-тъ и надъ
тѣхъ запалихѫ твърдѣль-тъ съ огнь; и
умрѣхѫ купно всичкы-тѣ мѫжіе на Си-
хемскый-тъ стълпъ; до тысящѫ мѫжіе
и жены.
50 Тогазь отиде Авимелехъ въ Ѳевесъ: та
расположи станъ противъ Ѳевесъ, и обла-
51 да го. Но имаше крѣпъкъ стълпъ въ
срѣдъ градъ-тъ, и прибѣгнѫхѫ тамъ
всичкы-тѣ мѫжіе и жены, и всичкы-тѣ
градскы жители, та ся затворихѫ, и въз-
52 лѣзохѫ на покрывъ-тъ на стълпъ-тъ. И
стигнѫ Авимелехъ дори до стълпъ-тъ, и
ратоваше го, и приближи дори до врата-
та на стълпъ-тъ за да го изгори съ огнь.
53 Тогазь [ѭ]една жена хвърли часть отъ во-
дениченъ камыкъ на Авимелеховѫ-тѫ
54 главѫ, та му строши теме-то. И [а]той из-
выка скоро къмъ момъка орѫженосеца
си, и рече му: Истъргни мечъ-тъ си, та
мя убій, да не рекѫтъ за мене: Жена го
уби. И прободе го момъкъ-тъ му и умрѣ.
55 И когато видѣхѫ Израилеви-тѣ мѫжіе че
умрѣ Авимелехъ, отидохѫ си всякой на
мѣсто-то си.
56 [б]Така въздаде Богъ зло-то на Авиме-
леха, което направи на отца си, понеже
57 уби седмдесеть-тѣ си братія. И всичко-то
зло на Сихемскы-тѣ мѫжіе, Богъ въздаде
на главы-тѣ имъ: и дойде на тѣхъ [в]клѣ-
тва-та на Іоѳама Іеровааловый-тъ сынъ.

ГЛАВА 10.

1 И [а]слѣдъ Авимелеха въстанѫ да изба-
ви Израиля Ѳола сынъ-тъ на Фуѧ сынъ-
тъ на Додо, Иссахаровъ мѫжъ; и той
живѣеше въ Самиръ въ горѫ-тѫ Ефремъ.
2 И сѫди Израиля двадесеть и три годины;
и умрѣ, и погребе ся въ Самиръ.
3 А по него настанѫ Іаиръ Галаадецъ-тъ,
и сѫди Израиля двадесеть и двѣ годины.
4 И имаше тридесеть сынове, [б]които яздѣ-
хѫ на тридесеть ослювы жрѣбета, и има-
хѫ тридесеть града, [в]называемы Іаировы
паланкы дори до днесь, които сѫ въ зе-
5 мѧ-тѫ Галаадъ. И умрѣ Іаиръ, и погре-
бе ся въ Камонъ.
6 И [г]сторихѫ пакъ Израилеви-тѣ сынове
зло прѣдъ Господа, и [д]служихѫ на Ва-
алимы-тѣ, и на Астарты-тѣ, и [е]на богове-
тѣ на Сиріѧ и [ж]на богове-тѣ на Сидонъ,
и на богове-тѣ на Моавъ, и на богове-тѣ
на Аммоновы-тѣ сынове, и на богове-тѣ
на Филистимцы-тѣ, и оставихѫ Господа,

[ь] Ст. 28. 29.
[ѣ] Ст. 20.
[ю] Втор. 29; 23. 3 Цар. 12; 25. 4 Цар. 3; 25.
[я] Гл. 8; 33.
[ж] Псал. 68; 14.
[ѭ] 2 Цар. 11; 21.
[а] 1 Цар. 31; 4.
[б] Ст. 24. Іов. 31; 3. Псал. 94; 23. Прит. 5; 22.
[в] Ст. 20.

—

[а] Гл. 2; 16.
[б] Гл. 5; 10. 12; 14.
[в] Втор. 3; 14.
[г] Гл. 2; 11. 3; 7. 4; 1. 6; 1. 13; 1.
[д] Гл. 2; 13.
[е] Гл. 2; 12.
[ж] 3 Цар. 11; 33. Псал. 106; 36.

7 и не служихѫ нему. И распали ся гнѣвъ-
тъ Господенъ противъ Израиля, и [з]прѣ-
даде гы въ рѫцѣ-тѣ на Филистимцы-тѣ,
и въ рѫцѣ-тѣ на Аммоновы-тѣ сынове.
8 И отъ тѫзь годинѫ, озлобихѫ и утѣсни-
хѫ Израилевы-тѣ сынове осмнадесеть го-
дины, всичкы-тѣ Израилевы сынове кои-
то бѣхѫ оттамъ Іорданъ, въ земіѭ-тѫ на
9 Амморейцы-тѣ, която е Галаадъ. И прѣ-
минѫхѫ Аммонови-тѣ сынове Іорданъ, за
да ратуватъ противъ Іудѫ, и противъ Ве-
ніамина, и противъ Ефремовый-тъ домъ:
и Израиль бѣше въ крайно утѣсненіе.
10 И [и]выкнѫхѫ Израилеви-тѣ сынове къмъ
Господа, и говорѣхѫ: Съгрѣшихмы ти,
защото оставихмы Бога нашего, та слу-
11 жихмы на Ваалимы-тѣ. И рече Господь
на Израилевы-тѣ сынове: Не *избавихъ ли
вы* [і]отъ Египтяны-тѣ, и [к]отъ Аморрей-
цы-тѣ, и [л]отъ Аммоновы-тѣ сынове, и
12 [м]отъ Филистимцы-тѣ? И [н]Сидонци-тѣ
още, и [о]Амаличани-тѣ, и Маоняни-тѣ [п]вы
притѣснихѫ; и выкнѫхте къмъ мене, и
13 азъ вы избавихъ отъ рѫкѫ-тѫ имъ. Но
[р]вы мя оставихте, та служихте на другы
богове: заради това не щѫ да вы изба-
14 віѭ вече. Идѣте та [с]выкайте къмъ бого-
ве-тѣ които избрахте: тѣ нека вы изба-
15 вятъ во врѣме-то на утѣсненіе-то ви. И
рекохѫ Господу Израилеви-тѣ сынове:
Съгрѣшихмы: [т]направи ни ты както е
угодно прѣдъ очи-тѣ ти: но, молимъ ти
16 ся, избави ны днесь. И [у]исхвърлихѫ чу-
жды-тѣ богове изъ срѣдъ себе си, та слу-
жихѫ Господу: и [ф]сѫжали ся душа-та
му за оскърбеніе-то на Израиля.
17 Тогазь ся събрахѫ Аммонови-тѣ сыно-
ве, та расположихѫ станъ-тъ си въ Га-
лаадъ. И събрахѫ ся Израилеви-тѣ сыно-
ве, та расположихѫ станъ-тъ си [х]въ Ма-
18 сфѫ. И рекохѫ людіе-тѣ *и* началници-тѣ
на Галаадъ едни на другы: Който захва-
не да ся біе съ Аммоновы-тѣ сынове, той
ще бѫде [ц]началникъ на всичкы-тѣ жите-
ли въ Галаадъ.

ГЛАВА 11.

1 И [а]Іефѳай Галаадецъ-тъ [б]бѣше силенъ
въ крѣпость: и той бѣше сынъ на блу-
дницѫ женѫ, а отецъ Іефѳаевъ бѣше Га-
2 лаадъ. И жена-та на Галаада роди му сы-
нове: и порастнѫхѫ сынове-тѣ на женѫ-
тѫ, и испѫдихѫ Іефѳая, и рекохѫ му:
Ты нѣма да наслѣдишь въ домъ-тъ на от-
ца ни; защото си сынъ на чуждѫ женѫ.
3 И побѣгнѫ Іефѳай отъ лице-то на братія-
та си, та ся насели въ земіѭ-тѫ Товъ: и
събрахѫ ся при Іефѳая [в]человѣци бездѣл-
4 ници та излазѣхѫ съ него. И слѣдъ нѣ-
колко врѣме Аммонови-тѣ сынове напра-
5 вихѫ бой противъ Израиля. И като ся
біяхѫ Аммонови-тѣ сынове противъ Изра-
иля, Галаадскы-тѣ старѣйшины отидо-
хѫ да земѫтъ съсъ себе си Іефѳая отъ
6 земіѭ-тѫ Товъ. И рекохѫ на Іефѳая: Ела,
та ни стани началникъ, за да ся біемъ
7 противъ Аммоновы-тѣ сынове. И рече Іе-
фѳай на Галаадскы-тѣ старѣйшины: Не
възненавидѣхте ли мя [г]вы, и не мя ли
испѫдихте изъ домъ-тъ на бащѫ ми? А
сега защо сте дошли при мене, като сте
8 въ утѣсненіе? И [д]рекохѫ Галаадскы-тѣ
старѣйшины на Іефѳая: За това ся [е]вър-
нѫхмы сега при тебе, за да дойдешь съ
насъ, и да ся біешь противъ Аммоновы-
тѣ сынове, и [ж]да си князь надъ насъ,
надъ всичкы които живѣѭтъ въ Галаадъ.
9 И рече Іефѳай на Галаадскы-тѣ старѣйши-
ны: Ако мя заведете пакъ вы да ратувамъ
противъ Аммоновы-тѣ сынове, и Господь
гы прѣдаде менѣ, азъ ще бѫдѫ ли князь
10 надъ васъ? И рекохѫ Галаадскы-тѣ ста-
рѣйшины на Іефѳая: [з]Господь нека е сви-
дѣтель между насъ, ако не направимъ
11 споредъ думѫ-тѫ ти. Тогазь отиде Іефѳай
съ Галаадскы-тѣ старѣйшины, и постави-
хѫ го людіе-тѣ надъ себе си [и]главѫ и
князь: и говори Іефѳай всичкы-тѣ си сло-
ва [і]прѣдъ Господа въ Масфѫ.
12 И проводи Іефѳай посланницы на царя
на Аммоновы-тѣ сынове, и рече: Що
имашь да правишь съ мене, та си дошелъ
противъ мене да ся біешь въ земіѭ-тѫ
13 ми? И царь-тъ на Аммоновы-тѣ сынове
отговори на Іефѳаевы-тѣ посланницы:
[к]Защото Израиль, когато възлизаше изъ
Египетъ, зѣ земіѭ-тѫ ми отъ Арнонъ до
[л]Явокъ и до Іорданъ: сега прочее върни
тѣзи *мѣста* съ миръ.
14 И прати пакъ Іефѳай посланницы на ца-
15 ря на Аммоновы-тѣ сынове, та му рече:
Така говори Іефѳай: [м]Израиль не е зѣлъ
Моавскѫ-тѫ земіѭ, нито земіѭ-тѫ на Ам-
16 моновы-тѣ сынове; Но като възлѣзе Изра-
иль изъ Египетъ, и [н]отиде прѣзъ пусты-
ніѭ-тѫ при Червено-то море, и [о]дойде
17 въ Кадисъ, Тогазь [п]Израиль прати по-
сланницы на Едомскый-тъ царь, и рече:
Да прѣминѫ, моліѭ, прѣзъ земіѭ-тѫ ти:

з Гл. 2; 14. 1 Цар. 12; 9.
и 1 Цар. 12; 10.
і Исх. 14; 30.
к Чисх. 21; 21. 24, 25.
л Гл. 3; 12; 13.
м Гл. 3; 31.
н Гл. 5; 19.
о Гл. 6; 3.
п Псал. 106; 42, 43.
р Втор. 32; 15. Іер. 2; 13.
с Втор. 32; 37, 38. 4 Цар. 3; 13. Іер. 2; 28.
т 1 Цар. 3; 18. 2 Цар. 15; 26.
у 2 Лѣт. 7; 14. 15; 8. Іер. 18; 7, 8.
ф Псал. 106; 44, 45. Иса. 63; 9.
х Быт. 31; 49. Гл. 11; 11, 29.
ц Гл. 11; 8, 11.

—

а Евр. 11; 32.
б Гл. 6; 12. 4 Цар. 5; 1.
в Гл. 9; 4. 1 Цар. 22; 2.
г Быт. 26; 27.
д Гл. 10; 18.
е Лук. 17; 4.
ж Гл. 10; 18.
з Іер. 42; 5.
и Ст. 8.
і Гл. 10; 17. 20; 1. 1 Цар. 10; 17. 11; 15.
к Числ. 21; 24, 25, 26.
л Быт. 32; 22.
м Втор. 2; 9, 19.
н Числ. 14; 25. Втор. 1; 40. Іис. Нав. 5; 6.
о Числ. 13; 26. 20; 1. Втор. 1; 46.
п Числ. 20; 14.

[р]а Едомскый-тъ царь не послуша. Прати
още и на Моавскый-тъ царь: но и той
не склони, и [с]сѣднѫ Израиль въ Кадисъ.
18 Тогазь отиде прѣзъ пустынѭ-тѫ, та [т]обы-
коли Едомскѫ-тѫ землѭ, и Моавскѫ-
тѫ землѭ, и [у]дойде отъ истокъ на Мо-
авскѫ-тѫ землѭ, та [ф]расположи станъ-тъ
си оттамъ Арнонъ, и не влѣзе въ Моаво-
вы-тѣ прѣдѣлы: защото Арнонъ бѣше
19 прѣдѣлъ на Моава, И [х]прати Израиль
посланницы при Сиона Аморрейскый-тъ
царь, Есевонскый-тъ царь: та му рече
Израиль: [ц]Да прѣминемъ, молимъ тя, прѣзъ
20 землѭ-тѫ ти до наше-то мѣсто. Но [ч]Си-
онъ не ся увѣри на Израиля *да го пусне*
да мине прѣзъ прѣдѣлъ-тъ му: за това
събра Сионъ всичкы-тѣ си людіе, та рас-
положи станъ-тъ си въ Яссѫ, и ратова
21 противъ Израиля. И прѣдаде Господь Богъ
Израилевъ Сиона и всичкы-тѣ му людіе въ
рѫкѫ-тѫ на Израиля, та гы [ш]поразихѫ:
и Израиль наслѣди всичкѫ-тѫ землѭ на
Аморрейцы-тѣ, които живѣехѫ въ онѫзь
22 землѭ, И наслѣдихѫ [щ]всичкы-тѣ прѣдѣлы
на Аморрейцы-тѣ, отъ Арнонъ до Явокъ,
23 и отъ пустынѭ-тѫ дори до Іорданъ. И
сега, като изгони Господь Богъ Израи-
левъ Аморрейцы-тѣ отъ лице-то на лю-
діе-тѣ си Израиля, ты ли ще гы наслѣ-
24 дишь? Не наслѣдувашь ли ты онова кое-
то ти е далъ за наслѣдіе богъ твой [ъ]Ха-
мосъ? и [ы]ный, всичко що ни е далъ за
наслѣдіе Іеова Богъ нашъ, него ще на-
25 слѣдимъ. И сега да ли си ты въ нѣщо по
добръ [ь]отъ Валака Сепфоровый-тъ сынъ
Моавскый-тъ царь? прѣпиралъ ли ся е
той нѣкога съ Израиля, или направилъ
26 ли е нѣкога брань противъ него? Отъ
както ся е населилъ Израиль [ѣ]въ Есевонъ
и въ села-та му, и [ю]въ Ароиръ и въ се-
ла-та му, и во всичкы-тѣ градове, които
сѫ близу при Арнонъ, триста годины сѫ:
защо въ това разстояніе не сте *гы* отър-
27 вали? И тъй азъ не ти сьмь съгрѣшилъ:
но ты ми правишь неправдѫ, като рату-
вашь противъ мене. Господь [я]Сѫдія [ѫ]не-
ка сѫди днесь между Израилевы-тѣ сы-
нове и Аммоновы-тѣ сынове.
28 Но царь-тъ на Аммоновы-тѣ сынове не
послуша Іефѳаевы-тѣ думы, които му про-
29 води. Тогазь [ѭ]дойде на Іефѳая Духъ Го-
сподень, и минѫ той прѣзъ Галаадъ и
Манассіѭ, минѫ и прѣзъ Галаадскѫ-тѫ
Масфѫ, и отъ Галаадскѫ-тѫ Масфѫ минѫ
30 противъ Аммоновы-тѣ сынове. И [а]обрече
Іефѳай обричаніе Господу, и рече: Ако
наистинѫ прѣдадешь Аммоновы-тѣ сы-
31 нове въ рѫкѫ-тѫ ми, Тогазь онова ко-
ето излѣзе изъ врата-та на домъ-тъ ми
да мя посрѣщне, когато ся върнѫ съ
миръ отъ Аммоновы-тѣ сынове, [б]ще бѫ-
де Господу, и [в]ще го принесѫ всесъж-
женіе.
32 Тогазь заминѫ Іефѳай къмъ Аммоно-
вы-тѣ сынове да гы ратова: и прѣдаде гы
33 Господь въ рѫкѫ-тѫ му, Та гы порази
отъ Ароиръ, дори до [г]Миниѳъ, двадесеть
градове, и до Авелъ-керамимъ, съ пора-
зеніе твърдѣ голѣмо. И покорихѫ ся Ам-
монови-тѣ сынове прѣдъ Израилевы-тѣ
сынове.
34 И дойде Іефѳай [д]въ Масфѫ у домъ-тъ
си: и ето, [е]дъщеря му излазѣше да го
посрѣщне съ тѫпаны и ликованія; и тя
му бѣ единородна: освѣнь неѭ, нѣмаше
35 нито сына, нито дъщерѭ. И като ѭ ви-
дѣ [ж]раздра дрехы-тѣ си, и рече: Горко
ми, дъщеро моя! ты съвсѣмъ си мя за-
копала, и ты си отъ онѣзи които мя сму-
щаватъ: защото азъ [з]отворихъ уста-та си
къмъ Господа, и [и]не могѫ да ся повър-
36 нѫ. А тя му рече: Отче мой, *ако* си
отворилъ уста-та си къмъ Господа, [і]стори
съ мене онова което е излѣзло изъ уста-
та ти: [к]понеже Господь направи за тебе
отмъщеніе на непріятели-тѣ ти, Аммоно-
37 вы-тѣ сынове. И рече на отца си: Това
нека ми бѫде: остави мя два мѣсеца, да
идѫ да ходѭ по горы-тѣ, и да оплачѫ
38 дѣвство-то си, азъ и другаркы-тѣ ми. И
той рече: Иди; и пуснѫ ѭ за два мѣсе-
ца, и отиде тя съ другаркы-тѣ си, та пла-
39 ка дѣвство-то си по горы-тѣ. И въ свър-
шеніе-то на два-та мѣсеца ся върнѫ при
отца си, и [л]направи съ неѭ по обрича-
ніе-то си което обрече: и тя не позна
40 мѫжа. И станѫ обычай въ Израиль: Да
ходятъ дъщери-тѣ Израилеви отъ врѣме
на врѣме, да оплакуватъ дъщерѭ-тѫ на
Іефѳая Галаадецъ-тъ, четыри дни въ го-
динѫ-тѫ.

ГЛАВА 12.

1 И [а]събрахѫ ся Ефремови-тѣ мѫжіе та
прѣминѫхѫ къмъ сѣверъ, и рекохѫ на
Іефѳая: Защо прѣминѫ ты да ратувашь
противъ Аммоновы-тѣ сынове, и не ны
повыкнѫ да дойдемъ съ тебе? ный ще из-
2 горимъ домъ-тъ ти отгорѣ ти съ огнь. А

р Числ. 20; 18, 21.
с Числ. 20; 1.
т Числ. 21; 4. Втор. 2; 1—8.
у Числ. 21; 11.
ф Числ. 21; 13. 22; 36.
х Числ. 21; 21. Втор. 2; 26.
ц Числ. 21; 22. Втор. 2; 27.
ч Числ. 21; 23. Втор. 3; 31.
ш Числ. 21; 24, 25. Втор. 2; 33, 34.
щ Втор. 2; 36.
ъ Числ. 21; 29. 3 Цар. 11; 7. Іер. 48; 7.
ы Втор. 9; 4, 5. 18; 12. Іис. Нав. 3; 10.
ь Числ. 22; 2. Вижь Іис. Нав. 24; 9.
ѣ Числ. 21; 25.
ю Втор. 2; 36.
я Быт. 18; 25.
ѫ Быт. 16; 5. 31; 53. 1 Цар. 24; 12, 15.
ѭ Гл. 3; 10.
а Быт. 28; 20. 1 Цар. 1; 11.
б Вижь Лев. 27; 2, и дрг. 1 Цар. 1; 11, 28. 2; 18.
в Псал. 66; 13. Вижь Лев. 27; 11, 12.
г Іез. 27; 17.
д Ст. 11. Гл. 10; 17.
е Исх. 15; 20. 1 Цар. 18; 6. Псал. 68; 25. Іер. 31; 4.
ж Быт. 37; 29, 34.
з Еккл. 5; 2.
и Числ. 30; 2. Псал. 15; 4. Еккл. 5; 4, 5.
і Числ. 30; 2.
к 2 Цар. 18; 19, 31.
л Ст. 31. 1 Цар. 1; 22, 24. 2; 18.

—

а Гл. 8; 1.

Іефѳай имъ рече: Азъ и людіе-тѣ ми
имахмы голѣмо прѣпираніе съ Аммоновы-
тѣ сынове; и повыкахъ вы, и не мя из-
3 бавихте отъ ръкѫ-тѫ имъ. И като видѣхъ
че не *мя* избавихте, [б]хвърлихъ въ бѣдѫ
животъ-тъ си, та прѣминѫхъ противъ
Аммоновы-тѣ сынове, и Господь гы прѣ-
даде въ рѫкѫ-тѫ ми: И сега вы защо
сте възлѣзли къмъ мене днесь да мя
ударите?
4 Тогазь събра Іефѳай всичкы-тѣ Гала-
адскы мѫжіе, та удари Ефрема: и пора-
зихѫ Галаадскы-тѣ мѫжіе Ефремцы-тѣ
защото рекохѫ: [в]Бѣжанци отъ Ефрема
сте вы, Галаадци, между Ефремцы-тѣ *и*
5 между Манассійцы-тѣ. И захванѫхѫ Га-
лаадци-тѣ [г]бродове-тѣ на Іорданъ прѣдъ
Ефремцы-тѣ: и когато нѣкой отъ Ефрем-
цы-тѣ бѣжанцы говорѣше: Оставѣте да
прѣминѫ, тогазь Галаадскы-тѣ мѫжіе му
казувахѫ: Ефремецъ ли си ты? Ако ре-
6 чеше той: Не сьмь, Тогазь му думахѫ:
Речи *Шибболеѳъ; а той казуваше Сиб-
болеѳъ; защото не можаше да произнесе
право. Тогазь го хващахѫ, та го закала-
хѫ, въ бродове-тѣ на Іорданъ. И паднѫ-
хѫ въ онова врѣме четыридесеть и двѣ
тысящи отъ Ефрема.
7 И сѫди Іефѳай Израиля шесть години.
И умрѣ Іефѳай Галаадецъ-тъ, и погребе
ся въ *единъ отъ* Галаадскы-тѣ градове.
8 А подирь него станѫ сѫдія въ Изра-
9 иль Ивцанъ отъ Виѳлеемъ. Той имаше
тридесеть сынове, и тридесеть дъщери,
които ожени на вънъ; и зѣ изъ вънъ
тридесеть *чужды* дъщери за сынове-тѣ си.
10 И сѫди Израиля седмь години. И умрѣ
Ивцанъ, и погребе ся въ Виѳлеемъ.
11 А слѣдъ него станѫ сѫдія въ Израиль
Елонъ Завулонецъ-тъ; и сѫди Израиля
12 десеть години. И умрѣ Елонъ Завуло-
нецъ-тъ, и погребе ся въ Еалонъ, въ зе-
мѭ-тѫ Завулоновѫ.
13 А слѣдъ него станѫ сѫдія въ Израиль
Авдонъ, сынъ-тъ Иллеловъ, Пираѳонецъ-
14 тъ. Той имаше четыридесеть сынове, и
тридесеть внуцы, които [д]яздѣхѫ на седм-
десеть ослета; и сѫди Израиля осмь го-
15 динъ. И умрѣ Авдонъ сынъ-тъ Иллеловъ
Пираѳонецъ-тъ, и погребе ся въ Пира-
ѳонъ, въ земѭ-тѫ Ефремовѫ, [е]на горѫ-
тѫ Амаликъ.

ГЛАВА 13.

1 И [а]направихѫ пакъ Израилеви-тѣ сы-
нове зло прѣдъ Господа: и прѣдаде гы
Господь [б]въ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ
четыридесеть лѣта.
2 И имаше единъ человѣкъ [в]отъ Сараѭ,
отъ Даново-то племе, и име-то му Ма-
ное: и жена-та му бѣ неплодна, и не ра-
3 ждаше. И [г]яви ся ангелъ Господень на
женѫ-тѫ, и рече ѝ: Ето, сега си непло-
дна, и не раждашь: но ще зачнешь и ще
4 родишь сынъ. И сега ты да ся пазишь
[д]да не піешь вино, или сикерѫ, и да не
5 ядешь нищо нечисто. Защото, ето, ще
зачнешь, и ще родишь сынъ: и [е]бръсначъ
да не възлѣзе на главѫ-тѫ му, защото
дѣте-то ще бѫде [ж]Назирей Богу отъ
утробѫ-тѫ *на майкѫ си;* и той [з]ще начне
да избавя Израиля отъ рѫкѫ-тѫ на Фи-
листимцы-тѣ.
6 И отиде жена-та та обади на мѫжа си,
и рече: [и]Человѣкъ Божій дойде при ме-
не, и [і]видъ-тъ му бѣше като видъ на ан-
гелъ Божій, страшенъ много: но азъ [к]го
не попытахъ отъ дѣ е, и той ми не яви
7 име-то си. И рече ми: Ето, ще зачнешь,
и ще родишь сынъ; и сега да не піешь
вино, нито сикерѫ, и да не ядешь нищо
нечисто; защото дѣте-то ще бѫде Нази-
рей Богу отъ утробѫ-тѫ *на майкѫ си* до-
ри до день-тъ на смърть-тѫ си.
8 Тогазь ся помоли Маное Господу, и ре-
че: Молѭ ся, Господи мой, нека дойде
пакъ при насъ онзи Божій человѣкъ, ко-
гото си пратилъ, и нека ны научи що да
сторимъ съ дѣте-то, което ще ся роди.
9 И послуша Богъ гласъ-тъ Маноевъ: и
дойде пакъ ангелъ Божій при женѫ-тѫ,
като сѣдѣше тя на нивѫ-тѫ: а Маное
10 мѫжъ ѝ не бѣше съ неѭ. И завтече ся
жена-та на бързо, та яви на мѫжа си и
рече му: Ето, яви ми ся онзи человѣкъ,
11 който дойде при мене онзи день. И ста-
нѫ Маное та отиде подирь женѫ си, и
дойде при человѣка, та му рече: Ты ли
си онзи человѣкъ който си говорилъ на
12 тѫзи женѫ? И той рече: Азъ. И рече
Маное: Сега когато ся сбѫде слово-то
ти: що трѣбва за дѣте-то, и *то що да
13 прави? И рече ангелъ Господень на Ма-
ноя: Отъ всичко що рѣкохъ на женѫ-
14 тѫ, нека ся пази; Отъ всичко що излиза
отъ лозіе да не яде, и [л]вино и сикерѫ
да не піе; и нищо нечисто да не яде:
всичко що ѝ заржчахъ, нека упази.
15 И рече Маное на ангелъ-тъ Господень:
[м]Да тя задържимъ, молѭ, и да ти при-
16 готвимъ яре отъ козы-тѣ. И рече ангелъ-
тъ Господень Маною: Ако и да мя за-
държишь, не щѫ да ямь отъ хлѣбъ-тъ

[б] 1 Цар. 19; 5. 28; 21. Іов. 13; 14. Псал. 119; 109.
[в] Вижь 1 Цар. 25; 10. Псал. 78; 9.
[г] Іис. Нав. 22; 11. Гл. 3; 28. 7; 24.
* Класъ *или* порой.
[д] Гл. 5; 10. 10; 4.
[е] Гл. 3; 13, 27. 5; 14.

—

[а] Гл. 2; 11. 3; 7. 4; 1. 6; 1. 10; 6.
[б] 1 Цар. 12; 9.
[в] Іис. Нав. 19; 41.
[г] Гл. 6; 12. Лук. 1; 11, 13, 28, 31.
[д] Ст. 14. Чисх. 6; 2, 3. Лук. 1; 15.
[е] Числ. 6; 5. 1 Цар. 1; 11.
[ж] Числ. 6; 2.
[з] Вижь 1 Цар. 7; 13. 2 Цар. 8; 1. 1 Лѣт. 18; 1.
[и] Втор. 33; 1. 1 Цар. 2; 27. 9; 6. 3 Цар. 17; 24.
[і] Мат. 28; 3. Лук. 9; 29. Дѣян. 6; 15.
[к] Ст. 17, 18.
* *Или* какво да му правимъ?
[л] Ст. 4.
[м] Быт. 18; 5. Гл. 6; 18.

ти; но ако ще направишь всесъжженіе,
принесь го Господу. Защото не позна Ма-
17 ное че бѣше ангелъ Господенъ: И рече
Маное на ангелъ-тъ Господенъ: Какъ ти е
име-то, за да тя прославимъ, когато ся
18 сбѫде слово-то ти? А ангелъ-тъ Господенъ
му рече: [н]Защо питашь тъй за име-то
19 ми? а то е чудно. Тогазь зѣ Маное яре-
то отъ козы-тѣ и хлѣбно-то приношеніе,
та [о]принесе Господу на камыкъ-тъ: и
ангелъ-тъ направи чудо: а Маное и жена
20 му гледахѫ. Защото като въсхождаше
пламыкъ-тъ надъ олтарь-тъ къмъ небе-
то, възлѣзе и ангелъ-тъ Господенъ въ
пламыкъ-тъ на олтарь-тъ, а Маное и же-
на му гледахѫ; и [п]паднѫхѫ съ лице-то
21 на земіѭ-тѫ. И не ся яви вече ангелъ-тъ
Господенъ на Маноя и на женѫ му. [р]То-
газь позна Маное че бѣше ангелъ Госпо-
22 день. И рече Маное на женѫ си: [с]Не-
прѣмѣнно ще умремъ, защото видѣхмы
23 Бога. А жена му рече: Ако Господь
искаше да ны умори, не щѣше да пріеме
всесъжженіе и приношеніе отъ рѫкѫ-тѫ
ни, нито щѣше да ни покаже всичко то-
ва, нито бы ни направилъ да чуемъ та-
квызь нѣща въ това врѣме.
24 И роди жена-та сынъ, и нарече име-
то му [т]Самсонъ: и [у]порастнѫ дѣте-то,
25 и благослови го Господь. И [ф]Духъ Госпо-
денъ начнѫ да го подбужда въ Дановый-
тъ станъ [х]между Сараіѫ и Есѳаолъ.

ГЛАВА 14.

1 И слѣзе Самсонъ [а]въ Ѳамнаѳъ, и [б]ви-
дѣ женѫ въ Ѳамнаѳъ отъ дъщери-тѣ на
2 Филистимцы-тѣ. И възлѣзе та възвѣсти
на бащѫ си и на майкѫ си, и казваше:
Видѣхъ женѫ въ Ѳамнаѳъ отъ дъщери-
тѣ на Филистимцы-тѣ: и сега [в]земѣте
3 ми ѭ за женѫ. А баща му и майка му
рекохѫ му: Нѣма ли между [г]дъщери-тѣ
на братія-та ти, и между всичкы-тѣ ми
людіе жена, та отхождашь ты да земешь
женѫ [д]отъ необрѣзаны-тѣ Филистимцы?
А Самсонъ рече на бащѫ си: Неѭ ми
земи; защото тя е угодна на очи-тѣ ми.
4 Но баща му и майка му не познахѫ че
[е]отъ Господа бѣше това, че той търсѣ-
ше причинѫ противъ [ж]Филистимцы-тѣ;
защото въ онова врѣме Филистимци-тѣ
5 владѣехѫ надъ Израиля. Тогазь слѣзе
Самсонъ съ бащѫ си и съ майкѫ си въ
Ѳамнаѳъ, та дойдохѫ до лозія-та на Ѳа-
мнаѳъ: и ето, единъ младъ львъ който
6 рыкаеше срещѫ него. И [з]дойде на него
Духъ Господенъ, и раскѫснѫ го като че
бѣше раскѫснѫлъ яре, и нѣмаше нищо
въ рѫцѣ-тѣ си; но не обяви на бащѫ си
7 или на майкѫ си що бѣ направилъ. И
слѣзе, та говори на женѫ-тѫ: и тя быде
угодна прѣдъ очи-тѣ на Самсона.
8 И върнѫ ся слѣдъ *нѣколко* дни да ѭ
земе; и свърнѫ *отъ пѫть-тъ* за да види
трупъ-тъ на львъ-тъ: и ето рой пчелы
9 въ трупъ-тъ львовъ, и медъ. И зѣ отъ
него въ рѫцѣ-тѣ си, и вървѣше напрѣдъ
и ядѣше, и дойде при бащѫ си и при май-
кѫ си, и даде имъ, та ядохѫ; но не
имъ каза че отъ трупъ-тъ львовъ зѣ
медъ-тъ.
10 И слѣзе баща му при женѫ-тѫ; и на-
прави тамъ Самсонъ пиръ; защото така
11 правѣхѫ млади-тѣ. И като го видѣхѫ,
зѣхѫ тридесеть дружина за да бѫдѫтъ
12 съ него. И рече имъ Самсонъ: Сега [и]ще
ви прѣдложѫ гатанкѫ: ако можете да
ми ѭ кажете [і]въ седмь-тѣ дни на пиръ-
тъ, и да *ѭ* намѣрите, тогазь азъ ще ви
дамъ тридесеть ризы ленены и тридесеть
13 [к]дрехы за прѣмѣнѫ; Но ако не можете
да ми *ѭ* кажете, тогазь вы ще ми дадете
тридесеть ризы ленены и тридесеть дрехы
14 за прѣмѣнѫ. И рекохѫ му: Прѣдложи га-
танкѫ-тѫ си, да ѭ чуемъ. И рече имъ:
Отъ ядущій-тъ излѣзе ястіе,
И отъ крѣпкый-тъ излѣзе сладость.
15 И тѣ не могохѫ да истълкуватъ гатанкѫ-
тѫ за три дни. И въ седмый-тъ день ре-
кохѫ на Самсоновѫ-тѫ женѫ: [л]Прѣду-
май мѫжа си, и нека ни каже гатанкѫ-
тѫ, [м]за да не изгоримъ тебе и домъ-тъ
на бащѫ ти съ огнь: за да ны оберете ли
16 ны поканихте? не е ли *така?* И жена-та
Самсонова плака прѣдъ него и рече: [н]Ты
само мя мразишь, и не мя обычашь; прѣд-
ложи гатанкѫ на синове-тѣ на людіе-тѣ
ми, а на мене не си *ѭ* казалъ. А той ѝ
рече: Ето, на бащѫ си и на майкѫ си
не *ѭ* казахъ; та на тебе ли ще *ѭ* кажѫ?
17 Но тя плачеше прѣдъ него седмь-тѣ де-
на въ които бѣше пированіе-то имъ: а въ
седмый-тъ день ѝ ѭ каза, защото му мно-
го досади: и тя каза гатанкѫ-тѫ на сы-
18 нове-тѣ на людіе-тѣ си. Тогазь въ сед-
мый-тъ день прѣди да зайде сълнце-то,
градскы-тѣ мѫжіе му рекохѫ:
Що е по сладко отъ медъ?
И що е по яко отъ львъ?
А той имъ рече: Ако не быхте орали съ
моіѭ-тѫ юницѫ, не щѣхте да намѣрите

[н] Быт. 32; 29.
[о] Гл. 6; 19, 20.
[п] Лев. 9; 24. 1 Лѣт. 21; 16. Іез. 1; 28. Мат. 17; 6.
[р] Гл. 6; 22.
[с] Быт. 32; 30. Исх. 33; 20. Втор. 5; 26. Гл. 6; 22.
[т] Евр. 11; 32.
[у] 1 Цар. 3; 19. Лук. 1; 80. 2; 52.
[ф] Гл. 3; 10. 1 Цар. 11; 6. Мат. 4; 1.
[х] Іис. Нав. 15; 33. Гл. 18; 11.

—

[а] Быт. 38; 13. Іис. Нав. 15; 10.
[б] Быт. 34; 2.
[в] Быт. 21; 21. 34; 4.
[г] Быт. 24; 3. 4.
[д] Быт. 34; 14. Исх. 34; 16. Втор. 7; 3.
[е] Іис. Нав. 11; 20. 3 Цар. 12; 15. 4 Цар. 6; 33. 2 Лѣт. 10; 15. 22; 7. 25; 20.
[ж] Гл. 13; 1. Втор. 28; 48.
[з] Гл. 3; 10. 13; 25. 1 Цар. 11; 6.
[и] 3 Цар. 10; 1. Іез. 17; 2. Лук. 14; 7.
[і] Быт. 29; 27.
[к] Быт. 45; 22. 4 Цар. 5; 22.
[л] Гл. 16; 5.
[м] Гл. 15; 6.
[н] Гл. 16; 15.

19 гатанкѫ-тѫ ми. И [о]дойде на него Духъ
Господенъ: и слѣзе въ Аскалонъ, та из-
би тридесеть мѫжіе отъ тѣхъ, и зѣ облѣ-
кла-та имъ, и даде прѣмѣны-тѣ на онѣзи
които казахѫ гатанкѫ-тѫ. И распали ся
гнѣвъ-тъ му, и възлѣзе въ бащинъ-тъ си
домъ.
20 [п]А жена-та Самсонова ся ожени за дру-
гаря му, [р]който му бѣше пріятель.

ГЛАВА 15.

1 И слѣдъ нѣколко врѣме, въ дни-тѣ на
жетвѫ-тѫ на пшеницѫ-тѫ, посѣти Сам-
сонъ женѫ-тѫ си, съ едно яре отъ козы-
тѣ; и рече: Да влѣзѫ при женѫ си въ
ложницѫ-тѫ. Но баща ѝ не го остави да
2 влѣзе. И рече баща ѝ: Наистинѫ азъ рѣ-
кохъ че ты съвсѣмъ си ѭ [а]намразилъ:
за това ѭ дадохъ на другаря ти: по мал-
ка-та ѝ сестра не е ли по хубава отъ
неѭ? земи ѭ сега, вмѣсто неѭ.
3 А Самсонъ рече за тѣхъ: Сега ще бѫ-
дѫ неповиненъ къмъ Филистимцы-тѣ, ако
имъ правѭ зло *и* азъ.
4 И отиде Самсонъ та хванѫ триста ли-
сицы, и зѣ свѣщи, и обърнѫ опашкѫ
къмъ опашкѫ, и тури по еднѫ свѣщь
5 въ срѣдѫ-тѫ между двѣ-тѣ опашкы. И
като запали свѣщи-тѣ, пуснѫ гы по сѣ-
ятбы-тѣ на Филистимцы-тѣ, и изгори ко-
пны-тѣ, дори и непожьнѫты-тѣ класове,
6 даже и лозія-та, *и* маслины-тѣ. Тогазь
Филистимци-тѣ рекохѫ: Кой направи то-
ва? И отговорихѫ: Самсонъ, зетъ-тъ на
Ѳамнаѳецъ-тъ; защото зѣ женѫ му, та ѭ
даде на другаря му. И [б]възлѣзохѫ Фи-
листимци-тѣ та изгорихѫ неѭ и бащѫ ѝ
съ огнь.
7 И рече имъ Самсонъ: Ако и да сто-
рихте вы това, но азъ ще отмьстѭ вамъ,
8 и послѣ ще прѣстанѫ. И порази гы, въ
голень и въ бедро, съ голѣмо пораженіе;
и слѣзе та сѣднѫ въ разсѣлинѫ-тѫ на
канарѫ-тѫ Иѳамъ.
9 А Филистимци-тѣ възлѣзохѫ та рас-
положихѫ станъ-тъ си въ Іудѫ, и рас-
10 пространихѫ ся [в]въ Лехій. И рекохѫ Іу-
дини-тѣ человѣци: Защо възлѣзохте про-
тивъ насъ? И тѣ отговорихѫ: Възлѣ-
зохмы да вържемъ Самсона да му напра-
11 вимъ както направи той намъ. И слѣзо-
хѫ три тысящи мѫжіе изъ Іудѫ въ раз-
сѣлинѫ-тѫ на канарѫ-тѫ Иѳамъ, та ре-
кохѫ Самсону: Не знаешь ли че [г]Фили-
стимци-тѣ владѣѭтъ надъ насъ? що е
прочее това *което* ни стори ты? А той
имъ рече: Както ми направихѫ така имъ
12 направихъ. И рекохѫ му: Ный смы слѣ-
зли да тя вържемъ, за да тя прѣдадемъ
въ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ. И рече
имъ Самсонъ: Закьлнѣте ми ся че вы не
13 ще нападнете на мене. А тѣ му говори-
хѫ и рекохѫ: Не, но ще тя вържемъ
само, и ще тя прѣдадемъ въ рѫкѫ-тѫ
имъ; а да тя умъртвимъ не щемъ. И тъй
вързахѫ го съ двѣ новы вѫжя, и възве-
дохѫ го вънъ отъ канарѫ-тѫ.
14 И когато дойде въ Лехій, Филистимци-
тѣ го посрѣщнѫхѫ съ въсклицаніе. И [д]дой-
де на него Духъ Господенъ: и вѫжя-
та които бѣхѫ на мышцы-тѣ му, станѫ-
хѫ като ленъ прѣгоренъ съ огнь, и вър-
скы-тѣ му ся раскѫсахѫ отъ рѫцѣ-тѣ
15 му. И намѣри челюсть отъ оселъ прѣснѫ
още, и прострѣ рѫкѫ-тѫ си, та ѭ зѣ, и
[е]уби съ неѭ тысящѫ мѫжіе.
16 И рече Самсонъ: Съ ословѫ челюсть
купове купове *гы направихъ*, съ ословѫ
17 челюсть убихъ тысящѫ мѫжіе. И като
прѣстанѫ да говори, хвърли челюсть-тѫ
отъ рѫкѫ-тѫ си; и нарече онова мѣсто
*Рамаѳъ-лехій.
18 И ожаднѣ прѣмного, и выкнѫ къмъ
Господа, и рече: [ж]Ты даде чрѣзъ рѫкѫ-
тѫ на рабъ-тъ си това голѣмо спасеніе;
а сега да умрѫ ли отъ жаждѫ, и да па-
днѫ ли въ рѫкѫ-тѫ на необрѣзаны-тѣ?
19 И расцѣпи Богъ трапъ-тъ който е въ Ле-
хій и излѣзе вода изъ него: и като пи,
[з]съзѣ ся духъ-тъ му, и съживи ся; за
това нарече име-то му †Ен-акrоре кой-
то е въ Лехій до тойзи день.
20 И той сѫди Израиля [и]въ дни-тѣ на Фи-
листимцы-тѣ двадесеть годины.

ГЛАВА 16.

1 И отиде Самсонъ въ Газѫ, и видѣ тамъ
2 женѫ блудницѫ и влѣзе при неѭ. И ка-
за ся на Газяны-тѣ: Самсонъ дойде тукъ.
А тѣ го [а]обыколихѫ и сѣдѣхѫ цѣлѫ
нощь за него въ засадѫ при градскы-тѣ
врата; и таехѫ ся цѣлѫ нощь, и говорѣ-
3 хѫ: Додѣ съвне утрѣ ще го убіемъ. А
Самсонъ спа до срѣдъ нощь: и като ста-
нѫ въ полунощь, хванѫ двери-тѣ на град-
скѫ-тѫ портѫ, и два-та дверостълпа, та
гы искърти съсъ запоръ-тъ, тури *гы* на
рамена-та си, и гы изнесе на върхъ-тъ
на горѫ-тѫ, която е срещѫ Хевронъ.
4 И слѣдъ това залюби еднѫ женѫ въ
5 долъ-тъ Сорикъ, име-то ѝ Далида. И въз-
лѣзохѫ при неѭ Филистимскы-тѣ войво-
ды, та ѝ рекохѫ: [б]Измами го, и виждь
въ що е голѣма-та му сила, и какъ мо-

[о] Гл. 3; 10. 13; 25.
[п] Гл. 15; 2.
[р] Іоан. 3; 29.

—

[а] Гл. 14; 20.
[б] Гл. 14; 15.
[в] Ст. 19.
[г] Гл. 14; 4.
[д] Гл. 3; 10. 14; 6.
[е] Гл. 3; 31. Лев. 26; 8. Іис. Нав. 23; 10.
* Хвърляніе-то или хълмъ-тъ на челюсть-тѫ.
[ж] Псал. 3; 7.
[з] Быт. 45; 27. Иса. 40; 29.
† Источникъ-тъ на выкающій-тъ.
[и] Гл. 13; 1.

—

[а] 1 Цар. 23; 26. Псал. 118; 10, 11, 12. Дѣян. 9; 24.
[б] Гл. 14; 15. Вижь Прит. 2; 16—19. 5; 3—11. 6; 24, 25, 26. 7; 21, 22, 23.

жемъ му надви, та да го вържемъ, за да
го смиримъ; а ный ще ти дадемъ всякой
по тысящѫ и сто сребърника.
6 И рече Далида Самсону: Яви ми, мо-
лѭ, въ що е голѣма-та ти сила, и съ ка-
7 кво да тя вържѫтъ та да ся смиришь. И
рече ѝ Самсонъ: Ако мя вържѫтъ съсъ
седмь прѣсны тетивы, които не сѫ още
изсъхнѫлы, тогазь ще станѫ безсиленъ,
и ще бѫдѫ както единъ отъ человѣцы-
8 тѣ. Тогазь ѝ донесохѫ Филистимскы-тѣ
войводы седмь прѣсны тетивы, които още
не бѣхѫ изсъхнѫлы, и върза го съ тѣхъ.
9 (А засада-та сѣдѣше съ неѭ въ ло-
жницѫ-тѫ.) И тя му рече: Филистимци-
тѣ връзъ тебе, Самсоне. А той скѫса те-
тивы-тѣ, както бы ся скѫсала вървь отъ
кълчища когато померише огнь-тъ. И не
ся позна сила-та му.
10 И рече Далида Самсону: Ето, ты мя
излъга, и лъжы ми си казалъ; кажи ми
сега, молѭ, съ какво да тя вържѫтъ?
11 А той ѝ рече: Ако мя вържѫтъ яко съ
новы вѫжя, които не сѫ още употрѣбе-
ны, тогазь ще станѫ безсиленъ, и ще бѫ-
12 дѫ като единъ отъ человѣцы-тѣ. Зѣ про-
чее Далида новы вѫжя, та го върза съ
тѣхъ, и рече му: Филистимци-тѣ връзъ
тебе, Самсоне. (А засада-та сѣдѣше въ ло-
жницѫ-тѫ.) И скѫса гы отъ мышцы-тѣ
си като нишкѫ.
13 И рече Далида Самсону: До сега си мя
лъгалъ, и казалъ ми си лъжы; кажи ми
съсъ що да тя вържѫтъ. И рече ѝ: Ако
втъчешь седмь-тѣ плетеницы на главѫ-тѫ
14 ми въ тканіе-то. И тя *гы втъка и* уврѣ и
колче-то, и рече му: Филистимци-тѣ връзъ
тебе, Самсоне. И събуди ся отъ сънъ-тъ
си, и истръгнѫ колче-то на станъ-тъ съ
тканіе-то.
15 Тогазь му рече: [в]Какъ думашь: Обы-
чамъ тя, като сърдце-то ти не е съ мене?
ето ты мя излъга три пѫти, и не ми яви
16 въ що е голѣма-та ти сила. И понеже му
досаждаше всякой день съ думы-тѣ си, и
принуждаваше го толкозь, щото душа-та
му ся утѣсни до смърть, [г]откры ѝ всич-
17 ко-то си сърдце, и рече ѝ: [д]Бръсначь не
е възлѣзвалъ на главѫ-тѫ ми; защото азъ
съмь Назирей Богу отъ утробѫ-тѫ на
майкѫ си. Ако ся обърснѫ, тогазь сила-
та ми ще ся оттегли отъ мене, и ще ста-
нѫ безсиленъ, и ще бѫдѫ като всичкы-
тѣ человѣцы.
18 И като видѣ Далида, че ѝ откры всич-
ко-то си сърдце, прати та повыка войво-
ды-тѣ Филистимскы, и говорѣше: Възлѣз-
те тойзи пѫть; защото ми откры всичко-
то си сърдце. Тогазь възлѣзохѫ при неѭ
войводы-тѣ Филистимскы, та донесохѫ и
19 сребро-то въ рѫцѣ-тѣ си. И [е]приспа го
на колѣнѣ-тѣ си; и повыка человѣка, та
обърснѫ седмь-тѣ плетеницы на главѫ-
тѫ му; и начнѫ да го смирява, и сила-
20 та му ся оттегли отъ него. И тя рече:
Филистимци-тѣ връзъ тебе, Самсоне. И
той ся събуди отъ сънъ-тъ си, и рече:
Ще излѣзѫ като другъ пѫть, и ще ся
отърсѭ. Но той [ж]не позна че Господь бѣ-
21 ше ся оттеглилъ отъ него. И хванѫхѫ го
Филистимци-тѣ, и избодохѫ очи-тѣ му, и
снѣхѫ го въ Газѫ, и вързахѫ го съ око-
вы: и мелѣше въ тъмницѫ-тѫ.
22 И косми-тѣ на главѫ-тѫ му начнѫхѫ
да порастуватъ *пакъ* отъ както бы обър-
23 снѫтъ. И събрахѫ ся войводы-тѣ Фили-
стимскы за да принесѫтъ голѣмѫ жър-
твѫ на Дагона богъ-тъ си, и да ся въз-
веселятъ; защото рекохѫ: Нашій богъ
прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ ни Самсона непрія-
24 теля нашъ. И когато го видѣхѫ людіе-
тѣ, [з]хваляхѫ богъ-тъ си, и говорѣхѫ: На-
шій богъ прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ ни непрія-
теля ни и разорителя на земѭ-тѫ ни,
25 който уби множество отъ насъ. И [и]когa-
то ся възвесели сърдце-то имъ, рекохѫ:
Повыкайте Самсона, за да ни поиграе. И
повыкахѫ Самсона изъ тъмницѫ-тѫ, та
игра прѣдъ тѣхъ; и поставихѫ го между
26 стълпове-тѣ. И рече Самсонъ на дѣте-то,
което го държеше за рѫкѫ-тѫ: Оста-
ви мя да напипамъ стълпове-тѣ, на кои-
то стои домъ-тъ, за да ся подпрѫ на
27 тѣхъ. А домъ-тъ бѣше пълнъ съ мѫжіе
и жены: и тамъ бѣхѫ всичкы-тѣ войво-
ды Филистимскы: и [і]на покрывъ-тъ око-
ло три тысящи мѫжіе и жены, които
28 гледахѫ Самсона като играеше. И извы-
ка Самсонъ къмъ Господа, и рече: Го-
споди Іеова, [к]помени мя, молѭ; и укрѣ-
пи мя, молѭ, само тойзи пѫть, Боже, за
да си отмъстѭ противъ Филистимцы-тѣ
29 еднъжь, за двѣ-тѣ си очи. И пригърнѫ
Самсонъ срѣдни-тѣ два стълпа, на които
стоеше домъ-тъ, и опрѣ ся на тѣхъ, на
единый-тъ съ деснѫ-тѫ си рѫкѫ, и на
30 другый-тъ съ лѣвѫ-тѫ си. И рече Самсонъ:
Нека умре душа-та ми съ Филистимцы-
тѣ: и наведе ся съсъ силѫ: и домъ-тъ
паднѫ връзъ войводы-тѣ, и връзъ всич-
кы-тѣ людіе които бѣхѫ въ него. А умрѣ-
ли-тѣ които умъртви на умираніе-то си,
бѣхѫ повече отъ онѣзи които бѣ умър-
твилъ въ животъ-тъ си.
31 Тогазь слѣзохѫ братія-та му, и всич-
кый домъ на отца му, та го зѣхѫ, и за-
несохѫ та го [л]погребохѫ между Сараѭ
и Есѳаолъ, въ гробъ-тъ на отца му Ма-
ноя. И сѫди той Израиля двадесеть го-
дины.

в Гл. 14; 16.
г Мих. 7; 5.
д Числ. 6; 5. Гл. 13; 5.
е Прит. 7; 26, 27.
ж Числ. 14; 9, 42, 43, Іис. Нав. 7; 12. 1 Цар. 16; 14. 18; 12. 28; 15, 16. 2 Лѣт. 15; 2.
з Дан. 5; 4.
и Гл. 9; 27.
і Втор. 22; 8.
к Іер. 15; 15.
л Гл. 13; 25.

ГЛАВА 17.

1 И имаше единъ человѣкъ отъ горѫ-тѫ
2 Ефремъ, име-то му Михей. И рече на
майкѫ си: Тысяща-та и сто сребърника
които ти ся зѣхѫ, *за които* и ты клѣ,
още говори и въ уши-тѣ ми, ето, сребро-
то е у мене: азъ го зѣхъ. А майка му
рече: [а]Благословенъ *да си*, сыне мой,
3 отъ Господа, И върнѫ тысящѫ-тѫ и сто
сребърника на майкѫ си, и рече майка
му: Посвященіе посвятихъ сребро-то Го-
споду отъ рѫкѫ-тѫ си, за сына ми, [б]за
да направи истуканъ и кумиръ лѣянъ: и
4 сега ще го върнѫ на тебе. А той върнѫ
сребро-то на майкѫ си: и майка му [в]зѣ
двѣстѣ сребърника, и даде гы на злата-
ря, който направи отъ тѣхъ истуканъ и
кумиръ лѣянъ: и тѣ бѣхѫ въ домъ-тъ
5 на Михея. И той человѣкъ Михей имаше
домъ божій, и направи [г]ефодъ и [д]ѳера-
фимъ: и посвяти едного отъ сынове-тѣ си,
6 и станѫ му священникъ. [е]Въ онѣзи дни
нѣмаше царь въ Израиль: [ж]всякой пра-
вѣше що му ся виждаше угодно.
7 И имаше единъ момъкъ [з]отъ Виѳлеемъ
Іудинъ, отъ родъ-тъ Іудинъ, който бѣше
8 Левитинъ, и той бѣше пришлецъ тамъ. И
отиде человѣкъ-тъ отъ градъ-тъ Виѳле-
емъ Іудинъ да пришелствува дѣто намѣ-
ри; и дойде въ горѫ-тѫ Ефремъ до домъ-
9 тъ Михеевъ, и слѣдоваше пѫть-тъ си. И
рече му Михей: Отъ дѣ идешь? А той му
рече: Азъ сьмъ Левитинъ отъ Виѳлеемъ
Іудинъ, и отхождамъ да пришелствувамъ
10 дѣто намѣрѭ. И рече му Михей: Сѣди
съ мене, и [и]бѫди ми [і]отецъ и священ-
никъ, и азъ ще ти давамъ десеть сребър-
ника на годинѫ-тѫ, и еднѫ прѣмѣнѫ
11 дрехы, и хранѫ-тѫ ти. И Левитинъ-тъ
влѣзе *при него*. И благодаренъ бѣше Ле-
витинъ-тъ да сѣди съ человѣка: и тойзи
момъкъ му бѣше като единъ отъ сыно-
12 ве-тѣ му. И [к]посвяти Михей Левитина: и
той момъкъ му [л]станѫ священникъ, и
13 останѫ въ домъ-тъ Михеевъ. Тогазь рече
Михей: Сега знаѭ че Господь ще ми
стори добро, защото имамъ Левитина за
священникъ.

ГЛАВА 18.

1 [а]Въ онѣзи дни нѣмаше царь въ Изра-
иль: и въ онѣзи дни [б]Даново-то племе
търсѣше за себе си наслѣдіе за да ся на-
сели; защото до тогазь не бѣше имъ ся
паднѫло наслѣдіе между Израилевы-тѣ
2 племена. И пратихѫ Данови-тѣ сынове
отъ родъ-тъ си петь мѫжа, отъ прѣдѣ-
лы-тѣ си, силны мѫжіе, [в]отъ Сараѭ и
отъ Есѳаолъ, [г]за да съгледателствуватъ
мѣсто-то, и да го изслѣдятъ: и рекохѫ
имъ: Идѣте изслѣдѣте мѣсто-то. И дой-
дохѫ въ горѫ-тѫ Ефремъ, [д]до Михеевъ-
3 тъ домъ, и прѣнощувахѫ тамъ. *Защото,*
като приближихѫ до Михеевъ-тъ домъ,
познахѫ гласъ-тъ на младый-тъ Леви-
тинъ; и свърнѫхѫ тамъ, и му рекохѫ:
Кой тя доведе тукъ? и що правишь ты
4 на това *мѣсто*? и защо си тукъ? А той
имъ рече: Така и така ми направи Ми-
хей, и [е]уцѣни мя, та му сьмъ священ-
5 никъ. И рекохѫ му: Молимъ, [ж]попытай
[з]Бога, да познаемъ ще бѫде ли благопо-
лученъ пѫть-тъ ни въ който отхождамы.
6 А священникъ-тъ имъ рече: [и]Идѣте съ
миромъ: *угоденъ* е прѣдъ Господа пѫть-
тъ ви, въ който отхождате.
7 Тогазь тьргнѫхѫ петь-тѣ мѫжа, та
дойдохѫ въ [і]Лаисъ, и видѣхѫ людіе-тѣ
които живѣехѫ въ него [к]безгрыжно, по
обычай-тъ на Сидонцы-тѣ, спокойни, и
живѣюще безъ страхъ: и нѣмаше въ то-
ва мѣсто нѣкой да гы утѣснява въ нѣщо
или да има власть, и тѣ бѣхѫ далечь отъ
Сидонцы-тѣ, и нѣмахѫ съобщеніе съ ни-
8 кого. И върнѫхѫ ся при братія-та си [л]въ
Сараѭ и Есѳаолъ: и рекохѫ имъ братія-
9 та имъ: Какво *ще кажете* вы? А тѣ ре-
кохѫ: [м]Станѣте, и да възлѣземъ противъ
тѣхъ; защото видѣхмы мѣсто-то, и ето,
твърдѣ е добро: и [н]вы сѣдите ли? да ся
не облѣните да идете, да влѣзете за да
10 наслѣдите мѣсто-то. Като отидете ще най-
дете людіе които живѣѭтъ [о]безгрыжно,
и на широко мѣсто; защото Богъ го да-
де въ рѫкѫ-тѫ ви: [п]мѣсто въ което нѣ-
ма скудость отъ нищо каквото има на
земѭ-тѫ.
11 И тьргнѫхѫ отъ тамъ, отъ Дановъ-тъ
родъ, отъ Сараѭ и отъ Есѳаолъ шест-
стотинъ мѫжіе прѣпасани съ воински
12 орѫжія. И възлѣзохѫ, та расположихѫ
станъ у [р]Киріаѳіаримъ, въ Іудѫ; за това
нарекохѫ онова мѣсто *[с]Махане-данъ, до-
ри до тойзи день: *а* лежи задъ Киріаѳіа-
13 римъ. И отъ тамъ прѣминѫхѫ въ горѫ-
тѫ Ефремъ, та дойдохѫ [т]до Михеевъ-тъ
14 домъ. Тогазь [у]петь-тѣ мѫжіе, които бѣ-
хѫ ходили да съгледателствуватъ мѣсто-

а Быт. 14; 19. Руѳ. 3; 10.
б Вижь Исх. 20; 4, 23. Лев. 19; 4.
в Иса. 46; 6.
г Гл. 8; 27.
д Быт. 31; 19, 30. Осія 3; 4.
е Гл. 18; 1. 19; 1. 21; 25. Втор. 33; 5.
ж Втор. 12; 8.
з Вижь Іис. Нав. 19; 15. Гл. 19; 1. Руѳ. 1; 1, 2. Мих. 5; 2. Мат. 2; 1, 5, 6.
и Гл. 18; 19.
і Быт. 45; 8. Іов. 29; 16.
к Ст. 5.
л Гл. 18; 30.

—

а Гл. 17; 6. 21; 25.
б Іис. Нав. 19; 47.
в Гл. 13; 25.
г Числ. 13; 17. Іис. Нав. 2; 1.
д Гл. 17; 1.
е Гл. 17; 10.
ж 3 Цар. 22; 5. Иса. 30; 1. Осія 4; 12.
з Вижь Гл. 17; 5. Ст. 14.
и 3 Цар. 22; 6.
і Іис. Нав. 19; 47.
к Ст. 27, 28.
л Ст. 2.
м Числ. 13; 30. Іис. Нав. 2; 23, 24.
н 3 Цар. 22; 3.
о Ст. 7, 27.
п Втор. 8; 9.
р Іис. Нав. 15; 60.
* Дановъ станъ.
с Гл. 13; 25.
т Ст. 2.
у 1 Цар. 14; 28.

то Лаисъ, отговорихѫ и рекохѫ на бра-
тія-та си: Знаете ли че [ф]има въ тѣзи до-
мове ефодъ, и ѳерафимъ, и истуканъ, и
кумиръ лѣянъ? И сега размыслѣте какво
15 ще направите. И свърнѫхѫ тамъ, та оти-
дохѫ въ домъ-тъ на младый-тъ Левя-
тинъ, въ Михеевъ-тъ домъ, и го поздра-
16 вихѫ. И [х]шесть-тѣ стотинъ мѫжа, прѣ-
пасани-тѣ съ воинскы-тѣ си орѫжія, кои-
то бѣхѫ отъ Дановы-тѣ сынове, застанѫ-
17 хѫ въ входъ-тъ на врата-та. И [ц]възлѣзо-
хѫ петь-тѣ мѫжа, които бѣхѫ ходили
да съгледателствуватъ мѣсто-то, *и* влѣзо-
хѫ тамъ, *та* [ч]зѣхѫ истуканъ-тъ, и ефодъ-
тъ, и ѳерафимъ-тъ, и лѣяный-тъ кумиръ:
а священникъ-тъ стоеше въ входъ-тъ на
врата-та съсъ шесть-тѣ стотинъ мѫжа,
които бѣхѫ прѣпасани съ воинскы орѫ-
18 жія. И като влѣзохѫ тѣ въ Михеевъ-тъ
домъ, и зѣхѫ истуканъ-тъ, ефодъ-тъ, и
ѳерафимъ-тъ, и лѣяный-тъ кумиръ, свя-
щенникъ-тъ имъ рече: Що правите вы?
19 И тѣ му рекохѫ: Мълчи, [ш]тури рѫкѫ-
тѫ си на уста-та си, та ела съ насъ, и
[щ]бѫди ни отецъ и священникъ: по добрѣ
ли ти е да си священникъ на домъ-тъ на
единъ человѣкъ, или да си священникъ на
едно племе и на единъ родъ въ Израиль?
20 И зарадова ся сърдце-то на священника;
и зѣ ефодъ-тъ, и ѳерафимъ-тъ, и ис-
21 туканъ-тъ, та отиде между людіе-тѣ. И
върнѫхѫ ся та тръгнѫхѫ, и турихѫ
прѣдъ себе си дѣца-та, и скотове-тѣ, и по
скѫпы-тѣ си нѣща.
22 Като ся отдалечихѫ тѣ отъ Михеевъ-
тъ домъ, человѣци-тѣ въ домове-тѣ кои-
то бѣхѫ близжни съ Михеевъ-тъ домъ съ-
брахѫ ся, и стигнѫхѫ Дановы-тѣ сыно-
23 ве. И выкнѫхѫ на Дановы-тѣ сынове. И
тѣ обърнѫхѫ лице-то си та рекохѫ на
Михея: Що ти е та си излѣзлъ *съ толко*
24 множество? А той рече: Зѣхте ми бого-
ве-тѣ които си направихъ, и священника
и тръгнѫхте; и що ми *остава* вече? и
25 защо ми казувате: Що ти е? И реко-
хѫ му Данови-тѣ сынове: Да ся не чуе
гласъ-тъ ти между насъ, да не бы да
нападнѫтъ на васъ мѫжіе яростливи та
изгубишь животъ-тъ си и животъ-тъ
26 на домъ-тъ си. И вървѣхѫ Данови-тѣ сы-
нове въ пѫть-тъ си: и като видѣ Михей
че тѣ бѣхѫ по силни отъ него, върнѫ ся
та дойде у дома си.
27 И тѣ зѣхѫ това що бѣше направилъ
Михей, и священникъ-тъ когото имаше,
та [ъ]дойдохѫ въ Лаисъ при людіе които
бѣхѫ спокойни и живѣехѫ безъ страхъ:
и [ы]поразихѫ гы съ остро-то на ножъ-тъ,
28 и градъ-тъ изгорихѫ съ огнь. И нѣмаше
никой да *го* избави, защото ся намираше
[ь]далечь отъ Сидонъ, и нѣмахѫ съобщеніе
съ никого: и той бѣше [ѣ]въ долъ-тъ на
Веѳъ-реовъ. И съградихѫ градъ-тъ, и на-
селихѫ ся въ него.
29 И [ю]нарекохѫ име-то на градъ-тъ [я]Данъ,
по име-то на Дана отца си, който ся ро-
ди Израилю: а име-то на градъ-тъ бѣше
30 по напрѣдъ Лаисъ. И поставихѫ за себе
си Данови-тѣ сынове истуканъ-тъ: а Іона-
ѳанъ сынъ-тъ на Гирсона, сынъ на Ма-
нассіѫ, той и сынове-тѣ му бѣхѫ свя-
щенници на Даново-то племе, [ѫ]до день-
31 тъ на плѣненіе-то на онѫзь земіѫ. И по-
ставихѫ си истуканъ-тъ който направи
Михей, [іѫ]прѣзъ всичко-то врѣме въ кое-
то домъ-тъ Божій бѣ въ Сило.

ГЛАВА 19.

1 И [а]въ онѣзи дни нѣмаше царь въ Изра-
иль: и имаше единъ Левитинъ който жи-
вѣеше въ страны-тѣ на горѫ-тѫ Ефремъ,
и зѣ за себе си наложницѫ женѫ [б]отъ
2 Виѳлеемъ Іудинъ. И наложница-та му
стори блудъ противъ него, и отиде си
отъ него въ домъ-тъ на отца си въ Ви-
ѳлеемъ Іудинъ, и останѫ тамъ около че-
тыри мѣсеца.
3 И станѫ мѫжъ ѝ та отиде слѣдъ неіѫ,
за да ѝ говори съ добро и да іѫ върне;
и имаше съсъ себе си слугѫ-тѫ си, и два
осла: и тя го въведе въ домъ-тъ на ба-
щѫ си: и когато го видѣ на младѫ-тѫ
4 баща ѝ, зарадова ся че го посрѣщнѫ. И
удържа го тесть му, на младѫ-тѫ баща ѝ,
та сѣдѣ съ него три дни: и ядохѫ и пи-
5 хѫ, и прѣнощувахѫ тамъ. И четвъртый-
тъ день, когато станѫхѫ на ранинѫ, той
ся дигнѫ да си иде: но баща-та на мла-
дѫ-тѫ рече на зетя си: [в]Укрѣпи сърдце-
то си съ малко хлѣбъ, и послѣ ще си
6 отидете. И сѣднѫхѫ, та ядохѫ и пихѫ
двама-та наедно: и на младѫ-тѫ баща ѝ
рече на мѫжъ-тъ: Склони, моліѫ, да прѣ-
нощувашь, и нека ся развесели сърдце-
7 то ти. И когато ся дигнѫ человѣкъ-тъ
да си иде, тесть-тъ му го принуди: за то-
8 ва останѫ та прѣнощува тамъ. И станѫ
рано въ петый-тъ день за да си иде: и
на младѫ-тѫ баща ѝ рече: Укрѣпи, мо-
ліѫ, сърдце-то си. И останѫхѫ додѣ день-
9 тъ ся прѣклони, и ядохѫ двама-та. И ко-
гато станѫ человѣкъ-тъ да си отиде, той
и наложница-та му, и слуга-та му, рече
му тесть му, на младѫ-тѫ баща ѝ: Ето,
сега день-тъ ся прѣклонява къмъ вечеръ:

[ф] Гл. 17; 5.
[х] Ст. 11.
[ц] Ст. 2; 14.
[ч] Гл. 17; 4, 5.
[ш] Іов. 21; 5. 29; 9. 40; 4. Прит. 30; 32. Мих. 7; 16.
[щ] Гл. 17; 10.
[ъ] Ст. 7, 10. Втор. 33; 22.
[ы] Іис. Нав. 19; 47.
[ь] Ст. 7.
[ѣ] Чисх. 13; 21. 2 Цар. 10; 6.
[ю] Іис. Нав. 19; 47.
[я] Быт. 14; 14. Гл. 20; 1. 3 Цар. 12; 29, 30. 15; 20.
[ѫ] Гл. 13; 1. 1 Цар. 4; 2, 3, 10, 11. Псал. 78; 60, 61.
[іѫ] Іис. Нав. 18; 1. Гл. 19; 18. 21; 12.

—

[а] Гл. 17; 6. 18; 1. 21; 25.
[б] Гл. 17; 7.
[в] Быт. 18; 5.

прѣнощувайте, молѭ: ето день-тъ е на
свършеніе: прѣнощувай тукъ, и нека ся
развесели сърдце-то ти: и утрѣ ставате
рано за пѫть-тъ си, и ще си отидешь на
10 жилище-то си. Но человѣкъ-тъ не рачй
да прѣнощува; но станѫ и тръгнѫ, и отиде
до срещѫ [г]Іевусъ, който е Іерусалимъ:
и *имаше* съсъ себе си два осла
осѣдланы, и наложница-та му бѣше съ
него.
11 И когато приближихѫ до Іевусъ, день-тъ
бѣше много прѣминѫлъ: и рече слуга-та
на господаря си: Я ела, и да свърнемъ
въ тойзи градъ [д]на Іевусцы-тѣ, за
12 да прѣнощувамы въ него. И рече му господарь
му: Да не свращамы въ чуждъ
градъ, който не е отъ Израилевы-тѣ сы-
13 нове; но да заминемъ до [е]Гаваѫ. И рече
на слугѫ-тѫ си: Ела, и да приближимъ
при едно отъ тѣзи мѣста, за да
прѣнощувамы въ Гаваѫ, или [ж]въ Рамѫ.
14 И заминѫхѫ та вървѣхѫ: зайде гы слънце-то
близу при Гаваѫ, който надлежи
15 на Веніамина. И свърнѫхѫ тамъ, за да
влѣзѫтъ да прѣнощуватъ въ Гаваѫ; и
когато влѣзе, сѣднѫ на стъгдѫ-тѫ въ
градъ-тъ: и нѣмаше человѣкъ [з]да гы прибере
въ кѫщѫ-тѫ *си* за да прѣнощуватъ.
16 И ето единъ старъ [и]человѣкъ идѣше
отъ работѫ-тѫ си отъ поле-то вечеръ-тъ,
и той человѣкъ бѣше отъ горѫ-тѫ
Ефремъ: и бѣше пришлецъ въ Гаваѫ;
а человѣци-тѣ на мѣсто-то бѣхѫ Веніа-
17 минци. И като подигнѫ очи-тѣ си видѣ
человѣка, пѫтника на стъгдѫ-тѫ въ градъ-тъ;
и рече старецъ-тъ: Дѣ отивашь? и
18 отъ дѣ идешь? А той му рече: Ный заминувамы
отъ Виѳлеемъ Іудинъ, до страны-тѣ
на горѫ-тѫ Ефремъ, отъ кѫдѣто
съмь азъ; и ходихъ до Виѳлеемъ Іудинъ,
а *сега* отивамъ [і]въ домъ-тъ Господень: и
нѣма никой да мя прибере въ кѫщѫ-тѫ
19 *си.* А ный си имамы плѣвѫ и храпѫ за
ослы-тѣ си, още и хлѣбъ и вино за мене,
и за рабѫ-тѫ ти, и за момче-то, *което е*
съ рабы-тѣ ти: не смы оскудни отъ ни-
20 що. И рече старый-тъ человѣкъ: [к]Миръ
тебѣ; и всичка-та ти оскѫдность да бѫде
на мене; [л]само на стъгдѫ-тѫ да не
21 прѣнощувашь. И [м]въведе го въ домъ-тъ
си и даде хранѫ на ослы-тѣ: и [н]омыхѫ
нозѣ-тѣ си, и ядохѫ и пихѫ.
22 Като веселяхѫ сърдца-та си, ето, градскы-тѣ
[о]мѫжіе человѣци беззаконни [п]обыколихѫ
кѫщѫ-тѫ и тропахѫ на врата-та,
и говорѣхѫ на старый-тъ человѣкъ
домакынъ-тъ и думахѫ: [р]Изведи человѣкъ-тъ,
който влѣзе въ домъ-тъ ти, за
23 да го познаемъ. И [с]излѣзе при тѣхъ человѣкъ-тъ,
домакынъ-тъ, та имъ рече:
Не дѣйте, братіе мои, молѭ, не дѣйте
[т]прави *това* зло: като е влѣзлъ тойзи
человѣкъ въ домъ-тъ ми, не дѣйте стру-
24 ва това безуміе. Ето [у]дъщеря ми дѣвица-та,
и наложница-та му: сега ще гы изведѫ
вънъ, и [ф]смирѣте гы и направѣте
имъ щото ви е угодно; но на тогозь человѣка
да не сторите едно таквозь дѣло
25 на безуміе. Но мѫжіе-тѣ не рачихѫ да
го послушатъ: и зѣ человѣкъ-тъ наложницѫ-тѫ
си, та имъ ѭ изведе вънъ: и [х]познахѫ
ѭ, и ругахѫ ся надъ неѭ всичкѫ-тѫ
нощь дори до утринь-тѫ: и като
ся яви зора-та пустнѫхѫ ѭ.
26 И въ зазоряваніе-то на день-тъ, дойде
жена-та и паднѫ при врата-та на кѫщѫ-тѫ
на человѣка, дѣто бѣше господинъ ѝ,
27 додѣ съмнѫ. И станѫ господинъ ѝ на
утринь-тѫ, та отвори врата-та на кѫщѫ-тѫ
и излѣзе за да отиде въ пѫть-тъ си:
и ето жена-та наложница-та му паднѫла
при врата-та на кѫщѫ-тѫ и рѫцѣ-тѣ ѝ
28 на прагъ-тъ. И рече ѝ: Стани и да си
идемъ. [ц]Но нѣмаше кой да отговори. Тогазь
человѣкъ-тъ ѭ дигнѫ на оселъ-тъ, и
станѫ та отиде на мѣсто-то си.
29 И като дойде въ домъ-тъ си, зѣ ножъ,
и хванѫ наложницѫ-тѫ си, [ч]та ѭ разсѣче
съ кости-тѣ ѝ на дванадесеть части,
и прати гы въ всичкы-тѣ прѣдѣлы на
30 Израиля. И всичкы които гледахѫ, думахѫ:
Не е ставало нито ся е виждало таквозь
нѣщо, отъ който день Израилеви-тѣ
сынове възлѣзохѫ изъ Египетскѫ-тѫ
землѭ, дори до тойзи день; размыслѣте
за това, [ш]съвѣтувайте ся, и кажѣте.

ГЛАВА 20.

1 Тогазь [а]излѣзохѫ всичкы-тѣ Израилеви
сынове, и събра ся *всичко-то* събраніе,
като единъ человѣкъ, [б]отъ Данъ до
Вирсавее, и земя-та Галаадъ, прѣдъ Го-
2 спода [в]въ Масфѫ. И прѣдставихѫ ся въ
събраніе-то на людіе-тѣ Божіи, началници-тѣ
на всичкы-тѣ людіе, всичкы-тѣ племена
Израилевы, четыри стотинъ тысящы
3 мѫжіе пѣшци, [г]които тегляхѫ мечь. И
чухѫ Веніаминови-тѣ сынове, че възлѣзохѫ
Израилеви-тѣ сынове въ Масфѫ. И
рекохѫ Израилеви-тѣ сынове: Кажѣте,
какъ станѫ това зло?

[г] Іис. Нав. 18; 28.
[д] Іис. Нав. 15; 8, 63. Гл. 1; 21. 2 Цар. 5; 6.
[е] Іис. Нав. 18; 28.
[ж] Іис. Нав. 18; 25.
[з] Мат. 25; 43. Евр. 13; 2.
[и] Псал. 104; 23.
[і] Іис. Нав. 18; 1. Гл. 18; 31. 20; 18. 1 Цар. 1; 3, 7.
[к] Быт. 43; 23. Гл. 6; 23.
[л] Быт. 19; 2.
[м] Быт. 24; 32. 43; 24.
[н] Быт. 18; 4. Іоан. 13; 5.
[о] Быт. 19; 4. Гл. 20; 5. Осія 9; 9. 10; 9.
[п] Втор. 13; 13.
[р] Быт. 19; 5. Рим. 1; 26, 27.
[с] Быт. 19; 6, 7.
[т] 2 Цар. 13; 12.
[у] Быт. 19; 8.
[ф] Быт. 34; 2. Втор. 21; 14.
[х] Быт. 4; 1.
[ц] Гл. 20; 5.
[ч] Гл. 20; 6. Виж 1 Цар. 11; 7.
[ш] Гл. 20; 7. Прит. 13; 10.
[а] Втор. 13; 12. Іис. Нав. 22; 12. Гл. 21; 5. 1 Цар. 11; 7.
[б] Гл. 18; 29. 1 Цар. 3; 20. 2 Цар. 3; 10. 24; 2.
[в] Гл. 10; 17. 11; 11. 1 Цар. 7; 5. 10; 17.
[г] Гл. 8; 10.

4 И отговори Левитинъ-тъ, мѫжъ-тъ на
убитѫ-тѫ женѫ, и рече: [д]Дойдохъ въ
Гаваѭ, който е *градъ* Веніаминовъ, азъ
и наложница-та ми, за да прѣнощувамы.
5 И [е]подигнѫхѫ ся върѕъ мене мѫжіе-тѣ
на Гаваѭ, и обыколихѫ прѣзъ нощь-тѫ
кѫщѫ-тѫ противъ мене; мене искахѫ да
убіѭтъ; а [ж]наложницѫ-тѫ ми насилова-
6 хѫ, та умрѣ. За това [з]зѣхъ наложницѫ-
тѫ си, и разсѣкохъ ѭ, та ѭ распратихъ
по всичкы-тѣ прѣдѣлы на Израилево-то
наслѣдіе; защото [и]направихѫ беззаконіе
7 и безуміе въ Израиль. Ето, всичкы вы
сте Израилеви сынове; [і]поговорѣте си
тукъ помежду си, и дайте мнѣніе-то си.
8 И станѫхѫ всичкы-тѣ людіе, като
единъ человѣкъ, и говорѣхѫ: Нѣма да
отиде никой въ шатъръ-тъ си, нито ще ся
9 върне нѣкой въ домъ-тъ си: Но сега то-
ва е което ще направимъ на Гаваѭ: *ще*
10 *възлѣземъ* противъ неѭ по жрѣбіе: И ще
земемъ десеть мѫжа отъ сто отъ всич-
кы-тѣ Израилевы племена, и сто отъ ты-
сящѫ, и тысящѫ отъ тмѫ, за да донe-
сѫтъ хранѫ на людіе-тѣ, щото като сти-
гнѫтъ въ Гаваѭ Веніаминовѫ, да *имъ*
направятъ по всичко-то безуміе което тѣ
направихѫ въ Израиль.
11 И събрахѫ ся противъ градъ-тъ всич-
кы-тѣ Израилеви мѫжіе, съединени ку-
12 пно като единъ человѣкъ. И [к]пратихѫ
Израилеви-тѣ племена мѫжіе въ всичко-
то Веніаминово племе, та рекохѫ: Кое е
13 това зло, което ся стори помежду вы? И
сега прѣдайте [л]человѣцы-тѣ, онѣзи безза-
конницы които сѫ въ Гаваѭ, за да гы
умьртвимъ, и [м]да отмахнемъ зло-то отъ
Израиля. Но не рачихѫ да послушатъ Ве-
ніаминови-тѣ сынове гласъ-тъ на братія-
14 та си Израилевы-тѣ сынове. И събрахѫ
ся Веніаминови-тѣ сынове, отъ градове-
тѣ въ Гаваѭ, за да излѣзѫтъ на бой про-
15 тивъ Израилевы-тѣ сынове. И изброихѫ
ся Веніаминови-тѣ сынове въ онзи день
отъ градове-тѣ двадесеть и шесть тыся-
щи мѫжіе които тегляхѫ мечъ, освѣнь
жители-тѣ на Гаваѭ, *които* ся изброихѫ
16 седмь стотинъ избранни мѫжіе. Между
всичкы тѣзи людіе *имаше* седмь стотинъ
избранни мѫжіе [н]лѣваци; тѣ всичкы хвър-
ляхѫ каменіе съ пращы на косьмъ, безъ
17 да погрѣшатъ. И Израилеви-тѣ мѫжіе ся
изброихѫ, освѣнь Веніамина, четырисto-
тинъ тысящи мѫжіе които тегляхѫ мечъ:
всичкы тѣзи военни мѫжіе.
18 И станѫхѫ Израилеви-тѣ сынове, и
[о]възлѣзохѫ въ Веѳиль, та [п]попытахѫ Бо-
га, и рекохѫ: Кой отъ насъ да възлѣзе
пръвъ противъ Веніаминовы-тѣ сынове?
А Господь рече: Іуда пръвый.
19 И станѫхѫ Израилеви-тѣ сынове на
утринь-тѫ та расположихѫ станъ противъ
20 Гаваѭ. И излѣзохѫ Израилеви-тѣ мѫжіе
на бой противъ Веніамина; и опълчихѫ
ся Израилеви-тѣ мѫжіе на бой противъ
21 тѣхъ, въ Гаваѭ. И излѣзохѫ [р]Веніами-
нови-тѣ сынове изъ Гаваѭ та прострѣхѫ
на земѭ-тѫ въ онзи день отъ Израиля
двадесеть и двѣ тысящы мѫжіе.
22 Но людіе-тѣ, Израилеви-тѣ мѫжіе ся
ободрихѫ и опълчихѫ ся пакъ за бой, на
мѣсто-то, дѣто бѣхѫ ся опълчили пръвый-
23 тъ день. И [с]възлѣзохѫ Израилеви-тѣ сы-
нове, та плакахѫ прѣдъ Господа дори до
вечеръ-тъ и попытахѫ Господа, и рекохѫ:
Да възлѣземъ ли пакъ на бой противъ
24 сынове-тѣ на брата ни Веніамина? И Го-
сподь рече: Възлѣзте противъ него. И
приближихѫ ся Израилеви-тѣ сынове при
Веніаминовы-тѣ сынове, вторый-тъ день.
25 И [т]излѣзе Веніаминъ противъ тѣхъ вто-
рый-тъ день изъ Гаваѭ, та прострѣ пакъ
на земѭ-тѫ отъ Израилевы-тѣ сынове
осмнадесеть тысящы мѫжіе: всичкы тѣзи
тегляхѫ мечъ.
26 Тогазь всичкы-тѣ Израилеви сынове, и
всичкы-тѣ людіе, [у]възлѣзохѫ та дойдохѫ
въ Веѳиль, и плакахѫ, и сѣднѫхѫ тамъ
прѣдъ Господа, и постихѫ въ онзи день
дори до вечеръ-тъ, и принесохѫ всесъж-
женія и примирителны жьртвы прѣдъ
27 Господа. И попытахѫ Израилеви-тѣ сыно-
ве Господа, (защото [ф]ковчегъ-тъ на Бо-
жій-тъ завѣтъ бѣше тамъ прѣзъ онѣзи дни.
28 И [х]Финеесъ сынъ-тъ на Елеазара, Ааро-
новъ-тъ сынъ, [ц]стоеше прѣдъ него прѣзъ
онѣзи дни,) и рекохѫ: Да излѣземъ ли
пакъ на бой противъ сынове-тѣ на брата
ни Веніамина? или да прѣстанемъ? И
Господь рече: Възлѣзте; защото утрѣ ще
гы прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ ви.
29 И [ч]постави Израиль засадѫ около Га-
30 ваѭ. И възлѣзохѫ Израилеви-тѣ сынове
въ третій-тъ день противъ Веніаминовы-
тѣ сынове, та ся опълчихѫ противъ Га-
ваѭ, както пръвый-тъ и вторый-тъ пѫть.
31 И излѣзохѫ Веніаминови-тѣ сынове про-
тивъ людіе-тѣ, отдѣлихѫ ся отъ градъ-
тъ, и начнѫхѫ както пръвый и вторый
пѫть да поразуватъ отъ людіе-тѣ по пѫ-
тища-та, (отъ които единый-тъ възлиза
къмъ Веѳиль, а другый-тъ къмъ Гаваѭ
въ поле-то,) и убихѫ около тридесеть
32 мѫжіе отъ Израиля. И рекохѫ Веніами-
нови-тѣ сынове: Тѣ падатъ прѣдъ насъ,
както понапрѣдъ. А Израилеви-тѣ сыно-

д Гл. 19; 15.
е Гл. 19; 22.
ж Гл. 19; 25, 26.
з Гл. 19; 29.
и Інс. Нав. 7; 15.
і Гл. 19; 30.
к Втор. 13; 14. Інс. Нав. 22; 13. 16.
л Втор. 13; 13. Гл. 19; 22.
м Втор. 17; 12.
н Гл. 3; 15. 1 Лѣт. 12; 2.
о Ст. 23, 26.
п Чисх. 27; 21. Гл. 1; 1.
р Быт. 49; 27.
с Ст. 26, 27.
т Ст. 21.
у Ст. 18.
ф Інс. Нав. 18; 1. 1 Цар. 4; 3, 4.
х Інс. Нав. 24; 33.
ц Втор. 10; 8. 18; 5.
ч Інс. Нав. 8; 4.

ве рекохѫ: Да побѣгнемъ и да гы поот-
33 дѣлимъ отъ градъ-тъ въ пѫтища-та. И
станѫхѫ отъ мѣсто-то си всичкы-тѣ Изра-
илеви мѫжіе та ся опълчихѫ въ Ва-
алъ-ѳамаръ: и засада-та на Израиля из-
скокнѫ отъ мѣсто-то си, отъ ливадѫ-тѫ
34 на Гаваѭ: Та дойдохѫ противъ Гаваѭ
десеть тысящи избранни мѫжіе отъ всич-
кый Израиль, и битва-та бѣше тежка:
но [ш]тѣ не знаяхѫ че зло-то гы присти-
35 гаше. И порази Господь Веніамина прѣдъ
Израиля, и погубихѫ Израилеви-тѣ сыно-
ве онзи день отъ Веніаминовцы-тѣ двазде-
сеть и петь тысящы и сто мѫжіе: всич-
36 кы тѣзи тегляхѫ мечъ. И видѣхѫ Веніа-
минови-тѣ сынове че ся поразихѫ: защо-
то [щ]Израилеви-тѣ мѫжіе дадохѫ мѣсто
на Веніаминовцы-тѣ, понеже уповаехѫ
на засадѫ-тѫ, коѭто бѣхѫ турили про-
37 тивъ Гаваѭ. И [ъ]засада-та прибърза та
нападнѫ на Гаваѭ: и распрострѣ ся за-
сада-та, и поразихѫ всичкый-тъ градъ съ
38 остро-то на ножъ-тъ. И Израилеви-тѣ
мѫжіе бѣхѫ опрѣдѣлили знакъ съ тѣзи
които бѣхѫ въ засадѫ-тѫ, да направятъ
да ся възвыши пламыкъ голѣмъ съ дымъ
39 отъ градъ-тъ. И когато устѫпихѫ Изра-
илеви-тѣ сынове въ бой-тъ, Веніаминъ
начнѫ да поразува, *и* уби отъ Израиля-
ны-тѣ около тридесеть мѫжіе; защото
рекохѫ: Наистинѫ пакъ падатъ прѣдъ
40 насъ, както въ първый-тъ бой. Но когато
хванѫ да ся възвышава пламыкъ-тъ съ
дыменъ стълпъ отъ градъ-тъ, Веніами-
новци-тѣ [ы]погледнѫхѫ назадъ, и ето, по-
жаръ-тъ на градъ-тъ възлизаше къмъ не-
41 бе-то. И когато ся повърнѫхѫ Израи-
леви-тѣ мѫжіе, смутихѫ ся Веніаминови-
тѣ мѫжіе; защото видѣхѫ че зло-то гы
42 постигнѫ. И обърнѫхѫ ся прѣдъ Израи-
левы-тѣ мѫжіе къмъ пѫть-тъ на пусты-
нѭ-тѫ; но бой-тъ гы притиснѫ; защото
онѣзи които *излазѣхѫ* изъ градове-тѣ по-
43 губвахѫ гы въ срѣдъ тѣхъ. Заобыколихѫ
Веніаминовцы-тѣ, прогнѫхѫ гы, стѫпка-
хѫ гы лесно дори до срѣщѫ Гаваѭ къмъ
44 истокъ сълнца. И паднѫхѫ отъ Веніами-
на мѫжіе осмнадесеть тысящи; всичкы-
45 тѣ силни мѫжіе. Тогазь ся върнѫхѫ та
побѣгнѫхѫ къмъ пустынѭ-тѫ въ канарѫ-
тѫ [ь]Риммонъ: а *Израилеви-тѣ сынове* обра-
хѫ пабиръкъ отъ тѣхъ въ пѫтища-та мѫ-
жіе петь тысящы; и гонихѫ гы до Гидомъ,
46 и убихѫ отъ тѣхъ двѣ тысящы мѫжіе. Та-
ка всичкы-тѣ които паднѫхѫ въ онзи день
отъ Веніамина бѣхѫ двадесеть и петь ты-
сящи мѫжіе които тегляхѫ мечъ; всич-
47 кы-тѣ силни мѫжіе. [ѣ]А шестотинъ мѫжіе
ся обърнѫхѫ та побѣгнѫхѫ въ пусты-
нѭ-тѫ въ канарѫ-тѫ Риммонъ, и сѣдѣхѫ
въ канарѫ-тѫ Риммонъ четыри мѣсецы.
48 И върнѫхѫ ся Израилеви-тѣ мѫжіе
къмъ Веніаминовы-тѣ сынове, та гы пора-
зихѫ съ остро-то на ножъ-тъ отъ чело-
вѣкъ на *всякой* градъ до скотъ, и всичко
що ся намираше: и всичкы-тѣ градове
които ся намирахѫ прѣдадохѫ на огнь.

ГЛАВА 21.

1 И [а]Израилеви-тѣ мѫжіе бѣхѫ ся за-
клѣли въ Масфѫ, и казали: Ни единъ
отъ насъ да не даде дъщерѭ си на Вені-
2 амина за женѫ. И [б]дойдохѫ людіе-тѣ въ
Веѳиль, та сѣдѣхѫ тамъ до вечеръ-тъ
прѣдъ Бога и възвышихѫ гласъ-тъ си, та
3 плакахѫ съ голѣмъ плачъ: И рекохѫ:
Защо, Господи Боже Израилевъ, станѫ
това въ Израиля, да оскудѣе днесь отъ
4 Израиля едно племе? И на утрешній-тъ
день станѫхѫ людіе-тѣ рано, та [в]съзида-
хѫ тамъ олтарь, и принесохѫ всесъжже-
нія и примирителны жьртвы.
5 И рекохѫ Израилеви-тѣ сынове: Кой
отъ всичкы-тѣ Израилевы племена не
възлѣзе въ събраніе-то при Господа? [г]За-
щото бѣхѫ направили голѣмѫ клѣтвѫ
противъ оногозь който не бы възлѣзлъ
при Господа въ Масфѫ, и рекли бѣхѫ:
6 Непрѣмѣнно да ся умъртви. И раскаяхѫ
ся Израилеви-тѣ сынове за Веніамина
брата си, и рекохѫ: Днесь ся отсѣче едно
7 племе отъ Израиля. Какво ще напра-
вимъ за жены за останѫлы-тѣ, като ся
заклѣхмы въ Господа да имъ не дадемъ
8 жены отъ дъщери-тѣ си? И рекохѫ: Кой
отъ Израилевы-тѣ племена, не е възлѣзлъ
9 въ Масфѫ при Господа? И ето, [д]отъ Іа-
висъ Галаадскый не бѣше дошелъ никой
на събраніе-то въ станъ-тъ; защото прѣ-
гледахѫ людіе-тѣ, и ето, нѣмаше тамъ
ни единъ отъ жители-тѣ на Іависъ Гала-
10 адскый. И прати тамъ събраніе-то двана-
десеть тысящы мѫжіе отъ най силны-тѣ,
и заповѣда имъ, и рече: [е]Идѣте та пора-
зѣте жители-тѣ на Іависъ Галаадскый съ
остро-то на ножъ-тъ, и жены-тѣ и дѣца-
11 та. И това е което ще направите: [ж]вся-
ко мѫжко, и всякѫ женѫ която е по-
знала мѫжко лѣгло, ще погубите съ-
12 всѣмъ. И намѣрихѫ между жители-тѣ на
Іависъ Галаадскый четыристотинъ млады
дѣвицы, които не бѣхѫ познали мѫжъ
нито лѣжали съ мѫжъ: и доведохѫ гы
въ станъ-тъ [з]въ Сило, който е въ земѭ-
тѫ Ханаанъ.
13 И прати всичко-то събраніе, та говори-
хѫ на Веніаминовы-тѣ сынове, [и]които

[ш] Іис. Нав. 8; 14. Иса. 47; 11.
[щ] Іис. Нав. 8; 15.
[ъ] Іис. Нав. 8; 19.
[ы] Іис. Нав. 8; 20.
[ь] Іис. Нав. 15; 32.
[ѣ] Гл. 21; 13.

[а] Гл. 20; 1.
[б] Гл. 20; 18, 26.
[в] 2 Цар. 24; 25.
[г] Гл. 5; 23.
[д] 1 Цар. 11; 1. 31; 11.
[е] Ст. 5. Гл. 5; 23. 1 Цар. 11; 7.
[ж] Числ. 31; 17.
[з] Іис. Нав. 18; 1.
[и] Гл. 20; 47.

бѣхѫ въ канарѫ-тѫ Риммонъ, и повыка-
14 хѫ гы съ миръ. И върнѫ ся Веніаминъ
въ онова врѣме: и дадохѫ имъ жены-тѣ,
които бѣхѫ оставили живы отъ жены-тѣ
на Іависъ Галаадскый: но и така не имъ
15 стигнѫхѫ. И [i] смилихѫ ся людіе-тѣ за Ве-
ніамина, защото Господь направи про-
ломъ въ Израилевы-тѣ племена.
16 Тогазь рекохѫ старѣйшины-тѣ на съ-
браніе-то: Що да направимъ за жены за
останѫлы-тѣ? понеже погынѫхѫ жены-
17 тѣ отъ Веніамина. И рекохѫ: *Трѣбува да
остане* наслѣдіе-то на уцѣлѣлы-тѣ отъ Ве-
ніамина, за да не исчезне *едно* племе отъ
18 Израиля. Но ный не можемъ да имъ да-
демъ жены отъ дъщери-тѣ си: [к] защото
Израилеви-тѣ сынове ся заклѣхѫ и гово-
рихѫ: Проклѣтъ който даде женѫ на
Веніамина.
19 Тогазь рекохѫ: Ето, всякѫ годинѫ
става праздникъ Господу въ Сило, кой-
то е къмъ сѣверъ на Веѳиль, къмъ ис-
токъ на пѫть-тъ що възлиза отъ Веѳиль
20 въ Сихемъ, и къмъ югъ на Левонѫ. И
тъй заповѣдахѫ на Веніаминовы-тѣ сы-
нове, и рекохѫ: Идѣте та направѣте за-
21 садѫ въ лозія-та: И гледайте, и ето, ако
дъщери-тѣ на Сило излѣзѫтъ [л] да игра-
ѭтъ въ ликове, тогазь излѣзте изъ лозія-
та, та си грабнѣте всякой за себе си же-
нѫ отъ дъщери-тѣ на Сило, и идѣте въ
22 земѭ-тѫ на Веніамина. И когато бащи-
тѣ имъ или братія-та имъ дойдѫтъ при
насъ за да ся оплачѫтъ, ный ще имъ ре-
чемъ: Сторѣте съ тѣхъ милость заради
насъ, понеже въ бой-тъ не задържахмы
женѫ за всякого: а вы сега не сте имъ
23 дали че да сте повинни. И направихѫ та-
ка Веніаминови-тѣ сынове, и зѣхѫ жены
споредъ число-то си отъ играющы-тѣ въ
ликове, които грабнѫхѫ; и тръгнѫхѫ си,
и върнѫхѫ ся въ наслѣдіе-то си, и [м] съ-
градихѫ градове-тѣ, и населихѫ ся въ
24 тѣхъ. И въ онова врѣме тръгнѫхѫ отъ
тамъ Израилеви-тѣ сынове, всякой въ пле-
ме-то си и въ родъ-тъ си; и излѣзохѫ
25 отъ тамъ, всякой въ наслѣдіе-то си. [н] Въ
онѣзи дни нѣмаше царь въ Израиль: [о] вся-
кой правѣше що му ся виждаше угодно.

РУѲЬ.

ГЛАВА 1.

1 И въ дни-тѣ [а] въ които сѫдіи-тѣ сѫдѣ-
хѫ, [б] станѫ гладъ въ земѭ-тѫ. И отиде
единъ человѣкъ [в] отъ Виѳлеемъ Іудинъ да
пришелствува въ Моавскѫ-тѫ земѭ, той
2 и жена му, и двама-та му сынове. А име-
то на человѣка бѣше Елимелехъ, и име-
то на женѫ му Ноеминь, и име-то на два-
ма-та му сынове Маалонъ и Хелеонъ: [г] тѣ
бѣхѫ Ефраѳци отъ Виѳлеемъ Іудинъ. И
дойдохѫ [д] въ Моавскѫ-тѫ земѭ, и живѣ-
ехѫ тамъ.
3 И умрѣ Елимелехъ мѫжъ-тъ на Ное-
минь: и останѫ тя и двама-та ѝ сынове.
4 И тѣ си зѣхѫ жены Моавкы: име-то на
еднѫ-тѫ, Орфа, а име-то на другѫ-тѫ,
Руѳь: и живѣхѫ тамъ до десеть години.
5 И умрѣхѫ и двама-та, Маалонъ и Хеле-
онъ: и лиши ся жена-та отъ двама-та си
6 сынове, и отъ мѫжа си. Тогазь станѫ тя
съсъ снъхы-тѣ си, и ся върнѫ отъ Моав-
скѫ-тѫ земѭ: защото чу въ Моавскѫ-
тѫ земѭ, че [е] посѣти Господь людіе-тѣ
7 си, и [ж] даде имъ хлѣбъ. И излѣзе отъ
мѣсто-то дѣто бѣше тя, и двѣ-тѣ ѝ снъ-
хы съ неѭ, и вървѣхѫ въ пѫть-тъ да ся
8 върнѫтъ въ Іудинѫ-тѫ земѭ. И рече Но-
еминь на двѣ-тѣ си снъхы: [з] Идѣте, вър-
нѣте ся всяка въ домъ-тъ на майкѫ си.
[и] Господь да стори съ васъ милость, как-
то вы сторихте [i] съ умрѣлы-тѣ, и съ мене.
9 Господь да ви даде [к] да намѣрите успоко-
еніе, всяка въ домъ-тъ на мѫжа си. И
цѣлова гы: а тѣ възвышихѫ гласъ-тъ си,
10 та плакахѫ. И рекохѫ ѝ: Не; но съ те-
бе ще ся върнемъ при твои-тѣ людіе.
11 И рече Ноеминь: Вързнѣте ся, дъщери
мои; защо да дойдете съ мене? имамъ
ли още сынове въ утробѫ-тѫ си, [л] за да
12 ви станѫтъ мѫжіе? Върнѣте ся, дъщери
мои, идѣте си; защото остарѣхъ *и* не

[i] Ст. 6.
[к] Ст. 1. Гл. 11; 35.
[л] Вижь Исх. 15; 20. Гл. 11; 34. 1 Цар. 18; 6. Іер. 31; 13.
[м] Вижь Гл. 20; 48.
[н] Гл. 17; 6. 18; 1. 19; 1.
[о] Втор. 12; 8. Гл. 17; 6.

—

[а] Сѫд. 2; 16.
[б] Вижь Быт. 12; 10. 26; 1. 4 Цар. 8; 1.
[в] Сѫд. 17; 8.
[г] Вижь Быт. 35; 19.
[д] Сѫд. 3; 30.
[е] Исх. 4; 31. Лук. 1; 68.
[ж] Псал. 132; 15. Мат. 6; 11.
[з] Вижь Іис. Нав. 24; 15.
[и] 2 Тим. 1; 16, 17, 18.
[i] Ст. 5. Гл. 2; 20.
[к] Гл. 3; 1.
[л] Быт. 38; 11. Втор. 25; 5.

сьмь вече за мѫжъ. Ако быхъ и рекла:
Имамъ надеждѫ, даже ако ся и оженѣхъ
13 тѫзи нощь, още и родѣхъ сынове, Вы быхте
ли гы чакали додѣ порастѫтъ? Быхте ли
ся държали и да ся не ожените? Не, дъ-
щери мои; понеже сьмь въ голѣмо огор-
ченіе за васъ, защото [м]рѫка-та Господня
14 излѣзе противъ мене. А тѣ възвышихѫ
гласъ-тъ си, та плакахѫ пакъ; и цѣлова
Орфа свекървѫ си; [н]а Руѳь ся прилѣпи
при неіѫ.
15 И рече *Ноеминь:* Ето, ятърва ти ся вър-
нѫ при людіе-тѣ си, и [о]при богове-тѣ си:
16 [п]върни ся *и ты* подирь ятървѫ си. А
Руѳь рече: [р]Не мя принуждавай да тя
оставіѫ, и да не идѫ подирѣ ти; защото
дѣто идешь ты, *и* азъ ще идѫ: и дѣто
останешь, *и* азъ ще останѫ: [с]твои-тѣ людіе
ще бѫдѫтъ людіе мои, и Богъ твой, Богъ
17 мой. Дѣто умрешь ты, ще умрѫ и азъ, и
тамъ ще ся погребѫ; така да ми направи
Господь, и [т]така да приложи, ако освѣнь
18 смърть-тѫ друго мя раздвои отъ тебе. И
[у]като видѣ *Ноеминь* че тя упорствува за
да иде съ неіѫ, прѣстанѫ да ѝ говори.
19 И вървѣхѫ двѣ-тѣ, додѣ дойдохѫ въ
Виѳлеемъ. И когато дойдохѫ въ Виѳлеемъ,
[ф]всичкый градъ ся поклати заради тѣхъ,
и *жены-тѣ* думахѫ: [х]Тая ли е Ноеминь?
20 А тя имъ рече: Не мя наричайте *Ное-
минь: наричайте мя †Марѫ: защото Все-
21 дьржитель мя твърдѣ огорчи. Азъ пълна
тръгнѫхъ, и [ц]празнѫ мя доведе Господь:
защо мя наричате Ноеминь? като Господь
направи свидѣтелство противъ мене, и
Вседьржитель мя оскърби.
22 И тъй върнѫ ся Ноеминь съ Руѳь Мо-
авкѫ-тѫ снъхѫ си, която дойде отъ Мо-
авскѫ-тѫ земіѫ. И тѣ стигнѫхѫ въ Ви-
ѳлеемъ [ч]въ начало-то на жетвѫ-тѫ на
ечимыкъ-тъ.

ГЛАВА 2.

1 И Ноеминь имаше едного [а]сродника на
мѫжа си человѣкъ многоимотенъ отъ
родъ-тъ на Елимелеха; и име-то му [б]Во-
2 озъ. И рече Руѳь Моавка-та на Ноеминь:
Да отидѫ на нивѫ-тѫ, [в]да съберѫ кла-
сове подирь оногозь, прѣдъ очи-тѣ на ко-
гото намѣріѫ благодать: и тя ѝ рече:
3 Иди, дъщеро моя. И отиде, и като сти-
гнѫ, събираше класове въ нивѫ-тѫ слѣдъ
жетвари-тѣ: и случи ѝ ся да е въ нивѫ-
тѫ на Вооза, който бѣше отъ родъ-тъ на
Елимелеха.
4 И ето, Воозъ дойде отъ Виѳлеемъ та
рече на жетвари-тѣ: [г]Господь съ васъ.
И отговорихѫ му: Господь да тя благо-
5 слови. Тогазь рече Воозъ на слугѫ-тѫ си,
на настойникъ-тъ на жетвари-тѣ: Чія е
6 тая млада жена? И слуга-та, настойникъ-
тъ на жетвари-тѣ отговори, и рече: Тая
млада жена е Моавка-та, [д]която ся вър-
нѫ съ Ноеминь отъ Моавскѫ-тѫ земіѫ:
7 И тя рече: Да берѫ, моліѫ, класове, и
да съберѫ *нѣщо* между снопове-тѣ по-
дирь жетвари-тѣ: и дойде, та стоя отъ
сутринь-тѫ дори до тойзи часъ; *сега* са-
8 мо си починѫ малко въ кѫщи. И рече
Воозъ на Руѳь: Чуешь ли, дъщеро моя?
не ходи да събирашь класове на другѫ
нивѫ, и да си не отидешь отъ тукъ, но
9 стой тукъ съ момичета-та ми. *Нека сѫ*
очи-тѣ ти въ нивѫ-тѫ дѣто жьнѫтъ, и хо-
ди подирь тѣхъ: ето, азъ заповѣдахъ на
момчета-та, да ся не прикоснѫтъ при те-
бе: и когато ожаднѣешь, иди при сѫсѫ-
ды-тѣ, та пій отъ онова което наливатъ
10 момчета-та. А [е]тя паднѫ на лице, та ся
поклони до земіѫ-тѫ, и рече му: Какъ
намѣрихъ азъ благодать прѣдъ очи-тѣ ти,
та да мя пригледашь, като сьмь чуждин-
11 ка? А Воозъ отговори, и рече ѝ: Извѣ-
сти ми ся добрѣ [ж]всичко което си напра-
вила на свекървѫ си слѣдъ смърть-тѫ на
мѫжа си; и *че* си оставила бащѫ си и
майкѫ си, и земіѫ-тѫ на рожденіе-то си,
та си дошла въ людіе които ты до вчера
12 и завчера не познаваше. [з]Господь да *ти*
въздаде за дѣло-то ти, и мьзда-та ти да е
пълна отъ Господа Бога Израилева, [и]подъ
крыла-та на когото си дошла да ся по-
13 крывашь. И тя рече: [і]Да намѣріѫ благо-
дать прѣдъ очи-тѣ ти, господарю мой;
понеже мя утѣши, и понеже говорѝ бла-
госклонно на рабѫ-тѫ си, [к]ако и да не
сьмь азъ *нито* като една отъ рабыни-тѣ
14 ти. И рече ѝ Воозъ въ часъ-тъ на яде-
ніе-то: Ела тука та яждь отъ хлѣбъ-тъ,
и натопи уломъкъ-тъ си въ оцетъ-тъ. И
тя сѣднѫ до жетвари-тѣ: и той ѝ даде
пръженѫ пшеницѫ, та яде, и ся [л]насыти,
15 и остави остатъкъ. И станѫ да бере кла-
сове, и заповѣда Воозъ на момчета-та си,
и говорѣше: И помежду снопове-тѣ нека
16 събира класове, и не іѫ обличавайте: И
даже подхвърляйте отъ рѫкойкы-тѣ за
неіѫ, и оставяйте да събира това, и не
17 ѝ възбранявайте, И бра класове въ ни-
вѫ-тѫ дори до вечера, и очука колкото
събра; и то бѣше до еднѫ ефѫ ечимыкъ.

м Сѫд. 2; 15. Іов. 19; 21. Псал. 32; 4. 38; 2. 39; 9, 10.
н Прит. 17; 17. 18; 24.
о Сѫд. 11; 24.
п Іис. Нав. 24; 15, 19. 4 Цар. 2; 2. Лук. 24; 28.
р 4 Цар. 2; 2, 4, 6.
с Гл. 2; 11, 12.
т 1 Цар. 3; 17. 25; 22. 2 Цар. 19; 13. 4 Цар. 6; 31.
у Дѣян. 21; 14.
ф Мат. 21; 10.
х Вижь Иса. 23; 7. Плач. 2; 15.
* Благоугодность.
† Горесть.
ц Іов. 1; 21.
ч Исх. 9; 31, 32. Гл. 2; 23. 2 Цар. 21; 9.

—

а Гл. 3; 2, 12.
б Гл. 4; 21. Мат. 1; 5.
в Лев. 19; 9. Втор. 24; 19.
г Псал. 129; 7, 8. Лук. 1; 28. 2 Сол. 3; 16.
д Гл. 1; 22.
е 1 Цар. 25; 23.
ж Гл. 1; 14, 16, 17.
з 1 Цар. 24; 19.
и Гл. 1; 16. Псал. 17; 8. 36; 7. 57; 1. 63; 7.
і Быт. 33; 15. 1 Цар. 1; 18.
к 1 Цар. 25; 41.
л Ст. 18.

18 И зѣ това та влѣзе въ градъ-тъ: и ви-
дѣ свекърва ѝ колко класове бѣ събра-
ла: и извади *Руѳь* та ѝ даде [м]онова кое-
то бѣше оставила, слѣдъ като ся бѣ на-
19 сытила. И рече ѝ свекърва ѝ, Дѣ събира
ты днесь класове? и дѣ работи? благо-
словенъ да е онзи [н]който тя пригледа. И
тя яви на свекървѫ си въ чіѭ *нивѫ* бѣ
работила, и рече: Име-то на человѣка,
20 комуто работихъ днесь, е Воозъ. И рече
Ноеминь на снъхѫ си: [о]Благословенъ
отъ Господа онзи който [п]не лиши отъ ми-
лость-тѫ си ни живы-тѣ, ни умрѣлы-тѣ.
И рече ѝ Ноеминь: Тойзи человѣкъ е
[р]отъ нашій-тъ родъ, ближенъ намъ сро-
21 дникъ. И рече Руѳь Моавка-та: Той ми
рече още: Ты да не ся дѣлишь отъ мом-
чета-та ми, додѣ свършатъ всичкѫ-тѫ ми
22 жетвѫ. И рече Ноеминь на Руѳь снъхѫ
си: Добрѣ е, дъщеро моя, да излазишь
съ момичета-та му, и да тя не срѣщнѫтъ
23 въ другѫ нивѫ. И прилѣпи ся при моми-
чета-та на Вооза за да бере класове до-
дѣ ся свърши жетва-та на ечимыкъ-тъ, и
жетва-та на пшеницѫ-тѫ: и сѣдѣше съсъ
свекървѫ си.

ГЛАВА 3.

1 И рече ѝ Ноеминь свекърва ѝ: Дъщеро
моя, [а]да не поискамъ ли [б]успокоеніе за
2 тебе та да благоденствувашь? И сега не
е ли отъ нашій-тъ родъ [в]Воозъ, съ мо-
мичета-та на когото бѣше ты? Ето, той
вѣе тѫзи нощь на гумно-то ечимыкъ-тъ.
3 Омый ся прочее, и [г]помажи ся, и облѣчи
ся въ дрехы-тѣ си, та слѣзь на гумно-то;
да ся не покажешь на человѣкъ-тъ, додѣ
4 не свърши да яде и піе; И като си лѣга,
съгледай мѣсто-то дѣто лѣга, и иди та
подигни покрывкѫ-тѫ изъ къмъ нозѣ-тѣ
му, и лѣгни: и той ще ти каже що ще
5 да направишь. А тя ѝ рече: Всичко що ми
говоришь, ще направіѭ.
6 И слѣзе на гумно-то, та направи всич-
7 ко що ѝ заповѣда свекърва ѝ. И Воозъ
като яде и пи, и [д]ся развесели сърдце-то
му, отиде да *си* лѣгне край купъ-тъ: а та
дойде скрышно, та подигнѫ покрывкѫ-
8 тѫ отъ нозѣ-тѣ му, и лѣгнѫ. И около
полунощь человѣкъ-тъ ся стреснѫ и въз-
ви ся: и ето, жена лѣжеше при нозѣ-тѣ
9 му. И рече: Коя си ты? и тя отговори:
Азъ съмь Руѳь раба-та ти: [е]простри про-
чее крыло-то си надъ рабѫ-тѫ си: защо-
10 то *ми* си [ж]ближенъ сродникъ. А той ре-
че: [з]Благословена да си отъ Господа,
дъщеро: тая послѣдня-та добрина коѭ-
то си показала, е по голѣма [и]отъ по на-
прѣжнѭ-тѫ, понеже не отиде ты слѣдъ
11 млады, сиромасы или богаты. И сега, дъ-
щеро, не бой ся: ще сторѭ за тебе всич-
ко що речешь; защото всичкый градъ
на людіе-тѣ ми знае че си [і]добродѣтелна
12 жена. И сега истина е че азъ съмь [к]бли-
женъ сродникъ; [л]има обаче другъ срод-
13 никъ по ближенъ отъ мене. Остани тѫзи
нощь: и утрѣ [м]ако иска той да ти ис-
пълни длъжность-тѫ на сродникъ, добро;
нека іѭ испълни; но ако не ще да ти ис-
пълни длъжность-тѫ на сродникъ, тогазь
азъ ще испълнѭ къмъ тебе тѫзь длъ-
жность; [н]живъ Господь: прѣлѣжь до
зори.
14 И лѣжа при нозѣ-тѣ му до утринь-тѫ:
и станѫ прѣди да распознава человѣкъ
человѣка. И той рече: [о]Нека ся не знае
15 че е дохождала жена на гумно-то. Рече
още: Донесь прѣкрывкѫ-тѫ която е от-
горѣ ти, и държь іѭ. И тя іѭ държеше,
а той прѣмѣри шесть *мѣры* ечимыкъ та
възложи на неѭ: и отиде си въ градъ-тъ.
16 И като отиде при свекървѫ си, тя ѝ
рече: Що ти *станѫ*, дъщеро моя? И тя ѝ
извѣсти всичко що ѝ направи человѣкъ-
17 тъ: И рече: Даде ми тѣзи шесть *мѣры*
ечимыкъ; защото ми рече: Да не идешь
18 праздна при свекървѫ си. И тя рече:
[п]Сѣди, дъщеро моя, додѣ видишь какъ
ще ся свърши *тази* работа; защото чело-
вѣкъ-тъ не ще прѣстане, додѣ не свърши
тѫзи работѫ днесь.

ГЛАВА 4.

1 И възлѣзе Воозъ на врата-та, та сѣднѫ
тамъ: и ето [а]заминуваше сродникъ-тъ,
за когото говорѝ Воозъ. И рече: Госпо-
2 дине, върни ся, сѣдни тукъ. И върнѫ ся
той и сѣднѫ. И зѣ *Воозъ* десеть мѫжіе
[б]отъ градскы-тѣ старѣйшины и рече: Сѣ-
3 днѣте тукъ. И сѣднѫхѫ. Тогазь рече на
сродника: Ноеминь, която ся върнѫ отъ
Моавскѫ-тѫ земіѭ, продава дѣлъ-тъ на
нивѫ-тѫ, която бѣше на брата ни Ели-
4 мелеха: А азъ рѣкохъ да ти извѣстіѭ,
и *да ти* кажѫ: [в]Купи *го* [г]прѣдъ жите-
ли-тѣ, и прѣдъ старѣйшины-тѣ на людіе-
тѣ ми; ако щешь да *го* искупишь като
сродникъ, искупи *го*, но ако не щешь да
го искупишь, кажи ми, за да знаіѭ; [д]за-
щото нѣма другъ да *го* искупи като срод-

[м] Ст. 14.
[н] Ст. 10. Псал. 41; 1.
[о] Гл. 3; 10. 2 Цар. 2; 5. Іов. 29; 13.
[п] Прит. 17; 17.
[р] Гл. 3; 9. 4; 6.

—

[а] 1 Кор. 7; 36. 1 Тим. 5; 8.
[б] Гл. 1; 9.
[в] Гл. 2; 8.
[г] 2 Цар. 14; 2.
[д] Сѫд. 19; 6, 9, 22. 2 Цар. 13; 28. Есѳ. 1; 10.
[е] Іез. 16; 8.
[ж] Гл. 2; 20. Ст. 12.
[з] Гл. 2; 20.
[и] Гл. 1; 8.
[і] Прит. 12; 4.
[к] Ст. 9.
[л] Гл. 4; 1.
[м] Втор. 25; 5. Гл. 4; 5. Мат. 22; 24.
[н] Сѫд. 8; 19. Іер. 4; 2.
[о] Рим. 12; 17. 14; 16. 1 Кор. 10; 32. 2 Кор. 8; 21. 1 Сол. 5; 22.
[п] Псал. 37; 3, 5.

—

[а] Гл. 3; 12.
[б] 3 Цар. 21; 8. Прит. 31; 23.
[в] Іер. 32; 7, 8.
[г] Быт. 23; 18.
[д] Лев. 25; 25.

никъ освѣнь тебе: и азъ сьмь подирь те-
5 бе. И той рече: Азъ ще *го* искупьѫ. И
рече Воозъ: Въ който день купишь ни-
вѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ на Ноеминь, трѣбу-
ва да ѭ купишь и отъ Руѳь Моавкѫ-тѫ,
женѫ-тѫ на умрѣлый-тъ, за да [е]въздиг-
гнешь име-то на умрѣлый-тъ надъ наслѣ-
6 діе-то му. И рече сродникъ-тъ: Не [ж]мо-
гѫ да испълнѭ длъжность-тѫ на срод-
никъ, за да не развалѭ наслѣдіе-то си:
испълни ты моѭ-тѫ длъжность на срод-
никъ, защото не могѫ азъ да ѭ испъл-
7 нѭ. А [з]въ старо врѣме въ Израиль за
искупуваніе-то и отчужденіе-то за да ся
утвьрдява всяка работа, *обычай-тъ бѣше*
тойзи: человѣкъ-тъ изуваше калеврѫ-тѫ
си, та ѭ даваше на ближній-тъ си; и то-
8 ва бѣше свидѣтелство въ Израиль. За то-
ва рече сродникъ-тъ Воозу: Купи *го ты*
за себе си. И изу калеврѫ-тѫ си.
9 Тогазь рече Воозъ на старѣйшины-тѣ и
на всичкы-тѣ людіе: Свидѣтели сте днесь
че купихъ отъ рѫкѫ-тѫ на Ноеминь
всичко що е Елимелехово и всичко що е
10 Хелеоново и Маалоново. А още, Руѳь Мо-
авкѫ-тѫ женѫ-тѫ Маалоновѫ, зѣхъ за
себе си за женѫ, за да въздигнѫ име-то
на умрѣлый-тъ надъ наслѣдіе-то му, [и]за
да ся не заглади име-то на умрѣлый-тъ
отъ братія-та му, и отъ врата-та на оби-
11 таніе-то му: свидѣтели сте днесь. И всич-
кы-тѣ людіе които бѣхѫ на врата-та, и
старѣйшины-тѣ рекохѫ: Свидѣтели смы:
[і]Господь да направи женѫ-тѫ, която
влази въ домъ-тъ ти, като Рахиль и ка-
то Ліѭ, [к]които двѣ-тѣ съградихѫ Изра-
илевый-тъ домъ: и да намѣришь крѣ-
пость [л]въ Ефраѳѫ, и да бѫдешь знаме-
12 нитъ во Виѳлеемъ; И нека бѫде домъ-тъ
ти като домъ-тъ на Фареса, [м]когото ро-
ди Ѳамарь на Іудѫ [н]отъ сѣме-то което
Господь ще ти даде отъ тѫзи младѫ
женѫ.
13 И [о]зѣ Воозъ Руѳь, и станѫ му жена:
и като влѣзе при неѭ, [п]Господь ѝ даде
14 зачатіе, и роди сынъ. И [р]рекохѫ жены-
тѣ на Ноеминь: Благословенъ Господь,
който днесь не тя лиши отъ сродникъ,
щото негово-то име да ся нарича въ
15 Израиль. И тойзи *сынъ* ще бѫде обновле-
ніе на животъ-тъ ти, и прѣхрана на ста-
рины-тѣ ти; защото го роди снъха ти, коя-
то тя обича, която [с]е за тебе по добра
16 отъ седмь сынове. И зѣ Ноеминь дѣте-то,
и тури го на лоно-то си, и станѫ му пи-
17 тателница. И [т]дадохѫ му съсѣдкы-тѣ
име, и казувахѫ: Сынъ ся роди на Ное-
минь: и нарекохѫ име-то му Овидъ: той е
отецъ на Іессея, Давидовъ-тъ отецъ.
18 И това е родословіе-то Фаресово: [у]Фа-
19 ресъ роди Есрона, А Есронъ роди Ара-
20 ма, а Арамъ роди Аминадава, А Амина-
давъ роди [ф]Наасона, а Наасонъ роди [х]Сал-
21 мона, А Салмонъ роди Вооза, а Воозъ
22 роди Овида, А Овидъ роди Іессея, а Іес-
сей роди [ц]Давида.

ПЬРВА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ

ИЛИ

ПЬРВА КНИГА НА САМУИЛА.

ГЛАВА 1.

1 Имаше единъ человѣкъ отъ Рамаѳаимъ-
софимъ, отъ горѫ-тѫ Ефремъ, и име-то
му [а]Елкана, сынъ Іероамовъ, *а Іероамъ*
сынъ Еліуевъ, *а Еліу* сынъ Ѳоуевъ, *а Ѳоу*
2 сынъ Суфовъ [б]Ефраѳецъ. И той имаше
двѣ жены: име-то на еднѫ-тѫ Анна, а
име-то на другѫ-тѫ Фенинна: и Фенин-
на имаше чада, а Анна нѣмаше чада.
3 И тойзи человѣкъ [в]всякѫ годинѫ въз-
лизаше изъ градъ-тъ си, [г]за да ся по-
клони и да принесе жьртвѫ Господу Са-
ваоѳу [д]въ Сило. И тамо бѣхѫ двама-та

[е] Быт. 38; 8. Втор. 25; 5, 6. Гл. 3; 13. Мат. 22; 24.
[ж] Гл. 3; 12, 13.
[з] Втор. 25; 7, 9.
[и] Втор. 25; 6.
[і] Псал. 127; 3. 128; 3.
[к] Втор. 25; 9.
[л] Быт. 35; 16, 19.
[м] Быт. 38; 29. 1 Лѣт. 2; 4. Мат. 1; 3.
[н] 1 Цар. 2; 20.
[о] Гл. 3; 11.
[п] Быт. 29; 31. 33; 5.
[р] Лук. 1; 58. Рим. 12; 15.
[с] 1 Цар. 1; 8.
[т] Лук. 1; 58, 59.
[у] 1 Лѣт. 2; 4 и дрг. Мат. 1; 3.
[ф] Числ. 1; 7.
[х] Мат. 1; 4 и дрг.
[ц] 1 Лѣт. 2; 15. Мат. 1; 6.
[а] 1 Лѣт. 6; 27, 34.
[б] Руѳ. 1; 2.
[в] Исх. 23; 14. Втор. 16; 16. Лук. 2; 41.
[г] Втор. 12; 5, 6, 7.
[д] Іис. Нав. 18; 1.

сынове на Илія, Офній и Финеесъ, свя-
4 щенници Господни. И дойде день-тъ, [е]въ
който принесе жъртвж Елкана, и даде
дѣлове на женж си Фениннж, и на всич-
5 кы-тѣ ѝ сынове и на дъщери-тѣ ѝ: А на
Аннж даде двоенъ дѣлъ; защото обича-
ше Аннж: но [ж]Господь бѣше заключилъ
6 ложесна-та ѝ. И противница-та ѝ іж [з]раз-
дразняше много, за да іж прави да тжжи,
защото Господь бѣше затворилъ ложе-
7 сна-та ѝ. И така правѣше всякж годинж:
колкото пжти възлазѣше въ домъ-тъ Го-
сподень, така іж раздразняше: а тя пла-
8 чеше, и не ядѣше. И рече ѝ мжжъ ѝ Ел-
кана: Анно, защо плачешь? и защо не
ядешь? и защо е сърдце-то ти оскърбе-
но? [и]не сьмь ли ти азъ по добръ отъ де-
сеть сынове?
9 И станж Анна, като ядохж въ Сило, и
като пихж: а Илій священникъ-тъ сѣдѣ-
ше на столъ, близу при дверостълпъ-тъ
10 [і]на храмъ-тъ Господень. И [к]тя бѣше прѣ-
огорчена духомъ, и моляше ся Господу
11 и плачеше твърдѣ много. И [л]направи
обрекъ и рече: Господи на силы-тѣ, [м]ако
наистинж пригледашь на смиреніе-то на
рабж-тж си, [н]и мя поменешь, и не забра-
вишь рабж-тж си, но дадешь на рабж-тж
си мжжко чадо, то ще го дамъ Господу
въ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ му, и
[о]бръснячъ не ще възлѣзе на главж-тж му.
12 И като слѣдоваше тя да ся моли прѣдъ
13 Господа, Илій іж гледаше въ уста-та. Но
Анна говорѣше въ сърдце-то си: само
устны-тѣ ѝ мърдахж, а гласъ-тъ ѝ ся не
чуеше: за това на Илія ся стори че бѣ-
14 ше піяна. И рече ѝ Илій: До кога ще си
15 піяна? остави ся отъ вино-то си. А Анна
отговори и рече: Не, господине мой, азъ
сьмь жена прѣоскърбена духомъ: ни ви-
но, ни сикерж не сьмь пила, но [п]излѣхъ
16 душж-тж си прѣдъ Господа. Не считай
рабж-тж си за [р]лошж женж: защото отъ
много-то си оплакуваніе и отъ скърбь-тж
17 си думахъ до сега. Тогазь отговори Илій
и рече: [с]Иди съ миромъ: и [т]Богъ Изра-
илевъ нека *ти* даде прошеніе-то ти,
18 което си просила отъ него. И тя рече:
[у]Дано раба-та ти да намѣри благодать
прѣдъ очи-тѣ ти. Тогазь [ф]отиде жена-та
на пжть-тъ си, и яде, и лице-то ѝ не ся
развали вече.
19 И на утринь-тж станжхж рано, та ся
поклонихж прѣдъ Господа, и върнжхж
ся, та отидохж въ домъ-тъ си у Рамж: и
[х]Елкана позна Аннж женж-тж си: [ц]и Го-
20 сподь іж поменж. И когато ся испълни-
хж дни-тѣ отъ когато Анна зачнж, роди
сынъ, и нарече име-то му *Самуилъ; За-
щото отъ Господа го испросихъ, *рече*.
21 И [ч]възлѣзе человѣкъ-тъ Елкана, и всич-
кый му домъ, за да принесе Господу го-
22 дишнж-тж жъртвж, и обричаніе-то си. Но
Анна не възлѣзе; защото рече на мжжа
си: *Не щж да възлѣзж* додѣ ся отдои дѣ-
те-то: и *тогазь* [ш]ще го занесж, да ся яви
прѣдъ Господа, и [щ]да живѣе тамъ [ъ]вы-
23 нжгы. И [ы]рече ѝ Елкана мжжъ ѝ: Сто-
ри каквото ти ся види за добро: сѣди
додѣ го отдоишь: [ь]само Господь да утвърди
слово-то си! И сѣдѣ жена-та, та доеше
сына си додѣ го отдои.
24 И когато го отдои, [ѣ]възведе го съсъ
себе си, наедно съ три юнца, и съ еднж
ефж брашно, и съ единъ мѣхъ вино, и до-
несе го [ю]въ домъ-тъ Господень въ Сило:
25 а дѣте-то бѣше малко. И заклахж юнецъ-
тъ, и [я]донесохж дѣте-то при Илія *священ-*
26 *ника.* И рече *Анна:* О, господине мой!
[ѫ]жива е душа-та ти, господине мой, азъ
сьмь жена-та, която бѣхъ застанжла
тукъ близу при тебе, та ся моляхъ Го-
27 споду. [іж]За това дѣте ся моляхъ: и Го-
сподь ми даде прошеніе-то ми, което ис-
28 просихъ отъ него. [а]За това и азъ го †по-
свящавамъ Господу: въ всичкы-тѣ дни
на живота си ще бжде заемнжто Господу.
[б]И поклони ся тамъ Господу.

ГЛАВА 2.

1 И [а]помоли ся Анна, и рече:
[б]Възвесели ся сърдце-то ми въ Господа;
[в]Въздигнж ся рогъ-тъ ми чрѣзъ Господа:
Разширихж ся уста-та ми противъ не-
пріятели-тѣ ми:
Защото [г]ся възвеселихъ въ спасеніе-то ти.
2 [д]Нѣма святъ както е Господь:
Защото [е]нѣма *Другъ* освѣнь тебе:
Нито канара като нашій-тъ Богъ.
3 Не продължавайте да говорите гордѣливо:
[ж]Да не излѣзе велерѣчіе изъ уста-та ви:
Защото Господь е Богъ на знанія,
И отъ него ся прѣтеглюватъ дѣла-та.
4 [з]Лжкове-тѣ на силны-тѣ ся стрыхж:
А немощни-тѣ ся прѣпасахж съсъ силж.

е Втор. 12; 17, 18. 16; 11.
ж Быт. 30; 2.
з Іов. 24; 21.
и Руѳ. 4; 15.
і Гл. 3; 3.
к Іов. 7; 11. 10; 1.
л Быт. 28; 20. Числ. 30; 3. Сжд. 11; 30.
м Быт. 29; 32. Исх. 4; 31. 2 Цар. 16; 12. Псал. 25; 18.
н Быт. 8; 1. 30; 22.
о Числ. 6; 5. Сжд. 13; 5.
п Псал. 62; 8. 145; 2.
р Втор. 13; 13.
с Сжд. 18; 6. Марк. 5; 34. Лук. 7; 50. 8; 48.
т Псал. 20; 4, 5.
у Быт. 33; 15. Руѳ. 2; 13.
ф Еккл. 9; 7.
х Быт. 4; 1.
ц Быт. 30; 22.
* Изысканъ отъ Бога.
ч Ст. 3.
ш Лук. 2; 22.
щ Ст. 11, 28. 2; 11, 18. 3; 1.
ъ Исх. 21; 6.
ы Числ. 30; 7.
ь 2 Цар. 7; 25.
ѣ Втор. 12; 5, 6, 11.
ю Іис. Нав. 18; 1.
я Лук. 2; 22.
ѫ Быт. 42; 15. 4 Цар. 2; 2, 4, 6.
іж Мат. 7; 7.
а Ст. 11, 22.
† *Евр.* дадохъ на заемъ.
б Быт. 24; 26, 52.
а Фил. 4; 6.
б Вижь Лук. 1; 46 и дрг.
в Псал. 92; 10. 112; 9.
г Псал. 9; 14. 13; 5. 20; 5. 35; 9.
д Исх. 15; 11, Втор. 3; 24. 32; 4. Псал. 86; 8. 89; 6, 8.
е Втор. 4; 35. 2 Цар. 22; 32.
ж Псал. 94; 4. Мал. 3; 13. Іуд. 15.
з Псал. 37; 15, 17. 76; 3.

5 [и]Сыти-тѣ ся цѣнихѫ за хлѣбъ:
А гладни-тѣ прѣстанѫхѫ:
Даже и [і]неплодна-та роди седмь,
А [к]многочадна-та изнемощѣ.
6 [л]Господь умъртвява, и съживява:
Низводи въ адъ, и възводи.
7 [м]Господь осиромашава, и обогатява:
[н]Смирява, и възвышава.
8 [о]Въздига бѣдный-тъ отъ пьрсть-тѫ,
И възвышава сиромахъ-тъ отъ гной-тъ,
[п]За да *гы* направи да сѣднѫтъ между князове-тѣ.
И да гы направи да наслѣдятъ славенъ прѣстолъ:
Защото сѫ [р]Господни стълпове-тѣ на земіѭ-тѫ,
И тури вселеннѫѭ на тѣхъ.
9 [с]Ще пази нозѣ-тѣ на святы-тѣ си:
А нечестиви-тѣ ще погынѫтъ въ тъмницѫ-тѫ:
Понеже съсъ силѫ не ще ся прѣукрѣпи человѣкъ.
10 Господь, [т]супостати-тѣ му ще ся стрыіѫтъ,
[у]Ще гърмне отъ небе-то вързъ тѣхъ:
[ф]Господь ще сѫди краища-та на земіѭ-тѫ,
И ще даде крѣпость на царя си,
И [х]ще възвыши рогъ-тъ на помазанника си.
11 Тогазь си отиде Елкана въ Рамѫ у
домъ-тъ си. А [ц]дѣте-то слугуваше Госпо-
12 ду прѣдъ Илія священника. А Иліеви-тѣ
сынове бѣхѫ [ч]лоши человѣци: [ш]не по-
13 знавахѫ Господа. И обычай-тъ на свя-
щенницы-тѣ къмъ людіе-тѣ *бѣше такъвъ:*
когато нѣкой приносѣше жьртвѫ, като
ся варѣше месо-то, дохождаше слуга-та
на священника, съ тризѫбнѫ вилицѫ въ
14 рѫкѫ: И задълбуваше іѫ въ конобъ-тъ,
или въ котелъ-тъ, или въ котле-то, или
въ гърне-то, и каквото издигнѣше вили-
ца-та, земаше *го* священникъ-тъ за себе
си. Така правѣхѫ въ Сило на всичкы-тѣ
15 Израиляны които дохождахѫ тамъ. Още
и [щ]прѣди да изгорятъ тлъстинѫ-тѫ, до-
хождаше слуга-та на священника, та ка-
зваше на человѣка който приносѣше жьр-
твѫ-тѫ: Дай на священника месо за пе-
ченіе; защото не ще да земе отъ тебе
16 месо варено, но сурово. И *ако* му рече-
ше человѣкъ-тъ: Нека изгорятъ първо
тлъстинѫ-тѫ, и *сетнѣ* си земи колкото
желае душа-та ти: тогазь му отговаря-
ше: *Не,* но сега ще дадешь, ако ли не,
17 ще земѫ съсъ силѫ. Така грѣхъ-тъ на
млады-тѣ бѣше твърдѣ голѣмъ [ъ]прѣдъ Го-
спода; защото человѣци-тѣ ся [ы]отвраща-
хѫ отъ жьртвѫ-тѫ Господнѭ.
18 А [ь]Самуилъ слугуваше прѣдъ Господа,
19 дѣте [ѣ]прѣпасано съ лененъ ефодъ. И май-
ка му правѣше му горнѭ дрехѫ малкѫ,
та му доносѣше всякѫ годинѫ, [ю]когато
възлазѣше съ мѫжа си за да принесе го-
20 дишнѫ-тѫ жьртвѫ. И [я]благослови Илій
Елкана и женѫ му, и говорѣше: Господь
да ти въздаде сѣме отъ тѫзи женѫ, вмѣ-
сто заемъ-тъ който си [ж]заемнѫлъ Госпо-
21 ду! И [іж]отидохѫ на мѣсто-то си. И посѣ-
ти Господь Аннѫ: и зачнѫ, и роди три
сына и двѣ дъщери. А дѣте-то Самуилъ
[а]порастнѫ прѣдъ Господа.
22 А Илій бѣше много старъ: и чу всич-
ко що правѣхѫ сынове-тѣ му на всич-
кый Израиль; и че лѣжехѫ [б]съ жены-тѣ,
които ся събирахѫ на четы при двери-
23 тѣ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то. И рече
имъ: Защо правите таквызь работы? по-
неже азъ слушамъ лошы работы за васъ
24 отъ всичкы тѣзи людіе. Не дѣйте, чада
мои; защото не е добръ слухъ-тъ, който
азъ слушамъ: вы правите людіе-тѣ Го-
25 сподни да ставатъ прѣстѫпници. [в]Ако
съгрѣши человѣкъ на человѣка, *Богъ
ще го сѫди, но ако съгрѣши нѣкой Го-
споду, кой ще ся моли за него? Но тѣ не
ся покорявахѫ на гласъ-тъ на отца си:
[г]защото Господь искаше да гы умъртви.
26 А дѣте-то Самуилъ [д]растѣше, и [е]благоу-
гождаваше и Господу и на человѣцы-тѣ.
27 И [ж]дойде единъ Божій человѣкъ при
Илія та му рече: Така говори Господь:
[з]*Не* открыхъ ли ся явно на отеческый-тъ ти
домъ, когато бѣхѫ тѣ въ Египетъ у Фа-
28 раоновъ-тъ домъ? И [и]*не* избрахъ ли него
отъ всичкы-тѣ племена на Израиля за
священникъ мене, за да приноси *жьртвы*
на олтарь-тъ ми, да гори темянъ, да носи
ефодъ прѣдъ мене? и [і]*не* дадохъ ли на
домъ-тъ на отца ти всичкы-тѣ приноше-
29 нія отъ Израилевы-тѣ сынове? [к]Защо ри-
тате жьртвѫ-тѫ ми и приношеніе-то ми,
което заповѣдахъ *да правятъ* [л]въ жили-
ще-то *ми*, и славишь сынове-тѣ си повече
отъ мене, за да ся тълстите съ по добро-
то отъ всичкы-тѣ приношенія на Израи-
30 ля людіе-тѣ ми? За това Господь Богъ

и Псал. 34; 10. Лук. 1; 53.
і Псал. 113; 9.
к Иса. 54; 1. Іер. 15; 9.
л Втор. 32; 39. Іов. 5; 18. Осія 6; 1.
м Іов. 1; 21.
н Псал. 75; 7.
о Псал. 113; 7, 8. Дан. 4; 17. Лук. 1; 52.
п Іов. 36; 7.
р Іов. 38; 4, 5, 6. Псал. 24; 2. 102; 25. 104; 5. Евр. 1; 3.
с Псал. 91; 11. 121; 3.
т Псал. 2; 9.
у Гл. 7; 10. Псал. 18; 13.
ф Псал. 96; 13. 98; 9.
х Псал. 89; 24.
ц Ст. 18. Гл. 3; 1.
ч Втор. 13; 13.
ш Сѫд. 2; 10. Іер. 22; 16. Рим. 1; 28.
щ Лев. 3; 3, 4, 5, 16.
ъ Быт. 6; 11.
ы Мал. 2; 8.
ь Ст. 11.
ѣ Исх. 28; 4. 2 Цар. 6; 14.
ю Гл. 1; 3.
я Быт. 14; 19.
ж Гл. 1; 28.
іж Быт. 21; 1.
а Ст. 26. Гл. 3; 19. Сѫд. 13; 24. Лук. 1; 80. 2; 40.
б Вижь Исх. 38; 8.
в Числ. 15; 30.
* *Или* ще бѫде моленіе Богу за него.
г Інс. Нав. 11; 20. Прит. 15; 10.
д Ст. 21.
е Прит. 3; 4. Лук. 2; 52. Дѣян. 2; 47. Рим. 14; 18.
ж 3 Цар. 13; 1.
з Исх. 4; 14, 27.
и Исх. 28; 1, 4. Числ. 16; 5. 18; 1, 7.
і Лев. 2; 3, 10. 6; 16. 7; 7. 8, 34, 35. 10; 14, 15. Числ. 5; 9, 10. 18; 8—19.
к Втор. 32; 15.
л Втор. 12; 5, 6.

Израилевъ говори: [м]Азъ думахъ наисти-
нѫ че домъ-тъ ти, и домъ-тъ на отца ти,
щѣхѫ да ходятъ прѣдъ мене до вѣка; но
сега Господь говори: [н]Далечь отъ мене;
защото онѣзи които мя славятъ, ще гы
[о]прославіѭ, а [п]онѣзи които мя прѣзиратъ
31 ще ся обесчестятъ. Ето, [р]идѫтъ дни-тѣ,
когато ще прѣсѣкѫ мышцѫ-тѫ ти, и мы-
шцѫ-тѫ на отеческый-тъ ти домъ, щото
не ще да има старъ человѣкъ въ домъ-тъ
32 ти. И ще видишь въ жилище-то *ми* †утѣ-
сненіе, между всичкы-тѣ благости които
ще ся даватъ на Израиля: и [с]не ще да има
33 старецъ въ домъ-тъ ти въ вѣкъ: И онзи
отъ твои-тѣ когото не отсѣкѫ отъ ол-
тарь-тъ си, *ще бѫде* за да изнурява очи-
тѣ ти, и да прави да истаява душа-та ти:
и всичкы-тѣ внуци на домъ-тъ ти ще ся
34 скончаватъ въ срѣдень възрастъ. И това
ще ти *бѫде* [т]знаменіе което ще дойде
върхъ двама-та ти сынове, върхъ Офнія и
Финееса: [у]въ единъ день ще умрѫтъ и
35 двама-та. И ще [ф]въздигнѫ за себе си вѣ-
ренъ священникъ, да прави споредъ сърд-
це-то ми, и споредъ душѫ-тѫ ми: и [х]ще
му съградіѭ непоколебимъ домъ: и ще
36 ходи [ц]прѣдъ помазанника ми въ вѣкъ. И
[ч]всякой който остане въ домъ-тъ ти ще
дохожда да припада нему за малко сре-
бро и за единъ хлѣбъ, и ще говори: Опрѣ-
дѣли мя, моліѭ, въ нѣкоіѭ отъ священ-
ническы-тѣ службы за да ямъ единъ уло-
мъкъ хлѣбъ.

ГЛАВА 3.

1 И [а]дѣте-то Самуилъ слугуваше Господу
прѣдъ Илія. А [б]слово-то Господне бѣ
редко въ онѣзи дни: явно видѣніе нѣма-
2 ше. И въ онова врѣме, когато Илій лѣже-
ше на мѣсто-то си, и [в]зрѣніе-то на очи-
тѣ му бѣше начнѫло да затѫпѣва, *та* не
3 можаше да гледа, И Самуилъ лѣжеше
[г]въ храмъ-тъ Господень, дѣто бѣ ков-
чегъ-тъ Божій, [д]прѣди да угасне свѣтил-
4 никъ-тъ Божій, Выкнѫ Господь Самуи-
5 ла: и той отговори: Ето мя, И завтече
ся при Илія, та рече: Ето мя; защото си
мя выкнѫлъ. А той рече: Не сьмь *тя* вы-
кнѫлъ: върни ся та си лѣгни. И отиде и
6 си лѣгнѫ. А Господь выкнѫ пакъ вторый
пѫть: Самуиле. И станѫ Самуилъ, та
отиде при Илія, и рече: Ето мя; защото
си мя выкнѫлъ. А той рече: Не сьмь *тя*
выкнѫлъ, чадо мое: върни ся та си лѣ-
7 гни. И Самуилъ [е]не знаяше още Господа,
и слово-то Господне не бѣше му ся още
8 открывало. И выкнѫ Господь Самуила
пакъ третій пѫть. И станѫ та отиде при
Илія, и рече: Ето мя; защото си мя вы-
кнѫлъ. И разумѣ Илій че Господь е кой-
9 то е выкнѫлъ дѣте-то. И рече Илій Са-
муилу: Иди та си лѣгни: и ако тя повы-
кне, ще речешь: Говорѝ, Господи; защо-
то слуга-та ти слуша. И Самуилъ отиде та
10 си лѣгнѫ на мѣсто-то си. И дойде Господь,
та застанѫ и повыка както по напрѣдъ:
Самуиле, Самуиле. Тогазь Самуилъ отго-
вори: Говорѝ, защото слуга-та ти слуша.
11 И рече Господь Самуилу: Ето, азъ ще
направіѭ въ Израиля едно дѣло, [ж]щото
всякой който го чуе ще му писнѫтъ двѣ-
12 тѣ уши. Въ онзи день ще свършѫ про-
тивъ Илія [з]всичко що говорихъ за домъ-
13 тъ му; ще начнѫ, и ще свършѫ. Защото
му [и]извѣстихъ, че [і]азъ ще сѫдіѭ домъ-
тъ му до вѣка, за беззаконіе-то, което
знае той; понеже [к]сынове-тѣ му нанесо-
хѫ клѣтвѫ на себе си, [л]а той гы не въз-
14 брани. И за това ся заклѣхъ за Иліевъ-тъ
[м]домъ, че беззаконіе-то на Иліевъ-тъ
домъ нѣма да ся очисти въ вѣкъ съ жър-
твѫ, нито съ приношенія.
15 И лѣгнѫ си Самуилъ до утринь-тѫ:
послѣ отвори двери-тѣ на домъ-тъ Госпо-
день. И боеше ся Самуилъ да каже ви-
16 дѣніе-то на Илія. А Илій повыка Самуи-
ла, та рече: Самуиле, чадо мое. А той
17 отговори: Ето мя. И рече: Кое е слово-
то, което ти говорѝ *Господь*? не крый *го*,
моліѭ, отъ мене: [н]така да ти направи
Богъ, и така да приложи, ако скрыешь
отъ мене нѣкоіѭ отъ всичкы-тѣ думы
18 които ти говорѝ. И каза му Самуилъ
всичкы-тѣ думы, и не скры отъ него *ни*
еднѫ. И рече *Илій:* [о]Господь е; нека на-
прави онова което е угодно прѣдъ очи-
тѣ му.
19 И [п]растѣше Самуилъ: и [р]Господь бѣ
съ него, и [с]не оставаше да пада ни едно
20 отъ слова-та му на земіѭ-тѫ. И всичкый
Израиль, [т]отъ Данъ до Виръ-савее, позна
че Самуилъ бѣше *опрѣдѣленъ за да е
21 пророкъ Господень. И пакъ захванѫ Го-
сподь да ся явява въ Сило; защото ся от-
крываше Господь Самуилу въ Сило [у]чрѣзъ
слово-то Господне. И †расчу ся слово-то
Самуилово по всичкый Израиль.

м Исх. 29; 9.
н Іер. 18; 9, 10.
о Псал. 18; 20. 91; 14.
п Мал. 2; 9.
р 3 Цар. 2; 27. Іез. 44; 10. Вижь Гл. 4; 11, 18, 20. 14; 3. 22; 18 и дрг.
† *Или* противникъ.
с Вижь Зах. 8; 4.
т 3 Цар. 13; 3.
у Гл. 4; 11.
ф 3 Цар. 2; 35. 1 Лѣт. 29; 22. Іез. 44; 15.
х 2 Цар. 7; 11, 27. 3 Цар. 11; 38.
ц Псал. 2; 2. 18; 50.
ч 3 Цар. 2; 27.

—

а Гл. 2; 11.
б Псал. 74; 9. Амос. 8; 11. Вижь Ст. 21.
в Быт. 27; 1. 48; 10. Гл. 2; 22. 4; 15.
г Гл. 1; 9.
д Исх. 27; 21. Лев. 24; 3. 2 Лѣт. 13; 11.
е Вижь Дѣян. 19; 2.
ж 4 Цар. 21; 12. Іер. 19; 3.
з Гл. 2; 30—36.
и Гл. 2; 29 и дрг.
і Іез. 7; 3. 18; 30.
к Гл. 2; 12. 17; 22.
л Гл. 2; 23, 25.
м Числ. 15; 30, 31. Иса. 22; 14.
н Руѳ. 1; 17.
о Іов. 1; 21. 2; 10. Псал. 39; 9. Иса. 39; 8.
п Гл. 2; 21.
р Быт. 39; 2, 21, 23.
с Гл. 9; 6.
т Сѫд. 20; 1.
* *Или* вѣренъ.
у Ст. 1, 4.
† *Евр.* быдс.

—

ГЛАВА 4.

1 И излѣзе Израиль противъ Филистим-
цы-тѣ на бой, и расположи станъ-тъ си
близу при [а]Евенъ-езеръ: а Филистимци-
тѣ расположихѫ станъ-тъ си въ Афекъ.
2 И опълчихѫ ся Филистимци-тѣ противъ
Израиля: и когато ся распрострѣ бой-тъ,
поразенъ бы Израиль прѣдъ Филистим-
цы-тѣ: и быдохѫ убити на поле-то въ
сраженіе-то до четыри тысящы мѫжіе.
3 А като дойдохѫ людіе-тѣ въ станъ-тъ,
рекохѫ Израилеви-тѣ старѣйшины: Защо
ны порази Господь днесь прѣдъ Фили-
стимцы-тѣ? нека земемъ при себе си отъ
Сило ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень,
и като дойде въ срѣдъ насъ ще ны изба-
4 ви отъ рѫкѫ-тѫ на неприятели-тѣ ни. И
пратихѫ людіе-тѣ въ Сило, та дигнѫхѫ
отъ тамъ ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ на Го-
спода на силы-тѣ, [б]който сѣди *на* [в]Херу-
вимы-тѣ: и двама-та Илиеви сынове, Оф-
ній и Финеесъ, бѣхѫ тамъ съ ковчегъ-
5 тъ на Божій-тъ завѣтъ. И като дойде
ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень въ
станъ-тъ, всичкый Израиль въскликнѫ съ
6 голѣмъ гласъ, щото поектѣ земя-та. И
като чухѫ Филистимци-тѣ гласъ-тъ на
въсклицаніе-то, рекохѫ: Що *значи* гласъ-
тъ на това голѣмо въсклицаніе въ станъ-
тъ на Евреи-тѣ? И научихѫ ся че ков-
7 чегъ-тъ Господень дошелъ въ станъ-тъ. И
уплашихѫ ся Филистимци-тѣ, защото го-
ворѣхѫ: Богъ дойде въ станъ-тъ. И ре-
кохѫ: Горко намъ! защото не е ставало
8 такова нѣщо вчера и завчера. Горко намъ!
кой ще ны избави отъ рѫкѫ-тѫ на тѣзи
крѣпкы богове? тѣ сѫ богове-тѣ които
поразихѫ Египтяны-тѣ съсъ всякаквѫ
9 язвѫ въ пустынѭ-тѫ. [г]Укрѣпѣте ся Фи-
листимци, бѫдѣте като мѫжіе, за да не
станете раби на Евреи-тѣ, [д]както тѣ ста-
нѫхѫ раби вамъ: бѫдѣте мѫжіе, та ся
бійте *съ тѣхъ.*
10 Тогазь ся бихѫ Филистимци-тѣ: и по-
разенъ бы [е]Израиль, и побѣгнѫ всякой
въ шатъръ-тъ си: и станѫ пораженіе
много голѣмо; защото паднѫхѫ отъ Изра-
11 иля тридесеть тысящи пѣшци. [ж]И ков-
чегъ-тъ Божій быде хванѫтъ: и [з]два-
ма-та Илиеви сынове Офній и Финеесъ,
умрѣхѫ.
12 И завтече ся отъ бой-тъ единъ чело-
вѣкъ отъ Веніамина, та [и]отиде въ Сило,
въ истый-тъ день, и дрехы-тѣ му раздра-
13 ны, и [і]пьрсть на главѫ-тѫ му. И като
стигнѫ, ето, Илій сѣдѣше [к]на столъ-тъ,
при странѫ-тѫ на пѫть-тъ, та гледаше:
защото сърдце-то му трепереше за Бо-
жій-тъ ковчегъ. И като дойде человѣкъ-
тъ въ градъ-тъ та извѣсти *това,* извыка
14 всичкый-тъ градъ. И чу Илій гласъ-тъ
на выкъ-тъ, и рече: Що е гласъ-тъ на
тойзи гълчъ? И человѣкъ-тъ дойде на
15 бързо, та извѣсти на Илія. Тогазь *бѣше*
Илій на деветдесеть и осмь годинъ; и
[л]очи-тѣ му бѣхѫ отѫпѣлы, та не можаше
16 да вижда. И рече человѣкъ-тъ на Илія:
Азъ сьмь който дойдохъ отъ бой-тъ, и
побѣгнѫхъ азъ отъ бой-тъ днесь. И ре-
17 че: [м]Що станѫ, чадо мое? И отговори
вѣститель-тъ, и рече: Побѣгнѫ Израиль
прѣдъ Филистимци-тѣ, и още голѣмо по-
раженіе станѫ въ людіе-тѣ: и още и
двама-та ти сынове, Офній и Финеесъ,
умрѣхѫ: и ковчегъ-тъ Божій ся хванѫ.
18 И щомъ поменѫ за ковчегъ-тъ Божій,
Илій паднѫ отъ столъ-тъ възнакъ отъ
къмъ врата-та, и строши ся вратъ-тъ му,
и умрѣ; защото бѣше старъ человѣкъ-тъ,
и тежъкъ. И той сѫди Израиля четыри-
десеть годины.
19 И снъха му, жена-та на Финееса, по-
неже бѣше непраздна *готова* да роди,
щомъ чу извѣстіе-то, че ковчегъ-тъ Бо-
жій ся хванѫ, и че свекъръ ѝ и мѫжъ ѝ
умрѣхѫ, прѣгърби ся и роди; защото
20 дойдохѫ на неѭ болѣзни-тѣ ѝ. И въ кое-
то врѣме умираше, *жены-тѣ* [н]които сто-
ехѫ около неѭ рекохѫ ѝ: Не бой ся,
защото си родила сынъ. Но тя не отгово-
21 ри, нито даде вниманіе. И нарече дѣте-
то [о]*Ихаводъ, и говорѣше: [п]Слава-та по-
бѣгнѫ отъ Израиля: (защото ковчегъ-тъ
Божій ся хванѫ, и защото свекъръ ѝ и
22 мѫжъ ѝ *умрѣхѫ.*) И рече: Слава-та по-
бѣгнѫ отъ Израиля; защото ковчегъ-тъ
Божій ся хванѫ.

ГЛАВА 5.

1 А Филистимци-тѣ зѣхѫ Божій-тъ ков-
чегъ та го донесохѫ [а]отъ Евенъ-езеръ въ
2 Азотъ. И зѣхѫ Филистимци-тѣ Божій-тъ
ковчегъ, та го донесохѫ въ домъ-тъ на
[б]Дагона, и поставихѫ го близу при Даго-
3 на. И когато Азотяни-тѣ станѫхѫ рано
на утрѣшный-тъ день, ето [в]Дагонъ пад-
нѫлъ на лице-то си на земѭ-тѫ прѣдъ
ковчегъ-тъ Господень. И зѣхѫ Дагона, та
4 го поставихѫ [г]на мѣсто-то му. И на
утринь-тѫ като станѫхѫ рано, ето Дагонъ
падиѫлъ на лице-то си на земѭ-тѫ прѣдъ
ковчегъ-тъ Господень: и [д]глава-та на Да-
гона и двѣ-тѣ длани на рѫцѣ-тѣ му из-
сѣчены върхъ прагъ-тъ: само *трупъ-тъ на*

а Гл. 5; 1. 7; 12.
б 2 Цар. 6; 2. Псал. 80; 1. 99; 1.
в Исх. 25; 18, 22. Числ. 7; 89.
г 1 Кор. 16; 13.
д Сѫд. 13; 1.
е Ст. 2. Лев. 26; 17. Втор. 28; 25. Псал. 78; 9, 62.
ж Гл. 2; 32. Псал. 78; 61.
з Гл. 2; 34. Псал. 78; 64.
и 2 Цар. 1; 2.
і Іис. Нав. 7; 6. 2 Цар. 13; 19. 15; 32. Неем. 9; 1. Іов. 2; 12.
к Гл. 1; 9.
л Гл. 3; 2.
м 2 Цар. 1; 4.
н Быт. 35; 17.
о Гл. 14; 3.
* Наславенъ.
п Псал. 26; 8. 78; 61.

а Гл. 4; 1. 7; 12.
б Сѫд. 16; 23.
в Иса. 19; 1. 46; 1, 2.
г Иса. 46; 7.
д Іер. 50; 2. Іез. 6; 4, 6. Мих. 1; 7.

5 Дагона бѣше останжлъ. За това и Даго-
нови-тѣ священници, и всичкы-тѣ които
вхождатъ въ Дагоновъ-тъ домъ, [е]не стж-
патъ на прагъ-тъ на Дагона въ Азотъ,
дори до тойзи день.
6 И [ж]натегнж ржка-та Господня на Азо-
тяны-тѣ, и [з]истрѣби гы, и порази гы съ
[и]почечуи *(маясжлъ)*, и Азотъ и прѣдѣлы-
7 тѣ му. И като видѣхж Азотскы-тѣ мжжіе
че *станж* така, рекохж: Ковчегъ-тъ на
Бога Израилевъ да не прѣбывае съ насъ,
защото ржка-та му ся ожесточи вързъ
8 насъ и вързъ Дагона нашій-тъ богъ. За
това пратихж та събрахж при себе си
всичкы-тѣ войводы на Филистимцы-тѣ, и
рекохж: Що да направимъ за ковчегъ-
тъ на Израилевъ-тъ Богъ? А тѣ рекохж:
Ковчегъ-тъ на Израилевъ-тъ Богъ нека
ся прѣнесе въ Геѳъ. И прѣнесохж *въ Геѳъ*
9 ковчегъ-тъ на Израилевъ-тъ Богъ. И ка-
то го прѣнесохж, [і]ржка-та Господня бѣ-
ше противъ градъ-тъ [к]съ ужасъ много
голѣмъ; и [л]порази градскы-тѣ мжжіе отъ
малъкъ до голѣмъ, и избукнжхж по тѣхъ
10 почечуи. За това пратихж Божій-тъ ков-
чегъ въ Аккаронъ. И като дойде ковчегъ-
тъ Божій въ Аккаронъ, Аккароняни-тѣ
выкнжхж, и рекохж: Донесохж ковчегъ-
тъ на Израилевъ-тъ Богъ у насъ, за да
11 измори насъ и людіе-тѣ наши. И пратихж
та събрахж всичкы-тѣ войводы на Фили-
стимцы-тѣ, и рекохж: Проводѣте ков-
чегъ-тъ на Израилевъ-тъ Богъ, и нека ся
върне на мѣсто-то си, за да не измори
насъ и людіе-тѣ наши; защото бѣше
смъртенъ ужасъ по всичкый-тъ градъ:
[м]ржка-та Божія бѣше тамъ твърдѣ теж-
12 ка. И мжжіе-тѣ които не умрѣхж, нара-
нихж ся отъ почечуи: и градскый-тъ
выкъ възлѣзе до небе-то.

ГЛАВА 6.

1 И стоя ковчегъ-тъ Господень въ земіж-
2 тж на Филистимцы-тѣ седмь мѣсеца. И
[а]повыкахж Филистимци-тѣ священницы-
тѣ и чародѣи-тѣ, и рекохж: Що да напра-
вимъ за ковчегъ-тъ Господень? кажѣте
ни какъ да го пратимъ на мѣсто-то му.
3 А тѣ рекохж: Амо пратите ковчегъ-тъ
на Израилевъ-тъ Богъ, не пращайте го
[б]празденъ, но непрѣмѣнно отдайте му
[в]приношеніе за прѣстжпленіе: тогазь ще
ся излѣкувате, и [г]ще познаете за какво
4 ржка-та му не ся оттегли отъ васъ. И
рекохж: Кое е приношеніе-то за прѣстж-
пленіе, което ще му отдадемъ? А *тѣ* ре-
кохж: [д]*Споредъ* число-то на Филистим-
скы-тѣ войводы, петь златны почечуи, и
петь златны мышкы; защото иста-та язва
бѣше върхъ всинца вы, и върхъ войводы-
5 тѣ ви. За това ще направите подобія на
почечуи-тѣ си, и подобія на мышкы-тѣ
си, които [е]повръждатъ земіж-тж: и [ж]ще
дадете славж Богу Израилеву: [з]негли
олегчи ржкж-тж си отъ васъ и [и]отъ бого-
6 ве-тѣ ви, и отъ земіж-тж ви. Защо про-
чее ожесточавате сърдца-та си, [і]както
Египтяни-тѣ и Фараонъ ожесточихж сърд-
ца-та си? когато направи чудеса въ срѣдъ
тѣхъ, [к]не оставихж ли гы да иджтъ, и
7 отидохж? И тъй сега земѣте та приго-
твѣте [л]едны новы кола, и двѣ дойны кра-
вы, [м]на които яремъ не ся е турялъ, и
впрегнѣте кравы-тѣ въ кола-та, а телцы-
тѣ имъ отъ подирь тѣхъ върнѣте у дома.
8 И земѣте ковчегъ-тъ Господень та го ту-
рѣте на кола-та: и [н]златны-тѣ нѣща,
които му отдавате въ приношеніе за прѣ-
стжпленіе, турѣте въ ковчежецъ отъ
9 странж-тж му, и испратѣте го да иде. И
гледайте ако възлази по пжть-тъ на прѣ-
дѣлы-тѣ си у [о]Веѳсемесъ, той е напра-
вилъ намъ това голѣмо зло: ако ли не,
[п]тогазь ще познаемъ че не ны е порази-
ла ржка-та му, *но* това е станжло намъ
по случай.
10 И направихж така мжжіе-тѣ, и зѣхж
двѣ дойны кравы, та гы впрегнжхж въ
кола-та, а телцы-тѣ имъ затворихж у до-
11 ма. И положихж ковчегъ-тъ Господень
на кола-та, и ковчежецъ-тъ съсъ златны-
тѣ мышкы и подобія-та на почечуи-тѣ си.
12 И управихж ся кравы-тѣ по пжть-тъ въ
Веѳсемесъ: все въ друмъ-тъ вървѣхж, и
ревѣхж като отхождахж, и не ся обра-
щахж ни на десно ни на лѣво: а Фили-
стимскы-тѣ войводы идѣхж слѣдъ тѣхъ
13 дори до прѣдѣлы-тѣ на Веѳсемесъ. А
Веѳсемесци-тѣ жънѣхж пшеницж-тж *си*
въ долъ-тъ: и като подигнжхж очи, ви-
дѣхж ковчегъ-тъ, и като видѣхж зарадо-
14 вахж ся. И влѣзохж кола-та въ нивж-тж
на Іисуса Веѳсемецъ-тъ, та застанжхж
тамъ, дѣто имаше голѣмъ камыкъ: и на-
цѣпихж дърва-та на кола-та, та принесо-
15 хж кравы-тѣ всесъжженіе Господу. И
Левити-тѣ снѣхж ковчегъ-тъ Господень,
и ковчежецъ-тъ който бѣше съ него, въ
който бѣхж златны-тѣ нѣща, и положи-
хж гы на голѣмый-тъ камыкъ: и Веѳсе-
месскы-тѣ мжжіе принесохж всесъжже-
нія, и пожъртвовахж жъртвы Господу въ
16 истый-тъ день. И [р]като видѣхж петь-тѣ

е Вижъ Соф. 1; 9.
ж Ст. 7; 11. Исх. 9; 3. Псал. 32; 4. Дѣян. 13; 11.
з Гл. 6; 5.
и Втор. 28; 27. Псал. 78; 66.
і Втор. 2; 15. Гл. 7; 13. 12; 15.
к Ст. 11.
л Ст. 6. Псал. 78; 66.
м Ст. 6, 9.

—

а Быт. 41; 8. Исх. 7; 11. Дан. 2; 2. 5; 7. Мат. 2; 4.
б Исх. 23; 15. Втор. 16; 16.
в Лев. 5; 15, 16.
г Ст. 9.
д Вижъ Ст. 17, 18. Іис. Нав. 13; 3. Сжд. 3; 3.
е Гл. 5; 6.
ж Іис. Нав. 7; 19. Иса. 42; 12. Мал. 2; 2. Іоан. 9; 24.
з Вижъ Гл. 5; 6, 11. Псал. 39; 10.
и Гл. 5; 3, 4, 7.
і Исх. 7; 13. 8; 15. 14; 17.
к Исх. 12; 31.
л 2 Цар. 6; 3.
м Числ. 19; 2.
н Ст. 4, 5.
о Іис. Нав. 15; 10.
п Ст. 3.
р Іис. Нав. 13; 3.

Филистимскы войводы, върнжхж ся въ
Аккаронъ въ истый-тъ день.
17 А [с]златни-тѣ почечуи, които Фили-
стимци-тѣ отдадохж Господу въ прино-
шеніе за прѣстжпленіе, бѣхж тѣзи: За
Азотъ единъ, за Газж единъ, за Аска-
лонъ единъ, за Геѳъ единъ, за Аккаронъ
18 единъ: И златны-тѣ мышкы *споредъ* чи-
сло-то на всичкы-тѣ Филистимскы градо-
ве на петь-тѣ войводы, отъ оградены-тѣ
градове, и неоградены-тѣ села, дори до
голѣмый-тъ *камыкъ, на който положи-
хж ковчегъ-тъ Господень; *който сжще-
ствува* дори до тойзи день въ нивж-тж
на Іисуса Веѳсемесецъ-тъ.
19 И [т]порази *Господь* Веѳсемесскы-тѣ мж-
жіе, защото погледнжхж въ ковчегъ-тъ
Господень: и порази отъ людіе-тѣ петде-
сеть тысящы *и* седмдесеть мжжіе; и пла-
кахж людіе-тѣ, защото порази Господь
20 людіе-тѣ съ голѣмж язвж. И рекохж
Веѳсемесскы-тѣ мжжіе: [у]Кой може да
застане прѣдъ Господа, прѣдъ святый-тъ
тойзи Богъ? и отъ насъ къмъ кого ще
21 възлѣзе? И пратихж вѣстители [ф]на Ки-
ріаѳіаримскы-тѣ жители, и рекохж: Фи-
листимци-тѣ донесохж назадъ ковчегъ-тъ
Господень: слѣзте, и възнесете го при
себе си.

ГЛАВА 7.

1 И дойдохж [а]Киріаѳіаримскы-тѣ мжжіе,
та възнесохж ковчегъ-тъ Господень, и
донесохж го въ [б]Авинадавовъ-тъ домъ на
хълмъ-тъ; и Елеазара сына му освяти-
хж, за да пази ковчегъ-тъ Господень.
2 И отъ който день ся положи ковчегъ-
тъ въ Киріаѳіаримъ, минж ся много врѣ-
ме: и станжхж двадесеть годины: и всич-
кый домъ Израилевъ въздышаше вслѣдъ
3 Господа. И говори Самуилъ на всичкый
домъ Израилевъ, и рече: [в]Ако ся обра-
щате вы отъ все сърдце къмъ Господа,
[г]махнѣте отъ срѣдъ васъ чужды-тѣ бо-
гове, и [д]Астарты-тѣ, та [е]приготвѣте сърд-
ца-та си къмъ Господа, и [ж]нему самому
служѣте: и ще вы избави отъ ржкж-тж
4 на Филистимцы-тѣ. Тогазь Израилеви-тѣ
сынове махнжхж [з]Ваалимы-тѣ и Астар-
5 ты-тѣ, та служихж на самаго Господа. И
рече Самуилъ: [и]Съберѣте всичкый Изра-
иль въ Масфж, и ще ся помолѭ за васъ
6 Господу. И събрахж ся въ Масфж и [і]на-
лѣхж водж, и излѣхж прѣдъ Господа, и
[к]постихж прѣзъ онзи день, и рекохж тамъ:
[л]Съгрѣшихмы Господу. И сждѣше Саму-
илъ Израилевы-тѣ сынове въ Масфж.
7 А като чухж Филистимци-тѣ че ся съ-
брахж Израилеви-тѣ сынове въ Масфж,
възлѣзохж Филистимскы-тѣ войводы про-
тивъ Израиля. А Израилеви-тѣ сынове
чухж, и уплашихж ся отъ лице-то на
8 Филистимцы-тѣ. И рекохж Израилеви-тѣ
сынове Самуилу: [м]Не прѣмълчавай да вы-
кашь за насъ къмъ Господа Бога наше-
го, за да ны избави отъ ржкж-тж на Фи-
9 листимцы-тѣ. И зѣ Самуилъ едно млѣч-
ниче агне, та го принесе цѣло всесъжже-
ніе Господу: и [н]выкнж Самуилъ къмъ
Господа заради Израиля: и послуша го
10 Господь. И като приносѣше Самуилъ все-
съжженіе-то, приближихж Филистимци-
тѣ да ся біжтъ съ Израиля: и [о]гърмнж
Господь съ великъ гласъ, въ онзи день,
върхъ Филистимцы-тѣ, и смути гы, и по-
11 разени быдохж прѣдъ Израиля. И излѣ-
зохж Израилеви-тѣ мжжіе изъ Масфж, та
прогнахж Филистимцы-тѣ, и поразихж гы
12 до подъ Веѳъ-харъ. Тогазь [п]зѣ Самуилъ
единъ камыкъ, та постави между Масфж
и Сенъ, и нарече име-то му *Евенъ-езеръ,
13 и рече: До тука ни помогнж Господь. И
[р]смирихж ся Филистимци-тѣ и [с]не дой-
дохж вече въ прѣдѣлы-тѣ на Израиля: и
ржка-та Господня бѣше противъ Фили-
стимцы-тѣ въ всичкы-тѣ дни Самуиловы.
14 И градове-тѣ които бѣхж прѣзѣли Фили-
стимци-тѣ отъ Израиля, дадохж ся назадъ
на Израиля, отъ Аккаронъ до Геѳъ: и
освободи Израиль прѣдѣлы-тѣ имъ отъ рж-
кж-тж на Филистимцы-тѣ. И бѣше миръ
между Израиля и Аморрейцы-тѣ.
15 И [т]сждѣше Самуилъ Израиля въ всич-
16 кы-тѣ дни на живота си. И идѣше всякж
годинж та обхождаше Веѳиль, и Галгалъ,
и Масфж, и сждѣше Израиля по всичкы-
17 тѣ тѣзи мѣста. А [у]възвращеніе-то му бѣ-
ше въ Рамж; защото домъ-тъ му бѣше
тамъ, и тамъ сждѣше Израиля; [ф]тамъ
съгради и олтарь Господу.

ГЛАВА 8.

1 И когато остарѣ Самуилъ, [а]постави сы-
2 нове-тѣ си сждіи надъ Израиля. И име-то
на първородный-тъ му сынъ бѣше Іоиль,
а име-то на вторый-тъ му Авія: тѣ бѣхж
3 сждіи въ Виръ-савее. Но [б]сынове-тѣ му

с Ст. 4.
* *Или* Авелъ.
т Вижь Исх. 19; 21. Числ. 4; 5, 15, 20. 2 Цар. 6; 7.
у 2 Цар. 6; 9. Мал. 3; 2.
ф Іис. Нав. 18; 14. Сжд. 18; 12. 1 Лѣт. 13; 5, 6.

—

а Гл. 6; 21. Псал. 132; 6.
б 2 Цар. 6; 4.
в Втор. 30; 2—10. 3 Цар. 8; 48. Иса. 55; 7. Осія 6; 1. Іоил. 2; 12.
г Быт. 35; 2. Іис. Нав. 24; 14, 23.
д Сжд. 2; 13.
е 2 Лѣт. 30; 19. Іов. 11; 13, 14.
ж Втор. 6; 13. 10; 20. 13; 4. Мат. 4; 10. Лук. 4; 8.
з Сжд. 2; 11.
и Сжд. 20; 1. 4 Цар. 25; 23.
і 2 Цар. 14; 14.
к Неем. 9; 1, 2. Дан. 9; 3, 4, 5. Іоил. 2; 12.
л Сжд. 10; 10. 3 Цар. 8; 47. Псал. 106; 6.
м Иса. 37; 4.
н Псал. 99; 6. Іер. 15; 1.
о Вижь Іис. Нав. 10; 10. Сжд. 4; 15. 5; 20. Гл. 2; 10. 2 Цар. 22; 14, 15.
п Быт. 28; 18. 31; 45. 35; 14. Іис. Нав. 4; 9. 24; 26.
* Камень на помощь.
р Сжд. 13; 1.
с Гл. 13; 5.
т Ст. 6. Гл. 12; 11. Сжд. 2; 16.
у Гл. 8; 4.
ф Сжд. 21; 4.

—

а Втор. 16; 18. 2 Лѣт. 19; 5. Сравн. Сжд. 10; 4. 12; 14. съ 5; 10. 1 Лѣт. 6; 28.
б Іер. 22; 15, 16, 17.

не ходѣхѫ въ неговы-тѣ пѫтища, но
уклонихѫ ся [в]слѣдъ лихоимство, та [г]зема-
хѫ дарове, и извращахѫ сѫдъ-тъ.
4 И събрахѫ ся всичкы-тѣ старѣйшины
Израилеви, та дойдохѫ при Самуила въ
5 Рамѫ, И му рекохѫ: Ето, ты остарѣ, а
сынове-тѣ ти не ходятъ въ твои-тѣ пѫ-
тища: [д]постави ни прочее царь за да ны
сѫди, както *иматъ* всичкы-тѣ народи.
6 Това нѣщо обаче не бы угодно Самуи-
лу дѣто рекохѫ: Дай ни царь за да ны
7 сѫди. И помоли ся Самуилъ Господу. И
рече Господь Самуилу: Послушай гласъ-
тъ на людіе-тѣ, за всичко що ти гово-
рятъ; защото [е]не отхвърлихѫ тебе, но
[ж]мене отхвърлихѫ за да не царувамъ
8 надъ тѣхъ. Споредъ всичкы-тѣ дѣла кои-
то тѣ сторихѫ, отъ който день гы сьмь
възвелъ отъ Египетъ дори до тойзи день,
като мя оставихѫ, и служихѫ на другы
9 богове, така правятъ и на тебе. Сега про-
чее послушай гласъ-тъ имъ: но засвидѣ-
телствувай имъ явно, и [з]покажи имъ
обычай-тъ на царь-тъ, който ще царува
надъ тѣхъ.
10 И говори Самуилъ всичкы-тѣ Господни
словеса на людіе-тѣ, които искахѫ царь
11 отъ него: И рече: [и]Такъвъ ще бѫде
обычай-тъ на царя, който ще ся въцари
надъ васъ: [і]сынове-тѣ ви ще зема, и ще
си *гы* опрѣдѣля за колесницы-тѣ си, и за
конницы свои, и за да тичатъ прѣдъ ко-
12 лесницы-тѣ му. И ще си опрѣдѣля тыся-
щеначалницы, и петдесетоначалницы: и да
работятъ земіѭ-тѫ му, и да жьнѭтъ же-
твѫ-тѫ му, и да правятъ воинскы-тѣ му
орѫдія, потрѣбны-тѣ за колесницы-тѣ
13 му. И дъщери-тѣ ви ще зема за миро-
14 варицы, и готвачкы, и хлѣбаркы: И [к]ни-
вы-тѣ ви, и лозія-та ви, и масличины-тѣ
ви, по добры-тѣ ще земе, и ще *гы* даде
15 на рабы-тѣ си. И десетъкъ-тъ на сѣянія-
та ви, и на лозія-та ще зема, и ще гы да-
16 ва на скопцы-тѣ си, и на рабы-тѣ си. И
рабы-тѣ ви, и рабыни-тѣ ви, и по добры-тѣ
вы момчета, и ослы-тѣ ви, ще зема, и
17 ще *гы* употрѣбява въ работы-тѣ си. Ста-
да-та ви ще одесетствува: и вы ще му
18 бѫдете раби. И ще выкате въ онзи день
отъ царя си когото сте си вы избрали;
но [л]Господь не ще да вы послуша въ он-
зи день.
19 Людіе-тѣ обаче [м]не рачихѫ да послу-
шатъ Самуиловъ-тъ гласъ; и рекохѫ: Не,
20 но царь ще бѫде надъ насъ: За да смы и
ный [н]както всичкы-тѣ народи: и да ны сѫ-
ди нашій-тъ царь, и да излази прѣдъ насъ,
21 и да ратува въ бойове-тѣ ни. И чу Самуилъ
всичкы-тѣ думы на людіе-тѣ, и каза гы въ
22 уши-тѣ на Господа. И рече Господь Саму-
илу: [о]Послушай гласъ-тъ имъ, и постави
имъ царь. И рече Самуилъ на мѫжіе-тѣ
Израилевы: Идѣте всякой въ градъ-тъ си.

ГЛАВА 9.

1 И имаше единъ мѫжъ отъ Веніамина,
на име [а]Кисъ, сынъ на Авіила, *който бѣ-
ше* сынъ на Серора, *а Сероръ* сынъ на Ве-
хораѳа, *а Вехораѳъ* сынъ на Афіѭ, мѫжъ
2 Веніаминецъ, силенъ съ крѣпость. А той
имаше сынъ, на име Саулъ, избранъ, и
прѣкрасенъ: и нѣмаше между Израиле-
вы-тѣ сынове человѣкъ по красенъ отъ
него: [б]отъ рамена-та си и нагорѣ бѣше по
высокъ отъ всичкы-тѣ людіе.
3 И ослицы-тѣ на Киса Сауловъ-тъ
отецъ ся загубихѫ: и рече Кисъ на сына
си Саула: Земи сега съсъ себе си едного
отъ слугы-тѣ, и стани та иди да търсишь
4 ослицы-тѣ. И минѫ прѣзъ горѫ-тѫ
Ефремъ, и минѫ прѣзъ земіѭ-тѫ [в]Сали-
сѫ, но не *гы* намѣрихѫ; и минѫ и прѣзъ
земіѭ-тѫ Саалимъ, но нѣмаше *гы тамъ:*
и заминѫхѫ прѣзъ земіѭ-тѫ Веніамино-
5 вѫ, но не *гы* намѣрихѫ. *А* когато дойдо-
хѫ въ земіѭ-тѫ Суфъ, рече Саулъ на
слугѫ-тѫ си който бѣше съ него: Ела
да ся върнемъ, да не бы отецъ ми да
остави *грыжѭ-тѫ* за ослицы-тѣ, и хване
6 да мысли за насъ. А той му рече: Ето,
въ тойзи градъ има [г]человѣкъ Божій, и
человѣкъ-тъ е славенъ; всичко [д]що рече
става непрѣмѣнно: Да идемъ прочее тамъ:
негли ни каже пѫть-тъ ни, по който да
7 идемъ. И рече Саулъ на слугѫ-тѫ си: Но
ако отидемъ, [е]какво да занесемъ на че-
ловѣкъ-тъ? защото хлѣбъ-тъ ся свърши
изъ съсѫды-тѣ ни: и нѣма даръ да зане-
8 семъ на человѣка Божій: що имамы? И
отговори пакъ слуга-та на Саула, и рече:
Ето, намѣрува ся въ рѫкѫ-тѫ ми единъ
четвъртъ сребьренъ сикль, *който* ще дамъ
на Божій-тъ человѣкъ, за да ни каже
9 пѫть-тъ ни. (Въ старо врѣме въ Израиля,
когато нѣкой [ж]отиваше да попыта Бога,
думаше така: Елате, да идемъ при гле-
дачъ-тъ; защото сегашній пророкъ ся на-
10 зываше въ старинѫ [з]гледачъ.) Тогазь рече
Саулъ на слугѫ-тѫ си: Добра е дума-та
ти: Ела да идемъ. И тъй отидохѫ въ
градъ-тъ, дѣто бѣше человѣкъ-тъ Божій.

[в] Исх. 18; 21. 1 Тим. 3; 3. 6; 10.
[г] Втор. 16; 19. Псал. 15; 5.
[д] Ст. 19, 20. Втор. 17; 14. Осія 13; 10. Дѣян. 13; 21.
[е] Вижь Исх. 16; 8.
[ж] Гл. 10; 19. 12; 17, 19. Осія 13; 10, 11.
[з] Ст. 11.
[и] Вижь Втор. 17; 16 и дрг. Гл. 10; 25.
[і] Гл. 14; 52.
[к] 3 Цар. 21; 7. Вижь Іез. 46; 18.
[л] Прит. 1; 25—28. Иса. 1; 15. Мих. 3; 4.
[м] Іер. 44; 16.
[н] Ст. 5.
[о] Ст. 7. Осія 13; 11.

—

[а] Гл. 14; 51. 1 Лѣт. 8; 33. 9; 39.
[б] Гл. 10; 23,
[в] 4 Цар. 4; 42.
[г] Втор. 33; 1. 3 Цар. 13; 1.
[д] Гл. 3; 19.
[е] Вижь Сѫд. 6; 18. 13; 17. 3 Цар. 14; 3. 4 Цар. 4; 42. 8; 8.
[ж] Быт. 25; 22.
[з] 2 Цар. 24; 11. 4 Цар. 17; 13. 1 Лѣт. 26; 28. 29; 29. 2 Лѣт. 16; 7, 10. Иса. 30; 10. Амос. 7; 12.

11 *И* като възлазѣхѫ възъ всходъ-тъ на
градъ-тъ, [и]намѣрихѫ момы които излазѣ-
хѫ да налѣѭтъ водѫ, и рекохѫ имъ:
12 Тукъ ли е гледачъ-тъ? И тѣ имъ отгово-
рихѫ, и рекохѫ: Тукъ е; ето го прѣдъ
тебе: сега побързай; защото днесь дойде
въ градъ-тъ, [і]понеже людіе-тѣ *иматъ*
13 днесь жъртвѫ [к]на высоко-то мѣсто. И ту-
такси като влѣзете въ градъ-тъ, ще го
намѣрите, прѣди да възлѣзе на высоко-то
мѣсто да яде; защото людіе-тѣ не ядѫтъ
додѣ не дойде той, понеже той благосла-
вя жъртвѫ-тѫ: послѣ ядѫтъ поканени-
тѣ. И тъй сега възлѣзте; защото около
14 тойзи часъ ще го намѣрите; И възлѣзо-
хѫ въ градъ-тъ; *и* като влазѣхѫ въ градъ-
тъ, ето, Самуилъ излазѣше прѣдъ тѣхъ,
за да възлѣзе на высоко-то мѣсто.
15 И [л]Господь бѣше открылъ въ ухо-то
Самуилу, единъ день прѣди да дойде Са-
16 улъ, и реклъ *бѣ*: Утрѣ, около тойзи часъ,
ще пратѭ при тебе человѣка отъ земѭ-
тѫ Веніаминъ, и [м]ще го помажешь князь
надъ людіе-тѣ ми Израиля, и ще избави
людіе-тѣ ми отъ рѫкѫ-тѫ на Филистим-
цы-тѣ; защото [н]пригледнѫхъ на людіе-тѣ
си, понеже выкъ-тъ имъ дойде до мене.
17 И когато Самуилъ видѣ Саула, Господь
му рече: [о]Ето, человѣкъ-тъ, за когото
ти рѣкохъ: той ще началствува надъ лю-
діе-тѣ ми.
18 Тогазъ пристѫпи Саулъ при Самуила
въ врата-та, и рече: Покажи ми, молѭ,
19 дѣ е домъ-тъ на гледачъ-тъ. И отговори
Самуилъ на Саула, и рече: Азъ сьмь гле-
дачъ-тъ: възлѣзъ прѣдъ мене на высоко-
то мѣсто: и ще ядете днесь съ мене за-
едно, и утрѣ ще тя испратѭ, и ще ти
20 явѭ всичко що имашь на сърдце-то си. А
[п]за ослицы-тѣ, които си загубилъ днесь
три дни, нѣмай грыжѫ за тѣхъ, защото
ся намѣрихѫ. И [р]къмъ кого е всичко-то
желаніе на Израиля? не е ли къмъ тебе,
21 и къмъ всичкый-тъ домъ на отца ти? А
Саулъ отговори, и рече: [с]Не сьмь ли азъ
Веніаминецъ, [т]отъ най малко-то на Изра-
илевы-тѣ племена? и [у]домородіе-то ми
най малко отъ всичкы-тѣ домородія на
Веніаминово-то племе? защо прочее ми
думашь такавѫ думѫ?
22 И зѣ Самуилъ Саула и слугѫ-тѫ му,
та гы въведе въ кѫщѫ-тѫ, и даде имъ
първо-то мѣсто между поканены-тѣ, кои-
23 то бѣхѫ почти тридесеть мѫжіе. И рече
Самуилъ на готвачъ-тъ: Донесь дѣлъ тъ
който ти дадохъ, за който ти рѣкохъ:
24 Пази това при себе си. И подигнѫ го-
твачъ-тъ [ф]бедро-то и онова що бѣше
връзъ него, та сложи прѣдъ Саула. И ре-
че *Самуилъ*: Ето, оставено-то: тури *го*
прѣдъ себе си, яждь; защото за тозь часъ
ся упази то за тебе, когато рѣкохъ: По-
канихъ людіе-тѣ. И яде Саулъ съсъ Саму-
ила въ онзи день.
25 И като слѣзохѫ отъ высоко-то мѣсто
въ градъ-тъ, разговори ся *Самуилъ* съсъ
26 Саула, [х]на кѫщный-тъ покрывъ. И ста-
нѫхѫ рано, и около зазоряваніе-то на
день-тъ, повыка Самуилъ Саула на кѫщ-
ный-тъ покрывъ, и рече: Стани да тя
испроводѭ. И станѫ Саулъ, та излѣзохѫ
двама-та, той и Самуилъ до вънъ.
27 А като слазѣхѫ къмъ край-тъ на гра-
да, рече Самуилъ Саулу: Заповѣдай на
слугѫ-тѫ да замине прѣдъ насъ: (и той
заминѫ:) но ты постой малко, и ще ти
извѣстѭ Божіе-то слово.

ГЛАВА 10.

1 Тогазъ [а]зѣ Самуилъ съсѫдъ-тъ съ елей-
тъ, та излѣ на главѫ-тѫ му, и [б]цѣлова
го, и рече: [в]Не помаза ли тя Господь
2 князь [г]надъ наслѣдіе-то си? Като тър-
гнешь днесь отъ мене, ще намѣришь два-
ма человѣцы [д]близу при Рахилинъ-тъ
гробъ, въ прѣдѣлъ-тъ на Веніамина [е]у
Селсѫ: и ще ти рекѫтъ: Намѣрихѫ ся
ослицы-тѣ, които отиде ты да търсишь: и
ето, баща ти остави грыжѫ-тѫ на осли-
цы-тѣ, та скърби много за васъ, и казу-
3 ва: Какво да сторѭ за сына си? И като
идешь отъ тамъ по нататакъ, ще дойдешь
до дѫбъ-тъ на Ѳаворъ, и тамъ ще тя на-
мѣрятъ трима человѣци, които възлѣзватъ
[ж]къмъ Бога въ Веѳиль, и единъ-тъ носи
три ярета, а другый-тъ носи три хлѣба, и
4 другый-тъ носи мѣхъ съ вино: И ще тя
поздравятъ, и ще ти дадѫтъ два хлѣба,
5 които ще пріемешь отъ рѫцѣ-тѣ имъ. По-
слѣ ще отидешь [з]на Божій-тъ хълмъ, [и]дѣ-
то е стража-та на Филистимцы-тѣ: и ка-
то отидешь тамъ въ градъ-тъ, ще срѣщ-
нешь ликъ пророцы които слазятъ [і]отъ
высоко-то мѣсто, съ псалтырь, и тѫпанъ,
и свыркѫ, и китарѫ прѣдъ тѣхъ, които
6 и ще [к]пророчествуватъ. И [л]ще дойде
връзъ тебе Духъ Господень, и [м]ще про-
рочествувашь съ тѣхъ наедно, и ще ся
7 промѣнишь въ другъ человѣкъ. И [н]кога-
то тѣзи знаменія дойдѫтъ на тебе, прави
каквото намѣри рѫка-та ти; защото [о]Богъ

и Быт. 24; 11.
і Быт. 31; 54, Гл. 16; 2.
к 3 Цар. 3; 2.
л Гл. 15; 1. Дѣян. 13; 21.
м Гл. 10; 1.
н Исх. 2; 25. 3; 7, 9.
о Гл. 16; 12. Осія 13; 11.
п Ст. 3.
р Гл. 8; 5, 19. 12; 13.
с Гл. 15; 17.
т Сѫд. 20; 46, 47, 48. Псал. 68; 27.
у Вижь Сѫд. 6; 15.
ф Лев. 7; 32, 33. Іез. 24; 4.
х Втор. 22; 8. 2 Цар. 11; 2. Дѣян. 10; 9.

а Гл. 9; 16. 16; 13. 4 Цар. 9; 3, 6.
б Псал. 2; 12.
в Дѣян. 13; 21.
г Втор. 32; 9. Псал. 78; 71.
д Быт. 35; 19, 20.
е Іис. Нав. 18; 28.
ж Быт. 28; 22. 35; 1, 3, 7.
з Ст. 10.
и Гл. 13; 3.
і Гл. 9; 12.
к Исх. 15; 20, 21. 4 Цар. 3; 15. 1 Кор. 14; 1.
л Чисх. 11; 25. Гл. 16; 13.
м Ст. 10. Гл. 19; 23, 24.
н Исх. 4; 8. Лук. 2; 12.
о Сѫд. 6; 12.

8 е съ тебе. И ще слѣзешь прѣди мене [п]въ
Галгалъ; и ето, азъ ще слѣзѫ при тебе,
за да принесѫ всесъжженія, да пожьр-
твувамъ примирителны жьртвы: [р]чакай
седмь дни, додѣ дойдѫ при тебе, и ще ти
кажѫ що да направишь.
9 И когато обърнѫ плещы-тѣ си да пой-
де отъ Самуила, Богъ му даде друго сърд-
це: и дойдохѫ всичкы онѣзи знаменія въ
10 онзи день. И [с]като дойдохѫ тамъ на
хълмъ-тъ, ето, [т]ликъ пророци го по-
срѣщнѫхѫ: и [у]дойде върхъ него Духъ
11 Божій, и пророчествова между тѣхъ. И
като видѣхѫ всичкы които го познавахѫ
понапрѣдъ, и ето, пророчествоваше ме-
жду пророцы-тѣ, тогазь говорѣхѫ людіе-
тѣ всякой къмъ ближній-тъ си: Що е
това *което* станѫ на Кисовый-тъ сынъ?
12 [ф]и Саулъ ли е между пророцы-тѣ? А
единъ отъ онѣзи що бѣхѫ тамъ отговори,
и рече: Но [х]кой е тѣхный-тъ отецъ? За
това станѫ пословица: И Саулъ ли е
13 между пророцы-тѣ? И като свърши да
пророчествува, дойде на высоко-то мѣсто.
14 И рече Сауловый стрыка нему и на
слугѫ-тѫ му: Кѫдѣ ходихте? И рече:
Да търсимъ ослицы-тѣ: и когато видѣх-
мы че *гы* нѣма, отидохмы при Самуила.
15 И рече Сауловый стрыка: Я ми кажи,
16 що ви рече Самуилъ. И рече Саулъ на
стрыкѫ си: Каза ни на здраво че ся на-
мѣрихѫ ослицы-тѣ. Но думѫ-тѫ за цар-
ство-то коѭто рече Самуилъ, не му
обади.
17 И събра Самуилъ людіе-тѣ [ц]при Госпо-
18 да [ч]въ Масфѫ: И рече на Израилевы-тѣ
сынове: [ш]Така говори Господь Богъ Изра-
илевъ: Азъ възведохъ Израиля отъ Егы-
петъ, и избавихъ вы отъ рѫкѫ-тѫ на
Египтяны-тѣ, и отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-
19 тѣ царства, които вы утѣснявахѫ. А [щ]вы
днесь отхвърлихте Бога вашего, който вы
избави отъ всичкы-тѣ ви злины и скърби,
и рекохте му: Какъ и да е, постави царь
надъ насъ. Сега прочее прѣдстанѣте прѣдъ
Господа, споредъ племена-та си, и спо-
редъ тысящы-тѣ си.
20 И [ъ]когато направи Самуилъ да прибли-
жатъ всичкы-тѣ Израилевы племена, хва-
21 нѫ ся Веніаминово-то племе. И като на-
прави да приближи Веніаминово-то племе
споредъ родове-тѣ си, хванѫ ся родъ-тъ
на Матри, и хванѫ ся Саулъ сынъ-тъ
Кисовъ: и потърсихѫ го, но не ся намѣри.
22 За [ы]това попытахѫ пакъ Господа, Да
ли вече иде человѣкъ-тъ тукъ? И рече
Господь: Ето той е скрытъ между съсѫ-
23 ды-тѣ. Тогазь ся завтекохѫ та го зѣхѫ
отъ тамъ: и като застанѫ между людіе-
тѣ, [ь]надминуваше всичкы-тѣ людіе, отъ
рамена-та си и нагорѣ.
24 И рече Самуилъ на всичкы-тѣ людіе:
Видите ли оногозь, [ѣ]когото избра Господь,
че нѣма подобенъ нему между всичкы-тѣ
людіе? И всичкы-тѣ людіе выкнѫхѫ и
25 рекохѫ: [ю]Да е живъ царь-тъ. И каза
Самуилъ на людіе-тѣ [я]уставъ-тъ на цар-
ство-то, и написа *го* въ книгѫ, и положи
го прѣдъ Господа. И отпустнѫ Самуилъ
всичкы-тѣ людіе, всякого въ домъ-тъ му.
26 Така и Саулъ отиде въ домъ-тъ си
[ѫ]въ Гаваѭ: и отиде съ него *тамъ* пълкъ
отъ силны мѫжіе, на които сърдца-та
27 бѣше склонилъ Богъ. Но [ѭ]лоши человѣ-
ци рекохѫ: Какъ ще ны избави той? И
прѣзирахѫ го, и [а]не му приносѣхѫ даро-
ве: а той ся правѣше глухъ.

ГЛАВА 11.

1 И възлѣзе [а]Наасъ Аммонецъ-тъ, та рас-
положи станъ-тъ си [б]срещѫ Іависъ-гала-
адъ: и рекохѫ всичкы-тѣ Іависскы мѫ-
жіе Наасу: [в]направи завѣтъ съ насъ, и
2 ще ти бѫдемъ раби. И рече имъ Наасъ
Аммонецъ-тъ: Съ това ще направѭ *за-
вѣтъ* съ васъ, да ви извъртѭ на всинца *ви*
десны-тѣ очи, и да положѫ това [г]поно-
шеніе върху всичкый Израиль.
3 И рекохѫ му Іависскы-тѣ старѣйшины:
Дай ни седмь дни врѣме, за да пратимъ
вѣстители въ всичкы-тѣ прѣдѣлы на Изра-
иля: и тогазь, ако нѣма нѣкой да ны
4 избави, ще излѣземъ къмъ тебе. И тъй
дойдохѫ вѣстители-тѣ въ [д]Гаваѭ *градъ*
Сауловъ, та казахѫ тѣзи думы въ ушы-
тѣ на людіе-тѣ: и [е]възвысихѫ всичкы-тѣ
5 людіе гласъ-тъ си, та плакахѫ. И ето,
Саулъ идѣше слѣдъ стадо-то отъ поле-то:
и рече Саулъ: Що иматъ тѣзи людіе та
плачѫтъ? И казахѫ му думы-тѣ на Іа-
6 висскы-тѣ мѫжіе. И [ж]дойде Духъ Божій
върхъ Саула, като чу онѣзи думы: и распа-
7 ли ся гнѣвъ-тъ му твърдѣ много. И зѣ
двѣ говеда, и като гы [з]нарѣза на части,
прати *гы* по всичкы-тѣ прѣдѣлы на Изра-
иля съ рѫкѫ-тѫ на вѣстители-тѣ и ду-
маше: [и]Който не излѣзе слѣдъ Саула и
слѣдъ Самуила, така ще бѫде на говеда-
та му. И нападнѫ страхъ Господенъ на

п Гл. 11; 14, 15. 13; 4.
р Гл. 13; 8.
с Ст. 5.
т Гл. 19; 20.
у Ст. 6.
ф Гл. 19; 24. Мат. 13; 54, 55. Іоан. 7; 15. Дѣян. 4; 13.
х Иса. 54; 13. Іоан. 6; 45. 7; 16.
ц Сѫд. 11; 11. 20; 1. Гл. 11; 15.
ч Гл. 7; 5, 6.
ш Сѫд. 6; 8, 9.
щ Гл. 8; 7, 19. 12; 12.
ъ Інс. Нав. 7; 14, 16, 17. Дѣян. 1; 24, 26.
ы Гл. 23; 2, 4, 10, 11.
ь Гл. 9; 2.
ѣ 2 Цар. 21; 6.
ю 3 Цар. 1; 25, 39. 4 Цар. 11; 12.
я Вижь Втор. 17; 14 и дрг. Гл. 8; 11.
ѫ Сѫд. 20; 14. Гл. 11; 4.
ѭ Гл. 11; 12. Втор. 13; 13.
а 2 Цар. 8; 2. 3 Цар. 4; 21. 10; 25. 2 Лѣт. 17; 5. Псал. 72; 10. Мат. 2; 11.

—

а Гл. 12; 12.
б Сѫд. 21; 8.
в Быт. 26; 28. Исх. 23; 32. 3 Цар. 20; 34. Іов. 41; 4. Іез. 17; 13.
г Быт. 34; 14. Гл. 17; 26.
д Гл. 10; 26. 15; 34. 2 Цар. 21; 6.
е Сѫд. 2; 4. 21; 2.
ж Сѫд. 3; 10. 6; 34. 11; 29. 13; 25. 14; 6. Гл. 10; 10. 16; 13.
з Сѫд. 19; 29.
и Сѫд. 21; 5, 8, 10.

людіе-тѣ, и излѣзохѫ като единъ чело-
8 вѣкъ. И като гы изброи у [і]Везекъ, [к]Изра-
илеви - тѣ сынове бѣхѫ триста тысящи,
и Іудини-тѣ мѫжіе тридесеть тысящи.
9 И рекохѫ на вѣстители-тѣ що бѣхѫ
дошли: Така ще речете на Іависъ-гала-
адскы - тѣ мѫжіе: Утрѣ, като припече
слънце-то, ще имате избавленіе. И дойдо-
хѫ вѣстители-тѣ и извѣстихѫ на Іавис-
10 кы-тѣ мѫжіе: и тѣ ся зарадовахѫ; И
рекохѫ Іависскы-тѣ мѫжіе: Утрѣ [л]ще из-
лѣземъ при васъ, и ще ни направите
всичко що ви ся види добро.
11 И на утринь-тѫ [м]раздѣли Саулъ людіе
тѣ [н]на три пълка: и на утреннѫ-тѫ стра-
жѫ влѣзохѫ въ срѣдъ станъ-тъ, и додѣ
ся стопли день - тъ поразихѫ Аммонцы-
тѣ: и останѫли-тѣ ся распърснѫхѫ тол-
козь, щото нито двама отъ тѣхъ не оста-
нѫхѫ наедно.
12 И рекохѫ людіе-тѣ Самуилу: [о]Кой е
онзи що рече: Саулъ ли ще ся въцари
надъ насъ? [п]прѣдайте мѫжіе-тѣ, да гы
13 убіемъ. И рече Саулъ: [р]Да ся не убіе ни-
кой тойзи день; защото днесь [с]направи
Господь избавленіе въ Израиля.
14 Тогазь рече Самуилъ на людіе-тѣ: Ела-
те да идемъ [т]въ Галгалъ, и да обновимъ
15 тамъ царство-то. И отидохѫ всичкы-тѣ
людіе въ Галгалъ: и направихѫ тамо Са-
ула царь [у]прѣдъ Господа въ Галгалъ: и
пожъртвовахѫ тамо примирителны жър-
твы прѣдъ Господа: и [ф]развеселихѫ ся
тамо Саулъ и всичкы-тѣ Израилеви мѫ-
жіе твърдѣ много.

ГЛАВА 12.

1 И рече Самуилъ на всичкый Израиль:
Ето, [а]послушахъ гласъ-тъ ви за всичко
що ми рекохте: и [б]поставихъ царь надъ
2 васъ. И сега, ето, [в]царь - тъ прѣдходи
прѣдъ васъ: а [г]азъ сьмь старъ и сѣди-
навъ: и сынове-тѣ ми, ето, сѫ съ васъ:
и азъ ходихъ прѣдъ васъ отъ младость-
3 тѫ си до тойзи день. Ето мя: отговорѣте
противъ мене прѣдъ Господа, и прѣдъ
[д]помазанника му: [е]Кому сьмь зѣлъ волъ-
тъ? или кому сьмь зѣлъ оселъ-тъ? или
кому сьмь сторилъ неправдѫ? кого сьмь
утѣснилъ? или изъ рѫкѫ - тѫ на кого
сьмь зѣлъ дарове [ж]за да ослѣпѭ очи-тѣ
4 си съ тѣхъ? та да ви го върнѫ. И тѣ
рекохѫ: Не си ни направилъ неправдѫ,
нито си ны утѣснилъ, нито си зѣлъ нѣ-
5 що отъ рѫкѫ-тѫ на нѣкого. И рече имъ:
Свидѣтель вамъ Господь, свидѣтель и по-
мазанникъ-тъ неговъ тойзи день, [з]че не
намѣрихте [и]въ рѫкѫ-тѫ ми нищо. И от-
говорихѫ: Свидѣтель е.
6 И рече Самуилъ на людіе-тѣ: [і]Господь е
който постави Моисея и Аарона, и въз-
веде отцы - тѣ ви отъ Египетскѫ-тѫ зе-
7 мѭ. Сега прочее прѣдстанѣте [к]да ся раз-
говорѭ съ васъ прѣдъ Господа, за всич-
кы-тѣ правдины Господни, които направи
8 вамъ и на отцы - тѣ ви. [л]Когато Іаковъ
дойде въ Египетъ, и [м]отци-тѣ ви выкнѫ-
хѫ къмъ Господа, тогазь прати Господь
Моисея и Аарона, та изведохѫ [н]отцы-тѣ
ви изъ Египетъ, и населихѫ гы на това
9 мѣсто. [о]Заборавихѫ обаче Господа Бога
своего: за това гы [п]прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ
на [р]Сисарѫ Асорскый-тъ военачалникъ,
и въ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ, и въ
рѫкѫ-тѫ [с]на Моавскый-тъ царь, та напра-
10 вихѫ брань противъ тѣхъ. И выкнѫхѫ
къмъ Господа, и рекохѫ: [т]Съгрѣшихмы
понеже оставихмы Господа, та [у]служи-
хмы на Ваалимы - тѣ и на Астарты - тѣ:
[ф]но сега избави ны отъ рѫкѫ-тѫ на не-
11 пріятели-тѣ ни, и ще ти служимъ. И ис-
прати Господь, [х]Іероваала и Ведана, и
[ц]Іефѳая, и [ч]Самуила, та вы избави отъ
рѫкѫ-тѫ на непріятели-тѣ ви отъ вся-
кѫдѣ, и населихте ся въ безопасность.
12 Но когато видѣхте че [ш]дойде противъ
васъ Наасъ царь-тъ на Аммоновы-тѣ сы-
нове, [щ]рекохте ми: Не, но царь да цару-
ва надъ насъ: [ъ]тогазь когато Господь
13 Богъ вашъ ви бѣше царь. Сега прочее
[ы]ето, царь-тъ, когото избрахте, [ь]когото
искахте! и ето, [ѣ]Господь постави царь
14 надъ васъ. [ю]Ако ся боите отъ Господа, и
му служите, и слушате гласъ-тъ му, и
не ся подигате противъ повелѣніе-то Го-
сподне, тогазь и вы, и онзи царь, който
царува надъ васъ, ще ходите слѣдъ Го-
15 спода Бога вашего. [я]Ако ли не слушате
гласъ-тъ Господень, но ся подигнете про-
тивъ повелѣніе-то Господне, тогазь рѫка-
та Господня ще бѫде противъ васъ, [ѫ]и
16 противъ отцы-тѣ ви. Сега прочее, [ѭ]прѣд-
станѣте, та вижте това велико дѣло, кое-
то Господь ще направи прѣдъ очи-тѣ ви.
17 Не е ли [а]жетва на пшеницѫ-тѫ днесь?

і Сѫд. 1; 5.
к 2 Цар. 24; 9.
л Ст. 3.
м Вижь Гл. 31; 11.
н Сѫд. 7; 16.
о Гл. 10; 27.
п Вижь Лук. 19; 27.
р 2 Цар. 19; 22.
с Исх. 14; 13, 30. Гл. 19; 5.
т Гл. 10; 8.
у Гл. 10; 17.
ф Гл. 10; 8.

а Гл. 8; 5, 19, 20.
б Гл. 10; 24. 11; 14, 15.
в Числ. 27; 17. Гл. 8; 20.
г Гл. 8; 1, 5.
д Ст. 5. Гл. 10; 1. 24; 6. 2 Цар. 1; 14, 15.
е Числ. 16; 15. Дѣян. 20; 33. 1 Сол. 2; 5.
ж Втор. 16; 19.
з Іоан. 18; 38. Дѣян. 23; 9. 24; 16, 20.
и Исх. 22; 4.
і Мих. 6; 4.
к Иса. 1; 18. 5; 3, 4. Мих. 6; 2, 3.
л Быт. 46; 5, 6.
м Исх. 2; 23.
н Исх. 3; 10. 4; 16.
о Сѫд. 3; 7.
п Сѫд. 4; 2.
р Сѫд. 10; 7. 13; 1.
с Сѫд. 3; 12.
т Сѫд. 10; 10.
у Сѫд. 2; 13.
ф Сѫд. 10; 15, 16.
х Сѫд. 6; 14, 32.
ц Гл. 11; 1.
ч Гл. 7; 13.

ш Сѫд. 11; 1.
щ Гл. 8; 5, 19.
ъ Сѫд. 8; 23. Гл. 8; 7. 10; 19.
ы Гл. 10; 24.
ь Гл. 8; 5. 9; 20.
ѣ Осія 13; 11.
ю Іис. Нав. 24; 14. Псал. 81; 13, 14.
я Лев. 26; 14 и дрг. Втор. 28; 15 и дрг. Іис. Нав. 24; 20.
ѫ Ст. 9.
ѭ Исх. 14; 13, 31.
а Прит. 26; 1.

[б]Ще призовѫ Господа, и ще прати гърмове
и дъждь: за да познаете и видите че е го-
лѣмо [в]зло-то ви, което направихте прѣдъ
Господа, като поискахте за себе си царь.
18 Тогазь призва Самуилъ Господа: и
прати Господь гърмове и дъждь прѣзъ
онзи день: и [г]всичкы-тѣ людіе ся упла-
шихѫ твърдѣ много отъ Господа и отъ
19 Самуила, И рекохѫ всичкы-тѣ людіе Са-
муилу: [д]Помоли ся за рабы-тѣ си на Го-
спода Бога твоего, за да не умремъ; за-
щото връзъ всичкы-тѣ си грѣхове приту-
рихмы *това* зло, да искамы за себе си
20 царь. И рече Самуилъ на народъ-тъ: Не
бойте ся; вы сторихте всичко това зло;
но да ся не уклоните отъ вслѣдъ Госпо-
да, а служѣте Господу съсъ все сърдце:
21 И [е]да ся не уклоните; [ж]защото *тогазь ще
идете* вслѣдъ суетны-тѣ, които не могѫтъ
да дадѫтъ ползѫ, нито да избавятъ, по-
22 неже сѫ суетни. Защото [з]нѣма да остави
Господь людіе-тѣ си [и]заради голѣмо-то
си име, понеже [і]благоизволи Господь да
23 вы направи свои людіе. А мене да ми не
бѫде да съгрѣшѫ Господу, [к]да прѣста-
нѫ да ся молѭ за васъ! но [л]ще вы учѫ
24 [м]добрый-тъ и правый-тъ пѫть. [н]Само
бойте ся отъ Господа и служѣте му съ
истинѫ отъ все сърдце; защото [о]видѣхте
25 [п]колко величія направи за васъ. Но ако
слѣдувате да правите зло-то, [р]и вы, и
[с]царь-тъ ви ще погынете.

ГЛАВА 13.

1 Саулъ *тогазь* бѣше царувалъ еднѫ го
динѫ: а като царува двѣ годины надъ
2 Израиля, Избра Саулъ за себе си три ты-
сящы отъ Израиля: и двѣ тысящи *отъ
тѣхъ* бѣхѫ съсъ Саула въ Михмасъ и въ
горѫ-тѫ Веѳиль, а тысяща бѣхѫ съ Іона-
ѳана [а]въ Гаваѭ *градъ*-тъ Веніаминовъ: а
остатъкъ-тъ на людіе-тѣ испрати всякого
въ шатъръ-тъ му.
3 И порази Іонаѳанъ [б]стражѫ-тѫ на Фи-
листимцы-тѣ, която бѣше въ Гавѫ: и
чухѫ Филистимци-тѣ. И възтрѫби Саулъ
съ трѫбѫ-тѫ по всичкѫ-тѫ земѭ, и го-
4 ворѣше: Нека чуѭтъ Евреи-тѣ. И всич-
кый Израиль чу да говорятъ: Порази Са-
улъ стражѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ, и да-
же Израиль станѫ омразенъ на Фили-
стимцы-тѣ. И събра ся народъ-тъ вслѣдъ
5 Саула въ Галгалъ. А Филистимци-тѣ ся
събрахѫ за да направятъ бой съ Израиля
тридесеть тысящи колесницы и шесть ты-
сящи конници, и людіе много като пѣ-
съкъ-тъ по брѣгъ-тъ на море-то: и въз-
лѣзохѫ та расположихѫ станъ въ Мих-
масъ, къмъ истокъ на Веѳавенъ.
6 Когато Израилеви-тѣ мѫжіе видѣхѫ че
бѣхѫ въ утѣсненіе защото людіе-тѣ бѣ-
хѫ утѣснени, тогазь ся скрыхѫ [в]людіе-
тѣ въ пещеры-тѣ, и въ гѫстацы-тѣ и въ
скалы-тѣ, и въ твърдѣли-тѣ, и въ ровове-
7 тѣ. И *нѣкои* Евреи прѣминѫхѫ Іорданъ,
къмъ земѭ-тѫ Гадъ и Галаадъ. А Саулъ,
той бѣше още въ Галгалъ: и всичкы-тѣ
8 людіе го слѣдвахѫ съ трепетъ. И [г]чака
седмь дни, споредъ опрѣдѣлено-то отъ
Самуила врѣме: но Самуилъ не бѣше до-
шелъ въ Галгалъ: и людіе-тѣ ся распър-
9 снувахѫ отъ при него. И рече Саулъ:
Донесѣте тука при мене всесъжженіе-то,
и примирителны-тѣ приношенія. И при-
несе всесъжженіе.
10 И като свърши приношеніе-то на все-
съжженіе-то, ето, Самуилъ дойде: и из-
лѣзе Саулъ да го посрѣщне, и да го по-
11 здрави. И рече Самуилъ: Що стори ты?
И отговори Саулъ: Понеже видѣхъ че
людіе-тѣ ся распърснувахѫ отъ мене, и
ты не дойде въ опрѣдѣлены-тѣ дни, а
Филистимци-тѣ ся събирахѫ въ Михмасъ.
12 За това рѣкохъ: Сега ще слѣзѫтъ Фили-
стимци-тѣ противъ мене въ Галгалъ, а
пакъ азъ не съмь направилъ молбѫ къмъ
Господа: и тъй дързнѫхъ, и принесохъ
13 всесъжженіе-то. И рече Самуилъ Саулу:
[д]Безуміе си сторилъ ты: не [е]упази пове-
лѣніе-то на Господа Бога твоего, което
ти заповѣда; защото сега Господь щѣше
да укрѣпи царство-то ти надъ Израиля до
14 вѣка. Но [ж]сега царство-то ти нѣма да ся
утвърди: [з]Господь потърси за себе си че-
ловѣка споредъ сърдце-то си, и опрѣдѣли
го *да е* князь надъ людіе-тѣ му, понеже
ты не упази онова, което ти заповѣда
Господь.
15 И станѫ Самуилъ, та възлѣзе отъ Гал-
галъ въ Гаваѭ Веніаминовѫ. А Саулъ
изброи людіе-тѣ които ся намирахѫ съ
16 него, [и]около шестстотинъ мѫжіе. А Са-
улъ, и Іонаѳанъ сынъ му, и людіе-тѣ кои-
то ся намѣрихѫ съ тѣхъ, сѣдѣхѫ въ Га-
ваѭ Веніаминовѫ: а Филистимци-тѣ бѣ-
хѫ расположили станъ въ Михмасъ.
17 И излѣзохѫ грабители изъ станъ-тъ на
Филистимцы-тѣ въ три тѣла: едно-то тѣ-
ло ся върнѫ по пѫть-тъ [і]на Офрѫ, къмъ

б Іис. Нав. 10; 12. Гл. 7; 9, 10. Іак. 5; 16, 17, 18.
в Гл. 8; 7.
г Исх. 14; 31. Виж. Ездр. 10; 9.
д Исх. 9; 28. 10; 17. Іак. 5; 15. 1 Іоан. 5; 16.
е Втор. 11; 16.
ж Іер. 16; 19. Авв. 2; 18. 1 Кор. 8; 4.
з 3 Цар. 6; 13. Псал. 94; 14.
и Іис. Нав. 7; 9. Псал. 106; 8. Іер. 14; 21. Іез. 20; 9, 14.
і Втор. 7; 7, 8. 14; 2. Мал. 1; 2.
к Дѣян. 12; 5. Рим. 1; 9. Кол. 1; 9. 2 Тим. 1; 3.
л Псал. 34; 11. Прит. 4; 11.
м 3 Цар. 8; 36. 2 Лѣт. 6; 27. Іер. 6; 16.
н Еккл. 12; 13.
о Иса. 5; 12.
п Втор. 10; 21. Псал. 126; 2, 3.
р Іис. Нав. 24; 20.
с Втор. 28; 36.

—

а Гл. 10; 26.
б Гл. 10; 5.
в Сѫд. 6; 2.
г Гл. 10; 8.
д 2 Лѣт. 16; 9.
е Гл. 15; 11.
ж Гл. 15; 28.
з Псал. 89; 20. Дѣян. 13; 22.
и Гл. 14; 2.
і Іис. Нав. 18; 23.

18 земѭ-тѫ Согалъ: А друго-то тѣло ся
върнѫ по пѫть-тъ [к]Веѳоронъ: а друго-
то тѣло ся върнѫ по пѫть-тъ на прѣ-
дѣлъ-тъ, който гледа къмъ долъ-тъ [л]Се-
воимъ, кѫдѣ пустынѭ-тѫ.
19 И [м]не ся намираше ковачъ въ всичкѫ-
тѫ земѭ Израилевѫ; защото Филистим-
ци-тѣ рекохѫ: Да не бы направили нѣ-
20 кога Евреи-тѣ мечове или копія; Но
всичкы-тѣ Израиляни слазѣхѫ при Фили-
стимцы-тѣ за да острятъ всякой търно-
копъ-тъ си, и палечникъ-тъ си, и сѣкы-
21 рѫ-тѫ си, и мотыкѫ-тѫ си. Но имахѫ пи-
лѫ за търнокопы-тѣ, и палечницы-тѣ, и
тризѫбцы-тѣ, и сѣкыры-тѣ, и да острятъ
22 остены-тѣ. За това въ день-тъ на бой-тъ,
не ся намираше нито ножъ, [н]нито копіе,
въ рѫкѫ-тѫ на нѣкого отъ людіе-тѣ кои-
то бѣхѫ съсъ Саула и Іонаѳана: въ Са-
ула обаче, и въ Іонаѳана сына му, намѣ-
23 рихѫ ся. [о]А стража-та на Филистимцы-
тѣ излѣзе къмъ прѣходъ-тъ на Михмасъ.

ГЛАВА 14.

1 А единъ день рече Іонаѳанъ, Сауло-
вый сынъ, на момъка който носѣше орѫ-
жія-та му: Ела да прѣминемъ къмъ стра-
жѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ, която е на
2 срещѫ. Но на бащѫ си не каза *това*. А
Саулъ сѣдѣше при край Гаваѭ, подъ на-
рово-то дърво което е въ Мигронъ: и
людіе-тѣ които бѣхѫ съ него, бѣхѫ [а]до
3 шестстотинъ мѫжіе: И [б]Ахія, сынъ-тъ
на Ахитова, [в]братъ-тъ на Ихавода, сынъ-
тъ на Финееса, сынъ-тъ на Илія бѣ свя-
щенникъ Господенъ въ Сило, и [г]носѣше
ефодъ. И людіе-тѣ не знаехѫ че е оти-
4 шелъ Іонаѳанъ. А между прѣходы-тѣ,
прѣзъ които Іонаѳанъ искаше да прѣми-
не [д]къмъ стражѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ,
имаше остра скала отъ еднѫ-тѫ странѫ,
и остра скала отъ другѫ-тѫ странѫ: и
име-то на еднѫ-тѫ Восесъ, а име-то на
5 другѫ-тѫ Сене. Чело-то на еднѫ-тѫ ска-
лѫ бѣше къмъ сѣверъ срещѫ Михмасъ, а
6 на другѫ-тѫ къмъ югъ срещѫ Гаваѭ. И
рече Іонаѳанъ на момъка който носѣше
орѫжія-та му: Ела да прѣминемъ къмъ
стражѫ-тѫ на тѣзи необрѣзаны: негли
Господь подѣйствува за насъ; защото ни-
що не възбранява Господа [е]да спасе съ
7 множина или съ малцина. И рече му орѫ-
женосецъ-тъ му: Направи все що ти е на
сърдце; върви напрѣдъ; ето, азъ съмъ съ
8 тебе споредъ сърдце-то ти. Тогазь рече
Іонаѳанъ: Ето, ный ще прѣминемъ къмъ
9 мѫжіе-тѣ, и ще имъ ся покажемъ. Ако
ни рекѫтъ така: Стойте додѣ да дойдемъ
при васъ, тогазь ще застанемъ на наше-
то мѣсто, и нѣма да възлѣземъ при тѣхъ.
10 Ако ли рекѫтъ така: Възлѣзте къмъ
насъ: тогазь ще възлѣземъ: защото Го-
сподь гы прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ ни: и [ж]то-
ва *ще бѫде* намъ знаменіе.
11 И тѣй показахѫ ся и двама-та на стра-
жѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ: и Филистим-
ци-тѣ рекохѫ: Ето, Евреи-тѣ излазятъ
12 изъ дупкы-тѣ, дѣто бѣхѫ ся скрыли. И
говорихѫ мѫжіе-тѣ отъ стражѫ-тѫ на
Іонаѳана и на орѫженосеца му, и реко-
хѫ: възлѣзте при насъ, и ще ви обявимъ
нѣщо. И рече Іонаѳанъ на орѫженосеца
си: Възлѣзь слѣдъ мене; защото гы прѣ-
13 даде Господь въ Израилевѫ-тѫ рѫкѫ. И
въспълзѣ на горѣ Іонаѳанъ съ рѫцѣ-тѣ
си и съ нозѣ-тѣ си, и орѫженосецъ-тъ
му вслѣдъ него: и паднѫхѫ прѣдъ Іона-
ѳана: орѫженосецъ-тъ му *гы* убиваше
14 вслѣдъ него. И първо-то *това* пораженіе,
което направихѫ Іонаѳанъ и орѫжено-
сецъ-тъ му, бѣше около двадесеть мѫ-
жіе, въ разстояніе половинъ увратъ земѭ.
15 И [з]станѫ трепетъ въ станъ-тъ, по ни-
вы-тѣ, и по всичкы-тѣ людіе: стража-та,
и [и]грабители-тѣ, и тѣ потреперахѫ, и зе-
мя-та ся тресеше: така що бѣше [і]като
трепетъ отъ Бога.
16 И видѣхѫ Саулови-тѣ пазачи въ Га-
ваѭ Веніаминовѫ, и ето, множество-то
ся губѣше, и [к]постепенно ся распръсну-
17 ваше. Тогазь рече Саулъ на людіе-тѣ съ
него: Прѣглѣдайте сега, та вижте кой
отъ васъ е отишелъ. И когато прѣгледа-
хѫ, ето Іонаѳана и орѫженосеца му *гы*
18 нѣмаше. И рече Саулъ на Ахіѭ: донесь
тукъ ковчегъ-тъ Божій. Защото ков-
чегъ-тъ Божій бѣше тогазь съ Израиле-
19 вы-тѣ сынове. И [л]като говорѣше Саулъ
на священника, мятежъ-тъ въ станъ-тъ на
Филистимцы-тѣ напрѣднуваше повече и
умножаваше ся: а Саулъ рече на свя-
20 щенника: Потегли назадъ рѫкѫ-тѫ си. И
събрахѫ ся Саулъ и всичкы-тѣ людіе що
бѣхѫ съ него, та дойдохѫ дори до бой-
тъ: и ето, мечъ-тъ [м]на всякого мѫжа бѣ
противъ другаря му; смущеніе бѣше твър-
21 дѣ голѣмо. И Евреи-тѣ които отъ пона-
прѣдъ бѣхѫ заедно съ Филистимцы-тѣ, *и*
тѣзи отъ околны-тѣ страны които бѣхѫ
възлѣзли съ тѣхъ въ станъ-тъ, още и тѣ
ся съединихѫ съ Израиляны-тѣ, които
22 бѣхѫ съсъ Саула и Іонаѳана. И всичкы-
тѣ Израилеви мѫжіе които ся [н]крыяхѫ
въ горѫ-тѫ Ефремъ, като чухѫ че Фили-
стимци-тѣ бѣгахѫ, завтекохѫ ся и тѣ

[к] Іис. Нав. 16; 3. 18; 13, 14.
[л] Неем. 11; 34.
[м] Виж. 4 Цар. 24; 14. Іер. 24; 1.
[н] Сѫд. 5; 8.
[о] Гл. 14; 1, 4.

[а] Гл. 13; 15.
[б] Гл. 22; 9, 11, 20.
[в] Гл. 4; 21.
[г] Гл. 2; 28.
[д] Гл. 13; 23.
[е] Сѫд. 7; 4, 7. 2 Лѣт. 14; 11.
[ж] Виж. Быт. 24; 14. Сѫд. 7; 11.
[з] 4 Цар. 7; 7. Іов. 18; 11.
[и] Гл. 13; 17.
[і] Быт. 35; 5.
[к] Ст. 20.
[л] Числ. 27; 21.
[м] Сѫд. 7; 22. 2 Лѣт. 20; 23.
[н] Гл. 13; 6.

23 вслѣдъ тѣхъ, на бой. И [о]избави Господь
Израиля въ онзи день: и бой-тъ прѣми-
нѫ [п]въ Веѳавенъ.
24 А Израилеви-тѣ мѫжіе ся утѣснихѫ
въ онзи день; защото Саулъ бѣше [р]за-
клѣлъ людіе-тѣ, и реклъ: Проклѣтъ онзи
человѣкъ, който бы ялъ хлѣбъ до ве-
черъ, додѣ отмьстіѫ на непріятели-тѣ си.
За това не вкусихѫ хлѣбъ всичкы-тѣ
25 людіе. И [с]всичко-то множество дойде въ
единъ гѫстакъ, дѣто [т]имаше медъ по зе-
26 міѭ-тѫ. И когато влѣзохѫ людіе-тѣ въ
гѫстакъ-тъ, ето, медъ-тъ покапа; но ни-
кой не приближи рѫкѫ-тѫ си до уста-та
си; защото ся боехѫ людіе-тѣ отъ клѣ-
27 твѫ-тѫ. Іонаѳанъ обаче не бѣше чулъ, че
отецъ му заклѣ людіе-тѣ: за това про-
стрѣ край-тъ на жезлъ-тъ си, който бѣ-
ше въ рѫкѫ-тѫ му, та го натопи въ сотъ-
тъ, и тури рѫкѫ-тѫ си въ уста-та си, и
28 свѣтнѫ му на очи-тѣ. И отговори единъ
отъ людіе-тѣ, и рече: Баща ти заклѣ съ
клѣтвѫ людіе-тѣ, и каза: Проклѣтъ онзи
человѣкъ, който яде хлѣбъ днесь; и лю-
29 діе-тѣ бѣхѫ изнемощѣли. А Іонаѳанъ ре-
че: Баща ми смути свѣтъ-тъ: Я вижте,
какъ ми свѣтнѫ на очи-тѣ, защото вку-
30 сихъ малко отъ тойзи медъ. Колко пове-
че, ако людіе-тѣ бѣхѫ яли днесь свобо-
дно отъ корысти-тѣ на непріятели-тѣ си
които намѣрихѫ! защото не щѣше ли да
стане сега по голѣмо пораженіе между
Филистимцы-тѣ?
31 И прѣзъ онзи день поразихѫ Фили-
стимцы-тѣ отъ Михмасъ дори до Еалонъ:
32 и людіе-тѣ бѣхѫ много изнемощѣли. За-
ради това ся хвърлихѫ людіе-тѣ върху
корысти-тѣ, та зѣхѫ овцы, и говеда, и
телцы, та заклахѫ по земіѭ-тѫ: и ядо-
33 хѫ людіе-тѣ [у]съ кръвь-тѫ. И извѣстихѫ
Саулу, и му казахѫ: Ето, людіе-тѣ съ-
грѣшаватъ Господу, защото ядѫтъ съ
кръвь-тѫ. И рече: Прѣстѫпници станѫх-
те; търколѣте къмъ мене днесь голѣмъ
34 камыкъ. И рече Саулъ: Распърснѣте ся
между людіе-тѣ та имъ речѣте: Донес-
те ми тукъ всякой говедо-то си, и вся-
кой овцѫ-тѫ си, та заколѣте тукъ, и яж-
те: и не съгрѣшавайте Господу, да ядете
съ кръвь-тѫ. И донесохѫ всичкы-тѣ лю-
діе всякой говедо-то си съсъ себе си онѫ-
35 зи нощь, та заклахѫ тамъ. И [ф]съгради
Саулъ олтарь Господу: тойзи бѣше първъ
олтарь, що съгради *Саулъ* Господу.
36 И рече Саулъ: Да слѣземъ изотзадъ
на Филистимцы-тѣ прѣзъ нощь, и да гы
разграбимъ додѣ ся развидѣли день-тъ, и
да не оставимъ нито едного отъ тѣхъ. И
рекохѫ: Направи всичко що ти ся види
добро. Тогазь рече священникъ-тъ: Да ся
37 приближимъ тукъ къмъ Бога. И попыта
Саулъ Бога: Да слѣзѫ ли изотзадъ на Фи-
листимцы-тѣ? ще гы прѣдадешь ли въ
рѫкѫ-тѫ на Израиля? Но [х]не му отгово-
ри прѣзъ онзи день.
38 И рече Саулъ: [ц]Приближѣте ся тукъ,
всичкы началници на людіе-тѣ: та ся на-
учѣте, и вижте, въ кого быде това съ-
39 грѣшеніе днесь. Защото [ч]живъ Господь,
който избави Израиля, че и въ Іонаѳана
сына ми ако бѫде, непрѣмѣнно ще ся
умьртви. И не ся намѣри ни единъ между
всичкы-тѣ людіе, който да му отговори.
40 И рече на всичкый Израиль: Застанѣте
вы отъ еднѫ-тѫ странѫ, а азъ и Іона-
ѳанъ сынъ ми ще застанемъ отъ другѫ-
тѫ странѫ. И рекохѫ людіе-тѣ Саулу:
41 Стори каквото ти ся види добро. Тогазь
рече Саулъ на Господа Бога Израилева:
[ш]Покажи истинѫ-тѫ. И [щ]хванѫ ся Іона-
ѳанъ и Саулъ: а людіе-тѣ ся пустнѫхѫ.
42 И рече Саулъ: Хвьрлѣте *жрѣбій* между
мене и сына ми Іонаѳана. И хванѫ ся
43 Іонаѳанъ. Тогазь рече Саулъ на Іонаѳа-
на: [ъ]Кажи ми що си направилъ. И каза
му Іонаѳанъ, и рече: Наистинѫ [ы]вкусихъ
малко медъ съ край-тъ на жезлъ-тъ, кой-
то имахъ въ рѫкѫ-тѫ си: ето, азъ уми-
44 рамъ. И отговори Саулъ: [ь]Така да на-
прави Богъ, и така да приложи: [ѣ]извѣст-
45 но ще умрешь, Іонаѳане. А людіе-тѣ ре-
кохѫ Саулу: Іонаѳанъ ли ще умре, кой-
то направи това голѣмо спасеніе въ Изра-
иля? Да не бѫде! [ю]Живъ Господь, ни-
то единъ власъ отъ главѫ-тѫ му не ще
да падне на земіѭ-тѫ; защото подѣйству-
ва съ Бога тойзи день. И избавихѫ лю-
46 діе-тѣ Іонаѳана, та не умрѣ. Тогазь възъ-
лѣзе Саулъ отъ гоненіе-то на Филистим-
цы-тѣ: и Филистимци-тѣ отидохѫ на мѣ-
47 сто-то си. И зѣ Саулъ царуваніе-то надъ
Израиля та ратова противъ всичкы-тѣ си
непріятели наоколо: противъ Моава, и
противъ [я]Аммоновы-тѣ сынове, и противъ
Едома, и противъ [ѫ]Совскы-тѣ царіе, и
противъ Филистимцы-тѣ: и противъ всич-
кы-тѣ на кѫдѣто ся обращаше побѣжда-
48 ваше. И подѣйствува съсъ силѫ и [ѭ]по-
рази Амалика, и избави Израиля отъ рѫ-
кѫ-тѫ на онѣзи които гы разграбяхѫ.
49 А [а]сынове-тѣ Саулови бѣхѫ Іонаѳанъ
и Іисуй и Мелхисуе: и имена-та на двѣ-
тѣ му дъщери, име-то на първороднѫ-тѫ
Мерава, и име-то на по младѫ-тѫ Ми-
50 хала: А име-то на Сауловѫ-тѫ женѫ бѣ-
ше Ахиноама дъщеря Ахимаасова. И име-

о Исх. 14; 30. Псал. 44; 6, 7. Осія 1; 7.
п Гх. 13; 5.
р Інс. Нав. 6; 26.
с Втор. 9; 28. Мат. 3; 5.
т Исх. 3; 8. Числ. 13; 27. Мат. 3; 4.
у Лев. 3; 17. 7; 26. 17; 10. 19; 26. Втор. 12; 16, 23, 24.
ф Гх. 7; 17.
х Гх. 28; 6.
ц Інс. Нав. 7; 14. Гх. 10; 19.
ч 2 Цар. 12; 5.
ш Прит. 16; 33. Дѣян. 1; 24.
щ Інс. Нав. 7; 16. Гх. 10; 20, 21.
ъ Інс. Нав. 7; 19.
ы Ст. 27.
ь Руѳ. 1; 17.
ѣ Ст. 39.
ю 2 Цар. 14; 11. 3 Цар. 1; 52. Лук. 21; 18.
я Гх. 11; 11.
ѫ 2 Цар. 10; 6.
ѭ Гх. 15; 3, 7.
а Гх. 31; 2. 1 Лѣт. 8; 33.

то на военачалника му Авениръ, сынъ
51 на Нира, стрыкж-тж Сауловъ. А [б]Кисъ
на Саула баща му, и Ниръ на Авенира
баща му, бѣхж Авіилови сынове.
52 И имаше силна брань противъ Фили-
стимцы-тѣ въ всичкы-тѣ дни на Саула: и
когато видѣше Саулъ нѣкого мжжа си-
ленъ, или юнакъ, [в]земаше го при себе си.

ГЛАВА 15.

1 И рече Самуилъ Саулу: [а]Господь мя
проводи да тя помажж царь надъ людіе-
тѣ му, надъ Израиля: сега прочее послу-
2 шай гласъ-тъ на словеса-та Господни. Та-
ка говори Господь Саваоѳъ: Помнѭ оно-
ва което направи Амаликъ на Израиля,
[б]защото му ся противи на пжть-тъ ко-
3 гато възлазѣше отъ Египетъ: Иди сега та
порази Амалика, и [в]истрѣби всичко що
има, и да го не пожалишь; но умъртви
отъ мжжъ до женж, отъ дѣте до суча-
що, отъ говедо до овцж, отъ камилж до
осслъ.
4 И Саулъ повыка людіе-тѣ, та гы из-
брои въ Телаимъ, двѣстѣ тысящи пѣш-
5 цы, и десеть тысящи Іудины мжжіе. И
дойде Саулъ до единъ Амаликовъ градъ,
6 и тури засадж въ долъ-тѣ. И рече Саулъ
[г]на Кенейцы-тѣ: [д]Идѣте, оттеглѣте ся,
слѣзте отъ срѣдъ Амаличаны-тѣ, за да вы
не прѣмахнж съ тѣхъ: [е]защото вы пока-
захте милость на всичкы-тѣ Израилевы
сынове, когато възлазѣхж отъ Египетъ. И
оттеглихж ся Кенейци-тѣ отъ срѣдъ Ама-
7 личаны-тѣ. И [ж]порази Саулъ Амалича-
ны-тѣ отъ [з]Евила *до* входъ-тъ [и]на Суръ,
8 срещж Египетъ. И [і]хванж живъ Агага,
царя на Амаличаны-тѣ, а [к]всичкы-тѣ лю-
9 діе истрѣби съ остро-то на ножъ-тъ. [л]Са-
улъ обаче и людіе-тѣ пожалихж Агага, и
по добры-тѣ отъ овцы-тѣ, и отъ говеда-
та, и *тълсты-тѣ, и агнета-та, и всичко
благо, и не рачихж да гы истрѣбятъ; но
всичко худо и ничтожно, него истрѣбихж.
10 Тогазь быде слово Господне къмъ Са-
11 муила, и рече: [м]Раскаяхъ ся защото на-
правихъ Саула царь; [н]понеже ся отвърнж
отъ слѣдъ мене, и [о]повелѣнія-та ми не
изврьши. И [п]това оскърби Самуила, и вы-
12 ка къмъ Господа цѣлж нощь. И като
станж Самуилъ рано на утринь-тж за да
иде да посрѣщне Саула, извѣстихж Саму-
илу, и рекохж: Саулъ дойде [р]въ Кар-
милъ, и ето, въздигнж за себе си †побѣ-
доносный знакъ, сетнѣ ся върнж та прѣ-
минж, и слѣзе въ Галгалъ.
13 И отиде Самуилъ при Саула: и рече му
Саулъ: [с]Благословенъ да си отъ Господа!
14 извършихъ слово-то Господне. А Саму-
илъ рече: А кой е тойзи гласъ на овцы
въ уши-тѣ ми, и гласъ на говеда що слу-
15 шамъ? И рече Саулъ: Отъ Амаличаны-
тѣ гы доведохж; защото [т]людіе-тѣ по-
жалихж онова що бѣше по добро отъ
овцы-тѣ, и отъ говеда-та, за да пожъртву-
ватъ на Господа Бога твоего: а другы-тѣ
16 истрѣбихмы. Тогазь рече Самуилъ Саулу:
Потърпи, и ще ти извѣстѭ що ми говори
Господь нощесь. А той му рече: Кажи.
17 И рече Самуилъ: [у]Като *бѣше* ты ма-
лъкъ прѣдъ очи-тѣ си, не станж ли глава
на Израилевы-тѣ племена, и помаза тя
18 Господь царь надъ Израиля? И проводи
тя Господь на пжть, и рече: Иди та ис-
трѣби грѣшны-тѣ Амаличаны, и ратувай
19 противъ тѣхъ додѣ гы истрѣбишь. Защо
прочее не послуша ты гласъ-тъ на Госпо-
да, но ся устреми на корысти-тѣ, та сто-
20 ри това зло прѣдъ Господа? И рече Са-
улъ Самуилу: [ф]Ей, послушахъ гласъ-тъ
на Господа, и отидохъ въ пжть-тъ въ
който мя Господь проводи, и доведохъ
Агага царя Амаличкаго, а Амаличаны-тѣ
21 истрѣбихъ. [х]Но людіе-тѣ зѣхж отъ коры-
сти-тѣ овцы, и говеда, по добры-тѣ отъ
22 прокълнжты-тѣ, за да пожъртвуватъ на
Господа Бога твоего въ Галгалъ. И рече
Самуилъ: [ц]Да ли сж угодны Господу
всесъжженія-та и жъртвы-тѣ, както по-
слушаніе-то на гласъ-тъ Господень? Ето
[ч]послушаніе-то е по добро отъ жъртвж-
тж: покореніе-то, отъ тлъстинж-тж на ов-
23 ны. Защото непокореніе-то е *като* грѣхъ-
тъ на чародѣяніе-то: и упорство-то, *ка-
то* нечестіе-то и идолопоклонство-то. По-
неже ты отхвърли слово-то Господне, и
24 [ш]той тя отхвърли да не си царь. И [щ]ре-
че Саулъ Самуилу: Съгрѣшихъ; защото
прѣстжпихъ повелѣніе-то Господне, и
твои-тѣ думы, понеже ся [ѣ]убояхъ отъ
людіе-тѣ, и послушахъ тѣхный-тъ гласъ.
25 Сега прочее, прости, молѭ, съгрѣшеніе-
то ми, и върни ся съ мене, за да ся по-
26 клонѭ Господу. А Самуилъ рече Саулу:
Не щж да ся върнж съ тебе; [ы]защото ты
отхвърли слово-то Господне, и Господь
тя отхвърли да не си царь надъ Израиля.

[б] Гл. 9; 1.
[в] Гл. 8; 11.

—

[а] Гл. 9; 16.
[б] Исх. 17; 8, 14. Числ. 24; 20. Втор. 25; 17, 18, 19.
[в] Лев. 27; 28, 29. Іис. Нав. 6; 17, 21.
[г] Числ. 24; 21. Сжд. 1; 16. 4; 11.
[д] Быт. 18; 25. 19; 12, 14. Откр. 18; 4.
[е] Исх. 18; 10, 19. Числ. 10; 29, 32.
[ж] Гл. 14; 48.
[з] Быт. 2; 11. 25; 18.
[и] Быт. 16; 7.
[і] Виж. 3 Цар. 20; 34 и дрг.
[к] Виж. Гл. 30; 1.
[л] Ст. 3, 15.
* *Или* тѣзи на второ качество.
[м] Ст. 35. Быт. 6; 6, 7. 2 Цар. 24; 16.
[н] Іис. Нав. 22; 16. 3 Цар. 9; 6.
[о] Ст. 3, 9, Гл. 13; 13.
[п] Ст. 35. Гл. 16; 1.
[р] Іис. Нав. 15; 55.
† *Евр.* ржкж.
[с] Быт. 14; 19. Сжд. 17; 2. Руѳ. 3; 10.
[т] Ст. 9, 21. Быт. 3; 12. Прит. 28; 13.
[у] Гл. 9; 21.
[ф] Ст. 13.
[х] Ст. 15.
[ц] Псал. 50; 8, 9. Прит. 21; 3. Иса. 1; 11, 12, 13, 16, 17. Іер. 7; 22, 23. Мих. 6; 6—8. Евр. 10; 6—9.
[ч] Еккл. 5; 1. Осія. 6; 6. Мат. 5; 24. 9; 13. 12; 7. Марк. 12; 33.
[ш] Гл. 13; 14.
[щ] Виж. 2 Цар. 12; 13.
[ѣ] Исх. 23; 2. Прит. 29; 25. Иса. 51; 12, 13.
[ы] Виж. Гл. 2; 30.

27 И като ся обърнѫ Самуилъ за да си оти-
де, [ь]той *го* хванѫ за полѫ-тѫ на мантіѭ-
28 тѫ му: и тя ся раздра. И рече му Саму-
илъ: [ѣ]Раздра Господь Израилево-то цар-
ство отъ тебе днесь, и даде го на ближ-
ній-тъ ти, на по добрый-тъ отъ тебе.
29 [ю]Нито ще ся излъже Крѣпкый-тъ Израи-
левъ, нито ще ся раскае; защото той не е
30 человѣкъ та да ся раскае. А той рече:
Съгрѣшихъ: *но* [я]стори ми честь сега, мо-
лѭ, прѣдъ старѣйшины-тѣ на людіе-тѣ
ми, и прѣдъ Израиля, и върни ся съ ме-
не, за да ся поклонѭ на Господа Бога
31 твоего. И върнѫ ся Самуилъ вслѣдъ Са-
ула, и поклони ся Саулъ Господу.
32 Тогазь рече Самуилъ: Доведѣте ми
тукъ Агага Амаличкый-тъ царь. И дойде
при него Агагъ весело; защото казува-
ше Агагъ: Несумнѣнно горчина-та на
33 смърть-тѫ е прѣминѫла. А Самуилъ рече:
[ѫ]Както обесчади жены мечъ-тъ ти, та-
ка ще ся обесчади между жены-тѣ май-
ка ти. И съсѣче Самуилъ Агага прѣдъ
Господа въ Галгалъ.
34 Тогазь си отиде Самуилъ въ Рамѫ: а
Саулъ възлѣзе въ домъ-тъ си, въ [іѫ]Сау-
35 ловѫ Гаваѭ. И [а]Самуилъ не видѣ вече
Саула дори до день-тъ на смърть-тѫ си;
[б]плачеше обаче Самуилъ за Саула: и
[в]Господь ся раская защото направи Сау-
ла царь надъ Израиля.

ГЛАВА 16.

1 И рече Господь Самуилу: [а]До кога ще
плачешь за Саула, понеже [б]азъ го отхвър-
лихъ да не царува надъ Израиля? [в]На-
пълни рогъ-тъ си съ елей, та иди: азъ тя
проваждамъ при Іессея Виѳлеемецъ-тъ;
защото [г]промыслихъ за себе си царь ме-
2 жду сынове-тѣ му. И рече Самуилъ: Какъ
да идѫ? ако чуе Саулъ, убива мя. И ре-
че Господь: Земи съсъ себе си юницѫ,
та речи: [д]Дойдохъ да пожъртвувамъ Го-
3 споду. И повыкай Іессея на жъртвѫ-тѫ,
и [е]азъ ще ти кажѫ какво ще правишь:
и [ж]ще ми помажешь когото ти рекѫ.
4 И направи Самуилъ онова което рече
Господь, и дойде въ Виѳлеемъ. А [з]ста-
рѣйшины-тѣ на градъ-тъ ся стреснѫхѫ въ
посрѣщаніе-то му, и рекохѫ: [и]Съ миръ
5 ли идешь? И той рече: Съ миръ; идѫ да
пожъртвувамъ Господу: [і]освятѣте ся, и
дойдѣте съ мене на жъртвѫ-тѫ. И освя-
ти Іессея и сынове-тѣ му, и покани гы
6 на жъртвѫ-тѫ. И като влазѣхѫ, видѣ
[к]Еліава, и [л]рече: Несумнѣнно прѣдъ Го-
7 спода е помазанникъ-тъ неговъ. И рече
Господь Самуилу: Не гледай [м]на лице-то
му, или на высокый-тъ му растъ, понеже
сьмь го отхвърлилъ, защото [н]не е както
гледа человѣкъ; понеже [о]человѣкъ гледа
8 на лице, а Господь гледа на [п]сърдце. То-
газь повыка Іессей [р]Авинадава, та го
прѣдстави прѣдъ Самуила. И рече: И то-
гози не избра Господь. Тогазь прѣдстави
9 Іессей [с]Саммѫ. А *Самуилъ* рече: Нити
10 тогова избра Господь. И прѣдстави Іессей
седмь-тѣ си сынове прѣдъ Самуила. И ре-
че Самуилъ Іессею: Господь не избра тѣ-
11 зи. И рече Самуилъ на Іессея: Свърши-
хѫ ли ся дѣца-та? И рече: [т]Остава още
най младый-тъ: и ето, пасе овцы-тѣ. И
рече Самуилъ Іессею: [у]Проводи та го
доведи; защото нѣма да сѣднемъ на тръ-
пезѫ-тѫ додѣ не дойде тукъ. И прати та
12 го доведе. И той бѣше [ф]русъ, доброокъ,
и красенъ на гледъ. [х]И рече Господь:
13 Стани, та го помажи: защото е той: То-
газь зѣ Самуилъ рогъ-тъ съ елей-тъ, та
го [ц]помаза всрѣдъ братія-та му: и [ч]дой-
де Духъ Господень на Давида отъ онзи
день и послѣ. Тогазь станѫ Самуилъ та
си отиде въ Рамѫ.
14 И [ш]Духъ-тъ Господень ся оттегли отъ
Саула, и [щ]духъ лукавъ отъ Господа го
15 смущаваше. А Саулови-тѣ раби рекохѫ
нему: Ето сега, лукавъ духъ отъ Бога тя
16 смущава. Нека заповѣда сега господарь-тъ
ни на рабы-тѣ си които сѫ [ъ]прѣдъ не-
го, да потърсятъ человѣкъ който знае
[ы]да свири съ китарѫ: и когато лукавый
духъ отъ Бога е на тебе, да свири съ рѫ-
17 кѫ-тѫ си, и ще ти бѫде добрѣ. И рече
Саулъ на рабы-тѣ си: намѣрѣте ми чело-
вѣкъ който свири добрѣ, и доведѣте *го*
18 при мене. Тогазь отговори единъ отъ ра-
бы-тѣ и рече: Ето, видѣхъ едного сына
на Іессея Виѳлеемецъ-тъ, който знае да
свири, и е [ь]силенъ юнакъ, и ратникъ
мѫжъ, и въ слово разуменъ, и человѣкъ
19 красенъ, и [ѣ]Господь е съ него. И прати
Саулъ вѣстители на Іессея, и рече: Про-
води ми Давида сына си, [ю]който е съ ов-

ь Виж. 3 Цар. 11; 30.
ѣ Гл. 28; 17, 18. 3 Цар. 11; 31.
ю Числ. 23; 19. Іез. 24; 14. 2 Тим. 2; 13. Тит. 1; 2.
я Іоан. 5; 44. 12; 43.
ѫ Исх. 17; 11. Числ. 14; 45. Виж. Сѫд. 1; 7.
іѫ Гл. 11; 4.
а Виж. Гл. 19; 24.
б Ст. 11. Гл. 16; 1.
в Ст. 11.

—

а Гл. 15; 35.
б Гл. 15; 23.
в Гл. 9; 16. 4 Цар. 9; 1.
г Псал. 78; 70. 89; 19, 20. Дѣян. 13; 22.
д Гл. 9; 12. 20; 29.
е Исх. 4; 15.
ж Гл. 9; 16.
з Гл. 21; 1.
и 3 Цар. 2; 13. 4 Цар. 9; 22.
і Исх. 19; 10, 14.
к Гл. 17; 13. 1 Лѣт. 27; 18.
л 3 Цар. 12; 26.
м Псал. 147; 10, 11.
н Иса. 55; 8.
о 2 Кор. 10; 7.
п 3 Цар. 8; 39. 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 7; 9. Іер. 11; 20. 17; 10. 20; 12. Дѣян. 1; 24.
р Гл. 17; 13.
с Гл. 17; 13. 1 Лѣт. 2; 13. 2 Цар. 13; 3.
т Гл. 17; 12.
у 2 Цар. 7; 8. Псал. 78; 70.
ф Гл. 17; 42. Пѣсн. 5; 10.
х Гл. 9; 17.
ц Гл. 10; 1. Псал. 89; 20.
ч Виж. Числ. 27; 18. Сѫд. 11; 29. 13; 25. 14; 6. Гл. 10; 6, 10.
ш Гл. 11; 6. 18; 12. 28; 15. Сѫд. 16; 20. Псал. 51; 11.
щ Сѫд. 9; 23. Гл. 18; 10. 19; 9.
ъ Быт. 41; 46. Ст. 21; 22. 3 Цар. 10; 8.
ы Ст. 23. 4 Цар. 3; 15.
ь Гл. 17; 32, 34, 35, 36.
ѣ Гл. 3; 19. 18; 12, 14.
ю Ст. 11. Гл. 17; 15, 34.

20 цы-тѣ: И [я]зѣ Iессей оселъ *натоваренъ* съ
хлѣбъ, и мѣхъ съ вино, и едно яре отъ
козы-тѣ, та *гы* проводи Саулу съ Давида
21 сына си. И дойде Давидъ при Саула, [ж]та
застанѫ прѣдъ него: и обыкнѫ го много:
22 и станѫ му орѫженосецъ. И проводи Са-
улъ Iессею, и каза: Давидъ нека стои,
молѭ, прѣдъ мене; защото намѣри бла-
23 годать прѣдъ очи-тѣ ми. И [ѣк]когато духъ-
тъ отъ Бога бѣше на Саула, Давидъ зе-
маше китарѫ-тѫ, и свирѣше съ рѫкѫ-
тѫ си: тогазъ олекнуваше на Саула, и
ставаше му добрѣ, и оттеглюваше ся отъ
него лукавый-тъ духъ.

ГЛАВА 17.

1 И [а]събрахѫ Филистимци-тѣ воинства-
та си за бой, и събрали ся бѣхѫ въ Сок-
хоѳъ Iудинъ, и расположихѫ станъ-тъ
си, между [б]Сокхоѳъ и Азикѫ, въ Ефесъ-
2 даммимъ. А Саулъ и Израилеви-тѣ мѫ-
жіе ся събрахѫ та расположихѫ станъ-
тъ си въ долъ-тъ Илѫ, и ся опълчихѫ на
3 бой противъ Филистимцы-тѣ. И Фили-
стимци-тѣ стоехѫ на горѫ-тѫ отсамъ, а
Израиль стоеше на горѫ-тѫ оттамъ:
4 долъ-тъ бѣше помежду имъ. И излѣзе
мѫжъ проборникъ изъ станъ-тъ на Фили-
стимцы-тѣ на име [в]Голіаѳъ, [г]отъ Геѳъ,
5 высокъ шесть лакти и еднѫ педѫ. И
имаше мѣденъ шлемъ на главѫ-тѫ си, и
облѣченъ бѣ въ бронѭ люспатѫ: и те-
жина-та на бронѭ-тѫ бѣше петь тыся-
6 щы мѣдны сикли: И мѣдны поножи на го-
лени-тѣ му, и мѣдна *сулица между ра-
7 мена-та му. И [д]държаліе-то на копіе-то
му *бѣше* като кросно на ткачъ: и желѣ-
зо-то на копіе-то му *тегнѣше* шесть сто-
тинъ сикли желѣзо: и единъ щитоносецъ
8 вървѣше прѣдъ него. И застанѫ та вы-
кнѫ къмъ Израилевы-тѣ пълкове, и рече
имъ: Защо излазите да ся опълчите на
бой? не сьмь ли азъ Филистимецъ, и [е]вы
Саулови раби? изберѣте си единъ мѫжъ,
9 та нека слѣзе къмъ мене. Ако може да
ся біе съ мене, и да мя убіе, тогазъ ный
ще бѫдемъ вамъ раби: ако ли му азъ
надвіѭ, та го убіѭ, тогазъ вы [ж]ще бѫ-
10 дете раби намъ, и ще ни работите. И ре-
че Филистимецъ-тъ: [з]азъ унищожихъ
Израилевы-тѣ пълкове тойзи день: дайте
11 ми мѫжъ да ся біемъ двама. Когато чу
Саулъ и всичкый Израиль тѣзи думы на
Филистимецъ-тъ, смаяхѫ ся и уплашихѫ
ся твърдѣ много.
12 А Давидъ бѣше [и]сынъ на оногозъ
[і]Ефраѳянина отъ Виѳлеемъ Iудинъ, който
ся именуваше Iессей: и [к]имаше осмь сы-
нове: и тойзи человѣкъ въ дни-тѣ на Са-
ула имаше чинъ на старѣйшинѫ между
13 человѣцы-тѣ. И отидохѫ трима-та Iессе-
еви сынове по голѣми-тѣ да слѣдуватъ
Саула въ бой-тъ: и [л]имена-та на трима-
та му сынове които отидохѫ на бой-тъ
бѣхѫ: Еліавъ, първородный, и вторый му
14 Авинадавъ, и третій Самма. А Давидъ бѣ-
ше най младый: и трима-та по голѣми-тѣ
15 слѣдувахѫ Саула. И Давидъ бѣше ся вър-
нѫлъ отъ Саула, [м]за да пасе овцы-тѣ на
16 бащѫ си въ Виѳлеемъ. А Филистимецъ-тъ
ся приближаваше заранъ и вечеръ, и
прѣдставяше ся четыридесеть дни.
17 И рече Iессей на сына си Давида: Зе-
ми сега за братія-та си еднѫ ефѫ пър-
жено *жито*. и тѣзи десеть хлѣбове, та
18 тичай въ станъ-тъ при братія-та си: И
тѣзи десеть питы сыреніе занесь на тыся-
щеначалника, и [н]виждь здрави ли сѫ бра-
19 тія-та ти, и земи бѣлѣгъ отъ тѣхъ. А Са-
улъ, и тѣ, и всичкы-тѣ Израилеви мѫжіе,
бѣхѫ въ долъ-тъ Илѫ и біяхѫ ся съ
20 Филистимцы-тѣ. И станѫ Давидъ рано
на сутринь-тѫ, и остави овцы-тѣ подъ
пазачъ, и зѣ, и отиде, както му заповѣда
Iессей: и дойде при оплотъ-тъ отъ кола-
та, като излазѣше воинство-то на опъл-
21 ченіе и въскликнѫхѫ къмъ бой-тъ. За-
щото ся опълчихѫ Израиль и Филистим-
22 ци-тѣ, воинство срещѫ воинство. А Да-
видъ снѣ отъ себе си съсѫды-тѣ, остави
гы въ рѫкѫ-тѫ на съсѫдопазителя, и
завтече ся къмъ воинство-то, и дойде та
23 попыта братія-та си какъ сѫ. И като ся
разговаряше съ тѣхъ, ето, възлазѣше про-
борникъ-тъ, Филистимецъ-тъ отъ Геѳъ,
Голіаѳъ на име, отъ Филистимскы-тѣ во-
инства, та говори [о]пакъ споредъ исты-тѣ
24 думы: и чу Давидъ. А всичкы-тѣ Израи-
леви мѫжіе, като видѣхѫ тогози мѫжа,
побѣгнѫхѫ отъ лице-то му и уплашихѫ
25 ся много. И говорѣхѫ Израилеви-тѣ мѫ-
жіе: Видѣхте ли тогозь мѫжа който въз-
лази? Наистинѫ, той възлѣзе да унищо-
жи Израиля: и който го убіе, него ще
обогати царь-тъ съ голѣмо богатство, и
[п]ще му даде дъщерѭ си, и бащинъ-тъ
му домъ ще направи свободенъ въ Изра-
26 иль. И говори Давидъ на мѫжіе-тѣ кои-
то стоехѫ при него, и рече: що ще да
бѫде на тойзи мѫжъ, който порази то-
гози Филистимеца, и отмахне [р]укоръ-тъ
отъ Израиля? защото кой е тойзи [с]необ-
брѣзанъ Филистимецъ, та [т]да унищожа-

я Виж. Гл. 10; 27. 17; 18. Быт. 43. 11. Прит. 18; 16.
ж Быт. 41; 46. 3 Цар. 10; 8. Прит. 22; 29.
ѣк Ст. 14; 16.

—

а Гл. 13; 5.
б Iис. Нав. 15; 35. 2 Лѣт. 28; 18.
в 2 Цар. 21; 19.
г Iис. Нав. 11; 22.
* *Или* щитъ.
д 2 Цар. 21; 19.
е Гл. 8; 17.
ж Гл. 11; 1.
з Ст. 26. 2 Цар. 21; 21.
и Ст. 58. Руѳ. 4; 22. Гл. 16; 1, 18.
і Быт. 35; 19.
к Гл. 16; 10, 11. Вижь 1 Лѣт. 2; 13, 14, 15.
л Гл. 16; 6, 8, 9. 1 Лѣт. 2; 13.
м Гл. 16; 19.
н Быт. 37; 14.
о Ст. 8.
п Iис. Нав. 15; 16.
р Гл. 11; 2.
с Гл. 14; 6.
т Ст. 10.

27 ва воинства-та [у] на Бога живаго? И отго-
ворихѫ му людіе-тѣ споредъ истѫ-тѫ
думѫ, и рекохѫ: Така ще бѫде на той-
28 зи мѫжъ, който бы го поразилъ: [ф] И чу
Еліавъ братъ му най голѣмый-тъ, като
говорѣше на мѫжіе-тѣ, и [х] распали ся
гнѣвъ-тъ на Еліава противъ Давида, и
рече: Защо си слѣзлъ тукъ? и кому
остави малко-то онѣзь овцы въ пустынѭ-
тѫ? азъ знаѭ гордость-тѫ ти, и лукав-
ство-то на сърдце-то ти; несумнѣнно за
29 да видишь бой-тъ си слѣзлъ ты. И рече
Давидъ: Що направихъ сега? [ц] †не е ли
30 дума? И върнѫ ся отъ него къмъ дру-
гыго, и [ч] говори исты-тѣ думы: и людіе-тѣ
му отговорихѫ пакъ споредъ първо-то
31 слово. И когато ся чухѫ думы-тѣ кои-
то говори Давидъ, извѣстихѫ Саулу: и
пріе го.
32 И рече Давидъ Саулу: [ш] Нека не осла-
бѣва сърдце-то на никого человѣка за
тогози; [щ] рабъ-тъ ти ще иде и ще ся біе
33 съ тогазь Филистимеца. И рече Саулъ
Давиду: [ъ] Не можешь ты да идешь про-
тивъ тогозь Филистимеца да ся біешь съ
него; защото ты си дѣте, а той е мѫжъ
34 ратникъ още отъ младость-тѫ си. И ре-
че Давидъ Саулу: Рабъ-тъ ти като пасѣ-
ше овцы-тѣ на отца си, и дохождаше львъ
или мечка та грабнуваше овцѫ отъ ста-
35 до-то, Излазѣхъ въ слѣдъ него, та го по-
разявахъ, и отървяхъ ѭ отъ уста-та му:
и като ся повдигнѣше връзъ мене, хва-
щахъ го за брадѫ-тѫ, и поразявахъ го, и
36 убивахъ го. Рабъ-тъ ти е убилъ и львъ
и мечкѫ: и тойзи необрѣзанный Фили-
стимецъ ще бѫде като едно отъ тѣхъ, по-
неже унищожи воинства-та на Бога жи-
37 ваго. И рече Давидъ: [ы] Господь който мя
отърва отъ рѫкѫ-тѫ на льва, и отъ рѫ-
кѫ-тѫ на мечкѫ-тѫ, Той ще мя отърве
и отъ рѫкѫ-тѫ на тогози Филистимеца.
И рече Саулъ Давиду: Иди, и [ь] Господь
да бѫде съ тебе.
38 И облѣче Саулъ Давида съ облѣкло-
то си, и тури мѣденъ шлемъ на главѫ-
39 тѫ му: и облѣче го въ бронѭ. И прѣпа-
са Давидъ неговъ-тъ мечъ отгорѣ на
облѣкло-то му, и поиска да походи: защо-
то не бѣше навыкнѫлъ. И рече Давидъ
Саулу: Не могѫ да ходѭ съ тѣзи *орѫ-
жія;* защото не сьмь навыкнѫлъ. И съ-
40 блѣче гы Давидъ. И зѣ тоягѫ-тѫ си въ
рѫкѫ, и избра си петь камыка гладкы
отъ потокъ-тъ, и като гы тури въ пастыр-
скый-тъ си мѣшецъ, (тоболецъ-тъ,) и пра-
щѫ-тѫ си въ рѫкѫ-тѫ си, приближава-
41 ше къмъ Филистимеца. А Филистимецъ-
тъ вървѣше и приближаваше къмъ Дави-
да: и мѫжъ-тъ щитоносецъ-тъ прѣдъ него.
42 И когато погледнѫ Филистимецъ-тъ,
и видѣ Давида, [ѣ] прѣзрѣ го; защото бѣше
43 дѣте, и [ю] русъ, и красенъ на лице. И ре-
че Филистимецъ-тъ Давиду: [я] Куче ли
сьмь азъ, та идешь противъ мене съ тоя-
гѫ? И проклѣ Филистимецъ-тъ Давида
44 съ богове-тѣ си. И [ѫ] рече Филистимецъ-
тъ Давиду: Ела при мене, и ще дамъ
плъть-тѫ ти на небесны-тѣ птицы, и на
45 земны-тѣ звѣрове. И рече Давидъ на Фи-
листимеца: Ты идешь противъ мене съ
мечъ и копіе и сулицѫ; [ѭ] а азъ идѫ про-
тивъ тебе съ име-то на Господа Саваоѳа,
Бога на Израилевы-тѣ воинства, които ты
46 [а] унищожи. Въ тойзи день ще тя прѣда-
де Господь въ рѫкѫ-тѫ ми: и ще тя по-
разѭ и ще отнемѫ отъ тебе главѫ-тѫ
ти: и ще прѣдамъ [б] трупове-тѣ на Фили-
стимскый-тъ станъ тойзи день на небе-
сны-тѣ птицы, и на земны-тѣ звѣрове:
[в] за да познае всичка-та земя че има Богъ
47 въ Израиля. И ще познае всичко-то това
множество че [г] Господь не избавя съ мечъ
и копіе: защото бой-тъ е на Господа, [д] и
той ще вы прѣдаде въ нашѫ-тѫ рѫкѫ.
48 И когато станѫ Филистимецъ-тъ та
идѣше и приближаваше да посрѣщне Да-
вида, Давидъ прибърза, и ся завтече къмъ
49 опълченіе-то противъ Филистимеца. И
прострѣ Давидъ рѫкѫ-тѫ си въ мѣшецъ-
тъ, та зѣ отъ тамъ камыкъ, и хвърли съ
пращѫ-тѫ, та удари Филистимеца въ че-
ло-то му, щото камыкъ-тъ ся заби въ че-
ло-то му: и паднѫ на лице-то си на зе-
50 мѭ-тѫ. Така [е] ся прѣукрѣпи Давидъ надъ
Филистимеца съ пращѫ-тѫ и съ камыкъ-
тъ, и удари Филистимеца и го уби. Но
нѣмаше мечъ въ рѫкѫ-тѫ на Давида:
51 За това завтече ся Давидъ, та застанѫ
надъ Филистимеца и зѣ мечъ-тъ му, и
истьргнѫ го изъ ножницѫ-тѫ му, и като
го уби, отсѣче главѫ-тѫ му съ него. А
Филистимци-тѣ като видѣхѫ, че умрѣ
52 юнакъ-тъ имъ, [ж] побѣгнѫхѫ. Тогазь ста-
нѫхѫ Израилеви-тѣ мѫжіе, и Іудини-тѣ,
та извыкахѫ, и прогнѫхѫ Филистимцы-
тѣ, дори до входъ-тъ на долъ-тъ, и до-
ри до порты-тѣ на Аккаронъ. И паднѫ-
хѫ наранени-тѣ Филистимци по пѫть-тъ
53 [з] Саараимъ, до Геѳъ, и до Аккаронъ. И
върнѫхѫ ся Израилеви-тѣ сынове отъ го-
неніе-то на Филистимцы-тѣ та разграби-

[у] Втор. 5; 26.
[ф] Ст. 25.
[х] Быт. 37; 4, 8, 11. Мат. 10; 36.
[ц] Ст. 17.
† *Или* нѣма ли причина?
[ч] Ст. 26; 27.
[ш] Втор. 20; 1, 3.
[щ] Гх. 16; 18.
[ъ] Вижь Числ. 13; 31. Втор. 9; 2.
[ы] Псал. 18; 16, 17. 63; 7. 77; 11. 2 Кор. 1; 10. 2 Тим. 4; 17, 18.
[ь] Гх. 20; 13. 1 Лѣт. 22; 11, 16.
[ѣ] Псал. 123; 3, 4. 1 Кор. 1; 27, 28.
[ю] Гх. 16; 12.
[я] Гх. 24; 15. 2 Цар. 3; 8. 9; 8. 16; 9. 4 Цар. 8; 13.
[ѫ] 3 Цар. 20; 10, 11.
[ѭ] 2 Цар. 22; 33, 35. Псал. 124; 8. 125; 1. 2 Кор. 10; 4. Евр. 11; 33, 34.
[а] Ст. 10.
[б] Втор. 28; 26.
[в] Іис. Нав. 4; 24. 3 Цар. 8; 43. 18; 36. 4 Цар. 19; 19. Иса. 52; 10.
[г] Псал. 44; 6, 7. Осія 1; 7. Зах. 4; 6.
[д] 2 Лѣт. 20; 15.
[е] Гх. 21; 9. Вижь Сѫд. 3; 31. 15; 15. 2 Цар. 23; 21.
[ж] Евр. 11; 34.
[з] Іис. Нав. 15; 36.

54 хѫ станъ-тъ имъ. И Давидъ зѣ главѫ-тѫ
на Филистимеца, та ѭ донесе въ Іеруса-
лимъ: а орѫжія-та му тури въ шатъръ-
тъ си.
55 А когато видѣ Саулъ Давида че изла-
зѣше противъ Филистимеца, рече на Аве-
нира началника на воинство-то: Авенире,
[и]чій е сынъ тойзи момъкъ? И Авениръ
рече: Да е жива душа-та ти, царю, не
56 знаѭ. И рече царь-тъ: Попытай ты, чій
57 сынъ е тойзи момъкъ. И като ся върнѫ
Давидъ, слѣдъ като порази Филистиме-
ца, зѣ го при себе си Авениръ, та го при-
веде прѣдъ Саула: и [і]глава-та на Фили-
58 стимеца бѣше въ рѫкѫ-тѫ му. И рече
му Саулъ: Чій си сынъ, юноше? И отго-
вори Давидъ: [к]Сынъ на рабъ-тъ ти Іес-
сея Виѳлеемецъ-тъ.

ГЛАВА 18.

1 И като свърши да говори Саулу, [а]ду-
ша-та на Іонаѳана ся свърза съ душѫ-тѫ
на Давида, и [б]възлюби го Іонаѳанъ как-
2 то истѫ-тѫ си душѫ. И зѣ го при себе
си Саулъ онзи день, и го [в]не остави да ся
3 върне *вече* въ бащинъ-тъ си домъ. Тогазь
Іонаѳанъ направи уговоръ съ Давида, за-
щото го обичаше както истѫ-тѫ си ду-
4 шѫ. И съблѣче Іонаѳанъ мантіѭ-тѫ си
коѭто имаше на себе си, та ѭ даде Да-
виду, и дрехы-тѣ си, дори до истый-тъ
си мечъ, и лѫкъ-тъ си, и поясъ-тъ си.
5 И излазѣше Давидъ на всякѫдѣ дѣто
го пращаше Саулъ, *и* обхождаше ся ра-
зумно: и постави го Саулъ надъ ратны-
тѣ мѫжіе, и той бѣше угоденъ прѣдъ
очи-тѣ на всичкы-тѣ людіе, а още и прѣдъ
очи-тѣ на Сауловы-тѣ служители.
6 А като идѣхѫ, когато ся връщаше Да-
видъ, отъ пораженіе-то на Филистимеца,
[г]излазѣхѫ жены-тѣ отъ всичкы-тѣ Изра-
илевы градове, та пѣехѫ и хоро играе-
хѫ, въ посрѣщаніе на царя Саула, съ тѫ-
7 паны, съ радость, и съ кимвалы: И [д]же-
ны-тѣ които играехѫ отговаряхѫ *една на
другѫ*, и думахѫ:

[е]Саулъ порази тысящы-тѣ си,
А Давидъ тмы-тѣ си:

8 А Саулъ ся разсърди много, и [ж]това сло-
во ся видѣ неугодно прѣдъ очи-тѣ му и
рече: Давиду отдадохѫ тмы, а менѣ от-
дадохѫ тысящы: и що му *остава* вече
9 освѣнъ [з]царство-то? И отъ онзи день и
послѣ, Саулъ гледаше Давида съ лошо око.
10 И на утрѣшный-тъ день [и]нападнѫ духъ
лукавъ отъ Бога на Саула, и [і]пророче-
ствуваше всрѣдъ домъ-тъ *си:* и Давидъ
свирѣше съ рѫкѫ-тѫ си, както всякой
день: [к]а копіе-то бѣше въ рѫкѫ-тѫ на
11 Саула. И [л]хвърли Саулъ копіе-то и рече:
Ще поразѭ Давида дори до стѣнѫ-тѫ.
Но Давидъ ся уклони отъ прѣдъ него
два пѫти.
12 И [м]убоя ся Саулъ отъ Давидово-то ли-
це, понеже [н]Господь бѣше съ него, а
13 [о]отъ Саула бѣше ся отдалечилъ. За това
го отдалечаваше Саулъ отъ при себе си
и постави го тысященачалникъ: и [п]изла-
14 зѣше и влазѣше прѣдъ людіе-тѣ. И обхо-
ждаше ся Давидъ разумно въ всичкы-тѣ
15 си пѫтища: и [р]Господь бѣше съ него. За
това Саулъ, като гледаше че *Давидъ* ся
обхождаше съ голѣмъ разумъ, боеше ся
16 отъ него. А [с]всичкый Израиль и Іуда
обичахѫ Давида, понеже излазѣше и вла-
зѣше прѣдъ тѣхъ.
17 И рече Саулъ Давиду: Ето по голѣма-
та ми дъщеря Мерава: [т]неѭ ще ти дамъ
за женѫ: само бѫди ми юнакъ, и [у]рату-
вай въ брани-тѣ Господни. Защото рече
Саулъ: [ф]Нека не бѫде рѫка-та ми вързъ
него, но рѫка-та на Филистимцы-тѣ не-
18 ка бѫде вързъ него. И рече Давидъ Сау-
лу: [х]Кой сьмь азъ? и кой е животъ-тъ
ми, *и кое е* домородіе-то на отца ми ме-
жду Израиля, та да станѫ царскый зеть?
19 Но въ което врѣме Мерава Саулова-та
дъщеря трѣбваше да ся даде Давиду, тя ся
даде на [ц]Адріила [ч]Меолаѳянина за женѫ.
20 [ш]А Михала Саулова-та дъщеря обича-
ше Давида: и извѣстихѫ това Саулу: и
21 това нѣщо му быде угодно. И рече Са-
улъ: Ще му ѭ дамъ, [щ]за да му бѫде
примка, и [ѣ]да бѫде върху му рѫка-та на
Филистимцы-тѣ. Заради това рече Саулъ
Давиду: [ы]Днесь ще ми бѫдешь зеть за
22 вторѫ-тѫ. И заповѣда Саулъ на рабы-тѣ
си, и рече: Говорѣте тайно Давиду, и ре-
чѣте: Ето, царь-тъ тя има въ благоволе-
ніе-то си, и всичкы-тѣ му служители тя
обичатъ: сега прочее стани зеть на царя.
23 И говорихѫ Саулови-тѣ служители тѣзи
думы въ уши-тѣ на Давида. И рече Да-
видъ: Просто нѣщо ли ви ся види да ста-
не нѣкой царскый зеть? А азъ сьмь че-
24 ловѣкъ сиромахъ, и нищоженъ. И Сау-
лови-тѣ служители му извѣстихѫ и ре-
25 кохѫ: Това казува Давидъ. И рече Са-
улъ: Така ще речете Давиду: Царь-тъ [ь]не

[и] Вижъ Гл. 16; 21, 22.
[і] Ст. 54.
[к] Ст. 12.

—

[а] Быт. 44; 30.
[б] Гл. 19; 2. 20; 17. 2 Цар. 1; 26. Втор. 13; 6.
[в] Гл. 17; 15.
[г] Исх. 15; 20. Сѫд. 11; 34.
[д] Исх. 15; 21.
[е] Гл. 21; 11. 29; 5.
[ж] Еккл. 4; 4.
[з] Гл. 15; 28.
[и] Гл. 16; 14.
[і] Гл. 19; 24. 3 Цар. 18; 29. Дѣян. 16; 16.
[к] Гл. 19; 9.
[л] Гл. 19; 10. 20; 33. Прит. 27; 4.
[м] Ст. 15, 29.
[н] Гл. 16; 13, 18.
[о] Гл. 16; 14. 28; 15.
[п] Ст. 16. Числ. 27; 17. 2 Цар. 5; 2.
[р] Быт. 39; 2, 3, 23. Іис. Нав. 6; 27.
[с] Ст. 5.
[т] Гл. 17; 25.
[у] Числ. 32; 20, 27, 29. Гл. 25; 28.
[ф] Ст. 21, 25. 2 Цар. 12; 9.
[х] Вижъ Ст. 23. Гл. 9; 21. 2 Цар. 7; 18.
[ц] 2 Цар. 21; 8.
[ч] Сѫд. 7; 22.
[ш] Ст. 28.
[щ] Исх. 10; 7.
[ѣ] Ст. 17.
[ы] Вижъ Ст. 26.
[ь] Быт. 34; 12. Исх. 22; 17.

ще вѣно, но сто Филистимскы краеко-
жія, [ѣ]за да си отмьсти царь-тъ противъ
непріятели-тѣ си. Но [ю]Саулъ мыслѣше да
направи Давида да падне въ рѫцѣ-тѣ на
26 Филистимцы-тѣ. И когато негови-тѣ слу-
жители извѣстихѫ Давиду тѣзи думы,
угодно быде Давиду да стане зеть на царя:
за това и [я]прѣди да ся испълнятъ дни-
27 тѣ, Станѫ Давидъ та отиде, той [ѫ]и мѫ-
жіе-тѣ му, и уби отъ Филистимцы-тѣ
двѣстѣ мѫжіе: и [іѫ]донесе Давидъ крае-
кожія-та имъ, и даде гы на пълно на ца-
ря, за да стане царскый зеть. И даде му
28 Саулъ дъщерѭ си Михалѫ за женѫ. И
видѣ Саулъ и позна че Господь бѣше съ
Давида: и обычаше го Михала Саулова-та
29 дъщеря. И тъй още повече ся боеше Са-
улъ отъ Давида: и станѫ Саулъ вынѫгы
30 врагъ на Давида. И [а]излѣзохѫ Филистим-
скы-тѣ князове *на брань:* и отъ какъ из-
лѣзохѫ, [б]Давидъ ся обхождаше по разум-
но отъ всичкы-тѣ Сауловы служители:
за това име-то му придобы голѣмѫ по-
честь.

ГЛАВА 19.

1 И рече Саулъ на Іонаѳана сына си, и
на всичкы-тѣ си служители да умьртвятъ
2 Давида. Но Іонаѳанъ, Сауловый сынъ,
[а]имаше Давида въ голѣмо благоволеніе, и
извѣсти Іонаѳанъ Давиду, и рече: Саулъ
баща ми иска да тя умьртви: и тъй сега
пази ся, молѭ, до утрѣ, и стой на тайно
3 мѣсто и крый ся: А азъ ще излѣзѫ и ще
застанѫ при бащѫ си на нивѫ-тѫ дѣто
ще бѫдешь ты, и ще говорѭ за тебе на
бащѫ си: и ще видѭ що е, и ще ти из-
4 вѣстѭ. И [б]говори Іонаѳанъ добрѣ за Да-
вида на бащѫ си Саула, и рече му: [в]Не-
ка не съгрѣши царь-тъ противъ рабъ-тъ
си, противъ Давида; понеже не ти е съ-
грѣшилъ, и дѣла-та му бѣхѫ тебѣ много
5 добры: Защото [г]хвърли животъ-тъ си въ
бѣдѫ, та [д]уби Филистимеца, и Господь
[е]направи голѣмо спасеніе на всичкый
Израиль: ты видѣ и ся зарадува; [ж]защо
прочее искашь [з]да съгрѣшишь противъ
неповиннѫ кръвь, и да умьртвишь Дави-
6 да безъ причинѫ? И послуша Саулъ Іо-
наѳановъ-тъ гласъ, и заклѣ ся Саулъ:
Живъ Господь нѣма да ся умьртви *Да-*
7 *видъ.* И повыка Іонаѳанъ Давида, и извѣ-
сти му Іонаѳанъ всичко това. И доведе
[и]Іонаѳанъ Давида при Саула, и бѣше
прѣдъ него както понапрѣдъ.
8 И станѫ пакъ бой: и излѣзе Давидъ,
та ся би съ Филистимцы-тѣ, и порази гы
съ голѣмо пораженіе, и бѣгахѫ отъ ли-
9 це-то му. И [і]лукавый духъ отъ Господа
дойде върхъ Саула, като сѣдѣше въ домъ-
тъ си съ копіе-то въ рѫкѫ-тѫ си: а Да-
10 видъ свирѣше съ рѫкѫ-тѫ *си.* И поиска
Саулъ да удари съ копіе-то Давида и да
го *забіе* въ стѣнѫ-тѫ: Но той ся уклони
отъ лице-то на Саула, и удари стѣнѫ-тѫ
съ копіе-то; а Давидъ побѣгнѫ, та ся из-
11 бави прѣзъ онѫзи нощь. И [к]проводи Са-
улъ вѣстители въ домъ-тъ на Давида, за
да го пазятъ, и да го умьртвятъ на
утринь-тѫ: и извѣсти на Давида жена му
Михала и рече: Ако не избавишь животъ-
тъ си тѫзи нощь, утрѣ ще си умьртвенъ.
12 И [л]спуснѫ Михала Давида прѣзъ прозо-
рецъ-тъ: и отиде, и побѣгнѫ, и избави ся.
13 Тогазь зѣ Михала единъ *терафимъ, та
положи на постелкѫ-тѫ, и тури на гла-
вѫ-тѫ му възглавіе отъ козинѫ и покры
14 го съ дрехѫ. И когато прати Саулъ вѣ-
стители за да хванѫтъ Давида, тя рече:
15 Боленъ е. И *пакъ* прати Саулъ вѣстители
за да видятъ Давида, и каза: Донесете
ми го на постелкѫ-тѫ, за да го умьр-
16 твѭ. И когато влѣзохѫ вѣстители-тѣ,
ето, терафимъ-тъ бѣше на постелкѫ-тѫ, и
17 възглавіе на главѫ-тѫ му отъ козинѫ. И
рече Саулъ на Михалѫ: [м]Защо мя излъга
ты така, и пустнѫ врагъ-тъ ми, та ся
отърва? И отговори Михала Саулу: Той
ми рече: Пустни мя: защо да тя умьр-
твѭ.
18 И побѣгнѫ Давидъ, та ся отърва, и
дойде при Самуила въ Рамѫ, та му извѣ-
сти всичко що му бѣше сторилъ Саулъ:
и отидохѫ, той и Самуилъ, та сѣдѣхѫ въ
19 Навіоѳъ. При това извѣстихѫ Саулу, и
рекохѫ: Ето, Давидъ е въ Навіоѳъ въ
20 Рамѫ. И [н]прати Саулъ вѣстители да хва-
нѫтъ Давида: и [о]като видѣхѫ събраніе-
то на пророцы-тѣ които пророчествова-
хѫ, и Самуила който настояваше надъ
тѣхъ, дойде Духъ Божій на Сауловы-тѣ
21 вѣстители, и [п]пророчествовахѫ и тѣ. И
като ся извѣсти Саулу, прати другы вѣ-
стители: и тѣ подобно пророчествовахѫ.
22 И прати пакъ Саулъ, третій пѫть вѣсти-
тели, а тѣ подобно пророчествовахѫ. То-
газь отиде и самъ въ Рамѫ, и дойде до
голѣмый-тъ кладенецъ въ Сокхо: и по-
пыта, и рече: Дѣ сѫ Самуилъ и Давидъ?
23 И рекохѫ: Ето, въ Навіоѳъ въ Рамѫ. И
отиде тамъ въ Навіоѳъ който е въ Рамѫ:
и [р]Духъ Божій дойде и на него: и като
вървѣше въ пѫть-тъ си пророчествоваше,
24 додѣ дойде въ Навіоѳъ въ Рамѫ. И [с]съ-

ѣ Гл. 14; 24.
ю Ст. 17.
я Вижь Ст. 21.
ѫ Ст. 13.
іѫ 2 Цар. 3; 14.
а 2 Цар. 11; 1.
б Ст. 5.

—

а Гл. 18; 1.
б Прит. 31; 8, 9.
в Быт. 42; 22. Псал. 35; 12. 109; 5. Прит. 17; 13. Іер. 18; 20.
г Сѫд. 9; 17. 12; 3. Гл. 28; 21. Псал. 119; 109.
д Гл. 17; 49, 50.
е Гл. 11; 13. 1 Лѣт. 11; 14.
ж Гл. 20; 32.
з Мат. 27; 4.
и Гл. 16; 21. 18; 2, 13.
і Гл. 16; 14. 18; 10, 11.
к Псал. 59, надписъ-тъ.
л Іис. Нав. 2; 15. Дѣян. 9; 24, 25.

* Домашенъ идолъ.
м 2 Цар. 2; 22.
н Іоан. 7; 32, 45 и дрг.
о Гл. 10; 5, 6. 1 Кор. 14; 3, 24, 25.
п Числ. 11; 25. Іоилъ 2; 28.
р Гл. 10; 10.
с Иса. 20; 2.

блѣче и той дрехы-тѣ си, и пророчество-
ваше и той прѣдъ Самуила, и лѣжеше
[т]голъ прѣзъ всичкый-тъ онзи день и
всичкѫ-тѫ нощь. За това казуватъ: И
[у]Саулъ ли е между пророцы-тѣ?

ГЛАВА 20.

1 И побѣгнѫ Давидъ отъ Навіоѳъ *който е*
въ Рамѫ, та дойде, и рече прѣдъ Іона-
ѳана: Що сторихъ? коя е неправда-та ми,
и кой е грѣхъ-тъ ми прѣдъ бащѫ ти, за
2 който иска душѫ-тѫ ми? А той му ре-
че: Да не бѫде: ты нѣма да умрешь: ето,
баща ми нѣма да направи нищо, ни голѣ-
мо ни малко, което да ми не обади: и
защо бы скрылъ баща ми това нѣщо отъ
3 мене? не е така. И заклѣ ся Давидъ още,
и рече: Баща ти знае извѣстно че азъ на-
мѣрихъ благодать прѣдъ тебе; за това
дума: Нека не знае това Іонаѳанъ, за да
ся не оскърби; но живъ Господь, и жи-
ва душа-та ти, само единъ раскрачъ има
4 между мене и смърть-тѫ. Тогазь рече Іо-
наѳанъ Давиду: Каквото желае душа-та
ти ще ти направіѭ.
5 И рече Давидъ Іонаѳану: Ето, утрѣ е
[а]новъ мѣсецъ, въ който азъ имамъ обы-
чай да сѣдіѭ съ царя заедно да ямъ:
остави мя прочее да идѫ, [б]да ся скрыіѭ
на поле-то до вечеръ-тъ на третій-тъ *день.*
6 Ако баща ти съзре че мя нѣма, тогазь
речи: Давидъ поиска убѣдително отъ ме-
не дозволеніе да отиде [в]за скоро въ градъ-
тъ си Виѳлеемъ; защото става тамъ го-
дишна жьртва, за всичкый-тъ *му* родъ.
7 [г]Ако рече така: Добрѣ: *ще бѫде* миръ на
рабъ-тъ ти: ако ли ся разгнѣва много, да
8 знаешь че [д]зло-то е рѣшено отъ него. [е]И
тъй ты ще направишь милость на рабъ-
тъ си; защото [ж]си въвелъ ты рабъ-тъ си
въ завѣтъ Господень съсъ себе си. [з]Но
ако има неправда въ мене, умьртви мя
ты: защо да мя доведешь при бащѫ си?
9 И рече Іонаѳанъ: Да ти не бѫде никога
това: щото да знаехъ азъ наистинѫ че
зло-то е рѣшено отъ бащѫ ми да дойде
връзъ тебе, и да ти не извѣстіѭ това.
10 И рече Давидъ Іонаѳану: Кой ще ми
обади, ако ти отговори баща ти жестоко?
11 А Іонаѳанъ рече Давиду: Ела да излѣ-
12 земъ на поле-то. И излѣзохѫ двама-та на
поле-то. И рече Іонаѳанъ Давиду: Го-
сподь Богъ Израилевъ *е свидѣтель* ако,
около тойзи часъ утрѣ, *или* въ третій-тъ
день, като испытамъ бащѫ си, и ето, *има
нѣщо* добро за Давида, не испратіѭ тогазь
13 до тебе да ти го извѣстіѭ, [и]Така да на-
прави Господь Іонаѳану, и така да прило-
жи! Ако ли баща ми е рѣшилъ зло-то
противъ тебе, ще ти извѣстіѭ *това,* и ще
тя испроводіѭ, и ще отидешь съ миръ:
и [і]Господь да бѫде съ тебе, както бѣше
14 съ бащѫ ми! И не само додѣ сьмь живъ
ще покажешь къмъ мене милость-тѫ Го-
15 сподніѭ, за да не умрѫ, Но и [к]въ вѣкъ
нѣма да отсѣчешь милость-тѫ си отъ
домъ-тъ ми: и тогазь даже когато Го-
сподь истрѣби отъ лице-то на земіѭ-тѫ
16 всякого отъ Давидовы-тѣ врагове. И на-
прави Іонаѳанъ уговоръ съ Давидовый-тъ
домъ, и *рече:* Господь [л]да изыска *отмь-*
17 *щеніе* отъ Давидовы-тѣ врагове. И напра-
ви още Іонаѳанъ Давида да ся закьлне,
поради любовь-тѫ му, коіѭто имаше къмъ
него; защото [м]го обичаше както обича-
ше истѫ-тѫ си душѫ.
18 И рече му Іонаѳанъ: [н]Утрѣ е новъ мѣ-
сецъ: и ще видятъ че тя нѣма, защото
19 сѣдалище-то ти ще бѫде праздно. И *като*
стоишь три дни, да слѣзешь по скоро и
[о]да дойдешь на мѣсто-то, дѣто бѣше ся
скрылъ въ день-тъ на онѫзи работѫ, и
20 да сѣднешь при камыкъ-тъ Езилъ. И азъ
ще устрѣліѭ три стрѣлы отъ странѫ, ка-
21 то че стрѣлямъ въ цѣль. И ето, ще пра-
тіѭ момче-то *и ще му кажѫ:* Иди, намѣ-
ри стрѣлы-тѣ. Ако рекѫ нарочно на
момче-то: Ето, стрѣлы-тѣ сѫ отъ самъ
тебе, земи гы: тогазь ты ела, защото е
миръ тебе, и нѣма никаквѫ поврѣдѫ,
22 [п]живъ Господь: Ако ли рекѫ на момче-
то така: Ето, стрѣлы-тѣ сѫ отъ татакъ
тебе: иди въ пѫть-тъ си, защото Господь
23 тя е испроводилъ. А [р]за слово-то което
смы говорили азъ и ты, ето, Господь *не-
ка е свидѣтель* между мене и тебе въ вѣкъ.
24 И тъй скры ся Давидъ на поле-то: и
когато дойде новомѣсечіе-то, царь-тъ сѣд-
25 нѫ на трьпезѫ-тѫ да яде. И сѣднѫ царь-
тъ на сѣдалище-то си както вынѫгы, на
сѣдалище при стѣнѫ-тѫ: а Іонаѳанъ ста-
нѫ, и сѣднѫ Авениръ при Саула, а Да-
видово-то мѣсто бѣше праздно. Саулъ
обаче не каза нищо прѣзъ онзи день: за-
26 щото рече въ себе си: Нѣщо му ся е слу-
27 чило та [с]не е чистъ; нечистъ ще да е. И
на утринь-тѫ, вторый-тъ день на мѣсецъ-
тъ, *пакъ* Давидово-то мѣсто бѣше празд-
но: и рече Саулъ на Іонаѳана сына си:
Защо не дойде Іессеевъ-тъ сынъ на трь-
28 пезѫ-тѫ, нито вчера, нито днесь? И [т]от-
говори Іонаѳанъ Саулу: Давидъ поиска
убѣдително отъ мене дозволеніе *да иде*
29 до Виѳлеемъ; И рече: Пустни мя, моліѭ,
защото родъ-тъ ни *прави* жьртвѫ въ

т Мих. 1; 8. Вижъ 2 Цар. 6; 14, 20.
у Гл. 10; 11.

а Числ. 10; 10. 28; 11.
б Гл. 19; 2.
в Гл. 16; 4.
г Вижъ Втор. 1; 23. 2 Цар. 17; 4.
д Гл. 25; 17. Есѳ. 7; 7.
е Іис. Нав. 2; 14.
ж Ст. 16. Гл. 18; 3. 23; 18.
з 2 Цар. 14; 32.

и Руѳ. 1; 17.
і Іис. Нав. 1; 5. Гл. 17; 37. 1 Лѣт. 22; 11, 16.
к 2 Цар. 9; 1, 3, 7. 21; 7.
л Гл. 25; 22. Вижъ Гл. 31; 2. 2 Цар. 4; 7. 21; 8.
м Гл. 18; 1.
н Ст. 5.
о Гл. 19; 2.
п Іер. 4; 2.
р Ст. 14; 15. Вижъ Ст. 42.
с Лев. 7; 21. 15; 5 и дрг.
т Ст. 6.

градъ-тъ: и братъ ми, той ми заржча *да
ся намѣрж:* сега прочее, ако сьмь на-
мѣрилъ благодать прѣдъ очи-тѣ ти, оста-
ви мя, молж, да идж, и да видж братія-
та си. За това не дойде на царскж-тж
трьпезж.
30 Тогазь ся распали гнѣвъ-тъ на Саула
вързъ Іонаѳана, и рече му: Сыне развра-
щенный и отстжпный, не знаіж ли че ты си
избралъ Іессеевъ-тъ сынъ за срамъ на тебе,
31 и за срамъ на майчинж-тж ти голотж? За-
щото до дѣто Іессеевъ-тъ сынъ живѣе на
земіж-тж, ни ты, ни царство-то ти не ще
ся утвьрди. Сега прочее прати та го до-
веди при мене, защото непрѣмѣнно ще
32 умре. И отговори Іонаѳанъ на бащж си
Саула, та му рече: [у]Защо да ся умьртви?
33 що е сторилъ? А [ф]Саулъ хвьрли копіе-то
на него, за да го удари: [х]тогазь позна
Іонаѳанъ, че бѣше рѣшено отъ бащж му
34 да умьртви Давида. И станж Іонаѳанъ
отъ трьпезж-тж разяренъ отъ гнѣвъ и не
яде хлѣбъ вторый-тъ день на мѣсецъ-тъ;
защото бѣше оскърбенъ за Давида, поне-
же го обесчести баща му.
35 И на утринь-тж излѣзе Іонаѳанъ на по-
ле-то въ врѣме-то което бѣхж опрѣдѣли-
ли съ Давида, и имаше съсъ себе си едно
36 малко момче. И рече на момче-то си: Ти-
чай, намѣри стрѣлы-тѣ, които азъ стрѣ-
лямъ. *И* като тичаше момче-то, той
устрѣли стрѣлж-тж по нататакъ отъ него.
37 И като дойде момче-то на мѣсто-то на
стрѣлж-тж, коіжто бѣше Іонаѳанъ устрѣ-
лилъ, выкнж Іонаѳанъ вслѣдъ момче-то
и рече: Не е ли стрѣла-та по нататакъ
38 отъ тебе? И выкнж Іонаѳанъ вслѣдъ
момче-то: Скоро, прибързай, не стой. И
събра Іонаѳаново-то момче стрѣлы-тѣ, и
39 дойде при господаря си. Но момче-то не
знаеше нищо: само Іонаѳанъ и Давидъ
40 знаехж работж-тж. И даде Іонаѳанъ
оржжія-та си на момче-то което бѣше
съ него, и рече му: Иди, занесь *гы* въ
градъ-тъ.
41 *А* когато отиде момче-то станж Да-
видъ отъ южнж-тж странж, та паднж на
лице-то си на земіж-тж, и поклони ся
три пжти: и цѣловахж ся единъ другъ, и
плакахж и двама-та; но Давидъ твърдѣ
42 много. И рече Іонаѳанъ Давиду: [ц]Иди
съ миромъ, както ся заклѣхмы ный два-
ма въ име-то Господне, и рекохмы: Го-
сподь нека е между мене и тебе, и
между мое-то сѣме и твое-то сѣме въ
вѣкъ! И станж та отиде: а Іонаѳанъ
влѣзе въ градъ-тъ.

ГЛАВА 21.

1 И дойде Давидъ въ Нобъ, при [а]Ахиме-
леха священника: и [б]Ахимелехъ съ тре-
петъ посрѣщнж Давида, и рече му: Защо
2 си ты самъ, и нѣма никой съ тебе? И
рече Давидъ на Ахимелеха священника:
Царь-тъ ми заповѣда еднж работж, и ре-
че ми: Нека не знае никой за тжзи ра-
ботж за коіжто тя азъ испращамъ, нито
що ти сьмь заповѣдалъ: и опрѣдѣлихъ
3 на рабы-тѣ едикое и едикое мѣсто. И се-
га що имашь подъ ржкж? дай ми петь
хлѣба въ ржкж, или каквото ся намира.
4 И отговори священникъ-тъ Давиду, и ре-
че: Нѣмамъ подъ ржкж ни единъ общъ
хлѣбъ, но има [в]освященни хлѣбове; [г]ако
момци-тѣ сж ся упазили *чисти* поне отъ
5 жены. И отговори Давидъ на священни-
ка, и рече му: Ей, жены-тѣ сж далечь
отъ насъ въ тѣзи три дни, отъ когато
сьмь излѣзлъ, и [д]съсжди-тѣ на момцы-тѣ
сж чисти: и тойзи *хлѣбъ* е нѣкакъ общъ,
и още понеже днесь има *другъ* освященъ
6 [е]въ съсждъ-тъ. [ж]И тъй даде му священ-
никъ-тъ святы-тѣ *хлѣбове:* защото нѣма-
ше тамъ хлѣбъ, освѣнь хлѣбове-тѣ на
прѣдложеніе-то, [з]които бѣхж дигнжти
отъ прѣдъ Господа, за да положатъ то-
плы хлѣбове въ който день ся дигнжхж
7 онѣзи. И имаше тамъ единъ человѣкъ
отъ Сауловы-тѣ рабы, задържанъ прѣзъ
онзи день прѣдъ Господа; и име-то му
[и]Доикъ, Едомянинъ, началникъ на Сау-
8 ловы-тѣ овчари. И рече Давидъ Ахиме-
леху: А нѣмашь ли тукъ подъ ржкж нѣ-
кое копіе, или мечъ? защото нито мечъ-
тъ си, нито оржжія-та си зѣхъ въ рж-
кж-тж си, понеже царска-та работа бѣ-
9 ше принудителна. И рече священникъ-тъ:
Мечъ-тъ на Голіаѳа Филистимеца, когото
ты порази [і]въ долъ-тъ Илж, [к]ето, об-
витъ е въ дрехж задъ ефодъ-тъ: ако
искашь да го земешь земи *го:* защото тукъ
нѣма другъ освѣнь него. И рече Давидъ:
Нѣма другъ като него: дай ми го.
10 И станж Давидъ, та побѣгнж въ онзи
день отъ лице-то на Саула, и отиде при
11 Анхуса Геѳскый-тъ царь. И [л]рекохж Ан-
хусови-тѣ раби нему: Не е ли тойзи Да-
видъ царь на мѣсто-то? не е ли *той,* ко-
муто взаимно пѣехж въ ликованія-та, и
говорѣхж: [м]Саулъ порази тысящы-тѣ си,
12 а Давидъ тмы-тѣ си? И [н]тури Давидъ
тѣзи думы въ сърдце-то си, и уплаши ся
13 много отъ Анхуса Геѳскый-тъ царь. И
измѣни образъ-тъ си прѣдъ тѣхъ, и [о]при-
стори ся въ лудъ между ржцѣ-тѣ имъ, и

у Гл. 19; 5. Мат. 27; 23. Лук. 23; 22.
ф Гл. 18; 11.
х Ст. 7.
ц Гл. 1; 17.

а Гл. 14; 3. Марк. 2; 26.
б Гл. 16; 4.
в Исх. 25; 30. Лев. 24; 5. Мат. 12; 4.
г Исх. 19; 15. Зах. 7; 3.
д 1 Сол. 4; 4.
е Лев. 8; 26.
ж Мат. 12; 3, 4. Марк. 2; 25, 26. Лук. 6; 3. 4.
з Лев. 24; 8, 9.
и Гл. 22; 9. Псал. 52; надписъ-тъ.
і Гл. 17; 2, 50.
к Вижь Гл. 31; 10.
л Псал. 56; надписъ-тъ.
м Гл. 18; 7. 29; 5.
н Лук. 2; 19.
о Псал. 34; надписъ-тъ.

правѣше бѣлѣзы по врата-та на двери-тѣ,
и оставяше лигы-тѣ си да текѫтъ по
14 брадѫ-тѫ му. Тогазъ рече Анхусъ на ра-
бы-тѣ си: Ето, вы видите че е лудъ той-
зи человѣкъ; защо го доведохте при ме-
15 не? Луди ли ми сѫ потрѣбали, та сте до-
вели тогози да прави лудины прѣдъ ме-
не? той ли ще влѣзе въ домъ-тъ ми?

ГЛАВА 22.

1 И тьргнѫ Давидъ отъ тамъ, та ся
[а]отърва [б]въ пещерѫ-тѫ Одолламъ: и ко-
гато чухѫ братія-та му, и всичкый му ба-
2 щинъ домъ, слѣзохѫ тамъ при него. И
[в]събрахѫ ся при него всякой който бѣ-
ше въ утѣсненіе, и всякой длъжникъ, и
всякой оскърбенъ: и станѫ началникъ
надъ тѣхъ: и така бѣхѫ съ него до че-
тыристотинъ мѫжіе.
3 И отиде Давидъ отъ тамъ въ Масфѫ
на Моавъ: та рече на Моавскый-тъ царь:
Нека дойдѫтъ, молѭ, баща ми и майка
ми при васъ, додѣ познаѭ що ще стори
4 съ мене Богъ. И изведе гы прѣдъ Моав-
скый-тъ царь: та живѣехѫ съ него прѣзъ
всичко-то врѣме въ което Давидъ бѣше въ
5 крѣпость-тѫ. А пророкъ [г]Гадъ рече Да-
виду: Не оставай въ крѣпость-тѫ; иди, та
влѣзь въ Іудинѫ-тѫ земѭ. Тогазъ отиде
Давидъ, та влѣзе въ дѫбравѫ-тѫ Ареѳъ.
6 А като чу Саулъ че ся яви Давидъ, и
мѫжіе-тѣ които бѣхѫ съ него, (а Саулъ
сѣдѣше въ Гаваѭ подъ дьрво-то въ Ра-
мѫ и имаше копіе-то си въ рѫкѫ-тѫ си,
и всичкы-тѣ му раби стоехѫ прѣдъ него:)
7 Тогазъ рече Саулъ на рабы-тѣ си които
стоехѫ прѣдъ него: Чуйте сега, Веніа-
минци: да ли ще Іессеевый-тъ сынъ на
всинца ви [д]да даде нивы и лозія, *и* всинца
васъ ще направи ли тысящници и сотницы,
8 Та да направите всинца вы заговоръ про-
тивъ мене, и да нѣма никой да ми каже
на ухо-то че [е]сынъ ми е направилъ уго-
воръ съ Іессеевый-тъ сынъ, и да нѣма
ни единъ отъ васъ да го боли сърдце-то
за мене, или да ми каже на ухо-то, че
сынъ ми подигнѫ рабъ-тъ ми противъ
мене да тури засадѫ, както днесь?
9 И отговори [ж]Доикъ Едомянинъ-тъ, кой-
то бѣше опрѣдѣленъ надъ Сауловы-тѣ
рабы, и рече: Видѣхъ Іессеевъ-тъ сынъ
че дойде въ Нобъ [з]при Ахимелеха [и]Ахи-
10 товъ-тъ сынъ: Който [і]попыта Господа за
него, и [к]даде му хранѫ, и му даде мечъ-тъ
на Голіаѳа Филистимецъ-тъ.
11 Тогазъ прати царь-тъ да выкнѫтъ Ахи-
мелеха Ахитовъ-тъ сынъ, священника, и
всичкый-тъ му бащинъ домъ, священни-
цы-тѣ които бѣхѫ въ Нобъ: и дойдохѫ
12 всичкы-тѣ при царя. И рече Саулъ: Чуй
сега, сыне Ахитововъ. А той отговори:
13 Ето мя, господарю мой. И рече му Саулъ:
Защо направихте заговоръ противъ мене,
ты и Іессеевый-тъ сынъ, та си му далъ
хлѣбъ, и мечъ, и си попыталъ Бога за не-
го, да ся подигне противъ мене, и да ту-
14 ри засадѫ, както днесь? И отговори
Ахимелехъ на царя и рече: И кой е ме-
жду всичкы-тѣ ти рабы както Давидъ вѣ-
ренъ, и зеть царевъ, и *има свободенъ
входъ при тебе, и почитаемъ въ домъ-тъ
15 ти? Днесь ли начнѫхъ да пытамъ Бога за
него? Да не бѫде! нека не възложи царь-
тъ нищо върхъ рабъ-тъ си, *нито* върхъ
всичкый-тъ ми бащинъ домъ; защото
рабъ-тъ ти не знае нищо за всичко това,
16 ни малко ни много. И рече царь-тъ: Не-
прѣмѣнно ще умрешь, Ахимелехе, ты и
17 всичкый ти бащинъ домъ. И рече царь-тъ
на скороходцы-тѣ които стоехѫ прѣдъ
него: Обърнѣте ся, та умъртвѣте священ-
ницы-тѣ Господни; понеже иматъ и тѣ
рѫкѫ-тѫ си съ Давида, и понеже позна-
хѫ че той бѣгаше, и не ми извѣстихѫ
това. Но цареви-тѣ раби [л]не рачихѫ да
прострѫтъ рѫцѣ-тѣ си за да нападнѫтъ
18 върхъ священницы-тѣ Господни. И рече
царь-тъ на Доика: Обърни ся ты, та на-
падни на священницы-тѣ. И обърнѫ ся
Доикъ Едомянинъ-тъ, и нападнѫ на свя-
щенницы-тѣ, та [м]уби прѣзъ онзи день осм-
десеть и петь мѫжіе които носѣхѫ ле-
19 ненъ ефодъ. И [н]Нобъ, градъ-тъ на свя-
щенницы-тѣ порази съ остро-то на ножъ-
тъ, мѫжіе и жены, дѣца и младенцы на
цицѫ, и говеда, и ослы, и овцы, съ остро-
то на ножъ-тъ.
20 И [о]избави ся единъ отъ сынове-тѣ на
Ахимелеха Ахитовъ-тъ сынъ, на име
21 Авіаѳаръ, та [п]побѣгнѫ въ слѣдъ Давида. И
извѣсти Авіаѳаръ Давиду, че изби Саулъ
22 священницы-тѣ Господни. И рече Давидъ
Авіаѳару: Знаяхъ въ онзи день, въ който
Доикъ Едомянининъ-тъ бѣше тамъ, че не-
прѣмѣнно щѣше да обади на Саула: азъ
станѫхъ причина за смърть-тѫ на всич-
кы-тѣ человѣцы отъ бащинъ-тъ ти домъ.
23 Сѣди съ мене, не бой ся; защото [р]онзи
който иска мой-тъ животъ, иска и твой-
тъ; но ты ще бѫдешь съ мене въ безо-
пасность.

ГЛАВА 23.

1 И извѣстихѫ Давиду, и рекохѫ: Ето,
Филистимци-тѣ ратуватъ [а]противъ Кеи-

[а] Псал. 57; надписъ-тъ 142; надписъ-тъ.
[б] 2 Цар. 23; 13.
[в] Сѫд. 11; 3.
[г] 2 Цар. 24; 11. 1 Лѣт. 21; 9. 2 Лѣт. 29; 25.
[д] Гл. 8; 14.
[е] Гл. 18; 3. 20; 30.
[ж] Гл. 21; 7. Псал. 52; надписъ-тъ и Ст. 1, 2, 3.
[з] Гл. 21; 1.
[и] Гл. 14; 3.
[і] Числ. 27; 21.
[к] Гл. 21; 6, 9.
* *Или* ходящъ по твои-тѣ повелѣнія.
[л] Вижь Исх. 1; 17.
[м] Вижь Гл. 2; 31.
[н] Ст. 9, 11.
[о] Гл. 23; 6.
[п] Гл. 2; 33.
[р] 3 Цар. 2; 26.

—

[а] Іис. Нав. 15; 44.

2 лѫ, и разграбятъ гумна-та. И [б]попыта
Давидъ Господа, и рече: Да идѫ ли, и да
поразѭ тѣзи Филистимцы? И рече Го-
сподь Давиду: Иди, та порази Филистим-
3 цы-тѣ, и избави Кеилѫ. И рекохѫ Дави-
дови-тѣ мѫжіе нему: Ето, ный тукъ въ
Іудеѭ ся боимъ; а колко повече, ако оти-
демъ въ Кеилѫ противъ Филистимскы-
4 тѣ воинства? За то пакъ попыта Давидъ
Господа. И отговори му Господь, и рече:
Стани, слѣзь въ Кеилѫ; защото ще прѣ-
5 дамъ Филистимцы-тѣ въ рѫкѫ-тѫ ти. То-
газь дойде Давидъ и мѫжіе-тѣ му въ
Кеилѫ и ратова съ Филистимцы-тѣ, и зѣ
скотове-тѣ имъ, и порази гы съ голѣмо
пораженіе. И избави Давидъ Кеилскы-тѣ
6 жители. (А когато Авіаѳаръ Ахимеле-
ховъ-тъ сынъ [в]побѣгнѫ при Давида въ
Кеилѫ, той бѣше слѣзлъ съ ефодъ въ
рѫкѫ-тѫ си).
7 И извѣсти ся Саулу че дойде Давидъ
въ Кеилѫ. И рече Саулъ: Богъ го прѣда-
де въ рѫкѫ-тѫ ми: защото влѣзе и ся
затвори въ градъ, който има врата и ве-
8 реи. И свыка Саулъ всичкы-тѣ людіе на
брань, да слѣзѫтъ въ Кеилѫ, да обса-
9 дятъ Давида и неговы-тѣ мѫжіе. И Да-
видъ ся научи че Саулъ кроеше зло про-
тивъ него: и [г]рече на Авіаѳара священни-
10 ка: Донеси тукъ ефодъ-тъ. И рече Давидъ:
Господи Боже Израилевъ, рабъ-тъ ти чу
наздраво че Саулъ иска да дойде въ Кеи-
лѫ, [д]да съсыпе градъ-тъ заради мене.
11 Ще мя прѣдадѫтъ ли Кеилскы-тѣ мѫ-
жіе въ рѫкѫ-тѫ му? ще слѣзе ли Саулъ
както чу рабъ-тъ ти? Господи Боже
Израилевъ, обяви, молѭ ся, на рабъ-тъ си.
12 И рече Господь: Ще слѣзе. Рече пакъ
Давидъ: Ще прѣдадѫтъ ли Кеилскы-тѣ
мѫжіе мене и мѫжіе-тѣ ми въ рѫкѫ-тѫ
на Саула? И рече Господь: Ще прѣда-
13 дѫтъ. Тогазь Давидъ и мѫжіе-тѣ му, [е]до
шестстотинъ души, дигнѫхѫ ся та излѣ-
зохѫ изъ Кеилѫ и отидохѫ дѣто могo-
хѫ. И извѣсти ся Саулу, че ся избави Да-
видъ отъ Кеилѫ: за това ся остави да не
14 излѣзе. А Давидъ сѣднѫ въ пустынѭ-тѫ,
въ крѣпкы мѣста, и сѣдѣше на [ж]еднѫ
горѫ въ пустынѭ-тѫ [з]Зифъ. [и]И търсѣше
го Саулъ всякой день: но Богъ не го прѣ-
15 даде въ рѫкѫ-тѫ му. И видѣ Давидъ че
излѣзе Саулъ за да иска животъ-тъ му:
и Давидъ бѣше въ пустынѭ-тѫ Зифъ,
вѫтрѣ въ дѫбравѫ-тѫ.
16 Тогазь станѫ Іонаѳанъ, Сауловый сынъ,
та отиде при Давида въ дѫбравѫ-тѫ, и
17 укрѣпи рѫкѫ-тѫ му въ Бога. И рече му:
Не бой ся; защото нѣма да тя намѣри
рѫка-та на бащѫ ми Саула: и ты ще ца-
рувашь надъ Израиля, а азъ ще бѫдѫ
вторый по тебе: [і]ей Саулъ баща ми знае
18 това. И [к]направихѫ двама-та завѣтъ
прѣдъ Господа: и сѣдѣше Давидъ вѫтрѣ
въ дѫбравѫ-тѫ, а Іонаѳанъ си отиде въ
домъ-тъ си.
19 А [л]Зифци-тѣ възлѣзохѫ при Саула въ
Гаваѫ, и рекохѫ: Не е ли скрытъ Да-
видъ у насъ въ крѣпкы мѣста вѫтрѣ
въ дѫбравѫ-тѫ, на хълмъ-тъ Ехелѫ,
20 който е къмъ югъ отъ Іесимонъ? Сега
прочее, царю, слѣзь, споредъ всичко-то
желаніе на душѫ-тѫ си за да слѣзешь: а
[м]наше дѣло ще бѫде, да го прѣдадемъ
21 въ рѫкѫ-тѫ на царя. И рече Саулъ:
Благословени вы отъ Господа, защото мя
22 пожалихте. Идѣте прочее, увѣрѣте ся по
точно, научѣте ся и виждте мѣсто-то му,
дѣто стѫпа нога-та му, кой го е видѣлъ
тамъ? защото ми казахѫ че е много ко-
23 варенъ. И тъй виждте и научѣте ся въ
кое отъ всичкы-тѣ скрышны мѣста е
скрытъ, и като ся извѣстите върнѣте ся
при мене: и ще идѫ съ васъ: и ако е въ
тѫзи землѭ, непрѣмѣнно ще го издирѭ
24 между всичкы-тѣ тысящы Іудины. И ста-
нѫхѫ, та отидохѫ въ Зифъ прѣди Сау-
ла. А Давидъ и мѫжіе-тѣ му бѣхѫ въ
пустынѭ-тѫ [н]Маонъ, на поле-то къмъ
югъ отъ Іесимонъ.
25 И тъй отиде Саулъ и мѫжіе-тѣ му да
го търсятъ. И извѣсти ся това Давиду:
заради това слѣзе въ камыкъ-тъ, и сѣдѣ-
ше въ пустынѭ-тѫ Маонъ. И като чу
Саулъ, завтече ся слѣдъ Давида въ пу-
26 стынѭ-тѫ Маонъ. И Саулъ ходѣше отъ
еднѫ-тѫ странѫ на горѫ-тѫ, а Давидъ и
мѫжіе-тѣ му отъ другѫ-тѫ странѫ на
горѫ-тѫ: и [о]побързa Давидъ да побѣгне
отъ лице-то на Саула: но Саулъ и мѫ-
жіе-тѣ му [п]заобыколихѫ Давида и него-
27 вы-тѣ мѫжіе, да гы хванѫтъ. И [р]дойде
вѣститель при Саула, та рече: Побързай
та ела, защото Филистимци-тѣ нападнѫ-
28 хѫ на землѭ-тѫ. За това ся върнѫ Са-
улъ да не гони Давида, та отиде противъ
Филистимцы-тѣ: за това нарекохѫ онова
мѣсто *Села-аммалекоѳъ.

ГЛАВА 24.

1 Слѣдъ това Давидъ възлѣзе отъ тамъ
та сѣднѫ въ крѣпкы-тѣ мѣста на [а]Енъ-
2 гаддй. И [б]като ся върнѫ Саулъ отъ да
гони Филистимцы-тѣ, извѣстихѫ му, и
рекохѫ: Ето, Давидъ е въ пустынѭ-тѫ
3 Енъ-гаддй. Тогазь зѣ Саулъ три тысящы

б Ст. 4, 6, 9. Гл. 30; 8. 2 Цар. 5; 19, 23.
в Гл. 22; 20.
г Чнсл. 27; 21. Гл. 30; 7.
д Гл. 22; 19.
е Гл. 22; 2. 25; 13.
ж Псал. 11; 1.
з Інс. Нав. 15; 55.
и Псал. 54; 3, 4.
і Гл. 24; 20.
к Гл. 18; 3. 20; 16, 42. 2 Цар. 21; 7.
л Вижь Гл. 26; 1. Псал. 54; надписъ-тъ.
м Псал. 54; 3.
н Інс. Нав. 15; 55. Гл. 25; 2.
о Псал. 31; 22.
п Псал. 17; 9.
р Вижь 4 Цар. 19; 9.
* Камыкъ на дѣленія.

—

а 2 Лѣт. 20; 2.
б Гл. 23; 28.

мѫжіе, избранны отъ всичкый Израиль,
та [в]отиде да търси Давида и мѫжіе-тѣ
4 му по скалы-тѣ на дивы-тѣ козы. И дойде
въ ограды-тѣ на овцы-тѣ при пѫть-тъ,
дѣто имаше пещера: и [г]влѣзе Саулъ [д]за
нуждѫ-тѫ си: а [е]Давидъ и мѫжіе-тѣ му
5 сѣдѣхѫ понавѫтрѣ въ пещерѫ-тѫ. И
[ж]рекохѫ мѫжіе-тѣ Давидови нему: Ето
день-тъ, за който ти говорѝ Господь, и
рече: Ето, азъ ще прѣдамъ непріятеля ти
въ рѫкѫ-тѫ ти, и ще му направишь както
ти ся види добро. Тогазь станѫ Давидъ,
та отрѣза скрышно полѫ-тѫ на Сауловѫ-
6 тѫ мантіѭ. И слѣдъ това, [з]сьрдце-то на
Давида ся растрепера, понеже отрѣза по-
7 лѫ-тѫ на Саула. И рече на мѫжіе-тѣ си:
[и]Да ми не даде Господь, да направіѭ това
нѣщо на господаря си, помазанникъ-тъ
Господень, да туріѭ рѫкѫ-тѫ си на него;
защото е помазанникъ Господень.
8 И [і]възбрани Давидъ мѫжіе-тѣ си съ
тѣзи рѣчи, и не гы остави да станѫтъ
противъ Саула. А Саулъ станѫ отъ пе-
9 щерѫ-тѫ, та отиде по пѫть-тъ си. И
слѣдъ това станѫ Давидъ, та излѣзе изъ
пещерѫ-тѫ, и извыка отзадъ Саула и ре-
че: Господарю мой царю. И когато по-
гледнѫ Саулъ назадъ си, Давидъ ся на-
веде съ лице-то си до земіѭ-тѫ, та *му* ся
10 поклони. И рече Давидъ Саулу: [к]Защо
слушашь думы-тѣ на человѣцы, които
11 думатъ: Ето, Давидъ иска зло-то ти? Ето
тойзи день видѣхѫ очи-тѣ ти, какъ тя
прѣдаде Господь въ рѫкѫ-тѫ ми днесь
въ пещерѫ-тѫ: и едни рекохѫ да тя
убіѭ: но око-то ми тя пожали; и рѣкохъ:
Не щѫ да туріѭ рѫкѫ връзъ господаря
си; защото е помазанникъ Господень.
12 Виждь още, отче мой, виждь даже по-
лѫ-тѫ на мантіѭ-тѫ си въ рѫкѫ-тѫ ми:
и отъ това че отрѣзахъ полѫ-тѫ на ман-
тіѭ-тѫ ти, а не тя убихъ, познай и
виждь, че [л]нѣма злобѫ нито прѣстѫпле-
ніе въ рѫкѫ-тѫ ми, и не сьмь съгрѣ-
шилъ противъ тебе: [м]но ты гонишь жи-
13 вотъ-тъ ми за да го отнемешь. [н]Нека сѫ-
ди Господь между мене и тебе, и да ми
отмьсти Господь отъ тебе: но моя-та рѫ-
14 ка не ще да бѫде на тебе. Както гово-
ри пословица-та на древни-тѣ: Отъ без-
законны-тѣ излази беззаконіе: но моя-та
15 рѫка не ще да бѫде връзъ тебе. Подирь
кого е излѣзлъ Израилевый царь? подирь
кого тичашь ты? [о]подирь умрѣло куче ли,
[п]подирь еднѫ бълхѫ ли?
16 [р]Господь прочее нека е сѫдія, и нека
сѫди между мене и тебе: и [с]нека види,
[т]и нека мя защити, и нека мя избави
17 отъ рѫкѫ-тѫ ти. И като свьрши Давидъ
да говори тѣзи думы Саулу, рече Саулъ:
[у]Твой-тъ ли гласъ е тойзи, чадо мое Да-
виде? И възвыси Саулъ гласъ-тъ си, и
18 плака: И [ф]рече Давиду: [х]Ты си по пра-
веденъ отъ мене; защото [ц]ты ми въздаде
19 добро, а азъ ти въздадохъ зло. И ты по-
каза днесь колко добро ми си напра-
вилъ; защото [ч]като мя заключи Господь
20 въ рѫцѣ-тѣ ти, ты мя не уби. И кой ка-
то намѣри врагъ-тъ си, бы го оставилъ
да отиде по пѫть-тъ си безъ поврѣдѫ?
Господь прочее да ти въздаде добро, за
онова което ми ты направи тойзи день.
21 И сега, ето, [ш]познавамъ че наистинѫ ты
ще ся въцаришь, и царство-то Израилево
22 ще ся утвьрди въ рѫкѫ-тѫ ти. [щ]Сега
прочее закьлни ми ся въ Господа, [ъ]че нѣ-
ма да истрѣбишь сѣме-то ми слѣдъ мене,
и че нѣма да погубишь име-то ми отъ
домъ-тъ на отца ми. И заклѣ ся Давидъ
23 Саулу. И отиде си Саулъ въ домъ-тъ си:
а Давидъ и мѫжіе-тѣ му възлѣзохѫ [ы]въ
крѣпость-тѫ.

ГЛАВА 25.

1 И [а]умрѣ Самуилъ: и събрахѫ ся всич-
кый Израиль, та го [б]плакахѫ, и погребо-
хѫ го въ домъ-тъ му въ Рамѫ. И ста-
нѫ Давидъ, та слѣзе въ пустыніѭ-тѫ
[в]Фаранъ.
2 И имаше единъ человѣкъ [г]въ Маонъ,
на когото работа-та бѣше [д]на Кармилъ,
и тойзи человѣкъ бѣше много голѣмъ, и
имаше три тысящы овцы, и тысящѫ ко-
зы: и стрижеше овцы-тѣ си на Кармилъ.
3 И име-то на человѣка бѣше Навалъ, а
име-то на женѫ му Авигея: и жена-та
бѣше благоразумна, и краснолична, и че-
ловѣкъ-тъ жестокъ, и лукавъ въ работы-
тѣ *си*, и той бѣше *отъ родъ-тъ на Хале-
4 ва. И чу Давидъ въ пустыніѭ-тѫ, че [е]На
5 валъ стрижеше овцы-тѣ си. И проводи
Давидъ десеть момка, и рече Давидъ на
момцы-тѣ: Възлѣзте на Кармилъ, та идѣ-
те при Навала, и поздравѣте го въ име-то
6 ми. И да речете: Да си живъ! [ж]миръ и
на тебе, миръ и на домъ-тъ ти, миръ и
7 на всичко що имашь! И сега чухъ че
имашь стригачы: ето, овчари-тѣ ти, които
бѣхѫ съ насъ, не гы поврѣдихмы, [з]нито

[в] Псал. 38; 12.
[г] Псал. 141; 6.
[д] Сѫд. 3; 24.
* *Евр.* да покрые нозѣ-тѣ си.
[е] Псал. 57; надписъ-тъ. 142; надписъ-тъ.
[ж] Гл. 26; 8.
[з] 2 Цар. 24; 10.
[и] Гл. 26; 11.
[і] Псал. 7; 4. Мат. 5; 44. Рим. 12; 17, 19.
[к] Псал. 141; 6. Прит. 16; 28. 17; 9.
[л] Псал. 7; 3. 35; 7.
[м] Гл. 26; 20.
[н] Быт. 16, 5. Сѫд. 11; 27. Гл. 26; 10. Іов. 5; 8.
[о] Гл. 17; 43. 2 Цар. 9; 8.
[п] Гл. 26; 20.
[р] Ст. 13.
[с] 2 Лѣт. 24; 22.
[т] Псал. 35; 1. 43; 1. 119; 154. Мих. 7; 9.
[у] Гл. 26; 17.
[ф] Гл. 26; 21.
[х] Быт. 38; 26.
[ц] Мат. 5; 44.
[ч] Гл. 26; 23.
[ш] Гл. 23; 17.
[щ] Быт. 21; 23.
[ъ] 2 Цар. 21; 6, 8.
[ы] Гл. 23; 29.

[а] Гл. 28; 3.
[б] Числ. 20; 29. Втор. 34; 8.
[в] Быт. 21; 21. Псал. 120; 5.
[г] Гл. 23; 24.
[д] Іис. Нав. 15; 55.
* *Или* кучешкый.
[е] Быт. 38; 13. 2 Цар. 13; 23.
[ж] 1 Лѣт. 12; 18. Псал. 122; 7. Лук. 10; 5.
[з] Ст. 15, 21.

имъ ся нѣщо изгуби, прѣзъ всичко-то
8 врѣме въ което бѣхѫ на Кармилъ. По-
пытай момцы-тѣ си, и ще ти кажѫтъ. И
сега нека намѣрятъ *тѣзи* момци благо-
дать прѣдъ очи-тѣ ти, защото [и]въ добръ
день дойдохмы: дай, молѭ, каквото ти
дава рѫка, на рабы-тѣ си, и на сына си
9 Давида. И дойдохѫ Давидови-тѣ момци
та говорихѫ Навалу, споредъ всичкы тѣ-
зи думы въ име-то на Давида, и прѣ-
10 станѫхѫ. Но Навалъ отговори на Дави-
довы-тѣ рабы, и рече: [і]Кой е Давидъ? и
кой е Іессеевъ-тъ сынъ? много сѫ ста-
нѫли днесь раби-тѣ, които бѣгатъ всякой
11 отъ господаря си. [к]И тъй ще земѫ ли
хлѣбъ-тъ си, и водѫ-тѫ си, и заклано-то
си, което заклахъ за стригачы-тѣ си, та да
гы дамъ на человѣцы които не познавамъ
12 отъ кѫдѣ сѫ? И върнѫхѫ ся Давидови-
тѣ момци на пѫть-тъ си, та си отидохѫ,
и като дойдохѫ извѣстихѫ му всичкы
13 тѣзи думы. И рече Давидъ на мѫжіе-тѣ
си: Прѣпашѣте всякой мечъ-тъ си: и прѣ-
пасахѫ всякой мечъ-тъ си: така и Да-
видъ прѣпаса мечъ-тъ си: и възлѣзохѫ
вслѣдъ Давида до четыри стотинъ мѫжіе:
а двѣстѣ останѫхѫ [л]при съсѫды-тѣ.
14 А единъ отъ момцы-тѣ извѣсти на
Авигеѭ, Наваловѫ-тѫ женѫ, и рече: Ето,
Давидъ прати вѣстители отъ пустынѭ-тѫ
за да поздрави нашій-тъ господарь, а той
15 *люто имъ говори. Но тѣзи мѫжіе бѣхѫ
много добри къмъ насъ, и [м]не ся поврѣ-
дихмы, нито изгубихмы нѣщо, колкото
врѣме ся дружихмы съ тѣхъ, когато бѣх-
16 мы въ поле-то: [н]Бѣхѫ като стѣна около
насъ и нощя и деня, прѣзъ всичко-то
врѣме въ което бѣхмы съ тѣхъ, и пасѣх-
17 мы овцы-тѣ. И сега, познай и виждь ты
какво ще направишь; защото [о]зло-то ся
изрече противъ господаря ни, и противъ
всичкый-тъ му домъ; понеже е [п]человѣкъ
толкозь лошъ, щото никой не може да
18 му продума. Тогазь побърза Авигея, та
[р]зѣ двѣстѣ хлѣба, и два мѣха вино, и
петь овцы приготвены, и петь мѣры жи-
то пържено, и сто грозда сухо гроздіе, и
двѣстѣ низаницы смоквы, и тури *гы* на
19 ослы. И рече на момчета-та си: [с]Вървѣ-
те прѣдъ мене: ето, азъ идѫ слѣдъ васъ.
20 Но на Навала, мѫжа си, не обади. И ка-
то сѣдѣше тя на оселъ-тъ, и слазѣше
подъ покровъ-тъ на горѫ-тѫ, ето, Давидъ
и мѫжіе-тѣ му слазѣхѫ къмъ неѭ: и
21 срѣщнѫ-гы. А Давидъ бѣше реклъ: На-
праздно наистинѫ упазихъ всичко що
имаше той въ пустынѭ-тѫ, и не ся изгу-
би ни едно отъ всичко що имаше: и [т]въз-
22 даде ми зло за добро. [у]Така да направи
Богъ на Давидовы-тѣ непріятели, и така
да приложи, [ф]ако до утрѣшнѭ-тѫ зорѫ
оставѭ отъ всичко що е негово [х]†единъ
кракъ.
23 И като видѣ Авигея Давида, побърза,
та [ц]слѣзе отъ оселъ-тъ, и паднѫ прѣдъ
24 Давида на лице, та ся поклони доземи, И
припаднѫ на нозѣ-тѣ му, и рече: На ме-
не, *нека е* тая неправда, господарю мой:
и нека говори, молѭ, раба-та ти въ уши-
тѣ ти, и послушай слова-та на рабѫ-тѫ
25 си. Нека не даде господарь-тъ ми, молѭ,
никакво вниманіе на тойзи лошъ чело-
вѣкъ, Навала: защото споредъ име-то си,
такъвъ е: **Навалъ е име-то му, и безу-
міе е съ него: а пакъ азъ твоя-та раба,
не видѣхъ момцы-тѣ на господаря си,
26 които си проводилъ. Сега прочее, Го-
сподарю мой, [ч]живъ Господь и жива
душа-та ти, Господь [ш]тя удържа отъ да
влѣзешь въ кръвь, и [щ]да отмьстишь съ
рѫкѫ-тѫ си: а сега [ъ]врази-тѣ ти, и тѣзи
които искатъ зло на господаря ми, нека
27 сѫ като Навала. И сега [ы]тойзи ††по-
дарокъ, който донесе твоя-та раба на го-
сподаря си, нека ся даде на момцы-тѣ
28 които слѣдуватъ господаря ми. Прости,
молѭ, съгрѣшеніе-то на рабѫ-тѫ си: за-
щото [ь]Господь несумнѣнно ще направи
на господаря ми домъ твърдъ, понеже
[ѣ]господарь-тъ ми ратува брани-тѣ Госпо-
дни, и [ю]зло не ся намѣри въ тебе нико-
29 га. Ако и да ся е дигнѫлъ человѣкъ, да
тя гони, и да иска душѫ-тѫ ти, душа-та
обаче на господаря ми ще бѫде вързана
въ вързаницѫ-тѫ на живота при Госпо-
да Бога твоего: а души-тѣ на непріяте-
ли-тѣ ти, тѣхъ [я]ще захвърли като отъ
30 срѣдъ пращѫ. И когато направи Господь
на господаря ми по всичкы-тѣ благости
които е говорилъ за тебе, и тя постави
31 управитель надъ Израиля, Тогазь това да
ти не бѫде съблазнь, нито прѣпъваніе
сърдечно на господаря ми, че си пролѣлъ
неповиннѫ кръвь, или че господарь-тъ
ми е отмьстилъ самъ за себе си: но ко-
гато Господь направи добро на господаря
ми, тогазь помени рабѫ-тѫ си.
32 И рече Давидъ на Авигеѭ: [ѫ]Благосло-
венъ Господь Богъ Израилевъ, който тя
33 прати тойзи день да мя посрѣщнешь. И
благословенъ съвѣтъ-тъ ти, и благосло-
вена ты, [ѭ]която мя упази тойзи день да

и Неем. 8; 10. Есѳ. 9; 19.
і Сѫд. 9; 28. Псал. 73; 7, 8. 123; 3, 4.
к Сѫд. 8; 6.
л Гл. 30; 24.
* *Евр.* нападнѫ върхъ тѣхъ.
м Ст. 7.
н Исх. 14; 22. Іов. 1; 10.
о Гл. 20; 7.
п Втор. 13; 13. Сѫд. 19; 22.
р Быт. 32; 13. Прит. 18; 16. 21; 14.
с Быт. 32; 16, 20.
т Псал. 109; 5. Прит. 17; 13.
у Руѳ. 1; 17. Гл. 3; 17. 20; 13, 16.
ф Ст. 34.
х 3 Цар. 14; 10. 21; 21. 4 Цар. 9; 8.
† *Евр.* пикаѭщій въ стѣнѫ.
ц Іис. Нав. 15; 18. Сѫд. 1; 14.
** Безуменъ.
ч 4 Цар. 2; 2.
ш Быт. 20; 6. Ст. 33.
щ Рим. 12; 19.
ъ 2 Цар. 18; 32.
ы Быт. 33; 11. Гл. 30; 26. 4 Цар. 5; 15.
†† *Евр.* благословеніе.
ь 2 Цар. 7; 11, 27. 3 Цар. 9; 5. 1 Лѣт. 17; 10, 25.
ѣ Гл. 18; 17.
ю Гл. 24; 11.
я Іер. 10; 18.
ѫ Быт. 24; 27. Исх. 18; 10. Псал. 41; 13. 72; 18. Лук. 1; 68.
ѭ Ст. 26.

не влѣзѫ въ кръвь и да си отмьстіѭ съ
34 рѫкѫ-тѫ си. Защото наистинѫ, живъ е
Господь Богъ Израилевъ, [а]който мя въз-
брани отъ да ти сторіѭ зло, ако не бѣ-
ше побързала да дойдешь да мя посрѣщ-
нешь, [б]нѣмаше да остане Навалу до утрѣ-
шнѭ-тѫ зорѫ нито единъ кракъ нѣ-
35 що. И зѣ Давидъ отъ рѫкѫ-тѫ ѝ онова
що му бѣ донесла: и рече ѝ: [в]Възлѣзь
въ домъ-тъ си съ миръ: виждь, послушахъ
гласъ-тъ ти, и [г]пріехъ лице-то ти.
36 И дойде Авигея при Навала: и ето,
[д]той имаше пиръ въ домъ-тъ си, като
пиръ царскый: и сърдце-то Навалово *бѣше*
весело въ него, и той бѣше крайно пі-
янъ: заради това му не извѣсти нищо, ни
мало ни голѣмо до утрѣшнѭ-тѫ зорѫ.
37 Но на утринь-тѫ като ся истрѣзви На-
валъ, исказа му жена-та му тѣзи рабо-
ты: и примрѣ сърдце-то му въ него, и
38 станѫ като камыкъ. И *слѣдъ* десеть дни
почти, порази Господь Навала и умрѣ.
39 И когато чу Давидъ че умрѣ Навалъ,
рече: [е]Благословенъ Господь, [ж]който сѫ-
ди сѫдъ-тъ ми *за* поношеніе-то ми отъ
Навала, и [з]възбрани рабъ-тъ си отъ зло-
то: и [и]Наваловѫ-тѫ злобѫ обърнѫ Го-
сподь на главѫ-тѫ му! И прати Давидъ
та говори на Авигеѭ, да ѭ земе за же-
40 нѫ за себе си. И дойдохѫ Давидови-тѣ
раби при Авигеѭ, въ Кармилъ, та ѝ го-
ворихѫ и рекохѫ: Давидъ ны прати при
41 тебе, та тя земе за женѫ за себе си. И
станѫ та ся поклони съ лице-то си дозе-
ми, и рече: Ето, [і]*нека е* раба-та ти слугы-
ня да мые нозѣ-тѣ на рабы-тѣ на госпо-
42 даря си. И побърза Авигея, та станѫ и
качи ся на оселъ-тъ, заедно съ петь ней-
ны момичета които отивахѫ вслѣдъ неѭ:
и отиде вслѣдъ Давидовы-тѣ вѣстители, и
43 станѫ му жена. Давидъ зѣ още и Ахи-
ноамъ [к]отъ Іезраель: [л]и тѣзи двѣ-тѣ бѣ-
44 хѫ му жены. А Саулъ бѣше далъ [м]Ми-
халѫ, дъщерѭ си, Давидовѫ-тѫ женѫ,
на Фалтія Лаисовъ-тъ сынъ, който бѣше
отъ [н]Галлимъ.

ГЛАВА 26.

1 А дойдохѫ Зифейци-тѣ при Саула въ
Гаваѭ, и рекохѫ: [а]Не крые ли ся Да-
видъ въ хълмъ-тъ Ехелѫ, срещѫ Іеси-
2 монъ? И станѫ Саулъ, та слѣзе въ Зиф-
скѫ-тѫ пустынѭ, и имаше съсъ себе си
три тысящы избранны мѫжіе отъ Изра-
иля, да търси Давида въ Зифскѫ-тѫ пу-
3 стынѭ. И расположи станъ-тъ си Саулъ
на хълмъ-тъ Ехелѫ, който е срещѫ Іе-
симонъ, при пѫть-тъ. А Давидъ сѣдѣше
въ пустынѭ-тѫ, и видѣ че Саулъ идѣше
4 отдирѣ му въ пустынѭ-тѫ. За това пра-
ти Давидъ съгледатели, та ся научи че
Саулъ наистинѫ дойде.
5 И станѫ Давидъ та дойде на мѣсто-то
дѣто Саулъ бѣше расположилъ станъ-тъ
си: и съгледа Давидъ мѣсто-то дѣто лѣ-
жеше Саулъ, и [б]Авениръ Нировый сынъ
военачалникъ-тъ му. А Саулъ лѣжеше въ
оплотъ-тъ отъ кола-та, и людіе-тѣ бѣхѫ
6 расположени около него. Тогазь отгово-
ри Давидъ и рече на Ахимелеха Хеттея-
нинъ-тъ, и на Ависея [в]сынъ-тъ Саруинъ,
братъ-тъ на Іоава: [г]Кой ще слѣзе съ ме-
не при Саула въ станъ-тъ? И рече Ави-
7 сей: Азъ ще слѣзѫ съ тебе. И тъй дой-
дохѫ Давидъ и Ависей прѣзъ нощь при
людіе-тѣ: и ето, Саулъ лѣжеше заспалъ
въ оплотъ-тъ отъ кола-та, и копіе-то му
забито въ земіѭ-тѫ при главѫ-тѫ му: а
Авениръ и людіе-тѣ лѣжехѫ около него.
8 Тогазь рече Ависей Давиду: Богъ заклю-
чи днесь врагъ-тъ ти въ рѫкѫ-тѫ ти: и
сега да го поразіѭ съ копіе-то дори до
земіѭ-тѫ за еднъждь и нѣма да повторіѭ
9 върхъ него. А Давидъ рече на Ависея:
Да го не погубишь: защото [д]кой може
тури рѫкѫ на помазанника Господень и
10 да е неповиненъ? И рече още Давидъ:
Живъ Господь, [е]Господь ще го порази:
или [ж]день-тъ му ще дойде, и ще умре:
или [з]ще влѣзе въ брань, и ще ся свърши.
11 [и]Да ми не бѫде отъ Господа, да туріѭ
рѫкѫ на помазанника Господень! Но зе-
ми сега, моліѭ, копіе-то което е при
главѫ-тѫ му, и кърчагъ-тъ съ водѫ-тѫ
12 та да си отидемъ. И тъй зѣ Давидъ ко-
піе-то и кърчагъ-тъ съ водѫ-тѫ, отъ при
главѫ-тѫ на Саула: та си отидохѫ, и ни-
кой не видѣ, и никой не усѣти, и никой
не ся събуди; защото всичкы-тѣ спѣхѫ,
понеже [і]дълбокъ сънъ отъ Господа бѣ
паднѫлъ на тѣхъ.
13 Тогазь минѫ Давидъ на срещѫ, та за-
станѫ на върхъ-тъ на горѫ-тѫ отъ да-
лечь: между тѣхъ имаше голѣмо разсто-
14 яніе. И извыка Давидъ къмъ людіе-тѣ, и
къмъ Авенира Нировъ-тъ сынъ и гово-
рѣше: Не отговаряшь ли, Авенире? И от-
говори Авениръ та рече: Кой си ты дѣто
15 выкашь къмъ царя? И рече Давидъ Аве-
ниру: Не си ли мѫжъ ты? и кой е подо-
бенъ тебѣ между Израиля? а защо не
пазишь господаря си царь-тъ? понеже
влѣзе единъ отъ людіе-тѣ да погуби ца-

[а] Ст. 26.
[б] Ст. 22.
[в] Гл. 20; 42. 2 Цар. 15; 9. 4 Цар. 5; 19. Лук. 7; 50. 8; 48.
[г] Быт. 19; 21.
[д] 2 Цар. 13; 23.
[е] Ст. 32.
[ж] Прит. 22; 23.
[з] Ст. 26, 34.
[и] 3 Цар. 2; 44. Псал. 7; 16.
[і] Рув. 2; 10, 13. Прит. 15; 33.
[к] Іис. Нав. 15; 56.
[л] Гл. 27; 3. 30; 5.
[м] 2 Цар. 3; 14, 15.
[н] Иса. 10; 30.

[а] Гл. 23; 19. Псал. 54; надпись-тъ.
[б] Гл. 14; 50. 17; 55.
[в] 1 Лѣт. 2; 16.
[г] Сѫд. 7; 10, 11.
[д] Гл. 24; 6, 7. 2 Цар. 1; 16.
[е] Гл. 25; 38. Псал. 94; 1, 2, 23. Лук. 18; 7. Рим. 12; 19.
[ж] Виж. Быт. 47; 29. Втор. 31; 14. Іов. 7; 1. 14; 5. Псал. 37; 13.
[з] Гл. 31; 6.
[и] Гл. 24; 7, 13.
[і] Быт. 2; 21. 15; 12.

16 ря господарь-тъ ти. Не е добро това
нѣщо което стори ты: живъ Господь вы
сте достойни за смьрть, понеже не упазихте
господаря си, помазанникъ-тъ Господень.
И сега, виждте дѣ е копіе-то на
царя, и кърчагъ-тъ съ водѫ-тѫ които бѣ-
17 хѫ при главѫ-тѫ му: И позна Саулъ
гласъ-тъ Давидовъ, и рече: [к]Твой-тъ
18 гласъ ли е, чадо мое Давиде? И Давидъ
рече: Мой-тъ гласъ е, господарю мой царю.
И рече: [л]Защо господарь-тъ ми гони
така рабъ-тъ си? какво сьмь сторилъ?
19 или какво зло *има* въ рѫкѫ-тѫ ми? И
сега нека чуе, молѭ, господарь-тъ ми
царь-тъ думы-тѣ на рабъ-тъ си: Ако Господь
[м]тя подигнѫ противъ мене, нека
пріеме жьртвѫ; но ако сѫ человѣческы
сынове, тѣ *нека бѫдѫтъ* проклѣти прѣдъ
Господа: [н]защото мя испѫдихѫ днесь да
нѣмамъ съобщеніе [о]въ наслѣдіе-то Господне,
и казуватъ *ми:* Иди, служи на дру-
20 гы богове. И сега, нека не падне кръвьта
ми на земѭ-тѫ прѣдъ Господа; защото
царь-тъ Израилевъ е излѣзлъ да търси
[п]еднѫ бълхѫ, като кога гони нѣкой
еребицѫ въ горы-тѣ.
21 И рече Саулъ: [р]Съгрѣшихъ: върни ся,
чадо мое Давиде: защото нѣма вече да ти
сторѭ зло, понеже душа-та ми [с]быде
днесь многоцѣнна прѣдъ твои-тѣ очи:
ето, безуміе сторихъ и голѣмѫ грѣшкѫ
22 направихъ. И отговори Давидъ, и рече:
Ето царско-то копіе: и нека мине единъ
23 отъ момцы-тѣ и да го земе. [т]А Господь
да отдаде всякому споредъ правдѫ-тѫ
му, и споредъ вѣрность-тѫ му; защото тя
прѣдаде Господь днесь въ рѫкѫ-тѫ *ми,*
но азъ не рачихъ да турѭ рѫкѫ-тѫ си
24 на помазанника Господень. Ето прочее,
както животъ-тъ ти быде днесь многоцѣненъ
прѣдъ очи-тѣ ми, така и мой-тъ
животъ нека бѫде многоцѣненъ прѣдъ
очи-тѣ на Господа, и той да мя избави
25 отъ всичкы-тѣ скърби. Тогазь рече Саулъ
Давиду: Да си благословенъ, чадо
мое Давиде! ты непрѣмѣнно ще извършишь
великы дѣла, и [у]наистинѫ ще ся
прѣукрѣпишь. И Давидъ си отиде въ
пѫть-тъ си, а Саулъ ся върнѫ на мѣсто-
то си.

ГЛАВА 27.

1 И рече Давидъ въ сърдце-то си: Най
сетнѣ ще погынѫ единъ день отъ рѫкѫ-
тѫ на Саула: нѣма по добро за мене,
освѣнь да ся отървѫ поскоро въ Филистимскѫ-тѫ
земѭ: тогазь ще ся отчае
Саулъ отъ мене, *и ще ся напустне* да мя не
търси вече по всичкы-тѣ прѣдѣлы на
Израиль: така ще ся отървѫ отъ рѫкѫ-
2 тѫ му. И станѫ Давидъ, та [а]прѣминѫ
той и шесть-тѣ стотинъ мѫжіе които бѣ-
хѫ съ него, [б]при Анхуса Маоховъ-тъ
3 сынъ, царя на Геѳъ. И останѫ Давидъ съ
Анхуса въ Геѳъ, той и мѫжіе-тѣ му, всякой
съ домородіе-то си, *и* Давидъ [в]съ двѣ-
тѣ си жены, Ахиноамъ Іезраелкѫ-тѫ,
и Авигеѭ Кармилкѫ-тѫ Наваловѫ-тѫ
4 женѫ. И възвѣстихѫ Саулу че побѣгнѫ
Давидъ въ Геѳъ: [г]за това не го потърси
вече.
5 И рече Давидъ Анхусу: Ако сьмь намѣрилъ
сега благодать прѣдъ очи-тѣ ти,
нека ми ся даде мѣсто въ нѣкой отъ полскы-тѣ
градове, да сѣдѭ тамъ: и защо
да сѣди рабъ-тъ ти съ тебе въ царскый-
6 тъ градъ? И даде му Анхусъ въ тойзи
день Сиклагъ: за това Сиклагъ останѫ на
7 Іудины-тѣ царіе *и* до днесь. А число-то
на дни-тѣ, колкото сѣдѣ Давидъ въ земѭ-тѫ
на Филистимцы-тѣ, быде една година
и четыри мѣсеца.
8 А възлазѣше Давидъ и мѫжіе-тѣ му,
та нападахѫ [д]върхъ Гессурійцы-тѣ, [е]Гезрейцы-тѣ,
и [ж]Амаличаны-тѣ: защото тѣ
бѣхѫ отъ старо врѣме жители на земѭ-
тѫ, [з]отъ входъ-тъ на Суръ, и дори до
9 Египетскѫ-тѫ земѭ. И поразяваше Давидъ
земѭ-тѫ, и не оставяше живъ ни
мѫжъ ни женѫ: и земаше овцы, и говеда,
и ослы, камилы, и дрехы: и като
10 ся връщаше, дохождаше при Анхуса. И
говорѣше Анхусъ *Давиду:* Дѣ направихте
нападеніе днесь? И отговаряше Давидъ:
Къмъ югъ на Іудѫ, и къмъ югъ на [и]Іерамеилцы-тѣ,
и къмъ югъ [і]на Кенеяны-
11 тѣ. И ни мѫжъ нито женѫ не оставяше
Давидъ живы, да донесѫтъ въ Геѳъ, и
думаше: Да не бы да възвѣстятъ противъ
насъ, и кажѫтъ: Така прави Давидъ. И
такъвъ бѣше обычай-тъ му, прѣзъ всичкы-тѣ
дни колкото сѣдѣ въ Филистимскѫ-тѫ
12 земѭ. И вѣрваше Анхусъ Давида,
и казуваше: Той направи себе си съвсѣмъ
омразенъ на людіе-тѣ си Израиля;
заради това ще ми бѫде рабъ вынѫгы.

ГЛАВА 28.

1 Въ онѣзи дни [а]събрахѫ Филистимци-
тѣ воинства-та си за да излѣзѫтъ да направятъ
бой противъ Израиля. И рече
Анхусъ Давиду: Да знаешь извѣстно, че
ще излѣзешь съ мене на бой-тъ, ты и мѫ-
2 жіе-тѣ-ти. И рече Давидъ Анхусу: Ты на-

к Гл. 24; 17.
л Гл. 24; 10, 12.
м 2 Цар. 16; 11. 24; 1.
н Втор. 4; 28, Псал. 120; 5.
о 2 Цар. 14; 16. 20; 19.
п Гл. 24; 15.
р Гл. 15; 24. 24; 18.
с Гл. 18; 30.
т Псал. 7; 8. 18; 20.
у Быт. 32; 28.

а Гл. 25; 13.
б Гл. 21; 10.
в Гл. 25; 43.
г Виж. Іис. Нав. 15; 31. 19; 5.
д Іис. Нав. 13; 2.
е Іис. Нав. 16; 10. Сѫд. 1; 29.
ж Исх. 17; 16. Виж. Гл. 15; 7, 8.
з Быт. 25; 18.
и Виж. 1 Лѣт. 2; 9, 25.
і Сѫд. 1; 16.

а Гл. 29; 1.

истинѫ ще познаешь що ще да направи
рабъ-тъ ти: И рече Анхусъ Давиду: За-
ради това ще тя направіѭ стражъ на гла-
вѫ-тѫ ми за всегда.
3 А [б]Самуилъ умрѣ, и всичкый Израиль го
плака, и погребе го въ Рамѫ градъ-тъ
му. И испѫдилъ бѣ Саулъ отъ мѣсто-то
[в]бѣсовъпрошатели-тѣ и вълшебницы-тѣ.
4 И тъй събрахѫ ся Филистимци-тѣ купно
и дойдохѫ та расположихѫ станъ-тъ си
[г]въ Сунамъ: и събра Саулъ всичкый Изра-
иль, та расположихѫ станъ-тъ си [д]въ
5 Гелвуѐ. И когато видѣ Саулъ станъ-тъ на
Филистимцы-тѣ, [е]уплаши ся, и растрепе-
6 ра ся сърдце-то му твърдѣ много. И по-
пыта Саулъ Господа; [ж]но Господь не
му отговори, нито [з]чрѣзъ сънища, нито
[и]чрѣзъ Уримъ-тъ, нито чрѣзъ пророцы.
7 Тогазь рече Саулъ на рабы-тѣ си: По-
търсѣте ми женѫ бѣсовъпрошателкѫ, за
да идѫ при неѭ, и да ѭ попытамъ. И
раби-тѣ му рекохѫ му: Ето, *има* въ Ен-
доръ една жена бѣсовъпрошателка.
8 И прѣличи ся Саулъ, и облѣче другы
дрехы, и отиде той и двама мѫжіе съ не-
го та дойдохѫ при женѫ-тѫ прѣзъ нощь:
[і]и рече: Почародѣйствувай ми, моліѭ,
чрѣзъ бѣсовъпрошеніе, и възведи ми ко-
9 гото ти рекѫ. И рече мў жена-та: Ето,
ты знаешь що направи Саулъ, какъ [к]ис-
трѣби бѣсовъпрошатели-тѣ и вълшебни-
цы-тѣ отъ мѣсто-то: защо сега вприм-
10 чашь животъ-тъ ми, да мя умъртвятъ? И
заклѣ ѝ ся Саулъ въ Господа, и рече:
Живъ Господь, нѣма да ти ся случи ни-
11 какво зло за това. Тогазь рече жена-та:
Кого да ти възведѫ? И рече: Самуила ми
възведи.
12 И когато видѣ жена-та Самуила, извы-
ка съ голѣмъ гласъ: и говори жена-та
Саулу, и рече: Защо мя излъга ты? и ты
13 си Саулъ. И рече ѝ царь-тъ: Не бой ся;
но какво видѣ ты? И рече жена-та Сау-
лу: Богове видѣхъ които излазѣхѫ изъ
14 земіѭ-тѫ. И рече ѝ: Какъвъ е образъ-тъ
му: А тя рече: Единъ старецъ възлази,
и е обвитъ [л]съ мантіѭ, И позна Саулъ
че бѣше Самуилъ, и наведе ся съ лице-то
15 доземи, та ся поклони: И рече Самуилъ
Саулу: Защо ми досади ты, и мя направи
да възлѣзѫ? И рече Саулъ: [н]Нахождамъ
ся въ голѣмо утѣсненіе; защото Фили-
стимци-тѣ ратуватъ противъ мене, а [о]Богъ
ся отдалечи отъ мене, и [п]не ми отгова-
ря вече, нито чрѣзъ пророцы, нито чрѣзъ
сънища; за това тя повыкнѫхъ да ми
16 обадишь що да правіѭ. Тогазь рече Са-
муилъ: А защо мя пыташь, като Господь
ся е отдалечилъ отъ тебе, и ти е станѫлъ
17 непріятель? Ето, Господь си направи,
[р]както бѣ говорилъ чрѣзъ мене; защото
раздра Господь царство-то отъ рѫкѫ-тѫ
ти, и го даде на ближній-тъ ти Давида.
18 [с]Понеже ты ся не покори на гласъ-тъ
Господенъ, нито извърши голѣмый-тъ не-
говъ гнѣвъ връзъ Амалика, заради това
Господь ти направи това нѣщо въ тойзи
19 день. И ще прѣдаде Господь Израиля съ
тебе въ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ: и
утрѣ ты и сынове-тѣ ти *ще бѫдете* съ ме-
не: и станъ-тъ Израилевъ ще прѣдаде Го-
сподь въ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ.
20 Тогазь паднѫ Саулъ тутакси цѣлъ про-
стрѣнъ на земіѭ-тѫ; защото ся много
уплаши отъ Самуиловы-тѣ думы и сила
нѣмаше въ него, понеже не бѣ ялъ хлѣбъ
21 всичкый-тъ день, и всичкѫ-тѫ нощь. И
дойде жена-та при Саула и видѣ го че
бѣше много смутенъ, и рече му: Ето ра-
ба-та ти послуша гласъ-тъ ти, [т]турихъ
животъ-тъ си въ рѫкѫ-тѫ си, и поко-
рихъ ся на твои-тѣ думы, които ми ты
22 говори. Сега прочее послушай и ты, мо-
ліѭ, гласъ-тъ на рабѫ-тѫ си, и нека ту-
рѭ малко хлѣбъ прѣдъ тебе: та яждь, за
да пріемешь силѫ, понеже отивашь на
23 пѫть. Но не щѣше, и думаше: Не щѫ да
ямъ. Раби-тѣ му обаче съ женѫ-тѫ нае-
дно принудихѫ го, та послуша гласъ-тъ
имъ: и станѫ отъ земіѭ-тѫ, та сѣднѫ на
24 постелкѫ-тѫ. А жена-та имаше храненѫ
юницѫ въ кѫщѫ-тѫ: и побърза, та ѭ
закла: и зѣ брашно, та омѣси, и испече
25 отъ него бесквасны питы: И донесе прѣдъ
Саула и прѣдъ рабы-тѣ му, та ядохѫ. И
станѫхѫ та си отидохѫ прѣзъ онѫзи
нощь.

ГЛАВА 29.

1 И [а]събрахѫ Филистимци-тѣ всичкы-тѣ
си воинства [б]въ Афекъ: а Израиляни-тѣ
расположихѫ станъ-тъ си при изворъ-тъ
2 който е въ Іезраель. И Филистимскы-тѣ
войводы заминувахѫ съсъ стотины и съ
тысящы: а Давидъ и мѫжіе-тѣ му идѣхѫ
3 отдирѣ [в]съ Анхуса. И рекохѫ Филистим-
скы-тѣ началници: Що щѫтъ *тука* тѣзи
Евреи? И рече Анхусъ на Филистимскы-
тѣ началницы: Не е ли тойзи Давидъ
рабъ-тъ на Саула царя Израилевъ, който
быде съ мене [г]прѣзъ тѣзи дни, или годи-
ны? и [д]не намѣрихъ въ него никаквѫ
грѣшкѫ отъ както е припаднѫлъ *при мене*
4 до тойзи день. И негодовахѫ противъ не-

б Гл. 25; 1.
в Ст. 9. Исх. 22; 18. Лев. 19; 31. 20; 27. Втор. 18; 10, 11.
г Іис. Нав. 19; 18. 4 Цар. 4; 8.
д Гл. 31; 1.
е Іов. 18; 11.
ж Гл. 14; 37. Прит. 1; 28. Плач. 2; 9.
з Числ. 12; 6.
и Исх. 28; 30. Числ. 27; 21. Втор. 33; 8.
і Втор. 18; 11. 1 Лѣт. 10; 13. Иса. 8; 19.
к Ст. 3.
л Гл. 15; 27. 4 Цар. 2; 8, 13.
н Прит. 5; 11, 12, 13. 14; 14.
о Гл. 18; 12.
п Ст. 6.
р Гл. 15; 28.
с Гл. 15; 9. 3 Цар. 20; 42. 1 Лѣт. 10; 13. Іер. 48; 10.
т Сѫд. 12; 3. Гл. 19; 5. Іов. 13; 14.

—

а Гл. 28; 1.
б Гл. 4; 1.
в Гл. 28; 1, 2.
г Виж. Гл. 27; 7.
д Дан. 6; 5.

го Филистимскы-тѣ началници и рекохѫ
му Филистимскы-тѣ началници: [е]Испро-
води тогозь человѣка, и нека ся върне на
мѣсто-то си което му си опрѣдѣлилъ, и
да не слѣзе съ насъ въ бой-тъ, да не бы
да ни стане [ж]въ бой-тъ сѫпостатъ; защо-
то какъ бы ся примирилъ той съ госпо-
даря си? не съ главы-тѣ ли на тѣзи мѫ-
5 жіе? Не е ли той Давидъ, за когото пѣ-
ехѫ взаимно въ ликове-тѣ, и говорѣхѫ:
[з]Саулъ порази тысящы-тѣ си, а Давидъ
тмы-тѣ си?
6 Тогазь повыка Анхусъ Давида, та му
рече: Живъ Господь, наистинѫ ты быде
правъ, [и]и исходъ-тъ ти и входъ-тъ ти съ
мене въ станъ-тъ е угоденъ прѣдъ очи-
тѣ ми; защото [і]зло не намѣрихъ въ тебе,
отъ който день си дошелъ при мене дори
до тойзи день; но прѣдъ очи-тѣ на вой-
7 воды-тѣ не си ты угоденъ. Сега прочее
върни ся та иди съ миръ, за да не нане-
сешь неугодность въ Филистимскы-тѣ
8 войводы. И рече Давидъ Анхусу: Но що
сьмь направилъ? и що намѣри ты въ
рабъ-тъ си отъ който день сьмь прѣдъ
тебе до тойзи день, та да не идѫ да рату-
вамъ противъ непріятели-тѣ на господа-
9 ря си царь-тъ? И отговори Анхусъ и ре-
че Давиду: Знаѭ че си угоденъ прѣдъ
очи-тѣ ми, [к]като ангелъ Божій: но [л]Фи-
листимскы-тѣ началници рекохѫ: Да не
10 възлѣзе той съ насъ въ бой-тъ. Сега про-
чее стани утрѣ рано, съ рабы-тѣ на го-
сподаря си, които дойдохѫ съ тебе: и
като станете утрѣ рано, тутакси като ви
ся разсъвне, идѣте си.
11 И станѫ рано на утринь-тѫ Давидъ, и
мѫжіе-тѣ му, за да си идѫтъ, да ся вър-
нѫтъ въ Филистимскѫ-тѫ земіѭ. А [м]Фи-
листимци-тѣ възлѣзохѫ въ Іезраель.

ГЛАВА 30.

1 И когато Давидъ и мѫжіе-тѣ му влѣ-
зохѫ въ Сиклагъ въ третій-тъ день;
[а]Амаличани-тѣ бѣхѫ направили нападеніе
въ южнѫ-тѫ странѫ, и въ Сиклагъ, и
поразили бѣхѫ Сиклагъ и изгорили го бѣ-
2 хѫ съ огнь. И заплѣнили бѣхѫ жены-тѣ
които бѣхѫ въ него: отъ мало до голѣ-
мо не умъртвихѫ никого, но зѣхѫ *гы*, та
3 отидохѫ въ пѫть-тъ си. А Давидъ и мѫ-
жіе-тѣ му дойдохѫ въ градъ-тъ, и ето,
бѣше изгоренъ съ огнь: и жены-тѣ имъ, и
сынове-тѣ имъ, и дъщери-тѣ имъ заплѣ-
4 нены. Тогазь Давидъ и людіе-тѣ които
бѣхѫ съ него възвысихѫ гласъ-тъ си та
плакахѫ, додѣ не имъ останѫ вече сила
5 да плачѫтъ. Така и [б]двѣ-тѣ жены на Да-
вида быдохѫ заплѣнены, Ахиноамъ Іе-
зраелка-та, и Авигея жена-та на Нава-
6 ла Кармилецъ-тъ. И оскърби ся Давидъ
много, защото людіе-тѣ говорѣхѫ [в]съ ка-
меніе да го убіѭтъ, понеже душа-та на
всичкы-тѣ людіе бѣше прѣогорчена, вся-
кой за сынове-тѣ си и за дъщери-тѣ си:
а [г]Давидъ ся укрѣпи въ Господа Бога
своего.
7 И [д]рече Давидъ на Авіаѳара священни-
ка, Ахимелеховый-тъ сынъ: Донеси ми
тукъ, молѭ, ефодъ-тъ. И донесе Авіа-
8 ѳаръ ефодъ-тъ при Давида. И [е]попыта Да-
видъ Господа, и рече: Да гонѭ ли вслѣдъ
тойзи пълкъ? ще гы стигнѫ ли? А той
му рече: Гони; защото наистинѫ ще сти-
гнешь, и непрѣмѣнно ще отървешь *всич-*
9 *ко.* Тогазь отиде Давидъ, той и шесть-тѣ
стотинъ мѫжіе които бѣхѫ съ него, та
дойдохѫ до потокъ-тъ Восоръ, дѣто оста-
10 нѫли-тѣ ся спрѣхѫ: А Давидъ самъ
и четыристотинъ мѫжіе гоняхѫ; понеже
[ж]останѫхѫ назадъ двѣстѣ, които уморе-
ни не можахѫ да прѣминѫтъ потокъ-тъ
Восоръ.
11 И намѣрихѫ человѣкъ Египтянинъ въ
поле-то, и доведохѫ го при Давида: и
дадохѫ му хлѣбъ, и яде, и напоихѫ го
12 съ водѫ; И дадохѫ му еднѫ часть отъ
низаницѫ смоквы, и два грозда сухо гро-
здіе, [з]та яде и върнѫ ся духъ-тъ му въ
него; защото не бѣше ялъ хлѣбъ нито
13 бѣше пилъ водѫ, три дни и три нощи. И
рече му Давидъ: Чій си? и отъ дѣ си? И
рече: Отрокъ сьмь Египтянинъ, рабъ на
единъ Амаличанинъ: и остави мя госпо-
дарь-тъ ми, понеже ся разболѣхъ три дни
14 сега. Ный направихмы нападеніе въ ю-
жнѫ-тѫ странѫ [и]на Хереѳцы-тѣ, и въ
страны-тѣ на Іудѫ, и въ южнѫ-тѫ стра-
нѫ [і]на Халева: и изгорихмы Сиклагъ съ
15 огнь. И рече му Давидъ: Можешь ли да
мя низведешь къмъ тойзи пълкъ? А той
рече: Закълни ми ся въ Бога, че нѣма да
мя умъртвишь, нито ще мя прѣдадешь въ
рѫкѫ-тѫ на господаря ми, и ще тя низ-
ведѫ при тойзи пълкъ.
16 И когато го низведе, ето, тѣ *бѣхѫ* рас-
пърснѫти по лице-то на всичко-то мѣсто,
[к]та ядѣхѫ, и піяхѫ, и веселѣхѫ ся, за-
ради всичкы-тѣ голѣмы корысти които
зѣхѫ отъ Филистимскѫ-тѫ земіѭ, и отъ
17 Іудинѫ-тѫ земіѭ. И удари гы Давидъ отъ
зорѫ-тѫ дори до вечеръ-тъ на утрѣшный-
тъ день: и не ся избави нито единъ отъ
тѣхъ, освѣнъ четыристотинъ момци, кои-
18 то сѣдѣхѫ на камилы, и побѣгнѫхѫ. И

е 1 Лѣт. 12; 19.
ж Виж. Гл. 14; 21.
з Гл. 18; 7. 21; 11.
и 2 Цар. 3; 25. 4 Цар. 19; 27.
і Ст. 3.
к 2 Цар. 14; 17, 20. 19; 27.
л Ст. 4.
м 2 Цар. 4; 4.

—

а Виж. Гл. 15; 7. 27; 8.
б Гл. 25; 42, 43. 2 Цар. 2; 2.
в Исх. 17; 4.
г Псал. 42; 5. 56; 3, 4, 11. Авв. 3; 17, 18.
д Гл. 23; 6, 9.
е Гл. 23; 2, 4.
ж Ст. 21.
з Сѫд. 15; 19. Гл. 14; 27.
и Ст. 16. 2 Цар. 8; 18. 3 Цар. 1; 38, 44. Іез. 25; 16. Соф. 2; 5.
і Іис. Нав. 14; 13. 15; 13.
к 1 Сол. 5; 3.

отърва Давидъ все що бѣхѫ зѣли Ама-
личани-тѣ: и двѣ-тѣ си жены отърва Да-
19 видъ. И не имъ ся изгуби ни мало ни
голѣмо, ни сынове ни дъщери, ни ко-
рысть, ни нищо отъ колкото бѣхѫ зѣли
20 отъ тѣхъ: [л]всичко-то върнѫ Давидъ. И
зѣ Давидъ всичкы-тѣ овцы и говеда, *и
като гы* карахѫ прѣдъ другы-тѣ скотове,
говорѣхѫ: Тѣзи сѫ Давидовы-тѣ корысти.
21 И дойде Давидъ [м]при двѣстѣ-тѣ мѫ-
жіе, които бѣхѫ изнемощѣли та не могo-
хѫ да идѫтъ слѣдъ Давида, за това гы
бѣ оставилъ на потокъ-тъ Восоръ: и из-
лѣзохѫ да посрѣщнѫтъ Давида и да по-
срѣщнѫтъ людіе-тѣ които бѣхѫ съ него;
и когато приближи Давидъ при людіе-тѣ,
22 поздрави гы. И отговорихѫ [н]всичкы-тѣ
лоши и развращенни мѫжіе отъ които
бѣхѫ ходили съ Давида, и рекохѫ: по-
неже тѣ не дойдохѫ съ насъ, не щемъ да
имъ дадемъ отъ корысти-тѣ които отър-
вахмы, освѣнь на всякого женѫ-тѫ му, и
чада-та му: и нека *гы* земѫтъ, та нека си
23 отидѫтъ. Но Давидъ рече: Не направяй-
те така, братіе мои, за онѣзи нѣща, кои-
то ни даде Господь, който ны упази, и
прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ ни пълкъ-тъ който
24 бѣ дошелъ противъ насъ. И кой ще вы
послуша въ тѫзи работѫ? но [о]споредъ
дѣлъ-тъ на слазящій-тъ въ бой-тъ, така
ще бѫде и дѣлъ-тъ на сѣдящій-тъ при съ-
25 сѫды-тѣ: равно ще ся дѣлятъ. И станѫ
така отъ онзи день и послѣ: и направи
това законъ и повелѣніе въ Израиля до
тойзи день.
26 А когато дойде Давидъ въ Сиклагъ,
проводи отъ тѣзи корысти на Іудины-тѣ
старѣйшины, на пріятели-тѣ си, и рече:
Ето вамъ благословеніе, отъ корысти-тѣ
27 на врагове-тѣ Господни: *Проводи* на онѣ-
зи които *живѣехѫ* въ Веѳиль, и на онѣзи
въ южный [п]Рамоѳъ, и на онѣзи въ [р]Іа-
28 ѳиръ, и на онѣзи въ [с]Ароиръ, и на онѣзи
29 въ Сифмоѳъ, и на онѣзи [т]въ Есѳемо, И
на онѣзи въ Рахалъ, и на онѣзи въ гра-
дища-та [у]на Іерамеилцы-тѣ, и на онѣзи
30 въ градища-та [ф]на Кенейцы-тѣ. И на
онѣзи [х]въ Хормѫ, и на онѣзи въ Хора-
31 санъ, и на онѣзи въ Аѳахъ, И на онѣ-
зи [ц]въ Хевронъ, и на всичкы-тѣ мѣста,
по които Давидъ ходѣше, той и мѫ-
жіе-тѣ му.

ГЛАВА 31.

1 [а]А Филистимци-тѣ правѣхѫ брань про-
тивъ Израиля: и побѣгнѫхѫ Израилеви-
тѣ мѫжіе отъ лице-то на Филистимцы-
тѣ, и паднѫхѫ убити въ горѫ-тѫ [б]Гел-
2 вуѐ. И стигнѫхѫ Филистимци-тѣ Саула
и сынове-тѣ му: и поразихѫ Филистим-
ци-тѣ [в]Іонаѳана, и Авинадава, и Мелхи-
3 суя, Сауловы-тѣ сынове. И [г]натегнуваше
битва-та върхъ Саула, и получихѫ го
стрѣлци-тѣ мѫжіе: и нарани ся тежко
4 отъ стрѣлцы-тѣ. И [д]рече Саулъ на орѫ-
женосеца си: Истъргни мечъ-тъ си, та мя
прободи съ него: [е]за да не дойдѫтъ тѣ-
зи необрѣзани, та мя прободѫтъ, и ся
поругаіѫтъ съ мене. Но орѫженосецъ-тъ
му не рачеше, [ж]защото много ся боеше.
За това зѣ Саулъ мечъ-тъ, та [з]паднѫ
5 върхъ него. И като видѣ орѫженосецъ-
тъ му че умрѣ Саулъ, паднѫ и той на
6 мечъ-тъ си, и умрѣ съ него. Така умрѣ
Саулъ, и трима-та му сынове, и орѫже-
носецъ-тъ му, и всичкы-тѣ му мѫжіе на-
едно въ самый-тъ онзи день.
7 И Израилеви-тѣ мѫжіе, които бѣхѫ от-
татакъ долъ-тъ и оттатакъ Іорданъ, като
видѣхѫ че бѣгахѫ Израилеви-тѣ мѫжіе, и
че Саулъ и сынове-тѣ му измрѣхѫ, остави-
хѫ градове-тѣ та побѣгнѫхѫ: а Филистим-
ци-тѣ дойдохѫ и ся населихѫ въ тѣхъ.
8 И на утрешный-тъ день, когато дойдо-
хѫ Филистимци-тѣ да съблѣкѫтъ убиты-
тѣ, намѣрихѫ Саула и трима-та му сыно-
9 ве паднѫли на горѫ-тѫ Гелвуѐ. И отсѣ-
кохѫ главѫ-тѫ му, и извадихѫ орѫжія-
та му, и распратихѫ по Филистимскѫ-
тѫ земѭ наоколо, [и]за да раздадѫтъ из-
вѣстіе въ домъ-тъ на идолы-тѣ си, и ме-
10 жду людіе-тѣ. И [і]турихѫ орѫжія-та му
въ домъ-тъ [к]на Астарты-тѣ, и [л]обѣсихѫ
тѣло-то му на стѣнѫ-тѫ на [м]Веѳсанъ.
11 А като [н]чухѫ жители-тѣ на Іависъ-
галаадъ за това, което направихѫ Фили-
12 стимци-тѣ Саулу, [о]Станѫхѫ всичкы-тѣ
силни мѫжіе, та ходихѫ всичкѫ-тѫ нощь,
и зѣхѫ тѣло-то на Саула и тѣла-та на
сынове-тѣ му отъ стѣнѫ-тѫ на Веѳсанъ,
и дойдохѫ въ Іависъ, та гы [п]изгорихѫ
13 тамо. И зѣхѫ кости-тѣ имъ та [р]гы зако-
пахѫ подъ дърво-то въ Іависъ, и [с]пости-
хѫ седмь дни.

[л] Ст. 8.
[м] Ст. 10.
[н] Втор. 13; 13. Сѫд. 19; 22.
[о] Виж. Числ. 31; 27. Іис. Нав. 22; 8.
[п] Іис. Нав. 19; 8.
[р] Іис. Нав. 15; 48.
[с] Іис. Нав. 13; 16.
[т] Іис. Нав. 15; 50.
[у] Гл. 27; 10.
[ф] Сѫд. 1; 16.
[х] Сѫд. 1; 17.
[ц] Іис. Нав. 14; 13. 2 Цар. 2; 1.

—

[а] 1 Лѣт. 10; 1 до 12.
[б] Гл. 28; 4.
[в] Гл. 14; 49. 1 Лѣт. 8; 33.
[г] Виж. 2 Цар. 1; 6 и дрг.
[д] Сѫд. 9; 54.
[е] Гл. 14; 6. 17; 26.
[ж] 2 Цар. 1; 14.
[з] 2 Цар. 1; 10.
[и] 2 Цар. 1; 20.
[і] Гл. 21; 9.
[к] Сѫд. 2; 13.
[л] 2 Цар. 21; 12.
[м] Іис. Нав. 17; 11. Сѫд. 1; 27.
[н] Гл. 11; 3, 9, 10.
[о] Виж. Гл. 11; 1—11. 2 Цар. 2; 4—7.
[п] 2 Лѣт. 16; 14. Іер. 34; 5. Амос. 6; 10.
[р] 2 Цар. 2; 4, 5. 21; 12, 13, 14.
[с] Быт. 50, 10.

—

ВТОРА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ

ИЛИ

ВТОРА КНИГА НА САМУИЛА.

ГЛАВА 1.

1 А слѣдъ смърть-тж на Саула, като ся
върнж Давидъ [а]отъ поразеніе-то на Ама-
личаны-тѣ, сѣдѣ Давидъ въ Сиклагъ два
2 дни. А въ третій-тъ день, ето, [б]дойде че-
ловѣкъ изъ станъ-тъ, отъ при Саула [в]съ
раздраны дрехы, и пърсть на главж-тж
му: и като влѣзе при Давида, паднж на
3 земіж-тж, та ся поклони. И рече му Да-
видъ: Отъ дѣ идешь? А той му рече:
Азъ ся отървахъ отъ Израилевый-тъ
4 станъ. И рече му Давидъ: Какво станж?
кажи ми, моліж. И отговори: Побѣгнж-
хж людіе-тѣ отъ бой-тъ, и мнозина даже
отъ людіе-тѣ паднжхж, и умрѣхж; умрѣ-
5 хж още и Саулъ и Іонаѳанъ сынъ му. И
рече Давидъ на момъка който му извѣ-
стяваше: Какъ знаешь че умрѣ Саулъ и
6 Іонаѳанъ сынъ му? И рече онзи момъкъ
който му извѣстяваше: Намѣрихъ ся по
случаю въ [г]горж-тж Гелвуè, и ето, [д]Са-
улъ бѣше ся подпрѣлъ на копіе-то си, и
ето, колесницы-тѣ и конницы-тѣ го при-
7 стигнувахж. И като погледнж отъ диря
си, видѣ мя, и повыка мя. И отговорихъ:
8 Ето азъ. И рече ми: Кой си ты? И от-
говорихъ му: Амаличанинъ сьмъ азъ.
9 Пакъ ми рече: Нападни на мене, моліж,
та мя убій; защото помраченіе мя обзѣ,
понеже животъ-тъ ми е още всичкый въ
10 мене. И тъй застанжхъ връзъ него, и го
[е]убихъ: понеже бѣхъ увѣренъ че не мо-
жаше да поживѣе като паднж: и зѣхъ
вѣнецъ-тъ, който бѣше на главж-тж му, и
гривнж-тж която бѣше на ржкж-тж му,
та гы донесохъ тукъ при господаря ми.
11 Тогазъ хванж Давидъ дрехы-тѣ си, [ж]та
гы раздра: така и всичкы-тѣ мжжіе кои-
12 то бѣхж съ него. И жалихж, и плакахж,
и постихж до вечеръ-тъ за Саула, и за
Іонаѳана сына му, и за людіе-тѣ Госпо-
дни, и за домъ-тъ Израилевъ, защото па-
днжхж отъ мечъ.
13 А Давидъ рече на момъка който му
извѣстяваше: Отъ дѣ си ты? И отговори:
Азъ сьмъ сынъ на единъ пришлецъ Ама-
14 личанинъ. И рече му Давидъ: [з]Какъ ся
не убоя ты [и]да прострешь ржкж-тж си
15 за да убіешь помазанника Господень? И
[і]повыка Давидъ единого отъ момцы-тѣ и
рече: Пристжпи, нападни връзъ него. И
16 порази го, и умрѣ. И рече му Давидъ:
[к]Кръвь-та ти на главж-тж ти; защото
[л]уста-та ти свидѣтелствувахж противъ
тебе, като рече: Азъ убихъ помазанника
Господень.
17 И плака Давидъ тойзи плачъ за Саула,
18 и за сына му Іонаѳана. (И заржча да на-
учатъ Іудини-тѣ сынове *тжзи пѣснь на*
Лжкъ-тъ: ето, писана е [н]въ книгж-тж
на Праведный-тъ.)
19 О Израилева славо, на высокы-тѣ си
мѣста устрѣлена!
[о]Какъ паднжхж силни-тѣ!
20 [п]Не възвѣстявайте въ Геѳъ,
Не проповѣдвайте по улицы-тѣ на Аска-
лонъ,
[р]За да ся не зарадуватъ Филистимскы-
тѣ дъщери,
[с]За да ся не развеселятъ дъщери-тѣ на
необрѣзаны-тѣ.
21 [т]Горы, които сте въ Гелвуè, [у]*нека* нѣма
роса, нито дъждь, на васъ,
Нито нивы които даватъ начаткы:
Защото тамъ бы захвърленъ щитъ-тъ на
крѣпкы-тѣ,
Сауловый-тъ щитъ, *като* [ф]че не е былъ
помазанъ съ елей.
22 Отъ кръвь-тж на убиты-тѣ,
Отъ лой-тъ на крѣпкы-тѣ,
[х]Лжкъ-тъ Іонаѳановъ не ся вращаше на-
задъ,
И мечъ-тъ Сауловъ не ся вращаше праз-
денъ.
23 Саулъ и Іонаѳанъ,
Любезни-тѣ и рачителни-тѣ въ животъ
-тъ си,
И въ смърть-тж си не ся раздвоихж:
Бѣхж по лекы отъ орлы-тѣ,
[ц]По силни отъ лвы-тѣ.
24 Израилеви дъщери, плачѣте за Саула,

а 1 Цар. 30; 17, 26.
б Гл. 4; 10.
в 1 Цар. 4; 12.
г 1 Цар. 31; 1.
д Виж. 1 Цар. 31; 2, 3, 4.
е Сжд. 9; 54.
ж Гл. 3; 31. 13; 31.
з Числ. 12; 8. 1 Цар. 31; 4.
и 1 Цар. 24; 6. 26; 9. Псал. 105; 15.
і Гл. 4; 10, 12.
к 1 Цар. 26; 9. 3 Цар. 2; 32, 33, 37.
л Ст. 10. Лук. 19; 22.
н Іис. Нав. 10; 13.
о Ст. 27.
п 1 Цар. 31; 9. Мих. 1; 10. Виж. Сжд. 16; 23.
р Виж. Исх. 15; 20. Сжд. 11; 34. 1 Цар. 18; 6.
с 1 Цар. 31; 4.
т 1 Цар. 31; 1.
у Сжд. 5; 23. Іов. 3; 3, 4. Іер. 20; 14.
ф 1 Цар. 10; 1.
х 1 Цар. 18; 4.
ц Сжд. 14; 18.

Който вы облачеше въ червено съ украшенія,
Който туряше златны украшенія по дрехы-тѣ ви.
25 Какъ паднѫхѫ силни-тѣ всрѣдъ бой-тъ!
Іонаѳане, удареный на высокы-тѣ си мѣста!
26 Прѣоскърбенъ съмь за тебе, брате мой Іонаѳане!
Рачителенъ ми бѣше ты:
[ч]Твоя-та любовь къмъ мене бѣше чудесна:
Прѣвъсхождаше любовь-тѫ на женьı-тѣ.
27 [ш]Какъ паднѫхѫ силни-тѣ,
И погынѫхѫ орѫжія-та на бой-тъ?

ГЛАВА 2.

1 И слѣдъ това [а]попыта Давидъ Господа,
и рече: Да възлѣзѫ ли въ нѣкой отъ Іудины-тѣ градове? И Господь рече: Възлѣзь. И рече Давидъ: Дѣ да възлѣзѫ? А
2 той му рече: [б]Въ Хевронъ. И тъй възлѣзе тамъ Давидъ [в]и двѣ-тѣ му жены, Ахиноамъ Іезраелка-та, и Авигея жена-
3 та на Навала Кармилецъ-тъ. И [г]мѫжіе-тѣ които бѣхѫ съ него възведе Давидъ, всякого съ домородіе-то му: и населихѫ
4 ся въ Хевронскы-тѣ градове. И [д]дойдохѫ Іудини-тѣ мѫжіе, та помазахѫ тамъ Давида за царь надъ Іудиный-тъ домъ.
И извѣстихѫ Давиду, и рекохѫ: [е]мѫжіе-тѣ на Іависъ-галаадъ бѣхѫ, които по-
5 гребохѫ Саула. И прати Давидъ вѣстители при мѫжіе-тѣ на Іависъ-галаадъ, и рече имъ: Да сте [ж]благословени отъ Господа, защото направихте тѫзи милость на Господаря си, на Саула, и погребохте
6 го! [з]Сега прочее да направи Господь вамъ милость и истинѫ! така и азъ ще ви въздамъ тѫзи добринѫ, понеже направихте
7 това нѣщо. Сега прочее, нека ся укрѣпятъ рѫцѣ-тѣ ви и бѫдѣте мѫжественни; защото господарь-тъ ви Саулъ умрѣ, а Іудиный домъ помазахѫ мене царь надъ
8 себе си. [и]Но Авениръ, Нировый сынъ, Сауловъ-тъ военачалникъ, зѣ Исвосѳея, Сауловъ-тъ сынъ, та го заведе въ Маха-
9 наимъ, И направи го царь надъ Галаадъ, и надъ Ассурцы-тѣ, и надъ Іезраелцы-тѣ, и надъ Ефрема, надъ Веніамина, и надъ всичкый Израиль.
10 На четыридесеть годинъ бѣше Исвосѳей Сауловый сынъ, когато станѫ царь надъ Израиля: и царува двѣ годины: но Іуди-
11 ный домъ послѣдова Давида. И [і]число-то на дни-тѣ, въ които царува Давидъ въ Хевронъ, надъ Іудиный домъ, бѣхѫ седмь годины и шесть мѣсеци.
12 И тъй излѣзе Авениръ Нировый сынъ,
и раби-тѣ на Исвосѳея, сына Саулова, изъ
13 Маханаимъ, [к]къ Гаваонъ. И Іоавъ Саруиный сынъ, и раби-тѣ Давидови, излѣзохѫ та ся спосрѣщнѫхѫ близу при водоемъ-тъ на Гаваонъ: и сѣднѫхѫ едни-тѣ отсамъ [л]на водоемъ-тъ, а другы-тѣ отта-
14 такъ на водоемъ-тъ. И рече Авениръ Іоаву: Нека станѫтъ сега момци-тѣ, и да поиграіѫтъ прѣдъ насъ. И рече Іоавъ:
15 Нека станѫтъ. И тъй станѫхѫ та прѣминѫхѫ на четъ, дванадесеть отъ Веніамина, отъ странѫ-тѫ на Исвосѳея, сына Саулова, и дванадесеть отъ Давидовы-тѣ
16 рабы. И хванѫхѫ всякой ближній-тъ си за главѫ-тѫ, та прѣкара ножъ-тъ си въ ребро-то на ближній-тъ си, и паднѫхѫ заедно: за то онова мѣсто ся нарече,
17 *Хелкаѳъ-ассуримъ, което е Гаваонъ. И станѫ сраженіе-то много жестоко въ онзи день: и Авениръ и Израилеви-тѣ мѫжіе ся побѣдихѫ отъ Давидовы-тѣ рабы.
18 И тамо бѣхѫ [м]трима-та Саруини сынове: Іоавъ и Ависей и Асаилъ: а Асаилъ бѣ [н]лекъ въ нозѣ-тѣ, [о]като една отъ
19 полскы-тѣ сърны. И погнѫ Асаилъ вслѣдъ Авенира: и като тичаше, не свърнѫ ни на десно, ни на лѣво, отъ вслѣдъ Авени-
20 ра. И погледнѫ Авениръ назадъ си, и рече: Ты ли си, Асаиле? А той отговори:
21 Азъ. И рече му Авениръ: Свърни ты на десно или на лѣво, та хвани нѣкого отъ момцы-тѣ, иземи за себе си всеоружіето му. Но не рачи̂ Асаилъ да свърне отъ
22 слѣдъ него. И пакъ рече Авениръ Асаилу: Върни ся отъ слѣдъ мене: защо да тя ударіѭ до земіѭ-тѫ? какъ ще дигнѫ тогазь лице-то си къмъ Іоава брата ти?
23 Но не рачи̂ да ся върне: за това го порази Авениръ съсъ задньо-то на копіето си [п]въ коремъ-тъ, и излѣзе копіе-то отъ заднины-тѣ му, и паднѫ тамъ и умрѣ на само-то мѣсто: и колко-то дохождахѫ на мѣсто-то, дѣто паднѫ та умрѣ
24 Асаилъ, спирахѫ ся. А Іоавъ и Ависей гоняхѫ вслѣдъ Авенира: и слънце-то захождаше когато тѣ дойдохѫ до хълмъ-тъ Аммѫ, който е срещѫ Гіѫ, при пѫть-тъ на Гаваонскѫ-тѫ пустыніѫ.
25 И събрахѫ ся Веніаминови-тѣ сынове отдирь Авенира, и станѫхѫ едно тѣло, и застанѫхѫ на върхъ-тъ на единъ хълмъ.
26 Тогазь Авениръ извыка къмъ Іоава, и рече: Ще пояжда ли непрѣстанно мечъ-тъ? не знаешь ли че сетнина-та ще бѫде горчива, и до кога не щешь да заповѣдашь на людіе-тѣ да ся върнѫтъ отъ да
27 гонятъ братія-та си? И рече Іоавъ: Живъ Богъ, [р]ако не бы говорилъ ты, непрѣ-

[ч] 1 Цар. 18; 1, 3. 19; 2. 20; 17, 41. 23; 16.
[ш] Ст. 19.

—

[а] Сѫд. 1; 1. 1 Цар. 23; 2, 4, 9. 30; 7, 8.
[б] 1 Цар. 30; 31. Ст. 11. Гл. 5; 1, 3. 3 Цар. 2; 11.
[в] 1 Цар. 30; 5.
[г] 1 Цар. 27; 2, 3. 30; 1. 1 Лѣт. 12; 1.
[д] Ст. 11. Гл. 5; 5.
[е] 1 Цар. 31; 11, 13.
[ж] Руѳ. 2; 20. 3; 10. Псал. 115; 15.
[з] 2 Тим. 1; 16, 18.
[и] 1 Цар. 14; 50.
[і] Гл. 5; 5. 3 Цар. 2; 11.
[к] Іис. Нав. 18; 25.
[л] Іер. 41; 12.
* Нива на Ножеве-тѣ.
[м] 1 Лѣт. 2; 16.
[н] 1 Лѣт. 12; 8.
[о] Псал. 18; 33. Пѣсн. 2; 17. 8; 14.
[п] Гл. 3; 27. 4; 6. 20; 10.
[р] Ст. 14. Прит. 17; 14.

мѣнно тогазъ людіе-тѣ щѣхж да възлѣ-
зжтъ въ зоры, всякой отъ гоненіе-то на
28 брата си. И въстржби Іоавъ съ тржбж-
тж та застанжхж всичкы-тѣ людіе и не
гоняхж вече вслѣдъ Израиля, нито ся
біяхж вече.
29 И вървѣхж Авениръ и мжжіе-тѣ му
прѣзъ поле-то всичкж-тж онжзи нощь, и
прѣйдохж Іорданъ, та минжхж прѣзъ
всичкый-тъ Виѳронъ, и дойдохж въ Ма-
30 ханаимъ. А Іоавъ ся върнж отъ гоненіе-
то на Авенира: и като събра всичкы-тѣ
людіе, недоставахж отъ Давидовы-тѣ рабы
31 деветнадесеть мжжіе и Асаилъ. Но Дави-
дови-тѣ раби поразихж отъ Веніаминцы-
тѣ, и отъ Авенировы-тѣ мжжіе триста и
шестдесеть мжжіе *които* умрѣхж. И диг-
нжхж Асаила, та го заровихж въ гробъ-тъ
на бащж му, който бѣ въ Виѳлеемъ. А
Іоавъ и мжжіе-тѣ му вървѣхж цѣлж
нощь, и стигнжхж въ Хевронъ около за-
зоряваніе.

ГЛАВА 3.

1 И държа много бой-тъ между Сауло-
вый-тъ домъ, и Давидовый-тъ домъ. И
Давидъ непрѣстанно ся укрѣпяваше, а Са-
уловый домъ непрѣстанно изнемогваше.
2 И [а]родихж ся Давиду синове въ Хевронъ:
и първородный-тъ му бѣше Амнонъ [б]отъ
3 Ахиноамъ Іезраелкж-тж. А вторый му,
*Хилеавъ, отъ Авигеіж, женж-тж на На-
вала Кармилецъ-тъ: а третій Авессаломъ,
сынъ-тъ на Маахж, дъщеря на Ѳалмая,
4 [в]Гессурскый-тъ царь: А четвъртый, [г]Адо-
нія, сынъ на Аггиѳж: и петый, Сефатія,
5 сынъ на Авиталж: И шестый Иѳраамъ,
отъ Еглж, Давидовж-тж женж. Тѣ ся
родихж Давиду въ Хевронъ.
6 И като слѣдоваше бой-тъ между Сау-
ловъ-тъ домъ и Давидовъ-тъ домъ, Аве-
ниръ бѣше подпорка-та на Сауловъ-тъ
7 домъ. А Саулъ имаше наложницж на име
[д]Ресфа, дъщеря на Аіж: И рече *Исво-
сѳей* на Авенира: [е]Защо влѣзе ты при на
8 ложницж-тж на бащж ми? И разяри ся
много Авениръ за думы-тѣ на Исвосѳея, и
рече: [ж]Кучешка глава ли съмь азъ, кой-
то правіж днесь милость къмъ домъ-тъ
на бащж ти Саула, къмъ братія-та му, и
къмъ пріятели-тѣ му, противъ Іудж, и не
тя прѣдадохъ въ ржкж-тж на Давида, та
да мя обвиняваш днесь за тжзи женж?
9 [з]Така да направи Богъ Авениру, и така
да му приложи, ако, [и]както ся клѣ Го-
сподь Давиду, не направіж така нему:
10 Да прѣведж царство-то отъ Сауловъ-тъ
домъ, и да поставіж прѣстолъ-тъ Дави-
довъ надъ Израиля, и надъ Іудж [і]отъ
11 Данъ до Вирсавее. И не можеше вече
Исвосѳей да отговори ни рѣчь Авениру,
понеже му ся боеше.
12 Тогазъ проводи Авениръ вѣстители Да-
виду отъ своіж странж, и рече: Чія е зе-
мя-та? и думаше *още:* Направи уговоръ
съ мене, и ето, ржка-та ми ще бжде съ
тебе щото да доведж подъ власть-тж ти
13 всичкый Израиль. А той рече: Добрѣ;
азъ ще направіж уговоръ съ тебе; но
едно нѣщо искамъ азъ отъ тебе: и рече:
[к]Нѣма да видишь лице-то ми, ако не до-
ведешь прѣдъ мене [л]Михалж Сауловж-тж
дъщеріж, когато дойдешь да видишь ли-
14 це-то ми. И прати Давидъ вѣстители на
Исвосѳея Сауловъ-тъ сынъ, и рече: Дай
женж-тж ми Михалж, коіжто зѣхъ же-
нж за себе си [м]за сто Филистимскы кра-
15 екожія. И прати Исвосѳей та іж зѣ отъ
мжжа й, отъ [н]Фалтіила Лаисовъ-тъ сынъ.
16 И дойде съ неіж мжжъ й, та вървѣше и
плачеше слѣдъ неіж [о]до Вауримъ. Тогазь
му рече Авениръ: Иди, върни ся; и вър-
нж ся.
17 А Авениръ ся разговори съсъ старѣй-
шины-тѣ на Израиля, и рече: И вчера, и
завчера искахте Давида да царува надъ
18 васъ. Сега прочее направѣте *това:* защо-
то [п]Господь говорй за Давида, и рече:
Чрѣзъ ржкж-тж на Давида рабъ-тъ си ще
избавіж людіе-тѣ си отъ ржкж-тж на Фи-
листимцы-тѣ, и отъ ржкж-тж на всич-
19 кы-тѣ имъ неприятели. И говорй още
Авениръ въ уши-тѣ [р]на Веніаминцы-тѣ: и
отиде Авениръ да говори и въ уши-тѣ на
Давида въ Хевронъ, всичко що бѣ уго-
дно на Израиля, и на всичкый Веніами-
20 новъ домъ. И тъй дойде Авениръ при Да-
вида въ Хевронъ, и съ него двадесеть
мжжіе. И направи Давидъ на Авенира, и
на мжжіе-тѣ които бѣхж съ него, пиръ.
21 И рече Авениръ Давиду: Ще станж и ще
идж, и [с]ще съберж всичкый Израиль при
господаря си царя, за да направятъ уго-
воръ съ тебе, та [т]да царувашъ спо-
редъ всичко-то желаніе на душж-тж си.
И проводи Давидъ Авенира та отиде съ
миръ.
22 И ето, Давидови-тѣ раби и Іоавъ идѣ-
хж отъ едно нашествіе, и носѣхж съсъ
себе си много користи: но Авениръ не
бѣ съ Давида въ Хевронъ, защото го бѣ
23 испроводилъ, и отишелъ бѣ съ миръ. А
като дойде Іоавъ и всичко-то воинство съ
него, извѣстихж Іоаву, и рекохж: Аве-
ниръ Нировый сынъ дойде при царя, и
24 испроводи го, та си отиде съ миръ. То-

а 1 Лѣт. 3; 1—4.
б 1 Цар. 25; 43.
* Давидъ, 1 Лѣт. 3; 1.
в 1 Цар. 27; 8. Гл. 13; 37.
г 3 Цар. 1; 5.
д Гл. 21; 8, 10.
е Гл. 16; 21.
ж Втор. 23; 18. 1 Цар. 24; 15. Гл. 9; 8. 16; 9.
з Руѳ. 1; 17. 3 Цар. 19; 2.
и 1 Цар. 15; 28. 16; 1, 12. 28; 17. 1 Лѣт. 12; 23.
і Сжд. 20; 1. Гл. 17; 11. 3 Цар. 4; 25.
к Быт. 43; 3.
л 1 Цар. 18; 20.
м 1 Цар. 18; 25, 27.
н 1 Цар. 25; 44.
о Гл. 19; 16.
п Ст. 9.
р 1 Лѣт. 12; 29.
с Ст. 10, 12.
т 3 Цар. 11; 37.

газь влѣзе Іоавъ при царя, и рече: Що
направи ты? ето, Авениръ дойде при те-
25 бе; защо го испрати, та си отиде? Знаешь
добрѣ Авенира Нировъ-тъ сынъ, че дойде
за да тя измами, и да научи [у]исходъ-тъ
ти и входъ-тъ ти, и да научи всичко що
правишь.
26 И като излѣзе Іоавъ отъ Давида, пра-
ти вѣстители слѣдъ Авенира, и върнѫхѫ
го отъ кладенецъ-тъ Сирѫ: Давидъ оба-
27 че не знаеше. И когато ся върнѫ Аве-
ниръ въ Хевронъ, [ф]Іоавъ го свърнѫ при
еднѫ-тѫ странѫ на врата-та, за да му
говори ужъ тайно; и тамъ го удари [х]въ
коремъ-тъ, и [ц]умрѣ, за кръвь-тѫ на бра-
та му Асаила.
28 И слѣдъ това като чу Давидъ, рече:
Неповиненъ сьмь азъ, и царство-то ми,
прѣдъ Господа во вѣкъ, отъ кръвь-тѫ на
29 Авенира сына Нирова: И [ч]нека остане
на Іоавовѫ-тѫ главѫ, и на всичкый му
бащинъ домъ: и да не оскудѣе отъ Іоа-
вовъ-тъ домъ такъвъ който има [ш]сѣме-
теченіе, или прокаженъ, или който ся
подпира на тоягѫ, или пада отъ мечъ,
30 или лишенъ отъ хлѣбъ. Така Іоавъ и
Ависей братъ му убихѫ Авенира, защото
бѣ убилъ [щ]Асаила брата имъ у Гаваонъ
въ сраженіе-то.
31 И рече Давидъ на Іоава, и на всичкы-
тѣ людіе които бѣхѫ съ него: [ъ]Раздерѣ-
те дрехы-тѣ си, и [ы]прѣпашѣте ся съ врѣ-
тище, та плачѣте прѣдъ Авенира. И царь
32 Давидъ идѣше вслѣдъ носило-то. И погре-
бохѫ Авенира въ Хевронъ: и възвыси
царь-тъ гласъ-тъ си, и плака надъ Аве-
нировъ-тъ гробъ: и всичкы-тѣ людіе пла-
33 кахѫ. И плака царь-тъ надъ Авенира, и
рече:

Умрѣ ли Авениръ, [ь]както умира бе-
зуменъ?
34 Рѫцѣ-тѣ ти не ся вързахѫ,
Нито нозѣ-тѣ ти ся турихѫ въ желѣза.
Ты паднѫ както пада нѣкой
Прѣдъ сынове-тѣ на неправдѫ-тѫ.

И всичкы-тѣ людіе плакахѫ пакъ надъ
35 него, И дойдохѫ сетнѣ всичкы-тѣ людіе
[ѣ]за да прѣдуматъ Давида да яде хлѣбъ,
като бѣше още день: но Давидъ ся за-
клѣ, и рече: [ю]Така да ми направи Богъ,
и така да приложи, ако вкусѭ хлѣбъ,
или каквогодѣ нѣщо, [я]прѣди да зайде
36 сълнце-то. И научихѫ *това* всичкы-тѣ
людіе, и угодно имъ быде; както бѣше
угодно на всичкы-тѣ людіе всичко което
37 правѣше царь-тъ. Защото всичкы-тѣ лю-
діе и всичкый Израиль познахѫ въ онзи
день, че не бѣше отъ царя да ся умър-
38 тви Авениръ Нировый сынъ. И рече царь-
тъ на рабы-тѣ си: Не знаете ли че вой-
вода великъ паднѫ тойзи день въ Изра-
39 иль? А азъ сьмь днесь слабъ, ако и да
сьмь помазанъ царь: и тѣзи мѫжіе Са-
руини-тѣ сынове [ѫ]много сѫ жестокы за
мене: [ѭ]Господь ще направи въздаяніе
на дѣлателя на злинѫ-тѫ, споредъ зли-
нѫ-тѫ му.

ГЛАВА 4.

1 И когато чу Сауловый сынъ че Аве-
ниръ умрѣ въ Хевронъ, [а]рѫцѣ-тѣ му
ослабнѫхѫ, и всичкы-тѣ Израиляни ся
2 [б]смутихѫ. А Сауловый сынъ имаше два-
ма мѫжіе, *които бѣхѫ* пълководци, име-
то на единый-тъ Ваана, а име-то на дру-
гый-тъ Рихавъ, сынове на Риммона Ви-
роѳянинъ-тъ отъ Веніаминовы-тѣ сынове;
(защото [в]Вироѳъ ся вмѣняваше на Вені-
3 амина: А Вироѳяни-тѣ бѣхѫ побѣгнѫли
въ [г]Геѳаимъ, и тамъ бѣхѫ пришелци до
тойзи день.)
4 [д]А Іонаѳанъ Сауловый сынъ, имаше
сына поврѣденъ въ нозѣ-тѣ. Бѣше на
петь годинъ на възрасть когато дойде из-
вѣстіе [е]отъ Іезраель за Саула и Іонаѳа-
на, и дигнѫ го питателка-та му та бѣгà:
и като бързаше да бѣга, паднѫ той, и
охромѣ: а име-то му бѣше Мемфивосѳей.
5 И отидохѫ сынове-тѣ на Риммона Ви-
роѳянинъ-тъ, Рихавъ и Ваана, и въ горе-
щинѫ-тѫ на день-тъ влѣзохѫ въ домъ-
тъ на Исвосѳея, който лѣжеше на одръ-
6 тъ въ пладнинѫ: И влѣзохѫ тамъ дори
до срѣдъ домъ-тъ, *като* че ще земѫтъ
жито; и ударихѫ го [ж]въ коремъ-тъ; и
Рихавъ и Ваана братъ му ся избавихѫ.
7 Защото, когато влѣзохѫ въ домъ-тъ, той
лѣжеше на одръ-тъ си въ ложницѫ-тѫ
си: и ударихѫ го, и умъртвихѫ го, и от-
сѣкохѫ му главѫ-тѫ, и като зѣхѫ гла-
вѫ-тѫ му, отидохѫ и вървѣхѫ прѣзъ по-
8 ле-то всичкѫ-тѫ нощь. И донесохѫ гла-
вѫ-тѫ на Исвосѳея при Давида въ Хе-
вронъ, и рекохѫ на царя: Ето глава-та
на Исвосѳея, сынъ-тъ на врагъ-тъ ти Са-
ула, [з]който искаше животъ-тъ ти: и Го-
сподь даде днесь на господаря ни царя
тойзи день отмьщеніе, отъ Саула и отъ
сѣме-то му.
9 А Давидъ отговори на Рахава и на Ва-
ана брата му, сынове-тѣ на Риммона Ви-
роѳянинъ-тъ, та имъ рече: Живъ Господь,
[и]който избави душѫ-тѫ ми отъ всичко

у 1 Цар. 29; 6. Иса. 37; 28.
ф 3 Цар. 2; 5. Гл. 20; 9, 10.
х Гл. 4; 6.
ц Гл. 2; 23.
ч 3 Цар. 2; 32, 33.
ш Лев. 15; 2.
щ Гл. 2; 23.
ъ Іис. Нав. 7; 6. Гл. 1; 2, 11.
ы Быт. 37; 34.
ь Гл. 13; 12, 13.
ѣ Гл. 12; 17. Іер. 16; 7.
ю Руѳ. 1; 17.
я Гл. 1; 12.
ѫ Гл. 19; 7.
ѭ Виж. Гл. 19; 13. 3 Цар. 2; 5, 6, 33, 34. Псал. 28; 4. 62; 12. 2 Тим. 4; 14.

—

а Ездр. 4; 4. Иса. 13; 7.
б Мат. 2; 3.
в Іис. Нав. 18; 25.
г Неем. 11; 33.
д Гл. 9; 3.
е 1 Цар. 29; 1, 11.
ж Гл. 2; 23.
з 1 Цар. 19; 2, 10, 11. 23; 15. 25; 29.
и Быт. 48; 16. 3 Цар. 1; 29. Псал. 31; 7.

10 утѣсненіе: [і]Оногози, който ми извѣсти, и
рече: Ето умрѣ Саулъ, и мыслѣше себе
си вѣститель на добро извѣстіе, хванѫхъ
го, та го убихъ въ Сиклагъ, вмѣсто мъ-
11 здѫ за извѣстіе-то му; А колко повече
человѣцы лукавы, които сѫ убили мѫжъ
праведенъ въ кѫщѫ-тѫ му, на одръ-тъ
му? сега прочее [к]не щѫ ли да вы истрѣ-
12 біѭ отъ земіѭ-тѫ? И [л]заповѣда Давидъ
на момцы-тѣ и гы убихѫ, и отсѣкохѫ
рѫцѣ-тѣ имъ и нозѣ-тѣ имъ, та гы обѣ-
сихѫ надъ водоемъ-тъ въ Хевронъ: а
главѫ-тѫ на Исвосѳея зѣхѫ, та ѭ заро-
вихѫ въ [м]Авенировъ-тъ гробъ въ Хе-
вронъ.

ГЛАВА 5.

1 И [а]дойдохѫ всичкы-тѣ Израилевы пле-
мена при Давида, въ Хевронъ, и говори-
хѫ и рекохѫ: Ето, [б]кость твоя и плъть
2 твоя смы ный. И понапрѣдъ още, когато
Саулъ царуваше надъ насъ, [в]ты бѣше
който извождаше и въвождаше Израи-
ля; и на тебе рече Господь: [г]Ты ще
упасешь людіе-тѣ ми Израиля, и ты ще
3 бѫдешь вождь надъ Израиля. И [д]дойдо-
хѫ всичкы-тѣ старѣйшины Израилеви при
царя въ Хевронъ: и [е]направи царь Да-
витъ завѣтъ съ тѣхъ въ Хевронъ [ж]прѣдъ
Господа: и помазахѫ Давида царь надъ
4 Израиля. Давидъ бѣше на тридесеть го-
дины когато станѫ царь, *и* [з]царува четы-
5 ридесеть години. Въ Хевронъ царува надъ
Іудѫ [и]седмь години и шесть мѣсецы; а
въ Іерусалимъ царува тридесеть и три
години надъ всичкый Израиль и Іудѫ.
6 И отиде царь-тъ и мѫжіе-тѣ му [і]въ Іе-
русалимъ [к]при Іевусцы-тѣ които живѣ-
ехѫ въ тѫзь земіѭ; които говорихѫ Да-
виду и рекохѫ: Нѣма да влѣзешь тукъ
ако не извадишь слѣпы-тѣ и хромы-тѣ:
защото думахѫ че Давидъ не ще може
7 да влѣзе тука. Но Давидъ прѣзѣ твър-
дѣль-тъ Сіонъ: [л]той е Давидовъ-тъ градъ.
8 И рече Давидъ въ онзи день: Който сти-
гне при водоводъ-тъ, та удари Іевусцы-
тѣ и слѣпы-тѣ и хромы-тѣ, които нена-
види душа-та Давидова, [м]*ще бѫде воена-
чалникъ.* За това казуватъ: Слѣпъ и хромъ
9 нѣма да влѣзѫтъ въ домъ-тъ. И насели
ся Давидъ въ твърдѣль-тъ, и нарече го
[н]градъ Давидовъ. И направи Давидъ зда-
10 нія около Милло и вѫтрѣ. И напрѣдова-
ше Давидъ, и увеличаваше ся, и Господь
Богъ Саваоѳъ бѣ съ него.

11 И [о]прати Хирамъ Тирскый-тъ царь,
посланницы при Давида, и кедровы дър-
ва, и дърводѣлцы, и зидари, та съгради-
12 хѫ домъ Давиду. И позна Давидъ, че Го-
сподь го утвърди царь надъ Израиля, и
че въздигнѫ царство-то му заради людіе-
тѣ си Израиля.
13 И [п]зѣ Давидъ още наложницы и жены
отъ Іерусалимъ, когато дойде отъ Хе-
вронъ: и родихѫ ся Давиду още сынове
14 и дъщери. А [р]имена-та на онѣзи които
му ся родихѫ въ Іерусалимъ сѫ тѣзи:
Саммуа, и Совавъ, и Наѳанъ, и Соломонъ,
15 и Іеваръ, и Елисуа, и Нефегъ, и Іафія,
16 И Елисама, и Еліада, и Елифалетъ.
17 А [с]когато чухѫ Филистимци-тѣ че по-
мазахѫ Давида за царь надъ Израиля,
възлѣзохѫ всичкы-тѣ Филистимци, да
търсятъ Давида: и Давидъ чу *за това,* и
18 [т]слѣзе въ твърдѣль-тъ. И дойдохѫ Фи-
листимци-тѣ, та ся разлѣхѫ [у]въ долъ-тъ
19 Рафаимъ. И [ф]попыта Давидъ Господа, и
рече: Да възлѣзѫ ли къмъ Филистимцы-
тѣ? ще гы прѣдадешь ли въ рѫкѫ-тѫ
ми? И рече Господь Давиду: Възлѣзь: за-
щото непрѣмѣнно ще прѣдамъ Филистим-
20 цы-тѣ въ рѫкѫ-тѫ ти. И дойде Давидъ
[х]въ Ваалъ-ферасимъ, и гы порази тамъ
Давидъ, и рече: Господь проломи между
врагове-тѣ ми прѣдъ мене, както проло-
мятъ воды-тѣ. Заради това ся нарече
име-то на онова мѣсто *Ваалъ-ферасимъ.
21 И тамъ оставихѫ идолы-тѣ си, и [ц]дигнѫ-
22 хѫ гы Давидъ и мѫжіе-тѣ му. И [ч]възлѣ-
зохѫ пакъ Филистимци-тѣ та ся разлѣ-
23 хѫ по долъ-тъ Рафаимъ. И [ш]когато по-
пыта Давидъ Господа, той рече: Не въз-
лизай: обърни ся отзадѣ имъ та нападни
24 вързъ тѣхъ отъ срещѫ черницы-тѣ. И
[щ]когато чуешь шумъ като отъ прѣхо-
жданіе по върхове-тѣ на черницы-тѣ, то-
газь ще прибързашь: защото [ъ]тогазь Го-
сподь ще излѣзе прѣдъ тебе, да порази
25 Филистимскый-тъ станъ. И направи Да-
видъ както му заповѣда Господь, и пора-
зи Филистимцы-тѣ отъ [ы]Гавѫ дори до
входъ-тъ въ [ь]Гезеръ.

ГЛАВА 6.

1 И пакъ събра Давидъ всичкы-тѣ из-
бранны отъ Израиля, тридесеть тысящы.
2 И [а]станѫ Давидъ, та отиде, и всичкы-тѣ
людіе съ него, отъ Ваалѫ Іудинѫ, за да
възнесе отъ тамъ Божій-тъ ковчегъ, надъ

і Гл. 1; 2, 4, 15.
к Быт. 9; 5, 6.
л Гл. 1; 15.
м Гл. 3; 32.

—

а 1 Лѣт. 11; 1. 12; 23.
б Быт. 29; 14.
в 1 Цар. 18; 13.
г 1 Цар. 16; 1, 12. Псал. 78; 71. Виж. Гл. 7; 7.
д 1 Лѣт. 11; 3.
е 4 Цар. 11; 17.
ж Сѫд. 11; 11. 1 Цар. 23; 18.
з 1 Лѣт. 26; 31. 29; 27.
и Гл. 2; 11. 1 Лѣт. 3; 4.
і Сѫд. 1; 21.
к Іис. Нав. 15; 63. Сѫд. 1; 8. 19; 11, 12.
л Ст. 9. 3 Цар. 2; 10. 8; 1.
м 1 Лѣт. 11; 6—9.
н Ст. 7.
о 3 Цар. 5; 2. 1 Лѣт. 14; 1.
п Втор. 17; 17. 1 Лѣт. 3; 9. 14; 3.
р 1 Лѣт. 3; 5. 14; 4.
с 1 Лѣт. 11; 16. 14; 8.
т Гл. 23; 14.
у Іис. Нав. 15; 8. Иса. 17; 5.
ф Гл. 2; 1. 1 Цар. 23; 2, 4. 30; 8.
х Иса. 28; 21.
* Мѣсто на проломы-тѣ.
ц Втор. 7; 5, 25. 1 Лѣт. 14; 12.
ч 1 Лѣт. 14; 13.
ш Ст. 19.
щ 4 Цар. 7; 6.
ъ Сѫд. 4; 14.
ы 1 Лѣт. 14; 16.
ь Іис. Нав. 16; 10.

—

а 1 Лѣт. 13; 5, 6.

който ся призыва име-то на Господа Са-
ваоѳа, [б]който сѣди на херувимы-тѣ.
3 И турихѫ Божій-тъ ковчегъ [в]на новѫ
колесницѫ, и дигнѫхѫ го отъ домъ-тъ
на Авинадава, който бѣ на хълмъ-тъ: и
возѣхѫ новѫ-тѫ колесницѫ Оза и Ахіо,
4 сынове-тѣ Авинадавови. И дигнѫхѫ го
(Божій-тъ ковчегъ) [г]отъ Авинадавовъ-тъ
домъ, който бѣ на хълмъ-тъ: и Ахіо
5 идѣше прѣдъ ковчегъ-тъ. А Давидъ и
всичкый Израилевъ домъ свирѣхѫ прѣдъ
Господа съсъ всякаквы видове *органы* отъ
дърво елхѫ, съ китары и съ псалтыри, и
съ тѫпаны, и съсъ систры, и съ кимвалы.
6 И когато дойдохѫ до гумно-то на [д]На-
хона, [е]прострѣ Оза *рѫкѫ-тѫ си* къмъ Бо-
жій-тъ ковчегъ, та го придържа; защото
7 *го* потресохѫ волове-тѣ. И распали ся
гнѣвъ-тъ Господенъ противъ Озѫ, и [ж]по-
рази го Богъ тамъ за грѣшкѫ-тѫ *му:* и
8 умрѣ тамъ при Божій-тъ ковчегъ. И
оскърби ся Давидъ, че Господь направи
пораженіе на Озѫ: и нарече име-то на
мѣсто-то *Фарезъ Оза, дори до тойзи
9 день. И [з]уплаши ся Давидъ отъ Господа
въ онзи день, и рече: Какъ ще влѣзе при
10 мене ковчегъ-тъ Господенъ? И не рачи
Давидъ да прѣмѣсти ковчегъ-тъ Госпо-
день при себе си въ Давидовъ-тъ градъ,
но върнѫ го Давидъ въ домъ-тъ на
11 Овидъ-едома [и]Геѳецъ-тъ. И [і]стоя ковчегъ-
тъ Господенъ въ домъ-тъ на Овидъ-едома
Геѳецъ-тъ три мѣсеца: и [к]благослови Го-
сподь Овидъ-едома, и всичкый му домъ.
12 И извѣстихѫ на царь Давида, и реко-
хѫ: Господь благослови домъ-тъ на
Овидъ-едома, и всичкый-тъ му имотъ, по-
ради ковчегъ-тъ Божій. Тогазь [л]отиде
Давидъ, та възведе Божій-тъ ковчегъ отъ
домъ-тъ на Овидъ-едома въ градъ-тъ Да-
13 видовъ съ веселіе. И [м]когато прѣминѫ-
хѫ шесть стѫпкы тѣзи които носѣхѫ ко-
вчегъ-тъ Господенъ, [н]пожъртвува говеда
14 и огоены *телцы.* И [о]играеше Давидъ прѣдъ
Господа съсъ всичкѫ силѫ; и Давидъ бѣше
15 прѣпасанъ съ [п]лененъ ефодъ. И [р]Давидъ
и всичкый Израилевъ домъ възведохѫ
ковчегъ-тъ Господенъ съ въсклицаніе и
съ трѫбенъ гласъ.
16 А [с]като влазѣше ковчегъ-тъ Господенъ
въ градъ-тъ Давидовъ, Михала, Саулова-
та дъщеря, погледнѫ отъ прозорецъ-тъ,
и, като видѣ царь Давида че скача и
играе прѣдъ Господа, унищожи го въ сърд-
це-то си.
17 И [т]донесохѫ ковчегъ-тъ Господень, та
го [у]положихѫ на мѣсто-то му, всрѣдъ
скиніѭ-тѫ коіѭто постави Давидъ за не-
го: и принесе Давидъ [ф]всесъжженія и
примирителны приношенія прѣдъ Госпо-
18 да. И когато свърши Давидъ да при-
носи всесъжженія-та, и примирителны-тѣ
приношенія, [х]благослови народъ-тъ въ
19 име-то на Господа Саваоѳа. И [ц]раздаде
на всичкы-тѣ людіе, и на всичко-то
Израилево множество, отъ мѫжъ до же-
нѫ, на всякого человѣка по единъ хлѣбъ,
и по еднѫ мървкѫ месо, и по едно млин-
че. Тогазь всичкы-тѣ людіе си отидохѫ,
всякой въ кѫщѫ-тѫ си.
20 И [ч]върнѫ ся Давидъ за да благослови
домъ-тъ си. И излѣзе Михала, Саулова-та
дъщеря, да посрѣщне Давида, и рече:
Колко славенъ бѣше днесь царь-тъ Изра-
илевъ, [ш]който ся съблѣче днесь прѣдъ
очи-тѣ на рабыни-тѣ на служители-тѣ си,
[щ]както ся съблича безстыдно единъ отъ
21 никаквы-тѣ человѣцы! И рече Давидъ на
Михалѫ: Прѣдъ Господа, [ъ]който мя из-
бра повече отъ бащѫ ти, и повече отъ
всичкый-тъ неговъ домъ, да мя постави
вождь надъ людіе-тѣ Господни, надъ
22 Израиля, ей, прѣдъ Господа играхъ. И ще
ся унищожѫ още повече, и ще ся сми-
рѭ въ очи-тѣ си: и съ рабыни-тѣ, за кои-
23 то ты рече, съ тѣхъ ще ся прославѭ. За
това Михала, Саулова-та дъщеря, не роди
чадо дори до день-тъ на смърть-тѫ си.

ГЛАВА 7.

1 И като сѣднѫ царь-тъ [а]въ домъ-тъ си,
и успокои го Господь отъ всякѫдѣ, отъ
2 всичкы-тѣ му врагове, Рече царь-тъ На-
ѳану: Виждь, сега азъ живѣѭ [б]въ ке-
дровъ домъ, [в]а ковчегъ-тъ Божій стои
3 [г]всрѣдъ опоны. И рече Наѳанъ на царя:
Иди, и [д]направи всичко което е въ сърдце-
то ти; защото Господь е съ тебе.
4 И прѣзъ онѫзи нощь быде слово Го-
сподне къмъ Наѳана, и рече: Иди та ка-
5 жи на рабъ-тъ ми Давида: Така говори
Господь: [е]Ты ли ще ми съградишь домъ
6 за да обитавамъ? Защото не обитахъ въ
домъ, [ж]отъ който день възведохъ Израи-
левы-тѣ сынове отъ Египетъ, дори до
тойзи день, но ходѣхъ [з]въ шатъръ и въ
7 скиніѭ. Всякѫдѣ [и]дѣто ходихъ съсъ
всичкы-тѣ Израилевы сынове, говорихъ
ли нѣкога нѣкому отъ Израилевы-тѣ пле-

б 1 Цар. 4; 4. Псал. 80; 1.
в Виж. Числ. 7; 9. 1 Цар. 6; 7.
г 1 Цар. 7; 1.
д Виж. 1 Лѣт. 13; 9.
е Виж. Числ. 4; 15.
ж 1 Цар. 6; 19.
* Пораженіе (проломъ) на Озѫ.
з Псал. 119; 120. Виж. Лук. 5; 8, 9.
и 1 Лѣт. 13; 13.
і 1 Лѣт. 13; 14.
к Быт. 30; 27. 39; 5.
л 1 Лѣт. 15; 25.
м Числ. 4; 15. Іис. Нав. 3; 3. 1 Лѣт. 15; 2, 15.
н Виж. 3 Цар. 8; 5. 1 Лѣт. 15; 26.
о Виж. Исх. 15; 20. Псал. 30; 11.
п 1 Цар. 2; 18. 1 Лѣт. 15; 27.
р 1 Лѣт. 15; 28.
с 1 Лѣт. 15; 29.
т 1 Лѣт. 16; 1.
у 1 Лѣт. 15; 1. Псал. 132; 8.
ф 3 Цар. 8; 5. 62, 63.
х 3 Цар. 8; 55. 1 Лѣт. 16; 2.
ц 1 Лѣт. 16; 3.
ч Псал. 30; надписъ-тъ.
ш Ст. 14, 16. 1 Цар. 19; 24.
щ Сѫд. 9; 4.
ъ 1 Цар. 13; 14. 15; 28.

—

а 1 Лѣт. 17; 1 и друг.
б Гл. 5; 11.
в Виж. Дѣян. 7; 46.
г Исх. 26; 1. 40; 21.
д 3 Цар. 8; 17, 18. 1 Лѣт. 22; 7. 28; 2.
е Виж. 3 Цар. 5; 3. 8; 19. 1 Лѣт. 22; 8. 28; 3.
ж 3 Цар. 8; 16.
з Исх. 40; 18, 19, 34.
и Лев. 26; 11, 12. Втор. 23; 14.

мена, на когото заповѣдахъ [і]да пасе лю-
діе-тѣ ми Израиля, да кажж: Защо ми не
8 съградихте кедровъ домъ? Сега прочее,
така ще речешь на рабъ-тъ ми Давида:
Така говори Господь Саваоѳъ: [к]Азъ тя
зѣхъ отъ оградж-тж, отъ подирь стадо-
то, за да си вождь надъ людіе-тѣ ми,
9 надъ Израиля: И [л]съ тебе бѣхъ всякждѣ
дѣто ходи ты, и [м]истрѣбихъ всичкы-тѣ
ти врагове отъ прѣдъ тебе, и [н]направихъ
тя именитъ споредъ име-то на голѣмы-тѣ
10 които сж на земіж-тж. И ще опрѣдѣлж
мѣсто за людіе-тѣ си Израиля, и [о]ще гы
насадіж та ще обитаватъ на свое особно
мѣсто, и нѣма да ся прѣмѣстятъ вече: [п]и
синове-тѣ на неправдж-тж нѣма да гы
11 притѣсняватъ вече, както понапрѣдъ, И
[р]както отъ дни-тѣ въ които поставихъ
сждіи надъ людіе-тѣ си Израиля. И [с]ще
тя успокоіж отъ всичкы-тѣ ти врагове.
Господь ти още възвѣщава, че Господь
12 [т]ще ти съгради домъ. [у]Като ся испъл-
нятъ дни-тѣ ти [ф]и заспишь съ отцы-тѣ
си, [х]ще въздигнж сѣме-то ти вслѣдъ тебе,
което ще излѣзе изъ утробж-тж ти, и ще
13 утвърдіж царство-то му. [ц]Той ще съгра-
ди домъ за име-то ми: и азъ [ч]ще утвър-
діж прѣстолъ-тъ на царство-то му въ
14 вѣкъ. Азъ [ш]ще му бждж отецъ, и той
ще ми бжде синъ: [щ]ако стори беззако-
ніе, ще го накажж съ тоягж на мжжіе,
15 и съ біенія на человѣческы синове: Но
милость-та ми нѣма да ся отнеме отъ не-
го, [ъ]както іж отнѣхъ отъ Саула, когото
16 отмахнжхъ отъ лице-то ти. И [ы]ще ся
утвърди домъ-тъ ти и царство-то ти прѣдъ
тебе до вѣка: прѣстолъ-тъ ти ще бжде
17 утвърденъ въ вѣкъ. По всичкы тѣзи ду-
мы и по всичко това видѣніе, така гово-
ри Наѳанъ Давиду.
18 Тогазь влѣзе царь Давидъ, та сѣднж
прѣдъ Господа, и рече: [ь]Кой сьмь азъ,
Господи Іеова? и кой е домъ-тъ ми, та мя
19 доведе ты до това? Но и това още быде
малко прѣдъ очи-тѣ ти, Господи Іеова:
[ѣ]и говорилъ си ты още за дългж бж-
джщность, заради домъ-тъ на рабъ-тъ
си. [ю]И той ли е способъ-тъ на человѣцы-
20 тѣ, Господи Іеова? И що може да ти ре-
че вече Давидъ? защото [я]ты познавашь
21 рабъ-тъ си, Господи Іеова. За слово-то
си, и споредъ сърдце-то си, направилъ си
ты всичкы тѣзи величія, за да *гы* напра-
22 вишь извѣстны на рабъ-тъ си. За това
си [ж]великъ, Господи Боже: защото [іж]нѣ-
ма подобенъ тебѣ: нито има богъ освѣнь
тебе, споредъ всичко колкото смы чули
23 съ уши-тѣ си. И [а]кой е другъ народъ на
земіж-тж както твои-тѣ людіе, както
Израиль, когото Богъ дойде да искупи за
свои людіе, и да гы направи имениты, и
да направи заради тѣхъ голѣмы и чудны
дѣла, заради земіж-тж ти, [б]прѣдъ твои-
тѣ людіе, които избави ты за себе си отъ
Египетъ, отъ народы-тѣ, и отъ богове-тѣ
24 имъ. Защото си [в]утвърдилъ ты за себе си
людіе-тѣ си Израиля, за да ти сж людіе
въ вѣкъ: и [г]ты, Господи, имъ станж Богъ.
25 И сега, Господи Боже, слово-то което си
говорилъ ты за рабъ-тъ си, и за домъ-тъ
му, утвърди въ вѣкъ, и направи както си
26 говорилъ ты. И да ся възвеличи име-то ти
до вѣка, та да говорятъ: Господь на си-
лы-тѣ е Богъ надъ Израиля: и домъ-тъ на
рабъ-тъ ти Давида да е утвърденъ прѣдъ
27 тебе. Защото ты, Господи на силы-тѣ,
Боже Израилевъ, откры на рабъ-тъ си,
и рече: Домъ ще ти съградіж: за това
рабъ-тъ ти намѣри сърдце-то си *готово* да
28 ти ся помоли тжзи молитвж. И сега, Го-
споди Іеова, ты си Богъ, и [д]думы-тѣ ти
ще бждятъ истинны, и ты си обѣщалъ
29 тѣзи благости на рабъ-тъ си: Сега прочее
благоволи да благословишь домъ-тъ на
рабъ-тъ си, за да е прѣдъ тебе въ вѣкъ:
защото ты, Господи Іеова, си говорилъ: и
подъ благословеніе-то ти нека е домъ-тъ
на рабъ-тъ ти благословенъ [е]въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

1 И [а]вслѣдъ това порази Давидъ Фили-
стимцы-тѣ, и побѣди гы: и зѣ Давидъ Ме-
ѳегъ-аммж отъ ржкж-тж на Филистим-
цы-тѣ.
2 И [б]порази Моавцы-тѣ, и размѣри гы съ
вжжя, като гы распрострѣ на земіж-тж;
и размѣри съ двѣ вжжя за да умъртви, и
съ едно цѣло вжже за да остави живы.
Така Моавци-тѣ [в]станжхж раби на Дави-
да подданни.
3 Порази още Давидъ Ададезера, сынъ-
тъ на Реова царь-тъ [г]на Совж, като от-
хождаше да постави власть-тж си [д]на рѣ-

і Гл. 5; 2. Псал. 78; 71, 72. Мат. 2; 6. Дѣян. 20; 28.
к 1 Цар. 16; 11, 12. Псал. 78; 70.
л 1 Цар. 18; 14. Гл. 5; 10. 8; 6, 14.
м 1 Цар. 31; 6. Псал. 89; 23.
н Быт. 12; 2.
о Псал. 44; 2. 80; 8. Іер. 24; 6. Амос. 9; 15.
п Псал. 89; 22.
р Сжд. 2; 14, 15, 16. 1 Цар. 12; 9, 11. Псал. 106; 42.
с Ст. 1.
т Исх. 1; 21. Ст. 27. 3 Цар. 11; 38.
у 3 Цар. 2; 1.
ф Втор. 31; 16. 3 Цар. 1; 21. Дѣян. 13; 36.
х 3 Цар. 8; 20. Псал. 132; 11.
ц 3 Цар. 5; 5. 6; 12. 8; 19. 1 Лѣт. 22; 10. 28; 6.
ч Ст. 16. Псал. 89; 4, 29, 36, 37.
ш Псал. 89; 26, 27. Евр. 1; 5.
щ Псал. 89; 30—33.
ъ 1 Цар. 15; 23, 28. 16; 14. 3 Цар. 11; 13, 34.
ы Ст. 13. Псал. 89; 36, 37. Іоан. 12; 34.
ь Быт. 32; 10.
ѣ Ст. 12, 13.
ю Иса. 55; 8.
я Быт. 18; 19. Псал. 139; 1.
ж 1 Лѣт. 16; 25. 2 Лѣт. 2; 5. Псал. 48; 1. 86; 10. 96; 4. 135; 5. 145; 3. Іер. 10; 6.
іж Втор. 3; 24. 4; 35. 32; 39. 1 Цар. 2; 2. Псал. 86; 8. 89; 6, 8. Иса. 45; 5, 18, 22.
а Втор. 4; 7, 32, 34. 33; 29. Псал. 147; 20.
б Втор. 9; 26. Неем. 1; 10.
в Втор. 26; 18.
г Псал. 48; 14.
д Іоан. 17; 17.
е Гл. 22; 51.

—

а 1 Лѣт. 18; 1 и дрг.
б Числ. 24; 17.
в Ст. 6, 14. Псал. 72; 10. Виж. 1 Цар. 10; 27.
г Гл. 10; 6. Псал. 60; надписъ-тъ.
д Быт. 15; 18.

4 кж-тж Евфратъ. И зѣ Давидъ отъ него
тысящж и седмстотинъ конницы, и два-
десеть тысящы пѣшцы: и прѣсѣче Да-
видъ [е]жилы-тѣ на всичкы-тѣ коніе на ко-
лесницы-тѣ, и упази отъ тѣхъ сто коніе.
5 И [ж]когато дойдохж Дамаскови-тѣ Сиріа-
ни за да помогнжтъ на Ададезера, царь-тъ
на Совж, Давидъ порази отъ Сиріяны-тѣ
6 двадесеть и двѣ тысящы мжжіе. И тури
Давидъ стражы въ Дамасковж-тж Сиріж
и Сиріяни-тѣ [з]станжхж раби подданни
Давиду. И [и]упазваше Господь Давида вся-
7 кждѣ дѣто отхождаше. И зѣ Давидъ зла-
тны-тѣ [і]щитове, които бѣхж връху рабы-
тѣ на Ададезера, та гы донесе въ Іеру-
8 салимъ. И отъ Ветахъ, и отъ Вероѳай,
градове-тѣ Ададезеровы зѣ царь Давидъ
твърдѣ много мѣдь.
9 Чу прочее Ѳой, Емаѳскый-тъ царь, че
Давидъ порази всичкж-тж силж на Ада-
10 дезера, Прати Ѳой Іорама, сына си, при
царь Давида, за да го поздрави, и да го
благослови, че побѣдилъ Ададезера, и го
поразилъ; защото Ададезеръ бѣ неприятель
на Ѳоя. И донесе Іорамъ съсъ себе си
сребърны съсжды, и златны съсжды, и
11 мѣдны съсжды: И тѣхъ [к]посвяти царь Да-
видъ Господу, съсъ сребро-то и злато-то,
което бѣше посвятилъ отъ всичкы-тѣ на-
12 роды, които покори; Отъ Сиріж, и отъ
Моавъ, отъ Аммоновы-тѣ сынове, и отъ
Филистимцы-тѣ, и отъ Амаличаны-тѣ, и
отъ корысти-тѣ на Ададезера, сынъ-тъ на
Реова, царя на Совж.
13 И придобы Давидъ име, когато ся вра-
щаше [л]отъ пораженіе-то на осмнадесеть-тѣ
тысящы Сиріяны [м]въ долъ-тъ на соль-тж.
14 И тури стражы въ Едомъ: въ всичкый
Едомъ тури стражы: и [н]всичкы-тѣ Едомци
станжхж раби Давиду. И [о]упазваше Го-
сподь Давида всякждѣ дѣто отхождаше.
15 И царува Давидъ надъ всичкый Израиль:
и правѣше Давидъ сждъ и правдж на всич-
16 кы-тѣ си людіе. А [п]Іоавъ, сынъ-тъ Саруинъ;
бѣше надъ воинство-то: а [р]Іосафатъ, сынъ-
17 тъ Ахилудовъ, паметописецъ: А [с]Садокъ,
сынъ-тъ Ахитововъ, и Ахимелехъ, сынъ-тъ
Авіаѳаровъ, священници: а Сараія, писецъ:
18 А [т]Ванаія, Іодаевъ-тъ сынъ, бѣше *надъ*
[у]Хереѳцы-тѣ и *надъ* Фелеѳцы-тѣ: а Дави-
дови-тѣ сынове бѣхж двороначалници.

ГЛАВА 9.

1 И рече Давидъ: Остава ли още нѣкой
отъ Сауловъ-тъ домъ, [а]да му направіж
2 милость заради Іонаѳана? И имаше единъ
рабъ отъ Сауловъ-тъ домъ, на име [б]Си-
ва. И повыкахж го при Давида, и рече му
царь-тъ: Ты ли си Сива? И той рече:
3 Рабъ-тъ ти е. И рече царь-тъ: Не остава
ли още нѣкой отъ Сауловъ-тъ домъ, [в]за да
му направіж милость Божіж? И рече
Сива на царя: *Има* още единъ сынъ Іо-
4 наѳановъ, [г]повредѣнъ въ нозѣ-тѣ. И рече
му царь-тъ: Дѣ е той? А Сива рече на
царя: Ето го, въ домъ-тъ [д]на Махира,
5 Аммииловъ-тъ сынъ, въ Ло-даваръ. То-
газь проводи царь Давидъ, та го зѣ отъ
домъ-тъ на Махира, сынъ-тъ на Аммиила,
отъ Ло-даваръ.
6 И когато дойде при Давида Мемфиво-
сѳей, сынъ-тъ на Іонаѳана Сауловъ-тъ
сынъ, паднж на лице та ся поклони. И
рече Давидъ: Мемфивосѳее! А той рече:
7 Ето, рабъ-тъ ти. И рече му Давидъ: Не
бой ся: [е]защото непрѣмѣнно ще сторіж
милость съ тебе, заради Іонаѳана отца ти,
и ще ти отдамъ всичкы-тѣ стяжанія на
отца ти Саула, и ты ще ядешь хлѣбъ на
8 трѫпезж-тж ми всякога. А той му ся по-
клони, и рече: Кой е рабъ-тъ ти та да при-
гледашь таквозь [ж]умрѣло псе, като мене?
9 И повыка царь-тъ Сивж, Сауловъ-тъ
рабъ, та му рече: [з]Всичко що имаше Са-
улъ, и всичкый-тъ му домъ, дадохъ на
10 сынъ-тъ на господаря ти. И тъй ты ще ра-
ботишь земіж-тж за него, ты и сынове-тѣ
ти, и раби-тѣ ти, и ще доносишь *доходы-
тѣ*, за да има сынъ-тъ на господаря ти
хранж да яде; но Мемфивосѳей, сынъ-тъ
на господаря ти [и]ще яде всякога хлѣбъ
на трѫпезж-тж ми. А Сива имаше [і]пет-
11 надесеть сынове и двадесеть рабы. И
Сива рече на царя: Всичко що заповѣда
господарь-тъ ми царь-тъ на рабъ-тъ си,
така ще направи рабъ-тъ ти, а Мемфиво-
сѳей, *рече царь-тъ*, ще яде на трѫпезж-
тж ми, като единъ отъ царскы-тѣ сыно-
12 ве. И имаше Мемфивосѳей сынъ малъкъ
[к]на име Миха. А всичкы-тѣ които живѣе-
хж въ домъ-тъ на Сивж бѣхж раби на
13 Мемфивосѳея. А Мемфивосѳей живѣеше
въ Іерусалимъ: [л]защото ядѣше вынжгы
на царскж-тж трѫпезж: и [м]хромъ бѣ той
съ двѣ-тѣ си нозѣ.

ГЛАВА 10.

1 И вслѣдъ това [а]умрѣ царь-тъ на Аммо-
новы-тѣ сынове, и въцари ся вмѣсто не-
2 го сынъ му Анунъ. И рече Давидъ: Ще

[е] Іис. Нав. 11; 6, 9.
[ж] 3 Цар. 11; 23, 24, 25.
[з] Ст. 2.
[и] Ст. 14. Гл. 7; 9.
[і] Виж. 3 Цар. 10; 16.
[к] 3 Цар. 7; 51. 1 Лѣт. 18; 11. 26; 26.
[л] 4 Цар. 14; 7.
[м] 1 Лѣт. 18; 12. Псал. 60; надписъ-тъ.
[н] Быт. 27; 29, 37, 40. Числ. 24; 18.
[о] Ст. 6.
[п] Гл. 19; 13. 20; 23. 1 Лѣт. 11; 6. 18; 15.
[р] 3 Цар. 4; 3.
[с] 1 Лѣт. 24; 3.
[т] 1 Лѣт. 18; 17.
[у] 1 Цар. 30; 14.

—

[а] 1 Цар. 18; 3. 20; 14, 15, 16, 17, 42. Прит. 27; 10.
[б] Гл. 16; 1. 19; 17, 29.
[в] 1 Цар. 20; 14.
[г] Гл. 4; 4.
[д] Гл. 17; 27.
[е] Ст. 1, 3.
[ж] 1 Цар. 24; 15. Гл. 16; 9.
[з] Виж. Гл. 16; 4. 19; 29.
[и] Ст. 7, 11, 13. Гл. 19; 28.
[і] Гл. 19; 17.
[к] 1 Лѣт. 8; 34.
[л] Ст. 7, 10.
[м] Ст. 3.

—

[а] 1 Лѣт. 19; 1 и дрг.

направиѭ милость на Ануна, Наасовъ-тъ
сынъ, понеже баща му ми направи ми-
лость. И прати Давидъ да го утѣши за-
ради отца му, чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на рабы-
тѣ си. И дойдохѫ Давидови-тѣ раби въ
3 земѭ-тѫ на Аммоновы-тѣ сынове. А на-
чалници-тѣ на Аммоновы-тѣ сынове ре-
кохѫ на господаря си Ануна: Да ли за
честь на отца ти прѣдъ очи-тѣ ти прати
Давидъ при тебе утѣшители? не прати ли
Давидъ рабы-тѣ си при тебе, за да испы-
та градъ-тъ, и да го съгледа, та да го съ-
4 сыпе? И хванѫ Анунъ Давидовы-тѣ ра-
бы, та обърснѫ половинѫ-тѫ отъ брадѫ-
тѫ имъ, и отсѣче до половинѫ дрехы-тѣ
5 имъ, [б]до бедра-та имъ, и испрати гы. Ко-
гато извѣстихѫ *това* Давиду, той испрати
вѣститель да гы посрѣщне, (понеже мѫ-
жіе-тѣ бѣхѫ крайно обесчестени): и рече
царь-тъ: Сѣдѣте въ Іерихонъ, додѣ пора-
стѫтъ брады-тѣ ви, и върнѣте ся.
6 А като гледахѫ Аммонови-тѣ сынове
че бѣхѫ [в]омразни Давиду, пратихѫ Ам-
монови-тѣ сынове, та наехѫ [г]отъ Веѳъ-
реовскы-тѣ Сиріяны, и Совскы-тѣ Сиріяны,
двадесеть тысящы пѣшцы, и отъ царя
на Маахѫ тысящѫ мѫжіе, и отъ Истова
дванадесеть тысящы мѫжіе.
7 И когато чу *това* Давидъ, прати Іоава,
8 и всичко-то воинство, [д]на силны-тѣ. И из-
лѣзохѫ Аммонови-тѣ сынове, та ся опъл-
чихѫ на бой при входъ-тъ на врата-та: а
[е]Сиріяни-тѣ отъ Совѫ, и Реовъ, и Истовъ,
и Маахѫ бѣхѫ сами на поле-то.
9 А Іоавъ като гледаше че сраженіе-то
ся опълчи противъ него отпрѣдъ и отзадъ,
избра отъ всичкы-тѣ избранны Израиле-
10 вы, та *гы* опълчи противъ Сиріяны-тѣ: А
остатъкъ-тъ отъ людіе-тѣ даде въ рѫкѫ-
тѫ на Ависея брата си, и опълчи *гы* про-
11 тивъ Аммоновы-тѣ сынове. И рече: Ако
ся прѣукрѣпятъ Сиріяни-тѣ противъ ме-
не, тогазь ты ще ми помогнешь: ако ли
Аммонови-тѣ сынове ся прѣукрѣпятъ про-
тивъ тебе, тогазь азъ ще дойдѫ да ти по-
12 могнѫ. [ж]Мѫжай ся, и [з]да бѫдемъ мѫ-
жественни за людіе-тѣ си, и за градове-
тѣ на Бога нашего: [и]а Господь нека на-
прави което е угодно прѣдъ очи-тѣ му.
13 И приближихѫ ся Іоавъ и людіе-тѣ съ
него въ сраженіе противъ Сиріяны-тѣ: а
14 тѣ побѣгнѫхѫ отъ лице-то му. И когато
видѣхѫ Аммонови-тѣ сынове че Сиріяни-
тѣ побѣгнѫхѫ, тогазь побѣгнѫхѫ *и тѣ*
отъ лице-то на Ависея, та влѣзохѫ въ
градъ-тъ. И Іоавъ ся върнѫ отъ Аммоно-
вы-тѣ сынове, та дойде въ Іерусалимъ.
15 А като видѣхѫ Сиріяни-тѣ че быхѫ
побѣдени отъ Израиля, събрахѫ ся на
16 купъ. И прати Адарезеръ, та изведе Си-
ріяны-тѣ оттатакъ рѣкѫ-тѫ: и дойдохѫ
въ Еламъ: и Совакъ, войвода-та на Ада-
17 резера *прѣдидѣше* прѣдъ тѣхъ. И когато
ся извѣсти Давиду, събра всичкый Изра-
иль, и прѣминѫ Іорданъ та дойде въ
Еламъ. А Сиріяни-тѣ ся опълчихѫ про-
18 тивъ Давида, и бихѫ ся съ него. И по-
бѣгнѫхѫ Сиріяни-тѣ отъ Израиля: и ис-
трѣби Давидъ отъ Сиріяны-тѣ, седмсто-
тинъ колесницы, и четыридесеть тысящы
[і]конницы, и Совака войводѫ-тѫ имъ по-
19 рази, и умрѣ тамъ, И като видѣхѫ всич-
кы-тѣ царіе, раби-тѣ на Адарезера че ся
побѣдихѫ отъ Израиля, направихѫ миръ
съ Израиля, и [к]станѫхѫ имъ раби. И Си-
ріяни-тѣ ся боехѫ да помогнѫтъ вече на
Аммоновы-тѣ сынове.

ГЛАВА 11.

1 И на друго-то лѣто, въ което врѣме
излазятъ царіе-тѣ на бой, [а]прати Давидъ
Іоава, и рабы-тѣ си съ него, и всичкый
Израиль; и разбихѫ Аммоновы-тѣ сыно-
ве, и обсадихѫ Раввѫ. А Давидъ останѫ
въ Іерусалимъ.
2 И привечеръ, когато станѫ Давидъ отъ
одръ-тъ си, [б]расхождаше ся по покрывъ-
тъ на царскый-тъ домъ: и [в]видѣ отъ по-
крывъ-тъ женѫ която ся кѫпѣше: и же-
на-та бѣ много красна на гледъ. И прати
3 Давидъ та испыта за женѫ-тѫ. И рече
единъ: Не е ли тя Виѳсавее, дъщеря-та на
Еліама, жена-та [г]на Урііѫ Хеттеянинъ-тъ?
4 И прати Давидъ вѣстители та ѭ зѣ, и ко-
гато дойде при него, [д]лѣжа съ неѭ, (защо-
то [е]ся бѣ очистила отъ нечистотѫ-тѫ си:)
5 и върнѫ ся тя у дома си. И зачнѫ жена-
та: и прати та извѣсти Давиду, и рече: Не-
6 праздна сьмь, И прати Давидъ на Іоава, и
каза: Испрати ми Урііѫ Хеттеянинъ-тъ.
И испрати Іоавъ Урііѫ при Давида.
7 И когато дойде при него Урія, попыта
го Давидъ какъ е Іоавъ, и какъ сѫ лю-
8 діе-тѣ, и какъ отива бой-тъ. И рече Да-
видъ на Урііѫ: Слѣзь въ домъ-тъ си, та
[ж]омый нозѣ-тѣ си. И излѣзе Урія изъ ца-
ревъ-тъ домъ: и слѣдъ него отиде дѣлъ
9 отъ царевѫ-тѫ *трьпезѫ*. Но Урія спа при
врата-та на царскый-тъ домъ съсъ всич-
кы-тѣ рабы на господаря си, и не слѣзе
10 у домъ-тъ си. И когато извѣстихѫ Дави-
ду, и рекохѫ: Не слѣзе Урія у дома си,
рече Давидъ на Урііѫ: Не си ли дошелъ
отъ пѫтуваніе? защо не слѣзе у домъ-тъ
11 си? И рече Урія Давиду: [з]Ковчегъ-тъ, и

б Иса. 20; 4. 47; 2.
в Быт. 34; 30. Исх. 5; 21. 1 Цар. 13; 4.
г Гл. 8; 3, 5.
д Гл. 23; 8.
е Ст. 6.
ж Втор. 31; 6.
з 1 Цар. 4; 9. 1. Кор. 16; 13.
и 1 Цар. 3; 18.
і Виж. 1 Лѣт. 19; 18.
к Гл. 8; 6.

а 1 Лѣт. 20; 1.
б Втор. 22; 8.
в Быт. 34; 2. Іов. 31; 1. Мат. 5; 28.
г Гл. 23; 39.
д Псал. 51; надписъ-тъ. Іак. 1; 14.
е Лев. 15; 19, 28. 18; 19.
ж Быт. 18; 4. 19; 2.
з Гл. 7; 2. 6

Израиль, и Іуда обитаватъ въ шатры: [и]и
господарь-тъ ми Іоавъ, и раби-тѣ на го-
сподаря ми сѫ расположени въ станъ по
лице-то на поле-то: а азъ ли да идѫ у
домъ-тъ си, за да ямъ, и да піѭ, и да
спѭ съ женѫ си? Живъ си, и жива е
душа-та ти, не направямъ азъ това нѣ-
12 що. И рече Давидъ на Уріѭ: Прѣстой
тука и днесь, и утрѣ ще тя испроводѭ.
И прѣстоя Урія въ Іерусалимъ прѣзъ
13 онзи день, и прѣзъ другый-тъ. И повыка
го Давидъ, та яде прѣдъ него, и пи: и
[і]опи го: и вечеръ-тъ излѣзе да спи на
одръ-тъ си [к]съ рабы-тѣ на господаря си,
а у домъ-тъ си не слѣзе.
14 И на утринь-тѫ [л]писа Давидъ писмо
Іоаву, и прати *го* чрѣзъ Уріинѫ рѫкѫ.
15 И писа въ писмо-то, и рече: Турѣте
Уріѭ тамъ дѣто бой-тъ е най силенъ: се-
тнѣ ся оттеглѣте отъ него, [м]за да ся уда-
ри той, и да умре.
16 И като държеше Іоавъ градъ-тъ подъ
стражѫ, опрѣдѣли Уріѭ на едно мѣсто,
17 дѣто знаеше че *има* силни мѫжіе: И из-
лѣзохѫ мѫжіе-тѣ отъ градъ-тъ, та ся би-
хѫ съ Іоава: и паднѫхѫ *нѣколцина* отъ
людіе-тѣ, отъ Давидовы-тѣ рабы; умрѣ
още и Урія Хеттеянинъ-тъ.
18 И прати Іоавъ, та извѣсти Давиду всич-
19 кы-тѣ случаи на бой-тъ. И заповѣда на вѣ-
стителя, и рече: Като свършишь да казу-
вашь на царя всичкы-тѣ случаи на бой-тъ,
20 Ако ся распали гнѣвъ-тъ на царя, и ти ре-
че: Защо ся приближихте при градъ-тъ да
ся біете? не знаехте ли че щѣхѫ да устрѣ-
21 лятъ отъ стѣнѫ-тѫ? Кой порази [н]Авиме-
леха сынъ-тъ на *Іерувесеѳа? не хвърли
ли една жена отъ стѣнѫ-тѫ часть отъ во-
деничень камыкъ върхъ него, та умрѣ въ
Ѳевесъ? защо приближихте при стѣнѫ-
тѫ? тогазь ты речи: Умрѣ и рабъ-тъ ти
Урія Хеттеянинъ-тъ.
22 И отиде вѣститель-тъ, и дойде та извѣ-
сти Давиду всичко-то, за което го испра-
23 ти Іоавъ. И рече вѣститель-тъ Давиду:
Прѣукрѣпихѫ ся противъ насъ мѫжіе-
тѣ, та излѣзохѫ къмъ насъ на поле-то, и
прогонихмы гы дори до входъ-тъ на вра-
24 та-та. Но стрѣлцы-тѣ устрѣлихѫ отъ стѣ-
нѫ-тѫ върхъ рабы-тѣ ти, и умрѣхѫ едни
отъ рабы-тѣ на царя, още и рабъ-тъ ти
25 Урія Хеттеянинъ-тъ умрѣ. Тогазь рече
Давидъ на вѣстителя: Така ще речешь
Іоаву: Да тя не смущава това нѣщо, за-
щото мечъ-тъ пояжда нѣкогашь едного,
а нѣкогашь другыго: укрѣпи бой-тъ си
противъ градъ-тъ, и съсыпи го: и ты го
насърдчи.
26 И като чу Уріева-та жена, че умрѣлъ
27 мѫжъ ѝ Урія, плака за мѫжа си. И като
прѣминѫ плачъ-тъ, проводи Давидъ та ѭ
зѣ въ домъ-тъ си: и [о]станѫ му жена, и
роди му сынъ. Но дѣло-то което направи
Давидъ, видѣ ся зло прѣдъ очи-тѣ на Го-
спода.

ГЛАВА 12.

1 И проводи Господь Наѳана при Давида.
И [а]дойде при него, та му [б]рече: Имаше
двама мѫжіе въ единъ градъ, единый-тъ
2 богатъ, а другый-тъ сиромахъ. Богатый-
3 тъ имаше овцы и говеда твърдѣ много. А
сиромахъ-тъ нѣмаше друго, освѣнь едно
малко агне женско, което бѣ купилъ, и
храняше *го*, и порастнѫ то съ него, и съ
чада-та му наедно: отъ хлѣбъ-тъ му ядѣ-
ше, и отъ чашѫ-тѫ му піеше, и на лоно-
то му лѣжеше, и то му бѣше като дъ-
4 щеря. И дойде единъ пѫтникъ при бога-
тый-тъ, и посвидѣ му ся да земе отъ ов-
цы-тѣ си, и отъ говеда-та си, да приготви
на пѫтника който бѣ дошелъ при него,
но зѣ на сиромаха агне-то та го приготви
за человѣка, който бѣ дошелъ при него.
5 И распали ся много гнѣвъ-тъ на Давида
противъ тогозь человѣка: и рече Наѳану:
Живъ Господь, достоинъ е за смърть той
6 человѣкъ, който е сторилъ това: И ще
плати агне-то [в]четвьрогубо, понеже е сто-
рилъ това дѣло, и понеже не ся е смилилъ.
7 И рече Наѳанъ Давиду: Ты си той че-
ловѣкъ. Така говори Господь Богъ Изра-
илевъ: [г]Азъ тя помазахъ царь надъ
Израиля, и азъ тя ивбавихъ отъ Сауловѫ-
8 тѫ рѫкѫ: И дадохъ ти домъ-тъ на го-
сподаря ти, и жены-тѣ на господаря ти
въ лоно-то ти, и дадохъ ти Израилевъ-тъ
и Іудинъ-тъ домъ, и ако бѣше малко *то-
9 ва*, приложилъ бихъ ти това и това. [д]За-
що [е]прѣзрѣ ты слово-то Господне, та
стори зло-то прѣдъ очи-тѣ му? ты пора-
зи съ мечъ [ж]Уріѭ Хеттеянинъ-тъ, и зѣ
си за женѫ, женѫ му, а него умъртви
ты съ мечъ-тъ на Аммоновы-тѣ сынове.
10 Сега прочее [з]нѣма да ся оттегли никога
мечъ отъ домъ-тъ ти; понеже мя прѣзрѣ
ты, та зѣ женѫ-тѫ на Уріѭ Хеттеянинъ-
11 тъ за да ти е жена. Така говори Господь:
Ето, ще подигнѫ противъ тебе злины отъ
домъ-тъ ти, и [и]ще земѫ жены-тѣ ти
прѣдъ очи-тѣ ти, та ще гы дамъ на бли-
жній-тъ ти, и ще лѣжи съ жены-тѣ ти
12 прѣдъ това слънце. Защото ты направи
тайно; но [і]азъ ще направѭ това нѣщо
прѣдъ всичкый Израиль, и прѣдъ слънце-
13 то. И [к]рече Давидъ Наѳану: [л]Съгрѣшихъ

и Гл. 20; 6.
і Быт. 19; 33, 35.
к Ст. 9.
л Виж. 3 Цар. 21; 8, 9.
м Гл. 12; 9.
н Сѫд. 9; 53.
* Сѫд. 6; Іероваалъ.
о Гл. 12; 9.

а Псал. 51; надписъ-тъ.
б Виж. Гл. 14; 5 и дрг. 3 Цар. 20; 35—41. Иса. 5; 3.
в Исх. 22; 1. Лук. 19; 8.
г 1 Цар. 16; 13.
д Виж. 1 Цар. 15; 19.
е Числ. 15; 31.
ж Гл. 11; 15, 16, 17. 27.
з Амос. 7; 9.
и Втор. 28; 30. Гл. 16; 22.
і Гл. 16; 22.
к Виж. 1 Цар. 15; 24.
л Гл. 24; 10. Іов. 7; 20. Псал. 32; 5. 51; 4. Прит. 28; 13.

Господу. А Наѳанъ рече Давиду: И Го-
сподь [м]отнѣ съгрѣшеніе-то ти: нѣма да
14 умрешь. Но понеже съ това нѣщо ты
даде голѣмѫ причинѫ на врагове-тѣ Го-
сподни да [н]хулятъ, за това дѣте-то което
ти ся роди, непрѣмѣнно ще умре.
15 И отиде си Наѳанъ въ домъ-тъ си. А
Господь порази дѣте-то, което роди Урі-
16 ева-та жена Давиду, и разболѣ ся. И мо-
ли ся Давидъ Богу за дѣте-то: и пости
Давидъ, и влѣзе та [о]прѣнощува лѣгнѫлъ
17 на земіѭ-тѫ. И станѫхѫ старѣйшины-тѣ
на домъ-тъ му, *та дойдохѫ* при него за
да го дигнѫтъ отъ земіѭ-тѫ: но не рачй,
18 нито яде хлѣбъ съ тѣхъ. И въ седмый-
тъ день умрѣ дѣте-то. И уплашихѫ ся
Давидови-тѣ раби да му обадятъ че е
умрѣло дѣте-то; защото думахѫ: Ето, додѣ
бѣ живо още дѣте-то, говорѣхмы му, и не
послушваше гласъ-тъ ни: а какъ да му
кажемъ че е умрѣло дѣте-то, та да си
19 направи зло? Но като видѣ Давидъ че
раби-тѣ му шепнѣхѫ помежду си, разу-
мѣ Давидъ че е умрѣло дѣте-то: за това
рече Давидъ на рабы-тѣ си: Умрѣ ли дѣ-
20 те-то? и тѣ рекохѫ: Умрѣ. Тогазь станѫ
Давидъ отъ земіѭ-тѫ, и омы ся и [п]пома-
за ся, и промѣни дрехы-тѣ си, и влѣзе
въ домъ-тъ Господень, та [р]ся поклони:
Послѣ влѣзе въ домъ-тъ си: и поиска *да
яде*, и турихѫ прѣдъ него хлѣбъ та яде.
21 И рекохѫ му раби-тѣ му: Що е това
което стори ты? ты пости и плака за
дѣте-то, до когато бѣше живо: а като
22 умрѣ дѣте-то, ты станѫ и яде хлѣбъ. И
рече: До когато още дѣте-то бѣше живо,
постихъ и плакахъ, защото рѣкохъ: [с]Кой
знае? може да мя помилува Богъ, и да
23 остане дѣте-то живо. Но сега умрѣ: за-
що да постѭ? могѫ ли да го повърнѫ
пакъ? азъ ще идѫ при него, а то [т]не
ще да ся върне при мене.
24 И утѣши Давидъ женѫ си Виѳсавее, и
влѣзе при неѭ, та лѣжа съ неѭ, и [у]ро-
ди сынъ, и [ф]нарече име-то му Соломонъ:
25 и Господь го възлюби. И проводи чрѣзъ
рѫкѫ-тѫ на Наѳана пророка, та нарече
име-то му *Іедидіѭ, заради Господа.
26 А [х]Іоавъ ратова противъ Раввѫ, на Ам-
моновы-тѣ сынове, и облада царскый-тъ
27 градъ. И прати Іоавъ вѣстители Давиду,
и рече: Ратовахъ противъ [ц]Раввѫ, и прѣ-
зѣлъ сьмь даже градъ-тъ на воды-тѣ:
28 Сега прочее събери остатъкъ-тъ на людіе-
тѣ та расположи станъ-тъ си противъ
градъ-тъ, и обладай го, за да не обла-
даѭ азъ градъ-тъ, и ся нарече име-то ми
29 надъ него. И събра Давидъ всичкы-тѣ
людіе, та отиде въ Раввѫ, и ся би про-
30 тивъ него, и облада го: И [ч]зѣ вѣнецъ-тъ
на царя имъ отъ главѫ-тѫ му, на който
тежина-та бѣше единъ златенъ талантъ съ
многоцѣнны каменіе: и положи ся на Да-
видовѫ-тѫ главѫ. И изнесе изъ градъ-тъ
31 корысти твърдѣ много. И людіе-тѣ които
бѣхѫ въ него изведе, та гы тури подъ тріо-
ны, и подъ желѣзны дикани, и подъ желѣ-
зны сѣкыры, и прѣведе гы прѣзъ пещь-тѫ
32 на кырпичы-тѣ. И така направи въ всичкы-
тѣ градове на Аммоновы-тѣ сынове. Тогазь
ся върнѫ Давидъ, и всичкы-тѣ людіе, въ
Іерусалимъ.

ГЛАВА 13.

1 И вслѣдъ това [а]Авессаломъ Давидовъ-
тъ сынъ имаше сестрѫ хубавѫ на име
[б]Ѳамарь, и възлюби іѭ Амнонъ сынъ-тъ
2 Давидовъ. И страдаше Амнонъ *толкозь*,
щото ся разболѣ за сестрѫ си Ѳамарь:
защото бѣше дѣвица, и видѣше ся на
Амнона твърдѣ мѫчно да й стори нѣщо.
3 И имаше Амнонъ единъ пріятель, име-то
му Іонадавъ, [в]сынъ на Саммѫ, Давидовъ-
тъ братъ: а Іонадавъ бѣше человѣкъ мно-
4 го хытръ. И рече му: Защо ты, сыне ца-
ревъ, слабѣешь толкозь изъ день въ день?
не щешь ли да ми явишь *това?* И рече
му Амнонъ: Обичамъ Ѳамарь, сестрѫ-тѫ
5 на брата ми Авессалома. А Іонадавъ му
рече: Лѣгни на лѣгло-то си, та ся при-
стори боленъ: и когато дойде отецъ ти
да тя види, речи му: Нека дойде, молѭ,
Ѳамарь, сестра ми, и нека ми донесе да
ямъ, и нека сготви прѣдъ мене ястіе-то,
6 да видѭ и да ямъ отъ рѫкѫ-тѫ й. И
лѣгнѫ Амнонъ та ся пристори боленъ: и
като дойде царь-тъ да го види, рече Амнонъ
на царя: Нека дойде, молѭ, сестра ми
Ѳамарь, и [г]нека направи прѣдъ мене два
мекыка за да ямъ отъ рѫкѫ-тѫ й.
7 И проводи Давидъ въ домъ-тъ при Ѳа-
марь и каза: Иди сега въ домъ-тъ на
8 брата си Амнона, та му сготви ястіе. И
отиде Ѳамарь въ домъ-тъ на брата си
Амнона, който бѣше лѣгнѫлъ: и зѣ тѣсто,
та омѣси и направи мекыцы прѣдъ него, и
9 сготви мекыцы-тѣ. Сетнѣ зѣ сковрадѫ-
тѫ та гы изсыпа прѣдъ него: но не рачй
да яде. И рече Амнонъ: [д]Извадѣте всич-
кы-тѣ человѣцы що сѫ при мене. И из-
10 лѣзохѫ отъ при него всичкы. И рече
Амнонъ на Ѳамарь: Донеси ястіе-то въ ло-
жницѫ-тѫ за да ямъ отъ рѫкѫ-тѫ ти. И
Ѳамарь зѣ мекыцы-тѣ които направи та
гы донесе въ ложницѫ-тѫ при Амнона
11 брата си. И като *гы* донесе близу при не-

м Гл. 24; 10. Іов. 7; 21. Псал. 32; 1. Мих. 7; 18. Зах. 3; 4.
н Иса. 52; 5. Іез. 36; 20, 21. Рим. 2; 24.
о Гл. 13; 31.
п Руѳ. 3; 3.
р Іов. 1; 20.
с Виж. Иса. 38; 1, 5. Іов. 3; 9.
т Іов. 7; 8, 9, 10.
у Мат. 1; 6.
ф 1 Лѣт. 22; 9.
* Любезенъ Господу.
х 1 Лѣт. 20; 1.
ц Втор. 3; 11.
ч 1 Лѣт. 20; 2.
а Гл. 3; 2, 3.
б 1 Лѣт. 3; 9.
в Виж. 1 Цар. 16; 9.
г Быт. 18; 6.
д Быт. 45; 1.

го да яде, [е]хванѫ іѭ, та ѝ рече: Ела,
12 лѣжь съ мене, сестро моя. А тя му рече:
Не, брате мой, не мя насилувай; защото
не [ж]прилича таквозь нѣщо да стане въ
13 Израиль: да не направишь това [з]безуміе. И
азъ дѣ да скрыѭ укоръ-тъ си? но и ты
ще бѫдешь като единъ отъ безумны-тѣ
въ Израиль. Сега прочее, молѭ, говори
на царя; [и]защото не ще мя отрече на те-
14 бе. Но той не рачѝ да послуша гласъ-тъ ѝ:
и понеже бѣ по якъ отъ неѭ, [і]насилова
іѭ, и лѣжа съ неѭ.
15 Тогазь Амнонъ іѭ възненавидѣ съ не-
нависть много голѣмѫ: щото ненависть-
та съ коіѭто іѭ възненавидѣ, бѣ по го-
лѣма отъ любовь-тѫ, съ коіѭто іѭ бѣ
възлюбилъ. И рече ѝ Амнонъ: Стани, иди
16 си. А тя му рече: Нѣма причина: това
зло, дѣто да мя испѫдишь, е по голѣмо
отъ друго-то, което ми стори. Но той не
17 рачи да іѭ послуша. И выкнѫ момъкъ-
тъ, който му слугуваше, и рече: Отпра-
ти сега тѫзи вънъ отъ мене и заключи
18 врата-та вслѣдъ неѭ. И [к]тя бѣ облѣчена
въ пьстрѫ дрехѫ; защото царскы-тѣ дъ-
щери, дѣвицы-тѣ, въ таквызь дрехы ся
обличахѫ. И изводи іѭ вънъ слуга-та му,
та заключи врата-та вслѣдъ неѭ.
19 Тогазь [л]Ѳамарь зѣ пепелъ на главѫ-
тѫ си, [м]и раздра пьстрѫ-тѫ дрехѫ, коя-
то бѣ на неѭ, и като тури рѫцѣ-тѣ си
на главѫ-тѫ си, отхождаше, вървѣше и
20 выкаше. И рече ѝ Авессаломъ братъ ѝ:
Амнонъ ли братъ ти ся сходи съ тебе?
но мълчи сега, сестро моя: братъ ти е:
не оскърбявай сърдце-то си за това нѣ-
21 що. И тъй Ѳамарь сѣдѣше като вдовица,
въ домъ-тъ на брата си Авессалома.
22 И когато чу царь Давидъ всичкы тѣзи
работы, много ся разгнѣва. А Авесса-
ломъ не говори съ Амнона, [н]ни зло, ни
добро; защото [о]ненавиждаше Авессаломъ
Амнона, понеже насилствова сестрѫ му
23 Ѳамарь. И вслѣдъ цѣлы двѣ години, Авес-
саломъ имаше [п]стригачи въ Ваалъ-асоръ,
който е близу при Ефремъ, и покани
24 Авессаломъ всичкы-тѣ царкы сынове. И
дойде Авессаломъ при царя, та рече: Ето
сега, рабъ-тъ ти има стригачы: нека дой-
де, молѭ, царь-тъ и раби-тѣ му, съ рабъ-
25 тъ ти. И рече царь-тъ на Авессалома:
Не, сыне мой, да не идемъ сега всичкы
за да не смы ти тегота. И принуди го,
26 но не рачи да иде, и го благослови. То-
газь рече Авессаломъ: Ако не, нека дой-
де съ насъ поне Амнонъ братъ ми. И ре-
27 че царь-тъ: Защо да дойде съ тебе? Но
Авессаломъ го принуди, та проводи съ
него Амнона, и всичкы-тѣ царскы сыно-
28 ве. И заповѣда Авессаломъ на слугы-тѣ
си, и рече: Гледайте, [р]когато ся разве-
сели сърдце-то на Амнона отъ вино-то, и
ви рекѫ: Поразѣте Амнона, тогазь го
убійте; не бойте ся; не сьмь ли азъ който
ви заповѣдувамъ? мѫжайте ся, и бѫдѣте
29 сынове на силѫ. И направихѫ Авессало-
мови-тѣ слугы на Амнона, както заповѣ-
да Авессаломъ. Тогазь станѫхѫ всичкы-
тѣ царскы сынове, и възсѣднѫхѫ всякой
мьскѫ-тѫ си та побѣгнѫхѫ.
30 И като бѣхѫ тѣ на пѫть-тъ, слухъ
стигнѫ до Давида, и казуваше ся: Авес-
саломъ порази всичкы-тѣ царскы сынове,
31 и не останѫ отъ тѣхъ ни единъ. Тогазь
станѫ царь-тъ, [с]раздра дрехы-тѣ си и
[т]лѣгнѫ на земѭ-тѫ: и всичкы-тѣ му
раби които прѣдстояхѫ раздрахѫ дре-
32 хы-тѣ *си* И [у]отговори Іонадавъ, сынъ-тъ
на Самаѭ братъ-тъ Давидовъ, и рече: Да
не речѐ господарь-тъ ми че сѫ убити
всичкы-тѣ момци, царскы-тѣ сынове; за-
щото само Амнонъ е умрѣлъ; понеже
Авессаломъ бѣше рѣшилъ това, отъ който
33 день насилова сестрѫ му Ѳамарь. Сега
прочее, [ф]нека не тури господарь-тъ ми
царь-тъ нѣщо въ сърдце-то си, и речѐ че
всичкы-тѣ царскы сынове сѫ умрѣли; за-
34 щото само Амнонъ е умрѣлъ. А [х]Авес-
саломъ побѣгнѫ. И стражъ-тъ момъкъ-
тъ дигнѫ очи-тѣ си, та видѣ, и ето, лю-
діе много вървѣхѫ по пѫть-тъ задъ не-
35 го отъ кѫдѣ странѫ-тѫ на горѫ-тѫ. И
рече Іонадавъ на царя: Ето, царскы-тѣ
сынове идѫтъ: споредъ думѫ-тѫ на рабъ-
36 тъ ти, така е станѫло. И като свърши да
говори, ето, царскы-тѣ сынове дойдохѫ,
и дигнѫхѫ гласъ-тъ си, та плакахѫ: и
царь-тъ още, и всичкы-тѣ му раби, пла-
кахѫ съ плачъ много голѣмъ.
37 А Авессаломъ побѣгнѫ, и отиде [ц]при
Ѳалмая, Амміудовъ-тъ сынъ царь-тъ на
Гессуръ: и жали *Давидъ* за сына си всич-
38 кы-тѣ дни. Авессаломъ прочее побѣгнѫ, та
отиде [ч]въ Гессуръ, и тамо бѣ три години.
39 А царь Давидъ имаше силно желаніе да
излѣзе къмъ Авессалома, защото [ш]бѣше
ся утѣшилъ за Амноновѫ-тѫ смърть.

ГЛАВА 14.

1 И позна Іоавъ Саруиный сынъ, че сърд-
це-то на царя бѣше [а]къмъ Авессалома.
2 И проводи Іоавъ [б]въ Ѳекое, та доведе отъ
тамо еднѫ умнѫ женѫ, и рече ѝ: При-

е Быт. 39; 12.
ж Лев. 18; 9, 11. 20; 17.
з Быт. 34; 7. Сѫд. 19; 23. 20; 6.
и Виж. Лев. 18; 9, 11.
і Втор. 22; 25. Виж. Гл. 12; 11.
к Быт. 37; 3. Сѫд. 5; 30. Псал. 45; 14.
л Іис. Нав. 7; 6. Гл. 1; 2. Іов. 2; 12.
м Іер. 2; 37.
н Быт. 24; 50. 31; 24.
о Лев. 19; 17, 18.
п Виж. Быт. 38; 12, 13. 1 Цар. 25; 4, 36.
р Сѫд. 19; 6, 9, 22. Руѳ. 3; 7. 1 Цар. 25; 36. Есѳ. 1; 10. Псал. 104; 15.
с Гл. 1; 11.
т Гл. 12; 16.
у Ст. 3.
ф Гл. 19; 19.
х Ст. 38.
ц Гл. 3; 3.
ч Гл. 14; 23, 32. 15; 8.
ш Быт. 38; 12.

—

а Гл. 13; 39.
б 2 Лѣт. 11; 6.

стори ся, молѭ, че си въ сѣтованіе, и
[в]облѣчи дрехы на сѣтованіе, и не ся по-
мазувай съ елей, но бѫди като жена сѣ-
3 тующа много дни за мьртвецъ: И иди
при царя та му говори споредъ тѣзи ду-
мы. И [г]тури Іоавъ думы-тѣ въ уста-та ѝ.
4 И като говорѝ Өекойка-та жена на
царя, [д]паднѫ на лице до земѭ-тѫ, та ся
5 поклони, и рече: [е]Помогни *ми*, царю. И
рече ѝ царь-тъ: Що имашь? А тя рече:
Охъ! азъ сьмь [ж]жена вдовица, и умрѣ
6 мѫжъ ми. И раба-та ти имаше двама сы-
нове, които ся сбихѫ и двама-та на поле-
то и нѣмаше нѣкой да гы раздвои, но
7 удари единый-тъ другый-тъ, и го уби. И
ето, станѫхѫ [з]всичкы-тѣ роднины про-
тивъ рабѫ-тѫ ти, та рекохѫ: Прѣдай
оногози който удари брата си, за да го
умьртвимъ за животъ-тъ на брата му ко-
гото уби, и да истрѣбимъ купно наслѣ-
дника: и така ще угасятъ вѫглѣнъ-тъ
който ми е останѫлъ, та да не оставятъ
на мѫжа ми име, нито остатъкъ, по ли-
8 це-то на земѭ-тѫ. И рече царь-тъ на
женѫ-тѫ: Иди въ домъ-тъ си, а азъ ще
9 заповѣдамъ за тебе. И рече Өекойка-та
жена на царя: Господарю мой царю, не-
ка е [и]на мене беззаконіе-то, и на отече-
скый-тъ ми домъ: а [і]царь-тъ и прѣстолъ-
10 тъ му да сѫ неповинни. И рече царь-тъ:
Който проговори противъ тебе, доведи го
11 при мене, и нѣма вече да тя докачи. И
тя рече: Нека помене, молѭ, царь-тъ Го-
спода Бога своего, и нека не остави [к]да
ся умножатъ отмьстители-тѣ на кръвь-
тѫ за истрѣбленіе, и да погубятъ сына
ми. А той рече: [л]Живъ Господь, нито
единъ косемъ на сына ти не ще да падне
на земѭ-тѫ.
12 Тогазь рече жена-та: Нека говори, мо-
лѭ, раба-та ти слово на господаря си ца-
13 ря. И рече: Говорѝ. И рече жена-та: За-
що си помыслилъ ты таквозь нѣщо [м]про-
тивъ Божіи-тѣ людіе? понеже царь-тъ
говори това като повиненъ человѣкъ, ко-
гато царь-тъ не възвраща [н]заточенный-тъ
14 си. Защото [о]непрѣмѣнно ще умремъ, и
смы като вода разлѣна по земѭ-тѫ,
която ся не събира пакъ: и Богъ не от-
нема душѫ, но [п]намѣрва срѣдства, щото
заточенный-тъ да не остане отдалеченъ
15 отъ него. Сега за това дойдохъ да прого-
ворѭ това на господаря си царь-тъ, за-
щото людіе-тѣ мя уплашихѫ и раба-та
ти рече: Ще говорѭ сега на царя: Мо-
же бы царь-тъ да испълни прошеніе-то
16 на рабѫ-тѫ си. Защото царь-тъ ще по-
слуша, за да избави рабѫ-тѫ си отъ рѫ-
кѫ-тѫ на человѣка *който иска* да погуби
мене и сына ми купно, отъ Божіе-то на-
17 слѣдіе. Рече даже раба-та ти: Рѣчь-та на
господаря ми царь-тъ ще бѫде сега утѣ-
шителна; защото [р]както е ангелъ Божій,
така е господарь-тъ ми царь-тъ, за да
разсѫждава добро-то и зло-то: и Господь
Богъ твой ще бѫде съ тебе.
18 Тогазь отговори царь-тъ и рече на же-
нѫ-тѫ: Да не скрыешь отъ мене сега
това, за което ще тя попытамъ азъ: и
рече жена-та: Нека проговори, молѭ,
19 господарь-тъ ми царь-тъ. И рече царь-тъ:
Съ тебе ли е въ всичко това рѫка-та на
Іоава? И жена-та отговори и рече: Жи-
ва е душа-та ти, господарю мой царю,
отъ всичко това що изрече господарь-тъ
ми царь-тъ никой не може ся уклони ни
надесно, ни налѣво; защото рабъ-тъ ти
Іоавъ, той ми заповѣда, и [с]той тури всич-
кы тѣзи думы въ уста-та на рабѫ-тѫ
20 ти. Рабъ-тъ ти Іоавъ направи това, за да
обърне лице-то на тѫзи думѫ: и госпо-
дарь-тъ ми е мудръ, [т]като мудрость-та
на ангелъ Божій, за да познава всичко
що е на земѭ-тѫ.
21 И рече царь-тъ на Іоава: Ето, сега на-
правихъ това нѣщо: иди прочее, доведи
22 младый-тъ Авессалома. И паднѫ Іоавъ
съ лице-то на земѭ-тѫ, та ся поклони,
и благослови царя: и рече Іоавъ: Днесь
познава рабъ-тъ ти че намѣрихъ благо-
дать прѣдъ очи-тѣ ти, господарю мой ца-
рю, защото царь-тъ стори споредъ думѫ-
23 тѫ на рабъ-тъ си. Тогазь станѫ Іоавъ
та [у]отиде въ Гессуръ, и доведе Авесса-
24 лома въ Іерусалимъ. И рече царь-тъ: Да
ся върне въ домъ-тъ си, и [ф]да не види
лице-то ми. И върнѫ ся Авессаломъ въ
домъ-тъ си, и не видѣ лице-то на царя.
25 А въ всичкый Израиль нѣмаше чело-
вѣкъ толкозь много похваленъ заради
красотѫ-тѫ си, както Авессаломъ; [х]отъ
петѫ-тѫ на ногѫ-тѫ му, дори до върхъ-
26 тъ му, нѣмаше въ него порокъ. И когато
стрижеше главѫ-тѫ си, (защото всякѫ
годинѫ ѭ стрижеше; понеже *косми-тѣ*
му натегнувахѫ, за това гы стрижеше:)
прѣтегляше власы-тѣ на главѫ-тѫ си, и
тежехѫ двѣстѣ сикли споредъ царскѫ-тѫ
27 теглилкѫ. И [ц]родихѫ ся Авессалому три-
ма сынове, и една дъщеря именуема Өа-
марь: тя бѣ прѣкрасна жена.
28 И сѣдѣ Авессаломъ въ Іерусалимъ двѣ
години цѣлы, а [ч]лице-то на царя не ви-
29 дѣ. За това проводи Авессаломъ до Іоа-
ва за да го проводи при царя; но той не
рачѝ да дойде при него: прати пакъ вто-

[в] Виж. Руѳ. 3; 3.
[г] Ст. 14. Исх. 4; 15.
[д] 1 Цар. 20; 41. Гл. 1; 2.
[е] Виж. 4 Цар. 6; 26, 28.
[ж] Виж. Гл. 12; 1.
[з] Числ. 35; 19. Втор. 19; 12.
[и] Быт. 27; 13. 1 Цар. 25; 24. Мат. 27; 25.
[і] Гл. 3; 28, 29. 3 Цар. 2; 33.
[к] Числ. 35; 19.
[л] 1 Цар. 14; 15. Дѣян. 27; 34.
[м] Сѫд. 20; 2.
[н] Гл. 13; 37, 38.
[о] Іов. 34; 15. Евр. 9; 27.
[п] Числ. 35; 15, 25, 28.
[р] Ст. 20. Гл. 19; 27.
[с] Ст. 3.
[т] Ст. 17. Гл. 19; 27.
[у] Гл. 13; 37.
[ф] Быт. 43; 3. Гл. 3; 13.
[х] Иса. 1; 6.
[ц] Виж. Гл. 18; 18.
[ч] Ст. 24.

30 рый пжть, но не рачи да дойде. Тогазь
рече на рабы-тѣ си: Виждте нива-та на
Іоава е близу при моіж-тж, и има ечи-
мыкъ тамъ: идѣте та го изгорѣте съ огнь:
и изгорихж Авессаломови-тѣ раби нивж-
31 тж съ огнь. И станж Іоавъ, та дойде при
Авессалома въ кжщж-тж, и рече му: За-
що изгорихж слугы-тѣ ти нивж-тж ми съ
32 огнь? А Авессаломъ отговори Іоаву:
Ето, пратихъ при тебе, и рѣкохъ: Ела
тукъ, за да тя проводіж при царя да ре-
чешь: Защо сьмь дошелъ отъ Гессуръ?
подобрѣ *щѣше* да е за мене да бѣхъ още
тамъ: сега прочее нека видіж лице-то на
царя: и ако има неправда въ мене, нека
33 мя умьртви. Тогазь Іоавъ дойде при ца-
ря, та му извѣсти *това:* и повыкнж Авес-
салома, та дойде при царя, и поклони ся
съ лице-то до земіж-тж прѣдъ царя:
и царь-тъ [ш]цѣлова Авессалома.

ГЛАВА 15.

1 И [а]вслѣдъ това [б]приготви си Авесса-
ломъ колесницы и коніе, и петдесеть
2 мжжіе, за да тичатъ прѣдъ него. И ста-
ваше Авессаломъ рано, та стоеше при
пжть-тъ на портж-тж: и когато нѣкой
имаше нѣкоіж прѣпирніж, та дохождаше
при царя за сждъ, тогазь Авессаломъ го
выкаше *при себе си,* и думаше: Отъ кой
си градъ? А той отговаряше: Слуга-та
3 ти е отъ едикое племе на Израиля. И го-
ворѣше му Авессаломъ: Виждь, твоя-та
работа е добра и права; но нѣма кой да
4 тя слуша отъ странж на царя. Говорѣше
още Авессаломъ: [в]Кой да мя опрѣдѣлѣ-
ше сждіж на тжзь земіж, за да иде при
мене всякой който има прѣпирніж или
5 сждъ, та да го оправдавамъ! И когато
нѣкой приближаваше за да му ся покло-
ни, простираше ржкж-тж си, та го хва-
6 щаше, и го цѣлуваше. И така правѣше
Авессаломъ, на всякого Израилянина кой-
то дохождаше при царя за сждъ: [г]и под-
крадну ваше Авессаломъ сьрдца-та на Изра-
илевы-тѣ мжжіе.
7 И въ свършъкъ-тъ на *четыридесеть
години, рече Авессаломъ на царя: Да
идж, моліж, за да испълніж въ Хевронъ
обричаніе-то си, което обрѣкохъ Госпо-
8 ду: Защото [д]рабъ-тъ ти [ж]обрече обри-
чаніе, [з]когато обиташе въ Гессуръ, въ
Сиріж, и казахъ: Ако мя върне на-
истинж Господь въ Іерусалимъ, тогазь
9 ще послужж Господу. И рече му царь-
тъ: Иди съ миръ. И станж та отиде въ
Хевронъ.

10 А Авессаломъ распрати съгледатели по
всичкы-тѣ Израилевы племена, и каза:
Като чуете гласъ-тъ на тржбж-тж, ще
речете: Авессаломъ ся въцари въ Хе-
11 вронъ. И отидохж съ Авессалома двѣстѣ
мжжіе отъ Іерусалимъ, [и]поканени: и
отидохж [і]съ незлобіе, и не знаехж нищо.
12 И покани Авессаломъ Ахитофела Гило-
нецъ-тъ, Давидовъ-тъ [к]съвѣтникъ, отъ
градъ-тъ му, отъ [л]Гило, като приносѣше
жьртвы-тѣ. И съзаклѣтіе-то бѣ яко: и
[м]людіе-тѣ ся умножавахж непрѣстанно
при Авессалома.
13 И дойде вѣститель при Давида, и рече:
[н]Сьрдца-та на Израилевы-тѣ мжжіе ся
объриххж вслѣдъ Авессалома. И рече Да-
видъ на всичкы-тѣ си слугы, които бѣхж
14 съ него въ Іерусалимъ: Станѣте [о]да бѣ-
гамы; защото не ще можемъ да ся упа-
зимъ отъ лице-то на Авессалома; побър-
зайте да отидемъ, за да не ускори та ны
стигне, и докара зло-то върхъ насъ, и по-
15 рази градъ-тъ съ остро-то на ножъ-тъ. И
царскы-тѣ слугы рекохж на царя: Всич-
ко що избере господарь-тъ ни царь-тъ,
ето ный раби-тѣ ти.
16 И [п]излѣзе царь-тъ, и всичкый-тъ му домъ
вслѣдъ него. И остави царь-тъ [р]десеть же-
17 ны наложници за да пазятъ домъ-тъ. И
излѣзе царь-тъ, и всичкы-тѣ людіе вслѣдъ
него, и застанжхж на едно мѣсто далечь.
18 И всичкы-тѣ му слугы вървѣхж близу
до него: и [с]всичкы-тѣ Хереѳци, и всич-
кы-тѣ Фелеѳци, и всичкы-тѣ Геѳци, шест-
стотинъ мжжіе, които дойдохж вслѣдъ
19 него отъ Геѳъ, вървѣхж прѣдъ царя. То-
газь рече царь-тъ [т]на Иттая Геѳецъ-тъ:
Защо идешь и ты съ насъ? върни ся та
обитавай съ царя, защото си чужденецъ,
20 и прѣселенъ отъ мѣсто-то си. Вчера дой-
де, и днесь да тя направіж ли да ся скы-
ташь съ насъ? ето азъ ще идж [у]кждѣто
могж: ты ся върни, земи още и братія-
21 та си: милость и истина съ тебе! А Ит-
тай отговори на царя и рече: [ф]Живъ Го-
сподь, и живъ господарь-тъ ми царь-тъ,
дѣто и да е господарь-тъ ми царь-тъ, или
въ смьрть, или въ животъ, непрѣмѣнно
22 тамъ ще бжде и рабъ-тъ ти. И рече Да-
видъ на Иттая: Ела та прѣмини. И прѣ-
минж Иттай Геѳецъ-тъ, и всичкы-тѣ му
мжжіе, и всичкы-тѣ дѣца що бѣхж съ
23 него. А всичко-то мѣсто плачеше съ го-
лѣмъ гласъ, и прѣминувахж всичкы-тѣ
людіе: прѣминж и царь-тъ потокъ-тъ
Кедронъ: и всичкы-тѣ людіе прѣминжхж
прѣзъ пжть-тъ [х]на пустыніж-тж.
24 И ето и Садокъ, и съ него всичкы-тѣ

ш Быт. 33; 4. 45; 15. Лук. 15; 20.

а Гл. 12; 11.
б 3 Цар. 1; 5.
в Сжд. 9; 29.
г Рим. 16; 18.

* *По Сирскый-тъ и Арабскый-тъ прѣводъ* четыри.
д 1 Цар. 16; 2.
ж Быт. 28; 20, 21.
з Гл. 13; 38.
и 1 Цар. 9; 13. 16; 3, 5.
і Быт. 20; 5.

к Псал. 41; 9. 55; 12, 13, 14.
л Іис. Нав. 15; 51.
м Псал. 3; 1.
н Ст. 6. Сжд. 9; 3.
о Гл. 19; 9. Псал. 3; надписъ-тъ.
п Псал. 3; надписъ-тъ.

р Гл. 16; 21, 22.
с Гл. 8; 18.
т Гл. 18; 2.
у 1 Цар. 23; 13.
ф Руѳ. 1; 16, 17. Прит. 17; 17. 18; 24.
х Гл. 16; 2.

Левити, които [ц]носѣхѫ ковчегъ-тъ на Бо-
жій-тъ завѣтъ: и поставихѫ Божій-тъ
ковчегъ: и Авіаѳаръ приносѣше жертвѫ
додѣ свършихѫ всичкы-тѣ людіе да прѣ-
25 минуватъ отъ градъ-тъ. И рече царь-тъ
на Садока: Върни Божій-тъ ковчегъ въ
градъ-тъ: ако намѣрѭ благодать прѣдъ
очи-тѣ на Господа, [ч]ще мя направи да ся
върнѫ, и да видѭ него и обиталище-то
26 му: Ако ли рече така: [ш]Нѣмамъ благо-
воленіе въ тебе, ето азъ, [щ]нека ми напра-
ви каквото е угодно прѣдъ очи-тѣ му.
27 Рече царь-тъ още на Садока священникъ-
тъ: Не си ли ты [ъ]гледающій? върни ся въ
градъ-тъ съ миръ, ты и [ы]Ахимаасъ сынъ
ти, и Іонаѳанъ сынъ-тъ Авіаѳаровъ, два-
28 ма-та ви сынове съ васъ. Виждте, [ь]азъ
ще ся забавѭ по полета-та на пустынѭ-
тѫ, додѣ дойде рѣчь отъ васъ за да ми
29 извѣсти. И тъй Садокъ и Авіаѳаръ вър-
нѫхѫ Божій-тъ ковчегъ въ Іерусалимъ,
и останѫхѫ тамъ.
30 А Давидъ въсхождаше прѣзъ въсходъ-
тъ на маслиненѫ-тѫ горѫ, въсхождаше
и плачеше, и [ѣ]имаше главѫ-тѫ си покры-
тѫ, и вървѣше [ю]босъ: и всичкы-тѣ людіе
що бѣхѫ съ него [я]имахѫ всякой главѫ-
тѫ си покрытѫ, и [ѫ]възлазѣхѫ и плаче-
31 хѫ. И извѣстихѫ Давиду, и рекохѫ: [ѭ]Ахи-
тофелъ е между съзаклѣты-тѣ съ Авес-
салома. И рече Давидъ: Господи, мо-
лѭ ти ся, [а]осуети съвѣтъ-тъ на Ахи-
тофела.
32 И когато дойде Давидъ на върхъ-тъ на
горѫ-тѫ, дѣто ся поклони Богу, ето, по-
срѣщнѫ го Хусай [б]Архіецъ-тъ, и [в]има-
ше раздранѫ дрехѫ-тѫ си, и пьрсть на
33 главѫ-тѫ си. И Давидъ му рече: Ако ми-
нешь съ мене, то ще ми бѫдешь [г]товаръ.
34 Ако ли ся върнешь въ градъ-тъ, та ре-
чешь на Авессалома: [д]Царю, ще ти бѫдѫ
рабъ: *както* бѣхъ рабъ на бащѫ ти до
сега, така ще бѫдѫ сега на тебе рабъ;
тогазь можешь заради мене да прѣвър-
35 нешь съвѣтъ-тъ на Ахитофела. И не е ли
тамъ съ тебе Садокъ и Авіаѳаръ, свя-
щенници-тѣ? всичко прочее каквото бы
чулъ отъ домъ-тъ на царя, [е]ще извѣстишь
на Садока и Авіаѳара, священницы-тѣ:
36 Ето, тамо [ж]съ тѣхъ двама-та имъ сыно-
ве, Ахимаасъ Садоковъ, и Іонаѳанъ Аві-
аѳаровъ: и чрѣзъ тѣхъ ще ми испращате
37 всичко каквото чуете. И като влѣзе въ
градъ-тъ [з]Хусай Давидовъ-тъ пріятель,
[и]Авессаломъ влѣзе въ Іерусалимъ.

ГЛАВА 16.

1 И [а]когато прѣминѫ Давидъ малко
върхъ-тъ, ето, [б]Сива, слуга-та на Мемфи-
восѳея, срѣщнѫ го, съ два осла осѣдла-
ны, и имаше на тѣхъ двѣстѣ хлѣба, и сто
грозда сухо гроздіе, и сто низаницы лѣ-
2 тны овощія, и мѣхъ вино. И рече царь-
тъ на Сивѫ: Защо носишь това? А Сива
рече: Осли-тѣ сѫ за домородіе-то на ца-
ря за да яздятъ, а хлѣбове-тѣ и лѣтны-
тѣ овощія да ядѫтъ момци-тѣ: а вино-то,
[в]да піѭтъ които изнемощѣѭтъ въ пу-
3 стынѭ-тѫ. Тогазь рече царь-тъ: А дѣ е
сынъ-тъ на господаря ти? И [г]рече Сива
на царя: Ето, сѣди въ Іерусалимъ; за-
щото рече: Днесь Израилевый домъ ще
възвърне къмъ мене царство-то на отца
4 ми. И [д]рече царь-тъ на Сивѫ: Ето, твой е
всичкый имотъ Мемфивосѳеевъ. И рече
Сива: Кланямъ ти ся; нека намѣрѭ бла-
годать прѣдъ очи-тѣ ти, господарю мой
царю.
5 И когато дойде царь Давидъ у Вау-
римъ, ето, излазѣше отъ тамъ человѣкъ
отъ родъ-тъ на Сауловъ-тъ домъ, на име
[е]Семей, сынъ Гираевъ; и излѣзе та вър-
6 вѣше и кълнѣше; И хвьрляше каменіе
вързъ Давида, и вързъ всичкы-тѣ слугы
на царь Давида: а всичкы-тѣ людіе и
всичкы-тѣ силни бѣхѫ му отдесно, и от-
7 лѣво. И така говорѣше Семей и кълнѣ-
ше: Излѣзь, излѣзь, мѫжу кръвниче, и
8 [ж]мѫжу злотворниче! [з]Върнѫ ти Господь
[и]всичкѫ-тѫ кръвь на Сауловъ-тъ домъ,
вмѣсто когото ся въцари ты: и прѣдаде
Господь царство-то въ рѫкѫ-тѫ на Авес-
салома сына ти: ето, ты *ся хванѫ* въ зло-
9 то си, защото си мѫжъ кръвникъ. То-
газь Ависей Саруинъ-тъ сынъ рече на ца-
ря: Защо [і]това мьртво псе [к]да кълне го-
сподаря ми царь-тъ? остави, молѭ, да
10 прѣминѫ и да му отсѣкѫ главѫ-тѫ. А
царь-тъ рече: [л]Що *има* между мене и
васъ, сынове Саруини? нека кълне, защо-
то [м]Господь му рече: Прокълни Давида.
[н]А кой ще рече: Защо направи ты така?
11 И рече Давидъ на Ависея, и на всичкы-
тѣ си слугы: Ето, [о]сынъ ми, [п]който е из-
лѣзлъ изъ утробѫ-тѫ ми, иска животъ-
тъ ми: колко повече сега тойзи Веніа-
минецъ? оставѣте го, нека кълне, защо-
12 то Господь му заповѣда. Негли приглeда
Господь оскърбеніе-то ми, [р]и ми въздаде
Господь добро вмѣсто клѣтвѫ-тѫ на то-

ц Числ. 4; 15.
ч Псал. 43; 3.
ш Числ. 14; 8. Гл. 22; 20. 3 Цар. 10; 9. 2 Лѣт. 9; 8. Иса. 62; 4.
щ 1 Цар. 3; 18.
ъ 1 Цар. 9; 9.
ы Виж. Гл. 17; 17.
ь Гл. 17; 16.
ѣ Гл. 19; 4. Есѳ. 6; 12.
ю Иса. 20; 2, 4.
я Іер. 14; 3, 4.
ѫ Псал. 126; 6.
ѭ Псал. 3; 1, 2. 55; 12 и дрг.
а Гл. 16; 23. 17; 14, 23.
б Виж. Іис. Нав. 16; 2.
в Гл. 1; 2.
г Гл. 19; 35.
д Гл. 16; 19.
е Гл. 17; 15, 16.
ж Ст. 27.
з Гл. 16; 16. 1 Лѣт. 27; 33.
и Гл. 16; 15.

—

а Гл. 15; 30, 32.
б Гл. 9; 2.
в Гл. 15; 23. 17; 29.
г Гл. 19; 27.
д Прит. 18; 13.
е Гл. 19; 16. 3 Цар. 2; 8, 44.
ж Втор. 13; 13.
з Сѫд. 9; 24, 56, 57. 3 Цар. 2; 32, 33.
и Виж. Гл. 1; 16. 3; 28, 29. 4; 11, 12.
і 1 Цар. 24; 15. Гл. 9; 8.
к Исх. 22; 28.
л Гл. 19; 22. 1 Пет. 2; 23.
м Виж. 4 Цар. 18; 25. Плач. 3; 28.
н Рим. 9; 20.
о Гл. 12; 11.
п Быт. 15; 4.
р Рим. 8; 28.

13 гози днесь. И вървѣше Давидъ и мѫжіе-
тѣ му по пѫть-тъ, а Семей вървѣше по
край горѫ-тѫ срещѫ него, та кълнѣше
като вървѣше, и хвърляше каменіе на не-
14 го, и прашеше съ пърсть. И дойде царь-тъ,
и всичкы-тѣ людіе що бѣхѫ съ него,
уморени, та си починѫхѫ тамъ.
15 А [с]Авессаломъ, и всичкы-тѣ людіе, и
Израилеви-тѣ мѫжіе, дойдохѫ въ Іеру-
16 салимъ, и Ахитофелъ съ него. И когато
дойде при Авессалома Хусай Архіецъ-тъ,
[т]пріятель-тъ Давидовъ, рече Хусай на
Авессалома: Да е живъ царь-тъ! Да е
17 живъ царь-тъ! А Авессаломъ, рече на
Хусая: Тая ли е милость-та ти къмъ прі-
ятеля ти? [у]Защо не отиде съ пріятеля
18 си? И рече Хусай Авессалому: Не; но
на *оногозъ*, когото избра Господь, и тѣзи
людіе, и всичкы-тѣ Израилеви мѫжіе, не-
19 говъ ще бѫдѫ, и съ него ще живѣѭ. И
послѣ, [ф]кому ще слугувамъ азъ? не прѣдъ
сына му ли? както слугувахъ прѣдъ от-
ца ти, така ще бѫдѫ прѣдъ тебе.
20 Тогазь рече Авессаломъ на Ахитофе-
ла: Сдумайте ся помежду си що ще да
21 правимъ. И рече Ахитофелъ на Авессало-
ма: Влѣзь [х]при наложницы-тѣ на отца
си, които е оставилъ да пазятъ домъ-тъ:
и ще чуе всичкый Израиль, [ц]че си станѫлъ
ты омразенъ на отца си; и [ч]ще ся уси-
лятъ рѫцѣ-тѣ на всичкы-тѣ които сѫ съ
22 тебе. И поставихѫ на Авессалома шатъръ
върхъ кѫщный-тъ покрывъ, та влѣзе
Авессаломъ при наложницы-тѣ на отца си,
23 [ш]прѣдъ всичкый Израиль. И съвѣтъ-тъ на
Ахитофела, който даваше въ онѣзи дни бѣ-
ше както кога бы търсилъ нѣкой съвѣтъ
отъ Бога: така *ся имаше* всякой Ахитофе-
ловъ съвѣтъ, [щ]и прѣдъ Давида и прѣдъ
Авессалома.

ГЛАВА 17.

1 И рече Ахитофелъ на Авессалома: Да
изберѫ сега двадесеть тысящы мѫжіе, и
да станѫ да погнѫ вслѣдъ Давида прѣзъ
2 нощь-тѫ: И ще идѫ върхъ него, като е
[а]утруденъ и ослабѣли рѫцѣ-тѣ му, и ще
го уплашѫ; и всичкы-тѣ людіе що сѫ
съ него ще побѣгнѫтъ, и [б]ще поразѭ
3 само царя: И ще върнѫ всичкы-тѣ людіе
къмъ тебе: мѫжъ-тъ, когото ты тър-
сишь, струва колкото вращаніе-то на
всичкы-тѣ; всичкы-тѣ людіе ще бѫдѫтъ
4 въ миръ. И угодно быде това слово на
Авессалома, и на всичкы-тѣ Израилевы
5 старѣйшины. Тогазь рече Авессаломъ:
Повыкай сега и Хусая Архіецъ-тъ, и не-
ка чуемъ що ще да рече и той.
6 И когато влѣзе Хусай при Авессалома,
говори му Авессаломъ и рече: Ахито-
фелъ говори по тойзи начинъ: трѣбва ли
да направимъ *споредъ* негово-то слово?
7 ако ли не, говори *и* ты. И рече Хусай на
Авессалома: Не е добръ тойзи съвѣтъ,
8 който даде Ахитофелъ тозь пѫть. И ре-
че Хусай: Ты знаешь бащѫ си и неговы-
тѣ мѫжіе, че сѫ силни, и прѣогорчени
въ душѫ-тѫ, [в]както мечка лишена отъ
чада-та си въ поле-то: и баща ти е рат-
никъ мѫжъ, и не ще да остане прѣзъ
9 нощь-тѫ съ людіе-тѣ. Ето, сега е скрытъ
въ нѣкой ровъ, или въ *друго* нѣкое
мѣсто: и ако паднѫтъ нѣкои отъ тѣзи
въ начало, всякой който чуе ще рече:
Съкрушеніе станѫ въ людіе-тѣ, които
10 слѣдуватъ Авессалома: Тогазь и юнач-
ный-тъ, комуто сърдце-то е като сърдце-
то на львъ, съвсѣмъ [г]ще прѣмре; защо-
то всичкый Израиль знае, че баща ти е
юнакъ, и които сѫ съ него, силни мѫ-
11 жіе сѫ. Заради това азъ съвѣтувамъ да
ся събере при тебе всичкый Израиль,
[д]отъ Данъ до Виръ-савее, [е]на множе-
ство както песъкъ-тъ при край море-то,
12 и да идешь лично въ срѣдъ тѣхъ. Така
ще идемъ върхъ него, въ което мѣсто ся
намѣри, и ще паднемъ на него, както па-
да роса-та на земѭ-тѫ: щото отъ него,
и отъ всичкы-тѣ человѣцы които сѫ съ
13 него, не ще остане нито единъ. А ако при-
бѣгне въ нѣкой градъ, тогазь всичкый
Израиль ще донесе противъ онзи градъ
вѫжя, та ще го завлѣчемъ дори до по-
токъ-тъ, тъй що да не остане тамъ нито
14 камыче. И рече Авессаломъ, и всичкы-
тѣ Израилеви мѫжіе: Съвѣтъ-тъ на Ху-
сая Архіецъ-тъ е по добръ отъ съвѣтъ-тъ
на Ахитофела. [ж]Защото Господь изрече
да развали добрый-тъ Ахитофеловъ съ-
вѣтъ, за да наведе Господь зло-то на
Авессалома.
15 И рече [з]Хусай на Садока и на Авіаѳа-
ра, священницы-тѣ: Така и така съвѣту-
ва Ахитофелъ Авессалома и Израилевы-
тѣ старѣйшины, и така и така съвѣтовахъ
16 азъ. Сега прочее пратѣте скоро, та извѣ-
стѣте Давиду, и речѣте: Не оставай тѫзи
нощь [и]въ полета-та на пустынѭ-тѫ, но
побързай да прѣминешь, за да не бѫде
погълнѫтъ царь-тъ, и всичкы-тѣ людіе
17 които сѫ съ него. А [і]Іонаѳанъ и Ахима-
асъ стоехѫ при источникъ-тъ [к]Рогилъ,
защото не смѣехѫ да ся явятъ че влазѣ-
хѫ въ градъ-тъ: и отиде една слугыня
та имъ извѣсти *това нѣщо:* и тѣ отидохѫ
18 та извѣстихѫ на царь Давида. А единъ

с Гл. 15; 37.
т Гл. 15; 37.
у Гл. 19; 25. Прит. 17; 17.
ф Гл. 15; 34.
х Гл. 15; 16. 20; 3.
ц Быт. 34; 30. 1 Цар. 13; 4.
ч Гл. 2; 7. Зах. 8; 13.
ш Гл. 12; 11, 12.
щ Гл. 15; 12.

—

а Виж. Втор. 25; 18. Гл. 16; 14.
б Зах. 13; 7.
в Осія. 13; 8.
г Іис. Нав. 2; 11.
д Сѫд. 20; 1.
е Быт. 22; 17.
ж Гл. 15; 31. 34.
з Гл. 15; 35.
и Гл. 15; 28.
і Гл. 15; 27, 36.
к Іис. Нав. 15; 7. 18; 16.

момъкъ като гы видѣ, каза на Авессалома; но двама-та отидохѫ скоро, та влѣзохѫ въ кѫщѫ-тѫ на едного человѣка
[л]въ Варуимъ, който имаше кладенецъ въ
19 дворъ-тъ си, и слѣзохѫ тамъ. И [м]жена-
та зѣ еднѫ покрывкѫ та прострѣ върху
устіе-то на кладенецъ-тъ, и насипа връзъ
него грухано жито; щото не ся позна
20 това нѣщо. И като дойдохѫ Авессаломови-тѣ раби въ кѫщѫ-тѫ при женѫ-тѫ,
рекохѫ: Дѣ сѫ Ахимаасъ и Іонаѳанъ? А
[н]жена-та имъ рече: Заминѫхѫ барѫ-тѫ
на водѫ-тѫ. И като търсихѫ и не *гы* на-
21 мѣрихѫ, върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ. А
когато си отидохѫ тѣ, они възлѣзохѫ
отъ кладенецъ-тъ, и отидохѫ та извѣстихѫ на царь Давида, и рекохѫ Давиду:
[о]Станѣте та прѣминѣте скоро водѫ-тѫ:
защото така съвѣтува противъ васъ Ахи-
22 тоѳелъ. Тогазъ станѫ Давидъ, и всичкы-
тѣ людіе що бѣхѫ съ него, та прѣминѫхѫ Іорданъ: до зазоряваніе-то на день-тъ,
не останѫ нито единъ *отъ тѣхъ*, който да
не прѣминѫ Іорданъ.
23 А Ахитоѳелъ, като видѣ че съвѣтъ-тъ
му не ся сбы, осѣдла осель-тъ си, и станѫ, та отиде къмъ кѫщѫ-тѫ си, [п]въ
градъ-тъ си: и като нареди кѫщны-тѣ
си работы, [р]обѣси ся, и умрѣ, и погребенъ бы въ гробъ-тъ на отца си.
24 И Давидъ дойде [с]въ Маханаимъ: а Авес-
саломъ прѣминѫ Іорданъ, той и всич-
25 кы-тѣ Израилеви мѫжіе съ него. И по-
стави Авессаломъ военачалникъ Амасѫ
вмѣсто Іоава. (А Амаса бѣ сынъ на мѫжа който ся именуваше Иѳра, *Израилянинъ, който влѣзе при [т]Авигеѭ, Наасовѫ-тѫ дъщерѭ, сестрѫ-тѫ на Саруіѭ,
26 Іоавовѫ-тѫ майкѫ.) И расположихѫ
станъ-тъ си Израиль и Авессаломъ въ земѭ-тѫ Галаадъ.
27 А когато дойде Давидъ въ Маханаимъ,
[у]Совей Наасовый сынъ, отъ Раввѫ на
Аммоновы-тѣ сынове, и [ф]Махиръ, Аміиловый сынъ отъ Ло-деваръ, и [х]Верзелай
28 Галаадецъ-тъ отъ Рогелимъ, Донесохѫ
постелкы, и легены, и пърстены сѫдове,
и жито, и ечимыкъ, и брашно, и пържено
жито, и бобъ, и лещѫ, и пържены *сочива*,
29 И медъ, и масло, и овцы, и говеждо сиреніе, на Давида, и на людіе-тѣ съ него за да
ядѫтъ; защото рекохѫ: Людіе-тѣ сѫ гладни, и изнемощѣли, и жадни [ц]въ пустынѭ-тѫ.

ГЛАВА 18.

1 И прѣгледа Давидъ людіе-тѣ които бѣхѫ съ него, и постави надъ тѣхъ тыся-
2 щеначалницы и сотницы, И проводи Да-
видъ людіе-тѣ, [а]еднѫ третинѫ подъ рѫкѫ-тѫ на Іоава, и еднѫ третинѫ подъ
рѫкѫ-тѫ на Ависея, Саруинъ-тъ сынъ,
Іоавовъ-тъ братъ, и еднѫ третинѫ подъ
рѫкѫ-тѫ на Иттая Геѳецъ-тъ. И рече
царь-тъ на людіе-тѣ: Непрѣмѣнно ще из-
3 лѣзѫ и азъ съ васъ. [б]Людіе-тѣ обаче отговорихѫ: Да не излѣзешь; защото, ако
ся обърнемъ въ бѣгъ, не ще да иматъ
грыжѫ за насъ: ако щѫтъ умрѣ и половина-та отъ насъ, не ще да иматъ грыжѫ за насъ; понеже сега *ты си* като десеть тысящи отъ насъ: за това сега е по
добрѣ да ни си помощникъ отъ градъ-тъ.
4 И рече имъ царь-тъ: Каквото ви ся види
добро, ще направѭ. И застанѫ царь-тъ
отъ еднѫ-тѫ странѫ на портѫ-тѫ: и
всичкы-тѣ *военни* людіе излѣзохѫ по стотины и по тысящы.
5 И заповѣда царь-тъ на Іоава и на Ави-
сея, и на Иттая, и рече: Пощадѣте ми
отрока Авессалома. И [в]всичкы-тѣ людіе
чухѫ, когато царь-тъ заповѣдуваше на
6 всичкы-тѣ князове за Авессалома. И тъй
излѣзохѫ людіе-тѣ въ поле-то противъ
Израиля: и сраженіе-то станѫ [г]въ дѫбра-
7 вѫ-тѫ Ефремъ. И разбихѫ ся тамъ Израилеви-тѣ людіе отъ Давидовы-тѣ рабы: и станѫ тамъ въ онзи день съкру-
8 шеніе голѣмо, до двадесеть тысящы: Защото сраженіе-то станѫ тамъ разсѣяно
по лице-то на всичко-то мѣсто: и дѫбрава-та пояде повече людіе, отъ колкото
9 пояде ножъ-тъ, въ онзи день. И срѣщнѫ
Авессаломъ Давидовы-тѣ рабы. И сѣдѣше
Авессаломъ на мьскѫ, и влѣзе мьска-та
подъ гѫсты-тѣ вѣтви на единъ голѣмъ
теревинѳъ, и хванѫ ся глава-та му въ теревинѳъ-тъ, та виснѫ между небе-то и
земѭ-тѫ: а мьска-та изминѫ подъ него.
10 И като видѣ единъ мѫжъ, извѣсти на
Іоава, и рече: Ето, видѣхъ Авессалома
11 че висѣше на теревинѳъ. И рече Іоавъ на
мѫжа който му извѣсти: И ето, ты го
видѣ, а защо *го* не удари тамъ на земѭ-
тѫ? и азъ быхъ ти далъ десеть сребър-
12 ны *сикли*, и единъ поясъ. А мѫжъ-тъ рече Іоаву: И тысящѫ сребърны *сикли* ако
быхѫ ся наброили въ длань-тѫ ми не быхъ
турилъ рѫкѫ-тѫ си на царскый-тъ сынъ;
защото [д]при уши-тѣ ни заповѣда царь-тъ
на тебе и на Ависея и на Иттая, и рече:
Внимайте всякой за отрока Авессалома.
13 А то инакъ азъ быхъ сторилъ лъжѫ противъ животъ-тъ си; а отъ царя ся нищо
не укрыва: и ты бы ми стоялъ проти-
14 венъ. Тогазъ рече Іоавъ: Не трѣба да гу-

л Гл. 16; 5.
м Виж. Іис. Нав. 2; 6.
н Виж. Исх. 1; 19. Іис. Нав. 2; 4, 5.
о Ст. 15, 16.
п Гл. 15; 12.
р Мат. 27; 5.
с Быт. 32; 2. Іис. Нав. 13; 26. Гл. 2; 8.
* Исмаилянинъ, 1 Лѣт. 2; 17.
т 1 Лѣт. 2; 16, 17.
у Гл. 10; 1. 12; 29, 30.
ф Гл. 9; 4.
х Гл. 19; 31, 32. 3 Цар. 2; 7.
ц Гл. 16; 2.
а Гл. 15; 19.
б Гл. 21; 17.
в Ст. 12.
г Іис. Нав. 17; 15, 18.
д Ст. 5.

біѭ врѣме тукъ съ тебе. И зѣ въ рѫкѫ-
тѫ си три стрѣлы, та прониза съ тѣхъ
сърдце-то на Авессалома, като бѣше още
15 живъ той въ срѣдъ теревинѳъ-тъ. И де-
сеть момци, които носѣхѫ орѫжія-та на
Іоава, заобыколихѫ та ударихѫ Авесса-
лома, и умъртвихѫ го.
16 И въстрѫби Іоавъ съ трѫбѫ-тѫ, и вър-
нѫхѫ ся людіе-тѣ отъ да гонятъ вслѣдъ
Израиля; защото въспрѣ Іоавъ людіе-тѣ.
17 И зѣхѫ Авессалома, та го хвърлихѫ въ
единъ голѣмъ ровъ вѫтрѣ у дѫбравѫ-
тѫ: и [е]натрупахѫ на него купъ каменіе
много голѣмъ: и всичкый Израиль по-
18 бѣгнѫ всякой въ шатъръ-тъ си. А Авес-
саломъ като бѣше живъ, зѣ та постави
за себе си стълпъ, който е [ж]въ царевъ-тъ
долъ; защото рече: [з]Нѣмамъ сына за да
упази память-тѫ на име-то ми: и нарече
стълпъ-тъ съ име-то си: и нарича ся до
тойзи день: Авессаломовъ стълпъ.
19 Тогазь рече Ахимаасъ Садоковый сынъ:
Да ся завтекѫ сега та да занесѫ на царь-
тъ извѣстіе, че Господь му отмъсти отъ
20 рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ му. А Іоавъ му
рече: Нѣма да бѫдешь вѣститель тойзи
день, но другъ день ще занесешь извѣ-
стія: а тойзи день нѣма да занесешь из-
вѣстія; понеже царскый-тъ сынъ умрѣ.
21 Тогазь рече Іоавъ Хусію: Иди извѣсти
на царя което си видѣлъ. И Хусій ся по-
22 клони Іоаву, и завтече ся. Тогазь Ахи-
маасъ Садоковый сынъ рече пакъ Іоаву:
Но каквото и да е, нека тичамъ и азъ,
молѭ, вслѣдъ Хусія. А Іоавъ рече: За-
що искашь да тичашь, чадо мое, като нѣ-
23 машь пріятны извѣстія? Но какво и да е,
(рече) нека ся завтекѫ. Тогазь му рече:
Тичай. И завтече ся Ахимаасъ прѣзъ
пѫть-тъ на поле-то, и заминѫ Хусія.
24 А Давидъ сѣдѣше между двѣ-тѣ пор-
ты: и [и]възлѣзе стражъ-тъ на горницѫ-
тѫ на портѫ-тѫ, на стѣнѫ-тѫ, и поди-
гнѫ очи-тѣ си, и видѣ, и ето человѣкъ
25 тичаше самъ. И извыка стражъ-тъ, и из-
вѣсти на царя. И царь-тъ рече: Ако е
26 самъ, има извѣстія въ уста-та си. И идѣ-
ше и наближаваше. И видѣ стражъ-тъ че
тича другъ человѣкъ; и извыка стражъ-тъ
къмъ вратаря, и рече: Ето *другъ* чело-
вѣкъ който тича самъ. И рече царь-тъ: И
27 той е вѣститель; И рече стражъ-тъ: Ти-
чаніе-то на първый-тъ ми ся види като
тичаніе-то на Ахимааса, Садоковъ-тъ
сынъ. И рече царь-тъ: Добръ человѣкъ е
той, и иде съ добры извѣстія.
28 И выкнѫ Ахимаасъ, та рече на царя:
Радуй ся; и поклони ся на царя съ лице-
то до земѭ-тѫ; и рече: Благословенъ
Господь Богъ твой, който прѣдаде чело-
вѣцы-тѣ, които подигнѫхѫ рѫкѫ-тѫ си
29 противъ господаря ми царь-тъ. И рече
царь-тъ: Здравъ ли е отрокъ-тъ Авесса-
ломъ? И отговори Ахимаасъ: Когато Іо-
авъ прати царскый-тъ рабъ, и *мене* рабъ-
тъ ти, видѣхъ голѣмо-то смущеніе, но не
30 знаяхъ що бѣше. И рече царь-тъ: Въре-
ни ся та застани тамъ. И върнѫ ся та
31 застанѫ. И ето, дойде Хусій; и рече Ху-
сій: Извѣстія, господарю мой царю! за-
щото Господь отмъсти за тебе въ тойзи
день отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы, които ся
32 подигнѫхѫ връзъ тебе. И рече царь-тъ
на Хусія: Здравъ ли е отрокъ-тъ Авесса-
ломъ? И отговори Хусій: Дано станѫтъ
като онзи отрокъ врагове-тѣ на госпо-
даря ми царь-тъ, и всичкы които ся по-
33 дигатъ връзъ тебе за зло! И смути ся
царь-тъ и възлѣзе въ горницѫ-тѫ на
портѫ-тѫ, та плака; и като ходѣше, го-
ворѣше така: Сыне мой [і]Авессаломе, сы-
не мой, сыне мой Авессаломе! да бѣхъ
умрѣлъ азъ вмѣсто тебе, Авессаломе, сы-
не мой, сыне мой!

ГЛАВА 19.

1 И възвѣсти ся на Іоава: Ето, царь-тъ
2 плаче и жали за Авессалома. И въ онзи
день побѣда-та ся обърнѫ въ печаль въ
всичкый-тъ народъ; защото чу народъ-тъ
да говорятъ въ онзи день: Царь-тъ е пе-
3 чаленъ за сына си. И влазѣхѫ людіе-тѣ
[а]въ градъ-тъ прѣзъ онзи день скрытомъ,
както людіе, които ся крыѭтъ посраме-
4 ни, когато бѣгатъ въ сраженіе-то. А царь-
тъ [б]покры лице-то си, и выкаше царь-тъ
съ голѣмъ гласъ: [в]Сыне мой Авессаломе,
Авессаломе, сыне мой, сыне мой!
5 И влѣзе Іоавъ въ домъ-тъ при царя,
та рече: Ты посрами днесь лица-та на
всичкы-тѣ си рабы, които упазихѫ днесь
животъ-тъ ти, и животъ-тъ на сынове-тѣ
ти, и на дъщери-тѣ ти, и животъ-тъ на
жены-тѣ ти, и животъ-тъ на наложницы-
6 тѣ ти. Понеже обичашь онѣзи, които тя
ненавидятъ, а ненавидишь онѣзи, които
тя обичатъ; защото ты показа днесь, че
за тебе не сѫ нищо князове и раби; за-
щото днесь познахъ, че ако бы Авесса-
ломъ да останѣше живъ, а ный всинца
да измрѣхмы днесь, тогазь щѣше да ти е
7 угодно. Сега прочее стани, излѣзь, та го-
вори по сърдце-то на рабы-тѣ си; защото
ся кълнѫ въ Господа, че ако не излѣ-
зешь, не ще да остане съ тебе тѫзи нощь
нити единъ: и това ще ти стане по лошо
отъ всичкы-тѣ злины, колкото сѫ дошли
върхъ тебе отъ младость-тѫ ти до сега.
8 Тогазь станѫ царь-тъ, та сѣднѫ при пор-
тѫ-тѫ. И възвѣстихѫ на всичкы-тѣ лю-
діе и казахѫ: Ето царь-тъ сѣди при пор-

[е] Іис. Нав. 7; 26.
[ж] Быт. 14; 17.
[з] Втз. Гл. 14; 27.
[и] 4 Цар. 9; 17.
[і] Гл. 19; 4.
[а] Ст. 32.
[б] Гл. 15; 30.
[в] Гл. 18; 33.

тѫ-тѫ. И дойдохѫ всичкы-тѣ людіе при
царя: а Израиль побѣгнѫ, всякой въ ша-
търъ-тъ си.
9 И всичкы-тѣ людіе въ всичкы-тѣ Изра-
илевы племена, бѣхѫ въ прѣпираніе и
говорѣхѫ: Царь-тъ ны избави отъ рѫ-
кѫ-тѫ на неприятели-тѣ ни: и той ны
освободи отъ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-
тѣ: а сега [г]побѣгнѫ отъ мѣсто-то поради
10 Авессалома. А Авессаломъ когото пома-
захмы *за царь* надъ насъ, умрѣ въ сраже-
ніе-то. Сега прочее защо не говорите да
върнемъ царя?
11 И прати царь Давидъ на Садока и на
Авіаѳара, священницы-тѣ, и рече: Гово-
рѣте на Іудины-тѣ старѣйшины, и кажѣ-
те: Защо сте вы послѣдни за да възвър-
нете царя въ домъ-тъ му? (защото думы-
тѣ на всичкый Израиль стигнѫхѫ при ца-
12 ря въ домъ-тъ му.) Вы сте ми братія, [д]вы
кости мои, и плъть моя: защо прочее
13 сте послѣдни за да върнете царя? [е]А
найвече на Амасѫ речѣте: Не си ли ты
кость моя и плъть моя? [ж]така да ми на-
прави Богъ, и така да приложи ако не
бѫдешь ты военачалникъ вынѫгы прѣдъ
14 мене вмѣсто Іоава. И прѣклони сърдце-
то на всичкы-тѣ Іудины мѫжіе [з]като на
едного человѣка: и проводихѫ на царя
да му кажѫтъ: Върни ся ты, и всичкы-
15 тѣ твои раби. И тъй върнѫ ся царь-тъ
та дойде до Іорданъ. И дойде Іуда [и]до
Галгалъ, за да иде да посрѣщне царя, да
прѣведе царя прѣзъ Іорданъ.
16 [і]Тогазь побърза Семей сынъ-тъ Гира-
евъ, Веніаминецъ-тъ, отъ Вауримъ, та
слѣзе съ Іудины-тѣ мѫжіе да посрѣщне
17 царь Давида. И имаше съ него тысящѫ
мѫжіе отъ Веніамина, и [к]Сива рабъ-тъ
на Сауловъ-тъ домъ, петнадесеть-тѣ му
сынове, и двадесеть негови раби съ него:
18 и *стигнѫхѫ на Іорданъ прѣди царя. По-
слѣ прѣминѫ ладія-та за да прѣведе цар-
ско-то домородіе, и да направи каквото
бы му ся видѣло угодно. И Семей сынъ-
тъ Гираевъ паднѫ прѣдъ царя като прѣ-
19 минуваше Іорданъ; И рече на царя: [л]Не-
ка не вмѣни господарь-тъ ми беззаконіе
въ мене, и нека не помене [м]беззаконіе-
то което стори рабъ-тъ ти въ день-тъ ко-
гато излазѣше господарь-тъ ми царь-тъ
изъ Іерусалимъ, [н]щото да тури *това* царь-
20 тъ въ сърдце-то си; Защото азъ рабъ-тъ
ти познахъ че съгрѣшихъ: и ето, азъ
дойдохъ днесь понапрѣдъ отъ всичкый
[о]Іосифовъ домъ, за да слѣзѫ да посрѣщ-
21 нѫ господаря си царь-тъ. И отговори Ави-
сей Саруинъ-тъ сынъ, и рече: Не трѣб-
ва ли Семей да ся умъртви за това, за-
щото [п]проклѣ помазанника Господень?
22 А Давидъ рече: [р]Що *има* между мене и
васъ, Саруини сынове, та ми ставате
днесь навѣтници? [с]трѣбва ли тойзи день
да ся умъртви человѣкъ въ Израиль? за-
щото не знамъ ли азъ днесь че сьмь царь
23 надъ Израиль? И [т]рече царь-тъ на Се-
мея: Нѣма да умрешь. И заклѣ му ся
царь-тъ.
24 И [у]Мемфивосѳей, Сауловъ-тъ сынъ,
слѣзе да посрѣщне царя: и нито нозѣ-тѣ
си бѣше омылъ, нито брадѫ-тѫ си сгла-
дилъ, нито дрехы-тѣ си бѣше опралъ, отъ
който день царь-тъ търгнѫ дори до день-
25 тъ въ който ся върнѫ съ миръ. И кога-
то дойде въ Іерусалимъ да посрѣщне ца-
ря, царь-тъ му рече: [ф]Защо не дойде съ
26 мене, Мемфивосѳее? А той отговори: Го-
сподарю мой царю, рабъ-тъ ми мя измами;
защото рабъ-тъ ти рече: Да осѣдламъ за
себе си оселъ-тъ, и ще ся качѫ на него,
та да идѫ при царя; защото рабъ-тъ ти е
27 хромъ. И [х]наклевети той рабъ-тъ ти на
господаря ми царь-тъ: [ц]но господарь-тъ
ми царь-тъ е като ангелъ Божій: напра-
ви прочее това що е угодно прѣдъ очи-
28 тѣ ти. Защото всичкый домъ на отца ми
не бѣ освѣнь мѫжіе за смърть прѣдъ го-
сподаря ми царь-тъ; [ч]но ты нареди рабъ-
тъ си между онѣзи които ядѣхѫ на тръ-
пезѫ-тѫ ти. И каквѫ правдѫ имамъ азъ
вече, и *защо* да ся оплакувамъ още на
29 царя? И рече му царь-тъ: Защо гово-
ришь още за нѣща-та си? азъ рѣкохъ: Ты
30 и Сива раздѣлѣте си нивы-тѣ. И рече
Мемфивосѳей на царя: И всичкы-тѣ нека
земе, като господарь-тъ ми царь-тъ ся
върнѫ въ домъ-тъ си съ миръ.
31 И [ш]Верзеллай Галаадецъ-тъ слѣзе отъ
Рогелимъ та прѣминѫ Іорданъ съ царя,
32 за да го испроводи до оттатакъ Іорданъ. И
Верзеллай бѣше много старъ, осмдесеть
годинъ на възрастъ: [щ]и прѣхранваше ца-
ря, когато сѣдѣше въ Маханаимъ; защо-
33 то бѣше человѣкъ много голѣмъ. И рече
царь-тъ на Верзеллая: Прѣмини ты съ ме-
не, и ще тя хранѭ съ мене въ Іеруса-
34 лимъ. А Верзеллай рече на царя: Колко
сѫ дни-тѣ на годины-тѣ на животъ-тъ
ми, та да възлѣзѫ съ царь-тъ въ Іеруса-
35 лимъ? Днесь сьмь [ѣ]осмдесеть годинъ на
възрастъ: могѫ ли да направѭ разсѫ-
жденіе между добро и зло? може ли
рабъ-тъ ти да усѣти що яде, или що піе?
могѫ ли да чуѭ вече гласъ-тъ на пѣячы-
тѣ или на пѣячкы-тѣ? защо прочее рабъ-
тъ ти да е още товаръ на господаря ми

г Гл. 15; 14.
д Гл. 5; 1.
е Гл. 17; 25.
ж Руѳ. 1; 17.
з Сѫд. 20; 1.
и Іис. Нав. 5; 9.
і Гл. 16; 5. 3 Цар. 2; 8.
к Гл. 9; 2, 10. 16; 1, 2.
* *Или* прѣминѫхѫ Іорданъ.
л 1 Цар. 22; 15.
м Гл. 16; 5 и дрг.
н Гл. 13; 33.
о Виж. Гл. 16; 5.
п Исх. 22; 28.
р Гл. 16; 10.
с 1 Цар. 11; 13.
т 3 Цар. 2; 8, 9, 37, 46.
у Гл. 9; 6.
ф Гл. 16; 17.
х Гл. 16; 3.
ц Гл. 14; 17, 20.
ч Гл. 9; 7, 10, 13.
ш 3 Цар. 2; 7.
щ Гл. 17; 27.
ѣ Псал. 90; 10.

36 царь-тъ? Рабъ-тъ ти ще прѣмине Іор-
данъ съ царя до мало разстояніе: а за-
що бы ми направилъ царь-тъ това въз-
37 даяніе? Нека ся върне рабъ-тъ ти, мо-
лѭ, за да умрѫ въ градъ-тъ си при
гробъ-тъ на отца ми и майкѫ ми; но ето,
рабъ-тъ ти [ы]Хамаамъ нека прѣмине съ
господаря ми царь-тъ: и стори съ него
38 както бѫде угодно прѣдъ очи-тѣ ти. И
рече царь-тъ: Съ мене ще прѣмине Ха-
маамъ, и азъ ще му сторѭ каквото *ся
види* угодно прѣдъ очи-тѣ ти: и на тебе
ще направѭ всичко каквото поискашь
39 отъ мене. И прѣминѫхѫ всичкы-тѣ лю-
діе Іорданъ. И когато прѣминѫ царь-тъ,
[ь]цѣлова царь-тъ Верзеллая, и благослови
40 го: и той ся върнѫ на мѣсто-то си. То-
газь заминѫ царь-тъ въ Галгалъ, и Ха-
маамъ заминѫ съ него: и всичкы-тѣ Іу-
дини людіе, още и половина-та отъ Изра-
илевы-тѣ людіе, прѣведохѫ царя.
41 И ето, всичкы-тѣ Израилеви мѫжіе
дойдохѫ при царя, та рекохѫ на царя:
Защо тя окраднѫхѫ братія-та ни, Іуди-
ни-тѣ мѫжіе, [ѣ]та прѣведохѫ царя и до-
мородіе-то му прѣзъ Іорданъ, и всичкы-
42 тѣ Давидовы мѫжіе съ него? И отгово-
рихѫ всичкы-тѣ Іудини мѫжіе на Изра-
илевы-тѣ мѫжіе: Защото царь-тъ ни е
[ю]сродникъ: и защо ся сърдите за това
нѣщо? да ли изѣдохмы нѣщо отъ царя?
43 или ни даде даръ? И отговорихѫ Израи-
леви-тѣ мѫжіе на Іудины-тѣ мѫжіе, и
рекохѫ: Ный имамы десеть части въ
царя, и даже имамы въ Давида повече
нежели вы: защо прочее ны прѣзрѣхте, и
не станѫ първо съвѣтъ между насъ за
вращаніе-то на царя ни? И [я]думы-тѣ на
Іудины-тѣ мѫжіе бѣхѫ по жестокы отъ
думы-тѣ на Израилевы-тѣ мѫжіе.

ГЛАВА 20.

1 А случи ся да има тамъ единъ лошъ
человѣкъ, на име Савей сынъ Вихріевъ,
Веніаминецъ: и въстрѫби съ трѫбѫ-тѫ,
и рече: [а]Нѣмамы ный дѣлъ въ Давида, ни-
то имамы наслѣдіе въ Іесеевъ-тъ сынъ:
2 Израилю, [б]въ кѫщы-тѣ си всякой. И
всичкы-тѣ Израилеви мѫжіе оттеглихѫ
ся отъ Давида, та послѣдовахѫ Савея
Вихріевъ-тъ сынъ: а Іудини-тѣ мѫжіе
останѫхѫ прилѣпени при царя си, отъ
Іорданъ до Іерусалимъ.
3 И дойде Давидъ въ домъ-тъ си въ Іе-
русалимъ: и зѣ царь-тъ десеть-тѣ жены
[в]наложницы-тѣ, които бѣ оставилъ да па-
зятъ домъ-тъ, та гы тури въ домъ подъ
пазѫ, и храняше гы; но не влазѣше при
тѣхъ: и останѫхѫ затворены до день-тъ
на смърть-тѫ си, живѣюще като вдовицы.
4 И царь-тъ рече на Амасѫ: [г]Събери ми
Іудины-тѣ мѫжіе въ три дни, и ты да ся
5 намѣришь тукъ. И отиде Амаса да събе-
ре Іудѫ: забави ся обаче повече отъ
опрѣдѣлено-то врѣме, което бѣ му опрѣ-
6 дѣлилъ. И рече Давидъ на Ависея: Сега
Савей Вихріевый сынъ ще ни направи
по голѣмо зло нежели Авессаломъ. [д]Земи
ты рабы-тѣ на господаря си, та гони
вслѣдъ него, за да не намѣри за себе си
укрѣпены градове, и ся избави отъ очи-
7 тѣ ни. И излѣзохѫ подирѣ му Іоавови-тѣ
мѫжіе, и [е]Хереѳци-тѣ, и Фелеѳци-тѣ, и
всичкы-тѣ силни: и излѣзохѫ отъ Іеру-
салимъ, за да гонятъ вслѣдъ Савея, Ви-
хріевъ-тъ сынъ.
8 Когато стигнѫхѫ при голѣмый-тъ ка-
мыкъ, въ Гаваонъ, Амаса дойде да гы по-
срѣщне. А Іоавъ имаше прѣпасанѫ дре-
хѫ-тѫ, съ коѭто бѣше облѣченъ, и
вързъ неѭ прѣпасанъ мечъ, вързанъ око-
ло чрѣсла-та му въ ножницѫ-тѫ си: и
9 като излѣзе той, паднѫ *мечъ-тъ*, И рече
Іоавъ на Амасѫ: Здравъ ли си, брате
мой? [ж]И хванѫ Іоавъ Амасѫ съ деснѫ-
тѫ си рѫкѫ за брадѫ-тѫ, за да го цѣ-
10 лува. А Амаса не ся упази отъ мечъ-тъ,
който бѣ въ рѫкѫ-тѫ на Іоава: и *Іоавъ*
го [з]удари [и]въ коремъ-тъ, и излѣ чрева-
та му на земѭ-тѫ, безъ да го удари вто-
рый пѫть: и умрѣ: Тогазь Іоавъ и Ави-
сей братъ му гонихѫ вслѣдъ Савея Ви-
11 хріевъ-тъ сынъ. А единъ отъ момцы-тѣ
Іоавовы застанѫ при *Амасѫ* и рече: Кой-
то обича Іоава, и който е Давидовъ, не-
12 ка слѣдува Іоава. А Амаса лѣжеше ува-
лянъ въ кръвь-тѫ си на срѣдъ пѫть-тъ.
И когато видѣ тойзи мѫжъ че всичкы-
тѣ людіе ся спирахѫ, отвлѣче Амасѫ отъ
пѫть-тъ въ нивѫ-тѫ, и хвърли вързъ
него дрехѫ, понеже видѣ че всякой кой-
13 то идѣше при него ся спираше. Като ся
прѣмѣсти отъ пѫть-тъ, всичкы-тѣ людіе
прѣминѫхѫ вслѣдъ Іоава, за да гонятъ
Савея, Вихріевъ-тъ сынъ.
14 А той прѣминѫ прѣзъ всичкы-тѣ Изра-
илевы племена [і]въ Авель и въ Веѳъ-ма-
ахѫ, съсъ всичкы-тѣ Вирцы, които ся
събрахѫ купно, та го послѣдовахѫ и тѣ.
15 Тогазь дойдохѫ та го обсадихѫ въ Авель
на Веѳъ-маахѫ, и [к]дигнѫхѫ окопъ про-
тивъ градъ-тъ, като *го* поставихѫ при
прѣдстѣніе-то, и всичкы-тѣ людіе, които
бѣхѫ съ Іоава, копаехѫ стѣнѫ-тѫ за да
16 ѭ съсыпѫтъ. Тогазь една умна жена из-
выка изъ градъ-тъ: Слушайте, слушайте:
речѣте, молѭ, Іоаву: Приближи ся до

ы 3 Цар. 2; 7. Іер. 41; 17.
ь Быт. 31; 55.
ѣ Ст. 15.
ю Ст. 12.
я Виж. Сѫд. 8; 1. 12; 1.

а Гл. 19; 43.
б 3 Цар. 12; 16. 2 Лѣт. 10; 16.
в Гл. 15; 16. 16; 21, 22.

г Гл. 19; 13.
д Гл. 11; 11. 3 Цар. 1; 33.
е Гл. 8; 18. 3 Цар. 1; 38.
ж Мат. 26; 49. Лук. 22; 47.

з 3 Цар. 2; 5.
и Гл. 2; 23.
і 4 Цар. 15; 29. 2 Лѣт. 16; 4.
к 4 Цар. 19; 32

17 тукъ, и ще ти говорѭ. И когато ся при-
ближи при неѭ, жена-та рече: Ты ли си
Іоавъ? И той отговори: Азъ. Тогазь му
18 рече: Слушай думы-тѣ на рабѫ-тѫ си. И
отговори: Слушамъ. И продума и рече:
Имахѫ обычай да говорятъ въ старо врѣ-
ме, и казувахѫ: Нека идѫтъ да ся допы-
татъ въ Авель, и така да свършатъ *ра-
19 ботѫ-тѫ*. Азъ сьмь отъ мирны-тѣ, *и* вѣр-
ны-тѣ на Израиля: ты искашь да съсы-
пешь градъ, и даже столицѫ въ Изра-
иль: защо искашь да погубишь [л]наслѣдіе-
20 то Господне? И отговори Іоавъ, и рече:
Да не бѫде, да ми не бѫде, да погубѭ,
21 или да съсыпѫ! Работа-та не е така; но
единъ мѫжъ отъ горѫ-тѫ Ефремъ, на
име Савей, сынъ Вихріевъ подигнѫ рѫ-
кѫ-тѫ си противъ царя, противъ Давида:
прѣдайте него самъ, и ще си отидѫ отъ
градъ-тъ. И рече жена-та Іоаву: Ето,
глава-та му ще ти ся хвърли отъ стѣнѫ-
22 тѫ. И дойде жена-та при всичкы-тѣ лю-
діе, *та говори* [м]съ мудрость-тѫ си. И от-
сѣкохѫ главѫ-тѫ на Савея Вихріевъ-тъ
сынъ, та ѭ хвърлихѫ Іоаву. Тогазь той
затрѫби съ трѫбѫ-тѫ, и разнесохѫ ся
отъ градъ-тъ, всякой въ шатъръ-тъ си. И
Іоавъ ся върнѫ въ Іерусалимъ, при царя.
23 И [н]Іоавъ бѣше надъ всичко-то Израиле-
во воинство: а Ванаія, Іодаевый сынъ, надъ
24 Херееицы-тѣ, и надъ Фелеѳцы-тѣ: А Адо-
рамъ бѣше [о]надъ данькъ-тъ: а [п]Іосафатъ,
25 Ахилудовый сынъ памятописецъ: А Сева
писецъ: [р]а Садокъ и Авіаѳаръ, священни-
26 ци: Още и [с]Ирасъ Іаирецъ-тъ бѣше велмо-
жа при Давида.

ГЛАВА 21.

1 И станѫ гладъ въ дни-тѣ на Давида
три годинѫ наредъ: и попыта Давидъ Го-
спода. И Господь отговори: *Това станѫ*
поради Саула, и поради убійственный-тъ
му домъ, защото умъртви Гаваонцы-тѣ.
2 И повыкнѫ царь-тъ Гаваонцы-тѣ, та имъ
рече: (а Гаваонци-тѣ не бѣхѫ отъ Изра-
илевы-тѣ сынове, но [а]отъ останѫлы-тѣ
Аморрейцы: и Израилеви-тѣ сынове бѣхѫ
имъ ся заклѣли: а Саулъ поиска да гы
умъртви, отъ ревность-тѫ си къмъ Изра-
3 илевы-тѣ и Іудины-тѣ сынове.) Давидъ
прочее рече на Гаваонцы-тѣ: Що да ви
направѭ? и съ какво да направѭ уми-
лостивеніе за да благословите [б]наслѣдіе-
4 то Господне? А Гаваонци-тѣ му рекохѫ:
Ный нито за сребро нито за злато рабо-
тѫ имамы съсъ Саула, или съ домъ-тъ
му: нито искамы да умъртвишь за насъ
5 человѣка отъ Израиль. И рече: Каквото
речете ще ви направѭ. И отговорихѫ на
царя: На человѣка който ны погуби, и
който ухытри да ны истрѣби, щото да не
сѫществувамы въ никой отъ прѣдѣлы-тѣ
6 на Израиль, Нека ся прѣдадѫтъ намъ
седмь человѣцы отъ сынове-тѣ му, и
ще гы обѣсимъ прѣдъ Господа [в]въ Га-
ваѭ *градъ-тъ* на Саула [г]избранный-тъ
Господень. И рече царь-тъ: Азъ ще *гы*
прѣдамъ.
7 Мемфивосѳея обаче, сынъ-тъ на Іона-
ѳана, Сауловъ-тъ сынъ, пожали царь-тъ
[д]заради клѣтвѫ-тѫ Господнѭ помежду
имъ, между Давида и Іонаѳана Сауловъ-
8 тъ сынъ. И зѣ царь-тъ двама-та сынове
[е]на Ресфѫ, дъщерѭ-тѫ на Аіѭ, които
роди Саулу, Армонія и Мемфивосѳея: и
петина-та сынове на Михалѫ, дъщерѭ-
тѫ на Саула, които роди на Адріила Вер-
9 зеллаевъ-тъ сынъ Меолаѳянинъ-тъ: Та гы
прѣдаде въ рѫцѣ-тѣ на Гаваонцы-тѣ, и
обѣсихѫ гы на хълмъ-тъ [ж]прѣдъ Госпо-
да, и паднѫхѫ купно и седмь-тѣ, та ся
умъртвихѫ въ първы-тѣ дни на жетвѫ-тѫ,
въ начало-то на жетвѫ-тѫ на ечимыцы-
10 тѣ. [з]А Ресфа, дъщеря-та на Аіѭ, зѣ врѣ-
тище, та си го постла на канарѫ-тѫ, [и]отъ
начало на жетвѫ-тѫ додѣ капнѫ на тѣхъ
вода отъ небе-то, и не оставаше небесны-
тѣ птицы да ся прикоснѫтъ до тѣхъ деня,
нито горскы-тѣ звѣрове нощя.
11 И извѣсти ся Давиду онова което на-
прави Ресфа, дъщеря-та на Аіѭ Сауло-
12 вѫ-тѫ наложницѫ. И отиде Давидъ, та
зѣ Сауловы-тѣ кости, и кости-тѣ на Іо-
наѳана сына му, отъ мѫжіе-тѣ [і]на Іа-
висъ-галаадъ, които гы бѣхѫ открадпѫли
отъ улицѫ-тѫ на Веѳсанъ, [к]дѣто гы бѣхѫ
обѣсили Филистимци-тѣ, въ който день
Филистимци-тѣ бѣхѫ умъртвили Саула въ
13 Гелвуѐ: И възведе отъ тамъ кости-тѣ на
Саула, и кости-тѣ на Іонаѳана сына му:
14 и събрахѫ кости-тѣ на обѣсены-тѣ. И за-
ровихѫ кости-тѣ на Саула и на Іонаѳана
сына му въ Веніаминовѫ-тѫ земѭ [л]въ
Силѫ, въ гробъ-тъ на Киса, отца му, и
направихѫ всичко що заповѣда царь-тъ.
И вслѣдъ това [м]умилостиви ся Богъ къмъ
15 земѭ-тѫ. И направихѫ пакъ бой Фили-
стимци-тѣ противъ Израиля: и слѣзе Да-
видъ, и раби-тѣ му съ него, та направи-
хѫ бой противъ Филистимцы-тѣ, и умо-
16 ри ся Давидъ. А Исви-веновъ, който бѣ-
ше отъ чада-та на Рафѫ на когото ко-
піе-то тежеше триста мѣдны сикли, кой-
то бѣше прѣпасанъ съ новъ *мечъ*, имаше
17 намѣреніе да умъртви Давида. Помогнѫ
му обаче Ависей, Саруиный сынъ та по-

[л] 1 Цар. 26; 16. Гл. 21; 3.
[м] Еккл. 9; 14, 15.
[н] Гл. 8; 16. 18.
[о] 3 Цар. 4; 6.
[п] Гл. 8; 16. 1 Цар. 4; 3.
[р] Гл. 8; 17. 3 Цар. 4; 4.
[с] Гл. 23; 38.

—

[а] Іис. Нав. 9; 3, 15, 16, 17.
[б] Гл. 20; 19.
[в] 1 Цар. 10; 26. 11; 4.
[г] 1 Цар. 10; 24.
[д] 1 Цар. 18; 3. 20; 8, 15, 42. 23; 18.
[е] Гл. 3; 7.
[ж] Гл. 6; 17.
[з] Ст. 8. Гл. 3; 7.
[и] Виж. Втор. 21; 23.
[і] 1 Цар. 31; 11, 12, 13.
[к] 1 Цар. 31: 10.
[л] Іис. Нав. 18; 28.
[м] Виж. Іис. Нав. 7; 26. Гл. 24; 25.

рази Филистимеца, и го умьртви. Тогазь
мѫжіе-тѣ на Давида клѣхѫ му ся, и ре-
кохѫ: [н]Да не излѣзешь вече съ насъ на
бой, за да не угасишь [о]свѣтило-то на
Израиль.
18 И [п]вслѣдъ това станѫ пакъ бой съ Фи-
листимцы-тѣ въ Говъ, въ който [р]Сиввe-
хай Хусаѳецъ-тъ умьртви Сафа, който бѣ
19 отъ чада-та на Рафѫ. И пакъ станѫ бой
въ Говъ, съ Филистимцы-тѣ, и Елхананъ
сынъ-тъ на Іаре-орегима, Виѳлеемецъ-
тъ, умьртви [с]*братъ-тъ на* Голіаѳа Геѳецъ-
тъ, и дьрво-то на копіе-то му бѣ като
20 кросно на ткачъ. [т]Станѫ пакъ бой въ
Геѳъ, и имаше единъ мѫжъ великотѣле-
сенъ и пьрсти-тѣ на рѫцѣ-тѣ му, и пьр-
сти-тѣ на нозѣ-тѣ му бѣхѫ шесть и шесть,
двадесеть и четыри на четъ: още и той
21 бѣ роденъ отъ Рафѫ. И унищожи Изра-
иля: а Іонаѳанъ сынъ-тъ [у]на Самаіѫ
22 братъ-тъ на Давида го порази. [ф]Тѣзи че-
тырма-та ся родихѫ отъ Рафѫ въ Геѳъ,
и паднѫхѫ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Давида
и чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на рабы-тѣ му.

ГЛАВА 22.

1 И [а]говори Давидъ Господу думы-тѣ на
тѫзи пѣснь, въ день-тъ когато го [б]изба-
ви Господь отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ
му непріятели, и отъ рѫкѫ-тѫ на Саула:
2 И рече:
[в]Господь е канара моя, и твърдыня моя,
и избавитель мой:
3 Богъ е скала моя: [г]на него ще ся надѣіѫ:
[д]Щитъ мой и [е]рогъ на спасеніе-то ми,
[ж]Высокъ мой стълпъ е, и [з]прибѣжище
ми е,
Спаситель мой е: ты мя избавяшь отъ
насиліе-то.
4 Ще призовѫ Господа хвалимаго,
И ще ся избавіѫ отъ врагове-тѣ си.
5 Защото волны-тѣ на смьрть-тѫ мя окру-
жихѫ,
Порои на беззаконіе мя устрашихѫ:
6 [и]Адовы болѣзни мя обыколихѫ,
Смьртны примкы мя стигнѫхѫ.
7 Въ утѣсненіе-то си [і]призвахъ Господа,
И [к]къмъ Бога моего выкнѫхъ:
И чу отъ храмъ-тъ си гласъ-тъ ми,
И выканіе-то ми *стигнѫ* въ уши-тѣ му.
8 Тогазь [л]ся поклати и потресе земя-та:
[м]Основанія-та небесны ся разлюляхѫ,
И поклатихѫ ся, защото ся разгнѣва той.
9 Дымъ въсхождаше изъ ноздри-тѣ му,
И [н]огнь пояждающь изъ уста-та му:
Вѫглища ся распалихѫ отъ него.
10 И [о]прѣклони небеса-та, и слѣзе,
И [п]мракъ бѣ подъ нозѣ-тѣ му.
11 И възлѣзе на херувимы, и лѣтѣ,
И [р]яви ся на вѣтренны крыла.
12 И [с]положи за скиніѭ около си тьмни-
нѫ-тѫ,
Тьмны воды, гѫсты облацы на въздухъ-тъ.
13 Отъ свѣтканіе-то прѣдъ него,
[т]Огненны вѫглища ся разгорѣхѫ.
14 [у]Гърмнѫ Господь отъ небе-то,
И Вышній даде гласъ-тъ си.
15 И [ф]проводи стрѣлы, и распьрснѫ гы:
Свѣткавицы, и смути гы.
16 И явихѫ ся морскы-тѣ дълбины,
Открыхѫ ся основанія-та на вселеннѫіѫ,
[х]Въ запрѣщеніе-то на Господа,
Отъ духаніе-то на дыхъ-тъ на ноздри-
тѣ му.
17 [ц]Проводи отъ высочинѫ-тѫ, зѣ мя:
Извлѣче мя изъ много воды.
18 [ч]Избави мя отъ силный-тъ ми врагъ,
И отъ онѣзи които мя ненавидятъ,
Защото бѣхѫ по силни отъ мене.
19 Стигнѫхѫ мя въ день-тъ на скърбь-тѫ ми:
Но Господь ми станѫ подпорка,
20 И [ш]изведе мя на ширинѫ:
И избави мя, защото [щ]благоволи въ мене.
21 [ъ]Въздава ми Господь споредъ правдѫ-
тѫ ми:
[ы]Споредъ чистотѫ-тѫ на рѫцѣ-тѣ ми въз-
мьзди мя.
22 Защото [ь]упазихъ пѫтища-та Господни,
И не ся уклонихъ отъ Бога моего въ не-
честіе.
23 Защото [ѣ]всичкы-тѣ му сѫдбы бѣхѫ прѣдъ
мене:
И отъ повелѣнія-та му не ся отдалечихъ.
24 И [ю]непороченъ быдохъ прѣдъ него,
И упазихъ ся отъ беззаконіе-то си.
25 И [я]въздаде ми Господь споредъ правдѫ-
тѫ ми,
Споредъ чистотѫ-тѫ ми прѣдъ очи-тѣ си.
26 [ѫ]Съ прѣподобенъ прѣподобенъ ще бѫ-
дешь:
Съ мѫжъ непороченъ, непороченъ ще
бѫдешь.
27 Съ чистъ, чистъ ще бѫдешь:

н Гл. 18; 3.
о 3 Цар. 11; 36. 15; 4. Псал. 132; 17.
п 1 Лѣт. 20; 4.
р 1 Лѣт. 11; 29.
с 1 Лѣт. 20; 5.
т 1 Лѣт. 20; 6.
у 1 Цар. 16; 9.
ф 1 Лѣт. 20; 8.

—

а Исх. 15; 1. Сѫд. 5; 1.
б Псал. 18; надписъ-тъ 34; 19.
в Втор. 32; 4. Псал. 18; 2 и дрг. 31; 3. 71; 3. 91; 2. 144; 2.
г Евр. 2; 13.
д Быт. 15; 1.
е Лук. 1; 69.
ж Прит. 18; 10.
з Псал. 9; 9. 14; 6. 59; 16. 71; 7. Іер. 16; 19.
и Псал. 116; 3.
і Псал. 116; 4. 120; 1. Іон. 2; 2.
к Исх. 3; 7. Псал. 34; 6, 15, 17.
л Сѫд. 5; 4. Псал. 77; 18. 97; 4.
м Іов. 26; 11.
н Псал. 97; 3. Авв. 3; 5. Евр. 12; 29.
о Псал. 144; 5. Иса. 64; 1.
п Исх. 20; 21. 3 Цар. 8; 12. Псал. 97; 2.
р Псал. 104; 3.
с Ст. 10. Псал. 97; 2.
т Ст. 9.
у Сѫд. 5; 20. 1 Цар. 2; 10. 7; 10. Псал. 29; 3. Иса. 30; 30.
ф Втор. 32; 23. Псал. 7; 13. 77; 17. 144; 6. Авв. 3; 11.
х Исх. 15; 8. Псал. 106; 9. Наум. 1; 4. Мат. 8; 26.
ц Псал. 144; 7.
ч Ст. 1.
ш Псал. 31; 8. 118; 5.
щ Гл. 15; 26. Псал. 22; 8.
ъ Ст. 25. 1 Цар. 26; 23. 3 Цар. 8; 32. Псал. 7; 8.
ы Псал. 24; 4.
ь Быт. 18; 19. Псал. 119; 3. 128; 1. Прит. 8; 32.
ѣ Втор. 7; 12. Псал. 119; 30. 102.
ю Быт. 6; 9. 17; 1. Іов. 1; 1.
я Ст. 21.
ѫ Мат. 5; 7.

А [ѭ]съ развратенъ, противно ще ся поведешь.
28 И [а]ще спасешь ты оскърбены людіе:
[б]А връзъ гордѣливы-тѣ сѫ очи-тѣ ти за да гы смиришь.
29 Защото ты си свѣтилникъ мой, Господи:
И Господь ще просвѣти тьмнинѫ-тѫ ми.
30 Защото чрѣзъ тебе ще разбіѭ пълкъ:
Чрѣзъ Бога моего ще прѣскочѫ стѣнѫ.
31 На Бога [в]пѫть-тъ му е непороченъ,
[г]Слово-то Господне е опитано:
Той е щитъ на всичкы-тѣ които ся надѣѭтъ на него.
32 Защото [д]кой е Богъ, освѣнь Господа?
И кой е крѣпость, освѣнь Бога нашего?
33 Богъ е [е]крѣпко-то ми утвърждение:
И [ж]поставя непороченъ пѫть-тъ ми.
34 Прави нозѣ-тѣ ми [з]като на елени-тѣ,
И [и]поставя мя на высокы-тѣ ми мѣста.
35 Учи [і]рѫцѣ-тѣ ми на брань,
И мышцы-тѣ ми запъватъ мѣденъ лѫкъ.
36 И далъ си ми щитъ-тъ на спасеніе-то си,
И благость-та ти мя възвеличи.
37 [к]Ты си разширилъ стъпкы-тѣ ми подъ мене,
И нозѣ-тѣ ми не ся подплъзнѫхѫ.
38 Гонихъ врагове-тѣ си, и истрѣбихъ гы:
И не ся върнѫхъ додѣ гы не свършихъ.
39 И свършихъ гы и сътрыхъ гы, и не могохѫ да ся подигнѫтъ:
И паднѫхѫ [л]подъ нозѣ-тѣ ми.
40 И [м]прѣпасалъ си мя съсъ силѫ за брань:
[н]Завалилъ си подъ мене въстающы-тѣ връзъ мене.
41 И [о]обърнѫлъ си къмъ мене гърбъ-тъ на врагове-тѣ ми;
И азъ истрѣбихъ непріятели-тѣ си.
42 Извыкахѫ, но нѣмаше кой да спасава;
[п]Къмъ Господа, и не гы послуша.
43 И стрыхъ [р]гы както земный-тъ прахъ:
Истънчихъ гы [с]както калъ-тъ на пѫтища-та и стъпкахъ гы.
44 И [т]избавилъ си мя отъ противленія-та на народъ-тъ ми:
Поставилъ си мя [у]главѫ на язычницы-тѣ:
[ф]Народъ, *който* не познахъ, работи ми.
45 Чужденци ми ся покорихѫ:
Щомъ чухѫ, и послушахѫ мя.
46 Чужденци ослабнѫхѫ
И растреперахѫ ся [х]изъ мѣста-та дѣто сѫ ся затворили.
47 Живъ Господь:
И благословена [ц]Твърдыня-та ми:
И да ся възвыси Богъ, крѣпость-та на спасеніе-то ми.
48 Богъ е който отмъщава за мене,
И [ч]покорява народы подъ мене:
49 И който мя изведе изъ врагове-тѣ ми:
Ей, възвышавашь мя надъ въстающы-тѣ връзъ мене:
Избавилъ си мя отъ [ш]насилникъ мѫжъ.
50 За то ще тя хвалѭ, Господи, [щ]между язычницы-тѣ,
И на име-то ти ще въспѣѭ.
51 *Ты си* [ъ]който величишь спасенія-та на царя си:
И правишь милость [ы]на помазанника си,
На Давида, [ь]и на сѣме-то му до вѣка.

ГЛАВА 23.

1 И тѣзи сѫ послѣдни-тѣ Давидовы слова:
Давидъ, Іесеевый-тъ сынъ, рече,
И [а]мѫжъ-тъ който ся възведе на высоко,
[б]Помазанникъ-тъ на Бога Іакововъ,
И сладкый-тъ Израилевъ псалмопѣвецъ, рече:
2 [в]Духъ Господенъ говори чрѣзъ мене,
И слово-то му *дойде* на языкъ-тъ ми.
3 Богъ Израилевъ ми рече:
[г]Скала-та Израилева говори;
Тойзи който владѣе надъ человѣцы, *нека е* праведенъ,
Който владѣе [д]съсъ страхъ Божій:
4 И [е]ще е като видѣлина въ зорѫ,
Когато изгрѣва слънце-то,
Въ безоблачнѫ зорѫ,
Както зеліе *що никне* изъ землѭ-тѫ,
Отъ блескость-тѫ която става слѣдъ дъждь.
5 Ако домъ-тъ ми и да не е такъвъ прѣдъ Бога,
[ж]Но той направи съ мене завѣтъ вѣченъ,
Нареденъ въ всичко и твърдъ:
Отъ това е всичко-то ми спасеніе, и всичко-то желаніе:
*И не ще ли направи да прозябне?
6 А беззаконни-тѣ, тѣ всичкы *ще бѫдѫтъ* като трьніе исхвърлени,
Защото съ рѫцѣ не ся хващатъ:
7 И който ся прикосне до тѣхъ,
Трѣбва да е орѫженъ съ желѣзо, и съ дърво на копіе:
И ще ся изгорятъ съ огнь на исто-то мѣсто.

Лев. 26; 23, 24, 27, 38.
[а] Исх. 3; 7, 8. Псал. 72; 12, 13.
[б] Іов. 40; 11, 12. Иса. 2; 11, 12, 17. 5; 15. Дан. 4; 37.
[в] Втор. 32; 4. Дан. 4; 37, Откр. 15; 3.
[г] Псал. 12; 6. 119; 140. Прит. 30; 5.
[д] 1 Цар. 2; 2. Иса. 45; 5, 6.
[е] Исх. 15; 2. Псал. 27; 1. 28; 7, 8. 31; 4. Иса. 12; 2.
[ж] Втор. 18; 13. Іов. 22; 3. Псал. 101; 2, 6. 119; 1. Евр. 13; 21.
[з] Гл. 2; 18. Авв. 3; 19.
[и] Втор. 32; 13. Иса. 33; 16. 58; 14.
[і] Псал. 144; 1.
[к] Прит. 4; 12.
[л] Мал. 4; 3.
[м] Псал. 18; 32, 39.
[н] Псал. 44; 5.
[о] Быт. 49; 8. Исх. 23; 27. Іис. Нав. 10; 24.
[п] Іов. 27; 9. Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Мих. 3; 4.
[р] 4 Цар. 13; 7. Псал. 35; 5. Дан. 2; 35.
[с] Иса. 10; 6. Мих. 7; 10. Зах. 10; 5.
[т] Гл. 3; 1. 5; 1. 19; 9, 14. 20; 1, 2, 22.
[у] Втор. 28; 13. Гл. 8; 1—14. Псал. 2; 8.
[ф] Иса. 55; 5.
[х] Мих. 7; 17.
[ц] Псал. 89; 26.
[ч] Псал. 144; 2.
[ш] Псал. 140; 1.
[щ] Рим. 15; 9.
[ъ] Псал. 144; 10.
[ы] Псал. 89; 20.
[ь] Гл. 7; 12, 13. Псал. 89; 29.

—

[а] Гл. 7; 8, 9. Псал. 78; 70, 71. 89; 27.
[б] 1 Цар. 16; 12, 13. Псал. 89; 20.
[в] 2 Пет. 1; 21.
[г] Втор. 32; 4, 31. Гл. 22; 2, 32.
[д] Исх. 18; 21. 2 Лѣт. 19; 7, 9.
[е] Сѫд. 5; 31. Псал. 89; 36. Прит. 4; 18. Осія 6; 5. Виж. Псал. 110; 3.
[ж] Гл. 7; 15, 16. Псал. 89; 29. Иса. 55; 3.
* *Или* ако и да не.

8 Тѣзи сѫ имена-та на крѣпкы-тѣ кои-
то имаше Давидъ: Іосевъ-васевеѳъ Тах-
монецъ-тъ, пьрвый чиноначалникъ: той
бѣше Адинонъ Асонецъ-тъ, който умър-
9 тви осмстотинъ въ единъ бой. И по не-
го, [з]Елеазаръ сынъ-тъ на Додо сынъ
Ахохіевъ, *единъ* отъ трима-та крѣпкы съ
Давида, когато тѣ укорихѫ Филистимцы-
тѣ, събраны-тѣ тамъ на бой, а Израиле-
10 ви-тѣ мѫжіе ся оттеглихѫ: Той станѫ
та порази Филистимцы-тѣ додѣ изнемо-
же рѫка-та му, и прилѣпнѫ рѫка-та му
за ножъ-тъ: и направи Господь голѣмо
спасеніе въ онзи день, и людіе-тѣ ся вър-
нѫхѫ вслѣдъ него само за да съберѫтъ
користи.
11 И по него [и]Самма, сынъ-тъ Агеевъ,
Арарецъ-тъ: [і]и Филистимци-тѣ ся бѣхѫ
събрали въ тѣло, дѣто имаше часть нива
пълна съ лещѫ, а людіе-тѣ побѣгнѫхѫ
12 отъ лице-то на Филистимцы-тѣ. А той ся
въсправи всрѣдъ нивѫ-тѫ, та іѫ защити,
и порази Филистимцы-тѣ: и Господь на-
прави голѣмо спасеніе.
13 [к]Слѣзохѫ още трима отъ тридесеть-тѣ
началницы, та дойдохѫ при Давида въ
жетвенно врѣме, [л]въ Одолламскѫ-тѫ пе-
щерѫ: а станъ-тъ на Филистимцы-тѣ ся
14 расположи [м]въ Рафаимскый-тъ долъ. И
Давидъ бѣ тогазь [н]въ твърдѣль-тъ, а стра-
жа-та на Филистимцы-тѣ бѣ тогазь въ
15 Виѳлеемъ. И пожела Давидъ *водѫ*, и ре-
че: Кой бы ми далъ да піѭ водѫ отъ
Виѳлеемскый-тъ кладенецъ, който е при
16 портѫ-тѫ? И процѣпихѫ трима-та крѣ-
пкы Филистимскый-тъ станъ, та налѣхѫ
водѫ отъ Виѳлеемскый-тъ кладенецъ,
който е при портѫ-тѫ, и зѣхѫ та доне-
сохѫ Давиду; но не рачй да іѫ піе, а на-
17 прави іѫ възліяніе Господу; И рече: Да
не бѫде отъ мене, Господи, да сторіѭ то-
ва! [о]Кръвь-тѫ ли на мѫжіе-тѣ, които хо-
дихѫ съ опасность на животъ-тъ си *да
піѭ азъ?* И не рачй да іѫ піе. Това на-
правихѫ трима-та крѣпкы.
18 И [п]Ависей, Іоавовый братъ, Саруинъ-
тъ сынъ, бѣше пьрвый отъ трима-та: и
той като махаше съ копіе-то си противъ
триста, умьртви *гы*, и придобы име ме-
19 жду трима-та. Не станѫ ли той по сла-
венъ отъ трима-та? Заради това имъ ста-
нѫ началникъ; но не стигнѫ до трима-
та *пьрвы-тѣ*.
20 И Ванаія, Іодаевъ-тъ сынъ, сынъ на си-
ленъ мѫжъ, [р]отъ Кавсеилъ, който бѣше
направилъ много храбрости, [с]той порази
двама-та львовидны Моавскы мѫжіе: той
още слѣзе, та порази львъ всрѣдъ ровъ-
21 тъ въ снѣженъ день. Той още порази
мѫжъ-тъ Египтянинъ, красенъ мѫжъ: и
въ рѫкѫ-тѫ на Египтянина *имаше* копіе:
а той слѣзе при него съ тоягѫ, и гра-
бнѫ копіе-то отъ рѫкѫ-тѫ на Египтя-
22 нина, та го уби съ исто-то му копіе. То-
ва направи Ванаія, Іодаевъ-тъ сынъ, та
придобы име между трима-та крѣпкы.
23 По славенъ бѣ отъ тридесеть-тѣ; но не
достигнѫ до трима-та *пьрвы-тѣ:* и поста-
ви го Давидъ [т]надъ таинницы-тѣ си.
24 [у]Асаилъ, братъ-тъ на Іоава, *бѣше* ме-
жду тридесеть-тѣ: *които бѣхѫ*, Елхананъ
25 сынъ-тъ на Додо, отъ Виѳлеемъ: [ф]Самма
26 Ародецъ-тъ: Елика Ародецъ-тъ: Хелисъ
Фалтянинъ-тъ: Ирасъ, сынъ-тъ Екки-
27 совъ, Фекоецъ-тъ: Авіезеръ Анаѳоѳецъ-
28 тъ: Мевунай Хусаѳецъ-тъ: Салмонъ Ахо-
29 хіецъ-тъ: Маарай Нетофаѳецъ-тъ: Хе-
левъ, сынъ-тъ на Ваанѫ Нетофаѳецъ-тъ:
Иттай, сынъ-тъ на Ривая, отъ Гаваѭ на
30 Веніаминовы-тѣ сынове: Ванаія Пираѳо-
нецъ-тъ: Иддай, отъ долове-тѣ [х]Гаасъ:
31 Ави-алвонъ Арваѳецъ-тъ, Азмавеѳъ Ва-
32 румецъ-тъ: Еліава Саалвонецъ-тъ: Іона-
33 ѳанъ, отъ Іасиновы-тѣ сынове: Самма
Арарецъ-тъ: Ахіамъ, Сараровый сынъ,
34 Арарецъ-тъ: Елифелеѳъ, сынъ-тъ на Аасве,
сынъ на Маахаѳецъ-тъ: Еліамъ, сынъ-тъ
35 на Ахитофела Гилонецъ-тъ: Есрай Кар-
36 милецъ-тъ: Фаарай Арвіецъ-тъ: Игалъ,
37 Наѳановый сынъ отъ Совѫ: Ваній Гадецъ-
тъ: Селекъ Аммонецъ-тъ: Наарай Виро-
ѳецъ-тъ, орѫженосецъ-тъ на Іоава, Сару-
38 инъ-тъ сынъ: [ц]Ирасъ Іеѳерецъ-тъ: Га-
39 ривъ Іеѳерецъ-тъ: [ч]Урія Хеттеянинъ-тъ:
всичкы-тѣ тридесеть и седмь.

ГЛАВА 24.

1 И [а]распали ся пакъ гнѣвъ-тъ Госпо-
день противъ Израиля, и *подигнѫ Дави-
да противъ тѣхъ да рече: [б]Иди, изброй
2 Израиля и Іудѫ. И рече царь-тъ на Іоа-
ва, началникъ-тъ на воинство-то, който
бѣ съ него: Прѣмини сега прѣзъ всичкы-
тѣ Израилевы племена, [в]отъ Данъ до Вир-
савее, та избройте людіе-тѣ, [г]за да нау-
3 чѫ число-то на людіе-тѣ. И рече Іоавъ
на царя: Дано приложи Господь Богъ
твой на людіе-тѣ стократно отъ колкото
сѫ, и да видятъ очи-тѣ на господаря ми
царь-тъ; но защо господарь-тъ ми царь-
4 тъ желае това нѣщо? Но слово-то царе-
во прѣвъзмогнѫ надъ Іоава, и надъ на-
чалницы-тѣ на воинство-то.
И излѣзе Іоавъ, и началници-тѣ на во-
инство-то отъ при царя, за да изброятъ

з 1 Лѣт. 11; 12. 27; 4.
и 1 Лѣт. 11; 27.
і 1 Лѣт. 11; 13, 14.
к 1 Лѣт. 11; 15.
л 1 Цар. 22; 1.
м Гл. 5; 18.
н 1 Цар. 22; 4, 5.
о Лев. 17; 10.
п 1 Лѣт. 11; 20.
р Іис. Нав. 15; 21.
с Исх. 15; 15. 1 Лѣт. 11; 22.
т Гл. 8; 18. 20; 23.
у Гл. 2; 18.
ф 1 Лѣт. 11; 27.
х Сѫд. 2; 9.
ц Гл. 20; 26.
ч Гл. 11; 3, 6.
а Гл. 21; 1.
* Виж. 1 Лѣт. 21; 1. Іак. 1; 13, 14,
б 1 Лѣт. 27; 23, 24.
в Сѫд. 20; 1.
г Іер. 17; 5.

5 Израилевы-тѣ людіе. И прѣминжхж Іор-
данъ, та расположихж станъ-тъ си въ
[д]Ароиръ, отдесно на градъ-тъ, който е въ
6 срѣдъ долъ-тъ Гадъ, и къмъ [е]Іазиръ. По-
слѣ дойдохж въ Галаадъ, и въ земіж-тж
Тахтимъ-одси: и дойдохж въ [ж]Данъ-янъ,
7 и на около, дори до [з]Сидонъ: И дойдохж
въ Тирскж-тж крѣпость, и въ всичкы-тѣ
градове на Евейцы-тѣ и на Хананейцы-
тѣ: и излѣзохж къмъ югъ на Іудж въ
8 Вирсавее. И тъй като прѣминжхж всич-
кж-тж земіж, дойдохж въ Іерусалимъ, въ
свършъкъ-тъ на деветь мѣсецы и дваде-
9 сеть дни. И даде Іоавъ на царя смѣткж-
тж отъ исчисленіе-то на людіе-тѣ: [и]и бѣ-
хж Израиль осмстотинъ тысящи мжжіе
силни теглящe ножъ: и Іудини-тѣ мжжіе
петстотинъ тысящи.
10 И като изброи людіе-тѣ Давидъ, [і]удари
го сърдце-то му. И рече Давидъ Госпо-
ду: [к]Съгрѣшихъ тежко като сторихъ то-
ва нѣщо: и сега, моліж ти ся, Господи,
отнеми беззаконіе-то на рабъ-тъ си, за-
11 щото [л]направихъ голѣмж глупость. И ка-
то станж Давидъ на утринь-тж, быде
слово-то Господне [м]къмъ Гада пророка,
12 [н]гледачъ-тъ Давидовъ и рече: Иди, та ка-
жи Давиду: Така говори Господь: Три
нѣща ти прѣдставямъ азъ: избери си
13 едно отъ тѣхъ, и ще ти *го* направіж. Дой-
де прочее Гадъ при Давида, та му извѣ-
сти, и рече му: Да ли [о]седмь години
гладъ да нападне на тебе по земіж-тж ти?
или три мѣсецы да бѣгашь отъ врагове-
тѣ си, и да тя гонятъ? или три дни да е
моръ въ земіж-тж ти? размысли сега, та
виждь кой отвѣтъ ще носіж на оногозь
14 който мя е пратилъ. И рече Давидъ Га-
ду: Тѣсно ми е много; нека прочее па-
днемъ въ ржкж-тж на Господа ([п]защото
сж много милости-тѣ му): [р]а въ ржкж
на человѣка да не паднж.
15 [с]И тъй прати Господь моръ въ Изра-
иль, отъ сутринь-тж дори до опрѣделено-
то врѣме: и умрѣхж отъ людіе-тѣ, отъ
Данъ до Вирсавее, седмдесеть тысящи
16 мжжіе. И [т]когато ангелъ-тъ прострѣ ржк-
кж-тж си противъ Іерусалимъ, за да го
погуби, [у]раская ся Господь за зло-то, и
рече на ангелъ-тъ който правѣше погу-
бленіе-то въ людіе-тѣ: Стига вече: тегли
ржкж-тж си. А ангелъ-тъ Господень бѣ
близу при гумно-то [ф]на Орнж Іевусецъ-
17 тъ. И говори Давидъ Господу, когато ви-
дѣ ангелъ-тъ който поразяваше людіе-тѣ,
и рече: Ето, [х]азъ съгрѣшихъ и азъ без-
законіе сторихъ; но тѣзи овцы, що сж
сторили? на мене прочее нека е ржка-
та ти, и на домъ-тъ на отца ми.
18 И дойде Гадъ въ онзи день при Дави-
да, та му рече: [ц]Възлѣвь, постави олтарь
Господу въ гумно-то на Орнж Іевусецъ-
19 тъ. И възлѣзе Давидъ според слово-то
20 Гадово, както заповѣда Господь. И по-
гледнж Орна, и видѣ царя и рабы-тѣ му,
че идктъ къмъ него: и излѣзе Орна, та
ся поклони на царя съ лице до земіж-тж.
21 И рече Орна: Защо дойде господарь-тъ
ми царь-тъ при рабъ-тъ си? И рече Да-
видъ: [ч]Да купіж гумно-то отъ тебе, та
да съградіж олтарь Господу, за [ш]да прѣ-
22 стане язва-та отъ людіе-тѣ. И рече Орна
Давиду: Нека земе господарь-тъ ми царь-
тъ, и нека принесе въ жертвж каквото е
угодно прѣдъ очи-тѣ му: [щ]ето волове-тѣ
за всесъжженіе, и дикани-тѣ и оржділ-
23 та на волове-тѣ за дърва. Всичкы-тѣ да-
де Орна, *като* царь, на царя. И рече Ор-
на на царя: Господь Богъ твой [ъ]да бла-
24 говоли въ тебе. И рече царь-тъ на Орнж:
Не, но непрѣмѣнно ще *го* купіж отъ те-
бе съсъ заплатж; защото не щж да при-
несж всесъжженія на Господа Бога мое-
го безъ да платіж. И [ы]купи Давидъ гум-
но-то и волове-тѣ за петдесеть сикли
25 сребърны. И съгради тамъ Давидъ олтарь
Господу, и принесе всесъжженія и при-
мирителны приношенія. И [ь]пріе Господь
молбж-тж за земіж-тж, та [ѣ]прѣстанж яз-
ва-та отъ Израиля.

[д] Втор. 2; 36. Іис. Нав. 13; 9, 16.
[е] Числ. 32; 1, 3.
[ж] Іис. Нав. 19; 47. Сжд. 18; 29.
[з] Іис. Нав. 19; 28. Сжд. 18; 28.
[и] Виж. 1 Лѣт. 21; 5.
[і] 1 Цар. 24; 6.
[к] Гл. 12; 13.
[л] 1 Цар. 13; 13.
[м] 1 Цар. 22; 5.
[н] 1 Цар. 9; 9. 1 Лѣт. 29; 29.
[о] Виж. 1 Лѣт. 21; 12.
[п] Псал. 103; 8, 13, 14. 119; 156.
[р] Виж. Иса. 47; 6. Зах. 1; 15.
[с] 1 Лѣт. 21; 14. 27; 24.
[т] Исх. 12; 23. 1 Лѣт. 21; 15.
[у] Быт. 6; 6. 1 Цар. 15; 11. Іонл. 2; 13, 14.
[ф] 1 Лѣт. 21; 15. 2 Лѣт. 3; 1. Виж. Ст. 18.
[х] 1 Лѣт. 21; 17.
[ц] 1 Лѣт. 21; 18 и дрг.
[ч] Виж. Быт. 23; 8—16.
[ш] Числ. 16; 48, 50.
[щ] 3 Цар. 19; 21.
[ъ] Іез. 20; 40, 41.
[ы] Виж. 1 Лѣт. 21; 24, 25.
[ь] Гл. 21; 14.
[ѣ] Ст. 21.

ТРЕТА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ,

КОЯТО СЯ ИМЕНУВА И

ПЪРВА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 А царь Давидъ бѣ старъ, прѣминѫлъ
на възрастъ: и покрывахѫ го съ дрехы,
2 но не ся стоплюваше. И рекохѫ му ра-
би-тѣ му: Нека потърсятъ за господаря
ни царь-тъ младѫ дѣвицѫ, за да прѣд-
стоява прѣдъ царя, и да му пригодява, и
да спи въ нѣдро-то му, за да ся топли
3 господарь-тъ ни царь-тъ; И търсихѫ по
всичкы-тѣ прѣдѣлы на Израиль дѣвицѫ
краснѫ, и намѣрихѫ Ависагѫ [а] Сунамян-
4 кѫ-тѫ, и доведохѫ ѭ при царя. А дѣви-
ца-та бѣ много красна, и пригодяваше
на царя, и слугуваше му; но царь-тъ не
ѭ позна.
5 Тогазь [б] Адонія, сынъ-тъ на Аггиѳѫ на-
дигнѫ ся въ себе си, и каза: Азъ ще ца-
рувамъ; и [в] приготви си колесницы, и
конницы, и петдесеть мѫжіе за да тичатъ
6 прѣдъ него. И отецъ му не бѣше го
огорчавалъ никога, да каже: Защо стру-
вашь ты това? а той бѣше и много ху-
бавецъ на гледъ: и [г] *майка му* бѣше го ро-
7 дила вслѣдъ Авессалома. И сдума ся съ
Іоава Саруинъ-тъ сынъ, и съ [д] Авіаѳара
священникъ-тъ: и тѣ [е] послѣдовахѫ Адо-
8 ніѭ, и помагахѫ *му*. Но Садокъ священ-
никъ-тъ, и Ванаія Іодаевъ-тъ сынъ, и На-
ѳанъ пророкъ-тъ, и [ж] Семей, и Реій, и
[з] силни-тѣ Давидови, не бѣхѫ съ Адоніѭ.
9 И закла Адонія овцы, и говеда и огоены
телцы при камыкъ-тъ на Зоелеѳъ, кой-
то е при источникъ-тъ Рогиль, и покани
всичкы-тѣ си братія царскы-тѣ сынове, и
всичкы-тѣ Іудины мѫжіе царскы-тѣ слу-
10 гы. Наѳана обаче пророкъ-тъ, и Ванаіѭ,
и силны-тѣ, и Соломона брата си не
покани.
11 И говори Наѳанъ на Виѳсавее Соломо-
новѫ-тѫ майкѫ, и рече: Не чу ли ты че
ся въцари Адонія [и] Аггиѳинъ-тъ сынъ? и
господарь-тъ ни Давидъ не знае *това*.
12 Сега прочее ела, моліѭ, да ти дамъ съ-
вѣтъ, за да избавишь животъ-тъ си, и жи-
13 вотъ-тъ на сына си Соломона. Иди, та
влѣзъ при царь Давида, и речи му: Го-
сподарю мой царю, не заклѣ ли ся ты
на рабѫ-тѫ си, и каза: [і] Соломонъ сынъ
ти ще ся въцари вслѣдъ мене, и той ще
сѣдне на прѣстолъ-тъ ми? защо прочее
14 ся въцари Адонія? Ето, ты още като го-
воришь тамъ съ царя, ще дойдѫ и азъ
вслѣдъ тебе, и ще допълнѭ думы-тѣ ти.
15 И влѣзе Виѳсавее при царя въ ложни-
цѫ-тѫ: а царь-тъ бѣше много старъ: и
Ависага Сунамянка-та слугуваше на ца-
16 ря. И прѣклони ся Виѳсавее, та ся по-
клони на царя. И царь-тъ рече: Що
17 имашь? А тя му рече: Господарю мой,
[к] ты ся заклѣ въ Господа Бога твоего на
рабѫ-тѫ си, *и каза:* Соломонъ сынъ ти,
ще ся въцари вслѣдъ мене, и той ще сѣ-
18 дне на прѣстолъ-тъ ми. Но сега, ето,
Адонія ся въцари: и ты сега, господарю
19 мой царю, не знаешь *това.* И [л] закла го-
веда, и огоены *телцы*, и овцы съ изоби-
ліе, и покани всичкы-тѣ царскы сынове,
и Авіаѳара священникъ-тъ, и Іоава вое-
началникъ-тъ: рабъ-тъ ти обаче Соломо-
20 на не покани. Но на тебе, господарю мой
царю, на тебе *гледатъ* очи-тѣ на всичкый
Израиль, да имъ извѣстишь кой ще сѣдне
на прѣстолъ-тъ на господаря ми царь-тъ
21 вслѣдъ него. Ако ли не, когато госпо-
дарь-тъ ми царь-тъ [м] заспи съ отцы-тѣ си,
азъ и сынъ ми Соломонъ виновни ще ся
считамы.
22 И ето, додѣ още говорѣше тя съ царя,
23 дойде и Наѳанъ пророкъ-тъ. И възвѣсти-
хѫ на царя и рекохѫ: Ето, Наѳанъ про-
рокъ-тъ. И като влѣзе той прѣдъ царя,
поклони ся на царя съ лице до земѭ-
24 тѫ. И рече Наѳанъ: Господарю мой ца-
рю, реклъ ли си ты: Адонія ще ся въца-
ри вслѣдъ мене, и той ще сѣдне на прѣ-
25 столъ-тъ ми? Защото той [н] слѣзе днесь,
та закла говеда, и огоены *телцы*, и овцы
изобилно, и покани всичкы-тѣ царскы
сынове, и войводы-тѣ, и Авіаѳара свя-
щенникъ-тъ: и ето, ядѫтъ и піѭтъ
прѣдъ него, и думатъ: [о] Да е живъ царь

а Іис. Нав. 19; 18.
б 2 Цар. 3; 4.
в 2 Цар. 15; 1.
г 2 Цар. 3; 3, 4. 1 Лѣт. 3; 2.
д 2 Цар. 20; 25.
е Гл. 2; 22, 28.
ж Гл. 4; 18.
з 2 Цар. 23; 8.
и 2 Цар. 3; 4.
і 1 Лѣт. 22; 9.
к Ст. 13, 30.
л Ст. 7, 8, 9, 25.
м Втор. 31; 16. Гл. 2; 10.
н Ст. 19.
о 1 Цар. 10; 24.

26 Адонія. А мене, мене рабъ-тъ ти, и Садо-
ка священникъ-тъ, и Ванаіѫ Іодаевъ-
тъ сынъ, и Соломона рабъ-тъ ти, не пока-
27 ни. Отъ господаря ми царь-тъ ли станѫ
това нѣщо, и не си обявилъ ты на рабъ-тъ
си, кой ще сѣдне на прѣстолъ-тъ на го-
сподаря ми царь-тъ вслѣдъ него?
28 И отговори царь Давидъ, и рече: По-
выкайте ми Виѳсавее. И влѣзе при царя,
29 та застанѫ прѣдъ царя. И заклѣ ся царь-
тъ, и рече: [п]Живъ Господь, който избави
ви душѫ-тѫ ми отъ всичко утѣсненіе,
30 Непрѣмѣнно [р]както ти ся заклѣхъ въ
Господа Бога Израилева, и рѣкохъ: Че
Соломонъ сынъ ти ще ся въцари вслѣдъ
мене, и той ще сѣдне вмѣсто мене на
прѣстолъ-тъ ми, така ще направіѫ въ
31 тойзи день. Тогазъ Виѳсавее, наведе ся съ
лице-то до земіѫ-тѫ, та ся поклони на
царя, и рече: [с]Да е живъ господарь-тъ
ми царь Давидъ въ вѣкъ.
32 И рече царь Давидъ: Повыкайте ми Са-
дока священникъ-тъ, и Наѳана пророкъ-тъ,
и Ванаіѫ Іодаевъ-тъ сынъ. И дойдохѫ
33 прѣдъ царя. И рече имъ царь-тъ: [т]Зе-
мѣте съсъ себе си рабы-тѣ на вашій-тъ
господарь, та турѣте Соломона сына ми
да сѣдне на мьскѫ-тѫ ми, и низведѣте
34 го [у]въ Гіонъ: И [ф]нека го помажѫтъ
тамъ Садокъ священникъ-тъ, и Наѳанъ
пророкъ-тъ, за царь надъ Израиля: и [х]за-
трѫбѣте съ трѫбѫ-тѫ, и речѣте: Да е
35 живъ царь Соломонъ. Тогазъ ще възлѣзе-
те вслѣдъ него, да дойде и да сѣдне на
прѣстолъ-тъ ми: и той ще царува вмѣ-
сто мене, и нему заповѣдахъ да е князь
36 надъ Израиля, и надъ Іудѫ. И отговори
Ванаія Іодаевъ-тъ сынъ, на царя, и рече:
Аминь: Господь Богъ на господаря ми
37 царь-тъ така нека заповѣда. [ц]Както бы-
де Господь съ господаря ми царь-тъ, та-
ка да е *и* съсъ Соломона, и [ч]да увеличи
прѣстолъ-тъ му повече отъ прѣстолъ-тъ
на господаря ми царь Давида.
38 Тогазъ слѣзе Садокъ священникъ-тъ, и
Наѳанъ пророкъ-тъ, и [ш]Ванаія Іодаевъ-тъ
сынъ, и Хереѳци-тѣ, и Фелеѳци-тѣ, та ту-
рихѫ Соломона на мьскѫ-тѫ на царь Да-
39 вида, и доведохѫ го въ Гіонъ. И зѣ Садокъ
священникъ-тъ рогъ-тъ [щ]съ елей-тъ отъ
скиніѭ-тѫ, та [ъ]помаза Соломона. И въс-
трѫбихѫ съ трѫбѫ-тѫ: и [ы]рекохѫ всич-
кы-тѣ людіе: Да е живъ царь Соломонъ.
40 И възлѣзохѫ всичкы-тѣ людіе вслѣдъ не-
го: и свирѣхѫ людіе-тѣ съсъ свиркы, и ве-
селяхѫ ся съ голѣмо веселіе, и земя-та
ся разсѣдаше отъ гласове-тѣ имъ.

41 И чу Адонія, и всичкы-тѣ му поканени,
като свършихѫ да ядѫтъ. И когато
чу Іоавъ трѫбный-тъ гласъ, рече: Ка-
къвъ *е тойзи* гласъ отъ гълчъ въ градъ-
42 тъ? Като още говорѣше, ето, Іонаѳанъ,
сынъ-тъ на Авіаѳара священникъ-тъ, дой-
де: и рече Адонія: Влѣзъ; защото ты [ь]си
43 храбръ мѫжъ, и носишь добры вѣсти. И
отговори Іонаѳанъ и рече на Адоніѭ:
Наистинѫ господарь-тъ ни царь Давидъ
44 направи Соломона царь: И проводи съ
него царь-тъ Садока священникъ-тъ, и
Наѳана пророкъ-тъ, и Ванаіѫ Іодаевъ-тъ
сынъ, и Хереѳцы-тѣ, и Фелеѳцы-тѣ, та го
45 турихѫ на царскѫ-тѫ мьскѫ: И пома-
захѫ го Садокъ священникъ-тъ и Наѳанъ
пророкъ-тъ въ Гіонъ за царь: и възлѣ-
зохѫ отъ тамъ веселяще ся, и градъ-тъ
екнѫ. Тойзи е гласъ-тъ, който чухте.
46 Още и [ѣ]Соломонъ сѣднѫ на царскый-тъ
47 прѣстолъ. И влѣзохѫ даже слугы-тѣ на
царя да честитятъ на господаря ни царь
Давида, и рекохѫ: [ю]Богъ да освѣтли
име-то на Соломона повече отъ твое-то
име, и да увеличи прѣстолъ-тъ му пове-
че отъ твой-тъ прѣстолъ: и [я]поклони ся
48 царь-тъ върху одръ-тъ. И рече още царь-
тъ така: Благословенъ Господь Богъ Изра-
илевъ, [ѫ]който *ми* даде днесь *наслѣдникъ*
сѣднѫлъ на прѣстолъ-тъ ми, и очи-тѣ ми
видятъ *това*.
49 Тогазъ всичкы-тѣ поканени, които бѣ-
хѫ съ Адоніѭ, уплашихѫ ся, и станѫ-
хѫ, та си отидохѫ всякой въ пѫть-тъ си.
50 А Адонія ся уплаши отъ Соломоново-то
лице, и станѫ та отиде, и [ѭ]ся хванѫ за
51 рогове-тѣ на олтарь-тъ. И извѣстихѫ на
Соломона, и рекохѫ: Ето, Адонія ся бои
отъ царь Соломона: и ето, ся хванѫ за
рогове-тѣ на олтарь-тъ, и говори: Нека
ми ся закълне днесь царь Соломонъ, че
52 не ще да умъртви рабъ-тъ си съ мечъ. И
рече Соломонъ: Ако бѫде добръ мѫжъ,
[а]нито единъ космъ отъ космы-тѣ му нѣ-
ма да падне на земіѫ-тѫ; но ако ся на-
53 мѣри зло въ него, ще ся умъртви. И про-
води царь Соломонъ, та го сведохѫ отъ
олтарь-тъ: и дойде, та ся поклони на
царь Соломона: и рече му Соломонъ:
Иди въ домъ-тъ си.

ГЛАВА 2.

1 И [а]приближихѫ ся дни-тѣ на Давида
да умре: и заржча на Соломона сына си,
2 и каза: Азъ [б]отивамъ въ пѫть-тъ на
всичкѫ-тѫ земіѫ: [в]а ты ся крѣпи, и бѫ-

п 2 Цар. 4; 9.
р Ст. 17.
с Неем. 2; 3. Дан. 2; 4.
т 2 Цар. 20; 6.
у 2 Лѣт. 32; 30.
ф 1 Цар. 10; 1. 16; 3, 12. 2 Цар. 2; 4. 5; 3. Гл. 19; 16. 4 Цар. 9; 3. 11; 12.
х 2 Цар. 15; 10. 4 Цар. 9; 13. 11; 14.
ц Іис. Нав. 1; 5, 17. 1 Цар. 20; 13.
ч Ст. 47.
ш 2 Цар. 8; 18. 23; 20—23.
щ Исх. 30; 23, 25, 32. Псал. 89; 20.
ъ 1 Лѣт. 29; 22.
ы 1 Цар. 10; 24.
ь 2 Цар. 18; 27.
ѣ 1 Лѣт. 29; 23.
ю Ст. 37.
я Быт. 47; 31.
ѫ Гл. 3; 6. Псал. 132; 11, 12.
ѭ Гл. 2; 28.
а 1 Цар. 14; 45. 2 Цар. 14; 11. Дѣян. 27; 34.

—

а Быт. 47; 29. Втор. 31; 14.
б Іис. Нав. 23; 14.
в Втор. 17; 19, 20.

3 ди мѫжъ: И пази порѫчанія-та на Го-
спода Бога твоего, и ходи въ пѫтища-та
му, и пази повелѣнія-та му, и заповѣди-
тѣ му, и сѫдбы-тѣ му, и свидѣтелства-та
му, както е писано въ Моисеевъ-тъ за-
конъ, [г]за да благоденствувашь въ всичко
каквото правишь, и всякѫдѣ дѣто и да
4 ся обърнешь: [д]За да утвърди Господь
слово-то си, което говорѝ за мене, и ре-
че: [е]Ако внимаѭтъ сынове-тѣ ти въ
пѫть-тъ си, [ж]да ходятъ прѣдъ мене съ
истинѫ, съсъ всичко-то си сърдце и съсъ
всичкѫ-тѫ си душѫ, непрѣмѣнно [з]нѣма
да оскудѣе отъ тебе мѫжъ върху прѣ-
5 столъ-тъ Израилевъ. А още ты знаешь
това [и]което ми направи Іоавъ Саруинъ-тъ
сынъ, що направи на двама-та войводы
на Израилевы-тѣ воинства, на [і]Авенира
Нировъ-тъ сынъ, и [к]на Амасѫ Іеѳеровъ-
тъ сынъ, които уби, и излѣ кръвь-тѫ на
бой-тъ въ миръ, и тури кървь-тѫ на
бой-тъ въ поясъ-тъ си който бѣ около
чрѣсла-та му, и въ обуща-та си които
6 бѣхѫ на нозѣ-тѣ му. Направи прочее
[л]споредъ мудрость-тѫ си, и да не оста-
вишь да слѣзе сѣдина-та му съ миръ въ
7 гробъ-тъ. Но на сынове-тѣ [м]на Варзел-
лая Галаадецъ-тъ направи милость, и не-
ка сѫ [н]отъ тѣзи които ядѫтъ на тръпе-
зѫ-тѫ ти; [о]защото така ся приближихѫ
тѣ при мене, когато бѣгахъ отъ лице-то
8 на брата ти Авессалома. И ето, съ тебе
[п]Семей Гираевъ-тъ сынъ, Веніаминецъ-
тъ, отъ Варуимъ, който мя проклѣ съ
горкѫ клѣтвѫ въ който день отивахъ въ
Маханаимъ: [р]слѣзе обаче да мя посрѣщ-
не въ Іорданъ, [с]и заклѣхъ му ся въ Го-
спода, и рѣкохъ: Нѣма да тя умъртвѭ
9 съ мечъ. Сега прочее [т]да го не обезви-
нишь; защото си мѫжъ мудръ, и знаешь
що да му направишь, и да [у]сведешь сѣ-
динѫ-тѫ му съ кръвь въ гробъ-тъ.
10 И [ф]заспа Давидъ съ отцы-тѣ си, и по-
11 гребе ся [х]въ Давидовъ-тъ градъ. А дни-
тѣ, [ц]въ които царува Давидъ надъ Изра-
иль, *быдохѫ* четыридесеть годинъ: седмь
годинъ царова въ Хевронъ, и тридесеть
и три годинъ царова въ Іерусалимъ.
12 И [ч]сѣднѫ Соломонъ на прѣстолъ-тъ на
отца си Давида: и укрѣпи ся царство-то
13 му много. А Адонія Аггиѳинъ-тъ сынъ
дойде при Виѳсавее, Соломоновѫ-тѫ май-
14 кѫ. И тя рече: [ш]Съ миръ ли идешь? И
рече: Съ миръ. Послѣ рече: Имамъ еднѫ
15 думѫ да ти рекѫ. И тя рече: Говори. И
рече: Ты знаешь че [щ]менѣ надлежеше
царство-то, и на мене бѣше турилъ всич-
кый Израиль лице-то си, за да царувамъ;
но царство-то ся обърнѫ та станѫ на
брата ми; [ъ]защото отъ Господа му ста-
16 нѫ. Сега прочее искамъ едно исканіе отъ
тебе: не ми *го* отричай. И тя му рече:
17 Говорѝ. И каза: Речѝ, молѭ, на Соло-
мона царь-тъ, (защото не ще да ти отрече
това,) да ми даде [ы]Ависагѫ Сунамянкѫ-
18 тѫ, за женѫ. И рече Виѳсавее: Добрѣ:
азъ ще говорѭ за тебе на царя.
19 И влѣзе Виѳсавее при царь Соломона,
за да му говори за Адоніѭ. И станѫ
царь-тъ да ѭ посрѣщне, и [ь]поклони ѝ ся:
сетнѣ сѣднѫ на прѣстолъ-тъ си, положи
и прѣстолъ за царскѫ-тѫ майкѫ, която
20 [ѣ]сѣднѫ отдесно нему. И рече: Едно ма-
ло прошеніе просѭ отъ тебе: не ми *го*
отричай. И рече ѝ царь-тъ: Проси, майко
21 моя; защото не щѫ да ти отрекѫ. И тя
рече: Нека ся даде Ависага Сунамянка-
22 та на Адоніѭ брата ти за женѫ. И от-
говорѝ царь Соломонъ и рече на майкѫ
си: А защо ты просишь Ависагѫ Суна-
мянкѫ-тѫ за Адоніѭ? испроси за него
и царство-то, (защото ми е по голѣмъ
братъ:) и за него, и за [ю]Авіаѳара свя-
щенникъ-тъ, и за Іоава Саруинъ-тъ сынъ.
23 И заклѣ ся царь Соломонъ въ Господа, и
рече: [я]Така да ми направи Богъ, и така
да приложи, ако Адонія не говорѝ това
24 слово противъ животъ-тъ си. И сега,
живъ Господь, който мя подтвърди, и ту-
ри мя да сѣднѫ на прѣстолъ-тъ на отца
ми Давида, и който ми направи домъ,
[ѫ]както ся обѣща, днесь ще ся умъртви
25 Адонія. И проводи царь Соломонъ чрѣзъ
рѫкѫ-тѫ на Ванаіѭ Іодаевъ-тъ сынъ, та
нападнѫ на него, и умрѣ.
26 А на Авіаѳара священникъ-тъ рече
царь-тъ: [ѭ]Иди въ Анаѳоѳъ, на нивы-тѣ
си; защото си достоинъ за смърть; но въ
тойзи день не щѫ да тя умъртвѭ, [а]по-
неже ты дигнѫ ковчегъ-тъ на Господа
Іеова прѣдъ Давида отца ми, и [б]понеже
злострада ты въ всичко колкото злостра-
27 да отецъ ми. И отмѣтнѫ Соломонъ Авіа-
ѳара да не е священникъ Господу: [в]за да
ся испълни слово-то Господне, което го-
ворѝ за Иліевъ-тъ домъ въ Сило.
28 И тойзи слухъ дойде до Іоава; (защо-
то [г]Іоавъ клонѣше вслѣдъ Адоніѭ, ако и
да не клонѣше вслѣдъ Авессалома:) И по-
бѣгнѫ Іоавъ въ скиніѭ-тѫ Господнѭ, та

г Втор. 29; 9. Іис. Нав. 1; 7. 1 Лѣт. 22; 12, 13.
д 2 Цар. 7; 25.
е Псал. 132; 12.
ж 4 Цар. 20; 3.
з 2 Цар. 7; 12, 13. Гл. 8; 25.
и 2 Цар. 3; 39. 18; 5, 12, 14. 19; 5, 6, 7.
і 2 Цар. 3; 27.
к 2 Цар. 20; 10.
л Ст. 9. Прит. 20; 26.
м 2 Цар. 19; 31, 38.
н 2 Цар. 9; 7, 10. 19; 28.
о 2 Цар. 17; 27.
п 2 Цар. 16; 5.
р 2 Цар. 19; 18.
с 2 Цар. 19; 23.
т Исх. 20; 7. Іов. 9; 28.
у Быт. 42; 38. 44; 31.
ф Гл. 1; 21. Дѣян. 2; 29, 13; 36.
х 2 Цар. 5; 7.
ц 2 Цар. 5; 4. 1 Лѣт. 29; 26, 27.
ч 1 Лѣт. 29; 23. 2 Лѣт. 1; 1.
ш 1 Цар. 16; 4, 5.
щ Гл. 1; 5.
ъ 1 Лѣт. 22; 9, 10. 28; 5, 6, 7. Прит. 21; 30. Дан. 2; 21.
ы Гл. 1; 3, 4.
ь Исх. 20; 12.
ѣ Виж. Псал. 45; 9.
ю Гл. 1; 7.
я Руѳ. 1; 17.
ѫ 2 Цар. 7; 11, 13. 1 Лѣт. 22; 10.
ѭ Іис. Нав. 21; 18.
а 1 Цар. 23; 6. 2 Цар. 15; 24, 29.
б 1 Цар. 22; 20, 23. 2 Цар. 15; 24.
в 1 Цар. 2; 31—35.
г Гл. 1; 7.

29 [д]ся хванѫ за рогове-тѣ на олтарь-тъ. И
извѣсти ся на царь Соломона че Іоавъ
побѣгнѫлъ въ скиніѭ-тѫ Господнѭ: и
ето *го* при олтарь-тъ. Тогази проводи Со-
ломонъ Ванаіѭ Іодаевъ-тъ сынъ, и рече:
30 Иди нападни на него. И дойде Ванаія въ
скиніѭ-тѫ Господнѭ, та му рече: Така
говори царь-тъ: Излѣзь. А той рече: Не,
но тукъ ще умрѫ. И донесе Ванаія от-
вѣтъ на царя, и каза, така рече Іоавъ,
31 и така ми отговори. А царь-тъ му рече:
[е]Направи както рече той, и нападни на
него, и погреби го: [ж]за да изгладишь не-
повиннѫ-тѫ кръвь, коіѭто пролѣ Іоавъ,
32 отъ мене, и отъ домъ-тъ на отца ми. И
Господь [з]да възвърне кървь-тѫ му на
главѫ-тѫ му, който нападнѫ връзъ два-
ма мѫжіе по праведны [и]и по добры отъ
него, та гы умъртви съ мечъ, безъ да знае
отецъ ми Давидъ, [і]Авенира Нировъ-тъ
сынъ, военачалникъ-тъ на Израиля, и
[к]Амасѫ Іеѳеровъ-тъ сынъ военачалникъ-
33 тъ на Іудѫ. И да ся възвърне кръвь-та имъ
на Іоавовѫ-тѫ главѫ, и [л]на главѫ-тѫ
на сѣме-то му въ вѣкъ: [м]а на Давида,
и на сѣме-то му, и на домъ-тъ му, и
на прѣстолъ-тъ му, да бѫде миръ отъ
34 Господа до вѣка. Тогазь възлѣзе Ванаія
Іодаевъ-тъ сынъ, та нападнѫ на него, и
го умъртви: и заровенъ бы въ домъ-тъ
35 си въ пустыніѭ-тѫ. И постави царь-тъ
вмѣсто него Ванаіѭ Іодаевъ-тъ сынъ надъ
воинство-то: [н]и Садока священникъ-тъ
постави царь-тъ [о]вмѣсто Авіаѳара.
36 И прати царь-тъ та повыка [п]Семея, и
рече му: Съгради си домъ въ Іерусалимъ,
та сѣди тамъ, и да не излѣзешь отъ тамъ
37 на никѫдѣ; Защото въ който день излѣ-
зешь, и прѣминешь [р]потокъ-тъ Кедронъ,
знай извѣстно че непрѣмѣнно ще ся умърт-
вишь: [с]кръвь-та ти ще бѫде на главѫ-
38 тѫ ти. И рече Семей на царя: Добро е
слово-то: както рече господарь-тъ ми
царь-тъ, така ще направи рабъ-тъ ти. И
сѣдѣ Семей въ Іерусалимъ много дни.
39 И вслѣдъ три годины, двама отъ слугы-
тѣ на Семея, прибѣгнѫхѫ при [т]Анхуса
сынъ-тъ на Маахѫ, Геѳскый-тъ царь: и
възвѣстихѫ на Семея, и казахѫ: Ето, слу-
40 гы-тѣ ти сѫ въ Геѳъ. И Семей станѫ та
осѣдла оселъ-тъ си, и отиде въ Геѳъ при
Анхуса, за да иска слугы-тѣ си: и отиде
Семей, та доведе слугы-тѣ си отъ Геѳъ.
41 И възвѣсти ся Соломону, че Семей хо-
дилъ отъ Іерусалимъ въ Геѳъ, и ся вър-
42 нѫлъ. И проводи царь-тъ та повыка Се-
мея, и рече му: Не заклѣхъ ли тя въ Го-
спода, и засвидѣтелствовахъ ти и рѣкохъ:
Знай извѣстно, че въ който день излѣ-
зешь, та отидешь вънъ дѣ и да е, непрѣ-
мѣнно ще умрешь? и ты ми рече: До-
43 бро е слово-то *което* чухъ. Защо прочее
не упази ты клѣтвѫ-тѫ Господнѭ, и за-
44 повѣдь-тѫ коіѭто ти заповѣдахъ? И ре-
че царь-тъ на Семея: Ты знаешь [у]всич-
кѫ-тѫ злинѫ, коіѭто познава сърдце-то
ти, що стори на бащѫ ми Давида: за то-
ва ще [ф]възвърне Господь злинѫ-тѫ ти
45 на главѫ-тѫ ти: А царь Соломонъ ще е
благословенъ, и [х]Давидовый прѣстолъ
46 утвържденъ прѣдъ Господа до вѣка. То-
газь царь-тъ заповѣда на Ванаіѭ Іода-
евъ-тъ сынъ, който излѣзе та нападнѫ
на него, и той умрѣ. И [ц]царство-то ся
утвърди въ рѫкѫ-тѫ на Соломона.

ГЛАВА 3.

1 А [а]Соломонъ направи сватовство съ
Фараона, Египетскый-тъ царь, и зѣ дъ-
щеріѭ-тѫ на Фараона: и доведе іѭ [б]въ
Давидовъ-тъ градъ, додѣ свърши съгра-
жденіе-то [в]на домъ-тъ си, и [г]на домъ-тъ
Господенъ, и [д]на стѣнѫ-тѫ около Іеруса-
2 лимъ. [е]Но людіе-тѣ жрехѫ на высокы-тѣ
мѣста, понеже до онѣзи дни нѣмаше домъ
3 съграденъ на име-то Господне. И [ж]въз-
люби Соломонъ Господа, [з]и ходѣше въ
повелѣнія-та на отца си Давида: само
жреше и кадѣше на высокы-тѣ мѣста.
4 И [и]отиде царь-тъ въ Гаваонъ, за да при-
несе жертвѫ тамъ; [і]защото той бѣ голѣ-
мо-то высоко мѣсто: тысящѫ всесъжже-
нія принесе Соломонъ на онзи олтарь.
5 *А* [к]Господь ся яви въ Гаваонъ Соло-
мону [л]въ сънъ прѣзъ нощь; и рече Богъ:
6 Искай що да ти дамъ. [м]А Соломонъ ре-
че: Ты направи голѣмѫ милость на рабъ-
тъ си Давида отца ми, [н]понеже ходи
прѣдъ тебе съ истинѫ, и съ правдѫ, и
съсъ сърдечнѫ правотѫ съ тебе: и ты за
него упази тѫзи голѣмѫ милость, и [о]да-
де му сынъ да сѣдне на прѣстолъ-тъ му,
7 както тойзи день. И сега, Господи Боже
мой, ты направи рабъ-тъ си царь вмѣсто
Давида отца ми: и [п]азъ сьмь момче мал-
ко: не знаіѭ какъ [р]да излизамъ и да вли-
8 замъ. И рабъ-тъ ти е въ срѣдъ твои-тѣ

д Гл. 1; 50.
е Исх. 21; 14.
ж Числ. 35; 33. Втор. 19; 13. 21; 8, 9.
з Сѫд. 9; 24, 57. Псал. 7; 16.
и 2 Лѣт. 21; 13.
і 2 Цар. 3; 27.
к 2 Цар. 20; 10.
л 2 Цар. 3; 29.
м Прит. 25; 5.
н Числ. 25; 11, 12, 13, 1 Цар. 2; 35. Виж. 1 Лѣт. 6; 53. 24; 3.
о Ст. 27.
п 2 Цар. 16; 5. Ст. 8.
р 2 Цар. 15; 23.
с Лев. 20; 9. Іис. Нав. 2; 19. 2 Цар. 1; 16.
т 1 Цар. 27; 2.
у 2 Цар. 16; 5.
ф Псал. 7; 16. Іез. 17; 19.
х Прит. 25; 5.
ц Ст. 12. 2 Лѣт. 1; 1.

—

а Гл. 7; 8. 9; 24.
б 2 Цар. 5; 7.
в Гл. 7; 1.
г Гл. 6.
д Гл. 9; 15, 19.
е Лев. 17; 3, 4, 5. Втор. 12; 2, 4, 5. Гл. 22; 43.
ж Втор. 6; 5. 30; 16, 20. Псал. 31; 23. Рим. 8; 28. 1 Кор. 8; 3.
з Ст. 6, 14.
и 2 Лѣт. 1; 3.
і 1 Лѣт. 16; 39. 2 Лѣт. 1; 3.
к Гл. 9; 2. 2 Лѣт. 1; 7.
л Числ. 12; 6. Мат. 1; 20. 2; 13, 19.
м 2 Лѣт. 1; 8 и драг.
н Гл. 2; 4. 9; 4. 4 Цар. 20; 3. Псал. 15; 2.
о Гл. 1; 48.
п 1 Лѣт. 29; 1.
р Числ. 27; 17.

людіе [с]които си ты избралъ, людіе мно-
го, [т]които отъ множество не могѫтъ да
9 ся изброятъ нито да ся смѣтнѫтъ, [у]Дай
прочее на рабъ-тъ си сърдце разумно,
[ф]за да сѫди людіе-тѣ ти, [х]за да различа
между добро и зло; защото кой може
да сѫди тойзи голѣмъ твой народъ?
10 И угодно быде това слово Господу, че
11 Соломонъ поиска това нѣщо. И рече му
Богъ: Понеже ты поиска това нѣщо, и
[и]не поиска за себе си много дни, и не
поиска за себе си богатство, и не поиска
смрьть-тѫ на непріятели-тѣ си, но пои-
ска за себе си разумъ за да разумѣвашь
12 сѫдъ, Ето, [ч]направихъ споредъ слово-то
ти: [ш]ето, дадохъ ти сърдце мудро и ра-
зумно, щото не е былъ прѣди тебе подо-
бенъ тебѣ, нито подирь тебе ще въстане
13 подобенъ тебѣ. А [щ]още ти дадохъ как-
вото не си искалъ, [ъ]и богатство и славѫ,
щото между царіе-тѣ не ще да има по-
14 добенъ тебѣ въ всичкы-тѣ ти дни. И ако
ходишь въ пѫтища-та ми, и пазишь по-
велѣнія-та ми, и заповѣди-тѣ ми, [ы]както
ходй отецъ ти Давидъ, тогазь [ь]ще про-
15 дължѫ дни-тѣ ти. И [ѣ]събуди ся Соло-
монъ: и ето, бѣ сѫновидѣніе. И дойде въ
Іерусалимъ, и застанѫ прѣдъ ковчегъ-тъ
на завѣтъ-тъ Господень, и принесе все-
съжженія, и [ю]направи примирителны при-
ношенія, и направи пиръ на всичкы-тѣ си
рабы.
16 Тогазь дойдохѫ при царя двѣ жены
17 блудницы, та [я]застанѫхѫ прѣдъ него. И
рече една-та жена: О, господарю мой!
азъ и тая жена живѣемъ въ еднѫ кѫщѫ,
и родихъ *като живѣяхъ* въ кѫщѫ-тѫ съ
18 неѭ. А въ третій-тъ день отъ какъ ро-
дихъ азъ, роди и тази жена: и живѣехмы
заедно: нѣмаше чужденецъ съ насъ въ кѫ-
щѫ-тѫ: само ный двѣ-тѣ бѣхмы въ кѫ-
19 щѫ-тѫ: И прѣзъ нощь-тѫ умира сынъ-тъ
на тѫзи женѫ, понеже лѣгнѫла върху
20 него. А тя като станѫла въ полунощь,
зѣла сына ми отъ до мене, като спѣше
раба-та ти, та го турила въ лоно-то си,
а сына си мъртвый-тъ турила на лоно-то
21 ми. И като станѫхъ на утринь-тѫ, за да
накърмѭ сына си, ето, той бѣ мъртъвъ:
но на утринь-тѫ като го съгледахъ, ето,
22 не бѣ сынъ ми когото родихъ. А друга-
та жена рече: Не, но живый-тъ е мой-тъ
сынъ, а мъртвый-тъ е твой-тъ сынъ. А тя
рече: Не, но мъртвый-тъ е твой-тъ сынъ,
23 а живый-тъ е мой-тъ сынъ. Така говори-
хѫ прѣдъ царя. И рече царь-тъ: Една-та
казува: Тойзи живый-тъ е мой-тъ сынъ, а
мъртвый-тъ е твой-тъ сынъ: а друга-та ка-
зува: Не, но мъртвый-тъ е твой-тъ сынъ, а
24 живый-тъ е мой-тъ сынъ. И рече царь-тъ:
Донесѣте ми ножъ. И донесохѫ ножъ-тъ
25 прѣдъ царя. И рече царь-тъ: Раздѣлѣте
на двѣ живо-то дѣте, та дайте половинѫ-
тѫ на еднѫ-тѫ, и половинѫ-тѫ на дру-
26 гѫ-тѫ. Тогазь онази жена, на коѭто бѣ-
ше живый-тъ сынъ, говорй на царя; [ж](за-
щото утроба-та й іѫ заболѣ за сына й) и
рече: О, господарю мой! дай й живо-то
дѣте, и недѣй го умъртвява. А друга-та
рече: Нито мое да е, нито твое: раздѣлѣ-
27 те го. Тогазь отговори царь-тъ и рече:
Дайте на тѫзи живо-то дѣте, и недѣйте
28 го умъртвява: тя е майка му. И чу всич-
кый Израиль за сѫдъ-тъ който царь-тъ
сѫди, и уплашихѫ ся отъ царя; защото
видѣхѫ че [іѫ]мудрость Божія бѣ въ него,
за да прави сѫдъ.

ГЛАВА 4.

1 А царь Соломонъ царуваше надъ всич-
2 кый Израиль. И тѣзи бѣхѫ началници-тѣ
които имаше: Азарія Садоковый сынъ,
священникъ: Еліорефъ и Ахія, сынове-тѣ
3 на Сисѫ, писци: [а]Іосафатъ, Ахилудовый
4 сынъ памятописецъ: И [б]Ванаія Іодаевый
сынъ надъ воинство-то: а Садокъ и [в]Авіа-
5 ѳаръ, священници-тѣ. И Азарія, сынъ-
тъ на Наѳана, надъ [г]надзиратели-тѣ *на
хранѫ-тѫ:* и Завудъ Наѳановый сынъ,
6 [д]велможа, [е]другарь на царя: И Ахисаръ,
строитель: и [ж]Адонирамъ, сынъ-тъ на
Авдѫ надъ данъцы-тѣ.
7 А имаше Соломонъ дванадесеть надзи-
ратели надъ всичкый Израиль, и промы-
шлявахѫ храны-тѣ за царя и за домъ-тъ
му: Всякой правѣше въ годинѫ-тѫ за
8 единъ мѣсецъ промышленіе. И имена-та
имъ сѫ тѣзи: Оровый сынъ *надзиратель*
9 въ горѫ-тѫ Ефремъ: Декеровый сынъ,
въ Макасъ, и въ Саавимъ, и Веѳсемесъ,
10 и Елонъ на Веѳананъ: Еседовый сынъ,
въ Арувоѳъ: подъ него бѣ Сохо, и всич-
11 ка-та земя Еферъ: Авинадавовый сынъ,
въ всичкый-тъ Нафаѳъ-доръ: той имаше
женѫ Тафаѳѫ, Соломоновѫ-тѫ дъщерѭ:
12 Ваана, Ахилудовый сынъ, *въ* Ѳаанахъ и
Магеддонъ, и *въ* всичкый-тъ Веѳсанъ, кой-
то е при Цареѳанъ подъ Іезраель, отъ
Веѳсанъ до Авель-меола, до понататакъ
13 отъ Іокмеамъ: Геверовый сынъ, въ Ра-
моѳъ-галаадъ: той имаше [з]паланкы-тѣ на

с Втор. 7; 6.
т Быт. 13; 16. 15; 5.
у 2 Лѣт. 1; 10. Прит. 2; 3—9. Іак. 1; 5.
ф Псал. 72; 1, 2.
х Евр. 5; 14.
и Іак. 4; 3.
ч 1 Іоан. 5; 14, 15.
ш Гл. 4; 29, 30, 31. 5; 12. 10; 24. Еккл. 1; 16.
щ Мат. 6; 33. Ефес. 3; 20.
ъ Гл. 4; 21, 24. 10; 23, 25 и дрг. Прит. 3; 16.
ы Гл. 15; 5.
ь Псал. 91; 16. Прит. 3; 2.
ѣ Виж. Быт. 41; 7.
ю Виж. Быт. 40; 20. Гл. 8; 65. Есѳ. 1; 3. Дан. 5; 1. Марк. 6; 21.
я Чисх. 27; 2.
ж Быт. 43; 30. Иса. 49; 15. Іер. 31; 20. Осія 11; 8.
іѫ Ст. 9, 11, 12.

—

а 2 Цар. 8; 16. 20; 24.
б Гл. 2; 35.
в Виж. Гл. 2; 27.
г Ст. 7.
д 2 Цар. 8; 18. 20; 26.
е 2 Цар. 15; 37. 16; 16. 1 Лѣт. 27; 33.
ж Гл. 5; 14.
з Чисх. 32; 41.

Іаира Манассіинъ-тъ сынъ, които сж въ
Галаадъ: той [и]имаше и область-тж Ар-
говъ, която е въ Васанъ, шестдесеть го-
лѣмы градове съсъ стѣны и мѣдны ве-
14 реи: Ахинадавъ, Иддовый сынъ, въ Ма-
15 ханаимъ: Ахимаасъ въ Нефѳалимъ: и той
зѣ за женж Васемаѳж, Соломоновж-тж
16 дъщеріж: Ваана, Хуссаевый сынъ, въ
17 Асиръ и въ Алоѳъ: Іосафаѳъ, Фаруевый
18 сынъ, въ Иссахаръ: Семей, Илаевый сынъ,
19 въ Веніаминъ: Геверъ, Уріевый сынъ, въ
земіж-тж Галаадъ, [і]въ земіж-тж на Сио-
на Аморрейскый-тъ царь, и на Ога Васан-
скый-тъ царь: и той *бѣ* самъ надзиратель
въ тжзи земіж.
20 Іуда и Израиль бѣхж многочисленни,
[к]както пѣсъкъ-тъ край море-то въ мно-
жество, [л]ядѣхж и піяхж, и веселяхж ся.
21 И [м]владѣеше Соломонъ надъ всичкы-тѣ
царства, [н]отъ рѣкж-тж *дори до* Фили-
стимскж-тж земіж, и дори до прѣдѣлы-
тѣ на Египетъ: и [о]приносѣхж дарове, и
бѣхж раби на Соломона прѣзъ всичкы-тѣ
дни на животъ-тъ му.
22 А храна-та на Соломона за единъ день
бѣ тридесеть корове чисто брашно, и
23 шестдесеть корове брашно, Десеть огое-
ны говеда, и двадесеть напасены говеда,
и сто овцы, освѣнь елены, и сьрны, и сай-
24 гацы, и тълсты птицы. Защото владѣеше
надъ всичкж-тж *земіж*, отсамъ рѣкж-тж
надъ Ѳапсж дори до Газж, [п]надъ всичкы-
тѣ царіе отсамъ рѣкж-тж: и [р]имаше миръ
25 отъ всякждѣ наоколо си. [с]И живѣехж
Іуда и Израиль безопасно, [т]всякой подъ
лозж-тж си и подъ смоквж-тж си, [у]отъ
Данъ до Вирсавее, въ всичкы-тѣ дни на
Соломона.
26 И [ф]имаше Соломонъ четыридесеть ты-
сящы [х]обора конскы за колесницы-тѣ си,
27 и дванадесеть тысящы конницы. И [ц]онѣ-
зи надзиратели промышлявахж хранж за
царь Соломона, и за всичкы-тѣ що при-
хождахж на тръпезж-тж на царь Соло-
мона, всякой въ мѣсецъ-тъ си: не оста-
28 вяхж да става никаква скудость. Доносѣ-
хж още ечимыкъ и сламж за коніе-тѣ и
ристатели-тѣ, на мѣсто-то дѣто бѣхж вся-
кой споредъ опрѣдѣлено-то нему.
29 И [ч]даде Богъ Соломону мудрость и ра-
зумъ много голѣмъ, и пространство на
духъ-тъ, като пѣсъкъ-тъ който е край мо-
30 ре-то. И Соломонова-та мудрость прѣвзы-
де мудрость-тж на всичкы-тѣ [ш]въсточны
жители, и [щ]всичкж-тж Египетскж му-
31 дрость; Защото [ъ]бѣ отъ всичкы-тѣ чело-
вѣцы по мудръ, [ы]отъ Еѳана Езраецъ-тъ,
и [ь]отъ Емана, и отъ Халкола, и отъ Дар-
дж, синове-тѣ на Маола: и прочу ся име-
32 то му по всичкы-тѣ народы наоколо. И
[ѣ]изрече три тысящы притчы: и [ю]пѣсни-
33 тѣ му бѣхж тысяща и петь. И говорй за
дьрвета, отъ кедръ-тъ който е въ Ли-
ванъ, дори до иссопъ-тъ, който изни-
кнува изъ стѣнж-тж: говорй още за ско-
тове-тѣ, и за птицы-тѣ, и за гадове-тѣ, и
34 за рыбы-тѣ. И [я]дохождахж отъ всичкы-
тѣ народы да чуіжтъ Соломоновж-тж му-
дрость, отъ всичкы-тѣ царіе на земіж-тж,
които слушахж *за* мудрость-тж му.

ГЛАВА 5.

1 И проводи [а]Хирамъ Тирскый-тъ царь
рабы-тѣ си при Соломона, като чу че го
помазахж за царь вмѣсто отца му; за-
щото [б]Хирамъ бѣ всякога пріятель Да-
2 виду. И [в]проводи Соломонъ Хираму, и
3 рече: Ты знаешь че Давидъ отецъ ми не
можѐ да съгради домъ въ име-то на Го-
спода Бога своего, [г]отъ бойове-тѣ, които
го обыкаляхж отъ всякждѣ, додѣ Господь
гы тури подъ стъпкы-тѣ на нозѣ-тѣ му.
4 Но сега Господь Богъ мой ми даде [д]успо-
коеніе отъ всякждѣ: нѣма противникъ,
5 нито зълъ случай. И ето, [е]азъ казу-
вамъ да съградіж домъ въ име-то на
Господа Бога моего, [ж]както Господь го-
ворй на Давида отца ми, и рече: Сынъ
ти, когото ще туріж вмѣсто тебе на прѣ-
столъ-тъ ти, той ще съгради домъ-тъ на
6 име-то ми. Сега прочее заповѣдай да ми
отсѣкжтъ [з]кедры отъ Ливанъ: и мои-тѣ
слугы ще бждктъ съ твои-тѣ слугы: и
ще ти дамъ заплатж за рабы-тѣ ти, по
всичко колкото речешь; защото ты зна-
ешь че между насъ нѣма ни единъ тол-
козь искусенъ да сѣче дьрва, както Си-
донци-тѣ.
7 И като чу Хирамъ Соломоновы-тѣ ду-
мы, зарадува ся много, и рече: Благосло-
вενъ Господь днесь, който даде Давиду
8 мудръ сынъ върху тѣзи много людіе. И
проводи Хирамъ Соломону, и рече: Чухъ
за всичко що ми извѣсти ты: азъ ще на-
правіж всичко що искашь за кедровы-тѣ
9 дьрва, и за елховы-тѣ дьрва. Раби-тѣ ми
ще *гы* снемжтъ отъ Ливанъ до море-то:
и [и]азъ ще направіж да гы носятъ въ пло-
ты *(салове)* прѣзъ море-то до мѣсто-то

[и] Втор. 3; 4.
[і] Втор. 3; 8.
[к] Быт. 22, 17. Гх. 3; 8. Прит. 14; 28.
[л] Псал. 72; 3, 7. Мих. 4; 4.
[м] 2 Лѣт. 9; 26. Псал. 72; 8.
[н] Быт. 15; 18. Іис. Нав. 1; 4.
[о] Псал. 68; 29. 72; 10, 11.
[п] Псал. 72; 11.
[р] 1 Лѣт. 22; 9.
[с] Виж. Іер. 23; 6.
[т] Мих. 4; 4. Зах. 3; 10.
[у] Сжд. 20; 1.
[ф] Гх. 10; 26. 2 Лѣт. 1; 14. 9; 25.
[х] Виж. Втор. 17; 16.
[ц] Ст. 7.
[ч] Гх. 3; 12.
[ш] Быт. 25; 6.
[щ] Виж. Дѣян. 7; 22.
[ъ] Гх. 3; 12.
[ы] 1 Лѣт. 15; 19. Псал. 89; надписъ-тъ.
[ь] Виж. 1 Лѣт. 2; 6. 6; 33. 15; 19. Псал. 88; надписъ-тъ.
[ѣ] Прит. 1; 1. Еккл. 12; 9.
[ю] Пѣсн. 1; 1.
[я] Гх. 10; 1. 2 Лѣт. 9; 1, 23.

—

[а] Ст. 10, 18.
[б] 2 Цар. 5; 11. 1 Лѣт. 14; 1. Амос. 1; 9.
[в] 2 Лѣт. 2; 3.
[г] 1 Лѣт. 22; 8. 28; 3.
[д] Гх. 4; 24. 1 Лѣт. 22; 9.
[е] 2 Лѣт. 2; 4.
[ж] 2 Цар. 7; 13. 1 Лѣт. 17; 12. 22; 10.
[з] 2 Лѣт. 2; 8, 10.
[и] 2 Лѣт. 2; 16.

което ми извѣстишь, и да гы развържѫтъ
тамъ: а ты ще *гы* приберешь: и ще сто-
ришь и ты което искамъ, [і]да давашь
хранѫ за домъ-тъ ми.
10 И тъй Хирамъ даваше Соломону ке-
дровы дърва и елховы дърва, колкото
11 искаше. [к]А Соломонъ даде Хираму два-
десеть тысящы корове пшеницѫ за хранѫ
на домъ-тъ му, и двадесеть корове пър-
вотокъ елей: така даваше Соломонъ Хи-
12 раму всякѫ годинѫ. И даде Господь Со-
ломону мудрость, [л]както му рече: и миръ
имаше между Хирама и Соломона: и на-
правихѫ завѣтъ двама-та.
13 И събра царь Соломонъ мѫжіе отъ
всичкый Израиль, и събрани-тѣ бѣхѫ три-
14 десеть тысящи мѫжіе. И проводи гы въ
Ливанъ, десеть тысящы въ мѣсецъ съ
промѣняваніе: единъ мѣсецъ бѣхѫ въ Ли-
ванъ, *и* два мѣсеца въ домове-тѣ си: а
15 надъ събираніе-то бѣше [м]Адонирамъ. И
[н]имаше Соломонъ седмдесеть тысящы брѣ-
меносцы, и осмдесеть тысящы камено-
16 сѣчцы въ горѫ-тѫ: Освѣнъ настойницы-
тѣ опрѣдѣлены-тѣ отъ Соломона, които
бѣхѫ надъ работы-тѣ, три тысящы и три-
ста, които настоявахѫ надъ людіе-тѣ
17 които работѣхѫ тѫзи работѫ. И заповѣ-
да царь-тъ, та извадихѫ голѣмы каме-
ніе, каменіе великолѣпны, [о]дѣланы каме-
18 ніе, за основанія-та на домъ-тъ. И издѣ-
лахѫ Соломонови-тѣ зидатели, и Хира-
мови-тѣ зидатели, и Гевалци-тѣ, и приго-
твихѫ дърва-та и каменіе-тѣ, за да съгра-
дятъ домъ-тъ.

ГЛАВА 6.

1 И [а]въ четыристотно-то и осмдесето лѣ-
то, отъ исходъ-тъ на Израилевы-тѣ сыно-
ве изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, въ четвърто-
то лѣто на Соломоново-то царуваніе надъ
Израиля, въ мѣсецъ Зивъ, който е вто-
рый мѣсецъ, [б]начнѫ да гради домъ-тъ
Господень.
2 И [в]на домъ-тъ, който царь Соломонъ
съгради Господу, дължина-та му бѣше
шестдесеть лакти, и ширина-та му дваде-
сеть, а высочина-та му тридесеть лакти.
3 А притворъ-тъ, къмъ лице-то на храмъ-тъ
на домъ-тъ, имаше дължинѫ двадесеть
лакти, споредъ ширинѫ-тѫ на домъ-тъ:
а ширинѫ десеть лакти прѣдъ домъ-тъ.
4 И направи на домъ-тъ рѣшетчесты [г]про-
5 зорцы затворены. И съгради ярусы око-
ловързъ до стѣнѫ-тѫ на домъ-тъ, [д]око-
ловързъ до стѣны-тѣ на домъ-тъ, на
храмъ-тъ и [е]на *давиръ-тъ: така направи
6 бочны стаи околовързъ. На по долный-тъ
ярусъ ширина-та *бѣ* петь лакти, и на срѣ-
дній-тъ шесть лакти ширина-та, и на тре-
тій-тъ седмь лакти ширина-та; защото изъ
вънъ домъ-тъ направи стѣсненія *на стѣ-
нѫ-тѫ* наоколо, за да не влазятъ *греды-
7 тѣ* въ стѣны-тѣ на домъ-тъ. И [ж]домъ-тъ,
като ся градѣше, съгради ся съ каменіе
приготвены прѣди да ся прѣнесѫтъ тамъ:
щото ни чукъ, ни топоръ, *нито* никакво
желѣзно сѣчиво, не ся чу въ домъ-тъ,
8 като ся градѣше. Двери-тѣ на срѣдни-тѣ
стаи бѣхѫ въ десно-то ребро на домъ-тъ:
и възлизахѫ въ срѣдній-тъ ярусъ чрѣзъ
витловиднѫ сълбѫ, и отъ срѣдній-тъ въ
9 третій-тъ. [з]Така съгради домъ-тъ, и съ-
върши го: и покры домъ-тъ съ дъскы ке-
10 дровы направены въ *хралупавы* редове. И
съгради ярусы-тѣ *прилѣпены* до всичкый-тъ
домъ, петь лакти въ высочинѫ-тѫ, и дър-
жехѫ ся съ домъ-тъ съ кедровы дърва.
11 И быде слово Господне къмъ Соломо-
12 на, и рече: *За* тойзи домъ, който ты гра-
дишь, [и]ако ходишь въ повелѣнія-та ми, и
вършишь сѫдбы-тѣ ми, и пазишь всичкы-
тѣ ми заповѣди, и ходишь въ тѣхъ, тогазь
ще утвърдѭ съ тебе слово-то си, [і]което
13 говорихъ на Давида отца ти: И [к]ще обита-
вамъ всрѣдъ Израилевы-тѣ сынове, и [л]нѣ-
14 ма да оставѭ людіе-тѣ си Израиля. [м]Така
съгради Соломонъ домъ-тъ, и съврши го.
15 И направи стѣны-тѣ на домъ-тъ от-
вѫтрѣ съ кедровы дъскы, отъ подъ-тъ
на домъ-тъ до стѣны-тѣ на покрывъ-тъ
съ дърво *гы* покры извѫтрѣ: и покры
16 подъ-тъ на домъ-тъ съ елховы дъскы. На-
прави още съ кедровы дъскы двадесеть
лакти, въ по вѫтрѣшно-то на домъ-тъ,
отъ подъ-тъ до стѣны-тѣ: и направи го
извѫтрѣ за давиръ-тъ, [н]най свято-то мѣ-
17 сто. А домъ-тъ, то есть храмъ-тъ от-
18 прѣдъ, бѣ четыридесеть лакти. И кедро-
вы-тѣ дърва на домъ-тъ извѫтрѣ бѣхѫ
ваяны съ пъпкы, и съ развиты цвѣтове:
всичко бѣ кедрово: не ся виждаше ка-
19 мыкъ. И приготви давиръ-тъ въ по вѫ-
трешно-то на домъ-тъ, за да положи тамъ
20 ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень. И ли-
це-то на давиръ-тъ имаше двадесеть ла-
кти дължинѫ, и двадесеть лакти шири-
нѫ, и двадесеть лакти высочинѫ: и обко-
ва го съ чисто злато: и обкова и кедро-
21 вый-тъ олтарь. И обкова Соломонъ домъ-
тъ извѫтрѣ съ чисто злато: и прокара
завѣсѫ-тѫ съсъ златны цѣпи прѣдъ да-
22 виръ-тъ и покры ѭ съсъ злато. И всич-
кый-тъ домъ обкова съсъ злато, додѣ
свърши всичкый-тъ домъ: обкова още

і Виж. Ездр. 3; 7. Іез. 27; 17. Дѣян. 12; 20.
к Виж. 2 Лѣт. 2; 10.
л Гл. 3; 12.
м Гл. 4; 6.
н Гл. 9; 21. 2 Лѣт. 2; 17, 18.
о 1 Лѣт. 22; 2.

а 2 Лѣт. 3; 1, 2.
б Дѣян. 7; 47.
в Виж. Іез. 41; 1 и дрг.
г Виж. Іез. 40; 16. 41; 16.
д Виж. Іез. 41; 6.
е Ст. 16, 19, 20, 21, 31.
* Прорицалище.

ж Виж. Втор. 27; 5, 6. Гл. 5; 18.
з Ст. 14, 38.
и Гл. 2; 4. 9; 4.
і 2 Цар. 7; 13. 1 Лѣт. 22; 10.
к Исх. 25; 8. Лев. 26; 11. 2 Кор. 6; 16. Отк. 21; 3.

л Втор. 31; 6.
м Ст. 38.
н Исх. 26; 33. Лев. 16; 2. Гл. 8; 6. 2 Лѣт. 3; 8. Іез. 45; 3. Евр. 9; 3.

[о] съсъ злато всичкый-тъ олтарь, който е
при давиръ-тъ.
23 И извжтрѣ на давиръ-тъ [п] направи два
херувима отъ маслено дьрво, десеть ла-
24 кти въ высочинж-тж. И едно-то крыло
на единъ херувимъ бѣше петь лакти, и
петь лакти друго-то крыло на единъ херу-
вимъ: отъ край-тъ на едно-то му крыло
до край-тъ на друго-то му крыло, десеть
25 лакти. И другый-тъ херувимъ бѣше де-
сеть лакти: отъ истж-тж мѣркж и отъ
истж-тж направж бѣхж два-та херувима.
26 Высочина-та на единъ-тъ херувимъ де-
сеть лакти, така и на другый-тъ херу-
27 вимъ. И положи херувимы-тѣ въ срѣдж-
тж на вжтрѣшній-тъ домъ: и [р] имахж хе-
рувими-тѣ крыла-та си распрострѣны,
щото крыло-то на единъ-тъ досѣгаше
еднж-тж стѣнж, и крыло-то на другый-тъ
херувимъ досѣгаше другж-тж стѣнж: и
крыла-та имъ ся допирахж едно съ дру-
28 го, въ срѣдж-тж на домъ-тъ. И обкова
херувимы-тѣ съсъ злато.
29 И всичкы-тѣ стѣны на домъ-тъ наоко-
ло издълба съ ваяны образы на херуви-
мы, и финицы, и развиты цвѣтове, извж-
30 трѣ и извънъ. И подъ-тъ на домъ-тъ об-
кова съсъ злато, извжтрѣ и извънъ.
31 И за входъ-тъ въ давиръ-тъ направи
двери отъ маслено дьрво: и горній-тъ
прагъ *и* дверостълпи-тѣ бѣхж една пета
32 часть. И двѣ-тѣ двери *бѣхж* отъ маслено
дьрво: и издълба по тѣхъ изваяны херу-
вимы и финицы, и развиты цвѣтове, и
обкова *гы* съсъ злато, като растла злато-
то върху херувимы-тѣ, и върху финицы-
33 тѣ. Така направи и при врата-та на
храмъ-тъ дверостълпы отъ маслено дьр-
34 во, една четвърта часть. И двѣ-тѣ двери
бѣхж отъ елхово дьрво: два-та листа на
еднж-тж дверь ся сгъвахж, и [с] два-та ли-
35 ста на другж-тж дверь ся сгъвахж. И из-
ваяна *на тѣхъ* херувимы и финицы и развиты
цвѣтове: и покры *гы* съсъ злато приспосо-
бено върху изваяно-то дѣланіе. И съгради
36 вжтрѣшній-тъ дворъ съ три реда дѣланы
каменіе, и съ единъ редъ кедровы греды.
37 [т] Четвърто-то лѣто, въ мѣсецъ Зивъ, по-
ложихж ся основанія-та на домъ-тъ Госпо-
38 день. И единадесето-то лѣто, въ мѣсецъ
Вулъ, който е осмый мѣсецъ, свърши ся
домъ-тъ въ всичкы-тѣ си части, и въ всич-
кж-тж си направж. Така [у] въ седмь години
го съгради.

ГЛАВА 7.

1 И домъ-тъ си съгради Соломонъ [а] въ
тринадесеть години, и свърши всичкый-тъ
си домъ.
2 И съгради домъ-тъ на Ливанскж-тж
джбравж: дължина-та му бѣ сто лакти, и
ширина-та му петдесеть лакти, и высочи-
на-та му тридесеть лакти, на четыри ре-
да отъ кедровы стълпове, съ кедровы
3 греды върху стълпове-тѣ. И покрытъ бы
съ кедръ отъ горѣ на греды-тѣ, които *ся*
подпирахж на четыридесеть и петь стъл-
4 па, по петнадесеть въ единъ редъ. И
имаше рѣшеткы *въ* три реда, и срѣщаше
ся прозорецъ съ прозорецъ *въ* три реда.
5 И всичкы-тѣ двери и дверостълпи бѣхж
четвърожгълни съ прозорцы-тѣ, и срѣща-
ше ся прозорецъ съ прозорецъ *въ* три ре-
6 да. И направи притворъ отъ стълпове:
дължинж-тж му петдесеть лакти, а ши-
ринж-тж му тридесеть лакти: и притворъ-
тъ бѣше отъ прѣдъ на *стълпове-тѣ на*
домъ-тъ, щото стълпове-тѣ и стжпала-та
7 бѣхж къмъ лице-то имъ. Направи още
притворъ за прѣстолъ-тъ, дѣто щѣше да
сжди, притворъ-тъ на сждъ-тъ: и той бѣ
постланъ съ кедръ отъ подъ-тъ до върхъ-
8 тъ. И домъ-тъ му, въ който сѣдѣше,
имаше единъ другъ дворъ извжтрѣ на
притворъ-тъ, който бѣ отъ истж-тж на-
правж.
Соломонъ направи още домъ за Фара-
оновж-тж дъщерѭ, [б] коѭто бѣ зѣлъ, по-
добенъ на тойзи притворъ.
9 Всичкы тѣзи бѣхж отъ великолѣпны
каменіе, споредъ мѣркы-тѣ на дѣланы-тѣ
каменіе, прѣтріены съ тріонъ, извжтрѣ и
извънъ, отъ основаніе-то дори до върхъ-
тъ на зидъ-тъ, и извънъ дори до голѣ-
10 мый-тъ дворъ. И основаніе-то бѣ отъ ве-
ликолѣпны каменіе, отъ голѣмы каменіе,
отъ каменіе десетлакътны, и отъ каменіе
11 осмлакътны. И отъ горѣ имаше велико-
лѣпны каменіе, споредъ мѣркж-тж на
12 дѣланы-тѣ каменіе, и кедры. И голѣмый-
тъ дворъ изоколо бѣше отъ три реда ка-
меніе дѣланы, и отъ единъ редъ кедровы
греды, както и вжтрѣшній-тъ дворъ на
домъ-тъ Господень, и [в] както притворъ-тъ
на домъ-тъ.
13 И проводи царь Соломонъ та зѣ [г] Хи-
14 рама отъ Тиръ. [д] Той *бѣ* сынъ на вдови-
цж женж отъ Нефѳалимово-то племе, и
[е] отецъ му мжжъ Тирянинъ, който рабо-
тѣше мѣдь: и [ж] той бѣ пълнъ съ художе-
ство, и съ разумъ, и съ знаніе за да ра-
боти всякж работж отъ мѣдь. И дойде
при царь Соломона, та направи всичкж-
тж му работж.
15 Защото [з] излѣ два-та мѣдны стълпа, осм-
надесеть лакти высокъ всякой стълпъ: и
съ еднж вървь отъ дванадесеть лакти
ся измѣрваше окружность-та на всякой

[о] Исх. 30; 1, 3, 6.
[п] Исх. 37; 7, 8, 9. 2 Лѣт. 3; 10, 11, 12.
[р] Исх. 25; 20. 37; 9. 2 Лѣт. 5; 8.
[с] Іез. 41; 23, 24, 25.
[т] Ст. 1.
[у] Сравни Ст. 1.

[а] Гл. 9; 10. 2 Лѣт. 8; 1.
[б] Гл. 3; 1. 2 Лѣт. 8; 11.
[в] Іоан. 10; 23. Дѣян. 3; 11.
[г] 2 Лѣт. 4; 11.
[д] 2 Лѣт. 2; 14.
[е] 2 Лѣт. 4; 16.
[ж] Исх. 31; 3. 36; 1.
[з] 4 Цар. 25; 17. 2 Лѣт. 3; 15. 4; 12. Іер. 52; 21.

16 стълпъ. И направи отъ лѣянѫ мѣдь двѣ
наглавія, за да *гы* тури на главы-тѣ на
стълпове-тѣ: высочина-та на едно-то на-
главіе петь лакти, и высочина-та на дру-
17 го-то наглавіе петь лакти: *Направи още*
мрежы отъ плетенѫ работѫ, *и* чеповидны
украшенія, за наглавія-та който бѣхѫ на
главы-тѣ на стълпове-тѣ: седмь за едно-
то наглавіе, и седмь за друго-то нагла-
18 віе. И направи стълпове-тѣ, и два реда
нарове наоколо върху еднѫ-тѫ мрежѫ, за
да покрые съ нарове наглавія-та които
бѣхѫ на главѫ-тѫ *на стълпове-тѣ*: и на-
19 прави исто-то на друго-то наглавіе. И на-
главія-та, които бѣхѫ на главѫ-тѫ на
стълпове-тѣ въ притворъ-тъ, бѣхѫ изра-
ботены въ видъ на кринове отъ четыри
20 лакти. И наглавія-та които бѣхѫ на два-
та стълпа имахѫ и отъ горѣ *нарове*, бли-
зу до коремъ-тъ, който бѣ при мрежо-
видно-то; и [и]тѣзи нарове *бѣхѫ* двѣстѣ на
21 редъ изоколо върху всяко наглавіе. И
[і]въсправи стълпове-тѣ [к]въ притворъ-тъ на
храмъ-тъ: и въсправи десный-тъ стълпъ,
и нарече име-то му *Іахинъ: и въсправи
лѣвый-тъ стълпъ, и нарече име-то му
22 †Воазъ. И на главѫ-тѫ на стълпове-тѣ
имаше изработены кринове: така ся свър-
ши направа-та на стълпове-тѣ.
23 Направи още [л]лѣяно-то море, десеть
лакти отъ устіе до устіе, кругло наоко-
ло: и высочина-та му петь лакти: и връвь
отъ тридесеть лакти го измѣрваше нао-
24 коло. И подъ устіе-то му наоколо имаше
пѫпкы, които го обыкаляхѫ, десеть въ
лакъть, [м]обыкаляхѫ море-то наоколо.
Два реда бѣхѫ пѫпкы-тѣ излѣяны зае-
25 дно съ него. И стоеше [н]на дванадесеть
вола: три гледахѫ къмъ сѣверъ, и три
гледахѫ къмъ западъ, и три гледахѫ
къмъ югъ, и три гледахѫ къмъ истокъ,
и море-то върху тѣхъ: и всичкы-тѣ имъ
26 заднины бѣхѫ къмъ вѫтрѣ. И дебелина-
та му *бѣше* една длань, и устіе-то му на-
правено като устіе на чашѫ, *като* цвѣтъ
отъ кринъ: *и* вмѣщаваше [о]двѣ тысящы
27 ваѳы *(мѣры)*. Направи още десеть мѣдны
подставы: четыри лакти дължина-та на
еднѫ подставѫ, и четыри лакти ширина-
28 та ѝ, и три лакти высочина-та ѝ. А изра-
ботаніе-то на подставы-тѣ бѣше таквозь:
имахѫ краищницы, и краищници-тѣ *бѣхѫ*
29 между стълповцы. И върху краищницы-
тѣ които бѣхѫ между стълповцы-тѣ *има-
ше* львове, волове, и херувими: и върху
стълповцы-тѣ отгорѣ бѣ поддържало-то: а
отдолѣ на львове-тѣ и волове-тѣ *имаше*
30 рѣсны направены като висящи. И всяка
подстава имаше четыри мѣдны колела, и
мѣдны оси: и четыри-тѣ ѝ нозѣ имахѫ
рамена: подъ омывалницѫ-тѫ бѣхѫ ра-
мена-та лѣяны, всяко срещѫ рѣсны-тѣ.
31 И уста-та ѝ, извѫтрѣ на наглавіе-то и от-
горѣ, бѣхѫ единъ лакъть: а уста-та ѝ бѣ-
хѫ круглы, направены у поддържало-то,
единъ лакъть и полъ: и още върхъ *тѣзи*
ѝ уста *имаше* ваянія съсъ краищницы-тѣ
32 имъ, четвъртиты а не круглы. И подъ
краищницы-тѣ *имаше* четыри колела: и
оси-тѣ на колела-та ся съединявахѫ съ
подставѫ-тѫ: и высочина-та на всяко
33 колело *бѣ* единъ лакъть и полъ. И на-
права-та на колела-та бѣ като направа-та
на колело отъ колесницѫ: оси-тѣ имъ, и
наплаты-тѣ имъ, и спицы-тѣ имъ, и гла-
34 вины-тѣ имъ всичкы-тѣ бѣхѫ лѣяны. И
имаше четыри рамена въ четыри-тѣ ѫгла
на всякѫ подставѫ: и рамена-та бѣхѫ
35 съдържаніе на подставѫ-тѫ. И на върхъ-
тъ на подставѫ-тѫ *имаше* кругло прѣпа-
саніе половинъ лакъть на высочинѫ: и
на върхъ-тъ на подставѫ-тѫ устны-тѣ ѝ
36 и краищници-тѣ ѝ *бѣхѫ* отъ неѭ. И на
плочы-тѣ на устны-тѣ ѝ, и на краищни-
цы-тѣ ѝ издълба херувимы, и львове, и
финицы, съразмѣрно на всякѫ, и рѣсны
37 наоколо. Така направи десеть-тѣ подста-
вы: всичкы-тѣ имахѫ исто-то лѣяніе,
38 истѫ-тѫ мѣркѫ, исто-то начертаніе. На-
прави още [п]десеть мѣдны омывалницы:
всяка омывалница вмѣщаваше четыриде-
сеть ваѳы: всяка омывалница бѣ четыри
лакти: *и* върху всякѫ отъ десеть-тѣ под-
39 ставы *тури ся* една омывалница. И тури
подставы-тѣ, петь отъ деснѫ-тѫ странѫ
на домъ-тъ, и петь отъ лѣвѫ-тѫ странѫ
на домъ-тъ: и тури море-то отъ деснѫ-
тѫ странѫ на домъ-тъ, къмъ истокъ сре-
щѫ южнѫ-тѫ странѫ.
40 И направи Хирамъ омывалницы-тѣ и
лопаты-тѣ, и легены-тѣ. Така свърши Хи-
рамъ да прави всичкы-тѣ дѣла, който на-
прави царь Соломону за домъ-тъ Госпо-
41 день: Два-та стълпа, и ядра-та на нагла-
вія-та, които бѣхѫ на главѫ-тѫ на два-
та стълпа: и двѣ-тѣ [р]мрежы, за да по-
крыватъ двѣ-тѣ ядра на наглавія-та кои-
42 то бѣхѫ на главѫ-тѫ на стълпове-тѣ: И
четыристотинъ нарове за двѣ-тѣ мрежы,
два реда нарове за всякѫ мрежѫ, за да
покрыватъ двѣ-тѣ ядра на наглавія-та,
43 които бѣхѫ върху стълпове-тѣ: И десеть-
тѣ подставы, и десеть-тѣ омывалницы
44 върху подставы-тѣ: И едно-то море, и
45 дванадесеть-тѣ вола подъ море-то: И [с]ко-
тлы-тѣ, и лопаты-тѣ, и легены-тѣ: а всич-
кы тѣзи съсѫди, които Хирамъ направи
царь Соломону за домъ-тъ Господень,
46 бѣхѫ отъ свѣтлѫ мѣдь. [т]Въ поле-то на
Іорданъ гы излѣя царь-тъ, въ земіѭ гли-

и Виж. 2 Лѣт. 3; 16. 4; 13. Іер. 52; 23.
і 2 Лѣт. 3; 17.
к Гл. 6; 3.
* Ще утвърди.
† Въ него сила.
л 4 Цар. 25; 13. 2 Лѣт. 4; 2. Іер. 52; 17.
м 2 Лѣт. 4; 3.
н 2 Лѣт. 4; 4, 5. Іер. 52; 20.
о Виж. 2 Лѣт. 4; 5.
п 2 Лѣт. 4; 6.
р Ст. 17; 18.
с Исх. 27; 3. 2 Лѣт. 4; 16.
т 2 Лѣт. 4; 17.

47 нянѫ, между [у]Сокхоѳъ и [ф]Цареѳанъ. И
Соломонъ остави всичкы-тѣ съсѫды *не-
прѣтеглены*, защото бѣхѫ твърдѣ много:
тежина-та на мѣдь-тѫ не можеше да ся
смѣтне.
48 И направи Соломонъ всичкы-тѣ съсѫ-
ды които бѣхѫ на домъ-тъ Господень,
[х]златный-тъ олтарь, и [ц]златнѫ-тѫ трѣпе-
зѫ, на коіѭто *ся полагахѫ* [ч]хлѣбове-тѣ
49 на прѣдложеніе-то, И свѣтилницы-тѣ,
петь отдесно, и петь отлѣво, прѣдъ да-
виръ-тъ, отъ чисто злато, и цвѣтія-та, и
50 свѣтила-та, и клещи-тѣ отъ злато. И ча-
шы-тѣ, и щипцы-тѣ, и легены-тѣ, и те-
мянницы-тѣ, и кадилницы-тѣ отъ чисто
злато, и резета-та отъ злато, за двери-
тѣ на най вѫтрѣшный-тъ домъ, святая
святыхъ, *и* за двери-тѣ на домъ-тъ, на
храмъ-тъ.
51 И свърши ся всичко-то дѣло, което на-
прави царь Соломонъ за домъ-тъ Госпо-
день. И внесе Соломонъ [ш]посвященія-та
на Давида отца си: сребро-то, и злато-
то, и съсѫды-тѣ положи въ съкровища-
та на домъ-тъ Господень.

ГЛАВА 8.

1 Тогазь [а]събра Соломонъ при себе си въ
Іерусалимъ старѣйшины-тѣ Израилевы, и
всичкы-тѣ началницы на племена-та, на-
чалницы-тѣ на отечествія-та на Израиле-
вы-тѣ сынове, [б]за да възнесѫтъ ковчегъ-
тъ на завѣтъ-тъ Господень, [в]отъ Дави-
довъ-тъ градъ, който е Сіонъ.
2 И събрахѫ ся всичкы-тѣ Израилеви мѫ-
жіе при царь Соломона [г]на праздникъ-тъ
въ мѣсецъ Еѳанимъ, който е седмый мѣ-
3 сецъ. И дойдохѫ всичкы-тѣ старѣйшины
Израилеви, и священници-тѣ [д]дигнѫхѫ
4 ковчегъ-тъ. И възнесохѫ ковчегъ-тъ Го-
сподень, и [е]скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и
всичкы-тѣ святы съсѫды, които бѣхѫ въ
скиніѭ-тѫ: священници-тѣ и Левити-тѣ
5 гы възнесохѫ. И царь Соломонъ, и всич-
ко-то събраніе на Израиля, които ся бѣ-
хѫ събрали при него, бѣхѫ съ него,
прѣдъ ковчегъ-тъ, и [ж]жертвувахѫ овцы
и говеда, *толкозь* много, щото не бѣ въз-
можно да ся смѣтнѫтъ и да ся избро-
6 ятъ. И [з]внесохѫ священници-тѣ ков-
чегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень [и]на мѣ-
сто-то му, въ давиръ-тъ на домъ-тъ, въ
святая святыхъ, отъ долѣ [і]подъ крыла-
7 та на херувимы-тѣ. Защото херувими-тѣ
бѣхѫ распрострѣли крыла надъ мѣсто-то
на ковчегъ-тъ, и херувими-тѣ покрыва-
хѫ ковчегъ-тъ и върлины-тѣ му отгорѣ.
8 И [к]истеглихѫ върлины-тѣ та ся виждахѫ
краища-та на върлины-тѣ отъ свято-то
мѣсто прѣдъ давиръ-тъ, но извънъ не ся
9 виждахѫ: и тамъ сѫ дори до днесь. [л]Нѣ-
маше въ ковчегъ-тъ друго [м]освѣнь двѣ-
тѣ каменны плочы, които [н]Моисей поло-
жи тамъ въ Хоривъ, [о]дѣто Господь на-
прави завѣтъ съ Израилевы-тѣ сынове, ко-
гато излѣзохѫ изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ.
10 И като излѣзохѫ священници-тѣ изъ
святилище-то, [п]облакъ-тъ испълни домъ-
11 тъ Господень: И не можахѫ священни-
ци-тѣ да застанѫтъ за да служатъ, отъ
облакъ-тъ; защото слава-та Господня ис-
пълни домъ-тъ Господень.
12 [р]Тогазь говорѝ Соломонъ: Господь ре-
13 че че ще обитава [с]въ мракъ: [т]Съгра-
дихъ ти домъ за обитаніе, [у]мѣсто за да
14 обитавашь вѣчно. И обърнѫ царь-тъ ли-
це-то си, [ф]та благослови всичко-то Изра-
15 илево събраніе: И всичко-то Израилево
събраніе стоеше. И рече: [х]Благословенъ
Господь Богъ Израилевъ, който съвърши
чрѣзъ рѫкѫ-тѫ си онова [ц]което говорѝ
съ уста-та си на Давида отца ми, и рече:
16 [ч]Отъ който день изведохъ людіе-тѣ си
Израиля изъ Египетъ, не избрахъ отъ
всичкы-тѣ Израилевы племена ни единъ
градъ за да ся съгради домъ, [ш]щото да е
име-то ми тамъ; но избрахъ [щ]Давида, за
17 да е надъ людіе-тѣ ми Израиля. И [ъ]дой-
де въ сърдце-то на Давида отца ми да
съгради домъ на име-то на Господа Бога
18 Израилева. [ы]Но Господь рече на Давида
отца ми: Понеже дойде въ сърдце-то ти
да съградишь домъ на име-то ми, добрѣ
си направилъ че е дошло *това* въ сърд-
19 це-то ти; Ты обаче [ь]нѣма да съградишь
домъ-тъ; но сынъ ти, който ще излѣзе
изъ чрѣсла-та ти, той ще съгради домъ-
20 тъ на име-то ми. Господь прочее испъл-
ни слово-то си, което говори: и азъ въз-
станѫхъ вмѣсто Давида отца си, и сѣд-
нѫхъ на Израилевъ-тъ прѣстолъ, [ѣ]както
говорѝ Господь, и съградихъ домъ-тъ на
21 име-то на Господа Бога Израилева. И
приготвихъ тамъ мѣсто за ковчегъ-тъ, въ
който е [ю]завѣтъ-тъ Господень, когото на-
прави съ отцы-тѣ ни, когато гы изведе
изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ.

у Быт. 33; 17.
ф Іис. Нав. 3; 16.
х Исх. 37; 25 и дрг.
ц Исх. 37; 10 и дрг.
ч Исх. 25; 30. Лев. 24; 5—8.
ш 2 Цар. 8; 11. 2 Лѣт. 5; 1.

—

а 2 Лѣт. 5; 2.
б 2 Цар. 6; 17.
в 2 Цар. 5; 7, 9. 6; 12, 16.
г Лев. 23; 34. 2 Лѣт. 7; 8.
д Числ. 4; 15. Втор. 31; 9. Іис. Нав. 3; 3, 6. 1 Лѣт. 15; 14, 15.
е Гл. 3; 4. 2 Лѣт. 1; 3.
ж 2 Цар. 6; 13.
з 2 Цар. 6; 17.
и Исх. 26; 33, 34. Гл. 6; 19.
і Гл. 6; 27.
к Исх. 25; 14, 15.
л Исх. 25; 21. Втор. 10; 2.
м Втор. 10; 5. Евр. 9; 4.
н Исх. 40; 20.
о Ст. 21. Исх. 34; 27, 28. Втор. 4; 13.
п Исх. 40; 34, 35. 2 Лѣт. 5; 13, 14. 7; 2.
р 2 Лѣт. 6; 1 и дрг.
с Лев. 16; 2. Псал. 18; 11. 97; 2.
т 2 Цар. 7; 13.
у Псал. 132; 14.
ф 2 Цар. 6; 18.
х Лук. 1; 68.
ц 2 Цар. 7; 5, 25.
ч 2 Цар. 7; 6. 2 Лѣт. 6; 5 и дрг.
ш Ст. 29. Втор. 12; 11.
щ 1 Цар. 16; 1. 2 Цар. 7; 8. 1 Лѣт. 28; 4.
ъ 2 Цар. 7; 2. 1 Лѣт. 17; 1.
ы 2 Лѣт. 6; 8, 9.
ь 2 Цар. 7; 5, 12, 13. Гл. 5; 3, 5.
ѣ 1 Лѣт. 28; 5, 6.
ю Ст. 9. Втор. 31; 26.

22 И застанѫ Соломонъ [я]прѣдъ олтарь-тъ
Господень, прѣдъ всичко-то Израилево
събраніе, и [ж]распрострѣ рѫцѣ-тѣ си къмъ
23 небе-то, И рече: Господи Боже Израи-
левъ, [ѭ]нѣма Богъ подобенъ тебѣ, на не-
бе-то горѣ, и на земіѭ-тѫ долу, [а]ты кой-
то пазишь завѣтъ-тъ и милость-тѫ къмъ
рабы-тѣ си, [б]които ходятъ прѣдъ тебе
24 съсъ всичко-то си сърдце; Ты който си
упазилъ къмъ рабъ-тъ си Давида отца ми
това което му си говорилъ; и говорилъ
си съ уста-та си, и свършилъ съ рѫкѫ-
25 тѫ си, както въ тойзи день. И сега, Го-
споди Боже Израилевъ, упази къмъ рабъ-
тъ си Давида отца ми онова което си го-
ворилъ ты нему, и реклъ: [в]Нѣма да ти
оскудѣе мѫжъ който да сѣди прѣдъ ме-
не на Израилевъ-тъ прѣстолъ, само ако
внимаіѭтъ синове-тѣ ти въ пѫть-тъ си,
за да ходятъ прѣдъ мене, както ты ходи
26 прѣдъ мене. [г]Сега прочее, Боже Израи-
левъ, нека ся утвърди, моліѭ, слово-то
ти, което говори ты на рабъ-тъ си Дави-
да отца ми.
27 Но [д]ще обитава ли наистинѫ Богъ на
земіѭ-тѫ? ето, небе-то [е]и небе-то на не-
беса-та не сѫ доволны да тя вмѣстятъ:
колко по малко тойзи домъ, който съгра-
28 дихъ! Но пригледни къмъ молитвѫ-тѫ
на рабъ-тъ си, и къмъ моленіе-то му,
Господи Боже мой, щото да послушашь
выканіе-то и молитвѫ-тѫ, съ коіѭто
29 рабъ-тъ ти ся моли прѣдъ тебе днесь: За
да сѫ очи-тѣ ти нощя и деня отворены
къмъ тойзи домъ, къмъ мѣсто-то за кое-
то ты рече: [ж]Име-то ми ще бѫде тамъ:
за да слушашь молитвѫ-тѫ, съ коіѭто
30 рабъ-тъ ти ся моли на това мѣсто. И
[и]слушай моленіе-то на рабъ-тъ си, и на
людіе-тѣ си Израиля, когато ся молятъ
на това мѣсто: и слушай ты отъ мѣсто-
то на обиталище-то си, отъ небе-то: и ка-
то слушашь, бывай милостивъ.
31 Ако съгрѣши нѣкой человѣкъ на бли-
жній-тъ си, [і]и *ближній-тъ* поиска клѣтвѫ
отъ него за да направи да ся закълне, и
клѣтва-та дойде прѣдъ олтарь-тъ ти въ
32 тойзи домъ, Тогазь послушай ты отъ не-
бе-то, и подѣйствувай, и направи сѫдъ
на рабы-тѣ си, [к]и осѫждай беззаконный-
тъ, щото да върнешь връзъ главѫ-тѫ му
дѣяніе-то му, а оправдай праведный-тъ,
да му отдадешь споредъ правдѫ-тѫ му.
33 [л]Когато людіе-тѣ ти Израиль бѫдѫтъ
ударени прѣдъ непріятеля, защото сѫ ти
съгрѣшили, [м]и ся върнѫтъ къмъ тебе,
та прославятъ име-то ти, и направятъ
молитвѫ, и ся помолятъ прѣдъ тебе въ
34 тойзи домъ, Тогазь ты послушай отъ не-
бе-то, и прости грѣхъ-тъ на людіе-тѣ си
Израиля, и възвърни гы въ земіѭ-тѫ,
коіѭто си далъ на отцы-тѣ имъ.
35 [н]Когато ся небе-то затвори, та не става
дъждь, защото сѫ ти съгрѣшили, ако ся
помолятъ на това мѣсто и прославятъ
име-то ти, и ся обърнѫтъ отъ грѣхове-
36 тѣ си, като гы смиришь; Тогазь ты по-
слушай отъ небе-то, и прости грѣхъ-тъ
на рабы-тѣ си, и на людіе-тѣ си Израиля,
[о]и покажи имъ благый-тъ [п]пѫть въ който
трѣбва да ходятъ, и дай дъждь на земіѭ-
тѫ си, коіѭто си далъ на людіе-тѣ си за
наслѣдіе.
37 [р]Гладъ ако стане въ земіѭ-тѫ, моръ
ако стане, вѣтротлѣніе, ръжда, скакалци,
или гѫсеницы ако станѫтъ, непріятель-тъ
имъ ако гы обсади въ мѣсто-то на оби-
таніе-то имъ, каквагодѣ язва, каквагодѣ
38 болесть *ако стане,* Всякѫ молитвѫ, всяко
моленіе що бива отъ всякой человѣкъ,
отъ всичкы-тѣ ти людіе Израиля, когато
познае всякой ранѫ-тѫ на сърдце-то си,
и простре рѫцѣ-тѣ си къмъ тойзи домъ;
39 Тогазь ты послушай отъ небе-то, отъ мѣ-
сто-то на обитаніе-то си, и прости, и
подѣйствувай, та дай всякому споредъ
всичкы-тѣ му пѫтища, както [с]познавашь
сърдце-то му, защото ты, самъ ты позна-
вашь сърдца-та на всичкы-тѣ человѣче-
40 скы синове; [т]За да ти ся боятъ въ всич-
кы-тѣ дни колкото живѣіѭтъ по лице-то
на земіѭ-тѫ, коіѭто си далъ на отцы-
тѣ ни.
41 И чужденецъ-тъ още, който не е отъ
людіе-тѣ ти Израиля, но иде отъ далеч-
42 нѫ земіѭ заради име-то ти, (Защото ще
чуіѭтъ велико-то твое име, [у]и държавнѫ-
тѫ твоіѭ рѫкѫ, и распрострѣнѫ-тѫ ти
мышцѫ,) когато дойде та ся помоли въ
43 тойзи домъ, Ты послушай отъ небе-то,
отъ мѣсто-то на обитаніе-то си, и подѣй-
ствувай въ всичко за което чужденецъ-
тъ тя призове: [ф]за да познаіѭтъ всич-
кы-тѣ людіе на земіѭ-тѫ име-то ти, [х]да
ти ся боятъ, както людіе-тѣ ти Израиль:
и да познаіѭтъ че твое-то име ся призо-
ва връху тойзи домъ, който съградихъ.
44 Когато людіе-тѣ ти излѣзнѫтъ на бой
противъ непріятели-тѣ си, дѣто гы про-
водишь, и ся помолятъ Господу, къмъ
странѫ-тѫ на градъ-тъ който ты избра, и
домъ-тъ който съградихъ на твое-то име,

я 2 Лѣт. 6; 12 и дрг.
ж Исх. 9; 33. Ездр. 9; 5. Иса. 1; 15.
ѭ Исх. 15; 11. 2 Цар. 7; 22.
а Втор. 7; 9. Неем. 1; 5. Дан. 9; 4.
б Быт. 17; 1. Гх. 3; 6. 4 Цар. 20; 3.
в Гх. 2; 4. 2 Цар. 7; 12, 16.
г 2 Цар. 7; 25.
д 2 Лѣт. 2; 6. Иса. 66; 1. Іер. 23; 24. Дѣян. 7; 49. 17; 24.
е 2 Кор. 12; 2.
ж Втор. 12; 11.
и 2 Лѣт. 20; 9. Неем. 1; 6.
і Исх. 22; 11.
к Втор. 25; 1.
л Лев. 26; 17. Втор. 28; 25.
м Лев. 26; 39, 40. Неем. 1; 9.
н Лев. 26; 19. Втор. 28; 23.
о Псал. 25; 4. 27; 11. 94; 12. 143; 8.
п 1 Цар. 12; 23.
р Лев. 26; 16, 25, 26. Втор. 28; 21, 22, 27, 38, 42, 52. 2 Лѣт. 20; 9.
с 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 11; 4. Іер. 17; 10. Дѣян. 1; 24.
т Псал. 130; 4.
у Втор. 3; 24.
ф 1 Цар. 17; 46. 4 Цар. 19; 19. Псал. 67; 2.
х Псал. 102; 15.

45 Тогазь послушай отъ небе-то молитвѫ-
тѫ имъ, и моленіе-то имъ, и защити пра-
46 во-то имъ. Когато ти съгрѣшатъ, (защо-
то [ц]никой человѣкъ не е безгрѣшенъ,) и
имъ ся разгнѣвашь, та гы прѣдадешь на
неприятеля, и плѣнители-тѣ имъ гы заве-
дѫтъ плѣнницы [ч]въ землѭ-тѫ на неприя-
47 ля, далечь или близу, И [ш]дойдѫтъ въ се-
бе си въ землѭ-тѫ, дѣто сѫ отведени
плѣнници, та ся обърнѫтъ, и ся помо-
лятъ тебѣ въ землѭ-тѫ на онѣзи които
сѫ гы заплѣнили, и рекѫтъ: [щ]Съгрѣ-
шихмы, беззаконновахмы, неправдовахмы,
48 И [ъ]ся обърнѫтъ къмъ тебе съсъ всичко-
то си сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си ду-
шѫ, въ землѭ-тѫ на неприятели-тѣ си
които сѫ гы заплѣнили, и [ы]ся помолятъ
тебѣ къмъ землѭ-тѫ си, коѭто си далъ
на отцы-тѣ имъ, къмъ градъ-тъ който си
избралъ, и къмъ домъ-тъ който съгра-
49 дихъ на име-то ти; Тогазь послушай отъ
небе-то, отъ мѣсто-то на обитаніе-то си,
молитвѫ-тѫ имъ, и моленіе-то имъ, и за-
50 щити право-то имъ, И прости на людіе-
тѣ си, които сѫ ти съгрѣшили, и *остави*
всичкы-тѣ имъ прѣстѫпленія, чрѣзъ кои-
то станѫхѫ прѣстѫпници противъ тебе,
и [ь]прѣклони въ милость къмъ тѣхъ тѣзи
които сѫ гы плѣнили, за да гы милу-
51 ватъ; Защото [ѣ]тѣ сѫ людіе твои, и на-
слѣдіе твое сѫ, които си извелъ ты изъ
Египетъ, [ю]отъ срѣдъ желѣзнѫ-тѫ пещь.
52 Нека сѫ прочее очи-тѣ ти отворены къмъ
моленіе-то на рабъ-тъ ти и къмъ моле-
ніе-то на людіе-тѣ ти Израиля, за да гы
послушувашь за каквото тя призовѫтъ:
53 Защото ты гы отлѫчи отъ всичкы-тѣ на-
роды на землѭ-тѫ, за *да сѫ* наслѣдіе твое,
[я]както говори ты чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Мо-
исея рабъ-тъ си, когато изведе отцы-тѣ
ни изъ Египетъ, Господи Іеова.
54 И като свърши Соломонъ да прави
всичкѫ-тѫ тѫзи молитвѫ и това моленіе
къмъ Господа, станѫ отъ прѣдъ олтарь-
тъ Господень, дѣто бѣ колѣничилъ съ
рѫцѣ прострѣны къмъ небе-то.
55 И застанѫ, [ж]та благослови всичко-то
събраніе на Израиля съ голѣмъ гласъ, и
56 рече: Благословенъ Господь, който даде
упокоеніе на людіе-тѣ си Израиля, по
всичко колкото ся обѣща: [іж]не паднѫ
нито едно отъ всичкы-тѣ добры слова,
които говори чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Моисея
57 рабъ-тъ си. Дано бѫде Господь Богъ
нашъ съ насъ, както бѣ съ отцы-тѣ ни,
[а]да ны не остави, нито да ны отхвърли!
58 Да [б]прѣклони сърдца-та ни къмъ себе си,
щото да ходимъ по всичкы-тѣ му пѫти-
ща, и да пазимъ заповѣди-тѣ му, и пове-
лѣнія-та му, и сѫдбы-тѣ му, които запо-
59 вѣда на отцы-тѣ ни! И тѣзи мои думы,
съ които ся помолихъ прѣдъ Господа, да
сѫ деня и нощя близу при Господа Бога
нашего, за да защити право-то на рабъ-
тъ си, и право-то на людіе-тѣ си Израи-
ля, споредъ нуждѫ-тѫ на всякой день:
60 [в]За да познаѭтъ всичкы-тѣ народи на
землѭ-тѫ, че [г]Іеова той е Богъ, нѣма
61 другъ. [д]Нека прочее бѫде сърдце-то ви
съвършенно къмъ Господа Бога нашего,
за да ходите въ повелѣнія-та му, и да съ-
хранявате заповѣди-тѣ му както въ той-
зи день.
62 И [е]царь-тъ, и всичкый Израиль съ не-
го, и принесохѫ жертвы прѣдъ Господа.
63 И пожрѣ Соломонъ примирителны жер-
твы, които принесе Господу, двадесеть и
двѣ тысящы говеда, и сто и двадесеть
тысящы овцы. Така обновихѫ домъ-тъ
Господень царь-тъ и всичкы-тѣ Израиле-
64 ви синове. [ж]Въ истый-тъ день освяти
царь-тъ срѣдѫ-тѫ на дворъ-тъ, който е
къмъ лице-то на домъ-тъ Господень; за-
щото тамъ принесе всесъжженіе-то, и
хлѣбно-то приношеніе, и тлъстинѫ-тѫ на
примирителны-тѣ приношенія; понеже
[з]мѣдный-тъ олтарь, който бѣ прѣдъ Го-
спода, бѣ малъкъ за да вмѣсти всесъжже-
ніе-то, и хлѣбно-то приношеніе, и тлъсти-
нѫ-тѫ на примирителны-тѣ приношенія.
65 И въ онова врѣме направи Соломонъ
[и]праздникъ-тъ, и всичкый Израиль съ не-
го, съборъ голѣмъ, [і]отъ входъ-тъ Емаѳъ,
дори [к]до Египетскый-тъ потокъ, прѣдъ
Господа Бога нашего, седмь дни, и [л]седмь
66 дни, четыринадесеть дни. [м]Въ осмый-тъ
день отпустнѫ людіе-тѣ: и благословихѫ
царь-тъ, и отидохѫ си въ шатры-тѣ си
съ радостно и весело сърдце, за всичко-то
добро което Господь направи на Давида
рабъ-тъ си, и на Израиля людіе-тѣ си.

ГЛАВА 9.

1 И [а]като свърши Соломонъ да гради
домъ-тъ Господень, и [б]царскый-тъ домъ,
и [в]всичко което желаеше Соломонъ да
2 направи, Яви ся Господь Соломону вто-
рый пѫть, [г]както му ся яви въ Гаваонъ.
3 И рече му Господь: [д]Чухъ молитвѫ-

ц 2 Лѣт. 6; 36. Прит. 20; 9. Еккл. 7; 20. Іак. 3; 2. 1 Іоан. 1; 8, 10.
ч Лев. 26; 34, 44. Втор. 28; 36, 64.
ш Лев. 26; 40.
щ Неем. 1; 6. Псал. 106; 6. Дан. 9; 5.
ъ Іер. 29; 12, 13, 14.
ы Дан. 6; 10.
ь Ездр. 7; 6. Псал. 106; 46.
ѣ Втор. 9; 29. Неем. 1; 10.
ю Втор. 4; 20. Іер. 11; 4.
я Исх. 19; 5. Втор. 9; 26, 29. 14; 2.
ж 2 Цар. 6; 18.
іж Втор. 12; 10. Інс. Нав. 21; 45. 23; 14.
а Втор. 31; 6. Інс. Нав. 1; 5.
б Псал. 119; 36.
в Інс. Нав. 4; 24. 1 Цар. 17; 46. 4 Цар. 19; 19.
г Втор. 4; 35, 39.
д Гл. 11; 4. 15; 3, 14. 4 Цар. 20; 3.
е 2 Лѣт. 7; 4 и дрг.
ж 2 Лѣт. 7; 7.
з 2 Лѣт. 4; 1.
и Ст. 2. Лев. 23; 34.
і Числ. 34; 8. Інс. Нав. 13; 5. Сѫд. 3; 3. 4 Цар. 14; 25.
к Быт. 15; 18. Числ. 34; 5.
л 2 Лѣт. 7; 8.
м 2 Лѣт. 7; 9, 10.

—

а 2 Лѣт. 7; 11 и дрг.
б Гл. 7; 1.
в 2 Лѣт. 8; 6.
г Гл. 3; 5.
д 4 Цар. 20; 5. Псал. 10; 17.

тѫ ти и моленіе-то ти, съ което ся по-
моли ты прѣдъ мене. Освятихъ тойзи
домъ, който ты съгради, [е]за да турѭ тамъ
име-то си въ вѣкъ; и [ж]ще бѫдѫтъ очи-
4 тѣ ми и сърдце-то ми тамъ за всегда. И
ты [з]ако ходишь прѣдъ мене, [и]както хо-
ди Давидъ отецъ ти, съ цѣло сърдце, и
съ правотѫ, щото да правишь по всич-
ко което ти заповѣдахъ, да съхранявашь
5 повелѣнія-та ми и сѫдбы-тѣ ми; Тогазь
ще утвърдѭ прѣстолъ-тъ на царство-то
ти надъ Израиля въ вѣкъ, [і]както ся
обѣщахъ на Давида отца ти, и рѣкохъ:
Нѣма да ти оскудѣе мѫжъ отъ върху
6 прѣстолъ-тъ Израилевъ. [к]Ако нѣкога ся
уклоните отъ мене, вы или чада-та ви, и
не упазите заповѣди-тѣ ми, повелѣнія-та
ми които положихъ прѣдъ васъ, но от-
идете та послужите на другы богове, и
7 имъ ся поклоните, [л]Тогазь ще искоренѭ
Израиля отъ лице-то на землѭ-тѫ коѭ-
то имъ дадохъ: и тойзи домъ, който
освятихъ [м]за име-то си, ще отхвърлѭ отъ
лице-то си: и [н]Израиль ще бѫде въ прит-
чѫ и въ поруганіе, между всичкы-тѣ на-
8 роды. А [о]за тойзи домъ, *който* станѫ тол-
козь высокъ, всякой който минува по
край него ще остане зачуденъ и ще под-
свирнува: и ще говорятъ: [п]Защо Господь
направи така на тѫзь землѭ, и на тойзи
9 домъ? И ще отговарятъ: Понеже оста-
вихѫ Господа Бога своего, който изведе
отцы-тѣ имъ изъ Египетскѫ-тѫ землѭ, та
ся прилѣпихѫ при другы богове, и имъ
ся поклонихѫ и имъ послужихѫ, за това
Господь наведе на тѣхъ всичко това зло.
10 И [р]въ свършѫкъ-тъ на двадесеть-тѣ го-
дины, въ който Соломонъ съгради два-та
дома, домъ-тъ Господень, и царскый-тъ
11 домъ, (А [с]Хирамъ Тирскый-тъ царь бѣ
помогнѫлъ Соломону съ кедровы дърва,
и съ елховы дърва, и съсъ злато, спо-
редъ всичко-то му желаніе,) тогазь царь
Соломонъ даде на Хирама двадесеть гра-
12 да въ Галилейскѫ-тѫ землѭ. И излѣзе
Хирамъ отъ Тиръ за да види градове-тѣ,
които му даде Соломонъ: и не му ся
13 видѣхѫ угодни. И рече: Що сѫ тѣзи
градове които ми си далъ, брате? [т]И
нарече гы землѭ Хавулъ дори до тойзи
14 день: И проводи Хирамъ на царя сто и
двадесеть таланта злато.
15 А тая е причина-та [у]на дань-тѫ, коѭ-
то тури царь Соломонъ; за да съгради
домъ-тъ Господень, и домъ-тъ си, и [ф]Мил-
ло, и стѣнѫ-тѫ на Іерусалимъ, и [х]Асоръ,
16 и [ц]Магеддонъ, и [ч]Гезеръ. *Защото* Фара-
онъ Египетскый царь бѣ възлѣзлъ и обла-
далъ Гезеръ, и изгорилъ го бѣ съ огнь,
и [ш]убилъ бѣ Ханаанцы-тѣ които живѣ-
ехѫ въ градъ-тъ, и далъ го бѣ даръ на
17 дъщерѭ си, Соломоновѫ-тѫ женѫ. И
съгради Соломонъ Гезеръ, и долный-тъ
18 [щ]Веѳоронъ, И [ъ]Ваалаѳъ, и Ѳадморъ въ
19 пустынѭ-тѫ на землѭ-тѫ, И всичкы-тѣ
градове на житницы-тѣ които имаше Со-
ломонъ, и [ы]градове-тѣ на колесницы-тѣ,
и градове-тѣ на конницы-тѣ, и [ь]все що
пожела Соломонъ да съгради въ Іеруса-
лимъ, и въ Ливанъ, и въ всичкѫ-тѫ зе-
20 млѭ на царство-то си. *И* [ѣ]всичкы-тѣ лю-
діе които останѫхѫ отъ Аморрейцы-тѣ,
Хеттейцы-тѣ. Ферезейцы-тѣ, Евейцы-тѣ,
и Іевусейцы-тѣ, които не бѣхѫ отъ Изра-
21 илевы-тѣ сынове, Чада-та на онѣзи [ю]кои-
то останѫхѫ въ землѭ-тѫ, [я]*и* които
Израилеви-тѣ сынове не могохѫ да истрѣ-
бятъ, [ѫ]тѣхъ Соломонъ направи рабы
22 [ѭ]подданны дори до тойзи день. А отъ
Израилевы-тѣ сынове Соломонъ [а]не на-
прави никого рабъ; защото бѣхѫ мѫжіе
ратници, и негови слугы, и негови кня-
зове, и негови чиноначалници, и начал-
ници, на колесницы-тѣ му и на конни-
23 цы-тѣ му. А началници-тѣ на тѣзи които
настоявахѫ надъ дѣла-та на Соломона,
бѣхѫ [б]петстотинъ и петдесеть, и начал-
ствувахѫ надъ людіе-тѣ които работѣхѫ
въ дѣла-та.
24 А [в]дъщеря-та на Фараона възлѣзе отъ
Давидовъ-тъ градъ [г]въ домъ-тъ си, който
съгради *Соломонъ* за неѭ: [д]тогазь той съ-
гради Милло.
25 И [е]принесе Соломонъ три пѫти въ го-
динѫ-тѫ всесъжженія и примирителны
приношенія на олтарь-тъ който съгради
Господу, и кадѣше върху онзи *олтарь*
който бѣ прѣдъ Господа: така свърши
домъ-тъ.
26 [ж]И направи царь Соломонъ кораби въ
[з]Есіонъ-гаверъ, който е при Елоѳъ, на
устіе-то на Червено-то море, въ землѭ-
27 тѫ Едомъ. [и]И прати Хирамъ въ кораби-
тѣ отъ рабы-тѣ си искусны по море-то
28 корабницы, съсъ Соломоновы-тѣ рабы. И
отидохѫ [і]въ Офиръ, та зѣхѫ отъ тамъ

е Гл. 8; 29.
ж Втор. 11; 12.
з Быт. 17; 1.
и Гл. 11; 4, 6, 38. 14; 8. 15; 5.
і 2 Цар. 7; 12, 16. Гл. 2; 4. 6; 12. 1 Лѣт. 22; 10. Псал. 132; 12.
к 2 Цар. 7; 14. 2 Лѣт. 7; 19, 20. Псал. 89; 30 и дрг.
л Втор. 4; 26. 4 Цар. 17; 23. 25; 21.
м Іер. 7; 14.
н Втор. 28; 37. Псал. 44; 14.
о 2 Лѣт. 7; 21.
п Втор. 29; 24, 25, 26. Іер. 22; 8, 9.
р Гл. 6; 37, 38. 7; 1. 2 Лѣт. 8; 1.
с 2 Лѣт. 8; 2.
т Іис. Нав. 19; 27.
у Гл. 5; 13.
ф Ст. 24. 2 Цар. 5; 9.
х Іис. Нав. 19; 36.
ц Іис. Нав. 17; 11.
ч Іис. Нав. 16; 10. Сѫд. 1; 29.
ш Іис. Нав. 16; 10.
щ Іис. Нав. 16; 3. 21; 22. 2 Лѣт. 8; 5.
ъ Іис. Нав. 19; 44. 2 Лѣт. 8; 4, 6 и дрг.
ы Гл. 4; 26.
ь Ст. 1.
ѣ 2 Лѣт. 8; 7 и дрг.
ю Сѫд. 1; 21, 27, 29. 3; 1.
я Іис. Нав. 15; 63. 17; 12.
ѫ Сѫд. 1; 28.
ѭ Виж. Быт. 9; 25, 26. Ездр. 2; 55, 58. Неем. 7; 57. 11; 3.
а Лев. 25; 39.
б Виж. 2 Лѣт. 8; 10.
в Гл. 3; 1. 2 Лѣт. 8; 11.
г Гл. 7; 8.
д 2 Цар. 5; 9. Гл. 11; 27. 2 Лѣт. 32; 5.
е 2 Лѣт. 8; 12, 13, 16.
ж 2 Лѣт. 8; 17, 18.
з Числ. 33; 35. Втор. 2; 8. Гл. 22; 49.
и Гл. 10; 11.
і Іов. 22; 24.

четыристотинъ и двадесеть таланта злато, и донесохѫ *го* на царь Соломона.

ГЛАВА 10.

1 И [а]като чу [*]Савска-та царица слухъ-тъ
Соломоновъ, за име-то Господне, дойде
2 [б]за да го искуси съ гатанкы. И дойде въ
Іерусалимъ съ едно твърдѣ голѣмо множество, съ камилы натоварены съ ароматы, и съ твърдѣ много злато, и съ многоцѣнны каменіе: и като дойде при Соломона, говори съ него за всичко що
3 имаше на сърдце-то си. И истълкува ѝ Соломонъ всичкы-тѣ ѝ въпросы: не быде нищо скрыто отъ царя което да не ѝ ис-
4 тълкува. И като видѣ Савска-та царица всичкѫ-тѫ Соломоновѫ мудрость, и домъ-
5 тъ който съгради, И ястія-та на трапезѫ-тѫ му, и сѣданіе-то на рабы-тѣ му, и стояніе-то на служители-тѣ му, и облѣкло-то имъ, и виночерпчіи-тѣ му, [в]и възлѣзваніе-то съ което възлѣзваше въ домъ-тъ Господенъ, не останѫ духъ въ неѭ:
6 И рече на царя: Истинны сѫ думы-тѣ които чухъ въ земѭ-тѫ си, за твое-то
7 състояніе и за мудрость-тѫ ти. Но не вѣрувахъ на тѣзи думы, додѣ дойдохъ, и очи-тѣ ми видѣхѫ: и ето, нити половина-та не бѣше ми извѣстено: мудрость-та ти и благоденствіе-то ти надминуватъ
8 слухъ-тъ който чухъ: [г]Блажени мѫжіе-тѣ ти, блажени раби-тѣ ти, тѣзи които стоятъ всякога прѣдъ тебе, та слушатъ
9 мудрость-тѫ ти. Нека бѫде [д]благословенъ Господь Богъ твой, който благоволи за тебе да тя тури на Израилевъ-тъ прѣстолъ. Понеже Господь възлюби въ вѣкъ Израиля, заради това тя постави
10 царь, [е]за да правишь сѫдъ и правдѫ. И [ж]даде на царя сто и двадесеть таланта злато, и твърдѣ много ароматы, и многоцѣнны каменіе: не дойде вече толко изобиліе отъ ароматы, колкото онѣзи които Савска-та царица даде на царь Соломона.
11 [з]Още и кораби-тѣ на Хирама, които донесохѫ злато отъ Офиръ, донесохѫ отъ Офиръ и голѣмо множество алмуговы
12 дърва, и многоцѣнны каменіе. И [и]направи царь-тъ отъ алмуговы-тѣ дърва перила въ домъ-тъ Господенъ, и въ царскый-тъ домъ, и китары и псалтири за пѣвцы-тѣ: таквызь алмуговы [і]дърва не бѣхѫ дохождали нито бѣхѫ ся явявали до той-
13 зи день. И даде царь Соломонъ на Савскѫ-тѫ царицѫ всичко що желаеше, каквото поиска, освѣнь онова което ѝ даде отъ волѭ-тѫ си царь Соломонъ. И върнѫ ся та си отиде въ своѭ-тѫ си земѭ, тя и раби-тѣ ѝ.
14 А тежина-та на злато-то, което дохождаше на Соломона всякѫ годинѫ, бѣше шестстотинъ и шестдесеть и шесть та-
15 ланта злато, Освѣнь онова което *събираше* отъ купцы-тѣ, и отъ товары-тѣ на търговцы-тѣ, и [к]отъ всичкы-тѣ Арабскы царіе, и отъ войводы-тѣ на земѭ-тѫ.
16 И направи царь Соломонъ двѣстѣ щита отъ ковано злато: шестстотинъ *сикли*
17 злато ся иждивяваше за всякой щитъ; И [л]триста щитчета отъ ковано злато: три литры злато ся иждивявахѫ за всяко щитче: и тури гы царь-тъ [м]въ домъ-тъ на Ливанскѫ-тѫ дѫбравѫ.
18 [н]Направи още царь-тъ великъ слоновенъ прѣстолъ, и позлати го съ чисто
19 злато. И прѣстолъ-тъ имаше шесть стѫпала, и върхъ-тъ на прѣстолъ-тъ бѣше кругль отзадѣ, и мышцы отъ тукъ и отъ тукъ на сѣдалище-то, и два льва стоехѫ
20 отъ страны-тѣ на мышцы-тѣ. А върху шесть-тѣ стѫпала, тамъ стоехѫ дванадесеть льва отъ тукъ и отъ тукъ: таквозь
21 не ся е направило въ никое царство. И [о]всичкы-тѣ съсѫди за питіе на царь Соломона бѣхѫ златни, и всичкы-тѣ съсѫди въ домъ-тъ на Ливанскѫ-тѫ дѫбравѫ отъ чисто злато: ни единъ отъ сребро: *сребро-то* ся вмѣняваше за нищо въ дни-
22 тѣ на Соломона. Защото имаше царь-тъ на море-то [п]Ѳарсійскы кораби съ кораби-тѣ на Хирама: еднаждь въ три годины дохождахѫ кораби-тѣ отъ Ѳарсисъ, та доносѣхѫ злато и сребро, слоновы зѫбы, и обезяны, и пауны.
23 И [р]възвеличи ся царь Соломонъ повече отъ всичкы-тѣ земны царіе съ богатство
24 и прѣмудрость. И всичка-та земя търсѣше Соломоново-то лице, за да чуѭтъ мудрость-тѫ му, коѭто Богъ даде въ сърд-
25 це-то му. И доносѣхѫ всякой отъ тѣхъ даръ-тъ си, сребърны съсѫды, и златны съсѫды, и облѣкла, и орѫжія, и ароматы, коніе и мьскы, всякѫ годинѫ.
26 И [с]събра Соломонъ колесницы и конницы: и имаше тысящѫ и четыристотинъ колесницы, и дванадесеть тысящы конницы, които тури въ градове-тѣ на колесницы-тѣ, и при царя въ Іерусалимъ.
27 И [т]направи царь-тъ въ Іерусалимъ сребро-то като каменіе, и кедры-тѣ направи като черницы-тѣ въ поле-то, по
28 множество-то. И [у]за Соломона извозвахѫ коніе изъ Египетъ: и керванъ отъ царскы търговцы земахѫ съ *опрѣдѣленѫ* цѣ-

а 2 Лѣт. 9; 1 и дрг. Мат. 12; 42. Лук. 11; 31.
* *Евр.* Шевска.
б Виж. Сѫд. 14; 12. Прит. 1; 6.
в 1 Лѣт. 26; 19.
г Прит. 8; 34.
д Гл. 5; 7.
е 2 Цар. 8; 15. Псал. 72; 2. Прит. 8; 15.
ж Псал. 72; 10, 15.
з Гл. 9; 27.
и 2 Лѣт. 9; 11.
і 2 Лѣт. 9; 10.
к 2 Лѣт. 9; 24. Псал. 72; 10.
л Гл. 14; 26.
м Гл. 7; 2.
н 2 Лѣт. 9; 27 и дрг.
о 2 Лѣт. 9; 20 и дрг.
п Быт. 10; 4. 2 Лѣт. 20; 36.
р Гл. 3; 12, 13. 4; 30.
с Втор. 17; 16. Гл. 4; 26. 2 Лѣт. 1; 14. 9; 25.
т 2 Лѣт. 1; 15—17.
у Втор. 17; 16. 2 Лѣт. 1; 16. 9; 28.

29 нѫ стада *коніе*. А всяка колесница въсхо-
ждаше и исхождаше изъ Египетъ за шест-
стотинъ сребърны *сикли*, и всякой конь за
сто и петдесеть: [ф]и така за всичкы-тѣ Хет-
тейскы царіе, и за Сирійскы-тѣ царіе, из-
возваніе-то ставаше чрѣзъ тѣхнѫ рѫкѫ.

ГЛАВА 11.

1 А [а]възлюби царь Соломонъ освѣнь Фа-
раоновѫ-тѫ дъщеріѭ, [б]много чужды же-
ны, Моавкы, Аммонкы, Едомкы, Сидон-
2 кы, Хеттейкы: Отъ народы-тѣ *за* които
Господь рече на Израилевы-тѣ сынове:
[в]Не влазѣте при тѣхъ, нито тѣ да вла-
зятъ при васъ, за да не прѣклонятъ сърд-
ца-та ви вслѣдъ богове-тѣ си. При тѣхъ
3 Соломонъ ся прилѣпи съ раченіе. И има-
ше седмстотинъ жены княгыни, и триста
наложницы: и жены-тѣ му обърнѫхѫ
4 сърдце-то му; Защото когато остарѣ Со-
ломонъ, [г]жены-тѣ му обърнѫхѫ сърдце-
то му вслѣдъ другы богове: и [д]сърдце-
то му не бѣше съвършенно съ Господа
неговъ-тъ Богъ, [е]както сърдце-то на от-
5 ца му Давида. И ходи Соломонъ вслѣдъ
[ж]Астартѫ, богыніѭ-тѫ на Сидонцы-тѣ, и
вслѣдъ *Мелхома, мързость-тѫ на Ам-
6 монцы-тѣ. И стори Соломонъ зло прѣдъ
Господа, и не ходи съвършенно вслѣдъ
7 Господа, както Давидъ отецъ му. Тогазь
[з]съгради Соломонъ высоко мѣсто на [и]Ха-
моса, мързость-тѫ на Моава, [і]въ горѫ-тѫ
която е срещѫ Іерусалимъ, и на Молоха,
8 мързость-тѫ на Аммоновы-тѣ сынове. И
така направи за всичкы-тѣ си чужды же-
ны, които кадѣхѫ и жертвувахѫ на бо-
гове-тѣ си.
9 И разгнѣва ся Господь на Соломона,
понеже [к]сърдце-то му ся отвърнѫ отъ
Господа Бога Израилева, [л]който му ся
10 яви два пѫти, Та [м]му заповѣда за това
нѣщо, да не отхожда никакъ вслѣдъ дру-
гы богове; но той не упази онова, кое-
11 то Господь заповѣда. За това рече Го-
сподь Соломону: Понеже ся намѣри то-
ва въ тебе, и ты не упази завѣтъ-тъ ми
и повелѣнія-та ми, които ти заповѣдахъ,
непрѣмѣнно [н]ще откѫснѫ царство-то отъ
12 тебе, и ще го дамъ на рабъ-тъ ти. Но въ
твои-тѣ дни не щѫ да направіѭ това за-
ради Давида отца ти: отъ рѫкѫ-тѫ на
13 сына ти ще го откѫснѫ. [о]Не щѫ обаче
да откѫснѫ всичко-то царство: [п]едно
племе ще дамъ на сына ти, заради Дави-
да рабъ-тъ ми, и заради Іерусалимъ,
[р]който избрахъ.

14 И [с]подигнѫ Господь противникъ на Со-
ломона, Адада Едомянинъ-тъ: той бѣ отъ
15 царско сѣме въ Едомъ. Защото, [т]когато
бѣ Давидъ въ Едомъ, и Іоавъ военачал-
никъ-тъ възлѣзе да погребе избиты-тѣ, и
16 [у]порази всяко мѫжко въ Едомъ, (Поне-
же шесть мѣсецы сѣдѣ тамъ Іоавъ съсъ
всичкый-тъ Израиль, додѣ истрѣби всяко
17 мѫжко въ Едомъ;)Ададъ побѣгнѫ, той,
и съ него нѣколко Едомци отъ рабы-тѣ
на отца му, за да отидѫтъ въ Египетъ;
18 аАдадъ *бѣ* малко дѣте. И станѫхѫ отъ
Мадіамъ, та дойдохѫ въ Фаранъ: и зѣхѫ
съсъ себе си мѫжіе отъ Фаранъ, та дой-
дохѫ въ Египетъ, при Фараона Египет-
скый-тъ царь: който му даде кѫщѫ, и
19 опрѣдѣли му хранѫ, и даде му земіѭ. И
намѣри Ададъ голѣмѫ благодать прѣдъ
Фараона, щото му даде за женѫ сестрѫ-
тѫ на женѫ-тѫ си, сестрѫ-тѫ на цари-
20 цѫ-тѫ Тахпенесѫ. И роди му сестра-та
Тахпенесина сына му Генуваѳа, когото
Тахпенеса отдои вѫтрѣ у Фараоновъ-тъ
домъ: и Генуваѳъ бѣ въ домъ-тъ на Фа-
21 раона, между Фараоновы-тѣ сынове. И
[ф]когато чу Ададъ въ Египетъ че заспа
Давидъ съ отцы-тѣ си, и че умрѣ Іоавъ
военачалникъ-тъ, рече Ададъ Фараону:
Отпусти мя, да си отидѫ въ моіѭ-тѫ зе-
22 міѭ. И рече му Фараонъ: Но отъ що си
лишенъ при мене, та искашь да отидешь
въ земіѭ-тѫ си? И отговори: Нищо; но
отпусти мя, моліѭ.
23 И подигнѫ Богъ нему *и другыго* про-
тивника, Резона, Еліадаевъ-тъ сынъ, кой-
то бѣ побѣгнѫлъ отъ господаря си [х]Ада-
24 дезера, Совскый-тъ царь: И като съ-
бра за себе си мѫжіе, станѫ началникъ
на четѫ, [ц]когато порази Давидъ онѣзи
които бѣхѫ отъ Совѫ: и отидохѫ въ Да-
маскъ, та ся населихѫ тамъ, и царувахѫ
25 въ Дамаскъ: И той бѣ противникъ на
Израиля прѣзъ всичкы-тѣ дни на Соломо-
на, освѣнь злины-тѣ които *направи* Ададъ:
и досаждаше на Израиля, като царуваше
надъ Сиріѭ.
26 И [ч]Іеровоамъ, Наватовый сынъ, Ефра-
ѳецъ отъ Саридѫ, Соломоновъ рабъ, на
когото майка му ся наричаше Серуа, же-
на вдовица, и *той* [ш]подигнѫ рѫкѫ про-
27 тивъ царя. А тази бѣ причина-та, за коѭ-
то подигнѫ рѫкѫ противъ царя: [щ]Соло-
монъ съгради Милло, *и* поправяше раз-
валѫ-тѫ на стѣнѫ-тѫ на градъ-тъ на Да-
28 вида отца си: И человѣкъ-тъ Іеровоамъ
бѣ силенъ съ крѣпость: и видѣ Соломонъ
момъка че бѣше способенъ за работѫ, и

ф Іис. Нав. 1; 4. 4 Цар. 7; 6.

—

а Неем. 13; 26.
б Втор. 17; 17.
в Исх. 34; 16. Втор. 7; 3, 4.
г Втор. 17; 17. Неем. 13; 26.
д Гл. 8; 61.
е Гл. 9; 4.
ж Ст. 33. Сѫд. 2; 13. 4 Цар. 23; 13.
* Молохъ Ст. 7.
з Числ. 33; 52.
и Числ. 21; 29. Сѫд. 11; 24.
і 4 Цар. 23; 13.
к Ст. 2, 3.
л Гл. 3; 5. 9; 2.
м Гл. 6; 12. 9; 6.
н Ст. 31. Гл. 12; 15, 16.
о 2 Цар. 7; 15. Псал. 89; 33.
п Гл. 12; 20.
р Втор. 12; 11.
с 1 Лѣт. 5; 26.
т 2 Цар. 8; 14. 1 Лѣт. 18; 12, 13.
у Числ. 24; 19. Втор. 20; 13.
ф Гл. 2; 10, 34.
х 2 Цар. 8; 3.
ц 2 Цар. 8; 3. 10; 8, 18.
ч Гл. 12; 2. 2 Лѣт. 13; 6.
ш 2 Цар. 20; 21.
щ Гл. 9; 24.

постави го настоятель надъ всичкы-тѣ
товары на Іосифовъ-тъ домъ.
29 И въ онова врѣме, когато Іеровоамъ
излѣзе изъ Іерусалимъ, намѣри го на
пѫть-тъ пророкъ [з]Ахія Силонецъ-тъ,
облѣченъ въ новѫ дрехѫ: и двама-та бѣ-
30 хѫ сами на поле-то. И хванѫ Ахія но-
вѫ-тѫ дрехѫ коіѭто носѣше, и [ы]раскѫ-
31 са ѭ на дванадесеть части: И рече на Іе-
ровоама: Земи за себе си десеть части:
защото [ь]така говори Господь Богъ Изра-
илевъ: Ето, ще откѫснѫ царство-то отъ
Соломоновѫ-тѫ рѫкѫ, и ще дамъ на те-
32 бе десеть-тѣ племена: (Ще остане обаче
нему едно племе, заради рабъ-тъ ми Да-
вида, и заради Іерусалимъ, градъ-тъ кой-
то избрахъ отъ всичкы-тѣ Израилевы
33 племена:) [ѣ]Защото мя оставихѫ, та по-
служихѫ на Астартѫ богыніѭ-тѫ на Си-
донцы-тѣ, на Хамоса богъ-тъ на Моавцы-
тѣ, и на Мелхома богъ-тъ на Аммоновы-
тѣ сынове: и не ходихѫ въ пѫтища-та
ми, за да правятъ право-то прѣдъ мене, и
да съхраняватъ повелѣнія-та ми и сѫдбы-
34 тѣ ми, както Давидъ отецъ му. Не щѫ
обаче да земѫ всичко-то царство отъ рѫ-
кѫ-тѫ му, но ще го поставіѫ князь въ
всичкы-тѣ дни на животъ-тъ му, заради
Давида рабъ-тъ ми, когото избрахъ, за-
щото пазѣше заповѣди-тѣ ми и повелѣнія-
35 та ми. [ю]Ще земѫ обаче царство-то отъ
рѫкѫ-тѫ на сына му, и ще го дамъ на
36 тебе, десеть-тѣ племена. А на сына му
ще дамъ едно племе, [я]за да има Давидъ
рабъ-тъ ми свѣтилникъ всякога прѣдъ
мене въ Іерусалимъ, въ градъ-тъ който
избрахъ за себе си за да положѫ име-то
37 си тамъ: А тебе ще земѫ, и ще цару-
вашь споредъ всичко колкото душа-та ти
желае, и ще бѫдешь царь надъ Израиля.
38 И ако послушашь всичко което ти запо-
вѣдувамъ, и ходишь въ пѫтища-та ми, и
правишь което е право прѣдъ мене, и
пазишь повелѣнія-та ми и заповѣди-тѣ
ми, както правѣше Давидъ рабъ-тъ ми,
тогазь [ж]ще бѫдѫ съ тебе, и [іж]ще ти съ-
градіѫ безопасенъ домъ, както съградихъ
39 на Давида, и ще ти дамъ Израиля. И ще
оскърбіѫ за това Давидово-то сѣме, но
40 не завсегда. Заради това поиска Соло-
монъ да убіе Іеровоама. И станѫ Іерово-
амъ, та побѣгнѫ въ Египетъ при Сисака
Египетскый-тъ царь, и останѫ въ Еги-
петъ додѣ умрѣ Соломонъ.
41 [а]А другы-тѣ отъ Соломоновы-тѣ дѣя-
нія, и всичко колкото направи, и му-
дрость-та му, не сѫ ли писаны въ кни-
42 гѫ-тѫ на Соломоновы-тѣ дѣянія? [б]А дни-
тѣ колкото царова Соломонъ въ Іеруса-
лимъ надъ всичкый Израиль, бѣхѫ четы-
43 ридесеть годинъ. И [в]заспа Соломонъ съ
отцы-тѣ си, и погребе ся въ градъ-тъ на
отца си Давида: и въцари ся вмѣсто не-
го [г]Ровоамъ сынъ му.

ГЛАВА 12.

1 И [а]отиде Ровоамъ въ Сихемъ; защото
въ Сихемъ идѣше всичкый Израиль за да
го направи царь.
2 А [б]когато чу това Іеровоамъ Навато-
вый сынъ, който бѣше още въ Египетъ,
дѣто бѣ побѣгнѫлъ отъ лице-то на царь
Соломона, останѫ още Іеровоамъ [в]въ
Египетъ: проводихѫ обаче, та го повыка-
3 хѫ. Тогазь дойде Іеровоамъ и всичко-то
събраніе на Израиля, та говорихѫ Ровоа-
4 му, и рекохѫ: Отецъ ти [г]ожесточи яремъ-
тъ ни: сега прочее олекчи ты жесто-
ко-то работаніе на отца ти, и тежкый-
тъ му яремъ, който наложи връзъ насъ,
5 и ще ти работимъ. А той имъ рече: Идѣте
си до три дни: послѣ ся върнѣте при
мене. И отидохѫ си людіе-тѣ.
6 И съвѣтува ся царь Ровоамъ съсъ ста-
рѣйшины-тѣ, които прѣдстояхвахѫ прѣдъ
отца му Соломона, като бѣ още живъ, и
говорѣше: Какъ мя съвѣтувате вы да от-
7 говоріѫ на тѣзи людіе? И говорихѫ му
и рекохѫ: [д]Ако станешь днесь рабъ на
тѣзи людіе, и имъ работишь, и имъ отго-
воришь, и имъ продумашь добры думы,
тогазь ще ти бѫдѫтъ раби за всегда.
8 Но той отхвърли съвѣтъ-тъ на старѣй-
шины-тѣ, що му дадохѫ, та ся съвѣтува
съ млады-тѣ въспитаны-тѣ съ него, и
9 прѣдстоящы-тѣ прѣдъ него. И рече имъ:
Какъ *мя* съвѣтувате вы да отговоріѫ на
тѣзи людіе, които ми говорихѫ и реко-
хѫ: Олегчи яремъ-тъ, който отецъ ти на-
10 ложи връзъ насъ? И говорихѫ му мла-
ди-тѣ, въспитани-тѣ съ него, и рекохѫ:
Така ще говоришь на тѣзи людіе, които
ти говорихѫ, и рекохѫ: Отецъ ти напра-
ви тежъкъ яремъ-тъ ни, но ты *го* олекчи
намъ: така ще имъ речешь: Малкый-тъ
ми пърстъ ще бѫде по дебелъ отъ чрѣ-
11 сла-та на отца ми. Сега прочее, отецъ ми
натовари на васъ тежъкъ яремъ, а азъ
ще направіѫ по тежъкъ яремъ-тъ ви:
отецъ ми вы наказа съ бичеве, а азъ ще
вы накажѫ съсъ скорпіи.
12 И дойде Іеровоамъ и всичкы-тѣ людіе
при Ровоама въ третій-тъ день, както бѣ
говорилъ царь-тъ, и реклъ: Върнѣте ся
13 при мене въ третій-тъ день. И отговори
царь-тъ на людіе-тѣ жестоко, и остави
съвѣтъ-тъ на старѣйшины-тѣ, който му

з Гл. 14; 2.
ы Виж. 1 Цар. 15; 27. 24; 5.
ь Ст. 11, 13.
ѣ Ст. 5, 6, 7.
ю Гл. 12; 16, 17.
я Гл. 15; 4. 4 Цар. 8; 19. Псал. 132; 17.
ж Іис. Нав. 1; 5.
іж 2 Цар. 7; 11, 27.
а 2 Лѣт. 9; 29.
б 2 Лѣт. 9; 30.
в 2 Лѣт. 9; 31.
г Мат. 1; 7.

а 2 Лѣт. 10; 1 и друг.
б Гл. 11; 26.
в Гл. 11; 40.
г 1 Цар. 8; 11—18. Гл. 4; 7.
д 2 Лѣт. 10; 7. Прит. 15; 1.

14 дадохж: И говори имъ споредъ съвѣтъ-
тъ на млады-тѣ и рече: Отецъ ми напра-
ви тежъкъ яремъ-тъ ви; но азъ ще при-
ложж на яремъ-тъ ви: отецъ ми вы на-
каза съ бичеве; но азъ ще вы накажж
съсъ скорпіи.
15 И не послуша царь-тъ людіе-тѣ; защо-
то [е]това нѣщо быде отъ Господа, за да
испълни слово-то си, което Господь [ж]го-
вори чрѣзъ Ахіѭ Силонецъ-тъ на Іеро-
16 воама Наватовъ-тъ сынъ. И като видѣ
всичкый Израиль че царь-тъ не гы по-
слуша, отговорихж людіе-тѣ на царя и
рекохж: [з]Какъвъ дѣлъ имамы ный въ Да-
вида? никакво наслѣдіе *нѣмамы* въ Іес-
сеевъ-тъ сынъ: въ шатры-тѣ си, Израи-
лю: промысли сега, Давиде, за домъ-тъ
си. И отиде Израиль въ шатры-тѣ си.
17 [и]А за Израилевы-тѣ сынове които живѣ-
ехж въ Іудины-тѣ градове, Ровоамъ ца-
руваше надъ тѣхъ.
18 И проводи царь Ровоамъ [і]Адорама,
който бѣ надъ дань-тж: и бихж го съ ка-
меніе всичкый Израиль, и умрѣ. Заради
това прибърза царь Ровоамъ да възлѣзе
на колесницж-тж, за да побѣгне въ Іеру-
19 салимъ. Така [к]отстжпи Израиль отъ Да-
видовъ-тъ домъ дори до тойзи день.
20 И когато чу всичкый Израиль че Іеро-
воамъ ся върнж, пратихж та го повыка-
хж въ събраніе-то, и направихж го царь
надъ всичкый Израиль: освѣнь [л]Іудино-
то племе другъ не послѣдова Давидовъ-
тъ домъ.
21 И [м]като дойде Ровоамъ въ Іерусалимъ,
събра всичкый Іудинъ домъ, и Веніамин-
ново-то племе, сто и осмдесеть тысящи
избранны ратницы, за да направятъ брань
противъ Израилевъ-тъ домъ, за да въз-
върнжтъ царство-то подъ Ровоама сынъ-
22 тъ Соломоновъ. [н]Но слово Божіе быде
къмъ Семаіѭ человѣка Божія, и рече:
23 Говорѝ на Ровоама Соломоновъ-тъ сынъ,
царя Іудинъ, и на всичкый Іудинъ и Ве-
ніаминовъ домъ, и на остатъкъ-тъ на
24 людіе-тѣ и кажи: Така говори Господь:
Не възлѣзвайте, нито правѣте брань про-
тивъ братія-та си Израилевы-тѣ сынове:
върнѣте ся всякой въ домъ-тъ си; защо-
то [о]отъ мене станж това нѣщо. И послу-
шахж слово-то Господне, та ся върнжхж
да си иджтъ, споредъ слово-то Господне.
25 Тогазь [п]съгради Іеровоамъ Сихемъ на
горж-тж Ефремъ, и насели ся въ него:
послѣ излѣзе отъ тамъ, та съгради [р]Фа-
26 нуилъ. И рече Іеровоамъ въ сърдце-то
си: Сега ще ся върне царство-то въ Да-
27 видовъ-тъ домъ: Ако тѣзи людіе [с]възли-
затъ да приносятъ жертвы въ домъ-тъ
Господенъ въ Іерусалимъ, тогазь сърдце-
то на тѣзи людіе ще ся обърне къмъ го-
сподаря имъ Ровоама, Іудинъ-тъ царь, а
мене ще убіѭтъ, и ще ся обърнжтъ
28 къмъ Ровоама Іудинъ-тъ царь. И съвѣто-
ва ся царь-тъ, и [т]направи двѣ златны те-
лета, и рече имъ: Стига ви да въсхожда-
те въ Іерусалимъ: [у]ето, богове-тѣ ти,
Израилю, които тя изведохж изъ Египет-
29 скж-тж земіѭ. И тури единъ-тъ *идолъ*
въ [ф]Веѳиль, а другый-тъ тури [х]въ Данъ.
30 И това нѣщо станж [ц]грѣхъ; защото оти-
вахж людіе-тѣ дори до Данъ, *за да ся*
31 *кланятъ* прѣдъ единый-тъ. И направи [ч]до-
мове на высокы-тѣ мѣста, и [ш]направи
священницы отъ най долны-тѣ людіе, кои-
32 то не бѣхж отъ Левіины-тѣ сынове. И
направи Іеровоамъ праздникъ въ осмый-
тъ мѣсецъ, въ петнадесетый-тъ день на
мѣсецъ-тъ, [щ]както праздникъ-тъ който
става въ Іудж, и приносѣше жертвж на
олтарь-тъ. Така направи въ Веѳиль, и
жертвуваше на телета-та който направи:
и [ъ]настани въ Веѳиль священницы-тѣ на
33 высокы-тѣ мѣста които направи. И при-
носѣше жертвж на олтарь-тъ който на-
прави въ Веѳиль, въ петнадесетый-тъ день
на осмый-тъ мѣсецъ, въ мѣсецъ-тъ [ы]кой-
то измысли отъ сърдце-то си: и направи
праздникъ на Израилевы-тѣ сынове, и
принесе жертвж на олтарь-тъ и [ь]кадѣше.

ГЛАВА 13.

1 И ето, [а]дойде человѣкъ Божій отъ Іу-
дж въ Веѳиль съсъ слово Господне: [б]а
Іеровоамъ стоеше на олтарь-тъ, за да по-
2 кади. И извыка къмъ олтарь-тъ съсъ сло-
во Господне, и рече: Олтарю, олтарю,
така говори Господь: Ето, сынъ ще ся
роди на Давидовъ-тъ домъ, [в]Іосія име-то
му, и ще заколе връзъ тебе священницы-тѣ
на высокы-тѣ мѣста, които кадятъ връзъ
тебе, и человѣческы кости ще ся изго-
3 рятъ връзъ тебе. И [г]даде знаменіе въ
истый-тъ день, и рече: Това е знаменіе-
то, което говори Господь: ето, олтарь-тъ
ще ся разсѣдне, и пепелъ-тъ който е на
него ще ся разсыпе.
4 И когато чу царь Іеровоамъ слово-то
на Божій-тъ человѣкъ, което извыка
къмъ олтарь-тъ въ Веѳиль, прострѣ рж-
кж-тж си отъ олтарь-тъ, и рече: Хванѣ-

е Ст. 24. Сжд. 14; 4; 2 Лѣт. 10; 15. 22; 7. 25; 20.
ж Гл. 11; 11, 31.
з 2 Цар. 20; 1.
и Гл. 11; 13, 36.
і Гл. 4; 6. 5; 14.
к 4 Цар. 17; 21.
л Гл. 11; 13, 32.
м 2 Лѣт. 11; 1.
н 2 Лѣт. 11; 2.
о Ст. 15.
п Сжд. 9; 45.
р Сжд. 8; 17.
с Втор. 12; 5, 6.
т 4 Цар. 10; 29. 17; 16.
у Исх. 32; 4, 8.
ф Быт. 28; 19. Осія. 4; 15.
х Сжд. 18; 29.
ц Гл. 13; 34. 4 Цар. 17; 21.
ч Гл. 13; 32.
ш Чнсл. 3; 10. Гл. 13; 33. 4 Цар. 17; 32. 2 Лѣт. 11; 14, 15. Іез. 44; 7, 8.
щ Лев. 23; 33, 34. Числ. 29; 12. Гл. 8; 2, 5.
ъ Амос. 7; 13.
ы Чнсл. 15; 39.
ь Гл. 13; 1.

—

а 4 Цар. 23; 17.
б Гл. 12; 32, 33.
в 4 Цар. 23; 15, 16.
г Иса. 7; 14. Іоан. 2; 18. 1 Кор. 1; 22.

те го. И изсъхнѫ рѫка-та му, коіѭто
прострѣ връзъ него, щото не можѐ да ѭ
5 повърне къмъ себе си. И разсѣднѫ ся
олтарь-тъ, и разсыпа ся пепелъ-тъ отъ
олтарь-тъ споредъ знаменіе-то което даде
человѣкъ-тъ Божій чрѣзъ слово-то Го-
6 сподне. И отговори царь-тъ и рече на Бо-
жій-тъ человѣкъ: [д]Помоли ся, моліѭ, на
Господа Бога твоего, и направи моленіе
за мене, за да ся повърне рѫка-та ми
къмъ мене. И помоли ся человѣкъ-тъ Бо-
жій Господу, и повърнѫ ся рѫка-та на
царя къмъ него, и станѫ както пона-
7 прѣдъ. И рече царь-тъ на Божій-тъ чело-
вѣкъ: Влѣзь съ мене у дома, и обѣду-
8 вай, и [е]ще ти дамъ даръ. Но человѣкъ-
тъ Божій рече на царя: Ако щешь ми дà
[ж]половинѫ-тѫ отъ домъ-тъ си, не щѫ да
влѣзѫ съ тебе; нито ще ямъ хлѣбъ, ни-
9 то ще піѭ водѫ, на това мѣсто. Защото
така ми е заповѣдано чрѣзъ слово-то Го-
сподне, което ми каза: [з]Не яждь хлѣбъ,
и не пій водѫ, и не ся връщай прѣзъ
10 пѫть-тъ прѣзъ който си дошелъ. И тър-
гнѫ си по другъ пѫть, и не ся върнѫ
прѣзъ пѫть-тъ по който дойде въ Ветиль.
11 И живѣеше въ Ветиль единъ старъ про-
рокъ: и дойдохѫ сынове-тѣ му, та му
приказахѫ всичкы-тѣ дѣла, които напра-
ви человѣкъ-тъ Божій *прѣзъ онзи* день въ
Ветиль: приказахѫ още на отца си и сло-
12 ва-та, който говорѝ на царя. И рече имъ
отецъ имъ: Прѣзъ кой пѫть тргнѫ? А
сынове-тѣ му бѣхѫ видѣли прѣзъ кой
пѫть търгнѫ человѣкъ-тъ Божій, който
13 бѣше дошелъ отъ Іудѫ. И рече на сыно-
ве-тѣ си: Приготвѣте ми оселъ-тъ. И
приготвихѫ му оселъ-тъ: и сѣднѫ на не-
14 го, Та отиде вслѣдъ Божій-тъ человѣкъ,
и намѣри го че сѣди подъ единъ тере-
винѳъ: и рече му: Ты ли си человѣкъ-
15 тъ Божій, който си дошелъ отъ Іудѫ? И
той рече: Азъ. И рече му: Дойди съ ме-
16 не въ кѫщѫ-тѫ *ми*, та яждь хлѣбъ. А
той рече: [и]Не могѫ да ся върнѫ съ те-
бе, нито да дойдѫ съ тебе, нито ще ямъ
хлѣбъ, нито ще піѭ водѫ съ тебе, на
17 това мѣсто; Защото ми ся говорѝ [і]чрѣзъ
слово-то Господне: Да не ядешь хлѣбъ,
нито да піешь водѫ тамъ, нито да ся
върнешь та да отидешь прѣзъ пѫть-тъ
18 прѣзъ който си дошелъ. И рече му: И
азъ сьмъ пророкъ, както ты: и ангелъ
ми говорѝ чрѣзъ слово Господне, и рече:
Върни го съ тебе въ кѫщѫ-тѫ си, за да
19 яде хлѣбъ и да піе водѫ. Слъга го, И
върнѫ ся съ него, та яде хлѣбъ въ кѫ-
щѫ-тѫ му, и пи водѫ.
20 И като сѣдѣше на трапезѫ-тѫ, быде
слово Господне къмъ пророка който бѣ-
21 ше го върнѫлъ: Та извыка къмъ Божій-
тъ человѣкъ що бѣ дошелъ отъ Іудѫ, и
рече: Така говори Господь: Понеже не
послуша ты гласъ-тъ Господень, и не
упази заповѣдь-тѫ, коіѭто ти заповѣда Го-
22 сподь Богъ твой, Но ся върнѫ, та яде
хлѣбъ и пи водѫ, [к]на мѣсто-то за което
ти рече: Да не ядешь хлѣбъ, нито да пі-
ешь водѫ: тѣло-то ти нѣма да влѣзе въ
гробъ-тъ на отцы-тѣ ти.
23 И като яде хлѣбъ, и като пи, осѣдла
онзи оселъ-тъ на пророка когото върнѫ,
24 И отиде си: [л]но намѣри го львъ на пѫть-
тъ, и го умъртви: и тѣло-то му бѣ про-
стрѣно на пѫть-тъ: а оселъ-тъ стоеше
при него, и львъ-тъ стоеше при тѣло-то.
25 И ето мѫжіе които минувахѫ, видѣхѫ
тѣло-то простръно на пѫть-тъ, и львъ-тъ
че стои при тѣло-то: и дойдохѫ та извѣ-
стихѫ *това* въ градъ-тъ, дѣто живѣеше
26 старый-тъ пророкъ. И когато чу онзи
пророкъ, който го върнѫ отъ пѫть-тъ,
рече: Тойзи е человѣкъ-тъ Божій, който
не послуша гласъ-тъ Господень: за това го
прѣдаде Господь на львъ-тъ, та го раскѫ-
снѫ и го умъртви, споредъ слово-то Го-
27 сподне, което му говорѝ. И говори на
сынове-тѣ си, и рече: Осѣдлайте за мене
28 оселъ-тъ. И осѣдлахѫ. И отиде та намѣ-
ри тѣло-то му простръно на пѫть-тъ, и
оселъ-тъ и львъ-тъ че стоехѫ при тѣло-
то: львъ-тъ не бѣ изѣлъ тѣло-то, нито
29 раскѫснѫлъ оселъ-тъ. И дигнѫ пророкъ-
тъ тѣло-то на Божій-тъ человѣкъ, та го
тури на оселъ-тъ, и занесе го: и дойде
въ градъ-тъ старый-тъ пророкъ, за да го
30 оплаче и да го погребе. И тури тѣло-то
му въ гробъ-тъ си: и плакахѫ надъ него,
31 *и казувахѫ*: [м]Горко! брате мой! И като го
погребе, говори на сынове-тѣ си, и рече:
Като умрѫ, погребѣте и мене въ гробъ-
тъ, дѣто е погребенъ человѣкъ-тъ Божій:
[н]турѣте кости-тѣ ми при кости-тѣ му;
32 [о]Защото непрѣмѣнно ще ся испълни то-
ва нѣщо, което извыка чрѣзъ слово-то
Господне противъ олтарь-тъ въ Ветиль,
и противъ всичкы-тѣ домове на высокы-
тѣ мѣста, които сѫ [п]въ Самарійскы-тѣ
33 градове. [р]Слѣдъ това Іеровоамъ не ся по-
върнѫ отъ лошій-тъ си пѫть, но напра-
ви пакъ отъ най долны-тѣ людіе священ-
ницы на высокы-тѣ мѣста: който иска-
ше, посвящаваше го, и бываше священ-
34 никъ на высокы-тѣ мѣста. И [с]станѫ то-
ва нѣщо грѣхъ на домъ-тъ Іеровоамовъ,
[т]за да *го* истрѣби и погуби отъ лице-то
на земіѭ-тѫ.

[д] Исх. 8; 8. 9; 28. 10; 17. Числ. 21; 7. Дѣян. 8; 24. Іак. 5; 16.
[е] 1 Цар. 9; 7. 4 Цар. 5; 15.
[ж] Числ. 22; 18. 24; 13.
[з] 1 Кор. 5; 11.
[и] Ст. 8, 9.
[і] Гл. 20; 35. 1 Сол. 4; 15.
[к] Ст. 9.
[л] Гл. 20; 36.
[м] Іер. 22; 18.
[н] 4 Цар. 23; 17, 18.
[о] Ст. 2. 4 Цар. 23; 16, 19.
[п] Виж. Гл. 16; 24.
[р] Гл. 12; 31, 32. 2 Лѣт. 11; 15. 13; 9.
[с] Гл. 12; 30.
[т] Гл. 14; 10.

ГЛАВА 14.

1 Въ онова врѣме разболѣ ся Авія Іеро-
2 воамовъ-тъ сынъ. И рече Іеровоамъ на
женѫ си: Стани, молѭ, и прѣличи ся,
щото да не познаѭтъ че си жена на Іе-
ровоама, и иди въ Сило: ето тамъ е
Ахія пророкъ-тъ, който ми рече [а]че ще
3 царувамъ надъ тѣзи людіе. И [б]земи въ
рѫкѫ-тѫ си десеть хлѣба, и сухари, и
стомнѫ съ медъ, та иди при него: той
ще ти обади какво ще стане на дѣте-то.
4 И направи така Іеровоамова-та жена: и
станѫ, [в]та отиде въ Сило, и дойде въ
домъ-тъ на Ахіѭ. А Ахіѭ не можеше
да гледа; защото очи-тѣ му бѣхѫ отѫ-
5 пѣли отъ старость-тѫ му. А Господь бѣ-
ше реклъ на Ахіѭ: Ето, жена-та на Іе-
ровоама иде да иска отъ тебе слово за
сына си, защото е боленъ: така и така
ще ѝ речешь; защото, когато влѣзе, ще
ся пристори че е друга.
6 И като чу Ахія шумъ-тъ на нозѣ-тѣ ѝ
като влазѣше въ врата-та, рече: Влѣзь,
Іеровоамова жено: защо ся приструвашь
че си друга? но азъ сьмь пратенъ при те-
7 бе съ жестокы *извѣстія*. Иди, кажи на Іе-
ровоама: Така говори Господь Богъ Изра-
илевъ: [г]Понеже азъ тя възвысихъ отъ
срѣдъ людіе-тѣ, и тя поставихъ вождь
8 надъ людіе-тѣ си Израиля, И [д]като раз-
драхъ царство-то отъ Давидовъ-тъ домъ,
дадохъ го на тебе, а ты не быде както
рабъ-тъ ми Давидъ, [е]който съхрани запо-
вѣди-тѣ ми, и който мя послѣдова съсъ
всичко-то си сьрдце, да прави само кое-
9 то е право прѣдъ мене; Но ты надминѫ
въ зло-то всичкы които сѫ были прѣди
тебе, защото [ж]отиде ты та си направи
другы богове, и лѣяны идолы, за да мя
прогнѣвашь, и да мя [з]отхвьрлишь задъ
10 гърбъ-тъ си: Заради това, ето, [и]ще дока-
рамъ зло на Іеровоамовъ-тъ домъ, и [і]ще
истрѣбѭ отъ Іеровоамовы-тѣ всичко до
кракъ, [к]затвореный-тъ и оставеный-тъ въ
Израиль, и ще пометѫ вслѣдъ Іеровоа-
мовъ-тъ домъ, както помита нѣкой гной-
11 тъ, додѣ не остане. [л]Който Іеровоамовъ
умре въ градъ-тъ, псета-та ще *го* изѣ-
дѫтъ: и който умре въ поле-то, птицы-
тѣ небесны ще *го* изѣдѫтъ; защото Го-
12 сподь говорѝ: Ты прочее стани, та иди въ
домъ-тъ си: [м]като влѣзѫтъ нозѣ-тѣ ти
13 въ градъ-тъ, дѣте-то ще умре. И ще го
оплаче всичкый Израиль, и ще го погре-
бѫтъ; защото само оно отъ Іеровоама
ще дойде въ гробъ, понеже [н]въ него ся
намѣри нѣщо добро прѣдъ Господа Бога
14 Израилева, въ домъ-тъ на Іеровоама. И
[о]ще си въздигне Господь царь надъ Изра-
иля, който ще истрѣби домъ-тъ на Іе-
15 ровоама въ онзи день; но що? и сега. И
ще порази Господь Израиля, като тръсть
която ся клати у водѫ-тѫ, и [п]ще иско-
рени Израиля [р]изъ тѫзи добрѫ земіѭ,
коѭто даде на отцы-тѣ имъ, и ще гы
расльрсне [с]оттатакъ рѣкѫ-тѫ; [т]понеже
направихѫ Ашеры-тѣ си, за да прогнѣ-
16 ватъ Господа. И ще прѣдаде Израиля за-
ради грѣхове-тѣ на Іеровоама, [у]който
съгрѣши, и който направи Израиля да
съгрѣши.
17 И станѫ Іеровоамова-та жена, та си
отиде, и дойде [ф]въ Ѳерсѫ: [х]и като стѫпи
18 на прагъ-тъ на врата-та, умре дѣте-то. И
погребохѫ го: и оплака го всичкый Изра-
иль, [ц]споредъ слово-то Господне, което
говори чрѣзъ рабъ-тъ си Ахіѭ про-
рокъ-тъ.
19 А останѫлы-тѣ отъ дѣянія-та на Іеро-
воама, [ч]какъ прави бой, и какъ царова,
ето, тѣ сѫ писаны въ книгѫ-тѫ на лѣ-
20 товницы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе. И
дни-тѣ въ които царова Іеровоамъ, *бѣхѫ*
двадесеть и двѣ годины: и заспа съ от-
цы-тѣ си, и въцари ся вмѣсто него На-
давъ сынъ му.
21 А Ровоамъ Соломоновый сынъ царова
надъ Іудѫ. [ш]На четыридесеть и еднѫ го-
динѫ бѣ Ровоамъ когато станѫ царь, и
царова седмнадесеть годины въ Іеруса-
лимъ, въ градъ-тъ [щ]който Господь избра
отъ всичкы-тѣ Израилевы племена за да
тури име-то си тамъ. [ъ]И име-то на май-
22 кѫ му бѣ Наама Аммонка. [ы]А Іуда сто-
ри зло прѣдъ Господа, и [ь]раздразнихѫ го
въ ревнованіе съ грѣхове-тѣ си, съ които
съгрѣшихѫ повече отъ всичко що напра-
23 вихѫ отци-тѣ имъ. Защото и тѣ си съ-
градихѫ [ѣ]высокы мѣста, и *направихѫ* ку-
миры [ю]и Ашеры, на всякой высокъ хълмъ,
24 и [я]подъ всяко зелено дьрво. [ѫ]А имаше
още въ земіѭ-тѫ мѫжеложци: *и* правѣ-
хѫ споредъ всичкы-тѣ мьрзости на языч-
ницы-тѣ, които Господь изгони отъ лице-
то на Израилевы-тѣ сынове.
25 И [ѭ]въ пето-то лѣто на Ровоамово-то
царуваніе, възлѣзе Сисакъ Егыпетскый
26 царь противъ Іерусалимъ: Та [а]зѣ съкро-
вища-та на домъ-тъ Господень, и съкро-

[а] Гл. 11; 31.
[б] Виж. 1 Цар. 9; 7, 8.
[в] Гл. 11; 29.
[г] Виж. 2 Цар. 12; 7, 8. Гл. 16; 2.
[д] Гл. 11; 31.
[е] Гл. 11; 33, 38. 15; 5.
[ж] Гл. 12; 28. 2 Лѣт. 11; 15.
[з] Неем. 9; 26. Псал. 50; 17. Іез. 23; 35.
[и] Гл. 15; 29.
[і] Гл. 21; 21. 4 Цар. 9; 8.
[к] Втор. 32; 36. 4 Цар. 14; 26.
[л] Гл. 16; 4. 21; 24.
[м] Ст. 17.
[н] 2 Лѣт. 12; 12. 19; 3.
[о] Гл. 15; 27, 28, 29.
[п] 4 Цар. 17; 6. Псал. 52; 5.
[р] Іис. Нав. 23; 15, 16.
[с] 4 Цар. 15; 29.
[т] Исх. 34; 13. Втор. 12; 3, 4.
[у] Гл. 12; 30. 13; 34. 15; 30, 34. 16; 2.
[ф] Гл. 16; 6, 8, 15, 23. Пѣсн. 6; 4.
[х] Ст. 12.
[ц] Ст. 13.
[ч] 2 Лѣт. 13; 2 и дрг.
[ш] 2 Лѣт. 12; 13.
[щ] Гл. 11; 36.
[ъ] Ст. 31.
[ы] 2 Лѣт. 12; 1.
[ь] Втор. 32; 21. Псал. 78; 58. 1 Кор. 10; 22.
[ѣ] Втор. 12; 2. Іез. 16; 24, 25.
[ю] 4 Цар. 17; 9, 10.
[я] Иса. 57; 5.
[ѫ] Втор. 23; 17. Гл. 15; 12. 22; 46. 4 Цар. 23; 7.
[ѭ] Гл. 11; 40. 2 Лѣт. 12; 2.
[а] 2 Лѣт. 12; 9, 10, 11.

вища-та на царскый-тъ домъ; зѣ всичко,
зѣ още всичкы-тѣ златны щитове, [б]които
27 бѣ направилъ Соломонъ, А вмѣсто тѣхъ
направи царь Ровоамъ мѣдны щитове, и
прѣдаде *гы* въ ржцѣ-тѣ на началницы-тѣ
на тѣлохранители-тѣ, които пазѣхж две-
28 ри-тѣ на царскый-тъ домъ. И когато вла-
зѣше царь-тъ въ домъ-тъ Господень, дър-
жехж гы тѣлохранители-тѣ: послѣ гы за-
носѣхж пакъ въ жилище-то на тѣлохра-
нители-тѣ.
29 [в]А останжлы-тѣ отъ дѣянія-та на Ро-
воама, и всичко що направи, не сж ли
писаны въ книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на
30 Іудины-тѣ царіе? А имаше [г]бой между
Ровоама и Іеровоама въ всичкы-тѣ дни.
31 И [д]заспа Ровоамъ съ отцы-тѣ си, и по-
гребе ся съ отцы-тѣ си въ Давидовъ-тъ
градъ. И [е]име-то на майкж му бѣ Наама
Аммонка. А въцари ся вмѣсто него Авія
сынъ му.

ГЛАВА 15.

1 И въ осмнадесето-то лѣто на царува-
ніе-то на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ,
2 [а]въцари ся Авія надъ Іудж: Три годины
царова въ Іерусалимъ. [б]И име-то на май-
кж му бѣ [в]Мааха, дъщеря [г]на Авессало-
3 ма. И ходи въ всичкы-тѣ грѣхове на от-
ца си, които стори прѣдъ него: и [д]не бѣ
сърдце-то му съвършенно съ Господа Бо-
га неговъ, както сърдце-то на Давида от-
4 ца му. Но [е]заради Давида даде му Го-
сподь Богъ неговъ свѣтилникъ въ Іеру-
салимъ, понеже въздстави сына му по не-
5 го, и утвърди Іерусалимъ; Защото [ж]Да-
видъ направи което бѣ право прѣдъ Го-
спода, и не ся уклони въ всичкы-тѣ дни
на животъ-тъ си отъ всичко колкото му
заповѣда, [з]освѣнь дѣло-то за Уріж Хет-
6 теянинъ-тъ. И [и]имаше бой между Ровo-
ама и Іеровоама въ всичкы-тѣ дни на
животъ-тъ му.
7 [і]А останжлы-тѣ дѣянія на Авіж, и
всичко що направи не сж ли писаны въ
книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ
царіе? И имаше бой между Авіж и Іе-
8 ровоама. И заспа [к]Авія съ отцы-тѣ си, и
погребохж го въ Давидовъ-тъ градъ: и
въцари ся вмѣсто него Аса сынъ му.
9 И въцари ся Аса надъ Іудж, въ двадe-
сето-то лѣто на Іеровоама царя Израи-
10 левъ. И царова въ Іерусалимъ четыриде-
сеть и еднж годинж. А име-то на майкж
11 му бѣ Мааха Авессаломова дъщеря. И
[л]направи Аса което бѣ право прѣдъ Го-
12 спода, както Давидъ отецъ му. И [м]от-
махнж отъ земіж-тж мжжеложцы-тѣ, и
дигнж всичкы-тѣ идолы които направихж
13 отцы-тѣ му. А още и [н]майкж си Маахж,
и неіж отхвърли отъ да е царица, поне-
же направи идолъ на Ашерж: и насѣче
Аса нейный-тъ идолъ, та *го* [о]изгори при
14 потокъ-тъ Кедронъ. [п]Но высокы-тѣ мѣ-
ста не ся отмахнжхж: [р]сърдце-то обаче
на Асж бѣ съвършенно съ Господа въ
15 всичкы-тѣ му дни. И донесе въ домъ-тъ
Господень посвященія-та на отца си, и
свои-тѣ си посвященія, сребро, и злато, и
съсжды.
16 И имаше бой между Асж и Ваасж
Израилевъ-тъ царь въ всичкы-тѣ имъ дни.
17 И [с]възлѣзе Вааса Израилевый царь про-
тивъ Іудж, та съгради [т]Рамж, [у]за да не
оставя никого да излази, нито да влази
при Асж Іудинъ-тъ царь.
18 Тогазъ зѣ Аса всичко-то сребро и зла-
то което бѣ останжло въ съкровища-та
на домъ-тъ Господень, и въ съкровища-
та на царскый-тъ домъ, та гы даде въ
ржцѣ-тѣ на рабы-тѣ си; и прати гы царь
Аса при [ф]Венадада, сынъ-тъ на Тавримо-
на, сынъ-тъ на Есіона, Сирійскый тъ царь,
19 който живѣеше [х]въ Дамаскъ, и рече: Уго-
воръ *има* между мене и тебе, *и* между
отца ми и отца ти: ето, пратихъ ти даръ
сребро и злато: иди, развали уговоръ-тъ
си съ Ваасж Израилевъ-тъ царь, за да ся
оттегли отъ мене.
20 И послуша Венададъ царь Асж та пра-
ти началницы-тѣ на силы-тѣ си противъ
градове-тѣ на Израиля, и порази [ц]Іонъ,
и [ч]Данъ, и [ш]Авелъ-веѳъ-маахж, и всич-
кый-тъ Хиннероѳъ, съсъ всичкж-тж
21 Нефѳалимовж земіж. И като чу Вааса,
прѣстанж да гради Рамж, и сѣднж въ
Ѳерсж.
22 Тогазъ [щ]свыка царь Аса всичкый Іудж,
безъ никакво изятіе: та дигнжхж каме-
ніе-тѣ на Рамж, и дървіе-то му, съ които
Вааса градѣше: и съгради царь Аса съ
тѣхъ [ъ]Гавж Веніаминовж, и [ы]Масфж.
23 А всичкы-тѣ останжлы дѣянія на Асж,
и всичко-то му юначество, и всичко що
стори, и градове-тѣ които съгради, не
сж ли писаны въ книгж-тж на лѣтов-
ницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе? [ь]А въ врѣ-
ме-то на старость-тж си хванж го болесть
24 въ нозѣ-тѣ. И заспа Аса съ отцы-тѣ си, и
погребе ся съ отцы-тѣ си въ градъ-тъ на

б Гл. 10; 17.
в 2 Лѣт. 12; 15.
г Гл. 12; 24. 15; 6. 2 Лѣт. 12; 15.
д 2 Лѣт. 12; 16.
е Ст. 21.

—

а 2 Лѣт. 13; 1, 2.
б 2 Лѣт. 11; 20, 21, 22.
в 2 Лѣт. 13; 2.
г 2 Лѣт. 11; 21.
д Гл. 11; 4. Псал. 119; 80.
е Гл. 11; 32, 36. 2 Лѣт. 21; 7.
ж Гл. 14; 8.
з 2 Цар. 1; 4, 15. 12; 9.
и Гл. 14; 30.
і 2 Лѣт. 13; 2, 3, 22.
к 2 Лѣт. 14; 1.
л 2 Лѣт. 14; 2.
м Гл. 14; 24. 22; 46.
н 2 Лѣт. 15; 16.
о Виж. Исх. 32; 20.
п Гл. 22; 44. 2 Лѣт. 15; 17, 12.
р Виж. Ст. 3.
с 2 Лѣт. 16; 1 и дрг.
т Іис. Нав. 18; 25.
у Виж. Гл. 12; 27.
ф 2 Лѣт. 16; 2.
х Гл. 11; 23, 24.
ц 4 Цар. 15; 29.
ч Сжд. 18; 29.
ш 2 Цар. 20; 14.
щ 2 Лѣт. 16; 6.
ъ Іис. Нав. 21; 17.
ы Іис. Нав. 18; 26.
ь 2 Лѣт. 16; 12.

Давида отца си: [ѣ]а вмѣсто него въцари
ся Іосафатъ сынъ му.
25 И въцари ся Надавъ Іеровоамовъ-тъ
сынъ надъ Израиля въ второ-то лѣто на
Асѫ царя на Іудѫ, и царува надъ Изра-
26 иля двѣ години. И стори зло прѣдъ Го-
спода, и ходи въ пѫть-тъ на отца си, и
[ю]въ грѣхъ-тъ му, чрѣзъ който направи
Израиля да съгрѣши.
27 И [я]направи съзаклѣтіе противъ него
Вааса Ахіевъ-тъ сынъ, отъ Иссахаровъ-
тъ домъ: и порази го Вааса [ѫ]въ Гивве-
ѳонъ, който *бѣ* на Филистимцы-тѣ; защо-
то Надавъ и всичкый Израиль обсадихѫ
28 Гиввеѳонъ. А Вааса го уби въ трето-то
лѣто на Асѫ Іудинъ-тъ царь, и въцари
29 ся вмѣсто него. И като ся въцари, пора-
зи всичкый Іеровоамовъ домъ: не остави
на Іеровоама нищо живо, додѣ го не ис-
трѣби, [іѫ]споредъ слово-то Господне, кое-
то говори чрѣзъ рабъ-тъ си Ахіѭ Сило-
30 нецъ-тъ, [а]За грѣхове-тѣ на Іеровоама,
които съгрѣши, и чрѣзъ които направи
Израиля да съгрѣши, *и* заради прогнѣва-
ніе-то съ което прогнѣва Господа Бога
31 Израилева. А останѫлы-тѣ дѣянія на На-
дава, и всичко що направи, не сѫ ли пи-
саны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
32 Израилевы-тѣ царіе? И [б]имаше бой ме-
жду Асѫ и Ваасѫ Израилевъ-тъ царь въ
всичкы-тѣ имъ дни.
33 Въ трето-то лѣто на Асѫ Іудинъ-тъ
царь въцари ся Вааса Ахіевъ-тъ сынъ
надъ всичкый Израиль въ Ѳерсѫ: *и ца-*
34 *рова* двадесеть и четыри години. И напра-
ви зло прѣдъ Господа, и ходи [в]въ пѫть-
тъ на Іеровоама, и въ грѣхъ-тъ му чрѣзъ
който направи Израиля да съгрѣши.

ГЛАВА 16.

1 И дойде слово Господне [а]къмъ Іиуя
Ананіевъ-тъ сынъ противъ Ваасѫ, и рече:
2 [б]Понеже, като тя възвисихъ отъ пърсть-
тѫ, и тя поставихъ вождь надъ людіе-тѣ
си Израиля, ты [в]ходи въ пѫть-тъ на Іе-
ровоама, и направи людіе-тѣ ми Израиля
да съгрѣшатъ, за да мя прогнѣватъ съ
3 грѣхове-тѣ си, Ето, [г]истрѣбямъ съвър-
шенно Ваасѫ, и домъ-тъ му: и ще напра-
вѭ домъ-тъ ти [д]както домъ-тъ на Іеро-
4 воама Наватовъ-тъ сынъ. [е]Който Ваасовъ
умре въ градъ-тъ, псета-та ще *го* изѣ-
дѫтъ: и който неговъ умре въ полета-
та, небесны-тѣ птицы ще *го* изѣдѫтъ.
5 А останѫлы-тѣ дѣянія на Ваасѫ, и
което направи, и юначество-то му, [ж]не
сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтовни-
6 цы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе? И заспа
Вааса съ отцы-тѣ си, и погребе ся [з]въ
Ѳерсѫ: и въцари ся вмѣсто него Ила
сынъ му.
7 И чрѣзъ [и]Іиуя пророка, Ананіевъ-тъ
сынъ, быде слово Господне противъ Ва-
асѫ, и противъ домъ-тъ му, и поради
всичкы-тѣ злины които направи прѣдъ
Господа, понеже го прогнѣва съ дѣла-та
на рѫцѣ-тѣ си, та станѫ както домъ-тъ
на Іеровоама; още и защото го [і]порази.
8 Въ двадесеть и шесто-то лѣто на Асѫ,
Іудинъ-тъ царь, въцари ся Ила сынъ-тъ
на Ваасѫ надъ Израиля въ Ѳерсѫ, *и ца-*
9 *рова* двѣ години. [к]И направи съзаклѣ-
тіе противъ него рабъ-тъ му Зимрій, на-
чалникъ-тъ на половинѫ-тѫ на воинскы-
тѣ колесницы, като бѣше въ Ѳерсѫ, та
піеше *и* ся опиваше въ домъ-тъ на Ар-
10 сѫ, домостроитель-тъ *си* въ Ѳерсѫ. И
влѣзе Зимрій, та го порази, и уби го, въ
двадесеть и седмо-то лѣто на Асѫ Іу-
динъ-тъ царь, и въцари ся вмѣсто него.
11 И като ся въцари, тутакси щомъ сѣднѫ
на прѣстолъ-тъ му, порази всичкый-тъ
домъ на Ваасѫ: не остави му [л]нищо до
кракъ: нито сродницы неговы, нито прія-
12 тели неговы. И истрѣби Зимрій всичкый-тъ
домъ на Ваасѫ, [м]споредъ слово-то Госпо-
дне, което говорѝ противъ Ваасѫ [н]чрѣзъ
13 Іиуя пророка, За всичкы-тѣ грѣхове на
Ваасѫ, и за грѣхове-тѣ на сына му Илѫ,
които съгрѣшихѫ, и чрѣзъ които напра-
вихѫ Израиля да съгрѣши, понеже раз-
гнѣвахѫ Господа Бога Израилева [о]съсъ
14 суеты-тѣ си. А останѫлы-тѣ дѣянія на
Илѫ, и всичко що направи, не сѫ ли пи-
саны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
Израилевы-тѣ царіе?
15 Въ двадесеть и седмо-то лѣто на Асѫ
Іудинъ-тъ царь, царова Зимрій седмь дни
въ Ѳерсѫ. А людіе-тѣ бѣхѫ ся располо-
жили въ станъ [п]противъ Гиввеѳонъ, кой-
16 то *бѣ* на Филистимцы-тѣ. И като чухѫ
людіе-тѣ които бѣхѫ разположили станъ,
че говорѣхѫ: Зимрій направи съзаклѣ-
тіе, още порази царя, всичкый Израиль
прѣзъ онзи день въ станъ-тъ, направи
царь надъ Израиля Амрія войводѫ-тѫ
17 на воинство-то. И възлѣзе Амрій, и всич-
кый Израиль съ него, отъ Гиввеѳонъ, та
18 обсадихѫ Ѳерсѫ. И като видѣ Зимрій че
ся облада градъ-тъ, влѣзе въ вѫтрѣшній-
тъ царскый домъ, та изгори вързъ себе
19 си царскый-тъ домъ съ огнь и умрѣ. За
грѣхове-тѣ си които съгрѣши, понеже

ѣ 2 Лѣт. 17; 1, Мат. 1; 8.
ю Гл. 12; 30. 14; 16.
я Гл. 14; 14.
ѫ Іис. Нав. 19; 44. 21; 23. Гл. 16; 15.
іѫ Гл. 14; 10, 14.
а Гл. 14; 9, 16.
б Ст. 16.
в Гл. 12; 28, 29. 13; 33. 14; 16.

—

а Ст. 7. 2 Лѣт. 19; 2. 20; 34.
б Гл. 14; 7.
в Гл. 15; 34.
г Ст. 11.
д Гл. 14; 10. 15; 29.
е Гл. 14; 11.
ж 2 Лѣт. 16; 1.
з Гл. 14; 17. 15; 21.
и Ст. 1.
і Гл. 15; 27, 29. Виж. Осія 1; 4.
к 4 Цар. 9; 31.
л 1 Цар. 25; 22.
м Ст. 3.
н Ст. 1.
о Втор. 32; 21. 1 Цар. 12; 21. Иса. 41; 29. Іон. 2; 9. 1 Кор. 8; 4. 10; 19.
п Гл. 15; 27.

стори зло прѣдъ Господа, и [р]ходи въ
пѫть-тъ на Іеровоама, и въ грѣхъ-тъ му,
що стори той като направи Израиля да
20 съгрѣши. А останѫлы-тѣ дѣянія на Зи-
мрія, и съзаклѣтіе-то му което направи
не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтов-
ницы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе?
21 Тогазь ся раздѣлихѫ Израилеви-тѣ лю-
діе на двѣ части: половина-та на людіе-
тѣ слѣдовахѫ Ѳивнія Гинаѳовъ-тъ сынъ,
за да направятъ него царь: а половина-
22 та слѣдовахѫ Амрія. Но людіе-тѣ които
слѣдовахѫ Амрія, прѣвъзмогохѫ връзъ
людіе-тѣ които слѣдовахѫ Ѳивнія Гина-
ѳовъ-тъ сынъ: и умрѣ Ѳивній, и въцари
ся Амрій.
23 Въ тридесеть и първо-то лѣто на Асѫ
Іудинъ-тъ царь, царова Амрій надъ Изра-
иля, дванадесеть годины: шесть годины
24 царова въ Ѳерсѫ. И купи Самарійскый-
тъ хълмъ отъ Семера за два таланта сре-
бро, и съгради *градъ* на хълмъ-тъ, и на-
рече име-то на градъ-тъ, който съгради,
Самаріѭ, споредъ име-то на Семера, го-
25 сподаря на [с]хълмъ-тъ. [т]И стори Амрій зло
прѣдъ Господа, и стори по зло отъ всич-
26 кы-тѣ що бѣхѫ прѣди него: И [у]ходи въ
всичкы-тѣ пѫтища на Іеровоама, Нава-
товъ-тъ сынъ, и въ неговъ-тъ грѣхъ,
чрѣзъ който направи Израиля да съгрѣ-
ши, понеже разгнѣвахѫ Господа Бога
27 Израилева, [ф]съсъ суеты-тѣ си. А останѫ-
лы-тѣ дѣянія на Амрія които направи, и
юначества-та му които извърши, не сѫ ли
писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
28 Израилевы-тѣ царіе? И заспа Амрій съ
отцы-тѣ си, и погребе ся въ Самаріѭ:
и въцари ся вмѣсто него Ахаавъ сынъ му.
29 А Ахаавъ Амріевъ-тъ сынъ ся въцари
надъ Израиля въ тридесеть и осмо-то лѣ-
то на Асѫ Іудинъ-тъ царь: и царова
Ахаавъ Амріевъ-тъ сынъ надъ Израиля въ
30 Самаріѭ двадесеть и двѣ годины. И сто-
ри Ахаавъ Амріевъ-тъ сынъ зло прѣдъ
Господа, повече отъ всичкы-тѣ които бы-
31 дохѫ прѣди него. И като че бѣше малко
това, дѣто да ходи въ грѣхове-тѣ на Іе-
ровоама На́ватовъ-тъ сынъ, [х]зѣ още за
женѫ Іезавель, дъщеріѭ-тѫ на Еѳваала
[ц]Сидонскый-тъ царь, и [ч]отиде та служи
32 на Ваала, и му ся поклони. И възстави
требище на Ваала, [ш]вѫтрѣ въ Вааловъ-
33 тъ домъ, който съгради въ Самаріѭ. И
[щ]направи Ахаавъ Ашерѫ: и [ъ]отъ всичкы-
тѣ Израилевы царіе, които быдохѫ прѣ-
ди него, Ахаавъ направи повече за да
прогнѣва Господа Бога Израилева.
34 Въ неговы-тѣ дни Хіилъ Веѳилецъ-тъ
съгради Іерихонъ: тури основанія-та му
съсъ *смърть-тѫ на* Авирона първород-
ный-тъ си, и тури врата-та му съсъ
смърть-тѫ на Сегува по младый-тъ си
сынъ, [ы]споредъ слово-то Господне което
говорѝ чрѣзъ Іисуса сынъ-тъ Навіевъ.

ГЛАВА 17.

1 И Илія Ѳесвіецъ-тъ, който бѣ отъ Гала-
адскы-тѣ жители, рече Ахааву: [а]Живъ
Господь Богъ Израилевъ [б]прѣдъ когото
прѣдстоіѫ, нѣма да бѫде прѣзъ тѣзи [в]го-
дины [г]роса, и дъждь, освѣнь чрѣзъ мое-
то слово.
2 И быде слово Господне къмъ него, и
3 рече: Иди отъ тукъ, и обърни ся къмъ
истокъ, и скрый ся при потокъ-тъ Хе-
4 риѳъ, който е срещѫ Іорданъ. И ще пі-
ешь отъ потокъ-тъ: и заповѣдахъ на вра-
5 нове-тѣ, да тя хранятъ тамъ. И отиде, та
направи споредъ слово-то Господне; за-
щото отиде, та сѣднѫ при потокъ-тъ Хе-
6 риѳъ, който е срещѫ Іорданъ. И доносѣ-
хѫ му вранове-тѣ хлѣбъ и месо зарань,
и хлѣбъ и месо вечеръ: и піеше отъ по-
7 токъ-тъ. А слѣдъ нѣколко дни изсъхнѫ
потокъ-тъ, понеже не станѫ дъждь по
земіѭ-тѫ.
8 И быде слово Господне къмъ него, и
9 рече: Стани та иди въ [д]Сарептѫ Сидон-
скѫ, и сѣди тамъ: ето, заповѣдахъ тамъ
10 на еднѫ вдовицѫ женѫ да тя храни. И
станѫ та отиде въ Сарептѫ. И като оти-
де при портѫ-тѫ на градъ-тъ, ето, тамъ
една вдовица жена която събираше дър-
ва, и выкнѫ къмъ неіѫ и рече: Донесь
ми, моліѭ, малко водѫ въ съсѫдъ да
11 піѭ. И като отиде да донесе, выкнѫ
вслѣдъ неіѫ, и рече: Донесь ми, моліѭ,
12 уломъкъ хлѣбъ въ рѫкѫ-тѫ си. А тя ре-
че: Живъ Господь Богъ твой, нѣмамъ ни
еднѫ питѫ, но само еднѫ шепѫ брашно
въ делвѫ-тѫ, и малко елей въ кърчагъ-
тъ; и ето събирамъ двѣ дървцета, за да
идѫ и да го направіѭ за мене, и за сына
13 ми, та да го изѣдемъ, и да умремъ. А
Илія ѝ рече: Не бой ся: иди, направи
както рече ты; но отъ него направи пър-
во за мене единъ малъкъ потрѣбникъ, та
ми донесь, и послѣ направи за себе си, и
14 за сына си; Защото така говори Господь
Богъ Израилевъ: Делва-та на брашно-то
не ще да ся испразднѝ, нито кърчагъ-тъ
на елей-тъ ще оскудѣе, до день-тъ *въ кой-
то* Господь ще даде дъждь по лице-то на
15 земіѭ-тѫ. И тя отиде, та направи споредъ
Иліево-то слово: и ядѣше тя и той, и

р Гл. 12; 28. 15; 26, 34.
с Виж. Гл. 13; 32. 4 Цар. 17; 24. Іоан. 4; 4.
т Мих. 6; 16.
у Ст. 19.
ф Ст. 13.
х Втор. 7; 3.
ц Сѫд. 18; 7.
ч Гл. 21; 25, 26. 4 Цар. 10; 18. 17; 16.
ш 4 Цар. 10; 21, 26, 27.
щ 4 Цар. 13; 6. 17; 10. 21; 3. Іер. 17; 2.
ъ Ст. 30. Гл. 21; 25.
ы Іис. Нав. 6; 26.

а 4 Цар. 3; 14.
б Втор. 10; 8.
в Лук. 4; 25.
г Іак. 5; 17.
д Авд. 20. Лук. 4; 26.

16 домъ-тъ ѝ, *много* дни: Делва-та на бра-
шно-то не ся испразни, нито кърчагъ-тъ
на елей-тъ оскудѣ, споредъ слово-то Го-
сподне, което говори чрѣзъ Иліѭ.
17 И слѣдъ това разболѣ ся сынъ-тъ на
женѫ-тѫ, на госпожѫ-тѫ на домъ-тъ:
и болесть-та му бѣ силна много, щото
18 не останѫ дыханіе въ него. И рече на
Иліѭ: [е]Що имашь съ мене, человѣче Бо-
жій? Да ли си дошелъ при мене да дока-
рашь на память беззаконія-та ми, и да
19 уморишь сына ми? А той ѝ рече: Дай
ми сына си. И зѣ го отъ пазухѫ-тѫ ѝ,
та го изнесе на горницѫ-тѫ, дѣто сѣдѣ-
20 ше, и положи го на одръ-тъ си. И извы-
ка къмъ Господа, и рече: Господи Боже
мой! нанеслъ ли си зло и на вдовицѫ-
тѫ, при коѭто азъ живѣѭ да уморишь
21 сына ѝ? И [ж]распрострѣ ся три пѫти
вързъ дѣте-то, и извыка къмъ Господа, и
рече: Господи Боже мой, нека ся върне,
молѭ ся, душа-та на това дѣте въ него.
22 И послуша Господь Илиинъ-тъ гласъ: та
ся върнѫ душа-та на дѣте-то въ него, и
23 [з]оживѣ. И зѣ Илія дѣте-то, та го снѣ отъ
горницѫ-тѫ въ кѫщѫ-тѫ, и даде го на
майкѫ му. И рече Илія: Виждь, живъ е
24 сынъ ти. И рече жена-та на Иліѭ: Сега
[и]познавамъ отъ това че си Божій чело-
вѣкъ, и слово-то Господне въ уста-та ти
е истина.

ГЛАВА 18.

1 И [а]вслѣдъ много дни быде слово Госпо-
дне къмъ Иліѭ въ трето-то лѣто, и ре-
че: Иди, яви ся Ахааву: и [б]ще дамъ
2 дъждь по лице-то на земіѭ-тѫ, И отиде
Илія да ся яви Ахааву. А гладъ-тъ бѣ
тежькъ въ Самаріѭ.
3 И повыка Ахаавъ Авдіѭ домострои-
тель-тъ. (А Авдія ся боеше много отъ Го-
4 спода; Защото когато Іезавель истрѣби
пророцы-тѣ Господни, Авдія зѣ сто про-
роцы, та гы скры, петдесеть въ еднѫ пе-
щерѫ и петдесеть въ другѫ, и храняше
5 гы съ хлѣбъ и водѫ.) И рече Ахаавъ на
Авдіѭ: Обыколи земіѭ-тѫ, *и иди* къмъ
всичкы-тѣ водны источницы, и къмъ
всичкы-тѣ потоцы: негли намѣримъ трѣ-
вѫ, за да упазимъ животъ-тъ на коніе-
тѣ и на мьскы-тѣ, и да ся не лишимъ
6 отъ скотове-тѣ. И тъй раздѣлихѫ земіѭ-
тѫ по между си, за да ѭ обыколятъ:
Ахаавъ отиде по единъ пѫть особенъ, и
Авдія отиде по другъ пѫть особенъ.
7 И като бѣше Авдія на пѫть-тъ, ето,
Илія го срѣщнѫ: и той го позна и паднѫ
на лице, и рече: Ты ли си, Господине
8 мой Иліе? И той му рече: Азъ; иди, ка-
9 жи на господаря си: Ето, Илія. А той ре-
че: Що сьмь съгрѣшилъ, та искашь да
прѣдадешь рабъ-тъ си въ рѫкѫ-тѫ на
10 Ахаава, за да мя убіе? Живъ Господь
Богъ твой, нѣма народъ или царство, дѣ-
то да не е проваждалъ господарь-тъ ми
да тя търси: и когато казувахѫ: Нѣма
го, той заклѣваше царство-то и народъ-
11 тъ, че не сѫ тя намѣрили. А сега ты ка-
зувашь: Иди, кажи на господаря си: Ето,
12 Илія: И като ся отдѣлѭ азъ отъ тебе,
[в]Духъ Господень ще тя отведе дѣто не
знаѭ: и когато отидѫ та извѣстѭ *това*
Ахааву, и не тя намѣри, ще мя убіе. Но
рабъ-тъ ти ся бои отъ Господа отъ мла-
13 дость-тѫ си. Не извѣсти ли ся на госпо-
даря ми що сторихъ азъ, когато Іезавель
убиваше Господни-тѣ пророцы, какъ
скрыхъ сто мѫжіе отъ Господни-тѣ про-
роцы, петдесеть въ еднѫ пещерѫ, и пет-
десеть въ другѫ пещерѫ, и хранихъ гы
14 съ хлѣбъ и водѫ? А сега ты казувашь:
Иди, кажи на господаря си: Ето, Илія; но
15 той ще мя убіе. И рече Илія: Живъ Го-
сподь на силы-тѣ, прѣдъ когото прѣд-
стоѭ, че днесь ще ся явѭ нему.
16 И тъй отиде Авдія да посрѣщне Аха-
ава, и извѣсти му. И Ахаавъ отиде да по-
17 срѣщне Иліѭ. И като видѣ Ахаавъ Иліѭ,
рече му Ахаавъ: [г]Ты ли си който [д]сму-
18 щавашь Израиля? А той рече: Не сму-
щавамъ азъ Израиля, но ты, и твой-тъ
бащинъ домъ; [е]защото вы оставихте за-
повѣди-тѣ Господни, и отиде ты вслѣдъ
19 Ваалимы-тѣ. Сега прочее проводи, и съ-
бери при мене всичкый Израиль на горѫ-
тѫ [ж]Кармилъ, и пророцы-тѣ Вааловы
четыристотинъ и петдесеть, [ѕ]и четыри-
тѣ стотинъ пророцы на Ашерѫ, който
20 ядѫтъ на Іезавелинѫ-тѫ трьпезѫ. И про-
води Ахаавъ до всичкы-тѣ Израилевы сы-
нове [и]та събра пророцы-тѣ на горѫ-тѫ
Кармилъ.
21 И дойде Илія при всичкы-тѣ людіе, та
рече: [і]До кога ще хромите между двѣ
мѫдрованія? Іеова ако е Богъ слѣдувай-
те го: ако ли е [к]Ваалъ, слѣдувайте него.
А людіе-тѣ не му отговорихѫ ни рѣчь.
22 Тогазь рече Илія на людіе-тѣ: [л]Азъ
самъ останѫхъ пророкъ Господень: а
[м]Ваалови-тѣ пророци сѫ четыристотинъ
23 и петдесеть мѫжіе. Нека ни дадѫтъ два
юнца: и нека изберѫтъ единый-тъ юнецъ
за тѣхъ си, и нека го раздробятъ, и не-
ка *го* турятъ на дърва-та, и огнь да не
турятъ: и азъ ще приготвѭ другый-тъ
юнецъ, и ще *го* турѭ на дърва-та, и огнь
24 нѣма да турѭ. И призовѣте име-то на

[е] Виж. Лук. 5; 8.
[ж] 4 Цар. 4; 34, 35.
[з] Евр. 11; 35.
[и] Іоан. 3; 2. 16; 30.

[а] Лук. 4; 25. Іак. 5; 17.
[б] Втор. 28; 12.
[в] 4 Цар. 2; 16. Іез. 3; 12, 14. Мат. 4; 1. Дѣян. 8; 39.
[г] Гл. 21; 20.
[д] Іис. Нав. 7; 25. Дѣян. 16; 20.
[е] 2 Лѣт. 15; 2.
[ж] Іис. Нав. 19; 26.
[ѕ] Гл. 16; 33.
[и] Гл. 22; 6.
[і] 4 Цар. 17; 41. Мат. 6; 24.
[к] Виж. Іис. Нав. 24; 15.
[л] Гл. 19; 10, 14.
[м] Ст. 19.

богъ-тъ си, и азъ ще призовж име-то на
Господа: и онзи Богъ, [н]който отговори
чрѣзъ огнь, той нека е Богъ. И отгово-
рихж всичкы-тѣ людіе та рекохж: До-
бро е това слово.
25 И рече Илія на Вааловы-тѣ пророцы:
Изберѣте си единый-тъ юнецъ, та *го* при-
готвѣте вы първо; защото сте много: и
призовѣте име-то на богъ-тъ си, огнь
26 обаче да не турите. И зѣхж юнецъ-тъ
който имъ ся даде, та го приготвихж, и
призовавахж име-то на Ваала отъ утрињ-
тж дори до пладне, и выкахж: Послушай
насъ, Ваале; но [о]нѣмаше гласъ, и нѣма-
ше слушаніе: и скачахж около олтарь-
27 тъ, който бѣхж съзидали. А около пла-
дне Илія имъ ся присмиваше, и казува-
ше: Выкайте съ голѣмъ гласъ; защото
богъ е: или ся разговаря, или има нѣщо
работж, или е на пжть, или може бы да
28 спи, и ще ся събуди. И выкахж съ го-
лѣмъ гласъ и [п]рѣжехж ся споредъ обы-
чай-тъ си съ ножове и съ копія, додѣ ся
29 излѣ кръвь на тѣхъ. И като прѣминж
пладне, [р]и тѣ пророчествовахж дори до
часъ-тъ на приношеніе-то, не бѣ гласъ, и
[с]не бѣ слушаніе, и не бѣ вниманіе.
30 Тогазь рече Илія на всичкы-тѣ людіе:
Приближѣте при мене. И всичкы-тѣ лю-
діе приближихж при него. И [т]поправи
олтарь-тъ Господень, който бѣше съборенъ.
31 ренъ. И зѣ Илія дванадесеть каменіе спо-
редъ число-то на племена-та на синове-
тѣ на Іакова, къмъ когото быде слово
Господне, и рече: [у]Израиль ще бжде име-
32 то ти: И съзида съ каменіе-тѣ олтарь [ф]въ
име-то Господне: и направи браздж око-
ло олтарь-тъ която вмѣщаваше двѣ саты
33 сѣме. И [х]нареди дърва-та, и насѣче
юнецъ-тъ на кжсове, та го тури на дър-
34 ва-та. И рече: Напълнѣте съ водж четы-
ри водоносы, та [ц]излѣйте на всесъжже-
ніе-то и на дърва-та. И рече: Повторѣте:
и повторихж. И рече: Потретѣте: и по-
35 третихж. И обикаляше вода-та около ол-
тарь-тъ: още и [ч]бразда-та ся напълни съ
36 водж. И въ часъ-тъ на приношеніе-то
приближи Илія пророкъ-тъ, и рече: Го-
споди, [ш]Боже Авраамовъ, и Исааковъ и
Израилевъ, [щ]нека бжде извѣстно днесь,
че Ты си Богъ въ Израиля, и азъ рабъ
твой, и [ъ]че споредъ твое-то слово напра-
37 вихъ всичкы тѣзи дѣла: Послушай мя Го-
споди, послушай мя, за да познаіжтъ тѣ-
зи людіе че ты, Господи, си Богъ, и ты
38 си обърнжлъ сърдца-та имъ назадъ. То-
газь [ы]паднж огнь отъ Господа, та' пояде
всесъжженіе-то, и дърва-та, и каменіе-тѣ
и пърсть-тж, и облиза водж-тж която бѣ
въ браздж-тж.
39 И когато видѣхж това всичкы-тѣ лю-
діе, паднжхж на лице, и рекохж: [ь]Іеова,
40 той е Богъ: Іеова, той е Богъ. И рече
имъ Илія: [ѣ]Хванѣте Вааловы-тѣ проро-
цы: никой отъ тѣхъ да не избѣгне. И
хванжхж гы: и низведе гы Илія при по-
токъ-тъ Кисонъ, и [ю]искла гы тамъ.
41 И рече Илія на Ахаава: Възлѣзь, яждь
и пій, защото *иде* гласъ на много дъждь.
42 И възлѣзе Ахаавъ да яде и да піе: а
Илія възлѣзе на върхъ Кармилъ, и [я]наве-
де ся на земіж-тж та тури лице-то си ме-
43 жду колѣнѣ-тѣ си: И рече на слугж-тж
си: Възлѣзь сега, погледни къмъ море-
то. И възлѣзе, та погледнж, и рече: Нѣ-
ма нищо. А той рече: Иди пакъ, до седмь
44 пжти. И седмый-тъ пжть рече: Ето ма-
лъкъ облакъ, колкото человѣческа длань,
възлѣзва отъ море-то. И рече: Възлѣзь,
кажи Ахааву: Впрегни *колесницж-тж си*
45 та слѣзь, за да тя не хване дъждь-тъ. И
между това небе-то ся помрачи отъ
облацы и вѣтръ, и станж голѣмъ дъждь.
И качи ся Ахаавъ на колесницж-тж си
46 та отиде въ Іезраель. И ржка Господня
быде връху Иліж: [ж]и стегнж чрѣсла-та
си, та тичаше прѣдъ Ахаава дори до
входъ-тъ на Іезраель.

ГЛАВА 19.

1 И възвѣсти Ахаавъ на Іезавель всичко
що направи Илія, и какъ [а]изби съ мечъ
2 всичкы-тѣ пророцы. И проводи Іезавель
вѣститель на Иліж, и рече: [б]Така да на-
правятъ богове-тѣ, и така да притурятъ,
ако утрѣ около тойзи часъ не направіж
животъ-тъ ти както животъ-тъ на едно-
3 го отъ тѣхъ. И *като видѣ *това Илія,*
станж, и отиде заради животъ-тъ си, и
дойде въ Вирсавее Іудинъ, и остави тамъ
слугж-тж си.
4 А той отиде въ пустыніж-тж единъ
день пжть, и отиде та сѣднж подъ едно
смерчіе: и [в]пожела въ себе си да умре, и
рече: Стига: сега, Господи, земи душж-
тж ми, защото не сьмь по добръ отъ от-
5 цы-тѣ си. И лѣгнж та заспа подъ едно
смерчіе, и ето, ангелъ ся допрѣ до него,
6 и рече му: Стани, яждь. И погледнж, и
ето, при главж-тж му потрѣбникъ *печенъ*
въ жаравж-тж, и кърчагъ съ водж. И яде
7 и пи, и пакъ лѣгнж. И върнж ся ангелъ
Господень пакъ, та ся допрѣ до него, и

н Ст. 38. 1 Лѣт. 21; 26.
о Псал. 115; 5. Іер. 10; 5. 1 Кор. 8; 4. 12; 2.
п Лев. 19; 28. Втор. 14; 1.
р 1 Кор. 11; 4, 5.
с Ст. 26.
т Гл. 19; 10.
у Быт. 32; 28. 35; 10. 4 Цар. 17; 34.
ф Кол. 3; 17.
х Лев. 1; 6, 7, 8.
ц Виж. Сжд. 6; 20.
ч Ст. 32, 38.
ш Исх. 3; 6.
щ Гл. 8; 43, 4 Цар. 19; 19. Псал. 83; 18.
ъ Числ. 16; 28.
ы Лев. 9; 24. Сжд. 6; 21. 1 Лѣт. 21; 26. 2 Лѣт. 7; 1.
ь Ст. 24.
ѣ 4 Цар. 10; 25.
ю Втор. 13; 5. 18; 20.
я Іак. 5; 17, 18.
ж 4 Цар. 4; 29. 9; 1.

—

а Гл. 18; 40.
б Руѳ. 1; 17. Гл. 20; 10. 4 Цар. 6; 31.
* *Или* убоя ся и
в Числ. 11; 15. Іон. 4; 3, 8.

рече: Стани, яждь; защото много ти е
8 пѫть-тъ. И станѫ та яде и пи, и съ крѣ-
пость-тѫ на онова ястіе пѫтова [г]четыри-
десеть дни и четыридесеть нощи, дори до
[д]Хоривъ горѫ-тѫ Божіѭ.
9 И влѣзе тамъ въ пещерѫ, и насели ся
тамъ: и ето, *бъде* слово Господне къмъ
него, та му рече: Що правишь тукъ,
10 Иліе? А той рече: [е]Поревновахъ много
[ж]за Господа Бога на силы-тѣ; защото
Израилеви-тѣ сынове оставихѫ завѣтъ-тъ
ти, олтари-тѣ ти съборихѫ, и [з]пророцы-
тѣ ти избихѫ съ мечъ: и [и]останѫхъ азъ
самъ, и искатъ животъ-тъ ми, да го от-
11 немѫтъ. И рече: Излѣзь, та застани [і]на
горѫ-тѫ, прѣдъ Господа. И ето, Господь
минува и [к]вѣтръ голѣмъ и силенъ цѣпѣ-
ше горы-тѣ и стрываше скалы-тѣ прѣдъ
Господа: *и* Господь не бѣ въ вѣтръ-тъ: и
подирь вѣтръ-тъ трѫсъ: Господь не бѣ
12 въ трѫсъ-тъ: И подирь трѫсъ-тъ огнь:
Господь не бѣ въ огнь-тъ: и подирь
13 огнь-тъ, тихъ и тънъкъ гласъ. И като чу
Илія, [л]покры лице-то си съ кожухъ-тъ
си, та излѣзе, и застанѫ въ входъ-тъ на
пещерѫ-тѫ. [м]И ето, гласъ къмъ него: и
14 рече: Що правишь тукъ, Иліе? [н]И рече:
Поревновахъ много за Господа, Бога на
силы-тѣ; защото Израилеви-тѣ сынове
оставихѫ завѣтъ-тъ ти, олтари-тѣ ти съ-
борихѫ, и пророцы-тѣ ти избихѫ съ
мечъ: и останѫхъ азъ самъ, и искатъ
15 животъ-тъ ми да го отнемѫтъ. И рече
му Господь: Иди, върни ся въ пѫть-тъ
си къмъ пустыніѭ-тѫ на Дамаскъ: и ко-
гато отидешь, [о]помажи Азаила за царь
16 надъ Сиріѭ: А [п]Іиуя Намессіевъ-тъ сынъ
ще помажешь за царь надъ Израиля: и
[р]Елиссея Сафатовъ-тъ сынъ, отъ Авел-
меолѫ, ще помажешь за пророкъ вмѣсто
17 тебе. И [с]ще бѫде, щото оногози, който
ся избави отъ мечъ-тъ на Азаила, ще *го*
умъртви Іиуй: и оногози, който ся изба-
ви отъ мечъ-тъ на Іиуя, [т]ще го умъртви
18 Елиссей. [у]Оставихъ обаче въ Израиль
седмь тысящы, всичкы-тѣ който не сѫ
прѣклонили колѣна Ваалу, и [ф]всякы уста
които не сѫ го цѣлували.
19 И търгнѫ отъ тамъ, та намѣри Елис-
сея, Сафатовъ-тъ сынъ, като орѣше *съ*
дванадесеть супруга волове прѣдъ себе
си, и той бѣ съ дванадесетый-тъ: и ми-
нѫ Илія близу край него, та хвърли връзъ
20 него кожухъ-тъ си. А той остави волове-
тѣ, та ся завтече вслѣдъ Иліѭ, и рече:
[х]Нека цѣлувамъ, молѭ, отца си и май-
кѫ си, и *тогазь* ще тя послѣдувамъ. И
рече му: Иди, върни ся; защото що ти
21 сьмь направилъ? И върнѫ ся отъ поди-
рѣ му та зѣ единъ супругъ волове, и за-
кла гы, и [ц]опече месо-то имъ съ орѫдія-
та на волове-тѣ, и даде на людіе-тѣ, та
ядохѫ. Тогазь станѫ та отиде вслѣдъ
Иліѭ, и слугуваше му.

ГЛАВА 20.

1 Тогазь Венададъ Сирійскый царь събра
всичкѫ-тѫ си силѫ: (а *имаше* съ него
тридесеть и два царіе, и коніе, и коле-
сницы:) и възлѣзе та обсади Самаріѭ, и
2 ратоваше іѭ. И проводи вѣстители на
Ахаава Израилевъ-тъ царь въ градъ-тъ, и
3 рече му: Така говори Венададъ: Сребро-
то ти и злато-то ти е мое: и жены-тѣ ти
4 и красны-тѣ ти чада сѫ мои. И отговори
Израилевый царь и рече: Споредъ слово-
то ти, господарю мой царю, твой сьмь
5 азъ, и всичко каквото имамъ. И дойдохѫ
пакъ вѣстители-тѣ, та рѣкохѫ: Така го-
вори Венададъ, и казува: Понеже испро-
водихъ къмъ тебе, и рекохъ: Сребро-то
си, и злато-то си, и жены-тѣ си, и чада-
6 та си, ще дадешь менѣ; Но утрѣ, около
тойзи часъ ще пратіѭ рабы-тѣ си при те-
бе и ще прѣдирятъ домъ-тъ ти, и домо-
ве-тѣ на рабы-тѣ ти: и каквото е жела-
телно прѣдъ очи-тѣ ти, ще турятъ въ рѫ-
7 цѣ-тѣ си, и ще *го* земѫтъ. Тогазь повы-
кнѫ Израилевый царь всичкы-тѣ старѣй-
шины на мѣсто-то, та рече: Размыслѣте,
молѭ, и виждте че той зло иска; защо-
то проводи до мене за жены-тѣ ми, и за
чада-та ми, и за сребро-то ми, и за зла-
8 то-то ми, и не му отрѣкохъ *нищо.* И ре-
кохѫ му всичкы-тѣ старѣйшины и всич-
кы-тѣ людіе: Да не послушашь, нито да
9 склонишь. За то рече на Венададовы-тѣ вѣ-
стители: Кажѣте на господаря ми царь-тъ:
Всичко каквото заржча ты на рабъ-тъ
си най напрѣдъ, ще направіѭ: но това
нѣщо не могѫ да направіѭ. И вѣстители-
тѣ си отидохѫ, та му отнесохѫ отвѣтъ.
10 И пакъ му проводи Венададъ, и рече:
[а]Така да ми направятъ богове-тѣ, и та-
ка да приложатъ, ако пьрсть-та на Сама-
ріѭ бѫде доволна за по еднѫ шепѫ на
11 всичкы-тѣ людіе, които мя слѣдуватъ. И
отговори Израилевый царь и рече: Кажѣ-
те *му:* Който ся опасува *съ орѫжія,* нека
ся не хвали, както който *гы* распасува.
12 А когато *Венададъ* чу това слово, [б]піеше
той и царіе-тѣ *що бѣхѫ съ него* въ шатъ-
ры-тѣ, и рече на рабы-тѣ си: Опълчѣте
ся. И опълчихѫ ся противъ градъ-тъ.
13 И ето дойде при Ахаава Израилевъ-тъ

[г] Виж. Исх. 34; 28. Втор. 9; 9, 18. Мат. 4; 2.
[д] Исх. 3; 1.
[е] Рим. 11; 3.
[ж] Числ. 25; 11, 13. Псал. 69; 9.
[з] Гл. 18; 4.
[и] Гл. 18; 22. Рим. 11; 3.
[і] Исх. 24; 12.
[к] Іез. 1; 4. 37; 7.
[л] Виж. Исх. 3; 6. Иса. 6; 2.
[м] Ст. 9.
[н] Ст. 10.
[о] 4 Цар. 8; 12, 13.
[п] 4 Цар. 9; 1—3.
[р] Лук. 4; 27.
[с] 4 Цар. 8; 12. 9; 14 и дрг. 10; 6 и дрг. 13; 3.
[т] Виж. Осія 6; 5.
[у] Рим. 11; 4.
[ф] Виж. Осія 13; 2.
[х] Мат. 8; 21, 22. Лук. 9; 61, 62.
[ц] 2 Цар. 24; 22.

—

[а] Гл. 19; 2.
[б] Ст. 16.

царь единъ пророкъ, и рече: Така гово-
ри Господь: Видишь ли всичко това го-
лѣмо множество? ето, [б]азъ го прѣдавамъ
въ рѫцѣ-тѣ ти днесь: и ще познаешь че
14 азъ сьмь Господь. И рече Ахаавъ: Чрѣзъ
кого? А той отговори: Така говори Го-
сподь: Чрѣзъ слугы-тѣ на князове-тѣ на
области-тѣ. Тогазь рече: Кой ще начне
сраженіе-то: И отвѣща: Ты.
15 Тогазь изброи слугы-тѣ на князове-тѣ
на области-тѣ, и тѣ бѣхѫ двѣстѣ и три-
десеть и два; и слѣдъ тѣхъ, изброи всич-
кы-тѣ людіе, всичкы-тѣ Израилевы сыно-
ве, седмь тысящы. И излѣзохѫ около
16 пладне. А Венададъ [г]піеше *и* опиваше ся
въ шатры-тѣ, той, и царіе-тѣ, тридесеть-
17 тѣ и два царіе, союзници-тѣ му. И излѣ-
зохѫ първи слугы-тѣ на князове-тѣ на
области-тѣ: и проводи Венададъ *да ся на-
учи:* и възвѣстихѫ му, и рекохѫ: Мѫжіе
18 излѣзохѫ изъ Самаріѭ. А той рече: Ако
сѫ излѣзли мирно, хванѣте гы живы: а
ако сѫ излѣзли за бой, *пакъ* гы живы
19 хванѣте. Излѣзохѫ прочее изъ градъ-тъ
тѣзи слугы на князове-тѣ на области-тѣ,
20 и воинство-то което гы слѣдуваше. И по-
рази всякой человѣкъ-тъ си: и Сиріяни-
тѣ побѣгнѫхѫ: и гони гы Израиль: а Ве-
нададъ Сирійскый царь ся отърва на конь
21 съ конницы-тѣ. И излѣзе Израилевый
царь, та порази конницы-тѣ и колесни-
цы-тѣ, и направи на Сиріяны-тѣ голѣмо
22 пораженіе. И дойде пророкъ-тъ при Изра-
илевъ-тъ царь, та му рече: Иди, укрѣпи
ся, и размысли, та виждь що ще да на-
правишь; защото [д]въ завращаніе-то на го-
динѫ-тѫ Сирійскый царь ще възлѣзе
противъ тебе.
23 А раби-тѣ на Сирійскый-тъ царь реко-
хѫ му: Тѣхни-тѣ богове сѫ богове пла-
нинскы: заради това ся прѣукрѣпихѫ
противъ насъ; но ако направимъ бой съ
тѣхъ въ поле-то, непрѣмѣнно ще ся прѣ-
24 укрѣпимъ ный противъ тѣхъ. Направи
прочее това нѣщо; извади царіе-тѣ вся-
кого отъ мѣсто-то му, та тури вмѣсто
25 тѣхъ войводы. И ты си събери войскѫ,
колкото войска ти загынѫ, и конь вмѣ-
сто конь, и колесницѫ вмѣсто колесни-
цѫ: и нека направимъ бой съ тѣхъ въ
поле-то, и непрѣмѣнно ще ся прѣукрѣ-
пимъ противъ тѣхъ. И послуша гласъ-тъ
имъ, та направи така.
26 И въ завращаніе-то на годинѫ-тѫ, из-
брои Венададъ Сирійцы-тѣ, и възлѣзе [е]въ
Афекъ, за да направи бой противъ Изра-
27 иля. И Израилеви-тѣ сынове ся изброи-
хѫ, и ся приготвихѫ та отидохѫ да гы
посрѣщнѫтъ; и расположихѫ станъ-тъ
си Израилеви-тѣ сынове срещѫ тѣхъ ка-
то двѣ малкы козіи стада: а Сирійци-тѣ
28 испълнихѫ земѭ-тѫ. И дойде Божій-тъ
человѣкъ, та говори на Израилевъ-тъ
царь, и рече: Така говори Господь: По-
неже Сиріяни-тѣ рекохѫ: Іеова е Богъ
на планины-тѣ, а не Богъ на долове-тѣ,
заради това [ж]ще прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ
ти всичко това голѣмо множество, и ще
29 познаете че азъ сьмь Іеова. И бѣхѫ рас-
положени въ станъ едни срещѫ другы
седмь дни. И въ седмый-тъ день станѫ
сраженіе: и поразихѫ Израилеви-тѣ сы-
нове Сиріяны-тѣ сто тысящы пѣшцы въ
30 единъ день. А останѫли-тѣ побѣгнѫхѫ
въ Афекъ, къмъ градъ-тъ: и паднѫ стѣ-
на-та върхъ двадесеть и седмь тысящы
отъ останѫлы-тѣ мѫжіе. И побѣгнѫ Ве-
нададъ, та влѣзе въ градъ-тъ *и скры ся*
изъ клѣть въ клѣть.
31 И рекохѫ му раби-тѣ му: Ето сега
чухмы че царіе-тѣ на Израилевый-тъ домъ
сѫ милостиви царіе: [з]да туримъ прочее
врѣтища на чрѣсла-та си, и вѫжя на гла-
вы-тѣ си, и да излѣземъ прѣдъ Израи-
левъ-тъ царь: негли бы ти подарилъ жи-
32 вотъ-тъ. И прѣпасахѫ ся съ врѣтища
около чрѣсла-та си, и съ вѫжя на главы-
тѣ си дойдохѫ при Израилевъ-тъ царь, та
рекохѫ: Рабъ-тъ ти Венададъ говори:
Нека живѣе душа-та ми, молѭ. И рече:
33 Живъ ли е още? братъ ми е. И мѫжіе-тѣ
зѣхѫ *това* за добръ знакъ, и побързахѫ
да *повторятъ това що излѣзе изъ уста-
та му: и рекохѫ: Братъ ти Венададъ. И
рече: Идѣте, доведѣте го. И когато дойде
при него Венададъ, той го въскачи на
34 колесницѫ-тѫ *си.* И рече му *Венададъ:*
[и]Градове-тѣ, които зѣ баща ми отъ ба-
щѫ ти, ще ти гы отдамъ: и ще си на-
правишь стъгды въ Дамаскъ, както на-
прави баща ми въ Самаріѭ. И азъ, *рече*
Ахаавъ, ще тя пустнѫ съ тойзи уговоръ.
Така направи уговоръ съ него, и пу-
стнѫ го.
35 А единъ человѣкъ [і]отъ сынове-тѣ на
пророцы-тѣ рече на ближній-тъ си [к]съсъ
слово Господне: Удари мя, молѭ. Но не
36 рачи человѣкъ-тъ да го удари. И рече
му: Понеже не послуша ты гласъ-тъ Го-
сподень, ето, като тръгнешь отъ мене,
львъ ще тя порази. И като тръгнѫ отъ
37 него, [л]намѣри го львъ, и порази го. На-
мѣри сетнѣ другыго человѣка и рече:
Удари мя, молѭ. И человѣкъ-тъ го удари,
38 и съ ударъ-тъ направи ранѫ. Тогазь си
отиде пророкъ-тъ, та чакаше на пѫть-тъ
за царя, прѣличенъ съ покровъ на очи-
39 тѣ си. И [м]като минуваше царь-тъ, той
извыка къмъ царя и рече: Рабъ-тъ ти
излѣзе въ срѣдъ сраженіе-то: и ето,
единъ человѣкъ като свърнѫ на странѫ,
доведе едного при мене и рече: Пази то-

б Ст. 28.
г Ст. 12. Гл. 16; 9.
д 2 Цар. 11; 1.
е Іис. Нав. 13; 4.
ж Ст. 13.
з Быт. 37; 34.
* *Евр.* грабнѫтъ що изъ него.
и Гл. 15; 20.
і 4 Цар. 2; 3, 5, 7, 15.
к Гл. 13; 17, 18.
л Гл. 13; 24.
м Виж. 2 Цар. 12; 1 и др.

гозь человѣка: ако побѣгне нѣкакъ, то-
газь [н]животъ-тъ ти ще бжде вмѣсто жи-
вотъ-тъ му, или ще платишь единъ та-
40 лантъ сребро: И като ся упражняваше
рабъ-тъ ти тукъ и тамъ, той ся изгуби.
И рече му Израилевый царь: Тойзи е
41 сждъ-тъ ти: ты си *го* самъ изреклъ. То-
газь ускори та дигнж покровъ-тъ отъ
очи-тѣ си: и позна го Израилевый царь
42 че бѣше отъ пророцы-тѣ: И рече му: Та-
ка говори Господь: [о]Понеже ты пустнж
отъ ржкж-тж *си* человѣка, когото азъ
бѣхъ опрѣдѣлилъ за истрѣбленіе, заради
това животъ-тъ ти ще бжде вмѣсто не-
говъ-тъ животъ, и людіе-тѣ ти вмѣсто
43 людіе-тѣ му. И [п]отиде Израилевый царь
въ домъ-тъ си дряхлъ и огорченъ, и дой-
де въ Самарійж.

ГЛАВА 21.

1 И слѣдъ тѣзи събытія, Навуѳей Іезра-
елецъ-тъ имаше лозіе въ Іезраель, близу
до домъ-тъ на Ахаава Самарійскый-тъ
2 царь. И говорѝ Ахаавъ на Навуѳея, и ре-
че: Дай ми [а]лозіе-то си да го имамъ за
градинж на зеліе, понеже е близу до
домъ-тъ ми: и ще ти дамъ вмѣсто него
по добро лозіе отъ него: *или*, ако ти е
угодно, ще ти дамъ цѣнж-тж въ сребро.
3 И Навуѳей рече Ахааву: Да ми не даде Го-
сподь, [б]да ти дамъ бащино-то си наслѣдіе.
4 И дойде Ахаавъ въ домъ-тъ си дряхлъ
и огорченъ, за тжзи думж коіжто му ка-
за Навуѳей Іезраелецъ-тъ и рече: Не щж
да ти дамъ бащино-то си наслѣдіе. И лѣ-
гнж на одръ-тъ си, та завърнж лице-то
5 си, и не яде хлѣбъ. И дойде при него Іе-
завель жена му, та му рече: Защо е духъ-
6 тъ ти дряхлъ, та не ядешь хлѣбъ? А той ѝ
рече: Понеже говорихъ на Навуѳея Іе-
зраелецъ-тъ, и рѣкохъ му: Дай ми лозіе-
то си съсъ сребро: или, ако обичашь, ще
ти дамъ *друго* лозіе вмѣсто него: а той
отговори: Не щж да ти дамъ лозіе-то си.
7 И рече му Іезавель жена му: Ты ли се-
га царувашь надъ Израиля? Стани, яждь
хлѣбъ, и нека е весело сърдце-то ти: азъ
ще ти дамъ лозіе-то на Навуѳея Іезрае-
8 лецъ-тъ. Тогазь писа писма въ Ахаавово
име, и запечата съ печать-тъ му, та про-
води писма-та на старѣйшины-тѣ и на бла-
городны-тѣ, които бѣхж въ градъ-тъ му,
9 които живѣехж съ Навуѳея. И пишеше
въ писма-та и казуваше: Прогласѣте
постъ, и турѣте Навуѳея на чело на лю-
10 діе-тѣ. И турѣте двама лошы человѣцы
срещж него, за да засвидѣтелствуватъ
противъ него, и да рекжтъ: Ты [в]похули
Бога и царя. Тогазь изведѣте го и [г]убій-
те го съ каменіе, и нека умре.
11 И направихж мжжіе-тѣ отъ градъ-тъ
му, старѣйшины-тѣ и благородни-тѣ кои-
то живѣехж въ градъ-тъ му, както имъ
бѣ проводила Іезавель, споредъ написано-
12 то въ писма-та които имъ прати. [д]Про-
гласихж постъ, и турихж Навуѳея на че-
13 ло на людіе-тѣ: И влѣзохж двама лоши
человѣци, та сѣднжхж срещж него: и
свидѣтелствовахж лоши-тѣ человѣци про-
тивъ него, противъ Навуѳея, прѣдъ лю-
діе-тѣ, и рекохж: Навуѳей похули Бога и
царя. [е]Тогазь го изведохж вънъ отъ
градъ-тъ, та го убихж съ каменіе, и
14 умрѣ. И пратихж на Іезавель, и казахж:
Навуѳей быде убитъ съ каменіе и умрѣ.
15 И като чу Іезавель че Навуѳей быде
убитъ съ каменіе, и умрѣ, рече Іезавель
Ахааву: Стани, наслѣди лозіе-то на На-
вуѳея, Іезраелецъ-тъ, което не рачеше да
ти даде съсъ сребро; защото Навуѳей не е
16 живъ, но умрѣ. И като чу Ахаавъ че На-
вуѳей умрѣ, станж Ахаавъ да слѣзе въ
лозіе-то на Навуѳея Іезраелецъ-тъ за да
го наслѣди.
17 И [ж]быде слово Господне къмъ Илійж
18 Ѳесвіецъ-тъ, и рече: Стани, слѣзь да по-
срѣщнешь Ахаава, Израилевъ-тъ царь,
[з]който *живѣе* въ Самарійж: ето, той е въ
лозіе-то на Навуѳея, дѣто слѣзе да го на-
19 слѣди: И ще му говоришь, иречешь: Та-
ка говори Господь: Уби ли ты, а още на-
слѣдова ли ты? И ще му говоришь и ре-
чешь: Така говори Господь: [и]На мѣсто-
то, дѣто псета-та лизахж кръвь-тж на
Навуѳея, ще лижжтъ псета-та кръвь-тж
20 ти, ей, твоіж-тж. И рече Ахаавъ Илію:
[і]Намѣри ли мя ты, враже мой? И отго-
вори: Намѣрихъ тя; защото [к]продаде ты
себе си за да правишь зло прѣдъ Госпо-
21 да. Ето, *говори Господь*, [л]Азъ ще докарамъ
зло върхъ тебе, и ще пометж вслѣдъ те-
бе, и ще истрѣбіж на Ахаава [м]всичко до
кракъ, и [н]затвореный-тъ и оставеный-тъ
22 въ Израиль: И ще направіж домъ-тъ ти
както домъ-тъ [о]на Іеровоама Наватовъ-
тъ сынъ, и както домъ-тъ [п]на Ваасж
Ахіинъ-тъ сынъ, заради прогнѣваніе-то
съ което мя ты прогнѣвà, и направи ты
23 Израиля да съгрѣши. И [р]за Іезавель още
говорѝ Господь, и каза: Псета-та ще изѣ-
джтъ Іезавель при прѣдстѣніе-то на Іез-
24 раель. [с]Който Ахаавовъ умре въ градъ-тъ,
псета-та ще *го* изѣджтъ: и който умре въ
поле-то, птицы-тѣ небесны ще *го* изѣджтъ.
25 [т]Никой наистинж не быде подобенъ

н 4 Цар. 10; 24.
о Гл. 22; 31—37.
п Гл. 21; 4.

а 1 Цар. 8; 14.
б Лев. 25; 23. Числ. 36; 7. Іез. 46; 18.
в Исх. 22; 28. Лев. 24; 15, 16. Дѣян. 6; 11.
г Лев. 24; 14.
д Иса. 58; 4.
е Виж. 4 Цар. 9; 26.
ж Псал. 9; 12.
з Гл. 13; 32. 2 Лѣт. 22; 9.
и Гл. 22; 38.
і Гл. 18; 17.
к 4 Цар. 17; 17. Рим. 7; 14.
л Гл. 14; 10. 4 Цар. 9; 8.
м 1 Цар. 25; 22.
н Гл. 14; 10.
о Гл. 15; 29.
п Гл. 16; 3, 11.
р 4 Цар. 9; 36.
с Гл. 14; 11, 16; 4.
т Гл. 16; 30 и дрг.

Ахааву, който продаде себе си за да прави
което е лошо прѣдъ Господа, [у]както го
26 подбуждаше Іезавель жена му. И направи
много мьрзости, като слѣдуваше идолы-
тѣ, [ф]по всичко както правѣхѫ Аморрей-
ци-тѣ, които Господь изгони отъ лице-то
на Израилевы-тѣ сынове.
27 И като чу Ахаавъ тѣзи думы, раздра
дрехы-тѣ си, и [х]тури врѣтище на снагѫ-
тѫ си, и пости, и лѣжеше обвитъ въ врѣ-
28 тище, и ходѣше внимателно. И быде сло-
во Господне къмъ Иліѭ Ѳесвіецъ-тъ, и
29 рече: Видѣ ли какъ ся смири Ахаавъ
прѣдъ мене? Понеже ся смири прѣдъ ме-
не, не щѫ да докарамъ зло-то въ дни-тѣ
му: [ц]въ дни-тѣ на сына му ще докарамъ
зло-то на домъ-тъ му.

ГЛАВА 22.

1 И минѫхѫ ся три годины безъ бой ме-
2 жду Сиріѭ и Израиля. А въ третѫ-тѫ
годинѫ [а]слѣзе Іосафатъ Іудиный царь,
3 при Израилевъ-тъ царь. И рече Израиле-
вый царь на рабы-тѣ си: Знаете ли че
[б]Рамоѳъ-галаадъ е нашъ, а ный *небре-
жимъ да го земемъ отъ рѫкѫ-тѫ на Си-
4 рійскый-тъ царь? И рече на Іосафата:
Дохождашь ли съ мене на бой въ Ра-
моѳъ-галаадъ? И рече Іосафатъ на Изра-
илевъ-тъ царь: [в]Азъ сьмь както ты, лю-
діе-тѣ ми както людіе-тѣ ти, коніе-тѣ ми
както коніе-тѣ ти.
5 И рече Іосафатъ на Израилевъ-тъ царь:
Допытайте ся, молѭ, отъ слово-то Го-
6 сподне днесь, И [г]събра Израилевый царь
пророцы-тѣ, почти четыристотинъ мѫ-
жіе, та имъ рече: Да идѫ ли противъ
Рамоѳъ-галаадъ на бой, или да не идѫ?
А тѣ рекохѫ: Възлѣзь, и Господь ще го
прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на царя.
7 И рече [д]Іосафатъ: Нѣма ли тукъ още
единъ пророкъ Господень, да попытамы
8 чрѣзъ него? И рече Израилевый царь на
Іосафата: Има още единъ человѣкъ Ми-
хей, сынъ на Іемлѫ, чрѣзъ когото мо-
жемъ да попытамы Господа; но азъ го
мразѭ; защото не пророчествува добро
за мене, но зло. И рече Іосафатъ: Нека
9 не говори царь-тъ така. И повыка Изра-
илевый царь едного скопца, та рече: До-
10 веди скоро Михея сынъ-тъ на Іемлѫ. А
Израилевый царь и Іосафатъ Іудиный царь
сѣдѣхѫ, всякой на прѣстолъ-тъ си, облѣ-
чени въ одежды, на открыто мѣсто при
входъ-тъ на Самарійскѫ-тѫ портѫ: и
всичкы-тѣ пророци пророкувахѫ прѣдъ
11 тѣхъ. И Седекія сынъ-тъ на Ханаана бѣ-
ше си направилъ желѣзны рогове: и ре-
че: Така говори Господь: Съ тѣзи ще из-
бодешь Сиріяны-тѣ, додѣ гы свършишь.
12 И всичкы-тѣ пророци пророкувахѫ така,
и казувахѫ: Възлѣзь въ Рамоѳъ-галаадъ,
и ще имашь добръ успѣхъ; защото Го-
сподь ще *го* прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на царя.
13 А вѣститель-тъ който отиде да повы-
ка Михея, говори му, и рече: Ето сега
думы-тѣ на пророцы-тѣ изъ едны уста сѫ
добры за царя: молѭ прочее и твое-то
слово да е така както слово-то на едно-
14 го отъ тѣхъ, и говори добро-то. А Михей
рече: Живъ Господь, [е]което ми рече Го-
сподь, нето ще говорѭ.
15 И тъй дойде при царя. И рече му царь-
тъ: Михее, да идемъ ли въ Рамоѳъ-гала-
адъ на бой, или да не идемъ? А той му
отговори: Възлѣзь, и ще имашь добръ
успѣхъ; защото Господь ще *го* прѣдаде
16 въ рѫкѫ-тѫ на царя. И рече му царь-
тъ: До колко пѫти ще тя заклѣвамъ да
ми не говоришь друго освѣнь истинѫ-тѫ
17 въ име Господне? А той рече: Видѣхъ
всичкый Израиль [ж]распърснѫтъ по горы-
тѣ, като овцы които нѣматъ овчарь. И
рече Господь: Тѣ нѣматъ господарь: не-
ка ся върнѫтъ всякой въ домъ-тъ си съ
18 миръ. И рече Израилевый царь Іосафату:
Не рѣкохъ ли ти че не ще прорече добро
19 за мене, но зло? И *Михей* рече: Чуй про-
чее слово-то Господне. [з]Видѣхъ Господа
че сѣди на прѣстолъ-тъ си, и [и]всичко-то
небесно воинство че прѣдстои около не-
20 го, отдесно му и отлѣво. И рече Господь:
Кой ще прѣльсти Ахаава, за да възлѣзе
и да падне въ Рамоѳъ-галаадъ? И единъ
21 рече така а другъ рече така. И излѣзе
единъ духъ, та застанѫ прѣдъ Господа, и
22 рече: Азъ ще го прѣльстіѫ. И рече му
Господь: Какъ? И рече: Ще излѣзѫ, и
ще бѫдѫ лъжливъ духъ въ уста-та на
всичкы-тѣ му пророцы. И рече *Господь:*
[і]Ще прѣльстишь още и ще сполучишь:
23 излѣзь, та направи така. [к]Сега прочее,
ето, Господь тури духъ лъжливъ въ
уста-та на всичкы-тѣ тѣзи твои пророцы,
но Господь говори зло за тебе.
24 Тогазь приближи Седекія сынъ-тъ на
Ханаанѫ, та плеснѫ Михея въ ланитѫ-
тѫ, и рече: [л]Прѣзъ кой пѫть прѣминѫ
Духъ-тъ Господень отъ мене, за да гово-
25 ри на тебе? И рече Михей: Ето, ще ви-
дишь *въ* който день ще влазишь изъ
клѣть въ клѣть за да ся укрыешь.
26 И рече Израилевый царь: Хванѣте Ми-
хея, та го върнѣте при Амона градскый-
тъ князь, и при Іоаса царскый-тъ сынъ,

у Гл. 16; 31.
ф Быт. 15; 16. 4 Цар. 21; 11.
х Быт. 37; 34.
ц 4 Цар. 9; 25.

а 2 Лѣт. 18; 2 и дрг.
б Втор. 4; 43.
* *Евр.* мълчимъ.
в 4 Цар. 3; 7.
г Гл. 18; 19.
д 4 Цар. 3; 11.

е Числ. 22; 38.
ж Мат. 9; 36.
з Иса. 6; 1. Дан. 7; 9.
и Іов. 1; 6. 2; 1. Псал. 103; 20, 21. Дан. 7; 10. Зах. 1; 10. Мат. 18; 10. Евр. 1; 7, 14.
і Сѫд. 9; 23. Іов. 12; 16. Іез. 14; 9. 2 Сол. 2; 11.
к Іез. 14; 9.
л 2 Лѣт. 18; 23.

27 И речѣте: Така говори царь-тъ: Турѣте
тогозь въ тьмницѫ-тѫ, и хранѣте го съ
хлѣбъ печаленъ, и съ водѫ печалнѫ, до-
28 дѣ ся върнѫ съ миръ. И рече Михей:
Ако наистинѫ ся върнешь съ миръ, [м]то
Господь не е говорилъ чрѣзъ мене. И ре-
че: Чуйте вы всичкы людіе.
29 И възлѣзе Израилевъ-тъ царь, и Іоса-
фатъ Іудинъ-тъ царь въ Рамоѳъ-галаадъ.
30 И рече Израилевый царь на Іосафата:
Азъ ще ся прѣличѫ и ще влѣзѫ въ сра-
женіе-то: а ты облѣчи одежды-тѣ си. [н]И
прѣличи ся Израилевый царь, та влѣзе
31 въ сраженіе-то. А Сирійскый царь бѣ
заповѣдалъ на тридесеть и два-та свои
колесниценачалницы, и реклъ: Не ся
бійте *нито* съ малъкъ нито съ голѣмъ,
32 но само съ Израилевъ-тъ царь. И като
видѣхѫ колесниценачалници-тѣ Іосафата,
тогазь тѣ рекохѫ: Несумнѣнно тойзи
е Израилевъ-тъ царь, и заобыколихѫ
да го ударятъ; но Іосафатъ [о]извыка.
33 И като видѣхѫ колесниценачалници-тѣ
че не бѣше Израилевъ-тъ царь, върнѫ-
34 хѫ ся отъ да го гонятъ. А единъ че-
ловѣкъ устрѣли *безъ да мѣри, и удари
Израилевъ-тъ царь между ставы-тѣ на
броніѭ-тѫ: а той рече на колесничника
си: Завърни ръкѫ-тѫ си, та мя изведи
35 изъ воинство-то; защото ся ранихъ. И
сраженіе-то станѫ голѣмо въ онзи день:
а царь-тъ ся удържа на колесницѫ-тѫ
срещѫ Сиріяны-тѣ, и привечеръ умрѣ: и
кръвь-та течеше отъ ранѫ-тѫ въ нѣдро-
36 то на колесницѫ-тѫ. И около захождa-
ніе-то на слънце-то, станѫ проглашеніе
въ станъ-тъ, и казваше: Всякой *да си иде*
въ градъ-тъ си, и всякой на мѣсто-то си.
37 И умрѣ царь-тъ, и донесе ся въ Сама-
38 ріѭ: и погребохѫ царя въ Самаріѭ. И
измыхѫ колесницѫ-тѫ въ водоемъ-тъ на
Самаріѭ: измыхѫ още и орѫжія-та *му:*
и лизахѫ псета-та кръвь-тѫ му [п]споредъ
слово-то Господне което говорѝ.
39 А останѫлы-тѣ дѣянія на Ахаава, и
всичко що направи, и [р]слоновый-тъ домъ
който съгради, и всичкы-тѣ градове кои-
то направи, не сѫ ли писаны въ книгѫ-
тѫ на лѣтовницы-тѣ на Израилевы-тѣ ца-
40 ріе? И заспа Ахаавъ съ отцы-тѣ си, и
въцари ся вмѣсто него Охозія сынъ му.
41 А [с]Іосафатъ сынъ-тъ на Асѫ въцари ся
надъ Іудѫ въ четвърто-то лѣто на Аха-
42 ава Израилевъ-тъ царь. Іосафатъ бѣ на
възрастъ тридесеть и петь годинъ когато
ся въцари: и царова двадесеть и петь
годины въ Іерусалимъ: а име-то на май-
43 кѫ му бѣше Азува, дъщеря на Силея. И
[т]ходи въ всичкы-тѣ пѫтища на Асѫ от-
ца си: не ся уклони отъ тѣхъ, и правѣ-
44 ше което бѣ право прѣдъ Господа. [у]Вы-
сокы-тѣ обаче мѣста не ся отмахнѫхѫ:
людіе-тѣ жертвувахѫ още и кадѣхѫ по
45 высокы-тѣ мѣста. И [ф]имаше миръ Іоса-
фатъ съ Израилевъ-тъ царь.
46 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іосафата, и
юначества-та му колкото направи, и бойо-
ве-тѣ му, не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ
47 на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе? И
[х]остатъкъ-тъ на мѫжеложцы-тѣ, който
бѣ останѫлъ въ дни-тѣ на Асѫ отца му,
48 той *го* истрѣби отъ земіѭ-тѫ. [ц]Тогазь
нѣмаше царь въ Едомъ, *но* намѣстникъ
царевъ.
49 [ч]Іосафатъ [ш]направи Ѳарсійскы кораби,
за да идѫтъ въ Офиръ за злато; [щ]но не
отидохѫ, защото кораби-тѣ ся строшихѫ
50 [ъ]въ Есіонъ-гаверъ. Тогазь рече Охозія
Ахаавовый сынъ Іосафату: Нека отидѫтъ
мои-тѣ раби съ твои-тѣ рабы въ кораби-
тѣ; но Іосафатъ не рачи.
51 И [ы]заспа Іосафатъ съ отцы-тѣ си, и по-
гребе ся съ отцы-тѣ си въ градъ-тъ на
Давида отца си: и въцари ся вмѣсто него
Іорамъ сынъ му.
52 [ь]Охозія Ахаавовый сынъ ся въцари
надъ Израиля въ Самаріѭ въ седмнаде-
сето-то лѣто на Іосафата Іудинъ-тъ царь:
53 и царова двѣ годины надъ Израиля. И
стори зло прѣдъ Господа, и [ѣ]ходи въ
пѫть-тъ на отца си, и въ пѫть-тъ на май-
кѫ си, и въ пѫть-тъ на Іеровоама На-
ватовъ-тъ сынъ, който направи Израиля
54 да съгрѣши; Защото [ю]служи Ваалу, и по-
клони му ся, и прогнѣва Господа Бога
Израилева по всичко що стори отецъ му.

[м] Числ. 16; 29. Втор. 18; 20, 21, 22.
[н] 2 Лѣт. 35; 22.
[о] 2 Лѣт. 18; 31. Прит. 13; 20.
* *Или* съсъ всичкѫ-тѫ си силѫ.
[п] Гх. 21; 19.
[р] Амос. 3; 15.
[с] 2 Лѣт. 20; 31.
[т] 2 Лѣт. 17; 3.
[у] Гх. 14; 23. 15; 14. 4 Цар. 12; 3.
[ф] 2 Лѣт. 19; 2. 2 Кор. 6; 14.
[х] Гх. 14; 24. 15; 12.
[ц] Быт. 25; 23. 2 Цар. 8; 14. 4 Цар. 3; 9. 8; 20.
[ч] 2 Лѣт. 20; 35 и драг.
[ш] Гх. 10; 22.
[щ] 2 Лѣт. 20; 37.
[ъ] Гх. 9; 26.
[ы] 2 Лѣт. 21; 1.
[ь] Ст. 40.
[ѣ] Гх. 15; 26.
[ю] Сѫд. 2; 11. Гх. 16; 31.

ЧЕТВЪРТА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ

или

ВТОРА КНИГА НА ЦАРІЕ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 [а]А слѣдъ смьрть-тѫ на Ахаава [б]подиг-
2 нѫ ся Моавъ противъ Израиля. И паднѫ
Охозія прѣзъ рѣшеткѫ-тѫ на горницѫ-
тѫ си, която бѣ въ Самарііѫ, и разболѣ
ся: и прати вѣстители, и имъ рече: Идѣ-
те, попытайте Ваалъ-зевува [в]Аккарон-
скый-тъ богъ, да ли ще оздравѣѭ отъ
3 тѫзи болесть. Но ангелъ Господень рече
на Илііѫ Ѳесвіецъ-тъ: Стани, възлѣзь, да
посрѣщнешь вѣстители-тѣ на Самарій-
скый-тъ царь, и речи имъ: Нѣма ли Богъ
въ Израиль, та отивате да попытате Ва-
4 алъ-зевува, Аккаронскый-тъ богъ? Сега
прочее така говори Господь: Нѣма да
слѣзешь отъ одръ-тъ, на който си въз-
лѣзлъ, но непрѣмѣнно ще умрешь. И оти-
де си Илія.
5 И вьрнѫхѫ ся при него вѣстители-тѣ:
6 а той имъ рече: Защо ся вьрнѫхте? И
рекохѫ му: Единъ человѣкъ възлѣзе да
ны посрѣщне, и рече ни: Идѣте, вьрнѣ-
те ся при царя, който вы е проводилъ,
та му кажѣте: Така говори Господь: Нѣ-
ма ли Богъ въ Израиль, та пращашь ты
да попыташь Ваалъ-зевува, Аккаронскый-
тъ богъ? Нѣма прочее да слѣзешь отъ
одръ-тъ, на който си възлѣзлъ, но непрѣ-
мѣнно ще умрешь.
7 И рече имъ: Какъвъ видъ *имаше* чело-
вѣкъ-тъ, който възлѣзе да вы посрѣщне,
8 та ви говорй тѣзи думы? И отговорихѫ
му: [г]Человѣкъ косматъ, и прѣпасанъ
около чрѣсла-та си съ коженъ поясъ. И
рече: Илія е Ѳесвіецъ-тъ.
9 Тогазь проводи *царь-тъ* при него пет-
десетоначалникъ съ петдесеть-тѣ му. И
възлѣзе при него: и ето той сѣдѣше на
вьрхъ горѫ-тѫ. И рече му: Человѣче Бо-
10 жій, царь-тъ рече: Слѣзь. И отговори
Илія и рече на петдесетоначалника: Ако
сьмь азъ человѣкъ Божій, [д]нека слѣзе
огнь отъ небе-то, та нека изѣде тебе и
петдесеть-тѣ ти. И слѣзе огнь отъ небе-
11 то, та изѣде него и петдесеть-тѣ му. И
прати пакъ при него другъ петдесетона-
чалникъ съ петдесеть-тѣ му. И говори
той и рече му: Человѣче Божій, така го-
12 вори царь-тъ: Скоро слѣзь. И отговори
Илія та имъ рече: Ако сьмь азъ чело-
вѣкъ Божій, нека слѣзе огнь отъ небе-
то, та нека изѣде тебе и петдесеть-тѣ ти.
И слѣзе огнь Божій отъ небе-то, та изѣ-
13 де него и петдесеть-тѣ му. И пакъ прати
третій петдесетоначалникъ съ петдесеть-
тѣ му. И възлѣзе третій-тъ петдесетона-
чалникъ, и дойде та колѣничи прѣдъ
Илііѫ, и моли го и рече му: Человѣче Бо-
жій, [е]нека бѫде, молѭ ся, многоцѣненъ
прѣдъ очи-тѣ ти животъ-тъ ми, и животъ-
14 тъ на тѣзи петдесеть твои рабы: Ето,
слѣзе огнь отъ небе-то та изѣде пьрвы-
тѣ двама петдесетоначалницы съ петде-
сеть-тѣ имъ: нека бѫде прочее животъ-
15 тъ ми многоцѣненъ прѣдъ очи-тѣ ти. И
рече ангелъ Господень на Илііѫ: Слѣзь
съ него; да ся не убоишь отъ лице-то му.
16 И станѫ та слѣзе съ него при царя. И
рече му: Така говори Господь: Понеже
си пратилъ вѣстители да попытатъ Ва-
алъ-зевува, Аккаронскый-тъ богъ, (като
че нѣмаше Богъ въ Израиль за да искашь
слово-то му,) за това нѣма да слѣзешь
отъ одръ-тъ, на който си възлѣзлъ, но
непрѣмѣнно ще умрешь.
17 И умрѣ споредъ слово-то Господне,
което говорй Илія: и въцари ся вмѣсто
него Іорамъ въ второ-то лѣто на Іорама,
Іосафатовъ-тъ сынъ, царь-тъ Іудинъ; по-
18 неже нѣмаше сынъ. А останѫлы-тѣ дѣя-
нія на Охозііѫ, колкото направи, не сѫ
ли писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-
тѣ на Израилевы-тѣ царіе?

ГЛАВА 2.

1 И когато щѣше Господь [а]да възведе
Илііѫ на небе-то съ вихрушкѫ, отиде
2 Илія [б]съ Елиссея отъ Галгалъ. И рече Илія
Елиссею: [в]Сѣди тукъ, молѭ; защото Го-
сподь мя проводи до Веѳиль. И рече Елис-
сей: Живъ Господь, и [г]жива душа-та
ти, нѣма да тя оставѭ. И [д]слѣзохѫ въ
3 Веѳиль. И излѣзохѫ сынове-тѣ на проро-
цы-тѣ които бѣхѫ въ Веѳиль при Елис-

[а] Гл. 3; 5.
[б] 2 Цар. 8; 2,
[в] 1 Цар. 5; 10.
[г] Виж. Зах. 13; 4. Мат. 3; 4.
[д] Лук. 9; 54.
[е] 1 Цар. 26; 21. Псал. 72; 14.

[а] Быт. 5; 24.
[б] 3 Цар. 19; 21.
[в] Виж. Руѳ. 1; 15, 16.
[г] 1 Цар. 1; 26. Ст. 4, 6. Гл. 4; 30.
[д] 3 Цар. 20; 35. Ст. 5, 7, 15. Гл. 4; 1, 38. 9; 1.

сея, та му рекохѫ: Знаешь ли че Господь
днесь зема господаря ти отъ вьрху гла-
вѫ-тѫ ти? И рече: И азъ знаѭ *това:*
4 мълчѣте. И рече му Илія: Елиссее, сѣди
тукъ, молѭ, защото Господь мя проводи
въ Іерихонъ. А той рече: Живъ Господь,
жива и душа-та ти, нѣма да тя оставѭ.
5 И дойдохѫ въ Іерихонъ. И дойдохѫ сы-
нове-тѣ на пророцы-тѣ, които бѣхѫ въ
Іерихонъ, при Елиссея, та му рекохѫ:
Знаешь ли че Господь днесь зема госпо-
даря ти отъ вьрху главѫ-тѫ ти? И рече:
6 И азъ знаѭ *това:* мълчѣте. И рече му
Илія: Сѣди тукъ, молѭ; защото Господь
мя проводи до Іорданъ. А той рече:
Живъ Господь, жива и душа-та ти, нѣма
7 да тя оставѭ: и отидохѫ двама-та. И
отидохѫ петдесеть мѫжіе отъ сынове-тѣ
на пророцы-тѣ, та застанѫхѫ на срещѫ
отъ далечь: а тѣ двама-та застанѫхѫ
8 при Іорданъ. И зѣ Илія кожухъ-тъ си, та
го сгънѫ, и удари водѫ-тѫ, и [е]раздѣли
ся отъ тукъ и отъ тукъ, и прѣминѫхѫ
двама-та по сухо.
9 И когато прѣминѫхѫ, рече Илія Елис-
сею: Искай що да ти направѭ прѣди да
ся земѫ отъ тебе. И рече Елиссей: Двой-
на часть на духъ-тъ ти, да бѫде, молѭ,
10 въ мене. А той рече: Мѫчно нѣщо пои-
ска ты; *но,* ако мя видишь когато ся взе-
мамъ отъ тебе, ще ти бѫде така: ако ли
не, не ще да бѫде.
11 И като ходѣхѫ тѣ още и говорѣхѫ,
ето [ж]огненна колесница, и огненни коніе,
и раздвоихѫ гы единъ отъ другъ: и въз-
12 лѣзе Илія съ вихрушкѫ на небе-то: А
Елиссей гледаше, и выкаше: [з]Отче мой,
отче мой, колесница Израилева, и конни-
ца негова! И не го видѣ вече: и хванѫ
дрехы-тѣ си та гы раскѫснѫ на два кѫса.
13 И като дигнѫ Иліевъ-тъ кожухъ, кой-
то паднѫ отъ него, върнѫ ся, и застанѫ
14 на брѣгъ-тъ на Іорданъ. И зѣ Иліевъ-тъ
кожухъ, който паднѫ отъ него, та уда-
ри водѫ-тѫ и рече: Дѣ е Господь Богъ
Иліевъ? И като удари и той водѫ-тѫ,
[и]раздѣли ся отъ тукъ и отъ тукъ: и прѣ-
минѫ Елиссей.
15 И [і]като го видѣхѫ сынове-тѣ на про-
роцы-тѣ, които бѣхѫ въ Іерихонъ отъ
срещѫ, рекохѫ: Иліевый духъ почива на
Елиссея. И дойдохѫ да го посрѣщнѫтъ,
16 и му ся поклонихѫ доземи. И рекохѫ
му: Ето, сега има петдесеть силни мѫ-
жіе съ рабы-тѣ ти: нека отидѫтъ, мо-
лимъ, да потърсятъ господаря ти, [к]да го
не е дигнѫлъ Духъ-тъ Господень, и го е
хвърлилъ на нѣкоѭ горѫ, или въ нѣкой
17 долъ. И рече: Не испращайте. Но като го
принудихѫ толкозь, щото ся посрами,
рече: Испратѣте. Испратихѫ прочее пет-
десеть мѫжіе, та търсихѫ три дни, но
18 го не намѣрихѫ. И когато ся върнѫхѫ
при него, (защото останѫ въ Іерихонъ,)
рече имъ: Не рѣкохъ ли ви, Не отивайте?
19 И рекохѫ градскы-тѣ мѫжіе Елиссею:
Ето сега положеніе-то на градъ-тъ е до-
бро, както господарь-тъ ни види; но во-
ды-тѣ сѫ лоши, и земя-та е бесплодна.
20 И рече: Донесте ми ново блюдо, и ту-
21 рѣте соль въ него. И донесохѫ му. И из-
лѣзе при источникъ-тъ на водѫ-тѫ, [л]та
хвърли соль-тѫ тамъ, и рече: Така гово-
ри Господь: Исцѣлихъ тѣзи воды: не ще
да бѫде вече отъ тѣхъ смърть, или бес-
22 плодіе. И исцѣлихѫ ся воды-тѣ дори до
тойзи день, споредъ Елиссеево-то слово,
което говорѝ.
23 И възлѣзе отъ тамъ въ Веѳиль: и ка-
то възлизаше по пѫть-тъ, излѣзохѫ изъ
градъ-тъ малкы дѣца, та му ся присми-
вахѫ, и казувахѫ му: Възлизай плѣши-
24 ве, възлизай плѣшиве! А той ся обърнѫ
назадъ, и като гы видѣ, проклѣ гы въ
име-то Господне. И излѣзохѫ изъ дѫбра-
вѫ-тѫ двѣ мечкы, та раскѫснѫхѫ отъ
25 тѣхъ четыридесеть и двѣ дѣца. И отиде
отъ тамъ въ горѫ-тѫ Кармилъ: и отъ
тамъ ся върнѫ въ Самаріѭ.

ГЛАВА 3.

1 А [а]Іорамъ Ахаавовъ-тъ сынъ ся въца-
ри надъ Израиля въ Самаріѭ, въ осмна-
десето-то лѣто на Іосафата Іудинъ-тъ
2 царь: и царова дванадесеть годины. И
стори зло прѣдъ Господа, но не както ба-
ща му и майка му; защото дигнѫ ку-
миръ-тъ на Ваала, [б]който бѣ направилъ
3 баща му. Но бѣше прилѣпенъ [в]въ грѣхо-
ве-тѣ на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ,
който направи Израиля да съгрѣши: не
ся отдалечи отъ тѣхъ.
4 А Миса Моавскый-тъ царь имаше ста-
да, и даваше на Израилевъ-тъ царь сто
тысящы [г]агнета, и сто тысящы овны съ
5 вълнѫ-тѫ *имъ.* Но [д]като умрѣ Ахаавъ,
Моавскый-тъ царь ся подигнѫ противъ
Израилевъ-тъ царь.
6 И излѣзе царь Іорамъ изъ Самаріѭ въ
онова врѣме, та изброи всичкый Изра-
7 иль. И отиде та проводи на Іосафата Іу-
динъ-тъ царь, и рече: Моавскый-тъ царь
ся подигнѫ противъ мене: дохождашь ли
съ мене противъ Моава на бой? И той
рече: Ще възлѣзѫ; [е]азъ сьмь както си
ты, людіе-тѣ ми сѫ както людіе-тѣ ти,
8 коніе-тѣ ми сѫ както коніе-тѣ ти. И ре-

е Виж. Исх. 14; 21. Іис. Нав. 3; 16. Ст. 14.
ж Гл. 6; 17. Псал. 104; 4.
з Гл. 13; 14.
и Ст. 8.
і Ст. 7.
к Виж. 3 Цар. 18; 12. Ієз. 8; 3. Дѣян. 8; 39.
л Виж. Исх. 15; 25. Гл. 4; 41. 6; 6. Іоан. 9; 6.

а Гл. 1; 17.
б 3 Цар. 16; 31, 32.
в 3 Цар. 12; 28. 31, 32.
г Виж. Иса. 16; 1.
д Гл. 1; 1.
е 3 Цар. 22; 4.

че: Прѣзъ кой пѫть ще възлѣземъ? А
той отговори: Прѣзъ пѫть-тъ на Едом-
9 скѫ-тѫ пустынѭ. И отиде Израилевый
царь, и Іудиный царь, и Едомскый царь;
и обыколихѫ седмь дни пѫть: и нѣмаше
вода за станъ-тъ и за скотове-тѣ които
бѣхѫ съ тѣхъ.
10 И рече Израилевый царь: Охъ! наисти-
нѫ че свыка Господь тѣзи трима царіе,
за да гы прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на Моава!
11 А [ж]Іосафатъ рече: Нѣма ли тука про-
рокъ Господенъ, за да попытамы Госпо-
да чрѣзъ него? И отговори единъ отъ ра-
бы-тѣ на Израилевый царь, и рече: Тукъ е
Елиссей Сафатовый сынъ, който поливаше
12 водѫ на Иліевы-тѣ рѫцѣ. И рече Іоса-
фатъ: Има слово Господне съ него. И
[з]слѣзохѫ при него Израилевъ-тъ царь, и
13 Іосафатъ, и Едомскый-тъ царь. И рече
Елиссей на Израилевъ-тъ царь: [и]Що има
между мене и тебе? [і]Иди [к]при пророцы-
тѣ на бащѫ си, и при пророцы-тѣ на май-
кѫ си. И рече му Израилевый царь: Не;
защото Господь свыка тѣзи трима царіе,
за да гы прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на Моава.
14 И рече Елиссей: [л]Живъ Господь на силы-
тѣ, прѣдъ когото прѣдстоіѭ, наистинѫ
ако не почитахъ азъ лице-то на Іосафата
Іудинъ-тъ царь, не щѣхъ да погледнѫ на
15 тебе, нито щѣхъ да тя видѭ; Но сега, [м]до-
ведѣте ми свирецъ: И като свирѣше сви-
рецъ-тъ, [н]дойде на него рѫка Господня.
16 И рече: Така говори Господь: [о]Направи
17 тойзи долъ трапове трапове; Защото така
говори Господь: Нѣма да видите вѣтръ,
и нѣма да видите дъждь: а тойзи долъ ще
ся напълни съ водѫ, и ще піете вы, и
18 стада-та ви, и скотове-тѣ ви. Но това е
малко нѣщо прѣдъ очи-тѣ на Господа:
19 ще прѣдаде Моава въ рѫкѫ-тѫ ви: И
ще поразите всякой ограденъ градъ, и
всякой избранъ градъ, и ще низложи-
те всяко добро дьрво, и ще заградите
всичкы-тѣ водны источници, и ще разва-
лите съ каменіе всякѫ добрѫ часть земіѭ.
20 И на утринь-тѫ, [п]като ставаше прино-
шеніе-то, ето, дойдохѫ воды отъ пѫть-
тъ на Едомъ, и напълни ся земя-та съ
21 водѫ. И като чухѫ всичкы-тѣ Моавци че
възлѣзохѫ царіе-тѣ за да ся біѭтъ съ
тѣхъ, събрахѫ ся всичкы, които можахѫ
да прѣпасуватъ ножъ, та застанѫхѫ на
22 прѣдѣлы-тѣ. И станѫхѫ на утринь-тѫ, и
като изгрѣя слънце-то върху воды-тѣ, ви-
дѣхѫ Моавци-тѣ воды-тѣ отъ срещѫ чер-
23 вены като кръвь: И рекохѫ: Това е
кръвь: несумнѣнно царіе-тѣ сѫ направи-
ли бой, и ударили сѫ ся едни съ други:
24 сега прочее на корысти-тѣ, Моаве. И ко-
гато дойдохѫ въ Израилевъ-тъ станъ, ста-
нѫхѫ Израиляни-тѣ та поразихѫ Моав-
цы-тѣ тъй, щото побѣгнѫхѫ отъ лице-то
имъ; и біюще Моавцы-тѣ влѣзохѫ въ зе-
25 міѭ-тѫ *имъ:* И градове-тѣ съсыпахѫ; и
въ всякѫ добрѫ часть земіѭ хвърлихѫ
всякой камыкъ-тъ си, та іѭ напълнихѫ:
и всичкы-тѣ водны источници затыкнѫ-
хѫ, и всяко добро дьрво отсѣкохѫ: само
въ [р]Киръ-арасеѳъ оставихѫ каменіе-тѣ
му, и заобыколихѫ *го* пращници-тѣ та го
26 поразихѫ. И когато Моавскый-тъ царь
видѣ че сраженіе-то ся прѣукрѣпяваше
противъ него, зѣ съсъ себе си седмсто-
тинъ мѫжіе сабленосцы, за да разсѣ-
кѫтъ *воинство-то* дори до Едомскый-тъ
27 царь; но не могохѫ. Тогазь зѣ първород-
ный-тъ си сынъ, който щѣше да ся въ-
цари вмѣсто него, та го принесе всесъж-
женіе на стѣнѫ-тѫ. И станѫ голѣмо не-
годованіе върхъ Израиля: и оттеглихѫ ся
отъ него, и ся върнѫхѫ въ земіѭ-тѫ си.

ГЛАВА 4.

1 А една жена отъ жены-тѣ [а]на проро-
ческы-тѣ сынове выкаше къмъ Елиссея,
и казуваше: Рабъ-тъ ти мѫжъ ми умрѣ:
и ты знаешь че рабъ-тъ ти ся боеше отъ
Господа: а заимодавецъ-тъ дойде [б]да зе-
ме двама-та ми сынове при себе си за
2 рабы. И рече ѝ Елиссей: Що да ти на-
правіѭ? Кажи ми, що имашь въ домъ-тъ
си? А тя рече: Раба-та ти нѣма нищо въ
домъ-тъ, освѣнь еднѫ масленицѫ съ елей.
3 И рече: Иди, земи назаемъ отъ вънъ
ссѫдове, отъ всичкы-тѣ си съсѣды ссѫ-
дове праздны: [в]земи на заемъ не малко.
4 Сетнѣ влѣзь, та затвори врата-та слѣдъ се-
бе си, и слѣдъ сынове-тѣ си, и налей *отъ*
елей-тъ въ всичкы-тѣ онѣзь ссѫдове, и
5 пълны-тѣ тури на странѫ. И тя си тръ-
гнѫ отъ него, та затвори врата-та слѣдъ
себе си, и слѣдъ сынове-тѣ си; *и* тѣ при-
ближавахѫ при неіѭ ссѫдове-тѣ, а тя на-
6 ливаше. И като ся напълнихѫ ссѫдове-
тѣ, рече на сына си: Донесь ми и другъ
ссѫдъ. А той ѝ рече: Нѣма другъ ссѫдъ.
7 И прѣстанѫ елей-тъ. Тогазь дойде та обади
на Божій-тъ человѣкъ. И той рече:
Иди продай елей-тъ, та плати дългъ-тъ си,
и живѣй съ остатъкъ-тъ, ты *и* чада-та ти.
8 И единъ день заминѫ Елиссей [г]въ Су-
намъ, дѣто имаше една голѣма жена, и
тя го задържа да яде хлѣбъ. И колкото
пѫти заминуваше, свращаше тамъ за да
9 яде хлѣбъ. И рече *жена-та* на мѫжа си:
Ето сега познавамъ че той е святъ Бо-
жій человѣкъ, който всякога наминува у
10 насъ. Да направимъ, моліѭ, малкѫ гор-
ничкѫ на стѣнѫ-тѫ: и да туримъ тамъ

[ж] 3 Цар. 22; 7.
[з] Гл. 2; 25.
[и] Іез. 14; 3.
[і] Сѫд. 10; 14. Руѳ. 1; 15.
[к] 3 Цар. 18; 19.
[л] 3 Цар. 17; 1. Гл. 5; 16.
[м] Виж. 1 Цар. 10; 5.
[н] Іез. 1; 3. 3; 14, 22. 8; 1.
[о] Гл. 4; 3.
[п] Исх. 29; 39, 40.
[р] Иса. 16; 7, 11.
—
[а] 3 Цар. 20; 35.
[б] Виж. Лев. 25; 39. Мат. 18; 25.
[в] Виж. Гл. 3; 16.
[г] Іис. Нав. 19; 18.

за него одръ, и тръпезѫ, и сѣдалище, и
свѣтилникъ, за да свраща тамъ, когато
11 дохожда при насъ. И единъ день дойде
тамъ, и свърнѫ въ горницѫ-тѫ, та спа
тамъ. И рече на Гіезія слугѫ-тѫ си:
12 Повыкай тѫзи Сунамкѫ. И повыка іѭ
13 и тя застанѫ прѣдъ него. И рече му: Ре-
чи ѝ сега: Ето, ты зѣ всичкы тѣзи гры-
жы за насъ: що да ти направимъ? имашь
ли нѣщо да речешь на царя, или на вое-
началника? А тя отговори: Азъ живѣіѭ
14 между людіе-тѣ си. И рече: Що да на-
правимъ за неіѭ? А Гіезій отговори:
Наистинѫ тя нѣма чадо, а мѫжъ ѝ е
15 старъ. И рече: Повыкай іѭ. И когато іѭ
16 повыка, тя застанѫ при врата-та. И *Елис-
сей* рече: До годинѫ [д]въ това врѣме
ще имашь сынъ въ обятія-та си. А тя ре-
че: Не, господине мой, человѣче Божій,
17 [е]не лъжи рабѫ-тѫ си. И жена-та зачнѫ,
и роди сынъ до годинѫ-тѫ въ онова врѣ-
ме което ѝ рече Елиссей.
18 И когато порастнѫ дѣте-то, излѣзе въ
единъ день къмъ бащѫ си, при жетвари-
19 тѣ. И рече на бащѫ си: Глава-та ми,
глава-та ми! А той рече на момче-то:
20 Занесь го при майкѫ му. И зѣ го, та го
занесе при майкѫ му, и сѣдѣ на колѣна-
21 та ѝ до пладне, и умрѣ. И възлѣзе та го
тури да лѣжи на одръ-тъ на Божій-тъ
22 человѣкъ, и затвори го, и излѣзе. И по-
выка мѫжа си, и рече: Проводи ми, мо-
ліѭ, едного отъ момчета-та, и еднѫ отъ
ослицы-тѣ, за да тичамъ при Божій-тъ
23 человѣкъ, и да ся върнѫ. А той рече:
Защо отивашь ты днесь при него? не е
новъ мѣсецъ, нито сѫбботѫ. А тя рече:
24 Миръ. Тогазь осѣдла ослицѫ-тѫ, и рече
на рабъ-тъ си: Върви, и напрѣдувай: не
забавяй поради мене караніе-то освѣнь
25 ако ти заповѣдамъ. И търгнѫ та отиде
при Божій-тъ человѣкъ [ж]въ горѫ-тѫ Кар-
милъ. И като іѭ видѣ Божій-тъ человѣкъ
отъ далечь, рече на Гіезія слугѫ-тѫ си:
26 Ето оная Сунамка! Сега прочее, тичай
да іѭ посрѣщнешь: и речи ѝ: Добрѣ ли
си? Добрѣ ли е мѫжъ ти? Добрѣ ли е
27 дѣте-то? А тя рече: Добрѣ. А когато
дойде при Божій-тъ человѣкъ въ горѫ-
тѫ, хванѫ ся за нозѣ-тѣ му: а Гіезій ся
приближи за да іѭ оттегли. Но человѣкъ-
тъ Божій рече: Остави іѭ; защото ду-
ша-та ѝ е прѣогорчена въ неіѭ: и Господь
28 скры *това* отъ мене, и не ми яви, А тя
рече: Да ли искахъ сынъ отъ господаря
29 си? [з]не рѣкохъ ли: Не мя лъжѝ? То-
газь рече на Гіезія: [и]Прѣпаши чрѣсла-
та си и земи тоягѫ-тѫ ми въ рѫкѫ, та
иди: ако срѣщнешь человѣкъ, [і]да го не
поздравишь: и ако тя поздрави нѣкой, да
му не отговоришь: и [к]тури тоягѫ-тѫ ми
30 върхъ лице-то на дѣте-то. А майка-та на
дѣте-то рече: [л]Живъ Господь, и жива
31 душа-та ти, не щѫ да тя оставіѭ. И ста-
нѫ та отиде вслѣдъ неіѭ. А Гіезій отиде
прѣди тѣхъ, и тури тоягѫ-тѫ върхъ ли-
це-то на дѣте-то; но ни гласъ, нито слу-
шаніе. За това ся върнѫ да го посрѣщне,
и му извѣсти, и рече: [м]Не ся събуди дѣ-
32 те-то. И когато влѣзе Елиссей въ домъ-
тъ, ето дѣте-то мъртво, положено на
33 одръ-тъ му. [н]Влѣзе прочее, та затвори
врата-та слѣдъ тѣхъ си двамина-та и [о]по-
34 моли ся Господу. И възлѣзе, та лѣгнѫ
върхъ дѣте-то, и тури уста-та си върхъ
уста-та му, и очи-тѣ си върхъ очи-тѣ му,
и рѫцѣ-тѣ си върхъ рѫцѣ-тѣ му: и [п]про-
стрѣ ся върхъ него: и стопли ся плъть-та
35 на дѣте-то. Послѣ ся оттегли, та ходѣше
въ домъ-тъ кога тукъ и кога тамъ: и въз-
лѣзе *пакъ*, та [р]ся простръ върхъ него: и
[с]дѣте-то кыхнѫ до седмь пѫти, и отвори
36 дѣте-то очи-тѣ си. Тогазь выкнѫ Гіезія,
и рече: Повыкай тѫзи Сунамкѫ. И по-
выка іѭ: и когато влѣзе при него, рече
37 *ѝ:* Земи сына си. И тя влѣзе, и паднѫ
на нозѣ-тѣ му, та ся поклони до земіѭ-
тѫ, и [т]дигнѫ сына си, та излѣзе.
38 А Елиссей ся върнѫ [у]въ Галгалъ: и
[ф]имаше гладъ въ земіѭ-тѫ: и синове-тѣ
на пророцы-тѣ [х]сѣдѣхѫ прѣдъ него: и
рече на слугѫ-тѫ си: Тури голѣмый-тъ
котелъ, та свари вариво за сынове-тѣ на
39 пророцы-тѣ. И излѣзе единъ на поле-то
за да набере зеленище, и намѣри диво
растеніе, и набра отъ него дивы тыквич-
кы та напълни дрехѫ-тѫ си, и като ся
върнѫ срѣза *гы* въ котелъ-тъ на вариво-
40 то, понеже не *гы* познахѫ. Послѣ насы-
пахѫ на человѣцы-тѣ да ядѫтъ: и като
ядохѫ отъ вариво-то, извыкахѫ, и реко-
хѫ: Человѣче Божій, [ц]смърть има въ ко-
41 телъ-тъ. И не могохѫ да ядѫтъ. А той
рече: Донесте брашно. И [ч]хвърли *го* въ
котелъ-тъ. Сетнѣ рече: Сыпи на людіе-
тѣ, да ядѫтъ. И нѣмаше нищо лошо въ
котелъ-тъ.
42 И дойде единъ человѣкъ отъ [ш]Ваалса-
лисѫ [щ]та донесе на Божій-тъ человѣкъ
хлѣбъ отъ начаткы-тѣ, двадесеть ечиме-
ны хлѣба, и прѣсны класове жито, въ
врѣтище-то си. И рече: Дай на людіе-тѣ
43 да ядѫтъ. И слуга-та му рече: [ъ]Що? да
турѭ ли това прѣдъ сто человѣцы? А
той рече: Дай на людіе-тѣ, да ядѫтъ; за-
щото така говори Господь: [ы]Ще ядѫтъ,

д Быт. 18; 10, 14.
е Ст. 28.
ж Гх. 2; 25.
з Ст. 16.
и 3 Цар. 18; 46. Гх. 9; 1.
і Лук. 10; 4.
к Виж. Исх. 7; 19. 14; 16. Гх. 2; 8, 14. Дѣян. 19; 12.
л Гх. 2; 2.
м Іоан. 11; 11.
н Ст. 4. Мат. 6; 6.
о 3 Цар. 17; 20.
п 3 Цар. 17; 21. Дѣян. 20; 10.
р 3 Цар. 17; 21.
с Гх. 8; 1. 5.
т 3 Цар. 17; 23. Евр. 11; 35.
у Гх. 2; 1.
ф Гх. 8; 1.
х Гх. 2; 3. Лук. 10; 39. Дѣян. 22; 3.
ц Исх. 10; 17.
ч Виж. Исх. 15; 25. Гх. 2; 21. 5; 10. Іоан. 9; 6.
ш 1 Цар. 9; 4.
щ 1 Цар. 9; 7. 1 Кор. 9; 11. Гал. 6; 6.
ъ Лук. 9; 13. Іоан. 6; 9.
ы Лук. 9; 17. Іоан. 6; 11.

44 и остатъкъ ще оставятъ. Тогазь тури
прѣдъ тѣхъ, та ядохѫ, [ъ] и оставихѫ оста-
тъкъ, споредъ слово-то Господне.

ГЛАВА 5.

1 А [а] Нееманъ, войвода-та на Сирійскый-
тъ царь, бѣ [б] мѫжъ великъ прѣдъ госпо-
даря си, и почитаемъ, понеже Господь
чрѣзъ него даде спасеніе на Сиріѭ: и
человѣкъ - тъ бѣше силенъ съ крѣпость,
2 *но* прокаженъ. И излѣзохѫ Сиріяни-тѣ съ
пълкове, та доведохѫ плѣнницѫ отъ Изра-
илевѫ-тѫ земѭ еднѫ малкѫ момѫ:
3 и слугуваше на Неемановѫ-тѫ женѫ. И
рече на господаркѫ-тѫ си: Дано да бѣ-
ше господарь-тъ ми прѣдъ пророкъ-тъ,
който е въ Самаріѭ, и той бы го исцѣ-
лилъ отъ проказѫ-тѫ му!
4 И *Нееманъ* слѣзе та извѣсти на госпо-
даря си, и рече: Така и така говори мо-
ма-та която е отъ Израилевѫ-тѫ земѭ.
5 И рече Сирійскый царь: Стани, иди, и ще
проводѭ писмо на Израилевъ-тъ царь.
И отиде, и [в] зѣ въ рѫкѫ-тѫ си десеть
таланта сребро, и шесть тысящы злати-
6 цы, и десеть прѣмѣны дрехы. И донесе
писмо-то на Израилевъ-тъ царь, което
казуваше: И сега като дойде това писмо
при тебе, ето, проводихъ при тебе Нее-
мана рабъ-тъ си, да го исцѣлишь отъ
7 проказѫ-тѫ му. И като прочете Израи-
левый царь писмо-то, раздра дрехы-тѣ си,
и рече: [г] Богъ ли сьмь азъ, за да умър-
твявамъ и да оживявамъ, та проважда
той до мене да исцѣлѭ человѣка отъ про-
казѫ-тѫ му? разумѣйте прочее, молѭ,
и виждте че той търси причинѫ противъ
мене.
8 А като чу Елиссей, Божій-тъ человѣкъ,
че Израилевъ-тъ царь раздралъ дрехы-тѣ
си, проводи до царя, и рече: Защо си
раздралъ дрехы-тѣ си? нека дойде сега
при мене, и ще познае че има пророкъ
9 въ Израиль. Тогазь дойде Нееманъ съ ко-
ніе-тѣ си и съ колесницѫ-тѫ си, та за-
станѫ при врата-та на Елиссеевъ-тъ
10 домъ. И проводи при него Елиссей вѣ-
ститель, и рече: Иди, та [д] ся окѫпи седмь
пѫти въ Іорданъ, и ще ти ся възвърне
11 плъть-та ти, и ще ся очистишь. А Не-
еманъ ся разгнѣва, та си отиде, и рече:
Ето, азъ говорѣхъ, че непрѣмѣнно ще
излѣзе при мене, и ще застане, та ще
призове име-то на Господа Бога своего, и
ще дигне рѫкѫ-тѫ си връзъ мѣсто-то, и
12 ще исцѣли прокаженный-тъ. Авана и
Фарфаръ, рѣкы-тѣ на Дамаскъ, не сѫ ли
по добры отъ всичкы-тѣ воды на Израиля?
не можахъ ли да ся окѫпѭ въ тѣхъ, и
да ся очистѭ? И върнѫ ся, та си отиде
13 съ гнѣвъ. А раби-тѣ му приближихѫ, та
му говорихѫ, и рекохѫ: Отче мой, *ако*
бы ти пророкъ-тъ казалъ нѣщо голѣмо,
не бы ли *го* направилъ? колко повече се-
га, когато ти казува: Окѫпи ся, и очи-
14 сти ся? Тогазь слѣзе, та ся погрузи седмь
пѫти въ Іорданъ, споредъ слово-то на Бо-
жій-тъ человѣкъ: и [е] плъть-та му ся въз-
върнѫ, като плъть на малко дѣте, и
[ж] очисти ся.
15 И върнѫ ся при Божій-тъ человѣкъ,
той и всичко-то му спѫтство, и дойде, та
застанѫ прѣдъ него, и рече: Ето, сега
познахъ че [з] нѣма Богъ въ всичкѫ-тѫ зе-
міѭ, освѣнь въ Израиль: за това сега,
[и] пріими, молѭ, благословеніе отъ рабъ-
16 тъ си. А той рече: [і] Живъ Господь, прѣдъ
когото прѣдстоѭ, [к] не щѫ да пріемѫ. А
той го принуждаваше да пріеме, но не ра-
17 чй. И Нееманъ рече: Ако ли не, то нека
ся даде, молѭ, на рабъ-тъ ти за двѣ мъ-
скы товаръ отъ *тѫзи* пьрсть, защото
рабъ-тъ ти не ще да приноси отъ днесь
на тамъ всесъжженіе, нито жертвѫ на
18 другы богове, но само Господу. Това нѣ-
що нека прости Господь на рабъ-тъ ти,
дѣто, когато влази господарь-тъ ми въ
домъ-тъ на Риммона за да ся поклони
тамъ, и ся [л] подпира на рѫкѫ-тѫ ми, и
азъ ся кланямъ въ домъ-тъ на Риммона,
като ся кланямъ въ домъ-тъ на Риммона,
Господь нека прости рабъ-тъ ти за това
19 нѣщо! И рече му: Иди съ миръ. И отиде
отъ него едно малко разстояніе.
20 Тогазь Гіезій, слуга-та на Елиссея Бо-
жій-тъ человѣкъ, рече: Ето, господарь-
тъ ми пожали Неемана тогозь Сиріяни-
на, та не зѣ отъ рѫкѫ-тѫ му онова кое-
то донесе; но живъ Господь, азъ ще ся
завтекѫ вслѣдъ него, и ще земѫ нѣщо отъ
21 него. И завтече ся Гіезій вслѣдъ Неема-
на. И когато *го* видѣ Нееманъ че тича
вслѣдъ него, скокнѫ отъ колесницѫ-тѫ
да го посрѣщне, и рече: Добрѣ ли сте?
22 А той рече: Добрѣ. Господарь-тъ ми мя
проводи, и рече: Ето, тойзи часъ дойдо-
хѫ при мене, отъ горѫ-тѫ Ефремъ, два-
ма млади отъ сынове-тѣ на пророцы-тѣ:
дай имъ, молѭ, единъ талантъ сребро, и
23 двѣ прѣмѣны дрехы. И рече Нееманъ:
благоволи да земешь два таланта. И при-
нуди го, и връза два-та таланта сребро
въ два мѣшца, съ двѣ прѣмѣны дрехы: и
тури *гы* на двама отъ рабы-тѣ си, та *гы*
24 носѣхѫ прѣдъ него. И когато дойде до
хълмъ-тъ, зѣ *гы* отъ рѫцѣ-тѣ имъ, та *гы*
скры въ домъ-тъ: и отпуснѫ мѫжіе-тѣ,

[ъ] Мат. 14; 20. 15; 37. Іоан. 6; 13.

[а] Лук. 4; 27.

[б] Исх. 11; 3.
[в] 1 Цар. 9; 8. Гл. 8; 8, 9.
[г] Быт. 30; 2. Втор. 32; 39. 1 Цар. 2; 6.
[д] Виж. Гл. 4; 41. Іоан. 9; 7.

[е] Іов. 33; 25.
[ж] Лук. 4; 27.
[з] Дан. 2; 47. 3; 29. 6; 26, 27.
[и] Быт. 33; 11.

[і] Гл. 3; 14.
[к] Быт. 14; 23. Виж. Мат. 10; 8 Дѣян. 8; 18, 20.
[л] Гл. 7; 2, 17.

25 та си отидохѫ. А той влѣзе та застанѫ
прѣдъ господаря си. И рече му Елиссей:
Отъ дѣ, Гиезіе? А той рече: Рабъ-тъ ти
26 не е ходилъ никѫдѣ. И рече му: Не бѣ
ли отишло сърдце-то ми *съ тебе*, когато
ся върнѫ человѣкъ-тъ отъ колесницѫ-
тѫ си да тя посрѣщне? Врѣме ли е да
земешь сребро, и да земешь дрехы, и ма-
слины, и лозія, и овцы, и говеда, и рабы,
27 и рабыни? Заради това проказа-та на Не-
емана [м]ще ся залѣпи за тебе, и за сѣме-
то ти въ вѣкъ. И излѣзе отъ лице-то му
[н]прокаженъ като снѣгъ.

ГЛАВА 6.

1 И [а]рекохѫ пророческы-тѣ сынове на
Елиссея: Ето сега, мѣсто-то, въ което ный
живѣемъ прѣдъ тебе, тѣсно е за насъ.
2 Нека отидемъ, молимъ, до Іорданъ, и отъ
тамъ да земемъ всякой по еднѫ гредѫ, и
да си направимъ тамъ мѣсто дѣто да жи-
3 вѣемъ. А той рече: Идѣте. И рече еди-
ный: Благоволи, молѭ, да дойдешь съ
4 рабы-тѣ си. И рече: Ще дойдѫ. И отиде
съ тѣхъ. И като отидохѫ при Іорданъ,
5 сѣчехѫ дърва, И като сваляше единъ-тъ
гредѫ-тѫ, паднѫ желѣзо-то въ водѫ-тѫ:
и извыка, и рече: О, господарю! и то
6 бѣше заемнѫто! А человѣкъ-тъ Божій
рече: Дѣ паднѫ? И показа му мѣсто-то.
Тогазь [б]отсѣче едно дърво, та хвърли
7 тамъ: и желѣзо-то исплава. И рече: Зе-
ми си го. И прострѣ рѫкѫ-тѫ си, та го зѣ.
8 А Сирійскый-тъ царь ратоваше про-
тивъ Израиля, и направи съвѣтъ съ ра-
бы-тѣ си, и рече: На едикое и на едикое
9 мѣсто ще расположѫ станъ-тъ си. И про-
води человѣкъ-тъ Божій на Израилевъ-тъ
царь, и рече: Упази ся да не прѣминешь
това мѣсто, защото Сиріяни-тѣ нападнѫ-
10 хѫ тамъ. И проводи Израилевый царь на
мѣсто-то, което му рече человѣкъ-тъ Бо-
жій и заръча за него; и упази ся отъ
тамъ не еднъждь, нито дваждь.
11 И смути ся сърдце-то на Сирійскый-тъ
царь за това нѣщо: и свыка рабы-тѣ си,
та имъ рече: Не щете ли да ми извѣсти-
те, кой отъ наши-тѣ е къмъ Израилевъ-
12 тъ царь? И рече единъ отъ рабы-тѣ му:
никой, господарю мой царю; но Елиссей
пророкъ-тъ, който е въ Израиль, извѣ-
щава на Израилевъ-тъ царь думы-тѣ, кои-
то говоришь въ клѣть-тѫ на ложницѫ-
13 тѫ си. И рече: Идѣте, та виждте дѣ е,
за да проводѭ да го хванѫтъ. И извѣ-
стихѫ му, и рекохѫ: Ето [в]въ Доѳанъ е.
14 И проводи тамъ коніе, и колесницы, и
велико воинство, които дойдохѫ прѣзъ
15 нощь, та обыколихѫ градъ-тъ. И когато
станѫ на утринь-тѫ слуга-та на чело-
вѣкъ-тъ Божій, та излѣзе, ето, войска
бѣше обыколила градъ-тъ съ коніе и ко-
лесницы: и рече му слуга-та му: Ахъ,
16 господарю! какво ще правимъ? А той ре-
че: Не бой ся; защото [г]повече сѫ онѣзи
които сѫ съ насъ нежели онѣзи които
17 сѫ съ тѣхъ. И помоли ся Елиссей, и ре-
че: Господи, отвори, молѭ ся, очи-тѣ му,
за да види. И отвори Господь очи-тѣ на
слугѫ-тѫ, та видѣ: и ето, гора-та бѣ
пълна [д]съ коніе и колесницы огненны
18 около Елиссея. И когато слѣзохѫ къмъ
него *Сирійци-тѣ*, помоли ся Елиссей Го-
споду, и рече: Порази, молѭ ся, тѣзи
людіе съсъ слѣпотѫ. И [е]порази гы съ не-
19 видѣніе, споредъ слово-то на Елиссея. И
рече имъ Елиссей: Не е тойзи пѫть, ни-
то тойзи градъ: дойдѣте вслѣдъ мене, и
ще вы заведѫ при человѣкъ-тъ когото
20 търсите. И отведе гы въ Самаріѭ. И ко-
гато дойдохѫ въ Самаріѭ, рече Елиссей:
Отвори, Господи, очи-тѣ на тѣзи, да гле-
датъ. И отвори Господь очи-тѣ имъ, та
видѣхѫ: и ето, бѣхѫ въ срѣдъ Самаріѭ.
21 И като гы видѣ Израилевъ-тъ царь, ре-
че на Елиссея: Да поразѭ ли, да пора-
22 зѭ ли, отче мой? А той рече: Не пора-
зявай: поразилъ ли бы ты онѣзи които
си плѣнилъ съ мечъ-тъ си и съ лѫкъ-тъ
си? [ж]Тури хлѣбъ и водѫ прѣдъ тѣхъ, и
да ядѫтъ, и да піѭтъ, и да отидѫтъ при
23 господаря си. И тури прѣдъ тѣхъ много
ястіе: и като ядохѫ и пихѫ, пустнѫ гы,
та отидохѫ при господаря си. И [з]не дой-
дохѫ вече Сирійскы-тѣ пълкове въ зе-
мѭ-тѫ на Израиля.
24 А слѣдъ това, Венададъ Сирійскый царь
събра всичко-то си воинство, и възлѣзе,
25 та обсади Самаріѭ. И станѫ голѣмъ
гладъ въ Самаріѭ: и ето, обсадихѫ ѭ,
додѣто глава ослова ся продаде за осмде-
сеть сребърника, и четвърть-та на единъ
кавъ *харейонимъ за петь сребърника.
26 И като заминуваше Израилевъ-тъ царь
по стѣнѫ-тѫ, една жена извыка къмъ
него, и казваше: Помогни, господарю мой
27 царю. А той рече: Ако ти Господь не
помогне, отъ дѣ ще ти помогнѫ азъ? да
28 ли отъ гумно-то, или отъ жлебъ-тъ? И
рече ѝ царь-тъ: Що имашь? А тя рече:
Тая жена ми рече: Дай сына си, да го
изѣдемъ днесь, а утрѣ ще изѣдемъ мой-тъ
29 сынъ. И [и]сварихмы мой-тъ сынъ, та го
изѣдохмы: и рекохъ ѝ на утрѣшный-тъ
день: Дай сына си, да го изѣдемъ: а тя
30 скры сына си. И като чу царь-тъ думы-
тѣ на женѫ-тѫ, [і]раздра дрехы-тѣ си: и

[м] 1 Тим. 6; 10.
[н] Исх. 4; 6. Числ. 12; 10. Гл. 15; 5.

[а] Гл. 4; 38.
[б] Гл. 2; 21.
[в] Быт. 37; 17.
[г] 2 Лѣт. 32; 7. Псал. 55; 18. Рим. 8; 31.

[д] Гл. 2; 11. Псал. 34; 7. 68; 17. Зах. 1; 8. 6; 1—7.
[е] Быт. 19; 11.
[ж] Рим. 12; 20.
[з] Гл. 5; 2. Ст. 8; 9.

* Гълѫбовъ гной, *вѣроятно единъ видъ сочиво.*
[и] Лев. 26; 29. Втор. 28; 53, 57.
[і] 3 Цар. 21; 27.

като минуваше връху стѣнж-тж, людіе-
тѣ видѣхж, и ето, врѣтище извжтрѣ вър-
31 ху снагж-тж му. И рече: [к]Така да ми
направи Богъ, и така да приложи, ако
глава-та на Елиссея Сафатовъ-тъ сынъ
остане на него днесь.
32 А Елиссей сѣдѣше въ домъ-тъ си, и
[л]старци-тѣ сѣдѣхж съ него: и проводи
царь-тъ мжжъ отъ себе си; но прѣди да
дойде при него вѣститель-тъ, той рече на
старцы-тѣ: [м]Не видите ли че тойзи сынъ-
тъ [н]на убійцж-тж проводи да отнеме гла-
вж-тж ми? гледайте, като дойде вѣсти-
тель-тъ, затворѣте врата-та, и спрѣте го
при врата-та: тропотъ-тъ на нозѣ-тѣ на
33 господаря му не е ли вслѣдъ него? И
ще като говорѣше съ тѣхъ, ето слѣзе при
него вѣститель-тъ: и рече: Ето, отъ Гос-
пода е това зло: [о]какво вече да ся на-
дѣіж на Господа?

ГЛАВА 7.

1 И рече Елиссей: Чуйте слово-то Госпо-
дне: така говори Господь: [а]Утрѣ, около
тойзи часъ, една сата чисто брашно *ще
ся продаде* за единъ сикль, и двѣ саты
ечимыкъ за единъ сикль, при портж-тж
2 на Самаріж. И князь-тъ, на когото на
ржкж-тж ся подпираше царь-тъ [б]отгово-
ри на Божій-тъ человѣкъ, та рече: И
[в]прозорцы ако бы направилъ Господь на
небе-то, можеше ли това нѣщо да стане?
А той рече: Ето, ще видишь съ очи-тѣ
си, но нѣма да ядешь отъ него.
3 А [г]въ входъ-тъ на портж-тж имаше
четырма мжжіе прокажени и рекохж си
4 единъ на другъ: Защо *да* сѣдимъ ный
тукъ додѣ умремъ? Ако речемъ, да влѣ-
земъ въ градъ-тъ, гладъ-тъ е въ градъ-
тъ, и ще умремъ тамъ: ако сѣдимъ тукъ,
пакъ ще умремъ. Сега прочее, да идемъ,
та да припаднемъ въ Сирійскый-тъ станъ.
Ако ны оставятъ живы, ще живѣемъ,
5 ако ли ны умьртвятъ, ще умремъ. И ста-
нжхж като мьркнуваше, за да влѣзжтъ
въ Сирійскый-тъ станъ: и когато дойдохж
до край-тъ на Сирійскый-тъ станъ, ето,
6 нѣмаше человѣкъ тамъ. Защото Господь
бѣше направилъ [д]да ся чуе въ станъ-тъ
на Сирійцы-тѣ тропотъ отъ колесницы, и
тропотъ отъ коніе, тропотъ отъ голѣмж
войскж: и рекохж си единъ на другъ:
Ето, Израилевъ-тъ царь е наемнжлъ про-
тивъ насъ [е]Хеттейскы-тѣ царіе и Егы-
петскы-тѣ царіе, за да дойджтъ върхъ
7 насъ. Заради това [ж]станжхж та побѣгнж-
хж въ тьмнинж-тж, и оставихж шатры-
тѣ си, и коніе-тѣ си, и ослы-тѣ си, станъ-
тъ както бѣше, и побѣгнжхж за жи-
вотъ-тъ си.
8 И когато тѣзи прокажени отидохж до
край-тъ на станъ-тъ, влѣзохж въ единъ
шатъръ, та ядохж, и пихж, и зѣхж отъ
тамъ сребро и злато и дрехы, и отидохж
та *гы* скрыхж: и върнжхж ся та влѣзо-
хж въ другъ шатъръ, и зѣхж *другы* отъ
9 тамъ, и отидохж та скрыхж *и тѣхъ.* То-
газь рекохж помежду си: Ный не пра-
вимъ добрѣ: тойзи день е день на добры
извѣстія, а ный мълчимъ: ако чакамы до
развидѣленіе-то на зорж-тж, нѣкоя бѣда
ще ны сполѣти: нека прочее отидемъ да
извѣстимъ *това* въ домъ-тъ царевъ.
10 И тъй отидохж, та извыкахж на град-
скый-тъ портарь: и извѣстихж имъ, и ре-
кохж: Отидохмы въ станъ-тъ на Сирій-
цы-тѣ, и ето, нѣмаше тамъ человѣкъ,
нито гласъ отъ человѣкъ, само коніе вър-
зани, и осли вързани, и шатъри както ся
11 намирахж. И извыкахж портари-тѣ, и тѣ
извѣстихж *това* въ домъ-тъ на царя.
12 И станж царь-тъ прѣзъ нощь-тж, та
рече на рабы-тѣ си: Сега ще ви извѣстіж
що направихж намъ Сирійци-тѣ: позна-
хж че смы гладни: и излѣзохж изъ станъ-
тъ, за да ся скрыіжтъ по нивы-тѣ, и ка-
зуватъ: Когато излѣзжтъ изъ градъ-тъ,
ще гы хванемъ живы, и ще влѣземъ въ
13 градъ-тъ. А единъ отъ рабы-тѣ му отго-
вори и рече: Нека земжтъ, моліж, петь
отъ останжлы-тѣ коніе, които останжхж
въ градъ-тъ, (ето, тѣ сж както всичко-то
множество на Израиля което останж въ
него; ето, тѣ сж както всичко-то множе-
ство на Израиляны-тѣ които ся изнури-
14 хж:) и нека проводимъ да видимъ. И зѣ-
хж двѣ колесницы съ коніе: и проводи
царь-тъ задъ Сирійскый-тъ станъ, и рече:
15 Идѣте, та вижте. И отидохж вслѣдъ тѣхъ
дори до Іорданъ: и ето, всичкый пжть
пълнъ съ дрехы и съсжды, които Сирій-
ци-тѣ бѣхж хвърлили въ бързаніе-то си.
И върнжхж ся вѣстители-тѣ та извѣстихж
това на царя.
16 И излѣзохж людіе-тѣ, та разграбихж
станъ-тъ на Сирійцы-тѣ. И продаде ся
една сата чисто брашно за единъ сикль, и
двѣ саты ечимыкъ за единъ сикль, [з]спо-
17 редъ слово-то Господне. И тури царь-тъ
на портж-тж князя, на когото на ржкж-
тж ся подпираше: и стжпкахж го людіе-
тѣ въ портж-тж, и умрѣ: [и]както рече че-
ловѣкъ-тъ Божій, който говорѝ когато
18 царь-тъ слѣзе при него. И както говорѝ
человѣкъ-тъ Божій на царя, и рече: [і]Двѣ
саты ечимыкъ за сикль, и една сата чи-
сто брашно за сикль ще бжджтъ утрѣ,

[к] Руѳ. 1; 17. 3 Цар. 19; 2.
[л] Іез. 8; 1. 20; 1.
[м] Лук. 13; 32.
[н] 3 Цар. 18; 4.
[о] Іов. 2; 9.
[а] Ст. 18, 19.
[б] Ст. 17, 19, 20. Гх. 5; 18.
[в] Мал. 3; 10.
[г] Лев. 13; 46.
[д] 2 Цар. 5; 24. Гх. 19; 7. Іов. 15; 21.
[е] 3 Цар. 10; 29.
[ж] Псал. 48; 4, 5, 6. Прит. 28; 1.
[з] Ст. 1.
[и] Гх. 6; 32. Ст. 2.
[і] Ст. 1.

около тойзи часъ въ портѫ-тѫ на Сама-
19 ріѭ, А князь-тъ отговори на человѣка
Божій, и рече: Ако бы Господь напра-
вилъ и прозорцы на небе-то, можеше ли
таквозь нѣщо да стане? А той рече: Ето,
ще видишь *това* съ очи-тѣ си, но не ще
20 да ядешь отъ него, Така му и станѫ: за-
щото людіе-тѣ го стѫпкахѫ въ портѫ-тѫ,
и умрѣ.

ГЛАВА 8.

1 И говорѝ Елиссей на женѫ-тѫ, [а]на
коіѭто съживи сынъ-тъ, и рече: Стани
та иди, ты и домъ-тъ ти, и пришелству-
вай дѣто можешь пришелствовà; защото
Господь [б]повыка гладъ-тъ, и ще дойде
2 върхъ земіѭ-тѫ седмь годины. И станѫ
жена-та, та направи споредъ слово-то на
Божій-тъ человѣкъ: и отиде, тя и домъ-
тъ ѝ, та пришелствова въ земіѭ-тѫ на
Филистимцы-тѣ седмь годины.
3 А слѣдъ свършъкъ-тъ на седмь-тѣ го-
дины, върнѫ ся жена-та отъ земіѭ-тѫ
на Филистимцы-тѣ: и излѣзе да извыка
къмъ царя за кѫщѫ-тѫ си, и за нивы-
4 тѣ си. И говорѝ царь-тъ на [в]Гіезія, слу-
гѫ-тѫ на человѣка Божій, и рече: Я ми
прикажи, всичкы-тѣ голѣмы дѣла, който
5 направи Елиссей. И като приказваше на
царя [г]какъ бѣ съживилъ мъртвый-тъ, ето
жена-та, на коіѭто сынъ-тъ бѣше съжи-
вилъ той, извыка къмъ царя за кѫщѫ-
тѫ си, и за нивы-тѣ си. И рече Гіезій:
Господарю мой царю, тая е жена-та, и
тойзи е сынъ ѝ, когото съживи Елиссей.
6 И попыта царь-тъ женѫ-тѫ, и тя му
приказа *работѫ-тѫ*. Тогазь ѝ даде царь-тъ
единъ скопецъ, и рече: Повърни всичкы-
тѣ ѝ нѣща, и всичкы-тѣ произведенія отъ
нивы-тѣ *ѝ*, отъ който день е оставила зе-
міѭ-тѫ до сега.
7 А Елиссей отиде въ Дамаскъ. А Вена-
дадъ Сирійскый-тъ царь бѣ боленъ: и из-
вѣстихѫ му, и рекохѫ: Человѣкъ-тъ Бо-
8 жій дойде до тукъ. И рече царь-тъ [д]Аза-
илу: [е]Земи въ рѫкѫ-тѫ си даръ, та иди
да посрѣщнешь человѣка Божій, и [ж]по-
пытай чрѣзъ него Господа: Ще ся съзе-
9 мѫ ли отъ тѫзи болесть? И отиде Аза-
илъ да го посрѣщне, като зѣ даръ въ рѫ-
кѫ-тѫ си, и отъ всяко добро отъ Да-
маскъ, четыридесеть камилы товаръ: и
отиде та застанѫ прѣдъ него, и рече:
Сынъ ти Венададъ Сирійскый-тъ царь,
прати мя при тебе, и казува: Ще ся съ-
10 земѫ ли отъ тѫзи болесть? И рече му
Елиссей: Иди, кажи му: Ей, ще ся съ-
земешь; но Господь ми яви че [з]непрѣ-
11 мѣнно ще умре. И утвърди лице-то си
на него безъ да мърдне, додѣ ся засрами
12 той: [и]и плака человѣкъ-тъ Божій. И рече
Азаилъ: Защо плачешь, господине мой?
А той отговори: Защото знаѭ [і]колко
зло ще сторишь на Израилевы-тѣ сыно-
ве: твърдыни-тѣ имъ ще прѣдадешь на
огнь, и юношы-тѣ имъ [к]ще избіешь съ
мечъ, и младенцы-тѣ имъ ще съкрушишь,
13 и непраздны-тѣ имъ ще распорешь. И ре-
че Азаилъ: Но [л]що е рабъ-тъ ти, псе-то,
та да направи това голѣмо нѣщо? И ре-
че Елиссей: [м]Господь ми показа, че ты
14 ще ся въцаришь надъ Сиріѭ. Тогазь тър-
гнѫ отъ Елиссея, та дойде при господа-
ря си: а той му рече: Що ти каза Елис-
сей? И отговори: Рече ми: Ей ще ся съ-
15 земешь: А на другый-тъ день, зѣ завив-
кѫ-тѫ, и като іѭ натопи въ водѫ, рас-
прострѣ по лице-то му: и умрѣ: а вмѣ-
сто него въцари ся Азаилъ.
16 И въ пето-то лѣто на Іорама, сынъ-тъ
на Ахаава Израилевъ-тъ царь, когато ца-
руваше Іосафатъ надъ Іудѫ, [н]въцари ся
Іорамъ, сынъ-тъ на Іосафата Іудинъ-тъ
17 царь. [о]На възрастъ тридесеть и двѣ го-
динъ бѣ когато ся въцари: и царова осмь
18 годины въ Іерусалимъ. И ходи въ пѫть-
тъ на Израилевы-тѣ царіе, както напра-
ви Ахааловъ-тъ домъ; защото [п]Ахаавова
дъщеря бѣше жена му: и направи зло
19 прѣдъ Господа. Но Господь не рачѝ да
истрѣби Іудѫ, заради Давида рабъ-тъ си,
[р]както му рече, че ще му даде свѣтил-
никъ, *и* на сынове-тѣ му вѣкъ.
20 Въ неговы-тѣ дни [с]отстѫпи Едомъ отъ
подъ рѫкѫ-тѫ на Іудѫ, и [т]поставихѫ
21 царь надъ себе си. За това заминѫ Іо-
рамъ въ Саиръ, и всичкы-тѣ колесницы
съ него: и като станѫ прѣзъ нощь, по-
рази Едомцы-тѣ които бѣхѫ около него,
и колесниценачалницы-тѣ: а людіе-тѣ по-
22 бѣгнѫхѫ въ шатры-тѣ си. Но Едомъ от-
стѫпи отъ подъ рѫкѫ-тѫ на Іудѫ, дори
до тойзи день. Тогазь въ исто-то врѣме
[у]отстѫпи и Ливна.
23 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іорама, и
всичко каквото стори той, не сѫ ли пи-
саны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
24 Іудины-тѣ царіе? И заспа Іорамъ съ от-
цы-тѣ си, и погребе ся съ отцы-тѣ си въ
Давидовъ-тъ градъ: и въцари ся вмѣсто
него [ф]Охозія сынъ му.
25 Въ дванадесето-то лѣто на Іорама,
Ахаавовъ-тъ сынъ Израилевъ-тъ царь, въ-
цари ся Охозія сынъ-тъ на Іорама Іу-
26 динъ-тъ царь. [х]На възрасть двадесеть и

а Гл. 4; 35.
б Псал. 105; 16. Агг. 1; 11.
в Гл. 5; 27.
г Гл. 4; 35.
д 3 Цар. 19; 15.
е 1 Цар. 9; 7. 3 Цар. 14; 3. Гл. 5; 5.
ж Гл. 1; 2.
з Ст. 15.
и Лук. 19; 41.
і Гл. 10; 32. 12; 17. 13; 3, 7. Амос. 1; 3.
к Гл. 15; 16. Осія 13; 16. Амос. 1; 13.
л 1 Цар. 17; 43.
м 3 Цар. 19; 15.
н 2 Лѣт. 21; 3, 4.
о 2 Лѣт. 21; 5 и drг.
п Ст. 26.
р 2 Цар. 7; 13. 3 Цар. 11; 36. 15; 4. 2 Лѣт. 21; 7.
с Быт. 27; 40. 2 Лѣт. 21; 8, 9, 10.
т 3 Цар. 22; 48.
у 2 Лѣт. 21; 10.
ф 2 Лѣт. 22; 1.
х Виж. 2 Лѣт. 22; 2.

двѣ годинъ бѣ Охозія когато ся въцари:
и царова еднж годинж въ Іерусалимъ. И
име-то на майкж му бѣ Гоѳолія, дъщеря
27 на Амрія Израилевъ-тъ царь. И [ц]ходи
въ пжть-тъ на Ахаавовъ-тъ домъ, и на-
прави той зло прѣдъ Господа, както Аха-
авовъ-тъ домъ; защото бѣ зеть на Аха-
28 авовъ-тъ домъ. И отиде [ч]съ Іорама Аха-
авовъ-тъ сынъ на бой противъ Азаила
Сирійскый-тъ царь въ Рамоѳъ-галаадъ: и
29 наранихж Сирійци-тѣ Іорама. И [ш]върнж
ся царь Іорамъ за да ся исцѣли въ Іезраель
отъ раны-тѣ *си* които му направихж Си-
рійци-тѣ въ * Рамж, когато ратоваше про-
тивъ Азаила Сирійскый-тъ царь. И [щ]Охо-
зія Іорамовъ-тъ сынъ, Іудинъ-тъ царь,
слѣзе за да види Іорама Ахаавовъ-тъ
сынъ въ Іезраель, защото бѣ боленъ.

ГЛАВА 9.

1 А пророкъ Елиссей повыка едного [а]отъ
пророческы-тѣ сынове, та му рече: [б]Прѣ-
паши чрѣсла-та си, и земи въ ржкж-тж
си тойзи съсждъ съ елей-тъ, та [в]иди въ
2 Рамоѳъ-галаадъ: И когато влѣзешь тамъ,
ще видишь тамъ Іиуя, сынъ-тъ на Іоса-
ѳата, Намессіевъ-тъ сынъ: и ще влѣзешь,
та ще го дигнешь [г]отъ срѣдъ братія-та
му, и ще го въведешь въ по вжтрѣшнж-
3 тж стаіж. И [д]земи съсждъ-тъ съ елей-тъ,
та излей на главж-тж му, и речи: Така
говори Господь: Помазахъ тя царь надъ
Израиля. Тогазь отвори врата-та, и бѣгай,
4 и не ся бави. И отиде юноша-та, младый-
тъ пророкъ, въ Рамоѳъ-галаадъ.
5 И когато дойде, ето, началници-тѣ на
воинство-то сѣдѣхж: и рече: Имамъ сло-
во къмъ тебе, о началниче. И рече Іиуй:
Къмъ кого отъ всичкы насъ? А той ре-
6 че: Къмъ тебе, началниче. И станж та
влѣзе въ домъ-тъ: и излѣ елей-тъ на гла-
вж-тж му, и рече му: [е]Така говори Го-
сподь Богъ Израилевъ: Помазахъ тя царь
надъ людіе-тѣ Господни, надъ Израиля:
7 И ще поразишь домъ-тъ на господаря си
Ахаава, за да отмьстіж кървь-тж на ра-
бы-тѣ си, пророцы-тѣ, и кървь-тж на
всичкы-тѣ рабы Господни, [ж]отъ ржкж-
8 тж на Іезавель; Защото всичкый Аха-
авовъ домъ ще ся истрѣби: и [з]ще погу-
біж отъ Ахаава [и]всичко до кракъ, и [і]за-
твореный-тъ и оставеный-тъ въ Израиль:
9 И ще направіж домъ-тъ на Ахаава както
[к]домъ-тъ на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ,
и както [л]домъ-тъ на Ваасж, Ахіинъ-тъ
10 сынъ: И [м]Іезавель псета-та ще іж изѣ-
джтъ въ нивж-тж на Іезраель, и не ще да
има кой да іж погребе. И като отвори
врата-та, побѣгнж.
11 И излѣзе Іиуй при рабы-тѣ на госпо-
даря си: и рече му *единъ:* Миръ ли? [н]За-
що дойде при тебе тойзи безуменъ? А
той имъ рече: Вы познавате человѣкъ-
12 тъ, и говореніе-то му. И рекохж: Лъжли-
во е: кажи ни, молимъ. А той рече: Та-
ка и така ми говорй и рече: Така гово-
ри Господь: Помазахъ тя царь надъ Изра-
13 иля. Тогазь побързахж, и [о]като зѣхж
всякой дрехж-тж си, турихж гы подъ не-
го на върхъ-тъ на стжпала-та: и въстрж-
бихж съ трлбж, и рекохж: Въцари ся
14 Іиуй. И Іиуй, сынъ-тъ на Іосаѳата Намес-
сіевъ-тъ сынъ направи съзаклѣтіе про-
тивъ Іорама. (А Іорамъ пазѣше Рамоѳъ-
галаадъ, той и всичкый Израиль, отъ ли-
15 це-то на Азаила Сирійскый-тъ царь. И
[п]върнжлъ ся бѣше царь Іорамъ за да ся
исцѣли въ Іезраель отъ раны-тѣ, които
Сиріяни-тѣ му направихж, когато ратова-
ше противъ Азаила Сирійскый-тъ царь).
И рече Іиуй: Ако е ваше-то мнѣніе *съ*
мене, то нека не излѣзе *никой* да бѣга изъ
градъ-тъ, за да отиде да извѣсти *това* въ
16 Іезраель. И възсѣднж Іиуй, та отиде въ
Іезраель; защото Іорамъ лѣжеше тамъ.
[р]И Охозія Іудинъ-тъ царь бѣ слѣзлъ да
17 види Іорама. И стоеше стражъ-тъ на
стълпъ-тъ въ Іезраель, и, като видѣ че-
тж-тж на Іиуя който идѣше, рече: Четж
гледамъ. И рече Іорамъ: Земи всадникъ,
и проводи да гы посрѣщнешь: и нека по-
18 пыта: Миръ ли? Отиде прочее всадникъ
на конь да го посрѣщне, и рече: Така
говори царь-тъ: Миръ ли? И рече Іиуй:
Що имашь ты съ миръ-тъ? завърни ся
вслѣдъ мене. И извѣсти стражъ-тъ, и ре-
че: Вѣститель-тъ отиде до тѣхъ, и не ся
19 върнж. И проводи вторый всадникъ на
конь, който отиде при тѣхъ, та рече: Та-
ка говори царь-тъ: Миръ ли? И отгово-
ри Іиуй: Що имашь ты съ миръ-тъ? за-
20 върни ся вслѣдъ мене. И извѣсти стражъ-
тъ и рече: Отиде до тѣхъ, и не ся вър-
нж: а ходеніе-то е както ходеніе-то на
Іиуя, Намессіевъ-тъ сынъ; защото ходи
21 като неистовъ. И рече Іорамъ: Впрѣгнѣ-
те. И впрѣгнжхж колесницж-тж му. И
[с]излѣзохж Іорамъ Израилевый царь, и
Охозія Іудиный царь, всякой въ колесни-
цж-тж си, та отидохж да посрѣщнжтъ
Іиуя, и намѣрихж го въ нивж-тж на На-
вуѳея Іезраелецъ-тъ.
22 И като видѣ Іорамъ Іиуя, рече: Миръ
ли Іиуе? А той отговори: Какъвъ миръ,
додѣ ся умножаватъ блудове-тѣ на Іеза-

ц 2 Лѣт. 22; 3, 4.
ч 2 Лѣт. 22; 5.
* Т. е. Рамоѳъ.
ш Гл. 9; 15.
щ Гл. 9; 16. 2 Лѣт. 22; 6, 7.

а 3 Цар. 20; 35.
б Гл. 4; 29. Іер. 1; 17.
в Гл. 8; 28, 29.
г Ст. 5, 11.
д 3 Цар. 19; 16.
е 3 Цар. 19; 16. 2 Лѣт. 22; 7.
ж 3 Цар. 18; 4. 21; 15.

з 3 Цар. 14; 10. 21; 21.
и 1 Цар. 25; 22.
і Втор. 32; 36.
к 3 Цар. 14; 10. 15; 29. 21; 22.
л 3 Цар. 16; 3, 11.
м 3 Цар. 21; 23. Ст. 35; 36.

н Іер. 29; 26. Іоан. 10; 20. Дѣян. 26; 24. 1 Кор. 4; 10.
о Мат. 21; 7.
п Гл. 8; 29.
р Гл. 8; 29.
с 2 Лѣт. 22; 7.

23 вель майкѫ ти, и чарованія-та ѝ? И за-
вѫрнѫ Іорамъ рѫцѣ-тѣ си, та побѣгнѫ,
24 и думаше на Охозіѭ; Льсть, Охозіе. А
Іиуй дьрпнѫ лѫкъ-тъ си та порази Іора-
ма между мышцы-тѣ му: и стрѣла-та из-
лѣзе прѣзъ сьрдце-то му. А той ся прѣ-
25 гърби въ колесницѫ-тѫ си. И рече *Іиуй*
на Видкара, войводѫ-тѫ си: Земи *та* го
хвьрли въ часть-тѫ на нивѫ-тѫ на На-
вуѳея Іезраелецъ-тъ; защото напомни си,
когато азъ и ты бѣхмы яхнѫли вслѣдъ
Ахаава отца му, че [т]Господь произнесе
26 противъ него това изреченіе: Ей, видѣхъ
вчера кръвь-тѫ на Навуѳея, и кръвь-тѫ
на сынове-тѣ му, говори Господь: и [у]ще
ти направіѭ въздаяніе въ тѫзи часть, го-
вори Господь. Сега прочее дигни, хвьрли
го въ *тѫзи* часть, споредъ слово - то Го-
сподне.
27 А Охозія Іудинъ-тъ царь, като видѣ
това, побѣгнѫ прѣзъ пѫть-тъ на кѫщѫ-
тѫ на градинѫ-тѫ. И погна вслѣдъ него
Іиуй, и рече: Поразѣте и тогози въ
колесницѫ-тѫ. *И поразихѫ го*, въ въс-
ходъ-тъ на Гуръ, близу до Ивлеамъ. И
побѣгнѫ [ф]въ Магеддонъ, и умрѣ тамъ.
28 И донесохѫ го раби-тѣ му на колесни-
цѫ въ Іерусалимъ, и погребохѫ го въ
гробъ-тъ му, съ отцы-тѣ му, въ Дави-
довъ-тъ градъ.
29 А въцарилъ ся бѣ Охозія надъ Іудѫ
въ единадесето-то лѣто на Іорама Аха-
авовъ-тъ сынъ.
30 И дойде Іиуй въ Іезраель, и като чу
Іезавель [х]тегли стивіе на очи-тѣ си, и
украси главѫ-тѫ си, та надникнѫ прѣзъ
31 прозорецъ-тъ. И, като влизаше въ пор-
тѫ-тѫ Іиуй, тя рече: [ц]Имѣ ли миръ Зим-
32 рій, убійца-та на господаря си? А той
подигнѫ лице-то си къмъ прозорецъ-тъ,
и рече: Кой е съ мене? кой? И надни-
кнѫхѫ къмъ него двама трима скопци.
33 И рече: Хвьрлѣте іѭ долу: и хвьрлихѫ
іѭ долу; и пьрснѫ отъ кръвь-тѫ ѝ по
стѣнѫ-тѫ и по коніе-тѣ: и той іѭ стѫпка.
34 И като влѣзе, та яде и пи, рече: Идѣте
да видите сега тѫзи проклѣтѫ, и іѭ по-
35 гребѣте; [ч]защото е царска дъщеря. И
отидохѫ да іѭ погребѫтъ; но не намѣри-
хѫ отъ неіѭ освѣнь лобъ-тъ, и нозѣ-тѣ,
36 и длани-тѣ на рѫцѣ-тѣ. И върнѫхѫ ся
та му извѣстихѫ. А той рече: Това е
слово-то Господне, което говорѝ чрѣзъ
рабъ-тъ си Иліѭ Ѳесвіецъ-тъ и рече: [ш]Въ
нивѫ-тѫ на Іезраель ще изѣдѫтъ псета-
37 та плъть-тѫ на Іезавель: И трупъ-тъ на
Іезавель ще бѫде [щ]като гной по лице-то
на поле-то въ нивѫ-тѫ на Іезраель, щото
да не рекѫтъ: Тая е Іезавель.

ГЛАВА 10.

1 А имаше Ахаавъ седмдесеть сынове
въ Самаріѭ. И писа Іиуй писма, та про-
води въ Самаріѭ, на Іезраелскы-тѣ на-
чалницы, на старѣйшины-тѣ, и на дѣто-
2 въспитатели-тѣ на Ахаава, и рече: Сега
като пристигне у васъ гова посланіе, по-
неже имате сынове-тѣ на господаря си, и
имате колесницы-тѣ, и коніе-тѣ, и градъ
3 утвьрденъ, и орѫжія, Виждте, кой е по
добрый-тъ и по угодный-тъ помежду сы-
нове-тѣ на господаря ви, та *го* поставѣте
на отеческый-тъ му прѣстолъ, и ратовай-
4 те за домъ-тъ на господаря си. Но тѣ ся
уплашихѫ твьрдѣ много, и рекохѫ: Ето,
двама царіе не устояхѫ прѣдъ лице-то
5 му: и какъ ще устоимъ ный? И попечи-
тель-тъ на домъ-тъ, и попечитель-тъ на
градъ-тъ, и старѣйшины-тѣ, и дѣтовъспи-
татели-тѣ проводихѫ на Іиуя, и рекохѫ:
Ный смы ти раби, и ще направимъ всич-
ко каквото ни речешь: нѣма да напра-
вимъ никого царь: направи каквото е
угодно прѣдъ очи-тѣ ти.
6 Тогазь имъ писа второ посланіе: и ре-
че: Ако сте мои, и слушате гласъ-тъ ми,
земѣте главы-тѣ на человѣцы-тѣ, на сы-
нове-тѣ на господаря си, та дойдѣте при
мене въ Іезраель утрѣ въ тойзи часъ.
(А царскы-тѣ сынове, седмдесеть человѣ-
ци, бѣхѫ съ градскы-тѣ голѣмцы, които
7 гы въспитавахѫ.) И като стигнѫ посла-
ніе-то при тѣхъ, хванѫхѫ царскы-тѣ сы-
нове [а]та гы заклахѫ, седмдесеть человѣ-
цы, и турихѫ главы-тѣ имъ въ кошницы
8 та му гы пратихѫ въ Іезраель. И дойде
вѣститель-тъ та му възвѣсти, и рече: До-
несохѫ главы-тѣ на царскы-тѣ сынове. И
той рече: Турѣте гы на два купа, въ
9 входъ-тъ на портѫ-тѫ до утрѣ. И на
утринь-тѫ излѣзе та застанѫ и рече на
всичкы-тѣ людіе: Вы сте праведни: ето
[б]азъ направихъ съзаклѣтіе противъ го-
сподаря си, та го умьртвихъ; но кой по-
10 рази всичкы тѣзи? Познайте сега, че [в]нѣ-
ма да падне на земіѭ-тѫ *нищо* отъ слово-
то Господне, което говорѝ Господь про-
тивъ домъ-тъ на Ахаава; защото свьрши
Господь което говорѝ [г]чрѣзъ рабъ-тъ си
11 Иліѭ. И порази Іиуй всичкы-тѣ останѫ-
лы отъ домъ-тъ на Ахаава въ Іезраель, и
всичкы-тѣ му голѣмцы, и домашны-тѣ
му, и священницы-тѣ му, щото не му
остави остатъкъ.
12 Сетнѣ станѫ та тьргнѫ, и дойде въ
Самаріѭ. *И* въ пѫть-тъ като бѣше бли-
13 зу при Веѳакадъ на овчари-тѣ, [д]Намѣри
Іиуй братія-та на Охозіѭ Іудинъ-тъ царь,
и рече: Кои сте? А тѣ рекохѫ: Братія

[т] 3 Цар. 21; 29.
[у] 3 Цар. 21; 19.
[ф] 2 Лѣт. 22; 9.
[х] Іез. 23; 40.
[ц] 3 Цар. 16; 9—20.
[ч] 3 Цар. 16; 31.
[ш] 3 Цар. 21; 23.
[щ] Псал. 83; 10.

[а] 3 Цар. 21; 21.
[б] Гл. 9; 14, 24.
[в] 1 Цар. 3; 19.
[г] 3 Цар. 21; 19. 21, 29.
[д] Гл. 8; 29. 2 Лѣт. 22; 8.

смы на Охозіѭ и слизамы да поздра-
вимъ сынове-тѣ на царя и сынове-тѣ на
14 царицѫ-тѫ. И рече: Хванѣте гы живы.
И хванѫхѫ гы живы, та гы заклахѫ при
кладенецъ-тъ на Веѳакадъ четыридесеть
и два человѣка: не оставихѫ ни едного
отъ тѣхъ.
15 И като търгнѫ отъ тамъ, намѣри [е]Іо-
надава [ж]Рихавовъ-тъ сынъ, *който идѣше*
да го посрѣщне: и поздрави го, и рече
му: Право ли е сърдце-то ти, както е
мое-то сърдце съ твое-то сърдце? И отго-
вори Іонадавъ: Право е. Ако е, [з]дай рѫ-
кѫ-тѫ си. И даде рѫкѫ-тѫ си: та го
16 въскачи при себе си на колесницѫ-тѫ. И
рече: Дойди съ мене, та [и]виждь ревность-
тѫ ми заради Господа. И качихѫ го въ
колесницѫ-тѫ му.
17 И когато дойде въ Самаріѭ, [і]порази
всичкы-тѣ останѫли отъ Ахаава въ Са-
маріѭ, додѣ го погуби, споредъ слово-то
18 Господне, [к]което говорѝ на Иліѭ. Тогазь
събра Іиуй всичкы-тѣ людіе, та имъ ре-
че: [л]Ахаавъ работи на Ваала малко: Іи-
19 уй ще му работи много. Сега прочее по-
викайте ми [м]всичкы-тѣ пророцы на Ва-
ала, всичкы-тѣ му служители, и всичкы-
тѣ му жрецы: нека не отсѫтствува ни-
кой; защото имамъ голѣмѫ жертвѫ на
Ваала: всякой който отсѫтствува нѣма
да остане живъ. Но Іиуй направи *това* съ
измамѫ, съ намѣреніе да истрѣби Ваало-
20 вы-тѣ служители. И рече Іиуй: Прогла-
сѣте тържество за Ваала. И прогласихѫ.
21 И проводи Іиуй по всичкый Израиль: та
дойдохѫ всичкы-тѣ Ваалови служители:
и не останѫ никой да не дойде. И дой-
дохѫ [н]въ домъ-тъ на Ваала: и напълни
22 ся Вааловъ-тъ домъ отъ край до край. И
рече на одеждохранителя: Извади оде-
жды за всичкы-тѣ Ваалови служители. И
23 извади имъ одежды. И влѣзе Іиуй, и Іо-
надавъ Рихавовъ-тъ сынъ, у Вааловъ-тъ
домъ: и рече на Вааловы-тѣ служители:
Испытайте, та виждте да нѣма съ васъ
никой отъ рабы-тѣ на Іеова, но само слу-
24 жители-тѣ на Ваала. И когато влѣзохѫ
за да принесѫтъ жертвы и всесъжженія,
Іиуй нареди вънъ осмдесеть мѫжіе, и
рече: Който остави да избѣгне нѣкой отъ
человѣцы-тѣ, които азъ приведохъ въ рѫ-
цѣ-тѣ ви, [о]животъ-тъ му *ще бѫде* вмѣсто
неговъ-тъ животъ.
25 И като свърши да приноси всесъжже-
ніе-то, рече Іиуй на тѣлохранители-тѣ, и
на пълковницы-тѣ: Влѣзте, поразѣте гы:
никой да не излѣзе. И поразихѫ гы тѣ-
лохранители-тѣ и пълковници-тѣ съ остро-
то на ножъ-тъ, и хвърлихѫ *гы* вънъ: и
отидохѫ до градъ-тъ на Вааловъ-тъ
26 домъ. И [п]извадихѫ кумиры-тѣ на Ва-
27 аловъ-тъ домъ, та гы изгорихѫ. И стро-
шихѫ идолъ-тъ на Ваала, и съсыпахѫ
Вааловъ-тъ домъ, и [р]направихѫ го гнои-
ще дори до тойзи день.
28 Така истрѣби Іиуй Ваала отъ Израиля.
29 Но не ся отдалечи Іиуй отъ грѣхове-тѣ
на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ, който
направи Израиля да съгрѣши, *сирѣчь отъ*
[с]златны-тѣ телета които бѣхѫ въ Веѳиль
и въ Данъ.
30 И рече Господь на Іиуя: Понеже сто-
ри ты добро, че свърши онова което е
угодно прѣдъ очи-тѣ ми, *и* направи ты на
Ахаавовъ-тъ домъ споредъ всичко което
бѣ въ сърдце-то ми, [т]сынове-тѣ ти до че-
твъртый родъ ще сѣдятъ на Израилевъ-
31 тъ прѣстолъ. Но не внима Іиуй да ходи
съсъ всичко-то си сърдце въ законъ-тъ
на Господа Бога Израилева: не ся отда-
лечи [у]отъ грѣхове-тѣ на Іеровоама, кой-
32 то направи Израиля да съгрѣши. Въ онѣ-
зи дни начнѫ Господь да кастри Израи-
ля: и [ф]порази гы Азаилъ въ всичкы-тѣ
33 Израилевы прѣдѣлы: Отъ Іорданъ къмъ
истокъ на сълнце-то, всичкѫ-тѫ Галаад-
скѫ земіѭ, Гадцы-тѣ, и Рувимцы-тѣ, и
Манассійцы-тѣ отъ Ароиръ, на потокъ-тъ
Арнонъ, и [х]Галаадъ, и Васанъ.
34 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іиуя, и всич-
ко що направи, и всичкы-тѣ му юначе-
ства, не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на
35 лѣтовницы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе? И
заспа Іиуй съ отцы-тѣ си: и погребохѫ
го въ Самаріѭ. И въцари ся вмѣсто не-
36 го Іоахазъ сынъ му. И врѣме-то, въ кое-
то Іиуй царова надъ Израиль въ Сама-
ріѭ *бѣ* двадесеть и осмь годины.

ГЛАВА 11.

1 А [а]Гоѳолія Охозіева-та [б]майка, като
видѣ че умрѣ сынъ ѝ, станѫ та погуби
2 всичко-то царско сѣме. Но Іосавееѳа, дъ-
щеря-та на царь Іорама, сестра на Охо-
зіѭ, зѣ Іоаса Охозіевъ-тъ сынъ, та го от-
враднѫ отъ срѣдъ царскы-тѣ сынове, ка-
то гы убивахѫ, него и доилицѫ-тѫ му, *и*
тури го въ ложницѫ-тѫ, и скрыхѫ го отъ
лице-то на Гоѳоліѭ, та не быде убитъ.
3 И съ неѭ бѣ скрытъ въ домъ-тъ Госпо-
день шесть годины: и Гоѳолія царуваше
въ тѫзи земіѭ.
4 И [в]въ седмо-то лѣто Іодай проводи, и
като зѣ стоначалницы-тѣ, съ чиноначал-
ницы-тѣ и тѣлохранители-тѣ, доведе гы

[е] Іез. 35; 6 и дрг.
[ж] 1 Лѣт. 2; 55.
[з] Ездр. 10; 19.
[и] 3 Цар. 19; 10.
[і] Гл. 9; 8. 2 Лѣт. 22; 8.
[к] 3 Цар. 21; 21.
[л] 3 Цар. 16; 31, 32.
[м] 3 Цар. 22; 6.
[н] 3 Цар. 16; 32.
[о] 3 Цар. 20; 39.
[п] 3 Цар. 14; 23.
[р] Ездр. 6; 11. Дан. 2; 5. 3; 29.
[с] 3 Цар. 12; 28, 29.
[т] Виж. Ст. 35. Гл. 13; 1, 10. 14; 23. 15; 8, 12.
[у] 3 Цар. 14; 16.
[ф] Гл. 8; 12.
[х] Амос. 1; 3.

[а] 2 Лѣт. 22; 10.
[б] Гл. 8; 26.
[в] 2 Лѣт. 23; 1 и дрг.

при себе си въ домъ-тъ Господень, и на-
прави уговоръ съ тѣхъ, и заклѣ гы въ
домъ-тъ Господень и показа имъ цар-
5 скый-тъ сынъ. И заповѣда имъ, и рече:
Това е дѣло-то което ще направите: Тре-
тина-та отъ васъ, които влазите [г]въ сѫб-
ботѫ, ще пазите стражѫ-тѫ на царскый-
6 тъ домъ: И третина-та *ще бѫде* при вра-
та-та Суръ: и третина-та при врата-та
които сѫ задъ тѣлохранители-тѣ: така
ще пазите стражѫ-тѫ на домъ-тъ, за да
7 ся не насилствува. И два пълка отъ васъ,
всичкы които излазятъ въ сѫбботѫ, ще
пазятъ стражѫ-тѫ на домъ-тъ Господень
8 около царя. И ще забыкаляте царя нао-
коло, всякой да има орѫжія-та си въ
рѫкѫ-тѫ си, и който влѣзе въ редове-тѣ,
да ся умъртви: и ще бѫдете съ царя, ко-
гато излази, и когато влази.
9 И [д]направихѫ стоначалници-тѣ по всич-
ко що заповѣда Іодай священникъ-тъ и
зѣхѫ всякой мѫжіе-тѣ си, които влазѣ-
хѫ въ сѫбботѫ, съ тѣзи които излазѣхѫ
въ сѫбботѫ, та дойдохѫ при Іодая свя-
10 щенникъ-тъ. И даде священникъ-тъ на
стоначалницы-тѣ копія-та и щитове-тѣ на
царь Давида, които бѣхѫ въ домъ-тъ Го-
11 сподень. И тѣлохранители-тѣ имахѫ вся-
кой орѫжія-та си въ рѫкѫ-тѫ си, и
прѣдстанѫхѫ около царя отъ деснѫ-тѫ
странѫ на домъ-тъ дори до лѣвѫ-тѫ, при
12 олтарь-тъ и при храмъ-тъ. Тогазь изведе
царскый-тъ сынъ та положи на него вѣ-
нецъ-тъ и свидѣтелство-то: и направихѫ
го царь, и помазахѫ го: тогазь исплеска-
хѫ съ рѫцѣ, и рекохѫ: [е]Да е живъ царь-
13 тъ! И като чу [ж]Гоѳолія гласъ-тъ на лю-
діе-тѣ които ся стичахѫ, дойде при лю-
14 діе-тѣ въ домъ-тъ Господень. И видѣ, и
ето, царь-тъ стоеше при [з]стълпъ-тъ по
обычаю, и началници-тѣ и трѫбы-тѣ при
царя: и всичкы-тѣ людіе отъ земіѭ-тѫ
ся радовахѫ, и трѫбѣхѫ съ трѫбы-тѣ. И
раздра Гоѳолія дрехы-тѣ си, и извыка:
15 Съзаклѣтіе, съзаклѣтіе! И заповѣда Іодай
священникъ-тъ на стоначалницы-тѣ, на
началницы-тѣ на воинство-то, та имъ ре-
че: Извадѣте іѭ вънъ отъ редове-тѣ: и
който отиде вслѣдъ неіѭ, умъртвѣте го съ
мечъ. Защото священникъ-тъ бѣше реклъ:
Да ся не умъртви вѫтрѣ въ домъ-тъ Го-
16 сподень. Така турихѫ рѫцѣ на неіѭ: и
когато дойде на пѫть-тъ, прѣзъ който
коніе-тѣ дохождатъ въ царскый-тъ домъ,
быде убита тамъ.
17 И [и]направи Іодай завѣтъ [і]помежду Го-
спода и царя и людіе-тѣ, че ще бѫдѫтъ
людіе Господни: и помежду царя и лю-
18 діе-тѣ. И влѣзохѫ всичкы-тѣ людіе отъ
земіѭ-тѫ [к]въ домъ-тъ на Ваала, та го съ-
борихѫ: олтари-тѣ му и кумиры-тѣ му
[л]испотрошихѫ съвсѣмъ, и Матѳана жрецъ-
тъ на Ваала убихѫ прѣдъ олтари-тѣ. И
[м]священникъ-тъ постави надзиратели надъ
19 домъ-тъ Господень. И зѣ стоначалницы-
тѣ, и чиноначалницы-тѣ, и тѣлохранител-
ли-тѣ и всичкы-тѣ людіе отъ земіѭ-тѫ:
та снѣхѫ царя отъ домъ-тъ Господень, и
дойдохѫ въ царскый-тъ домъ прѣзъ пѫть-
тъ на врата-та на тѣлохранители-тѣ, и
20 сѣднѫ на царскый-тъ прѣстолъ. И зара-
довахѫ ся всичкы-тѣ людіе отъ земіѭ-
тѫ и градъ-тъ ся умири: а Гоѳоліѭ уби-
21 хѫ съ мечъ *при* царскый-тъ домъ. [н]На
седмь годинъ бѣше Іоасъ, когато ся въ-
цари.

ГЛАВА 12.

1 Въ седмо-то лѣто на Іиуя [а]въцари ся
Іоасъ: и царова четыридесеть годины въ
Іерусалимъ: и име-то на майкѫ му бѣ
2 Савія отъ Вирсавее. И правѣше Іоасъ
което бѣ право прѣдъ Господа, въ всич-
кы-тѣ си дни въ които го наставляваше
3 Іодай священникъ-тъ. [б]Высокы-тѣ обаче
мѣста не ся отмахнѫхѫ: людіе-тѣ жър-
твувахѫ още и кадѣхѫ по высокы-тѣ
мѣста.
4 И рече Іоасъ на священницы-тѣ: [в]Всич-
ко-то сребро на посвященія-та ще ся вно-
си въ домъ-тъ Господень, [г]сребро-то на
всякого що минува *въ изброены-тѣ*, сре-
бро-то на всякого споредъ уцѣненіе-то
му, всичко-то сребро [д]което бы дошло
въ сърдце-то нѣкому да принесе въ домъ-
5 тъ Господень, Священници-тѣ нека *го* зе-
мѫтъ у себе си, всякой отъ познатый-тъ
си: и нека поправятъ разваленія-та на
домъ-тъ, дѣто ся намѣри разваленіе.
6 Но въ двадесеть и трето-то лѣто на
царь Іоаса [е]священници-тѣ не бѣхѫ по-
7 правили разваленія-та на домъ-тъ. Зара-
ди това [ж]повыкнѫ царь Іоасъ Іодая свя-
щенникъ-тъ, и священницы-тѣ, та имъ ре-
че: Защо не поправихте разваленія-та
на домъ-тъ? Сега прочее не земайте *веще*
сребро отъ познаты-тѣ си, но давайте го
за разваленія-та на домъ-тъ.
8 И склонихѫ священници-тѣ да не зе-
матъ *веще* сребро отъ людіе-тѣ, и да не
9 поправятъ разваленія-та на домъ-тъ. И
зѣ Іодай священникъ-тъ [з]единъ ковче-
жецъ, и отвори дупкѫ върхъ покровъ-тъ
му, та го тури при олтарь-тъ отдесно на
входъ-тъ въ домъ-тъ Господень; и свя-
щенници-тѣ които пазѣхѫ двери-тѣ, ту-

[г] 1 Лѣт. 9; 25.
[д] 2 Лѣт. 23; 8.
[е] 1 Цар. 10; 24.
[ж] 2 Лѣт. 23; 12 и друг.
[з] Гл. 23; 3. 2 Лѣт. 34; 31.
[и] 2 Лѣт. 23; 16.
[і] 2 Цар. 5; 3.
[к] Гл. 10; 26.
[л] Втор. 12; 3. 2 Лѣт. 23; 17.
[м] 2 Лѣт. 23; 18 и друг.
[н] 2 Лѣт. 24; 1.

[а] 2 Лѣт. 24; 1.
[б] 3 Цар. 15; 14. 22; 44. Гл. 14; 4.
[в] Гл. 22; 4.
[г] Исх. 30; 13.
[д] Исх. 35; 5. 1 Лѣт. 29; 9.
[е] 2 Лѣт. 24; 5.
[ж] 2 Лѣт. 24; 6.
[з] 2 Лѣт. 24; 8 и друг.

ряхѫ въ него всичко-то сребро, вносимо-
то въ домъ-тъ Господенъ.
10 И когато гледахѫ че бѣше много сре-
бро-то което бѣ въ ковчежецъ-тъ, цар-
скый-тъ писецъ и великый-тъ свещен-
никъ възлизахѫ, та вързувахѫ въ мѣш-
цы и броехѫ сребро-то, намѣрено-то въ
11 домъ-тъ Господенъ. И давахѫ изброено-
то сребро въ рѫцѣ-тѣ на онѣзи които
правѣхѫ дѣло-то, които имахѫ настоя-
телство-то на домъ-тъ Господенъ: а тѣ го
иждивявахѫ по дърводѣлцы-тѣ и гради-
тели-тѣ, които работѣхѫ въ домъ-тъ Го-
12 сподень. И по зидари-тѣ, и по камено-
сѣчцы-тѣ, за да купуватъ дървіе, и дѣла-
ны каменіе, та да поправятъ развваленія-
та на домъ-тъ Господенъ, и за всичко що
трѣбваше за поправяніе-то на домъ-тъ.
13 Но [и]отъ сребро-то що ся вносѣше въ
домъ-тъ Господенъ не ся направихѫ сре-
бърны чаши, щипци, легени, трѫбы, ни
единъ златенъ съсѫдъ или сребърenъ съ-
14 сѫдъ. Но давахѫ го на работницы-тѣ, и
поправяхѫ съ него домъ-тъ Господенъ.
15 И [і]не търсѣхѫ смѣткѫ отъ человѣцы-тѣ,
на които давахѫ сребро-то за да ся рас-
подѣли на работницы-тѣ, защото работѣ-
16 хѫ вѣрно: [к]Сребро-то което бѣ за прѣ-
стѫпленіе, и сребро-то което бѣ за грѣхъ,
не ся носѣше въ домъ-тъ Господенъ: *то*
[л]бѣше на священницы-тѣ.
17 Тогазъ възлѣзе [м]Азаилъ Сирійскый-тъ
царь, та ратова противъ Геѳъ, и облада
го: сетнѣ [н]обърнѫ Азаилъ лице-то си за
18 да възлѣзе противъ Іерусалимъ. И [о]зѣ
Іоасъ Іудинъ-тъ царь всичкы-тѣ посвя-
щенія които Іосафатъ, и Іорамъ, и Охозія,
отци-тѣ му, Іудини-тѣ царіе бѣхѫ посвя-
тили, и свои-тѣ си посвященія, и всичко-
то злато което ся намѣри въ съкровища-
та на домъ-тъ Господенъ, и на царскый-тъ
домъ, та *гы* прати на Азаила Сирійскый-тъ
царь: и оттегли ся отъ Іерусалимъ.
19 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іоаса, и всичко
що стори, не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на
20 лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе? И [п]ста-
нѫхѫ раби-тѣ му та направихѫ съзаклѣ-
тіе, и поразихѫ Іоаса въ домъ-тъ Милло, въ
21 нисходъ-тъ Силлѫ. Защото [р]Іозахаръ Си-
меаѳовъ-тъ сынъ, и Іозавадъ Сомировъ-тъ
сынъ, слугы-тѣ му, поразихѫ го, и умрѣ: и
погребохѫ го съ отцы-тѣ му въ Давидовъ-
тъ градъ: и [с]въцари ся вмѣсто него Амасія
сынъ му.

ГЛАВА 13.

1 Въ двадесеть и трето-то лѣто на Іоаса
Охозіевъ-тъ сынъ Іудинъ-тъ царь, въца-
ри ся Іоахазъ, Іиуевъ-тъ сынъ, надъ
Израиля въ Самаріѭ *и царова* седмнаде-
2 сеть години. И направи зло прѣдъ Госпо-
да, и слѣдова грѣхове-тѣ на Іеровоама
Наватовъ-тъ сынъ, който направи Израи-
ля да съгрѣши: не ся отдалечи отъ тѣхъ.
3 И [а]распали ся гнѣвъ-тъ Господенъ про-
тивъ Израиля, и прѣдаде го въ рѫкѫ-тѫ
[б]на Азаила Сирійскый-тъ царь, и въ рѫ-
кѫ-тѫ на Венадада Азаиловъ-тъ сынъ, въ
4 всичкы-тѣ дни. И [в]помоли ся Господу Іо-
ахазъ, и послуша го Господь; защото ви-
дѣ [г]притѣсненіе-то на Израиля, понеже
5 Сирійскый-тъ царь гы притѣсняваше. (И
[д]даде Господь на Израиля избавитель, та
излѣзохѫ отъ подъ рѫкѫ-тѫ на Сирія-
ны-тѣ: и населихѫ ся Израилеви-тѣ сы-
нове въ обиталища-та си, както пона-
6 прѣдъ. Но не ся отдалечихѫ отъ грѣхо-
ве-тѣ на Іеровоамовъ-тъ домъ, който на-
прави Израиля да съгрѣши: въ тѣхъ хо-
дихѫ: [е]и още стоеше Ашера-та въ Сама-
7 ріѭ.) И не остави на Іоахаза людіе,
освѣнь петдесеть конницы, и десеть коле-
сницы, и десеть тысящы пѣшцы; защото
гы погуби Сирійскый-тъ царь, и [ж]напра-
ви гы като пьрсть стѫпкана.
8 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іоахаза, и
всичко що направи, и юначества-та му, не
сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтовни-
9 цы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе? И заспа
Іоахазъ съ отцы-тѣ си, и погребохѫ го
въ Самаріѭ: а въцари ся вмѣсто него
Іоасъ сынъ му.
10 Въ тридесеть и седмо-то лѣто на Іоаса
Іудинъ-тъ царь, въцари ся Іоасъ Іоаха-
зовъ-тъ сынъ надъ Израиля въ Самаріѭ
11 *и царова* шестнадесеть години. И направи
зло прѣдъ Господа: не ся отдалечи отъ
всичкы-тѣ грѣхове на Іеровоама Нава-
товъ-тъ сынъ, който направи Израиля да
12 съгрѣши: въ тѣхъ ходи. А [з]останѫлы-тѣ
дѣянія на Іоаса, и всичко [и]що направи, и
[і]юначества-та му, какъ ратова противъ
Амасіѭ Іудинъ-тъ царь, не сѫ ли писа-
ны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
13 Израилевы-тѣ царіе? И заспа Іоасъ съ от-
цы-тѣ си: а на прѣстолъ-тъ му сѣднѫ Іе-
ровоамъ: и погребе ся Іоасъ въ Сама-
ріѭ съ Израилевы-тѣ царіе.
14 А Елиссей ся разболѣ отъ болесть-тѫ
си отъ коіѭто умрѣ. И слѣзе при него
Іоасъ Израилевый царь, та плака надъ
лице-то му, и рече: Отче мой, отче мой,
[к]колесница Израилева, и конница негова!
15 И рече му Елиссей: Земи лѫкъ и стрѣ-
16 лы. И зѣ лѫкъ и стрѣлы. И рече на
Израилевъ-тъ царь: Тури рѫкѫ-тѫ си на

и Виж. 2 Лѣт. 24; 14.
і Гл. 22; 7.
к Лев. 5; 15, 18.
л Лев. 7; 7. Числ. 18; 9.
м Гл. 8; 12.
н Виж. 2 Лѣт. 24; 23.
о 3 Цар. 15; 18. Гл. 18; 15, 16.
п Гл. 14; 5. 2 Лѣт. 24; 25.
р 2 Лѣт. 24; 26.
с 2 Лѣт. 24; 27.

а Сѫд. 2; 14.
б Гл. 8; 12.
в Псал. 78; 34.
г Исх. 3; 7. Гл. 14; 26.
д Виж. Ст. 25. Гл. 14; 25, 27.
е 3 Цар. 16; 33.
ж Амос. 1; 3.
з Гл. 14; 15.
и Виж. Ст. 14, 25.
і Гл. 14; 9 и дрг. 2 Лѣт. 25; 17 и дрг.
к Гл. 2; 12.

ляжкъ-тъ. И тури рѫкѫ-тѫ си: и положи
Елиссей рѫцѣ-тѣ си вързъ рѫцѣ-тѣ на
17 царя: И рече: Отвори прозорецъ-тъ къмъ
истокъ. И отвори. И рече Елиссей: Стрѣ-
ляй. И устрѣли. И рече: Стрѣла-та на
спасеніе-то Господне, и стрѣла-та на спа-
сеніе-то отъ Сирійцы-тѣ! и ще поразишь
Сирійцы-тѣ [л]въ Афекъ, додѣ *гы* свършишь.
18 И рече: Земи стрѣлы-тѣ. И зѣ *гы*. И ре-
че на Израилевъ-тъ царь: Удари на зе-
міѭ-тѫ. И удари три пѫти, и прѣстанѫ.
19 И разгнѣва ся на него человѣкъ-тъ Бо-
жій, и рече: Трѣбуваше да ударишь петь
пѫти или шесть пѫти: тогазь щѣше да
ударишь Сирійцы-тѣ додѣ *гы* свършишь;
[м]но сега *само* три пѫти ще поразишь Си-
рійцы-тѣ.
20 И умрѣ Елиссей и погребохѫ го. А въ
слѣдующо-то лѣто нѣкакви Моавскы пъл-
кове направихѫ нападеніе на земіѭ-тѫ:
21 И като погребвахѫ едного человѣка, ето,
видѣхѫ пълкъ: и хвърлихѫ человѣкъ-тъ
въ гробъ-тъ на Елиссея: и като стигнѫ
человѣкъ-тъ та досегнѫ кости-тѣ на Елис-
сея, оживѣ, и станѫ на нозѣ-тѣ си.
22 И [н]Азаилъ Сирійскый-тъ царь притѣ-
сняваше Израиля въ всичкы-тѣ дни на Іо-
23 ахаза. Но [о]Господь гы помилува, и пожа-
ли гы, и [п]пригледнѫ на тѣхъ, [р]заради за-
вѣтъ-тъ си съ Авраама, Исаака, и Іако-
ва; и не рачи да гы истрѣби, и не гы от-
24 хвърли отъ лице-то си до нынѣ. И умрѣ
Азаилъ Сирійскый-тъ царь, и въцари ся
25 вмѣсто него Венададъ сынъ му. И зѣ
пакъ Іоасъ Іоахазовъ-тъ сынъ отъ рѫкѫ-
тѫ на Венадада Азаиловъ-тъ сынъ гра-
дове-тѣ които *Азаилъ* бѣше зѣлъ отъ рѫ-
кѫ-тѫ на бащѫ му Іоахаза въ бой-тъ.
[с]Три пѫти го порази Іоасъ, и зѣ пакъ
Израилевы-тѣ градове.

ГЛАВА 14.

1 [а]Въ второ-то лѣто на Іоаса, Іоахазовъ-
тъ сынъ царь-тъ Израилевъ, [б]въцари ся
Амасія, сынъ-тъ Іоасовъ Іудинъ-тъ царь.
2 Двадесеть и петь годинъ на възрастъ бѣ
когато ся въцари, и царова двадесеть и
деветь годины въ Іерусалимъ. И име-то
на майкѫ му бѣ Іоадана отъ Іерусалимъ.
3 И направи което бѣ право прѣдъ Госпо-
да, но не както Давидъ отецъ му: на-
прави по всичко що бѣ направилъ баща
4 му Іоасъ. [в]Высокы-тѣ обаче мѣста не ся
отмахнѫхѫ: людіе-тѣ жъртвувахѫ още
5 и кадѣхѫ по высокы-тѣ мѣста. И като
ся утвърди царство-то въ рѫкѫ-тѫ му,
уби слугы-тѣ си [г]които бѣхѫ убили царя
6 бащѫ му. Чада-та обаче на убійцы-тѣ не
умъртви: споредъ писано-то въ книгѫ-
тѫ на Моисеевъ-тъ законъ, дѣто заповѣ-
да Господь, и каза: [д]Бащи-тѣ да ся не
умъртвуватъ за чада-та, нито чада-та да
ся умъртвуватъ за бащы-тѣ, но всякой да
7 ся умъртвува за съгрѣшеніе-то си. Той
[е]порази отъ Едома десеть тысящы [ж]въ
долъ-тъ на соль-тѫ и прѣзѣ *градъ-тъ* Се-
лѫ съ бой, и [з]нарече име-то му Іокѳеиль
до тойзи день.
8 Тогазь [и]проводи Амасія вѣстители на
Іоаса, сынъ-тъ на Іоахаза, Іиуевъ-тъ
сынъ, Израилевъ-тъ царь, и рече: Ела да
9 ся видимъ лице съ лице, И проводи Іоасъ
Израилевый царь на Амасіѭ Іудинъ-тъ
царь, и рече: [і]Търнъ-тъ Ливанскый прово-
дилъ на [к]кедръ-тъ Ливанскый, та реклъ:
Дай дъщеріѭ си на сына ми за женѫ; но
заминѫлъ единъ дивъ звѣрь който билъ
10 въ Ливанъ, та стѫпкалъ търнъ-тъ. Ты
порази наистинѫ Едома, и [л]възвыси тя
сърдце-то ти: радувай ся на славѫ-тѫ си
и сѣди въ домъ-тъ си: защо да ся спли-
ташь въ зло, за което бы паднѫлъ ты, и
11 Іуда съ тебе? Но Амасія не послуша.
Прѣминѫ прочее Іоасъ Израилевъ-тъ
царь, та ся видѣхѫ лице съ лице, той и
Амасія Іудинъ-тъ царь, [м]въ Веѳсемесъ,
12 който надлѣжи на Іудѫ. И поразенъ бы
Іуда прѣдъ Израиля: и побѣгнѫхѫ вся-
13 кой въ шатры-тѣ си. И Іоасъ Израилевъ-
тъ царь хванѫ Амасіѭ Іудинъ-тъ царь,
сынъ-тъ на Іоаса Охозіевъ-тъ сынъ въ
Веѳсемесъ: и дойде въ Іерусалимъ, та
съсыпа стѣнѫ-тѫ на Іерусалимъ [н]отъ
портѫ-тѫ Ефремъ дори [о]до портѫ-тѫ на
14 жглъ-тъ, четыристотинъ лакти. И като
[п]зѣ всичко-то злато и сребро, и всичкы-
тѣ съсѫды които ся намѣрихѫ въ домъ-
тъ Господень, и въ съкровища-та на цар-
скый-тъ домъ, и человѣцы залогъ, върнѫ
ся въ Самаріѭ.
15 А [р]останѫлы-тѣ дѣянія на Іоаса който
направи, и юначества-та му, и какъ ра-
това съ Амасіѭ Іудинъ-тъ царь, не сѫ ли
писаны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на
16 Израилевы-тѣ царіе? И заспа Іоасъ съ
отцы-тѣ си, и погребе ся въ Самаріѭ съ
Израилевы-тѣ царіе: и въцари ся вмѣсто
него Іеровоамъ сынъ му.
17 А [с]Амасія Іоасовъ-тъ сынъ, Іудинъ-тъ
царь, поживѣ слѣдъ смърть-тѫ на Іоаса
Іоахазовъ-тъ сынъ, Израилевъ-тъ царь,
18 петнадесеть годины. А останѫлы-тѣ дѣя-
нія на Амасіѭ не сѫ ли писаны въ кни-

л 3 Цар. 20; 26.
м Ст. 25.
н Гл. 8; 12.
о Гл. 14; 27.
п Исх. 2; 24, 25.
р Исх. 32; 13.
с Ст. 18; 19.

а Гл. 13; 10.
б 2 Лѣт. 25; 1.
в Гл. 12; 3.
г Гл. 12; 20.
д Втор. 24; 16. Іез. 18; 4, 20.
е 2 Лѣт. 25; 11.

ж 2 Цар. 8; 13. Псал. 60; надписъ-тъ.
з Іис. Нав. 15; 38.
и 2 Лѣт. 25; 17 и дрг.
і Виж. Сѫд. 9; 8.
к 3 Цар. 4; 33.
л Втор. 8; 14. 2 Лѣт. 32; 25. Іез. 28; 2, 5, 17. Авв. 2; 4.
м Іис. Нав. 19; 38. 21; 16.
н Неем. 8; 16. 12; 39.
о Іер. 31; 38. Зах. 14; 10.
п 3 Цар. 7; 51.
р Гл. 13; 12.
с 2 Лѣт. 25; 25 и дрг.

гж-тж на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ ца-
19 ріе? И [т]направихж съзаклѣтіе противъ
него въ Іерусалимъ, и [у]побѣгнж въ Ла-
хисъ; но пратихж вслѣдъ него въ Лахисъ,
20 та го убихж тамъ. И донесохж го на ко-
ніе, та ся погребе въ Іерусалимъ съ от-
цы-тѣ си въ Давидовъ-тъ градъ.
21 А всичкы-тѣ Іудини людіе зѣхж [ф]*Аза-
ріж, който бѣ на шестнадесеть годинъ
на възрастъ, та го направихж царь вмѣ-
22 сто бащж му Амасіж. Той съгради [х]Елаѳъ,
и възвърнж го на Іудж, когато заспа
баща му царь-тъ съ отцы-тѣ си.
23 Въ петнадесето-то лѣто на Амасіж,
сынъ-тъ на Іоаса Іудинъ-тъ царь, въцари
ся въ Самаріж Іеровоамъ, сынъ-тъ на Іо-
аса, Израилевъ-тъ царь, *и царова* годины
24 четыридесеть и еднж. И направи зло прѣдъ
Господа: не ся отдалечи отъ всичкы-тѣ
грѣхове на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ,
25 който направи Израиля да съгрѣши. Той
постави пакъ прѣдѣлъ-тъ на Израиля,
[ц]отъ входъ-тъ на Емаѳъ [ч]до море-то на
поле-то, споредъ слово-то на Господа Бо-
га Израилева, което говори чрѣзъ рабъ-
тъ си [ш]Іонж, Амаѳіевъ-тъ сынъ, пророкъ-
26 тъ който бѣ отъ [щ]Геѳеферъ, Защото [ъ]ви-
дѣ Господь притѣсненіе-то на Израиля
горко много, че [ы]нѣмаше ни затворенъ,
нито оставенъ, нито имаше кой да помо-
27 гне на Израиля. И Господь [ь]не рече да
изглади отъ подъ небе-то име-то на Изра-
иля, но гы избави чрѣзъ ржкж-тж на Іе-
ровоама Іоасовъ-тъ сынъ.
28 А останжлы-тѣ дѣянія на Іеровоама, и
всичко що направи, и юначества-та му,
какъ ратова, и какъ зѣ пакъ Дамаскъ и
Емаѳъ [ѣ]на Іудж въ Израиля, не сж ли пи-
саны въ книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на
29 Израилевы-тѣ царіе? И заспа Іеровоамъ
съ отцы-тѣ си, Израилевы-тѣ царіе: [ю]и
въцари ся вмѣсто него Захарія сынъ му.

ГЛАВА 15.

1 Въ двадесеть и седмо-то лѣто на Іеро-
воама Израилевъ-тъ царь, [а]въцари ся
Азарія, сынъ-тъ на Амасіж, Іудинъ-тъ
2 царь. Шестнадесеть годинъ на възрастъ
бѣше когато ся въцари, и царова петдесеть
и двѣ годины въ Іерусалимъ: и име-то на
3 майкж му бѣ Іехолія, отъ Іерусалимъ. И
направи което бѣ право прѣдъ Господа,
по всичко що бѣше сторилъ баща му
4 Амасія. [б]Но высокы-тѣ мѣста не ся отма-
хнжхж: людіе-тѣ още жьртвувахж и ка-
дѣхж по высокы-тѣ мѣста.
5 И [в]порази Господь царя, и той бѣше
прокаженъ до день-тъ на смьрть-тж си,
и [г]живѣеше въ отдѣленж кжщж. А надъ
домъ-тъ бѣ Іоѳамъ царевъ-тъ сынъ, и той
сждѣше людіе-тѣ на земіж-тж.
6 А останжлы-тѣ дѣянія на Азаріж, и
всичко що направи, не сж ли писаны въ
книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ
7 царіе? И заспа Азарія съ отцы-тѣ си: и
[д]погребохж го съ отцы-тѣ му въ Дави-
довъ-тъ градъ: и въцари ся вмѣсто него
Іоѳамъ сынъ му.
8 Въ тридесеть и осмо-то лѣто на Аза-
ріж Іудинъ-тъ царь, Захарія Іеровоа-
мовъ-тъ сынъ ся въцари надъ Израиля
9 въ Самаріж *и царова* шесть мѣсецы. И
направи зло прѣдъ Господа, както напра-
вихж отци-тѣ му: не ся отдалечи отъ
грѣхове-тѣ на Іеровоама Наватовъ-тъ
сынъ, който направи Израиля да съгрѣ-
10 ши. И направи противъ него съзаклѣтіе
Саллумъ Іависовъ-тъ сынъ, и [е]порази го
прѣдъ людіе-тѣ, и уби го, и въцари ся
вмѣсто него.
11 А останжлы-тѣ дѣянія на Захаріж,
ето, писаны сж въ книгж-тж на лѣтовни-
12 цы-тѣ на Израилевы-тѣ царіе. Това е
[ж]слово-то Господне, което говори на Іи-
уя, и рече: Сынове-тѣ ти ще сѣдятъ на
Израилевъ-тъ прѣстолъ до четвьртый родъ.
13 И станж така. *И* въцари ся Саллумъ Іа-
висовъ-тъ сынъ въ тридесеть и девето-то
лѣто на [з]Озіж Іудинъ-тъ царь, и царова
14 единъ мѣсецъ въ Самаріж. И възлѣзе
Манаимъ Гадіинъ-тъ сынъ отъ [и]Ѳерсж, та
дойде въ Самаріж, и порази Саллума Іа-
висовъ-тъ сынъ въ Самаріж, и уби го, та
ся въцари вмѣсто него.
15 А останжлы-тѣ дѣянія на Саллума, и
съзаклѣтіе-то му, което направи, ето, пи-
саны сж въ книгж-тж на лѣтовницы-тѣ
16 на Израилевы-тѣ царіе. Тогазь порази Ма-
наимъ [і]Ѳапсж, и всичко що бѣ въ неіж,
и прѣдѣлы-тѣ й отъ Ѳерсж; понеже *му* не
отворихж, за това іж порази: *и* [к]всичкы-
тѣ въ неіж непраздны жены распрà.
17 Въ тридесеть и девето-то лѣто на Аза-
ріж Іудинъ-тъ царь, Манаимъ Гадіинъ-
тъ сынъ ся въцари надъ Израиля, *и ца-*
18 *рова* десеть годины въ Самаріж. И напра-
ви зло прѣдъ Господа: не ся отдалечи
въ всичкы-тѣ си дни отъ грѣхове-тѣ на
Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ, който на-
19 прави Израиля да съгрѣши. *Тогазь* [л]дойде
Фулъ Ассирійскый-тъ царь противъ зе-
між-тж: и даде Манаимъ на Фула тыся-
щж таланта сребро, за да е съ него рж-

т 2 Лѣт. 25; 27.
у Іис. Нав. 10; 31.
ф Гх. 15; 13. 2 Лѣт. 26; 1.
* *Или* Озія.
х Гх. 16; 6. 2 Лѣт. 26; 2.
ц Чисх. 13; 21. 34; 8.
ч Втор. 3; 17.
ш Іон. 1; 1. Мат. 12; 39, 40.
щ Іис. Нав. 19; 13.
ъ Гх. 13; 4.
ы Втор. 32; 36.
ь Гх. 13; 5.
ѣ 2 Цар. 8; 6. 3 Цар. 11; 24. 2 Лѣт. 8; 3.
ю Гх. 15; 8.

а Гх. 14; 21. 2 Лѣт. 26; 1, 3, 4.
б Ст. 35. Гх. 12; 3. 14; 4.
в 2 Лѣт. 26; 19—21.
г Лев. 13; 46.
д 2 Лѣт. 26; 23.
е Виж. Амос. 7; 9.
ж Гх. 10; 30.
з Ст. 1 Мат. 1; 8, 9.
и 3 Цар. 14; 17.
і 3 Цар. 4; 24.
к Гх. 8; 12.
л 1 Лѣт. 5; 26. Иса. 9; 1. Осія 8; 9.

ка-та му, та [м]да въскрѣпи царство-то въ
20 ржкж-тж му. И прибра Манаимъ сребро-
то отъ Израиля, отъ всичкы-тѣ силны съ
богатство, петдесеть сикли сребьрны отъ
всякого, за да даде на Ассирійскый-тъ
царь. И върнж ся Ассирійскый-тъ царь, и
не стоя тамъ въ земіж-тж.
21 А останжлы-тѣ дѣянія на Манаима, и
всичко що направи, не сж ли писаны въ
книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на Израиле-
22 вы-тѣ царіе? И заспа Манаимъ съ отцы-
тѣ си: и въцари ся вмѣсто него Факія
сынъ му.
23 Въ петдесето-то лѣто на Азаріж Іу-
динъ-тъ царь, Факія Манаимовъ-тъ сынъ
ся въцари надъ Израиля въ Самаріж *и*
24 *царова* двѣ годины. И направи зло прѣдъ
Господа: не ся отдалечи отъ грѣхове-тѣ
на Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ, който
25 направи Израиля да съгрѣши. И направи
противъ него съзаклѣтіе Факей Ромелі-
евъ-тъ сынъ, пълководецъ-тъ му, та го
порази въ Самаріж, въ вжтрѣшный-тъ
царскый домъ, съ Аргова и Аріе, като
имаше съсъ себе си *и* петдесеть мжжіе
отъ Галаадцы-тѣ: и уби го, та ся въцари
вмѣсто него.
26 А останжлы-тѣ дѣянія на Факіж, и
всичко що направи, ето, писаны сж въ
книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на Израиле-
вы-тѣ царіе.
27 Въ петдесеть и второ-то лѣто на Аза-
ріж Іудинъ-тъ царь, [н]Факей Ромеліевъ-тъ
сынъ ся въцари надъ Израиля въ Сама-
28 ріж *и царова* двадесеть годины. И напра-
ви зло прѣдъ Господа: не ся отдалечи
отъ грѣхове-тѣ на Іеровоама Наватовъ-тъ
сынъ, който направи Израиля да съгрѣши.
29 Въ дни-тѣ на Факея Израилевъ-тъ царь,
[о]дойде Ѳеглаѳъ-фаласаръ Ассирійскый-тъ
царь, та прѣзѣ [п]Іионъ, и Авелъ-веѳъ-
мааха, и Янохъ, и Кадесъ, и Асоръ, и Га-
лаадъ, и Галилеіж, всичкж-тж Неѳѳали-
мовж земіж, и заведе гы плѣнницы въ
30 Ассиріж. И направи Осія, сынъ-тъ на
Илж, съзаклѣтіе противъ ФакеяРомелі-
евъ-тъ сынъ, та го порази, и го уби, и
[р]въцари ся вмѣсто него, въ двадесето-то
лѣто на Іоѳама Озіевъ-тъ сынъ.
31 А останжлы-тѣ дѣянія на Факея, и
всичко що направи, ето, сж писаны въ
книгж-тж на лѣтовницы-тѣ на Израиле-
вы-тѣ царіе.
32 Въ второ-то лѣто на Факея Ромеліевъ-
тъ сынъ Израилевъ-тъ царь, [с]въцари ся
Іоѳамъ сынъ-тъ на Озіж Іудинъ-тъ царь.
33 Двадесеть и петь годинъ на възрастъ бѣ-
ше когато ся въцари, и царова шестна-
десеть годины въ Іерусалимъ, и име-то
на майкж му бѣ Іеруса, Садокова дъще-
34 ря. И направи което бѣ право прѣдъ Го-
спода: [т]направи по всичко каквото бѣ
35 направилъ Озія баща му. [у]Но высокы-тѣ
мѣста не ся отмахнжхж: людіе-тѣ още
жъртвувахж и кадѣхж по высокы-тѣ мѣ-
ста. Той [ф]съгради высокы-тѣ двери на
домъ-тъ Господень.
36 А останжлы-тѣ дѣянія на Іоѳама, и всич-
ко що направи, не сж ли писаны въ книгж-
тж на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе?
37 Въ онѣзи дни начнж Господь да прова-
жда противъ Іудж [х]Расина Сирійскый-тъ
38 царь, и [ц]Факея Ромеліевъ-тъ сынъ. А
Іоѳамъ заспа съ отцы-тѣ си, и погребе
ся съ отцы-тѣ си въ градъ-тъ на Давида
отца си: и въцари ся вмѣсто него Ахазъ
сынъ му.

ГЛАВА 16.

1 Въ седмнадесето-то лѣто на Факея Ро-
меліевъ-тъ сынъ, въцари ся [а]Ахазъ сынъ-
2 тъ на Іоѳама Іудинъ-тъ царь. Двадесеть
годинъ на възрастъ бѣ Ахазъ когато ся
въцари, и царова шестнадесеть годины
въ Іерусалимъ; но не направи което бѣ
право прѣдъ Господа Бога своего, както
3 Давидъ отецъ му. Но ходи въ пжть-тъ на
Израилевы-тѣ царіе, и даже [б]прѣведе сы-
на си прѣзъ огнь-тъ [в]споредъ мерзости-тѣ
на язычницы-тѣ, които испжди Господь
4 отъ лице-то на Израилевы-тѣ синове. И
жрѣше и кадѣше [г]по высокы-тѣ мѣста, и
по върхове-тѣ, и подъ всяко зелено дьрво.
5 Тогазь [д]възлѣзохж въ Іерусалимъ на
бой, Расинъ Сирійскый-тъ царь, и Факей
Ромеліевъ-тъ сынъ, Израилевъ-тъ царь,
та обсадихж Ахаза, но не можехж да *му*
6 надвіжжтъ. Въ онова врѣме Расинъ Сирій-
скый-тъ царь [е]тури пакъ Елаѳъ подъ
власть-тж на Сиріж, и испжди Іудеи-
тѣ изъ Елаѳъ: и дойдохж Сирійци-тѣ въ
Елаѳъ, та ся населихж тамъ дори до той-
7 зи день. А Ахазъ проводи вѣстители [ж]на
Ѳеглаѳъ-фаласара, Ассирійскый-тъ царь,
и рече: Азъ сьмь рабъ твой и сынъ твой:
възлѣзь, та мя избави отъ ржкж-тж на
Сирійскый-тъ царь и отъ ржкж-тж на
Израилевъ-тъ царь които станжхж вьрзъ
8 мене. И [з]зѣ Ахазъ сребро-то и злато-то
което ся намѣри въ домъ-тъ Господень, и
въ съкровища-та на царскый-тъ домъ, та
гы проводи даръ на Ассирійскый-тъ царь.
9 И послуша го Ассирійскый-тъ царь, и
възлѣзе Ассирійскый-тъ царь въ Дамаскъ,
та го [и]прѣзѣ, и прѣсели *народъ-тъ* му въ
Киръ, а Расина уби.

[м] Гл. 14; 5.
[н] Иса. 7; 1.
[о] 1 Лѣт. 5; 26. Иса. 9; 1.
[п] 3 Цар. 15; 20.
[р] Гл. 17; 1. Осія 10; 3, 7, 15.
[с] 2 Лѣт. 27; 1.
[т] Ст. 3.
[у] Ст. 4.
[ф] 2 Лѣт. 27; 3 и дрг.
[х] Гл. 16; 5. Иса. 7; 1.
[ц] Ст. 27.

[а] 2 Лѣт. 28; 1 и дрг.
[б] Лев. 18; 21. 2 Лѣт. 28; 3. Псал. 106; 37, 38.
[в] Втор. 12; 31.
[г] Втор. 12; 2. 3 Цар. 14; 23.
[д] Иса. 7; 1, 4 и дрг.
[е] Гл. 14; 22.
[ж] Гл. 15; 29.
[з] Гл. 12; 18. Виж. 2 Лѣт. 28; 21.
[и] Виж. Амос. 1; 5.

10 И отиде царь Ахазъ въ Дамаскъ да по-
срѣщне Ѳеглаѳъ-ѳеласара, Ассирійскый-тъ
царь, и видѣ олтарь-тъ въ Дамаскъ: и про-
води царь Ахазъ на Уріѭ священникъ-тъ
подобіе-то на олтарь-тъ, и образъ-тъ му,
11 споредъ всичкѫ-тѫ му направѫ. И съ-
гради Урія священникъ-тъ олтарь-тъ по
всичко що проводи царь Ахазъ отъ Да-
маскъ. Така направи Урія священникъ-тъ,
12 додѣ дойде царь Ахазъ отъ Дамаскъ. И
когато дойде царь-тъ отъ Дамаскъ, ви-
дѣ царь-тъ олтарь-тъ: и [і]приближи ся
царь-тъ при олтарь-тъ, та направи при-
13 ношеніе върху него. И изгори всесъж-
женіе-то си и хлѣбно-то си приношеніе,
и излѣ възлияніе-то си, и поръси кръвь-
тѫ на примирителны-тѣ си приноше-
14 нія по олтарь-тъ. И [к]мѣдный-тъ олтарь,
който бѣ прѣдъ Господа прѣнесе отъ
лице-то на домъ-тъ, което е между ол-
тарь-тъ и домъ-тъ Господень, та го тури
къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ на олтарь-тъ.
15 И заповѣда царь Ахазъ на Уріѭ свя-
щенникъ-тъ, и рече: На великый-тъ ол-
тарь принасяй утрѣнно-то [л]всесъжженіе,
и вечерно-то хлѣбно приношеніе, и все-
съжженіе-то на царя, и хлѣбно-то него-
во приношеніе съсъ всесъжженіе-то на
всичкы-тѣ людіе на земѭ-тѫ, и хлѣбно-
то имъ приношеніе, и възліянія-та имъ, и
поръси по него всичкѫ-тѫ кръвь на все-
съжженіе-то, и всичкѫ-тѫ кръвь на жър-
твѫ-тѫ: а мѣдный-тъ олтарь ще бѫде
16 за мене за да пытамъ *Господа.* И направи
Урія священникъ-тъ, по всичко каквото
17 *му* заповѣда царь Ахазъ. И [м]отсѣче царь
Ахазъ [н]краищницы-тѣ на подставы-тѣ, и
дигнѫ изъ отгорѣ имъ омывалницѫ-тѫ:
и снѣ [о]море-то изъ отгорѣ на мѣдны-тѣ
волове които бѣхѫ отдолу подъ него, та
18 го тури на камененъ помостъ. И сѫббот-
ный-тъ покрывъ който бѣхѫ съградили
въ домъ-тъ, и външній-тъ входъ на царя,
прѣмѣсти въ домъ-тъ Господень, заради
Ассирійскый-тъ царь.
19 А останѫлы-тѣ дѣянія на Ахаза които
стори, не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ на
20 лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе? И за-
спа Ахазъ съ отцы-тѣ си, и [п]погребе ся
съ отцы-тѣ си въ Давидовъ-тъ градъ: и
въцари ся вмѣсто него Езекія сынъ му.

ГЛАВА 17.

1 Въ дванадесето-то лѣто на Ахаза Іу-
динъ-тъ царь, [а]въцари ся Осія сынъ-тъ
на Илѫ въ Самаріѭ надъ Израиля, и *ца-*
2 *рова* деветь годины. И направи зло прѣдъ
Господа, но не както Израилеви-тѣ царіе
3 които бѣхѫ прѣди него. Противъ него
[б]възлѣзе Салманасаръ, Ассирійскый-тъ
царь: и станѫ му Осія рабъ, и даваше
му данъкъ.
4 А намѣри Ассирійскый-тъ царь съза-
клѣтіе въ Осіѭ, защото проводи вѣсти-
тели на Совѫ Египетскый-тъ царь, и не
даде данъкъ на Ассирійскый-тъ царь, как-
то *даваше* всякѫ годинѫ: за това го затво-
ри въ тъмницѫ Ассирійскый-тъ царь, и го
5 върза. И [в]възлѣзе Ассирійскый-тъ царь
прѣзъ всичкѫ-тѫ земѭ, и възлѣзе въ
6 Самаріѭ та ѭ обсади три годины. *И* [г]въ
девето-то лѣто на Осіѭ, Ассирійскый-тъ
царь прѣзѣ Самаріѭ, и [д]отведе Израиля
въ плѣнъ въ Ассиріѭ, и [е]насели гы въ
Алѫ, и въ Аворъ, *при* рѣкѫ-тѫ Гозанъ,
и въ Мидскы-тѣ градове.
7 А *това* станѫ защото Израилеви-тѣ сы-
нове съгрѣшихѫ на Господа Бога своего,
който гы възведе изъ Египетскѫ-тѫ зе-
мѭ, изъ подъ рѫкѫ-тѫ на Фараона
Египетскый-тъ царь, и почетохѫ другы
8 богове; *И* [ж]ходихѫ въ узаконенія-та на
язычницы-тѣ, които испѫди Господь отъ
лице-то на Израилевы-тѣ сынове, и *въ*
узаконенія-та на Израилевы-тѣ царіе, кои-
9 то узаконихѫ. И правѣхѫ Израилеви-тѣ
сынове скрышно работы които не бѣхѫ
правы прѣдъ Господа тѣхный-тъ Богъ, и
съградихѫ си высокы мѣста въ всичкы-
тѣ си градове, [з]отъ стълпъ на стражы до
10 утвърденъ градъ. И [и]въздигнѫхѫ си ку-
миры и [і]Ашеры [к]върху всякой высокъ
11 хълмъ, и подъ всяко зелено дърво: И
тамъ кадѣхѫ по всичкы-тѣ высокы мѣ-
ста, както язычници-тѣ които испѫди Го-
сподь отъ лице-то имъ: и правѣхѫ лошы
12 работы за да прогнѣвуватъ Господа: И
служехѫ на идолы-тѣ, [л]за които имъ ре-
че Господь: [м]Не правѣте това дѣло.
13 И засвидѣтелствова Господь противъ
Израиля, и противъ Іудѫ, чрѣзъ рѫкѫ-
тѫ на всичкы-тѣ пророцы, [н]на всичкы-тѣ
гледачи, и рече: [о]Върнѣте ся отъ лошы-
тѣ си пѫтища, и пазѣте заповѣди-тѣ ми,
и повелѣнія-та ми, споредъ всичкый-тъ
законъ, който заповѣдахъ на отцы-тѣ ви,
и който ви проводихъ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ
14 на рабы-тѣ ми пророцы-тѣ. Но тѣ не по-
слушахѫ, но [п]ожесточихѫ вратъ-тъ си,
както вратъ-тъ на отцы-тѣ имъ, които
не повѣровахѫ въ Господа Бога своего.
15 И отхвърлихѫ повелѣнія-та му, и [р]за-
вѣтъ-тъ му, който направи съ отцы-тѣ

і 2 Лѣт. 26; 16, 19.
к 2 Лѣт. 4; 1.
л Исх. 29; 39, 40, 41.
м 2 Лѣт. 28; 24.
н 3 Цар. 7; 27, 28.
о 3 Цар. 7; 23, 25.
п 2 Лѣт. 28; 27.

а Гх. 15; 30.
б Гх. 18; 9.
в Гх. 18; 9.
г Гх. 18; 10, 11. Виж. Осія 13; 16.
д Лев. 26; 32, 33. Втор. 28; 36, 64. 29; 27, 28.
е 1 Лѣт. 5; 26.

ж Лев. 18; 3. Втор. 18; 9. Гх. 16; 3.
з Гх. 18; 8.
и 3 Цар. 14; 23. Иса. 57; 5.
і Исх. 34; 13. Втор. 16; 21. Мих. 5; 14.
к Втор. 12; 2. Гх. 16; 4.

л Исх. 20; 3, 4. Лев. 26; 1. Втор. 5; 7, 8.
м Втор. 4; 19.
н 1 Цар. 9; 9.
о Іер. 18; 11. 25; 5. 35; 15.
п Втор. 31; 27. Прит. 29; 1.
р Втор. 29; 25.

имъ, и засвидѣтелствуванія-та му, които
засвидѣтелствова противъ тѣхъ: и [с]отидохѫ вслѣдъ суетѫ-тѫ, и [т]осуетихѫ ся,
и вслѣдъ язычницы-тѣ които бѣхѫ около
тѣхъ, за които имъ Господь заповѣда [у]да
16 не правятъ както тѣ. И оставихѫ всичкы-тѣ заповѣди на Господа Бога своего,
та си [ф]направихѫ двѣ лѣяны телета, и
[х]направихѫ Ашеры, и поклонихѫ ся на
всичко-то небесно воинство, и [ц]служихѫ
17 Ваалу. И [ч]прѣвождахѫ сынове-тѣ си и
дъщери-тѣ си прѣзъ огнь, и [ш]употрѣбявахѫ чародѣянія и гатанія, и [щ]продадохѫ
себе си за да правятъ зло прѣдъ Госпо-
18 да да го прогнѣвуватъ. Заради това Господь ся разгнѣва много противъ Израиля, и отхвьрли гы отъ лице-то си: не
19 останѫ [ъ]освѣнь едно-то Іудино племе. Но
и [ы]Іуда не упази заповѣди-тѣ на Господа Бога своего, но ходихѫ въ повелѣнія-
та на Израиля, които тѣ направихѫ.
20 И отхвьрли Господь всичко-то Израилево сѣме, и унижи гы, и [ь]прѣдаде гы
въ рѫкѫ-тѫ на разграбители-тѣ, додѣ гы
21 отхвьрли отъ лице-то си. Защото [ѣ]отцѣпи Израиля отъ Давидовъ-тъ домъ: и
[ю]тѣ направихѫ царь Іеровоама Наватовъ-
тъ сынъ: и Іеровоамъ оттегли Израиля
отъ вслѣдъ Господа, и направи гы да съ-
22 грѣшатъ грѣхъ голѣмъ. Защото Израилеви-тѣ сынове ходихѫ въ всичкы-тѣ грѣхове на Іеровоама, които той стори: не
23 ся отдалечихѫ отъ тѣхъ: Додѣ Господь
отмѣтнѫ Израиля отъ лице-то си, както
[я]говорѝ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ си
рабы, пророцы-тѣ. И [ж]прѣсели ся Израиль отъ землѭ-тѫ си въ Ассиріѭ, дори
до тойзи день.
24 И [іж]доведе Ассирійскый-тъ царь *человѣцы* [а]отъ Вавилонъ, и отъ Хуѳѫ, и отъ
[б]Авѫ, и отъ Емаѳъ, и отъ Сефаруимъ,
та *гы* насели въ градове-тѣ на Самаріѭ
вмѣсто Израилевы-тѣ сынове, та наслѣдихѫ тѣ Самаріѭ, и населихѫ ся въ гра-
25 дове-тѣ ѝ. И въ начало-то на населеніе-то
си тамо, не ся убояхѫ отъ Господа: и
проводи Господь львове помежду имъ,
26 които убивахѫ отъ тѣхъ. И говорихѫ на
Ассирійскый-тъ царь, и рекохѫ: Народи-
тѣ които ты прѣсели и насели въ градове-тѣ на Самаріѭ, не знаіѫтъ законъ-тъ
на мѣстный-тъ Богъ: за това прати львове между тѣхъ, и ето, убиватъ гы, понеже не знаіѫтъ законъ-тъ на мѣстный-
27 тъ Богъ. Тогазь Ассирійскый-тъ царь заповѣда, и рече: Заведѣте тамъ едного
отъ священницы-тѣ, които плѣнихте отъ
тамъ: и нека идѫтъ, и нека ся населятъ
тамъ: и нека гы научи священникъ-тъ
28 на законъ-тъ на мѣстный-тъ Богъ. И
единъ отъ священницы-тѣ, които тѣ бѣхѫ
заплѣнили отъ Самаріѭ, дойде та ся насели въ Веѳиль, и поучаваше гы какъ да
29 ся боятъ отъ Господа. Всякой обаче народъ направихѫ си богове, и турихѫ въ
домове-тѣ на высокы-тѣ мѣста, които Самаряни-тѣ направихѫ, всякой народъ въ
30 градове-тѣ си, дѣто живѣехѫ. И [в]Вавилонскы-тѣ мѫжіе направихѫ Сокхоѳъ-
веноѳъ, а Хуѳайскы-тѣ мѫжіе направихѫ Нергалъ, и Емаѳскы-тѣ мѫжіе на-
31 правихѫ Асимѫ, И [г]Авци-тѣ направихѫ
Нивазъ и Тартакъ, и Сефаруимци-тѣ [д]горѣхѫ сынове-тѣ си съ огнь на Адраммелеха и Анаммелехѫ, Сефаруимскы-тѣ бо-
32 гове. Така ся боехѫ отъ Господа: и [е]направихѫ си отъ най долны-тѣ помежду
си священницы за высокы-тѣ мѣста, които служахѫ за тѣхъ въ домове-тѣ на вы-
33 сокы-тѣ мѣста. [ж]Боехѫ ся отъ Господа,
но на свои-тѣ си богове служахѫ, споредъ обычай-тъ на народы-тѣ отъ дѣто
быхѫ прѣселени.
34 Дори до тойзи день правятъ споредъ
по напрѣжни-тѣ обычаи: не ся боятъ отъ
Господа, и нито правятъ споредъ свои-тѣ
си повелѣнія, и споредъ сѫдбы-тѣ си, нито споредъ законъ-тъ и заповѣдь-тѫ
коіѫто заповѣда Господь на сынове-тѣ на
35 Іакова, [з]когото нарече Израиль: И направи съ тѣхъ Господь завѣтъ, и заповѣда
имъ, и рече: [и]Да ся не убоите отъ другы богове, и [і]да не имъ ся поклоните, нито да имъ служите, нито да имъ жрете:
36 Но Господу, който вы възведе изъ Египетскѫ-тѫ землѭ съ голѣмѫ крѣпость и
[к]съ прострѣнѫ мышцѫ, нему ще ся боите,
и [л]нему ще ся кланяте, и нему ще при-
37 носите жертвѫ. И повелѣнія-та, и сѫдбы-тѣ, и законъ-тъ, и заповѣдь-тѫ, коіѫто писа за васъ, [м]да внимаете да вършите всякога: а отъ другы богове да ся не
38 убоите. И завѣтъ-тъ, който направихъ
съ васъ, [н]да не забравите: и да не ся
39 боите отъ другы богове. Но отъ Господа
Бога вашего да ся боите: и той ще вы
избави изъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ ви не-
40 пріятели. Тѣ обаче не послушахѫ, но
правѣхѫ споредъ първы-тѣ си обычаи.
41 [о]И тѣзи народи ся боехѫ отъ Госпо-

с Втор. 32; 21. 3 Цар. 16; 13. 1 Кор. 8; 4.
т Псал. 115; 8. Рим. 1; 21.
у Втор. 12; 30, 31.
ф Исх. 32; 8. 3 Цар. 12; 28.
х 3 Цар. 14; 15, 23. 15; 13. 16; 33.
ц 3 Цар. 16; 31. 22; 54. Гл. 11; 18.
ч Лев. 18; 21. Гл. 16; 3. Іез. 23; 37.
ш Втор. 18; 10.
щ 3 Цар. 21; 20.
ъ 3 Цар. 11; 13. 32.
ы Іер. 3; 8.
ь Гл. 13; 3. 15; 29.
ѣ 3 Цар. 11; 11, 31.
ю 3 Цар. 12; 20.
я 3 Цар. 14; 16.
ж Ст. 6.
іж Езд. 4; 2, 10.
а Виж. Ст. 30.
б Гл. 18; 34.
в Ст. 24.
г Ездр. 4; 9.
д Лев. 18; 21. Втор. 12; 31.
е 3 Цар. 12; 31.
ж Соф. 1; 5.
з Быт. 32; 28. 35; 10. 3 Цар. 11; 31.
и Сжд. 6; 10.
і Исх. 20; 5.
к Исх. 6; 6.
л Втор. 10; 20.
м Втор. 5; 32.
н Втор. 4; 23.
о Ст. 32, 33.

да, но служахѫ на идолы-тѣ си: и сыно-
ве-тѣ имъ, и сынове-тѣ на сынове-тѣ имъ,
както правѣхѫ отци - тѣ имъ, така пра-
вятъ тѣ дори до тойзи день.

ГЛАВА 18.

1 И въ трето-то лѣто на Осіѭ сынъ-тъ
на Илѫ, Израилевъ-тъ царь, въцари ся
[а]Езекія сынъ-тъ на Ахаза, Іудинъ-тъ
2 царь. Двадесеть и петь годинъ бѣше на
възрастъ когато ся въцари: и царова два-
десеть и деветь годинъ въ Іерусалимъ.
И име-то на майкѫ му бѣше [б]Авія, За-
3 харіева дъщеря. И направи което бѣ пра-
во прѣдъ Господа, по всичко що направи
4 Давидъ отецъ му. Той [в]съсыпа высокы-
тѣ мѣста, и истроши кумиры-тѣ; и изсѣче
Ашеры-тѣ, и съкруши [г]мѣднѭ-тѫ зміѭ,
коѭто направи Моисей; защото дори до
онѣзи дни сынове-тѣ Израилеви ѝ кадѣхѫ:
5 и нарече ѭ *Нехущанъ. [д]На Господа Бо-
га Израилева упова: и [е]не быде слѣдъ
него подобенъ нему между всичкы-тѣ
Іудины царіе, но нито между онѣзи кои-
6 то бѣхѫ прѣди него; Защото ся [ж]прилѣ-
пи при Господа: не ся отдалечи отъ вслѣдъ
него, но упази заповѣди-тѣ му, които Го-
сподь заповѣда Моисею.
7 И [з]Господь бѣ съ него: [и]добрѣ успѣ-
ваше на кѫдѣто излазѣше: и [і]подигнѫ ся
противъ Ассирійскый-тъ царь, и му не
8 работи. Той [к]порази Филистимцы-тѣ дори
до Газѫ, и прѣдѣлы-тѣ ѝ, [л]отъ стълпъ
9 на стражѫ до утвърденъ градъ. [м]А въ
четвърто-то лѣто на царь Езекіѭ, кое-
то бѣ седмо-то лѣто на Осіѭ сынъ-тъ на
Илѫ, Израилевъ-тъ царь, Салманасаръ
Ассирійскый царь възлѣзе върхъ Сама-
10 ріѭ, и ѭ обсаждаше. И въ свършъкъ-тъ
на три годины ѭ прѣзѣ: въ шесто-то лѣ-
то на Езекіѭ, което бѣ [н]девето-то лѣ-
то на Осіѭ Израилевъ-тъ царь, прѣзѣ ся
11 Самарія. И [о]отведе Ассирійскый-тъ царь
Израиля въ плѣнъ въ Ассиріѭ, и тури
гы [п]въ Алѫ, и въ Аворъ *при* рѣкѫ-тѫ
12 Гозанъ, и въ Мидскы-тѣ градове; [р]Защо-
то не послушахѫ гласъ-тъ на Господа
Бога своего, но прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ
му, всичко което заповѣда Моисей рабъ-
тъ Господенъ, и не послушахѫ, нито *го*
направихѫ.
13 [с]А въ четыринадесето-то лѣто на царь
Езекіѭ възлѣзе Сенахиримъ Ассирій-
скый-тъ царь върхъ всичкы-тѣ оградены
14 Іудины градове, и гы прѣзѣ. И проводи
Езекія Іудинъ-тъ царь на Ассирійскый-
тъ царь въ Лахисъ, и рече: Съгрѣшихъ:
върни ся отъ мене: каквото туришь
върхъ мене, ще *го* носіѭ. И тури Асси-
рійскый-тъ царь на Езекіѭ, Іудинъ-тъ
царь, триста таланта сребро и тридесеть
15 таланта злато. И [т]даде *му* Езекія всич-
ко-то сребро колкото ся намѣри въ домъ-
тъ Господенъ, и въ съкровища-та на цар-
16 скый-тъ домъ. Въ онова врѣме раскова
Езекія *злато-то отъ* двери-тѣ на храмъ-
тъ Господенъ, и *отъ* стълпове-тѣ които
той, Езекія Іудинъ-тъ царь, бѣ покрылъ
съсъ злато, та го даде на Ассирійскый-тъ
царь.
17 И проводи Ассирійскый-тъ царь Тарта-
на, и Рапсариса, и Рапсака, отъ Лахисъ
при царь Езекіѭ, съ голѣмѫ силѫ въ
Іерусалимъ. А тѣ възлѣзохѫ та дойдохѫ
въ Іерусалимъ. И когато възлѣзохѫ, дой-
дохѫ та застанѫхѫ при водоводъ-тъ на
горній-тъ водоемъ, [у]който е въ друмъ-
18 тъ на нивѫ-тѫ на тепавичаря. И извыка-
хѫ къмъ царя, и излѣзохѫ при тѣхъ
Еліакимъ, Хелкіевъ-тъ сынъ, домострои-
тель-тъ, и Шевна писецъ-тъ, и Іоахъ,
Асафовъ-тъ сынъ, памятописецъ-тъ.
19 И рече имъ Рапсакъ: Кажѣте сега на
Езекіѭ: Така говори великый-тъ царь,
Ассирійскый-тъ царь: [ф]Кое е това упо-
20 ваніе въ което уповаешь? Ты говоришь:
Имамъ съвѣтъ и силѫ за брань; но това е
само думы на устны. Сега на кого ся на-
дѣешь, та си ся подигнѫлъ противъ ме-
21 не? [х]Сега, ето, ты ся надѣешь на жезлъ-
тъ на строшенѫ-тѫ онѫзи тръсть, на
Египетъ, на коіѫто ако ся нѣкой подпре,
ще ся втыкне въ рѫкѫ-тѫ му, та ще ѭ
промуши. Такъвъ е Фараонъ Египет-
скый-тъ царь къмъ всичкы които ся на-
22 дѣіѫтъ на него. Но ако ми речете: На
Господа Бога нашего уповаемъ: не е ли
той [ц]на когото высокы-тѣ мѣста и олта-
ри-тѣ отнѣ Езекія, и рече на Іудѫ и на
Іерусалимъ: Прѣдъ тойзи олтарь ще ся
23 поклоните въ Іерусалимъ? Сега прочее,
дай залозы на господаря ми Ассирійскый-
тъ царь, а азъ ще ти дамъ двѣ тысящы
коніе, ако можешь отъ твоіѭ странѫ да
24 дадешь всадницы върхъ тѣхъ. И какъ ще
върнешь ты назадъ лице-то на единъ мѣ-
стоначалникъ отъ най малкы-тѣ рабы на
господаря ми, та си уповалъ на Египетъ
25 за колесницы и за конницы? Сега безъ
Господа ли възлѣзохъ на това мѣсто за
да го съсыпіѭ? Господь ми рече: Въз-
лѣзь върхъ тѫзи земіѭ та ѭ съсыпи.
26 Тогазь Еліакимъ Хелкіевъ-тъ сынъ, и
Шевна, и Іоахъ рекохѫ на Рапсака: Го-
ворй, молимъ, на рабы-тѣ си по Сирій-

а 2 Лѣт. 28; 27. 29; 1. Мат. 1; 9.
б 2 Лѣт. 29; 1.
в 2 Лѣт. 31; 1.
г Числ. 21; 9.
* Парче мѣдь.
д Гл. 19; 10. Іов. 13; 15. Псал. 13; 5.
е Гл. 23; 25.
ж Втор. 10; 20. Інс. Нав. 23; 8.
з 2 Лѣт. 15; 2.
и 1 Цар. 18; 5, 14. Псал. 60; 12.
і Гл. 16; 7.
к 1 Лѣт. 4; 41. Иса. 14; 29.
л Гл. 17; 9.
м Гл. 17; 3.
н Гл. 17; 6.
о Гл. 17; 6.
п 1 Лѣт. 5; 26.
р Гл. 17; 7. Дан. 9; 6, 10.
с 2 Лѣт. 32; 1 и дрг. Иса. 36; 1 и дрг.
т Гл. 16; 8.
у Иса. 7; 3.
ф 2 Лѣт. 32; 10 и дрг.
х Іез. 29; 6, 7.
ц Ст. 4. 2 Лѣт. 31; 1. 32; 12.

скый языкъ; защото *го* разумѣвамы: и не
ни говори Іудейскы, да чуіжтъ людіе-тѣ
27 които сж на стѣнж-тж. Но Рапсакъ имъ
рече: Да ли само при господаря ти, и
при тебе мя проводи господарь-тъ ми да
говоріж тѣзи думы? не при мжжіе-тѣ ли
които сѣдятъ на стѣнж-тж, да яджтъ съ
васъ наедно лайна-та си, и да піжтъ пи-
кочь-тъ си?
28 Тогазь Рапсакъ застанж та извыка Іу-
дейскы съ голѣмъ гласъ, и говорй и ре-
че: Слушайте думж-тж на великый-тъ
29 царь, Ассирійскый-тъ царь: [ч]Така гово-
ри царь-тъ: Да вы не прѣлщава Езекія:
защото не ще може да вы избави отъ
30 ржкж-тж му: И да вы не правй Езекія
да уповаете на Господа, като казува: Го-
сподь непрѣмѣнно ще ны избави, и той-
зи градъ нѣма да бжде прѣдаденъ въ рж-
31 кж-тж на Ассирійскый-тъ царь: Не слу-
шайте Езекіж; защото така говори Ас-
сирійскый-тъ царь: Направѣте съгласіе
съ мене, и излѣзте при мене: и яждте
всякой отъ лозіе-то си, и всякой отъ смо-
ковницж-тж си, и пійте всякой отъ во-
32 дж-тж на щернж-тж си: Додѣ дойдж, та
вы земж въ земіж подобнж на вашж-тж
земіж, [ш]земіж на жито и вино, земіж на
хлѣбъ и лозія, земіж на елей и медъ, за
да живѣете, и да не умрете: и не слу-
шайте Езекіж, защото вы прѣлщава, ка-
33 то казува: Господь ще ны избави. [щ]Има
ли да е избавилъ нѣкой отъ богове-тѣ на
народы-тѣ земіж-тж си отъ ржкж-тж на
34 Ассирійскый-тъ царь? [ъ]Дѣ сж богове-тѣ
на Емаѳъ и Арфадъ? Дѣ сж богове-тѣ
на Сефаруимъ, на Енж, и [ы]на Авж? из-
бавихж ли тѣ Самаріж отъ ржкж-тж ми?
35 Кои между всичкы-тѣ мѣстны богове из-
бавихж земіж-тж си отъ ржкж-тж ми,
[ь]та *и* Іеова да избави Іерусалимъ отъ рж-
кж-тж ми?
36 А людіе-тѣ мълчахж, и нищо не му от-
говорихж! защото царь-тъ бѣше заповѣ-
далъ, и реклъ: Да му не отговорите.
37 Тогазь Еліакимъ, Хелкіевъ-тъ сынъ,
домостроитель-тъ, и Шевна писецъ-тъ, и
Іоахъ, Асафовъ-тъ сынъ, памятописецъ-тъ,
дойдохж при Езекіж съ [ѣ]раздраны дрехы
та му извѣстихж думы-тѣ на Рапсака.

ГЛАВА 19.

1 И [а]когато чу царь Езекія, раздра дре-
хы-тѣ си, и ся покры съ врѣтище, и влѣ-
зе въ домъ-тъ Господень.
2 И проводи Еліакима домостроителя, и
Шевнж писеца, и старѣйшины-тѣ на свя-
щенницы-тѣ покрыты съ врѣтища, [б]при
3 пророкъ Исаіж Амосовъ-тъ сынъ. И ре-
кохж му: Така говори Езекія: День на
скърбь, и на обличеніе, и на хулж е той-
зи день; защото настанж часъ-тъ да ся
родятъ дѣца-та, но сила нѣма за ражда-
4 ніе. [в]Може бы Господь Богъ твой да чуе
всичкы-тѣ думы на Рапсака, [г]когото Ас-
сирійскый-тъ царь господарь-тъ му про-
води за [д]да укорява Бога живаго, и да
обличи думы-тѣ които чу Господь Богъ
твой: за това въздигни моленіе за оста-
тъкъ-тъ що е останжлъ.
5 И отидохж при Исаіж раби-тѣ на царь
6 Езекіж. И [е]рече имъ Исаія: Така ще
речете на господаря си: Така говори Го-
сподь: Не бой ся отъ думы-тѣ които си
чулъ, [ж]съ които раби-тѣ на Ассирій-
7 скый-тъ царь мя похулихж. Ето, [з]азъ ще
туріж въ него *такъвъ* духъ, щото като
чуе слухъ, ще ся върне въ земіж-тж си:
и ще го направіж да падне чрѣзъ ножъ
въ земіж-тж си.
8 И върнж ся Рапсакъ, и намѣри Асси-
рійскый-тъ царь че ратуваше противъ
Ливнж; защото чу че бѣше тръгнжлъ
9 [и]отъ Лахисъ. И *царь-тъ*, [і]когато чу че
говорятъ за Ѳиракж Еѳіопскый-тъ царь:
Ето, излѣзе да ратува противъ тебе, про-
води пакъ посланницы Езекію, и каза:
10 Така ще говорите на Езекіж Іудинъ-тъ
царь, и ще речете: Богъ твой, [к]на когото
уповаешь, да тя не прѣлщава като казу-
ва: Іерусалимъ нѣма да бжде прѣдаденъ
въ ржкж-тж на Ассирійскый-тъ царь.
11 Ето ты чу що направихж Ассирійскы-тѣ
царіе на всичкы-тѣ мѣста, какъ гы ис-
12 трѣбихж: и ты ли ще ся избавишь? [л]Бо-
гове-тѣ на народы-тѣ избавихж ли онѣзи
които отци-тѣ ми истрѣбихж, Гозанъ, и
Харранъ, и Ресефъ и [м]Еденовы-тѣ сынове
13 които бѣхж въ Ѳаласаръ? [н]Дѣ е царь-тъ
на Емаѳъ, и царь-тъ на Арфадъ, и царь-тъ
на градъ-тъ Сефаруимъ, Енж, и Авж?
14 И [о]зѣ Езекія писмо-то отъ ржкж-тж
на посланницы-тѣ, та го прочете: и въз-
лѣзе Езекія въ домъ-тъ Господень, та
15 го разгънж прѣдъ Господа. И помоли ся
прѣдъ Господа Езекія, и рече: Господи
Боже Израилевъ, [п]който сѣдишь на Хе-
рувимы-тѣ, [р]ты си самъ Богъ единъ, на
всичкы-тѣ царства на земіж-тж: ты си
16 направилъ небе-то и земіж-тж. [с]Прикло-
ни, Господи, ухо-то си, и чуй: [т]отвори,
Господи, очи-тѣ си и виждь: и чуй думы-
тѣ на Сенахирима, [у]който проводи то-

[ч] 2 Лѣт. 32; 15.
[ш] Втор. 8; 7, 8.
[щ] Гл. 19; 12. 2 Лѣт. 32; 14. Иса. 10; 10, 11.
[ъ] Гл. 19; 13.
[ы] Гл. 17; 24.
[ь] Дан. 3; 15.
[ѣ] Иса. 33; 7.

[а] Иса. 37; 1 и дрг.
[б] Лук. 3; 4.
[в] 2 Цар. 16; 12.
[г] Гл. 18; 35.
[д] Псал. 50; 21.
[е] Иса. 37; 6 и дрг.
[ж] Гл. 18; 17.

[з] Ст. 35, 36, 37. Іер. 51; 1.
[и] Гл. 18; 14.
[і] Виж. 1 Цар. 23; 27.
[к] Гл. 18; 5.
[л] Гл. 18; 33.
[м] Іез. 27; 23.
[н] Гл. 18; 34.

[о] Иса. 37; 14 и дрг.
[п] 1 Цар. 4; 4. Псал. 80; 1.
[р] 3 Цар. 18; 39. Иса. 44; 6. Іер. 10; 10, 11, 12.
[с] Псал. 31; 2.
[т] 2 Лѣт. 6; 40.
[у] Ст. 4.

17 гозь за да укори Бога живаго. Наистинѫ, Господи, Ассирійскы-тѣ царіе запу-
18 стихѫ народы-тѣ, и земіѭ-тѫ имъ, И хвьрлихѫ въ огнь богове-тѣ имъ; защото не бѣхѫ богове, но [ф]дѣло на человѣческы рѫцѣ, дьрва и каменіе: за това гы
19 погубихѫ. Сега прочее, Господи Боже нашъ, отърви ны, молѭ ся, отъ рѫкѫ-тѫ му: [х]за да познаіѫтъ всичкы-тѣ царства на земіѭ-тѫ, че ты си Господь Богъ единъ.
20 Тогазъ проводи Исаія Амосовый сынъ до Езекіѭ, и рече: Така говори Господь Богъ Израилевъ: [ц]Чухъ [ч]което си ся помолилъ менѣ противъ Сенахирима Асси-
21 рійскый-тъ царь. Това е слово-то което Господь говорй за него.

[ш]Уничижи тя, присмѣя ти ся, дѣвицата, дъщеря-та Сіонова:
[щ]Задъ тебе кывнѫ съ главѫ Іерусалимска-та дъщеря.
22 Кого си укорилъ и похулилъ ты?
И противъ кого си възвысилъ гласъ,
И си надигнѫлъ высоко очи-тѣ си?
Противъ [ъ]Святаго Израилева.
23 [ы]Господа си укорилъ ты чрѣзъ посланницы-тѣ си, и реклъ си:
[ь]Съ множество-то на колесницы-тѣ си възлѣзохъ азъ
Върхъ высочинѫ-тѫ на горы-тѣ,
Върхъ ребра-та на Ливанъ:
И ще изсѣкѫ высокы-тѣ му кедры,
Избранны-тѣ му елхы:
И ще влѣзѫ въ крайны-тѣ му обиталища,
Въ дѫбравѫ-тѫ на неговъ-тъ Кармилъ:
24 Азъ ископахъ, и пихъ чужды воды:
И съсъ стѫпкѫ-тѫ на нозѣ-тѣ си,
Изсушихъ всичкы-тѣ рѣкы на *обсадены-тѣ.
25 Не си ли чулъ че [ѣ]азъ направихъ това отдавна, и отъ древни дни опрѣдѣлихъ това?
А сега свършихъ това,
Така [ю]щото ты да обращашь утвърдены градове *въ* купове на развалины.
26 За това жители-тѣ имъ станѫхѫ безсилни.
Уплашихѫ ся, и посрамихѫ ся:
Бѣхѫ трѣва на поле-то, и злакъ,
И [я]трѣва на кѫщный покрывъ,
И *жито* прѣпърлено прѣди да стане тръсть.
27 Но [ѫ]азъ знаіѭ жилище-то ти,
И исходъ-тъ ти, и входъ-тъ ти,
И буйство-то ти противъ мене.
28 Понеже буйство-то ти противъ мене,
И надменность-та ти, възлѣзохѫ въ уши-тѣ ми,
За това [іѫ]ще турѭ кукѫ-тѫ си въ ноздри-тѣ ти,
И уздѫ-тѫ си въ устны-тѣ ти,
Та ще тя върнѫ прѣзъ [а]пѫть-тъ прѣзъ който си дошелъ.
29 И то *ще* ти *бѫде* [б]знаменіе:
Това лѣто ще ядете което е саморасло:
И второ-то лѣто, което прорастува отъ исто-то:
А трето-то лѣто, посѣйте, и ожнѣте,
И насадѣте лозія, и яждте плодъ-тъ имъ.
30 И [в]упазено-то отъ Іудинъ-тъ домъ
Което е останѫло, ще пусне корени пакъ долу,
И ще даде горѣ плодъ.
31 Защото изъ Іерусалимъ ще излѣзе остатъкъ-тъ,
И изъ горѫ-тѫ Сіонъ упазено-то:
[г]Ревность-та на Господа Саваоѳа ще свърши това.
32 Заради това така говори Господь за Ассирійскый-тъ царь:
Нѣма да влѣзе въ тойзи градъ,
Нито ще хвърли тамъ стрѣлѫ,
Нито ще излѣзе прѣдъ него съсъ щитъ,
Нито ще въздигне противъ него окопъ.
33 По пѫть-тъ по който е дошелъ, по него ще ся върне,
И въ тойзи градъ нѣма да влѣзе, говори Господь.
34 Защото [д]ще защитѭ тойзи градъ, да го спасіѭ,
Заради мене, и [е]заради раба ми Давида.
35 И [ж]въ онѫзи нощь излѣзе ангелъ Господенъ, та порази въ Ассирійскый-тъ
станъ сто и осмдесеть и петь тысящы: и
когато станѫхѫ на утринь-тѫ, ето, всич-
36 кы онѣзи бѣхѫ мьртви трупове. И тър-
гнѫ Сеннахиримъ Ассирійскый-тъ царь,
та отиде, и върнѫ ся, и живѣеше [з]въ
37 Ниневіѭ. И като ся кланяше въ домъ-тъ
на Нисроха богъ-тъ си, [и]Адрамелехъ и
Сарасаръ синове-тѣ му [і]поразихѫ го съ
ножъ, и тѣ побѣгнѫхѫ въ Араратскѫ-
тѫ земіѭ, а вмѣсто него [к]въцари ся Есараддонъ сынъ му.

ГЛАВА 20.

1 [а]Въ онѣзи дни разболѣ ся Езекія до смьрть: и дойде при него пророкъ Исаія, Амосовый сынъ, та му рече: Така говори Господь: Нареди за домъ-тъ си, понеже ще умрешь, и нѣма да живѣешь.

ф Псал. 115; 4. Іер. 10; 3.
х Псал. 83; 18.
ц Псал. 65; 2.
ч Иса. 37; 21 и драг.
ш Плач. 2; 13.
щ Іов. 16; 4. Псал. 22; 7, 8. Плач. 2; 15.
ъ Псал. 71; 22. Иса. 5; 24. Іер. 51; 5.
ы Гл. 18; 17.
ь Псал. 20; 7.
* *Или* Египетъ.
ѣ Иса. 45; 7.
ю Иса. 10; 5.
я Псал. 129; 6.
ѫ Псал. 139; 1 и драг.
іѫ Іов. 41; 2. Іез. 29; 4. 38; 4. Амос. 4; 2.
а Ст. 33, 36, 37.
б 1 Цар. 2; 34. Гл. 20; 8, 9. Иса. 7; 11, 14. Лук. 2; 12.
в 2 Лѣт. 32; 22, 23.
г Иса. 9; 7.
д Гл. 20; 6.
е 3 Цар. 11; 12, 13.
ж 2 Лѣт. 32; 21. Иса. 37; 36.
з Быт. 10; 11.
и 2 Лѣт. 32; 21.
і Ст. 7.
к Ездр. 4; 2.

а 2 Лѣт. 32; 24 и драг. Иса. 38; 1 и драг.

2 Тогазь обърнѫ лице-то си къмъ стѣнѫ-
3 тѫ, та ся помоли Господу, и рече: Мо-
лѭ ся, Господи, [б]помени сега, [в]какъ хо-
дихъ прѣдъ тебе съ истинѫ, и съ цѣло
сърдце, и направихъ угодно-то прѣдъ те-
бе. И плака Езекія съ голѣмъ плачъ.
4 И прѣди да излѣзе Исаія въ срѣдній-
тъ дворъ, биде слово Господне къмъ не-
5 го, и рече: Върни ся, та кажи на Езе-
кіѭ [г]вождь-тъ на людіе-тѣ ми: Господь
Богъ на Давида отца ти така говори:
[д]Чухъ молитвѫ-тѫ ти, [е]видѣхъ сьлзы-тѣ
ти: ето, азъ ще тя исцѣлѭ: на третій-
тъ день ще възлѣзешь въ домъ-тъ Госпо-
6 день. И [ж]ще приложѫ на дни-тѣ ти пет-
надесеть годины: и ще освободѭ тебе и
тойзи градъ отъ рѫкѫ-тѫ на Ассирій-
скый-тъ царь: и ще защитѭ тойзи градъ
7 заради мене, и заради раба ми Давида. И
[з]рече Исаія: Земѣте низаницѫ смоквы. И
зѣхѫ, та турихѫ на въспаленіе-то, и
8 оздравѣ. И рече Езекія Исаію: [и]Кое е
знаменіе-то че Господь ще мя исцѣли, и
че на третій-тъ день ще възлѣзѫ въ
9 домъ-тъ Господень? И [і]рече Исаія: Това
ще ти бѫде знаменіе отъ Господа, че ще
направи Господь това нѣщо което гово-
рй: да напрѣдне ли сѣнка-та десеть стѫ-
пала, или да ся върне десеть стѫпала?
10 И отговори Езекія: Леко нѣщо е да слѣ-
зе сѣнка-та десеть стѫпала: не, но нека
ся върне назадъ десеть стѫпала сѣнка-
11 та. И извыка пророкъ Исаія къмъ Госпо-
да, и [к]върнѫ назадъ сѣнкѫ-тѫ десеть
стѫпала, прѣзъ стѫпала-та по които слѣ-
зе върху сълнечный-тъ часовникъ на
12 Ахаза. [л]Въ онова врѣме *Веродахъ-вала-
данъ, сынъ-тъ на Валадана, Вавилонскый-
тъ царь, проводи писма и даръ Езекію:
защото чу че бѣше ся разболѣлъ Езе-
13 кія. И [м]послуша гы Езекія, и показа
имъ всичкый-тъ домъ на многоцѣнны-тѣ
си вещи, сребро-то, злато-то, и ароматы-
тѣ, и многоцѣнны-тѣ масла, и всичкѫ-тѫ
си орѫжницѫ, и всичко каквото ся на-
мираше въ съкровища-та му: не останѫ
нѣщо въ домъ-тъ му, нито подъ всичко-
то му владѣніе, което Езекія не имъ
показа.
14 Тогазь дойде пророкъ Исаія при царь
Езекіѭ, та му рече: Що говорятъ тѣзи
человѣци? и отъ дѣ дойдохѫ при тебе?
И рече Езекія: Отъ далечнѫ земѭ идѫтъ,
15 отъ Вавилонъ. А той рече: Що видѣ-
хѫ въ домъ-тъ ти? И отговори Езе-
кія: Видѣхѫ [н]всичко що има въ домъ-
тъ ми: нѣма нѣщо въ съкровища-та ми
16 което не имъ показахъ. Тогазь рече
17 Исаія Езекію: Слушай слово-то Господне:
Ето, идѫтъ дни, въ които всичко що е
въ домъ-тъ ти, и каквото отци-тѣ ти сѫ
събрали до тойзи день, [о]ще ся прѣнесе
у Вавилонъ: нѣма да остане нищо, гово-
18 ри Господь. И отъ сынове-тѣ ти които ще
излѣзѫтъ отъ тебе, които ще родишь,
[п]ще земѫтъ, и ще станѫтъ скопци въ
19 домъ-тъ на Вавилонскый-тъ царь. Тогазь
рече Езекія Исаію: [р]Добро е слово-то
Господне, което каза ты. Рече още: Не е
ли *добро*, понеже ще бѫде миръ и утвър-
жденіе въ мои-тѣ дни?
20 А [с]останѫлы-тѣ дѣянія на Езекіѭ, и
всичко-то му юначество, и какъ [т]напра-
ви водоемъ-тъ, и водоводъ-тъ, та [у]дове-
де водѫ-тѫ въ градъ-тъ, не сѫ ли писа-
ны въ книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на Іу-
21 дины-тѣ царіе? И [ф]заспа Езекія съ от-
цы-тѣ си: и въцари ся вмѣсто него Ма-
нассія сынъ му.

ГЛАВА 21.

1 [а]Дванадесеть годинъ на възрастъ бѣ
Манассія, когато ся въцари: и царова пет-
десеть и петь годины въ Іерусалимъ: и
2 име-то на майкѫ му бѣ Ефсива. И стори
зло прѣдъ Господа, [б]споредъ мерзости-тѣ
на язычницы-тѣ, които испѫди Господь
3 отъ лице-то на Израилевы-тѣ сынове. И
съгради пакъ высокы-тѣ мѣста, [в]които
баща му Езекія бѣ разорилъ, и въздигнѫ
олтари Ваалу, и направи Ашерѫ, [г]както
направи Ахаавъ Израилевъ-тъ царь: и
[д]поклони ся на всичко-то небесно воин-
4 ство, и служи имъ. И [е]съгради олтари въ
домъ-тъ Господень, за който Господь ре-
че: [ж]Въ Іерусалимъ ще турѭ име-то си.
5 И съгради олтари на всичко-то небесно
воинство, вѫтрѣ въ два-та двора на домъ-
6 тъ Господень. И [з]прѣведе сына си прѣзъ
огнь-тъ, [и]още правѣше прокобенія, и га-
танія, и употрѣбяваше бѣсовъпрошатели
и вълшебницы: той направи голѣмо зло
7 прѣдъ Господа, та *го* прогнѣва. И поста-
ви ваяно-то на Ашерѫ-тѫ, което напра-
ви, [і]въ домъ-тъ, за който Господь рече
на Давида, и на Соломона сына му: Въ
тойзи домъ, и въ Іерусалимъ, който из-
брахъ отъ всичкы-тѣ Израилевы племе-
8 на, ще положѫ име-то си въ вѣкъ: И [к]не

б Неем. 13; 22.
в Быт. 17; 1. 3 Цар. 3; 6.
г 1 Цар. 9; 16. 10; 1.
д Гл. 19; 20. Псал. 65; 2.
е Псал. 39; 12. 56; 8.
ж Гл. 19; 34.
з Иса. 38; 21.
и Виж. Сѫд. 6; 17, 37, 39. Иса. 7; 11, 14. 38; 22.
і Иса. 38; 7, 8.
к Виж. Іис. Нав. 10; 12, 14. Иса. 38; 8.
л Иса. 39; 1 и drг.
* *Или* Меродахъ-валаданъ.
м 2 Лѣт. 32; 27 и 31.
н Ст. 13.
о Гл. 24; 13. 25; 13. Іер. 27; 21, 22. 52; 17.
п Гл. 24; 12. 2 Лѣт. 33; 11. Дан. 1; 3.
р 1 Цар. 3; 18. Іов. 1; 21. Псал. 39; 9.
с 2 Лѣт. 32; 32.
т Неем. 3; 16.
у 2 Лѣт. 32; 30.
ф 2 Лѣт. 32; 33.

—

а 2 Лѣт. 33; 1 и дрг.
б Гл. 16; 3.
в Гл. 18; 4.
г 3 Цар. 16; 32, 33.
д Втор. 4; 19. 17; 3. Гл. 17; 16.
е Іер. 32; 34.
ж 2 Цар. 7; 13. 3 Цар. 8; 29. 9; 3.
з Лев. 18; 21. 20; 2. Гл. 16; 3. 17; 17.
и Лев. 19; 26, 31. Втор. 18; 10, 11. Гл. 17; 17.
і 2 Цар. 7; 13. 3 Цар. 8; 29. 9; 3. Гл. 23; 27. Псал. 132; 13, 14. Іер. 32; 34.
к 2 Цар. 7; 10.

щѫ да поклатѭ Израилевѫ-тѫ ногѫ отъ
землѭ-тѫ, коѭто дадохъ на отцы-тѣ имъ:
само ако внимаѭтъ да правятъ по всич-
ко що имъ заповѣдахъ, споредъ всичкый-
тъ законъ който слуга-та ми Моисей имъ
9 заповѣда. Но не послушахѫ: и [л]прѣль-
сти гы Манассія да правятъ по лошо отъ
язычницы-тѣ, които Господь погуби отъ
лице-то на Израилевы-тѣ сынове.
10 И говори Господь чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на
11 рабы-тѣ си пророцы-тѣ, и рече: [м]Понеже
Манассія Іудинъ-тъ царь стори тѣзи [н]мер-
зости, по лошы отъ всичко колкото напра-
вихѫ Аморрейци-тѣ които бѣхѫ прѣди
него, и [о]чрѣзъ идолы-тѣ си направи още и
12 Іудѫ да сѫгрѣши, За това така говори
Господь Богъ Израилевъ: Ето, азъ наво-
ждамъ *таквозь* зло на Іерусалимъ, и на
Іудѫ, щото всякой който чуе за него,
13 [п]ще писнѫтъ и двѣ-тѣ му уши. И ще
прострѫ връху Іерусалимъ [р]правило-то
на Самаріѭ, и мѣрило-то на Ахаавовъ-
тъ домъ: и ще избрышѫ Іерусалимъ, как-
то избрьсува *нѣкой* блюдо, и като го из-
14 бърше, обраща *го* на опакы. И ще оставѭ
остатъкъ-тъ на наслѣдіе-то си, и ще гы
прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ имъ:
и ще бѫдѫтъ въ разграбеніе и плѣнъ отъ
15 всичкы-тѣ си врагове: Защото сторихѫ
зло прѣдъ мене, и прогнѣвахѫ мя, отъ
който день отци-тѣ имъ излѣзохѫ изъ
16 Египетъ, дори до тойзи день. Още и [с]кръвь
неповиннѫ излѣ Манассія твърдѣ много,
додѣто напълни Іерусалимъ отъ край до
край: освѣнь грѣхъ-тъ му съ който на-
прави да съгрѣши Іуда, като стори той
зло прѣдъ Господа.
17 А [т]останѫлы-тѣ дѣянія на Манассіѭ,
и всичко що стори, и грѣхъ-тъ му който
съгрѣши, не сѫ ли писаны въ книгѫ-тѫ
на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ царіе?
18 [у]Заспа прочее Манассія съ отцы-тѣ си, и
погребе ся въ градинѫ-тѫ на домъ-тъ си,
въ градинѫ-тѫ на Озѫ: и въцари ся вмѣ-
сто него Амонъ сынъ му.
19 [ф]Двадесеть и двѣ годинъ на възрастъ
бѣ Амонъ, когато ся въцари, и царова
двѣ годины въ Іерусалимъ: и име-то на
майкѫ му бѣ Месуллемеѳа, дъщеря на
20 Аруса отъ Іотевѫ. И стори зло прѣдъ
Господа, [х]както стори баща му Манассія.
21 И ходи въ всичкы-тѣ пѫтища, въ които
ходи баща му: и служи на идолы-тѣ,
на които служаше баща му, и поклони
22 имъ ся. И [ц]остави Господа Бога на отцы-
тѣ си, и не ходи въ пѫть-тъ Господень.
23 И [ч]направихѫ съзаклѣтіе Амонови-тѣ ра-
би противъ него: та убихѫ царя въ домъ-
24 тъ му. А людіе-тѣ на землѭ-тѫ избихѫ
всичкы-тѣ що бѣхѫ ся съзаклѣли про-
тивъ царь Амона: и людіе-тѣ на землѭ-
тѫ направихѫ Іосіѭ сына му царь вмѣ-
сто него.
25 А останѫлы-тѣ дѣянія на Амона кол-
кото направи, не сѫ ли писаны въ кни-
гѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ ца-
26 ріе? И погребохѫ го въ гробъ-тъ му, въ
градинѫ-тѫ на Озѫ: и въцари ся вмѣсто
него Іосія сынъ му.

ГЛАВА 22.

1 [а]Осмь годинъ на възрасть бѣ Іосія, ко-
гато ся въцари, и царова въ Іерусалимъ
тридесеть и еднѫ годинѫ: и име-то на
майкѫ му бѣ Іедида, дъщеря на Адаіѭ,
2 отъ [б]Васкаѳъ. И стори което бѣ право
прѣдъ Господа, и ходи въ всичкы-тѣ пѫ-
тища на Давида отца си, и [в]не ся уклони
надесно или налѣво.
3 И [г]въ осмнадесето-то лѣто на царь Іо-
сіѭ, царь-тъ проводи въ домъ-тъ Госпо-
день, Сафана сынъ-тъ на Азаліѭ сына
4 Месулламова, писецъ-тъ, и рече *му:* Въз-
лѣзь до Хелкіѭ великый-тъ священ-
никъ, та *речи* да изброи сребро-то [д]що е
внесено въ домъ-тъ Господень, което [е]па-
зачи-тѣ на двери-тѣ събрахѫ отъ людіе-
5 тѣ. И [ж]нека го прѣдадѫтъ въ рѫкѫ-тѫ
на тѣзи които правятъ работѫ-тѫ, които
настояватъ въ домъ-тъ Господень: а тѣ
нека го дадѫтъ на тѣзи които работятъ
работы-тѣ въ домъ-тъ Господень, за да
6 поправятъ развааленія-та на домъ-тъ, На
дърводѣлцы-тѣ, и градители-тѣ, и зидари-
тѣ, и за да купятъ дьрвіе и дѣланы ка-
7 меніе, за да по правятъ домъ-тъ. Но [з]не
правѣхѫ съ тѣхъ никаквѫ смѣткѫ за
сребро-то що имъ давахѫ въ рѫцѣ-тѣ,
защото работѣхѫ вѣрно.
8 И рече Хелкія великый-тъ священ-
никъ на Сафана писецъ-тъ: [и]Намѣрихъ
книгѫ-тѫ на законъ-тъ въ домъ-тъ Го-
сподень. И даде Хелкія книгѫ-тѫ на Са-
9 фана, та ѭ прочете. И отиде Сафанъ пи-
сецъ-тъ при царя, и нанесе думѫ на ца-
ря, и рече: Раби-тѣ ти събрахѫ сребро-
то което намѣрихѫ въ домъ-тъ, и го прѣ-
дадохѫ въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи които пра-
вятъ работѫ-тѫ, които настояватъ въ
10 домъ-тъ Господень. И извѣсти Сафанъ
писецъ-тъ на царя, и рече: Хелкія свя-
щенникъ-тъ ми даде книгѫ. И прочете ѭ
11 Сафанъ прѣдъ царя. И като чу царь-тъ
думы-тѣ на книгѫ-тѫ на законъ-тъ, раз-
12 дра дрехы-тѣ си. И заповѣда царь-тъ на

л Прит. 29; 12.
м Гл. 23; 26. 27. 24; 3, 4. Іер. 15; 4.
н 3 Цар. 21; 26.
о Ст. 9.
п 1 Цар. 3; 11. Іер. 19; 3.
р Виж. Иса. 34; 11. Плач. 2; 8. Амос. 7; 7, 8.
с Гл. 24; 4.
т 2 Лѣт. 33; 11—19.
у 2 Лѣт. 33; 20.
ф 2 Лѣт. 33; 21—23.
х Ст. 2 и дрг.
ц 3 Цар. 11; 33.
ч 2 Лѣт. 33; 24, 25.

—

а 2 Лѣт. 34; 1.
б Іис. Нав. 15; 39.
в Втор. 5; 32.
г 2 Лѣт. 34; 8 и дрг.
д Гл. 12; 4.
е Гл. 12; 9. Псал. 84; 10.
ж Гл. 12; 11, 12, 14.
з Гл. 12; 15.
и Втор. 31; 24 и дрг. 2 Лѣт. 34; 14 и дрг.

Хелкіѭ священникъ-тъ, и на Ахикама
Сафановъ-тъ синъ, и на [і]Аховора Михе-
инъ-тъ синъ, и на Сафана писецъ-тъ, и
13 на Асаіѭ царскый-тъ слугѫ, и рече:
Идѣте, попытайте Господа за мене, и за
людіе-тѣ, и за всичкый Іудѫ, заради ду-
мы-тѣ на тѫзи книгѫ, която ся намѣри:
защото е голѣмъ [к]гнѣвъ-тъ Господень
распаленный-тъ противъ насъ, понеже от-
ци-тѣ ни не послушахѫ думы-тѣ на тѫ-
зи книгѫ, та да правятъ споредъ всич-
ко-то що е писано заради насъ.
14 Тогазь Хелкія священникъ-тъ, и Ахи-
камъ, и Аховоръ, и Сафанъ, и Асаія,
отидохѫ при Олдѫ пророчицѫ-тѫ, женѫ-
тѫ на Селлума, сынъ-тъ [л]на Ѳекуя, сы-
на Арасова, одеждохранителя, (и тя жи-
вѣеше въ Іерусалимъ, въ Масенѫ,) та го-
15 ворихѫ съ неѭ. И рече имъ: Така гово-
ри Господь Богъ Израилевъ: Кажѣте на
человѣка който вы е проводилъ при ме-
16 не: Така говори Господь: Ето, [м]азъ до-
карувамъ зло на това мѣсто, и на жите-
ли-тѣ му, *по* всичкы-тѣ думы на книгѫ-
17 тѫ, коѭто Іудинъ-тъ царь прочете: [н]За-
щото мя оставихѫ, та кадихѫ на други
богове, за да мя прогнѣватъ съсъ всич-
кы-тѣ дѣла на рѫцѣ-тѣ си: за това ще ся
распали гнѣвъ-тъ ми върхъ това мѣсто, и
18 нѣма да угасне. Но [о]на Іудинъ-тъ царь,
който вы проводи да попытате Господа,
така ще му кажете: Така говори Господь
Богъ Израилевъ: *За* думы-тѣ които чу
19 ты; Понеже [п]сърдце-то ти омекнѫ, и [р]ты
си ся смирилъ прѣдъ Господа, когато чу
ты което говорихъ противъ това мѣсто,
и противъ жители-тѣ му, че ще станѫтъ
[с]запустѣніе и [т]проклѣтія, и раздра ты
дрехы-тѣ си, и плака прѣдъ мене; заради
това и азъ послушахъ, говори Господь.
20 Ето, прочее, азъ ще тя приберѫ при от-
цы-тѣ ти, и [у]ще ся приберешь въ гробъ-
тъ си съ миръ: и нѣма да видятъ очи-тѣ
ти всичко-то зло, което азъ ще дока-
рамъ на това мѣсто. И донесохѫ отвѣтъ
на царя.

ГЛАВА 23.

1 Тогазь [а]проводи царь-тъ, та събрахѫ
при него всичкы-тѣ Іудины и Іерусалим-
2 скы старѣйшины. И възлѣзе царь-тъ въ
домъ-тъ Господень, и всичкы-тѣ Іудини
мѫжіе, и всичкы-тѣ Іерусалимскы жите-
ли съ него, и священници-тѣ и пророци-
тѣ, и всичкый народъ отъ малъкъ до го-
лѣмъ: и прочете въ слушаніе тѣмъ всич-
кы-тѣ думы на книгѫ-тѫ на завѣтъ-тъ,
[б]която ся намѣри въ домъ-тъ Господень.
3 И [в]застанѫ царь-тъ при стълпъ-тъ, та на-
прави завѣтъ прѣдъ Господа, да ходи
вслѣдъ Господа, да пази заповѣди-тѣ му,
и свидѣтелства-та му, и повелѣнія-та му,
съсъ всичко сърдце и съсъ всичкѫ ду-
шѫ, та да вършатъ слова-та на тойзи за-
вѣтъ, които сѫ писаны въ тѫзи книгѫ.
И всичкый народъ утвърди завѣтъ-тъ.
4 И заповѣда царь-тъ на Хелкіѭ вели-
кый-тъ священникъ, и на священницы-тѣ
отъ вторый-тъ чинъ, и на дверны-тѣ стра-
жы, да извадятъ изъ храмъ-тъ Господень
всичкы-тѣ съсѫды, що бѣхѫ направены
за Ваала, и за [г]Ашерѫ, и за всичко-то
небесно воинство, и изгори гы вънъ отъ
Іерусалимъ, въ полета-та на Кедронъ, и
5 прѣнесе пепелъ-тъ имъ въ Веѳиль. И от-
махнѫ священницы-тѣ идолопоклонницы,
които Іудини-тѣ царіе бѣхѫ опрѣдѣлили
да кадятъ по высокы-тѣ мѣста, въ Іуди-
ны-тѣ градове, и въ околности-тѣ на Іе-
русалимъ; и тѣзи които кадѣхѫ на Ваала,
на сълнце-то, и на лунѫ-тѫ, и на зодіи-
6 тѣ, и [д]на всичко-то небесно воинство. И
[е]изнесе Ашерѫ-тѫ изъ домъ-тъ Госпо-
день, вънъ отъ Іерусалимъ, на потокъ-
тъ Кедронъ, та ѭ изгори въ потокъ-тъ
Кедронъ, и стры ѭ въ прахъ, и хвърли
прахъ-тъ ѝ [ж]по гробища-та на синове-тѣ
7 на народъ-тъ. И съсыпа домове-тѣ [з]на
мѫжеложцы-тѣ, които бѣхѫ въ домъ-тъ
Господень, [и]дѣто жены-тѣ тъчехѫ покро-
8 вы за Ашерѫ. И доведе всичкы-тѣ свя-
щенницы отъ Іудины-тѣ градове, и оскве-
рни высокы-тѣ мѣста, въ които жреци-тѣ
кадѣхѫ, [і]отъ Гевѫ дори до Вирсавее, и
съсыпа высокы-тѣ мѣста на портѫ-тѫ
които бѣхѫ въ входъ-тъ на двери-тѣ на
Іисуса началника на градъ-тъ, който бѣ-
9 ше отлѣво на градскѫ-тѫ портѫ. [к]А свя-
щенници-тѣ на высокы-тѣ мѣста не възъ-
лѣзохѫ при олтарь-тъ Господень въ Іе-
русалимъ, [л]но ядѣхѫ бесквасны между
10 братія-та си. И оскверни [м]Тофеѳа, който
бѣ [н]въ долъ-тъ на Енномовы-тѣ синове,
[о]за да не може никой да прѣведе сына
си, или дъщерѭ си, прѣзъ огнь-тъ Моло-
11 ху. И отмахнѫ коніе-тѣ, които Іудини-тѣ
царіе поставихѫ на сълнце-то, въ входъ-
тъ на домъ-тъ Господень при жилище-то
на Наѳанъ-мелеха скопецъ-тъ, което бѣ
въ Парваримъ, и изгори съ огнь колесни-
12 цы-тѣ на сълнце-то. И олтари-тѣ които
бѣхѫ [п]върхъ покрывъ-тъ на Ахазовѫ-тѫ
горницѫ, [р]които направихѫ Іудини-тѣ

і Виж. 2 Лѣт. 34; 20.
к Втор. 29; 27.
л 2 Лѣт. 34; 22.
м Втор. 29; 27. Дан. 9; 11—14.
н Втор. 29; 25, 26, 27.
о 2 Лѣт. 34; 26 и друг.
п Псал. 51; 17. Иса. 57; 15.
р 3 Цар. 21; 29.
с Лев. 26; 31, 32.
т Іер. 26; 6. 44; 22.
у Псал. 37; 37. Иса. 57; 1, 2.

—

а 2 Лѣт. 34; 29 и друг.
б Гл. 22; 8.
в Гл. 11; 14, 17.
г Гл. 21; 3, 7.
д Гл. 21; 3.
е Гл. 21; 7.
ж 2 Лѣт. 34; 4.
з 3 Цар. 14; 24. 15; 12,
и Іез. 16; 16.
і 3 Цар. 15; 22.
к Виж. Іез. 44; 10—14.
л 1 Цар. 2; 36.
м Иса. 30; 33. Іер. 7; 31. 19; 6, 11, 12, 13.
н Іис. Нав. 15; 8.
о Лев. 18; 21. Втор. 18; 10. Іез. 23; 37, 39.
п Виж. Іер. 19; 13. Соф. 1; 5.
р Гл. 21; 5.

царіе, и олтари-тѣ които направи Манас-
сія въ два-та двора на домъ-тъ Госпо-
день, събори *гы* царь-тъ и свали *гы* отъ
тамъ, и хвьрли прахъ-тъ имъ въ потокъ-тъ
13 Кедронъ. И высокы-тѣ мѣста които бѣ-
хѫ прѣдъ Іерусалимъ, които бѣхѫ отде-
сно на горѫ-тѫ на развращеніе-то, [с]кои-
то съгради Соломонъ Израилевъ-тъ царь,
за Астартѫ мерзость-тѫ на Сидонцы-тѣ,
и за Хамоса мерзость-тѫ на Моавцы-тѣ, и
за Мелхома мерзость-тѫ на Аммоновы-тѣ
14 сынове, оскверни царь-тъ. И [т]съкруши
истуканы-тѣ, и изсѣче Ашеры-тѣ, и напъ-
лни мѣста-та имъ съ человѣческы кости.
15 И олтарь-тъ който бѣ въ Веѳиль, *и*
высоко-то мѣсто [у]което направи Іерово-
амъ Наватовъ-тъ сынъ, който направи
Израиля да съгрѣши, и онзи олтарь и вы-
соко-то мѣсто изразвали, и изгори высо-
ко-то мѣсто, *и* стры *гы* въ прахъ, и Аше-
16 рѫ-тѫ изгори. И когато ся обърнѫ Іосія
и видѣ гробища-та които бѣхѫ тамъ въ
горѫ-тѫ, проводи та зѣ кости-тѣ изъ гро-
бища-та, и изгори *гы* на олтарь-тъ, и
оскверни го, [ф]споредъ слово-то Господне,
което прогласи человѣкъ-тъ Божій, кой-
17 то прогласи тѣзи думы. Тогазь рече: Как-
ва е тая могыла коѭто азъ гледамъ? И
градскы-тѣ мѫжіе му рекохѫ: [х]Тя е
гробъ-тъ на человѣка Божій, който дойде
отъ Іудѫ та прогласи тѣзи дѣла, които
ты направи противъ Веѳилскый-тъ ол-
18 тарь. И рече: Оставѣте го; да не покла-
ти никой кости-тѣ му: И упазихѫ кости-
тѣ му, съ кости-тѣ [ц]на пророка който
дойде отъ Самаріѭ.
19 Всичкы-тѣ още домове на высокы-тѣ
мѣста които бѣхѫ [ч]въ градове-тѣ на Са-
маріѭ, които направихѫ Израилеви-тѣ
царіе за да прогнѣватъ *Господа*, Іосія *гы*
отмахнѫ и направи имъ споредъ всичкы-
20 тѣ дѣла които направи въ Веѳиль. И [ш]за-
кла на олтари-тѣ [щ]всичкы-тѣ жрецы отъ
высокы-тѣ мѣста които бѣхѫ тамъ, и [ъ]из-
гори вързъ тѣхъ человѣческы кости: и
върнѫ ся въ Іерусалимъ.
21 Тогазь заповѣда царь-тъ на всичкы-тѣ
людіе, и рече: [ы]Направѣте пасхѫ-тѫ Го-
споду Богу вашему, [ь]както е писано въ
22 тѫзи книгѫ на завѣтъ-тъ; Защото [ѣ]не
станѫ таквазь пасха отъ дни-тѣ на сѫдіи-
тѣ които сѫдихѫ Израиля, нито въ всич-
кы-тѣ дни на Израилевы-тѣ царіе, и на
23 Іудины-тѣ царіе, Каквато станѫ Господу
въ Іерусалимъ тая пасха, въ осмнадесе-
то-то лѣто на царь Іосіѭ.
24 [ю]Отмахнѫ още Іосія и бѣсовъпрошате-
ли-тѣ, и вълшебницы-тѣ, домашны-тѣ
идолы, и кумиры-тѣ, и всичкы-тѣ мерзо-
сти които ся видѣхѫ въ Іудинѫ-тѫ зе-
мѭ и въ Іерусалимъ, [я]за да свърши ду-
мы-тѣ на законъ-тъ, писаны-тѣ въ книгѫ-
тѫ, коѭто намѣри Хелкія священникъ-
25 тъ въ домъ-тъ Господенъ. И [ѫ]подобенъ
нему не е былъ прѣди него царь, който
да ся е обърнѫлъ къмъ Господа съсъ
всичко-то си сьрдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си
душѫ, и съсъ всичкѫ-тѫ си силѫ, спо-
редъ всичкый-тъ Моисеевъ законъ: нито
26 настанѫ слѣдъ него подобенъ нему. Но
Господь не ся повърнѫ отъ ярость-тѫ на
голѣмый-тъ си гнѣвъ, защото ся распали
гнѣвъ-тъ му противъ Іудѫ, [ѭ]заради всич-
кы-тѣ прогнѣванія, съ които го прогнѣ-
27 ва Манассія. И рече Господь: И Іудѫ ще
отметнѫ отъ лице-то си, [а]както отмет-
нѫхъ Израиля, и ще отхвьрлѭ тойзи
градъ Іерусалимъ, който избрахъ, и домъ-
тъ за който рѣкохъ: [б]Име-то ми ще бѫ-
де тамъ.
28 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іосіѭ, и
всичко що направи, не сѫ ли писаны въ
книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ
царіе?
29 [в]Въ неговы-тѣ дни, възлѣзе Фараонъ
Нехао, Египетскый-тъ царь, противъ Ас-
сирійскый-тъ царь при рѣкѫ-тѫ Евфратъ.
И отиде царь Іосія да го посрѣщне, а
той [г]като го видѣ, уби го [д]въ Магеддонъ.
30 И [е]слугы-тѣ му го възведохѫ мьртвъ
въ колесницѫ-тѫ отъ Магеддонъ, и доне-
сохѫ го въ Іерусалимъ, и заровихѫ го въ
гробъ-тъ му. [ж]А людіе-тѣ на тѫзи зе-
мѭ зѣхѫ Іоахаза Іосіинъ-тъ сынъ, та го
помазахѫ и направихѫ го царь вмѣсто
бащѫ му.
31 Двадесеть и три годинъ на възрастъ
бѣ *Іоахазъ, когато ся въцари: и царова
три мѣсеца въ Іерусалимъ. А име-то на
майкѫ му бѣше [з]Амитала, дъщеря на Іе-
32 реміѭ отъ Ливнѫ. И стори зло прѣдъ
Господа, споредъ всичко що направихѫ
33 отци-тѣ му. И затвори го Фараонъ Нехао
[и]въ Ривлѫ въ земѭ-тѫ Емаѳъ, за да не
царува въ Іерусалимъ: и осѫди земѭ-тѫ
на глобѫ сто таланта сребро, и единъ та-
34 лантъ злато. И [і]направи Фараонъ Нехао
Еліакима Іосіинъ-тъ сынъ царь вмѣсто
бащѫ му Іосіѭ, и [к]промѣни име-то му въ
Іоакимъ: а Іоахаза зѣ та го [л]заведе въ
35 Египетъ, и умрѣ тамъ. А Іоакимъ [м]даде
Фараону сребро-то и злато-то: расписа

с 3 Цар. 11; 7.
т Исх. 23; 14. Втор, 7; 5. 25.
у 3 Цар. 12; 28, 33.
ф 3 Цар. 13; 2.
х 3 Цар. 13; 1 и дрг.
ц 3 Цар. 13; 31.
ч Виж. 2 Лѣт. 34; 6, 7.
ш 3 Цар. 13; 2.
щ Исх. 22; 20. 3 Цар. 18; 40. Гл. 11; 18.
ъ 2 Лѣт. 34; 5.
ы 2 Лѣт. 35; 1.
ь Исх. 12; 3. Лев. 23; 5. Чисх. 9; 2. Втор. 16; 2.
ѣ 2 Лѣт. 35; 18, 19.
ю Гл. 21; 6.
я Лев. 19; 31. 20; 27. Втор. 18; 11.
ѫ Гл. 18; 5.
ѭ Гл. 21; 11; 12. 24; 3; 4. Іер. 15; 4.
а Гл. 17; 18, 20. 18; 11. 21; 13.
б 3 Цар. 8; 29. 9; 3. Гл. 21; 4, 7.
в 2 Лѣт. 35; 20.
г Гл. 14; 8.
д Зах. 12; 11.
е 2 Лѣт. 35; 24.
ж 2 Лѣт. 36; 1.
* 1 Лѣт. 3; 15. Іер. 22; 11. Селлумъ.
з Гл. 24; 18.
и Гл. 25; 6. Іер. 52; 27.
і 2 Лѣт. 36; 4.
к Виж. Гл. 24; 17. Дан. 1; 7.
л Іер. 22; 11, 12. Іез. 19; 3, 4.
м Ст. 33.

обаче дань на земіѭ-тѫ, за да даде сре-
бро-то споредъ заповѣдь-тѫ на Фарао-
на; изыска сребро-то и злато-то отъ лю-
діе-тѣ на земіѭ-тѫ, отъ всякого споредъ
расписаніе-то му, за да даде на Фараона
Нехао.
36 [п]Двадесеть и петь годинъ бѣ на въз-
растъ Іоакимъ когато ся въцари: и ца-
рова единадесеть годины въ Іерусалимъ.
И име-то на майкѫ му бѣ Зевуда, дъще-
37 ря на Федаіѭ отъ Румѫ. И направи зло
прѣдъ Господа, споредъ всичко що на-
правихѫ отци-тѣ му.

ГЛАВА 24.

1 [а]Въ неговы-тѣ дни възлѣзе Навуходо-
носоръ Вавилонскый царь, и Іоакимъ му
станѫ рабъ три годины: сетнѣ ся отвър-
2 нѫ и подигнѫ ся противъ него. И [б]про-
води Господь противъ него Халдейскы-тѣ
пълкове, и Сирійскы-тѣ пълкове, и Моав-
скы-тѣ пълкове, и пълкове-тѣ на Аммо-
новы-тѣ сынове, и прати гы противъ Іу-
дѫ, за да го съсыпѫтъ, [в]споредъ слово-
то Господне, което говорй чрѣзъ рѫкѫ-
3 тѫ на рабы-тѣ си, пророцы-тѣ. Наисти-
нѫ съсъ заповѣдь Господнѭ станѫ *това*
на Іудѫ, за да *го* отметне отъ лице-то си,
[г]поради грѣхове-тѣ на Манассіѭ, по всич-
4 ко що бѣ направилъ. [д]А още заради непо-
виннѫ-тѫ кръвь коіѭто бѣ пролѣлъ, (за-
щото испълни Іерусалимъ съ неповиннѫ
кръвь): и не рачй Господь да *му* прости.
5 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іоакима, и
всичко що направи, не сѫ ли писаны въ
книгѫ-тѫ на лѣтовницы-тѣ на Іудины-тѣ
царіе?
6 И [е]заспа Іоакимъ съ отцы-тѣ си, и въ-
цари ся вмѣсто него Іоахинъ сынъ му.
7 [ж]А Египетскый-тъ царь не излѣзе вече
изъ земіѭ-тѫ си; защото [з]Вавилонскый
царь зѣ, отъ Египетскѫ-тѫ рѣкѫ до рѣ-
кѫ-тѫ Евфратъ, всичко колкото бѣше
подъ власть-тѫ на Египетскый-тъ царь.
8 [и]Осмнадесеть годинъ бѣ на възрастъ
*Іоахинъ, когато ся въцари: и царова
три мѣсецы въ Іерусалимъ. И име-то на
майкѫ му бѣ Неусѳа, дъщеря на Елнаѳа-
9 на отъ Іерусалимъ. И направи зло прѣдъ
Господа, по всичко що направи баща му.
10 [і]Въ онова врѣме, възлѣзохѫ раби-тѣ
на Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь
върхъ Іерусалимъ, та обсадихѫ градъ-тъ.
11 И дойде Навуходоносоръ Вавилонскый-тъ
царь, противъ градъ-тъ, и раби-тѣ му го
12 обсаждахѫ. И [к]излѣзе Іоахинъ Іудинъ-тъ
царь къмъ Вавилонскый-тъ царь, той и
майка му, и раби-тѣ му, и началници-тѣ
му, и скопци-тѣ му: и [л]хванѫ го [м]Вави-
лонскый-тъ царь, [н]въ осмо-то лѣто на
13 царство-то си. И [о]извади отъ тамъ всич-
кы-тѣ съкровища на домъ-тъ Господень,
и съкровища-та на царскый-тъ домъ, и
[п]съсѣче всичкы-тѣ златны съсѫды, кои-
то направи Соломонъ Израилевъ-тъ царь
въ храмъ-тъ Господень, [р]както говорй
14 Господь. И [с]прѣсели всичкый-тъ Іеруса-
лимъ, и всичкы-тѣ князове, и всичкы-тѣ
силны юнацы, [т]десеть тысящы плѣнни-
цы, и [у]всичкы-тѣ дърводѣлцы и ковачы:
не останѫ освѣнь [ф]по сиромашка-та часть
15 отъ людіе-тѣ на земіѭ-тѫ. И [х]прѣсели Іо-
ахина у Вавилонъ: и майкѫ-тѫ на царя,
и жены-тѣ царевы, и скопцы-тѣ му, и
силны-тѣ на земіѭ-тѫ, заведе плѣнницы
16 отъ Іерусалимъ у Вавилонъ: И [ц]всичкы-
тѣ силны мѫжіе седмь тысящы, и дърво-
дѣлцы-тѣ и ковачы-тѣ тысящѫ, всичкы-
тѣ юнацы ратницы: и заведе гы Вави-
лонскый-тъ царь плѣнницы у Вавилонъ.
17 И Вавилонскый-тъ царь направи [ч]Матѳа-
ніѭ [ш]братъ-тъ на бащѫ му, царь вмѣсто
него, и [щ]промѣни име-то му въ Седекіѭ.
18 [ъ]Двадесеть и еднѫ годинѫ бѣ на въз-
растъ Седекія, когато ся въцари: и ца-
рова единадесеть годины въ Іерусалимъ.
И име-то на майкѫ му бѣ [ы]Амитала дъ-
19 щеря на Іереміѭ отъ Ливнѫ. И [ь]стори
зло прѣдъ Господа, по всичко що напра-
20 ви Іоакимъ. Защото отъ гнѣвъ-тъ на Го-
спода *който ся разгнѣва* на Іерусалимъ, и
на Іудѫ, додѣ гы отхвърли отъ лице-то
си, [ѣ]станѫ това да ся подигне Седекія
противъ Вавилонскый-тъ царь.

ГЛАВА 25.

1 И [а]въ девето-то лѣто на царство-то
му, въ десетый-тъ мѣсецъ, въ десетый-тъ
день на мѣсецъ-тъ дойде Навуходоносоръ
Вавилонскый-тъ царь, той, и всичко-то
му воинство, противъ Іерусалимъ, и рас-
положи станъ-тъ си противъ него: и съ-
2 гради наоколо бойницы противъ него. И
градъ-тъ ся обсаждаше дори до единаде-
3 сето-то лѣто на царь Седекіѭ. И въ де-
ветый-тъ *день* [б]на *четвьртый-тъ* мѣсецъ

п 2 Лѣт. 36; 5.

—

а 2 Лѣт. 36; 6. Іер. 25; 1, 9. Дан. 1; 1.
б Іер. 25; 9. 32; 28. Іез. 19; 8.
в Гл. 20; 17. 21; 12, 13, 14. 23; 27.
Гл. 21; 2, 11. 23; 26.
д Гл. 21; 16.
е Виж. 2 Лѣт. 36; 6, 8. Іер. 22; 18, 19. 36; 30.
ж Виж. Іер. 37; 5, 7.
з Іер. 46; 2.
и 2 Лѣт. 36; 9.
* 1 Лѣт. 3; 16. Іер. 24; 1. Іехонія.
і Дан. 1; 1.
к Іер. 24; 1. 29; 1, 2. Іез. 17; 12.
л Виж. Гл. 25; 27.
м Іер. 25; 1.
н Виж. Іер. 52; 28.
о Гл. 20; 17. Иса. 39; 6.
п Виж. Дан. 5; 2, 3.
р Іер. 20; 5.
с Іер. 24; 1.
т Виж. Іер. 52; 28.
у Виж. 1 Цар. 13; 19, 22.
ф Гл. 25; 12. Іер. 40; 7.
х 2 Лѣт. 36; 10. Есѳ. 2; 6. Іер. 22; 24 и дрг.
ц Виж. Іер. 52; 28.
ч Іер. 37; 1.
ш 1 Лѣт. 3; 15. 2 Лѣт. 36; 10.
щ Виж. Гл. 23; 34. 2 Лѣт. 36; 4.
ъ 2 Лѣт. 36; 11. Іер. 37; 1. 52; 1.
ы Гл. 23; 31.
ь 2 Лѣт. 36; 12.
ѣ 2 Лѣт. 36; 13. Іез. 17; 15.

—

а 2 Лѣт. 36; 17. Іер. 34; 2. 39; 1. 52; 4, 5. Іез. 24; 1.
б Іер. 39; 2. 52; 6.

гладъ-тъ ся прѣукрѣпи въ градъ-тъ, и
нѣмаше хлѣбъ за людіе-тѣ на мѣсто-то.
4 И [в]тъй градъ-тъ ся развали, и всичкы-тѣ
ратны мѫжіе *побѣгнѫхѫ* прѣзъ нощь,
прѣзъ пѫть-тъ на врата-та които сѫ ме-
жду двѣ-тѣ стѣны, при царскѫ-тѫ гра-
динѫ: (а Халдейци-тѣ бѣхѫ близу при
градъ-тъ наоколо:) [г]и *царь-тъ* отиде по
5 пѫть-тъ на поле-то. А Халдейско-то во-
инство погнѫ вслѣдъ царя та го стигнѫ-
хѫ въ полета-та на Іерихонъ: а всичко-то
6 му воинство ся распърснѫ отъ него. И
хванѫхѫ царя, та го заведохѫ при Вави-
лонскый-тъ царь [д]въ Ривлѫ: и изрекохѫ
7 осѫжденіе противъ него. И посѣкохѫ
сынове-тѣ на Седекіѭ прѣдъ очи-тѣ му,
и [е]избодохѫ очи-тѣ на Седекіѭ, и като
го вързахѫ съ оковы, заведохѫ го у Ва-
вилонъ.
8 А въ петый-тъ мѣсецъ, [ж]въ седмый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, [з]на деветнадесето-то
лѣто на Навуходоносора, Вавилонскый-тъ
царь, [и]дойде въ Іерусалимъ Навузарданъ,
началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ, рабъ
9 на Вавилонскый-тъ царь: Та [і]изгори
домъ-тъ Господенъ, и [к]царскый-тъ домъ,
и всичкы-тѣ домове на Іерусалимъ, и вся-
10 кой голѣмъ домъ изгори съ огнь. И всич-
ко-то воинство на Халдейцы-тѣ, което бѣ
съ началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ,
[л]съсыпа Іерусалимскы-тѣ стѣны наоколо.
11 И [м]остатъкъ-тъ на людіе-тѣ, който бѣше
останѫлъ въ градъ-тъ, и бѣжанцы-тѣ,
които прибѣгнѫхѫ при Вавилонскый-тъ
царь, и останѫло-то множество, заведе
плѣнницы Навузарданъ началникъ-тъ на
12 тѣлохранители-тѣ. А началникъ-тъ на тѣ-
лохранители-тѣ остави [н]отъ сиромасы-тѣ
на земіѭ-тѫ за лозари и земледѣлцы.
13 А [о]мѣдны-тѣ [п]стълпове, които бѣхѫ въ
домъ-тъ Господенъ, и [р]подставы-тѣ, и
[с]мѣдно-то море което бѣше въ домъ-тъ
Господенъ, Халдейци-тѣ изломихѫ, та прѣ-
14 несохѫ мѣдь-тѫ имъ у Вавилонъ; Зѣхѫ
още и [т]котлы-тѣ, и лопаты-тѣ, и щип-
цы-тѣ, и темянницы-тѣ и всичкы-тѣ мѣ-
дны съсѫды, съ които ставаше служба-
15 та. Зѣ още началникъ-тъ на тѣлохрани-
тели-тѣ и кадилницы-тѣ, и тасове-тѣ, как-
вото бѣше златно *като* злато, и каквото
16 сребърно *като* сребро: Два-та стълпа,
едно-то море, и подставы-тѣ които Соло-
монъ направи за домъ-тъ Господенъ:
[у]мѣдь-та на всичкы тѣзи съсѫды бѣше
17 безъ теглилкѫ. [ф]Высочина-та на единъ-
тъ стълпъ бѣше осмнадесеть лакти, и на-
главіе-то което бѣ вързъ него мѣдно: а
высочина-та на наглавіе-то три лакти: а
мрѣжа-та и нарове-тѣ вързъ наглавіе-то
наоколо, бѣхѫ всичкы-тѣ мѣдны: исто-
то имаше и вторый-тъ стълпъ, съ мрѣ-
жѫ-тѫ.
18 И [х]зѣ началникъ-тъ на тѣлохранители-
тѣ [ц]Сараіѭ пърьвый-тъ священникъ, и
[ч]Софоніѭ вторый-тъ священникъ, и три-
19 ма-та дверницы. И отъ градъ-тъ зѣ едно-
го скопца, който бѣше настоятель на рат-
ны-тѣ мѫжіе, и [ш]петь мѫжіе отъ прѣд-
стоящы-тѣ прѣдъ царя които ся намѣри-
хѫ въ градъ-тъ, и писецъ-тъ, главный-тъ
на воинства-та, който правѣше воесъбра-
ніе-то отъ народъ-тъ на мѣсто-то, и шест-
десеть мѫжіе отъ людіе-тѣ на земіѭ-тѫ,
20 които ся намѣрихѫ въ градъ-тъ. И зѣ гы
Навузарданъ началникъ-тъ на тѣлохрани-
тели-тѣ, та гы заведе при Вавилонскый-тъ
21 царь въ Ривлѫ. И порази гы Вавилон-
скый-тъ царь, и уби гы въ Ривлѫ, въ зе-
міѭ-тѫ Емаѳъ. [щ]Така бы плѣненъ Іуда
отъ земіѭ-тѫ си.
22 А [ъ]за людіе-тѣ които останѫхѫ въ Іу-
динѫ-тѫ земіѭ, които остави Навуходо-
носоръ Вавилонскый царь, постави надъ
тѣхъ Годоліѭ сынъ-тъ на Ахикама Са-
23 фановъ-тъ сынъ. И [ы]като чухѫ всичкы-
тѣ началници на воинства-та, тѣ и мѫ-
жіе-тѣ *имъ*, че Вавилонскый царь поста-
ви Годоліѭ, дойдохѫ при Годоліѭ въ
Масфѫ, и Исмаилъ сынъ-тъ на Наѳаніѭ,
и Іоананъ сынъ-тъ на Карія, и Сараія
сынъ-тъ на Танумеѳа Нетофатецъ-тъ, и
Яазанія, сынъ-тъ на единъ Маахаѳецъ, тѣ
24 и мѫжіе-тѣ имъ. И заклѣ ся Годолія на
тѣхъ, и на мѫжіе-тѣ имъ, и рече имъ:
Не бойте ся да сте раби на Халдейцы-тѣ:
населѣте ся въ земіѭ-тѫ, та работѣте на
Вавилонскый-тъ царь: и ще ви бѫде добрѣ.
25 И [ь]въ седмый-тъ мѣсецъ, Исмаилъ
сынъ-тъ на Наѳаніѭ, сынъ-тъ на Елиса-
мѫ, отъ царско-то сѣме, дойде и имаше
съсъ себе си десеть мѫжіе, та поразихѫ
Годоліѭ, и умрѣ, и Іудеи-тѣ и Халдей-
26 цы-тѣ, които бѣхѫ съ него въ Масфѫ. И
станѫхѫ всичкы-тѣ людіе, отъ малъкъ
до голѣмъ, и началници-тѣ на воинства-
та, та [ѣ]отидохѫ въ Египетъ; защото ся
уплашихѫ отъ лице-то на Халдейцы-тѣ.
27 [ю]А въ тридесеть и седмо-то лѣто отъ
плѣненіе-то на Іоахина Іудинъ-тъ царь,
въ дванадесетый-тъ мѣсецъ-тъ двадесеть и
седмый-тъ *день* на мѣсецъ, Евилъ-ме-
родахъ Вавилонскый царь, въ лѣто-то въ

в Іер. 39; 2. 52; 7 и држ.
г Іер. 39; 4—7. 52; 7. Іез. 12; 12.
д Гл. 23; 33. Іер. 52; 9.
е Іер. 39; 7. Іез. 12; 13.
ж Виж. Іер. 52; 12—14.
з Виж. Гл. 24; 12. Ст. 27.
и Іер. 39; 9.
і 2 Лѣт. 36; 19. Псал. 79; 1.
к Іер. 39; 8. Амос. 2; 5.
л Неем. 1; 3. Іер. 51; 14.
м Іер. 39; 9. 52; 15.
н Гл. 24; 14. Іер. 39; 10. 40; 7. 52; 16.
о Гл. 20; 17. Іер. 27; 19, 22. 52; 17 и држ.
п 3 Цар. 7; 15.
р 3 Цар. 7; 27.
с 3 Цар. 7; 23.
т Исх. 27; 3. 3 Цар. 7; 45, 50.
у 3 Цар. 7; 47.
ф 3 Цар. 7; 15. Іер. 52; 21.
х Іер. 52; 24 и држ.
ц 1 Лѣт. 6; 14. Ездр. 7; 1.
ч Іер. 21; 1. 29; 25.
ш Виж. Іер. 52; 25.
щ Лев, 26; 33. Втор. 28; 36, 64. Гл. 23; 27.
ъ Іер. 40; 5.
ы Іер. 40; 7, 8, 9.
ь Іер. 41; 1. 2.
ѣ Іер. 43; 4, 7.
ю Іер. 52; 31 и држ.

което ся въцари, [я]възвыси отъ тьмницѫ-
тѫ главѫ-тѫ на Іоахина Іудинъ-тъ царь:
28 И говорѝ благосклонно съ него, и тури
прѣстолъ-тъ му отгорѣ на прѣстолъ-тъ
на царіе-тѣ, които бѣхѫ съ него у Вави-
29 лонъ: И промѣни тьмничны-тѣ му дре-
хы: и [ж]ядѣше той хлѣбъ всякога прѣдъ
него прѣзъ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ
30 си: И храна-та му бѣ всякогашна хра-
на, давана нему отъ царя, дѣлъ за вся-
кой день прѣзъ всичкы-тѣ дни на жи-
вотъ-тъ му.

ПЬРВА КНИГА НА ЛѢТОВНИЦЫ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 АДАМЪ, [а]Сиѳъ, Еносъ, (2) Каинанъ,
3 Маалалеилъ, Іаредъ, Енохъ, Маѳусалъ,
4 Ламехъ, Ное: Симъ, Хамъ, и Іафеѳъ.
5 [б]Сынове на Іафеѳа: Гомеръ, и Магогъ,
и Мадай, и Іаванъ, и Ѳувалъ, и Мосохъ,
6 и Ѳирасъ: А Гомерови сынове, Асханазъ,
7 и Рифаѳъ, и Ѳогарма: А Іавановы сыно-
ве, Елиса, и Ѳарсисъ, Киттимъ, и Дода-
нимъ.
8 [в]Хамови сынове: Хусъ, и Мицраимъ,
9 Футъ, и Ханаанъ: А Хусови сынове,
Сева, и Евила, и Савѳа, и Раама, и Сав-
ѳека: а сынове на Раамѫ: Шева, и Де-
10 данъ. И Хусъ [г]роди Нимрода: той начнѫ
11 да е силенъ на земѭ-тѫ. И Мицраимъ
роди Лудимы-тѣ, и Анамимы-тѣ, и Леа-
12 вимы-тѣ, и Нафтухимы-тѣ, И Патрусимы-
тѣ, и Каслухимы-тѣ, (отъ които произ-
лѣзохѫ Филистимци-тѣ,) и [д]Кафторимы-
13 тѣ. А [е]Ханаанъ роди Сидона первород-
14 ный-тъ си, и Хета, И Іевусейцы-тѣ и
15 Аморрейцы-тѣ, и Гергесейцы-тѣ, И Евей-
16 цы-тѣ, и Арукейцы-тѣ, и Асенейцы-тѣ, И
Арвадцы-тѣ, и Цемарейцы-тѣ, и Амаѳей-
цы-тѣ.
17 [жс]Симови сынове: Еламъ, и Ассуръ, и
Арфаксадъ, и Лудъ, и Арамъ: а *Арамови
сынове*, Узъ, и Улъ, и Геѳеръ, и *Мосохъ.
18 А Арфаксадъ роди Салѫ, а Сала роди
19 Евера. И Еверу ся родихѫ два сына: име-
то на единый-тъ †Фалекъ; защото въ
дни-тѣ му ся раздѣли земя-та: а име-то
20 на брата му, Іоктанъ. А [з]Іоктанъ роди
Алмодада, и Шалефа, и Хацармавеѳа, и
21 Іараха, И Адорама, и Узала, и Диклѫ,
22 И Гевала, и Авимаила, и Шевѫ, (23) И
Офира, и Евилѫ, и Іовава: всичкы тѣзи
бѣхѫ сынове на Іоктана.
24 [и]Симъ, Арфаксадъ, Сала, (25) [і]Еверъ,
26 Фалекъ, Рагавъ, Серухъ, Нахоръ, Ѳара,
27 [к]Аврамъ, който е Авраамъ,
28 А сынове на Авраама, [л]Исаакъ, и
[м]Исмаилъ.
29 Тѣзи сѫ родове-тѣ имъ: [н]первород-
ный-тъ на Исмаила, Наваіоѳъ: послѣ Ки-
30 даръ, и Адвеилъ, и Мавсамъ, Масма, и
31 Дума: Масса, Ададъ, и Ѳема, Іетуръ, На-
фисъ, и Кедмѫ: тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на
Исмаила.
32 А [о]сынове-тѣ на Хеттурѫ, Авраамовѫ-
тѫ наложницѫ, бѣхѫ тѣзи: тя роди Зе-
мрана, и Іоксана, и Мадана, и Мадіама, и
Іесвока, и Шуаха: а сынове на Іоксана,
33 Шева и Деданъ: А сынове на Мадіама,
Гефа, и Еферъ, и Енохъ, и Авида и Ел-
дага; всичкы тѣзи бѣхѫ сынове на Хет-
турѫ.
34 И [п]роди Авраамъ Исаака: *а* [р]сынове
на Исаака, Исавъ, и Израиль.
35 [с]Сынове на Исава: Елифазъ, Рагуилъ,
36 и Іеусъ, и Іегломъ, и Корей: Сынове на
Елифаза, Ѳеманъ, и Омаръ, Сефо, и Го-
37 ѳомъ, Кенезъ, и Ѳамна, и Амаликъ. Сы-
нове на Рагуила, Нахаѳъ, Зара, Самма, и
38 Миза. А [т]сынове на Сіира: Лотанъ, и
Совалъ, и Севегонъ, и Ана, и Дисонъ, и
39 Асаръ, и Дисанъ. А сынове на Лотана,
Хорри, и Еммамъ: а сестра на Лотана,
40 Ѳамна: Сынове на Совала: Алванъ, и
Манахаѳъ, и Гевалъ, Сефо, и Онамъ: а
41 сынове на Севегона, Аіа, и Ана: Сынъ на
Анѫ, Дисонъ: а сынове на [у]Дисона:
Амаданъ, и Асванъ, и Иѳрамъ, и Харранъ.
42 Сынове на Асара: Валаанъ, и Заванъ, *и*

я Виж. Быт. 40; 13, 20.
ж 2 Цар. 9; 7.

—

а Быт. 4; 25, 26. 5; 3, 9.
б Быт. 10; 2 и дрг.
в Быт. 10; 6 и дрг.
г Быт. 10; 8 и дрг.
д Втор. 2; 23.
е Быт. 10; 15 и дрг.
жс Быт. 10; 22. 11; 10.
* Быт. 10; 23. Машъ.
† Раздѣленіе. Быт. 10; 25.
з Быт. 10; 26.
и Быт. 11; 10 и дрг. Лук. 3; 34 и дрг.
і Быт. 11; 15.
к Быт. 17; 5.
л Быт. 21; 2, 3.
м Быт. 16; 11, 15.
н Быт. 25; 13—16.
о Быт. 25; 1, 2.
п Быт. 21; 2, 3.
р Быт. 25; 25, 26.
с Быт. 36; 9, 10.
т Быт. 36; 20.
у Быт. 36; 25.

Аканъ: сынове на Дисана, Узъ, и Аранъ.
43 А [ф]царіе-тѣ бѣхѫ тѣзи, които царувахѫ
въ земіѭ-тѫ Едомъ, прѣди да ся въцари
царь надъ Израилевы-тѣ сынове: Вела,
сынъ-тъ Веоровъ: и име-то на градъ-тъ
44 му Деннава. И умрѣ Вела, и въцари ся
вмѣсто него Іовавъ, сынъ-тъ на Зарѫ, отъ
45 Восорѫ. И умрѣ Іовавъ, и въцари ся вмѣ-
сто него Хусамъ, отъ земіѭ-тѫ на Ѳе-
46 манцы-тѣ. И умрѣ Хусамъ, и въцари ся
вмѣсто него Ададъ сынъ-тъ на Вадада,
който порази Мадіамцы-тѣ на Моавово-то
47 поле: а име-то на градъ-тъ му Авиѳъ. И
умрѣ Ададъ, и въцари ся вмѣсто него
48 Самла, който бѣше отъ Масрехѫ. И
[х]умрѣ Самла, и въцари ся вмѣсто него
Саулъ, който бѣше отъ Роовоѳъ, при рѣ-
49 кѫ-тѫ. И умрѣ Саулъ, и въцари ся вмѣсто
50 него Ваалананъ, сынъ-тъ Аховоровъ. И
умрѣ Ваалананъ, и въцари ся вмѣсто не-
го Ададъ: а име-то на градъ-тъ му бѣ
Пау, а име-то на женѫ му Метавеилъ,
51 дъщеря на Матреда, внука Мезаавова. А
като умрѣ Ададъ, [ц]станѫхѫ Едомскы
князове, Князь Ѳамна, князь Алва, князь
52 Іеѳеѳъ, Князь Оливема, князь Ила, князь
53 Финонъ, Князь Кенезъ, князь Ѳеманъ,
54 князь Мивсаръ, Князь Магедіилъ, князь
Ирамъ: тѣзи быдохѫ Едомскы князове.

ГЛАВА 2.

1 Тѣзи сѫ Израилеви-тѣ сынове: [а]Ру-
вимъ, Симеонъ, Левій, и Іуда, Иссахаръ,
2 и Завулонъ, Данъ, Іосифъ, и Веніаминъ,
Нефѳалимъ, Гадъ, и Асиръ.
3 [б]Сынове на Іудѫ, Иръ, и Авнанъ, и
Шела: трима-та му ся родихѫ отъ дъще-
ріѭ-тѫ [в]на Суіѫ Хананейкѫ-тѫ. [г]А Иръ
първородный-тъ на Іудѫ бѣ лошъ прѣдъ
4 Господа: и уби го. И Ѳамарь, снъха му,
роди му Фареса и [д]Зарѫ. Всичкы-тѣ сы-
нове на Іудѫ бѣхѫ петина.
5 [е]Сынове на Фареса, Есронъ и Амулъ.
6 А сынове на Зарѫ, *Зимрій, и [ж]Еѳанъ, и
Еманъ, и Халколъ, и †Дара: всичкы-тѣ
петина.
7 А [з]сынове на Хармія, §Ахаръ, който
смути Израиля, който направи прѣстѫ-
8 пленіе [и]въ проклѣтіѭ-тѫ. А сынъ на
9 Еѳана, Азарія. А сынове на Есрона, кои-
то му ся родихѫ Іерамеилъ, и Арамъ, и
Халевъ.
10 И Арамъ [і]роди Амминадава, а Аммина-
давъ роди Наассона, [к]князь на Іудины-тѣ
11 сынове. А Наассонъ роди Салмона, а Сал-
12 монъ роди Вооза, А Воозъ роди Овида, а
13 Овидъ роди Іессея: А [л]Іессей роди Еліа-
ва първородный-тъ си, и Авинадава вто-
14 рый-тъ, и Саммѫ третій-тъ, Наѳанаила
15 четвьртый-тъ, Раддая петый-тъ, Осема
16 шестый-тъ, Давида седмый-тъ. А сестры
имъ бѣхѫ Саруія, и Авигея. А [м]Саруини
сынове, Ависей, и Іоавъ, и Асаилъ, трима.
17 И [н]Авигея роди Амасѫ, а отецъ на Амасѫ
бѣше **Іеѳеръ Исмаилецъ-тъ.
18 И Халевъ Есроновъ-тъ сынъ роди *сы-
нове* отъ Азувѫ женѫ *си*, и отъ Іеріоѳѫ:
сынове-тѣ ѝ бѣхѫ: Іесеръ, и Совавъ, и
19 Ардонъ. И като умрѣ Азува, Халевъ зѣ
при себе си [о]Ефраѳѫ, която му роди Ора.
20 А Оръ роди Урія, а Урій роди [п]Веселеи-
21 ла. И послѣ влѣзе Есронъ при дъщерьѭ-
тѫ [р]на Махира Галаадовъ-тъ бащѫ: и
зѣ іѭ той като бѣше на възрастъ шест-
22 десеть годинъ: и роди му Сегува, А Се-
гувъ роди Іаира, който имаше двадесеть
23 и три града въ земіѭ-тѫ Галаадъ. И [с]зѣ
отъ тѣхъ Гессуръ и Арамъ Іаировы па-
ланкы, Кенаѳъ и села-та му, шестдесеть
града. Всичкы тѣзи бѣхѫ на сынове-тѣ
24 на Махира, Галаадовъ-тъ бащѫ. И кога-
то умрѣ Есронъ въ Халевъ-ефраѳѫ, Авія
Есронова-та жена му роди [т]Асхора, ба-
щѫ-тѫ на Ѳекуе.
25 И сынове-тѣ на Іерамеила, първород-
ный-тъ на Есрона, бѣхѫ Арамъ първо-
родный, и Вуна, и Оренъ, и Осемъ, *и*
26 Ахія. Іерамеилъ зѣ и другѫ женѫ, на
коіѭто име-то бѣ Атара: тя бѣ майка на
27 Онама. И сынове-тѣ на Арама, първород-
ный-тъ на Іерамеила, бѣхѫ Маасъ, и Іа-
28 минъ, и Екеръ. А сынове-тѣ на Онама
бѣхѫ Саммай, и Іадай. А сынове-тѣ на
29 Саммая, Надавъ, и Ависуръ. И име-то на
Ависуровѫ-тѫ женѫ бѣ Авихаила, и ро-
30 ди му Аавана, и Молида. А сынове-тѣ
Надавови бѣхѫ Селедъ, и Аппаимъ: и Се-
31 ледъ умрѣ бесчаденъ. А сынъ-тъ на Ап-
паима, Іесій. А сынъ-тъ на Іесія, Сисанъ.
32 А [у]сынъ-тъ на Сисана, Аалай. А сынове-
тѣ на Іадая, братъ-тъ на Саммая, Іеѳеръ,
33 и Іонаѳанъ: и Іеѳеръ умрѣ бесчаденъ. А
сынове-тѣ на Іонаѳана, Фалеѳъ, и Заза:
тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Іерамеила.
34 А Сисанъ нѣмаше сынове, но дъщери.
И имаше Сисанъ рабъ Египтянинъ, на
35 име Іараа: И даде Сисанъ дъщерьѭ си на
Іараа, рабъ-тъ си, за женѫ: и роди му
36 Аттая. А Аттай роди Наѳана, а Наѳанъ
37 роди [ф]Завада. А Завадъ роди Ефлала, а
38 Ефлалъ роди Овида, А Овидъ роди Іиуя,

ф Быт. 36; 31 и дрг.
х Быт. 36; 37.
ц Быт. 36; 40.

—

а Быт. 29; 32. 30; 5 и дрг. 35; 18, 22. 46; 8 и дрг.
б Быт. 38; 3. 46; 12. Чи́сл. 26; 19.
в Быт. 38; 2.
г Быт. 38; 7.
д Быт. 38; 29, 30. Мат. 1; 3.
е Быт. 46; 12. Руѳ. 4; 18.
* Іис. Нав. 7; 1 Завдій.
ж 3 Цар. 4; 31.
† 3 Цар. 4; 31 Дарда.
з Виж. Гх. 4; 1.
§ Іис. Нав. 7; 1 Аханъ.
и Іис. Нав. 6; 18. 7; 1.
і Руѳ. 4; 19, 20. Мат. 1; 4.
к Чисх. 1; 7. 2; 3.
л 1 Цар. 16; 6.
м 2 Цар. 2; 18.
н 2 Цар. 17; 25.
** 2 Цар. 17; 25 Иера Израилянинъ.
о Ст. 50.
п Исх. 31; 2.
р Чисх. 27; 1.
с Чисх. 32; 41. Втор. 3; 14. Іис. Нав. 13; 30.
т Гх. 4; 5.
у Виж. Ст. 34, 35.
ф Гх. 11; 41.

39 а Іиуй роди Азаріѭ, А Азарія роди Хели-
40 са, а Хелисъ роди Елеаса, А Елеасъ ро-
41 ди Сисамая, а Сисамай роди Селлума, А
Селлумъ роди Іекаміѭ, а Іекамія роди
Елисамѫ.
42 А синове-тѣ на Халева, братъ-тъ на
Іерамеила, бѣхѫ Миса първородный-тъ
му, който бѣ отецъ на Зифъ: и сынъ-тъ на
43 Марисѫ отецъ-тъ на Хеврона. А сынове-
тѣ на Хеврона: Корей, Өапфуа, и Рекемъ,
44 и Сема. А Сема роди Раама, отецъ-тъ на
45 Іоркоама: а Рекемъ роди Саммая. И сынъ
на Саммая бѣше Маонъ, а Маонъ бѣше
46 отецъ на Веөсуръ. А Гефа, наложница-та
на Халева, роди Харрана, и Мосѫ, и Га-
47 зеза, а Харранъ роди Газеза. А сынове-
тѣ на Іадая: Регемъ, и Іоөамъ, и Гисанъ,
48 и Фелетъ, и Гефа, и Сагафъ. Мааха нало-
жница-та на Халева, роди Севера, и Өир-
49 хана. Роди още Сагафа отецъ-тъ на Мад-
маннѫ, Сева отецъ-тъ на Махвинѫ, и
отецъ-тъ на Гаваѭ: а дъщеря-та на Ха-
лева бѣ [х]Ахса.
50 Тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Халева, сынъ-
тъ на Ора, първородный-тъ на Ефраөѫ:
51 Совалъ отецъ-тъ на Киріаөіаримъ, Сал-
ма отецъ-тъ на Виөлеемъ, Арефъ отецъ-
52 тъ на Веөъ-гадеръ. А на Совала отецъ-
тъ на Киріаөіаримъ, быдохѫ сынове, *Арое,
53 *и* половина-та на Манахаөцы-тѣ. А ро-
дове-тѣ Киріаөіаримови бѣхѫ Іеөерци-тѣ,
и Фуөци-тѣ, и Сумаөци-тѣ, и Мисрай-
ци-тѣ. Отъ тѣхъ произлѣзохѫ Сарайци-
54 тѣ, и Есөаолци-тѣ. Сынове-тѣ на Салмѫ
Виөлеемъ, и Нееөфаөци-тѣ, Атароөъ, отъ
домъ-тъ на Іоава, и половина-та отъ Ма-
55 нахаөцы-тѣ, *и* Сарайци-тѣ, И родове-тѣ
на Писцы-тѣ, които живѣѭтъ въ Іависъ,
Өираөци-тѣ, Симеаөци-тѣ, *и* Сухаөци-тѣ.
Тѣзи сѫ [ц]Кенейци-тѣ които излѣзохѫ отъ
Аммаөа, отецъ-тъ на [ч]Рихавовъ-тъ домъ.

ГЛАВА 3.

1 А тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на Давида,
които му ся родихѫ въ Хевронъ: пър-
вородный-тъ, [а]Амнонъ, отъ Ахиноамѫ
[б]Іезраелкѫ-тѫ: вторый *Даніилъ, отъ
2 Авигеѭ Кармилкѫ-тѫ: Третій, Авесса-
ломъ, сынъ-тъ на Маахѫ, дъщерѭ-тѫ
на Өалмая Гессурскый-тъ царь: четвър-
3 тый, Адонія, сынъ-тъ на Аггиөѫ: Петый,
Сефатія, отъ Авиөалѫ: шестый, Иөраамъ,
4 [в]отъ женѫ му Еглѫ. Шестина му ся ро-
дихѫ въ Хевронъ: и [г]царова тамъ седмь
годины и шесть мѣсецы: [д]а въ Іеруса-
5 лимъ царова тридесеть и три годины. [е]А
тѣзи му ся родихѫ въ Іерусалимъ: †Сам-
ма, и Сововъ, и Наөанъ, [ж]и Соломонъ,
четырма, отъ Виөсавее, дъщерѭ-тѫ на
6 §Аммиила: И Іеваръ, и **Елисама, и Ели-
7 фалетъ, И Ногахъ, и Нефегъ, и Іафія,
8 И Елисама, и Еліада, и Елифалетъ, [з]де-
9 веть. Всичкы-тѣ Давидови сынове, освѣнь
сынове-тѣ на наложницы-тѣ, и [и]Өамарь
сестра имъ.
10 А сынъ на Соломона бѣ [і]Ровоамъ, сынъ
неговъ Авія, сынъ неговъ Аса, сынъ не-
11 говъ Іосафатъ, Сынъ неговъ Іорамъ, сынъ
12 неговъ ††Охозія, сынъ неговъ Іоасъ, Сынъ
неговъ Амасія, сынъ неговъ §§Азарія,
13 сынъ неговъ Іоөамъ, Сынъ неговъ Ахазъ,
сынъ неговъ Езекія, сынъ неговъ Манассія,
14 Сынъ неговъ Амонъ, сынъ неговъ Іосія.
15 А сынове-тѣ на Іосіѭ бѣхѫ първород-
ный *му* Іоананъ, вторый Іоакимъ, третій
Седекія, четвъртый Селлумъ.
16 А сынове на Іоакима, [к]Іехонія сынъ му,
[л]Седекія сынъ неговъ.
17 А сынъ на Іехоніѭ бѣ Ассиръ. Сала-
18 өіилъ [м]сынъ неговъ, И Малхирамъ, и Фе-
даія, и Сенасаръ, Іекамія, Осама, и Не-
давія.
19 А сынове на Федаіѭ, Зоровавель, и
Семей; а сынове на Зоровавеля, Месул-
ламъ, и Ананія, и Саломиөа сестра имъ:
20 И Ассува, и Оелъ, и Варахія, и Асадія, *и*
Іусавъ-еседъ, петина.
21 А сынове на Ананіѭ, Фелатія, и Исаія:
сынове-тѣ на Рафаіѭ, сынове-тѣ на Ар-
нана, сынове-тѣ на Авдіѭ, сынове-тѣ на
Сеханіѭ.
22 А сынъ на Сеханіѭ Семаія, а сынове
на Семаіѭ, [н]Хаттусъ, и Игалъ, и Варія,
и Неарія, и Сафатъ, шестина.
23 А сынове на Неаріѭ, Еліоинай, и Езе-
кія, и Азрикамъ, трима.
24 А сынове на Еліоиная, Одаія, и Еліа-
сивъ, и Фелаія, и Аккувъ, и Іоананъ, и
Далаія, и Ананій, седмина.

ГЛАВА 4.

1 СЫНОВЕ Іудини, [а]Фаресъ, Есронъ, и
2 Хармій, и Оръ, и Совалъ. И Реаія, сынъ-
тъ на Совала, роди Іааөа: а Іааөъ роди
Ахумая, и Лаада. Тѣзи сѫ родове-тѣ на
3 Сарайцы-тѣ. И тѣзи бѣхѫ *сынове-тѣ* на
отецъ-тъ на Итамъ: Іезраель, и Іесма, и
Іедвасъ, и име-то на сестрѫ имъ Асе-
4 лелфонія: И Фануилъ отецъ-тъ на Ге-
доръ, и Езеръ отецъ-тъ на Хусѫ. Тѣзи
сѫ сынове-тѣ [б]на Ора, първородный-тъ
на Ефраөѫ, отецъ-тъ на Виөлеемъ.

[х] Іис. Нав. 15; 17.
* Гл. 4; 2 Реаія.
[ц] Сѫд. 1; 16.
[ч] Іер. 35; 2.

—

[а] 2 Цар. 3; 2.
[б] Іис. Нав. 15; 56.
* 2 Цар. 3; 3 Хилеавъ.
[в] 2 Цар. 3; 5.
[г] 2 Цар. 2; 11.
[д] 2 Цар. 5; 5.
[е] 2 Цар. 5; 14. Гл. 14; 4.
† 2 Цар. 5; 14 Самуа.
[ж] 2 Цар. 12; 24.
§ 2 Цар. 11; 3 Еліамъ.
** 2 Цар. 5; 15 Елисуа.
[з] Виж. 2 Цар. 5; 14, 15, 16.
[и] 2 Цар. 13; 1.
[і] 3 Цар. 11; 43. 15; 6.
†† 2 Лѣт. 21; 17 Іоахазъ.
§§ 4 Цар. 15; 30 Озія.
[к] Мат. 1; 11.
[л] 4 Цар. 24; 17.
[м] Мат. 1; 12.
[н] Ездр. 8; 2.

—

[а] Быт. 38; 29. 46; 12.
[б] Гл. 2; 50.

5 И [в]Асхоръ отецъ-тъ на Θекуе имаше
6 двѣ жены, Халж, и Наарж. И Наара му
роди Ахузама, и Ефера, и Θеманія, и
7 Ахастара. Тѣзи бѣхж сынове на Наарж. А
сынове-тѣ на Халж, Сереθъ, *и* Іесуаръ, и
8 Еθнанъ. И Косъ роди Анува, и Совива, и
родове-тѣ на Ахарила, сынъ-тъ на Арума.
9 А Іависъ бѣше по [г]славенъ отъ братія-
та си: и майка му нарече име-то му *Іа-
висъ, и думаше: Понеже *го* родихъ въ
10 скърбь: И призова Іависъ Бога Израиле-
ва, и рече: Дано мя благословишь съ
благословеніе, и дано распространишь
прѣдѣлы-тѣ ми, и ржка-та ти да е съ ме-
не, и да *мя* пазишь отъ зло, та да нѣмамъ
скърбь. И даде *му* Богъ което поиска.
11 А Хелувъ, братъ на Суіж, роди Махи-
12 ра: той бѣ отецъ на Есθона. А Есθонъ
роди Веθрафж, и Фасея, и Θехиннж,
отецъ-тъ на градъ-тъ Наасъ: тѣзи сж мж-
13 жіе-тѣ на Рихж. И сынове-тѣ на Кенеза,
[д]Гоθоніилъ, и Сараія: а сынъ-тъ на Го-
14 θоніила, Аθаθъ. А Меоноθай роди Офрж:
а Сараія роди Іоава, отецъ-тъ [е]на долъ-
тъ на дърводѣлцы-тѣ, защото бѣхж дър-
15 водѣлци. А сынове-тѣ на Халева сынъ-
тъ Іефонніевъ, Иру, Ила, и Наамъ: а
16 сынъ-тъ на Илж, Кенезъ. И сынове-тѣ на
Іалелеила, Зифъ, и Зифа, Θирія, и Асаре-
17 илъ. А сынове-тѣ на Езрж, Іеθеръ, и Ме-
редъ, и Еферъ, и Іалонъ: а *жена-та на
Мереда* роди Маріама, и Саммая, и Іесвж
отецъ-тъ на Есθемо: А *друга-та* му же-
18 на Іудея, роди Іареда отецъ-тъ на Ге-
доръ, и Хевера отецъ-тъ на Сохо, и Іеку-
θіиля отецъ-тъ на Заноіж. И тѣзи сж сы-
нове-тѣ на Виθіж Фараоновж-тж дъще-
19 ріж, коіжто зѣ Мередъ: И сынове-тѣ на
женж *му* Одіж, сестрж-тж на Нахама,
отецъ-тъ на Кеилж, Гармій и Есθемо Ма-
20 ахаθецъ-тъ. И сынове-тѣ на Симона бѣ-
хж, Амнонъ, и Ринна, Венананъ, и Θи-
лонъ. И сынове-тѣ на Іесія, Зохеθъ, и
Венъ-зохеθъ.
21 Сынове-тѣ [ж]на Шелж, сынъ-тъ на Іудж,
бѣхж Иръ отецъ-тъ на Лихж, и Лаада
отецъ-тъ на Марисж, и родове-тѣ на домъ-
тъ на тѣзи които работѣхж виссонъ, въ
22 домъ-тъ на Асвеіж, И Іоакимъ, и мжжіе-
тѣ на Хозивж, и Іоасъ, и Сарафъ, които
владѣехж въ Моавъ, и въ Іасувилехемъ.
23 Но *тѣзи сж* древни нѣща. Тѣ бѣхж грънча-
ри-тѣ и които живѣехж въ Неθаимъ, и
въ Гедирж: тамъ живѣехж съ царя, за
да му работятъ.
24 Сынове-тѣ на Симеона бѣхж, †Наму-
илъ, и Іаминъ, Іаривъ, Зара *и* Саулъ:
25 Сынъ неговъ Селлумъ, сынъ неговъ Мав-
26 самъ, сынъ неговъ Масма. А сынове-тѣ
на Масмж: сынъ му Амуилъ, сынъ не-
27 говъ Закхуръ, сынъ неговъ Семей. А Се-
мей роди шестнадесеть сынове, и шесть
дъщери: братія-та му обаче нѣмахж мно-
го сынове, нито ся умножи всичкый-тъ
28 имъ родъ както на Іудины-тѣ сынове. И
населихж ся [з]въ Вирсавее, и Моладж, и
29 Асаръ-суалъ, И въ Валж, и въ Есемъ, и
30 въ § Θоладъ, И въ Ваθуилъ, и въ Хормж
31 и въ Сиклагъ, И въ Веθъ-мархавоθъ, и
въ Асаръ-сусимъ, и въ Веθъ-вирей, и въ
Саараимъ. Тѣзи бѣхж градове-тѣ имъ до
32 царствованіе-то на Давида. И села-та имъ
бѣхж, Итамъ, и Аинъ, Риммонъ, и Θохенъ,
33 и Асанъ, петь града: И всичкы-тѣ имъ
села които бѣхж около тѣзи градове,
дори до **Ваалъ. Тѣзи бѣхж населенія-та
34 имъ, и родословія-та имъ. И Месовавъ и
35 Іамлихъ, и Іоса Амасіевъ-тъ сынъ, И
Іоиль, и Іиуй сынъ-тъ на Іосивіж, сынъ
36 на Сараіж, сынъ на Асіила, И Еліоинай,
и Якова, и Іесохаія, и Асаія, и Адіилъ,
37 и Іесиміилъ, и Ванаія, И Зиза сынъ-тъ
на Сифія, сынъ на Аллона, сынъ на Іедаіж,
38 сынъ на Симрія, сынъ на Семаіж: Тѣзи
именно поменжти-тѣ бѣхж князове на
родове-тѣ имъ: и домъ-тъ на отцы-тѣ
имъ нарастнж прѣмного.
39 И отидохж дори до входъ-тъ на Гедоръ
къмъ истокъ на долинж-тж, за да търсятъ
40 пашж на стада-та си: И намѣрихж пашж
тълстж и добрж, и земя-та бѣ широка,
спокойна и мирна; защото тѣзи които по
напрѣдъ живѣехж тамъ бѣхж отъ Хама.
41 И тѣзи писани-тѣ по име дойдохж въ
дни-тѣ на Езекіж Іудинъ-тъ царь, та
[и]поразихж шатры-тѣ имъ, и Маонцы-тѣ
които намѣрихж тамъ, и погубихж гы
дори до тойзи день, и вмѣсто тѣхъ на-
селихж ся *тѣ;* защото имаше тамъ паша
42 за стада-та имъ. И отъ тѣхъ, отъ Симео-
новы-тѣ сынове петстотинъ мжжіе оти-
дохж въ горж-тж Сіиръ, като си имахж
за главж Фелатіж, и Неаріж, и Рафаіж,
43 и Озіила, сынове на Іесія, Та поразихж
[і]остатъкъ-тъ на Амаличаны-тѣ що бѣ
останжлъ, и населихж ся тамъ дори до
тойзи день.

ГЛАВА 5.

1 И сынове-тѣ на Рувима първородный-тъ
на Израиля, [а](защото той бѣ първород-
ный; [б]но понеже оскверни ложе-то на
отца си, [в]първородство-то му ся даде на
сынове-тѣ на Іосифа сына Израилева: и
не влѣзе въ родословіе-то споредъ пър-
2 вородство-то *си;* Защото [г]Іуда ся прѣу-
крѣпи повече отъ братія-та си, щото отъ

в Гл. 2; 24.
г Быт. 34; 19.
* Скърбенъ.
д Іис. Нав. 15; 17.
е Неем. 11; 35.
ж Быт. 38; 1, 5. 46; 12.
† Быт. 46; 10. Іемуилъ.
з Іис. Нав. 19; 2.
§ Іис. Нав. 19; 4 Елθоладъ.
** Іис. Нав. 19; 8 Ваалаθъ-вирь.
и 4 Цар. 18; 8.
і Виж. 1 Цар. 15; 8. 30; 17. 2 Цар. 8; 12.
а Быт. 29; 32. 49; 3.
б Быт. 35; 22. 49; 4.
в Быт. 48; 15, 22.
г Быт. 49; 8, 10. Псал. 60; 7. 108; 8.

него *излизаше* [д]вождь-тъ: първородство-
3 то обаче бѣше на Іосифа:) [е]Сынове-тѣ
на Рувима първородный-тъ на Израиля
бѣхѫ, Енохъ, и Фаллу, Есронъ, и Хармій.
4 Сынове на Іоиля: сынъ неговъ Семаія,
сынъ неговъ Гогъ, сынъ неговъ Семей,
5 Сынъ неговъ Михей, сынъ неговъ Реаія,
6 сынъ неговъ Ваалъ, Сынъ неговъ, Веера,
когото прѣсели Ѳеглаѳъ-феласаръ Асси-
рійскый-тъ царь: той бѣ князь на Рувим-
цы-тѣ.
7 И на братія-та му споредъ родове-тѣ
имъ, [ж]когато родословіе-то на родове-тѣ
имъ ся изброи, началници-тѣ бѣхѫ, Іеі-
8 иль, и Захарія. И Вела сынъ-тъ на Азаза,
сынъ на Семѫ, сынъ на Іоиля: той ся
насели въ [з]Ароиръ, и до Нево и Ваалъ-
9 меонъ: И къмъ истокъ ся насели до
входъ-тъ на пустынѭ-тѫ отъ Евфраѳъ
рѣкѫ; защото скотове-тѣ имъ бѣхѫ ся
10 умножили [и]въ земѭ-тѫ Галаадъ. А въ
дни-тѣ на Саула направихѫ брань [і]про-
тивъ Агаряны-тѣ, които паднѫхѫ чрѣзъ
рѫкѫ-тѫ имъ: и населихѫ ся въ шатры-
тѣ имъ по всичкѫ-тѫ въсточнѫ странѫ
11 на Галаадъ. И Гадови-тѣ сынове ся насе-
лихѫ срещѫ тѣхъ, въ земѭ-тѫ [к]Васанъ
12 до Салхѫ: Іоиль началникъ-тъ, и Сафамъ,
13 вторый, и Іанай, и Сафатъ въ Васанъ. И
братія-та имъ отъ домъ-тъ на отцы-тѣ
имъ бѣхѫ Михаилъ, и Месулламъ, и Сева,
и Іорай, и Іаханъ, и Зія, и Еверъ, седмь.
14 Тѣзи сѫ сынове-тѣ на Авихаила сынъ-тъ
на Урія, сынъ на Іароіѭ, сынъ на Гала-
ада, сынъ на Михаила, сынъ на Іесисая,
15 сынъ на Іадо, сынъ на Вуза. Ахій сынъ-
тъ на Авдіила, сына Гуніева, бѣше на-
16 чалникъ на домъ-тъ на отцы-тѣ имъ. И
населихѫ ся въ Галаадъ, въ Васанъ, и
въ села-та му, и въ всичкы-тѣ околности
[л]на Саронъ, дори до прѣдѣлы-тѣ имъ.
17 Всичкы тѣзи ся изброихѫ споредъ родо-
словіе-то си въ дни-тѣ [м]на Іоѳама царя
Іудинъ, и въ дни-тѣ [н]на Іеровоама царя
Израилевъ.
18 Рувимови-тѣ сынове, и Гадци-тѣ, и по-
ловина-та отъ Манассіино-то племе, отъ
силны-тѣ мѫжіе, които носѣхѫ щитъ и
ножъ, и запъвахѫ лѫкъ, и обучени на
бой, бѣхѫ четыридесеть и четыри тысящи
и седмстотинъ и шестдесеть, които изла-
19 зѣхѫ на брань. И правѣхѫ брань противъ
Агаряны-тѣ и [о]Іетуряны-тѣ и Нафисцы-
20 тѣ, и Нодавцы-тѣ. И [п]укрѣпихѫ ся про-
тивъ тѣхъ, и Агаряни-тѣ ся прѣдадохѫ
въ рѫцѣ-тѣ имъ, и всичкы които бѣхѫ
съ тѣхъ; защото извыкахѫ къмъ Бога
въ бой-тъ, и послуша гы, [р]понеже упова-
21 хѫ на него. И оплѣнихѫ скотове-тѣ имъ,
камилы-тѣ имъ петдесеть тысящы, и овцы
двѣстѣ и петдесеть тысящы, и ослы двѣ
тысящы, и дýшы человѣческы сто тыся-
22 щы; Защото много паднѫхѫ умъртвени,
понеже бой-тъ бѣ отъ Бога. И населихѫ
ся вмѣсто тѣхъ дори до [с]плѣненіе-то.
23 А сынове-тѣ на половинѫ-тѫ Манас-
сіино племе ся населихѫ въ онѭзи земѭ:
тѣ нарастнѫхѫ отъ Васанъ до Ваалъ-
ермонъ, и Саниръ, и до горѫ-тѫ Ермонъ.
24 А началници-тѣ на отеческый-тъ имъ домъ
бѣхѫ тѣзи: Еферъ, и Іесій, и Еліилъ, и
Азріилъ, и Іеремія, и Одуія, и Іадіилъ,
мѫжіе силни съ крѣпость, мѫжіе име-
нити, началници на домъ-тъ на отцы-тѣ
25 си: И станѫхѫ прѣстѫпници противъ
Бога на отцы-тѣ си, и [т]блудувахѫ вслѣдъ
богове-тѣ на народы-тѣ на онѭзи земѭ,
26 които погуби Богъ отъ лице-то имъ. За
това Богъ Израилевъ подигнѫ духъ-тъ
[у]на Фула Ассирійскый-тъ царь, и духъ-
тъ [ф]на Ѳеглаѳъ-феласара Ассирійскый-тъ
царь, та плѣни Рувимцы-тѣ и Гадцы-тѣ,
и половинѫ-тѫ отъ Манассіино-то племе,
и заведе гы [х]въ Алѫ и въ Аворъ, и въ
Арѫ, и на рѣкѫ-тѫ Гозанъ, дори до
тойзи день.

ГЛАВА 6.

1 Сынове-тѣ на Левія бѣхѫ [а]Гирсонъ,
2 Кааѳъ, и Мерарій. А сынове-тѣ на Кааѳа:
Амрамъ, [б]Иссааръ, и Хевронъ, и Озіилъ.
3 А чада-та на Амрама: Ааронъ, и Мои-
сей, И Маріамъ. А сынове-тѣ на Аарона:
[в]Надавъ, и Авіудъ, Елеазаръ, и Иѳамаръ.
4 Елеазаръ роди Финееса, Финеесъ роди
5 Ависуя. А Ависуй роди Вуккія, а Вук-
6 кій роди Озія, А Озій роди Зараіѭ, а
7 Зараія роди Мераіоѳа: Мераіоѳъ роди
8 Амаріѭ, а Амарія роди Ахитова, А [г]Ахи-
товъ родъ Садока, а [д]Садокъ роди Ахи-
9 мааса, А Ахимаасъ роди Азаріѭ, а Аза-
10 рія роди Іоанана, А Іоананъ роди Азаріѭ,
[е](той е който священствова [ж]въ храмъ-тъ
който съгради Соломонъ въ Іерусалимъ:)
11 А [з]Азарія роди Амаріѭ, а Амарія роди
12 Ахитова, А Ахитовъ роди Садока, а Са-
13 докъ роди *Селлума, А Селлумъ роди
14 Хелкіѭ, а Хелкія роди Азаріѭ, А Аза-
рія роди [и]Сараіѭ, а Сараія роди Іосе-
15 дека. А Іоседекъ отиде въ плѣненіе-то,
[і]когато Господь направи да бѫде плѣненъ
Іуда и Іерусалимъ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на
Навуходоносора.

д Мих. 5; 2. Мат. 2; 6.
е Быт. 46; 9. Исх. 6; 14. Чисх. 26; 5.
ж Виж. Ст. 17.
з Іис. Нав. 13; 15, 16.
и Іис. Нав. 22; 9.
і Быт. 25; 12.
к Іис. Нав. 13; 11, 24.
л Гл. 27; 29.
м 4 Цар. 15; 5, 32.
н 4 Цар. 14; 16, 28.
о Быт. 25; 15. Гл. 1; 31.
п Виж. Ст. 22.
р Псал. 22; 4, 5.
с 4 Цар. 15; 29. 17; 6.
т 4 Цар. 17; 7.
у 4 Цар. 15; 19.
ф 4 Цар. 15; 29.
х 4 Цар. 17; 6. 18; 11.

—

а Быт. 46; 11. Исх. 6; 16. Чисх. 26; 57. Гл. 23; 6.
б Виж. Ст. 22.
в Лев. 10; 1.
г 2 Цар. 8; 17.
д 2 Цар. 15; 27.
е Виж. 2 Лѣт. 26; 17, 18.
ж 3 Цар. 6. 2 Лѣт. 3.
з Виж. Ездр. 7; 3.
* Гл. 9; 11 Месулламъ.
и Неем. 11; 11.
і 4 Цар. 25; 18.

16 Левіини-тѣ сынове, [к]Гирсонъ, Кааѳъ, и
17 Мерарій. А имена-та на Гирсоновы-тѣ
18 сынове сѫ тѣзи: Ливній, и Семей. А Ка-
аѳови-тѣ сынове бѣхѫ Амрамъ, и Исса-
аръ и Хевронъ, и Озіилъ. Мераріеви-тѣ
19 сынове: Маалій, и Мусій. И тѣзи сѫ ро-
дове-тѣ на Левиты-тѣ споредъ отеческы-
20 тѣ имъ домове: На Гирсона, сынъ не-
говъ Ливній, сынъ неговъ Іааѳъ, [л]сынъ
21 неговъ Зимма, Сынъ неговъ Іоахъ, сынъ
неговъ Иддо, сынъ неговъ Зара, сынъ не-
22 говъ Іеѳрай. Кааѳови-тѣ сынове, сынъ му
*Амминадавъ, сынъ неговъ Корей, сынъ
23 неговъ Асиръ, Сынъ неговъ Елкана, сынъ
неговъ Авіасафъ, сынъ неговъ Асиръ,
24 Сынъ неговъ Тахаѳъ, сынъ неговъ Уріилъ,
сынъ неговъ Озія, и сынъ неговъ Саулъ.
25 А Елканови-тѣ сынове, [м]Амасай, и Ахи-
26 моѳъ. *И* Елкана: Елканови-тѣ сынове,
сынъ неговъ [о]Еліавъ, сынъ неговъ [н]На-
27 хаѳъ, Сынъ неговъ Суфъ, и сынъ неговъ
28 Іероамъ, сынъ неговъ Елкана. А Самуи-
лови-тѣ сынове, първородный †*Іоиль*, и
29 вторый Авія. Мераріеви-тѣ сынове, Ма-
алій, сынъ неговъ Ливній, сынъ неговъ
30 Семей, сынъ неговъ Оза, Сынъ неговъ
Самма, сынъ неговъ Аггія, сынъ неговъ
Асаія.
31 И тѣзи сѫ които постави Давидъ надъ
службѫ-тѫ на пѣснопѣяніе-то въ домъ-тъ
Господенъ, [п]когато ковчегъ-тъ ся успо-
32 кои. И слугувахѫ прѣдъ скиніѭ-тѫ
шатъръ-тъ на събраніе-то съ пѣснопѣнія,
додѣ Соломонъ съгради домъ-тъ Господенъ въ Іерусалимъ: и тогазъ тѣ стоехѫ
въ службѫ-тѫ си, споредъ чинъ-тъ си.
33 И тѣзи сѫ които стоехѫ съ чада-та си.
Отъ Кааѳовы-тѣ сынове, Еманъ пѣвецъ-тъ,
сынъ на Іоиля, *а Іоиль* сынъ на Самуила,
34 *Самуилъ* сынъ на Елканѫ, *Елкана* сынъ
на Іероама, *Іероамъ* сынъ на Еліила, *Елі-*
35 *илъ* сынъ на Ѳоя, *Ѳой* сынъ на Суфа,
Суфъ сынъ на Елканѫ, *Елкана* сынъ на
Мааѳа, *Мааѳъ* сынъ на Амасая, *Амасай*
36 сынъ на Елканѫ, *Елкана* сынъ на Іоиля,
Іоиль сынъ на Азаріѭ, *Азарія* сынъ на
37 Софоніѭ, *Софонія* сынъ на Тахаѳа, *Та-*
хаѳъ сынъ на Ассира, *Ассиръ* сынъ на
[р]Авіасафа, *Авіасафъ* сынъ на Корея, *Корей*
38 сынъ на Иссаара, *Иссааръ* сынъ на Кааѳа,
Кааѳъ сынъ на Левія, сынъ-тъ на Израи-
39 ля. И братъ му Асафъ, който стоеше от-
десно нему: Асафъ сынъ на Варахіѭ,
40 *Варахія* сынъ на Саммѫ, *Самма* сынъ на
Михаила, *Михаилъ* сынъ на Ваасіѭ, *Ваа-*
сія сынъ на Малхіѭ, *Малхія* сынъ на
41 [с]Еѳнія, *Еѳній* сынъ на Зарѫ, *Зара* сынъ
42 на Адаіѭ, *Адаія* сынъ на Еѳана, *Еѳанъ*
сынъ на Зиммѫ, *Зимма* сынъ на Семея,
43 *Семей* сынъ на Іааѳа, *Іааѳъ* сынъ на Гир-
44 сона, *Гирсонъ* сынъ на Левія. И братія-
та имъ, Мераріеви-тѣ сынове, които бѣхѫ
отъ лѣво: Еѳанъ, сынъ на Кисія, *Кисій*
45 сынъ на Авдія, *Авдій* сынъ на Маллуха,
Маллухъ сынъ на Асавіѭ, *Асавія* сынъ
на Амасіѭ, *Амасія* сынъ на Хелкіѭ,
46 *Хелкія* сынъ на Амсія, *Амсій* сынъ на Ва-
47 нія, *Ваній* сынъ на Самира, *Самиръ* сынъ
на Маалія, *Маалій* сынъ на Мусія, *Мусій*
сынъ на Мерарія, *Мерарій* сынъ на Левія.
48 И братія-та имъ Левити-тѣ, които бѣхѫ
опрѣдѣлени за всичкѫ-тѫ службѫ въ
скиніѭ-тѫ на Божій-тъ домъ.
49 А Ааронъ и сынове-тѣ му правѣхѫ
приношеніе [т]върху олтарь-тъ на всесъж-
женіе-то, и [у]върху олтарь-тъ на темянъ-
тъ *като опрѣдѣлени* за всичкѫ-тѫ службѫ
на святая святыхъ, и да правятъ умило-
стивеніе за Израиля, по всичко що запо-
50 вѣда Моисей рабъ Божій. И тѣзи сѫ Аа-
ронови-тѣ сынове: сынъ неговъ Елеазаръ,
сынъ неговъ Финеесъ, сынъ неговъ Ави-
51 суй, Сынъ неговъ Вуккій, сынъ неговъ
52 Озій, сынъ неговъ Зараія, Сынъ неговъ
Мераіоѳъ, сынъ неговъ Амарія, сынъ не-
53 говъ Ахитовъ, Сынъ неговъ Садокъ, сынъ
неговъ Ахимаасъ.
54 И [ф]тѣзи сѫ жилища-та имъ споредъ
оградены-тѣ имъ села въ прѣдѣлы-тѣ имъ,
на Аароновы-тѣ сынове: отъ родъ-тъ на
Кааѳцы-тѣ; защото тѣмъ паднѫ жрѣбіе-
55 то: И [х]дадохѫ имъ Хевронъ въ Іудинѫ-
тѫ земіѭ, и прѣдградія-та му около него.
56 [ц]Нивы-тѣ обаче на градъ-тъ и села-та му
дадохѫ на Халева Іефонніевъ-тъ сынъ.
57 А [ч]на Аароновы-тѣ сынове дадохѫ тѣзи
Іудины градове: Хевронъ *градъ-тъ* на при-
бѣжище-то, и Ливнѫ и прѣдградія-та й,
и Іаѳиръ, и Есѳемо и прѣдградія-та му.
58 И Олонъ и прѣдградія-та му, Девиръ и
59 прѣдградія-та му, И §Асанъ и прѣдгра-
дія-та му, и Веѳсемесъ и прѣдградія-та
60 му, И отъ Веніаминово-то племе, Гавѫ
и прѣдградія-та й, и **Алемеѳъ и прѣд-
градія-та му, и Анаѳоѳъ и прѣдградія-та
му: всичкы-тѣ имъ градове, споредъ ро-
61 дове-тѣ имъ, тринадесеть града. И на Ка-
аѳовы-тѣ сынове, [ш]които оставахѫ отъ
родъ-тъ на племе-то, *дадохѫ ся* [щ]съсъ
жрѣбіе десеть града отъ половинѫ-тѫ
62 Манассіино племе; И на Гирсоновы-тѣ
сынове споредъ родове-тѣ имъ: отъ Ис-
сахарово-то племе, и отъ Асирово-то
племе, и отъ Нефѳалимово-то племе, и
отъ Манассіино-то племе въ Васанъ, три-
63 надесеть града. На Мераріевы-тѣ сынове,
споредъ родове-тѣ имъ, *дадохѫ ся* съсъ
жрѣбіе отъ Рувимово-то племе, и отъ

к Исх. 6; 16.
л Ст. 42.
* Ст. 2, 18 Иссааръ.
м Виж. Ст. 35, 36.
н Ст. 34.
о Ст. 34 Еліилъ.
† Ст. 33 и 1 Цар. 8; 2.
п Гл. 16; 1.
р Исх. 6; 24;
с Виж. Ст. 21.
т Лев. 1; 9.
у Исх. 30; 7.
ф Іис. Нав. 21.
х Іис. Нав. 21; 11, 12.
ц Іис. Нав. 14; 13. 15; 13.
ч Іис. Нав. 21; 13.
§ Іис. Нав. 21; 16 Аинъ.
** Іис. Нав. 21; 18 Алмонъ.
ш Ст. 66.
щ Іис. Нав. 21; 5.

Гадово-то племе, и отъ Завулоново-то
64 племе, [в]дванадесеть града. И Израилеви-
тѣ сынове дадохѫ на Левиты-тѣ *тѣзи*
65 градове и околности-тѣ имъ. И дадохѫ
споредъ жрѣбіе отъ племе-то на Іудины-
тѣ сынове, и отъ племе-то на Симеоновы-
тѣ сынове, и отъ племе-то на Веніаминовы-тѣ сынове, тѣзи градове, споменѫты-
тѣ споредъ имена-та *имъ*.
66 И *нѣкои* [ы]отъ родове-тѣ на Каавовы-тѣ
сынове зѣхѫ градове на прѣдѣлы-тѣ си
67 отъ Ефремово-то племе. И [ь]дадохѫ имъ
градове-тѣ на прибѣжище-то: Сихемъ и
прѣдградія-та му, въ горѫ-тѫ Ефремъ, и
68 Гезеръ и прѣдградія-та му, И [ѣ]Іокмеамъ
и прѣдградія-та му, и Веѳоронъ и прѣд-
69 градія-та му, И Еалонъ и прѣдградія-та
70 му, и Геѳримонъ и прѣдградія-та му: И,
отъ половинѫ-тѫ на Манассіино-то племе,
Аниръ и прѣдградія-та му, Вилеамъ и
прѣдградія-та му: *тѣхъ дадохѫ* на родове-
тѣ на останѫлы-тѣ Каавовы сынове.
71 На Гирсоновы-тѣ сынове *дадохѫ* отъ
родове-тѣ на половинѫ-тѫ Манассіино
племе, Голанъ во Васанъ и прѣдградія-та
72 му, и Астароѳъ и прѣдградія-та му, И,
отъ Иссахарово-то племе, Кедесъ и прѣд-
градія-та му, Давраѳъ и прѣдградія-та му;
73 Рамоѳъ и прѣдградія-та му, и Анимъ и
74 прѣдградія-та му: И отъ Асирово-то
племе, Масалъ и прѣдградія-та му, и Ав-
75 донъ и прѣдградія-та му, И Хукокъ и
прѣдградія-та му, и Роовъ и прѣдградія-
76 та му: И, отъ Неѳѳалимово-то племе,
Кедесъ въ Галилеѭ и прѣдградія-та му,
и Аммонъ и прѣдградія-та му, и Киріа-
ѳаимъ и прѣдградія-та му.
77 А на Мераріевы-тѣ сынове, които оста-
вахѫ, *дадохѫ* отъ Завулоново-то племе
Риммонъ и прѣдградія-та му, Ѳаворъ и
78 прѣдградія-та му: А оттамъ Іорданъ *при*
Іерихонъ, къмъ истокъ на Іорданъ, *дадо-
хѫ* отъ Рувимово-то племе Восоръ въ
пустыніѭ-тѫ и прѣдградія-та му: и Іас-
79 сѫ и прѣдградія-та ѝ, И Кедимоѳъ, и
прѣдградія-та му, и Меѳааѳъ и прѣдгра-
80 дія-та му: И отъ Гадово-то племе, Рамоѳъ
въ Галаадъ и прѣдградія-та му, и Маха-
81 наинъ и прѣдградія-та му, И Есевонъ и
прѣдградія-та му, и Іазиръ и прѣдградія-
та му.

ГЛАВА 7.

1 А сынове-тѣ на Иссахара бѣхѫ [а]Ѳола,
2 и Фуа, Іасувъ, и Симронъ, четырма. А
сынове-тѣ на Ѳолѫ: Озій, и Рафаія, и Іе-
ріилъ, и Іамай, и Іевсамъ, и Самуилъ,
началници на отеческый-тъ имъ домъ отъ
Ѳолѫ силни съ крѣпость въ родове-тѣ
имъ: [б]число-то имъ въ дни-тѣ на Давида
бѣ двадесеть и двѣ тысящи и шестсто-
3 тинъ: А Озіеви-тѣ сынове: Іезраія и сы-
нове-тѣ на Іезраіѭ Михаилъ и Авдія и
Іоиль *и* Іесія, петина, всичкы-тѣ началници.
4 И съ тѣхъ, споредъ родове-тѣ итъ,
споредъ отеческы-тѣ имъ домове, *имаше*
пълкове на войскѫ за бой, тридесеть и
шесть тысящи *мѫжіе;* защото имахѫ
5 много жены и сынове. А братія-та имъ
всичкы-тѣ Иссахаровы домородія силны
съ крѣпость, всичкы-тѣ изброены споредъ
родословія-та си, бѣхѫ осмдесеть и седмь
тысящи.
6 [в]Веніаминови-тѣ *сынове:* Вела, и Ве-
7 херъ, и Іедиилъ, трима. А сынове-тѣ на
Вела: Есвонъ, и Озій, и Озиилъ, и Іери-
моѳъ, и Ирій, петина, началници на оте-
ческы домове, силни съ крѣпость, които
ся изброихѫ споредъ родословія-та си, и
бѣхѫ двадесеть и двѣ тысящи и триде-
8 сеть и четыри. А сынове-тѣ на Вехера:
Земира, и Іоасъ, и Еліезеръ, и Еліоинай,
и Амрій, и Іеримоѳъ, и Авія, и Анаѳоѳъ,
и Аламеѳъ: всичкы тѣзи бѣхѫ сынове
9 на Вехера. А исчисленіе-то на родословіе-
то имъ споредъ родове-тѣ имъ, бѣ два-
десеть тысящи и двѣстѣ началници на
отеческы-тѣ имъ домове, силни съ крѣ-
10 пость. А сынъ-тъ на Іедиила, Валаанъ: а
сынове-тѣ на Валаана: Іеусъ, и Веніа-
минъ, и Аодъ, и Ханаана, и Зиѳанъ, и
11 Ѳарсисъ, и Ахисааръ: Всичкы тѣзи сыно-
ве на Іедиила, началници на отечествія,
силни съ крѣпость, бѣхѫ седмнадесеть
тысящи и двѣстѣ, които можахѫ да из-
12 лазятъ на бой. А [г]Суфамъ и Уфамъ, сы-
нове на Ира: *а* Ахировъ сынъ Усимъ.
13 Сынове-тѣ на Неѳѳалима: Іасиилъ и
Гуній и Іесеръ, и [д]Селлумъ, сынове на
Валлѫ.
14 Сынове-тѣ на Манассіѭ: Асріилъ, ко-
гото *жена-та му* роди: (*а* наложница-та
му Сиріянка-та роди Махира Галаадовъ-
15 тъ отецъ: А Махиръ зѣ за женѫ *сестрѫ-
тѫ* на Уфама и Суфама: и име-то на се-
стрѫ имъ бѣ Мааха:) а на вторый-тъ име-
то бѣ Салпаадъ: и Салпаадъ роди дъще-
16 ри. А Мааха Махирова-та жена роди
сынъ, и нарече име-то му Фаресъ: а
име-то на брата му бѣ Саресъ: а сынове-
17 тѣ му: Уламъ, и Ракимъ. И сынъ-тъ на
Улама, [е]Веданъ. Тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ на
Галаада, сынъ-тъ на Махира, Манассіевъ-
18 тъ сынъ. А сестра му Аммолехеѳъ роди
19 Исуда, и [ж]Авіезера, и Маалѫ. А сынове-
тѣ на Семида бѣхѫ: Ахіанъ, и Сихемъ,
и Ликхій, и Аніамъ.
20 А [з]сынове-тѣ на Ефрема: Суѳала и не-
говъ сынъ Вередъ, и неговъ сынъ Та-

[в] Іис. Нав. 21; 7, 34.
[ы] Ст. 61.
[ь] Іис. Нав. 21; 21.
[ѣ] Виж. Іис. Нав. 21; 22—35, (дѣто нѣкои отъ тѣзи градове иматъ другы имена.)

[а] Быт. 46; 13. Чисх. 26; 23.
[б] 2 Цар. 24; 1, 2. Гл. 27; 1.
[в] Быт. 46; 21. Чисх. 26; 38. Гл. 8; 1 и дрг.
[г] Чисх. 26; 39.
[д] Быт. 46; 24.
[е] 1 Цар. 12; 11.
[ж] Чисх. 26; 30.
[з] Чисх. 26; 35.

хаѳъ, и неговъ сынъ Елеада, и неговъ
21 сынъ Тахаѳъ. И неговъ сынъ Завадъ, и
неговъ сынъ Суѳала, и Езеръ, и Елеадъ:
а убихѫ гы Геѳскы-тѣ мѫжіе, които ся
родихѫ въ това мѣсто, защото слѣзохѫ
22 да земѫтъ скотове-тѣ имъ. А Ефремъ
отецъ имъ жали много дни, и дойдохѫ
23 братія-та му, да го утѣшатъ. Сетнѣ влѣзе
при женѫ си, която зачнѫ, и роди сынъ,
и нарече име-то му Верія, понеже *ся
роди* въ скърбь която ся случи въ домъ-
24 тъ му. (А дъщеря му бѣ Сеера, която съ-
гради Веѳоронъ, долный-тъ и горній-тъ, и
25 Узенъ-сеера.) И неговъ сынъ бѣ Рефа, и
негови сынове Ресефъ и Ѳела, и неговъ
26 сынъ Таханъ, Неговъ сынъ Ладанъ, не-
говъ сынъ Амміудъ, неговъ сынъ Елисама,
27 Неговъ сынъ Нави, неговъ сынъ Іисусъ.
28 А стяжанія-та имъ и жилища-та имъ
бѣхѫ, Веѳиль и села-та му, и къмъ ис-
токъ [и]Нааранъ, и къмъ западъ Гезеръ и
села-та му, и Сихемъ и села-та му, дори
29 до Газѫ и села-та ѝ: А, въ прѣдѣлы-тѣ
на [і]Манассіины-тѣ сынове, Веѳсанъ и се-
ла-та му, Ѳаанахъ и села-та му, [к]Магед-
донъ и села-та му, Доръ и села-та му.
Въ тѣхъ ся населихѫ сынове-тѣ на Іоси-
фа сынъ-тъ на Израиля.
30 [л]Асирови-тѣ сынове: Іемна, и Іесуа, и
31 Іесуій, и Верія, и Серȧ сестра имъ. А сы-
нове-тѣ на Веріѭ: Хеверъ, и Малхіилъ,
32 който е отецъ на Вирзавиѳъ. А Хеверъ
роди Іафлета, и Сомира, и Хоѳама, и Суѭ
33 сестрѫ имъ. А сынове-тѣ на Іафлета, Фа-
сахъ, и Вималъ, и Асуаѳъ: тѣзи сѫ Іа-
34 флетови сынове. А Сомирови-тѣ сынове:
35 Ахій, и Рога, Іехува, и Арамъ. А сыно-
ве-тѣ на Елема брата му: Софа, и Іемна,
36 и Селлисъ, и Амалъ. Сынове-тѣ на Софа:
Суа, и Арнеферъ, и Согалъ, и Верій, и
37 Іемра, Восоръ, и Одъ, и Самма, и Силса,
и Иѳранъ, и Веера.
38 А сынове-тѣ на Іеѳера: Іефонній, и
39 Фасфа, и Ара. А сынове-тѣ на Уллѫ:
Арахъ, и Аниилъ и Рисія.
40 Всичкы тѣзи бѣхѫ Асирови сынове,
началници на отеческы домове, избран-
ни, силни съ крѣпость, главни князове.
И исчисленіе-то имъ, споредъ родословіе-
то имъ, за ополченіе на бой, бѣше двадe-
сеть и шесть тысящи мѫжіе.

ГЛАВА 8.

1 А Веніаминъ роди [а]Велѫ първород-
ный-тъ си, Асвила вторый-тъ, и Аарѫ
2 третій-тъ, Ноіѭ четвъртый-тъ, и Рафѫ
3 петый-тъ. А сынове-тѣ на Велѫ бѣхѫ
4 *Аддаръ, и Гира, и Авіудъ, И Ависсуй, и
5 Нееманъ, и Ахоа, И Гира, и †Сефуфанъ,
6 и Урамъ. И тѣзи сѫ Аодови сынове, кои-
то бѣхѫ началници на отечествія-та на
живущы-тѣ въ Гавѫ, и ся прѣселихѫ въ
7 [б]Манахаѳъ: И Нееманъ, и Ахіія, и Гира,
който гы прѣсели, и роди Оза, и Ахіуда.
8 А Сaараимъ роди *сынове* въ земѭ-тѫ
Моавъ, като гы отпрати; Усима и Ваара
9 бѣхѫ му жены: И роди, отъ Одесѫ же-
нѫ-тѫ си, Іовава, и Савіѭ, и Мисѫ, и
10 Малхама, И Іеуса, и Сахіѭ, и Мирмѫ:
тѣзи бѣхѫ сынове-тѣ му, началници на
11 отечествія. А отъ Усимѫ бѣше родилъ
12 Авитова, и Елфаала. А Елфаалови-тѣ сы-
нове бѣхѫ: Еверъ, и Мисаамъ, и Самеръ,
който съгради Оно, и Лодъ, и села-та му:
13 А Верія, и [в]Сема, тѣ бѣхѫ началници на
отечествія на живущы-тѣ въ Еалонъ: тѣ
14 испѫдихѫ Геѳскы-тѣ жители: И Ахіо,
15 Сасакъ, и Іеримоѳъ, И Зевадія, и Арадъ,
16 и Адеръ, И Михаилъ, и Іеспа, и Іоха, Ве-
17 ріеви сынове: И Зевадія, и Месулламъ,
18 и Езекій, и Хеверъ, И Есмерай, и Іезлія,
19 и Іовавъ, Елфаалови сынове: И Іакимъ
20 и Зехрій, и Завдій, И Еліинай, и Силаѳай,
21 и Еліилъ, И Адаія, и Вераія, и Симраѳъ
22 сынове на Семея: И Іесфанъ, и Еверъ, и
23 Еліилъ, И Авдонъ, и Зехрій, и Ананъ,
24 И Ананія, и Еламъ, и Анаѳоѳія, (25) И Іе-
26 фадія, и Фануилъ, Сасакови сынове: И
27 Самсерай, и Сеарія, и Гоѳолія, И Іаресія,
28 и Илія, и Зехрій, Іероамови сынове: Тѣ
бѣхѫ началници на отечествія; началници
29 споредъ родове-тѣ имъ. Тѣ ся населихѫ
въ Іерусалимъ. А въ Гаваонъ ся насели
Гаваоновый отецъ, и [г]име-то на женѫ му
30 бѣ Мааха: А първородный му сынъ бѣ
Авдонъ, сетнѣ Суръ, и Кисъ, и Ваалъ, и
31 Надавъ, И Гедоръ, и Ахіо, и Захеръ,
32 И Макелоѳъ *който* роди Саммѫ. И тѣ ся
още населихѫ съ братія-та си въ Іеруса-
33 лимъ, срещѫ братія-та си. А [д]Ниръ роди
Киса, а Кисъ роди Саула, а Саулъ роди
Іонаѳана, и Мелхисуе, и Авинадава, и
34 [е]Есъ-ваала. А Іонаѳановъ сынъ бѣ §Ме-
ривъ-ваалъ: а Меривъ-ваалъ роди [ж]Ми-
35 хея. А сынове-тѣ на Михея бѣхѫ: Фи-
36 ѳонъ, и Мелехъ, и Ѳарея, и Ахазъ. А
Ахазъ роди [з]Іоадѫ: а Іоада роди Алемеѳа,
и Азмавеѳа, и Зимрія: а Зимрій роди Мо-
37 сѫ: А Моса роди Винеѭ: [и]сынъ неговъ
Рафа, сынъ неговъ Елеаса, сынъ неговъ
38 Асіилъ. А Асіилъ имаше шестина сынове,
на които имена-та сѫ тѣзи: Азрикамъ,
Вохеру, и Исмаилъ, и Сеарія, и Авдія,
и Ананъ: всичкы тѣзи бѣхѫ Асилови сы-
39 нове. А сынове-тѣ на Исека брата му
бѣхѫ: Уламъ първородный му, Іеусъ вто-
40 рый, и Елифалетъ третій. А Уламови-тѣ

[и] Іис. Нав. 16; 7 Наараѳъ.
[і] Іис. Нав. 17; 7.
[к] Іис. Нав. 17; 11.
[л] Быт. 46; 17. Чис. 26; 44.

[а] Быт. 46; 21. Чисх. 26; 38. Гл. 7; 6.
* Быт. 46, 21 Аредъ.
† Чисх. 26; 39 Суфамъ.
[б] Гл. 2; 52.

[в] Ст. 21.
[г] Гл. 9; 35.
[д] 1 Цар. 14; 51.
[е] 1 Цар. 14; 49.
§ 2 Цар. 4; 4. 9; 6 и 10 Мем-фивосеѳя.
[ж] 2 Цар. 9; 12.
[з] Гл. 9; 42.
[и] Гл. 9; 43.

сынове бѣхѫ мѫжіе силни съ крѣпость,
които запънувахѫ лѫкъ, и имахѫ много
сынове, и сынове на сынове, сто и пет-
десеть. Всичкы тѣзи бѣхѫ отъ Веніами-
новы-тѣ сынове.

ГЛАВА 9.

1 Така [а]всичкый Израиль ся изброи по
родословія: и ето писани сѫ въ книгѫ-
тѫ на Израилевы-тѣ и Іудины-тѣ царіе.
И плѣнени быхѫ у Вавилонъ поради без-
законія-та си.
2 И [б]първи-тѣ жители които бѣхѫ въ стя-
жанія-та имъ, въ градове-тѣ имъ, бѣхѫ
Израиляни-тѣ, священници-тѣ, Левити-тѣ,
3 и *[в]Неѳиними-тѣ. И [г]въ Іерусалимъ ся на-
селихѫ отъ Іудины-тѣ сынове, и отъ Веніа-
миновы-тѣ сынове, и отъ Ефремовы-тѣ и
4 Манассіины-тѣ сынове. Уѳай сынъ на Ам-
міуда, сынъ-тъ на Амрія, който бѣ сынъ
на Имрія, сына Ваніева, отъ сынове-тѣ на
5 Фареса Іудинъ-тъ сынъ, И отъ Шелаев-
цы-тѣ: Асаія първородный, и сынове-тѣ
6 му. И отъ сынове-тѣ на Зарѫ: Іеуилъ, и
братія-та имъ, шестстотинъ и деветдесеть.
7 И отъ Веніаминовы-тѣ сынове: Саллу
сынъ на Месуллама, сынъ-тъ на Одуія
8 сына Асенуева, И Іевнія сынъ на Іеро-
ама, и Ила сынъ на Озія, сына Михріева,
и Месулламъ сынъ на Сефатіѭ, сынъ-тъ
9 на Рагуила, сына Іевніева: И братія-та
имъ, споредъ родове-тѣ имъ деветстотинъ
и петдесеть и шесть; всичкы тѣзи мѫжіе
бѣхѫ началници на отечествія споредъ
отеческы-тѣ имъ домове.
10 А [д]отъ священницы-тѣ: Іедаія, и Іоіа-
11 ривъ, и Іахинъ, И Азарія сынъ на Хел-
кіѭ, сынъ-тъ на Месуллама, който бѣ
сынъ на Садока, сынъ-тъ на Мераіоѳа,
сына Ахитовова, началникъ на домъ-тъ
12 Божій: И Адаія сынъ на Іероама, сынъ-
тъ на Пасхора, сына Мелхіева, и Маасай
сынъ на Адіила, сынъ-тъ на Іазирѫ кой-
то бѣ сынъ на Месуллама, сынъ-тъ на
13 Месиллемиѳа, сына Еммирова: И братія-
та имъ началници на отеческы-тѣ имъ
домове, тысяща и седмстотинъ и шест-
десеть силни съ крѣпость, за дѣло-то на
службѫ-тѫ въ домъ-тъ Божій.
14 И отъ Левиты-тѣ: Семаія сынъ на Ас-
сува, сынъ-тъ на Азрикама, сына Асавіе-
15 ва, отъ сынове-тѣ на Мерарія: И Ваква-
каръ, Ересъ, и Галалъ, и Матѳанія сынъ
на Михея, сынъ-тъ на Зехрія, сына Асафо-
16 ва: И Авдія сынъ на Семаіѭ, сынъ-тъ на
Галала, сына Іедуѳунова, и Варахія сынъ
на Асѫ, сынъ-тъ на Елканѫ, който ся
17 насели въ села-та на Нетофаѳцы-тѣ. А
вратари-тѣ бѣхѫ: Селлумъ, и Аккувъ, и
Талмонъ, и Ахиманъ, и братія-та имъ:
18 Селлумъ бѣше началникъ-тъ: тѣ дори до
нынѣ бѣхѫ, въ царскы-тѣ врата къмъ
истокъ вратари, споредъ пълкове-тѣ на
19 Левиины-тѣ сынове. А Селлумъ сынъ-тъ
на Коре, който бѣ сынъ на Авіасафа,
сына Кореова, и братія-та му отъ домъ-тъ
на отца му, Кореовци-тѣ бѣхѫ надъ ра-
ботѫ-тѫ на службѫ-тѫ, стражи на врата-
та на скиніѭ-тѫ: и отци-тѣ имъ, въ
станъ-тъ Господень, бѣхѫ стражи на
20 входъ-тъ. И [е]началникъ надъ тѣхъ по-
напрѣдъ бѣше Финеесъ сынъ-тъ на Елеа-
21 зара, съ когото бѣ Господь. Захарія сынъ
на Меселеміѭ бѣше вратарь на врата-та
22 на скиніѭ-тѫ на събраніе-то. Всичкы
тѣзи, избранни-тѣ *за да сѫ* вратари на
врата-та, бѣхѫ двѣстѣ и дванадесеть. Тѣ
бѣхѫ изброени по родословія въ села-та
си, които [ж]Давидъ и Самуилъ [з]гледачъ-тъ
23 бѣхѫ поставили въ службѫ-тѫ имъ, И тѣ
и сынове-тѣ имъ имахѫ настоятелство-то
на врата-та на домъ-тъ Господень, на
домъ-тъ на скиніѭ-тѫ, за да вардятъ по
24 редъ. Къмъ четыри-тѣ вѣтрища бѣхѫ
вратари-тѣ: къмъ истокъ, къмъ западъ,
25 къмъ сѣверъ, и къмъ югъ. А братія-та
имъ, които бѣхѫ по села-та имъ, *трѣб-*
ваше да дохождатъ [и]по седмь дни въ
26 опрѣдѣлены-тѣ врѣмена съ тѣхъ. Защото
тѣзи Левити, четырма-та главни вратари,
оставахѫ въ службѫ-тѫ *си*, и имахѫ на-
стоятелство-то на обиталища-та и на съ-
27 кровища-та на домъ-тъ Божій. И нощу-
вахѫ около домъ-тъ Божій, защото стра-
жа-та бѣ върхъ тѣхъ, и тѣ трѣбваше да
28 го отварятъ всякѫ заранъ. И *нѣкои* отъ
тѣхъ бѣхѫ надъ служебны-тѣ съсѫды,
защото по число гы вносѣхѫ, и по число
29 гы износѣхѫ. Отъ тѣхъ още бѣхѫ опрѣ-
дѣлени надъ *другы-тѣ* съсѫды, и надъ
всичкы-тѣ священны съсѫды и надъ чи-
сто-то брашно, и вино-то, и елей-тъ, и
30 ливанъ-тъ, и ароматы-тѣ. А *нѣкои* отъ
сынове-тѣ на священницы-тѣ правѣхѫ
31 благовонно-то [і]миро. А Маттаѳія, който
бѣ отъ Левиты-тѣ, първородный на Сел-
лума Кореецъ-тъ, имаше настоятелство-
то [к]надъ пържены-тѣ въ сковрадѫ *жър-*
32 *твы*. И *другы* отъ братія-та имъ, отъ сы-
нове-тѣ на Кааѳцы-тѣ, бѣхѫ [л]надъ хлѣ-
бове-тѣ на прѣдложеніе-то за да гы при-
33 готвятъ всякѫ сѫботѫ. И *отъ* тѣхъ бѣ-
хѫ [м]пѣвци-тѣ началници на отечествія-та
на Левиты-тѣ, *които оставахѫ* въ обита-
лища-та свободни; защото ся упражнява-
34 хѫ въ *това* дѣло деня и нощя. Тѣзи бѣ-
хѫ началници на отечествія-та на Леви-
ты-тѣ, началници споредъ родове-тѣ имъ:
тѣ обитавахѫ въ Іерусалимъ.

а Ездр. 2; 59.
б Ездр. 2; 70. Неем. 7; 73.
* *Или* посвященн-тѣ.
в Іис. Нав. 9; 27. Ездр. 2; 43. 8; 20.
г Неем. 11; 1.
д Неем. 11; 10 и дрг.
е Числ. 31; 6.
ж Гл. 26; 1, 2.
з 1 Цар. 9; 9.
и 4 Цар. 11; 5.
і Исх. 30; 23.
к Лев. 2; 5. 6; 21.
л Лев. 24; 8.
м Гл. 6; 31. 25; 1

35 А въ Гаваонъ, ся насели Гаваоновъ-тъ
отецъ Іеилъ, и име-то на женѫ му бѣ
36 [н]Мааха. А първородный му сынъ бѣ Ав-
донъ, послѣ Суръ, и Кисъ, и Ваалъ, и
37 Ниръ, и Надавъ, И Гедоръ, и Ахіо, и
Захарія, и Макелоѳъ: А Макелоѳъ роди
38 Симеама. Още и тѣ ся населихѫ съ бра-
тія-та си въ Іерусалимъ, срещѫ братія-та
39 си. А [о]Ниръ роди Киса, а Кисъ роди
Саула, а Саулъ роди Іонаѳана, и Мелхи-
40 суя и Авинадава, и Есваала. А сынъ-тъ
на Іонаѳана бѣ Меривъ-ваалъ: а Меривъ-
41 ваалъ роди Михея. А сынове-тѣ на Ми-
хея бѣхѫ: Фиѳонъ, и Мелехъ, и Ѳарея,
42 И Ахазъ *който* роди Іарѫ: а Іара роди
Алемеѳа, и Азмавеѳа, и Зимрія: а Зимрій
43 роди Мосѫ: А Моса роди Винеѭ: а не-
говъ сынъ бѣ Рафаія, неговъ сынъ Елеа-
44 са, неговъ сынъ Асилъ. А Асилъ имаше
шестина сынове, на които имена-та сѫ
тѣзи: Азрикамъ, Вохеру, и Исмаилъ, и
Сеарія, и Авдія, и Ананъ: тѣ бѣхѫ Аси-
лови сынове.

ГЛАВА 10.

1 [а]А Филистимци-тѣ ратовахѫ противъ
Израиля: и побѣгнѫхѫ Израилеви-тѣ мѫ-
жіе отъ лице-то на Филистимцы-тѣ, и
2 паднѫхѫ ранени въ горѫ-тѫ Гелвуе. И
въ гоненіе-то пристигнѫхѫ Филистимци-
тѣ Саула, и сынове-тѣ му, и ударихѫ
Филистимци-тѣ Іонаѳана, и Авинадава, и
3 Мелхисуя, Сауловы-тѣ сынове. И натегну-
ваше бой-тъ вързъ Саула, и получихѫ
го стрѣлци-тѣ, и нарани ся отъ стрѣлцы-
4 тѣ. И рече Саулъ на орѫженосеца си:
истъргни мечъ-тъ си, та мя прободи съ
него, за да не дойдѫтъ тѣзи необрѣзани
и ся поругаѭтъ съ мене. Но орѫжено-
сецъ-тъ му не рачи; защото ся боеше
много. За това зѣ Саулъ мечъ-тъ, та пад-
5 нѫ вързъ него. И като видѣ орѫжено-
сецъ-тъ му че умрѣ Саулъ, паднѫ и той
6 на мечъ-тъ *си*, та умрѣ. Така умрѣ Са-
улъ, и трима-та му сынове: и всичкый
7 му домъ умрѣ заедно. И всичкы-тѣ Изра-
илеви мѫжіе, които бѣхѫ въ долъ-тъ,
като видѣхѫ че побѣгнѫхѫ, и че Саулъ
и сынове-тѣ му умрѣхѫ, тогазь оставихѫ
градове-тѣ си, та побѣгнѫхѫ: а Фили-
стимци-тѣ дойдохѫ та ся населихѫ въ
тѣхъ.
8 И на утрешній-тъ день, когато дойдохѫ
Филистимци-тѣ за да съблѣкѫтъ убиты-
тѣ, намѣрихѫ Саула и сынове-тѣ му пад-
9 нѫлы на горѫ-тѫ Гелвуе. И съблѣкохѫ
го, и зѣхѫ главѫ-тѫ му, и орѫжія-та
му, и распратихѫ наоколо во Филистим-
скѫ-тѫ земѭ, за да раздадѫтъ извѣстіе
10 на идолы-тѣ си, и на людіе-тѣ. И [б]поло-
жихѫ орѫжія-та му въ домъ-тъ на бо-
гове-тѣ си: и въ Дагоновъ-тъ храмъ при-
ковахѫ главѫ-тѫ му.
11 А когато чухѫ всичкы-тѣ *жители* на
Іависъ-галаадъ всичко що направихѫ Фи-
12 листимци-тѣ на Саула, Подигнѫхѫ ся
всичкы-тѣ силни мѫжіе, та дигнѫхѫ тѣ-
ло-то на Саула, и тѣла-та на сынове-тѣ
му, и донесохѫ гы въ Іависъ, и погребо-
хѫ кости-тѣ имъ подъ теревинѳъ-тъ въ
13 Іависъ, и постихѫ седмь дни. Така умрѣ
Саулъ за беззаконіе-то си което стори
Господу, [в]противъ слово-то Господне кое-
то не упази: а още защото бѣ потърсилъ
14 бѣсовопрошатель, [г]за да ся допыта, А Го-
спода не попыта: за това го умъртви, и
[д]върнѫ царство-то къмъ Давида Іессе-
евъ-тъ сынъ.

ГЛАВА 11.

1 Тогазь ся [а]събра всичкый Израиль при
Давида въ Хевронъ, и рекохѫ: Ето, кость
2 твоя и плъть твоя смы. И понапрѣдъ още,
когато Саулъ царуваше, ты бѣше който
извождаше и въвождаше Израиля и на
тебе рече Господь Богъ твой: Ты [б]ще
упасешь людіе-тѣ ми Израиля, и ты ще
бѫдешь вождь надъ людіе-тѣ ми Израиля.
3 И дойдохѫ всичкы-тѣ Израилеви старѣй-
шины при царя въ Хевронъ: и направи
Давидъ уговоръ съ тѣхъ въ Хевронъ
прѣдъ Господа: и [в]помазахѫ Давида за
царь надъ Израиля, споредъ слово-то Го-
сподне [г]чрѣзъ Самуила.
4 И [д]отидохѫ Давидъ и всичкый Израиль
въ Іерусалимъ, (който бѣ Іевусъ,) [е]дѣто
бѣхѫ Іевусци-тѣ които живѣехѫ въ зе-
5 мѭ-тѫ. А жители-тѣ на Іевусъ рекохѫ
Давиду: Нѣма да влѣзешь тукъ. Но Да-
видъ прѣзѣ твърдѣль-тъ Сіонъ: той е Да-
6 видовъ-тъ градъ. И рече Давидъ: Който
първый удари Іевусцы-тѣ, той ще бѫде
началникъ и войвода. И първый възлѣзе
Іоавъ Саруинъ-тъ сынъ, и станѫ начал-
7 никъ. И насели ся Давидъ въ твърдѣль-
тъ: за това ся нарече Давидовъ градъ.
8 И съгради градъ-тъ околовърсть отъ Мил-
ло, и наоколо: и поднови Іоавъ остатъкъ-
9 тъ на градъ-тъ. И Давидъ напрѣдоваше,
и увеличаваше ся: и Господь на силы-тѣ
бѣ съ него.
10 А [ж]тѣзи бѣхѫ началници-тѣ на крѣп-
кы-тѣ които имаше Давидъ, които ся под-
визахѫ съ него за царство-то му, съсъ
всичкый-тъ Израиль, за да го направятъ
царь, [з]споредъ слово-то Господне което

н Гл. 8; 39.
о Гл. 8; 33.

а 1 Цар. 31; 1, 2.
б 1 Цар. 31; 10.
в 1 Цар. 13; 13. 15; 23.
г 1 Цар. 28; 7.
д 1 Цар. 15; 28. 2 Цар. 3; 9, 10. 5; 3.

а 2 Цар. 5; 1.
б Псал. 78; 71.
в 2 Цар. 5; 3.
г 1 Цар. 16; 1, 12, 13.
д 2 Цар. 5; 6.
е Сѫд. 1; 21. 19; 10.
ж 2 Цар. 23; 8.
з 1 Цар. 16; 1, 12.

11 быде за Израиля. И това е число-то на
крѣпкы-тѣ които имаше Давидъ: Іасове-
амъ Ахмоновый сынъ, първый чинона-
чалникъ: той като ратуваше и махаше
копіе-то си противъ триста, уби гы въ
12 единъ бой. И по него Елеазаръ Додовый
сынъ, Ахохіецъ-тъ, който бѣ *единъ* отъ
13 трима-та крѣпкы. Той бѣ съ Давида въ
*Фасдаммимъ, и Филистимци-тѣ ся съ-
брахѫ тамъ за бой, дѣто имаше часть
нивѫ пълна съ ечимыкъ: и людіе-тѣ по-
бѣгнѫхѫ отъ лице-то на Филистимцы-тѣ.
14 А тѣ ся въсправихѫ въ срѣдъ нивѫ-тѫ,
та ѭ освободихѫ, и поразихѫ Фили-
стимцы-тѣ: и направи Господь голѣмо
спасеніе.
15 [и]Слѣзохѫ още трима отъ тридесеть-тѣ
началницы въ камыкъ-тъ при Давида, въ
Одолламскѫ-тѫ пещерѫ: а станъ-тъ на
Филистимцы-тѣ бѣ расположенъ [і]въ Ра-
16 фаимскый-тъ долъ. И Давидъ бѣ тогазь
въ твърдѣль-тъ: а стража-та на Фили-
17 стимцы-тѣ бѣ тогазь въ Виѳлеемъ. И по-
жела Давидъ *водѫ*, и рече: Кой бы ми
далъ да піѭ водѫ отъ Виѳлеемскый-тъ
18 кладенецъ, който е при портѫ-тѫ? И
трима-та процѣпихѫ станъ-тъ на Фили-
стимцы-тѣ, та налѣхѫ водѫ отъ Виѳле-
емскый-тъ кладенецъ, който е при портѫ-
тѫ, и зѣхѫ та донесохѫ на Давида; но
Давидъ не рачи да піе *отъ неѭ*, а направи
19 ѭ възліяніе Господу, И рече: Да ми не
бѫде отъ Бога моего да сторѭ това!
кръвь-тѫ ли на тѣзи мѫжіе да піѭ, кои-
то турихѫ животъ-тъ си въ опасность?
защото съ опасность-тѫ на животъ-тъ си
ѭ донесохѫ. За това не рачи да піе *отъ*
неѭ. Това направихѫ трима-та крѣпкы.
20 И [к]Висей Іоавовъ-тъ братъ бѣше пър-
вый отъ трима-та: и той като махаше съ
копіе-то си противъ триста, уби гы, и
21 придобы име между трима-та. [л]Отъ три-
ма-та бѣ по славенъ надъ двама-та, и
станѫ имъ началникъ; но не стигнѫ до
трима-та *първы-тѣ*.
22 Ванаія Іодаевъ-тъ сынъ, сынъ на си-
ленъ мѫжъ отъ Кавсеилъ, който направи
много храбрости, той [м]порази двама-та
львовидны Моавскы мѫжіе: той още
слѣзе, та порази львъ всрѣдъ ровъ-тъ въ
23 снѣженъ день. Той още порази мѫжа
Египтянина, мѫжа съ голѣмъ растъ, петь
лакти: и въ рѫкѫ-тѫ на Египтянина
имаше копіе като кросно на ткачъ: и
слѣзе при него съ тоягѫ, и като грабнѫ
копіе-то отъ рѫкѫ-тѫ на Египтянина,
24 уби го съ исто-то му копіе. Това направи
Ванаія Іодаевъ-тъ сынъ, и придобы име
25 между трима-та крѣпкы. Ето, той быде
по славенъ отъ тридесеть-тѣ, но не сти-
гнѫ до трима-та *първы-тѣ*: и постави го
Давидъ надъ таинницы-тѣ си.
26 А крѣпкы-тѣ на воинства-та бѣхѫ:
[н]Асаилъ Іоавовъ-тъ братъ, Елхананъ,
27 сынъ-тъ на Додо отъ Виѳлеемъ, Саммоѳъ
28 Арорецъ-тъ, Хелисъ Фелонецъ-тъ, Ирасъ
Еккисовъ-тъ сынъ Ѳекоецъ-тъ, Авіезеръ
29 Анаѳоѳецъ-тъ, Сиввехай Хусаѳецъ-тъ,
30 Илай Ахохіецъ-тъ, Маарай Нетофаѳецъ-тъ,
Хеледъ сынъ-тъ на Ваанѫ Нетофаѳецъ-тъ,
31 Иттай сынъ-тъ на Ривая отъ Гаваѧ на
Веніаминовы-тѣ сынове, Ванаія Пираѳо-
32 нецъ-тъ, Урай отъ долове-тѣ Гаасъ, Аві-
33 илъ Арваѳецъ-тъ, Азмавеѳъ Варумецъ-
34 тъ, Еліава Саалвонецъ-тъ, Сынове-тѣ на
Асима Гизонецъ-тъ, Іонаѳанъ сынъ-тъ на
35 Сагія Арарецъ-тъ. Ахіамъ Сахаровъ-тъ
сынъ Арарецъ-тъ, Елифалъ Уровъ-тъ
36 сынъ, Еферъ Мехираѳецъ-тъ, Ахія Фе-
37 лонецъ-тъ, Есро Кармилецъ-тъ, Наарай
38 Есвеовъ-тъ сынъ, Іоилъ Наѳановъ-тъ
братъ, Миваръ Агріевъ-тъ сынъ, Селекъ
39 Аммонецъ-тъ, Нахарай Вироѳецъ-тъ, орѫ-
женосецъ-тъ на Іоава Саруинъ-тъ сынъ,
40 Ирасъ Іеѳерецъ-тъ, Гаривъ Іеѳерецъ-тъ,
41 Урія Хеттеянинъ-тъ, Завадъ Аалаевъ-тъ
42 сынъ, Адина сынъ-тъ на Сизѫ Рувимецъ-
тъ, началникъ на Рувимцы-тѣ, и триде-
43 сеть съ него. Ананъ сынъ-тъ на Маахѫ,
44 и Іосафатъ Миѳнецъ-тъ, Ѳзія Астероѳецъ-
тъ, Сама, и Іеіилъ сынове-тѣ на Хоѳама
45 Ароирецъ-тъ, Іедіилъ сынъ-тъ на Симрія,
46 и Іоха братъ му Ѳисецъ-тъ, Еліилъ Маа-
вецъ-тъ, и Іеривай, и Іосавія, Елнаамови-
47 тѣ сынове, и Іеѳема Моавянинъ-тъ, Елі-
илъ, и Овидъ, и Іасіилъ Месоваецъ-тъ.

ГЛАВА 12.

1 И [а]тѣзи сѫ които дойдохѫ при Давида
[б]въ Сиклагъ, когато още бѣше затворенъ
поради Саула Кисовъ-тъ сынъ, и тѣ бѣхѫ
отъ крѣпкы-тѣ, които помагахѫ въ бой-
2 тъ, Орѫжени съ лѫкове, и употрѣбява-
хѫ [в]и деснѫ-тѫ и лѣвѫ-тѫ рѫкѫ за ка-
меніе и стрѣлы съ лѫкъ-тъ, които бѣхѫ
отъ братія-та Сауловы, отъ Веніамина:
3 Началникъ-тъ Ахіезеръ, послѣ Іоасъ, сы-
нове на Саммѫ Гаваaѳецъ-тъ: и Іезіилъ
и Фелетъ, Азмавеѳови сынове: и Вераха,
4 и Іиуй Анаѳоѳецъ-тъ, И Исмаія Гавао-
нецъ-тъ крѣпъкъ между тридесеть-тѣ, и
надъ тридесеть-тѣ: и Іеремія, и Іаазіилъ,
и Іоананъ, и Іозавадъ Гедироѳецъ-тъ,
5 Елузай, и Іеримоѳъ, и Ваалія, и Семарія,
6 и Сафатія Аруфецъ-тъ, Елкана, и Іесія,
и Азареилъ, и Іоезеръ, и Іасовеамъ, Ко-
7 реовци-тѣ, И Іоила, и Зевадія, Іероамови-
тѣ сынове отъ Гедоръ.
8 И отъ Гадцы-тѣ ся отдѣлихѫ *нѣкои та*

* 1 Цар. 17; 1 Ефесъ-даммимъ.
и 2 Цар. 23; 13.
і Гл. 14; 9.
к 2 Цар. 23; 18.
л 2 Цар. 23; 19.
м 2 Цар. 23; 20.
н 2 Цар. 23; 24—33 (дѣто нѣкои отъ имена та които слѣдуватъ ся пишатъ различно.)

а 1 Цар. 27; 2.
б 1 Цар. 27; 6.
в Сѫд. 20; 16.

дойдохж при Давида у твърдѣль-тъ въ пустынѭ-тж, силни съ крѣпость, мжжіе
за опълченіе на бой, щитоносци и копіеносци, и лица-та имъ лица львовы, а въ
бързаніе-то, [е]като сърны-тѣ по горы-тѣ:
9 Езеръ първый, Авдія вторый, Еліавъ тре-
10 тій, Мисмана четвъртый, Іеремія петый,
11 Аттай шестый, Елілъ седмый, (12) Іоа-
13 нанъ осмый, Елзавадъ деветый, Іеремія де-
14 сетый, Махванай единадесетый. Тѣзи бѣхж
отъ Гадовы-тѣ сынове, началници на воинство-то, единъ по малъкъ върху сто, а по
15 голѣмъ върху тысящж. Тѣзи бѣхж които
прѣминжхж Іорданъ въ първый-тъ мѣсецъ, когато наводняваше [д]всичкы-тѣ си брѣгове: и распърснжхж всичкы-тѣ *жители* на долъ-тъ къмъ истокъ и къмъ западъ.
16 Дойдохж още въ твърдѣль-тъ при Да-
вида отъ Веніаминовы-тѣ и Іудины-тѣ сы-
17 нове. И Давидъ излѣзе да гы посрѣщне,
и отговори и рече имъ: Ако идете при мене съ миръ за да ми помогнете, сърдце-то ми ще бжде съединено съ васъ; но ако, за да мя прѣдадете на непріятели-тѣ ми, като нѣма неправда въ ржцѣ-тѣ ми, Богъ на отцы-тѣ ни да види, и да обличи
18 *това.* И духъ облѣче [е]Амасая, главатарь-
тъ на началницы-тѣ, *и рече:* Твои смы, Давиде, и съ тебе, Іессеевый сыне. Миръ, миръ тебѣ, миръ и на помощницы-тѣ ти! защото Богъ твой ти помага. Тогазь гы пріе Давидъ и постави гы началницы на пълкъ-тъ *си.*
19 И отъ Манассіѭ припаднжхж при Да-
вида, [ж]когато дойде съ Филистимцы-тѣ противъ Саула, за да ся біе, но не имъ помогнжхж; защото войводы-тѣ на Филистимцы-тѣ ся съвѣтувахж и върнжхж го, понеже думахж: [з]Ще припадне при Саула господаря си за *бѣдж на* главы-тѣ ни.
20 Като ся връщаше въ Сиклагъ, припаднж-
хж при него отъ Манассіѭ: Адна, и Іозавадъ, и Іедіилъ, и Михаилъ, и Іозавадъ, и Еліу, и Силаѳай, началници на Манас-
21 сіины-тѣ тысящы: И тѣ помогнжхж Да-
виду [и]противъ разбойницы-тѣ; защото бѣхж всичкы-тѣ силни съ крѣпость, и
22 станжхж началници на воинство-то. За-
щото тогазь, отъ день на день дохождахж при Давида за да му помогнжтъ, додѣ *станж* станъ голѣмъ, като станъ Божій.
23 И тѣзи сж изброенія-та на началницы-
тѣ оржжены-тѣ за бой, [і]които дойдохж при Давида въ Хевронъ, [к]за да възвърнжтъ нему царство-то Саулово, [л]споредъ
24 слово-то Господне. Іудини-тѣ сынове щи-
тоносци и копіеносци, шесть тысящи и
25 осмстотинъ, оржжени за бой. Отъ Симе-
оновы-тѣ сынове, силни съ крѣпость, за
26 бой, седмь тысящи и сто. Отъ Левіины-тѣ
сынове, четыри тысящи и шестстотинъ.
27 И Іодай бѣше началникъ на Аароновцы-
тѣ, и съ него бѣхж три тысящи и седм-
28 стотинъ: И [м]Садокъ, младъ, силенъ съ
крѣпость, и отъ домъ-тъ на отца му два-
29 десеть и двама началници. И отъ Веніа-
миновы-тѣ сынове, Саулови-тѣ братія, три тысящи; защото до тогазь [н]по голѣмата имъ часть защищаваше Сауловъ-тъ
30 домъ. И отъ Ефремовы-тѣ сынове, двадесеть тысящи и осмстотинъ, силни съ крѣпость, именити мжжіе на отеческый-тъ
31 имъ домъ. И отъ половинж-тж Манассіино
племе, осмнадесеть тысящи; които ся нарекохж по име, за да дойджтъ да напра-
32 вятъ Давида царь. И отъ Иссахаровы-тѣ
сынове, [о]*мжжіе* разумни въ знаніе-то на врѣмена-та, щото да познаватъ що трѣбуваше да прави Израиль: началници-тѣ имъ бѣхж двѣстѣ: и всичкы-тѣ имъ бра-
33 тія подъ повелѣніе-то имъ. Отъ Завулона,
колкото излѣзохж на брань, опълчаеми на бой съсъ всичкы-тѣ воинскы оржжія, петдесеть тысящи, за опълченіе, не съ не-
34 постоянно сърдце. И отъ Нефѳалима, ты-
сяща началници, и съ тѣхъ щитоносци и
35 копіеносци тридесеть и седмь тысящи. И
отъ Дановцы-тѣ, *мжжіе* опълчаеми на бой, двадесеть и осмь тысящи и шестсто-
36 тинъ. И отъ Асира, колкото излѣзохж
на брань, за опълченіе на бой, четыриде-
37 сеть тысящи. И оттамъ Іорданъ, отъ Ру-
вимовцы-тѣ, и отъ Гадовцы-тѣ, и отъ половинж-тж племе на Манассіѭ, съсъ всичкы-тѣ воинскы оржжія за бой, сто и
38 двадесеть тысящи. Всичкы тѣзи ратници
мжжіе, нареждани въ опълченіе, дойдохж съ пълно сърдце въ Хевронъ, за да направятъ Давида царь надъ всичкый Израиль: и всичкый още остатъкъ отъ Израиля бѣхж едно сърдце, за да направятъ
39 Давида царь. И тамъ бѣхж съ Давида
три дни, и ядѣхж и піяхж; защото братія-
40 та имъ бѣхж приготвили за тѣхъ. А още
които бѣхж близу при тѣхъ, дори до Иссахара, и Завулона, и Нефѳалима, донесохж *имъ* хранж съ ослы, и съ камилы, и съ мъскы, и съ волове, хранж брашно, низаницы смоквы, и сухо грозді е, и вино, и елей, и говеда, и овцы изобилно; защото бѣше веселіе въ Израиль.

ГЛАВА 13.

1 И съвѣтова ся Давидъ съ тысященачал-
2 ницы-тѣ и стоначалницы-тѣ, съсъ всичкы-
тѣ началницы. И рече Давидъ на всичко-
то Израилево събраніе: Ако ви е угодно, и е отъ Господа Бога нашего, да проводимъ всякждѣ на братія-та си, [а]останж-

[г] 2 Цар. 2; 18.
[д] Іис. Нав. 3; 15.
[е] 2 Цар. 17; 25.
[ж] 1 Цар. 29; 2.
[з] 1 Цар. 29; 4.
[и] 1 Цар. 30; 1, 9, 10.
[і] 2 Цар. 2; 3, 4. 5; 1. Гл. 11; 1.
[к] Гл. 10; 14.
[л] 1 Цар. 16; 1, 3.
[м] 2 Цар. 8; 17.
[н] 2 Цар. 2; 8, 9.
[о] Есѳ. 1; 13.

[а] 1 Цар. 31; 1. Иса. 37; 4.

лы-тѣ по всичкѫ-тѫ Израилевѫ земѭ, и
съ тѣхъ на священницы-тѣ и на Левиты-
тѣ въ градове-тѣ имъ и околности-тѣ, за
3 да ся съберѫтъ при насъ: И да донесемъ
при насъ ковчегъ-тъ на Бога нашего;
[б]защото го не потърсихмы въ дни-тѣ на
4 Саула. И всичко-то събраніе рекохѫ да
направятъ така; защото това нѣщо бѣше
угодно прѣдъ очи-тѣ на всичкы-тѣ людіе.
5 Тогазь [в]Давидъ събра всичкый Израиль,
отъ Египетскый [г]Сихоръ дори до входъ-
тъ Емаѳъ за да донесѫтъ ковчегъ-тъ Бо-
6 жій отъ [д]Киріаѳіаримъ. И възлѣзе Да-
видъ, и всичкый Израиль [е]во Ваалѫ, въ
Іудинъ Киріаѳіаримъ за да дигне отъ
тамъ ковчегъ-тъ на оногозь комуто име-
то ся нарича, Господь Богъ [ж]който сѣди
7 *на* херувимы-тѣ. И турихѫ ковчегъ-тъ
Божій [з]на новѫ колесницѫ [и]отъ Авина-
давовъ-тъ домъ: и Озѫ и Ахіо возѣхѫ
8 колесницѫ-тѫ. А [і]Давидъ и всичкый Из-
раиль играяхѫ прѣдъ Бога, съсъ всичкѫ
силѫ, и съ пѣсни, и съ китары, и съ
псалтири, и съ тѫпаны, и съ кимвалы, и
9 съ трѫбы. И като стигнѫхѫ до гумно-то
на *Хидона, Оза прострѣ рѫкѫ-тѫ си,
за да придържи ковчегъ-тъ; защото воло-
10 ве-тѣ *го* потресохѫ. И распали ся гнѣвъ-
тъ Господень противъ Озѫ, и порази го,
[к]защото прострѣ рѫкѫ-тѫ си върхъ ков-
11 чегъ-тъ: и [л]умрѣ тамъ прѣдъ Бога. И
оскърби ся Давидъ, че Господь направи
пораженіе на Озѫ: и нарече това мѣсто
12 †Фарезъ-оза дори до тойзи день. И упла-
ши ся Давидъ отъ Бога онзи день, и го-
ворѣше: Какъ ще донесѫ при себе си
13 ковчегъ-тъ Божій? И не прѣмѣсти Да-
видъ ковчегъ-тъ къмъ себе си въ Дави-
довъ-тъ градъ, но го върнѫ въ домъ-тъ
14 на Овидъ-едома Геѳецъ-тъ. И [м]стоя ков-
чегъ-тъ Божій три мѣсецы съ домородіе-
то на Овидъ-едома въ домъ-тъ му. И бла-
гослови Господь [н]домъ-тъ на Овидъ-едо-
ма, и всичко каквото имаше.

ГЛАВА 14.

1 И [а]Хирамъ Тирскый-тъ царь проводи
посланницы Давиду, и кедровы дърва, и
зидари, и дърводѣлцы, за да му съградятъ
2 домъ. И позна Давидъ че Господь го по-
стави царь надъ Израиля; защото цар-
ство-то му ся възвыси на высоко, поради
людіе-тѣ му Израиля.
3 И зѣ Давидъ още жены въ Іерусалимъ:
4 и роди Давидъ още сынове и дъщери. И
[б]тѣзи сѫ имена-та на чада-та му, които
му ся родихѫ въ Іерусалимъ: Саммуа, и
5 Совавъ, Наѳанъ, и Соломонъ, И Іеваръ,
6 и Елисуа, и Елфалетъ, И Ногахъ, и Не-
7 фегъ, и Іафія, И Елисама, и *Вееліада,
и Елифалетъ.
8 А като чухѫ Филистимци-тѣ че [в]Да-
видъ ся помаза за царь надъ всичкый
Израиль, възлѣзохѫ всичкы-тѣ Филистим-
ци да търсятъ Давида. И Давидъ като чу
9 излѣзе противъ тѣхъ. И дойдохѫ Фили-
стимци-тѣ та ся разлѣхѫ [г]въ долъ-тъ
10 Рафаимъ. И попыта Давидъ Бога и рече:
Да възлѣзѫ ли противъ Филистимцы-тѣ?
и ще гы прѣдадешь ли въ рѫкѫ-тѫ ми?
И Господь му отговори: Възлѣзь; защото
11 ще гы прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ ти. И въз-
лѣзохѫ на Ваалъ-ферасимъ; и тамъ гы
порази Давидъ. Тогазь рече Давидъ: Богъ
ся устреми върхъ непріятели-тѣ ми чрѣзъ
рѫкѫ-тѫ ми, както ся устремяватъ воды-
тѣ; заради това ся нарече име-то на онова
12 мѣсто †Ваалъ-ферасимъ. И тамъ остави-
хѫ богове-тѣ си, а Давидъ заповѣда, та
13 *гы* изгорихѫ съ огнь. А [д]Филистимци-тѣ
14 пакъ ся разлѣхѫ въ долъ-тъ; Заради то-
ва пакъ попыта Давидъ Бога: и Богъ му
рече: Не възлизай подирь тѣхъ; *но* зао-
быколи гы, [е]та нападни върхъ тѣхъ отъ
15 срещѫ черницы-тѣ. И когато чуешь шумъ
като отъ прѣхожданіе по върхове-тѣ на
черницы-тѣ, тогазь ще излѣзешь въ бой-
тъ; защото Богъ ще излѣзе прѣдъ тебе,
за да поразишь Филистимскый-тъ станъ.
16 И направи Давидъ както му заповѣда
Богъ: и поразихѫ Филистимскый-тъ станъ
17 [ж]отъ Гаваонъ до Гезеръ. И [з]име-то на
Давида излѣзе по всичкы-тѣ мѣста: и
Господь [и]нанесе страхъ-тъ му върхъ
всичкы-тѣ народы.

ГЛАВА 15.

1 И направи си *Давидъ* домове въ Дави-
довъ-тъ градъ, и приготви мѣсто за ков-
чегъ-тъ Божій, и [а]постави шатъръ за не-
2 го. Тогазь рече Давидъ: [б]Не трѣбува да
дигнѫтъ ковчегъ-тъ Божій другы освѣнь
Левиты-тѣ; защото тѣхъ избра Господь
за да дигатъ ковчегъ-тъ Божій, и да му
слугуватъ за всегда.
3 И [в]събра Давидъ всичкый-тъ Израиль
въ Іерусалимъ, за да възведѫтъ ковчегъ-
тъ Господенъ на мѣсто-то му, което при-
4 готви за него. И събра Давидъ Аароновы-
5 тѣ сынове, и Левиты-тѣ: Отъ Кааѳовы-тѣ

б 1 Цар. 7; 1, 2.
в 1 Цар. 7; 5. 2 Цар. 6; 1.
г Іис. Нав. 13; 3.
д 1 Цар. 6; 21. 7; 1.
е Іис. Нав. 15; 9, 60.
ж 1 Цар. 4; 4. 2 Цар. 6; 2.
з Виж. Числ. 4; 15. Гл. 15; 2, 13.
и 1 Цар. 7; 1.
і 2 Цар. 6; 5.
* 2 Цар. 6; 6 Нахонъ.
к Числ. 4; 15. Гл. 15; 13, 15.
л Лев. 10; 2.
† Пораженіе на Озѫ.
м 2 Цар. 6; 11.
н Виж. Быт. 30; 27. Гл. 26; 5.

—

а 2 Цар. 5; 11 и дрг.
б Гл. 3; 5.
* 2 Цар. 5; 16 Еліада.
в 2 Цар. 5; 17.
г Гл. 11; 15.
† Мѣсто на устремленія.
д 2 Цар. 5; 22.
е 2 Цар. 5; 23.
ж 2 Цар. 5; 25.
з Іис. Нав. 6; 27. 2 Лѣт. 26; 8.
и Втор. 2; 25. 11; 25.

—

а Гл. 16; 1.
б Числ. 4; 2, 15. Втор. 10; 8. 31; 9.
в 3 Цар. 8; 1. Гл. 13; 5.

сынове: Уріила началникъ-тъ, и братія-та
6 му, сто и двадесеть: Отъ Мераріевы-тѣ
сынове: Асаіѭ началникъ-тъ, и братія-та
7 му, двѣстѣ и двадесеть: Отъ Гирсоновы-
тѣ сынове: Іоиля началникъ-тъ, и братія-
8 та му, сто и тридесеть: Отъ [г]Елисафано-
вы-тѣ сынове: Семаіѭ началникъ-тъ, и
9 братія-та му, двѣстѣ: Отъ [д]Хевроновы-тѣ
сынове: Еліила началникъ-тъ, и братія-та
10 му, осмдесеть: Отъ Озіиловы-тѣ сынове:
Амминадава началникъ-тъ, и братія-та му,
сто и дванадесеть.
11 И повыка Давидъ Садока и Авіаѳара,
священницы-тѣ, и Левиты-тѣ: Уріила,
Асаіѭ, и Іоиля, Семаіѭ, и Еліила, и Ам-
12 минадава, Та имъ рече: Вы сте началници
на отечествія-та на Левиты-тѣ; освятѣте
ся вы и братія-та ви, и възведѣте ков-
чегъ-тъ на Господа Бога Израилева дѣто
13 сьмь приготвилъ за него. Защото, [е]поне-
же вы испьрво не присѫтствувахте, [ж]Го-
сподь Богъ нашъ направи поразеніе вързъ
насъ, защото не го търсихмы споредъ как-
то е заповѣдано.
14 И священници-тѣ и Левити-тѣ ся освя-
тихѫ, за да възведѫтъ ковчегъ-тъ на Го-
15 спода Бога Израилева. И дигнѫхѫ Левіи-
ни-тѣ сынове ковчегъ-тъ Божій на рамена,
съ пѫржины-тѣ отгорѣ си, [з]както запо-
вѣда Моисей споредъ слово-то Господне.
16 И рече Давидъ на Левитскы-тѣ начал-
ницы да поставятъ братія-та си пѣвцы-
тѣ съ музикални орѫдія, псалтири и ки-
тары и кимвалы, за да свирятъ възвы-
17 шающе гласъ съ веселіе. И поставихѫ
Левити-тѣ [и]Емана Іоилевъ-тъ сынъ: а
отъ братія-та му, [і]Асафа Варахіинъ-тъ
сынъ: а отъ Мераріевы-тѣ сынове братія-
18 та имъ: [к]Еѳана Кисіевъ-тъ сынъ: И съ
тѣхъ отъ вторый-тъ чинъ братія-та имъ:
Захаріѭ, Вена, и Іаазіила, и Семирамоѳа,
и Іехіила, и Уннія, Еліава, и Ванаіѭ, и
Маасіѭ, и Маттаѳіѭ, и Елифалея, и Ми-
кнеіѭ, и Овидъ-едома, и Іеіила вратари-
19 тѣ. Така пѣвци-тѣ, Еманъ, Асафъ и
Еѳанъ, *ся опрѣдѣлихѫ* за да дрънкатъ съ
20 мѣдны кимвалы: А Захарія, и Азіилъ и
Семирамоѳъ, и Іехіилъ, и Унній, и Елі-
авъ, и Маасія, и Ванаія, съ псалтири
21 [л]надъ Аламоѳъ: А Маттаѳія, и Елифалей,
и Микнеія, и Овидъ-едомъ, и Іеіилъ, и
Азазія, съ китары надъ Семиниѳъ, за да
управятъ гласъ-тъ.
22 А Хананія бѣ първопѣвецъ на Левиты-
тѣ, който първенствуваше въ пѣснопѣя-
23 ніе-то, понеже бѣ искусенъ. А Варахія
и Елкана бѣхѫ вратари на ковчегъ-тъ.
24 А Севанія, и Іосафатъ, и Наѳанаилъ, и
Амасай, и Захарія, и Ванаія, и Еліезеръ,
священници-тѣ, [м]тржбѣхѫ съ тржбы-тѣ
прѣдъ ковчегъ-тъ Божій: а Овидъ-едомъ
и Іехія бѣхѫ вратари на ковчегъ-тъ.
25 И [н]отидохѫ Давидъ, и Израилеви-тѣ
старѣйшины и тысященачалници-тѣ да
дигнѫтъ ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Госпо-
день отъ домъ-тъ Овидъ-едомовъ съ ве-
26 селіе. И когато Богъ укрѣпяваше Леви-
ты-тѣ които носѣхѫ ковчегъ-тъ на за-
вѣтъ-тъ Господень, пожертвовахѫ седмь
27 юнца, и седмь овна. И Давидъ бѣ облѣ-
ченъ съ одеждѫ отъ виссонъ, и всичкы-
тѣ Левити които носѣхѫ ковчегъ-тъ, и
пѣвци-тѣ, и Хананія, пѣсноначалникъ на
пѣвцы-тѣ: и носѣше Давидъ ефодъ ле-
28 ненъ. [о]Така всичкый Израиль възводѣше
ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень съ
въсклицаніе, и съ гласъ отъ рогъ, и съ
тржбы, и съ кимвалы, свиряще съ псал-
29 тири, и съ китары. И [п]ковчегъ-тъ на за-
вѣтъ-тъ Господень като влазѣше въ Да-
видовъ-тъ градъ, Михала Саулова-та дъ-
щеря, ся наведе прѣзъ прозорецъ-тъ, и,
като видѣ царь Давида че ликуваше и
играеше, унищожи го въ сьрдце-то си.

ГЛАВА 16.

1 И [а]донесохѫ ковчегъ-тъ Божій, та го
положихѫ въ срѣдъ скиніѭ-тѫ, коіѭто
постави за него Давидъ: и принесохѫ
всесъжженія и примирителны приноше-
2 нія прѣдъ Бога. И като свърши Давидъ
да приноси всесъжженія-та и примири-
телны-тѣ приношенія, благослови людіе-
3 тѣ въ име-то Господне. И раздаде на вся-
кой человѣкъ отъ Израиля отъ мѫжъ до
женѫ, на всякого по единъ хлѣбъ, и по
еднѫ мьрвкѫ месо, и по едно млинче.
4 И опрѣдѣли отъ Левиты-тѣ да служатъ
прѣдъ ковчегъ-тъ Господень, [б]да помену-
ватъ и да благодарятъ, и да хвалятъ Го-
5 спода Бога Израилева. Асафъ бѣ пър-
вый-тъ, и вторый нему Захарія, *послѣ*
Іеіилъ, и Семирамоѳъ, и Іехіилъ, и Мат-
таѳія, и Еліавъ, и Ванаія, и Овидъ-едомъ,
и Іеилъ, свирѣхѫ съ псалтири и китары,
6 а Асафъ съ кимвалы: А Ванаія и Іаа-
зіилъ священници-тѣ, съ тржбы всякога
прѣдъ ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Божій.
7 Тогазь [в]първо прѣзъ онзи день прѣдаде
Давидъ въ рѫкѫ-тѫ на Асафа и на бра-
тія-та му *тойзи псаломъ*, за да славосло-
вятъ Господа.
8 [г]Славословѣте Господа: призывайте име-
то му.
Възвѣщавайте въ народы-тѣ дѣла-та му.
9 Пѣйте му: пѣснопѣйте му:
Говорѣте за всичкы-тѣ му чудеса.

г Исх. 6; 22.
д Исх. 6; 18.
е 2 Цар. 6; 3. Гл. 13; 7.
ж Гл. 13; 10, 11.
з Исх. 25; 14. Числ. 4; 15. 7; 9.
и Гл. 6; 33.
і Гл. 6; 39.
к Гл. 6; 44.
л Псал. 46; надписъ-тъ.
м Числ. 10; 8. Псал. 81; 3.
н 2 Цар. 6; 12, 13 и друг. 3 Цар. 8; 1.
о Гл. 13; 8.
п 2 Цар. 6; 16.
а 2 Цар. 6; 17—19.
б Псал. 38 и 70; надписи-тѣ.
в Виж. 2 Цар. 23; 1.
г Псал. 105; 1—15.

10 Хвалѣте ся въ свято-то негово име:
Да ся весели сърдце - то на онѣзи които търсятъ Господа.
11 Търсѣте Господа и неговѫ-тѫ силѫ:
Търсѣте лице-то му вынѫгы.
12 Поменувайте чудеса - та му, които е направилъ,
Знаменія-та му, и сѫдбы-тѣ на уста-та му,
13 Вы сѣме на неговъ-тъ рабъ Израиля,
Сынове Іаковови, избранни негови.
14 Той е Господь Богъ нашъ:
Сѫдбы-тѣ му сѫ въ всичкѫ-тѫ земіѭ.
15 Помнѣте всякога завѣтъ-тъ му,
Слово-то което заповѣда на тысящи родове:
16 [д]Което завѣща Аврааму,
И клѣтвѫ-тѫ му къмъ Исаака:
17 И утвърди го Іакову за законъ,
Израилю *за* вѣченъ завѣтъ,
18 И рече: Тебѣ ще дамъ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ,
Дѣлъ на наслѣдіе-то ви,
19 Като бѣхте малцина на число,
[е]Малцина и пришелци въ неіѭ.
20 И прѣхождахѫ отъ народъ въ народъ,
И отъ царство въ другы людіе.
21 Не остави никого да гы озлоби:
[ж]И заради тѣхъ царіе обличи,
22 *И казуваше:* [з]Да не докачите помазанны-тѣ ми,
И да не сторите зло на пророцы - тѣ ми.
23 [и]Пѣйте Господу всичка земя:
Благовѣствувайте изъ день въ день спасеніе-то му.
24 Възвѣстѣте между язычницы - тѣ славѫ-тѫ му,
Въ всичкы-тѣ народы чудеса-та му.
25 Защото е великъ Господь, и много достохваленъ,
И страшенъ е надъ всичкы-тѣ богове.
26 Защото [і]всичкы - тѣ богове на язычницы-тѣ сѫ суетни,
А Господь направи небеса-та.
27 Слава и великолѣпіе е прѣдъ него;
Сила и радость на мѣсто-то му.
28 Принесѣте Господу, вы отечествія на народы-тѣ,
Принесѣте Господу славѫ и силѫ.
29 Принесѣте Господу славѫ-тѫ на име-то му;
Донесете приношенія, и влѣзте прѣдъ него;
Поклонѣте ся Господу съ великолѣпіе свято.
30 Бойте ся отъ лице - то му, всичка земя:
Вселенная наистинѫ ще е утвърдена, нѣма да ся поклати.
31 Да ся веселятъ небеса-та, и да ся радува земя-та;
И да говорятъ между язычницы-тѣ: Господь царува.
32 Да шуми море-то, и испълненіе-то му;
Нека ся радуватъ полета-та, и всичко що е въ тѣхъ.
33 Тогазь ще ся радуватъ дървія-та на дѫбравѫ-тѫ,
Прѣдъ лице - то на Господа; защото иде да сѫди земіѭ-тѫ.
34 [к]Славословѣте Господа, защото е благъ,
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
35 [л]И речѣте: Спаси ны, Боже на спасеніе-то ни,
И събери ны, и избави ны отъ язычницы-тѣ,
За да славословимъ свято-то твое име,
И да ся хвалимъ съ твоіѭ-тѫ хвалѫ.
36 [м]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ,
Отъ вѣка и до вѣка.
И [н]всичкы-тѣ людіе рекохѫ, Аминь, и похвалихѫ Господа.
37 Тогазь остави тамъ прѣдъ ковчегъ - тъ
на завѣтъ-тъ Господень Асафа и братія-
та му, за да служатъ прѣдъ ковчегъ - тъ
всякога, споредъ както трѣбаше за вся-
38 кой день; И Овидъ-едома и братія-та му,
шестдесеть и осмь, а Овидъ-едома сынъ-тъ
39 на Іедуѳуна, и Осѫ, за вратари: А Садока
священникъ-тъ, и братія-та му священни-
цы-тѣ, [о]прѣдъ скиніѭ-тѫ Господніѭ [п]на
високо - то мѣсто което бѣ въ Гаваонъ,
40 За да приносятъ всесъжженіе Господу
на олтарь-тъ на всесъжженія-та всякога
[р]заранъ и вечерь, и *да правятъ* споредъ
всичко що бѣ писано въ законъ - тъ Го-
41 сподень, когото заповѣда на Израиля: И
съ тѣхъ Емана и Іедуѳуна, и прочіи - тѣ
избранны, които ся опрѣдѣлихѫ по име,
да славословятъ Господа, [с]защото негова-
42 та милость е въ вѣкъ: И съ тѣхъ, *съ*
Емана и Іедуѳуна, трѫбы и кимвалы, за
онѣзи които трѣбуваше да издаватъ гласъ,
и орѫдія за Божіи-тѣ пѣсни. А синове-
43 тѣ Іедуѳунови бѣхѫ вратари. И [т]отидо-
хѫ си всичкы-тѣ людіе, всякой въ домъ-
тъ си: и върнѫ ся Давидъ за да благо-
слови домъ-тъ си.

ГЛАВА 17.

1 А като [а]сѣднѫ Давидъ въ домъ-тъ си,
рече Давидъ на Наѳана пророкъ-тъ: Ето,
азъ живѣіѭ въ кедровъ домъ, а ков-
чегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень подъ опо-
2 ны. И рече Наѳанъ Давиду: Направи всич-
ко що е въ сърдце - то ти; защото Богъ
3 е съ тебе. И прѣзъ онѭзи нощь быде
слово Господне къмъ Наѳана, и рече:
4 Иди та кажи на Давида рабъ-тъ ми: Така
говори Господь: Ты нѣма да ми съгра-
5 дишь домъ - тъ за да обитавамъ; Защото
не обитахъ въ домъ, отъ който день въз-

д Быт. 17; 2. 26; 3. 28; 13. 35; 11.
е Быт. 34; 30.
ж Быт. 12; 17. 20; 3. Исх. 7; 15—18.
з Псал. 105; 15.
и Псал. 96; 1 и дрг.
і Лев. 19; 4.
к Псал. 106; 1. 107; 1. 118; 1. 136; 1.
л Псал. 106; 47, 48.
м 3 Цар. 8; 15.
н Втор. 27; 15.
о Гл. 21; 29. 2 Лѣт. 1; 3.
п 3 Цар. 3; 4.
р Исх. 29; 38. Чисх. 28; 3.
с Ст. 34. 2 Лѣт. 5; 13. 7; 3. Ездр. 3; 11. Іер. 33; 11.
т 2 Цар. 6; 19, 20.

—

а 2 Цар. 7; 1 и дрг.

-ведохъ Израиля *отъ Египетъ*, дори до
тойзи день, но бѣхъ изъ шатьръ въ ша-
6 тьръ и изъ скиніѭ *въ скиніѭ*. На вся-
кѫдѣ дѣто ходѣхъ съсъ всичкый Израиль,
говорихъ ли нѣкога нѣкому отъ Израи-
левы - тѣ сѫдіи, на които заповѣдахъ да
пасѫтъ людіе-тѣ ми, да кажѫ: Защо не
7 ми съградихте кедровъ домъ? Сега про-
чее така ще речешь на рабъ - тъ ми Да-
вида: Така говори Господь Саваоѳъ: Азъ
тя зѣхъ отъ оградѫ-тѫ, отъ подирь ста-
до-то, за да си вождь надъ людіе - тѣ ми
8 Израиля: И съ тебе бѣхъ всякѫдѣ дѣто
си ходилъ, и истрѣбихъ всичкы-тѣ ти
врагове отъ прѣдъ тебе, и направихъ ти
име, споредъ име-то на голѣмы-тѣ които
9 сѫ по земіѭ-тѫ. И ще опрѣдѣліѭ мѣсто
за людіе-тѣ си Израиля, и ще гы насадіѭ,
та ще обитаватъ на свое особно мѣсто,
и нѣма да ся прѣносятъ вече: и синове-
тѣ на неправдѫ - тѫ нѣма да гы озлобя-
10 ватъ вече, както понапрѣдъ, И както отъ
дни-тѣ въ които поставихъ сѫдіи върху
людіе-тѣ си Израиля. И ще смиріѭ всич-
кы-тѣ ти врагове. Извѣстявамъ ти още,
11 че Господь ще съгради за тебе домъ. И
като ся испълнятъ дни-тѣ ти, за да оти-
дешь съ отцы-тѣ си, ще въздставіѭ по
тебе сѣме-то ти, което ще бѫде отъ сы-
нове-тѣ ти, и ще утвърдіѭ царство-то му.
12 Той ще ми съгради домъ, и ще утвърдіѭ
13 прѣстолъ - тъ му въ вѣкъ. [б]Азъ ще му
бѫдѫ отецъ, и той ще ми бѫде сынъ: и
нѣма да отнемѫ милость-тѫ си отъ него,
както іѭ отнѣхъ отъ оногозь който бѣ
14 прѣди тебе: Но [в]ще го поставіѭ въ домъ-
тъ си и въ царство-то си до вѣка: и прѣ-
столъ-тъ му ще бѫде утвърденъ въ вѣкъ.
15 Споредъ всичкы тѣзи думы, и по всичко
това видѣніе, така говорй Наѳанъ Давиду.
16 [г]Тогазь влѣзе царь Давидъ, та сѣднѫ
прѣдъ Господа, и рече: Кой сьмь азъ,
Господи Боже, и кой е домъ - тъ ми, та
17 си мя довелъ ты до това? Но и това бы-
де малко прѣдъ очи - тѣ ти, Боже: и го-
ворилъ си заради домъ-тъ на рабъ-тъ си
за дългѫ бѫдѫщность, и призрѣлъ си на
мене както на человѣка отъ высокъ сте-
18 пень, Господи Боже. Що може *да рече*
вече Давидъ на тебе, за честь - тѫ къмъ
рабъ - тъ ти? защото ты познавашь рабъ-
19 тъ си. Господи, заради рабъ-тъ си, и спо-
редъ сьрдце - то си, направилъ си всичко
това величіе, за да направишь извѣстны
20 всичкы *тѣзи* величія. Господи, нѣма по-
добенъ тебѣ, нито има Богъ освѣнь тебе,
споредъ всичко що смы чули съ уши-тѣ
21 си. И кой е другъ народъ на земіѭ-тѫ
както твои - тѣ людіе Израиль, когото
Богъ искупи за свои людіе, за да си на-
правишь име величественно и ужасно,
като испѫди ты язычницы - тѣ отъ лице-
то на людіе-тѣ си, които си избавилъ отъ
22 Египетъ? Защото людіе - тѣ си Израиля
направилъ си людіе свои въ вѣкъ: и ты,
23 Господи имъ станѫ Богъ. И сега, Госпо-
ди, слово - то което си говорилъ за рабъ-
тъ си, и за домъ-тъ му, нека ся утвърди
въ вѣкъ, и направй както си говорилъ:
24 И да ся утвърди, и да ся възвеличи име-
то ти до вѣка, *щото* да говорятъ: Господь
на силы - тѣ, Богъ Израилевъ, е Богъ на
Израиля: и домъ-тъ на Давида рабъ-тъ ти
25 *да е* утвърденъ прѣдъ тебе. Защото ты,
Боже мой, ты откры на рабъ - тъ си че
ще му съградишь домъ: за това рабъ-тъ
ти намѣри *сьрдце-то си готово* да ся по-
26 моли прѣдъ тебе. И сега, Господи, ты си
Богъ, и обѣщалъ си тѣзи благости на
27 рабъ - тъ си. Сега прочее, благоволи да
благословишь домъ-тъ на рабъ-тъ си, за
да е прѣдъ тебе въ вѣкъ; защото ты,
Господи, ты си благословилъ, и *ще бѫде*
благословенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 18.

1 А слѣдъ това [а]удари Давидъ Филистим-
цы-тѣ и побѣди гы, и зѣ Геѳъ и села-та
му отъ рѫкѫ-тѫ на Филистимцы-тѣ.
2 И порази Моавцы - тѣ, и станѫхѫ Мо-
авци-тѣ раби подданни Давиду.
3 Порази още Давидъ Ададезера Сов-
скый - тъ царь, въ Емаѳъ, когато отхож-
даше да постави власть - тѫ си надъ рѣ-
4 кѫ-тѫ Евфратъ. И зѣ Давидъ отъ него
тысящѫ колесницы, и [б]седмь тысящы
конницы, и двадесеть тысящы пѣшцы: и
прѣсѣче Давидъ жилы - тѣ на всичкы - тѣ
коніе на колесницы - тѣ, и упази отъ тѣхъ
сто коніе.
5 И когато дойдохѫ Дамаскови - тѣ Си-
ріани да помогнѫтъ на Ададезера Сов-
скый-тъ царь, Давидъ погуби отъ Сиріа-
ны - тѣ двадесеть и двѣ тысящы мѫжіе.
6 И тури Давидъ *стражы* въ Дамасковѫ-
тѫ Сиріѭ; и Сиріани - тѣ станѫхѫ раби
подданни Давиду. И упазваше Господь
7 Давида, всякѫдѣ дѣто отхождаше. И зѣ
Давидъ златны - тѣ щитове които бѣхѫ
върху рабы-тѣ на Ададезера, та гы доне-
8 се въ Іерусалимъ. И, отъ Тиваѳъ, и отъ
Хунъ, градове на Ададезера, зѣ Давидъ
мѣдь твърдѣ много, отъ коіѫто [в]Соло-
монъ направи мѣдно-то море, и стълпове-
9 тѣ и мѣдны-тѣ съсѫды. А като чу Ѳой
Емаѳскый царь че порази Давидъ всичкѫ-
тѫ силѫ на Ададезера Совскый-тъ царь,
10 Проводи Адорама сына си при царь Да-
вида, да го поздрави, и да го благослови,
че ся е билъ съ Ададезера и го поразилъ:
защото Ададезеръ бѣше неприятель на
Ѳоя: и *да занесе* всякакъвъ видъ съсѫ-
11 ды, златны, и сребърны, и мѣдны. И тѣхъ

б 2 Цар. 7; 14, 15.
в Лук. 1; 33.
г 2 Цар. 7; 18.

а 2 Цар. 8; 1 и дрг.
б 2 Цар. 8; 4 седмстотинъ.
в 3 Цар. 7; 15, 23. 2 Лѣт. 4; 12, 15, 16.

посвяти царь Давидъ Господу, съсъ сре-
бро-то и злато-то което донесе отъ всич-
кы-тѣ народы, отъ Едомъ, и отъ Моавъ
и отъ Аммоновы-тѣ сынове, и отъ Фили-
стимцы-тѣ, и отъ Амалика.
12 И Ависей Саруинъ-тъ сынъ порази
Едомцы-тѣ, въ долъ-тъ на соль-тѫ, [г] осмна-
13 десеть тысящы. [д] И тури стражы въ Едомъ:
и всичкы-тѣ Едомци станѫхѫ раби Да-
виду. И упазваше Господь Давида, вся-
кѫдѣ дѣто отхождаше.
14 И царуваше Давидъ надъ всичкый Изра-
иль, и правѣше сѫдъ и правдѫ на всич-
15 кы-тѣ си людіе. А Іоавъ Саруинъ-тъ сынъ
бѣ надъ воинство-то: а Іосафатъ Ахилу-
16 довъ-тъ сынъ, памятописецъ: А Садокъ
Ахитововъ-тъ сынъ, и Авимелехъ Авіаѳа-
ровъ-тъ сынъ, священници: а Суса, пи-
17 сецъ. А [е] Ванаія Іодаевъ-тъ сынъ бѣ надъ
Хереѳцы-тѣ и Фелеѳцы-тѣ: а Давидови-
тѣ сынове, първи около царя.

ГЛАВА 19.

1 А слѣдъ това [а] умрѣ Наасъ царь-тъ на
Аммоновы-тѣ сынове, и въцари ся вмѣ-
2 сто него сынъ му *Анунъ*. И рече Давидъ:
Ще направѭ милость на Ануна, Наасовъ-
тъ сынъ, понеже бащá му ми направи
милость. И проводи Давидъ посланницы
да го утѣшатъ заради бащѫ му. И дой-
дохѫ Давидови-тѣ раби въ земіѭ-тѫ на
Аммоновы-тѣ сынове, при Ануна, за да
3 го утѣшатъ. А князове-тѣ на Аммоновы-
тѣ сынове рекохѫ на Ануна: Да ли за
честь на отца ти прѣдъ очи-тѣ ти пратѝ
Давидъ при тебе утѣшители? не дойдохѫ
ли раби-тѣ му при тебе, за да испытатъ
и да съсыпѭтъ като съгледатъ мѣсто-то?
4 И хванѫ Анунъ Давидовы-тѣ рабы, та
гы обръснѫ, и отсѣче до половинѫ дре-
хы-тѣ имъ, до бедра-та, и проводи гы.
5 И отидохѫ та явихѫ Давиду за мѫжіе-
тѣ. И проводи да гы посрѣщнѫтъ; поне-
же мѫжіе-тѣ бѣхѫ много обесчестени. И
рече царь-тъ: Сѣдѣте въ Іерихонъ додѣ
ви порастѫтъ брады-тѣ, и върнѣте ся.
6 А като гледахѫ Аммонови-тѣ сынове
че бѣхѫ омразни Давиду, проводихѫ
Анунъ и Аммонови-тѣ сынове тысящѫ та-
ланта сребро, за да си наемѫтъ колесни-
цы и конницы отъ Месопотаміѭ, и отъ
7 Сиріѭ-маахѫ, [б] и отъ Совѫ. И наехѫ си
тридесеть и двѣ тысящы колесницы, и
наехѫ царя на Маахѫ съ людіе-тѣ му,
които дойдохѫ та расположихѫ станъ
срещѫ Медевѫ. И като ся събрахѫ Ам-
монови-тѣ сынове отъ градове-тѣ си,
дойдохѫ да направятъ брань.
8 И когато чу *това* Давидъ, проводи Іо-
ава, и всичко-то воинство на силны-тѣ.
9 И излѣзохѫ Аммонови-тѣ сынове та ся
опълчихѫ на брань при градскѫ-тѫ пор-
тѫ: а царіе-тѣ що бѣхѫ дошли, бѣхѫ
10 особно на поле-то. А Іоавъ като гледаше
че лице-то на брань-тѫ бѣше противъ
него отпрѣдъ и отзадъ, избра отъ всичкы-
тѣ избранны Израилевы, та *гы* опълчи
11 противъ Сирійцы-тѣ. А остатъкъ-тъ отъ
людіе-тѣ даде въ рѫкѫ-тѫ на брата си
Авися, и опълчихѫ ся противъ Аммо-
12 новы-тѣ сынове. И рече: Ако ся прѣу-
крѣпятъ Сирійци-тѣ противъ мене, тогазь
ты ще ми помогнешь: ако ли Аммонови-
тѣ сынове ся прѣукрѣпятъ противъ тебе,
13 тогазь азъ ще ти помогнѫ. Мѫжай ся, и
да бѫдемъ мѫжественни за людіе-тѣ си,
и за градове-тѣ на Бога нашего: а Го-
сподь да направи което е угодно прѣдъ
очи-тѣ му.
14 И приближихѫ Іоавъ, и людіе-тѣ кои-
то бѣхѫ съ него, въ сраженіе противъ
Сирійцы-тѣ: а тѣ побѣгнѫхѫ отъ лице-
15 то му. И когато видѣхѫ Аммонови-тѣ
сынове че Сирійци-тѣ побѣгнѫхѫ, побѣг-
нѫхѫ и тѣ отъ лице-то на Авися брата
му, та влѣзохѫ въ градъ-тъ. И Іоавъ
дойде въ Іерусалимъ.
16 А като видѣхѫ Сирійци-тѣ че ся побѣ-
дихѫ прѣдъ Израиля, проводихѫ вѣсти-
тели, та изведохѫ Сирійци-тѣ които бѣхѫ
оттамъ рѣкѫ-тѫ: и Совакъ, военачал-
17 никъ-тъ на Ададезера, прѣдъ тѣхъ. И ко-
гато ся извѣсти Давиду, събра всичкый
Израиль, и прѣминѫ Іорданъ, та дойде
върхъ тѣхъ, и опълчи ся противъ тѣхъ.
И като ся опълчи Давидъ на брань про-
18 тивъ Сирійцы-тѣ, бихѫ ся съ него. И по-
бѣгнѫхѫ Сирійци-тѣ отъ лице-то на Из-
раиля: и истрѣби Давидъ отъ Сирійцы-тѣ
седмь тысящы колесницы, и четыридесеть
тысящы пѣшцы: и Совака военачалникъ-
19 тъ уби. И като видѣхѫ раби-тѣ на Ададе-
зера че ся обърнѫхѫ въ бѣгъ прѣдъ Из-
раиля, направихѫ миръ съ Давида, и ста-
нѫхѫ му раби: и не рачихѫ вече Сирійци-
тѣ да помогнѫтъ на Аммоновы-тѣ сынове.

ГЛАВА 20.

1 А [а] въ слѣдующо-то лѣто, въ което врѣ-
ме исхождатъ царіе-тѣ на брань, Іоавъ по-
тегли *всичкѫ-тѫ* силѫ на воинство-то, и
разори земіѭ-тѫ на Аммоновы-тѣ сынове,
и дойде та обсади Раввѫ: а Давидъ оста-
2 нѫ въ Іерусалимъ. И [б] удари Іоавъ Рав-
вѫ, и съсыпа іѭ. И [в] зѣ Давидъ вѣнецъ-
тъ на царя имъ отъ главѫ-тѫ му: и на-
мѣри ся тежина-та му единъ талантъ
злато: и *имаше* на него многоцѣнни ка-
меніе: и положи ся на Давидовѫ-тѫ гла-
вѫ: и изнесе изъ градъ-тъ корысти твър-

г 2 Цар. 8; 13.
д 2 Цар. 8; 14 и дрг.
е 2 Цар. 8; 18.
а 2 Цар. 10; 1 и дрг.
б Гл. 18; 5, 9.
а 2 Цар. 11; 1.
б 2 Цар. 12; 26.
в 2 Цар. 12; 30, 31.

3 дѣ много. И людіе-тѣ които бѣхѫ въ него
изведе, та *гы* прѣтры съ тріоны, и съ же-
лѣзны дикани, и съ топоры. И така на-
прави Давидъ на всичкы-тѣ градове на
Аммоновы-тѣ сынове. Тогазь ся върнѫ
Давидъ и всичкы-тѣ людіе въ Іерусалимъ.
4 А слѣдъ това, [г]станѫ бой въ Гезеръ съ
Филистимцы-тѣ: тогазь [д]Сиввехай Хуса-
ѳецъ-тъ порази Сиффая, отъ чада-та на
5 Рафѫ; и побѣдихѫ ся. И пакъ станѫ бой
съ Филистимцы-тѣ: и Елхананъ Іаировъ-
тъ сынъ порази Лаамія братъ-тъ на Го-
ліаѳа Геѳецъ-тъ, и дърво-то на копіе-то
му бѣ като кросно на ткачъ.
6 И пакъ [е]станѫ бой въ Геѳъ, дѣто има-
ше мѫжъ великотѣлесенъ, и пръсти-тѣ
му бѣхѫ шесть и шесть, двадесеть и че-
тыри, още и той бѣ роденъ отъ Рафѫ,
7 И унищожи Израиля, а Іонаѳанъ сынъ-тъ
на Саммѫ, Давидовъ-тъ братъ, го порази.
8 Тѣзи ся родихѫ на Рафѫ въ Геѳъ: и
паднѫхѫ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Давида, и
чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на рабы-тѣ му.

ГЛАВА 21.

1 Но [а]Сатана ся подигнѫ противъ Изра-
иля, и подигнѫ Давида да изброи Изра-
2 иля. И рече Давидъ на Іоава и на кня-
зове-тѣ на людіе-тѣ: Идѣте избройте Из-
раиля, отъ Виръ-савее до Данъ, и [б]донес-
те при мене, за да научѫ число-то имъ.
3 А Іоавъ отговори: Господь да притури на
людіе-тѣ си стократно отъ колкото сѫ!
но, господарю мой царю, не сѫ ли всич-
кы-тѣ раби на господаря ми? защо госпо-
дарь-тъ ми желае това? защо да стане
4 *това* грѣхъ на Израиля? Слово-то обаче
на царя прѣвъзмогнѫ надъ Іоава. И тър-
гнѫ Іоавъ, и, като обходи всичкый Изра-
5 иль, върнѫ ся въ Іерусалимъ. И даде Іо-
авъ число-то на изброены-тѣ людіе Да-
виду. И всичкый Израиль бѣхѫ тысяща
тысящи и сто тысящи мѫжіе които те-
глѣхѫ ножъ: а Іуда, четыристотинъ и
седмдесеть тысящи мѫжіе които теглѣхѫ
6 ножъ. А [в]Левиты-тѣ и Веніаминцы-тѣ не
брои между тѣхъ; защото слово-то царе-
во бѣше гнусно Іоаву.
7 И видѣ ся зло прѣдъ очи-тѣ на Бога
това нѣщо: заради това порази Израиля.
8 Тогазь рече Давидъ Богу: [г]Тежко съ-
грѣшихъ, защото сторихъ това нѣщо; [д]но
сега, молѭ ся, отнеми беззаконіе-то на
рабъ-тъ си; защото сторихъ голѣмѫ глу-
9 пость. И говорй Господь на Гада [е]гле-
10 дачъ-тъ Давидовъ, и рече: Иди, говорй
Давиду, и кажи: Така говори Господь:
Три нѣща ти прѣдставямъ азъ: избери
си едно отъ тѣхъ, и ще ти го направѭ.
11 Дойде прочее Гадъ при Давида, та му
рече: Така говори Господь: Избери си,
12 [ж]Или три годины гладъ, или три мѣсецы
да тлѣешь прѣдъ непріятели-тѣ си, и да
тя пристигне ножъ-тъ на врагове-тѣ ти,
или три дни мечъ-тъ Господень, и моръ
по земѭ-тѫ, и ангелъ Господень да пра-
ви погубленіе по всичкы-тѣ прѣдѣлы на
Израиля. Сега прочее виждь кой отвѣтъ
ще занесѫ на оногози който мя е прово-
13 дилъ. И рече Давидъ Гаду: Тѣсно ми е
много: нека паднѫ прочее въ рѫкѫ-тѫ
на Господа, защото неговы-тѣ милости сѫ
твърдѣ много; а въ человѣческѫ рѫкѫ
да не паднѫ.
14 И тъй проводи Господь моръ вързъ
Израиля: и паднѫхѫ отъ Израиля седм-
15 десеть тысящи мѫжіе. И [з]проводи Богъ
ангела въ Іерусалимъ, за да го истрѣби,
и като истрѣбяваше, видѣ Господь, и
[и]раская ся за зло-то, и рече на ангела
който правѣше погубленіе: Стига вече:
тегли рѫкѫ-тѫ си. А ангелъ-тъ Госпо-
день стоеше при гумно-то на Орнѫ Іеву-
16 сецъ-тъ. И като подигнѫ Давидъ очи,
[і]видѣ ангела Господень, че стоеше между
земѭ-тѫ и небе-то, и имаше въ рѫкѫ-тѫ
си мечъ-тъ си голъ, прострѣнъ надъ Іеру-
салимъ. И паднѫхѫ Давидъ и старѣйши-
ны-тѣ, облѣчени съ врѣтища, на лице-то
17 си. И рече Давидъ Богу: Не съмь ли азъ
който заповѣдахъ да изброятъ людіе-тѣ?
наистинѫ азъ съмь който съгрѣшихъ и
сторихъ зло-то: а тѣзи овцы що сѫ сто-
рили? Вързъ мене прочее, Господи Боже
мой, и вързъ отеческый-тъ ми домъ, нека
е рѫка-та ти, а не вързъ твои-тѣ людіе
за поразеніе.
18 Тогазь [к]ангелъ Господень заповѣда Га-
ду да рече Давиду, да възлѣзе Давидъ *та*
да постави олтарь Господу въ гумно-то
19 на Орнѫ Іевусецъ-тъ. И възлѣзе Давидъ
споредъ слово-то Гадово, което говорй
20 въ име-то Господне. И обърнѫ ся Орна
та видѣ ангела: и скрыхѫ ся четырма-та
му сынове съ него. А Орна вършееше жи-
21 то. И като дойде Давидъ при Орнѫ, по-
гледнѫ Орна та видѣ Давида, и излѣзе
изъ гумно-то, та ся поклони Давиду съ
22 лице до земѭ-тѫ. И рече Давидъ на
Орнѫ: Дай ми мѣсто-то на гумно-то, за
да съградѭ въ него олтарь Господу:
дай ми го съ пълнѫ цѣнѫ: за да прѣста-
23 не язва-та отъ людіе-тѣ. И рече Орна
Давиду: Земи *го* за себе си, и нека на-
прави господарь-тъ ми царь-тъ което е
угодно прѣдъ очи-тѣ му: ето, давамъ во-
лове-тѣ за всесъжженіе, и дикани-тѣ за
дърва, и жито-то за приношеніе; всичко-
24 то давамъ. А царь Давидъ рече на Орнѫ:

г 2 Цар. 21; 18.
д Гл. 11; 29.
е 2 Цар. 21; 20.

а 2 Цар. 24; 1 и друг.
б Гл. 27; 23.
в Гл. 27; 24.
г 2 Цар. 24; 10.

д 2 Цар. 12; 13.
е Виж. 1 Цар. 9; 9.
ж 2 Цар. 24; 13.
з 2 Цар. 24; 16.

и Виж. Быт. 6; 6.
і 2 Лѣт. 3; 1.
к 2 Лѣт. 3; 1.

Не, но непрѣмѣнно ще *го* купіѭ съ пълнѫ цѣнѫ; защото не щѫ да земѫ твое-
то за Господа, нито ще принесѫ всесъж-
25 женіе безъ да платіѭ. И [л]даде Давидъ на
Орнѫ за мѣсто-то злато шестстотинъ си-
26 кли прѣтеглено. И съгради тамъ Давидъ
олтарь Господу, и принесе всесъжженія
и примирителны приношенія, и призова
Господа, [м]който му и отговори отъ небе-
то съ огнь върхъ олтарь-тъ на всесъжже-
27 ніе-то. И заповѣда Господь на ангела, та
върнѫ мечъ-тъ си въ ножницѫ-тѫ му.
28 Въ онова врѣме, когато видѣ Давидъ
че Господь го послуша въ гумно-то на
Орнѫ Іевусецъ-тъ, принесе жертвѫ тамъ.
29 [н]Защото скинія-та Господня, коіѭто на-
прави Моисей въ пустыніѭ-тѫ, и олтарь-
тъ на всесъжженіе-то, бѣхѫ въ онова
врѣме на высоко-то мѣсто [о]въ Гаваонъ.
30 И не можеше Давидъ да иде прѣдъ неіѭ
да попыта Бога, понеже ся боеше отъ
мечъ-тъ на ангела Господень.

ГЛАВА 22.

1 Тогазь рече Давидъ: [а]Тойзи е домъ-тъ
на Господа Бога, и тойзи олтарь-тъ на
всесъжженіе-то за Израиля.
2 И заповѣда Давидъ да съберѫтъ [б]чу-
жденцы-тѣ които бѣхѫ въ Израилевѫ-тѫ
земіѭ: и постави каменосѣчцы за да из-
сѣкѫтъ дѣланы каменіе, за съграденіе-то
3 на домъ-тъ Божій. Давидъ приготви и
желѣзо много за гвоздіе за двери-тѣ на
врата-та и за скобы-тѣ: и мѣдь много
4 [в]нетегленѫ: И кедровы дървіе бесчетны;
защото [г]Сидонци-тѣ и Тиряни-тѣ донесо-
5 хѫ Давиду много кедровы дървіе. И рече
Давидъ: [д]Соломонъ сынъ ми е младъ и
нѣженъ; и домъ-тъ, който ще ся съгради
Господу, трѣбува да е крайно великолѣ-
пенъ, именитъ и славенъ въ всичкѫ все-
леннѫіѭ: ще направіѭ прочее приготве-
ніе за него. И направи Давидъ голѣмо
приготвеніе прѣди смърть-тѫ си.
6 Тогазь повыка Соломона сына си, та
му заповѣда да съгради домъ-тъ на Го-
7 спода Бога Израилева. И рече Давидъ
Соломону: Сыне мой, [е]азъ пожелахъ въ
сърдце-то си да съградіѭ [ж]домъ за име-
8 то на Господа Бога моего; Но дойде ми
слово Господне, и рече: Много [з]кръвь си
пролѣлъ, и голѣмы бойове си направилъ:
ты нѣма да съградишь домъ за име-то
ми, защото си пролѣлъ много кръвь на
9 земіѭ-тѫ прѣдъ мене. Ето, [и]ще ти ся
роди сынъ, който ще бѫде мѫжъ на
спокойствіе: и [і]ще го успокоіѭ отъ всич-
кы-тѣ му непріятели наоколо; защото
*Соломонъ ще бѫде име-то му, и въ не-
говы-тѣ дни ще дамъ миръ и тишинѫ на
10 Израиля. [к]Той ще съгради домъ за име-
то ми: и той [л]ще ми бѫде сынъ, и азъ
нему отецъ: и ще утвърдіѭ прѣстолъ-тъ
на царство-то му надъ Израиля до вѣка.
11 Сега, сыне мой, [м]Господь да е съ тебе:
и да благоуспѣешь, та да съградишь
домъ-тъ на Господа Бога твоего, както
12 говорѝ за тебе. Само [н]Господь да ти да-
де мудрость и разумъ, и да тя постави
надъ Израиля, за да съхраняваше законъ-
13 тъ на Господа Бога твоего. [о]Тогазь ще
благоуспѣешь, ако внимаешь да вършишь
повелѣнія-та и сѫдбы-тѣ, които Господь
заповѣда на Моисея за Израиля: [п]бѫди
крѣпъкъ и мѫжественъ: не бой ся, и не
ся страхувай.
14 И ето, азъ въ бѣдствія-та си пригот-
вихъ за домъ-тъ Господень сто тысящы
таланта злато, и тысящѫ тысящы таланта
сребро: а мѣдь и желѣзо [р]нетеглено, за-
щото е много: и приготвихъ и дървіе и
15 каменіе: и ты придай на тѣхъ. А имашь
[с]и работницы доста много, каменосѣчцы
и зидари и дърводѣлцы, и всякакъвъ
16 видъ искусны въ всяко дѣло. Злато-то,
сребро-то, и мѣдь-та, и желѣзо-то, сѫ
безбройны. Стани та прави, и [с]Господь
да е съ тебе!
17 Заповѣда още Давидъ на всичкы-тѣ
Израилевы князове да помогнѫтъ на Со-
18 ломона сына му, и рече: Не е ли съ
васъ Господь Богъ вашъ, и не [т]даде ли
ви успокоеніе отъ всякѫдѣ? защото прѣ-
даде въ рѫкѫ-тѫ ми жители-тѣ на тѫзи
земіѭ: и земя-та ся покори прѣдъ Го-
19 спода, и прѣдъ неговы-тѣ людіе. [у]Дайте
прочее сърдце-то си и душѫ-тѫ си за
да търсите Господа Бога вашего: и ста-
нѣте, та съградѣте святилище-то на Го-
спода Бога, за [ф]да донесете ковчегъ-тъ
на завѣтъ-тъ Господень, и святы-тѣ Бо-
жіи сѫсѫды, въ домъ-тъ който ще ся
съгради [х]за име-то на Господа.

ГЛАВА 23.

1 И Давидъ като остарѣ, и ся насыти съ
дни, [а]направи Соломона сына си царь
надъ Израиля.

[л] 2 Цар. 24; 24.
[м] Лев. 9; 24. 2 Лѣт. 3; 1. 7; 1.
[н] Гл. 16; 39.
[о] 3 Цар. 3; 4. Гл. 16; 39. 2 Лѣт. 1; 3.

—

[а] Втор. 12; 5. 2 Цар. 24; 18. Гл. 21; 18, 19, 26, 28. 2 Лѣт. 3; 1.
[б] 3 Цар. 9; 21.
[в] Ст. 14. 3 Цар. 7; 47.
[г] 3 Цар. 5; 6.
[д] Гл. 29; 1.
[е] 2 Цар. 7; 2. 3 Цар. 8; 17. Гл. 17; 1. 28; 2.
[ж] Втор. 12; 5, 11.
[з] 3 Цар. 5; 3. Гл. 28; 3.
[и] Гл. 28; 5.
[і] 3 Цар. 4; 25. 5; 4.
* Миренъ.
[к] 2 Цар. 7; 13. 3 Цар. 5; 5. Гл. 17; 12, 13. 28; 6.
[л] Евр. 1; 5.
[м] Ст. 16.
[н] 3 Цар. 3; 9, 12. Псал. 72; 1.
[о] Іис. Нав. 1; 7, 8. Гл. 28; 7.
[п] Втор. 31; 7, 8. Іис. Нав. 1; 6, 7, 9. Гл. 28; 20.
[р] Ст. 3.
[с] Ст. 11.
[т] Втор. 12; 10. Іис. Нав. 22; 4. 2 Цар. 7; 1. Гл. 23; 25.
[у] 2 Лѣт. 20; 3.
[ф] 3 Цар. 8; 6, 21. 2 Лѣт. 5; 7. 6; 11.
[х] Ст. 7. 3 Цар. 5; 3.

—

[а] 3 Цар. 1; 33—39. Гл. 23; 5.

2 И събра всичкы-тѣ Израилевы князове,
3 и свещенницы-тѣ, и Левиты-тѣ. А Леви-
ти-тѣ бѣхѫ изброени [б]отъ тридесеть го-
дины и нагорѣ: и като ся изброихѫ мѫ-
жіе-тѣ единъ по единъ, число-то имъ бѣ
4 тридесеть и осмь тысящи. Отъ тѣхъ, *рече*
Давидъ, двадесеть и четыри тысящи да
сѫ настоятели въ дѣло-то на домъ-тъ Го-
сподень; а шесть тысящи [в]надзиратели и
5 сѫдіи: И четыри тысящи вратари; и че-
тыри тысящи които да пѣѭтъ Господу
съ орѫдія-та, [г]които направихъ, за да
6 хвалятъ *Господа*. И [д]раздѣли гы Давидъ
на отдѣленія според Левіины-тѣ сынове:
Гирсона, Кааѳа, и Мерарія.
7 [е]Отъ Гирсоновцы-тѣ бѣхѫ: Ладанъ, и
8 Семей. Ладанови-тѣ сынове бѣхѫ: Іехі-
илъ князь-тъ, и Зеѳамъ, и Іоиль, трима.
9 Семееви-тѣ сынове: Селомиѳъ, и Азіилъ,
и Арранъ, трима. Тѣ бѣхѫ началници-тѣ
10 на Ладановы-тѣ отечествія. А Семееви-тѣ
сынове: Іааѳъ, Зиза, и Іеусъ, и Верія.
11 Тѣ бѣхѫ Семееви сынове, четырма. А
Іааѳъ бѣ началникъ-тъ, и Зиза вторый: а
Іеусъ и Верія нѣмахѫ много сынове: за
това ся изброихѫ купно, като едно оте-
чествіе.
12 [ж]Кааѳови-тѣ сынове: Амрамъ, Иссааръ,
13 Хевронъ, и Озіилъ, четырма. [з]Амрамови-
тѣ сынове: Ааронъ и Моисей: и [и]Ааронъ
бѣ отдѣленъ, той и сынове-тѣ му, [і]за да
освятяватъ прѣсвяты-тѣ нѣща всякога,
за да кадятъ прѣдъ Господа, [к]да му слу-
жатъ, и [л]да благославятъ въ име-то му
14 за всегда. А [м]сынове-тѣ на Моисея Бо-
жій-тъ человѣкъ ся счислихѫ съ Левіино-
15 то племе. [н]Сынове-тѣ на Моисея бѣхѫ
16 Гирсамъ и Еліезеръ. Отъ Гирсамовы-тѣ
17 сынове, [о]Суваилъ бѣ началникъ-тъ. И
Еліезеровъ-тъ сынъ бѣше Равія началникъ-
тъ: и нѣмаше Еліезеръ другы сынове; а
[п]на Равіѭ сынове-тѣ бѣхѫ прѣмного.
18 Отъ Иссаарови-тѣ сынове, Селомиѳъ бѣ
19 началникъ-тъ. [р]Хевронови-тѣ сынове бѣ-
хѫ: Іерія първый, Амарія вторый, Яа-
20 зіилъ третій, и Іекамеамъ четвъртый. Озі-
илови-тѣ сынове: Михей първый, и Іессія
вторый.
21 [с]Мераріеви-тѣ сынове: Маалій и Мусій.
Маалієви-тѣ сынове: Елеазаръ и [т]Кисъ.
22 А Елеазаръ умрѣ, и [у]нѣмаше сынове, но
дъщери: и [ф]зѣхѫ гы братія-та имъ Ки-
23 сови-тѣ сынове. [х]Мусіини-тѣ сынове: Ма-
алій, и Едеръ, и Іеримоѳъ, трима.
24 Тѣ бѣхѫ [ц]Левіини сынове споредъ оте-
ческы-тѣ си домове, началници на отече-
ствія-та си, споредъ изброеніе-то си, из-
броени по име, единъ по единъ, които
правѣхѫ дѣла-та на службѫ-тѫ на домъ-
тъ Господень, отъ [ч]двадесеть години и
25 нагорѣ. Защото Давидъ рече: Господь
Богъ Израилевъ [ш]даде спокойствіе на
людіе-тѣ си, и ще обитаватъ въ Іеруса-
26 лимъ за всегда. А Левити-тѣ [щ]не щѫтъ
вече да носятъ скиніѭ-тѫ, и всичкы-тѣ
27 нейны съсѫды за службѫ-тѫ ѝ. Заради
това споредъ послѣдни-тѣ думы на Дави-
да, Левіини-тѣ сынове бѣхѫ изброени
28 отъ двадесеть години и нагорѣ; Понеже
тѣхна-та работа бѣ да прѣдстояватъ на
Аароновы-тѣ сынове, въ слугуваніе-то на
домъ-тъ Господень, надъ дворове-тѣ, и
надъ обиталища-та, и надъ очищеніе-то
на всичкы-тѣ святы нѣща, и за да вър-
29 шатъ слугуваніе-то на домъ-тъ Божій, И
за [ъ]хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, и [ы]за
чисто-то брашно на хлѣбны-тѣ приноше-
нія, и [ь]за бесквасны-тѣ коры, и за [ѣ]нѣ-
ща-та въ сковрадѫ *пържены*, и за прѣпър-
30 жены-тѣ, и [ю]за всякакъвъ видъ мѣрѫ: И
да стоятъ всякѫ зарань за да славятъ
и да хвалятъ Господа, подобно и вечеръ:
31 И да приносятъ Господу всичкы-тѣ все-
съжженія въ [я]сѫбботы-тѣ, и въ новомѣ-
сечія-та, и [ѫ]въ праздницы-тѣ, споредъ
число-то, споредъ опрѣдѣлено-то имъ,
32 всякога прѣдъ Господа: И [ѭ]да пазятъ
стражѫ-тѫ на скиніѭ-тѫ на събраніе-то,
и [а]стражѫ-тѫ на святилище-то, и стра-
жѫ-тѫ на братія-та си Аароновы-тѣ сы-
нове въ слугуваніе-то на домъ-тъ Госпо-
день.

ГЛАВА 24.

1 И *тѣзи бѣхѫ* отдѣленія-та на Аароновы-
тѣ сынове: [а]Аронови-тѣ сынове: Надавъ,
2 и Авіудъ, Елеазаръ, и Иѳамаръ. И [б]умрѣ-
хѫ Надавъ и Авіудъ прѣди отца си, и нѣ-
махѫ сынове; за това священствовахѫ
3 Елеазаръ и Иѳамаръ. И раздѣли гы Давидъ
и Садокъ отъ Елеазаровы-тѣ сынове, и
Ахимелехъ отъ Иѳамаровы-тѣ сынове,
споредъ исчисленіе-то имъ въ службѫ-
тѫ имъ.
4 А намѣрихѫ ся повече началници отъ
Елеазаровы-тѣ сынове, нежели отъ Иѳа-
маровы-тѣ сынове; и раздѣлихѫ ся *така*:
отъ Елеазаровы-тѣ сынове бѣхѫ шестна-
десеть началници на отеческый домъ, а

б Чисх. 4; 3, 47.
в Втор. 16; 18. Гл. 26; 29. 2 Лѣт. 19; 8.
г Виж. 2 Лѣт. 29; 25, 26. Амос. 6; 5.
д Исх. 6; 16. Числ. 26; 57. Гл. 6; 1 и дрг. 2 Лѣт. 8; 14. 29; 25.
е Гл. 26; 21.
ж Исх. 6; 18.
з Исх. 6; 20.
и Исх. 28; 1. Евр. 5; 4.
і Исх. 30; 7. Числ. 16; 40. 1 Цар. 2; 28.
к Втор. 21; 5.
л Числ. 6; 23.
м Виж. Гл. 26; 23—25.
н Исх. 2; 22. 18; 3, 4.
о Гл. 26; 24.
п Гл. 26; 25.
р Гл. 24; 23.
с Гл. 24; 26.
т Гл. 24; 29.
у Гл. 24; 28.
ф Виж. Числ. 36; 6, 8.
х Гл. 24; 30.
ц Числ. 10; 17, 21.
ч Ст. 27. Виж. Числ. 1; 3. 4; 3. 8; 24. Ездр. 3; 8.
ш Гл. 22; 18.
щ Числ. 4; 5 и дрг.
ъ Исх. 25; 30.
ы Лев. 6; 20. Гл. 9; 29 и дрг.
ь Лев. 2; 4.
ѣ Лев. 2; 5, 7.
ю Лев. 19; 35.
я Числ. 10; 10. Псал. 81; 3.
ѫ Лев. 23; 4.
ѭ Числ. 1; 53.
а Числ. 3; 6—9.

—

а Лев. 10; 1, 6. Числ. 26; 60.
б Числ. 3; 4. 26; 61.

отъ Иѳамаровы-тѣ сынове осмь *начални-*
5 *ци* на отеческый домъ. И раздѣлихѫ гы
съсъ жрѣбіе, помежду имъ; защото управители
на святилище-то, и управители
на *домъ-тъ* Божій, бѣхѫ отъ Елеазаровы-
тѣ сынове, и отъ Иѳамаровы-тѣ сынове.
6 И Семаія Наѳанаиловъ-тъ сынъ писецъ-тъ,
който бѣ отъ Левиты-тѣ, написа
гы прѣдъ царя, и князове-тѣ, и Садока
священникъ-тъ, и Ахимелеха Авіаѳаровъ-
тъ сынъ, и *прѣдъ* началницы-тѣ на отечествія-та
на священницы-тѣ, и на Левиты-
тѣ, и земаше ся едно отечествіе отъ Елеазара,
и едно отъ Иѳамара.
7 А първо жрѣбіе излѣзе на Іоіарива,
8 второ на Іедаіѭ, Трето на Харима, че-
9 твърто на Сеорима, Пето на Мелхіѭ,
10 шесто на Меіамина, Седмо на Аккоса,
11 осмо на [в]Авіѭ, Девето на Іисуя, десето
12 на Сеханіѭ, Единадесето на Еліасива,
13 дванадесето на Іакима, Тринадесето на
14 Уффѫ, четыринадесето на Іесевава, Пет-
надесето на Велгѫ, шестнадесето на Ем-
15 мира, Седмнадесето на Изира, осмнаде-
16 сето на Афисиса, Деветнадесето на Пе-
17 ѳаіѭ, двадесето на Іезекіиля, Двадесеть
и първо на Іахина, двадесеть и второ на
18 Гамула, Двадесеть и трето на Делаіѭ,
двадесеть и четвърто на Маазіѭ.
19 Тѣзи бѣхѫ нарежданія-та имъ въ служ-
бѫ-тѫ имъ, [г]за да влазятъ въ домъ-тъ
Господенъ, споредъ опрѣдѣлено-то имъ
чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Аарона отца имъ,
както му заповѣда Господь Богъ Израилевъ.
20 А за останѫлы-тѣ Левіины сынове:
отъ Амрамовы-тѣ сынове бѣ [д]Суваилъ,
21 отъ Суваиловы-тѣ сынове Іадаія. За [е]Равіѭ
отъ Равіины-тѣ сынове, първый бѣ
22 Іессіѭ. Отъ Иссаарцы-тѣ, [ж]Селомоѳъ:
23 отъ Селомоѳовы-тѣ сынове, Іааѳъ. А [з]*Хесронови-тѣ*
сынове *бѣхѫ* Іерія *първый*, Амарія
вторый, Язіилъ третій, Іекамеамъ
24 четвъртый. Отъ Озіиловы-тѣ сынове Михей:
отъ Михеевы-тѣ сынове, Самиръ.
25 Михеевъ братъ бѣ Іессія: отъ Іессіины-
26 тѣ сынове, Захарія. [и]Мераріеви-тѣ сынове
бѣхѫ Маалій и Мусій: Язіинъ-тъ сынъ,
27 Вено. Мераріеви-тѣ сынове чрѣзъ Язіѭ,
28 Вено, и Соамъ, и Закхуръ, и Иврій. Отъ
Маалія бѣ Елеазаръ, [і]който нѣмаше сы-
29 нове. И за Киса: Кисовъ сынъ, Іераме-
30 илъ. И [к]Мусини-тѣ сынове, Маалій и
Едеръ и Іеримоѳъ. Тѣзи бѣхѫ сынове на
Левиты-тѣ споредъ отеческы-тѣ имъ до-
31 мове. Хвърлихѫ и тѣ жрѣбія, както братія-та
имъ Ааронови-тѣ сынове, прѣдъ
царь Давида, и прѣдъ Садока, и Ахимелеха,
и началницы-тѣ на отечествія-та на
священницы-тѣ и на Левиты-тѣ, колкото
за първы-тѣ си отцы, толкозь и за по
млады-тѣ си братія.

ГЛАВА 25.

1 А Давидъ, и князове-тѣ на воинство-
то, опрѣдѣлихѫ въ службѫ-тѫ [а]отъ Асафовы-тѣ
и Емановы-тѣ и Іедуѳуновы-тѣ
сынове, да пророчествуватъ съ китары и
съ псалтири, и съ кимвалы: а число-то
на тѣзи които ся занимавахѫ въ службѫ-
2 тѫ си бѣше, Отъ Асафовы-тѣ сынове
Закхуръ, и Іосифъ, и Наѳанія, и Асарила,
Асафови сынове, подъ наставленіе-то
на Асафа, който пророчествуваше подъ
3 рѫкѫ-тѫ на царя: Отъ Іедуѳуна, Іедуѳунови-тѣ
сынове: Годолія, и Іезрій, и
Исаія, *Семей*, Асавія, и Маттаѳія, шестина
подъ наставленіе-то на отца си Іедуѳуна,
който пророчествуваше съ китары, и
4 славословѣше Господа: Отъ Емана, Емановi-тѣ
сынове: Вуккія, Матѳанія, Озіилъ,
Суваилъ, и Іеримоѳъ, Ананія, Ананій,
Еліаѳа, Гиддалѳій, и Ромамѳіезеръ,
Іосвекаса, Маллоѳій, Оѳиръ, *и* Маазіоѳъ:
5 Всичкы тѣзи бѣхѫ сынове на Емана царскый-тъ
гледачъ въ Божіи-тѣ слова, *опрѣ-*
6 *дѣленъ* да възвышава рогъ-тъ. И даде Богъ
на Емана четыринадесеть сынове и три
дъщери. Всичкы тѣзи подъ наставленіе-то
на отца си бѣхѫ пѣснопѣѭще въ домъ-
тъ Господенъ съ кимвалы, псалтири, и
китары, за службѫ-тѫ на домъ-тъ Божій;
а Асафъ, Іедуѳунъ, и Еманъ бѣхѫ
7 [б]подъ рѫкѫ-тѫ на царя. И станѫ число-
то имъ съ братія-та имъ, изучены-тѣ въ
пѣянія-та Господни, двѣстѣ и осмдесеть
и осмь, всичкы-тѣ искусны.
8 И хвърлихѫ жрѣбія за редъ-тъ на
службѫ-тѫ малъкъ и голѣмъ, [в]искусенъ
9 и ученикъ наедно. И първо жрѣбіе излѣзе
на Іосифа за Асафа: второ на Годоліѭ:
той, и братія-та му, и сынове-тѣ
10 му бѣхѫ дванадесеть. Трето Закхуру:
той, сынове-тѣ му, и братія-та му двана-
11 десеть. Четвърто Іезрію: *той*, сынове-тѣ
12 му и братія-та му, дванадесеть. Пето на
Наѳаніѭ: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та
13 му дванадесеть. Шесто на Вуккіѭ: *той*,
сынове-тѣ му, и братія-та му, дванадесеть.
14 Седмо на Асарилѫ: *той*, сынове-тѣ му, и
15 братія-та му, дванадесеть. Осмо на Исаіѭ:
той, сынове-тѣ му, и братія-та му, двана-
16 десеть. Девето на Матѳаніѭ: *той*, сыно-
17 ве-тѣ му, и братія-та му, дванадесеть. Де-
сето Семею: *той*, сынове-тѣ му, и братія-
18 та му, дванадесеть. Единадесето Азареи-
лу: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та му,
19 дванадесеть. Дванадесето на Асавіѭ: *той*,
сынове-тѣ му, и братія-та му, дванадесеть.

в Неем. 12; 4, 17. Лук. 1; 5.
г Гл. 9; 25.
д Гл. 23; 16.
е Гл. 23; 17.
ж Гл. 23; 18.
з Гл. 23; 19. 26; 31.
и Исх. 6; 19. Гл. 23; 21.
і Гл. 23; 22.
к Гл. 23; 23.

—

а Гл. 6; 33, 39, 44.
б Ст. 2.
в 2 Лѣт. 23; 13.

—

20 Тринадесето Суваилу: *той*, сынове-тѣ му,
21 и братія-та му, дванадесеть. Четыринаде-
сето на Маттаѳіѭ: *той*, сынове-тѣ му, и
22 братія-та му, дванадесеть. Петнадесето
Іеримоѳу: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та
23 му, дванадесеть. Шестнадесето на Анані-
ѭ: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та му,
24 дванадесеть. Седмнадесето на Іосвекасѫ:
той, сынове-тѣ му, и братія-та му, два-
25 надесеть. Осмнадесето Ананію: *той*, сы-
нове-тѣ му, и братія-та му, дванадесеть.
26 Деветнадесето Маллоѳію: *той*, сынове-тѣ
27 му, и братія-та му, дванадесеть. Двадесето
на Еліаѳѫ: *той*, сынове-тѣ му, и братія-
28 та му, дванадесеть. Двадесеть и пьрво
Ѳѳиру: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та
29 му, дванадесеть. Двадесеть и второ Гид-
далѳію: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та
30 му, дванадесеть. Двадесеть и трето Маа-
зіоѳу: *той*, сынове-тѣ му, и братія-та му,
31 дванадесеть. Двадесеть и четвьрто Ро-
мамѳіезеру: *той*, сынове-тѣ му, и братія-
та му, дванадесеть.

ГЛАВА 26.

1 За отдѣленія-та на вратари-тѣ: отъ Ко-
реовцы-тѣ бѣ Меселемія Кореевъ-тъ сынъ,
2 отъ Асафовы-тѣ сынове. И сынове на Ме-
селеміѭ бѣхѫ: Захарія пьрвородный, Іе-
діилъ вторый, Зевадія третій, Іаѳніилъ че-
3 твьртый, Еламъ петый, Іоананъ шестый,
4 Еліоинай седмый. И Овидъ-едомови-тѣ
сынове: Семаія пьрвородный, Іозавадъ
вторый, Іоахъ третій, и Сахаръ четвьртый,
5 и Наѳанаилъ петый. Амміилъ шестый,
Иссахаръ седмый, Феуллаѳай осмый; за-
6 щото го Богъ благослови. А на сына му
Семаіѭ родихѫ ся сынове, които имахѫ
власть на отеческый-тъ си домъ; защото
7 *бѣхѫ* силни съ крѣпость. Семаіини-тѣ сы-
нове: Офній, и Рафаилъ, и Овидъ, *и* Ел-
завадъ, *Ахіо, Венхаилъ, Еліу, и Сема-
8 хія. Всичкы тѣзи отъ Овидъ-едомовы-тѣ
сынове, тѣ и сынове-тѣ имъ и братія-та
имъ, отъ Овидъ-едома, крѣпкы *и* достой-
ни за службѫ-тѫ, бѣхѫ шестдесеть и два.
9 А Меселемія имаше сынове и братія крѣп-
10 кы осмнадесеть. А [а]сынове-тѣ на Осѫ,
отъ Мераріины-тѣ сынове бѣхѫ: Симрій
пьрвый-тъ, (защото не бѣше пьрвороденъ,
11 но отецъ му го направи пьрвъ:) Хелхія
вторый, Тевалія третій, Захарія четвьр-
тый: всичкы-тѣ сынове и братія на Осѫ
бѣхѫ тринадесеть.
12 Помежду имъ станѫхѫ отдѣленія-та
на вратари-тѣ: началници-тѣ на силны-тѣ
дьржехѫ наредъ стражѫ-тѫ равно съ
братія-та си, за да слугуватъ въ домъ-тъ
13 Господень. А хвьрлихѫ жрѣбіе, малъкъ
и голѣмъ наедно, споредъ отеческый-тъ
14 си домъ, за всякы врата. И паднѫ жрѣ-
біе-то на Селеміѭ къмъ истокъ. Тогазь
хвьрлихѫ жрѣбіе за сына му Захаріѭ,
мудръ съвѣтникъ, и жрѣбіе-то му излѣзе
15 къмъ сѣверъ. Овидъ-едому, къмъ югъ: а
16 на сынове-тѣ му, Петасупимъ. На Суфи-
ма, и Осѫ, къмъ западъ, съ врата-та Са-
лехеѳъ, при пѫть-тъ на възлизаніе-то,
17 стража срещѫ стражѫ. Къмъ истокъ
бѣхѫ шестина Левити, къмъ сѣверъ че-
тырма въ день, къмъ югъ четырма въ
18 день, и къмъ Асупимъ по двама. Въ
Парваръ къмъ западъ, четырма къмъ
пѫть-тъ *на възлизаніе-то, и* двама въ Пар-
19 варъ. Тѣзи сѫ отдѣленія-та на вратари-
тѣ между Кореевы-тѣ сынове, и Мераріи-
ны-тѣ сынове.
20 А отъ Левиты-тѣ, Ахія бѣ надъ съкро-
вища-та на домъ-тъ Божій, и [б]надъ съ-
21 кровища-та на посвященія-та. Ладанови-
тѣ сынове: сынове-тѣ на Ладана Гирсо-
нецъ-тъ, началници на отечествія-та на
22 Ладана Гирсонецъ-тъ, бѣхѫ Іехіилъ: Іе-
хіилови-тѣ сынове, Зеѳамъ и братъ му Іо-
илъ бѣхѫ надъ съкровища-та на домъ-тъ
23 Господень. Отъ Амрамовцы-тѣ, Иссааров-
цы-тѣ, Хевроновцы-тѣ, *и* Озіиловцы-тѣ:
24 [в]Суваилъ сынъ-тъ на Гирсама Моисеевъ-
тъ сынъ, бѣ настоятель надъ съкровища-
25 та, А братія-та му, отъ Еліезера, на ко-
гото сынъ бѣ Равія, а сынъ неговъ Исаія,
а сынъ неговъ Іорамъ, а сынъ неговъ Зех-
26 рій, а [г]сынъ неговъ Селомиѳъ. Тойзи Се-
ломиѳъ и братія-та му бѣхѫ надъ всичкы-
тѣ съкровища на посвященія-та, които по-
святихѫ царь Давидъ, и князове-тѣ на
отечествія-та, тысященачалници-тѣ, и сто-
началници-тѣ, и началници-тѣ на воинство-
27 то. Отъ бойове-тѣ и отъ корысти-тѣ бѣхѫ
направили посвященіе, за устроеніе-то на
28 домъ-тъ Господень. И всичко което по-
святихѫ Самуилъ [д]гледачъ-тъ, и Саулъ
Кисовъ-тъ сынъ, и Авениръ Нировъ-тъ
сынъ, и Іоавъ Саруинъ-тъ сынъ всичко-
то посвященіе бѣ подъ рѫкѫ-тѫ на Се-
ломиѳа и на братія-та му.
29 Отъ Иссааровцы-тѣ: Хананія и сынове-
тѣ му бѣхѫ за вънгани-тѣ дѣла надъ
30 Израиля, [е]надзиратели и сѫдіи. Отъ Хе-
вроновцы-тѣ: Асавія и братія-та му, мѫ-
жіе крѣпкы тысяща и седмстотинъ, бѣхѫ
надзиратели на Израиля отсамъ Іорданъ
къмъ западъ, за всичкы-тѣ Господни дѣ-
31 ла, и за слугуваніе-то на царя. Между
Хевроновцы-тѣ началникъ бѣше [ж]Іерія,
между Хевроновцы-тѣ, споредъ родове-тѣ
имъ, споредъ отечествія-та. Въ четыри-
десето-то лѣто на Давидово-то царуваніе,
испытахѫ ся и изнамѣрихѫ ся между
тѣхъ силни съ крѣпость, [з]въ Іазиръ Га-
32 лаадъ. И братія-та му, мѫжіе крѣпкы,

* *Или* на които братія-та бѣ-хѫ крѣпкы.
а Гл. 16; 38.
б Гл. 28; 12. Мал. 3; 10.
в Гл. 23; 16.
г Гл. 23; 18.
д 1 Цар. 9; 9.
е Гл. 23; 4.
ж Гл. 23; 19.
з Виж. Іис. Нав. 21; 39.

бѣхѫ двѣ тысящи и седмстотинъ началници на отечествія, които постави царь Давидъ надъ Рувимцы-тѣ, и Гадцы-тѣ, и *надъ* половинѫ-тѫ Манассіино племе, за всяко Божіе дѣло, и [и]царско дѣло.

ГЛАВА 27.

1 А Израилеви-тѣ сынове споредъ исчисленіе-то имъ, началници-тѣ на отечествія-та и тысященачалници-тѣ, и стоначалници-тѣ, и чиновници-тѣ имъ които слугувахѫ на царя, по всичко що принадлежи на отдѣленія-та, които вхождахѫ и исхождахѫ отъ мѣсецъ въ мѣсецъ, прѣзъ всичкы-тѣ мѣсецы на годинѫ-тѫ, бѣхѫ двадесеть и четыри тысящи въ всяко отдѣленіе.
2 Надъ пьрво-то отдѣленіе, за пьрвый-тъ мѣсецъ, бѣ [а]Іасовеамъ Завдіиловъ-тъ сынъ: и въ отдѣленіе-то му бѣхѫ двадесеть и четыри тысящи. *Той* бѣше отъ Фа-
3 ресовы-тѣ сынове, князь на всичкы-тѣ началницы на воинства-та, за пьрвый-тъ
4 мѣсецъ. И надъ отдѣленіе-то на вторый-тъ мѣсецъ бѣше Додай Ахохецъ-тъ: а на отдѣленіе-то му князь Макелоѳъ: въ неговото отдѣленіе бѣхѫ подобно двадесеть и
5 четыри тысящи. Третій началникъ на воинство-то за третій-тъ мѣсецъ бѣше Ванаія сынъ на Іодая священника пьрвъ: и въ отдѣленіе-то му бѣхѫ двадесеть и
6 четыри тысящи. Тойзи Ванаія, [б]е сил-ный-тъ между тридесеть-тѣ, и надъ тридесеть-тѣ: а надъ отдѣленіе-то му бѣше
7 Аммизавадъ сынъ му. Четвьртый за четвьртый-тъ мѣсецъ [в]Асаилъ Іоавовъ-тъ братъ, и съ него Зевадія сынъ му: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри ты-
8 сящи. Петый началникъ за петый-тъ мѣсецъ Саммоѳъ Іезраецъ-тъ: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри тысящи.
9 Шестый за шестый-тъ месецъ [г]Ирасъ Еккисовъ-тъ сынъ Ѳекоецъ-тъ: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри тысящи.
10 Седмый за седмый-тъ мѣсецъ [д]Хелисъ Фелонецъ-тъ, отъ Ефремовы-тѣ сынове: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри
11 тысящи. Осмый за осмый-тъ мѣсецъ [е]Сивсехай Хусаѳецъ-тъ, отъ Заровцы-тѣ: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри ты-
12 сящи. Деветый за деветый-тъ мѣсецъ [ж]Авіезеръ Анаѳоѳецъ-тъ, отъ Веніаминцы-тѣ: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и
13 четыри тысящи. Десетый за десетый-тъ мѣсецъ [з]Маарай Нетофаѳецъ-тъ, отъ Заровцы-тѣ: и въ отдѣленіе-то му дваде-
14 сеть и четыри тысящи. Единадесетый за единадесетый-тъ мѣсецъ [и]Ванаія Пираѳонецъ-тъ, отъ Ефремовы-тѣ сынове: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри ты-
15 сящи. Дванадесетый за дванадесетый-тъ мѣсецъ Хелдай Нетофаѳецъ-тъ, отъ Гоѳоніила: и въ отдѣленіе-то му двадесеть и четыри тысящи.
16 А надъ Израилевы-тѣ племена, князь на Рувимовцы-тѣ бѣ Еліезеръ Зехріевъ-тъ сынъ: на Симеоновцы-тѣ, Сафатія сынъ-тъ
17 на Маахѫ: На Левиты-тѣ, [і]Асавія Кемуиловъ-тъ сынъ: на Аароновцы-тѣ Садокъ:
18 На Іудѫ, [к]Еліу, отъ Давидовы-тѣ братія: на Иссахара, Амрій Михаиловъ-тъ сынъ:
19 На Завулона, Исмаія Авдіевъ-тъ сынъ: на Нефѳалима, Іеримоѳъ Азріиловъ-тъ
20 сынъ: На Ефремовы-тѣ сынове, Осія Азазіевъ-тъ сынъ: на половинѫ-тѫ Манассіино племе, Іоиль Федаіевъ-тъ сынъ:
21 На половинѫ-тѫ Манассіино *племе* въ Галаадъ, Иддо Захаріевъ-тъ сынъ: на Веніамина, Іасіилъ Авенировъ-тъ сынъ:
22 На Дана, Азареилъ Іероамовъ-тъ сынъ. Тѣзи бѣхѫ князове на Израилевы-тѣ племена.
23 Нò Давидъ не зѣ число-то имъ отъ двадесеть годинъ и по долу на възрастъ; защото [л]Господь рече, че ще умножава
24 Израиля както звѣзды-тѣ на небе-то. Іоавъ Саруинъ-тъ сынъ начнѫ да брои, но не свьрши, защото [м]паднѫ за това гнѣвъ надъ Израиля: заради това не ся внесе число-то между повѣствованія-та на лѣтовницы-тѣ за царь Давида.
25 А надъ царскы-тѣ съкровища бѣ Азмавеѳъ Адіиловъ-тъ сынъ: и надъ съкровища-та на полета-та на градове-тѣ, и на села-та, и на твьрдѣли-тѣ, Іонаѳанъ
26 Озіевъ-тъ сынъ: А надъ тѣзи които работѣхѫ на поле-то, за земледѣліе, Езрій,
27 Хелувовъ-тъ сынъ: А надъ лозія-та, Семей Рамаѳецъ-тъ: а надъ приходъ-тъ на лозія-та, за влагалища на вино, Завдій
28 Сифаміевъ: А надъ маслины-тѣ и черницы-тѣ, които бѣхѫ въ поле-то, Ваалананъ Гедерецъ-тъ: а надъ влагалища-та на
29 елей-тъ, Іоасъ: А надъ говеда-та които пасѣхѫ въ Саронъ, Ситрай Саронецъ-тъ: а надъ говеда-та които бѣхѫ въ долове-
30 тѣ, Сафатъ Адлаіевъ-тъ сынъ: А надъ камилы-тѣ, Овилъ Исмаилецъ-тъ: а надъ
31 ослы-тѣ, Іадаія Мероноѳецъ-тъ: А надъ овцы-тѣ, Іазизъ Агарецъ-тъ. Всичкы тѣзи бѣхѫ настойници на имотъ-тъ на царь Давида.
32 А Іонаѳанъ, Давидовъ-тъ стрыка, бѣше съвѣтникъ, мѫжъ разуменъ, и книжникъ: а Іехіилъ, Ахмоніевъ-тъ сынъ, бѣше съ
33 царскы-тѣ сынове: А [н]Ахитофелъ царскый съвѣтникъ: а [о]Хусай Архіецъ-тъ,

и 2 Лѣт. 19; 11.

—

а Гл. 11; 11.
б 2 Цар. 23; 20, 22, 23. Гл. 11; 22 и дрг.
в 2 Цар. 23; 24. Гл. 11; 26.
г Гл. 11; 28.
д Гл. 11; 27.
е 2 Цар. 21; 18. Гл. 11; 29.
ж Гл. 11; 28.
з 2 Цар. 23; 28. Гл. 11; 30.
и Гл. 11; 31.
і Гл. 26; 30.
к 1 Цар. 16; 6.
л Быт. 15; 5.
м 2 Цар. 24; 15. Гл. 21; 7.
н 2 Цар. 15; 12.
о 2 Цар. 15; 37. 16; 16.

34 пріятель на царя: А по Ахитофела, Іодай
Ванаіевъ-тъ сынъ, и [п]Авіаѳаръ: а военачалникъ
царевъ, [р]Іоавъ.

ГЛАВА 28.

1 И свыка Давидъ всичкы-тѣ Израилевы
князове: [а]князове-тѣ на племена-та, и
[б]князове-тѣ на отдѣленія-та които слу-
гувахѫ на царя, и тысященачалницы-тѣ,
и стоначалницы-тѣ, и [в]настоятели-тѣ на
всичкый-тъ имотъ и стяжанія на царя
и на синове-тѣ му, съсъ скопцы-тѣ, и
[г]юнацы-тѣ, и всичкы-тѣ силны съ крѣ-
пость, въ Іерусалимъ.
2 И станѫ царь Давидъ на нозѣ-тѣ си,
та рече: Чуйте мя, братіе мои, и людіе
мои: [д]азъ имахъ въ сърдце-то си да съ-
градіѭ упокоителенъ домъ за ковчегъ-тъ
на завѣтъ-тъ Господенъ, и [е]за подножіе-
то на нозѣ-тѣ на Бога нашего: и напра-
3 вихъ пріуготовленіе за съграденіе-то. Но
Богъ ми рече: [ж]Ты нѣма да съградишь
домъ-тъ на име-то ми, защото си мѫжъ
4 на бойове, и много кръвь си пролѣлъ. А
Господь Богъ Израилевъ [з]избра мене отъ
всичкый-тъ ми бащинъ домъ, за да сьмь
царь надъ Израиля въ вѣкъ; защото из-
бра [и]Іудѫ князь: а отъ домъ-тъ Іудинъ
избра [і]домъ-тъ на отца ми: и [к]между сы-
нове-тѣ на отца ми благоизволи да на-
прави мене царь надъ всичкый Израиль:
5 И [л]отъ всичкы-тѣ ми сынове, (защото
Господь ми даде много сынове,) [м]избра
Соломона сына ми, за да сѣдне на прѣ-
столъ-тъ на царство-то Господне, надъ
6 Израиля. И рече ми: [н]Соломонъ сынъ ти,
той ще съгради домъ-тъ ми и дворове-тѣ
ми; защото го избрахъ да ми е сынъ, и
7 азъ ще му бѫдѫ отецъ: И ще утвърдіѫ
царство-то му до вѣка, [о]ако остане по-
стоянъ за да върши заповѣди-тѣ ми и
8 сѫдбы-тѣ ми, както въ тойзи день. Сега
прочее, прѣдъ всичкый Израиль *прѣдъ* съ-
браніе-то Господне, и въ уши-тѣ на Бога
нашего, *говорѭ ви:* пазѣте и търсѣте
всичкы-тѣ заповѣди на Господа Бога ва-
шего, да наслѣдите *тѫзи* добрѫ земіѭ, и
да іѭ оставите послѣ отъ васъ наслѣдіе
на сынове-тѣ си за всегда.
9 И ты, Соломоне сыне мой, [п]познай Бо-
га на отца си, и служи му [р]съ цѣло
сърдце и съсъ доброволнѫ душѫ; защото
[с]Господь испытува всичкы-тѣ сърдца, и
знае всичкы-тѣ помыслы на умъ-тъ: [т]ако
го търсишь, ще ти ся намѣрува, ако ли
го оставишь, ще тя отхвърли за всегда.
10 Виждь сега, че [у]Господь тя избра за да
съградишь домъ за святилище; бѫди крѣ-
пъкъ, и върши.
11 И даде Давидъ на Соломона сына си
[ф]начертаніе-то на прѣдхраміе-то, и на
домове-тѣ му, и на съкровищницы-тѣ му,
и на горницы-тѣ му, и на вѫтрешни-тѣ
му стаи, и на домъ-тъ на очистилище-то,
12 И начертаніе-то на всичко колкото зѣ
чрѣзъ Духъ-тъ, за дворове-тѣ на домъ-тъ
Господень, и за всичкы-тѣ наоколо оби-
талища, за [х]съкровищницы-тѣ на домъ-тъ
Божій, и съкровищницы-тѣ на посвяще-
13 нія-та: И за отдѣленія-та на священни-
цы-тѣ и Левиты-тѣ, и за всяко дѣло на
службѫ-тѫ въ домъ-тъ Господень, и за
всичкы-тѣ съсѫды на службѫ-тѫ въ
14 домъ-тъ Господень: За злато съ теглил-
кѫ за златны-тѣ, за всичкы-тѣ съсѫды
на всякакъвъ видъ службѫ, *и* за *сребро*
съ теглилкѫ за всичкы-тѣ сребърны съ-
сѫды, за всичкы-тѣ съсѫды на всяка-
15 къвъ видъ службѫ: И тежинѫ-тѫ за
златны-тѣ свѣтилницы, и за златны-тѣ
имъ свѣтила, съ теглилкѫ за всякой свѣ-
тилникъ, и за свѣтила-та му: и за сре-
бърны-тѣ свѣтилницы съ теглилкѫ, за
свѣтилникъ-тъ и за свѣтила-та му, спо-
редъ употрѣбеніе-то на всякой свѣтил-
16 никъ. И злато съ теглилкѫ за трапезы-
тѣ *на хлѣбове-тѣ* на прѣдложеніе-то за
всякѫ трапезѫ: и сребро за сребърны-тѣ
17 трапезы: И чисто злато за вилицы-тѣ, и
за легены-тѣ, и за възливалницы-тѣ: и за
златны-тѣ крондиры съ теглилкѫ за вся-
кой крондиръ: подобно съ теглилкѫ за
18 всякой сребърнъ крондиръ. И за олтарь-тъ
на каденіе-то, очистено злато съ теглил-
кѫ: и злато за начертаніе-то на колесни-
цѫ-тѫ [ц]на херувимы-тѣ, които распро-
стиратъ *крыла,* та покрыватъ ковчегъ-тъ
19 на завѣтъ-тъ Господень. Всичко това, *ре-
че Давидъ,* [ч]Господь ми даде да разумѣіѫ
чрѣзъ написаніе съ рѫкѫ-тѫ си, всичкы-
тѣ дѣла на начертаніе-то.
20 И рече Давидъ на Соломона сына си:
[ш]Бѫди крѣпъкъ и мѫжественъ, и вър-
ши: не бой ся, нито да имашь страхъ;
защото Господь Богъ, Богъ мой, е съ те-
бе: [щ]нѣма да тя остави, нито ще тя на-
пусне, додѣ свършишь всичко-то дѣло за
21 службѫ-тѫ на домъ-тъ Господень. И ето,
[ъ]отдѣленія-та на священницы-тѣ и Леви-
ты-тѣ, за всякѫ службѫ на домъ-тъ Бо-
жій; и за всяко дѣло *ще бѫдѫтъ* съ тебе

п 3 Цар. 1; 7.
р Гл. 11; 6.

—

а Гл. 27; 16.
б Гл. 27; 1, 2.
в Гл. 27; 25.
г Гл. 11; 10.
д 2 Цар. 7; 2. Псал. 132; 3, 4, 5.
е Псал. 99; 5. 132; 7.
ж 2 Цар. 7; 5, 13. 3 Цар. 5; 3. Гл. 17; 4. 22; 8.
з 1 Цар. 16; 7—13.
и Быт. 49; 8. Гл. 5; 2. Псал. 60; 7. 78; 68.
і 1 Цар. 16; 1.
к 1 Цар. 16; 12, 13.
л Гл. 3; 1 и дрг. 23; 1.
м Гл. 22; 9.
н 2 Цар. 7; 13, 14. Гл. 22; 9, 10. 2 Лѣт. 1; 9.
о Гл. 22; 13.
п Іер. 9; 24. Осія 4; 1. Іоан. 17; 3.
р 4 Цар. 20; 3. Псал. 101; 2.
с 1 Цар. 16; 7. 3 Цар. 8; 39. Гл. 29; 17. Псал. 7; 9. 139; 2. Прит. 17; 3. Іер. 11; 20. 17; 10. 20; 12. Откр. 2; 23.
т 2 Лѣт. 15; 2.
у Ст. 6.
ф Виж. Исх. 25; 40. Ст. 19.
х Гл. 26; 20.
ц Исх. 25; 18—22. 1 Цар. 4; 4. 3 Цар. 6; 23 и дрг.
ч Виж. Исх. 25; 40. Ст. 11, 12.
ш Втор. 31; 7, 8. Іис. Нав. 1; 6, 7, 9. Гл. 22; 13.
щ Іис. Нав. 1; 5.
ъ Гл. 24, 25, 26.

[ы]всякой усерденъ въ мудрость за всякаквж работж; така и князове-тѣ и всичкы-тѣ людіе, въ всичкы-тѣ твои заповѣди.

ГЛАВА 29.

1 Тогазъ рече царь Давидъ на всичко-то
събраніе: Соломонъ сынъ ми, когото самъ
Богъ избра, *още* е [а]младъ и нѣженъ: а
дѣло-то голѣмо; защото тая палата не е
2 за человѣка, но е за Господа Бога. Азъ
прочее приготвихъ споредъ всичкж-тж си
силж за домъ-тъ на Бога моего, злато-то
за златны-тѣ, и сребро-то за сребьрны-тѣ,
и мѣдь-тж за мѣдны-тѣ, желѣзо-то за желѣзны-тѣ, и дървіе за дървены-тѣ, [б]оникс-
совы каменіе, и *каменіе* за спояваніе, каменіе стивіевидны и пьстрошарны, и всякаквы скжпоцѣнны каменіе, и множество
3 мраморы. И още за желаніе-то ми къмъ
домъ-тъ на Бога моего, освѣнь всичко що
приготвихъ за святый-тъ домъ, дадохъ *и*
отъ свой-тъ си имотъ повече злато и сре-
4 бро за домъ-тъ на Бога моего: Три тысящы
таланта злато, отъ [в]Офирско-то злато, и
седмь тысящы таланта очистено сребро, за
5 да покрыіжтъ стѣны-тѣ на домове-тѣ: Злато-то за златны-тѣ, и сребро-то за сребьрны-тѣ, и за всичко работаніе съ ржцѣ-тѣ
на художницы-тѣ. Кой прочее ще направи
днесь доброволно приношеніе Господу?
6 Тогазъ [г]князове-тѣ на отечествія-та, и
князове-тѣ на Израилевы-тѣ племена, и
тысященачалници-тѣ, и стоначалници-тѣ,
и [д]настоятели-тѣ на царскы-тѣ дѣла, по-
7 казахж усердіе, И дадохж за дѣло-то на
домъ-тъ Божій, злато петь тысящы таланта и десеть тысящы драхмы, и сребро
десеть тысящы таланта, и мѣдь осмнадесеть тысящы таланта, и сто тысящы та-
8 ланта желѣзо. И у които ся намѣрихж
каменіе, дадохж *гы* на съкровищницж-тж
на домъ-тъ Господень, съ ржкж-тж на
9 [е]Іехіила Гирсонецъ-тъ. И зарадовахж ся
людіе-тѣ, защото имахж усердіе, понеже
съ пълно сърдце [ж]приносѣхж доброволно
Господу; още и царь Давидъ ся зарадова
съ голѣмж радость.
10 И благослови Давидъ Господа прѣдъ
всичко-то събраніе; и рече Давидъ: Бла-
гословенъ си, Господи Боже на Израиля
11 отца нашего, отъ вѣка и до вѣка. [з]Твоя
е, Господи, величина-та, и сила-та, и ве-
лелѣпіе-то, и сіяніе-то, и слава-та; за-
щото е *твое* всичко що е на небе-то и
на земіж-тж: твое е царство-то, Господи,
и ты ся възвышавашь като глава надъ
12 всичко: И [и]богатство-то и слава-та отъ
тебе сж, и ты владѣешь надъ всичко: и
въ ржкж-тж ти е крѣпость-та и сила-та:
и въ ржкж-тж ти е да възвеличавашь и
13 да укрѣпявашь всичко. Сега прочее, Боже
нашъ, ный ти благодаримъ, и хвалимъ
14 твое-то славно име. Но кой сьмь азъ, и
кои сж людіе-тѣ ми, та да можемъ да ти
приносимъ доброволно приношеніе както
това? защото всичко-то е отъ тебе, и отъ
15 твое-то давамы тебѣ. Защото [і]смы чуж-
денци прѣдъ тебе, и пришелци, както
всичкы-тѣ ни отци: [к]дни-тѣ ни на земіж-
тж сж като сѣнка, и трайность нѣма.
16 Господи Боже нашъ, всичко това мно-
жество, което приготвихмы да ти съгра-
димъ домъ за свято-то твое име, отъ
17 твоіж-тж ржкж иде, и твое е всичко. И
познавамъ, Боже мой, че си ты [л]който
испытувашь сърдце-то, и [м]благоволишь
въ правдж-тж. Азъ съ правотж-тж на
сърдце-то си принесохъ доброволно всич-
ко това: и сега съ радость видѣхъ твои-
тѣ людіе, които присжтствуватъ тукъ, че
18 доброволно ти приносятъ. Господи Боже
на отцы-тѣ наши, Авраама, Исаака, и
Израиля, съхрани това за всегда въ сър-
дечны-тѣ размышленія на людіе-тѣ си, и
19 управи сърдце-то имъ къмъ тебе: И [н]дай
на Соломона сына ми съвършенно сърдце,
за да съхранява заповѣди-тѣ ти, и сви-
дѣтелства-та ти, и повелѣнія-та ти, и да
върши всичко, и да направи палатж-тж,
за [о]коіжто направихъ приготовленіе.
20 И рече Давидъ на всичко-то събраніе:
Благословѣте сега Господа Бога вашего.
И всичко-то събраніе благослови Господа
Бога на отцы-тѣ си, и като ся наведохж,
21 поклонихж ся Господу и на царя. И въ
слѣдующій-тъ день пожрѣхж жьртвы Го-
споду, и принесохж всесъжженія Госпо-
ду, тысящж юнцы, тысящж овны, тыся-
щж агнета, и възліянія-та имъ, и жьртвы
22 множество за всичкый Израиль: И ядохж
и пихж прѣдъ Господа въ онзи день, съ
голѣмж радость. И прогласихж вторый
пжть Соломона Давидовъ-тъ сынъ за
царь, и [п]помазахж *го* Господу за князь,
и Садока за священникъ.
23 Тогазъ Соломонъ сѣднж на прѣстолъ-тъ
Господень царь вмѣсто Давида отца си,
и благоуспѣваше: и всичкый Израиль му
24 ся покори. И всичкы-тѣ князове, и силни-
тѣ, още и всичкы-тѣ царь Давидови сы-
нове ся [р]покорихж на царь Соломона.
25 И възвеличи Господь крайно Соломона
прѣдъ всичкый Израиль, и [с]тури на него
царско величество, което не бѣ ималъ ни
единъ царь прѣди него въ Израиль.

[ы] Исх. 35; 25, 26. 36; 1, 2.
[а] 3 Цар. 3; 7. Гл. 22; 5. Прит. 4; 3.
[б] Виж. Иса. 54; 11, 12. Откр. 21; 18 и дрг.
[в] 3 Цар. 9; 28.
[г] Гл. 27; 1.
[д] Гл. 27; 25 и дрг.
[е] Гл. 26; 21.
[ж] 2 Кор. 9; 7.
[з] Мат. 6; 13. 1 Тим. 1; 17. Откр. 5; 13.
[и] Рим. 11; 36.
[і] Псал. 39; 12. Евр. 11; 13. 1 Петр. 2; 11.
[к] Іов. 14; 2. Псал. 90; 9. 102; 11. 144; 4.
[л] 1 Цар. 16; 7. Гл. 28; 9.
[м] Прит. 11; 20.
[н] Псал. 72; 1.
[о] Ст. 2. Гл. 22; 14.
[п] 3 Цар. 1; 35, 39.
[р] Еккл. 8; 2.
[с] 3 Цар. 3; 13. 2 Лѣт. 1; 12. Еккл. 2; 9.

26 Така Давидъ Іессеевъ-тъ сынъ царова
27 надъ всичкый Израиль; И [т]врѣме-то въ
което царова надъ Израиля бѣ четыри-
десеть години. [у]Седмь години царова въ
Хевронъ, а тридесеть и три царова въ
28 Іерусалимъ. И [ф]умрѣ съ добрѫ старость,
[х]сытъ отъ дни, богатства, и славѫ: и въ-
цари ся вмѣсто него Соломонъ сынъ му.
29 А дѣянія-та на царь Давида, първы-тѣ и
послѣдни-тѣ, ето сѫ писаны въ книгѫ-тѫ
на Самуила гледачъ-тъ, и въ книгѫ-тѫ на
Наѳана пророкъ-тъ, и въ книгѫ-тѫ на
30 Гада гледачъ-тъ, Съсъ всичко-то му цар-
ство, и съсъ силѫ-тѫ му, [ц]и врѣмена-та
които прѣминѫхѫ вързъ него и вързъ
Израиля, и вързъ всичкы-тѣ царства земны.

ВТОРА КНИГА НА ЛѢТОВНИЦЫ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 И [а]укрѣпи ся Соломонъ Давидовъ-тъ
сынъ на царство-то си: и [б]Господь Богъ
неговъ бѣ съ него, и крайно го [в]възве-
2 личи. И говорѝ Соломонъ на всичкый
Израиль, [г]на тысященачалницы-тѣ и сто-
началницы-тѣ, и на сѫдіи-тѣ, и на всич-
кы-тѣ князове отъ всичкый Израиль, на-
3 чалницы-тѣ на отечествія-та: И отидохѫ
Соломонъ, и всичко-то събраніе съ него,
на высоко-то мѣсто, което е [д]въ Гаваонъ;
защото тамъ бѣше скинія-та на събраніе-
то Божіе, коіѭто Моисей, рабъ-тъ Госпо-
4 день, направи въ пустынѭ-тѫ. А [е]Давидъ
бѣше възнеслъ ковчегъ-тъ Божій отъ Ки-
ріаѳіаримъ, дѣто му бѣ приготвилъ Да-
видъ; защото бѣ поставилъ шатъръ за
5 него въ Іерусалимъ. [ж]И мѣдный-тъ ол-
тарь който бѣ направилъ [з]Везелеилъ
сынъ-тъ на Урія, сына Орова, бѣ тамъ
прѣдъ скиниѭ-тѫ Господнѭ: и потърси-
6 хѫ го Соломонъ, и събраніе-то. И въз-
лѣзе Соломонъ тамъ на мѣдный-тъ олтарь
прѣдъ Господа, който бѣ прѣдъ скиниѭ-
тѫ на събраніе-то, та [и]принесе на него
тысящѫ всесъжженія.
7 [і]Въ онѫзи нощь яви ся Богъ Соло-
мону и рече му: Искай що да ти дамъ.
8 А Соломонъ рече Богу: Ты си направилъ
голѣмѫ милость на Давида отца ми, и
9 [к]поставилъ си мя царь вмѣсто него. Сега,
Господи Боже, да ся утвърди слово-то
ти *което си реклъ* на Давида отца ми;
защото [л]ты мя направи царь надъ людіе
10 много както пърсть-та на земѭ-тѫ. [м]Дай
ми сега мудрость и разумъ, [н]за да изли-
замъ и да влизамъ прѣдъ тѣзи людіе; за-
щото кой може да сѫди тойзи голѣмъ
твой народъ?
11 И [о]рече Богъ Соломону: Понеже си
ималъ това въ сърдце-то си, и не си
просилъ богатство, имѣнія, и славѫ, нито
животъ-тъ на тѣзи които тя ненавидятъ,
нито си просилъ много дни, но си про-
силъ за себе си мудрость и разумъ, за
да сѫдишь людіе-тѣ ми, надъ които тя
12 направихъ царь: Даватъ ти ся мудрость
и разумъ: и богатство, и имѣнія, и сла-
вѫ, ще ти дамъ, [п]както не е было на
царіе-тѣ които бѣхѫ прѣди тебе, нито
13 слѣдъ тебе ще бѫде подобно. Тогазъ ся
върнѫ Соломонъ въ Іерусалимъ, отъ вы-
соко-то мѣсто което е въ Гаваонъ, отъ
скиниѭ-тѫ на събраніе-то, и царуваше
надъ Израиля.
14 И [р]събра Соломонъ колесницы и кон-
ницы, и имаше тысящѫ и четыристотинъ
колесницы, и двадесеть тысящы конницы,
които тури въ градове-тѣ на колесницы-
тѣ, и при царя въ Іерусалимъ.
15 И [с]направи царь-тъ въ Іерусалимъ сре-
бро-то и злато-то като каменіе, и кедры-
тѣ направи като черницы-тѣ въ поле-то,
16 по множество-то. И [т]за Соломона извозу-
вахѫ коніе, изъ Египетъ: и кервани отъ
царскы търговцы земахѫ съ *опрѣдѣленѫ*
17 цѣнѫ стада *коніе.* А въвождахѫ и из-
вождахѫ изъ Египетъ еднѫ колесницѫ
за шестстотинъ сребърны *сикли,* и единъ

т 2 Цар. 5; 4. 3 Цар. 2; 11.
у 2 Цар. 5; 5.
ф Быт. 25; 8.
х Гл. 23; 1.
ц Дан. 2; 21.

—

а 3 Цар. 2; 46.
б Быт. 39; 2.
в 1 Лѣт. 29; 25.
г 1 Лѣт. 27; 1.
д 3 Цар. 3; 4. 1 Лѣт. 16; 39. 21; 29.
е 2 Цар. 6; 2, 17. 1 Лѣт. 15; 1.
ж Исх. 27; 1, 2. 38; 1, 2.
з Исх. 31; 2.
и 3 Цар. 3; 4.
і 3 Цар. 3; 5, 6.
к 1 Лѣт. 28; 5.
л 3 Цар. 3; 7, 8.
м 3 Цар. 3; 9.
н Чисх. 27; 17. Втор. 31; 2.
о 3 Цар. 3; 11, 12, 13.
п 1 Лѣт. 29; 25. Гл. 9; 22. Еккл. 2; 9.
р 3 Цар. 4; 26. 10; 26 и дрг. Гл. 9; 25.
с 3 Цар. 10; 27. Гл. 9; 27. Іов. 22; 24.
т 3 Цар. 10; 28, 29. Гл. 9; 28.

—

конь за сто и петдесеть: така и за всич-
кы-тѣ Хеттейскы царіе, и за Сирійскы-
тѣ царіе, извозуваніе-то ставаше чрѣзъ
тѣхнѫ рѫкѫ.

ГЛАВА 2.

1 И [а]рѣши Соломонъ да съгради домъ
на име-то Господне, и царскый домъ за
2 себе си. И [б]изброи Соломонъ седмдесеть
тысящы мѫжіе брѣменосцы, и осмдесеть
тысящы *каменосѣчцы въ горѫ-тѫ: и
три тысящы и шестстотинъ настойницы
надъ тѣхъ.
3 И проводи Соломонъ до Хирама Тир-
скый-тъ царь, и рече: [в]Както си напра-
вилъ на Давида отца ми, и си му пра-
тилъ кедры за да си съгради домъ да жи-
4 вѣе въ него, *направи така и менѣ.* Ето,
[г]азъ градіѫ домъ на име-то на Господа
Бога моего, да *го* посвятіѫ нему, [д]за да
ся приноси прѣдъ него благовоненъ те-
мянъ, и [е]всегдашни-тѣ *хлѣбове* на прѣдло-
женіе-то, и [ж]всесъжженія-та утренни и
вечерни, въ сѫбботы-тѣ, и въ новомѣсе-
чія-та, и въ праздницы-тѣ на Господа Бога
нашего. Това е длъжность на Израиля за
5 вынѫгы. А домъ-тъ който градіѫ е го-
лѣмъ; защото е [з]голѣмъ нашій Богъ надъ
6 всичкы-тѣ богове. Но [и]кой може да му
съгради домъ, когато небе-то и небе-то
на небеса-та не сѫ доволны да го вмѣ-
стятъ? А кой сьмь азъ, та да му съгра-
діѫ домъ? но само да кадіѫ прѣдъ него.
7 Сега прочее проводи ми мѫжъ искусенъ
за да работи въ злато, и въ сребро, и въ
мѣдь, и въ желѣзо, и въ багрѣно, и въ
червено, и въ синьо, и който знае да вае
ваянія, съ искусны-тѣ които сѫ съ мене
въ Іудеіѫ, и въ Іерусалимъ, [і]които Да-
8 видъ отецъ ми приготви. [к]Проводи ми и
кедровы дървіе, и елховы дървіе, и алму-
говы дървіе, отъ Ливанъ; защото азъ
знаіѫ че твои-тѣ раби знаіѫтъ да сѣкѫтъ
дървіе въ Ливанъ: и ето, мои-тѣ раби ще
9 бѫдѫтъ съ твои-тѣ рабы, За да ми при-
готвятъ дървіе изобилно; защото домъ-тъ
който азъ градіѫ ще бѫде голѣмъ и чу-
10 денъ. И ето, [л]ще дамъ на твои-тѣ рабы
дървосѣчцы-тѣ двадесеть тысящы корове
жито чукано, и двадесеть тысящы корове
ечимыкъ, и двадесеть тысящы ваѳы вино,
и двадесеть тысящы ваѳы елей.
11 И отговори Хирамъ Тирскый царь съ
писмо, което проводи Соломону: [м]Поне-
же Господь възлюби людіе-тѣ си, постави
12 тя царь надъ тѣхъ. Рече още Хирамъ:
[н]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ,
[о]Създатель-тъ на небе-то и на земіѫ-тѫ,
който даде на царь Давида мудръ сынъ,
който има остроуміе и разумъ, който ще
съгради домъ Господу, и царскый домъ
13 за себе си. Проваждамъ прочее сега че-
ловѣкъ искусенъ и разуменъ, мастора си
14 Хирама, [п]Сынъ на *еднѫ* женѫ отъ Да-
новы-тѣ дъщери, и на отца Тирянинъ,
художникъ за да работи въ злато, и въ
сребро, въ мѣдь, въ желѣзо, въ каменіе,
и въ дървіе, въ багрѣно, въ синьо, и въ
виссонъ, и въ червено: и да вае всяка-
къвъ видъ ваяніе, и да изнамѣрва всяко
изнамѣрваніе каквото му ся прѣдстави,
наедно съ твои-тѣ мудры, и съ мудры-тѣ
15 на господаря ми Давида отца ти. Сега
прочее нека проводи на рабы-тѣ си жито-
то, и ечимыкъ-тъ, елей-тъ, и вино-то,
16 [р]което господарь-тъ ми рече: А [с]ный ще
насѣчемъ дървіе отъ Ливанъ, за всичкѫ-
тѫ ти потрѣбѫ, и ще ти гы донесемъ съ
плотове прѣзъ море-то въ Іоппіѫ: и ты
ще гы възвозишь въ Іерусалимъ.
17 И [т]изброи Соломонъ всичкы-тѣ чужды
мѫжіе които бѣхѫ въ Израилевѫ-тѫ зе-
міѫ подирь изброеніе-то [у]съ което Да-
видъ отецъ му гы изброи: и намѣрихѫ
ся сто и петдесеть и три тысящи и шест-
18 стотинъ. И отъ тѣхъ [ф]направи седмдесеть
тысящы брѣменосцы и осмдесеть тысящы
каменосѣчцы въ горѫ-тѫ и три тысящы
и шестстотинъ настойницы върху дѣла-та
на людіе-тѣ.

ГЛАВА 3.

1 И [а]начнѫ Соломонъ да гради домъ-тъ
Господень [б]въ Іерусалимъ на хълмъ-тъ
Морія, дѣто ся яви *Господь* на Давида
отца му, на мѣсто-то което приготви Да-
видъ въ гумно-то на [в]Орнѫ Іевусецъ-тъ.
2 И начнѫ да гради въ вторый-тъ день на
вторый-тъ мѣсецъ, въ четвърто-то лѣто
на царуваніе-то си.
3 А [г]основаніе-то което тури Соломонъ
за да съгради домъ-тъ Божій бѣ това:
длъжина-та въ лакти, споредъ ветхѫ-тѫ
мѣркѫ, бѣ шестдесеть лакти, а ширина-та
4 двадесеть лакти. А [д]притворъ-тъ който бѣ
къмъ лице-то *на домъ-тъ*, имаше длъжи-
нѫ, споредъ ширинѫ-тѫ на домъ-тъ, два-
десеть лакти, а высочинѫ сто и двадесеть:
и обкова го извѫтрѣ съ чисто злато.
5 И [е]покры великый-тъ домъ съ елховы

а 3 Цар. 5; 5.
б 3 Цар. 5; 15. Ст. 18.
* *Или* дървосѣчцы.
в 1 Лѣт. 14; 1.
г Ст. 1.
д Исх. 30; 7.
е Исх. 25; 30. Лев. 24; 8.
ж Числ. 28; 3, 9, 11.
з Псал. 135; 5.
и 3 Цар. 8; 27. Гл. 6; 18. Иса. 66; 1.
і 1 Лѣт. 22; 15.
к 3 Цар. 5; 6.
л 3 Цар. 5; 11.
м 3 Цар. 10; 9. Гл. 9; 8.
н 3 Цар. 5; 7.
о Быт. 1; 2. Псал. 33; 6. 102; 25. 124; 8. 136; 5, 6. Дѣян. 4; 24. 14; 15. Откр. 10; 6.
п 3 Цар. 7; 13, 14.
р Ст. 10.
с 3 Цар. 5; 8. 9.
т Ст. 2. 3 Цар. 5; 13, 15, 16. 9; 20, 21. Гл. 8; 7, 8.
у 1 Лѣт. 22; 2.
ф Ст. 2.

—

а 3 Цар. 6; 1 и дрг.
б Быт. 22; 2. 14.
в 1 Лѣт. 21; 18. 22; 1.
г 3 Цар. 6; 2.
д 3 Цар. 6; 3.
е 3 Цар. 6; 17.

дървіе, които и обкова съ чисто злато, и
6 извая по него финицы и верижицы. И
украси домъ-тъ съсъ скѫпоцѣнны каменіе
за красотѫ: а злато-то бѣ злато отъ Фа-
7 руимъ. Обкова още съсъ злато домъ-тъ,
греды-тѣ, дверостълпы-тѣ, и стѣны-тѣ му:
и извая херувимы по стѣны-тѣ.
8 И направи домъ-тъ на святая святыхъ,
дължинѫ-тѫ му споредъ ширинѫ-тѫ на
домъ-тъ, двадесеть лакти, и ширинѫ-тѫ
му двадесеть лакти: и обкова го съ чи-
9 сто злато, отъ шестстотинъ таланта. А
тежина-та на гвоздіе-тѣ бѣше петдесеть
сикли злато. И обкова горницы-тѣ съсъ
злато.
10 И [ж]въ домъ-тъ на святая святыхъ на-
прави два херувима дѣло ваяно, и обко-
11 ва гы съсъ злато. А крыла-та на херуви-
мы-тѣ имахѫ дължинѫ двадесеть лакти:
едно-то крыло петь лакти, и досегаше
стѣнѫ-тѫ на домъ-тъ: и друго-то крыло
петь лакти, и досегаше крыло-то на дру-
12 гый-тъ херувимъ. И *едно-то* крыло на
другый-тъ херувимъ петь лакти, и досе-
гаше стѣнѫ-тѫ на домъ-тъ: и друго-то
крыло петь лакти, и досегаше крыло-то
13 на другый-тъ херувимъ. Крыла-та на тѣ-
зи херувимы ся простирахѫ двадесеть
лакти: и тѣ стоехѫ на нозѣ-тѣ си, и ли-
14 ца-та имъ гледахѫ къмъ домъ-тъ. И [з]на-
прави завѣсѫ-тѫ отъ синьо, и багрѣно,
и червено, и виссонъ, и исткà на неіѫ
херувимы.
15 Направи още прѣдъ домъ-тъ [и]два стъл-
па, тридесеть и петь лакти на высочинѫ,
и наглавіе-то което бѣ на главѫ-тѫ на
16 всякой, петь лакти. И направи верижицы
както въ давиръ-тъ, и тури *гы* на главы-
тѣ на стълпове-тѣ: [і]и направи сто нара,
17 и тури *гы* на верижицы-тѣ: И [к]постави
стълпове-тѣ прѣдъ лице-то на храмъ-тъ,
единъ отдесно, а единъ отлѣво: и нарече
име-то на онзи отдесно *Іахинъ, а име-то
на онзи отлѣво †Воазъ.

ГЛАВА 4.

1 И [а]направи мѣденъ олтарь, дължинѫ-
тѫ му двадесеть лакти, и ширинѫ-тѫ му
двадесеть лакти, и высочинѫ-тѫ му де-
сеть лакти.
2 [б]Направи още море-то лѣяно, десеть
лакти отъ устіе до устіе, кругло наоколо,
и высочинѫ-тѫ му петь лакти: и вървь
отъ тридесеть лакти го измѣрваше на-
3 около. И [в]подъ *устіе-то* му имаше подо-
біе на волове, които го окружавахѫ на-
около, десеть въ лакъть окружавахѫ
море-то наоколо. Два-та реда на волове-
4 тѣ бѣхѫ излѣяни заедно съ него. И сто-
еше на дванадесеть вола: три гледахѫ
къмъ сѣверъ, и три гледахѫ къмъ за-
падъ, и три гледахѫ къмъ югъ, и три
гледахѫ къмъ истокъ: и море-то върхъ
тѣхъ: и всичкы-тѣ имъ задницы бѣхѫ
5 къмъ вѫтрѣ. И дебелина-та му бѣ една
длань, и устіе-то му направено като
устіе на чашѫ, като цвѣтъ отъ кринъ: *и*
събираше когато бѣ пълно, [г]три тысящы
6 ваѳы. Направи още [д]десеть омывалницы,
и тури петь отдесно, и петь отлѣво, за
да мыѭтъ въ тѣхъ: тамъ мыяхѫ това
което бѣше за всесъжженіе; море-то
обаче бѣ за да ся мыѭтъ въ него свя-
щенници-тѣ.
7 И [е]направи златны-тѣ свѣтилницы де-
сеть, [ж]споредъ наредено-то за тѣхъ, и
тури *гы* въ храмъ-тъ, петь отдесно, и
петь отлѣво.
8 И [з]направи десеть трѫпезы, и тури *гы*
въ храмъ-тъ, петь отдесно и петь отлѣво.
И направи сто златны легена.
9 И [и]направи дворъ-тъ на священницы-
тѣ, и голѣмый-тъ дворъ, и двери за
дворъ-тъ, и покры двери-тѣ имъ съ мѣдь.
10 И [і]тури море-то отъ деснѫ-тѫ странѫ
къмъ истокъ, срещѫ южнѫ-тѫ странѫ.
11 И [к]направи Хирамъ котлы-тѣ, и лопа-
ты-тѣ, и легены-тѣ. И свърши Хирамъ да
прави дѣло-то което правѣше на царь
12 Соломона, за домъ-тъ Божій: Два-та
стълпа, и [л]ядра-та, и двѣ-тѣ наглавія
които бѣхѫ на главѫ-тѫ на стълпове-тѣ,
и двѣ-тѣ мрѣжы за да покрыватъ двѣ-тѣ
ядра на наглавія-та които бѣхѫ на гла-
13 вѫ-тѫ на стълпове-тѣ: И [м]четыристотинъ
нарове за двѣ-тѣ мрѣжы, два реда наро-
ве за всякѫ мрѣжѫ, да покрыватъ двѣ-
тѣ ядра на наглавія-та които бѣхѫ на
14 стълпове-тѣ. Направи още подставы-тѣ,
и направи омывалницы-тѣ върхъ подста-
15 вы-тѣ: Едно-то [н]море, и дванадесеть-тѣ
16 вола подъ него, И котлы-тѣ, и лопаты-тѣ,
и вилицы-тѣ, и всичкы-тѣ имъ съсѫды,
[о]Хирамъ масторъ му направи на царь
Соломона, за домъ-тъ Господень, отъ
17 свѣтлѫ мѣдь. [п]Въ поле-то на Іорданъ гы
излѣ царь-тъ, въ глинянѫ земіѭ, между
Сокхоѳъ и Саридаѳѫ.
18 [р]Така направи Соломонъ всичкы тѣзи
съсѫды твърдѣ много, щото не можаше
19 да ся смѣтне тежина-та на мѣдь-тѫ. И
[с]направи Соломонъ всичкы-тѣ съсѫды,
които бѣхѫ за домъ-тъ Божій, и злат-

ж 3 Цар. 6; 23 и дрг.
з Исх. 26; 31. Мат. 27; 51. Евр. 9; 3.
и 3 Цар. 7; 15—21. Іер. 52; 21.
і 3 Цар. 7; 20.
к 3 Цар. 7; 21.
* Ще утвърди.
† Въ него сила.

а Исх. 27; 1, 2. 4 Цар. 16; 14. Іез. 43; 13, 16.
б 3 Цар. 7; 23.
в 3 Цар. 7; 24, 25, 26.
г Виж. 3 Цар. 7; 26.
д 3 Цар. 7; 38.
е 3 Цар. 7; 49.
ж Исх. 25; 31, 40. 1 Лѣт. 28; 12, 19.
з 3 Цар. 7; 48.
и 3 Цар. 6; 36.
і 3 Цар. 7; 39.
к Виж. 3 Цар. 7; 40.
л 3 Цар. 7; 41.
м 3 Цар. 7; 20.
н 3 Цар. 7; 27, 43.
о 3 Цар. 7; 14; 45.
п 3 Цар. 7; 46.
р 3 Цар. 7; 47.
с 3 Цар. 7; 48, 49, 50.

ный-тъ олтарь, и трѫпезы-тѣ, [т]и на тѣхъ
ся полагахѫ хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-
20 то: И свѣтилницы-тѣ и свѣтила-та имъ,
за да горятъ [у]споредъ наредено-то прѣдъ
21 давиръ-тъ, отъ чисто злато: И [ф]цвѣтове-
тѣ, и свѣтила-та, и клещы-тѣ отъ злато,
22 *и* то чисто злато: И щипцы-тѣ, и легены-
тѣ, и темяницы-тѣ, и кадилницы-тѣ, отъ
чисто злато: и входъ-тъ на домъ-тъ, вѫ-
трешни-тѣ му двери за святая святыхъ,
и двери-тѣ на домъ-тъ на храмъ-тъ, бѣ-
хѫ отъ злато.

ГЛАВА 5.

1 И [а]свърши ся всичко-то дѣло което на-
прави Соломонъ за домъ-тъ Господень:
и внесе Соломонъ посвященія-та на Да-
вида отца си: и сребро-то и злато-то, и
всичкы-тѣ съсѫды, положи въ съкрови-
ща-та на домъ-тъ Божій.
2 Тогазь [б]събра Соломонъ въ Іерусалимъ
Израилевы-тѣ старѣйшины, и всичкы-тѣ
началницы на племена-та, началницы-тѣ
на отечествія-та на Израилевы-тѣ сынове,
за да възнесѫтъ ковчегъ-тъ на завѣта
Господень [в]отъ Давидовъ-тъ градъ, който
е Сіонъ.
3 И [г]събрахѫ ся всичкы-тѣ Израилеви
мѫжіе при царя, [д]въ праздникъ-тъ на
4 седмый-тъ мѣсецъ. И дойдохѫ всичкы-тѣ
Израилеви старѣйшины: и дигнѫхѫ Ле-
5 вити-тѣ ковчегъ-тъ. И възнесохѫ ков-
чегъ-тъ, и скиніѭ-тѫ на събраніе-то, и
всичкы-тѣ святы съсѫды които бѣхѫ въ
скиніѭ-тѫ, священници-тѣ *и* Левити-тѣ
6 гы възнесохѫ. И царь Соломонъ и всич-
ко-то Израилево събраніе, що бѣхѫ ся
събрали при него прѣдъ ковчегъ-тъ, жер-
твувахѫ овцы и говеда толкозь много
щото не бѣше възможно да ся смѣтнѫтъ
7 нито да ся изброятъ. И внесохѫ священ-
ници-тѣ ковчегъ-тъ на завѣта Господень
на мѣсто-то му, въ давиръ-тъ на домъ-тъ,
въ святая святыхъ, подъ крыла-та на хе-
8 рувимы-тѣ. Защото херувими-тѣ имахѫ
распрострѣны крыла-та *си* върху мѣсто-
то на ковчегъ-тъ, и херувими-тѣ покры-
вахѫ ковчегъ-тъ и върлины-тѣ му отгорѣ.
9 И истеглихѫ върлины-тѣ та ся виждахѫ
краища-та на върлины-тѣ вънъ отъ ков-
чегъ-тъ прѣдъ давиръ-тъ; но извънъ не
ся виждахѫ. И тамъ сѫ дори до днесь.
10 Нѣмаше въ ковчегъ-тъ *друго* освѣнъ двѣ-
тѣ плочы, които [е]тури Моисей *тамъ* въ
Хоривъ, дѣто Господь направи завѣтъ съ
Израилевы-тѣ сынове, когато излѣзохѫ
изъ Египетъ.

11 И като излѣзохѫ священници-тѣ изъ
святилище-то, (защото всичкы-тѣ священ-
ници които ся намирахѫ, освятихѫ ся
безъ да чакатъ редъ-тъ на отдѣленія-та:
12 [ж]И Левити-тѣ, всичкы-тѣ пѣвци съ Аса-
фа, Емана, Іедуѳуна и сынове-тѣ имъ и
братія-та имъ, облѣчени въ виссонъ, съ
кимвалы и псалтири и китары, стоехѫ
къмъ истокъ на олтарь-тъ, [з]и съ тѣхъ
сто и двадесеть священници трѫбяще съ
13 трѫбы:) Тогазь, като възгласихѫ трѫба-
чи-тѣ и пѣвци-тѣ купно съ единъ гласъ,
пѣѭще и славословяще Господа, и като
подигнѫхѫ гласъ съ трѫбы и кимвалы
и музикални орѫдія, та хвалягхѫ Госпо-
да: [и]Защото е благъ, защото е въ вѣкъ
милость-та му, домъ-тъ ся испълни съ
14 облакъ, домъ-тъ Господень, И отъ облакъ-
тъ не можахѫ священници-тѣ да стоятъ
за да служатъ; [i]защото слава-та Господня
испълни Божій-тъ домъ.

ГЛАВА 6.

1 Тогазь [а]каза Соломонъ: Господь рече
2 че ще обитава [б]въ мракъ; Но азъ ти съ-
градихъ домъ за обитаніе, и мѣсто за
3 да обитавашь вѣчно. И обърнѫ царь-тъ
лице-то си, та благослови всичко-то Из-
раилево събраніе: и всичко-то събраніе
Израилево стоеше на крака.
4 И рече: Благословенъ Господь Богъ
Израилевъ, който свърши съ рѫцѣ-тѣ си
онова което говорѝ съ уста-та си на Да-
5 вида отца ми, и рече: Отъ който день
изведохъ людіе-тѣ си изъ Египетскѫ-тѫ
земіѭ, не избрахъ отъ всичкы-тѣ Израи-
левы племена ни единъ градъ, за да ся
съгради домъ, та да е име-то ми тамъ:
нито избрахъ мѫжъ, за да е управитель
6 надъ людіе-тѣ ми Израиля: Но [в]избрахъ
Іерусалимъ, за да е име-то ми тамъ: и
[г]избрахъ Давида, за да е надъ людіе-тѣ
7 ми Израиля. И [д]дойде въ сърдце-то на
Давида отца ми да съгради домъ на име-
8 то на Господа Бога Израилева. Но Го-
сподь рече на Давида отца ми: Понеже
дойде въ сърдце-то ти да съградишь домъ
на име-то ми, добрѣ си направилъ че е
9 дошло *това* въ сърдце-то ти; Ты обаче
нѣма да съградишь домъ-тъ; но сынъ ти,
който ще излѣзе изъ чрѣсла-та ти, той
10 ще съгради домъ-тъ на име-то ми. Го-
сподь прочее испълни слово-то си което
говорѝ: и азъ възстанѫхъ вмѣсто Давида
отца си, и сѣднѫхъ на Израилевъ-тъ прѣ-
столъ, както говорѝ Господь, и съградихъ
домъ-тъ на име-то на Господа Бога Из-

т Исх. 25; 30.
у Исх. 27; 20, 21.
ф Исх. 25; 31 и дрг.

—

а 3 Цар. 7; 51.
б 3 Цар. 8; 1 и дрг.
в 2 Цар. 6; 12.
г 3 Цар. 8; 2.
д Виж. Гл. 7; 8, 9, 10.
е Втор. 10; 2, 5. Гл. 6; 11.
ж 1 Лѣт. 25; 1.
з 1 Лѣт. 15; 24.
и Псал. 136. Виж. 1 Лѣт. 16; 34, 41.
i Исх. 40; 35. Гл. 7; 2.
а 3 Цар. 8; 12 и дрг.
б Лев. 16; 2.
в Гл. 12; 13.
г 1 Лѣт. 28; 4.
д 2 Цар. 7; 2. 1 Лѣт. 17; 1. 28; 2.

11 раилева. И турихъ тамъ ковчегъ-тъ, [е]въ
който е завѣтъ-тъ Господень, когото на-
прави съсъ Израилевы-тѣ синове.
12 И [ж]застанѫ *Соломонъ* прѣдъ олтарь-тъ
Господень, срещѫ всичко-то Израилево
13 събраніе, и прострѣ рѫцѣ-тѣ си; защото
Соломонъ направи мѣденъ подставъ кой-
то имаше петь лакти дължинѫ, и петь
лакти ширинѫ, и три лакти высочинѫ: и
положи го въ срѣдъ дворъ-тъ, и застанѫ
на него, та паднѫ на колѣнѣ-тѣ си прѣдъ
всичко-то Израилево събраніе, и прострѣ
рѫцѣ-тѣ си къмъ небе-то.
14 И рече: Господи Боже Израилевъ, [з]нѣ-
ма на небе-то и на землѭ-тѫ Богъ подо-
бенъ на Тебе, който пазишъ завѣтъ-тъ и
милость-тѫ къмъ рабы-тѣ си, които хо-
дятъ прѣдъ тебе съсъ всичко-то си сърд-
15 це, [и]Който си упазилъ къмъ рабъ-тъ си
Давида отца ми това което му си гово-
рилъ, а говорилъ си съ уста-та си, и
свършилъ си съ рѫкѫ-тѫ си, както въ
16 тойзи день. И сега, Господи Боже Израи-
левъ, упази къмъ рабъ-тъ си Давида отца
ми онова което си говорилъ нему, и
реклъ: [і]Нѣма да ти оскудѣе мѫжъ който
да сѣди прѣдъ мене на Израилевъ-тъ прѣ-
столъ, [к]само ако внимаѭтъ синове-тѣ ти
въ пѫть-тъ си, за да ходятъ въ законъ-тъ
17 ми, както ходи ты прѣдъ мене. Сега про-
чее, Господи Боже Израилевъ, нека ся
утвърди слово-то ти, което си говорилъ
на рабъ-тъ си Давида.
18 Но ще обитава ли наистинѫ Богъ съ
человѣка на землѭ-тѫ? [л]ето, небе-то и
небе-то на небеса-та не сѫ доволны да
тя вмѣстятъ: колко по малко тойзи домъ
19 който съградихъ? Но пригледни къмъ
молитвѫ-тѫ на рабъ-тъ си, и къмъ мо-
леніе-то му, Господи Боже мой, щото
да послушашь выканіе-то и молитвѫ-тѫ
съ коѭто рабъ-тъ ти ся моли прѣдъ
20 тебе: За да сѫ очи-тѣ ти отворены къмъ
тойзи домъ деня и нощя, къмъ мѣсто-то
за което си реклъ че ще туришь име-то
си тамъ, за да послушашь молитвѫ-тѫ
съ коѭто рабъ-тъ ти ще ся моли на това
21 мѣсто. И слушай моленія-та на рабъ-тъ
си, и на людіе-тѣ си Израиля когато ся
молятъ на това мѣсто: и слушай ты отъ
мѣсто-то на обиталище-то си, отъ небе-
то; и като слушашь, бывай милостивъ.
22 Ако съгрѣши нѣкой человѣкъ на ближ-
ній-тъ си, и *ближній-тъ* поиска клѣтвѫ
отъ него за да го направи да ся закьлне,
и клѣтва-та дойде прѣдъ олтарь-тъ ти
23 въ тойзи домъ, Тогазь послушай ты отъ
небе-то, и подѣйствувай, и направи сѫдъ
на рабы-тѣ си, като въздавашь на безза-
конный-тъ и обращашь на главѫ-тѫ му
дѣяніе-то му, а оправдавашь праведный-тъ
и му отдавашь споредъ правдѫ-тѫ му.
24 И ако бѫдѫтъ ударени людіе-тѣ ти
Израиль прѣдъ непріятеля, защото сѫ ти
съгрѣшили, и ся обърнѫтъ та прославятъ
име-то ти, и направятъ молитвѫ, и ся
25 помолятъ прѣдъ тебе въ тойзи домъ, То-
газь ты послушай отъ небе-то, и прости
грѣхъ-тъ на людіе-тѣ си Израиля, и въз-
върни гы въ землѭ-тѫ коѭто си далъ на
тѣхъ и на отцы-тѣ имъ.
26 [м]Когато ся затвори небе-то та не става
дъждь, защото сѫ ти съгрѣшили, ако ся
помолятъ на това мѣсто и прославятъ
име-то ти, *и* ся обърнѫтъ отъ грѣхове-тѣ
27 си, като гы смиришь, Тогазь ты послушай
отъ небе-то, и прости грѣхъ-тъ на рабы-
тѣ си, и на людіе-тѣ си Израиля и пока-
жи имъ благый-тъ пѫть по който трѣбва
да ходятъ: и дай дъждь на землѭ-тѫ си,
коѭто си далъ на людіе-тѣ си за наслѣдіе.
28 [н]Гладъ ако стане въ землѭ-тѫ, моръ
ако стане, вѣтротлѣніе, ръжда, скакалци,
или гѫсеницы ако станѫтъ, непріятели-
тѣ имъ ако гы обсадятъ въ мѣсто-то на
обитаніе-то имъ, каква годѣ язва, каква
29 годѣ болесть *ако стане*, Всякѫ молитвѫ,
всяко моленіе що быва отъ всякой чело-
вѣкъ, и отъ всичкы-тѣ ти людіе Израиля,
когато познае всякой ранѫ-тѫ си и бол-
кѫ-тѫ си, и простре рѫцѣ-тѣ си къмъ
30 тойзи домъ, Тогазь ты послушай отъ небе-
то, отъ мѣсто-то на обитаніе-то си, и про-
сти, и дай всякому споредъ всичкы-тѣ му
пѫтища, както [о]познавашь сьрдце-то му,
защото ты, самъ ты познавашь сьрдца-та
31 на человѣческы-тѣ синове: За да ти ся
боятъ, и да ходятъ въ твои-тѣ пѫтища
прѣзъ всичкы-тѣ дни колкото живѣѭтъ
по лице-то на землѭ-тѫ, коѭто си далъ
на отцы-тѣ ни.
32 И чужденецъ-тъ още, [п]който не е отъ
людіе-тѣ ти Израиля, но иде отъ далечнѫ
землѭ заради велико-то твое име, и за-
ради държавнѫ-тѫ твоѭ рѫкѫ, и заради
прострѣнѫ-тѫ твоѭ мышцѫ: ако дой-
дѫтъ, та ся помолятъ въ тойзи домъ,
33 Тогазь послушай отъ небе-то, отъ мѣсто-
то на обитаніе-то си, и подѣйствувай въ
всичко за което чужденецъ-тъ тя призо-
ве, за да познаѭтъ всичкы-тѣ людіе на
землѭ-тѫ име-то ти, и да ти ся боятъ
както людіе-тѣ ти Израиль, и да позна-
ѭтъ че твое-то име ся призова върху
тойзи домъ, който съградихъ.
34 Когато людіе-тѣ ти излѣзнѫтъ на бой
противъ непріятели-тѣ си, прѣзъ пѫть-тъ
прѣзъ който гы проводишь, и ти ся по-
молятъ къмъ странѫ-тѫ на тойзи градъ
който ты избра, и домъ-тъ който съгра-

е Гл. 5; 10.
ж 3 Цар. 8; 22.
з Исх. 15; 11. Втор. 4; 39. 7; 9.
и 1 Лѣт. 22; 9.
і 2 Цар. 7; 12, 16. 3 Цар. 2; 4. 6; 12. Гл. 7; 18.
к Псал. 132; 12.
л Гл. 2; 6. Иса. 66; 1. Дѣян. 7; 49.
м 3 Цар. 17; 1.
н Гл. 20; 9.
о 1 Лѣт. 28; 9.
п Іоан. 12; 20. Дѣян. 8; 27.

35 дихъ на твое-то име, Тогазь послушай
отъ небе-то молитвѫ-тѫ имъ и моленіе-
то имъ, и защити право-то имъ.
36 Когато ти съгрѣшатъ, (защото [р]никой
человѣкъ не е безгрѣшенъ,) и имъ ся
разгнѣвашь, та гы прѣдадешь прѣдъ не-
пріятеля, и плѣнители-тѣ имъ гы заве-
дѫтъ плѣнницы въ землѭ далечнѫ или
37 ближнѭ, И дойдѫтъ въ себе си въ зе-
млѭ-тѫ дѣто сѫ отведени плѣнници, та
ся обърнѫтъ и помолятъ тебѣ въ землѭ-
тѫ на плѣненіе-то си, и рекѫтъ: Съгрѣ-
шихмы, беззаконновахмы, и неправдовах-
38 мы: И ся обърнѫтъ къмъ тебе, съсъ
всичко-то си сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ
си душѫ, въ землѭ-тѫ на плѣненіе-то си
дѣто сѫ заведени плѣнници и ся помо-
лятъ къмъ странѫ-тѫ на землѭ-тѫ си,
коіѭто си далъ на отцы-тѣ имъ, и къмъ
градъ-тъ който си избралъ, и къмъ домъ-
39 тъ който съградихъ на име-то ти, Тогазь
послушай отъ небе-то, отъ мѣсто-то на
обитаніе-то си, молитвѫ-тѫ имъ и моле-
нія-та имъ, и защити право-то имъ, и
прости на людіе-тѣ си които сѫ ти съ-
грѣшили.
40 Сега, Боже мой, да сѫ отворены, мо-
лѭ, очи-тѣ ти, и внимателны уши-тѣ ти,
въ молитвѫ-тѫ която ся прави на това
41 мѣсто. И сега, [с]стани, Господи Боже, [т]и
влѣзь въ упокоеніе-то си, ты, и ковчегъ-
тъ на силѫ-тѫ ти: священници-тѣ ти,
Господи Боже, да ся облѣкѫтъ въ спа-
сеніе, и прѣподобни-тѣ твои [у]да ся весе-
42 лятъ въ благости. Господи Боже, да не
отхвърлишь лице-то на помазанника си:
[ф]помени *свои-тѣ* милости къмъ Давида
рабъ-тъ си.

ГЛАВА 7.

1 И [а]като свърши Соломонъ да ся моли,
[б]слѣзе огнь отъ небе-то, та испояде все-
съжженія-та и жертвы-тѣ: и [в]слава Го-
2 сподня испълни домъ-тъ. И [г]не можахѫ
священници-тѣ да влѣзѫтъ въ домъ-тъ
Господень, защото слава Господня ис-
3 пълни домъ-тъ Господень. А всичкы-тѣ
Израилеви сынове, като гледахѫ огнь-тъ
че слази и славѫ-тѫ Господнѭ надъ
домъ-тъ, прѣклонихѫ лице до землѭ-тѫ,
върхъ помостъ-тъ, та ся поклонихѫ, и
прославихѫ Господа; [д]защото е благъ;
[е]защото е въ вѣкъ милость-та му.
4 [ж]Тогазь царь-тъ и всичкы-тѣ людіе
5 принесохѫ жертвы прѣдъ Господа. И
пожрѣ царь Соломонъ жертвѫ, двадесеть
и двѣ тысящы говеда, и сто и двадесеть
тысящы овцы: така царь-тъ и всичкы-тѣ
6 людіе обновихѫ домъ-тъ Божій. И [з]стое-
хѫ священници-тѣ въ службы-тѣ си, и
Левити-тѣ съ музикалны-тѣ орѫдія Го-
сподни, които царь Давидъ направи да
славословятъ Господа, защото е въ вѣкъ
милость-та му, *като имахѫ въ рѫцѣ-тѣ
си Давидовы-тѣ пѣсни: а священници-тѣ
[и]трѫбѣхѫ срещѫ тѣхъ, и всичкый Изра-
7 иль стоеше. [і]Освяти още Соломонъ срѣ-
дѫ-тѫ на дворъ-тъ, която бѣ прѣдъ лице-
то на домъ-тъ Господень; защото тамъ
принесе всесъжженія-та, и тлъстинѫ-тѫ
на примирителны-тѣ приношенія; понеже
мѣдный-тъ олтарь, който бѣ направилъ
Соломонъ, не можаше да събере всесъж-
женія-та, и хлѣбно-то приношеніе, и тлъ-
стинѫ-тѫ.
8 И [к]въ онова врѣме направи Соломонъ
праздникъ-тъ седмь дни, и всичкый Изра-
иль съ него, събраніе твърдѣ голѣмо, отъ
входъ-тъ на Емаѳъ до [л]Египетскѫ-тѫ
9 рѣкѫ. И въ осмый-тъ день направихѫ
всенародно събраніе; защото направихѫ
обновеніе-то на олтарь-тъ седмь дни, и
10 праздникъ-тъ седмь дни. И [м]въ двадесеть
и третій-тъ день на седмый-тъ мѣсецъ
отпустнѫ людіе-тѣ въ шатры-тѣ имъ
радостны и веселы въ сърдце за благо-
сти-тѣ които Господь направи на Давида,
и на Соломона и на людіе-тѣ си Израиля.
11 И [н]свърши Соломонъ домъ-тъ Госпо-
день, и царскый-тъ домъ: и всичко ка-
квото дойде въ сърдце-то на Соломона
да направи въ домъ-тъ Господень, и въ
домъ-тъ си, свърши го съ успѣхъ.
12 И яви ся Господь Соломону прѣзъ
нощь, и рече му: Послушахъ молитвѫ-
тѫ ти, и [о]избрахъ това мѣсто менѣ за
13 домъ на жертвѫ. [п]Ако заключѫ небе-то
да не става дъждь, или ако заповѣдамъ
на скакалцы-тѣ да испоядѫтъ землѭ-тѫ,
или ако проводѭ моръ между людіе-тѣ
14 си; И людіе-тѣ ми, надъ които ся призо-
ва име-то ми, [р]смирятъ себе си, та ся по-
молятъ, и потърсятъ лице-то ми, и ся
върнѫтъ отъ лукавы-тѣ си пѫтища, [с]то-
газь азъ ще послушамъ отъ небе-то, и
ще простѭ грѣхъ-тъ имъ, исцѣлѭ зе-
15 млѭ-тѫ имъ. Сега [т]очи-тѣ ми ще бѫ-
дѫтъ отворены, и уши-тѣ ми внимателны
въ молитвѫ-тѫ която ся прави на това
16 мѣсто. Защото сега [у]избрахъ и освятихъ
тойзи домъ, за да е име-то ми тамъ до
вѣка: и очи-тѣ ми и сърдце-то ми ще
17 бѫдѫтъ тамъ въ всичкы-тѣ дни. И [ф]ты,

р Прит. 20; 9. Еккл. 7; 20. Іак. 3; 2. 1 Іоан. 1; 8.
с Псал. 132; 8, 9, 10, 16.
т 1 Лѣт. 28; 2.
у Неем. 9; 25.
ф Псал. 132; 1. Иса. 55; 3.

—

а 3 Цар. 8; 54.
б Лев. 9; 24. Сѫд. 6; 21. 3 Цар. 18; 38. 1 Лѣт. 21; 26.
в 3 Цар. 8; 10, 11. Гл. 5; 13, 14. Іез. 10; 3, 4.
г Гл. 5; 14.
д Гл. 5; 13. Псал. 136; 1.
е 1 Лѣт. 16; 41. Гл. 20; 21.
ж 3 Цар. 8; 62, 63.
з 1 Лѣт. 15; 16.
* *Евр.* когато Давидъ чрѣзъ тѣхнѫ рѫкѫ хвалѣше.
и Гл. 5; 12.
і 3 Цар. 8; 64.
к 3 Цар. 8; 65.
л Інс. Нав. 13; 3.
м 3 Цар. 8; 66.
н 3 Цар. 9; 1 и др.
о Втор. 12; 5.
п Гл. 6; 26, 28.
р Іак. 4; 10.
с Гл. 6; 27, 30.
т Гл. 6; 40.
у 3 Цар. 9; 3. Гл. 6; 6.
ф 3 Цар. 9; 4 и др.

ако ходишъ прѣдъ мене, както ходѝ Да-
видъ отецъ ти, и правишъ всичко споредъ
колкото ти съмь заповѣдалъ, и пазишъ
18 повелѣнія-та ми и сѫдбы-тѣ ми, Тогазь
ще утвърдіѫ прѣстолъ-тъ на царство-то
ти, както направихъ завѣтъ съ Давида
отца ти, и рѣкохъ: [х]Нѣма да ти оскудѣе
мѫжъ управитель надъ Израиля.
19 [ц]Ако ли ся отвърнете вы, и оставите
повелѣнія-та ми и заповѣди-тѣ ми които
турихъ прѣдъ васъ, и отидете та служи-
те на другы богове, и имъ ся поклоните,
20 Тогазь ще гы искорениѫ отъ земіѫ-тѫ си
коіѫто имъ дадохъ: и тойзи домъ, който
освятихъ за име-то си, ще го отхвърліѫ
отъ лице-то си, и ще го направіѫ притчѫ
21 и поруганіе между всичкы-тѣ народы. А
за тойзи домъ, който станѫ толкозь вы-
сокъ, всякой който минува покрай него
ще остане учуденъ: и ще рече: [ч]Защо
Господь направи така на тѫзь земіѫ, и
22 на тойзи домъ? И ще отговарятъ: Поне-
же оставихѫ Господа Бога на отцы-тѣ си,
който гы изведе изъ Египетскѫ-тѫ зе-
міѫ, та ся прилѣпихѫ при другы богове,
и имъ ся поклонихѫ, и служихѫ имъ:
за това наведе на тѣхъ всичко това зло.

ГЛАВА 8.

1 А [а]въ свършъкъ-тъ на двадесеть-тѣ го-
дины, въ които Соломонъ съгради домъ-
2 тъ Господень, и домъ-тъ си, Градове-тѣ
които Хирамъ бѣ далъ Соломону, съгра-
ди гы Соломонъ, и насели тамъ отъ Из-
раилевы-тѣ сынове.
3 И отиде Соломонъ въ Емаѳъ-совѫ, и
4 прѣукрѣпи ся противъ него. И [б]съгради
Ѳадморъ въ пустыніѫ-тѫ, и всичкы-тѣ
градове на житницы-тѣ, които съгради
5 въ Емаѳъ. Съгради още горній Веѳоронъ,
и долній Веѳоронъ, градове укрѣпены
6 съсъ стѣны, порты, и вереи: И Ваалаѳъ,
и всичкы-тѣ градове на житницы-тѣ кои-
то имаше Соломонъ, и всичкы-тѣ градове
на колесницы-тѣ, и градове-тѣ на конни-
цы-тѣ и все що пожела Соломонъ да съ-
гради въ Іерусалимъ, и въ Ливанъ, и по
всичкѫ-тѫ земіѫ на царство-то си.
7 И всичкы-тѣ [в]людіе които бѣхѫ оста-
нѫли отъ Хеттейцы-тѣ, и Аморрейцы-тѣ,
и Ферезейцы-тѣ, и Евейцы-тѣ, и Іевусей-
8 цы-тѣ, които не бѣхѫ отъ Израиль, Но
отъ чада-та на онѣзи, които останѫхѫ въ
земіѫ-тѫ подирь онѣзь, които Израилеви-
тѣ сынове не истрѣбихѫ, тѣхъ Соломонъ
направи подданницы, дори до тойзи день.
9 А отъ Израилевы-тѣ сынове Соломонъ не
направи рабы за работѫ-тѫ си, защото
бѣхѫ мѫжіе ратници, и князове на чи-
новницы-тѣ му, и началници на колесни-
цы-тѣ му, и на конницы-тѣ му.
10 И тѣзи бѣхѫ началници-тѣ на настоя-
тели-тѣ, които имаше царь Соломонъ,
[г]двѣстѣ и петдесеть, които началствувахѫ
надъ людіе-тѣ.
11 И [д]възведе Соломонъ Фараоновѫ-тѫ
дъщеріѫ отъ Давидовъ-тъ градъ, въ домъ-
тъ който съгради за неіѫ; защото рече:
Жена ми да не живѣе въ домъ-тъ на
Давида Израилевъ-тъ царь; понеже мѣ-
ста-та, дѣто е влѣзвалъ ковчегъ-тъ Бо-
жій святы сѫ.
12 Тогазь принесе Соломонъ всесъжженія
Господу на олтарь-тъ Господень, който
13 съгради прѣдъ притворъ-тъ, И приносѣ-
ше, [е]споредъ както трѣбаше за всякой
день, по заповѣди-тѣ на Моисея, въ сѫб-
боты-тѣ, и въ новомѣсечія-та, и въ праз-
дницы-тѣ, които ставахѫ [ж]три пѫти въ
годинѫ-тѫ, въ праздникъ-тъ на бесквас-
ны-тѣ, и въ праздникъ-тъ на седмицы-тѣ,
14 и въ праздникъ-тъ на шатры-тѣ. И по-
стави споредъ наредбѫ-тѫ на Давида от-
ца си, [з]отдѣленія-та на священницы-тѣ
въ службѫ-тѫ имъ, и [и]Левиты-тѣ въ
стражы-тѣ имъ, за да пѣснопѣіѫтъ и слу-
жатъ прѣдъ священницы-тѣ, споредъ как-
то трѣбаше за всякой день: и [і]вратари-тѣ
споредъ отдѣленія-та имъ, въ всякои вра-
та; защото таквазь бѣ заповѣдь-та отъ
15 Давида Божій-тъ человѣкъ. И не ся
уклонихѫ отъ царскѫ-тѫ заповѣдь за свя-
щенницы-тѣ и Левиты-тѣ въ нищо, нито
16 за съкровища-та. А всичко-то дѣло на
Соломона ся приготвяше, отъ който день
ся основа домъ-тъ Господень, додѣ ся
свърши. Така ся свърши домъ-тъ Го-
сподень.
17 Тогазь отиде Соломонъ въ [к]Есіонъ-га-
веръ, и въ Елоѳъ, връху брѣгъ-тъ на мо-
18 ре-то въ Едомскѫ-тѫ земіѫ. И [л]проводи
му Хирамъ, прѣзъ рѫкѫ-тѫ на рабы-тѣ
си, корабы и рабы искусны по море: та
отидохѫ съсъ Соломоновы-тѣ рабы въ
Офиръ, и зѣхѫ отъ тамъ четыристотинъ
и петдесеть таланта злато, та го донесохѫ
на царь Соломона.

ГЛАВА 9.

1 А [а]като чу Савска-та царица слухъ-тъ
Соломоновъ, дойде въ Іерусалимъ да ис-
куси Соломона съ гатанкы, и имаше едно
твърдѣ голѣмо множество, и камилы на-
товарены съ ароматы, и съ много злато,

[х] Гл. 6; 16.
[ц] Лев. 26; 14, 33. Втор. 28; 15, 36, 37.
[ч] Втор. 29; 24. Іер. 22; 8, 9.

—

[а] 3 Цар. 9; 10 и дрг.
[б] 3 Цар. 9; 17 и дрг.
[в] 3 Цар. 9; 20 и дрг.
[г] Виж. 3 Цар. 9; 23.
[д] 3 Цар. 3; 1. 7; 8. 9; 24.
[е] Исх. 29; 38. Числ. 28; 3, 9, 11, 26. 29; 1 и дрг.
[ж] Исх. 23; 14. Втор. 16; 16.
[з] 1 Лѣт. 24; 1.
[и] 1 Лѣт. 25; 1.
[і] 1 Лѣт. 9; 17. 26; 1.
[к] 3 Цар. 9; 26.
[л] 3 Цар. 9; 27. Гл. 9; 10, 13.

—

[а] 3 Цар. 10; 1 и дрг. Мат. 12; 42. Лук. 11; 31.

и многоцѣнны каменіе: и когато дойде
при Соломона, говорѝ съ него за всичко
2 що имаше на сьрдце-то си. И истълкува
ѝ всичкы-тѣ ѝ въпросы: и не быде нищо
скрыто отъ Соломона, което да не ѝ ис-
тълкува.
3 И като видѣ Савска-та царица Соло-
моновѫ-тѫ мудрость, и домъ-тъ който
4 съгради, И ястія-та на трьпезѫ-тѫ му,
и сѣданія-та на рабы-тѣ му, и стояніе-то
на служители-тѣ му, и облѣкло-то имъ,
и виночерпчіи-тѣ му, и облѣкло-то имъ,
и възлизаніе-то му съ което възлизаше
въ домъ-тъ Господенъ, не останѫ духъ
5 въ неѭ: И рече на царя: Истинны сѫ
были думы-тѣ, които чухъ въ земѭ-тѫ
си, за твое-то състояніе, и за мудрость-
6 тѫ ти. Но не вѣрувахъ на думы-тѣ имъ,
додѣ дойдохъ, и очи-тѣ ми видѣхѫ: и
ето, нити половина-та отъ множество-то
на мудрость-тѫ ти не бѣше ми ся извѣ-
стило: ты надминувашь слухъ-тъ, който
7 чухъ. Блажени мѫжіе-тѣ ти, и блажени
раби-тѣ ти, тѣзи които стоятъ всякога
прѣдъ тебе, та слушатъ мудрость-тѫ ти.
8 Господь Богъ твой да е благословенъ,
който благоволи за тебе, да тя тури на
прѣстолъ-тъ си, царь на Господа Бога
твоего; понеже Богъ твой възлюби Изра-
иля, за да го утвьрди въ вѣкъ, заради
това тя постави царь надъ тѣхъ, за да
9 правишь сѫдъ и правдѫ. И даде на царя
сто и двадесеть таланта злато, и твьрдѣ
много ароматы, и многоцѣнны каменіе:
и не сѫ были никога таквызь ароматы,
каквыто Савска-та царица даде на царь
Соломона.
10 Още и Хирамови-тѣ раби, и Соломо-
нови-тѣ раби, [б]които донесохѫ злато отъ
Офиръ, донесохѫ и [в]алмутовы дьрвіе, и
11 многоцѣнны каменіе. И направи царь-тъ
отъ алмуговы-тѣ дьрвіе въсхожденія въ
домъ-тъ Господенъ, и въ царскый-тъ
домъ, и китары и псалтыри за пѣвцы-
тѣ: и таквызь не бѣхѫ ся явявали по-
12 напрѣдъ въ Іудинѫ-тѫ земѭ. И даде
царь Соломонъ на Савскѫ-тѫ царицѫ
всичко що желаеше, каквото поиска, ос-
вѣнь онова което донесе тя на царя. И
върнѫ ся, та си отиде въ земѭ-тѫ си,
тя и раби-тѣ ѝ.
13 А тежина-та на злато-то, което дохо-
ждаше на Соломона всякѫ годинѫ, бѣше
шестстотинъ и шестдесеть и шесть та-
14 ланта злато, Освѣнь онова отъ купцы-тѣ
и отъ това що вносѣхѫ търговци-тѣ, и
отъ всичкы-тѣ Арабскы царіе, и отъ вой-
воды-тѣ на земѭ-тѫ, които доносѣхѫ
злато и сребро Соломону.
15 И направи царь Соломонъ двѣстѣ щи-
та отъ ковано злато: шестстотинъ *сикли*
ковано злато ся иждивихѫ за всякой
16 щитъ. И триста щитчета отъ ковано зла-
то: триста *сикли* злато ся иждивихѫ за
всяко щитче: и тури гы царь-тъ въ домъ-
тъ на Ливанскѫ-тѫ дѫбравѫ.
17 Направи още царь-тъ великъ слоновенъ
прѣстолъ, и позлати го съ чисто злато.
18 И прѣстолъ-тъ имаше шесть стѫпала и
златно подножіе, съединены съ прѣстолъ-
тъ, и мышцы отъ тукъ и отъ тукъ на сѣ-
далище-то, и два льва стоящы отъ стра-
19 ны-тѣ на мышцы-тѣ: И дванадесеть льво-
ве стоехѫ тамъ, отъ двѣ-тѣ страны върхъ
шесть-тѣ стѫпала. Таквозь не ся е напра-
20 вило въ никое царство. И всичкы-тѣ съ-
сѫди за піеніе на царь Соломона бѣхѫ
отъ злато, и всичкы-тѣ съсѫди на домъ-
тъ на Ливанскѫ-тѫ дѫбравѫ, отъ чисто
злато: ни единъ отъ сребро: *сребро-то* ся
вмѣняваше за нищо въ дни-тѣ на Соло-
21 мона. Защото царь-тъ имаше кораби кои-
то отивахѫ въ Ѳарсисъ съ Хирамовы-тѣ
рабы: еднаждь въ три годины дохождахѫ
кораби-тѣ отъ Ѳарсисъ, та доносѣхѫ зла-
то, и сребро, слоновы зѫбы, и обезяны
и пауны.
22 И възвеличи ся царь Соломонъ повече
отъ всичкы-тѣ царіе на земѭ-тѫ съ бо-
23 гатство и съ мудрость. И всичкы-тѣ ца-
ріе на земѭ-тѫ търсѣхѫ лице-то Соломо-
ново, за да чуѭтъ мудрость-тѫ му, коѭ-
24 то Богъ тури въ сьрдце-то му. И доно-
сѣхѫ всякой отъ тѣхъ даръ-тъ си, сре-
бьрны съсѫды, и златны съсѫды, и облѣ-
кла, орѫжія, и ароматы, коніе, и мьскы,
всякѫ годинѫ.
25 И [г]имаше Соломонъ четыри тысящы
обора за коніе и за колесницы, и двана-
десеть тысящы конницы, които тури въ
градове-тѣ на колесницы-тѣ, и при царя
въ Іерусалимъ.
26 И [д]царуваше надъ всичкы-тѣ царіе [е]отъ
рѣкѫ-тѫ до Филистимскѫ-тѫ земѭ, и
27 до прѣдѣлы-тѣ на Египетъ. И [ж]направи
царь-тъ сребро-то въ Іерусалимъ като
каменіе, и кедры-тѣ направи като черни-
цы-тѣ които сѫ въ поле-то, по множе-
28 ство-то. И [з]докарвахѫ Соломону коніе
отъ Египетъ, и отъ всичкы-тѣ мѣста.
29 А [и]останѫлы-тѣ дѣянія на Соломона,
пьрвы и послѣдни, не сѫ ли писаны въ
книгѫ-тѫ на Наѳана пророкъ-тъ, и въ
пророчество-то на [і]Ахіѭ Силонецъ-тъ, и
въ видѣнія-та на [к]Иддо гледачъ-тъ, про-
30 тивъ Іеровоама Наватовъ-тъ сынъ? И
[л]царова Соломонъ въ Іерусалимъ, надъ
всичкый Израиль, четыридесеть годины.
31 И заспа Соломонъ съ отцы-тѣ си: и по-
гребохѫ го въ градъ-тъ на Давида отца
му: и въцари ся вмѣсто него Ровоамъ
сынъ му.

б Гл. 8; 18.
в 3 Цар. 10; 11.
г 3 Цар. 4; 26. 10; 26. Гл. 1; 14.
д 3 Цар. 4; 21.
е Быт. 15; 18. Псал. 72; 8.
ж 3 Цар. 10; 27. Гл. 1; 15.
з 3 Цар. 10; 28. Гл. 1; 16.
и 3 Цар. 11; 41.
і 3 Цар. 11; 29.
к Гл. 12; 15. 13; 22.
л 3 Цар. 11; 42, 43.

ГЛАВА 10.

1 И [а]отиде Ровоамъ въ Сихемъ; защото
въ Сихемъ идѣше всичкый Израиль за да
го направятъ царь.
2 И като чу *това* Іеровоамъ Наватовъ-тъ
сынъ, който бѣ въ Египетъ, [б]дѣто бѣ
побѣгнѫлъ отъ лице-то на царь Соломо-
3 на, върнѫ ся Іеровоамъ отъ Египетъ. И
проводихѫ та го повыкахѫ. Тогазь дой-
дохѫ Іеровоамъ и всичкый Израиль, та
4 говорихѫ Ровоаму, и рекохѫ: Отецъ ти
ожесточи яремъ-тъ ни: сега прочее олег-
чи ты жестоко-то работаніе на отца ти,
и тежкый-тъ яремъ, който наложи върхъ
5 насъ, и ще ти работимъ. А той имъ ре-
че: Върнѣте ся при мене слѣдъ три дни.
И отидохѫ си людіе-тѣ.
6 И съвѣтова ся царь Ровоамъ съсъ ста-
рѣйшины-тѣ които прѣдстояваxѫ прѣдъ
Соломона отца му, като бѣ още живъ,
и говорѣше: Какъ *мя* съвѣтувате вы да
7 отговорѭ на тѣзи людіе? И говорихѫ
му и рекохѫ: Ако ся поведешь благо-
склонно къмъ тѣзи людіе, и имъ уго-
дишь, и имъ говоришь добры думы, то-
8 газь ще ти бѫдѫтъ раби завсегда. Но той
отхвърли съвѣтъ-тъ на старѣйшины-тѣ,
що му дадохѫ, и съвѣтова ся съ млады-
тѣ, въспитаны-тѣ съ него, и прѣдстоящы-
9 тѣ прѣдъ него. И рече имъ: Що *мя* съ-
вѣтувате вы да отговорѭ на тѣзи людіе,
които ми говорихѫ, и рекохѫ: Олегчи
яремъ-тъ който отецъ ти наложи върхъ
10 насъ? И говорихѫ му млади-тѣ, въспи-
тани-тѣ съ него, и рекохѫ: Така ще го-
воришь на тѣзи людіе които ти говори-
хѫ, и рекохѫ: Отецъ ти направи тежькъ
яремъ-тъ ни, но ты *го* олегчи намъ: така
ще имъ речешь: Малкый-тъ ми пърстъ ще
бѫде по дебелъ отъ чрѣсла-та на отца ми.
11 Сега прочее, отецъ ми натовари на васъ
тежькъ яремъ, а азъ ще направѭ по те-
жькъ яремъ-тъ ви: отецъ ми вы наказа съ
бичеве, а азъ *ще вы накажѫ* съсъ скорпіи.
12 И дойде Іеровоамъ и всичкы-тѣ людіе
при Ровоама въ третій-тъ день, както бѣ
говорилъ царь-тъ и реклъ: Върнѣте ся
13 при мене въ третій-тъ день. И отговори
имъ царь-тъ жестоко, и остави царь Ро-
14 воамъ съвѣтъ-тъ на старѣйшины-тѣ. И
говори имъ споредъ съвѣтъ-тъ на млады-
тѣ, и рече: Отецъ ми направи тежькъ
яремъ-тъ ви, но азъ ще приложѫ на не-
го: отецъ ми вы наказа съ бичеве, но
азъ *ще вы накажѫ* съсъ скорпіи.
15 И не послуша царь-тъ людіе-тѣ; защо-
то [в]това нѣщо быде отъ Бога за да ис-
пълни Господь слово-то си, което говорѝ
[г]чрѣзъ Ахіѭ Силонецъ-тъ на Іеровоама
16 Наватовъ-тъ сынъ. И като видѣ всичкый
Израиль че царь-тъ не гы послуша, отго-
ворихѫ людіе-тѣ на царя, и рекохѫ: Ка-
къвъ дѣлъ имамы ный въ Давида? никак-
во наслѣдіе *нѣмамы* въ Іессеевъ-тъ сынъ:
всякой въ шатры-тѣ си, Израилю: про-
мысли сега, Давиде, за домъ-тъ си. И
отиде всичкый Израиль въ шатры-тѣ си.
17 А за Израилевы-тѣ сынове които живѣе-
хѫ въ Іудины-тѣ градове, Ровоамъ цару-
ваше надъ тѣхъ.
18 И проводи царь Ровоамъ Адорама, кой-
то бѣ надъ данъцы-тѣ; а Израилеви-тѣ
сынове го бихѫ съ каменіе, и умрѣ. За-
ради това прибърза царь Ровоамъ да въз-
лѣзе на колесницѫ-тѫ, за да побѣгне въ
19 Іерусалимъ. [д]Така отстѫпи Израиль отъ
Давидовъ-тъ домъ дори до тойзи день.

ГЛАВА 11.

1 И [а]като дойде Ровоамъ въ Іерусалимъ,
събра Іудинъ-тъ и Веніаминовъ-тъ домъ
сто и осмдесеть тысящы избранны рат-
ницы, за да направятъ бой противъ Из-
раиля, за да възвърнѫтъ царство-то Ро-
2 воаму. Быде обаче слово Господне [б]къмъ
3 Семаіѭ, человѣка Божія, и рече: Говорѝ
на Ровоама Соломоновъ-тъ сынъ, Іудинъ-
тъ царь, и на всичкый Израиль въ Іудѫ
4 и въ Веніаминъ, и кажи: Така говори
Господь: Не възлизайте, нито ратувайте
противъ братія-та си: върнѣте ся всякой
въ домъ-тъ си, защото отъ мене станѫ
това нѣщо. И послушахѫ слова-та Го-
сподни та ся върнѫхѫ и не отидохѫ
противъ Іеровоама.
5 И насели ся Ровоамъ въ Іерусалимъ,
и съгради градове съсъ стѣны въ Іудѫ.
6 И съгради Виѳлеемъ, и Итамъ, и Ѳекуе,
7 И Веѳсуръ, и Сохо, и Одолламъ, (8) И
9 Геѳъ, и Марисѫ, и Зиѳъ, И Адораимъ, и
10 Лахисъ, и Азикѫ, И Сараѭ, и Еалонъ, и
Хевронъ, които сѫ въ Іудѫ и въ Веніа-
11 минъ, оградены градове. И укрѣпи стра-
жы-тѣ, и тури въ тѣхъ войводы, и вла-
12 галища за хранѫ и елей и вино. И въ
всякой градъ *тури* щитове и копія, и
укрѣпи гы твърдѣ много. И подъ него бѣ-
хѫ Іуда и Веніаминъ.
13 И священници-тѣ и Левити-тѣ които
бѣхѫ въ всичкый Израиль събрахѫ ся
14 при него, отъ всичкы-тѣ си прѣдѣлы. За-
щото Левити-тѣ оставихѫ [в]прѣдградія-та
си и стяжанія-та си, та дойдохѫ въ Іудѫ
и въ Іерусалимъ: [г](понеже Іеровоамъ и
сынове-тѣ му бѣхѫ гы испѫдили отъ да
15 священствуватъ Господу: И [д]постави си
той священницы за высокы-тѣ мѣста и
[е]за бѣсове-тѣ, и [ж]за телета-та които на-

а 3 Цар. 12; 1 и дрг.
б 3 Цар. 11; 40.
в 1 Цар. 2; 25. 3 Цар. 12; 15; 24.
г 3 Цар. 11; 29.
д 3 Цар. 12; 19.

а 3 Цар. 12; 21 и дрг.
б Гл. 12; 15.
в Числ. 35; 2.
г Гл. 13; 9.
д 3 Цар. 12; 31. 13; 33.
е Лев. 17; 7. 1 Кор. 10; 20.
ж 3 Цар. 12; 28. 14; 9. Осія 13; 2.

16 прави:) И [з] слѣдъ тѣхъ, колкото отъ
всичкы-тѣ Израилевы племена дадохѫ
сьрдца-та си да тьрсятъ Господа Бога
Израилева, дойдохѫ въ Іерусалимъ, за
да жертвуватъ Господу Богу на отцы-тѣ
17 си. И [и] укрѣпихѫ Іудино-то царство, и
укрѣпихѫ Ровоама Соломоновъ-тъ сынъ,
три годины; защото три годины ходихѫ
въ пѫть-тъ на Давида и на Соломона.
18 И зѣ си Ровоамъ женѫ Маелеѳѫ, дъ-
щерѭ на Іеримоѳа Давидовъ-тъ сынъ, *и*
Авихаилѫ дъщерѭ на Еліава Іессеевъ-тъ
19 сынъ: Която му роди сынове: Іеуса, и
20 Самаріѭ, и Заама. А подирь неѭ зѣ
[і] Маахѫ Авессаломовѫ-тѫ дъщерѭ, коя-
то му роди Авіѭ, и Аттая, и Зизѫ, и Се-
21 ломиѳа. И възлюби Ровоамъ Маахѫ Авес-
саломовѫ-тѫ дъщерѭ повече отъ всич-
кы-тѣ си жены и отъ наложницы-тѣ си;
(защото зѣ осмнадесеть жены, и шестде-
сеть наложницы: и роди двадесеть и осмь
22 сынове, и шестдесеть дъщери:) И [к] поста-
ви Ровоамъ Авіѭ сынъ-тъ на Маахѫ
князь да началствува надъ братія-та си;
23 защото *мыслѣше* да го направи царь. И
разумно като правѣше, разсѣя всичкы-тѣ
си сынове по всичкы-тѣ Іудины и Веніа-
минови мѣста, въ всякой ограденъ градъ,
и даде имъ хранѫ съ изобиліе: и поиска
много жены.

ГЛАВА 12.

1 И [а] като утвърди Ровоамъ царство-то
си и ся укрѣпи, [б] остави законъ-тъ Госпо-
день, и всичкый Израиль съ него.
2 И [в] въ пето-то лѣто на Ровоамово-то
царство, Сисакъ Египетскый-тъ царь въз-
лѣзе противъ Іерусалимъ, (понеже на-
3 правихѫ беззаконіе прѣдъ Господа,) Съ
тысящѫ и двѣстѣ колесницы, и шестде-
сеть тысящы конницы: и людіе-тѣ които
дойдохѫ съ него отъ Египетъ бѣхѫ без-
бройни, [г] Ливійци, *Суккіяни, и Еѳіопяни.
4 И като прѣзѣ Іудины-тѣ оградены градо-
5 ве, дойде до Іерусалимъ. Тогазь [д] пророкъ
Семаія дойде при Ровоама, и при князове-
тѣ на Іудѫ що бѣхѫ ся събрали въ Іе-
русалимъ поради страхъ-тъ отъ Сисака,
та имъ рече: Така говори Господь: [е] Вы
мя оставихте: за това вы оставямъ и азъ
6 въ рѫкѫ-тѫ на Сисака. И [ж] смирихѫ ся
Израилеви-тѣ князове и царь-тъ, и гово-
7 рѣхѫ: [з] Праведенъ е Господь. И когато
видѣ Господь че ся смирихѫ, [и] быде сло-
во Господне къмъ Семаіѭ и казуваше:
Тѣ ся смирихѫ: нѣма да гы истрѣбѭ, но
[і] ще имъ дамъ нѣкакво избавленіе: и
ярость-та ми нѣма да ся излѣе вързъ Іе-
8 русалимъ чрѣзъ Сисаковѫ-тѫ рѫкѫ. Но
ще му станѫтъ раби, [к] за да познаіѫтъ
слугуваніе-то на мене, и слугуваніе-то на
9 земны-тѣ царства. И [л] възлѣзе Сисакъ
Египетскый-тъ царь противъ Іерусалимъ,
та зѣ съкровища-та на домъ-тъ Госпо-
день, и съкровища-та на царскый-тъ домъ;
всичко зѣ; зѣ още златны-тѣ щитове, кои-
10 то [м] направи Соломонъ. А вмѣсто тѣхъ
направи царь Ровоамъ мѣдны щитове, и
прѣдаде *гы* [н] въ рѫцѣ-тѣ на началницы-
тѣ на тѣлохранители-тѣ, които вардѣхѫ
11 входъ-тъ на царскый-тъ домъ. И когато
влазѣше царь-тъ въ домъ-тъ Господень,
тѣлохранители-тѣ дохождахѫ та гы зема-
хѫ, и пакъ гы доносѣхѫ въ жилище-то
12 на тѣлохранители-тѣ. И като ся смири,
повърнѫ ся отъ него гнѣвъ-тъ Господень,
за да го не разори конечно; защото има-
ше още добры нѣща въ Іудѫ.
13 И укрѣпи ся царь Ровоамъ въ Іеруса-
лимъ, и царуваше; защото [о] Ровоамъ бѣ
на възрастъ четыридесеть и еднѫ годинѫ
когато ся въцари, и царова седмнадесеть
годины въ Іерусалимъ, [п] въ градъ-тъ кой-
то Господь избра отъ всичкы-тѣ Израи-
левы племена, за да положи име-то си
тамъ. И име-то на майкѫ му бѣ Наама
14 Аммонка. И стори зло, понеже не оправи
сьрдце-то си за да тьрси Господа.
15 А дѣянія-та на Ровоама, първы-тѣ и
послѣдни-тѣ, не сѫ ли писаны въ книгѫ-
тѫ на Семаіѭ пророкъ-тъ, [р] и на Иддо
гледачъ-тъ, въ родословія-та? а имаше
[с] всякога бойове между Ровоама и Іерово-
16 ама. И заспа Ровоамъ съ отцы-тѣ си, и
погребе ся въ Давидовъ-тъ градъ: и въ-
цари ся вмѣсто него [т] Авія сынъ му.

ГЛАВА 13.

1 И [а] въцари ся Авія надъ Іудѫ въ осм-
2 надесето-то лѣто на царь Іеровоама. Три
годины царова въ Іерусалимъ. А име-то
на майкѫ му бѣ [б] Михаія дъщеря на
Уріила отъ Гаваѭ. И имаше брань между
Авіѭ и Іеровоама.
3 И опълчи ся Авія на бой съ войскѫ
отъ силны ратницы, четыристотинъ ты-
сящы избранны мѫжіе: а Іеровоамъ ся
опълчи на бой противъ него съ осмсто-
тинъ тысящы избранны мѫжіе силны съ
крѣпость.
4 И застанѫ Авія на хълмъ-тъ [в] Семара-
имъ, който е въ горѫ-тѫ Ефремъ, и ре-

з Виж. Гл. 15; 9. 30; 11, 18.
и Гл. 12; 1.
і 3 Цар. 15; 2. Виж. и Гл. 13; 2.
к Виж. Втор. 21; 15, 16. 17.

—

а Гл. 11; 17.
б 3 Цар. 14; 22, 23, 24.
в 3 Цар. 14; 24, 25.
г Гл. 16; 8.
* *Или* троглодиты.
д Гл. 11; 2.
е Гл. 15; 2.
ж Іак. 4; 10.
з Исх. 9; 27.
и 3 Цар. 21; 28, 29.

і Виж. Иса. 26; 13.
к Втор. 28; 47, 48.
л 3 Цар. 14; 25, 26.
м 3 Цар. 10; 16, 17. Гл. 9; 15, 16.
н 2 Цар. 8; 18.
о 3 Цар. 14; 21.
п Гл. 6; 6.
р Гл. 9; 29. 13; 22.
с 3 Цар. 14; 30.
т 3 Цар. 14; 31.

—

а 3 Цар. 15; 1 и друг.
б Виж. Гл. 11; 20.
в Іис. Нав. 18; 22.

че: Чуйте мя, Іеровоаме, и всичкый Из-
5 раилю: Не трѣбва ли да познаете, че Го-
сподь Богъ Израилевъ [г]даде царство-то
надъ Израиля за всегда Давиду, нему и
на сынове-тѣ му [д]съсъ завѣтъ на соль?
6 А Іеровоамъ Наватовъ-тъ сынъ рабъ-тъ
на Соломона Давидовъ-тъ сынъ, станѫ и
7 [е]подигнѫ ся противъ господаря си. И съ-
брахѫ ся при него нищожни и лоши
[ж]человѣци, та ся укрѣпихѫ противъ Ро-
воама Соломоновъ-тъ сынъ, когато бѣ
Ровоамъ младъ и съ меко сьрдце, и не
8 можаше да устои противъ тѣхъ. И сега
вы казувате да станете противъ царство-
то на Господа, което е въ рѫцѣ-тѣ на
Давидовы-тѣ сынове, защото сте голѣмо
множество, и *имате* съсъ себе си златны
телета, които Іеровоамъ [з]ви направи за
9 богове. [и]Не отхвьрлихте ли священницы-
тѣ Господни, Аароновы-тѣ сынове, и Ле-
виты-тѣ, и не направихте ли си священ-
ницы споредъ народы-тѣ на *другы-тѣ* зе-
мли? [і]всякой който прихожда да ся
освяти съ теле отъ говедо и седмь овна,
става священникъ на онѣзи които не сѫ
10 богове. А за насъ Іеова е Богъ нашъ, и
не оставямы го: и священници-тѣ, които
служатъ Господу, сѫАаронови сынове:
11 и Левити-тѣ, вързъ служеніе-то: И [к]вся-
кѫ заранъ и всякой вечеръ горятъ прѣдъ
Господа всесъжженія и благовоненъ те-
мянъ: и *нареждатъ* [л]хлѣбове-тѣ на прѣд-
ложеніе-то вьрху чистѫ-тѫ трѫпезѫ, и
златный-тъ свѣтилникъ, и свѣтила-та му,
[м]за да гори всякой вечеръ; защото ный
пазимъ стражѫ-тѫ на Господа Бога на-
12 шего; вы обаче го оставихте. И ето, Богъ
самъ е съ насъ глава, и [н]священници-тѣ
му съ въсклицателны трѫбы, за да въс-
клицаватъ противъ васъ. Сынове Израи-
леви, [о]не ратувайте противъ Господа Бога
на отцы-тѣ си; защото нѣма да успѣете.
13 А Іеровоамъ направи засадѫ-тѫ да
обыколи за да иде изъ отзадѣ имъ: и тѣ
бѣхѫ прѣдъ лице-то на Іудѫ, а засада-та
14 задъ тѣхъ. И като разгледа Іуда, ето,
бой-тъ бѣ отпрѣдъ и отзадъ: и извыкахѫ
къмъ Господа, и священници-тѣ въстрѫ-
15 бихѫ съ трѫбы-тѣ. Тогазъ Іудини-тѣ мѫ-
жіе въскликнѫхѫ: и като въскликнѫхѫ
Іудини-тѣ мѫжіе, Богъ [п]порази Іеровоа-
ма, и всичкый Израиль, прѣдъ Авіѭ и
16 Іудѫ. И бѣгахѫ Израилеви-тѣ сынове отъ
лице-то на Іудѫ: и прѣдаде гы Богъ въ
17 рѫкѫ-тѫ имъ. И направихѫ Авія и не-
гови-тѣ людіе голѣмо пораженіе въ тѣхъ:
и паднѫхѫ смьртно ранени отъ Израиля
18 петстотинъ тысящи избранни мѫжіе. И
смирихѫ ся Израилеви-тѣ сынове въ оно-
ва врѣме, а Іудини-тѣ сынове ся прѣукрѣ-
пихѫ, [р]понеже турихѫ надеждѫ на Го-
19 спода Бога на отцы-тѣ си. И погнѫ Авія
вслѣдъ Іеровоама, и зѣ отъ него градо-
ве: Веѳиль и села-та му, и Іесанѫ и села-
20 та ѝ, и [с]Ефронъ и села-та му. И въ дни-
тѣ на Авіѭ не придобы вече силѫ Іеро-
воамъ; но [т]порази го Господь и [у]умрѣ.
21 И укрѣпи ся Авія: и зѣ си четырина-
десеть жены, и роди двадесеть и два сы-
22 на, и шестнадесеть дъщери. А останѫлы-
тѣ дѣянія на Авіѭ, и дѣла-та му, и сло-
ва-та му, сѫ писаны въ повѣсти-тѣ на
пророкъ [ф]Иддо.

ГЛАВА 14.

1 И заспа Авія съ отцы-тѣ си, и погре-
бохѫ го въ Давидовъ-тъ градъ: а [а]вмѣ-
сто него ся въцари Аса сынъ му. Въ не-
говы-тѣ дни земя-та *му* ся утиши десеть
години.
2 И направи Аса което бѣ добро и право
3 прѣдъ Господа Бога своего. Защото мах-
нѫ олтари-тѣ на чужды-тѣ *богове*, и [б]вы-
сокы-тѣ мѣста, и [в]истроши идолы-тѣ, и
4 [г]изсѣче Ашеры-тѣ. И рече на Іудѫ да тър-
сятъ Господа Бога на отцы-тѣ си, и да
испълняватъ законъ-тъ и заповѣди-тѣ *му*.
5 Махнѫ още отъ всичкы-тѣ Іудины градо-
ве высокы-тѣ мѣста, и кумиры-тѣ на
слънце-то: и утиши ся царство-то прѣдъ
него.
6 И съгради крѣпкы градове въ Іудѫ:
защото ся утиши земя-та, и нѣмаше той
брань въ онѣзи години, понеже му даде
7 Господь покой. За това рече на Іудѫ:
Да съградимъ тѣзи градове, и да напра-
вимъ *за тѣхъ* стѣны, и стълпове, порты,
и вереи, додѣ смы господари на тѫзъ
земѭ, понеже потърсихмы Господа Бога
нашего: потърсихмы *го*, и даде ни покой
8 отъ всякѫдѣ. И съградихѫ и успѣхѫ. А
имаше Аса воинство отъ Іудѫ триста ты-
сящы, които носѣхѫ щитове и копія: а
отъ Веніамина двѣстѣ и осмдесеть тыся-
щы стрѣлцы, които носѣхѫ щитчета: всич-
кы тѣзи бѣхѫ силни съ крѣпость.
9 А [д]излѣзе противъ тѣхъ Зара Еѳіопя-
нинъ-тъ, съ воинство сто тмы, и съ три
ста колесници и дойде дори [е]до Марисѫ.
10 И излѣзе Аса противъ него, та ся опъл-
чихѫ на бой въ долъ-тъ Сефаѳѫ, при
11 Марисѫ. И [ж]извыка Аса къмъ Господа
Бога своего, и рече: Господи, [з]не е нищо

г 2 Цар. 7; 12, 13, 16.
д Числ. 18; 19.
е 3 Цар. 11; 26. 12; 20.
ж Сѫд. 9; 4.
з 3 Цар. 12; 28. 14; 9. Осія 8; 6.
и Гл. 11; 14, 15.
і Исх. 29; 35.
к Гл. 2; 4.
л Лев. 24; 6.
м Исх. 27; 20, 21. Лев. 24; 2, 3.
н Числ. 10; 8.
о Дѣян. 5; 39.
п Гл. 14; 12.
р 1 Лѣт. 5; 20. Псал. 22; 5.
с Іис. Нав. 15; 9.
т 1 Цар. 25; 38.
у 3 Цар. 14; 20.
ф Гл. 12; 15.

—

а 3 Цар. 15; 8. и дрг.
б Виж. 3 Цар. 15; 14. Гл. 15; 17.
в Исх. 34; 13.
г 3 Цар. 11; 7.
д Гл. 16; 8.
е Іис. Нав. 15; 44.
ж Исх. 14; 10. Гл. 13; 14. Псал. 22; 5.
з 1 Цар. 14; 6.

прѣдъ тебе да помагашь на тѣзи които
сѫ множина, или на тѣзи които нѣматъ
никаквѫ силѫ: помогни намъ, Господи
Боже нашъ; защото на тебе уповахмы,
и [и] съ твое-то име идемъ противъ това
множество. Господи, ты си Богъ нашъ:
да ся не прѣукрѣпи человѣкъ противъ
12 тебе. И [і] порази Господь Еѳіопяны-тѣ
прѣдъ Асѫ, и прѣдъ Іудѫ; и побѣгнѫхѫ
13 Еѳіопяни-тѣ. А Аса и людіе-тѣ които бѣ-
хѫ съ него гонихѫ гы [к] дори до Гераръ:
и паднѫхѫ отъ Еѳіопяны-тѣ толкозь, що-
то не могохѫ вече да ся съземѫтъ; за-
щото ся истрыхѫ прѣдъ Господа, и прѣдъ
негово-то воинство: и зѣхѫ корысти твър-
14 дѣ много. И поразихѫ всичкы-тѣ градове
около Гераръ; защото [л] страхъ-тъ Госпо-
день нападнѫ връзъ тѣхъ: и оплѣнихѫ
всичкы-тѣ градове; защото имаше въ тѣхъ
15 корысти много. Поразихѫ още и шатры-
тѣ на скотове-тѣ, и зѣхѫ много овцы и
камилы, и върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ.

ГЛАВА 15.

1 Тогазь [а] дойде Духъ Божій на Азаріѭ
2 Одидовъ-тъ сынъ: И излѣзе да посрѣщне
Асѫ, и рече му: Чуйте мя, Асо и всич-
кый Іудо и Веніамине: [б] Господь е съ
васъ, когато вы сте съ него: и [в] ако го
потърсите, ще ся намѣри у васъ: [г] ако ли
3 го оставите, ще вы остави. [д] Много врѣме
стоя Израиль безъ истиннаго Бога, и
[е] безъ священникъ поучающъ, и безъ за-
4 конъ; Но [ж] когато въ утѣсненіе-то си ся
обърнѫхѫ къмъ Господа Бога Израилева,
5 и го потърсихѫ, намѣри имъ ся. И [з] въ
онѣзи врѣмена, нѣмаше миръ на исходя-
щій-тъ, и на входящій-тъ, но бѣхѫ голѣ-
ми мятежи между всичкы-тѣ жители на
6 мѣста-та: И [и] съкрушаваше ся народъ отъ
народъ, и градъ отъ градъ; защото Богъ
гы смущаваше съсъ всякакво утѣсненіе.
7 А вы ся укрѣпявайте, и да не ослабну-
ватъ рѫцѣ-тѣ ви; защото ще има мьзда
за дѣло-то ви.
8 И когато чу Аса тѣзи думы, и проро-
чество-то на Одида пророкъ-тъ, укрѣпи
ся и отмахнѫ мерзости-тѣ отъ всичкѫ-
тѫ земіѭ на Іудѫ и на Веніамина, и отъ
градове-тѣ [і] които бѣ зѣлъ отъ горѫ-тѫ
Ефремъ, и поднови олтарь-тъ Господень,
който е отпрѣдъ на прѣдхраміе-то Го-
9 сподне. И събра всичкый-тъ Іудѫ и Ве-
ніамина, и [к] които живѣехѫ съ тѣхъ, при-
шелцы отъ Ефрема и Манассіѭ, и отъ Си-
меона; защото множина отъ Израиля при-
бѣгнѫхѫ при него, като видѣхѫ че Гос-
10 подь неговый Богъ бѣ съ него. И събрахѫ
ся въ Іерусалимъ, въ третій-тъ мѣсецъ,
въ петнадесето-то лѣто на царуваніе-то
11 на Асѫ. И [л] принесохѫ жертвы Господу,
въ онзи день, [м] отъ корысти-тѣ *които* до-
несохѫ, седмстотинъ говеда, и седмь ты-
12 сящы овцы. И [н] влѣзохѫ въ завѣтъ да
потърсятъ Господа Бога на отцы-тѣ си,
съсъ всичко-то си сърдце и съсъ всичкѫ-
13 тѫ си душѫ. И [о] всякой който не потърси
Господа Бога Израилева [п] да ся умъртвя-
ва отъ малъкъ до голѣмъ, отъ мѫжъ до
14 женѫ. И заклѣхѫ ся Господу съ голѣмъ
гласъ, и съ въсклицаніе, и съ трѫбы, и
15 съ рогове. И всичкый Іуда ся развесели
заради клѣтвѫ-тѫ; защото ся заклѣхѫ
съсъ всичко-то си сърдце, [р] и потърсихѫ
го съсъ всичкѫ-тѫ си волѭ: и намѣри
имъ ся: и даде имъ Господь покой отъ
всякѫдѣ.
16 А [с] още и майкѫ си Маахѫ отхвърли
царь Аса отъ да е царица, понеже напра-
ви идолъ на Ашерѫ: и насѣче Аса идолъ-
тъ ѝ, и стры *го*, и изгори *го* въ потокъ-тъ
17 Кедронъ. Но [т] высокы-тѣ мѣста не ся от-
махнѫхѫ отъ Израиля: сърдце-то обаче
на Асѫ бѣ съвършенно прѣзъ всичкы-тѣ
18 му дни. И донесе въ домъ-тъ Божій по-
священія-та на отца си, и свои-тѣ си по-
19 священія, сребро, и злато, и съсѫды. И
не станѫ брань до тридесеть и пето-то
лѣто на царуваніе-то на Асѫ.

ГЛАВА 16.

1 Въ тридесеть и шесто-то лѣто на цару-
ваніе-то на Асѫ, [а] Вааса Израилевъ-тъ
царь възлѣзе противъ Іудѫ, та съгради
Рамѫ, [б] за да не оставя никого да излиза
нито да влиза при Асѫ Іудинъ-тъ царь.
2 Тогазь Аса извади сребро и злато изъ
съкровища-та на домъ-тъ Господень, и на
царскый-тъ домъ, та проводи на Венадада
Сирійскый-тъ царь, който живѣеше въ Да-
3 маскъ, и рече: Уговоръ *има* между мене
и тебе, и между отца ми и отца ти: ето,
пратихъ ти сребро и злато: иди, развали
уговоръ-тъ си съ Ваасѫ Израилевъ-тъ
4 царь, за да ся оттегли отъ мене. И по-
слуша Венададъ царь Асѫ, та проводи
началницы-тѣ на силы-тѣ си противъ гра-
дове-тѣ на Израиля: и поразихѫ Ііонъ, и
Данъ, и Авелъ-маимъ, и всичкы-тѣ жит-
ницы на Нефѳалимовы-тѣ градове.

и 1 Цар. 17; 45. Прит. 18; 10.
і Гл. 13; 15.
к Быт. 10; 19. 20; 1.
л Быт. 35; 5. Гл. 17; 10.

—

а Числ. 24; 2. Сѫд. 3; 10. Гл. 20; 14. 24; 20.
б Іак. 4; 8.
в Ст. 4 и 15. 1 Лѣт. 28; 9. Гл. 33; 12, 13. Іер. 29; 13. Мат. 7; 7.
г Гл. 24; 20.
д Осія 3; 4.
е Лев. 10; 11.
ж Втор. 4; 29.
з Сѫд. 5; 6.
и Мат. 24; 7.
і Гл. 13; 19.
к Гл. 11; 16.
л Гл. 14; 15.
м Гл. 14; 13.
н 4 Цар. 23; 3. Гл. 34; 31. Неем. 10; 29.
о Исх. 22; 20.
п Втор. 13; 5, 9, 15.
р Ст. 2.
с 3 Цар. 15; 13.
т Гл. 14; 3, 5. 3 Цар. 15; 14 и др.

—

а 3 Цар. 15; 17 и др.
б Гл. 15; 9.

5 И като чу Вааса, прѣстанѫ да гради
6 Рамѫ, и остави дѣло-то си. А царь Аса
зѣ съсъ себе си всичкый Іудѫ, та дигнѫ-
хѫ каменіе-тѣ на Рамѫ, и дьрвіе-то й,
съ които градѣше Вааса: и съ тѣхъ съ-
гради Гавѫ и Масфѫ.
7 А въ онова врѣме [в]Ананій гледачъ-тъ
отиде при Асѫ Іудинъ-тъ царь, та му ре-
че: [г]Понеже си уповалъ на Сирійскый-тъ
царь, и не си уповалъ на Господа Бога
твоего, за това избѣгнѫ воинство-то на
8 Сирійскый-тъ царь изъ рѫкѫ-тѫ ти.
[д]Еѳіопяни-тѣ и [е]Ливіани-тѣ не бѣхѫ ли го-
лѣмо воинство, съ многочисленны коле-
сницы и конницы? и понеже упова ты
на Господа, прѣдаде гы въ рѫкѫ-тѫ ти.
9 Защото [ж]очи-тѣ Господни прѣтичатъ
прѣзъ всичкѫ-тѫ земіѭ, за да ся покаже
силенъ за онѣзи които иматъ сьрдце-то
си съвьршенно къмъ Него. Въ това [з]си
сторилъ безуміе: за това отъ нынѣ [и]ще
10 имашь бойове. И разгнѣва ся Аса на гле-
дача, и [і]тури го въ тьмницѫ; защото ся
разсьрди противъ него за това. И утѣсни
Аса *нѣколко* отъ людіе-тѣ въ онова врѣме.
11 И [к]ето, дѣянія-та на Асѫ, пьрвы-тѣ и
послѣдни-тѣ, ето, писаны сѫ въ книгѫ-
тѫ на царіе-тѣ на Іудѫ и на Израиля.
12 А въ тридесеть и девето-то лѣто на
царуваніе-то на Асѫ, хванѫ го болесть
въ нозѣ-тѣ додѣто станѫ болесть-та му
твьрдѣ тежка; [л]нито въ болесть-тѫ си
13 обаче потърси Господа, но лѣкари-тѣ. И
[м]заспа Аса съ отцы-тѣ си: и умрѣ въ
четыридесеть и пьрво-то лѣто на царува-
14 ніе-то си. И погребохѫ го въ гробъ-тъ
му, който ся ископа въ Давидовъ-тъ
градъ, и турихѫ го на одръ [н]пьлнъ съ
благовоніе и различны мироварены аро-
маты: и [о]направихѫ за него много голѣ-
мо горѣніе *отъароматы.*

ГЛАВА 17.

1 А въцари ся вмѣсто него [а]Іосафатъ
сынъ му, и укрѣпи ся противъ Израиля.
2 И тури силы въ всичкы-тѣ оградены Іу-
дины градове, и постави стражы въ Іу-
динѫ-тѫ земіѭ, и въ Ефремовы-тѣ гра-
дове, [б]които бѣ прѣзѣлъ Аса баща му.
3 И Господь бѣ съ Іосафата, понеже ходи
въ пьрвы-тѣ пѫтища на Давида отца си,
4 и не потърси Ваалимы-тѣ; Но Бога на
отца си потърси, и въ неговы-тѣ заповѣди
ходи, а [в]не споредъ дѣла-та на Израиля.
5 За това утвьрди Господь царство-то въ
рѫкѫ-тѫ му: и всичкый Іуда [г]даде да-
рове на Іосафата: и [д]придобы богатство
6 и голѣмѫ славѫ. И възвыси ся сьрдце-
то му въ пѫтища-та Господни: и още
[е]отмахнѫ высокы-тѣ мѣста и Ашеры-тѣ
отъ Іудѫ.
7 А въ трето-то лѣто на царуваніе-то си,
проводи началницы-тѣ си, Венхаила, и
Авдіѭ, и Захаріѭ, и Наѳанаила, и Ми-
хаіѭ, [ж]за да поучаватъ въ Іудины-тѣ
8 градове: И съ тѣхъ Левиты-тѣ, Семаіѭ,
и Наѳанаіѭ и Зевадіѭ, и Асаила, и Се-
мирамоѳа, и Іонаѳана, и Адоніѭ, и То-
віѭ, и Товадоніѭ, Левиты-тѣ, и съ тѣхъ
9 Елисамѫ и Іорама, священницы-тѣ. И
[з]поучавахѫ въ Іудѫ, имающе съсъ себе
си книгѫ-тѫ на законъ-тъ Господень, и
обхождахѫ въ всичкы-тѣ Іудины градо-
ве, та поучавахѫ людіе-тѣ.
10 И [и]нападнѫ страхъ Господень на всич-
кы-тѣ царства на земли-тѣ които бѣхѫ
около Іудѫ, и не ратовахѫ противъ Іоса-
11 фата. И отъ Филистимцы-тѣ [і]донесохѫ
дарове на Іосафата, и дань сребро: Ара-
вяни-тѣ още му докарахѫ стада, овны
седмь тысящы и седмстотинъ, и ярцы
12 седмь тысящы и седмстотинъ. И напрѣ-
доваше Іосафатъ и ся увеличаваше твьр-
дѣ много: и съгради въ Іудѫ твьрдѣли и
13 градове на житницы. И имаше много ра-
ботѫ въ Іудины-тѣ градове: и мѫжіе
ратницы, силны съ крѣпость, въ Іеру-
салимъ.
14 А исчисленіе-то имъ бѣ това, споредъ
домове-тѣ на отечествія-та имъ: Отъ Іу-
дѫ, тысященачалници: Адна началникъ-
тъ, и съ него, силни съ крѣпость, триста
15 тысящи. И слѣдъ него Іоананъ началникъ-
тъ, и съ него двѣстѣ и осмдесеть тысящи.
16 И слѣдъ него Амасія Зехріевъ-тъ сынъ,
[к]който доброволно принесе себе си Госпо-
ду: и съ него двѣстѣ тысящи силни съ
17 крѣпость. А отъ Веніамина, силенъ съ
крѣпость, Еліада, и съ него двѣстѣ ты-
18 сящи орѫжени съ лѫкове и щитчета. И
слѣдъ него Іозавадъ, и съ него сто и
19 осмдесеть тысящи орѫжени за брань. Тѣ-
зи бѣхѫ които слугувахѫ на царя, [л]ос-
вѣнь онѣзи които тури царь-тъ въ огра-
дены-тѣ градове въ всичкый-тъ Іудѫ.

ГЛАВА 18.

1 И [а]имаше Іосафатъ богатство и славѫ
много: и [б]направи сватовство съ Ахаава.
2 И [в]слѣдъ годины слѣзе при Ахаава въ

в 3 Цар. 16; 1. Гл. 19; 2.
г Иса. 31; 1. Іер. 17; 5.
д Гл. 14; 9.
е Гл. 12; 3.
ж Іов. 34; 21. Прит. 5; 21. 15; 3. Іер. 16; 17. 32; 19. Зах. 4; 10.
з 1 Цар. 13; 13.
и 3 Цар. 15; 32.
і Гл. 18; 26. Іер. 20; 2. Мат. 14; 3.
к 3 Цар. 15; 23.
л Іер. 17; 5.
м 3 Цар. 15; 24.
н Быт. 50; 2. Мар. 16; 1. Іоан. 19; 39, 40.
о Гл. 21; 19. Іер. 34; 5.

—

а 3 Цар. 15; 24.
б Гл. 15; 8.
в 3 Цар. 12; 28.
г 1 Цар. 10; 27. 3 Цар. 10; 25.
д 3 Цар. 10; 27. Гл. 18; 1.
е 3 Цар. 22; 43. Гл. 15; 17. 19; 3. 20; 33.
ж Гл. 15; 3.
Гл. 35; 3. Неем. 8; 7.
и Быт. 35; 5.
і 4 Цар. 8; 2.
к Сѫд. 5; 2, 9.
л Ст. 2.

—

а Гл. 17; 5.
б 4 Цар. 8; 18.
в 3 Цар. 22; 2 и дрг.

Самаріѭ. И закла Ахаавъ овцы и говеда
изобилно за него, и за людіе-тѣ които
бѣхѫ съ него: и прѣдума го да възлѣзе
3 въ Рамоѳъ-галаадъ. И рече Ахаавъ Изра-
илевъ-тъ царь на Іосафата Іудинъ-тъ
царь: Дохождашь ли съ мене въ Рамоѳъ-
галаадъ? И той му отговори: Азъ сьмь
както ты, и людіе-тѣ ми както твои-тѣ
людіе: и *ще бѫдемъ* съ тебе въ бой-тъ.
4 И рече Іосафатъ на Израилевъ-тъ царь:
[г]Попытай днесь, моліѭ, слово-то Господ-
5 не. И събра Израилевъ-тъ царь пророцы-
тѣ, четыристотинъ мѫжіе, та имъ рече:
Да идемъ ли въ Рамоѳъ-галаадъ за да
ратовамы? или да не идѫ? А тѣ рекохѫ:
Възлѣзь, и ще *го* прѣдаде Богъ въ рѫкѫ-
тѫ на царя.
6 И рече Іосафатъ: Нѣма ли тукъ още
нѣкой пророкъ Господень, за да попытамы
7 чрѣзъ него? И рече Израилевъ-тъ царь
на Іосафата: Има още единъ человѣкъ,
чрѣзъ когото можемъ да попытамы Го-
спода; но азъ го мразіѭ; защото не про-
рочествува добро за мене, но всякога
зло: Михей е, сынъ-тъ на Іемлѫ. И рече
Іосафатъ: Да не дума царь-тъ така.
8 И повыка Израилевъ-тъ царь единъ
скопецъ, та рече: Доведи скоро Михея
9 сынъ-тъ на Іемлѫ. А Израилевъ-тъ царь
и Іосафатъ Іудинъ-тъ царь сѣдѣхѫ, вся-
кой на прѣстолъ-тъ си, облѣчени въ оде-
жды, и сѣдѣхѫ на открыто мѣсто при
входъ-тъ на Самарійскѫ-тѫ портѫ: и
всичкы-тѣ пророци пророкувахѫ прѣдъ
10 тѣхъ. И Седекія сынъ-тъ на Ханаанѫ
бѣше си направилъ желѣзны рогове, и
рече: Така говори Господь: Съ тѣзи ще
избодешь Сиріяны-тѣ додѣ гы свършишь.
11 И всичкы-тѣ пророци пророкувахѫ така,
и казувахѫ: Възлѣзь въ Рамоѳъ-галаадъ,
и ще имашь добръ успѣхъ; защото Го-
сподь ще *го* прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на
царя.
12 А вѣститель-тъ, който отиде да повыка
Михея, говорѝ му и рече: Ето, думы-тѣ
на пророцы-тѣ изъ едны уста сѫ добры
за царя: моліѭ прочее, и твое-то слово
да е, както на едного отъ тѣхъ, и говорѝ
13 добро-то. А Михей рече: Живъ Господь,
[д]което речѐ Богъ мой, него ще говоріѭ.
14 И тъй дойде при царя, и рече му
царь-тъ: Михее, да идемъ ли въ Рамоѳъ-
галаадъ на бой? или да не идѫ? А той
рече: Възлѣзте, и ще имате добръ успѣхъ,
защото ще ся прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ
15 ви. И рече му царь-тъ: До колко пѫ-
ти ще тя заклѣвамъ, да ми не говоришь
друго освѣнь истинѫ-тѫ въ име Господ-
16 не? А той рече: Видѣхъ всичкый Изра-
иль распърснѫтъ по горы-тѣ, като овцы
които нѣматъ овчаръ: и рече Господь:
Тѣ нѣматъ господарь: нека ся върнѫтъ
17 всякой въ домъ-тъ си съ миръ. И рече
Израилевый царь Іосафату: Не рѣкохъ ли
ти *че* не ще да прорече добро за мене, но
18 зло? И *Михей* рече: Чуйте прочее слово-
то Господне: Видѣхъ Господа че сѣди на
прѣстолъ-тъ си, и всичко-то небесно во-
инство че прѣдстои около него отдесно
19 му и отлѣво му. И рече Господь: Кой ще
прѣлъсти Ахаава Израилевъ-тъ царь, за
да възлѣзе и да падне въ Рамоѳъ-Гала-
адъ? И единъ говорѝ и рече така, а другъ
20 инакъ. И [е]излѣзе единъ духъ, та застанѫ
прѣдъ Господа, и рече: Азъ ще го прѣ-
21 лъстіѭ. И рече му Господь: Какъ? И ре-
че: Ще излѣзѫ, и ще бѫдѫ лъжливъ
духъ въ уста-та на всичкы-тѣ му проро-
цы. И рече *Господь:* Ще прѣлъстишь, още
и ще сполучишь: излѣзь, та направи така.
22 И сега, ето, [ж]Господь тури духъ лъжливъ
въ уста-та на тѣзи твои пророцы, но Го-
сподь говорѝ зло за тебе.
23 Тогазь приближи Седекія сынъ-тъ на
Ханаанѫ, [з]та плеснѫ Михея въ ланитѫ-
тѫ, и рече: Прѣзъ кой пѫть прѣминѫ
Духъ-тъ Господень отъ мене, за да гово-
24 ри на тебе? И рече Михей: Ето, ще ви-
дишь, въ който день ще влазишь изъ
клѣть въ клѣть, за да ся укрыешь.
25 И рече Израилевый царь: Хванѣте Ми-
хея та го върнѣте при Амона градскый-
тъ началникъ, и при Іоаса царскый-тъ
26 сынъ, И речѣте: Така говори царь-тъ:
[и]Турѣте тогозь въ тъмницѫ-тѫ, и хранѣ-
те го съ хлѣбъ печаленъ и съ водѫ пе-
27 чалнѫ, додѣ ся върнѫ съ миръ. И рече
Михей: Ако наистинѫ ся върнешь съ
миръ, то Господь не е говорилъ чрѣзъ
мене. И рече: Чуйте вы, всичкы людіе.
28 И възлѣзе Израилевъ-тъ царь, и Іоса-
фатъ Іудинъ-тъ царь, въ Рамоѳъ-галаадъ.
29 И рече Израилевый царь Іосафату: Азъ
ще ся прѣличѫ, и ще влѣзѫ въ сраже-
ніе-то: а ты облѣчи одежды-тѣ си. И прѣ-
личи ся Израилевый царь, та влѣзохѫ
30 въ сраженіе-то. А Сирійскый царь бѣ за-
повѣдалъ на началницы-тѣ на колесницы-
тѣ си, и реклъ: Не ся бійте *нито* съ ма-
лъкъ нито съ голѣмъ, но само съ Изра-
31 илевъ-тъ царь. И като видѣхѫ начални-
ци-тѣ на колесницы-тѣ Іосафата, тогазь
тѣ рекохѫ: Тойзи е Израилевъ-тъ царь:
и обыколихѫ го за да *го* ударятъ; но Іо-
сафатъ извыка и помогнѫ му Господь: и
32 отвърнѫ гы Богъ отъ него. И като видѣ-
хѫ началници-тѣ на колесницы-тѣ че не
бѣше Израилевъ-тъ царь, върнѫхѫ ся отъ
33 да го гонятъ. А единъ человѣкъ, устрѣли
безъ да мѣри, и удари Израилевъ-тъ царь
между ставы-тѣ на броніѭ-тѫ: а той рече
на колесничникъ-тъ: Завърни рѫкѫ-тѫ

[г] 1 Цар. 23; 2, 4, 9. 2 Цар. 2; 1. 12, 26. 24; 13. 3 Цар. 22; 14.
[д] Чисх. 22; 18, 20, 25. 23;
[е] Іов. 1; 6.
[ж] Іов. 12; 16. Иса. 19; 14. Іез. 14; 9.
[з] Іер. 20; 2. Мар. 14; 65. Дѣян. 23; 2.
[и] Гл. 16; 10.

си, и мя изведи изъ воинство-то, защото
34 ся ранихъ. И сраженіе-то станѫ голѣмо
въ онзи день: а Израилевый царь ся
удържа на колесницѫ-тѫ срещѫ Сирійцы-
тѣ дори до вечеръ-тъ: и около захожда-
ніе-то на слънце-то умрѣ.

ГЛАВА 19.

1 И върнѫ ся Іосафатъ Іудинъ-тъ царь
въ домъ-тъ си съ миръ, въ Іерусалимъ.
2 И излѣзе Іиуй Ананіевъ-тъ сынъ, [а]гле-
дачъ-тъ да го посрѣщне, и рече на царь
Іосафата: На нечестивый-тъ ли помагашь,
и [б]тѣзи ли които мразятъ Господа обы-
чашь? поради това [в]гнѣвъ отъ Господа
3 имъ вързъ тебе. Но [г]намѣрихѫ ся въ тебе
добры работы, защото отмахнѫ ты Аше-
ры-тѣ отъ землѭ-тѫ, и [д]оправи сърдце-то
си за да търсишь Бога.
4 И насели ся Іосафатъ въ Іерусалимъ:
сетнѣ излѣзе пакъ при людіе-тѣ отъ Вир-
савее до горѫ-тѫ Ефремъ, та гы обърнѫ
5 къмъ Господа Бога на отцы-тѣ имъ. И
постави сѫдіи въ землѭ-тѫ, въ всичкы-
тѣ оградены Іудины градове, въ всякой
6 градъ. И рече на сѫдіи-тѣ: Гледайте що
правите вы; защото [е]не сѫдите за чело-
вѣка, но за Господа, [ж]който е съ васъ
7 въ сѫдбѫ-тѫ. Зато нека е върху васъ
страхъ-тъ Господень: внимайте въ дѣя-
нія-та си; защото [з]нѣма неправда при
Господа Бога нашего, [и]нито лицепріятіе,
8 нито даропріятіе. Още и въ Іерусалимъ
[і]постави Іосафатъ отъ Левиты-тѣ и свя-
щенницы-тѣ, и отъ началницы-тѣ на Из-
раилевы-тѣ отечествія, за сѫдъ-тъ Господ-
день, и за прѣпиранія-та: и върнѫхѫ ся
9 въ Іерусалимъ. И заповѣда имъ, и рече:
Така ще правите [к]съсъ страхъ Господень,
10 вѣрно, и съсъ съвършенно сърдце. И [л]ка-
кво годѣ прѣпираніе ако дойде при васъ
отъ братія-та ви, които живѣѭтъ въ гра-
дове-тѣ си, между кръвь и кръвь, между
законъ и заповѣдь, повелѣнія и узаконе-
нія, ще гы увѣщавате, да не ставатъ по-
винни Господу, та [м]дойде гнѣвъ [н]вързъ
васъ, и вързъ братія-та ви: така правѣте
11 и нѣма да станете повинни. И ето, Ама-
рія първосвященникъ-тъ ще бѫде надъ
васъ [о]въ всяко дѣло Господне, и Зевадія
Измаиловъ-тъ сынъ, началникъ-тъ на Іу-
динъ-тъ домъ, въ всяко царско дѣло: а
Левити-тѣ ще бѫдѫтъ надзиратели прѣдъ
васъ. Бѫдѣте мѫжественни, и дѣйству-
вайте, и Господь ще бѫде [п]съ добрый-тъ.

ГЛАВА 20.

1 А слѣдъ това дойдохѫ противъ Іоса-
фата Моавови-тѣ сынове, и Аммонови-тѣ
сынове, и съ тѣхъ отъ *Аммонцы-тѣ, за
2 да ратуватъ. И дойдохѫ та извѣстихѫ
Іосафату, и рекохѫ: Голѣмо множество
иде противъ тебе, изъ оттамъ море-то,
отъ Сиріѭ: и ето, сѫ [а]въ Асасонъ-ѳа-
3 маръ, който е [б]Енгадди. И устраши ся Іо-
сафатъ, и даде себе си за [в]да търси Госпо-
да, и [г]прогласи постъ по всичкый Іудѫ.
4 И събрахѫ ся Іудини-тѣ мѫжіе, за да
искатъ *помощь* отъ Господа: още и отъ
всичкы-тѣ Іудины градове дойдохѫ за да
търсятъ Господа.
5 И застанѫ Іосафатъ въ срѣдъ Іудино-то
и Іерусалимско-то събраніе въ домъ-тъ Го-
6 сподень прѣдъ новый-тъ дворъ, Та рече:
Господи Боже на отцы-тѣ ни, не си ли
ты [д]Богъ който си на небе-то? и не си
ли [е]ты който владѣешь надъ всичкы-тѣ
царства на народы-тѣ, и не е ли [ж]въ рѫ-
кѫ-тѫ ти сила-та и крѣпость-та, и никой
7 не може да ти ся съпротиви? Не си ли
[з]ты Богъ нашъ, [и]който си испѫдилъ жи-
тели-тѣ на тѫзи землѭ прѣдъ людіе-тѣ
си Израиля, и далъ си ѭ на сѣме-то [і]на
8 възлюбленнаго си Авраама въ вѣкъ? И
населихѫ ся въ неѭ, и съградихѫ ти
святилище въ неѭ за име-то ти, и реко-
9 хѫ: [к]Ако, нападне вързъ насъ зло, мечь,
сѫдъ, или моръ, или гладъ, та застанемъ
прѣдъ тойзи домъ, и прѣдъ тебе (защото
[л]име-то ти е въ тойзи домъ,) и възопіемъ
къмъ тебе въ скърбь-тѫ си, тогазь ще по-
10 слушашь, и помогнешь. И сега, ето, Ам-
монови-тѣ и Моавови-тѣ сынове, и онѣзи
отъ горѫ-тѫ Сіиръ, къмъ които не си
оставилъ Израиля да отиде, [м]когато идѣ-
хѫ отъ Египетскѫ-тѫ землѭ, но [н]ся
уклонихѫ отъ тѣхъ, и не гы истрѣбихѫ,
11 И ето какъ ни въздаватъ, и [о]идѫтъ да
ны испѫдятъ отъ наслѣдіе-то ти, което
12 си далъ да наслѣдимъ. Боже нашъ, [п]не
щешь ли да гы сѫдишь? защото нѣма
силѫ въ насъ за да противостанемъ на
това голѣмо множество което иде вързъ
насъ, и не знаемъ що да правимъ; [р]но
къмъ тебе сѫ очи-тѣ ни.
13 И стоеше всичкый Іуда прѣдъ Господа

а 1 Цар. 9; 9.
б Псал. 139; 21.
в Гл. 32; 25.
г Гл. 17; 4, 6. Виж. Гл. 12; 12.
д Гл. 30; 19. Ездр. 7; 10.
е Втор. 1; 17.
ж Псал. 82; 1. Еккл. 5; 8.
з Втор. 32; 4. Рим. 9; 14.
и Втор. 10; 17. Іов. 34; 19. Дѣян. 10; 34. Рим. 2; 11. Гал. 2; 6. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17.
і Втор. 16; 18. Гл. 17; 8.
к 2 Цар. 23; 3.
л Втор. 17; 8 и држ.
м Числ. 16; 46.
н Іез. 3; 18.
о 1 Лѣт. 26; 30.
п Гл. 15; 2.

—

* *Или* Маонцы. Виж. Ст. 10. Гл. 26; 7.
а Быт. 14; 7.
б Іис. Нав. 15; 62.
в Гл. 19; 3.
г Ездр. 8; 21. Іер. 36; 9. Іон. 3; 5.
д Втор. 4; 39. Іис. Нав. 2; 11. 3 Цар. 8; 23. Мат. 6; 9.
е Псал. 47; 2, 8. Дан. 4; 17, 25; 32.
ж 1 Лѣт. 29; 12. Псал. 62; 11. Мат. 6; 13.
з Быт. 17; 7. Исх. 6; 7.
и Псал. 44; 2.
і Иса. 41; 8. Іак. 2; 23.
к 3 Цар. 8; 33, 37. Гл. 6; 28, 29, 30.
л Гл. 6; 20.
м Втор. 2; 4, 9, 19.
н Числ. 20; 21.
о Псал. 83; 12.
п 1 Цар. 3; 13.
р Псал. 25; 15. 121; 1, 2. 123; 1, 2. 141; 8.

съ челяди-тѣ си, жены-тѣ си и синове-
14 тѣ си. Тогазъ [с] дойде Духъ Господень на
Язиила Захаріинъ-тъ сынъ, (*а Захарія*
сынъ на Венаіѭ, *а Венаія* сынъ на Іеіила,
а Іеіилъ сынъ на Матѳаніѭ,) Левитина,
отъ Асафовы-тѣ сынове, въ срѣдъ събра-
15 ніе-то, Та рече: Слушайте, всичкый Іудо,
и жители Іерусалимскы, и ты царю Іо-
сафате: тaка говори Господь вамъ: [т] Не
бойте ся вы, нито да ся устрашите отъ
лице-то на това голѣмо множество; за-
16 щото бой-тъ не е вашъ, но Божій. Слѣз-
те утрѣ противъ тѣхъ: ето въсхождатъ
прѣзъ въсходъ-тъ Ассисъ, и ще гы на-
мѣрите при край-тъ на потокъ-тъ, прѣдъ
17 пустынѭ-тѫ Іеруилъ. [у] Нѣма да ся біете
вы въ тойзи *бой:* прѣдстанѣте, стойте,
и виждте спасеніе-то Господне съ васъ,
Іудо и Іерусалиме: не бойте ся, нито да
ся устрашите: утрѣ излѣзте противъ тѣхъ,
18 и [ф] Господь е съ васъ: И [х] наведе ся Іо-
сафатъ съ лице до землѭ-тѫ: и всичкый
Іуда и Іерусалимскы-тѣ жители паднѫхѫ
прѣдъ Господа, та ся поклонихѫ Господу.
19 И станѫхѫ Левити-тѣ, отъ сынове-тѣ на
Кааѳовцы-тѣ и отъ сынове-тѣ на Кореов-
цы-тѣ, да хвалятъ Господа Бога Израиле-
ва съ гласъ много възвышенъ.
20 И станѫхѫ на утринь-тѫ та излѣзохѫ
къмъ пустынѭ-тѫ Ѳекуе: и когато излѣ-
зохѫ застанѫ Іосафатъ, та рече: Слушай-
те мя, Іудо, и жители Іерусалимскы:
[ц] вѣрувайте въ Господа Бога вашего, и
ще ся утвьрдите: вѣрувайте пророцы-тѣ
21 му, и ще имате добръ успѣхъ. И като
ся съвѣтова съ людіе-тѣ, нареди пѣвцы
да пѣѭтъ Господу, и [ч] да пѣснословятъ
великолѣпіе-то на святынѭ-тѫ *му,* като
излѣзѫтъ прѣдъ воинство-то, и да гово-
рятъ: [ш] Славословѣте Господа, [щ] защото
милость-та му е въ вѣкъ.
22 И когато начнѫхѫ да пѣѭтъ и да
пѣснословятъ, [ъ] Господь постави засады
противъ Аммоновы-тѣ и Моавовы-тѣ сы-
нове, и противъ онѣзи отъ горѫ-тѫ Сіиръ,
що бѣхѫ дошли върхъ Іудѫ, и ся удари-
23 хѫ. Защото станѫхѫ Аммонови-тѣ и Мо-
авови-тѣ сынове върхъ жители-тѣ на горѫ-
тѫ Сіиръ, за да *гы* истрѣбятъ и заличатъ:
и като свършихѫ жители-тѣ на Сіиръ, по-
могнѫхѫ си помежду си да ся истрѣбятъ.
24 А Іуда като отиде до стражѫ-тѫ на
пустынѭ-тѫ, погледнѫ къмъ множество-
то, и ето, бѣхѫ мьртвы тѣла паднѫлы на
землѭ-тѫ, и никой не бѣше ся избавилъ.
25 И когато дойдохѫ Іосафатъ и людіе-тѣ
му за да гы оберѫтъ, намѣрихѫ между
мьртвы-тѣ имъ тѣла твърдѣ много богат-
ство, и скѫпы съсѫды, и зѣхѫ си тол-
козъ, щото не можахѫ да *гы* прѣносятъ:
и три дни обирахѫ, защото користи-тѣ
26 бѣхѫ много. И въ четвьртый-тъ день ся
събрахѫ въ Долъ-тъ на Благословеніе-то;
защото тамъ благословихѫ Господа; за то-
ва ся нарече име-то на онова мѣсто Долъ
на Благословеніе, дори до тойзи день.
27 Тогазъ всичкы-тѣ Іудини и Іерусалим-
скы мѫжіе, и Іосафатъ прѣдъ тѣхъ, тър-
гнѫхѫ да ся върнѫтъ въ Іерусалимъ съ
веселіе; защото гы [ы] развесели Господь
28 за непріятели-тѣ имъ. И дойдохѫ въ Іе-
русалимъ съ псалтири и китары и трѫбы,
29 въ домъ-тъ Господень. И [ь] нападнѫ страхъ
Божій на всичкы-тѣ царства на *онѣзъ* мѣ-
ста, когато чухѫ че Господь ратова про-
30 тивъ непріятели-тѣ на Израиля. И умири
ся царство-то Іосафатово; защото [ѣ] него-
вый Богъ му даде покой отъ всякѫдѣ.
31 И [ю] царова Іосафатъ надъ Іудѫ: триде-
сеть и петь годинъ на възрастъ бѣ кога-
то ся въцари, и царова двадесеть и петь
годины въ Іерусалимъ. И име-то на май-
32 кѫ му бѣ Азува дъщеря на Силея. И ходи
въ пѫть-тъ на Асѫ отца си, и не ся
уклони отъ него, и правѣше което бѣ пра-
33 во прѣдъ Господа. [я] Но высокы-тѣ мѣста
не ся отмахнѫхѫ; защото людіе-тѣ [ж] не
бѣхѫ още оправили сьрдца-та си къмъ
Бога на отцы-тѣ си.
34 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іосафата,
първы-тѣ и послѣдни-тѣ, ето, писаны сѫ
въ слова-та на Іиуя Ананіевъ-тъ сынъ,
[іѫ] който ся споменува въ книгѫ-тѫ на
Израилевы-тѣ царіе.
35 А слѣдъ това [а] съедини ся Іосафатъ
Іудинъ-тъ царь съ Охозіѭ Израилевъ-тъ
царь, на когото дѣла-та бѣхѫ нечестивы.
36 И съедини ся съ него, за да направятъ
кораби които да идѫтъ въ Ѳарсисъ: и
направихѫ кораби-тѣ въ Есіонъ-гаверъ.
37 Тогазъ Еліезеръ Додовъ-тъ сынъ отъ Ма-
рисѫ пророчествува противъ Іосафата, и
рече: Понеже си ся съединилъ съ Охо-
зіѭ, Господь сътры дѣла-та ти. И [б] стро-
шихѫ ся кораби-тѣ, и не могохѫ да
идѫтъ [в] въ Ѳарсисъ.

ГЛАВА 21.

1 И [а́] заспа Іосафатъ съ отцы-тѣ си, и по-
гребе ся съ отцы-тѣ си въ Давидовъ-тъ
градъ: и въцари ся вмѣсто него Іорамъ
сынъ му.
2 И имаше братія, Іосафатовы сынове:
Азаріѭ, и Іехіила, и Захаріѭ, и Азаріѭ,
и Михаила, и Сафатіѭ: всичкы тѣзи бѣхѫ

с Чис. 11; 25, 26. 24; 2. Гл. 15; 1. 24; 20.
т Исх. 14; 13, 14. Втор. 1; 29, 30. 31; 6, 8. Гл. 32; 7.
у Исх. 14; 13, 14.
ф Чис. 14; 9. Гл. 15; 2. 32; 8.
х Исх. 4; 31.
ц Иса. 7; 9.
ч 1 Лѣт. 16; 29.
ш 1 Лѣт. 16; 34. Псал. 136; 1.
щ 1 Лѣт. 16; 41. Гл. 5; 13. 7; 3, 6.
ъ Сѫд. 7; 22. 1 Цар. 14; 20.
ы Неем. 12; 43.
ь Гл. 17; 10.
ѣ Гл. 15; 15. Іов. 34; 29.
ю 3 Цар. 22; 41 и дрг.
я Виж. Гл. 17; 6.
ж Гл. 12; 14. 19; 3.
іѫ 3 Цар. 16; 1, 7.
а 3 Цар. 22; 49, 50.
б 3 Цар. 22; 49.
в Гл. 9; 21.

—

а́ 3 Цар. 22; 51.

сынове на Іосафата Израилевъ-тъ царь.
3 И даде имъ баща имъ много дарове, сре-
бро и злато, и многоцѣнны нѣща, съ гра-
дове оградены въ Іудж; но царство-то
даде на Іорама, понеже бѣ първороденъ.
4 А когато ся възвыси Іорамъ въ царство-
то на отца си, и ся утвърди, уби всичкы-
тѣ си братія съ мечъ, и *нѣколцина* още
отъ Израилевы-тѣ началницы.
5 [б]Тридесеть и двѣ годинъ на възрастъ
бѣ Іорамъ когато ся въцари, и царова
6 осмь годины въ Іерусалимъ. И ходи въ
пжть-тъ на Израилевы-тѣ царіе, както
направи Ахаавовъ-тъ домъ; защото [в]же-
на му бѣше Ахаавова дъщеря: и стори
7 зло прѣдъ Господа. Но Господь не рачи
да истрѣби Давидовъ-тъ домъ, заради за-
вѣтъ-тъ който направи съ Давида, и за-
щото рече че ще даде свѣтилникъ нему
и [г]на сынове-тѣ му за всегда.
8 [д]Въ неговы-тѣ дни отстжпи Едомъ отъ
подъ ржкж-тж на Іудж, та постави царь
9 надъ себе си. И заминж Іорамъ съ на-
чалницы-тѣ си, и всичкы-тѣ колесницы
съ него: и станж прѣзъ нощь, та порази
Едомцы-тѣ които бѣхж го заобиколили,
10 и началницы-тѣ на колесницы-тѣ. Така
отстжпи Едомъ отъ подъ ржкж-тж на Іу-
дж дори до тойзи день. Тогазь въ исто-
то врѣме отстжпи *и* Ливна отъ подъ рж-
кж-тж му, понеже остави Господа Бога
на отцы-тѣ си.
11 Той направи и высокы мѣста по горы-
тѣ на Іудж, и направи Іерусалимскы-тѣ
жители [е]да блудствуватъ, и разврати Іу-
12 дж. И дойде до него писмо отъ Иліж
пророкъ-тъ, което казуваше: Така гово-
ри Господь Богъ на Давида отца ти: По-
неже не ходи ты въ пжтища-та на бащж
си Іосафата, и въ пжтища-та на Асж Іу-
13 динъ-тъ царь, Но ходи въ пжть-тъ на Из-
раилевы-тѣ царіе, и [ж]направи Іудж и Іе-
русалимскы-тѣ жители [з]да блудствуватъ,
[и]по блудове-тѣ на Ахаавовъ-тъ домъ,
още [і]си избилъ и братія-та си, домъ-тъ
14 на отца си, по добры-тѣ отъ тебе, Ето
Господь ще порази съ голѣмж язвж твои-
тѣ людіе, и чада-та ти, и жены-тѣ ти, и
15 всичкый-тъ ти имотъ: И ты *ще бждешь*
поразенъ съ голѣмы болести, [к]съ болесть
въ чрѣва-та си, додѣто ти излѣзжтъ чрѣ-
ва-та отъ болесть-тж изъ день въ день.
16 [л]Подигнж още Господь противъ Іора-
ма духъ-тъ на Филистимцы-тѣ, и на Ара-
вяны-тѣ, които сж близу до Еѳіопяны-
17 тѣ: Та възлѣзохж противъ Іудж, и ся
устремихж на него, и разграбихж всич-
кый-тъ имотъ що ся намѣри въ царскый-
тъ домъ, [м]и сынове-тѣ му още, и жены-
тѣ му: щото не му останж *другъ* сынъ
освѣнь Іоахаза, най младый-тъ отъ сыно-
18 ве-тѣ му. И слѣдъ всичко това порази го
Господь [н]въ чрѣва-та му съ болесть не-
19 исцѣлнж: И като ся минж врѣме слѣдъ
истеченіе-то на двѣ годины, излѣзохж му
чрѣва-та, отъ болесть-тж му, и умрѣ въ
люты болѣдуванія. А людіе-тѣ му не му
направихж горѣніе *отъ ароматы*, [о]споредъ
20 горѣніе-то за отцы-тѣ му. Тридесеть и
двѣ годинъ на възрастъ бѣ когато ся въ-
цари: и царова въ Іерусалимъ осмь го-
дины, и отиде не желаемъ: и погребохж
го въ градъ-тъ Давидовъ, но не въ цар-
скы-тѣ гробища.

ГЛАВА 22.

1 И Іерусалимскы-тѣ жители направихж
царь вмѣсто него [а]Охозіж най младый-
тъ му сынъ; защото [б]пълкове-тѣ, които
дойдохж съ Аравяны-тѣ въ станъ-тъ бѣ-
хж убили всичкы-тѣ по стары. И въцари
ся Охозія сынъ-тъ на Іорама Іудинъ-тъ
2 царь. [в]Четыридесеть и двѣ годинъ на въз-
растъ бѣ Охозія когато ся въцари, и ца-
рова еднж годинж въ Іерусалимъ. И име-
то на майкж му бѣ [г]Гоѳолія, дъщеря на
3 Амрія. И той ходи въ пжтища-та на Аха-
авовъ-тъ домъ; защото съвѣтница му
4 бѣше майка му за да нечествува. И сто-
ри зло прѣдъ Господа, както Ахаавовъ-
тъ домъ; защото слѣдъ смърть-тж на ба-
щж му, тѣ му бѣхж съвѣтници за погу-
5 бленіе-то му. И чрѣзъ тѣхны-тѣ съвѣты
[д]отиде съ Іорама, сынъ-тъ на Ахаава Из-
раилевъ-тъ царь, на бой противъ Азаила
Сирійскый-тъ царь въ Рамоѳъ-галаадъ: и
6 поразихж Сиріяни-тѣ Іорама. И [е]върнж
ся за да ся исцѣли въ Іезраелъ, отъ ра-
ны-тѣ що бѣхж го ранили въ Рамж, ко-
гато ратоваше противъ Азаила Сирійскый-
тъ царь. И слѣзе *Азарія Іорамовъ-тъ
сынъ, Іудинъ-тъ царь, за да види Іорама
Ахаавовъ-тъ сынъ въ Іезраелъ, понеже
7 бѣ боленъ. И [ж]отъ Бога станж погыну-
ваніе-то на Охозія съ идваніе-то му при
Іорама; защото, когато дойде, [з]излѣзе съ
Іорама противъ Іиуя Намессіевъ-тъ сынъ,
[и]когото помаза Господь да истрѣби Аха-
8 авовъ-тъ домъ. И [і]когато правѣше Іиуй
отмъщеніе-то противъ Ахаавовъ-тъ домъ,
[к]намѣри Іудины-тѣ началницы, и сынове-

б 4 Цар. 8; 17 и дрг.
в Гл. 22; 2.
г 2 Цар. 7; 12, 13. 3 Цар. 11; 36. 4 Цар. 8; 19. Псал. 132; 11 и дрг.
д 4 Цар. 8; 20 и дрг.
е Лев. 17; 7. 20; 5. Ст. 13.
ж Ст. 11.
з Исх. 34; 15. Втор. 31; 16.
и 3 Цар. 16; 31—33. 4 Цар. 9; 22.
і Ст. 4.
к Ст. 18, 19.
л 3 Цар. 11; 14, 23.
м Гл. 24; 7.
н Ст. 15.
о Гл. 16; 14.

а 4 Цар. 8; 24 и дрг. Виж. Гл. 21; 17. Ст. 6.
б Гл. 21; 17.
в Двадесеть и двѣ. Виж. 4 Цар. 8; 26.
г Гл. 21; 6.
д 4 Цар. 8; 28 и дрг.
е 4 Цар. 9; 15.
* Охозія, Ст. 1. Іоахазъ, Гл. 21; 17.
ж Сжд. 14; 4. 3 Цар. 12; 15. Гл. 10; 15.
з 4 Цар. 9; 21.
и 4 Цар. 9; 6, 7.
і 4 Цар. 10; 10, 11.
к 4 Цар. 10; 13, 14.

тѣ на Охозіевы-тѣ братія, които слугува-
9 хѫ на Охозіѭ, и гы уби: И [л]потърси
Охозіѭ: и хванѫхѫ го като бѣ скрытъ въ
Самаріѭ, и доведохѫ го при Іиуя: и
убихѫ го, и погребохѫ го; защото реко-
хѫ: Сынъ е на Іосафата, [м]който потърси
Господа съсъ всичко-то си сърдце. И Охо-
зіевъ-тъ домъ нѣмаше силѫ да удържи
вече царство-то.
10 А [н]Гоѳолія, Охозіева-та майка, като
видѣ че умрѣ сынъ ѝ, станѫ та истрѣби
всичко-то царско сѣме на Іудинъ-тъ домъ.
11 Но [о]Іосавееѳа дъщеря-та на царя, зѣ Іо-
аса Охозіевъ-тъ сынъ та го откраднѫ
отъ срѣдъ царскы-тѣ сынове като гы
убивахѫ, и тури него и доилицѫ-тѫ му
въ ложницѫ-тѫ. Така Іосавееѳа дъщеря-
та на царь Іорама, жена-та на Іодая свя-
щенникъ-тъ, (защото бѣ сестра на Охо-
зіѭ,) скры го отъ лице-то на Гоѳоліѭ,
12 та го не уби. И съ тѣхъ бѣ скрытъ въ
домъ-тъ Божій шесть годины: а Гоѳо-
лія царуваше върху земіѭ-тѫ.

ГЛАВА 23.

1 А [а]въ седмо-то лѣто, укрѣпи ся Іодай,
като зѣ стоначалницы-тѣ, Азаріѭ Іеро-
амовъ-тъ сынъ, Исмаила Іоанановъ-тъ
сынъ, и Азаріѭ Овидовъ-тъ сынъ, и Ма-
асіѭ Адаіевъ-тъ сынъ, и Елисафата Зе-
хріевъ-тъ сынъ, та направи завѣтъ съ
2 тѣхъ. И обходихѫ Іудѫ, та събрахѫ Ле-
виты-тѣ отъ всичкы-тѣ Іудины градове, и
началницы-тѣ на Израилевы-тѣ отечествія,
3 и дойдохѫ въ Іерусалимъ. И всичко-то съ-
браніе направи завѣтъ съ царя въ домъ-тъ
Божій. И рече имъ: Ето, сынъ-тъ на ца-
ря ще ся въцари, [б]както говорѝ Господь
4 за Давидовы-тѣ сынове. Това е дѣло-то
което ще направите: Трета-та часть отъ
васъ, отъ священницы-тѣ и отъ Левиты-тѣ, [в]които влазите въ сѫбботѫ, *ще
5 стоятъ* на прагове-тѣ вратари. И трета-
та часть въ царскый-тъ домъ: И трета-
та часть въ врата-та на основаніе-то: а
всичкы-тѣ людіе, въ дворове-тѣ на домъ-
6 тъ Господень. И никой да не влази въ
домъ-тъ Господень, само священници-тѣ,
и [г]които отъ Левиты-тѣ служатъ, тѣ ще
влазятъ; защото сѫ святи: а всичкы-тѣ
людіе да вардятъ стражѫ-тѫ Господнѭ.
7 И Левити-тѣ да обиколятъ царя, всякой
да има орѫжія-та си въ рѫкѫ-тѫ си:
и който влѣзе въ домъ-тъ да ся умър-
тви: и ще бѫдете съ царя, когато влази,
и когато излази.
8 И направихѫ Левити-тѣ и всичкый Іу-
да по всичко което заповѣда Іодай свя-
щенникъ-тъ, и зѣхѫ всякой мѫжіе-тѣ си
които влазѣхѫ въ сѫбботѫ, съ тѣзи кои-
то излазѣхѫ въ сѫбботѫ; защото Іодай
священникъ-тъ не распущаше [д]отдѣленія-
9 та. И даде Іодай священникъ-тъ на сто-
началницы-тѣ копія-та и щитчета-та и
щитове-тѣ на царь Давида, които бѣхѫ
10 въ домъ-тъ Божій. И постави всичкы-тѣ
людіе, всякой мѫжъ съ орѫжія-та му
въ рѫкѫ-тѫ му, отъ деснѫ-тѫ странѫ
на домъ-тъ дори до лѣвѫ-тѫ странѫ на
домъ-тъ, при олтарь-тъ и храмъ-тъ, око-
11 ло царя. Тогазь изведохѫ царскый-тъ
сынъ, и положихѫ на него вѣнецъ-тъ, и
[е]свидѣтелство-то, и направихѫ го царь.
И помазахѫ го Іодай и сынове-тѣ му, и
казувахѫ: Да е живъ царь-тъ.
12 И като чу Гоѳолія гласъ-тъ на людіе-
тѣ които тичахѫ и хваляхѫ царя, дойде
13 при людіе-тѣ въ домъ-тъ Господень, Та
видѣ, и ето, царь-тъ стоеше при стълпъ-
тъ си въ входъ-тъ, и началници-тѣ и трѫ-
бы-тѣ при царя: и всичкы-тѣ людіе отъ
земіѭ-тѫ ся радувахѫ, и трѫбѣхѫ съ
трѫбы-тѣ, и *пѣехѫ* съ музикалны-тѣ орѫ-
дія пѣвци-тѣ, и онѣзи [ж]които бѣхѫ ис-
кусни да пѣснопѣіѭтъ: тогазь раздра Го-
ѳолія дрехы-тѣ си, и рече: Съзаклѣтіе!
14 съзаклѣтіе! А Іодай священникъ-тъ из-
веде стоначалницы-тѣ, началницы-тѣ на
воинство-то, та имъ рече: Извадѣте ѭ
вънъ отъ редове-тѣ: и който ѭ послѣ-
дува, да ся умъртви съ мечъ. Защото свя-
щенникъ-тъ бѣ реклъ: Да ѭ не умъртви-
15 те въ домъ-тъ Господень. И турихѫ рѫ-
цѣ на неѭ: и когато отиде въ входъ-тъ
на [з]врата-та на коніе-тѣ, въ царскый-тъ
домъ, убихѫ ѭ тамъ.
16 И направи Іодай завѣтъ между себе си
и всичкы-тѣ людіе и царя че ще бѫдѫтъ
17 людіе Господни. И влѣзохѫ всичкы-тѣ
людіе въ домъ-тъ на Ваала, та го съборихѫ, и олтари-тѣ му и кумиры-тѣ му
истрошихѫ: И [и]Матѳана жрецъ-тъ на
18 Ваала убихѫ прѣдъ олтари-тѣ. И нареди
Іодай службы-тѣ на домъ-тъ Господень
въ рѫцѣ-тѣ на священницы-тѣ, Левиты-
тѣ, [і]които бѣше Давидъ раздѣлилъ надъ
домъ-тъ Господень, за да приносятъ все-
съжженія-та Господни, както е писано
[к]въ законъ-тъ на Моисея, съ веселіе и
съ пѣсни споредъ Давидовѫ-тѫ наредбѫ.
19 И постави [л]вратари-тѣ въ врата-та на
домъ-тъ Господень, да не влази *никой* не-
20 чистъ отъ каквѫ да е работѫ. И [м]зѣ сто-
началницы-тѣ, и кмѣтове-тѣ, и начални-
цы-тѣ на людіе-тѣ, и всичкы-тѣ людіе
отъ земіѭ-тѫ, та снѣхѫ царя отъ домъ-
тъ Господень и заминѫхѫ прѣзъ высо-

[л] 4 Цар. 9; 27.
[м] Гл. 17; 4.
[н] 4 Цар. 11; 1 и дрг.
[о] 4 Цар. 11; 4 и дрг.

[а] 4 Цар. 11; 4 и дрг.
[б] 2 Цар. 7; 12. 3 Цар. 2; 4. 9; 5. Гл. 6; 16. 7; 18. 21; 7.
[в] 1 Лѣт. 9; 25.
[г] 1 Лѣт. 23; 28, 29.

[д] Виж. 1 Лѣт. 24, 25.
[е] Втор. 17; 18.
[ж] 1 Лѣт. 25; 8.
[з] Неем. 3; 28.
[и] Втор. 13; 9.

[і] 1 Лѣт. 23; 6, 30, 31. 24; 1.
[к] Числ. 28; 2.
[л] 1 Лѣт. 26; 1 и дрг.
[м] 4 Цар. 11; 19.

кы-тѣ врата въ царскый-тъ домъ, и ту-
рихѫ да сѣдне царь-тъ на царскый-тъ
21 прѣстолъ. И възвеселихѫ ся всичкы-тѣ
людіе отъ земѭ-тѫ: и градъ-тъ ся уми-
ри: а Гоѳоліѭ убихѫ съ мечъ.

ГЛАВА 24.

1 [а]Седмь годинъ на възрастъ бѣ Іоасъ
когато ся въцари, и царова четыридесеть
годины въ Іерусалимъ: и име-то на май-
2 кѫ му бѣ Савія, отъ Вирсавее. И [б]стори
Іоасъ което бѣ право прѣдъ Господа, въ
всичкы-тѣ дни на Іодая священникъ-тъ.
3 И зѣ му Іодай двѣ жены, и роди сынове
и дъщери.
4 И слѣдъ това дойде въ сърдце-то на
5 Іоаса да поднови домъ-тъ Господень. И
събра священницы-тѣ и Левиты-тѣ, та
имъ рече: Излѣзте въ Іудины-тѣ градове
та [в]съберѣте отъ годинѫ до годинѫ отъ
всичкый Израиль сребро, за поправяніе
на домъ-тъ на Бога вашего, и побързай-
те за това нѣщо: Левити-тѣ обаче не по-
бързахѫ.
6 И [г]повыка царь-тъ Іодая началникъ-тъ
та му рече: Защо не си изыскалъ отъ
Левиты-тѣ, да съберѫтъ отъ Іудѫ и отъ
Іерусалимъ данъкъ-тъ [д]на Моисея рабъ-
тъ Господень, и на събраніе-то Израиле-
во, за [е]скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то?
7 Защото [ж]нечестива-та Гоѳолія, *и* сынове-
тѣ ѝ, развалихѫ домъ-тъ Божій: още и
всичкы-тѣ [з]посвященія на домъ-тъ Го-
сподень посвятихѫ на Ваалимы-тѣ.
8 [и]Направихѫ прочее по царскѫ заповѣдь
единъ ковчежецъ, и турихѫ го при вра-
9 та-та на домъ-тъ Господень извънъ. И
прогласихѫ въ Іудѫ и въ Іерусалимъ да
приносятъ Господу [і]данъкъ-тъ наложе-
ный-тъ отъ Моисея рабъ-тъ Божій върху
10 Израиля въ пустыніѭ-тѫ. И зарадувахѫ
ся всичкы-тѣ князове и всичкы-тѣ людіе,
и вносяхѫ, и туряхѫ въ ковчежецъ-тъ,
11 додѣ ся напълни. И когато ся доносяше
ковчежецъ-тъ при царскы-тѣ настоятели
съ ръкѫ-тѫ на Левиты-тѣ, и [к]когато тѣ
виждахѫ че е много сребро-то, дохождa-
ше царскый-тъ писецъ, и настоятель-тъ
на първый-тъ священникъ, та испразну-
вахѫ ковчежецъ-тъ, и доносяхѫ та го
поставяхѫ пакъ на мѣсто-то му. Така
правѣхѫ отъ день до день, и събрахѫ
12 много сребро, И даваше го царь-тъ и
Іодай на тѣзи които правѣхѫ дѣло-то
на работаніе-то на домъ-тъ Господень,
и наемахѫ зидарц и дърводѣлцы за да
подновяватъ домъ-тъ Господень: още и
ковачи и мѣдоковачи, за да поправятъ
13 домъ-тъ Господень. И работѣхѫ работни-
ци-тѣ дѣло-то, и съ ръкѫ-тѫ имъ успѣ
дѣло-то на поправяніе-то: и докарахѫ
домъ-тъ Божій въ *първо-то* му състояніе,
14 и утвърдихѫ го. И като свършихѫ, доне-
сохѫ останѫло-то сребро прѣдъ царя и
Іодая, и [л]отъ него направихѫ съсѫды за
домъ-тъ Господень, съсѫды за служеніе
и всесъжженіе, и темянницы, и златны
и сребърны съсѫды. И приносѣхѫ все-
съжженія въ домъ-тъ Господень непрѣ-
станно прѣзъ всичкы-тѣ дни на Іодая.
15 *И* остарѣ Іодай, и сытъ бѣ отъ дни, и
умрѣ: сто и тридесеть годинъ на възрастъ
16 бѣ когато умрѣ. И погребохѫ го въ Да-
видовъ-тъ градъ, съ царіе-тѣ; понеже
стори добро въ Израиля, и къмъ Бога и
домъ-тъ му.
17 А слѣдъ смърть-тѫ на Іодая дойдохѫ
началници-тѣ Іудини, та ся поклонихѫ
на царя. Тогазь царь-тъ гы послуша:
18 Та оставихѫ домъ-тъ на Господа Бога
на отцы-тѣ си, и служихѫ [м]на Ашеры-
тѣ и идолы-тѣ: и [н]дойде гнѣвъ върхъ Іу-
дѫ и Іерусалимъ, за това тѣхно прѣстѫ-
19 пленіе. И [о]проводи имъ пророцы, за да
гы обърнѫтъ къмъ Господа, и засвидѣ-
телствувахѫ противъ тѣхъ; но не дадохѫ
20 слушаніе. И [п]дойде Духъ Божій на Заха-
ріѭ сынъ-тъ на Іодая священникъ-тъ, и
застанѫ надъ людіе-тѣ, и рече имъ: Така
говори Богъ: [р]Защо прѣстѫпвате вы запо-
вѣди-тѣ Господни? нѣма да успѣете; [с]по-
неже вы оставихте Господа, и той васъ
21 остави. И направихѫ съзаклѣтіе противъ
него, та [т]го убихѫ съ каменіе, съсъ за-
повѣдь отъ царя, въ дворъ-тъ на домъ-тъ
22 Господень. И не си науми царь Іоасъ ми-
лость-тѫ коіѭто му направи Іодай отецъ
му, но уби сына му: и той като умираше,
рече: Господь да види, и да издири.
23 И въ свършуваніе-то на годинѫ-тѫ
[у]възлѣзе Сирійско-то воинство противъ
него: и дойдохѫ върхъ Іудѫ и върхъ Іе-
русалимъ, и истрѣбихѫ всичкы-тѣ начал-
ницы на людіе-тѣ отъ срѣдъ людіе-тѣ, и
проводихѫ всичкы-тѣ имъ корысти до
24 царя на Дамаскъ. Ако и да [ф]дойде Си-
рійско-то воинство съ малко мѫжіе, Го-
сподь обаче [х]прѣдаде воинство твърдѣ
голѣмо въ ръкѫ-тѫ имъ, понеже бѣхѫ
оставили Господа Бога на отцы-тѣ си;
така *Сирійци-тѣ* [ц]извършихѫ сѫдъ про-
тивъ Іоаса.
25 А като тръгнѫхѫ отъ него, и го оста-
вихѫ въ голѣмы болести, [ч]раби-тѣ му на-
правихѫ съзаклѣтіе противъ него [ш]за

а 4 Цар. 11; 21. 12; 1 и дрг.
б Виж. Гл. 26; 5.
в 4 Цар. 12; 4.
г 4 Цар. 12; 7.
д Исх. 30; 12, 13, 14, 16.
е Числ. 1; 50. Дѣян. 7; 44.
ж Гл. 21; 17.
з 4 Цар. 12; 4.
и 4 Цар. 12; 9.
і Ст. 6.
к 4 Цар. 12; 10.
л Виж. 4 Цар. 12; 13.
м 3 Цар. 14; 23.
н Сѫд. 5; 8. Гл. 19; 2. 28; 13. 29; 8. 32; 25.
о Гл. 36; 15. Іер. 7; 25, 26. 25; 4.
п Гл. 15; 1. 20; 14.
р Числ. 14; 41.
с Гл. 15; 2.
т Мат. 23; 35. Дѣян. 7; 58, 59.
у 4 Цар. 12; 17.
ф Лев. 26; 8. Втор. 32; 30. Иса. 30; 17.
х Лев. 26; 25. Втор. 28; 25.
ц Гл. 22; 8. Иса. 10; 5.
ч 4 Цар. 12; 20.
ш Ст. 21.

кръвь-тѫ на сынове-тѣ на Іодая священ-
никъ-тъ, и убихѫ го на одръ-тъ му, и
умрѣ: и погребохѫ го въ Давидовъ-тъ
градъ, но го не погребохѫ въ царскы-тѣ
26 гробища. А онѣзь които бѣхѫ направили
съзаклѣтіе противъ него бѣхѫ тѣзи: За-
вадъ сынъ-тъ на Симеаѳѫ Аммонкѫ-тѫ,
и Іозавадъ сынъ-тъ на Самариѳѫ Моав-
27 кѫ-тѫ. А за сынове-тѣ му, и [щ]за мно-
жество-то на товары-тѣ при него, и за
поправяніе-то на домъ-тъ Божій, ето пи-
сано е въ повѣсти-тѣ на книгѫ-тѫ на ца-
ріе-тѣ. И [ъ]въцари ся вмѣсто него Амасія
сынъ му.

ГЛАВА 25.

1 [а]На двадесеть и петь годинъ бѣ Ама-
сія като ся въцари, и царова двадесеть и
деветь годины въ Іерусалимъ. И име-то
на майкѫ му бѣ Іоадана отъ Іерусалимъ.
2 И направи което бѣ право прѣдъ Госпо-
3 да, [б]но не съсъ съвършенно сърдце. [в]А
като ся утвърди царство-то въ рѫцѣ-тѣ
му, умьртви рабы-тѣ си които убихѫ ца-
4 ря бащѫ му: Чада-та имъ обаче не
умьртви, споредъ писано-то въ законъ-тъ,
въ книгѫ-тѫ на [г]Моисея, дѣто Господь
заповѣда, и рече: Бащи-тѣ да не умиратъ
за чада-та, нито чада-та да умиратъ за
бащы-тѣ; но всякой да умира за сългрѣ-
шеніе-то си.
5 И събра Амасія Іудѫ, та постави отъ
тѣхъ тысященачалницы, и стоначалницы
споредъ домове-тѣ на отечествія-та, по
всичкый Іудѫ и Веніамина: и изброи гы
[д]отъ двадесеть годинъ и нагорѣ, и намѣ-
ри гы триста тысящы, избранны, които да
излѣзватъ на бой и да държатъ копіе и
6 щитъ. Нае отъ Израиля още сто тысящы
силны съ крѣпость, за сто таланта сребро.
7 А дойде при него человѣкъ Божій, и
рече: Царю, да не отиде съ тебе Израи-
лево-то воинство; защото Господь не е
съ Израиля, *съсъ* всичкы-тѣ Ефремовы
8 сынове. Но ако искашь да идешь, на-
прави *това:* укрѣпи ся за бой-тъ: Богъ
обаче ще тя направи да паднешь прѣдъ
врагъ-тъ; защото [е]Богъ има силѫ да по-
9 могне, и да свали. А Амасія рече на чело-
вѣка Божій: Но какво ще направимъ за
сто-тѣ таланта, които дадохъ на Израи-
лево-то воинство? А человѣкъ-тъ Божій
отговори: [ж]Господь е силенъ да ти даде
повече отъ тѣхъ.
10 Тогазь гы отлѫчи Амасія, (воинство-то
което бѣ дошло при него отъ Ефрема,)
за да ся върнѫтъ на мѣсто-то си: и рас-
пали ся върло гнѣвъ-тъ имъ вързъ Іудѫ,
и върнѫхѫ ся на мѣсто-то съ распаленъ
11 гнѣвъ. А Амасія ся укрѣпи, и изведе лю-
діе-тѣ си, и отиде [з]въ долъ-тъ на Соль-
тѫ, та порази Сіировы-тѣ сынове десеть
12 тысящы. И десеть тысящы живы заплѣ-
нихѫ Іудини-тѣ сынове, и закарахѫ гы
на върхъ-тъ на скалѫ-тѫ та гы низри-
нѫхѫ отъ върхъ-тъ на скалѫ-тѫ, и
13 всичкы-тѣ ся разсѣднѫхѫ. Но тѣзи мѫ-
жіе отъ воинство-то които върнѫ Ама-
сія, за да не идѫтъ съ него на брань,
нападнѫхѫ върхъ Іудины-тѣ градове, отъ
Самаріѭ дори до Веѳоронъ, та порази-
хѫ три тысящы отъ тѣхъ, и зѣхѫ много
користи.
14 А Амасія като ся върнѫ отъ пораже-
ніе-то на Едомцы-тѣ, [и]донесе богове-тѣ
на Сіировы-тѣ сынове, та [і]гы постави за
себе си богове, и кланяше ся прѣдъ тѣхъ,
15 и приносѣше имъ темянъ. За това ся рас-
пали гнѣвъ-тъ Господень върху Амасіѭ:
и проводи при него пророкъ та му рече:
Защо потърси ты [к]богове-тѣ на тойзи на-
родъ, които [л]не могохѫ да освободятъ
16 свой-тъ си народъ отъ рѫкѫ-тѫ ти? И
като му говорѣше той, *царь-тъ* му рече:
Съвѣтникъ ли тя поставихѫ на царя?
прѣстани: защо да ся умъртвишь? И прѣ-
станѫ пророкъ-тъ като рече: Знаѭ че
[м]Богъ е турилъ намѣреніе да тя истрѣ-
би, понеже направи ты това, и не послу-
ша мой-тъ съвѣтъ.
17 Тогазь [н]ся съвѣтова Амасія Іудинъ-тъ
царь, и проводи на Іоаса сынъ-тъ на Іо-
ахаза, Іиуевъ-тъ сынъ, Израилевъ-тъ царь,
и рече: Ела да ся видимъ лице съ лице.
18 И проводи Іоасъ Израилевъ-тъ царь, на
Амасіѭ Іудинъ-тъ царь, та рече: Търнъ-тъ
Ливанскый проводилъ на кедръ-тъ Ли-
ванскый и казалъ: Дай дъщеріѭ си на
сына ми за женѫ; но заминѫлъ единъ
горскый звѣрь който былъ въ Ливанъ, и
19 стъпкалъ търнъ-тъ. Ты говоришь: Ето,
поразихъ Едома: и сърдце-то ти тя надиг-
нѫ да ся хвалишь: сѣди сега въ домъ-тъ
си: защо да ся сплиташь въ зло, за кое-
20 то бы паднѫлъ ты, и Іуда съ тебе? Но
Амасія не послуша; защото [о]отъ Бога
бѣ това, за да гы прѣдаде въ рѫкѫ-
тѫ *на непріятели-тѣ,* понеже [п]потър-
21 сихѫ Едомскы-тѣ богове. Възлѣзе про-
чее Іоасъ Израилевый царь: та ся видѣ-
хѫ лице съ лице, той и Амасія Іудинъ-
тъ царь, въ Веѳсемесъ, който надлежи
22 на Іудѫ. И поразенъ бы Іуда прѣдъ Из-
раиля, и побѣгнѫхѫ всякой въ шатры-
23 тѣ си. И хванѫ Іоасъ Израилевъ-тъ царь
Амасіѭ Іудинъ-тъ царь, сынъ-тъ [р]на Іо-

щ 4 Цар. 12; 18.
ъ 4 Цар. 12; 21.

—

а 4 Цар. 14; 1 и друг.
б Виж. 4 Цар. 14; 4. Ст. 14.
в 4 Цар. 14; 5 и друг.
г Втор. 24; 16. 4 Цар. 14; 6. Іер. 31; 30. Іез. 18; 20.
д Чисх. 1; 3.
е Гл. 20; 6.
ж Прит. 10; 22.
з 4 Цар. 14; 7.
и Виж. Гл. 28; 23.
і Исх. 20; 3, 5.
к Псал. 96; 5.
л Ст. 11.
м 1 Цар. 2; 25.
н 4 Цар. 14; 8, 9 и друг.
о 3 Цар. 12; 15. Гл. 22; 7.
п Ст. 14.
р Виж. Гл. 21; 17. 22; 1, 6.

аса Іоахазовъ-тъ сынъ, въ Веѳсемесъ, и
доведе го въ Іерусалимъ и съсыпа стѣ-
нѫ-тѫ на Іерусалимъ, отъ портѫ-тѫ
Ефремъ дори до портѫ-тѫ на ѫглъ-тъ,
24 четыристотинъ лакти. И *като зѣ* всичко-
то злато и сребро, и всичкы-тѣ съсѫды
които ся намѣрихѫ въ домъ-тъ Божій
при Овидъ-едома, и съкровища-та на цар-
скый-тъ домъ, и человѣцы залогъ, върнѫ
ся въ Самаріѭ.
25 И [с]поживѣ Амасія Іоасовъ-тъ сынъ Іу-
динъ-тъ царь, слѣдъ смрьть-тѫ на Іоаса
Іоахазовъ-тъ сынъ Израилевъ-тъ царь,
26 петнадесеть годины. А останѫлы-тѣ дѣя-
нія на Амасіѭ, първы-тѣ и послѣдни-тѣ,
ето, писаны сѫ въ книгѫ-тѫ на Іудины-
27 тѣ и Израилевы-тѣ царіе. И слѣдъ като
ся уклони Амасія отъ Господа, направи-
хѫ съзаклѣтіе противъ него въ Іеруса-
лимъ: и побѣгнѫ въ Лахисъ; но прово-
дихѫ вслѣдъ него въ Лахисъ, та го уби-
28 хѫ тамъ. И донесохѫ го на коніе, та го
погребохѫ съ отцы-тѣ му въ *градъ-тъ
Іудинъ.

ГЛАВА 26.

1 А всичкы-тѣ Іудини людіе зѣхѫ [а]†Озія,
който бѣ на шестнадесеть годинъ, та
го направихѫ царь вмѣсто бащѫ му Ама-
2 сіѭ. Той съгради Елоѳъ, и възвърнѫ
го на Іудѫ, като заспа *баща му* царь-тъ
съ отцы-тѣ си.
3 Шестнадесеть годинъ на възрастъ бѣ
Озія когато ся въцари, и царова петде-
сеть и двѣ годины въ Іерусалимъ: и
име-то на майкѫ му бѣ Іехолія отъ Іеру-
4 салимъ. И направи което бѣ право прѣдъ
Господа, по всичко що бѣше сторилъ
5 отецъ му Амасія. И [б]търсѣше Бога въ дни-
тѣ на Захаріѭ, [в]който бѣше вѣщь въ
Божіи-тѣ видѣнія: и колкото врѣме тър-
сѣше Господа, Богъ му даваше успѣхъ.
6 И излѣзе та [г]направи брань противъ
Филистимцы-тѣ, и съсыпа стѣнѫ-тѫ на
Геѳъ, и стѣнѫ-тѫ на Іавни, и стѣнѫ-тѫ
на Азотъ, и съгради градове въ Азотъ,
7 и въ Филистимцы-тѣ. И помогнѫ му
Богъ [д]противъ Филистимцы-тѣ, и про-
тивъ Аравяны-тѣ които живѣехѫ въ
8 Гуръ-ваалъ, и Маонцы-тѣ. И [е]дадохѫ Ам-
монци-тѣ дарове на Озіѭ: и прочу ся
име-то му дори до входъ-тъ на Египетъ:
защото ся укрѣпи крайно.
9 И съгради Озія стълпове въ Іерусалимъ,
[ж]върху портѫ-тѫ на ѫглъ-тъ, и върху
портѫ-тѫ на долъ-тъ, и върху кѫтъ-тъ
10 *на стѣнѫ-тѫ*, и укрѣпи гы. Съгради още
и стълпове въ пустынѭ-тѫ, и ископа мно-
го кладенцы; защото имаше много ско-
тове, и въ нискы-тѣ мѣста и въ полета-
та: *и* орачы и лозяри, въ горы-тѣ и въ
Кармилъ; защото обичаше земледѣліе-то.
11 И имаше Озія воинство ратницы, кои-
то излазѣхѫ на бой съ пълкове, споредъ
число-то на исчисленіе-то имъ чрѣзъ Іеи-
ла писецъ-тъ и Маасіѭ настоятель-тъ,
подъ рѫкѫ-тѫ на Ананіѭ, *единъ* отъ
12 царскы-тѣ военачалницы. Всичко-то чи-
сло на началницы-тѣ на отечествія-та
силны-тѣ съ крѣпость бѣше двѣ тысящи и
13 шестстотинъ. И подъ рѫкѫ-тѫ имъ има-
ше военна сила, триста и седмь тысящи
и петстотинъ, силни и юначни на бой, за
да помагатъ на царя противъ непріяте-
14 ли-тѣ. И приготви имъ Озія за всичко-
то воинство щитове, и копія, и шлемо-
ве, и брони, и лѫкове, и пращы за ка-
15 меніе. И направи въ Іерусалимъ машины,
измыслены отъ машинистъ, да стоятъ на
стълпове-тѣ и на ѫглы-тѣ, за да хвър-
лятъ *съ тѣхъ* стрѣлы и голѣмы каме-
ніе: и прочу ся име-то му на далечь;
защото чудно му ся помагаше, додѣто ся
укрѣпи.
16 Но [з]като ся укрѣпи, [и]надигнѫ ся сърд-
це-то му въ растлѣніе: и направи прѣ-
стѫпленіе противъ Господа Бога своего,
и [і]влѣзе въ храмъ-тъ Господень за да
17 покади надъ олтарь-тъ на темянъ-тъ. И
влѣзе вслѣдъ него [к]Азарія священникъ-
тъ, и съ него осмдесеть священници Го-
18 сподни, храбри мѫжіе: И съпротивихѫ
ся на царь Озіѭ, и рекохѫ му: [л]Не над-
лежи на тебе, Озіе, да кадишь Господу,
но [м]на священницы-тѣ, Аароновы-тѣ сы-
нове, освящены-тѣ да кадятъ: излѣзь изъ
святилище-то; защото си направилъ прѣ-
стѫпленіе: и това не *ще ти бѫде* за сла-
вѫ отъ Господа Бога.
19 А Озія, като имаше въ рѫкѫ-тѫ си
кадилницѫ за да кади, разяри ся: и като
ся разяри на священницы-тѣ, [н]излѣзе
проказа-та на чело-то му прѣдъ священ-
ницы-тѣ въ домъ-тъ Господень, близу
20 при олтарь-тъ на темянъ-тъ. И погледнѫ
на него Азарія първосвященникъ-тъ, и
всичкы-тѣ священници, и ето, бѣ прока-
женъ на чело-то си: и побързахѫ да го
извадятъ отъ тамъ: и даже самъ [о]той
побърза да излѣзе, защото го порази Го-
21 сподь. И [п]прокаженъ бѣше царь Озія до-
ри до день-тъ на смрьть-тѫ си: и живѣе-
ше [р]въ отдѣленѫ кѫщѫ прокаженъ; по-
неже бѣше отбытъ отъ домъ-тъ Госпо-
день: а надъ царскый-тъ домъ бѣ Іоѳанъ
сынъ му, и сѫдѣше людіе-тѣ на земіѭ-тѫ.

с 4 Цар. 14; 17.
* Виж. 4 Цар. 14; 20.
—
а 4 Цар. 14; 21, 22. 15; 1 и дрг.
† *Или* Азарія.
б Виж. Гл. 24; 2.
в Быт. 41; 15. Дан. 1; 17. 2; 19. 10; 1.
г Иса. 14; 29.
д Гл. 21; 16.
е 2 Цар. 8; 2. Гл. 17; 11.
ж 4 Цар. 14; 13. Неем. 3; 13, 19, 32. Зах. 14; 10.
з Втор. 32; 15.
и Втор. 8; 14. Гл. 25; 19.
і Виж. 4 Цар. 16; 12, 13.
к 1 Лѣт. 6; 10.
л Чисх. 16; 40. 18; 7.
м Исх. 30; 7, 8.
н Чисх. 12; 10. 4 Цар. 5; 27.
о Виж. Есѳ. 6; 12.
п 4 Цар. 15; 5.
р Лев. 13; 46. Чисх. 5; 2.

22 А останѫлы-тѣ дѣянія на Озіѭ, пър-
вы-тѣ и послѣдни-тѣ, [с]писа пророкъ Исаія
23 Амосовъ-тъ сынъ. И [т]заспа Озія съ
отцы-тѣ си, и погребохѫ го съ отцы-тѣ
му въ оградѫ-тѫ на царскы-тѣ гробища;
защото рекохѫ: Прокаженъ е. И въцари
ся вмѣсто него Іоѳамъ сынъ му.

ГЛАВА 27.

1 [а]На двадесеть и петь годинъ бѣ Іоѳамъ
когато ся въцари: и царова шестнадесеть
годины въ Іерусалимъ. А име-то на майкѫ
2 му бѣ Іеруса, Садокова дъщеря. И напра-
ви което бѣ право прѣдъ Господа, по всич-
ко що стори баща му Озія; не влѣзе оба-
3 че въ храмъ-тъ Господенъ. И [б]людіе-тѣ
бѣхѫ още развращени. Той съгради вы-
сокы-тѣ врата на домъ-тъ Господенъ: и
съгради много върхъ стѣнѫ-тѫ на Офилъ.
4 Съгради още и градове въ Іудины-тѣ го-
ры, и въ дѫбравы-тѣ съгради твърдѣли и
5 стълпове. И като направи брань съ царя
на Аммоновы-тѣ сынове, прѣукрѣпи ся
противъ тѣхъ. И въ онова лѣто Аммоно-
ви-тѣ сынове му дадохѫ сто таланта сре-
бро, и десеть тысящы корове жито, и
десеть тысящы ечимыкъ. Толкозь му пла-
тихѫ Аммоновы-тѣ сынове, и вторѫ-тѫ
6 годинѫ, и третѫ-тѫ. И укрѣпи ся Іо-
ѳамъ, понеже управяше пѫтища-та си
прѣдъ Господа Бога своего.
7 А останѫлы-тѣ дѣянія на Іоѳама, и
всичкы-тѣ му бойове, и пѫтища-та му,
ето, писаны сѫ въ книгѫ-тѫ на Израи-
8 левы-тѣ и Іудины-тѣ царіе. На двадесеть
и петь годинъ бѣ когато ся въцари, и
царова шестнадесеть годины въ Іеруса-
9 лимъ. И [в]заспа Іоѳамъ съ отцы-тѣ си, и
погребохѫ го въ Давидовъ-тъ градъ: а
вмѣсто него ся въцари Ахазъ сынъ му.

ГЛАВА 28.

1 [а]На двадесеть годинъ бѣ Ахазъ когато
ся въцари, и царова шестнадесеть годи-
ны въ Іерусалимъ; не направи обаче ко-
ето бѣ право прѣдъ Господа, както Да-
2 видъ отецъ му; Но ходи въ пѫтища-та
на Израилевы-тѣ царіе, и направи още [б]на
3 Ваалимы-тѣ и [в]лѣяны идолы. И той по-
кади [г]въ долъ-тъ на Енномовъ-тъ сынъ,
и [д]прѣведе чада-та си прѣзъ огнь-тъ,
споредъ мерзости-тѣ на язычницы-тѣ,
които испѫди Господь отъ лице-то на
4 Израилевы-тѣ сынове. И жертвуваше и
кадѣше на высокы-тѣ мѣста, и на хълмо-
ве-тѣ, и подъ всяко зелено дърво.

5 За това Господь неговый Богъ [е]прѣда-
де го въ рѫкѫ-тѫ на Сирійскый-тъ царь:
и [ж]поразихѫ го *Сиріани-тѣ*, и зѣхѫ плѣн-
ницы голѣмо множество отъ него, и от-
ведохѫ *гы* въ Дамаскъ. Още и прѣдаденъ
быде въ рѫкѫ-тѫ на Израилевъ-тъ царь,
който го порази съ голѣмо поразеніе.
6 Защото [з]Факей Ромеліевъ-тъ сынъ уби
отъ Іудѫ сто и двадесеть тысящы въ
единъ день, всичкы-тѣ силны съ крѣпость;
понеже бѣхѫ оставили Господа Бога на
отцы-тѣ си.
7 И Зехрій, мѫжъ силенъ отъ Ефрема,
уби Маасіѭ царскый-тъ сынъ, и Азрика-
ма настоятеля на палатѫ-тѫ, и Елканѫ
8 вторый-тъ слѣдъ царя. И плѣнихѫ Из-
раилевы-тѣ сынове [и]отъ братія-та си двѣ-
стѣ тысящы жены, сынове, и дъщери,
зѣхѫ още и много корысти отъ тѣхъ, и
отнесохѫ корысти-тѣ въ Самаріѭ.
9 А имаше тамъ пророкъ Господенъ, на
име Одидъ: и излѣзе да посрѣщне воин-
ство-то което идѣше въ Самаріѭ, та имъ
рече: Ето, [і]понеже Господь Богъ на от-
цы-тѣ ви ся разгнѣва на Іудѫ, прѣдаде
гы въ рѫкѫ-тѫ ви: и вы гы убихте съ
10 ярость *която* [к]стигнѫ до небе-то: И се-
га казувате да покорите Іудины-тѣ и Іе-
русалимскы-тѣ сынове [л]за рабы и рабы-
ни на себе си. Нѣма ли у васъ, у самы
васъ, прѣстѫпленія противъ Господа Бо-
11 га вашего? Сега прочее послушайте мя,
и върнѣте плѣнницы-тѣ, които заробихте
отъ братія-та си; [м]защото гнѣвъ на
12 ярость Господнѭ *лежи* върхъ васъ. И ста-
нѫхѫ нѣкои отъ князове-тѣ на Ефремо-
вы-тѣ сынове, Азарія Іоанановъ-тъ сынъ,
Варахія Месиллемоѳовъ-тъ сынъ, и Езе-
кія Селлумовъ-тъ сынъ, и Амаса, Ад-
лаевъ-тъ сынъ, противъ идущы-тѣ отъ
13 бой-тъ, Та имъ рекохѫ: Не въвождайте
тукъ плѣнницы-тѣ; защото като *вече* без-
законновахмы Господу, вы искате да при-
турите на грѣхове-тѣ ни, и на прѣстѫ-
пленія-та ни; защото прѣстѫпленіе-то ни
е голѣмо, и яростенъ гнѣвъ *лежи* върхъ
14 Израиля. И войни-тѣ оставихѫ плѣнни-
цы-тѣ и корысти-тѣ прѣдъ князове-тѣ и
15 прѣдъ всичко-то събраніе. И станѫхѫ
мѫжіе-тѣ [н]наименовани-тѣ по име, та
зѣхѫ плѣнницы-тѣ, и всичкы-тѣ голы ме-
жду тѣхъ облѣкохѫ отъ корысти-тѣ: и
облѣкохѫ гы, и обухѫ гы, и [о]дадохѫ
имъ да ядѫтъ и да піѭтъ, и помазахѫ
гы, и всичкы-тѣ немощны отъ тѣхъ прѣ-
несохѫ на ослы, та гы заведохѫ въ Іери-
хонъ, [п]градъ-тъ на Финицы-тѣ, при бра-
тія-та имъ: и върнѫхѫ ся въ Самаріѭ.

с Иса. 1; 1.
т 4 Цар. 15; 7. Иса. 6; 1.
—
а 4 Цар. 15; 32 и дрг.
б 4 Цар. 15; 35.
в 4 Цар. 15; 38.
—
а 4 Цар. 16; 2.
б Исх. 34; 17. Лев. 19; 4.
в Сжд. 2; 11.
г 4 Цар. 23; 10.
д Лев. 18; 21. 4 Цар. 16; 3. Гл. 33; 6.
е Иса. 7; 1.
ж 4 Цар. 16; 5, 6.
з 4 Цар. 15; 27.
и Гл. 11; 4.
і Псал. 69; 26. Иса. 10; 5. 47; 6. Іез. 25; 12, 15. 26; 2. Авд. 10 и дрг. Зах. 1; 15.
к Ездр. 9; 6. Откр. 18; 5.
л Лев. 25; 39, 42, 43, 46.
м Іак. 2; 13.
н Ст. 12.
о 4 Цар. 6; 22. Прит. 25; 21, 22. Лук. 6; 27. Рим. 12; 20.
п Втор. 34; 3. Сжд. 1; 16.

16 [р]Въ онова врѣме царь Ахазъ проводи
до Ассирійскы-тѣ царіе да му помогнѫтъ.
17 Защото дойдохѫ пакъ Едомци-тѣ та по-
18 разихѫ Іудѫ, и зѣхѫ плѣнницы. И [с]Фи-
листимци-тѣ нападнѫхѫ на поленскы-тѣ
градове, и въ южнѫ-тѫ странѫ на Іудѫ,
та прѣзѣхѫ Веѳсемесъ, и Еалонъ и Ге-
дироѳъ, и Сокхо и села-та му, и Ѳамнѫ
и села-та ѝ, и Гимзо и села-та му: и ся
19 населихѫ тамъ. Защото Господь смири
Іудѫ, заради [т]Ахаза Израилевъ-тъ царь;
[у]Понеже разврати Іудѫ, и нечествова
20 много противъ Господа. И [ф]дойде при него
Ѳеглаѳъ-ѳеласаръ Ассирійскый-тъ царь, и
21 го утѣсни а го не подкрѣпи. Защото
Ахазъ като оголи домъ-тъ Господень, и
царскый-тъ домъ, и началницы-тѣ, даде
на Ассирійскый-тъ царь *всичко-то;* но не
22 му быде за помощь. И въ врѣме-то на
утѣсненіе-то си още повече нечествова
противъ Господа; такъвъ бѣ царь Ахазъ.
23 И [х]жертвуваше на Дамасковы-тѣ бо-
гове, които го поразихѫ: и думаше: По-
неже богове-тѣ на Сирійскы-тѣ царіе имъ
помагатъ, на тѣхъ ще принесѫ жертвѫ,
[ц]за да помогнѫтъ и на мене. Но тѣ ста-
нѫхѫ причина на паденіе нему и на всич-
24 кый Израиль. И събра Ахазъ съсѫды-тѣ
на домъ-тъ Божій, и съсѣче съсѫды-тѣ
на домъ-тъ Божій, [ч]и затвори двери-тѣ
на домъ-тъ Господень, и направи си ол-
25 тари въ всякой ѫглъ въ Іерусалимъ. И
въ всякой Іудинъ градъ направи высокы
мѣста, да кади на другы богове и про-
гнѣва Господа Бога на отцы-тѣ си.
26 А [ш]останѫлы-тѣ неговы дѣянія, и всич-
кы-тѣ му пѫтища първы-тѣ и послѣдни-
тѣ, ето, писаны сѫ въ книгѫ-тѫ на Іу-
27 дины-тѣ и Израилевы-тѣ царіе. И заспа
Ахазъ съ отцы-тѣ си, и погребохѫ го
въ градъ-тъ, въ Іерусалимъ; но го не
занесохѫ въ гробища-та на Израилевы-тѣ
царіе: а вмѣсто него ся въцари Езекія
сынъ му.

ГЛАВА 29.

1 [а]Езекія като ся въцари бѣше на два-
десеть и петь годинъ, и царова двадесеть
и деветь годины въ Іерусалимъ. И име-то
на майкѫ му бѣ Авія, [б]Захаріина дъщеря.
2 И направи което бѣ право прѣдъ Господа,
по всичко що направи Давидъ отецъ му.
3 Въ първо-то лѣто на царуваніе-то си въ
първый-тъ мѣсецъ, [в]той отвори двери-тѣ на
4 домъ-тъ Господень, и гы поправи. И въ-
веде священницы-тѣ и Левиты-тѣ, и съ-
5 бра гы на въсточнѫ-тѫ стъгдѫ, Та имъ
рече: Чуйте мя, Левити: [г]освятѣте ся
сега, и освятѣте храмъ-тъ на Господа
Бога на отцы-тѣ си, и извадѣте нечисто-
6 тѫ-тѫ отъ свято-то мѣсто. Защото отци-
тѣ ни отстѫпихѫ, и сторихѫ зло прѣдъ
Господа Бога нашего, и оставихѫ го, и
отвърнѫхѫ [д]лице-то си отъ жилище-то
7 Господне, и обърнѫхѫ гърбъ. И [е]затво-
рихѫ двери-тѣ на прѣдхраміе-то, и уга-
сихѫ свѣтилницы-тѣ, и темянъ не кадѣ-
хѫ и всесъжженія не приносѣхѫ на Бо-
8 га Израилева въ свято-то мѣсто: Заради
това [ж]гнѣвъ-тъ Господень дойде връзъ
Іудѫ и Іерусалимъ, и прѣдаде гы на
утѣсненіе, на смятеніе, и [з]на звизданіе, как-
9 то видите съ очи-тѣ си. Защото, ето, [и]от-
ци-тѣ ни паднѫхѫ отъ ножъ: и сынове-
тѣ ни, и дъщери-тѣ ни, и жены-тѣ ни сѫ
10 за това въ плѣнъ. Сега *прочее* имамъ на
сърдце [і]да направимъ завѣтъ съ Господа
Бога Израилева, за да отвърне гнѣвъ-тъ
11 на ярость-тѫ си отъ насъ. Чада мои, не
бывайте небрежливи сега; защото Го-
сподь [к]вы избра да прѣдстоявате прѣдъ
него, да му слугувате, и да му сте слу-
жители и да кадите.
12 Тогазь станѫхѫ Левити-тѣ, Мааѳъ Ама-
саевъ-тъ сынъ, и Іоиль Азаріевъ-тъ
сынъ, отъ сынове-тѣ на Кааѳовцы-тѣ: а
отъ Мераріевы-тѣ сынове, Кисъ Авдіевъ-
тъ сынъ и Азарія Іалелеиловъ-тъ сынъ:
а отъ Герсоновцы-тѣ, Іоахъ сынъ-тъ на
13 Земмѫ и Еденъ сынъ-тъ на Іоаха: А отъ
Елисафановы-тѣ сынове, Симрій и Іеиилъ:
а отъ Асафовы-тѣ сынове, Захарія и Мат-
14 ѳанія: А отъ Емановы-тѣ сынове, Іехиилъ
и Семей: а отъ Іедуѳуновы-тѣ сынове,
15 Семаія и Озиилъ: И събрахѫ братія-та
си, та ся [л]освятихѫ, и дойдохѫ, както
заповѣда царь-тъ, споредъ слово-то Го-
сподне, [м]да очистятъ домъ-тъ Господень.
16 И влѣзохѫ священници-тѣ въ по вѫтрѣш-
но-то на домъ-тъ Господень, за да *го*
очистятъ: и всичкѫ-тѫ нечистотѫ коiѫ-
то намѣрихѫ въ храмъ-тъ Господень из-
вадихѫ въ дворъ-тъ на домъ-тъ Госпо-
день: а Левити-тѣ зѣхѫ, та ѭ изнесохѫ
17 вънъ въ потокъ-тъ Кедронъ. И начнѫхѫ
да освящаватъ въ първый-тъ день на
първый-тъ мѣсецъ, и въ осмый-тъ день
на мѣсецъ-тъ влѣзохѫ въ прѣдхраміе-то
Господне. И освятихѫ домъ-тъ Госпо-
день въ осмь дни, и въ шестнадесетый-тъ
день на първый-тъ мѣсецъ свършихѫ.
18 Тогазь влѣзохѫ вѫтрѣ при царь Езе-
кіѭ, та рекохѫ: Очистихмы всичкый-тъ
домъ Господень, и олтарь-тъ на всесъж-
женіе-то, и всичкы-тѣ му съсѫды, и тръ-

р 4 Пар. 16; 7.
с Іез. 16; 27, 57.
т Гл. 21; 2.
у Исх. 32; 25.
ф 4 Цар. 15; 29. 16; 7, 8, 9.
х Виж. Гл. 25; 14.
ц Іер. 44; 17, 18.
ч Виж. Гл. 29; 3, 7.
ш 4 Цар. 16; 19, 20.

—

а 4 Цар. 18; 1.
б Гл. 26; 5.
в Виж. Гл. 28; 24. Ст. 7.
г 1 Лѣт. 15; 12. Гл. 35; 6.
д Іер. 2; 27. Іез. 8; 16.
е Гл. 28; 24.
ж Гл. 24; 18.
з 3 Цар. 9; 8. Іер. 18; 16. 19; 8. 25; 9, 18. 29; 18.
и Гл. 28; 5, 6, 8, 17.
і Гл. 15; 12.
к Числ. 3; 6. 8; 14. 18; 2, 6.
л Ст. 5.
м 1 Лѣт. 23; 28.

пезѫ-тѫ на прѣдложеніе-то, и всичкы-тѣ
19 й съсѫды: И всичкы-тѣ съсѫды, които
[н]оскверни царь Ахазъ, въ царуваніе-то
си когато отстѫпи, приготвихмы и освя-
тихмы: и ето гы прѣдъ олтарь-тъ Го-
сподень.
20 Тогазъ станѫ рано царь Езекія, и съ-
бра градскы-тѣ началницы, та възлѣзе въ
21 домъ-тъ Господень. И докарахѫ седмь
юнцы, и седмь овны, и седмь агнета, и
седмь ярцы [о]въ приношеніе за грѣхъ за
царство-то и за святилище-то и за Іудѫ.
И рече на священницы-тѣ, сынове-тѣ Аа-
роновы, да *гы* принесѫтъ на олтарь-тъ
22 Господень. И заклахѫ юнцы-тѣ: и зѣхѫ
священници-тѣ кръвь-тѫ, та [п]попърска-
хѫ по олтарь-тъ: подобно заклахѫ ов-
ны-тѣ и попърскахѫ кръвь-тѫ по олтарь-
23 тъ. Сетнѣ прикарахѫ ярцы-тѣ, които бѣ-
хѫ приношеніе за грѣхъ прѣдъ царя и
събраніе-то, и [р]положихѫ рѫцѣ-тѣ си на
24 тѣхъ. И заклахѫ гы священници-тѣ и по-
пърскахѫ по олтарь-тъ кръвь-тѫ имъ въ
приношеніе за грѣхъ, [с]за да направятъ
умилостивеніе за всичкый Израиль; за-
щото царь-тъ заповѣда да стане всесъж-
женіе-то и приношеніе-то за грѣхъ за
25 всичкый Израиль. И [т]постави Левиты-тѣ
въ домъ-тъ Господень съ кимвалы, съ
псалтири, и съ китары, [у]споредъ запо-
вѣданіе-то на Давида, и на [ф]Гада гледачъ-
тъ царевъ, и на пророка Наѳана; защото
[х]заповѣданіе-то бѣ отъ Господа, чрѣзъ
26 пророцы-тѣ му. И станѫхѫ Левити-тѣ
[ц]съ Давидовы-тѣ *музикалны* орѫдія, и
27 священници-тѣ [ч]съ трѫбы-тѣ. И рече
Езекія да принесѫтъ всесъжженіе-то на
олтарь-тъ. И когато начнѫ всесъжже-
ніе-то, [ш]начнѫ пѣніе-то Господне, съ трѫ-
бы-тѣ, и съ орѫдія-та на Давида царя
28 Израилева. И кланяше ся всичко-то съ-
браніе, и пѣвци-тѣ все пѣехѫ, и трѫбы-
тѣ трѫбѣхѫ додѣ ся́ свърши всесъжже-
29 ніе-то. И като свършихѫ да приносятъ,
[щ]прѣклонихѫ колѣна царь-тъ и всичкы-
тѣ които ся намирахѫ съ него, та ся по-
30 клонихѫ. И рече на Левиты-тѣ Езекія
царь-тъ и князове-тѣ, да пѣснословятъ
Господа съ думы-тѣ на Давида, и на
Асафа гледачъ-тъ. И пѣехѫ съ веселія,
и наведохѫ ся та ся поклонихѫ.
31 Тогазъ отговори Езекія и рече: Сега
сте освящени Господу: пристѫпѣте та
принесете жертвы и [ъ]благодарителны при-
ношенія въ домъ-тъ Господень. И принесе
се събраніе-то жертвы и благодарителны
приношенія, и всякой който имаше усер-
32 діе, всесъжженія. И станѫ число-то на
всесъжженія-та които принесе събраніе-
то, седмдесеть юнци, сто овни, двѣстѣ
агнета: всичкы тѣзи бѣхѫ за всесъжже-
33 ніе Господу. А посвященія-та бѣхѫ шест-
34 стотинъ говеда и три тысящи овцы. Свя-
щенници-тѣ обаче бѣхѫ малцина, и не
можахѫ да одерѫтъ всичкы-тѣ всесъж-
женія: [ы]за това братія-та имъ Левити-тѣ
помогнѫхѫ имъ, додѣ ся свърши рабо-
та-та, и додѣ ся освятихѫ священници-
тѣ; защото [ь]Левити-тѣ бѣхѫ [ѣ]по усердни
за да ся освятятъ, неже священници-тѣ.
35 А пакъ всесъжженія-та бѣхѫ много,
[ю]наедно съ тлъстины-тѣ на примирител-
ны-тѣ приношенія, и [я]съ възліянія-та за
всяко всесъжженіе. Така ся нареди служ-
36 ба-та на домъ-тъ Господень. И развесели
ся Езекія, и всичкы-тѣ людіе, че Богъ
прѣдуготови людіе-тѣ; понеже това нѣ-
що станѫ внезапно.

ГЛАВА 30.

1 И проводи Езекія по всичкый Израиль
и Іудѫ; писа още и писма на Ефрема и
Манассіѭ, за да дойдѫтъ въ домъ-тъ
Господень въ Іерусалимъ, да направятъ
2 пасхѫ на Господа Бога Израилева. Защо-
то ся съвѣтова царь-тъ, и князове-тѣ му,
и всичко-то събраніе въ Іерусалимъ, да
направятъ пасхѫ-тѫ [а]въ вторый-тъ мѣ-
3 сецъ. Понеже не могохѫ да ѭ напра-
вятъ [б]въ онова врѣме, [в]защото нѣмаше
доволно священници освящени, и людіе-
4 тѣ не бѣхѫ ся събрали въ Іерусалимъ. И
това нѣщо ся видѣ угодно на царя, и на
5 всичко-то събраніе. За това рѣшихѫ да
прогласятъ по всичкый Израиль, отъ Вир-
савее до Данъ, да дойдѫтъ за да напра-
вятъ пасхѫ на Господа Бога Израилева
въ Іерусалимъ; защото отъ много врѣме
не бѣхѫ направяли споредъ писано-то.
6 И отидохѫ скороходци-тѣ съ писма-та
отъ царя и князове-тѣ му по всичкый
Израиль и Іудѫ, споредъ заповѣдь-тѫ на
царя, и говорѣхѫ: Сынове Израилеви,
[г]обърнѣте ся къмъ Господа Бога на Авра-
ама, на Исаака, и на Израиля: и той
ще ся обърне къмъ останѫлы-тѣ отъ
васъ, колкото ся избавихте [д]отъ рѫкѫ-
7 тѫ на Ассирійскый-тѣ царіе. И не ста-
вайте [е]както отци-тѣ ви, и както братія-
та ви, които нечествовахѫ на Господа
Бога на отцы-тѣ си: и [ж]прѣдаде гы въ
8 запустеніе както видите. Сега [з]не оже-
сточавайте вратъ-тъ си, както отци-тѣ

[н] Гл. 28; 24.
[о] Лев. 4; 3, 14.
[п] Лев. 8; 14, 15, 19, 24. Евр. 9; 21.
[р] Лев. 4; 15, 24.
[с] Лев. 14; 20.
[т] 1 Лѣт. 16; 4. 25; 6.
[у] 1 Лѣт. 23; 5. 25; 1. Гл. 8; 14.
[ф] 2 Цар. 24; 11.
[х] Гл. 30; 12.
[ц] 1 Лѣт. 23; 5. Амос. 6; 5.
[ч] Чисд. 10; 8, 10. 1 Лѣт. 15; 24. 16; 6.
[ш] Гл. 23; 18.
[щ] Гл. 20; 18.
[ъ] Лев. 7; 12.
[ы] Гл. 35; 11.
[ь] Гл. 30; 3.
[ѣ] Псал. 7; 10.
[ю] Лев. 3; 16.
[я] Чисд. 15; 5, 7, 10.

—

[а] Чисд. 9; 10, 11.
[б] Исх. 12; 6, 18.
[в] Гл. 29; 34.
[г] Іер. 4; 1. Іоил. 2; 13.
[д] 4 Цар. 15; 19, 29.
[е] Іез. 20; 18.
[ж] Гл. 29; 8.
[з] Втор. 10; 16.

ви: покорѣте ся Господу, и влѣзте въ
святилище-то му, което освяти за вынж-
гы: и работѣте на Господа Бога вашего,
[и]за да отвърне ярость-тж на гнѣвъ-тъ
9 си отъ васъ. Защото ако ся обърнете
къмъ Господа, братія-та ви и чада-та ви
ще намѣрятъ [і]милость прѣдъ тѣзи които
сж гы плѣнили и ще ся повърнжтъ въ
тжзь земіж; защото [к]щедръ и милостивъ
е Господь Богъ вашъ, и нѣма да отвър-
не лице-то си отъ васъ, [л]ако ся обърне-
те къмъ него.
10 И прѣминжхж скороходци-тѣ изъ градъ
въ градъ, прѣзъ Ефремовж-тж и Манас-
сіинж-тж земіж, и до Завулона; но тѣ
[м]имъ ся присмѣхж и подиграхж ся съ
11 тѣхъ. Но [н]нѣкои отъ Асира и Манассіж
и Завулона смирихж ся и дойдохж въ
12 Іерусалимъ. А надъ Іудж [о]бѣ ржка Бо-
жія, за да имъ даде едно сърдце, да на-
правятъ по заповѣдь-тж на царя и на
князове-тѣ [п]споредъ слово-то Господне.
13 И събрахж ся въ Іерусалимъ много на-
родъ, за да направятъ праздникъ-тъ на
бесквасны-тѣ въ вторый-тъ мѣсецъ, съ-
14 браніе твърдѣ голѣмо. И станжхж [р]та
отмахнжхж олтари-тѣ които бѣхж въ
Іерусалимъ: и всичкы-тѣ олтари на те-
мянъ-тъ отмахнжхж, та *гы* хвърлихж въ
15 потокъ-тъ Кедронъ. И заклахж *агнета-
та на* пасхж-тж въ четыринадесетый-тъ
день на вторый-тъ мѣсецъ: и [с]засрамихж
ся священници-тѣ и Левити-тѣ, и ся освя-
тихж, и внесохж всесъжженія въ домъ-тъ
16 Господень. И застанжхж на мѣсто-то си
споредъ чинъ-тъ си, споредъ законъ-тъ
на Моисея Божій-тъ человѣкъ: *и* пърска-
хж священници-тѣ кръвь-тж, *като іж зе-
махж* отъ ржкж-тж на Левиты-тѣ.
17 Защото бѣхж множина въ събраніе-то,
които не бѣхж ся освятили: за това зѣ-
хж Левити-тѣ *товаръ-тъ* да заколятъ *аг-
нета-та на* пасхж-тж за всякого който
не бѣше чистъ, [т]за да гы освятятъ Го-
18 споду. Понеже голѣма часть отъ людіе-
тѣ, [у]множина отъ Ефрема, и Манассіж,
Иссахара, и Завулона не бѣхж ся очисти-
ли, [ф]но ядохж пасхж-тж не споредъ пи-
сано-то. Но Езекія ся помоли за тѣхъ,
и рече: Благый Господь да бжде мило-
19 стивъ на всякого, *Който* [х]управя сърдце-
то си за да търси Бога, Господа Бога на
отцы-тѣ си, ако и не споредъ очищеніе-
20 то на святилище-то. И послуша Господь
Езекія, та *прости людіе-тѣ.
21 И направихж Израилеви-тѣ сынове, кои-
то ся намирахж въ Іерусалимъ, [ц]празд-
никъ-тъ на бесквасны-тѣ седмь дни съ
голѣмо веселіе: и славословѣхж Левити-
тѣ и священници-тѣ Господа всякой день
22 съ орждія звучаще прѣдъ Господа. И го-
ворй Езекія споредъ сърдце-то на всич-
кы-тѣ Левиты, [ч]които имахж добро зна-
ніе за Господа: и ядѣхж прѣзъ празд-
никъ-тъ седмь дни, жертвующе прими-
рителны жертвы, и [ш]славословяще Го-
спода Бога на отцы-тѣ си.
23 И съвѣтова ся всичко-то събраніе да
празднуватъ [щ]другы седмь дни: и празд-
24 нувахж *другы* седмь дни съ веселіе. За-
щото [ъ]принесе Езекія Іудинъ-тъ царь
на събраніе-то тысящж юнцы и седмь
тысящы овцы; и князове-тѣ принесохж
на събраніе-то тысящж юнцы и десеть
тысящы овцы: и [ы]освятихж ся много
25 священници. И възвесели ся всичко-то
Іудино събраніе, и священници-тѣ и Ле-
вити-тѣ, и всичко-то събраніе което [ь]ся
стече отъ Израиля, и чужденци-тѣ които
дойдохж отъ Израилевж-тж земіж, и кои-
26 то живѣехж въ Іудж. И станж голѣмо
веселіе въ Іерусалимъ; защото отъ дни-
тѣ на Соломона Давидовъ-тъ сынъ, Из-
раилевъ-тъ царь, не бѣ *ставало* таквозь
27 нѣщо въ Іерусалимъ. Слѣдъ това станж-
хж Левити-тѣ, священници-тѣ, та [ѣ]благо-
словихж людіе-тѣ: и послуша ся гласъ-
тъ имъ *отъ Господа*, и отиде молитва-та
имъ на небе-то, свято-то негово жилище.

ГЛАВА 31.

1 А като ся свърши всичко това, всич-
кый Израиль които ся намѣрихж излѣ-
зохж по Іудины-тѣ градове, та [а]истро-
шихж кумиры-тѣ и изсѣкохж Ашеры-тѣ,
и съсыпахж высокы-тѣ мѣста и олтари-
тѣ отъ всичкый Іудж и Веніамина: *тъй*
и въ Ефрема и Манассіж, додѣ свърши-
хж. Тогазь ся върнжхж всичкы-тѣ Из-
раилеви сынове, всякой въ стяжаніе-то
си, въ градове-тѣ си.
2 И нареди Езекія отдѣленія-та на свя-
щенницы-тѣ и на Левиты-тѣ, споредъ
[б]отдѣленія-та имъ, всякого споредъ слу-
женіе-то му, священницы-тѣ и Левиты-тѣ
[в]за всесъжженія-та и примирителны-тѣ
приношенія, за да служатъ и да славо-
словятъ и да пѣснословятъ, въ врата-та
3 на станъ-тъ Господень. *Нареди* и царскый-
тъ дѣлъ отъ имотъ-тъ си за всесъжже-
нія-та, за утренни-тѣ, и вечерни-тѣ все-
съжженія, и за всесъжженія-та на сжб-
боты-тѣ и на новомѣсечія-та и на празд-

и Гл. 29; 10.
і Псал. 106; 46.
к Исх. 34; 6.
л Иса. 55; 7.
м Гл. 36; 16.
н Виж. Гл. 11; 16. Ст. 18, 21.
о Филип. 2; 13.
п Гл. 29; 25.
р Гл. 28; 24.
с Гл. 29; 34.
т Гл. 29; 34.
у Ст. 11.
ф Исх. 12; 43 и дрг.
х Гл. 19; 3.
* *Евр.* исцѣли.
ц Исх. 12; 15. 13; 6.
ч Втор. 33; 10. Гл. 17; 9. 35; 3.
ш Ездр. 10; 11.
щ Виж. 3 Цар. 8; 65.
ъ Гл. 35; 7, 8.
ы Гл. 29; 34.
ь Ст. 11, 18.
ѣ Числ. 6; 23.

а 4 Цар. 18; 4.
б 1 Лѣт. 23; 6. 24; 1.
в 1 Лѣт. 23; 30, 31.

ницы-тѣ, споредъ писано-то [г]въ законъ-тъ
Господенъ.
4 Рече още на людіе-тѣ които живѣехѫ
въ Іерусалимъ, да даватъ [д]дѣлъ-тъ на
свѣщенницы-тѣ и на Левиты-тѣ, за да ся
5 укрѣпяватъ [е]въ законъ-тъ Господенъ. И
като ся издаде тая заповѣдь, Израилеви-
тѣ синове донесохѫ много [ж]начатки отъ
жито, вино и елей, и медъ, и отъ всич-
кы-тѣ земны плодове: донесохѫ още из-
обилно и десетъцы-тѣ отъ всяко нѣщо.
6 И Израилеви-тѣ и Іудини-тѣ синове, кои-
то живѣехѫ въ Іудины-тѣ градове, и тѣ
донесохѫ десетъцы-тѣ отъ говеда и ов-
цы, и [з]десетъцы-тѣ на святы-тѣ нѣща по-
святены-тѣ на Господа тѣхный-тъ Богъ,
7 и туряхѫ *гы* на купове. Въ третій-тъ мѣ-
сецъ начнахѫ да правятъ купове-тѣ, и
8 въ седмый-тъ мѣсецъ свършихѫ. И кога-
то дойдохѫ Езекія и князове-тѣ, та ви-
дѣхѫ купове-тѣ, благословихѫ Господа и
9 неговы-тѣ людіе Израиля. Сетнѣ попыта
Езекія священницы-тѣ и Левиты-тѣ за
10 купове-тѣ. И отговори му Азарія пър-
вый-тъ священникъ, отъ домъ-тъ Садо-
ковъ, и рече: [и]Отъ както начнѫхѫ да
доносятъ приносы-тѣ въ домъ-тъ Госпо-
день, яли смы до насыщеніе, и останѫ
твърдѣ много; защото Господь благосло-
ви людіе-тѣ си, и останѫло-то е това из-
обиліе.
11 Тогазь рече Езекія да приготвятъ клѣ-
тове въ домъ-тъ Господень: и приготви-
12 хѫ, И внесохѫ вѣрно приносы-тѣ, и де-
сетъцы-тѣ, и посвященія-та: [і]а връху
тѣхъ бѣ настоятель Хоненія Левитинъ-
13 тъ, и слѣдъ него Семей братъ му. А Іе-
хіилъ, и Азазія, и Нахаѳъ, и Асаилъ, и
Іеримоѳъ, и Іозавадъ, и Еліилъ, и Исма-
хія, и Мааѳъ, и Ванаія бѣхѫ надзира-
тели, подъ рѫкѫ-тѫ на Хоненія и Семея
брата му, чрѣзъ заповѣдь на Езекія
царь-тъ, и на Азаріѭ настоятель-тъ на
14 домъ-тъ Божій. А Коре сынъ-тъ на Іем-
нѫ Левитинъ-тъ, вратарь-тъ къмъ ис-
токъ, бѣ надъ доброволны-тѣ приносы Бо-
гу, за да раздава приносы-тѣ Господни и
15 прѣсвяты-тѣ нѣща. А слѣдъ него Еденъ,
и Миніаминъ, и Іисусъ, и Семаія, *и* Ама-
рія, и Сеханія [к]въ градове-тѣ на свя-
щенницы-тѣ, на които бѣ прѣпорѫчено
да раздаватъ на братія-та си споредъ от-
дѣленія-та *имъ*, равно на голѣмый-тъ и на
16 малкый-тъ, На всякого, който влазѣше
въ домъ-тъ Господень, повседневный-тъ
му *дѣлъ* за служеніе-то имъ въ службѫ-
тѫ имъ, споредъ отдѣленія-та имъ, ос-
вѣнь мѫжкы-тѣ имъ, които ся изброихѫ
споредъ родословіе на възрастъ отъ три
17 годинъ и на горѣ. А изброеніе-то на свя-
щенницы-тѣ и на Левиты-тѣ *станѫ*, спо-
редъ домъ-тъ на отечествія-та имъ, на
[л]възрастъ отъ двадесеть годинъ и на горѣ,
споредъ службы-тѣ имъ, споредъ отдѣ-
18 ленія-та имъ: И на всичкы-тѣ имъ челя-
ди, на жены-тѣ имъ и на сынове-тѣ имъ
и на дъщери-тѣ имъ, въ всичко-то събра-
ніе, които ся изброихѫ по родословіе;
защото вѣрно ся освятихѫ въ освяще-
19 ніе. А за Аароновы-тѣ сынове, священ-
ницы-тѣ [м]въ полета-та на градскы-тѣ имъ
прѣдградія, имаше въ всякой градъ че-
ловѣци [н]опрѣдѣлени по име за да даватъ
дѣлове на всичкы-тѣ мѫжкы между свя-
щенницы-тѣ и на всичкы-тѣ изброены
между Левиты-тѣ.
20 И така направи Езекія въ всичкый
Іудѫ: и [о]стори което бѣ добро и право
21 и истинно прѣдъ Господа Бога своего. И
въ всяко дѣло, което начнѫ въ служе-
ніе-то на домъ-тъ Божій и въ законъ-тъ
и въ заповѣди-тѣ, като търсѣше Бога
своего, отъ все сърдце *го* вършаше и успѣ-
ваше.

ГЛАВА 32.

1 [а]Слѣдъ тѣзи дѣла и *тѫзи* истинѫ, дой-
де Сеннахиримъ Ассирійскый-тъ царь, та
влѣзе въ Іудѫ, и расположи станъ-тъ си
противъ крѣпкы-тѣ градове, и рече да гы
покори на себе си.
2 И като видѣ Езекія, че Сеннахиримъ
дойде, и намѣреніе-то му бѣ да ратува
3 противъ Іерусалимъ, Съвѣтова ся съ кня-
зове-тѣ си, и съсъ силны-тѣ си, да затык-
не воды-тѣ на источницы-тѣ които сѫ
4 вънъ отъ градъ-тъ; и помогнѫхѫ му. И
събрахѫ ся много людіе, та затыкнѫхѫ
всичкы-тѣ источницы, и потокъ-тъ който
тече прѣзъ срѣдъ земѭ-тѫ, защото ка-
зувахѫ: Ассирійскы-тѣ царіе като дой-
дѫтъ, защо да намѣрятъ много водѫ?
5 [б]И укрѣпи ся *Езекія* [в]и съгради пакъ
всичкѫ-тѫ стѣнѫ която бѣ разсыпана, и
възвыси стълпове-тѣ, и другѫ стѣнѫ из-
вънъ, и поправи [г]Милло на Давидовъ-тъ
градъ, и направи много копія и щитове.
6 И тури войводы надъ людіе-тѣ, и събра
гы при себе си въ стъгдѫ-тѫ на град-
скѫ-тѫ портѫ, и говори споредъ сърд-
7 це-то имъ и рече: [д]Бѫдѣте крѣпкы и
мѫжественни, [е]не бойте ся, нито да ся
устрашите отъ лице-то на Ассирійскый-
тъ царь и отъ лице-то на всичко-то мно-
жество което е съ него; защото [ж]по
8 множина сѫ съ насъ неже съ него. Съ

г Числ. 28; 29.
д Числ. 18; 8 и друг. Неем. 13; 10.
е Мал. 2; 7.
ж Исх. 22; 29. Неем. 13; 12.
з Лев. 27; 30. Втор. 14; 28.
и Мал. 3; 10.
і Неем. 13; 13.
к Іис. Нав. 21; 9.
л 1 Лѣт. 23; 24, 27.
м Лев. 25; 34. Числ. 35; 2.
н Ст. 12—15.
о 4 Цар. 20; 3.

—

а 4 Цар. 18; 13 и друг. Иса. 36; 1 и друг.
б Иса. 22; 9, 10.
в Гл. 25; 23.
г 2 Цар. 5; 9. 3 Цар. 9; 24.
д Втор. 31; 6.
е Гл. 20; 15.
ж 4 Цар. 6; 16.

него сѫ [з]плътскы мышцы; [и]а съ насъ е
Господь Богъ нашъ, за да ни помогне и
да ся біе въ бойове-тѣ ни. И укрѣпихѫ ся
людіе-тѣ отъ думы-тѣ на Езекіѭ Іудинъ-
тъ царь.
9 [і]Слѣдъ-това проводи Сеннахиримъ Ас-
сирійскый-тъ царь рабы-тѣ си въ Іеруса-
лимъ, (а той, като имаше съсъ себе си
всичкы-тѣ си началницы, обсаждаше Ла-
хисъ,) до Езекіѭ Іудинъ-тъ царь, и до
всичкый Іудѫ който бѣ въ Іерусалимъ,
10 и рече: [к]Така говори Сеннахиримъ Ас-
11 сирійскый-тъ царь: На що ся надѣете та
сѣдите обсадени въ Іерусалимъ? Не прѣл-
щава ли вы Езекія за да вы прѣдаде на
смърть отъ гладъ и отъ жаждѫ, като
казува: [л]Господь Богъ нашъ ще ны
освободи отъ рѫкѫ-тѫ на Ассирійскый-
12 тъ царь? [м]Не е ли тойзи Езекія който
махнѫ высокы-тѣ му мѣста, и олтари-тѣ
му, и говори на Іудѫ и на Іерусалимъ,
и каза: Прѣдъ единъ *само* олтарь ще ся
13 кланяте, и връху него ще кадите? Не
знаете ли що сторихъ азъ, и отци-тѣ ми,
на всичкы-тѣ людіе на земли-тѣ? [н]могo-
хѫ ли богове-тѣ на народы-тѣ на тѣзь
земли да избавятъ земіѭ-тѫ си отъ рѫ-
14 кѫ-тѫ ми? Кой отъ всичкы-тѣ богове на
онѣзи народы, които отци-тѣ ми истрѣ-
бихѫ, е моглъ да избави людіе-тѣ си отъ
рѫкѫ-тѫ ми, та да може *и* вашій Богъ
15 да вы избави отъ рѫкѫ-тѫ ми? Сега
прочее да вы не мами Езекія, и [о]да вы
не прѣлщава така, и не вѣрувайте го;
защото никой богъ на никой народъ или
царство не може да избави людіе-тѣ си
отъ рѫкѫ-тѫ ми, и отъ рѫкѫ-тѫ на от-
цы-тѣ ми: та вашій ли Богъ ще може
16 да вы избави отъ рѫкѫ-тѫ ми? И още
повече говорихѫ раби-тѣ му противъ Го-
спода Бога, и противъ рабъ-тъ му Езе-
кіѭ.
17 И [п]писа писма за да укори Господа
Бога Израилева, и да говори противъ не-
го и да каже: [р]Както богове-тѣ на на-
роды-тѣ на тѣзи земли не избавихѫ свои-
тѣ людіе отъ рѫкѫ-тѫ ми, така и Езе-
кіинъ-тъ Богъ нѣма да избави людіе-тѣ
18 си отъ рѫкѫ-тѫ ми. [с]Тогазь извыкахѫ
Іудейскы, съ голѣмъ гласъ, къмъ Іеруса-
лимскы-тѣ людіе [т]които бѣхѫ по стѣ-
нѫ-тѫ, за да гы устрашатъ и да гы сму-
19 тятъ, та да прѣземѫтъ градъ-тъ: И гово-
рихѫ противъ Бога Іерусалимскаго, както
противъ богове-тѣ на народы-тѣ на земіѭ-
тѫ, *които сѫ* [у]дѣла на человѣческы рѫцѣ.
20 И [ф]за това ся помоли Езекія царь-тъ,
и [х]Исаія пророкъ-тъ, Амосовъ-тъ сынъ,
21 и выкнѫхѫ къмъ небе-то. И [ц]проводи
Господь ангела, който погуби всичкы-тѣ
силны съ крѣпость, и князове-тѣ, и вой-
воды-тѣ въ станъ-тъ на Ассирійскый-тъ
царь. И върнѫ ся съ посрамено лице въ
земіѭ-тѫ си. И когато влѣзе въ домъ-тъ
на бога си, тѣзи що бѣхѫ излѣзли изъ
утробѫ-тѫ му убихѫ го тамъ съ ножъ.
22 Така избави Господь Езекіѭ и Іеруса-
лимскы-тѣ жители отъ рѫкѫ-тѫ на Сен-
нахирима Ассирійскый-тъ царь, и отъ
рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ, и утвърди гы отъ
23 всякѫдѣ. И [ч]мнозина донесохѫ дарове
Господу въ Іерусалимъ, и многоцѣнны
нѣща на Езекіѭ Іудинъ-тъ царь: и [ш]въз-
величи ся отъ тогазь прѣдъ всичкы-тѣ
народы.
24 [щ]Въ онѣзи дни разболѣ ся Езекія до
смърть, и помоли ся Господу: и говори
25 му *Господь*, и даде му знаменіе. Но [ъ]не
въздаде Езекія споредъ станѫло-то не-
му благодѣяніе; [ы]защото ся прѣвъзнесе
сърдце-то му: [ь]за това нападнѫ гнѣвъ на
26 него, и на Іудѫ и Іерусалимъ. Но [ѣ]сми-
ри ся Езекія за прѣвъзнесеніе-то на
сърдце-то си, той и Іерусалимскы-тѣ жи-
тели, и не дойде на тѣхъ гнѣвъ-тъ Го-
27 сподень [ю]въ Езекіины-тѣ дни. И придо-
бы Езекія богатство и славѫ много го-
лѣмѫ; и направи си съкровища за сре-
бро и злато, и за многоцѣнны каменіе, и
за ароматы, и за щитове, и за всякакъвъ
28 видъ избранны съсѫды: И житницы за
доходъ-тъ на жито-то, и на вино-то, и на
елей-тъ: и оборы за всякакъвъ видъ ско-
тове, и ограды за стада-та.
29 И направи си градове, и придобы овцы
и говеда множество; защото [я]Богъ му да-
де имотъ твърдѣ много.
30 [ж]Той Езекія затыкнѫ още и горній-
тъ изворъ на водѫ-тѫ на Гіонъ, и упра-
ви іѭ долу къмъ западъ на Давидовъ-тъ
градъ. И успѣ Езекія въ всичкы-тѣ си
31 дѣла. Но въ това съ посланницы-тѣ,
[іж]които му проводихѫ Вавилонскы-тѣ
князове да испытатъ за знаменіе-то кое-
то станѫ въ земіѭ-тѫ, остави го Богъ,
[а]за да го искуси, и да познае всичко що
бѣше на сърдце-то му.
32 А другы-тѣ дѣянія на Езекіѭ, и до-
брины-тѣ му, ето, писаны сѫ [б]въ видѣ-
ніе-то на пророкъ Исаіѭ, Амосовъ-тъ
сынъ, [в]въ книгѫ-тѫ на Іудины-тѣ и Из-
33 раилевы-тѣ царіе. И [г]заспа Езекія съ
отцы-тѣ си, и погребохѫ го въ по высо-
кый-тъ отъ гробове-тѣ на Давидовы-тѣ

з Іер. 17; 5. 1 Іоан. 4; 4.
и Гл. 13; 12. Рим. 8; 31.
і 4 Цар. 18; 17.
к 4 Цар. 18; 19.
л 4 Цар. 18; 30.
м 4 Цар. 18; 22.
н 4 Цар. 18; 33, 34, 35.
о 4 Цар. 18; 29.
п 4 Цар. 19; 9.
р 4 Цар. 19; 12.
с 4 Цар. 18; 28.
т 4 Цар. 18; 26, 27, 28.
у 4 Цар. 19; 18.
ф 4 Цар. 19; 15.
х 4 Цар. 19; 2, 4.
ц 4 Цар. 19; 35 и дрг.
ч Гл. 17; 5.
ш Гл. 1; 1.
щ 4 Цар. 20; 1. Иса. 38; 1.
ъ Псал. 116, 12.
ы Гл. 26; 16. Авв. 2; 4.
ь Гл. 24; 18.
ѣ Іер. 26; 18, 19.
ю 4 Цар. 20; 19.
я 1 Лѣт. 29; 12.
ж Иса. 22; 9, 11.
іж 4 Цар. 20; 12. Иса. 39; 1.
а Втор. 8; 2.
б Иса. 36; 37; 38 и 39.
в 4 Цар. 18; 19 и 20.
г 4 Цар. 20; 21.

сынове: и всичкый Іудѫ и Іерусалим-
скы-тѣ жители му [д]направихѫ честь въ
смърть-тѫ му: а вмѣсто него ся въцари
Манассія сынъ му.

ГЛАВА 33.

1 На [а]двадесеть годинъ бѣ Манассія ко-
гато ся въцари, и царова петдесеть и
2 петь годины въ Іерусалимъ. И стори зло
прѣдъ Господа [б]споредъ мерзости-тѣ на
язычницы-тѣ, които испѫди Господь отъ
3 лице-то на Израилевы-тѣ сынове: И съ-
гради пакъ высокы-тѣ мѣста, които Езе-
кія отецъ му [в]бѣ съсыпалъ, и въздигнѫ
олтари на Ваалимы-тѣ, и [г]направи Аше-
ры, и поклони ся [д]на всичко-то небесно
4 воинство, и служи имъ. И съгради олта-
ри въ домъ-тъ Господенъ, за който Го-
сподь рече: [е]Въ Іерусалимъ ще бѫде име-
5 то ми въ вѣкъ. И съгради олтари на всич-
ко-то небесно воинство, [ж]въ два-та дво-
6 ра на домъ-тъ Господенъ. И [з]той прѣве-
де сынове-тѣ си прѣзъ огнь-тъ въ долъ-
тъ на Енномовъ-тъ сынъ: и [и]употрѣбя-
ваше прокобенія, гатанія и омаянія, и
[і]имаше бѣсовъпрошатели и вълшебницы:
много зло стори прѣдъ Господа, та го
7 раздражи. И [к]постави изваяно-то, образъ-
тъ който направи, въ домъ-тъ Божій, за
който Богъ рече на Давида и на Соломо-
на сына му: [л]Въ тойзи домъ, и въ Іеру-
салимъ, който избрахъ отъ всичкы-тѣ
Израилевы племена, ще турѭ име-то си
8 въ вѣкъ: И [м]не щѫ да поклатѭ ногѫ-
тѫ на Израиля отъ земѭ-тѫ коѭто
опрѣдѣлихъ за отцы-тѣ ви: ако само вни-
маѭтъ да правятъ всичко що имъ запо-
вѣдахъ, споредъ всичкый-тъ законъ и по-
велѣнія-та и сѫдове-тѣ *дадены-тѣ* чрѣзъ
9 Моисея. И измами Манассія Іудѫ и Іеру-
салимскы-тѣ жители, да правятъ по лошо
отъ язычницы-тѣ, които Господь истрѣ-
би отъ лице-то на Израилевы-тѣ сынове.
10 И говори Господь на Манассіѭ и на лю-
11 діе-тѣ му, но не послушахѫ. [н]За това
доведе противъ тѣхъ Господь главатари-
тѣ на воинство-то на Ассирійскый-тъ царь
та хванѫхѫ Манассіѭ съ куки, и [о]вър-
захѫ го съ веригы, та го заведохѫ у Ва-
12 вилонъ. И като бѣше въ скърбь, помоли
ся на Господа Бога своего, и [п]смири ся
13 много прѣдъ Бога на отцы-тѣ си, И по-
моли му ся. [р]Тогазь го помилува, и по-
слуша моленіе-то му, та го доведе пакъ
въ Іерусалимъ, въ царство-то му. [с]То-
газь позна Манассія че Господь той е
Богъ.
14 И слѣдъ това съгради стѣнѫ вънѣ отъ
Давидовъ-тъ градъ, къмъ западъ [т]на Гі-
онъ, въ долъ-тъ, дори до рыбнѫ-тѫ пор-
тѫ, та обыколи [у]Офилъ, и дигнѫ ѭ мно-
го высоко, и тури военачалницы въ всич-
15 кы-тѣ оградены Іудины градове. И мах-
нѫ [ф]чужды-тѣ богове, и образъ-тъ отъ
домъ-тъ Господенъ, и всичкы-тѣ олтари,
които бѣ съградилъ на хълмъ-тъ на домъ-
тъ Господенъ, и въ Іерусалимъ, и хвърли
16 *гы* вънъ отъ градъ-тъ. И поправи олтарь-
тъ Господенъ, и пожрѣ на него примири-
телны и [х]благодарителны жертвы, и за-
повѣда на Іудѫ да служи на Господа Бога
17 Израилева. [ц]Людіе-тѣ обаче жрѣхѫ още
по высокы-тѣ мѣста, но само на Господа
Бога своего.
18 А другы-тѣ дѣянія на Манассіѭ, и мо-
литва-та му къмъ неговъ-тъ Богъ, и ду-
мы-тѣ на [ч]гледачы-тѣ които му говори-
хѫ въ име-то на Господа Бога Израиле-
ва, ето, *писаны* сѫ въ лѣтовницы-тѣ на
19 Израилевы-тѣ царіе. И молитва-та му, и
какъ ся послуша, и всичкы-тѣ му грѣхо-
ве, и отстѫпленіе-то му, и страны-тѣ дѣ-
то съгради высокы мѣста, и постави
Ашеры-тѣ, и истуканны-тѣ прѣди да ся
смири, ето, писаны сѫ въ слова-та на * Хо-
20 зая. И заспа [ш]Манассія съ отцы-тѣ си, и
погребохѫ го въ домъ-тъ му: а вмѣсто
него ся въцари Амонъ сынъ му.
21 На [щ]двадесеть и двѣ годинъ бѣ Амонъ
когато ся въцари, и царова двѣ годины
22 въ Іерусалимъ. И стори зло прѣдъ Го-
спода, както стори Манассія отецъ му:
и жрѣше Амонъ на всичкы-тѣ истуканны
които Манассія отецъ му бѣ направилъ,
23 и служаше имъ: И не ся смири прѣдъ
Господа, [в]както ся смири Манассія отецъ
му; но тойзи Амонъ направи твърдѣ мно-
24 го прѣстѫпленія. И [ы]направихѫ съзаклѣ-
тіе раби-тѣ му противъ него, та го уби-
хѫ въ домъ-тъ му. А людіе-тѣ на зе-
мѭ-тѫ *Іудинѫ* убихѫ всичкы-тѣ що бѣ-
хѫ ся съзаклѣли противъ царь Амона: и
направихѫ людіе-тѣ на земѭ-тѫ царь
вмѣсто него Іосіѭ сына му.

ГЛАВА 34.

1 На [а]осмь годинъ бѣ Іосія когато ся
въцари: и царова въ Іерусалимъ годины

д Прит. 10; 7.

—

а 4 Цар. 21; 1 и друг.
б Втор. 18; 9. Гл. 28; 3.
в 4 Цар. 18; 4. Гл. 30; 14. 31; 1. 32; 12.
г Втор. 16; 21.
д Втор. 17; 3.
е Втор. 12; 11. 3 Цар. 8; 29. 9; 3. Гл. 6; 6. 7; 16.
ж Гл. 4; 9.
з Лев. 18; 21. Втор. 18; 10. 4 Цар. 23; 10. Гл. 28; 3. Іез. 23; 37, 39.
и Втор. 18; 10, 11.
і 4 Цар. 21; 6.
к 4 Цар. 21; 7.
л Псал. 132; 14.
м 2 Цар. 7; 10.
н Втор. 28; 36.
о Іов. 36; 8. Псал. 107; 10, 11.
п 1 Пет. 5; 6.
р 1 Лѣт. 5; 20. Езд. 8; 23.
с Псал. 9; 16. Дан. 4; 25.
т 3 Цар. 1; 33.
у Гл. 27; 3.
ф Ст. 3, 5, 7.
х Лев. 7; 12.
ц Гл. 32; 12.
ч 1 Цар. 9; 9.
* *Или* гледачи.
ш 4 Цар. 21; 18.
щ 4 Цар. 21; 19 и друг.
в Ст. 12.
ы 4 Цар. 21; 23, 24.

—

а 4 Цар. 22; 1 и друг.

2 тридесеть и еднѫ. И направи което бѣ
право прѣдъ Господа, и ходи въ пѫти-
ща-та на Давида отца си, и не ся уклони
3 надесно или налѣво. И въ осмо-то лѣто
на царуваніе-то си, като бѣ още младъ,
начнѫ [б]да търси Бога на Давида отца си;
и въ дванадесето-то лѣто начнѫ [в]да чи-
сти Іудѫ и Іерусалимъ [г]отъ высокы-тѣ
мѣста, и отъ Ашеры-тѣ, и отъ ваяны-тѣ
4 и отъ лѣяны-тѣ. И [д]съсыпахѫ прѣдъ ли-
це-то му олтари-тѣ на Ваалимы-тѣ: и
кумиры-тѣ на слънце-то които бѣхѫ от-
горѣ имъ строши: и Ашеры-тѣ, и ваяны-
тѣ, и лѣяны-тѣ стры, и истънчи въ прахъ,
[е]та го хвьрли вързъ гробища-та на тѣзи
5 които бѣхѫ имъ жертвували. И [ж]кости-
тѣ на жрецы-тѣ изгори на олтари-тѣ имъ,
6 и очисти Іудѫ и Іерусалимъ. И *направи*
исто-то въ градове-тѣ на Манассіѭ, и
Ефрема, и Симеона, и до Нефѳалима,
7 около запустены-тѣ имъ мѣста. И като съ-
сыпа олтари-тѣ и Ашеры-тѣ, и [з]истънчи въ
прахъ ваяны-тѣ, и строши всичкы-тѣ ку-
миры на слънце-то по всичкѫ-тѫ Израи-
левѫ землѭ, върнѫ ся въ Іерусалимъ.
8 А [и]въ осмнадесето-то лѣто на царуваніе
то си, като очисти землѭ-тѫ и храмъ-тъ,
проводи Сафана Азаліевъ-тъ сынъ, и Ма-
сіѭ градскый-тъ началникъ, и Іоаха
сынъ-тъ на Іоахаза памятописецъ-тъ, за
да поправятъ домъ-тъ на Господа не-
9 говъ-тъ Богъ. И отидохѫ при Хелкіѭ
великый-тъ священникъ, [і]та прѣдадохѫ
сребро-то което бѣ внесено въ домъ-тъ
Божій, което Левити-тѣ които пазѣхѫ
двери-тѣ събрахѫ отъ рѫкѫ-тѫ на Ма-
нассіѭ и Ефрема, и отъ всичкый-тъ ос-
татъкъ на Израиля, и отъ всичкый Іудѫ
и Веніамина и които живѣехѫ въ Іеру-
10 салимъ. И дадохѫ *го* въ рѫкѫ-тѫ на
онѣзи които правѣхѫ дѣло-то и имахѫ на-
стоятелство-то на домъ-тъ Господень; а
тѣ го прѣдадохѫ на работницы-тѣ които
работѣхѫ въ домъ-тъ Господень, за да
11 поправятъ и обновятъ домъ-тъ: На дьр-
водѣлцы-тѣ и на градители-тѣ *го* дадохѫ,
за да купятъ дѣланы каменіе, и дьрвіе
за греды, и да направятъ домове-тѣ кои-
12 то съсыпахѫ Іудини-тѣ царіе. И работѣ-
хѫ мѫжіе-тѣ дѣло-то вѣрно: а надзира-
тели надъ тѣхъ бѣхѫ Іоаѳъ и Авдія, Ле-
вити-тѣ, отъ Мераріевы-тѣ сынове: и За-
харія и Месулламъ, отъ сынове-тѣ на
Кааѳовцы-тѣ, за да настояватъ: и отъ
Левиты-тѣ всичкы-тѣ искусни вѣдци на
13 музикалны-тѣ орѫдія. Имаше още и на-
стойници надъ брѣменосцы-тѣ и надъ
всичкы които работѣхѫ въ какво годѣ
слугуваніе: и [к]отъ Левиты-тѣ имаше пис-
ци и надзиратели и вратари.

14 И като изнесохѫ сребро-то внесено-то
въ домъ-тъ Господень, [л]намѣри Хелкія
священникъ-тъ книгѫ-тѫ на законъ-тъ
Господень, *даденѫ-тѫ* съ Моисеовѫ рѫ-
15 кѫ. И отговори Хелкія та рече на Са-
фана писецъ-тъ: Намѣрихъ книгѫ-тѫ на
законъ-тъ въ домъ-тъ Господень. И даде
16 Хелкія книгѫ-тѫ на Сафана. А Сафанъ
донесе книгѫ-тѫ на царя, и нанесе още
думѫ на царя, и рече: Раби-тѣ ти пра-
17 вятъ всичко що е опрѣдѣлено тѣмъ: И
събрахѫ сребро-то което ся намѣри въ
домъ-тъ Господень, и прѣдадохѫ го въ
рѫкѫ-тѫ на настоятели-тѣ, и въ рѫкѫ-
18 тѫ на онѣзи които правятъ дѣло-то. И
извѣсти Сафанъ писецъ-тъ на царя и ре-
че: Хелкія священникъ-тъ ми даде кни-
19 гѫ. И прочете ѭ Сафанъ прѣдъ царя. И
като чу царь-тъ думы-тѣ на законъ-тъ,
20 раздра дрехы-тѣ си. И заповѣда царь-тъ
на Хелкіѭ, и на Ахикама Сафановъ-тъ
сынъ, и на *Авдона Михеевъ-тъ сынъ, и
на Сафана писецъ-тъ, и на Асаіѭ цар-
21 скый-тъ слугѫ, и рече: Идѣте попытайте
Господа за мене, и за останѫлы-тѣ въ
Израиля и въ Іудѫ, за думы-тѣ на намѣ-
ренѫ-тѫ книгѫ; защото е голѣмъ гнѣвъ-
тъ Господень който ся излѣ на насъ, по-
неже отци-тѣ ни не упазихѫ слово-то
Господне, да правятъ споредъ всичко що
е писано въ тѫзи книгѫ.
22 Тогазь Хелкія и онѣзи около царя,
отидохѫ при Олдѫ пророчицѫ-тѫ, же-
нѫ-тѫ на Селлума сынъ-тъ на [м]Ѳекуя,
сына Арасова, одеждохранителя, (а тя
живѣеше въ Іерусалимъ, въ Масенѫ,) и
23 говорихѫ ѝ споредъ това. А тя имъ ре-
че: Така говори Господь Богъ Израилевъ:
Кажѣте на человѣка който вы проводи
24 при мене: Така говори Господь: Ето, азъ
докарвамъ зло на това мѣсто и на жи-
тели-тѣ му, всичкы-тѣ клѣтвы които сѫ
писаны въ книгѫ-тѫ коѭто прочетохѫ
25 прѣдъ Іудинъ-тъ царь; Понеже мя оста-
вихѫ, та кадихѫ на другы богове, за да
мя прогнѣватъ съсъ всичкы-тѣ дѣла на
рѫцѣ-тѣ си: за това ще ся излѣе гнѣвъ-
тъ ми на това мѣсто, и нѣма да угасне.
26 А на Іудинъ-тъ царь, който вы е прово-
дилъ да попытате Господа, така ще ка-
жете нему: Така говори Господь Богъ
27 Израилевъ, *за* думы-тѣ които чу ты: По-
неже сьрдце-то ти омекнѫ и ся смири
ты прѣдъ Бога, като чу неговы-тѣ думы
противъ това мѣсто и противъ жители-
тѣ му, и ся смири ты прѣдъ мене, и раз-
дра дрехы-тѣ си, и плака прѣдъ мене,
заради това и азъ *тя* послушахъ, говори
28 Господь. Ето, азъ ще тя приберѫ при
отцы-тѣ ти, и ще ся приберешь въ гробъ-

б Гл. 15; 2.
в 3 Цар. 13; 2.
г Гл. 33; 17, 22.
д Лев. 26; 30. 4 Цар. 23; 4.
е 4 Цар. 23; 6.
ж 3 Цар. 13; 2.
з Втор. 9; 21.
и 4 Цар. 22; 3.
і Виж. 4 Цар. 12; 4 и дрг.
к 1 Лѣт. 23; 4, 5.
л 4 Цар. 22; 8 и дрг.
* 4 Цар. 22; 12. Аховоръ.
м 4 Цар. 22; 14.

тъ си съ миръ, и нѣма да видятъ очи-тѣ
ти всичко-то зло, което ще докарамъ азъ
на това мѣсто, и на жители-тѣ му. И до-
несохж отвѣтъ на царя.
29 Тогазъ [н]проводи царь-тъ та събра всич-
кы-тѣ Іудины и Іерусалимскы старѣйши-
30 ны. И възлѣзе царь-тъ въ домъ-тъ Го-
сподень, и всичкы-тѣ Іудини мжжіе, и
Іерусалимскы-тѣ жители, и священници-
тѣ, и Левити-тѣ, и всичкый народъ отъ
малькъ до голѣмъ: и прочете въ слу-
шаніе тѣмъ всичкы-тѣ думы на книгж-
тж на завѣтъ-тъ, която ся намѣри въ
31 домъ-тъ Господень. И застанж царь-тъ
[о]на мѣсто-то си, та направи завѣтъ прѣдъ
Господа, да ходи вслѣдъ Господа, и да
пази заповѣди-тѣ му, и свидѣтелства-та
му, и повелѣнія-та му, съсъ всичко-то си
сьрдце, и съсъ всичкж-тж си душж, да
върши думы-тѣ на завѣтъ-тъ, които сж
32 писаны въ тжзи книгж. И направи всич-
кы които ся намѣрихж въ Іерусалимъ и
въ Веніаминъ да стоятъ *въ това*. И Іеру-
салимскы-тѣ жители направихж споредъ
завѣтъ-тъ на Бога, Бога на отцы-тѣ си.
33 И отмахнж Іосія [п]всичкы-тѣ мерзости
отъ всичкы-тѣ мѣста на Израилевы-тѣ
сынове, и направи всичкы-тѣ що ся на-
мѣрихж въ Израиль да служатъ, да слу-
жатъ на Господа Бога своего: [р]прѣзъ
всичкы-тѣ му дни не ся отдалечихж отъ
вслѣдъ Господа Бога на отцы-тѣ си.

ГЛАВА 35.

1 [а]Направи още Іосія пасхж Господу въ
Іерусалимъ: и заклахж *агнета-та на* пас-
хж-тж [б]въ четыринадесетый-тъ день на
2 първый-тъ мѣсецъ. И постави священницы-
тѣ [в]въ стражы-тѣ имъ, и [г]насърдчи гы
3 въ службж-тж на домъ-тъ Господень. И
рече на освященны-тѣ Господу Левиты,
[д]които учахж всичкый Израиль: [е]Поло-
жѣте святый-тъ ковчегъ [ж]въ домъ-тъ,
който съгради Соломонъ Давидовъ-тъ
сынъ, Израилевъ-тъ царь: [з]нѣма да *го* но-
сите *вече* на рамена: слугувайте сега на
Господа Бога вашего, и на людіе-тѣ му
4 Израиля: И приготвѣте ся, [и]споредъ до-
мове-тѣ на отечествія-та си, [і]споредъ от-
дѣленія-та си, споредъ писано-то отъ Да-
вида Израилевъ-тъ царь, и [к]споредъ пи-
5 сано-то отъ Соломона сына му. И [л]стой-
те въ святилище-то, споредъ отдѣленія-
та на домове-тѣ на отечествія-та, заради
братія-та си сынове-тѣ на людіе-тѣ, и
споредъ раздѣленіе-то на домове-тѣ на Ле-
6 витскы-тѣ отечествія. И заколѣте *агнета-
та на* [м]пасхж-тж, и освятѣте ся, и при-
готвѣте за братія-та си, за да направятъ
споредъ слово-то Господне, *дадено-то* съ
7 Моисеевж ржкж. И [н]принесе Іосія на лю-
діе-тѣ овцы, агнета и ярета, всичкы-тѣ
за жертвы на пасхж-тж, за всичкы-тѣ
колкото ся намѣрихж, тридесеть тыся-
щи въ число, и три тысящи говеда: тѣ
8 бѣхж отъ имотъ-тъ на царя. И князове-
тѣ му принесохж доброволно на людіе-тѣ,
на священницы-тѣ, и на Левиты-тѣ. Хел-
кія, и Захарія, и Іехіилъ, князове-тѣ
на домъ-тъ Божій, дадохж на священни-
цы-тѣ, за жертвы-тѣ на пасхж-тж двѣ
тысящы и шестстотинъ *агнета и ярета*, и
9 триста говеда. И Хоненія, и Семаія, и
Наѳанаилъ, братія-та му, и Асавія и Іеі-
илъ, и Іозавадъ, началници на Левиты-тѣ,
принесохж на Левиты-тѣ, за жертвы на
пасхж-тж, петь тысящы *агнета и ярета*,
и петстотинъ говеда.
10 И приготви ся служба-та, и [о]священ-
ници-тѣ застанжхж на мѣсто-то си, и Ле-
вити-тѣ по отдѣленія-та си, споредъ за-
11 повѣдь-тж на царя. И заклахж *агнета-та
на* пасхж-тж и [п]поръсихж священници-
тѣ *кръвь-тж като земахж* отъ ржкж-тж
имъ, и Левити-тѣ [р]одрахж *жертвы-тѣ*.
12 И отдѣлихж *части-тѣ за* всесъжженіе-то,
за да гы даджтъ споредъ отдѣленія-та на
домове-тѣ на отечествія-та на людіе-тѣ,
за да принесжтъ Господу споредъ писа-
но-то [с]въ Моисеевж-тж книгж: така по-
13 добно и за говеда-та. И [т]опекохж *агне-
та-та на* пасхж-тж съ огнь, споредъ по-
велѣніе-то: а святы-тѣ *меса* [у]сварихж въ
котлы, и въ гърнета, и въ тавы, и раз-
дѣлихж скоро помежду всичкы-тѣ людіе.
14 И послѣ приготвихж за себе си, и за
священницы-тѣ; защото священници-тѣ
Ааронови-тѣ сынове *ся упражнявахж* за
да приносятъ всесъжженія-та и тлъсти-
ны-тѣ до нощь-тж: за това Левити-тѣ
приготвихж за себе си, и за священни-
15 цы-тѣ Аароновы-тѣ сынове. И пѣвци-тѣ
Асафови-тѣ сынове, бѣхж на мѣсто-то
си, [ф]споредъ повелѣніе-то на Давида, и
на Асафа, и на Емана, и на Іедуѳуна,
царскый-тъ гледачъ: и вратари-тѣ [х]*пазѣ-
хж* на всякои врата: не бѣ нужда да ся
отдалечатъ отъ службж-тж си; защото
братія-та имъ Левити-тѣ приготвихж за
16 тѣхъ. И приготви ся всичка-та служба
Господня въ истый-тъ день, за да напра-
вятъ пасхж-тж, и да приносятъ всесъж-
женія-та на олтарь-тъ Господень, спо-

[н] 4 Цар. 23; 1 и дрг.
[о] 4 Цар. 11; 14. 23; 3. Гл. 6; 13.
[п] 3 Цар. 11; 5.
[р] Іер. 3; 10.

—

[а] 4 Цар. 23; 21, 22.
[б] Исх. 12; 6. Ездр. 6; 19.
[в] Гл. 23; 18. Ездр. 6; 18.
[г] Гл. 29; 5, 11.
[д] Втор. 33; 10. Гл. 30; 22. Мал. 2; 7.
[е] Виж. Гл. 34; 14.
[ж] Гл. 5; 7.
[з] 1 Лѣт. 23; 26.
[и] 1 Лѣт. 9; 10.
[і] 1 Лѣт. 23; 24; 25; и 26.
[к] Гл. 8; 14.
[л] Псал. 134; 1.
[м] Гл. 29; 5, 15. 30; 3, 15. Ездр. 6; 20.
[н] Гл. 30; 24.
[о] Ездр. 6; 18.
[п] Гл. 29; 22.
[р] Виж. Гл. 29; 34.
[с] Лев. 3; 3.
[т] Исх. 12; 8, 9. Втор. 16; 7.
[у] 1 Цар. 2; 13, 14, 15.
[ф] 1 Лѣт. 25; 1 и дрг.
[х] 1 Лѣт. 9; 17, 18. 26; 14 и дрг.

17 редъ повелѣніе-то на царь Іосіѭ. И Из-
раилеви-тѣ сынове колкото ся намѣрихѫ
направихѫ пасхѫ-тѫ въ онова врѣме, и
праздникъ-тъ [ц]на бесквасны-тѣ седмь дни.
18 И [ч]не станѫ пасха както неѭ въ Из-
раиль отъ дни-тѣ на пророкъ Самуила:
нито направихѫ всичкы-тѣ Израилеви ца-
ріе като пасхѫ-тѫ коѭто направи Іосія,
и священници-тѣ, и Левити-тѣ, и всичкый
Іуда и Израиль които ся намѣрихѫ, и
19 Іерусалимскы-тѣ жители. Въ осмнадесе-
то-то лѣто на Іосиино-то царство станѫ
тая пасха.
20 *А* [ш]слѣдъ всичко това, като приготви
Іосія домъ-тъ, възлѣзе Нехао Египет-
скый-тъ царь за да направи брань въ
Кархамисъ при Евфратъ *рѣкѫ:* и излѣзе
21 Іосія противъ него. И проводи вѣстители
при него, и рече: Що *има* между мене и
тебе, царю Іудинъ? не *идѫ* днесь про-
тивъ тебе, но противъ домъ-тъ съ който
имамъ брань: и Богъ ми заповѣда да по-
бързамъ: отстой отъ Бога, който е съ
22 мене, за да тя не истрѣби. Но Іосія не
отвърнѫ лице-то си отъ него; [щ]но прѣ-
личи ся, за да направи брань противъ
него, и не послуша думы-тѣ на Нехао,
които бѣхѫ изъ уста-та Божіи, и дойде
да направи брань въ долъ-тъ Магеддонъ.
23 И стрѣляхѫ стрѣлци-тѣ върхъ царь Іо-
сіѭ: и рече царь-тъ на рабы-тѣ си: Из-
вадѣте мя вънъ, защото ся ранихъ тежко.
24 И [ъ]извадихѫ го раби-тѣ му изъ коле-
ницѫ-тѫ, та го качихѫ на вторѫ-тѫ му
колесницѫ: и докарахѫ го въ Іеруса-
лимъ, и умрѣ, и погребе ся въ гробища-
та на отцы-тѣ си. И [ы]всичкый Іуда и
25 Іерусалимъ жалихѫ за Іосіѭ. И [ь]плака
Іеремія за Іосіѭ: и [ѣ]всичкы-тѣ пѣвци и
пѣвачкы напомнюватъ до днесь Іосіѭ въ
плачове-тѣ си, и [ю]направихѫ гы обычай въ
Израиль: и ето сѫ писани въ Плачъ-тъ.
26 А другы-тѣ дѣянія на Іосіѭ, и добри-
ны-тѣ му, споредъ писано-то въ законъ-
27 тъ Господень, И дѣла-та му, първы-тѣ и
послѣдни-тѣ, ето сѫ писаны въ книгѫ-
тѫ на Израилевы-тѣ и Іудины-тѣ царіе.

ГЛАВА 36.

1 И [а]зѣхѫ людіе-тѣ отъ *Іудинѫ-тѫ* зе-
мѭ Іоахаза Іосиинъ-тъ сынъ, та го на-
правихѫ царь въ Іерусалимъ вмѣсто от-
2 ца му. На двадесеть и три годинъ бѣ Іо-
ахазъ когато ся въцари, и царова три мѣ-
3 сеца въ Іерусалимъ. И Египетскый царь
свали го *отъ прѣстолъ-тъ* въ Іерусалимъ,
и глоби земѭ-тѫ сто таланта сребро и
4 единъ талантъ злато. И направи Египет-
скый царь Еліакима брата му царь надъ
Іудѫ и Іерусалимъ, и промѣни име-то
му въ Іоакимъ. А Іоахаза, брата му, зѣ
Нехао, та го заведе въ Египетъ.
5 На [б]двадесеть и петь годинъ бѣ Іоа-
кимъ когато ся въцари, и царова едина-
десеть годины въ Іерусалимъ: и направи
6 зло прѣдъ Господа Бога своего. [в]Възлѣ-
зе противъ него Навуходоносоръ Вави-
лонскый царь, та го тури въ оковы, [г]за
7 да го заведе у Вавилонъ. И [д]отъ съсѫ-
ды-тѣ на домъ-тъ Господень занесе На-
вуходоносоръ у Вавилонъ, и тури гы въ
храмъ-тъ си у Вавилонъ.
8 А другы-тѣ дѣла на Іоакима, и мерзо-
сти-тѣ му които направи, и които ся намѣ-
рихѫ въ него, ето сѫ писаны въ книгѫ-
тѫ на Израилевы-тѣ и Іудины-тѣ царіе: и
въцари ся вмѣсто него Іоахинъ сынъ му.
9 На [е]осм*надесеть* годинъ бѣ Іоахинъ ко-
гато ся въцари, и царова три мѣсеца и де-
сеть дни въ Іерусалимъ: и направи зло
10 прѣдъ Господа. А въ свършваніе-то на
годинѫ-тѫ, [ж]проводи царь Навуходоно-
соръ, та го доведе у Вавилонъ, [з]съсъ из-
бранны-тѣ съсѫды на домъ-тъ Госпо-
день: и [и]направи Седекіѭ братъ-тъ *на*
отца му царь надъ Іудѫ и Іерусалимъ.
11 На [і]двадесеть и еднѫ годинѫ бѣ Седе-
кія когато ся въцари, и царова една-
12 десеть годины въ Іерусалимъ. И стори
зло прѣдъ Господа Бога своего: не ся
смири прѣдъ Іереміѭ пророкъ-тъ, *който*
13 *говорѣше* изъ уста Господни. А [к]още ся
подигнѫ противъ царь Навуходоносора,
който го бѣ заклѣлъ въ Бога: и [л]ожесто-
чи вратъ-тъ си, и упорствова въ сърдце-
то си да ся не върне къмъ Господа Бога
14 Израилева. Всичкы-тѣ още първи отъ свя-
щенницы-тѣ, и людіе-тѣ прѣумножихѫ
прѣстѫпленія-та си споредъ всичкы-тѣ
мерзости на язычницы-тѣ, и осквернихѫ
домъ-тъ Господень, който освяти въ Іеру-
15 салимъ. И [м]заржча имъ Господь Богъ на
отцы-тѣ имъ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на послан-
ницы-тѣ си, като ставаше заранъ и *гы*
провождаше; защото жалѣше людіе-тѣ
16 си, и жилище-то си. Но [н]тѣ ся присми-
вахѫ на посланницы-тѣ Божіи, и [о]прѣ-
зирахѫ слова-та му, и [п]ся подигравахѫ
съ пророцы-тѣ му, додѣто [р]възлѣзе гнѣвъ-
тъ Господень върхъ людіе-тѣ му, и нѣма-
ше вече исцѣленіе.

ц Исх. 12; 15. 13; 6. Гл. 30; 21.
ч 4 Цар. 23; 22, 23.
ш 4 Цар. 23; 29. Іер. 46; 2.
щ 3 Цар. 22; 30.
ъ 4 Цар. 23; 30.
ы Зах. 12; 11.
ь Плач. 4; 20.
ѣ Виж. Мат. 9; 23.
ю Іер. 22; 20.

—

а 4 Цар. 23; 30 и дрг.
б 4 Цар. 23; 36, 37.
в 4 Цар. 24; 1. Виж. Авв. 1; 6.
г Виж. 4 Цар. 24; 15. Іер. 22; 18, 19. 36; 30.
д 4 Цар. 24; 13. Дан. 1; 1, 2. 5; 2;
е 4 Цар. 24; 8.
ж 4 Цар. 24; 10—17.
з Дан. 1; 1, 2. 5; 2.
и Іер. 37; 1.
і 4 Цар. 24; 18. Іер. 52; 1. и дрг.
к Іер. 52; 3. Іез. 17; 15, 18.
л 4 Цар. 17; 14.
м Іер. 25; 3, 4. 35; 15. 44; 4.
н Іер. 5; 12, 13.
о Прит. 1; 25, 30.
п Іер. 32; 3. 38; 6. Мат. 23; 34.
р Псал. 74; 1. 79; 5.

17 [с]Заради това доведе противъ тѣхъ Хал-
дейскый-тъ царь, та [т]уби юношы-тѣ имъ
съ ножъ вѫтрѣ въ домъ-тъ на святили-
ще-то имъ, и не пожали юношѫ ни дѣ-
вицѫ, старецъ ни сѣдинавъ: всичкы-тѣ
18 прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ му. И [у]всичкы-тѣ
съсѫды на домъ-тъ Божій голѣмы и
малкы, и съкровища-та на домъ-тъ Го-
сподень, и съкровища-та на царя, и на
князове-тѣ му, всичкы-тѣ занесе у Вави-
19 лонъ. И [ф]изгорихѫ домъ-тъ Божій, и съ-
сыпахѫ стѣнѫ-тѫ на Іерусалимъ, и всич-
кы-тѣ му палаты изгорихѫ съ огнь, и
всичкы-тѣ му скѫпоцѣнны съсѫды ис-
20 трѣбихѫ. И [х]избѣгнѫлы-тѣ отъ ножъ-тъ
плѣни у Вавилонъ, [ц]дѣто бѣхѫ раби не-
му и на синове-тѣ му дори до врѣме-то
21 на Персійско-то царство: За да ся ис-
пълни слово-то Господне, чрѣзъ уста-та
на [ч]Іереміѭ, додѣто [ш]си зѣ земя-та сѫб-
боты-тѣ си; *защото* въ всичко-то врѣме
на запустѣніе-то *си* [щ]пазѣше сѫбботѫ,
додѣ да ся испълнятъ седмдесеть годины.
22 А [ъ]въ първо-то лѣто на Кира Персій-
скый-тъ царь, за да ся испълни слово-то
Господне [ы]чрѣзъ уста-та на Іереміѭ,
възбуди Господь духъ-тъ на [ь]Кира Персій-
скый-тъ царь, та прогласи по всичко-то
23 си царство, още и писменно, и рече: [ѣ]Та-
ка говори Киръ Персійскый царь: Іеова,
Богъ небесный ми даде всичкы-тѣ царства
на земіѭ-тѫ: и той ми заповѣда да му
съградіѭ домъ въ Іерусалимъ, който е въ
Іудѫ. Който ся намира между васъ отъ
всичкы-тѣ неговы людіе, Іеова неговый
Богъ да бѫде съ него, и нека възлѣзе.

ЕЗДРА.

ГЛАВА 1.

1 А въ първо-то лѣто на Кира Персійскый-
тъ царь, за да ся испълни слово-то Господ-
не [а]чрѣзъ уста-та на Іереміѭ, възбуди
Господь духъ-тъ на Кира Персійскый-тъ
царь, та [б]прогласи по всичко-то си цар-
ство, още и писменно, и рече:
2 Така говори Киръ Персійскый царь:
Іеова Богъ небесный ми даде всичкы-тѣ
царства на земіѭ-тѫ: и [в]той ми заповѣ-
да да му съградіѭ домъ въ Іерусалимъ,
3 който е въ Іудѫ. Който ся намира между
васъ отъ всичкы-тѣ неговы людіе, не-
говъ-тъ Богъ да бѫде съ него, и нека
възлѣзе въ Іерусалимъ, който е въ Іудѫ,
и нека съгради домъ-тъ на Іеова Бога
Израилева: [г]Той е Богъ който е въ Іе-
4 русалимъ. А всичкы-тѣ които останѫтъ,
по всичкы-тѣ мѣста, дѣто пришелству-
вать, да му помогнѫтъ мѫжіе-тѣ на
онова мѣсто съсъ сребро, и съсъ злато,
и съ имотъ, и съсъ скотове, освѣнь до-
броволно-то приношеніе за домъ-тъ Бо-
жій, който е въ Іерусалимъ.
5 Тогазь станѫхѫ началници-тѣ на оте-
чествія-та на Іудѫ и на Веніамина, и свя-
щенници-тѣ, и Левити-тѣ, съсъ всичкы-
тѣ [д]на които Богъ подбуди духъ-тъ да
възлѣзѫтъ за да съградятъ домъ-тъ Го-
6 сподень, който е въ Іерусалимъ: И всич-
кы-тѣ имъ околни помогнѫхѫ имъ съсъ
сребърны съсѫды, съсъ злато, съ имотъ,
и съсъ скотове, и съсъ скѫпоцѣнны нѣща,
освѣнь всичкы-тѣ доброволны приношенія.
7 И [е]извади царь Киръ съсѫды-тѣ на
домъ-тъ Господень, [ж]които Навуходоно-
соръ бѣ донеслъ отъ Іерусалимъ, и ту-
рилъ гы бѣ въ домъ-тъ на богъ-тъ си:
8 И извади тѣхъ Киръ Персійскый царь съ
рѫкѫ-тѫ на Миѳридаѳа съкровищникъ-
тъ, и брои гы на [з]Сасавассара Іудей-
9 скый-тъ князь. И число-то имъ е това:
тридесеть златни легени, тысяща сребър-
ни легени, и двадесеть и деветь ножове.
10 Тридесеть златни крондири, четыристо-
тинъ и десеть крондири сребърни втори,
11 другы съсѫды тысяща. Всичкы-тѣ злат-
ни и сребърни съсѫды бѣхѫ петь тыся-
щи и четыристотинъ: всичкы-тѣ занесе
Сасавассаръ, съ плѣнницы-тѣ които въз-
лѣзохѫ отъ Вавилонъ въ Іерусалимъ.

[с] Втор. 28; 49. 4 Цар. 25; 1 и дрг. Ездр. 9; 7.
[т] Псал. 74; 20. 79; 2, 3.
[у] 4 Цар. 25; 13 и дрг.
[ф] 4 Цар. 25; 9. Псал. 74; 6, 7. 79; 1, 7.
[х] 4 Цар. 25; 11. Іер. 27; 7.
[ч] Іер. 25; 9, 11, 12. 26; 6, 7. 29; 10.
[ш] Лев. 26; 34, 35, 43. Дан. 9; 2.
[щ] Лев. 25; 4, 5.
[ъ] Ездр. 1; 1.
[ы] Іер. 25; 12, 13. 29; 10. 33; 10, 11, 14.
[ь] Иса. 44; 28.
[ѣ] Ездр. 1; 2, 3.

—

[а] 2 Лѣт. 36; 22, 23. Іер. 25; 12. 29; 10.
[б] Гл. 5; 13, 14.
[в] Иса. 44; 28. 45; 1, 13.
[г] Дан. 6; 26.
[д] Фил. 2; 13.
[е] Гл. 5; 14. 6; 5.
[ж] 4 Цар. 24, 13. 2 Лѣт. 36; 7.
[з] Виж. Гл. 5; 14.

—

ГЛАВА 2.

1 [а]А тѣзи сѫ человѣци-тѣ на область-тѫ
коити възлѣзохѫ отъ плѣненіе-то на плѣн-
ницы-тѣ, [б]които Навуходоносоръ Вави-
лонскый царь прѣсели у Вавилонъ, и кои-
то ся върнѫхѫ въ Іерусалимъ, и въ Іу-
2 деѭ, всякой въ градъ-тъ си: Които дой-
дохѫ съсъ Зоровавеля, Іисуса, Нееміѭ,
Сараіѭ, Рееліѭ, Мардохея, Валасана,
Масфара, Вагуя, Реума, Ваанѫ. *Това бѣ*
число-то на мѫжіе-тѣ отъ Израилевы-тѣ
3 людіе: Фаросови сынове, двѣ тысящи и
4 сто и седмдесеть и два: Сефатіеви сыно-
5 ве, триста и седмдесеть и два: Арахови
сынове, [в]седмстотинъ и седмдесеть и петь:
6 [г]Фааѳъ-моавови сынове, отъ Іисусовы-тѣ
и Іоавовы-тѣ сынове, двѣ тысящи и осм-
7 стотинъ и дванадесеть: Еламови сынове,
тысяща и двѣстѣ и петдесеть и четыри:
8 Затѳуеви сынове, деветстотинъ и четыри-
9 десеть и петь: Закхееви сынове, седмсто-
10 тинъ и шестдесеть: Вануеви сынове, шест-
11 стотинъ и четыридесеть и два: Виваіеви
сынове, шестстотинъ и двадесеть и три:
12 Азгадови сынове, тысяща и двѣстѣ и
13 двадесеть и два: Адоникамови сынове,
14 шестстотинъ и шестдесеть и шесть: Ва-
гуеви сынове, двѣ тысящи и петдесеть
15 и шесть: Адинови сынове, четыристо-
16 тинъ и петдесеть и четыри: Атирови сы-
нове отъ Езекіѭ, деветдесеть и осмь:
17 Висаеви сынове, триста и двадесеть и
18 три: Іораеви сынове, сто и дванадесеть:
19 Асумови сынове, двѣстѣ и двадесеть и
20 три: Гивварови сынове, деветдесеть и
21 петь: Виѳлеемови сынове, сто и дваде-
22 сеть и три: Нетофаѳскы мѫжіе, петде-
23 сеть и шесть: Анаѳоѳскы мѫжіе, сто и
24 двадесеть и осмь: Азмавеѳови сынове,
25 четыридесеть и два: Сынове на Киріа-
ѳіаримъ, на Фефирѫ, и на Вироѳъ, седм-
26 стотинъ и четыридесеть и три: Сынове
на Рамѫ и Гаваіѫ, шестстотинъ и два-
27 десеть и единъ: Мѫжіе на Михмасъ, сто
28 и двадесеть и два: Веѳилскы и Гайскы
29 мѫжіе, двѣстѣ и двадесеть и три: Сыно-
30 ве на Нево, петдесеть и два: Магвисови
31 сынове, сто и петдесеть и шесть: Сынове
[д]на другый-тъ Еламъ, тысяща и двѣстѣ
32 и петдесеть и четыри: Харимови сынове,
33 триста и двадесеть: Сынове на Лодъ, на
Адидъ, и на Оно, седмстотинъ и двадесеть
34 и петь: Сынове на Іерихонъ, триста и
35 четыридесеть и петь: Сынове на Сенаіѫ,
три тысящи и шестстотинъ и тридесеть.
36 Священници-тѣ: Іедаіеви сынове, отъ
Іисусовъ-тъ домъ, [е]деветстотинъ и седм-
37 десеть и три: [ж]Еммирови сынове, тыся-
38 ща и петдесеть и два: [з]Пасхорови сынове,
тысяща и двѣстѣ и четыридесеть и седмь:
39 [и]Харимови сынове, тысяща и седмнадесеть.
40 Левити-тѣ: Іисусови и Кадміилови сыно-
ве, отъ Одавіевы-тѣ сынове, седмдесеть и
четыри.
41 Пѣвци-тѣ: Асафови-тѣ сынове, сто и
двадесеть и осмь.
42 Сынове-тѣ на вратари-тѣ: Селумови
сынове, Атерови сынове, Талмонови сы-
нове, Аккувови сынове, Атитаеви сыно-
ве, Соваеви сынове, всичкы-тѣ сто и три-
десеть и деветь.
43 [і]Неѳиними-тѣ: Сихаеви сынове, Асу-
фаеви сынове, Тавваоѳови сынове, Киро-
44 сови сынове, Сіаеви сынове, Фадонови сы-
45 нове, Леванаеви сынове, Агаваеви сыно-
46 ве, Аккувови сынове, Агавови сынове,
47 Салмаеви сынове, Ананови сынове, Гед-
дилови сынове, Гаарови сынове, Реаіеви
48 сынове, Расинови сынове, Некодаеви сы-
49 нове, Газамови сынове, Озаеви сынове,
50 Фассееви сынове, Висаеви сынове, Аса-
наеви сынове, Меунимови сынове, Нефу-
51 симови сынове, Ваквукови сынове, Аку-
52 фаеви сынове, Арурови сынове, Васало-
ѳови сынове, Меидаеви сынове, Арсаеви
53 сынове, Варкосови сынове, Сисарови сы-
54 нове, Ѳамаеви сынове, Несіеви сынове,
Атифаеви сынове.
55 Сынове-тѣ [к]на Соломоновы-тѣ рабы:
Сотаеви сынове, Софареѳови сынове, Фе-
56 рудаеви сынове, Яалаеви сынове, Дарко-
57 нови сынове, Геддилови сынове, Сефатіе-
ви сынове, Аттилови сынове, Фохереѳо-
ви сынове отъ Севаимъ, Аміеви сынове.
58 [л]Всичкы-тѣ Неѳиними, и сынове-тѣ [м]на
Соломоновы-тѣ рабы, бѣхѫ триста и де-
ветдесеть и два.
59 А тѣзи бѣхѫ възлѣзли-тѣ отъ Ѳелъ-
мелахъ, Ѳелъ-ариса, Херувъ, Аданъ, *и*
Еммиръ: и не могохѫ да покажѫтъ
домъ-тъ на отечествіе-то си, и сѣме-то
60 си, да ли бѣхѫ отъ Израиля: Далаіеви сы-
нове, Товіеви сынове, Некодаеви сынове:
61 шестстотинъ и петдесеть и два: И отъ
священническы-тѣ сынове: Аваіеви сыно-
ве, Аккосови сынове, сынове на Верзел-
лая, който зѣ женѫ отъ дъщери-тѣ [н]на
Верзеллая Галаадецъ-тъ, и наименова
62 ся споредъ име-то имъ. Тѣ потърсихѫ
описаніе-то си *между* изброены-тѣ по ро-
дословіе, и не ся намѣрихѫ: [о]заради то-
63 ва ся исхвърлихѫ отъ священство-то. И
рече имъ управитель-тъ, [п]да не ядѫтъ
отъ прѣсвяты-тѣ нѣща, додѣ не въстане
священникъ [р]съ Уримъ и Ѳуммимъ.
64 [с]Всичко-то събраніе купно бѣхѫ четы-
ридесеть и двѣ тысящи и триста и шест-

а Неем. 7; 6 и дрг.
б 4 Цар. 24; 14, 15, 16. 25; 11. 2 Лѣт. 36; 20.
в Виж. Неем. 7; 10.
г Виж. Неем. 7; 11.
д Виж. Ст. 7.
е 1 Лѣт. 24; 7.
ж 1 Лѣт. 24; 14.
з 1 Лѣт. 9; 12.
и 1 Лѣт. 24; 8.
і 1 Лѣт. 9; 2.
к 3 Цар. 9; 21.
л Іис. Нав. 9; 21, 27. 1 Лѣт. 9; 2.
м 3 Цар. 9; 21.
н 2 Цар. 17; 27.
о Числ. 3; 10.
п Лев. 22; 2, 10, 15, 16.
р Исх. 28; 30. Числ. 27; 21.
с Неем. 7; 66 и дрг.

65 десеть. Освѣнь рабы-тѣ имъ и рабыни-тѣ
имъ, които бѣхѫ седмь тысящи и триста
и тридесеть и седмь: и отъ тѣхъ двѣстѣ
66 пѣвци и пѣвицы. Коніе-тѣ имъ седмсто-
тинъ и тридесеть и шесть: мьскы-тѣ имъ,
67 двѣстѣ и четыридесеть и петь: Камилы-
тѣ имъ, четыристотинъ и тридесеть и
петь: осли-тѣ имъ, шесть тысящи и седм-
стотинъ и двадесеть.
68 А [т]*нѣкои си* отъ началницы-тѣ на оте-
чествія-та, когато дойдохѫ въ домъ-тъ
Господень който е въ Іерусалимъ, при-
несохѫ доброволно за домъ-тъ Божій, за
69 да го въздигнѫтъ на мѣсто-то му: Дадо-
хѫ споредъ силѫ-тѫ си [у]въ съкровище-
то за дѣло-то, шесть тмы и еднѫ тыся-
щѫ драхмы злато, и петь тысящы мнасы
сребро, и сто священническы одежды.
70 [ф]Така священници-тѣ и Левити-тѣ, и
отъ людіе-тѣ, и пѣвци-тѣ, и вратари-тѣ, и
Неѳиними-тѣ, ся населихѫ въ градове-тѣ
си, и всичкый Израиль въ градове-тѣ си.

ГЛАВА 3.

1 И като стигнѫ седмый мѣсецъ, и Из-
раилеви-тѣ сынове бѣхѫ въ градове-тѣ,
събрахѫ ся людіе-тѣ като единъ чело-
2 вѣкъ въ Іерусалимъ. И станѫ Іисусъ Іо-
седековъ-тъ сынъ, и братія-та му, священ-
ници-тѣ, и Зоровавель [а]Салаѳіиловъ-тъ
сынъ. и братія-та му, та съградихѫ ол-
тарь-тъ на Бога Израилева, за да прино-
сять всесъжженіе върху него, [б]споредъ
писано-то въ законъ-тъ на Моисея чело-
вѣка Божія.
3 И поставихѫ олтарь-тъ на мѣсто-то му,
понеже ся страхувахѫ отъ людіе-тѣ на
онѣзи мѣста: и принесохѫ върху него
всесъжженія Господу, [в]всесъжженія за-
4 рань и вечерь. И [г]направихѫ праздникъ-
тъ на шатры-тѣ, [д]споредъ писано-то, [е]и
повседневны-тѣ всесъжженія по число,
както бѣ повелѣно споредъ опрѣдѣлено-
5 то на всякой день. И слѣдъ това *прине-
сохѫ* [ж]всегдашни-тѣ всесъжженія, и на
новомѣсечія-та и на всичкы-тѣ освященны
Господни праздницы, и на всякого кой-
то приноси доброволно приношеніе Го-
6 споду. Отъ първый-тъ день на седмый-тъ
мѣсецъ начнѫхѫ да приносятъ всесъж-
женія Господу; но основанія-та на храмъ-
7 тъ Господень не бѣхѫ ся турили *още*. И
дадохѫ сребро на каменосѣчцы-тѣ, и на
дърводѣлцы-тѣ: [з]и хранѫ, и піеніе, и
елей, на Сидоняны-тѣ, и на Тиряны-тѣ, за
да донесѫтъ кедровы дървіе отъ Ливанъ
въ море-то [и]на Іоппіѫ, [і]споредъ *дадено-
то* тѣмъ дозволеніе отъ Кира Персій-
скый-тъ царь.
8 И въ второ-то лѣто отъ завращаніе-то
имъ въ домъ-тъ Божій въ Іерусалимъ,
въ вторый-тъ мѣсецъ, начнѫхѫ Зорова-
вель Салаѳіиловъ-тъ сынъ, и Іисусъ Іосе-
дековъ-тъ сынъ, и прочіи-тѣ отъ братія-
та имъ, священници, и Левити, и всич-
кы-тѣ що бѣхѫ дошли отъ плѣнъ-тъ въ
Іерусалимъ: [к]и поставихѫ Левиты-тѣ,
отъ възрастъ двадесеть годинъ и нагорѣ,
за да настояватъ върху работаніе-то на
9 домъ-тъ Голподень. И [л]прѣдстоя Іисусъ,
сынове-тѣ му и братія-та му, Кадміилъ и
сынове-тѣ му, Іудини сынове, като единъ
человѣкъ, за да настояватъ върху тѣзи кои-
то работѣхѫ въ домъ-тъ Божій: сынове-
тѣ Инададови, сынове-тѣ имъ, и братія-
та имъ Левити-тѣ.
10 И когато градители-тѣ турихѫ основа-
нія-та на домъ-тъ Господень, [м]постави-
хѫ священницы-тѣ съ одежды-тѣ имъ съ
трѫбы, и Левити-тѣ Асафовы-тѣ сынове
съ кимвалы, за да пѣснословятъ Госпо-
ду, [н]споредъ уставъ-тъ на Давида царя
11 Израилева: И [о]пѣехѫ взаимно пѣснослo-
вяще и благодаряще Господа; [п]защото е
благъ, [р]защото е въ вѣкъ милость-та му
надъ Израиля. И всичкы-тѣ людіе въс-
кликнѫхѫ съ голѣмо въсклицаніе и хва-
лѣхѫ Господа, заради основаніе-то на
12 домъ-тъ Господень. И [с]множина отъ свя-
щенницы-тѣ и Левиты-тѣ, и началницы-
тѣ на отечествія-та, старци, които бѣхѫ
видѣли първый-тъ домъ, като ся основа-
ваше тойзи домъ прѣдъ очи-тѣ имъ, пла-
чѣхѫ съ голѣмъ гласъ: а множина въс-
13 кликнѫхѫ велегласно съ веселіе. И не
различавахѫ людіе-тѣ гласъ-тъ на весело-
то въсклицаніе отъ гласъ-тъ на плачъ-тъ
на людіе-тѣ; защото людіе-тѣ въсклица-
вахѫ съ голѣмъ гласъ, и гласъ-тъ ся чуе-
ше на далечь.

ГЛАВА 4.

1 А [а]Іудини-тѣ и Веніаминови-тѣ враго-
ве, като чухѫ че сынове-тѣ на плѣнъ-тъ
градятъ храмъ-тъ на Господа Бога Изра-
2 лева, Дойдохѫ при Зоровавеля и при на-
чалницы-тѣ на отечествія-та, та имъ ре-
кохѫ: Да съградимъ съ васъ; защото *и
ный* търсимъ вашій-тъ Богъ, както вы,
нему и жремъ [б]отъ дни-тѣ на Есараддо-
на Ассирійскый-тъ царь, който ны възз-
3 веде тукъ. Но Зоровавель, и Іисусъ, и

т Неем. 7; 70.
у 1 Лѣт. 26; 20.
ф Гл. 6; 16, 17. Неем. 7; 73.

—

а Мат. 1; 12. Лук. 3; 27.
б Втор. 12; 5.
в Числ. 28; 3, 4.
г Неем. 8; 14, 17. Зах. 14; 16, 17.
д Исх. 23; 16.
е Числ. 29; 12 и друг.
ж Исх. 29; 38. Числ. 28; 3, 11, 19, 26. 29; 2, 8, 13.
з 3 Цар. 5; 6, 9. 2 Лѣт. 2; 10. Дѣян. 12; 20.
и 2 Лѣт. 2; 16. Дѣян. 9; 36.
і Гл. 6; 3.
к 1 Лѣт. 23; 24, 27.
л Гл. 2; 40.
м 1 Лѣт. 16; 5, 6, 42.
н 1 Лѣт. 6; 31. 16; 4. 25; 1.
о Исх. 15; 21. 2 Лѣт. 7; 3. Неем. 12; 24.
п 1 Лѣт. 16; 34. Псал. 136; 1.
р 1 Лѣт. 16; 41. Іер. 33; 11.
с Виж. Агг. 2; 3.

—

а Виж. Ст. 7, 8, 9.
б 4 Цар. 17; 24, 32, 33. 19; 37. Ст. 10.

другы-тѣ отъ началницы-тѣ на Израиле-
вы-тѣ отечествія, имъ рекохѫ: [в]Не е *въз-*
можно вамъ и намъ да съградимъ домъ
на нашій-тъ Богъ; но ный сами ще съ-
градимъ на Господа Бога Израилева,
[г]както ни заповѣда царь Киръ, Персій-
4 скый царь. Тогазь [д]людіе-тѣ на тѫзь зе-
мѭ ослабувахѫ рѫцѣ-тѣ на Іудины-тѣ
людіе, и прѣчѣхѫ имъ въ граденіе-то,
5 И наемахѫ съвѣтницы противъ тѣхъ, за
да правятъ суетенъ съвѣтъ-тъ имъ, въ
всичкы-тѣ дни на Кира Персійскый-тъ
царь, дори и до царуваніе-то на Дарія
Персійскый-тъ царь.
6 И въ царуваніе-то на Ассуира, въ нача-
ло-то на царуваніе-то му, писахѫ обвине-
нія противъ жители-тѣ на Іудеѭ и Іе-
7 русалимъ. И въ дни-тѣ на Артаксеркса
писа Висламъ, Миѳридаѳъ, Тавеилъ, и дру-
гы-тѣ имъ съслужители на Артаксеркса
Персійскый-тъ царь: и писмо-то бѣ писа-
8 но Сирскы, и истълкувано Сирскы. Ре-
умъ повелитель-тъ, и Самса писецъ-тъ
писахѫ посланіе противъ Іерусалимъ къмъ
Артаксеркса царь-тъ, споредъ тоя образъ:
9 Реумъ повелитель-тъ, и Самса писецъ-
тъ, и другы-тѣ имъ съслужители: [е]Дин-
ци-тѣ, Афарсахци-тѣ, Тарфалци-тѣ, Афар-
съяни-тѣ, Архевци-тѣ, Вавилоняни-тѣ, Су-
10 санци-тѣ, Деавци-тѣ, Еламци-тѣ, И [ж]про-
чіи-тѣ отъ народы-тѣ които великый и
славный Асенафаръ прѣведе та насели въ
градове-тѣ на Самаріѭ, и другы-тѣ кои-
11 то бѣхѫ оттамъ рѣкѫ-тѫ, [з]и прочая. То-
ва е прѣписъ-тъ на посланіе-то което
проводихѫ нему, на царь Артаксеркса.
Раби-тѣ ти, мѫжіе-тѣ които сѫ от-
тамъ рѣкѫ-тѫ, и прочая.
12 Да е извѣстно на царя, че Іудеи-тѣ
които възлѣзохѫ отъ тебе при насъ, ка-
то дойдохѫ въ Іерусалимъ, градятъ от-
стѫпникъ-тъ и лукавый-тъ градъ, и въз-
дигатъ стѣнѫ-тѫ, и съединяватъ основа-
13 нія-та. Да е извѣстно сега на царя, че
ако ся съгради тойзи градъ, и ся въз-
дигнѫтъ стѣны-тѣ, нѣма да платятъ [и]да-
нъкъ, мыто, или пошлинѫ: и ще по-
14 врѣдишь доходъ-тъ на царіе-тѣ. А поне-
же ся хранимъ отъ палатѫ-тѫ, было бы
неприлично за насъ да гледамы поврѣ-
дѫ-тѫ на царя, за то проводихмы да из-
15 вѣстимъ на царя, За да ся придири въ
книгѫ-тѫ на памятописанія-та на отцы-
тѣ ти: и ще намѣришь въ книгѫ-тѫ на
памятописанія-та, и ще познаешь че той-
зи градъ е градъ отстѫпникъ, и пагу-
бенъ на царіе-тѣ и на области-тѣ, и че
отъ старо врѣме дигахѫ възстанія въ
срѣдъ него, за коіѫто винѫ тойзи градъ
16 ся опустоши. Извѣстявамы на царя, че
тойзи градъ ако ся *пакъ* съгради, и ся
въздигнѫтъ стѣны-тѣ му, не ще да имашь
никаквѫ часть отсамъ рѣкѫ-тѫ.
17 Царь-тъ отговори на Реума повелитель-
тъ, и Самсѫ писецъ-тъ, и на другы-тѣ
имъ съслужители които живѣехѫ въ Са-
маріѭ, и на другы-тѣ които бѣхѫ от-
18 самъ рѣкѫ-тѫ: Миръ, и прочая. Писмо-
то което проводихте намъ прочете ся
19 прѣдъ мене. И издаде ся повелѣніе отъ
мене, та издирихѫ, и намѣрихѫ че той-
зи градъ отъ старо врѣме ся е подигалъ
противъ царіе-тѣ, и ставахѫ въ него мя-
20 тежи и възстанія. Имало още и крѣпкы
царіе надъ Іерусалимъ, [і]които владѣяли
надъ всичкы-тѣ които бѣхѫ [к]отсамъ рѣ-
кѫ-тѫ: и имъ ся плащало данъкъ, мыто,
21 и пошлина. Сега прочее заповѣдайте да
прѣстанѫтъ онѣзи мѫжіе, и тойзи градъ
да ся не съгради, додѣ ся издаде пове-
22 лѣніе отъ мене. И внимайте да не напра-
вите небрѣженіе въ това: за да не пора-
23 сте зло-то за щетѫ на царіе-тѣ. А кога-
то ся прочете прѣписъ-тъ на посланіе-то
на царь Артаксеркса прѣдъ Реума и Сам-
сѫ писецъ-тъ, и прѣдъ съслужители-тѣ
имъ, прибързахѫ да възлѣзѫтъ въ Іеру-
салимъ при Іудеи-тѣ, та гы спрѣхѫ съсъ
24 силнѫ рѫкѫ. И прѣстанѫ дѣло-то на
домъ-тъ Божій който е въ Іерусалимъ, и
останѫ въспрѣно дори до второ-то лѣто на
царуваніе-то на Дарія Персійскый-тъ царь.

ГЛАВА 5.

1 Тогазь пророци-тѣ, пророкъ [а]Аггей, и
[б]Захарія Иддовъ-тъ сынъ, пророчеству-
вахѫ на Іудеи-тѣ, които бѣхѫ въ Іудеѭ
и Іерусалимъ, въ име-то на Бога Израи-
2 лева. Тогазь станѫхѫ [в]Зоровавель Сала-
ѳіиловъ-тъ сынъ, и Іисусъ Іоседековъ-тъ
сынъ, та начнѫхѫ да градятъ домъ-тъ
Божій който е въ Іерусалимъ: и съ тѣхъ
пророци-тѣ Божіи имъ помагахѫ.
3 Въ това врѣме дойдохѫ при тѣхъ [г]Та-
ѳанай, областникъ-тъ отсамъ рѣкѫ-тѫ, и
Сеѳаръ-вознай, и съслужители-тѣ имъ,
та имъ рекохѫ така: [д]Кой ви заповѣда
да градите тойзи домъ, и да въздигате
4 тѫзи стѣнѫ? И [е]тогазь имъ казахмы
кои сѫ имена-та на мѫжіе-тѣ, които гра-
5 дятъ това зданіе. Но [ж]връху старѣйши-
ны-тѣ на Іудеи-тѣ бѣше око-то на тѣх-
ный-тъ Богъ, и не могохѫ да гы спрѫтъ,
додѣ отиде работа-та при Дарія: и [з]то-
газь дадохѫ отвѣтъ чрѣзъ посланіе за
6 това. Прѣписъ на посланіе-то, което Та-
ѳанай, областникъ-тъ отсамъ рѣкѫ-тѫ,

в Неем. 2; 20.
г Гл. 1; 1, 2, 3.
д Гл. 3; 3.
е 4 Цар. 17; 30, 31.
ж Ст. 1.
з Виж. Ст. 11, 17. Гл. 7; 12.
и Гл. 7; 24.
і 3 Цар. 4; 21. Псал. 72; 8.
к Быт. 15; 18. Іис. Нав. 1; 4.
—
а Агг. 1; 1.
б Зах. 1; 1.
в Гл. 3; 2.
г Ст. 6. Гл. 6; 6.
д Ст. 9.
е Ст. 10.
ж Виж. Гл. 7; 6, 28. Псал. 33; 18.
з Гл. 6; 6.

и Сеѳаръ-вознай, [и]и съслужители-тѣ му
Аѳарсахци-тѣ които сѫ отсамъ рѣкѫ-тѫ,
7 проводихѫ на царь Дарія. Проводихѫ му
посланіе, въ което бѣ писано така:
Царю Дарію всяко благополучіе.
8 Вѣдомо да бѫде на царя, че ходихмы
въ Іудейскѫ-тѫ область къмъ домъ-тъ
на великаго Бога, и той ся гради съ го-
лѣмы каменіе, и турятъ ся дьрвіе въ
стѣны-тѣ, и това дѣло ся прави скоро, и
9 успѣва въ рѫцѣ-тѣ имъ. А като попы-
тахмы онѣзи старѣйшины, говорихмы имъ
така: [і]Кой ви заповѣда да градите той-
зи домъ, и да въздигате тѣзи стѣны?
10 Още и за имена-та имъ попытахмы, за
да ти явимъ и да *ти* пишемъ имена-та
на мѫжіе-тѣ които сѫ главатари-тѣ имъ.
11 И отговорихѫ ни така, и рекохѫ: Ный
смы раби на Бога небеснаго и земнаго, и
градимъ домъ-тъ който е былъ съгра-
денъ прѣдъ много уже годины, когото
великъ Израилевъ царь съгради [к]и свър-
12 ши: [л]Но отци-тѣ ни като разгнѣвахѫ
Бога небеснаго, прѣдаде гы въ рѫкѫ-тѫ
на [м]Навуходоносора, Вавилонскый-тъ царь,
Халдеецъ-тъ, та съсыпа тойзи домъ, и
13 прѣсели людіе-тѣ у Вавилонъ. Но въ пър-
во-то лѣто [н]на Кира Вавилонскый-тъ
царь, царь Киръ даде повелѣніе да ся
14 съгради тойзи Божій домъ. Още [о]и злат-
ны-тѣ и сребьрны-тѣ съсѫды на Божій-
тъ домъ които Навуходоносоръ бѣ зѣлъ
отъ храмъ-тъ що бѣ въ Іерусалимъ, та
гы бѣ отнеслъ въ храмъ-тъ на Вавилонъ,
тѣхъ Киръ царь-тъ дигнѫ отъ Вавилон-
скый-тъ храмъ, та ся прѣдадохѫ на име-
нуемый-тъ Сасавассаръ, когото бѣ напра-
15 вилъ областникъ: И рече му: Земи тѣзи
съсѫды, иди, занесь гы въ храмъ-тъ който
е въ Іерусалимъ, и Божій-тъ домъ нека
16 ся съгради на мѣсто-то си. Тогазь дойде
тойзи Сасавассаръ та [п]тури основанія-та
на Божій-тъ домъ който е въ Іеруса-
лимъ: и отъ онова врѣме до сега ся гра-
17 ди, и [р]не ся е свършилъ. Сега прочее, ако
е угодно на царя, [с]нека ся придири въ
царско-то съкровищно хранилище тамъ
у Вавилонъ, ако е *истина* че ся е издало
повелѣніе отъ царь Кира да ся съгради
тойзи Божій домъ въ Іерусалимъ: и нека
ни проводи царь-тъ волѭ-тѫ си за това.

ГЛАВА 6.

1 Тогазь царь Дарій издаде повелѣніе,
[а]та придирихѫ въ книгохранилища-та,
дѣто ся полагатъ съкровища-та у Вави-
2 лонъ. И намѣри ся въ Ахмеѳѫ, въ пала-
тѫ-тѫ която е въ область-тѫ на Мидя-
ны-тѣ, единъ свитъкъ, и въ него имаше
едно таквозь памятописаніе:
3 Въ първо-то лѣто на царя Кира, царь
Киръ издаде повелѣніе *за* тойзи Божій
домъ въ Іерусалимъ: Да ся съгради домъ-
тъ, мѣсто-то въ което ся приносятъ жер-
твы, и да ся турятъ основанія-та му
здравы: височина-та му шестдесеть лак-
4 ти, ширина-та му шестдесеть лакти: [б]Три
реда голѣмы каменіе, и единъ редъ новы
дьрвіе: и иждивенія-та да ся дадѫтъ отъ
5 царскый-тъ домъ. [в]Златни-тѣ още и сре-
бьрни-тѣ съсѫди на Божій-тъ домъ, кои-
то Навуходоносоръ зѣ отъ храмъ-тъ кой-
то бѣ въ Іерусалимъ, та гы донесе у Ва-
вилонъ, да ся дадѫтъ назадъ, и да ся по-
върнѫтъ на храмъ-тъ въ Іерусалимъ, *вся-
кой* на мѣсто-то си, и да ся положатъ въ
Божій-тъ домъ.
6 [г]Сега прочее, Таѳанае, областниче от-
тамъ рѣкѫ-тѫ, Сеѳаръ-вознае, и съслу-
жители-тѣ ви Аѳарсахци-тѣ, които сѫ
оттамъ рѣкѫ-тѫ отдалечѣте ся оттамъ:
7 Оставѣте дѣло-то на тойзи Божій домъ:
областникъ-тъ на Іудеи-тѣ и старѣйши-
ны-тѣ на Іудеи-тѣ нека съградятъ тойзи
8 Божій домъ на мѣсто-то му. Издаде ся
още отъ мене и повелѣніе, що има да на-
правите на старѣйшины-тѣ на тѣзи Іудеи,
за съграденіе-то на тойзи Божій домъ:
отъ царскый-тъ имотъ, отъ данъкъ-тъ на
жители-тѣ оттамъ рѣкѫ-тѫ ще ся да-
дѫтъ незабавно иждивенія-та на тѣзи че-
9 ловѣцы, за да ся не възбранятъ. И отъ
каквото нѣщо иматъ потрѣбѫ, и телцы,
и овны и агнета за всесъжженія-та на
небеснаго Бога, жито, соль, вино, и елей,
споредъ исканіе-то на священницы-тѣ
които сѫ въ Іерусалимъ, нека имъ ся да-
10 ватъ всякой день безъ лишеніе, [д]За да
приносятъ благовонны жертвы на небес-
наго Бога, и [е]да ся молятъ за животъ-
11 тъ на царя и на синове-тѣ му. Издаде
ся още отъ мене и повелѣніе на всякой
человѣкъ, който бы промѣнилъ това сло-
во, да ся искърти дърво отъ домъ-тъ му,
та да ся въсправи, и да ся обѣси на не-
го: [ж]а за това кѫща-та му да бѫде
12 гноище: И Богъ [з]който насели име-то си
тамъ, да истрѣби всякой царь и народъ,
който бы прострѣлъ рѫкѫ-тѫ си за да
промѣни *нѣщо*, щото да съсыпе тойзи Бо-
жій домъ който е въ Іерусалимъ. Азъ
Дарій издадохъ повелѣніе-то: да ся из-
върши незабавно.
13 Тогазь Таѳанай, областникъ-тъ отсамъ
рѣкѫ-тѫ, Сеѳаръ-вознай, и съслужители-
тѣ имъ, споредъ заповѣдано-то отъ царь
14 Дарія, така направихѫ незабавно. И [и]Іу-

[и] Гл. 4; 9.
[і] Ст. 3, 4.
[к] 3 Цар. 6; 1.
[л] 2 Лѣт. 36; 16, 17.
[м] 4 Цар. 24; 2. 25; 8, 9, 11.
[н] Гл. 1; 1.
[о] Гл. 1; 7, 8. 6; 5.
[п] Гл. 3; 8, 10.
[р] Гл. 6; 15.
[с] Гл. 6; 1, 2.

[а] Гл. 5; 17.
[б] 3 Цар. 6; 36.
[в] Гл. 1; 7, 8. 5; 14.
[г] Гл. 5; 3.
[д] Гл. 7; 23. Іер. 29; 7.
[е] 1 Тим. 2; 1, 2.
[ж] Дан. 2; 5. 3; 29.
[з] 3 Цар. 9; 3.
[и] Гл. 5; 1, 2.

дейскы-тѣ старѣйшины градѣхѫ, и успѣ-
вахѫ, чрѣзъ пророчество-то на пророкъ
Аггея, и на Захаріѭ Иддовъ-тъ сынъ. И
съградихѫ, и свършихѫ, споредъ заповѣ-
даніе-то на Бога Израилева, и споредъ
заповѣдь-тѫ [і]на Кира и [к]Дарія, и [л]Ар-
15 таксеркса Персійскый-тъ царь. И свърши
ся тойзи домъ въ третій-тъ день на мѣ-
сецъ Адаръ, въ шесто-то лѣто въ цару-
16 ваніе-то на царь Дарія. И Израилеви-тѣ
сынове, священници-тѣ и Левити-тѣ и дру-
гы-тѣ отъ сынове-тѣ на плѣненіе-то [м]об-
17 новихѫ съ веселіе тойзи Божій домъ: И
за обновленіе-то на тойзи Божій домъ
принесохѫ [н]сто юнца, двѣстѣ овна, четы-
ристотинъ агнета: и въ приношеніе за
грѣхъ за всичкый Израиль, дванадесеть
ярцы, споредъ число-то на Израилевы-тѣ
18 племена. И поставихѫ священницы-тѣ [о]въ
чинове-тѣ имъ, и Левиты-тѣ [п]въ отдѣле-
нія-та имъ, за Божіѭ-тѫ службѫ която
е въ Іерусалимъ, споредъ [р]писано-то въ
Моисеевѫ-тѫ книгѫ.
19 И сынове-тѣ на плѣненіе-то направихѫ
пасхѫ-хѫ [с]въ четыринадесетый-тъ день на
20 пьрвый-тъ мѣсецъ; Защото священници-
тѣ и Левити-тѣ [т]ся очистихѫ заедно:
всичкы-тѣ станѫхѫ чисти, и [у]заклахѫ
пасхѫ-тѫ за всичкы-тѣ сынове на плѣ-
неніе-то, и за братія-та си священницы-
21 тѣ, и за себе си. И ядохѫ Израилеви-тѣ
сынове, които ся върнѫхѫ отъ плѣне-
ніо-то, и всичкы които ся отлѫчихѫ
[ф]отъ нечистотѫ-тѫ на язычници-тѣ на
онѫзъ земіѭ, *и ся присоединихѫ* при тѣхъ
за да потърсятъ Господа Бога Израиле-
22 ва. И [х]направихѫ праздникъ-тъ на бес-
квасны-тѣ седмь дни съ веселіе; защото
гы развесели Господь, и [ц]обърнѫ къмъ
тѣхъ сърдце-то [ч]на Ассирійскый-тъ царь,
за да укрѣпи рѫцѣ-тѣ имъ въ дѣло-то
на домъ-тъ на Бога, Израилевъ-тъ Богъ.

ГЛАВА 7.

1 И слѣдъ тѣзи събытія [а]въ царуваніе-
то на Артаксеркса Персійскый-тъ царь,
Ездра [б]сынъ-тъ на Сараіѭ, *Сараіа* сынъ
на Азаріѭ, *Азарія* сынъ на Хелкіѭ,
2 *Хелкія* сынъ на Селлума, *Селлумъ* сынъ
3 на Садока, *Садокъ* сынъ на Ахитова, *Ахи-
товъ* сынъ на Амаріѭ, *Амарія* сынъ на
4 Азаріѭ, *Азарія* сынъ на Мераіоѳа, *Ме-
раіоѳъ* сынъ на Зараіѭ, *Зараія* сынъ на
5 Озія, *Озій* сынъ на Вуккія, *Вуккій* сынъ
на Ависсуя, *Ависсуй* сынъ на Финееса,
Финеесъ сынъ на Елеазара, *Елеазаръ* сынъ
6 на Аарона пьрвый-тъ священникъ, Тойзи
Ездра възлѣзе отъ Вавилонъ, [в]и бѣ кни-
жникъ искусенъ въ Моисеевъ-тъ законъ
който даде Господь Богъ Израилевъ: и
царь-тъ му дари всичкы-тѣ му прошенія,
[г]споредъ рѫкѫ-тѫ на Господа неговъ-тъ
7 Богъ надъ него. И [д]възлѣзохѫ и *нѣкои*
отъ Израилевы-тѣ сынове, и отъ священ-
ницы-тѣ, и [е]Левиты-тѣ, и пѣвцы-тѣ, и
вратари-тѣ, [ж]и Неѳинимы-тѣ, въ Іеруса-
лимъ, въ седмо-то лѣто на царь Артак-
8 серкса: И дойде въ Іерусалимъ въ пе-
тый-тъ мѣсецъ на седмо-то лѣто на ца-
9 ря. Защото въ пьрвый-тъ день на пьр-
вый-тъ мѣсецъ начна той да възлиза отъ
Вавилонъ, и въ пьрвый-тъ день на пе-
тый-тъ мѣсецъ дойде въ Іерусалимъ
[з]споредъ добрѫ-тѫ рѫкѫ на неговъ-тъ
10 Богъ надъ него. Понеже Ездра бѣ при-
готвилъ сърдце-то си за [и]да търси за-
конъ-тъ Господень, и да извършува, и [і]да
учи въ Израиль повелѣнія и сѫдове.
11 А тойзи е прѣписъ-тъ на писмо-то, кое-
то царь Артаксерксъ даде на Ездрѫ свя-
щенникъ-тъ, книжникъ-тъ, книжникъ въ
думы-тѣ на заповѣди-тѣ Господни, и въ
повелѣнія-та му къмъ Израиля.
12 Артаксерксъ [к]царь на царіе-тѣ къмъ
Ездрѫ священникъ-тъ, книжникъ-тъ въ
законъ-тъ на небеснаго Бога, съвършен-
13 ный-тъ [л]и прочая. Издаде ся отъ мене
повелѣніе, щото всичкы които сѫ отъ
людіе-тѣ на Израиля, и отъ священницы-
тѣ и отъ Левиты-тѣ, въ царство-то ми,
които бы поискали доброволно да идѫтъ
14 въ Іерусалимъ, да отидѫтъ съ тебе. За-
щото ся провождашь отъ царя, и [м]отъ
седмь-тѣ му съвѣтницы, за да посѣтишь
Іудеѭ и Іерусалимъ, споредъ законъ-тъ
на Бога твоего който е въ рѫкѫ-тѫ ти:
15 И да занесешь сребро-то, и злато-то, кое-
то царь-тъ и съвѣтници-тѣ му принесо-
хѫ доброволно на Бога Израилева, [н]на
когото обиталище-то е въ Іерусалимъ,
16 И [о]всичко-то сребро и злато, колкото
съберешь по всичкѫ-тѫ Вавилонскѫ
область, съсъ [п]доброволны-тѣ приношенія
на людіе-тѣ и на священницы-тѣ, които
приносятъ доброволно за домъ-тъ на Бо-
17 га своего въ Іерусалимъ: За да купишь
скоро съ това сребро, юнцы, овны, агне-
та, [р]и хлѣбны-тѣ имъ приношенія, и въз-
лиянія-та имъ, и [с]да гы принесешь на
олтарь-тъ на домъ-тъ на Бога вашего,
18 който е въ Іерусалимъ. И всичко какво-

і Гл. 1; 1. 5; 13. Ст. 3.
к Гл. 4; 24.
л Гл. 7; 1.
м 3 Цар. 8; 63. 2 Лѣт. 7; 5.
н Гл. 8; 35.
о 1 Лѣт. 24; 1.
п 1 Лѣт. 23; 6.
р Чисх. 3; 6. 8; 9.
с Исх. 12; 6.
т 2 Лѣт. 30; 15.
у 2 Лѣт. 35; 11.
ф Гл. 9; 11.
х Исх. 12; 15. 13; 6. 2 Лѣт. 30; 21. 35; 17.
ц Прит. 21; 1.
ч 4 Цар. 23; 29. 2 Лѣт. 33; 11. Гл. 1; 1. Ст. 6 и дрг.

—

а Неем. 2; 1.
б 1 Лѣт. 6; 14.
в Ст. 11, 12, 21.
г Ст. 9. Гл. 8; 22, 31.
д Гл. 8; 1.
е Виж. Гл. 8; 15 и дрг.
ж Гл. 2; 43. 8; 20.
з Ст. 6. Неем. 2; 8, 18.
и Псал. 119; 45.
і Ст. 6, 25. Втор. 33; 10. Неем. 8; 1—8. Мал. 2; 7.
к Іез. 26; 7. Дан. 2; 37.
л Гл. 4; 10.
м Есѳ. 1; 14.
н 2 Лѣт. 6; 2. Псал. 135; 21.
о Гл. 8; 25.
п 1 Лѣт. 29; 6, 9.
р Чисх. 15; 4—13.
с Втор. 12; 5, 11.

то ся види угодно тебѣ и на братія-та ти
да направите съ останѫло-то сребро и
злато, направѣте *го* споредъ волѭ-тѫ на
19 Бога вашего. И съсѫды-тѣ, които ти сѫ
дадени за службѫ-тѫ на домъ-тъ на Бо-
га твоего, прѣдай прѣдъ Бога Іерусалим-
20 скаго. И каквото повече потрѣбува за
домъ-тъ на Бога твоего, каквото ся слу-
чи да иждивишь, иждиви отъ царско-то
21 съкровище. И отъ мене, мене царь Ар-
таксеркса, издаде ся повелѣніе на всич-
кы-тѣ съкровищницы които сѫ оттамъ
рѣкѫ-тѫ, всичко каквото поиска отъ
васъ Ездра священникъ-тъ, книжникъ-тъ
въ законъ-тъ на Бога небеснаго, да ста-
22 ва скоро, До сто таланта сребро, и до
сто кора жито, и до сто ваѳы вино, и до
сто ваѳы елей, и соль неопрѣдѣленѫ.
23 Всичко каквото е заповѣдано отъ Бога
небеснаго нека стане прилѣжно за домъ-
тъ на Бога небеснаго: за да не дойде
гнѣвъ върхъ царство-то на царя и на сы-
24 нове-тѣ му. Още ся увѣдомява вамъ, че
на никого отъ священницы-тѣ и Левиты-
тѣ, пѣвцы-тѣ, вратари-тѣ, Неѳинимы-тѣ,
и отъ слугы-тѣ на тойзи Божій домъ, не
ще да бѫде узаконено да ся наложи да-
25 нъкъ, мыто или пошлина на тѣхъ. И ты,
Ездро, споредъ мудрость-тѫ на Бога
твоего що имашь, [т]постави сѫдіи и упра-
вители, за да сѫдятъ всичкы-тѣ лю-
діе които сѫ оттамъ рѣкѫ-тѫ, всичкы-
тѣ които знаѭтъ законы-тѣ на Бога твое-
26 го: и [у]учѣте които не знаѭтъ. И вся-
кой който не прави законъ-тъ на Бога
твоего, и законъ-тъ на царя, нека ся из-
вършува скоро сѫдъ върхъ него, или за
смърть, или за заточеніе, или за присвое-
ніе на имотъ, или за тъмницѫ.
27 [ф]Благословенъ Господь Богъ на нашит-
тѣ отцы, [х]който даде такова *нѣщо* въ
сърдце-то на царя, за да прослави домъ-
тъ на Господа, който е въ Іерусалимъ:
28 И [ц]направи да намѣрѭ милость прѣдъ
царя, и съвѣтницы-тѣ му, и прѣдъ всич-
кы-тѣ силны князове на царя! И азъ ся
укрѣпихъ [ч]споредъ рѫкѫ-тѫ на Господа
Бога моего надъ мене, и събрахъ отъ
Израиля кметове за да възлѣзѫтъ куп-
но съ мене.

ГЛАВА 8.

1 А началници-тѣ на отечествія-та имъ
сѫ тѣзи, и родословіе-то на онѣзи които
възлѣзохѫ съ мене отъ Вавилонъ, въ
2 царуваніе-то на царь Артаксеркса. Отъ
Финеесовы-тѣ сынове, Гирсонъ: отъ
Иѳамаровы-тѣ сынове, Даніилъ: отъ Да-
3 видовы-тѣ сынове [а]Хаттусъ. Отъ сынове-
тѣ на Сеханіѭ, изъ [б]Фаросовы-тѣ сыно-
ве, Захарія: и съ него ся прѣброихѫ по
родословіе мѫжкы-тѣ, сто и петдесеть.
4 Отъ Фааѳъ-моавовы-тѣ сынове, Зараіевъ-
тъ сынъ Еліоинай, и съ него мѫжкы-тѣ
5 двѣстѣ. Отъ Сеханіевы-тѣ сынове, Язіи-
ловъ-тъ сынъ, и съ него мѫжкы-тѣ три-
6 ста. И отъ Адиновы-тѣ сынове, Іонаѳа-
новъ-тъ сынъ Еведъ, и съ него мѫжкы-
7 тѣ петдесеть. И отъ Еламовы-тѣ сынове,
Гоѳоліевъ-тъ сынъ Исаія, и съ него мѫж-
8 кы-тѣ седмдесеть. И отъ Сефатіевы-тѣ
сынове, Михаиловъ-тъ сынъ Зевадія, и съ
9 него мѫжкы-тѣ осмдесеть. Отъ Іоавовы-
тѣ сынове, Іехиловъ-тъ сынъ Авдія, и
съ него мѫжкы-тѣ двѣстѣ и осмнадесеть,
10 И отъ Селомиѳовы-тѣ сынове, Іосифіевъ-
тъ сынъ, и съ него мѫжкы-тѣ сто и
11 шестдесеть. И отъ Виваевы-тѣ сынове,
Захарія Виваевъ-тъ сынъ, и съ него мѫж-
12 кы-тѣ двадесеть и осмь. И отъ Азгадо-
вы-тѣ сынове, Іоананъ Аккатановъ-тъ
сынъ, и съ него мѫжкы-тѣ сто и десеть.
13 И отъ Адоникамовы-тѣ сынове послѣд-
ни-тѣ, на които имена-та сѫ: Елифалетъ,
Іеиилъ, и Семаія, и съ тѣхъ мѫжкы-тѣ
14 шестдесеть. А отъ Вагуевы-тѣ сынове
Уѳай, и Заввудъ, и съ тѣхъ мѫжкы-тѣ
седмдесеть.
15 И събрахъ гы при рѣкѫ-тѫ, която тече
къмъ Аавѫ, и тамъ расположихмы станъ-
тъ си три дни: и прѣгледахъ между лю-
діе-тѣ, и священницы-тѣ, и не намѣрихъ
16 тамъ [в]отъ Левіины-тѣ сынове. Тогазь
проводихъ на Еліезера, Аріила, Семаіѭ,
и Елнаѳана, и Іарива, и Елнаѳана, и На-
ѳана, и Захаріѭ, и Мессуллама, кметове:
17 и Іоіарива, и Елнаѳана, благоразумны. И
дадохъ имъ порѫчаніе къмъ князь-тъ
Иддо, на мѣсто-то Касифіѭ: и турихъ
въ уста-та имъ думы, да говорятъ на
Иддо, *и* на братія-та му Неѳинимы-тѣ, на
мѣсто-то Касифіѭ, да ни проводятъ слу-
18 жители за домъ-тъ на Бога нашего. И
споредъ благѫ-тѫ рѫкѫ на Бога наше-
го надъ насъ, [г]доведохѫ ни единъ разу-
менъ человѣкъ отъ сынове-тѣ на Маалія,
сынъ-тъ на Левія сына Израилева: и Са-
равіѭ, съсъ сынове-тѣ му и братія-та
19 му осмнадесеть: И Асавіѭ, и съ него
Исаіѭ отъ Мераріины-тѣ сынове, братія-
20 та му и сынове-тѣ имъ двадесеть: И [д]отъ
Неѳинимы-тѣ, които Давидъ и князове-
тѣ опрѣдѣлихѫ за службѫ-тѫ на Левиты-
ты-тѣ, двѣстѣ и двадесеть Неѳинимы:
всичкы тѣзи бѣхѫ назначени по име.
21 Тогазь прогласихъ [е]тамъ постъ, при
рѣкѫ-тѫ Аавѫ, [ж]за да ся смиримъ прѣдъ

т Исх. 18; 21, 22. Втор. 16; 18.
у Ст. 10. 2 Лѣт. 17; 7. Мал. 2; 7. Мат. 23; 2, 3.
ф 1 Лѣт. 29; 10.
х Гл. 6; 22.
ц Гл. 9; 9.
ч Виж. Гл. 5; 5. Ст. 6, 9. Гл. 8; 18.

а 1 Лѣт. 3; 22.
б Гл. 2; 3.
в Виж. Гл. 7; 7.
г Неем. 8; 7. 9; 4, 5.
д Виж. Гл. 2; 43.
е 2 Лѣт. 20; 3.
ж Лев. 16; 29. 23; 29. Иса. 58; 3, 5.

Бога нашего, и да просимъ отъ него
[з]добръ пѫть за насъ, и за чада-та ни, и
22 за всичкый-тъ ни имотъ. Защото [и]ся
усрамихъ да поискамъ отъ царя силѫ и
конницы за да ни помогнѫтъ противъ
непріятеля въ пѫть-тъ; понеже бѣхмы
говорили на царя, и рекли: [і]Рѫка-та на
Бога нашего е [к]за добро надъ всичкы
които го търсятъ; а сила-та му и [л]гнѣвъ-
тъ му надъ [м]всичкы които го оставятъ.
23 Постихмы прочее и молихмы ся Богу
нашему за това: и [н]станѫ милостивъ
къмъ насъ.
24 Тогазь отлѫчихъ дванадесеть отъ гла-
вны-тѣ священницы, Саравіѭ, Асавіѭ,
25 и съ тѣхъ десеть отъ братія-та имъ. И
прѣтеглихъ имъ [о]сребро-то и злато-то, и
съсѫды-тѣ, приношеніе-то за домъ-тъ на
Бога нашего което принесе царь-тъ и съ-
вѣтници-тѣ му, и князове-тѣ му, и всич-
26 кый Израиль, който ся намѣри: Прѣте-
глихъ прочее въ рѫкѫ-тѫ имъ шестсто-
тинъ и петдесеть таланта сребро, и сребър-
ны съсѫды сто таланта, *и* сто таланта зла-
27 то: И двадесеть златны крондиры тысящѫ
драхмы, и два съсѫда отъ мѣдь лъскавѫ,
28 добрѫ, скѫпоцѣнны като злато. И рѣ-
кохъ имъ: [п]Вы сте святи Господу, [р]и
съсѫди-тѣ святи: и сребро-то и злато-то
е доброволно приношеніе Господу Богу
29 на отцы-тѣ ви, Внимайте и пазѣте *гы*, до-
дѣ *гы* прѣтеглите прѣдъ главатари-тѣ на
священницы-тѣ и на Левиты-тѣ, и на-
чалницы-тѣ на Израилевы-тѣ отечествія,
въ Іерусалимъ, въ стаи-тѣ на домъ-тъ
30 Господенъ. И поехѫ священници-тѣ и
Левити-тѣ тежинѫ-тѫ на сребро-то и
на злато-то, и съсѫды-тѣ да *гы* донесѫтъ
въ Іерусалимъ, въ домъ-тъ на Бога
нашего.
31 И станѫхмы отъ рѣкѫ-тѫ Аавѫ въ
дванадесетый-тъ *день* на първый-тъ мѣ-
сецъ, за да отидемъ въ Іерусалимъ, и
[с]рѫка-та на Бога нашего бѣ надъ насъ,
и избави ны отъ непріятелскѫ рѫкѫ и
32 отъ засѣдающы-тѣ на пѫть-тъ. И [т]дой-
дохмы въ Іерусалимъ: и сѣдѣхмы тамъ
33 три дни. А въ четвъртый-тъ день [у]ся
прѣтегли сребро-то и злато-то, и съсѫди-
тѣ въ домъ-тъ на Бога нашего съ рѫкѫ-
тѫ на Меримоѳа сынъ-тъ на Уріѭ свя-
щенникъ-тъ: и съ него бѣ Елеазаръ Фи-
неесовъ-тъ сынъ, и съ тѣхъ Левити-тѣ,
Іозавадъ Іисусовъ-тъ сынъ, и Ноадія Ва-
34 нуевъ-тъ сынъ, Всичко на число, и на
тежинѫ: и всичка-та тежина ся писа въ
онова врѣме.
35 Сынове-тѣ на плѣнъ-тъ, които дойдо-
хѫ отъ плѣненіе-то, [ф]принесохѫ всесъж-
женія на Бога Израилева, дванадесеть
юнцы за всичкый Израиль, деветдесеть
и шесть овна, седмдесеть и седмь агне-
та, дванадесеть ярцы въ приношеніе за
грѣхъ, всичкы-тѣ всесъжженія на Госпо-
36 да. И прѣдадохѫ [х]царскы-тѣ заповѣди на
царскы-тѣ *Сатрапы, и на областницы-тѣ
които бѣхѫ отсамъ рѣкѫ-тѫ: и тѣ по-
могнѫхѫ на людіе-тѣ и на Божій-тъ домъ.

ГЛАВА 9.

1 И като ся свърши това, дойдохѫ при
мене началници-тѣ, и казахѫ: Израиле-
ви-тѣ людіе, и священници-тѣ, и Левити-
тѣ, [а]не ся отлѫчихѫ отъ людіе-тѣ на
тѣзи земли, *и струватъ* сподредъ тѣхны-тѣ
мерзости: [б]*сподредъ мерзости-тѣ* на Хана-
нейцы-тѣ, на Хеттейцы-тѣ, на Ферезей-
цы-тѣ, на Іевусейцы-тѣ, на Аммонцы-тѣ,
на Моавцы-тѣ, на Египтяны-тѣ, и на
2 Аморреяны-тѣ; Защото [в]зѣхѫ отъ дъще-
ри-тѣ имъ за себе си и за сынове-тѣ си,
та [г]ся смѣси свято-то [д]сѣме съ людіе-тѣ
на тѣзи земли: и рѫка-та на началницы-
тѣ и на кметове-тѣ бѣ първа въ това
3 прѣстѫпленіе. И като чухъ това нѣщо,
[е]раздрахъ дрехѫ-тѫ си и мантіѭ-тѫ си, и
скубѣхъ космы-тѣ отъ главѫ-тѫ си и отъ
4 брадѫ-тѫ си, и [ж]сѣдѣхъ смутенъ. То-
газь ся събрахѫ при мене всичкы [з]кои-
то треперятъ отъ думы-тѣ на Бога Из-
раилева за прѣстѫпленіе-то на плѣнены-
тѣ: и сѣдѣхъ смутенъ [и]до вечерніѭ-тѫ
жертвѫ.
5 И въ вечерніѭ-тѫ жертвѫ станѫхъ
отъ сѣтованіе-то си, и съ дрехѫ-тѫ си и
мантіѭ-тѫ си раздраны, прѣклонихъ ко-
лѣнѣ-тѣ си, и [і]прострѣхъ рѫцѣ-тѣ си
6 къмъ Господа Бога моего, И рѣкохъ:
Боже мой, [к]срамъ мя е, и стыдѭ ся да
подигнѫ лице-то си къмъ тебе, Боже мой;
защото [л]наши-тѣ беззаконія надминѫхѫ
надъ главѫ-тѫ *ни*, и прѣстѫпленія-та ни
7 [м]порастнѫхѫ до небеса-та. Отъ дни-тѣ на
отцы-тѣ си [н]ный смы въ голѣмо прѣстѫ-
пленіе, дори до тойзи день: и заради без-
законія-та си [о]прѣдадени быхмы, ный,
царіе-тѣ ни, священници-тѣ ни, въ рѫ-
кѫ-тѫ на царіе-тѣ на земли-тѣ, въ ножъ,
въ плѣнъ, и въ разграбеніе, и [п]въ срамъ

з Псал. 5; 8.
и Виж. 1 Кор. 9; 15.
і Гл. 7; 6, 9, 28.
к Псал. 33; 18, 19. 34; 15, 22. Рим. 8; 28.
л Псал. 34; 16.
м 2 Лѣт. 15; 2.
н 1 Лѣт. 5; 20. 2 Лѣт. 33; 13. Иса. 19; 22.
о Гл. 7; 15, 16.
п Лев. 21; 6, 7, 8. Втор. 33; 8.
р Лев. 22; 2, 3. Числ. 4; 4, 15, 19, 20.
с Гл. 7; 6, 9, 28.
т Неем. 2; 11.
у Ст. 26, 30.
ф Виж. Гл. 6; 17.
х Гл. 7; 21.
* Главни управители.

а Гл. 6; 21. Неем. 9; 2.
б Втор. 12; 30, 31.
в Исх. 34; 16. Втор. 7; 3. Неем. 13; 23.
г Исх. 19; 6. 22; 31. Втор. 7; 6. 14; 2.
д 2 Кор. 6; 14.
е Іов. 1; 20.
ж Псал. 143; 4.
з Гл. 10; 3. Иса. 66; 2.
и Исх. 29; 39.
і Исх. 9; 29, 33.
к Дан. 9; 7, 8.
л Псал. 38; 4.
м 2 Лѣт. 28; 9. Откр. 18; 5.
н Псал. 106; 6. Дан. 9; 5, 6; 8.
о Втор. 28; 36, 64. Неем. 9; 30.
п Дан. 9; 7, 8.

на лице-то *ни*, както е въ тойзи день.
8 И сега като за твърдѣ малко врѣме станж милость отъ Господа Бога нашего,
да ся упази въ насъ остатъкъ, и да ся
даде намъ утвърждение въ свято-то негово мѣсто, [р]за да просвѣщава нашій Богъ
очи-тѣ ни, и да ни даде малко отдыханіе
9 въ рабство-то ни. Защото [с]смы раби: и
[т]въ рабство-то ни не ны остави нашій
Богъ, но [у]благоволи да намѣримъ милость прѣдъ Персійскы-тѣ царіе, та [ф]да
ни даде отдыханіе, за да въздигнемъ домътъ на Бога нашего, и да въсправимъ запустенія-та му, и да ни даде огражденіе
10 въ Іудеѭ и въ Іерусалимъ. Но сега, Боже нашъ, що ще речемъ слѣдъ това? за-
11 щото оставихмы твои-тѣ повелѣнія, Които си заповѣдалъ ты чрѣзъ ржкж-тж на
рабы-тѣ си пророцы-тѣ, и си реклъ: Земя-та, въ коіѭто влазите за да іѭ наслѣдите, тя е земя осквернена [х]съ оскврънение-то на людіе-тѣ на тѣзь земли, съ
мерзости-тѣ имъ, които іѭ напълнихж
отъ край до край, съ нечистоты-тѣ си.
12 Сега прочее [ц]не давайте дъщери-тѣ си
на сынове-тѣ имъ, и не зимайте дъщери-тѣ имъ за сынове-тѣ си, и [ч]не искайте
никога миръ-тъ имъ или благополучіе-то имъ; за да ся укрѣпите, и да ядете
добры-тѣ нѣща на тжзи земіѭ, и [ш]да іѭ
оставите наслѣдіе на сынове-тѣ си за
13 всегда. И слѣдъ всичко което дойде
върхъ насъ заради наши-тѣ лошы дѣянія,
и за голѣмо-то наше прѣстжпленіе, като
ся [щ]въздържа ты, Боже нашъ, да ны не
накажешь споредъ беззаконія-та ни, и
14 даде ни ты таквозь освобожденіе, [ъ]Трѣбува ли да нарушимъ ный пакъ твои-тѣ
повелѣнія, и [ы]да ся съсватимъ съ людіе-тѣ на тѣзи мерзости? [ь]не бы ли ся разгнѣвалъ на насъ, додѣ *ни* довършишь, та
да не остане остатъкъ или избавенъ?
15 Господи Боже Израилевъ, [ѣ]праведенъ си:
защото останжхмы избавени, както тойзи
день: ето, [ю]прѣдъ тебе смы [я]съ прѣстжпленіе-то си! защото [ж]поради това не
бѣше възможно да застанемъ прѣдъ тебе.

ГЛАВА 10.

1 [а]И като ся молѣше Ездра, и ся исповѣдуваше съ плачъ, [б]паднжлъ прѣдъ домътъ Божій, събра ся при него отъ Израиля събраніе много голѣмо: мжжіе, и жены, и дѣца; защото плачѣхж людіе-тѣ съ
2 голѣмъ плачъ. И отговори Сеханія Іехіиловъ-тъ сынъ, отъ Еламовы-тѣ сынове,
та рече на Ездрж: Ный [в]беззаконновахмы прѣдъ Бога нашего, и зѣхмы чужды
жены отъ людіе-тѣ на земіж-тж; но сега
има надежда въ Израиль колкото за това
3 нѣщо. Сега прочее [г]нека направимъ завѣтъ съ Бога нашего, да напуснемъ всичкы-тѣ жены, и роденьі-тѣ отъ тѣхъ, споредъ съвѣтъ-тъ на господаря ми, и на
[д]онѣзи които треперятъ [е]отъ заповѣдьтж на Бога нашего: и нека бжде спо-
4 редъ законъ-тъ. Стани; защото това нѣщо на тебе надлежи; и ный смы съ тебе: [ж]мжжай ся и прави.
5 Тогазь станж Ездра, [з]та заклѣ началницы-тѣ на священницы-тѣ, на Левиты-тѣ, и на всичкый Израиль, че ще направятъ споредъ тжзи думж. И тѣ ся за-
6 клѣхж. И станж Ездра отъ лице-то на
домъ-тъ Божій, та отиде въ обиталище-то на Іоанана Еліасивовъ-тъ сынъ: и когато отиде тамъ, [и]хлѣбъ не яде, и водж
не пи; защото бѣше въ сѣтованіе поради
7 прѣстжпленіе-то на плѣнены-тѣ. И прогласихж по Іудеѭ и Іерусалимъ къмъ
всичкы-тѣ сынове на плѣнъ-тъ, да ся съ-
8 бержтъ въ Іерусалимъ: И всякой който
не дойде въ три дни споредъ съвѣтъ-тъ
на началницы-тѣ и старѣйшины-тѣ, ще
бжде подъ проклѣтіѭ всичкый му имотъ,
и той ще ся отлжчи отъ събраніе-то на
плѣнены-тѣ.
9 И събрахж ся въ три дни всичкы-тѣ
Іудини и Веніаминови мжжіе въ Іерусалимъ. Бѣше деветый мѣсецъ, и двадесетый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ: и [і]всичкы-тѣ людіе сѣднжхж въ стъгдж-тж на домъ-тъ Божій, и треперѣхж поради това нѣ-
10 що, и отъ буйный-тъ дъждь. И станж
Ездра священникъ-тъ, та имъ рече: Вы
беззаконновахте, и зѣхте чужды жены
да притурите въ прѣстжпленіе-то на Из-
11 раиля. Сега прочее [к]исповѣдайте ся Господу Богу на отцы-тѣ си, и направѣте
волѭ-тж му: и [л]отдѣлѣте ся отъ людіе-тѣ на тжзь земіѭ, и отъ чужды-тѣ жены.
12 И отговори всичко-то събраніе та рече
съ голѣмъ гласъ: Както говорй ты, така
13 ще направимъ. Людіе-тѣ обаче сж много
и врѣме-то много дъждовито, и не можемъ да стоимъ вънъ, и дѣло-то не е за
единъ день, нито за два; защото смы
множина които съгрѣшихмы въ това нѣ-
14 що. За то нека ся опрѣдѣлятъ наши началници за всичко-то събраніе, и нека
дойджтъ въ опрѣдѣлены врѣмена всичкы които сж зѣли чужды жены по наши-тѣ градове, и съ тѣхъ старѣйшины-тѣ

р Псал. 13; 3. 34; 5.
с Неем. 9; 36.
т Псал. 136; 23.
у Гл. 7; 28.
ф Иса. 5; 2.
х Гл. 6; 21.
ц Исх. 23; 32. 34; 16. Втор. 7; 3.
ч Втор. 23; 6.
ш Прит. 13; 22. 20; 7.
щ Псал. 103; 10.
ъ Іоан. 5; 14. 2 Пет. 2; 20, 21.
ы Ст. 2. Неем. 13; 23, 27.
ь Втор. 9; 8.
ѣ Неем. 9; 33. Дан. 9; 14.
ю Рим. 3; 19.
я 1 Кор. 15; 17.
ж Псал. 130; 3.

а Дан. 9; 20.
б 2 Лѣт. 20; 9.
в Неем. 13; 27.
г 2 Лѣт. 34; 31.
д Гл. 9; 4.
е Втор. 7; 2, 3.
ж 1 Лѣт. 28; 10.
з Неем. 5; 12.
и Втор. 9; 18.
і Виж. 1 Цар. 12; 18.
к Іис. Нав. 7; 19. Прит. 28; 13.
л Ст. 3.

на всякой градъ, и сѫдіи-тѣ му, [м]додѣто
пламенный-тъ гнѣвъ на Бога нашего за
15 това нѣщо ся отвърне отъ насъ. Опрѣ-
дѣлихѫ ся прочее за това Іонаѳанъ Аса-
иловъ-тъ сынъ, и Іазія Ѳекуевъ-тъ сынъ:
а Мессулламъ и Савваѳай Левитинъ-тъ
16 бѣхѫ имъ помощници. И направихѫ та-
ка сынове-тѣ на плѣнъ-тъ. И Ездра свя-
щенникъ-тъ, *и* нѣкои началници на оте-
чествія-та, споредъ отеческы-тѣ си домо-
ве, и тѣ всичкы по име, ся отдѣлихѫ, и
сѣднѫхѫ първый-тъ день на десетый-тъ
17 мѣсецъ за да испытатъ тѫзи работѫ. И
свършихѫ съсъ всичкы-тѣ мѫжіе, които
бѣхѫ зѣли чужды жены, до първый-тъ
18 день на първый-тъ мѣсецъ. И помежду
сынове-тѣ на священницы-тѣ ся намѣри-
хѫ таквызь които бѣхѫ зѣли чужды
жены: отъ сынове-тѣ на Іисуса Іоседе-
ковъ-тъ сынъ, и братія-та му, Маасія, и
19 Еліезеръ, и Іаривъ и Годолія. И [н]дадохѫ
рѫцѣ-тѣ си, че ще отпратятъ жены-тѣ
си: и [о]като прѣстѫпници, *принесохѫ* за
прѣстѫпленіе-то си овенъ отъ стадо-то.
20 И отъ Еммировы-тѣ сынове: Ананій, и
21 Зевадія. И отъ Харимовы-тѣ сынове:
Маасія, и Илія, и Семаія, и Іехіилъ, и
22 Озія. И отъ Пасхоровы-тѣ сынове: Еліои-
най, Маасія, Исмаилъ, Наѳанаилъ, Іоза-
23 вадъ, и Еласа. А отъ Левиты-тѣ: Іоза-
вадъ, и Семей, и Келаія, (той е Келита,)
24 Пеѳаія, Іуда, и Еліезеръ. И отъ пѣвцы-
тѣ, Еліасивъ: и отъ вратари-тѣ: Селлумъ,
25 и Телемъ, и Урій. А отъ Израиль, отъ
Фаросовы-тѣ сынове: Рамія, и Іезія, и
Мелхія, и Міаминъ, и Елеазаръ, и Мел-
26 хія, и Ванаія. И отъ Еламовы-тѣ сынове:
Матѳанія, Захарія, и Іехіилъ, и Авдій, и
27 Іеримоѳъ, и Илія. И отъ Затѳуевы-тѣ сы-
нове: Еліоинай, Еліасивъ, Матѳанія, и Іе-
28 римоѳъ, и Завадъ, и Азиза. А отъ Ви-
ваевы-тѣ сынове: Іоананъ, Ананія, Зав-
29 вай, *и* Аѳлай. И отъ Ваніевы-тѣ сынове:
Мессулламъ, Маллухъ, и Адаія, Іасувъ, и
30 Сеалъ, и Рамоѳъ. И отъ сынове-тѣ на
Фааѳъ-моава: Адна, и Хелалъ, Ванаія,
Маасія, Матѳанія, Веселеилъ, и Вануй, и
31 Манассія. И отъ Харимовы-тѣ сынове:
Еліезеръ, Іесія, Мелхія, Семаія, *и* Си-
32 меонъ, Веніаминъ, Маллухъ, *и* Самарія.
33 Отъ Асумовы-тѣ сынове: Матѳенай, Мат-
таѳа, Завадъ, Елифалетъ, Іеремай, Манас-
34 сія, *и* Семей. Отъ Ваніевы-тѣ сынове:
35 Маадай, Амрамъ, и Уилъ, Ванаія, Ве-
36 деія, Хелуй, Ванія, Меримоѳъ, Еліасивъ,
37 Матѳанія, Матѳенай, и Іасо, (38) И Ва-
39 ній, и Вануй, *и* Семей, И Селемія, и На-
40 ѳанъ, и Адаія, Махнадевай, Сасай, Сарай,
41 Азареилъ, и Селемія, Самарія, Селлумъ,
42 Амарія, *и* Іосифъ. (43) Отъ Невоевы-тѣ
сынове: Іеіилъ, Маттаѳія, Завадъ, Зевина,
44 Іадавъ, и Іоилъ, *и* Ванаія. Всичкы тѣзи бѣ-
хѫ зѣли чужды жены: и *нѣкои* отъ тѣхъ
имахѫ жены отъ които бѣхѫ родили чада.

НЕЕМІЯ.

ГЛАВА 1.

1 Думы на [а]Неемііѫ Ахаліевъ-тъ сынъ.
2 И въ мѣсецъ Хаслевъ, въ двадесето-
то лѣто, когато бѣхъ въ Сусѫ, столицѫ-
тѫ, Ананій единъ отъ братія-та ми, дой-
де, той и нѣкой отъ Іудеіѫ, и попытахъ
гы за избавены-тѣ Іудеи, които бѣхѫ
останѫли отъ плѣненіе-то, и за Іеруса-
3 лимъ. И рекохѫ ми: Останѫли-тѣ, които
останѫхѫ отъ плѣненіе-то тамъ въ
область-тѫ, сѫ въ голѣмо озлобленіе и
поношеніе: и [б]стѣна-та на Іерусалимъ е
[в]разорена, и порты-тѣ му сѫ изгорены
съ огнь.
4 И когато чухъ тѣзи думы, сѣднѫхъ та
плакахъ, и сѣтовахъ нѣколко дни, и по-
стихъ, и молихъ ся прѣдъ небеснаго Бо-
5 га, И рѣкохъ: Моліѫ ся, [в]Господи, [д]Бо-
же небесный, великый и страшный Боже,
който пазишь завѣтъ-тъ, и милость-тѫ
къмъ тѣзи които тя любятъ и пазятъ
6 твои-тѣ заповѣди, Дано бѫде сега ухо-то
ти внимателно, [е]и очи-тѣ ти отворены,
за да чуешь молитвѫ-тѫ на твой-тъ рабъ,
съ коіѫто ся моліѫ сега прѣдъ тебе де-
ня и нощя за Израилевы-тѣ сынове твои-
тѣ рабы, и [ж]исповѣдувамъ грѣхове-тѣ на
Израилевы-тѣ сынове съ които ти съгрѣ-
шихмы: и азъ и домъ-тъ на отца ми съ-

м 2 Лѣт. 30; 8.
н 4 Цар. 10; 15. 1 Лѣт. 29; 24. 2 Лѣт. 30; 8.
о Лев. 6; 4, 6.

а Гл. 10; 1.
б Гл. 2; 17.
в 4 Цар. 25; 10.
г Дан. 9; 4.
д Исх. 20; 6.
е 3 Цар. 8; 28, 29. 2 Лѣт. 6; 40. Дан. 9; 17, 18.
ж Дан. 9; 20.

7 грѣшихмы. Съвсѣмъ ся [з]развратихмы
прѣдъ тебе, и не упазихмы заповѣди - тѣ
и повелѣнія - та, [и]и сѫдбы - тѣ, които ты
8 заповѣда на рабъ-тъ си Моисея. Помени,
молѭ ся слово - то, което си заповѣдалъ
ты на рабъ-тъ си Моисея, и реклъ: [і]*Ако*
станете прѣстѫпници, азъ ще вы распър-
9 снѫ между народы-тѣ: Но [к]*ако* ся обър-
нете къмъ мене, и упазите заповѣди - тѣ
ми и гы вършите, [л]ако има отъ васъ
хвърлени и до краища-та на небеса-та, и
отъ тамъ ще гы съберѫ, и ще гы дове-
дѫ на мѣсто-то, което избрахъ да насе-
10 лѭ име - то си тамъ. А [м]тѣзи сѫ раби
твои и людіе твои, които ты избави съ
голѣмѫ-тѫ си силѫ, и съ крѣпкѫ-тѫ си
11 рѫкѫ. Молѭ ся, Господи, [н]да бѫде ухо-
то ти внимателно въ молитвѫ-тѫ на рабъ-
тъ ти, и въ молитвѫ-тѫ на рабы - тѣ ти,
[о]които желаѭтъ да ся боятъ отъ име-
то ти: и направи да благоуспѣе, молѭ
ся, рабъ - тъ ти тойзи день, и дай му да
намѣри милость прѣдъ тогози человѣка.
Защото азъ [п]бѣхъ виночерпецъ на царя.

ГЛАВА 2.

1 И въ мѣсецъ Нисанъ, въ двадесето - то
лѣто [а]на царь Артаксеркса, *имаше* вино
прѣдъ него: и [б]зѣхъ вино - то, та дадохъ
на царя. И азъ *никога* не бѣхъ былъ
2 дряхлъ прѣдъ него. За това царь-тъ ми
рече: Защо е лице-то ти дряхло, а ты не
си боленъ? това не е освѣнь [в]сърдечна
скърбь. Тогазь ся уплашихъ твърдѣ мно-
3 го. И рѣкохъ на царя: [г]Да живѣе царь-
тъ въ вѣкъ: какъ да не е лице - то ми
дряхло, [д]като градъ-тъ, мѣсто-то на гро-
бища - та на отцы - тѣ ми, е запустенъ, и
4 порты - тѣ му изгорены съ огнь? Тогазь
ми рече царь - тъ: За какво правишь ты
прошеніе? И помолихъ ся на Бога небес-
5 наго. И рѣкохъ на царя: Ако е угодно
на царя, и ако рабъ - тъ ти е намѣрилъ
благодать прѣдъ тебе, да мя проводишь
въ Іудеѭ, въ градъ-тъ на гробища-та на
6 отцы - тѣ ми за да го съградѭ. И рече
ми царь-тъ, (като сѣдѣше при него цари-
ца-та:) Колко ще ся продължи ходеніе-
то ти? и кога ще ся върнешь? И угодно
быде прѣдъ царя да мя проводи: и да-
7 дохъ му [е]срокъ. И рѣкохъ на царя: Ако
е угодно на царя, да ми ся дадѫтъ по-
сланія къмъ областницы - тѣ оттамъ рѣ-
кѫ - тѫ за да мя испроводятъ додѣ оти-
8 дѫ въ Іудеѭ: И посланіе за Асафа
стражъ-тъ на царско - то бранище, за да
ми даде дървіе да направѭ врата - та на
твърдѣль-тъ на храмъ-тъ, и градскѫ - тѫ
стѣнѫ, [ж]и домъ - тъ въ който ще влѣзѫ.
И подари ми царь - тъ *всичко*, [з]споредъ
благѫ-тѫ рѫкѫ на Бога моего надъ мене.
9 Дойдохъ прочее при областницы-тѣ от-
самъ рѣкѫ-тѫ, та имъ дадохъ царскы-тѣ
посланія. А царь-тъ бѣ проводилъ начал-
10 ницы на силѫ и конници съ мене. А
когато Санаваллатъ Оронецъ-тъ, и Товія
рабъ-тъ, Аммонецъ-тъ, чухѫ, оскърбихѫ
ся твърдѣ много че дошелъ человѣкъ да
иска добро-то на Израилевы - тѣ сынове.
11 И [и]дойдохъ въ Іерусалимъ, и стояхъ
12 тамъ три дни. И станѫхъ прѣзъ нощь-тѫ
азъ и малцина нѣкои съ мене: и не
явихъ никому що бѣше турилъ Богъ мой
въ сърдце - то ми да направѭ за Іеруса-
лимъ: и *другъ* скотъ нѣмаше съ мене,
13 освѣнь скотъ-тъ на който яздѣхъ. И из-
лѣзохъ прѣзъ нощь-тѫ [і]прѣзъ портѫ-тѫ
на долъ-тъ та *дойдохъ* срещѫ источникъ-
тъ на смокъ - тъ, и къмъ портѫ - тѫ на
гноище-то, та прѣгледахъ Іерусалимскы-
тѣ стѣны, които бѣхѫ [к]разорены, и пор-
14 ты-тѣ имъ изгорены съ огнь. Сетнѣ зами-
нѫхъ [л]къмъ портѫ-тѫ на источникъ - тъ
и къмъ царскый - тъ водоемъ: и нѣмаше
мѣсто за да прѣмине скотъ - тъ който бѣ
15 подъ мене. И възлѣзохъ прѣзъ нощь-тѫ
[м]прѣзъ потокъ - тъ: и като прѣгледахъ
стѣнѫ-тѫ, завърнѫхъ ся и влѣзохъ прѣзъ
портѫ-тѫ на долъ-тъ, та ся върнѫхъ.
16 А кметове - тѣ не знаехѫ дѣ ходихъ, и
що сторихъ: нито бѣхъ явилъ още *това*,
нито на Іудеи - тѣ, нито на священни-
цы - тѣ, нито на благородны - тѣ, нито на
кметове-тѣ, нито на другы-тѣ които бѣ-
17 хѫ на работѫ. И рѣкохъ имъ: Вы види-
те озлобленіе-то въ което смы, какъ Іе-
русалимъ е опустошенъ, и порты - тѣ му
сѫ изгорены съ огнь: елате, и да съгра-
димъ стѣнѫ-тѫ на Іерусалимъ, за да не
18 смы вече [н]въ поношеніе. И извѣстихъ
имъ [о]за рѫкѫ - тѫ на Бога моего която
бѣше блага надъ мене, още и за думы-тѣ
на царя, които ми рече: И тѣ рекохѫ:
Да станемъ, и да съградимъ. Така [п]укрѣ-
пихѫ рѫцѣ-тѣ си къмъ добро-то.
19 Но когато чухѫ Санаваллатъ Оронецъ-
тъ, и Товія рабъ-тъ, Аммонецъ-тъ, и Ги-
самъ Аравянинъ-тъ, [р]присмѣхѫ ни ся, и
прѣзрѣхѫ ны, и думахѫ: Що е това нѣ-
що което правите? [с]искате да ся поди-
20 гнете ли противъ царя? А азъ имъ отго-

з Псал. 106; 6. Дан. 9; 5.
и Втор. 28; 15.
і Лев. 26; 33. Втор. 4; 25, 26, 27. 28; 64.
к Лев. 26; 39 и дрг. Втор. 4; 29, 30, 31. 30; 2.
л Втор. 30; 4.
м Втор. 9; 29. Дан. 9; 15.
н Ст. 6.
о Иса. 26; 8. Евр. 13; 18.
п Гл. 2; 1.

а Ездр. 7; 1.
б Гл. 1; 11.
в Прит. 15; 13.
г 3 Цар. 1; 31. Дан. 2; 4. 5; 10. 6; 6, 21.
д Гл. 1; 3.
е Гл. 5; 14. 13; 6.
ж Гл. 3; 7.
з Ездр. 5; 5. 7; 6, 9, 28. Ст. 18.
и Ездр. 8; 32.
і 2 Лѣт. 26; 9. Гл. 3; 13.
к Гл. 1; 3. Ст. 17.
л Гл. 3; 15.
м 2 Цар. 15; 23. Іер. 31; 40.
н Гл. 1; 3. Псал. 44; 13. 79; 4. Іер. 24; 9. Іез. 5; 14, 15. 22; 4.
о Ст. 8.
п 2 Цар. 2; 7.
р Псал. 44; 13. 79; 4. 80; 6.
с Гл. 6; 6.

ворихъ, и рѣкохъ имъ: Небесный Богъ,
той ще ны направи да успѣемъ: за това
ный раби-тѣ му ще станемъ и съградимъ.
[т]Вы обаче нѣмате дѣлъ, нито правдѫ,
нито поменъ въ Іерусалимъ.

ГЛАВА 3.

1 Тогазъ [а]станѫ Еліасивъ великый-тъ
священникъ, и братія-та му священници-
тѣ, та [б]съградихѫ овчѫ-тѫ портѫ: тѣ
ѭ освятихѫ, и поставихѫ двери-тѣ ѝ: и
освятихѫ ѭ [в]до стълпъ-тъ Меѭ, до
2 стълпъ-тъ [г]Ананеилъ. И до него съгради-
хѫ [д]Іерихонскы-тѣ мѫжіе. И до тѣхъ съ-
гради Закхуръ Имріевъ-тъ сынъ.
3 А [е]рыбнѫ-тѫ портѫ съградихѫ Сен-
нааеви-тѣ сынове, които ѭ направихѫ и
[ж]поставихѫ двери-тѣ ѝ, ключелницы-тѣ
4 ѝ, и вереи-тѣ ѝ. И до тѣхъ поправи Ме-
римоѳъ сынъ-тъ на Уріѭ, Аккосовъ-тъ
сынъ. И до него поправи Месулламъ
сынъ на Варахіѭ, Месизавеиловъ-тъ сынъ.
И до него поправи Садокъ Ваанаевъ-тъ
5 сынъ. И до него поправихѫ Ѳекойци-тѣ:
но голѣмци-тѣ имъ не подложихѫ вратъ-
тъ си [з]въ дѣло-то на Господа своего.
6 И [и]ветхѫ-тѫ портѫ поправи Іодай Фа-
сеевъ-тъ сынъ, и Месулламъ Весодіевъ-
тъ сынъ: тѣ ѭ направихѫ, и поставихѫ
двери-тѣ ѝ, и ключелницы-тѣ ѝ, и вереи-
7 тѣ ѝ. И до тѣхъ поправи Мелатія Гавао-
нецъ-тъ, и Іадонъ Мероноѳецъ-тъ, мѫжіе
отъ Гаваонъ и отъ Масфѫ, [і]до прѣстолъ-
тъ на областникъ-тъ на онѣзи отсамъ
8 рѣкѫ-тѫ. До тѣхъ поправи Озіилъ Ара-
хіевъ-тъ сынъ, отъ златари-тѣ. И до не-
го поправи Ананія, който бѣ отъ миро-
варцы-тѣ: и оставихѫ Іерусалимъ [к]до
9 широкѫ-тѫ стѣнѫ. И до него поправи
Рафаія Оровъ-тъ сынъ, началникъ-тъ на
10 половинѫ-тѫ окрѫжіе на Іерусалимъ. И
до него поправи Іедаія Арумафовъ-тъ
сынъ, и срещѫ домъ-тъ си. И до него
поправи Хаттусъ Асаваніевъ-тъ сынъ.
11 Мелхія Харимовъ-тъ сынъ, и Ассувъ Фа-
аѳъ-моавовъ-тъ сынъ, поправихѫ другѫ-
12 тѫ часть, и [л]стълпъ-тъ на пещи-тѣ. И
до тѣхъ поправи Селлумъ Аллоисовъ-тъ
сынъ, началникъ-тъ на половинѫ-тѫ
окрѫжіе на Іерусалимъ, той и дъщери-
тѣ му.
13 [м]Портѫ-тѫ на долъ-тъ поправи Анунъ,
и жители-тѣ на Заноѭ: тѣ ѭ съгради-
хѫ и поставихѫ двери-тѣ ѝ, ключелни-
цы-тѣ ѝ, и вереи-тѣ ѝ, и тысящѫ лакти
въ стѣнѫ-тѫ до [н]портѫ-тѫ на гноище-то.
14 А портѫ-тѫ на гноище-то поправи Мел-
хія Рихавовъ-тъ сынъ, началникъ-тъ на
Веѳъ-аккаремско-то окрѫжіе: той ѭ съ-
гради, и постави двери-тѣ ѝ, ключелни-
цы-тѣ ѝ, и вереи-тѣ ѝ.
15 А [о]портѫ-тѫ на источникъ-тъ попра-
ви Селлунъ Холозеевъ-тъ сынъ, начал-
никъ-тъ на Масфаско-то окрѫжіе: той
ѭ съгради, и направи ѭ, и постави две-
ри-тѣ ѝ, ключелницы-тѣ ѝ, и вереи-тѣ ѝ,
и стѣнѫ-тѫ [п]на Силоамскый-тъ водоемъ
при царскѫ-тѫ градинѫ, и до стѫпала-
та които слазятъ отъ Давидовъ-тъ градъ.
16 Вслѣдъ него поправи Неемія Азвуковъ-
тъ сынъ, началникъ-тъ на половинѫ-тѫ
Веѳъ-сурско окрѫжіе, до срещѫ Дави-
довы-тѣ гробища, и [р]до направеный-тъ
водоемъ, и до домъ-тъ на крѣпкы-тѣ.
17 Вслѣдъ него поправихѫ Левити-тѣ, Реумъ
Ваніевъ-тъ сынъ. До него поправи Аса-
вія началникъ-тъ на половинѫ-тѫ Кеил-
18 ско окрѫжіе, за окрѫжіе-то си. Вслѣдъ
него поправихѫ братія-та имъ, Вавай
Инадавовъ-тъ сынъ, началникъ-тъ на *дру-
гѫ-тѫ* половинѫ на Кеилско-то окрѫжіе.
19 И до него поправи Есеръ Іисусовъ-тъ
сынъ, началникъ-тъ на Масфѫ, другѫ
часть срещѫ въсходъ-тъ [с]къмъ орѫж-
20 ницѫ-тѫ на ѫгълъ-тъ. Вслѣдъ него Ва-
рухъ Завваевъ-тъ сынъ, поправи съ рев-
ность другѫ-тѫ часть, отъ ѫгълъ-тъ до
двери-тѣ на домъ-тъ на Еліасива вели-
21 кый-тъ священникъ. Вслѣдъ него попра-
ви Меримоѳъ сынъ-тъ на Уріѭ, Акко-
совъ-тъ сынъ, другѫ часть, отъ двери-тѣ
на Еліасивовъ-тъ домъ до свършъкъ-тъ
22 на Еліасивовъ-тъ домъ. И вслѣдъ него
поправихѫ священници-тѣ, жители-тѣ на
23 околность-тѫ. Вслѣдъ тѣхъ поправихѫ
Веніаминъ и Ассувъ срещѫ домъ-тъ си.
Вслѣдъ тѣхъ поправи Азарія сынъ-тъ на
Маасіѭ, Ананіевъ-тъ сынъ, при домъ-тъ
24 си. Вслѣдъ него поправи Вануй Инада-
довъ-тъ сынъ другѫ часть, отъ домъ-тъ
на Азаріѭ [т]до кѫтъ-тъ, дори до ѫгълъ-
25 тъ. Фалалъ, Узаевъ-тъ сынъ *поправи* сре-
щѫ кѫтъ-тъ, и стълпъ-тъ издаденый-тъ
отъ высокый-тъ царскый домъ, който бѣ
при [у]дворъ-тъ на тьмницѫ-тѫ. Вслѣдъ
26 него, Федаія, Фаросовъ-тъ сынъ. А [ф]Не-
ѳиними-тѣ живѣехѫ [х]въ Офилъ, *и попра-
вихѫ* до срещнѫ-тѫ [ц]портѫ на водѫ-тѫ
къмъ истокъ, и на издаденый-тъ стълпъ.
27 Вслѣдъ тѣхъ Ѳекойци-тѣ поправихѫ дру-
гѫ часть, срещѫ голѣмый-тъ издаденъ
стълпъ, и до стѣнѫ-тѫ на Офилъ.
28 Отгорѣ [ч]на конскѫ-тѫ портѫ попра-

т Ездр. 4; 3.

—

а Гл. 12; 10.
б Іоан. 5; 2.
в Гл. 12; 39.
г Іер. 31; 38. Зах. 14; 10.
д Ездр. 2; 34.
е 2 Лѣт. 33; 14. Гл. 12; 39. Соф. 1; 10.
ж Виж. Гл. 6; 1. 7; 1.
з Сѫд. 5; 23.
и Гл. 12; 39.
і Гл. 2; 8
к Гл. 12; 38.
л Гл. 12; 38.
м Гл. 2; 13.
н Гл. 2; 13.
о Гл. 2; 14.
п Іоан. 9; 7.
р 4 Цар. 20; 20. Иса. 22; 11.
с 2 Лѣт. 26; 9.
т Ст. 19.
у Іер. 32; 2. 33; 1. 37; 21.
ф Ездр. 2; 43. Гл. 11; 21.
х 2 Лѣт. 27; 3.
ц Гл. 8; 1, 3. 12; 37.
ч 4 Цар. 11; 16. 2 Лѣт. 23; 15. Іер. 31; 40.

—

вихѫ священници-тѣ, всякой срещѫ домъ-
29 тъ си. Вслѣдъ тѣхъ поправи Садокъ Ем-
мировъ-тъ сынъ, срещѫ домъ-тъ си. И
вслѣдъ него поправи Семаія Сеханіевъ-тъ
сынъ, стражъ-тъ на въсточнѫ-тѫ портѫ.
30 Вслѣдъ него поправи Ананія Селеміевъ-
тъ сынъ, и Анунъ шестый-тъ Салафовъ
сынъ, другѫ часть. Вслѣдъ него поправи
Месулламъ Варахіинъ-тъ сынъ срещѫ жи-
31 лище-то си. Вслѣдъ него поправи Мелхія
Сарафіевъ-тъ сынъ, до домъ-тъ на Неѳи-
нимы-тѣ, и на търговцы-тѣ, срещѫ вра-
та-та Мифкадъ, и до въсходъ-тъ на жглъ-
32 тъ. А между въсходъ-тъ на жглъ-тъ и
овчѫ-тѫ портѫ, поправихѫ златари-тѣ
и търговци-тѣ.

ГЛАВА 4.

1 А [а]когато чу Санаваллатъ че ный гра-
димъ стѣнѫ-тѫ, разгнѣва ся, и много ся
2 разсърди, и присмѣ ся на Іудеи-тѣ. И го-
ворѝ прѣдъ братія-та си и прѣдъ Сама-
рійско-то воинство, и каза: Що правятъ
тѣзи окаянни Іудеи? ще гы оставятъ ли?
ще пожрѫтъ ли? ще свършатъ ли въ
тойзи день? ще съживятъ ли отъ купо-
ве-тѣ на пьрсть-тѫ каменіе-тѣ, и тѣхъ
3 изгорены? А [б]при него бѣ Товія Аммо-
нецъ-тъ, и рече: И да съградятъ, лисица
като ся покачи ще съсыпе каменнѫ-тѫ
имъ стѣнѫ.
4 [в]Чуй, Боже нашъ; защото станѫхмы
за присмѣхъ: и [г]обърни поношеніе-то
имъ на главѫ-тѫ имъ, и направи гы да
станѫтъ плѣнъ въ земіѫ на плѣненіе:
5 И [д]не покрый беззаконіе-то имъ, и грѣхъ-
тъ имъ да ся не изглади прѣдъ тебе; за-
щото тя прогнѣвахѫ прѣдъградящы-тѣ.
6 Така съградихмы стѣнѫ-тѫ: и всич-
ка-та стѣна ся свърза, до половинѫ-тѫ
си; защото людіе-тѣ имахѫ сърдце за да
работятъ.
7 Но когато [е]Санаваллатъ, и Товія, и
Аравяни-тѣ, и Аммонци-тѣ, и Азотци-тѣ,
чухѫ че поправленіе-то на Іерусалим-
скы-тѣ стѣны напрѣдува, *и* че развали-
ны-тѣ начнахѫ да ся заграждатъ, разгнѣ-
8 вахѫ ся много: И [ж]направихѫ съзаклѣ-
тіе всичкы-тѣ купно да дойдѫтъ да ра-
туватъ противъ Іерусалимъ, и да му на-
9 правятъ пакость. А [з]ный ся помолихмы
на Бога нашего, и поставихмы стражы
противъ тѣхъ деня и нощя, *понеже ся*
10 *боехмы* отъ тѣхъ. И рече Іуда: Сила-та
на брѣменосцы-тѣ ослабнѫ, а пьрсть-та
е много, и ный не можемъ да градимъ
11 стѣнѫ-тѫ. И непріятели-тѣ ни рекохѫ:
Нѣма да усѣтятъ, нито ще видятъ, додѣ
дойдемъ въ срѣдъ тѣхъ и гы избіемъ, та
въспремъ работѫ-тѫ.
12 И като дойдохѫ Іудеи-тѣ, които жи-
вѣехѫ при тѣхъ, рекохѫ ни десеть пѫ-
ти: Отъ всякѫ странѫ, къмъ коіѫто ся
13 обърнете къмъ насъ, *ще дойдѫтъ*. За то-
ва поставихъ въ по нискы-тѣ мѣста задъ
стѣнѫ-тѫ, *и* въ по высокы-тѣ мѣста, по-
ставихъ людіе-тѣ по родове, съ мечове-
тѣ имъ, съ копія-та имъ, и съ лѫкове-
14 тѣ имъ: И видѣхъ, и станѫхъ та рѣкохъ
на благородны-тѣ, и на кметове-тѣ, и на
другы-тѣ людіе: [и]Да ся не убоите отъ
тѣхъ: помнѣте Господа [і]великаго и страш-
наго, и [к]бійте ся за братія-та си, за сы-
нове-тѣ си и дъщери-тѣ си, за жены-тѣ
си и за домове-тѣ си.
15 А когато врагове-тѣ ни чухѫ че *това*
станѫ извѣстно намъ, и [л]осуети Богъ
съвѣтъ-тъ имъ, върнѫхмы ся всичкы ный
на стѣнѫ-тѫ, всякой на работѫ-тѫ си.
16 И отъ тойзи день половина-та отъ рабы-
тѣ ми бѣхѫ на работѫ-тѫ, а половина-та
отъ тѣхъ държѣхѫ копія-та, щитчета-та,
и лѫкове-тѣ, *облѣчени* въ брони: и на-
чалници-тѣ бѣхѫ задъ всякой Іудинъ
17 домъ. Онѣзи които градѣхѫ стѣнѫ-тѫ, и
които носѣхѫ брѣмена-та, *и* които това-
рѣхѫ, *всякой* съ еднѫ-тѫ си рѫкѫ рабо-
тѣше на работѫ-тѫ, а съ другѫ-тѫ дър-
18 жѣше орѫжіе-то. А градители-тѣ, вся-
кой имаше мечъ-тъ си опасанъ на чрѣ-
сла-та си, и градѣше: а тойзи който трѫ-
бѣше съ трѫбѫ-тѫ бѣше близу до мене.
19 И рѣкохъ на благородны-тѣ, и на кме-
тове-тѣ, и на другы-тѣ людіе: Работа-та
е голѣма и пространна: а ный смы рас-
пьрснѫти по стѣнѫ-тѫ, далечь единъ отъ
20 другый: Въ което мѣсто чуете гласъ-тъ
на трѫбѫ-тѫ, тамъ ся стичайте при насъ:
[м]Богъ нашъ ще ратува заради насъ.
21 Така работихмы работѫ-тѫ: а полови-
на-та отъ тѣхъ държѣше копія-та, отъ
въсходъ-тъ на зорѫ-тѫ до изгрѣваніе-то
22 на звѣзды-тѣ. И въ сѫщо-то врѣме рѣ-
кохъ на людіе-тѣ: Всякой съ рабъ-тъ си
нека нощува въ срѣдъ Іерусалимъ, за да
ни бѫдѫтъ стражи нощя, а да работятъ
23 деня. И нито азъ, нито братія-та ми, ни-
то раби-тѣ ми, нито мѫжіе-тѣ на стра-
жѫ-тѫ които мя слѣдовахѫ, никой отъ
насъ не събличаше дрехы-тѣ си: *само* за
да ся кѫпе събличаше ся всякой.

ГЛАВА 5.

1 И [а]станѫ голѣмъ выкъ отъ людіе-тѣ и
отъ жены-тѣ имъ, [б]противъ братія-та имъ
2 Іудеи-тѣ. Защото имаше едни да гово-

а Гл. 2; 10, 19.
б Гл. 2; 10, 19.
в Псал. 123; 3, 4.
г Псал. 79; 12. Прит. 3; 34.
д Псал. 69; 27, 28. 109; 14, 15. Іер. 18; 23.
е Ст. 1.
ж Псал. 83; 3, 4, 5.
з Псал. 50; 15.
и Числ. 14; 9. Втор. 1; 29.
і Втор. 10; 17.
к 2 Цар. 10; 12.
л Іов. 5; 12.
м Исх. 14; 14, 25. Втор. 1; 30. 3; 22. 20; 4. Іис. Нав. 23; 10.

—

а Иса. 5; 7.
б Лев. 25; 35, 36, 37. Втор. 15; 7.

рятъ: Ный, сынове-тѣ ни, и дъщери-тѣ
ни, смы мнозина; за това да земемъ жи-
3 то, да ядемъ, и да живѣемъ. И имаше
другы да говорятъ: Ный дадохмы на за-
логъ нивя-та си, лозія-та си, и кѫщы-тѣ
си за да земемъ жито по причинѫ на
4 гладъ-тъ. Имаше още и другы да говорятъ:
Ный надъ нивя-та и надъ лозія-та си зѣх-
мы на заемъ сребро за царскы-тѣ дано-
5 цы. А сега [в]снага-та ни е като снага-та
на братія-та ни чада-та ни както чада-та
имъ: и ето, [г]ный подчинихмы сынове-тѣ
си и дъщери-тѣ си въ работѫ, за *да сѫ*
раби, и едни отъ дъщери-тѣ ни сѫ заве-
дены въ порабощеніе: и нѣма нищо въ
нашѫ-тѫ власть, защото другы иматъ
нивя-та и лозія-та ни.
6 И оскърбихъ ся твърдѣ много, като
7 чухъ выкъ-тъ имъ и тѣзи думы. И раз-
мыслихъ въ себе си, и обличихъ благо-
родны-тѣ и кметове-тѣ, и рѣкохъ имъ:
[д]Вы земате лихвѫ всякой отъ брата си.
И свыкахъ противъ тѣхъ голѣмо събра-
8 ніе, Та имъ рѣкохъ: Ный споредъ силѫ-
тѫ си, [е]искупихмы братія-та си Іудеи-тѣ,
продадены-тѣ на язычницы-тѣ: а вы са-
ми ще продадете ли братія-та си? ще ся
продадѫтъ ли тѣ намъ? А тѣ мълчѣхѫ,
9 и не намѣрихѫ отвѣтъ. И рѣкохъ: Не е
добро това нѣщо което вы правите: не
трѣбува ли да ходите [ж]въ страхъ-тъ на
Бога нашего, [з]за да *ны* не укоряватъ
10 язычници-тѣ, врагове-тѣ ни? И азъ, още
и братія-та ми, и раби-тѣ ми, заемнѫли
смы имъ сребро, и жито. *Но* да оставимъ,
11 молѭ, това изыскуваніе. Върнѣте имъ,
прочее днесь, нивя-та имъ, лозія-та имъ,
и маслины-тѣ имъ, и кѫщы-тѣ имъ, и
стотно-то отъ сребро-то, и отъ жито-то,
и отъ вино-то, и отъ елей-тъ, което изы-
12 скувате отъ тѣхъ. Тогазь рекохѫ: Ще
отдадемъ *всичко*, и не щемъ да искамы
нищо отъ тѣхъ: така ще направимъ, как-
то ты казувашь. Тогазь повыкахъ свя-
щенницы-тѣ *чрѣзъ които* [и]зѣхъ клѣтвѫ
отъ тѣхъ, че ще направятъ споредъ това
13 слово. [і]Отърсихъ още и пазухѫ-тѫ си, и
рѣкохъ: Така да отърси Богъ всякого
человѣка отъ домъ-тъ му, и отъ трудъ-
тъ му, който не свърши това слово, и
така да бѫде отърсенъ и празденъ. И ре-
кохѫ всичко-то събраніе: Аминь, и про-
славихѫ Господа. И [к]направихѫ людіе-
тѣ споредъ това слово.
14 А отъ който день ми ся заповѣда да
сьмь областникъ надъ тѣхъ, въ земіѭ-тѫ
на Іудѫ, отъ двадесето-то лѣто [л]до три-
десеть и второ-то лѣто на Артаксеркса
царя, дванадесеть годины, азъ и братія-
та ми [м]не ядохмы хлѣбъ-тъ на област-
никъ.
15 А първи-тѣ областници, които бѣхѫ
прѣди мене, бѣхѫ товаръ на людіе-тѣ, и
освѣнь четыридесеть сикли сребро, зѣ-
махѫ отъ тѣхъ хлѣбъ и вино: още и ра-
би-тѣ имъ властвувахѫ надъ людіе-тѣ:
но [н]азъ не правѣхъ така, [о]понеже ся
16 боехъ отъ Бога. Още и прилѣжахъ въ
работѫ-тѫ на тѫзи стѣнѫ, и нивѫ не
купихмы: и всичкы-тѣ ми раби бѣхѫ съ-
17 брани тамъ за тѫзи работѫ. Имаше още
[п]на трѫпезѫ-тѫ ми сто и петдесеть мѫ-
жіе отъ Іудеи-тѣ и кметове-тѣ, и които
идѣхѫ при насъ отъ язычницы-тѣ що бѣ-
18 хѫ около насъ. А [р]всякой день това що
ся готвѣше *за мене*, бѣ едно говедо *и*
шесть избранны овцы: и птицы ся го-
твѣхѫ за мене, и еднъждь въ десеть дни
изобилно отъ всякакъвъ видъ вино: [с]и
съсъ всичко това не поискахъ хлѣбъ-тъ
на областникъ; защото рабство-то бѣ
тежко върхъ тѣзи людіе.
19 [т]Помени мя, Боже мой, за добро, по
всичко колкото направихъ за тѣзи людіе.

ГЛАВА 6.

1 А като [а]чухѫ Санаваллатъ, и Товія, и
Гисамъ Аравянинъ-тъ, и другы-тѣ отъ
врагове-тѣ ни, че азъ заградихъ стѣнѫ-
тѫ, и не останѫ вече проломъ въ неѭ,
[б]ако и да не бѣхъ до онова врѣме ту-
2 рилъ двери на порты-тѣ, Санаваллатъ и
Гисамъ [в]проводихѫ до мене, и казува-
хѫ: Ела, та да ся съберемъ въ *нѣкое отъ*
села-та на [г]Оново-то поле. [д]Но тѣ мыслѣ-
3 хѫ да ми направятъ зло. И проводихъ
имъ вѣстители, и казахъ: Голѣмо дѣло
правѭ, и не могѫ да слѣзѫ: защо да
прѣстане дѣло-то, като го оставѭ азъ и
4 слѣзѫ при васъ? И проводихѫ при мене
четыри пѫти, по тойзи начинъ: и азъ имъ
отговорихъ все така.
5 Тогазь Санаваллатъ проводи при мене
рабъ-тъ си исто така, петый пѫть, съ
6 отворено писмо въ рѫкѫ-тѫ му, Въ
което бѣ писано: Чу ся между язычни-
цы-тѣ, и Гисамъ казува, *че* [е]ты и Іудеи-
тѣ мыслите да ся подигнете: *и* споредъ
тѣзи думы, за това ты градишь стѣнѫ-
7 тѫ, за да имъ станешь царь. Поставилъ
си още и пророцы, да выкатъ за тебе въ
Іерусалимъ, и да казуватъ: Царь има въ
Іудеіѭ: и сега ще ся извѣсти на царя
споредъ тѣзи думы. Но ела сега и да ся
8 съвѣтувамы купно. Тогазь проводихъ при

в Иса. 58; 7.
г Исх. 21; 7. Лев. 25; 39.
д Исх. 22; 25. Лев. 25; 36. Іез. 22; 12.
е Лев. 25; 48.
ж Лев. 25; 36.
з 2 Цар. 12; 14. Рим. 2; 24. 1 Пет. 2; 12.
и Ездр. 10; 5. Іер. 34; 8, 9.
і Мат. 10; 14. Дѣян. 13; 51. 18; 6.
к 4 Цар. 23; 3.
л Гл. 13; 6.
м 1 Кор. 9; 4, 15.
н 2 Кор. 11; 9. 12; 13.
о Ст. 9.
п 2 Цар. 9; 7. 3 Цар. 18; 19.
р 3 Цар. 4; 22.
с Ст. 14, 15.
т Гл. 13; 22.
а Гл. 2; 10, 19. 4; 1, 7.
б Гл. 3; 1, 3.
в Прит. 26; 24, 25.
г 1 Лѣт. 8; 12. Гл. 11; 35.
д Псал. 37; 12, 32.
е Гл. 2; 19.

него, и рѣкохъ: Нѣма таквозь нѣщо, как-
то ты говоришь, но ты го изваждашь
9 отъ себе си. Защото всичкы тѣзи ны пла-
шѣхж, и казувахж: Ще ослабѣѭтъ ржц-
цѣ-тѣ имъ отъ дѣло-то, и нѣма да ся свър-
ши. А сега, *о Боже*, укрѣпи ржцѣ-тѣ ми.
10 И азъ отидохъ въ домъ-тъ на Семаіѭ,
сынъ-тъ на Делаіѭ сына Метавеилова, и
той бѣ заключенъ; и рече: Да ся събе-
ремъ купно въ домъ-тъ Божій, въ срѣдъ
храмъ-тъ, и да заключимъ двери-тѣ на
храмъ-тъ; защото тѣзи идѫтъ да тя
убіѭтъ, ей, тжзи нощь идѫтъ да тя
11 убіѭтъ. Но азъ отговорихъ: Человѣкъ
като мене бѣгалъ ли бы? и кой, като
мене человѣкъ, бы влѣзлъ въ храмъ-тъ
за да спасе животъ-тъ си? не щж да
12 влѣзж. И ето, познахъ че не бѣ го про-
водилъ Богъ, [ж]но той произнесе *това*
пророчество противъ мене; защото Товія
13 и Санаваллатъ бѣхж го подкупили. За
това бѣ подкупенъ, за да ся уплашж, та
да направіѭ така, и да съгрѣшж, и да
иматъ извиненіе да злословятъ за да мя
укорятъ.
14 [з]Помени, Боже мой, Товіѭ и Санавал-
лата споредъ тѣзи тѣхны дѣла, [и]още и
пророчицж-тж Ноадіѭ, и другы-тѣ про-
роцы, които мя плашѣхж:
15 Така ся свърши стѣна-та въ двадесеть
и петый на Елулъ, въ петдесеть и два
16 дни. И [і]когато чухж всичкы-тѣ ни вра-
гове, уплашихж ся тогазь всичкы-тѣ
язычници които бѣхж около насъ, и пад-
нжхж много прѣдъ очи-тѣ си; защото
[к]познахж че това дѣло станж отъ Бога
нашего.
17 Още въ онѣзи дни благородни-тѣ отъ
Іудж проваждахж често писма-та си до
Товіѭ, и Товіевы-тѣ дохождахж до тѣхъ.
18 Защото имаше въ Іудеѭ мнозина заклѣ-
ти нему, понеже бѣ зеть на Сеханіѭ
Араховъ-тъ сынъ: и Іоананъ сынъ му бѣ
зѣлъ дъщерѭ-тж на Месуллама, Вара-
19 хіевъ-тъ сынъ. Още и приказовахж прѣдъ
мене неговы-тѣ благатворенія, и носѣхж
нему мои-тѣ думы: [а]Товія провождаше
писма за да мя уплаши.

ГЛАВА 7.

1 А като ся съгради стѣна-та, и поста-
вихъ двери-тѣ, и [а]опрѣдѣлихж ся врата-
2 ри-тѣ и пѣвци-тѣ и Левити-тѣ, Прѣпорж-
чихъ Іерусалимъ на брата си Ананія, и
на Ананіѭ началникъ-тъ [б]на твърдѣль-
тъ; защото ся виждаше че бѣ вѣренъ че-
ловѣкъ, и [в]боеше ся отъ Бога, повече
3 отъ мнозина. И рѣкохъ имъ: Да ся не-
отварятъ Іерусалимскы-тѣ порты додѣ не
припече слънце-то: и додѣто още тѣ при-
сжтствуватъ, да ся заключатъ двери-тѣ,
и да ся залостятъ: и стражи да ся опрѣ-
дѣляватъ отъ Іерусалимскы-тѣ жители,
всякой въ стражж-тж си, всякой срещж
домъ-тъ си.
4 И градъ-тъ бѣ широкъ и голѣмъ, а лю-
діе-тѣ малцина въ него, и кжщи не бѣ-
5 хж съградены. И тури Богъ мой въ сърд-
це-то ми да съберж благородны-тѣ и кме-
тове-тѣ, и людіе-тѣ, за да ся изброятъ
по родословіе. И намѣрихъ книгж-тж на
родословіе-то на онѣзи, които възлѣзохж
най напрѣдъ, и намѣрихъ писано въ неѭ.
6 [г]Тѣзи сж человѣци на область-тж, кои-
то възлѣзохж отъ плѣненіе-то, на плѣ-
нены-тѣ, които прѣсели Навуходоносоръ
Вавилонскый-тъ царь, и които ся върнж-
хж въ Іерусалимъ и въ Іудеѭ, всякой
7 въ градъ-тъ си, Които дойдохж съсъ Зо-
ровавеля, Іисуса, Неемію, Азаріѭ, Раа-
міѭ, Наамaнія, Мардохея, Валасана, Ми-
8 спереѳа, Вагуя, Наума, Ваана. Това бѣ
число-то на мжжіе-тѣ отъ Израилевы-тѣ
людіе: Фаросови сынове, двѣ тысящи и
9 сто и седмдесеть и два. Сефатіеви сыно-
10 ве триста и седмдесеть и два. Арахови
сынове, шестстотинъ и петдесеть и два.
11 Фааѳъ-моавови-тѣ сынове, отъ Іисусовы-
тѣ и Іоавовы-тѣ сынове, двѣ тысящи и
12 осмстотинъ и осмнадесеть. Еламови сы-
нове, тысяща и двѣстѣ и петдесеть и че-
13 тыри. Затѳуеви сынове, осмстотинъ и че-
14 тыридесеть и петь. Закхееви сынове, седм-
15 стотинъ и шестдесеть. Вануеви сынове,
16 шестстотинъ и четыридесеть и осмь. Ви-
ваеви сынове, шестстотинъ и двадесеть
17 и осмь. Азгадови сынове, двѣ тысящи
18 и триста и двадесеть и два. Адоникамо-
ви сынове, шестстотинъ и шестдесеть
19 и седмь. Вагуеви сынове, двѣ тысящи
20 и шестдесеть и седмь. Адинови сынове,
21 шестстотинъ и петдесеть и петь. Атирови
сынове отъ Езекіѭ, деветдесеть и осмь.
22 Асумови сынове, триста и двадесеть и
23 осмь. Висаеви сынове, триста и двадесеть
24 и четыри. Арифови сынове, сто и двана-
25 десеть. Гаваонови сынове, деветдесеть и
26 петь. Виѳлеемови и Нетофаеви мжжіе, сто
27 и осмдесеть и осмь. Анаѳоѳови мжжіе,
28 сто и двадесеть и осмь. Веѳъ-асмавеѳови
29 мжжіе, четыридесеть и два. Мжжіе на
Киріаѳіаримъ, на Хефирж, и на Вироѳъ,
30 седмстотинъ и четыридесеть и три. Мж-
жіе на Рамж и на Гавж, шестстотинъ и
31 двадесеть и единъ. Мжжіе на Михмасъ,
32 сто и двадесеть и два. Мжжіе на Веѳиль,
33 и на Гай, сто и двадесеть и три. Мжжіе
34 [д]на другый-тъ Нево, петдесеть и два. Сы-
нове на другый-тъ Еламъ, тысяща и двѣ-
35 стѣ и петдесеть и четыри. Харимови сы-
36 нове, триста и двадесеть. Сынове на Іе-

ж Іез. 13; 22.
з Гл. 13; 29.
и Іез. 13; 17.
і Гл. 2; 10. 4; 1, 7. 6; 1.
к Псал. 126; 2.

а Гл. 6; 1.
б Гл. 2; 8.
в Исх. 18; 21.
г Ездр. 2; 1 и drг.
д Ст. 12.

рихонъ, триста и четыридесеть и петь.
37 Сынове на Лодъ, на Адидъ, и на Оно,
38 седмстотинъ и двадесеть и единъ. Сынове на Сенаѧ, три тысящи и деветстотинъ и тридесеть.
39 Священници-тѣ: [е]Іедаіеви сынове, отъ Іисусовъ-тъ домъ, деветстотинъ и седм-
40 десеть и три. [ж]Еммирови сынове, тыся-
41 ща и петдесеть и два. [з]Пасхорови сынове, тысяща и двѣстѣ и четыридесеть и
42 седмь. [и]Харимови сынове, тысяща и седмнадесеть.
43 Левити-тѣ: Іисусови сынове отъ Кадміила, отъ Одавіевы-тѣ сынове, седмдесеть и четыри.
44 Пѣвци-тѣ: Асафови-тѣ сынове сто и четыридесеть и осмь.
45 Вратари-тѣ: Селлумови сынове, Атирови сынове, Талмонови сынове, Аккувови сынове, Атитаеви сынове, Соваеви сынове, сто и тридесеть и осмь.
46 Неѳиними-тѣ: Сихаеви сынове, Асуфо-
47 ви сынове, Тавваоѳови сынове, Киросови сынове, Сіаеви сынове, Фадонови сынове,
48 Леванаеви сынове, Агаваеви сынове, Сал-
49 маеви сынове, Ананови сынове, Геддило-
50 ви сынове, Гаарови сынове, Реаіеви сы-
51 нове, Расинови сынове, Некодаеви сынове, Газамови сынове, Озаеви сынове, Фа-
52 сееви сынове, Висаеви сынове, Меунимо-
53 ви сынове, Нафусесимови сынове, Ваквукови сынове, Акуфаеви сынове, Арурови
54 сынове, Васалоѳови сынове, Меидаеви сы-
55 нове, Арсаеви сынове, Варкосови сынове,
56 Сисарини сынове, Ѳамаеви сынове, Не-
57 сіеви сынове, Атифаеви сынове. Сынове-тѣ на Соломомовы-тѣ рабы: Сотаіеви сынове, Софереѳови сынове, Феридини сы-
58 нове, Ялаеви сынове, Даркoнови сынове,
59 Геддилови сынове, Сефатіеви сынове, Аттилови сынове, Фохереѳови сынове, отъ
60 Севаимъ, Амонови сынове. Всичкы-тѣ Неѳиними, и сынове-тѣ на Соломоновы-тѣ рабы, бѣхѫ триста и деветдесеть и два.
61 А [і]тѣзи бѣхѫ възлѣзли-тѣ отъ Ѳелъмелахъ, Ѳелъ-арисѫ, Херувъ, Аддонъ, и Еммиръ: и не могохѫ да покажѫтъ домъ-тъ на отечествіе-то си и сѣме-то
62 си, да ли бѣхѫ отъ Израиль: Сынове Делаіеви, сынове Товіеви, сынове Некодаеви, шестстотинъ и четыридесеть и два.
63 И отъ священницы-тѣ: Аваіеви сынове, Аккосови сынове, сынове на Варзеллая, който зѣ женѫ отъ дъщери-тѣ на Варселлая Галаадецъ-тъ, и наименова ся
64 споредъ име-то имъ. Тѣ потърсихѫ описаніе-то си *между* изброены-тѣ по родословіе, и не ся намѣри: За това ся ис-
65 хвърлихѫ изъ священство-то. И рече имъ управитель-тъ, да не ядѫтъ отъ прѣсвяты-тѣ нѣща, додѣ не въстане священникъ съ Уримъ и Ѳуммимъ.
66 Всичко-то събраніе купно бѣхѫ четыридесеть и двѣ тысящи и триста и шест-
67 десеть, Освѣнь рабы-тѣ имъ и рабыни-тѣ имъ, които бѣхѫ седмь тысящи и триста и тридесеть и седмь: и отъ тѣхъ двѣстѣ и четыридесеть и петь пѣвци и пѣвицы.
68 Коніе-тѣ имъ, седмстотинъ и тридесеть и шесть: мьскы-тѣ имъ, двѣстѣ и четы-
69 ридесеть и петь: Камилы, четыристотинъ и тридесеть и петь: осли, шесть тысящи и седмстотинъ и двадесеть.
70 И нѣкои отъ началницы-тѣ на отечествія-та дадохѫ за дѣло-то: [к]Управитель-тъ даде въ съкровище-то тысящѫ драхмы злато, петдесеть легены, петстотинъ и тридесеть священническы одежды.
71 И *нѣкои* отъ началницы-тѣ на отечествія-та дадохѫ въ съкровище-то на дѣло-то, [л]двадесеть тысящы драхмы злато, и двѣ тысящы и двѣстѣ мнасы сребро.
72 И дадено-то отъ другы-тѣ людіе бѣ двадесеть тысящи драхмы злато, и двѣ тысящи мнасы сребро, и шестдесеть и седмь священническы одежды.
73 Така священници-тѣ, и Левити-тѣ, и вратари-тѣ, и пѣвци-тѣ, и *часть* отъ людіе-тѣ, и Неѳиними-тѣ, и всичкый Израиль ся населихѫ въ градове-тѣ си: и [м]когато стигнѫ седмый-тъ мѣсецъ, Израилеви-тѣ сынове бѣхѫ въ градове-тѣ си.

ГЛАВА 8.

1 И [а]събрахѫ ся всичкы-тѣ людіе, като единъ человѣкъ, въ стъгдѫ-тѫ която бѣ [б]прѣдъ портѫ-тѫ на водѫ-тѫ: и рекохѫ на Ездрѫ [в]книжникъ-тъ, да донесе книгѫ-тѫ на Моисеевъ-тъ законъ, кой-
2 то Господь заповѣда на Израиля. И въ [г]първый-тъ день на седмый-тъ мѣсецъ [д]донесе Ездра священникъ-тъ законъ-тъ прѣдъ събраніе-то на мѫжіе и на жены, и на всичкы що можахѫ да разумѣватъ
3 като слушатъ. И чете въ него, на стъгдѫ-тѫ която е прѣдъ портѫ-тѫ на водѫ-тѫ, отъ зори до пладне, прѣдъ мѫжіе-тѣ и жены-тѣ, и които можахѫ да разумѣватъ: и уши-тѣ на всичкы-тѣ лю-
4 діе бѣхѫ въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ. А Ездра книжникъ-тъ стоеше на дървено стоялище высоко, което бѣхѫ направили за това: и при него стоеше Маттаѳія, и Сема, и Анаія, и Урія, и Хелкія, и Маасія, отдесно му: а отлѣво му, Федаія, и Мисаилъ, и Мелхія, и Асумъ, и Асвадана, Захарія, *и* Мессулламъ. И разгънѫ
5 Ездра книгѫ-тѫ прѣдъ всичкы-тѣ людіе: (защото бѣ надъ всичкы-тѣ людіе:) и ко-

е 1 Лѣт. 24; 7.
ж 1 Лѣт. 24; 14.
з Виж. 1 Лѣт. 9; 12.
и 1 Лѣт. 24; 8.
і Ездр. 2; 59.
к Гл. 8; 9.
л Виж. Ездр. 2; 69.
м Ездр. 3; 1.
а Ездр. 3; 1.
б Гл. 3; 26.
в Ездр. 7; 6.
г Лев. 23; 24.
д Втор. 31; 11, 12.

гато ѭ разгънѫ, [е]всичкы-тѣ людіе ста-
6 нѫхѫ прави. И благослови Ездра Госпо-
да Бога великаго. И всичкы-тѣ людіе
[ж]отговорихѫ: Аминь, аминь, [з]възвышаю-
ще ржцѣ-тѣ си: и [и]наведохѫ ся, та ся
поклонихѫ Господу съ лица-та до земѭ-
7 тѫ. А Іисусъ, и Ваній, и Серевія, Іамимъ,
Аккувъ, Саввеѳай, Одія, Маасія, Келита,
Азарія, Іозавадъ, Ананъ, Фелаія, и Леви-
ти-тѣ, [і]тълкувахѫ законъ-тъ на людіе-
тѣ: и людіе-тѣ *стоехѫ* на мѣсто-то си.
8 И четохѫ въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ Бо-
жій ясно, и дадохѫ разумѣніе-то, и ис-
тълкувахѫ прочетено-то.
9 И [к]Неемія, който бѣ управитель, и Ез-
дра священникъ-тъ, книжникъ-тъ, и [л]Ле-
вити-тѣ които тълкувахѫ на людіе-тѣ,
рекохѫ на всичкы-тѣ людіе: [м]Тойзи день
е святъ на Господа Бога вашего; [н]не
сѣтувайте, нито плачѣте. Защото всичкы-
тѣ людіе плачахѫ, като чухѫ думы-тѣ
10 на законъ-тъ. И рече имъ: идѣте, яждте
тълсто, и пійте сладко, и [о]проводѣте дѣ-
лове на тѣзи които нѣматъ нищо приго-
твено; защото день-тъ е святъ Господу
нашему: и не скърбѣте; защото радость-
11 та Господня е ваша-та сила. И Левити-
тѣ утишихѫ всичкы-тѣ людіе, и говорѣ-
хѫ: Мълчѣте; защото день-тъ е святъ:
12 и не тѫжѣте. И отидохѫ всичкы-тѣ лю-
діе да ядѫтъ и да піѭтъ, [п]и да прово-
дятъ дѣлове, и да направятъ голѣмо ве-
селіе, защото [р]разумѣхѫ словеса-та кои-
то имъ изяснихѫ.
13 И въ вторый-тъ день ся събрахѫ на-
чалници-тѣ на отечествія-та на всичкы-тѣ
людіе, священници-тѣ и Левити-тѣ, при
Ездрѫ книжникъ-тъ, за да ся поучатъ въ
14 думы-тѣ на законъ-тъ. И намѣрихѫ пи-
сано [с]въ законъ-тъ, че Господь бѣ запо-
вѣдалъ чрѣзъ Моисея, да обитаватъ Из-
раилеви-тѣ сынове въ шатьры въ празд-
15 никъ-тъ на седмый-тъ мѣсецъ: [т]И да
обнародуватъ и да прогласяватъ въ всич-
кы-тѣ си градове, и [у]въ Іерусалимъ, и да
кажѫтъ: Излѣзте въ горѫ-тѫ, та [ф]донесе-
сте маслинены вѣтвы, и маслены вѣтвы,
и мирсинены вѣтвы, и финиковы вѣтвы,
и вѣтвы отъ гѫстолистны дьрвія, за да на-
16 правите шатьры, споредъ писано-то. И из-
лѣзохѫ людіе-тѣ, та донесохѫ, и напра-
вихѫ си шатьры, всякой [х]вързъ кѫщѫ-
тѫ си, и въ дворове-тѣ си, и въ дворо-
ве-тѣ на домъ-тъ Божій, и въ стьгдѫ-тѫ
[ц]на портѫ-тѫ на водѫ-тѫ, и [ч]въ стьг-
17 дѫ-тѫ на портѫ-тѫ Ефремовѫ. И всич-
ко-то събраніе на онѣзи които ся вър-
нѫхѫ отъ плѣненіе-то направихѫ шать-
ры, и сѣднѫхѫ въ шатьры-тѣ; защото
отъ дни-тѣ на Іисуса сынъ-тъ Навіевъ,
до онзи день, Израилеви-тѣ сынове, не
бѣхѫ направяли така. И [ш]станѫ веселіе
много голѣмо.
18 И [щ]всякой день, отъ първый-тъ день
до послѣдній-тъ день, четѣше въ книгѫ-
тѫ на законъ-тъ Божій: и направихѫ
праздникъ седмь дни; а въ осмый-тъ
день, всенародно събраніе, [ъ]споредъ по-
велѣно-то.

ГЛАВА 9.

1 И въ двадесеть и четвъртый-тъ день
[а]на тойзи мѣсецъ, събрахѫ ся Израиле-
ви-тѣ сынове съ постъ, и съ врѣтища, и
2 [б]съ пьрсть на себе си. И [в]отлѫчи ся Из-
раилево-то сѣме отъ всичкы-тѣ чужден-
цы: и застанѫхѫ та исповѣдахѫ свои-тѣ
грѣхове и беззаконія-та на отцы-тѣ си.
3 И застанѫхѫ на мѣсто-то си, [г]та проче-
тохѫ въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ на Го-
спода Бога своего, *еднѫ* четвьрть на день-
тъ: и *една* четвьрть ся исповѣдувахѫ, и
4 кланяхѫ ся на Господа Бога своего. То-
газь застанѫхѫ на стоялище-то отъ Ле-
виты-тѣ, Іисусъ, и Ваній, Кадміилъ, Се-
ванія, Вунній, Серевія, Ваній, *и* Хананій,
та извыкахѫ съ голѣмъ гласъ къмъ Го-
5 спода Бога своего. И Левити-тѣ, Іисусъ,
и Кадміилъ, Ваній, Асавнія, Серевія,
Одія, Севанія, *и* Пеѳаія, рекохѫ: Станѣте,
та благословѣте Господа Бога вашего отъ
вѣка до вѣка: и нека е, *Боже*, благосло-
вено [д]славно-то твое име, което надми-
6 нува всяко благословеніе и хвалѫ. [е]Ты
си самъ Господь единъ: [ж]Ты си напра-
вилъ небе-то, [з]небе-то на небеса-та, [и]и
всичко-то имъ украшеніе, земѭ-тѫ; и
всичко що е на неѭ, моря-та, и всичко
що е въ тѣхъ, и [і]Ты оживяваш всичко
това: и тебѣ ся кланятъ небесны-тѣ воин-
7 ства: Ты си Господь Богъ, който си [к]из-
бралъ Аврама, и извелъ си го отъ Уръ
Халдейскый, и далъ си му име [л]Авраамъ:
8 И намѣрилъ си сьрдце-то му [м]вѣрно
прѣдъ тебе, и [н]направилъ си съ него за-
вѣтъ, че ще дадешь земѭ-тѫ Ханаан-
скѫ, Хеттейскѫ, Аморрейскѫ, и Фере-
зейскѫ, и Іевусейскѫ, и Гергесейскѫ, че
ще ѭ дадешь на сѣме-то му: и [о]извър-

[е] Сѫд. 3; 20.
[ж] 1 Кор. 14; 16.
[з] Плач. 3; 41. 1 Тим. 2; 8.
[и] Исх. 4; 31. 12; 27. 2 Лѣт. 20; 18.
[і] Лев. 10; 11. Втор. 33; 10. 2 Лѣт. 17; 7, 8, 9. Мал. 2; 7,
[к] Ездр. 2; 63. Гл. 7; 65. 10; 1.
[л] 2 Лѣт. 35; 3. Ст. 8.
[м] Лев. 23; 24. Числ. 29; 1.
[н] Втор. 16; 14, 15. Еккл. 3; 4.
[о] Есѳ. 9; 19, 22. Откр. 11; 10.
[п] Ст. 10.
[р] Ст. 7; 8.
[с] Лев. 23; 34, 42. Втор. 16; 13.
[т] Лев. 23; 4.
[у] Втор. 16; 16.
[ф] Лев. 23; 40.
[х] Втор. 22; 8.
[ц] Гл. 12; 37.
[ч] 4 Цар. 14; 13. Гл. 12; 39.
[ш] 2 Лѣт. 30; 21.
[щ] Втор. 31; 10 и друг.
[ъ] Лев. 23; 36. Числ. 29; 35.

—

[а] Гл. 8; 2.
[б] Іис. Нав. 7; 6. 1 Цар. 4; 12. 2 Цар. 1; 2. Іов. 2; 12.
[в] Ездр. 10; 11. Гл. 13; 3, 30.
[г] Гл. 8; 7, 8.
[д] 1 Лѣт. 29; 13.
[е] 4 Цар. 19; 15, 19. Псал. 86; 10. Иса. 37; 16, 20.
[ж] Быт. 1; 1. Исх. 20; 11. Откр. 14; 7.
[з] Втор. 10; 14. 3 Цар. 8; 27.
[и] Быт. 2; 1.
[і] Псал. 36; 6.
[к] Быт. 11; 31. 12; 1.
[л] Быт. 17; 5.
[м] Быт. 15; 6.
[н] Быт. 12; 7. 15; 18. 17; 7, 8.
[о] Іис. Нав. 23; 14.

шилъ си думы-тѣ си; защото си праве-
денъ.
9 И [п]видѣ ты озлобленіе-то на наши-тѣ
отцы въ Египетъ, и [р]чу выкъ-тъ имъ
10 при Червено-то море: И [с]показа ты зна-
менія и чудеса надъ Фараона, и надъ
всичкы-тѣ му рабы, и надъ всичкы-тѣ
людіе на земѭ-тѫ му; понеже позна ты
че [т]ся възгордѣхѫ противъ тѣхъ. И [у]на-
11 прави си ты име, както е днесь. И [ф]раз-
дра ты море-то прѣдъ тѣхъ, та прѣми-
нѫхѫ по сухо всрѣдъ море-то: а тѣзи
които гы гоняхѫ хвърли ты въ дълбочи-
12 ны-тѣ, [х]като камыкъ въ силнѫ водѫ. И
[ц]води гы ты деня съ облаченъ стълпъ, а
нощя съ огненъ стълпъ, за да имъ свѣ-
тишь по пѫть-тъ, по който щѣхѫ да ми-
13 нѫтъ. И [ч]слѣзе ты на горѫ-тѫ Синай,
та говори съ тѣхъ отъ небе-то, и [ш]даде
имъ правы сѫдбы, и истинны законы,
14 повелѣнія и заповѣди добры. И [щ]напра-
ви познатѫ тѣмъ святѫ-тѫ своѭ сѫббо-
тѫ, и заповѣда имъ ты заповѣди, и по-
велѣнія, и законы, чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на
15 рабъ-тъ си Моисея: И [ъ]хлѣбъ отъ небе-
то имъ даде ты въ гладъ-тъ имъ, и [ы]во-
дѫ изъ камыкъ имъ изведе въ жаждѫ-
тѫ имъ: и рече имъ [ь]да влѣзѫтъ за да
наслѣдятъ земѭ-тѫ, за коѭто възвыси
ты рѫкѫ-тѫ си че ще имъ ѭ дадешь.
16 [ѣ]А тѣ и отци-тѣ ни ся възгордѣхѫ, и
[ю]ожесточихѫ вратъ-тъ си, и не послу-
17 шахѫ твои-тѣ заповѣди: И отрекохѫ ся
да послушатъ, и [я]не поменѫхѫ чудеса-
та ти които имъ ты направи; но оже-
сточихѫ вратъ-тъ си, и въ подиганіе-то
си [ѫ]опрѣдѣлихѫ началникъ за да ся вър-
нѫтъ въ рабство-то си; но ты си Богъ
снисходителенъ, [ѭ]милостивъ и благоу-
тробенъ, дълготърпѣливъ и многомило-
18 стивъ, и не гы остави. Даже, [а]когато си
направихѫ лѣяно теле, и рекохѫ: Тойзи е
твой-тъ Богъ, който тя възведе изъ Еги-
петъ, и направихѫ голѣмы прогнѣванія,
19 Ты обаче, [б]въ голѣмы-тѣ си щедроты не
гы остави въ пустынѭ-тѫ: [в]облачный-тъ
стълпъ не ся уклони отъ върху тѣхъ де-
ня, за да гы води въ пѫть-тъ, нито ог-
ненный-тъ стълпъ нощя, за да имъ свѣ-
ти въ пѫть-тъ, по който щѣхѫ да ми-
20 нѫтъ. И даде *имъ* ты [г]благый-тъ твой
Духъ, за да гы вразумява, и не лиши ты
[д]маннѫ-тѫ си отъ уста-та имъ, и [е]водѫ
21 имъ даде въ жаждѫ-тѫ имъ. И [ж]храни
гы ты четыридесеть годины въ пусты-
нѭ-тѫ: не имъ станѫ нищо оскудно:
[з]дрехы-тѣ имъ не овехтѣхѫ, и нозѣ-тѣ
22 имъ не отекохѫ. И даде имъ ты царства
и людіе, и раздѣли имъ за дѣлове: и на-
слѣдихѫ земѭ-тѫ [и]на Сиона, и земѭ-
тѫ на Есевонскый-тъ царь, и земѭ-тѫ
23 на Ога Васанскый-тъ царь. И [і]сынове-
тѣ имъ умножи ты, като небесны-тѣ звѣ-
зды: и заведе гы въ земѭ-тѫ въ коѭто
рече ты на отцы-тѣ имъ да влѣзѫтъ, за
24 да ѭ наслѣдятъ. И [к]влѣзохѫ сынове-тѣ
имъ та наслѣдихѫ земѭ-тѫ: и [л]порази
ты прѣдъ тѣхъ жители-тѣ на земѭ-тѫ,
Ханаанцы-тѣ, и прѣдаде гы въ рѫцѣ-тѣ
имъ, и царіе-тѣ имъ, и людіе-тѣ на зе-
мѭ-тѫ, за да имъ направятъ споредъ
25 щѣніе-то си. И прѣзѣхѫ крѣпкы градо-
ве, и [м]земѭ тлъстѫ, и наслѣдихѫ [н]до-
мове пълны съсъ всичко благо, ископаны
кладенцы, лозія и маслины, и плодовиты
дървія множество: и ядохѫ и ся насы-
тихѫ, и [о]отълстѣхѫ и ся насладихѫ [п]въ
голѣмѫ-тѫ твоѭ благость.
26 Но тѣ [р]ся не покорихѫ, и подигнѫхѫ
ся противъ тебе, и [с]хвърлихѫ законъ-тъ
ти задъ гърбове-тѣ си, и [т]убихѫ проро-
цы-тѣ ти, които засвидѣтелствувахѫ про-
тивъ тѣхъ за да гы обърнѫтъ къмъ те-
бе, и направихѫ голѣмы прогнѣванія.
27 [у]Заради това гы прѣдаде ты въ рѫкѫ-
тѫ на утѣснители-тѣ имъ, които гы утѣ-
снихѫ: и въ врѣме-то на утѣсненіе-то
си, выкнѫхѫ къмъ тебе, и [ф]ты послуша
отъ небе-то: и споредъ много-то твои
щедроты [х]даде имъ ты избавители, та
гы избавихѫ отъ рѫкѫ-тѫ на онѣзи кои-
28 то гы утѣснихѫ. Но като ся упокоихѫ,
[ц]обърнѫхѫ ся за да правятъ зло прѣдъ
тебе: заради това гы остави ты въ рѫ-
кѫ-тѫ на врагове-тѣ имъ, та гы завла-
дѣхѫ; но когато ся обърнѫхѫ, та вык-
нѫхѫ къмъ тебе, ты гы послуша отъ не-
бе-то: и [ч]много пѫти гы избави ты спо-
29 редъ щедроты-тѣ си: И засвидѣтелствова
ты противъ тѣхъ, за да гы обърнешь въ
законъ-тъ си; но тѣ [ш]ся възгордѣхѫ, и не
послушахѫ твои-тѣ заповѣди, но съгрѣ-
шихѫ въ сѫдбы-тѣ ти ([щ]които ако вър-
ши нѣкой ще живѣе чрѣзъ тѣхъ:) и да-

п Исх. 2; 25. 3; 7.
р Исх. 14; 10.
с Исх. 7; 8. 9; 10. 12; 14.
т Исх. 18; 11.
у Исх. 9; 16. Иса. 63; 12, 14. Іер. 32; 20. Дан. 9; 15.
ф Исх. 14; 21, 22, 27, 28. Псал. 78; 13.
х Исх. 15; 5, 10.
ц Исх. 13; 21.
ч Исх. 19; 20. 20; 1.
ш Псал. 19; 8, 9. Рим. 7; 12.
щ Быт. 2; 3. Исх. 20; 8, 11.
ъ Исх. 16; 14, 15. Іоан. 6; 31.
ы Исх. 17; 6. Числ. 20; 9 и дрг.
ь Втор. 1; 8.
ѣ Ст. 29. Псал. 106; 6.
ю Втор. 31; 27. 4 Цар. 17; 14. 2 Лѣт. 30; 8. Іер. 19; 15.
я Псал. 78; 11, 42, 43.
ѫ Числ. 14; 4.
ѭ Исх. 34; 6. Числ. 14; 18. Псал. 86; 5, 15. Іонл. 2; 13.
а Исх. 32; 4.
б Ст. 27. Псал. 106; 45.
в Исх. 13; 21, 22. Числ. 14; 14. 1 Кор. 10; 1.
г Числ. 11; 17. Иса. 63; 11.
д Исх. 16; 15. Іис. Нав. 5; 12.
е Исх. 17; 6.
ж Втор. 2; 7.
з Втор. 8; 4. 29; 5.
и Числ. 21; 21 и дрг.
і Быт. 22; 17.
к Іис. Нав. 1; 2 и дрг.
л Псал. 44; 2 и 3.
м Ст. 35. Числ. 13; 27. Втор. 8; 7, 8. Іез. 20; 6.
н Втор. 6; 11.
о Втор. 32; 15.
п Осія 3; 5.
р Сѫд. 2; 11, 12. Іез. 20; 21.
с 3 Цар. 14; 9. Псал. 50; 17.
т 3 Цар. 18; 4. 19; 10. 2 Лѣт. 24; 20, 21. Мат. 23; 37. Дѣян. 7; 52.
у Сѫд. 2; 14. 3; 8 и дрг. Псал. 106; 41, 42.
ф Псал. 106; 44.
х Сѫд. 2; 18. 3; 9.
ц Виж. Сѫд. 3; 11, 12, 30. 4; 1. 5; 31. 6; 1.
ч Псал. 106; 43.
ш Ст. 16.
щ Лев. 18; 5. Іез. 20; 11. Рим. 10; 5. Гал. 3; 12.

дохѫ непокорливо рамо, и ожесточихѫ
30 вратъ-тъ си, та не чухѫ. Но и много го-
дины гы търпѣ ты, и засвидѣтелствова
[ъ]противъ тѣхъ чрѣзъ Духъ-тъ си, [ы]чрѣзъ
пророцы-тѣ си; но не дадохѫ слушаніе:
[ь]заради това гы прѣдаде ты въ рѫкѫ-тѫ
31 на людіе-тѣ на земли-тѣ. Но заради мно-
го-то твои щедроты [ѣ]не гы направи да
ся довършатъ, нито гы остави; защото си
[ю]Богъ щедръ и милостивъ.
32 Сега прочее, Боже нашъ, великый,
[я]крѣпкый, и страшный Боже, който па-
зишь завѣтъ-тъ и милость-тѫ, да ся не
вмѣни малко прѣдъ тебе всичко-то зло-
страданіе, което снамѣри насъ, царіе-тѣ
ни, князове-тѣ ни, и священницы-тѣ ни,
и пророцы-тѣ ни, и отцы-тѣ ни, и всич-
кы-тѣ твои людіе, [ѫ]отъ дни-тѣ на Асси-
33 рійскы-тѣ царіе до тойзи день. [ѭ]Наисти-
нѫ си праведенъ въ всичко което дойде
върхъ насъ; защото ты направи истинѫ,
34 а [а]ный направихмы нечестіе. И царіе-
тѣ ни, князове-тѣ ни, священници-тѣ ни,
отци-тѣ ни не упазихѫ законъ-тъ ти, и не
дадохѫ вниманіе на твои-тѣ заповѣди, и
на свидѣтелства-та ти, съ които си засви-
35 дѣтелствовалъ противъ тѣхъ. Защото въ
царство-то си тѣ, и [б]въ голѣмѫ-тѫ твоѭ
благость коѭто имъ даде ты, и [в]въ ши-
рокѫ-тѫ и тълстѫ-тѫ земѭ коѭто даде
ты прѣдъ тѣхъ, [г]не ти послужихѫ, нито
ся обърнѫхѫ отъ лукавы-тѣ си дѣла.
36 Ето, [д]раби смы тойзи день: и *въ* земѭ-
тѫ коѭто даде ты на отцы-тѣ ни за да
ядѫтъ плодъ-тъ ѝ и добры-тѣ ѝ нѣща,
37 ето, раби смы върху неѭ: И тя [е]дава го-
лѣмо изобиліе на царіе-тѣ които тури ты
върху насъ за грѣхове-тѣ ни: и [ж]властву-
ватъ надъ тѣла-та ни, и надъ скотове-тѣ
ни, споредъ щѣніе-то си: и ный смы въ
голѣмо утѣсненіе.
38 За всичко това ный [з]правимъ завѣтъ
вѣренъ, и пишемъ: и [и]ударятъ си печа-
ти-тѣ князове-тѣ ни, Левити-тѣ ни *и* свя-
щенници-тѣ ни.

ГЛАВА 10.

1 А тѣзи които ударихѫ печати бѣхѫ:
[а]Неемія управитель-тъ [б]Ахаліевъ-тъ сынъ,
2 и Седекія, [в]Сераія, Азарія, Іеремія,
3 Пасхоръ, Амарія, Мелхія, (4) Хаттусъ,
5 Севанія, Маллухъ, Харимъ, Меримоѳъ,
6 Авдія, Даніилъ, Ганнаѳонъ, Варухъ,
7 Месулламъ, Авія, Міаминъ, (8) Маазія,
Велгай, Семаія: тѣ бѣхѫ священници.
9 А Левити: Іисусъ Азаніевъ-тъ сынъ,
Вануй отъ Инададовы-тѣ сынове, Кад-
10 міилъ: И братія-та имъ Севанія, Одія, Ке-
11 лита, Фелаія, Ананъ, Михей, Реовъ, Аса-
12 вія, Закхуръ, Серевія, Севанія, (13) Одія,
Ваній, Венину.
14 Началници на людіе-тѣ: [г]Фаросъ, Фа-
15 аѳъ-моавъ, Еламъ, Затѳу, Ваній, Вунній,
16 Азгадъ, Вивай, Адонія, Вагуй, Адинъ,
17 Атиръ, Езекія, Азуръ, (18) Одія, Асумъ,
19 Висай, Арифъ, Анаѳоѳъ, Невай, (20) Маг-
21 фіасъ, Месулламъ, Изиръ, Месизавеилъ,
22 Садокъ, Іаддуа, Фелаѳія, Ананъ, Анаія,
23 Осія, Аананія, Ассувъ, (24) Аллоисъ, Фи-
25 лея, Совивъ, Реумъ, Асавна, Маасія,
26 И Ахія, Ананъ, Гананъ, (27) Маллухъ,
Харимъ, Ваана.
28 И [д]остатъкъ-тъ на людіе-тѣ: священ-
ници-тѣ, Левити-тѣ, вратари-тѣ пѣвци-тѣ,
Неѳиними-тѣ, [е]и всичкы които сѫ ся от-
лѫчили отъ людіе-тѣ на мѣста-та, къмъ
Божій-тъ законъ, жены-тѣ имъ, сынове-
тѣ имъ, и дъщери-тѣ имъ, всякой който
29 знаеше и разумѣваше, Съединихѫ ся съ
братія-та си, голѣмцы-тѣ си, и [ж]влѣзохѫ
въ проклѣтіѭ и клѣтвѫ, [з]да ходятъ въ
Божій-тъ законъ, даденый-тъ чрѣзъ рѫ-
кѫ-тѫ на Моисея рабъ-тъ Божій, и да
съхраняватъ и да вършатъ всичкы-тѣ за-
повѣди на Іеовѫ, Господа нашего, и сѫд-
30 бы-тѣ му, и повелѣнія-та му: И да не
дадемъ [и]дъщери-тѣ си на людіе-тѣ на
земѭ-тѫ, и дъщери-тѣ имъ да не зе-
31 мемъ за сынове-тѣ си: И ако [і]людіе-тѣ
отъ земѭ-тѫ донесѫтъ нѣща за прода-
ваніе, или каквѫ да е хранѫ да прода-
дѫтъ въ сѫбботенъ день, да не земемъ
отъ тѣхъ въ сѫбботѫ, и въ святъ день:
и да оставимъ [к]седмо-то лѣто, и [л]иска-
ніе-то на всякой дългъ.
32 Наредихмы още за себе си, да ся на-
товаримъ да давамы всяко лѣто еднѫ
третинѫ отъ сикль, за службѫ-тѫ на
33 домъ-тъ на Бога нашего, За [м]хлѣбове-тѣ
на прѣдложеніе-то и за всегдашно-то
хлѣбно приношеніе, и [н]за всегдашно-то
всесъжженіе на сѫбботы-тѣ, на новомѣ-
сечія-та, за праздницы-тѣ, и за святы-тѣ
нѣща, и за приношенія-та за грѣхъ, за да
правимъ умилостивеніе за Израиля, и за
всичко-то дѣло на домъ-тъ на Бога на-
34 шего. И мѣтнѫхмы жрѣбія между свя-

[ъ] 4 Цар. 17; 13. 2 Лѣт. 36; 15. Іер. 7; 25. 25; 4.
[ы] Виж. Дѣян. 7; 51. 1 Пет. 1; 11. 2 Пет. 1; 21.
[ь] Иса. 5; 5. 42; 24.
[ѣ] Іер. 4; 27. 5; 10, 18.
[ю] Ст. 17.
[я] Исх. 34; 6, 7. Гл. 1; 5.
[ѫ] 4 Цар. 17; 3.
[ѭ] Псал. 119; 137. Дан. 9; 14.
[а] Псал. 106; 6. Дан. 9; 5. 6, 8.
[б] Ст. 25.
[в] Ст. 25.
[г] Втор. 28; 47.
[д] Втор. 28; 48. Ездр. 9; 9.
[е] Втор. 28; 33, 51.
[ж] Втор. 28; 48.
[з] 4 Цар. 23; 3. 2 Лѣт. 29; 10. 34; 31. Ездр. 10; 3. Гл. 10; 29.
[и] Гл. 10; 1.

—

[а] Гл. 8; 9.
[б] Гл. 1; 1.
[в] Виж. Гл. 12; 1—21.
[г] Виж. Ездр. 2; 3 и дрг. Гл. 7; 8 и дрг.
[д] Ездр. 2; 36—43.
[е] Ездр. 9; 1. 10; 11, 12, 19. Гл. 13; 3.
[ж] Втор. 29; 12, 14. Гл. 5; 12, 13. Псал. 119; 106.
[з] 4 Цар. 23; 3. 2 Лѣт. 34; 31.
[и] Исх. 34; 16. Втор. 7; 3. Ездр. 9; 12, 14.
[і] Исх. 20; 10. Лев. 23; 3, Втор. 5; 12. Гл. 13; 15 и дрг.
[к] Исх. 23; 10, 11. Лев. 25; 4.
[л] Втор. 15; 1, 2. Гл. 5; 12.
[м] Лев. 24; 5 и дрг. 2 Лѣт. 2; 4.
[н] Виж. Числ. 28. 29.

щенницы-тѣ, Левиты-тѣ, и людіе-тѣ, [о]за
приносъ-тъ на дърва-та, за да *гы* докар-
ватъ въ домъ-тъ на Бога нашего, спо-
редъ отечествія-та ни въ опрѣдѣлены
врѣмена, всяко лѣто, за да горятъ на
олтарь-тъ на Господа Бога нашего, [п]спо-
35 редъ писано-то въ законъ-тъ: И [р]да до-
носимъ всяко лѣто, въ домъ-тъ Госпо-
день начаткы-тѣ отъ земіѭ-тѫ ни, и на-
чаткы-тѣ отъ плодове-тѣ на всяко дърво:
36 И първородны-тѣ отъ сынове-тѣ ни, и
отъ скотове-тѣ ни, споредъ писано-то
[с]въ законъ-тъ, и първородны-тѣ отъ гове-
да-та ни, и отъ стада-та ни, да *гы* дока-
рамы въ домъ-тъ на Бога нашего, на
священницы-тѣ които служатъ въ домъ-
37 тъ на Бога нашего: И [т]да доносимъ на-
чаткы-тѣ отъ наше-то тѣсто, и приноше-
нія-та си и плодове-тѣ отъ всяко дърво,
отъ вино, и отъ елей, на священницы-тѣ,
въ стаи-тѣ на домъ-тъ на Бога нашего:
и на Левиты-тѣ [у]десетъцы-тѣ отъ нашѫ-
тѫ земіѭ, и тѣзи Левити да зематъ де-
сетъцы-тѣ по всичкы-тѣ градове на зе-
38 мледѣліе-то ни. И священникъ-тъ Ааро-
новъ сынъ, ще бѫде съ Левиты-тѣ, [ф]ко-
гато зематъ десетъцы-тѣ: и Левити-тѣ
ще доносятъ десетъкъ-тъ отъ десетъцы-
тѣ въ домъ-тъ на Бога нашего, [х]въ стаи-
39 тѣ на съкровищный-тъ домъ. Защото Из-
раилеви-тѣ сынове и Левиини-тѣ сынове,
ще [ц]доносятъ приношенія-та отъ жито-
то, отъ вино-то, и отъ елей-тъ, въ стаи-
тѣ, дѣто сѫ съсѫди-тѣ на святилище-то,
и священници-тѣ които служатъ, и вра-
тари-тѣ, и пѣвци-тѣ: и [ч]нѣма да оста-
вимъ домъ-тъ на Бога нашего.

ГЛАВА 11.

1 И населихѫ ся началници-тѣ на людіе-
тѣ въ Іерусалимъ: а остатъкъ-тъ на лю-
діе-тѣ мѣтнѫхѫ жрѣбія, за да доведѫтъ
отъ десеть единъ да ся насели въ Іеру-
салимъ, [а]въ святый-тъ градъ, а деветь-
2 тѣ части въ *другы*-тѣ градове. И благо-
словихѫ людіе-тѣ всичкы онѣзи человѣ-
цы, [б]които принесохѫ доброволно себе
си да ся населятъ въ Іерусалимъ.
3 А [в]тѣзи сѫ главатари-тѣ на областьтѫ,
които ся населихѫ въ Іерусалимъ:
а въ Іудины-тѣ градове ся населихѫ, вся-
кой въ притяжаніе-то си, въ градове-тѣ
си, Израиль, священници-тѣ, и Левити-тѣ,
и [г]Неѳиними-тѣ, и [д]сынове-тѣ на Соломо-
4 новы-тѣ рабы. И [е]въ Іерусалимъ ся насе-
лихѫ *нѣкои* отъ Іудины-тѣ сынове, и отъ
Веніаминовы-тѣ сынове.

Отъ Іудины-тѣ сынове: Аѳаія сынъ-тъ
на Озіѭ, сынъ на Захаріѭ, сынъ на
Амаріѭ, сынъ на Сафатіѭ сына Маала-
5 леилова, отъ [ж]Фаресовы-тѣ сынове: И
Маасія сынъ-тъ на Варуха, сынъ на Хо-
лозея, сынъ на Азаіѭ, сынъ на Адаіѭ,
сынъ на Іоіарива, сынъ на Захаріѭ сына
6 Силоніева: Всичкы-тѣ Фаресови сынове
които ся населихѫ въ Іерусалимъ бѣхѫ
четыристотинъ и шестдесеть и осмь мѫ-
жіе силни.
7 А Веніаминови-тѣ сынове бѣхѫ тѣзи:
Саллу сынъ-тъ на Месуллама, сынъ на
Іоада, сынъ на Федаіѭ, сынъ на Колаіѭ,
сынъ на Маасіѭ, сынъ на Иѳіиля сына
8 Исаіева: И съ тѣхъ, Гаввай, Саллай, де-
9 ветстотинъ и двадесеть и осмь: И Іоиль
Зехріевъ-тъ сынъ бѣше надзиратель надъ
тѣхъ: а Іуда Сенуинъ-тъ сынъ, вторый
надъ градъ-тъ.
10 [з]Отъ священницы-тѣ: Іедаія сынъ Іоіа-
11 ривовъ, Іахинъ, Сераія сынъ-тъ на Хел-
кіѭ, сынъ на Месуллама, сынъ на Садо-
ка, сынъ на Мераіоѳа сына Ахитовова,
12 войвода-та на домъ-тъ Божій. И братія-
та имъ които правѣхѫ дѣло-то на домъ-
тъ бѣхѫ осмстотинъ и двадесеть и два:
и Адаія сынъ-тъ на Іероама, сынъ на
Фелаліѭ, сынъ на Амсія, сынъ на Заха-
13 ріѭ, сынъ на Пасхора сына Мелхіева, И
братія-та му, началници на отечествія,
двѣстѣ и четыридесеть и два: и Амасай
сынъ-тъ на Азареила, сынъ на Аазая,
14 сынъ на Месиллемоѳа сына Еммирова, И
братія-та имъ мѫжіе силни съ крѣпость,
сто и двадесеть и осмь: а надзиратель
надъ тѣхъ бѣ Завдіилъ, Гедолимовъ-тъ
сынъ.
15 А отъ Левиты-тѣ: Семаія сынъ-тъ на
Ассува, сынъ на Азрикама, сынъ на Аса-
16 віѭ сына Вунніева: И Савveѳай, и Іоза-
вадъ, отъ Левитскы-тѣ началницы, бѣхѫ
надъ [и]вънкашны-тѣ дѣла на домъ-тъ Бо-
17 жій. И Матѳанія сынъ-тъ на Михея, сынъ
на Завдія сына Асафова, бѣше началникъ
на пѣснопѣніе-то въ молитвѫ-тѫ: и Вак-
вукія вторый между братія-та си, и Авда
сынъ-тъ на Саммуя, сынъ на Галала сы-
18 на Іедуѳунова. Всичкы-тѣ Левити [і]въ
святый-тъ градъ бѣхѫ двѣстѣ и осмде-
сеть и четыри.
19 А вратари-тѣ: Аккувъ, Талмонъ, и бра-
тія-та имъ които пазѣхѫ врата-та, бѣхѫ
сто и седмдесеть и два.
20 А останѫли-тѣ отъ Израиля, священ-
ници-тѣ *и* Левити-тѣ, бѣхѫ по всичкы-
тѣ Іудины градове, всякой въ наслѣдіе-
то си.

о Гл. 13; 31. Иса. 40; 16.
п Лев. 6; 12.
р Исх. 23; 19. 34; 26. Лев. 19; 23. Числ. 18; 12. Втор. 26; 2.
с Исх. 13; 2, 12, 13. Лев. 27; 26, 27. Числ. 18; 15, 16.
т Лев. 23; 17. Числ. 15; 19. 18; 12 и дрг. Втор. 18; 4. 26; 2.
у Лев. 27; 30. Числ. 18; 21 и дрг.
ф Числ. 18; 26.
х 1 Лѣт. 9; 26. 2 Лѣт. 31; 11.
ц Втор. 12; 6, 11. 2 Лѣт. 31; 12. Гл. 13; 12.
ч Гл. 13; 10, 11.

—

а Ст. 18. Мат. 4; 5. 27; 53.
б Сѫд. 5; 9.
в 1 Лѣт. 9; 2, 3.
г Ездр. 2; 43.
д Ездр. 2; 55.
е 1 Лѣт. 9; 3 и дрг.
ж Быт. 38; 29.
з 1 Лѣт. 9; 10 и дрг.
и 1 Лѣт. 26; 29.
і Ст. 1.

21 А [к]Нееиними-тѣ ся населихѫ въ Офилъ:
а Сиха и Гесфа бѣхѫ върху Нееини-
мы-тѣ.
22 А надзиратель-тъ на Левиты-тѣ въ Іе-
русалимъ бѣ Озій, сынъ на Ванія, сынъ
на Асавіѫ, сынъ на Матѳаніѫ сына Ми-
хеева, отъ Асафовы-тѣ сынове, пѣвцы-тѣ
които бѣхѫ върху дѣло-то на домъ-тъ
23 Божій. Защото [л]бѣ царска заповѣдь за
тѣхъ, и оброкъ за пѣвцы-тѣ всякой день.
24 А Пеѳаія Месизавеиловъ-тъ сынъ, отъ
сынове-тѣ [м]на Зарѫ Іудинъ-тъ сынъ,
[н]бѣше отъ странѫ на царя въ всяко дѣ-
ло за людіе-тѣ.
25 А за села-та, съ нивя-та имъ, *нѣкои* отъ
Іудины-тѣ сынове ся населихѫ [о]въ Ки-
ріаѳъ-арвѫ и по села-та ѝ, и въ Девонъ
и по села-та му, и въ Кавсеилъ и по се-
26 ла-та му, И въ Іисуѫ, и въ Моладѫ, и
27 въ Веѳъ-фелетъ, И въ Асаръ-суалъ, и въ
28 Вирсавее и по села-та му, И въ Сиклагъ,
29 и въ Меконѫ, и по села-та ѝ, И въ Енъ-
30 риммонъ, и въ Сараѫ, и въ Іармуѳъ, Въ
Заноѫ, Одолламъ, и по села-та имъ, въ
Лахисъ, и по полета-та му, въ Азикѫ, и
по села-та ѝ. И населихѫ ся отъ Вирса-
вее дори до долъ-тъ Енномовъ.
31 А Веніаминови-тѣ сынове ся населихѫ
отъ Гавѫ въ Михмасъ, и въ Гаіѫ, и въ
32 Веѳиль и по села-та му, Въ Анаѳоѳъ, въ
33 Нобъ, въ Ананіѫ, Въ Асорѫ, въ Рамѫ,
34 въ Геѳаимъ, Въ Адидъ, въ Севоимъ, въ
35 Неваллатъ, Въ Лодъ, и въ Оно, [п]въ долъ-
тъ на дърводѣлцы-тѣ.
36 И отъ Левиты-тѣ *ся населихѫ* отдѣлѣ-
нія въ Іудѫ *и* въ Веніаминъ.

ГЛАВА 12.

1 А тѣзи бѣхѫ [а]священници-тѣ и Леви-
ти-тѣ, които възлѣзохѫ съсъ Зоровавеля
2 Салаѳіиловъ-тъ сынъ, и съ Іисуса: [б]Са-
раія, Іеремія, Ездра, Амарія, Маллухъ,
3 Хаттусъ, Сеханія, Реумъ, Меримоѳъ,
4 Иддо, Ганнаѳонъ, [в]Авія, (5) Міаминъ,
6 Маадія, Велга, Семаія, и Іоіаривъ, Іедаія,
7 Саллу, Амокъ, Хелкія, Іедаія. Тѣзи бѣ-
хѫ началници на священницы-тѣ и на
братія-та имъ въ дни-тѣ на [г]Іисуса.
8 А Левити-тѣ: Іисусъ, Ваннуй, Кадміилъ,
Серевія, Іуда *и* Матѳанія, [д]който бѣ надъ
9 пѣсни-тѣ, той и братія-та му. А Вакву-
кія и Унній, братія-та имъ, бѣхѫ срещѫ
тѣхъ за стражы-тѣ.
10 И Іисусъ роди Іоакима, а Іоакимъ роди
11 Еліасива, а Еліасивъ роди Іодая, А Іодай
роди Іонаѳана, а Іонаѳанъ роди Іаддуѫ.
12 А въ дни-тѣ на Іоакима, священници,
началници на отечествія, бѣхѫ на Се-
13 раіѫ, Мераія; на Іереміѫ, Ананія; На
Ездрѫ, Месулламъ; на Амаріѫ, Іоананъ;
14 На Мелиху, Іонаѳанъ: на Севаніѫ, Іо-
15 сифъ; На Харима, Адна; на Мераіоѳа, Хел-
16 кай; На Иддо, Захарія; на Ганнаѳона,
17 Месулламъ: На Авіѫ, Зехрій; на Миніа-
18 мина, отъ Моадіѫ, Фелтай; На Велгѫ,
19 Саммуа; на Семаіѫ, Іонаѳанъ; И на Іоіа-
20 рива, Матѳенай; на Іедаіѫ, Озій; На Сал-
21 лая, Каллай; на Амока, Еверъ; На Хел-
кіѫ, Асавія; на Іедаіѫ, Наѳанаилъ.
22 Левити-тѣ въ дни-тѣ на Еліасива, Іо-
дая, Іоанана, и на Іаддуя, бѣхѫ писани
началници на отечествія, още и священ-
ници-тѣ, въ царуваніе-то на Дарія Пер-
23 сянинъ-тъ. Левіеви-тѣ сынове, начални-
ци на отечествія, бѣхѫ писани [е]въ кни-
гѫ-тѫ на Лѣтовницы-тѣ, даже до дни-тѣ
24 на Іоанана Еліасивовъ-тъ сынъ. И начал-
ници-тѣ на Левиты-тѣ: Асавія, Серевія,
и Іисусъ, Кадміиловъ-тъ сынъ, и братія-
та имъ, срещѫ тѣхъ, за да хвалятъ, *и*
пѣснословятъ, [ж]споредъ заповѣдь-тѫ на
Давида человѣка Божій, [з]стража срещѫ
25 стражѫ. Матѳанія, и Ваквукія, Авдія,
Месулламъ, Талмонъ, Аккувъ, бѣхѫ вра-
тари и пазѣхѫ стражѫ-тѫ въ клѣтове-тѣ
26 на врата-та. Тѣзи бѣхѫ въ дни-тѣ на Іо-
акима, сынъ на Іисуса, Іоседековъ-тъ
сынъ, и въ дни-тѣ на Нееміѫ [и]област-
никъ-тъ, и на священника Ездрѫ [і]книж-
никъ-тъ.
27 И [к]въ обновеніе-то на Іерусалимскѫ-
тѫ стѣнѫ потърсихѫ Левиты-тѣ по всич-
кы-тѣ имъ мѣста, за да гы доведѫтъ въ
Іерусалимъ, да правятъ обновеніе-то [л]съ
веселіе, съ пѣянія и пѣсни, съ кимвалы,
28 псалтири, и китары. И събрахѫ ся сы-
нове-тѣ на пѣвцы-тѣ отъ окрѫжность-
тѫ около Іерусалимъ, и отъ Нетофаѳ-
29 скы-тѣ села. И отъ Галгаловъ-тъ домъ,
и отъ села-та на Гавѫ и на Азмавеѳъ;
защото пѣвци-тѣ си съградихѫ села око-
30 ло Іерусалимъ. И очистихѫ ся священ-
ници-тѣ и Левити-тѣ, и очистихѫ людіе-
тѣ, и порты-тѣ, и стѣнѫ-тѫ.
31 Тогазь възведохъ Іудины-тѣ начални-
цы на стѣнѫ-тѫ, и поставихъ два голѣ-
мы лика хвалители: [м]*единъ-тъ* отиваше
на десно върху стѣнѫ-тѫ [н]къмъ портѫ-
32 тѫ на гноище-то: И вслѣдъ тѣхъ вървѣ-
хѫ Осаія, и половина-та отъ Іудины-тѣ
33 началницы, И Азарія, Ездра, и Мессул-
34 ламъ, Іуда, и Веніаминъ, и Семаія, и Іе-
35 ремія: И отъ сынове-тѣ на священницы-
тѣ [о]съ трѫбы: Захарія сынъ-тъ на Іона-
ѳана, сынъ на Семаіѫ, сынъ на Матѳа-

к Виж. Гл. 3; 26.
л Виж. Ездр. 6; 8, 9. 7; 20 и држ.
м Быт. 38; 30.
н 1 Лѣт. 18; 17. 23; 28.
о Іис. Нав. 14; 15.
п 1 Лѣт. 4; 14.

а Ездр. 2; 1, 2.
б Виж. Гл. 10; 2—8.
в Лук. 1; 5.
г Ездр. 3; 2. Агг. 1; 1. Зах. 3; 1.
д Гл. 11; 17.

е 1 Лѣт. 9; 14 и држ.
ж 1 Лѣт. 23, 25, 26.
з Ездр. 3; 11.
и Гл. 8; 9.
і Ездр. 7; 6, 11.
к Втор. 20; 5. Псал. 30; над-писъ-тъ.
л 1 Лѣт. 25; 6. 2 Лѣт. 5; 13. 7; 6.
м Виж. Ст. 38.
н Гл. 2; 13. 3; 13.
о Числ. 10; 2, 8.

нія, сынъ на Михея, сынъ на Закхура,
36 сынъ на Асафа: И братія-та му: Семаія
и Азареилъ, Милалай, Гилалай, Маай, На-
ѳанаилъ, и Іуда, Ананій, [п]съ музикалны-
тѣ орѫдія на Давида Божій-тъ человѣкъ,
37 и Ездра книжникъ-тъ прѣдъ тѣхъ. И
[р]при портѫ-тѫ на источникъ-тъ, и срещѫ
тѣхъ, възлѣзохѫ [с]прѣзъ стъпала-та на
Давидовъ-тъ градъ, въ въсходъ-тъ на стѣ-
нѫ-тѫ изотгорѣ на Давидовъ-тъ домъ, и
[т]до портѫ-тѫ на водѫ-тѫ къмъ истокъ.
38 А [у]другый-тъ ликъ хвалители вървѣ-
ше отъ срещѫ, и азъ вслѣдъ тѣхъ, и
половина-та на людіе-тѣ по стѣнѫ-тѫ,
изотгорѣ [ф]на стълпъ-тъ на пещи-тѣ, и
39 до [х]широкѫ-тѫ стѣнѫ. И [ц]изотгорѣ [ч]на
портѫ-тѫ Ефремъ, и изотгорѣ на ветхѫ-
тѫ портѫ, и изотгорѣ [ш]на рыбнѫ-тѫ
портѫ, и [щ]на стълпъ-тъ Ананеилъ, и на
стълпъ-тъ Меіѫ, до [ъ]овчѫ-тѫ портѫ: и
застанѫхѫ [ы]въ портѫ-тѫ на тьмницѫ-тѫ.
40 И застанѫхѫ два-та лика на пѣвцы-тѣ
въ домъ-тъ Божій, и азъ и половина-та
41 отъ кметове-тѣ съ мене: И священни-
ци-тѣ: Еліакимъ, Маасія, Миніаминъ, Ми-
хей, Еліоинай, Захарія *и* Ананія, съ трѫ-
42 бы: И Маасія, и Семаія, и Елеазаръ, и
Озій, и Іоананъ, и Малхія, и Еламъ и
Езеръ. И пѣвци-тѣ възвысихѫ гласъ-тъ си,
43 съ Іезраіѫ надзиратель-тъ. И принесохѫ
въ онзи день голѣмы жертвы, и ся раз-
веселихѫ; защото Богъ гы развесели съ
голѣмо веселіе. И жены-тѣ още и дѣца-
та ся развеселихѫ: и веселіе-то на Іеру-
салимъ ся чу на далечь.
44 И [ь]въ онзи день ся опрѣдѣлихѫ едни
върху стаи-тѣ за съкровища-та, за при-
ношенія-та, за начаткы-тѣ, и за десетъ-
цы-тѣ, за да събиратъ въ тѣхъ отъ по-
лета-та на градове-тѣ узаконены-тѣ дѣ-
лове за священницы-тѣ и Левиты-тѣ; за-
щото Іуда ся развесели за священницы-
45 тѣ и за Левиты-тѣ които прѣдстояхѫ. И
пѣвци-тѣ и вратари-тѣ пазѣхѫ стражѫ-
тѫ на Бога своего, и стражѫ-тѫ на очи-
щеніе-то, [ѣ]споредъ заповѣдь-тѫ на Дави-
46 да, *и* Соломона сына му. Защото въ дни-
тѣ на Давида и [ю]на Асафа *имаше* отколѣ
пьрвопѣвци, и пѣнія на хвалѫ и благо-
47 словеніе Богу. И всичкый Израиль въ
дни-тѣ на Зоровавеля, въ дни-тѣ на Нее-
міѫ, давахѫ отредены-тѣ за всякой день
дѣлове на пѣвцы-тѣ и на вратари-тѣ: тѣ
[я]освящавахѫ за Левиты-тѣ, а [ж]Левити-
тѣ освящавахѫ за Аароновы-тѣ сынове.

ГЛАВА 13.

1 Въ той день ся [а]чете въ книгѫ-тѫ на
Моисея и людіе-тѣ слушахѫ: и намѣри
ся писано въ неіѫ, [б]че Аммонци-тѣ и
Моавци-тѣ не трѣбаше да влѣзѫтъ въ
2 събраніе-то Божіе до вѣка; Защото не
посрѣщнѫхѫ Израилевы-тѣ сынове съ
хлѣбъ и водѫ, но [в]наемнѫхѫ Валаама
противъ тѣхъ, за да гы прокълне; [г]но
Богъ нашъ обърнѫ клѣтвѫ-тѫ въ благо-
3 словеніе. И като чухѫ законъ-тъ, [д]отлѫ-
чихѫ отъ Израиля всяко смѣсено.
4 А прѣди това, Еліасивъ священникъ-
тъ, който имаше настоятелство-то върху
стаи-тѣ на домъ-тъ на Бога нашего, бѣ-
5 ше ся сродили съ Товіѫ: И приготвилъ
бѣ за него голѣмѫ стаіѫ, [е]дѣто по на-
прѣдъ туряхѫ хлѣбны-тѣ приношенія, ли-
ванъ-тъ, и съсѫды-тѣ, и десетъцы-тѣ отъ
жито-то, отъ вино-то и отъ елей-тъ,
[ж]отредены-тѣ за Левиты-тѣ и за пѣвцы-
тѣ и за вратари-тѣ, и приношенія-та за
6 священницы-тѣ. Но въ всичко това врѣ-
ме азъ не бѣхъ въ Іерусалимъ; защото
[з]въ тридесеть и второ-то лѣто на Арта-
ксеркса Вавилонскый-тъ царь отидохъ
при царя, и слѣдъ нѣколко дни испросихъ
7 *волѭ* отъ царя, Та дойдохъ въ Іеруса-
лимъ, и научихъ ся за зло-то което Еліа-
сивъ направилъ за Товіѫ, [и]като пригот-
вилъ за него стаіѫ въ дворове-тѣ на
8 домъ-тъ Божій. И станѫ ми много мѫч-
но: и исхвърлихъ вънъ отъ стаіѫ-тѫ всич-
9 кы-тѣ кѫщны съсѫды на Товіѫ. И запо-
вѣдахъ та [і]очистихѫ стаи-тѣ: и внесохъ
пакъ тамъ съсѫды-тѣ на домъ-тъ Божій,
хлѣбны-тѣ приношенія и ливанъ-тъ.
10 И научихъ ся че дѣлове-тѣ на Леви-
ты-тѣ [к]не были *имъ* дадени; защото Ле-
вити-тѣ и пѣвци-тѣ, които вършахѫ дѣ-
ло-то *на служеніе-то* [л]бѣхѫ побѣгнѫли
11 всякой въ село-то си. И [м]обличихъ кме-
тове-тѣ и рѣкохъ: [н]Защо е оставенъ
домъ-тъ Божій? И събрахъ гы та гы по-
12 ставихъ на мѣсто-то имъ. [о]Тогазь доне-
се всичкый Іуда въ съкровища-та десе-
тъкъ-тъ отъ жито-то и отъ вино-то и отъ
13 елей-тъ. И [п]поставихъ съкровищницы
върху съкровища-та, Селеміѫ священ-
никъ-тъ, и Садока писецъ-тъ, и отъ Ле-
виты-тѣ Федаіѫ: и при тѣхъ Анана сынъ-
тъ на Закхура, Матѳаніевъ-тъ сынъ; за-
щото ся считахѫ [р]за вѣрны: а дѣло-то
имъ бѣ да раздаватъ на братія-та си.

п 1 Лѣт. 23; 5.
р Гл. 2; 14. 3; 15.
с Гл. 3; 15.
т Гл. 3; 26. 8; 1, 3, 16.
у Виж. Ст. 31.
ф Гл. 3; 11.
х Гл. 3; 8.
ц 4 Цар. 14; 13. Гл. 8; 16.
ч Гл. 3; 6.
ш Гл. 3; 3.
щ Гл. 3; 1.
ъ Гл. 3; 32.
ы Іер. 32; 2.
ь 2 Лѣт. 31; 11, 12. Гл. 13; 5, 12, 13.
ѣ 1 Лѣт. 25; 26.
ю 1 Лѣт. 25; 1 и дрг. 2 Лѣт. 29; 30.
я Числ. 18; 21, 24.
ж Числ. 18; 26.

а Втор. 31; 11, 12. 4 Цар. 23; 2. Гл. 8; 3, 8. 9; 3. Иса. 34; 16.
б Втор. 23; 3; 4.
в Числ. 22; 5. Іис. Нав. 24; 9; 10.
г Числ. 23; 11. 24; 10. Втор. 23; 5.
д Гл. 9; 2. 10; 28.
е Гл. 12; 44.
ж Числ. 18; 21, 24.
з Гл. 5; 14.
и Ст. 1, 5.
і 2 Лѣт. 29; 5, 15, 16, 18.
к Мал. 3; 8.
л Числ. 35; 2.
м Ст. 17, 25. Прит. 28; 4.
н Гл. 10; 39.
о Гл. 10; 38, 39. 12; 44.
п 2 Лѣт. 31; 12. Гл. 12; 44.
р Гл. 7; 2. 1 Кор. 4; 2.

14 [с]Помени мя, Боже мой, за това, и не
заличи добрины-тѣ ми които направихъ въ
домъ-тъ на Бога моего, и въ нарѣды-тѣ му.
15 Прѣзъ онѣзи дни видѣхъ *нѣколцина* въ
Іудеѭ, че [т]въ сѫбботѫ тъпчахѫ гроз-
діе въ жлебъ-тъ, и вносѣхѫ снопіе, и то-
варѣхѫ на ослы, и вино, гроздіе, и смо-
квы, и всякаквы товары, [у]които докаро-
вахѫ въ Іерусалимъ, въ сѫбботенъ день:
и засвидѣтелствувахъ *противъ тѣхъ* въ
16 день-тъ въ който продавахѫ хранѫ. И
Тиряни-тѣ които живѣехѫ въ него доно-
сѣхѫ рыбы, и всякаквы нѣща за прода-
ваніе, та продавахѫ въ сѫбботѫ на Іу-
17 дины-тѣ сынове, и въ Іерусалимъ. И
[ф]обличихъ благородны-тѣ отъ Іудѫ, и рѣ-
кохъ имъ: Какво е това зло което пра-
вите вы, и оскврьнявате сѫбботный-тъ
18 день? [х]Не правѣхѫ ли така отци-тѣ ви,
та докара Богъ нашъ всичко това зло на
насъ, и на тойзи градъ? но вы прилагате
гнѣвъ на Израиля, като оскврьнявате
сѫбботѫ-тѫ.
19 Заради това, [ц]когато начнѫ да мьрк-
нува въ Іерусалимскы-тѣ порты прѣди
сѫбботѫ-тѫ, рѣкохъ, та затворихѫ вра-
та-та, и заповѣдахъ да ся не отварятъ до
подирь сѫбботѫ: и [ч]поставихъ въ пор-
ты-тѣ *нѣколцина* отъ мои-тѣ слугы, за да
20 не влѣзе товаръ въ сѫбботенъ день. И
прѣнощувахѫ търговци-тѣ и продавци-тѣ
на всякаквы нѣща за продаваніе вънъ
21 отъ Іерусалимъ еднъждь, дваждь. Тогазь
засвидѣтелствувахъ противъ тѣхъ, и рѣ-
кохъ имъ: Защо нощувате прѣдъ стѣнѫ-
тѫ? ако повторите ще турѭ рѫкѫ на
васъ. Отъ тогазь не дойдохѫ въ сѫбботѫ.
22 И рѣкохъ на Левиты-тѣ [ш]да ся очи-
ствуватъ, и да дохождатъ да вардятъ вра-
та-та, за да освящаватъ сѫбботный-тъ
день. [щ]Помени мя, Боже мой, и за това,
и помилуй мя споредъ множество-то на
милость-тѫ си.
23 А още, въ онѣзи дни, видѣхъ Іудеи-тѣ,
които бѣхѫ [ъ]зѣли жены Азотскы, Аммон-
24 скы, *и* Моавкы: И чада-та имъ говорѣхѫ
половинъ Азотскы, а не знаехѫ да про-
думатъ Іудейскы, но споредъ языкъ-тъ
25 на всякой народъ. И [ы]обличихъ гы, и
проклѣхъ гы, и бихъ нѣколцина отъ тѣхъ,
и оскубахъ имъ космы-тѣ, и [ь]заклѣхъ гы
въ Бога *и казахъ:* Да не дадете дъщери-
тѣ си на сынове-тѣ имъ, и да не земете
отъ дъщери-тѣ имъ за сынове-тѣ си, или
26 за себе си. [ѣ]Не съгрѣши ли така Соло-
монъ Израилевъ-тъ царь? [ю]ако и да не
е имало между много народы царь по-
добенъ нему, [я]който бѣше възлюбенъ отъ
Бога своего, и направи го Богъ царь
надъ всичкый Израиль: [ж]но и него чуж-
27 ды-тѣ жены направихѫ да съгрѣши. И
ный ще вы слушамы ли, да правите всич-
ко това голѣмо зло; [ѭ]да ставате прѣ-
стѫпници, противъ Бога нашего като зе-
мате чужды жены?
28 И *единъ* отъ сынове-тѣ на [а]Іодая, сынъ-
тъ на Еліасива великый-тъ священникъ,
бѣше зеть на Санаваллата Оронецъ-тъ:
29 за това го испѫдихъ отъ мене. [б]Помени
гы, Боже мой, защото оскврьнихѫ свя-
щенство-то, и [в]завѣтъ-тъ на священство-
то и на Левиты-тѣ.
30 [г]И очистихъ гы отъ всичкы-тѣ чуж-
денцы, и [д]опрѣдѣлихъ стражы отъ свя-
щенницы-тѣ и Левиты-тѣ, всякого въ дѣ-
31 ло-то му: И [е]за приношеніе-то на дърва-
та, въ опрѣдѣлены врѣмена, и за начат-
кы-тѣ. [ж]Помени мя, Боже мой, за добро.

ЕСѲИРЬ.

ГЛАВА 1.

1 И въ дни-тѣ [а]на Ассуира, (той е Ассу-
иръ, който царуваше [б]отъ Индіѭ дори до
Еѳіопіѭ, [в]върху сто и двадесеть и седмь
2 области:) Въ онѣзи дни, когато царь Ас-
суиръ [г]сѣднѫ на прѣстолъ-тъ на цар-
3 ство-то си, [д]въ Сусѫ столицѫ-тѫ, Въ
третьо-то лѣто на царуваніе-то си, [е]на-
прави пиръ на всичкы-тѣ си князове и
на рабы-тѣ си: и прѣдъ него *бѣше* Перс-
ска-та и Мидска-та сила, голѣмци-тѣ и

[с] Ст. 22, 31. Гл. 5; 19.
[т] Исх. 20; 10.
[у] Гл. 10; 31. Іер. 17; 21, 22.
[ф] Ст. 11.
[х] Іер. 17; 21, 22, 23.
[ц] Лев. 23; 32.
[ч] Іер. 17; 21, 22.
[ш] Гл. 12; 30.
[щ] Ст. 14, 31.
[ъ] Ездр. 9; 2.
[ы] Ст. 11. Прит. 28; 4.
[ь] Ездр. 10; 5. Гл. 10; 29, 30.
[ѣ] 3 Цар. 11; 1 и дрг.
[ю] 3 Цар. 3; 13. 2 Лѣт. 1; 12.
[я] 2 Цар. 12; 24.
[ж] 3 Цар. 11; 4 и дрг.
[ѭ] Ездр. 10; 2.
[а] Гл. 12; 10, 22.
[б] Гл. 6; 14.
[в] Мал. 2; 4, 11, 12.
[г] Гл. 10; 30.
[д] Гл. 12; 1 и дрг.
[е] Гл. 10; 34.
[ж] Ст. 14, 22.
[а] Ездр. 4; 6. Дан. 9; 1.
[б] Гл. 8; 9.
[в] Дан. 6; 1.
[г] 3 Цар. 1; 46.
[д] Неем. 1; 1.
[е] Быт. 40; 20. Гл. 2; 18. Мар. 6; 21.

4 князове-тѣ на области-тѣ, Тогазь за мно-
го дни, сто и осмдесеть дни показова
славно-то богатство на царство-то си и
прѣвъсходнѫ-тѫ свѣтлость на величе-
ство-то си.
5 И като ся испълнихѫ тѣзи дни напра-
ви царь-тъ пиръ на всичкы-тѣ людіе, кои-
то ся намѣрихѫ въ Сусѫ столицѫ-тѫ,
отъ голѣмъ до малъкъ, седмь дни, въ
дворъ-тъ на градинѫ-тѫ на царскѫ-тѫ
6 палатѫ: *Украсенъ съсъ завѣсы* отъ бѣлъ
карпасъ, и синьо, прострѣны *на* върви
виссонны и багрѣны съсъ сребърны кол-
цета на мраморны стълпове: *и съсъ* злат-
ны и сребърны [ж]одрове вързъ помость
отъ червенъ и бѣлъ мраморъ, алавастръ
7 и чернъ мраморъ. И наливахѫ въ злат-
ны чашы, (и чаши-тѣ бѣхѫ различны
едны отъ другы) и имаше царско вино,
изобилно, споредъ както бѣ прилично на
8 царя, А піеніе-то бѣше по правило: ни-
кой не принуждаваше; защото царь-тъ
заповѣда така на всичкы-тѣ си домо-
строители, да правятъ споредъ волѭ-тѫ
9 на всякого. А и Астинь царица-та напра-
ви на жены-тѣ пиръ въ царскый-тъ домъ
на царь Ассуира.
10 И въ седмый-тъ день [з]когато сърдце-
то на царя бѣ весело отъ вино-то, запо-
вѣда на Меумана, на Визаѳѫ, на [и]Арво-
нѫ, на Вигѳѫ, и на Авагѳѫ, на Зеѳара,
и на Харкаса, на седмь-тѣ скопцы които
11 слугувахѫ прѣдъ царь Ассуира, Да до-
ведѫтъ Астинь царицѫ-тѫ прѣдъ царя,
съ царскый-тъ вѣнецъ, за да покаже ху-
бость-тѫ ѝ на людіе-тѣ и на князове-тѣ:
12 защото бѣ красна на гледъ. Но Астинь
царица-та ся отрече да дойде споредъ за-
повѣдь-тѫ на царя, която станѫ чрѣзъ
скопцы-тѣ. Заради това царь-тъ ся разяри
твърдѣ много, и гнѣвъ-тъ му ся распали
въ него.
13 Тогазь рече царь-тъ [і]на мудры-тѣ
[к]които познавахѫ врѣмена-та, (защото
такъвъ бѣ обичай-тъ на царя къмъ всич-
14 кы които знаяхѫ законъ и сѫдъ: А при
него бѣ Карсена, Сеѳаръ, Адмаѳа, Ѳар-
сисъ, Мересъ, Марсена, *и* Мемуканъ,
[л]седмь-тѣ Персскы и Мидскы князове,
[м]които гледахѫ лице-то на царя, *и* има-
хѫ прѣдсѣдателство-то въ царство-то:)
15 Що прилича да направимъ на Астинь ца-
рицѫ-тѫ споредъ законъ-тъ, защото не
испълни заповѣдь-тѫ на царь Ассуира
чрѣзъ скопцы-тѣ?
16 И отговори Мемуканъ прѣдъ царя и
князове-тѣ: Астинь царица-та не обидѣ
само царя, но и всичкы-тѣ князове, и
всичкы-тѣ людіе които сѫ въ всичкы-тѣ
17 области на царь Ассуира. Защото дѣяніе-
то на царицѫ-тѫ ще ся расчуе по всичкы-
тѣ жены, щото [н]ще прѣзиратъ мѫжіе-
тѣ си прѣдъ очи-тѣ си, когато ся разда-
де слухъ, че царь Ассуиръ заповѣда да
ся доведе царица-та Астинь прѣдъ него
18 и тя не дойде. И днесь господжи-тѣ на
Персіѭ и Мидіѭ, които чухѫ за дѣяніе-
то на царицѫ-тѫ, ще говорятъ *за това*
на всичкы-тѣ царскы князове: отъ тукъ
19 голѣмо прѣзрѣніе и гнѣвъ. Ако е угодно
на царя, нека излѣзе отъ него царско
изреченіе, и нека ся пише между Перс-
кы-тѣ и Мидскы-тѣ законы, за да е не-
прѣложно: да не дойде *вече* Астинь прѣдъ
царь Ассуира: и нека даде царь-тъ цар-
ско-то ѝ достоинство на другѫ по добрѫ
20 отъ неѭ. И когато повелѣніе-то, което
ще направи царь-тъ, ся обнародува по
всичко-то му царство, (защото е голѣмо,)
всичкы-тѣ жены [о]ще отдаватъ честь на
мѫжіе-тѣ си, на голѣмъ и на малъкъ.
21 И угодна быде дума-та на царя и на
князове-тѣ: и направи царь-тъ споредъ
22 думѫ-тѫ на Мемукана: И проводи писма
по всичкы-тѣ области на царя, [п]въ вся-
кѫ область споредъ буквы-тѣ ѝ, и въ
всякой народъ споредъ языкъ-тъ му, вся-
кой мѫжъ [р]да е господарь въ домъ-тъ
си, и да говори споредъ языкъ-тъ на
людіе-тѣ си.

ГЛАВА 2.

1 И слѣдъ тѣзи събытія като ся укроти
ярость-та на царь Ассуира, напомни си за
Астинь, [а]и що бѣ направила тя, и какво
2 бѣше ся рѣшило противъ неѭ. И реко-
хѫ царскы-тѣ раби, които му слугувахѫ:
Да ся потърсятъ за царя клады дѣвицы,
3 красны на гледъ: И да опрѣдѣли царь-тъ
настоятели по всичкы-тѣ области на цар-
ство-то си, и да съберѫтъ въ Сусѫ сто-
лицѫ-тѫ всичкы-тѣ млады дѣвицы кра-
сны на гледъ въ женскый-тъ домъ, подъ
рѫкѫ-тѫ на Игая царскый-тъ скопецъ,
стражъ-тъ на жены-тѣ: и да *имъ* ся да-
дѫтъ потрѣбны-тѣ за сглажданіе тѣмъ.
4 И млада-та която бѫде угодна на царя,
да бѫде царица вмѣсто Астинь. И това
нѣщо быде угодно на царя, и направи
така.
5 Имаше въ Сусѫ столицѫ-тѫ единъ че-
ловѣкъ Іудеянинъ, на име Мардохей, сынъ
на Іаира, сынъ на Семея, сынъ на Киса,
6 Веніаминецъ: [б]Който бѣше плѣненъ отъ
Іерусалимъ, съ плѣнницы-тѣ които ся
плѣнихѫ съ Іехоніѭ Іудинъ-тъ царь, кои-
то плѣни Навуходоносоръ Вавилонскый-тъ

ж Виж. Гл. 7; 8. Іез. 23; 41. Амос. 6; 4.
з 2 Цар. 13; 28.
и Гл. 7; 9.
і Іер. 10; 7. Дан. 2; 12. Мат. 2; 1.
к 1 Лѣт. 12; 32.
л Ездр. 7; 14.
м 4 Цар. 25; 19.
н Ефес. 5; 33.
о Ефес. 5; 33. Кол. 3; 18. 1 Пет. 3; 1.
п Гл. 8; 9.
р Ефес. 5; 22, 23, 24. 1 Тим. 2; 12.
а Гл. 1; 19, 20.
б 4 Цар. 24; 14, 15. 2 Лѣт. 36; 10, 20. Іер. 24; 1.

7 царь. И той въспита Адассѫ (която е
Есѳирь,) [в]дъщерѭ-тѫ на стрыкѫ си; защо-
то тя нѣмаше нито бащѫ нито майкѫ:
и момиче-то бѣ прилично и красно на
гледъ; което като умрѣ баща му и майка
му, Мардохей *ѝ* зѣ за своѭ дъщерѭ.
8 И когато ся чу изреченіе-то на царя и
повелѣніе-то му, и когато ся [г]събрахѫ
много момичета въ Сусѫ столицѫ-тѫ,
подъ рѫкѫ-тѫ на Игая, доведе ся и Ес-
ѳирь въ царскый-тъ домъ, подъ рѫкѫ-тѫ
9 на Игая, стражъ-тъ на жены-тѣ. И моми-
че-то быде угодно нему, и намѣри благо-
дать прѣдъ него, та побърза да ѝ даде
потрѣбны-тѣ [д]за сглажданіе-то ѝ, и дѣлъ-
тъ ѝ; даде ѝ още и седмь-тѣ момичета
опрѣдѣлены-тѣ отъ царскый-тъ домъ: и
прѣведе неѭ и момичета-та ѝ въ най до-
10 бро-то мѣсто на женскый-тъ домъ. [е]Ес-
ѳирь не изяви народъ-тъ си, нито родъ-
тъ си; защото Мардохей бѣше ѝ заповѣ-
далъ да не яви.
11 И всякой день ходѣше Мардохей прѣдъ
дворъ-тъ на женскый-тъ домъ, за да ся
научава какъ е Есѳирь, и какво ще ста-
12 не за неѭ. А когато дохождаше врѣме-
то на всякѫ момѫ, за да влѣзе при царь
Ассуира, като стоеше дванадесеть мѣсе-
цы споредъ обыкновенно-то за жены-тѣ,
(защото така ся испълняхѫ дни-тѣ на
сглажданіе-то имъ, шесть мѣсецы *ся ма-
жахѫ* съсъ смирненъ елей, и шесть мѣсе-
цы съ ароматы и съ *другы* женскы сгла-
13 ды:) И така влѣзваше мома-та при царя;
всичко каквото речеше, даваше ѝ ся за
да земе съсъ себе си отъ женскый-тъ
14 домъ въ царскый-тъ домъ. Вечеръ влѣз-
ваше, а заранъ ся вращаше въ вторый-тъ
женскый домъ, подъ рѫкѫ-тѫ на Саас-
газа, царскый-тъ скопецъ, който пазѣше
наложницы-тѣ: не влѣзваше вече при ца-
ря, освѣнъ ако ѭ поискаше царь-тъ, и
ся повыкнуваше именно.
15 А когато пристигнѫ врѣме-то за да
влѣзе при царя Есѳирь [ж]дъщеря-та на
Авихаиля, стрыкѫ-тѫ на Мардохея, коѭ-
то бѣше зѣлъ той за своѭ дъщерѭ, не
поиска друго освѣнъ каквото опрѣдѣли
Игай царскый-тъ скопецъ, стражъ-тъ на
жены-тѣ. И Есѳирь намираше благодать
16 прѣдъ всичкы-тѣ които ѭ гледахѫ. И
заведена бы Есѳирь при царь Ассуира,
въ царскый-тъ му домъ, въ десетый-тъ
мѣсецъ, той е мѣсецъ Тевеѳъ, въ седмо-
17 то лѣто на царуваніе-то му. И възлюби
царь-тъ Есѳирь повече отъ всичкы-тѣ
жены, и намѣри тя благодатъ и милость
прѣдъ него повече отъ всичкы-тѣ дѣви-
цы: и тури царскый вѣнецъ на главѫ-тѫ
ѝ, и направи ѭ царицѫ вмѣсто Астинь.
18 Тогазъ [з]направи царь-тъ голѣмъ пиръ на
всичкы-тѣ си князове и на рабы-тѣ си,
пиръ-тъ на Есѳирь: и направи облегченіе
въ области-тѣ, и даде дарове, споредъ
както бѣ прилично на царя.
19 И когато ся събрахѫ дѣвицы-тѣ вто-
рый пѫть, тогазъ сѣдѣше Мардохей [и]въ
20 царскы-тѣ врата. [і]Есѳирь не яви родъ-
тъ си нито народъ-тъ си, както ѝ запо-
вѣда Мардохей; защото Есѳирь правѣше
по заповѣдь-тѫ на Мардохея, както ко-
гато ся въспитаваше при него.
21 Въ онѣзи дни, като сѣдѣше Мардохей
въ царскы-тѣ врата, двама отъ царскы-
тѣ скопцы, Вихѳанъ и Ѳересъ, отъ тѣзи
които пазѣхѫ входъ-тъ, разгнѣвахѫ ся,
и искахѫ да турятъ рѫкѫ върхъ царь
22 Ассуира. А това нѣщо станѫ извѣстно
на Мардохея, [к]и обади *го* на Есѳирь ца-
рицѫ-тѫ: а Есѳирь обади на царя, въ
23 име-то на Мардохея. И като станѫ ис-
питаніе за това нѣщо, намѣри ся *така*:
за това обѣсени быхѫ и двама-та на дър-
во: и ся [л]писа въ книгѫ-тѫ на лѣтовни-
цы-тѣ прѣдъ царя.

ГЛАВА 3.

1 Слѣдъ това възвеличи царь Ассуиръ Ама-
на сынъ-тъ на Аммидаѳѫ [а]Агагецъ-тъ,
и възвыси го, и тури столъ-тъ му надъ
всичкы-тѣ князове които имаше около си.
2 И всичкы-тѣ царскы раби, [б]които бѣхѫ
въ царскы-тѣ врата, навождахѫ ся и ся
кланяхѫ на Амана; защото така заповѣ-
да царь-тъ за него. Но [в]Мардохей не ся
3 навождаше, и не му ся кланяше. И цар-
скы-тѣ раби, които бѣхѫ въ царскы-тѣ
врата, рекохѫ на Мардохея: [г]Защо прѣ-
стѫпвашь ты заповѣдь-тѫ на царя?
4 И като му думахѫ всякой день, а той
гы не слушаше, обадихѫ на Амана, за
да видятъ да ли ще бѫде твърда работа-
та на Мардохея; защото имъ бѣше явилъ
5 че бѣше Іудеянинъ. И когато видѣ
Аманъ [д]че Мардохей не ся навождаше, и
му ся не кланяше, [е]испълни ся Аманъ
6 съ ярость. И помысли че да тури рѫкѫ
само на Мардохея ниско е; защото му
бѣхѫ явили за народъ-тъ отъ който е
Мардохей: за това [ж]искаше Аманъ да
погуби народъ-тъ Мардохеевъ, всичкы-тѣ
Іудеи които бѣхѫ въ всичко-то царство
на Ассуира.
7 *И* въ първый-тъ мѣсецъ, той е мѣсецъ
Нисанъ, въ дванадесето-то лѣто на царь
Ассуира, [з]хвърлихѫ фуръ (сирѣчь жрѣ-
біе) прѣдъ Амана, изъ день въ день, и

[в] Ст. 15.
[г] Ст. 3.
[д] Ст. 3, 12.
[е] Ст. 20.
[ж] Ст. 7.
[з] Гл. 1; 3.
[и] Ст. 21. Гл. 3; 2.
[і] Ст. 10.
[к] Гл. 6; 2.
[л] Гл. 6; 1.

[а] Числ. 24; 7. 1 Цар. 15; 8.
[б] Гл. 2; 19.
[в] Ст. 5. Псал. 15; 4.
[г] Ст. 2.
[д] Ст. 2. Гл. 5; 9
[е] Дан. 3; 19.
[ж] Псал. 83; 4.
[з] Гл. 9; 24.

изъ мѣсецъ въ мѣсецъ, дори до дванаде-
8 сетый-тъ *мѣсецъ*, той е мѣсецъ Адаръ. И
рече Аманъ на царь Ассуира: Има единъ
народъ распьрснѫтъ и разсѣянъ между
народы-тѣ по всичкы-тѣ области на цар-
ство-то ти: и [и]закони-тѣ имъ различатъ
отъ *законы-тѣ на* всичкы-тѣ народы, и не
пазятъ царскы-тѣ законы: заради това
9 не е прилично на царя да гы тьрпи. Ако
е угодно на царя, нека ся пише да ся
истрѣбятъ: и азъ ще начетѫ десеть ты-
сящы таланта сребро въ рѫцѣ-тѣ на на-
стоятели-тѣ, за да внесѫтъ въ царскы-
10 тѣ съкровища. И [і]извади царь-тъ [к]пьр-
стень-тъ си отъ рѫкѫ-тѫ си и го даде на
Амана сынъ-тъ на Аммедаѳѫ Агагецъ-тъ,
11 непріятель-тъ на Іудеи-тѣ. И рече царь-
тъ на Амана: Дава ти ся сребро-то и тѣ-
зи людіе, да направишь съ тѣхъ както
ти е угодно.
12 И въ тринадесетый-тъ день на пьрвый-
тъ мѣсецъ, [л]повыкнѫхѫ ся царскы-тѣ
писци та ся писа по всичко както запо-
вѣда Аманъ, на царскы-тѣ сатрапы, и на
областницы-тѣ въ всякѫ область, и на
началницы-тѣ на всякой народъ въ всякѫ
область споредъ тѣхны-тѣ буквы, и на вся-
кой народъ [м]споредъ языкъ-тъ му; [н]въ
име-то на царь Ассуира ся писа, и ся за-
13 печата съ царскый-тъ пьрстень. И [о]прово-
дихѫ ся писма чрѣзъ скороходцы по всич-
кы-тѣ царскы области, за да погубятъ, и
да убіѭтъ, и да истрѣбятъ всичкы-тѣ Іу-
деи, млады и стары, дѣца-та и жены-тѣ,
[п]въ единъ день, тринадесетый-тъ на два-
надесетый-тъ мѣсецъ, той е мѣсецъ Адаръ,
14 и [р]да разграбятъ корысти-тѣ имъ. [с]Прѣ-
писъ-тъ на писано-то, чрѣзъ което щѣше
да ся раздаде тая заповѣдь по всякѫ
область, обнародова ся на всичкы-тѣ на-
15 роды, за да сѫ готови за онзи день. Ско-
роходци-тѣ излѣзохѫ, и бързахѫ за цар-
скѫ-тѫ заповѣдь, и повелѣніе-то ся издаде
въ Сусѫ столицѫ-тѫ. А царь-тъ и Аманъ
сѣднѫхѫ да пируватъ: [т]а градъ-тъ Суса
бѣ въ смятеніе.

ГЛАВА 4.

1 А Мардохей като ся научи за всичко
що бѣ станѫло, [а]раздра дрехы-тѣ си, и
облѣче ся въ врѣтище [б]съ пепелъ, и из-
лѣзе въ срѣдъ градъ-тъ, [в]та выкаше съ
2 голѣмо и горко выканіе: И дойде до прѣдъ
царскы-тѣ врата; защото никой *не може-
ше* да влѣзе въ царскы-тѣ врата облѣ-
3 ченъ въ врѣтище. И у всякѫ область,
дѣто стигнѫ тая царска заповѣдь и по-
велѣніе-то му, станѫ между Іудеи-тѣ го-
лѣмо сѣтованіе, постъ, и плачъ, и рыда-
ніе: мнозина имахѫ подъ себе си посла-
но врѣтище и пепелъ.
4 И влѣзнѫхѫ слугыни-тѣ на Есѳирь и
скопци-тѣ ѝ, та ѝ извѣстихѫ *за това.* И
смути ся царица-та много: и проводи дре-
хы за да облѣкѫтъ Мардохея, и да съблѣ-
кѫтъ врѣтище-то му отъ него; но той
5 не пріе. Тогазь повыкнѫ Есѳирь Аѳаха,
отъ скопцы-тѣ на царя, когото бѣ опрѣ-
дѣлилъ той за слугуваніе ней, и заповѣ-
да му за Мардохея, да ся научи що е то-
6 ва, и защо е то. И излѣзе Аѳахъ при Мар-
дохея въ стъгдѫ-тѫ на градъ-тъ, която
7 бѣ прѣдъ царскы-тѣ врата. И обади му
Мардохей всичко що му станѫ, [г]и коли-
чество-то на сребро-то, което Аманъ
обѣща да плати на царско-то съкровище
8 за Іудеи-тѣ, за да гы погуби. И даде му
[д]прѣписъ-тъ отъ писмо-то на повелѣніе-
то, което бѣ издадено въ Сусѫ да гы
погубятъ, за да *го* яви на Есѳирь, и да
ѝ извѣсти, и да ѝ зарѫча да влѣзе при
царя, да му ся помоли, и да направи про-
шеніе нему за народъ-тъ си.
9 И дойде Аѳахъ та извѣсти на Есѳирь
10 думы-тѣ на Мардохея. А Есѳирь говори
на Аѳаха, и даде му заповѣдь къмъ Мар-
11 дохея: Всичкы-тѣ царскы раби, и людіе-
тѣ на царскы-тѣ области знаѭтъ, че кой-
то, мѫжъ или жена, влѣзе при царя не-
выканъ [е]у вѫтрѣшній-тъ дворъ, [ж]единъ
законъ е за него, да ся убива, [з]освѣнь
онзи къмъ когото царь-тъ бы прострѣлъ
златный-тъ скиптръ за да остане живъ:
но азъ не сьмь повыкана да влѣзѫ при
12 царя има тридесеть дни. И извѣстихѫ на
Мардохея думы-тѣ Есѳирины.
13 Тогазь Мардохей зарѫча да отговорятъ
на Есѳирь: Не мысли въ себе си че отъ
всичкы-тѣ Іудеи ты ще ся избавишь въ
14 царскый-тъ домъ. Защото ако прѣмъл-
чишь съвсѣмъ въ това врѣме, ще дойде
отъ другадѣ помощь и спасеніе на Іудеи-
тѣ, но ты и домъ-тъ на отца ти ще погы-
нете: и кой знае да ли не си дошла ты
на царство-то за *таквозь* врѣме каквото
15 е това? Тогазь заповѣда Есѳирь да от-
16 говорятъ на Мардохея: Иди, събери всич-
кы-тѣ Іудеи които ся намѣруватъ съ Су-
сѫ, и постѣте за мене, и не яждте и не
пійте [и]три дни, нощя и деня: и азъ и
слугыни-тѣ ми ще постимъ подобно: и
тогазь ще влѣзѫ при царя, което не е
споредъ законъ-тъ: и [і]ако погынѫ, да
17 погынѫ. И отиде Мардохей, та направи
по всичко що му заповѣда Есѳирь.

и Ездр. 4; 13. Дѣян. 16; 20.
і Быт. 41; 42.
к Гл. 8; 2, 8.
л Гл. 8; 9.
м Гл. 1; 22. 8; 9.
н 3 Цар. 21, 8. Гл. 8; 8, 10.
о Гл. 8; 10.
п Гл. 8; 12 и др.
р Гл. 8; 11.
с Гл. 8; 13, 14.
т Виж. Гл. 8; 15. Прит. 29; 2.

а 2 Цар. 1; 11.
б Іис. Нав. 7; 6. Іез. 27; 30.
в Быт. 27; 34.
г Гл. 3; 9.
д Гл. 3; 14, 15.
е Гл. 5; 1.
ж Дан. 2; 9.
з Гл. 5; 2. 8; 4.
и Виж. Гл. 5; 1.
і Виж. Быт. 43; 14.

ГЛАВА 5.

1 А [а]въ третій-тъ день, Есѳирь ся облѣ-
че въ царскы-тѣ *си* дрехы и застанѫ [б]у
вѫтрѣшній-тъ дворъ на царскѫ-тѫ пала-
тѫ срещѫ домъ-тъ на царя: а царь-тъ
сѣдѣше на царскый-тъ си прѣстолъ, въ
царскый-тъ домъ, срещѫ врата-та на
2 домъ-тъ. И като видѣ царь-тъ че стоеше
въ дворъ-тъ [в]Есѳирь царица-та, намѣри
тя благодать прѣдъ него: и [г]прострѣ
царь-тъ къмъ Есѳирь златный-тъ скиптръ
който държеше въ рѫкѫ-тѫ си: и при-
ближи ся Есѳирь, та ся допрѣ при край-
3 тъ на скиптръ-тъ. И рече ѝ царь-тъ: Що
искашь, царице Есѳирь? и кое е исканіе-
то ти? и [д]до половинѫ-тѫ отъ царство-
4 то ще ти ся даде. И отговори Есѳирь:
Ако е угодно на царя, да дойде царь-тъ
и Аманъ днесь на пиръ-тъ, който приго-
5 твихъ за него. И рече царь-тъ: Повыкай-
те скоро Амана, да направи думѫ-тѫ на
Есѳирь. И дойдохѫ царь-тъ и Аманъ на
пиръ-тъ, който направи Есѳирь.
6 И като піяхѫ вино, [е]рече царь-тъ на
Есѳирь: [ж]Що е прошеніе-то ти? и ще ти
ся даде: и що е исканіе-то ти? и ще бѫ-
7 де, и до половинѫ-тѫ отъ царство-то. То-
газь отговори Есѳирь и рече: Прошеніе-
8 то ми и исканіе-то ми е: Ако сьмь на-
мѣрила благодать прѣдъ царя, и ако е
угодно на царя да испълни прошеніе-то
ми, и да направи исканіе-то ми, нека дой-
де царь-тъ и Аманъ на пиръ-тъ който
ще приготвѭ за тѣхъ, и утрѣ ще напра-
вѭ споредъ слово-то на царя.
9 И излѣзе Аманъ въ тойзи день радо-
стенъ и съ весело сьрдце; но когато ви-
дѣ Аманъ Мардохея при царскы-тѣ вра-
та [з]че не станѫ, нито ся поклати за не-
го, испълни ся Аманъ съ ярость противъ
10 Мардохея. Но [и]Аманъ удържа себе си; и
като влѣзе въ домъ-тъ си, проводи та по-
выка пріятели-тѣ си, и Зересѫ женѫ си,
11 И приказа имъ Аманъ за славѫ-тѫ на бо-
гатство-то си, и [і]за много-то си чада, и
какъ го е възвеличилъ царь-тъ, [к]и какъ
го е възвысилъ надъ князове-тѣ и царскы-
12 тѣ рабы. И рече Аманъ: Даже и царица-
та Есѳирь не покани *другыго* на пиръ-тъ
който направи, но само мене съ царь-тъ:
още и утрѣ сьмь поканенъ при неѭ съ
13 царь-тъ: Но всичко това не мя благодари
додѣ гледамъ Мардохея Іудеянинъ-тъ да
14 сѣди при царскы-тѣ врата. И рече му Зе-
реса жена му и всичкы-тѣ му пріятели:
[л]Да ся приготви едно дьрво высоко пет-
десеть лакти, и утрѣ [м]речи на царя да ся
обѣси Мардохей на него: тогазь иди радо-
стенъ съ царь-тъ на пиръ-тъ. И това нѣщо
быде угодно Аману, и [н]приготви дьрво-то.

ГЛАВА 6.

1 Въ онѫзи нощь сънъ-тъ побѣгнѫ отъ
царя: и заповѣда [а]да донесѫтъ книгѫ-тѫ
на памятописанія-та на лѣтовницы-тѣ: и
2 прочитахѫ ся прѣдъ царя. И намѣри ся
писано, че Мардохей извѣстилъ за Вих-
ѳана и Ѳереса, двама-та отъ царскы-тѣ
скопцы, вратари-тѣ, които бѣхѫ поискали
да турятъ рѫкѫ на царь Ассуира.
3 И рече царь-тъ: Каква честь и досто-
лѣпіе станѫ на Мардохея за това? И ре-
кохѫ царскы-тѣ раби, които му слугу-
вахѫ: Не ся е направило нищо за него.
4 И рече царь-тъ: Кой е въ дворъ-тъ? И
Аманъ бѣше дошелъ [б]у външній-тъ дворъ
на царскый-тъ домъ, [в]за да рече на царя
да обѣси Мардохея на дьрво-то, което бѣ
5 приготвилъ за него. И раби-тѣ на царя
рекохѫ му: Ето, Аманъ стои въ дворъ-тъ.
И рече царь-тъ: Да влѣзе.
6 И като влѣзе Аманъ, рече му царь-тъ:
Що трѣбва да ся направи на тогозь чело-
вѣка за когото царь-тъ бы благоволилъ
да *му* направи честь? А Аманъ помысли
въ сьрдце-то си: Кому *другыму* бы благо-
волилъ царь-тъ да направи честь освѣнь
7 менѣ? И отговори Аманъ на царя: За
человѣкъ-тъ, за когото царь-тъ благово-
8 лява да му направи честь, Да донесѫтъ
царскѫ-тѫ дрехѫ въ коѭто ся царь-тъ
облачи, и [г]конь-тъ на когото царь-тъ
язди, и царскый-тъ вѣнецъ който ся туря
9 на главѫ-тѫ му: И *тая* дреха и конь-тъ
да ся дадѫтъ въ рѫкѫ-тѫ на нѣкого
отъ по голѣмы-тѣ царскы князове, за да
облѣкѫтъ человѣка, когото царь-тъ бла-
говолява да почте: и като го водятъ възс-
сѣднѫлъ на конь-тъ чрѣзъ градскѫ-тѫ
стьгдѫ, [д]да прогласяватъ прѣдъ него: Та-
ка ще бѫде на человѣка, когото царь-тъ
10 благоволи да почте. И рече царь-тъ на
Амана: Скоро, земи дрехѫ-тѫ и конь-тъ,
както си реклъ, и направи така на Мар-
дохея Іудеянинъ-тъ, който сѣди при цар-
скы-тѣ врата: да ся не остави нищо отъ
всичко що си реклъ.
11 И зѣ Аманъ дрехѫ-тѫ и конь-тъ, та
облѣче Мардохея, и го прѣведе яхнѫлъ
прѣзъ градскѫ-тѫ стьгдѫ, и прогласява-
ше прѣдъ него: Така ще бѫде на чело-
вѣка, когото царь-тъ благоволи да почте.
12 И върнѫ ся Мардохей въ царскы-тѣ
врата: а Аманъ [е]отиде скоро въ домъ-тъ

а Виж. Гл. 4; 16.
б Виж. Гл. 4; 11. 6; 4.
в Прит. 21; 1.
г Гл. 4; 11. 8; 4.
д Виж. Мар. 6; 23.
е Гл. 7; 2.
ж Гл. 9; 12.
з Гл. 3; 5.
и Виж. 2 Цар. 13; 22.
і Гл. 9; 7 и дрг.
к Гл. 3; 1.
л Гл. 7; 9.
м Гл. 6; 4.
н Гл. 7; 10.

—

а Гл. 2; 23.
б Виж. Гл. 5; 1.
в Гл. 5; 14.
г 3 Цар. 1; 33.
д Быт. 41; 43.
е 2 Лѣт. 26; 20.

си печаленъ, и [ж]имаше главѫ-тѫ си по-
13 крытѫ. И приказа Аманъ на Зересѫ же-
нѫ си, и на всичкы-тѣ си пріятели, всич-
ко каквото му ся случи. И рекохѫ му
мудры-тѣ му и Зереса жена му: Мардо-
хей, прѣдъ когото си начнѫлъ да испа-
дашь, ако е отъ сѣме-то на Іудеи-тѣ, не
ще му надвіешь, но съвсѣмъ ще паднешь
прѣдъ него.
14 Като говорѣхѫ още съ него, стигнѫхѫ
царскы-тѣ скопци и побързахѫ да заве-
дѫтъ Амана [з]на пиръ-тъ, който бѣ при-
готвила Есѳирь.

ГЛАВА 7.

1 Дойдохѫ прочее царь-тъ и Аманъ да
2 пируватъ съ Есѳирь царицѫ-тѫ. И рече
пакъ царь-тъ на Есѳирь вторый-тъ день
[а]като піяхѫ вино: Що е прошеніе-то ти,
царице Есѳирь? и ще ти ся даде: и що
е исканіе-то ти? ще бѫде и до полови-
3 нѫ-тѫ отъ царство-то. Тогазь отговори
Есѳирь царица-та, и рече: Ако сьмъ на-
мѣрила благодать прѣдъ тебе, царю, и ако
е угодно на царя, животъ-тъ ми да ми ся
даде на прошеніе-то ми, и народъ-тъ ми
4 на исканіе-то ми; Защото смы [б]продаде-
ни, азъ и народъ-тъ ми да бѫдемъ погу-
бени, убити, и истрѣбени. И ако бы да
ся продадехмы *само* като раби и рабы-
ни, прѣмълчала быхъ, ако неприятель-тъ
и да не можаше да допълни щетѫ-тѫ
на царя.
5 Тогазь отговори царь Ассуиръ и рече
на Есѳирь царицѫ-тѫ: Кой е той, и дѣ е
онзи който е дързнѫлъ да направи така?
6 И рече Есѳирь: Противникъ-тъ и непрія-
тель-тъ е тойзи лукавый Аманъ. Тогазь
ся смути Аманъ прѣдъ царь-тъ и цари-
7 цѫ-тѫ. И станѫ царь-тъ отъ винопитіе-
то разгнѣванъ, *и отиде* въ градинѫ-тѫ на
палатѫ-тѫ: а Аманъ станѫ, за да испроси
животъ-тъ си отъ Есѳирь царицѫ-тѫ; за-
щото видѣ че зло-то бѣше рѣшено про-
тивъ него отъ царя.
8 И върнѫ ся царь-тъ отъ градинѫ-тѫ на
палатѫ-тѫ, въ домъ-тъ на винопитіе-то:
а Аманъ бѣ паднѫлъ [в]на постелкѫ-тѫ,
на коіѫто бѣше Есѳирь. И рече царь-тъ:
Още и царицѫ-тѫ ли *иска* да насили
прѣдъ мене, въ домъ-тъ? Слово-то излѣ-
зе изъ уста-та на царя, и [г]покрыхѫ лице-
9 то на Амана. И [д]рече Арвона, единъ отъ
скопцы-тѣ, прѣдъ царя: [е]Ето, и дърво-то
което направи Аманъ за Мардохея, който
бѣ говорилъ добро за царя, стои въ кѫ-
щѫ-тѫ на Амана, петдесеть лакти вы-
соко: И рече царь-тъ: Обѣсѣте го на него.
10 И [ж]обѣсихѫ Амана на дърво-то което бѣ
приготвилъ за Мардохея. И прѣстанѫ
ярость-та на царя.

ГЛАВА 8.

1 Въ онзи день царь Ассуиръ даде на
Есѳирь царицѫ-тѫ домъ-тъ на Амана,
непріятель-тъ на Іудеи-тѣ. И дойде Мар-
дохей прѣдъ царя; защото [а]Есѳирь яви
2 що й бѣше той. И извади царь-тъ [б]пър-
стень-тъ си, който бѣ зѣлъ отъ Амана, и
даде го на Мардохея. И постави Есѳирь
Мардохея надъ домъ-тъ на Амана.
3 И говорй пакъ Есѳирь прѣдъ царя, и
припаднѫ на нозѣ-тѣ му, и моли му ся
съсъ сълзы да унищожи зло-то на Амана
Агагецъ-тъ, и негово-то ухыщреніе което
4 ухытри противъ Іудеи-тѣ. И [в]прострѣ
царь-тъ златный-тъ скиптръ къмъ Ес-
5 ѳирь. Тогазь ся въсправи Есѳирь, заста-
нѫ прѣдъ царя, и рече: Ако е угодно на
царя, и ако сьмъ намѣрила благодать
прѣдъ него, и *ся види* право това нѣщо
на царя, и му сьмъ угодна, нека ся пише
да ся повърнѫтъ писма-та ухыщрены-тѣ
отъ Амана сынъ-тъ на Аммедаѳѫ Ага-
гецъ-тъ, които писа да ся погубятъ Іудеи-
6 тѣ по всичкы-тѣ области на царя; Защо-
то какъ могѫ да търпіѫ да видіѫ зло-то
което ще снамѣри народъ-тъ ми? или
какъ могѫ да търпіѫ [г]да видіѫ погыну-
ваніе-то на родъ-тъ си?
7 Тогазь рече царь Ассуиръ на Есѳирь
царицѫ-тѫ, и на Мардохея Іудеянинъ-тъ:
Ето, [д]дадохъ на Есѳирь домъ-тъ на Ама-
на, и обѣсихѫ него на дърво-то, защото
прострѣ рѫкѫ-тѫ си противъ Іудеи-тѣ.
8 Вы прочее пишѣте за Іудеи-тѣ, както ви
ся види добро, въ име-то на царя, и за-
печатайте съ царскый-тъ пърстень; защо-
то писмо-то което е писано въ име-то на
царя, и запечатано съ царскый-тъ пър-
стень, [е]не ся повраща.
9 И [ж]повыкахѫ ся царскы-тѣ писци въ
онова врѣме въ третій-тъ мѣсецъ, той е
мѣсецъ Сиванъ, въ двадесеть и третій-тъ
неговъ день: и писа ся, по всичко както
заповѣда Мардохей, на Іудеи-тѣ и на са-
трапы-тѣ и областницы-тѣ и началницы-
тѣ на области-тѣ, които бѣхѫ [з]отъ Ин-
діѫ до Еѳіопіѫ, сто и двадесеть и седмь
области, въ всякѫ область [и]споредъ бук-
вы-тѣ й, и на всякой народъ споредъ
языкъ-тъ му, и на Іудеи-тѣ споредъ бук-
вы-тѣ имъ и споредъ языкъ-тъ имъ.
10 И [і]писа въ име-то на царь Ассуира, и

ж 2 Цар. 15; 30. Іер. 14, 3, 4.
з Гл. 5; 8.

—

а Гл. 5; 6.
б Гл. 3; 9. 4; 7.
в Гл. 1; 6.
г Іов. 9; 24.
д Гл. 1; 10.
е Гл. 5; 14. Псал. 7; 16. Прит. 11; 5, 6.
ж Псал. 37; 35, 36. Дан. 6; 24.

—

а Гл. 2; 7.
б Гл. 3; 10.
в Гл. 4; 11. 5; 2.
г Неем. 2; 3. Гл. 7; 4.
д Ст. 1. Прит. 13; 22.
е Виж. Гл. 1; 19. Дан. 6; 8, 12, 15.
ж Гл. 3; 12.
з Гл. 1; 1.
и Гл. 1; 22. 3; 12.
і 3 Цар. 21; 8. Гл. 3; 12, 13.

запечати *го* съ царскый-тъ пьрстень, и
чрѣзъ скороходцы конеяздцы, които яз-
дѣхѫ на бързы коніе *и* мьскы отъ кобы-
11 лы, испроводи писма-та: Чрѣзъ които
царь-тъ допущаше на Іудеи-тѣ, които
бѣхѫ въ всякой градъ, да ся съберѫтъ,
и да станѫтъ за животъ-тъ си, да погу-
бятъ, да убіѭтъ, и да истрѣбятъ всич-
кѫ-тѫ силѫ на людіе-тѣ и на областьт-
тѫ които бы гы нападнѫли, дѣца и же-
ны, и [к]користи-тѣ имъ да разграбятъ,
12 [л]Въ единъ день, по всичкы-тѣ области
на царь Ассуира, въ тринадесетый-тъ
день на дванадесетый-тъ мѣсецъ, той е
мѣсецъ Адаръ.
13 [м]Прѣписъ-тъ на писмо-то, което бѣ за
раздаваніе на заповѣдь-тѫ по всякѫ об-
ласть, обнародова ся на всичкы-тѣ людіе,
за да сѫ Іудеи-тѣ готови въ онзи день,
да си отмьстятъ противъ непріятели-тѣ
14 си. *И* излѣзохѫ скороходци-тѣ, които яз-
дѣхѫ на бързы коніе *и* мьскы, и бързахѫ
понуждавани отъ царскѫ-тѫ заповѣдь. И
повелѣніе-то ся издаде въ Сусѫ столи-
цѫ-тѫ.
15 А Мардохей излѣзе отъ при царя въ
царскы дрехы синьи и бѣлы, и съ голѣмъ
вѣнецъ златенъ, и горнѭ дрехѫ отъ вис-
сонъ и багрѣно: и [н]градъ Суса радоваше ся
16 и ся веселѣше. *И* Іудеи-тѣ имахѫ [о]свѣтъ,
17 и веселіе, и радость, и славѫ. И въ всякѫ
область, и въ всякой градъ, дѣто дойде цар-
ска-та заповѣдь и повелѣніе, Іудеи-тѣ има-
хѫ радость и веселіе, пированіе [п]и добръ
день. И мнозина отъ людіе-тѣ на земіѭ-тѫ
[р]станѫхѫ Іудеи; защото [с]страхъ-тъ отъ
Іудеи-тѣ нападнѫ връзъ тѣхъ.

ГЛАВА 9.

1 А [а]въ дванадесетый-тъ мѣсецъ, той е
мѣсецъ Адаръ, въ тринадесетый-тъ день
на истый-тъ, [б]когато заповѣдь-та на царя
и повелѣніе-то му бѣ близу да ся извър-
ши, въ день-тъ, въ който врагове-тѣ на
Іудеи-тѣ ся надѣехѫ да гы обладаіѭтъ,
(но ся обърнѫ на противъ, защото [в]Іу-
деи-тѣ обладахѫ онѣзи които гы ненави-
2 дѣхѫ,) [г]Събрахѫ ся Іудеи-тѣ въ градове-
тѣ си, по всичкы-тѣ области на царь Ас-
суира, за да турятъ рѫкѫ [д]на тѣзи кои-
то искахѫ зло-то имъ: и никой не може
да имъ ся съпротиви, защото [е]страхъ-тъ
3 имъ нападнѫ връзъ всичкы-тѣ людіе. И
всичкы-тѣ началници на области-тѣ, и
сатрапи-тѣ, и областници-тѣ, и царскы-тѣ
настоятели, помагахѫ на Іудеи-тѣ; защо-
то страхъ-тъ на Мардохея нападнѫ връзъ
тѣхъ. Понеже Мардохей бѣ голѣмъ въ
4 царскый-тъ домъ, и слухъ-тъ му ся раз-
даде по всичкы-тѣ области; Защото че-
ловѣкъ-тъ Мардохей [ж]напрѣдуваше и ся
увеличаваше.
5 И поразихѫ Іудеи-тѣ всичкы-тѣ си не-
пріятели, съ ударъ на мечъ, и убіеніе, и
погыбель, и направихѫ както искахѫ на
6 онѣзи които гы мразяхѫ. И въ Сусѫ
столицѫ-тѫ убихѫ Іудеи-тѣ и погубихѫ
7 петстотинъ мѫжіе. И Фарсандаѳѫ, и Дал-
8 фона, и Аспаѳѫ, И Пораѳѫ, и Адаліѫ, и
9 Аридаѳѫ, И Фармастѫ, и Арисая, и Ари-
10 дая, и Ваезаѳѫ, [з]Десеть-тѣ сынове на
Амана Аммедаѳаевъ-тъ сынъ, непріятель-
тъ на Іудеи-тѣ, убихѫ; [и]връзъ користи
обаче не турихѫ рѫкѫ.
11 Въ онзи день, число-то на убиты-тѣ въ
Сусѫ столицѫ-тѫ ся донесе прѣдъ царя.
12 И рече царь-тъ на Есѳирь царицѫ-тѫ:
Въ Сусѫ столицѫ-тѫ убихѫ Іудеи-тѣ и
погубихѫ петстотинъ мѫжіе, и десеть-тѣ
Амановы сынове: какво ли сѫ направили
въ другы-тѣ царскы области? Сега [і]що
е прошеніе-то ти? и ще ти ся даде: и що
13 е още исканіе-то ти? и ще бѫде. И рече
Есѳирь: Ако е угодно на царя, да ся даде
на Іудеи-тѣ които сѫ въ Сусѫ, да на-
правятъ и утрѣ [к]споредъ днешно-то по-
велѣніе, и [л]да обѣсятъ на дърво десеть-
14 тѣ Амановы сынове. И заповѣда царь-тъ
да бѫде така, и издаде ся повелѣніе въ
Сусѫ, та обѣсихѫ десеть-тѣ Амановы
15 сынове. И [м]събрахѫ ся Іудеи-тѣ, които
бѣхѫ въ Сусѫ още и въ четыринадесе-
тый-тъ день на мѣсецъ Адаръ, та убихѫ
триста мѫжіе въ Сусѫ; [н]връзъ користи
обаче не турихѫ рѫкѫ.
16 А другы-тѣ Іудеи които бѣхѫ по обла-
сти-тѣ на царя, [о]събрахѫ ся та стояхѫ
за животъ-тъ си, и намѣрихѫ упокоеніе
отъ непріятели-тѣ си, и убихѫ отъ тѣзи
които гы мразяхѫ седмдесеть и петь ты-
сящы, [п]връзъ користи обаче не турихѫ
17 рѫкѫ, Въ тринадесетый-тъ день на мѣ-
сецъ Адаръ; а въ четыринадесетый-тъ
день на истый-тъ ся упокоихѫ, и напра-
18 вихѫ въ тойзи день пиръ и веселіе. Но
Іудеи-тѣ които бѣхѫ въ Сусѫ събрахѫ
ся [р]въ тринадесетый-тъ и въ четырина-
десетый-тъ на истый-тъ; а въ петнадесе-
тый-тъ ся упокоихѫ, и направихѫ въ
19 тойзи день пиръ и веселіе. За това Іу-
деи-тѣ селачи-тѣ, които живѣехѫ въ не-
оградены-тѣ градове, правѣхѫ четырина-
десетый-тъ день на мѣсецъ Адаръ [с]*день*

[к] Виж. Гл. 9; 10, 15, 16.
[л] Гл. 3; 13. 9; 1.
[м] Гл. 3; 14, 15.
[н] Виж. Гл. 3; 15. Прит. 29; 2.
[о] Псал. 97; 11.
[п] 1 Цар. 25; 8. Гл. 9; 19, 22.
[р] Псал. 18; 43.
[с] Быт. 35; 5. Исх. 15; 16. Втор. 2; 25. 11; 25. Гл. 9; 2.

—

[а] Гл. 8; 12.
[б] Гл. 3; 13.
[в] 2 Цар. 22; 41.
[г] Гл. 8; 11.
[д] Псал. 71; 13, 24.
[е] Гл. 8; 17.
[ж] 2 Цар. 3; 1. 1 Лѣт. 11; 9. Прит. 4; 18.
[з] Гл. 5; 11. Іов. 18; 19. 27; 13, 14, 15. Псал. 21; 10.
[и] Виж. Гл. 8; 11.
[і] Гл. 5; 6. 7; 2.
[к] Гл. 8; 11.
[л] 2 Цар. 21; 6, 9.
[м] Ст. 2. Гл. 8; 11.
[н] Ст. 10.
[о] Ст. 2. Гл. 8; 11.
[п] Виж. Гл. 8; 11.
[р] Ст. 11, 15.
[с] Втор. 16; 11, 14.

на веселіе и на пиръ, и [т] день добръ, [у] и
проваждахѫ си дѣлове едни на другы.
20 И писа Мардохей тѣзи събытія, и проводи писма на всичкы - тѣ Іудеи които
бѣхѫ по всичкы-тѣ области на царь Ассуира, на ближни - тѣ и на далечны - тѣ,
21 Като имъ опрѣдѣляваше да пазятъ четы-
ринадесетый-тъ день на мѣсецъ Адаръ, и
петнадесетый - тъ на истый - тъ, всякѫ го-
22 динѫ, Като дни въ които Іудеи - тѣ ся
упокоихѫ отъ непріятели-тѣ си, и мѣсецъ
въ който [ф] скърбь - та имъ ся обърнѫ въ
радость, и плачъ-тъ въ добръ день: та
да гы правятъ дни на пиръ и на веселіе,
и [х] да си проваждатъ дѣлове едни на
23 другы, и дарове на сиромасы-тѣ. И пріе-
хѫ Іудеи - тѣ онова което начнѫхѫ да
правятъ, и онова което имъ писа Мардо-
24 хей; Защото Аманъ сынъ-тъ на Аммеда-
ѳѫ Агагецъ - тъ, врагъ - тъ на всичкы - тѣ
Іудеи, [ц] ухытри противъ Іудеи - тѣ да гы
погуби и хвьрли фуръ, (сирѣчь жрѣбіе,)
25 да гы погуби, и да гы истрѣби: [ч] Когато
обаче дойде тя *(Есѳирь)* прѣдъ царя, за-
повѣда чрѣзъ писма, [ш] да ся върне на
главѫ-тѫ му зло-то му ухыщреніе, което
ухытри противъ Іудеи - тѣ, и обѣсихѫ на
26 дърво - то него и сынове - тѣ му. За това
наименовахѫ тѣзи дни Фуримъ, отъ име-
то фуръ. Поради това за всичкы-тѣ думы
[щ] на това писмо, и за онова което видѣ-
хѫ въ това събытіе, и което ся случи на
27 тѣхъ, Іудеи-тѣ направихѫ уставъ, и пріе-
хѫ на себе си и на потомство - то си, и
[ъ] на всичкы що ся приложихѫ тѣмъ, да
не прѣстанѫтъ никога отъ да пазятъ
тѣзи два дена, споредъ писано-то за тѣхъ,
и споредъ врѣме - то имъ всякѫ годинѫ.
28 И тѣзи дни да ся поменуватъ и да ся
пазятъ въ всякой вѣкъ, и въ всякой родъ,
въ всякѫ область, и въ всякой градъ: и
тѣзи дни Фуримъ да ся не отнемѫтъ отъ
срѣдъ Іудеи-тѣ, и да не прѣстане поменъ-
тъ имъ отъ потомство-то имъ.
29 Тогазь Есѳирь царица - та [ы] дъщеря - та
на Авихаила, и Мардохей Іудеянинъ - тъ,
писахѫ вторый пѫть съсъ всичко-то пъл-
новластіе, [ь] за да утвърдятъ написано - то
30 за Фуримъ-тъ. И проводи писма на всич-
кы - тѣ Іудеи, [ѣ] въ сто - тѣ и двадесеть и
седмь области на Ассуирово - то царство,
31 *съ* мирны и истинны думы, За да утвърди
тѣзи дни Фуримъ въ врѣмена-та имъ,
както имъ опрѣдѣлихѫ Мардохей Іудея-
нинъ - тъ и Есѳирь царица - та, и както
опрѣдѣлихѫ, за себе си и за потомство-то
си, дѣло - то [ю] на посты - тѣ и на выкъ - тъ
32 имъ. И съ повелѣніе-то на Есѳирь под-
твьрди ся това дѣло на Фуримъ - тъ: и
писа ся въ книгѫ.

ГЛАВА 10.

1 И тури царь Ассуиръ данъкъ на земѭ-
2 тѫ, [а] и на морскы-тѣ острове. А всичкы-
тѣ дѣянія на силѫ-тѫ му и крѣпость-тѫ
му, и описаніе-то на величіе - то на Мар-
дохея, [б] на което го царь - тъ възведе, не
сѫ ли писаны въ книгѫ - тѫ на лѣтовни-
цы-тѣ на Перссскы-тѣ и Мидскы-тѣ царіе?
3 Защото Мардохей Іудеянинъ - тъ *станѫ*
[в] вторый слѣдъ царь Ассуира, и голѣмъ
между Іудеи-тѣ, и благопріятенъ на мно-
жество - то отъ братія - та си, [г] и търсѣше
добро - то на народъ - тъ си, и говорѣше
миръ за всичко-то си сѣме.

ІОВЪ.

ГЛАВА 1.

1 Имаше единъ человѣкъ въ *Узскѫ-тѫ
земѭ, име-то му [а] Іовъ: и той человѣкъ
бѣ [б] непороченъ и правъ, и [в] бояше ся отъ
2 Бога, и отдалечаваше ся отъ зло - то. И
родихѫ му ся седмь сынове и три дъще-
3 ри. И добытъкъ-тъ му бѣше седмь тыся-
щи овцы, и три тысящи камилы, и пет-
стотинъ супруга волове, и петстотинъ
ослицы, и голѣмо множество слугы: и
той человѣкъ бѣ най голѣмъ отъ всич-
кы-тѣ жители на истокъ.
4 И сынове - тѣ му ходѣхѫ та правѣхѫ
пирове по кѫщя-та си, всякой на день-тъ
си, и проваждахѫ та повыквахѫ три - тѣ

[т] Гл. 8; 17.
[у] Ст. 22. Неем. 8; 10, 12.
[ф] Псал. 30; 11.
[х] Ст. 19. Неем. 8; 10.
[ц] Гл. 3; 6. 7.
[ч] Ст. 13; 14. Гл. 7; 5 и друг. 8; 3 и друг.
[ш] Гл. 7; 10. Псал. 7; 16.
[щ] Ст. 20.
[ъ] Гл. 8; 17. Иса. 56; 3, 6. Зах. 2; 11.
[ы] Гл. 2; 15.
[ь] Виж. Гл. 8; 10. Ст. 20.
[ѣ] Гл. 1; 1.
[ю] Гл. 4; 3, 16.

—

[а] Быт. 10; 5. Псал. 72; 10. Иса. 24; 15.
[б] Гл. 8; 15; 9; 4.
[в] Быт. 41; 40. 2 Лѣт. 28; 7.
[г] Неем. 2; 10. Псал. 122; 8, 9.

—

* *Или* Авситисъ. Виж. Быт. 22; 20, 21.
[а] Іез. 14; 14. Іак. 5; 11.
[б] Быт. 6; 9. 17; 1. Гл. 2; 3.
[в] Прит. 8; 13. 16; 6.

си сестры за да ядѫтъ и да піѭтъ съ
5 тѣхъ. И когато ся свършувахѫ дни-тѣ на
пированіе-то, проваждаше Іовъ та гы
освящаваше, и, като ставаше зарань, [г]при-
носяше всесъжженія по число-то на всич-
кы тѣхъ; защото думаше Іовъ: Да не бы
синове-тѣ ми, да сѫ съгрѣшили, и сѫ
[д]похулили Бога въ сърдце-то си. Така
правѣше Іовъ вынѫгы.
6 [е]И единъ день [ж]дойдохѫ Божіи-тѣ сы-
нове да прѣдстанѫтъ прѣдъ Господа, и
7 между тѣхъ дойде и Сатана: И рече Го-
сподь на Сатанѫ: [з]Отъ дѣ идешь? И Са-
тана отговори Господу, и рече: Отъ да
обыкалямъ земьѭ-тѫ и да ходѭ на самъ
8 на тамъ по неѭ. И рече Господь на Са-
танѫ: [и]Турилъ ли си вниманіе на рабъ-
тъ ми Іова, че нѣма подобенъ нему на
земьѭ-тѫ, [і]человѣкъ непороченъ и правъ,
който ся бои отъ Бога, и който ся отда-
9 лечава отъ зло-то? И отговори Сатана
Господу, и рече: Да ли напразно ся бои
10 Іовъ отъ Бога? [к]Не си ли оградилъ ты
него, и кѫщѫ-тѫ му, и всичко каквото
има? благословилъ си [л]дѣла-та на рѫцѣ-
тѣ му, и умножи ся добытъкъ-тъ му на
11 земьѭ-тѫ, Но [м]сега простри рѫкѫ, и до-
качи всичко каквото има: [н]не ще ли тя
12 похули въ лице? И рече Господь на Са-
танѫ: Ето въ рѫкѫ-тѫ ти е всичко ка-
квото има; само на него да не туришь
рѫкѫ. И излѣзе Сатана отъ при Господа.
13 И единъ день [о]сынове-тѣ му и дъщери-
тѣ му ядѣхѫ и піяхѫ вино въ домъ-тъ
14 на най старый-тъ си братъ, И дойде вѣ-
ститель при Іова та рече: Волове-тѣ орѣ-
15 хѫ, и ослицы-тѣ пасѣхѫ при тѣхъ. И на-
паднѫхѫ Савци-тѣ та гы откарахѫ: и
рабы-тѣ поразихѫ съ остро-то на ножъ-
тъ: и само азъ ся отървахъ да ти обадѭ.
16 Като още говорѣше той, дойде и другъ,
та рече: Огнь Божій паднѫ отъ небеса,
та изгори овцы-тѣ и рабы-тѣ, и поияде гы;
и отървахъ ся само азъ да ти обадѭ:
17 Тойзи като говорѣше още, дойде и другъ,
та рече: Халдеи-тѣ направихѫ три четы
и ся устремихѫ върхъ камилы-тѣ, и гы
откарахѫ; и рабы-тѣ поразихѫ съ остро-
то на ножъ-тъ; и отървахъ ся само азъ
18 да ти обадѭ. Тойзи като говорѣше още,
дойде и другъ, та рече: [п]Сынове-тѣ ти и
дъщери-тѣ ти ядѣхѫ, и піяхѫ вино, въ
19 домъ-тъ на най старый-тъ си братъ: И
ето, дойде голѣмъ вѣтръ изъ отъ тамъ
пустынѭ-тѫ, та удари четыри-тѣ ѫгла
на домъ-тъ, и паднѫ върхъ дѣца-та, и
умрѣхѫ; и отървахъ ся само азъ да ти
обадѭ.
20 Тогазь станѫ Іовъ [р]раздра дрехѫ-тѫ
си, и остриже главѫ-тѫ си, и [с]паднѫ на
21 земьѭ-тѫ, та ся поклони, И рече: [т]Голъ
излѣзохъ изъ утробѫ-тѫ на майкѫ си,
голъ ще и да ся върнѫ тамъ: [у]Господь
даде, [ф]Господь отнѣ: [х]Да бѫде име-то
22 Господне благословено. [ц]Въ всичко това
Іовъ не съгрѣши, и не даде безуміе Богу.

ГЛАВА 2.

1 И [а]пакъ единъ день, дойдохѫ Божіи-
тѣ сынове за да прѣдстанѫтъ прѣдъ Го-
спода, и между тѣхъ дойде и Сатана, да
2 прѣдстане прѣдъ Господа. И рече Господь
[б]на Сатанѫ: Отъ дѣ идешь? И Сатана
отговори Господу, и рече: Отъ да обы-
калямъ земьѭ-тѫ, и да ходѭ на самъ на
3 тамъ по неѭ. И рече Господь на Сатанѫ:
Турилъ ли си вниманіе на рабъ-тъ ми Іо-
ва, че нѣма подобенъ нему на земьѭ-тѫ,
[в]человѣкъ непороченъ и правъ, който ся
бои отъ Бога, и ся отдалечава отъ зло-
то? и [г]още държи незлобіе-то си, ако и
да мя подстори ты противъ него, [д]за да
4 го погубѭ безъ причинѫ. И отговори
Сатана Господу, и рече: Кожѫ за кожѫ
и все що има человѣкъ ще даде за жи-
5 вота си. Но [е]сега простри рѫкѫ-тѫ си,
та ся прикосни до [ж]кости-тѣ му и до
плъть-тѫ му: да ли не ще тя похули въ
6 лице? И [з]рече Господь на Сатанѫ: Ето
той е въ рѫкѫ-тѫ ти: само животъ-тъ
му упази.
7 Тогазь излѣзе Сатана отъ при Господа,
та порази Іова съ лошъ струпей, [и]отъ
плесны-тѣ на нозѣ-тѣ му до върхъ-тъ му.
8 И зѣ си чрѣпъ, за да ся чеше съ него;
[і]и сѣдѣше въ пепелъ.
9 Тогазь му рече жена му: [к]Още ли дър-
жишь [л]незлобіе-то си? Похули Бога, и
10 умри. А той ѝ рече: Ты говоришь както
говори една отъ безумны-тѣ жены. [м]До-
бро-то ли *само* ще пріемемъ отъ Бога,
зло-то да не пріемемъ ли? [н]Въ всичко
това [о]не съгрѣши Іовъ съ устны-тѣ си.
11 А [п]като чухѫ трима-та пріятели на
Іова всичко това зло което бѣ нападнѫ-
ло върхъ него, дойдохѫ всякой отъ мѣ-
сто-то си: Елифазъ [р]Θеманецъ-тъ, и Вал-
дадъ [с]Шуахецъ-тъ, и Софаръ Наамаθецъ-
тъ; защото ся бѣхѫ съгласили да дой-

[г] Быт. 8; 20. Гл. 42; 8.
[д] 3 Цар. 21; 10, 13.
[е] Гл. 2; 1.
[ж] 3 Цар. 22; 19. Гл. 38; 7.
[з] Гл. 2; 2. Мат. 12; 43; 1 Пет. 5; 8.
[и] Гл. 2; 3.
[і] Ст. 1.
[к] Псал. 34; 7. Иса. 5; 2.
[л] Псал. 128; 1, 2. Прит. 10; 22.
[м] Гл. 2; 5. 19; 21.
[н] Иса. 8; 21. Мал. 3; 13, 14.
[о] Еккл. 9; 12.
[п] Ст. 4, 13.
[р] Быт. 37; 29. Ездр. 9; 3.
[с] 1 Пет. 5; 6.
[т] Псал. 49; 17. Еккл. 5; 15. 1 Тим. 6; 7.
[у] Еккл. 5; 19. Іак. 1; 17.
[ф] Мат. 20; 15.
[х] Ефес. 5; 20. 1 Сол. 5; 18.
[ц] Гл. 2; 10.

—

[а] Гл. 1; 6.
[б] Гл. 1; 7.
[в] Гл. 1; 1, 8.
[г] Гл. 27; 5, 6.
[д] Гл. 9; 17.
[е] Гл. 1; 11.
[ж] Гл. 19; 20.
[з] Гл. 1; 12.
[и] Иса. 1; 6.
[і] 2 Цар. 13; 19. Гл. 42; 6. Іез. 27; 30. Мат. 11; 21.
[к] Гл. 21; 15.
[л] Ст. 3.
[м] Гл. 1; 21. Рим. 12; 12. Іак. 5; 10, 11.
[н] Гл. 1; 22.
[о] Псал. 39; 1.
[п] Прит. 17; 17.
[р] Быт. 36; 11. Іер. 49; 7.
[с] Быт. 25; 2.

дѫтъ наедно [т]да го съжалятъ и да го
12 утѣшатъ. И като подигнѫхѫ очи-тѣ си
отъ далечь и го не познахѫ, възвисихѫ
гласъ та плакахѫ; и раздра всякой дре-
хѫ-тѫ си, и [у]хвърлихѫ пьрсть на главы-
13 тѣ си къмъ небе-то. И сѣдѣхѫ съ него на
пьрсть-тѫ [ф]седмь дни и седмь нощи, и
никой не говори думѫ нему, защото виж-
дахѫ че болка-та *му* бѣше много голѣма.

ГЛАВА 3.

1 Слѣдъ това отвори Іовъ уста-та си, та
2 проклѣ день-тъ си. И говори Іовъ и рече:
3 Да [а]погыне день-тъ въ който ся родихъ,
И нощь-та въ *коѭто* рекохѫ: Роди ся
мѫжко.
4 Да бѫде тьмнина онзи день:
Богъ да го не потърси отъ горѣ,
И да не изгрѣе на него видѣлина.
5 Тьмнина и [б]смъртна сѣнка да го обла-
даіѭтъ:
Мракъ да сѣди на него:
Мрачность-та на день-тъ да го направи
ужасенъ.
6 Тьмнина да обладае онѫзи нощь:
Да ся не събере съ дни-тѣ на годинѫ-тѫ:
Да не влѣзе въ число-то на мѣсецы-тѣ.
7 Ето, пуста да остане оная нощь:
Гласъ радостенъ да не дойде върху неіѫ.
8 Да іѫ прокьлнѫтъ тѣзи които кьлнѫтъ
дни-тѣ,
Тѣзи които сѫ [в]готови да дигнѫтъ Ле-
віаѳана.
9 Да помрачеіѭтъ звѣзды-тѣ на вечеръ-тъ й:
Да чака видѣло, и да нѣма:
И да не види първы-тѣ лучы на зорѫ-тѫ:
10 Защото не затвори двери-тѣ на *майчинѫ-
тѫ* ми утробѫ,
И *не* скры скърбь-тѫ отъ очи-тѣ ми.
11 [г]Защо не умрѣхъ отъ рожденіе-то?
И не издъхнѫхъ щомъ излѣзохъ изъ
утробѫ-тѫ?
12 [д]Защо мя пріехѫ колѣнѣ-тѣ?
Или защо съсци-тѣ, за да ссучѫ?
13 Защото сега щѣхъ да лѣжѫ и да почи-
вамъ; щѣхъ да спіѭ;
Тогазь щѣхъ да сьмь въ упокоеніе,
14 Наедно съ царіе и съвѣтницы земны,
[е]Които си градятъ запустѣнія;
15 Или съ князове които имахѫ злато,
Които бѣхѫ напълнили домове-тѣ си съсъ
сребро:
16 Или [ж]като изъвргъ, скрытъ, не щѣше да
мя има,
Както младенци които видѣло не сѫ ви-
дѣли.
17 Тамъ нечестиви-тѣ прѣставатъ да смуща-
ватъ,
И тамъ утрудени-тѣ ся упокояватъ.
18 Наедно ся упокояватъ и плѣнени-тѣ:
[з]Не чуіѭтъ гласъ насилническъ.
19 Тамъ сѫ малъкъ и голѣмъ:
И рабъ-тъ е свободенъ отъ господаря си.
20 [и]Защо ся даде видѣло на злощастный-тъ,
И животъ [і]на огорченый-тъ въ душѫ-тѫ,
21 Които [к]желаіѭтъ смьрть-тѫ, и нѣма іѫ,
Ако и да ископаіѭтъ за неіѫ [л]повече отъ
колкото за скрыты съкровища,
22 Които ся много радуватъ, и веселятъ,
Когато намѣрятъ гробъ-тъ?
23 *Защо ся е дало видѣло* на человѣка, ко-
муто пѫть-тъ е скрытъ,
И [м]когото Богъ е затворилъ?
24 Защото прѣди ястіе-то ми дохожда сте-
наніе-то ми,
И рыканія-та ми ся изливатъ като вода.
25 Защото онова отъ което ся боехъ, случи
ми ся,
И онова отъ което треперяхъ дойде връзъ
мене.
26 Нѣмамъ миръ, нито упокоеніе, нито ти-
шинѫ;
И смущеніе *мя* нападнѫ.

ГЛАВА 4.

1 Тогазь Елифазъ Ѳеманецъ-тъ отговори,
и рече:
2 Ако наченемъ да ти говоримъ, ще ти
дотегне ли?
Но кой може ся удържа да не говори?
3 Ето, ты си научилъ мнозина,
И [а]немощны рѫцѣ си укрѣпилъ.
4 Твои-тѣ думы сѫ заячили онѣзи които ся
колебаяхѫ,
И [б]колѣна ослабнѫли си укрѣпилъ.
5 А сега дойде *това* на тебе и ти е дотегнѫло:
Докача тя, и смутилъ си ся.
6 [в]Страхъ-тъ ти не е ли [г]твое-то дързно-
веніе,
И правость-та на пѫтища-та ти твоя-та
надежда?
7 Я си напомни: [д]кой неповиненъ е погы-
нѫлъ?
И дѣ сѫ были истрѣбени прави-тѣ?
8 Както сьмь азъ видѣлъ, [е]които орѫтъ
беззаконіе,
И сѣіѭтъ нечестіе, тѣхъ и жьнѫтъ.
9 Истрѣбуватъ ся отъ духаніе-то на Бога,
И отъ дыханіе-то на ноздры-тѣ му погы-
нуватъ.
10 Рыканіе-то на львъ-тъ, и гласъ-тъ на ры-
катель львъ *угаснѫхѫ*,

т Гх. 42; 11. Рим. 12; 15.
у Неем. 9; 1. Плач. 2; 10. Іез. 27; 30.
ф Быт. 50; 10.

—

а Гх. 10; 18, 19. Іер. 15; 10. 20; 14.
б Гх. 10; 21, 22. 16; 16. 28; 3. Псал. 23; 4. 44; 19. 107; 10, 14. Іер. 13; 16. Амос. 5; 8.
в Іер. 9; 17, 18.
г Гх. 10; 18.
д Быт. 30; 3. Иса. 66; 12.
е Гх. 15; 28.
ж Псал. 58; 8.
з Гх. 39; 7.
и Іер. 20; 18.
і 1 Цар. 1; 10. 4 Цар. 4; 27. Прит. 31; 6.
к Откр. 9; 6.
л Прит. 2; 4.
м Гх. 19; 8. Плач. 3; 7.

—

а Иса. 35; 3.
б Иса. 35; 3.
в Гх. 1; 1.
г Прит. 3; 26.
д Псал. 37; 25.
е Псал. 7; 14. Прит. 22; 8. Осія. 10; 13. Гал. 6; 7, 8.

И [ж]зѫби-тѣ на малкы-тѣ львове ся ис-
къртихѫ.
11 [з]Львъ-тъ погынува отъ нѣманіе на ловъ,
И на львицѫ-тѫ щеня-та ся распър-
снуватъ.
12 И скрышно дойде върху ми дума,
И ухо-то ми дозѣ едно шъпнаніе отъ неѭ.
13 [и]Всрѣдъ мысли-тѣ отъ нощны-тѣ видѣнія,
Когато дълбокъ сънъ пада върхъ чело-
вѣцы-тѣ,
14 Ужасъ мя хванѫ, и [і]трепетъ,
И растресе всичкы-тѣ ми кости.
15 И духъ прѣминѫ отъ прѣдѣ ми,
Косми-тѣ на тѣло-то ми настърхнѫхѫ.
16 Застанѫ, но азъ не познахъ образъ-тъ му:
Зракъ *ся яви* прѣдъ очи-тѣ ми:
Въ мълчаніе-то чухъ гласъ *който рече:*
17 Ще бѫде ли [к]смъртный-тъ по праведенъ
отъ Бога?
Ще бѫде ли человѣкъ по чисть отъ Съ-
здателя си?
18 Ето, той [л]не ся увѣрява на рабы-тѣ си,
И въ ангелы-тѣ си гледа недостатъкъ:
19 [м]Колко повече *въ* [н]онѣзи които живѣѭтъ
въ кѫщы отъ калъ,
На които основаніе-то е въ пърсть-тѫ,
И смазватъ ся по скоро отъ молецъ-тъ?
20 [о]Отъ зарань до вечеръ съсыпуватъ ся:
Безъ да усѣти нѣкой, губятъ ся за всякога.
21 [п]Величество-то имъ което е въ тѣхъ не
прѣхожда ли?
[р]Умиратъ не въ мудрость.

ГЛАВА 5.

1 Повыкни сега, има ли нѣкой да ти от-
говори?
И къмъ кого отъ святы-тѣ ще погледнешь?
2 Наистинѫ гнѣвъ-тъ убива безумный-тъ,
И ревнованіе-то умъртвява глупавый-тъ.
3 Азъ [а]видѣхъ безумный-тъ като ся вкоре-
няваше:
Но абіе проклѣхъ кѫщѫ-тѫ му.
4 [б]Сынове-тѣ му сѫ далечь отъ безопасность,
И смазватъ гы по сѫдовища-та,
И [в]нѣма кой да гы отърве:
5 На които жетвѫ-тѫ изяда гладный-тъ,
И граби іѫ прѣзъ търніе-тѣ,
И [г]имотъ-тъ имъ поглъща грабитель-тъ.
6 Защото не излази скърбь-та отъ пърсть-тѫ,
Нито печаль-та изникнува изъ земіѭ-тѫ:
7 Но [д]человѣкъ ся ражда за печаль,
И искры-тѣ да хвъркатъ высоко.

8 Но азъ Бога ще потърсіѭ,
И дѣло-то си ще възложѫ на Бога:
9 [е]Който прави неизслѣдимы величія,
И чудеса бесчисленны:
10 [ж]Който дава дъждь по лице-то на зе-
міѭ-тѫ,
И проважда воды по нивя-та:
11 [з]Който възвышава смиренны-тѣ,
И въздига въ безопасность нажалены-тѣ:
12 [и]Който распилява намѣренія-та на хы-
тры-тѣ,
И не могѫтъ рѫцѣ-тѣ имъ да извършатъ
прѣдпріятіе-то *си;*
13 [і]Който хваща мудры-тѣ въ пронырство-
то имъ:
И съвѣтъ-тъ на лъстивы-тѣ ся низвъргава.
14 [к]Деня посрѣщатъ тъмнинѫ,
И по пладне пипатъ както нощя.
15 Но [л]избавя сиромахъ-тъ отъ мечъ,
Отъ уста-та имъ, и отъ рѫкѫ-тѫ на сил-
ный-тъ.
16 И [м]сиромахъ-тъ има надеждѫ,
А уста-та на беззаконіе-то ся затулятъ.
17 Ето [н]блаженъ е онзи человѣкъ когото
обличава Богъ:
За то не прѣзирай наказаніе-то на Все-
силнаго;
18 Защото [о]той наранява, и обвързува;
Поразява, и рѫцѣ-тѣ му исцѣляватъ.
19 [п]Въ шесть скърби ще тя освободи,
И [р]въ седмѫ-тѫ нѣма да тя досѣгне зло.
20 [с]Въ гладъ ще тя избави отъ смърть,
И въ брань отъ рѫкѫ на мечъ.
21 [т]Отъ бичъ на языкъ ще бѫдешь упазенъ:
И не ще ся уплашишь отъ погыбель ко-
гато дойде.
22 На погыбель-тѫ и на гладъ-тъ ще ся
присмивашь;
И [у]не ще ся уплашишь отъ земны-тѣ
звѣрове.
23 [ф]Защото ще имашь споборство съ каме-
ніе-тѣ на поле-то:
И диви-тѣ звѣрове ще мируватъ съ тебе.
24 И ще познаешь че шатъръ-тъ ти е въ миръ,
И ще посѣтишь жилище-то си, и не ще
намѣришь нищо оскудно.
25 И ще познаешь [х]че е много твое-то сѣме,
И потомци-тѣ ти [ц]както трѣва-та на зе-
міѭ-тѫ.
26 Ще [ч]идешь въ дълбокѫ старость въ
гробъ-тъ,
Както ся скупува копенъ отъ жито въ
врѣме-то си.

[ж] Псал. 58; 6.
[з] Псал. 34; 10.
[и] Гл. 33; 15.
[і] Авв. 3; 16.
[к] Гл. 9; 2.
[л] Гл. 15; 15. 25; 5. 2 Пет. 2; 4.
[м] Гл. 15; 16.
[н] 2 Кор. 4; 7. 5; 1.
[о] Псал. 90; 5, 6.
[п] Псал. 39; 11. 49; 14.
[р] Гл. 36; 12.

[а] Псал. 37; 35, 36. Іер. 12; 2, 3.
[б] Псал. 119; 155. 127; 5.
[в] Псал. 109; 12.
[г] Гл. 18; 9.
[д] Быт. 3; 17, 18, 19. 1 Кор. 10; 13.
[е] Гл. 9; 10. 37; 5. Псал. 40; 5. 72; 18. 145; 3. Рим. 11; 33.
[ж] Гл. 28; 26. Псал. 65; 9; 10. 147; 8. Іер. 5; 24. 10; 13. 51; 16. Дѣян. 14; 17.

[з] 1 Цар. 2; 7. Псал. 113; 7.
[и] Неем. 4; 15. Псал. 33; 10. Иса. 8; 10.
[і] Псал. 9; 15. 1 Кор. 3; 19.
[к] Втор. 28; 29. Иса. 59; 10. Амос. 8; 9.
[л] Псал. 35; 10.
[м] 1 Цар. 2; 9. Псал. 107; 42.
[н] Псал. 94; 12. Прит. 3; 11, 12. Евр. 12; 5. Іак. 1; 12. Откр. 3; 19.
[о] Втор. 32; 39. 1 Цар. 2; 6. Иса. 30; 26. Осія. 6; 1.
[п] Псал. 34; 19. 91; 3. Прит. 24; 16. 1 Кор. 10; 13.
[р] Псал. 91; 10.
[с] Псал. 33; 19. 37; 19.
[т] Псал. 31; 20.
[у] Иса. 11; 9. 35; 9. 65; 25. Іез. 34; 25.
[ф] Псал. 91; 12. Осія. 2; 18.
[х] Псал. 112; 2.
[ц] Псал. 72; 16.
[ч] Прит. 9; 11. 10; 27.

27 Ето, [ш]това издирихмы, така е:
Чуй го и познай за себе си.

ГЛАВА 6.

1 А Іовъ отговори и рече:
2 Дано бы ся прѣтеглила наистинѫ моята печаль,
И злополучіе-то ми да бы ся турило *всичко-то* наедно въ кѫпоны-тѣ;
3 Понеже сега бы была [а]по тежка отъ морскый-тъ пѣсъкъ:
За това думы-тѣ ми оскудѣватъ.
4 Защото [б]стрѣлы-тѣ на Всесилнаго сѫ вѫтрѣ въ мене,
На които ядъ-тъ испива духъ-тъ ми:
[в]Божіи-тѣ ужаси ся опълчаватъ противъ мене.
5 Реве ли дивый оселъ при трѣвѫ-тѫ?
Или мычи ли волъ-тъ при яслы-тѣ си?
6 Яде ли ся невкусно-то безъ соль?
Или има ли вкусъ въ бѣлтъкъ-тъ на яйце-то?
7 *Нѣща отъ които* душа-та ми ся отвращаше да *гы* не досѣгне,
Тѣ ми станѫхѫ както блудкаво ястіе.
8 Дано да получахъ прошеніе-то си,
И да *ми* дадѣше Богъ желаніе-то ми!
9 И [г]да бы благоизволилъ Богъ да мя погубѣше:
Да бы отпуснѫлъ рѫкѫ-тѫ си, та да мя посѣчеше.
10 Но ще ми бѫде още това утѣшеніе,
И въ скърбь когато не бы *мя* пожалилъ ще ся развеселіѫ,
Че азъ [д]не скрыхъ думы-тѣ [е]на Святаго.
11 Що е сила-та ми, та да ся стърпѣвамъ?
И що е сетнина-та ми, та да продължѫ животъ-тъ си?
12 Да ли е сила-та ми сила каменна?
Или плъть-та ми мѣдна?
13 Не исчезнѫ ли въ мене помощь-та ми?
И не ся ли отдалечи отъ мене избавеніе-то?
14 [ж]На оскърбеный-тъ *трѣбува* съжалѣніе отъ пріятеля му:
Но той е оставилъ страхъ-тъ на Всесилнаго.
15 [з]Братія-та ми *мя* измамихѫ като потокъ,
[и]Прѣминѫхѫ като теченіе на потоцы,
16 Които ся мѫтятъ отъ ледъ-тъ,
Въ които ся топи снѣгъ-тъ:
17 Когато ся стоплятъ, исчезнуватъ:
Когато стане топлина, изглаждатъ ся отъ мѣсто-то си.
18 Кервани-тѣ като забыкалятъ пѫтищата си,
Пристигатъ въ нищо и ся губятъ.
19 Кервани-тѣ [і]Ѳеманскы гледахѫ,
Пѫтници-тѣ [к]Шевскы гы чакахѫ.
20 [л]Излъгахѫ ся въ надеждѫ-тѫ си:
Дойдохѫ тамъ, и ся посрамихѫ.
21 Сега и [м]вы сте никакви:
Видѣхте ужасъ, и [н]ся уплашихте.
22 Рѣкохъ ли азъ: Донесте ми?
Или: Дайте ми даръ отъ имотъ-тъ си?
23 Или: Отървѣте мя отъ рѫкѫ-тѫ на непріятеля?
Или: Избавѣте мя отъ рѫкѫ-тѫ на насилницы-тѣ?
24 Научѣте мя, и азъ ще мълкнѫ:
И покажѣте ми въ що сьмь съгрѣшилъ.
25 Колко сѫ якы правы-тѣ думы:
Но ваше-то изобличеніе, що показува?
26 Мечтаете ли да изобличите думы,
Когато на отчаянный-тъ думы-тѣ сѫ като вѣтръ?
27 Наистинѫ, вы впримчате сираче-то,
И [о]копаете *ровъ* на пріятеля си.
28 Сега прочее, благоволѣте да погледнете на мене,
Защото прѣдъ васъ е *явно* ако азъ лъжѫ.
29 [п]Повърнѣте ся, моліѫ: нека не става неправда:
Ей, повърнѣте ся пакъ: азъ имамъ правдѫ въ това.
30 Има ли неправда въ языкъ-тъ ми?
Не може ли небце-то ми да разбере лошо-то?

ГЛАВА 7.

1 Не е [а]ли воинствованіе человѣческый *животъ* на земіѫ-тѫ?
И дни-тѣ му *не сѫ ли* като дни на наемникъ?
2 Както рабъ желае сѣнкѫ,
И както наемникъ очакува заплатѫ-тѫ си,
3 Така азъ зѣхъ за наслѣдіе [б]мѣсецы на суетѫ,
И печалны нощи ми ся опрѣдѣлихѫ.
4 [в]Когато си лѣгамъ, казувамъ:
Кога ще станѫ, и ще прѣмине нощь-та?
И омързнѫ ми да ся обращамъ до зоры.
5 Плъть-та ми е [г]облѣчена съ червіе и буцы отъ пърсть;
Кожа-та ми ся пука, и тече.
6 [д]Дни-тѣ ми сѫ по бързи отъ совалкѫ-тѫ на ткачь-тъ,
И чезнѫтъ безъ надеждѫ.
7 Помени че [е]животъ-тъ ми е вѣтръ:
Око-то ми нѣма да ся върне за да види добро.
8 [ж]Око-то на оногози който мя гледа, нѣма да мя види *вече:*

ш Псал. 111; 2.

—

а Прит. 27; 3.
б Псал. 38; 2.
в Псал. 88; 15, 16.
г 3 Цар. 19; 4.
д Дѣян. 20; 20.
е Лев. 19; 2. Иса. 57; 15. Осія 11; 9.
ж Прит. 17; 17.
з Псал. 38; 11. 41; 9.
и Іер. 15; 18.
і Быт. 25; 15.
к 3 Цар. 10; 1. Псал. 72; 10. Іез. 27; 22, 23.
л Іер. 14; 3.
м Гл. 13; 4.
н Псал. 38; 11.
о Псал. 57; 6.
п Гл. 17; 10.

—

а Гл. 14; 5, 13, 14. Псал. 39; 4.
б Виж. Гл. 29; 2.
в Втор. 28; 67. Гл. 17; 12.
г Иса. 14; 11.
д Гл. 9; 25. 16; 22. 17; 11. Псал. 90; 6. 102; 11. 103; 15. 144; 4. Иса. 38; 12. 40; 6. Іак. 4; 14.
е Псал. 78; 39. 89; 47.
ж Гл. 20; 9.

Очи-тѣ ти сѫ върху мене, а ето нѣма мя.
9 Облакъ-тъ ся распилява и исчезнува,
[з]Така и слазящій въ гробъ-тъ нѣма да възлѣзе пакъ:
10 Нѣма да ся върне вече въ домъ-тъ си,
[и]И мѣсто-то му нѣма да го познае вече.
11 За то азъ [і]нѣма да удържѫ уста-та си:
Ще говорїѫ въ утѣсненіе-то на духъ-тъ си:
[к]Ще плачѫ въ горесть-тѫ на душѫ-тѫ си.
12 Море ли съмь азъ, или китъ,
Та да туришь надъ мене стражѫ?
13 [л]Когато казувамъ: Одръ-тъ ми ще мя утѣши,
Лѣгло-то ми ще олегчи оплакованіе-то ми;
14 Тогазь мя устрашавашь съсъ сънища,
И мя ужасавашь съ видѣнія:
15 И душа-та ми избира удавеніе,
И смърть, а не тѣзи ми кости.
16 [м]Додѣя ми ся; не щѫ да живѣїѫ до вѣка:
[н]Оттегли ся отъ мене; защото [о]дни-тѣ ми сѫ суета.
17 [п]Що е человѣкъ та да го възвеличавашь,
И да туряшь на умъ-тъ си за него?
18 И да го посѣщавашь всякѫ заранѣ,
И да го искушавашь всякѫ минутѫ?
19 До кога не ще ся отвърнешь отъ мене,
И не ще мя оставишь, ни колкото слюнкѫ-тѫ си да погълнѫ?
20 Съгрѣшихъ; що могѫ да ти направїѫ,
Смотрителю на человѣцы-тѣ?
[р]Защо си мя турилъ за своїѫ цѣль,
И станѫхъ тегота на себе си?
21 И защо не прощавашь прѣстѫпленіе-то ми,
И не отнемашь беззаконіе-то ми?
Защото слѣдъ малко ще спїѫ въ пърсть-тѫ:
И сутринь-тѫ ще мя потърсишь, и нѣма да мя има.

ГЛАВА 8.

1 А Валдадъ Шуахецъ-тъ отговори, и рече:
2 До кога ще говоришь така,
И думы-тѣ на уста-та ти ще сѫ силенъ вѣтръ?
3 [а]Да ли Богъ извраща сѫдбѫ-тѫ?
Или Всесилный извраща правдѫ-тѫ?
4 [б]Ако му сѫ съгрѣшили синове-тѣ ти,
И гы е прѣдалъ въ рѫкѫ-тѫ на беззаконіе-то имъ;
5 [в]Ако бы ты рано потърсилъ Бога,
Ако бы ся помолилъ Всесилному,
6 Ако бы былъ ты чистъ и правъ,
Непрѣмѣнно сега бы ся събудилъ той за тебе,
И направилъ бы благополучно жилище-то на правдѫ-тѫ ти.
7 И ако да е было начало-то ти малко;
Но сетнины-тѣ ти быхѫ ся уголѣмили много.
8 Понеже [г]попытай, молїѫ, отъ первы-тѣ родове,
И испытай прилѣжно отцы-тѣ имъ:
9 Защото [д]ный смы вчерашни, и не знаемъ *нищо*,
Понеже наши-тѣ дни на земїѫ-тѫ сѫ сѣнка:
10 Не щѫтъ ли да тя научатъ тѣ, *и* да ти рекѫтъ,
И да произнесѫтъ думы отъ сърдце-то си?
11 Никне ли рогозъ-тъ безъ тынїѫ?
Расте ли ситникъ-тъ безъ водѫ?
12 [е]Додѣ е още зеленъ, *и* не окосенъ,
Изсъхнува прѣди всякѫ трѣвѫ.
13 Така сѫ пѫтища-та на всичкы които забравятъ Бога:
И [ж]надежда-та на лицемѣръ-тъ ще ся изгуби:
14 Надежда-та му ще ся прѣсѣче,
Дързновеніе-то му ще бѫде паячина.
15 [з]Ще ся опрѣ на кѫщѫ-тѫ си, но тя не ще устои:
Ще ся хване за неїѫ, но не ще ся въсправи.
16 Влаженъ е прѣдъ слънце-то,
И вѣтва-та му ся простира въ градинѫ-тѫ му.
17 Кореніе-тѣ му ся сплитатъ въ грамадѫ-тѫ на каменіе-тѣ,
И гледа каменно-то мѣсто.
18 [и]Ако го истъргне нѣкой отъ мѣсто-то му,
Тогазь *мѣсто-то* ще ся отрече отъ него, *и ще каже:* Не съмь тя видѣлъ.
19 Ето, тая е радость-та на пѫть-тъ му,
И [і]отъ пърсть-тѫ другы ще изникнѫтъ.
20 Ето, Богъ не ще да отхвърли непорочный-тъ,
Нито ще хване рѫкѫ-тѫ на злотворцы-тѣ:
21 Додѣ напълни уста-та ти съсъ смѣхъ,
И устны-тѣ ти съ въскликновеніе.
22 Които тя ненавидятъ [к]ще ся облѣкѫтъ въ срамъ:
И жилище-то на нечестивы-тѣ нѣма да сѫществува.

ГЛАВА 9.

1 И отговори Іовъ, и рече:
2 Наистинѫ знаїѫ че това е така;
Но [а]какъ ще ся оправдае человѣкъ прѣдъ Бога?
3 Ако поиска да ся сѫди съ него,
Не може му отговори едно отъ тысящѫ.
4 [б]Мудръ е въ сърдце, и крѣпъкъ въ силѫ:

[з] 2 Цар. 12; 23.
[и] Гл. 8; 18. 20; 9. Псал. 103; 16.
[і] Псал. 39; 1, 9. 40; 9.
[к] 1 Цар. 1; 10. Гл. 10; 1.
[л] Гл. 9; 27.
[м] Гл. 10; 1.
[н] Гл. 10; 20. 14; 6. Псал. 39; 13.
[о] Псал. 62; 9.
[п] Псал. 8; 4. 144; 3. Евр. 2; 6.
[р] Гл. 16; 12. Псал. 21; 12. Плач. 3; 12.

—

[а] Быт. 18; 25. Втор. 32; 4. 2 Лѣт. 19; 7. Гл. 34; 12. 17. Дан. 9; 14. Рим. 3; 5.
[б] Гл. 1; 5, 18.
[в] Гл. 5; 8. 11; 13. 22; 23 и др.
[г] Втор. 4; 32. 32; 7. Гл. 15; 18.
[д] Быт. 47; 9. 1 Лѣт. 29; 15. Гл. 7; 6. Псал. 39; 5. 102; 11. 144; 4.
[е] Псал. 129; 6. Іер. 17; 6.
[ж] Гл. 11; 20. 18; 14. 27; 8. Псал. 112; 10. Прит. 10; 28.
[з] Гл. 27; 18.
[и] Гл. 7; 10. 20; 9. Псал. 37; 36.
[і] Псал. 113; 7.
[к] Псал. 35; 26. 109; 29.

—

[а] Псал. 143; 2. Рим. 3; 20.
[б] Гл. 36; 5.

Кой ся е ожесточилъ противъ него, и е
станѫлъ благополученъ?
5 Той прѣмѣстя горы-тѣ, и не познаватъ;
Прѣвърнѫлъ гы е въ гнѣвъ-тъ си.
6 Той [в]поклаща земіѭ-тѫ отъ мѣсто-то ѝ,
И [г]стълпове-тѣ ѝ треперятъ.
7 Той заповѣдува на слънце-то, и не из-
грѣва:
И туря подъ печать звѣзды-тѣ.
8 [д]Той самъ простира небеса-та,
И стѫпа на морскы-тѣ высочины.
9 Той [е]прави *съзвѣздія-та*, Мечкѫ-тѫ, Оріонъ-
тъ и Пліады-тѣ,
И клѣтове-тѣ на Югъ.
10 Той [ж]прави величія неизслѣдимы,
И чудеса безбройны.
11 Ето [з]минува по край мене и *го* не видіѭ:
Прѣминува, и го не съглеждамъ.
12 Ако [и]отнема, кой ще го възбрани?
Кой ще му рече: Що правишь?
13 *Ако* Богъ не оттегли гнѣвъ-тъ си,
[і]Гордѣливи-тѣ помощници ся свалятъ подъ
него.
14 Колко по малко азъ бы моглъ да му от-
говоріѭ,
И да избирамъ думы-тѣ си къмъ него?
15 [к]Къмъ когото, и праведенъ ако бѣхъ, не
можахъ отговори,
Но щѣхъ да попросіѭ милость отъ Сѫ-
діѭ-тѫ си.
16 Ако извыкамъ, и ми отговори,
Не щѣхъ да повѣрувамъ че е послушалъ
гласъ-тъ ми.
17 Защото мя смазва съ вихрушкѫ,
И умножава раны-тѣ ми [л]безъ причинѫ.
18 Не мя оставя да си отдъхнѫ,
Но мя насыща съ горчины.
19 Ако е *рѣчь* за силѫ, ето, силенъ е:
И ако е за сѫдъ, кой ще мя прѣдстави?
20 Ако быхъ искалъ да оправдаіѭ себе си,
осѫдили мя быхѫ уста-та ми.
Ако быхъ искалъ да рекѫ: Непороченъ сьмь,
строптивъ быхѫ мя показали.
21 *Ако* бѣхъ непороченъ, не быхъ позналъ
духъ-тъ си:
Прѣзрѣлъ быхъ животъ-тъ си.
22 Едно това *знамъ*, за то рѣкохъ:
Той [м]погубя непорочный-тъ и нечести-
вый-тъ.
23 И ако бичъ-тъ *му* убива внезапу,
Той ся смѣе въ опытованіе-то на непо-
винны-тѣ.
24 Земя-та е прѣдадена въ рѫцѣ-тѣ на не-
честивый-тъ.
Той [н]покрыва лица-та на сѫдіи-тѣ ѝ;
Ако ли не, кой е?
25 [о]А мои-тѣ дни сѫ по бързи отъ скоро-
течецъ;
Бѣгатъ, безъ да видятъ добро.
26 Прѣминѫхѫ като лекы кораби:
[п]Като орелъ който лети връзъ ловъ-тъ.
27 [р]Ако рекѫ че ще забравіѭ оплакуваніе-
то си,
Ще оставіѭ жалѣяніе-то си, и ще ся
утѣшѫ,
28 [с]Въ ужасъ сьмь отъ всичкы-тѣ си скърби;
Знаіѭ че [т]не ще мя обезвинишь.
29 Нечестивъ ще излѣзѫ;
Защо прочее да ся трудіѭ напраздно?
30 [у]Ако ся омыіѭ съсъ снѣжнѫ водѫ,
И очистіѭ съ мыло рѫцѣ-тѣ си,
31 Ты пакъ ще мя хвърлишь въ тиніѭ-тѫ,
Щото и самы-тѣ ми дрехы ще ся гнусятъ
отъ мене.
32 [ф]Защото не е человѣкъ, както сьмь азъ,
та да му отговоріѭ,
И да дойдемъ наедно на сѫдъ.
33 [х]Нѣма ходатай помежду ни,
За да тури рѫкѫ-тѫ си върху двама ны.
34 [ц]Нека отдалечи отъ мене жезлъ-тъ си,
И страхъ-тъ му да мя не ужасава:
35 *Тогазь* ще говоріѭ и нѣма да ся боіѭ отъ
него;
Защото така, не сьмь на себе си.

ГЛАВА 10.

1 [а]Душа-та ми е отегчена отъ животъ-
тъ ми:
Ще ся прѣдамъ на оплакваніе-то си:
[б]Ще говоріѭ въ горесть-тѫ на душѫ-тѫ си.
2 Ще рекѫ Богу: Не дѣй мя осѫжда:
Покажи ми защо ми ставашь съперникъ.
3 Добрѣ ли ти е да оскърбявашь,
И да прѣзирашь дѣло-то на рѫцѣ-тѣ си,
И да озарявашь съвѣтъ-тъ на нечести-
вы-тѣ?
4 Тѣлесны ли очи имашь?
Или [в]гледашь ли както гледа человѣкъ?
5 Да ли сѫ дни-тѣ ти като дни-тѣ на че-
ловѣка?
Или годины-тѣ ти като человѣческы дни,
6 Та да изтърсвашь беззаконіе-то ми,
И да издирвашь грѣхъ-тъ ми?
7 [г]Знаешь че не сьмь сторилъ нечестіе;
И нѣма кой да избавя отъ рѫкѫ-тѫ ти.
8 [д]Рѫцѣ-тѣ ти мя образихѫ,
И създадохѫ всичкы-тѣ ми удове:
И съсыпвашь ли мя?
9 Помени, моліѭ, че [е]както калъ си мя на-
правилъ:
И въ пърсть ли ще мя възвърнешь?

[в] Иса. 2; 19, 21. Агг. 2; 6, 21. Евр. 12; 26.
[г] Гл. 26; 11.
[д] Гл. 1; 6. Псал. 104; 2, 3.
[е] Быт. 1; 16. Гл. 38; 31 и дрг. Амос. 5; 8.
[ж] Гл. 5; 9. Псал. 71; 15.
[з] Гл. 23; 8, 9. 35; 14.
[и] Иса. 45; 9. Іер. 18; 6. Рим. 9; 20.
[і] Гл. 26; 12. Иса. 30; 7.
[к] Гл. 10; 15.
[л] Гл. 2; 3. 34; 6.
[м] Еккл. 9; 2, 3. Іез. 21; 3.
[н] 2 Цар. 15; 30. 19; 4. Іер. 14; 4.
[о] Гл. 7; 6, 7.
[п] Авв. 1; 8.
[р] Гл. 7; 13.
[с] Псал. 119; 120.
[т] Исх. 20; 7.
[у] Іер. 2; 22.
[ф] Еккл. 6; 10. Иса. 45; 9. Іер. 49; 19. Рим. 9; 20.
[х] Ст. 19. 1 Цар. 2; 25.
[ц] Гл. 13; 20, 21, 22. 33; 7. Псал. 39; 10.
[а] 3 Цар. 19; 4. Гл. 7; 16. Іона 4; 3, 8.
[б] Гл. 7; 11.
[в] 1 Цар. 16; 7.
[г] Псал. 139; 1, 2.
[д] Псал. 119; 73.
[е] Быт. 2; 7. 3; 19. Иса. 64; 8.

10 [ж]Не си ли мя издоилъ като млѣко;
И не си ли мя съсырилъ като сыреніе?
11 Съ кожѫ и плъть си мя облѣклъ,
И съ кости и жилы си мя оплелъ;
12 Животъ и милость си ми дарилъ,
И посѣщеніе-то ти е упазило духъ-тъ ми;
13 Но и това си крылъ ты въ сърдце-то си:
Знаіѫ че това бѣ съ тебе.
14 Ако съгрѣшѫ, [з]наблюдавашь мя,
И отъ беззаконіе-то ми не щешь да мя обезвинишь.
15 Ако направіѫ нечестіе, [и]горко ми:
И [і]праведенъ да съмь; не могѫ дигнѫ главѫ-тѫ си.
Пъленъ съмь съ бесчестіе: [к]виждь прочее скърбь-тѫ ми;
16 Защото расте. [л]Гонишь мя като львъ:
И като ся вращашь показувашь ся страшенъ противъ мене.
17 Новы свидѣтели прѣдставяшь противъ мене,
И умножавашь гнѣвъ-тъ си върху ми:
Едно подирь друго воинства нападатъ връзъ мене.
18 [м]А защо мя извади ты изъ маткѫ-тѫ *на майкѫ ми?*
О, да бѣхъ издъхнѫлъ, и око да не бѣ мя виждало.
19 Щѣхъ да съмь като че не съмь былъ:
Отъ маткѫ-тѫ въ гробъ-тъ щѣхъ да ся отнесѫ.
20 [н]Дни-тѣ ми малко не сѫ ли? [о]прѣстани прочее,
[п]И остави мя, да *си* отдъхнѫ малко,
21 Прѣди да отидѫ отъ дѣто нѣма да ся върнѫ,
[р]Въ тьмнѫ земіѫ [с]и въ смъртнѫ сѣнкѫ;
22 Въ мрачнѫ земіѫ, както тьма-та на смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ,
Дѣто нѣма никакъвъ редъ,
И видѣло то е като тьма.

ГЛАВА 11.

1 И отговори Софаръ Наамаѳецъ-тъ, и рече:
2 Не ся ли дава отвѣтъ на много думы?
И многорѣчивый-тъ ще ся оправдае ли?
3 Праздны-тѣ ти думы ще затулятъ ли уста-та на человѣцы-тѣ?
И ты да ся присмивашь, а *тебе* нѣкой да *тя* не посрами ли?
4 [а]Защото ты си реклъ: Говореніе-то ми е право,
И чистъ съмь азъ прѣдъ очи-тѣ ти.
5 Но дано бы проговорилъ Богъ,
И да бы отворилъ устны-тѣ си противъ тебе:
6 И да ти явѣше тайны-тѣ на мудрость-тѫ,
Че сѫ сугубы отъ колкото ся знае.
Знай прочее, че [б]Богъ *по малко* отъ беззаконіе-то ти изыскува отъ тебе.
7 [в]Можешь ли да избродишь Божіи-тѣ дълбины?
Можешь ли да издиришь Всесилный-тъ съвършенно?
8 Тѣ сѫ высокы до небе-то: що можешь да направишь?
По дълбокы сѫ отъ ада: що можешь да познаешь?
9 Мѣра-та имъ е по дълга отъ земіѫ-тѫ,
И по широка отъ море-то.
10 [г]Ако дойде той та затвори, или събере,
То кой може да го възбрани?
11 Защото [д]той знае суетѫ-тѫ на человѣцы-тѣ,
И нечестіе-то види,
И нѣма ли да даде вниманіе?
12 А [е]человѣкъ суетенъ горди ся,
И человѣкъ ся ражда диво оселче.
13 [ж]Ако приготвишь ты сърдце-то си,
[з]И прострешь рѫцѣ-тѣ си къмъ него:
14 Ако има беззаконіе въ рѫцѣ-тѣ ти, отдалечи го,
И [и]не оставяй да ся насели нечестіе въ шатры-тѣ ти.
15 [і]Тогазь само ще повдигнешь лице-то си безъ пятно:
И утвърденъ ще бѫдешь, и нѣма да ся боишь:
16 Защото [к]ты ще забравишь скърбь-тѫ:
Ще іѫ помнишь както воды които сѫ оттекли.
17 И твой-тъ вѣкъ [л]ще бѫде по свѣтлъ отъ пладне:
И тьмнина ако си, *пакъ* ще станешь като зора:
18 И ще си безопасенъ, защото има надежда:
Ей, ще копаешь, *и* [м]ще си лѣгнешь безопасно.
19 Ще лѣгнешь, и не ще има кой да тя устрашава:
И мнозина ще търсятъ твое-то лице.
20 А [н]очи-тѣ на нечестивы-тѣ ще истаіѫтъ,
И прибѣжище не ще да има за тѣхъ,
И [о]надежда-та имъ ще е издъхваніе.

ГЛАВА 12.

1 А Іовъ отговори, и рече:
2 Наистинѫ вы сте *само* людіе,
И съ васъ ще мудрость-та да умре!

ж Псал. 139; 14, 15, 16.
з Псал. 139; 1.
и Иса. 3; 11.
і Гл. 9; 12, 15, 20, 21.
к Псал. 25; 18.
л Иса. 38; 13. Плач. 3; 10.
м Гл. 3; 11.
н Гл. 7; 6, 16. 8; 9. Псал. 39; 5.
о Псал. 39; 13.
п Гл. 7; 16, 19.
р Псал. 88; 12.
с Псал. 23; 4.

—

а Гл. 6; 10. 10; 7.
б Ездр. 9; 13.
в Еккл. 3; 11. Рим. 11; 33.
г Гл. 9; 12. 12; 14. Откр. 3; 7.
д Псал. 10; 11, 14. 35; 22. 94; 11.
е Псал. 73; 22. 92; 6. Еккл. 3; 18. Рим. 1; 22.
ж 1 Цар. 7; 3. Гл. 5; 8. 22; 21. Псал. 78; 8.
з Псал. 88; 9. 143; 6.
и Псал. 101; 3.
і Виж. Быт. 4; 5; 6. Гл. 22; 26. Псал. 119; 6. 1 Іоан. 3; 21.
к Иса. 65; 16.
л Псал. 37; 6. 112; 4. Иса. 58; 8, 10.
м Лев. 26; 5, 6. Псал. 3; 5. 4; 8. Прит. 3; 24.
н Лев. 26; 16. Втор. 28; 65.
о Гл. 8; 14. 18; 14. Прит. 11; 7.

—

3 И [а]азъ имамъ разумъ както и вы:
Не сьмь по доленъ отъ васъ:
И таквызь работы кой гы не знае?
4 [б]Станѫхъ за поруганіе на ближній-тъ си,
[в]А който призыва Бога отговаря му:
Праведный-тъ *и* непорочный-тъ е за присмѣхъ.
5 [г]Тойзи който е близу да ся подпълзнѫтъ нозѣ-тѣ му,
Въ мысль-тѫ на благополучный-тъ е като свѣтилникъ прѣзрѣнъ.
6 [д]Шатьри-тѣ на разбойницы-тѣ сѫ въ благополучіе,
И тѣзи които раздражаватъ Бога сѫ въ безопасность,
Въ рѫцѣ-тѣ на които Богъ доноси *изобиліе.*
7 Но попытай сега животны-тѣ, и ще тя научатъ:
И птицы-тѣ небесны, и ще ти кажѫтъ:
8 Или говори на земіѭ-тѫ и ще тя научи:
И морскы-тѣ рыбы ще ти прикажѫтъ.
9 Отъ всичкы тѣзи кой не разумѣва,
Че рѫка-та на Господа е направила това?
10 [е]На когото въ рѫкѫ-тѫ е душа-та на всичко живо,
И дыханіе-то на всякѫ человѣческѫ плъть.
11 [ж]Не испытва ли ухо-то думы-тѣ?
Както небце-то вкушава ястіе-то си?
12 [з]Мудрость-та е у сѣдинявы-тѣ,
И разумъ-тъ быва въ дългъ животъ:
13 [и]Въ Него е мудрость-та и сила-та:
Той има съвѣтъ и разумъ.
14 Ето, [і]той събаря, и не ся съгражда вече:
[к]Затваря противъ человѣка, и нѣма кой да отвори.
15 Ето, [л]задържа воды-тѣ, и изсъхнуватъ:
[м]Пуща гы пакъ, и низвращатъ земіѭ-тѫ.
16 [н]Съ него е сила-та и мудрость-та:
Неговъ е измаменый-тъ и измамитель-тъ.
17 Закарва съвѣтницы-тѣ оплѣнены,
И [о]прави сѫдіи-тѣ глупавы.
18 Развързува поясъ на царіе-тѣ,
И опасува чрѣсла-та имъ съ вѫже.
19 Закарва князове-тѣ оплѣнены,
И низвраща крѣпкы-тѣ.
20 [п]Отнема думѫ-тѫ отъ увѣрены-тѣ,
И зема умъ-тъ на старѣйшины-тѣ.
21 [р]Излива прѣзрѣніе върху князове-тѣ,
И ослабя силѫ-тѫ на якы-тѣ.
22 [с]Открыва изъ тьмнинѫ-тѫ дълбокы-тѣ работы,
И изважда на видѣло смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ.
23 [т]Увеличава народы-тѣ, и погубя гы:
Разширява народы-тѣ, и стѣснява гы.
24 Отнема умъ-тъ отъ началницы-тѣ на мѣстны-тѣ людіе,
И [у]прави гы да ся скитатъ по непроходимѫ пустынѭ:
25 [ф]Пипатъ въ тьмнинѫ-тѫ безъ видѣлинѫ,
И прави гы [х]да сполитатъ като піянъ.

ГЛАВА 13.

1 Ето око-то ми видѣ всичко:
Ухо-то ми чу, и разумѣ това.
2 [а]Което знаете вы, знаѭ и азъ,
Не сьмь по доленъ отъ васъ;
3 Но [б]азъ ще говорѭ на Всесилнаго,
И желаѭ да влѣзѫ въ състязаніе съ Бога.
4 А вы сте измыслители на лъжѫ:
[в]Всинца сте бесполезни лѣкари.
5 Дано мълкнехте съвсѣмъ!
И *това* [г]щѣше да ви бѫде за мудрость.
6 Чуйте сега състязаніе-то ми,
И дайте вниманіе въ оправданія-та на устны-тѣ ми.
7 [д]За Бога неправедно ли ще говорите?
За него льсть ли ще произносите?
8 За него лицепріятіе ли ще направите?
Ще ся сѫдите ли за Бога?
9 Добро ли е да вы изслѣди той?
Или ще можете ли да го излъжете както излъгватъ человѣка?
10 Той непрѣмѣнно ще вы обличи,
Ако тайно правите лицепріятіе.
11 Величіе-то му не ще ли да вы ужаси?
И страхъ-тъ му не ще ли да падне върху васъ?
12 Ваши-тѣ въспоминанія сѫ подобны на пепелъ,
Твърдѣли-тѣ ви сѫ като твърдѣли отъ калъ.
13 Мълкнѣте, оставѣте мя и азъ да говорѭ,
И нека дойде върху мене каквото ще.
14 [е]Защо земамъ плъть-тѫ си въ зѫбы-тѣ си,
И [ж]турямъ животъ-тъ си въ шепѫ-тѫ си?
15 Той [з]ако и да мя убива, азъ на него ся надѣѭ:
[и]Но ще защитѭ пѫтища-та си прѣдъ него.
16 Даже той ще е мое-то спасеніе,
Защото лицемѣръ не ще излѣзе прѣдъ него.
17 Послушайте внимателно слово-то ми,
И изявеніе-то ми да бѫде въ уши-тѣ ви.
18 Ето сега, азъ сьмь наредилъ сѫдбѫ-тѫ *си;*
Знаѭ че ще ся оправдаѭ.
19 [і]Кой е онзи *който* ще ся сѫди съ мене?
Защото, ако мълкнѫ, сега ще издъхнѫ.
20 Но само [к]двѣ нѣща не ми направяй,

а Гл. 13; 2.
б Гл. 16; 10. 17; 2, 6. 21; 3. 30; 1.
в Псал. 91; 15.
г Прит. 14; 2.
д Гл. 21; 7. Псал. 37; 1, 35. 73; 11, 12. 92; 7. Іер. 12; 1 Мак. 3; 15.
е Числ. 16; 22. Дан. 5; 23. Дѣян. 17; 28.
ж Гл. 34; 3.
з Гл. 32. 7.
и Гл. 9; 4. 36; 5.
і Гл. 11; 10.
к Иса. 22; 22. Откр. 3; 7.
л 3 Цар. 8; 35. 17; 1.
м Быт. 7; 11 и дрг.
н Ст. 13.
о 2 Цар. 15; 31. 17; 14, 23. Иса. 19; 12. 29; 14. 1 Кор. 1; 19.
п Гл. 32; 9. Иса 3; 1, 2, 3.
р Псал. 107; 40. Дан. 2; 21.
с Дан. 2; 22. Мат. 10; 26. 1 Кор. 4; 5.
т Псал. 107; 38. Иса. 9; 3. 26; 15.
у Псал. 107; 4, 40.
ф Втор. 28; 29. Гл. 5; 14.
х Псал. 107; 27.

а Гл. 12; 3.
б Гл. 23; 3. 31; 35.
в Гл. 6; 21. 16; 2.
г Прит. 17; 28.
д Гл. 17; 5. 32; 21. 36; 4.
е Гл. 18; 4.
ж 1 Цар. 28; 21. Псал. 119; 109.
з Псал. 23; 4. Прит. 14; 32.
и Гл. 27; 5.
і Гл. 33; 6. Иса. 50;
к Гл. 9; 34. 33; 7.

Тогазь не ще ся скрыѭ отъ лице-то ти.
21 [л]Отдалечи рѫкѫ-тѫ си отъ мене:
И страхъ-тъ ти да мя не ужаси.
22 Послѣ повыкай ты, и азъ ще дамъ отговоръ:
Или азъ да говорѭ, и ты ми върни отговоръ.
23 Колко сѫ беззаконія-та ми и грѣхове-тѣ ми?
Яви ми прѣгрѣшеніе-то ми и грѣхъ-тъ ми.
24 [м]Защо крыешь лице-то си,
И [н]мене считашь за непріятель на себе си?
25 [о]Ще покажешь ли себе си страшенъ на листъ завѣванъ?
И ще гонишь ли сухѫ плѣвѫ?
26 Защото пишешь горести противъ мене,
И [п]правишь мя да наслѣдувамъ беззаконія-та на младость-тѫ си:
27 И [р]туряшь нозѣ-тѣ ми въ кладѫ,
И наблюдавашь всичкы-тѣ ми пѫтища:
Забѣлѣжвашь дири-тѣ на нозѣ-тѣ ми:
28 И това *мое тѣло* тлѣе като гнила вещь,
Като дреха отъ молецъ сядена.

ГЛАВА 14.

1 Роденый-тъ отъ женѫ человѣкъ е кратковрѣменъ,
И [а]пълнъ съсъ смущеніе.
2 [б]Прозябава като цвѣтъ, и ся покосява:
Бѣга като сѣнка, и не ся спира.
3 И [в]вързъ такъвъ ли отваряшь очи-тѣ си,
И [г]мя карашь на сѫдъ съ тебе?
4 [д]Кой може да извади чисто отъ нечисто?
Никой.
5 Понеже [е]дни-тѣ му сѫ опрѣдѣлени,
Число-то на мѣсецы-тѣ му е у тебе,
Ты си положилъ прѣдѣлы-тѣ му, които не може да надмине.
6 [ж]Отвърни ся отъ него за да си почини,
Додѣ [з]като наемникъ доискара день-тъ си.
7 Защото за дърво-то има надежда,
Че ако ся отсѣче, пакъ [и]ще прозябне,
И че младокъ-тъ му нѣма да исчезне.
8 И корень-тъ му ако остарѣе въ земѭ-тѫ,
И пьнь-тъ му ако умре въ пьрсть-тѫ,
9 *То* отъ дъхъ-тъ на водѫ-тѫ ще прозябне,
И ще покара вѣтвы като новосаденіе.
10 Но человѣкъ умира, и прѣхожда:
И человѣкъ издъхнува, и дѣ го?
11 *Както* воды-тѣ чезнѫтъ изъ море-то,
И рѣка-та прѣстава и прѣсъхнува,
12 Така человѣкъ лѣга, и не става вече:
[і]Додѣ небеса-та не прѣйдѫтъ, тѣ нѣма да ся събудятъ,
И нѣма да станѫтъ отъ сънь-тъ си.
13 О, дано да бѣше мя скрылъ ты въ гробъ-тъ,
Да бѣше мя покрылъ додѣ прѣмине гнѣвъ-тъ ти,
Да бѣше ми опрѣдѣлилъ сърокъ, и *тогазь* да бы мя поменѫлъ.
14 Ако умре человѣкъ, ще оживѣе ли?
Прѣзъ всичкы-тѣ дни на воинствованіе-то си [к]ще чакамъ,
[л]Додѣ дойде промѣненіе-то ми.
15 [м]Ще повыкнешь, и азъ ще ти ся обадѭ:
Ще имашь пожеланіе къмъ дѣло-то на рѫцѣ-тѣ си.
16 Защото [н]сега броишь стъпкы-тѣ ми:
Не наблюдавашь ли грѣхове-тѣ ми?
17 [о]Прѣстѫпленіе-то ми е запечатано въ мѣшецъ,
И пришивашь връху беззаконіе-то ми.
18 Наистинѫ и гора-та като пада унищожава ся,
И скала-та ся прѣмѣстя отъ мѣсто-то си.
19 Воды-тѣ истрывать каменіе-тѣ:
Наводненія-та имъ завличатъ пьрсть-тѫ отъ земѭ-тѫ:
Така ты погубвашь надеждѫ-тѫ на человѣка.
20 Прѣвъзмогвашь всякога противъ него, и той прѣхожда:
Измѣнявашь лице-то му, и го отпращашь.
21 Синове-тѣ му ся възвышаватъ, а [п]той не знае:
И смиряватъ ся, а той не разумѣва *нищо* за тѣхъ.
22 Само плъть-та му връху него ще болѣдува,
И душа-та му въ него ще жалѣе.

ГЛАВА 15.

1 Тогазь отговори Елифазъ Өеманецъ-тъ, и рече:
2 Мудръ человѣкъ съ въздушны мысли отговаря ли?
И пълни ли търбухъ-тъ си съ въсточенъ вѣтръ?
3 Прѣпира ли ся съсъ суетны думы,
И съ неполезны рѣчи?
4 Наистинѫ ты унищожавашь страхъ-тъ,
И исключашь моленіе-то прѣдъ Бога.
5 Защото уста-та ти показуватъ беззаконіе-то ти,
И избралъ си языкъ-тъ на пронырливы-тѣ.
6 [а]Уста-та ти тя осѫждатъ, а не азъ:
Устны-тѣ ти свидѣтелствуватъ противъ тебе.

л Псал. 39; 10.
м Втор. 32; 20. Псал. 13; 1. 44; 24. 88; 14. Иса. 8; 17.
н Втор. 32; 42. Руѳ. 1; 21. Гл. 16; 9. 19; 11. 33; 10. Плач. 2; 5.
о Иса. 42; 3.
п Гл. 20; 11. Псал. 25; 7.
р Гл. 33; 11.

—

а Гл. 5; 7. Еккл. 2; 23.
б Гл. 8; 9. Псал. 90; 5, 6, 9. 102; 11. 103; 15. 144; 4. Иса. 40; 6. Іак. 1; 10, 11. 4; 14. 1 Пет. 1; 24.
в Псал. 144; 3.
г Псал. 143; 2.
д Быт. 5; 3. Псал. 51; 5. Іоан. 3; 6. Рим. 5; 12. Ефес. 2; 3.
е Гл. 7; 1.
ж Гл. 7; 16, 19. 10; 20. Псал. 39; 13.
з Гл. 7; 1.
и Ст. 14.
і Псал. 102; 26. Иса. 51; 6. 65; 17. 66; 22. Дѣян. 3; 21. Рим. 8; 20. 2 Пет. 3; 7, 10, 11. Откр. 20; 11. 21; 1.
к Гл. 13; 15.
л Ст. 7.
м Гл. 13; 22.
н Гл. 10; 6, 14. 13; 27. 31; 4. 34; 21. Псал. 56; 8. 139; 1, 2, 3. Прит. 5; 21. Іер. 32; 19.
о Втор. 32; 34. Осія 13; 12.
п Еккл. 9; 5. Иса. 63; 16.

—

а Лук. 19; 22.

7 Ты ли си пьрвъ роденъ человѣкъ?
[б]Или създаденъ ли си прѣди хълмове-тѣ?
8 [в]Чулъ ли си ты Божіи-тѣ съвѣты?
Или си заключилъ въ себе си мудрость-тѫ:
9 [г]Що знаешь ты, което ный не знаемъ?
Що разумѣвашь, което нѣма у насъ?
10 [д]*Има* и между насъ сѣдинави и стари,
По прѣминѫли на възрастъ и отъ бащѫ ти.
11 Божіи-тѣ утѣшенія и мекы-тѣ къмъ тебе думы,
За тебе малко нѣщо ли сѫ?
12 Какво тя блазни сьрдце-то ти?
И на какво смигатъ очи-тѣ ти,
13 Та обращашь духъ-тъ си противъ Бога,
И изваждашь *таквызи* думы изъ уста-та си?
14 [е]Що е человѣкъ та да е чисть?
И роденый отъ женѫ, та да е праведенъ?
15 [ж]Ето, на святы-тѣ си не ся увѣрява:
И небеса-та не сѫ чисты въ очи-тѣ му:
16 [з]Колко повече е гнусенъ и непотрѣбенъ человѣкъ,
[и]Който піе неправдѫ като водѫ?
17 Азъ ще ти обадіѭ: послушай мя:
И това което сьмь видѣлъ, ще ти прикажѫ,
18 Което мудри-тѣ не скрыхѫ но възвѣстихѫ
[і]*Както бѣхѫ чули* отъ свои-тѣ отцы:
19 На които самы быде дадена земя-та,
И [к]чужденецъ не заминѫ между тѣхъ.
20 Нечестивый-тъ ся мѫчи прѣзъ всичкы-тѣ дни,
И [л]прѣброены годины сѫ упазены за мучителя.
21 Ужасни гласове има въ уши-тѣ му,
[м]Че като е въ спокойствіе ще нападне на него истрѣбитель-тъ:
22 Не вѣрува че ще ся върне отъ тьмнинѫ-тѫ,
И опрѣдѣленъ е той за ножъ.
23 [н]Скыта ся за хлѣбъ, *но дѣ го?*
Знае че [о]день-тъ на тьмнинѫ-тѫ е готовъ въ рѫкѫ-тѫ му.
24 Скърбь и утѣсненіе ще го ужасятъ:
Като царь приготвенъ за бой, ще прѣвъзмогнѫтъ противъ него.
25 Защото прострѣ рѫкѫ-тѫ си противъ Бога,
И възгордѣ ся противъ Всесилнаго.
26 Устреми ся на него, съ вратъ-тъ *си*,
Съ дебелы-тѣ гърбове на щитове-тѣ си:
27 [п]Защото покры лице-то си съ тълстинѫ-тѫ си,
И направи тълсты чрѣсла-та *си*.
28 И насели ся въ разорены градове,
Въ домове ненаселены,
Готовы за събаряніе.
29 Нѣма да ся обогати, и имотъ-тъ му нѣма да прѣбѫде;
Нито ще ся распространи изобиліе-то му по земіѭ-тѫ.
30 Нѣма да ся отлѫчи отъ тьмнинѫ-тѫ:
Пламыкъ ще изсуши младоцы-тѣ му,
И [р]съ дъханіе-то на неговы-тѣ уста, ще ся земе.
31 [с]Да не повѣрува на суетѫ-тѫ прѣльстеный-тъ,
Защото суета ще бѫде заплата-та му.
32 [т]Прѣди врѣме-то си ще ся отсѣче,
И вѣтва-та му не ще ся разѕелени.
33 Ще изрони неузрѣло-то си гроздіе като лозіе-то,
И ще хвьрли цвѣтъ-тъ си като маслина-та.
34 Защото събраніе-то на лицемѣры-тѣ ще остане пусто,
И огнь ще пояде шатры-тѣ на мьздоимство-то.
35 [у]Зачнуватъ лукавство, и раждатъ беззаконіе,
И сьрдце-то имъ исхытря льсть.

ГЛАВА 16.

1 Тогазь Іовъ отговори и рече:
2 Много таквызь сьмь слушалъ:
[а]Окаянни утѣшители сте всинца.
3 Свършватъ ли ся празны-тѣ думы?
Или що ти дава смѣлость, та да отговаряшь?
4 И азъ можахъ да говоріѭ както вы:
Ако бѣше ваша-та душа на мѣсто-то на моіѭ-тѫ душѫ,
Можахъ да натрупамъ думы противъ васъ,
И [б]да кывамъ съ главѫ противъ васъ.
5 Азъ быхъ вы укрѣпилъ съ уста-та си,
И мърданіе-то на устны-тѣ ми олекчило бы *скърбь-тѫ ви.*
6 Ако говоріѭ, болка-та ми не олекнува:
И ако мълчѫ, какво ми отминува?
7 Но сега мя много утоми:
Запусти ты всичко-то ми събраніе.
8 Сграбчалъ си мя, и то е свидѣтелство:
И худость-та ми стои срещѫ мене,
И свидѣтелствува на лице-то ми,
9 [в]Раскѫсва *мя* ярость-та му, и мя мрази;
Скърца съсъ зѫбы-тѣ си противъ мене;
Непріятель-тъ ми [г]остри очи-тѣ си вързъ мене.
10 [д]Отварятъ уста-та си противъ мене:
[е]Удрятъ мя по челюсть-тѫ съ хуленіе:
[ж]Трупатъ ся всичкы противъ мене.
11 Богъ [з]мя прѣдаде на неправедный-тъ,
И хвьрли мя въ рѫцѣ-тѣ на нечестивы-тѣ.

б Псал. 90; 2. Прит. 8; 25.
в Рим. 11; 34. 1 Кор. 2; 11.
г Гл. 13; 2.
д Гл. 32; 6, 7.
е 3 Цар. 8; 46. 2 Лѣт. 6; 36. Гл. 14; 4. Псал. 14; 3. Прит. 20; 9. Еккл. 7; 20. 1 Іоан. 1; 8, 10.
ж Гл. 4; 18. 25; 5.
з Гл. 4; 19. Псал. 14; 3. 53; 3.
и Гл. 34; 7. Прит. 19; 28.
і Гл. 8; 8.
к Іонл. 3; 18.
л Псал. 90; 12.
м 1 Сол. 5; 3.
н Псал. 59; 15. 109; 10.
о Гл. 18; 12.
п Псал. 17; 10.
р Гл. 4; 9.
с Иса. 59; 4.
т Гл. 22; 16. Псал. 55; 23.
у Псал. 7; 14. Иса. 59; 4. Осія 10; 13.

—

а Гл. 13; 4.
б Псал. 22; 7. 109; 25. Плач. 2; 15.
в Гл. 10; 16, 17.
г Гл. 13; 24.
д Псал. 22; 13.
е Плач. 3; 30. Мих. 5; 1.
ж Псал. 35; 15.
з Гл. 1; 15, 17.

12 Бѣхъ въ тишинж, и мя накжса:
И хванж мя за вратъ-тъ и съсыпа мя,
И [и]тури мя цѣль за себе си.
13 Стрѣлци-тѣ му мя обыколихж:
Пронизува бжбрецы-тѣ ми, и не щади:
Излива жьлчь-тж ми на земіж-тж.
14 Съсыпа мя съсъ съсыпніж върху съсыпніж:
Впуснж ся върху мене като исполинъ.
15 Врѣтище съшихъ върху кожж-тж си,
И [і]окаляхъ рогъ-тъ си въ пьрсть-тж.
16 Лице-то ми подпухнж отъ плачъ,
И смьртна сѣнка има върху клепачи-тѣ ми;
17 Ако и да нѣма неправда въ ржцѣ-тѣ ми,
И молитва-та ми е чиста.
18 О земле, не покрывай кръвь-тж ми,
И [к]за выкъ-тъ ми мѣсто да нѣма.
19 И сега, ето, [л]свидѣтель-тъ ми е на небе-то,
И свидѣтелство-то ми въ высочины-тѣ.
20 Пріятели-тѣ ми сж които ми ся присмиватъ:
Око-то ми рони *сълзы* къмъ Бога:
21 [м]Ахъ, да бѣ възможно да ся сжди нѣкой съ Бога,
Както человѣкъ съ ближній-тъ си!
22 Защото съ минуваніе-то на прѣброены години,
Азъ [н]ще отидж на пжть *отъ който* нѣма да ся върнж.

ГЛАВА 17.

1 Дыханіе-то ми чезне,
Дни-тѣ ми гаснжтъ,
[а]За мене вече гробища-та *оставатъ*.
2 Нѣма ли присмѣятели при мене?
И *не* нощува ли око-то ми [б]въ огорченія-та имъ?
3 Тури, моліж, поржчникъ за мене при себе си:
[в]Кой бы плеснжлъ ржкж съ мене?
4 Защото си скрылъ сърдце-то имъ отъ разумность:
За това не ще гы възвысишь.
5 Който прѣдава пріятели на грабежъ,
Очи-тѣ на чада-та му ще истаіжтъ.
6 И постави мя [г]притчж на людіе-тѣ:
И укоръ станжхъ азъ прѣдъ *тѣхъ*.
7 И [д]отжпѣхж очи-тѣ ми отъ скърбь,
И всичкы-тѣ ми удове *станжхж* като сѣнка.
8 Прави-тѣ ще ся почудятъ на това,
И неповинный-тъ ще ся подигне противъ лицемѣръ-тъ.
9 А праведный-тъ ще държи пжть-тъ си,
И [е]който има чисты ржцѣ ще нарасти силж-тж *си*.
10 А вы всичкы [ж]върнѣте ся, и дойдѣте:
Защото не ще могж намѣри между васъ разуменъ.
11 [з]Дни-тѣ ми прѣминжхж,
Намѣренія-та ми, и желанія-та на сърдце-то ми ся прѣсѣкохж.
12 Турихж нощь за день:
Видѣлина-та е близу при тьмнинж-тж.
13 Ако чакамъ, гробъ-тъ е жилище-то ми:
Послахъ одръ-тъ си въ тьмнинж-тж.
14 Выкнжхъ къмъ тлѣніе-то: Отецъ ми си ты:
Къмъ червіе-тѣ: Майка, и сестра ми сте.
15 И дѣ е сега надежда-та ми?
И кой ще види надеждж-тж ми?
16 [и]Въ дълбочинж-тж на ада ще слѣзе тя,
[і]Когато ся упокоимъ наедно въ пьрсть-тж.

ГЛАВА 18.

1 А Валдадъ Шуахецъ-тъ отговори, и рече:
2 Кога ще свършите думы-тѣ?
Разумѣйте, и послѣ да говоримъ.
3 Защо ся вмѣнявамы [а]като скотове,
И ставамы непотрѣбни прѣдъ васъ?
4 *О* ты, [б]който раскжснувашь душж-тж си, въ ярость-тж си,
За тебе ще бжде ли напуснжта земя-та?
И ще ся подвигнжтъ ли отъ мѣсто-то си скалы-тѣ?
5 Наистинж [в]свѣтъ-тъ на нечестивы-тѣ ще угасне.
И пламыкъ-тъ на огнь-тъ имъ нѣма да свѣти:
6 Свѣтъ-тъ *ще е* мракъ въ шатъръ-тъ му,
И [г]свѣтилникъ-тъ му при него ще угасне.
7 Стъпкы-тѣ на силж-тж му ще ся стѣснятъ,
[д]И съвѣтъ-тъ му ще го низрине.
8 Защото [е]съ нозѣ-тѣ си ся хвърли въ мрѣжж,
И ходи върху примкы.
9 Тенетò ще *го* хване за петж-тж:
[ж]Разбойникъ ще ся прѣукрѣпи противъ него.
10 Сѣть има за него скрыта въ земіж-тж,
И клюса на пжть-тъ му.
11 [з]Ужаси ще му задаватъ страхъ изъ около,
И ще го правятъ да бѣга съ нозѣ-тѣ си.
12 Сила-та му ще погыне отъ гладъ,
[и]И погыбель ще бжде готова до ребро-то му.
13 Първородный-тъ на смьрть-тж ще пояде хубость-тж на кожж-тж му:
Хубость-тж му ще пояде.
14 [і]Дързновеніе-то му ще ся искорени отъ шатъръ-тъ му,
И той ще бжде закаранъ при царя на ужасы-тѣ.

[и] Гл. 7; 20.
[і] Гл. 30; 19. Псал. 7; 5.
[к] Гл. 27; 9. Псал. 66; 18, 19.
[л] Рим. 1; 9.
[м] Гл. 31; 35. Еккл. 6; 10. Иса. 45; 9. Рим. 9; 20.
[н] Еккл. 12; 5.

—

[а] Псал. 88; 3, 4.
[б] 1 Цар. 1; 6, 7.
[в] Прит. 6; 1. 17; 18. 22; 26.
[г] Гл. 30; 9.
[д] Псал. 6; 7. 31; 9.
[е] Псал. 24; 4.
[ж] Гл. 6; 29.
[з] Гл. 7; 6. 9; 25.
[и] Гл. 18; 13.
[і] Гл. 3, 17, 18, 19.

—

[а] Псал. 73; 22.
[б] Гл. 13; 14.
[в] Прит. 13; 9. 20; 20. 24; 20.
[г] Гл. 21; 17. Псал. 18; 28.
[д] Гл. 5; 13.
[е] Гл. 22; 10. Псал. 9; 15. 35; 8.
[ж] Гл. 5; 5.
[з] Гл. 15; 21. 20; 25. Іер. 6; 25. 20; 3. 46; 5. 49; 29.
[и] Гл. 15; 23.
[і] Гл. 8; 14. 11; 20. Псал. 112; 10. Прит. 10; 28.

15 Тѣ ще ся населятъ въ шатьръ-тъ му, който не е вече неговъ:
Жупелъ ще ся распьрсне вьрху жилище-то му.
16 [к]Отъ долу кореніе-тѣ му ще изсъхнѫтъ,
И отъ горѣ вѣтвы-тѣ му ще ся отсѣкѫтъ.
17 [л]Поменъ-тъ му ще ся изглади отъ земіѭ-тѫ,
И име-то му не ще да го има вече по улицы-тѣ.
18 Ще ся испѫди отъ видѣло-то въ тьмно-то.
И ще ся изгони отъ свѣтъ-тъ.
19 [м]Не ще да има ни сынъ ни внукъ между людіе-тѣ си,
Нито остатъкъ въ жилища-та си.
20 Послѣдородни-тѣ ще ся смаіѫтъ [н]за день-тъ му,
Както и прѣждеродени-тѣ зѣхѫ ужасъ.
21 Наистинѫ таквызь сѫ жилища-та на нечестивый-тъ,
И това е мѣсто-то [о]на того който не познава Бога.

ГЛАВА 19.

1 И отговори Іовъ, та рече:
2 До кога ще оскърбявате душѫ-тѫ ми,
И ще мя съкрушавате съ думы?
3 [а]Десеть пѫти вече станѫ мя укорявате:
Не ви ли е срамъ да ми смаювате главѫ-тѫ?
4 И ако наистинѫ сьмь сгрѣшилъ,
Грѣшка-та ми остава съ мене.
5 *Но* [б]ако непрѣмѣнно искате да ся наголѣмѣете противъ мене,
И да хвьрляте противъ мене укоръ-тъ ми,
6 Научѣте ся сега че Богъ мя събори,
И мя обыколи съ мрѣжѫ-тѫ си.
7 Ето, вьпіѭ: Неправда! но нѣма кой да мя чуе:
Выкамъ, но никакъвъ сѫдъ.
8 [в]Прѣградилъ е пѫть-тъ ми, и не могѫ да прѣминѫ,
И турилъ е тьмнинѫ въ пѫтекы-тѣ ми.
9 [г]Съблѣклъ мя е отъ славѫ-тѫ ми,
И отнѣлъ е вѣнецъ-тъ отъ главѫ-тѫ ми:
10 Погубилъ мя е отъ всякѫдѣ, и отивамъ:
И искоренилъ е надеждѫ-тѫ ми като дьрво.
11 И распалилъ е противъ мене ярость-тѫ си,
И [д]счита мя като единъ отъ врагове-тѣ си.
12 Пълкове-тѣ му дойдохѫ наедно,
[е]Та приготвихѫ пѫть-тъ си противъ мене,
И расположихѫ ся въ станъ около шатьръ-тъ ми.
13 [ж]Отдалечилъ е отъ мене братія-та ми,
И които мя знаяхѫ станѫхѫ за мене съвсѣмъ чужди.
14 Оставихѫ *мя* ближни-тѣ ми,
И забравихѫ мя познаници-тѣ ми.
15 Които живѣіѫтъ въ домъ-тъ ми
И слугыни-тѣ ми считатъ мя като чуждъ:
Страненъ станѫхъ въ очи-тѣ имъ.
16 Выкамъ слугѫ-тѫ си, и не отговаря:
Съ уста-та си му ся моліѫ.
17 Дыханіе-то ми *стянѫ* странно на женѫ ми;
Тъй и моленія-та ми на чада-та на *майчинѫ-тѫ* ми утробѫ.
18 И [з]самы-тѣ малкы дѣца мя прѣзрѣхѫ:
Когато ставамъ говорятъ противъ мене.
19 [и]Всичкы-тѣ ми тайни пріятели ся погнусихѫ отъ мене:
И онѣзи, които възлюбихъ, обърнѫхѫ ся противъ мене.
20 [і]Кости-тѣ ми залѣпнѫхѫ за кожѫ-тѫ ми и за плъть-тѫ ми,
И отървахъ ся *само* съ кожѫ-тѫ на зѫбы-тѣ си.
21 Помилуйте мя, помилуйте мя, вы пріятели мои;
Защото [к]рѫка Божія ся допрѣ до мене.
22 Защо [л]мя гоните както *и* Богъ,
И не ся насыщате отъ плъть-тѫ ми?
23 О, да можахѫ да ся напишѫтъ думы-тѣ ми!
Да ся начертаяхѫ на книгѫ!
24 Да ся издълбяхѫ на скалѫ за всегда,
Съ желѣзнѫ писалкѫ и олово!
25 Защото знаіѭ *че* е живъ Искупитель-тъ ми,
И въ послѣдньо врѣме ще въздстане на земіѭ-тѫ:
26 И като истлѣе слѣдъ кожѫ-тѫ ми това *тѣло*,
Пакъ [м]съ плъть-тѫ си ще видіѭ Бога;
27 Когото самъ азъ ще видіѭ,
И ще гледатъ очи-тѣ ми, а не другъ:
Дробове-тѣ ми истаюватъ вѫтрѣ въ мене.
28 Но вы трѣбваше да речете: [н]Защо го гонимъ?
Понеже корень-тъ на *това* нѣщо ся намѣрва въ мене.
29 Устрашѣте ся отъ мечь-тъ;
Защото мечь-тъ е отмьститель-тъ на беззаконія-та,
[о]За да познаете че има сѫдъ.

ГЛАВА 20.

1 И отговори Софаръ Наамаѳецъ-тъ, та рече:
2 Заради това мя каратъ мысли-тѣ ми да отговоріѭ,
И за това бързамъ:
3 Чухъ укорително-то обличеніе противъ мене,

к Гл. 29; 19. Иса. 5; 24. Амос. 2; 9. Мал. 4; 1.
л Псал. 34; 16. 109; 13. Прит. 2; 22. 10; 7.
м Иса. 14; 22. Іер. 22; 30.
н Псал. 37; 13.
о Іер. 9; 3. 10; 25. 1 Сол. 4; 5. 2 Сол. 1; 8. Тит. 1; 16.

—

а Быт. 31; 7. Лев. 26; 26.
б Псал. 38; 16.
в Гл. 3; 23. Псал. 88; 8.
г Псал. 89; 44.
д Гл. 13; 24. Плач. 2; 5.
е Гл. 30; 12.
ж Псал. 31; 11. 38; 11. 69; 8. 88; 8, 18.
з 4 Цар. 2; 23.
и Псал. 41; 9. 55; 13, 14, 20.
і Гл. 30; 30. Псал. 102; 5. Плач. 4; 8.
к Гл. 1; 11. Псал. 38; 2.
л Псал. 69; 26.
м Псал. 17; 15. 1 Кор. 13; 12. 1 Іоан. 3; 2.
н Ст. 22.
о Псал. 58; 10, 11.

И духъ-тъ на разумъ-тъ ми кара мя да
отвѣщаіѭ.
4 *Не* знаешь ли това отъ старо врѣме,
Отъ когато е поставенъ человѣкъ на земіѭ-тѫ,
5 Че [а]тържество-то на нечестивы-тѣ е маловрѣменно,
И радость-та на лицемѣра е минутна?
6 И [б]величіе-то му, ако възлѣзе на небеса,
И глава-та му, ако стигне до облацы-тѣ,
7 Ще ся изрине за всегда [в]както лайното му:
Които сѫ го гледали ще говорятъ: Дѣ е
онзи?
8 Ще отлети [г]като сънъ, и нѣма да ся намѣри:
И, като нощно видѣніе ще исчезне.
9 [д]Око-то което го е гледало не ще *го гледа*
вече:
И мѣсто-то му нѣма да го види вече.
10 Сынове-тѣ му [е]ще поискатъ добрѫ-тѫ
волѭ на сиромасы-тѣ,
И рѫцѣ-тѣ му ще повърнѫтъ имотъ-тъ
имъ.
11 Кости-тѣ му сѫ [ж]пълны съсъ *съгрѣшенія-та на* младины-тѣ му,
И [з]ще лѣжатъ съ него въ пьрсть-тѫ.
12 Ако и да е сладка злина-та въ уста-та му,
Та іѭ крые подъ языкъ-тъ си;
13 *И* іѭ жали, и не іѭ оставя,
Но іѭ дьржи въ срѣдъ небце-то си:
14 *То пакъ* храна-та му ще ся измѣни въ
утробѫ-тѫ му:
Жьлчь отъ аспиды *ще стане* у вѫтрѣшности-тѣ му.
15 Богатство-то което е погълнѫлъ, ще го
избълва:
Богъ ще го истьргне изъ търбухъ-тъ му.
16 Ядъ отъ аспиды ще ссуче,
Ехидинъ языкъ ще го умьртви.
17 Нѣма да види [и]утокы-тѣ,
Рѣкы-тѣ съ порои отъ медъ и масло.
18 Това за което ся е трудилъ, [і]ще го даде
назадъ,
И нѣма да *го* погълне:
Споредъ имотъ-тъ *ще стане* отдаваніе-то
му,
И нѣма да ся зарадува.
19 Защото угнете сиромасы-тѣ *и гы* остави:
Грабнѫ домъ, когото не бѣ съградилъ.
20 Наистинѫ [к]нѣма да познае упокоеніе въ
себе си:
Не ще упази *нищо* отъ пожеланны-тѣ си.
21 Нѣма да му остане *нищо* за хранѫ:
За то добро-то му не ще бѫде трайно.
22 Когато е въ пълно изобиліе ще го сполети утѣсненіе:
Всичка-та сила на бѣдствіе-то ще нападне
на него.
23 Когато е да напълни търбухъ-тъ си,
Богъ ще проводи ярость-тѫ на гнѣвъ-тъ
си връзъ него,
И ще іѭ одъжди противъ него [л]въ яденіе-то му.
24 [м]Когато бѣга отъ желѣзно-то орѫжіе,
Мѣдный-тъ лѫкъ ще го прониже.
25 *Стрѣла-та* ся истьргнува, та пронизува
тѣло-то,
И [н]блещащій вьрхъ ще излѣзе изъ жьлчьтѫ му:
[о]Ужаси има вьрху му.
26 Всякаква тьмнина има скрыта въ клѣтове-тѣ му:
[п]Огнь нераздуханъ ще го пояде:
Които останѫтъ въ шатьръ-тъ му злѣ
ще бѫде за тѣхъ.
27 Небе-то ще открые беззаконіе-то му:
И земя-та ще ся подигне противъ него.
28 Имотъ-тъ на домъ-тъ му ще исчезне:
Ще ся распилѣе въ день-тъ на гнѣвъ-тъ
му.
29 [р]Той е отъ Бога дѣлъ-тъ на нечестивый-тъ человѣкъ,
И отредено-то нему отъ Бога наслѣдіе.

ГЛАВА 21.

1 А Іовъ отговори и рече:
2 Слушайте съ вниманіе говореніе-то ми,
И това да сѫ утѣшенія-та ви.
3 Потьрпѣте мя да изговоріѭ:
И като изговоріѭ, [а]присмивайте ся.
4 На человѣка ли ся оплакувамъ азъ?
А защо да ся не утѣсни духъ-тъ ми?
5 Погледнѣте на мене та ся почудѣте,
И [б]турѣте рѫкѫ на уста.
6 Само да си наумѭ, ужасавамъ ся,
И трепетъ обладава плъть-тѫ ми:
7 [в]Защо нечестиви-тѣ живѣіѭтъ,
Остарѣватъ, още и ставатъ много силни?
8 Сѣме-то имъ ся утвьрдява съ тѣхъ наедно прѣдъ лице-то имъ,
И внуци-тѣ имъ прѣдъ очи-тѣ имъ.
9 Кѫщи-тѣ имъ сѫ безопасны отъ страхъ:
И [г]Божій жезлъ не е връзъ тѣхъ.
10 Говеда-та имъ ся гонятъ, и не напраздно;
Юница-та имъ ся тели, и [д]не пометнува.
11 Пущатъ чада-та си като овцы,
И дѣца-та имъ скачатъ.
12 Зематъ тѫпанъ-тъ, и китарѫ-тѫ,
И веселятъ ся съ гласъ-тъ на свиркѫ-тѫ.
13 [е]Прѣминуватъ дни-тѣ си въ благополучіе,
И въ еднѫ минутѫ слазѭтъ въ адъ.
14 И [ж]говорятъ Богу: Оттегли ся отъ насъ,

а Псал. 37; 35, 36.
б Иса. 14; 13, 14. Авд. 3; 4.
в Псал. 83; 10.
г Псал. 73; 20. 90; 5.
д Гл. 7; 8, 10. 8; 18. Псал. 37; 36. 103; 16.
е Ст. 18.
ж Гл. 13; 26. Псал. 25; 7.
з Гл. 21; 26.
и Псал. 36; 9. Іер. 17; 6.
і Ст. 10, 15.
к Еккл. 5; 13, 14.
л Числ. 11; 33. Псал. 78; 30, 31.
м Иса. 24; 18. Іер. 48; 43. Амос. 5; 19.
н Гл. 16; 13.
о Гл. 18; 11.
п Псал. 21; 9.
р Гл. 27; 13. 31; 2, 3.

—

а Гл. 16; 10. 17; 2.
б Сѫд. 18; 19. Гл. 29; 9, 40; 4. Псал. 39; 9.
в Гл. 12; 6. Псал. 17; 10, 14. 73; 3, 12. Іер. 12; 1. Авв. 1; 16.
г Псал. 73; 5.
д Исх. 23; 26.
е Гл. 36; 11.
ж Гл. 22; 17.

Защото не благоволимъ въ знаніе-то на
пѫтища-та ти:
15 [з]Що е Всесилный та да му работимъ?
И [и]що ся ползувамы като го призывамы?
16 Ето, благополучіе-то имъ не е въ рѫ-
кѫ-тѫ имъ:
[і]Далечь да е отъ мене съвѣтъ-тъ на не-
честивы-тѣ!
17 [к]Колко пѫти угаснува свѣтилникъ-тъ на
нечестивы-тѣ,
И дохожда погыбель-та имъ върхъ тѣхъ!
18 *Богъ имъ* [л]раздѣля болѣзни въ гнѣвъ-тъ си.
Тѣ сѫ като [м]плѣва прѣдъ вѣтръ-тъ:
И като прахъ отъ плѣвѫ, когото граби
вихрушка-та.
19 Богъ пази наказаніе-то на тѣхно-то без-
законіе [н]за сынове-тѣ имъ:
Въздава имъ, и ще познаѭтъ.
20 Очи-тѣ имъ ще видятъ погыбель-тѫ имъ,
И [о]ще піѭтъ отъ ярость-тѫ на Всесил-
наго.
21 Защото кое наслажденіе има *нечестивый*
слѣдъ себе си въ домъ-тъ си,
Като ся прѣсѣче прѣзъ срѣдъ число-то
на мѣсецы-тѣ му?
22 [п]Ще научи ли *нѣкой* Бога на знаніе?
И той сѫди высокы-тѣ.
23 Единъ умира въ пълно благополучіе,
Като е въ всичко спокоенъ и тихъ:
24 Ребра-та му сѫ пълны съ тлъстинѫ,
И кости-тѣ му напоены съ мозъкъ:
25 А другъ умира въ душевнѫ горесть,
И никога не е ялъ съ весело сьрдце:
26 [р]Наедно лѣжатъ въ пьрсть-тѫ,
И червіе гы покрыватъ.
27 Ето знамъ мысли-тѣ ви,
И ухыщренія-та ви за съсыпваніе-то ми:
28 Защото думате: [с]Дѣ е домъ-тъ на князя?
И дѣ е шатъръ-тъ дѣто живѣехѫ нече-
стиви-тѣ?
29 Не попытахте ли които минуватъ прѣзъ
пѫть-тъ?
И знаменія-та имъ не разумѣвате ли?
30 Че [т]нечестивый-тъ ся пази за день на
погыбель,
Въ день на гнѣвъ ще бѫде закаранъ.
31 Кой ще яви [у]прѣдъ лице-то му неговъ-
тъ пѫть?
И кой ще му въздаде *което* е той сто-
рилъ?
32 И той ще бѫде донесенъ въ гробъ-тъ,
И ще прѣбывае въ трапъ-тъ.
33 Буцы-тѣ на долъ-тъ ще му бѫдѫтъ прі-
ятны,
[ф]И всякой человѣкъ ще отиде подирь него,
Както бесчисленни *сѫ отишли* прѣди него.
34 Какъ прочее ми давате суетны утѣшенія,
Когато въ отговоры-тѣ ви остава лъжо-
вность?

ГЛАВА 22.

1 И Елифазъ Ѳеманецъ-тъ отговори, та
рече:
2 [а]Може ли человѣкъ да бѫде полезенъ
Богу?
Ако е разуменъ, може да бѫде полезенъ
на себе си.
3 Ако си ты праведенъ, има ли нѣкое бла-
годареніе за Всесилнаго,
Или полза, ако правишь ты пѫтища-та
си неукорны?
4 Бой ли ти ся че ще влѣзе въ състязаніе
съ тебе?
И ще дойде ли въ сѫдъ съ тебе?
5 Злоба-та ти не е ли голѣма?
И беззаконія-та ти не сѫ ли бескрайны?
6 Защото [б]си зѣлъ залогъ отъ брата си
безъ причинѫ,
И си лишилъ голы-тѣ отъ дрехы-тѣ имъ.
7 Не си напоилъ съ водѫ утруденый-тъ,
И [в]лишилъ си гладный-тъ отъ хлѣбъ.
8 А който бѣше якъ той придобываше зе-
міѭ-тѫ:
И на когото имахѫ почесть той ся насе-
ляваше въ неѭ.
9 Вдовицы си отпратилъ праздны,
И [г]мышцы-тѣ на сирачета-та *си* строшилъ.
10 За това [д]сѣти тя обыколихѫ,
И страхъ внезапенъ тя ужасава,
11 Или тьмнина, *та* не видишь;
И [е]множество отъ воды тя покрыва.
12 Богъ не е ли на небесны-тѣ высоты?
Сега гледай высочинѫ-тѫ на звѣзды-тѣ
колко сѫ высокы!
13 А ты говоришь: [ж]Дѣ ще знае Богъ?
Може ли прѣзъ мракъ-тъ да сѫди?
14 [з]Облаци го покрыватъ, та не види,
И ходи по сводъ-тъ небесенъ.
15 Съгледалъ ли си ты ветхый-тъ пѫть,
По който сѫ тъпкали беззаконни-тѣ?
16 [и]Тѣзи които прѣди врѣме быхѫ грабнѫти,
И основаніе-то имъ порой завлѣче;
17 [і]Които рекохѫ Богу: Оттегли ся отъ насъ:
И [к]какво ще имъ направи Всесилный?
18 А той напълни съ добро домове-тѣ имъ.
Но [л]далечь да е отъ мене съвѣтъ-тъ на
нечестивы-тѣ.
19 [м]Праведни-тѣ гледатъ, и ся радуватъ;
И неповинни-тѣ имъ ся присмиватъ:

[з] Исх. 5; 2. Гл. 34; 9.
[и] Гл. 35; 3. Мал. 3; 14.
[і] Гл. 22; 18. Псал. 1; 1. Прит. 1; 10.
[к] Гл. 18; 6.
[л] Лук. 12; 46.
[м] Псал. 1; 4. 35; 5. Иса. 17; 13. 29; 5. Осія 13; 3.
[н] Исх. 20; 5.
[о] Псал. 75; 8. Иса. 51; 17. Іер. 25; 15. Откр. 14; 10: 19; 15.
[п] Иса. 40; 13. 45; 9. Рим. 11; 34. 1 Кор. 2; 16.
[р] Гл. 20; 11. Еккл. 9; 2.
[с] Гл. 20; 7.
[т] Прит. 16; 4. 2 Пет. 2; 9.
[у] Гал. 2; 11.
[ф] Евр. 9; 27.

—

[а] Гл. 35; 7. Псал. 16; 2. Лук. 17; 10.
[б] Исх. 22; 26, 27. Втор. 24; 10 и дрг. Гл. 24; 3, 9. Іез. 18; 12.
[в] Виж. Гл. 31; 17. Втор. 15; 7 и дрг. Иса. 58; 7. Іез. 18; 7, 16. Мат. 25; 42.
[г] Гл. 31; 21. Иса. 10; 2. Іез. 22; 7.
[д] Гл. 18; 8, 9, 10. 19; 6.
[е] Псал. 69; 1, 2. 124; 4. Плач. 3; 54.
[ж] Псал. 10; 11. 59; 7. 73; 11. 94; 7.
[з] Псал. 139; 11, 12.
[и] Гл. 15; 32. Псал. 55; 23. 102; 24. Еккл. 7; 17.
[і] Гл. 21; 14.
[к] Псал. 4; 6.
[л] Гл. 21; 16.
[м] Псал. 58; 10. 107; 42.

20 Не ся ли изгубихѫ непріятели-тѣ ни?
И огнь пояжда остатъкъ-тъ имъ.
21 Сега спріятелй ся съ него, [н]и бѫди въ миръ:
Отъ това ще дойде добро за тебе.
22 Пріими прочее законъ-тъ отъ уста-та му,
И [о]тури думы-тѣ му въ сърдце-то си.
23 [п]Ако ся върнешь къмъ Всесилнаго, ще ся утвърдишь пакъ:
Испѫди беззаконіе-то далечь отъ шатъры-тѣ си.
24 И [р]тури злато-то върху пърсть-тѫ,
И Офирско-то злато, въ каменіе-тѣ на потоцы-тѣ.
25 И Всесилный ще ти бѫде злато,
И изобиліе отъ сребро за тебе.
26 Защото тогазь [с]ще ся веселишь въ Всесилнаго,
И [т]ще въздигнешь лице-то си къмъ Бога.
27 [у]Ще му ся помолишь, и ще тя послуша,
И ще испълнишь обричанія-та си.
28 И каквото рѣшеніе направишь, ще ти ся завършува:
И свѣтъ ще свѣти по пѫтища-та ти.
29 Когато ся унижи *нѣкой*,
Тогазь ще речешь: *Има* възвышеніе:
И той [ф]ще спасе оногозь който има наведены очи.
30 Ще спасе *и* оногозь който не е неповиненъ.
Ей, съ чистотѫ-тѫ на твои-тѣ рѫцѣ ще бѫде спасенъ.

ГЛАВА 23

1 И отговори Іовъ, та рече:
2 И днесь оплакованіе-то ми е горко:
Рана-та ми е по тежка отъ стенаніе-то ми.
3 [а]Ахъ, да бѣхъ знаялъ дѣ да го намѣрѭ!
Отишелъ быхъ до прѣстолъ-тъ му:
4 Изложилъ быхъ сѫдъ прѣдъ него,
И напълнилъ быхъ уста-та си съ доказателства:
5 Позналъ быхъ думы-тѣ *които* бы ми той отговорилъ.
И разумѣлъ быхъ що щѣше да ми рече.
6 Да ли [б]съ голѣмѫ силѫ щѣше да ся прѣпира съ мене?
Не; но щѣше да тури въ мене *силѫ*.
7 Тогазь можаше праведный-тъ да ся разговори съ него:
И азъ быхъ ся освободилъ за всегда отъ Сѫдіѭ-тѫ си.
8 Ето, [в]отхождамъ напрѣдъ, но нѣма го;
И назадъ, но го не виждамъ;
9 На лѣво, дѣто работи, но не могѫ да го видѭ:
Крые ся на десно, и *го* не виждамъ.
10 [г]Знае обаче пѫть-тъ ми; [д]искусилъ мя е:
Ще излѣзѫ като злато.
11 [е]Нога-та ми хванѫ стѫпкы-тѣ му:
Упазихъ пѫть-тъ му, и не ся уклонихъ
12 Отъ заповѣдь-тѫ на устны-тѣ му, и не ся оттеглихъ назадъ:
[ж]Съхранихъ думы-тѣ на уста-та му, повече отъ нужднѫ-тѫ си хранѫ.
13 Но той е въ едно *намѣреніе:* и [з]кой може да го отвърне?
И [и]което желае душа-та му прави.
14 Защото върши [і]което ми е опрѣдѣлено:
И много таквызь *има* у него.
15 За това ужасавамъ ся отъ лице-то му:
Размышлявамъ, и треперѭ отъ него.
16 Защото Богъ умекчи [к]сърдце-то ми,
И Всесилный мя ужаси.
17 Понеже не быхъ отсѣченъ прѣди тьмнинѫ-тѫ,
И *не* скры мракъ-тъ отъ лице-то ми.

ГЛАВА 24.

1 Понеже [а]врѣмена-та не сѫ скрыты отъ Всесилнаго,
Защо не видятъ дни-тѣ му тѣзи които го познаватъ?
2 [б]*Едни* прѣмѣстятъ прѣдѣлы,
Грабятъ стада, и пасѫтъ *гы:*
3 Отнематъ оселъ-тъ на сирачета-та:
[в]Зематъ говедо-то на вдовицѫ-тѫ въ залогъ:
4 Истласкуватъ бѣдны-тѣ отъ пѫть-тъ:
На земѭ-тѫ [г]сиромаси-тѣ ся крыѭтъ купно.
5 Ето, *като* диви осли въ пустынѭ-тѫ, излазятъ по работы-тѣ си,
Подранявать за грабежъ:
Пустыня-та *дава* имъ хранѫ за чада-та *имъ*.
6 Жьнѭтъ нивѫ която не е тѣхна,
И берѫтъ лозіе съ неправдѫ.
7 [д]Правятъ да нощуватъ безъ дрехѫ голы-тѣ,
Които нѣматъ завивкѫ въ студъ-тъ;
8 Измокрувани отъ горскы-тѣ буйны дъждове,
Тѣ [е]пригѫрщатъ скалѫ-тѫ, понеже нѣматъ прибѣжище.
9 Грабнуватъ сираче-то отъ съсцы-тѣ,
И зематъ залогъ отъ сиромаха:
10 Правятъ голый-тъ да си отиде безъ дрехѫ,
И които носятъ снопы-тѣ оставатъ гладни.
11 Които истискуватъ елей-тъ въ грады-тѣ имъ,
И които тъпчатъ жлебове-тѣ *имъ*, жедни сѫ.

[н] Иса. 27; 5.
[о] Псал. 119; 11.
[п] Гл. 8; 5, 6. 11; 13, 14.
[р] 2 Лѣт. 1; 15.
[с] Гл. 27; 10. Иса. 58; 14.
[т] Гл. 11; 15.
[у] Гл. 50; 14, 15. Иса. 58; 9.
[ф] Прит. 29; 23. Іак. 4; 6. 1 Пет. 5; 5.

[а] Гл. 13; 3. 16; 21.
[б] Иса. 27; 4, 8. 57; 16.
[в] Гл. 9; 11.
[г] Псал. 139; 1, 2, 3.
[д] Псал. 17; 3. 66; 10. Іак. 1; 12.
[е] Псал. 44; 18.
[ж] Іоан. 4; 32, 34.
[з] Гл. 9; 12, 13. 12; 14. Рим. 9; 19.
[и] Псал. 115; 3.
[і] 1 Сол. 3; 3.
[к] Псал. 22; 14.

—

[а] Дѣян. 1; 7.
[б] Втор. 19; 14. 27; 17. Прит. 22; 28. 23; 10. Осія 5; 10.
[в] Гл. 22; 6. Втор. 24; 6, 10, 12, 17.
[г] Прит. 28; 28.
[д] Исх. 22; 26, 27. Втор. 24; 12, 13. Гл. 22; 6.
[е] Плач. 4; 5.

12 Человѣци охкатъ изъ градъ-тъ,
И душа-та на ранены-тѣ выка:
Но Богъ не налага безуміе.
13 Тѣзи сѫ отъ противницы-тѣ на видѣлинѫ-тѫ:
Не знаѭтъ пѫтища-та ѝ,
И не стоятъ въ пѫтекы-тѣ ѝ.
14 [ж]Убійца-та става въ зоры и убива сиромахъ-тъ и нищій-тъ,
А нощя става като крадецъ.
15 [з]Така и око-то на прѣлюбодѣя очакува мъркнуваніе-то, [и]и дума:
Око не ще мя види:
И закрыва лице-то *си*.
16 Въ тьмнинѫ-тѫ пробиватъ кѫщя-та,
Които сѫ си забѣлѣжили прѣзъ день-тъ:
[і]Видѣло не познаватъ.
17 Защото зора-та е за всичкы тѣхъ смъртна сѣнка:
Понеже познаватъ ужасы-тѣ на смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ.
18 Лекы сѫ по лице-то на водѫ-тѫ:
Дѣлъ-тъ имъ е проклѣтъ на земіѭ-тѫ:
Не видятъ пѫть-тъ на лозія-та.
19 Суша-та и топлина-та грабнува водѫ-тѫ на снѣгъ-тъ,
А гробъ-тъ грѣшны-тѣ.
20 Майчина-та *имъ* утроба ще гы забрави:
Червій-тъ ще има сладкѫ гозбѫ въ тѣхъ,
[к]Нѣма вече да ся поменѫтъ:
И неправда-та ще ся строши като дърво.
21 Правятъ зло на неплоднѫ-тѫ, бесчаднѫ-тѫ,
И не правятъ добро на вдовицѫ-тѫ:
22 Влачатъ силны-тѣ съсъ силѫ-тѫ си:
Ставатъ тѣ, и *никой* не е безопасенъ въ животъ-тъ *си*.
23 Даде *Богъ* на тѣхъ безопасность, и ся упокояватъ:
[л]Но очи-тѣ му сѫ върху пѫтища-та имъ.
24 Възвысихѫ ся за малко, и ето нѣма гы,
Съсъшуватъ ся и както всичкы-тѣ отиватъ;
И отсичатъ ся както глава-та на класове-тѣ.
25 И сега ако не е *така*, кой ще мя искара лъжь,
И ще унищожи думы-тѣ ми?

ГЛАВА 25.

1 И отговори Валдадъ Шуахецъ-тъ, та рече:
2 Власть и страхъ има съ Него:
Прави миръ въ высочины-тѣ си.
3 Иматъ ли четъ воинства-та му?
И [а]върхъ кого не изгрѣва неговъ-тъ свѣтъ?
4 И [б]тъй какъ може человѣкъ да ся оправдае прѣдъ Бога?
Или какъ може да е чистъ роденый-тъ отъ женѫ?
5 Ето, и сама-та луна не е свѣтла,
И звѣзды-тѣ не сѫ чисты прѣдъ него.
6 Колко по малко человѣкъ [в]*който е* гадъ?
И человѣческый сынъ, *който е* червій?

ГЛАВА 26.

1 А Іовъ отговори, и рече:
2 Каквѫ помощь си далъ ты на немощный-тъ?
Какъ си спаслъ мышцѫ некрѣпкѫ?
3 Какъ си съвѣтувалъ немудрый-тъ?
И какъвъ съвършенъ разумъ си показалъ?
4 Кому си думы възвѣстилъ?
И чіе дыханіе е излѣзло изъ тебе?
5 Мъртви-тѣ долу треперятъ,
Воды-тѣ, и които обитаватъ въ тѣхъ.
6 [а]Голъ е адъ прѣдъ Него,
И погибель-та нѣма покрывъ.
7 [б]Простира сѣверъ-тъ върху пустотѫ;
Окача земіѭ-тѫ на нищо.
8 [в]Вързува воды-тѣ въ облацы-тѣ си:
И облакъ-тъ не ся продира изъ подъ тѣхъ.
9 Покрыва лице-то на прѣстолъ-тъ *си:*
Простира облакъ-тъ си върху него.
10 [г]Обыколилъ е воды-тѣ съ прѣдѣлы,
Дори до край-тъ на видѣлинѫ-тѫ и на тьмнинѫ-тѫ.
11 Небесни-тѣ стълпове треперятъ,
И ужасаватъ ся отъ запрѣщеніе-то му.
12 [д]Запрѣщава море-то съсъ силѫ-тѫ си,
И съ разумъ-тъ си смирява гордость-тѫ *му*.
13 [е]Чрѣзъ духъ-тъ си украси небеса-та:
Рѫка-та му създаде [ж]бѣгающѫ-тѫ Зміѭ.
14 Ето, тѣзи сѫ краища на пѫтища-та му:
Но колко малко нѣщо чуемъ за него!
И грьмъ-тъ на силѫ-тѫ му кой може да разумѣе?

ГЛАВА 27.

1 И продължи Іовъ бесѣдѫ-тѫ си, и рече:
2 Живъ е Богъ, [а]който отметнѫ сѫдъ-тъ ми,
И всесилный, който огорчи душѫ-тѫ ми.
3 Че прѣзъ всичко-то врѣме *додѣ* е дыханіе-то ми въ мене,
И духъ-тъ Божій въ ноздры-тѣ ми,
4 Устны-тѣ ми нѣма да проговорятъ неправдѫ,
И языкъ-тъ ми не ще продума лъсть.
5 Да не бѫде да вы оправдаѭ:
Додѣ издъхнѫ, [б]нѣма да отметнѫ незлобіе-то си отъ мене.
6 Ще [в]държѫ правдѫ-тѫ си, и не щѫ да ѭ оставіѭ:

ж Псал. 10; 8.
з Прит. 7; 9.
и Псал. 10; 11.
і Іоан. 3; 20.
к Прит. 10; 7.
л Псал. 11; 4. Прит. 15; 3.

—

а Іак. 1; 17.
б Гл. 4; 17 и дрг. 15; 14 и дрг. Псал. 130; 3. 143; 2.
в Псал. 22; 6.

—

а Псал. 139; 8, 11. Прит. 15; 11. Евр. 4; 13.
б Гл. 9; 8. Псал. 24; 2. 104; 2 и дрг.
в Прит. 30; 4.
г Гл. 38; 8. Псал. 33; 7. 104; 9. Прит. 8; 29. Іер. 5; 22.
д Исх. 14; 21. Псал. 74; 13. Иса. 51; 15. Іер. 31; 35.
е Псал. 33; 6.
ж Иса. 27; 1.

—

а Гл. 34; 5.
б Гл. 2; 9. 13; 15.
в Гл. 2; 3.

[г]Сърдце-то ми не ще мя обличи, додѣ съмь живъ.
7 Непрiятель-тъ ми нека е както нечестивый-тъ,
И който възстава противъ мене както беззаконный-тъ.
8 Защото [д]коя е надежда-та на лицемѣръ-тъ,
Ако похыти, ако истъргне Богъ душѫ-тѫ му?
9 Ще [е]послуша ли Богъ выкъ-тъ му,
Когато го сполети бѣда?
10 [ж]Ще намѣри ли наслажденiе въ Всесилнаго?
Ще призыва ли Бога въ всяко врѣме?
11 Ще вы научѫ *това което е* въ Божiѭ-тѫ рѫкѫ:
Каквото има при Всесилнаго, не щѫ да скрыѭ.
12 Ето, вы всинца видѣхте:
Защо прочее бывате толкозь съвсѣмъ суетни?
13 [з]Това е отъ Бога дѣлъ-тъ на нечестивый-тъ человѣкъ,
И наслѣдiе-то на насилницы-тѣ,
Което ще земѫтъ отъ Всесилнаго:
14 [и]Ако ся умножатъ синове-тѣ му, за мечъ сѫ:
И внуци-тѣ му не ще ся насытятъ съ хлѣбъ.
15 Останѫли-тѣ отъ тѣхъ смърть ще гы погребе:
И [i]вдовицы-тѣ имъ нѣма да плачѫтъ.
16 Ако и да събере сребро както пьрсть,
И приготви дрехы както калъ;
17 Може да приготви, [к]но праведни-тѣ ще *гы* облѣкѫтъ:
И неповинни-тѣ ще си раздѣлятъ сребро-то.
18 Съгражда домъ-тъ си както молецъ-тъ,
И [л]като колибѫ *която* прави пѫдарь-тъ.
19 Лѣга богатый, но нѣма да ся прибере *при людiе-тѣ си.*
Додѣ отвори очи-тѣ си, нѣма го.
20 [м]Трепетъ го хваща като вода,
Вихрушка го граби нощя.
21 Дига го источный вѣтръ, и отхожда:
И истъргнува го отъ мѣсто-то му.
22 Защото *Богъ* ще хвърли върхъ него *стрѣлы*, и не ще го пожали:
Той ще ся старае да побѣгне отъ рѫкѫ-тѫ му.
23 Ще исплескатъ съ рѫцѣ върхъ него,
И ще му подсвирнуватъ отъ мѣсто-то му.

ГЛАВА 28.

1 Наистинѫ има рудница за сребро,
И мѣсто за злато *дѣто* ся очистува.
2 Желѣзо-то ся зема изъ земѭ-тѫ,
И мѣдь-та ся лѣе отъ камыкъ-тъ.
3 *Человѣкъ* туря прѣдѣлы на тьмнинѫ-тѫ,
И издирува до съвършенство всичко,
Каменiе-тѣ на тьмнинѫ-тѫ и на смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ.
4 Отъ жилище-то *си* отваря ямѫ:
Дѣто нозѣ не стѫпуватъ,
Окачени люлѣѭтъ ся отъ человѣцы-тѣ.
5 Колкото за земѭ-тѫ, отъ неѭ излази хлѣбъ-тъ,
И подъ неѭ ся разравя както огнь:
6 Каменiе-тѣ ѝ сѫ мѣсто на сапфиръ:
И въ неѭ има златна пьрсть.
7 Хыщна птица не знае тойзи пѫть,
И око на соколъ не го е видѣло.
8 Звѣрове-тѣ не сѫ стѫпили на него,
Львъ не е заминѫлъ прѣзъ него.
9 *Человѣкъ* простира рѫкѫ-тѫ си върху канары-тѣ;
Прѣвраща планины-тѣ изъ корень.
10 Разсича рѣкы между скалы-тѣ:
И око-то му открыва всичко многоцѣнно.
11 Ограничава теченiе-то на рѣкы-тѣ:
И скрыто-то изважда на свѣтъ.
12 Но [а]мудрость-та дѣ ще ся намѣри?
И дѣ е мѣсто-то на разумъ-тъ?
13 Человѣкъ не познава [б]цѣнѫ-тѫ ѝ:
И не ся намѣрва въ земѭ-тѫ на живы-тѣ.
14 [в]Бездна-та казува: Не е въ мене:
И море-то казува: Не е съ мене:
15 [г]Не може да ся даде злато за неѭ:
И сребро не може да ся прѣтегли за промѣненiе съ неѭ.
16 Не може ся прѣцѣни съ Офирско злато,
Съсъ скѫпоцѣненъ ониксъ, и сапфиръ.
17 Злато и кристалъ не могѫтъ да ся сравнятъ съ неѭ:
Нито быва размѣна-та ѝ за съсѫды отъ най чисто злато.
18 Не ще ся помене кораллъ или кристалъ:
Защото цѣна-та на мудрость-тѫ е по горня отъ скѫпоцѣнны-тѣ каменiе.
19 Топазъ Еѳiопскый не ще ся сравни съ неѭ:
Не ще ся прѣцѣни тя съ чисто злато.
20 [д]А отъ дѣ дохожда мудрость-та?
И дѣ е мѣсто-то на разумъ-тъ?
21 Понеже е покрыта отъ очи-тѣ на всичкы-тѣ живы,
И скрыта отъ небесны-тѣ птицы.
22 [е]Погыбель-та и смърть-та казуватъ:
Съ уши-тѣ си чухмы слухъ-тъ ѝ.
23 Богъ разбира пѫть-тъ ѝ,
И той знае мѣсто-то ѝ.
24 Понеже той гледа дори до краища-та на земѭ-тѫ,
[ж]Види подъ всичко-то небе,
25 За [з]да прѣтегля тежинѫ-тѫ на вѣтрове-тѣ,
И да измѣря воды-тѣ съ мѣркѫ.

[г] Дѣян. 24; 16.
[д] Мат. 16; 26. Лук. 12; 20.
[е] Гл. 35; 12. Псал. 18; 41. 109; 7. Прит. 1; 28; 28; 9. Иса. 1; 15. Iер. 14; 12. Iез. 8; 18. Мих. 3; 4. Iоан. 9; 31. Iак. 4; 3.
[ж] Гл. 22; 26, 27.
[з] Гл. 20; 29.
[и] Втор. 28; 41. Есѳ. 9; 10. Осiя 9; 13.
[i] Псал. 78; 64.
[к] Прит. 28; 8. Еккл. 2; 26.
[л] Иса. 1; 8. Плач. 2; 6.
[м] Гл. 18; 11.

—

[а] Ст. 20. Еккл. 7; 24.
[б] Прит. 3; 15.
[в] Ст. 22. Рим. 11; 33, 34.
[г] Прит. 3; 13, 14, 15. 8; 10 11, 19. 16; 16.
[д] Ст. 12.
[е] Ст. 14.
[ж] Прит. 15; 3.
[з] Псал. 135; 7.

26 [и]Когато направи законъ за дъждь-тъ,
И пѫть за свѣткавицѫ-тѫ на грьмъ-тъ,
27 Тогазь видѣ, и іѭ обяви:
Приготви іѭ, наипаче іѭ и издири.
28 И рече на человѣка: Ето,
[і]Страхъ-тъ Господень, той е мудрость,
И отдалеченіе-то отъ зло, то е разумъ.

ГЛАВА 29.

1 И продължи Іовъ бесѣдѫ-тѫ си, и рече:
2 О, да бѣхъ [а]като въ прѣминѫлы-тѣ
мѣсецы,
Както въ дни-тѣ когато Богъ мя пазѣше:
3 [б]Когато свѣтилникъ-тъ му свѣтѣше на
главѫ-тѫ ми,
И съ видѣлинѫ-тѫ му ходѣхъ въ тьмни-
нѫ-тѫ:
4 Както бѣхъ въ дни-тѣ на благополучіе-
то си,
[в]Когато Божіе-то добромысліе бѣ на кѫ-
щѫ-тѫ ми:
5 Когато Всесилный бѣше още съ мене,
И дѣца-та ми около мене:
6 Когато [г]мыяхъ стъпкы-тѣ си съ масло,
И [д]скала-та изливаше за мене рѣкы отъ
елей.
7 Когато прѣзъ градъ-тъ излазѣхъ на
портѫ-тѫ,
Приготвяхъ сѣдалище-то си на пазаръ-тъ,
8 Млади-тѣ мя гледахѫ, и ся крыяхѫ:
И старци-тѣ ставахѫ и стоехѫ прави.
9 Князове-тѣ прѣставахѫ да говорятъ,
И [е]туряхѫ рѫкѫ на уста-та си.
10 Гласъ-тъ на началницы-тѣ ся спираше,
И [ж]языкъ-тъ имъ залѣпнуваше за небце-
то имъ.
11 Ухо като чуеше, ублажаваше мя,
И око като видѣше, свидѣтелствуваше за
мене:
12 Защото [з]освобождавахъ сиромахъ-тъ кой-
то выкаше,
И сираче-то и който нѣмаше помощникъ,
13 Благословеніе-то отъ тогози който бѣ
близу да загыне идѣше на мене:
И сьрдце-то на вдовицѫ-тѫ веселяхъ.
14 [и]Облачахъ правдѫ, и тя ми бѣше одежда,
Правота-та ми бѣше като мантія и корона.
15 [і]Азъ бѣхъ очи на слѣпый-тъ,
И нозѣ на хромый-тъ.
16 Бѣхъ отецъ на сиромасы-тѣ,
[к]Сѫдбѫ *коѭто* не знаехъ издирувахъ іѭ.
17 И [л]трошехъ челюсти-тѣ на неправедный-тъ,
И истегляхъ ловъ-тъ изъ зѫбы-тѣ му.
18 Тогази думахъ: [м]Ще умрѫ на гнѣздо-
то си,
И ще ся умножатъ дни-тѣ ми като пѣ-
съкъ-тъ.
19 [н]Корень-тъ ми бѣше прострѣнъ [о]къмъ
воды-тѣ,
И роса-та нощуваше на вѣтвы-тѣ ми.
20 Слава-та ми ся подновяваше въ мене,
И [п]лѫкъ-тъ ми ся укрѣпяваше въ рѫкѫ-
тѫ ми.
21 Чакахѫ и мя слушахѫ,
И мълчехѫ въ съвѣтованіе-то ми.
22 Подирь думы-тѣ ми, тѣ не притуряхѫ
нищо,
И говореніе-то ми капѣше връзъ тѣхъ.
23 И очакувахѫ за мене като за дъждь;
И зяехѫ съ уста, [р]като за пролѣтенъ
дъждь.
24 Смѣехъ ся къмъ тѣхъ, и не вѣрувахѫ;
И не оставяхѫ да падне долу свѣтлость-
та на лице-то ми.
25 Избирахъ пѫть-тъ имъ, и сѣдѣхъ князь,
И вселявахъ ся като царь въ воинство-то,
Както онзи който утѣшава оскърбены-тѣ.

ГЛАВА 30.

1 Но сега ми ся подсмиватъ по млади-тѣ
отъ мене,
На които бащы-тѣ не быхъ рачилъ да
туріѭ съ псета-та на стадо-то си.
2 И наистинѫ въ какво *можаше* да мя пол-
зува сила-та на рѫцѣ-тѣ имъ,
Отъ които крѣпость-та е исчезнѫла?
3 Отъ нѣманіе и гладъ бѣхѫ постали,
Бѣгахѫ въ безводнѫ земіѭ, тьмнѫ, пу-
стѫ и опустошенѫ.
4 *И* между хврастія-та кѫсахѫ слѣзъ,
И кореніе-тѣ на смерчія-та *за* своіѫ хранѫ.
5 Бѣхѫ испѫдени изъ между *человѣцы-тѣ:*
Выкахѫ връзъ тѣхъ като връзъ крадцы.
6 Живѣехѫ въ стрьмнины-тѣ на дебри-тѣ,
Въ дупкы-тѣ на земіѭ-тѫ, и на канары-тѣ.
7 Ревѣхѫ между хврастія-та:
Подъ тьрніе-тѣ ся събирахѫ:
8 Безумни и бесчестни,
Изгонени быхѫ изъ земіѭ-тѫ.
9 А [а]сега азъ имъ сьмь пѣснь,
Още имъ сьмь и прѣговорка.
10 Гнусятъ ся отъ мене, отдалечаватъ ся
отъ мене,
И не ся свѣнятъ [б]да плюіѫтъ на лице-
то ми.
11 Понеже *Богъ* [в]съсыпа прѣимущество-то
ми, и мя смири,
Хвьрлихѫ и *тѣ* уздѫ-тѫ прѣдъ мене,
12 Отъ десно ставатъ щеня-та;
Тласкатъ нозѣ-тѣ ми,

и Гл. 38; 25.
і Втор. 4; 6. Псал. 111; 10. Прит. 1; 7. 9; 10. Еккл. 12; 13.

—

а Виж. Гл. 7; 3.
б Гл. 18; 6.
в Псал. 25; 14.
г Быт. 49; 11. Втор. 32; 13. 33; 24. Гл. 20; 17.
д Псал. 81; 16.
е Гл. 21; 5.
ж Псал. 137; 6.
з Псал. 72; 12. Прит. 21; 13. 24; 11.
и Втор. 24; 13. Псал. 132; 9. Иса. 59; 17. 61; 10. Ефес. 6; 14 и дрг. 1 Сол. 5; 8.
і Числ. 10; 31.
к Прит. 29; 7.
л Псал. 58; 6. Прит. 30; 14.
м Псал. 30; 6.
н Гл. 18; 16.
о Псал. 1; 3. Іер. 17; 8.
п Быт. 49; 24.
р Зах. 10; 1.

—

а Гл. 17; 6. Псал. 35; 15. 69; 12. Плач. 3; 14, 63.
б Числ. 12; 14. Втор. 25; 9. Иса. 50; 6. Мат. 26; 67. 27; 30.
в Виж. Гл. 12; 18.

И [г]приготвятъ противъ мене пагубны-тѣ си пѫтища.
13 Развалятъ пѫть-тъ ми,
Умножаватъ злощастіе-то ми;
Нѣма *за мене* помощникъ противъ тѣхъ.
14 Идѫтъ като прѣзъ широкъ проломъ, като силно наводненіе,
Подъ развалины-тѣ нападатъ *върхъ мене.*
15 Обърнѫхѫ ся ужаси вързъ мене;
Гонятъ душѫ-тѫ ми като вѣтръ:
И благополучіе-то ми прѣминува като облакъ.
16 И сега [д]душа-та ми ся излѣ въ мене:
Скърбни дни мя постигнѫхѫ.
17 Прѣзъ нощь-тѫ кости-тѣ ми ся пронизватъ въ мене,
И *жилы-тѣ ми не си почиватъ.
18 Отъ върлѫ-тѫ силѫ *на болесть-тѫ ми* измѣни ся дрехѫ-тѫ ми,
Стѣга мя както ошийникъ-тъ на хитонъ-тъ ми.
19 Хвърли мя въ калъ-тъ,
И заприличахъ на пьрсть и на прахъ.
20 Выкамъ къмъ тебе, и не ми отговаряшь:
Стоѭ, и не поглеждашь къмъ мене.
21 Обърнѫлъ си ся жестокъ къмъ мене:
Съ крѣпкѫ-тѫ си рѫкѫ ми враждувашь,
22 Дигашь мя, въскачашь мя на вѣтръ-тъ:
И стопявашь мя до сущь.
23 Знаѭ наистинѫ *че* ще мя докарашь *до* смьрть,
И *въ* домъ-тъ [е]опрѣдѣленый-тъ за всякой живъ;
24 Но Той нѣма да простре рѫкѫ въ развалины-тѣ,
Ако выкатъ когато погубя.
25 [ж]Не плакахъ ли азъ за ѳногозь който бѣ *въ* жестокы дни?
И не ся ли оскърби душа-та ми за сиромаха?
26 [з]Когато очакувахъ добро-то, тогазь дойде зло-то:
И когато ожидавахъ видѣлинѫ-тѫ, тогазь дойде тьмнина-та.
27 Чрѣва-та ми възврѣхѫ, и не си починѫхѫ:
Скърбни дни мя стигнѫхѫ.
28 [и]Ходихъ почернѣлъ не отъ сълнце;
Станѫхъ, выкахъ въ събраніе.
29 [і]Станѫхъ братъ на чакалы-тѣ,
И другарь на камилоптицы-тѣ.
30 [к]Кожа-та ми почернѣ на мене,
И [л]кости-тѣ ми изгорѣхѫ отъ пламененіе,
31 И китара-та ми ся измѣни въ рыданіе,
И свирка-та ми въ гласъ на плачущы.

ГЛАВА 31.

1 Направихъ завѣтъ [а]съ очи-тѣ си;
И какъ быхъ помыслилъ на дѣвицѫ?
2 И [б]какъвъ дѣлъ има отъ Бога отъ горѣ?
И кое наслѣдіе отъ Всесилнаго отъ высокы-тѣ?
3 Не е ли разореніе-то на нечестивый-тъ?
И пропасть-та за тѣзи които правятъ беззаконіе?
4 [в]Не види ли той пѫтища-та ми,
И не брои ли всичкы-тѣ ми стъпкы?
5 Ако сьмь ходилъ съ лъжѫ,
Или нога-та ми е побързала на льсть,
6 Нека мя прѣтегли съ теглилкѫ-тѫ на правдѫ-тѫ,
И нека познае Богъ цѣлость-тѫ ми.
7 Ако стъпка-та ми ся е уклонила отъ пѫть-тъ,
И [г]сърдце-то ми послѣдовало очи-тѣ ми,
И пятно ако ся е залѣпило за рѫцѣ-тѣ ми,
8 [д]То нека сѣѭ азъ, а другъ да яде:
И да ся искоренятъ произведенія-та ми.
9 Ако ся е измамило сьрдце-то ми отъ женѫ,
Или сьмь причаквалъ при врата-та на ближній-тъ си,
10 То нека моя-та жена [е]смѣле за другыго,
И другы да нападнѫтъ върхъ неѭ.
11 Защото това е омразно дѣло,
И [ж]съгрѣшеніе за *осѫжданіе отъ* сѫдіи-тѣ:
12 Защото е огнь пояждающъ до погубеніе,
И искоренилъ бы всичкы-тѣ ми плодове.
13 Ако сьмь прѣзрѣлъ сѫдбѫ-тѫ на рабъ-тъ си или на рабынѭ-тѫ си,
Когато ся прѣпирахѫ съ мене,
14 Какво ще направѭ тогазь, [з]когато стане Богъ?
И когато посѣти, какво ще му отговорѭ?
15 [и]Тойзи който направи мене въ утробѫ-тѫ, не направи ли и него?
И *не* образи ли насъ истый-тъ въ маткѫ-тѫ?
16 Ако сьмь отреклъ желаніе-то на сиромасы-тѣ,
Или сьмь направилъ да помрачеѭтъ очи-тѣ на вдовицѫ-тѫ,
17 Или сьмь изѣлъ самъ си хлѣбъ-тъ си,
И сираче-то не е яло отъ него:
18 (Защото отъ младость-тѫ ми то порасте съ мене, като при бащѫ,
А неѭ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си наставихъ:)
19 Ако сьмь видѣлъ нѣкого че гыне отъ нѣманіе на дрехы,

[г] Гл. 19; 12.
[д] Псал. 42; 4.
* *Или* мѫжкы-тѣ ми не прѣставатъ.
[е] Евр. 9; 27.
[ж] Псал. 35; 13, 14. Рим. 12; 15.
[з] Іер. 8; 15.
[и] Псал. 38; 6. 42; 9. 43; 2.
[і] Псал. 102; 6. Мих. 1; 8.
[к] Псал. 119; 83. Плач. 4; 8. 5; 10.
[л] Псал. 102; 3.

[а] Мат. 5; 28.
[б] Гл. 20; 29 27; 13.
[в] 2 Лѣт. 16; 9. Гл. 34; 21. Прит. 5; 21. 15; 3. Іер. 32; 19.
[г] Числ. 15; 39. Еккл. 11; 9. Іез. 6; 9. Мат. 5; 29.
[д] Лев. 26; 16. Втор. 28; 30, 38 и др.
[е] 2 Цар. 12; 11. Іер. 8; 10.
[ж] Быт. 38; 24. Лев. 20; 10. Втор. 22; 22. Виж. Ст. 28.
[з] Псал. 44; 21.
[и] Гл. 34; 19. Прит. 14; 31. 22; 2. Мал. 2; 10.

Или сиромахъ безъ завивкѫ,
20 Чрѣсла-та му ако [i]не сѫ мя благословили,
И *не* ся е стоплилъ съ вълнѫ-тѫ отъ овцы-тѣ ми;
21 Ако сьмь подигнѫлъ рѫкѫ-тѫ си [к]вързъ сираче-то,
Като гледахъ че имамъ помощь въ портѫ-тѫ,
22 То да падне мышца-та ми отъ рамо-то,
И рѫка-та ми отъ лакъть-тъ да ся строши!
23 Защото [л]погыбель-та отъ Бога бѣ за мене ужасъ,
И прѣдъ негово-то величіе не можахъ утърпѣ.
24 [м]Ако сьмь турилъ надеждѫ-тѫ си въ злато,
Или сьмь реклъ на чисто-то злато: *Ты си* мое упованіе;
25 [н]Ако сьмь ся развеселилъ, защото богатство-то ми бѣ голѣмо,
И защото е намѣрила рѫка-та ми изобиліе,
26 [о]Ако сьмь гледалъ сълнце-то когато изгрѣва,
Или лунѫ-тѫ когато ходи въ свѣтлостьтѫ *си*,
27 И ся е потеглило тайно сьрдце-то ми,
Или сьмь цѣлувалъ съ уста-та си рѫкѫтѫ си,
28 И това *бы было* [п]съгрѣшеніе за *осѫжданіе отъ* сѫдіѭ-тѫ;
Защото быхъ ся отреклъ отъ Бога Вышняго.
29 [р]Ако сьмь ся зарадувалъ за погынуваніе-то на ненавидящій-тъ мя,
Или ми е станѫло драго когато го снамѣри зло:
30 ([с]Не сьмь оставилъ даже ни уста-та си да съгрѣшатъ,
Въ това дѣто да искамъ животъ-тъ му съ клѣтвѫ),
31 Ако человѣци-тѣ отъ кѫщѫ-тѫ ми не сѫ рекли:
Кой ще покаже ненаситеный-тъ отъ *закланы*-тѣ му меса?
32 [т](Чужденецъ-тъ не нощуваше вънъ:
[у]Отваряхъ врата-та си на пѫтника:)
33 Ако сьмь покрылъ прѣстѫпленія-та си [ф]както Адамъ,
И сьмь скрылъ беззаконіе-то си въ пазухѫ-тѫ си:
34 Тогазь да [х]ся убоѭ отъ голѣмо множество,
И да мя растрепери прѣзрѣніе-то на домородія-та,
Та да мълкнѫ, *и* да не излѣзѫ изъ врата-та!
35 О, [ц]да имаше нѣкой да мя слуша!
Ето, желаніе-то ми е, [ч]Всесилный да ми отговаряше,
И съперникъ-тъ ми да пишеше книгѫ:
36 Ето на рамо щѣхъ да ѭ носѭ:
За вѣнецъ щѣхъ да ѭ привързѫ върху себе си.
37 Щѣхъ да му явѭ число-то на стъпкы-тѣ си:
Като князь щѣхъ да приближѫ при него.
38 Ако выка нива-та ми противъ мене,
И плачатъ бразды-тѣ ѝ купно.
39 [ш]Ако сьмь изѣлъ плодъ-тъ ѝ безъ платѫ,
[щ]Или сьмь извадилъ душѫ-тѫ на стопаны-тѣ ѝ,
40 То [ѣ]да прорастѫтъ търніе вмѣсто жито,
И вмѣсто ечимыкъ плевели.
Свършихѫ ся слова-та на Іова.

ГЛАВА 32.

1 И трима-та тѣзи человѣци прѣстанѫхѫ
да отговарятъ Іову, защото бѣше [а]праведенъ прѣдъ очи-тѣ си.
2 Тогазь ся распали гнѣвъ-тъ на Еліу,
сынъ-тъ на Варахіила [б]Вузецъ-тъ, отъ
родъ-тъ на Арама: распали ся гнѣвъ-тъ
му противъ Іова, защото оправдаваше се-
3 бе си повече неже Бога. Распали ся
гнѣвъ-тъ му и противъ трима-та му прія-
тели, защото безъ да намѣрятъ отвѣтъ,
4 осѫдихѫ Іова. А Еліу очакуваше да го-
вори Іовъ *и тѣ*, защото бѣхѫ по стари
5 отъ него; Но когато Еліу видѣ че нѣма-
ше отвѣтъ въ уста-та на трима-та мѫ-
6 жіе, распали ся гнѣвъ-тъ му. И отговори
Еліу сынъ-тъ на Варахіила Вузецъ-тъ и
рече:
Азъ сьмь младъ на възрастъ, а [в]вы стари:
За това ся посвѣнихъ,
И убояхъ ся да ви явѭ което знаѭ.
7 Азъ рѣкохъ: Дни-тѣ да говорятъ,
И много-то годины да учатъ мудрость;
8 Но има духъ въ человѣка:
И [г]вдъхновеніе-то на Всесилный-тъ го вразумява.
9 [д]Не сѫ *вынѫгы* мудри *само* по голѣми-тѣ:
Нито *само* старци-тѣ разумѣватъ сѫдъ.
10 За това рѣкохъ: Слушайте мя:
Да явѭ и азъ което знаѭ.
11 Ето, чакахъ вы да говорите;
Слушахъ доказванія-та ви,
Додѣ испытате думы-тѣ.
12 И прѣгледахъ вы,
И ето, никой отъ васъ *не можѐ* да обличи Іова,

[i] Виж. Втор. 24; 13.
[к] Гл. 22; 9.
[л] Иса. 13; 6. Іоил. 1; 15.
[м] Мар. 10; 24. 1 Тим. 6; 17.
[н] Псал. 62; 10. Прит. 11; 28.
[о] Втор. 4; 19. 11; 16. 17; 3. Іез. 8; 16.
[п] Ст. 11.
[р] Прит. 17; 5.
[с] Мат. 5; 44. Рим. 12; 14.
[т] Быт. 19; 2, 3. Сѫд. 19; 20, 21. Рим. 12; 13. Евр. 13; 2.
[у] 1 Пет. 4; 9.
[ф] Быт. 3; 8, 12. Прит. 28; 13. Осія 6; 7.
[х] Исх. 23; 2.
[ц] Гл. 33; 6.
[ч] Гл. 13; 22.
[ш] Іак. 5; 4.
[щ] 3 Цар. 21; 19.
[ѣ] Быт. 3; 18.

—

[а] Гл. 33; 9.
[б] Быт. 22; 21.
[в] Гл. 15; 10.
[г] 3 Цар. 3; 12. 4; 29. Гл. 35; 11. 38; 36. Прит. 2; 6. Еккл. 2; 26. Дан. 1; 17. 2; 21. Мат. 11; 25. Іак. 1; 5.
[д] 1 Кор. 1; 26.

И да отговори на думы-тѣ му.
13 [е]Да не речете: Ный намѣрихмы мудрость.
Богъ ще го низложи, а не человѣкъ.
14 А той не отпращаше думы къмъ мене:
И азъ нѣма да му отговорѭ споредъ ваши-тѣ говоренія.
15 Тѣ ся смаяхѫ, не отговорихѫ вече:
Изгубихѫ думы-тѣ си.
16 И чакахъ, обаче не говорѣхѫ:
Но стоехѫ: не отговаряхѫ вече.
17 Да отговорѭ и азъ отъ моѭ странѫ,
Да явѭ и азъ което знаѭ,
18 Защото сьмь пълнъ съ думы:
Духъ-тъ ми вѫтрѣ въ мене мя утѣснява.
19 Ето, утроба-та ми е като вино не отворено,
Ще ся распукне, както нови мѣхове.
20 Ще проговорѭ за да си отдъхнѫ:
Ще отворѭ устны-тѣ си, и ще отговорѭ.
21 Да ми не бѫде [ж]да станѫ лицепріемникъ,
Нито да поласкаѭ человѣка.
22 Защото не знаѭ да ласкаѭ:
Създатель-тъ ми грабнѫлъ бы мя тутакси.

ГЛАВА 33.

1 За то, Іове, чуй сега говореніе-то ми,
И слушай всичкы-тѣ мои думы.
2 Ето, сега отворихъ уста-та си:
Языкъ-тъ ми говори съ уста-та ми.
3 Думы-тѣ ми ще бѫдѫтъ *споредъ* правотѫ-тѫ на сьрдце-то ми:
И устны-тѣ ми ще произнесѫтъ разумъ чистъ.
4 [а]Духъ Божій мя е направилъ,
И дыханіе-то на Всесилнаго мя е оживотворило.
5 Ако можешь, отговори ми;
Опълчи ся прѣдъ мене, застани:
6 Ето, [б]азъ сьмь споредъ думѫ-тѫ ти отъ Божіѭ странѫ:
И азъ отъ калъ сьмь образенъ.
7 Ето, [в]страхъ-тъ ми не ще тя ужаси,
Нито рѫка-та ми ще е тежка върхъ тебе.
8 *Ты* наистинѫ рече въ уши-тѣ ми,
И чухъ гласъ-тъ на думы-*тѣ ти:*
9 [г]Чистъ и безъ прѣстѫпленіе сьмь: неповиненъ сьмь,
И беззаконіе нѣма въ мене.
10 Ето, намира причины противъ мене;
[д]Счита мя за непріятель свой.
11 [е]Туря нозѣ-тѣ ми въ кладѫ;
Наблюдава всичкы-тѣ ми пѫтища.
12 Ето, споредъ това не си праведенъ:
Ще ти отговорѭ, защото Богъ е по голѣмъ отъ человѣкъ.
13 Защо [ж]ся прѣпирашь съ него?
Понеже той не дава отвѣтъ ни за едно отъ дѣянія-та си.
14 Защото [з]Богъ говори еднъждь и двождь,
Но человѣкъ не внимае,
15 [и]Въ сновидѣніе, въ нощно зрѣніе,
Когато дълбокъ сънъ пада на человѣцы-тѣ,
Когато сънуватъ на лѣгло-то *си*,
16 Тогазь [i]отваря уши-тѣ на человѣцы-тѣ,
И запечатува поученіе къмъ тѣхъ;
17 За да отвърне человѣка *отъ* дѣянія-та *му*,
И да извади гордость-тѫ изъ человѣка.
18 Прѣдупазува душѫ-тѫ му отъ ровъ-тъ,
И животъ-тъ му да не падне отъ мечъ.
19 Пакъ ся наказува съ болкы на одръ-тъ си,
И всичкы-тѣ му кости *съсъ* силны *болкы,*
20 Щото [к]животъ-тъ му ся отвраща отъ хлѣбъ-тъ,
И душа-та му отъ желаемо-то ястіе:
21 Плъть-та му ся изнурява, така щото не ся вижда,
И невидимы-тѣ му кости ся подаватъ.
22 А душа-та му приближава при ровъ-тъ,
И животъ-тъ му при убивающы-тѣ.
23 Ако има вѣститель съ него,
Или обяснитель, единъ между тысящѫ,
За да възвѣсти неговѫ-тѫ правотѫ на человѣка;
24 Тогазь ще му бѫде милостивъ,
И ще рече: Избави го да не слѣзе въ ровъ-тъ:
Азъ намѣрихъ искупуваніе *за него.*
25 Плъть-та му ще е по цвѣтуща отъ на младенецъ:
Ще ся върне въ дни-тѣ на младость-тѫ си:
26 Ще ся помоли Богу, и той ще бѫде добромысленъ къмъ него,
И ще гледа лице-то му съ радость,
И ще отдаде человѣку правдѫ-тѫ му.
27 *Богъ* гледа къмъ человѣцы-тѣ, и [л]като рече *нѣкой:*
Съгрѣшихъ, и искривихъ право-то,
[м]И не мя ползува:
28 [н]Той избавя душѫ-тѫ му да не отиде въ ровъ-тъ,
И животъ-тъ му ще види видѣло.
29 Ето, всичко това прави Богъ,
Двождь *и* трижды съ человѣка,
30 За [о]да отвърне душѫ-тѫ му отъ ровъ-тъ,
Та да ся просвѣти въ видѣло-то на живы-тѣ.
31 Внимай, Іове, [п]послушай мя:
Мълчи, и азъ ще говорѭ.
32 Ако имашь нѣщо да речешь, отговори ми:
Говори, защото желаѭ да ся оправдаешь.
33 Ако ли не, ты мя послушай:
Мълчи, и ще тя научѫ мудрость.

е Іер. 9; 23. 1 Кор. 1; 29.
ж Лев. 19; 15. Втор. 1; 17. 16; 19. Прит. 24; 23. Мат. 22; 16.

—

а Быт. 2; 7.
б Гл. 9; 34, 35. 13; 20, 21. 31; 35.
в Гл. 9; 34. 13; 21.
г Гл. 9; 17. 10; 7. 11; 4. 16; 17. 23; 10, 11. 27; 5. 29; 14. 31; 1.
д Гл. 13; 24. 16; 9. 19; 11.
е Гл. 13; 27. 14; 16. 31; 4.
ж Иса. 45; 9.
з Гл. 40; 5. Псал. 62; 11.
и Числ. 12; 6. Гл. 4; 13.
і Гл. 36; 10, 15.
к Псал. 107; 18.
л 2 Цар. 12; 13. Прит. 28; 13. Лук. 15; 21. 1 Іоан. 1; 9.
м Рим. 6; 21.
н Иса. 38; 17.
о Ст. 28. Псал. 56; 13.
п Псал. 34; 11.

—

ГЛАВА 34.

1 И пакъ отговори Еліу, та рече:
2 Слушайте думы-тѣ ми, о мудри,
И дайте ми слушаніе, вы умни;
3 Защото [а]ухо-то опытува думы-тѣ,
А небце-то вкушава ястіе-то.
4 Да изберемъ за себе си сѫдъ;
Да знаемъ помежду си кое е добро-то.
5 Защото Іовъ рече: [б]Праведенъ сьмь:
И [в]Богъ отстрани сѫдъ-тъ ми:
6 [г]Излъганъ сьмь въ сѫдъ-тъ си:
Рана-та ми е неисцѣлна, безъ да имамъ прѣстѫпленіе.
7 Кой человѣкъ, като Іова,
[д]Піе укоры като водѫ,
8 И пѫтува въ сърдужество съ дѣлатели-тѣ на беззаконіе-то,
И ходи съ нечестивы человѣцы?
9 Защото [е]рече: Нищо не ползува человѣка
Да благоугождава Богу.
10 Заради това слушайте мя, разумни мѫжіе:
[ж]Да не бѫде, *да има* неправда въ Бога,
И у Всесилнаго беззаконіе.
11 Защото [з]ще отдаде на человѣка споредъ дѣло-то му,
И ще направи да намѣри всякой споредъ пѫть-тъ си.
12 Наистинѫ Богъ нѣма да направи нечестіе.
Нито [и]Всесилный ще извърне правосѫдіе-то.
13 Кой е турилъ върхъ него грыжѫ-тѫ на землѭ-тѫ:
Или кой е наредилъ всичкѫ вселеннѫѭ?
14 Ако тури сърдце-то си на человѣка,
[і]Ще оттегли при себе си духъ-тъ му и дыханіе-то му:
15 [к]Ще издъхне купно всяка плъть,
И человѣкъ ще ся върне въ пърсть-тѫ.
16 Сега, ако *имашь* разумъ, чуй това:
Слушай гласъ-тъ на думы-тѣ ми.
17 И [л]тойзи който ненавиди право-то ще властвува ли?
И ще искарашь ли повиненъ крѣпкый-тъ праведникъ,
18 [м]Който говори на царь: Нечестивъ си!
На князове: Беззаконни сте!
19 Който [н]не пріема лице-то на князове,
Нито гледа на богатый-тъ повече неже на сиромахъ-тъ?
Понеже [о]всичкы тѣзи сѫ дѣло на рѫцѣ-тѣ му.
20 Въ еднѫ минутѫ ще умрѫтъ,
И [п]въ полунощь людіе-тѣ ще ся смутятъ, и ще прѣйдѫтъ:
И якый-тъ ще ся махне не съ рѫкѫ.
21 Защото [р]очи-тѣ му сѫ върху пѫтища-та на человѣка,
И гледа всичкы-тѣ неговы стъпкы.
22 [с]Нѣма тьмнина, нито смъртна сѣнка,
Дѣто да ся скрыѭтъ дѣлатели-тѣ на беззаконіе-то:
23 Понеже не ще да тури вече человѣка *въ испытаніе*,
За да дойде въ сѫдъ съ Бога.
24 [т]Съ неизслѣдованъ *способъ* ще строши крѣпкы-тѣ,
И ще тури другы вмѣсто тѣхъ.
25 Защото знае дѣла-та имъ,
И обраща нощь, и тѣ ся сътрыватъ.
26 Ударя гы както нечестивы
На мѣсто дѣто има зрители:
27 Понеже [у]ся уклонихѫ отъ него,
И [ф]не познахѫ ни единъ отъ пѫтища-та му:
28 И [х]направихѫ да дойде при него выкъ-тъ на сиромасы-тѣ,
И [ц]чу выкъ-тъ на угнѣтены-тѣ.
29 И когато той утѣшава, кой ще смути?
И когато крые лице-то *си*, кой може да го види?
Было за народъ, или за человѣка еднакво.
30 За [ч]да не царува лицемѣръ,
И да ся не впримчуватъ людіе-тѣ.
31 Наистинѫ къмъ Бога трѣба нѣкой да говори:
[ш]Пострадахъ, не щѫ да направѭ *вече* зло.
32 Което азъ не видѭ, ты мя научи:
Ако сьмь сторилъ беззаконіе, не щѫ да сторѭ вече.
33 Да ли споредъ мнѣніе-то ти ще направи въздаяніе-то, че ты отметашь?
Защото ты ще изберешь, а не азъ:
Говори прочее което знаешь.
34 Разумни мѫжіе ще ми рекѫтъ,
И мудрый человѣкъ който мя слуша *ще рече:*
35 [щ]Іовъ не говори съсъ знаяніе,
И думы-тѣ му не сѫ съ разумъ.
36 Желаніе-то ми е, Іовъ да ся испыта до конецъ:
Понеже отговори като нечестиви человѣци.
37 Защото на грѣхъ-тъ си притуря нечестіе:
Рѫкоплеска между насъ,
И умножава думы-тѣ си противъ Бога.

[а] Гл. 6; 30. 12; 11.
[б] Гл. 33; 9.
[в] Гл. 27; 2.
[г] Гл. 9; 17.
[д] Гл. 15; 16.
[е] Гл. 9; 22, 23, 30. 35; 3. Мал. 3; 14.
[ж] Быт. 18; 25. Втор. 32; 4. 2 Лѣт. 19; 7. Гл. 8; 3. 36; 23. Псал. 92; 15. Рим. 9; 14.
[з] Псал. 62; 12. Притч. 24; 12. Іер. 32; 19. Іез. 33; 20. Мат. 16; 27. Рим. 2; 6. 2 Кор. 5; 10. 1 Пет. 1; 17. Откр. 22; 12.
[и] Гл. 8; 3.
[і] Псал. 104; 29.
[к] Быт. 3; 19. Еккл. 12; 7.
[л] Быт. 18; 25. 2 Цар. 23; 3.
[м] Исх. 22; 28.
[н] Втор. 10; 17. 2 Лѣт. 19; 7. Дѣян. 10; 34. Рим. 2; 11. Гал. 2; 6. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17.
[о] Гл. 31; 15.
[п] Исх. 12; 29, 30.
[р] 2 Лѣт. 16; 9. Гл. 31; 4. Псал. 34; 15. Притч. 5; 21. 15; 3. Іер. 16; 17. 32; 19.
[с] Псал. 139; 12. Амос. 9; 2, 3. Евр. 4; 13.
[т] Дан. 2; 21.
[у] 1 Цар. 15; 11.
[ф] Псал. 28; 5. Иса. 5; 12.
[х] Гл. 35; 9. Іак. 5; 4.
[ц] Исх. 22; 23.
[ч] 3 Цар. 12; 28, 30. 4 Цар. 21; 9.
[ш] Дан. 9; 7—14.
[щ] Гл. 35; 16.

ГЛАВА 35.

1 Отговори пакъ Еліу, и рече:
2 Мыслишь ли че е право това, що рече ты:
Моя-та правда е повече отъ Божіѭ-тѫ?
3 Защото [а]рече ты: Каква ще ми е полза-
та?
Какво ще придобыѭ *отъ това* повече
неже отъ грѣхъ-тъ си?
4 Азъ ще ти отговорѭ,
И [б]на пріятели-тѣ ти съ тебе.
5 [в]Погледни къмъ небеса-та, и виждь;
И гледай облацы-тѣ, *колко* сѫ по высокы
отъ тебе.
6 Ако съгрѣшавашь, [г]какво правишь про-
тивъ него?
Или, *ако* ся умножатъ прѣстѫпленія-та
ти, що завършувашь противъ него?
7 [д]Ако си праведенъ, какво му давашь?
Или какво зема отъ рѫкѫ-тѫ ти?
8 Нечестіе-то ти *може да повреди* человѣка
като тебе:
А правда-та ти *може да ползува* человѣ-
ческъ сынъ.
9 [е]Отъ много угнѣтенія выкатъ:
Пищатъ отъ мышцѫ-тѫ на крѣпкы-тѣ:
10 Но никой не говори: [ж]Дѣ е Богъ който
мя е направилъ,
[з]Който дава пѣсни нощя,
11 [и]Който ны вразумява повече отъ земны-
тѣ скотове,
И умудрява ны повече отъ небесны-тѣ
птицы?
12 [і]Тамъ выкатъ отъ гордость-тѫ на лука-
вы-тѣ,
Но той не отговаря.
13 [к]Наистинѫ Богъ не ще да послуша
суесловіе-то,
Нито ще погледне Всесилный на него:
14 И даже когато [л]ты говоришь че нѣма да
го видишь,
Сѫдъ-тъ е прѣдъ него: за това [м]имай
упованіе на него.
15 И сега, понеже [н]не е посѣтилъ въ ярость-
тѫ си,
И не е прѣгледалъ съ голѣмѫ жестокость,
16 [о]За това Іовъ отваря уста напраздно:
Трупа думы съ неразуміе.

ГЛАВА 36.

1 И Еліу продължи и рече:
2 Потърпи мя малко, и ще ти явѭ:
Защото има още думы за Бога.
3 Ще земѫ отъ далечь вѣдѣніе-то си,
И ще отдамъ правдѫ на Създателя си:
4 Защото думы-тѣ ми наистинѫ не *ще бѫ-
дѫтъ* лъжливы.
Съвършенный-тъ въ вѣдѣніе-то е при тебе.
5 Ето, Богъ е крѣпъкъ, но не прѣзира
никого:
[а]Крѣпъкъ въ силѫ на мудрость.
6 Нѣма да даде животъ на нечестивый-тъ,
А на сиромасы-тѣ дава право-то.
7 [б]Не оттегля очи-тѣ си отъ праведны-тѣ,
Но даже и [в]съ царіе гы туря да сѣдятъ
на прѣстолъ вынѫгы,
И сѫ възвышени.
8 И [г]въ узы вързани ако *да сѫ,*
И хванѫти съ вѫжя на скърбь,
9 Тогазь имъ явява дѣла-та имъ,
И прѣстѫпленія-та имъ, че сѫ ся прѣ-
умножили,
10 И [д]отваря ухо-то имъ за поученіе,
И заповѣдува да ся върнѫтъ отъ безза-
коніе-то.
11 Ако послушатъ и поработятъ,
[е]Ще свършатъ дни-тѣ си въ добро,
И годины-тѣ си въ веселія.
12 Но ако не послушатъ, ще минѫтъ прѣзъ
мечъ,
И ще умрѫтъ въ невѣдѣніе.
13 А лицемѣри-тѣ въ сърдце [ж]трупатъ
гнѣвъ:
Не ще выкнѫтъ когато гы свърже:
14 Душа-та имъ [з]умира въ младость,
И животъ-тъ имъ *ся свършува* между
мърсны-тѣ.
15 Избавя скърбный-тъ въ скърбь-тѫ му,
И въ бѣдство отваря уши-тѣ имъ.
16 И така бы тя извелъ изъ тѣснинѫ [и]въ
ширинѫ:
Дѣто нѣма тѣснотѫ:
И [і]прѣдлагано-то на трѫпезѫ-тѫ ти, [к]бы-
ло бы пълно съ тлъстинѫ.
17 Но ты си испълнилъ сѫдъ на нечестивъ:
Сѫдъ и сѫденіе ще *тя* постигнѫтъ.
18 Понеже *има* ярость, *внимай* съ ударъ да
не тя довърши:
Тогазь [л]нито голѣмо искупуваніе бы тя
избавило.
19 [м]Ще погледне ли на богатство-то ти?
Нито на злато, нито на всичкѫ-тѫ силѫ
на имотъ-тъ.
20 Не желай нощь-тѫ,
Въ коіѫто людіе-тѣ исчезнуватъ отъ мѣ-
сто-то си.
21 Внимай [н]да ся не обърнешь къмъ безза-
коніе-то:
Защото [о]ты си прѣдпочелъ това повече
отъ скърбь-тѫ.
22 Ето, Богъ е възвышенъ въ силѫ-тѫ си:

[а] Гл. 21; 15. 34; 9.
[б] Гл. 34; 8.
[в] Гл. 22; 12.
[г] Прит. 8; 36. Іер. 7; 19.
[д] Гл. 22; 2, 3. Псал. 16; 2. Прит. 9; 12. Рим. 11; 35.
[е] Исх. 2; 23. Гл. 34; 28.
[ж] Иса. 51; 13.
[з] Псал. 42; 8. 77; 6. 149; 5. Дѣян. 16; 25.
[и] Псал. 94; 12.
[і] Прит. 1; 28.
[к] Гл. 27; 9. Прит. 15; 29. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11.
[л] Гл. 9; 11.
[м] Псал. 37; 5, 6.
[н] Псал. 89; 32.
[о] Гл. 34; 35, 37. 38; 2.

[а] Гл. 9; 4. 12; 13, 16. 37; 23. Псал. 99; 4.
[б] Псал. 33; 18. 34; 15.
[в] Псал. 113; 8.
[г] Псал. 107; 10.
[д] Гл. 33; 16, 23.
[е] Гл. 21; 13. Иса. 1; 19, 20.
[ж] Рим. 2; 5.
[з] Гл. 15; 32. 22; 16. Псал. 55; 23.
[и] Псал. 18; 19. 31; 8. 118; 5.
[і] Псал. 23; 5.
[к] Псал. 36; 8.
[л] Псал. 49; 7.
[м] Прит. 11; 4.
[н] Псал. 66; 18.
[о] Евр. 11; 25.

[п]Кой поучава като него?
23 [р]Кой му е опрѣдѣлилъ пѫть-тъ му?
Или [с]кой може да *му* рече: Направилъ
си беззаконіе?
24 Помни [т]да величишь негово-то дѣло,
Което гледатъ человѣци-тѣ.
25 Всякой человѣкъ го види:
Человѣкъ гледа *това* отъ далечь.
26 Ето, Богъ е великъ, и [у]ный го не знаемъ,
И [ф]число-то на годины-тѣ му е неизслѣ-
довано.
27 Когато [х]възвлича водны-тѣ капкы,
Тѣ изливатъ отъ пáры-тѣ му дъждь,
28 [ц]Когото облаци-тѣ истакатъ,
Изобилно капѫтъ върхъ человѣка.
29 Може ли още *нѣкой* да разумѣе распро-
стиранія-та на облацы-тѣ,
Шумъ-тъ на скиніѭ-тѫ му?
30 Ето, [ч]распростира свѣтлинѫ-тѫ си върху
неіѫ,
И покрыва морскы-тѣ дъна;
31 Понеже [ш]чрѣзъ тѣхъ сѫди народы-тѣ,
И [щ]дава хранѫ изобилно.
32 [ъ]Въ длани-тѣ *си* крые свѣткавицѫ-тѫ:
И заповѣдува ѝ дѣ да удари.
33 [ы]* Порѫча ѝ заради пріятель-тъ си,
А противъ нечестивый-тъ готви гнѣвъ.

ГЛАВА 37.

1 Въ това още сърдце-то ми трепери,
И ся клати отъ мѣсто-то си.
2 Слушайте внимателно грьмъ-тъ на гласъ-
тъ му,
И звукъ-тъ който излази изъ уста-та му.
3 Провожда го подъ всичко-то небе,
И свѣтканіе-то му до краища-та на зе-
міѭ-тѫ;
4 Вслѣдъ него [а]выка гласъ;
Гърми съ гласъ-тъ на величіе-то си;
И като ся чуе гласъ-тъ му, нѣма да гы
въспяти.
5 Богъ гърми чудно съ гласъ-тъ си;
[б]Прави величествія които не разумѣвамы.
6 Защото [в]говори къмъ снѣгъ-тъ: Бѫди *на*
земіѭ-тѫ:
И къмъ буйный-тъ дъждь, и къмъ сил-
ны-тѣ си дъждове.
7 Запечатува рѫкѫ-тѫ на всякого чело-
вѣка:
[г]Щото всичкы-тѣ человѣци *които сѫ* не-
гово дѣло, да разумѣватъ.
8 А [д]звѣрове-тѣ влазятъ въ пещеры-тѣ,
И лежатъ на мѣста-та си.
9 Отъ югъ иде вихрушка-та,
А студъ-тъ отъ сѣверъ.
10 [е]Отъ духаніе-то Божіе ся дава ледъ:
И ширина-та на воды-тѣ ся стѣснява.
11 А ведрина-та изгонюва гѫстый-тъ облакъ;
Видѣлина-та му распилѣва облацы-тѣ:
12 И тѣ ся носятъ наоколо подъ наставле-
ніе-то му,
[ж]За да правятъ всичко що имъ заповѣдува
По лице-то на обитаемѫ-тѫ земіѭ.
13 И [з]докарва гы, или за наказаніе,
[и]Или за земіѭ-тѫ си, [і]или за милость.
14 Слушай това, Іове:
Стой, та [к]размысли Божіи-тѣ чудеса.
15 Разумѣвашь ли какъ гы нарежда Богъ,
И прави да сіяе свѣтканіе-то на облакъ-
тъ му?
16 [л]Разумѣвашь ли равновѣсіе-то на облацы-
тѣ,
Чудеса-та [м]на Съвършеннаго въ знаніе-то?
17 Какъ быватъ дрехы-тѣ ти топлы,
Когато упокоява земіѭ-тѫ чрѣзъ югъ-тъ?
18 [н]Прострѣлъ ли си съ него твърдь-тѫ,
Силнѫ-тѫ както лѣяно огледало?
19 Научи ны що да му речемъ:
Отъ тьмнинѫ ный не можемъ да наре-
димъ *думы-тѣ си.*
20 Ще му ся възвѣсти ли ако азъ говоріѭ?
Ако продума человѣкъ, непрѣмѣнно ще
бѫде погълнѫтъ.
21 И сега *человѣци-тѣ* не могѫтъ да по-
гледнѫтъ въ свѣтло-то сіяніе,
Което е въ твърдь-тѫ, като замине вѣтрь-
тъ та іѭ очисти,
22 *И* дойде златозарно врѣме отъ сѣверъ.
Страшна слава *има* въ Бога.
23 Всесиленъ е, [о]не можемъ да го проумѣ-
емъ:
[п]Прѣвъсходенъ е въ силѫ, и въ сѫдъ,
И въ множество-то на правдѫ-тѫ: не
угнѣтава.
24 За това [р]му ся боятъ человѣци-тѣ:
И той не гледа на нѣкого отъ [с]мудры-
тѣ въ сърдце.

ГЛАВА 38.

1 Тогазь отговори Господь [а]Іову изъ бу-
ріѭ-тѫ, и рече:
2 [б]Кой е той който помрачава съвѣтъ-тъ *ми*
[в]Съ неразумны думы?
3 [г]Опаши сега чрѣсла-та си като мѫжъ:

п Иса. 40; 13, 14. Рим. 11; 34. 1 Кор. 2; 16.
р Гл. 34; 13.
с Гл. 34; 10.
т Псал. 92; 5. Откр. 15; 3.
у 1 Кор. 13; 12.
ф Псал. 90; 2. 102; 24, 27. Евр. 1; 12.
х Псал. 147; 8.
ц Прит. 3; 20.
ч Гл. 37; 3.
ш Гл. 37; 13. 38; 23.
щ Псал. 136; 25. Дѣян. 14; 17.
ъ Псал. 147; 8.
ы 3 Цар. 18; 41, 45.
* *Или* Шумъ-тъ ѝ показува за неіѫ,
Скотове-тѣ още за *облакъ-тъ* който възлиза.

—

а Псал. 29; 3. 68; 33.
б Гл. 5; 9. 9; 10. 36; 26. Откр. 15; 3.
в Псал. 147; 16, 17.
г Псал. 109; 27.
д Псал. 104; 22.
е Гл. 38; 29, 30. Псал. 147; 17, 18.
ж Псал. 148; 8.
з Исх. 9; 18, 23. 1 Цар. 12; 18, 19. Езд. 10; 9. Гл. 36; 31.
и Гл. 38; 26, 27.
і 2 Цар. 21; 10. 3 Цар. 18; 45.
к Псал. 111; 2.
л Гл. 36; 29.
м Гл. 36; 4.
н Быт. 1; 6. Иса. 44; 24.
о 1 Тим. 6; 16.
п Гл. 36; 5.
р Мат. 10; 28.
с Мат. 11; 25. 1 Кор. 1; 26.

—

а Исх. 19; 16, 18. 3 Цар. 19; 11. Іез. 1; 4. Наум. 1; 3.
б Гл. 34; 35. 42; 3.
в 1 Тим. 1; 7.
г Гл. 40; 7.

Защото ще тя попытамъ, и обади ми.
4 [д]Дѣ бѣше ты когато основахъ землѭ-
тѫ?
Извѣсти *ми*, ако имашь разумъ.
5 Кой положи мѣркы-тѣ ѝ, *кажи* ако зна-
ешь?
Или кой тегли равномѣръ по неѭ?
6 На какво сѫ утвърдены основанія-та ѝ?
Или кой положи краеѫгълный-тъ ѝ ка-
мыкъ,
7 Когато звѣзды-тѣ на зорѫ-тѫ пѣехѫ на-
едно,
И [е]всичкы-тѣ Божіи сынове радостно вы-
кахѫ?
8 Или [ж]*кой* затвори море-то съ врата,
Когато ся устреми та излѣзе *като* изъ
маткѫ?
9 Когато го облѣкохъ съ облакъ,
И го повихъ съ мьглѫ,
10 И [з]положихъ му прѣдѣлъ чрѣзъ заповѣ-
даніе-то си,
И турихъ вереи и врата,
11 И рѣкохъ: До тукъ ще дохождашь, и
нѣма да прѣминешь;
И [и]тукъ ще ся спира гордость-та на вол-
ны-тѣ ти.
12 [і]Въ дни-тѣ си ты заповѣдалъ ли си на
ранинѫ-тѫ?
Показалъ ли си на зорѫ-тѫ мѣсто-то ѝ,
13 За да хване краища-та на землѭ-тѫ,
[к]Щото злодѣйци-тѣ да ся оттърснѫтъ отъ
неѭ?
14 Тя ся прѣобразува като печатаемъ калъ:
И *всичко* ся прѣдставя като облѣкло.
15 И [л]видѣлина-та на нечестивы-тѣ ся отне-
ма отъ тѣхъ,
[м]А мышца-та на гордѣливы-тѣ ся съкру-
шава.
16 [н]Влѣзвалъ ли си до изворы-тѣ на мо-
ре-то?
Или ходилъ ли си въ издируваніе на без-
днѫ-тѫ?
17 [о]Отворихѫ ли ся тебѣ врата-та на смьрть-
тѫ?
Или видѣлъ ли си врата-та на смьртнѫ-
тѫ сѣнкѫ?
18 Позналъ ли си ширинѫ-тѫ на землѭ-тѫ?
Кажи, ако си разумѣлъ всичко това.
19 Дѣ е пѫть-тъ къмъ обиталище-то на
видѣлинѫ-тѫ?
И на тьмнинѫ-тѫ, дѣ е мѣсто-то ѝ,
20 За да ѭ хванешь въ прѣдѣлъ-тъ ѝ,
И да познаешь пѫтекы-тѣ на домъ-тъ ѝ?
21 Знаешь ли, че тогазь си ся родилъ?
Или че е голѣмо число-то на твои-тѣ дни?
22 Влѣзвалъ ли си [п]въ съкровища-та на
снѣгъ-тъ?
Или виждалъ ли си съкровища-та на
градъ-тъ,
23 [р]Които съхранявамъ за врѣме на скърбь,
За день на бой и на брань?
24 Прѣзъ кой пѫть ся расподѣля видѣли-
на-та,
Или ся распьрснува по землѭ-тѫ въсточ-
ный-тъ вѣтръ?
25 [с]Кой отвори потоцы за буйны-тѣ дъж-
дове,
Или пѫть за свѣткавицѫ-тѫ на гърмъ-тъ,
26 За да докара дъждь върху ненаселенѫ
землѭ,
Въ пустынѭ, дѣто нѣма человѣкъ,
27 [т]За да насыти непроходимѫ-тѫ и нена-
селенѫ-тѫ землѭ,
И да направи да изникне прозябеніе-то
на злакъ-тъ?
28 [у]Дъждь-тъ има ли бащѫ?
Или кой роди капкы-тѣ на росѫ-тѫ?
29 Отъ чіѭ маткѫ излиза ледъ-тъ?
И [ф]кой роди небеснѫ-тѫ сланѫ?
30 Воды-тѣ ся скрыватъ като *подъ* камыкъ,
И лице-то на безднѫ-тѫ [х]ся смьрзнува.
31 Можешь ли да вържешь връскы-тѣ [ц]на
Пліады-тѣ,
Или да развържешь узы-тѣ на Оріона?
32 Можешь ли да извадишь небесны-тѣ зна-
кове въ врѣме-то имъ?
Или можешь ли да водишь Мечкѫ-тѫ
съсъ сынове-тѣ ѝ?
33 Познавашь ли [ч]законы-тѣ на небе-то?
Можешь ли да наредишь негово-то вла-
дѣніе на землѭ-тѫ?
34 Можешь ли да подигнешь гласъ-тъ си до
облацы-тѣ,
За да тя покрые изобиліе отъ воды?
35 Можешь ли да испроводишь свѣткавицы,
та да излѣзѫтъ,
И да ти рекѫтъ: Ето, ны?
36 [ш]Кой тури мудрость вѫтрѣ *въ человѣка?*
Или кой даде разумъ на сьрдце-то *му?*
37 Кой може да брои облацы-тѣ съ му-
дрость?
Или кой може да испразднува небесны-
тѣ мѣхове,
38 За да ся слегне пьрсть-та въ сгѫстеніе,
И буцы-тѣ да ся слѣпнуватъ?
39 [щ]Ще уловишь ли ловъ за львъ-тъ?
Или ще насытишь ли охотѫ-тѫ на льво-
вы-тѣ щеня,
40 Когато лѣжатъ въ пещеры-тѣ,
И сѣдятъ на лѣгла-та за да прѣчаку-
ватъ?
41 [ѣ]Кой приготвя на вранъ-тъ хранѫ-тѫ му,
Когато пилета-та му отъ нѣманіе на хранѫ
Ся скытатъ и выкатъ къмъ Бога?

д Псал. 104; 5. Прит. 8; 29. 30; 4.
е Гл. 1; 6.
ж Быт. 1; 9. Псал. 33; 7. 104; 9. Прит. 8; 29. Іер. 5; 22.
з Гл. 26; 10.
и Псал. 89; 9. 93; 4.
і Псал. 74; 16. 148; 5.
к Псал. 104; 35.
л Гл. 18; 5.
м Псал. 10; 15.
н Псал. 77; 19.
о Псал. 9; 13.
п Псал. 135; 7.
р Исх. 9; 18. Іис. Нав. 10; 11. Иса. 30; 30. Іез. 13; 11, 13. Откр. 16; 21.
с Гл. 28; 26.
т Псал. 107; 35.
у Псал. 147; 8. Іер. 14; 22.
ф Псал. 147; 16.
х Гл. 37; 10.
ц Гл. 9; 9. Амос. 5; 8.
ч Іер. 31; 35.
ш Гл. 32; 8. Псал. 51; 6. Екк. 2; 26.
щ Псал. 104; 21. 145; 15.
ѣ Псал. 147; 9. Мат. 6; 26.

—

ГЛАВА 39.

1 Знаешь ли врѣме-то на ражданіе-то на
дивы-тѣ козы по канары-тѣ?
Можешь ли забѣлѣжи [а] кога раждатъ кошуты-тѣ?
2 Можешь ли да прѣброишь колко мѣсецы
испълнятъ тѣ?
Или знаешь ли врѣме-то на ражданіе-то
имъ?
3 Тѣ ся навождатъ, раждатъ дѣца-та си,
Освобождаватъ ся отъ болѣзни-тѣ си.
4 Чада-та имъ заякнуватъ, растѫтъ въ поле-то:
Излазятъ, и не ся вращатъ *вече* при тѣхъ.
5 Кой е пуснѫлъ свободенъ дивый-тъ
оселъ?
Или кой е развързалъ узы-тѣ на онагръ-тъ?
6 [б] Комуто сьмь направилъ кѫщѫ пустынѭ-тѫ,
И жилище негово соленинѫ-тѫ.
7 Присмива ся на градскый-тъ мятежъ:
Не чуе выкъ-тъ на подканитель-тъ:
8 Горы-тѣ които обыкаля сѫ па́ша-та му,
И ходи да търси всякакво зеленище.
9 [в] Да ли ще рачи единорогъ-тъ да ти работи,
Или ще прѣнощува ли въ ясли-тѣ ти?
10 Можешь ли да вържешь единорогъ-тъ съ
впрѣгало-то му за ораніе?
Или ще заравня ли полета-та задъ тебе?
11 Ще ся облѣгнешь ли на него, защото е
сила-та му голѣма?
Или ще оставишь ли нему работѫ-тѫ си?
12 Ще ся увѣришь ли нему да донесе жито-то ти,
И да *го* събере въ гумно-то ти?
13 Крыла-та на камилоптицѫ-тѫ ся движатъ радостно:
Тѣ да ли сѫ крыла и пера на щрѣкъ-тъ?
14 Но тя оставя яйца-та си въ земѭ-тѫ,
И топли гы въ пърсть-тѫ,
15 И забравя че е възможно нога да гы
смаже,
Или полскый звѣрь да гы стѫпче.
16 [г] Ожесточава ся противъ чада-та си, като
че не сѫ нейны;
Напраздно ся труди, безъ да ся бои:
17 Защото Богъ ѭ е лишилъ отъ мудрость,
И [д] не ѝ е отдѣлилъ разумъ.
18 Когато стане права,
Присмива ся на конь-тъ и на всадника му.
19 Ты ли си далъ силѫ на конь-тъ?
Ты ли си облѣклъ вратъ-тъ му съ гривѫ?
20 Ты ли го правишь да скача като скакалецъ?
Екотъ-тъ на пръханіе-то му е ужасенъ.
21 Копае *съ кракъ* въ долъ-тъ, и ся радува
на силѫ-тѫ *си:*
[е] Излѣзва срещѫ оружія-та.
22 Присмива ся на страхъ-тъ, и не трепери:
Нито ся враща отъ лице-то на мечъ-тъ.
23 Тулъ-тъ трѣщи противъ него,
Блескаво-то копіе, и сулица-та:
24 Поглъща земѭ-тѫ съ буйство и свирѣпство:
И при гласъ-тъ на трѫбѫ не ся удържва:
25 Щомъ затрѫби трѫба-та, той казува: Хо,
хо!
И отъ далечь подушува бой-тъ,
Выкъ-тъ на войводы-тѣ, и крясъкъ-тъ.
26 Чрѣзъ твоѭ-тѫ ли мудрость лети ястребъ-тъ,
И простира крыла-та си къмъ югъ?
27 Чрѣзъ твоѭ-тѫ ли заповѣдь ся възвышава орелъ-тъ,
И [ж] прави гнѣздо-то си по высочины-тѣ?
28 Живѣе въ канары-тѣ,
И обитава по върхове-тѣ на канары-тѣ и
на непроходны-тѣ *мѣста:*
29 Отъ тамъ си открыва хранѫ,
Очи-тѣ му съглеждатъ отъ далечь:
30 И пилета-та му смучатъ кръвь:
И [з] дѣто има трупове, той е тамъ.

ГЛАВА 40.

1 Отговори още Господь Іову, и рече:
2 [а] Който ся сѫди съсъ Всесилнаго, ще
го научи ли?
Тозь който обличава Бога нека отговори
на това:
3 Тогазь Іовъ отговори Господу, и рече:
4 Ето, [б] азъ сьмь нищоженъ: какво могѫ
да ти отговорѭ?
[в] Ще турѭ рѫкѫ-тѫ си на уста-та си.
5 Еднъждь сьмь говорилъ, и не щѫ да отговорѭ *вече:*
И дваждь; но не щѫ да притурѭ.
6 [г] Тогазь отговори Господь Іову изъ бурѭ-тѫ, и рече:
7 [д] Опаши сега като мѫжъ чрѣсла-та си:
Азъ [е] ще тя попытамъ, и ты ми обади.
8 [ж] Ще унищожишь ли сѫдбѫ-тѫ ми?
Ще мя осѫдишь ли, за да ся оправдаешь?
9 Имашь ли мышцѫ като Бога?
Или [з] можешь ли да гърмишь съ гласъ
като него?
10 [и] Украси ся сега съ великолѣпіе и прѣвъсходство:
И облѣчи ся въ славѫ и красотѫ.
11 Изливай ярость-тѫ на гнѣвъ-тъ си:
И гледай всякой гордѣливъ, и смирявай го.
12 [і] Гледай всякой гордѣливъ, и сваляй го:
И стъпкувай нечестивы-тѣ на мѣсто-то
имъ.
13 Скрый гы наедно въ пърсть-тѫ:
Затвори лица-та имъ въ скрыто мѣсто.
14 Тогазь и азъ ще ти исповѣдамъ,

а Псал. 29; 9.
б Гл. 24; 5. Іер. 2; 24. Осія 8; 9.
в Числ. 23; 22. Втор. 33; 17.
г Плачъ 4; 3.
д Гл. 35; 11.
е Іер. 8; 6.
ж Іер. 49; 16. Авд. 4.
з Мат. 24; 28. Лук. 17; 37.

—

а Гл. 33; 13.
б Ездр. 9; 6. Гл. 42; 6. Псал. 51; 4.
в Гл. 29; 9. Псал. 39; 9.
г Гл. 38; 1.
д Гл. 38; 3.
е Гл. 42; 4.
ж Псал. 51; 4. Рим. 3; 4.
з Гл. 37; 4. Псал. 29; 3, 4.
и Псал. 93; 1. 104; 1.
і Иса. 2; 12. Дан. 4; 37.

Че десница-та ти може да тя спасе.
15 Ето сега Веемоѳъ, когото сьмь направилъ съ тебе,
Яде трѣвѫ както волъ.
16 Ето сега, сила-та му е въ чрѣсла-та му,
И якость-та му въ *рыбицы-тѣ на коремъ-тъ му.
17 Клати опашкѫ-тѫ си като кедръ:
Жилы-тѣ на бедра-та му сѫ сплетены,
18 Кости-тѣ му сѫ мѣдны цѣви:
Кости-тѣ му сѫ като желѣзны вереи.
19 То е изящно-то дѣло Божіе:
Който го е направилъ, той може да приближи *до него* мечъ-тъ си.
20 Наистинѫ [к]горы-тѣ промышляватъ за него хранѫ,
Дѣто играѭтъ вси-тѣ полскы звѣрове.
21 Лѣга подъ сѣнчесты-тѣ дьрвія,
Подъ покрывъ-тъ на тръсть-тѫ, и *въ* блата-та.
22 Сѣнчесты-тѣ дьрвія го покриватъ *съсъ* сѣнкѫ-тѫ си:
Вьрбы-тѣ на оттокы-тѣ го окружаватъ.
23 Ето, ако ся наводни рѣка не бърза да бѣга:
Не мари ако бы ся и Іорданъ устремилъ въ уста-та му.
24 Може ли *нѣкой* да го хване явно?
Или въ сѣти да продупчи носъ-тъ *му*.

ГЛАВА 41.

1 Можешь ли да извлѣчешь вънъ [а]Левіаѳана съ вѫдицѫ?
Или да снемешь языкъ-тъ му съ вѫже?
2 Можешь ли [б]тури оглавникъ на носъ-тъ му?
Или да пробіешь челюсть-тѫ му съ кукѫ?
3 Ще умножи ли той къмъ тебе моленія?
Ще ти говори ли съсъ сладость?
4 Ще ли направи уговоръ съ тебе?
Ще го земешь ли за вѣченъ слугѫ?
5 Можешь ли игра съ него като *съ* птицѫ?
Или можешь ли го върза заради слугыни-тѣ си?
6 Могѫтъ ли дружина да направятъ угощеніе отъ него?
Могѫтъ ли го раздѣли между търговцы-тѣ?
7 Можешь ли напълни кожѫ-тѫ му съсъ сулицы?
Или главѫ-тѫ му съ рыбарскы копія?
8 Турй рѫкѫ-тѫ си на него:
Помени бой-тъ *и* не направяй вече *това*.
9 Ето, надежда-та *да* го *хване нѣкой* е суетна:
Даже отъ вижданіе-то му не пада ли долу?
10 Нѣма смѣлъ който да го раздразни:
И кой може да застане прѣдъ мене?
11 [в]Кой ми е далъ по напрѣдъ, та да *му* въздамъ?
[г]Това което е подъ всичко-то небе мое е.
12 Нѣма да мълкнѫ за удове-тѣ му, нито за силѫ-тѫ му,
Нито за хубаво-то му устройство.
13 Кой може да открые лице-то на дрехѫ-тѫ му?
Кой може да влѣзе вѫтрѣ въ двойны-тѣ му челюсти?
14 Кой може да отвори врата-та на лицето му?
Зѫби-тѣ му изоколо сѫ ужасни.
15 Крѣпкы-тѣ *му* щитчета сѫ похвала-та *му*
Съединены наедно и цвърсто запечатаны:
16 Едно-то допира до друго-то,
Щото ни въздухъ не може да влѣзе между тѣхъ:
17 Прилѣпены сѫ едно съ друго:
Държатъ ся помежду си толко, щото не могѫтъ да ся отдѣлятъ.
18 Въ кыханіе-то му блещи свѣтъ,
И очи-тѣ му сѫ като клепачи-тѣ на зорѫ-тѫ.
19 Изъ уста-та му излазятъ свѣщи запалены,
И пръскатъ искры огненны.
20 Изъ ноздри-тѣ му излази дымъ,
Както *изъ* гърне възврѣло или котелъ.
21 Дыханіе-то му запаля вѫглища,
И пламыкъ излази изъ уста-та му.
22 На вратъ-тъ му сила обитава,
И страхъ скача прѣдъ него.
23 Слойове-тѣ на снагѫ-тѫ му сѫ слѣпени:
Твърди сѫ на него; не могѫтъ да ся поклатятъ.
24 Сърдце-то му е твърдо като камыкъ:
Даже твърдо като долный-тъ водениченъ камыкъ.
25 Когато става, силни-тѣ ся ужасаватъ,
И отъ страхъ ся смаюватъ.
26 Мечъ-тъ на тогозь който излази на срещѫ му не може да удържи:
Копіе, сулица, ни броня.
27 Вмѣнява желѣзо-то като плѣвѫ,
Мѣдь-тѫ като гнило дьрво.
28 Стрѣлы-тѣ не могѫтъ да го направятъ да бѣга:
Каменіе-тѣ на пращѫ-тѫ сѫ за него като слама.
29 Сулицы-тѣ ся вмѣняватъ вмѣсто сламѫ:
Присмива ся на маханіе-то на копіе-то.
30 Остры чрѣпіе има подъ него:
Постила остры нѣща вързъ тыніѭ-тѫ.
31 Прави безднѫ-тѫ да ври като конобъ:
Прави море-то като съсѫдъ на мироварецъ.
32 Оставя слѣдъ себе си свѣтлѫ дирѭ:
Така що вмѣнилъ бы нѣкой безднѫ-тѫ сѣдинавѫ.
33 На земіѭ-тѫ нѣма подобенъ нему,
Създаденъ да нѣма страхъ.
34 Изглежда всяко высоко нѣщо:
Царь е надъ всичкы-тѣ сынове на гордость-тѫ.

* *Или* пѫпъ-тъ.
к Псал. 104; 14.

а Псал. 104; 26. Иса. 27; 1.
б Иса. 37; 29.
в Рим. 11; 35.

г Исх. 19; 5. Втор. 10; 14. Псал. 24; 1. 50; 12. 1 Кор. 10; 26, 28.

ГЛАВА 42.

1 Тогазь отговори Іовъ Господу, и рече:
2 Знаѭ че [а]всичко можешь,
И никоя твоя мысль не може да бѫде
възбранена.
3 [б]Кой е той що крые съвѣтъ-тъ неразумно?
И тъй азъ говорихъ онова което не сьмь
разумѣвалъ:
[в]Нѣща прѣчудны за мене, които не сьмь
познавалъ:
4 Слушай, молѭ ся, и азъ ще говорѭ:
[г]Ще тя попытамъ, и ты ми обади.
5 Слушалъ сьмь за тебе съсъ слушаніе-то
на ухо-то.
Но сега око-то ми тя види:
6 За това [д]ся гнусіѭ *отъ себе си*,
И ся каѭ въ пьрсть и пепелъ.
7 А когато Господь издума тѣзи думы
на Іова, рече Господь на Елифаза Ѳеманецъ-тъ:
Распали ся ярость-та ми противъ тебе, и противъ двама-та ти пріятели;
защото не говорихте за мене право-
8 то както рабъ-тъ ми Іовъ. За това земѣте
сега за себе си [е]седмь телцы, и седмь
овны, та [ж]идѣте при рабъ-тъ ми Іова, и
принесте всесъжженіе за себе си: а Іовъ
рабъ-тъ ми [з]ще ся помоли за васъ; защо-
то ще пріемѫ лице-то му; за да не сторѭ
съ васъ *споредъ* безуміе-то *ви;* защото не
говорихте за мене право-то, както рабъ-тъ
ми Іовъ.
9 И отидохѫ Елифазъ Ѳеманецъ-тъ, и
Валдадъ Савхіецъ-тъ, *и* Софаръ Наамаѳецъ-тъ,
та направихѫ както имъ заповѣда Господь:
и Господь пріе лице-то
Іовово.
10 И [и]върнѫ Господь плѣненіе-то Іовово,
като ся помоли за пріятели-тѣ си: и даде
Господь на Іова [і]двойно всичко каквото
11 имаше *понапрѣдъ*. Тогазь дойдохѫ при
него [к]всичкы-тѣ му братія, и всичкы-тѣ
му сестры, и всичкы които го познавахѫ
понапрѣдъ, та ядохѫ хлѣбъ съ него въ
домъ-тъ му; и плакахѫ за него, и утѣ-
шихѫ го, за всичко-то зло което Господь
нанесе на него: и даде му всякой по
единъ сребърникъ, и всякой по еднѫ злат-
нѫ обѣцѫ.
12 И [л]благослови Господь послѣдни-тѣ *дни*
на Іова повечь отъ първы-тѣ му: щото
[м]придобы четыринадесеть тысящы овцы,
и шесть тысящы камилы, и тысящѫ су-
13 пруга волове, и тысящѫ ослицы. [н]Роди-
хѫ му ся още и седмь синове и три дъ-
14 щери: И нарече име-то на първѫ-тѫ, Іе-
мимѫ; и име-то на вторѫ-тѫ, Касіѭ; и
15 име-то на третіѭ-тѫ, Керенъ-аппухъ. И
не ся намѣрувахѫ по всичкѫ-тѫ земѭ
жены красны като Іововы-тѣ дъщери; и
отецъ имъ даде имъ наслѣдіе между бра-
тія-та имъ.
16 Подирь това [о]живѣ Іовъ сто и четыри-
десеть години, и видѣ синове-тѣ си, и
синове-тѣ на синове-тѣ си, четыри рода.
17 И умрѣ Іовъ, старъ и [п]сытъ отъ дни.

ПСАЛМИ.

ПСАЛОМЪ 1.

1 [а]Блаженъ онзи человѣкъ,
Който не ходи по съвѣтъ-тъ на нечестивы-тѣ,
И [б]въ пѫть-тъ на грѣшны-тѣ не стои,
И на сѣдалище-то на присмиватели-тѣ не
сѣди:
2 Но воля-та му е [в]въ законъ-тъ Господень,
И [г]въ неговъ-тъ законъ ся поучава деня
и нощя.
3 И ще бѫде като дърво [д]насадено при водны оттоки,
Което дава плодъ-тъ си въ врѣме-то си,
И листъ-тъ му не повѣнува;
И всичко що прави, [е]ще успѣе.
4 Нечестиви-тѣ не така:
Но [ж]като прахъ-тъ отъ плѣвѫ-тѫ, който
вѣтръ-тъ отвѣва.
5 За то нечестиви-тѣ нѣма да станѫтъ на
сѫдъ-тъ,
Нито грѣшни-тѣ въ събраніе-то на праведны-тѣ.

а Быт. 18; 14. Мат. 19; 26. Мар. 10; 27. 14; 36. Лук. 18; 27.
б Гл. 38; 2.
в Псал. 40; 5. 131; 1. 139; 6.
г Гл. 38; 3. 40; 7.
д Ездр. 9; 6. Гл. 40; 4.
е Чисх. 23; 1.
ж Мат. 5; 24.
з Быт. 20; 17. Іак. 5; 15, 16. 1 Іоан. 5; 16.
и Псал. 14; 7. 126; 1.
і Иса. 40; 2.
к Виж. Гл. 19; 13.
л Гл. 8; 7. Іак. 5; 11.
м Виж. Гл. 1; 3.
н Гл. 1; 2.
о Гл. 5; 26. Прит. 3; 16.
п Быт. 25; 8.

1

а Прит. 4; 14, 15.
б Псал. 26; 4. Іер. 15; 17.
в Псал. 119; 35, 47; 92.
г Іис. Нав. 1; 8. Псал. 119; 1, 97.
д Іер. 17; 8. Іез. 47; 12.
е Быт. 39; 3, 23. Псал. 128; 2. Иса. 3; 10.
ж Іов. 21; 18. Псал. 35; 5. Иса. 17; 13. 29; 5. Осія 13; 3.

6 Защото [з]познава Господь пѫть-тъ на праведны-тѣ;
А пѫть-тъ на нечестивы-тѣ ще погыне.

ПСАЛОМЪ 2.

1 Защо ся [а]расфучахѫ язычници-тѣ,
И народи-тѣ намыслихѫ суетѫ?
2 Прѣдстанѫхѫ земни-тѣ царіе,
И князове-тѣ ся събрахѫ наедно
Противъ Господа, и противъ [б]Помазанника му, *и думахѫ:*
3 [в]Да раскѫснемъ връскы-тѣ имъ,
И да отхвърлимъ отъ насъ вѫжя-та имъ
4 [г]Тойзи който сѣди на небеса-та [д]ще ся смѣе:
Господь ще имъ ся поругае.
5 Тогазь ще имъ продума съ гнѣвъ-тъ си,
И съ ярость-тѫ си ще гы смути.
6 Но азъ, *ще рече*, помазахъ Царя си
[е]Надъ Сіонъ, святѫ-тѫ моѭ горѫ.
7 Азъ ще възвѣстіѭ повелѣніе-то:
Господь ми рече: [ж]Сынъ мой си ты:
Азъ днесь тя родихъ.
8 [з]Поискай отъ мене, и ще *ти* дамъ народы-тѣ за наслѣдіе твое,
И за стяжаніе твое краища-та на земѭ-тѫ.
9 [и]Ще гы *съкрушишь съсъ жезлъ желѣзенъ,
Като грънчарскый съсѫдъ ще гы строшишь.
10 Сега прочее, царіе, разумѣйте:
Научѣте ся, земни сѫдіи.
11 [і]Слугувайте на Господа съсъ страхъ,
И †бойте *му* ся [к]съ трепетъ.
12 [л]Цѣлувайте Сынъ-тъ, за да ся не разгнѣва,
И погынете въ пѫть-тъ,
[м]Когато ся распали малко негова-та ярость.
[н]Блажени сѫ всичкы които ся надѣѭтъ на него.

ПСАЛОМЪ 3.

Псаломъ Давидовъ, когато бѣгаше отъ сына си Авессалома.

1 Господи, [а]колко ся умножихѫ врагове-тѣ ми!
Мнозина възставатъ върхъ мене.
2 Мнозина думатъ за моѭ-тѫ душѫ:
[б]Нѣма за него спасеніе въ Бога. (Села.)
3 Но ты си, Господи, [в]защищеніе мое,
Слава моя, и [г]който възвышавашь главѫ-тѫ ми.
4 Выкнѫхъ съ гласъ-тъ си къмъ Господа,
И [д]послуша мя [е]отъ святѫ-тѫ си горѫ. (Села.)
5 Азъ легнѫхъ, [ж]и спахъ:
Станѫхъ, защото Господь мя поддържа.
6 [з]Не ще да ся убоѭ отъ много тысящы людіе,
Които нападатъ върхъ мене изоколо.
7 Стани, Господи: спаси мя, Боже мой:
Защото ты [и]си поразилъ въ челюсть-тѫ всичкы-тѣ ми непріятели:
Строшилъ си зѫбы-тѣ на нечестивы-тѣ.
8 [і]Отъ Господа е спасеніе-то:
Върху твои-тѣ людіе е благословеніе-то ти. (Села.)

ПСАЛОМЪ 4.

Първому пѣвцу, на Негиноѳъ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Когато выкамъ, послушай мя, Боже на правдѫ-тѫ ми:
Въ утѣсненіе *като бѣхъ*, разширилъ си мя:
Помилуй мя, и послушай молитвѫ-тѫ ми.
2 Сынове человѣческы, до кога *ще обращате* славѫ-тѫ ми въ бесчестіе?
До кога ще обычате суетѫ *и* ще искате лъжѫ? (Села.)
3 Но познайте че [а]избра Господь прѣподобный-тъ си:
Господь ще чуе когато выкамъ къмъ него.
4 [б]Треперяйте, и не съгрѣшавайте:
[в]Размышлявайте въ сърдца-та си на одръ-тъ си, и мълчѣте. (Села.)
5 [г]Пожъртвувайте жъртвы на правдѫ,
И [д]надѣйте ся на Господа.
6 Мнозина думатъ: Кой ще ни покаже добро-то?
[е]Възвыши върху насъ видѣлинѫ-тѫ на лице-то си, Господи.
7 [ж]Турилъ си въ сърдце-то ми радость,
По голѣмѫ отъ *тѣхнѫ-тѫ*, когато имъ ся умножава жито-то и вино-то.
8 [з]Мирно ще легнѫ и ще спіѭ,
[и]Защото само ты, Господи, правишь мя да живѣѭ въ безопасность.

з Псал. 37; 18. Наум. 1; 7. Іоан. 10; 14. 2 Тим. 2; 19.

2

а Псал. 46; 6. Дѣян. 4; 25, 26.
б Псал. 45; 7. Іоан. 1; 41.
в Іер. 5; 5. Лук. 19; 14.
г Псал. 11; 4.
д Псал. 37; 13. 59; 8. Прит. 1; 26.
е 2 Цар. 5; 7.
ж Дѣян. 13; 33. Евр. 1; 5. 5; 5.
з Псал. 22; 27. 72; 8. 89; 27. Дан. 7; 13, 14. Виж. Іоан. 17; 4, 5.
и Псал. 89; 23. Откр. 2; 27. 12; 5. 19; 15.
* *Или* пасешь.
і Евр. 12; 28.
† *Или* радувайте.
к Фил. 2; 12.
л Іоан. 5; 23.
м Откр. 6; 16, 17.
н Псал. 34; 8. 84; 12. Прит. 16; 20. Иса. 30; 18. Іер. 17; 7. Рим. 9; 33. 10; 11. 1 Пет. 2; 6.

3

а 2 Цар. 15; 12. 16; 15.
б 2 Цар. 16; 8. Псал. 71; 11.
в Быт. 15; 1. Псал. 28; 7. 119; 114.
г Псал. 27; 6.
д Псал. 34; 4.
е Псал. 2; 6. 43; 3. 99; 9.
ж Лев. 26; 6. Псал. 4; 8. Прит. 3; 24.
з Псал. 27; 3.
и Іов. 16; 10. 29; 17. Псал. 58; 6. Плач. 3; 30.
і Прит. 21; 31. Иса. 43; 11. Іер. 3; 23. Осія 13; 4. Іона 2; 9. Откр. 7; 10. 19; 1.

4

а 2 Тим. 2; 19. 2 Пет. 2; 9.
б Ефес. 4; 26.
в Псал. 77; 6. 2 Кор. 13; 5.
г Втор. 33; 19. 2 Цар. 15; 12. Псал. 50; 14. 51; 19.
д Псал. 37; 3. 62; 8.
е Числ. 6; 26. Псал. 80; 3, 7, 19. 119; 135.
ж Иса. 9; 3.
з Іов. 11; 18, 19. Псал. 3; 5.
и Лев. 25; 18, 19. 26; 5. Втор. 12; 10.

ПСАЛОМЪ 5.

Първому пѣвцу, на Нехилоѳъ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Послушай, Господи, думы-тѣ ми:
Разумѣй стенаніе-то ми,
2 Внимай [а]на гласъ-тъ на выканіе-то ми,
Царю мой, и Боже мой:
Защото [б]на тебе ще ся помолѭ.
3 Господи, [в]на ранинѫ ще чуешь гласъ-тъ ми:
На ранинѫ ще прѣдстанѫ прѣдъ тебе и ще чакамъ.
4 Защото не си ты Богъ който да иска беззаконіе:
Лукавый-тъ нѣма да живѣе при тебе.
5 [г]Нито ще застанѫтъ горди-тѣ прѣдъ твои-тѣ очи:
Ненавидишь всичкы които правятъ беззаконіе;
6 [д]Ще истрѣбишь онѣзи които говорятъ лъжѫ:
[е]Господь ся гнуси отъ кръвникъ и льстивъ человѣкъ.
7 Но азъ съ множество-то на твоѭ-тѫ милость ще влѣзнѫ въ домъ-тъ ти:
Съ твой-тъ страхъ ще ся поклонѭ [ж]въ храмъ-тъ на святынѭ-тѫ ти.
8 Господи, [з]води мя съ правдѫ-тѫ си поради врагове-тѣ ми:
[и]Управи пѫть-тъ си прѣдъ мене.
9 Защото нѣма въ уста-та имъ истинѫ:
Сърдце-то имъ е лукавство:
[і]Гробъ отворенъ е гърло-то имъ:
[к]Съ языкъ-тъ си ласкаѭтъ.
10 Осѫди гы, Боже: [л]нека паднѫтъ въ кроежы-тѣ си:
Изрини гы за множество-то на прѣстѫпленія-та имъ,
Защото ся подигнѫхѫ противъ тебе.
11 И [м]нека ся веселятъ всичкы които ся надѣѭтъ на тебе:
Нека ся радуватъ завсегда, защото ты имъ си покровитель:
И нека ся хвалятъ въ тебе онѣзи които любятъ твое-то име.
12 Защото ты, Господи, [н]ще благословишь праведный-тъ;
Ще го покрыешь съ благоволеніе както съсъ щитъ.

ПСАЛОМЪ 6.

Първому пѣвцу, на Негиноѳъ, на Шеминиѳъ. Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, [а]да мя не обличишь съ яростьтѫ си,
Нито съ гнѣвъ-тъ си да мя накажешь.
2 [б]Помилуй мя, Господи, защото сьмь немощенъ:
[в]Исцѣли мя, Господи, защото ся смутихѫ кости-тѣ ми.
3 И душа-та ми твърдѣ ся смути:
Но ты, Господи, [г]до кога?
4 Върни ся, Господи: избави душѫ-тѫ ми:
Спаси мя заради милость-тѫ си;
5 Защото [д]въ смърть-тѫ нѣма поменуваніе за тебе:
У ада кой ще тя славослови?
6 Уморихъ ся отъ стенаніе-то си;
Всякѫ нощь обливамъ лѣгло-то си;
Съсъ сьлзы-тѣ си измокрямъ постелкѫ-тѫ си.
7 [е]Око-то ми повѣнѫ отъ скърбь;
Остарѣ поради всичкы-тѣ ми неприятели.
8 [ж]Отдалечѣте ся отъ мене, всичкы които правите беззаконіе,
Защото [з]чу Господь гласъ-тъ на плачъ-тъ ми.
9 Послуша Господь моленіе-то ми:
Господь ще пріеме молитвѫ-тѫ ми.
10 Да ся посрамятъ и да ся смутятъ много, всичкы-тѣ мои непріятели;
Да ся върнѫтъ назадъ; да ся посрамятъ внезапно.

ПСАЛОМЪ 7.

Шигаіонъ Давидовъ, когото пѣ Господу за думы-тѣ на Хуса Веніаминецъ-тъ.

1 Господи Боже мой, на тебе ся надѣѭ:
[а]Спаси мя отъ всичкы-тѣ ми гонители, и избави мя:
2 [б]Да не бы *врагъ-тъ* да грабне като львъ душѫ-тѫ ми,
И [в]ѭ раскѫсне, безъ да ся намѣри избавитель.
3 Господи Боже мой, [г]ако сьмь сторилъ азъ това,
[д]Ако има въ рѫцѣ-тѣ ми беззаконіе,
4 Ако сьмь въздалъ зло на оногози който бѣ миренъ съ мене,
[е]Или оскърбилъ оногози който ми е безъ причинѫ гонитель,
5 Нека погне непріятель-тъ душѫ-тѫ ми, и нека ѭ стигне.
И нека стѫпче въ земѭ-тѫ животъ-тъ ми,
И нека свали въ пърсть-тѫ славѫ-тѫ ми. (Села.)
6 Стани, Господи, съ гнѣвъ-тъ си:
[ж]Възвыши ся заради ярость-тѫ на врагове-тѣ ми;

5
а Псал. 3; 4.
б Псал. 65; 2.
в Псал. 30; 5. 88; 13. 130; 6.
г Авв. 1; 13.
д Откр. 21; 8.
е Псал. 55; 23.
ж 3 Цар. 8; 29, 30, 35, 38. Псал. 28; 2. 132; 7. 138; 2.
з Псал. 25; 5.
и Псал. 25; 4. 27; 11.
і Лук. 11; 44. Рим. 3; 13.
к Псал. 62; 4.
л 2 Цар. 15; 31. 17; 14, 23.
м Иса. 65; 13.
н Псал. 115; 13.

6
а Псал. 38; 1. Іер. 10; 24. 46; 28.
б Псал. 41; 4.
в Осія 6; 1.
г Псал. 90; 13.
д Псал. 30; 9. 88; 11. 115; 17. 118; 17. Иса. 38; 18.
е Іов. 17; 7. Псал. 31; 9. 38; 10. 88; 9. Плач. 5; 17.
ж Псал. 119; 115. Мат. 7; 23. 25; 41. Лук. 13; 27.
з Псал. 3; 4.

7
а Псал. 31; 15.
б Иса. 38; 13.
в Псал. 50; 22.
г 2 Цар. 16; 7, 8.
д 1 Цар. 24; 11.
е 1 Цар. 24; 7. 26; 9.
ж Псал. 94; 2.

И [з]събуди ся заради мене *за* сѫдъ-тъ
който си заповѣдалъ.
7 И събраніе-то на людіе-тѣ ще тя обыколи:
И ты ся върни, *да сѣднешь* надъ него отъ
горѣ на высоко.
8 Господь ще сѫди народы-тѣ:
Сѫди мя, Господи, [и]споредъ правдѫ-тѫ
ми,
И споредъ мое-то незлобіе, което е въ
мене.
9 Нека исчезне вече злина-та на нечести-
вы-тѣ:
И утвърди праведный-тъ, ты, [і]Боже пра-
ведный,
Който испытувашь сърдца и вѫтрешности.
10 Моя-та защита е въ Бога,
Който избавя [к]правы-тѣ въ сърдце.
11 Богъ е сѫдія праведенъ,
И Богъ който ся гнѣва всякой день *на
нечестивый-тъ.*
12 Ако ся не обърне [л]ще изостри мечъ-тъ си:
Запнѫ лѫкъ-тъ си, и приготви го:
13 И противъ него приготви смъртны орѫдія:
[м]Нагласи стрѣлы-тѣ си противъ гоните-
ли-тѣ.
14 Ето, *нечестивый-тъ* [н]е въ мѫкы да роди
беззаконіе:
И зачнѫ лукавство, и роди лъжѫ.
15 Ископа ровъ и направи го дълбокъ:
[о]Но той ще падне въ ямѫ-тѫ *коѭто* на-
прави.
16 [п]Лукавство-то му ще ся върне на главѫ-
тѫ му,
И насиліе-то му ще слѣзе на тѣме-то му.
17 Азъ ще хвалѭ Господа за неговѫ-тѫ
правдѫ,
И ще въспѣвамъ име-то на Господа Выш-
няго.

ПСАЛОМЪ 8.

Първому пѣвцу, на Гиттиѳъ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Іеова, Господи нашъ,
[а]Колко е величественно твое-то име по
всичкѫ-тѫ земѭ!
[б]Ты който си положилъ славѫ-тѫ си надъ
небеса.
2 [в]Изъ уста-та на младенцы-тѣ и сучащы-тѣ
Приготвилъ си хвалѫ по причинѫ на вра-
гове-тѣ си,
За да направишь да мълкне [г]врагъ-тъ и
отмъститель-тъ.
3 [д]Когато гледамъ твои-тѣ небеса, дѣло-то
на пърсты-тѣ ти,
Лунѫ-тѫ и звѣзды-тѣ, които си ты по-
ставилъ,
4 [е]Що е человѣкъ, та да го помнишь?
Или сынъ человѣческый, та да го посѣ-
щавашь?
5 А ты си го направилъ малко нѣщо по
доленъ отъ ангелы-тѣ,
И съсъ славѫ и честь си го вѣнчалъ.
6 [ж]Поставилъ си го господарь надъ дѣла-
та на рѫцѣ-тѣ си:
[з]Всичко си покорилъ подъ нозѣ-тѣ му:
7 Всичкы-тѣ овцы и говеда,
А още и животны-тѣ на поле-то:
8 Птицы-тѣ въздушны, и морскы-тѣ рыбы,
И всичко що прѣхожда морскы-тѣ пѫ-
тища.
9 Іеова, [и]Господи нашъ,
Колко е величественно твое-то име по
всичкѫ-тѫ земѭ!

ПСАЛОМЪ 9.

Първому пѣвцу, на Муѳъ-Лаббенъ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Ще *тя* славословѭ, Господи, съсъ всич-
ко-то си сърдце:
Ще прикажѫ всичкы-тѣ твои чудеса.
2 Ще ся развеселѭ [а]и ще ся зарадувамъ
заради тебе:
Ще въспѣѭ на име-то ти, [б]Вышній!
3 Когато ся върнѫтъ врагове-тѣ ми назадъ,
Ще паднѫтъ и ще погынѫтъ прѣдъ ли-
це-то ти.
4 Защото ты си отсѫдилъ сѫдъ-тъ ми и
право-то ми:
Сѣднѫлъ си на прѣстолъ-тъ и сѫдишь
право.
5 Запрѣтилъ си на язычницы-тѣ:
Истрѣбилъ си нечестивый-тъ:
[в]Име-то имъ си изгладилъ во вѣкъ вѣка.
6 Запустѣнія-та на врагъ-тъ исчезнѫхѫ за-
всегда:
И ты си разорилъ градове:
Поменъ-тъ имъ погынѫ съ тѣхъ.
7 Но [г]Господь сѫществува въ вѣкъ:
Приготвилъ е прѣстолъ-тъ си за сѫдъ.
8 И [д]той ще сѫди вселеннѫѭ съ правдѫ:
Ще отсѫди народы-тѣ справедливо.
9 И [е]Господь ще бѫде прѣбѣжище на бѣд-
ный-тъ,
Прибѣжище въ скърбны врѣмена.
10 И [ж]ще ся надѣѭтъ на тебе които позна-
ватъ име-то ти:
Защото не си оставилъ онѣзи които тя
търсятъ, Господи.

[з] Псал. 44; 23.
[и] Псал. 18; 20. 35; 24.
[і] 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 139; 1. Іер. 11; 20. 17; 10. 20; 12. Откр. 2; 23.
[к] Псал. 125; 4.
[л] Втор. 32; 41.
[м] Втор. 32; 23, 42. Псал. 64; 7.
[н] Іов. 15; 35. Иса. 33; 11. 59; 4. Іак. 1; 15.
[о] Есѳ. 7; 10. Іов. 4; 8. Псал. 9; 15. 10; 2. 35; 8. 94; 23. 141; 10. Прит. 5; 22. 26; 27. Еккл. 10; 8.
[п] 3 Цар. 2; 32. Есѳ. 9; 25.

8

[а] Псал. 148; 13.
[б] Псал. 113; 4.
[в] Виж. Мат. 11; 25. 21; 16. 1 Кор. 1; 27.
[г] Псал. 44; 16.
[д] Псал. 111; 2.
[е] Іов. 7; 17. Псал. 144; 3. Евр. 2; 6.
[ж] Быт. 1; 26, 28.
[з] 1 Кор. 15; 27. Евр. 2; 8.
[и] Ст. 1.

9

[а] Псал. 5; 11.
[б] Псал. 83; 18.
[в] Втор. 9; 14. Прит. 10; 7.
[г] Псал. 102; 12, 26. Евр. 1; 11.
[д] Псал. 96; 13. 98; 9.
[е] Псал. 32; 7. 37; 39. 46; 1. 91; 2.
[ж] Псал. 91; 14.

11 Пѣйте пѣсни на Господа, който живѣе
въ Сіонъ;
[з] Възвѣстѣте между народы-тѣ дѣла-та му:
12 Защото [и] когато прави истязаніе за кръвопролитія, помни гы:
Не забравя выканіе-то на бѣдны-тѣ.
13 Помилуй мя, Господи:
Виждь скърбь-тѫ ми отъ врагове-тѣ ми,
Ты който мя подигашь отъ врата-та на
смърть-тѫ,
14 За да прикажѫ всичкы-тѣ твои хваленія
Въ врата-та на Сіоновѫ-тѫ дъщерїѭ:
Азъ [і] ще ся радувамъ заради спасеніе-то ти.
15 [к] Язычници-тѣ затънѫхѫ въ ямѫ-тѫ *коїѫто*
направихѫ:
Въ примкѫ-тѫ коїѫто скрыхѫ, улови ся
нога-та имъ.
16 [л] Господь е познатъ *за* сѫдъ-тъ *който*
прави:
Нечестивый-тъ ся впримча въ дѣло-то на
рѫцѣ-тѣ си. *(Игаіонъ: Села.)
17 Нечестиви-тѣ ще ся върнѫтъ въ адъ,
[м] Всичкы-тѣ язычници които забравятъ
Бога.
18 Защото [н] нѣма да ся забрави завсегда сиромахъ-тъ:
[о] Ожиданіе-то на бѣдны-тѣ *не* ще бѫде
изгубено завсегда.
19 Стани, Господи: да ся не крѣпи человѣкъ:
Да ся сѫдятъ язычници-тѣ прѣдъ тебе.
20 Господи, † докарай страхъ вързъ тѣхъ:
Да познаїѫтъ язычници-тѣ че сѫ человѣци. (Села.)

ПСАЛОМЪ 10.

(по Славенскы часть на 9.)

1 (21) Защо, Господи, стоишь отъ далечь?
Защо ся крыешь въ скърбно врѣме?
2 (22) Въ гордость-тѫ на нечестивый-тъ изгаря сиромахъ-тъ:
[а] Да ся хванѫтъ въ лукавства-та които
намыслюватъ.
3 (23) Защото [б] нечестивый-тъ ся хвали съ
пожеланія-та на душѫ-тѫ си,
И [в] ублажава себе си лихоимецъ-тъ: прѣзира Господа.
4 (24) Нечестивый-тъ отъ гордость-тѫ на лице-то си, [г] не ще да потърси *Господа:*
Всичкы-тѣ му помысли *сѫ, че* [д] нѣма Богъ.
5 (25) Неговы-тѣ пѫтища на всяко врѣме
сѫ кривы:
[е] Твои-тѣ сѫдове сѫ много высоко отъ
лице-то му:
Той [ж] духа срещѫ всичкы-тѣ си врагове.
6 (26) [з] Рече въ сърдце-то си: [и] Нѣма да ся
поклатїѫ,
Защото отъ родъ въ родъ, нѣма *да паднѫ*
въ злощастіе.
7 (27) [і] Уста-та му сѫ пълны съ клѣтвѫ, и
угнѣтеніе, и насиліе:
[к] Подъ языкъ-тъ му има [л] злоба и беззаконіе.
8 (28) Сѣди въ засадѫ въ прѣддворія-та,
[м] Въ скрышны мѣста, за да убіе неповинный-тъ:
[н] Очи-тѣ му гледатъ тайно къмъ сиромахъ-тъ.
9 (29) [о] Прѣчакува скрышно, като лъвъ въ
пещерѫ-тѫ си:
Прѣчакува за да грабне сиромахъ-тъ:
Грабнува сиромахъ-тъ, когато го влачи
въ примкѫ-тѫ си.
10 (30) Навожда ся, сниша ся,
За да паднѫтъ сиромаси-тѣ въ нокти-тѣ му.
11 (31) Рече въ сърдце-то си: Забрави Богъ:
[п] Скры лице-то си: нѣма никога да види.
12 (32) Стани, Господи: Боже, [р] подигни рѫкѫ-тѫ си:
Да не забравишь оскърбены-тѣ.
13 (33) Защо нечестивый-тъ прѣзрѣ Бога?
Рече въ сърдце-то си: Нѣма да испыташь.
14 (34) Видѣлъ си; защото ты гледашь неправдѫ-тѫ и притѣсненіе-то,
За да въздадешь съ рѫкѫ-тѫ си:
[с] Тебѣ ся прѣдава сиромахъ-тъ:
[т] На сираче-то ты си помощникъ.
15 (35) [у] Строши мышцѫ-тѫ на нечестивый-тъ.
Издири нечестіе-то на лукавый-тъ, *додѣ*
не намѣришь *вече отъ него.*
16 (36) [ф] Господь е Царь въ вѣкъ вѣка:
Язычници-тѣ ще изчезнѫтъ отъ земїѫ-тѫ му.
17 (37) Господи, послушалъ си желаніе-то
на сиромасы-тѣ:
[х] Ще утвърдишь сърдце-то имъ,
Ще направишь внимателно ухо-то си,
18 (38) За да [ц] сѫдишь *за* сираче-то и угнѣтеный-тъ,
Щото да не слѣдува вече человѣкъ, който е отъ земїѭ, да устрашава.

ПСАЛОМЪ 11. (по Слав. 10.)

Първому пѣвцу. *Псаломъ* Давидовъ.

1 [а] На Господа положихъ надеждѫ:
[б] Какъ думате на душѫ-тѫ ми:

з Псал. 107; 22.
и Быт. 9; 5.
і Псал. 13; 5. 20; 5. 35; 9.
к Псал. 7; 15, 16. 35; 8. 57; 6. 94; 23. Прит. 5; 22. 22; 8. 26; 27.
л Исх. 7; 5. 14; 4. 10, 31.
* Прѣговаряніе Псал. 19; 14. 92; 3.
м Іов. 8; 13. Псал. 50; 22.
н Ст. 12. Псал. 12; 5.
о Прит. 23; 18. 24; 14.

† *Или* Постави законоположитель.

10

а Псал. 7; 16. 9; 15, 16. Прит. 5; 22.
б Псал. 94; 4.
в Прит. 28; 4. Рим. 1; 32.
г Псал. 14; 2.
д Псал. 14; 1. 53; 1.
е Прит. 24; 7. Иса. 26; 11.
ж Псал. 12; 5.
з Псал. 30; 6. Еккл. 8; 11. Иса. 56; 12.
и Откр. 18; 7.
і Рим. 3; 14.
к Іов. 20; 12.
л Псал. 12; 2.
м Авв. 3; 14.
н Псал. 17; 11.
о Псал. 17; 12. Мих. 7; 2.
п Іов. 22; 13. Псал. 73; 11. 94; 7. Іез. 8; 12. 9; 9.
р Мих. 5; 9.
с 2 Тим. 1; 12. 1 Пет. 4; 19.
т Псал. 68; 5. Осія 14; 3.
у Псал. 37; 17.
ф Псал. 29; 10. 145; 13. 146; 10. Іер. 10; 10. Плач. 5; 19. Дан. 4; 34. 6; 26. 1 Тим. 1; 17.
х 1 Лѣт 29; 18.
ц Псал. 82; 3. Иса. 11; 4.

11

а Псал. 56; 11.
б Виж. 1 Цар. 26; 19, 20.

Бѣгай у вашѫ-тѫ горѫ като птица?
2 Защото, ето, [в]нечестиви-тѣ запнѫхѫ лѫкъ,
[г]Приготвихѫ стрѣлы-тѣ си на тетивы-тѣ,
За да устрѣлятъ въ тьмно правы-тѣ сърдцемъ.
3 [д]Ако ся разорятъ основанія-та,
Праведный-тъ що може да направи?
4 [е]Господь е въ святый-тъ си храмъ:
Господь има прѣстолъ-тъ си [ж]на небе-то:
[з]Очи-тѣ му гледатъ, вѣжды-тѣ му испытуватъ человѣческы-тѣ сынове.
5 Господь [и]испытува праведный-тъ:
А нечестивый-тъ и оногозь който обыча неправдѫ-тѫ мрази душа-та му.
6 [і]Ще одъжди надъ нечестивы-тѣ сѣти:
Огнь и жупелъ, и буря е [к]дѣлъ-тъ на чашѫ-тѫ имъ.
7 Защото праведный Господь [л]обыча правдѫ-тѫ:
[м]Лице-то му гледа на правый-тъ.

ПСАЛОМЪ 12. (по Слав. 11.)

Пьрвому пѣвцу, на *Шеминиѳъ. Псаломъ Давидовъ.

1 Спаси, Господи; защото [а]не останѫ вече прѣподобенъ.
Защото ся загубихѫ вѣрни-тѣ отъ человѣческы-тѣ сынове.
2 Всякой [б]говори суетѫ къмъ ближній-тъ си:
[в]Съ льстивы устны говорятъ отъ двойно сьрдце.
3 Ще истрѣби Господь всичкы-тѣ льстивы устны,
Языкъ-тъ [г]велерѣчивый;
4 На онѣзь които рекохѫ: Ще надвіемъ съ языкъ-тъ си:
Устны-тѣ ни сѫ наши: кой е намъ господарь?
5 Заради насилствіе-то на сиромасы-тѣ, заради стенаніе-то на нищы-тѣ,
[д]Сега ще станѫ, говори Господь;
Ще турїѫ въ безопасность *оногозь* срещѫ когото [е]духа *нечестивый-тъ.*
6 Думы-тѣ на Господа сѫ [ж]думы чисты:
Сребро прѣтопено въ горнило отъ пьрсть,
Очистено седмь пѫти.
7 Ты, Господи, ще гы съхранишь:
Ще гы упазишь отъ тойзи родъ въ вѣкъ.
8 Нечестиви-тѣ ходятъ изоколо,
Когато нищожни-тѣ ся възвышаватъ между человѣческы-тѣ сынове.

ПСАЛОМЪ 13. (по Слав. 12.)

Пьрвому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 До кога, Господи, ще мя забравяшь съвсѣмъ?
[а]До кога ще крыешь лице-то си отъ мене?
2 До кога ще имамъ совѣтованія въ душѫ-тѫ си,
Болѣзни всякой день въ сърдце-то си?
До кога ще ся възноси врагъ-тъ ми вързъ мене?
3 Погледни; послушай мя, Господи Боже мой;
[б]Просвѣти очи-тѣ ми, [в]да не бы да заспїѫ въ смьрть.
4 [г]Да не бы да рече врагъ-тъ ми: Надвихъ му.
И ся зарадуватъ противници-тѣ ми, ако ся поклатїѫ.
5 Но азъ уповахъ на милость-тѫ ти:
Сърдце-то ми [д]ще ся радува на спасеніе-то ти.
6 Ще пѣїѫ Господу,
Защото [е]ми стори благодѣяніе.

ПСАЛОМЪ 14. (по Слав. 13.)

Пьрвому пѣвцу. *Псаломъ* Давидовъ.

1 Рече [а]безумный въ сърдце-то си: Нѣма Богъ:
[б]Развратихѫ ся; станѫхѫ гнусни въ дѣла-та *си:*
Нѣма който да прави добро.
2 [в]Господь надникнѫ отъ небеса на человѣческы-тѣ сынове,
За да види има ли нѣкой да разумѣва
И да търси Бога.
3 [г]Всичкы ся отбихѫ отъ пѫть-тъ, купно непотрѣбни станѫхѫ:
Нѣма който да прави добро:
Нѣма ни единъ.
4 Нѣматъ ли разумъ всичкы които правятъ беззаконіе?
[д]Които испояждатъ людіе-тѣ ми, *като* че ядѫтъ хлѣбъ,
[е]Господа не призвахѫ.
5 Тогазь нападнѫ на тѣхъ страхъ голѣмъ:
Защото Богъ е въ родъ-тъ на праведны-тѣ.
6 Посрамихте съвѣтъ-тъ на бѣдный-тъ,
Но Господь е [ж]нему прибѣжище.
7 [з]Дано ся даде отъ Сіонъ спасеніе на Израиля!

в Псал. 64; 3, 4.
г Псал. 21; 12.
д Псал. 82; 5.
е Авв. 2; 20.
ж Псал. 2; 4. Иса. 66; 1. Мат. 5; 34. 23; 22. Дѣян. 7; 49. Откр. 4; 2.
з Псал. 33; 13. 34; 15, 16. 66; 7.
и Быт. 22; 1. Іак. 1; 12.
і Быт. 19; 24. Іез. 38; 22.
к Виж. Быт. 43; 34. 1 Цар. 1; 4. 9; 23. Псал. 75; 8.
л Псал. 45; 7. 146; 8.
м Іов. 36; 7. Псал. 33; 18. 34; 15. 1 Пет. 3; 12.

12

* Псал. 6; надписъ-тъ.
а Иса. 57; 1. Мих. 7; 2.
б Псал. 10; 7.
в Псал. 28; 3. 62; 4. Іер. 9; 8. Рим. 16; 18.
г 1 Цар. 2; 3. Псал. 17; 10. Дан. 7; 8, 25.
д Исх. 3; 7, 8. Иса. 33; 10.
е Псал. 10; 5.
ж 2 Цар. 22; 31. Псал. 18; 30. 19; 8. 119; 140. Прит. 30; 5.

13

а Втор. 31; 17. Іов. 13; 24. Псал. 44; 24. 88; 14. 89; 46. Иса. 59; 2.
б Ездр. 9; 8.
в Іер. 51; 39.
г Псал. 25; 2. 35; 19. 38; 16.
д Псал. 33; 21.
е Псал. 116; 7. 119; 17.

14

а Псал. 10; 4. 53; 1 и дрг.
б Быт. 6; 11, 12. Рим. 3; 10 и дрг.
в Псал. 33; 13. 102; 19.
г Рим. 3; 10, 11, 12.
д Іер. 10; 25. Амос. 8; 4. Мих. 3; 3.
е Псал. 79; 6. Иса. 64; 7.
ж Псал. 9; 9. 142; 5.
з Псал. 53; 6.

[и]Когато Господь върне свои-тѣ людіе отъ плѣнъ,
Ще ся възрадува Іаковъ, ще ся възвесели Израиль.

ПСАЛОМЪ 15. (по Слав. 14.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, [а]кой ще обитава въ твоѭ-тѫ скиніѭ?
Кой ще живѣе [б]въ святѫ-тѫ твоѭ горѫ?
2 [в]Който ходи въ незлобіе, и който прави правдѫ,
И [г]който говори истинѫ отъ сърдце-то си:
3 [д]Който не одумува съ языкъ-тъ си,
Нито струва зло на пріятель-тъ си,
[е]Нито пріема укореніе противъ ближній-тъ си.
4 [ж]Прѣдъ очи-тѣ му е прѣзрѣнъ бесчестный-тъ:
А почита онѣзи които ся боятъ отъ Господа:
[з]Кълне ся *за поврѣдѫ *на себе си* и не ся помета.
5 [и]Не дава сребро-то си съ лихвѫ,
[і]Нито пріема дарове противъ неповинный-тъ:
Който прави това [к]нѣма да ся поколебае во вѣкы.

ПСАЛОМЪ 16. (по Слав. 15.)

†Миктамъ Давидовъ.

1 Упази мя, Боже,
Защото [а]на тебе възложихъ надеждѫ.
2 Рѣкохъ Господу: Ты си Господь мой:
Безъ тебе нѣма добро за мене.
3 Въ святы-тѣ на земіѭ-тѫ, и въ избранны-тѣ,
Въ тѣхъ е всичко-то ми благоволеніе.
4 Трудове-тѣ на онѣзи които тичатъ вслѣдъ другы *богове*, ще ся умножатъ:
Азъ не щѫ да принесѫ тѣхны-тѣ отъ кръвь възліянія,
[в]Нито ще земѫ въ устны-тѣ си имена-та имъ.
5 [г]Господь е дѣлъ-тъ на наслѣдіе-то ми и [д]на чашѫ-тѫ ми:
Ты съхранявашь достояніе-то ми.
6 Часть-та ми паднѫ на весели мѣста:
Ей, пріехъ прѣкрасно наслѣдіе.
7 Ще благославямъ Господа който мя вразуми:
Още и [е]въ нощно врѣме учатъ мя вѫтрешности-тѣ ми.
8 [ж]Вынѫгы имамъ Господа прѣдъ себе си:
Защото е [з]отдесно ми, [и]да ся не поколѣбаѭ.
9 За това ся зарадува сърдце-то ми, и [і]развесели ся слава-та ми:
А още и плъть-та ми ще почива въ надеждѫ.
10 Защото [к]нѣма да оставишь душѫ-тѫ ми въ адъ,
Нито ще оставишь прѣподобный-тъ си да види истлѣніе.
11 Ще ми изявишь [л]пѫть-тъ на живота:
Прѣдъ лице-то ти има [м]пълнота отъ радость:
[н]Отдесно тебе всякога веселіе.

ПСАЛОМЪ 17. (по Слав. 16.)

Молитва Давидова.

1 Чуй, Господи, правдѫ-тѫ:
Послушай моленіе-то ми:
Дай ухо на молитвѫ-тѫ ми,
Коѭто *правѭ* не съ льстивы устны.
2 Да излѣзе сѫдъ-тъ ми отъ лице-то ти:
Очи-тѣ ти да видятъ право-то.
3 Испиталъ си сърдце-то ми:
[а]Посѣтилъ си *го* въ нощно врѣме:
[б]Опиталъ си мя, *и* не си намѣрилъ *нищо въ мене.*
Рѣшихъ уста-та ми да не прѣстѫпватъ.
4 Колкото за дѣла-та на человѣцы-тѣ
Азъ, чрѣзъ словеса-та на твои-тѣ устны,
Упазихъ ся *отъ* пѫтища-та на насилницы-тѣ.
5 [в]Утвърди стъпкы-тѣ ми въ пѫтища-та си,
За да ся не подпълзнѫтъ нозѣ-тѣ ми.
6 Азъ [г]тя призвахъ, Боже,
Защото ще мя послушашь:
Приклони къмъ мене ухо-то си,
Послушай думы-тѣ ми.
7 [д]Яви чудны-тѣ си милости,
Ты, който съ десницѫ-тѫ си спасавашь които ся надѣѭтъ *на тебе*
Отъ онѣзи които възставатъ противъ тѣхъ.
8 [е]Упази мя като зѣницѫ на око:
[ж]Скрый мя подъ сѣнкѫ-тѫ на крилѣ-тѣ си,
9 Отъ лице-то на нечестивы-тѣ които мя съсыпахѫ.
Врази-тѣ на душѫ-тѫ ми обыколихѫ мя.

и Іов. 42; 10. Псал. 126; 1.

15

а Псал. 24; 3 и дрг.
б Псал. 2; 6. 3; 4.
в Иса. 33; 15.
г Зах. 8; 16. Ефес. 4; 25.
д Лев. 19; 16. Псал. 34; 13.
е Исх. 23; 1.
ж Есѳ. 3; 2.
з Сѫд. 11; 35.
* *Или* на ближній-тъ *си*
и Исх. 22; 25. Лев. 25; 36. Втор. 23; 19. Іез. 18; 8. 22; 12.
і Исх. 23; 8. Втор. 16; 19.
к Псал. 16; 8. 2 Пет. 1; 10.

16

† Псал. 56; 57; 58; 59; 60; надписы-тѣ.
а Псал. 25; 20.
в Исх. 23; 13. Іис. Нав. 23; 7. Осія 2; 16, 17.
г Втор. 32; 9. Псал. 73; 26. 119; 57. 142; 5. Іер. 10; 16. Плач. 3; 24.
д Псал. 11; 6.
е Псал. 17; 3.
ж Дѣян. 2; 25 и дрг.
з Псал. 73; 23. 110; 5. 121; 5.
и Псал. 15; 5.
і Псал. 30; 12. 57; 8.
к Псал. 49; 15. Дѣян. 2; 27, 31. 13; 35.
л Мат. 7; 14.
м Псал. 17; 15. 21; 6. Мат. 5; 8. 1 Кор. 13; 12. 1 Іоан. 3; 2.
н Псал. 36; 8.

17

а Псал. 16; 7.
б Іов. 23; 10. Псал. 26; 2. 66; 10. 139; 2. Зах. 13; 9. Мал. 3; 2, 3. 1 Пет. 1; 7.
в Псал. 119; 133.
г Псал. 116; 2.
д Псал. 31; 21.
е Втор. 32; 10. Зах. 2; 8.
ж Руѳ. 2; 12. Псал. 36; 7. 57; 1. 61; 4. 63; 7. 91; 1, 4. Мат. 23; 37.

10 [з]Огради гы тлъстина:
Уста-та имъ [и]говорятъ съ гордость.
11 Сега [і]обыколихѫ стѫпкы-тѣ ни:
[к]Турихѫ очи-тѣ си да *ны* хвърлятъ на землѭ-тѫ:
12 Прилича на львъ, който желае да раскѫсне.
И на львче, което сѣди въ скрышны мѣста.
13 Стани, Господи, прѣдвари го, свали го:
Избави душѫ-тѫ ми отъ нечестивый-тъ, *съ* [л]твой-тъ мечъ;
14 Отъ человѣцы, Господи, *съ* твоѭ-тѫ рѫкѫ,
Отъ человѣцы-тѣ на свѣтъ-тъ,
[м]На които дѣлъ-тъ е въ *тозъ* животъ,
И на които чрѣво-то пълнишь отъ съкровища-та си:
Насытени сѫ сынове-тѣ *имъ*,
И остатъцы-тѣ си оставятъ на внуцы-тѣ си.
15 А азъ съ [н]правдѫ ще видѭ лице-то ти:
[о]Ще ся насытѭ отъ видъ-тъ ти, когато ся събудѭ.

ПСАЛОМЪ 18. (по Слав. 17.)

Първому пѣвцу. *Псаломъ* на Давида, *рабъ-тъ Господенъ, който говорѝ Господу словеса-та на тѫзи пѣснь, въ день-тъ когато го избави Господь отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы-тѣ му неприятели, и отъ рѫкѫ-тѫ на Саула: и рече:

1 [а]Ще тя възлюбѭ, Господи, крѣпосте моя.
2 Господь е канара моя, твърдыня моя, и избавитель мой;
Богъ мой, [б]скала моя: на него ще ся надѣѭ:
Щитъ мой и рогъ на спасеніе-то ми:
Высокъ мой стълпъ е.
3 Ще призовѫ Господа [в]хвалимаго,
И ще ся избавѭ отъ врагове-тѣ си.
4 [г]Смъртны болѣзни мя окружихѫ,
И порои на беззаконіе мя устрашихѫ.
5 Адовы болѣзни мя обыколихѫ,
Смъртны примкы мя стигнѫхѫ.
6 Въ утѣсненіе-то си призвахъ Господа,
И къмъ Бога моего выкнѫхъ:
Чу отъ храмъ-тъ си гласъ-тъ ми,
И выканіе-то ми дойде прѣдъ него въ уши-тѣ му.
7 Тогазь [д]ся поклати и потресе земя-та,
И основанія-та на горы-тѣ ся разлюляхѫ
И поклатихѫ ся, защото ся разгнѣва той.
8 Дымъ въсхождаше изъ ноздри-тѣ му,
И огнь пояждающъ изъ уста-та му:
Вѫглища ся распалихѫ отъ него.
9 И [е]приклони небеса-та, и слѣзе;
И мракъ бѣ подъ нозѣ-тѣ му.
10 И [ж]възлѣзе на херувимы, и летѣ:
Летѣ [з]на вѣтренны крыла.
11 Тури тьмнинѫ-тѫ за свое скрывалище;
[и]Скинія-та му, около него, *бѣ* тьмны воды,
Гѫсти облаци на въздухъ-тъ.
12 [і]Отъ свѣтканіе-то прѣдъ него
Пройдохѫ облаци-тѣ му,
Градъ и огненны вѫглища.
13 И грьмнѫ отъ небе-то Господь,
И Вышній [к]даде гласъ-тъ си,
Градъ и огненны вѫглища.
14 И [л]проводи стрѣлы-тѣ си, и гы распръснѫ:
И свѣткавицы умножи и гы смути.
15 И [м]явихѫ ся дълбины-тѣ на воды-тѣ,
И открыхѫ ся основанія-та на вселеннѫѭ,
Отъ запрѣщеніе-то ти, Господи,
Отъ духаніе-то на дыхъ-тъ на ноздри-тѣ ти.
16 [н]Проводи отъ высочинѫ-тѫ: зѣ мя:
Извлѣче мя изъ много воды.
17 Избави мя отъ силный-тъ ми врагъ,
И отъ онѣзи които мя ненавидятъ,
Защото бѣхѫ по силни отъ мене.
18 Стигнѫхѫ мя въ день-тъ на скърбь-тѫ ми:
Но Господь ми станѫ подпорка.
19 И [о]изведе мя на ширинѫ:
Избави мя, защото благоволи въ мене.
20 [п]Въздаде ми Господь споредъ правдѫ-тѫ ми;
Споредъ чистотѫ-тѫ на рѫцѣ-тѣ ми възмьзди мя.
21 Защото упазихъ пѫтища-та Господни,
И не ся уклонихъ отъ Бога моего въ нечестіе.
22 Защото всичкы-тѣ му сѫдбы бѣхѫ прѣдъ мене,
И повелѣнія-та му не отдалечихъ отъ себе си.
23 И непороченъ быхъ прѣдъ него,
И упазихъ ся отъ беззаконіе-то си.
24 И [р]въздаде ми Господь споредъ правдѫ-тѫ ми,
Споредъ чистотѫ-тѫ на рѫцѣ-тѣ ми прѣдъ очи-тѣ си.
25 [с]Съ прѣподобенъ, прѣподобенъ ще бѫдешь:
Съ мѫжъ непороченъ, непороченъ ще бѫдешь:
26 Съ чистъ, чистъ ще бѫдешь:
А [т]съ развратенъ, противно ще ся поведешь.
27 Защото ты ще спасешь оскърбены людіе:
А [у]очи гордѣливы ще смиришь.

[з] Втор. 32; 15. Іов. 15; 27. Псал. 73; 7. 119; 70.
[и] 1 Цар. 2; 3. Псал. 31; 18.
[і] 1 Цар. 23; 26.
[к] Псал. 10; 8, 9, 10.
[л] Иса. 10; 5.
[м] Псал. 73; 12. Лук. 16; 25. Іак. 5; 5.
[н] 1 Іоан. 3; 2.
[о] Псал. 4; 6, 7. 16; 11. 65; 4.

18

* Псал. 36; надписъ-тъ. 2 Цар. 22.
[а] Псал. 144; 1.
[б] Евр. 2; 13.
[в] Псал. 76; 4.
[г] Псал. 116; 3.
[д] Дѣян. 4; 31.
[е] Псал. 144; 5.
[ж] Псал. 99; 1.
[з] Псал. 104; 3.
[и] Псал. 97; 2.
[і] Псал. 97; 3.
[к] Псал. 29; 3.
[л] Іис. Нав. 10; 10. Псал. 144; 6. Иса. 30; 30.
[м] Исх. 15; 8. Псал. 106; 9.
[н] Псал. 144; 7.
[о] Псал. 31; 8. 118; 5.
[п] 1 Цар. 24; 20.
[р] 1 Цар. 26; 23.
[с] 3 Цар. 8; 32.
[т] Лев. 26; 23, 24, 27, 28. Прит. 3; 34.
[у] Псал. 101; 5. Прит. 6; 17.

28 Защото ты [ф]ще направишь свѣтилникъ-тъ
ми да свѣти;
Господь Богъ мой ще просвѣти тьмнинѫ-
тѫ ми.
29 Защото чрѣзъ тебе ще разбіѭ пълкъ,
И чрѣзъ Бога моего ще прѣскочѫ стѣнѫ.
30 А на Бога, [х]пѫть-тъ му е непороченъ:
[ц]Слово-то Господне е опытано:
[ч]Той е щитъ на всичкы-тѣ които ся на-
дѣѭтъ на него.
31 Защото [ш]кой е Богъ, освѣнь Господа?
И кой е крѣпость, освѣнь Бога нашего?
32 Богъ е [щ]който мя прѣпасува съсъ силѫ,
И поставя непороченъ пѫть-тъ ми.
33 [ъ]Прави нозѣ-тѣ ми като на елени-тѣ,
И [ы]поставя мя на высокы-тѣ мои мѣста.
34 [ь]Учи рѫцѣ-тѣ ми на брань,
И мышцы-тѣ ми запъватъ мѣденъ лѫкъ.
35 И далъ си ми щитъ-тъ на спасеніе-то си:
И десница-та ти мя подтвърди,
И благость-та ти мя възвеличи.
36 Разширилъ си стъпкы-тѣ ми подъ мене,
И [ѣ]нозѣ-тѣ ми не ся подпълзнѫхѫ.
37 Гонихъ врагове-тѣ си, и гы стигнѫхъ:
И не ся върнѫхъ додѣ гы не свършихъ.
38 Сътрыхъ гы и не могохѫ да ся подиг-
нѫтъ,
Паднѫхѫ подъ нозѣ-тѣ ми.
39 И прѣпасалъ си мя съсъ силѫ за брань:
Завалилъ си подъ мене въстающы-тѣ
върхъ мене.
40 И обърнѫлъ си къмъ мене гърбъ-тъ на
врагове-тѣ ми;
И азъ истрѣбихъ неприятели-тѣ си.
41 Извыкахѫ, и нѣмаше кой да гы избавя:
[ю]Къмъ Господа, и не гы послуша.
42 И стрыхъ гы като прахъ прѣдъ лице-то
на вѣтръ-тъ;
Като калъ-тъ на пѫтища-та гы [я]оттър-
снѫхъ.
43 [ѫ]Избавилъ си мя отъ противленія-та на
народъ-тъ,
[ѭ]Поставилъ си мя главѫ на язычницы-тѣ:
[а]Народъ, *който* не познахъ, работи ми.
44 Щомъ чухѫ, и послушахѫ мя:
[б]Чужденци ми ся покорихѫ.
45 [в]Чужденци ослабнѫхѫ, и ся растрепе-
рахѫ
Изъ мѣста-та дѣто сѫ ся затворили.
46 Живъ е Господь, и благословена Твър-
дыня-та ми:
И да ся възвыси Богъ на спасеніе-то ми:
47 Богъ, който отмьщава за мене,
И покорява [г]народы подъ мене:
48 Който мя избавя отъ врагове-тѣ ми.
Ей, [д]възвышавашь мя надъ онѣзи които
възставатъ върхъ мене:
Избавилъ си мя отъ насилникъ человѣкъ.
49 За то [е]ще тя хвалѭ, Господи, между
язычницы-тѣ,
И ще въспѣѭ на име-то ти.
50 [ж]*Ты си* който величишь спасенія-та на
царь-тъ си,
И правишь милость на помазанникъ-тъ си,
На Давида, и на сѣме-то му [з]до вѣка.

ПСАЛОМЪ 19. (по Слав. 18).

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Небеса-та расказуватъ славѫ-тѫ Бо-
жіѭ,
И твърдь-та възвѣщава дѣло-то на рѫцѣ-
тѣ му.
2 День на день казува слово,
И нощь на нощь изявява знаніе.
3 Безъ говореніе, безъ думы,
Безъ да ся чуе гласъ-тъ имъ.
4 [б]По всичкѫ-тѫ земіѭ излѣзе вѣщаніе-то
имъ
И до краища-та на вселеннѫіѭ словеса-
та имъ.
Въ тѣхъ постави скиніѭ за сълнце-то,
5 Което излѣзува като младоженецъ изъ
чертогъ-тъ си;
[в]Радува ся, като юнакъ за да тича въ
поприще-то:
6 Излѣзуваніе-то му е отъ край небе-то,
И обыкаляніе-то му до край-тъ неговъ:
И отъ топлинѫ-тѫ му нищо не ся скрыва.
7 [г]Законъ-тъ Господень е непороченъ, въз-
враща душѫ-тѫ:
Свидѣтелство-то Господне е вѣрно, уму-
дрява простый-тъ:
8 Повелѣнія-та Господни сѫ правы, весе-
лятъ сърдце-то:
[д]Заповѣдь-та Господня е свѣтла, [е]просвѣ-
щава очи-тѣ.
9 Страхъ-тъ Господень е чистъ, прѣбывае
въ вѣкъ.
Сѫдбы-тѣ Господни сѫ истинны, купно
и праведны:
10 Желателны повече отъ злато,
Повече [ж]отъ множество чисто злато,
И [з]по сладкы отъ медъ,
И отъ капкы-тѣ на меденъ сотъ.
11 Слуга-та ти още ся и вразумява чрѣзъ
тѣхъ:
[и]Въ упазваніе-то имъ въздаяніе-то е го-
лѣмо.
12 Кой [і]усѣща съгрѣшенія-та си?

ф Іов. 18; 6.
х Втор. 32; 4. Дан. 4; 37. Откр. 15; 3.
ц Псал. 12; 6. 119; 140. Прит. 30; 5.
ч Псал. 17; 7.
ш Втор. 32; 31, 39. 1 Цар. 2; 2. Псал. 86; 8. Иса. 45; 5.
щ Псал. 91; 2.
ъ 2 Цар. 2; 18. Авв. 3; 19.
ы Втор. 32; 13. 33; 29.
ь Псал. 144; 1.
ѣ Прит. 4; 12.
ю Іов. 27; 9. 35; 12. Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. 14; 12. Іез. 8; 18. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.
я Зах. 10; 5.
ѫ 2 Цар. 2; 9, 10. 3; 1.
ѭ 2 Цар. 8.
а Иса. 52; 15. 55; 5.
б Втор. 33; 29. Псал. 66; 3. 81; 15.
в Мих. 7; 17.
г Псал. 47; 3.
д Псал. 59; 1.
е Рим. 15; 9.
ж Псал. 144; 10.
з 2 Цар. 7; 13.

19

а Быт. 1; 6. Иса. 40; 22. Рим. 1; 19, 20.
б Рим. 10; 18.
в Екл. 1; 5.
г Псал. 111; 7.
д Псал. 12; 6.
е Псал. 13; 3.
ж Псал. 119; 72, 127. Прит. 8; 10, 11, 19.
з Псал. 119; 103.
и Прит. 29; 18.
і Псал. 40; 12.

[к]Очисти мя [л]отъ тайны-тѣ *съгрѣшенія.*
13 А [м]още прѣдупази рабъ-тъ си отъ гордость:
[н]Да мя не обладае: тогазъ ще бѫдѫ непороченъ,
И ще бѫдѫ чистъ отъ голѣмо прѣстѫпленіе.
14 [о]Думы-тѣ на уста-та ми и прѣговаряніето на сърдце-то ми
Да бѫдѫтъ угодны прѣдъ тебе,
Господи, крѣпосте моя, и [п]избавителю мой.

ПСАЛОМЪ 20. (по Слав. 19.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Господь да тя послуша въ скърбенъ день:
[а]Име-то на Бога Іакововъ да тя защити!
2 Да ти испроводи помощь [б]отъ святилище-то,
И отъ Сіонъ да тя подкрѣпи!
3 Да помене всичкы-тѣ твои приношенія,
И да пріеме всесъжженіе-то ти. (Села.)
4 [в]Да ти даде споредъ *желаніе-то на* сърдце-то ти,
И да испълни всякой твой съвѣтъ.
5 [г]Въ спасеніе-то ти ще ся зарадувамы,
И [д]въ име-то на Бога нашего ще възвышимъ прѣпорецъ!
Господь да испълни всичкы-тѣ твои исканія!
6 Сега познахъ че [е]спасе Господь помазанника си:
Ще го послуша отъ свято-то си небе
Съсъ спасителнѫ-тѫ силѫ на десницѫ-тѫ си.
7 [ж]Едни съ колесницы, и едни съ коніе;
А [з]ный ще поменемъ име-то на Господа Бога нашего.
8 Тѣ ся спънѫхѫ и паднѫхѫ:
А ный станѫхмы и ся въсправихмы.
9 Господи, спаси царь-тъ:
И послушай ны, въ който день *тя* призовемъ.

ПСАЛОМЪ 21. (по Слав. 20.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, съ твоіѫ-тѫ силѫ ще ся весели царь-тъ:
И [а]колко много ще ся зарадува въ спасеніе-то ти.
2 [б]Далъ си му желаніе-то на сърдце-то му,
И отъ исканіе-то на устны-тѣ му не си *го* лишилъ. (Села.)
3 Защото си го посрѣщнѫлъ съ благословенія на благость:
[в]Положилъ си на главѫ-тѫ му вѣнецъ отъ чисто злато.
4 [г]Просилъ е отъ тебе животъ,
И далъ си му [д]дължинѫ на дни въ вѣкъ вѣка.
5 Голѣма е слава-та му чрѣзъ спасеніе-то ти:
Честь и великолѣпіе си положилъ на него.
6 Защото си го турилъ *да е* благословеніе до вѣка:
[е]Възвеселилъ си го съ радость чрѣзъ лице-то си.
7 Защото царь-тъ уповае на Господа,
И чрѣзъ милость-тѫ на Вышнягo [ж]нѣма да ся поклати.
8 Рѫка-та ти [з]ще намѣри всичкы-тѣ твои врагове:
Десница-та ти ще намѣри непріятели-тѣ ти,
9 [и]Въ врѣме-то на гнѣвъ-тъ си ще гы направишь като огненнѫ пещь.
Господь [і]ще гы погълне съ ярость-тѫ си:
И [к]огнь ще гы испояде.
10 [л]Ще истрѣбишь отъ земіѫ-тѫ плодъ-тъ имъ,
И сѣме-то имъ отъ человѣческы-тѣ синове.
11 [м]Защото ухытрихѫ злобѫ противъ тебе:
Намыслихѫ кроежъ, който не могохѫ да извършатъ,
12 За то ще гы направишь да обърнѫтъ гърбъ
Когато приготвишь на тетивы-тѣ си *стрѣлы* противъ лице-то имъ.
13 Възнеси ся, Господи, съсъ силѫ-тѫ си:
Ще пѣемъ и ще прославямы твое-то могущество.

ПСАЛОМЪ 22. (по Слав. 21.)

Първому пѣвцу, на Аіелеѳъ Шахаръ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Боже мой, [а]Боже мой, защо си мя оставилъ?
Защо стоишь далечь отъ спасеніе-то ми,
И отъ [б]думы-тѣ на стенаніе-то ми?
2 Боже мой, выкамъ деня, и не отговаряшь.
И нощя, и не прѣмълкнувамъ.
3 Но ты си Святъ,
Ты който обитавашь [в]между Израилевы-тѣ хвалы.

[к] Лев. 4; 2 и дрг.
[л] Псал. 90; 8.
[м] Быт. 20; 6. 1 Цар. 25; 32, 33, 34, 39.
[н] Псал. 119; 133. Рим. 6; 12, 14.
[о] Псал. 51; 15.
[п] Иса. 43; 14. 44; 6. 47; 4. 1 Сол. 1; 10.

20

[а] Прит. 18; 10.
[б] 3 Цар. 6; 16. 2 Лѣт. 20; 8. Псал. 73; 17.
[в] Псал. 21; 2.
[г] Псал. 9; 14.
[д] Исх. 17; 15. Псал. 60; 4.
[е] Псал. 2; 2.
[ж] Псал. 33; 16, 17. Прит. 21; 31. Иса. 31; 1.
[з] 2 Лѣт. 32; 8.

21

[а] Псал. 20; 5, 6.
[б] Псал. 20; 4, 5.
[в] 2 Цар. 12; 30. 1 Лѣт. 20; 2.
[г] Псал. 61; 5, 6.
[д] 2 Цар. 7; 19. Псал. 91; 16.
[е] Псал. 16; 11. 45; 7. Дѣян. 2; 28.
[ж] Псал. 16; 8.
[з] 1 Цар. 31; 3.
[и] Мал. 4; 1.
[і] Псал. 56; 1, 2.
[к] Псал. 18; 8. Иса. 26; 11.
[л] 3 Цар. 13; 34. Іов. 18; 16, 17, 19. Псал. 37; 28. 109; 13. Иса. 14; 20.
[м] Псал. 2; 1.

22

[а] Мат. 27; 46. Мар. 15; 34.
[б] Евр. 5; 7.
[в] Втор. 10; 21.

4 На тебе ся надѣяхѫ отци-тѣ ни:
Надѣяхѫ ся и ты гы освободи.
5 Къмъ тебе извыкахѫ, и избавени быхѫ:
[г]На тебе ся надѣяхѫ, и не ся посрамихѫ.
6 А азъ [д]сьмь червей, а не человѣкъ;
[е]Укоръ на человѣцы-тѣ, и прѣзрѣнъ отъ народа.
7 [ж]Ругаіѫтъ ми ся всичкы които мя гледатъ:
Отварятъ устны-тѣ си, [з]кыватъ съ главѫ, *и казуватъ:*
8 [и]Упова на Господа, нека го избави:
[і]Нека го спасе, понеже благоволи за него.
9 Но [к]ты си който си мя извадилъ изъ утробѫ-тѫ:
Ты ми даде упованіе като бѣхъ на грѫди-тѣ на майкѫ си.
10 На тебе быхъ оставенъ отъ рожденіе-то си:
[л]Отъ утробѫ-тѫ на майкѫ ми ты си Богъ мой.
11 Да ся не отдалечишь отъ мене:
Защото скърбь-та е близу;
Защото нѣма помощникъ.
12 [м]Юнци много мя обыколихѫ:
Быкове силни отъ Васанъ мя окружихѫ.
13 [н]Отворихѫ вьрхъ мене уста-та си,
Като львъ който граби и рыкае.
14 Излѣхъ ся като вода,
И [о]разглобихѫ ся всичкы-тѣ ми кости:
[п]Сърдце-то ми станѫ като восъкъ,
Растопява ся въ срѣдъ вѫтрешности-тѣ ми:
15 [р]Сила-та ми изсъхнѫ като черѣпъ,
И [с]языкъ-тъ ми прилѣпнѫ за гъртань-тъ ми:
И ты си мя свелъ въ пьрсть-тѫ на смьрть-тѫ.
16 Защото [т]псета мя обыколихѫ:
Събраніе на лукавы мя окружи:
[у]Продупчихѫ рѫцѣ-тѣ ми и нозѣ-тѣ ми.
17 Могѫ да изброѭ всичкы-тѣ си кости:
Тѣ [ф]ся взиратъ въ мене *и* мя гледатъ.
18 [х]Раздѣлихѫ си дрехы-тѣ ми:
И за одеждѫ-тѫ ми хвьрлихѫ жрѣбіе.
19 Но ты, Господи, [ц]да ся не отдалечишь:
Ты, сило моя, поспѣши на помощь менѣ.
20 Освободи отъ мечъ душѫ-тѫ ми,
*[ч]Животъ-тъ ми [ш]отъ силѫ-тѫ на псе-то.
21 [щ]Спаси мя отъ уста-та на львъ-тъ,
И послушай мя, *и избави мя* [ъ]отъ роговетѣ на единорогы-тѣ.
22 Ще [ы]проповѣдувамъ име-то ти [ь]на братія-та си:
Въ срѣдъ събраніе ще тя хвалѭ.
23 [ѣ]Вы които ся боите отъ Господа, хвалѣте го:
Всичко сѣме Іаковово, славѣте го:
И бойте му ся, все сѣме Израилево.
24 Защото не прѣзрѣ, и не ся отвърнѫ отъ скърбь-тѫ на оскърбеный-тъ,
И не скры лице-то си отъ него:
Но послуша когато [ю]извыка той къмъ него.
25 [я]За тебе *ще е* хвала-та ми въ голѣмо събраніе:
[ѫ]Ще испълнѭ обѣщанія-та си прѣдъ онѣзи които му ся боятъ.
26 [ѭ]Ще ядѫтъ бѣдни-тѣ и ще ся насытятъ:
Ще хвалятъ Господа онѣзи които го търсятъ:
[а]Сърдце-то ви ще живѣе вѣчно.
27 [б]Ще си напомнятъ и ще ся обърнѫтъ къмъ Господа
Всичкы-тѣ краища на земѭ-тѫ:
И [в]ще ся поклонятъ прѣдъ тебе
Всичкы-тѣ племена на народы-тѣ:
28 Защото [г]на Господа е царство-то,
И той владѣе надъ народы-тѣ.
29 [д]Ще ядѫтъ и ще ся поклонятъ всичкы-тѣ богати на земѭ-тѫ:
[е]Прѣдъ него ще ся прѣклонятъ всичкы-тѣ които слѣзватъ въ пьрсть-тѫ:
И никой не може упазй животъ-тъ си.
30 Потомство-то ще му слугува:
[ж]Ще ся приказува за Господа на *бѫдѫщій* родъ.
31 [з]Ще дойдѫтъ и ще извѣстятъ правдѫ-тѫ му
На людіе които ще ся родятъ,
Че той е направилъ *това.*

ПСАЛОМЪ 23. (по Слав. 22.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Господь е [а]Пастырь мой:
[б]Не ще бѫдѫ въ лишеніе.
2 [в]На зелены пасища мя упокоява:
[г]При тихы воды мя води.
3 Възвраща душѫ-тѫ ми:
[д]Води мя прѣзъ пѫтекы на правдѫ заради име-то си.

г Псал. 25; 2, 3. 31; 1. 71; 1. Иса. 49; 23. Рим. 9; 33.
д Іов. 25; 6. Иса. 41; 14.
е Иса. 53; 3.
ж Мат. 27; 39. Мар. 15; 29. Лук. 23; 35.
з Іов. 16; 4. Псал. 109; 25.
и Мат. 27; 43.
і Псал. 91; 14.
к Псал. 71; 6.
л Иса. 46; 3. 49; 1.
м Втор. 32; 14. Псал. 68; 30. Іез. 39; 18. Амос. 4; 1.
н Іов. 16; 10. Псал. 35; 21. Плач. 2; 16. 3; 46.
о Дан. 5; 6.
п Інс. Нав. 7; 5. Іов. 23; 16.
р Прит. 17; 22.
с Іов. 29; 10. Плач. 4; 4. Іоан. 19; 28.
т Откр. 22; 15.
у Мат. 27; 35. Мар. 15; 24. Лук. 23; 33. Іоан. 19; 23, 37. 20; 25.
ф Лук. 23; 27, 35.
х Лук. 23; 34. Іоан. 19; 23, 24.
ц Ст. 11. Псал. 10; 1.
* *Евр.* единичкѫ-тѫ ми *душѫ.*
ч Псал. 35; 17.
ш Ст. 16.
щ 2 Тим. 4; 17.
ъ Иса. 34; 7. Дѣян. 4; 27.
ы Псал. 40; 9. Евр. 2; 12.
ь Іоан. 20; 17. Рим. 8; 29.
ѣ Псал. 135; 19, 20.
ю Евр. 5; 7.
я Псал. 35; 18. 40; 9, 10. 111; 1.
ѫ Псал. 66; 13. 116; 14. Еккл. 5; 4.
ѭ Лев. 7; 11, 12, 15, 16. Псал. 69; 32. Иса. 65; 13.
а Іоан. 6; 51.
б Псал. 2; 8. 72; 11. 86; 9. 98; 3. Иса. 49; 6.
в Псал. 96; 7.
г Псал. 47; 8. Авд. 21. Зах. 14; 9. Мат. 6; 13.
д Псал. 45; 12.
е Иса. 26; 19. Филип. 2; 10.
ж Псал. 87; 6.
з Псал. 78; 6. 86; 9. 102; 18. Иса. 60; 3. Виж. Рим. 3; 21, 22.

23

а Иса. 40; 11. Іер. 23; 4. Іез. 34; 11, 12, 23. Іоан. 10; 11. 1 Пет. 2; 25. Откр. 7; 17.
б Филип. 4; 19.
в Іез. 34; 14.
г Откр. 7; 17.
д Псал. 5; 8. 31; 3. Прит. 8; 20.

4 И [е]даже въ долъ-тъ на смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ ако ходіѭ,
[ж]Не щѫ ся уплашѭ отъ зло:
[з]Защото ты си съ мене:
Твой-тъ жезлъ и твоя-та тояга, тѣ мя утѣшаватъ.
5 [и]Приготвяшь прѣдъ мене трънезѫ, срещѫ врагове-тѣ ми:
[і]Помазалъ си съ елей главѫ-тѫ ми:
Чаша-та ми ся прѣлива.
6 Наистинѫ, благодать и милость ще мя слѣдуватъ
Прѣзъ всичкы-тѣ дни на живота ми,
И ще живѣѭ въ домъ-тъ Господень на дългы дни.

ПСАЛОМЪ 24. (по Слав. 23.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Господня е земя-та, и испълненіе-то ѝ;
Вселенная, и които живѣѭтъ на неѭ.
2 Защото той ѭ [б]основа върху морета-та,
И утвърди ѭ върху рѣкы-тѣ.
3 [в]Кой ще възлѣзе на горѫ-тѫ Господнѭ?
И кой ще застане на свято-то негово мѣсто?
4 [г]Който е съ чисты [д]рѫцѣ, и [е]съ непорочно сърдце:
Който не е далъ на суетѫ душѫ-тѫ си, и [ж]не ся е клѣлъ съ льсть,
5 Той ще пріеме благословеніе отъ Господа,
И правдѫ отъ Бога на спасеніе-то си.
6 Тойзи е родъ-тъ на онѣзи които го дирятъ:
[з]Които търсятъ лице-то ти, тѣ сѫ Іаковъ. (Села.)
7 [и]Възвышѣте, врата, главы-тѣ си,
И възвышѣте ся вы, вѣчны двери,
И [і]ще влѣзе Царь-тъ на славѫ-тѫ.
8 Кой е той Царь на славѫ-тѫ?
Господь крѣпкый и силный:
Господь силный на брань.
9 Възвышѣте, врата, главы-тѣ си,
И възвышѣте ся вы, вѣчны двери,
И ще влѣзе Царь-тъ на славѫ-тѫ.
10 Кой е той Царь на славѫ-тѫ?
Господь на силы-тѣ, той е Царь на славѫ-тѫ. (Села.)

ПСАЛОМЪ 25. (по Слав. 24.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Къмъ тебе, Господи, възвысихъ душѫ-тѫ си.
2 Боже мой, [б]на тебе уповахъ:
Да ся не посрамѭ,
[в]Да ся не зарадуватъ врагове-тѣ ми заради мене.
3 Ей, всичкы които чакатъ тебе да ся не посрамятъ:
Да ся посрамятъ които правятъ прѣстѫпленія безъ причинѫ.
4 [г]Покажи ми, Господи, пѫтища-та си:
Научи мя на стъпкы-тѣ си.
5 Води мя въ пѫть-тъ на истинѫ-тѫ си, и научи мя:
Защото ты си Богъ на спасеніе-то ми:
Тебе чакамъ весь день.
6 Помени, Господи, [д]милосердія-та си,
И милости-тѣ си, защото сѫ отъ вѣка.
7 [е]Грѣхове-тѣ на младость-тѫ ми,
И прѣстѫпленія-та ми, да не поменешь:
[ж]Споредъ милость-тѫ си помени мя ты,
Господи, заради благость-тѫ си.
8 Господь е благъ и правъ:
За това ще научи грѣшны-тѣ на пѫть-тъ *си*.
9 Ще води кроткы-тѣ въ пѫть-тъ на сѫдъ,
И ще научи кроткы-тѣ на пѫть-тъ си.
10 Всичкы-тѣ Господни пѫтища сѫ милость и истина
На онѣзи които пазятъ завѣтъ-тъ му и свидѣтелства-та му.
11 [з]Заради твое-то име, Господи,
Прости беззаконіе-то ми, [и]защото е голѣмо.
12 Кой е тойзи человѣкъ който ся бои отъ Господа?
[і]Нему ще покаже пѫть-тъ, *който* ще избере.
13 [к]Душа-та му ще обитава въ покой,
И [л]потомство-то му ще наслѣди землѭ-тѫ.
14 [м]Тайна-та Господня е съ онѣзи които му ся боятъ,
И завѣтъ-тъ си ще имъ обяви.
15 [н]Очи-тѣ ми сѫ вынѫгы къмъ Господа,
Защото той ще извади изъ примкѫ нозѣ-тѣ ми.
16 [о]Погледни къмъ мене, и помилуй мя,
Защото останѫхъ самъ и угнѣтенъ сьмь.
17 Скърби-тѣ на сърдце-то ми ся умножихѫ:
Изведи мя изъ утѣсненія-та ми.
18 [п]Вижть угнѣтеніе-то ми и трудъ-тъ ми,
И прости всичкы-тѣ ми грѣхове.
19 Вижть врагове-тѣ ми, че ся умножихѫ,
И съсъ жестокѫ ненависть мя възненавидѣхѫ.
20 Упази душѫ-тѫ ми, и избави мя:

е Іов. 3; 5. 10; 21, 22. 24; 17. Псал. 44; 19.
ж Псал. 3; 6. 27; 1. 118; 6.
з Иса. 43; 2.
и Псал. 104; 15.
і Псал. 92; 10.

24

а Исх. 9; 29. 19; 5. Втор. 10; 14. Іов. 41; 11. Псал. 50; 12. 1 Кор. 10; 26, 28.
б Быт. 1; 9. Іов. 38; 6. Псал. 104; 5. 136; 6. 2 Пет. 3; 5.
в Псал. 15; 1.
г Иса. 33; 15, 16.
д Іов. 17; 9. 1 Тим. 2; 8.
е Мат. 5; 8.
ж Псал. 15; 4.
з Псал. 27; 8. 105; 4.
и Иса. 26; 2.
і Псал. 97; 6. Мал. 3; 1. 1 Кор. 2; 8.

25

а Псал. 86; 4. 143; 8. Плач. 3; 41.
б Псал. 22; 5. 31; 1. 34; 8. Иса. 28; 16. 49; 23. Рим. 10; 11.
в Псал. 13; 4.
г Исх. 33; 13. Псал. 5; 8. 27; 11. 86; 11. 119. 143; 8, 10.
д Псал. 103; 17. 106; 1. 107; 1 Иса. 63; 15. Іер. 33; 11.
е Іов. 13; 26. 20; 11. Іер. 3; 25.
ж Псал. 51; 1.
з Псал. 31; 3. 79; 9. 109; 21. 143; 11.
и Виж. Рим. 5; 20.
і Псал. 37; 23.
к Прит. 19; 23.
л Псал. 37; 11. 22, 29.
м Прит. 3; 32. Виж. Іоан. 7; 17. 15; 15.
н Псал. 141; 8.
о Псал. 69; 16. 86; 16.
п 2 Цар. 16; 12.

[р]Да ся не посраміѭ, защото на тебе уповахъ.
21 Незлобіе и правота да мя съхраняватъ,
Защото тебе чакамъ.
22 [с]Избави, Боже, Израиля
Отъ всичкы-тѣ му скърби.

ПСАЛОМЪ 26. (по Слав. 25.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Сѫди мя, Господи, защото [б]ходихъ въ незлобіе-то си:
[в]Уповахъ на Господа, *и* нѣма да ся поклатіѭ.
2 [г]Испытай мя, Господи, и искуси мя:
Опытай утробѫ-тѫ ми и сърдце-то ми.
3 Защото твоя-та милость е прѣдъ очи-тѣ ми:
И [д]ходихъ въ истинѫ-тѫ ти.
4 Не [е]сѣдѣхъ съсъ суетны человѣцы:
И съ лицемѣри нѣма да отидѫ.
5 [ж]Възненавидѣхъ събраніе-то на лукавы-тѣ,
И [з]съ нечестивы-тѣ нѣма да сѣднѫ.
6 [и]Ще омыіѫ въ неповинность рѫцѣ-тѣ си,
И ще обыколіѫ олтарь-тъ ти, Господи:
7 За да направіѫ да ся чуе гласъ на хвалѫ:
И да раскажѫ всичкы-тѣ твои чудеса.
8 Господи, [і]възлюбихъ жилище-то на домъ-тъ ти,
И мѣсто-то на скиніѭ-тѫ на славѫ-тѫ ти.
9 [к]Да не земешь съ грѣшны-тѣ душѫ-тѫ ми,
И съ мѫжіе кръвницы животъ-тъ ми:
10 На които въ рѫцѣ-тѣ е злодѣяніе,
И десница-та имъ е [л]пълна съ дарове.
11 Но азъ [м]ще ходіѫ въ незлобіе-то си:
Избави мя, и помилуй мя.
12 [н]Нога-та ми стои [о]на равнинѫ:
[п]Въ събранія-та ще благославямъ Господа.

ПСАЛОМЪ 27. (по Слав. 26.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Господь е [а]видѣлина моя и [б]спасеніе мое:
Отъ кого ще ся убоіѫ?
[в]Господь е сила на животъ-тъ ми:
Отъ кого ще ся устрашѫ?
2 Когато приближихѫ при мене лукави-тѣ
[г]За да изѣдѫтъ плъть-тѫ ми;
Съперници-тѣ и врагове-тѣ ми,
Тѣ ся спънѫхѫ и паднѫхѫ.
3 И [д]ако ся опълчи противъ мене воинство,
Сърдце-то ми нѣма да ся уплаши:
И ако ся дигне върхъ мене брань,
И тогазь ще съмь увѣренъ.
4 [е]Едно просихъ отъ Господа, това ще търсіѫ:
[ж]Да живѣіѫ въ домъ-тъ Господенъ въ всичкы-тѣ дни на живота си,
Да гледамъ [з]красотѫ-тѫ на Господа,
И да *го* дирѭ въ храмъ-тъ му.
5 Защото [и]въ зълъ день ще мя скрые въ скиніѭ-тѫ си:
[і]Ще мя прикрые въ скрышно-то на шатъръ-тъ си:
Ще мя възвыши на камыкъ.
6 И сега [к]глава-та ми ще ся възвыши
Надъ врагове-тѣ ми, които мя окружаватъ:
И ще пожъртвувамъ въ скиніѭ-тѫ му жъртвы на радостны выкове:
Ще пѣіѫ, и ще въспѣіѫ Господу.
7 Чуй, Господи, гласъ-тъ ми, съ *който* выкамъ:
И помилуй мя, и послушай мя.
8 *Рекль си:* [л]Потърсѣте лице-то ми;
Рече тебѣ сърдце-то ми:
Лице-то ти, Господи, ще потърсіѫ.
9 [м]Да не скрыешь отъ мене лице-то си:
Да не отхвърлишь съ гнѣвъ рабъ-тъ си:
Ты ми станѫ помощь: не дѣй мя отхвърляй,
И не дѣй мя оставя, Боже, спасителю мой.
10 И [н]ако отецъ ми и майка ми мя оставятъ,
Господь обаче ще мя пріеме.
11 [о]Научи мя, Господи, пѫть-тъ си,
И води мя по равенъ пѫть поради непріятели-тѣ ми.
12 [п]Да мя не прѣдадешь на желаніе-то на врагове-тѣ ми:
Защото [р]ся дигнѫхѫ противъ мене лъжливи свидѣтели,
[с]Които дыхатъ насиліе.
13 Повѣровахъ че ще видіѫ благости-тѣ Господни
[т]На земіѭ-тѫ на живы-тѣ!
14 [у]Чакай Господа:
Имай дързновеніе, и да ся укрѣпи сърдце-то ти;
Ей, чакай Господа.

р Ст. 2.
с Псал. 130; 8.

26

а Псал. 7; 8.
б 4 Цар. 20; 3. Ст. 11. Прит. 20; 7.
в Псал. 28; 7. 31; 14. Прит. 29; 25.
г Псал. 7; 9. 17; 3. 66; 10. 139; 23. Зах. 13; 9.
д 4 Цар. 20; 3.
е Псал. 1; 1. Іер. 15; 17.
ж Псал. 31; 6. 139; 21, 22.
з Псал. 1; 1.
и Виж. Исх. 30; 19, 20. Псал. 73; 13. 1 Тим. 2; 8.
і Псал. 27; 4.
к Виж. 1 Цар. 25; 29. Псал. 28; 3.
л Исх. 23; 8. Втор. 16; 19. 1 Цар. 8; 3. Иса. 33; 15.
м Ст. 1.
н Псал. 40; 2.
о Псал. 27; 11.
п Псал. 22; 22. 107; 32. 111; 1.

27

а Псал. 84; 11. Иса. 60; 19, 20. Мих. 7; 8.
б Исх. 15; 2.
в Псал. 62; 2, 6. 118; 14, 21. Иса. 12; 2.
г Псал. 14; 4.
д Псал. 3; 6.
е Псал. 26; 8.
ж Псал. 65; 4. Лук. 2; 37.
з Псал. 90; 17.
и Псал. 31; 20. 83; 3. 91; 1. Иса. 4; 6.
і Псал. 40; 2.
к Псал. 3; 3.
л Псал. 24; 6. 105; 4.
м Псал. 69; 17. 143; 7.
н Иса. 49; 15.
о Псал. 25; 4. 86; 11. 119; 33.
п Псал. 35; 25.
р 1 Цар. 22; 9. 2 Цар. 16; 7, 8. Псал. 35; 11.
с Дѣян. 9; 1.
т Псал. 56; 13. 116; 9. 142; 5. Іер. 11; 19. Іез. 26; 20.
у Псал. 31; 24. 62; 1, 5. 130; 5. Иса. 25; 9. Авв. 2; 3.

ПСАЛОМЪ 28. (по Слав. 27.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Къмъ тебе ще выкнѫ, Господи, крѣпосте моя:
[а]Да не мълчишь къмъ мене:
[б]Да не бы, ако мълчишь къмъ мене,
Да ся уприличѫ на онѣзи които слазятъ въ ровъ-тъ.
2 Послушай гласъ-тъ на моленія-та ми,
Когато выкамъ къмъ тебе,
[в]Когато дигамъ рѫцѣ
[г]Къмъ святый-тъ твой давиръ.
3 [д]Не мя завличай съ нечестивы-тѣ,
И съ онѣзи които правятъ беззаконіе,
[е]Които говорятъ миръ съ ближни-тѣ си,
А въ сърдце-то имъ *има* злоба.
4 [ж]Дай имъ споредъ дѣла-та имъ,
И споредъ лукавство-то на постъпкы-тѣ имъ:
Споредъ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ имъ дай имъ:
Отдай имъ *прилично-то* имъ въздаяніе.
5 Понеже [з]не внимаѭтъ въ дѣянія-та Господни,
И въ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ му,
Ще гы съобори, и нѣма да гы съгради.
6 Благословенъ Господь,
Защото послуша гласъ-тъ на моленія-та ми.
7 Господь е [и]сила моя, и щитъ мой:
[і]На него упова сърдце-то ми, и помогнѫ ми:
За то развесели ся сърдце-то ми,
И съ пѣсни-тѣ си ще го въсхвалѭ.
8 Господь е сила на *народа си:*
Той е си спасителна [к]защита на помазанника си.
9 Спаси людіе-тѣ си, и [л]благослови наслѣдіе-то си:
И паси гы, и възвышавай гы до вѣка.

ПСАЛОМЪ 29. (по Слав. 28.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Принесѣте [а]Господу, сынове на силны-тѣ,
Принесѣте Господу славѫ и държавѫ.
2 Принесѣте Господу славѫ-тѫ на име-то му:
Поклонѣте ся Господу [б]съ великолѣпіе свято.
3 Гласъ-тъ Господенъ е надъ воды-тѣ:
[в]Богъ на славѫ-тѫ гърми:
Господь е надъ много воды.
4 Гласъ-тъ Господенъ е силенъ:
Гласъ-тъ Господенъ е величественъ.
5 Гласъ-тъ Господенъ строшава [г]кедры,
И строшава Господь Ливанскы-тѣ кедры.
6 И [д]прави гы да скачатъ като юнецъ:
Ливанъ и [е]Сиріонъ, като младъ единорогъ.
7 Гласъ-тъ Господенъ расподѣля огненны-тѣ пламыцы.
8 Гласъ-тъ Господенъ потресва пустынѭ-тѫ:
Господь [ж]потресва пустынѭ-тѫ Кадисъ.
9 Гласъ-тъ Господенъ прави [з]да раждатъ кошуты-тѣ,
И оголюва дѫбравы-тѣ:
А въ храмъ-тъ му всякой проповѣдува славѫ-тѫ *му.*
10 Господь [и]сѣди надъ потопъ-тъ:
И [і]сѣди Господь Царь въ вѣкъ.
11 [к]Господь ще даде силѫ на людіе-тѣ си:
Господь ще благослови людіе-тѣ си съ миръ.

ПСАЛОМЪ 30. (по Слав. 29.)

Псаломъ, пѣснь на освященіе-то на Давидовъ-тъ домъ.

1 Ще тя прѣвъзносѭ, Господи, защото [а]ты си мя избавилъ,
И [б]не си оставилъ врагове-тѣ ми да ся радуватъ за мене.
2 Господи Боже мой, выкнѫхъ къмъ тебе,
И [в]исцѣлилъ си мя.
3 Господи, [г]възвелъ си отъ ада душѫ-тѫ ми:
Упазилъ си животъ-тъ ми, [д]за да не слѣзѫ въ ровъ-тъ.
4 [е]Пѣснопѣйте Господу, прѣподобни негови,
И въсхваляйте память-тѫ на неговѫ-тѫ святость.
5 Защото [ж]гнѣвъ-тъ му е само еднѫ минутѫ:
[з]А въ добрѫ-тѫ му волѭ има животъ:
Вечеръ дохожда плачъ,
А на [и]утринь-тѫ радость.
6 И азъ въ благополучіе-то си [і]рѣкохъ:
Нѣма да ся поклатѭ въ вѣкъ:
7 Господи, съ благоволеніе-то си направилъ си да стои гора-та ми твърдо,
[к]Скрылъ си лице-то си, *и* смутихъ ся.
8 Къмъ тебе, Господи, выкнѫхъ:
И къмъ Господа ся помолихъ.
9 Каква полза въ кръвь-тѫ ми, ако слѣзѫ въ ровъ-тъ?
[л]Пьрсть-та ще тя пѣснослови ли?
Ще възвѣщава ли истинѫ-тѫ ти?
10 Послушай, Господи, и помилуй мя:

28
а Псал. 83; 1.
б Псал. 88; 4. 143; 7.
в 3 Цар. 8; 28, 29. Псал. 5; 7.
г Псал. 138; 2.
д Псал. 26; 9.
е Псал. 12; 2. 55; 21. 62; 4. Іер. 9; 8.
ж 2 Тим. 4; 14. Откр. 18; 6.
з Іов. 34; 27. Иса. 5; 12.
и Псал. 18; 2.
і Псал. 13; 5. 22; 4.
к Псал. 20; 6.
л Втор. 9; 29. 3 Цар. 8; 51, 53.

29
а 1 Лѣт. 16; 28, 29. Псал. 96; 7, 8, 9.
б 2 Лѣт. 20; 21.
в Іов. 37; 4, 5.
г Иса. 2; 13.
д Псал. 114; 4.
е Втор. 3; 9.
ж Числ. 13; 26.
з Іов. 39; 1, 2, 3.
и Быт. 6; 17. Іов. 38; 8, 25.
і Псал. 10; 16.
к Псал. 28; 8.

30
а Втор. 20; 5. 2 Цар. 5; 11. 6; 20.
б Псал. 25; 2. 35; 19; 24.
в Псал. 6; 2. 103; 3.
г Псал. 86; 13.
д Псал. 28; 1.
е 1 Лѣт. 16; 4. Псал. 97; 12.
ж Псал. 103; 9. Иса. 26; 20. 54; 7, 8. 2 Кор. 4; 17.
з Псал. 63; 3.
и Псал. 126; 5.
і Іов. 29; 18.
к Псал. 104; 29.
л Псал. 6; 5. 88; 11. 115; 17 118; 17. Иса. 38; 18.

Господи, бѫди ми помощникъ.
11 [м]Промѣнилъ си плачъ-тъ ми въ радость менѣ.
Съблѣклъ си ми врѣтище-то, и прѣпасалъ си мя съ веселіе:
12 За да ти псалмопѣе слава-та *ми*, и да не мълкнува.
Господи Боже мой, въ вѣкъ ще тя хвалѭ.

ПСАЛОМЪ 31. (по Слав. 30.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 [а]На тебе, Господи, уповахъ:
Да ся не посрамѭ въ вѣкъ:
[б]Спаси мя съ правдѫ-тѫ си.
2 [в]Приклони къмъ мене ухо-то си:
Ускори да мя избавишь:
Бѫди ми силна крѣпость,
Домъ на утвърждение за да мя спасешь.
3 Защото [г]ты си моя канара и твърдыня:
И [д]заради име-то си рѫководи мя и управяй мя.
4 Изведи мя изъ сѣть-тѫ коѭто скрыто поставихѫ за мене:
Защото ты си моя сила.
5 [е]Въ рѫцѣ-тѣ ти прѣдавамъ духъ-тъ си:
Ты си мя избавилъ, Господи Боже на истинѫ-тѫ.
6 Възненавидѣхъ [ж]онѣзи които внимаватъ на суетны-тѣ идолы:
Но азъ ся надѣѭ на Господа.
7 Ще ся радувамъ и ще ся веселѭ за твоѭ-тѫ милость,
Защото си видѣлъ скърбь-тѫ ми,
[з]Позналъ си душѫ-тѫ ми *като бѣше* въ утѣсненія:
8 И [и]не си мя затворилъ въ рѫкѫ-тѫ на врагъ-тъ:
[і]Поставилъ си на ширинѫ нозѣ-тѣ ми.
9 Помилуй мя, Господи, защото сьмь утѣсненъ:
[к]Истая отъ скърбь око-то ми,
Душа-та ми, и утроба-та ми.
10 Защото ся изнури въ тѫгѫ животъ-тъ ми,
И годины-тѣ ми въ стенанія:
Отъ страданіе-то ми изнемощѣ сила-та ми,
И [л]кости-тѣ ми истаяхѫ.
11 [м]На всичкы-тѣ си врагове станѫхъ укоръ,
И [н]наипаче на ближни-тѣ си,
И страхъ на познаницы-тѣ си:
[о]Които мя гледахѫ по улицы-тѣ, бѣгахѫ отъ мене.
12 [п]Забравенъ быхъ отъ сърдце-то *на всичкы-тѣ* като мъртвъ:
Станѫхъ като непотрѣбенъ съсѫдъ;
13 Защото [р]чухъ злословіе-то на мнозина:
[с]Отъ всякѫдѣ страхъ:
Когато [т]ся наговорихѫ противъ мене,
Намыслихѫ да отнемѫтъ животъ-тъ ми.
14 Но азъ на тебе, Господи, уповахъ:
Рѣкохъ: Ты си Богъ мой.
15 Въ рѫцѣ-тѣ ти сѫ врѣмена-та ми:
Избави мя отъ рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ ми,
И отъ тѣзи които мя гонятъ.
16 [у]Направи да свѣтне лице-то ти връхъ рабъ-тъ ти:
Спаси мя съ милость-тѫ си.
17 Господи, [ф]да ся не посрамѭ
Защото тя призвахъ:
Да ся посрамятъ нечестиви-тѣ,
[х]Да мълкнѫтъ въ адъ.
18 [ц]Да онѣмѣѭтъ лъжливы-тѣ устны,
[ч]Които говорятъ дързостливо противъ праведный-тъ, съ гордость и прѣзрѣніе.
19 [ш]Колко е голѣма твоя-та благость,
Която си съхранилъ за онѣзи които ти ся боятъ,
И коѭто си направилъ за онѣзи които ся надѣѭтъ на тебе,
Прѣдъ очи-тѣ на человѣческы-тѣ синове!
20 [щ]Ще гы скрыешь въ покровъ-тъ на присѫтствіе-то си
Отъ ухыщренія-та на человѣцы-тѣ;
[ъ]Ще гы скрыешь въ скиніѭ
Отъ прѣрѣканія-та на языцы.
21 Благословенъ Господь,
Защото [ы]направи чуднѫ милость-тѫ си къмъ мене
[ь]Въ градъ укрѣпенъ.
22 А [ѣ]въ смаюваніе-то си азъ бѣхъ рекль:
[ю]Отхвърленъ сьмь отъ очи-тѣ ти:
Но ты послуша гласъ-тъ на моленія-та ми,
Когато извыкахъ къмъ тебе.
23 [я]Възлюбѣте Господа, всичкы прѣподобни негови:
Господь съхранява вѣрны-тѣ,
И въздава изобилно на онѣзи които ся обхождатъ гордѣливо.
24 [ж]Имайте дързновеніе, и да ся укрѣпи сърдце-то ви,
Всичкы които ся надѣете на Господа.

ПСАЛОМЪ 32. (по Слав. 31.)

Псаломъ Давидовъ: Масхилъ.

1 Блаженъ *онзи*, [а]комуто е простено прѣстѫпленіе-то,
Комуто грѣхъ-тъ е прикрытъ.

[м] 2 Цар. 6; 14. Иса. 61; 3. Іер. 31; 4.

31

[а] Псал. 22; 5. 25; 2. 71; 1. Иса. 49; 23.
[б] Псал. 143; 1.
[в] Псал. 71; 2.
[г] Псал. 18; 2.
[д] Псал. 23; 3. 25; 11.
[е] Лук. 23; 46. Дѣян. 7; 59.
[ж] Іон. 2; 9.
[з] Іоан. 10; 27.
[и] Втор. 32; 30. 1 Цар. 17; 46. 24; 18.
[і] Псал. 4; 1. 18; 19.
[к] Псал. 6; 7.
[л] Псал. 32; 3. 102; 3.
[м] Псал. 41; 8. Иса. 53; 4.
[н] Іов. 19; 13. Псал. 38; 11. 88; 8, 18.
[о] Псал. 64; 8.
[п] Псал. 88; 4, 5.
[р] Іер. 20; 10.
[с] Іер. 6; 25. 20; 3. Плач. 2; 22.
[т] Мат. 27; 1.
[у] Числ. 6; 25, 26. Псал. 4; 6. 67; 1.
[ф] Псал. 25; 2.
[х] 1 Цар. 2; 9. Псал. 115; 17.
[ц] Псал. 12; 3.
[ч] 1 Цар. 2; 3. Псал. 94; 4. Іуд. 15.
[ш] Иса. 64; 4. 1 Кор. 2; 9.
[щ] Псал. 27; 5. 32; 7.
[ъ] Іов. 5; 21.
[ы] Псал. 17; 7.
[ь] 1 Цар. 23; 7.
[ѣ] 1 Цар. 23; 26. Псал. 116; 11,
[ю] Иса. 38; 11, 12. Плач. 3; 54. Іон. 2; 4.
[я] Псал. 34; 9.
[ж] Псал. 27; 14.

32

[а] Псал. 85; 2. Рим. 4; 6, 7, 8.

2 Блаженъ онзи человѣкъ, комуто Господь
[б]не вмѣнява беззаконіе,
И [в]на когото въ духъ-тъ нѣма лъсть.
3 Когато мълчехъ, овехтѣхѫ кости-тѣ ми
Отъ стенаніе-то ми всякой день.
4 Понеже деня и нощя [г]тежеше рѫка-та
ти върхъ мене:
Влага-та ми ся объpнѫ на лѣтнѫ сушѫ.
(Села.)
5 Явихъ ти грѣхъ-тъ си, и беззаконіе-то си
не скрыхъ:
[д]Рѣкохъ: Господу ще исповѣдамъ прѣ-
стѫпленія-та си:
И ты си простилъ беззаконіе-то на грѣхъ-
тъ ми. (Села.)
6 [е]За то всякой прѣподобенъ [ж]ще ти ся
моли
На сгодно врѣме:
Наистинѫ въ потопъ отъ много воды,
Воды-тѣ нѣма да приближатъ при него.
7 Ты си [з]покровъ мой:
Ще мя съхраняваш отъ скърбь:
[и]Съ веселіе на избавленіе ще мя окру-
жавашь. (Села.)
8 Азъ ще тя вразуміѭ, и ще тя научѫ
Пѫть-тъ по който трѣбува да ходишь:
Ще *тя* съвѣтувамъ:
Върхъ тебе *ще бѫде* око-то ми.
9 [і]Не бывайте като конь,
Като мьска, [к]*въ които* нѣма разумъ:
На които уста-та трѣбува да ся държатъ
съ оглавникъ и уздѫ,
Да не бы приближавали при тебе.
10 [л]Много сѫ злостраданія-та на нечести-
вый-тъ:
[м]А оногозъ който ся надѣе на Господа,
Милость ще го окружи.
11 [н]Веселѣте ся въ Господа, и радувайте ся,
праведни,
И выкайте съ радость, всички прави въ
сърдце.

ПСАЛОМЪ 33. (по Слав. 32.)

1 Радувайте ся, праведни, [а]въ Господа:
[б]На правы-тѣ е прилично да въздаватъ
хваленіе.
2 Хвалѣте Господа съ китарѫ:
[в]Съ псалтирь десетоструненъ му псалмо-
пѣйте.
3 Пѣйте му [г]новѫ пѣснь,
Добрѣ свирѣте съ въсклицаніе.
4 Защото е право слово-то Господне,
И всичкы-тѣ му дѣла сѫ истинны.
5 [д]Обича правдѫ и правосѫдіе:
[е]Съ милость-тѫ Господнѭ е пълна зе-
мя-та.
6 [ж]Съсъ слово-то Господне станѫхѫ не-
беса-та,
И [з]съ дыханіе-то на уста-та му [и]всичко-
то имъ воинство.
7 [і]Събра като купъ морскы-тѣ воды:
Тури бездны-тѣ въ съкровища.
8 Да ся убои отъ Господа всичка-та земя:
Да потреперятъ отъ него всичкы-тѣ жи-
тели на вселеннѫѭ.
9 Защото [к]той рече и станѫ:
Той повелѣ, и утвърди ся *всичко*.
10 Господь [л]осуетява съвѣтъ-тъ на язычни-
цы-тѣ:
Прѣвраща мысли-тѣ на народы-тѣ.
11 [м]Съвѣтъ-тъ Господенъ прѣбывае въ вѣкъ,
Мысли-тѣ на сърдце-то му въ родъ и
родъ.
12 [н]Блажено онова племе на което Богъ е
Господь:
Народъ-тъ, *когото* е [о]избралъ за наслѣдіе
свое.
13 [п]Господь надникнѫ отъ небе-то:
Видѣ всичкы-тѣ человѣческы сынове:
14 Отъ мѣсто-то на обиталище-то си
Гледа всичкы-тѣ земны жители.
15 Равно създаде сърдца-та имъ:
[р]Познава всичкы-тѣ имъ работы.
16 [с]Не ся избавя царь съ много войскѫ:
Силный не ся освобождава съ голѣмо
юначество.
17 [т]Суетенъ е конь-тъ за избавленіе;
И съ голѣмѫ-тѫ си силѫ не може да
отърве.
18 Ето, [у]око-то Господне е върху онѣзи кои-
то му ся боятъ,
Върху онѣзи които ся [ф]надѣѭтъ на ми-
лость-тѫ му:
19 За да избави отъ смърть душѫ-тѫ имъ,
И [х]въ гладъ да гы упази живы.
20 [ц]Душа-та ни чака Господа:
[ч]Той е помощь наша и щитъ нашъ.
21 Защото [ш]въ него ся весели сърдце-то ни:
Понеже на свято-то негово име ся надѣ-
яхмы.
22 Дано бѫде, Господи, милость-та ти на
насъ,
Както уповахмы на тебе.

б 2 Кор. 5; 10.
в Іоан. 1; 47.
г 1 Цар. 5; 6, 11. Іов. 33; 7. Псал. 38; 2.
д Прит. 28; 13. Иса. 65; 24. Лук. 15; 18, 21 и дрг. 1 Іоан. 1; 9.
е 1 Тим. 1; 16.
ж Иса. 55; 6. Іоан. 7; 34.
з Псал. 9; 9. 27; 5. 31; 20. 119; 114.
и Исх. 15; 1. Сѫд. 5; 1. 2 Цар. 22; 1.
і Прит. 26; 3. Іак. 3; 3.
к Іов. 35; 11.
л Прит. 13; 21. Рим. 2; 9.
м Псал. 34; 8. 84; 12. Прит. 16; 20. Іер. 17; 7.
н Псал. 64; 10. 68; 3.

33

а Псал. 32; 11. 97; 12.
б Псал. 147; 1.
в Псал. 92; 3. 144; 9.
г Псал. 96; 1. 98; 1. 144; 9. 149; 1. Иса. 42; 10. Откр. 5; 9.
д Псал. 11; 7. 45; 7.
е Псал. 119; 64.
ж Быт. 1; 6, 7. Евр. 11; 3. 2 Пет. 3; 5.
з Іов. 26; 13.
и Быт. 2; 1.
і Быт. 1; 9. Іов. 26; 10. 38; 8.
к Быт. 1; 3. Псал. 148; 5.
л Иса. 8; 10. 19; 3.
м Іов. 23; 13. Прит. 19; 21. Иса. 46; 10.
н Псал. 65; 4. 144; 15.
о Исх. 19; 5. Втор. 7; 6.
п 2 Лѣт. 16; 9. Іов. 28; 24. Псал. 11; 4. 14; 2. Прит. 15; 3.
р Іов. 34; 21. Іер. 32; 19.
с Псал. 44; 6.
т Псал. 20; 7. 147; 10. Прит. 21; 31.
у Іов. 36; 7. Псал. 34; 15. 1 Пет. 3; 12.
ф Псал. 147; 11.
х Іов. 5; 20. Псал. 37; 19.
ц Псал. 62; 1, 5. 130; 6.
ч Псал. 115; 9, 10, 11.
ш Псал. 13; 5. Зах. 10; 7. Іоан. 16; 22.

ПСАЛОМЪ 34. (по Слав. 33.)

Псаломъ Давидовъ, когато ся пристори на лудъ прѣдъ * Авимелеха; който го пуснѫ, та си отиде.

1 [а]Ще благославямъ Господа на всяко врѣме:
Похвала-та му ще е вынѫгы въ уста-та ми.
2 [б]Съ Господа ще ся хвали душа-та ми:
[в]Смиренни-тѣ ще чуѭтъ, и ще ся зарадуватъ.
3 [г]Възвеличѣте Господа съ мене,
И да възвышимъ наедно име-то му.
4 [д]Потърсихъ Господа, и послуша мя,
И отъ всичкы-тѣ ми страхове мя избави.
5 Погледнѫхѫ къмъ него, и свѣтнѫ имъ прѣдъ очи-тѣ,
И лица-та имъ не ся посрамихѫ.
6 [е]Тойзи сиромахъ извыка, и Господь чу,
[ж]И отъ всичкы-тѣ му скърби го избави.
7 [ѕ]Ангелъ Господень ся [и]опълчава около онѣзи които му ся боятъ,
И гы избавя.
8 [і]Вкусѣте и виждте че е благъ Господь:
[к]Блаженъ онзи человѣкъ, който упова на него.
9 [л]Бойте ся Господу, святіи негови:
Защото за онѣзи които му ся боятъ нѣма лишеніе.
10 Львчета-та осиромашѣхѫ и огладнѣхѫ:
Но [м]онѣзи които търсятъ Господа не ще бѫдѫтъ лишени отъ никое добро.
11 Елате, чада послушайте мя:
[н]На страхъ Господень ще вы научѫ.
12 [о]Кой е тойзи человѣкъ, който иска животъ,
И обича дълголенствіе, за да види добрины?
13 Пази языкъ-тъ си отъ зло,
И [п]устны-тѣ си отъ льстно говореніе.
14 [р]Уклонявай ся отъ зло-то, и твори добро-то:
[с]Търси миръ-тъ и слѣдувай го.
15 [т]Очи-тѣ Господни сѫ върху праведны-тѣ,
И уши-тѣ му [у]къмъ тѣхный-тъ выкъ.
16 [ф]Лице-то Господне е противъ онѣзи които правятъ зло,
[х]За да истрѣби отъ земіѭ-тѫ поменъ-тъ имъ.
17 Извыкахѫ *праведни-тѣ*, и [ц]Господь чу,
И отъ всичкы-тѣ имъ скърби гы избави.
18 [ч]Господь е близу при [ш]онѣзи които сѫ съсъ съкрушенно сърдце,
И спасава онѣзи които иматъ смиренъ духъ.
19 [щ]Много сѫ скърби-тѣ на праведный-тъ,
Но [ъ]отъ всичкы тѣхъ ще го избави Господь.
20 Той пази всичкы-тѣ му кости:
[ы]Никоя отъ тѣхъ нѣма да ся съкруши.
21 [ь]Зло-то ще затрые грѣшный-тъ;
И онѣзи които ненавиждатъ праведный-тъ ще бѫдѫтъ осѫдени.
22 Господь [ѣ]избавя душѫ-тѫ на рабы-тѣ си:
И отъ онѣзи които ся надѣѭтъ на него, никой нѣма да бѫде осѫденъ.

ПСАЛОМЪ 35. (по Слав. 34.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Сѫди, Господи, съперницы-тѣ ми:
[б]Ратувай противъ онѣзи които ратуватъ противъ мене.
2 [в]Земи орѫжіе и щитъ,
И стани ми на помощь.
3 Истъргни копіе, и затвори пѫть-тъ на гонители-тѣ ми:
Речи на душѫ-тѫ ми: Азъ съмь спасеніе твое.
4 [г]Да ся постыдятъ, и да ся посрамятъ
Онѣзи които искатъ *да погубятъ* душѫ-тѫ ми:
[д]Да ся върнѫтъ назадъ, и да ся постыдятъ
Онѣзи които ми мыслятъ зло.
5 Да бѫдѫтъ [е]като прахъ отъ плѣвѫ прѣдъ вѣтръ-тъ,
И ангелъ Господень да гы гони.
6 Да бѫде пѫть-тъ имъ [ж]тьменъ и пълзгавъ,
И ангелъ Господень да гы гони.
7 Защото безъ причинѫ [ѕ]скрыхѫ за мене сѣть-тѫ си въ трапъ:
Безъ причинѫ ископахѫ *ровъ* за душѫ-тѫ ми.
8 [и]Да дойде върху него пагуба нечакана:
И [і]сѣть-та му, коіѭто скры, да улови него:
Да падне той въ неѭ съ пагубѫ.
9 А душа-та ми ще ся весели въ Господа,
[к]Ще ся радува въ спасеніе-то му.
10 [л]Всичкы-тѣ ми кости ще рекѫтъ:

34
* Анхусъ 1 Цар. 21; 13.
а Ефес. 5; 20. 1 Сол. 5; 18. 2 Сол. 1; 3. 2; 13.
б Іер. 9; 24. 1 Кор. 1; 31. 2 Кор. 10; 17.
в Псал. 119; 74. 142; 7.
г Псал. 69; 30. Лук. 1; 46.
д Мат. 7; 7. Лук. 14; 9:
е Псал. 3; 4.
ж Ст. 17, 19. 2 Цар. 22; 1.
ѕ Дан. 6; 22. Евр. 4; 14.
и Виж. Быт. 32; 1, 2. 4 Цар. 6; 17. Зах. 9; 8.
і 1 Пет. 2; 3.
к Псал. 2; 12.
л Псал. 31; 23.
м Псал. 84; 11.
н Псал. 32; 8.
о 1 Пет. 3; 10, 11.
п 1 Пет. 2; 22.
р Псал. 37; 27. Иса. 1; 16, 17.
с Рим. 12; 18. Евр. 12; 14.
т Іов. 36; 7. Псал. 33; 18. 1 Пет. 3; 12.
у Ст. 6; 17.
ф Лев. 17; 10. Іер. 44; 11. Амос. 9; 4.
х Прит. 10; 7.
ц Ст. 6, 15, 19. Псал. 145; 19; 20.
ч Псал. 145; 18.
ш Псал. 51; 17. Иса. 57; 15. 61; 1. 66; 2.
щ Прит. 24; 16. 2 Тим. 3; 11, 12.
ъ Ст. 6, 17.
ы Іоан. 19; 36.
ь Псал. 94; 23.
ѣ 2 Цар. 4; 9. 3 Цар. 1; 29. Псал. 71; 23. 103; 4. Плач. 3; 58.

35
а Псал. 43; 1. 119; 154. Плач. 3; 58.
б Исх. 14; 25.
в Иса. 42; 13.
г Ст. 26. Псал. 40; 14, 15. 70; 2, 2.
д Псал. 129; 5.
е Іов. 21; 18. Псал. 1; 4. 83; 13. Иса. 29; 5. Осія 13; 3.
ж Псал. 73; 18. Іер. 23; 12.
ѕ Псал. 9; 15.
и 1 Сол. 5; 3.
і Псал. 7; 15, 16, 57; 6. 141; 9, 10. Прит. 5; 22.
к Псал. 13; 5.
л Псал. 51; 8.

Господи, [м]кой е подобенъ на тебе,
Който избавяшь сиромахъ-тъ отъ по силный-тъ му,
И сиромахъ-тъ и нищій-тъ отъ грабитель-тъ му?
11 [н]Станѫхѫ свидѣтели неправедни,
И пытахѫ мя *за нѣща* които азъ не знаехъ.
12 [о]Въздадохѫ ми зло за добро;
Да е въ лишеніе душа-та ми.
13 А [п]когато тѣ бѣхѫ въ скърбь,
Азъ ся облачехъ въ врѣтище:
Смирявахъ съ постъ душѫ-тѫ си:
И [р]молитва-та ми ся вращаше въ пазухѫ-тѫ ми.
14 Обхождахъ ся като съ пріятель, като съ мой братъ:
Ходяхъ наведенъ и нажаленъ, както кога жалѣе *нѣкой* майкѫ *си*.
15 Но тѣ ся възрадувахѫ за мое-то злощастіе, и ся събрахѫ:
[с]Побойници ся събрахѫ противъ мене, и азъ не знаехъ:
[т]Кѫсахѫ *мя* и не прѣставахѫ:
16 Съ нечестивы присмѣхулы въ пированія,
[у]Скърцахѫ връхъ мене съсъ зѫбы.
17 Господи, до кога [ф]ще гледашь?
Избави душѫ-тѫ ми отъ губителство-то имъ,
[х]Животъ-тъ ми отъ *тѣзи* львове.
18 Азъ [ц]ще тя славословіѭ въ голѣмо събраніе,
Между многочисленны людіе ще тя хваліѭ:
19 [ч]Да ся не зарадуватъ заради мене
Онѣзи които ми враждуватъ неправедно:
[ш]Които мя ненавиждатъ безъ причинѫ
[щ]Да не намигатъ съ очи.
20 Защото не говорятъ миръ,
Но прѣговарятъ измамы противъ тихы-тѣ на земіѭ-тѫ.
21 И [ъ]разширихѫ на мене уста-та си:
Говорѣхѫ: [ы]О, хохо! видѣхѫ очи-тѣ ни!
22 [ь]Видѣлъ си, Господи: [ѣ]да не прѣмълчишь:
Господи, [ю]да ся не отдалечишь отъ мене.
23 [я]Стани и събуди ся заради сѫдъ-тъ ми,
Боже мой и Господи мой, заради оправданіе-то ми.
24 [ѫ]Сѫди мя, Господи Боже мой, [ѭ]споредъ правдѫ-тѫ си,
[а]И да ся не зарадуватъ за мене.
25 [б]Да не рекѫтъ въ сърдца-та си: Ето, желаніе-то ни *ся испълни*,
Нито да рекѫтъ: [в]Погълнѫхмы го.
26 [г]Да ся постыдятъ, и да ся посрамятъ купно
Онѣзи които ся радуватъ на зло-то ми:
[д]Да ся облѣкѫтъ въ срамъ и въ стыдъ,
[е]Които ся голѣмѣѭтъ противъ мене.
27 [ж]Да ся развеселятъ и да ся възрадуватъ
Които желаѭтъ правдѫ-тѫ ми:
И [з]вынѫгы да говорятъ: Да ся възвеличи Господь,
[и]Който желае миръ на рабъ-тъ си.
28 И [і]языкъ-тъ ми ще прѣговаря твоѭ-тѫ правдѫ,
И твоѭ-тѫ хвалѫ всякой день.

ПСАЛОМЪ 36. (по Слав. 35.)

Пьрвому пѣвцу.
Псаломъ на Давида рабъ-тъ Господень.

1 Беззаконіе-то на нечестивый-тъ говори вѫтрѣ въ сьрдце-то ми:
[а]Нѣма страхъ Божій прѣдъ очи-тѣ му.
2 Защото [б]ся лъже въ очи-тѣ си
Че нѣма да ся открые беззаконіе-то му за да бѫде възненавидѣно.
3 Думы-тѣ на уста-та му сѫ [в]беззаконіе и льсть:
[г]Не рачи да разумѣе за да прави добро.
4 [д]Беззаконіе измысля на одръ-тъ си:
[е]Стои не на добръ пѫть: зло-то не мрази.
5 Господи, [ж]милость-та ти *стига* до небе-то,
Истина-та ти до облацы-тѣ.
6 Правда-та ти е като высокы-тѣ планины:
[з]Сѫдбы-тѣ ти сѫ бездна голѣма:
[и]Человѣцы и скотове упазувашь, Господи.
7 [і]Колко е драгоцѣнна милость-та ти, Боже?
За то человѣческы-тѣ сынове [к]ся надѣѭтъ на покровъ-тъ на крыла-та ти.
8 [л]Ще ся насытятъ отъ тлъстинѫ-тѫ на домъ-тъ ти:
И [м]отъ рѣкѫ-тѫ [н]на твои-тѣ сладости ще гы напоишь.
9 Защото [о]у тебе е источникъ-тъ на животъ-тъ:
[п]Въ видѣлинѫ-тѫ ти ще видимъ видѣлинѫ.
10 Простри милость-тѫ си [р]къмъ онѣзи които тя познаватъ,
И правдѫ-тѫ си [с]къмъ правы-тѣ въ сьрдце.
11 Да не дойде върху мене нога на гордость:

м Исх. 15; 11. Псал. 71; 19.
н Псал. 27; 12.
о Псал. 38; 20. 109; 3, 4, 5. Іер. 18; 20. Іоан. 10; 32.
п Іов. 30; 25. Псал. 69; 10, 11.
р Мат. 10; 13. Лук. 10; 6.
с Іов. 30; 1, 8, 12.
т Іов. 16; 9.
у Іов. 16; 9. Псал. 37; 12. Плач. 2; 16.
ф Авв. 1; 13.
х Псал. 22; 20.
ц Псал. 22; 25, 31. 40; 9, 10. 111; 1.
ч Псал. 13; 4. 25; 2. 38; 16.
ш Псал. 69; 4. 109; 3. 119; 161. Плач. 3; 52. Іоан. 15; 25.
щ Іов. 15; 12. Прит. 6; 13. 10; 10.
ъ Псал. 22; 13.
ы Псал. 40; 15. 70; 3.
ь Исх. 3; 7. Дѣян. 7; 34.
ѣ Псал. 28; 1. 83; 1.
ю Псал. 10; 1. 22; 11, 19. 38; 21. 71; 12.
я Псал. 44; 23. 80; 2.
ѫ Псал. 26; 1.
ѭ 2 Сол. 1; 6.
а Ст. 19.
б Псал. 27; 12. 70; 3. 140; 8.
в Плач. 2; 16.
г Ст. 4. Псал. 40; 14.
д Псал. 109; 29. 132; 18.
е Псал. 38; 16.
ж Рим. 12; 15. 1 Кор. 12; 26.
з Псал. 70; 4.
и Псал. 149; 4.
і Псал. 50; 15. 51; 14. 71; 24.

36

а Рим. 3; 18.
б Втор. 29; 19. Псал. 10; 3. 49; 18.
в Псал. 12; 2.
г Іер. 4; 22.
д Прит. 4; 16. Мих. 2; 1.
е Иса. 65; 2.
ж Псал. 57; 10. 108; 4.
з Іов. 11; 8. Псал. 77; 19. Рим. 11; 33.
и Іов. 7; 20. Псал. 145; 9. 1 Тим. 4; 10.
і Псал. 31; 19.
к Руѳ. 2; 12. Псал. 17; 8. 91; 4.
л Псал. 65; 4.
м Іов. 20; 17. Откр. 22; 1.
н Псал. 16; 11.
о Іер. 2; 13. Іоан. 4; 10; 14.
п 1 Пет. 2; 9.
р Іер. 22; 16.
с Псал. 7; 10. 94; 15. 97; 11.

И ржка на нечестивы да мя не поклати.
12 Тамъ паднжхж дѣлатели-тѣ на беззаконіе-то:
Низринжхж ся, и [т]не ще могжтъ да станжтъ.

ПСАЛОМЪ 37. (по Слав. 36.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Не ся раздражавай заради лукавы-тѣ,
Нито завиждай на онѣзи които правятъ беззаконіе.
2 Защото [б]като трѣва скоро ще ся окосятъ,
И като зеленъ злакъ ще повѣнжтъ.
3 Уповай на Господа, и прави добро:
Населявай земіж-тж, и храни ся съ истинж-тж.
4 И [в]весели ся въ Господа,
И ще ти даде прошенія-та на сърдце-то ти.
5 [г]Прѣдай на Господа пжть-тъ си,
И уповай на него, и той ще извърши:
6 И [д]ще изведе като видѣлинж правдж-тж ти,
И сждъ-тъ ти като пладнинж.
7 [е]Облѣгни ся на Господа, и [ж]чакай го:
[з]Не ся раздражавай за тогози който успѣва въ пжть-тъ си,
За человѣка който извършва злопомышленія.
8 [и]Прѣстани отъ ярость, и остави гнѣвъ-тъ:
Не ся раздражавай никакъ та да правишь зло.
9 Защото, [і]които правятъ зло, ще ся истрѣбятъ:
А онѣзи които чакатъ Господа, тѣ [к]ще наслѣдятъ земіж-тж.
10 Защото [л]още малко, и нечестивый-тъ не ще да го има:
И [м]ще търсишь мѣсто-то му, и не ще да ся намѣри:
11 Но [н]кроткы-тѣ ще наслѣдятъ земіж-тж,
И ще ся наслаждаватъ съ много миръ.
12 Нечестивый-тъ козьнствува противъ праведный-тъ,
И [о]скърца на него съсъ зжбы.
13 [п]Господь ще му ся присмѣе,
Понеже гледа че [р]иде день-тъ му.
14 Нечестиви-тѣ истъргнжхж мечъ,
И запнжхж лжкъ-тъ си,
За да свалятъ сиромахъ-тъ и нищій-тъ,
За да заколятъ ходящы-тѣ въ правотж.
15 [с]Мечъ-тъ имъ ще влѣзе въ сърдце-то имъ,
И лжкове-тѣ имъ ще ся строшатъ.
16 [т]Малко-то *иманіе* на праведный-тъ е по добро
Отъ богатство-то на много нечестивы.
17 Защото [у]мышцы-тѣ на нечестивы-тѣ ще ся строшатъ:
А праведни-тѣ Господь подкрѣпява.
18 [ф]Знае Господь дни-тѣ на непорочны-тѣ:
И тѣхно-то наслѣдіе ще бжде [х]въ вѣкъ.
19 Не ще да ся посрамятъ въ лошо врѣме:
[ц]Въ дни на гладъ ще бждjтъ сыти.
20 А нечестиви-тѣ ще ся истрѣбятъ:
И врагове-тѣ на Господа ще исчезнжтъ като агнечка-та тлъстина;
[ч]Въ дымъ ще исчезнжтъ.
21 Нечестивый зема на заемъ и не враща:
[ш]А праведный милува и дава.
22 Защото [щ]благословени-тѣ отъ Него ще наслѣдятъ земіж-тж:
А проклѣти-тѣ отъ него [ъ]ще ся истрѣбятъ.
23 [ы]Когато отъ Господа ся оправятъ стъпкы-тѣ на человѣка,
Пжть-тъ му е угоденъ нему.
24 [ь]Ако падне, не ще ся завали,
Защото Господь подпира ржкж-тж му.
25 Младъ бѣхъ, ето остарѣхъ,
И не видѣхъ праведный-тъ оставенъ,
Нито сѣме-то му [ѣ]да проси хлѣбъ.
26 [ю]Всякой день милува, и дава на заемъ,
И сѣме-то му е въ благословеніе.
27 [я]Уклони ся отъ зло, и прави добро,
И ще имашь жилище вѣчно.
28 Защото Господь [ѫ]обича правосждіе,
И не оставя прѣподобны-тѣ си:
Въ вѣкъ ще бждjтъ упазени:
[ѭ]А сѣме-то на нечестивы-тѣ ще ся истрѣби.
29 [а]Праведни-тѣ ще наслѣдятъ земіж-тж,
И ще живѣжтъ на неіж въ вѣкъ.
30 [б]Уста-та на праведный-тъ прѣговарятъ мудрость,
И языкъ-тъ му говори правосждіе.
31 [в]Законъ-тъ на неговый-тъ Богъ е въ сърдце-то му:
Стъпкы-тѣ му не ще да ся подпълзнжтъ.
32 [г]Съглежда грѣшный праведный-тъ,
И търси за да го умъртви.
33 Господь [д]нѣма да го остави въ ржцѣ-тѣ му,
[е]Нито ще го осжди въ сждбж-тж му.
34 [ж]Чакай Господа, и пази неговъ-тъ пжть,

[т] Псал. 1; 5.
37
[а] Ст. 7. Псал. 73; 3. Прит. 23; 17. 24; 1, 19.
[б] Псал. 90; 5, 6.
[в] Иса. 58; 14.
[г] Псал. 55; 22. Прит. 16; 3. Мат. 6; 25. Лук. 12; 22. 1 Пет. 5; 7.
[д] Іов. 11; 17. Мих. 7; 9.
[е] Псал. 62; 1.
[ж] Иса. 30; 15. Плач. 3; 26.
[з] Ст. 1, 8. Іер. 12; 1.
[и] Псал. 73; 3. Ефес. 4; 26.
[і] Іов. 27; 13, 14.
[к] Ст. 11, 22, 29. Иса. 57; 13.
[л] Евр. 10; 36, 37.
[м] Іов. 7; 10. 20; 9.
[н] Мат. 5; 5.
[о] Псал. 35; 16.
[п] Псал. 2; 4.
[р] 1 Цар. 26; 10.
[с] Мих. 5; 6.
[т] Прит. 15; 16. 16; 8. 1 Тим. 6; 6.
[у] Іов. 38; 15. Псал. 10; 15. Іез. 30. 21 и дрг.
[ф] Псал. 1; 6.
[х] Иса. 60; 21.
[ц] Іов. 5; 20. Псал. 33; 19.
[ч] Псал. 102; 3.
[ш] Псал. 112; 5, 9.
[щ] Прит. 3; 33.
[ъ] Ст. 9.
[ы] 1 Цар. 2; 9. Прит. 16; 9.
[ь] Псал. 34; 19, 20. 40; 2. 91; 12. Прит. 24; 16. Мих. 7; 8. 2 Кор. 4; 9.
[ѣ] Іов. 15; 23. Псал. 59; 15. 109; 10.
[ю] Втор. 15; 8, 10. Псал. 112; 5, 9.
[я] Псал. 34; 14. Иса. 1; 16, 17.
[ѫ] Псал. 11; 7.
[ѭ] Псал. 21; 10. Прит. 2; 22. Иса. 14; 20.
[а] Прит. 2; 21.
[б] Мат. 12; 35.
[в] Втор. 6; 6. Псал. 40; 8. 119; 98; Иса. 51; 7.
[г] Псал. 10; 8.
[д] 2 Пет. 2; 9.
[е] Псал. 109; 31.
[ж] Ст. 9. Псал. 27; 14, Прит. 20; 22.

И ще тя възвыши за да наслѣдишь земіѭ-тѫ:
[з]Когато ся истрѣбятъ нечестиви-тѣ, ты ще видишь.
35 [и]Видѣхъ нечестивый-тъ прѣвъзнесенъ,
И распрострѣнъ като зелено дърво на мѣсто-то си.
36 Но [і]прѣминѫ, и ето, нѣмаше го:
И търсихъ го и не ся намѣри.
37 Гледай незлобивый-тъ, и виждь правый-тъ,
[к]Защото мирный человѣкъ *ще има* остатъкъ.
38 [л]А прѣстѫпници-тѣ съвсѣмъ ще ся истрѣбятъ:
На нечестивы-тѣ остатъкъ-тъ ще ся прѣкъсне.
39 [м]Но спасеніе-то на праведны-тѣ е отъ Господа:
Той имъ е крѣпость [н]въ скърбно врѣме.
40 И [о]ще имъ помогне Господь, и ще гы избави:
Ще гы избави отъ нечестивы-тѣ, и ще гы спасе;
[п]Защото ся надѣяхѫ на него.

ПСАЛОМЪ 38. (по Слав. 37.)

Псаломъ Давидовъ, *за въспоминаніе.

1 Господи, [а]въ ярость-тѫ си да мя не обличишь,
Нито въ гнѣвъ-тъ си да мя накажешь.
2 Защото [б]стрѣлы-тѣ ти ся забихѫ въ мене,
И [в]рѫка-та ти тежи върхъ мене.
3 [г]Нѣма здравіе въ плъть-тѫ ми, отъ гнѣвъ-тъ ти:
Нѣма миръ въ кости-тѣ ми, поради грѣхъ-тъ ми.
4 Защото [д]беззаконія-та ми [е]надминѫхѫ надъ главѫ-тѫ ми:
Както тежко брѣме натегнѫхѫ на мене.
5 Смърдятъ *и* гноятъ ся раны-тѣ ми,
Поради безуміе-то ми.
6 Пострадахъ, [ж]сгърбихъ ся съвсѣмъ:
[з]Весь день ходѭ нажаленъ.
7 Защото [и]всичкы-тѣ ми вѫтрешности сѫ запалены,
И [і]нѣма здравіе въ плъть-тѫ ми.
8 Разболѣхъ ся и прѣмного изнемощѣхъ:
[к]Рыкаѭ отъ утѣсненіе-то на сърдце-то си.
9 Господи, прѣдъ тебе е всичко-то ми желаніе,
И въздыханіе-то ми не ся крые отъ тебе.
10 Сърдце-то ми трепери, сила-та ми мя оставя:
И [л]видѣлина-та на очи-тѣ ми, и тя не е съ мене.
11 [м]Пріятели-тѣ ми, и ближни-тѣ ми [н]отстоятъ отъ ранѫ-тѫ ми,
И родниный-тѣ ми [о]стоятъ отдалечь.
12 И онѣзи които искатъ душѫ-тѫ ми [п]турятъ сѣти *за мене:*
Онѣзи които искатъ зло-то ми, [р]говорятъ лукавство,
И [с]прѣговарятъ льсти весь день.
13 Но [т]азъ като глухъ, не чуѭ,
И сьмь [у]като нѣмъ, който си не отваря уста-та.
14 И сьмь като человѣкъ който не чуе,
И нѣма обличеніе въ уста-та му.
15 Защото тебе, Господи, [ф]очаквамъ:
Ты ще отговоришь, Господи Боже мой.
16 Понеже рѣкохъ: [х]Да ся не зарадуватъ заради мене:
Тѣ ся голѣмѣѭтъ надъ мене [ц]когато ся подпълзне нога-та ми.
17 [ч]Защото сьмь близу да паднѫ,
И скърбь-та ми е вынѫгы прѣдъ мене.
18 Понеже [ш]азъ ще възвѣстѭ беззаконіе-то си,
[щ]Ще тѫжѫ заради грѣхъ-тъ си.
19 Но врагове-тѣ ми сѫ живи, укрѣпяватъ ся:
И [ъ]умножихѫ ся онѣзи които неправедно мя ненавиждатъ.
20 И [ы]онѣзи които въздаватъ зло за добро противятъ ми ся,
[ь]Понеже слѣдувамъ добро-то.
21 Да мя не оставишь, Господи:
Боже мой, [ѣ]да ся не отдалечишь отъ мене.
22 Побързай да ми помогнешь,
Господи [ю]спасеніе мое.

ПСАЛОМЪ 39. (по Слав. 38.)

Първому пѣвцу, *Іедуѳуну.
Псаломъ Давидовъ.

1 Рѣкохъ: [а]Ще внимаѭ въ пѫтища-та си,
За да не съгрѣшѫ съ языкъ-тъ си:
[б]Ще имамъ уздѫ на уста-та си,
[в]Когато е нечестивый-тъ прѣдъ мене.
2 [г]Станѫхъ нѣмъ и мълчаливъ:
Млъкнѫхъ *и* отъ добро-то,
И скърбь-та ми ся поднови.

з Псал. 52; 5, 6. 91; 8.
и Іов. 5; 3.
і Іов. 20; 5 и дрг.
к Иса. 32; 17. 57; 2.
л Псал. 1; 4. 52; 5.
м Псал. 3; 8.
н Псал. 9; 9.
о Иса. 31; 5.
п 1 Лѣт. 5; 20. Дан. 3; 17, 28. 6; 23.

38

* Псал. 70; надписъ-тъ.
а Псал. 6; 1.
б Іов. 6; 4.
в Псал. 32; 4.
г Псал. 6; 2.
д Ездр. 9; 6. Псал. 40; 12.
е Мат. 11; 28.
ж Псал. 35; 14.
з Іов. 30; 28. Псал. 42; 9. 43; 2.
и Іов. 7; 5.
і Ст. 3.
к Іов. 3; 24. Псал. 22; 1. Иса. 59; 11.
л Псал. 6; 7. 88; 9.
м Псал. 31; 11.
н Лук. 10; 31, 32.
о Лук. 23; 49.
п 2 Цар. 17; 1, 2, 3.
р 2 Цар. 16; 7, 8.
с Псал. 35; 20.
т 2 Цар. 16; 10.
у Псал. 39; 2, 9.
ф 2 Цар. 16; 12. Псал. 39; 7.
х Псал. 13; 4.
ц Втор. 32; 35.
ч Псал. 35; 26.
ш Псал. 32; 5. Прит. 28; 13.
щ 2 Кор. 7; 9, 10.
ъ Псал. 35; 19.
ы Псал. 35; 12.
ь Виж. 1 Пет. 3; 13. 1 Іоан. 3; 12.
ѣ Псал. 35; 22.
ю Псал. 27; 1. 62; 2, 6. Иса. 12; 2.

39

* 1 Лѣт. 16; 41. 25; 1. Псал. 62 и 77 надписи-тѣ.
а 3 Цар. 2; 4. 4 Цар. 10; 31.
б Псал. 141; 3. Іак. 3; 2.
в Кох. 4; 5.
г Псал. 38; 13.

3 Распали ся сьрдце-то ми вѫтрѣ въ мене:
Въ тѫженіе-то ми, [д]пламнѫ огнь:
Рѣкохъ съ языкъ-тъ си:
4 [е]Кажи ми, Господи, скончаніе-то ми,
И кое е число-то на дни-тѣ ми,
За да знаѭ колко е кратъкъ животъ-тъ ми.
5 Ето, направилъ си дни-тѣ ми като педѧ.
И [ж]врѣме-то на животъ-тъ ми е като нищо прѣдъ тебе:
[з]Наистинѫ всякой человѣкъ, колко и да е якъ, съвсѣмъ е суета. (Села.)
6 Наистинѫ человѣкъ, ходи *като* [и]въ мечтаніе:
Наистинѫ напраздно ся смущава:
[і] Събира съкровища, а не знае кой ще гы земе.
7 И сега, Господи, що чакамъ?
[к]Надежда-та ми е на тебе.
8 Отъ всичкы-тѣ ми беззаконія избави мя:
Не мя направяй [л]укоръ на безумный-тъ.
9 [м]Станѫхъ нѣмъ, не си отворихъ уста-та,
[н]Понеже ты направи *това*.
10 [о]Отдалечи отъ мене ударъ-тъ си,
Отъ пораженіе-то на рѫкѫ-тѫ ти азъ исчезнувамъ.
11 Когато съ обличенія наказувашь человѣка за беззаконіе-то *му*,
[п]Разваляшь като молецъ красотѫ-тѫ му:
[р]Наистинѫ всякой человѣкъ е суета. (Села.)
12 Послушай, Господи, молитвѫ-тѫ ми,
И дай ухо на выкъ-тъ ми:
Не прѣмълчи на сьлзы-тѣ ми:
Защото сьмь [с]страненъ при тебе
И пришлецъ, [т]както всичкы-тѣ мои отци.
13 [у]Остави мя на отрадѫ, за да ся съвземѫ
Прѣди да отидѫ [ф]и да мя нѣма *вече*.

ПСАЛОМЪ 40. (по Слав. 39.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Очакувахъ съ търпѣніе Господа,
И той ся прѣклони къмъ мене, и чу выкъ-тъ ми:
2 И възведе мя изъ ровъ-тъ на погибель-тѫ,
[б]Изъ тинѫ-тѫ и калъ-тъ,
И [в]постави на камыкъ нозѣ-тѣ ми;
[г]Утвьрди стъпкы-тѣ ми:
3 [д]И тури въ уста-та ми пѣснь новѫ,
Пѣніе Богу нашему:
[е]Ще видятъ мнозина и ще ся убоятъ,
И ще уповаѭтъ на Господа.
4 [ж]Блаженъ онзи человѣкъ,
Който туря упованіе-то си на Господа,
И [з]не ся обраща къмъ гордѣливы-тѣ,
Нито къмъ онѣзи [и]които ся уклонявать къмъ лъжы.
5 [і]Много си направилъ чудеса-та си ты, Господи Боже мой;
И [к]твои-тѣ за насъ размышленія
Не е възможно да изложи нѣкой прѣдъ тебе:
Искахъ да казвамъ и да говорѭ *за тѣхъ,*
Но тѣ прѣвъсхождатъ *всяко* число.
6 [л]Жертвѫ и приношеніе ты не благоволи:
Отворилъ си уши-тѣ ми:
Всесъжженіе и приношеніе за грѣхъ ты не поиска.
7 Тогази рѣкохъ: Ето, идѫ;
Въ свитъкъ-тъ на книгѫ-тѫ е [м]писано за мене:
8 [н]Драго ми е, Боже мой, да испълнявамъ волѭ-тѫ ти:
И законъ-тъ ти е [о]въ срѣдъ сьрдце-то ми.
9 [п]Проповѣдахъ правдѫ въ голѣмо събраніе:
Ето, [р]не възбранихъ устны-тѣ си, Господи, [с]ты знаешь.
10 [т]Правдѫ-тѫ ти не скрыхъ въ сьрдце-то си:
Вѣрность-тѫ ти и спасеніе-то ти възвѣстихъ;
Не утаихъ твоѭ-тѫ милость и твоѭ-тѫ истинѫ
Отъ голѣмо събраніе.
11 Ты, Господи, не въспирай щедроты-тѣ си отъ мене:
[у]Твоя-та милость и твоя-та истина да мя вардятъ вынѫгы.
12 Защото сѫ мя окружили бесчисленны злыни;
[ф]Постигнѫхѫ мя беззаконія-та ми, и не могѫ да гледамъ.
Умножихѫ ся повече отъ космы-тѣ на главѫ-тѫ ми:
И [х]сьрдце-то ми мя оставя.
13 [ц]Благоволи, Господи, да мя избавишь:
Господи, побързай да ми помогнешь.
14 [ч]Да ся постыдятъ, и да ся посрамятъ купно
Онѣзи които търсятъ душѫ-тѫ ми за да ѭ погубятъ:

д Іер. 20; 9.
е Псал. 90; 12. 119; 84.
ж Псал. 90; 4.
з Ст. 11. Псал. 62; 9. 144; 4.
и 1 Кор. 7; 31. Іак. 4; 14.
і Іов. 27; 17. Еккл. 2; 18, 21, 26. 5; 14. Лук. 12; 20, 21.
к Псал. 38; 15.
л Псал. 44; 13. 79; 4.
м Лев. 10; 3. Іов. 40; 4, 5. Псал. 38; 13.
н 2 Цар. 16; 10. Іов. 2; 10.
о Іов. 9; 34. 13; 21.
п Іов. 4; 19. 13; 28. Иса. 50; 9. Осія 5; 12.
р Ст. 5.
с Лев. 25; 23. 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 119; 19. 2 Кор. 5; 6. Евр. 11; 13. 1 Пет. 1; 17. 2; 11.
т Быт. 47; 9.
у Іов. 10; 20, 21. 14; 5, 6.
ф Іов. 14; 10, 11, 12.

40

а Псал. 27; 14. 37; 7.
б Псал. 69; 2, 14.
в Псал. 27; 5.
г Псал. 37; 23.
д Псал. 33; 3.
е Псал. 52; 6.
ж Псал. 34; 8. Іер. 17; 7.
з Псал. 101; 3, 7.
и Псал. 125; 5.
і Исх. 15; 11. Іов. 5; 9. 9; 10. Псал. 71; 15. 92; 5. 139; 6, 17.
к Иса. 55; 8.
л 1 Цар. 15; 22. Псал. 50; 8. 51; 16. Иса. 1; 11. 66; 3. Осія 6; 6. Мат. 9; 13. 12; 7. Евр. 10; 5.
м Лук. 24; 44.
н Псал. 119; 16, 24, 47, 92. Іоан. 4; 34. Рим. 7; 22.
о Псал. 37; 31. Іер. 31; 33. 2 Кор. 3; 3.
п Псал. 22; 22, 25. 35; 18.
р Псал. 119; 13.
с Псал. 139; 2.
т Дѣян. 20; 20, 27.
у Псал. 43; 3. 57; 3. 61; 7.
ф Псал. 38; 4.
х Псал. 73; 26.
ц Псал. 70; 1 и дрг.
ч Псал. 35; 4, 26. 70; 2, 3. 71; 13.

Да ся върнѫтъ назадъ, и да ся обесчестятъ,
Които искатъ зло-то ми.
15 [ш]Да ся смаіѫтъ за срамъ-тъ си
Онѣзи, които ми думатъ: О, хохо!
16 [щ]Да ся радуватъ и да ся веселятъ въ тебе
Всичкы които тя търсятъ:
Онѣзи които обичатъ спасеніе-то ти
[ъ]Да думатъ вынѫгы: Да ся възвеличи Господь.
17 [ы]А азъ съмь сиромахъ и нищъ:
Но [ь]Господь ся грыжи заради мене:
Помощь моя и избавитель мой си ты:
Боже мой, да не закъснѣешь.

ПСАЛОМЪ 41. (по Слав. 40.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Блаженъ [а]който пригледува сиромахъ-тъ:
Въ скърбенъ день ще го избави Господь.
2 Господь ще го варди, и ще упази животъ-тъ му:
Блаженъ ще бѫде той на земіѭ-тѫ:
И [б]ты не ще да го прѣдадешь на щѣніе-то на врагове-тѣ му.
3 Господь ще го укрѣпява на одръ-тъ на немощь-тѫ:
Въ болесть-тѫ му ты ще постилашь всичкѫ-тѫ му постелкѫ.
4 Азъ рѣкохъ: Господи, помилуй мя:
[в]Исцѣли душѫ-тѫ ми, защото ти съгрѣшихъ.
5 Врагове-тѣ ми говорятъ зло за мене:
Кога ще умре, и ще загыне име-то му?
6 И ако дойде *нѣкой* отъ тѣхъ да *мя* види,
[г]говори суетѫ:
Сърдце-то му събира въ себе си беззаконіе:
Като излѣзе вънъ говори.
7 За мене шепнѫтъ купно всичкы които мя ненавидятъ:
За мене мыслятъ зло, *и казуватъ:*
8 Лошо нѣщо го е сполетѣло:
И като е легнѫлъ нѣма вече да стане.
9 И [д]самый-тъ человѣкъ съ когото азъ живѣехъ мирно, на когото ся надѣехъ,
[е]Който ядѣше хлѣбъ-тъ ми, подигнѫ петѫ върху ми.
10 Но ты, Господи, помилуй мя,
И възстави мя, и ще имъ отвърнѫ.
11 Отъ това познавамъ че ты благоволишь къмъ мене,
Понеже не тържествува противъ мене врагъ-тъ ми.
12 А мене, ты си мя подтвърдилъ въ цѣлость-тѫ ми,
[ж]И утвърдилъ си мя прѣдъ лице-то си въ вѣкъ.
13 [з]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ
Отъ вѣка и до вѣка. Аминь, и аминь.

ПСАЛОМЪ 42. (по Слав. 41.)

Първому пѣвцу,
*Масхилъ на Кореевы-тѣ сынове.

1 Както елень-тъ желае водны-тѣ изворы,
Така душа-та ми желае тебе, Боже.
2 [а]Жадна е душа-та ми за Бога, [б]за Бога живаго:
Кога ще дойдѫ, и ще ся явіѫ прѣдъ Бога?
3 [в]Сълзы-тѣ мои станѫхѫ ми храна деня и нощя,
[г]Като ми думатъ всякой день: Дѣ е Богъ твой?
4 Това си напомнямъ, и [д]изливамъ душѫ-тѫ си вѫтрѣ въ мене,
За да прѣминѫ съ множество-то,
[е]Да отидѫ съ него до Божій-тъ домъ,
Съ гласъ на радость и на хваленіе,
Съ множество-то което празднува.
5 [ж]Защо си отпаднѫла, душе моя?
И *защо* ся смущавашь вѫтрѣ въ мене?
[з]Надѣй ся на Бога; защото азъ още ще го славословіѫ
За спасеніе-то на лице-то му.
6 Боже мой, душа-та ми е отпаднѫла вѫтрѣ въ мене:
За то ще помніѫ за тебе отъ Іорданскѫ-тѫ земіѭ,
И отъ Ермонимскѫ-тѫ, отъ горѫ-тѫ Мисаръ.
7 [и]Бездна призова безднѫ съ гласъ-тъ на твои-тѣ водопады:
[і]Всичкы-тѣ твои волны и волненія-та ти прѣминѫхѫ върхъ мене.
8 [к]Прѣзъ день-тъ ще проводи Господь милость-тѫ си:
И [л]прѣзъ нощь-тѫ пѣснь-та му ще бѫде съ мене,
Молитва-та *ми* къмъ Бога на животъ-тъ ми.
9 Ще рекѫ на Бога, моіѫ-тѫ крѣпость:
[м]Защо си мя забравилъ?
Защо ходіѫ нажаленъ за притѣсненіе-то отъ врагъ-тъ?
10 Врази-тѣ ми, като мя укоряватъ, трошатъ кости-тѣ ми,
[н]И всякой день ми думатъ: Дѣ е Богъ твой?

ш Псал. 70; 3. 73; 19.
щ Псал. 70; 4.
ъ Псал. 35; 27.
ы Псал. 70; 5.
ь 1 Пет. 5; 7.

41

а Прит. 14; 21.
б Псал. 27; 12.
в 2 Лѣт. 30; 20. Псал. 6; 2. 147; 3.
г Псал. 12; 2. Прит. 26; 24, 25, 26.
д 2 Цар. 15; 12. Іов. 19; 19. Псал. 55; 12, 13, 20. Іер. 20; 10.
е Авд. 7. Іоан. 13; 18.
ж Іов. 36; 7. Псал. 34; 15.
з Псал. 106; 48.

42

* Виж. 1 Лѣт. 6; 33, 37. 25; 5.
а Псал. 63; 1. 84; 2. Іоан. 7; 37.
б 1 Сол. 1; 9.
в Псал. 80; 5. 102; 9.
г Ст. 10. Псал. 79; 10. 115; 2.
д Іов. 30; 16. Псал. 62; 8.
е Иса. 30; 29.
ж Ст. 11. Псал. 43; 5.
з Плач. 3; 24.
и Іер. 4; 20. Іез. 7; 26.
і Псал. 88; 7. Іон. 2; 4.
к Лев. 25; 21. Втор. 28; 8.
л Іов. 35; 10. Псал. 32; 7. 63; 6. 149; 5.
м Псал. 38; 6. 43; 2.
н Ст. 3. Іоил. 2; 17. Мих. 7; 10.

11 [о]Защо си отпаднѫла, душе моя?
И защо ся смущавашь вѫтрѣ въ мене?
Надѣй ся на Бога; защото още ще го славословіѭ:
Той е спасеніе на лице-то ми, и Богъ мой.

ПСАЛОМЪ 43. (по Слав. 42.)

1 [а]Сѫди мя, Боже, и [б]отсѫди сѫдбѫ-тѫ ми
Противъ непрѣподобенъ народъ:
Избави мя отъ льстивъ и беззаконенъ человѣкъ.
2 Понеже ты си Богъ [в]на силѫ-тѫ ми:
Защо си мя отхвърлилъ?
[г]Защо ходіѭ нажаленъ заради притѣсненіе-то отъ врагъ-тъ?
3 [д]Проводи видѣлинѫ-тѫ си и истинѫ-тѫ си:
Тѣ да мя водятъ:
Да мя заведѫтъ [е]въ горѫ-тѫ на святыніѭ-тѫ ти, и въ селенія-та ти.
4 Тогазь ще влѣзѫ при Божій-тъ олтарь,
При Бога веселіе-то на радость-тѫ ми:
И съ китарѫ ще славословіѭ тебе, о Боже, Боже мой.
5 [ж]Защо си отпаднѫла, душе моя?
И защо ся смущавашь вѫтрѣ въ мене?
Надѣй ся на Бога; защото още ще го славословіѭ:
Той е спасеніе на лице-то ми, и Богъ мой.

ПСАЛОМЪ 44. (по Слав. 43.)

Първому пѣвцу,
Масхилъ на Кореевы-тѣ сынове.

1 Боже, съ уши-тѣ си чухмы,
[а]Наши-тѣ бащи ни приказахѫ дѣло-то,
Което си сторилъ въ тѣхны-тѣ дни,
Въ древни-тѣ дни.
2 [б]Ты си изгонилъ съ рѫкѫ-тѫ си язычницы, а тѣхъ си насадилъ:
Оскърбилъ си племена, а тѣхъ си проводилъ.
3 Защото [в]не наслѣдихѫ земіѭ-тѫ съ мечъ-тъ си,
И мышца-та имъ не гы спасе:
Но твоя-та десница, и мышца-та ти, и видѣлина-та на лице-то ти:
[г]Защото ты имаше благоволеніе къмъ тѣхъ.
4 Ты [д]си Царь мой, Боже:
Заповѣдай избавленія за Іакова.
5 Чрѣзъ тебе [е]ще низложимъ врагове-тѣ си:
Чрѣзъ име-то ти ще стъпчемъ онѣзи които ся подигатъ противъ насъ.
6 Защото [ж]нѣма да ся надѣіѭ на лѫкъ-тъ си,
Нито мечъ-тъ ми ще мя избави.
7 Защото ты ны избави отъ врагове-тѣ ни,
И [з]посрамилъ си онѣзи които ны мразятъ.
8 [и]Въ Бога ще ся хвалимъ всякой день,
И име-то ти въ вѣкъ ще пѣснословимъ. (Села).
9 Но [і]ты си отхвърлилъ и посрамилъ си насъ,
И не излазишь *вече* съ наши-тѣ воинства.
10 Направилъ си ны [к]да ся върнемъ назадъ прѣдъ врагъ-тъ:
И мразящи-тѣ ны разграбятъ *имотъ-тъ ни* за себе си.
11 [л]Прѣдалъ си ны като овцы за ястіе
И [м]расьпрснѫлъ си ны между язычницы-тѣ.
12 [н]Продалъ си свои-тѣ людіе за нищо,
И не си amалъ печалбѫ отъ цѣнѫ-тѫ имъ.
13 [о]Направилъ си ны укоръ на съсѣды-тѣ ни,
Присмѣхъ и поруганіе на онѣзи които сѫ около насъ.
14 [п]Направилъ си ны притчѫ между язычницы-тѣ,
[р]Киваніе между народы-тѣ.
15 Всякой день бесчестіе-то ми е прѣдъ мене,
И срамъ-тъ на лице-то ми мя покры,
16 Отъ гласъ-тъ на оногози който хули и укорява;
[с]Отъ лице-то на врагъ-тъ и отмъститель-тъ.
17 [т]Всичко това дойде върхъ насъ,
Обаче ный не тя забравихмы,
И не станѫхмы невѣрни на завѣтъ-тъ ти:
18 Сърдце-то ни не ся върнѫ назадъ,
[у]Нито ся уклонихѫ стъпкы-тѣ ни отъ твой-тъ пѫть:
19 Ако и да си ны съкрушилъ [ф]на мѣсто-то на чакалы-тѣ,
И покрылъ си ны [х]съсъ сѣнкѫ смъртнѫ.
20 Ако смы забравили име-то на Бога нашего,
[ц]И простирали рѫцѣ-тѣ си къмъ чуждъ богъ,
21 [ч]Богъ не ще ли да прѣдири това?
Защото той знае тайны-тѣ на сърдце-то.
22 Защото [ш]за тебе смы убивани весь день:
Вмѣнявани смы като овцы за кланіе.
23 [щ]Стани, Господи, защо спишь?
Събуди ся, [ѣ]не ны отхвърляй за всегда.

о Ст. 5. Псал. 43; 5.

43
а Псал. 26; 1. 35; 24.
б Псал. 35; 1.
в Псал. 28; 7.
г Псал. 42; 9.
д Псал. 40; 11. 57; 3.
е Псал. 3; 4.
ж Псал. 42; 5, 11.

44
а Исх. 12; 26, 27. Псал. 78; 3.
б Исх. 15; 17. Втор. 7; 1. Псал. 78; 55. 80; 8.
в Втор. 8; 17. Іис. Нав. 24; 12.
г Втор. 4; 37. 7; 7. 8.
д Псал. 74; 12.
е Дан. 8; 4.
ж Псал. 33; 16. Осія 1; 7.
з Псал. 40; 14.
и Псал. 34; 2. Іер. 9; 24. Рим. 2; 17.
і Псал. 60; 1, 10. 74; 1. 88; 14. 89; 38. 108; 11.
к Лев. 26; 17. Втор. 28; 25. Іис. Нав. 7; 8, 12.
л Рим. 8; 36.
м Втор. 4; 27. 28; 64. Псал. 60; 1.
н Иса. 52; 3, 4. Іер. 15; 13.
о Втор. 28; 37. Псал. 79; 4. 80; 6.
п Іер. 24; 9.
р 4 Цар. 19; 21. Іов. 16; 4. Псал. 22; 7.
с Псал. 8; 2.
т Дан. 9; 13.
у Іов. 23; 11. Псал. 119; 51, 157.
ф Иса. 34; 13. 35; 7.
х Псал. 23; 4.
ц Іов. 11; 13. Псал. 68; 31.
ч Іов. 31; 14. Псал. 139; 1. Іер. 17; 10.
ш Рим. 8; 36.
щ Псал. 7; 6. 35; 23. 59; 4, 5. 78; 65.
ѣ Ст. 9.

24 [ы]Защо крыешь лице-то си,
Забравяшь бѣдство-то ни, и угнѣтеніе-то ни?
25 Защото [ь]е снишена до пьрсть-тѫ душа-та ни:
Прилѣпнѫла е за земіѭ-тѫ утроба-та ни.
26 Стани на помощь намъ,
И избави ны заради милость-тѫ си.

ПСАЛОМЪ 45. (по Слав. 44.)

Пьрвому пѣвцу, *вьрху Шошаннимъ на Кореевы-тѣ сынове: Масхилъ: пѣснь на въжделѣніе.

1 Изъ сьрдце-то ми извира слово благо:
Азъ казувамъ дѣло-то си на Царь-тъ:
Языкъ-тъ ми е тръсть на скорописецъ.
2 Ты си по красенъ отъ человѣчески-тѣ сынове:
[а]Излѣ ся благодать въ устны-тѣ ти:
За то тя благослови Богъ въ вѣкъ.
3 [б]Прѣпаши мечъ-тъ си на бедро-то *си*, [в]Силне,
Съсъ славѫ-тѫ си и съ великолѣпіе-то си.
4 И [г]успѣвай въ величество-то си, язди
За истинѫ, и кротость, *и* правдѫ:
И десница-та ти ще ти покаже страшны нѣща.
5 Стрѣлы-тѣ ти сѫ остры,
И ще ся забіѭтъ въ сьрдце-то на царскы-тѣ врагове.
Людіе подъ тебе ще паднѫтъ:
6 [д]Твой-тъ прѣстолъ е, Боже, въ вѣкъ вѣка:
Скиптръ-тъ на твое-то царство е скиптръ на правотѫ.
7 [е]Възлюбилъ си правдѫ, и възненавидѣлъ си неправдѫ:
За това тя [ж]помаза, [з]Боже, твой-тъ Богъ
[и]Съ елей на радость повече отъ твои-тѣ сучастницы.
8 [і]На смирнѫ и алой *и* касіѭ *благоухаѭтъ* всичкы-тѣ ти дрехы.
Изъ слоновы-тѣ палаты струны-тѣ тя развеселихѫ.
9 [к]Дъщери на царіе *прѣдстоятъ* между твои-тѣ почтенны:
Царица-та прѣдстои [л]отдесно тебе въ злато Офирско.
10 Чуй, дъщи, и виждь, и приклони ухо-то си:
И [м]забрави народъ-тъ си, и домъ-тъ на отца си:
11 И ще пожелае Царь-тъ твоѭ-тѫ красотѫ;
Защото [н]той е твой Господарь: и поклони му ся:
12 И дъщеря-та Тирска *ще прѣдстане* съ дарове:
[о]На твое-то лице ще ся молятъ богати-тѣ отъ народъ-тъ.
13 [п]Всеславна е вѫтрѣ царска-та дъщеря:
Облѣкло-то ѝ е златотканно.
14 [р]Ще ся приведе при Царь-тъ съ дрехы везаны:
Нейны-тѣ другаркы дѣвы, вслѣдъ неѭ, ще ти ся приведѫтъ.
15 Ще ся приведѫтъ съ веселіе и радость;
Ще влѣзѫтъ въ царскѫ-тѫ палатѫ.
16 Вмѣсто отцы-тѣ ти ще бѫдѫтъ синове-тѣ ти:
[с]Ще гы поставишь князове по всичкѫ-тѫ земіѭ.
17 [т]Ще поменувамъ име-то ти въ всичкы-тѣ родове:
За това народи-тѣ ще тя въсхваляватъ въ вѣкъ вѣка.

ПСАЛОМЪ 46. (по Слав. 45.)

Пьрвому пѣвцу, на Кореевы-тѣ сынове: пѣснь вьрху *Аламоѳъ.

1 Богъ е [а]намъ прибѣжище и сила,
Вынѫгы готова [б]помощь въ скърби.
2 За това не ще да ся убоимъ ако бы ся и земя-та поклатила,
И горы-тѣ прѣмѣстили въ срѣдъ моря-та:
3 [в]*Ако и да* фучатъ воды-тѣ имъ *и* да ся смущаватъ,
И горы-тѣ *да* ся тресѫтъ отъ надиганіе-то имъ. (Села.)
4 [г]Една рѣка *и* оттокы-тѣ ѝ ще веселятъ [д]Божій-тъ градъ,
Свято-то мѣсто на населенія-та на Вышній-тъ.
5 Богъ е [е]въ срѣдъ него: нѣма да ся поклати:
Ще му помогне Богъ щомъ ся зазори.
6 [ж]Смутихѫ ся язычници-тѣ: расклатихѫ ся царства-та.
Даде *Той* гласъ-тъ си: [з]земя-та ся растопи.
7 [и]Господь на силы-тѣ е съ насъ:
Высоко прибѣжище е намъ Іакововый Богъ. (Села.)
8 [і]Елате, та виждте Господни-тѣ дѣла,
Каквы запустѣнія направи на земіѭ-тѫ.
9 [к]Прави да прѣстанѫтъ бойове-тѣ до крайтъ на земіѭ-тѫ:

[ы] Іов. 13; 24. Псал. 13; 1. 88; 14.
[ь] Псал. 119; 25.

45

* Псал. 69 и 80 надписи-тѣ.
[а] Лук. 4; 22.
[б] Иса. 49; 2. Евр. 4; 12. Откр. 1; 16. 19; 15.
[в] Иса. 9; 6.
[г] Откр. 6; 2.
[д] Псал. 93; 2. Евр. 1; 8.
[е] Псал. 33; 5.
[ж] 3 Цар. 1; 39, 40.
[з] Иса. 61; 1.
[и] Псал. 21; 6.
[і] Пѣсн. 1; 3.
[к] Пѣсн. 6; 8.
[л] Виж. 3 Цар. 2; 19.
[м] Виж. Втор. 21; 13.
[н] Псал. 95; 6. Иса. 54; 5.
[о] Псал. 22; 29. 72; 10. Иса. 49; 23. 60; 3.
[п] Откр. 19; 7, 8.
[р] Пѣсн. 1; 4.
[с] 1 Пет. 2; 9. Откр. 1; 6. 5; 10. 20; 6.
[т] Мал. 1; 11.

46

* 1 Лѣт. 15; 20. Псал. 48 и 66 надписи-тѣ.
[а] Псал. 62; 7, 8. 91; 2. 142; 5.
[б] Втор. 4; 7. Псал. 145; 18.
[в] Псал. 93; 3, 4. Іер. 5; 22. Мат. 7; 25.
[г] Виж. Иса. 8; 7.
[д] Псал. 48; 1, 8. Иса. 60; 14.
[е] Втор. 23; 14. Иса. 12; 6. Іез. 43; 7, 9. Осія 11; 9. Іоил. 2; 27. Соф. 3; 15. Зах. 2; 5, 10, 11. 8; 3.
[ж] Псал. 2; 1.
[з] Іис. Нав. 2; 9, 24.
[и] Ст. 11. Числ. 14; 9. 2 Лѣт. 13; 12.
[і] Псал. 66; 5.
[к] Иса. 2; 4.

[л]Строшава лжкъ, и сломява копіе:
[м]Изгаря съ огнь колесницы.
10 Мълкнѣте, и разумѣйте че азъ сьмь Богъ:
[н]Ще ся възвышж между язычницы-тѣ:
Ще ся възвышж на земіж-тж.
11 [о]Господь на силы-тѣ е съ насъ:
Высоко прибѣжище е намъ Іакововый Богъ. (Села.)

ПСАЛОМЪ 47. (по Слав. 46.)

Пьрвому пѣвцу.
Псаломъ на Кореевы-тѣ сынове.

1 Всичкы народи, [а]плеснѣте съ ржцѣ:
Выкнѣте къмъ Бога съ радостенъ гласъ.
2 Защото Господь е всевышенъ, [б]страшенъ,
[в]Царь великъ надъ всичкж-тж земіж.
3 [г]Покори народы подъ насъ,
И племена подъ нозѣ-тѣ ни.
4 [д]Избра за насъ наслѣдіе-то наше,
Славж-тж на Іакова, когото възлюби. (Села.)
5 [е]Възлѣзе Богъ съ въсклицаніе,
Господь съ тржбенъ гласъ.
6 Пѣйте Богу, пѣйте.
Пѣйте Царю нашему, пѣйте.
7 [ж]Защото Богъ е царь на всичкж-тж земіж:
[з]Пѣйте пѣснь.
8 [и]Богъ царува надъ язычницы-тѣ:
Богъ сѣди на святый-тъ си прѣстолъ.
9 Началници-тѣ на народы-тѣ ся събрахж
[і]*Съ* людіе-тѣ на Бога Авраамовъ;
Защото [к]земни-тѣ щитове принадлежатъ Богу:
Той е прѣвъзвышенъ.

ПСАЛОМЪ 48. (по Слав. 47.)

Псаломска пѣснь на Кореевы-тѣ сынове.

1 Великъ е Господь и твьрдѣ хваленъ,
[а]Въ градъ-тъ на Бога нашего, [б]въ святж-тж своіж горж.
2 [в]Красна на възвышеніе-то, [г]радость на всичкж-тж земіж
Е гора-та Сіонъ *на* [д]сѣверны-тѣ страны,
[е]Градъ-тъ на великый-тъ Царь.
3 Въ палаты-тѣ му Богъ е познатъ като прибѣжище.
4 Защото, ето, [ж]царіе-тѣ ся събрахж:
Всичкы прѣминжхж.
5 Тѣ като видѣхж, почудихж ся:
Смутихж ся, *и* устремихж ся на бѣгъ.
6 Трепетъ [з]гы хванж тамъ:
[и]Болѣзни като на раждающж женж.
7 [і]Съ въсточный вѣтръ
[к]Съкрушавашь Ѳарсійскы-тѣ кораби.
8 Както чухмы, така и видѣхмы
Въ градъ-тъ на Господа на силы-тѣ,
[л]Въ градъ-тъ на Бога нашего:
[м]Богъ ще го утвьрди въ вѣкъ. (Села.)
9 [н]Прѣговарямы, Боже, твоіж-тж милость
Въ срѣдъ твой-тъ храмъ.
10 [о]Споредъ име-то ти, Боже, така и хвала-та ти е
Дори до краища-та на земіж-тж:
Десница-та ти е пълна съ правдж.
11 Да ся весели гора-та Сіонъ,
Да ся радуватъ Іудейскы-тѣ дъщери,
Заради твои-тѣ сждбы.
12 Обыколѣте Сіонъ, и обходѣте го:
Прѣбройте стълпове-тѣ му:
13 Обърнѣте вниманіе въ околостѣнія-та му:
Разгледайте палаты-тѣ му:
За да повѣствувате на родъ-тъ слѣдъ *васъ.*
14 Защото тойзи Богъ е Богъ нашъ въ вѣкъ вѣка:
[п]Той ще ны ржководи дори до смьрть.

ПСАЛОМЪ 49. (по Слав. 48.)

Пьрвому пѣвцу.
Псаломъ на Кореевы-тѣ сынове.

1 Чуйте това, всичкы народи;
Слушайте всичкы жители на вселеннжіж,
2 [а]И малкы и голѣми,
Богати и сиромаси купно.
3 Уста-та ми ще говорятъ мудрость:
И прѣговаряніе-то на сьрдце-то ми разумъ.
4 [б]Ще наведж въ притчж ухо-то си:
Ще изложж на китарж гаданіе-то си.
5 Защо да ся боіж въ дни на бѣдствіе,
Когато мя окружи беззаконіе-то на онѣзи които мя обсаждатъ?
6 Които ся [г]надѣіжтъ на имотъ-тъ си,
И ся хвалятъ въ множество-то на богатство-то си.
7 Никой не може никога да искупи брата,
[д]Нито да даде Богу искупъ за него:
8 (Защото [е]скжпо е искупуваніе-то на душж-тж имъ,
И прѣминува за всегда:)
9 Щото да живѣе вѣчно,
И [ж]да не види истлѣніе.
10 Защото гледа [з]мудры-тѣ че умиратъ,
Както и безумный-тъ и несмысленный-тъ че погынуватъ,

[л] Псал. 76; 3.
[м] Іез. 39; 9.
[н] Иса. 2; 11, 17.
[о] Ст. 7.

47

[а] Иса. 55; 12.
[б] Втор. 7; 21. Неем. 1; 5. Псал. 76; 12.
[в] Мал. 1; 14.
[г] Псал. 18; 47.
[д] 1 Пет. 1; 4.
[е] Псал. 68; 24, 25.
[ж] Зах. 14; 9.
[з] 1 Кор. 14; 15; 16.
[и] 1 Лѣт. 16; 31. Псал. 93; 1. 96; 10. 97; 1. 99; 1. Откр. 19; 6.
[і] Рим. 4; 11, 12.
[к] Псал. 89; 18.

48

[а] Псал. 46; 4. 87; 3.
[б] Иса. 2; 2, 3. Мих. 4; 1 Зах. 8; 3.
[в] Псал. 50; 2. Іер. 3; 19. Плач. 2; 15. Дан. 8; 9. 11; 16.
[г] Іез. 20; 6.
[д] Иса. 14; 13.
[е] Мат. 5; 35.
[ж] 2 Цар. 10; 6, 14, 16, 18, 19.
[з] Исх. 15; 15.
[и] Осія 13; 13.
[і] Іер. 18; 17.
[к] Іез. 27; 26.
[л] Ст. 1, 2.
[м] Иса. 2; 2. Мих. 4; 1.
[н] Псал. 26; 3. 40; 10.
[о] Втор. 28; 58. Іис. Нав. 7; 9. Псал. 113; 3. Мал. 1; 11, 14.
[п] Иса. 58; 11.

49

[а] Псал. 62; 9.
[б] Псал. 78; 2. Мат. 13; 35.
[г] Іов. 31; 24, 25. Псал. 52; 7. 62; 10. Мар. 10; 24. 1 Тим. 6; 17.
[д] Мат. 16; 26.
[е] Іов. 36; 18, 19.
[ж] Псал. 89; 48.
[з] Еккл. 2; 16.

[и]И оставятъ богатство-то си на другы.
11 Мысль-та имъ е,
Че домове-тѣ имъ *ще прѣбѫдѫтъ* въ вѣкъ,
Жилища-та имъ въ родъ и родъ:
[і]Именуватъ стяжанія-та *си* съсъ свои-тѣ си имена.
12 Но [к]человѣкъ, който е въ честь, не прѣбѫдва:
Уподоби ся на скотове-тѣ които ся истрыватъ.
13 Тойзи тѣхенъ пѫть е [л]лудость на тѣхъ;
Но потомци-тѣ имъ одобряватъ думы-тѣ имъ. (Села.)
14 Като овцы ся турятъ въ адъ;
Смърть ще гы пасе:
И [м]прави-тѣ ще гы обладаїѭтъ рано рано:
А [н]сила-та имъ ще овехтѣе въ адъ,
Когато всякой остави жилище-то си.
15 Но Богъ [о]ще избави душѫ-тѫ ми изъ рѫкѫ-тѫ адовѫ,
Защото ще мя пріеме. (Села.)
16 Не бой ся когато обогатѣе человѣкъ,
Когато ся умножи слава-та на домъ-тъ му.
17 Защото [п]като умре, нѣма да земе съсъ себе си нищо,
Нито ще слѣзе вслѣдъ него слава-та му.
18 Ако и [р]да ублажава душѫ-тѫ си въ животъ-тъ си,
И *человѣци-тѣ* ще тя хвалятъ като правишь добро на себе си,
19 [с]Ще отиде въ родъ-тъ на отцы-тѣ си:
До край [т]нѣма да видятъ видѣлинѫ.
20 [у]Человѣкъ който е въ честь, и не разумѣва,
[ф]Уподоби ся на скотове-тѣ които ся истрыватъ.

ПСАЛОМЪ 50. (по Слав. 49.)

Псаломъ *Асафовъ.

1 [а]Богъ на богове-тѣ, Господь говорѝ и призва земѭ-тѫ
Отъ исхожданіе-то на слънце-то до захожданіе-то му.
2 Отъ Сіонъ, *който е* [б]съвършенство на красотѫ-тѫ, [в]възсія Богъ.
3 Ще дойде нашій Богъ и не ще да мълчи:
[г]Ще има прѣдъ него огнь пояждающъ,
И около него силна буря.
4 [д]Ще призове небеса-та отъ горѣ,
И земѭ-тѫ, за да сѫди людіе-тѣ си.
5 [е]Съберѣте ми прѣподобны-тѣ мои,
[ж]Които направихѫ съ мене завѣтъ съ жертвы.
6 И [з]небеса-та ще възвѣстятъ правдѫ-тѫ му:
Защото [и]Богъ, той е Сѫдія. (Села.)
7 [і]Слушайте, людіе мои, и ще говорѭ:
Израилю, и ще засвидѣтелствувамъ противъ тебе:
Богъ, [к]Богъ твой сьмь азъ.
8 [л]Не щѫ да тя обличѫ [м]заради жертвы-тѣ ти;
Всесъжженія-та ти сѫ вынѫгы прѣдъ мене.
9 [н]Не щѫ да пріемѫ юнецъ отъ домъ-тъ ти,
Ярцы отъ стада-та ти:
10 Защото мои сѫ всичкы-тѣ дѫбравни звѣрове,
Скотове-тѣ които сѫ на тысящы горы.
11 Познавамъ всичкы-тѣ горскы птицы,
И полскы-тѣ звѣрове сѫ съ мене.
12 Ако огладнѣѭ не щѫ да кажѫ тебѣ:
Защото [о]моя е вселенная, и което ѭ напълнява.
13 Ще ямъ ли азъ месо отъ юнцы,
Ще піѭ ли кръвь отъ ярцы?
14 [п]Пожертвувай Богу жертвѫ на хвалѫ,
И [р]отдай Вышнему обричанія-та си:
15 И [с]призови мя въ скърбенъ день;
Ще тя избавѭ, и [т]ще мя прославишь.
16 Но на нечестивый-тъ рече Богъ:
Що имашь ты да казувашь мои-тѣ повелѣнія,
И да земашь завѣтъ-тъ ми въ уста-та си?
17 А самъ ты [у]ненавидишь поученіе,
И [ф]хвърляшь задъ себе си мои-тѣ думы.
18 Ако видишь крадецъ, [х]тичашь съ него:
И [ц]съ прѣлюбодѣи-тѣ имашь участіе.
19 Прѣдавашь уста-та си на зло,
И [ч]языкъ-тъ ти сплита коварство.
20 Като сѣдишь, говоришь противъ брата си:
Разсѣвашь съблазнь противъ сынъ-тъ на майкѫ си:
21 Това си направилъ, и [ш]азъ прѣмълчахъ:
[щ]Ты си помыслилъ че сьмь наистинѫ подобенъ на тебе:
[ѣ]Ще тя обличѫ и ще прѣдставѭ всичко прѣдъ очи-тѣ ти.
22 Разумѣйте прочее това [ы]вы, които забравяте Бога:
Да не бы да *вы* раскѫсамъ и не ще ся намѣрѝ никой да *вы* избави.
23 [ь]Който приноси жертвѫ на хвалѫ, той мя слави:

[и] Прит. 11; 4. Еккл. 2; 18, 21.
[і] Быт. 4; 17.
[к] Ст. 20. Псал. 39; 5. 82; 7.
[л] Лук. 12; 20.
[м] Псал. 47; 3. Дан. 7; 22. Мал. 4; 3. Лук. 22; 30. 1 Кор. 6; 2. Откр. 2; 26. 20; 4.
[н] Іов. 4; 21. Псал. 39; 11.
[о] Псал. 56; 13. Осія 13; 14.
[п] Іов. 27; 19.
[р] Втор. 29; 19. Лук. 12; 19.
[с] Быт. 15; 15.
[т] Іов. 33; 30. Псал. 56; 13.
[у] Ст. 12.
[ф] Еккл. 3; 19.

50

* Виж. 1 Лѣт. 15; 17. 25; 2. 2 Лѣт. 29; 30.
[а] Неем. 9; 32. Іер. 32; 18.
[б] Псал. 48; 2.
[в] Втор. 33; 2. Псал. 80; 1.
[г] Лев. 10; 2. Чисх. 16; 35. Псал. 97; 3. Дан. 7; 10.
[д] Втор. 4; 26. 31; 28. 32; 1. Иса. 1; 2. Мих. 6; 1, 2.
[е] Втор. 33; 3. Иса. 13; 3.
[ж] Исх. 24; 7. Псал. 97; 6.
[и] Псал. 75; 7.
[і] Псал. 81; 8.
[к] Исх. 20; 2.
[л] Иса. 1; 11. Іер. 7; 22.
[м] Осія 6; 6.
[н] Мих. 6; 6. Дѣян. 17; 25.
[о] Исх. 19; 5. Втор. 10; 14. Іов. 41; 11. Псал. 24; 1. 1 Кор. 10; 26, 28.
[п] Осія 14; 2. Евр. 13; 15.
[р] Втор. 23; 21. Іов. 22; 27. Псал. 76; 11. Еккл. 5; 4, 5.
[с] Іов. 22; 27. Псал. 91; 15. 107; 6, 13, 19, 28. Зах. 13; 9.
[т] Ст. 23. Псал. 22; 23.
[у] Рим. 2; 21, 22.
[ф] Неем. 9; 26.
[х] Рим. 1; 32.
[ц] 1 Тим. 5; 22.
[ч] Псал. 52; 2.
[ш] Еккл. 8; 11, 12. Иса. 26; 10. 57; 11.
[щ] Виж. Рим. 2; 4.
[ѣ] Псал. 90; 8.
[ы] Іов. 8; 13. Псал. 9; 17. Иса. 51; 13.
[ь] Псал. 27; 6. Рим. 12; 1.

И на оногози [т]който оправя пѫть-тъ си
Ще покажѫ Божіе-то спасеніе.

ПСАЛОМЪ 51. (по Слав. 50.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ, *когато дойде пророкъ Наѳанъ при него, слѣдъ като бѣше влѣзлъ той при Виѳсавіѭ.

1 Помилуй мя, Боже, споредъ милость-тѫ си:
Споредъ множество-то на милосердіе-то си, [а]изглади беззаконія-та ми.
2 [б]Наипаче омый мя отъ беззаконіе-то ми,
И очисти мя отъ грѣхъ-тъ ми.
3 Защото [в]беззаконія-та си азъ знаѭ,
И грѣхъ-тъ ми е вынѫгы прѣдъ мене.
4 На тебе, [г]на самаго тебе съгрѣшихъ,
И зло-то [д]прѣдъ тебе направихъ:
[е]Щото да ся оправдаешь когато говоришь,
И да си непороченъ когато сѫдишь.
5 Ето, [ж]родихъ ся въ беззаконіе,
И [з]въ грѣхъ мя зачнѫ майка ми.
6 Ето възлюбилъ си истинѫ-тѫ [и]вѫтрѣ въ человѣка,
И въ тайно-то *на сърдце-то ми* ще мя научишь мудрость.
7 [і]Поръси мя съ иссопъ, и ще бѫдѫ чистъ:
Омый мя, и ще станѫ [к]по бѣлъ отъ снѣгъ.
8 Стори да чуѭ радость и веселіе,
[л]Да ся зарадуватъ кости-тѣ които си строшилъ.
9 [м]Отвърни лице-то си отъ грѣхове-тѣ ми,
И [н]всичкы-тѣ ми беззаконія изглади.
10 [о]Сърдце чисто сътвори въ мене, Боже:
И духъ правъ обнови вѫтрѣ въ мене.
11 Да мя не отхвърлишь [п]отъ лице-то си:
И [р]Святый-тъ си Духъ да не отнемешь отъ мене.
12 Повърни ми радость-тѫ на спасеніе-то си,
И [с]съ духъ свободенъ мя утвърди.
13 Ще научѫ на твои-тѣ пѫтища прѣстѫпницы-тѣ:
И грѣшни ще ся обърнѫтъ къмъ тебе.
14 [т]Избави мя отъ *повинность-тѫ на* кръвь-тѫ,
Боже, Боже на спасеніе-то ми:
[у]Языкъ-тъ ми ще пѣе съ радость твоѭ-тѫ правдѫ.
15 Господи, отвори устны-тѣ ми:
И уста-та ми ще възвѣстятъ твоѭ-тѫ хвалѫ.
16 Защото [ф]не щешь жертвѫ, а азъ щѣхъ да принесѫ:
Всесъжженія не ти сѫ угодны.
17 [х]Жертвы на Бога сѫ духъ съкрушенъ:
Сърдце съкрушенно и смиренно,
Боже, ты не ще да прѣзришь.
18 Стори добро на Сіонъ споредъ благоволеніе-то си:
Съгради стѣны-тѣ на Іерусалимъ.
19 Тогазь ще благоволишь [ц]жертвы на правдѫ,
Приношенія и всесъжженія:
Тогазь ще принесѫтъ на олтарь-тъ ти юнцы.

ПСАЛОМЪ 52. (по Слав. 51.)

Първому пѣвцу, Масхилъ Давидовъ, *когато бѣ дошелъ Идумейскый Доикъ при †Саула, та му бѣ казалъ: Давидъ дойде въ Ахимелеховъ-тъ домъ.

1 Защо ся хвалишь въ злобѫ-тѫ, [а]силне?
Милость-та Божія въ вѣкъ *прѣбѫдва.*
2 [б]Языкъ-тъ ти прѣговаря лукавство;
[в]Като изостренъ бръсначъ прави льсть.
3 Възлюбилъ си зло-то повече отъ добро-то,
[г]Лъжѫ-тѫ повече отъ да говоришь правдѫ. (Села.)
4 Възлюбилъ си всичкы-тѣ погыбелны думы,
Льстивъ языкъ.
5 За то Богъ ще тя съсыпе съвсѣмъ:
[д]Ще тя истъргне и ще тя прѣмѣсти отъ жилище-то *ти*,
И ще тя искорени отъ земіѭ-тѫ на живы-тѣ. (Села.)
6 А [е]праведни-тѣ ще видятъ, и ще ся убоятъ:
И [ж]ще му ся присмѣѭтъ, *и рекѫтъ:*
7 Ето, человѣкъ-тъ *който* не тури Бога за своѭ крѣпость;
Но [з]упова на много-то си богатство,
И ся утвърждаваше на лукавство-то си.
8 А азъ сьмь [и]като маслина цвѣтуща въ Божій-тъ домъ:
Надѣѭ ся на Божіѭ-тѫ милость въ вѣкъ вѣка.
9 Ще тя славословѭ всякога, [і]защото си направилъ така:
И ще ся надѣѭ на твое-то име,
Защото е благо прѣдъ твои-тѣ прѣподобны.

т Гал. 6; 16.

51

* 2 Цар. 11; 2, 4. 12; 1.
а Ст. 9. Иса. 43; 25. 44; 22. Кол. 2; 14.
б Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7, 9. Откр. 1; 5.
в Псал. 32; 5. 38; 18.
г Быт. 20; 6. 39; 9. Лев. 5; 19. 6; 2. 2 Цар. 12; 13.
д Лук. 15; 21.
е Рим. 3; 4.
ж Іов. 14; 4. Псал. 58; 3. Іоан. 3; 6. Рим. 5; 12. Ефес. 2; 3.
з Іов. 14; 4.
и Іов. 38; 36.
і Лев. 14; 4, 6, 49. Числ. 19; 18. Евр. 9; 19.
к Иса. 1; 18.
л Мат. 5; 4.
м Іер. 16; 17.
н Ст. 1.
о Дѣян. 15; 9. Ефес. 2; 10.
п Быт. 4; 14. 2 Цар. 13; 23.
р Рим. 8; 9. Ефес. 4; 30.
с 2 Кор. 3; 17.
т 2 Цар. 11; 17. 12; 9.
у Псал. 35; 28.
ф Числ. 15; 27, 30. Псал. 40; 6. 50; 8. Иса. 1; 11. Іер. 7; 22. Осія 6; 6.
х Псал. 34; 18. Иса. 57; 15. 66; 2.
ц Псал. 4; 5. Мал. 3; 3.

52

* 1 Цар. 22; 9.
† Іез. 22; 9.
а 1 Цар. 21; 7.
б Псал. 50; 19.
в Псал. 57; 4. 59; 7. 64; 3.
г Іер. 9; 4, 5.
д Прит. 2; 22.
е Іов. 22; 19. Псал. 37; 34. 40; 3. 64; 9. Мал. 1; 5.
ж Псал. 58; 10.
з Псал. 49; 6.
и Іер. 11; 16. Осія 14; 6.
і Псал. 54; 6.

ПСАЛОМЪ 53. (по Слав. 52.)

Пьрвому пѣвцу, вьрху Махалаѳъ. Масхилъ Давидовъ.

1 [а]Рече безумный-тъ въ сьрдце-то си:
Нѣма Богъ:
Развратихѫ ся и станѫхѫ гнусни *заради* беззаконіе-то:
[б]Нѣма, който да прави добро.
2 [в]Богъ отъ небе-то надникнѫ на человѣческы-тѣ сынове,
За да види има ли нѣкой да разумѣва,
И [г]да търси Бога.
3 Всичкы-тѣ ся уклонихѫ; купно лоши станѫхѫ;
Нѣма който да прави добро,
Нѣма ни единъ.
4 [д]Нѣматъ ли разумъ които правятъ беззаконіе,
Които испояждатъ людіе-тѣ ми, *като че* ядѫтъ хлѣбъ?
Бога не призвахѫ.
5 Тогазь нападнѫ [е]на тѣхъ страхъ голѣмъ, *дѣто* нѣмаше страхъ:
Защото Богъ [ж]распрьснѫ кости-тѣ на воюющы-тѣ противъ тебе:
Посрамилъ си *гы*, защото Богъ гы прѣзрѣ.
6 [з]Дано ся даде отъ Сіонъ спасеніе на Израиля!
Когато Богъ върне свои-тѣ людіе отъ плѣнъ,
Ще ся възрадува Іаковъ, ще ся възвесели Израиль.

ПСАЛОМЪ 54. (по Слав. 53.)

Пьрвому пѣвцу, вьрху Негиноѳъ, Масхилъ Давидовъ, *когато дойдохѫ Зифеяни-тѣ и казахѫ Саулу: Ето Давидъ ся скры между насъ.

1 Боже, спаси мя съ име-то си,
И съсъ силѫ-тѫ си сѫди мя.
2 Боже, чуй молитвѫ-тѫ ми:
Послушай рѣчи-тѣ на уста-та ми.
3 Защото [а]чужденци ся подигнѫхѫ противъ мене,
И насилници търсятъ душѫ-тѫ ми:
Не положихѫ Бога прѣдъ себе си. (Села.)
4 Ето, Богъ ми помага:
[б]Господь е съ онѣзи които подкрѣпяватъ душѫ-тѫ ми.
5 Ще обърне зло-то върху врагове-тѣ ми:
[в]Съ твоіѭ-тѫ истинѫ истрѣбй гы.
6 Доброволно ще ти принесѫ жертвѫ:
Ще славословіѭ име-то ти, Господи, [г]защото е благо.
7 Защото отъ всяко утѣсненіе си мя избавилъ,
И [д]око-то ми видѣ *наказаніе-то* на врагове-тѣ ми.

ПСАЛОМЪ 55. (по Слав. 54.)

Пьрвому пѣвцу вьрху Негиноѳъ: Масхилъ Давидовъ.

1 Чуй, Боже, молитвѫ-тѫ ми,
И не ся крый отъ моленіе-то ми.
2 Внимай въ мене, и послушай мя:
[а]Скытамъ ся въ тѫженіе-то си, и смущавамъ ся,
3 Отъ гласъ-тъ на врагъ-тъ,
Отъ притѣсненіе-то на нечестивый-тъ:
[б]Защото хвьрлятъ вързъ мене беззаконіе,
И съ гнѣвъ ми враждуватъ.
4 [в]Сьрдце-то ми тѫжи вѫтрѣ въ мене,
И боязнь смьртна нападнѫ вьрху ми.
5 Страхъ и трепетъ дойде вьрхъ мене,
И ужасъ мя покры.
6 И рѣкохъ: Дано бы ми ся дали крыла като гълѫбовы!
Щѣхъ да литнѫ и да си починѫ.
7 Ето щѣхъ да ся отдалечѫ бѣгающъ,
Щѣхъ да живѣіѭ въ пустыніѭ-тѫ. (Села.)
8 Щѣхъ да ускоріѭ бѣганіе-то си
Отъ устремленіе-то на вѣтрь-тъ, отъ буріѭ-тѫ.
9 Опропасти *гы*, Господи: раздѣли языцы-тѣ имъ:
Защото [г]видѣхъ насилство и прѣпираніе въ градъ-тъ.
10 Деня и нощя го окружаватъ вьрху стѣны-тѣ му:
И беззаконіе и зло има въ срѣдъ него:
11 Лукавство въ срѣдъ него:
Угнѣтеніе и льсть не сѫ отдалечены отъ улицы-тѣ му.
12 Понеже [д]не мя укорй непріятель,
Което щѣхъ да прѣтърпіѭ:
[е]Не ся подигнѫ вьрхъ мене мразящій мя;
А то быхъ ся скрылъ отъ него.
13 Но ты, человѣче единодушне мой,
[ж]Друже мой, и познаниче мой:
14 Наедно сѣдѣхмы и ся разговаряхмы сладко,
Съ множество-то [з]ходяхмы въ Божій-тъ домъ.
15 Ще дойде ненадѣйно смьрть на тѣхъ:
[и]Ще слѣзѫтъ въ адъ живи:
Защото между тѣхъ, въ жилища-та имъ, *има* злодѣйство.
16 Азъ къмъ Бога ще выкамъ:
И Господь ще мя спасе.
17 [і]Вечерь, и зарань, и на пладне.

53
а Псал. 10; 4. 14; 1 и дрг.
б Рим. 3; 10.
в Псал. 33; 13.
г 2 Лѣт. 15; 2. 19; 3.
д Іер. 4; 22.
е Лев. 26; 17, 36. Прит. 28; 1.
ж Іез. 6; 5.
з Псал. 14; 7.

54
* 1 Цар. 23; 19. 26; 1.
а Псал. 86; 14.
б Псал. 118; 7.
в Псал. 89; 49.
г Псал. 52; 9.
д Псал. 59; 10. 92; 11.

55
а Иса. 38; 14.
б 2 Цар. 16; 7, 8. 19; 19.
в Псал. 116; 3.
г Іер. 6; 7.
д Псал. 41; 9.
е Псал. 35; 26. 38; 16.
ж 2 Цар. 15; 12. 16; 23. Псал. 41; 9. Іер. 9; 4.
з Псал. 42; 4.
и Числ. 16; 30.
і Дан. 6; 10. Лук. 18; 1. Дѣян. 3; 1. 10; 3, 9, 30. 1 Сол. 5; 17.

Ще ся молѭ, и ще стенѫ:
И той ще чуе гласъ-тъ ми.
18 Ще избави съ миръ душѫ-тѫ ми отъ бой-тъ, който е вьрху ми:
Защото [к]мнозина сѫ съ мене.
19 Богъ, [л]който живѣе прѣди вѣкове-тѣ,
Ще чуе, и ще гы покори. (Села.)
Защото нѣматъ прѣмѣненія,
Нито ся боятъ отъ Бога.
20 *Всякой* [м]простира рѫцѣ [н]противъ които мируватъ съ него:
Прѣстѫпва уговоръ-тъ си.
21 [о]Уста-та му сѫ по мазны отъ масло,
Но въ сьрдце-то му има брань:
Рѣчи-тѣ му сѫ по мекы отъ елей,
Но сѫ голы сабли.
22 [п]Възложи на Господа товаръ-тъ си, и той ще тя подпрѣ:
[р]Не ще попусти никога да ся поклати праведный-тъ.
23 Но ты, Боже, ще гы низведешь въ ровъ на погыбель:
[с]Мѫжіе кръвници и льстиви
[т]Нѣма да стигнѫтъ до половинѫ-тѫ на дни-тѣ си:
Но азъ ще ся надѣѭ на тебе.

ПСАЛОМЪ 56. (по Слав. 55.)

Първому пѣвцу върху Іонаѳъ-елемъ-рехокимъ: Миктамъ Давидовъ, *когато го хванѫхѫ Филистимци-тѣ въ Геѳъ.

1 [а]Помилуй мя, Боже, защото человѣкъ е зинѫлъ да мя погълне;
Всякой день ратува и мя притѣснява.
2 Врагове-тѣ ми [б]всякой день сѫ зинѫли да *мя* погълнѫтъ:
Защото мнозина сѫ които ратуватъ съ гордость противъ мене.
3 Въ който день ся убоѭ,
На тебе ще ся надѣѭ.
4 [в]За Бога ще похвалѭ слово-то му:
На Бога уповахъ: [г]нѣма да ся убоѭ:
Какво ще ми стори плъть?
5 Всякой день извращатъ работы-тѣ ми:
Всичкы-тѣ имъ помысли противъ мене сѫ за зло.
6 [д]Събиратъ ся, потаяватъ ся, наблюдаватъ стѫпкы-тѣ ми,
[е]Като че прѣчакуватъ душѫ-тѫ ми.
7 Ще ся избавятъ ли чрѣзъ беззаконіе-то?
Боже, низрини съ гнѣвъ тѣзи людіе.
8 Ты си изброилъ скытанія-та ми:
Тури сълзы-тѣ ми въ съсѫдъ-тъ си.
[ж]Не сѫ ли тѣ въ твоѭ-тѫ книгѫ?
9 Тогазь ще ся върнѫтъ врагове-тѣ ми назадъ, въ който день *тя* призовѫ:
Знаѭ това, че [з]Богъ е съ мене.
10 [и]За Бога ще похвалѭ слово-то *му;*
За Господа ще похвалѭ слово-то *му.*
11 На Бога ся надѣѭ: нѣма да ся убоѭ:
Какво ще ми стори человѣкъ?
12 Върху ми сѫ, Боже, мои-тѣ къмъ тебе обричанія:
Ще ти отдавамъ славословія.
13 Защото си [і]избавилъ душѫ-тѫ ми отъ смьрть:
Да ли не и нозѣ-тѣ ми отъ попългновеніе,
За да ходѭ прѣдъ Бога [к]въ видѣлинѫ-тѫ на живы-тѣ?

ПСАЛОМЪ 57. (по Слав. 56.)

Първому пѣвцу, върху Ал-ташхеѳъ, Миктамъ Давидовъ, *когато побѣгнѫ отъ лице-то Саулово въ пещерѫ-тѫ.

1 [а]Помилуй мя, о Боже, помилуй мя;
Защото на тебе упова душа-та ми,
И [б]на сѣнкѫ-тѫ на твои-тѣ крыла ще ся надѣѭ,
[в]Додѣ заминѫтъ злощастія-та.
2 Ще выкамъ къмъ Бога Вышняго,
Къмъ Бога [г]мой-тъ благодѣтель.
3 [д]Ще проводи отъ небеса и ще мя избави;
Ако и да мя укорява [е]зинѫлый-тъ да мя погълне: (Села.)
Богъ [ж]ще проводи милость-тѫ си и истинѫ-тѫ си.
4 Душа-та ми е всрѣдъ львове:
Лѣжѫ *между* пламенны человѣцы,
[з]На които зѫби-тѣ сѫ копія и стрѣлы,
И [и]языкъ-тъ имъ е остръ мечъ.
5 [і]Възнеси ся надъ небеса-та, Боже,
Слава-та ти *да бѫде* по всичкѫ-тѫ земіѭ.
6 [к]Сѣть приготвихѫ за стъпкы-тѣ ми:
Душа-та ми ся е навела да падне:
Ископахѫ прѣдъ мене ямѫ:
Паднѫхѫ въ неѭ. (Села.)
7 [л]Утвърдено е сърдце-то ми, Боже,
Утвърдено е сърдце-то ми: ще пѣѭ и пѣснопѣѭ.
8 Събуди ся, [м]славо моя:
Събуди ся, псалтирю и китаро: ще ся събудѭ рано.
9 [н]Ще тя похвалѭ, Господи, между народы-тѣ:

к 2 Лѣт. 32; 7, 8.
л Втор. 33; 27.
м Дѣян. 12; 1.
н Псал. 7; 4.
о Псал. 28; 3. 57; 4. 62; 4. 64; 3. Прит. 5, 3, 4. 12; 18.
п Псал. 37; 5. Мат. 6; 25. Лук. 12; 22. 1 Пет. 5; 7.
р Псал. 37; 24.
с Псал. 5; 6.
т Іов. 15; 32. Прит. 10; 27. Еккл. 7; 17.

56

* 1 Цар. 21; 11.
а Псал. 57; 1.
б Псал. 57; 3.
в Ст. 10, 11.
г Псал. 118; 6. Иса. 31; 3. Евр. 13; 6.
д Псал. 59; 3. 140; 2.
е Псал. 71; 10.
ж Мал. 3; 16.
з Рим. 8; 31.
и Ст. 4.
і Псал. 116; 8.
к Іов. 33; 30.

57

* 1 Цар. 22; 1. 24; 3. Псал. 142; надписъ-тъ.
а Псал. 56; 1.
б Псал. 17; 8. 63; 7.
в Иса. 26; 20.
г Псал. 138; 8.
д Псал. 144; 5, 7.
е Псал. 56; 1.
ж Псал. 40; 11. 43; 3. 61; 7.
з Прит. 30; 14.
и Псал. 55; 21. 64; 3.
і Ст. 11. Псал. 108; 5.
к Псал. 7; 15, 16. 9; 15.
л Псал. 108; 1 и дрг.
м Псал. 16; 9. 30; 12. 108; 1, 2.
н Псал. 108; 3.

Ще ти пѣснопѣіѭ между племена-та.
10 Защото ся [о]възвеличи до небеса твоя-та
милость,
И до облацы-тѣ твоя-та истина.
11 [п]Вознеси ся, Боже, надъ небеса-та:
Слава-та ти *да бѫде* по всичкѫ-тѫ земіѭ.

ПСАЛОМЪ 58. (по Слав. 57.)

Пьрвому пѣвцу, вьрху Ал-ташхеѳъ:
*Миктамъ Давидовъ.

1 Съ мълчаніе ли правдѫ говорите?
Право ли сѫдите, сынове человѣческы?
2 Ей, въ сьрдце работите неправды:
[а]Расподѣляте насилство-то на рѫцѣ-тѣ
си по земіѭ-тѫ.
3 [б]Още отъ маткѫ-тѫ *на майкѫ си* отчуждихѫ ся нечестиви-тѣ:
Заблудихѫ отъ утробѫ-тѫ които говорятъ лъжѫ.
4 [в]Иматъ ядъ, като ядъ на зміѭ:
Приличатъ [г]на глухый-тъ аспидъ *който*
затыква уши-тѣ си;
5 И не ще да чуе гласъ-тъ на обаятели-тѣ,
Колко искусно и да обаяватъ.
6 Боже, [д]стрый зѫбы-тѣ имъ въ уста-та имъ:
Господи, строши челюсти-тѣ на львове-тѣ.
7 [е]Да ся излѣіѭтъ като воды що оттичатъ:
Когато стрѣлятъ стрѣлы-тѣ си, нека сѫ
като строшены.
8 Като пължъкъ който ся растаява, да
прѣйдѫтъ:
Като [ж]изврьгъ на женѫ, да не видятъ
сълнце-то.
9 Прѣди да усѣтятъ котли-тѣ ви *огнь-тъ на*
тьрніе-тѣ,
Сурови или обгорѣлы, [з]ще гы помете съ
вихрушкѫ.
10 [и]Праведный-тъ ще ся зарадува, когато
види отмьщеніе-то:
[і]Ще омые нозѣ-тѣ си въ кръвь-тѫ на
нечестивый-тъ.
11 И [к]всякой ще казува:
Наистинѫ има плодъ за праведный-тъ:
Наистинѫ има Богъ, [л]който сѫди на земіѭ-тѫ.

ПСАЛОМЪ 59. (по Слав. 58.)

Пьрвому пѣвцу, *вьрху Ал-ташхеѳъ, Миктамъ Давидовъ, †когато проводи Саулъ *стражы* да пазятъ кѫщѫ-тѫ *въ коіѭто бѣ Давидъ*, за да го убіѭтъ.

1 Избави мя [а]отъ врагове-тѣ ми, Боже
мой:
Закрыли мя отъ онѣзь които ся подигатъ
вьрхъ мене.
2 Избави мя отъ дѣлатели на беззаконіе,
И спаси мя отъ кръвницы.
3 Защото, ето, ловятъ душѫ-тѫ ми:
[б]Силни ся събрахѫ противъ мене:
Не *за* мое прѣстѫпленіе, Господи, [в]нито
за мой грѣхъ.
4 Безъ *да има въ мене* беззаконіе, тичатъ и
ся готвятъ:
[г]Стани ми на посрѣщаніе и виждь,
5 Ты, Господи Боже на силы-тѣ, Боже Израилевъ,
Събуди ся за да посѣтишь всичкы-тѣ
язычницы:
Да не помилувашь никого отъ льстивы-тѣ прѣстѫпницы. (Села.)
6 [д]Вращатъ ся вечеръ:
Выіѭтъ като псета и обыкалятъ градъ-тъ.
7 Ето, тѣ избълвуватъ *думы* съ уста-та си:
[е]Мечове *има* въ устны-тѣ имъ,
[ж]Понеже *думатъ:* Кой слуша?
8 Но [з]ты, Господи, ще имъ ся присмѣешь:
Ще ся поругаешь на всичкы-тѣ язычницы.
9 О Сило моя, на тебе ще ся надѣіѭ.
[и]Защото Богъ ми е прибѣжище.
10 Милостивый Богъ мой [і]ще мя прѣдвари:
Богъ [к]ще мя удостои да видіѭ *наказаніе-то*
На онѣзи които мя прѣчакуватъ.
11 [л]Да гы не убіешь, за да не забравятъ
това мои-тѣ людіе:
Расрьсни гы съсъ силѫ-тѫ си:
И свали гы, Господи, защитниче нашъ.
12 [м]*Заради* грѣхъ-тъ на уста-та си, *заради*
думы-тѣ на устны-тѣ си,
Да ся уловятъ въ гордость-тѫ си;
И заради клѣтвѫ-тѫ и лъжѫ-тѫ *що* говорятъ.
13 [н]Съсыпи *гы* съ гнѣвъ, съсыпи *гы* да гы
нѣма вече:
И [о]да познаіѭтъ че Богъ владычествува
въ Іакова,
И до краища-та на земіѭ-тѫ. (Села.)
14 [п]Да ся вьрнѫтъ вечеръ,
Да выіѭтъ като псета, и да обыкалятъ
градъ-тъ:
15 [р]Да ся скитатъ за хранѫ:
И ако не ся наситятъ, §да прѣминѫтъ
нощь-тѫ *ненаситени.*
16 А азъ ще пѣіѭ на твоіѫ-тѫ силѫ,
И на ранинѫ съ радость ще пѣснословіѭ
на твоіѫ-тѫ милость:
Защото ми си станѫлъ крѣпость,
И прибѣжище въ день-тъ на скърбь-тѫ ми.
17 [с]О сило моя, тебѣ ще пѣснопѣіѭ:

[о] Псал. 36; 5. 71; 19. 103; 11. 108; 4.
[п] Ст. 5.

58

* Псал. 57; надписъ-тъ.
[а] Псал. 94; 20. Иса. 10; 1.
[б] Псал. 51; 5. Иса. 48; 8.
[в] Псал. 140; 3. Еккл. 10; 11.
[г] Іер. 8; 17.
[д] Іов. 4; 10. Псал. 3; 7.
[е] Іис. Нав. 7; 5. Псал. 112; 10.
[ж] Іов. 3; 16. Еккл. 6; 3.
[з] Прит. 10; 25.
[и] Псал. 52; 6. 64; 10. 107; 42.
[і] Псал. 68; 23.
[к] Псал. 92; 15. Иса. 3; 10.
[л] Псал. 67; 4. 96; 13. 98; 9.

59

* Псал. 57; надписъ-тъ.
† 1 Цар. 19; 11.
[а] Псал. 18; 48.
[б] Псал. 56; 6.
[в] 1 Цар. 24; 11.
[г] Псал. 35; 23. 44; 23.
[д] Ст. 14.
[е] Псал. 57; 4. Прит. 12; 18.
[ж] Псал. 10; 11, 13. 64; 5. 73; 11. 94; 7.
[з] 1 Цар. 19; 16. Псал. 2; 4.
[и] Ст. 17. Псал. 62; 2.
[і] Псал. 21; 3.
[к] Псал. 54; 7. 92; 11. 112; 8.
[л] Быт. 4; 12, 15.
[м] Прит. 12; 13. 18; 7.
[н] Псал. 7; 9.
[о] Псал. 83; 18.
[п] Ст. 6.
[р] Іов. 15; 23. Псал. 109; 10.
§ *Или* да роптаіѭтъ.
[с] Псал. 18; 1.

Защото *ты*, Боже, *си* [т]крѣпость моя,
Богъ мой милостивъ.

ПСАЛОМЪ 60. (по Слав. 59.)

Първому пѣвцу, *вьрху Шушанъ-едуѳъ. Миктамъ Давидовъ за поученіе, †когато ратовà Срѣдорѣчнѫ-тѫ Сиріѭ, и Совскѫ-тѫ Сиріѭ, и Іоавъ ся върнѫ та порази дванадесеть тысящы Едомцы въ Соленый-тъ долъ.

1 Боже, [а]отхвърлилъ си ны:
Распърснѫлъ си ны: разгнѣвалъ си ся:
Обърни ся къмъ насъ.
2 Потреслъ си земѭ-тѫ: распукнѫлъ си ѭ:
[б]Исцѣли съкрушенія-та ѝ, защото ся колебае.
3 [в]Показалъ си на людіе-тѣ си жестокы нѣща:
[г]Напоилъ си ны съ вино на омаяніе.
4 [д]Далъ си знамя на онѣзи които ти ся боятъ,
Да ся възвышава заради истинѫ-тѫ. (Села.)
5 [е]За да ся избавятъ твои-тѣ възлюбленни,
Спаси *съ* десницѫ-тѫ си, и послушай мя.
6 Богъ [ж]говори въ святилище-то си:
Ще тържествувамъ: [з]ще раздѣлѭ [и]Сихемъ,
И [і]долъ-тъ Сокхоѳъ ще размѣрѭ.
7 Мой е Галаадъ, мой и Манассія:
[к]Ефремъ е крѣпость на главѫ-тѫ ми:
[л]*А* Іуда законоположитель мой.
8 [м]Моавъ е омывалница-та ми:
[н]Върхъ Едомъ ще хвърлѭ сапогъ-тъ си:
Въскликни за мене, [о]Филистимска земле.
9 Кой ще мя въведе въ оградений-тъ градъ?
Кой ще мя заведе до Едомъ?
10 Не ты ли, Боже, [п]който си ны отхвърлилъ,
И *ты*, Боже, *който* [р]не излазишь съ воинства-та ни?
11 Дай ни помощь отъ скърбь-тѫ:
Защото е [с]суетно спасеніе отъ человѣцы-тѣ.
12 Чрѣзъ Бога [т]ще направимъ юначество,
И той [у]ще стъпче врагове-тѣ ни.

ПСАЛОМЪ 61. (по Слав. 60.)

Първому пѣвцу, върху Негиноѳъ: *Псаломъ* Давидовъ.

1 Послушай, Боже, выкъ-тъ ми:
Внимай на моленіе-то ми.
2 Отъ краища-та на земѭ-тѫ, къмъ тебе ще выкамъ, когато прѣмира сърдце-то ми:
Настави мя на канарѫ-тѫ *която* о прѣмного высока за мене.
3 Защото ты ми станѫ прибѣжище,
[а]Стълпъ крѣпъкъ прѣдъ врагъ-тъ.
4 [б]Въ скиніѭ-тѫ ти ще обитавамъ вынѫгы:
[в]Ще прибѣгнѫ подъ покрывъ-тъ на твои-тѣ крыла. (Села.)
5 Защото ты, Боже, си чулъ обричанія-та ми:
Далъ си *ми* наслѣдіе-то на онѣзи които ся боятъ отъ име-то ти.
6 [г]Ще притуришь дни върхъ дни-тѣ на царя,
Годины-тѣ му въ родъ и родъ.
7 Ще прѣбѫде въ вѣкъ прѣдъ Бога:
[д]Повели да го пазятъ милость-та и истина-та.
8 Така ще пѣснопѣѭ вынѫгы на твое-то име,
За да испълнявамъ обричанія-та си всякой день.

ПСАЛОМЪ 62. (по Слав. 61.)

Първому пѣвцу, *върху Іедуѳунъ. Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Наистинѫ душа-та ми има тихо упованіе на Бога:
Отъ него е спасеніе-то ми.
2 [б]Наистинѫ той е канара моя, и спасеніе мое;
Прибѣжище мое: [в]нѣма много да ся поклатѭ.
3 До кога ще нападате на человѣка,
Всичкы вы да *го* затрыете,
[г]Като стѣнѫ наведенѫ *и* плетъ поваленъ?
4 Наистинѫ съвѣтуватъ ся да *го* хвърлятъ отъ высочинѫ-тѫ му:
Обичатъ лъжѫ-тѫ: [д]съ уста-та си благославятъ,
А въ сърдце-то си кълнѫтъ. (Села.)
5 Но ты, [е]о душе моя, имай тихо упованіе на Бога;
Защото отъ него е чаканіе-то ми.
6 Той е наистинѫ канара моя, и спасеніе мое:
Прибѣжище мое: нѣма да ся поклатѭ.
7 [ж]Отъ Бога е спасеніе-то ми и слава-та ми:
Канара на силѫ-тѫ ми, прибѣжище-то ми е въ Бога.
8 Имайте упованіе на него на всяко врѣме:
[з]Людіе, отваряйте прѣдъ него сърдца-та си:

т Ст. 9, 10.

60

* Псал. 80; надпись-тъ.
† 2 Цар. 8; 3, 13. 1 Лѣт. 18; 3, 12.
а Псал. 44; 9.
б 2 Лѣт. 7; 14.
в Псал. 71; 20.
г Иса. 51; 17, 22. Іер. 25; 15.
д Псал. 20; 5.
е Псал. 108; 6 и дрг.
ж Псал. 89; 35.
з Іис. Нав. 1; 6.
и Быт. 12; 6.
і Іис. Нав. 13; 27.
к Виж. Втор. 33; 17.
л Быт. 49; 10.
м 2 Цар. 8; 2.
н 2 Цар. 8; 14. Псал. 108; 9.
о 2 Цар. 8; 1.
п Ст. 1. Псал. 44; 9. 108; 11.
р Іис. Нав. 7; 12.
с Псал. 118; 8. 146; 3.
т Числ. 24; 18. 1 Лѣт. 19; 13.
у Иса. 63; 3.

61

а Прит. 18; 10.
б Псал. 27; 4.
в Псал. 17; 8. 57; 1. 91; 4.
г Псал. 21; 4.
д Псал. 40; 11. Прит. 20; 28.

62

* Виж. 1 Лѣт. 25; 1, 3.
а Псал. 33; 20.
б Ст. 6.
в Псал. 37; 24.
г Иса. 30; 13.
д Псал. 28; 3.
е Ст. 1, 2.
ж Іер. 3; 23.
з 1 Цар. 1; 15. Псал. 42; 4. Плач. 2; 19.

Богъ е намъ [и]прибѣжище. (Села.)
9 Наистинѫ [і]сынове-тѣ человѣческы сѫ
суета,
Голѣмци-тѣ лъжа:
На теглилкѫ турени,
Всичкы-тѣ купно сѫ *по лекы* отъ самѫ-
тѫ суетѫ.
10 Не уповайте на насилство,
И на грабителство не имайте суетнѫ на-
деждѫ:
[к]Богатство ако тече, не прилѣпявайте
сърдце-то си.
11 [л]Еднъждь каза Богъ, два пѫти чухъ това:
Че [м]сила-та е Божія:
12 И твоя е, Господи, [н]милость-та;
Защото ты [о]ще отдадешь на всякого спо-
редъ дѣло-то му.

ПСАЛОМЪ 63. (по Слав. 62.)

Псаломъ Давидовъ, *когато ся намираше
въ Іудинѫ-тѫ пустынѭ.

1 Боже, ты си Богъ мой:
Отъ рано тя търсѭ:
[а]Душа-та ми е жадна за тебе, желае тя
плъть-та ми,
Въ еднѫ пустѫ, сухѫ и безводнѫ земѭ,
2 За да гледамъ [б]твоѭ-тѫ силѫ и твоѭ-
тѫ славѫ,
Както тя видѣхъ въ святилище-то.
3 Понеже [в]милость-та ти е по добра отъ
животъ-тъ,
Устны-тѣ ми ще тя хвалятъ.
4 Така ще тя благославямъ [г]въ животъ-тъ
си:
Въ име-то ти ще дигамъ рѫцѣ-тѣ си.
5 Като отъ тълстинѫ и масть [д]ще ся на-
сыти душа-та ми,
И съ радостны устны ще *тя* пѣснослo-
вятъ уста-та ми.
6 [е]Когато тя поменувамъ на постелкѫ-тѫ си
За тебе размышлявамъ въ стражы-тѣ
нощны.
7 Понеже ты ми станѫ помощь,
За то [ж]подъ сѣнкѫ-тѫ на крыла-та ти
ще ся радувамъ.
8 Прилѣпи ся душа-та ми вслѣдъ тебе:
Твоя-та десница мя подпира.
9 А които търсятъ душѫ-тѫ ми, за да ѭ
погубятъ,
Ще влѣзѫтъ въ дълбины-тѣ на земѭ-тѫ:
10 [з]Ще паднѫтъ отъ мечъ:
Ще бѫдѫтъ дѣлъ на чакалы.

11 А царь-тъ ще ся развесели въ Бога:
[и]Ще ся прослави всякой който ся кълне
въ негово-то име;
Но ще ся заградятъ уста-та на онѣзи
които говорятъ лъжѫ.

ПСАЛОМЪ 64. (по Слав. 63.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Послушай, Боже, гласъ-тъ ми въ оппла-
кованіе-то ми:
Отъ страхъ-тъ на врага упази животъ-тъ
ми.
2 Покрый мя отъ съборъ-тъ на лукавы-тѣ,
Отъ стань-тѫ на дѣлающы-тѣ беззаконіе:
3 [а]Които острятъ, като мечъ, языкъ-тъ си:
[б]Приготвятъ, като стрѣлы, горчивы думы,
4 За да устрѣлятъ тайно непорочный-тъ:
Внезапно го устрѣляватъ, и не ся боятъ.
5 [в]Утвърждаватъ ся на едно лукаво нѣщо:
Наговарятъ ся да крыѭтъ сѣти,
И [г]казуватъ: Кой ще гы види?
6 Изнамѣруватъ беззаконія:
Думатъ: Извършихмы намѣреніе добрѣ
измыслено.
Вѫтрѣшность-та и сърдце-то на всякого
сѫ дълбокы.
7 Но [д]Богъ ще гы устрѣли:
Отъ внезапнѫ стрѣлѫ ще бѫдѫтъ ранени.
8 И [е]языкъ-тъ имъ ще гы спъне:
[ж]Ще бѣгатъ всичкы които гы гледатъ.
9 И [з]ще ся убои всякой человѣкъ,
И [и]ще възвѣстятъ дѣло-то Божіе,
И ще разумѣѭтъ работы-тѣ му.
10 [і]Праведный-тъ ще ся развесели въ Го-
спода,
И ще ся надѣе на него:
И ще ся хвалятъ всичкы-тѣ прави въ
сърдце.

ПСАЛОМЪ 65. (по Слав. 64.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ, пѣснь.

1 Тебе чака пѣніе, Боже, въ Сіонъ:
И [а]тебѣ ще ся отдаде обричаніе-то.
2 Ты който слушашь молитвѫ,
При тебе ще дохожда всяка плъть.
3 [б]Беззаконія ми надвихѫ:
[в]Ты ще очистишь прѣстѫпленія-та ни.
4 [г]Блаженъ *онзи когото* [д]си избралъ,
И пріелъ за да живѣе въ твои-тѣ дво-
рове:

[и] Псал. 18; 2.
[і] Псал. 39; 5, 11. Иса. 40; 15, 17. Рим. 3; 4.
[к] Іов. 31; 25. Псал. 52; 7. Лук. 12; 15. 1 Тим. 6; 17.
[л] Іов. 33; 14.
[м] Откр. 19; 1.
[н] Псал. 86; 15 103; 8. Дан. 9; 9.
[о] Іов. 34; 11. Прит. 24; 12. Іер. 32; 19. Іез. 7; 27. 33; 20. Мат. 16; 27. Рим. 2; 6. 1 Кор. 3; 8. 2 Кор. 5; 10. Ефес. 6; 8. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17. Откр. 22; 12.

63

* 1 Цар. 22; 5. 23; 14, 15, 16.
[а] Псал. 42; 2. 84; 2. 143; 6.
[б] Виж. 1 Цар. 4; 21. 1 Лѣт. 16; 11. Псал. 27; 4. 78; 61.
[в] Псал. 30; 5.
[г] Псал. 104; 33. 146; 2.
[д] Псал. 36; 8.
[е] Псал. 42; 8. 119; 55. 149; 5.
[ж] Псал. 61; 4.
[з] Іез. 35; 5.
[и] Втор. 6; 13. Иса. 45; 23. 65; 16. Соф. 1; 5.

64

[а] Псал. 11; 2. 57; 4.
[б] Псал. 58; 7. Іер. 9; 3.
[в] Виж. Прит. 1; 11.
[г] Псал. 10; 11. 59; 7.
[д] Псал. 7; 12, 13.
[е] Прит. 12; 13. 18; 7.
[ж] Псал. 31; 11. 52; 6.
[з] Псал. 40; 3.
[и] Іер. 50; 28. 51; 10.
[і] Псал. 32; 11. 58; 10. 68; 3.

65

[а] Иса. 66; 23.
[б] Псал. 38; 4. 40; 12.
[в] Псал. 51; 2. 79; 9. Иса. 6; 7. Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7, 9.
[г] Псал. 33; 12. 84; 4.
[д] Псал. 4; 3.

[е]Ще ся насытимъ отъ благость-тѫ на домъ-тъ ти,
На святый-тъ ти храмъ.
5 Съ трепетны нѣща, *и* съ правдѫ, ще ни отговаряшь,
Боже Спасителю нашъ,
Надеждо [ж] на всичкы-тѣ земны краища,
И на онѣзи които сѫ далечь по море.
6 Ты който утвърждавашь съсъ силѫ-тѫ си горы-тѣ,
[з]Който си прѣпасанъ съ могущество:
7 [и]Който утишавашь шумъ-тъ на море-то,
Шумъ-тъ на волны-тѣ му, [і]и мятежъ-тъ на народы-тѣ.
8 И които живѣѭтъ по краища-та *на земѭ-тѫ* боятъ ся отъ твои-тѣ знаменія:
Развеселявашь исходы-тѣ на зорѫ-тѫ и на вечеръ-тъ.
9 [к]Посѣщавашь земѭ-тѫ, и [л]напоявашь ѭ:
Прѣобогатявашь ѭ:
Рѣка-та Божія е пълна съ водѫ:
[м]Приготвяшь жито-то имъ,
Понеже си така наредилъ.
10 Напоявашь бразды-тѣ нейны;
Изравнявашь грамады-тѣ ѝ:
Омекчавашь ѭ съ капкы-тѣ на дъждь-тъ:
Благославяшь прозябенія-та ѝ.
11 Вѣнчавашь годинѫ-тѫ съ благость-тѫ си:
И отъ дири-тѣ ти капе тлъстина.
12 Капе върхъ пасища-та на пустынѭ-тѫ,
И хълми-тѣ ся опасуватъ съ радость.
13 Пасища-та сѫ облѣчены съсъ стада,
И [н]долове-тѣ покрыти съ жито;
Въсклицаватъ, още и пѣѭтъ.

ПСАЛОМЪ 66. (по Слав. 65.)

Първому пѣвцу. Псаломска пѣснь.

1 [а]Въскликнѣте къмъ Бога, всичка земя.
2 Въспѣйте славѫ-тѫ на име-то му:
Направѣте славно хваленіе-то му.
3 Речѣте Богу: [б]Колко сѫ страшны дѣла-та ти!
[в]Заради величество-то на твоѭ-тѫ силѫ
Ще ти ся покорятъ врагове-тѣ ти.
4 [г]Всичка-та земя ще ти ся кланя, и ще тя славослови:
[д]Ще славословятъ име-то ти. (Села.)
5 [е]Елате та виждте дѣла-та Божіи:
Страшенъ е въ дѣянія-та *си* къмъ человѣческы-тѣ синове.
6 [ж]Прѣложи море-то въ сушѫ:
[з]Пѣши прѣминѫхѫ прѣзъ рѣкѫ-тѫ:
Тамъ ся развеселихмы за него.
7 Съсъ силѫ-тѫ си владычествува въ вѣкъ:
[и]Очи-тѣ му гледатъ на язычницы-тѣ:
Отстѫпници-тѣ да не прѣвъзносятъ себе си. (Села.)
8 Благославяйте, народи, Бога нашего,
И направѣте да ся чуе гласъ-тъ на хвалѫ-тѫ му:
9 Който съхранява въ животъ душѫ-тѫ ни,
И [і]не оставя да ся клатятъ нозѣ-тѣ ни.
10 Защото [к]ты си ны искусилъ, Боже:
[л]Прѣтопилъ си ны, както ся прѣтопява сребро.
11 [м]Въвелъ си ны въ мрѣжѫ-тѫ:
[н]Турилъ си тежъкъ товаръ на гърбъ-тъ ни.
12 Направилъ си да яздятъ человѣци върхъ главы-тѣ ни:
[о]Прѣминѫхмы прѣзъ огнь и водѫ:
Но извелъ си ны въ спокойствіе.
13 [п]Ще влѣзѫ въ домъ-тъ ти съсъ всесъжженія:
[р]Ще ти отдамъ обричанія-та си,
14 Които произнесохѫ устны-тѣ ми,
И говорихѫ уста-та ми въ скърбь-тѫ ми.
15 Всесъжженія отъ тлъсты овны ще ти принесѫ съ темянъ:
Ще принесѫ волове и ярцы. (Села.)
16 [с]Елате, чуйте всичкы които ся боите отъ Бога:
И ще прикажѫ онова което е сторилъ на душѫ-тѫ ми.
17 Къмъ него выкнѫхъ съ уста-та си,
И възвысенъ бы чрѣзъ языкъ-тъ ми.
18 [т]Ако гледахъ въ сърдце-то си на неправдѫ,
Господь не бы послушалъ:
19 Но [у]Богъ наистинѫ послуша;
Даде вниманіе на гласъ-тъ на моленіе-то ми.
20 Благословенъ Богъ,
Който не отстрани молитвѫ-тѫ ми,
И милость-тѫ си отъ мене.

ПСАЛОМЪ 67. (по Слав. 66.)

Първому пѣвцу, върху Негиноѳъ. Псаломска пѣснь.

1 Богъ да ны помилува, и да ны благослови!
[а]Да яви лице-то си намъ! (Села.)
2 [б]За да ся познае на земѭ-тѫ твой-тъ пѫть,
[в]Въ всичкы-тѣ народы спасеніе-то ти.
3 [г]Да тя пѣснословятъ людіе-тѣ, Боже:

е Псал. 36; 8.
ж Псал. 22; 27.
з Псал. 93; 1.
и Псал. 89; 9. 107; 29. Мат. 8; 26.
і Псал. 76; 10. Иса. 17; 12, 13.
к Втор. 11; 12.
л Псал. 68; 9, 10. 104; 13. Іер. 5; 24.
м Псал. 46; 4.
н Иса. 55; 12.

66

а Псал. 100; 1.
б Псал. 65; 5.
в Псал. 18; 44.
г Псал. 22; 27. 67; 3. 117; 1.
д Псал. 96; 1, 2.
е Псал. 46; 8.
ж Исх. 14; 21.
з Іис. Нав. 3; 14, 16.
и Псал. 11; 4.
і Псал. 121; 3.
к Псал. 17; 3. Иса. 48; 10.
л Зах. 13; 9. 1 Пет. 1; 6, 7.
м Плач. 1; 13.
н Иса. 51; 23.
о Иса. 43; 2.
п Псал. 100; 4. 116; 14, 17, 18; 19.
р Еккл. 5; 4.
с Псал. 34; 11.
т Іов. 27; 9. Прит. 15; 29. 28; 9. Иса. 1; 15. Іоан. 9; 31. Іак. 4; 3.
у Псал. 116; 1, 2.

67

а Числ. 6; 25. Псал. 4; 6. 31; 16. 80; 3, 7, 19. 119; 135.
б Дѣян. 18; 25.
в Лук. 2; 30, 31. Тит. 2; 11.
г Псал. 66; 4.

Да тя пѣснословятъ всичкы-тѣ людіе.
4 Да ся развеселятъ и да въскликнжтъ народы-тѣ:
Защото [д]ще сждишь людіе-тѣ съ правотж,
И народы-тѣ на земіж-тж ще управявашь. (Села.)
5 Да тя пѣснословятъ людіе-тѣ, Боже,
Да тя пѣснословятъ всичкы-тѣ людіе.
6 [е]Земя-та ще дава плодъ-тъ си:
Ще ны благослови Богъ, Богъ нашъ:
7 Ще ны благослови Богъ,
[ж]И ще ся убоятъ отъ него всичкы-тѣ краища на земіж-тж.

ПСАЛОМЪ 68. (по Слав. 67.)

Пьрвому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ, пѣснь.

1 [а]Да стане Богъ, и да ся распьрснжтъ врагове-тѣ му,
И да бѣгатъ отъ лице-то му които го мразятъ:
2 [б]Както исчезнува дымъ-тъ, *така гы* направи да изчезнжтъ:
[в]Както тае восъкъ-тъ прѣдъ огнь-тъ,
Така да погынжтъ нечестиви-тѣ отъ Божіе-то лице.
3 [г]А праведни-тѣ да ся веселятъ:
Да ся радуватъ прѣдъ Бога,
И да ся наслаждаватъ съ веселіе.
4 [д]Пѣйте Богу; пѣснопѣйте на име-то му:
[е]Приготвѣте пжтища-та на оногози който ся вози прѣзъ пустыни-тѣ:
[ж]Іеова е име-то му:
И радувайте ся прѣдъ него.
5 [з]Отецъ на сирачета-та, и сждія на вдовицы-тѣ
Е Богъ въ свято-то свое жилище.
6 Богъ [и]населява въ домородіе осамотены-тѣ.
[і]Извожда въ изобиліе затворены-тѣ.
[к]А отстжпници-тѣ живѣіжтъ въ безводнж земіж.
7 Боже, [л]когато излѣзе ты прѣдъ людіе-тѣ си,
Когато ходѣше прѣзъ пустыніж-тж, (Села.)
8 [м]Земя-та ся потресе,
И самы-тѣ небеса капнжхж отъ Божіе-то лице:
Сама-та Синайска *гора ся затресе*,
Отъ лице-то на Бога, Бога Израилева.
9 Боже, [н]ты си испроводилъ дъждь изобиленъ на наслѣдіе-то си,
И въ слабость-тж му ты си го уякчилъ.
10 Стадо-то ти ся насели въ него:
Боже, [о]промыслилъ си за сиромахъ-тъ чрѣзъ благость-тж си.
11 Господь даде слово:
Извѣстители-тѣ сж голѣмо множество.
12 [п]Царіе съ воинство бѣгатъ;
А останжли-тѣ въ кжщи дѣлятъ корысти.
13 Ако лѣжите въ срѣдъограды-тѣ,
[с]*Ще сте като* гължбица, на коіжто крыла-та сж покрыты съсъ сребро,
И пера-та ѝ съ жьлто злато.
14 [т]Когато Всесилный распьрснуваше царіе въ тжзи *земіж*,
Тя побѣлѣ като снѣгъ на Селмонъ.
15 Гора-та Божія е *като* гора-та Васанъ.
Гора высока *като* гора-та Васанъ:
16 [у]Защо завиждате, горы высокы *и* върхове?
Тая е [ф]гора, *въ коіжто* благоволи Богъ да живѣе:
Ей Господь *тамъ* ще живѣе въ вѣкъ.
17 [х]Божіи-тѣ колесницы сж двѣ тмы,
Тысящи на тысящы:
Господь е въ срѣдъ тѣхъ *като* въ Синай, въ свято-то *мѣсто*.
18 [ц]Възлѣзлъ си на высоко: [ч]плѣнилъ си плѣнъ:
[ш]Зѣлъ си дарове за человѣцы-тѣ:
Даже и за [щ]непокорны-тѣ,
[ъ]За да живѣешь *между тѣхъ*, Господи Боже.
19 Благословенъ Господь всякой день:
Ако нѣкой тури вързъ насъ товаръ,
Богъ е спасеніе намъ. (Села.)
20 Богъ нашъ е Богъ спаситель:
И на [ы]Господа Іеова е избавленіе-то отъ смьрть-тж.
21 Богъ непрѣмѣнно ще стрые [ь]главж-тж на врагове-тѣ си,
И [ѣ]космато тѣме на оногози който ходи въ прѣстжпленія-та си.
22 Господь рече: [ю]Ще възвърнж отъ Васанъ,
Ще възвърнж *людіе-тѣ си*, [я]отъ морскы-тѣ дълбины:
23 [ж]За да гази нога-та ти въ кръвь-тж на врагове-тѣ *ти*,
И [іж]языкъ-тъ на псета-та ти *да земе* часть отъ неіж.
24 Видѣхж ся стъпкы-тѣ ти, Боже:
Стъпкы-тѣ на мой-тъ Богъ, на мой-тъ Царь, въ святилище-то.
25 [а]Напрѣдъ вървѣхж пѣвци-тѣ;
Подирь тѣхъ свирящи-тѣ съ орждія

д Псал. 96; 10, 13. 98; 9.
е Лев. 26; 4. Псал. 85; 12. Іез. 34; 27.
ж Псал. 22; 27.

68

а Числ. 10; 35. Иса. 33; 3.
б Иса. 9; 18. Осія 13; 3.
в Псал. 97; 5. Мих. 1; 4.
г Псал. 32; 11. 58; 10. 64; 10.
д Псал. 66; 4.
е Ст. 33.
ж Исх. 6; 3.
з Псал. 10; 14, 18. 146; 9.
и 1 Цар. 2; 5. Псал. 113; 9.
і Псал. 107; 10, 14. 146; 7. Дѣян. 12; 6 и drг.
к Псал. 107; 34, 40.
л Исх. 13; 21. Сжд. 4; 14. Авв. 3; 13.
м Исх. 19; 16, 18. Сжд. 5; 4. Иса. 64; 1, 3.
н Втор. 11; 11, 12. Іез. 34; 26.
о Втор. 26; 5, 9. Псал. 74; 19.
п Числ. 31; 8 и дрг. Іис. Нав. 10; 16. 12; 8.
с Псал. 105; 37.
т Числ. 21; 3. Іис. Нав. 10; 10. 12; 1 и дрг.
у Псал. 114; 4, 6.
ф Втор. 12; 5, 11. 3 Цар. 9; 3. Псал. 87; 1, 2. 132; 13, 14.
х Втор. 33; 2. 4 Цар. 6; 16, 17. Дан. 7; 10. Евр. 12; 22. Откр. 9; 16.
ц Дѣян. 1; 9. Ефес. 4; 8.
ч Сжд 5; 12.
ш Дѣян. 2; 4, 33.
щ 1 Тим. 1; 13.
ъ Псал. 78; 60.
ы Втор. 32; 39. Прит. 4; 23. Откр. 1; 18. 20; 1.
ь Псал. 110; 6. Авв. 3; 13.
ѣ Псал. 55; 23.
ю Числ 21; 33.
я Исх. 14; 22.
ж Псал. 58; 10.
іж 3 Цар. 21; 19.
а 1 Лѣт. 13; 8. 15; 16. Псал. 47; 5.

Въ срѣдъ момы тимпанницы.
26 Въ събранія-та благословяйте Бога:
Благословяйте Господа, *които сте* [б]отъ источникъ-тъ Израилевъ.
27 Тамъ бѣ [в]младый Веніаминъ началникъ-тъ имъ:
Іудини-тѣ князове, и дружина-та имъ:
Завулонови-тѣ князове, *и* Нефѳалимови-тѣ князове.
28 [г]Богъ твой отреди силж-тж ти:
Утвърди, Боже, това което си дѣйствувалъ за насъ.
29 За храмъ-тъ ти който е въ Іерусалимъ
[д]Царіе-тѣ ще ти приносятъ дарове.
30 Запрѣти на звѣрове-тѣ въ тръсть-тж,
[е]На множество-то на быкове-тѣ съ юнцы-тѣ на народы-тѣ,
Додѣ [ж]съ покорность да принесжтъ сребърны плочы.
Распърсни народы-тѣ, които обичатъ брани.
31 [з]Ще дойджтъ голѣмци отъ Египетъ:
[и]Еѳіопія скоро [і]ще простре ржцѣ-тѣ си къмъ Бога.
32 Земны царства, пѣйте Богу,
Пѣснопѣйте Господу: (Села.)
33 [к]Който е сѣднжлъ на небе-то на небеса-та които сж отъ вѣка:
Ето, [л]испраща гласъ-тъ си, гласъ крѣпъкъ.
34 [м]Отдайте силж Богу:
Великолѣпіе-то му е върху Израиля,
И сила-та му до облацы-тѣ.
35 [н]Страшенъ си, Боже, отъ святилища-та си.
Богъ Израилевъ е който дава силж и крѣпость на людіе-тѣ.
Благословенъ Богъ.

ПСАЛОМЪ 69. (по Слав. 68.)

Първому пѣвцу, *върху Шошанимъ.
Псаломъ Давидовъ.

1 Избави мя, Боже;
Защото [а]воды-тѣ стигнжхж до душж-тж ми.
2 [б]Потънжхъ въ дълбокж тинж,
Дѣто нѣма твърдо мѣсто да застанж:
Стигнжхъ въ водны-тѣ дълбины.
И буря-та мя потопи.
3 [в]Изнемогохъ отъ выканіе:
Гърло-то ми изсъхнж:
[г]Очи-тѣ ми изнемощѣхж
Да чакамъ Бога моего.
4 [д]Тѣзи които мя мразятъ безъ причинж
Умножихж ся повече отъ космы-тѣ на главж-тж ми:
Укрѣпихж ся мои-тѣ погубители,
Мои-тѣ безъ правдж врагове.
Тогава азъ повърнжхъ онова което не бѣхъ грабнжлъ.
5 Боже, ты знаешь безуміе-то ми:
И прѣгрѣшенія-та ми не сж скрыты отъ тебе.
6 Господи Іеова на силы-тѣ,
Да ся не постыдятъ заради мене
Онѣзи които тя чакатъ:
Да ся не посрамятъ заради мене
Онѣзи които тя търсятъ, Боже Израилевъ.
7 Защото за тебе прѣтърпѣхъ поруганіе:
Срамъ покры лице-то ми.
8 [е]Чуждъ станжхъ на братія-та си,
И страненъ на сынове-тѣ на майкж си:
9 Защото [ж]ревность-та на домъ-тъ ти мя изѣде:
И [з]укоренія-та на онѣзи които тя укорявать
Нападнжхж върхъ мене.
10 И [и]плакахъ *изнуряя* съ постъ душж-тж си,
Но *то* ми станж за укоръ.
11 И турихъ на себе си врѣтище за дрехж,
И [і]станжхъ имъ притча.
12 За мене приказуватъ сѣдящи-тѣ при врата-та,
И *станжхъ* [к]пѣснь на піяницы-тѣ.
13 Но азъ къмъ тебе *управямъ* молитвж-тж си, Господи, [л]въ врѣме благопріятно:
Боже, споредъ голѣмж-тж твоіж милость послушай мя,
Споредъ истинж-тж на твое-то спасеніе.
14 Избави мя отъ тинж-тж за да не потънж:
[м]Да ся избавіж отъ онѣзи които мя мразятъ,
И [н]отъ дълбины-тѣ на воды-тѣ.
15 Дано мя не завлѣче стремленіе-то на воды-тѣ,
Нито да мя погълне дълбина-та;
И ровъ-тъ [о]дано не затвори устіе-то си върхъ мене.
16 Послушай мя, Господи,
[п]Защото е блага твоя-та милость:
[р]Споредъ много-то твои щедроты погледни на мене;
17 И [с]не скрывай лице-то си отъ рабъ-тъ си;
Понеже сьмь въ утѣсненіе, скоро мя послушай.
18 Приближи ся при душж-тж ми; искупи іж;
Поради врагове-тѣ ми избави мя.
19 Ты знаешь [т]укоръ-тъ ми,
И срамъ-тъ ми, и бесчестіе-то ми:

б Втор. 33; 28. Иса. 48; 1.
в 1 Цар. 9; 21.
г Псал. 42; 8.
д 3 Цар. 10; 10, 24, 25. 2 Лѣт. 32; 23. Псал. 72; 10. 76; 11. Иса. 60; 16, 17.
е Псал. 22; 12.
ж 2 Цар. 8; 2, 6.
з Иса. 19; 19, 21.
и Иса. 45; 14. Соф. 3; 10. Дѣян. 8; 27.
і Псал. 44; 20.
к Псал. 18; 10. 104; 3. Ст. 4.
л Псал. 29; 3 и дрг.
м Псал. 29; 1.
н Псал. 45; 4. 65; 5. 66; 5. 76; 12.

69

* Псал. 45; надписъ-тъ.
а Ст. 2, 14, 15. Іона. 2; 6.
б Псал. 40; 2.
в Псал. 6; 6.
г Псал. 119; 82, 123. Иса. 38; 14.
д Псал. 35; 19. Іоан. 15; 25.
е Псал. 31; 11. Иса. 53; 3. Іоан. 1; 11. 7; 5.
ж Псал. 119; 139. Іоан. 2; 17. Виж. Псал. 89; 50, 51. Рим. 15; 3.
з Псал. 35; 13, 14.
и 3 Цар. 9; 7. Іер. 24; 9.
к Іов. 30; 9. Псал. 35; 15, 16.
л Иса. 49; 8. 55; 6. 2 Кор. 6; 2.
м Псал. 144; 7.
н Ст. 1, 2, 15.
о Числ. 16; 33.
п Псал. 63; 3.
р Псал. 25; 16. 86; 16.
с Псал. 27; 9. 102; 2.
т Псал. 22; 6, 7. Иса. 53; 3. Евр. 12; 2.

Прѣдъ тебе сѫ всичкы-тѣ които мя притѣсняватъ.
20 Укоръ съкруши сърдце-то ми, и страдамъ;
[у] А чакахъ да мя пожали нѣкой, но нѣма никой;
И [ф] утѣшители, но не намѣрихъ.
21 И дадохѫ ми ядъ за яденіе,
И [х] въ жаждѫ-тѫ ми напоихѫ мя съ оцетъ.
22 [ц] Трѫпеза-та имъ прѣдъ тѣхъ да бѫде сѣть,
И вмѣсто благоденствіе примка.
23 [ч] Да потьмнѣѭтъ очи-тѣ имъ за да не видятъ:
И гърбове-тѣ имъ сгърби вынѫгы.
24 [ш] Излѣй на тѣхъ ярость-тѫ си;
И пламыкъ-тъ на гнѣвъ-тъ ти да гы постигне.
25 [щ] Селеніе-то имъ да бѫде пусто,
И въ кѫщы-тѣ имъ да нѣма кой да живѣе.
26 Защото [ъ] тѣ гонятъ оногози когото ты си поразилъ;
И [ы] говорятъ за болкѫ-тѫ на онѣзи, които ты си наранилъ.
27 [ь] Приложи беззаконіе върхъ беззаконіе-то имъ,
И [ѣ] да не влѣзѫтъ въ правдѫ-тѫ ти.
28 [ю] Да ся изгладятъ отъ книгѫ-тѫ на живы-тѣ,
И [я] съ праведны-тѣ да ся не напишѫтъ.
29 А мене *който съмь* сиромахъ, и оскърбенъ,
Твое-то спасеніе, Боже, да мя възвыши.
30 [ж] Ще похвалѭ име-то Божіе съ пѣснь,
И ще го възвеличѫ съ хваленія.
31 И това ѭ ще угоди Господу
Повече отъ младъ юнецъ, който има рога *и* копыта.
32 [а] Смиренни-тѣ ще видятъ; ще ся зарадуватъ:
И вы които търсите Бога, [б] ваше-то сърдце ще живѣе.
33 Защото Господь слуша убогы-тѣ,
И [в] запрѣны-тѣ си не прѣзира.
34 [г] Да го похвалятъ небеса-та и земя-та,
Моря-та и [д] всичко което ся движи въ тѣхъ.
35 Защото [е] Богъ ще спасе Сіона,
И ще съгради Іудейскы-тѣ градове;
И ще ся населятъ тамъ, и ще го наслѣдятъ.
36 И [ж] сѣме-то на рабы-тѣ му ще го наслѣди,
И които обичатъ име-то му, ще живѣѭтъ въ него.

ПСАЛОМЪ 70. (по Слав. 69.)

Първому пѣвцу, *Псаломъ* Давидовъ, [*] за въспоминаніе.

1 Боже, [а] *побързай* да мя избавишь:
Побързай, Господи, да ми помогнешь.
2 [б] Да ся постыдятъ, и да ся посрамятъ,
Които търсятъ душѫ-тѫ ми:
Да ся върнѫтъ назадъ, и да ся обесчестятъ,
Които искатъ зло-то ми.
3 [в] Да ся върнѫтъ назадъ за срамъ-тъ си
Онѣзи, които казуватъ: О, хохо!
4 Да ся радуватъ и да ся веселятъ въ тебе
Всичкы-тѣ които тя търсятъ:
И онѣзи които обичатъ спасеніе-то ти
Да думатъ вынѫгы: Да ся възвеличи Богъ.
5 Но азъ [г] сьмь сиромахъ и нищъ:
Боже, [д] побързай при мене:
Ты си моя помощь и избавитель мой:
Господи, да не закъснѣешь.

ПСАЛОМЪ 71. (по Слав. 70.)

1 [а] На тебе, Господи, уповахъ:
Да ся не посрамѭ никога.
2 [б] Съ правдѫ-тѫ си избави мя и освободи мя.
[в] Приклони къмъ мене ухо-то си, и спаси мя.
3 [г] Бѫди ми канара, дѣто да прибѣгнувамъ всякога да обитавамъ:
Ты [д] си завѣщалъ да мя спасешь.
Защото твърдыня моя и прибѣжище мое си ты.
4 Боже мой, [е] избави мя отъ силѫ-тѫ на нечестивый-тъ,
Отъ рѫкѫ-тѫ на законопрѣстѫпника и на насилника:
5 Защото [ж] ты си моя надежда, Господи Іеова;
Упованіе мое си отъ младость-тѫ ми.
6 [з] На тебе облѣгнѫхъ отъ рожденіе-то си:
Отъ утробѫ-тѫ на майкѫ ми ты си мой покровитель:
За тебе *ще бѫде* всякога пѣніе-то ми.
7 Като [и] чудовище станѫхъ на мнозина:
Но ты си ми яко прибѣжище.
8 [і] Да ся пълнятъ уста-та ми *съ* пѣніе-то ти,
Съсъ славѫ-тѫ ти, всякой день.
9 [к] Не мя отхвърляй въ врѣме-то на старость-тѫ *ми:*
Когато оскудѣва сила-та ми, не мя оставяй.

у Псал. 142; 4. Иса. 63; 5.
ф Іов. 16; 2.
х Мат. 27; 34, 48. Мар. 15; 23. Іоан. 19; 29.
ц Рим. 11; 9, 10.
ч Иса. 6; 9, 10. Іоан. 12; 39, 40. Рим. 11; 10. 2 Кор. 3; 14.
ш 1 Сол. 2; 16.
щ Мат. 23; 38. Дѣян. 1; 20.
ъ Иса. 53; 4.
ы Виж. 2 Лѣт. 28; 9. Зах. 1; 15.
ь Рим. 1; 28.
ѣ Иса. 26; 10. Рим. 9; 31.
ю Исх. 32; 32. Фил. 4; 3. Откр. 3; 5. 13; 8.
я Іез. 13; 9. Лук. 10; 20. Евр. 12; 23.
ж Псал. 28; 7.
іж Псал. 50; 13, 14, 23.
а Псал. 34; 2.
б Псал. 22; 26.
в Ефес. 3; 1.
г Псал. 96; 11. 148; 1. Иса. 44; 23. 49; 13.
д Иса. 55; 12.
е Псал. 51; 18. Иса. 44; 26.
ж Псал. 102; 28.

70

* Псал. 38; Надписъ-тъ.
а Псал. 40; 13 и дрг. 71; 12.
б Псал. 35; 4, 26. 71; 13.
в Псал. 40; 15.
г Псал. 40; 17.
д Псал. 141; 1.

71

а Псал. 25; 2, 3. 31; 1.
б Псал. 31; 1.
в Псал. 17; 6.
г Псал. 31; 2, 3.
д Псал. 44; 4.
е Псал. 140; 1, 4.
ж Іер. 17; 7, 17.
з Псал. 22; 9, 10. Иса. 46; 3.
и Иса. 8; 18. Зах. 3; 8. 1 Кор. 4; 9.
і Псал. 35; 28.
к Ст. 18.

10 Защото непріятели-тѣ ми за мене говорятъ:
И които прѣчакуватъ душѫ-тѫ ми, [л]наговарятъ ся по между си,
11 И казуватъ: Богъ го е оставилъ:
Погнѣте и хванѣте го; защото нѣма кой да *го* избави.
12 Боже, [м]не ся отдалечавай отъ мене:
Боже мой, [н]побързай ми на помощь.
13 [о]Да ся посрамятъ, и да ся истрѣбятъ
Непріятели-тѣ на душѫ-тѫ ми:
Да ся покрыѭтъ съ укоръ и срамъ
Които искатъ зло-то ми.
14 А азъ всякога ще ся надѣѭ,
И ще прилагамъ на всякѫ твоѭ похвалѫ.
15 [п]Уста-та ми ще проповѣдуватъ правдѫ-тѫ ти,
Спасеніе-то ти всякой день;
Защото [р]не могѫ да изброѭ *твои-тѣ благодѣянія.*
16 Ще ходѭ съсъ силѫ-тѫ на Господа Іеова.
Ще поменувамъ твоѭ-тѫ, само твоѭ-тѫ правдѫ.
17 Боже, ты си мя научилъ отъ младость-тѫ ми:
И до сега проповѣдувамъ чудеса-та ти.
18 [с]И даже до старость и сѣдинѫ, Боже, не мя оставяй,
Додѣ проповѣдамъ на *идущій-тъ* родъ мышцѫ-тѫ ти,
Силѫ-тѫ ти на всичкы-тѣ послѣдородны.
19 Ей, Боже, [т]правда-та ти е прѣвъзвышена:
Защото си направилъ величія.
Боже, [у]кой е подобенъ тебе?
20 Ты който си ми [ф]показалъ много и тежкы притѣсненія,
[х]Пакъ ще мя съживишь,
И отъ бездны-тѣ на земѭ-тѫ пакъ ще мя избавишь.
21 Ще нарастишь величіе-то ми;
Ей, ще ся върнешь и ще мя утѣшишь.
22 И Азъ, Боже мой, ще славословѭ съ псалтирь
[ц]Тебе, *и* твоѭ-тѫ истинѫ:
На тебе, [ч]Святый Израилевъ,
Ще пѣснопѣѭ съ китарѫ.
23 Ще ся радуватъ устны-тѣ ми, когато ти пѣснопѣѭ:
И [ш]душа-та ми, коѭто си избавилъ.
24 Още и [щ]языкъ-тъ ми всякой день ще прѣговаря правдѫ-тѫ ти:
Защото [ъ]ся посрамихѫ, защото ся постыдѣхѫ
Които искатъ зло-то ми.

ПСАЛОМЪ 72. (по Слав. 71.)

Псаломъ *за Соломона.

1 Боже, дай правосѫдіе-то си на царя,
И правдѫ-тѫ си на царскый-тъ сынъ;
2 За [а]да сѫди твои-тѣ людіе съ правдѫ,
И угнѣтены-тѣ ти съ правосѫдіе.
3 [б]Горы-тѣ ще донесѫтъ миръ на людіе-тѣ,
И хълми-тѣ *миръ* съ правдѫ.
4 [в]Ще сѫди право угнѣтены-тѣ на народъ-тъ:
Ще спасе сынове-тѣ на сиромасы-тѣ, и ще стрые насилника.
5 Ще ти ся боятъ [г]додѣ прѣбѫдва сълнце-то и луна-та,
Отъ родове на родове.
6 [д]Ще слѣзе като дъждь на покосенѫ ливадѫ;
Както пороенъ дъждь наросява земѭ-тѫ.
7 Въ неговы-тѣ дни ще цавти праведный,
И [е]изобиліе на миръ додѣ бѫде луна-та.
8 И [ж]ще владѣе отъ море до море,
И отъ рѣкѫ-тѫ до краища-та на земѭ-тѫ.
9 [з]Прѣдъ него ще колѣничатъ жители-тѣ на пустынѭ-тѫ,
И [и]непріятели-тѣ му ще лижѫтъ пърсть-тѫ.
10 Царіе-тѣ на Ѳарсисъ и на островы-тѣ ще принесѫтъ приношенія:
[і]Царіе-тѣ на Шевѫ и на Севѫ ще прѣдставятъ дарове.
11 И ще [к]му ся поклонятъ всичкы-тѣ царіе:
Всичкы-тѣ народи ще му бѫдѫтъ раби.
12 Защото [л]ще избави сиромахъ-тъ който выка,
И угнѣтеный-тъ и беспомощный-тъ.
13 Ще помилува сиромахъ-тъ и убогый-тъ,
И ще спасе душы-тѣ на убогы-тѣ.
14 Отъ угнѣтеніе и насиліе ще искупи душы-тѣ имъ:
И [м]драгоцѣнна ще бѫде кръвь-та имъ прѣдъ очи-тѣ му.
15 И ще живѣе, и ще му ся даде отъ Шевско-то злато:
И ще става всякога моленіе за него:
Всякой день ще го благославятъ.
16 Изобиліе отъ жито ще има на земѭ-тѫ по върхове-тѣ на горы-тѣ;
Плодъ-тъ му ще ся люлѣе като Ливанъ *горѫ.*
[н]И *жители-тѣ* по градове-тѣ ще цавтятъ както земна-та трѣва.
17 [о]Име-то му ще прѣбѫдва въ вѣкъ,
Име-то му ще прѣбѫдва додѣ е сълнце-то:
И [п]ще ся благославятъ чрѣзъ него *всичкы:*

л 2 Цар. 17; 1. Мат. 27; 1.
м Псал. 22; 11, 19. 35; 22. 38; 21, 22.
н Псал. 70; 1.
о Ст. 24. Псал. 35; 4, 26. 40; 14. 70; 2.
п Ст. 8, 24. Псал. 35; 28.
с Псал. 40; 5. 139; 17, 18.
р Ст. 9.
т Псал. 57; 10.
у Псал. 35; 10. 86; 8. 89; 6, 8.
ф Псал. 60; 3.
х Осія 6; 1, 2.
ц Псал. 92; 1, 2, 3. 150; 3.
ч 4 Цар. 19; 22. Иса. 60; 9.
ш Псал. 103; 4.
щ Ст. 8, 15.
ъ Ст. 13.

72

* Псал. 127; надписъ-тъ.
а Иса. 11 2, 3, 4. 32; 1.
б Псал. 85; 10. Иса. 32; 17. 52; 7.
в Иса. 11; 4.
г Ст. 7, 17. Псал. 89; 36, 37.
д 2 Цар. 23; 4. Осія 6; 3.
е Иса. 2; 4. Дан. 2; 44. Лук. 1; 33.
ж Виж. Исх. 23; 31. 3 Цар. 4; 21, 24. Псал. 2; 8. 80; 11. 89; 25. Зах. 9; 10.
з Псал. 74; 14.
и Иса. 49; 23. Мих. 7; 17.
і 2 Лѣт. 9; 21. Псал. 45; 12. 68; 29. Иса. 49; 7. 60; 6, 9.
к Иса. 49; 22. 23.
л Іов. 29; 12.
м Псал. 116; 15.
н 3 Цар. 4; 20.
о Псал. 89; 36.
п Быт. 12; 3. 22; 18. Іер. 4; 2.

[р]Всичкы-тѣ народы ще го ублажаватъ.
18 [с]Благословенъ Господь Богъ, Богъ Израилевъ,
[т]Който самъ прави чудеса.
19 И [у]благословено славно-то му име въ вѣкъ:
И [ф]да ся испълни съсъ славѫ-тѫ му всичка-та земя. Аминь, и аминь.
20 Свършихѫ ся молитвы-тѣ на Давида Іессеевъ-тъ сынъ.

ПСАЛОМЪ 73. (по Слав. 72.)

Псаломъ Асафовъ.

1 Благъ е наистинѫ Богъ къмъ Израиля,
Къмъ чисты-тѣ въ сърдце.
2 А менѣ, нозѣ-тѣ ми почти помьрднѫхѫ,
Безъ малко бѣхѫ ся подпълзнѫлы стъпкы-тѣ ми.
3 Защото [а]поревновахъ на горды-тѣ,
Като гледахъ благополучіе-то на нечестивы-тѣ.
4 Понеже [б]нѣма скърбь въ смърть-тѫ имъ,
Но тѣло-то имъ е тълсто.
5 Не сѫ въ трудове человѣческы,
Нито сѫ поразявани като *другы-тѣ* человѣцы.
6 За то гы окружава гордость-та като огърліе;
Насиліе-то гы облича [в]*като* прѣмѣнѫ.
7 [г]Очи-тѣ имъ сѫ испѫкнѫлы отъ тлъстинѫ;
Надминуватъ мечтанія-та на сърдце-то:
8 [д]Присмыватъ ся, и [е]говорятъ съ лукавство за насиліе;
[ж]Говорятъ гордѣливо.
9 [з]Турятъ уста-та си на небе-то,
И языкъ-тъ имъ прохожда земіѫ-тѫ.
10 За то ще ся вървѫтъ тукъ людіе-тѣ му:
И [и]вода съ пълнѫ *чашѫ* ся исцѣжда за тѣхъ.
11 И говорятъ: [і]Какъ ще знае Богъ?
И има ли знаніе въ Вышній-тъ?
12 Ето, тѣ сѫ нечестивы, [к]вынѫгы сѫ благополучни;
Умножаватъ богатство.
13 Наистинѫ азъ [л]напраздно очистихъ сърдце-то си,
И [м]омыхъ въ неповинность рѫцѣ-тѣ си:
14 Защото съмь поразяванъ всякой день,
И ся наказувамъ всякѫ заранъ.
15 Ако рекѫ да говоріѫ така,
Ето, онеправдавамъ родъ-тъ на сынове-тѣ ти.
16 [н]Помыслихъ да разумѣіѫ това,
Но бѣше мѫчно прѣдъ очи-тѣ ми,
17 [о]Додѣ влѣзохъ въ Божіе-то святилище,
И разумѣхъ [п]сѣтнины-тѣ имъ.
18 Ты наистинѫ си [р]гы турилъ на пълзгавы *мѣста:*
Хвърлилъ си гы въ пропасть.
19 Какъ за еднъждь достигнѫхѫ въ запустѣніе:
Погынѫхѫ, исчезнѫхѫ отъ внезапенъ ужасъ.
20 [с]Като сънъ *на нѣкого* [т]когато ся събуди,
Господи, въ градъ-тъ ще прѣзришь образъ-тъ имъ.
21 Но мое-то сърдце [у]горѣше,
И утроба-та ми ся мѫчеше.
22 И [ф]азъ бѣхъ безуменъ и не познавахъ:
Като скотъ бѣхъ прѣдъ тебе.
23 Всякога обаче съ тебе съмь азъ:
Ты мя хванѫ за деснѫ-тѫ ми рѫкѫ.
24 [х]Чрѣзъ съвѣтъ-тъ си ще мя водишь,
И слѣдъ това ще мя пріемешь *въ* славѫ.
25 [ц]Кого имамъ на небе-то?
И на земіѫ-тѫ не щѫ *другыго* освѣнь тебе.
26 [ч]Чезне плъть-та ми и сърдце-то ми,
Но Богъ е сила на сърдце-то ми,
И [ш]дѣлъ мой въ вѣкъ.
27 Защото, ето, [щ]тѣзи които ся отдалечаватъ отъ тебе, ще погынѫтъ:
Ты истрѣбвашь [ѣ]всичкы-тѣ които ся отвращатъ отъ тебе.
28 Но заради мене, [ы]добрѣ ми е да ся приближѫ при Бога.
Положихъ упованіе-то си на *тебе* Господа Іеова,
[ь]За да проповѣдувамъ всичкы-тѣ твои дѣла.

ПСАЛОМЪ 74. (по Слав. 73.)

Масхилъ Асафовъ.

1 Защо, Боже, [а]негодувашь завсегда,
И [б]дыми гнѣвъ-тъ ти противъ [в]овцы-тѣ на паствѫ-тѫ ти?
2 Помени събраніе-то си, [г]*което* си придобилъ изначало,
[д]Жезлъ-тъ на наслѣдіе-то си, *което* си избавилъ,
Горѫ-тѫ тѫзи Сіонъ, въ коіѫто си ся населилъ.
3 Дигни стъпкы-тѣ си къмъ всегдашни-тѣ запустѣнія,
Къмъ всичко-то зло което стори непріятель-тъ въ святилище-то.

р Лук. 1; 48.
с 1 Лѣт. 29; 10. Псал. 41; 13. 106; 48.
т Исх. 15; 11. Псал. 77; 14. 136; 4.
у Неем. 9; 5.
ф Числ. 14; 21. Зах. 14; 9.

73

* Псал. 50; надписъ-тъ.
а Іов. 21; 7. Псал. 37; 1. Іер. 12; 1.
б Іов. 21; 9.
в Псал. 109; 18.
г Іов. 15; 27. Псал. 17; 10. 119; 70. Іер. 5; 28.
д Псал. 53; 1.
е Осія. 7; 16.
ж 2 Пет. 2; 18. Іуд. 16.
з Откр. 13; 6.
и Псал. 75; 8.
і Іов. 22; 13. Псал. 10; 11. 94; 7.
к Ст. 3.
л Іов. 21; 15. 34; 9. 35; 3. Мал. 3; 14.
м Псал. 26; 6.
н Екк. 8; 17.
о Псал. 77; 13.
п Псал. 37; 38.
р Псал. 35; 6.
с Іов. 20; 8. Псал. 90; 5. Иса. 29; 7, 8.
т Псал. 78; 65.
у Ст. 3.
ф Псал. 92; 6. Прит. 30; 2.
х Псал. 32; 8. Иса. 58; 8.
ц Фил. 3; 8.
ч Псал. 84; 2. 119; 81.
ш Псал. 16; 5. 119; 57.
щ Псал. 119; 155.
ѣ Исх. 34; 15. Числ. 15; 39. Іак. 4; 4.
ы Евр. 10; 22.
ь Псал. 107; 22. 118; 17.

74

а Псал. 44; 9, 23. 60; 1, 10. 77; 7. Іер. 31; 37. 33; 24.
б Втор. 29; 20.
в Псал. 95; 7. 100; 3.
г Исх. 15; 16. Втор. 9; 29.
д Втор. 32; 9. Іер. 10; 16.

4 [е]Врагове-тѣ ти рыкаіѫтъ всрѣдъ събра-
ніе-то ти:
[ж]Турихѫ хоругвы-тѣ си хоругвы.
5 Познати станѫхѫ както кога нѣкой дигне
топоръ
Вьрхъ гѫсти дьрвя.
6 Така сега тѣзи ваяны-тѣ му направы,
[з]Съборихѫ за еднъждь съ брадвы и чу-
кове.
7 [и]Прѣдадохѫ на огнь святилище-то ти;
[і]Осквьрнихѫ жилище-то на име-то ти
като го низринѫхѫ до земіѭ-тѫ.
8 [к]Рекохѫ въ сьрдце-то си: Да гы истрѣ-
бимъ съвсѣмъ.
Изгорихѫ всичкы-тѣ Божіи съборища по
земіѭ-тѫ.
9 Знаменія-та наши не видимъ нѣма вече
пророкъ,
[л]Нито има между насъ нѣкой да знае до
кога *ще бѫде това.*
10 До кога, Боже, непріятель-тъ ще хули?
Всякога ли врагъ-тъ ще прѣзира име-то
ти?
11 [м]Защо теглишь назадъ рѫкѫ-тѫ си и де-
сницѫ-тѫ си?
Истегли ѭ изъ срѣдъ пазухѫ-тѫ си *и* по-
губи *гы.*
12 А [н]Богъ е изначало Царь мой,
Който прави спасеніе въ срѣдъ земіѭ-тѫ.
13 [о]Ты си раздвоилъ море-то съсъ силѫ-тѫ
си.
Ты си смазалъ главы-тѣ на ламіи-тѣ въ
воды-тѣ.
14 Ты [п]си строшилъ главы-тѣ на Левіаѳана:
[р]Далъ си го ястіе [с]на людіе-тѣ въ пусты-
ніѭ-тѫ.
15 [т]Ты си расцѣпилъ источницы и потоцы:
[у]Изсушилъ си рѣкы непрѣсѣкнувалы.
16 Твой е день-тъ, и твоя нощь-та:
[ф]Ты си приготвилъ видѣлинѫ-тѫ и сълн-
це-то.
17 Ты [х]си положилъ всичкы-тѣ земны прѣ-
дѣлы:
Ты [ц]си направилъ лѣто-то и зимѫ-тѫ.
18 [ч]Помени това, *че* врагъ-тъ похули Го-
спода:
И [ш]безумни-тѣ людіе прѣзрѣхѫ име-то ти.
19 Не прѣдай на звѣрове-тѣ [щ]душѫ-тѫ на
гъргорицѫ-тѫ си:
[ъ]§Животъ-тъ на твои-тѣ нищы не забра-
вяй за всякога.
20 [ы]Погледни на завѣтъ-тъ *си:*
Защото ся напълнихѫ тьмны-тѣ мѣста на
земіѭ-тѫ съ жилища на насиліе.
21 Да ся не върне бѣдный-тъ назадъ посра-
менъ:
Сиромахъ-тъ и нищій-тъ да хвалятъ име-
то ти.
22 Стани, Боже, отсѫди сѫдбѫ-тѫ си:
[ь]Помени укореніе-то, което ти прави бе-
зумный-тъ всякой день.
23 Не забравяй гласъ-тъ на противницы-тѣ
си:
Мятежъ-тъ на онѣзи които ся подигатъ
противъ тебе, вынѫгы ся умножава.

ПСАЛОМЪ 75. (по Слав. 74.)

Първому пѣвцу, *[*]по* Ал-ташхеѳъ.
Псаломъ Асафовъ, пѣснь.

1 Славословимъ тя, Боже, славословимъ,
И близу *при насъ* е име-то ти:
Проповѣдуватъ ся чудеса-та ти:
2 Когато пріемѫ опрѣдѣлено-то врѣме,
Азъ ще сѫдіѭ съ правотѫ.
3 Растопи ся земя-та и всичкы-тѣ й жители:
Азъ утвърждавамъ стълпове-тѣ й. (Села.)
4 Рѣкохъ на горды-тѣ: Не ся гордѣте:
И на нечестивы-тѣ: [а]Не възвышавайте
рогъ.
5 Не подигайте на высоко рогъ-тъ си:
Не говорѣте съ жестокъ вратъ.
6 Защото нито отъ истокъ, нито отъ западъ,
Нито отъ пустыніѭ-тѫ иде възвышеніе-то:
7 Но [б]Богъ е сѫдія-та:
[в]Тогозь смирява, и оногозь възвышава.
8 Защото [г]въ рѫкѫ-тѫ на Господа *има*
Чаша съ руйно вино [д]пълно съсъ смѣ-
шеніе,
И отъ неіѭ ще налѣе:
Даже [е]дрождіе-то му ще прѣцѣдятъ *и* ще
піѭтъ
Всичкы-тѣ нечестиви на земіѭ-тѫ.
9 А азъ ще проповѣдувамъ вынѫгы,
Ще пѣснопѣіѭ Богу Іаковову.
10 И [ж]всичкы-тѣ рогове на нечестивы-тѣ ще
съкрушѫ:
[з]А рогове-тѣ на праведны-тѣ ще ся въз-
вышатъ.

ПСАЛОМЪ 76. (по Слав. 75.)

Първому пѣвцу, върху Негиноѳъ.
Псаломъ Асафовъ, пѣснь.

1 [а]Знаенъ е въ Іудѫ Богъ:
Въ Израиль е голѣмо име-то му.
2 Скинія-та му е въ Салимъ,
И жилище-то му е въ Сіонъ.

е Плач. 2; 7.
ж Дан. 6; 27.
з 3 Цар. 6; 18, 29, 32, 35.
и 4 Цар. 25; 9.
і Псал. 89; 39.
к Псал. 83; 4.
л 1 Цар. 3; 1. Амос. 8; 11.
м Плач. 2; 3.
н Псал. 44; 4.
о Исх. 14; 21.
п Иса. 51; 9, 10. Іез. 29; 3. 32; 2.
р Числ. 14; 9.
с Псал. 72; 9.
т Исх. 17; 5, 6. Числ. 20; 11. Псал. 105; 41. Иса. 48; 21.
у Іис. Нав. 3; 13 и друг.
ф Быт. 1; 14 и друг.
х Дѣян. 17; 26.
ц Быт. 8; 22.
ч Ст. 22. Откр. 16; 19.
ш Псал. 39; 8.
щ Пѣсн. 2; 14.
ъ Псал. 68; 10.
§ *Или* Събраніе-то.
ы Быт. 17; 7, 8. Лев. 26; 44, 45. Псал. 106; 45. Іер. 33; 21.
ь Ст. 18. Псал. 89; 51.

75

* Псал. 57; надписъ-тъ.
а Зах. 1; 21.
б Псал. 50; 6. 58; 11.
в 1 Цар. 2; 7. Дан. 2; 21.
г Іов. 21; 20. Псал. 60; 3. Іер. 25; 15. Откр. 14; 10. 16; 19.
д Прит. 23; 30.
е Псал. 73; 10.
ж Псал. 101; 8. Іер. 48; 25.
з Псал. 89; 17. 148; 14.

76

а Псал. 48; 1 и друг.

3 [б]Тамъ съкруши стрѣлы-тѣ на лѫкъ-тъ,
Щитъ-тъ, и мечъ-тъ, и брань-тѫ. (Села.)
4 Свѣтлъ си *и* славенъ
[в]Повече отъ хыщническы-тѣ горы.
5 [г]Дързостливи-тѣ въ сърдце быдохѫ обрани:
[д]Заспахѫ съсъ сънъ-тъ си;
И никой отъ якы-тѣ мѫжіе не намѣри рѫцѣ-тѣ си.
6 [е]Отъ запрѣщеніе-то ти, Боже Іакововъ,
Паднѫхѫ въ дълбокъ сънъ и колесницы и коніе.
7 Ты си страшенъ:
И [ж]кой може да устои прѣдъ лице-то ти, когато ся разгнѣвашь?
8 [з]Направилъ си да ся чуе отъ небе-то сѫдъ:
[и]Земя-та ся убоя и ся утиши,
9 Когато [і]станѫ Богъ на сѫдъ,
За да спасе всичкы-тѣ кроткы на земѭ-тѫ. (Села.)
10 Наистинѫ [к]человѣческа-та ярость ще стане за хвалѫ тебѣ:
Ще възбранишь остатъкъ-тъ на ярость-тѫ.
11 [л]Обричайте ся, и отдавайте *обричанія-та си* на Господа Бога вашего:
[м]Всичкы които сѫ около него
Да принесѫтъ дарове на Страшный-тъ.
12 Той отнема духъ-тъ на князове-тѣ:
[н]Страшенъ е на земны-тѣ царіе.

ПСАЛОМЪ 77. (по Слав. 76.)

Пърному пѣвцу, за *Іедуѳуна.
Псаломъ Асафовъ.

1 [а]Гласъ-тъ ми е къмъ Бога, и выкамъ:
Гласъ-тъ ми е къмъ Бога, и ще мя послуша:
2 [б]Въ день-тъ на скърбь-тѫ си [в]потърсихъ Господа,
Простирахъ нощя рѫцѣ-тѣ си и не прѣставахъ:
Душа-та ми не рачеше да ся утѣши.
3 Напомнихъ си за Бога, и смутихъ ся:
Размыслихъ ся, и [г]омалнѣ духъ-тъ ми. (Села.)
4 Удържалъ си очи-тѣ ми въ неспаніе:
Смаяхъ ся и не могохъ да продумамъ.
5 [д]Размыслихъ древни-тѣ дни,
Годины-тѣ на ветхы-тѣ врѣмена:
6 Напомнямъ си за пѣснь-тѫ си нощя:
[ж]Размышлявамъ съсъ сърдце-то си,
И духъ-тъ ми испытува:
7 [з]Да ли ще негодува Господь вѣчно?
И [и]не ще ли да е вече милостивъ?
8 Да ли прѣстанѫ милость-та му за всегда?
[і]Прѣсѣче ли ся слово-то му въ родъ и родъ?
9 Да ли [к]забрави да милува Богъ?
Или въ гнѣвъ-тъ *си* затвори свои-тѣ щедроты? (Села.)
10 Тогазь рѣкохъ: [л]Немощь е за мене това,
Да ся измѣнява десница-та на Вышній-тъ.
11 Ще помнѭ дѣла-та Господни:
Ей, [м]ще помнѭ първы-тѣ твои чудеса.
12 И ще ся поучавамъ въ всичкы-тѣ твои дѣла,
И за дѣянія-та ти ще размышлявамъ.
13 Боже, [н]въ святость е пѫть-тъ ти:
[о]Кой е Богъ великъ, както *нашій* Богъ?
14 Ты си Богъ който правишь чудеса:
Явилъ си между народы-тѣ силѫ-тѫ си.
15 [п]Избавилъ си съ мышцѫ-тѫ *си* людіе-тѣ си,
Сынове-тѣ Іакововы и Іосифовы. (Села.)
16 [р]Видѣхѫ тя воды-тѣ, Боже,
Видѣхѫ тя воды-тѣ, *и* ся уплашихѫ:
Растреперахѫ ся и бездны-тѣ.
17 Облаци-тѣ излѣхѫ водѫ като порой;
Гласъ дадохѫ небеса-та:
И [с]стрѣлы-тѣ ти прѣлѣтѣхѫ.
18 Гласъ-тъ на гръмъ-тъ ти бѣ въ кругъ-тъ *небесенъ;*
[т]Освѣтихѫ свѣткавицы-тѣ вселеннѫѭ:
[у]Потресе ся и трепетна станѫ земя-та.
19 [ф]Прѣзъ море-то е пѫть-тъ ти,
И [х]стъпкы-тѣ ти прѣзъ много воды,
И слѣди-тѣ ти не ся познаватъ.
20 [ц]Водилъ си като овцы людіе-тѣ си,
Съ рѫкѫ-тѫ Моисеовѫ и Аароновѫ.

ПСАЛОМЪ 78. (по Слав. 77.)

*Масхилъ Асафовъ.

1 [а]Слушайте, людіе мои, законъ-тъ ми:
Прѣклонѣте уши-тѣ си въ слова-та на уста-та ми.
2 [б]Ще отворѭ уста-та си въ притчы:
Ще произнесѫ гаданія отъ древность-тѫ,
3 [в]Които чухмы и познахмы,
И наши-тѣ отци казахѫ намъ.
4 [г]Не ще да *гы* укрыемъ отъ чада-та имъ
[д]въ идущій-тъ родъ,
Като повѣствувамы хвалы-тѣ на Господа,

б Псал. 46; 9. Іез. 39; 9.
в Іез. 38; 12, 13. 39; 4.
г Иса. 46; 12.
д Псал. 13; 3. Іер. 51; 39.
е Исх. 15; 1 и 21. Іез. 39; 20. Наум. 2; 13. Зах. 12; 4.
ж Наум. 1; 6.
з Іез. 38; 20.
и 2 Лѣт. 20; 29, 30.
і Псал. 9; 7, 8, 9. 72; 4.
к Виж. Исх. 9; 16. 18; 11. Псал. 65; 7.
л Еккл. 5; 4, 5, 6.
м 2 Лѣт. 32; 22, 23. Псал. 68; 29. 89; 7.
н Псал. 68; 35.

77

* Псал. 39 и 62; надписи-тѣ.
а Псал. 3; 4.
б Псал. 50; 15.
в Иса. 26; 9, 16.
г Псал. 142; 3. 143; 4.
д Втор. 32; 7. Псал. 143; 5. Иса. 51; 9.
е Псал. 42; 8.
ж Псал. 4; 4.
з Псал. 74; 1.
и Псал. 85; 1.
і Рим. 9; 6.
к Иса. 49; 15.
л Псал. 31; 22.
м Псал. 143; 5.
н Псал. 73; 17.
о Исх. 15; 11.
п Исх. 6; 6. Втор. 9; 29.
р Исх. 14; 21. Іис. Нав. 3; 15, 16. Псал. 114; 3. Авв. 3; 8 и друг.
с 2 Цар. 22; 15. Авв. 3; 11.
т Псал. 97; 4.
у 2 Цар. 22; 8.
ф Авв. 3; 15.
х Исх. 14; 28.
ц Исх. 13; 21. 14; 19. Псал. 78; 52. 80; 1. Иса. 63; 11, 12. Осія 12; 13.

78

* Псал. 74; надписъ-тъ.
а Иса. 51; 4.
б Псал. 49; 4. Мат. 13; 35.
в Псал. 44; 1.
г Втор. 4; 9. 6; 7. Іоил. 1; 3.
д Исх. 12; 26, 27. 13; 8, 14. Іис. Нав. 4; 6, 7.

Неговѫ-тѫ силѫ, и чудеса-та му които
направи.
5 И [е]постави свидѣтелство въ Іакова,
И законъ положи въ Израиль,
Които заповѣда на отцы-тѣ ни,
[ж]Да гы извѣстятъ на чада-та си:
6 [з]За да гы знае идущій-тъ родъ,
Сынове-тѣ които ще ся родятъ:
Да ся въздигнѫтъ тѣ и да приказуватъ
на чада-та си:
7 За да положатъ надеждѫ-тѫ си на Бога,
И да не забравятъ дѣла-та Божіи,
Но да пазятъ неговы-тѣ заповѣди;
8 И [и]да не станѫтъ като отци-тѣ си,
[і]Родъ развратенъ и непокорливъ:
Родъ, *който* [к]не упази сърдце-то си право,
И духъ-тъ му не быде вѣренъ Богу.
9 Ефремови-тѣ сынове, орѫжени съ лѫкове,
Върнѫхѫ ся назадъ въ день-тъ на бой-тъ.
10 [л]Не упазихѫ завѣтъ-тъ Божій,
И въ законъ-тъ му не рачихѫ да ходятъ:
11 И [м]забравихѫ неговы-тѣ дѣла,
И чудеса-та му които имъ показа.
12 [н]Прѣдъ отцы-тѣ имъ направи чудеса,
Въ Египетскѫ-тѫ земіѭ, [о]на поле-то Танисъ.
13 [п]Раздвои море-то, и гы проведе,
И [р]направи воды-тѣ да стоятъ като грамадѫ.
14 И [с]води гы деня съ облакъ,
И всичкѫ-тѫ нощь съ огненнѫ видѣлинѫ.
15 [т]Расцѣпи каменіе въ пустыніѫ-тѫ,
И *гы* напои като *отъ* голѣмы бездны:
16 И [у]изведе струи изъ камыкъ-тъ,
И низведе воды като рѣкы.
17 Но тѣ приложихѫ да му съгрѣшаватъ
още,
И [ф]огорчихѫ Вышняго въ безводно-то
мѣсто.
18 И [х]искусихѫ Бога въ сърдце-то си,
Понеже искахѫ ястіе споредъ охотѫ-тѫ
си.
19 [ц]Говорихѫ противъ Бога, и рекохѫ:
Може ли Богъ да приготви трѫпезѫ въ
пустыніѫ-тѫ?
20 Ето, [ч]удари камыкъ-тъ, и потекохѫ воды,
И потоци ся наводнихѫ:
Може ли и хлѣбъ да даде?
Или да приготви месо за людіе-тѣ си?
21 За то чу Господь, и [ш]ся разгнѣва:
И огнь ся запали противъ Іакова,
А още и гнѣвъ възлѣзе противъ Израиля.
22 Защото [щ]не повѣрвахѫ Бога,
Нито уповахѫ на спасеніе-то негово;
23 Като заповѣда на облацы-тѣ отъ горѣ,
И [ъ]отвори небесны-тѣ двери,
24 Та [ы]имъ одъжди маннѫ да ядѫтъ,
И даде имъ небесно жито.
25 Хлѣбъ ангелскый яде человѣкъ:
Проводи имъ хранѫ до сытость.
26 [ь]Подигнѫ на небе-то восточенъ вѣтръ,
И съсъ силѫ-тѫ си докара южный-тъ
вѣтръ:
27 И одъжди връху тѣхъ месо като прахъ,
И птицы крылаты като морскый-тъ пѣсъкъ:
28 И направи *гы* да паднѫтъ въ срѣдъ станъ-тъ имъ,
Около жилища-та имъ:
29 И [ѣ]ядохѫ, и ся насытихѫ твърдѣ много:
И принесе имъ което желаехѫ:
30 Не бѣхѫ ся отстранили отъ желаніе-то си.
[ю]Ястіе-то имъ бѣше още въ уста-та имъ,
31 И гнѣвъ Божій възлѣзе на тѣхъ,
И уби по тлъсты-тѣ отъ тѣхъ,
И избранны-тѣ Израилевы свали.
32 [я]При всичко това, още съгрѣшихѫ,
И [ѫ]на чудеса-та му не повѣровахѫ.
33 [ѭ]За то изнури дни-тѣ имъ въ суетѫ,
И годины-тѣ имъ въ смущеніе.
34 [а]Когато гы умъртвяваше, тогази го търсѣхѫ,
И обращахѫ ся и търсѣхѫ Бога наранинѫ:
35 И [б]напомнихѫ си че Богъ имъ бѣше
твърдыня,
И Богъ Вышній [в]избавитель тѣхенъ.
36 Но [г]съ уста-та си го ласкаехѫ,
И съ языкъ-тъ си го лъжахѫ:
37 [д]А сърдце-то имъ не бѣ право съ него,
Нито бѣхѫ вѣрни на завѣтъ-тъ му.
38 [е]Но той, като щедръ,
Прости беззаконіе-то *имъ* да *гы* не погуби:
[ж]Много пѫти удържа гнѣвъ-тъ си,
И [з]не подигнѫ всичкѫ-тѫ си ярость;
39 И [и]поменѫ [і]че бѣхѫ плъть,
[к]Вѣтръ който прѣхожда и не ся враща.
40 Колко пѫти [л]го огорчихѫ въ пустыніѫ-тѫ,
Прогнѣвахѫ го въ безводнѫ-тѫ земіѫ.
41 И [м]ся върнѫхѫ, и искушавахѫ Бога,
И [н]Святый-тъ Израилевъ раздражавахѫ.
42 Не поменѫхѫ *силѫ-тѫ на* рѫкѫ-тѫ му,

е Псал. 147; 19.
ж Втор. 4; 9. 6; 7. 11; 19.
з Псал. 102; 18.
и 4 Цар. 17; 14. Іез. 20; 18.
і Исх. 32; 9. 33; 3. 34; 9. Втор. 9; 6, 13. 31; 27. Псал. 68; 6.
к Ст. 37. 2 Лѣт. 20; 33.
л 4 Цар. 17; 15.
м Псал. 106; 13.
н Исх. 7; 8; 9; 10; 11; 12.
о Числ. 13; 22. Ст. 43. Иса. 19; 11, 13. Іез. 30; 14.
п Исх. 14; 21.
р Исх. 15; 8. Псал. 33; 7.
с Исх. 13; 21. 14; 24. Псал. 105; 39.
т Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Псал. 105; 41. 1 Кор. 10; 4.
у Втор. 9; 21. Псал. 105; 41.
ф Втор. 9; 22. Псал. 95; 8. Евр. 3; 16.
х Исх. 16; 2.
ц Числ. 11; 4.
ч Исх. 17; 6. Числ. 20; 11.
ш Числ. 11; 1, 10.
щ Евр. 3; 18. Іуд. 5.
ъ Быт. 7; 11. Мал. 3; 10.
ы Исх. 16; 4, 14. Псал. 105; 40. Іоан. 6; 31. 1 Кор. 10; 3.
ь Числ. 11; 31.
ѣ Числ. 11; 20.
ю Числ. 11; 33.
я Числ. 14; 16; и 17.
ѫ Ст. 22.
ѭ Числ. 14; 29, 35. 26; 64, 65.
а Виж. Осія 5; 15.
б Втор. 32; 4, 15, 31.
в Исх. 15; 13. Втор. 7; 8. Иса. 41; 14. 44; 6. 63; 9.
г Іез. 33; 31.
д Ст. 8.
е Числ. 14; 18, 20.
ж Иса. 48; 9.
з 3 Цар. 21; 29.
и Псал. 103; 14, 16.
і Быт. 6; 3. Іоан. 3; 6.
к Іов. 7; 7, 16. Іак. 4; 14.
л Ст. 17. Псал. 95; 9, 10. Иса. 7; 13. 63; 10. Ефес. 4; 30. Евр. 3; 16; 17.
м Числ. 14; 22. Втор. 6; 16.
н Ст. 20.

День-тъ въ който гы избави отъ непріятель-тъ:
43 Както [о]показа въ Египетъ знаменія-та си,
И чудеса-та си на поле-то Танисъ.
44 И [п]прѣтвори въ кръвь рѣкы-тѣ имъ,
И стури-тѣ имъ, за да не піжтъ.
45 [р]Проводи върхъ тѣхъ песіи мухы, и гы испоядохж:
[с]И жабы, и гы испогубихж.
46 И [т]прѣдаде плодове-тѣ имъ на прузи,
И трудове-тѣ имъ на скакалцы.
47 [у]Порази съ градъ лозія-та имъ,
И черницы-тѣ имъ съсъ сланж.
48 И [ф]прѣдаде на градъ скотове-тѣ имъ,
И стада-та имъ на молніи.
49 Проводи върхъ тѣхъ пламенный-тъ си гнѣвъ,
Негодованіе, и ярость, и скърбь,
Проважданіе на злы ангелы.
50 Отвори пжть на гнѣвъ-тъ си:
Не пощадѣ отъ смърть душж-тж имъ,
И прѣдаде на моръ животъ-тъ имъ.
51 И [х]порази всякой първороденъ въ Египетъ,
Начатъкъ на силж-тж *имъ* [ц]въ жилища-та на Хама.
52 И дигнж [ч]людіе-тѣ си като овцы,
И заведе гы като стадо въ пустыніж-тж:
53 И [ш]води гы безопасно, и не ся уплашихж:
[щ]А непріятели-тѣ имъ покры море-то.
54 И въведе гы [ъ]въ прѣдѣлъ-тъ на святость-тж си,
Въ горж-тж [ы]коіжто придобы десница-та му.
55 И [ь]изгони отъ лице-то имъ язычницы-тѣ,
И [ѣ]раздѣли гы наслѣдіе съ вжже,
И въ кжщы-тѣ имъ насели Израилевы-тѣ племена.
56 [ю]Но искусихж и огорчихж Бога вышняго,
И не упазихж уставы-тѣ му:
57 И [я]върнжхж ся назадъ, и докарахж ся невѣрно както бащи-тѣ имъ;
Измѣтнжхж ся [ж]като невѣренъ лжкъ.
58 И [іж]го разгнѣвахж [а]съ высокы-тѣ си мѣста,
И съ истуканны-тѣ си го подигнжхж на ревнованіе.
59 Чу Богъ, и разяри ся,
И много ся погнуси отъ Израиля.
60 И [б]напуснж Силомскж-тж скиніж,
Дѣто бѣше ся населилъ между человѣцы-тѣ:
61 И [в]прѣдаде на плѣнъ силж-тж си,
И славж-тж си въ непріятелскж ржкж:
62 И [г]прѣдаде на мечь народъ-тъ си,
И разяри ся на наслѣдіе-то си.
63 Момцы-тѣ имъ пояде огнь,
И [д]дѣвицы-тѣ имъ не жалѣхж;
64 [е]Священницы-тѣ имъ паднжхж отъ ножъ,
И [ж]вдовицы-тѣ имъ не плакахж.
65 Тогазь [з]ся събуди Господь като отъ сънъ,
[и]Като силенъ който истрезва отъ вино:
66 И [і]порази непріятели-тѣ си изъ отзадъ:
Посраменіе вѣчно положи върхъ тѣхъ.
67 И отхвърли Іосифовъ-тъ шатъръ,
И племе-то Ефремово не избра:
68 Но избра Іудино-то племе,
Горж-тж Сіонъ, [к]коіжто възлюби.
69 [л]Съгради като възвышенія святилище-то си,
Като земіж-тж, коіжто основа въ вѣкъ.
70 И [м]избра Давида рабъ-тъ си,
И зѣ го отъ кошары-тѣ на овцы-тѣ:
71 И отъ подирь [н]доилицы-тѣ *овцы* го доведе
[о]За да пасе Іакова народъ-тъ му.
И Израиля наслѣдіе-то му.
72 И пасе гы [п]споредъ незлобіе-то на сърдце-то си:
И съ искуство-то на ржцѣ-тѣ си гы води.

ПСАЛОМЪ 79. (по Слав. 78.)

Псаломъ Асафовъ.

1 Боже, дойдохж язычници [а]въ наслѣдіе-то ти:
[б]Осквърнихж святый-тъ твой храмъ:
[в]Обърнжхж Іерусалимъ на развалины.
2 [г]Дадохж трупове-тѣ на рабы-тѣ ти ястіе на птицы-тѣ небесны,
Плъть-тж на прѣподобны-тѣ ти на земны-тѣ звѣрове.
3 Пролѣхж кръвь-тж имъ като водж около Іерусалимъ,
И [д]нѣмаше кой да *гы* погребва.
4 [е]Станжхмы укоръ на съсѣды-тѣ си.
Присмѣхъ и поруганіе на околны-тѣ си.
5 [ж]До кога, Господи? ще ся гнѣвашь вынжгы?
[з]Ще гори ли като огнь ревнованіе-то ти?
6 [и]Излѣй гнѣвъ-тъ си на язычницы-тѣ, [і]които не тя познаватъ,
И на царства-та, [к]които не сж призвали име-то ти:
7 Защото испоядохж Іакова,
И жилище-то му запустихж.

о Ст. 12. Псал. 105; 27 и друг.
п Исх. 7; 20. Псал. 105; 29.
р Исх. 8; 24. Псал. 105; 31.
с Исх. 8; 6. Псал. 105; 30.
т Исх. 10; 13, 15. Псал. 105; 34, 35.
у Исх. 9; 23, 25. Псал. 105; 33.
ф Исх. 9; 23, 24, 25. Псал. 105; 32.
х Исх. 12; 29. Псал. 105; 36. 136; 10.
ц Псал. 106; 22.
ч Псал. 77; 20.
ш Исх. 14; 19. 20.
щ Исх. 14; 27, 28. 15; 10.
ъ Исх. 15; 17.
ы Псал. 44; 3.
ь Псал. 44; 2.
ѣ Іис. Нав. 13; 7. 19; 51. Псал. 136; 21, 22.
ю Сжд. 2; 11, 12.
я Ст. 41. Іез. 20; 27, 28.
ж Осія 7; 16.
іж Втор. 32; 16, 21. Сжд. 2; 12, 20. Іез. 20; 28.
а Втор. 12; 2, 4. 3 Цар. 11 7. 12; 31.
б 1 Цар. 4; 11. Іер. 7; 12, 14. 26; 6, 9.
в Сжд. 18; 30.
г 1 Цар. 4; 10.
д Іер. 16; 6.
е 1 Цар. 4; 11. 22; 18.
ж Іов. 27; 15. Іез. 24; 23.
з Псал. 44; 23.
и Иса. 42; 13.
і 1 Цар. 5; 6, 12. 6; 4.
к Псал. 87; 2.
л 3 Цар. 6; 1.
м 1 Цар. 16; 11, 12. 2 Цар. 7; 8.
н Быт. 33; 13. Иса. 40; 11.
о 2 Цар. 5; 2. 1 Лѣт. 11; 2. 3 Цар. 9; 4.

79
а Исх. 15; 17. Псал. 74; 2.
б Псал. 74; 7.
в 4 Цар. 25; 9, 10. 2 Лѣт. 36; 19. Мих. 3; 12.
г Іер. 7; 33. 16; 4. 34; 20.
д Псал. 141; 7. Іер. 14; 16. 16; 4. Откр. 11; 9.
е Псал. 44; 13. 80; 6.
ж Псал. 74; 1, 9, 10. 85; 5. 89; 46.
з Соф. 1; 18. 3; 8.
и Іер. 10; 25. Откр. 16; 1.
і Иса. 45; 4, 5. 2 Сол. 1; 8.
к Псал. 53; 4.

8 [л]Не поменувай противъ насъ беззаконія-та на древни-тѣ:
Дано ны прѣдварятъ скоро твои-тѣ щедроты,
Защото [м]станѫхмы много окаянни.
9 [н]Помогни ни, Боже Спасителю нашъ, [о]заради славѫ-тѫ на твое-то име:
И избави ны, и бѫди милостивъ къмъ грѣхове-тѣ ни, заради име-то си.
10 [п]Защо да рекѫтъ язычници-тѣ: Дѣ е тѣхный Богъ?
Да ся познае прѣдъ очи-тѣ ни въ язычницы-тѣ
Отмъщеніе-то за пролѣянѫ-тѫ кръвь на рабы-тѣ ти.
11 [р]Да дойде прѣдъ тебе въздыханіе-то на узницы-тѣ:
Споредъ величіе-то на твоіѭ-тѫ мышцѫ
Упази осѫдены-тѣ на смърть:
12 И отвърни на съсѣды-тѣ ни въ пазухѫ-тѫ имъ [с]седмь пѫти
[т]Укоръ-тъ, съ който тя укорихѫ, Господи.
13 [у]А ный твои-тѣ людіе, и овцы-тѣ на паствѫ-тѫ ти ще тя славословимъ въ вѣкъ.
[ф]Изъ родъ въ родъ ще възвѣщавамы твоіѭ-тѫ хвалѫ.

ПСАЛОМЪ 80. (по Слав. 79.)

Пьрвому пѣвцу, *връху Шошанимъ-Едуѳъ. Псаломъ Асафовъ.

1 Пастырю Израилевъ, послушай,
Ты [а]който водишь като стадо Іосифа:
[б]Който сѣдишь на херувимы-тѣ, [в]възсіяй.
2 [г]Прѣдъ Ефрема, и Веніамина, и Манассіѭ,
Въздигни силѫ-тѫ си, и дойди на спасеніе намъ.
3 [д]Върни ны, Боже, и [е]направи да просвѣтне лице-то ти,
И ще ся избавимъ.
4 Господи Боже на силы-тѣ,
До кога ще ся гнѣвашь противъ молитвѫ-тѫ на людіе-тѣ си?
5 [ж]Хранишь гы съ хлѣбъ отъ сьлзы,
И поишь гы изобилно съсъ сьлзы.
6 [з]Направилъ си ны прѣдметъ за прѣніе на съсѣды-тѣ ни:
И непріятели-тѣ ни ся смѣѭтъ помежду си.
7 [и]Върни ны, Боже на силы-тѣ:
И направи да просвѣтне лице-то ти, и ще ся избавимъ.
8 [і]Прѣнеслъ си лозѫ изъ Египетъ:
[к]Изгонилъ си язычницы-тѣ, и насадилъ си іѭ.
9 [л]Приготвилъ си мѣсто прѣдъ неіѭ,
И дълбоко си іѭ вкоренилъ:
И испълни земіѭ-тѫ.
10 Покрыхѫ ся горы-тѣ съсъ сѣнкѫ-тѫ ѝ,
И вѣтвы-тѣ ѝ станѫхѫ *като* высокы-тѣ кедри.
11 Прострѣ вѣйкы-тѣ си до море-то,
И прѫчкы-тѣ си [м]до рѣкѫ-тѫ.
12 Защо [н]си съборилъ плѣтища-та ѝ,
Та іѭ берѫтъ всичкы-тѣ които минуватъ прѣзъ пѫть-тъ?
13 Запустява іѭ вепрь отъ дѫбравѫ-тѫ,
И полскый звѣрь іѭ пояжда.
14 Върни ся, молимъ ся, Боже на силы-тѣ:
[о]Погледни отъ небе-то, и виждь и посѣти тѫзи лозѫ:
15 И садъ-тъ който е насадила твоя-та десница,
И †отраслъ-тъ който [п]си направилъ силенъ за себе си.
16 Изгорена бы съ огнь; отсѣчена бы:
[р]Погынѫхѫ отъ прѣщеніе-то на лице-то ти.
17 [с]Нека бѫде рѫка-та ти връхъ мѫжъ-тъ на твоіѭ-тѫ десницѫ:
Връхъ человѣческый-тъ сынъ *когото* си направилъ силенъ за себе си.
18 И ный не ще ся уклонимъ отъ тебе:
Сѫживи ны, и име-то ти ще призовемъ.
19 [т]Върни ны, Господи Боже на силы-тѣ:
Направи да просвѣтне лице-то ти, и ще ся избавимъ.

ПСАЛОМЪ 81. (по Слав. 80.)

Пьрвому пѣвцу, *връху Гиттиѳъ. *Псаломъ* Асафовъ.

1 Пѣйте съ радость Богу *който е* сила наша:
Въскликнѣте къмъ Бога Іакововъ.
2 Възвышѣте пѣснопѣніе, и дайте тимпанъ,
Китарѫ доброгласнѫ и псалтирь.
3 Затрѫбѣте съ трѫбѫ въ новомѣсечіе,
Въ пълнолуніе въ день-тъ на нашъ-тъ праздникъ.
4 Защото [а]това е заповѣдано на Израиля,
Уставъ отъ Бога Іакововъ.
5 За свидѣтелство на Іосифа заповѣда това,
Когато излѣзе противъ Египетскѫ-тѫ земіѭ.
[б]*Тамъ* чухъ языкъ *който* не познавахъ.
6 [в]Отдалечихъ отъ товаръ рамо-то му:

л Иса. 64; 9.
м Втор. 28; 43. Псал. 142; 6.
н 2 Лѣт. 14; 11.
о Іер. 14; 7, 21.
п Псал. 42; 10. 115; 2.
р Псал. 102; 20.
с Быт. 4; 15. Иса. 65; 6, 7. Іер. 32; 18. Лук. 6; 38.
т Псал. 74; 18, 22.
у Псал. 74; 1. 95; 7. 100; 3.
ф Иса. 43; 21.

80
* Псал. 45 и 69; надписи-тѣ.
а Псал. 77; 20.
б Исх. 25; 20, 22. 1 Цар. 4; 4. 2 Цар. 6; 2. Псал. 99; 1.
в Втор. 33; 2. Псал. 50; 2. 94; 1.
г Числ. 2; 18—23.
д Ст. 7; 19. Плач. 5; 21.
е Числ. 6; 25. Псал. 4; 6. 67; 1.
ж Псал. 42; 3. 102; 9. Иса. 30; 20.
з Псал. 41; 13. 79; 4.
и Ст. 3, 19.
і Иса. 5; 1, 7. Іер. 2; 21. Іез. 15; 6. 17; 6. 19; 10.
к Псал. 44; 2. 78; 55.
л Исх. 23; 28. Іис. Нав. 24; 12.
м Псал. 72; 8.
н Псал. 89; 40, 41. Иса. 5; 5. Наум. 2; 2.
о Иса. 63; 15.
† *Евр.* Сынъ-тъ.
п Иса. 49; 5.
р Псал. 39; 11. 76; 7.
с Псал. 89; 21.
т Ст. 3, 7.

81
* Псал. 8; надписъ-тъ.
а Лев. 23; 24. Числ. 10; 10.
б Псал. 114; 1.
в Иса. 9; 4. 10; 27.

Ржцѣ-тѣ му прѣстанжхж [г]отъ *да държжатъ* кошъ.
7 [д]Въ скърбно врѣме си *мя* призвалъ, и тя избавихъ:
[е]Отговорихъ ти отъ скрышно *мѣсто* на гръмъ-тъ:
[ж]Искусихъ тя при воды-тѣ на прѣрѣканіе-то. (Села.)
8 [з]Слушайте, людіе мои, и ще засвидѣтелствувамъ противъ васъ:
Израилю, ако мя послушашь,
9 [и]Да нѣма въ тебе [і]богъ чуждъ,
И да ся не поклонишь на чуждъ богъ.
10 [к]Азъ сьмь Господь Богъ твой,
Който тя възведохъ изъ Египетскж-тж земіж:
[л]Разшири уста-та си и ще гы напълніж.
11 Но людіе-тѣ ми не послушахж гласъ-тъ ми,
И Израиль [м]не мя рачеше.
12 За то гы [н]прѣдадохъ на жестокость-тж на сърдце-то имъ:
Ходихж по свои-тѣ си намѣренія.
13 [о]Дано да бѣхж мя слушали людіе-тѣ ми,
Израиль да бѣше ходилъ по мои-тѣ пжтища!
14 Тутакси быхъ свалилъ врагове-тѣ имъ,
И противъ оскърбители-тѣ имъ быхъ обърнжлъ ржкж-тж си.
15 [п]Които ненавиждатъ Господа щѣхж да му ся покорятъ,
А врѣме-то на тѣзи щѣше да прѣбждва всякога:
16 И [р]щѣше да гы храни съ тлъстинж-тж на пшеницж-тж,
И [с]съ медъ отъ камыкъ щѣхъ да тя насытіж.

ПСАЛОМЪ 82. (по Слав. 81.)

Псаломъ Асафовъ.

1 Богъ [а]стои въ съборъ-тъ Божій:
[б]Въ срѣдъ богове-тѣ ще сжди.
2 До кога ще сждите неправедно,
И [в]ще показвате лицепріятіе къмъ нечестивы-тѣ? (Села.)
3 Сждѣте *право* сиромахъ-тъ и сираче-то:
[г]Правѣте правдж на оскърбеный-тъ и бѣдный-тъ.
4 [д]Избавяйте сиромахъ-тъ и нищій-тъ:
Отървайте *го* отъ ржкж-тж на нечестивы-тѣ.
5 [е]Не познаватъ, нито разумѣватъ:
Ходятъ въ тьмининж:
[ж]Всичкы-тѣ земны основанія ся колебаіжтъ.
6 Азъ [з]рѣкохъ: Богове сте вы,
И сынове на Вышняго сте всичкы:
7 [и]Но вы като человѣцы ще умрете,
И като единъ отъ князове-тѣ ще паднете.
8 [і]Стани, Боже, сжди земіж-тж:
[к]Защото ты ще наслѣдишь всичкы-тѣ народы.

ПСАЛОМЪ 83. (по Слав. 82.)

Псаломска пѣснь Асафова.

1 Боже, [а]недѣй мълча:
Не прѣмълчавай, и не бывай безмълвенъ, Боже,
2 Защото, ето, [б]непріятели-тѣ ти правятъ мятежъ,
И [в]онѣзи които тя мразятъ дигнжхж главж.
3 Коваренъ съвѣтъ правятъ противъ твои-тѣ людіе,
И ся наговарятъ [г]противъ избранны-тѣ ти.
4 Рекохж: Елате [д]да гы истрѣбимъ отъ между народы-тѣ;
И да ся не поменува вече име-то на Израиля.
5 Защото всичкы наедно ся нагласихж:
Направихж съюзъ противъ тебе.
6 [е]Селенія-та Едомскы и Исмаиляни-тѣ:
Моавъ, и Агаряни-тѣ:
7 Гевалъ, и Аммонъ, и Амаликъ:
Филистимяни-тѣ съ Тирскы-тѣ жители.
8 Още Ассирія ся съедини съ тѣхъ:
Станжхж помощници на Лотовы-тѣ сынове. (Села.)
9 Направи имъ [ж]както на Мадіамцы-тѣ,
[з]Както на Сисарж, както на Іавина при потокъ-тъ Кисонъ:
10 Които загынжхж въ Ендоръ:
[и]Станжхж торъ на земіж-тж.
11 Направи началницы-тѣ имъ [і]както Орива и Зива,
И както [к]Зевея и Салмана всичкы-тѣ имъ князове.
12 Които рекохж: Да наслѣдимъ за себе си Божіи-тѣ селенія.
13 Боже мой, [л]направи гы като прахъ,
[м]Като плѣвж прѣдъ лице-то на вѣтръ-тъ.
14 Както огнь-тъ изгаря джбравы-тѣ,
И [н]както пламыкъ-тъ опаля горы-тѣ,
15 Така [о]гы прогни съ буріж-тж си,

г Исх. 1; 14.
д Исх. 2; 23. 14; 10. Псал. 50; 15.
е Исх. 19; 19.
ж Исх. 17; 6. 7. Числ. 20; 13.
з Псал. 50; 7.
и Исх. 20; 3, 5.
і Втор. 32; 12. Иса. 43; 12.
к Исх. 20; 2.
л Псал. 37; 3, 4. Іоан. 15; 7. Ефес. 3; 20.
м Исх. 32; 1. Втор. 32; 15, 18.
н Дѣян. 7; 42. 14; 16. Рим. 1; 24, 26.
о Втор. 5; 29. 10; 12, 13. 32; 29. Иса. 48; 18.
п Псал. 18; 45. Рим. 1; 30.
р Втор. 32; 13, 14. Псал. 147; 14.
с Іов. 29; 6.

82

а 2 Лѣт. 19; 6. Еккл. 5; 8.
б Исх. 21; 6. 22; 28.
в Втор. 1; 17. 2 Лѣт. 19; 7. Прит. 18; 5.
г Іер. 22; 3.
д Іов. 29; 12. Прит. 24; 11.
е Мих. 3; 1.
ж Псал. 11; 3. 75; 3.
з Ст. 1. Іоан. 10; 34.
и Іов. 21; 32. Псал. 49; 12. Іез. 31; 14.
і Мих. 7; 2, 7.
к Псал. 2; 8. Откр. 11; 15.

83

а Псал. 28; 1. 35; 22. 109; 1.
б Псал. 2; 1. Дѣян. 4; 25.
в Псал. 81; 15.
г Псал. 27; 5. 31; 20.
д Виж. Есѳ. 3; 6, 9. Іер. 11; 19. 31; 36.
е Виж. 2 Лѣт. 20; 1, 10, 11.
ж Числ. 31; 7. Сжд. 7; 22.
з Сжд. 4; 15 и 24. 5; 21.
и 4 Цар. 9; 37. Соф. 1; 17.
і Сжд. 7; 25.
к Сжд. 8; 12, 21.
л Иса. 17; 13, 14.
м Псал. 35; 5.
н Втор. 32; 22.
о Іов. 9; 17.

И съ выхрушкѫ-тѫ си смути гы.
16 [п]Покрый лица-та имъ съ бесчестіе,
За да потърсятъ име-то ти, Господи.
17 Да ся постыдятъ, и да ся ужасятъ за всегда,
И да ся посрамятъ, и да погынѫтъ:
18 [р]Да познаїѫтъ че ты, [с]комуто име-то е Іеова,
[т]Единъ си Вышній надъ всичкѫ-тѫ земіѫ.

ПСАЛОМЪ 84. (по Слав. 83.)

Първому пѣвцу, *върху Гиттиѳъ. Псаломъ за сынове-тѣ Кореевы.

1 [а]Колко сѫ въжделѣнны твои-тѣ селенія,
Господи на силы-тѣ!
2 [б]Желае, и даже прѣмира душа-та ми
За дворове-тѣ Господни:
Сърдце-то ми и плъть-та ми радостно выкатъ
Къмъ Бога живаго.
3 Ей, врабче-то намѣри селеніе,
И ластовица-та гнѣздо за себе си, дѣто туря пилета-та си,
При твои-тѣ олтари, Господи на силы-тѣ,
Царю мой, и Боже мой.
4 [в]Блажени които живѣїѫтъ въ домъ-тъ ти;
Всякога ще тя хвалятъ. (Села.)
5 Блажени онѣзи человѣци на които сила-та е въ тебе,
Въ сърдце-то на които сѫ пѫтища-та *къмъ твой-тъ домъ:*
6 Които като прѣминуватъ [г]прѣзъ долъ-тъ на плачъ-тъ,
Тѣ го прѣобращатъ на изворъ:
И дъждь-тъ есеній *го* покрыва въ благословенія.
7 Отиватъ [д]отъ силѫ въ силѫ:
Всякой [е]ся явява прѣдъ Бога въ Сіонъ,
8 Господи [ж]Боже на силы-тѣ, чуй моленіе-то ми:
Послушай, Боже Іаковов. (Села.)
9 Виждь, Боже щите нашъ,
И погледни въ лице-то на твой-тъ помазанникъ.
10 Защото единъ день въ твои-тѣ дворове е по добръ отъ тысящѫ:
Прѣдпочелъ быхъ да стоїѫ на прагъ-тъ въ домъ-тъ на Бога моего,
Нежели да живѣїѫ въ шатры-тѣ на нечестіе-то.
11 Защото Господь Богъ е [з]сълнце и [и]щитъ:
Господь ще даде благодать и славѫ:
[і]Нѣма да лиши отъ никакво добро ходящы-тѣ съ незлобіе.
12 Господи на силы-тѣ,
[к]Блаженъ онзи человѣкъ който ся надѣе на тебе.

ПСАЛОМЪ 85. (по Слав. 84.)

Първому пѣвцу. Псаломъ за *Кореевы-тѣ сынове.

1 Показалъ си благосклонность, Господи, къмъ земіѫ-тѫ си:
[а]Върнѫлъ си Іакова отъ плѣнъ-тъ.
2 [б]Простилъ си беззаконіе-то на народъ-тъ си:
Покрылъ си всичкый-тъ му грѣхъ. (Села.)
3 Удържалъ си всичкѫ-тѫ си ярость:
Върнѫлъ си ся отъ распаленіе-то на гнѣвъ-тъ си.
4 [в]Върни ны, Боже Спасителю нашъ,
И прѣкрати негодованіе-то си противъ насъ.
5 [г]Всякога ли ще бѫдешь разгнѣванъ противъ насъ?
Ще простирашь ли гнѣвъ-тъ си изъ родъ въ родъ?
6 [д]Не щешь ли пакъ да ны съживишь,
За да ся радува народъ-тъ ти въ тебе?
7 Яви ни, Господи, милость-тѫ си,
И дай ни спасеніе-то си.
8 [е]Ще чуїѫ що ще рече Господь Богъ:
[ж]Защото ще изрече миръ на людіе-тѣ си, и на прѣподобны-тѣ си:
И [з]да ся не върнѫтъ въ безуміе.
9 Наистинѫ [и]негово-то спасеніе близу е при онѣзи които му ся боятъ,
[і]За да обитава слава въ нашѫ-тѫ земіѫ.
10 Милость и истина ся срѣщнѫхѫ:
[к]Правда и миръ ся цѣлувнѫхѫ.
11 [л]Истина отъ земіѫ-тѫ ще прозябне:
И правда отъ небе-то ще надникне:
12 И [м]Господь ще даде добро-то:
И [н]земя-та ще ни даде плодъ-тъ си,
13 [о]Правда-та прѣдъ него ще прѣдиде,
И ще тури на пѫтъ стѫпкы-тѣ си.

ПСАЛОМЪ 86. (по Слав. 85.)

Молитва Давидова.

1 Приклони, Господи, ухо-то си;
Послушай мя, защото сиромахъ и нищъ сьмь азъ:
2 Упази душѫ-тѫ ми, защото сьмь богобоязливъ:

п Псал. 35; 4, 26.
р Псал. 59; 13.
с Исх. 6; 3.
т Псал. 92; 8.

84

* Псал. 8; надписъ-тъ.
а Псал. 27; 4.
б Псал. 42; 1, 2. 63; 1. 73; 26. 119; 20.
в Псал. 65; 4.
г 2 Цар. 5; 22, 23.
д Прит. 4; 18. 2 Кор. 3; 18.
е Втор. 16; 16. Зах. 14; 16.
ж Быт. 15; 1. Ст. 11.
з Иса. 60; 19.
и Быт. 15; 1. Ст. 9. Псал. 115; 9, 10, 11. 119; 114. Прит. 2; 7.
і Псал. 34; 9, 10.
к Псал. 2; 12.

85

* Псал. 49; надписъ-тъ.
а Ездр. 1; 11. 2; 1. Псал. 14; 7. Іер. 30; 18. 31; 23. Іез. 39; 25. Іоил. 3; 1.
б Псал. 32; 1.
в Псал. 80; 7.
г Псал. 74; 1. 79; 5. 80; 4.
д Авв. 3; 2.
е Авв. 2; 1.
ж Зах. 9; 10.
з 2 Пет. 2; 20, 21.
и Иса. 46; 13.
і Зах. 2; 5. Іоан. 1; 14.
к Псал. 72; 3. Иса. 32; 17. Лук. 2; 14.
л Иса. 45; 8.
м Псал. 84; 11. Іак. 1; 17.
н Псал. 67; 6.
о Псал. 89; 14.

Ты, Боже мой, спаси рабъ-тъ си, [а]който ся надѣе на тебе.
3 [б]Помилуй мя, Господи,
Защото къмъ тебе выкамъ весь день.
4 Развесели душѫ-тѫ на рабъ-тъ си,
[в]Защото къмъ тебе, Господи, възвышавамъ душѫ-тѫ си.
5 Защото ты си, Господи, [г]благъ и милосердъ,
И многомилостивъ къмъ всичкы които тя призоваватъ.
6 Послушай, Господи, молитвѫ-тѫ ми,
И дай вниманіе на гласъ-тъ на моленія-та ми.
7 [д]Въ день-тъ на скърбь-тѫ си призовавамъ тя,
Защото ще мя послушашь.
8 [е]Нѣма между богове-тѣ подобенъ на тебе, Господи:
[ж]Нито дѣла подобны на твои-тѣ.
9 [з]Всичкы-тѣ народи, които си направилъ, ще дойдѫтъ
И ще ся поклонятъ прѣдъ лице-то ти, Господи,
И ще прославятъ име-то ти.
10 Защото си великъ и [и]правишь чудеса:
[і]Ты си Богъ единъ.
11 [к]Покажи ми, Господи, пѫть-тъ си,
И ще ходіѭ въ истинѫ-тѫ ти:
Прилѣпи сърдце-то ми въ страхъ-тъ на име-то си.
12 Ще тя хваліѭ, Господи Боже мой, отъ все сърдце,
И ще славіѭ име-то ти въ вѣкъ.
13 Защото голѣма е връху мене твоя-та милость:
И [л]си избавилъ душѫ-тѫ ми отъ ада прѣисподняго.
14 Боже, [м]горди-тѣ възстанѫхѫ вьрхъ мене,
И събраніе-то на насилницы-тѣ поискахѫ душѫ-тѫ ми:
И не положихѫ тебе прѣдъ себе си.
15 Но, Господи, [н]ты си Богъ щедръ и милостивъ,
Дълготърпѣливъ, многомилостивъ и истиненъ.
16 [о]Погледни на мене, и помилуй мя:
Дай силѫ-тѫ си на твой-тъ рабъ,
И спаси [п]сынъ-тъ на рабыніѭ-тѫ си.
17 Направи ми знаменіе на добро,
За да видятъ онѣзи които мя мразятъ и да ся посрамятъ:
Защото ты, Господи, си ми помогнѫлъ, и утѣшилъ си мя.

ПСАЛОМЪ 87. (по Слав. 86.)

Псаломъ, пѣснь за Кореевы-тѣ сынове.

1 Основанія-та му сѫ [а]на святы-тѣ горы.
2 [б]Обича Господь врата-та на Сіонъ
Повече отъ всичкы-тѣ Іакововы селенія.
3 [в]Славны нѣща ся говорихѫ за тебе,
Граде Божій. (Села.)
4 Ще поменѫ [г]Раавъ и Вавилонъ
Съ онѣзи които мя познаватъ;
Ето, Филистимска-та земя, и Тиръ съ Еѳіопіѭ:
Тойзи ся е родилъ тамъ.
5 И за Сіонъ ще рекѫтъ: Тойзи и онзи сѫ ся родили въ него:
И самъ Вышній ще го утвърди.
6 [д]Господь, когато напише людіе-тѣ, [е]ще счете,
Че тойзи ся е родилъ тамъ. (Села.)
7 И пѣвци-тѣ, както и свирци-тѣ *ще говорятъ:*
Всичкы-тѣ ми источници сѫ въ тебе.

ПСАЛОМЪ 88. (по Слав. 87.)

Пѣснь, псаломъ за Кореевы-тѣ сынове: първому пѣвцу върху Маалаѳъ-Леаноѳъ, Масхилъ на *Емана Езраева.

1 Господи, [а]Боже на спасеніе-то ми,
[б]Деня *и* нощя выкахъ прѣдъ тебе.
2 Да дойде прѣдъ твое-то лице молитва-та ми.
Приклони ухо-то си къмъ выкъ-тъ ми.
3 Защото ся насыти душа-та ми на бѣдствія,
И [в]животъ-тъ ми приближава при адъ.
4 [г]Счетохъ ся съ онѣзи които слазятъ въ ровъ-тъ:
[д]Станѫхъ като человѣкъ който нѣма силѫ:
5 Паднѫлъ между мьртвы-тѣ,
Като убити-тѣ, които лѣжатъ въ гробъ-тъ,
За които не ся сѣщашь вече,
И които сѫ [е]напуснѫти отъ рѫкѫ-тѫ ти.
6 Турилъ си мя въ прѣисподень ровъ,
Въ тьмнинѫ, въ безднѫ.
7 Натегнѫ на мене твоя-та ярость,
И [ж]съсъ всичкы-тѣ си волны натиснѫлъ си *мя.* (Села.)
8 [з]Отдалечилъ си познаницы-тѣ ми отъ мене:
Направилъ си мя гнусенъ на тѣхъ:
[и]Затворенъ сьмь, и не могѫ да излѣзѫ.
9 [і]Око-то ми изнемощѣ отъ скърбь:
[к]Тебе призвахъ, Господи, весь день:

86
а Иса. 26; 3.
б Псал. 56; 1. 57; 1.
в Псал. 25; 1. 143; 8.
г Ст. 15. Псал. 130; 7. 145; 9. Іонл. 2; 13.
д Псал. 50; 15.
е Исх. 15; 11. Псал. 89; 6.
ж Втор. 3; 24.
з Псал. 22; 31. 102; 18. Иса. 43; 7. Откр. 15; 4.
и Исх. 15; 11. Псал. 72; 18. 77; 14.
і Втор. 6; 4. 32; 39. Иса. 37; 16. 44; 6. Мар. 12; 29. 1 Кор. 8; 4. Ефес. 4; 6.
к Псал. 25; 4. 27; 11. 119; 33. 143; 8.
л Псал. 56; 13. 116; 8.
м Псал. 54; 3.
н Исх. 34; 6. Числ. 14; 18. Неем. 9; 17. Ст. 5. Псал. 103; 8. 111; 4. 130; 4, 7. 145; 8. Іонл. 2; 13.
о Псал. 25; 16. 69; 16.
п Псал. 116; 16.

87
а Псал. 48; 1.
б Псал. 78; 67, 68.
в Иса. 60.
г Псал. 89; 10. Иса. 51; 9.
д Псал. 22; 30.
е Іез. 13; 9.

88
* 3 Цар. 4; 31. 1 Лѣт. 2; 6.
а Псал. 27; 9. 51; 14.
б Лук. 18; 7.
в Псал. 107; 18.
г Псал. 28; 1.
д Псал. 31; 12.
е Иса. 53; 8.
ж Псал. 42; 7.
з Іов. 19; 13, 19. Псал. 31; 11. 142; 4.
и Плач. 3; 7.
і Псал. 38; 10.
к Псал. 86; 3.

[л]Простирахъ къмъ тебе рѫцѣ-тѣ си.
10 [м]На мъртвы-тѣ ли ще покажешь чудеса?
Или умрѣли-тѣ ще станѫтъ *и* ще тя похвалятъ? (Села.)
11 Въ гробъ-тъ ли ще повѣствуватъ твоѭ-тѫ милость,
Или въ тлѣніе-то истинѫ-тѫ ти?
12 [н]Да ли ще ся познаѭтъ въ тъмнинѫ-тѫ чудеса-та ти,
И [о]правда-та ти въ земѭ-тѫ на забравяніе-то?
13 Но азъ къмъ тебе, Господи выкнѫхъ:
И [п]на ранинѫ молитва-та ми ще тя прѣдвари.
14 Защо, Господи, [р]отхвърляшь душѫ-тѫ ми,
[с]Крыешь лице-то си отъ мене?
15 Отъ младъ сьмь угнѣтенъ и берѫ душѫ:
[т]Търпѭ твои-тѣ ужасы *и* въ недоумѣніе сьмь.
16 Върхъ мене минѫ ярость-та ти:
Устрашенія-та ти мя погубихѫ.
17 Като воды сѫ мя обыколили весь день:
[у]Наедно сѫ мя окружили.
18 [ф]Отдалечилъ си отъ мене пріятель и другарь:
Позналицы-тѣ ми сѫ въ мракъ.

ПСАЛОМЪ 89. (по Слав. 88.)

Масхилъ на Еѳана *Езраевъ.

1 [а]Твои-тѣ милости, Господи, въ вѣкъ ще пѣѭ;
Съ уста-та си ще възвѣщавамъ твоѭ-тѫ истинѫ въ родъ и родъ.
2 Защото рѣкохъ: Милость-та *ти* ще ся съзиде въ вѣкъ:
[б]На небеса-та ще утвърдишь истинѫ-тѫ си.
3 [в]Направихъ завѣтъ съ избранный-тъ си:
[г]Клѣхъ ся на Давида мой-тъ рабъ:
4 За всякога [д]ще утвърдѭ сѣме-то ти,
И ще съзидѫ прѣстолъ-тъ ти [е]въ родъ и родъ. (Села.)
5 И [ж]небеса-та ще проповѣдатъ твои-тѣ чудеса, Господи:
И истинѫ-тѫ ти [з]въ събраніе-то на святы-тѣ.
6 Защото на небе-то [и]кой може да ся сравни съ Господа?
Между сынове-тѣ на силны-тѣ *кой* може да ся уподоби Господу?
7 [і]Богъ е твърдѣ ужасителенъ въ съвѣтъ-тъ на святы-тѣ,
И страшенъ между всичкы които сѫ около него.
8 Господи Боже на силы-тѣ, [к]кой е като тебе?
Силенъ си, Господи, и истина-та ти е около тебе.
9 Ты [л]владѣешь надъ надиганіе-то на море-то:
Когато ся подигатъ волны-тѣ му, ты гы укротявашь.
10 Ты [м]си съкрушилъ Раава, като нѣкого смъртно раненъ:
Съ мышцѫ-тѫ на силѫ-тѫ си распьрснѫлъ си врагове-тѣ си.
11 [н]Твои сѫ небеса-та, твоя и земя-та:
Вселеннѫѭ, и испълненіе-то ѝ, ты си гы основалъ.
12 [о]Сѣверъ и югъ, ты си гы създалъ:
[п]Ѳаворъ и [р]Ермонъ въ име-то ти ще ся зарадуватъ.
13 Имашь крѣпкѫ мышцѫ;
Силна е рѫка-та ти, высока десница-та ти.
14 [с]Правда-та и сѫдъ-тъ сѫ основаніе на прѣстолъ-тъ ти:
[т]Милость-та и истина-та ще прѣдходятъ прѣдъ твое-то лице.
15 [у]Блажени людіе-тѣ, които познаватъ въсклицаніе-то *на трѫбы тѣ:*
Ще ходятъ, Господи, [ф]въ видѣлинѫ-тѫ на лице-то ти.
16 Въ твое-то име ще ся радуватъ всякой день,
И съ правдѫ-тѫ ти ще ся възвышаватъ.
17 Защото ты си хвала-та на силѫ-тѫ имъ:
[х]И съ твое-то благоволеніе ще ся възвыси рогъ-тъ нашъ.
18 Защото Господне е защищеніе-то ни,
И на Святаго Израилева е царь-тъ нашъ.
19 Говорилъ си тогазь на прѣподобный-тъ си чрѣзъ видѣніе,
И си реклъ: Турихъ помощь върху силный-тъ;
Възвысихъ [ц]избранный-тъ отъ между людіе-тѣ.
20 [ч]Намѣрихъ Давида рабъ-тъ си:
Съсъ святый-тъ си елей го помазахъ:
21 [ш]Рѫка-та ми ще го поддържа,
И мышца-та ми ще го укрѣпява.
22 [щ]Нѣма да го оскърби врагъ:
Нито сынъ беззаконенъ ще го озлоби.
23 И [ъ]ще съкрушѫ прѣдъ него непріятели-тѣ му:

[л] Іов. 11; 13. Псал. 143; 6.
[м] Псал. 6; 5. 30; 9. 115; 17. 118; 17. Иса. 38; 18.
[н] Іов. 10; 21. Псал. 143; 3.
[о] Псал. 31; 12. Ст. 5. Еккл. 8; 10. 9; 5.
[п] Псал. 5; 3. 119; 147.
[р] Псал. 43; 2.
[с] Іов. 13; 24. Псал. 13; 1.
[т] Іов. 6; 4.
[у] Псал. 22; 16.
[ф] Іов. 19; 13. Псал. 31; 11. 38; 11.

89
[*] 3 Цар. 4; 31. 1 Лѣт. 2; 6.
[а] Псал. 101; 1.
[б] Псал. 119; 89.
[в] 3 Цар. 8; 16. Иса. 42; 1.
[г] 2 Цар. 7; 11 и дрг. 1 Лѣт. 17; 10 и дрг. Іер. 30; 9. Іез. 34; 23. Осія 3; 5.
[д] Ст. 29, 36.
[е] Виж. Ст. 1. Лук. 1; 32, 33.
[ж] Псал. 19; 1. 97; 6. Откр. 7; 10, 11, 12.
[з] Ст. 7.
[и] Псал. 40; 5. 71; 19. 86; 8. 113; 5.
[і] Псал. 76; 7, 11.
[к] Исх. 15; 11. 1 Цар. 2; 2. Псал. 35; 10. 71; 19.
[л] Псал. 65; 7. 93; 3, 4. 107; 29.
[м] Исх. 14; 26, 27, 28. Псал. 87; 4. Иса. 30; 7. 51; 9.
[н] Быт. 1; 1. 1 Лѣт. 29; 11. Псал. 24; 1, 2. 50; 12.
[о] Іов. 26; 7.
[п] Іис. Нав. 19; 22.
[р] Іис. Нав. 12; 1.
[с] Псал. 97; 2.
[т] Псал. 85; 13.
[у] Числ. 10; 10. Псал. 98; 6.
[ф] Псал. 4; 6. 44; 3.
[х] Ст. 24. Псал. 75; 10. 92; 10. 132; 17.
[ц] Ст. 3. 3 Цар. 11; 34.
[ч] 1 Цар. 16; 1, 12.
[ш] Псал. 80; 17.
[щ] 2 Цар. 7; 10.
[ъ] 2 Цар. 7; 9.

И които го ненавидятъ ще поразіѫ:
24 [ы]А истина-та ми и милость-та ми ще *бѫдѫтъ* съ него,
И [ь]съ мое-то име ще ся възвыси рогъ-тъ му.
25 И [ѣ]ще положѫ рѫкѫ-тѫ му надъ море-то,
И надъ рѣкы-тѣ десницѫ-тѫ му.
26 Той ще выкне къмъ мене: [ю]Отецъ ми си,
Богъ мой, и [я]канара на спасеніе-то ми.
27 И азъ още ще го направіѫ [ж]първороденъ *мой*,
[іж]По высокъ отъ земны-тѣ царіе.
28 [а]Вѣчно ще упазіѫ къмъ него милость-тѫ си,
И [б]завѣтъ-тъ ми ще бѫде вѣренъ нему.
29 И [в]ще направіѫ да прѣбывае сѣме-то му въ вѣкъ.
И [г]прѣстолъ-тъ му [д]като небесны-тѣ дни.
30 [е]Ако оставятъ сынове-тѣ му [ж]законъ-тъ ми,
И не ходятъ въ сѫдбы-тѣ ми;
31 Ако прѣстѫпятъ повелѣнія-та ми,
И не упазятъ заповѣди-тѣ ми;
32 Тогазь [з]ще посѣтіѫ съ жезлъ прѣстѫпленія-та имъ,
И съ бичъ беззаконія-та имъ.
33 Но [и]милость-тѫ си не ще отнемѫ отъ него,
Нито ще искривіѫ истинѫ-тѫ си.
34 Нѣма да прѣстѫпіѫ завѣтъ-тъ си,
Нито ще промѣніѫ това що е излѣзло изъ устны-тѣ ми.
35 Еднъждь ся [і]клѣхъ въ святость-тѫ си:
Нѣма да излъжѫ Давида.
36 [к]Сѣме-то му ще прѣбывае въ вѣкъ,
И прѣстолъ-тъ му [л]като сълнце-то, прѣдъ мене:
37 Като лунѫ-тѫ ще ся утвърди въ вѣкъ,
И като вѣренъ свидѣтель на небе-то. (Села.)
38 Но ты си [м]отхвърлилъ и [н]прѣзрѣлъ,
Разгнѣвалъ си ся противъ помазанникъ-тъ си.
39 Унищожилъ си завѣтъ-тъ съ рабъ-тъ си:
[о]Обесчестилъ си вѣнецъ-тъ му до земіѫ-тѫ.
40 [п]Съсыпалъ си всичкы-тѣ му огражденія:
Прѣвърнѫлъ си твърдыни-тѣ му въ развалины.
41 Разграбятъ го всичкы които минуватъ по пѫть-тъ:
Станѫ [р]укоръ на съсѣды-тѣ си.
42 Възвысилъ си десницѫ-тѫ на врагове-тѣ му:
Възрадувалъ си всичкы-тѣ му непріятели.
43 Още си утѫпилъ остро-то на мечъ-тъ му,
И не си го утвърдилъ въ бой-тъ.
44 Направилъ си да прѣстане слава-та му,
И [с]хвърлилъ си прѣстолъ-тъ му на земіѫ-тѫ.
45 Скратилъ си дни-тѣ на младость-тѫ му:
Облѣклъ си го въ срамъ. (Села.)
46 [т]До кога, Господи: вынѫгы ли ще ся крыешь?
[у]Ще гори ли като огнь ярость-та ти?
47 [ф]Помени колко е кратко врѣме-то ми:
Въ каквѫ суетѫ си направилъ всичкы-тѣ человѣческы сынове!
48 [х]Кой человѣкъ ще живѣе, и [ц]не ще види смърть?
Кой ще избави душѫ-тѫ си отъ адовѫ-тѫ рѫкѫ? (Села.)
49 Дѣ сѫ прѣдишни-тѣ твои милости, Господи?
Ты си ся [ч]клѣлъ Давиду [ш]въ истинѫ-тѫ си,
50 Помени, Господи, укореніе-то на рабы-тѣ си,
[щ]*Което* носіѫ въ пазухѫ-тѫ си *отъ* толко многочисленны людіе;
51 [ъ]Съ което врагове-тѣ ти, Господи, укорихѫ,
Съ което укорихѫ стъпкы-тѣ на твой-тъ помазанникъ.
52 [ы]Благословенъ Господь въ вѣкъ. Аминь и аминь.

ПСАЛОМЪ 90. (по Слав. 89.)

Молитва на *Моисея, Божій-тъ человѣкъ.

1 Господи, [а]ты си былъ намъ прибѣжище изъ родъ въ родъ.
2 [б]Прѣди да ся родятъ горы-тѣ,
И да ся създаде земя-та и вселенная,
Отъ вѣка и до вѣка, ты си Богъ.
3 [в]Вращашь человѣка въ пърсть-тѫ,
И казувашь: Върнѣте ся, человѣческы сынове.
4 Защото [г]тысяща годины прѣдъ тебе
Сѫ като вчерашній-тъ день, който прѣминѫ,
И *като* нощнѫ стражѫ.
5 Като съ порой гы завличашь: [д]тѣ сѫ *като* сънъ:
Зарань сѫ [е]като трѣвѫ *която* процавтѣва:
6 [ж]Зарань цавти и процавтѣва,
Вечерь ся окосява и изсъхнува.

ы Псал. 61; 7.
ь Ст. 17.
ѣ Псал. 72; 8. 80; 11.
ю 2 Цар. 7; 14. 1 Лѣт. 22; 10.
я 2 Цар. 22; 47.
ж Псал. 2; 7. Кол. 1; 15. 18.
іж Числ. 24; 7.
а Иса. 55; 3.
б Ст. 34.
в Ст. 4, 36.
г Ст. 4. Иса. 9; 7. Іер. 33; 17.
д Втор. 11; 21.
е 2 Цар. 7; 14.
ж Псал. 119; 53. Іер. 9; 13.
з 2 Цар. 7; 14. 3 Цар. 11; 31.
и 2 Цар. 7; 13.
і Амос. 4; 2.
к Ст. 4, 29. 2 Цар. 7; 16. Лук. 1; 33. Іоан. 12; 34.
л Псал. 72; 5, 17. Іер. 33; 20.
м 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 44; 9. 60; 1, 10.
н Втор. 32; 19. Псал 78; 59.
о Псал. 74; 7. Плач. 5; 16.
п Псал. 80; 12.
р Псал. 44; 13. 79; 4.
с Ст. 39.
т Псал. 79; 5.
у Псал. 78; 63.
ф Іов. 7; 7. 10; 9. 14; 1. Псал. 39; 5. 119; 84.
х Псал. 49; 9.
ц Евр. 11; 5.
ч 2 Цар. 7; 15. Иса. 55; 3.
ш Псал. 54; 5.
щ Псал. 69; 9, 19.
ъ Псал. 74; 22.
ы Псал. 41; 13.

90

* Втор. 33; 1.
а Втор. 33; 27. Іез. 11; 16.
б Прит. 8; 25, 26.
в Быт. 3; 19. Еккл. 12; 7.
г 2 Пет. 3; 8.
д Псал. 73; 20.
е Псал. 103; 15. Иса. 40; 6.
ж Іов. 14; 2. Псал. 92; 7.

7 Защото исчезнувамы отъ гнѣвъ-тъ ти,
И отъ ярость-тѫ ти смаяни смы.
8 [з]Положилъ си беззаконія-та ни прѣдъ себе си,
И [и]скрышны-тѣ ни *грѣхове* въ видѣлинѫ-тѫ на лице-то си.
9 Понеже всичкы-тѣ ни дни заминуватъ съ гнѣвъ-тъ ти:
Прѣкарвамы годины-тѣ си като мечтаніе.
10 Дни-тѣ на животъ-тъ ни въ себе си сѫ седмдесеть годины,
И ако има сила осемдесеть годины;
Но и най добры-тѣ отъ тѣхъ сѫ трудъ и скърбь,
Защото скоро прѣхождатъ, и ный летимъ.
11 Кой знае силѫ-тѫ на гнѣвъ-тъ ти,
И на ярость-тѫ ти, споредъ страхъ-тъ ти?
12 [і]Научи *ны* да броимъ така дни-тѣ си,
Щото да прилѣпявамы сърдца-та *си* въ мудрость.
13 Обърни ся, Господи: до кога?
И [к]умилостиви ся на рабы-тѣ си.
14 Насыти ны съ милость-тѫ си рано,
[л]И ще ся радувамы и веселимъ въ всичкы-тѣ наши дни.
15 Развесели ны съразмѣрно на дни-тѣ *въ които* бѣше ны оскърбилъ,
На годины-тѣ *въ които* видѣхмы зло.
16 [м]Да ся яви твое-то дѣло на рабы-тѣ ти,
И твоя-та слава на синове-тѣ имъ.
17 И [н]да бѫде свѣтлость-тѫ на Господа Бога нашего върху насъ:
И дѣло-то на рѫцѣ-тѣ ни [о]утвърждавай върху насъ:
Ей, дѣло-то на рѫцѣ-тѣ ни утвърждавай го.

ПСАЛОМЪ 91. (по Слав. 90.)

1 [а]Който живѣе подъ покрывъ-тъ на Всевышняго,
[б]Ще прѣбывае подъ сѣнкѫ-тѫ на Всемогущаго.
2 [в]Ще казувамъ за Господа:
Той е прибѣжище мое, и крѣпость моя:
Богъ мой, на него ще ся надѣѭ.
3 [г]Защото той ще тя избавя отъ сѣть-тѫ на ловецъ-тъ,
И отъ губителенъ моръ.
4 [д]Съ пера-та си ще тя покрыва,
И подъ крыла-та му ще имашь прибѣжище:
Негова-та истина е щитъ и всеорѫжіе.
5 Нѣма да ся боишь отъ нощенъ страхъ,
[е]Отъ стрѣлѫ-тѫ която лети деня:
6 Отъ моръ *който* ходи въ тьмнинѫ:
Отъ погибель *която* запустява въ срѣдъ пладнинѫ.
7 Тысяща ще падатъ отъ странѫ-тѫ ти,
И десеть тысящи отдесно ти:
Но при тебе нѣма да ся приближи.
8 [ж]Само съ очи-тѣ си ще гледашь,
И ще видишь въздаяніе-то на нечестивы-тѣ:
9 Понеже ты си направилъ Господа, [з]мое-то упованіе,
Вышняго, [и]свое прибѣжище,
10 [і]Нѣма да ти ся случи никакво зло,
И язва нѣма да ся приближи при жилище-то ти.
11 Защото [к]ще заповѣда на ангелы-тѣ си за тебе,
Да тя пазятъ въ вси-тѣ твои пѫтища:
12 На рѫцѣ ще тя подигатъ,
[л]Да не бы да прѣпънешь о камыкъ ногѫ-тѫ си:
13 Ще настѫпишь львъ и аспидъ:
Ще стъпчешь младъ львъ и ламіѭ.
14 Понеже положи въ мене любовь-тѫ си,
За то ще го избавіѭ:
Ще го туріѭ въ безопасность, защото [м]позна име-то ми.
15 [н]Ще мя призове, и ще го послушамъ;
[о]Съ него ще сьмъ *когато е* въ скърбь:
Ще го избавіѭ, и [п]ще го прославіѭ.
16 Ще го насытіѭ съ дълголенствіе,
И ще му покажѫ спасеніе-то си.

ПСАЛОМЪ 92. (по Слав. 91.)

Псаломъ. Пѣснь за сѫбботный-тъ день.

1 [а]Добро е да славословимъ Господа,
И да пѣснопѣемъ на име-то ти, Всевышній:
2 [б]Да възвѣщавамы на ранинѫ милость-тѫ ти,
И истинѫ-тѫ ти всякѫ нощь,
3 [в]Съ десетострунно орѫдіе и съ псалтирь
Съ пѣснь на китарѫ.
4 Защото си мя развеселилъ, Господи, съ творенія-та си:
Ще ся радувамъ въ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ ти.
5 [г]Колко сѫ голѣмы твои-тѣ дѣла, Господи!
[д]Твърдѣ сѫ дълбокы помышленія-та ти.
6 [е]Безуменъ человѣкъ не знае,
И глупавъ не разумѣва това:
7 Че [ж]нечестиви-тѣ изникнуватъ както трѣва-та,
И всичкы-тѣ дѣлатели на беззаконіе цавтятъ,

[з] Псал. 50; 21. Іер. 16; 17.
[и] Псал. 19; 12.
[і] Псал. 39; 4.
[к] Втор. 32; 36. Псал. 135; 14.
[л] Псал. 85; 6. 149; 2.
[м] Авв. 3; 2.
[н] Псал. 27; 4.
[о] Иса. 26; 12.

91

[а] Псал. 27; 5. 31; 20. 32; 7.
[б] Псал. 17; 8.
[в] Псал. 142; 5.
[г] Псал. 124; 7.
[д] Псал. 17; 8. 57; 1. 61; 4.
[е] Іов. 5; 10 и друг. Псал. 112; 7. 121; 6. Прит. 3; 23, 24. Иса. 43; 2.
[ж] Псал. 37; 34. Мал. 1; 5.
[з] Ст. 2.
[и] Псал. 71; 3. 90; 1.
[і] Прит. 12; 21.
[к] Псал. 34; 7. 71; 3. Мат. 4; 6. Лук. 4; 10, 11. Евр. 1; 14.
[л] Іов. 5; 23. Псал. 37; 24.
[м] Псал. 9; 10.
[н] Псал. 50; 15.
[о] Иса. 43; 2.
[п] 1 Цар. 2; 30.

92

[а] Псал. 147; 1.
[б] Псал. 89; 1.
[в] 1 Лѣт. 23; 5. Псал. 33; 2.
[г] Псал. 40; 5. 139; 17.
[д] Иса. 28; 29. Рим. 11; 33, 34.
[е] Псал. 73; 22. 94; 8.
[ж] Іов. 12; 6. 21; 7. Псал. 37; 1, 2, 35, 38. Іер. 12; 1, 2. Мал. 3; 15.

За да ся истрѣбятъ вѣчно.
8 Но [з]ты, Господи, въ вѣкъ Высочайшій си.
9 Защото, ето врагове-тѣ ти, Господи,
Защото, ето, врагове-тѣ ти ще погынѫтъ:
[и]Ще ся распрьснѫтъ всичкы които правятъ беззаконіе.
10 Но [і]ты ще възвысишь като на единорогътъ мой-тъ рогъ:
Азъ [к]ще бѫдѫ помазанъ съ новъ елей.
11 И [л]око-то ми ще види *наказаніе-то* на врагове-тѣ ми:
Уши-тѣ ми ще чуѭтъ за злодѣйцы-тѣ, които ся дигатъ вързъ мене.
12 [м]Праведный като финикъ ще цавти:
Като кедръ въ Ливанъ ще расте.
13 Насадени въ домъ-тъ Господень,
Ще цавтятъ [н]въ дворове-тѣ на нашій Богъ:
14 Ще сѫ плодоносни и въ дълбокѫ старость,
И ще сѫ тълсти и зелени;
15 За да възвѣстятъ че е праведенъ Господь,
[о]Моя-та канара, и [п]нѣма неправдѫ въ него.

ПСАЛОМЪ 93. (по Слав. 92.)

1 [а]Господь царува: [б]облѣченъ е въ великолѣпіе:
Облѣченъ е Господь въ крѣпость, *и* [в]опасанъ:
И [г]вселенная е утвърдена, и нѣма да ся поклати.
2 [д]Отъ начало е утвърденъ твой-тъ прѣстолъ:
Отъ вѣка си ты.
3 Подигнѫхѫ рѣкы-тѣ, Господи,
Подигнѫхѫ рѣкы-тѣ гласъ-тъ си:
Рѣкы-тѣ подигнѫхѫ шумъ-тъ си.
4 Господь [е]който е на высоко
По силенъ е отъ гласъ-тъ на много воды,
Отъ силны-тѣ морскы волны.
5 Твои-тѣ свидѣтелства сѫ твърдѣ вѣрны:
На твой-тъ домъ прилича святыня, Господи, на много дни.

ПСАЛОМЪ 94. (по Слав. 93.)

1 Боже [а]на отмьщенія-та, Господи,
Боже на отмьщенія-та, яви ся.
2 [б]Възвыши ся, [в]Сѫдіе на земіѭ-тѫ:
Дай въздаяніе на гордѣливы-тѣ.
3 [г]До кога нечестиви-тѣ, Господи,
До кога нечестиви-тѣ ще тържествуватъ?
4 [д]*До кога* ще произносятъ говоренія жестокы,
И ще ся хвалятъ всичкы които правятъ беззаконіе?
5 Тѣ оскърбяватъ народъ-тъ ти, Господи,
И наслѣдіе-то ти озлобяватъ.
6 Вдовицѫ-тѫ и странный-тъ убиватъ,
И сирачета-та уморяватъ.
7 И [е]казуватъ: Нѣма да види Господь,
Нито ще разумѣе Богъ Іакововъ.
8 [ж]Разумѣйте *вы*, безумни между людіе-тѣ:
И *вы*, глупави, кога ще станете умны?
9 [з]Онзи който е насадилъ ухо-то, не чуе ли?
Който е създалъ око-то, не види ли?
10 Който вразумява язычницы-тѣ, не обличава ли?
[и]Който учи человѣка знаніе, *не знае ли?*
11 [і]Господь знае человѣческы-тѣ мысли
Че сѫ суетны.
12 [к]Блаженъ е онзи человѣкъ,
Когото вразумявашь, Господи,
И отъ законъ-тъ си го учишь:
13 За да го успокоявашь прѣзъ дни-тѣ на злощастіе-то,
До дѣто ся ископае ровъ за нечестивый-тъ.
14 Защото [л]не ще да отхвърли Господь народъ-тъ си,
И наслѣдіе-то си нѣма да остави.
15 Понеже сѫдба-та ще ся върне при правдѫ-тѫ,
И ще ѭ послѣдуватъ всичкы-тѣ прави въ сърдце.
16 Кой ще стане за мене противъ лукавы-тѣ?
Кой ще прѣдстане за мене противъ дѣлатели-тѣ на беззаконіе?
17 [м]Ако ми не помагаше Господь,
Безъ малко бы ся населила душа-та ми въ мълчаніе-то.
18 Когато казувахъ: [н]Подпълзнѫ ся нога-та ми,
Твоя-та милость мя подпрѣ, Господи.
19 Въ множество-то на грыжы-тѣ на сърдце-то ми,
Твои-тѣ утѣшенія развеселихѫ душѫ-тѫ ми.
20 [о]Ще има ли съ тебе съобщеніе прѣстолъ-тъ на беззаконіе-то,
[п]Който исхытрува неправдѫ противъ законъ?
21 Тѣ [р]ся устремяватъ противъ душѫ-тѫ на праведный-тъ,
И [с]кръвь неповиннѫ осѫждатъ.
22 Но Господь е [т]прибѣжище мое;
И Богъ мой, канара на упованіе-то ми:
23 И [у]ще обърне върху тѣхъ беззаконіе-то имъ,

[з] Псал. 83; 18.
[и] Псал. 68; 1. 89; 10.
[і] Псал. 89; 17, 24.
[к] Псал. 23; 5.
[л] Псал. 54; 7. 59; 10. 112; 8.
[м] Псал. 52; 8. Иса. 65; 22. Осія 14; 5, 6.
[н] Псал. 100; 4. 135; 2.
[о] Втор. 32; 4.
[п] Рим. 9; 14.

—

93
[а] Псал. 96; 10. 97; 1. 99; 1. Иса. 52; 7. Откр. 19; 6.
[б] Псал. 104; 1.
[в] Псал. 65; 6.
[г] Псал. 96; 10.
[д] Псал. 45; 6. Прит. 8; 22 и дрг.
[е] Псал. 65; 7. 89; 9.

94
[а] Втор. 32; 35. Наум. 1; 2.
[б] Псал. 7; 6.
[в] Быт. 18; 25.
[г] Іов. 20; 5.
[д] Псал. 31; 18. Іуд. 15.
[е] Псал. 10; 11, 13. 59; 7.
[ж] Псал. 73; 22. 92; 6.
[з] Исх. 4; 11. Прит. 20; 12.
[и] Іов. 35; 11. Иса. 28; 26.
[і] 1 Кор. 3; 20.
[к] Іов. 5; 17. Прит. 3; 11. 1 Кор. 11; 32. Евр. 12; 5 и дрг.
[л] 1 Цар. 12; 22. Рим. 11; 1, 2.
[м] Псал. 124; 1, 2.
[н] Псал. 38; 16.
[о] Амос. 6; 3.
[п] Псал. 58; 2. Иса. 10; 1.
[р] Мат. 27; 1.
[с] Исх. 23; 7. Прит. 17; 15.
[т] Псал. 59; 9. 62; 2, 6.
[у] Псал. 7; 16. Прит. 2; 22. 5; 22.

И въ лукавство-то имъ ще гы погуби:
Господь Богъ нашъ ще гы погуби.

ПСАЛОМЪ 95. (по Слав. 94.)

1 Елате, да запѣемъ радостно на Господа:
[а]Да въскликнемъ [б]къмъ Твърдынѭ-тѫ
на спасеніе-то ни.
2 Да прѣдстанемъ прѣдъ него съсъ славо-
словіе:
Съ пѣсни да въскликнемъ къмъ него.
3 Защото [в]Господь е Богъ великъ,
И Царь великъ надъ вси-тѣ богове.
4 Въ рѫкѫ-тѫ му сѫ дълбины-тѣ земны,
И высочины-тѣ на планины-тѣ сѫ неговы.
5 [г]Негово е море-то, и той го е направилъ:
И рѫцѣ-тѣ му създадохѫ сушѫ-тѫ.
6 Елате да ся поклонимъ и да припаднемъ:
[д]Да колѣничимъ прѣдъ Господа, нашій-тъ
Създатель.
7 Защото той е Богъ нашъ,
И [е]ный смы людіе на паствѫ-тѫ му и
овцы на рѫкѫ-тѫ му.
[ж]Днесь, ако чуете гласъ-тъ му,
8 Не ожесточавайте сърдце-то си [з]както *въ*
Меривѫ,
Както *въ* день-тъ на искушеніе-то въ пу-
стынѭ-тѫ:
9 Дѣто [и]отци-тѣ ви мя искусихѫ,
Опытахѫ мя, и [і]видѣхѫ дѣла-та ми.
10 [к]Четыридесеть годины негодовахъ на *той-
зи* родъ,
И рѣкохъ: Тѣзи людіе сѫ заблуждени
въ сърдце,
И тѣ не познахѫ мои-тѣ пѫтища.
11 Заради това въ гнѣвъ-тъ си [л]заклѣхъ ся
Че нѣма да влѣзѫтъ въ упокоеніе-то ми.

ПСАЛОМЪ 96. (по Слав. 95.)

1 [а]Пѣйте Господу пѣснь новѫ,
Пѣйте Господу, всичка земя.
2 Пѣйте Господу; благославяйте име-то му:
Благовѣствувайте изъ день въ день спа-
сеніе-то му.
3 Възвѣстѣте между язычницы-тѣ славѫ-
тѫ му,
Въ всичкы-тѣ народы чудеса-та му.
4 Защото е [б]великъ Господь, и много [в]до-
стохваленъ:
[г]Страшенъ е надъ вси-тѣ богове.
5 Защото [д]вси-тѣ богове на язычницы-тѣ
сѫ идоли;
[е]А Іеова е [ж]направилъ небеса-та.
6 Прѣдъ него е слава и великолѣпіе;
Сила и красота въ святилище-то му.
7 [з]Принесѣте Господу, отечествія на наро-
ды-тѣ,
Принесѣте Господу славѫ и силѫ.
8 Принесѣте Господу славѫ-тѫ на име-то
му;
Донесѣте приношенія, и влѣзте въ дворо-
ве-тѣ му.
9 Поклонѣте ся Господу [и]съ великолѣпіе
свято;
Треперѣте прѣдъ лице-то му, всичка земя.
10 Речѣте между язычницы-тѣ: [і]Господь
царува:
Вселенная наистинѫ ще е утвърдена;
Нѣма да ся поклати:
Той [к]ще сѫди людіе-тѣ съ правотѫ.
11 [л]Да ся веселятъ небеса-та, и да ся раду-
ва земя-та;
[м]Да шуми море-то и испълненіе-то му.
12 Да ся възвеселятъ полета-та и всичко
което е на тѣхъ:
Тогазъ ще ся зарадуватъ всичкы-тѣ дървя
на дѫбравѫ-тѫ
13 Прѣдъ Господа; защото иде,
Защото иде да сѫди землѭ-тѫ:
[н]Ще сѫди вселеннѫѭ съ правдѫ,
И народы-тѣ съ истинѫ-тѫ си.

ПСАЛОМЪ 97. (по Слав. 96.)

1 [а]Господь царува; да ся радува земя-та:
[б]Да ся веселятъ много-то острови.
2 [в]Облакъ и муакъ е около него:
[г]Правда и сѫдъ е основаніе-то на прѣ-
столъ-тъ му.
3 [д]Огнь прѣдходи прѣдъ него,
И попалява отъ всякѫдѣ непріятели-
тѣ му.
4 [е]Свѣткавицы-тѣ му развидѣляватъ все-
леннѫѭ:
Види земя-та и трепери.
5 [ж]Планины-тѣ таѭтъ като восъкъ отъ
присѫтствіе-то Господне,
Отъ присѫтствіе-то на Господа на всич-
кѫ-тѫ землѭ.
6 [з]Възвѣщаватъ небеса-та правдѫ-тѫ му,
И гледатъ всичкы-тѣ народи славѫ-тѫ му.
7 [и]Да ся посрамятъ всичкы които служатъ
на истуканны-тѣ,
Които ся хвалятъ съ идолы-тѣ:
[і]Поклонѣте му ся, всичкы богове.

95
[а] Псал. 100; 1.
[б] Втор. 32; 15. 2 Цар. 22; 47.
[в] Псал. 26; 4. 97; 9. 135; 5.
[г] Быт. 1; 9, 10.
[д] 1 Кор. 6; 20.
[е] Псал. 79; 13. 80; 1. 100; 3.
[ж] Евр. 3; 7, 15, 4; 7.
[з] Исх. 17; 2, 7. Числ. 20; 13. Втор. 6; 16.
[и] Псал. 78; 18, 40, 56. 1 Кор. 10; 9.
[і] Числ. 14; 22.
[к] Евр. 3; 10, 17.
[л] Числ. 14; 23, 28, 30. Евр. 3; 11, 18. 4; 3, 5.

96
[а] 1 Лѣт. 16; 23—33. Псал. 33; 3.
[б] Псал. 145; 3.
[в] Псал. 18; 3.
[г] Псал. 95; 3.
[д] Виж. Іер. 10; 11, 12.
[е] Псал. 115; 15. Иса. 42; 5.
[ж] Псал. 29; 2.
[з] Псал. 29; 1, 2.
[и] Псал. 29; 2. 110; 3.
[і] Псал. 93; 1. 97; 1. Откр. 11; 15. 19; 6.
[к] Ст. 13. Псал. 67; 4. 98; 9.
[л] Псал. 69; 34.
[м] Псал. 98; 7 и дрг.
[н] Псал. 67; 4. Откр. 19; 11.

97
[а] Псал. 96; 10.
[б] Иса. 60; 9.
[в] 3 Цар. 8; 12. Псал. 18; 11.
[г] Псал. 89; 14.
[д] Псал. 18; 8. 50; 3. Дан. 7 10. Авв. 3; 5.
[е] Исх. 19; 18. Псал. 77; 18. 104; 32.
[ж] Сѫд. 5; 5. Мих. 1; 4. Наум. 1; 5.
[з] Псал. 19; 1. 50; 6.
[и] Исх. 20; 4. Лев. 26; 1. Втор. 5; 8. 27; 15.
[і] Евр. 1; 6.

8 Чу Сіонъ, и ся развесели,
И ся зарадувахѫ Іудины-тѣ дъщери,
Заради твои-тѣ сѫдбы, Господи.
9 Защото ты си, Господи, [к]высочайшій надъ всичкѫ-тѫ землѭ;
[л]Много си прѣвъзвышенъ надъ всичкы-тѣ богове.
10 Вы, които обичате Господа, [м]мразѣте зло-то.
[н]Той пази душы-тѣ на прѣподобны-тѣ си:
[о]Избавя гы отъ рѫкѫ-тѫ на нечестивы-тѣ.
11 [п]Видѣлина ся сѣе за праведный-тъ,
И веселіе за правы-тѣ въ сърдце.
12 [р]Веселѣте ся, праведни, въ Господа,
И [с]въсхваляйте память-тѫ на неговѫ-тѫ святость.

ПСАЛОМЪ 98. (по Слав. 97.)

Псаломъ.

1 [а]Пѣйте Господу пѣснь новѫ, защото [б]направи чудны дѣла:
[в]Негова-та десница и негова-та свята мышца направихѫ му спасеніе.
2 [г]Господь направи извѣстно спасеніе-то си:
[д]Прѣдъ язычницы-тѣ откры правдѫ-тѫ си.
3 [е]Поменѫ милость-тѫ си и истинѫ-тѫ си къмъ Израилевый-тъ домъ:
[ж]Всичкы-тѣ краища на землѭ-тѫ видѣхѫ спасеніе-то на Бога нашего.
4 [з]Въскликнѣте Господу, всичка земя:
Запѣйте, и радувайте ся, и пѣснопѣйте.
5 Пѣснопѣйте на Господа съ китарѫ;
Съ китарѫ, и съ гласъ на псалмопѣніе.
6 [и]Съ трѫбы и *съ* гласъ на рогъ,
Радостно выкнѣте прѣдъ Царя Господа.
7 [і]Да шуми море-то и испълненіе-то му,
Вселенная, и които живѣѭтъ на неѭ.
8 Рѣкы-тѣ [к]да плескатъ съ рѫцѣ,
Купно и горы-тѣ да ся радуватъ
9 Прѣдъ Господа; [л]защото иде да сѫди землѭ-тѫ;
Ще сѫди вселеннѫѭ съ правдѫ,
И народы-тѣ съ правотѫ.

ПСАЛОМЪ 99. (по Слав. 98.)

1 [а]Господь царува; да треперятъ народи-тѣ;
[б]Той сѣди на херувимы-тѣ; да ся потресе земя-та.
2 оcподь е великъ въ Сіонъ,
И [в]высокъ е надъ всичкы-тѣ народы.
3 Да славословятъ [г]твое-то велико и страшно име:
Той е святъ:
4 И [д]Сила-та на царя обича правдѫ:
Ты си поставилъ правотѫ,
Ты си направилъ сѫдъ и правдѫ въ Іакова.
5 [е]Възносѣте Господа Бога нашего,
И [ж]покланяйте ся въ подножіе-то на нозѣ-тѣ му:
[з]Той е святъ.
6 [и]Моисей и Ааронъ между священницы-тѣ му,
И Самуилъ между призывающы-тѣ име-то му;
[і]Тѣ призывахѫ Господа, и послушуваше гы.
7 [к]Въ стълпъ облаченъ имъ говорѣше:
Упазихѫ свидѣтелства-та му,
И повелѣнія-та *които* имъ даде.
8 Господи Боже нашъ, ты си гы послушувалъ:
[л]Ты си имъ былъ Богъ опроститель,
[м]*Но* и отмъститель за дѣянія-та имъ.
9 [н]Възносѣте Господа Бога нашего,
И покланяйте ся въ святѫ-тѫ му горѫ:
Защото Господь Богъ нашъ е святъ.

ПСАЛОМЪ 100. (по Слав. 99.)

Псаломъ на славословіе.

1 [а]Въскликнѣте къмъ Господа, всичка земя.
2 Работѣте Господу съ веселіе:
Идѣте прѣдъ него съ радость.
3 Познайте, че Господь е Богъ:
[б]Той ны направи, а не ный:
[в]*Ный смы* негови людіе, и овцы на паствѫ-тѫ му.
4 [г]Влѣзте въ врата-та му съсъ славословіе,
И въ дворове-тѣ му съ хваленіе:
Славословѣте го: благославяйте име-то му.
5 Защото Господь е благъ:
[д]Милость-та му е въ вѣкъ,
И до родъ и родъ истина-та му.

к Псал. 83; 18.
л Исх. 18; 11. Псал. 95; 3. 96; 4.
м Псал. 34; 14. 37; 27. 101; 3. Амос. 5; 15. Рим. 12; 9.
н Псал. 31; 23. 37; 28. 145; 20. Прит. 2; 8.
о Псал. 37; 39, 40. Дан. 3; 28. 6; 22, 27.
п Іов. 22; 28. Псал. 112; 4. Прит. 4; 18.
р Псал. 33; 1.
с Псал. 30; 4.

98

а Псал. 33; 3. 96; 1. Иса. 42; 10.
б Исх. 15; 11. Псал. 77; 14. 86; 10. 105; 5. 136; 4. 139; 14.
в Исх. 15; 6. Иса. 59; 16. 63; 5.
г Иса. 52; 10. Лук. 2; 30, 31.
д Иса. 62; 2. Рим. 3; 25, 26.
е Лук. 1; 54, 55, 72.
ж Иса. 49; 6. 52; 10. Лук. 2; 30, 31. 3; 6. Дѣян. 13; 47. 28; 28.
з Псал. 95; 1. 100; 1.
и Числ. 10; 10. 1 Лѣт. 15; 28. 2 Лѣт. 29; 27.
і Псал. 96; 11 и др.
к Иса. 55; 12.
л Псал. 96; 10, 13.

99

а Псал. 93; 1.
б Исх. 25; 22. Псал. 18; 10. 80; 1.
в Псал. 97; 9.
г Втор. 28; 58. Откр. 15; 4.
д Іов. 36; 5, 6, 7.
е Ст. 9.
ж 1 Лѣт. 28; 2. Псал. 132; 7.
з Лев. 19; 2.
и Іер. 15; 1.
і Исх. 14; 15. 15; 25. 1 Цар. 7; 9. 12; 18.
к Исх. 33; 9.
л Числ. 14; 20. Іер. 46; 28. Соф. 3; 7.
м Виж. Исх. 32; 2 и др. Числ. 20; 12, 24. Втор. 9; 20.
н Ст. 5. Исх. 15; 2. Псал. 34; 3. 118; 28.

100

а Псал. 95; 1. 98; 4.
б Псал. 119; 73. 139; 13 и др. 149; 2. Ефес. 2; 10.
в Псал. 95; 7. Іез. 34; 30, 31.
г Псал. 66; 13. 116; 17, 18, 19.
д Псал. 136; 1 и др.

ПСАЛОМЪ 101. (по Слав. 100.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Милость и сѫдъ ще пѣѭ:
Тебѣ, Господи, ще въспѣѭ.
2 [б]Ще постѫпвамъ разумно въ пѫть непороченъ:
Кога ще дойдешь при мене?
[в]Ще ходѭ съ незлобіе-то на сърдце-то си
Въ срѣдъ домъ-тъ си.
3 Не щѫ да турѭ прѣдъ очи-тѣ си нѣщо лукаво:
[г]Мразѭ законопрѣстѫпленіе:
Не ще ся прилѣпи то при мене.
4 Развращенно сърдце ще бѫде отхвърлено отъ мене.
[д]Лукавый-тъ не щѫ да познавамъ.
5 Който клевети скрышно съсѣдъ-тъ си,
Него ще погубѭ:
[е]Който има гордѣливо око, и надигнѫто сърдце,
Него не щѫ да търпѭ.
6 Очи-тѣ ми *ще* гледатъ надъ вѣрны-тѣ на земѭ-тѫ,
За да сѣдятъ съ мене:
Който ходи по непороченъ пѫть,
Той ще ми слугува.
7 Нѣма да живѣе вѫтрѣ въ домъ-тъ ми който постѫпва коварно:
Който говори лъжѫ нѣма да устои прѣдъ очи-тѣ ми.
8 [ж]Всякѫ зарань ще погубямъ всичкы-тѣ нечестивы на земѭ-тѫ.
За да истрѣбѭ [з]отъ градъ-тъ Господенъ всичкы-тѣ дѣлатели на беззаконіе-то.

ПСАЛОМЪ 102. (по Слав. 101.)

Молитва на скърбящій, кога тѫжи и излива жалбѫ-тѫ си прѣдъ Господа.

1 Господи, послушай молитвѫ-тѫ ми,
И [а]выканіе-то ми да дойде при тебе.
2 [б]Не скрый лице-то си отъ мене:
Въ день-тъ на утѣсненіе-то ми, [в]приклони къмъ мене ухо-то си:
Въ день-тъ въ който *тя* призывамъ послушай мя скоро.
3 Защото [г]исчезнѫхѫ като дымъ дни-тѣ ми,
И [д]кости-тѣ ми като хврастіе изсъхнѫхѫ.
4 Поразено е сърдце-то ми и [е]изсъхнѫло като трѣвѫ,
Щото забравихъ да ямъ хлѣбъ-тъ си.
5 Отъ гласъ-тъ на въздыханіе-то ми,
[ж]Кости-тѣ ми прилѣпнѫхѫ за кожѫ-тѫ ми.
6 [з]Уподобихъ ся [и]на неясыть въ пустынѭ:
Станѫхъ като нощный вранъ въ развалины.
7 [і]Нѣмамъ сънъ, и сьмь като врабче
[к]Осаменено на покрывъ-тъ на кѫщѫ-тѫ.
8 Всякой день мя укорявать непріятели-тѣ ми;
[л]Които свирѣпѣѭтъ върхъ мене [м]кълнѫтъ ся противъ мене.
9 Защото ядохъ пепелъ като хлѣбъ,
И [н]смѣсихъ съсъ сълзы питіе-то си,
10 Поради гнѣвъ-тъ ти и раздразненіе-то ти:
Защото [о]си мя дигнѫлъ, и хвърлилъ си мя долу.
11 [п]Дни-тѣ ми сѫ като сѣнкѫ въ уклоненіе.
И [р]азъ изсъхнѫхъ като трѣвѫ.
12 Но [с]ты, Господи, въ вѣкъ прѣбываешь,
И [т]память-та ти въ родъ и родъ.
13 [у]Ты ще станешь, ще ся смилишь за Сіонъ;
Защото е врѣме да го помилувашь,
Защото [ф]опрѣдѣлено-то врѣме дойде.
14 Понеже раби-тѣ ти желаѭтъ [х]за каменіе-тѣ му,
И милѣѭтъ за пьрсть-тѫ му.
15 Тогазь язычници-тѣ [ц]ще ся убоятъ отъ име-то Господне,
И всичкы-тѣ земни царіе отъ славѫ-тѫ ти.
16 Когато Господь съгради Сіонъ,
[ч]Ще ся яви съсъ славѫ-тѫ си.
17 [ш]Ще пригледне на молитвѫ-тѫ на запустены-тѣ,
И не ще да прѣзри моленіе-то имъ.
18 Това [щ]ще ся напише за бѫдѫщій родъ:
И [ъ]народъ-тъ, който ще ся създаде, ще хвали Господа.
19 Защото [ы]надникнѫ отъ святѫ-тѫ своѭ высочинѫ,
Отъ небе-то погледнѫ Господь на земѭ-тѫ,
20 За [ь]да чуе въздыханіе-то на затворены-тѣ,
За да освободи осѫдены-тѣ на смърть:
21 За [ѣ]да възвѣстяватъ въ Сіонъ име-то на Господа,
И хвалѫ-тѫ му въ Іерусалимъ;
22 Когато ся съберѫтъ народи-тѣ купно,
И царства-та за да работятъ Господу.
23 Свали *той* на пѫть-тъ силѫ-тѫ ми:
[ю]Скрати дни-тѣ ми.
24 [я]Азъ рѣкохъ: Да мя не грабнешь, Боже мой, въ половинѫ-тѫ на дни-тѣ ми:

101
а Псал. 89; 1.
б 1 Цар. 18; 14.
в 3 Цар. 9; 4. 11; 4.
г Іис. Нав. 23; 6. 1 Цар. 12; 20. 21. Псал. 40; 4. 97; 10. 125; 5.
д Мат. 7; 23. 2 Тим. 2; 19.
е Псал. 18; 27. Прит. 6; 17.
ж Псал. 75; 10. Іер. 21; 12.
з Псал. 48; 2, 8.

102
а Исх. 2; 23. 1 Цар. 9; 16. Псал. 18; 6.
б Псал. 27; 9. 69; 17.
в Псал. 71; 2. 88; 2.
г Псал. 119; 83. Іак. 4; 14.
д Іов. 30; 30. Псал. 31; 10. Плач. 1; 13.
е Псал. 37; 2. Ст. 11.
ж Іов. 19; 20. Плач. 4; 8.
з Іов. 30; 29.
и Иса. 34; 11. Соф. 2; 14.
і Псал. 77; 4.
к Псал. 38; 11.
л Дѣян. 26; 11.
м Дѣян. 23; 12.
н Псал. 42; 3. 80; 5.
о Псал. 30; 7.
п Іов. 14; 2. Псал. 109; 23. 144; 4. Еккл. 6; 12.
р Ст. 4. Иса. 40; 6, 7, 8. Іак. 1; 10.
с Ст. 26. Псал. 9; 7. Плач. 5; 19.
т Псал. 135; 13.
у Иса. 60; 10. Зах. 1; 12.
ф Иса. 40; 2.
х Псал. 79; 1.
ц 3 Цар. 8; 43. Псал. 138; 4. Иса. 60; 3.
ч Иса. 60; 1, 2.
ш Неем. 1; 6, 11. 2; 8.
щ Рим. 15; 4. 1 Кор. 10; 11.
ъ Псал. 22; 31. Иса. 43; 21.
ы Втор. 26; 15. Псал. 14; 2. 33; 13, 14.
ь Псал. 79; 11.
ѣ Псал. 22; 22.
ю Іов. 21; 21.
я Иса. 38; 10.

[ж]Твои-тѣ годины сѫ въ родове на родове.
25 [іж]Въ началѣ ты, *Господи*, основалъ си земіѭ-тѫ,
И дѣло на твои-тѣ рѫцѣ сѫ небеса-та.
26 Тѣ [а]ще погынѫтъ, а [б]ты прѣбываешь:
И всичкы-тѣ като дрехѫ ще овехтѣѭтъ:
Като облѣкло ще гы свіешь, и ще ся измѣнятъ.
27 А ты [в]си истый,
И твои-тѣ годины нѣма да ся свършатъ.
28 [г]Сынове-тѣ на рабы-тѣ ти ще ся населяватъ,
И сѣме-то имъ ще ся утвьрди прѣдъ тебе.

ПСАЛОМЪ 103. (по Слав. 102.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Благославяй, душе моя, Господа:
И всичкы вѫтренни мои, свято-то му име.
2 Благославяй, душе моя, Господа,
И не забравяй всичкы-тѣ му благодѣянія:
3 [б]Който прощава всичкы-тѣ ти беззаконія,
[в]Исцѣлява всичкы-тѣ ти болести.
4 [г]Избавя отъ тлѣніе животъ-тъ ти,
[д]Вѣнчава тя съ милость и щедроты:
5 Насыща съ благости старость-тѫ ти;
[е]Младость-та ти ся подновява като на орелъ.
6 [ж]Господь прави правдѫ и сѫдъ
На всичкы-тѣ обиждваны.
7 [з]Показа пѫтища-та си на Моисея,
Дѣла-та си на Израилевы-тѣ сынове.
8 [и]Жалостивъ и милостивъ е Господь,
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ.
9 [і]Не ще е противенъ за всякога,
Нито ще дьржи *гнѣвъ* въ вѣкъ.
10 [к]Не ни е сторилъ споредъ грѣхове-тѣ ни,
Нито е въздалъ намъ споредъ беззаконія-та ни.
11 [л]Защото колкото е небе-то высоко отъ земіѭ-тѫ,
Толкозь е голѣма милость-та му къмъ онѣзи които му ся боятъ.
12 Колкото отстои истокъ отъ западъ,
Толкозь е [м]отдалечилъ отъ насъ прѣстѫпленія-та ни.
13 [н]Както жали отецъ чада-та си,
Така жали Господь онѣзи които му ся боятъ.
14 Защото той познава наше-то созданіе,
[о]Помни че ный [п]смы пьрсть.
15 [р]Дни-тѣ на человѣка сѫ като трѣвѫ:
[с]Като цвѣтъ на поле-то, така цавти.
16 Защото прѣминува вѣтръ-тъ надъ него, и нѣма го,
И [т]мѣсто-то му го не познава вече.
17 А милость-та Господня е отъ вѣка,
И до вѣка, вьрхъ онѣзи които му ся боятъ,
И правда-та му [у]вьрхъ сынове-тѣ на сынове-тѣ
18 [ф]На онѣзи които пазятъ завѣтъ-тъ му,
И помнятъ заповѣди-тѣ му за да гы испълняватъ.
19 Господь постави [х]прѣстолъ-тъ си на небе-то;
И [ц]царство-то му владѣе надъ всичко.
20 [ч]Благославяйте Господа, *вси* ангели негови,
Силни съ крѣпость, [ш]които испълнявате слово-то му,
Като слушате гласъ-тъ на слово-то му.
21 Благославяйте Господа, [щ]всичкы силы неговы:
[ъ]Слугы негови, които испълнявате волѭ-тѫ му.
22 [ы]Благославяйте Господа, всичкы дѣла неговы,
Въ всяко мѣсто на владычество-то му.
[ь]Благославяй, душе моя, Господа.

ПСАЛОМЪ 104. (по Слав. 103.)

1 [а]Благославяй, душе моя, Господа:
Господи Боже мой, възвеличилъ си ся много:
[б]Съ честь и съ великолѣпіе си облѣченъ.
2 [в]Ты който ся обличашь съ видѣлинѫ като съ дрехѫ,
И [г]простирашь небе-то като опонѫ:
3 [д]Който градишь прѣвыспренни-тѣ си селенія надъ воды-тѣ,
[е]Правишь облацы-тѣ своѭ колесницѫ,
[ж]И ходишь на крила-та на вѣтръ-тъ.
4 [з]Който правишь ангелы-тѣ си духове,
И [и]слугы-тѣ си пламыкъ огненъ.
5 [і]Който си основалъ земіѭ-тѫ на основаніе-то й,
За да ся не поколебае въ вѣкъ вѣка.
6 [к]Покрылъ си іѭ съ безднѫ-тѫ, като съ дрехѫ:
Воды-тѣ застанѫхѫ вьрху планины-тѣ:
7 [л]Отъ твое-то запрѣщеніе побѣгнѫхѫ:

ж Псал. 90; 2. Авв. 1; 12.
іж Быт. 1; 1. 2; 1. Евр. 1; 10.
а Иса. 34; 4. 51; 6. 65; 17. 66; 22. Рим. 8; 20. 2 Пет. 3; 7, 10, 11, 12.
б Ст. 12.
в Мал. 3; 6. Евр. 13; 8. Іак. 1; 17.
г Псал. 69; 36.

103

а Ст. 22. Псал. 104; 1. 146; 1.
б Псал. 130; 8. Иса. 33; 24. Мат. 9; 2, 6. Мар. 2; 5, 10, 11. Лук. 7; 47.
в Исх. 15; 26. Псал. 147; 3. Іер. 17; 14.
г Псал. 34; 22. 56; 13.
д Псал. 5; 12.
е Иса. 40; 31.
ж Псал. 146; 7.
з Псал. 147; 19.
и Исх. 34; 6, 7. Числ. 14; 18. Втор. 5; 10. Неем. 9; 17. Псал. 86; 15. Іер. 32; 18.
і Псал. 30; 5. Иса. 57; 16. Іер. 3; 5. Мих. 7; 18.
к Ездр. 9; 13.
л Псал. 57; 10. Ефес. 3; 18.
м Иса. 43; 25. Мих. 7; 18.
н Мал. 3; 17.
о Псал. 78; 39.
п Быт. 3; 19. Еккл. 12; 7.
р Псал. 90; 5, 6. 1 Пет. 1; 24.
с Іов. 14; 1, 2. Іак. 1; 10, 11.
т Іов. 7; 10. 20; 9.
у Исх. 20; 6.
ф Втор. 7; 9.
х Псал. 11; 4.
ц Псал. 47; 2. Дан. 4; 25, 34, 35.
ч Псал. 148; 2.
ш Мат. 6; 10. Евр. 1; 14.
щ Быт. 32; 2. Іис. Нав. 5; 14. Псал. 68; 17.
ъ Дан. 7; 9, 10. Евр. 1; 14.
ы Псал. 145; 10.
ь Ст. 1.

104

а Псал. 103; 1. Ст. 35.
б Псал. 93; 1.
в Дан. 7; 9.
г Иса. 40; 22. 45; 12.
д Амос. 9; 6.
е Иса. 19; 1.
ж Псал. 18; 10.
з Евр. 1; 7.
и 4 Цар. 2; 11. 6; 17.
і Іов. 26; 7. 38; 4, 6. Псал. 24; 2. 136; 6. Еккл. 1; 4.
к Быт. 7; 19.
л Быт. 8; 1.

Отъ гласъ-тъ на гръмъ-тъ ти ся устремихѫ на бѣгъ.
8 [м]Възлѣзохѫ на планины-тѣ, слѣзохѫ въ долове-тѣ,
[н]На мѣсто-то което си утвърдилъ за тѣхъ.
9 [о]Положилъ си прѣдѣлъ, *който* не могѫтъ да прѣминѫтъ,
[п]Нито да ся върнѫтъ за да покрыѭтъ земѭ-тѫ.
10 Който проваждашь источницы въ долове-тѣ,
За да текѫтъ между планины-тѣ:
11 Напояватъ всичкы-тѣ полскы звѣрове:
Диви-тѣ осли угасяватъ жаждѫ-тѫ си:
12 При тѣхъ небесны-тѣ птицы прѣвитаватъ,
И между вѣйкы-тѣ пѣѭтъ.
13 [р]Който поишь планины-тѣ отъ прѣвысоренни-тѣ си селенія:
[с]Отъ плодъ-тъ на твои-тѣ дѣла [т]насыща ся земя-та.
14 [у]Който прозябавашь трѣвѫ за скотове-тѣ,
И зеліе за потрѣбѫ на человѣка,
[ф]За да изважда хранѫ отъ земѭ-тѫ,
15 И [х]вино да весели сърдце-то на человѣка,
Елей за да освѣтлява лице-то,
И хлѣбъ да уякчава сърдце-то на человѣка.
16 Насытихѫ ся дърва-та Господни;
Кедри-тѣ Ливанскы, [ц]които е насадилъ;
17 Дѣто птицы-тѣ правятъ гнѣзда:
Елхы-тѣ сѫ жилище на щъркъ-тъ.
18 Высокы-тѣ планины сѫ на дивы-тѣ козы:
Каменіе-тѣ сѫ на кролицы-тѣ прибѣжище.
19 [ч]Направилъ е лунѫ-тѫ за врѣмена-та:
[ш]Сълнце-то познава западъ-тъ си.
20 [щ]Туряшь тьмнинѫ, и става нощь:
Въ неѭ ходятъ вси-тѣ звѣрове дѫбравни:
21 [ъ]Львчета-та рыкаѭтъ за ловъ,
И искатъ отъ Бога хранѫ-тѫ си.
22 Сълнце-то изгрѣва: събиратъ ся,
И лѣгатъ въ лѣгла-та си:
23 Излиза человѣкъ [ы]на дѣло-то си,
И на работѫ-тѫ си довечеръ.
24 [ь]Колко сѫ многочисленны твои-тѣ дѣла, Господи!
Всичкы-тѣ съ мудрость си направилъ:
Земя-та е пълна съ творенія-та ти.
25 Ето голѣмо-то и пространно-то море:
Тамъ има гадове безбройни,
Животны малкы съ голѣмы:
26 Тамъ кораби-тѣ прѣплавуватъ,
Тамъ [ѣ]Левіаѳанъ-тъ когото си създалъ да играе въ него.
27 [ю]Всичкы тѣзи отъ тебе очакуватъ,
Да дадешь на врѣме хранѫ-тѫ имъ.
28 Давашь имъ, събиратъ:
Отваряшь рѫкѫ-тѫ си, насыщатъ ся съ благость:
29 Отвращашь лице-то си, смущаватъ ся:
[я]Земашь дыханіе-то имъ, умиратъ,
И вращатъ ся въ пърсть-тѫ си:
30 [ѫ]Испровраждашь Духъ-тъ си, създаватъ ся,
И подновявашь лице-то на земѭ-тѫ.
31 Да бѫде слава-та Господня въ вѣкъ:
[ѭ]Да ся весели въ дѣла-та си Господь,
32 Който гледа върху земѭ-тѫ, и [а]тя трепери:
[б]Прикасава ся до горы-тѣ, и дымятъ.
33 [в]Ще пѣѭ Господу додѣ съмь живъ:
Ще пѣснопѣѭ Богу моему до когато сѫществувамъ.
34 Мое-то за него размышленіе ще е сладко:
Азъ ще ся веселѭ въ Господа.
35 [г]Да исчезнѫтъ грѣшни-тѣ отъ земѭ-тѫ,
И нечестиви-тѣ да гы нѣма вече.
[д]Благослови, душе моя, Господа. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 105. (по Слав. 104.)

1 [а]Славословѣте Господа: призывайте името му:
[б]Възвѣщавайте въ народы-тѣ дѣла-та му.
2 Пѣйте му, пѣснопѣйте му;
[в]Говорѣте за всичкы-тѣ му чудеса.
3 Хвалѣте ся въ свято-то негово име:
Да ся весели сърдце-то на онѣзи които търсятъ Господа.
4 Търсѣте Господа и неговѫ-тѫ силѫ:
[г]Търсѣте лице-то му вынѫгы.
5 [д]Поменувайте чудеса-та му които е направилъ,
Знаменія-та му, и сѫдбы-тѣ на уста-та му:
6 *Вы* сѣме на Авраама, неговъ-тъ рабъ,
Сынове Іаковови, избранни негови:
7 Той е Господь Богъ нашъ:
Сѫдбы-тѣ му сѫ [е]по всичкѫ-тѫ земѭ.
8 [ж]Всякога помни завѣтъ-тъ си,
Слово-то *което* заповѣда на тысящи родове;
9 [з]Което завѣща Аврааму,
И клѣтвѫ-тѫ си Исааку,
10 И утвърди го Іакову за законъ,
Израилю *за* вѣченъ завѣтъ,
11 [и]И рече: Тебѣ ще дамъ Ханаанскѫ-тѫ земѭ,
Дѣлъ на наслѣдіе-то ви:
12 [і]Като бѣхѫ тѣ малко на четъ,

м Быт. 8; 5.
н Іов. 38; 10, 11.
о Іов. 26; 10. Псал. 33; 7. Іер. 5; 22.
п Быт. 9; 11, 15.
р Псал. 147; 8.
с Іер. 10; 13. 14; 22.
т Псал. 65; 9, 10.
у Быт. 1; 29, 30. 3; 18. 9; 3. Псал. 147; 8.
ф Іов. 28; 5. Псал. 136; 25. 147; 9.
х Сѫд. 9; 13. Псал. 23; 5. Прит. 31; 6, 7.
ц Числ. 24; 6.
ч Быт. 1; 14.
ш Іов. 38; 12.
щ Иса. 45; 7.
ъ Іов. 38; 39. Іоил. 1; 20.
ы Быт. 3; 19.
ь Прит. 3; 19.
ѣ Іов. 41; 1.
ю Псал. 136; 25. 145; 15. 147; 9.
я Іов. 34; 14, 15. Псал. 146; 4. Еккл. 12; 7.
ѫ Иса. 32; 15. Іез. 37; 9.
ѭ Быт. 1; 31.
а Авв. 3; 10.
б Псал. 144; 5.
в Псал. 63; 4. 146; 2.
г Псал. 37; 38. Прит. 2; 22.
д Ст. 1.

105

а 1 Лѣт. 16; 8—22. Иса. 12; 4.
б Псал. 145; 4, 5, 11.
в Псал. 77; 12. 119; 27.
г Псал. 27; 8.
д Псал. 77; 11.
е Иса. 26; 9.
ж Лук. 1; 72.
з Быт. 17; 2. 22; 16 и друг. 26; 3. 28; 13. 35; 11. Лук. 1; 73. Евр. 6; 17.
и Быт. 13; 15. 15; 18.
і Быт. 34; 30. Втор. 7; 7. 26; 5.

Малцина, и [к]пришелци въ неѭ,
13 И прѣхождахѫ отъ народъ въ народъ,
Отъ царство въ друго племе,
14 [л]Не остави никого да гы озлоби;
И [м]заради тѣхъ царіе обличи:
15 *И казуваше:* Да не докачите помазанны-тѣ ми,
И да не сторите зло на пророцы-тѣ ми.
16 [н]И призва гладъ на земѭ-тѫ:
Строши [о]всяко подкрѣпеніе отъ хлѣбъ.
17 [п]Испроводи прѣдъ тѣхъ человѣка,
Іосифа, [р]продаденый-тъ като рабъ:
18 [с]Комуто нозѣ-тѣ стѣснихѫ въ оковы:
Турихѫ го въ желѣза,
19 Додѣ дойде негово-то слово:
[т]Слово-то Господне го опыта.
20 [у]Проводи царь-тъ и го развърза:
Управитель-тъ на народы-тѣ, и освободи го.
21 [ф]Постави го господарь на домъ-тъ си,
И управитель на всичкый-тъ си имотъ:
22 За да вързува князове-тѣ му по волѭ-тѫ си,
И да вразумява старѣйшины-тѣ му.
23 Тогазь [х]дойде Израиль въ Египетъ,
И Іаковъ ся прѣсели [ц]въ Хамовѫ-тѫ земѭ.
24 И *Господь* [ч]нарасти людіе-тѣ си много,
И направи гы по силны отъ врагове-тѣ имъ.
25 [ш]Прѣвърнѫ сърдце-то имъ да ненавиждатъ людіе-тѣ му,
Да правятъ коварства противъ рабы-тѣ му,
26 [щ]Проводи Моисея свой-тъ рабъ,
И Аарона, [в]когото избра.
27 [ы]Извършихѫ въ срѣдъ тѣхъ знаменія-та му,
И [ь]чудеса-та *му*, въ Хамовѫ-тѫ земѭ.
28 [ѣ]Проводи мракъ и помрачи:
И [ю]не упорствувахѫ на думы-тѣ му.
29 [я]Прѣвърнѫ воды-тѣ имъ въ кръвь,
И измори рыбы-тѣ имъ.
30 [ѫ]Земя-та имъ кыпнѫ съ жабы,
Дори до вѫтрешны-тѣ стаи на царіе-тѣ имъ.
31 Рече, та [іѫ]дойдохѫ песіи мухы,
И скнипы по всичкы-тѣ имъ прѣдѣлы.
32 Даде имъ [а]градъ *вмѣсто* дъждь,
И огнь пламененъ въ земѭ-тѫ имъ.
33 И [б]порази лозія-та имъ, и смоковницы-тѣ имъ,
И строши дървя-та въ прѣдѣлы-тѣ имъ.
34 Рече, та [в]дойдохѫ скакалци
И прузи безъ четъ,
35 И испоядохѫ всичкѫ-тѫ трѣвѫ по земѭ-тѫ имъ,
И испоядохѫ плодъ-тъ на нивя-та имъ.
36 И [г]порази всичкы-тѣ първородны въ земѭ-тѫ имъ,
[д]Начатъкъ-тъ на всичкѫ-тѫ имъ силѫ.
37 И [е]изведе гы съсъ сребро и злато,
И нѣмаше немощенъ въ племена-та имъ:
38 [ж]Възвесели ся Египетъ въ исхожданіе-то имъ:
Защото тѣхный-тъ страхъ бѣ нападнѫлъ вързъ него.
39 [з]Распрострѣ облакъ да покрыва *людіе-тѣ си*,
И огнь да *имъ* свѣти нощя.
40 [и]Искахѫ, и [і]донесе *имъ* прѣпелицы:
И съ небесенъ хлѣбъ гы насыти.
41 [к]Раствори камыкъ-тъ, и изврѣхѫ воды,
Потекохѫ рѣкы въ безводны-тѣ мѣста.
42 Защото поменѫ [л]свято-то свое слово
Къмъ Авраама рабъ-тъ си:
43 И изведе людіе-тѣ си съ веселіе,
Избранны-тѣ си съ радость:
44 И [м]даде имъ земли-тѣ на народы-тѣ,
И наслѣдихѫ трудъ-тъ на племена-та;
45 [н]За да пазятъ неговы-тѣ повелѣнія,
И да съвършаватъ законы-тѣ му. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 106. (по Слав. 105.)

1 [а]Аллилуія. Славѣте Господа, защото е благъ:
[б]Защото милость-та му е въ вѣкъ.
2 [в]Кой може да искаже могущество-то Господне,
Да направи да ся чуѭтъ всичкы-тѣ неговы хвалы?
3 Блажени [г]които пазятъ правосѫдіе,
Които правятъ правдѫ [д]на всяко врѣме.
4 [е]Помени мя, Господи, въ благоволеніе-то си къмъ людіе-тѣ си:
Посѣти мя съсъ спасеніе-то си:
5 За да гледамъ добро-то на избранны-тѣ твои,
За да ся веселѭ въ веселіе-то на народъ-тъ ти,
За да ся хвалѭ съ твое-то наслѣдіе.
6 [ж]Съгрѣшихмы ный и отци-тѣ ни:
Беззаконіе и нечестіе направихмы.

к Евр. 11; 9.
л Быт. 35; 5.
м Быт. 12; 17. 20; 3, 7.
н Быт. 41; 54.
о Лев. 26; 26. Иса. 3; 1. Іез. 4; 16.
п Быт. 45; 5. 50; 20.
р Быт. 37; 28, 36.
с Ст. 39; 20. 40; 15.
т Быт. 41; 25.
у Быт. 41; 14.
ф Быт. 41; 40.
х Быт. 46; 6.
ц Псал. 78; 51. 106; 22.
ч Исх. 1; 7.
ш Исх. 1; 8 и дрг.
щ Исх. 3; 10. 4; 12, 14.
в Числ. 16; 5. 17; 5.
ы Исх. 7; 8; 9; 10; 11 и 12. Псал. 78; 43 и дрг.
ь Псал. 106; 22.
ѣ Исх. 10; 22.
ю Псал. 99; 7.
я Исх. 7; 20. Псал. 78; 44.
ѫ Исх. 8; 6. Псал. 78; 45.
іѫ Исх. 8; 17, 24. Псал. 78; 45.
а Исх. 9; 23, 25. Псал. 78; 48.
б Псал. 78; 47.
в Исх. 10; 4, 13, 14. Псал. 78; 46.
г Исх. 12; 29. Псал. 78; 51.
д Быт. 49; 3.
е Исх. 12; 35.
ж Исх. 12; 33.
з Исх. 13; 21. Неем. 9; 12.
и Исх. 16; 12 и дрг. Псал. 78; 18, 27.
і Псал. 78; 24, 25.
к Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Псал. 78; 15, 16. 1 Кор. 10; 4.
л Быт. 15; 14.
м Втор. 6; 10, 11. Іис. Нав. 13; 7 и дрг. Псал. 78; 55.
н Втор. 4; 1, 40. 6; 21—25.

106

а 1 Лѣт. 16; 34.
б Псал. 107; 1. 118; 1. 136; 1.
в Псал. 40; 5.
г Псал. 15; 2.
д Дѣян. 24; 16. Гал. 6; 9.
е Псал. 119; 132.
ж Лев. 26; 40. 3 Цар. 8; 47. Дан. 9; 5.

7 Бащи-тѣ ни въ Египетъ не разумѣхѫ твои-тѣ чудеса:
Не поменѫхѫ много-то твои милости,
И [з]противихѫ ся при море-то, при Червено-то море.
8 Но гы спасе [и]заради име-то си,
[і]За да направи познато могущество-то си.
9 И [к]запрѣти на Червено-то море, и изсъхнѫ:
И [л]прѣведе гы прѣзъ бездны-тѣ като прѣзъ пустынѭ.
10 И [м]спасе гы отъ рѫкѫ-тѫ на ненавистника,
И избави гы отъ рѫкѫ-тѫ на непріятеля.
11 И [н]воды-тѣ покрыхѫ врагове-тѣ имъ:
Не останѫ ни единъ отъ тѣхъ.
12 Тогазъ [о]повѣровахѫ думы-тѣ му:
Пѣяхѫ хвалѫ-тѫ му.
13 *Но* [п]скоро забравихѫ дѣла-та му.
Не дочакахѫ съвѣтъ-тъ му:
14 Но [р]пожелахѫ пожеланіе въ пустынѭ-тѫ,
И искусихѫ Бога въ безводно-то мѣсто.
15 И [с]даде имъ което искахѫ:
[т]Проводи обаче мършавость на душы-тѣ имъ.
16 И [у]въ станъ-тъ завидѣхѫ на Моисея,
И на Аарона святый-тъ Господень.
17 [ф]Земя-та ся отвори, та погълнѫ Даѳана,
И покры събраніе-то Авироново.
18 И [х]огнь изгори събраніе-то имъ:
Пламыкъ опали нечестивы-тѣ.
19 [ц]Направихѫ теле въ Хоривъ,
И поклонихѫ ся на излѣянъ идолъ:
20 И [ч]промѣнихѫ славѫ-тѫ си
Въ подобіе на волъ който яде трѣвѫ.
21 [ш]Забравихѫ Бога, спасителя своего,
Който направи великы дѣла въ Египетъ,
22 Чудны, [щ]въ Хамовѫ-тѫ землѭ,
Страшны, въ Червено-то море.
23 *И* [ъ]думаше да гы истрѣби,
[ы]Ако Моисей избранный-тъ неговъ
Не бы застанѫлъ прѣдъ него *като* въ проломъ,
За да отвърне гнѣвъ-тъ му, да *гы* не погуби.
24 Прѣзрѣхѫ още [ь]желаемѫ-тѫ землѭ:
[ѣ]Не повѣрувахѫ негово-то слово:
25 И [ю]пороптахѫ въ шатъры-тѣ си:
Не послушахѫ гласъ-тъ Господень.
26 [я]За то [ѫ]подигнѫ рѫкѫ-тѫ си противъ тѣхъ,
За да гы свали въ пустынѭ-тѫ:
27 И [ѭ]да свали сѣме-то имъ между народы-тѣ,
И да гы распрьсне по разны мѣста.
28 И [а]прилѣпихѫ ся при Ваалфегора,
И ядохѫ жертвы *принесены* на мъртвы-тѣ.
29 И раздразнихѫ *Бога* съ дѣла-та си
Толкозъ, щото ся устреми вързъ тѣхъ язва-та.
30 Но [б]станѫ Финеесъ, и направи сѫдъ:
И язва-та прѣстанѫ:
31 И вмѣни му ся [в]за правдѫ
Въ родъ и родъ до вѣка.
32 И [г]разярихѫ го въ воды-тѣ на Меривѫ,
И [д]станѫ злѣ съ Моисея поради тѣхъ:
33 Защото [е]огорчихѫ духъ-тъ му,
Та говори несмысленно съ устны-тѣ си.
34 [ж]Не истрѣбихѫ народы-тѣ,
[ѕ]За които Господь имъ бѣ заповѣдалъ:
35 Но [и]смѣсихѫ ся съ язычницы-тѣ,
И научихѫ ся на тѣхны-тѣ дѣла:
36 И [і]служихѫ на идолы-тѣ имъ,
[к]Които станѫхѫ сѣть за тѣхъ:
37 И [л]сынове-тѣ си и дъщери-тѣ си
Принесохѫ въ жертвѫ [м]на бѣсове-тѣ:
38 И пролѣхѫ неповиннѫ кръвь,
Кръвь-тѫ на сынове-тѣ си и на дъщери-тѣ си,
Които пожрѣхѫ на Ханаанскы-тѣ идолы:
И [н]осквърни ся земя-та отъ кръвопролитія.
39 И [о]осквърнихѫ ся съ дѣла-та си,
И [п]блудувахѫ въ дѣянія-та си.
40 За то [р]гнѣвъ-тъ Господень ся разяри върху людіе-тѣ му,
И [с]погнуси ся отъ наслѣдіе-то си.
41 И [т]прѣдаде гы въ рѫцѣ-тѣ на язычницы-тѣ:
И обладахѫ гы ненавистници-тѣ имъ.
42 И гы утѣснихѫ непріятели-тѣ имъ,
И останѫхѫ покорени подъ рѫкѫ-тѫ имъ.
43 [у]Много пѫти гы избави,
Но тѣ го разгнѣвахѫ съсъ съвѣты-тѣ си:
За то ся и унижихѫ заради беззаконіе-то си.
44 Но погледнѫ на утѣсненіе-то имъ,
Когато [ф]чу выкъ-тъ имъ:

з Исх. 14; 11, 12.
и Іез. 20; 14.
і Исх. 9; 16.
к Исх. 14; 21. Псал. 18; 15. Наум. 1; 4.
л Иса. 63; 11—14.
м Исх. 14; 30.
н Исх. 14; 27, 28. 15; 5.
о Исх. 14; 31. 15; 1.
п Исх. 15; 24. 16; 2. 17; 2. Псал. 78; 11.
р Числ. 11; 4, 33. Псал. 78; 18. 1 Кор. 10; 6.
с Числ. 11; 31. Псал. 78; 29.
т Иса. 10; 16.
у Числ. 16; 1 и друг.
ф Числ. 16; 31, 32. Втор. 11; 6.
х Числ. 16; 35, 46.
ц Исх. 32; 4.
ч Іер. 2; 11. Рим. 1; 23.
ш Псал. 78; 11, 12.
щ Псал. 78; 51. 105; 23, 27.
ъ Исх. 32; 10, 11, 32. Втор. 9; 19, 25. 10; 10. Іез. 20; 13.
ы Іез. 13; 5. 22; 30.
ь Втор. 8; 7. Іер. 3; 19. Іез. 20; 6.
ѣ Евр. 3; 18.
ю Числ. 14; 2, 27.
я Числ. 14; 28 и друг. Псал. 95; 11. Іез. 20; 15. Евр. 3; 11, 18.
ѫ Исх. 6; 8. Втор. 32; 40.
ѭ Лев. 26; 33. Псал. 44; 11. Іез. 20; 23.
а Числ. 25; 2, 3. 31; 16. Втор. 4; 3. 32; 17. Осія 9; 10. Откр. 2; 14.
б Числ. 25; 7, 8.
в Числ. 25; 11, 12, 13.
г Числ. 20; 3, 13. Псал. 81; 7.
д Числ. 20; 12. Втор. 1; 37. 3; 26.
е Числ. 20; 10.
ж Сѫд. 1; 21, 27 и друг.
ѕ Втор. 7; 2, 16. Сѫд. 2; 2.
и Сѫд. 2; 2. 3; 5, 6. Иса. 2; 6. 1 Кор. 5, 6.
і Сѫд. 2; 12, 13, 17, 19. 3; 6, 7.
к Исх. 23; 33. Втор. 7; 16. Сѫд. 2; 3, 14, 15.
л 4 Цар. 16; 3. Иса. 57; 5. Іез. 16; 20. 20; 26.
м Лев. 17; 7. Втор. 32; 17. 2 Лѣт. 11; 15. 1 Кор. 10; 20.
н Числ. 35; 33.
о Іез. 20; 18. 30; 31.
п Лев. 17; 7. Числ. 15; 39. Іез. 20; 30.
р Сѫд. 2; 14 и друг. Псал. 78; 59, 62.
с Втор. 9; 29.
т Сѫд. 2; 14. Неем. 9; 27 и друг.
у Сѫд. 2; 16. Неем. 9; 27 и друг.
ф Сѫд. 3; 9. 4; 3. 6; 7. 10; 10. Неем. 9; 27 и друг.

45 И [х]поменѫ свой-тъ къмъ тѣхъ завѣтъ,
И [ц]раская ся [ч]споредъ голѣмѫ-тѫ си милость.
46 И [ш]направи гы да намѣрятъ милосердіе
Прѣдъ всичкы-тѣ които гы бѣхѫ плѣнили.
47 [щ]Спаси ны, Господи, Боже нашъ,
И събери ны отъ язычницы-тѣ,
За да славословимъ свято-то твое име,
И да ся хвалимъ съ твоѭ-тѫ хвалѫ.
48 [ъ]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ
Отъ вѣка и до вѣка:
И да рекѫтъ всичкы-тѣ людіе: Аминь. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 107. (по Слав. 106.)

1 [а]Славѣте Господа, [б]защото е благъ,
Защото милость-та му е во вѣкъ.
2 *Така* да говорятъ избавени-тѣ чрѣзъ Господа,
[в]Които избави отъ рѫкѫ-тѫ на непріятеля:
3 И [г]гы събра отъ страны-тѣ,
Отъ истокъ, и отъ западъ, отъ сѣверъ и отъ море-то.
4 [д]Скытахѫ ся [е]по пустынѭ-тѫ, въ необитаемъ пѫть,
Не нахождахѫ градъ за населеніе.
5 *Бѣхѫ* гладни и жедни:
Душа-та имъ чезнѣше въ тѣхъ.
6 Тогазь [ж]выкнѫхѫ къмъ Господа въ скърбь-тѫ си:
И гы избави отъ утѣсненія-та имъ:
7 И заведе гы [з]прѣзъ правъ пѫть,
За да идѫтъ въ градъ за населеніе.
8 [и]Да пѣснословятъ Господу за невовѫ-тѫ милость,
И за чудеса-та му къмъ человѣческы-тѣ синове.
9 Защото [і]насыти душѫ жаднѫ,
И душѫ гладнѫ испълни съ добрины.
10 [к]Тѣ сѣдѣхѫ въ тьмнинѫ и въ смъртнѫ сѣнкѫ,
[л]Вързани съсъ скърбь и съ желѣзо;
11 Защото [м]не ся покорихѫ на Божіи-тѣ слова,
И [н]съвѣтъ-тъ на Вышняго прѣзрѣхѫ:
12 За то смири сърдце-то имъ съ трудъ;
Паднѫхѫ, и [о]нѣмаше кой да *имъ* помогне.
13 Тогазь [п]выкнѫхѫ къмъ Господа въ скърбь-тѫ си,
И гы избави отъ утѣсненія-та имъ:
14 [р]Изведе гы изъ тьмнинѫ-тѫ, и изъ сѣнкѫ-тѫ на смърть-тѫ,
И оковы-тѣ имъ раскѫса.
15 [с]Да пѣснословятъ Господу за неговѫ-тѫ милость,
И за чудеса-та му къмъ человѣческы-тѣ сынове.
16 Защото [т]съкруши мѣдны-тѣ врата,
И желѣзны-тѣ вереи строши.
17 [у]Безумни-тѣ сѫ въ скърбь за беззаконны-тѣ си пѫтища,
И за неправды-тѣ си.
18 [ф]Отъ всяко ястіе ся гнуси душа-та имъ,
И [х]приближаватъ ся до врата-та на смърть-тѫ.
19 Тогазь [ц]выкатъ къмъ Господа въ скърбь-тѫ си,
И спасава гы отъ утѣсненія-та имъ.
20 [ч]Проважда слово-то си, и [ш]гы исцѣлява,
И [щ]отърва *гы* отъ тлѣніе-то имъ.
21 [ъ]Да пѣснословятъ Господу за неговѫ-тѫ милость,
И за чудеса-та му къмъ человѣческы-тѣ сынове.
22 [ы]Да жертвуватъ жертвы на хвалѫ,
И [ь]да възвѣщавать дѣла-та му съ радость.
23 Които слѣзуватъ на море-то въ кораби,
И правятъ работы въ много воды,
24 Тѣ виждатъ дѣла-та Господни,
И чудеса-та му въ дълбины-тѣ.
25 Защото заповѣдува, и [ѣ]ся дига буренъ вѣтръ,
И повдига волны-тѣ му.
26 Възлѣзуватъ до небеса-та *и* слѣзуватъ дори до бездны-тѣ:
[ю]Душа-та имъ тае въ бѣдствіе.
27 Люлѣѭтъ ся и политатъ като піянъ,
И всичка-та имъ мудрость изчезнува.
28 Тогазь [я]выкатъ къмъ Господа въ скърбь-тѫ си,
И гы извожда изъ утѣсненія-та имъ.
29 [ѫ]Обраща бурѭ-тѫ въ тишинѫ,
И умълчаватъ ся волны-тѣ имъ.
30 И тѣ ся веселятъ защото утихнѫхѫ,
И той гы завожда на желаемо-то имъ пристанище.
31 [іѫ]Да пѣснословятъ Господу за неговѫ-тѫ милость,
И за чудеса-та му къмъ человѣческы-тѣ сынове.
32 И да го възвышаватъ въ съборъ-тъ на людіе-тѣ,

х Лев. 26; 41, 42.
ц Сѫд. 2; 18.
ч Псал. 51; 1. 69; 16. Иса. 63; 7. Плач. 3; 32.
ш Ездр. 9; 9. Іер. 42; 12.
щ 1 Лѣт. 16; 35, 36.
ъ Псал. 41; 13.

107

а Псал. 106; 1. 118; 1. 136; 1.
б Псал. 119; 68. Мат. 19; 17.
в Псал. 106; 10.
г Псал. 106; 47. Иса. 43; 5, 6. Іер. 29; 14. 31; 8. 10. Іез. 39; 27, 28.
д Ст. 40.
е Втор. 32; 10.
ж Ст. 13, 19, 28. Псал. 50; 15. Осія 5; 15.
з Ездр. 8; 21.
и Ст. 15, 21, 31.
і Псал. 34; 10. Лук. 1; 53.
к Лук. 1; 79.
л Іов. 36; 8.
м Плач. 3; 42.
н Псал. 73; 24. 119; 24. Лук. 7; 30. Дѣян. 20; 27.
о Псал. 22; 11. Иса. 63; 5.
п Ст. 6, 19, 28.
р Псал. 68; 6. 146; 7. Дѣян. 12; 7 и дрг. 16; 26 и дрг.
с Ст. 8, 21, 31.
т Иса. 45; 2.
у Плач. 3; 39.
ф Іов. 33; 20.
х Іов. 33; 22. Псал. 9; 13. 88; 3.
ц Ст. 6, 13, 28.
ч 4 Цар. 20; 4, 5. Псал. 147; 15, 18. Мат. 8 8.
ш Псал. 30; 2. 103; 3.
щ Іов. 33; 28, 30. Псал. 30; 3. 49; 15. 56; 13. 103; 4.
ъ Ст. 8, 15, 31.
ы Лев. 7; 12. Псал. 50; 14. 116; 17. Евр. 13; 15.
ь Псал. 9; 11. 73; 28. 118; 17.
ѣ Іон. 1; 4.
ю Псал. 22; 14. 119; 28. Наум. 2; 10.
я Ст. 6, 13, 19.
ѫ Псал. 89; 9. Мат. 8; 26.
іѫ Ст. 8, 15, 21.

И [а]въ засѣданіе-то на старцы-тѣ да го хвалятъ.
33 [б]Той промѣнява рѣкы въ пустынѭ,
И водны изворы въ сушѫ:
34 [в]Плодоноснѫ-тѫ земѭ въ соленѫ,
Заради нечестіе-то на жители-тѣ ѝ.
35 [г]Промѣнява пустынѭ-тѫ въ водны езера,
И сухѫ-тѫ земѭ въ водны изворы.
36 И тамъ населява гладны-тѣ,
И съставятъ градове за населеніе,
37 И сѣѭтъ нивы, и садятъ лозія,
Които даватъ плодове и рожбы.
38 И [д]благословя гы, и [е]силно ся умножаватъ,
И скотове-тѣ имъ не умалява.
39 [ж]А намаляватъ и смиряватъ ся,
Отъ утѣсненіе, злощастіе, и тѫгѫ.
40 [з]Той излива прѣзрѣніе върхъ князове-тѣ,
И прави гы да ся скитатъ въ пустынѭ дѣто нѣма пѫть.
41 [и]А нищій-тъ възвышава отъ униженіе,
И [і]дава му челядь като стадо.
42 [к]Праведни-тѣ гледатъ, и ся радуватъ;
[л]А всяко беззаконіе ще загради уста-та си.
43 [м]Който е мудръ, нека внимава на това:
И ще разумѣѭтъ Господни-тѣ милости.

ПСАЛОМЪ 108. (по Слав. 107).

Пѣснь, псаломъ Давидовъ.

1 [а]Утвърдено е сърдце-то ми, Боже:
Ще пѣѭ и ще пѣснопѣѭ, и съсъ славѫ-тѫ си.
2 [б]Събуди ся псалтирю, и китаро:
Ще ся събудѭ рано.
3 Ще тя славословѭ, Господи, между народы-тѣ,
И ще ти пѣснопѣѭ между племена-та.
4 Защото твоя-та милость ся възвеличи по горѣ отъ небеса-та,
И твоя-та истина до облацы-тѣ.
5 [в]Възнеси ся, Боже, надъ небеса-та:
И слава-та ти *да бѫде* надъ всичкѫ-тѫ земѭ.
6 [г]За да ся избавятъ твои-тѣ възлюбленни,
Спаси съ десницѫ-тѫ си, и послушай мя.
7 Богъ говори въ святилище-то си:
Ще тържествувамъ, ще раздѣлѭ Сихемъ,
И долъ-тъ Сокхоѳъ ще размѣрѭ.
8 Мой е Галаадъ, мой Манассій:
Ефремъ е крѣпость на главѫ-тѫ ми:
[д]А Іуда законоположитель мой:
9 Моавъ е умывалница-та ми.
Върхъ Едомъ ще хвърлѭ сапогъ-тъ си:
Ще въскликнѫ надъ Филистимскѫ-тѫ земѭ:
10 [е]Кой ще мя въведе въ оградений-тъ градъ?
Кой ще мя заведе до Едомъ?
11 Не *ты* ли, Боже, *който* си ны отхвърлилъ?
И *ты* Боже, *който* не излизашь съ нашитѣ воинства?
12 Дай ни помощь отъ скърбь-тѫ,
Защото е суетно спасеніе *отъ* человѣка.
13 [ж]Чрѣзъ Бога ный ще направимъ юначество:
И той ще стѫпче врагове-тѣ ни.

ПСАЛОМЪ 109. (по Слав. 108.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Боже, хвало моя, [а]не дѣй мълча:
2 Защото нечестивы уста, и уста коварны ся отворихѫ върхъ мене;
Говорихѫ противъ мене съ лъжливъ языкъ.
3 И съ думы ненавистны мя обыколихѫ,
И ратоватъ противъ мене [б]безъ причинѫ.
4 За въздаяніе на любовь-тѫ ми, враждебници ми сѫ;
А азъ ся молѭ.
5 И [в]въздадохѫ ми зло за добро,
И ненависть за любовь-тѫ ми.
6 Постави нечестивъ надъ него:
И [г]противникъ да стои отъ десно му.
7 Когато ся сѫди, да излѣзе повиненъ,
И [д]молитва-та му да бѫде въ грѣхъ.
8 Да бѫдѫтъ дни-тѣ му малко:
[е]Другъ да земе чинъ-тъ му.
9 [ж]Да бѫдѫтъ синове-тѣ му сирачета
И жена му вдовица.
10 И да ся скитатъ всякога синове-тѣ му, и да станѫтъ просяци,
И да излѣзватъ изъ развалены-тѣ си *жилища* да просятъ *хлѣбъ*.
11 [з]Да впримчи заимодавецъ всичкый му имотъ,
И да разграбятъ чужденци-тѣ трудове-тѣ му.
12 Да нѣма кой да простре милость къмъ него,
И да нѣма кой да пожали сирачета-та му.
13 [и]Внуци-тѣ му да бѫдѫтъ истрѣбени:
Въ идѫщій-тъ родъ [і]да ся изглади име-то имъ.
14 [к]Да ся помене прѣдъ Господа беззаконіе-то на бащы-тѣ му;

а Псал. 22; 22, 25. 111; 1.
б 3 Цар. 17; 1, 7.
в Быт. 13; 10. 14; 3. 19; 25.
г Псал. 114; 8. Иса. 41; 19.
д Быт. 12; 2. 17; 16, 20.
е Исх. 1; 7.
ж 4 Цар. 10; 32.
з Іов. 12; 21, 24.
и 1 Цар. 2; 8. Псал. 113; 7, 8.
і Псал. 78; 52.
к Іов. 22; 19. Псал. 52; 6. 58; 10.
л Іов. 5; 16. Псал. 63; 11. Прит. 10; 11. Рим. 3; 19.
м Псал. 64; 9. Іер. 9; 12. Осія 14; 9.

108

а Псал. 57; 7.
б Псал. 57; 8—11.
в Псал. 57; 5, 11.
г Псал. 60; 5 и друг.
д Быт. 49; 10.
е Псал. 60; 9.
ж Псал. 60; 12.

109

а Псал. 83; 1.
б Псал. 35; 7. 69; 4. Іоан. 15; 25.
в Псал. 35; 7, 12. 38; 20.
г Зах. 3; 1.
д Прит. 28; 9.
е Дѣян. 1; 20.
ж Исх. 22; 24.
з Іов. 5; 5. 18; 9.
и Іов. 18; 19. Псал. 37; 28.
і Прит. 10; 7.
к Исх. 20; 5.

И [л]грѣхъ-тъ на майкѫ му да ся не изглади.
15 Да бѫде всякога прѣдъ Господа,
[м]За да истрѣби отъ земѭ-тѫ память-тѫ имъ.
16 Защото си не науми да стори милость;
Но погна человѣка нищъ и сиромахъ,
За да умьртви [н]съкрушенный-тъ въ сьрдце.
17 [о]Понеже възлюби проклѣтіѭ, нека го постигне,
Понеже не рачи благословеніе, нека ся отдалечи отъ него.
18 Понеже облѣче проклѣтіѭ като своѭ дрехѫ,
[п]Нека влѣзе като водѫ въ утробѫ-тѫ му,
И като елей въ кости-тѣ му.
19 Да му стане като дрехѫ-тѫ съ коіѭто ся облича,
И като поясъ-тъ съ който ся всякога опасува.
20 Това *да е* на враждебницы-тѣ ми въздаяніе-то отъ Господа,
И на тѣзи които говорятъ зло противъ душѫ-тѫ ми.
21 А съ мене ты, Іеова Господи, заради име-то си стори;
Понеже е блага твоя-та милость, избави мя.
22 Защото азъ сьмь сиромахъ и нищъ,
И сьрдце-то ми вѫтрѣ въ мене е наранено.
23 Прѣминѫхъ [р]като сѣнкѫ, когато е въ уклоненіе;
Оттрьснѫтъ сьмь като скакалецъ.
24 [с]Колѣна-та ми изнемогохѫ отъ постъ,
И плъть-та ми испаднѫ отъ тлъстинѫ.
25 И азъ [т]станѫхъ укоръ на тѣхъ:
Гледатъ мя и [у]кыватъ съ главѫ.
26 Помогни ми, Господи Боже мой:
Спаси мя споредъ милость-тѫ си:
27 И [ф]нека познаѭтъ че това е твоя рѫка;
Че ты си сторилъ това, Господи.
28 Тѣ [х]ще кълнѫтъ, а ты да благославяшь:
Ставатъ, но нека ся посрамятъ:
[ц] А твой-тъ рабъ да ся весели.
29 [ч]Да ся облѣкѫтъ въ бесчестіе враждебници-тѣ ми:
И като съ дрехѫ да ся покрыѭтъ съсъ срамъ-тъ си.
30 Много ще славѭ Господа съ уста-та си,
И [ш]между мнозина ще го хвалѭ.
31 Защото [щ]стои отъ десно на сиромахъ-тъ,
За да *го* избавя отъ онѣзи които осѫждатъ душѫ-тѫ му.

ПСАЛОМЪ 110. (по Слав. 109.)

Псаломъ Давидовъ.

1 [а]Рече Іеова Господу моему: Сѣди отъ десно ми,
Додѣ положѫ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти.
2 Отъ Сіона ще испроводи Господь жезлъ-тъ на силѫ-тѫ ти:
Владѣй въ срѣдъ врагове-тѣ си.
3 [б]Твои-тѣ людіе *ще* сѫ усердни въ день-тъ на силѫ-тѫ ти, [в]съ великолѣпіе свято:
Твои-тѣ млади *ще* ти *сѫ като* росѫ-тѫ изъ чрѣво-то на зорѫ-тѫ.
4 Заклѣ ся Господь, и [г]не ще ся раскае:
[д]Ты си священникъ во вѣкъ споредъ чинъ-тъ на Мелхиседека.
5 Господь е [е]отъ десно ти:
Ще съкруши царіе [ж]въ день-тъ на гнѣвъ-тъ си.
6 Ще сѫди въ язычницы-тѣ; ще напълни *земѭ-тѫ* съ трупове;
[з]Ще съкруши главѫ-тѫ на *владѣѭщій-тъ* надъ много земли.
7 [и]На пѫть-тъ ще піе отъ потокъ-тъ:
[і]За то ще дигне главѫ на высоко.

ПСАЛОМЪ 111. (по Слав. 110.)

1 Аллилуія. [а]Ще славѭ Господа отъ все сьрдце,
Въ съвѣтъ-тъ на правы-тѣ и въ събраніе-то.
2 [б]Голѣмы сѫ дѣла-та Господни;
[в]Изслѣдуемы отъ всичкы които ся наслаждаватъ въ тѣхъ.
3 [г]Славно и великолѣпно е негово-то дѣло,
И правда-та му остава во вѣкъ.
4 Достопамятны направи чудеса-та си:
[д]Милостивъ и щедръ е Господь.
5 [е]Даде хранѫ на онѣзи които му ся боятъ:
Ще помни вынѫгы завѣтъ-тъ си.
6 Възвѣсти на людіе-тѣ си силѫ-тѫ на дѣла-та си,
Като имъ даде наслѣдіе-то на язычницы-тѣ.
7 Дѣла-та на рѫцѣ-тѣ му сѫ [ж]истина и правосѫдіе:
[з]Истинны сѫ всичкы-тѣ му заповѣди:
8 [и]Утвърдены сѫ во вѣкъ вѣка,
[і]Направены сѫ въ истинѫ и правотѫ.
9 [к]Проводи избавленіе на людіе-тѣ си:
Опрѣдѣли завѣтъ-тъ си въ вѣкъ:
[л]Свято и страшно е име-то му.

л Неем. 4; 5. Іер. 18; 23.
м Іов. 18; 17. Псал. 34; 16.
н Псал. 34; 18.
о Прит. 14; 14. Іез. 35; 6.
п Числ. 5; 22.
р Псал. 102; 11. 144; 4.
с Евр. 12; 12.
т Псал. 22; 6, 7.
у Мат. 27; 39.
ф Іов. 37; 7.
х 2 Цар. 16; 11, 12.
ц Иса. 65; 14.
ч Псал. 35; 26. 132; 18.
ш Псал. 35; 18. 111; 1.
щ Псал. 16; 8. 73; 23. 110; 5. 121; 5.

110

а Мат. 22; 44. Мар. 12; 36. Лук. 20; 42. Дѣян. 2; 34. 1 Кор. 15; 25. Евр. 1; 13. 1 Пет. 3; 22. Виж. Псал. 45; 6, 7.
б Сѫд. 5; 2.
в Псал. 96; 9.
г Числ. 23; 19.
д Евр. 5; 6. 6; 20. 7; 17, 21. Виж. Зах. 6; 13.
е Псал. 16; 8.
ж Псал. 2; 5, 12. Рим. 2; 5. Откр. 11; 18.
з Псал. 68; 21. Авв. 3; 13.
и Сѫд. 7; 5, 6.
і Иса. 53; 12.

111

а Псал. 35; 18. 89; 5. 107; 32. 109; 30. 149; 1.
б Іов. 38; 39; 40 и 41. Псал. 92; 5. 139; 14. Откр. 15; 3.
в Псал. 143; 5.
г Псал. 145; 4, 5, 10.
д Псал. 86; 5. 103; 8.
е Мат. 6; 26, 33.
ж Откр. 15; 3.
з Псал. 19; 7.
и Иса. 40; 8. Мат. 5; 18.
і Псал. 19; 9. Откр. 15; 3.
к Мат. 1; 21. Лук. 1; 68.
л Лук. 1; 49.

10 [м]Начало на мудрость-тѫ е страхъ Господень:
Всичкы които *гы правятъ иматъ добръ разумъ:
Негова-та хвала прѣбывае въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 112. (по Слав. 111.)

1 Аллилуія. [а]Блаженъ онзи человѣкъ който ся бои отъ Господа:
[б]И благоволи много въ заповѣди-тѣ му.
2 [в]Сѣме-то му ще бѫде силно на земѭ-тѫ:
Родъ-тъ на правы-тѣ ще ся благослови.
3 [г]Изобиліе и богатство *ще има* въ домъ-тъ му,
И правда-та му остава въ вѣкъ.
4 [д]Видѣлина изгрѣва въ тьмнинѫ-тѫ за правы-тѣ:
Милостивъ е, и щедръ и праведенъ.
5 [е]Добрый-тъ человѣкъ милува и дава на заемъ:
Устроява работы-тѣ си [ж]съ правосѫдіе.
6 Наистинѫ [з]никога нѣма да ся поколебае;
[и]Въ память вѣчнѫ ще бѫде праведный-тъ.
7 [і]Отъ зълъ слухъ не ще ся убои:
[к]Сърдце-то му е твърдо, [л]понеже ся надѣе на Господа.
8 Утвърдено е сърдце-то му: [м]не ще ся убои,
[н]Додѣ види *паданіе-то* на непріятели-тѣ си.
9 [о]Распърснѫ, даде на сиромасы-тѣ:
[п]Правда-та му остава въ вѣкъ:
[р]Рогъ-тъ му ще ся възвыси въ славѫ.
10 [с]Нечестивый-тъ ще види, и ще ся разгнѣва:
[т]Ще поскърца съсъ зѫбы-тѣ си, и [у]ще истае:
[ф]Желаніе-то на нечестивы-тѣ ще погыне.

ПСАЛОМЪ 113. (по Слав. 112.)

1 Аллилуія. [а]Хвалѣте раби Господни,
Хвалѣте име-то Господне.
2 [б]Да бѫде име-то Господне благословено,
Отъ нынѣ и до вѣка.
3 [в]Отъ истокъ на сълнце-то до западъ-тъ му
Да ся хвали име-то Господне.
4 Господь е [г]высокъ надъ всичкы-тѣ народы:
[д]Надъ небеса-та е негова-та слава.
5 [е]Кой е като Іеова нашій-тъ Богъ?
Който сѣди на высочины-тѣ:
6 [ж]Който ся навожда за да прѣглежда
Онова което е на небе-то и на земѭ-тѫ:
7 [з]Който въздига отъ пърсть-тѫ сиромахъ-тъ,
И отъ гноище-то възвышава нищій-тъ:
8 [и]За да *го* постави да сѣдне съ князове-тѣ,
Съ князове-тѣ на людіе-тѣ му:
9 [і]Който населява въ домъ неплоднѫ-тѫ,
И іѫ прави веселѫ майкѫ на чада. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 114. (по Слав. 113.)

1 Когато [а]излѣзе Израиль изъ Египетъ,
Домъ-тъ Іакововъ [б]изъ народъ иноязыченъ,
2 [в]Іуда му станѫ святилище,
Израиль владычество Негово.
3 [г]Море-то видѣ, и побѣгнѫ:
[д]Іорданъ ся върнѫ назадъ:
4 [е]Горы-тѣ ся разиграхѫ като овны,
Хълми-тѣ като агнета.
5 [ж]Що ти станѫ, море, че си побѣгнѫло?
На тебе, Іордане, *че* си ся върнѫлъ назадъ?
6 *На васъ*, горы, *че* ся разиграхте като овны?
И вы хълми, като агнета?
7 Треперй, земле, отъ лице-то Господне,
Отъ лице-то на Бога Іакововъ:
8 [з]Който промѣни камыкъ-тъ въ водны езера,
Кременливый-тъ камыкъ въ водны изворы.

ПСАЛОМЪ 115. (по Слав. 113.)

1 (9) [а]Не намъ, Господи, не намъ,
Но на име-то си дай славѫ,
За милость-тѫ си, и за истинѫ-тѫ си.
2 (10) Защо да рекѫтъ язычници-тѣ:
[б]Че дѣ е тѣхный Богъ?
3 (11) [в]Нашій Богъ е на небе-то:
Прави всичко що му е угодно.
4 (12) [г]Тѣхни-тѣ идоли сѫ сребро и злато,
Дѣла на человѣческы рѫцѣ.
5 (13) Уста иматъ, но не говорятъ:
Очи иматъ, но не виждатъ.
6 (14) Уши иматъ, но не чуѭтъ:
Ноздри иматъ, но не обонèватъ.
7 (15) Рѫцѣ иматъ, но не пипатъ:
Нозѣ иматъ, но не ходятъ,
Нито издаватъ гласъ отъ гъртань-тъ си.
8 (16) [д]Подобни тѣмъ ще станѫтъ които гы правятъ,

[м] Втор. 4; 6. Іов. 28; 28. Прит. 1; 7. 9; 10. Еккл. 12; 13.
* т. е. Божіи-тѣ повелѣнія.

112
[а] Псал. 128; 1.
[б] Псал. 119; 16, 35, 47, 70, 143.
[в] Псал. 25; 13. 37; 26. 102; 28.
[г] Мат. 6; 33.
[д] Іов. 11; 17. Псал. 97; 11.
[е] Псал. 37; 26. Лук. 6; 35.
[ж] Ефес. 5; 15. Кол. 4; 5.
[з] Псал. 15; 5.
[и] Прит. 10; 7.
[і] Прит. 1; 33.
[к] Псал. 57; 7.
[л] Псал. 64; 10.
[м] Прит. 1; 33.
[н] Псал. 59; 10. 118; 7.
[о] 2 Кор. 9; 9.
[п] Втор. 24; 13. Ст. 3.
[р] Псал. 75; 10.
[с] Виж. Лук. 13; 28.
[т] Псал. 37; 12.
[у] Псал. 58; 7, 8.
[ф] Прит. 10; 28. 11; 7.

113
[а] Псал. 135; 1.
[б] Дан. 2; 20.
[в] Иса. 59; 19. Мал. 1; 11.
[г] Псал. 97; 9. 99; 2.
[д] Псал. 8; 1.
[е] Псал. 89; 6.
[ж] Псал. 11; 4. 138; 6. Иса. 57; 15.
[з] 1 Цар. 2; 8. Псал. 107; 41.
[и] Іов. 36; 7.
[і] 1 Цар. 2; 5. Псал. 68; 6. Иса. 54; 1. Гал. 4; 27.

114
[а] Исх. 13; 3.
[б] Псал. 81; 5.
[в] Исх. 6; 7. 19; 6. 25; 8. 29; 45, 46. Втор. 27; 9.
[г] Исх. 14; 21. Псал. 77; 16.
[д] Іис. Нав. 3; 13, 16.
[е] Псал. 29; 6. Авв. 3; 6.
[ж] Авв. 3; 8.
[з] Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Псал. 107; 35.

115
[а] Иса. 48; 11. Іез. 36; 32.
[б] Псал. 42; 3, 10. 79; 10. Іоил. 2; 17.
[в] 1 Лѣт. 16; 26. Псал. 135; 6. Дан. 4; 35.
[г] Втор. 4; 28. Псал. 135; 15. 16, 17. Іер. 10; 3 и друг.
[д] Псал. 135; 18. Иса. 44; 9, 10, 11. Іон. 2; 9. Авв. 2; 18, 19.

Всякой който ся надѣе на тѣхъ.
9 (17) [е]Израилю, уповай на Господа: —
[ж]Той имъ е помощникъ и щитъ.
10 (18) Доме Аароновъ, уповай на Господа: —
Той имъ е помощникъ и щитъ.
11 (19) Които ся боите отъ Господа, уповайте на Господа: —
Той имъ е помощникъ и щитъ.
12 (20) Господь ны поменѫ:
Ще благослови, ще благослови Израилевъ-тъ домъ:
Ще благослови Аароновъ-тъ домъ.
13 (21) [з]Ще благослови които ся боятъ отъ Господа,
Малкы-тѣ и голѣмы-тѣ.
14 (22) Господь ще вы възрасти,
Васъ и ваши-тѣ чада.
15 (23) [и]Благословени сте вы отъ Господа,
[і]Който е направилъ небе-то и землѭ-тѫ.
16 (24) Небеса-та небесны сѫ Господни,
А землѭ-тѫ даде на человѣческы-тѣ сынове.
17 (25) [к]Не ще хвалятъ Господа мьртви-тѣ,
Нито всичкы-тѣ които слѣзватъ на *мѣсто-то на* мълчаніе-то.
18 (26) [л]Но ный ще благославямы Господа
Отъ сега и до вѣка. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 116. (по Слав. 114.)

1 [а]Драго ми е че Господь послуша
Гласъ-тъ ми, *и* моленія-та ми:
2 Че приклони ухо-то си къмъ мене:
И додѣ сьмь живъ, ще *го* призывамъ.
3 [б]Смьртны болѣзни мя обыколихѫ,
И адовы утѣсненія мя снамѣрихѫ:
Скърбь и болкѫ срѣщнѫхъ.
4 И призвахъ име-то Господне:
О Господи, избави душѫ-тѫ ми.
5 [в]Милостивъ е Господь и [г]праведенъ,
И благоутробенъ е Богъ нашъ.
6 Господь съхранява простодушны-тѣ:
Въ бѣдѫ бѣхъ, и спасе мя.
7 Върни ся, душе моя, [д]въ покой-тъ си,
Защото [е]Господь ти стори добро.
8 Защото [ж]си избавилъ душѫ-тѫ ми отъ смьрть,
Очи-тѣ ми отъ сьлзы,
Нозѣ-тѣ ми отъ попълзновеніе.
9 Ще ходѭ прѣдъ Господа
[з]Въ землѭ-тѫ на живы-тѣ.

(По Слав. 115.)

10 (1) [и]Повѣровахъ, за то говорихъ:
Азъ бѣхъ много оскърбенъ.
11 (2) Азъ [і]рѣкохъ въ смаюваніе-то си:
[к]Всякой человѣкъ е лъжливъ.
12 (3) Що да въздамъ Господу,
За всичкы-тѣ му благодѣянія къмъ мене?
13 (4) Ще земѫ чашѫ-тѫ на спасеніе-то,
И ще призовѫ име-то Господне.
14 (5) [л]Обричанія-та си ще отдамъ Господу
Сега прѣдъ всичкы-тѣ му людіе.
15 (6) [м]Многоцѣнна е прѣдъ Господа
Смьрть-та на прѣподобны-тѣ му.
16 (7) Ей, Господи! защото сьмь твой рабъ:
[н]Рабъ твой сьмъ азъ, [о]сынъ на твоѭ-тѫ рабынѭ:
Ты си развьрзалъ узы-тѣ ми.
17 (8) Тебѣ [п]ще пожрѫ жертвѫ на хвалѫ,
И име-то Господне ще призовѫ.
18 (9) [р]Обричанія-та си ще отдамъ Господу,
Сега прѣдъ всичкы-тѣ неговы людіе.
19 (10) [с]Въ дворове-тѣ на домъ-тъ Господень,
Врѣдъ тебе, Іерусалиме. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 117. (по Слав. 116.)

1 [а]Хвалѣте Господа, всичкы народи:
Славословѣте го, всичкы племена:
2 Защото милость-та му е голѣма връху насъ;
И [б]истина-та Господня е въ вѣкъ. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 118. (по Слав. 117.)

1 [а]Славѣте Господа, защото е благъ,
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
2 [б]Да рече сега Израиль,
Че милость-та му е въ вѣкъ.
3 Да рече сега Аароновъ-тъ домъ,
Че милость-та му е въ вѣкъ.
4 Да рекѫтъ сега които ся боятъ отъ Господа,
Че милость-та му е въ вѣкъ.
5 [в]Въ скърбь призвахъ Господа:
Господь мя послуша, и [г]даде ширинѫ.
6 [д]Господь ми е *помощникъ:* нѣма да ся уплашѫ:
Що може да ми стори человѣкъ?
7 [е]Господь е отъ къмъ мене между помощницы-тѣ ми:
И [ж]азъ ще видѭ *паденіе-то* на непріятели-тѣ си.
8 [з]По добрѣ да ся надѣе нѣкой на Господа,
А не да уповае на человѣка.
9 [и]По добрѣ да ся надѣе нѣкой на Господа,
А не да уповае на князове.
10 Всичкы-тѣ народи мя обыколихѫ:
Но съ име-то Господне ще гы истрѣбѭ.

е Виж. Псал. 118; 2, 3, 4. 135; 19, 20.
ж Псал. 33; 20. Прит. 30; 5.
з Псал. 128; 1, 4.
и Быт. 14; 19.
і Быт. 1; 1. Псал. 96; 5.
к Псал. 6; 5. 88; 10, 11, 12. Иса. 38; 18.
л Псал. 113; 2. Дан. 2; 20.

116

а Псал. 18; 1.
б Псал. 18; 4, 5, 6.
в Псал. 103; 8.
г Ездр. 9; 15. Неем. 9; 8. Псал. 119; 137. 145; 17.
д Іер. 6; 16. Мат. 11; 29.
е Псал. 13; 6. 119; 17.
ж Псал. 56; 13.
з Псал. 27; 13.
и 2 Кор. 4; 13.
і Псал. 31; 22.
к Рим. 3; 4.
л Ст. 18. Псал. 22; 25. Іон. 2; 10.
м Псал. 72; 14.
н Псал. 119; 125. 143; 12.
о Псал. 86; 16.
п Лев. 7; 12. Псал. 50; 14. 107; 22.
р Ст. 14.
с Псал. 96; 8. 100; 4. 135; 2.

117

а Рим. 15; 11.
б Псал. 100; 5.

118

а 1 Лѣт. 16; 8, 34. Псал. 106; 1. 107; 1. 136; 1.
б Виж. Псал. 115; 9 и дрг.
в Псал. 120; 1.
г Псал. 18; 19.
д Псал. 27; 1. 56; 4, 11. 146; 5. Иса. 51; 12. Евр. 13; 6.
е Псал. 54; 4.
ж Псал. 59; 10.
з Псал. 40; 4. 62; 8, 9. Іер. 17; 5, 7.
и Псал. 146; 3.

11 [і]Обыколихѫ мя, ей, обыколихѫ мя отъ всякѫдѣ:
Но съ име-то Господне ще гы истрѣбіѫ.
12 Обыколихѫ мя [к]като пчелы:
Загаснѫхѫ [л]като огнь отъ тьрніе:
Защото въ име-то Господне ще гы истрѣбіѫ.
13 [м]Ты мя тласнѫ силно за да паднѫ:
Но Господь ми помогнѫ.
14 Сила моя и пѣніе мое е Господь,
И станѫ ми спасеніе.
15 Гласъ на радость и на спасеніе е въ кѫщы-тѣ на праведны-тѣ:
Десница-та Господня прави силны дѣла.
16 [н]Десница-та Господня ся възнесе:
Десница-та Господня прави силны дѣла.
17 [о]Нѣма да умрѫ, но ще бѫдѫ живъ,
И [п]ще расказвамъ дѣла-та Господни.
18 [р]Жестоко мя наказа Господь,
Но на смьрть мя не прѣдаде.
19 [с]Отворѣте ми врата-та на правдѫ-тѫ:
Ще влѣзѫ въ тѣхъ, *и* ще прославіѫ Господа.
20 [т]Тѣ сѫ Господни-тѣ врата:
[у]Праведни-тѣ ще влѣзѫтъ въ тѣхъ.
21 Ще тя славословіѫ, защото си [ф]мя послушалъ,
И [х]станѫлъ си ми спасеніе.
22 [ц]Камыкъ-тъ, *който* отхвьрлихѫ зидари-тѣ,
Той станѫ глава на ѫгълъ.
23 Отъ Господа станѫ това,
И чудно е въ наши-тѣ очи.
24 Тойзи е день-тъ, *когото* е Господь направилъ:
Да ся зарадувамы, и да ся развеселимъ въ него.
25 О Господи, спаси, моліѫ ся:
О Господи! благопоспѣши, моліѫ ся.
26 [ч]Благословенъ който иде въ име-то Господне:
Благословихмы вы отъ домъ-тъ Господень.
27 Господь е Богъ, и [ш]показа ни видѣло:
Приведѣте жертвѫ-тѫ вързанѫ съ вѫжета
До рогове-тѣ на олтарь-тъ.
28 Ты си Богъ мой и ще тя славіѫ:
[щ]Боже мой, ще тя възвышавамъ.
29 [ъ]Славѣте Господа, защото е благъ,
Защото милость-та му е въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 119. (по Слав. 118)

Алефъ.

1 Блажени които сѫ непорочни въ пѫть-тъ *си:*
[а]Които ходятъ въ законъ-тъ на Господа.
2 Блажени които пазятъ свидѣтелства-та му,
И търсятъ го съсъ все сьрдце.
3 Наистинѫ тѣ [б]не правятъ беззаконіе:
Ходятъ въ пѫтища-та му.
4 Ты си заповѣдалъ
Да ся съхранявать прилѣжно завѣщанія-та ти.
5 Дано ся оправятъ пѫтища-та ми,
За да съхранявамъ твои-тѣ повелѣнія!
6 Тогазь [в]нѣма да ся посраміѫ,
Когато погледнѫ къмъ всичкы-тѣ твои заповѣди.
7 [г]Ще тя славіѫ съ незлобіе сьрдечно,
Когато научѫ сѫдове-тѣ на правдѫ-тѫ ти.
8 Повелѣнія-та ти ще съхранявамъ:
Недѣй мя оставя съвсѣмъ.

Беѳъ.

9 Какъ ще очисти младый-тъ пѫть-тъ си?
Като *го* пази споредъ слово-то ти.
10 Съсъ все сьрдце [д]тя потърсихъ;
[е]Недѣй мя оставя да заблудіѫ отъ заповѣди-тѣ ти.
11 [ж]Въ сьрдце-то си упазихъ твое-то слово,
За да ти не съгрѣшавамъ.
12 Благословенъ си, Господи:
[з]Научи мя повелѣнія-та си.
13 Съ устны-тѣ си [и]расказахъ
Всичкы-тѣ сѫдове на уста-та ти.
14 Въ пѫть-тъ на твои-тѣ свидѣтелства ся развеселихъ,
Като за всичко-то богатство.
15 [і]Въ завѣщанія-та ти ще ся поучавамъ,
И ще гледамъ твои-тѣ пѫтища.
16 [к]Въ повелѣнія-та ти ще ся наслаждавамъ:
Не щѫ да забравіѫ твое-то слово.

Гимелъ.

17 [л]Стори добро на рабъ-тъ си: за да живѣіѫ,
И да упазіѫ слово-то ти.
18 Отвори очи-тѣ ми,
И че гледамъ чудеса-та на твой-тъ законъ.
19 [м]Пришлецъ сьмь азъ на земіѫ-тѫ:
Не скрывай отъ мене заповѣди-тѣ си.
20 [н]Душа-та ми ся изнурява отъ желаніе-то
Което имамъ всякога къмъ твои-тѣ сѫдбы.
21 Ты си запрѣтилъ на проклѣты-тѣ гордѣливы,
[о]Които ся уклонявать отъ твои-тѣ заповѣди.
22 [п]Дигни отъ мене укоръ и прѣзрѣніе:

і Псал. 88; 17.
к Втор. 1; 44.
л Еккл. 7; 6. Наум. 1; 10.
м Исх. 15; 2. Иса. 12; 2.
н Исх. 15; 6.
о Псал. 6; 5. Авв. 1; 12.
п Псал. 73; 28.
р 2 Кор. 6; 9.
с Иса. 26; 2.
т Псал. 24; 7.
у Иса. 35; 8. Откр. 21; 27. 22; 14, 15.
ф Псал. 116; 1.
х Ст. 14.
ц Мат. 21; 42. Мар. 12; 10. Лук. 20; 17. Дѣян. 4; 11. Ефес. 2; 20. 1 Пет. 2; 4, 7.
ч Мат. 21; 9. 23; 39. Мар. 11; 9. Лук. 19; 38. Виж. Зах. 4; 7.
ш Есѳ. 8; 16. 1 Пет. 2; 9.
щ Исх. 15; 2. Иса. 25; 1.
ъ Ст. 1.

119
а Псал. 128; 1.
б 1 Іоан. 3; 9. 5; 18.
в Іов. 22; 26. 1 Іоан. 2; 28.
г Ст. 171.
д 2 Лѣт. 15; 15.
е Ст. 21, 118.
ж Псал. 37; 31. Лук. 2; 19, 51.
з Ст. 26, 33, 64, 68, 108, 124, 135. Псал. 25; 4.
и Псал. 34; 11.
і Псал. 1; 2. Ст. 23, 48, 78.
к Псал. 1; 2. Ст. 35, 47, 70, 77.
л Псал. 116; 7.
м Быт. 47; 9. 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 39; 12. 2 Кор. 5; 6. Евр. 11; 13.
н Псал. 42; 1, 2. 63; 1. 84; 2. Ст. 40, 131.
о Ст. 10, 110, 118.
п Псал. 39; 8.

Защото упазихъ твои-тѣ свидѣтелства.
23 Князове наистинѫ сѣднѫхѫ *и* говорѣхѫ противъ мене:
Но [р]слуга-та ти ся поучаваше въ твои-тѣ повелѣнія:
24 [с]Твои-тѣ свидѣтелства наистинѫ сѫ наслажденіе мое,
И съвѣтници мои.

Далеѳъ.

25 [т]Душа-та ми ся залѣпи за пърсть-тѫ:
[у]Оживи мя споредъ слово-то си.
26 Явихъ пѫтища-та си, и послушалъ си мя:
[ф]Научи мя на повелѣнія-та си.
27 Направи мя да разумѣвамъ пѫть-тъ на твои-тѣ завѣщанія,
И [х]ще ся поучавамъ въ твои-тѣ чудеса.
28 [ц]Душа-та ми тае отъ скърбь:
Утвърди мя споредъ слово-то си.
29 Отдалечи отъ мене пѫть-тъ на лъжѫ-тѫ,
И дарувай ми законъ-тъ си.
30 Пѫть-тъ на истинѫ-тѫ избрахъ:
Прѣдъ очи-тѣ си турихъ твои-тѣ сѫдбы.
31 Прилѣпихъ ся при твои-тѣ свидѣтелства:
Господи, да мя не посрамишь.
32 По пѫть-тъ на твои-тѣ заповѣди ще тичамъ,
[ч]Когато разширишь сърдце-то ми.

Хе.

33 [ш]Покажи ми, Господи, пѫть-тъ на твои-тѣ повелѣнія,
И ще го съхранявамъ [щ]до край.
34 [ъ]Вразуми мя, и ще съхранявамъ законъ-тъ ти:
Ей, ще го пазіѫ съсъ все сърдце.
35 Настави мя въ пѫть-тъ на твои-тѣ заповѣди:
Защото [ы]ся веселіѫ въ него.
36 Приклони сърдце-то ми къмъ твои-тѣ свидѣтелства,
А [ь]не къмъ лихоимство.
37 [ѣ]Отвърни очи-тѣ ми [ю]да не гледатъ суетѫ:
[я]Оживи мя въ пѫть-тъ си.
38 [ѫ]Утвърди слово-то си къмъ рабъ-тъ си,
Който ся е прѣдалъ на твой-тъ страхъ.
39 Отнеми укоръ-тъ ми, отъ който ся боіѫ:
Защото твой-тѣ сѫдбы сѫ добры.
40 Ето, [іж]твои-тѣ завѣщанія пожелахъ,
[а]Оживи мя чрѣзъ правдѫ-тѫ си.

Вавъ.

41 И [б]да дойде върху мене, Господи, твоя-та милость,
Твое-то спасеніе, споредъ слово-то ти.
42 Тогазъ ще дамъ отвѣтъ на оногозъ който мя укорява:
Защото азъ ся надѣіѫ на твое-то слово.
43 И не отнемай съвсѣмъ отъ уста-та ми слово-то на истинѫ-тѫ:
Защото ся надѣяхъ на твои-тѣ сѫдбы.
44 И ще съхранявамъ твой-тъ законъ винѫгы,
Въ вѣкъ вѣка.
45 И ще ходіѫ на широко:
Защото потърсихъ твои-тѣ завѣщанія.
46 И [в]ще говоріѫ за свидѣтелства-та ти прѣдъ царіе,
И нѣма да ся посраміѫ.
47 И [г]ще ся наслаждавамъ въ твои-тѣ заповѣди,
Които възлюбихъ.
48 И ще повдигамъ рѫцѣ-тѣ си къмъ твои-тѣ заповѣди, които възлюбихъ:
И [д]ще ся поучавамъ въ повелѣнія-та ти.

Заинъ.

49 Помени слово-то къмъ рабъ-тъ си,
На което си мя [е]направилъ да уповаіѫ.
50 Това е мое-то [ж]утѣшеніе въ скърбь-тѫ ми,
Че твое-то слово мя оживи.
51 Горди-тѣ [з]ми ся подсмивахѫ много:
Но азъ [и]не ся уклонихъ отъ твой-тъ законъ.
52 Поменѫхъ, Господи, твои-тѣ отъ старо врѣме сѫдбы,
И утѣшихъ ся.
53 [і]Ужасъ мя обзѣ, по причинѫ на нечестивы-тѣ,
Които оставятъ твой-тъ законъ.
54 Твои-тѣ повелѣнія ми станѫхѫ пѣснь
Въ домъ-тъ на странство-то ми.
55 [к]Нощя поменѫхъ, Господи, име-то ти,
И упазихъ законъ-тъ ти.
56 То ми станѫ,
Защото упазихъ завѣщанія-та ти.

Хеѳъ.

57 Господи, [л]ты си мой дѣлъ:
Рѣкохъ да упазіѫ твои-тѣ думы.
58 Потърсихъ лице-то ти съсъ все сърдце:
Помилуй мя [м]споредъ слово-то си.
59 [н]Размыслихъ пѫтища-та си,
И обърнѫхъ нозѣ-тѣ си къмъ твои-тѣ свидѣтелства.
60 Побързахъ и не ся забавихъ
Да упазіѫ твои-тѣ заповѣди.
61 Четы отъ нечестивы-тѣ мя обыколихѫ:
Но азъ не забравихъ твой-тъ законъ.
62 [о]По срѣднощь ставамъ за да тя славіѫ.

р Ст. 15.
с Ст. 77, 92.
т Псал. 44; 25.
у Ст. 40. Псал. 143; 11.
ф Ст. 12. Псал. 25; 4. 27; 11. 86; 11.
х Псал. 145; 5, 6.
ц Псал. 107; 26.
ч 3 Цар. 4; 29. Иса. 60; 5. 2 Кор. 6; 11.
Ст. 12.
щ Ст. 112. Мат. 10; 22. Откр. 2; 26.
ъ Ст. 73. Прит. 2; 6. Іак. 1; 5.
ы Ст. 16.
ь Іез. 33; 31. Мар. 7; 21, 22. Лук. 12; 15. 1 Тим. 6; 10. Евр. 13; 5.
ѣ Иса. 33; 15.
ю Прит. 23; 5.
я Ст. 40.
ѫ 2 Цар. 7; 25.
іж Ст. 20.
а Ст. 25, 37, 88, 107, 149, 156, 159.
б Псал. 106; 4. Ст. 77.
в Псал. 138; 1. Мат. 10; 18, 19. Дѣян. 26; 1, 2.
г Ст. 16.
д Ст. 15.
е Ст. 74, 81, 147.
ж Рим. 15; 4.
з Іер. 20; 7.
и Іов. 23; 11. Псал. 44; 18. Ст. 157.
і Ездр. 9; 3.
к Псал. 63; 6.
л Псал. 16; 5. Іер. 10; 16. Плач. 3; 24.
м Ст. 41.
н Лук. 15; 17, 18.
о Дѣян. 16; 25.

За сѫдбы-тѣ на твоѭ-тѫ правдѫ.
63 Азъ сьмь съдружникъ на всичкы-тѣ
Които ти ся боятъ и пазятъ твои-тѣ завѣщанія.
64 [п] Господи, земя-та е пълна съ твоѭ-тѫ милость:
[р] Научи мя на твои-тѣ повелѣнія.

Теѳъ.

65 Господи, ты си направилъ добро на рабъ-тъ си,
Споредъ слово-то си.
66 Научи мя на добро разсѫжденіе и знаніе:
Защото азъ повѣровахъ въ твои-тѣ заповѣди.
67 [с] Прѣди да ся оскърбѭ, азъ бѣхъ заблудилъ:
Но сега вардѭ твое-то слово.
68 Ты [т] си благъ и благодѣтеленъ:
[у] Научи мя на твои-тѣ повелѣнія.
69 Горди-тѣ [ф] сплетохѫ противъ мене лъжѫ:
Но азъ съсъ все сърдце ще пазѭ твои-тѣ завѣщанія.
70 [х] Сърдце-то имъ надебелѣ като тлъстинѫ:
Но азъ [ц] ся наслаждавамъ въ законъ-тъ ти.
71 [ч] Добрѣ ми станѫ че ся оскърбихъ,
За да научѫ повелѣнія-та ти.
72 [ш] Законъ-тъ на уста-та ти е за мене по добръ
Отъ тысящи на злато и сребро.

Іодъ.

73 [щ] Твои-тѣ рѫцѣ мя направихѫ, и създадохѫ:
[ъ] Вразуми мя, и ще научѫ заповѣди-тѣ ти.
74 [ы] Които ти ся боятъ ще мя видятъ и ще ся зарадуватъ,
Защото [ь] на слово-то ти уповахъ.
75 Познавамъ, Господи, че твои-тѣ сѫдбы сѫ правда,
И ты *по* [ѣ] вѣрность си мя оскърбилъ.
76 Твоя-та милость нека ми бѫде утѣшеніе
Споредъ слово-то ти къмъ твой-тъ рабъ.
77 [ю] Да дойде върхъ мене милосердіе-то ти, за да бѫдѫ живъ;
Защото [я] твой-тъ законъ е наслажденіе мое.
78 [ѫ] Да ся постыдятъ горди-тѣ, защото [іѫ] безъ причинѫ сѫ мя обидѣли:
Но [а] азъ ще ся поучавамъ въ твои-тѣ завѣщанія.
79 Да ся върнѫтъ при мене онѣзи които ти ся боятъ,
И които познаватъ твои-тѣ свидѣтелства.
80 Нека бѫде сърдце-то ми чисто въ повелѣнія-та ти,
За да ся не посрамѭ.

Кафъ.

81 [б] Прѣмира душа-та ми за твое-то спасеніе:
[в] На твое-то слово ся надѣѭ.
82 [г] Очи-тѣ ми изнемощѣхѫ за слово-то ти,
И говорѭ: Кога ще мя утѣшишь?
83 Защото [д] станѫхъ като мѣхъ въ дымъ:
Но твои-тѣ повелѣнія не забравихъ.
84 [е] Колко сѫ дни-тѣ на твой-тъ рабъ?
[ж] Кога ще направишь сѫдъ противъ гонители-тѣ ми?
85 [з] Горди-тѣ ископахѫ за мене ямы,
Противъ твой-тъ законъ.
86 Всичкы-тѣ твои заповѣди сѫ истина:
[и] Неправедно [і] мя гонятъ: помогни ми.
87 Безъ малко щѣхѫ мя погуби на земѭ-тѫ:
Но азъ не оставихъ твои-тѣ завѣщанія.
88 [к] Оживи мя споредъ милость-тѫ си:
И ще упазѭ свидѣтелство-то на твои-тѣ уста.

Ламедъ.

89 [л] Въ вѣкъ, Господи,
Твое-то слово е утвърдено на небе-то:
90 Истина-та ти е въ родъ и родъ:
Основалъ си земѭ-тѫ, и тя стои.
91 [м] Споредъ твои-тѣ постановленія стоятъ до днесь,
Защото всичкы сѫ твои раби.
92 [н] Ако не бѣше ми твой-тъ законъ наслажденіе,
То азъ бы погынѫлъ въ оскърбеніе-то си.
93 Въ вѣкъ нѣма да забравѭ твои-тѣ завѣщанія,
Защото въ тѣхъ си мя оживилъ.
94 Твой сьмь азъ: спаси мя;
Защото потърсихъ завѣщанія-та ти.
95 Нечестиви-тѣ мя очакувахѫ за да мя погубятъ:
Но азъ ще внимаѭ въ твои-тѣ свидѣтелства.
96 [о] На всяко съвършенство видѣхъ прѣдѣлъ:
Твоя-та заповѣдь е много широка.

Мемъ.

97 Колко обичамъ азъ законъ-тъ ти:
[п] Весь день е той поученіе мое.
98 По [р] мудръ отъ непріятели-тѣ ми направили сѫ мя твои-тѣ заповѣди,
Защото тѣ сѫ всякога съ мене.
99 По разуменъ сьмь отъ всичкы които мя учатъ:

п Псал. 33; 5.
р Ст. 12, 26.
с Ст. 71. Іер. 31; 18, 19. Евр. 12; 11.
т Псал. 106; 1. 107; 1. Мат. 19; 17.
у Ст. 12, 26.
ф Іов. 13; 4. Псал. 109; 2.
х Псал. 17; 10. Иса. 6; 10. Дѣян. 28; 27.
ц Ст. 35.
ч Ст. 67. Евр. 12; 10, 11.
ш Ст. 127. Псал. 19; 10. Прит. 8; 10, 11, 19.
щ Іов. 10; 8. Псал. 100; 3. 138; 8. 139, 14.
ъ Ст. 34, 144.
ы Псал. 34; 2.
ь Ст. 49; 147.
ѣ Евр. 12; 10.
ю Ст. 41.
я Ст. 24, 47, 174.
ѫ Псал. 25; 3.
іѫ Ст. 86.
а Ст. 23.
б Псал. 73; 26. 84; 2.
в Ст. 74; 114.
г Ст. 123. Псал. 69; 3.
д Іов. 30; 30.
е Псал. 39; 4.
ж Откр. 6; 10.
з Псал. 35; 7. Прит. 16; 27.
и Псал. 35; 19. 38; 19.
і Ст. 78.
к Ст. 40.
л Псал. 89; 2. Мат. 24; 34, 35. 1 Пет. 1; 25.
м Іер. 33; 25.
н Ст. 24.
о Мат. 5; 18. 24; 35.
п Псал. 1; 2.
р Втор. 4; 6, 8.

Защото твои-тѣ [с]свидѣтелства сѫ поученіе мое.
100 [т]По разуменъ сьмь отъ стары-тѣ,
Защото упазихъ твои-тѣ завѣщанія.
101 [у]Отъ всякой лукавъ пѫть възбранихъ нозѣ-тѣ си,
За да упазіѭ твое-то слово.
102 Отъ сѫдбы-тѣ ти не ся уклонихъ:
Защото ты си мя научилъ.
103 [ф]Колко е сладко въ гъртань-тъ ми твое-то слово!
По *сладко* отъ медъ въ уста-та ми.
104 Отъ завѣщанія-та ти станѫхъ разуменъ:
За то [х]възненавидѣхъ всякой лъжливъ пѫть.

Нунъ.

105 [ц]Твое-то слово е свѣтилникъ на нозѣ-тѣ ми,
И видѣлина на пѫтекѫ-тѫ ми.
106 [ч]Заклѣхъ ся, и ще постоянствувамъ,
Да пазіѭ праведны-тѣ твои сѫдбы.
107 Много сьмь оскърбенъ:
Господи, [ш]съживи мя споредъ слово-то си.
108 Господи, [щ]доброволны-тѣ приношенія на уста-та ми нека ти бѫдѫтъ угодны:
И [ъ]научи мя на сѫдбы-тѣ си.
109 [ы]Душа-та ми е всякога въ бѣдѫ:
Но законъ-тъ ти не забравихъ.
110 [ь]Нечестиви-тѣ поставихѫ сѣть за мене:
[ѣ]Но азъ ся не уклонихъ отъ твои-тѣ завѣщанія.
111 [ю]Свидѣтелства-та ти наслѣдовахъ въ вѣкъ:
Защото [я]тѣ сѫ радость на сърдце-то ми.
112 Прѣклонихъ сърдце-то си за да правіѭ повелѣнія-та ти
Всякога [ж]до край.

Самехъ.

113 Възненавидѣхъ двоеумны-тѣ,
А законъ-тъ ти възлюбихъ.
114 [ѭ]Ты си покровъ мой и щитъ мой:
[а]На твое-то слово ся надѣіѭ.
115 [б]Отдалечѣте ся отъ мене, лукави:
Защото ще съхранявамъ заповѣди-тѣ на Бога моего.
116 Подтвърждавай мя споредъ слово-то си, и ще бѫдѫ живъ:
И [в]да мя не посрамишь въ надеждѫ-тѫ ми.
117 Подтвърждавай мя, и ще ся спасѫ:
И ще внимаіѭ вынѫгы въ твои-тѣ повелѣнія.
118 Ты си унищожилъ [г]всичкы които ся уклоняватъ отъ твои-тѣ повелѣнія:
Защото е суетна измама-та имъ.
119 [д]*Считашь като шлакъ всичкы-тѣ лукавы на земіѭ-тѫ:
За това възлюбихъ твои-тѣ свидѣтелства.
120 [е]Настрѫхнѫ снага-та ми отъ страхъ-тъ ти,
И отъ сѫдбы-тѣ ти ся уплашихъ.

Аинъ.

121 Направихъ сѫдъ и правдѫ;
Да мя не прѣдадешь на онѣзи които мя угнѣтаватъ.
122 [ж]Стани поржчникъ на рабъ-тъ си за добро:
Да мя не угнѣтаватъ горди-тѣ.
123 [з]Очи-тѣ ми изнемощѣхѫ за спасеніе-то ти,
И за слово-то на твоіѭ-тѫ правдѫ.
124 Направи съ рабъ-тъ си споредъ милость-тѫ си,
[и]И научи мя на повелѣнія-та си.
125 [і]Твой рабъ сьмь азъ: вразуми мя,
И ще познаіѭ твои-тѣ свидѣтелства.
126 Врѣме е да подѣйствува Господь:
Развалихѫ законъ-тъ ти.
127 За това [к]възлюбихъ твои-тѣ заповѣди
Повече отъ злато, и отъ чисто злато.
128 За това познахъ че сѫ прави всичкы-тѣ *твои* завѣщанія за всяко *нѣщо.*
[л]Възненавидѣхъ всякой пѫть на лъжѫ-тѫ.

Пе.

129 Чудны сѫ твои-тѣ свидѣтелства:
За това гы пази душа-та ми.
130 Явленіе-то на твое-то слово просвѣщава:
[м]Вразумява просты-тѣ.
131 Отворихъ уста-та си, и въздъхнѫхъ:
Защото [н]пожелахъ твои-тѣ заповѣди.
132 [о]Погледни връху мене, и помилуй мя;
[п]Както правишь на онѣзи които обичатъ твое-то име.
133 [р]Утвърди стъпкы-тѣ ми въ слово-то си:
И [с]да мя не обладае никое беззаконіе.
134 [т]Избави мя отъ человѣческы насилія,
И ще съхранявамъ твои-тѣ завѣщанія.
135 [у]Направи да просвѣтне лице-то ти връху рабъ-тъ ти,
И [ф]научи мя на повелѣнія-та си.
136 [х]Водны оттокы текѫтъ изъ очи-тѣ ми,
Понеже не ся съхранява твой-тъ законъ.

Цадде.

137 [ц]Праведенъ си ты, Господи,
И правы сѫ твои-тѣ сѫдбы.

с 2 Тим. 3; 15.
т Іов. 32; 7, 8, 9.
у Прит. 1; 15.
ф Псал. 19; 10. Прит. 8; 11.
х Ст. 128.
ц Прит. 6; 23.
ч Неем. 10; 29.
ш Ст. 88.
щ Осія 14; 2. Евр. 13; 15.
ъ Ст. 12, 26.
ы Іов. 13; 14.
ь Псал. 140; 5. 141; 9.
ѣ Ст. 10, 21.
ю Втор. 33; 4.
я Ст. 77, 92, 174.
ж Ст. 33.
ѭ Псал. 32; 7. 91; 1.
а Ст. 81.
б Псал. 6; 8. 139; 19. Мат. 7; 23.
в Псал. 25; 2. Рим. 5; 5. 9; 33. 10; 11.
г Ст. 21.
д Іез. 22; 18.

* *Или* Исхвърляшь.
е Авв. 3; 16.
ж Евр. 7; 22.
з Ст. 81, 82.
и Ст. 12.
і Псал. 116; 16.
к Ст. 72. Псал. 19; 10. Прит. 8; 11.
л Ст. 104.
м Псал. 19; 7. Прит. 1; 4.
н Ст. 20.
о Псал. 106; 4.
п 2 Сол. 1; 6, 7.
р Псал. 17; 5.
с Псал. 19; 13. Рим. 6; 12.
т Лук. 1; 74.
у Псал. 4; 6.
ф Ст. 12, 26.
х Іер. 9; 1. 14; 17. Виж. Іез. 9; 4.
ц Ездр. 9; 15. Неем. 9; 33. Іер. 12; 1. Дан. 9; 7.

138 [ч]Твои-тѣ свидѣтелства, *които* си завѣщалъ,
Сѫ правда и прѣвъсходна истина.
139 [ш]Моя-та ревность мя изѣде,
Защото непріятели-тѣ ми забравихѫ твои-тѣ думы.
140 [щ]Твое-то слово е съвсѣмъ чисто:
И рабъ-тъ ти го обича.
141 Малъкъ сьмъ и унищоженъ:
Но твои-тѣ завѣщанія не сьмъ забравилъ.
142 Твоя-та правда е правда вѣчна,
И [ъ]законъ-тъ ти е истина.
143 Скърби и утѣсненія мя намѣрихѫ:
Заповѣди-тѣ ти сѫ [ы]наслажденіе-то ми.
144 Твои-тѣ свидѣтелства сѫ правда въ вѣкъ:
[ь]Вразуми мя, и ще бѫдѫ живъ.

Кофъ.

145 Выкнѫхъ съсъ все сьрдце:
Послушай мя, Господи, *и* ще упазіѫ повелѣнія-та ти.
146 Выкнѫхъ къмъ тебе:
Спаси мя, и ще упазіѫ свидѣтелства-та ти.
147 [ѣ]Прѣдварихъ зорѫ-тѫ, и выкнѫхъ:
[ю]На твое-то слово уповахъ.
148 [я]Очи-тѣ ми прѣдварятъ нощны-тѣ стражы,
За да ся поучавамъ въ твое-то слово.
149 Чуй гласъ-тъ ми споредъ милость-тѫ си:
[ж]Оживи мя, Господи, споредъ сѫдбѫ-тѫ си.
150 Приближихѫ онѣзи които слѣдуватъ лукавство-то:
Тѣ ся уклонихѫ отъ законъ-тъ ти.
151 Ты [ѩ]си близу, Господи,
[а]И всичкы-тѣ твои заповѣди сѫ истина.
152 Отколѣ познахъ отъ твои-тѣ свидѣтелства
Че [б]си гы основалъ въ вѣкъ.

Решъ.

153 [в]Виждь скърбь-тѫ ми, и избави мя:
Защото не сьмъ забравилъ законъ-тъ ти.
154 [г]Отсѫди сѫдбѫ-тѫ ми, и искупи мя:
[д]Оживи мя споредъ слово-то си.
155 [е]Далечь е отъ нечестивы-тѣ спасеніе-то:
Защото тѣ не търсятъ твои-тѣ повелѣнія.
156 Голѣмо е твое-то милосердіе, Господи:
[ж]Оживи мя споредъ правосѫдіе-то си.
157 Множина сѫ които мя гонятъ, и мя оскърбяватъ:
Но [з]азъ ся не уклонихъ отъ свидѣтелства-та ти.
158 Видѣхъ прѣстѫпницы-тѣ, и [и]ся погнусихъ:
Защото не упазихѫ твое-то слово.
159 Виждь колко обичамъ азъ твои-тѣ завѣщанія:
Господи, [і]оживи мя споредъ милость-тѫ си.
160 Глава на твое-то слово е истина-та;
И въ вѣкъ *прѣбываѭтъ* всичкы-тѣ сѫдбы на правдѫ-тѫ ти.

Шинъ.

161 [к]Князове мя погнахѫ безъ причинѫ;
Но сьрдце-то ми трепери отъ слово-то ти.
162 Азъ ся радувамъ на твое-то слово,
Както онзи който намѣрва много корысти.
163 Ненавиждамъ и мразіѫ лъжѫ-тѫ:
Законъ-тъ ти обичамъ.
164 Седмь пѫти на день тя хваліѫ,
За сѫдбы-тѣ на твоіѫ-тѫ правдѫ.
165 [л]Много миръ иматъ онѣзи които обичатъ твой-тъ законъ:
И нѣма за тѣхъ прѣпъваніе.
166 [м]Уповахъ на твое-то спасеніе, Господи:
И направихъ твои-тѣ заповѣди.
167 Упази душа-та ми твои-тѣ свидѣтелства:
И възлюбихъ гы твърдѣ много.
168 Упазихъ твои-тѣ завѣщанія, и твои-тѣ свидѣтелства:
Защото [н]всичкы-тѣ ми пѫтища сѫ прѣдъ тебе.

Тавъ.

169 Да приближи выканіе-то ми прѣдъ тебе, Господи:
[о]Вразуми мя споредъ слово-то си.
170 Да дойде моленіе-то ми прѣдъ тебе:
Избави мя споредъ слово-то си.
171 [п]Устны-тѣ ми ще произнесѫтъ пѣніе,
Когато мя научишь на повелѣнія-та си.
172 Языкъ-тъ ми ще говори слово-то ти:
Защото всичкы-тѣ твои заповѣди сѫ правда.
173 Да бѫде рѫка-та ти помощь на мене:
Защото [р]азъ избрахъ твои-тѣ завѣщанія.
174 [с]Пожелахъ твое-то спасеніе, Господи:
И [т]законъ-тъ ти е наслажденіе мое.
175 Да живѣе душа-та ми и да тя хвали:
И сѫдбы-тѣ ти да ми помагатъ.
176 [у]Скитахъ ся като изгубенѫ овцѫ: потърси рабъ-тъ си:
Защото не забравихъ твои-тѣ заповѣди.

ПСАЛОМЪ 120. (по Слав. 119.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 [а]Къмъ Господа выкнѫхъ въ скърбь-тѫ си,
И той мя послуша.

ч Псал. 19; 7, 8, 9.
ш Псал. 69; 9. Іоан. 2; 17.
щ Псал. 12; 6. 18; 30. 19; 8. Прит. 30; 5.
ъ Ст. 151. Псал. 19; 9. Іоан. 17; 17.
ы Ст. 77.
ь Ст. 34, 73, 169.
ѣ Псал. 5; 3. 88; 13. 130; 6.
ю Ст. 74.
я Псал. 63; 1, 6.
ж Ст. 40, 154.
ѩ Псал. 145; 18.
а Ст. 142.
б Лук. 21; 33.
в Плач. 5; 1.
г 1 Цар. 24; 15. Псал. 35; 1. Мих. 7; 9.
д Ст. 40.
е Іов. 5; 4.
ж Ст. 149.
з Псал. 44; 18. Ст. 51.
и Ст. 136. Іез. 9; 4.
і Ст. 88.
к 1 Цар. 24; 11, 14. 26; 18. Ст. 23.
л Прит. 3; 2. Иса. 32; 17.
м Быт. 49; 18. Ст. 174.
н Прит. 5; 21.
о Ст. 144.
п Ст. 7.
р Іис. Нав. 24; 22. Прит. 1; 29. Лук. 10; 42.
с Ст. 166.
т Ст. 16, 24, 47, 77, 111.
у Иса. 53; 6. Лук. 15; 4 и дрг. 1 Пет. 2; 25.

120

а Псал. 118; 5. Іон. 2; 3.

2 Господи, избави душѫ-тѫ ми отъ лъжливы устны,
И отъ льстивъ языкъ.
3 Що ще ти даде, или що ще ти притури,
Льстивый языче?
4 Изострены-тѣ стрѣлы на силный-тъ,
Съ вѫглища отъ смерчіе.
5 Увы мнѣ, защото странствувамъ [б]въ Мосохъ,
[в]Живѣѭ въ Кидарскы-тѣ шатьры.
6 Много врѣме живѣ душа-та ми
Съ онѣзи които мразятъ миръ.
7 Азъ *обичамъ* миръ; но когато говорѭ,
Тѣ *ся готвятъ* за бой.

ПСАЛОМЪ 121. (по Слав. 120.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Възвождамъ очи-тѣ си къмъ горы-тѣ,
Отъ дѣто ще дойде помощь-та ми.
2 [а]Помощь-та ми е отъ Господа,
Който направи небе-то и земѭ-тѫ.
3 [б]Да не остави да ся поколебае нога-та ти,
[в]И да не задрѣме онзи който тя пази.
4 Ето, нѣма да задрѣме, нито ще заспи
Онзи който пази Израиля.
5 Господь е който тя пази:
Господь е [г]покровъ твой [д]отдесно тебе.
6 [е]Деня сълнце-то нѣма да тя поврѣди,
Нито луна-та нощя.
7 Господь ще тя пази отъ всяко зло:
[ж]Ще пази душѫ-тѫ ти.
8 Господь [з]ще пази исхожденіе-то ти и вхожденіе-то ти,
Отъ сега и до вѣка.

ПСАЛОМЪ 122. (по Слав. 121.)

Пѣснь на степени-тѣ, Давидова.

1 Възрадувахъ ся когато ми рекохѫ:
[а]Да отидемъ въ домъ-тъ Господень.
2 Ето нозѣ-тѣ ни стоятъ
Извѫтрѣ на твои-тѣ врата, Іерусалиме.
3 Іерусалимъ е съграденъ,
Като градъ [б]сглобенъ наедно.
4 [в]Тамъ възлизатъ племена-та,
Племена-та Господни, [г]*споредъ* завѣщанното на Израиля,
За да славятъ име-то Господне.
5 Защото [д]тамъ ся положихѫ прѣстоли за сѫдъ,
Прѣстоли-тѣ на Давидовъ-тъ домъ.
6 [е]Просѣте миръ-тъ на Іерусалимъ:
Да сѫ благополучни които тя обичатъ.
7 Миръ да бѫде въ стѣны-тѣ ти,
Благоденствіе въ палаты-тѣ ти.
8 Заради братія-та и другари-тѣ си
Ще говорѭ сега: Миръ *да е* въ тебе!
9 Заради домъ-тъ на Господа Бога нашего
[ж]Ще търсѭ добро-то ти.

ПСАЛОМЪ 123. (по Слав. 122.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 [а]Възведохъ очи-тѣ си къмъ тебе,
[б]Който живѣешь на небеса.
2 Ето, както очи-тѣ на слугы-тѣ *гледатъ* къмъ рѫкѫ-тѫ на господари-тѣ имъ,
Както очи-тѣ на слугынѭ-тѫ къмъ рѫкѫ-тѫ на господаркѫ-тѫ ѝ,
Така наши-тѣ очи къмъ Господа Бога нашего,
Додѣ ны помилува.
3 Помилуй ны, Господи, помилуй ны:
Защото ся прѣситихмы отъ прѣзрѣніе.
4 Прѣсити ся душа-та ни
Отъ укоръ-тъ на безгрыжны-тѣ,
И отъ прѣзрѣніе-то на горды-тѣ.

ПСАЛОМЪ 124. (по Слав. 123.)

Пѣснь на степени-тѣ, Давидова.

1 Ако не бы былъ Господь съ насъ,
[а](Нека рече сега Израиль),
2 Ако не бы былъ Господь съ насъ,
Когато станѫхѫ человѣци върху насъ,
3 [б]Тогазь живы быхѫ ны погълнѫли,
Когато ярость-та имъ пламенѣеше противъ насъ.
4 Тогазь воды-тѣ быхѫ ны потопили,
Потокъ-тъ бы прѣминѫлъ върхъ душѫ-тѫ ни.
5 Тогазь надигнѫты-тѣ воды
Быхѫ прѣминѫли върхъ душы-тѣ ни.
6 Благословенъ Господь,
Който не ны прѣдаде въ зѫбы-тѣ имъ като ловъ.
7 Душа-та ни ся избави [в]като птицѫ отъ сѣть-тѫ на ловцы-тѣ:
Сѣть-та ся строши, и ный ся избавихмы.
8 [г]Помощь-та ни е въ име-то на Господа,
[д]Който направи небе-то и земѭ-тѫ.

ПСАЛОМЪ 125. (по Слав. 124.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Които ся надѣѭтъ на Господа
Сѫ като гора-та Сіонъ, *която* нѣма да ся поклати:
Въ вѣкъ прѣбѫдва.
2 *Както* Іерусалимъ ся окружава отъ горы-тѣ,
Така Господь окружава народа си
Отъ сега и до вѣка.

б Быт. 10; 2. Іез. 27; 13.
в Быт. 25; 13. 1 Цар. 25; 1. Іер. 49; 28, 29.

121

а Псал. 124; 8.
б 1 Цар. 2; 9. Прит. 3; 23, 26.
в Псал. 127; 1. Иса. 27; 3.
г Иса. 25; 4.
д Псал. 16; 8. 109; 31.
е Псал. 91; 5. Иса. 49; 10. Откр. 7; 16.
ж Псал. 41; 2. 97; 10. 145; 20.
з Втор. 28; 6. Прит. 2; 8. 3; 6.

122

а Иса. 2; 3. Зах. 8; 21.
б Виж. 2 Цар. 5; 9.
в Исх. 23; 17. Втор. 16; 16.
г Исх. 16; 34.
д Втор. 17; 8. 2 Лѣт. 19; 8.
е Псал. 51; 18.
ж Неем. 2; 10.

123

а Псал. 121; 1. 141; 8.
б Псал. 2; 4. 11; 4. 115; 3.

124

а Псал. 129; 1.
б Псал. 56; 1, 2. 57; 3. Прит. 1; 12.
в Псал. 91; 3. Прит. 6; 5.
г Псал. 121; 2.
д Быт. 1; 1. Псал. 134; 3.

3 Защото [а]жезлъ-тъ на нечестіе-то нѣма
да прѣбжде върху дѣлъ-тъ на праведны-тѣ,
За да не простиратъ праведни-тѣ ржцѣ
къмъ беззаконіе-то.
4 Стори добро, Господи, на добры-тѣ,
И на правы-тѣ въ сърдце.
5 А които ся уклонявать [б]въ кривы-тѣ си
пжтища,
Ще гы отведе Господь съ онѣзи които
правятъ беззаконіе.
[в]Миръ на Израиля!

ПСАЛОМЪ 126. (по Слав. 125.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Когато Господь довéде пакъ Сіоновы-
тѣ плѣнницы,
[а]Бѣхмы като онѣзи които сънуватъ.
2 Тогази [б]ся испълнихж уста-та ни съсъ
смѣхъ,
И языкъ-тъ ни съ радость;
Тогазь ся говорѣше между язычницы-тѣ:
Величія направи за тѣхъ Господь.
3 Величія направи Господь за насъ:
Испълнихмы ся съ радость.
4 Върни, Господи, плѣнницы-тѣ ни,
Като потоцы-тѣ въ южны-тѣ страны.
5 [в]Тѣзи които сѣжтъ съсъ сълзы,
Съ радость ще пожьнжтъ.
6 Който излѣзува съ плачъ,
И носи сѣме за сѣяніе,
Той непрѣмѣнно съ радость ще ся върне
И ще носи снопове-тѣ си.

ПСАЛОМЪ 127. (по Слав. 126.)

Пѣснь на степени-тѣ, Соломонова.

1 Ако Господь не съгради домъ-тъ,
Напраздно ся трудятъ зидари-тѣ:
[а]Ако Господь не упази градъ-тъ,
Напраздно бди стражъ-тъ.
2 Напраздно е вамъ да ставате рано,
Да лѣгате късно и [б]да ядете хлѣбъ-тъ на
скърбь-тж:
Господь наистинж дава сънъ на възлю-
бленный-тъ си.
3 Ето, [в]наслѣдіе отъ Господа сж чада-та:
[г]Мъзда *отъ него е* плодъ-тъ на утробж-тж.
4 Както сж стрѣлы-тѣ въ ржкж-тж на сил-
ный-тъ,
Така сж синове-тѣ на младость-тж.
5 Блаженъ онзи человѣкъ,
Който е напълнилъ тулъ-тъ си съ тѣхъ:
Таквизи [д]нѣма да ся посрамятъ,
Когато говорятъ съ врагове-тѣ при *град-
скж*-тж портж.

ПСАЛОМЪ 128. (по Слав. 127.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 [а]Блаженъ всякой който ся бои отъ
Господа,
И ходи въ неговы-тѣ пжтища.
2 Защото [б]ще ядешь отъ трудъ-тъ на рж-
цѣ-тѣ си:
Блаженъ ще си, и добрѣ ще ти бжде.
3 Жена ти ще е [в]като доброплоднж лозж,
Врѣдъ кжщж-тж ти:
Сынове-тѣ ти, [г]като маслинены новоса-
денія,
Около трънезж-тж ти.
4 Ето, така ще бжде благословенъ чело-
вѣкъ-тъ
Който ся бои отъ Господа.
5 [д]Господь да тя благослови отъ Сіонъ,
И да видишь на Іерусалимъ добро-то въ
всичкы-тѣ дни на живота си.
6 И [е]да видишь сынове отъ сынове-тѣ си:
[ж]Миръ на Израиля!

ПСАЛОМЪ 129. (по Слав. 128.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Много пжти сж воювали противъ мене
[а]отъ младость-тж ми,
[б](Нека рече сега Израиль),
2 Много пжти сж воювали противъ мене
отъ младость-тж ми:
Но не ми надвихж.
3 Орачи-тѣ орахж по гърбъ-тъ ми:
Провлѣкохж бразды-тѣ си дългы.
4 Праведенъ е Господь:
Изсѣче вжжя-та на нечестивы-тѣ.
5 Ще ся засрамятъ, и ще ся върнжтъ назадъ,
Всичкы които ненавидятъ Сіона.
6 Ще станжтъ [в]като трѣвж-тж на кжщ-
ный-тъ покрывъ,
Която прѣди да ся искýбе изсъхнува:
7 Отъ коіжто не пълни жетварь-тъ ржкж-
тж си,
Нито нѣдро-то си който връзува снопо-
ве-тѣ:
8 И заминователи-тѣ не ще да рекжтъ:
[г]Благословеніе Господне на васъ:
Благославямы васъ въ име-то Господне.

ПСАЛОМЪ 130. (по Слав. 129.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 [а]Изъ дълбины-тѣ выкахъ къмъ тебе,
Господи.
2 Господи, послушай гласъ-тъ ми:
Да бждж тъ уши-тѣ ти внимателны въ
гласъ-тъ на моленіе-то ми.

125
а Прит. 22; 8. Иса. 14; 5.
б Прит. 2; 15.
в Псал. 128; 6. Гал. 6; 16.

126
а Дѣян. 12; 9.
б Іов. 8; 21.
в Виж. Іер. 31; 9 и дрг.

127
а Псал. 121; 3, 4, 5.
б Быт. 3; 17, 19.
в Быт. 33; 5. 48; 4. Інс. Нав. 24; 3, 4.
г Втор. 28; 4.
д Іов. 5; 4. Прит. 27; 11.

128
а Псал. 112; 1. 115; 13. 119; 1.
б Иса. 3; 10.
в Іез. 19; 10.
г Псал. 52; 8. 144; 12.
д Псал. 134; 3.
е Быт. 50; 23. Іов. 42; 16.
ж Псал. 125; 5.

129
а Іез. 23; 3. Осія 2; 15. 11; 1.
б Псал. 124; 1.
в Псал. 37; 2.
г Рув. 2; 4. Псал. 118; 26.

130
а Плач. 3; 55. Іон. 2; 3.

3 [б]Ако погледнешь на беззаконія-та, Господи,
Господи, кой ще може да устои?
4 [в]При тебе обаче има прощеніе,
[г]За да ти ся боятъ.
5 [д]Почакахъ Господа, почака душа-та ми,
И [е]уповахъ на слово-то му.
6 [ж]Душа-та ми *чака* Господа,
Повече отъ онѣзи които чакатъ зоржь-тж,
Ей, които чакатъ зоржь-тж.
7 [з]Да уповае Израиль на Господа:
Защото [и]у Господа е милость-та,
И велико е у него искупленіе-то:
8 И той [і]ще избави Израиля
Отъ всичкы-тѣ му беззаконія.

ПСАЛОМЪ 131. (по Слав. 130.)

Пѣснь на степени-тѣ, Давидова.

1 Господи, сърдце-то ми не ся горди,
Нито ся прѣвъзносятъ очи-тѣ ми:
[а]Нито ходіж въ нѣща голѣмы и по высокы отъ мене.
2 Наистинж смирихъ и утѣшихъ душж-тж си,
[б]Като отбіено дѣте при майкж си:
Душа-та ми е въ мене като отбіено дѣте.
3 [в]Да ся надѣе Израиль на Господа
Отъ сега и до вѣка.

ПСАЛОМЪ 132. (по Слав. 131.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Помени, Господи, Давида
И всичкы-тѣ му трудове:
2 Какъ ся клѣ Господу,
И [а]направи обричаніе [б]на крѣпкаго *Бога* Іаковова:
3 Не щж да влѣзж подъ покрывъ-тъ на домъ-тъ си,
Не щж да възлѣзж на постланый-тъ си одръ:
4 [в]Не щж да дамъ сънъ на очи-тѣ си,
Дрѣманіе на клепачи-тѣ си:
5 Додѣ не [г]намѣріж мѣсто за Господа,
Селеніе за крѣпкаго *Бога* Іаковова.
6 Ето, ный чухмы за него [д]въ Ефратж:
[е]Намѣрихмы го [ж]въ полета-та на джбравж-тж.
7 Да влѣземъ въ скиніи-тѣ му:
[з]Да ся поклонимъ на подножіе-то на нозѣ-тѣ му.
8 [и]Стани, [і]Господи, *и влѣзь* въ упокоеніе-то си,
Ты, и ковчегъ-тъ на силж-тж ти.
9 Священници-тѣ ти [к]да ся облѣкжтъ съ правдж,
И прѣподобни-тѣ ти да выкатъ съ радость.
10 Заради Давида рабъ-тъ си
Недѣй отвраща лице-то на помазанника си.
11 [л]Клѣ ся Господь съ истинж Давиду;
Нѣма да іж прѣстжпи:
[м]Отъ плодъ-тъ на чрѣсла-та ти
Ще положж на прѣстолъ-тъ ти.
12 Ако упазятъ синове-тѣ ти мой-тъ завѣтъ,
И мои-тѣ свидѣтелства на които ще гы научж,
То и синове-тѣ имъ ще сѣднжтъ
Вынжгы на прѣстолъ-тъ ти.
13 Защото [н]избра Господь Сіона:
Благоволи да живѣе въ него.
14 [о]Той ми е покой въ вѣкъ:
Тукъ ще живѣіж, защото го възлюбихъ.
15 [п]Ще благословіж съ благословеніе хранж-тж му:
Сиромасы-тѣ му ще насытіж съ хлѣбъ.
16 И [р]священницы-тѣ му ще облѣкж въ спасеніе:
А [с]прѣподобни-тѣ му ще ся радуватъ съ въсклицаніе.
17 [т]Тамъ ще направіж да изникне рогъ Давиду:
[у]Приготвихъ свѣтилникъ за помазанника си.
18 Непріятели-тѣ му [ф]ще облѣкж въ срамъ:
А на него ще цавти вѣнецъ-тъ му.

ПСАЛОМЪ 133. (по Слав. 132.)

Пѣснь на степени-тѣ, Давидова.

1 Ето, колко е добро и колко угодно,
[а]Да живѣіжтъ братія въ единомысліе!
2 [б]Като многоцѣнно-то онова миро на главж-тж,
Което слѣзваше на брадж-тж, брадж-тж Аароновж,
Което слѣзваше на полы-тѣ на одежды-тѣ му:
3 Като Ермонскж-тж [в]росж,
Която слѣзва на Сіонскы-тѣ горы:
Защото [г]тамъ е опрѣдѣлилъ Господь благословеніе,
И животъ до вѣка.

[б] Псал. 143; 2. Рим. 3; 20, 23, 24.
[в] Исх. 34; 7.
[г] 3 Цар. 8; 40. Псал. 2; 11. Іер. 33; 8, 9.
[д] Псал. 27; 14. 33; 20. 40; 1. Иса. 8; 17. 26; 8. 30; 18.
[е] Псал. 119; 81.
[ж] Псал. 63; 6. 119; 147.
[з] Псал. 131; 3.
[и] Псал. 86; 5, 15. Иса. 55; 7.
[і] Псал. 103; 3, 4. Мат. 1; 21.

131

[а] Рим. 12; 16.
[б] Мат. 18; 3. 1 Кор. 14; 20.
[в] Псал. 130; 7.

132

[а] Псал. 65; 1.
[б] Быт. 49; 24.
[в] Прит. 6; 4.
[г] Дѣян. 7; 46.
[д] 1 Цар. 17; 12.
[е] 1 Цар. 7; 1.
[ж] 1 Лѣт. 13; 5.
[з] Псал. 5; 7. 99; 5.
[и] Чисх. 10; 35. 2 Лѣт. 6; 41, 42.
[і] Псал. 78; 61.
[к] Іов. 29; 14. Ст. 16. Иса. 61; 10.
[л] Псал. 89; 3, 4, 33 и дрг. 110; 4.
[м] 2 Цар. 7; 12. 3 Цар. 8; 25. 2 Лѣт. 6; 16. Лук. 1; 69. Дѣян. 2; 30.
[н] Псал. 48; 1, 2.
[о] Псал. 68; 16.
[п] Псал. 147; 14.
[р] 2 Лѣт. 6; 41. Ст. 9. Псал. 149; 4.
[с] Осія 11; 12.
[т] Іез. 29; 21. Лук. 1; 69.
[у] Виж. 3 Цар. 11; 36. 15; 4. 2 Лѣт. 21; 7.
[ф] Псал. 35; 26. 109; 29.

133

[а] Быт. 13; 8. Евр. 13; 1.
[б] Исх. 30; 25, 30.
[в] Втор. 4; 48.
[г] Лев. 25; 21. Втор. 28; 8. Псал. 42; 8.

ПСАЛОМЪ 134. (по Слав. 133.)

Пѣснь на степени-тѣ.

1 Ето, благославяйте Господа, [а]всичкы раби Господни,
[б]Които стоите нощя въ домъ-тъ Господень.
2 [в]Въздигнѣте ръцѣ-тѣ си *въ* святилище-то,
И благословѣте Господа.
3 [г]Да тя благослови отъ Сіона Господь,
[д]Който направи небе-то и земіѫ-тѫ.

ПСАЛОМЪ 135. (по Слав. 134.)

1 Аллилуія. Хвалѣте име-то Господне:
[а]Хвалѣте, вы раби Господни;
2 [б]Които стоите въ домъ-тъ Господень,
[в]Въ дворове-тѣ на домъ-тъ на Бога нашего.
3 Хвалѣте Господа, защото е [г]благъ Господь:
Пѣснопѣйте на име-то му, защото [д]е угодно.
4 Защото [е]Іакова избра за себе си Господь,
Израиля за собственно свое стяжаніе.
5 Защото азъ познахъ че е [ж]великъ Господь.
И Господь нашъ е надъ всичкы-тѣ богове.
6 [з]Господь прави всичко което му е угодно,
На небе-то и на земіѫ-тѫ,
Въ моря-та, и въ всичкы-тѣ бездны.
7 [и]Възводи облацы отъ край земіѫ-тѫ:
[і]Прави свѣтканія за дъждь:
Изважда вѣтрища [к]изъ съкровища-та си.
8 [л]Който порази Египетскы-тѣ първородны
Отъ человѣкъ до скотъ.
9 [м]Испроводи знаменія и чудеса въ срѣдъ тебе, Египте,
[н]Върхъ Фараона и върхъ всичкы-тѣ му рабы.
10 [о]Който порази голѣмы народы,
И изби крѣпкы царіе:
11 Сиона, царь-тъ Аморрейскый,
И Ога царь-тъ Васанскый,
И [п]всичкы-тѣ Ханаанскы царства:
12 И [р]даде земіѫ-тѫ имъ наслѣдіе,
Наслѣдіе на Израиля народъ-тъ си.
13 [с]Име-то ти, Господи, *прѣбывае* въ вѣкъ:
Поменъ-тъ ти, Господи, въ родъ и родъ.
14 Защото [т]Господь ще сѫди людіе-тѣ си,
И рабы-тѣ си ще помилува.
15 [у]Идолы-тѣ на язычницы-тѣ сѫ сребро и злато,
Дѣло на человѣческы ръцѣ.
16 Уста иматъ, но не говорятъ;
Очи иматъ, но не видятъ.
17 Уши иматъ, но не чуіѫтъ;
Нито дыханіе има въ уста-та имъ.
18 Подобни тѣмъ ще станѫтъ които гы правятъ,
Всякой който ся надѣе на тѣхъ.
19 [ф]Доме Израилевъ, благословѣте Господа:
Доме Аароновъ, благословѣте Господа:
20 Доме Левіинъ, благословѣте Господа:
Които ся боите отъ Господа, благословѣте Господа.
21 Благословенъ [х]отъ Сіона Господь,
Който живѣе въ Іерусалимъ. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 136. (по Слав. 135.)

1 [а]Славѣте Господа, защото е благъ;
Защото милость-та му е [б]въ вѣкъ.
2 Славѣте [в]Бога на богове-тѣ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
3 Славѣте Господа на господари-тѣ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
4 [г]Който самъ прави голѣмы чудеса;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
5 [д]Който направи небеса-та съ мудрость;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
6 [е]Който прострѣ земіѫ-тѫ върху воды-тѣ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
7 [ж]Който направи голѣмы-тѣ свѣтила;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
8 [з]Сълнце-то за да владѣе на день-тъ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
9 Лунѫ-тѫ и звѣзды-тѣ, за да владѣіѫтъ на нощь-тѫ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
10 [и]Който порази Египтяны-тѣ въ първородны-тѣ имъ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
11 И [і]изведе Израиля изъ срѣдъ тѣхъ,
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
12 [к]Съ крѣпкѫ рѫкѫ и съ прострѣнѫ мышцѫ;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
13 [л]Който раздѣли Червено-то море на *двѣ* части;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
14 И прѣведе Израиля прѣзъ срѣдъ него;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
15 [м]Който хвърли долу Фараона и воинство-то му въ Червено-то море;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
16 [н]Който проведе людіе-тѣ си прѣзъ пустынѭ-тѫ;

134

а Псал. 135; 1, 2.
б 1 Лѣт. 9; 33.
в 1 Тим. 2; 8.
г Псал. 128; 5. 135; 21.
д Псал. 124; 8.

135

а Псал. 113; 1. 134; 1.
б Лук. 2; 37
в Псал. 92; 13. 96; 8. 116; 19.
г Псал. 119; 68.
д Псал. 147; 1.
е Исх. 19; 5. Втор. 7; 6, 7. 10; 15.
ж Псал. 95; 3. 97; 9.
з Псал. 115; 3.
и Іер. 10; 13. 51; 16.
і Іов. 28; 25, 26. 38; 24 и дрг. Зах. 10; 1.
к Іов. 38; 22.
л Исх. 12; 12, 29. Псал. 78; 51. 136; 10.
м Исх. 7; 8; 9; 10; и 14.
н Псал. 136; 15.
о Числ. 21; 24, 25, 26, 34, 35. Псал. 136; 17 и дрг.
п Іис. Нав. 12; 7.
р Псал. 78; 55. 136; 21, 22.
с Исх. 3; 15. Псал. 102; 12.
т Втор. 32; 36.
у Псал. 115; 4—8.
ф Псал. 115; 9 и дрг.
х Псал. 134; 3.

136

а Псал. 106; 1. 107; 1. 118; 1.
б 1 Лѣт. 16; 34, 41. 2 Лѣт. 20; 21.
в Втор. 10; 17.
г Псал. 72; 18.
д Быт. 1; 1. Прит. 3; 19. Іер. 51; 15.
е Быт. 1; 9. Псал. 24; 2. Іер. 10; 12.
ж Быт. 1; 14.
з Быт. 1; 16.
и Исх. 12; 29. Псал. 135; 8.
і Исх. 12; 51. 13; 3, 17.
к Исх. 6; 6.
л Исх. 14; 21, 22. Псал. 78; 13.
м Исх. 14; 27. Псал. 135; 9.
н Исх. 13; 18. 15; 22. Втор. 8; 15.

Защото милость-та му е въ вѣкъ.
17 [о]Който порази голѣмы царіе;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
18 И [п]изби крѣпкы царіе;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
19 [р]Сиона, царь-тъ Аморрейскый;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
20 И [с]Ога, царь-тъ Васанскый;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
21 И [т]даде земіѭ-тѫ имъ за наслѣдіе,
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
22 Наслѣдіе на Израиля рабъ-тъ си;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
23 [у]Който ны поменѫ въ смиреніе-то ни;
Защото милость-та му е въ вѣкъ;
24 И ны избави отъ врагове-тѣ ни;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
25 [ф]Който дава хранѫ на всякѫ плъть;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.
26 Славѣте Бога небеснаго;
Защото милость-та му е въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 137. (по Слав. 136.)

1 При Вавилонскы-тѣ рѣкы, тамъ сѣднѫхмы,
И плакахмы когато поменѫхмы Сіона.
2 На вьрбы-тѣ въ срѣдъ него
Окачихмы китары-тѣ си.
3 Защото които ны бѣхѫ плѣнили
Тамъ, поискахѫ отъ насъ думы на пѣсни:
И [а]които бѣхѫ ны запустили *поискахѫ* веселіе *и казувахѫ:*
Попѣйте ни отъ Сіонскы-тѣ пѣсни.
4 Какъ да пѣемъ пѣснь-тѫ Господнѭ
На чуждѫ земіѭ?
5 Ако тя забравіѭ, Іерусалиме,
Десница-та ми нека забрави *искуство-то си!*
6 [б]Да ся залѣпи языкъ-тъ ми за небце-то ми, ако тя не помніѭ:
Ако не прѣдпочтѫ Іерусалимъ отъ главно-то си веселіе!
7 Помени, Господи, [в]Едомскы-тѣ сынове,
Които въ день-тъ *на разореніе-то* на Іерусалимъ говорѣхѫ:
Съсыпѣте, съсыпѣте *го,* до основаніе-то му.
8 Дъщеро Вавилонска, [г]която ще запустѣешь,
Блаженъ [д]който ти въздàде въздаяніе-то
За всичко щото си направила намъ!
9 Блаженъ който хване и [е]удари младенцы-тѣ ти о камыкъ.

ПСАЛОМЪ 138. (по Слав. 137.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Ще тя славіѭ отъ всичко-то си сьрдце;
[а]Ще ти пѣснопѣіѭ прѣдъ богове-тѣ;
2 [б]Ще ся поклоніѭ [в]къмъ святый-тъ твой храмъ:
И ще славіѭ твое-то име,
Заради милость-тѫ ти и заради истинѫ-тѫ ти;
Защото [г]си възвеличилъ думѫ-тѫ си
Повече отъ всичко-то си име.
3 Въ който день выкнѫхъ, ты си мя послушалъ;
Укрѣпилъ си мя *съсъ* силѫ въ душѫ-тѫ ми.
4 [д]Ще тя прославятъ, Господи, всичкы земни царіе,
Когато чуіѫтъ думы-тѣ на твои-тѣ уста:
5 И въ пѫтища-та Господни ще пѣіѫтъ,
Защото е голѣма слава-та Господня:
6 Защото [е]Господь е высокъ, [ж]гледа обаче на смиренный-тъ:
А высокоумный-тъ познава отъ далечь.
7 [з]Ако прѣминѫ прѣзъ срѣдъ утѣсненіе, ты ще мя оживишь:
Ще прострешь рѫкѫ-тѫ си противъ гнѣвъ-тъ на врагове-тѣ ми;
И десница-та ти ще мя спасе.
8 [и]Господь ще извьрши *което е потрѣбно* за мене:
Господи, твоя-та милость *прѣбываè* въ вѣкъ:
[і]Дѣла-та на рѫцѣ-тѣ си не прѣзирай.

ПСАЛОМЪ 139. (по Слав. 138.)

Първому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, [а]опиталъ си мя, и позналъ си *мя.*
2 Ты [б]познавашь сѣдѣніе-то ми и ставаніе-то ми:
[в]Разумѣвашь помышленія-та ми отъ далечь.
3 [г]Издирувашь ходеніе-то ми и леганіе-то ми,
И всичкы-тѣ ми пѫтища знаешь.
4 Защото *додѣ още* нѣма дума на языкъ-тъ ми,
Ето, Господи, [д]ты знаешь всичко-то.
5 Окружилъ си мя отъ задъ и отъ прѣдъ,
И турилъ си вьрхъ мене рѫкѫ-тѫ си.
6 [е]*Това* знаніе е прѣчудно за мене:
Высоко е: не могѫ *да стигнѫ* до него.
7 [ж]Кѫдѣ да отидѫ отъ твой-тъ Духъ?
И отъ лице-то ти кѫдѣ да побѣгнѫ?
8 [з]Ако възлѣзѫ на небе-то, тамъ си ты:

о Псал. 135; 10, 11.
п Втор. 29; 7.
р Числ. 21; 21.
с Числ. 21; 33.
т Іис. Нав. 12; 1 и дрг. Псал. 135; 12.
у Быт. 8; 1. Втор. 32; 36. Псал. 113; 7.
ф Псал. 104; 27. 145; 15. 147; 9.

—

137
а Псал. 79; 1.
б Іез. 3; 26.
в Іер. 49; 7 и дрг. Плач. 4; 22. Іез. 25; 12. Авд. 10 и дрг.
г Иса. 13; 1, 6 и дрг. 47; 1. Іер. 25; 12. 50; 2.
д Іер. 50; 15. 29. Откр. 18; 6.
е Иса. 13; 16.

138
а Псал. 119; 46.
б Псал. 28; 2.
в 3 Цар. 8; 29, 30. Псал. 5; 7.
г Иса. 42; 21.
д Псал. 102; 15, 22.
е Псал. 113; 5, 6. Иса. 57; 15.
ж Прит. 3; 34. Іак. 4; 6. 1 Пет. 5; 5.
з Псал. 23; 3, 4.
и Псал. 57; 2. Фил. 1; 6.
і Іов. 10; 3, 8. 14; 15.

139
а Псал. 17; 3. Іер. 12; 3.
б 4 Цар. 19; 27.
в Мат. 9; 4. Іоан. 2; 24, 25.
г Іов. 31; 4.
д Евр. 4; 13.
е Іов. 42; 3. Псал. 40; 5. 131; 1.
ж Іер. 23; 24. Іон. 1; 3.
з Амос. 9; 2, 3, 4.

[и]Ако си постелѭ въ адъ, ето тя.
9 *Ако* земѫ крыла-та на зорѫ-тѫ,
И ся населѭ въ най далечны-тѣ краища на море-то,
10 И тамъ ще мя настави рѫка-та ти,
И твоя-та десница ще мя удържи.
11 Ако рекѫ: Наистинѫ ще мя покрые тьмина-та:
То и нощь-та ще бѫде видѣлина около мене.
12 И [і]сама-та тьмнина не укрыва нищо отъ тебе;
И нощь-та свѣти като день:
Тебѣ е тьмнина-та като видѣлинѫ-тѫ.
13 Защото ты си направилъ чрѣсла-та ми:
Обвилъ си мя въ утробѫ-тѫ на майкѫ ми.
14 Ще тя славѭ,
Защото страшно и чудно сьмь създаненъ:
Чудны сѫ твои-тѣ дѣла:
И *това* душа-та ми добрѣ знае.
15 Не [к]ся укрыхѫ кости-тѣ ми отъ тебе,
Когато въ тайно ся създавахъ,
И въ дълбины-тѣ на земѭ-тѫ ся образявахъ.
16 Твои-тѣ очи видѣхѫ необразено-то ми тѣло;
И въ твоѭ-тѫ книгѫ бѣхѫ писани всичкы-тѣ *мои удове*,
Които въ дни-тѣ ся образявахѫ,
Когато *още* ни единъ отъ тѣхъ *не сѫществуваше*.
17 [л]Колко ми сѫ скѫпоцѣнны твои-тѣ помышленія, Боже!
Колко е голѣмо число-то имъ!
18 *Ако искамъ* да гы изброѭ, отъ пѣсъкъ-тъ сѫ по многочисленны:
Събуждамъ ся, и още сьмь съ тебе.
19 Наистинѫ [м]ще убіешь нечестивы-тѣ, Боже:
[н]Отдалечѣте ся прочее отъ мене, мѫжіе кръвници.
20 Защото [о]говорятъ противъ тебе лукаво:
Врагове-тѣ ти зематъ напраздно *твое-то име*.
21 [п]Не мразѭ ли, Господи, онѣзи които мразятъ тебе?
И не гнусѭ ли ся отъ онѣзи които ся подигатъ върхъ тебе?
22 Съсъ съвършенѫ ненависть гы ненавиждамъ:
За непріятели гы имамъ.
23 [р]Искуси мя, Боже, и познай сьрдце-то ми:
Опытай мя, и познай мысли-тѣ ми:
24 И виждь, да ли *има* въ мене беззаконенъ пѫть:
И [с]води мя по вѣчный-тъ пѫть.

ПСАЛОМЪ 140. (по Слав. 139.)

Пьрвому пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

1 Избави мя, Господи, отъ лукавъ человѣкъ;
[а]Пази мя отъ неправеденъ человѣкъ;
2 Които размышляватъ зло въ сьрдце:
[б]Всякой день ся събиратъ на бой.
3 Острятъ языкъ-тъ си като зміинъ,
[в]Ядъ аспидовъ има подъ устны-тѣ имъ. (Села.)
4 [г]Уварди мя, Господи, отъ рѫцѣ-тѣ на нечестивый-тъ:
[д]Упази мя отъ неправеденъ человѣкъ;
Които ухытрихѫ да спънѫтъ стѫпкы-тѣ ми.
5 [е]Гордѣливи-тѣ скрыхѫ за мене сѣть,
И съ вѫжя распрострѣхѫ мрѣжы край пѫть-тъ:
Поставихѫ за мене примкы. (Села.)
6 Рѣкохъ Господу: Ты си Богъ мой:
Послушай, Господи, гласъ-тъ на моленія-та ми.
7 Господи Боже, сило на спасеніе-то ми,
Ты си покрылъ главѫ-тѫ ми въ день на бой.
8 Не давай, Господи, на нечестивый-тъ желанія-та му:
Не оставяй да успѣе мысль-та му,
[ж]За да ся *не* възвышатъ. (Села.)
9 Лукавство-то на устны-тѣ на онѣзи които мя окружаватъ
[з]Ще покрые главѫ-тѫ имъ.
10 [и]Вѫглища распалены ще паднѫтъ върхъ тѣхъ:
Ще бѫдѫтъ хвьрлени въ огнь-тъ,
Въ ровове дълбокы, за да ся не подигнѫтъ *вече*.
11 Злоязыченъ человѣкъ нѣма да ся утвърди на земѭ-тѫ:
Злоба-та ще прогне неправедный-тъ человѣкъ, додѣ *го* погуби.
12 Знаѭ че [і]Господь ще покаже правосѫдіе на угнѣтеный-тъ,
И правдѫ на сиромасы-тѣ.
13 Наистинѫ праведни-тѣ ще славятъ име-то ти:
Прави-тѣ ще обитаватъ прѣдъ лице-то ти.

ПСАЛОМЪ 141. (по Слав. 140.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, выкамъ къмъ тебе: [а]побързай къмъ мене:
Послушай гласъ-тъ ми когато выкамъ къмъ тебе.
2 [б]Да възлѣзе прѣдъ тебе молитва-та ми [в]*като* темянъ;

и Іов. 26; 6. Прит. 15; 11.
і Іов. 26; 6. 34; 22. Дан. 2; 22. Евр. 4; 13.
к Іов. 10; 8, 9. Еккл. 11; 5.
л Псал. 40; 5.
м Иса. 11; 4.
н Псал. 119; 115.
о Іуд. 15.
п 2 Лѣт. 19; 2. Псал. 119; 158.
р Іов. 31; 6. Псал. 26; 2.
с Псал. 5; 8. 143; 10.

140

а Ст. 4.
б Псал. 56; 6.
в Псал. 58; 4. Рим. 3; 13.
г Псал. 71; 4.
д Ст. 1.
е Псал. 35; 7. 57; 6. 119; 110. 141; 9. Іер. 18; 22.
ж Втор. 32; 27.
з Псал. 7; 16. 94; 23. Прит. 12; 13. 18; 7.
и Псал. 11; 6.
і 3 Цар. 8; 45. Псал. 9; 4.

141

а Псал. 70; 5.
б Откр. 5; 8. 8; 3, 4.
в Откр. 8; 3.

[г]Подиганіе-то на ржцѣ-тѣ ми *да бжде като* [д]вечернія жертвж.
3 Постави, Господи, стражж на уста-та ми:
Пази врата-та на устны-тѣ ми.
4 Да не уклонишь сьрдце-то ми въ лукаво нѣщо,
За да вършж нечестивы дѣла
Съ человѣцы които работятъ беззаконіе:
[е]Нито да ямъ отъ избранны-тѣ имъ ястія.
5 [ж]Нека мя ударя праведный-тъ: *то* е милость:
И нека мя обличава: *то* е миро за главж:
Глава-та ми да го не отхвърли;
Защото още и въ злощастія-та имъ ще ся моліж *за тѣхъ.*
6 Когато началници-тѣ имъ бждятъ хвърлени между каменіе-тѣ,
Ще чуіжтъ думы-тѣ ми, защото сж сладкы.
7 Кости-тѣ ни ся распърснуватъ [з]при устіе-то на гробъ-тъ,
Както *когато* нѣкой ора и цѣпи земіж-тж.
8 [и]Но очи-тѣ ми, Господи Іеова, *гледатъ* къмъ тебе:
На тебе уповахъ: не съсыпвай душж-тж ми.
9 Упази мя [і]отъ сѣть-тж, *коіжто* ми поставихж,
И отъ примкы-тѣ на онѣзи които правятъ беззаконіе.
10 [к]Ще паднжтъ нечестиви-тѣ заедно въ мрѣжы-тѣ си:
А самъ азъ да прѣминж *неповрѣденъ.*

ПСАЛОМЪ 142. (по Слав. 141.)

*Масхилъ Давидовъ.
Молитва †когато бѣше въ пещерж-тж.

1 Съ гласъ-тъ си выкамъ къмъ Господа:
Съ гласъ-тъ си къмъ Господа ся моліж.
2 [а]Изливамъ прѣдъ него моленіе-то си;
Скърбь-тж си прѣдъ него изявявамъ.
3 [б]Когато духъ-тъ ми изнемощѣваше въ мене,
Тогазь ты позна пжть-тъ ми.
[в]Примкж скрыхж за мене
На пжть-тъ по който ходѣхъ.
4 [г]Погледни на десно, и [д]ето нѣма никой да мя познава:
Прибѣжище не ся намѣри за мене:
Нѣма кой да попыта за *състояніе-то на* душж-тж ми.
5 Къмъ тебе, Господи, выкнжхъ:
Рѣкохъ: [е]Ты си прибѣжище мое,
[ж]Дѣлъ мой си [з]въ земіж-тж на живы-тѣ.
6 Внимай на выкъ-тъ ми,
Защото сьмь [и]въ голѣмо униженіе.
Избави мя отъ гонители-тѣ ми,
Защото сж по силни отъ мене.
7 Изведи изъ тьмницж душж-тж ми,
За да славіж име-то ти:
[і]Праведни-тѣ ще ся събержтъ около мене
[к]Когато ми сторишь благодѣяніе.

ПСАЛОМЪ 143. (по Слав. 142.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Господи, послушай молитвж-тж ми:
Дай ухо на моленія-та ми:
[а]Отвѣщай ми споредъ истинж-тж си,
Споредъ правдж-тж си.
2 И [б]не влѣзвай въ сждъ съ рабъ-тъ си;
Защото нѣма да ся оправдае прѣдъ тебе ни единъ живъ *человѣкъ.*
3 [в]Защото погна непріятель-тъ душж-тж ми:
Удари о земіж-тж животъ-тъ ми:
Турилъ мя е да сѣдіж въ тьмны мѣста,
Като онѣзи които сж отъ давна умрѣли.
4 За то [г]духъ-тъ ми примира вжтрѣ въ мене;
Въ мене сьрдце-то ми е студено.
5 [д]Напомнямъ си древни-тѣ дни:
Прѣговарямъ всичкы-тѣ твои дѣла:
Поучавамъ ся въ творенія-та на ржцѣ-тѣ ти.
6 [е]Простирамъ ржцѣ-тѣ си къмъ тебе:
[ж]Душа-та ми *жаднѣе* за тебе като безводнж земіж. (Села.)
7 Скоро мя послушай, Господи: духъ-тъ ми исчезнува:
Не скрывай лице-то си отъ мене,
[з]За да ся *не* уподобіж на онѣзи които слазятъ въ ровъ-тъ.
8 Направи мя да чуіж [и]рано милость-тж ти:
Защото на тебе сьмь уповалъ:
[і]Покажи ми пжть-тъ по който трѣбува да ходіж:
Защото [к]къмъ тебе възнесохъ душж-тж си.
9 Избави мя отъ врагове-тѣ ми, Господи:
Къмъ тебе прибѣгнжхъ.
10 [л]Научи мя да правіж воліж-тж ти:
Защото ты си Богъ мой.
[м]Духъ-тъ твой благый [н]да мя настави на правж земіж.
11 [о]Заради име-то си, Господи, оживи мя:
Заради правдж-тж си изведи душж-тж ми изъ утѣсненіе-то.

г Псал. 134; 2. 1 Тим. 2; 8.
д Исх. 29; 39.
е Прит. 23; 6.
ж Прит. 9; 8. 19; 25. 25; 12. Гал. 6; 1.
з 2 Кор. 1; 9.
и 2 Лѣт. 20; 12. Псал. 25; 15. 123; 1, 2.
і Псал. 119; 110. 140; 5. 142; 3.
к Псал. 35; 8.

142
* Псал. 57; надписъ-тъ.
† 1 Цар. 22; 1. 24; 3.
а Псал. 102; надписъ-тъ. Иса. 26; 16.
б Псал. 143; 4.
в Псал. 140; 5.
г Псал. 69; 20.
д Псал. 31; 11. 88; 8, 18.
е Псал. 46; 1. 91; 1.
ж Псал. 16; 5. 73; 26. 119; 57. Плач. 3; 24.
з Псал. 27; 13.
і Псал. 116; 6.
и Псал. 34; 2.
к Псал. 13; 6. 119; 17.

143
а Псал. 31; 1.
б Іов. 14; 3.
в Исх. 34; 7. Іов. 4; 17. 9; 2. 15; 14. 25; 4. Псал. 130; 3. Еккл. 7; 20. Рим. 3; 20. Гал. 2; 16.
г Псал. 77; 3. 142; 3.
д Псал. 77; 5, 10, 11.
е Псал. 88; 9.
ж Псал. 63; 1.
з Псал. 28; 1.
и Виж. Псал. 46; 5.
і Псал. 5; 8.
к Псал. 25; 1.
л Псал. 25; 4, 5. 139; 24.
м Неем. 9; 20.
н Иса. 26; 10.
о Псал. 119; 25, 37, 40 и дрг.

12 И заради милость-тѫ си [п]истрѣби врагове-тѣ ми,
И погуби всичкы-тѣ които враждуватъ противъ душѫ-тѫ ми:
Защото [р]азъ сьмь рабъ твой.

ПСАЛОМЪ 144. (по Слав. 143.)

Псаломъ Давидовъ.

1 Благословенъ Господь, моя-та крѣпость,
[а]Който учи рѫцѣ-тѣ ми на брань,
Пърсты-тѣ ми на бой;
2 [б]Милость-та моя, твърдыня-та моя,
Высоко-то мое прибѣжище, и избавительтъ мой,
Щитъ-тъ мой, на който сьмь уповалъ;
Който покорява людіе-тѣ ми подъ мене.
3 [в]Господи, що е человѣкъ та да го познавашь!
Сынъ человѣческый та да мыслишь за него!
4 [г]Человѣкъ прилича на суетѫ:
[д]Дни-тѣ му сѫ като сѣнкѫ която прѣхожда.
5 Господи, [е]прѣклони небеса-та си, и слѣзь:
[ж]Допри ся до горы-тѣ, и ще задымятъ.
6 [з]Бльсни съсъ свѣткавицѫ, за да гы распърснешь;
Хвърли стрѣлы-тѣ си, за да гы смутишь.
7 [и]Простри рѫкѫ-тѫ си отъ высочинѫ-тѫ:
[і]Избави мя и извлѣчи мя отъ много воды,
Отъ рѫкѫ-тѫ [к]на иноплеменницы-тѣ,
8 На които [л]уста-та говорятъ суетѫ,
И десница-та имъ е десница на лъжѫ.
9 Боже, [м]пѣснь новѫ ще ти въспѣѭ:
Съ псалтирь десетоструненъ ще ти пѣснопѣѭ:
10 Ты [н]който давашь спасеніе на царіе-тѣ,
И който избавяшь рабъ-тъ си Давида отъ лютъ мечъ.
11 [о]Избави мя и истъргни мя
Отъ рѫка-та на иноплеменницы-тѣ,
На които уста-та говорятъ суетѫ,
И десница-та имъ е десница на лъжѫ.
12 За да бѫдѫтъ синове-тѣ наши [п]като новосаденія
Пораснѫли въ младость-тѫ си:
Дъщери-тѣ наши, като краежгълны каменіе
Издѣлани за палатно украшеніе:
13 Житницы-тѣ ни пълны,
Щото да даватъ всякакъвъ видъ *хранѫ:*
Овцы-тѣ ни умножаемы съ тысящы,
И десетотысящы, по полета-та ни:
14 Говеда-та ни да сѫ обременены;
Да нѣма нито нападеніе, ни бѣганіе,
Нито выкъ по улицы-тѣ наши.
15 [р]Блаженъ е тойзи народъ който е въ такова състояніе!
Блаженъ е тойзи народъ комуто Господь е неговъ Богъ.

ПСАЛОМЪ 145. (по Слав. 144.)

Хвала Давидова.

1 Ще тя прѣвъзносямъ, Боже мой, Царю *мой:*
И ще благославямъ твое-то име въ вѣкъ вѣка.
2 Всякой день ще тя благославямъ;
И ще хвалѭ твое-то име въ вѣкъ вѣка.
3 [а]Великъ е Господь и много достохваленъ;
И [б]величина-та му е неизслѣдима.
4 [в]Единъ родъ ще хвали дѣла-та ти на другъ,
И ще расказуватъ твое-то могущество.
5 Ще прѣговарямъ славно-то великолѣпіе на твое-то величество.
И чудны-тѣ твои дѣла:
6 И ще казуватъ силѫ-тѫ на страшны-тѣ твои дѣла,
И ще расказувамъ твое-то величіе.
7 Ще раздаватъ память-тѫ на великѫ-тѫ твоѭ благость,
И ще въскликнѫтъ заради твоѭ-тѫ правдѫ.
8 [г]Милостивъ и жалостивъ е Господь:
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ.
9 [д]Благъ е Господь къмъ всичкы:
И щедроты-тѣ му сѫ върху вси-тѣ му творенія.
10 [е]Всичкы-тѣ твои творенія ще тя хвалятъ, Господи:
И прѣподобни-тѣ твои ще тя благославятъ.
11 Славѫ-тѫ на царство-то ти ще кажѫтъ,
И ще раскажѫтъ твое-то могущество;
12 За да възвѣстятъ на человѣческы-тѣ сынове за могущества-та му,
И за славѫ-тѫ на великолѣпіе-то на негово-то царство.
13 [ж]Твое-то царство е царство на всичкы-тѣ вѣкове,
И владычество-то ти въ всякой родъ и родъ.
14 Господь поддържа всичкы-тѣ падающы,
И [з]въсправя всичкы-тѣ сгърбены.
15 [и]Очи-тѣ на всичкы-тѣ гледатъ къмъ тебе:
И [і]ты имъ давашь хранѫ-тѫ имъ на врѣме.
16 Отваряшь рѫкѫ-тѫ си,
И [к]насыщашь желаніе-то на всяко живо.
17 Праведенъ е Господь въ всичкы-тѣ си пѫтища,

п Псал. 54; 5.
р Псал. 116; 16.
144
а 2 Цар. 22; 35. Псал. 18; 34.
б 2 Цар. 22; 2, 3, 40, 48.
в Іов. 7; 17. Псал. 8; 4. Евр. 2; 6.
г Іов. 4; 19. 14; 2. Псал. 39; 5. 62; 9.
д Псал. 102; 11.
е Псал. 18; 9. Иса. 64; 1.
ж Псал. 104; 32.
з Псал. 18; 13, 14.
и Псал. 18; 16.
і Ст. 11. Псал. 69; 1, 2, 14.
к Псал. 54; 3. Мал. 2; 14.
л Псал. 12; 2.
м Псал. 33; 2, 3. 40; 3.
н Псал. 18; 50.
о Ст. 7, 8.
п Псал. 128; 3.
р Втор. 33; 29. Псал. 33; 12. 65; 4. 146; 5.
145
а Псал. 96; 4. 147; 5.
б Іов. 5; 9. 9; 10. Рим. 11; 33.
в Иса. 38; 19.
г Исх. 34; 6, 7. Числ. 14; 18. Псал. 86; 5, 15. 103; 8.
д Псал. 100; 5. Наум. 1; 7.
е Псал. 19; 1.
ж Псал. 146; 10. 1 Тим. 1; 17.
з Псал. 146; 8.
и Псал. 104; 27.
і Псал. 136; 25.
к Псал. 104; 21. 147; 9.

И благъ въ всичкы-тѣ свои дѣла.
18 [л]Господь е близу при всичкы които го призыватъ,
При всичкы които го [м]съ истинѫ призыватъ.
19 Испълнява желаніе-то на тѣзи които му ся боятъ,
И выканіе-то имъ слуша, и избавя гы.
20 [н]Господь пази всичкы които го обычатъ:
А ще истрѣби всичкы-тѣ нечестивы.
21 Уста-та ми ще говорятъ хвалѫ-тѫ Господнѭ:
И всяка плъть да благославя свято-то негово име въ вѣкъ вѣка.

ПСАЛОМЪ 146. (по Слав. 145.)

1 Аллилуія. [а]Хвали, душе моя, Господа.
2 [б]Ще хвалѭ Господа додѣто сьмь живъ;
Ще пѣснопѣѭ на Бога моего додѣто сьмь.
3 [в]Не ся надѣйте на князове,
На сынъ человѣческый, отъ когото нѣма спасеніе.
4 [г]Духъ-тъ му излази: той ся враща въ земѭ-тѫ си:
Въ тойзи день [д]погынуватъ помышленія-та му.
5 [е]Блаженъ онзи на когото е помощникъ Богъ Іаковов,
На когото надежда-та е на Господа неговъ-тъ Богъ:
6 [ж]Който направи небе-то и земѭ-тѫ,
Море-то и всичко що е въ тѣхъ:
Който пази вѣрность въ вѣкъ:
7 [з]Който прави правосѫдіе на угнѣтены-тѣ:
[и]Който дава хранѫ на гладны-тѣ:
[і]Господь развързува вързаны-тѣ:
8 [к]Господь отваря *очи-тѣ на* слѣпы-тѣ:
[л]Господь въсправя сгърбены-тѣ:
Господь обыча праведны-тѣ:
9 [м]Господь пази странны-тѣ:
Въздига сираче-то и вдовицѫ-тѫ,
А [н]пѫть-тъ на нечестивы-тѣ прѣвраща.
10 [о]Господь ще царува въ вѣкъ:
Богъ твой, Сіоне, въ родъ и родъ. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 147. (по Слав. 146.)

1 Хвалѣте Господа; [а]защото е добро да пѣемъ на Бога нашего;
[б]Защото е пріятно: [в]хвала-та е прилично нѣщо.
2 Господь [г]гради Іерусалимъ:
[д]Ще събере заточены-тѣ Израилевы.
3 [е]Исцѣлява съкрушены-тѣ въ сьрдце,
И обвързува раны-тѣ имъ.
4 [ж]Брои множество-то на звѣзды-тѣ:
Нарича гы всичкы по име.
5 [з]Великъ е Господь нашъ, и [и]сила-та му е велика:
[і]Разумъ-тъ му е бескраинъ.
6 [к]Господь въздига смиренны-тѣ,
А нечестивы-тѣ унижава дори до земѭ-тѫ.
7 Пѣйте Господу, и благодарѣте,
Пѣснопѣйте съ китарѫ на Бога нашего,
8 [л]Който покрыва небе-то съ облацы;
Приготвя дъждь за земѭ-тѫ;
Прави да изникнува трѣва по планины-тѣ:
9 [м]Който дава на скотове-тѣ хранѫ-тѫ имъ,
И [н]на гарвановы-тѣ пилета, които выкатъ *къмъ него.*
10 [о]Не ся радува на конскѫ силѫ:
Ни благоволява въ нозѣ-тѣ на мѫжіе-тѣ.
11 Господь благоволява за онѣзи които му ся боятъ,
И за онѣзи които ся надѣѭтъ на неговѫ-тѫ милость.

(по Слав. 147.)

12 (1) Славй, Іерусалиме, Господа:
Хвали Бога твоего, Сіоне.
13 (2) Защото укрѣпи вереи-тѣ на твои-тѣ врата:
Благослови сынове-тѣ ти въ срѣдъ тебе.
14 (3) [п]Тури миръ *въ* прѣдѣлы-тѣ твой:
[р]Насыща тя съ тлъстинѫ-тѫ на пшеницѫ-тѫ.
15 (4) [с]Испроважда заповѣдь-тѫ си *на* земѭ-тѫ,
Слово-то му тича много бърже.
16 (5) [т]Дава снѣгъ като вълнѫ:
Разсѣва сланѫ-тѫ като пепелъ.
17 (6) Хвърля ледъ-тъ си като уломцы:
Прѣдъ мразъ-тъ му кой може устоя?
18 (7) [у]Испроважда слово-то си, и гы растопява:
Прави вѣтръ-тъ си да духа, *и* воды-тѣ текѫтъ.
19 (8) [ф]Възвѣщава слово-то си на Іакова,
[х]Повелѣнія-та си и сѫдбы-тѣ си на Израиля.
20 (9) [ц]Не е направилъ така на никой *другъ* народъ:
И тѣ не сѫ познали сѫдбы-тѣ *му.* Аллилуія.

[л] Втор. 4; 7.
[м] Іоан. 4; 24.
[н] Псал. 31; 23. 97; 10.

146

[а] Псал. 103; 1.
[б] Псал. 104; 33.
[в] Псал. 118; 8, 9. Иса. 2; 22.
[г] Псал. 104; 29. Еккл. 12; 7. Иса. 2; 22.
[д] Виж. 1 Кор. 2; 6.
[е] Псал. 144; 15. Іер. 17; 7.
[ж] Быт. 1; 1. Откр. 14; 7.
[з] Псал. 103; 6.
[и] Псал. 107; 9.
[і] Псал. 68; 6. 107; 10, 14.
[к] Мат. 9; 30. Іоан. 9; 7—32.
[л] Псал. 145; 14. 147; 6. Лук. 13; 13.
[м] Втор. 10; 18. Псал. 68; 5.
[н] Псал. 147; 6.
[о] Исх. 15; 18. Псал. 10; 16. 145; 13. Откр. 11; 15.

147

[а] Псал. 92; 1.
[б] Псал. 135; 3.
[в] Псал. 33; 1.
[г] Псал. 102; 16.
[д] Втор. 30; 3.
[е] Псал. 51; 17. Иса. 57; 15. 61; 1. Лук. 4; 18.
[ж] Виж. Быт. 15; 5. Иса. 40; 26.
[з] 1 Лѣт. 16; 25. Псал. 48; 1. 96; 4. 145; 3.
[и] Наум. 1; 3.
[і] Иса. 40; 28.
[к] Псал. 146; 8, 9.
[л] Іов. 38; 26, 27. Псал. 104; 13, 14.
[м] Іов. 38; 41. Псал. 104; 27, 28. 136; 25. 145; 15.
[н] Іов. 38; 41. Мат. 6; 26.
[о] Псал. 33; 16, 17, 18. Осія, 1; 7.
[п] Иса. 60; 17, 18.
[р] Псал. 132; 15.
[с] Іов. 37; 12. Псал. 107; 20.
[т] Іов. 37; 6.
[у] Ст. 15. Виж. Іов. 37; 10.
[ф] Втор. 33; 2, 3, 4. Псал. 76; 1. 78; 5. 103; 7.
[х] Мал. 4; 4.
[ц] Виж. Втор. 4; 32, 33, 34. Рим. 3; 1, 2.

ПСАЛОМЪ 148.

1 Аллилуія. Хвалѣте Господа отъ небеса-та:
Хвалѣте го въ горни-тѣ селенія.
2 [а]Хвалѣте го, всичкы ангели негови:
Хвалѣте го, всичкы силы неговы.
3 Хвалѣте го, слънце и луно:
Хвалѣте го, всичкы свѣтлы звѣзды.
4 Хвалѣте го, [б]небеса небесны,
И [в]воды които сте надъ небеса-та.
5 Да хвалятъ име-то Господне:
Защото [г]той заповѣда, и създадохѫ ся.
6 И [д]утвьрди гы въ вѣкъ вѣка:
Тури редъ който нѣма да прѣмине.
7 Хвалѣте Господа отъ земѭ-тѫ,
[е]Ламьи, и всичкы бездны:
8 Огнь и градъ, снѣгъ и пара,
Буренъ вѣтръ [ж]който извършува слово-то му:
9 [з]Горы, и всичкы хълмове:
Дървя плодоносны, и всичкы кедри:
10 Звѣрове, и всичкы скотове:
Гади и птицы крылаты:
11 Земни царіе, и всичкы людіе:
Князове, и всичкы земни сѫдіи:
12 Юноши и дѣвы:
Старци и млади:
13 Да хвалятъ име-то Господне;
[и]Защото само негово-то име е прѣвъзнесено:
[і]Слава-та му е надъ земѭ-тѫ и надъ небе-то.
14 И [к]той възвыси рогъ-тъ на народа си,
[л]Славѫ-тѫ на всичкы-тѣ си прѣподобны,
За Израилевы-тѣ сынове, [м]народъ който е близу при него. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 149.

1 Аллилуія. [а]Пѣйте Господу пѣснь новѫ,
Хваленіе-то му въ събраніе-то на прѣподобны-тѣ,
2 Да ся весели Израиль [б]за Създателя си:
Сіонови-тѣ сынове да ся радуватъ [в]за Царя си.
3 [г]Да хвалятъ име-то му съ ликованіе:
Съ тѫпанъ и китарѫ да му пѣснопѣѭтъ.
4 [д]Защото Господь благоволява за людіе-тѣ си;
[е]Ще прослави смиренны-тѣ съсъ спасеніе.
5 Прѣподобни-тѣ [ж]ще тържествуватъ въ славѫ:
Ще ся радуватъ на одрове-тѣ си.
6 Божіи-тѣ пѣнія ще бѫдѫтъ въ уста-та имъ,
И [з]мечъ отъ двѣ-тѣ страны остръ въ рѫкѫ-тѫ имъ:
7 За да правятъ отмьщеніе въ язычницы-тѣ,
Наказаніе на народы-тѣ:
8 За да вържѫтъ царіе-тѣ имъ съ вериги,
И благородны-тѣ имъ съсъ желѣзны оковы.
9 [и]За да направятъ връзъ тѣхъ написанный-тъ сѫдъ.
[і]Тая честь принадлежи на всичкы-тѣ неговы прѣподобны. Аллилуія.

ПСАЛОМЪ 150.

1 Аллилуія. Хвалѣте Бога въ святилище-то му:
Хвалѣте го въ твърдь-тѫ на силѫ-тѫ му:
2 [а]Хвалѣте го заради могущество-то му.
Хвалѣте го споредъ [б]голѣмо-то негово величество.
3 Хвалѣте го съ трѫбенъ гласъ:
[в]Хвалѣте го съ псалтирь и китарѫ.
4 Хвалѣте го [г]съ тѫпанъ и ликованіе:
Хвалѣте го [д]съсъ струны и съсъ свиркы.
5 Хвалѣте го [е]съ доброгласны кимвалы:
Хвалѣте го съ въсклицателны кимвалы.
6 Всяко дыханіе да хвали Господа. Аллилуія.

148
а Псал. 103; 20, 21.
б 3 Цар. 8; 27. 2 Кор. 12; 2.
в Быт. 1; 7.
г Быт. 1; 1, 6, 7. Псал. 33; 6, 9.
д Псал. 89; 37. 119; 90, 91. Іер. 31; 35, 36. 33; 25.
е Иса. 43; 20.
ж Псал. 147; 15—18.
з Иса. 44; 23. 49; 13. 55; 12.
и Псал. 8; 1. Иса. 12; 4.
і Псал. 113; 4.
к Псал. 75; 10.
л Псал. 149; 9.
м Ефес. 2; 17.

149
а Псал. 33; 3. Иса. 42; 10.
б Виж. Іов. 35; 10. Псал. 100; 3. Иса. 54; 5.
в Зах. 9; 9. Мат. 21; 5.
г Псал. 81; 2. 150; 4.
д Псал. 35; 27.
е Псал. 132; 16.
ж Іов. 35; 10.
з Евр. 4; 12. Откр. 1; 16.
и Втор. 7; 1, 2.
і Псал. 148; 14.

150
а Псал. 145; 5, 6.
б Втор. 3; 24.
в Псал. 81; 2. 149; 3.
г Исх. 15; 20.
д Псал. 33; 2. 92; 3. 144; 9. Иса. 38; 20.
е 1 Лѣт. 15; 16, 19, 28. 16; 5. 25; 1, 6.

ПРИТЧИ СОЛОМОНОВЫ.

ГЛАВА 1.

1 [а]Притчи на Соломона, Давидовъ-тъ сынъ,
царь-тъ Израилевъ.
2 За да познае нѣкой мудрость и ученіе,
За да разбере думы на благоразуміе,
3 [б]За да пріеме ученіе въ разумъ,
Въ правдѫ, сѫдбѫ и правотѫ,
4 За да даде остроуміе [в]на прosты-тѣ,
И на младый-тъ знаніе и разсѫжденіе.
5 [г]Мудрый-тъ нека слуша и ще стане по
мудръ,
И разумный-тъ ще придобые разсмотреніе:
6 За да разумѣва притчѫ, и иносказаніе,
Реченія-та на мудры-тѣ, и [д]гаданія-та
имъ.
7 [е]Начало на мудрость-тѫ е страхъ Господень:
Безумни-тѣ прѣзиратъ мудрость-тѫ и
ученіе-то.
8 [ж]Слушай, сыне мой, поученіе-то на отца
си,
И не отхвърляй *наставленіе-то на майкѫ си.
9 Защото [з]тѣ *ще сѫ* вѣнецъ отъ благодать
за главѫ-тѫ ти,
И огърліе около вратъ-тъ ти.
10 Сыне мой, ако поискатъ грѣшни-тѣ да тя
примамятъ,
[и]Да не съизволишь:
11 Ако рекѫтъ: Ела съ насъ,
Да направимъ засадѫ за кръвь,
[і]Да причакамы безъ причинѫ неповинный-тъ;
12 Както адъ да гы погълнемъ живы,
И цѣлы [к]както слазящы-тѣ въ ровъ-тъ:
13 Ще намѣримъ всякакъвъ скѫпоцѣненъ
имотъ,
Ще напълнимъ домове-тѣ си съ корысти:
14 Тури жрѣбій-тъ си между насъ,
Еднѫ кесія да имамы всинца:
15 Сыне мой, [л]не ходи на пѫть съ тѣхъ:
[м]Въздържай ногѫ-тѫ си отъ стези-тѣ
имъ:
16 Защото [н]тѣхны-тѣ нозѣ тичатъ къмъ
зло-то,
И спѣшатъ да проливатъ кръвь.
17 Наистинѫ напраздно ся простира мрѣжа
Прѣдъ очи-тѣ на всякѫ птицѫ.
18 И тѣ правятъ засадѫ противъ своѭ-тѫ
си кръвь,
Причакуватъ свои-тѣ си душы.
19 [о]Такыва сѫ пѫтища-та на всякой лихоимецъ:
Лихоимство-то отнема животъ-тъ на обладаны-тѣ отъ него.
20 [п]Мудрость-та възглашава вънъ,
Издава гласъ-тъ си по стъгды-тѣ:
21 Выка по главны-тѣ мѣста на тържища-та,
Въ входове-тѣ на порты-тѣ,
Възвѣщава прѣзъ градъ-тъ думы-тѣ си:
22 До кога, глупави, ще обичате глупость-тѫ,
И присмиватели-тѣ ще ся услаждаватъ въ
присмиванія-та си,
И безумни-тѣ ще мразятъ знаніе-то?
23 Обърнѣте ся къмъ мои-тѣ обличенія:
Ето, азъ [р]ще излѣѭ духъ-тъ си на васъ,
Ще вы направѭ да разумѣете слова-та ми.
24 [с]Понеже азъ выкнѫхъ, а вы не послушахте:
Простирахъ рѫкѫ-тѫ си, и никой не внимаеше:
25 Но [т]отхвърлихте всичкый-тъ ми съвѣтъ,
И обличеніе-то ми не рачихте:
26 И азъ [у]ще ся присмѣѭ на гыбель-тѫ ви:
Ще ся зарадувамъ, когато *вы* нападне
страхъ-тъ ви.
27 [ф]Когато страхъ-тъ ви нападне като запустителнѫ бурѭ,
И гыбель-та ви ся устреми като вихрушкѫ.
Когато скърбь и утѣсненіе дойдѫтъ на
васъ:
28 [х]Тогазь ще мя призовѫтъ но азъ не ще
отговорѭ:
Ревностно ще мя търсятъ, но нѣма да мя
намѣрятъ.
29 Защото [ц]намразихѫ знаніе-то,
И [ч]страхъ-тъ Господень не избрахѫ:
30 [ш]Не рачихѫ съвѣтъ-тъ ми:
Прѣзрѣхѫ всичко-то ми обличеніе:
31 За то [щ]ще ядѫтъ отъ плодове-тѣ на
свой-тъ си пѫть,
И ще ся насытятъ отъ свои-тѣ си намыслюванія.
32 Защото глупавы-тѣ ще гы умъртви прѣстѫпленіе-то имъ,
И безумны-тѣ ще гы погуби небреженіе-то имъ;

[а] 3 Цар. 4; 32. Гл. 10; 1. 25; 1. Еккл. 12; 9.
[б] Гл. 2; 1, 9.
[в] Гл. 9; 4.
[г] Гл. 9; 9.
[д] Псал. 78; 2.
[е] Іов. 28; 28. Псал. 111; 10. Гл. 9; 10. Еккл. 12; 13.
[ж] Гл. 4; 1. 6; 20.
* *Евр.* законъ-тъ.
[з] Гл. 3; 22.
[и] Быт. 39; 7 и drг. Псал. 1; 1. Ефес. 5; 11.
[і] Іер. 5; 26.
[к] Псал. 28; 1. 143; 7.
[л] Псал. 1; 1. Гл. 4; 14.
[м] Псал. 119; 101.
[н] Иса. 59; 7. Рим. 3; 15.
[о] Гл. 15; 27. 1 Тим. 6; 10.
[п] Гл. 8; 1. 9; 3. Іоан. 7; 37.
[р] Іоил. 2; 28.
[с] Иса. 65; 12. 66; 4. Іер. 7; 13. Зах. 7; 11.
[т] Псал. 107; 11. Ст. 30. Лук. 7; 30.
[у] Псал. 2; 4.
[ф] Гл. 10; 24.
[х] Іов. 27; 9. 35; 12. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. 14; 12. Іез. 8; 18. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13. Іак. 4; 3.
[ц] Іов. 21; 14. Ст. 22.
[ч] Псал. 119; 173.
[ш] Псал. 81; 11. Ст. 25.
[щ] Іов. 4; 8. Гл. 14; 14. 22; 8. Иса. 3; 11. Іер. 6; 19.

33 Но [ъ]тойзи който мя слуша, не живѣе въ
безопасность:
И [ы]ще е въ тишинѫ, безъ да ся бои отъ
зло.

ГЛАВА 2.

1 Сыне мой, ако пріемешь думы-тѣ ми,
И [а]скрыешь заповѣди-тѣ ми при себе си,
2 Ако имашь ухо-то си внимателно въ мудрость,
Сърдце-то си склонно въ разумъ:
3 И ако призовешь благоразуміе-то,
И възвысишь гласъ къмъ разумъ-тъ:
4 [б]Ако го потърсишь като сребро,
И го подиришь като съкровища,
5 Тогазь ще разумѣешь страхъ-тъ Господень,
И ще намѣришь Божіе-то познаніе.
6 Защото [в]Господь дава мудрость:
Изъ уста-та му *излази* знаніе и разумъ.
7 Съкровиществува спасеніе за правы-тѣ:
[г]Щитъ е на ходящы-тѣ въ цѣлость.
8 Защищава пѫтища-та на правдѫ-тѫ,
И [д]съхранява пѫть-тъ на прѣподобны-тѣ
си.
9 Тогазь ще разумѣешь правдѫ, и сѫдъ,
И правотѫ, всякой добръ пѫть.
10 Ако влѣзе мудрость въ сърдце-то ти,
И знаніе услаждава душѫ-тѫ ти,
11 Разсѫжденіе ще тя пази,
[е]Благоразуміе ще тя съхранява:
12 За да тя освобождава отъ лошъ пѫть,
Отъ человѣка който говори строптиво,
13 Отъ онѣзи които оставятъ пѫтища-та на
правость-тѫ,
За [ж]да ходятъ въ пѫтища-та на тъмнинѫ-тѫ.
14 Които ся [з]наслаждаватъ за да правятъ зло,
[и]Радуватъ ся за строптивости-тѣ на злы-тѣ,
15 [і]На които пѫтища-та сѫ кривы,
И пѫтекы-тѣ имъ строптивы:
16 За да тя избави [к]отъ людскѫ женѫ,
[л]Отъ чуждѫ която ласкае съ думы-тѣ си,
17 [м]Която е оставила другарь-тъ на младость-тѫ си,
И е забравила завѣтъ-тъ на Бога своего;
18 Защото [н]домъ-тъ ѝ низводи при смърть-тѫ,
И стъпкы-тѣ ѝ при мъртвы-тѣ:
19 Всичкы които влазятъ при неѭ не ся
връщатъ,
Нито стигатъ пѫтища-та на животъ-тъ:
20 За да ходишь ты въ пѫть-тъ на добры-тѣ,
И да пазишь пѫтекы-тѣ на праведны-тѣ.
21 Защото [о]прави-тѣ ще ся населятъ на земіѭ-тѫ,
И непорочни-тѣ ще останѫтъ на неѭ.
22 А [п]нечестиви-тѣ ще ся отсѣкѫтъ отъ земіѭ-тѫ,
И законопрѣстѫпници-тѣ ще ся искоренятъ отъ неѭ.

ГЛАВА 3.

1 Сыне мой, не забравяй законъ-тъ ми,
И [а]сърдце-то ти да пази заповѣди-тѣ ми:
2 Защото дълготѫ на дни, и лѣта на животъ,
[б]И миръ, ще ти притурятъ тѣ.
3 Милость и истина да тя не оставятъ:
[в]Вържи гы около вратъ-тъ си:
[г]Начъртай гы на плочѫ-тѫ на сърдце-то си.
4 [д]Така ще намѣришь благодать и добромысліе
Прѣдъ Бога и человѣцы-тѣ:
5 [е]Уповай на Господа отъ всичко-то си
сърдце,
И [ж]не ся облѣгай на твой-тъ разумъ.
6 [з]Въ всичкы-тѣ си пѫтища познавай него,
И той [и]ще оправя стъпкы-тѣ ти.
7 [і]Не мечтай себе си мудръ:
Бой ся отъ Господа, и уклонявай ся отъ
зло.
8 То ще е здравіе въ жилы-тѣ ти,
И [к]мозъкъ въ кости-тѣ ти.
9 [л]Почитай Господа отъ имотъ-тъ си,
И отъ начаткы-тѣ на всичкый-тъ си доходъ:
10 И [м]ще ся испълнятъ житницы-тѣ ти съ
изобиліе,
И жлебове-тѣ ти ще ся прѣливатъ съ ново
вино.
11 [о]Сыне мой, не прѣзирай наказаніе-то Господне,
И да ти не дотегнува когаго тя обличава той:
12 Защото Господь обличава когото обича,
[п]Както и отецъ сына *когото* милува.
13 [р]Блаженъ человѣкъ *който* е намѣрилъ
мудрость,
И человѣкъ *който* е придобылъ разумъ:
14 Защото [с]нейна-та търговія е по добра
отъ търговіѭ-тѫ на сребро,
И печалба-та ѝ, отъ чисто злато.
15 По скѫпоцѣнна е отъ многоцѣнны каменіе:
И всичко [т]каквото бы пожелалъ ты не ся
сравнява съ неѭ.
16 [у]Дългота на дни е въ десницѫ-тѫ ѝ:

ъ Псал. 25; 12, 13.
ы Псал. 112; 7.

—

а Гл. 4; 21. 7; 1.
б Гл. 3; 14. Мат. 13; 44.
в 3 Цар. 3; 9, 12. Іак. 1; 5.
г Псал. 84; 11. Гл. 30; 5.
д 1 Цар. 2; 9. Псал. 66; 9.
е Гл. 6; 22.
ж Іоан. 3; 19, 20.
з Гл. 10; 23. Іер. 11; 15.
и Рим. 1; 32.
і Псал. 125; 5.
к Гл. 5; 20.
л Гл. 5; 3. 6; 24. 7; 5.
м Виж. Мал. 2; 14, 15.
н Гл. 7; 27.
о Псал. 37; 29.
п Іов. 18; 17. Псал. 37; 28. 104; 35.

—

а Втор. 8; 1. 30; 16, 20.
б Псал. 119; 165.
в Исх. 13; 9. Втор. 6; 8. Гл. 6; 21. 7; 3.
г Іер. 17; 1. 2 Кор. 3; 3.
д Виж. 1 Цар. 2; 26. Лук. 2; 52. Дѣян. 2; 47. Рим. 14; 18.
е Псал. 37; 3, 5.
ж Іер. 9; 23.
з 1 Лѣт. 28; 9.
и Іер. 10; 23.
і Рим. 12; 16.
к Іов. 1; 1. Гл. 16; 6.
л Іов. 21; 24.
м Исх. 22; 29. 23; 19. 34; 26. Втор. 26; 2 и дрг. Мал. 3; 10 и дрг. Лук. 14; 13.
н Втор. 28; 8.
о Іов. 5; 17. Псал. 94; 12. Евр. 12; 5, 6. Откр. 3; 19.
п Втор. 8; 5.
р Гл. 8; 34, 35.
с Іов. 28; 13 и дрг. Псал. 19; 10. Гл. 2; 4. 8; 11, 19. 16; 16.
т Мат. 13; 44.
у Гл. 8; 18. 1 Тим. 4; 8.

А въ лѣвицѫ-тѫ ѝ, богатство и слава.
17 [ф]Пѫтища-та ѝ сѫ пѫтища пріятны,
И всичкы-тѣ ѝ пѫтекы миръ.
18 [х]Дърво на животъ е за тѣзи които ѭ
пригрѫщатъ:
И блажени сѫ които ѭ държатъ.
19 [ц]Съ мудрость основа Господь земѭ-тѫ:
Утвърди небеса-та съ разумъ.
20 [ч]Чрѣзъ негово-то знаніе ся отворихѫ без-
дны-тѣ,
И [ш]отъ облацы-тѣ капе роса.
21 Сыне мой, да ся не отдалечатъ тѣзи *нѣща*
отъ очи-тѣ ти:
Пази здравомысліе и разсѫжденіе:
22 И ще бѫдѫтъ животъ на душѫ-тѫ ти,
И [щ]благодать на вратъ-тъ ти.
23 Тогазъ [ъ]ще ходишь безопасно въ пѫть-тъ
си,
И нога-та ти не ще ся спъне.
24 [ы]Когато лѣгашь, не ще ся страхувашь;
Ей ще лѣгашь, и сънъ-тъ ти ще е сладъкъ.
25 [ь]Не ще ся боишь отъ внезапенъ страхъ,
Нито отъ погыбель-тѫ на нечестивы-тѣ,
когато нападне:
26 Защото Господь ще бѫде упованіе твое,
И ще упази ногѫ-тѫ ти да ся не хване.
27 [ѣ]Не отричай добро-то къмъ онѣзи на
които ся стои,
Когато ти дава рѫкѫ да *го* направишь.
28 [ю]Не казвай на ближній-тъ си:
Иди и върни ся пакъ, и утрѣ ще *ти* дамъ:
Като го имашь при себе си.
29 Не крой зло противъ ближній-тъ си,
Който съ увѣреніе живѣе при тебе.
30 [я]Не ся карай съ нѣкого безъ причинѫ,
Като не ти е направилъ зло.
31 [ѫ]Не ревнувай на насилникъ человѣкъ,
И не избирай ни единъ отъ пѫтища-та му:
32 Защото Господь ся гнуси отъ стропти-
вый-тъ,
А [ѭ]тайна-та му е съ праведны-тѣ:
33 [а]Проклѣтія отъ Господа е въ домъ-тъ на
нечестивый-тъ,
А [б]благославя той жилище-то на праве-
дны-тѣ.
34 [в]Наистинѫ той ся присмива на присмива-
тели-тѣ:
А на смиренны-тѣ дава благодать.
35 Мудри-тѣ ще наслѣдятъ славѫ,
А повышеніе-то на безумны-тѣ ще е бес-
честіе.

ГЛАВА 4.

1 Послушайте, [а]чада, бащино поученіе,
И внимайте да ся научите разумъ.
2 Защото ви давамъ добро ученіе:
Не оставяйте наставленіе-то ми.
3 Защото *и азъ* бѣхъ сынъ на отца си,
[б]Галенъ и единъ на майкѫ си:
4 И [в]той мя наставляваше и говорѣше ми:
Нека държи сърдце-то ти думы-тѣ ми:
[г]Пази заповѣди-тѣ ми, и ще живѣешь:
5 [д]Придобый мудрость, придобый разумъ;
Не *ѭ* забравяй, нито да ся уклонишь отъ
думы-тѣ на уста-та ми.
6 Не ѭ оставяй, и ще тя пази;
[е]Обычай ѭ, и ще тя варди.
7 [ж]Най главно-то е мудрость: придобывай
мудрость;
И при всичко-то си придобываніе, придо-
бывай разумъ.
8 [з]Въздигай ѭ, и ще тя възвыси;
Ще тя прослави когато ѭ пригѫрнешь.
9 Ще положи на главѫ-тѫ ти [и]вѣнецъ на
благодать:
Ще ти даде коронѫ на славѫ.
10 Слушай, сыне мой, и пріими думы-тѣ ми:
И ще ся умножатъ [і]годины-тѣ на жи-
вотъ-тъ ти.
11 Наставлявалъ съмь тя въ пѫть-тъ на му-
дрость-тѫ:
Водилъ съмь тя по правы пѫтекы.
12 Когато ходишь, [к]стѫпкы-тѣ ти не ще бѫ-
дѫтъ утѣснены,
И [л]когато тичашь нѣма да ся спънешь.
13 Хвани ся за поученіе-то, недѣй го оставя:
Пази го, понеже то е животъ-тъ ти.
14 [м]Не влизай въ пѫтекы-тѣ на нечестивы-тѣ,
И не ходи въ пѫть-тъ на лошы-тѣ.
15 Отбѣгвай отъ него, не минувай прѣзъ него,
Уклони ся отъ него, и замини.
16 Защото тѣ [н]не заспиватъ, ако не сто-
рятъ зло:
И сънъ гы не хваща, ако не спънѫтъ:
17 Понеже ядѫтъ хлѣбъ на нечестіе,
И піѭтъ вино на насилство.
18 Но [о]пѫть-тъ на праведны-тѣ е [п]като ви-
дѣло-то на разсъвнованіе-то,
Което свѣти повече и повече, додѣ стане
съвършенъ день.
19 [р]Пѫть-тъ на нечестивы-тѣ е като тъмнинѫ:
Не знаѭтъ отъ що ся спъватъ.
20 Сыне мой, внимай въ думы-тѣ ми;
Приклони ухо-то си къмъ говоренія-та ми:
21 [с]Да ся не отдалечатъ отъ очи-тѣ ти:
[т]Пази гы вѫтрѣ въ сърдце-то си:
22 Защото сѫ животъ за тѣзи които гы на-
мѣрватъ,
И [у]исцѣленіе на всичкѫ-тѫ имъ плъть.
23 Съ най голѣмо пазеніе пази сърдце-то си,

[ф] Мат. 11; 29, 30.
[х] Быт. 2; 9. 3; 22.
[ц] Псал. 104; 24. 136; 5. Гл. 8; 27. Іер. 10; 12. 51; 15.
[ч] Быт. 1; 9.
[ш] Втор. 33; 28. Іов. 36; 28.
[щ] Гл. 1; 9.
[ъ] Псал. 37; 24. 91; 11, 12. Гл. 10; 9.
[ы] Лев. 26; 6. Псал. 3; 5. 4; 8.
[ь] Псал. 91; 5. 112; 7.
[ѣ] Рим. 13; 7. Гал. 6; 10.
[ю] Лев. 19; 13. Втор. 24; 15.
[я] Рим. 12; 18.
[ѫ] Псал. 37; 1. 73; 3. Гл. 24; 1.
[ѭ] Псал. 25; 14.
[а] Лев. 26; 14 и дрг. Псал. 37; 22. Зах. 5; 4. Мал. 2; 2.
[б] Псал. 1; 3.
[в] Іак. 4; 6. 1 Пет. 5; 5.

—

[а] Псал. 34; 11. Гл. 1; 8.
[б] 1 Лѣт. 29; 1.
[в] 1 Лѣт. 28; 9. Ефес. 6; 4.
[г] Гл. 7; 2.
[д] Гл. 2; 2, 3.
[е] 2 Сол. 2; 10.
[ж] Мат. 13; 44. Лук. 10; 42.
[з] 1 Цар. 2; 30.
[и] Гл. 1; 9. 3; 22.
[і] Гл. 3; 2.
[к] Псал. 18; 36.
[л] Псал. 91; 11, 12.
[м] Псал. 1; 1. Гл. 1; 10, 15.
[н] Псал. 36; 4. Иса. 57; 20.
[о] Мат. 5; 14, 45. Филип. 2; 15.
[п] 2 Цар. 23; 4.
[р] 1 Цар. 2; 9. Іов. 18; 5, 6. Иса. 59; 9, 10. Іер. 23; 12. Іоан. 12; 35.
[с] Гл. 3; 3, 21.
[т] Гл. 2; 1.
[у] Гл. 3; 8. 12; 18.

Защото отъ него сѫ извори-тѣ на живота.
24 Отхвърли отъ себе си строптивы уста,
И отдалечи отъ себе си развращены устны.
25 Очи-тѣ ти нека гледатъ право,
И клепачи-тѣ ти нека бѫдѫтъ управени
прѣдъ тебе.
26 Уравнявай ходеніе-то на нозѣ-тѣ си,
И всичкы-тѣ ти пѫтища ще ся оправятъ.
27 [ф]Не ся отбивай ни на десно ни на лѣво:
[х]Уклони ногѫ-тѫ си отъ зло.

ГЛАВА 5.

1 Сыне мой, внимай въ мудрость-тѫ ми,
Приклони ухо-то си въ разумъ-тъ ми:
2 За да съхранявашь разсѫжденіе,
И устны-тѣ ти [а]да пазятъ знаніе.
3 Защото [б]отъ устны-тѣ на чуждѫ-тѫ женѫ
капе медъ отъ сотъ,
И небце-то ѝ е [в]по меко отъ елей:
4 Но сетнины-тѣ ѝ сѫ [г]горчивы като пелинъ,
[д]Остры като мечъ отъ двѣ страны из-
острень.
5 [е]Нозѣ-тѣ ѝ слазятъ въ смьрть:
Стѫпкы-тѣ ѝ достигатъ до адъ.
6 За да не разсѫдишь пѫть-тъ на жи-
вотъ-тъ,
Нейны-тѣ пѫтекы сѫ непостоянны, та да
гы не познаешь ты.
7 И сега, чада, послушайте мя,
И не отстѫпвайте отъ думы-тѣ на уста-
та ми.
8 Отдалечи пѫть-тъ си отъ неѭ,
И не приближавай при врата-та на домъ-
тъ ѝ,
9 За да не дадешь честь-тѫ си на другы,
И годины-тѣ си на немилостивы-тѣ:
10 За да ся не насытятъ чужди отъ имотъ-
тъ ти,
И трудове-тѣ ти *да не идѫтъ* въ чуждъ
домъ:
11 А ты да въздышашь въ сетнины-тѣ си,
Когато плъть-та ти и тѣло-то ти ся из-
нурятъ,
12 И да казувашь: [ж]Какъ намразихъ поу-
ченіе-то,
И сьрдце-то ми [з]прѣзрѣ обличеніе-то,
13 И не послушахъ гласъ-тъ на учители-тѣ си,
Нито приклонихъ ухо-то си къмъ наста-
вницы-тѣ си!
14 Малко останѫ да ся намѣрѭ въ всяко зло
Всрѣдъ събраніе-то и сонмище-то.
15 Пій водѫ отъ щернѫ-тѫ си,
И онѫзь която извира отъ кладенецъ-тъ
ти:
16 Нека ся изливатъ вънъ твои-тѣ извори,
Като водны оттокы по стьгды-тѣ;
17 Да бѫдѫтъ тѣ на самаго тебе,
А не и на чужды съ тебе:
18 Да бѫде благословенъ твой-тъ источникъ:
И весели ся [и]съ женѫ-тѫ на младость-
тѫ си:
19 *Тя да ти бѫде като* [і]еленъ рачителна и
сьрнѫ мила:
Нейны-тѣ гръды да тя напояватъ въ
всяко врѣме:
Въсхыщавай ся всякога отъ любовь-тѫ ѝ.
20 И защо, сыне мой, да ся въсхыщавашь
[к]отъ чуждѫ,
И искашь да пригрѫщашь пазухѫ-тѫ на
чуждѫ женѫ?
21 Понеже [л]пѫтища-та на человѣка сѫ прѣдъ
очи-тѣ на Господа,
И той измѣрва всичкы-тѣ му пѫтекы.
22 [м]Нечестивый-тъ ще го хванѫтъ свои-тѣ
му беззаконія,
И съ вѫжя-та на грѣхъ-тъ си ще бѫде
уловенъ.
23 Той [н]ще умре безъ поученіе,
И отъ множество-то на безуміе-то си ще
заблуди.

ГЛАВА 6.

1 Сыне мой, [а]ако си станѫлъ порѫчникъ
за пріятеля си,
Или си далъ рѫкѫ за нѣкого чуждъ,
2 Впримчилъ си ся съ думы-тѣ на уста-та си,
Хванѫлъ си ся съ думы-тѣ на уста-та си:
3 Направи прочее това, сыне мой, и отър-
вай ся,
Понеже си паднѫлъ въ рѫцѣ-тѣ на прія-
теля си:
Иди, припадни, и принуди пріятеля си.
4 [б]Не давай сънъ на очи-тѣ си,
Нито дрѣманіе на клепачи-тѣ си:
5 Отървай ся като сьрнѫ отъ рѫкѫ *на ловецъ*,
И като птицѫ отъ рѫкѫ на птицоловецъ.
6 [в]Иди при мравкѫ-тѫ, о лѣниве:
Прѣгледай пѫтища-та ѝ, и стани мудръ;
7 Която, ако и да нѣма началникъ,
Настоятель, или управитель,
8 Приготвя хранѫ-тѫ си лѣтѣ,
Събира хранѫ-тѫ си въ жетвѫ.
9 [г]До кога ще спишь, лѣниве?
Кога ще станешь отъ сънъ-тъ си?
10 Малко спаніе, малко дрѣманіе, малко сгъ-
ваніе на рѫцѣ за сънъ:
11 Послѣ [д]сиромашія-та ти дохожда като
пѫтникъ,
И скудость-та ти като орѫженъ мѫжъ.
12 Лошій-тъ человѣкъ, беззаконный-тъ че-
ловѣкъ
Ходи съ развратны уста.
13 [е]Намигнува съ очи-тѣ си,

[ф] Втор. 5; 32. 28; 14. Іис. Нав. 1; 7.
[х] Иса. 1; 16. Рим. 12; 9.

—

[а] Мал. 2; 7.
[б] Гл. 2; 16. 6; 24.
[в] Псал. 55; 21.
[г] Еккл. 7; 26.
[д] Евр. 4; 12.
[е] Гл. 7; 27.
[ж] Гл. 1; 29.
[з] Гл. 1; 25. 12; 1.
[и] Мал. 2; 14.
[і] Виж. Пѣсн. 2; 9. 4; 5. 7; 3.
[к] Гл. 2; 16. 7; 5.
[л] 2 Лѣт. 16; 9. Іов. 31; 4. 34; 21. Гл. 15; 3. Іер. 16; 17. 32; 19. Осія 7; 2. Евр. 4; 13.
[м] Псал. 9; 15.
[н] Іов. 4; 21. 36; 12.

—

[а] Гл. 11; 15. 17; 18. 20; 16. 22; 26. 27; 13.
[б] Псал. 132; 4.
[в] Іов. 12; 7.
[г] Гл. 24; 33, 34.
[д] Гл. 10; 4. 13; 4. 20; 4.
[е] Іов. 15; 12. Псал. 35; 19. Гл. 10; 10.

Дава знакъ съ нозѣ-тѣ си,
Учи съ пьрсты-тѣ си.
14 [ж]Има развратно сьрдце въ всяко врѣме;
Крои зло, [з]сѣе раздоры;
15 За това внезапу ще дойде погибель-та му:
Тутакси [и]ще ся съкруши [і]неисцѣлно.
16 Тія шесть мрази Господь,
И седмь сѫ мерзость на душѫ-тѫ му:
17 [к]Очи гордѣливы, [л]языкъ лъжливъ,
И [м]рѫцѣ които проливать кръвь неповиннѫ,
18 [н]Сьрдце което крои лошы намыслюванія,
[о]Нозѣ които тичать скоро да правятъ зло,
19 [п]Свидѣтель лъжливъ, който говори лъжѫ,
[р]И онзи който сѣе раздоры между братія.
20 Сыне мой, [с]пази заповѣдь-тѫ на отца си,
И не отхвьрляй законъ-тъ на майкѫ си.
21 [т]Вържи гы за всегда за сьрдце-то си,
И обвій гы около вратъ-тъ си.
22 [у]Кога ходишь, ще тя води:
Кога спишь [ф]ще тя пази:
Кога ся събудишь, ще ся разговаря съ тебе.
23 Защото [х]заповѣдь-та е свѣтилникъ,
И законъ-тъ е свѣтъ,
И поучителны-тѣ обличенія сѫ пѫть на животъ:
24 За [ц]да тя пазятъ отъ лошѫ женѫ,
Отъ ласкателный-тъ языкъ на чуждѫ женѫ.
25 [ч]Да не похотствувашь хубость-тѫ ѝ въ сьрдце-то си:
Да тя не улови съ клепачи-тѣ си.
26 Защото [ш]поради блудницѫ женѫ *достига нѣкой* въ *нуждѫ за* уломъкъ хлѣбъ,
А [щ]прѣлюбодѣйца-та [ъ]лови многоцѣннѫ-тѫ душѫ.
27 Може ли нѣкой да тури огнь въ пазухѫ-тѫ си,
И дрехы-тѣ му да не изгорятъ?
28 Може ли нѣкой да ходи по распалены вѫглища,
И нозѣ-тѣ му да не изгорятъ?
29 Така който влѣзува при женѫ-тѫ на ближній-тъ си:
Който ся прикосне при неѭ, не ще бѫде неповиненъ.
30 Крадецъ-тъ не бива *толкозь* прѣзираемъ,
Ако краде да насыти душѫ-тѫ си, когато е гладенъ:
31 А ако ся хване, [ы]ще отдаде седмократно:
Ще даде всичкый-тъ имотъ на кѫщѫ-тѫ си.
32 *Но* който прѣлюбодѣйствува съ женѫ, [ь]той е лишенъ отъ умъ:
Погыбель приноси на душѫ-тѫ си, който прави това.
33 Біенія и бесчестіе ще намѣри:
И срамъ-тъ му нѣма да ся заглади.
34 Защото ревнованіе-то е неистовство на мѫжа,
И не ще да помилува въ день-тъ на отмьщеніе-то.
35 Не ще да пріеме никакъвъ искупъ:
Нито ще ся умилостиви, ако и да умножишь дарове-тѣ.

ГЛАВА 7.

1 Сыне мой, пази думы-тѣ ми,
И [а]скрый заповѣди-тѣ ми при себе си.
2 [б]Пази заповѣди-тѣ ми, и ще живѣешь:
И [в]ученіе-то ми, като зѣницѫ-тѫ на очи-тѣ си.
3 [г]Вържи гы за пьрсты-тѣ си,
Начертай гы на плочѫ-тѫ на сьрдце-то си.
4 Речи на мудрость-тѫ: Ты си ми сестра:
И наречи разумъ-тъ сродникъ:
5 [д]За да тя пазятъ отъ людскѫ женѫ,
Отъ женѫ чуждѫ която ласкае съ думы-тѣ си.
6 Понеже отъ прозорецъ-тъ на домъ-тъ си
Прѣзъ рѣшеткѫ-тѫ си надникнѫхъ;
7 И видѣхъ между безумны-тѣ,
Съгледахъ между млады-тѣ, [е]едного юношѫ лишенъ отъ умъ,
8 Който минуваше прѣзъ улицѫ-тѫ, при ѫглъ-тъ ѝ,
И отиваше въ пѫть-тъ къмъ кѫщѫ-тѫ ѝ,
9 [ж]Вечеръ въ стьмнуваніе-то на день-тъ,
Въ тьмнинѫ-тѫ на нощь-тѫ и въ мракъ-тъ:
10 И ето насрещѫ му жена
Облѣчена като блудницѫ, и съсъ сьрдце льстиво.
11 ([з]Блядива и упорита:
[и]Нозѣ-тѣ ѝ не ся спиратъ въ домъ-тъ ѝ:
12 Сега вънъ, сега по улицы-тѣ,
И причакува при всякой ѫглъ.)
13 И хванѫ го, и цѣлуваше го,
И съ безстыдно лице му говорѣше:
14 Имамъ жертвы примирителны:
Днесь испълнихъ обричанія-та си:
15 За то излѣзохъ да тя посрѣщнѫ,
Съ желаніе да видѭ лице-то ти, и намѣрихъ тя:
16 Постлала сьмь одръ-тъ си съ покрывкы,
Съ шарены коверы отъ [і]Египетскѫ прежди:
17 Покадила сьмь легло-то си
Съсъ смирнѫ, алой, и корицѫ:
18 Ела, да ся насытимъ въ рачителство до зоры:

ж Мих. 2; 1.
з Ст. 19.
и Іер. 19; 11.
і 2 Лѣт. 36; 16.
к Псал. 18; 27. 101; 5.
л Псал. 120; 2, 3.
м Иса. 1; 15.
н Быт. 6; 5.
о Иса. 59; 7. Рим. 3; 15.
п Псал. 27; 12. Гл. 19; 5, 9.
р Ст. 14.
с Гл. 1; 8. Ефес. 6; 1.
т Гл. 3; 3. 7; 3.
у Гл. 3; 23, 24.
ф Гл. 2; 11.
х Псал. 19; 8. 119; 105.
ц Гл. 2; 16; 5; 3. 7; 5.
ч Мат. 5; 28.
ш Гл. 29; 3.
щ Быт. 39; 14.
ъ Іез. 13; 18.
ы Исх. 22; 1, 4.
ь Гл. 7; 7.

а Гл. 2; 1.
б Лев. 18; 5. Гл. 4; 4. Иса. 55; 3.
в Втор. 32; 10.
г Втор. 6; 8. 11; 18. Гл. 3; 3. 6; 21.
д Гл. 2; 16. 5; 3. 6; 24.
е Гл. 6; 32. 9; 4, 16.
ж Іов. 24; 15.
з Гл. 9; 13.
и 1 Тим. 5; 13. Тит. 2; 5.
і Иса. 19; 9.

Да ся насладимъ въ любовь:
19 Защото мѫжъ *ми* не е у дома,
Отиде на далеченъ пѫть:
20 Зѣ мѣшецъ-тъ съсъ сребро въ рѫкѫ-тѫ си:
Въ пълнолуніе ще ся върне въ домъ-тъ си.
21 [к]Прѣлъга го съ много-то си прѣдумванія,
[л]Привлѣче го съ ласкателство-то на устны-тѣ си.
22 Тутакси той тръгнѫ подирѣ ѝ.
Както отхожда говедо на кланіе,
Или както безуменъ вързанъ на наказаніе:
23 Додѣ стрѣла прониже дробъ-тъ му:
[м]Както птица спѣши въ сѣть,
И не знае че е противъ животъ-тъ ѝ.
24 Сега прочее, чада, послушайте мя,
И внимайте въ думы-тѣ на уста-та ми.
25 Да ся не уклонява сърдце-то ти въ пѫтища-та ѝ,
Да не заблудишь въ пѫтекы-тѣ ѝ;
26 Защото мнозина е направила да паднѫтъ ранени,
И [н]силни сѫ всичкы-тѣ убити отъ неіѫ.
27 [о]Домъ-тъ ѝ е пѫтища къмъ адъ,
Които низводятъ въ смъртны-тѣ клѣтове.

ГЛАВА 8.

1 [а]Не выка ли мудрость-та?
И не издава ли разумъ-тъ гласъ-тъ си?
2 Стои тя по вързъ-тъ на высокы-тѣ мѣста, надъ пѫть-тъ,
Въ срѣдъ пѫтекы-тѣ.
3 Възглашава при порты-тѣ, въ входъ-тъ въ градъ-тъ,
Въ входъ-тъ въ врата-та:
4 Къмъ васъ, человѣци, выкамъ,
И гласъ-тъ ми е къмъ человѣческы-тѣ сынове.
5 Глупави, придобыйте остроуміе:
И безумни, придобыйте разумливо сърдце.
6 Послушайте; защото ще говорѭ [б]изящны нѣща,
И устны-тѣ ми ще произносятъ право-то.
7 Защото языкъ-тъ ми ще говори истинѫ:
А нечестіе-то е мерзость на устны-тѣ ми.
8 Всичкы-тѣ думы на уста-та ми сѫ съ правдѫ:
Нѣма въ тѣхъ *нищо* лъстиво или строптиво.
9 Тѣ всичкы сѫ ясны за оногозь който разумѣва,
И правы за тѣзи които намѣруватъ знаніе.
10 Пріимѣте ученіе-то ми, а не сребро,
И знаніе повече неже злато избранно:
11 Защото [в]мудрость-та е по добра отъ многоцѣнны каменіе:
И всичко желателно не ся сравнява съ неіѫ.
12 Азъ мудрость обитавамъ *съ* остроуміе-то,
И изнамѣрувамъ знаніе на умны измышленія.
13 [г]Страхъ-тъ Господень е да мрази *нѣкой* зло-то:
[д]Азъ мразіѫ высокоуміе, и гордость,
И лукавъ пѫть, и [е]строптивы уста.
14 [ж]Мой е съвѣтъ-тъ и правомысліе-то:
Азъ сьмь разумъ: сила-та е моя.
15 [з]Чрѣзъ мене царіе-тѣ царуватъ,
И началници-тѣ узаконяватъ правдѫ.
16 Чрѣзъ мене князове-тѣ началствуватъ,
И голѣмци-тѣ и всичкы-тѣ земни сѫдіи.
17 Азъ [и]обичамъ които мя обичатъ,
И [і]които мя търсятъ ще мя намѣрятъ.
18 [к]Богатство-то и слава-та сѫ съ мене,
Изящный-тъ имотъ и правда-та.
19 [л]Плодове-тѣ ми сѫ по добри отъ злато, и отъ най чисто злато:
И приходи-тѣ ми, отъ избранно сребро.
20 Ходіѫ по пѫть-тъ на правдѫ-тѫ,
Между пѫтекы-тѣ на правосѫдіе-то,
21 За да направіѫ да наслѣдятъ имотъ тѣзи които мя обичатъ,
И да напълніѫ съкровища-та имъ.
22 [м]Господь мя имаше въ начало-то на пѫть-тъ си,
Прѣди дѣла-та си отдавна.
23 [н]Отъ вѣка быхъ помазана, отъ начало,
Прѣди созданіе-то на земіѫ-тѫ.
24 Родихъ ся когато нѣмаше бездны-тѣ,
Когато нѣмаше источницы-тѣ които изобилуватъ съ водѫ:
25 [о]Прѣди горы-тѣ да ся поставятъ,
Прѣди хълмы-тѣ, азъ бѣхъ родена:
26 Като още не бѣше направилъ земіѫ-тѫ, нито полета,
Нито върхове отъ пърстъ-тѫ на вселеннѫіѫ.
27 Когато готвѣше небеса-та азъ бѣхъ тамъ:
Когато начерталаше кругъ надъ лице-то на безднѫ-тѫ:
28 Когато утвърждаваше облацы-тѣ горѣ:
Когато укрѣпяваше источницы-тѣ на безднѫ-тѫ:
29 [п]Когато полагаше законъ-тъ си на море-то,
Да не прѣстѫпятъ воды-тѣ повелѣніе-то му:
[р]Когато нарекдаше основанія-та на земіѫ-тѫ:
30 [с]Тогазь бѣхъ при него и устроявахъ *всичко:*
И азъ *му* [т]бѣхъ наслажденіе всякой день,
И веселяхъ ся всякога прѣдъ него.

к Гл. 5; 3.
л Псал. 12; 2.
м Еккл. 9; 12.
н Неем. 13; 26.
о Гл. 2; 18. 5; 5. 9; 18.

—

а Гл. 1; 20. 9; 3.
б Гл. 22; 20.
в Іов. 28; 15 и дрг. Псал. 19; 10. 119; 127. Гл. 3; 14, 15. 4; 5, 7. 16; 16.
г Гл. 16; 6.
д Гл. 6; 17.
е Гл. 4; 24.
ж Еккл. 7; 19.
з Дан. 2; 21. Рим. 13; 1.
и 1 Цар. 2; 30. Псал. 91; 14. Іоан. 14; 21.
і Іак. 1; 5.
к Гл. 3; 16. Мат. 6; 33.
л Гл. 3; 14. Ст. 10.
м Гл. 3; 19. Іоан. 1; 1.
н Псал. 2; 6.
о Іов. 15; 7, 8.
п Быт. 1; 9, 10. Іов. 38; 10, 11. Псал. 33; 7. 104; 9. Іер. 5; 22.
р Іов. 38; 4.
с Іоан. 1; 1, 2, 18.
т Мат. 3; 17. Кол. 1; 13.

31 Веселяхъ ся на обитаемж-тж неговж земіж;
И [у]наслажденіе-то ми бѣше съ человѣческы-тѣ сынове.
32 Сега прочее, послушайте мя, о чада:
И [ф]блажени сж които пазятъ пжтища-та ми.
33 Послушайте поученіе, и ставайте мудри,
И не отхвърляйте *го*.
34 [х]Блаженъ той человѣкъ, който мя слуша,
И бди всякой день при мои-тѣ двери,
И очакува при стълпове-тѣ на врата-та ми:
35 Защото който мя намѣри, ще намѣри животъ,
И [ц]ще земе благоволеніе отъ Господа:
36 А който съгрѣши противъ мене, [ч]своіж-тж си душж онеправдава:
Всичкы които мя мразятъ обичатъ смъртьтж.

ГЛАВА 9.

1 Мудрость-та [а]съгради домъ-тъ си;
Издѣла седмь-тѣ свои стълпове:
2 [б]Закла което имаше за кланіе;
[в]Смѣси вино-то си, и приготви трътезжтж си:
3 [г]Проводи слугыни-тѣ си,
[д]Выка [е]по высокы-тѣ мѣста на градъ-тъ:
4 [ж]Който е глупавъ да ся отбіе тукъ:
И къмъ лишены-тѣ отъ умъ, говори:
5 [з]Елате, яждте отъ хлѣбъ-тъ ми,
И пійте отъ вино-то *което* размѣсихъ.
6 Оставѣте глупость-тж и живи бждѣте:
И ходѣте въ пжть-тъ на разумъ-тъ.
7 Който учи присмѣвателя, зема на себе си бесчестіе:
И който обличава нечестивый-тъ *зема* на себе си порокъ.
8 [и]Не обличавай присмѣватель, за да тя не намрази:
[і]Обличавай мудръ, и ще тя възлюби.
9 Давай *наставленіе* на мудръ, и ще бжде по мудръ:
Учи праведенъ, и ще [к]нарасте въ ученіе.
10 [л]Начало на мудрость-тж е страхъ Господень,
И познаваніе-то на Святаго е разумъ.
11 Защото [м]чрѣзъ мене ще ся умножатъ дни-тѣ ти,
И ще ти ся притурятъ годины на животъ.
12 [н]Ако си мудръ, мудръ си за себе си:
Ако ли си присмѣватель, ты самъ ще страдашъ.
13 [о]Жена безумна е блядива,
Глупава и нищо не знае:
14 Сѣди при врата-та на кжщж-тж си на столъ,
[п]Въ высокы-тѣ мѣста на градъ-тъ,
15 И кани тѣзи които минуватъ,
Които вървятъ право въ пжть-тъ си:
16 [р]Който е безуменъ, нека ся отбіе тукъ;
И къмъ лишенный-тъ отъ умъ, говори:
17 [с]Крадены-тѣ воды сж сладкы,
И скрышно земаный хлѣбъ е пріятенъ.
18 Но той не знае че сж [т]тамъ мъртви-тѣ,
И въ дълбочины-тѣ адовы поканени-тѣ отъ неіж.

ГЛАВА 10.

1 Притчи Соломоновы.
[а]Сынъ мудръ весели отца,
А сынъ безуменъ скърбь е на майкж си.
2 [б]Съкровища отъ неправды не ползуватъ:
[в]А правда-та освобождава отъ смърть.
3 [г]Господь не ще остави да гладува душата на праведный-тъ,
Но отхвърля желаніе-то на нечестивы-тѣ.
4 [д]Лѣнива-та ржка докарува сиромашіж:
[е]А ржка-та на радивый-тъ обогатява.
5 Който събира лѣтно врѣме, той е сынъ разуменъ:
А който спи въ жетвж, [ж]той е сынъ който докарва срамъ.
6 Благословенія *почиватъ* на главж-тж на праведный-тъ:
А неправда ще покрые [з]уста-та на нечестивы-тѣ.
7 [и]Поменъ-тъ на праведный-тъ е съ благословеніе:
А име-то на нечестивы-тѣ ще изгніе.
8 Мудрый въ сърдце ще пріеме заповѣди:
И [і]безумный въ устны ще ся подпълзне.
9 [к]Който ходи съ непорочность, ходи безопасно:
А който искривява пжтища-та си, ще ся познае.
10 [л]Който намигнува съ око, докарва скърбь:
А [м]безумный въ устны ще ся подпълзне.
11 [н]Уста-та на праведный-тъ сж источникъ на животъ:
А [о]уста-та на нечестивы-тѣ неправда ще покрые.
12 Омраза-та подига раздоры:

у Псал. 16; 3.
ф Псал. 119; 1, 2. 128; 1, 2. Лук. 11; 28.
х Гл. 3; 13, 18.
ц Гл. 12; 2.
ч Гл. 20; 2.

—

а Мат. 16; 18. Ефес. 2; 20, 21, 22. 1 Пет. 2; 5.
б Мат. 22; 3 и друг.
в Ст. 5. Гл. 23; 30.
г Рим. 10; 15.
д Гл. 8; 1, 2.
е Ст. 14.
ж Ст. 16. Гл. 6; 32. Мат. 11; 25.
з Ст. 2. Пѣсн. 5; 1. Иса. 55; 1. Іоан. 6; 27.
и Мат. 7; 6.
і Псал. 141; 5.
к Мат. 13; 12.
л Іов. 28; 28. Псал. 111; 10. Гл. 1; 7.
м Гл. 3; 2, 16. 10; 27.
н Іов. 35; 6, 7. Гл. 16; 26.
о Гл. 7; 11.
п Ст. 3.
р Ст. 4.
с Гл. 20; 17.
т Гл. 2; 18. 7; 27.

—

а Гл. 15; 20. 17; 21, 25. 19; 13. 29; 3, 15.
б Псал. 49; 6 и друг. Гл. 11; 4. Лук. 12; 19, 20.
в Дан. 4; 27.
г Псал. 10; 14. 34; 9, 10. 37; 25.
д Гл. 12; 24. 19; 15.
е Гл. 13; 4. 21; 5.
ж Гл. 12; 4. 17; 2. 19; 26.
з Ст. 11. Есѳ. 7; 8.
и Псал. 9; 5, 6. 112; 6. Еккл. 8; 10.
і Ст. 10.
к Псал. 23; 4. Гл. 28; 18. Иса. 33; 15, 16.
л Гл. 6; 13.
м Ст. 8.
н Псал. 37; 30. Гл. 13; 14. 18; 4.
о Ст. 6. Псал. 107; 42.

Но [н]любовь-та покрыва всичкы-тѣ по-
грѣшкы.
13 Въ устны-тѣ на разумный-тъ ся намира
мудрость:
А [р]тояга-та е за гърбъ-тъ на лишеный-тъ
отъ умъ.
14 Мудри-тѣ съкровиществуватъ знаніе:
А [с]уста-та на безумный-тъ сѫ близу при
погыбель.
15 [т]Имотъ-тъ на богатый-тъ е укрѣпленный-
тъ неговъ градъ:
А погынуваніе на нищы-тѣ е тѣхна-та си-
ромашія.
16 Дѣла-та на праведный-тъ сѫ за животъ:
Плодъ-тъ на нечестивый-тъ е за грѣхъ.
17 Който пази поученіе-то, върви къмъ жи-
вотъ:
А който прѣнебрѣгва обличеніе-то, заблу-
ждава.
18 Който покрыва омразѫ *има* лъжливы
устны,
И [у]който изважда клеветѫ, безуменъ е.
19 [ф]Въ многословіе-то неизбѣженъ е грѣхъ-
тъ,
Но [х]който въздържа устны-тѣ си, разу-
менъ е.
20 Языкъ-тъ на праведный-тъ е избранно
сребро:
Сърдце-то на нечестивы-тѣ е нищожно.
21 Устны-тѣ на праведный-тъ пасѫтъ мно-
зина:
А безумни-тѣ умиратъ отъ недостатъкъ на
умъ-тъ.
22 [ц]Благословеніе-то Господне обогатява,
И *Господь* не ще притури скърбь при него.
23 [ч]Като смѣхъ е на безумный-тъ да струва
зло:
А мудрость-та принадлѣжи на разумный-
тъ человѣкъ.
24 [ш]Страхъ-тъ на нечестивый-тъ ще го по-
стигне:
А [щ]желаніе-то на праведны-тѣ ще ся ис-
пълни.
25 Както прѣхожда вихрушка-та, [ѕ]така не-
честивый-тъ не сѫществува вече:
А [ы]праведный-тъ има вѣчно основаніе.
26 Както е оцетъ-тъ за зѫбы-тѣ, и дымъ-тъ
за очи-тѣ,
Така е лѣнивый-тъ за онѣзи които го
проваждатъ.
27 [ь]Страхъ-тъ Господенъ придава дни:
А [ѣ]годины-тѣ на нечестивы-тѣ ще ся
скратятъ.
28 Надежда-та на праведны-тѣ *ще е* радость,
[ю]Ожиданіе-то на нечестивы-тѣ ще погыне.
29 Пѫть-тъ Господенъ е крѣпость на непо-
рочный-тъ:
А [я]гыбель за дѣлатели-тѣ на беззаконіе-то.
30 [ѫ]Праведный-тъ въ вѣкъ нѣма да ся по-
клати:
А нечестиви-тѣ нѣма да населятъ земѭ-
тѫ.
31 [ѭ]Уста-та на праведный-тъ истакатъ му-
дрость:
А льстивый языкъ ще ся отрѣже.
32 Устны-тѣ на праведный-тъ познаватъ бла-
гопріятно-то:
А уста-та на нечестивы-тѣ строптиво-то.

ГЛАВА 11.

1 [а]Лъжливы кѫпоны сѫ мерзость Го-
споду:
А прави драмове сѫ благоугодни нему.
2 [б]Дойде ли гордость, дохожда и срамъ:
А мудрость-та е съсъ смиренны-тѣ.
3 [в]Цѣлость-та на правы-тѣ ще гы рѫководи:
А развратность-та на коварны-тѣ ще гы
погуби.
4 [г]Богатство-то не ползува въ день на гнѣвъ:
А [д]правда-та избавя отъ смърть.
5 Правда-та на непорочный-тъ ще оправи
пѫть-тъ му:
А нечестивый-тъ ще падне чрѣзъ нече-
стіе-то си.
6 Правда-та на правы-тѣ ще гы избави:
А [е]беззаконни-тѣ ще ся хванѫтъ въ зло-
бѫ-тѫ си.
7 [ж]Когато нечестивый человѣкъ умира,
ожиданіе-то *му* погынува:
Погынува и надежда-та на беззаконны-тѣ.
8 [з]Праведный-тъ ся отърва отъ утѣсненіе,
А вмѣсто него влази нечестивый-тъ.
9 [и]Лицемѣръ-тъ съ уста погубя ближній-тъ
си:
Но праведни-тѣ ще ся избавятъ съсъ
знаніе-то.
10 [і]Когато праведни-тѣ успѣватъ, градъ-тъ
ся весели:
И когато нечестиви-тѣ погынуватъ, ра-
дость става.
11 [к]Чрѣзъ благословеніе-то на праведны-тѣ
градъ-тъ ся възвышава:
А чрѣзъ уста-та на нечестивы-тѣ съсы-
пува ся.
12 Скудоумный прѣзира ближній-тъ си:
А благоразумный человѣкъ мълчи.
13 [л]Одумникъ-тъ обхожда и открыва тай-
ны-тѣ:
А вѣрный духомъ потаява работѫ-тѫ.

н Гл. 17; 9. 1 Кор. 13; 4. 1 Пет. 4; 8.
р Гл. 26; 3.
с Гл. 18; 7. 21; 23.
т Іов. 31; 24. Псал. 52; 7. Гл. 18; 11. 1 Тим. 6; 17.
у Псал. 15; 3.
ф Еккл. 5; 3.
х Іак. 3; 2.
ц Быт. 24; 35. 26; 12. Псал. 37; 22.
ч Гл. 14; 9. 15; 21.
ш Іов. 15; 21.
щ Псал. 145; 19. Мат. 5; 6. 1 Іоан. 5; 14, 15.
ѕ Псал. 37; 9, 10.
ы Ст. 30. Псал. 15; 5. Мат. 7; 24, 25. 16; 18.
ь Гл. 9; 11.
ѣ Іов. 15; 32, 33. 22; 16. Псал. 55; 23. Еккл. 7; 17.
ю Іов. 8; 13. 11; 20. Псал. 112; 10. Гл. 11; 7.
я Псал. 1; 6. 37; 20.
ѫ Ст. 25. Псал. 37; 22, 29. 125; 1.
ѭ Псал. 37; 30.

—

а Лев. 19; 35, 36. Втор. 25; 13—16. Гл. 16; 11. 20; 10; 23.
б Гл. 15; 33. 16; 18. 18; 12. Дан. 4; 30, 31.
в Гл. 13; 6.
г Гл. 10; 2. Іез. 7; 19. Соф. 1; 18.
д Быт. 7; 1.
е Гл. 5; 22. Еккл. 10; 8.
ж Гл. 10; 28.
з Гл. 21; 18.
и Іов. 8; 13.
і Есѳ. 8; 15. Гл. 28; 12, 28.
к Гл. 29; 8.
л Лев. 19; 16. Гл. 20; 19.

14 [м]Дѣто нѣма смотреніе народъ-тъ пада:
А въ много-то съвѣтницы *има* спасеніе.
15 [н]Който ся поручава за другыго, ще пострада зло:
А който мрази поручителство-то безопасенъ е.
16 [о]Благодатна-та жена придобыва честь:
И силни-тѣ придобывать богатство.
17 [п]Милостивый человѣкъ благотвори на душѫ-тѫ си:
А жестокый-тъ смущава плъть-тѫ си.
18 Нечестивый-тъ работи лъжливѫ работѫ:
А [р]който сѣе правдѫ *ще има* истиннѫ заплатѫ.
19 Както правда-та е близу до животъ,
Така който ся стреми къмъ зло-то близу е до смьрть-тѫ си.
20 Развращенни-тѣ въ сьрдце мерзость сѫ Господу:
А непорочни-тѣ въ пѫть-тъ си угодни сѫ нему.
21 [с]Рѫка на рѫкѫ *и да ся присъедини*, нечестивый-тъ не ще остане ненаказанъ:
А [т]сѣме-то на праведны-тѣ ще ся избави.
22 *Както е* златна обѣца на свинія на носъ-тъ,
Така е хубава жена безъ разсѫжденіе.
23 Желаніе-то на праведны-тѣ е само добро:
Ожиданіе-то на нечестивы-тѣ е [у]гнѣвъ.
24 [ф]Единъ распьрснува, но повече изобилува:
А другъ пастри безъ мѣрѫ, но пакъ *достига* въ скѫдость.
25 [х]Благотворителна-та душа ще ся огои:
И [ц]който пои, ще бѫде напоенъ и той.
26 [ч]Който задьржа жито, ще бѫде проклѣтъ отъ народа:
А [ш]който продава, благословеніе *ще бѫде* на главѫ-тѫ му.
27 Който има усердіе за добро-то, ще придобые благоволеніе,
Но [щ]който иска зло-то, то ще и да дойде вързъ него.
28 [ъ]Който ся надѣе на богатство-то си ще падне:
А [ы]праведни-тѣ като лѣторасль ще прозябнѫтъ.
29 Който смущава домъ-тъ си, [ь]ще наслѣди вѣтръ:
И безумный-тъ *ще бѫде* рабъ на мудрый-тъ въ сьрдце.
30 Плодъ-тъ на праведный-тъ е дьрво на животъ:
И [ѣ]който придобыва душы, мудръ е.
31 Ето [ю]праведный-тъ пріима въздаяніе на земія-тѫ:
Колко повече нечестивый-тъ и грѣшный-тъ.

ГЛАВА 12.

1 Който обича поученіе, обича знаніе:
Но който мрази обличеніе, безуменъ е.
2 [а]Добрый-тъ намира благоволеніе отъ Господа:
А ще осѫди Той коварный-тъ.
3 Человѣкъ не ще ся утвьрди чрѣзъ беззаконіе:
А [б]корень-тъ на праведны-тѣ не ще ся поклати.
4 [в]Добродѣтелна-та жена е вѣнецъ на мѫжа си:
А която докарва срамъ, [г]като гнилость е въ кости-тѣ му.
5 Мысли-тѣ на праведны-тѣ сѫ справедливость;
А намѣренія-та на нечестивы-тѣ сѫ коварство.
6 [д]Думы-тѣ на нечестивы-тѣ сѫ засада за кръвь:
А [е]уста-та на правы-тѣ ще гы избавятъ.
7 [ж]Нечестиви-тѣ ся съсыпватъ и нѣма гы;
А домъ-тъ на праведны-тѣ ще прѣбывае.
8 Человѣкъ ся похвалява споредъ разумъ-тъ си:
А [з]строптивый въ сьрдце ще бѫде въ поруганіе.
9 [и]По добръ е прѣзираемый който *има слугѫ,
Отъ тогозь който ся тщеслави и нѣма хлѣбъ.
10 [і]Праведный ся грыжи за животъ-тъ на скотъ-тъ си:
А утробы-тѣ на нечестивы-тѣ сѫ немилостивы.
11 [к]Който работи земія-тѫ си, ще ся насыти съ хлѣбъ:
А който слѣдува суетны-тѣ, [л]осѫденъ е отъ разумъ.
12 Нечестивый-тъ търси корысть както злитѣ:
Но корень-тъ на праведный-тъ дава *плодъ*.
13 [м]Отъ грѣхъ-тъ на устны-тѣ ся впримча нечестивый-тъ:
А [н]праведный-тъ ще излѣзе отъ утѣсненіе.
14 [о]Отъ плодъ-тъ на уста-та си человѣкъ ще ся насыти съ добрины:
И [п]споредъ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ на человѣка, ще ся върне въздаяніе-то нему.
15 [р]Пѫть-тъ на безумный-тъ е правъ въ очи-тѣ му:

м 3 Цар. 12; 1 и дрг. Гл. 15; 22. 24; 6.
н Гл. 6; 1.
о Гл. 31; 30.
п Мат. 5; 7. 25; 34 и дрг.
р Осія 10; 12. Гал. 6; 8, 9. Іак. 3; 18.
с Гл. 16; 5.
т Псал. 112; 2.
у Рим. 2; 8, 9.
ф Псал. 112; 9.
х 2 Кор. 9; 6—10.
ц Мат. 5; 7.
ч Амос. 8; 5, 6.
ш Іов. 29; 13.
щ Есѳ. 7; 10. Псал. 7; 15, 16. 9; 15, 16. 10; 2. 57; 6.
ъ Іов. 31; 24. Псал. 52; 7. Мар. 10; 24. Лук. 12; 21. 1 Тим. 6; 17.
ы Псал. 1; 3. 52; 8. 92; 12 и дрг. Іер. 17; 8.
ь Еккл. 5; 16.
ѣ Дан. 12; 3. 1 Кор. 9; 19 и дрг. Іак. 5; 20.
ю Іер. 25; 29. 1 Пет. 4; 17, 18.

—

а Гл. 8; 35.
б Гл. 10; 25.
в Гл. 31; 23. 1 Кор. 11; 7.
г Гл. 14; 30.
д Гл. 1; 11, 18.
е Гл. 14; 3.
ж Псал. 37; 36, 37. Гл. 11; 21. Мат. 7; 24—27.
з 1 Цар. 25; 17.
и Гл. 13; 7.
* *Или* слугува на себе си.
і Втор. 25; 4.
к Быт. 3; 19. Гл. 28; 19.
л Гл. 6; 32.
м Гл. 18; 7.
н 2 Пет. 2; 9.
о Гл. 13; 2. 18; 20.
п Иса. 3; 10, 11.
р Гл. 3; 7. Лук. 18; 11.

А който слуша съвѣты, той е мждръ.
16 [с]Безумный-тъ явява тутакси гнѣвъ-тъ си:
А благоразумный-тъ покрыва укоръ-тъ.
17 [т]Който говори истинж възвѣстява право-то:
А лъжесвидѣтель-тъ, льсть.
18 [у]По нѣкога несмысленно-то говореніе пронизва като съ ножъ;
А языкъ-тъ на мждры-тѣ е исцѣленіе.
19 Устны-тѣ на истинж-тж ще бждатъ постоянны вынжгы:
А [ф]лъжливый языкъ *ще бжде* само минутенъ.
20 Льсть има въ сърдце-то на тѣзи които исхытруватъ зло:
А веселіе на тѣзи които съвѣтуватъ за миръ.
21 Никаква поврѣда не ще ся случи на праведный-тъ:
А нечестивы-тѣ ще ся испълнятъ съсъ зло.
22 [х]Лъжливы-тѣ устны сж мерзость Господу:
А които правятъ истинж-тж пріятни сж нему.
23 [ц]Благоразумный человѣкъ покрыва знаніе-то *си:*
А сърдце-то на безумны-тѣ исказува глупость.
24 [ч]Ржка-та на прилѣжливы-тѣ ще властвува:
А лѣниви-тѣ ще бждатъ подданни.
25 [ш]Скърбь-та въ сърдце-то на человѣка го смирява:
А [щ]добра-та дума го весели.
26 Праведный-тъ пжтеводи ближній-тъ си:
А пжть-тъ на нечестивы-тѣ гы ввожда въ заблужденіе.
27 Лѣнивый-тъ не пече ловъ-тъ си:
А на радивый-тъ человѣкъ имотъ-тъ е многоцѣненъ.
28 Въ пжть-тъ на правдж-тж има животъ:
И шествіе-то на пжть-тъ ѝ не *завожда* въ смърть.

ГЛАВА 13.

1 Мждрый сынъ пріема отеческо-то поученіе,
А [а]присмѣватель-тъ не слуша обличеніе:
2 [б]Отъ плодове-тѣ на уста-та си ще ся храни человѣкъ съ добрины,
А душа-та на беззаконницы-тѣ съ насилство.
3 [в]Който пази уста-та си, упазва душж-тж си:
А който много отваря устны-тѣ си, ще погыне.
4 [г]Душа-та на лѣнивый-тъ желае, и нѣма:
А душа-та на радивы-тѣ ще ся огои.
5 Праведный-тъ мрази лъжливж думж:
А нечестивый-тъ причинява срамотж и бесчестіе.
6 [д]Правда-та съхранява ходящій-тъ непорочно:
А нечестіе-то съсыпва грѣшный-тъ.
7 [е]Нѣкой ся прави богатъ, а нѣма нищо:
А нѣкой ся прави сиромахъ, но *има* имотъ много.
8 Избавленіе на душж-тж на человѣка е богатство-то му:
А сиромахъ-тъ не чуе *само* обличеніе.
9 Видѣло-то на праведны-тѣ е весело,
А [ж]свѣтилникъ-тъ на нечестивы-тѣ ще угасне.
10 Само отъ гордость происхожда прѣпираніе:
А мждрость-та е съ онѣзи които пріематъ съвѣты.
11 [з]Богатство придобывано отъ суетж ще намалѣе:
А който събира съ ржкж-тж *си*, ще *го* умножи.
12 Ожиданіе отлагано изнемощева сърдце-то,
[и]А постигнжто желаніе е дърво на животъ.
13 [і]Който прѣзира слово-то ще погыне:
А който почита заповѣдь-тж ще пріеме въздаяніе.
14 [к]Ученіе-то на мждрый-тъ е изворъ на животъ,
И [л]отдалечава отъ сѣти-тѣ на смърть-тж.
15 Благъ разумъ дава благодать:
А пжть-тъ на беззаконницы-тѣ е жестокъ.
16 [м]Всякой благоразуменъ върши работж съсъ знаніе:
А безумный-тъ открыва глупость.
17 Злый вѣститель пада въ зло:
А [н]вѣрный посланникъ е исцѣленіе.
18 Сиромашія и срамъ *ще постигнжтъ* того [о]който отхвърля поученіе:
А който пази обличеніе почтенъ ще бжде.
19 [п]Испълнено желаніе весели душж-тж:
А на безумны-тѣ е гнусно да ся уклоняватъ отъ зло-то.
20 Който ходи съ мждры ще бжде мждръ:
А другарь-тъ на безумны-тѣ ще ся развrати.
21 [р]Зло гони грѣшны-тѣ:
А на праведны-тѣ ще ся въздаде добро.
22 Добрый-тъ оставя наслѣдіе на сынове и внуцы;
А [с]богатство-то на грѣшный-тъ ся пази за праведный-тъ.
23 [т]Нива-та на сиромасы-тѣ има много хранж:

с Гл. 29; 11.
т Гл. 14; 5.
у Псал. 57; 4. 59; 7. 64; 3.
ф Псал. 52; 5. Гл. 19; 9.
х Гл. 6; 17. 11; 20. Откр. 22; 15.
ц Гл. 13; 16. 15; 2.
ч Гл. 10; 4.
ш Гл. 15; 13.
щ Иса 50; 4.

а 1 Цар. 2; 25.
б Гл. 12; 14.
в Псал. 39; 1. Гл. 21; 23. Іак. 3; 2.
г Гл. 10; 4.
д Гл. 11; 3, 5, 6.
е Гл. 12; 9.
ж Іов. 18; 5, 6. 21; 17. Гл. 24; 20.
з Гл. 10; 2. 20; 21.
и Ст. 19.
і 2 Лѣт. 36; 16.
к Гл. 10; 11. 14; 27. 16; 22.
л 2 Цар. 22; 6.
м Гл. 12; 23. 15; 2.
н Гл. 25; 13.
о Гл. 15; 5, 31.
п Ст. 12.
р Псал. 32; 10.
с Іов. 27; 16, 17. Гл. 28; 8. Еккл. 2; 26.
т Гл. 12; 11.

Но нѣкои погынуватъ отъ нѣманіе на сѫдъ.
24 [у]Който щади тоягѫ-тѫ си, мрази сына си:
Но който го обича, наказува го съ врѣме.
25 [ф]Праведный яде до насыщеніе на душѫ-тѫ си:
А търбухъ-тъ на нечестивы-тѣ ще бѫде въ лишеніе.

ГЛАВА 14.

1 [а]Всяка мудра жена [б]съградява домъ-тъ си:
А безумна-та го събаря съ рѫцѣ-тѣ си.
2 Който ходи въ правотѫ-тѫ си бои ся отъ Господа:
Но [в]строптивый въ пѫтища-та си прѣзира го.
3 Въ уста-та на безумный-тъ е прѫчка-та на гордость-тѫ:
А [г]устны-тѣ на мудры-тѣ ще гы пазятъ.
4 Дѣто нѣма говеда, ясли-тѣ сѫ чисты:
Но изобиліе-то на произведенія-та е въ силѫ-тѫ на волове-тѣ.
5 [д]Истинный свидѣтель не лъже:
А лъжливый свидѣтель излива лъжы.
6 Присмѣватель-тъ търси мудрость, и не намѣрва:
А [е]за разумный-тъ е лесно ученіе-то.
7 Замини безумный-тъ человѣкъ,
Когато си узналъ че нѣма разумны устны.
8 Мудрость-та на благоразумный-тъ е да познава пѫть-тъ си:
А глупость-та на безумны-тѣ е заблужденіе.
9 [ж]Безумни-тѣ ся смѣіѫтъ на беззаконіе-то:
А въ срѣдъ правы-тѣ *има* благоволеніе.
10 Сърдце-то познава своіѫ-тѫ си горесть,
И чуждъ не участвува въ радость-тѫ му.
11 [з]Кѫща-та на нечестивы-тѣ ще ся събори:
Но шатъръ-тъ на правы-тѣ ще цавти.
12 [и]Има пѫть който ся види правъ на человѣка,
Но [і]край-тъ му е пѫтища къмъ смърть.
13 Още и въ смѣхъ-тъ сърдце-то има болкѫ-тѫ си,
И [к]на радость-тѫ свършъкъ-тъ е скърбь.
14 Развратный въ сърдце [л]отъ пѫтища-та си ще ся насыти,
И добрый-тъ человѣкъ отъ себе си.
15 Простый-тъ вѣрува на всякѫ думѫ:
А благоразумный-тъ внимае въ пѫтекы-тѣ си.
16 [м]Мудрый-тъ ся бои, и уклонява ся отъ зло-то:
А безумный-тъ хвърля ся напрѣдъ, и бывa смѣлъ.
17 Острояростный-тъ прави несмысленно:
И зломысленный-тъ человѣкъ е омразенъ.
18 Безумни-тѣ наслѣдуватъ глупость:
А благоразумни-тѣ ся вѣнчаватъ съсъ знаніе.
19 Зли-тѣ ся кланятъ прѣдъ добры-тѣ,
И нечестиви-тѣ въ врата-та на праведный-тъ.
20 [н]Сиромахъ-тъ го мрази даже и ближній-тъ му;
А на богатый-тъ пріятели-тѣ сѫ много.
21 Който прѣзира ближній-тъ си, съгрѣшава:
А [о]който милува сиромасы-тѣ блаженъ е.
22 Не заблуждаватъ ли които измыслюватъ зло?
Но милость и истина *ще бѫде* на тѣзи които измыслюватъ добро.
23 Отъ всякой трудъ има полза:
А отъ блядословіе-то на устны-тѣ само скудость.
24 Вѣнецъ на мудры-тѣ е богатство-то имъ:
Прѣимущество-то на безумны-тѣ е глупость-та.
25 [п]Истинный свидѣтель избавя душы:
А льстивый излива лъжы.
26 Въ страхъ-тъ отъ Господа има крѣпко упованіе:
И неговы-тѣ чада ще иматъ прибѣжище.
27 [р]Страхъ-тъ Господенъ е источникъ на животъ,
И отдалечава отъ сѣти-тѣ на смърть-тѫ.
28 Умноженіе-то на людіе-тѣ е слава на царя:
А намаленіе-то на людіе-тѣ, съсыпаніе на князя.
29 [с]Дълготърпѣливый има голѣмо благоразуміе:
А нетърпѣливый показва много безуміе.
30 Тихо сърдце е животъ на плъть-тѫ:
А [т]зависть-та е [у]гнилость на кости-тѣ.
31 [ф]Който угнѣтява убогый-тъ, [х]бесчести Създателя му:
А който милува сиромаха почита Го.
32 Нечестивый ще ся испѫди за нечестіе-то си:
А [ц]праведный и въ смърть-тѫ си има упованіе.
33 Въ сърдце-то на разумный-тъ почива мудрость:
А [ч]каквото има вѫтрѣ въ безумны-тѣ ще ся яви.
34 Правда-та възвышава народъ:
А грѣхъ-тъ е бесчестіе на людіе-тѣ.
35 [ш]Благоволеніе-то на царя е къмъ разумный-тъ рабъ:
А ярость-та му къмъ оногози който докарва срамъ.

[у] Гл. 19; 18. 22; 15. 23; 13. 29; 15, 17.
[ф] Псал. 34; 10. 37; 3.

[а] Гл. 24; 3.
[б] Руѳ. 4; 11.
[в] Іов. 12; 4.
[г] Гл. 12; 6.
[д] Исх. 20; 16. 23; 1. Гл. 6; 19. 12; 17. Ст. 25.
[е] Гл. 8; 9. 17; 24.
[ж] Гл. 10; 23.
[з] Іов. 8; 15.
[и] Гл. 16; 25.
[і] Рим. 6; 21.
[к] Гл. 5; 4. Еккл. 2; 2.
[л] Гл. 1; 31. 12; 14.
[м] Гл. 22; 3.
[н] Гл. 19; 7.
[о] Псал. 41; 1. 112; 9.
[п] Ст. 5.
[р] Гл. 13; 14.
[с] Гл. 16; 23. Іак. 1; 19.
[т] Псал. 112; 10.
[у] Гл. 12; 4.
[ф] Гл. 17; 5. Мат. 25; 40, 45.
[х] Виж. Іов. 31; 15, 16. Гл. 22; 2.
[ц] Іов. 13; 15. 19; 26. Псал. 23; 4. 37; 37. 2 Кор. 1; 9. 5; 8. 2 Тим. 4; 18.
[ч] Гл. 12; 16. 29; 11.
[ш] Мат. 24; 45, 47.

ГЛАВА 15.

1 [а]Мекъ отвѣтъ утѣшава ярость:
А [б]жестока дума възбужда гнѣвъ.
2 Языкъ-тъ на мудры-тѣ украшава знаніе-то:
А [в]уста-та на безумны-тѣ отрыгватъ глупость.
3 [г]Очи-тѣ Господни сѫ на всяко мѣсто,
И наблюдаватъ злы-тѣ и добры-тѣ.
4 Сладъкъ языкъ е дьрво на животъ:
А развратность въ него е съкрушеніе на духъ-тъ.
5 [д]Безумный прѣзира поученіе-то на отца си:
А [е]който пази обличеніе благоразуменъ е.
6 Въ домъ-тъ на праведный-тъ *има* голѣмо изобиліе:
А въ доходъ-тъ на нечестивый-тъ смущеніе.
7 Устны-тѣ на мудры-тѣ сѣѭтъ знаніе:
А сьрдце-то на безумны-тѣ не е така.
8 [ж]Жертва-та на нечестивы-тѣ е мерзость Господу:
А моленіе-то на правы-тѣ благопріятно нему.
9 Пѫть-тъ на нечестивый-тъ е мерзость на Господа:
[з]Но той обича тогози който тича вслѣдъ правдѫ-тѫ.
10 Има лошо наказаніе [и]за онѣзи които ся отбиватъ отъ пѫть-тъ:
[і]Който мрази обличеніе ще умре.
11 [к]Адъ и погыбель-та сѫ *явни* прѣдъ Господа:
Колко повече [л]сьрдца-та на человѣческы-тѣ сынове!
12 [м]Присмѣватель-тъ не обича обличителя си,
Нито ще отиде при мудры-тѣ.
13 [н]Сьрдце весело прави засмѣно лице:
А [о]отъ скърбь-тѫ на сьрдце-то угнѣтава ся духъ-тъ.
14 Сьрдце-то на разумный-тъ търси знаніе:
А уста-та на безумны-тѣ хранятъ ся съ глупость.
15 Всичкы-тѣ дни на скърбный-тъ сѫ зли:
А [п]весело-то сьрдце е вынѫгышно пированіе.
16 [р]По добро малко-то съсъ страхъ Господень,
Неже съкровища много и смущеніе въ тѣхъ.
17 [с]По добро гощаваніе отъ зеліе съ любовь,
Неже хранено говедо съ омразѫ.
18 [т]Яростный человѣкъ възбужда прѣнія:
А дълготьрпѣливый утишава каранія.
19 [у]Пѫть-тъ на лѣнивый-тъ е като съ тьрніе исплетенъ:
А пѫть-тъ на правы-тѣ е изравненъ.
20 [ф]Мудръ сынъ весели отца:
А безуменъ человѣкъ прѣзира майкѫ си.
21 [х]Глупость-та е радость на скудоумный-тъ:
А [ц]разумный человѣкъ ходи на право.
22 [ч]Дѣто нѣма съвѣтъ, намѣренія-та ся осуетяватъ:
А въ множество-то на съвѣтницы-тѣ утвьрждаватъ ся.
23 Человѣкъ има радость чрѣзъ отвѣтъ-тъ на уста-та си,
И [ш]дума на врѣме, колко е добра!
24 [щ]За разумный-тъ е пѫть-тъ на живота нагорѣ,
За да ся уклони отъ ада долу.
25 [ъ]Господь съсыпва домъ-тъ на гордѣливъ-тѣ:
А [ы]утвьрдява прѣдѣлъ-тъ на вдовицѫ-тѫ.
26 [ь]Помышленія-та на лошій-тъ сѫ мерзость Господу:
А [ѣ]думы-тѣ на чисты-тѣ сѫ угодны.
27 [ю]Корыстолюбивый-тъ смущава домъ-тъ си:
А който мрази дарове-тѣ ще живѣе.
28 Сьрдце-то на праведный-тъ [я]прѣговаря да отговаря:
А уста-та на нечестивы-тѣ отрыгватъ зло.
29 [ѫ]Господь е далечь отъ нечестивы-тѣ:
А [іѫ]слуша моленіе-то на праведны-тѣ.
30 Свѣтъ-тъ на очи-тѣ весели сьрдце-то:
И добра-та вѣсть утълстява кости-тѣ.
31 [а]Ухо, което слуша обличеніе-то на животъ-тъ,
Прѣбывае между мудры-тѣ.
32 Който отхвьрля поученіе-то, мрази душѫ-тѫ си:
А който слуша обличеніе-то, придобыва разумъ.
33 [б]Страхъ-тъ Господень е поученіе на мудрость:
И [в]смиреніе-то прѣдходи прѣдъ славѫ-тѫ.

ГЛАВА 16.

1 [а]На человѣка *принадлежатъ* приготвенія-та на сьрдце-то:
[б]Но отъ Господа е отвѣтъ-тъ на языка.
2 [в]Всичкы-тѣ пѫтища на человѣка сѫ чисты въ очи-тѣ му:

а Сѫд. 8; 1, 2, 3. Гл. 25; 15.
б 1 Цар. 25; 10 и дрг. 3 Цар. 12; 13, 14, 16.
в Ст. 28. Гл. 12; 23. 13; 16.
г Іов. 34; 21. Гл. 5; 21. Іер. 16; 17. 32; 19. Евр. 4; 13.
д Гл. 10; 1.
е Гл. 13; 18. Ст. 31, 32.
ж Гл. 21; 27. 28; 9. Иса. 1; 11. 61; 8. 66; 3. Іер. 6; 20. 7; 22. Амос. 5; 22.
з Гл. 21; 21. 1 Тим. 6; 11.
и 3 Цар. 22; 8.
і Гл. 5; 12. 10; 17.
к Іов. 26; 6. Псал. 139; 8.
л 2 Лѣт. 6; 30. Псал. 7; 9. 44; 21. Іоан. 2; 24, 25. 21; 17. Дѣян. 1; 24.
м Амос. 5; 10. 2 Тим. 4; 3.
н Гл. 17; 22.
о Гл. 12; 25.
п Гл. 17; 22.
р Псал. 37; 16. Гл. 16; 8. 1 Тим. 6; 6.
с Гл. 17; 1.
т Гл. 26; 21. 29; 22.
у Гл. 22; 5.
ф Гл. 10; 1. 29; 3.
х Гл. 10; 23.
ц Ефес. 5; 15.
ч Гл. 11; 14. 20; 18.
ш Гл. 25; 11.
щ Фил. 3; 20. Кол. 3; 1, 2.
ъ Гл. 12; 7. 14; 11.
ы Псал. 68; 5, 6. 146; 9.
ь Гл. 6; 16, 18.
ѣ Псал. 37; 30.
ю Гл. 11; 19. Иса. 5; 8. Іер. 17; 11.
я 1 Пет. 3; 15.
ѫ Псал. 10; 1. 34; 16.
іѫ Псал. 145; 18, 19.
а Ст. 5.
б Гл. 1; 7.
в Гл. 18; 12.

—

а Ст. 9. Гл. 19; 21. 20; 24. Іер. 10; 23.
б Мат. 10; 19, 20.
в Гл. 21; 2.

[г]Но Господь прѣтегля духове-тѣ.
3 [д]Прѣпоръчвай дѣла-та си Господу,
И ще ся утвърдятъ твои-тѣ помышленія.
4 [е]Господь направи всяко нѣщо за цѣль-
тѫ му,
[ж]Та и нечестивый-тъ за лошій-тъ день.
5 [з]Мерзость е Господу всякой що има гор-
дѣливо сърдце;
[и]Рѫка на рѫкѫ *и да ся присъедини*, нѣма
да остане ненаказанъ.
6 [і]Съ милость и истинѫ ся очиства безза-
коніе-то:
И [к]съсъ страхъ-тъ Господень става укло-
неніе отъ зло-то.
7 Когато сѫ угодны на Господа пѫтища-та
на единого человѣка,
Той примирява съ него и непріятели-тѣ
му.
8 [л]По добрѣ малко съ правдѫ,
Неже голѣми доходи съ неправдѫ.
9 [м]Сърдце-то на человѣка начертава пѫть-
тъ му;
[н]Но Господь управя стѫпкы-тѣ му.
10 Въ устны-тѣ на царя има богодухновеніе:
Уста-та му не ще погрѣшатъ въ сѫдъ-тъ.
11 [о]Праведна-та теглилка и кѫпоны сѫ Го-
сподни:
Всичкы-тѣ драмове на мѣшецъ-тъ сѫ не-
гово дѣло.
12 Мерзость е за царіе-тѣ да правятъ без-
законіе:
Защото [п]прѣстолъ-тъ ся утвърдява съ
правдѫ.
13 [р]Праведны-тѣ устны сѫ благопріятны на
царіе-тѣ,
И тѣ обичатъ който говори право.
14 [с]Ярость-та на единъ царь е обявителка на
смърть;
Но мудрый человѣкъ ѭ укротява.
15 Въ свѣтлинѫ-тѫ на лице-то на царя има
животъ:
И [т]негово-то благоволеніе е [у]като облакъ
съ пролѣтенъ дъждь.
16 [ф]Колко е по добро стяжаніе-то на му-
дрость-тѫ, неже на злато-то,
И прѣдпочитаемо стяжаніе-то на разумъ-
тъ, неже на сребро-то!
17 Пѫть-тъ на праведны-тѣ е да ся уклоня-
ватъ отъ зло-то:
Който пази пѫть-тъ си, упазва душѫ-тѫ
си.
18 [х]Гордость-та прѣдшествува на погибель-
тѫ,
И высокоумство-то прѣдшествува на па-
даніе-то.
19 По добрѣ да е нѣкой смиреномудръ съсъ
смиренны-тѣ,
Неже да дѣли корысти съ горды-тѣ.
20 Разумный въ дѣла-та *си* ще намѣри добро:
И [ц]надѣющій ся на Господа е блаженъ.
21 Мудрый-тъ въ сърдце ще ся нарече бла-
горазуменъ:
И сладость-та на устны-тѣ умножава
знаніе.
22 [ч]Разумъ-тъ е источникъ на животъ за
оногозъ що го има:
А поученіе-то на безумны-тѣ е глупость.
23 [ш]Сърдце-то на мудрый-тъ вразумява уста-
та му,
И въ устны-тѣ му притуря знаніе.
24 Благоугодны-тѣ думы сѫ сотъ отъ медъ,
Сладость на душѫ-тѫ, и исцѣленіе на
кости-тѣ.
25 [щ]Има пѫть който ся вижда правъ на че-
ловѣка,
Но край-тъ му е пѫтища къмъ смърть.
26 [ъ]Който работи, работи за себе си;
Защото уста-та му го принуждаватъ.
27 Лошій-тъ человѣкъ копае зло,
И въ устны-тѣ му има като огнь горящъ.
28 [ы]Развращенъ человѣкъ сѣе раздоры;
И [ь]шепотникъ раздвоява най тѣсны прія-
тели.
29 Насилникъ человѣкъ [ѣ]измамя ближній-
тъ си:
И води го въ не добръ пѫть:
30 Замижва съ очи и измыслюва лошотіи:
Прѣхапува устны-тѣ си и върши зло-то.
31 [ю]Сѣдина-та е вѣнецъ на славѫ,
Ако ся намира въ пѫть-тъ на правдѫ-тѫ.
32 [я]Дълготърпѣливый-тъ е по добръ отъ хра-
брый-тъ,
И който владѣе духъ-тъ си, отъ завоева-
тель на градъ.
33 Жрѣбіе-то ся хвърля въ пазухѫ-тѫ:
Но всичка-та му сѫдба е отъ Господа.

ГЛАВА 17.

1 [а]По добрѣ залъкъ сухъ и миръ съ него,
Неже домъ пълнъ отъ жертвы съсъ
распрѭ.
2 Благоразумный рабъ ще властвува [б]надъ
сынъ който докарва срамъ,
И ще земе дѣлъ отъ наслѣдіе-то между
братія.
3 [в]Горнило-то е за сребро-то, и пещь-та за
злато-то,
А Господь опитува сърдца-та.
4 Злотворецъ-тъ слуша беззаконны-тѣ устны:

[г] 1 Цар. 16; 7.
[д] Псал. 37; 5. 55; 22. Мат. 6; 25. Лук. 12; 22. Фил. 4; 6. 1 Пет. 5; 7.
[е] Иса. 43; 7. Рим. 11; 36.
[ж] Іов. 21; 30. Рим. 9; 22.
[з] Гл. 6; 17. 8; 13.
[и] Гл. 11; 21.
[і] Дан. 4; 27. Лук. 11; 41.
[к] Гл. 14; 16.
[л] Псал. 37; 16. Гл. 15; 16.
[м] Ст. 1. Гл. 19; 21.
[н] Псал. 37; 23. Гл. 20; 24. Іер. 10; 23.
[о] Лев. 19; 36. Гл. 11; 1.
[п] Гл. 25; 5. 29; 14.
[р] Гл. 14; 35. 22; 11.
[с] Гл. 19; 12. 20; 2.
[т] Гл. 19; 12.
[у] Іов. 29; 23. Зах. 10; 1.
[ф] Гл. 8; 11, 19.
[х] Гл. 11; 2. 17; 19. 18; 12.
[ц] Псал. 2; 12. 34; 8. 125; 1. Иса. 30; 18. Іер. 17; 7.
[ч] Гл. 13; 14. 14; 27.
[ш] Псал. 37; 30. Мат. 12; 34.
[щ] Гл. 14; 12.
[ъ] Виж. Гл. 9; 12. Еккл. 6; 7.
[ы] Гл. 6; 14, 19. 15; 18. 26; 21. 29; 22.
[ь] Гл. 17; 9.
[ѣ] Гл. 1; 10 и дрг.
[ю] Гл. 20; 29.
[я] Гл. 19; 11.

[а] Гл. 15; 17.
[б] Гл. 10; 5. 19; 26.
[в] Псал. 26; 2. Гл. 27; 21. Іер. 17; 10. Мал. 3; 3.

Лъжецъ-тъ дава ухо на злый-тъ языкъ.
5 [г]Който ся присмива на сиромаха, бесчести Създателя му:
[д]Който ся радува на бѣдствія, нѣма да остане ненаказанъ.
6 [е]Чада на чада сѫ вѣнецъ на старцы-тѣ:
И слава на чада-та бащи-тѣ имъ.
7 Устны изящны не приличатъ на безуменъ:
Много по малко лъжливы устны на началникъ.
8 [ж]Даръ-тъ е като многоцѣненъ камыкъ въ очи-тѣ на оногозь който го има;
Дѣто ся обърне той успѣва.
9 [з]Който покрыва прѣстѫпленіе, търси любовь:
Но [и]който расказува работѫ-тѫ, раздвоява най тѣсны пріятели.
10 Обличеніе-то прави повече впечатлѣніе въ благоразуменъ,
Неже сто бича въ безуменъ.
11 Злый-тъ търси само крамолы:
За то жестокъ вѣститель ще ся проводи противъ него.
12 [і]Нека срѣщне человѣка мечка лишена отъ чада-та си,
А не безуменъ въ буйство-то си.
13 [к]Който въздава зло за добро,
Зло-то не ще ся отдалечи отъ домъ-тъ му.
14 Наченваніе-то на распрѭ е *като* кога отваря нѣкой пѫть на водѫ:
[л]За то прѣстани отъ прѣпираніе-то додѣ не ся е распалило.
15 [м]Който оправдава нечестивъ,
И който осѫждава праведенъ,
И два-та сѫ мерзость Господу.
16 Що ползува цѣна-та въ рѫкѫ-тѫ на безуменъ
За да купи мудрость, [н]като нѣма умъ?
17 [о]Пріятель обича всякога,
И братъ ся ражда за нуждно врѣме.
18 [п]Человѣкъ оскуденъ отъ умъ дава рѫкѫ,
И става поручникъ за пріятеля си.
19 Който обича прѣнія, обича съгрѣшенія:
[р]Който прави высокы врата-та си, търси пагубѫ.
20 Строптивый въ сърдце не намѣрва добро:
И [с]развращенный въ языкъ пада въ нещастіе.
21 [т]Който ражда безуменъ, за скърбь му е:
И отецъ-тъ на глупавый-тъ радость не вижда.
22 [у]Весело-то сърдце е благотворно *като* лѣкарство:
[ф]А унылый духъ изсушава кости-тѣ.
23 Нечестивый пріема даръ изъ подъ пазухѫ,
[х]За да искриви пѫтища-та на правосѫдіе-то.
24 [ц]Прѣдъ лице-то на разумный-тъ е мудрость-та,
А очи-тѣ на безумный-тъ сѫ къмъ краища-та на земіѭ-тѫ.
25 [ч]Безумный сынъ е тѫга на отца си,
И горкость на тѫзи която го е родила.
26 [ш]Не е добро да ся туря глоба на праведенъ,
Ни да біе нѣкой началницы-тѣ за право-то.
27 [щ]Който държи думы-тѣ си уменъ е:
Дълготърпѣливый человѣкъ е благоразуменъ.
28 И [ъ]безумный-тъ, когато мълчи, счита ся за мудръ,
Който затваря уста-та си, за разуменъ.

ГЛАВА 18.

1 Своенравный иска по желаніе-то *си*,
И противи ся на всякѫ правѫ мысль.
2 Безумный не ся наслаждава отъ благоразуміе-то,
Но само отъ изявеніе-то на сърдце-то си.
3 Съ идваніе-то на нечестивый-тъ, иде и прѣзрѣніе:
И съ поношеніе-то бесчестіе.
4 [а]Думы-тѣ изъ уста-та на человѣка дълбокы воды:
И [б]источникъ-тъ на мудрость-тѫ е потокъ извирающій.
5 [в]Не е добро да прави нѣкой лицепріемство на нечестивый-тъ
За да искривява праведный-тъ въ сѫдъ-тъ.
6 Устны-тѣ на безумный-тъ влазятъ въ прѣпиранія,
И уста-та му приканятъ плесницы.
7 [г]Уста-та на безумный-тъ сѫ погыбель за него,
И устны-тѣ му сѣть за душѫ-тѫ му.
8 [д]Думы-тѣ на шепотника сѫ сладкы залъцы
И слазятъ вѫтрѣ въ утробѫ-тѫ.
9 Нерадивый въ дѣло-то си
[е]Братъ е на расточителя.
10 [ж]Име-то Господне е крѣпъкъ стълпъ:
Праведный-тъ който прибѣгва въ него, въ защитѫ е.
11 [з]Имотъ-тъ на богатый-тъ е крѣпъкъ градъ за него,
И въ мечтаніе-то му той е като высокѫ стѣнѫ.
12 [и]Прѣди погынваніе-то ся прѣвъзноси сърдце-то на человѣка:
И смиреніе-то прѣдходи прѣдъ славѫ-тѫ.

г Гл. 14; 31.
д Іов. 31; 29. Авд. 12.
е Псал. 127; 3. 128; 3.
ж Гл. 18; 16. 19; 6.
з Гл. 10; 12.
и Гл. 16; 28.
і Осія 13; 8.
к Псал. 109; 4, 5. Іер. 18; 20. Виж. Рим. 12; 17. 1 Сол. 5; 15. 1 Пет. 3; 9.
л Гл. 20; 3. 1 Сол. 4; 11.
м Исх. 23; 7. Гл. 24; 24. Иса. 5; 23.
н Гл. 21; 25, 26.
о Руе. 1; 16. Гл. 18; 24.
п Гл. 6; 1. 11; 15.
р Гл. 16; 18.
с Іак. 3; 8.
т Гл. 10; 1. 19; 13. Ст. 25.
у Гл. 12; 25. 15; 13, 15.
ф Псал. 22; 15.
х Исх. 23; 8.
ц Гл. 14; 6. Еккл. 2; 14. 8; 1.
ч Гл. 10; 1. 15; 20. 19; 13. Ст. 21.
ш Ст. 15. Гл. 18; 5.
щ Іак. 1; 19.
ъ Іов. 13; 5.

—

а Гл. 10; 11. 20; 5.
б Псал. 78; 2.
в Лев. 19; 15. Втор. 1; 17. 16; 19. Гл. 24; 23. 28; 21.
г Гл. 10; 14. 12; 13. 13; 3. Еккл. 10; 12.
д Гл. 12; 18. 26; 22.
е Гл. 28; 24.
ж 2 Цар. 22; 3, 51. Псал. 18; 2. 27; 1. 61; 3, 4. 91; 2. 144; 2.
з Гл. 10; 15.
и Гл. 11; 2. 15; 33. 16; 8.

13 Да отговаря нѣкой [і] прѣди да чуе,
Безуміе и поношеніе е за него.
14 Духъ-тъ на человѣка ще *го* подпира *въ* немощь-тѫ му:
Но унылый духъ кой може въздигнѫ?
15 Сьрдце-то на благоразумный-тъ придобыва разумъ:
И ухо-то на мудры-тѣ търси знаніе.
16 [к] Даръ-тъ на человѣка отваря му мѣсто,
И привожда го прѣдъ голѣмцы-тѣ.
17 Който говори най напрѣдъ въ сѫдъ-тъ си гледа ся праведенъ:
Но другарь-тъ му дохожда и го испытува.
18 Жрѣбіе-то прѣкратява распри-тѣ,
И рѣшава между силны-тѣ.
19 Братъ обиденъ по *непристѫпенъ* е отъ крѣпъкъ градъ:
И разногласія-та *имъ* сѫ като вереи на стълпъ.
20 [л] Отъ плодове-тѣ на уста-та на человѣка ще ся насыти утроба-та му:
Отъ произведеніе-то на устны-тѣ си ще ся насыти.
21 [м] Смърть и животъ е въ рѫкѫ-тѫ на языкъ-тъ,
И които го обичатъ ще ядѫтъ плодове-тѣ му.
22 [н] Който е намѣрилъ *добрѫ* женѫ, намѣрилъ е благо,
И получилъ е благодать отъ Господа.
23 Сиромахъ-тъ говори съ моленія;
Но богатый-тъ отговаря съ [о] жестокость.
24 Человѣкъ *който има* пріятели, трѣбува да ся обхожда пріятелскы:
[п] И има пріятель по тѣсенъ и отъ братъ.

ГЛАВА 19.

1 [а] По добръ е сиромахъ-тъ, който ходи въ цѣлость-тѫ си,
Неже развратный въ устны-тѣ си който е и безуменъ.
2 На душѫ-тѫ невѣжество-то наистинѫ не е добро:
И който бърза съ нозѣ-тѣ спънува ся.
3 Безуміе-то на человѣка искривява пѫть-тъ му:
И [б] сърдце-то му негодува противъ Господа.
4 [в] Богатство-то притуря много пріятели:
А сиромахъ-тъ бива оставенъ отъ пріятеля си.
5 [г] Лъжливый свидѣтель нѣма да остане ненаказанъ:
И който говори лъжы нѣма да избѣгне.
6 [д] Мнозина търсятъ лице-то на *щедрый-тъ:
И [е] всякой е пріятель на дающій-тъ дарове.
7 [ж] Сиромахъ-тъ го мразятъ всичкы-тѣ му братія:
[з] Колко повече ще отбѣгнуватъ отъ него пріятели-тѣ му?
Той тича вслѣдъ думы които нѣма *да ся испълнятъ.*
8 Който придобыва умъ, обича душѫ-тѫ си:
Който пази благоразуміе, [и] ще намѣри добро.
9 [і] Лъжливый свидѣтель нѣма да остане ненаказанъ:
И който говори лъжы ще погыне.
10 Изнѣженность-та не прилича на безуменъ:
Много по малко [к] на рабъ, да властвува надъ началницы.
11 [л] Благоразуміе-то на человѣка въспира ярость-тѫ му:
[м] И слава му е да ся не призира на прѣстѫпленіе-то.
12 [н] Гнѣвъ-тъ на царя е като рыканіе на львъ:
А [о] благоволеніе-то му, като росѫ на трѣвѫ-тѫ.
13 [п] Безумный сынъ е погыбель на отца си:
И [р] прѣпирни-тѣ на женѫ сѫ непрѣстанно капаніе.
14 [с] Домъ и богатство ся оставятъ наслѣдіе отъ отцы-тѣ;
Но [т] благоразумна жена отъ Господа *ся дава.*
15 [у] Лѣность-та хвърля въ дълбокъ сънъ:
И мързелива душа [ф] ще е гладна.
16 [х] Който пази заповѣдь-тѫ, съхранява душѫ-тѫ си:
А който прѣзира пѫтища-та си ще погыне.
17 [ц] Който милува сиромаха заемнува Господу:
И той ще му въздаде въздаяніе-то му.
18 [ч] Наказувай сына си додѣто има надежда;
†Но не подигай душѫ-тѫ си да го умъртвишь.
19 Яростный ще земе наказаніе;
Защото и да *го* освободишь, трѣбва пакъ исто-то да направишь.
20 Слушай съвѣтованіе и пріемай поученіе,
За да станешь мудръ [ш] въ сетнины-тѣ си.
21 Има [щ] много мысли въ сьрдце-то на человѣка;
Но съвѣтъ-тъ Господень, той ще остане твърдъ.
22 Милость-та на человѣка е честь нему:
И сиромахъ-тъ е по добръ отъ лъжеца.
23 [ѳ] Страхъ-тъ Господень доноси животъ,

[і] Іоан. 7; 51.
[к] Быт. 32; 20. 1 Цар. 25; 27. Гл. 17; 8. 21; 14.
[л] Гл. 12; 14. 13; 2.
[м] Виж. Мат. 12; 37.
[н] Гл. 19; 14. 31; 10.
[о] Іак. 2; 3.
[п] Гл. 17; 17.

—

[а] Гл. 28; 6.
[б] Псал. 37; 7.
[в] Гл. 14; 20.
[г] Ст. 9. Исх. 23; 1. Втор. 19; 16, 19. Гл. 6; 19. 21; 28.
[д] Гл. 29; 26.
* *Или* князя.
[е] Гл. 17; 8. 18; 16. 21; 14.
[ж] Гл. 14; 20.
[з] Псал. 38; 11.
[и] Гл. 16; 20.
[і] Ст. 5.
[к] Гл. 30; 22. Еккл. 10; 6, 7.
[л] Гл. 14; 29. Іак. 1; 19.
[м] Гл. 16; 32.
[н] Гл. 16; 14, 15. 20; 2. 28; 15.
[о] Осія 14; 5.
[п] Гл. 10; 1. 15; 20. 17; 21, 25.
[р] Гл. 21; 9, 19. 27; 15.
[с] 2 Кор. 12; 14.
[т] Гл. 18; 22.
[у] Гл. 6; 9.
[ф] Гл. 10; 4. 20; 13. 23; 21.
[х] Лук. 10; 28. 11; 28.
[ц] Гл. 28; 27. Еккл. 11; 1. Мат. 10; 42. 25; 40. 2 Кор. 9; 6, 7, 8. Евр. 6; 10.
[ч] Гл. 13; 24. 23; 13. 29; 17.
† *Или* И да *го* не щади душа-та ти за вопль-тъ му.
[ш] Псал. 37; 37.
[щ] Іов. 23; 13. Псал. 33; 10, 11. Гл. 16; 1, 9. Иса. 14; 26, 27. 46; 10. Дѣян. 5; 39. Евр. 6; 17.
[ѳ] 1 Тим. 4; 8.

И *който го има* ще *си* лѣга насытенъ:
Зло не ще да срѣтне.
24 [ы]Лѣнивый затопява ржкж-тж си въ блюдо-то
И не ще нито въ уста-та си да іж върне.
25 [ь]Ако біешь присмѣватель-тъ, [ѣ]простый-тъ ще стане внимателенъ:
И [ю]ако обличишь благоразумный-тъ, ще научи знаніе.
26 Който съсыпва отца, *и* пропжжда майкж,
[я]Той е сынъ който причинява срамъ и поношеніе.
27 Прѣстани, сыне мой, да слушашь поученіе
Което отвраща отъ думы-тѣ на знаніе-то.
28 Лошь свидѣтель ся присмива на право-то,
И [ж]уста-та на нечестивы-тѣ погълщатъ беззаконіе.
29 Ждове ся готвятъ за присмѣватели-тѣ,
И [ѭ]за гърбъ-тъ на безумны-тѣ, біенія.

ГЛАВА 20.

1 [а]Вино-то е присмѣватель *и* сикера-та крамолница;
И който ся завлича отъ тѣхъ, не е благоразуменъ.
2 [б]Устрашаваніе-то царево е като рыканіе на львъ:
Който го раздразня [в]съгрѣшава противъ животъ-тъ си.
3 [г]Честь е на человѣка да прѣстава отъ прѣніе:
А всякой безуменъ ся вплита *въ него.*
4 [д]Лѣнивый-тъ не ще да оре поради зимж-тж:
[е]Ще проси въ жетвж, и нѣма да намѣри.
5 [ж]Съвѣтъ-тъ въ сърдце-то на человѣка е *като* дълбокж водж;
Но разумный человѣкъ ще го извади.
6 [з]Много человѣци проповѣдуватъ всякой милость-тж си;
Но [и]кой може да намѣри вѣренъ человѣкъ?
7 [і]Праведный ходи въ цѣлость-тж си,
И [к]чада-та му слѣдъ него сж блажены.
8 [л]Царь който сѣди на ждебный прѣстолъ
Расьрснува съ очи-тѣ си всяко зло.
9 [м]Кой може да рече: Очистихъ сърдце-то си,
Чистъ сьмь отъ грѣхове-тѣ си?
10 [н]Двойни драмове, и двойны мѣркы,
И двѣ-тѣ сж мерзость Господу.
11 [о]Познава ся и само-то дѣте отъ дѣянія-та си,
Да ли сж дѣла-та му чисты, и да ли правы.
12 [п]Ухо-то слуша и око-то гледа:
Господь е направилъ и двѣ-тѣ.
13 [р]Не обичай спаніе-то, за да не осиромашѣешь:
Отвори очи-тѣ си, *и* ще ся насытишь съ хлѣбъ.
14 Лошо е, лошо е, казува, куповачъ-тъ;
Но като си отиде, тогазъ ся хвали.
15 Има злато, и множество многоцѣнни каменіе:
Но [с]устны-тѣ на знаніе-то сж скжпоцѣнно украшеніе.
16 [т]Земи дрехж-тж на тогозь който ся поручава *за* страненъ:
И земи залогъ отъ оногозь който *бы ся поручилъ* за чуждж женж.
17 [у]Хлѣбъ-тъ на лъжж-тж е сладъкъ человѣку:
Но слѣдъ това уста-та му ще ся напълнятъ съ камычета.
18 [ф]Намѣренія-та ся утвърдяватъ чрѣзъ съвѣтъ:
И съ разсмотреніе [х]да правишь брань.
19 [ц]Одумникъ-тъ обхожда и открыва тайны:
За то не ся смисай [ч]съ оногозь който разширява устны-тѣ си.
20 [ш]Свѣтилникъ-тъ на тогозь който злослови отца си или майкж си
Ще угасне въ дълбокж тьмнинж.
21 [щ]Наслѣдіе бързо придобыто изъ начало,
[ъ]Сетнина-та му не ся благославя.
22 [ы]Да не речешь: Ще въздамъ зло:
[ь]Почакай Господа, и ще тя избави.
23 [ѣ]Двойни драмове сж мерзость Господу,
И льстивы-тѣ кжпоны не сж добры.
24 [ю]Стжпкы-тѣ на человѣка *ся управятъ* отъ Господа:
А какъ бы позналъ человѣкъ пжть-тъ си?
25 Сѣть е человѣку да говори несмысленно за посвященіе,
И [я]подирь обричанія-та да прѣдиря.
26 [ж]Мудрый царь развѣва нечестивы-тѣ,
И върща колело-то вързъ тѣхъ.
27 [ѭ]Духъ-тъ на человѣка е свѣтило отъ Господа;
Испытува вжтрѣшности-тѣ на сърдце-то.
28 [а]Милость и истина упазуватъ царя:
И съ милость той поддържа прѣстолъ-тъ си.

[ы] Гл. 15; 19. 26; 13, 15.
[ь] Гл. 21; 11.
[ѣ] Втор. 13; 11.
[ю] Гл. 9; 8.
[я] Гл. 17; 2.
[ж] Іов. 15; 16. 20; 12, 13. 34; 7.
[ѭ] Гл. 10; 13. 26; 3.

[а] Быт. 9; 21. Гл. 23; 29, 30. Иса. 28; 7. Осія 4; 11.
[б] Гл. 16; 14. 19; 12.
[в] Гл. 8; 36.
[г] Гл. 17; 14.
[д] Гл. 10; 4. 19; 24.
[е] Гл. 19; 15.
[ж] Гл. 18; 4.
[з] Гл. 25; 14. Мат. 6; 2. Лук. 18; 11.
[и] Псал. 12; 1. Лук. 18; 8.
[і] 2 Кор. 1; 12.
[к] Псал. 37; 26. 112; 2.
[л] Ст. 26.
[м] 3 Цар. 8; 46. 2 Лѣт. 6; 36. Іов. 14; 4. Псал. 51; 5. Еккл. 7; 20. 1 Кор. 4; 4. 1 Іоан. 1; 8.
[н] Втор. 25; 13 и дрг. Ст. 23. Гл. 11; 1. 16; 11. Мих. 6; 10, 11.
[о] Мат. 7; 16.
[п] Исх. 4; 11. Псал. 94; 9.
[р] Гл. 6; 9. 12; 11. 19; 15. Рим. 12; 11.
[с] Іов. 28; 12, 16, 17, 18, 19. Гл. 3; 15. 8; 11.
[т] Гл. 22; 26, 27. 27; 13.
[у] Гл. 9; 17.
[ф] Гл. 15; 22. 24; 6.
[х] Лук. 14; 31.
[ц] Гл. 11; 13.
[ч] Рим. 16; 18.
[ш] Исх. 21; 17. Лев. 20; 9. Іов. 18; 5, 6. Гл. 24; 20. Мат. 15; 4.
[щ] Гл. 28; 20.
[ъ] Авв. 2; 6.
[ы] Втор. 32; 35. Гл. 17; 13. 24; 29. Рим. 12; 17, 19. 1 Сол. 5; 15. 1 Пет. 3; 9.
[ь] 2 Цар. 16; 12.
[ѣ] Ст. 10.
[ю] Псал. 37; 23. Гл. 16; 9. Іер. 10; 23.
[я] Еккл. 5; 4, 5.
[ж] Псал. 101; 5 и дрг. Ст. 8.
[ѭ] 1 Кор. 2; 11.
[а] Псал. 101; 1. Гл. 29; 14.

29 Похвала на млады-тѣ е сила-та имъ:
И [б]слава на старцы-тѣ сѣдина-та.
30 Посиненія-та отъ удары и біенія които стигатъ до вѫтрѣшности-тѣ на утробѫ-тѫ
Сѫ очищеніе за злый-тъ.

ГЛАВА 21.

1 Сърдце-то на царя въ рѫкѫ-тѫ Господнѭ е *като* водны бразды:
Кѫдѣто иска, обраща го.
2 [а]Всичкы-тѣ пѫтища на человѣка сѫ правы въ очи-тѣ му;
[б]Но Господь прѣтегля сърдца-та.
3 [в]Да прави нѣкой правдѫ и сѫдъ
По угодно е Господу отъ жертвѫ.
4 [г]Надигнѫто око и кычливо сърдце,
И свѣтилникъ-тъ на нечестивы-тѣ е грѣхъ.
5 [д]На радивый-тъ мысли-тѣ само въ изобиліе *водятъ;*
А на всякой прѣпрѣнъ само въ скудость.
6 [е]Придобываніе-то на съкровища съ лъжливъ языкъ
Е една суета гонена отъ тѣзи които търсятъ смърть.
7 Грабителство-то на нечестивы-тѣ ще гы истрѣби:
Защото ся отричатъ да правятъ праведно-то.
8 Пѫть-тъ на развращенный-тъ человѣкъ е кривъ:
А дѣло-то на чистый-тъ е право.
9 [ж]По добрѣ да живѣе нѣкой въ ѫглъ на горницѫ,
Неже въ домъ за дружина съсъ сварливѫ женѫ.
10 [з]Душа-та на нечестивый-тъ желае зло:
Ближній-тъ му не намѣрва милость прѣдъ очи-тѣ му.
11 [и]Когато ся глоби присмѣватель-тъ, простый-тъ става по мудръ:
И когато ся учи мудрый-тъ, зема знаніе.
12 Праведный-тъ наблюдава домъ-тъ на нечестивый-тъ,
Когато Богъ съсыпува нечестивы-тѣ за зло-то.
13 [і]Който затуля уши-тѣ си отъ выкъ-тъ на сиромаха,
Ще выкне и той, и нѣма да ся послуша.
14 [к]Тайный даръ укротява ярость:
И подареніе въ пазухѫ, силенъ гнѣвъ.
15 Радость е на праведный-тъ да прави правосѫдіе:
[л]А за тѣзи които правятъ беззаконіе мѫченіе е.
16 Человѣкъ който свърне отъ пѫть-тъ на разума,
Ще стигне въ събраніе-то на мъртвы-тѣ.
17 Който обича веселбѫ осиромашѣва,
Който обича вино и елей не обогатѣва.
18 [м]Нечестивый *ще бѫде* искупъ за праведный-тъ,
И прѣстѫпникъ-тъ за правы-тѣ.
19 [н]По добрѣ да живѣе нѣкой въ пустѫ земѭ,
Неже съсъ сварливѫ и яростливѫ женѫ.
20 [о]Многоцѣнно съкровище и елей *ся нахождатъ* въ домъ-тъ на мудрый-тъ:
А безумный человѣкъ гы погълща.
21 [п]Който слѣдува правдѫ и милость
Ще намѣри животъ, правдѫ и славѫ.
22 [р]Мудрый отхожда противъ градъ-тъ на силны-тѣ,
И събаря крѣпость-тѫ на коѭто уповаѭтъ.
23 [с]Който пази уста-та си и языкъ-тъ си,
Пази душѫ-тѫ си отъ утѣсненія.
24 Гордѣливъ *и* кычливъ присмѣватель ся нарича
Онзи който дѣйствува съ ярость и гордость.
25 [т]Желаніе-то на лѣнивый-тъ го умъртвува,
Защото рѫцѣ-тѣ му не рачатъ да работятъ:
26 Той желае всякой день желанія;
А [у]праведный дава и не е свидливъ.
27 [ф]Жертва-та на нечестивы-тѣ е мерзость;
А найвече когато ѭ приносятъ съ лукавство.
28 [х]Лъжливый свидѣтель ще погыне;
А человѣкъ който слуша ще говори вѣрно.
29 Нечестивый человѣкъ ожесточава лице-то си;
А правый исправя пѫтища-та си.
30 [ц]Нѣма мудрость, нѣма разумъ,
Нѣма съвѣтъ, противъ Господа.
31 [ч]Конь-тъ ся приготвя за день-тъ на бой-тъ;
Но [ш]спасеніе-то е отъ Господа.

ГЛАВА 22.

1 [а]По прѣдпочитаемо е *добро* име неже голѣмо богатство,
И добра благодать неже сребро и злато.
2 [б]Богатъ и сиромахъ ся срѣщатъ:
[в]Господь е Създатель и на *двама-та.
3 [г]Благоразумный прѣдвижда зло-то, и ся укрыва,
А неразумни-тѣ напрѣдватъ, и ся наказуватъ.
4 [д]Слѣдствіе-то на смиреніе-то *и* на страхъ-тъ Господенъ

б Гх 16; 31.

—

а Гх. 16; 2.
б Гх. 24; 12. Лук. 16; 15.
в 1 Цар. 15; 22. Псал. 50; 8. Гх. 15; 8. Иса. 1; 11 и дрг. Осія 6; 6. Мих. 6; 7, 8.
г Гх. 6; 17.
д Гх. 10; 4. 13; 4.
е Гх. 10; 2. 13; 11. 20; 21. 2 Пет. 2; 3.
ж Ст. 19. Гх. 19; 13. 25; 24. 27; 15.
з Іак. 4; 5.
и Гх. 19; 25.
і Мат. 7; 2. 18; 30 и дрг. Іак. 2; 13.
к Гх. 17; 8, 23. 18; 16.
л Гх. 10; 29.
м Гх. 11; 8. Иса. 43; 3, 4.
н Ст. 9.
о Псал. 112; 3. Мат. 25; 3. 4.
п Гх. 15; 9. Мат. 5; 6.
р Еккл. 9; 14 и дрг.
с Гх. 12; 13. 13; 3. 18; 21, Іак. 3; 2.
т Гх. 13; 4.
у Псал. 37; 26. 112; 9.
ф Псал. 50; 9. Гх. 15; 8. Иса. 66; 3. Іер. 6; 20. Амос. 5; 22.
х Гх. 19; 5, 9.
ц Иса. 8; 9, 10. Іер. 9; 23. Дѣян. 5; 39.
ч Псал. 20; 7. 33; 17. Иса. 31; 1.
ш Псал. 3; 8.

—

а Еккл. 7; 1.
б Гх. 29; 13. 1 Кор. 12; 21.
в Іов. 31; 15. Гх. 14; 31.
* *Евр.* всичкы-тѣхъ.
г Гх. 14; 16. 27; 12.
д Псал. 112; 3. Мат. 6; 33.

Е богатство и слава и животъ.
5 [е]Търніе *и* сѣти има въ пѫть-тъ на строптивый-тъ:
[ж]Който пази душѫ-тѫ си, ще бѫде далечь отъ тѣхъ.
6 [з]Научи дѣте-то въ начало-то на пѫть-тъ му,
И не ще да ся уклони отъ него нито когато остарѣе.
7 [и]Богатый властвува на сиромасы-тѣ:
И който ся заема рабъ е на заимодавеца.
8 [і]Който сѣе беззаконіе ще пожьне суетѫ:
И жезлъ-тъ на буйство-то му ще исчезне.
9 [к]Който има добро око, ще бѫде благословенъ;
Защото дава отъ хлѣбъ-тъ си на сиромаха.
10 [л]Испѫди присмѣвателя, и ще ся махне прѣпираніе-то,
И свара-та и укоръ-тъ ще прѣстанѫтъ.
11 [м]Който обича сърдечнѫ-тѫ чистотѫ,
Има благодать на устны-тѣ си, и царь-тъ му е пріятель.
12 Очи-тѣ на Господа пазятъ знаніе-то:
А съсыпува той думы-тѣ на законопрѣстѫпный-тъ.
13 [н]Лѣнивый казува: Львъ има вънъ:
Въ срѣдъ стъгды-тѣ ще бѫдѫ убитъ.
14 [о]Уста-та на чужды жены сѫ дълбока яма;
И [п]когото мрази Господь той ще падне въ неѭ.
15 Безуміе-то е вързано у сърдце-то на дѣте-то:
[р]Жезлъ-тъ на наказаніе-то ще го отдалечи отъ него.
16 Който угнѣтява сиромаха за да умножи *богатство-то* си,
И който дава на богатый-тъ, непрѣмѣнно *ще дойде* въ скудость.
17 Приклони ухо-то си, та чуй думы-тѣ на мудры-тѣ,
И прилѣпи сърдце-то си, въ мое-то знаніе;
18 Защото е пріятно, ако гы пазишь въ сърдце-то си:
И ще бѫдѫтъ всякога готовы върху устны-тѣ си.
19 За да бѫде упованіе-то ти на Господа,
Азъ тя научихъ *на това* днесь, найвече тебе.
20 Не писахъ ли ти много пѫти
[с]Съсъ съвѣтованія и знанія,
21 [т]За да тя направѭ да познаешь вѣрность-тѫ на думы-тѣ на истинѫ-тѫ,
[у]Та да отговаряшь думы на истинѫ на онѣзи които проваждатъ до тебе?
22 [ф]Не оголяй сиромахъ-тъ, защото е сиромахъ;
[х]Нито притѣснявай бѣдный-тъ въ портѫ-тѫ;
23 Защото [ц]Господь ще отсѫди сѫдбѫ-тѫ имъ:
И ще оголи душѫ-тѫ на тѣзи които сѫ гы оголили.
24 Не прави пріятелство съ яростенъ человѣкъ:
И съ гнѣвливъ человѣкъ не ходи заедно:
25 За да не научишь пѫтища-та му,
И да не поставишь сѣть за душѫ-тѫ си.
26 [ч]Не бѫди отъ тѣзи които даватъ рѫкѫ,
Отъ тѣзи които ставатъ поручители за дългове.
27 Ако нѣмашь отъ дѣ да платишь,
[ш]Защо да зематъ постелкѫ-тѫ ти исподъ тебе?
28 [щ]Не прѣмѣстяй ветхы межды,
Които сѫ положили отци-тѣ ти.
29 Видѣлъ ли си человѣка прилѣжливъ въ работѫ-тѫ си?
Той ще стои прѣдъ царіе:
Нѣма да стои прѣдъ незнамениты.

ГЛАВА 23.

1 Когато сѣднешь да ядешь съ началникъ,
Гледай добрѣ що има прѣдъ тебе;
2 И тури ножъ въ гърло-то си,
Ако тя обладава охота.
3 Не желай вкусны-тѣ му ястія;
Защото тѣ сѫ прѣлстителны гозбы.
4 Не ся старай [а]да ся обогатишь;
[б]Отдалечавай ся отъ тѫзи си мысль.
5 Ще туришь ли очи-тѣ си на онова което го нѣма?
Защото наистинѫ то си прави крыла,
Като орелъ лети къмъ небе-то.
6 [в]Не яждь хлѣбъ-тъ [г]на оногозь който има лошо око,
Нито желай вкусны-тѣ му ястія.
7 Защото както мудрува въ душѫ-тѫ си, такъвъ е и той.
[д]Говори ти: Яждь и пій,
Но сърдце-то му не е съ тебе.
8 Уломъкъ-тъ що си изѣлъ, ще избьлвашь,
И не изгубишь сладкы-тѣ си думы.
9 [е]Не говори въ уши-тѣ на безумный-тъ:
Защото ще прѣзри разумность-тѫ на думы-тѣ ти.
10 [ж]Не прѣмѣстяй ветхы межды:
И не влѣзвай въ нивы-тѣ на сирачета-та;
11 Защото [з]Защитникъ-тъ имъ е силенъ:
Той ще ся сѫди за тѣхъ съ тебе.
12 Приложи сърдце-то си въ поученіе,
И уши-тѣ си въ думы на знаніе.

е Гл. 15; 19.
ж 1 Іоан. 5; 18.
з Ефес. 6; 4. 2 Тим. 3; 15.
и Іак. 2; 6.
і Іов. 4; 8. Осія 10; 13.
к 2 Кор. 9; 6.
л Быт. 21; 9, 10. Псал. 101; 5.
м Псал. 101; 6. Гл. 16; 13.
н Гл. 26; 13.
о Гл. 2; 16. 5; 3. 7; 5. 23; 27.
п Еккл. 7; 26.
р Гл. 13; 24. 19; 18. 23; 13, 14. 29; 15, 17.
с Гл. 8; 6.
т Лук. 1; 3, 4.
у 1 Пет. 3; 15.
ф Исх. 23; 6. Іов. 31; 16, 21.
х Зах. 7; 10. Мал. 3; 5.
ц 1 Цар. 24; 12. 25; 39. Псал. 12; 5. 35; 1, 10. 68; 5. 140; 12. Гл. 23; 11. Іер. 51; 36.
ч Гл. 6; 1. 11; 15.
ш Гл. 20; 16.
щ Втор. 19; 14. 27; 17. Гл. 23; 10.
а Гл. 28; 20. 1 Тим. 6; 9, 10.
б Гл. 3; 5. Рим. 12; 16.
в Псал. 141; 4.
г Втор. 15; 9.
д Псал. 12; 2.
е Гл. 9, 8. Мат. 7; 6.
ж Втор. 19; 14. 27; 17. Гл. 22; 28.
з Іов. 31; 21. Гл. 22; 23.

13 [и]Да не ти ся свиди да наказувашь дѣте-то;
Защото, *ако* го біешь съ прѫчкѫ, то нѣма
да умре:
14 Ты като го біешь съ прѫчкѫ-тѫ,
[і]Ще избавишь душѫ-тѫ му отъ ада.
15 Сыне мой, [к]ако бѫде сърдце-то ти мудро,
И менѣ на сърдце-то ми ще е драго.
16 И чрѣсла-та ми ще ся радуватъ,
Когато устны-тѣ ти говорятъ право.
17 [л]Да не ревнува сърдце-то ти на грѣшны-тѣ:
[м]Но *бѫди* въ страхъ-тъ Господень весь
день;
18 Защото [н]наистинѫ има въздаяніе,
И надежда-та ти нѣма да ся отсѣче.
19 Слушай ты, сыне мой, и бѫди мудръ,
И [о]оправяй сърдце-то си въ пѫть-тъ.
20 [п]Не бѫди между винопійцы,
*Между тѣзи които изнурявать своіѫ-тѫ
плъть;
21 Защото піяница-та и раскошный-тъ ще
осиромашѣѭтъ:
И [р]сънливость-та ще облѣче человѣка въ
дрипы.
22 [с]Слушай отца си, който тя е родилъ:
И не прѣзирай майкѫ си, когато остарѣе.
23 [т]Купувай истинѫ-тѫ, и не продавай,
Мудрость-тѫ, и поученіе-то, и разумъ-тъ.
24 [у]На праведный-тъ баща му ще ся зарадва много:
И който ражда мудръ *сынъ* ще има радость въ него.
25 Отецъ ти и майка ти ще ся веселятъ:
А найвече оная, която тя е родила, ще
ся радува.
26 Сыне мой, дай сърдце-то си менѣ,
И очи-тѣ ти да внимаіѫтъ въ пѫтища-та
ми:
27 Защото [ф]блудница-та е дълбока яма:
И чужда-та *жена*, тѣсенъ ровъ.
28 [х]Тя още причакува като тать,
И умножава прѣстѫпницы-тѣ между человѣцы-тѣ.
29 [ц]Кому горко? кому ахъ и охъ?
Кому караніе? кому празднословія?
Кому удари безъ причинѫ?
[ч]Кому подпухнѫли очи?
30 [ш]На онѣзи които ся бавятъ на вино:
[щ]Които ходятъ да търсятъ подправено
вино.
31 Не гледай вино-то че е червено,
Че показва шаръ-тъ си въ чашѫ-тѫ,
Че върви гладко.
32 Испослѣ хапе като змія,
И ожиля като василискъ.
33 Очи-тѣ ти ще гледатъ чужды жены,
И сърдце-то ти ще говори развратно;
34 И ще бѫдешь като спящій въ срѣдъ море,
И като лѣжащій на върхъ-тъ на мащѫ.
35 [ъ]Ударихѫ мя, *ще речешь*, и не мя заболѣ:
Бихѫ мя, и [ы]не усѣтихъ:
[ь]Кога ще ся събудіѫ, да идѫ да го търсіѫ
пакъ?

ГЛАВА 24.

1 [а]Не ревнувай на злы-тѣ человѣцы,
[б]Нито желай да си съ тѣхъ:
2 Защото [в]сърдце-то имъ прѣговаря насилство,
И устны-тѣ имъ говорятъ за обидѫ.
3 Съ мудрость-тѫ ся гради домъ,
И съ разумъ-тъ ся утвърждава,
4 И чрѣзъ знаніе клѣтове-тѣ ще ся напълнятъ
Съсъ всяко многоцѣнно и благопріятно
богатство.
5 [г]Мудрый человѣкъ ся укрѣпява,
И человѣкъ съсъ знаніе расте въ силѫ.
6 Защото [д]съ разсмотреніе ще правишь
брань-тѫ си:
И отъ множество-то на съвѣтницы-тѣ быва
спасеніе.
7 [е]Мудрость-та е непостижима за безумный-тъ;
Той не ще отвори уста-та си въ портѫ-тѫ.
8 [ж]Който мысли да направи зло,
Ще ся нарече коваренъ мѫжъ.
9 Помышленіе-то на безуміе-то е грѣхъ:
И присмѣватель-тъ е мерзость на человѣцы-тѣ.
10 *Ако* покажешь малодушіе въ усилно
врѣме,
Сила-та ти е малка.
11 [з]Избавяй влачимы-тѣ на смърть,
И не ся оттегляй отъ онѣзи които сѫ
докарани до кланіе.
12 Ако речешь: Ето ный не знаемъ това;
[и]Но тойзи който прѣтегля сърдца-та не
разумѣва ли?
И който пази душѫ-тѫ ти,
И отдава всякому [і]споредъ дѣла-та му,
той не знае ли?
13 Сыне мой, [к]яждь медъ, защото е добръ;
И сотъ, *защото* е сладъкъ на небце-то ти.
14 [л]Таквозь *ще е* на душѫ-тѫ ти знаніе-то
на мудрость-тѫ,
Ако іѫ намѣришь, [м]и има въздаяніе,
И надежда-та ти нѣма да ся отсѣче.

[и] Гл. 13; 24. 19; 18. 22; 15. 29; 15, 17.
[і] 1 Кор. 5; 5.
[к] Ст. 24, 25. Гл. 29; 3.
[л] Псал. 37; 1. 73; 3. Гл. 3; 31. 24; 1.
[м] Гл. 28; 14.
[н] Псал. 37; 37. Гл. 24; 14. Лук. 16; 25.
[о] Гл. 4; 23.
[п] Иса. 5; 22. Мат. 24; 49. Лук. 21; 34. Рим. 13; 13. Ефес. 5; 18.
* *Или* Между невъздържны месоядцы.
[р] Гл. 19; 15.
[с] Гл. 1; 8. 30; 17. Ефес. 6; 1, 2.
[т] Гл. 4; 5, 7. Мат. 13; 44.
[у] Гл. 10; 1. 15; 20. Ст. 15.
[ф] Гл. 22; 14.
[х] Гл. 7; 12. Еккл. 7; 26.
[ц] Иса. 5; 11, 22.
[ч] Быт. 49; 12.
[ш] Гл. 20; 1. Ефес. 5; 18.
[щ] Псал. 75; 8. Гл. 9; 2.
[ъ] Гл. 27; 22. Іер. 5; 3.
[ы] Ефес. 4; 19.
[ь] Виж. Втор. 29; 19. Иса. 56; 12.

—

[а] Псал. 37; 1 и дрг. 73; 3. Гл. 3; 31. 23; 17. Ст. 19.
[б] Гл. 1; 15.
[в] Псал. 10; 7.
[г] Гл. 21; 22. Еккл. 9; 16.
[д] Гл. 11; 14. 15; 22. 20; 18. Лук. 14; 31.
[е] Псал. 10; 5. Гл. 14; 6.
[ж] Рим. 1; 30.
[з] Псал. 82; 4. Иса. 58; 6, 7. 1 Іоан. 3; 16.
[и] Гл. 21; 2.
[і] Іов. 34; 11. Псал. 62; 12. Іер. 32; 19. Рим. 2; 6. Откр. 2; 23. 22; 12.
[к] Пѣсн. 5; 1.
[л] Псал. 19; 10. 119; 103.
[м] Гл. 23; 18.

15 [н] Не туряй засадѫ, о нечестиве, противъ
жилище-то на праведный-тъ:
Не прави нападеніе на мѣсто-то на упо-
коеніе-то му.
16 Защото [о] праведный-тъ седмижды пада и
става,
[п] А нечестиви-тѣ ще ся низринѫтъ въ по-
гыбель.
17 [р] Кога падне непріятель-тъ ти, не ся ра-
дувай:
И да ся не весели сърдце-то ти, когато
ся той подпълзне.
18 Да не бы да съгледа Господь, и ся яви
това зло прѣдъ очи-тѣ му,
И обърне ярость-тѫ си отъ него *на тебе.*
19 [с] Не ся раздражавай заради лукавы-тѣ:
Нито завиждай на нечестивы-тѣ;
20 Защото зли-тѣ [т] не ще иматъ *добры* сет-
нины;
[у] Свѣтилникъ-тъ на нечестивы-тѣ ще
угасне.
21 Сыне мой, [ф] бой ся отъ Господа и отъ царя,
И нѣмай съобщеніе съсъ смутители;
22 Защото погынваніе-то имъ ще стане вне-
запу:
И кой знае наказаніе-то и отъ двама-та?
23 И това е за мудры-тѣ:
[х] Лицепріятіе въ сѫдъ не е добро.
24 [ц] Който говори на нечестивый-тъ: Пра-
веденъ си,
Него народи ще кълнѫтъ,
Него племена ще укоряватъ;
25 Но които *го* обличаватъ, на тѣхъ ще бѫде
благоволеніе,
И ще дойде върхъ тѣхъ добро благосло-
веніе.
26 Който отговаря съ правы думы,
Той дава цѣлованіе въ устны.
27 [ч] Нареди си работѫ-тѫ по вънъ,
И приготви си ѭ на нивѫ-тѫ:
И послѣ съгради домъ-тъ си.
28 [ш] Не бывай свидѣтель противъ ближній-тъ
си безъ причинѫ;
Нито льсти съ устны-тѣ си:
29 [щ] Не казувай: Както ми направи, така ще
му направѭ;
Ще отдамъ на человѣка по дѣла-та му.
30 Заминувахъ край нивѫ-тѫ на лѣнивый-
тъ,
И край лозіе-то на человѣкъ скудоуменъ:
31 И ето, [ъ] всичко бѣ обрасло съ бодилъ,
Коприва бѣше покрыла повърхнинѫ-тѫ му,
И каменна-та му ограда бѣше съсыпана.
32 И азъ като прѣгледахъ, размыслихъ въ
сърдце-то си,
Видѣхъ, *и* зѣхъ поученіе.
33 [ы] Още малко сънъ, малко дрѣманіе,
Малко сгъваніе на рѫцѣ за спаніе:
34 И сиромашія-та ти ще дойде *като* пѫтникъ,
И скудость-та ти като орѫженъ мѫжъ.

ГЛАВА 25.

1 И [а] тѣзи сѫ Соломоновы притчи, които
събрахѫ человѣци-тѣ на Езекіѭ, Іудинъ-
тъ царь.
2 [б] Слава Божія е да покрыва *всякѫ* ра-
ботѫ:
А слава на царіе-тѣ е, [в] да издируватъ
всякѫ работѫ.
3 Высочина-та на небе-то, и дълбочина-та
на земѭ-тѫ,
И сърдце-то на царіе-тѣ, сѫ неиспытаны.
4 [г] Отнеми нечисто-то отъ сребро-то,
И ще излѣзе съсѫдъ за златаря.
5 [д] Отнеми нечестивы-тѣ отъ при царя,
И [е] прѣстолъ-тъ му ще ся утвърди въ
правдѫ.
6 Не ся прѣвъзносяй прѣдъ царя,
И не стой на мѣсто-то на голѣмцы-тѣ;
7 Защото [ж] по добрѣ е да ти рекѫтъ: Въз-
лѣзь тукъ,
Неже да тя снемѫтъ въ присѫтствіе-то
на началника, когото сѫ видѣли очи-
тѣ ти.
8 [з] Не бързай да излѣзешь да ся карашь,
Да не бы най сетнѣ *да не знаешь* що да
правишь,
Когато тя посрами ближній-тъ ти.
9 [и] Отсѫди сѫдъ-тъ си съ ближній-тъ си *само,*
И не открывай тайно-то си на чуждый-тъ;
10 Да не бы който тя слуша да тя укори,
И лошій-тъ слухъ за тебе остане неза-
гладимъ.
11 [і] Дума прилично речена е
Като златны ябълкы въ сребърны пь-
строты.
12 Златна обѣца и украшеніе отъ чисто
злато е
Мудрый-тъ, който обличава послушливо
ухо.
13 [к] Както прохлада-та отъ снѣгъ-тъ въ врѣме
жетвенно,
Така вѣрный-тъ посланникъ за тѣзи които
го проваждатъ;
Защото успокоява душѫ-тѫ на господа-
ря си.
14 [л] Който ся хвали съ лъжовенъ даръ,
[м] *Прилича на* облацы и вѣтръ безъ дъждь.
15 [н] Съ търпѣніе ся склонява князь,

[н] Псал. 10; 9, 10.
[о] Іов. 5; 19. Псал. 34; 19. 37; 24. Мих. 7; 8.
[п] Есѳ. 7; 10. Амос. 5; 2. 8; 14. Откр. 18; 21.
[р] Іов. 31; 29. Псал. 35; 15, 19. Гл. 17; 5. Авд. 12.
[с] Псал. 37; 1. 73; 3. Гл. 23; 17. Ст. 1.
[т] Псал. 11; 6.
[у] Іов. 18; 5, 6. 21; 17. Гл. 13; 9. 20; 20.
[ф] Рим. 13; 7. 1 Пет. 2; 17.
[х] Лев. 19; 15. Втор. 1; 17. 16; 19. Гл. 18; 5. 28; 21. Іоан. 7; 24.
[ц] Гл. 17; 15. Иса. 5; 23.
[ч] 3 Цар. 5; 17, 18. Лук. 14; 28.
[ш] Ефес. 4; 25.
[щ] Гл. 20; 22. Мат. 5; 39, 44. Рим. 12; 17, 19.
[ъ] Быт. 3; 18.
[ы] Гл. 6; 9 и дрг.

—

[а] 3 Цар. 4; 32.
[б] Втор. 29; 29. Рим. 11; 33.
[в] Іов. 29; 16.
[г] 2 Тим. 2; 21.
[д] Гл. 20; 8.
[е] Гл. 16; 12. 29; 14.
[ж] Лук. 14; 8, 9, 10.
[з] Гл. 17; 14. Мат. 5; 25.
[и] Мат. 5; 25. 18; 15.
[і] Гл. 15; 23. Иса. 50; 4.
[к] Гл. 13; 17.
[л] Гл. 20; 6.
[м] Іуд. 12.
[н] Быт. 32; 4 и дрг. 1 Цар. 25; 24 и дрг. Гл. 15; 1. 16; 14.

И мекъ языкъ строшава кости.
16 [о]Намѣри ли медъ? яждь колкото ти стига,
Да ся не прѣсытишь отъ него и го избълвашь.
17 Рѣдко туряй ногж-тж си въ домъ-тъ на съсѣда си,
Да му не досадишь, и тя намрази.
18 Человѣкъ, [п]който дава лъжливо свидѣтелство противъ ближній-тъ си е
Като дрьколъ и ножъ и острж стрѣлж.
19 Довѣріе къмъ невѣренъ въ усилно врѣме е
Като гнилъ зжбъ и искълченж ногж.
20 Както който съблича дрехж-тж *си* въ студенъ день,
И както оцетъ на нитро,
Така е [р]който пѣе пѣсни на оскърбено сьрдце.
21 [с]Ако е гладенъ непріятель-тъ ти, дай му хлѣбъ да яде:
И ако е жаденъ, напой го съ водж;
22 Защото ще натрупашь жаръ на главж-тж му,
И [т]Господь ще тя възмьзди.
23 [у]Сѣверный вѣтръ изгонява дъждь-тъ:
А разгнѣвано лице [ф]пошепнувающъ языкъ.
24 [х]По добрѣ е да живѣе нѣкой въ жглъ на горницж,
Неже въ домъ за дружина съсъ сварливж женж.
25 Както е студена вода на жаднж душж,
Така сж добры вѣсти отъ далечнж земіж.
26 Праведный, който пада прѣдъ нечестивый-тъ
Е като мжтенъ источникъ, и развàленъ изворъ.
27 [ц]Не е добро да яде нѣкой много медъ,
[ч]И *не е* славно да търси своіж-тж си славж.
28 [ш]Който не въздържа духъ-тъ си
Е съсыпанъ градъ безъ стѣны.

ГЛАВА 26.

1 Както снѣгъ лѣтно врѣме,
И [а]както дъждь въ жетвж,
Така на безумный-тъ не прилича честь.
2 Както скытаніе-то на врабче, както летѣніе-то на ластовицж,
[б]Така проклѣтія безъ причинж не ся сбждва.
3 [в]Бичъ за конь-тъ, узда за оселъ-тъ,
И жезлъ за гърбъ-тъ на безумны-тѣ.
4 Не отговаряй на безумный-тъ споредъ безуміе-то му,
За да не станешь и ты подобенъ нему.
5 [г]Отговаряй на безумный-тъ споредъ безуміе-то му,
За да не ся има мудръ въ очи-тѣ си.
6 Който проважда извѣстіе чрѣзъ ржкж-тж на безумный-тъ,
Отсича си нозѣ-тѣ *и* піе поврѣдж.
7 Както голени-тѣ на хромый-тъ висять неполезны,
Така е притча въ уста-та на безумный-тъ.
8 Както *вжзелъ съ *драгоцѣнны* каменіе *хвърленъ* въ грамадж,
Така е който дава честь на безумный-тъ.
9 Както тьрнъ възлѣзува въ ржкж-тж на піяницж-тж,
Така е притча въ уста-та на безумны-тѣ.
10 Голѣмъ е Създатель-тъ на всичко,
Който възмьздява безумны-тѣ:
Възмьздява и прѣстжпницы-тѣ.
11 [д]Както псе-то ся враща на бьлвочъ-тъ си,
Така [е]безумный повтаря своіж-тж глупость.
12 [ж]Видѣлъ ли си человѣка да ся има за мудръ?
Повече надежда има отъ безумный-тъ, неже отъ него.
13 [з]Лѣнивый казува: Львъ има на пжть-тъ,
Львъ по стьгды-тѣ.
14 Врата-та ся завьртатъ на крюкове-тѣ си,
А лѣнивый на постелкж-тж си.
15 [и]Лѣнивый затопява ржкж-тж си въ блюдо-то,
Мьрзи го да іж донесе до уста-та си.
16 Лѣнивый има себе си по мудръ
Отъ седмина които могжтъ да дадjжтъ уменъ отвѣтъ.
17 Който заминува и ся дразни въ чуждж сваржж,
Той е като тогози що хваща куче за уши-тѣ.
18 Както лудъ който хвьрля главнѝ, стрѣлы и смьрть,
19 Така е человѣкъ който измамя ближній-тъ си,
И казува: [і]Не направихъ ли азъ *това* на шегж?
20 Дѣто нѣма дьрва, огнь-тъ угаснува:
И [к]дѣто нѣма шепотникъ, раздоръ-тъ ся утишава.
21 [л]Вжглища за жаръ-тъ, и дьрва за огнь-тъ,
И сварливъ человѣкъ за да распаля прѣнія.
22 [м]Думы-тѣ на шепотника сж като сладкы залъцы,
И слазятъ вжтрѣ въ утробж-тж.
23 Горещы-тѣ устны съ лукаво сьрдце сж
Като сребьрнж глечь намазанж на пьрстенъ съсждъ.
24 Ненавистникъ-тъ прави лицемѣріе съ устны-тѣ си,
И крои коварство въ сьрдце-то си:

о Ст. 27.
п Псал. 57; 4. 120; 3, 4. Гл. 12; 18.
р Дан. 6; 18. Рим. 12; 15.
с Исх. 23; 4, 5. Мат. 5; 44. Рим. 12; 20.
т 2 Цар. 16; 12.
у Іов. 37; 22.
ф Псал. 101; 5.
х Гл. 19; 13. 21; 9, 19.
ц Ст. 16.
ч Гл. 27; 2.
ш Гл. 16; 32.

—

а 1 Цар. 12; 17.
б Числ. 23; 8. Втор. 23; 5.
в Псал. 32; 9. Гл. 10; 13.
г Мат. 16; 1 до 4. 21; 24—27.
* *Или* който вьрже камыкъ въ пращж.
д 2 Пет. 2; 22.
е Исх. 8; 15.
ж Гл. 29; 20. Лук. 18; 11. Рим. 12; 16. Откр. 3; 17.
з Гл. 22; 13.
и Гл. 19; 24.
і Ефес. 5; 4.
к Гл. 22; 10.
л Гл. 15; 18. 29; 22.
м Гл. 18; 8.

25 [н]Когато говори сладкодумно, да го не вѣрувашь;
Защото *има* седмь мерзости въ сърдце-то му.
26 *Който* покрыва омразѫ-тѫ съ льсть,
Лукавство-то му ще ся яви въ срѣдъ събраніе-то.
27 [о]Който копае ровъ, ще падне въ него:
И камыкъ-тъ ще ся върне върхъ тогозь който го търкаля.
28 Лъжливый языкъ мрази угнѣтаемы-тѣ отъ него:
И ласкателны-тѣ уста работятъ съсыпуваніе.

ГЛАВА 27.

1 [а]Не ся хвали за утрѣшній-тъ день:
Защото не знаешь що ще да роди день-тъ.
2 [б]Нека тя хвали другъ, а не уста-та ти:
Чуждъ, а не устны-тѣ ти.
3 Камыкъ-тъ е тежъкъ и пѣсъкъ-тъ товаръ,
Но гнѣвъ-тъ на безумный-тъ е по тежъкъ *и* отъ двѣ-тѣ.
4 Ярость-та е люта, и гнѣвъ-тъ е буинъ:
[в]Но кой може да устои прѣдъ ревность-тѫ?
5 [г]Явно-то обличеніе е по добро
Отъ скрышнѫ-тѫ любовь.
6 [д]Удари отъ пріятель сѫ искренни,
А цѣлувкы отъ неприятели, изобилны.
7 Насытена душа ся отвраща отъ сотъ:
[е]А на гладнѫ-тѫ душѫ всяко горчиво е сладко.
8 Както птица която ся скыта отъ гнѣздо-то си,
Така е человѣкъ който ся скыта отъ мѣсто-то си.
9 Масти-тѣ и каденія-та веселятъ сърдце-то,
А сладость-та на пріятеля чрѣзъ сърдечный-тъ съвѣтъ.
10 Не оставяй пріятеля си и пріятеля на отца си:
И въ домъ-тъ на брата си не влѣзвай въ день-тъ на злощастіе-то си;
[ж]По добрѣ съсѣдъ близу неже братъ далеко.
11 Сыне мой, [з]бѫди мудръ, и весели сърдце-то ми,
[и]За да имамъ що да отговарямъ на оногозь който мя укорява.
12 [і]Благоразумный-тъ прѣдвижда зло-то, и ся укрыва;
А неразумни-тѣ напрѣдуватъ, и ся наказуватъ.
13 [к]Земи дрехѫ-тѫ на тогозь който ся поручава за страненъ:
И земи залогъ отъ оногозь който бы *ся поручилъ* за чуждѫ женѫ.
14 Който става рано и благославя съ голѣмъ гласъ ближній-тъ си,
Ще ся счете като че го кълне.
15 [л]Непрѣстанно капаніе въ дъжделивъ день,
И сварлива жена, подобны сѫ:
16 Който ѭ крые, крые вѣтръ-тъ,
И мasть-та ся явява въ десницѫ-тѫ му.
17 Желѣзо остри желѣзо:
И человѣкъ остри лице-то на пріятеля си.
18 [м]Който пази смоковницѫ-тѫ ще яде плодъ-тъ ѝ:
И който пази господаря си ще ся почте.
19 Както у водѫ-тѫ *ся явява* лице на лице,
Така человѣческо сърдце на человѣка.
20 [н]Адъ и погыбель-та не ся насыщатъ:
[о]И очи-тѣ на человѣка не ся насыщатъ.
21 [п]Горнило за сребро-то и пещь за злато-то:
А человѣкъ, за уста-та на хваленіе-то му.
22 [р]Ако сгрухашь и съ черясло безумный-тъ въ кутелъ между грухано жито,
Безуміе-то му нѣма да ся отдѣли отъ него.
23 Внимай да познавашь състояніе-то на стада-та си;
Имай грыжѫ за добытъкъ-тъ *си;*
24 Защото богатство-то не е вѣчно:
Нито вѣнецъ-тъ е изъ родъ въ родъ.
25 [с]Трѣва-та никне и зеліе-то ся появява:
И былкы-тѣ на горы-тѣ ся берѫтъ.
26 Агнета-та ще ти сѫ за дрехы,
И ярци-тѣ за цѣнѫ-тѫ на нивѫ-тѫ:
27 И *ще имашь* изобилно козіе млѣко за хранѫ-тѫ си,
За хранѫ-тѫ на домъ-тъ си, и *за* животъ-тъ на слугыни-тѣ си.

ГЛАВА 28.

1 [а]Нечестиви-тѣ бѣгатъ, безъ да *гы* гони нѣкой:
А праведни-тѣ иматъ дързновеніе като младъ львъ.
2 Поради прѣстѫпленія-та на мѣсто-то мнозина биватъ началници-тѣ му;
Но чрѣзъ уменъ *и* вѣщъ человѣкъ, жителство-то *му* ще бѫде трайно.
3 [б]Сиромахъ человѣкъ и да насилува нищы-тѣ
Като пороенъ дъждь е който не дава хлѣбъ.
4 [в]Които оставятъ законъ-тъ, хвалятъ нечестивы-тѣ;
[г]Но които пазятъ законъ-тъ, противятъ ся тѣмъ.
5 [д]Лоши-тѣ человѣци не разумѣватъ правосѫдіе;

[н] Псал. 28; 3. Іер. 9; 8.
[о] Псал. 7; 15, 16. 9; 15. 10; 2. 57; 6. Гл. 28; 10. Еккл. 10; 8.

—

[а] Лук. 12; 19, 20. Іак. 4; 13 и друг.
[б] Гл. 25; 27.
[в] 1 Іоан. 3; 12.
[г] Гл. 28; 23. Гал. 2; 14.
[д] Псал. 141; 5.
[е] Іов. 6; 7.
[ж] Гл. 17; 17. 18; 24. Виж. Гл. 19; 7.
[з] Гл. 10; 1. 23; 15, 24.
[и] Псал. 127; 5.
[і] Гл. 22; 3.
[к] Исх. 22; 26. Гл. 20; 16.
[л] Гл. 19; 13.
[м] 1 Кор. 9, 7, 13.
[н] Гл. 30; 16. Авв. 2; 5.
[о] Еккл. 1, 8. 6; 7.
[п] Гл. 17; 3.
[р] Гл. 23; 35. Иса. 1; 5. Іер. 5; 3.
[с] Псал. 104; 14.

—

[а] Лев. 26; 17, 36. Псал. 53; 5.
[б] Мат. 18; 28.
[в] Псал. 10; 3. 49; 18. Рим. 1; 32.
[г] 3 Цар. 18; 18, 21. Мат. 3; 7. 14; 4. Ефес. 5; 11.
[д] Псал. 92; 6.

Но [е]тѣзи които търсятъ Господа, разумѣватъ всичко.
6 [ж]По добрѣ е онзи сиромахъ който ходи въ цѣлость-тѫ си,
Неже развращенный въ пѫтища-та *си*, ако и да е богатъ.
7 [з]Който пази законъ-тъ е разуменъ синъ:
А който прави пріятелство съ раскошны-тѣ посрамя бащѫ си.
8 [и]Който умножава имотъ-тъ си съ лихвѫ и лакомство,
Събира го за тогозь който милува сиромасы-тѣ.
9 [і]Който уклонява ухо-то си да не слуша законъ-тъ,
[к]И сама-та му молитва ще бѫде мерзость.
10 [л]Който заблуждава правы-тѣ въ лошъ пѫть,
Той ще падне въ ямѫ-тѫ си;
Но непорочни-тѣ ще наслѣдятъ добрины.
11 Богатый человѣкъ ся има за мудръ;
Но сиромахъ [м]разуменъ го обличава.
12 [н]Когато праведни-тѣ тържествуватъ, слава е голѣма:
А когато ся прѣвъзносятъ нечестиви-тѣ, человѣкъ ся крые.
13 [о]Който крые прѣстѫпленія-та си, нѣма да успѣе:
А който гы исповѣдува и оставя, ще бѫде помилованъ.
14 Блаженъ человѣкъ [п]който ся бои вынѫгы:
А който [р]ожесточава сърдце-то си, ще падне въ злощастіе.
15 [с]Нечестивъ управитель надъ бѣдны людіе
[т]Е львъ рыкающъ и гладна мечка.
16 Князь лишенъ отъ разумъ умножава насилства-та:
А който мрази грабителство-то ще продължи дни-тѣ *си*.
17 [у]Человѣкъ който е повиненъ на кръвь-тѫ на человѣка
Ще поспѣши въ ямѫ-тѫ: никой да го не удържи.
18 [ф]Който ходи въ цѣлость ще ся спасе:
А [х]развратенъ който ходи въ два пѫтя ще падне въ единъ.
19 [ц]Който работи земіѭ-тѫ си ще ся насыти съ хлѣбъ:
А [ч]който слѣдува суетны-тѣ ще ся насыти съвъ сиромашіѭ.
20 Вѣрный человѣкъ *ще има* много благословеніе;
Но който бърза да ся обогати, не ще да остане ненаказанъ.
21 [ш]Да е нѣкой лицепріемникъ, не е добро;
Защото *такъвъ* человѣкъ за [щ]единъ уломъкъ хлѣбъ ще направи прѣстѫпленіе.
22 [ъ]Който има лукаво око бърза да ся обогати,
А не знае че скудость ще го стигне.
23 [ы]Който обличава человѣка, послѣ ще намѣри по голѣмѫ благодать,
Неже той що ласкае съ языкъ.
24 Който краде бащѫ си или майкѫ си и дума: Не е грѣхъ,
[ь]Той е другарь на разбойника.
25 [ѣ]Гордый-тъ въ сърдце подига свары:
А [ю]който уповае на Господа ще отълстѣе.
26 Който уповае на сърдце-то си, безуменъ е:
А който ходи съ мудрость, той ще ся спасе.
27 [я]Който дава на сиромасы-тѣ, не ще да пристигне въ скудость:
А който отвраща очи-тѣ си, *ще има* много клѣтвы.
28 [ѫ]Когато ся нечестиви-тѣ прѣвъзносятъ, [ѭ]человѣкъ ся крые:
Но когато тѣ погынуватъ праведни-тѣ ся умножаватъ.

ГЛАВА 29.

1 Человѣкъ, [а]който често обличаваемъ, остава твърдоглавъ,
Внезапу ще бѫде съкрушенъ и то безъ исцѣленіе.
2 [б]Когато ся праведни-тѣ увеличаватъ, народъ-тъ ся весели:
Но когато нечестивый началствува, [в]народъ-тъ въздыша.
3 [г]Който обича мудрость-тѫ, весели отца си;
Но [д]който ся съдружава съ блудницы, разпилява имотъ-тъ *си*.
4 Царь-тъ съ правдѫ-тѫ утвърждава земіѭ-тѫ *си;*
А даропріемецъ-тъ іѭ съсыпва.
5 Человѣкъ който ласкае ближній-тъ си,
Простира мрѣжѫ прѣдъ стѫпкы-тѣ му.
6 Въ беззаконіе-то на лошъ человѣкъ има примка;
А праведный-тъ ся радува и ся весели.
7 [е]Праведный дава вниманіе въ сѫдбѫ-тѫ на бѣдны-тѣ:
Нечестивый не вникнува за да познае.
8 [ж]Присмѣятели человѣци запалятъ градъ-тъ;
Но [з]мудри-тѣ отвращатъ гнѣвъ-тъ.

[е] Іоан. 7; 17. 1 Кор. 2; 15. 1 Іоан. 2; 20, 27.
[ж] Гл. 19; 1. Ст. 18.
[з] Гл. 29; 3.
[и] Іов. 27; 16, 17. Гл. 13; 22. Еккл. 2; 26.
[і] Зах. 7; 11.
[к] Псал. 66; 18. 109; 7. Гл. 15; 8.
[л] Гл. 26; 27.
[м] Мат. 6; 33.
[н] Ст. 28. Гл. 11; 10. 29; 2. Еккл. 10; 6.
[о] Псал. 32; 3, 5. 1 Іоан. 1; 8, 9, 10.
[п] Псал. 16; 8. Гл. 23; 27.
[р] Рим. 2; 5. 11; 20.
[с] 1 Пет. 5; 8.
[т] Исх. 1; 14, 16, 22. Мат. 2; 16.
[у] Быт. 9; 6. Исх. 21; 14.
[ф] Гл. 10; 9, 25.
[х] Ст. 6.
[ц] Гл. 12; 11.
[ч] Гл. 13; 11. 20; 21. 23; 4. Ст. 22. 1 Тим. 6; 9.
[ш] Гл. 18; 5. 24; 23.
[щ] Іез. 13; 19.
[ъ] Ст. 20.
[ы] Гл. 27; 5, 6.
[ь] Гл. 18; 9.
[ѣ] Гл. 13; 10.
[ю] 1 Тим. 6; 6,
[я] Втор. 15; 7 и драг. Гл. 19; 17. 22; 9.
[ѫ] Ст. 12. Гл. 29; 2.
[ѭ] Іов. 24; 4.
[а] 1 Цар. 2; 25. 2 Лѣт. 36; 16. Гл. 1; 24—27.
[б] Есѳ. 8; 15. Гл. 11; 10. 28; 12; 28.
[в] Есѳ. 3; 15.
[г] Гл. 10; 1. 15; 20. 27: 11.
[д] Гл. 5; 9, 10. 6; 26. 28; 7. Лук. 15; 13, 30.
[е] Іов. 29; 16. 31; 13. Псал. 41; 1.
[ж] Гл. 11; 11.
[з] Іез. 22; 30.

9 Мудрый человѣкъ който ся прѣпира съ
безумный-тъ
[и]Или ся сърдилъ или ся смѣялъ, не намѣрува покой.
10 [і]Кръвници мѫжіе мразятъ непорочный-тъ,
Но прави-тѣ *ся грыжатъ за животъ-тъ му.
11 [к]Безумный изважда на явѣ всичкѫ-тѫ си
душѫ:
А мудрый ѭ удържа за подирь.
12 Управитель-тъ ако слуша лъжливы думы,
Всичкы-тѣ му слугы сѫ нечестиви.
13 Сиромахъ и притѣснитель [л]ся срѣщатъ:
[м]Господь просвѣщава и на двама-та очитѣ.
14 [н]Когато царь [о]сѫди сиромасы-тѣ съ
истинѫ,
Прѣстолъ-тъ му ще бѫде утвърденъ вынѫгы.
15 [п]Жезлъ-тъ и обличеніе-то даватъ мудрость:
А [р]дѣте разпуснѫто посрамява майкѫ си.
16 Когато ся умножаватъ нечестиви-тѣ, умножава ся беззаконіе-то:
[с]Но праведни-тѣ ще видятъ паденіе-то имъ.
17 [т]Наказувай сына си, и ще тя успокои,
И ще даде наслажденіе на душѫ-тѫ ти.
18 [у]Дѣто нѣма пророческо видѣніе, людіе-тѣ
ся развалятъ:
А [ф]блаженъ е който пази законъ-тъ.
19 Рабъ-тъ не ся оправя съ думы
Когато разумѣва а не отговаря.
20 Видѣлъ ли си человѣка бързъ въ думы-
тѣ си?
[х]Повече има надежда отъ безумный-тъ
неже отъ него.
21 Ако глези нѣкой рабъ-тъ си отъ дѣтство,
Напослѣдъкъ ще стане като сынъ.
22 [ц]Гнѣвливъ человѣкъ възбужда прѣнія,
И яростливъ человѣкъ умножава беззаконія.
23 [ч]Гордость-та на человѣка ще го смири:
А смиренный-тъ ще придобые честь.
24 Който зема дѣлъ съ крадецъ, мрази душѫ-тѫ си;
[ш]Слуша заклѣваніе-то, и не обажда.
25 [щ]Страхъ отъ человѣка туря сѣть:
А който има упованіе на Господа ще бѫде
въ безопасность.
26 [ъ]Мнозина търсятъ лице-то на князя;
Но сѫдъ-тъ на человѣка е отъ Господа.
27 Неправедный человѣкъ е мерзость на праведны-тѣ:
И правый въ пѫть-тъ *си*, мерзость на нечестивы-тѣ.

ГЛАВА 30.

1 Думы-тѣ на Агура, сынъ-тъ на Іакея:
[а]Прореченіе-то *което* тойзи человѣкъ говорй Иѳіилу,
Иѳіилу и Укалу:
2 Наистинѫ [б]азъ съмь по безсловесенъ отъ
человѣка,
И человѣческый разумъ нѣма въ мене:
3 И не научихъ мудрость:
Нито знаѭ знаніе-то на Прѣсвятаго.
4 [в]Кой е възлѣзлъ на небе-то и слѣзлъ?
[г]Кой е събралъ вѣтръ-тъ въ шепы-тѣ си?
Кой е вързалъ воды-тѣ въ дрехѫ?
Кой е утвърдилъ всичкы-тѣ земны краища?
Кое е име-то му?
И кое е име-то на сына му, ако го
знаешь?
5 [д]Всяко Божіе слово е опытано:
[е]Той е щитъ за тѣзи които уповаѭтъ на
него.
6 [ж]Не притуряй на неговы-тѣ думы;
За да тя не обличи, и ся покажешь лъжецъ.
7 Двѣ нѣща просѭ отъ тебе:
Не ми гы отричай прѣди да умрѫ:
8 Суетѫ и лъжливо слово отдалечи отъ
мене:
Сиромашіѭ и богатство не ми давай:
[з]Храни мя съ нуждиѫ-тѫ ми хранѫ:
9 [и]Да не бы да ся прѣсытѭ, и ся отрекѫ
отъ тебе
И рекѫ: Кой е Господь?
Или да не бы да ся намѣрѭ сиромахъ
та откраднѫ,
И земѫ име-то на Бога моего всуе.
10 Не одумувай слугѫ на господаря му:
Да не бы тя проклѣлъ, и ся намѣришь
повиненъ.
11 Има родъ, що кълне отца си,
И не благославя майкѫ си.
12 Има [і]родъ чистъ въ очи-тѣ си,
Но не е омытъ отъ нечистотѫ-тѫ си.
13 Има родъ, на който [к]очи-тѣ колко сѫ
высокы,
И клепачи-тѣ му надигнѫты!
14 Има родъ, [л]на който зѫби-тѣ сѫ мечове,
И членовни-тѣ зѫби ножове,
[м]За да пояжда сиромасы-тѣ отъ земѭ-тѫ,
И оскѫдны-тѣ отъ срѣдъ человѣцы-тѣ.
15 Піявица-та има двѣ дъщери, *които выкатъ:*
Дай, дай.
Тѣзи три-тѣ сѫ ненаситны,
Четыри нѣща не казуватъ: Стига:

и Мат. 11; 17.
і Быт. 4; 5, 8. 1 Іоан. 3; 12.
* *Евр.* пытатъ.
к Сѫд. 16; 17. Гл. 12; 16. 14; 33.
л Гл. 22; 2.
м Мат. 5; 45.
н Гл. 20; 28. 25; 5.
о Псал. 72; 2, 4, 13, 14.
п Ст. 17.
р Гл. 10; 1. 17; 21, 25.
с Псал. 37; 36. 58; 10. 91; 8. 92; 11.
т Гл. 13; 24. 19; 18. 22; 15. 23; 13, 14. Ст. 15.
у 1 Цар. 3; 1. Амос. 8; 11, 12.
ф Іоан. 13; 17. Іак. 1; 25.
х Гл. 26; 12.
ц Гл. 15; 18. 26; 21.
ч Іов. 22; 29. Гл. 15; 33. 18; 12. Иса. 66; 2. Дан. 4; 30, 31 и дрг. Мат. 23; 12. Лук. 14; 11. 18; 14. Дѣян. 12; 23. Іак. 4; 6, 10. 1 Пет. 5; 5.
ш Лев. 5; 1.
щ Быт. 12; 12. 20; 2, 11.
ъ Псал. 20; 9. Гл. 19; 6.

—

а Гл. 31; 1.
б Псал. 73; 22.
в Іоан. 3; 13.
г Іов. 38; 4 и дрг. Псал. 104; 3 и дрг. Иса. 40; 12 и дрг.
д Псал. 12; 6. 18; 30. 19; 8. 119; 140.
е Псал. 18; 30. 84; 11. 115; 9, 10, 11.
ж Втор. 4; 2. 12; 32. Откр. 22; 18, 19.
з Мат. 6; 11.
и Втор. 8; 12, 14, 17. 31; 20. 32; 15. Неем. 9; 25, 26. Іов. 31; 24, 25, 28. Осія 13; 6.
і Лук. 18; 11.
к Псал. 131; 1. Гл. 6; 17.
л Іов. 29; 17. Псал. 52; 2. 57; 4. Гл. 12; 18.
м Псал. 14; 4. Амос. 8; 4.

16 [н]Адъ и неплодна утроба:
Земя-та, *която* не ся насыща съ водѫ:
И огнь-тъ *който* не казува: Стига.
17 [о]Око-то което ся присмива на бащѫ си,
И прѣзира да ся покорява на майкѫ *си*,
Гарвани дебьрни ще го искълвѫтъ,
И пилци орлови ще *го* изѣдѫтъ.
18 Тѣзи три-тѣ сѫ непостижимы за мене,
И тѣзи четыри нѣща не разумѣвамъ:
19 Слѣды-тѣ на орелъ по въздухъ-тъ,
Слѣды-тѣ на змiѭ връху канарѫ-тѫ,
Слѣды-тѣ на корабь въ срѣдъ море-то,
И слѣды-тѣ на мѫжъ при дѣвицѫ.
20 Такъвъ е пѫть-тъ на прѣлюбодѣицѫ женѫ:
Яде и си бьрше уста-та, и казува: Не сьмь направила беззаконiе.
21 За три нѣща ся тресе земя-та,
И за четыри, *които* не може да носи:
22 [п]За рабъ-тъ когато ся въцари:
И безумный когато ся насыти съ хлѣбъ:
23 За омразнѫ-тѫ *женѫ* когато ся жени:
И слугынiѭ-тѫ, когато замѣни госпожѫ-тѫ си.
24 Тѣзи четыри-тѣ сѫ най малкы на земiѭ-тѫ,
Но сѫ най мудры:
25 [р]Мравы-тѣ крѣпкы людiе не сѫ,
Но лѣтѣ приготвятъ хранѫ-тѫ си:
26 Кролици-тѣ силни людiе не сѫ,
Но поставятъ кѫщы-тѣ си на канарѫ:
27 Скакалци-тѣ царь нѣматъ,
Но излазятъ всичкы-тѣ на пълкове:
28 Гущеръ-тъ ся държи съ рѫцѣ-тѣ *си*,
И намѣрва ся въ царскы-тѣ палаты.
29 Тѣзи три-тѣ вървятъ добрѣ,
И четыри ходятъ хубаво:
30 Львъ-тъ, *който е* най силенъ отъ животны-тѣ,
И не ся враща отъ лице-то на никого;
31 Прѣзъ чрѣсла-та стегнѫтый *конь*, ярецъ-тъ,
И царь-тъ на когото людiе-тѣ му сѫ съ него.
32 Ако си постѫпилъ безумно и си ся надигнѫлъ,
Ако си турилъ на умъ-тъ си зло, [с]тури рѫкѫ на уста-та *си*.
33 Защото който бiе млѣко-то, изважда масло:
И който блъска носъ-тъ, изважда кръвь:
И който възбужда гнѣвъ-тъ, искарва крамолѫ.

ГЛАВА 31.

1 Думы-тѣ на царь Лемуила,
[а]Пророчество-то което го поучи майка му.
Що, сыне мой? и що, [б]сыне на утробѫ-тѫ ми?
И що, сыне на мои-тѣ обричанiя?
3 [в]Не давай силѫ-тѫ си на жены-тѣ,
Нито пѫтища-та си [г]на погубителкы-тѣ на царiе-тѣ.
4 [д]Не е за царiе-тѣ, Лемуиле,
Не е за царiе-тѣ да пiѭтъ вино,
Нито за князове-тѣ *да пiѭтъ* сикерѫ:
5 [е]Да не бы като ся напiѭтъ да забравятъ законъ-тъ,
И извърнѫтъ сѫдъ-тъ на всичкы-тѣ угнѣтаемы.
6 [ж]Давайте сикерѫ на тѣзи които сѫ въ прѣмеждiе,
И вино на огорчены-тѣ въ душѫ-тѫ:
7 За да пiйнѫтъ и да забравятъ сиромашiѭ-тѫ си,
И да не помнятъ вече злостраданiе-то си.
8 [з]Отваряй уста-та си за безгласный-тъ,
[и]За сѫдъ-тъ на всичкы-тѣ сирачета.
9 Отваряй уста-та си, [і]сѫди праведно,
И [к]защищавай сиромахъ-тъ и оскудный-тъ.
10 [л]Кой може да намѣри добродѣтелнѫ женѫ?
Защото такава е много по скѫпа отъ многоцѣнны каменiе.
11 Сърдце-то на мѫжа ѝ уповае на неѭ,
И не ще бѫде лишенъ отъ изобилiе.
12 Ще му донесе добро, а не зло,
Прѣзъ всичкы-тѣ дни на живота си.
13 Търси вълнѫ и ленъ,
И що ѝ е угодно работи съ рѫцѣ-тѣ си.
14 Тя е като кораби-тѣ на търговцы-тѣ:
Доноси хранѫ-тѫ си отъ далечь.
15 И [м]става додѣ е още нощь,
И [н]дава хранѫ на домъ-тъ си,
И дѣлъ на слугыни-тѣ си.
16 Съглежда нивѫ, и купува ѭ:
Отъ плодъ-тъ на рѫцѣ-тѣ си сади лозiе.
17 Опасува чрѣсла-та си съ крѣпость,
И укрѣпява мышцы-тѣ си.
18 Усѣща че търговiя-та ѝ е добра:
Свѣтилникъ-тъ ѝ не гасне нощя.
19 Туря рѫцѣ-тѣ си на врѣтено-то,
И държи въ рѫкѫ-тѫ си уркѫ-тѫ.
20 [о]Отваря рѫкѫ-тѫ си на сиромасы-тѣ,
И простира рѫцѣ-тѣ си къмъ оскудны-тѣ.
21 Не ся бои отъ снѣгъ за домъ-тъ си;
Защото всичкый-тъ ѝ домъ сѫ облѣчени съ двойны дрехы.
22 Прави за себе си завивкы:
Облѣкло-то ѝ е виссонъ и багрѣница.
23 [п]Мѫжъ ѝ е познатъ въ порты-тѣ,
Когато сѣди между старѣйшины-тѣ на мѣсто-то.
24 Прави тканiе и продава:
И дава поясы на търговцы-тѣ.

н Гл. 27; 20. Авв. 2; 5.
о Быт. 9, 22. Лев. 20; 9. Гл. 20; 20. 23; 22.
п Гл. 19; 10. Еккл. 10; 7.
р Гл. 6; 6.
с Iов. 21; 5. 40; 4. Еккл. 8; 3. Мих. 7; 16.
а Гл. 30; 1.
б Иса. 49; 15.
в Гл. 5; 9.
г Втор. 17; 17. Неем. 13; 26. Гл. 7; 26. Осiя 4; 11.
д Еккл. 10; 17.
е Осiя 4; 11.
ж Псал. 104; 15.
з Iов. 29; 15, 16.
и 1 Цар. 19; 4. Есѳ. 4; 16.
і Лев. 19; 15. Втор. 1; 16.
к Iов. 29; 12. Иса. 1; 17. Iер. 22; 16.
л Гл. 12; 4. 18; 22. 19; 14.
м Рим. 12; 11.
н Лук. 12; 42.
о Ефес. 4; 28. Евр. 13; 16.
п Гл. 12; 4.

25 Облѣчена е въ крѣпость и въ благолѣпіе,
И ся весели за бѫдѫщо-то врѣме.
26 Отваря уста-та си съ мудрость:
И законъ на благосклонность има на языкъ-тъ ѝ.
27 Внимава за управленіе-то на домъ-тъ си,
И хлѣбъ на лѣность не яде.
28 Чада-та ѝ ставатъ и казватъ: Блазѣ ѝ;
Мѫжъ ѝ іѭ хвали:
29 Много дъщери сѫ ся обходили достойно,
Но ты надминѫ всичкы-тѣ.
30 Красота-та е льстива, и суетна е хубость-та:
Жена-та която ся бои отъ Господа, тя ще бѫде похвалена.
31 Дайте ѝ отъ плодъ-тъ на рѫцѣ-тѣ ѝ:
И дѣла-та ѝ нека іѭ хвалятъ въ порты-тѣ.

ЕККЛИСІАСТЪ или ПРОПОВѢДНИКЪ.

ГЛАВА 1.

1 Думы-тѣ [а]на проповѣдника, сына Давидова, царь-тъ въ Іерусалимъ.
2 [б]Суета на суеты-тѣ, рече проповѣдникъ-тъ:
Суета на суеты-тѣ, [в]всичко е суета.
3 [г]Коя полза человѣку отъ всичкый му трудъ,
Въ който ся труди подъ слънце-то?
4 Родъ прѣхожда, и родъ прихожда:
А [д]земя-та въ вѣкъ стои.
5 [е]И изгрѣва слънце-то, и захожда слънце-то:
И спѣши къмъ мѣсто-то си отъ дѣто е изгрѣяло.
6 [ж]Отхожда вѣтръ-тъ къмъ югъ,
И ся враща къмъ сѣверъ:
Непрѣстанно обыкаля и отхожда,
И дохожда пакъ въ крѫгове-тѣ си вѣтръ-тъ.
7 [з]Всичкы-тѣ рѣкы отиватъ въ море-то,
И море-то никога ся не пълни:
На мѣсто-то дѣто отиватъ рѣкы-тѣ,
Вращатъ ся, тамо пакъ да идѫтъ.
8 Всичкы-тѣ *думы сѫ трудны;
Не може человѣкъ да изрази:
[и]Око-то не ся насыща съ гледаніе,
И ухо-то ся не напълня съсъ слушаніе.
9 [і]Което е станѫло, то е което ще стане:
И което ся е направило, то е което ще ся направи:
И нѣма нищо ново подъ слънце-то.
10 Има ли нѣщо, за което може да ся рече:
Виждь това е ново?
Това е вече станѫло, въ вѣкове-тѣ които сѫ были прѣди насъ.
11 Нѣма поменъ за прѣждебывшы-тѣ,
Нито ще бѫде поменъ за бѫдѫщы-тѣ слѣдъ тѣхъ,
Между онѣзи които ще бѫдѫтъ послѣ.
12 Азъ [к]проповѣдникъ-тъ станѫхъ царь
Надъ Израиля въ Іерусалимъ;
13 И дадохъ сърдце-то си за да издиріѭ
И да испытамъ чрѣзъ мудрость-тѫ
За всичко що быва подъ небе-то:
[л]Този тежъкъ трудъ даде Богъ на человѣческы-тѣ синове,
За да ся трудятъ въ него.
14 Видѣхъ всичкы-тѣ дѣла що ся вършатъ подъ слънце-то,
И ето всичко-то суета, и угнѣтеніе на духъ-тъ.
15 [м]Криво-то не може да стане право,
И недостатъкъ-тъ не може да ся брои.
16 Азъ говорихъ въ сърдце-то си, и рѣкохъ:
Ето, азъ ся възвеличихъ и [н]умножихъ мудрость,
Повече отъ всичкы що сѫ были прѣди мене въ Іерусалимъ,
И сърдце-то ми придобы много мудрость и знаніе.
17 И [о]дадохъ сърдце-то си за да знаіѭ мудрость,
И да знаіѭ лудость и безуміе;
Познахъ че и то е угнѣтеніе на духъ-тъ.
18 Защото [п]въ много мудрость *има* много скърбь:
И който умножава знаніе умножава печаль.

а Ст. 12. Гл. 7; 27. 12; 8, 9, 10.
б Псал. 39; 5, 6. 62; 9. 144; 4. Гл. 12; 8.
в Рим. 8; 20.
г Гл. 2; 22. 3; 9.
д Псал. 104; 5. 119; 90.
е Псал. 19; 5, 6.
ж Іоан. 3; 8.
з Іов 38; 10. Псал. 104; 8, 9.
* *Или* нѣща
и Прит. 27; 20.
і Гл. 3; 15.
к Ст. 1.
л Быт. 3; 19. Гл. 3; 10.
м Гл. 7; 13.
н 3 Цар. 3; 12, 13. 4; 30. 10; 7, 23. Гл. 2; 9.
о Гл. 2; 3, 12. 7; 23, 25. 1 Сол. 5; 21.
п Гл. 12; 12.

ГЛАВА 2.

1 Азъ [а]рѣкохъ въ сърдце-то си:
Ела сега, да тя опитамъ съ веселбѫ,
И наслаждавай ся въ благо;
И ето, [б]и то суета.
2 [в]Рѣкохъ за смѣхъ-тъ: Лудость е:
И за веселбѫ-тѫ: Що ползува тя?
3 [г]Помыслихъ въ сърдце-то си,
Да веселіѭ плъть-тѫ си съ вино,
Когато още сърдце-то ми ся упражняваше въ мудрость-тѫ;
И да удържѫ безуміе-то,
Додѣ видіѭ кое е добро-то за человѣческы-тѣ синове,
Да го правятъ подъ небе-то прѣзъ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ си.
4 Направихъ си голѣмы работы;
Съградихъ си кѫщы: насадихъ си лозія:
5 Направихъ си градины и садове,
И насадихъ въ тѣхъ дървія отъ всякакъвъ плодъ.
6 Направихъ си водоемы, за да поіѭ отъ тѣхъ
Насаденѫ-тѫ съ дървія дѫбравѫ.
7 Придобыхъ рабы и рабыни,
И имахъ рабы домочадцы;
Имахъ още стада и паствы
Повече отъ всичкы-тѣ бывшы прѣди мене въ Іерусалимъ.
8 [д]Събрахъ си и сребро и злато,
И скѫпы вещи отъ царіе и отъ мѣста:
Придобыхъ си пѣвцы и пѣвицы,
И наслажденія-та на человѣческы-тѣ сынове,
Всякакъвъ видъ великолѣпія.
9 И [е]възвеличихъ ся и умножихъ ся
Повече отъ всичкы-тѣ бывшы прѣди мене въ Іерусалимъ:
Още и мудрость-та ми останѫ си въ мене.
10 И всичко каквото поискахѫ очи-тѣ ми,
Не имъ отрѣкохъ:
Не възбранихъ сърдце-то си отъ всяко веселіе,
Защото сърдце-то ми ся веселѣше въ всичкы-тѣ ми трудове,
И това [ж]бѣ дѣлъ-тъ ми отъ всичкый-тъ ми трудъ.
11 И разгледахъ азъ всичкы-тѣ си дѣла
Които направихѫ ржцѣ-тѣ ми,
И трудъ-тъ въ който ся трудихъ,
И ето всичко-то е [з]суета, и угнѣтеніе на духъ-тъ,
И нѣма полза подъ слънце-то.
12 И обърнѫхъ ся азъ за да разгледамъ
Мудрость-тѫ, [и]и лудость-тѫ, и безуміе-то:
Защото що *има да направи* человѣкъ който е дошелъ слѣдъ царя?
Онова което е вече направено.
13 И видѣхъ азъ че мудрость-та прѣвъсхожда безуміе-то,
Както видѣлина-та прѣвъсхожда тьмининѫ-тѫ.
14 [і]На мудрый-тъ очи-тѣ сѫ въ главѫ-тѫ му,
А безумный ходи въ тьмининѫ-тѫ;
Но азъ познахъ още че [к]единъ случай
Ще ся случи на всичкы тѣзи.
15 За то рѣкохъ азъ въ сърдце-то си:
Както ся случава на безумный-тъ,
Така ще ся случи и на мене;
Защо прочее да станѫ азъ по мудръ?
За то подумахъ въ сърдце-то си,
Че и то е суета.
16 Защото не остава вѣчно
Память-та на мудрый-тъ нито на безумный-тъ;
Понеже въ идущы-тѣ дни
Всичко ще ся забрави вече:
И какъ умира мудрый-тъ? както безумный-тъ.
17 За то намразихъ животъ-тъ,
Защото тежкы ми *ся видѣхѫ* дѣла-та които биватъ подъ слънце-то;
Понеже всичко е суета и угнѣтеніе на духа.
18 Намразихъ още азъ и всичкый-тъ си трудъ,
Що сьмь ся трудилъ подъ слънце-то;
Защото [л]го оставямъ на человѣка който ще бѫде подирь мене.
19 И кой знае да ли ще бы мудръ той, или безуменъ?
Но ще властвува надъ всичкый-тъ ми трудъ що сьмь ся трудилъ,
И въ който показахъ мудрость-тѫ си подъ слънце-то:
Суета и то.
20 За то азъ ся обърнѫхъ и отчаяхъ сърдце-то си,
За всичкый трудъ що сьмь ся трудилъ подъ слънце-то.
21 Защото има человѣкъ, на когото трудъ-тъ *бъде*
Съ мудрость и съ знаніе и съсъ сполукѫ;
Но го оставя за дѣлъ другыму,
Който не ся е трудилъ за него:
И то суета, и голѣмо зло.
22 Защото [м]коя полза на человѣка отъ всичкый-тъ му трудъ,
И отъ угнѣтеніе-то на сърдце-то му
Въ които ся труди подъ слънце-то?
23 Понеже всичкы-тѣ му дни сѫ [н]болесть,
И трудове-тѣ му скърбь;
И нощя още сърдце-то му не спи:
И то суета.
24 [о]Нѣма по добро за человѣка освѣнь да яде и да піе,
И да прави душѫ-тѫ си да ся наслаждава отъ добро-то на трудъ-тъ му;

[а] Лук. 12; 19.
[б] Иса. 50; 11.
[в] Прит. 14; 13. Гл. 7; 6.
[г] Гл. 1; 17.
[д] 3 Цар. 9; 28. 10; 10, 14, 21 и дрг.
[е] Гл. 1; 16.
[ж] Гл. 3; 22. 5; 18. 9; 9.
[з] Гл. 1; 3, 14.
[и] Гл. 1; 17. 7; 25.
[і] Прит. 17; 24. Гл. 8; 1.
[к] Псал. 49; 10. Гл. 9; 2, 3, 11.
[л] Псал. 49; 10.
[м] Гл. 1; 3. 3; 9.
[н] Іов. 5; 7. 14; 1.
[о] Гл. 3; 12, 13, 22. 5; 18. 8; 15.

И това видѣхъ азъ че е отъ Божіѭ-тѫ рѫкѫ.
25 Защото кой бы ялъ,
И кой бы ся наслаждавалъ освѣнь мене?
26 Понеже *Богъ* дава на угодный-тъ прѣдъ него человѣкъ
Мудрость и знаніе и радость;
А на грѣшный-тъ дава да ся труди,
[п]За да притуря и да трупа;
За да *гы* даде на угодный-тъ прѣдъ Бога:
И то суета, и угнѣтеніе на духъ-тъ.

ГЛАВА 3.

1 Има [а]врѣме за всяко нѣщо,
И срокъ за всякѫ работѫ подъ небе-то.
2 Врѣме за ражданіе, и [б]врѣме за умираніе:
Врѣме за насажданіе, и врѣме за искорененіе на насадено-то:
3 Врѣме за убиваніе, и врѣме за исцѣляваніе:
Врѣме за събаряніе, и врѣме за граденіе:
4 Врѣме за плаканіе, и врѣме за смѣяніе:
Врѣме за сѣтованіе, и врѣме за ликованіе:
5 Врѣме за распърснуваніе на каменіе, и врѣме за събираніе на каменіе:
Врѣме за пригѫрщаніе, и [в]врѣме за отдалечаваніе отъ пригѫрщаніе-то:
6 Врѣме за придобываніе, и врѣме за изгубваніе:
Врѣме за пазеніе, и врѣме за хвърляніе:
7 Врѣме за раздираніе, и врѣме за шіеніе:
[г]Врѣме за мълчаніе и врѣме за говореніе:
8 Врѣме за обычаніе, и [д]врѣме за ненавижданіе:
Врѣме за рать, и врѣме за миръ.
9 [е]Каква полза на оногозь който работи,
Отъ онова въ което ся той труди?
10 [ж]Видѣхъ труденіе-то, което даде Богъ
На человѣческы-тѣ сынове за да ся трудятъ въ него.
11 Направи всяко нѣщо хубаво на врѣме-то му;
И свѣтъ-тъ положи въ тѣхны-тѣ размышленія,
Безъ [з]да може человѣкъ да издири
Отъ начало до конецъ дѣло-то което е Богъ направилъ.
12 Познахъ че [и]нѣма *друго* добро въ тѣхъ,
Освѣнь да ся весели *всякой*, и да прави добро въ животъ-тъ си.
13 И още [і]да яде всякой человѣкъ и да піе,
И да ся наслаждава отъ добро-то на всичкый-тъ си трудъ,
То е дарованіе отъ Бога.
14 Познахъ че всичко що прави Богъ,
То ще бѫде вѣчно:
[к]Не е възможно да ся притури на него,
Нито да ся отнеме отъ него:
И Богъ направи *това* за да му ся боятъ.
15 [л]Каквото е станѫло вече сѫществува:
И каквото ще стане, вече е станѫло,
И Богъ прѣдиря минѫло-то.
16 И [м]видѣхъ още подъ слънце-то
Мѣсто-то на сѫдъ-тъ, *и* тамъ беззаконіе-то;
И мѣсто-то на правдѫ-тѫ, *и* тамъ неправдѫ-тѫ.
17 Рѣкохъ азъ въ сърдце-то си:
[н]Богъ ще сѫди праведный-тъ и нечестивый-тъ;
[о]Защото за всяко нѣщо, и за всяко дѣло, има врѣме тамъ.
18 Рѣкохъ азъ въ сърдце-то си
За състояніе-то на человѣческы-тѣ сынове
Че тѣхъ ще гы опыта Богъ,
И ще видятъ че тѣ отъ себе си сѫ скотове.
19 Защото [п]случай-тъ на человѣческы-тѣ сынове
Е случай и на скотъ-тъ: единъ случай иматъ:
Както умира той, така умира *и* онзи:
И едно дыханіе е въ всичкы-тѣ:
И человѣкъ не прѣвъсхожда въ нищо скотъ-тъ;
Защото всичко-то е суета.
20 Всичко отива въ исто-то мѣсто:
[р]Всичко е станѫло отъ пърсть-тѫ, и всичко ся враща въ пърсть-тѫ.
21 [с]Кой знае духъ-тъ на человѣческы-тѣ сынове, да ли възлѣзва горѣ,
И духъ-тъ на скотъ-тъ, да ли слѣзва долу на земіѭ-тѫ?
22 [т]Видѣхъ прочее че нѣма по добро,
Освѣнь да ся весели человѣкъ въ дѣлата си;
Защото [у]това е дѣлъ-тъ му:
[ф]Понеже кой ще го доведе за да види
Онова което ще бѫде слѣдъ него?

ГЛАВА 4.

1 Тогазь ся обърнѫхъ азъ и видѣхъ
[а]Всичкы-тѣ насилія които ставатъ подъ слънце-то:
И ето сълзы-тѣ на насилованы-тѣ,
И нѣмаше за тѣхъ утѣшитель:
И сила-та бѣше въ рѫкѫ-тѫ на тѣзи които гы насиловахѫ:
И нѣмаше за тѣхъ утѣшитель.
2 За то азъ [б]рѣкохъ: Блазѣ на умрѣлы-тѣ,
Които сѫ вече умрѣли,
Неже на живы-тѣ, които сѫ още живи.
3 [в]А по добръ отъ двама-та е, който не е былъ още,

п Іов. 27; 16, 17. Прит. 28; 8.

—

а Ст. 17. Гл. 8; 6.
б Евр. 9; 27.
в Іоил. 2; 16. 1 Кор. 7; 5.
г Амос. 5; 13.
д Лук. 14; 26.
е Гл. 1; 3.
ж Гл. 1; 13.
з Гл. 8; 17. Рим. 11; 33.
и Ст. 22.
і Гл. 2; 24.
к Іак. 1; 17.
л Гл. 1; 9.
м Гл. 5; 8.
н Рим. 2; 6, 7, 8. 2 Кор. 5; 10. 2 Сол. 1; 6, 7.
о Ст. 1.
п Псал. 49; 12, 20. 73; 22. Гл. 2; 16.
р Быт. 3; 19.
с Гл. 12; 7.
т Ст. 12. Гл. 2; 24. 5; 18. 11; 9.
у Гл. 2; 10.
ф Гл. 6; 12. 8; 7. 10; 14.

—

а Гл. 3; 16. 5; 8.
б Іов. 3; 17 и дрг.
в Іов. 3; 11, 16, 21. Гл. 6; 3.

Който не е видѣлъ лошы-тѣ дѣла които
ставатъ подъ слънце-то.
4 И още, видѣхъ азъ всякой трудъ,
И всяко сполучено дѣло,
Че за това на человѣка му завижда ближній-тъ
му;
И това суета, и угнѣтеніе на духъ-тъ.
5 [г]Безумный-тъ сгъва ржцѣ-тѣ си,
И яде плъть-тж си.
6 [д]По добрѣ *една* пълна шепа, съ покой,
Неже двѣ пълны шепы, съ трудъ
И съ угнѣтеніе на духъ-тъ.
7 Пакъ ся обърнжхъ азъ,
И видѣхъ суетж подъ слънце-то.
8 Има нѣкой *който* си нѣма вторый;
Ей, нѣма нито сына, нито брата;
А не прѣстава отъ всичкый си трудъ;
Даже [е]око-то му не ся насыща съ богатство:
[ж]И *не дума:* За кого ся трудіж азъ,
И лишавамъ душж-тж си отъ благо?
И това е суета, и тежъкъ трудъ.
9 По добрѣ сж двама неже единъ;
Понеже тѣ иматъ добрж мъздж въ трудъ-тъ
си.
10 Защото, ако паднжтъ,
Единъ-тъ ще дигне другаря си;
Но горко на единъ-тъ който падне,
И нѣма вторый да го дигне.
11 И ако лѣгнжтъ двама наедно ще ся
топлятъ:
А единъ-тъ какъ ще ся стопли?
12 И ако нѣкой прѣвъзмогне противъ единъ-тъ,
Двама-та ще му ся опржтъ;
И трегубо-то вжже не ся кжса скоро.
13 По добро е бѣдно и мудро дѣте,
Неже царь старъ и безуменъ,
Който не пріема вече съвѣтъ;
14 Защото *единъ-тъ* излѣзва изъ домъ-тъ на
узницы-тѣ за да царува:
А другый-тъ и царь да ся е родилъ става
сиромахъ.
15 Видѣхъ всичкы-тѣ живы които ходятъ
подъ слънце-то,
Съсъ сынъ-тъ, вторый-тъ, който ще стане
вмѣсто него:
16 Нѣма край на всичкы-тѣ людіе,
На всичкы-тѣ които сж были прѣдъ тѣхъ;
А дирни-тѣ не ще ся възвеселятъ въ него:
И това е прочее суета, и угнѣтеніе на
духъ-тъ.

ГЛАВА 5.

1 [а]Пази ногж-тж си, когато отивашъ въ
домъ-тъ Божій:
И приближи повече да слушашъ,
[б]Неже да приносишъ жертвж на безумны,
Които не знаіжтъ че струватъ зло.
2 Не прибързвай съ уста-та си,
И сърдце-то ти да не бърза да произноси
думж прѣдъ Бога:
Защото Богъ е на небе-то, а ты на земіж-тж:
За то нека бжджтъ [в]думы-тѣ ти малко.
3 Понеже сънъ-тъ дохожда въ множество-то
на занимания-та:
А [г]гласъ-тъ на безумный-тъ въ множество-то
на думы-тѣ.
4 [д]Когато обречешъ обричаніе Богу,
Не ся бави да го испълнишъ;
Защото той нѣма благодареніе отъ безумны-тѣ:
[е]Испълни което си обреклъ.
5 [ж]По добрѣ да ся не обречешъ,
Неже да ся обречешъ и да не испълнишъ.
6 Да не дозволишъ на уста-та си да вкаратъ
въ грѣхъ плъть-тж ти;
[з]И да не речешъ прѣдъ ангелъ-тъ, че е
было отъ незнаяніе:
Защо да ся разгнѣва Богъ на гласъ-тъ ти,
И да погуби дѣло-то на ржцѣ-тѣ ти?
7 Защото въ множество-то на сънища-та
И въ множество-то на думы-тѣ, има суеты:
А [и]ты ся бой отъ Бога.
8 [і]Ако видишъ насиліе на сиромаха,
И разграбеніе на сждбж-тж и на правдж-тж
въ область-тж,
Да ся не почудишъ за това нѣщо:
Защото надъ [к]высокый-тъ по высокъ надзирава:
И надъ тѣхъ *има* най высокъ.
9 Земя-та е полезна на всичкы-тѣ:
И самъ царь-тъ ся служи отъ нивы-тѣ.
10 Който обича сребро-то, не ще да ся насыти
съсъ сребро:
Нито съ доходы, който обича изобиліе:
И то е суета.
11 Когато ся умножава благо-то,
Умножаватъ ся *и* онѣзи които го ядатъ:
И коя е полза-та на притяжатели-тѣ му,
Освѣнь да *го* гледатъ съ очи-тѣ си?
12 Сънъ-тъ на оногозь който работи е
сладъкъ,
Или малко ялъ, или много:
А насыщеніе-то на богатый-тъ не го
оставя да спи.
13 [л]Има тежко зло *което* видѣхъ подъ слънце-то:
Богатство съхранявано отъ притяжателя
му за своіж му поврѣдж:
14 И онова богатство ся изгубва отъ зълъ
случай:
И той ражда сынъ, а нѣма нищо въ ржкж-тж
му.
15 [м]Както е излѣзълъ изъ утробж-тж на
майкж си,

[г] Прит. 6; 10. 24; 33.
[д] Прит. 15; 16, 17. 16; 8.
[е] Прит. 27; 20. 1 Іоан. 2; 16.
[ж] Псал. 39; 6.

[а] Виж. Исх. 3; 5. Иса. 1; 12 и дрг.
[б] 1 Цар. 15; 22. Псал. 50; 8. Прит. 15; 8. 21; 27. Осія 6; 6.
[в] Прит. 10; 19. Мат. 6; 7.

[г] Прит. 10; 19.
[д] Числ. 30; 2. Втор. 23; 21, 22, 23. Псал. 50; 14. 76; 11.
[е] Псал. 66; 13, 14.
[ж] Прит. 20; 25. Дѣян. 5; 4.
[з] 1 Кор. 11; 10.

[и] Гл. 12; 13.
[і] Гл. 3; 16.
[к] Псал. 12; 5. 58; 11. 82; 1.
[л] Гл. 6; 1.
[м] Іов. 1; 21. Псал. 49; 17. 1 Тим. 6; 7.

Голъ ще ся върне, и ще отиде както е
дошелъ:
И нѣма да земе нищо отъ трудъ-тъ си,
За да занесе съ рѫкѫ-тѫ си.
16 И това е още тежко зло,
Както е дошелъ така да иде:
И [н]каква полза за него [о]че ся е трудилъ
за вѣтръ-тъ?
17 Още и прѣзъ всичкы-тѣ си дни [п]яде въ
тьмнинѫ
И въ много печаль, и болесть и мѫкы.
18 Ето що видѣхъ азъ добро:
[р]Прилично е да яде *нѣкой* и да піе,
И да ся наслаждава отъ благо-то на всич-
кый-тъ си трудъ,
Въ който ся труди подъ сълнце-то,
Споредъ число-то на дни-тѣ на животъ-
тъ си,
Колкото му е далъ Богъ;
Защото то е [с]дѣлъ-тъ му.
19 И [т]на когото человѣка е далъ Богъ бо-
гатство и имотъ,
Далъ му е и власть да яде отъ тѣхъ,
И да зема дѣлъ-тъ си, и да ся весели въ
трудъ-тъ си,
То е даръ Божій;
20 Защото нѣма да помни много дни-тѣ на
животъ-тъ си;
Понеже Богъ отговаря на сьрдце-то му
съ веселіе.

ГЛАВА 6.

1 [а]Има зло което видѣхъ подъ сълнце-то,
И го има много между человѣцы-тѣ:
2 Человѣкъ, комуто Богъ дава богатство,
и имотъ, и славѫ,
[б]Щото душа-та му ся не лишава отъ
всичко що бы пожелалъ;
[в]Но Богъ му не дава власть да яде отъ тѣхъ,
Но гы яде чужденецъ:
То е суета и зълъ недугъ.
3 Ако роди человѣкъ сто *чада*,
И живѣе много годины,
Щото дни-тѣ на годины-тѣ му да станѫтъ
много,
А душа-та му не ся насыти съ благо,
[г]И не е прiелъ и погребеніе,
Думамъ *че* [д]извергъ-тъ е по добръ отъ него;
4 Защото е дошелъ въ суетѫ, и отхожда
въ тьмнинѫ,
И име-то му ще ся покрые съ тьмнинѫ;
5 И не е видѣлъ сълнце-то, и не е позналъ
нищо:
Но той има повече покой отъ оногозь.
6 И дважды тысящѫ годинѫ ако бы живѣлъ
нѣкой, и добро не види:

Не отиватъ ли всичкы-тѣ въ едно мѣсто?
7 [е]Всичкый трудъ на человѣка е за уста-
та му,
Душа-та обаче не ся насыща.
8 Защото що има повече мудрый-тъ отъ
безумный-тъ?
Що има *повече* сиромахъ-тъ, който знае
да ходи прѣдъ живы-тѣ?
9 По добро е гледаніе-то съ очи,
Неже скытаніе-то съ желаніе.
И то суета, и угнѣтеніе на духъ-тъ.
10 Което е станѫло, зѣло си е уже име-то,
И познато е че то е человѣкъ;
И [ж]той не може да ся сѫди съ по крѣп-
кый-тъ си.
11 Понеже има много нѣща които умножа-
ватъ суетѫ-тѫ,
Каква полза на человѣка?
12 Защото кой знае що е добро за человѣка
Въ животъ-тъ, въ всичкы-тѣ дни на жи-
вотъ-тъ на суетѫ-тѫ му,
Които прѣхожда [з]като сѣнкѫ?
Понеже [и]кой ще извѣсти человѣку,
Що ще да бѫде слѣдъ него подъ сълнце-то?

ГЛАВА 7.

1 [а]По добрѣ име *добро* неже многоцѣнно
миро:
И день-тъ на смьрть-тѫ, неже день-тъ
на ражданіе-то.
2 По добрѣ да отиде нѣкой въ домъ на сѣ-
тованіе,
Неже да отиде въ домъ на пированіе;
Защото то е ѥтнина-та на всякого чело-
вѣка,
И живый-тъ ще го тури въ сьрдце-то си.
3 По добра е печаль-та неже смѣхъ-тъ;
Защото [б]отъ дряхлость-тѫ на лице-то
сьрдце-то става по весело.
4 Сьрдце-то на мудры-тѣ е въ домъ на
сѣтованіе;
Но сьрдце-то на безумны-тѣ въ домъ на
веселбѫ.
5 [в]По добрѣ е на человѣка да слуша обли-
ченіе отъ мудръ,
Неже да слуша пѣснь отъ безумны:
6 Защото [г]както е гласъ-тъ на тьрніе-тѣ
подъ котелъ-тъ,
Така е смѣхъ-тъ на безумный-тъ: и то
суета.
7 Наистинѫ насиліе-то изумява мудрый-тъ:
И [д]даръ-тъ растлѣва сьрдце-то.
8 По добро е свършваніе-то на работѫ-тѫ,
неже начало-то ѝ:
[е]По добръ е дълготьрпѣливый-тъ, неже
высокоумный-тъ.

н Гл. 1; 3.
о Прит. 11; 29.
п Псал. 127; 2.
р Гл. 2; 24. 3; 12, 13, 22. 9; 7. 11; 9. 1 Тим. 6; 17.
с Гл. 2; 10. 3; 22.
т Гл. 2; 24. 3; 13. 6; 2.

а Гл. 5; 13.
б Іов. 21; 10 и дрг. Псал. 17; 14. 73; 7.
в Лук. 12; 20.
г 4 Цар. 9; 35. Иса. 14; 19, 20. Іер. 22; 19.
д Іов. 3; 16. Псал. 58; 8. Гл. 4; 3.

е Прит. 16; 26.
ж Іов. 9; 32. Иса. 45; 9. Іер. 49; 19.
з Псал. 102; 14. 109; 23. 144; 4. Іак. 4; 14.
и Псал. 39; 6. Гл. 8; 7.

а Прит. 22; 1.
б 2 Кор. 7; 10.
в Псал. 141; 5. Прит. 13; 18. 15; 31, 32.
г Псал. 118; 12. Гл. 2; 2.
д Исх. 23; 8. Втор. 16; 19.
е Прит. 14; 29.

9 [ж]Не спѣши въ духъ-тъ си да си яростливъ;
Защото ярость-та почива въ пазухѫ-тѫ
на безумны-тѣ.
10 Да не речешь: Коя е причина-та,
Че прѣдишни-тѣ дни бѣхѫ по добри отъ
тѣзи?
Защото не пыташь благоразумно за това.
11 Мудрость-та е добра като наслѣдіе-то,
И полезна [з]на онѣзи които гледатъ слън-
це-то.
12 Защото мудрость-та е защита, *както е*
защита сребро-то;
Но прѣимущество-то на знаніе-то *е че* му-
дрость-та оживява онѣзи които іѭ
иматъ.
13 Гледай дѣло-то Божіе;
Защото [и]кой може да направи право
Онова, което е той направилъ криво?
14 [і]Въ благополученъ день весели ся,
А въ злополученъ день бѫди смотрѣливъ.
Защото Богъ направи едно-то противопо-
ложно на друго-то,
За да не намѣрува человѣкъ нищо задъ
себе си.
15 Всичко-то видѣхъ въ дни-тѣ на суетѫ-тѫ
си:
[к]*Има* праведенъ, който загынува въ пра-
вдѫ-тѫ си:
И има нечестивъ, който дългоденствува
въ злобѫ-тѫ си.
16 [л]Не ставай прѣкалено праведенъ,
И [м]не мысли себе си чрѣзмѣрно мудръ:
Защо да загынешь?
17 Не ставай прѣкалено зълъ,
И не бѫди безуменъ:
[н]Защо да умрешь прѣди врѣме-то си?
18 Добрѣ е да държишь това;
И отъ онова да не оттегляшь рѫкѫ-тѫ си;
Защото който ся бои отъ Бога ще избѣгне
отъ всичкы тѣзи.
19 [о]Мудрость-та дава на мудрый-тъ повече
силѫ,
Неже десеть началници които сѫ въ
градъ-тъ.
20 Защото [п]нѣма праведенъ человѣкъ на зе-
міѭ-тѫ,
Който да струва добро и да не грѣши.
21 И не давай вниманіе на всичкы-тѣ думы
които ся говорятъ,
Да не бы да чуешь рабъ-тъ си че тя кълне;
22 Защото много пѫти и сърдце-то ти по-
знава,
Че и ты подобно си прокълнѫлъ другы.
23 Всичко това опытахъ съ мудрость-тѫ:
[р]Рѣкохъ: Ще бѫдѫ мудръ;
Но тя ся отдалечи отъ мене.
24 [с]Онова което е много далечь, и [т]твърдѣ
дълбоко,
Кой може да го намѣри?
25 Азъ [у]обходихъ съсъ сърдце-то си
За да научѫ, и да издиріѭ,
И да изслѣдувамъ мудрость-тѫ и ра-
зумъ-тъ,
И да познаіѭ нечестіе-то но безуміе-то,
И на глупость-тѫ и на лудость-тѫ.
26 И [ф]намѣрихъ че е по горчива отъ смърть
Онази жена на коіѫто сърдце-то е примкы
и мрѣжи, и рѫцѣ-тѣ й узы:
Угодный прѣдъ Бога ще ся отърве отъ
неіѭ:
А грѣшникъ-тъ ще бѫде хванѫтъ отъ
неіѭ.
27 Виждь, това намѣрихъ, говори [х]проповѣд-
никъ-тъ,
Като испытувахъ едно по едно, за да на-
мѣріѭ смѣткѫ-тѫ:
28 Което още душа-та ми изслѣдува, но не
намѣрувамъ:
Едного [ц]мѫжа между тысящѫ намѣрихъ:
Но ни еднѫ женѫ между всичкы тѣзи
не намѣрихъ.
29 Ето, това само намѣрихъ:
[ч]Че Богъ направи человѣка правъ,
[ш]Но тѣ потърсихѫ много измышленія.

ГЛАВА 8.

1 Кой е както мудрый-тъ?
И кой знае изясненіе-то на словеса-та?
[а]Мудрость-та на человѣка свѣтли лице-
то му,
И [б]жестокость-та на лице-то му ся про-
мѣнява.
2 Азъ *казвамъ* да пазишь заповѣдь-тѫ на
царя,
[в]А найвече заради клѣтвѫ-тѫ Богу.
3 [г]Не бързай да бѣгашь отъ присѫтствіе-то
му:
Не постоянствувай въ лошѫ работѫ;
Защото всичко каквото ще, направя.
4 Въ думѫ-тѫ на царя има власть:
И [д]кой ще му рече: Що правишь?
5 Който пази заповѣдь-тѫ нѣма да види
нѣщо зло:
И сърдце-то на мудрый-тъ познава врѣ-
ме-то и сгодѫ-тѫ.
6 [е]Защото всяко нѣщо има врѣме и сгодѫ;
Понеже окаянство-то на человѣка е много
върхъ него;
7 Защото [ж]не знае какво ще ся случи;
Понеже кой може да му обади какъ ще
стане?

[ж] Прит. 14; 17. 16; 32. Іак. 1; 19.
[з] Гл. 11; 7.
[и] Виж. Іов. 12; 14. Гл. 1; 15. Иса. 14; 27.
[і] Втор. 28; 47. Гл. 3; 4.
[к] Гл. 8; 14.
[л] Прит. 25; 16.
[м] Рим. 12; 3.
[н] Іов. 15; 32. Псал. 55; 23. Прит. 10; 27.
[о] Прит. 21; 22. 24; 5. Гл. 9; 16, 18.
[п] 3 Цар. 8; 46. 2 Лѣт. 6; 36. Прит. 20; 9. Рим. 3; 23. 1 Іоан. 1; 8.
[р] Рим. 1; 22.
[с] Іов. 28; 12, 20. 1 Тим. 6; 16.
[т] Рим. 11; 33.
[у] Гл. 1; 17. 2; 12.
[ф] Прит. 5; 3, 4. 22; 14.
[х] Гл. 1; 1, 2.
[ц] Іов. 33; 23. Псал. 12; 1.
[ч] Быт. 1; 27.
[ш] Быт. 3; 6, 7.

—

[а] Прит. 4; 8, 9. 17; 24. Виж. Дѣян. 6; 15.
[б] Втор. 28; 50.
[в] 1 Лѣт. 29; 24. Іез. 17; 18. Рим. 13; 5.
[г] Гл. 10; 4.
[д] Іов. 34; 18.
[е] Гл. 3; 1.
[ж] Прит. 24; 22. Гл. 6; 12. 9; 12. 10; 14.

8 [з]Нѣма человѣкъ който да има власть [и]надъ
духъ-тъ, та да възбранява духъ-тъ:
Нито да има власть надъ день-тъ на
смьрть-тѫ:
И въ тойзи бой пущаніе нѣма:
И нечестіе-то не ще избави тѣзи които
го иматъ.
9 Всичко това видѣхъ, и турихъ умъ-тъ си
Въ всяко дѣло, което става подъ сълнце-то:
Има врѣме въ което человѣкъ властвува
надъ человѣка за своіѫ повредѫ.
10 И така видѣхъ нечестивы-тѣ погребены,
Които дойдохѫ и отидохѫ отъ свято-то
мѣсто,
И ся забравихѫ въ градъ-тъ, дѣто бѣхѫ
така сторили:
И то суета.
11 [і]Понеже рѣшеніе-то противъ лукаво-то
дѣло не ся свърши скоро,
За това сърдце-то на человѣческы-тѣ сы-
нове е всичко вдадено да струва зло.
12 [к]Ако и да струва грѣшникъ-тъ зло сто
пѫти и дългоденствува,
Но азъ знаіѫ пакъ
Че [л]ще бѫде добро на онѣзи които ся
боятъ отъ Бога,
Които ся боятъ отъ лице-то му.
13 А на нечестивый-тъ не ще да е добрѣ,
И нѣма да ся продължатъ дни-тѣ му,
Които пръминуватъ като сѣнкѫ;
Защото не ся бои отъ лице-то Божіе.
14 Има суета, която става на земіѭ-тѫ,
Че има праведни [м]на които ся случава
споредъ дѣла-та на нечистивы-тѣ,
И има нечестиви на които ся случава
сроредъ дѣла-та на праведны-тѣ:
Рѣкохъ че и то е суета.
15 За то [н]азъ похвалихъ веселіе-то;
Защото за человѣка нѣма по добро подъ
сълнце-то,
Освѣнь да яде, и да піе, и да ся весели:
И то ще му остане отъ трудъ-тъ му
Въ дни-тѣ на животъ-тъ му, които му е
Богъ далъ подъ сълнце-то.
16 Като дадохъ сърдце-то си да познаіѭ му-
дрость-тѫ,
И да видіѭ труденіе-то коете ставаше по
земіѭ-тѫ,
(Защото на нѣкои очи-тѣ ни деня ни нощя,
не виждатъ сънъ:)
17 Тогазь видѣхъ всичко-то Божіе дѣло,
Че [о]человѣкъ не може да намѣри дѣло-
то което става подъ сълнце-то;
Понеже колкото и да ся труди человѣкъ
и да търси,
Извѣстно нѣма да намѣри:
А още, и мудрый ако рече да познае,
[п]Не може намѣри.

ГЛАВА 9.

1 Защото турихъ всичко това въ сърдце-
то си,
За да издиріѭ всичко това,
[а]Че праведни-тѣ и мудри-тѣ, и дѣла-та
имъ сѫ въ рѫкѫ-тѫ Божіѭ:
Нѣма человѣкъ който да знае
Да ли любовь, или омраза *ще бѫде:*
Всичко-то е прѣдъ тѣхъ.
2 [б]Всичко *ся случава* равно на всичкы-тѣ:
Единъ случай е на праведный-тъ и на
нечестивый-тъ,
На добрый-тъ и на чистый-тъ и на не-
чистый-тъ,
И на оногозь който жертвува и на оногозь
който не жертвува.
Както добрый-тъ, така *и* грѣшный-тъ:
Който ся кълне, както който ся бои отъ
клѣтвѫ.
3 Това е зло-то между всичко което става
подъ сълнце-то,
Че единъ случай е на всичкы-тѣ:
И найвече сърдце-то на человѣческы-тѣ
сынове е пълно съсъ злинѫ,
И безуміе *има* въ сърдце-то имъ додѣ сѫ
живи,
И послѣ *слѣзватъ* при мъртвы-тѣ.
4 Защото за оногозь който има пріобщеніе
съсъ всичкы-тѣ живы, има надежда;
Понеже живо куче е по добро отъ мъртвъ
львъ.
5 Защото живи-тѣ знаіѫтъ че ще умрѫтъ;
[в]Но мъртви-тѣ не знаіѫтъ нищо,
Нито иматъ вече придобываніе;
Понеже [г]память-та имъ ся е забравила;
6 Още и любовь-та имъ, и ненависть-та имъ,
И зависть-та имъ, уже ся е изгубила;
И не ще иматъ вече никога дѣлъ
Въ всичко що става подъ сълнце-то.
7 Иди, [д]яждь хлѣбъ-тъ си съ веселбѫ, и
пій вино-то си съ весело сърдце;
Защото Богъ вече благоволи въ дѣла-та ти.
8 Въ всяко врѣме нека бѫдѫтъ бѣлы дре-
хы-тѣ ти:
И миро да не оскудѣе на главѫ-тѫ ти.
9 Радувай ся на животъ-тъ съ женѫ-тѫ си
коіѫто си възлюбилъ,
Въ всичкы-тѣ дни на суетный-тъ си животъ,
Които ти ся дадохѫ подъ сълнце-то,
Въ всичкы-тѣ дни на твоіѫ-тѫ суетѫ:
Защото [е]това е дѣлъ-тъ ти въ животъ-тъ,
И въ трудъ-тъ ти въ който ся трудишь
подъ сълнце-то.
10 Всичко що намѣри рѫка-та ти да направи,
Направи съсъ силѫ-тѫ си;
Защото нѣма ни дѣяніе, ни помышленіе,
ни знаніе,

з Псал. 49; 6, 7.
и Іов. 14; 5.
і Псал. 10; 6. 50; 21. Иса. 26; 10.
к Иса. 65; 20. Рим. 2; 5.
л Псал. 37; 11, 18, 19. Прит. 1; 32, 33. Иса. 3; 10. 11. Мат. 25; 34, 41.
м Псал. 73; 14. Гл. 2; 14. 7; 15. 9; 1, 2, 3.
н Гл. 2; 24. 3; 12, 22. 5; 18. 9; 7.
о Іов. 5; 9. Гл. 3; 11. Рим. 11; 33.
п Псал. 73; 16.

а Гл. 8; 14.
б Іов. 21; 7 и дрг. Псал. 73; 3, 12, 13. Мал. 3; 15.
в Іов. 14; 21.
г Іов. 7; 8, 9, 10. Иса. 26; 14.
д Гл. 8; 15.
е Гл. 2; 10, 24. 3; 13, 22. 5; 18.

Нито мудрость въ гробъ-тъ, дѣто отивашь.
11 Обърнжхъ ся, и [ж]видѣхъ подъ сълнце-то
Че тичаніе-то не е на лекы-тѣ,
Нито брань-та е на силны-тѣ,
Нито хлѣбъ-тъ на мудры-тѣ, нито богатство-то на разумны-тѣ,
Нито добромысліе-то на тѣзи които иматъ знаніе;
Защото врѣме и случай ся случава на всичкы-тѣ.
12 Защото [з]даже и человѣкъ не знае врѣме-то си:
Както рыбы-тѣ които ся улавятъ въ злж мрѣжж,
И както птицы-тѣ които ся улавятъ въ примкж,
[и]Така ся улавятъ человѣческы-тѣ синове въ зло врѣме,
Когато внезапу нападне върхъ тѣхъ.
13 И това видѣхъ мудрость подъ сълнце-то,
И видѣ ми ся голѣма:
14 [і]Имаше малъкъ градъ, и малко мжжіе въ него:
И дойде противъ него великъ царь, и го обсади,
И съгради противъ него голѣмы окопы:
15 Но ся намѣри въ него человѣкъ сиромахъ *и* мудръ,
И той съ мудрость-тж си освободи градъ-тъ;
Но никой не поменж оногозь сиромаха человѣка.
16 [к]Тогазь азъ рѣкохъ: Мудрость-та е по добра отъ силж-тж:
Ако и да ся прѣзира мудрость-та на сиромаха,
И [л]думы-тѣ му ся не слушатъ.
17 Думы-тѣ на мудры-тѣ въ безмълвіе ся слушатъ
Повече отъ викъ-тъ на оногозь що властвува между безумны.
18 [м]Мудрость-та е по добра отъ ратны-тѣ орѫжія:
[н]А единъ грѣшникъ погубя много добры нѣща.

ГЛАВА 10.

1 Мухы умрѣлы правятъ миро-то на мировареца да вони, да кыпнува:
И мало безуміе *обесчестя* оногозь който е въ уваженіе за мудрость *и* честь.
2 Сърдце-то на мудрый-тъ е въ десницж-тж му:
А сърдце-то на безумный-тъ въ лѣвицж-тж му.
3 Още като ходи въ пжть-тъ безумный-тъ, сърдце-то му не е на мѣсто,
И [а]показва на всичкы-тѣ *че* е безуменъ.
4 Ако духъ-тъ на князь-тъ ся подигне противъ тебе, [б]не оставяй мѣсто-то си;
Защото [в]кротость-та утолява голѣмы грѣшкы.
5 Има зло *което* видѣхъ подъ сълнце-то,
Погрѣшка, *думамъ*, която происхожда отъ владѣтеля:
6 [г]Безумный-тъ ся туря въ голѣмы достоинства,
А богати-тѣ сѣдятъ въ долны мѣста.
7 [д]Видѣхъ рабы на коніе,
А князове ходящи като рабы по земіж-тж.
8 [е]Който копае ямж, ще падне въ неіж:
И който разваля оградж, змія ще го ухапе.
9 Който изважда каменіе ще ся поврѣди отъ тѣхъ:
Който цѣпи дърва ще бѣдствува въ тѣхъ.
10 Ако ся затжпи желѣзо-то, и не наточи нѣкой остро-то *му*,
Трѣбува да притури силж:
А мудрость-та е полезна за управяніе.
11 Ако ухапе змія-та [ж*]прѣди обаяніе-то,
Тогазь обаятель не ползува.
12 [з]Думы-тѣ отъ уста-та на мудрый-тъ сж благодать:
А [и]устны-тѣ на безумный-тъ ще го погълнжтъ.
13 Начало-то на думы-тѣ на уста-та му е безуміе,
И свършъкъ-тъ на говореніе-то му, лошо буйство.
14 И [і]безумный-тъ умножава думы;
Человѣкъ не знае що ще бжде;
И [к]кой може да му извѣсти,
Що ще бжде слѣдъ него?
15 Трудъ-тъ на безумны-тѣ гы уморява,
Понеже не знаіжтъ да отиджтъ въ градъ-тъ.
16 [л]Горко ти, земле, когато царь-тъ ти е дѣте,
И началници-тѣ ти ядатъ рано!
17 Блазѣ ти, земле, когато царь-тъ ти е сынъ на благородны,
И [м]началници-тѣ ти ядатъ на врѣме,
За укрѣпленіе, а не за упиваніе!
18 Отъ голѣмж лѣность пада кжщный-тъ покрывъ:
И отъ празность-тж на ржцѣ-тѣ капе кжща-та.
19 За веселбж правятъ пирове, и [н]вино-то весели живота-тъ:
А сребро-то отговаря на всичко.
20 [о]Да не прокълнешь царя, нито въ мысль-тж си:
И да не прокълнешь богатый-тъ въ клѣть-тж на ложницж-тж си;
Защото небесна птица ще донесе гласъ-тъ,
И крылато-то ще възвѣсти *това* нѣщо.

ж Іер. 9; 23. Амос. 2; 14, 15.
з Гл. 8; 7.
и Прит. 29; 6. Лук. 12; 20, 39. 17; 26 и друг. 1 Сол. 5; 3.
і Виж. 2 Цар. 20; 16—22.
к Прит. 21; 22. 24; 5. Гл. 7; 19. Ст. 18.
л Мар. 6; 2, 3.
м Ст. 16.
н Іис. Нав. 7; 1, 11, 12.

—

а Прит. 13; 16. 18; 2.
б Гл. 8; 3.
в 1 Цар. 25; 24 и друг. Прит. 25; 15.
Есе. 3; 1.
д Прит. 19; 10. 30; 22.
е Псал. 7; 15. Прит. 26; 27.
ж Псал. 58; 4, 5. Іер. 8; 17.
* *Или* Ако хапе змія-та безъ сжскаціе, то и клеветникъ-тъ не е по добръ.
з Прит. 10; 32. 12; 13.
и Прит. 10; 14. 18; 7.
і Прит. 15; 2.
к Гл. 3; 22. 6; 12. 8; 7.
л Иса. 3; 4, 5, 12. 5; 11.
м Прит. 31; 4.
н Псал. 104; 15.
о Исх. 22; 28. Дѣян. 23; 5.

—

ГЛАВА 11.

1 Хвърли хлѣбъ-тъ си [а]по лице-то на водж-тж;
[б]Защото слѣдъ много дни ще го намѣришь.
2 [в]Дай дѣлъ [г]на седмь, още и на осмь;
[д]Защото не знаешь какво зло ще бжде на земіж-тж.
3 Ако сж пълни облаци-тѣ, изливатъ дъждь на земіж-тж:
И ако падне дърво къмъ югъ, или къмъ сѣверъ,
На мѣсто-то дѣто падне дърво-то, тамъ си остава.
4 Който ся взира въ вѣтръ-тъ, нѣма да сѣе,
И който гледа на облацы-тѣ, нѣма да жьне.
5 [е]Както не знаешь кой е пжть-тъ на вѣтръ-тъ,
[ж]*Нито* какъ *ся образуватъ* кости-тѣ въ утробж-тж на непразднж-тж,
Така не знаешь дѣла-та на Бога, който прави всичко.
6 Сѣй сѣме-то си заранъ, и вечерь да си не почини ржка-та ти;
Защото не знаешь кое ще успѣе, това ли или онова,
Или да ли ще сж двѣ-тѣ равно добры.
7 Наистинж видѣлина-та е сладка,
И угодно е на очи-тѣ [з]да гледатъ сълнце-то;
8 Но ако и да живѣе человѣкъ много години,
И ся весели прѣзи всичкы тѣхъ,
Нека си напомни за дни-тѣ на тъмнинж-тж че ще бждатъ много:
Все що иде е суета.
9 Весели ся, юноше, въ младость-тж си;
И сърдце-то ти нека ти дава радость въ дни-тѣ на юношество-то ти:
И [и]ходи споредъ пжтища-та на сърдце-то си,
И споредъ гледаніе-то на очи-тѣ си;
Но знай, че за всичко това Богъ ще тя [і]доведе въ сждбж.
10 И отнеми ярость-тж отъ сърдце-то си,
И [к]отдалечи лукавство-то отъ плъть-тж си;
Защото [л]младость-та и юношество-то е суета.

ГЛАВА 12.

1 И [а]помни Създателя си въ дни-тѣ на младость-тж си,
Прѣди да дойджтъ дни-тѣ на зло-то,
И стигнжтъ годины-тѣ [б]въ които ще речешь:
Нѣмамъ благодареніе въ тѣхъ:
2 Прѣди да ся помрачи сълнце-то и видѣло-то, и луна-та, и звѣзды-тѣ,
И ся върнжтъ облаци-тѣ слѣдъ дъждь-тъ:
3 Когато стражи-тѣ на кжщж-тж ще треперятъ,
И крѣпкы-тѣ мжжіе ще ся прѣгърбятъ,
И които мелятъ ще прѣстанжтъ, защото намалѣхж,
И на тѣзи които гледатъ прѣзъ прозорцы-тѣ ще имъ стане тъмно.
4 И врата-та ще ся затворятъ при пжть-тъ,
Когато изнемощѣе гласъ-тъ на мелницж-тж,
И на гласъ-тъ на птицж-тж ще стане *человѣкъ:*
И [в]всичкы-тѣ дъщери на пѣснь-тж ще ся смирятъ.
5 Когато ще ся боятъ отъ высочинж-тж,
И ще треперятъ въ пжть-тъ:
Когато мигдалъ-тъ процавти,
И скакалецъ-тъ натегне,
И охота-та исчезне;
Защото человѣкъ отхожда [г]въ вѣчный си домъ,
И [д]сѣтующи-тѣ обыкалятъ улицы-тѣ.
6 Прѣди да ся скжса сребърна-та цѣпь,
И да ся счупи златна-та чаша,
Или да ся строши водоносъ-тъ при источникъ-тъ,
Или да ся развали коло-то надъ кладенецъ-тъ,
7 И [е]да ся върне пърсть-та въ земіж-тж както е была:
И [ж]духъ-тъ да ся върне при Бога, [з]който го е далъ.
8 [и]Суета на суеты, рече проповѣдникъ-тъ:
Всичко е суета.
9 И колкото повече проповѣдникъ-тъ станж мудръ,
Толкозь повече поучи людіе-тѣ на знаніе:
Наипаче вникнж и издири,
И [і]нареди много притчы.
10 Проповѣдникъ-тъ поиска да намѣри угодны думы:
И писано-то бѣ правота, *и* думы на истинж.
11 Думы-тѣ на мудры-тѣ сж както остни,
И както гвоздіе заковани отъ наставницы-тѣ на събранія-та,
Дадени отъ единъ-тъ Пастырь.
12 А повече отъ това, научи ся, сыне мой,
Че да прави *нѣкой* много книгы нѣма край,
И [к]много-то ученіе е трудъ на плъть-тж.
13 Да чуемъ свършъкъ-тъ на всичко-то слово:
[л]Бой ся отъ Бога, и пази заповѣди-тѣ му,
Понеже това е всичко-то на человѣка.
14 Защото [м]Богъ ще докара на сждъ всяко дѣло,
И всяко скрышно, или добро или зло.

а Виж. Иса. 32; 20.
б Втор. 15; 10. Прит. 19; 17. Мат. 10; 42. 2 Кор. 9; 8. Гал. 6; 9, 10. Евр. 6; 10.
в Псал. 112; 9. Лук. 6; 30. 1 Тим. 6; 18, 19.
г Мих. 5; 5.
д Ефес. 5; 16.
е Іоан. 3; 8.
ж Псал. 139; 14, 15.
з Гл. 7; 11.
и Числ. 15; 39.
і Гл. 12, 14. Рим. 2; 6—11.
к 2 Кор. 7; 1. 2 Тим. 2; 22.
л Псал. 39; 5.

—

а Прит. 22; 6. Плач. 3; 27.
б Виж. 2 Цар. 19; 35.
в 2 Цар. 19; 35.
г Іов. 17; 13.
д Іер. 9; 17.
е Быт. 3; 19. Іов. 34; 15. Псал. 90; 3.
ж Гл. 3; 21.
з Числ. 16; 22. 27; 16. Іов. 34; 14. Иса. 57; 16. Зах. 12; 1.
и Псал. 62; 9. Гл. 1; 2.
і 3 Цар. 4; 32.
к Гл. 1; 18.
л Втор. 6; 2. 10; 12.
м Гл. 11; 9. Мат. 12; 36. Дѣян. 17; 30, 31. Рим. 2; 16. 14; 10, 12. 1 Кор. 4; 5. 2 Кор. 5; 10.

—

ПѢСНЬ НА ПѢСНИ-ТѢ.

ГЛАВА 1.

1 [а]Соломонова-та пѣснь на пѣсни-тѣ.
2 Да мя цѣлувне съ цѣлуванія-та на уста-
та си;
[б]Защото любовь-та ти е по добра отъ
вино-то.
3 Заради благовоніе-то на добры-тѣ твои
масти,
Име-то ти е масть излѣяна:
За това тя обычатъ дѣвицы-тѣ.
4 [в]Привлѣчи мя: [г]ще тичамы вслѣдъ тебе:
[д]Царь-тъ мя въведе въ клѣтове-тѣ си:
Ще ся радувамы и ще ся веселимъ за тебе;
Ще помнимъ любовь-тѫ ти повече отъ
вино-то:
Обычатъ тя съ правотѫ.
5 Черна сьмь, но хубава, Іерусалимскы
дъщери,
Като кидарскы-тѣ шатьри, като Соломо-
новы-тѣ опоны.
6 Не мя гледайте, че сьмь почернѣла
Понеже сълнце-то мя е погледнѫло;
Синове-тѣ на майкѫ ми ся разгнѣвахѫ
противъ мене:
Турихѫ мя пазачь на лозія-та;
Свое-то лозіе не упазихъ.
7 Възвѣсти ми, ты, когото възлюби ду-
ша-та ми,
Дѣ пасешь *стадо-то*, дѣ *го* упокояваш на
пладне?
Защо да бѫдѫ както тая що обыкаля
Между стада-та на твои-тѣ другари?
8 Ако не знаешь отъ себе си,
[е]Хубавице между жены-тѣ,
Излѣзь ты подирь слѣды-тѣ на стадо-то,
И паси ярета-та си при шатьры-тѣ на
пастыри-тѣ.
9 [ж]На коніе-тѣ на Фараоновы-тѣ колесницы
Тя уподобихъ, [з]любезна моя.
10 [и]Красны сѫ твои-тѣ ланиты съ върви-тѣ
на бисеръ-тъ,
И вратъ-тъ ти съ огърлія.
11 Ще ти направимъ златны чепочкы,
Съсъ сребърны капкы.
12 Додѣто царь-тъ *сѣди* на трѫпезѫ-тѫ си,
Нардъ-тъ ми издава благовоніе-то си.
13 Върьзопъ отъ смирнѫ е за мене възлю-
бленный ми:
Ще нощува между съсцы-тѣ ми.
14 Кытка кипрова е за мене възлюбленный
мой,
Въ лозія-та на Енгадди.
15 [і]Ето, хубава си, любезна моя:
Ето, хубава си: очи-тѣ ти *сѫ като* на
гълѫби-тѣ.
16 Ето, хубавъ си, възлюбленный ми, ей,
пріятенъ си:
И одръ-тъ ни е благоцвѣтенъ.
17 Греды-тѣ на домове-тѣ ни сѫ кедровы,
Подъсченія-та ни сѫ кипарисовы.

ГЛАВА 2.

1 Азъ сьмь цвѣтіе Сароново,
И кринъ юдолный.
2 Както е кринъ-тъ между тьрніе-тѣ,
Така е любезна-та ми между дъщери-тѣ.
3 Както ябълка-та между дьрвія-та на
дѫбравѫ-тѫ,
Така е възлюбленный-тъ ми между сы-
нове-тѣ:
Пожелахъ, и сѣднѫхъ подъ сѣнкѫ-тѫ му,
[а]И плодъ-тъ му бѣ сладъкъ въ уста-та
ми.
4 Доведе мя въ домъ-тъ на вино-то,
И хоругва-та му надъ мене бѣ любовь.
5 Подкрѣпѣте мя съ млинчета, расхладѣте
мя съ ябълкы:
Защото сьмь ранена отъ любовь.
6 [б]Лѣвица-та му е подъ главѫ-тѫ ми,
И десница-та му мя пригрѫща.
7 [в]Заклѣвамъ вы, Іерусалимскы дъщери,
Въ сърны-тѣ, и въ елени-тѣ на поле-то,
Да не дигнете, и да не събудите любовь-
тѫ *ми*, до дѣто ще.
8 Гласъ-тъ на възлюбленный-тъ ми! ето,
иде той,
Скача по горы-тѣ, и играе по хълмове-тѣ.
9 [г]Възлюбленный-тъ ми прилича на сърнѫ,
или на младъ елень:
Ето стои задъ стѣнѫ-тѫ ни,
Гледа отъ прозорцы-тѣ,
Занича прѣзъ рѣшеткы-тѣ.
10 Отговаря възлюбленный ми, и говори ми:
[д]Стани, любезна моя, прѣкрасна моя, и ела.
11 Защото ето зима-та ся прѣминѫ,
И дъждь-тъ заминѫ и отиде си.
12 Цвѣтя-та ся явихѫ изъ земіѭ-тѫ:
Врѣме-то *на рѣзидбѫ-тѫ пристигнѫ,
И гласъ-тъ на гъргорицѫ-тѫ ся чу въ
нашѫ-тѫ земіѭ.
13 Смоковница-та прозябва първы-тѣ си
смоквы,

[а] 3 Цар. 4; 32.
[б] Гл. 4; 10.
[в] Осія 11; 4. Іоан. 6; 44. 12; 32.
[г] Фил. 3; 12, 13, 14.
[д] Псал. 45; 14, 15. Іоан. 14; 2. Ефес. 2; 6.
[е] Гл. 5; 9. 6; 1.
[ж] 2 Лѣт. 1; 16, 17.
[з] Гл. 2; 2, 10, 13. 4; 1, 7. 5; 2. 6; 4. Іоан. 15; 14, 15.
[и] Іез. 16; 11, 12, 13.
[і] Гл. 4; 1. 5; 12.

—

[а] Откр. 22; 1, 2.
[б] Гл. 8; 3.
[в] Гл. 3; 5. 8; 4.
[г] Ст. 17.
[д] Ст. 13,
* *Или* на пѣснь-тѫ.

И *по* лозія-та цвѣтъ-тъ на гроздіе-то издава благовоніе.
[е]Стани, любезна моя, прѣкрасна моя, та ела.
14 О гълѫбице моя, въ разсѣлины-тѣ на скалѫ-тѫ,
Въ скрышны-тѣ на стрьмнины-тѣ,
Покажи ми лице-то си, [ж]направи мя да чуѭ гласъ-тъ ти:
Защото гласъ-тъ ти е сладъкъ, и лице-то ти прѣкрасно.
15 [з]Хванѣте ни лисицы-тѣ,
Малкы-тѣ лисицы, които погубватъ лозія-та:
Защото лозія-та ни цавтятъ.
16 [и]Възлюбленный-тъ ми е мой, и азъ негова:
Пасе между кринове-тѣ.
17 [і]Додѣ повѣе дневный-тъ тихъ вѣтрецъ и побѣгнѫтъ сѣнкы-тѣ,
Върни ся, възлюбленный ми: [к]стани подобенъ на сърне,
Или на младъ еленъ върху †Веѳерскы-тѣ горы.

ГЛАВА 3.

1 [а]Прѣзъ нощь-тѫ на легло-то си
Потърсихъ оногозь, когото обича душа-та ми:
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ.
2 Да станѫ сега, и да обыколѭ градъ-тъ,
По улицы-тѣ и по стьгды-тѣ,
Да търсѭ оногозь когото обича душа-та ми:
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ.
3 [б]Намѣрихѫ мя стражи-тѣ които обхождатъ градъ-тъ:
Видѣхте ли оногозь, когото обича душата ми?
4 Като заминѫхъ малко отъ тѣхъ,
Намѣрихъ оногозь, когото обича душа-та ми:
Хванѫхъ го, и не го пуснѫхъ,
Додѣ го не въведохъ въ домъ-тъ на майкѫ си,
И въ ложницѫ-тѫ на онѫзи която мя е родила.
5 [в]Заклѣвамъ вы, Іерусалимскы дъщери,
Въ сърны-тѣ, и въ елени-тѣ на поле-то,
Да не дигнете, и да не събудите любовь-тѫ *ми*, до дѣто ще.
6 [г]Коя е тая, която възлиза отъ пустыніѭ-тѫ,
Както стълпове дымъ, накадена съсъ смирнѫ и ливанъ,
Съсъ всякакъвъ *благовоненъ* прахъ отъ търговеца?
7 Ето одръ-тъ на Соломона;
Шестдесеть якы мѫжіе сѫ около него,
отъ силны-тѣ Израилевы:
8 Всичкы тѣзи държатъ мечъ, научени на бой:
Всякой има мечъ-тъ си на бедро-то си, отъ нощны страхове.
9 Царь Соломонъ си направи носилкѫ
Отъ Ливанскы дърва:
10 Стълпцы-тѣ ѝ направи отъ сребро,
Лѣгалище-то ѝ отъ злато, постелкѫ-тѫ ѝ отъ багрѣницѫ:
Срѣда-та ѝ бѣ украсена рачително
Отъ Іерусалимскы-тѣ дъщери.
11 Излѣзте, Сіоновы дъщери, и виждте
Царь Соломона съ вѣнецъ-тъ, съ който го вѣнча майка му
Въ день-тъ на женитбѫ-тѫ му,
И въ день-тъ на сърдечно-то му веселіе.

ГЛАВА 4.

1 Ето [а]хубава си, любезна моя: ето си хубава:
Очи-тѣ ти подъ було-то ти сѫ *както* на гълѫби-тѣ:
Косы-тѣ ти сѫ [б]както стадо отъ козы,
Налегали по Галаадскѫ-тѫ горѫ.
2 [в]Зѫби-тѣ ти сѫ като стадо отъ стрижены *овцы*,
Които възлизатъ отъ кѫпаніе-то,
Които всичкы ся агнѫтъ близнета,
И нѣма яловѫ между тѣхъ:
3 Устны-тѣ ти като червенѫ преждѫ,
И говореніе-то ти благодатно;
[г]Ланиты-тѣ ти подъ було-то ти
Като часть отъ наръ:
4 [д]Шія-та ти като Давидовъ-тъ стълпъ,
Съграденый-тъ [е]за орѫжницѫ,
Дѣто висятъ тысяща щитчета,
Всичкы сѫ щитове на крѣпкы.
5 [ж]Два-та ти съсца като двѣ сърнета близнета,
6 Които пасѫтъ между кринове-тѣ.
[з]Додѣ повѣе дневный-тъ тихъ вѣтрецъ и побѣгнѫтъ сѣнкы-тѣ,
Азъ ще идѫ въ горѫ-тѫ на смирнѫ-тѫ, и на хълмъ-тъ на ливанъ-тъ.
7 [и]Ты си прѣкрасна, любезна моя:
И порокъ нѣма въ тебе.
8 *Ела* съ мене отъ Ливанъ, невѣсто,
Ела съ мене отъ Ливанъ:
Погледни отъ върхъ-тъ на Аманѫ,
Отъ върхъ-тъ на Саниръ и [і]на Ермонъ,
Отъ лѣгла-та на львове-тѣ, отъ горы-тѣ на рысове-тѣ.
9 Плѣнила си сърдце-то ми, сестро моя, невѣсто:

е Ст. 10.
ж Гл. 8; 13.
з Псал. 80; 13. Іез. 13; 4. Лук. 13; 32.
и Гл. 6; 3. 7; 10.
і Гл. 4; 6.
к Ст. 9. Гл. 8; 14.
† *Или* расцѣпены.

а Иса. 26; 9.
б Гл. 5; 7.
в Гл. 2; 7. 8; 4.
г Гл. 8; 5.

а Гл. 1; 15. 5; 12.
б Гл. 6; 5.
в Гл. 6; 6.
г Гл. 6; 7.
д Гл. 7; 4.
е Неем. 3; 19.
ж Виж. Притч. 5; 19. Гл. 7; 3.
з Гл. 2; 17.
и Ефес. 5; 27.
і Втор. 3; 9.

Плѣнила си сърдце-то ми, съ едно отъ очи-тѣ си,
Съ едно огърліе на шіѭ-тѫ си.
10 Колко е хубава твоя-та любовь, сестро моя, невѣсто!
[к]Колко по добра отъ вино-то е твоя-та любовь,
И благовоніе-то на твои-тѣ масти повече отъ всичкы-тѣ ароматы!
11 Устны-тѣ ти, невѣсто, капѭтъ *като* меденъ сотъ:
[л]Медъ и млѣко *има* подъ языкъ-тъ ти:
И благовоніе-то на дрехы-тѣ ти [м]като благоуханіе-то на Ливанъ.
12 Градина затворена е сестра ми, невѣста-та;
Изворъ затворенъ, источникъ запечатанъ.
13 Твои-тѣ лѣторасли сѫ рай отъ нарове,
Съ избранны плодове, кипръ съ нардъ:
14 Нардъ и шафранъ: тръсть и корица,
Съсъ всичкы-тѣ дървія на ливанъ,
Смирна и алой съсъ всичкы-тѣ най първы ароматы:
15 Источникъ на градины,
[н]Кладенецъ на живѫ водѫ, и поточкы отъ Ливанъ.
16 Стани, Сѣвере: и ела, Юже:
Повѣй въ градинѫ-тѫ ми,
Да потекѫтъ аромати-тѣ ѝ.
[о]Да дойде възлюбленный ми въ градинѫ-тѫ си,
И да яде изрядны-тѣ си плодове.

ГЛАВА 5.

1 [а]Дойдохъ въ градинѫ-тѫ си, сестро моя, невѣсто:
Обрахъ смирнѫ-тѫ си съ ароматы-тѣ си:
[б]Ядохъ сотъ-тъ си съ медъ-тъ си:
Пихъ вино-то си съ млѣко-то си:
Яждте, [в]пріятели:
Пійте, ей, изобилно пійте, възлюбленни.
2 Азъ спіѭ, но сърдце-то ми е будно:
Гласъ-тъ на възлюбленный-тъ ми [г]хлопа:
Отвори ми, сестро моя, любезна моя,
Гълѫбице моя, съвършенна моя,
Защото глава-та ми ся напълни съ росѫ,
Косы-тѣ ми съ нощны капкы.
3 Съблѣкохъ дрѣхѫ-тѫ си: какъ да ѭ облѣкѫ?
Омыхъ нозѣ-тѣ си: какъ да гы окалямъ?
4 Възлюбленный ми проврѣ рѫкѫ-тѫ си прѣзъ дупкѫ-тѫ *на врата-та*,
И сърдце-то ми ся смути за него.
5 Азъ станѫхъ да отворіѭ на възлюбленный-тъ си:
И отъ рѫцѣ-тѣ ми капѣше смирна,
И отъ пърсты-тѣ ми избранна смирна
Вързъ дръжкѫ-тѫ на ключелницѫ-тѫ.
6 Азъ отворихъ на възлюбленный-тъ си,
Но възлюбленный-тъ ми ся оттегли, отиде си:
Душа-та ми примрѣ въ говореніе-то му:
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ:
[д]Повыкахъ го, и не ми отговори:
7 [е]Намѣрихѫ мя стражи-тѣ, които обхождатъ градъ-тъ,
Бихѫ мя, ранихѫ мя:
Стражи-тѣ на стѣны-тѣ отнехѫ отъ мене покрывало-то ми.
8 Заклѣвамъ вы, Іерусалимскы дъщери,
Ако намѣрите възлюбленный-тъ ми, да му кажете
Че съмь ранена отъ любовь.
9 Що различава твой-тъ възлюбленный отъ другъ възлюбленъ,
[ж]О ты прѣкрасна между женъ-тѣ?
Що различава отъ другъ възлюбленъ твой-тъ възлюбленный,
Та ны заклѣвашь ты така?
10 Възлюбленный мой е бѣлъ и руменъ,
Личи и между десеть тысящы.
11 Глава-та му е злато опытано:
Косы-тѣ му сѫ разрѣсены, черны както гарванъ:
12 [з]Очи-тѣ му както на гълѫби върху потоцы-тѣ на воды-тѣ,
Омыты въ млѣко, и сѣдятъ *като многоцѣнны каменіе* въ гнѣзда-та си:
13 Ланиты-тѣ му като лѣхы отъ ароматы,
Като *ссѫдове отъ благовонны саденія:
Устны-тѣ му сѫ кринове,
Отъ които капе избранна смирна:
14 Рѫцѣ-тѣ му златни пърстеніе,
Споени съ хрисолиѳъ:
Коремъ-тъ му слоновено издѣліе, украсено съсъ сапфиры.
15 Лыста-та му мраморни стълпове,
Утвърдени на стояла отъ чисто злато:
Видъ-тъ му като Ливанъ,
Изященъ като кедрове:
16 Уста-та му сѫ услажденіе,
И той всичкый е рачителенъ:
Той е възлюбленный-тъ ми, и той е пріятель-тъ ми,
О Іерусалимскы дъщери.

ГЛАВА 6.

1 [а]Дѣ отиде твой-тъ възлюбленъ,
О ты прѣкрасна между жены-тѣ?
Дѣ ся върнѫ твой-тъ възлюбленъ?
Да го търсимъ и ный съ тебе.
2 Мой-тъ възлюбленный слѣзе въ градинѫ-тѫ си,
Въ лѣхы-тѣ на ароматы-тѣ,
За да пасе въ градины-тѣ, и да бере кринъ.

[к] Гл. 1; 2.
[л] Прит. 24; 13, 14. Гл. 5; 1.
[м] Быт. 27; 27. Осія 14; 6, 7.
[н] Іоан. 4; 10. 7; 38.
[о] Гл. 5; 1.

—

[а] Гл. 4; 16.
[б] Гл. 4; 11.
[в] Лук. 15; 7, 10. Іоан. 3; 29. 15; 14.
[г] Откр. 3; 20.
[д] Гл. 3; 1.
[е] Гл. 3; 3.
[ж] Гл. 1; 8.
[з] Гл. 1; 15. 4; 1.
* *Или* стълпове.

—

[а] Гл. 1; 8.

3 [б]Азъ сьмь на възлюбленный-тъ си, и възлюбленный ми е мой:
Пасе между кринове-тѣ.
4 Хубава си, любезна моя, като Ѳерсѫ,
Благодатна като Іерусалимъ,
[в]Страшна като *воинство* съ хоругвы.
5 Отвърни очи-тѣ си отъ срещѫ ми
Защото мя обладахѫ.
Косы-тѣ ти сѫ [г]като стадо отъ козы,
Налегали по Галаадъ.
6 [д]Зѫби-тѣ ти сѫ като стадо отъ овцы,
Които възлизатъ отъ кѫпаніе-то,
Които всичкы ся агнѭтъ близнета,
И нѣма яловѫ между тѣхъ:
7 Ланиты-тѣ ти подъ було-то ти
[е]Като часть отъ наръ:
8 Шестдесеть сѫ царицы и осемдесеть наложницы,
И бесчетны дѣвойкы:
9 Една е гълѫбица-та ми, съвършенна-та ми:
Тя е една на майкѫ си, избранна на родителкѫ-тѫ си:
Видѣхѫ ѭ дъщери-тѣ, и рекохѫ: Блазѣ ѝ;
Царицы-тѣ и наложницы-тѣ, и ѭ похвалихѫ.
10 Коя е тя, що занича като зорѫ-тѫ,
Красна като лунѫ-тѫ, и чиста като слънце-то,
[ж]Страшна като *воинство* съ хоругвы?
11 Слѣзохъ въ градинѫ-тѫ на орѣхы-тѣ,
[з]За да видѭ зеленинѫ-тѫ на долинѫ-тѫ,
Да видѭ да ли прозябнѫ лозіе-то,
И цьвнахѫ ли нарове-тѣ.
12 Безъ да усѣтѭ, душа-та ми мя прѣдстави
Като колесницы-тѣ на Аминадава.
13 Завърни ся, завърни ся, о Суламко:
Завърни ся, завърни ся, за да тя видимъ.
Що ще да видите въ Суламкѫ-тѫ?
Нѣщо като ликъ на два пълка.

ГЛАВА 7.

1 Колко сѫ красны стъпкы-тѣ ти съ чехлы-тѣ, [а]дъщеро княжеска!
Извитіе-то на бедра-та ти е подобно на огърлія,
Дѣло на рѫцѣ художническы.
2 Пѫпъ-тъ ти е чаша обла, неоскудна отъ подправено вино:
Коремъ-тъ ти житенъ копенъ ограденъ съ кринове:
3 [б]Два-та ти съсца като двѣ сърнета близнета:
4 [в]Вратъ-тъ ти като слоновъ стълпъ:
Очи-тѣ ти като водоемы-тѣ въ Есевонъ,
Къмъ врата-та Баѳъ-раббимъ:
Носъ-тъ ти като стълпъ-тъ на Ливанъ,
Който гледа къмъ Дамаскъ:
5 Глава-та ти връху тебе като Кармилъ,
И косы-тѣ на главѫ-тѫ ти като багрѣницѫ:
Царь-тъ е вързанъ за плетеницы-тѣ *ти*.
6 Колко си хубава и колко пріятна,
О възлюбленна, въ нѣжности-тѣ *си*.
7 Тойзи твой растъ прилича на финикъ,
И съсци-тѣ ти на гроздове.
8 Рѣкохъ: Ще възлѣзѫ на финикъ-тъ, ще хванѫ вѣтви-тѣ му:
И ето, съсци-тѣ ти ще бѫдѫтъ като гроздове на лозѫ,
И ухані-то на носъ-тъ ти като ябълкы:
9 И небце-то ти като добро-то вино
Което тече сладко за възлюбленный-тъ ми,
И прави да говорятъ устны-тѣ на спящы-тѣ.
10 [в]Азъ сьмь на възлюбленный-тъ си,
И [д]негово-то желаніе е къмъ мене.
11 Ела, възлюбленный мой, да излѣземъ на поле-то:
Да прѣнощувамы по села-та.
12 Да осъмнемъ въ лозія-та:
[е]Да видимъ прозябнѫ ли лозіе-то,
Отвори ли цвѣтъ гроздіе-то,
И цьвнахѫ ли нарове-тѣ:
Тамъ ще ти дамъ любовь-тѫ си.
13 [ж]Мандрагоры-тѣ дадохѫ ухание,
И при врата-та ни има
Всякаквы плодове угодни, [з]нови и ветхы:
Скрыла сьмь гы за тебе, възлюбленный мой.

ГЛАВА 8.

1 Дано да ми бѣше ты като братъ,
Който е сукалъ отъ съсцы-тѣ на майкѫ ми!
Когато тя намирахъ вънъ, щѣхъ тя цѣлува,
И не щѣхѫ да мя прѣзиратъ.
2 Зѣла быхъ тя и завела
Въ домъ-тъ на мйкѫ си, за да мя научишь:
Напоила быхъ тя [а]съ благовонно вино,
И съсъ сокъ отъ нарове-тѣ си.
3 [б]Лѣвица-та му была бы подъ главѫ-тѫ ми,
И десница-та му пригѫрнала бы мя.
4 [в]Заклѣвамъ вы, Іерусалимскы дъщери,
Да не дигнете, нито да събудите любовь-тѫ *ми*,
Додѣто ще.
5 [г]Коя е тая що възлиза отъ пустынѭ-тѫ,
Подпрѣла ся на възлюбленный-тъ си?
Азъ тя събудихъ подъ ябълкѫ-тѫ:
Тамъ тя роди майка ти:
Тамъ *тя* роди родителка-та ти.
6 [д]Положи мя като печать, на сърдце-то си,

б Гл. 2; 16. 7; 10.
в Ст. 10.
г Гл. 4; 1.
д Гл. 4; 2.
е Гл. 4; 3.
ж Ст. 4.
з Гл. 7; 12.

а Псал. 45; 13.
б Гл. 4; 5.
в Гл. 4; 4.
г Гл. 2; 16. 6; 3.
д Псал. 45; 11.
е Гл. 6; 11.
ж Быт. 30; 14.
з Мат. 13; 52.

а Прит. 9; 2.
б Гл. 2; 6.
в Гл. 2; 7. 3; 5.
г Гл. 3; 6.
д Иса. 49; 16. Іер. 22; 24. Агг. 2; 23.

Като печать на мышцѫ-тѫ си:
Защото любовь-та е крѣпка като смьрть-тѫ;
Ревнованіе-то жестоко като адъ:
Свѣтканіе-то му свѣтканіе огненно, пламыкъ устремителенъ.
7 Много вода не може да угаси любовь-тѫ,
Нито рѣкы могѫтъ да ѭ потопятъ:
[е]Ако бы далъ нѣкой всичкый-тъ имотъ на домъ-тъ си за любовь-тѫ,
Съвсѣмъ ще го прѣзрятъ.
8 Ный [ж]имамы малкѫ сестрѫ, и нѣма съсцы:
Що ще направимъ сестрѫ си,
Въ день-тъ въ който стане рѣчь за неѭ?
9 Ако е стѣна ще съградимъ на неѭ сребърнъ твърдѣль:
И ако е дверь, ще ѭ обвържемъ съ кедровы дъскы.
10 Азъ сьмь стѣна, и съсци-тѣ ми като стълпове:
Тогазь бѣхъ прѣдъ очи-тѣ му като миръ намѣрила.
11 Соломонъ имаше лозіе у Ваалхамонъ:
[з]Даде лозіе-то на стражы:
Всякой трѣбваше да донесе за плодъ-тъ му тысящѫ сребърницы.
12 Мое-то лозіе е прѣдъ мене:
Тысяща-та *нека сѫ* за тебе, Соломоне,
И двѣстѣ за онѣзь които пазятъ плодъ-тъ му.
13 О ты, която сѣдишь въ градины-тѣ,
Другари-тѣ внимаѭтъ въ гласъ-тъ ти:
[и]Направи мя да *го* чуѭ.
14 [і]Бързай, възлюбленный мой,
И [к]бѫди подобенъ на сьрне, или на еленче,
Върху ароматскы-тѣ горы.

КНИГА НА ПРОРОКА ИСАІѬ.

ГЛАВА 1.

1 [а]Видѣніе-то на Исаіѭ Амосовъ-тъ сынъ, което видѣ за Іудѫ и Іерусалимъ, въ дни-тѣ на Озіѭ, Іоѳама, Ахаза *и* Езекіѭ, царіе-тѣ Іудины.
2 [б]Чуйте, небеса, и слушай, земле;
Защото Господь говори:
[в]Сынове въспитахъ и отрастихъ,
Но тѣ отстѫпихѫ отъ мене.
3 [г]Волъ-тъ познава стопана си,
И оселъ-тъ ясли-тѣ на господаря си:
[д]Израиль не знае,
Людіе-тѣ ми [е]не разумѣватъ.
4 Увы, народъ грѣшенъ, людіе натоварени съ беззаконіе,
[ж]Сѣме на злодѣйцы, растлѣны сынове!
Оставихѫ Господа,
Прѣзрѣхѫ Святый-тъ Израилевъ,
Върнѫхѫ ся назадъ.
5 [з]Дѣ можете да бѫдете бити като прилагате бунтуваніе?
Всичка-та глава е болна,
И всичко-то сьрдце изнемощѣло.
6 Отъ стъпкѫ-тѫ на ногѫ-тѫ дори до главѫ-тѫ нѣма въ него цѣлость,
Но струпеи и посиненія, и гнойны раны:
[и]Не ся стиснѫхѫ, нито ся обвързахѫ,
Нито ся омегчихѫ съ мазь:
7 [і]Земя-та ви е пуста,
Градове-тѣ ви изгорени съ огнь:
Земіѭ-тѫ ви, чужденци ѭ пояждатъ прѣдъ очи-тѣ ви,
И е пуста, като разорена отъ чужденцы:
8 И Сіонова-та дъщеря е оставена като колибѫ въ лозіе,
Като [к]пѫдарницѫ въ градинѫ на краставицы,
[л]Като градъ обсаденъ.
9 [м]Ако Господь *Саваоѳъ не бы ни оставилъ малъкъ остатъкъ,
Като [н]Содомъ быхмы станѫли,
На Гоморъ быхмы ся уподобили.
10 Чуйте слово-то Господне, [о]князове Содомскы:
Слушайте законъ-тъ на Бога нашего, людіе Гоморскы:
11 Защо ми е [п]множество-то на жертвы-тѣ ви? говори Господь:
Сытъ сьмь отъ всесъжженія на овны,
И отъ тълстинѫ на огоены:
И не ми е угодна кръвь отъ юнцы,

е Прит. 6; 35.
ж Іез. 23; 33.
з Мат. 21; 33.
и Гл. 2; 14.
і Откр. 22; 17, 20.
к Гл. 2; 17.

а Числ. 12; 6.
б Втор. 32; 1. Іер. 2; 12. 6; 19. 22; 29. Іез. 36; 4. Мих. 1; 2. 6; 1, 2.
в Гл. 5; 1, 2.
г Іер. 8; 7.
д Іер. 9; 3, 6.
е Гл. 5; 12.
ж Гл. 57; 3, 4. Мат. 3; 7.
з Гл. 9; 13. Іер. 2; 30. 5; 3.
и Іер. 8; 22.
і Втор. 28; 51, 52.
к Іов. 27; 18. Плач. 2; 6.
л Іер. 4; 17.
м Плач. 3; 22. Рим. 9; 29.
* На воинства-та.

н Быт. 19; 24.
о Втор. 32; 32. Іез. 16; 46.
п 1 Цар. 15; 22. Псал. 50; 8, 9. 51; 16. Прит. 15; 8. 21; 27. Гл. 66; 3. Іер. 6; 20. 7; 21. Амос. 5; 21, 22. Мих. 6; 7.

Или отъ агнета, или отъ ярцы.
12 Когато идете [р]да ся явите прѣдъ мене,
Кой е поискалъ отъ ржцѣ-тѣ ви това, да тъпчете дворове-тѣ ми:
13 Не принасяйте вече [с]суетны приношенія:
Темянъ-тъ е мерзость на мене:
Новомѣсечія-та и сжбботы-тѣ,
[т]Свыкуваніе-то на събиранія-та, не могж да търпіж:
Беззаконіе е тържественно-то събираніе.
14 [у]Душа-та мя мрази новомѣсечія-та ви и [ф]праздницы-тѣ ви:
Досажденіе сж на мене: [х]дотегнж ми да търпіж.
15 И [ц]когато простреете ржцѣ-тѣ си,
Ще крыіж очи-тѣ си отъ васъ:
[ч]Даже когато умножите моленія, не щж да слушамъ;
Ржцѣ-тѣ ви сж [ш]пълны съ кръвь.
16 [щ]Измыйте ся, очистѣте ся:
Отмахнѣте зло-то на дѣянія-та си отъ очи-тѣ ми:
[ъ]Прѣстанѣте да правите зло,
17 Научѣте ся да струвате добро:
[ы]Изыскайте правосждіе, сторѣте право на насилованый-тъ,
Сждѣте сираче-то, защитѣте право-то на вдовицж-тж.
18 Елате сега, та [ь]да разыскамы, говори Господь:
Ако сж грѣхове-тѣ ви като багрѣно,
Ще станжтъ [ѣ]бѣли като снѣгъ:
Ако сж румѣни като червено,
Ще станжтъ като *бѣлж* вълнж.
19 Ако искате, и слушате,
Ще ядете благо-то на земіж-тж:
20 Ако ли не щете, и отстжпите,
Ще бждете поядени отъ ножъ;
[ю]Защото уста-та Господни говорихж.
21 [я]Какъ вѣрный-тъ градъ станж блудница!
Той бѣше пъленъ съ правосждіе:
Правда обитаваше въ него: а сега, убіици.
22 [ѫ]Сребро-то ти станж шлакъ,
Вино-то ти ся смѣси съ водж.
23 [ѭ]Твои-тѣ князове сж отстжпници, и [а]участници на крадцы:
[б]Всичкы обычатъ дарове, и тичатъ подирь възмьздія:
[в]Тѣ не сждятъ право сираче-то,
Нито сждъ-тъ на вдовицж-тж дохожда при тѣхъ.
24 За това говори Господь,
Іеова Саваоѳъ, Крѣпкый Израилевъ:
Ахъ! [г]ще земж удовлетвореніе отъ противницы-тѣ си,
И ще си отмьстіж на непріятели-тѣ си:
25 И пакъ ще туріж ржкж-тж си върхъ тебе
[д]И ще очистіж шлакъ-тъ ти като съ борж,
И ще отдѣліж всичко-то твое олово.
26 И ще възстановіж сждіи-тѣ ти както попрѣди,
И съвѣтницы-тѣ ти [е]както изначала:
Слѣдъ това [ж]ще ся наречешь
Градъ на правдж, Вѣренъ градъ.
27 Сіонъ ще ся искупи съсъ сждбж,
И тѣзи които ся върнжтъ въ него, съ правдж.
28 И [з]беззаконни-тѣ и грѣшни-тѣ купно ще ся съкрушатъ,
И тѣзи които сж оставили Господа ще погынжтъ.
29 Защото ще ся постыдятъ [и]за дръвія-та които пожелахте,
И [і]ще ся посрамите за градины-тѣ които избрахте.
30 Понеже ще станете като теревинѳъ, на който листа-та вѣнжтъ,
И като градинж която нѣма водж.
31 И [к]крѣпкый-тъ ще бжде [л]както изгрѣби,
И дѣло-то му както искра,
И ще ся изгорятъ и двѣ-тѣ купно,
И не ще има кой да гаси.

ГЛАВА 2.

1 Слово-то, което ся откры на Исаіж сына Амосова, заради Іудж и Іерусалимъ.
2 [а]Въ послѣдни-тѣ дни,
[б]Гора-та на домъ-тъ Господень
Ще ся утвьрди на върхъ-тъ на горы-тѣ,
И ще ся възвыси надъ хълмы-тѣ,
[в]И всичкы-тѣ народи ще ся стекжтъ въ неіж.
3 И много племена ще отидж тъ и ще рекжтъ:
[г]Дойдѣте, да възлѣземъ на горж-тж Господніж,
Въ домъ-тъ на Бога Іаковова:
И ще ны научи пжтища-та си,
И ще ходимъ въ стезы-тѣ му;
Защото [д]отъ Сіонъ ще излѣзе законъ,
И слово Господне отъ Іерусалимъ.
4 И ще сжди помежду народы-тѣ,
И ще обличи много племена;
И [е]ще исковжтъ ножове-тѣ си за налечницы,
И копія-та си за сърпове:

р Исх. 23; 17. 34; 23.
с Мат. 15; 9.
т Іоан. 1; 14. 2; 15.
у Числ. 28; 11.
ф Лев. 23; 2 и држ. Плач. 2; 6.
х Гл. 43; 24.
ц Іов. 27; 9. Псал. 134; 2. Прит. 1; 28. Гл. 59; 2. Іер. 14; 12. Мих. 3; 4.
ч Псал. 66; 18. 1 Тим. 2; 8.
ш Гл. 59; 3.
щ Іер. 4; 14.
ъ Псал. 34; 14. 37; 27. Амос. 5; 15. Рим. 12; 9. 1 Пет. 3; 11.
ы Іер. 22; 3, 16. Мих. 6; 8. Зах. 7; 9. 8; 16.
ь Гл. 43; 26. Мих. 6; 2.
ѣ Псал. 51; 7. Откр. 7; 14.
ю Числ. 23; 19. Тит. 1; 2.
я Іер. 2; 20, 21.
ѫ Іер. 6; 28, 30. Іез. 22; 18, 19.
ѭ Осія 9; 15.
а Прит. 29; 24.
б Іер. 22; 17. Іез. 22; 12. Осія 4; 18. Мих. 3; 11. 7; 3.
в Іер. 5; 28. Зах. 7; 10.
г Втор. 28; 63. Іез. 5; 13.
д Іер. 6; 29. 9; 7. Мал. 3; 3.
е Іер. 33; 7.
ж Зах. 8; 3.
з Іов. 31; 3. Псал. 1; 6. 5; 6. 73; 27. 92; 9. 104; 35.
и Гл. 57; 5.
і Гл. 65; 3. 66; 17.
к Іез. 32; 21.
л Гл. 43; 17.

—

а Быт. 49; 1. Іер. 23; 20.
б Мих. 4; 1 и држ. Псал. 68; 15, 16.
в Псал. 72; 8. Гл. 2; 13.
г Іер. 31; 6. 50; 5. Зах. 8; 21, 23.
д Лук. 24; 47.
е Псал. 46; 9. Осія 2; 18. Зах. 9; 10.

Народъ, вързъ народъ не ще да дигне ножъ,
[ж]Нито ще научатъ вече брань.
5 Доме Іакововъ, дойдѣте,
И [з]да ходимъ въ Господнѭ-тѫ видѣлинѫ.
6 Понеже ты си оставилъ людіе-тѣ си, домъ-тъ Іакововъ,
Защото [и]ся напълнихѫ изъ Въстокъ,
И [і]станахѫ прокобители, както Филистимяни-тѣ,
И [к]съединихѫ ся съ чада-та на иноплеменницы-тѣ.
7 И [л]земя-та имъ ся напълни съсъ сребро и злато,
И нѣма свършъкъ на съкровища-та имъ:
Напълни ся земя-та имъ и съ коніе,
И нѣма свършъкъ на колесницы-тѣ имъ.
8 И [м]напълни ся земя-та имъ съ идолы:
Поклонихѫ ся на рѫчны-тѣ си дѣла,
На онова което пьрсти-тѣ имъ направихѫ:
9 И наведе ся простолюдинъ
И унизи ся голѣмецъ:
И ты не ще имъ простишь.
10 [н]Влѣзь въ скалѫ-тѫ, и скрый ся въ пьрсть-тѫ,
Поради страхъ-тъ отъ Господа,
И поради славѫ-тѫ на негово-то величіе.
11 [о]Гордѣливы-тѣ человѣчески очи ще ся унижатъ,
И надиганіе-то на человѣцы-тѣ ще ся наведе:
А само Господь ще ся възвыси [п]въ онзи день.
12 Защото день-тъ на Господа Саваоѳа ще бѫде
Вързъ всякого гордѣливъ и величавъ,
И вързъ всякого що ся надига: и ще ся унижи:
13 И [р]вързъ всичкы-тѣ Ливанскы кедры высокы и възвышены,
И вързъ всичкы-тѣ Васанскы дѫбове;
14 И [с]вързъ всичкы-тѣ высокы горы,
И вързъ всичкы-тѣ възвышены бърда,
15 И вързъ всякой высокъ стълпъ,
И вързъ всякѫ обграденѫ стѣнѫ,
16 И [т]вързъ всичкы-тѣ Ѳарсійскы кораби,
И вързъ всичкы-тѣ насладителны гледанія.
17 И [у]высочина-та на человѣка ще ся наведе,
И надиганіе-то на человѣцы-тѣ ще ся унижи:
А само Господь ще ся възвыси [ф]въ онзи день.
18 И идоли-тѣ съвсѣмъ ще ся изгубятъ.
19 И тѣ ще влѣзѫтъ [х]въ пещери-тѣ на скалы-тѣ,
И въ дупкы-тѣ на земѭ-тѫ,
[ц]Поради страхъ-тъ отъ Господа,
И поради славѫ-тѫ на величіе-то му,
Когато стане [ч]да растрепери земѭ-тѫ.
20 [ш]Въ онзи день ще хвърли человѣкъ
На кътрове-тѣ и на прилѣпы-тѣ
Сребьрны-тѣ си идолы и златны-тѣ си идолы,
Които направи за себе си за да ся кланя:
21 За [щ]да влѣзе въ дупкы-тѣ на канары-тѣ,
И въ разсѣлины-тѣ на скалы-тѣ,
[ъ]Поради страхъ-тъ отъ Господа,
И поради славѫ-тѫ на величіе-то му,
Когато стане да растрепери земѭ-тѫ.
22 [ы]Оставѣте ся отъ человѣка,
На когото [ь]дыханіе-то е въ ноздри-тѣ му;
Защото за какво ся счита той?

ГЛАВА 3.

1 Защото ето, Господь, Іеова Саваоѳъ,
[а]Ще отнеме отъ Іерусалимъ и отъ Іудѫ
[б]Подпоркѫ-тѫ и помощь-тѫ,
Всякѫ подпоркѫ отъ хлѣбъ, и всякѫ подпоркѫ отъ водѫ,
2 [в]*Всякого* крѣпъкъ, и ратникъ,
Сѫдіѭ, и пророкъ, и чародѣй, и старецъ,
3 Петдесетоначалникъ, и почтенъ, и съвѣтникъ,
И мудръ художникъ, и разуменъ обаятель.
4 И ще имъ дамъ [г]момчета за князове,
И дѣца ще владѣѭтъ надъ тѣхъ.
5 И людіе-тѣ ще бѫдѫтъ насилствовани человѣкъ, отъ человѣка,
И всякой отъ ближняго си:
Момче-то ще ся голѣмѣе прѣдъ старый-тъ,
И нищожный-тъ прѣдъ почтенный-тъ.
6 Тогазь человѣкъ ще хване брата си *отъ* домъ-тъ на отца си, *и ще рече:*
Ты имашь одеждѫ, стани началникъ намъ,
И това разореніе *нека е* подъ твоѭ рѫкѫ:
7 Въ онзи день той ще отговори, и ще рече:
Не щѫ да станѫ вождь;
Защото въ кѫщѫ-тѫ ми нѣма ни хлѣбъ, ни одеждѫ:
Не мя туряйте началникъ на людіе-тѣ;
8 Защото Іерусалимъ [д]ся поклати, Іуда паднѫ,
Понеже языкъ-тъ имъ и дѣла-та имъ сѫ противны Господу,
И раздражаватъ очи-тѣ на славѫ-тѫ му.
9 Видъ-тъ на лице-то имъ свидѣтелствува противъ тѣхъ:
И изявяватъ грѣхъ-тъ си [е]като Содомъ; не крыѭтъ.

[ж] Псал. 72; 3, 7.
[з] Ефес. 5; 8.
[и] Чисх. 23; 7.
[і] Втор. 18; 14.
[к] Псал. 106; 35. Іер. 10; 2.
[л] Втор. 17; 16, 17.
[м] Іер. 2; 28.
[н] Ст. 19, 21. Откр. 6; 15.
[о] Ст. 17. Гл. 5; 15, 16. 13; 11.
[п] Гл. 4; 1. 11; 10, 11. 12; 1, 4. 24; 21. 25; 9. 26; 1. 27; 1, 2, 12, 13. 28; 5. 29; 18. 30; 23. 52; 6. Іер. 30; 7, 8. Іез. 38; 14, 19. 39; 11, 22. Осія 2; 16, 18, 21. Іонл. 3; 18. Амос. 9; 11. Авд. 8. Мих. 4; 6. 5; 10. 7; 11, 12. Соф. 3; 11, 16. Зах. 9; 16.
[р] Гл. 14; 8. 37; 24. Іез. 31; 3. Зах. 11; 1, 2.
[с] Гл. 30; 25.
[т] 3 Цар. 10; 22.
[у] Ст. 11.
[ф] Ст. 11.
[х] Ст. 10. Осія 10; 8. Лук. 23; 30. Откр. 6; 16. 9; 6.
[ц] 2 Сол. 1; 9.
[ч] Гл. 30; 32. Агг. 2; 6, 21. Евр. 12; 26.
[ш] Гл. 30; 22. 31; 7.
[щ] Ст. 19.
[ъ] Ст. 10, 19.
[ы] Псал. 146; 3. Іер. 17; 5.
[ь] Іов. 27; 3.

[а] Іер. 37; 21. 38; 9.
[б] Лев. 26; 26.
[в] 4 Цар. 24; 14.
[г] Еккл. 10; 16.
[д] Мих. 3; 12.
[е] Быт. 13; 13. 18; 20, 21. 19; 5.

Горко на душж-тж имъ! защото въздадохж сами на себе си зло.
10 Речѣте на праведный-тъ [ж]че добро *ще му бжде;*
[з]Защото ще яде плодъ-тъ на дѣла-та си.
11 Горко на беззаконный-тъ [и]зло *ще му бжде;*
Защото въздаяніе-то му ще бжде *по дѣлата* на ржцѣ-тѣ му.
12 Мои-тѣ людіе [і]дѣца гы насилствуватъ,
И жены владѣіжтъ надъ тѣхъ.
Людіе мои, [к]ваши-тѣ наставници *вы* правятъ да заблуждавате,
И развалятъ пжть-тъ на стжпкы-тѣ ви.
13 Господь става [л]на сждъ,
И стои да сжди народы-тѣ.
14 Господь ще влѣзе въ сждбж
Съсъ старѣйшины-тѣ на людіе-тѣ си и князове-тѣ имъ;
Защото вы похарахте [м]лозіе-то:
Грабежи-тѣ отъ сиромаха сж въ кжщы-тѣ ви.
15 Защо [н]стрывате людіе-тѣ ми,
И смилате лица-та на сиромасы-тѣ?
Говори Господь Іеова Саваоѳъ.
16 И говорй Господь:
Понеже Сіоновы-тѣ дъщери ся възгордѣхж,
И ходятъ съ надигнжтъ вратъ,
И съ безстыдны очи,
И ходятъ насладително,
И дрънкатъ съ нозѣ-тѣ си,
17 За то Господь ще направи плѣшиво
Теме-то на Сіонскы-тѣ дъщери,
И Господь [о]ще открые срамотж-тж имъ.
18 Въ онзи день Господь ще отнеме
Славж-тж на дрънкала-та,
И мрѣжены-тѣ забрадкы и [п]луницы-тѣ,
19 Обѣцы-тѣ, и гривны-тѣ, и тънкы-тѣ була,
20 И главовърскы-тѣ, и цѣпочкы-тѣ около глезны-тѣ, и поясы-тѣ,
И мировлагалницы-тѣ, и хамайліи-тѣ,
21 Пърстени-тѣ, и обѣцы-тѣ на носъ-тъ,
22 Мантела-та и фереджета-та,
И прѣкровкы-тѣ и кесіи-тѣ,
23 Огледала-та, и тънкы-тѣ ризы,
И кидары-тѣ и покрывала-та.
24 И вмѣсто благовоніе, ще бжде гнилота:
И вмѣсто поясъ вжже:
И [р]вмѣсто косы кждрены, плѣшина:
И вмѣсто нагрждникъ, опасваніе съ врѣтище,
Нагореніе, вмѣсто красотж.
25 Мжжіе-тѣ ти ще паднжтъ отъ ножъ,
И силни-тѣ ти въ брань:
26 И [с]врата-та му ще охкатъ и ще плачжтъ:
И [т]той ще лѣжи на земіж-тж напуснжтъ.

ГЛАВА 4.

1 И [а]въ онзи день седмь жены ще ся хванжтъ за единъ мжжъ и ще рекжтъ:
[б]Ный ще ядемъ свой-тъ си хлѣбъ,
И ще обличамы свои-тѣ си дрехы:
Само твое-то име да ся нарича надъ насъ,
Да отнемешь [в]укоръ-тъ нашъ.
2 Въ онзи день [г]Отраслъ-тъ Господень ще бжде красенъ и славенъ,
И плодъ-тъ на земіж-тж възвышенъ и великолѣпенъ
За избавены-тѣ на Израиля:
3 И останжли-тѣ въ Сіонъ,
И уцѣлѣли-тѣ въ Іерусалимъ,
[д]Ще ся нарекжтъ святи,
[е]Всичкы що сж писани между живы-тѣ въ Іерусалимъ,
4 [ж]Когато измые Господь нечистотж-тж на Сіоновы-тѣ дъщери,
И очисти кръвь-тж на Іерусалимъ отъ срѣдъ него
Чрѣзъ духъ на сждбж, и чрѣзъ духъ на зной.
5 И надъ всяко мѣсто на горж-тж Сіонъ,
И връху събранія-та ѝ,
[з]Господь ще създаде облакъ и дымъ деня,
А нощя [и]свѣтлость на пламененъ огнь;
Защото ще има покровъ надъ всичкж-тж славж.
6 И ще има скинія, за да осѣнява отъ пекъ-тъ деня,
И [і]да е прибѣжище и защита отъ буріж и отъ дъждь.

ГЛАВА 5.

1 Сега ще пѣіж на любезный-тъ си
Пѣснь на обычный-тъ си [а]заради лозіе-то му:
Любезный ми имаше лозіе
На много тълсто бърдо.
2 Обкопа го, и очисти го отъ каменіе-тѣ,
И насади го съ избраннж лозж,
И съгради стълпъ въ срѣдъ него,
И направи още *и* жлебъ въ него:
И [б]очакуваше да роди грозліе,
Но роди кыслъ.
3 И сега, Іерусалимскы жители, и мжжіе Іудини,
[в]Сждѣте, моліж, между мене и лозіе-то ми.
4 Що бѣ възможно да направіж още на лозіе-то си,
И не му направихъ?
Защо, додѣ очакувахъ да роди грозліе,
Роди кыслъ?

[ж] Еккл. 8; 12.
[з] Псал. 128; 2.
[и] Псал. 11; 6. Еккл. 8; 13.
[і] Ст. 4.
[к] Гл. 9; 16.
[л] Мих. 6; 2.
[м] Гл. 5; 7. Мат. 21; 33.
[н] Гл. 58; 4. Мих. 3; 2, 3.
[о] Гл. 47; 2, 3. Іер. 13; 22. Наум. 3; 5.
[п] Сжд. 8; 21.
[р] Гл. 22; 12. Мих. 1; 16.
[с] Іер. 14; 2. Плач. 1; 4.
[т] Плач. 2; 10.

—

[а] Гл. 2; 11, 17.
[б] 2 Сол. 3; 12.
[в] Лук. 1; 25.
[г] Іер. 23; 5. Зах. 3; 8. 6; 12.
[д] Гл. 60; 21.
[е] Фил. 4; 3. Откр. 3; 5.
[ж] Мал. 3; 2, 3.
[з] Исх. 13; 21.
[и] Зах. 2; 5.
[і] Гл. 25; 4.

—

[а] Псал. 80; 8. Пѣсн. 8; 12. Гл. 27; 2. Іер. 2; 21. Мат. 21; 33. Мар. 12; 1. Лук. 20; 9.
[б] Втор. 32; 6. Гл. 1; 2, 3.
[в] Рим. 3; 4.

5 И сега, ето ще ви кажѫ
Що ще направіѭ азъ на лозіе-то си:
[г]Ще отнемѫ плетъ-тъ му, и то ще ся похара,
Ще разваліѭ стѣнѫ-тѫ му, и ще ся потъпче:
6 И ще го направіѭ пусто:
Не ще да ся обрѣже, нито прѣкопае,
Но ще проникнѫтъ *тамъ* глогове и шипцы:
Ще заповѣдамъ още на облацы-тѣ
Да не одъждятъ дъждь на него.
7 Защото лозіе-то на Господа Саваоѳа е Израилевый домъ,
И Іудини-тѣ мѫжіе възлюбленный-тъ неговъ садъ:
И очакуваше сѫдъ, но ето кръвопролитіе:
Правдѫ, но ето вопль.
8 Горко на онѣзи, които [д]присъединяватъ кѫщѫ съ кѫщѫ,
И събиратъ нивѫ съ нивѫ,
Додѣ не остане мѣсто,
И да останете вы сами въ срѣдъ земіѭ-тѫ!
9 [е]Въ уши-тѣ ми Господь Саваоѳъ *говорѝ:*
Наистинѫ много кѫщи ще останѫтъ въ запустѣніе,
Голѣмы и хубавы, безъ жители:
10 Ей, десеть уврата на лозіе ще дадѫтъ [ж]единъ *ваѳъ,
И единъ †коръ сѣме ще даде еднѫ §ефѫ.
11 [з]Горко на онѣзи които подранявать сутринѫ и търсятъ сикерѫ;
Които слѣдуватъ до вечеръ, додѣ гы распали вино-то!
12 И съ [и]киѳарѫ и псалтирь, и тѫпанъ и свиркѫ,
И съ вино сѫ тѣхни-тѣ пирове:
И [і]не ся взиратъ въ дѣло-то Господне,
И не видятъ дѣйствіе-то на рѫцѣ-тѣ му.
13 [к]За това мои-тѣ людіе сѫ закарани въ плѣнъ,
[л]Поради незнаніе-то,
И почтенни-тѣ имъ умиратъ отъ гладъ,
И множество-то имъ изсъхнѫ отъ жаждѫ.
14 За това ся разшири адъ,
И отвори чрѣзмѣрно уста-та си:
И ще слѣзѫтъ въ него слава-та имъ,
И множество-то имъ, и мятежъ-тъ имъ,
И които ся веселятъ у тѣхъ.
15 И [м]ще ся наведе простолюдинъ,
И ще ся унижи голѣмецъ,
И очи-тѣ на высокы-тѣ ще ся унижатъ.
16 А Господь Саваоѳъ ще ся възвыси чрѣзъ сѫдъ,
И Богъ святый ще ся освяти чрѣзъ правдѫ.
17 Тогазь агънци-тѣ ще ся пасѫтъ споредъ обычай-тъ си,
И [н]чужди ще ядѫтъ пусты-тѣ мѣста на тълсты-тѣ.
18 Горко на онѣзи, които привличатъ беззаконіе-то съ вѫжя на суетѫ,
И грѣхъ-тъ като съ ремицы на кола:
19 [о]Които казуватъ: Нека спѣши,
Нека прибързува дѣло-то си,
За да видимъ:
И съвѣтъ-тъ на Святаго Израилева
Нека приближи *и* нека дойде,
За да разумѣемъ!
20 Горко на онѣзи които наричатъ зло-то добро, а добро-то зло:
Които турятъ тьмнинѫ за видѣлинѫ, а видѣлинѫ за тьмнинѫ:
Които турятъ горчиво за сладко, и сладко за горчиво!
21 Горко на [п]мудры-тѣ въ очи-тѣ имъ,
И на разумны-тѣ прѣдъ себе имъ!
22 [р]Горко на онѣзи които сѫ юнаци за да піѭтъ вино,
И крѣпкы за да размѣсватъ сикерѫ:
23 Които [с]оправдаватъ беззаконный-тъ за дарове,
И отнематъ отъ праведный-тъ право-то му.
24 За това [т]както огненный языкъ пояжда плѣвѫ-тѫ,
И слама-та ся губи въ пламыкъ-тъ,
Така [у]корень-тъ имъ ще стане както гнилота,
И цвѣтъ-тъ имъ ще възлѣзе както прахъ;
Защото отхвърлихѫ законъ-тъ на Господа Саваоѳа,
И прѣзрѣхѫ думѫ-тѫ на Святаго Израилева.
25 [ф]За туй гнѣвъ-тъ Господенъ ся распали противъ людіе-тѣ му,
И прострѣ рѫкѫ-тѫ си противъ тѣхъ, та гы порази:
[х]И горы-тѣ треперяхѫ,
И трупове-тѣ имъ станѫхѫ като гной въ срѣдъ пѫтища-та.
[ц]Съсъ всичко това гнѣвъ-тъ му не ся повърнѫ.
Но рѫка-та му е още прострѣна.
26 И [ч]ще дигне знамя за народы-тѣ отдалечь,
И [ш]ще имъ засвири [щ]отъ край земіѭ-тѫ:
И ето, скоро [ъ]ще дойдѫтъ бързомъ.
27 Никой не ще ся умори нито ще ся спъне между тѣхъ:
Никой не ще задрѣме, нито ще заспи:
Нито поясъ-тъ отъ чрѣсла-та имъ ще ся развържe,

г Псал. 80; 12.
е Мих. 2; 2.
д Гл. 22; 14.
ж Виж. Іез. 45; 11.
* Мѣра за жидкости, 18 окы.
† Мѣра за жита, 180 окы.
§ Мѣра за жита равна съ ваѳъ-тъ, десета часть на коръ-тъ.
з Прит. 23; 29, 30. Еккл. 10; 16. Ст. 22.
и Амос. 6; 5, 6.
і Іов. 34; 27. Псал. 28; 5.
к Осія 4; 6.
л Гл. 1; 3. Лук. 19; 44.
м Гл. 2; 9, 11, 17.
н Гл. 10; 16.
о Гл. 66; 5. Іер. 17; 15. Амос. 5; 18. 2 Пет. 3; 3, 4.
п Прит. 3; 7. Рим. 1; 22. 12; 16.
р Ст. 11.
с Прит. 17; 15. 24; 24.
т Исх. 15; 7.
у Іов. 18; 16. Осія 9; 16. Амос. 2; 9.
ф 4 Цар. 22; 13, 17.
х Іер. 4; 24.
ц Лев. 26; 14 и дрг. Гл. 9; 12, 17, 21. 10; 4.
ч Гл. 11; 12.
ш Гл. 7; 18.
щ Втор. 28; 49. Псал. 72; 8. Мал. 1; 11.
ъ Іоил. 2; 7.

Нито ремыкъ-тъ на обуща-та имъ ще ся
скѫса:
28 [ы]На които стрѣлы-тѣ сѫ остры,
И всичкы-тѣ имъ лѫкове запнѫти:
Копыта-та на коніе-тѣ имъ ще ся мнятъ
като кремень,
И колеса-та имъ като вихрушкѫ:
29 Ревъ-тъ имъ като на львъ,
Ще ревѫтъ като млады львове:
Ей, ще рыкаіѭтъ, и ще сграбятъ ловъ-тъ
и ще го завлѣкѫтъ;
И не ще има кой да го отърве.
30 И въ онзи день ще рыкаіѭтъ противъ
тѣхъ като морскый шумъ;
И тѣ [ь]ще погледнѫтъ на земіѭ-тѫ, и ето
тьмнина, скърбь,
И свѣтъ-тъ помьркнѫлъ въ облацы-тѣ ѝ.

ГЛАВА 6.

1 Въ лѣто-то [а]въ което умрѣ царь Озія,
[б]видѣхъ Господа че сѣдѣше на прѣстолъ
высокъ и прѣвъзнесенъ, и въскриліе-то
2 му испълни храмъ-тъ. Надъ него стоехѫ
Серафими, отъ които всякой имаше по
шесть крыла: [в]съ двѣ-тѣ покрываше лице-
то си, и съ двѣ-тѣ покрываше нозѣ-тѣ си,
3 и съ двѣ-тѣ лѣтѣше. И выкахѫ единъ
къмъ другъ и думахѫ:
[г]СвЯтъ, святъ, святъ Господь Саваоѳъ:
[д]Всичка-та земя е пълна съсъ славѫ-тѫ
му.
4 И основанія-та на прагове-тѣ ся покла-
тихѫ отъ гласъ-тъ на того що выкаше,
5 и [е]домъ-тъ ся напълни съ дымъ. [ж]Тогазь
рѣкохъ: Горко ми! защото загынѫхъ:
понеже сьмь человѣкъ съ нечисты устны,
и живѣѭ между людіе съ нечисты устны,
понеже очи-тѣ ми видѣхѫ Царя, Господа
6 Саваоѳа. Тогазь долетѣ при мене единъ
отъ Серафимы-тѣ, и имаше въ рѫкѫ-тѫ
си распаленъ вѫгленъ, *който* бѣ зѣлъ
7 съ клещы [з]отъ олтарь-тъ. И [и]допрѣ *го*
до уста-та ми, и рече: Ето това ся допрѣ
до устны-тѣ ти: и беззаконіе-то ти ся
отнѣ, и грѣхъ-тъ ти ся очисти.
8 И чухъ гласъ-тъ Господень, който го-
ворѣше: Кого ще проводѭ, и [і]кой ще
9 отиде за насъ? Тогазь рѣкохъ: Ето азъ,
проводи мя. И рече: Иди, та кажи на тѣ-
зи людіе:
[к]Съ уши ще чуете, но нѣма да разу-
мѣете,
И съ очи ще видите но нѣма да разберете:
10 [л]Направи тълсто сърдце-то на тѣзи людіе,
И направи тежкы уши-тѣ имъ, и затвори
очи-тѣ имъ,
[м]За да не гледатъ съ очи-тѣ си, и да не
слушатъ съ уши-тѣ си,
И разумѣѭтъ съсъ сърдце-то си, и ся
обърнѫтъ та ся исцѣлятъ.
11 Тогазь рѣкохъ: Господи, до кога? И от-
говори:
[н]Додѣ запустѣѭтъ градове-тѣ, та да нѣ-
ма житель,
И кѫщи-тѣ, та да нѣма человѣкъ,
И земя-та да запустѣе съвсѣмъ:
12 [о]Додѣ отдалечи Господь человѣцы-тѣ,
И стане голѣмо безлюдство въ срѣдъ зе-
міѭ-тѫ.
13 Но *ще остане* въ неіѭ още една десета
часть,
И тя пакъ ще ся изнури
Както теревинѳъ-тъ и дѫбъ-тъ, на които
Пьнь-тъ *остава* въ тѣхъ когато ся отсѣ-
кѫтъ,
Така [п]свято-то сѣме *ще бѫде* пьнь-тъ ѝ.

ГЛАВА 7.

1 И въ дни-тѣ [а]на Ахаза, сынъ-тъ на Іо-
ѳама, сына Озіева, царь-тъ Іудинъ, Ра-
синъ Сирійскый царь, и Факей Ромеліе-
вый сынъ, Израилевый царь, възлѣзохѫ
вързъ Іерусалимъ за да ратуватъ противъ
него; но не могохѫ да го обладаіѭтъ.
2 И възвѣстихѫ на Давидовъ-тъ домъ и
рекохѫ: Сирія ся съгласи съ Ефрема. И
сьрдце-то на *Ахаза* и сьрдце-то на людіе-
тѣ му ся расклатихѫ, както дѫбравны-
тѣ дьрвія ся расклащатъ отъ вѣтръ-тъ.
3 Тогазь рече Господь на Исаіѭ: Излѣзь
сега да посрѣщнешь Ахаза, ты и сынъ ти
Сеаръ-іасувъ въ край-тъ [б]на водоводъ-тъ
на горній водоемъ, къмъ друмъ-тъ на те-
4 павичарскѫ-тѫ нивѫ, И речи му:
Гледай да си спокоинъ:
Да ся не убоишь, нито да малодушеству-
вашь,
Отъ двѣ-тѣ опашкы на тѣзи дымящы
главны,
Поради яростный-тъ гнѣвъ на Расина, и
Сиріѭ, и на Ромеліевъ-тъ сынъ,
5 Понеже Сирія, Ефремъ, и Ромеліевый
сынъ
Съвѣтовахѫ ся лошъ съвѣтъ противъ тебе,
и рекохѫ:
6 Да възлѣземъ противъ Іудѫ, и да го
утѣснимъ,
И да го обладаемъ за себе си,
И да туримъ всрѣдъ него царь Тавеиловъ-
тъ сынъ:
7 Така говори Господь Іеова:
[в]То нѣма да стане, нито ще бѫде;

ы Іер. 5; 16.
ь Гл. 8; 22. Іер. 4; 23. Плач. 3; 2. Іез. 32; 7, 8.

—

а 4 Цар. 15; 7.
б 3 Цар. 22; 19. Іоан. 12; 41. Откр. 4; 2.
в Іез. 1; 11.
г Откр. 4; 8.
д Псал. 72; 19.
е Исх. 40; 34. 3 Цар. 8; 10.
ж Исх. 4; 10. 6; 30. Сѫд. 6; 22. 13; 22. Іер. 1; 6.
з Откр. 8; 3.
и Виж. Іер. 1; 9. Дан. 10; 16.
і Быт. 1; 26. 3; 22. 11; 7.
к Гл. 43; 8. Мат. 13; 14. Мар. 4; 12. Лук. 8; 10. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26. Рим. 11; 8.
л Псал. 119; 70. Гл. 63; 17.
м Іер. 5; 21.
н Мих. 3; 12.
о 4 Цар. 25; 21.
п Ездр. 9; 2. Мал. 2; 15. Рим. 11; 5.

—

а 4 Цар. 16; 5. 2 Лѣт. 28; 5, 6.
б 4 Цар. 18; 17. Гл. 36; 2.
в Прит. 21; 30. Гл. 8; 10.

8 Защото [г]глава-та на Сиріѭ е Дамаскъ,
А глава-та на Дамаскъ, Расинъ:
И въ шестдесеть и петь годины
Ефремъ ще ся съкруши, щото да не е вече народъ.
9 И глава на Ефрема е Самарія,
А глава на Самаріѭ, Ромеліевый сынъ.
[д]Ако не вѣрувате, то нѣма да ся утвърдите.
10 И говорй още Господь на Ахаза, и рече:
11 [е]Искай си знаменіе отъ Господа Бога твоего:
Искай го или въ дълбочинѫ-тѫ, или въ высочинѫ-тѫ горѣ.
12 Но Ахазъ рече: Не щѫ да искамъ,
Нито ще искушавамъ Господа.
13 И рече *Исаія:* Слушайте сега, доме Давидовъ:
Малко нѣщо ли е за васъ да досаждате на человѣцы,
И ще досаждате ли още и на Бога моего?
14 За то Господь самъ ще ви даде знаменіе:
[ж]Ето, дѣвица-та ще зачне и ще роди [з]сынъ,
И ще нарече име-то му [и]Еммануилъ.
15 Масло и медъ ще яде,
Додѣ научи да отхвърля лошо-то, и да избира добро-то.
16 Защото [і]прѣди да научи дѣте-то
Да отхвърля лошо-то, и да избира добро-то,
Ще бѫде оставена тая земя,
На коіѭто [к]отъ двама-та царіе ся боишь ты.
17 [л]Господь ще докара на тебе,
И на твои-тѣ людіе, и на бащинъ-тъ ти домъ
Дни, каквито не сѫ дохаждали,
Отъ който день [м]ся е отдѣлилъ Ефремъ отъ Іудѫ:
Ще докара Ассирійскый-тъ царь.
18 И въ онзи день [н]ще засвири Господь на мухы-тѣ
Които сѫ въ краища-та на Египетскы-тѣ рѣкы,
И на пчелы-тѣ които сѫ въ Ассирійскѫ-тѫ земіѭ:
19 И ще дойдѫтъ, и ще си починѫтъ всичкы-тѣ по запустѣны-тѣ долины,
И [о]въ дупкы-тѣ на канары-тѣ, и на всякѫ дракѫ,
И на всяко пасище.
20 Въ той день Господь ще обърсне [п]съ бръсначъ зѣтъ съ наемъ
Оттатъкъ рѣкѫ-тѫ, Ассирійскый-тъ царь,
Главѫ-тѫ, и власы-тѣ на нозѣ-тѣ;
Даже и брадѫ-тѫ ще смѫкне.
21 И въ онзи день,
Человѣкъ който храни кравѫ и двѣ овцы,
22 Отъ изобиліе-то на млѣко-то,
Което ще даватъ, ще яде масло;
Защото масло и медъ ще яде всякой
Който е останѫлъ въ срѣдъ земіѭ-тѫ.
23 И въ онзи день, всяко мѣсто,
Въ което е имало тысяща лозы за тысящѫ сребърницы,
[р]Ще бѫдѫтъ за глогове и търніе.
24 Съсъ стрѣлы и съ лѫкове ще дойдѫтъ тамъ;
Защото всичка-та земя ще стане глогове и търніе.
25 И на всякѫ планинѫ копанѫ съ търнокопъ
Не ще да дойдешь отъ страхъ на глогове и търніе:
Тя ще бѫде да ся испроваждатъ *тамъ* говеда,
И да ся потъпче отъ дребенъ добытъкъ.

ГЛАВА 8.

1 И рече ми Господь: Земи при себе си
голѣмъ свитъкъ, [а]та напиши въ него съ
человѣческѫ писалкѫ за *Махеръ-шалалъ-
2 хашъ-база. И зѣхъ при себе си вѣрны
свидѣтели *на това,* [б]Уріѭ священника и
3 Захаріѭ Іеверехіевъ-тъ сынъ. И пристѫ-
пихъ при пророчицѫ-тѫ, която зачнѫ и
роди сынъ. И рече ми Господь: Наречи
4 име-то му Махеръ-шалалъ-хашъ-базъ; За-
щото [в]прѣди да научи дѣте-то да произ-
носи: Отче мой, и Майко моя, [г]богатство-
то на Дамаскъ и користи-тѣ на Самаріѭ
ще ся занесѫтъ прѣдъ Ассирійскый-тъ
царь.
5 И говори ми още Господь, и рече:
6 Понеже тѣзи людіе отметнѫхѫ
Силоамскы-тѣ [д]воды, тихо текущы-тѣ,
И ся радуватъ [е]на Расина и на Ромеліевъ-тъ сынъ,
7 За то, ето, Господь възвожда връзъ тѣхъ
Силнѫ-тѫ и голѣмѫ-тѫ водѫ на рѣкѫ-тѫ,
[ж]Ассирійскый-тъ царь, и всичкѫ-тѫ му славѫ:
И ще прѣвъзлѣзе надъ всичкы-тѣ си потоцы,
И ще наводни всичкы-тѣ си брѣгове:
8 И ще мине прѣзъ Іудѫ, ще наводни и прѣлѣе,
[з]Ще стигне до гърло-то,
И простираніе-то на крыла-та му ще напълни
Ширинѫ-тѫ на земіѭ-тѫ ти, [и]Еммануиле.
9 [і]Союзни станѣте, народи, и ще бѫдете строшени:
И чуйте, всичкы които сте въ краища-та на земіѭ-тѫ:
Опашѣте ся и ще бѫдете строшени:

г 2 Цар. 8; 6.
д Виж. 2 Лѣт. 20; 20.
е Сѫд. 6; 36 и дрг. Мат. 12; 38.
ж Мат. 1; 23. Лук. 1; 31, 34.
з Гл. 9; 6.
и Гл. 8; 8.
і Виж. Гл. 8; 4.
к 4 Цар. 15; 30. 16; 9.
л 2 Лѣт. 28; 19.
м 3 Цар. 12; 16.
н Гл. 5; 26.
о Гл. 2; 19. Іер. 16; 16.
п 4 Цар. 16; 7, 8. 2 Лѣт. 28; 20, 21. Виж. Іез. 5; 1.
р Гл. 5; 6.

—

а Гл. 30; 8. Авв. 2; 2.
* Ускори на корысть, поспѣши на грабежъ.
б 4 Цар. 16; 10.
в Гл. 7; 16.
г 4 Цар. 15; 29. 16; 9. Гл. 17; 3.
д Неем. 3; 15. Іоан. 9; 7.
е Гл. 7; 1, 2, 6.
ж Гл. 10; 12.
з Гл. 30; 28.
и Гл. 7; 14.
і Іоил. 3; 9, 11.

Опашѣте ся и ще бѫдете строшени.
10 [к]Съвѣтувайте ся съвѣтъ, и ще ся осуети:
Говорѣте думѫ, и [л]нѣма да стане;
[м]Защото Богъ е съ насъ.
11 Защото така ми говори Господь съ държавнѫ рѫкѫ,
И научи мя да не ходіѭ въ пѫть-тъ на тѣзи людіе, и рече:
12 Да не речете: Съюзъ,
На всичко което [н]тѣзи людіе ще рекѫтъ: Съюзъ:
[о]И да не ся боите отъ това, отъ което ся тѣ боятъ,
И да ся не ужасавате.
13 Господа на силы-тѣ, [п]него освятѣте:
[р]И той *да* ви е страхъ, и той *да* ви е трепетъ.
14 И [с]той ще бѫде святилище:
Но *и* камыкъ [т]на прѣпъваніе и канара на съблазнь
За два-та Израилевы домове,
Сѣть и примкѫ за Іерусалимскы-тѣ жители.
15 И [у]множина отъ тѣхъ ще ся спънѫтъ,
И ще паднѫтъ, и ся съкрушатъ,
И ще ся впримчатъ, и ще ся уловятъ.
16 Вържи свидѣтелство-то,
Запечатай законъ-тъ между ученицы-тѣ ми,
17 А азъ ще чакамъ Господа,
[ф]Който крые лице-то си отъ Іакововъ-тъ домъ.
И [х]на него ще ся надѣѭ.
18 [ц]Ето азъ и дѣца-та които ми даде Господь
За [ч]знаменія и чудеса въ Израиль
Отъ Господа Саваоѳа, който обитава на горѫ-тѫ Сіонъ.
19 И когато ви рекѫтъ:
[ш]Попытайте бѣсовъпрошатели-тѣ и вълшебницы-тѣ,
[щ]Които шепнѫтъ и мърмрѫтъ, *отговорѣте:*
Единъ народъ не ще ли да попыта свой-тъ Богъ?
Ще притича ли нѣкой [ъ]при мъртвы-тѣ за живы-тѣ?
20 [ы]*Търсѣте* въ законъ-тъ и въ свидѣтелство-то:
Ако не говорятъ споредъ това слово,
Наистинѫ [ь]нѣма видѣло въ тѣхъ.
21 И ще минѫтъ прѣзъ тѫзи земіѭ жестоко угнѣтени и гладни;
И когато огладнѣѭтъ, ще негодуватъ,
И [ѣ]ще злословятъ царя си, и Бога си,
И ще погледнѫтъ на горѣ.
22 Послѣ [ю]ще ся взрѫтъ въ земіѭ-тѫ,
И ето скърбь и тьмнина, [я]мракъ на утѣсненіе:
И ще ся оттласнѫтъ въ тьмнинѫ-тѫ.

ГЛАВА 9.

1 Но не *ще да бѫде такъвъ* [а]мракъ на утѣсненѫ-тѫ *земіѭ*,
[б]Като въ прѣжни-тѣ врѣмена
Когато унижи земіѭ-тѫ Завулонъ, и земіѭ-тѫ Неѳѳалимъ:
А въ послѣдни-тѣ ще направи славенъ
Пѫть-тъ на море-то, оттамъ Іорданъ, Галилеіѭ языческѫ.
2 [г]Людіе-тѣ които ходяхѫ въ тьмнинѫ видѣхѫ голѣмѫ видѣлинѫ;
Които сѣдѣхѫ въ земіѭ на смъртнѫ сѣнкѫ, видѣлина възсія връху тѣхъ.
3 Умножилъ си народъ-тъ,
Увеличилъ си радость-тѫ му,
Радуватъ ся прѣдъ тебе споредъ радость-тѫ въ жетвѫ,
Както ся радуватъ [д]когато дѣлятъ корысти.
4 Защото ты си строшилъ яремъ-тъ на товаръ-тъ имъ,
И [е]тоягѫ-тѫ на плещы-тѣ имъ, *и*
Бичъ-тъ на оногозь който гы насилствуваше,
Както въ день-тъ [ж]на Мадіама.
5 Защото всяко орѫжіе на ратующій-тъ съ мятежъ,
И облѣкло валяно въ кръвь,
[з]Ще бѫде за изгорѣніе *и* вещество за огнь.
6 Защото [и]ни ся роди дѣте,
[і]Сынъ ни ся даде:
И [к]началство-то ще бѫде на рамо-то му:
И име-то му ще ся нарече
[л]Чуденъ, Съвѣтникъ, [м]Богъ крѣпъкъ,
Отецъ на *бѫдѫщій* вѣкъ, [н]Князь мира.
7 [о]Не ще има свършъкъ, въ наращеніе-то на началство-то *му* и на миръ-тъ,
Връху Давидовъ-тъ прѣстолъ, и негово-то царство,
За да го нареди, и да го утвърди,
Въ сѫдъ и правдѫ, отъ нынѣ и до вѣка.
[п]Ревность-та на Господа Саваоѳа ще извърши това.
8 Господь проводи слово на Іакова,
И то паднѫ връзъ Израиля.
9 И всичкы-тѣ людіе ще познаіѭтъ *това*,
Ефремъ и жители-тѣ на Самаріѭ,
Които говорятъ гордѣливо и съ надигнѫто сърдце:

к Іов. 5; 12.
л Гл. 7; 7.
м Гл. 7; 14. Дѣян. 5; 38, 39. Рим. 8; 31.
н Гл. 7; 2.
о 1 Пет. 3; 14, 15.
п Числ. 20; 12.
р Псал. 76; 7. Лук. 12; 5.
с Іез. 11; 16.
т Гл. 28; 16. Лук. 2; 34. Рим. 9; 33. 1 Пет. 2; 7, 8.
у Мат. 21; 44. Лук. 20; 18. Рим. 9; 32. 11; 25.
ф Гл. 54; 8.
х Авв. 2; 3. Лук. 2; 25, 38.
ц Евр. 2; 13.
ч Псал. 71; 7. Зах. 3; 8.
ш 1 Цар. 28; 8. Гл. 19; 2.
щ Гл. 29; 4.
ъ Псал. 106; 28.
ы Лук. 16; 29.
ь Мих. 3; 6.
ѣ Откр. 16; 11.
ю Гл. 5; 30.
я Гл. 9; 1.

—

а Гл. 8; 22.
б 4 Цар. 15; 29. 2 Лѣт. 16; 4.
г Мат. 4; 16. Ефес. 5; 8, 14.
д Сѫд. 5; 30.
е Гл. 10; 5. 14; 5. Гл. 10; 26.
ж Сѫд. 7; 22. Псал. 83; 9.
з Гл. 66; 15, 16.
и Гл. 7; 14. Лук. 2; 11.
і Іоан. 3; 16.
к Мат. 28; 18. 1 Кор. 15; 25.
л Сѫд. 13; 18.
м Тит. 2; 13.
н Ефес. 2; 14.
о Дан. 2; 44. Лук. 1; 32, 33.
п 4 Цар. 19; 31. Гл. 37; 32.

10 Кирпичи-тѣ паднѫхѫ, но ный ще съзидамы съ дѣланы каменіе:
Черницы-тѣ ся изсѣкохѫ, но ный ще *гы* замѣнимъ *съ* кедры.
11 За то Господь ще подигне Расиновы-тѣ врагове противъ него,
И ще раздражи непріятели-тѣ му:
12 Сирійцы-тѣ отпрѣдъ, а Филистимцы-тѣ отзадъ:
И ще изѣдѫтъ Израиля съ отворены уста.
[р]Съсъ всичко това гнѣвъ-тъ му не ся повърнѫ,
Но рѫка-та му е още прострѣна.
13 Но [с]людіе-тѣ не ся вращатъ къмъ тогозь който гы поразва,
Нито търсятъ Господа Саваоѳа.
14 За то Господь ще отсѣче отъ Израиля главѫ и опашкѫ,
Финикъ и ситникъ, [т]въ единъ день.
15 Старецъ-тъ и знаменитый-тъ, той е глава:
И пророкъ-тъ който поучава лъжы, той е опашка.
16 Защото [у]водители-тѣ на тѣзи людіе мамятъ *гы:*
И водими-тѣ отъ тѣхъ погынуватъ.
17 За то Господь [ф]не ще да ся развесели заради юношы-тѣ имъ,
Нито ще помилува сирачета-та и вдовицы-тѣ имъ;
Понеже [х]всичкы-тѣ сѫ лицемѣри и злодѣйци,
И всякои уста говорятъ безуміе,
[ц]Съсъ всичко това гнѣвъ-тъ му не ся повърнѫ,
Но рѫка-та му е още прострѣна.
18 Защото беззаконіе-то [ч]изгорва както огнь,
Който пояжда глогове-то и търніе-то,
И пламенѣе въ гѫстацы-тѣ на дѫбравѫ-тѫ,
И тѣ ще възлѣзѫтъ като стълпъ отъ дымъ.
19 Отъ ярость-тѫ на Господа Саваоѳа [ш]земя-та ся запали,
И людіе-тѣ ще бѫдѫтъ както вещество за огнь:
[щ]Человѣкъ не ще помилува брата си.
20 И ще грабне нáдесно, но ще огладнѣе;
И ще яде нáлѣво, но [ъ]не ще ся насыти:
[ы]Ще ядѫтъ всякой человѣкъ плъть-тѫ на мышцѫ-тѫ си:
21 Манассія Ефрема, а Ефремъ Манассіѭ:
Тѣ наедно *ще сѫ* противъ Іудѫ.
[ь]Съсъ всичко това гнѣвъ-тъ му не ся повърнѫ,
Но рѫка-та му е още прострѣна.

ГЛАВА 10.

1 Горко [а]на тѣзи които заповѣдуватъ неправедны заповѣди,
И на писцы-тѣ които пишѫтъ насиліе:
2 За да лишатъ сиромасы-тѣ отъ сѫдъ-тъ,
И да разграбятъ праведно-то на нищы-тѣ отъ людіе-тѣ ми,
За да имъ станѫтъ корысть вдовицы-тѣ,
И да съблѣкѫтъ сирачета-та!
3 И [б]що ще да направите [в]въ день-тъ на посѣщеніе-то,
И въ гыбель-тѫ която ще дойде отъ далечь?
Къмъ кого ще притичате за помощь?
И дѣ ще оставите славѫ-тѫ си?
4 Безъ мене ще ся наведѫтъ между вързаны-тѣ,
И ще паднѫтъ отдолу подъ убиты-тѣ?
[г]Съсъ всичко това гнѣвъ-тъ му не ся повърнѫ,
Но рѫка-та му е още прострѣна.
5 Горко на Ассиріецъ-тъ, [д]тоягѫ-тѫ на ярость-тѫ ми,
И бичъ-тъ въ рѫкѫ-тѫ му е гнѣвъ-тъ ми!
6 Ще го проводіѭ връзъ [е]лицемѣръ народъ,
И [ж]ще му дамъ заповѣдь връзъ людіе-тѣ на ярость-тѫ си,
За да донесе корысти, и да грабне грабежъ,
И да гы стъпче като калъ-тъ на пѫтища-та.
7 [ѕ]Но той не разумѣва така,
Нито сърдце-то му размышлява така;
Но въ сърдце-то му е,
Да низвърне и да истрѣби народы немалко.
8 [и]Защото говори:
Князове-тѣ ми не сѫ ли всичкы-тѣ царіе?
9 Не е ли [і]Халне [к]както Кархамисъ?
Не е ли Емаѳъ както Арфадъ?
Не е ли Самарія както [л]Дамаскъ?
10 Както рѫка-та ми прѣзѣ царства-та на идолы-тѣ,
На които истуканны-тѣ *бѣхѫ* по много отъ Іерусалимскы-тѣ и Самарійскы-тѣ,
11 Не ще ли направіѭ, както направихъ на Самаріѭ и на нейны-тѣ идолы,
Така и на Іерусалимъ и на кумиры-тѣ му?
12 За то,
Като свърши Господь всичко-то си дѣло
[м]Надъ горѫ-тѫ Сіонъ и надъ Іерусалимъ,
[н]Ще накажѫ, *дума*, плодъ-тъ на голѣмливо-то сърдце на Ассирійскый-тъ царь,

р Гл. 5; 25. 10; 4. Іер. 4; 8.
с Іер. 5; 3. Осія 7; 10.
т Гл. 10; 17. Откр. 18; 8.
у Гл. 3; 12.
ф Псал. 147; 10, 11.
х Мих. 7; 2.
ц Ст. 12, 21. Гл. 5; 25. 10; 4.
ч Гл. 10; 17. Мал. 4; 1.
ш Гл. 8; 22.
щ Мих. 7; 2, 6.
ъ Лев. 26; 26.
ы Гл. 49; 26. Іер. 19; 9.
ь Ст. 12, 17. Гл. 5; 25. 10; 4.

—

а Псал. 58; 2. 94; 20.
б Іов. 31; 14.
в Осія 9; 7. Лук. 19; 44.
г Гл. 5; 25. 9; 12, 17, 21.
д Іер. 51; 20.
е Гл. 9; 17.
ж Іер. 34; 22.
ѕ Быт. 50; 20. Мих. 4; 12.
и 4 Цар. 18; 24, 33 и дрг. 19; 10 и дрг.
і Амос. 6; 2.
к 2 Лѣт. 35; 20.
л 4 Цар. 16; 9.
м 4 Цар. 19; 31.
н Іер. 50; 18.

И възгордѣніе-то на высоконадигнѫты-тѣ
му очи.
13 [о]Защото говори:
Съсъ силѫ-тѫ на рѫкѫ-тѫ си направихъ *това*,
И съ мудрость-тѫ си; понеже сьмь разуменъ:
И прѣмѣстихъ прѣдѣлы-тѣ на народы-тѣ,
И разграбихъ съкровища-та имъ,
И като крѣпъкъ, свалихъ сѣдящи-тѣ *на высоко:*
14 И [п]рѫка-та ми намѣри, както гнѣздо, богатство-то на людіе-тѣ;
И както събира нѣкой яйца оставены,
Така събрахъ всичкѫ-тѫ земѭ азъ:
И никой не поклати крыло, или отвори уста, или пошепнѫ.
15 [р]Да ли бы ся похвалила сѣкыра-та противъ того който сѣче съ неѭ?
Може ли ся велехвали тріонъ-тъ противъ того който го движи?
Както ако бы дигнѫлъ жезлъ-тъ тѣзи които го дигатъ:
Както ако бы възвысила тояга-та *того който* не *е* дьрво.
16 За то Господь, Господь Саваоѳъ,
Ще проводи [с]на тълсты-тѣ му мьршавость:
И подъ славѫ-тѫ му ще ся распали пожаръ,
Както пожаръ отъ огнь.
17 И свѣтъ-тъ на Израиля ще бѫде огнь,
И Святый-тъ неговъ, пламень:
И [т]ще изгори и пояде тьрніе-тѣ му
И глогове-тѣ му въ единъ день:
18 И ще погуби славѫ-тѫ на дѫбравѫ-тѫ му [у]и на плодовито-то му поле,
Отъ душѫ до плъть:
И ще бѫде както немощенъ когато чезне.
19 А остатъкъ-тъ на дѫбравны-тѣ му дьрвя ще бѫде малочисленъ,
Щото дѣте да гы испише.
20 И въ онзи день,
Остатъкъ-тъ на Израиль,
И спасени-тѣ отъ Іаковов-тъ домъ,
[ф]Нѣма да ся подпиратъ вече на тогозь който гы порази,
Но ще ся подпиратъ съ истинѫ на Господа, Святый-тъ Израилевъ.
21 [х]Остатъкъ-тъ ще ся обърне, Іакововъ-тъ остатъкъ
Къмъ Бога крѣпкаго.
22 Защото, [ц]ако и да сѫ людіе-тѣ ти, Израилю, като морскый-тъ пѣсъкъ,
[ч]Остатъкъ отъ тѣхъ ще ся обърне:
[ш]Опрѣдѣлено-то погубленіе ще ся излѣе съ правдѫ.
23 [щ]Защото Господь Богъ Саваоѳъ ще извърши
Опрѣдѣлено погубваніе въ срѣдъ всичкѫ-тѫ земѭ.
24 За то, така говори Господь Богъ Саваоѳъ:
Людіе мои, които живѣете въ Сіонъ,
[ъ]Да ся не боите отъ Ассиріецъ-тъ:
Ще вы удари съсъ жезлъ,
И ще дигне тоягѫ-тѫ си противъ васъ
Споредъ способъ-тъ [ы]на Египетъ;
25 Защото [ь]още твърдѣ малко, [ѣ]и ярость-та ще прѣстане:
И гнѣвъ-тъ ми *ще бѫде* въ погибель тѣмъ.
26 И Господь на силы-тѣ ще дигне [ю]връзъ него бичъ,
Споредъ [я]поразеніе-то на Мадіама въ канарѫ-тѫ Оривъ:
И [ѫ]*както* жезлъ-тъ му *ся възвыси* на море-то,
Така ще го възвыси споредъ способъ-тъ на Египетъ.
27 И въ онзи день,
[іѫ]Товаръ-тъ му ще ся снеме отъ плещы-тѣ ти,
И яремъ-тъ му отъ вратъ-тъ ти.
И яремъ-тъ ще ся съкруши [а]поради тлъстинѫ-тѫ.
28 Той дойде въ Гаяѳъ, минѫ въ Мигронъ:
Въ Михмасъ ще растовари съсѫды-тѣ си:
29 Заминѫхѫ [б]прѣходъ-тъ:
Нощувахѫ въ Гавѫ:
Рама ся устраши:
[в]Гавая Саулова ся разбѣга.
30 Възвысй гласъ-тъ си, [г]Галлимова дъщеро;
Направй го да ся чуе [д]въ Лаисъ,
[е]Нищій Анаѳоѳе.
31 [ж]Мадмина ся прѣнесе:
Жители-тѣ на Гевимъ побѣгнѫхѫ.
32 И само днесь като остане [з]въ Нобъ,
[и]Ще помаха съ рѫкѫ-тѫ си къмъ горѫ-тѫ на [і]Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ,
Къмъ хълмъ-тъ на Іерусалимъ.
33 Ето Господь, Іеова Саваоѳъ,
Ще искастри хубавы-тѣ вѣтвы съсъ страшнѫ силѫ:
И възвышены-тѣ ще ся съкрушатъ,
И [к]надигнѫты-тѣ ще ся снижатъ.
34 И гѫсты-тѣ на дѫбравѫ-тѫ ще изсѣче съ желѣзо,
И Ливанъ ще падне чрѣзъ Крѣпкый-тъ.

ГЛАВА 11.

1 И [а]ще израсте прѫчка изъ пьнь-тъ [б]Іессеевъ,
И [в]отрасль ще поникне изъ кореніе-тѣ му

о Гх. 37; 24. Іез. 28; 4 и дрг. Дан. 4; 30.
п Іов. 31; 25.
р Іер. 51; 20.
с Гх. 5; 17.
т Гх. 9; 18. 27; 4.
у 4 Цар. 19; 23.
ф Виж. 4 Цар. 16; 7. 2 Лѣт. 28; 20.
х Гх. 7; 3.
ц Рим. 9; 27.
ч Гх. 6; 13.
ш Гх. 28; 22.
щ Гх. 28; 22. Дан. 9; 27. Рим. 9; 28.
ъ Гх. 37; 6.
ы Исх. 14; 5.
ь Гх. 54; 7.
ѣ Дан. 11; 36.
ю 4 Цар. 19; 35.
я Сѫд. 7; 25. Гх. 9; 4.
ѫ Исх. 14; 26, 27.
іѫ Гх. 14; 25.
а Псал. 105; 15. Дан. 9; 24. 1 Іоан. 2; 20.
б 1 Цар. 13; 23.
в 1 Цар. 11; 4.
г 1 Цар. 25; 44.
д Іис. Нав. 21; 18.
е Сѫд. 18; 7.
ж Іис. Нав. 15; 31.
з 1 Цар. 21; 1. 22; 19. Неем. 11; 32.
и Гх. 13; 2.
і Гх. 37; 22.
к Виж. Амос. 2; 9.

—

а Гх. 53; 2. Зах. 6; 12. Откр. 5; 5.
б Ст. 10. Дѣян. 13; 23.
в Гх. 4; 2. Іер. 23; 5.

2 И [г]духъ-тъ Господенъ ще почине на него,
Духъ на мудрость и разумъ,
Духъ на съвѣтъ и на силѫ,
Духъ на знаніе и на страхъ Господенъ:
3 И негово-то благоволеніе ще е въ страхъ-тъ
на Господа,
Тъй щото нѣма да сѫди споредъ зрѣніе-то
на очи-тѣ си,
Нито ще рѣшава споредъ слушаніе-то на
уши-тѣ си:
4 Но [д]съ правдѫ ще сѫди сиромасы-тѣ,
И съ правотѫ ще рѣшава за смиренны-
тѣ на земіѭ-тѫ:
И [е]ще порази земіѭ-тѫ съ жезлъ-тъ на
уста-та си,
И съ дыханіе-то на устны-тѣ си ще умьртви
нечестивый-тъ.
5 И [ж]поясъ на чрѣсла-та му ще бѫде пра-
вда-та,
И поясъ на лядвія-та му ще бѫде вѣр-
ность-та.
6 И [з]вълкъ-тъ ще живѣе съ агне-то,
И рысъ-тъ ще си почива съ яре-то:
И теле-то и львче-то и огоены-тѣ *все* на-
едно,
И малко дѣте ще гы кара.
7 И юница-та и мечка-та ще пасѫтъ наедно,
Малкы-тѣ имъ ще си почиватъ заедно,
И львъ-тъ ще яде плѣвѫ както волъ-тъ.
8 И дѣте на цицѫ ще играе надъ дупкѫ-
тѫ на аспидъ-тъ,
И отбіено-то дѣте ще туря рѫкѫ-тѫ си
въ гнѣздо-то на василискъ-тъ.
9 [и]Не ще направятъ зло, нито пагубѫ въ
всичкѫ-тѫ ми святѫ горѫ;
Защото [і]земя-та ще е пълна съсъ знаніе
за Господа,
Както воды-тѣ покрыватъ море-то.
10 И [к]ще бѫде въ онзи день [л]Іессевъ-тъ ко-
рень,
Който ще стои хоругва на народы-тѣ,
Къмъ него [м]ще притичатъ племена-та,
И [н]негово-то упокоеніе ще бѫде слава.
11 И [о]въ онзи день,
Господь ще тури рѫкѫ-тѫ си пакъ вто-
рый пѫть,
За да земе за себе си остатъкъ-тъ на лю-
діе-тѣ си,
Който ще остане, [п]отъ Ассиріѭ, и отъ
Египетъ,
И отъ Паѳросъ, и отъ Еѳіопіѭ, и отъ
Еламъ,
И отъ Сенааръ, и отъ Емаѳъ, и отъ мор-
скы-тѣ островы.
12 И ще възвыси знамя за народы-тѣ,
И ще събере отхвърлены-тѣ отъ Израиль,
И ще скупи [р]распьрснѫты-тѣ отъ Іудѫ,
Отъ четыри-тѣ ѫглы на земіѭ-тѫ.
13 И [с]зависть-та Ефремова ще ся махне,
И притѣснители-тѣ Іудини ще ся отсѣ-
кѫтъ:
Ефремъ нѣма да завижда на Іудѫ,
И Іуда нѣма да притѣснява Ефрема.
14 Но ще полетятъ на рамена-та на Фили-
стимяны-тѣ къмъ западъ:
Ще оберѫтъ и въсточны-тѣ жители на-
едно,
[т]Ще турятъ рѫкѫ-тѫ си вързъ Едома и
Моава,
И Аммонови-тѣ сынове [у]ще имъ ся по-
корятъ.
15 И Господь [ф]ще погуби заливъ-тъ на Егы-
петско-то море:
И чрѣзъ силный-тъ си вѣтръ ще помаха съ
рѫкѫ-тѫ си върху рѣкѫ-тѫ,
И ще ѭ порази въ седмь теченія,
И ще направи [х]да ѭ минуватъ съ обуща.
16 И [ц]ще има друмъ за остатъкъ-тъ на лю-
діе-тѣ му
Който ще остане, отъ Ассиріѭ,
[ч]Както *имаше* за Израиля,
Въ който день възлѣзе отъ Египетскѫ-
тѫ земіѭ.

ГЛАВА 12.

1 И [а]въ онзи день ты щеречешь:
Господи, ще тя славословіѭ:
Защото, ако и да си ся разгнѣвалъ на мене,
Повърнѫ ся гнѣвъ-тъ ти, и утѣшилъ си мя.
2 Ето, Богъ ми е спасеніе:
Ще дързаіѭ, и не ще ся боіѭ;
Защото [б]Господь Іеова е [в]моя сила, и
пѣніе,
И той быде спасеніе мое.
3 И съ веселіе ще начерпете [г]водѫ
Отъ источницы-тѣ на спасеніе-то.
4 И въ онзи день ще речете:
[д]Славословѣте Господа,
Призывайте име-то му,
[е]Направѣте познаты въ народы-тѣ дѣла-
та му,
Поменувайте че [ж]ся е възвысило негово-
то име.
5 [з]Пѣйте Господу; защото направи величіе;
То е познато по всичкѫ-тѫ земіѭ.
6 [и]Възопій и радостно выкай, Сіонскый жи-
телю;
Защото [і]Святый Израилевъ е великъ въ
срѣдъ тебе.

[г] Гл. 61; 1. Мат. 3; 16. Іоан. 1; 32, 33. 3; 34.
[д] Псал. 72; 2, 4. Откр. 19; 11.
[е] Іов. 4; 9. Мал. 4; 6. 2 Сол. 2; 8. Откр. 1; 16. 2; 16. 19; 15.
[ж] Виж. Ефес. 6; 14.
[з] Гл. 65; 25. Іез. 34; 25. Осія. 2; 18.
[и] Іов. 5; 23. Гл. 2; 4. 35; 9.
[і] Авв. 2; 14.
[к] Гл. 2; 11.
[л] Ст. 1. Рим. 15; 12.
[м] Рим. 15; 10.
[н] Евр. 4; 1 и дрг.
[о] Гл. 2; 12.
[п] Зах. 10; 10.
[р] Іоан. 7; 35. Іак. 1; 1.
[с] Іер. 3; 18. Іез. 37; 16, 17, 22. Осія 1; 11.
[т] Дан. 11; 41.
[у] Гл. 60; 14.
[ф] Зах. 10; 11.
[х] Откр. 16; 12.
[ц] Гл. 19; 23.
[ч] Исх. 14; 29. Гл. 51; 10. 63; 12, 13.

—

[а] Гл. 2; 11.
[б] Псал. 83; 18.
[в] Исх. 15; 2, Псал. 118; 14.
[г] Іоан. 4; 10, 14. 7; 37, 38.
[д] 1 Лѣт. 16; 8. Псал. 105; 1.
[е] Псал. 145; 4, 5, 6.
[ж] Псал. 34; 3.
[з] Исх. 15; 1, 21. Псал. 68; 32. 98; 1.
[и] Гл. 54; 1. Соф. 3; 14.
[і] Псал. 71; 22. 89; 18. Гл. 41; 14, 16.

—

ГЛАВА 13.

1 [а]Пророчество заради Вавилонъ, *видѣніе-то* което видѣ Исаія Амосовый сынъ.
2 [б]Дигнѣте знамя [в]на равнѫ планинѫ,
И възвысѣте гласъ къмъ тѣхъ,
[г]Помахайте съ рѫкѫ за да влѣзѫтъ въ врата-та на князове-тѣ.
3 Азъ заповѣдахъ на *опрѣдѣлены-тѣ си,
Повыкнѫхъ още и [д]силны-тѣ си, за *да извършатъ* гнѣвъ-тъ ми,
[е]Тѣзи които ся радуватъ на славѫ-тѫ ми.
4 Гласъ на множество върху горы-тѣ, както на голѣмъ народъ:
Мятеженъ гласъ отъ царства-та на събраны-тѣ народы;
Господь Саваоѳъ прѣглежда воинство-то за бой-тъ.
5 Дохождатъ отъ далечнѫ землѭ,
Отъ небесны-тѣ краища,
Господь и орѫжія-та на негодованіе-то му,
За да погуби всичкѫ-тѫ землѭ.
6 Лелекайте, [ж]защото день-тъ Господень приближи:
[з]Ще дойде както гыбель отъ Всесилнаго.
7 За то всичкы-тѣ рѫцѣ ще ослабнѫтъ,
И всяко человѣческо сърдце ще ся стопи.
8 И ще ся растреперятъ:
[и]Болѣзни и скърби ще *гы* обладаѭтъ:
Ще бѫдѫтъ въ болѣзни, както раждающа:
Смаяни ще гледатъ единъ на другъ:
Лица-та имъ лица на пламыкъ.
9 Ето, [і]день-тъ Господень иде,
Лютъ и съ ярость и гнѣвъ пламененъ,
За да направи землѭ-тѫ пустѫ:
[к]И ще истрѣби отъ неѭ грѣшни-тѣ ѝ.
10 Защото небесны-тѣ звѣзды и съзвѣздія
Не ще дадѫтъ свѣтлость-тѫ си:
[л]Слънце-то ще помъркне въ изгрѣваніе-то си,
И луна-та не ще сіяе съсъ свѣтлинѫ-тѫ си.
11 И ще накажѫ свѣтъ-тъ за злинѫ-тѫ *му*,
И нечестивы-тѣ за беззаконіе-то имъ:
И [м]ще направіѭ да прѣстане велехваленіе-то на горделивы-тѣ,
И ще смиріѭ высокомудріе-то на насилницы-тѣ.
12 Ще направіѭ человѣка да е по скѫпъ отъ чисто-то злато;
Ей, человѣка, отъ злато-то на Оѳиръ.
13 За то [н]ще расклатіѭ небеса-та,
И земя-та ще ся потресе отъ мѣсто-то си,
Въ ярость-тѫ на Господа Саваоѳа,
[о]Въ день-тъ на пламенный-тъ му гнѣвъ.
14 И ще сѫ както сърна гонима,
И както овцы които нѣма кой да събира:
[п]Ще ся вращатъ всякой при людіе-тѣ си,
И ще бѣгатъ всякой на мѣсто-то си.
15 Всякой който ся намѣри ще бѫде пронизанъ,
И всичкы-тѣ изловени ще паднѫтъ подъ ножъ.
16 И чада-та имъ [р]ще бѫдѫтъ съкрушены прѣдъ очи-тѣ имъ:
Кѫщи-тѣ имъ ще бѫдѫтъ разграбены, и жены-тѣ имъ насилуваны.
17 Ето, [с]ще подбудіѭ противъ тѣхъ Мидяны-тѣ,
Които не ще вмѣнятъ за нищо сребро-то,
И не ще иматъ угожденіе въ злато-то.
18 Но *съ* лѫкове-тѣ ще съкрушатъ юношы-тѣ:
И не ще помилуватъ плодъ-тъ на ложесна-та:
Око-то имъ нѣма да пощади дѣца.
19 [т]И Вавилонъ, слава-та на царства-та,
Славна-та хвала на Халдеи-тѣ,
Ще бѫде както когато разори Богъ [у]Содомъ и Гоморръ:
20 [ф]Никога нѣма да ся насели,
Нито ще бѫде обитаемъ въ родъ и родъ:
Нито Аравяни-тѣ ще поставятъ шатры-тѣ си тамъ,
Нито овчари ще почиватъ тамъ.
21 Но [х]дивы коткы ще почиватъ тамъ:
Кѫщи-тѣ имъ ще бѫдѫтъ пълны съ рыкающы животны:
И камилоптицы ще живѣѭтъ тамъ,
И сатиры ще ликуватъ тамъ:
22 И іены ще выѭтъ въ палаты-тѣ имъ,
И чакали въ домове-тѣ на наслажденіе-то,
[ц]И врѣме-то му ся приближава да дойде,
И дни-тѣ му не ще да ся продължатъ.

ГЛАВА 14.

1 Защото [а]Господь ще помилува Іакова,
И [б]ще избере пакъ Израиля,
И ще гы упокои въ землѭ-тѫ имъ:
[в]И чужденци-тѣ ще ся съединятъ съ тѣхъ,
И ще ся прилѣпятъ при Іакововъ-тъ домъ.
2 И народи-тѣ ще гы земѫтъ, [г]и ще гы заведѫтъ на мѣсто-то имъ:
И Израилевый домъ ще гы има наслѣдіе въ землѭ-тѫ Господнѭ
За рабы и рабыни:
И ще плѣнятъ плѣнители-тѣ си,
[д]И ще владѣѭтъ надъ притѣснители-тѣ си.
3 И въ който день Господь тя упокои отъ скърбь-тѫ ти,
И отъ страхъ-тъ ти,
И отъ жестокѫ-тѫ работѫ

а Гл. 21; 1. 47; 1. Іер. 50 и 51.
б Гл. 5; 26. 18; 3. Іер. 50; 2.
в Іер. 51; 25.
г Гл. 10; 32.
* *Евр.* освятены.
д Іоил. 3; 11.
е Псал. 149; 2, 5, 6.
ж Соф. 1; 7. Откр. 6; 17.
з Іов. 31; 23. Іоил. 1; 15.
и Псал. 48; 6. Гл. 21; 3.
і Мал. 4; 1.
к Псал. 104; 35. Прит. 2; 22.
л Гл. 24; 21, 23. Іез. 32; 7. Іоил. 2; 31. 3; 15. Мат. 24; 29. Мар. 13; 24. Лук. 21; 25.
м Гл. 2; 17.
н Агг. 2; 6.
о Псал. 110; 5. Плач. 1; 12.
п Іер. 50; 16. 51; 9.
р Псал. 137; 9. Наум. 3; 10. Зах. 14; 2.
с Гл. 21; 2. Іер. 51; 11, 28. Дан. 5; 28, 31.
т Гл. 14; 4, 22.
у Быт. 19; 24, 25. Втор. 29; 23. Іер. 49; 18. 50; 40.
ф Іер. 50; 3, 39. 51; 29, 62.
х Гл. 34; 11—15. Откр. 18; 2.
ц Іер. 51; 33.

—

а Псал. 102; 13.
б Зах. 1; 17. 2; 12.
в Гл. 60; 4, 5, 10. Ефес. 2; 12 и дрг.
г Гл. 49; 22. 60; 9. 66; 20.
д Гл. 60; 14.

Въ коѭто бѣ ты порабощенъ,
4 [е]Ще употрѣбишь тѫзи пословицѫ противъ
Вавилонскый-тъ царь, и ще речешь:
Какъ прѣстанѫ насилникъ-тъ!
[ж]Прѣстанѫ берникъ-тъ!
5 Господь съкруши [з]жезлъ-тъ на нечести-
вы-тѣ,
Скиптръ-тъ на владѣтели-тѣ.
6 Който поразяваше съ ярость людіе-тѣ
Съ непрѣстанно біеніе,
Който владычествоваше съ гнѣвъ надъ
языцы-тѣ,
Гонимъ е, и нѣма който да възбранява.
7 Всичка-та земя ся успокоява, и безмъл-
ствува:
Възглашаватъ радостно.
8 [и]Радуватъ ся и елхы-тѣ за тебе,
Ливанови-тѣ кедри, *и думатъ:*
Отъ както си легнѫлъ ты,
Дървосѣчецъ не възлѣзе на насъ.
9 [і]Адъ отъ долѣ дойде въ движеніе заради
тебе,
За да посрѣщне твое-то идваніе:
Заради тебе събуди мъртвы-тѣ,
Всичкы-тѣ земны князове:
Дигнѫ отъ прѣстолы-тѣ имъ
Всичкы-тѣ царіе на народы-тѣ.
10 Тѣ всичкы ще проговорятъ и ще ти ре-
кѫтъ:
И ты ли быде слабъ, както ный?
Станѫ ли равенъ намъ?
11 Велехваленіе-то ти ся снижи въ гробъ-тъ,
И шумъ-тъ на музикалны-тѣ твои орѫдія:
Черви сѫ постлани отъ долѣ ти, и черви
тя покрыватъ:
12 [к]Какъ си паднѫлъ отъ небе-то ты,
Сыне на зорѫ-тѫ, Деннице!
Съкрушилъ си ся на земѭ-тѫ,
Ты който тъпчаше народы-тѣ!
13 А ты думаше въ сърдце-то си:
[л]Ще възлѣзѫ на небе-то,
[м]Ще възвышѫ прѣстолъ-тъ си надъ Бо-
жіи-тѣ звѣзды:
И ще сѣднѫ на горѫ-тѫ на събраніе-то,
[н]къмъ страны-тѣ на сѣверъ:
14 Ще възлѣзѫ въ высотѫ-тѫ на облацы-тѣ:
[о]Ще бѫдѫ подобенъ Вышнему.
15 [п]Но ты ще слѣзешь въ адъ,
Въ дълбочины-тѣ на ровъ-тъ.
16 Които тя видятъ ще ся взрѫтъ въ тебе,
Ще тя разгледатъ, и ще рекѫтъ:
Тойзи ли е человѣкъ, който правѣше зе-
мѭ-тѫ да трепери,
Който расклащаше царства-та?
17 Който запустяваше вселеннѫѭ,
И съсыпваше градове-тѣ й?
Който не пускаше узницы-тѣ си въ домо-
ве-тѣ *имъ?*
18 Всичкы-тѣ царіе на народы-тѣ, всичкы-тѣ
ся упокояватъ въ славѫ,
Всякой въ домъ-тъ си:
19 А ты быде отхвърленъ отъ гробъ-тъ си
като мързостнѫ отрасль,
Като дрехѫ на убиты
На прободены съ ножъ
На слазящы между каменіе-тѣ на ровъ-тъ:
Като трупъ който ся тъпче.
20 Ты не ще ся съединишь въ погребеніе съ
тѣхъ,
Защото си погубилъ земѭ-тѫ си,
Убилъ си свои-тѣ людіе:
[р]Сѣме-то на злодѣйцы-тѣ никога не ще
ся поменува.
21 Приготвѣте кланіе за чада-та му,
[с]Поради беззаконіе-то на отцы-тѣ имъ,
За да не станѫтъ и наслѣдятъ земѭ-тѫ,
И напълнятъ лице-то на вселеннѫѭ съ
врагове.
22 Защото ще станѫ противъ тѣхъ,
Говори Господь Саваоѳъ,
И ще изгладѭ изъ Вавилонъ [т]име, и
[у]остатъкъ,
[ф]И сынъ, и внукъ, говори Господь.
23 И [х]ще го направѭ наслѣдіе на ежове, и
водны езера:
И ще го пометѫ съ метлѫ-тѫ на погы-
бель-тѫ,
Говори Господь Саваоѳъ.
24 Заклѣ ся Господь Саваоѳъ и рече:
Непрѣмѣнно както намыслихъ, така ще
бѫде,
И както рѣшихъ, *така ще остане,*
25 Да съкрушѫ Ассиріянинъ-тъ въ земѭ-
тѫ си,
И да го стъпчѫ на горы-тѣ си:
[ч]Тогазь хомотъ-тъ му ще ся дигне отъ тѣхъ,
И товаръ-тъ му ще ся снеме отъ плещы-
тѣ имъ.
26 Това е рѣшеніе-то, рѣшено за всичкѫ-тѫ
земѭ:
И тая е прострѣна-та рѫка надъ всич-
кы-тѣ народы.
27 Защото Господь Саваоѳъ [ц]рѣши, и кой ще
развали?
И рѫка-та му е прострѣна, и кой ще ѭ
върне назадъ?
28 Въ годинѫ-тѫ [ш]въ коѭто умрѣ царь
Ахазъ, станѫ това видѣніе:
29 Не ся радувай, всичка Филистимска
земле,
[щ]Защото ся съкруши жезлъ-тъ на пора-
зившій-тъ тя;
Понеже изъ корень-тъ на зміѭ-тѫ ще
излѣзе василискъ,
И [ѣ]плодъ-тъ му ще бѫде горителна змія
хвърката.

е Гл. 13; 19. Авв. 2; 6.
ж Откр. 18; 16.
з Псал. 125; 3.
и Гл. 55; 12. Іез. 31; 16.
і Іез. 32; 21.
к Гл. 34; 4.
л Мат. 11; 23.
м Дан. 8; 10.
н Псал. 48; 2.
о Гл. 47; 8. 2 Сол. 2; 4.
п Мат. 11; 23.
р Іов. 18; 19. Псал. 21; 10. 37; 28. 109; 13.
с Исх. 20; 5. Мат. 23; 35.
т Прит. 10; 7. Іер. 51; 62.
у 3 Цар. 14; 10.
ф Іов. 18; 19.
х Гл. 34; 11. Соф. 2; 14.
ц Гл. 10; 27.
ч 2 Лѣт. 20; 6. Іов. 9; 12. 23; 13. Псал. 33; 11. Прит. 19; 21. 21; 30. Гл. 43; 13. Дан. 4; 31, 35.
ш 4 Цар. 16; 20.
щ 2 Лѣт. 26; 6.
ѣ 4 Цар. 18; 8.

30 И първородни-тѣ на сиромаха ще ся нахранятъ,
И нищи-тѣ ще си почиватъ въ безопасность:
И ще умъртвіѭ корень-тъ ти съ гладъ,
И ще убіе той остатъкъ-тъ ти.
31 Рыдайте, порты: вьпій, граде:
Стопила си ся, всичка Филистимска земле:
Защото иде дымъ отъ сѣверъ,
И нито единъ ще ся отбіе
Въ пълкове-тѣ имъ.
32 И кой отвѣтъ ще ся даде на посланницы-тѣ на народы-тѣ?
Че [ы]Господь е основалъ Сіонъ,
[ь]И на него ще уповаіѫтъ сиромаси-тѣ отъ людіе-тѣ му.

ГЛАВА 15.

1 [а]Пророчество заради Моава.
Понеже [б]Аръ Моавскый ся разори прѣзъ нощь *и* погынѫ;
Понеже Киръ Моавскый ся разори прѣзъ нощь *и* погынѫ:
2 [в]Той възлѣзе въ капище-то, и въ Девонъ на трѣбища-та за да плаче:
Моавъ ще възрыдае за Нево, и за Медевѫ:
[г]На всякѫ неговѫ главѫ плѣшина,
Всяка брада обърснѫта.
3 Въ улицы-тѣ си ще бѫдѫтъ опасани съ врѣтища:
[д]По кѫщны-тѣ си покрывы и по стъгды-тѣ си,
Всичкы-тѣ ще възрыдаіѫтъ, ще потънѫтъ въ плачъ.
4 И Есевонъ ще възпіе, [е]и Елеала:
Гласъ-тъ имъ ще ся чуе дори до Іассѫ:
За то орѫжени-тѣ Моавскы мѫжіе ще възопіѭтъ:
Душа-та имъ ще имъ дотегне.
5 [ж]Сърдце-то ми ще възопіе за Моава:
Бѣжанци-тѣ му *ще тичатъ* до Сигоръ *както* [з]трилѣтна юница;
Защото съ плачъ ще възлѣзѫтъ [и]прѣзъ въсходъ-тъ на Луиѳъ;
Защото въ пѫть-тъ на Оронаимъ ще възвышатъ гласъ на истрѣбленіе.
6 Защото воды-тѣ на [і]Нимримъ ще запустѣіѭтъ;
Защото трѣва-та изсъхнѫ, зеленище-то исчезнѫ,
Нѣма нищо зелено.
7 За то изобиліе-то което събрахѫ,
И онова което скѫтахѫ,
Ще ся донесе въ долъ-тъ на върбы-тѣ.
8 Защото въпль-тъ стигнѫ наоколо въ прѣдѣлы-тѣ на Моавъ,
Рыданіе-то му въ Еглаимъ,
И рыданіе-то му въ Виръ-елимъ.
9 Защото воды-тѣ на Димонъ ще ся напълнятъ съ кръвь;
Защото ще докарамъ още *злины* върхъ Димонъ,
[к]Львы върхъ упазены-тѣ отъ Моавъ,
И върхъ остатъкъ-тъ на онѫзь земѭ.

ГЛАВА 16.

1 [а]Проводѣте агне-то на князя на земѭ-тѫ,
[б]Отъ Селѫ въ пустынѭ-тѫ,
Къмъ горѫ-тѫ на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ.
2 Защото както птица която ся скыта,
Испѫдена изъ гнѣздо-то *си*,
Така Моавскы-тѣ дъщери ще бѫдѫтъ при бродове-тѣ [в]на Арнонъ.
3 Съвѣтувай ся, направи праведно-то:
Въ срѣдъ пладнинѫ направи сѣнкѫ-тѫ си както нощь:
Прокрый испѫдены-тѣ:
Не яви скытающій-тъ ся.
4 Испѫдени-тѣ ми нека пришелствуватъ при тебе, Моаве:
Бѫди имъ покровъ отъ лице-то на разорителя;
Защото грабитель-тъ исчезнѫ, разоритель-тъ прѣстанѫ,
Насилници-тѣ ся истрѣбихѫ отъ земѭ-тѫ.
5 И [г]съ милость ще ся установи прѣстолъ-тъ,
И на него ще сѣдне съ истинѫ, въ Давидовъ-тъ шатъръ,
[д]Онзи който сѫди и прѣдиря сѫдбѫ и ускорява правдѫ.
6 Чухмы [е]гордость-тѫ на Моава, той е много гордѣливъ:
Высокоуміе-то му, и гордость-та му, и неистовство-то му:
[ж]Лъжехваленія-та му сѫ суетны.
7 За то [з]Моавъ ще възрыдае за Моава,
Всичкы ще възрыдаіѫтъ:
Ще охкате за основанія-та [и]на Киръ-аресеѳъ:
Наистинѫ тѣ сѫ поразены.
8 Защото [і]нивя-та на Есевонъ сѫ привѣнѫли,
[к]Лоза-та на Севмѫ, господари-тѣ на народы-тѣ строшихѫ избранны-тѣ ѝ садënія,
Които стигахѫ до Іазиръ, *и* ся извивахѫ по пустынѭ-тѫ:
Вѣтвы-тѣ ѝ бѣхѫ распрострѣны, прѣминувахѫ море-то.
9 За то [л]съ плачъ-тъ на Іазиръ ще оплачѫ лозѫ-тѫ на Севмѫ:

ы Псал. 87; 1, 5. 102; 16.
ь Соф. 3; 12. Зах. 11; 11.

—

а Іер. 48; 1 и дрг. Іез. 25; 8—11. Амос. 2; 1.
б Числ. 21; 28.
в Гл. 16; 12.
г Виж. Лев. 21; 5. Гл. 3; 24. 22; 12. Іер. 47; 5. 48; 1, 37; 38. Іез. 7; 18.
д Іер. 48; 38.
е Гл. 16; 9.
ж Гл. 16; 11. Іер. 48; 31.
з Гл. 16; 14. Іер. 48; 34.
и Іер. 48; 5.
і Числ. 32; 36.
к 4 Цар. 17; 25.

—

а 4 Цар. 3; 4.
б 4 Цар. 14; 7.
в Числ. 21; 13.
г Дан. 7; 14, 27. Мих. 4, 7. Лук. 1; 33.
д Псал. 72; 2. 96; 13. 98; 9.
е Іер. 48; 29. Соф. 2; 10.
ж Гл. 28; 15.
з Іер. 48; 20.
и 4 Цар. 3; 25.
і Гл. 24; 7.
к Ст. 9.
л Іер. 48; 32.

Ще тя измокрѭ съсъ сьлзы-тѣ си, [м]Есевоне и Елеало;
Защото прѣстанѫ въсклицаніе-то на лѣтны-тѣ ти плодове, и на жетвѫ-тѫ ти.
10 И [н]отнѣ ся веселіе-то и радость-та отъ плодоносно-то поле:
И въ лозія-та *ти* не ще да има *вече* пѣянія, нито радостни гласове:
Тѣзи които тъпчахѫ вино-то не ще тъпчѫтъ въ жлебове-тѣ:
Азъ направихъ да прѣстане въсклицаніе-то на гроздоберъ-тъ.
11 За то [о]чрѣва-та ми ще издрънкатъ както китара за Моава,
И внѫтрѣшности-тѣ ми за Киръ-аресъ.
12 И тогазь ще ся яви че Моавъ,
Утруденъ [п]на трѣбища-та *си*,
Ще влѣзе въ святилище-то си да ся помоли;
Но нѣма да сполучи.
13 Това е слово-то, което отколѣ говорй Господь за Моава.
14 А сега Господь говорй, и рече:
Въ три годины [р]както сѫ годины-тѣ на наемникъ,
Слава-та на Моава ще остане въ прѣзрѣніе,
Съсъ всичко-то *му* голѣмо множество:
И остатъкъ-тъ *ще бѫде* много малъкъ *и* немощенъ.

ГЛАВА 17.

1 [а]Пророчество за Дамаскъ.
Ето, Дамаскъ не е вече градъ,
И ще бѫде грамада на развалины.
2 Градове-тѣ на Ароиръ ся напуснѫхѫ:
Ще бѫдѫтъ за стада-та,
Тѣ ще лѣжатъ, и [б]не ще има кой да *гы* страши.
3 И [в]ще ся махне отъ Ефрема крѣпость-та,
И царство-то отъ Дамаскъ, и отъ остатъкъ-тъ на Сиріѭ:
Тѣ ще станѫтъ както слава-та на Израилевы-тѣ сынове,
Говори Господь Саваоѳъ.
4 И въ онзи день слава-та на Іакова ще ся смали:
И [г]тлъстина-та на плъть-тѫ му ще похудѣе.
5 И ще [д]бѫде, както когато жетварь-тъ събере жито-то,
И пожьне класове-тѣ съ мышцѫ-тѫ си:
И ще бѫде както сьбирающій класове въ долъ-тъ на Рафаимъ.
6 [е]Но ще остане въ него пабиръкъ,
Както въ отърсваніе-то на маслинѫ-тѫ,
Двѣ три зьрна на върхъ-тъ на по высокы-тѣ вѣтвы,
Четыри петь на по дългы-тѣ и плодородны вѣтвы,
Говори Господь Израилевый Богъ.
7 Въ онзи день [ж]человѣкъ ще погледне къмъ Създателя си,
И очи-тѣ му ще ся взрѫтъ къмъ Святаго Израилева:
8 И не ще погледне къмъ жертвенницы-тѣ, дѣло-то на рѫцѣ-тѣ си,
Нито ще ся взре на онова което направихѫ пьрсти-тѣ му,
Нито на Ашеры-тѣ, нито на кумиры-тѣ на сълнце-то.
9 Въ онзи день утвърдени-тѣ му градове
Ще бѫдѫтъ както оставенъ хврастъ и върхарь,
Които ся оставихѫ по причинѫ на Израилевы-тѣ сынове:
И ще бѫде запустѣніе.
10 Понеже [з]си забравилъ Бога на спасеніе-то си,
И не си поменѫлъ Канарѫ-тѫ на силѫ-тѫ си,
За то ще насадишь пріятны садове,
И саденіе-то ще бѫде отъ чужды отрасли:
11 Деня ще правишь садъ-тъ ти да расте,
И сутринѫ ще правишь сѣме-то ти да цавти:
А въ день-тъ на събраніе-то, не ще има жетвѫ,
Но неисцѣлна скърбь.
12 Горко на множество-то на многото народы,
Тѣ правятъ шумъ както шумъ-тъ на морета-та,
И на мятежъ-тъ на племена-та:
Тѣ правятъ мятежъ, [и]както мятежъ на много воды.
13 Племена-та ще направятъ мятежъ, както мятежъ-тъ на много воды:
Но *Богъ*, [і]ще имъ запрети, и тѣ ще бѣгатъ далечь,
И [к]ще ся изгонятъ, както плѣва по планины-тѣ прѣдъ вѣтръ-тъ,
И както прахъ прѣдъ вихрушкѫ-тѫ.
14 При вечеръ, ето смущеніе:
А прѣди да сьвне не ще гы има.
Тойзи е дѣлъ-тъ на тѣзи които ны обиратъ.
И жрѣбіе-то на тѣзи които ны разграбятъ.

ГЛАВА 18.

1 О! [а]земле *осѣняюща съ крыла,
Която си оттатакъ Еѳіопскы-тѣ рѣкы,
2 Която проваждашь посланницы прѣзъ море,
И съ рогозены кораби по воды-тѣ.

м Гл. 15; 4.
н Гл. 24; 8. Іер. 48; 33.
о Гл. 15; 5. 63; 15. Іер. 48; 36.
п Гл. 15; 2.
р Гл. 21; 16.

—

а Іер. 49; 23. Амос. 1; 3. Зах. 9; 1. Виж. 4 Цар. 16; 9.
б Іер. 7; 33.
в Гл. 7; 16. 8; 4.
г Гл. 10; 16.
д Іер. 51; 33.
е Гл. 24; 13.
ж Мих. 7; 7.
з Псал. 68; 19.
и Іер. 6; 23.
і Псал. 9; 5.
к Псал. 83; 13. Осія 13; 3.

—

а Гл. 20; 4, 5. Іез. 30; 4, 5, 9. Соф. 2; 12. 3; 10.
* *Или* бръмчаща.

Идѣте, скороходци вѣстници, [б]въ народъ
*высокъ и гладъкъ,
Въ людіе страшны отъ начало-то си дори
до днесь,
Народъ твърдѣ крѣпъкъ и тъпчащъ,
На когото земіѭ-тѫ раскъсватъ рѣкы-тѣ.
3 Всичкы жители на свѣтъ-тъ, и които обитавате на земіѭ-тѫ,
Гледайте [в]когато ся възвыси знамя на
горы-тѣ:
И слушайте, когато затрѫби трѫба-та;
4 Защото така ми рече Господь: Ще си почивамъ
И ще гледамъ въ обиталище-то си,
Като свѣтлъ зной †по трѣвѫ-тѫ,
Като росенъ облакъ въ зной-тъ на жетвѫ-тѫ.
5 Защото прѣди жетвѫ-тѫ, когато отрасль-тъ стане съвършенъ,
И незрѣло-то гроздіе отъ цвѣтъ узрѣе,
Ще изрѣже вѣтвы-тѣ съ косеры,
И като изрѣже пѫрчкы-тѣ, ще *гы* махне.
6 Ще бѫдѫтъ оставени купно за планинскы-тѣ птицы,
И за земны-тѣ звѣрове:
И тѣзи птицы ще прѣминѫтъ лѣто-то вързъ
тѣхъ,
И вси-тѣ земни звѣрове ще прѣзимѣіѫтъ
вързъ тѣхъ.
7 Въ онова врѣме [г]ще ся донесе даръ Господу Саваоѳу
Отъ высокы и гладкы людіе,
И отъ страшны людіе отъ начало-то си
дори до днесь,
Отъ народъ твърдѣ крѣпъкъ и тъпчащъ,
На когото земіѭ-тѫ раскъсватъ рѣкы-тѣ.
Въ мѣсто-то на име-то на Господа Саваоѳа, въ горѫ-тѫ Сіонъ.

ГЛАВА 19.

1 [а]Пророчество за Египетъ.
Ето, [б]Господь възсѣда на лекъ облакъ,
И ще дойде вързъ Египетъ;
[в]И Египетскы-тѣ идоли ще потреперятъ
отъ лице-то му,
И сърдце-то на Египетъ ще ся растопи
въ срѣдъ него.
2 И [г]ще подигнѫ Египтяны противъ Египтяны,
И ще ратува всякой противъ брата си,
И всякой противъ ближній-тъ си:
Градъ противъ градъ, царство противъ
царство.
3 И ще повѣне духъ-тъ на Египетъ вѫтрѣ
въ него:
И ще разсыпѫ съвѣтъ-тъ му:
И ще [д]потърсятъ идолы-тѣ, и чародѣи-тѣ,
И бѣсовъпрошатели-тѣ, и вълшебницы-тѣ.
4 И ще прѣдамъ Египтяны-тѣ [е]въ рѫкѫ-тѫ
на жестокъ господарь:
И свирѣпъ царь ще гы владѣе,
Говори Господь, Іеова Саваоѳъ.
5 И [ж]воды-тѣ ще исчезнѫтъ изъ море-то,
И рѣка-та ще прѣсѣкне и ще прѣсъхне.
6 И рѣкы-тѣ ще прѣстанѫтъ:
[з]И оградены-тѣ оттокы ще спаднѫтъ и ще
изсъхнѫтъ:
И търсть-та и ситникъ-тъ ще повѣнѫтъ.
7 Ливады-тѣ при рѣкѫ-тѫ при устія-та на
рѣкѫ-тѫ,
И всичко посѣяно при рѣкѫ-тѫ
Ще изсъхне, ще ся распилѣе, и ще ся
изгуби.
8 И рыбари-тѣ ще охкатъ,
И всичкы които хвърлятъ вѫдицѫ въ рѣкѫ-тѫ ще рыдаіѫтъ,
И които мѣтатъ мрѣжы въ водѫ-тѫ ще
жалѣіѫтъ:
9 И които работятъ [и]тънъкъ ленъ,
И които тькѫтъ виссонъ, ще ся посрамятъ.
10 И вси-тѣ негови стълпове ще ся съкрушатъ,
И всичкы които правятъ печалбѫ ще
бѫдѫтъ скърбни духомъ.
11 Наистинѫ [і]князове-тѣ на Танисъ сѫ безумни,
Съвѣтъ-тъ на мудры-тѣ Фараоновы съвѣтници станѫ безсловесенъ:
Какъ ще кажете *всякой* Фараону:
Азъ съмь сынъ на мудры,
Сынъ на древни царіе?
12 [к]Дѣ сѫ сега твои-тѣ мудреци?
И нека ти изявятъ сега, и нека разумѣіѫтъ
Що е рѣшилъ Господь Саваоѳъ за Египетъ.
13 Князове-тѣ на Танисъ избезумѣхѫ,
[л]Князове-тѣ на Мемфисъ заблудихѫ:
И измамихѫ Египетъ началницы-тѣ на
племена-та му.
14 Господь смѣси въ срѣдъ него [м]духъ на
замаюваніе,
И измамихѫ Египетъ въ всичкы-тѣ му
дѣла,
Както піяный полита въ бълваніе-то си.
15 И не ще има дѣло за Египетъ,
Което [н]глава-та или опашка-та, финикъ-тъ
или ситникъ-тъ, да може да направи.
16 Въ онзи день [о]Египтяни-тѣ ще сѫ както
жены,
И ще треперятъ и ще ся боятъ
Отъ замахваніе-то на рѫкѫ-тѫ на Господа Саваоѳа,
[п]Съ коіѭто той замахнѫ вързъ тѣхъ.
17 И Іудина-та земя ще е ужасъ на Египтяны-тѣ:

б Ст. 7.
* *Или* распрострѣнъ и остръ.
в Гл. 5; 26.
† *Или* по пладне.
г Псал. 68; 31. 72; 10. Гл. 16; 1. Соф. 3; 10. Мал. 1; 11.

а Іер. 46; 13. Іез. 29 и 30.
б Псал. 18; 10. 104; 3.
в Исх. 12; 12. Іер. 43; 12.
г Сѫд. 7; 22. 1 Цар. 14; 16, 20. 2 Лѣт. 20; 23.
д Гл. 8; 19. 47; 12.

е Гл. 20; 4. Іер. 46; 26. Іез. 29; 19.
ж Іер. 51; 36. Іез. 30; 12.
з 4 Цар. 19; 24.
и Прит. 7; 16.
і Числ. 13; 22.

к 1 Кор. 1; 20.
л Іер. 2; 16.
м 3 Цар. 22; 22. Гл. 29; 10.
н Гл. 9; 14.
о Іер. 51; 30. Наум. 3; 13.
п Гл. 11; 15.

Всякой който ія поменува ще ся ужасава,
За рѣшеніе-то на Господа Саваоѳа,
Което рѣши противъ тѣхъ.
18 Въ онзи день петь града ще има въ Египетскѫ-тѫ земія,
[р]Които ще говорятъ Ханаанскый языкъ,
И ще ся кълнѫтъ въ Господа на силы-тѣ:
Единый-тъ ще ся именува градъ *Хересъ.
19 Въ онзи день [с]ще бѫде олтарь Господу,
Въ срѣдъ Египетскѫ-тѫ земія
И стълпъ Господу при прѣдѣлъ-тъ ѝ.
20 И [т]ще бѫде въ Египетскѫ-тѫ земія
За знаменіе и свидѣтелство Господу на силы-тѣ;
Защото ще выкнѫтъ къмъ Господа отъ притѣснители-тѣ
И ще имъ проводи спаситель и великъ,
И ще гы избави.
21 И ще стане познатъ Господь на Египтяны-тѣ:
И Египтяни-тѣ ще познаіѫтъ Господа въ онзи день,
И [у]ще принесѫтъ жертвѫ и приношеніе:
И ще обрекѫтъ обрекъ Господу, и ще *го* испълнятъ.
22 И ще удари Господь Египетъ:
Ще удари и ще исцѣли:
И ще ся обърнѫтъ къмъ Господа,
И ще бѫде умоленъ отъ тѣхъ, и ще гы исцѣли.
23 Въ онзи день [ф]ще бѫде друмъ
Отъ Египетъ къмъ Ассиріія:
И Ассирійци-тѣ ще дойдѫтъ въ Египетъ,
И Египтяни-тѣ въ Ассиріія,
Египтяни-тѣ съ Ассирійцы-тѣ ще служатъ *Господу.*
24 Въ онзи день Израиль ще бѫде третій
Съ Египтянинъ-тъ и Ассиріецъ-тъ:
Благословеніе въ срѣдъ земія-тѫ *ще бѫде;*
25 Защото Господь на силы-тѣ ще гы благослови, и ще рече:
Благословенъ Египетъ людіе-тѣ мои,
И Ассирія [х]дѣло-то на рѫцѣ-тѣ ми,
И Израиль наслѣдіе-то ми.

ГЛАВА 20.

1 Въ годинѫ-тѫ [а]въ коіѫто дойде Тартанъ
въ Азотъ, когато го проводи Саргонъ Ас-
сирійскый царь, та ратова противъ А-
2 зотъ, и го облада, Въ исто-то врѣме го-
ворѝ Господь чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Исаіія
сынъ-тъ Амосовъ, и рече: Иди и [б]развър-
жи врѣтище-то отъ чрѣсла-та си, и изуй
обуща-та си отъ нозѣ-тѣ си. И направи
3 така, [в]и ходяше голъ и босъ. И рече Го-
сподь: Както рабъ-тъ ми Исаія ходяше
голъ и босъ три годины, [г]*за* знаменіе и
4 чудо връзъ Египетъ и връзъ Еѳіопіія, Та-
ка Ассирійскый царь ще отведе Египтя-
ны-тѣ въ плѣнъ, и Еѳіопяны-тѣ въ зато-
ченіе, млады и стары, голы и босы, и
[д]съ голы задницы, за срамъ на Еги-
5 петъ. И [е]ще ся растреперятъ и засра-
мятъ за Еѳіопіія, упованіе-то си, и за
6 Египетъ, хвалѫ-тѫ си. И жители-тѣ на
това мѣсто ще говорятъ въ онзи день:
Ето, таквозь е прибѣжище-то ни, въ ко-
ето прибѣгнувамы за помощь, за да ся
избавимъ отъ Ассирійскый-тъ царь: и
какъ ще ся избавимъ ный?

ГЛАВА 21.

1 Пророчество за пустыніѫ-тѫ на море-то.
[а]Както южны-тѣ вихрушкы които заминуватъ,
Иде той отъ пустыніѫ-тѫ, отъ страшнѫ-тѫ земія.
2 Жестоко видѣніе ми ся яви:
[б]Грабитель-тъ граби, и разоритель-тъ разорява.
[в]Възлѣзь, Еламе: обсади, Мидіе:
Спрѣхъ всичкы-тѣ ѝ въздыханія:
3 За това [г]чрѣсла-та ми сѫ пълны съ болежъ:
[д]Болѣзни мя обладахѫ, както болѣзни-тѣ на раждаіѫщѫ:
Сгърбенъ сьмь та не могѫ да чуіѫ:
Смутенъ сьмь та не могѫ да видіѫ.
4 Сърдце-то ми ся смути.
Трепетъ мя ужаси:
[е]Нощь-та на веселіе-то ми ся прѣобърнѫ въ страхъ за мене.
5 [ж]Трѫпеза-та готова, стража-та поставена, ядѫтъ, піѫтъ,
Станѣте, военачалници, приготвѣте щитове.
6 Защото Господь ми рече така:
Иди, постави пазачъ,
За да възвѣстява каквото види.
7 И [з]видѣ двама всадника конницы,
Всадницы на ослы, *и* всадницы на камилы:
И вникнѫ добрѣ съ голѣмо вниманіе.
8 И выкнѫ *като* львъ: Непрѣстанно,
Господине мой, стоіѫ [и]въ стражарницѫ-тѫ прѣзъ день-тъ,
И оставамъ въ стражѫ-тѫ си прѣзъ цѣлы нощи:
9 И ето, идѫтъ тукъ всадници мѫжіе,
Двама конници.
И отговори та рече:
[і]Паднѫ, паднѫ Вавилонъ,

р Соф. 3; 9.
* на съхнце-то *или* на разрушеніе.
с Быт. 28; 18. Исх. 24; 4. Іис. Нав. 22; 10, 26, 27.
т Виж. Іис. Нав. 4; 20. 22; 27.
у Мах. 1; 11.
ф Гх. 11; 16.
х Псал. 100; 3. Гх. 29; 23. Осія 2; 23. Ефес. 2; 10.

—

а 4 Цар. 18; 17.
б Зах. 13; 4.
в 1 Цар. 19; 24. Мах. 1; 8, 11.
г Гх. 8; 18.
д 2 Цар. 10; 4. Гх. 3; 17. Іер. 13; 22, 26. Мих. 1; 11.
е 4 Цар. 18; 21. Гх. 30; 3, 5, 7, 36; 6.

—

а Зах. 9; 14.
б Гх. 33; 1.
в Гх. 13; 17. Іер. 49; 34.
г Гх. 15; 5. 16; 11.
д Гх. 13; 8.
е Втор. 28; 67.
ж Дан. 5; 5.
з Ст. 9.
и Авв. 2; 1.
і Іер. 51; 8. Откр. 14; 8. 18; 2.

И [к]всичкы-тѣ истукани на богове-тѣ му
ся строшихѫ на земіѭ-тѫ.
10 [л]Враху мой, и [*]пшенице на гумно-то ми,
Явихъ ви онова което чухъ отъ Господа
Саваоѳа, Бога Израилева.
11 [м]Пророчество за †Едомъ.
Къмъ мене выка отъ Сіиръ;
Стражу, що *ново* за нощь-тѫ?
Стражу, що *ново* за нощь-тѫ?
12 Стражъ-тъ рече:
Утро-то иде, още и нощь-та:
Ако ще пытате, пытайте:
Върнѣте ся, елате.
13 [н]Пророчество за Аравіѭ.
Въ дѫбравѫ-тѫ на Аравіѭ ще прѣнощувате,
Дружина [о]Дедански.
14 Донесѣте водѫ въ посрѣщаніе на жадный-тъ,
Жители на Ѳеманскѫ-тѫ земіѭ,
Съ хлѣбъ посрѣщайте бѣгающій-тъ.
15 Защото бѣгатъ отъ сабли-тѣ,
Отъ обнаженѫ-тѫ сабліѭ,
И лѫкъ-тъ запънѫтый-тъ,
И отъ лютинѫ-тѫ на брань-тѫ.
16 Защото Господь ми рече така:
Въ еднѫ годинѫ, [п]споредъ годины-тѣ на наемникъ,
[р]Ще исчезне всичка-та слава на Кидаръ:
17 И остатъкъ-тъ на число-то на стрѣлцы-тѣ
Отъ крѣпкы-тѣ Кидарскы сынове ще ся смали;
Защото Господь Богъ Израилевъ говорй.

ГЛАВА 22.

1 Пророчество за долинѫ-тѫ на видѣніе-то.
Що ти станѫ сега,
Че възлѣзе ты всичкый на покрывы-тѣ на кѫщя-та?
2 Ты пълный съ выкове,
[а]Граде на мятежъ, граде на веселбѫ;
Убіени-тѣ твои не быдохѫ съ ножъ убити,
Нито умрѣхѫ въ бой.
3 Всичкы-тѣ твои князове побѣгнѫхѫ наедно;
Отъ стрѣлцы-тѣ сѫ вързани:
Всичкы що ся намѣрихѫ въ тебе,
Отъ далечь побѣгнѫли, вързани быхѫ наедно.
4 За това рѣкохъ: Оттеглѣте ся отъ мене:
[б]ще плачѫ горко:
Не ся трудѣте да мя утѣшите
За опустошеніе-то на дъщеріѭ-тѫ на людіе-тѣ ми.
5 Защото [в]е день на смятеніе, и стъпкуваніе,
И недоумѣніе въ долъ-тъ на видѣніе-то,
[г]Отъ Господа Бога Саваоѳа,
День на съсыпваніе на стѣны-тѣ:
И выкъ-тъ *ще стигне* до горы-тѣ.
6 И [д]Еламъ зѣ тулъ-тъ
Съ колесницы на мѫжіе *и* конницы,
И [е]Киръ откры щитъ-тъ.
7 И избранни-тѣ ти долове ся напълнихѫ
съ колесницы,
И конници-тѣ ся опълчихѫ при портѫ-тѫ.
8 И дигнѫ ся покрывало-то на Іудѫ:
И въ онзи день си погледнѫлъ въ [ж]орѫжія-та на дѫбравный-тъ домъ.
9 И [з]видѣхте че ущърбенія-та на Давидовъ-тъ градъ сѫ много,
И събрахте воды-тѣ на долный-тъ водоемъ.
10 И изброихте кѫщы-тѣ на Іерусалимъ,
И за да утвърдите стѣнѫ-тѫ развалихте кѫщы-тѣ.
11 [и]Направихте още между двѣ-тѣ стѣны ровъ
За водѫ-тѫ на старый-тъ водоемъ:
Но не погледнѫхте [і]къмъ тѣхный-тъ Творецъ,
Нито посмотрѣхте къмъ тогозъ що бѣ гы създалъ отдавна.
12 И въ онзи день Господь Іеова Саваоѳъ
[к]Призва *вы* на плачъ, и на сѣтованіе,
И [л]на оплѣшивеніе, и на опасуваніе съ врѣтище;
13 Но ето, радость и веселіе:
Колятъ говеда, и жрѫтъ овцы,
Ядѫтъ меса, и піѭтъ вино, *и казуватъ:*
[м]Да ядемъ и да піемъ,
Защото утрѣ ще умремъ.
14 И [н]откры ся въ уши-тѣ ми отъ Господа на силы-тѣ,
Това ваше беззаконіе [о]нѣма да ся очисти додѣ умрете,
Говори Господь Іеова Саваоѳъ.
15 Така говори Господь Іеова Саваоѳъ:
Иди, влѣзъ при тойзи строитель,
[п]При Шевнѫ, [р]настойникъ-тъ на домъ-тъ *и речи:*
16 Що имашь тукъ? и кого имашь тукъ?
Та правишь тукъ гробъ за себе си?
[с]Направилъ си гробъ-тъ на высоко,
И изсѣклъ си въ камыкъ кѫщѫ за себе си.
17 Ето, Господь ще тя извади съ изважданіе силно,
И [т]съвсѣмъ ще тя обгъне.
18 И ще тя оттърколи силно като ядро
Въ земіѭ широкѫ:
Тамъ ще умрешь, и тамъ *ще бѫдѫтъ* колесницы-тѣ на славѫ-тѫ ти,

[к] Гл. 46; 1. Іер. 50; 2. 51. 44.
[л] Іер. 51; 33.
[*] *Евр.* сыне.
[м] 1 Лѣт. 1; 30. Іер. 49; 7, 8. Іез. 35; 2. Авд. 1.
[†] *Евр. Думѫ.*
[н] Іер. 49; 28.
[о] 1 Лѣт. 1; 9, 32.
[п] Гл. 16; 14.
[р] Псал. 120; 5. Гл. 60; 7.

—

[а] Гл. 32; 13.
[б] Іер. 4; 19. 9; 1.
[в] Гл. 37; 3.
[г] Плач. 1; 5. 2; 2.
[д] Іер. 49; 35.
[е] Гл. 15; 1.
[ж] 3 Цар. 7; 2. 10; 17.
[з] 4 Цар. 20; 20. 2 Лѣт. 32; 4, 5, 30.
[и] Неем. 3; 16.
[і] Виж. Гл. 37; 26.
[к] Іоил. 1; 13.
[л] Виж. Ездр. 9; 3. Гл. 15; 2. Мих. 1; 16.
[м] Гл. 56; 12. 1 Кор. 15; 32.
[н] Гл. 5; 9.
[о] 1 Цар. 3; 14. Іез. 24; 13.
[п] 4 Цар. 18; 37. Гл. 36; 3.
[р] 3 Цар. 4; 6.
[с] Виж. 2 Цар. 18; 18. Мат. 27; 60.
[т] Есѳ. 7; 8.

О срамъ на домъ-тъ на господаря ти!
19 И ще тя оттласнѫ отъ стояніе-то ти,
И ще тя низрине отъ достоинство-то ти.
20 И въ онзи день ще призовѫ рабъ-тъ си
[у] Еліакима, Хелкіевъ-тъ сынъ:
21 И ще го облѣкѫ въ облѣкло-то ти,
И ще го стегнѫ съ поясъ-тъ ти,
И власть-тѫ ти ще дамъ въ рѫкѫ-тѫ му,
И той ще бѫде отецъ на Іерусалимскы-тѣ жители,
И на Іудинъ-тъ домъ.
22 И ще турѭ на рамо-то му ключъ-тъ на Давидовъ-тъ домъ:
И [ф] ще отваря и никой не ще затваря:
И ще затваря и никой не ще отваря.
23 И ще го утвърдѭ [х] *като* гвоздь на твърдо мѣсто,
А ще бѫде като славенъ прѣстолъ на отеческый-тъ си домъ.
24 И за него ще окачатъ всичкѫ-тѫ славѫ на отеческый-тъ му домъ,
Внуцы-тѣ голѣмы и малкы,
Всичкы-тѣ малкы съсѫды,
Отъ съсѫды-тѣ на чашы-тѣ
До всичкы-тѣ съсѫды отъ мѣхъ.
25 Въ онзи день, говори Господь Саваоѳъ,
Утвърж денный-тъ на твърдо мѣсто гвоздь ще ся поклати,
И ще ся счупи и падне,
И товаръ-тъ който е на него ще ся низрине;
Защото Господь говори.

ГЛАВА 23.

1 [а] Пророчество за Тиръ.
Лелекайте, Ѳарсійскы кораби,
Защото ся истрѣби,
Та да нѣма кѫщѫ, нито входъ;
[б] Отъ Киттимскѫ-тѫ земѭ ся извѣсти тѣмъ.
2 Мълкнѣте, жители на островъ-тъ,
Ты що бѣхѫ тя напълнили Сидонскы-тѣ търговци,
Които прѣминувахѫ прѣзъ море-то.
3 Доходъ-тъ му бѣ сѣме-то * Сіорово,
Жетва-та рѣчна прѣзъ много воды;
И той [в] бѣше тържище на народы-тѣ.
4 Постыди ся, Сидоне; защото море-то проговори,
Твърдыня-та на море-то рече:
Не сьмь въ болѣзни, ни раждамъ,
Нито момцы отхранямъ, *нито* дѣвицы възращавамъ.
5 [г] Когато ся чуе въ Египетъ,
Ще болѣзнуватъ отъ извѣстіе-то за Тиръ.
6 Заминѣте въ Ѳарсисъ:
Възрыдайте, жители на островъ-тъ.
7 [д] Тойзи ли е вашій-тъ веселъ *градъ*,
На който древность-та е отъ древни дни?
Нозѣ-тѣ му ще го занесѫтъ далечь за да пришелствува.
8 Кой съвѣща това противъ Тиръ,
[е] Който раздаваше вѣнцы,
На когото търговци-тѣ бѣхѫ князове,
На когото купци-тѣ бѣхѫ славни на земѭ-тѫ?
9 Господь на силы-тѣ съвѣща това,
За да посрами гордость-тѫ на всякѫ славѫ,
Да унизи всичкы-тѣ знамениты на земѭ-тѫ.
10 Прѣмини земѭ-тѫ си като рѣкѫ,
Ѳарсійска дъщеро: нѣма вече † опоясаніе.
11 Прострѣ рѫкѫ-тѫ си на море-то,
Потресе царства:
Господь даде заповѣдь противъ Ханаанъ,
За да съберѫтъ твърдыни-тѣ му.
12 И рече: [ж] Не ще ся радувашь вече,
Дѣвице угнѣтена, Сидонова дъщеро,
Стани та [з] мини къмъ Китимцы-тѣ:
Нито тамъ ще имашь почивкѫ.
13 Ето земя-та на Халдеи-тѣ:
Тойзи народъ не сѫществуваше:
Ассиріецъ-тъ го основа, [и] за жители на пустынѭ-тѫ:
Подигнѫхѫ стълпове-тѣ му,
Увысочихѫ палаты-тѣ му:
Направихѫ го развалины.
14 [і] Лелекайте, Ѳарсійскы кораби:
Защото запустѣ твърдыня-та ви.
15 И въ онзи день
Тиръ ще бѫде забравенъ седмдесеть години,
Споредъ дни-тѣ на единъ царь:
А слѣдъ седмдесеть-тѣ години
Ще бѫде на Тиръ както пѣснь на блудницѫ:
16 Земи китарѫ, обходи градъ-тъ,
Блуднице забравена;
Свири сладко, пѣй много пѣсни,
За да тя поменѫтъ.
17 И слѣдъ седмдесеть години,
Господь ще посѣти *дъщерѭ-тѫ на* Тиръ:
И тя ще ся върне въ печалбѫ-тѫ си,
И [к] ще блудува съсъ всичкы-тѣ царства на свѣтъ-тъ по лице-то на земѭ-тѫ.
18 И търговія-та и печалба-та ѝ [л] ще ся посвяти Господу:
Нѣма да ся тури въ съкровище, нито въ клѣть;
Защото търговія-та му ще бѫде за живущы-тѣ прѣдъ Господа,
За да ядѫтъ до сытость, и да иматъ великолѣпны дрехы.

ГЛАВА 24.

1 Ето, Господь испразднѩ земѭ-тѫ, и ѭ запустува,
И ѭ прѣвраща, и распърсва жители-тѣ ѝ.

у 4 Цар. 18; 18.
ф Іов. 12; 14. Откр. 3; 7.
х Ездр. 9; 8.

а Іер. 25; 22. 47; 4. Іез. 26 и 27 и 28. Амос. 1; 9. Зах. 9; 2, 4.
б Ст. 12.
* Нилово.
в Іез. 27; 3.
г Гх. 19; 16.
д Гх. 22; 2.
е Іез. 28; 2, 12.
† *Или* връска.
ж Откр. 18; 22.
з Ст. 1.
и Псал. 72; 9.
і Ст. 1. Іез. 27; 25, 30.
к Откр. 17; 2.
л Зах. 14; 20, 21.

2 И ще е, както людіе-тѣ, [а]така и священ-
никъ-тъ:
Както слуга-та, така и господарь-тъ му:
Както слугыня-та, така и госпожа-та ӥ:
[б]Както куповачъ-тъ, така и продавачъ-тъ:
Както който дава на заемъ, така и който
зема на заемъ:
Както който зема лихвѫ, така и който му
дава.
3 Съвсѣмъ ще ся испраздни земя-та, и съ-
вършенно ще ся оголи;
Защото Господь изрече това слово.
4 Земя-та сѣтува, повѣнува,
Свѣтъ-тъ изнемощѣва, повѣнува,
Высокы-тѣ отъ людіе-тѣ на земіѫ-тѫ сѫ
изнемощѣли.
5 И [в]земя-та е осквернена подъ жители-тѣ
си;
Защото прѣстѫпихѫ законы-тѣ, промѣ-
нихѫ повелѣніе-то,
Разрушихѫ вѣчный-тъ завѣтъ.
6 За то [г]клѣтва пояде земіѫ-тѫ,
И които живѣіѫтъ на неіѫ истеглихѫ на-
казаніе-то си:
За това жители-тѣ на земіѫ-тѫ изгорѣхѫ,
И малцина человѣци останѫхѫ.
7 [д]Ново-то вино сѣтува,
Лозіе-то изнемощѣва,
Всичкы които ся веселяхѫ въ сърдце въз-
дышатъ.
8 [е]Веселіе-то на тѫпаны-тѣ прѣстава:
Шумъ-тъ на веселящы-тѣ ся свършува ся:
Прѣстава веселіе-то на китарѫ-тѫ.
9 Нѣма да піѭтъ вино съ пѣсни:
Сикера-та ще е горчива на тѣзи които ѭ
піѭтъ.
10 Опустѣлый-тъ градъ ся събори,
Всякой домъ ся затвори, щото да не влѣ-
зе никой.
11 Выкъ има по улицы-тѣ за вино-то:
Всяка радость ся помрачи, веселіе-то на зе-
міѫ-тѫ е изгонено.
12 Въ градъ-тъ останѫ пустота,
И порта-та ся удари и е разорена.
13 Защото ще стане така въ срѣдъ земіѫ-тѫ
между людіе-тѣ,
[ж]Както отръсуваніе на маслинѫ,
Както пабиръкъ-тъ когато прѣстане гро-
здоберъ.
14 Тѣ ще възвышатъ гласъ-тъ си,
Ще пѣіѭтъ за величіе-то Господне; ще
възопіѭтъ отъ море-то.
15 За то прославѣте Господа въ източны-тѣ
страны,
[з]Име-то на Господа Бога Израилевъ въ
островы-тѣ на море-то.
16 Отъ край земіѫ-тѫ чухмы пѣсни:
Слава на праведный-тъ,
Но азъ рѣкохъ: О окаянство мое, О ока-
янство мое! горко ми!
[и]Грабители-тѣ разграбихѫ:
Ей, грабители-тѣ разграбихѫ грабежъ.
17 [і]Страхъ и яма и сѣть има върхъ тебе,
Жителю земный.
18 И който бѣга отъ гласъ-тъ на страхъ-тъ
Ще падне въ ямѫ-тѫ:
И който възлазя отъ срѣдъ ямѫ-тѫ
Ще ся улови въ сѣть-тѫ;
Защото [к]прозорци-тѣ отъ горѣ сѫ отворени
И [л]основанія-та на земіѫ-тѫ треперятъ.
19 [м]Земя-та ся съкруши съвсѣмъ,
Земя-та ся разруши съвсѣмъ,
Земя-та силно помърднѫ.
20 [н]Земя-та ще ся поклати тукъ и тамъ ка-
то нѣкой піянъ,
И ще ся помѣсти като колибѫ:
И беззаконіе-то ӥ ще тегне върхъ неіѫ:
И ще падне, и нѣма вече да стане.
21 И въ онзи день
Господь ще накаже воинство-то на вы-
сокы-тѣ въ высочинѫ-тѫ,
И [о]земны-тѣ царіе върху земіѫ-тѫ.
22 И ще ся съберѫтъ,
Както ся събиратъ узници-тѣ въ за-
творъ-тъ,
И ще ся затварятъ въ тъмницѫ-тѫ,
И слѣдъ много дни ще стане посѣщеніе
тѣмъ.
23 Тогазь [п]луна-та ще ся постыди, и слън-
це-то ще ся засрами,
Когато Господь на силы-тѣ ся въцари [с]въ
горѫ-тѫ Сіонъ
И въ Іерусалимъ, и ся прослави прѣдъ
старѣйшины-тѣ си.

ГЛАВА 25.

1 Господи, Ты си Богъ мой,
[а]Ще Тя прѣвъзносямъ, ще пѣснословіѫ
име-то ти;
[б]Защото си направилъ чудны дѣла:
[в]*Твои*-тѣ съвѣти изначала сѫ вѣрны *и* ис-
тинны.
2 Защото ты направи [г]градъ-тъ грамадѫ,
Градъ утвърденъ, развалинѫ:
Палата-та на другородни-тѣ, да не е градъ:
Никога нѣма да ся съгради.
3 За то [д]крѣпкы-тѣ людіе ще тя прославятъ,
Градъ-тъ на страшны-тѣ народы ще ся
убои отъ тебе.
4 Защото си былъ сила на сиромахъ-тъ,
Сила на нищій-тъ въ утѣсненіе-то му,
[е]Прибѣжище отъ буріѫ, сѣнка отъ пекъ-
тъ,

а Осія 4; 9.
б Іез. 7; 12, 13.
в Быт. 3; 17. Числ. 35; 33.
г Мал. 4; 6.
д Гл. 16; 8, 9. Іонл. 1; 10, 11. 12.
е Іер. 7; 34. 16; 9. 25; 10. Іез. 26; 13. Осія 2; 11. Откр. 18; 22.
ж Гл. 17; 5, 6.
з Мах. 1; 11.
и Іер. 5; 11.
і Виж. 3 Цар. 19; 17. Іер. 48; 43, 44. Амос. 5; 19.
к Быт. 7; 11.
л Псал. 18; 7.
м Іер. 4; 23.
н Гл. 19; 14.
о Псал. 76; 12.
п Гл. 13; 10. 60; 19. Іез. 32; 7. Іонл. 2; 31. 3; 15.
р Откр. 19; 4, 6.
с Евр. 12; 22.

а Исх. 15; 2. Псал. 118; 28.
б Псал. 98; 1.
в Числ. 23; 19.
г Гл. 21; 9. 23; 13. Іер. 51; 37.
д Откр. 11; 13.
е Гл. 4; 6.

Когато устремленіе-то на насилницы-тѣ *на-*
падне като бурїѧ *върхъ* стѣнѫ.
5 Ще свалишь мятежъ-тъ на другородны-тѣ,
Както пекъ-тъ въ сухо мѣсто;
Както пекъ-тъ чрѣзъ сѣнкѫ-тѫ на облакъ-
тъ,
Тържество-то на насилницы-тѣ ще ся
смири.
6 И [ж]на тѫзи горѫ [з]Господь на силы-тѣ
ще направи [и]за всичкы-тѣ народы
Угощеніе отъ тлъсти нѣща, угощеніе отъ
вина на дрождія-та имъ,
Отъ тлъсты нѣща пълны съ мозъкъ,
Отъ вина очистены върхъ дрождія-та.
7 И на тѫзъ горѫ ще *махне
Лице-то на покрывало-то което покрыва
вси-тѣ народы,
И [і]прикрывкѫ-тѫ която прикрыва вси-тѣ
племена.
8 [к]Ще погълне смърть-тѫ †за всегда:
И Господь Богъ [л]ще обърше сълзы-тѣ отъ
всичкы-тѣ лица:
И ще отнеме укоръ-тъ на людіе-тѣ си
отъ всичкѫ-тѫ земіѭ;
Защото Господь говори *това.*
9 И въ онзи день ще рекѫтъ:
Ето, той е Богъ нашъ:
[м]Чакахмы го, и ще ны спасе:
Той е Господь: чакахмы го:
[н]Ще ся възрадувамы и възвеселимъ въ
спасеніе-то му.
10 Защото въ тѫзи горѫ рѫка-та на Го-
спода ще си почини,
И Моавъ ще бѫде потъпканъ подъ него,
Както ся тъпче плѣва-та на гноище-то.
11 И ще распростре рѫцѣ-тѣ си въ срѣдъ
него,
Както плавающій простира *рѫцѣ* да плава:
И ще низрине гордость-тѫ му
Наедно съ коварство-то на рѫцѣ-тѣ му.
12 И [о]высокы-тѣ твърдыни на стѣны-тѣ ти
ще сниши,
Низрине и хвърли до пърсть-тѫ.

ГЛАВА 26.

1 И [а]въ онзи день тая пѣснь ще ся испѣе
въ Іудинѫ-тѫ земіѭ:
Имамы градъ утвърденъ:
[б]Спасеніе ще тури *Богъ* за стѣны и прѣд-
стѣнія.
2 [в]Отворѣте порты-тѣ,
И ще влѣзе праведный народъ който па-
зи истинѫ-тѫ.
3 Ще упазишь въ съвършенъ миръ
Непоколѣбимый-тъ умомъ,
Защото на тебе той упование.
4 Уповайте на Господа всякога;
[г]Защото Господь Іеова е вѣчна крѣпость.
5 Защото низринува живущы-тѣ на высоко:
[д]Снишва высокостоящій-тъ градъ;
Снишва го дори до земіѭ-тѫ,
Хвърля го дори до пърсть-тѫ.
6 Нога-та ще го потъпче,
Нозѣ-тѣ на сиромаха, стъпкы-тѣ на ни-
щій-тъ.
7 Пѫть-тъ на праведный-тъ е правота:
[е]*Ты* Правый, уравнявашь пѫть-тъ на пра-
ведный-тъ.
8 Ей, [ж]въ пѫть-тъ на твои-тѣ сѫдбы, Го-
споди, тя чакахмы:
Желаніе-то на душѫ-тѫ *ни* е къмъ твое-
то име, и къмъ твое-то споменуваніе.
9 [з]Съ душѫ-тѫ си тя възжелахъ нощя:
Ей, съ духъ-тъ си вѫтрѣ въ мене тебе
търсіѭ въ зоры;
Защото когато твои-тѣ сѫдбы сѫ на зе-
міѭ-тѫ,
Жители-тѣ на свѣтъ-тъ ще научатъ
правдѫ.
10 [и]Ако ся помилува нечестивый-тъ,
Нѣма да научи правдѫ:
[і]Въ земіѭ-тѫ на правотѫ-тѫ ще стори
неправедно,
И не ще погледне на величіе-то Господне.
11 Рѫка-та ти, Господи, е възвышена но тѣ
[к]не ще видятъ:
Ще видятъ ревность-тѫ заради людіе-тѣ
ти, и ще ся посрамятъ:
*Ей огнь-тъ който е противъ врazы-тѣ ти,
ще гы пояде.
12 Господи, миръ ще дадешь намъ;
Защото ты си направилъ и всичкы-тѣ на-
ши дѣла за насъ.
13 Господи Боже нашъ, [л]*другы* господари
освѣнь тебе сѫ владѣли надъ насъ;
Но сега чрѣзъ самаго тебе твое-то име
ще споменувамы.
14 Тѣ сѫ умрѣли, нѣма да оживѣіѫтъ:
Мъртви сѫ, нѣма да въскръснѫтъ:
За то посѣтилъ си и истрѣбилъ си гы,
И си изгладилъ всичкый-тъ имъ поменъ.
15 Умножилъ си народъ-тъ, Господи,
Умножилъ си народъ-тъ; прославилъ си ся;
Распространилъ си всичкы-тѣ границы на
земіѭ-тѫ.
16 Господи, [м]въ скърбь-тѫ притекохѫ къмъ
тебе:
Излѣяхѫ моленіе, *когато* наказаніе-то ти
бѣ върхъ тѣхъ.
17 [н]Както непразднa жена,
Когато наближава да роди, прѣвива ся,
И выка въ болѣзни-тѣ си,
Така станѫхмы прѣдъ тебе, Господи.

ж Гл. 2; 2, 3.
з Прит. 9; 2. Мат. 22; 4.
и Дан. 7; 14. Мат. 8; 11.
* *Евр.* погълне.
і 2 Кор. 3; 15. Ефес. 4; 18.
к Осія 13; 14. 1 Кор. 15; 54. Откр. 20; 14. 21; 4.
† *Или* съвсѣмъ.
л Откр. 7; 17. 21; 4.
м Быт. 49; 18. Тит. 2; 13.
н Псал. 20; 5.
о Гл. 26; 5.

а Гл. 2; 11.
б Гл. 60; 18.
в Псал. 118; 19, 20.
г Гл. 45; 17.
д Гл. 25; 12. 32; 19.
е Псал. 37; 23.
ж Гл. 64; 5.
з Псал. 63; 6. Пѣсн. 3; 1.
и Екк. 8; 12. Рим. 2; 4.
і Псал. 143; 10.
к Іов. 34; 27. Псал. 28; 5. Гл. 5; 12.
* *Или* огненный-тъ гнѣвъ.
л 2 Лѣт. 12; 8.
м Осія 5; 15.
н Гл. 13; 8. Іоан. 16; 21.

18 Станжхмы непраздни, прѣвивахмы ся,
Но като че вѣтръ родихмы;
Никакво освобожденіе не завършихмы на земіж-тж,
[о]И не паднжхж жители-тѣ на свѣтъ-тъ.
19 [п]Твои-тѣ умрѣли ще оживѣіжтъ,
Мои-тѣ мъртвы тѣла ще въскръснжтъ:
[р]Събудѣте ся и пѣйте радостно, вы които обитавате въ пьрсть-тж;
Защото роса-та ти е както роса-та на трѣвы-тѣ,
И земя-та ще исхвърли мъртвы-тѣ.
20 [с]Идѣте, людіе мои, влѣзте въ клѣтове-тѣ си,
И затворѣте двери-тѣ си подирѣ си:
Скрыйте ся [т]за малко едно мъгновеніе,
Додѣ прѣмине гнѣвъ-тъ.
21 Защото, ето, Господь [у]излази отъ мѣсто-то си
За да накаже жители-тѣ на земіж-тж за беззаконіе-то имъ:
А земя-та ще открые кръви-тѣ си,
И не ще покрые вече убіены-тѣ си.

ГЛАВА 27.

1 Въ онзи день ще накаже Господь,
Съсъ жестокый-тъ и великый-тъ и силный-тъ си ножъ,
Левіаѳана, бѣгающій-тъ змій,
Ей, [а]Левіаѳана, строптивый-тъ змій:
И ще убіе [б]ламіж-тж, която е въ море-то.
2 Въ онзи день [в]пѣйте му, на [г]винно-то лозіе:
3 [д]Азъ Господь го пазіж:
Въ всякж минутж ще го поіж:
За да го не повреди *никой*,
Нощя и деня ще го пазіж.
4 Ярость нѣма въ мене:
[е]Кой бы наредилъ противъ мене глогове *и* търніе въ бой?
Щѣхъ да минж прѣзъ срѣдъ тѣхъ, щѣхъ да гы изгоріж купно:
5 Или нека ся хванжтъ [ж]за силж-тж ми,
[з]*За* да направятъ миръ съ мене:
И ще направятъ миръ съ мене.
6 Въ идущее-то [и]ще ся закорени Іаковъ:
Израиль ще процавти, и прозябне,
И ще напълни лице-то на вселеннжіж съ плодъ.
7 Поразилъ ли го е, както порази онѣзи които го поразихж?
Убіенъ ли бы споредъ убіеніе-то на убіены-тѣ отъ него?
8 [і]Съ мѣркж му ся противишь, когато го отпращашь:
[к]Съсъ силный-тъ си вѣтръ въ день-тъ на въсточный-тъ вѣтръ *го* завлѣче.
9 За то съ това ще ся очисти беззаконіе-то на Іакова:
И то ще е всичкый плодъ, за да ся заглади грѣхъ-тъ му,
Когато съкруши всичкы-тѣ каменіе на олтари-тѣ както дребенъ прахъ отъ варъ,
И ашеры-тѣ и кумири-тѣ на слънце-то не ще стоятъ вече прави.
10 Защото утвърденый градъ ще ся запусти,
Селеніе-то ще ся напусти, и ще ся остави както пустыня:
[л]Тамъ ще ся напасе теле-то, и тамъ ще си почини,
И ще пояде вѣйкы-тѣ му.
11 Когато вѣтвы-тѣ му изсъхнжтъ, ще ся отчупятъ:
Жены-тѣ ще дойджтъ, *и* ще гы изгорятъ;
[м]Защото сж неразумни людіе:
За то Творецъ-тъ имъ не ще гы пожали,
И [н]Създатель-тъ имъ не ще гы помилува.
12 Въ онзи день Господь ще оттърси *плодъ-тъ*
Отъ стремителнжж-тж рѣкж до потокъ-тъ на Египетъ,
И вы ще ся съберете единъ по единъ, Израилеви сынове.
13 И [о]въ онзи день [п]ще затржби голѣма тржба,
И ще дойджтъ скытаеми-тѣ въ Ассирійскж-тж земіж,
И изгонени-тѣ въ Египетскж-тж земіж,
И ще служжтъ Господу на святж-тж горж въ Іерусалимъ.

ГЛАВА 28.

1 Горко [а]на гордѣливый-тъ вѣнецъ на Ефремовы-тѣ піяницы,
На които [б]славна-та красота е повѣнжлъ цвѣтъ;
Които на върхъ-тъ на тлъсты-тѣ долове ся обладаватъ отъ вино!
2 Ето, отъ Господа единъ крѣпъкъ и силенъ,
[в]Като буріж съсъ градъ,
Както разорителна вихрушка,
Както буря на силны воды прѣлѣлы,
Ще *гы* хвърли съ ржкж-тж си на земіж-тж.
3 [г]Вѣнецъ-тъ на гордость-тж на Ефремовы-тѣ піяницы
Ще ся потъпче подъ нозѣ.
4 [д]И повѣнжлый-тъ цвѣтъ, славна-та имъ красота,
Който е на върхъ-тъ на тлъстый-тъ долъ,
Ще стане както първозрѣла смоква прѣди лѣто-то:

о Псал. 17; 14.
п Іез. 37; 1 и дрг.
р Дан. 12; 2.
с Исх. 12; 22, 23.
т Псал. 30; 5. Гл. 54; 7, 8. 2 Кор. 4; 17.
у Мих. 1; 3. Іуд. 14.

—

а Псал. 74; 13, 14.
б Гл. 51; 9. Іез. 29; 3. 32; 2.
в Гл. 5; 1.
г Псал. 80; 8. Іер. 2; 21.
д Псал. 121; 4, 5.
е 2 Цар. 23; 6. Гл. 9; 18.
ж Гл. 25; 4.
з Іов. 22; 21.
и Гл. 37; 31. Осія 14; 5, 6.
і Іов. 23; 6. Псал. 6; 1. Іер. 10; 24. 30; 11. 46; 28. 1 Кор. 10; 13.
к Псал. 78; 38.
л Виж. Гл. 17; 2. 32; 14.
м Втор. 32; 28. Гл. 1; 3. Іер. 8; 7.
н Втор. 32; 18. Гл. 43; 1, 7. 44; 2, 21, 24.
о Гл. 2; 11.
п Мат. 24; 31. Откр. 11; 15.

—

а Ст. 3.
б Ст. 4.
в Гл. 30; 30. Іез. 13; 11.
г Ст. 1.
д Ст. 1.

Коїѫто щомъ земе въ рѫка, който іѫ види погълща іѫ.
5 Въ онзи день Господь на силы-тѣ ще е вѣнецъ на славѫ,
И корона на красотѫ за остатъкъ-тъ на людіе-тѣ си,
6 И духъ на сѫдбѫ за сѣднѫлый-тъ въ сѫдбѫ,
И сила за тѣзи които вращатъ непріятеля до портѫ-тѫ *му*.
7 Но [в]и тѣ ся побъркахѫ отъ вино-то,
И заблудихѫ отъ сикерѫ-тѫ,
[ж]Священникъ и пророкъ побъркахѫ ся отъ сикерѫ,
Погълнѫхѫ ся отъ вино,
Заблудихѫ отъ сикерѫ:
Побъркахѫ ся въ видѣніе-то,
Прѣпъватъ ся въ сѫдбѫ-тѫ.
8 Защото всичкы-тѣ тръпезы сѫ пълны съ бълвочъ *и* съ нечистотѫ,
Нѣма *чисто* мѣсто.
9 [з]Кого ще научи на знаніе?
И кого ще направи да разумѣе поученіе?
Отбіены-тѣ отъ млѣко ли?
Отлѫчены-тѣ отъ съсцы ли?
10 Защото заповѣдь има върэъ заповѣдь,
Заповѣдь върэъ заповѣдь,
Правило върэъ правило, правило върэъ правило,
Тукъ малко тамъ малко.
11 Наистинѫ [и]съ гѫгниви устны, и съ другъ языкъ
Ще говори на тѣзи людіе:
12 Той който бѣ имъ рѣклъ:
Тая е почивка-та *съ коїѫто* да упокоите утруденый-тъ,
И тая е отрада-та:
Но тѣ не рачихѫ да слушатъ.
13 И тъй слово-то Господне ще стане за тѣхъ
Заповѣдь върэъ заповѣдь, заповѣдь върэъ заповѣдь,
Правило върэъ правило, правило върэъ правило,
Тукъ малко, тамъ малко;
За да ходятъ, и да паднѫтъ възнакъ, и да ся съкрушатъ,
И да ся впримчатъ, и да ся хванѫтъ.
14 За то слушайте слово-то Господне, вы человѣци присмиватели,
Които сте вожди на тѣзи людіе, що сѫ въ Іерусалимъ.
15 Понеже сте рекли:
Ный направихмы уговоръ съсъ смьрть-тѫ,
И ся съгласихмы съ ада:
Когато прѣливъ-тъ на бѣдѫ-тѫ минува, не ще да дойде до насъ:
Защото [і]си направихмы прибѣжище лъжѫ-тѫ,
И подъ льстеніе-то ще ся скрыемъ.
16 За то така говори Господь Іеова:
Ето полагамъ въ Сіонъ основаніе, камыкъ,
[к]Камыкъ избранъ, скѫпоцѣненъ, краеѫгъленъ, основаніе твьрдо:
Който вѣрува въ него нѣма да прибърза да побѣгне.
17 И ще туріѫ сѫдбѫ-тѫ правило,
И правдѫ-тѫ мѣрило:
И градъ [л]ще истрѣби прибѣжище-то на лъжѫ-тѫ,
И вода-та ще потопи мѣсто-то на скрываніе-то.
18 И уговоръ-тъ ви съсъ смьрть-тѫ ще ся унищожи,
И съгласіе-то ви съ ада не ще да устои:
Когато прѣливъ-тъ на бѣдѫ-тѫ минува,
Тогазь ще ся стъпчете отъ него.
19 Когато мине, ще вы хване;
Защото всякѫ зарань ще минува,
Деня и нощя:
И само слухъ-тъ да осѣти нѣкой, ще е страшно.
20 Защото одръ-тъ е по кѫсъ отъ колкото да може *нѣкой* да ся простре:
И завивка-та по тѣсна неже да може да ся завіе.
21 Защото Господь ще въстане както *въ* горѫ-тѫ [м]Ферасимъ,
Ще ся разяри, както *въ* долъ-тъ [н]на Гаваонъ,
За да дѣйствува дѣло-то си, прѣчудно-то си дѣло,
И да извърши дѣяніе-то си, [о]удивителното си дѣяніе.
22 Сега прочее не ставайте присмиватели,
За да ся не стегнѫтъ узы-тѣ ви по яко,
Защото азъ чухъ отъ Господа Іеова Саваоѳа
[п]Опрѣдѣлено погубленіе върэъ всичкѫ тѫзь земіѫ.
23 Слушайте, и чуйте гласъ-тъ ми:
Внимайте, и слушайте слово-то ми.
24 Орачъ-тъ да ли всякой день оре за да посѣе,
Всякой день ли растваря бразды и разбива буцы-тѣ на нивѫ-тѫ си?
25 Като изравни лице-то ѝ,
Не пърснува ли чернухѫ, и посѣва киміонъ,
И туря жито-то споредъ редъ-тъ *му*,
И ечимыкъ-тъ на опрѣдѣлено-то му мѣсто,
И бѣло-то жито въ прѣдѣлъ-тъ му?
26 Защото учи го Богъ му *какъ трѣбва да прави, поучава го.
27 Защото не ся вършее чернуха-та съ диканіѫ,
Нито колело отъ кола ся завьрта върэъ киміонъ-тъ;
Но съ тоягѫ ся очукува чернуха-та,
И съ прѫтъ киміонъ-тъ.
28 *А жито-то* на хлѣбъ-тъ ся стрыва:

в Првт. 20; 1. Осія 4; 11.
ж Гл. 56; 10, 12.
з Іер. 6; 10.
и 1 Кор. 14; 21.
і Амос. 2; 4.
к Быт. 49; 24. Псал. 118; 22. Мат. 21; 42. Дѣян. 4; 11. Рим. 9; 33. 10; 11. Ефес. 2; 20. 1 Пет. 2; 6, 7, 8.
л Ст. 15.
м 2 Цар. 5; 20. 1 Лѣт. 14; 11.
н Іис. Нав. 10; 10, 12. 2 Цар. 5; 25. 1 Лѣт. 14; 16.
о Плач. 3; 33.
п Гл. 10; 22, 23. Дан. 9; 27.
* *Евр.* сѫдъ-тъ.

Но не ще го вършее вынжгы,
Нито ще *го* стрые съ колно-то си колело,
Нито ще го направи дребно съ копыта-та на коніе-тѣ си.
29 И то произлѣзва отъ Господа Саваоѳа,
[р]Който е чуденъ въ съвѣтъ, великъ въ разумъ.

ГЛАВА 29.

1 Горко на *Аріилъ, Аріилъ,
Градъ-тъ [а]*дѣто* Давидъ ся насели:
Притурѣте годинж връзъ годинж:
Праздници-тѣ нека правятъ кругове-тѣ си *съ него.*
2 Но азъ ще утѣснія Аріилъ,
И *тамъ* ще бжде тжга и скърбь;
И той ще ми бжде както Аріилъ.
3 И ще туріж станъ противъ тебе наоколо,
И ще поставіж обсадж връзъ тебе съ окопы,
И ще подигнж остроги противъ тебе.
4 И ще ся низринешь, ще говоришь [б]изъ земіж-тж,
И говореніе-то ти ще бжде ниско изъ пьрсть-тж,
И гласъ-тъ ти изъ земіж-тж ще бжде както на бѣсовъпрошатель,
И [б]говореніе-то ти ще шепне изъ пьрсть-тж.
5 [в]А множество-то на странны-тѣ около тебе ще бжде както тънъкъ прахъ,
И множество-то на насилницы-тѣ [г]както дрѣбна плѣва отвѣвана:
И то ще бжде [д]внезапу въ едно мьгновеніе.
6 [е]Ще бждешь посѣтенъ отъ Господа на силы-тѣ,
Съ гърмъ, и съ тржсъ, и голѣмъ гласъ,
Съ буріж, и вихрушкж,
И съ огненъ пламъкъ пояждающъ.
7 И [ж]множество-то на всичкы-тѣ народы,
Които воюватъ противъ Аріилъ,
Всичкы които ратуватъ противъ него и противъ твърдыни-тѣ му,
И които го утѣсняватъ,
Ще бждятъ [з]както сънъ въ нощно видѣніе.
8 [и]И както гладный-тъ сънува, ето че яде;
Но събужда ся и душа-та му е праздна:
Или както жадный-тъ сънува, ето че піе;
Но събужда ся, и ето примрѣлъ, и душа-та му е жадна:
Така ще бждятъ множества-та на всичкы-тѣ народы
Които ратуватъ противъ горж-тж Сіонъ.
9 Стойте смаяни, и почудѣте ся;
Помрачѣте ся и ослѣпѣйте,
[і]Тѣ сж піяни, но не отъ вино:
Политатъ, [к]но не отъ сикерж.
10 Защото [л]Господь излѣ на васъ духъ на дълбокъ сънъ,
И [м]затвори очи-тѣ ви:
Помрачи пророцы-тѣ и князове-тѣ ви, които гледатъ видѣнія.
11 И всяко пророческо видѣніе ще бжде за васъ
[н]Както думы-тѣ на запечатанж книгж,
Коіжто бы дали на нѣкого който знае да чете,
И казали бы: Я прочети това:
[о]А той казува: Не могж, защото е запечатано:
12 И даватъ книгж-тж на нѣкого който не знае да чете,
И казуватъ: Я прочети това:
А той казува: Не знаіж да четж.
13 За то Господь говори:
[п]Понеже тѣзи людіе ся приближаватъ *при мене* съ уста-та си,
И почитатъ мя съ устны-тѣ си,
Но сърдце-то имъ далечь отстои отъ мене,
И благоговѣніе-то имъ къмъ мене е
[р]Според поученія на человѣческы заповѣди:
14 За то, ето, [с]ще притуріж да направіж чудно дѣло между тѣзи людіе,
Чудно и странно дѣло:
И [т]мудрость-та на мудры-тѣ имъ ще ся изгуби
И разумъ-тъ на разумны-тѣ имъ ще ся скрые.
15 [у]Горко на тѣзи които търсятъ дълбоко мѣсто
За да скрыіжтъ съвѣтъ-тъ *си* отъ Господа,
И на които дѣла-та сж въ тьмнинж-тж,
[ф]И казуватъ:
Кой ны види? и кой ны знае?
16 О строптивость ваша! грънчарь-тъ ще ся вмѣни ли както калъ?
[х]Направа-та ще рече ли за тогозъ който іж е направилъ: Той не мя е направилъ?
Или твореніе-то ще рече ли за тогозъ що го е сътворилъ: Той нѣма разумъ?
17 Не слѣдъ твърдѣ малко врѣме ли още,
[ц]И Ливанъ ще ся промѣни въ плодоносно поле,
И плодоносно-то поле ще ся вмѣни както джбрава?
18 И въ онзи день, [ч]глухы-тѣ ще чуіжтъ слово-то на книгж-тж,
И очи-тѣ на слѣпы-тѣ ще прогледатъ,
Освободены отъ тьмнинж-тж и отъ мьглж-тж.
19 И [ш]нищи-тѣ ще умножатъ радость-тж *си* въ Господа,

р Псал. 92; 5. Іер. 32; 19.
* Огнище Божіе. Іез. 43; 15, 16.
а 2 Цар. 5; 9.
б Гл. 8; 19.
в Гл. 25; 5.
г Іов. 21; 18. Гл. 17; 13.
д Гл. 30; 13.
е Гл. 28; 2. 30; 30.
ж Гл. 37; 36.
з Іов. 20; 8.
и Псал. 73; 20.
і Виж. Гл. 28; 7, 8.
к Гл. 51; 21.
л Рим. 11; 8.
м Псал. 69; 23. Гл. 6; 10.
н Гл. 8; 16.
о Дан. 12; 4, 9. Откр. 5; 1–5, 9. 6; 1.
п Іез. 33; 31. Мат. 15; 8, 9. Мар. 7; 6, 7.
р Кол. 2; 22.
с Авв. 1; 5.
т Іер. 49; 7. Авд. 8. 1 Кор. 1; 19.
у Гл. 30; 1.
ф Псал. 94; 7.
х Гл. 45; 9. Рим. 9; 20.
ц Гл. 32; 15.
ч Гл. 35; 5.
ш Гл. 61; 1.

[щ]И сиромаси-тѣ отъ человѣцы-тѣ
Ще ся развеселятъ въ Святый-тъ Израилевъ.
20 Защото страшный-тъ исчезнѫ и [ъ]присмиватель-тъ ся изгуби,
И всичкы [ы]които пазѣхѫ да *направятъ* беззаконіе ся истрѣбихѫ:
21 Които искарватъ человѣка виновенъ въ сѫдбѫ,
И [ь]турятъ сѣть на оногозь който обличава на портѫ-тѫ,
И съ лъжѫ окривяватъ праведный-тъ.
22 За то Господь, [ѣ]който е искупилъ Авраама, така говори за Іакововъ-тъ домъ:
Іаковъ нѣма вече да ся посрами,
И лице-то му нѣма вече да поблѣдѣе.
23 Но когато види чада-та си, [ю]дѣло-то на рѫцѣ-тѣ ми,
Въ срѣдъ себе си, тѣ ще освятятъ име-то ми,
И ще освятятъ Святый-тъ Іакововъ,
И ще ся боятъ отъ Бога Израилевъ.
24 [я]А които бѣхѫ заблудени духомъ ще бѫдѫтъ вразумени,
И които роптаяхѫ ще научатъ ученіе.

ГЛАВА 30.

1 Горко [а]на отстѫпивши-тѣ чада, говори Господь,
Които пріиматъ съвѣтъ, но не отъ мене:
И които правятъ договоры, но не чрѣзъ Духъ-тъ ми,
[б]За да притурятъ грѣхъ връзъ грѣхъ:
2 Които отиватъ [в]за да слѣзѫтъ въ Египетъ,
[г]Безъ да ся допытуватъ отъ уста-та ми,
За да ся укрѣпятъ съсъ силѫ-тѫ на Фараона,
И да прибѣгнѫтъ подъ сѣнкѫ-тѫ на Египетъ!
3 А [д]Фараонова-та сила ще ви бѫде срамъ,
И прибѣгваніе-то подъ Египетскѫ-тѫ сѣнкѫ укоръ.
4 Защото началници-тѣ му отидохѫ [е]въ Танисъ,
И посланници-тѣ му дойдохѫ въ Ханесъ.
5 [ж]Всичкы ся засрамихѫ за людіе *които* не могохѫ да гы ползуватъ,
Нито да бѫдѫтъ помощь или полза,
Но посрамленіе, още и укореніе.
6 Ето животны натоварены къмъ югъ *отиватъ*;
Въ земѭ-тѫ на скърбь-тѫ и на утѣсненіе-то,
Дѣто има лвица и якъ львъ,
[з]Ехидна и горителна хвърката змія,
Тамъ ще занесѫтъ богатство-то си на плещы-тѣ на оселчета-та,
И съкровища-та си на гърбицѫ-тѫ на камилы-тѣ,
При людіе *които* нѣма да гы ползуватъ.
7 Защото [и]помощь-та на Египтяны-тѣ ще е суетна и бесполезна;
И тъй выкнѫхъ за това: Хвалба-та имъ е *само* да сѣдятъ.
8 Сега иди, [і]напиши това при тѣхъ на дъсчицѫ,
И забѣлѣжи го въ книгѫ,
За да остане въ бѫдѫщее-то врѣме за свидѣтелство до вѣка:
9 Че [к]тѣ сѫ непокорливи людіе, лъжливи синове,
Сынове които не щѫтъ да слушатъ законъ-тъ Господенъ:
10 [л]Които говорятъ на прозорливы-тѣ: Не прозирайте:
И на пророцы-тѣ: Не ни пророчествувайте право-то,
[м]Говорѣте ни ласкателно,
Пророчествувайте льстиво:
11 Оттеглѣте ся отъ пѫть-тъ,
Уклонѣте ся отъ стезѭ-тѫ,
Дигнѣте отъ прѣдъ насъ Святый-тъ Израилевъ.
12 За то така говори Святый Израилевъ:
Понеже прѣзирате това слово,
И уповаете на насилство-то и на строптивость-тѫ,
И ся подпирате на тѣхъ:
13 За то това беззаконіе ще ви бѫде
[н]Както развала готова да падне,
Издута въ высокѫ стѣнѫ,
На коѭто съсыпваніе-то [о]дохожда внезапу въ едно мьгновеніе.
14 И [п]ще ѭ съкруши както съкрушеніе на чрѣпенъ съсѫдъ, счупенъ немилостиво,
Щото да ся не намира въ счупеніе-то му чрѣпъ
За да земе *нѣкой* огнь отъ огнище-то,
Или да гребне водѫ отъ ровъ-тъ.
15 Защото така говори Господь Іеова, Святый Израилевъ:
[р]Въ вращаніе и почиваніе ще ся спасете:
Въ безмълвіе и упованіе ще бѫде сила-та ви; но [с]не рачихте:
16 И рекохте: Не; но ще побѣгнемъ съ коніе:
За то ще бѣгате:
И, ще яхнемъ на бързоногы:
За то и които вы гонятъ ще сѫ бързоногы.
17 [т]Ще бѣгате тысяща отъ прѣщеніе-то на едного,

щ Іак. 2; 5.
ъ Гх. 28; 14, 22.
ы Мих. 2; 1.
ь Амос. 5; 10, 12.
ѣ Іис. Нав. 24; 3.
ю Гх. 19; 25. 45; 11. 60; 21. Ефес. 2; 10.
я Гх. 28; 7.
а Гх. 29; 15.
б Втор. 29; 19.
в Гх. 31; 1.
г Числ. 27; 21. Іис. Нав. 9; 14. 3 Цар. 22; 7. Іер. 21; 2. 42; 2, 20.
д Гх. 20; 5. Іер. 37; 5, 7.
е Гх. 19; 11.
ж Іер. 2; 36.
з Втор. 8; 15.
и Іер. 37; 7.
і Авв. 2; 2.
к Втор. 32; 20. Гх. 1; 4. Ст. 1.
л Іер. 11; 21. Амос. 2; 12. 7; 13. Мих. 2; 6.
м 3 Цар. 22; 13. Мих. 2; 11.
н Псал. 62; 3.
о Гх. 29; 5.
п Гх. 2; 9. Іер. 19; 11.
р Ст. 7. Гх. 7; 4.
с Мат. 23; 37.
т Лев. 26; 8. Втор. 28; 25. 32; 30. Іис. Нав. 23; 10.

И *всичкы* отъ прѣщеніе-то на петимѫ,
Додѣ да останете както стълпъ на върхъ
на горѫ,
И както знамя на хълмъ.
18 И така ще чака Господь за да вы помилува,
И така ще ся прѣвъзнесе за да вы пожали;
Защото Господь е Богъ правосѫдный;
[у]Блажени всичкы които го чакатъ.
19 Защото [ф]людіе-тѣ ще ся населятъ въ
Сіонъ у Іерусалимъ:
Ты нѣма да плачешь вече:
Той тутакси ще тя помилува въ гласъ-тъ
на вопль-тъ ти,
Когато го чуе, ще ти отговори.
20 И *ако* ви даде Господь
[х]Хлѣбъ на скърбь, и водѫ на утѣсненіе,
[ц]Но учители-тѣ ти нѣма да ся отнемѫтъ
вече,
И очи-тѣ ти ще гледатъ учители-тѣ ти.
21 И уши-тѣ ти ще слушатъ задъ тебе слово,
което ще говори:
Той е пѫть-тъ, ходѣте по него:
Когато ся обращате на десно,
И [ч]когато ся обращате на лѣво.
22 И [ш]вы ще имате както гнусотѫ
Покровъ-тъ на сребьрны-тѣ си истуканны,
И украшеніе-то на златны-тѣ си лѣяны
идолы:
Ще гы отхвърлишь както нечистѫ дрипѫ:
[щ]Ще имъ речешь: Махнѣте ся отъ тукъ.
23 [ъ]Тогазъ ще даде дъждь за сѣме-то ти,
Което ще посѣешь въ нивѫ-тѫ *си:*
И хлѣбъ отъ земнѫ-тѫ рожбѫ,
Който ще бѫде тлъстъ и изобиленъ:
Въ онзи день скотове-тѣ ти ще ся па-
сѫтъ въ широкы пашы:
24 И волове-тѣ и оселчета-та,
Които работятъ земіѭ-тѫ,
Ще ядѫтъ чистѫ зобь вѣянѫ съ лопатѫ
и вѣяло.
25 И ще има на всякѫ высокѫ горѫ,
И [ы]на всякой высокъ хълмъ,
Рѣкы *и* водны теченія,
Въ день-тъ на голѣмо-то кланіе,
Когато стълпи-тѣ паднѫтъ.
26 И [ь]свѣтъ-тъ на лунѫ-тѫ ще бѫде както
свѣтъ-тъ на сълнце-то,
И свѣтъ-тъ на сълнце-то ще бѫде седмо-
кратенъ,
Както свѣтъ-тъ на седмь дни,
Въ день-тъ въ който Господь обвързува
съкрушеніе-то на людіе-тѣ си,
И исцѣлява ранѫ-тѫ на уязвеніе-то имъ.
27 Ето, име-то Господне иде отъ далечь:
Распалена е ярость-та му, и тежъкъ пла-
мыкъ-тъ;
Устны-тѣ му сѫ пълны съ негодованія,
И языкъ-тъ му както огнь пояждающъ.
28 И [ѣ]дыханіе-то му както наводняемо те-
ченіе,
Което [ю]достига до срѣдъ вратъ-тъ,
За да прѣсѣе народы-тѣ въ сито-то на
суетѫ-тѫ:
И *ще бѫде* въ челюсти-тѣ на племена-та
[я]узда,
Която ще *гы* направи да ся скытатъ.
29 У васъ ще има пѣянія, както въ нощь-тѫ
на [ѫ]тържествуемъ праздникъ:
И сърдечно веселіе, както когато отиватъ
съсъ свиркы,
За да отидѫтъ [ѭ]въ горѫ-тѫ Господнѭ,
при Крѣпкый-тъ Израилевъ.
30 И [а]ще направи Господь да ся чуе сла-
вный-тъ му гласъ,
И ще покаже *замахваніе-то съ мышцѫ-
тѫ си,
Съ негодованіе на ярость и съ пламыкъ
на огнь пояждающъ,
Съ буенъ дъждь, и съ бурѭ, и [б]съ ка-
меніе отъ градъ.
31 Защото [в]Ассиріецъ-тъ, който съ палицѫ
удря,
[г]Чрѣзъ гласъ-тъ Господень ще бѫде сма-
занъ.
32 И отъ дѣто замине опрѣдѣлена-та палица,
Коіѭто Господь ще снеме върху него,
Тѫпани и китары ще бѫдѫтъ:
И [д]съ потресателны брани ще ратува
противъ тѣхъ.
33 Защото [е]Тофетъ е прѣдъ врѣме приго-
твенъ:
Ей, за царь-тъ приготвенъ;
Той *го* направи дълбокъ *и* широкъ:
Купъ-тъ му е огнь и дърва много:
Дыханіе-то Господне, както теченіе на
жупелъ, ще го распали.

ГЛАВА 31.

1 Горко [а]на онѣзи които слазятъ въ Егы-
петъ за помощь,
[б]И ся надѣіѫтъ на коніе,
И уповаіѫтъ на колесницы, защото сѫ
многочисленны:
И на конницы, защото сѫ много якы:
И не гледатъ на Святый-тъ Израилевъ,
И [в]Господа не търсятъ.
2 Но и той е мудръ,
И ще докара зло, и [г]не ще да повърне
слова-та си,
Но ще стане противъ домъ-тъ на лукавы-
тѣ,
И противъ помощь-тѫ на тѣзи които пра-
вятъ беззаконіе.

у Псал. 2; 12. 34; 8. Прит. 16; 20. Іер. 17; 7.
ф Гл. 65; 9.
х 3 Цар. 22; 27. Псал. 127; 2.
ц Псал. 74; 9. Амос. 8; 11.
ч Іис. Нав. 1; 7.
ш 2 Лѣт. 31; 1. Гл. 2; 20. 31; 7.
щ Осія 14; 8.
ъ Мат. 6; 33. 1 Тим. 4; 8.
ы Гл. 2; 14, 15. 44; 3.
ь Гл. 60; 19, 20.
ѣ Гл. 11; 4. 2 Сол. 2; 8.
ю Гл. 8; 8.
я Гл. 37; 29.
ѫ Псал. 42; 4.
ѭ Гл. 2; 3.
а Гл. 29; 6.
* *Евр.* слизаніе-то.
б Гл. 28; 2. 32; 19.
в Гл. 37; 36.
г Гл. 10; 5, 24.
д Гл. 11; 15. 19; 16.
е Іер. 7; 31. 19; 6 и дрг.

—

а Гл. 30; 2. 36; 6. Іез. 17; 15.
б Псал. 20; 7. Гл. 36; 9.
в Дан. 9; 13. Осія 7; 7.
г Числ. 23; 19.

3 А Египтяни-тѣ [д]сѫ человѣци, а не Богъ:
И коніе-тѣ имъ плъть, а не духъ.
Когато Господь простре рѫкѫ-тѫ си,
И който помага ще ся прѣпъне,
И комуто помагатъ ще падне,
И всичкы купно ще погынѫтъ.
4 Защото така ми говори Господь:
[е]Както львъ-тъ, както младый-тъ львъ,
Който рыкае надъ ловъ-тъ си,
Ако и да ся свыкатъ противъ него множество пастыри,
Не ся плаши отъ гласъ-тъ имъ,
Нито ся стряска отъ мятежъ-тъ имъ,
[ж]Така Господь на силы-тѣ ще слѣзе
За да ратува за горѫ-тѫ на Сіонъ,
И за неговъ-тъ хълмъ.
5 [з]Както птицы-тѣ трептятъ *надъ птенцы-тѣ*,
Така Господь на силы-тѣ ще защити Іерусалимъ;
Ще [и]защити и ще *го* избави,
*Що прѣмине и ще *го* спасе.
6 Върнѣте ся къмъ тогозь,
Отъ когото Израилеви-тѣ сынове [і]дълбоко отстѫпихѫ.
7 Защото въ онзи день [к]всякой человѣкъ ще хвърли
Сребърны-тѣ си идолы и златны-тѣ си идолы,
Които рѫцѣ-тѣ ви направихѫ [л]за грѣхъ вамъ.
8 Тогазь Ассиріецъ-тъ [м]ще падне отъ ножъ, не на мѫжъ:
И ножъ, не человѣческый, ще го пояде:
И ще побѣгне отъ лице-то на ножъ-тъ,
И момцы-тѣ му ще станѫтъ подъ данъ.
9 И [н]отъ страхъ той ще мине въ твърдынѭ-тѫ си,
И началници-тѣ му ще ся растреперятъ отъ знамя-то,
Говори Господь, на когото огнь-тъ е въ Сіонъ,
И огнище-то му въ Іерусалимъ.

ГЛАВА 32.

1 Ето, [а]единъ царь ще царува съ правдѫ,
И князове ще владѣѭтъ съ правосѫдіе.
2 И единъ человѣкъ ще бѫде както покровъ отъ вѣтръ,
И [б]както прибѣжище отъ бурѭ:
Както водни потоци въ сухо мѣсто,
Както сѣнка отъ голѣмѫ канарѫ въ жаднѫ земѭ.
3 И [в]очи-тѣ на видящы-тѣ не ще бѫдѫтъ помрачены,
И уши-тѣ на слушащы-тѣ ще бѫдѫтъ внимателны.
4 И сърдце-то на напрасничавы-тѣ ще разумѣе мудрость,
И языкъ-тъ на гѫгнивы-тѣ ще ускори да говори чисто.
5 Непотрѣбный-тъ не ще ся нарече вече великодушный,
И сребролюбецъ-тъ не ще ся казува щедръ.
6 Защото непотрѣбный-тъ ще говори непотрѣбно,
И сърдце-то му ще работи беззаконіе,
Да върши нечестіе, и да говори заблужденіе противъ Господа,
За да истощи душѫ-тѫ на гладный-тъ,
И да отнеме піеніе-то на жадный-тъ.
7 А на сребролюбецъ-тъ орѫдія-та сѫ неправедны:
Той умышлява лукавства,
За да погуби сиромахъ-тъ съ лъжливы думы,
Още и когато нищій-тъ говори правдѫ.
8 Но великодушный-тъ умышлява великодушіе,
И на великодушіе ще ся утвърждава той.
9 Станѣте, [г]жены немарливы:
Слушайте гласъ-тъ ми, безгрыжны дъщери,
Чуйте думѫ-тѫ ми:
10 Въ дни и години ще бѫдете въ смущеніе, вы безгрыжны;
Защото гроздоберъ-тъ ще ся изгуби, беритба нѣма да дойде:
11 Треперѣте, немарливы:
Смутѣте ся, безгрыжны:
Съблѣчѣте ся и оголѣте ся и опашѣте чрѣсла-та *си съ врѣтище*.
12 Ще ся біѭтъ въ грѫды за пріятны-тѣ полета,
За плодоносны-тѣ лозія.
13 [д]Търніе *и* глогове ще растѫтъ въ земѭ-тѫ на людіе-тѣ ми:
Още и върху вси-тѣ кѫщы на радость въ [е]веселящій ся градъ.
14 [ж]Защото палата-та ще бѫде оставена,
Шумный-тъ градъ ще ся напусне;
Твърдыня-та и стълпъ-тъ ще станѫтъ до вѣка пещеры,
Радость на дивы ослы, пасище на стада:
15 [з]Додѣто Духъ-тъ отъ свыше ся излѣе на насъ,
[и]И пустыня-та стане плодоносно поле,
А плодоносно-то поле ще ся вмѣни както дѫбрава.
16 Тогазь сѫдъ ще ся насели въ пустынѭ-тѫ,
И правда ще обитава въ плодоносно-то поле.
17 [і]А дѣло-то на правдѫ-тѫ ще бѫде миръ:
И дѣйствіе-то на правдѫ-тѫ покой и безопасность въ вѣкъ.
18 И мои-тѣ людіе ще обитаватъ въ мирно селеніе,

д Псал. 146; 3, 5.
е Осія 11; 10. Амос. 3; 8.
ж Гл. 42; 13.
з Втор. 32; 11. Псал. 91; 4.
и Псал. 37; 40.
* *Или* пощади.
і Осія 9; 9.
к Гл. 2; 20. 30; 22.
л 3 Цар. 12; 30.
м Виж. 4 Цар. 19; 35, 36. Гл. 37; 36.
н Гл. 37; 37.

а Псал. 45; 1 и дрг. Іер. 23; 5. Осія 3; 5. Зах. 9; 9.
б Гл. 4; 6. 25; 4.
в Гл. 29; 18. 35; 5, 6.
г Амос. 6; 1.
д Гл. 34; 13. Осія 9; 6.
е Гл. 22; 2.
ж Гл. 27; 10.
з Псал. 104; 30. Іоил. 2; 28.
и Гл. 29; 17. 35; 2.
і Іак. 3; 18.

И въ безопасны жилища, и въ тихы безгрыжны мѣста.
19 И [к]ще пада градушка [л]вързъ джбравж-тж,
И градъ-тъ съвсѣмъ ще ся сниши.
20 Блажени вы които сѣете при всякж водж,
Които испроваждате *тамъ* [м]нозѣ-тѣ на волъ-тъ и на оселъ-тъ.

ГЛАВА 33.

1 Горко [а]ти който разорявашь, а не си былъ разоренъ,
И грабишь, а не си былъ ограбенъ;
[б]Когато прѣстанешь да разорявашь, ще ся разоришь;
Когато прѣкратишь да грабишь, ще бждешь ограбенъ.
2 Господи, помилуй ны: [в]тебе чакамы:
Бжди имъ мышца всякж зарань,
И спасеніе наше въ утѣснително врѣме.
3 Отъ гласъ-тъ на мятежъ-тъ народи-тѣ побѣгнжхж:
Отъ твое-то възвышеніе племена ся распърснжхж.
4 И ваша-та корысть ще ся събере, както гжсеницы-тѣ събиратъ:
Ще скокнжтъ вързъ неіж както скакалецъ скача.
5 [г]Господь е прѣвъзвышенъ;
Защото живѣе на высоко:
Напълни Сіонъ съ правосждіе и правдж.
6 А мудрость и знаніе ще бждатъ утвържденіе на врѣмена-та ти,
И спасителна сила:
Страхъ-тъ Господенъ, той е негово-то съкровище.
7 Ето, юнаци-тѣ имъ выкатъ по вънъ,
И [д]посланници-тѣ на миръ-тъ плачжтъ горко.
8 [е]Пжтища-та опустѣхж,
Нѣма вече пжтешественницы:
[ж]Той разруши уговоръ-тъ, отхвърли градове-тѣ,
Не вмѣнява человѣка за нищо.
9 [з]Земя-та сѣтува, изнемощѣва:
Ливанъ е посраменъ, повѣнува:
Саронъ прилича на пустыніж:
На Васанъ и Кармилъ листіе-тѣ улетѣхж.
10 [и]Сега ще вълстанж, говори Господь:
Сега ще ся възвышж,
Сега ще ся възвеличж.
11 [і]Сламж ще зачнете, *и* плѣвж ще родите:
Дыханіе-то ви *както* огнь ще вы пояде.
12 И народи-тѣ ще бждатъ *както* горѣнія на варъ;
[к]*Както* тръніе сѣчени ще изгорятъ въ огнь.
13 [л]Слушайте, вы далечни, що сьмь направилъ:
И вы ближни, познайте силж-тж ми.
14 Грѣшни-тѣ въ Сіонъ ся боятъ,
Трепетъ прѣхваща лицемѣры-тѣ:
Кой отъ насъ ще обитава въ пояждающъ огнь?
Кой отъ насъ ще обитава въ вѣчны пожары?
15 [м]Който ходи съ правдж, и говори съ правотж:
Който прѣзира печалбж-тж отъ насилства-та,
Който отърсва ржцѣ-тѣ си отъ дароемство,
Който затыка уши-тѣ си да не чуе за кръвь,
И [н]който затваря очи-тѣ си да не види зло-то:
16 Той ще ся насели на высоко;
Утвържденіе-то му *ще бждатъ* твърдыни-тѣ на канары-тѣ;
Хлѣбъ ще му ся даде;
Вода-та му нѣма да оскудѣе.
17 Очи-тѣ ти ще видятъ царя въ красотж-тж му;
Ще видятъ далечнж земіж.
18 Сърдце-то ти ще прѣговаря ужасъ:
Дѣ е писецъ-тъ? дѣ истязатель-тъ?
[о]Дѣ смѣтатель-тъ на стълпове-тѣ?
19 [п]Нѣма да видишь жестокы людіе,
[р]Людіе на дълбокъ гласъ, да ся не разбира;
На гжгнивъ языкъ, да ся не разумѣва.
20 [с]Погледни къмъ Сіонъ, градъ-тъ на праздницы-тѣ ни:
Очи-тѣ ти [т]ще видятъ Іерусалимъ безмълвно селеніе,
Шатъръ *който* нѣма да ся снеме:
[у]Коліе-тѣ му нѣма да ся прѣмѣстуватъ въ вѣкъ,
[ф]И никое отъ вжжета-та му нѣма да ся прѣкъсне.
21 Но тамъ Господь на славж-тж *ще бжде* намъ
Мѣсто на широкы рѣкы *и* потоцы;
Тамъ нѣма да влѣзе корабь съ весла;
И великолѣпенъ корабь нѣма да прѣмине отъ тамъ.
22 Защото Господь е Сждія нашъ;
[х]Господь е Законоположитель нашъ;
[ц]Господь е царь нашъ: Той ще ны спасе.
23 Вжжя-та ти ослабѣхж,
Не могжтъ да укрѣпятъ мащж-тж си,
Не могжтъ да распростржтъ платна-та;
Тогазь голѣмы корысти ще ся раздѣлятъ;
Хроми-тѣ ще разграбятъ грабежъ.
24 И житель-тъ нѣма да рече: Боленъ сьмь;
[ч]На людіе-тѣ, които живѣіжтъ въ него, ще ся прости беззаконіе-то имъ.

к Гл. 30; 30.
л Зах. 11; 2.
м Гл. 30; 24.

—

а Гл. 21; 2. Авв. 2; 8.
б Откр. 13; 10.
в Гл. 25; 9.
г Псал. 97; 9.
д 4 Цар. 18; 18, 37.
е Сжд. 5; 6.
ж 4 Цар. 18; 14—17.
з Гл. 24; 4.
и Псал. 12; 5.
і Псал. 7; 14. Гл. 59; 4.
к Гл. 9; 18.
л Гл. 49; 1.
м Псал. 15; 2. 24; 4.
н Псал. 119; 37.
о 1 Кор. 1; 20.
п 4 Цар. 19; 32.
р Втор. 28; 49, 50. Іер. 5; 15.
с Псал. 48; 12.
т Псал. 46; 5. 125; 1, 2.
у Гл. 37; 33.
ф Гл. 54; 2.
х Іак. 4; 12.
ц Псал. 89; 18.
ч Іер. 50; 20.

—

ГЛАВА 34.

1 [а]Прѣближѣте ся, народи, за да чуете:
И внимайте, племена;
[б]Да чуе земя-та, и което іѫ напълнява;
Вселенная, и всичко що ся ражда въ неіѫ.
2 Защото ярость-та Господня е вързъ всичкы-тѣ народы,
И пламенный-тъ му гнѣвъ вързъ всѣчкы-тѣ тѣхны воинства:
Наложи на тѣхъ проклѣтіѭ;
Прѣдаде гы на закланіе.
3 А убіени-тѣ имъ ще бѫдѫтъ расхвърлени,
И [в]смрадъ ще ся дигне отъ трупове-тѣ имъ:
А горы-тѣ ще ся раскыснѫтъ отъ кръвь-тѫ имъ.
4 И [г]всичко-то небесно воинство ще ся стопи,
И [д]небеса-та ще ся свіѭтъ както свитъкъ,
[е]И всичка-та имъ войска ще падне,
Както пада листъ отъ лозѫ,
[ж]И както улитатъ *листіе* отъ смоковницѫ.
5 Защото [з]ножъ-тъ ми ся опи на небе-то:
Ето, той ще слѣзе за сѫдбѫ [и]вързъ Едомъ,
И вързъ народъ-тъ на който азъ наложихъ проклѣтіѭ.
6 Ножъ-тъ Господень е пълнъ съ кръвь:
Отълстѣ съ тълстинѫ-тѫ,
Съ кръвь-тѫ на агнета-та и ярцы-тѣ,
Съ тълстинѫ-тѫ на овенскы-тѣ бѫбрецы;
Защото [і]Господь има жертвѫ у Восорѫ,
И кланіе голѣмо въ Едомскѫ-тѫ земіѭ.
7 И единорогы-тѣ ще слѣзѫтъ съ тѣхъ,
И телцы-тѣ съ быцы-тѣ:
И земя-та имъ ще ся опіе съ кръвь,
И пьрсть-та имъ ще отлъстѣе отъ тлъстинѫ.
8 Защото е [к]день на отмъщеніе Господне,
Година на въздаянія за сѫдъ-тъ на Сіонъ.
9 И [л]струи-тѣ ѝ ще ся прѣтворятъ въ смолѫ,
И пьрсть-та ѝ въ жупелъ,
И земя-та му ще стане горяща смола;
10 Нѣма да угасне, *нито* нощя нито деня:
[м]Дымъ-тъ ѝ ще възлиза непрѣстанно:
[н]Отъ родъ въ родъ ще остане запустѣна:
Никой не ще мине прѣзъ неіѫ до вѣка.
11 Но [о]неясытъ и ежъ ще іѫ наслѣдятъ:
И ивинъ и гарванъ ще живѣіѫтъ въ неіѫ:
И *Господь* [п]ще распрострѣ върху неіѫ вѫже за запустѣваніе,
И мѣркѫ за съсыпваніе.
12 Ще повыкатъ голѣмцы-тѣ му въ царство-то,
Но никой не ще ся намѣри тамъ:
И всичкы-тѣ му князове ще достигнѫтъ въ нищо.
13 И [р]тьрніе ще прозябнѫтъ въ палаты-тѣ му,
Копривы и кѫпины въ твърдыни-тѣ му:
И [с]ще бѫде селеніе на чакалы,
Дворъ на камилоптицы.
14 И дивы-тѣ коткы ще ся спосрѣщатъ *тамъ* съ іены-тѣ:
И сатиръ-тъ ще ся провыка къмъ другаря си:
И самодива-та ще си почива тамъ,
Като си намира мѣсто за почивкѫ.
15 Тамъ ще ся вгнѣздява стрѣлница змія, и ще носи яйца,
И ще мѫти, и ще събира *малкы-тѣ си* подъ сѣнкѫ-тѫ си:
Тамъ ще ся събиратъ и сѫпи-тѣ,
Всякой *съ* другаря си.
16 Потърсѣте [т]въ книгѫ-тѫ Господнѭ, та прочетѣте:
Нищо отъ тѣзи не ще да липса,
Нито ще бѫде безъ другаря си;
Защото уста-та *Господни* заповѣдахѫ това,
И самый-тъ Духъ неговъ гы събра.
17 И той хвърли жрѣбіе за тѣхъ,
И рѫка-та му раздѣли имъ съ вѫже онѫзи *земѭ*:
Ще іѫ наслѣдятъ въ вѣкъ;
Отъ родъ въ родъ ще обитаватъ въ неіѫ.

ГЛАВА 35.

1 [а]Пусто-то и безводно-то мѣсто ще ся възвеселятъ,
И пустыня-та ще ся възрадува,
И ще процавти както кринъ.
2 [б]Ще процавти изобилно, ей ще ся възвесели съ радость и пѣсни,
Ще ся даде ней слава-та Ливанова,
Величіе-то на Кармилъ и Саронъ:
Тѣ ще видятъ славѫ-тѫ Господнѭ,
Величіе-то на Бога нашего.
3 [в]Укрѣпѣте ослабнѫлы-тѣ рѫцѣ,
И утвърдѣте разслабены-тѣ колѣна.
4 Речѣте на устрашены-тѣ въ сърдце:
Укрѣпѣте ся, не бойте ся;
Ето, Богъ вашъ ще дойде съ отмъщеніе,
Съ въздаяніе Божіе;
Той ще дойде и ще вы избави.
5 Тогазъ [г]очи-тѣ на слѣпы-тѣ ще ся отворятъ,
И [д]уши-тѣ на глухы-тѣ ще ся оттулятъ.
6 Тогазъ [е]хромый-тъ ще скача както елень,
И [ж]языкъ-тъ на нѣмый-тъ ще пѣе;
Защото въ пустѫ-тѫ земіѭ [з]ще изврѫтъ воды,
И потоци въ пустыніѭ-тѫ.

а Псал. 49; 1.
б Втор. 32; 1.
в Іоил. 2; 20.
г Псал. 102; 26. Іез. 32; 7, 8. Іоил. 2; 31. 3; 15. Мат. 24; 29. 2 Пет. 3; 10.
д Откр. 6; 14.
е Гл. 14; 12.
ж Откр. 6; 13.
з Іер. 46; 10.
и Іер. 49; 7 и дрг. Мал. 1; 4.
і Гл. 63; 1. Іер. 49; 13. Соф. 1; 7.
к Гл. 63; 4.
л Виж. Втор. 29; 23.
м Откр. 14; 11. 18; 18. 19; 3.
н Мал. 1; 4.
о Гл. 14; 23. Соф. 2; 14. Откр. 18; 2.
п 4 Цар. 21; 13. Плач. 2; 8.
р Гл. 32; 13. Осія 9; 6.
с Гл. 13; 21 и дрг.
т Мал. 3; 16.

—

а Гл. 55; 12.
б Гл. 32; 15.
в Іов. 4; 3, 4. Евр. 12; 12.
г Гл. 29; 18. 32; 3, 4. 42; 7. Мат. 9; 27 и дрг. 11; 5. 12; 22. 20; 30 и дрг. 21; 14. Іоан. 9; 6, 7.
д Мат. 11; 5. Мар. 7; 32 и дрг.
е Мат. 11; 5. 15; 30. 21; 14. Іоан. 5; 8, 9. Дѣян. 3; 2 и дрг. 8; 7. 14; 8 и дрг.
ж Гл. 32; 4. Мат. 9; 32, 33. 12; 22. 15; 30.
з Гл. 41; 18. 43; 19. Іоан. 7; 38; 39.

7 И нажеженый-тъ пѣсъкъ ще стане езеро,
И жадна-та земя источници водни;
[и]Въ селеніе-то на чакалы-тѣ, дѣто лѣжахѫ,
Ще бѫде зеленище съ тръсть и рогозъ.
8 И тамъ ще бѫде друмъ, и пѫть,
И ще ся наименува пѫть святъ:
[і]Нечистый нѣма да мине прѣзъ него, но ще бѫде за тѣхъ:
Тойзи що пѫтува даже и глупави-тѣ нѣма да заблуждаватъ.
9 [к]Львъ не ще да има тамъ,
И хыщный звѣрь не ще възлѣзе по него;
Не ще ся намѣри тамъ:
Но избавени-тѣ ще ходятъ *тамъ*.
10 И [л]искупени-тѣ Господни ще ся върнѫтъ,
И ще дойдѫтъ съ въсклицаніе въ Сіонъ,
И вѣчно веселіе ще бѫде на главѫ-тѫ имъ:
Радость и веселіе ще придобыѭтъ:
[м]А скърбь и въздышаніе ще побѣгнѫтъ.

ГЛАВА 36.

1 Въ [а]четыринадесето-то лѣто на царь
Езекіѭ, възлѣзе Сеннахиримъ царь Асси-
рійскый връзъ всичкы-тѣ укрѣпены Іуди-
2 ны градове, и гы прѣвзѣ. И проводи Ас-
сирійскый царь Рапсака отъ Лахисъ въ
Іерусалимъ при царь Езекіѭ, съ голѣмѫ
силѫ. И застанѫ той при водоводъ-тъ
на горній-тъ водоемъ, върху друмъ-тъ на
3 нивѫ-тѫ на тепавичаря. Тогазь излѣзохѫ
при него Еліакимъ, Хелкіевъ-тъ сынъ,
домостроитель-тъ, и Шевна писецъ-тъ, и
Іоахъ, Асафовъ-тъ сынъ, памятописецъ-тъ.
4 И [б]рече имъ Рапсакъ: Кажѣте сега на
Езекіѭ: Така говори великый царь, Ас-
сирійскый царь: Кое е това упованіе, на
5 което уповаешь? Говоришь: *Имамъ* съ-
вѣтъ и силѫ за брань: но това е само
думы на устны: сега на кого ся надѣ-
ешь та си ся подигнѫлъ противъ мене?
6 Ето, [в]ты ся надѣешь на жезлъ-тъ на
строшенѫ-тѫ онѫзи тръсть, на Египетъ;
на коѭто ако ся подпре нѣкой, ще ся
втыкне въ рѫкѫ-тѫ му, та ще ѭ про-
муши: такъвъ е Фараонъ Египетскый царь
7 къмъ всичкы които ся надѣѭтъ на него. Но
ако ми речешь: На Господа Бога нашего
ся надѣемъ, не е ли той, на когото вы-
сокы-тѣ мѣста и олтари-тѣ отнѣ Езекія,
и рече на Іудѫ и на Іерусалимъ: Прѣдъ
8 тойзи олтарь ще ся поклоните? Сега про-
чее дай залозы на господаря ми Асси-
рійскый-тъ царь, а азъ ще ти дамъ двѣ
тысящы коніе, ако можешь отъ твоѭ
странѫ да дадешь всадницы връзъ тѣхъ.
9 И какъ ще върнешь ты назадъ лице-то на
единъ мѣстоначалникъ отъ най малкы-тѣ
рабы на господаря ми, та си уповалъ на
Египетъ за колесницы и за конницы?
10 И сега, безъ Господа ли възлѣзохъ азъ
на това мѣсто за да го съсыпѫ? Господь
ми рече: Възлѣзь върхъ тѫзи земіѭ, та ѭ
съсыпи.
11 Тогазь рече Еліакимъ, и Шевна, и Іо-
ахъ, на Рапсака: Говори, молимъ, на ра-
бы-тѣ си по Сирійскый языкъ; защото
го разумѣвамы: и не говори ни Іудейскы,
да чуѭтъ людіе-тѣ, които сѫ на стѣнѫ-
12 тѫ. Но Рапсакъ рече: Да ли само при
господоря ти и при тебе мя проводи
господарь-тъ ми да говорѭ тѣзи думы?
не при мѫжіе-тѣ ли които сѣдятъ на
стѣнѫ-тѫ, да ядѫтъ съ васъ наедно лай-
на-та си, и да піѭтъ пикочь-тѫ си?
13 Тогазь Рапсакъ застанѫ та извыка Іу-
дейскы, съ голѣмъ гласъ, и рече: Слу-
шайте думы-тѣ на великый-тъ царь, Ас-
14 сирійскый-тъ царь: Така говори царь-тъ:
Да вы не прѣльщава Езекія; защото
15 не ще може да вы избави. И да вы не
прави Езекія да уповаете на Господа,
като казува: Господь непрѣмѣнно ще
ны избави: тойзи градъ нѣма да бѫде
прѣдаденъ въ рѫкѫ-тѫ на Ассирійскый-тъ
16 царь. Не слушайте Езекіѭ; защото така
говори Ассирійскый царь: Направѣте съ-
гласіе съ мене, и излѣзте при мене: [г]и
яждте всякой отъ лозіе-то си, и всякой
отъ смоковницѫ-тѫ си, и пійте всякой
17 отъ водѫ-тѫ на щернѫ-тѫ си, Додѣ дойдѫ
та вы земѫ въ земіѭ подобнѫ на вашѫ-
тѫ земіѭ, земіѭ на жито и вино, земіѭ
18 на хлѣбъ и лозія. Да вы не прѣльщава
Езекія, като казува: Господь ще ны из-
бави. Избавилъ ли е нѣкой отъ богове-тѣ на
народы-тѣ земіѭ-тѫ си отъ рѫкѫ-тѫ на
19 Ассирійскый-тъ царь? Дѣ сѫ богове-тѣ
на Емаѳъ и Арфадъ? дѣ сѫ богове-тѣ на
Сефаруимъ? тѣ избавихѫ ли отъ рѫкѫ-
20 тѫ ми Самаріѭ? Кои, между всичкы-тѣ
богове на тѣзи мѣста, избавихѫ земіѭ-
тѫ си отъ рѫкѫ-тѫ ми, та *и* Іеова
да избави Іерусалимъ отъ рѫкѫ-тѫ ми?
21 А тѣ мълчахѫ, и нищо не му отговорихѫ;
защото царь-тъ бѣше заповѣдалъ, и реклъ:
Да му не отговорите.
22 Тогазь Еліакимъ, Хелкіевый сынъ, до-
мостроитель-тъ, и Шевна писецъ-тъ, и
Іоахъ, Асафовый сынъ, памятописецъ-тъ,
дойдохѫ при Езекіѭ съ раздраны дрехы,
та му извѣстихѫ думы-тѣ на Рапсака.

ГЛАВА 37.

1 И [а]когато чу царь Езекія, раздра дре-
хы-тѣ си, и ся покры съ врѣтище, и влѣзе
въ домъ-тъ Господень.

[и] Гл. 34; 13.
[і] Гл. 52; 1. Іоил. 3; 17. Откр. 21; 27.
[к] Лев. 26; 6. Гл. 11; 9. Іез. 34; 25.
[л] Гл. 51; 11.
[м] Гл. 25; 8. 65; 19. Откр. 7; 17. 21; 4.

[а] 4 Цар. 18; 13, 17. 2 Лѣт. 32; 1.
[б] 4 Цар. 18; 19 и дрг.
[в] Іез. 29; 6, 7.
[г] Зах. 3; 10.

[а] 4 Цар. 19; 1 и дрг.

2 И проводи Еліакима домостроитель-тъ,
и Шевнѫ писецъ-тъ, и старѣйшины-тѣ
на священницы-тѣ, покрыты съ врѣтища,
при пророкъ Исаіѭ, Амосовъ-тъ сынъ:
3 И рекохѫ му: Така говори Езекія: День
на скърбь, и на обличеніе, и на хулѫ е
тойзи день; Защото настанѫ часъ-тъ да
ся родятъ дѣца-та, но силѫ нѣма за ра-
4 жданіе: Може бы Господь Богъ твой да
чуе думы-тѣ на Рапсака, когото Ассирій-
скый-тъ царь, господарь-тъ му е проводилъ
за да укорява Бога живаго, и да обличи
думы-тѣ, които чу Господь Богъ твой: за
това възвыси моленіе за остатъкъ-тъ що
е останѫлъ.
5 И отидохѫ при Исаіѭ раби-тѣ на царь
6 Езекіѭ. И рече имъ Исаія: Така ще
кажете на господаря си: Така Говори Го-
сподь: Не бой ся отъ думы-тѣ които си
чулъ, съ които раби-тѣ на Ассирійскый-тъ
7 царь мя похулихѫ: Ето, азъ ще туріѫ
въ него *такъвъ* духъ, щото, като чуе
слухъ, ще ся върне въ земіѭ-тѫ си: и
ще го направіѭ да падне чрѣзъ ножъ въ
земіѭ-тѫ си.
8 И върнѫ ся Рапсакъ и намѣри Асси-
рійскый-тъ царь че ратуваше противъ
Ливнѫ; защото чу че бѣше търгнѫлъ
9 отъ Лахисъ. И *царь-тъ* чу да говорятъ за
Ѳирака Еѳіопскый-тъ царь: Излѣзе да ра-
тува противъ тебе. И когато чу *това*, про-
10 води посланницы на Езекіѭ, и каза: Така
ще говорите на Езекіѭ Іудинъ-тъ царь,
и ще речете: Богъ твой, на когото упо-
ваешь, да тя не прѣльщава, като казува:
Іерусалимъ нѣма да бѫде прѣдаденъ въ
11 рѫкѫ-тѫ на Ассирійскый-тъ царь. Ето, ты
си чулъ що направихѫ Ассирійскы-тѣ царіе
на всичкы-тѣ мѣста; какъ гы истрѣбихѫ:
12 и ты ли ще ся избавишь? Богове-тѣ на
народы-тѣ избавихѫ ли онѣзи, които от-
ци-тѣ ми истрѣбихѫ, Гозанъ, и Харранъ,
и Ресефъ, и Еденовы-тѣ сынове, които
13 бѣхѫ въ Ѳаласаръ? Дѣ е [б]царь-тъ на
Емаѳъ, и царь-тъ на Арфадъ, и царь-тъ
на градъ-тъ Сефаруимъ, на Енѫ, и на
Авѫ?
14 И зѣ Езекія писмо-то отъ рѫкѫ-тѫ
на посланницы-тѣ та го прочете: и въз-
лѣзе Езекія въ домъ-тъ Господенъ та
15 го разгънѫ прѣдъ Господа. И помоли ся
16 прѣдъ Господа Езекія, и рече: Господи
на силы-тѣ, Боже Израилевъ, който сѣ-
дишь на херувимы-тѣ, ты си самъ Богъ
единъ на всичкы-тѣ царства на земіѭ-тѫ:
ты си направилъ небе-то и земіѭ-тѫ.
17 [в]Приклони, Господи, ухо-то си, и чуй:
отвори, Господи, очи-тѣ си, и виждь: и чуй
всичкы-тѣ думы на Сеннахирима, който
проводи *тогозь* за да укори Бога живаго.
18 Наистинѫ, Господи, Ассирійскы-тѣ царіе
запустихѫ всичкы-тѣ области и земіѭ-тѫ
19 имъ. И хвърлихѫ въ огнь богове-тѣ имъ;
защото не бѣхѫ богове, но дѣло на чело-
вѣческы рѫцѣ, дърва и каменіе: за то
20 гы погубихѫ. Сега прочее, Господи, Боже
нашъ, отърви ны отъ рѫкѫ-тѫ му: за
да познаіѭтъ всичкы-тѣ царства на зе-
міѭ-тѫ, че ты си Господь *Богъ* единъ.
21 Тогазь проводи Исаія, Амосовый сынъ
до Езекіѭ, и рече: Така говори Господь
Богъ Израилевъ: *Чухъ* което си ся помо-
лилъ менѣ противъ Сеннахирима Асси-
22 рійскый-тъ царь. Това е слово-то, което
Господь говорѝ за него:
Уничижи тя, присмѣя ти ся дѣвица-та,
Сіонова-та дъщеря:
Задъ тебе кывнѫ съ главѫ, Іерусалим-
ска-та дъщеря.
23 Кого си укорилъ и похулилъ ты?
И противъ кого си възвысилъ гласъ,
И си надигнѫлъ высоко очи-тѣ си?
Противъ Святаго Израилева.
24 Господа си укорилъ ты чрѣзъ рабы-тѣ си,
и си реклъ:
Съ множество-то на колесницы-тѣ си въз-
лѣзохъ азъ
Връзъ высочинѫ-тѫ на горы-тѣ, връзъ
ребра-та на Ливанъ;
И ще изсѣкѫ высокы-тѣ му кедры, из-
бранны-тѣ му елхы:
И ще влѣзѫ въ крайнѭ-тѫ му высочинѫ,
Въ дѫбравѫ-тѫ на неговый Кармилъ:
25 Азъ ископахъ и пихъ водѫ:
И съсъ стъпкы-тѣ на нозѣ-тѣ си
Изсушихъ всичкы-тѣ рѣкы на *обсаде-
ны-тѣ.
26 Не си ли чулъ *че* азъ направихъ това от-
давна,
И отъ древни дни опрѣдѣлихъ това?
А сега свършихъ това,
Така щото ты да обращашь утвърдены
градове *въ* купове на развалины:
27 За това жители-тѣ имъ станѫхѫ безсилни,
Устрашихѫ ся и посрамихѫ ся;
Бѣхѫ трѣва на поле-то и злакъ,
Трѣва на кѫщный покрывъ,
И *жито* прѣпърлено прѣди да стане тръсть.
28 Но азъ знаіѭ жилище-то ти, и исходъ-тъ
ти, и входъ-тъ ти,
И буйство-то ти противъ мене.
29 Понеже буйство-то ти противъ мене,
И надменность-та ти възлѣзохѫ въ уши-
тѣ ми,
За то [г]ще туріѭ кукѫ-тѫ си въ ноздри-
тѣ ти,
И уздѫ-тѫ си въ устны-тѣ ти,
Та ще тя върнѫ прѣзъ пѫть-тъ прѣзъ
който си дошелъ.
30 И това ще ти бѫде знаменіе:
Това лѣто ще ядете което е самораслo,
И второ-то лѣто, което прораства отъ
исто-то:
А третьо-то лѣто, посѣйте, и ожнѣте,

[б] Іер. 49; 23. | [в] Дан. 9; 18.

* *Или* Египетъ. | [г] Гл. 30; 28. Іез. 38; 4.

И насадѣте лозія, и яждте плодъ-тъ имъ.
31 И упазено-то отъ Іудинъ-тъ домъ,
Което е останжло, ще пусне корени пакъ долу,
И ще даде горѣ плодъ.
32 Защото изъ Іерусалимъ ще излѣзе остатъкъ-тъ,
И изъ горж-тж Сіонъ, упазено-то:
[д]Ревность-та на Господа Саваоѳа ще свърши това.
33 За то така говори Господь за Ассирійскый-тъ царь:
Нѣма да влѣзе въ тойзи градъ,
Нито ще хвърли тамъ стрѣлж,
Нито ще излѣзе прѣдъ него съсъ щитъ,
Нито ще въздигне противъ него окопъ:
34 По пжть-тъ по който е дошелъ, по него ще ся върне:
И въ тойзи градъ нѣма да влѣзе, говори Господь;
35 Защото [е]ще защитіж тойзи градъ, да го отървж,
Заради мене, и заради раба ми Давида.
36 Тогазь [ж]излѣзе ангелъ Господень, та
порази въ Ассирійскый-тъ станъ сто и
осмдесеть и петь тысящы: и когато ста-
нжхж на утринь-тж, ето, всичкы онѣзи
37 бѣхж мъртви трупове. И търгнж Сенна-
хиримъ Ассирійскый-тъ царь, та отиде
38 и върнж ся, и живѣяше въ Ниневіж. И
като ся кланяше въ домъ-тъ на Нисроха
богъ-тъ си, Адраммелехъ и Сарасаръ сы-
нове-тѣ му поразихж го съ ножъ, и тѣ по-
бѣгнжхж въ Араратскж-тж землж: а вмѣ-
сто него въцари ся Есараддонъ сынъ му.

ГЛАВА 38.

1 [а]Въ онѣзи дни разболѣ ся Езекія до
смърть: и дойде при него пророкъ Исаія
Амосовый сынъ, та му рече: Така гово-
ри Господь: [б]Нареди за домъ-тъ си; по-
неже ще умрешь, и нѣма да живѣешь.
2 Тогазь обърнж Езекія лице-то си къмъ
3 стѣнж-тж, та ся помоли Господу, И ре-
че: Молж ся, Господи, [в]помени сега, какъ
ходихъ прѣдъ тебе съ истинж, и съ цѣ-
ло сърдце, и направихъ угодно-то прѣдъ
4 тебе. И плака Езекія съ голѣмъ плачъ.
И быде слово Господне, къмъ Исаіж, и
5 рече: Иди, та кажи на Езекіж: Господь
Богъ на Давида отца ти така говори:
Послушахъ молитвж-тж ти, видѣхъ сълзы-тѣ ти: ето, азъ ще притуріж на дни-
6 тѣ ти петнадесеть годины. И ще освободіж
тебе и тойзи градъ отъ ржкж-тж на Асси-
рійскый-тъ царь, и [г]ще защитіж тойзи
7 градъ. И [д]това *ще* ти *бжде* знаменіе отъ
Господа че ще направи Господь това
8 нѣщо, което говори: Ето, ще върнж де-
сеть степеня назадъ сѣнкж-тж на сте-
пени-тѣ, по които е слѣзла въ слънчен-
ный-тъ часовникъ на Ахаза. И върнж ся
слънце-то десеть степеня, прѣзъ които бѣ
слѣзло.
9 Това е писано-то отъ Езекіж, Іудинъ-тъ
царь, когато ся разболѣ, и оздравѣ отъ
болесть-тж си:
10 Азъ рѣкохъ: Въ тишинж-тж на дни-тѣ си
Ще отидж въ врата-та на гробъ-тъ:
Лишихъ ся отъ остатъкъ-тъ на годины-тѣ си.
11 Рѣкохъ: Нѣма да видіж *вече* Господа,
Господа, [е]въ землж-тж на живы-тѣ;
Нѣма да видіж вече человѣка
Като сьмь съ жители-тѣ на онзи свѣтъ.
12 [ж]*Жилище-то ми ся дигнж,
И прѣмѣсти ся отъ мене както шатъръ овчарскый,
Прѣсѣкохъ животъ-тъ си както ткачъ;
Отъ основж-тж ще мя отрѣже:
Отъ день до нощь ще мя свършишь.
13 Чакахъ до сутринь-тж, както львъ той
Ще съкруши вси-тѣ ми кости:
Отъ день до нощь мя ще свършишь.
14 Както жеравъ, *както* ластовица, така крещяхъ:
[з]Стеняхъ както гъргорица:
Очи-тѣ ми изнемощѣхж *отъ да гледатъ* на горѣ:
Въ утѣсненіе сьмь, Господи: стани ми поржчитель.
15 Азъ що да рекж?
Той ми рече, той и извърши:
Ще вървіж полека прѣзъ всичкы-тѣ си годины
[и]Заради тжзи горесть на душж-тж си.
16 Чрѣзъ тѣхъ живѣіжтъ *человѣцы-тѣ*, Господи,
И въ всичкы тѣхъ *сжществува* животъ-тъ на мой-тъ духъ:
Ты си мя исцѣлилъ и си мя съживилъ.
17 Ето, вмѣсто миръ, *дойде* върхъ мене голѣма горесть;
Но ты, за любовь на душж-тж ми, избавилъ си іж отъ ровъ-тъ на тлѣніе-то;
Защото си хвърлилъ задъ гърбъ-тъ си всичкы-тѣ ми грѣхове.
18 Защото [і]гробъ-тъ нѣма да тя похвали:
Смърть-та нѣма да тя славослови:
Които слазятъ въ ровъ-тъ не ще ся надѣіжтъ на твоіж-тж истинж.
19 Живый-тъ, живый-тъ, той ще тя хвали,
Както азъ днесь:
[к]Баща-та ще възвѣсти на чада-та *си* твоіж-тж истинж.
20 Господь е спасеніе мое;
За то ще пѣемъ мои-тѣ пѣсни съсъ струны

д 4 Цар. 19; 31. Гл. 9; 7.
е 4 Цар. 20; 6. Гл. 38; 6.
ж 4 Пар. 19; 35.

—

а 4 Цар. 20; 1 и дрг. 2 Лѣт. 32; 24.
б 2 Цар. 17; 23.
в Неем. 13; 14.
г Гл. 37; 35.
д 4 Цар. 20; 8 и дрг. Гл. 7; 11.
е Псал. 27; 13. 116; 9.
ж Іов. 7; 6.
* *Или* кругъ-тъ на животъ-тъ ми.
з Гл. 59; 11.
и Іов. 7; 11. 10; 1.
і Псал. 6; 5. 30; 9. 88; 11. 115; 17. Еккл. 9; 10.
к Втор. 4; 9. 9; 7. Псал. 78; 3, 4.

Въ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ ни въ
домъ-тъ Господень.
21 Защото [л]Исаія бѣше реклъ: Нека зе-
мѫтъ низаницѫ смоквы, да гы стрыѭтъ
и турятъ на въспаленіе-то, и ще оздра-
22 вѣе. И [м]Езекія бѣше реклъ: Що е зна-
меніе-то че азъ ще възлѣзѫ въ домъ-тъ
Господень?

ГЛАВА 39.

1 Въ [а]онова врѣме Вавилонскый-тъ царь,
Меродахъ-валаданъ, сынъ на Валадана,
проводи писма и дарове на Езекіѭ, за-
щото бѣше чулъ че ся разболѣлъ и оздра-
2 вѣлъ. И [б]зарадува ся за тѣхъ Езекія, и
показа имъ домъ-тъ на многоцѣнны-тѣ си
вещи, сребро-то, и злато-то, и ароматы-тѣ,
и многоцѣнны-тѣ масти и всичкѫ-тѫ си
орѫжницѫ, и всичко що ся намираше
въ съкровища-та му: не останѫ нищо въ
домъ-тъ му, нито подъ всичко-то му вла-
дѣніе, което Езекія не имъ показа.
3 Тогазь дойде пророкъ Исаія при царь
Езекіѭ, та му рече: Що казахѫ тѣзи
человѣци, и отъ дѣ сѫ дошли при тебе?
И рече Езекія: Отъ далечнѫ земіѭ идѫтъ
4 при мене, отъ Вавилонъ: А той рече:
Що видѣхѫ въ домъ-тъ ти? И отговори
Езекія: Видѣхѫ всичко що има въ
домъ-тъ ми: не останѫ нищо въ съкро-
5 вища-та ми, което не имъ показахъ. То-
газь рече Исаія на Езекіѭ: Слушай
6 слово-то на Господа Саваоѳа: Ето [в]идѫтъ
дни, въ които всичко което е въ домъ-тъ
ти, и каквото сѫ събрали отци-тѣ ти
до тойзи день, ще ся прѣнесе у Вави-
лонъ: нѣма да остане нищо, говори Го-
7 сподь. И отъ сынове-тѣ ти, които ще
излѣзѫтъ отъ тебе, които ще родишь, ще
земѫтъ; и ще станѫтъ скопци въ домъ-тъ
на Вавилонскый-тъ царь. Тогазь рече Езе-
кія на Исаіѭ: [г]Добро е слово-то Го-
сподне, което каза ты. Рече още: Понеже
ще бѫде миръ и утвърждёніе въ дни-тѣ ми.

ГЛАВА 40.

1 Утѣшавайте, утѣшавайте людіе-тѣ ми,
Говори Богъ вашъ.
2 Говорѣте насърдчително на Іерусалимъ,
и выкнѣте къмъ него,
Че врѣме-то на воинствованіе-то му ся
испълни,
Че беззаконіе-то му ся прости;
[а]Защото зѣ отъ рѫкѫ-тѫ Господніѭ
Двойно за всичкы-тѣ си грѣхове.
3 [б]Гласъ на единого който выка въ пусты-
ніѭ-тѫ:
[в]Приготвѣте пѫть-тъ Господень;
[г]Правъ друмъ направѣте въ пустыніѭ-тѫ
за Бога нашего.
4 Всякой долъ ще ся възвыши,
И всяка гора и хълмъ ще ся сниши:
И криви-тѣ ще станѫтъ прави,
[д]И неравны-тѣ мѣста равны:
5 И слава-та Господня ще ся яви,
И всяка плъть купно ще види;
Защото уста-та Господни говорихѫ.
6 Гласъ-тъ рече: Възгласи; и *рече *ся:*
Що да възгласіѭ?
[е]Всяка плъть е трѣва,
И всичка-та ѝ слава като полскый цвѣтъ.
7 Трѣва-та изсъхнѫ, цвѣтъ-тъ повѣнѫ
Когато [ж]вѣтръ отъ Господа духнѫ връзъ
него:
Трѣва наистинѫ сѫ людіе-тѣ.
8 Трѣва-та изсъхнѫ, цвѣтъ-тъ повѣнѫ;
[з]Но слово-то на Бога нашего остава въ
вѣкъ.
9 Ты който носишь благы вѣсти на Сіонъ,
Възлѣзь на высокѫ-тѫ горѫ:
Ты който носишь благы вѣсти на Іеру-
салимъ,
Възвыши силно гласъ-тъ си:
Възвыши: не бой ся:
Речи на Іудины-тѣ градове:
Ето Богъ вашъ!
10 Ето, Господь Іеова ще дойде съсъ силѫ,
И [и]мышца-та му ще владѣе за него:
Ето [і]мьзда-та му е съ него,
И въздаяніе-то му прѣдъ него.
11 [к]Ще пасе стадо-то си както пастырь:
Ще събере агнета-та съ мышцѫ-тѫ си,
И ще *гы* носи въ пазухѫ-тѫ си:
И ще води полека доящы-тѣ:
12 [л]Кой е прѣмѣрилъ воды-тѣ съ шепѫ-тѫ си,
И измѣрилъ небеса-та съ педѫ,
И побралъ въ мѣркѫ пръсть-тѫ на зе-
міѭ-тѫ,
И прѣтеглилъ горы-тѣ съ теглилкѫ, и
хълмы-тѣ въ кѫпоны?
13 [м]Кой е измѣрилъ Духъ-тъ Господень,
Или му е былъ съвѣтникъ, и го е научилъ?
14 Съ кого ся е съвѣтувалъ той, и *кой* го е
вразумилъ,
И го е научилъ пѫть-тъ на сѫдбѫ-тѫ,
И му е прѣдалъ знаніе,
И му е показалъ пѫть-тъ на разумъ-тъ?
15 Ето, народи-тѣ сѫ като капкѫ отъ ведро,
И считатъ ся като тънькъ прашецъ на
кѫпонѫ:
Ето, острови-тѣ като прахъ що ся дига:
16 И Ливанъ не е доволенъ за горѣніе,

[л] 4 Цар. 20; 7.
[м] 4 Цар. 20; 8.

—

[а] 4 Цар. 20; 12 и дрг.
[б] 2 Лѣт. 32; 31.
[в] Іер. 20; 5.
[г] 1 Цар. 3; 18.

—

[а] Іов. 42; 10. Гл. 61; 7.
[б] Мат. 3; 3. Мар. 1; 3. Лук. 3; 4. Іоан. 1; 23.
[в] Мал. 3; 1.
[г] Псал. 68; 4. Гл. 49; 11.
[д] Гл. 45; 2.
* *Или* рѣкохъ.
[е] Іов. 14; 2. Псал. 90; 5. 102; 11. 103; 15. Іак. 1; 10. 1 Пет. 1; 24.
[ж] Псал. 103; 16.
[з] 1 Пет. 1; 25.
[и] Гл. 59; 16.
[і] Гл. 62; 11. Откр. 22; 12.
[к] Гл. 49; 10. Іез. 34; 23. 37; 24. Іоан. 10; 11. Евр. 13; 20. 1 Пет. 2; 25. 5; 4. Откр. 7; 17.
[л] Прит. 30; 4.
[м] Іов. 21; 22. 36; 22, 23. Рим. 11; 34. 1 Кор. 2; 16.

И за Іудины-тѣ градове: Ще ся съградятъ,
И азъ ще въсправіѫ развалины-тѣ му:
27 [ю]Който казувамъ на безднѫ-тѫ: Изсъхни,
И ще прѣсушѫ рѣкы-тѣ ти:
28 Който говоріѫ за Кира: *Той* е пастырь мой,
И ще испълни всичкы-тѣ ми хотѣнія:
И казувамъ на Іерусалимъ: [л]Ще ся съградишь:
И на храмъ-тъ: Ще ся турятъ основанія-та ти.

ГЛАВА 45.

1 Така говори Господь на помазанника си,
Кира, [а]когото държѫ за деснѫ-тѫ рѫкѫ,
[б]За да покоріѫ народы прѣдъ него:
И ще распашѫ чрѣсла-та на царіе,
За да отворіѫ двери-тѣ прѣдъ него;
И порты-тѣ не ще ся затворятъ.
2 Азъ ще ходіѫ прѣдъ тебе,
[в]И ще изравніѫ неравны-тѣ мѣста:
[г]Ще съкрушѫ мѣдны-тѣ двери,
И ще строшѫ желѣзны-тѣ вереи:
3 И ще ти дамъ съкровища пазены въ тъмнинѫ,
И богатства скрыти въ скрышницы,
[д]За да познаешь че азъ сьмь Господь,
[е]Който тя выкамъ съ име-то ти,
Богъ Израилевъ.
4 [ж]За Іакова рабъ-тъ ми,
И Израиля избранный-тъ ми,
Выкнѫхъ тя даже съ име-то ти;
Наименовахъ тя, ако и [з]да мя не познавашь.
5 [и]Азъ сьмь Господь, и [і]нѣма другъ:
Нѣма освѣнь мене Богъ:
[к]Азъ тя опасахъ, ако и да мя не познавашь.
6 [л]За да познаіѫтъ отъ истокъ сълнца,
И отъ западъ, че освѣнь мене нѣма никой:
Азъ сьмь Господь, и нѣма другъ:
7 Азъ създавамъ видѣлинѫ-тѫ, и творіѫ тъмнинѫ-тѫ:
Правіѫ миръ, [м]творіѫ и зло:
Азъ Господь сьмь който правіѫ всичко това.
8 [н]Росѣте, небеса, отъ горѣ,
И да излѣіѫтъ облаци-тѣ правдѫ:
Да ся отвори земя-та, и да роди спасеніе,
И да прозябне купно правда:
Азъ Господь създадохъ това.
9 Горко [о]тому който ся прѣпира съсъ Създателя си!
Чрѣпъ отъ земны-тѣ чрѣпіе!
[п]Ще рече ли калъ-тъ на тогозь който му дава образъ: Що правишь?
Или дѣло-то ти *да рече:* Той нѣма рѫцѣ?
10 Горко тому що говори на бащѫ *си:* Що раждашь?
Или на женѫ: Що добывашь:
11 Така говори Господь
Святый-тъ Израилевъ, и Създатель-тъ неговъ:
Пытайте мя за бѫдѫщо-то, [р]за синове-тѣ ми,
И [с]за дѣло-то на рѫцѣ-тѣ ми заповѣдайте ми.
12 [т]Азъ създадохъ земіѫ-тѫ,
И [у]сътворихъ человѣка на неіѫ:
Азъ съ рѫцѣ-тѣ си распрострѣхъ небеса-та,
И [ф]дадохъ заповѣди на всичко-то имъ воинство.
13 [х]Азъ повдигнѫхъ него съ правдѫ,
И ще оправямъ всичкы-тѣ му пѫтища:
[ц]Той ще съгради градъ-тъ ми,
И ще испроводи плѣнницы-тѣ ми,
[ч]Не съ искупъ, нито съ дарове,
Говори Господь Саваоѳъ.
14 Така говори Господь:
[ш]Печалба-та на Египетъ, и търговія-та на Еѳіопіѫ,
И на Савцы-тѣ, высокы-тѣ мѫжіе,
Ще минѫтъ къмъ тебе, и твои ще бѫдѫтъ:
Задъ тебе ще слѣдуватъ: [щ]въ оковы ще заминѫтъ,
И ще ти ся поклонятъ, ще ти ся помолятъ,
И рекѫтъ: [ъ]Само въ тебе е Богъ,
И [ы]нѣма другъ Богъ.
15 Наистинѫ ты си [ь]Богъ крыющій ся,
Боже Израилевъ, Спасителю.
16 Всичкы тѣзи ще ся постыдятъ, и посрамятъ:
[ѣ]Дѣлатели-тѣ на идолы-тѣ ще си отидѫтъ
Всичкы накупъ съ посрамленіе.
17 [ю]А Израиль ще ся спасе чрѣзъ Господа съ вѣчно спасеніе:
Нѣма да ся постыдите нито да ся посрамите въ вѣкъ вѣка.
18 Защото така говори Господь, [я]който сътвори небеса-та,
Той Богъ, който създаде земіѫ-тѫ и іѫ направи: който самъ іѫ утвърди,
Сътворй іѫ не напусто, *но* іѫ създаде за да ся населява:
[ж]Азъ сьмь Господь, и нѣма другъ.
19 Не сьмь говорилъ [іж]въ тайно, въ тъмно мѣсто на земіѫ-тѫ:

ю Виж. Іер. 50; 38. 51; 32, 36.
л 2 Лѣт. 36; 22, 23. Ездр. 1; 1 и дрг. Гл. 45; 13.
—
а Гл. 41; 13.
б Гл. 41; 2. Дан. 5; 30.
в Гл. 40; 4.
г Псал. 107; 16.
д Гл. 41; 23.
е Исх. 33; 12, 17. Гл. 43; 1. 49; 1.
ж Гл. 44; 1.
з 1 Сол. 4; 5.
и Втор. 4; 35, 39. 32; 39. Гл. 44; 8. 46; 9.
і Ст. 14, 18, 21, 22.
к Псал. 18; 32, 39.
л Псал. 102; 15. Гл. 37; 20. Мал. 1; 11.
м Амос. 3; 6.
н Псал. 72; 3. 85; 11.
о Гл. 64; 8.
п Гл. 29; 16. Іер. 18; 6. Рим. 9; 20.
р Іер. 31; 9.
с Гл. 29; 23.
т Гл. 42; 5. Іер. 27; 5.
у Быт. 1; 26, 27.
ф Быт. 2; 1.
х Гл. 41; 2.
ц 2 Лѣт. 36; 22, 23. Ездр. 1; 1 и дрг. Гл. 44; 28.
ч Гл. 52; 3. Виж. Рим. 3; 24.
ш Псал. 68; 31. 72; 10, 11. Гл. 49; 23. 60; 9, 10, 14. 16. Зах. 8; 22, 23.
щ Псал. 149; 8.
ъ 1 Кор. 14; 25.
ы Ст. 5.
ь Псал. 44; 24. Гл. 8; 17. 57; 17.
ѣ Гл. 44; 11.
ю Гл. 26; 4. Ст. 25. Рим. 11; 26.
я Гл. 42; 5.
ж Ст. 5.
іж Втор. 30; 11. Гл. 48; 16.

Онѣзи които иматъ распрѭ съ тебе.
Които ратуватъ противъ тебе ще станѫтъ
като нищо,
И като че не сѫ были.
13 Защото азъ Господь Богъ твой сьмь кой-
то подкрѣпявамъ десницѫ-тѫ ти,
И ти казувамъ: [н]Не бой ся: азъ ще ти
помогнѫ.
14 Не бой ся, черве Іакове, смьртни Изра-
илеви:
Азъ ще ти помагамъ, говори Господь,
Избавитель-тъ твой, Святый Израилевъ.
15 Ето, [о]азъ ще тя направѭ новѫ острѫ
диканѭ назѫбенѫ:
Ще вършеешь горы-тѣ, и ще гы стрыешь,
И ще направишь хълмы-тѣ като дребнѫ
плѣвѫ;
16 Ты [п]ще гы отвѣешь, и вѣтръ-тъ ще гы
отнесе,
И буря-та ще гы распрьсне:
А ты ще ся възвеселишь въ Господа,
[р]Ще ся похвалишь въ Святаго Израилева.
17 *Когато* сиромаси-тѣ и нищи-тѣ поискатъ
водѫ, и нѣма,
И языкъ-тъ имъ съхне отъ жаждѫ,
Азъ Господь ще гы послушамъ,
Азъ Богъ Израилевъ нѣма да гы оставѭ.
18 [с]Ще отворѭ рѣкы на высокы мѣста,
И источницы въ срѣдъ долове-тѣ:
Ще направѭ [т]пустынѭ-тѫ водны езера,
И сухѫ-тѫ земѭ водны источницы.
19 Въ пустынѭ-тѫ ще насадѭ кедръ, сит-
тимъ,
Мирсинѫ, и маслено дърво:
Въ ненаселенѫ-тѫ земѭ ще турѭ нае-
дно елхѫ,
Яворъ и буксъ:
20 [у]За да видятъ, и да знаѭтъ,
И да помыслятъ, и да разумѣѭтъ купно,
Че рѫка-та Господня е направила това,
И Святый Израолевъ го е създалъ.
21 Прѣдставѣте сѫдъ-тъ си, говори Го-
сподь;
Приведѣте силны-тѣ си доказателства, го-
вори Царь-тъ Іакововъ.
22 Нека приведѫтъ, и [ф]нека ни явятъ що
има да бѫде:
Нека възвѣстятъ прѣжно-то, що е было,
За да размыслимъ, и да познаемъ послѣ-
дньо-то му:
Или нека възвѣстятъ намъ бѫдѫщо-то.
23 [х]Възвѣстѣте онова което ще стане ис-
послѣ,
За да познаемъ че сте богове;
[ц]Направѣте още *и* добро, или зло напра-
вѣте,
За да ся почудимъ, и да видимъ купно.
24 Ето, [ч]вы сте отъ нищо,
И дѣло-то ви е отъ нищо:
Който вы избира, мързость е.
25 Подигнѫхъ *едного* отъ сѣверъ, и иде:
[ш]Отъ истокъ сълнца ще призове мое-то
име:
И [щ]ще нагази князове-тѣ като калъ,
И както грънчарь-тъ тъпче глинѫ-тѫ.
26 [ъ]Кой е явилъ *това* отъ начало, за да
знаемъ?
И отъ по напрѣдъ, за да речемъ: *Той е*
праведенъ?
Но нѣма който да го е явилъ; но нѣма
който да го е казалъ;
Но нѣма който да е чулъ думы-тѣ ви.
27 [ы]Първый *азъ* [ь]Сіону *рѣкохъ:* Ето, ето това:
И дадохъ на Іерусалимъ благовѣститель.
28 Защото [ѣ]прѣгледахъ, и нѣмаше никой,
Ей, между тѣхъ, но нѣмаше съвѣтникъ,
Който да може да отговори думѫ, когато
гы попытахъ.
29 Ето, [ю]всичкы-тѣ сѫ суета,
Дѣла-та имъ сѫ нищо:
Излѣяни-тѣ имъ идоли сѫ вѣтръ и пустота.

ГЛАВА 42.

1 Ето [а]мой-тъ рабъ, когото подкрѣпявамъ:
Избранный-тъ мой, въ когото [б]душа-та ми
благоволи:
[в]Турихъ Духъ-тъ си на него:
Той ще изнесе сѫдъ на народы-тѣ.
2 Нѣма да выкне, нито да възздове,
Нито ще направи гласъ-тъ си да ся чуе
по вънъ.
3 Тръсть смазанѫ не ще прѣчупи,
И замьждѣло *свѣщило отъ* ленъ не ще
угаси:
Ще изнесе сѫдъ съ истинѫ.
4 Нѣма да исчезне, нито да малодушествува,
Додѣ тури сѫдъ на земѭ-тѫ:
И [г]острови-тѣ ще очакуватъ неговъ-тъ за-
конъ.
5 Така говори Богъ, Господь,
[д]Който направи небеса-та и гы прострѣ,
[е]Който распрострѣ земѭ-тѫ съ произве-
денія-та ѝ,
[ж]Който дава дыханіе на людіе-тѣ които
сѫ на неѭ,
И духъ на тѣзи които ходятъ по неѭ.
6 Азъ [ѕ]Господь тя призвахъ въ правдѫ,
И ще тя земѫ за рѫкѫ,
И ще тя пазѭ, и [и]ще тя поставѭ завѣтъ
на людіе-тѣ,
[і]Свѣтъ на язычницы-тѣ.

н Ст. 10.
о Мих. 4; 13. 2 Кор. 10; 4, 5.
п Іер. 55; 2.
р Гл. 45; 25.
с Гл. 35; 6, 7. 43; 19. 44; 3.
т Псал. 107; 35.
у Іов. 12; 9.
ф Гл. 45; 21.
х Гл. 42; 9. 44; 7, 8. 45; 3. Іоан. 13; 19.
ц Іер. 10; 5.
ч Псал. 115; 8. Гл. 44; 9. 1 Кор. 8; 4.
ш Ездр. 1; 2.
щ Ст. 2.
ъ Гл. 43; 9.
ы Ст. 4.
ь Гл. 40; 9.
ѣ Гл. 63; 5.
ю Ст. 24.

а Гл. 43; 10. 49; 3, 6. 52; 13. 53; 11. Мат. 12; 18, 19, 20. Фил. 2; 7.
б Мат. 3; 17. 17; 5. Ефес. 1; 6.
в Гл. 11; 2. Іоан. 3; 34.
г Быт. 49; 10.
д Гл. 44; 24. Зах. 12; 1.
е Псал. 136; 6.
ж Дѣян. 17; 25.
ѕ Гл. 43; 1.
и Гл. 49; 8.
і Гл. 49; 6. Лук. 2; 32. Дѣян. 13; 47.

7 За [к]да отворишь очи-тѣ на слѣпы-тѣ,
[л]Да извадишь затворены-тѣ отъ затворъ,
[м]Сѣдящы-тѣ въ тьмнинѫ изъ домъ-тъ на тьмницѫ-тѫ.
8 Азъ *съмь* Господь: това е мое-то име:
И [н]не щѫ да дамъ славѫ-тѫ си другому,
Нито хвалѫ-тѫ си на истуканны-тѣ.
9 Ето сбѫдохѫ ся онѣзи нѣща които сѫ отъ начало *прѣдказаны*,
И азъ ви извѣстявамъ новы:
Прѣди да изникнѫтъ, казувамъ ви *гы*.
10 [о]Пѣйте Господу пѣснь новѫ,
Хвалѫ-тѫ му отъ краища-та на земіѭ-тѫ,
Вы [п]които слазите въ море-то, и всичко което е въ него:
Острови, и вы които живѣете на тѣхъ.
11 Пустыня-та, и градове-тѣ ѝ, нека възвышатъ *гласъ*,
Села-та *въ които* живѣе Кидаръ:
Да пѣѭтъ жители-тѣ на * Селѫ,
Да въсклицаватъ отъ върхове-тѣ на горы-тѣ:
12 Да дадѫтъ славѫ Господу,
И да възвѣстятъ хвалѫ-тѫ му въ островы-тѣ.
13 Господь ще излѣзе като Силенъ:
Ще възбуди ревность като ратникъ:
Ще извыка, [р]ей ще изрыкае,
Ще прѣвъзмогне надъ врагове-тѣ си.
14 Отъ много *врѣме* мълкнѫхъ;
Останѫхъ тихъ, удържахъ себе си:
Сега ще выкнѫ, както раждающа-та;
Ще низвърнѫ купно и погълнѫ.
15 Ще запустѭ горы и хълмы,
И изсушѫ всичкѫ-тѫ имъ трѣвѫ:
И ще направѭ рѣкы-тѣ островы,
И езера-та ще изсушѫ.
16 И ще доведѫ слѣпы-тѣ прѣзъ пѫть *който* не сѫ знаяли,
Ще гы водѭ въ стезы *които* не сѫ знаяли:
Тьмнинѫ-тѫ ще направѭ видѣлинѫ прѣдъ тѣхъ, и кривы-тѣ *пѫтища* правы.
Това ще направѭ за тѣхъ, и нѣма да гы оставѭ.
17 [с]Ще ся върнѫтъ назадъ, съвсѣмъ ще ся посрамятъ,
Които уповаѭтъ на ваяны-тѣ,
Които говорятъ на лѣяны-тѣ:
Вы сте наши богове.
18 Слушайте, глухы;
И погледнѣте, слѣпи, да видите.
19 [т]Кой е слѣпъ, освѣнь рабъ-тъ ми?
Или глухъ, както вѣститель-тъ ми, *когото* проводихъ?
Кой е слѣпъ, както прѣданый-тъ *Богу*,
И слѣпъ, както рабъ-тъ Господень?
20 Гледашь много, [у]но не съглеждашь:
Отваряшь уши, но не чуешь.
21 Господь *му* станѫ благомысленникъ заради правдѫ-тѫ си:
Ще увеличи законъ-тъ, и ще *го* направи почтенъ.
22 Но тѣ сѫ ограбени и оголени людіе:
Всичкы-тѣ сѫ впримчени въ пещеры,
И скрыти въ тьмници:
Расхыщеніе сѫ, и нѣма избавитель:
Обиръ сѫ и никой не казува: Върни *го:*
23 Кой отъ васъ ще даде ухо на това?
Кой ще внимае и слуша за бѫдѫщо-то?
24 Кой прѣдаде Іакова на обиръ,
И Израиля на грабители?
Не Господь ли, на когото съгрѣшихмы?
Защото не рачихѫ да ходятъ въ пѫтища-та му,
Нито послушахѫ законъ-тъ му.
25 За то излѣя на него върлость-тѫ на гнѣвъ-тъ си,
И буйность-тѫ на брань-тѫ,
Която [ф]го опали отъ всякѫдѣ, но той не разумѣ:
И го изгори, [х]но той не тури *това* на сърдце.

ГЛАВА 43.

1 И сега така говори Господь, [а]Творецъ-тъ ти, Іакове,
И [б]Създатель-тъ ти, Израилю:
Не бой ся, защото [в]азъ тя избавихъ,
[г]Призвахъ тя по име: мой си ты.
2 [д]Когато минувашь прѣзъ воды-тѣ, [е]съ тебе ще бѫдѫ:
И прѣзъ рѣкы-тѣ, не ще тя потопятъ:
[ж]Когато ходишь прѣзъ огнь-тъ, ты нѣма да ся изгоришь,
И пламыкъ-тъ не ще тя опали.
3 Защото азъ съмь Іеова Богъ твой.
Святый Израилевъ, Спаситель твой:
[з]За твой искупъ дадохъ Египетъ:
За тебе, Еѳіопіѭ и Севѫ.
4 Понеже ты бѣ многоцѣненъ прѣдъ очи-тѣ ми,
Почтенъ бѣше ты, и азъ тя възлюбихъ;
За то ще дамъ человѣцы за тебе,
И народы за животъ-тъ ти.
5 [и]Не бой ся; защото азъ съмь съ тебе:
Отъ истокъ ще доведѫ потомство-то ти,
И отъ западъ ще тя съберѫ:
6 Ще рекѫ Сѣверу: Дай:
И Югу: Да не възбранишь:
Доведи синове-тѣ ми отъ далечь,
И дъщери-тѣ ми отъ краища-та на земіѭ-тѫ,
7 Всичкы [і]които ся наричатъ съ име-то ми:
[к]Които за славѫ-тѫ си сътворихъ,

[к] Гл. 35; 5.
[л] Гл. 61; 1. Лук. 4; 18. 2 Тим. 2; 26. Евр. 2; 14, 15.
[м] Гл. 9; 2.
[н] Гл. 48; 11.
[о] Псал. 33; 3. 40; 3. 98; 1.
[п] Псал. 107; 23.
* *То есть* Скалѫ.
[р] Гл. 31; 4.
[с] Псал. 97; 7. Гл. 1; 29. 44; 11. 45; 16.
[т] Гл. 43; 8. Іез. 12; 2. Виж. Іоан. 9; 39, 41.
[у] Рим. 2; 21.
[ф] 4 Цар. 25; 9.
[х] Осія 7; 9.

—

[а] Ст. 7.
[б] Ст. 21. Гл. 44; 2, 21, 24.
[в] Гл. 44; 6.
[г] Гл. 42; 6. 45; 4,
[д] Псал. 66; 12. 91; 3 и дрг.
[е] Втор. 31; 6, 8.
[ж] Дан. 3; 25, 27.
[з] Прит. 11; 8. 21; 18.
[и] Гл. 41; 10, 14. 44; 2. Іер. 30; 10, 11. 46; 27, 28.
[і] Гл. 63; 19. Іак. 2; 7.
[к] Псал. 100; 3. Гл. 29; 23. 2 Кор. 5; 17. Ефес. 2; 10.

[л]Създадохъ гы и гы направихъ:
8 [м]Изведи слѣпы-тѣ людіе които иматъ очи,
И глухы-тѣ които иматъ уши,
9 Нека ся съберѫтъ вси-тѣ народи наедно,
И нека дойдѫтъ на купъ племена-та;
[н]Отъ тѣхъ кой бы възвѣстилъ това, и показалъ бы намъ прѣжни-тѣ събытія?
Нека доведѫтъ свидѣтели-тѣ си, и нека ся оправдаіѫтъ,
За да чуіѫтъ *человѣци-тѣ*, и да рекѫтъ: *Това е* истинно.
10 Свидѣтели мои вы [о]сте, говори Господь,
[п]И рабъ-тъ ми, когото избрахъ,
За да узнаете и да повѣрувате въ мене,
И да разумѣете че сьмь Азъ:
[р]Прѣди мене Богъ не е былъ,
И слѣдъ мене нѣма да бѫде.
11 [с]Азъ, азъ сьмь Господь:
И освѣнь мене спаситель нѣма.
12 Азъ възвѣстихъ, и спасохъ, и показахъ:
И [т]не е имало у васъ чуждъ *богъ:*
А [у]вы ми сте свидѣтели, говори Господь,
Че азъ сьмь Богъ.
13 И [ф]прѣди день-тъ, Азъ сьмь:
И нѣма който да избавя отъ рѫкѫ-тѫ ми:
Азъ дѣйствувамъ, и [х]кой може да възбрани?
14 Така говори Господь,
Вашій искупитель, Святый Израилевъ:
За васъ проводихъ у Вавилонъ,
И свалихъ бѣжанцы всичкы тѣхъ,
И Халдеи-тѣ на които выкъ-тъ е въ кораби-тѣ.
15 Азъ сьмь Господь, Святый вашъ,
Творецъ Израилевъ, Царь вашъ.
16 Така говори Господь,
[ц]Който прави пѫть въ море-то,
И [ч]стезѫ въ буйны-тѣ воды:
17 [ш]Който извожда колесницы, и коніе, войскѫ, и силѫ:
Тѣ всичкы ще легнѫтъ, нѣма да станѫтъ;
Погынѫхѫ, угаснѫхѫ както *свѣщило отъ* ленъ.
18 [щ]Не поменувайте първы-тѣ,
И не помнѣте прѣжни-тѣ събытія.
19 Ето, азъ [ъ]ще направіѭ ново нѣщо;
Сега ще изникне: не ще ли да го познаете?
Ей [ы]ще направіѭ пѫть въ пустыніѭ-тѫ,
Рѣкы въ безводнѭ-тѫ.
20 Полскы-тѣ звѣрове ще мя прославятъ,
Чакали-тѣ, и камилоптицы-тѣ;
Защото [ь]давамъ водѫ въ пустыніѭ-тѫ,
Рѣкы въ безводнѭ-тѫ,
За да напоіѭ людіе-тѣ си, избранны-тѣ си.
21 [ѣ]Тѣзи людіе създадохъ азъ за себе си;
Тѣ ще повѣствуватъ хвалѫ-тѫ ми.
22 Но ты, Іакове, не мя призва;
Но ты Израилю, [ю]отегчи ся отъ мене.
23 [я]Не ми си приносялъ агънцы-тѣ на всесъжженія-та си,
Нито си мя почиталъ съсъ жертвы-тѣ си:
Азъ не тя поработихъ съ приношенія,
И не ти натегнѫхъ съ ливанъ:
24 Не си купилъ за мене *благовоннѫ* тръсть съсъ сребро,
Нито си мя насытилъ съ тлъстинѫ-тѫ на жертвы-тѣ си:
Но ты си мене поработилъ съ грѣхове-тѣ си,
[ж]Натегнѫлъ си ми съ беззаконія-та си.
25 Азъ, азъ сьмь, [ѭ]който заглаждамъ твоитѣ прѣстѫпленія [а]за себе си,
И [б]нѣма да си напомніѭ за грѣхове-тѣ ти.
26 Подсѣти мя; да ся сѫдимъ наедно;
Казувай ты, за да ся оправдаешь.
27 Праотецъ твой съгрѣши,
И учители-тѣ ти прѣстѫпихѫ противъ мене.
28 За то [в]осквърнены направихъ князове-тѣ на святилище-то,
И [г]прѣдадохъ Іакова на проклѣтіѭ,
И Израиля на поруганія.

ГЛАВА 44.

1 Но сега слушай, [а]рабе мой Іакове,
И Израилю, когото азъ избрахъ:
2 Така говори Господь, който тя е направилъ
И [б]тя е създалъ изъ утробѫ-тѫ, *и* ще ти помага:
Не бой ся, рабе мой, Іакове,
И *ты* [в]Іесуруне, когото азъ избрахъ.
3 Защото [г]ще изливамъ водѫ на жедный-тъ,
И рѣкы на сухѫ-тѫ земіѭ;
Ще изливамъ Духъ-тъ си на сѣме-то ти,
И благословеніе-то си на внуцы-тѣ ти:
4 И ще прозябнѫтъ *като* между трѣвѫ,
Като върбы при текущы воды.
5 Единъ ще говори: Азъ сьмь Господень:
А другъ ще ся нарича съ име-то Іаковово:
А другъ ще ся подписува *съ* рѫкѫ-тѫ си Господу,
И ще ся нарича съ име-то Израилево.
6 Така говори Господь, Царь-тъ Израилевъ,
[д]Неговъ-тъ Искупитель, Господь Саваоѳъ:
[е]Азъ сьмь първый, азъ и послѣдній:
И освѣнь мене нѣма Богъ.

[л] Ст. 1.
[м] Гх. 6; 9. 42; 19. Іез. 12; 2.
[н] Гх. 41; 21, 22, 26.
[о] Гх. 44; 8.
[п] Гх. 42; 1. 55; 4.
[р] Гх. 41; 4. 44; 6.
[с] Гх. 45; 21. Осія 13; 4.
[т] Втор. 32; 16. Псал. 81; 9.
[у] Ст. 10. Гх. 44; 8.
[ф] Псал. 90; 2. Іоан. 8; 58.
[х] Іов. 9; 12. Гх. 14; 27.
[ц] Исх. 14; 16, 22. Псал. 77; 19. Гх. 51; 10.
[ч] Іис. Нав. 3; 13, 16.
[ш] Исх. 14; 4 до 9, 25.
[щ] Іер. 16; 14. 23; 7.
[ъ] 2 Кор. 5; 17. Откр. 21; 5.
[ы] Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Втор. 8; 15. Псал. 78; 16. Гх. 35; 6. 41; 18.
[ь] Гх. 48; 21.
[ѣ] Псал. 102; 18. Ст. 1, 7. Лук. 1; 74, 75. Ефес. 1; 5, 6.
[ю] Мал. 1; 13.
[я] Амос. 5; 25.
[ж] Гх. 1; 14. Мал. 2; 17.
[ѭ] Гх. 44; 22. 48; 9. Іер. 50; 20. Дѣян. 3; 19.
[а] Іез. 36; 22 и дрг.
[б] Гх. 1; 18. Іер. 31; 34.
[в] Гх. 47; 6. Плач. 2; 2, 6, 7.
[г] Псал. 79; 4. Іер. 24; 9. Дан. 9; 11. Зах. 8; 13.

—

[а] Ст. 21. Гх. 41; 8. 43; 1. Іер. 30; 10. 46; 27, 28.
[б] Гх. 43; 1, 7.
[в] Втор. 32; 15.
[г] Гх. 35; 7. Іоил. 2; 28. Іоан. 7; 38. Дѣян. 2; 18.
[д] Ст. 24. Гх. 43; 1, 14.
[е] Гх. 41; 4. 48; 12. Откр. 1; 8, 17. 22; 13.

7 И отъ когато сьмь поставилъ древни-тѣ
людіе,
[ж]Кой може да извыка, както азъ,
И да възвѣсти това, и да ми го изложи?
Нека си извѣстятъ грядущы-тѣ и бѫдѫ-
щы-тѣ.
8 Не бойте ся, нито трепрѣте:
[з]Не тя ли направихъ да чуешь, и не *ти*
ли възвѣстихъ *това* отъ тогази?
[и]Ей, вы сте ми свидѣтели:
Има ли Богъ освѣнь мене?
Наистинѫ [і]нѣма Канарѫ: азъ *никого* не
знаѭ.
9 [к]Които правятъ истуканы, всичкы сѫ
суета:
И многорачителни-тѣ тѣмъ сѫ бесполезни;
И тѣ сѫ свидѣтели тѣмъ;
[л]Не видятъ, и не разумѣватъ,
За да ся посрамятъ.
10 Кой е създалъ богъ,
Или е излѣялъ истуканъ, *който* [м]нищо
не ползува?
11 Ето, всичкы-тѣ му другари ще ся посра-
мятъ:
Художници-тѣ, и тѣ сѫ отъ человѣцы:
Нека ся съберѫтъ [н]всичкы; нека прѣд-
станѫтъ:
Ще ся убоятъ, ще ся посрамятъ купно.
12 [о]Ковачъ-тъ *кове* топоръ,
И работи въ вѫглища-та, и съ чукове-тѣ
го образува,
И прави го съсъ силѫ-тѫ на мышцы-тѣ си:
Наипаче огладнѣва, и изнемощѣва:
Водѫ не піе, и ослабѣва.
13 Дърводѣлецъ-тъ простира вървь-тѫ, на-
чертава го съ писалкѫ,
Работи го съ рѣзцы,
Начертава го съ пергелъ,
И прави го по человѣческый образъ,
Споредъ человѣческѫ красотѫ,
За да стои въ кѫщѫ.
14 Сѣче си кедры,
И зема пърнаръ и дѫбъ,
Които си избира между дървія-та на дѫ-
бравѫ-тѫ:
Насажда боръ, и дъждь-тъ *го* наращава.
15 И става на человѣка за горѣніе:
И отъ него зема той и ся топли:
Още *го* гори, и пече хлѣбъ:
Исто-то прави богъ, и *му* ся кланя:
Прави го истуканъ, и колѣничи прѣдъ
него.
16 Половинѫ-тѫ му гори въ огнь;
Съ другѫ-тѫ половинѫ готви месо да яде:
Пече печено-то, и ся насыща;
И грѣе ся, и казува:
Охъ! стоплихъ ся, видѣхъ огнь-тъ:
17 И остало-то му прави богъ, истуканъ-тъ си:
Колѣничи прѣдъ него, и *му* ся кланя,
И му ся моли, и казува:
Избави мя, защото ты си мой богъ.
18 [п]Тѣ не знаѭтъ, нито разумѣватъ;
Защото ся [р]затворихѫ очи-тѣ имъ да не
гледатъ,
И сърдца-та имъ за да не разумѣватъ.
19 И [с]никой не размысля въ сърдце-то си,
Нито има знаніе, нито разумъ, та да рече:
Половинѫ-тѫ му изгорихъ на огнь,
Още *и* хлѣбъ испекохъ на вѫглища-та му;
Опекохъ месо, та ядохъ:
Послѣ ще направѭ ли остатъкъ-тъ му
гнусотѫ?
Ще ся поклонѭ ли на пьнь отъ дърво?
20 Пасе пепелъ: [т]измамено-то му сърдце го
заблуди,
Та не може да освободи душѫ-тѫ си,
нито да рече:
Това въ десницѫ-тѫ ми, не е ли лъжа?
21 Помни това, Іакове,
И Израилю, защото ми си [у]рабъ:
Азъ тя създадохъ: мой рабъ си:
Израилю, не ще бѫдешь забравенъ отъ
мене.
22 [ф]Изгладихъ, като гѫстѫ мьглѫ, прѣстѫ-
пленія-та ти,
И, както облакъ грѣхове-тѣ ти:
Върни ся при мене; защото [х]азъ тя ис-
купихъ.
23 [ц]Въспѣйте радостно, небеса; защото Го-
сподь направи *това:*
Въскликнѣте, най долни земны страны:
Извадѣте гласъ веселъ, горы,
Дѫбравы, и всичкы дървія въ тѣхъ;
Защото Господь искупи Іакова,
И ся прослави въ Израиля.
24 Така говори Господь, [ч]искупитель-тъ ти,
[ш]Който тя е създалъ изъ утробѫ-тѫ:
Азъ сьмь Господь, който направихъ
всичко:
[щ]Самъ распрострѣхъ небеса-та,
И разстлахъ земѭ-тѫ отъ себе си:
25 [ъ]Който осуетявамъ знаменія-та на [ы]прѣ-
льстители-тѣ,
[ь]И обуявамъ чародѣи-тѣ:
Който прѣвращамъ мудры-тѣ,
И знаніе-то имъ обращамъ на глупость:
26 [ѣ]Който утвърждавамъ думѫ-тѫ на свой-тъ
рабъ,
И испълнямъ съвѣтъ-тъ на мои-тѣ вѣ-
стители;
Който говорѭ за Іерусалимъ: Ще ся на-
сели:

ж Гл. 41; 4, 22. 45; 21.
з Гл. 41; 22.
и Гл. 43; 10, 12.
і Втор. 4; 35, 39. 32; 39. 1 Цар. 2; 2. 2 Цар. 22; 32. Гл. 45; 5.
к Гл. 41; 24, 29.
л Псал. 115; 4 и дрг.
м Іер. 10; 5. Авв. 2; 18.
н Псал. 97; 7. Гл. 1; 29. 42; 17. 45; 16.
о Гл. 40; 19. 41; 6. Іер. 10; 3 и дрг.
п Гл. 45; 20.
р 2 Сол. 2; 11.
с Гл. 46; 8.
т Осія 4; 12. Рим. 1; 21. 2 Сол. 2; 11.
у Ст. 1, 2.
ф Гл. 43; 25.
х Гл. 43; 1. 48; 20. 1 Кор. 6; 20. 1 Пет. 1; 18, 19.
ц Псал. 69; 34. 96; 11, 12. Гл. 42; 10. 49; 13. Іер. 51; 48. Откр. 18; 20.
ч Гл. 43; 14, Ст. 6.
ш Гл. 43; 1.
щ Іов. 9; 8. Псал. 104; 2. Гл. 40; 22. 42; 5. 45; 12. 51; 13.
ъ Гл. 47; 13.
ы Іер. 50; 36.
ь 1 Кор. 1; 20.
ѣ Зах. 1; 6.

И за Іудины-тѣ градове: Ще ся съградятъ,
И азъ ще въсправіѭ развалины-тѣ му:
27 [ю]Който казувамъ на безднѫ-тѫ: Изсъхни,
И ще прѣсушѫ рѣкы-тѣ ти:
28 Който говоріѭ за Кира: *Той* е пастырь мой,
И ще испълни всичкы-тѣ ми хотѣнія:
И казувамъ на Іерусалимъ: [я]Ще ся съградишь:
И на храмъ-тъ: Ще ся турятъ основанія-та ти.

ГЛАВА 45.

1 Така говори Господь на помазанника си,
Кира, [а]когото държѫ за деснѫ-тѫ ръкѫ,
[б]За да покоріѭ народы прѣдъ него:
И ще распашѫ чрѣсла-та на царіе,
За да отворіѭ двери-тѣ прѣдъ него;
И порты-тѣ не ще ся затворятъ.
2 Азъ ще ходіѭ прѣдъ тебе,
[в]И ще изравніѭ неравны-тѣ мѣста:
[г]Ще съкрушѫ мѣдны-тѣ двери,
И ще строшѫ желѣзны-тѣ вереи:
3 И ще ти дамъ съкровища пазены въ тъмнинѫ,
И богатства скрыти въ скрышницы,
[д]За да познаешь че азъ сьмь Господь,
[е]Който тя выкамъ съ име-то ти,
Богъ Израилевъ.
4 [ж]За Іакова рабъ-тъ ми,
И Израиля избранный-тъ ми,
Выкнѫхъ тя даже съ име-то ти;
Наименовахъ тя, ако и [з]да мя не познавашь.
5 [и]Азъ сьмь Господь, и [і]нѣма другъ:
Нѣма освѣнь мене Богъ:
[к]Азъ тя опасахъ, ако и да мя не познавашь.
6 [л]За да познаіѭтъ отъ истокъ сълнца,
И отъ западъ, че освѣнь мене нѣма никой:
Азъ сьмь Господь, и нѣма другъ:
7 Азъ създавамъ видѣлинѫ-тѫ, и творіѭ тъмнинѫ-тѫ:
Правіѭ миръ, [м]творіѭ и зло:
Азъ Господь сьмь който правіѭ всичко това.
8 [н]Росѣте, небеса, отъ горѣ,
И да излѣіѭтъ облаци-тѣ правдѫ:
Да ся отвори земя-та, и да роди спасеніе,
И да прозябне купно правда:
Азъ Господь създадохъ това.
9 Горко [о]тому който ся прѣпира съсъ Създателя си!
Чрѣпъ отъ земны-тѣ чрѣпіе!
[п]Ще рече ли калъ-тъ на тогозъ който му дава образъ: Що правишь?
Или дѣло-то ти *да рече:* Той нѣма ръцѣ?
10 Горко тому що говори на бащѫ *си:* Що раждашь?
Или на женѫ: Що добывашь:
11 Така говори Господь
Святый-тъ Израилевъ, и Създатель-тъ неговъ:
Пытайте мя за бѫдѫщо-то, [р]за синове-тѣ ми,
И [с]за дѣло-то на ръцѣ-тѣ ми заповѣдайте ми.
12 [т]Азъ създадохъ земіѭ-тѫ,
И [у]сътворихъ человѣка на неіѭ:
Азъ съ ръцѣ-тѣ си распрострѣхъ небеса-та,
И [ф]дадохъ заповѣди на всичко-то имъ воинство.
13 [х]Азъ повдигнѫхъ него съ правдѫ,
И ще оправямъ всичкы-тѣ му пѫтища:
[ц]Той ще съгради градъ-тъ ми,
И ще испроводи плѣнницы-тѣ ми,
[ч]Не съ искупъ, нито съ дарове,
Говори Господь Саваоѳъ.
14 Така говори Господь:
[ш]Печалба-та на Египетъ, и търговія-та на Еѳіопіѭ,
И на Савцы-тѣ, высокы-тѣ мѫжіе,
Ще минѫтъ къмъ тебе, и твои ще бѫдѫтъ:
Задъ тебе ще слѣдуватъ: [щ]въ оковы ще заминѫтъ,
И ще ти ся поклонятъ, ще ти ся помолятъ,
И рекѫтъ: [ъ]Само въ тебе е Богъ,
И [ы]нѣма другъ Богъ.
15 Наистинѫ ты си [ь]Богъ крыющій ся,
Боже Израилевъ, Спасителю.
16 Всичкы тѣзи ще ся постыдятъ, и посрамятъ:
[ѣ]Дѣлатели-тѣ на идолы-тѣ ще си отидѫтъ
Всичкы накупъ съ посрамленіе.
17 [ю]А Израиль ще ся спасе чрѣзъ Господа съ вѣчно спасеніе:
Нѣма да ся постыдите нито да ся посрамите въ вѣкъ вѣка.
18 Защото така говори Господь, [я]който сътвори небеса-та,
Той Богъ, който създаде земіѭ-тѫ и іѭ направи: който самъ іѭ утвърди,
Сътворі іѭ не напусто, *но* іѭ създаде за да ся населява:
[ж]Азъ сьмь Господь, и нѣма другъ.
19 Не сьмь говорилъ [іж]въ тайно, въ тъмно мѣсто на земіѭ-тѫ:

ю Виж. Іер. 50; 38. 51; 32, 36.
я 2 Лѣт. 36; 22, 23. Ездр. 1; 1 и дрг. Гл. 45; 13.

—

а Гл. 41; 13.
б Гл. 41; 2. Дан. 5; 30.
в Гл. 40; 4.
г Псал. 107; 16.
д Гл. 41; 23.
е Исх. 33; 12, 17. Гл. 43; 1. 49; 1.
ж Гл. 44; 1.
з 1 Сол. 4; 5.
и Втор. 4; 35, 39. 32; 39. Гл. 44; 8. 46; 9.
і Ст. 14, 18, 21, 22.
к Псал. 18; 32, 39.
л Псал. 102; 15. Гл. 37; 20. Мал. 1; 11.
м Амос. 3; 6.
н Псал. 72; 3. 85; 11.
о Гл. 64; 8.
п Гл. 29; 16. Іер. 18; 6. Рим. 9; 20.
р Іер. 31; 9.
с Гл. 29; 23.
т Гл. 42; 5. Іер. 27; 5.
у Быт. 1; 26, 27.
ф Быт. 2; 1.
х Гл. 41; 2.
ц 2 Лѣт. 36; 22, 23. Ездр. 1; 1 и дрг. Гл. 44; 28.
ч Гл. 52; 3. Виж. Рим. 3; 24.
ш Псал. 68; 31. 72; 10, 11. Гл. 49; 23. 60; 9, 10, 14. 16. Зах. 8; 22, 23.
щ Псал. 149; 8.
ъ 1 Кор. 14; 25.
ы Ст. 5.
ь Псал. 44; 24. Гл. 8; 17. 57; 17.
ѣ Гл. 44; 11.
ю Гл. 26; 4. Ст. 25. Рим. 11; 26.
я Гл. 42; 5.
ж Ст. 5.
іж Втор. 30; 11. Гл. 48; 16.

Не сьмь реклъ на Іаковово-то сѣме: Потърсѣте мя всуе:
Азъ сьмь [а]Господь, който говорїѭ правдѫ, който възвѣстявамъ правотѫ.
20 Съберѣте ся та дойдѣте:
Приближѣте ся купно, *вы* избѣгнѫли отъ язычницы-тѣ:
[б]Нѣматъ разумъ, които въсправятъ дърво-то на идолы-тѣ си,
И ся молятъ на богъ който не може да спасе.
21 Явѣте, и приведѣте *гы*
Ей, нека ся съвѣтуватъ купно:
[в]Кой е възвѣстилъ това отъ начало,
И го явилъ отъ онова врѣме?
Не азъ ли Господь? и [г]нѣма освѣнь мене другъ Богъ:
Богъ праведенъ и Спаситель: нѣма освѣнь мене.
22 [д]Къмъ мене погледнѣте, и спасены бѫдѣте, всичкы земны краища;
Защото азъ сьмь Богъ, и нѣма другъ.
23 [е]Заклѣхъ ся въ себе си:
Дума-та излѣзе изъ уста-та ми *въ* правдѫ,
И нѣма да ся повърне:
Че [ж]всяко колѣно ще ся прѣклони прѣдъ мене,
[з]Всякой языкъ ще ми ся закьлне.
24 Наистинѫ ще рече нѣкой:
[и]Въ Господа имамъ правдѫ и силѫ:
При него ще дойдѫтъ;
А всичкы които сѫ раздражени противъ него, [і]ще ся постыдятъ.
25 [к]Въ Господа ще ся оправдае
[л]И ще ся хвали всичко-то Израилево сѣме.

ГЛАВА 46.

1 Паднѫ [а]Вилъ, наведе ся Нево:
Идоли-тѣ имъ ся турихѫ на животны, и скотове:
[б]Товаръ-тъ който вы носите, станѫ тегота на уморено-то *животно*.
2 Наведохѫ ся, паднѫхѫ купно;
Не могѫтъ да отървѫтъ товаръ-тъ,
[в]Но и тѣ отиватъ въ плѣнъ.
3 Слушайте мя, доме Іакововъ,
И всичкый остатъче отъ Израилевый домъ,
Вы дигнѫти-тѣ отъ мене още отъ утробѫ-тѫ,
[г]Носени-тѣ още отъ ложесна-та:
4 И до старость-тѫ *ви* [д]азъ сьмь истый-тъ,
И до сѣдинѫ [е]азъ ще *вы* носїѭ;
Азъ *вы* направихъ, и азъ ще *вы* дигнѫ;
Ей, азъ ще *вы* носїѭ и спасѫ.
5 [ж]Кому ще мя уподобите, и ще мя сравните и съразмѣрите,
Та да бѫдемъ подобни?
6 [з]Изсипватъ злато изъ мѣшецъ-тъ,
И прѣтеглятъ сребро съ вѣсъ,
Наематъ златарь, та го направя богъ:
Послѣ падатъ, и ся покланятъ:
7 [и]Дигатъ го на рамо: и носятъ го,
Та го турятъ на мѣсто-то му, и стои *тамъ;*
Нѣма да мърдне отъ мѣсто-то си:
Още и [і]выкатъ къмъ него, но не може да отговори,
Нито да гы избави отъ бѣдѫ-тѫ имъ.
8 Поменѣте това, и покажѣте ся мѫжїе:
[к]Докарайте това на умъ-тъ си, отстѫпници.
9 [л]Поменѣте по прѣжни-тѣ отъ начало;
Защото азъ сьмь Богъ, и [м]нѣма другъ:
Азъ сьмь Богъ, и нѣма подобенъ менѣ.
10 [н]Който отъ начало възвѣстявамъ свършъкъ-тъ,
И отъ по напрѣдъ нестанѫлы-тѣ,
И казувамъ: [о]Съвѣтъ-тъ ми ще стане,
И ще свършѫ всичко-то си хотѣнїе:
11 Който зовѫ хыщнѫ-тѫ птицѫ [п]отъ истокъ,
[р]Мѫжъ-тъ на съвѣтъ-тъ ми отъ далечнѫ землѭ:
Ей, [с]рѣкохъ, и ще направїѭ да стане:
Намыслихъ и ще го извършѫ.
12 Слушайте мя, [т]жестокосърдечни,
[у]Вы които сте далечь отъ правдѫ-тѫ.
13 [ф]Приближихъ правдѫ-тѫ си: не ще да е далечь,
И [х]спасенїе-то ми нѣма да закъснѣе:
[ц]И ще дамъ въ Сїонъ спасенїе
На Израиля, славѫ-тѫ си.

ГЛАВА 47.

1 [а]Слѣзь [б]та сѣдни на пърсть-тѫ, дѣвице, дъщеро Вавилонска:
Сѣдни наземи: прѣстолъ *вече* нѣма, дъщеро Халдейска;
Защото нѣма да ся наречешь вече истънчена и изнѣжена.
2 [в]Хвани рѫкомелницѫ-тѫ, та мели брашно:
Открый було-то си, подигни полы-тѣ *си*,
Открый голѣни-тѣ *си*, мини рѣкы-тѣ.
3 [г]Голота-та ти ще ся открые:

а Псал. 19; 8. 119; 137, 138.
б Гл. 44; 17, 18, 19. 46; 7. 48; 7. Рим. 1; 22, 23.
в Гл. 41; 22. 43; 9. 44; 7. 46; 10. 48; 14.
г Ст. 5, 14, 18. Гл. 44; 8. 46; 9. 48; 3 и дрг.
д Псал. 22; 27. 65; 5.
е Быт. 22; 16. Евр. 6; 13.
ж Рим. 14; 11. Фил. 2; 10.
з Быт. 31; 53. Втор. 6; 13. Псал. 63; 11. Гл. 65; 16.
и Іер. 23; 5. 1 Кор. 1; 30.
і Гл. 41; 11.
к Ст. 17.
л 1 Кор. 1; 31.

—

а Гл. 21; 9. Іер. 50; 2. 51; 44.
б Іер. 10; 5.
в Іер. 48; 7.
г Исх. 19; 4. Втор. 1; 31. 32; 11. Псал. 71; 6. Гл. 63; 9.
д Псал. 102; 27. Мал. 3; 6.
е Псал. 48; 14. 71; 18.
ж Гл. 40; 18, 25.
з Гл. 40; 19. 41; 6. 44; 12, 19. Іер. 10; 3.
и Іер. 10; 5.
і Гл. 45; 20.
к Гл. 44; 19. 47; 7.
л Втор. 32; 7.
м Гл. 45; 5, 21.
н Гл. 45; 21.
о Псал. 33; 11. Прит. 19; 21. 21; 30. Дѣян. 5; 39. Евр. 6; 17.
п Гл. 41; 2, 25.
р Гл. 44; 28. 45; 13.
с Числ. 23; 19.
т Псал. 76; 5.
у Рим. 10; 3.
ф Гл. 51; 5. Рим. 1; 17. 3; 21.
х Авв. 2; 3.
ц Гл. 62; 11.

—

а Іер. 48; 18.
б Гл. 3; 26.
в Исх. 11; 5. Сѫд. 16; 21. Мат. 24; 41.
г Гл. 3; 17. 20; 4. Іер. 13; 22, 26. Наум. 3; 5.

Ей, срамота-та ти ще ся яви:
[д]Отмъщеніе ще земѫ,
И не ще бѫдѫ умоленъ отъ человѣка.
4 [е]Име-то на нашій-тъ Искупитель е Господь Саваоѳъ,
Святый Израилевъ.
5 [ж]Сѣди та мълчи, и влѣзь въ тьмининѫ-тѫ,
Халдейска дъщеро;
[з]Защото нѣма вече да тя наричатъ господарка на царства-та.
6 [и]Разгнѣвахъ ся на людіе-тѣ си,
[і]Омърсихъ наслѣдіе-то си,
И прѣдадохъ гы въ рѫкѫ-тѫ ти;
Но ты имъ не показа милость:
[к]Ты си твърдѣ отегчила яремъ-тъ си върхъ старецa.
7 И рекла си: Въ вѣкъ [л]ще бѫдѫ господарка,
Та [м]не си турила това въ сърдце-то си,
[н]Нито си поменѫла сетнины-тѣ на това.
8 Прочее чуй сега това, ты сластолюбива,
Която сѣдишь безгрыжна,
Която говоришь въ сърдце-то си:
[о]Азъ сьмь, и освѣнъ мене нѣма другѫ:
Нѣма да сѣдѭ вдовица,
И [п]нѣма да знаѭ бесчадіе.
9 [р]Тѣзи и двѣ-тѣ ще дойдѫтъ връхъ тебе
[с]Внезапу, въ единъ день,
Бесчадіе и вдовство:
Ще дойдѫтъ връхъ тебе напълно,
[т]Въ множество-то на омаюванія-та ти,
Въ голѣмо-то изобиліе на обаянія-та ти.
10 Защото [у]си дързнѫла на лукавство-то си,
И рекла си: [ф]Не мя види никой:
Мудрость-та ти и знаніе-то ти тя измамихѫ:
[х]И рекла си въ сърдце-то си:
Азъ сьмь, и освѣнъ мене нѣма другѫ.
11 За то ще дойде зло връхъ тебе,
Безъ да знаешь отъ дѣ ся ражда:
И бѣда ще нападне на тебе,
Безъ да можешь да ѭ върнешь:
И [ц]гыбель ще дойде внезапу връхъ тебе, безъ да знаешь.
12 Застани сега съ обаянія-та си,
И съ множество-то на омаюванія-та си,
Въ които си ся трудила отъ младость-тѫ си;
Ако можешь ся ползува,
Ако можешь ся укрѣпи.
13 [ч]Уморила си ся въ множество-то на съвѣты-тѣ си:
[ш]Нека застанѫтъ сега небогледци-тѣ, и звѣздочетци-тѣ,
Прѣдвѣщатели-тѣ по новолуніе,
И нека тя избавятъ
Отъ това което ще дойде връхъ тебе.
14 Ето [щ]тѣ ще бѫдѫтъ като плѣвѫ:
Огнь ще гы изгори;
И не ще могѫтъ да избавятъ себе си отъ силѫ-тѫ на пламыкъ-тъ:
Не ще остане вѫглянъ да ся огрѣе *нѣкой*,
Нито огнь за да сѣдне прѣдъ него.
15 Таквизь ще ти бѫдѫтъ онѣзи, съ които си ся трудила,
И търгувала отъ младость-тѫ си:
Ще бѣгатъ скытающе ся всякой въ странѫ-тѫ си;
Никой не ще тя избави.

ГЛАВА 48.

1 Чуйте това, доме Іакововъ:
Които сте ся нарекли съ Израилево-то име,
И [а]които излѣзохте изъ Іудинъ-тъ источникъ:
[б]Които ся кълнете въ име-то Господне,
И си напомняте за Бога Израилева
Но [в]не съ истинѫ, нито съ правдѫ.
2 Защото земать име-то си [г]отъ святый-тъ градъ,
[д]И ся утвърждавать на Израилевый-тъ Богъ:
Име-то му е Іеова Саваоѳъ.
3 [е]Отъ тогазь възвѣстихъ древни-тѣ дѣла:
И излѣзохѫ изъ уста-та ми, и гы прогласихъ:
Направихъ *гы* внезапно, [ж]и станѫхѫ.
4 Понеже познавахъ че си жестокъ,
И [з]вратъ-тъ ти е желѣзна жила,
И чело-то ти мѣдно.
5 [и]А отъ тогазь ти възвѣстихъ *тѣзи нѣща:*
Прѣди да станѫтъ прогласихъ ти *гы*,
За да не речешь: Идолъ-тъ ми гы направи:
И изваяно-то ми, и излѣяно-то ми гы заповѣда.
6 Ты си чулъ: виждь всичко това:
И не ще ли обявите?
Отъ сега ти прогласявамъ новы нѣща,
И скрыты, които ты не си знаялъ.
7 Сега станѫхѫ, а не отдавна,
И прѣди тойзи день нито си слушалъ за тѣхъ,
За да не речешь: Ето, азъ знаяхъ това.
8 Нито си слушалъ, нито си знаялъ,
Нито отъ начало сѫ были отворены уши-тѣ ти;
Защото знаяхъ че щѣше да ся докарашь много невѣрно,
И *още* отъ [і]утробѫ-тѫ нареклъ си ся прѣстѫпникъ.

д Рим. 12; 19.
е Гл. 43; 3, 14. Іер. 50; 34.
ж 1 Цар. 2; 9.
з Ст. 7. Гл. 13; 19. Дан. 2; 37.
и Виж. 2 Цар. 24; 14. 2 Лѣт. 28; 9. Зах. 1; 15.
і Гл. 43; 28.
к Втор. 28; 50.
л Ст. 5. Откр. 18; 7.
м Гл. 46; 8.
н Втор. 32; 29.
о Ст. 10. Соф. 2; 15.
п Откр. 18; 7.
р Гл. 51; 19.
с 1 Сол. 5; 3.
т Наум. 3; 4.
у Псал. 52; 7,
ф Гл. 29; 15. Іез. 8; 12. 9; 9.
х Ст. 8.
ц 1 Сол. 5; 3.
ч Гл. 57; 10.
ш Гл. 44; 25. Дан. 2; 2.
щ Наум. 1; 10. Мал. 4; 1.

—

а Псал. 68; 26.
б Втор. 6; 13. Гл. 65; 16. Соф. 1; 5.
в Іер. 4; 2. 5; 2.
г Гл. 52; 1.
д Мих. 3; 11. Рим. 2; 17.
е Гл. 41; 22. 42; 9. 43; 9. 44; 7, 8. 45; 21. 46; 9, 10.
ж Інс. Нав. 21; 45.
з Исх. 32; 9. Втор. 31; 27.
и Ст. 3.
і Псал. 58; 3.

9 [к]Заради име-то си [л]ще отдалечѫ ярость-
тѫ си,
И заради славѫ-тѫ си ще имамъ търпѣ-
ніе къмъ тебе,
За да тя не истрѣбіѫ.
10 Ето, [м]очистихъ тя, но не както сребро:
Испытахъ тя въ горнило-то на скърбь-тѫ.
11 [н]Заради мене, заради мене, ще направіѫ
това;
[о]Защото какъ да ся омърси *име-то ми?*
Ей, [п]не щѫ да дамъ славѫ-тѫ си другому.
12 Чуй мя, Іакове,
И Израилю, когото [р]азъ призвахъ:
Азъ сьмь истый: [с]азъ пърↄвый, азъ и по-
слѣдній:
13 И [т]моя-та рѫка основа земіѭ-тѫ,
И десница-та ми распрострѣ небеса-та:
[у]Когато гы зовѫ, прѣдставатъ наедно.
14 [ф]Съберѣте ся, всичкы вы, и чуйте:
Кой отъ тѣхъ възвѣсти това?
[х]Господь го възлюби:
[ц]Ще извърши воліѫ-тѫ му вързъ Ва-
вилонъ,
И мышца-та му *ще бѫде вързъ* Халдеи-тѣ.
15 Азъ, азъ говорихъ: ей, [ч]призвахъ го:
Доведохъ го, и ще благоуспѣе пѫть-тъ му.
16 Пристѫпѣте при мене, чуйте това:
[ш]Отъ начало не сьмь говорилъ скрышно:
Отъ когато станѫ това, азъ *бѣхъ* тамъ:
И сега мя проводи [щ]Господь Іеова и
Духъ-тъ му.
17 [ъ]Така говори Господь,
Искупитель-тъ ти, Святый Израилевъ:
Азъ сьмь Господь Богъ твой,
Който тя учѫ за ползѫ-тѫ *ти,*
[ы]Който тя водіѫ въ пѫть-тъ въ който
трѣбува да ходишь.
18 [ь]Дано бы послушалъ ты заповѣди-тѣ ми!
[ѣ]Тогазь миръ-тъ ти щѣше да е като рѣкѫ,
И правда-та ти като морскы-тѣ волны:
19 И [ю]сѣме-то ти щѣше да е като пѣсъкъ-тъ,
И внуци-тѣ на чрѣво-то ти като камы-
чета-та му:
Име-то му не бы ся отсѣкло,
Нито бы ся истрѣбило отъ прѣдъ мене.
20 [я]Излѣзте изъ Вавилонъ, бѣгайте отъ
Халдеи-тѣ,
Съ въсклицателенъ гласъ възвѣстѣте,
Проповѣдайте това,
Възгласѣте го до край-тъ на земіѭ-тѫ.
Речѣте: [ж]Господь искупи рабъ-тъ си Іа-
кова:
21 И [іж]не ожеднѣхѫ, *когато* гы водяше прѣзъ
пустыни-тѣ;
[а]Направи да истекѫтъ за тѣхъ воды изъ
канарѫ-тѫ;
И расцѣпи канарѫ-тѫ, и потекохѫ во-
ды-тѣ.
22 [б]Миръ нѣма за нечестивы-тѣ, говори
Господь.

ГЛАВА 49.

1 Слушайте мя, [а]острови,
И внимайте, людіе далечни:
[б]Господь мя повыка *още* отъ утробѫ-тѫ,
Още отъ ложесна-та на майкѫ ми спо-
менѫ име-то ми.
2 И [в]направи уста-та ми като остръ ножъ:
[г]Подъ сѣнкѫ-тѫ на рѫкѫ-тѫ си мя покры,
И направи мя като [д]лъскавѫ стрѣлѫ,
Въ тулъ-тъ си мя скры,
3 И рече ми: [е]Ты си рабъ мой,
Израилю, [ж]въ когото ще ся прославіѫ.
4 [з]И азъ рѣкохъ: Напраздно сьмь ся тру-
дилъ:
За нищо и напусто сьмь изнурилъ силѫ-
тѫ си:
Но правда-та ми е у Господа,
И въздаяніе-то ми у Бога моего.
5 Сега прочее говори Господь,
[и]Който мя създаде *още* отъ утробѫ-тѫ за
свой рабъ,
За да доведѫ пакъ Іакова при него,
И [і]да ся събере Израиль при него,
За да бѫдѫ прославенъ въ очи-тѣ на
Господа,
И Богъ мой ще ми бѫде сила:
6 И рече: Малко е да ми си рабъ
За да въсправишь племена-та на Іакова,
И да върнешь упазены-тѣ Израилевы:
А още ще тя дамъ [к]свѣтъ на язычници-тѣ,
За да си спасеніе мое до край-тъ на зе-
міѭ-тѫ.
7 Така говори Господь:
Искупитель-тъ Израилевъ, Святый неговъ,
[л]Къмъ оногозь когото прѣзира человѣкъ,
Къмъ оногозь отъ когото ся гнуси народъ,
Къмъ рабъ-тъ на властители-тѣ:
[м]Царіе ще видятъ и ще станѫтъ,
Князове, и ще ся поклонятъ,
Заради Господа, който е вѣренъ,
Заради Святый-тъ Израилевъ, който тя
избра.

к Псал. 79; 9. 106; 8. Гл. 43; 25. Ст. 11. Іез. 20; 9, 14, 22, 44.
л Псал. 78; 38.
м Псал. 66; 10. Виж. Іез. 22; 21, 22.
н Ст. 9.
о Втор. 32; 26, 27. Іез. 20; 9.
п Гл. 42; 8.
р Втор. 32; 39.
с Гл. 41; 4. 44; 6. Откр. 1; 17. 22; 13.
т Псал. 102; 25.
у Гл. 40; 26.
ф Гл. 41; 22. 43; 9. 44; 7. 45; 20, 21.
х Гл. 45; 1.
ц Гл. 44; 28.
ч Гл. 45; 1 и друг.
ш Гл. 45; 19.
щ Гл. 61; 1. Зах. 2; 8, 9, 11.
ъ Гл. 43; 14. 44; 6, 24. Ст. 20.
ы Псал. 32; 8.
ь Втор. 32; 29. Псал. 81; 13.
ѣ Псал. 119; 165.
ю Быт. 22; 17. Осія 1; 10.
я Гл. 52; 11. Іер. 50; 8. 51; 6, 45. Зах. 2; 6, 7. Откр. 18; 4.
ж Исх. 19; 4, 5, 6. Гл. 44; 22, 23.
іж Виж. Гл. 41; 17, 18.
а Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Псал. 105; 41.
б Гл. 57; 21.

—

а Гл. 41; 1.
б Ст. 5. Іер. 1; 5. Мат. 1; 20, 21. Лук. 1; 15, 31. Іоан. 10; 36. Гал. 1; 15.
в Гл. 11; 4. 51; 16. Осія 6; 5. Евр. 4; 12. Откр. 1; 16,
г Гл. 51; 16.
д Псал. 45; 5.
е Гл. 42; 1. Зах. 3; 8.
ж Гл. 44; 23. Іоан. 13; 31. 15; 8. Ефес. 1; 6.
з Іез. 3; 19.
и Ст. 1.
і Мат. 23; 37.
к Гл. 42; 6. 60; 3. Лук. 2; 32. Дѣян. 13; 47. 26; 18.
л Гл. 53; 3. Мат. 26; 67.
м Псал. 72; 10, 11. Ст. 23.

8 Така говори Господь:
[н]Въ пріятно врѣме тя послушахъ,
И въ спасителенъ день ти помогнѫхъ:
И ще тя упазіѫ, и [о]ще тя дамъ въ завѣтъ на людіе-тѣ,
За да въсправишь земіѭ-тѫ,
Да направишь наслѣдованы запустены-тѣ наслѣдія:
9 [п]Да говоришь на узницы-тѣ: Излѣзте;
На онѣзи които сѫ въ тьмнинѫ-тѫ: Открыйте ся.
Ще ся пасѫтъ при пѫтища-та,
И пасища-та имъ ще бѫдѫтъ по всичкы-тѣ высокы хълмове.
10 [р]Нѣма да огладнѣіѫтъ, нито ще ожеднѣіѫтъ:
[с]Не ще гы удари нито пекъ, ни слънце;
Защото [т]който гы милува ще гы поведе,
И при водны источницы ще гы приведе.
11 И [у]ще направіѫ всичкы-тѣ си горы пѫтища,
И друмове-тѣ ми ще ся въздигнѫтъ.
12 Ето, [ф]едни ще дойдѫтъ отъ далечь:
И ето едни отъ сѣверъ и отъ западъ,
И едни отъ Синимскѫ-тѫ земіѭ.
13 [х]Веселѣте ся, небеса, и радувай ся земле:
Извыкайте съ радостенъ гласъ, горы;
Защото Господь утѣши людіе-тѣ си,
И помилова оскърбены-тѣ си.
14 Но [ц]Сіонъ рече: Господь мя остави,
И Господь мой мя забрави.
15 [ч]Може ли жена да забрави сучащо-то си дѣте,
Та да не помилува чадо-то на утробѫ-тѫ си?
Но тѣ ако и да забравятъ,
[ш]Азъ обаче нѣма да тя забравіѫ.
16 Ето, [щ]на длани-тѣ *си* тя начертахъ:
Твои-тѣ стѣны сѫ всякога прѣдъ мене.
17 Чада-та ти ще дойдѫтъ на бързо:
[ъ]А разорители-тѣ ти и запустители-тѣ ти ще излѣзѫтъ изъ тебе:
18 [ы]Подигни очи-тѣ си наоколо, та виждь:
Всичкы тѣзи ся събиратъ на купъ, дохождатъ при тебе:
Живъ сьмь азъ, говори Господь,
Че ты ще ся облѣчешь въ всичкы тѣзи [ь]като въ украшеніе,
И като невѣстѫ ще ся накытишь съ тѣхъ.
19 Защото разорены-тѣ ти и запустѣны-тѣ мѣста,
И развалена-та ти земя,
[ѣ]Ще бѫдѫтъ сега тѣсны за жители-тѣ *ти:*
А онѣзи, които тя пояждахѫ, ще бѫдѫтъ отдалечены.

20 [ю]Чада-та, които ще придобыешь [я]слѣдъ бесчадіе-то си,
Ще рекѫтъ още въ уши-тѣ ти:
Тѣсно е мѣсто-то за мене:
Направи ми мѣсто за да ся населіѫ.
21 Тогазь ще речешь въ сърдце-то си:
Кой ми роди тѣхъ,
Като *бѣхъ* азъ бесчадна, и пуста,
Плѣнница, и заточена? а тѣхъ кой исхрани?
Ето, азъ бѣхъ оставена сама: тѣ дѣ бѣхѫ?
22 [ѫ]Така говори Господь Іеова:
Ето, ще възвысіѫ рѫкѫ-тѫ си къмъ язычницы-тѣ,
И ще въздигнѫ знаме-то си къмъ народы-тѣ,
И ще доведѫтъ сынове-тѣ ти въ обятія-та,
И дъщери-тѣ ти ще ся донесѫтъ на рамена.
23 И [ѭ]царіе ще бѫдѫтъ въспитатели твои,
И царицы-тѣ имъ кърмилицы твои:
Ще ти ся поклонятъ съ лице до земіѭ-тѫ,
И [а]ще лижѫтъ пьрсть-тѫ на нозѣ-тѣ ти;
И ще познаешь че азъ сьмь Господь,
И че онѣзи [б]които мя чакатъ не ще да ся посрамятъ.
24 [в]Може ли корысть-та да ся отнеме отъ силный-тъ,
Или да ся отървѫтъ които сѫ *отъ юнакъ заплѣнени?
25 Но Господь така говори:
Плѣнници-тѣ на силный-тъ ще ся отнемѫтъ,
И корысть-та отъ насилника ще ся отърве;
Защото азъ ще ся сѫдіѫ съ противницы-тѣ ти,
И азъ ще спасѫ чада-та ти.
26 [г]А притѣснители-тѣ ти ще направіѫ да изѣдѫтъ истѫ-тѫ си плъть:
И [д]ще ся опіѭтъ съ истѫ-тѫ си кръвь, както съ ново вино:
И [е]ще познае всяка плъть,
Че азъ Господь сьмь Спаситель твой,
И искупитель твой, Крѣпкый Іакововъ.

ГЛАВА 50.

1 Така говори Господь:
[а]Дѣ е разводно-то писмо на майкѫ ви,
Съ което іѭ напуснѫхъ?
Или [б]кой е отъ заиматели-тѣ ми на когото вы продадохъ?
Ето, за беззаконія-та си ся продадохте,

н Псал. 59; 13. 2 Кор. 6; 2.
о Гл. 42; 6.
п Гл. 42; 7. Зах. 9; 12.
р Откр. 7; 16.
с Псал. 121; 6.
т Псал. 23; 2.
у Гл. 40; 4.
ф Гл. 43; 5, 6.
х Гл. 44; 23.
ц Виж. Гл. 40; 27.
ч Виж. Псал. 103; 13. Мал. 3; 17. Мат. 7; 11.
ш Рим. 11; 29.
щ Виж. Исх. 13; 9. Пѣсн. 8; 6.
ъ Ст. 19.
ы Гл. 60; 4,
ь Прит. 17; 6.
ѣ Виж. Гл. 54; 1, 2. Зах. 2; 4. 10; 10.
ю Гл. 60; 4.
я Мат. 3; 9. Рим. 11; 11 и дрг.
ѫ Гл. 60; 4. 66; 20.
ѭ Псал. 72; 11. Ст. 7. Гл. 52; 15. 60; 16.
а Псал. 72; 9, Мих. 7; 17.
б Псал. 34; 22. Рим. 5; 5. 9; 33. 10; 11.
в Мат. 12; 29. Лук. 11; 21, 22.
* *Или* праведно.
г Гл. 9; 20.
д Откр. 14; 20. 16; 6.
е Псал. 9; 16. Гл. 60; 16.

—

а Втор. 24; 1. Іер. 3; 8. Осія 2; 2.
б Виж. 4 Цар. 4; 1. Мат. 18; 25.

И [в]за прѣстжпленія-та ваши быде напу-
снжта майка ви.
2 Защо, когато дойдохъ, нѣмаше никой?
[г]Когато повыкахъ, нѣмаше кой да отто-
вори?
[д]Скратила ли ся е нѣкакъ ржка-та ми,
та да не може да искупува?
Или нѣмамъ ли силж да избавіж?
Ето, азъ [е]съ прѣщеніе-то си [ж]изсуша-
вамъ море-то,
[з]Обращамъ рѣкы-тѣ въ пустыніж:
[и]Рыбы-тѣ имъ ся увонявать отъ нѣманіе
на водж,
Умиратъ отъ жаждж.
3 Азъ [і]обличамъ небеса-та съ тьмнинж,
И [к]турямъ врѣтище за покрывало на тѣхъ.
4 [л]Господь Іеова ми даде языкъ на учены-тѣ,
За да знаіж какъ да помогнж съ думж
[м]на умореный-тъ:
Той събужда всякж заранъ,
Събужда ухо-то ми,
За да слушамъ като ученьы-тѣ.
5 [н]Господь Іеова ми отвори ухо-то,
И [о]азъ не ся въспротивихъ,
Нито ся върнжхъ назадъ.
6 [п]Гърбъ-тъ си дадохъ на бичове,
И [р]челюсти-тѣ си на скубатели:
Не скрыхъ лице-то си отъ укоры и за-
плюванія.
7 Защото Господь Іеова ще ми помогне:
За то не ся срамувамъ;
За то сьмъ [с]турилъ лице-то си както
кремень,
И знаіж че не ще бждж посраменъ.
8 [т]Близо е онзи който мя оправдава:
Кой ще ся сжди съ мене? да прѣдстанемъ
наедно.
Кой ми е противникъ? да приближи при
мене.
9 Ето, Господь Іеова ще ми помогне:
Кой ще мя осжди?
Ето, [у]всичкы тѣзи ще овехтѣіжтъ като
дрехж,
[ф]Молецъ ще гы изѣде.
10 Кой е между васъ който ся бои отъ
Господа,
И слуша гласъ-тъ на неговый-тъ рабъ,
[х]Но ходи въ тьмнинж, и нѣма за него
видѣло?
[ц]Нека упова на име-то Господне,
И нека ся облѣга на Бога своего.
11 Ето, всичкы вы, които запаляте огнь,
И сте обыколени съ искры,
Ходѣте въ свѣтлинж-тж на огнь-тъ си,
И въ искры-тѣ *които* сте распалили:
[ч]Това ще ви бжде отъ ржкж-тж ми,
[ш]Въ скърбь ще лѣжите.

ГЛАВА 51.

1 [а]Слушайте мене, [б]вы които слѣдувате
правдж-тж.
Които търсите Господа:
Погледнѣте на канарж-тж *отъ коіжто* сте
отсѣчени,
И въ дупкж-тж на ровъ-тъ изъ който
стеископани.
2 [в]Погледнѣте на Авраама отца си,
И на Саррж, която вы е родила;
[г]Защото го повыкнжхъ *като бѣ* единъ,
[д]И го благословихъ, и го умножихъ;
3 Защото Господь [е]ще утѣши Сіона:
Той ще утѣши всичкы-тѣ му запустены
мѣста:
И ще направи пустыніж-тж му [ж]както
Едемъ,
И пустотж-тж му както рай Господень:
Веселіе и радость ще ся намѣрува въ
него,
Славословіе, и гласъ на хваленіе.
4 Слушайте мя, людіе мои:
И дайте ми слушаніе, народе мой;
[з]Защото законъ ще излѣзе отъ мене,
И ще поставіж сждъ-тъ си [и]за видѣло на
народы-тѣ.
5 [і]Правда-та ми наближава:
Спасеніе-то ми излѣзе:
И [к]мышцы-тѣ ми ще сждятъ народы-тѣ:
[л]Острови-тѣ ще мя чакатъ,
[м]И ще ся надѣіжтъ на мышцж-тж ми.
6 [н]Подигнѣте очи-тѣ си на небеса-та,
И погледнѣте на земіж-тж долу;
Защото [о]небеса-та ще исчезнжтъ като
дымъ,
[п]И земя-та ще овехтѣе като дрехж,
И които живѣіжтъ на неіж подобно ще
умржтъ:
Но спасеніе-то ми ще бжде въ вѣкъ,
И правда-та ми нѣма да оскудѣе.
7 [р]Слушайте мене, вы които знаете пра-
вдж:
Людіе, [с]които имате въ сърдце-то си за-
конъ-тъ ми:
[т]Не бойте ся отъ поношеніе-то на чело-
вѣцы-тѣ,
Нито ся смущавайте отъ укоры-тѣ имъ.

в Гл. 52; 3.
г Прит. 1; 24. Гл. 65; 12. 66; 4. Іер. 7; 13. 35; 15.
д Числ. 11; 23. Гл. 59; 1.
е Псал. 106; 9. Наум. 1; 4.
ж Исх. 14; 21.
з Іис. Нав. 3; 16.
и Исх. 7; 18, 21.
і Исх. 10; 21.
к Откр. 6; 12.
л Исх. 4; 11.
м Мат. 11; 28.
н Псал. 40; 6, 7, 8.
о Мат. 26; 39. Іоан. 14; 31. Фил. 2; 8. Евр. 10; 5 и дрг.
п Мат. 26; 67. 27; 26. Іоан. 18; 22.
р Плач. 3; 30.
с Іез. 3; 8, 9.
т Рим. 8; 32, 33, 34.
у Іов. 13; 28. Псал. 102; 26. Гл. 51; 6.
ф Гл. 51; 8.
х Псал. 23; 4.
ц 2 Лѣт. 20; 20. Псал. 20; 7.
ч Іоан. 9; 39.
ш Псал. 16; 4,

а Ст. 7.
б Рим. 9; 30, 31, 32.
в Рим. 4; 1, 16. Евр. 11; 11, 12.
г Быт. 12; 1, 2.
д Быт. 24; 1, 35.
е Псал. 102; 13. Гл. 40; 1. 52; 9. Ст. 12.
ж Быт. 13; 10. Іоил. 2; 3.
з Гл. 2; 3. 42; 4.
и Гл. 42; 6.
і Гл. 46; 13. 56; 1. Рим. 1; 16, 17.
к Псал. 67; 4. 98; 9.
л Гл. 60; 9.
м Рим. 1; 16.
н Гл. 40; 26.
о Псал. 102; 26. Мат. 24; 35. 2 Пет. 3; 10, 12.
п Гл. 50; 9.
р Ст. 1.
с Псал. 37; 31.
т Мат. 10; 28. Дѣян. 5; 41.

8 Защото [у]както дрехж ще гы пояде молецъ,
И както вълнж ще гы пояде червій;
Но правда-та ми ще прѣбжде въ вѣкъ,
И спасеніе-то ми въ родове на родове.
9 [ф]Събуди ся, събуди ся, [х]облѣчи ся въ силж, мышце Господня!
Стани [ц]както въ древни-тѣ дни, въ ветхы-тѣ родове!
[ч]Не си ли ты, която си съсѣкла [ш]Раавъ,
И смьртно ранила [щ]ламіж-тж?
10 Не си ли [ъ]ты, която си изсушила море-то,
Воды-тѣ на голѣмж-тж безднж?
Която си направила морскы-тѣ дълбочины
Пжть за прѣхожданіе на избавены-тѣ?
11 И [ы]искупени-тѣ Господни ще ся върнжтъ,
И ще дойджтъ съ въсклицаніе въ Сіонъ:
И вѣчно веселіе ще бжде на главж-тж имъ:
Радость и веселіе ще придобыіжтъ,
И скърбь-та и въздыханіе-то ще побѣгнжтъ.
12 Азъ, азъ сьмь [ь]който вы утѣшавамъ:
Кой си ты, [ѣ]та ся боишь отъ смьртенъ человѣкъ,
И отъ человѣческъ сынъ, който [ю]ще стане като трѣвж:
13 И си забравилъ Господа който тя създаде,
[я]Който распрострѣ небеса-та, и основа земіж-тж:
И боишь ся непрѣстанно всякой день
Отъ лютость-тж на притѣснителя,
Като че бѣ готовъ да истрѣби?
[ж]И дѣ *е сега* лютость-та на притѣснителя?
14 Вързаный-тъ скоро ще ся развържe,
[іж]И нѣма да умре въ ровъ-тъ,
Нито ще ся лиши отъ хлѣбъ-тъ си:
15 Защото азъ сьмь Господь Богъ твой,
[а]Който запрѣщавамъ на море-то когато шумятъ волны-тѣ му:
Господь Саваоѳъ име-то ми.
16 И [б]турихъ слова-та си въ уста-та ти,
И [в]тя покрыхъ въ сѣнкж-тж на ржкж-тж си,
[г]За да утвърдіж небеса-та, и основж земіж-тж,
И да рекж на Сіона: Ты си народъ мой.
17 [д]Събуди ся, събуди ся, стани *дъщеро на* Іерусалимъ,
[е]Ты която си пила отъ ржкж-тж на Господа чашж-тж на ярость-тж му:
Пила си, и испразнила си *и* само-то дрождіе
На чашж-тж на омаюваніе-то.
18 Отъ всичкы-тѣ сынове *които* е родила
Нѣма кой да іж води:
Нито има, отъ всичкы-тѣ сынове *които* е исхранила,
Който да іж държи за ржкж.
19 [ж]Двѣ-тѣ тѣзи *бѣды* дойдохж върхъ тебе:
Кой ще тя пожали?
Гыбель и истрѣбленіе, и гладъ и ножъ!
[з]Съсъ що да тя утѣшж?
20 [и]Сынове-тѣ ти примрѣхж:
Лѣжатъ по всичкы-тѣ крьстопжтища,
Както ориксъ въ мрѣжж:
Пълни сж съ ярость-тж Господніж,
Отъ прѣщеніе-то на твой-тъ Богъ.
21 За то слушай сега това, ты оскърбена,
И опіена, [і]но не съ вино:
22 Така говори Господь твой Іеова,
Богъ твой, [к]който защищава сждъ-тъ на людіе-тѣ си:
Ето, зѣхъ отъ ржкж-тж ти чашж-тж на омаюваніе-то,
Дрождіе-то на чашж-тж на ярость-тж си:
Ты нѣма вече да іж піешь.
23 И [л]ще іж туріж въ ржкж-тж на притѣснители-тѣ ти,
[м]Които рекохж на душж-тж ти:
Падни ничкомъ за да минемъ *по тебе;*
И ты си турила гърбъ-тъ си като земіж,
И като пжть, за тѣзи които минуватъ.

ГЛАВА 52.

1 [а]Събуди ся, събуди ся, облѣчи ся въ силж-тж си, Сіоне:
Облѣчи ся въ дрехы-тѣ на великолѣпіе-то си,
Іерусалиме, [б]граде святый;
[в]Защото отъ нынѣ нѣма вече да влѣзе въ тебе
Необрѣзанъ [г]и нечистъ.
2 [д]Оттърси пьрсть-тж:
Стани, сѣдни, Іерусалиме:
[е]Развържи узы-тѣ си отъ вратъ-тъ си,
Плѣнена дъщеро Сіонова.
3 Защото така говори Господь:
[ж]Продадохте ся за нищо,
И ще ся искупите не съсъ сребро.
4 Защото така говори Господь Іеова:
[з]Людіе-тѣ ми слѣзохж попрѣди въ Египетъ за да поживѣіжтъ тамъ,
И Ассирійци-тѣ безъ причинж гы насилствовахж.
5 А сега що имамъ тукъ говори Господь,
Понеже людіе-тѣ ми ся зѣхж за нищо?
Владѣющи-тѣ надъ тѣхъ правятъ *гы* да лелекатъ, говори Господь:

у Гл. 50; 9.
ф Псал. 44; 23. Гл. 52; 1.
х Псал. 93; 1. Откр. 11; 17.
ц Псал. 44; 1.
ч Іов 26; 12.
ш Псал. 87; 4. 89; 10.
щ Псал. 74; 13, 14. Гл. 27; 1. Іез. 29; 3.
ъ Исх 14; 21. Гл. 43; 16.
ы Гл. 35; 10.
ь Ст. 3. 2 Кор. 1; 3.
ѣ Псал. 118; 6.
ю Гл. 40; 6. 1 Пет. 1; 24.
я Іов. 9; 8. Псал. 104; 2. Гл. 40; 22. 42; 5. 44; 24.
ж Іов. 20; 7.
іж Зах. 9; 11.
а Іов. 26; 12. Псал. 74; 13. Іер. 31; 35.
б Втор. 18; 18. Гл. 59; 21. Іоан. 3; 34.
в Гл. 49; 2
г Гл. 65; 17. 66; 22.
д Гл. 52; 1.
е Іов. 21; 20. Іер. 25; 15, 16.
ж Виж. Втор. 28; 28, 34. Псал. 60; 3. 75; 8. Іез. 23; 32, 33, 34. Зах. 12; 2. Откр. 14; 10.
з Гл. 47; 9.
и Амос. 7; 2.
і Плач. 2; 11, 12.
к Виж. Ст. 17. Плач. 3; 15.
л Іер. 50; 34.
м Іер. 25; 17, 26, 28. Зах. 12; 2.
н Псал. 66; 11, 12.

а Гл. 51; 9, 17.
б Неем. 11; 1. Гл. 48; 2. Мат. 4; 5. Откр. 21; 2.
в Гл. 35; 8. 60; 21. Наум. 1; 15.
г Откр. 21; 27.
д Виж. Гл. 3; 26. 51; 23.
е Зах. 2; 7.
ж Псал. 44; 12. Гл. 45; 13. Іер. 15; 13.
з Быт. 46; 6. Дѣян. 7; 14.

И [и]име-то ми ся хули непрѣстанно всякой день.
6 За то людіе-тѣ ми ще познаіѭтъ име-то ми:
За то *ще познаіѭтъ* въ онзи день,
Че азъ сьмь който говоріѭ: ето азъ.
7 [і]Колко сѫ прѣкрасны връху горы-тѣ
Нозѣ-тѣ на оногозь който благовѣствува и проповѣдува миръ!
На оногозь който благовѣствува добрины и проповѣдува спасеніе,
И говори Сіону: [к]Богъ твой царува!
8 Стражи-тѣ ти ще възвышатъ гласъ:
Съ гласове ще въсклицаватъ купно;
Защото ще видятъ око съ око,
Когато Господь възвърне Сіонъ.
9 Въскликнѣте, възвеселѣте ся купно,
Запустѣны мѣста Іерусалимскы;
[л]Защото Господь утѣши людіе-тѣ си,
[м]Искупи Іерусалимъ.
10 [н]Господь обнажи святѫ-тѫ си мышцѫ
Прѣдъ всичкы-тѣ народы:
И [о]вси-тѣ краища на земіѭ-тѫ ще видятъ
Спасеніе-то на Бога нашего.
11 [п]Оттеглѣте ся, оттеглѣте зя, излѣзте отъ тамъ,
Не ся допирайте до нечисто:
Излѣзте изъ срѣдъ него:
[р]Очистѣте ся вы които носите съсѫды-тѣ Господни;
12 Защото [с]не ще да излѣзете на бързо,
Нито ще пѫтувате бѣжешкомъ;
[т]Защото Господь ще прѣдиде прѣдъ васъ,
[у]И Богъ Израилевъ *ще* ви *е* задня стража.
13 Ето, [ф]рабъ-тъ ми ще благоуспѣе:
[х]Ще ся възвыси, и прослави, и ще ся възнесе твърдѣ высоко.
14 Както мнозина бѣхѫ зачудени за тебе:
[ц]Толко бѣ лице-то му погрознѣло, повече отъ лице-то на всякого человѣка,
И видъ-тъ му *отъ видъ-тъ на* человѣческы-тѣ сынове,
15 [ч]Така ще удиви много народы:
[ш]Царіе-тѣ ще заградятъ уста-та си прѣдъ него;
[щ]Защото ще видятъ което не имъ ся е говорило,
И ще разумѣіѭтъ което не сѫ чули.

ГЛАВА 53.

1 [а]Кой повѣрова на извѣстіе-то ни?
И [б]мышца-та Господня кому ся откры?
2 Защото [в]възлѣзе прѣдъ него както отрасль,
И както корень отъ сухѫ земіѭ;
[г]Нѣмаше видъ, нито великолѣпіе, та да го видимъ;
Нито благообразіе, та да го желаемъ.
3 [д]Прѣзрѣнъ и отхвърленъ отъ человѣцы-тѣ;
Человѣкъ на скърби, [е]и навыкнѫлъ на болесть:
И *както человѣкъ* отъ когото отвраща нѣкой лице, прѣзрѣнъ бы,
И [ж]за нищо го не вмѣнихмы.
4 Той [з]наистинѫ зѣ на себе си болести-тѣ ни
И съсъ скърби-тѣ ни ся натовари:
А ный го възмнѣхмы уязвенъ,
Пораженъ отъ Бога и оскърбенъ.
5 Но [и]той быде нараненъ заради прѣстѫпленія-та ни:
Біенъ бы заради беззаконія-та ни:
Наказаніе-то *быде* на него за нашій-тъ миръ,
И [і]съ неговы-тѣ раны ный ся исцѣлихмы.
6 [к]Всичкы ный заблудихмы както овцы:
Отбихмы ся всякой въ пѫть-тъ си:
И Господь възложи на него беззаконіе-то на всинца ни.
7 Той бѣ насилованъ и озлобенъ,
Но [л]не отвори уста-та си:
[м]Както агне водено на закланіе,
И както овца прѣдъ стригачы-тѣ си безгласна,
Така не отвори уста-та си.
8 Чрѣзъ угнѣтеніе и сѫдбѫ быде грабнѫтъ;
А за родъ-тъ му кой ще повѣствува?
Защото [н]ся отсѣче отъ земіѭ-тѫ на живы-тѣ:
Заради прѣстѫпленіе-то на людіе-тѣ ми быде уязвенъ.
9 И [о]гробъ-тъ му ся опрѣдѣли при злодѣи-тѣ,
Но въ смърть-тѫ си останѫ съ богатый-тъ,
Защото не бѣ направилъ неправдѫ,
[п]И нѣмаше льсть въ уста-та му.
10 Но Господь благоволи да го прѣдаде на біеніе и на страданіе:
[р]Когато дадешь душѫ-тѫ му приношеніе за прѣстѫпленіе,
Ще [с]види сѣме, ще продължи дни-тѣ *си*,
[т]И воля-та Господня ще благоуспѣе въ рѫкѫ-тѫ му.
11 Ще види *плодове-тѣ* отъ трудъ-тъ на душѫ-тѫ си, *и* ще ся насыти:
[у]Праведный-тъ ми [ф]рабъ [х]ще оправдае мнозина [ц]чрѣзъ опознаніе-то си;

и Іез. 36; 20, 23. Рим. 2; 24.
і Наум: 1; 15. Рим. 10; 15.
к Псал. 93; 1. 96; 10. 97; 1.
л Гл. 51; 3.
м Гл. 48; 20.
н Псал. 98; 2, 3.
о Лук. 3; 6.
п Гл. 48; 20. Іер. 50; 8. 51; 6, 45. Зах. 2; 6, 7. 2 Кор. 6; 17. Откр. 18; 4.
р Лев. 22; 2 и дрг.
с Виж. Исх. 12; 33, 39.
т Мих. 2; 13.
у Числ. 10; 25. Гл. 58; 8. Виж. Исх. 14; 19.
ф Гл. 42; 1. 53; 10. Іер. 23; 5.
х Фил. 2; 9.
ц Псал. 22; 6, 7. Гл. 53; 2, 3.
ч Іез. 36; 25. Дѣян. 2; 33. Евр. 9; 13, 14.
ш Гл. 49; 7; 23.
щ Гл. 55; 5. Рим. 15; 21. 16; 25, 26. Ефес. 3; 5, 9.

—

а Іоан. 12; 38. Рим. 10; 16.
б Гл. 51; 9. Рим. 1; 16. 1 Кор. 1; 18.
в Гл. 11; 1.
г Гл. 52; 14. Мар. 9; 12.
д Псал. 22; 6. Гл. 49; 7.
е Евр. 4; 15.
ж Іоан. 1; 10, 11.
з Мат. 8; 17. Евр. 9; 28. 1 Пет. 2; 24.
и Рим. 4; 25. 1 Кор. 15; 3. 1 Пет. 3; 18.
і 1 Пет. 2; 24.
к Псал. 119; 176. 1 Пет. 2; 25.
л Мат. 26; 63. 27; 12, 14. Мар. 14; 61. 15; 5. 1 Пет. 2; 23.
м Дѣян. 8; 32.
н Дан. 9; 26.
о Мат. 27; 57, 58, 60.
п 1 Пет. 2; 22. 1 Іоан. 3 5.
р 2 Кор. 5; 21. 1 Пет. 2; 24.
с Рим. 6; 9.
т Ефес. 1; 5, 9. 2 Сол. 1; 11.
у 1 Іоан. 2; 1.
ф Гл. 42; 1. 49; 3.
х Рим. 5; 18, 19.
ц Іоан. 17; 3. 2 Пет. 1; 3.

[ч]Защото той ще ся натовари съ беззаконія-та имъ.
12 [ш]За то ще му дамъ дѣлъ съ голѣмы-тѣ,
И [щ]съсъ силны-тѣ ще раздѣли корысть,
Защото *прѣдаде себе си на смьрть,
И [ъ]съ прѣстжпницы ся счете,
И той зѣ на себе си грѣхове-тѣ на мнозина,
[ы]И ще ходатайствува за прѣстжпницы-тѣ.

ГЛАВА 54.

1 [а]Весели ся, неплодна която не раждашь:
Възопій съ радость и въскликни, която не боледувашь въ ражданіе,
[б]Защото повече сж чада-та на пустж-тж
Неже чада-та на имущж-тж мжжъ, говори Господь.
2 [в]Разшири мѣсто-то на шатьръ-тъ си,
И да распрострѫтъ опоны-тѣ на жилища-та ти:
Не бывай щадлива: продължи вжжя-та си,
И утвьрди коліе-тѣ си.
3 Защото ще ся распространишь надесно и налѣво:
И [г]сѣме-то ти ще наслѣди язычницы-тѣ,
И ще населятъ запустены-тѣ градове.
4 Не бой ся; защото не ще бждешь поругана:
И не ся свѣни; защото не ще бждешь посрамена;
Защото ще забравишь посрамeніе-то на младость-тж си,
И нѣма вече да помнишь за поношеніе-то на вдовство-то си.
5 Защото [д]съпругъ твой е Творецъ-тъ ти,
Име-то му е [е]Господь Саваоѳъ;
И избавитель-тъ ти е Святый Израилевъ:
[ж]Той ще ся нарече Богъ на всичкж-тж земіж.
6 [з]Защото Господь тя повыкнж като женж оставенж и скърбнж духомъ,
И женж на младость, *послѣ* отхвьрленж, говори Богъ твой.
7 [и]Оставихъ тя за малко врѣме:
[і]Но съ голѣмж милость ще тя приберж.
8 Въ изліяніе-то на ярость-тж скрыхъ лицето си отъ тебе за едно мьгновеніе,
Но съ вѣчнж милость ще тя помилувамъ,
Казува Господь Искупитель-тъ ти.
9 Защото това е за мене [к]*като* воды-тѣ Ноевы;
Понеже, *както* ся заклѣхъ
Че воды-тѣ Ноевы не ще дойджтъ вече на земіж-тж,
Така ся заклѣхъ
Че не ще ся разяріж *вече* на тебе, нито ще тя обличж.
10 [л]Защото планины-тѣ ще ся подвигнжтъ
И хълми-тѣ ще ся помѣстятъ;
[м]Но милость-та ми не ще ся подвигне отъ тебе,
Нито завѣтъ-тъ на миръ-тъ ми ще ся помѣсти,
Казува Господь който е милостивъ къмъ тебе.
11 О оскърбена, смущена, неутѣшена,
Ето, азъ [н]ще постеліж каменіе-тѣ ти стибіевидны,
И ще туріж основанія-та ти отъ сапфиры:
12 И ще направіж забрала-та ти отъ рубины
И порты-тѣ ти отъ анѳраксъ,
И всичко-то ти огражденіе отъ избранны каменіе.
13 [о]И всичкы-тѣ ти сынове *ще бждxтъ* научени отъ Господа,
[п]И ще бжде голѣмъ миръ на сынове-тѣ ти.
14 Съ правдж ще ся утвьрдишь:
Далечь ще бждешь отъ насилство-то, защото не ще ся боишь,
Далечь отъ трепераніе-то, защото не ще ся приближи до тебе.
15 Ето, ще ся съберjтъ и съберjтъ купно *противъ тебе, но* не чрѣзъ мене.
Които ся съберjтъ купно противъ тебе, къмъ тебе ще припаднжтъ.
16 Ето азъ направихъ ковача,
Който духа вжглища-та въ огнь-тъ,
И изважда оржділ-то за дѣло-то си:
И азъ направихъ разорителя за да съсыпва.
17 Ни едно оржжіе устроено противъ тебе нѣма да благоуспѣе:
И ще побѣдишь всякой языкъ, *който* бы ся повдигнжлъ противъ тебе въ сждбж.
Това е наслѣдіе-то на рабы-тѣ Господни;
И [р]правда-та имъ е отъ мене, говори Господь.

ГЛАВА 55.

1 О [а]вы които сте жадни, елате всичкы при воды-тѣ:
И вы които нѣмате сребро, [б]елате, купѣте, та яждте:
Ей, елате, купѣте вино и млѣко,
Безъ сребро и безъ платж.
2 Защо иждивявате сребро не за хлѣбъ?
И трудъ-тъ си не въ насыщеніе?
Послушайте мя съ вниманіе, и ще ядете благо,
И душа-та ви ще ся развесели съ тлъстинж.
3 Прѣклонѣте ухо-то си, и [в]елате при мене:
Послушайте, и душа-та ви ще живѣе;

ч Ст. 4, 5.
ш Псал. 2; 8. Фил. 2; 9.
щ Кол. 2; 15.
* *Евр.* Излѣ душж-тж си.
ъ Мар. 15; 28. Лук. 22; 37.
ы Лук. 23; 34. Рим. 8; 34. Евр. 7; 25. 9; 24. 1 Іоан. 2; 1.

а Соф. 3; 14. Гал. 4; 27.
б 1 Цар. 2; 5.
в Гл. 49; 19, 20.
г Гл. 55; 5. 61; 9.
д Іер. 3; 14.
е Лук. 1; 32.
ж Зах. 14; 9. Рим. 3; 29.
з Гл. 62; 4.
и Псал. 30; 5. Гл. 26; 20. 60; 10. 2 Кор. 4; 17.
і Гл. 55; 3. Іер. 31; 3.
к Быт. 8; 21. 9; 11. Гл. 55; 11. Виж. Іер. 31; 35, 36.
л Псал. 46; 2. Гл. 51; 6. Мат. 5; 18.
м Псал. 89; 33, 34.
н 1 Лѣт. 29; 2. Откр. 21; 18 и дрг.
о Гл. 11; 9. Іер. 31; 34. Іоан. 6; 45. 1 Кор. 2; 10. 1 Сол. 4; 9. 1 Іоан. 2; 20.
п Псал. 119; 165.
р Гл. 45; 24, 25.

а Іоан. 4; 14. 7; 37. Откр. 21; 6. 22; 17.
б Мат. 13; 44, 46. Откр. 3; 18.
в Мат. 11; 28.

И [г]ще направіѭ съ васъ вѣченъ завѣтъ,
Споредъ [д]вѣрны-тѣ Давидовы милости.
4 Ето, [е]дадохъ го свидѣтелство въ племена-та,
[ж]Князь и повелитель на племена-та.
5 Ето, [з]ще призовешь народъ *когото* ты не знаешь;
[и]И народи, *които* не тя знаяхѫ, ще тичатъ при тебе,
Заради Господа Бога твоего
И заради Святый-тъ Израилевъ; [і]защото тя прослави.
6 [к]Търсѣте Господа, додѣ може да ся намѣри:
Призывайте го, додѣ е близу.
7 [л]Нека остави нечестивый пѫть-тъ си,
И [м]неправедный съвѣты-тѣ си:
И нека ся обърне къмъ Господа, и [н]той ще го помилува:
И къмъ Бога нашего, защото той ще прощава щедро.
8 Защото [о]мои-тѣ съвѣты не сѫ *като* ваши-тѣ съвѣты,
Нито ваши-тѣ пѫтища *като* мои-тѣ пѫтища, говори Господь.
9 Но [п]*колкото* сѫ высокы небеса-та отъ земіѭ-тѫ,
Толкозь пѫтища-та ми сѫ по высокы отъ пѫтища-та ви,
И съвѣти-тѣ ми отъ съвѣты-тѣ ви.
10 Защото [р]както блази дъждь-тъ и снѣгъ-тъ отъ небе-то,
И не ся враща тамъ,
Но пои земіѭ-тѫ,
И іѭ прави да station проращава и да прозябава,
За да даде сѣме на сѣющій-тъ, и хлѣбъ на ядущій-тъ;
11 [с]Така ще бѫде слово-то ми което излази изъ уста-та ми:
Не ще ся вѫрне при мене праздно,
Но ще извършува воліѭ-тѫ ми,
И ще благоуспѣе въ каквото го проваждамъ.
12 Зощото [т]ще излѣзете съ радость,
И ще бѫдете водени съ миръ:
[у]Планины-тѣ и хълми-тѣ ще въскликнѫтъ прѣдъ васъ радостно,
И [ф]всичкы-тѣ полскы дървія ще исплескатъ съ рѫцѣ.
13 [х]Вмѣсто [ц]дракѫ ще възлѣзе елха,
Вмѣсто коприва ще възлѣзе мирсина:
И това ще бѫде Господу [ч]за име,
За вѣчно знаменіе *което* нѣма да исчезне.

ГЛАВА 56.

1 Така говори Господь:
Пазѣте сѫдъ, и правѣте правдѫ;
[а]Защото наближи да дойде спасеніе-то ми,
И правда-та ми да ся открые.
2 Блаженъ онзи человѣкъ който прави това,
И онзи человѣческый сынъ който го държи:
[б]Който пази сѫбботѫ-тѫ, да іѭ не оскверни,
И държи рѫкѫ-тѫ си, да не стори никакво зло.
3 [в]А сынъ-тъ на чужденеца, който ся прилѣпи Господу, да не рече
И каже: Господь мя отдѣли съвсѣмъ отъ людіе-тѣ си:
И скопецъ-тъ да не рече: Ето, азъ сьмь сухо дърво.
4 Защото така говори Господь: На скопцы-тѣ,
Които пазятъ сѫбботы-тѣ ми,
И избиратъ което ми е угодно,
И държатъ завѣтъ-тъ ми,
5 На тѣхъ азъ ще дамъ [г]въ домъ-тъ си,
И вѫтрѣ въ стѣны-тѣ си,
Мѣсто [д]и име по добро отъ сынове и дъщери:
На тѣхъ ще дамъ вѣчно име,
Което нѣма да исчезне.
6 А за сынове-тѣ на чужденеца, които бы ся прилѣпили Господу,
За да му служатъ, и да обычатъ име-то Господне,
За да бѫдѫтъ раби негови,
Които пазятъ сѫбботѫ-тѫ, да іѭ не осквернятъ,
И държатъ завѣтъ-тъ ми:
7 И [е]тѣхъ ще доведѫ въ святѫ-тѫ си горѫ,
И ще гы развеселіѭ въ мой-тъ молитвенъ домъ:
[ж]Всесъжженія-та имъ и жертвы-тѣ имъ *ще бѫдѫтъ* пріятны на олтарь-тъ ми,
Защото [з]домъ-тъ ми ще ся нарече
Домъ молитвенъ [и]за вси-тѣ народы.
8 *Така* говори Господь Іеова,
[і]Който събира расточены-тѣ Израилевы:
[к]Ще му съберѫ още *и другы*,
Освѣнь събраны-тѣ му.
9 [л]Елате да ядете, вы всичкы полскы животны,
Всичкы дѫбравни звѣрове!
10 Стражи-тѣ му [м]всичкы сѫ слѣпи,
Нищо не знаіѫтъ:

г Гл. 54; 8. 61; Іер. 32; 40.
д 2 Цар. 7; 8 и дрг. Псал. 89; 28. Дѣян. 13; 34.
е Іоан. 18; 37. Откр. 1; 5.
ж Іер. 30; 9. Іез. 34; 23. Дан. 9; 25. Осія 3; 5.
з Гл. 52; 15. Ефес. 2; 11, 12.
и Гл. 60; 5.
і Гл. 60; 9. Дѣян. 3; 13.
к Псал. 32; 6. Мат. 5; 25. 25; 11. Іоан. 7; 34. 8; 21. 2 Кор. 6; 1, 2. Евр. 3; 13.
л Гл. 1; 16.
м Зах. 8; 17.
н Псал. 130; 7. Іер. 3; 12.
о 2 Цар. 7; 19.
п Псал. 103; 11.
р Втор. 32; 2.
с Гл. 54; 9.
т Гл. 35; 10. 65; 13, 14.
у Псал. 96; 12. 98; 8. Гл. 14; 8. 35; 1, 2. 42; 11.
ф 1 Лѣт. 16; 33.
х Гл. 41; 19.
ц Мих. 7; 4.
ч Іер. 13; 11.

—

а Гл. 46; 13. Мат. 3; 2. 4; 17. Рим. 13; 11, 12.
б Гл. 58; 13.
в Виж. Втор. 23; 1, 2, 3. Дѣян. 8; 27. 10; 1, 2, 34. 17; 4. 18; 7. 1 Пет. 1; 1.
г 1 Тим. 3; 15.
д Іоан. 1; 12. 1 Іоан. 3; 1.
е Гл. 2; 2. 1 Пет. 1; 1, 2.
ж Рим. 12; 1. Евр. 13; 15. 1 Пет. 2; 5.
з Мат. 21; 13. Мар. 11; 17. Лук. 19; 46.
и Мал. 1; 11.
і Псал 147; 2. Гл. 11; 12.
к Іоан. 10; 16. Ефес. 1; 10. 2; 14, 15, 16.
л Іер. 12; 9.
м Мат. 15; 14. 23; 16.

[н]Всичкы-тѣ сѫ нѣмы псета, които не могѫтъ да лаѭтъ:
Които сънуватъ, лѣжатъ, и обичатъ дрѣманіе:
11 Ей, [о]псета лакомы, които [п]не знаѭтъ сытость:
Ей пастыри, които не знаѭтъ да разсѫждаватъ;
Всичкы сѫ обърнѫти къмъ пѫть-тъ си,
Всякой въ странѫ-тѫ си, за печалбѫ-тѫ си.
12 Елате, казуватъ, да земѫ вино,
И да ся опіемъ съсъ сикерѫ:
[р]И утрѣ ще бѫде както днесь,
И много по изобилно.

ГЛАВА 57.

1 Праведный-тъ загынува, и никой не туря на сърдце:
[а]И благочестиви-тѣ человѣци ся зематъ
[б]*отъ земѭ-тѫ*, безъ да разумѣва нѣкой
Че праведный-тъ ся зема прѣди зло-то.
2 Ще влѣзе въ миръ:
[в]Които ходятъ въ правость-тѫ си,
Ще си починѫтъ на легло-то си.
3 А вы [г]сынове на гледачкѫ,
Сѣме на прѣлюбодѣй и на блудницѫ, приближѣте тукъ.
4 Надъ кого ся забáвяте?
Противъ кого сте разширили уста, *и* сте исплевили языкъ?
Не сте ли чада на прѣстѫпленіе, сѣме на лъжѫ,
5 Разжигаеми къмъ идолы-тѣ
[д]Подъ всяко зелено дърво,
[е]Колете чада-та въ дебри-тѣ,
Подъ разсѣлины-тѣ на канары-тѣ?
6 Дѣлъ-тъ ти е между камычета-та на потоцы-тѣ:
Тѣ сѫ, тѣ ти сѫ наслѣдіе,
И тѣмъ си излѣяла възліянія,
Принесла си хлѣбно приношеніе:
Съ това ще могѫ ли да ся утѣшѫ?
7 [ж]На высокѫ и възвышенѫ горѫ си [з]турила лѣгло-то си;
И тамъ си възлѣзла да принесешь жертвѫ.
8 И задъ двери-тѣ и дверостълпы-тѣ поставила си поменъ-тъ си;
Защото си ся открыла *другому* освѣнь мене,
И си възлѣзла: разширила си лѣгло-то си,
и съгласила си ся съ тѣхъ:
[и]Възлюбила си тѣхно-то лѣгло;
Избрала си мѣсто *за него.*
9 [і]Отишла си даже при царя съ помазанія,
И умножила си ароматы-тѣ си,
И проводила си далечь посланницы-тѣ си,
И смирила си *себе си* дори до ада.
10 И уморила си ся отъ дългый-тъ пѫть:
[к]Но не си рекла: Нѣма надеждѫ;
Намѣрила си живѣяніе въ рѫкѫ-тѫ си;
За това не си запрѣла.
11 И [л]отъ кого си ся устрашила, или убояла,
та да излъжешь,
И да мя не поменешь,
Нито да *мя* туришь въ сърдце-то си?
[м]Не е ли *защото* азъ мълкнѫхъ и даже отъ много врѣме
Ты ся не убоя отъ мене?
12 Азъ ще извѣстѭ правдѫ-тѫ ти, и дѣлата ти,
Които не ще да тя ползуватъ.
13 Когато выкнешь, нека тя отървѫтъ онѣзи които си събрала;
Но вѣтръ-тъ ще отнесе всичкы тѣхъ,
Едно подухваніе ще гы земе:
А който уповае на мене ще наслѣди земѭ-тѫ,
И ще придобые святѫ-тѫ моѭ горѫ.
14 И ще рече: [н]Възвышѣте, възвышѣте, приготвѣте пѫть-тъ,
Отмахнѣте прѣпъванія-та отъ пѫть-тъ на мои-тѣ людіе.
15 Защото така говори Всевышній и Прѣвъзнесенный,
Който живѣе въ вѣчность-тѫ, [о]на когото име-то е Святый:
[п]Азъ обитавамъ на высоко и свято *мѣсто;*
[р]Още съсъ съкрушенный-тъ *въ сърдце*, и смиренный-тъ духомъ,
[с]За да оживявамъ духъ-тъ на смиренны-тѣ,
И да оживявамъ сърдце-то на съкрушенны-тѣ.
16 Защото [т]не ще бѫдѫ вѣчно въ сѫдбѫ,
Нито ще бѫдѫ всякога гнѣвенъ:
Понеже *тогазь* быхѫ примрѣли прѣдъ мене
Духъ-тъ и [у]души-тѣ *които* сьмъ направилъ.
17 Заради беззаконіе-то [ф]на лакомство-то му ся разгнѣвахъ,
И го поразихъ: [х]отвърнѫхъ лице-то си, и ся разгнѣвахъ:
[ц]Но той послѣдова упорно пѫть-тъ на сърдце-то си.
18 Видѣхъ пѫтища-та му, и [ч]ще го исцѣлѭ:
И ще го водѭ, и ще въздамъ пакъ утѣшенія
[ш]Нему и на оскърбены-тѣ му.
19 Азъ [щ]създавамъ плодъ-тъ на ýстны-тѣ:
Миръ, миръ, [ъ]на далечный-тъ и на ближній-тъ,

[н] Фил. 3; 2.
[о] Мих. 3; 11.
[п] Iез. 34; 2, 3.
[р] Псал. 10; 6. Прит. 23; 35. Гл. 22, 13. Лук. 12; 19. 1 Кор. 15; 32.

—

[а] Псал. 12; 1. Мих. 7; 2.
[б] 3 Цар. 14; 13. 4 Цар. 22; 20.
[в] 2 Лѣт. 16; 14.
[г] Мат. 16; 4.
[д] 4 Цар. 16; 4. 17; 10. Iер. 2; 20.
[е] Лев. 18; 21. 20; 2. 4 Цар. 16; 3. 23; 10. Iер. 7; 31. Iез. 16; 20. 20; 26.
[ж] Iез. 16; 16, 25.
[з] Iез. 23; 41.
[и] Iез. 16; 26, 28. 23; 2—20.
[і] Гл. 30; 6. Iез. 16; 33. 23; 16. Осія 7; 11. 12; 1.
[к] Iер. 2; 25.
[л] Гл. 51; 12, 13.
[м] Псал. 50; 21.
[н] Гл. 40; 3. 62; 10.
[о] Iов. 6; 10. Лук. 1; 49.
[п] Псал. 68; 4. Зах. 2; 13.
[р] Псал. 34; 18. 51; 17, 138; 6. Гл. 66; 2.
[с] Псал. 147; 3. Гл. 61; 1.
[т] Псал. 85; 5. 103; 9. Мих. 7; 18.
[у] Числ. 16; 22. Iов. 34; 14. Евр. 12; 9.
[ф] Iер. 6; 13.
[х] Гл. 8; 17. 45; 15.
[ц] Гл. 9; 13.
[ч] Iер. 3; 22.
[ш] Гл. 61; 2.
[щ] Евр. 13; 15.
[ъ] Дѣян. 2; 39. Ефес. 2; 17.

Говори Господь, и ще го исцѣлѭ.
20 [ы]А нечестиви-тѣ сѫ както разволнувано-то море,
Когато не може да ся утиши:
Воды-тѣ му исхвърлятъ тинѭ и калъ.
21 [ь]Миръ нѣма за нечестивы-тѣ, говори Богъ мой.

ГЛАВА 58.

1 Извыкай яко, не ся щади:
Възвыси гласъ-тъ си като трѫбѫ,
Та възвѣсти на людіе-тѣ ми беззаконія-та имъ,
И на Іакововъ-тъ домъ грѣхове-тѣ имъ.
2 Но тѣ мя търсятъ всякой день,
И желаіѭтъ да учатъ пѫтища-та ми,
Като народъ който е направилъ правдѫ,
И не е оставилъ сѫдбѫ-тѫ на Бога си:
Тѣ искатъ отъ мене сѫдбы на правдѫ:
Желаіѭтъ да приближатъ при Бога.
3 [а]Защо постихмы, *казуватъ*, а ты не си видѣлъ?
[б]Смирихмы душѫ-тѫ си, а ты не щешь да знаешь?
Ето, въ день-тъ на посты-тѣ си намирате сласть,
Та съ жестокость изыскувате вси-тѣ си работанія.
4 Ето, [в]вы постите за прѣпиранія и каранія,
И да біете съ нечестивы пестницы:
Не постѣте както днесь,
За да ся чуе горѣ гласъ-тъ ви.
5 [г]Такъвъ ли е постъ-тъ който азъ избрахъ,
День [д]въ който да смирява человѣкъ душѫ-тѫ си?
Да навожда главѫ-тѫ си като ситникъ,
И [е]да си постила врѣтище и пепелъ?
Това ли ще наречешь постъ, и день угоденъ Господу?
6 Постъ-тъ, който азъ избрахъ, не е ли той?
[ж]Да развързувашь узы-тѣ на зло-то,
Да отвързувашь стяганія-та на яремъ-тъ,
И [з]да оставяшь свободны насилованы-тѣ,
И да съкрушавашь всякой хомотъ?
7 Не е [и]ли да раздѣляшь хлѣбъ-тъ си на гладный-тъ,
И да въвождашь въ домъ-тъ *си* сиромасы безъ покрывъ?
[і]Когато видишь голый-тъ да го облачишь,
И [к]да не крыешь себе си отъ своіѭ-тѫ си плъть?
8 [л]Тогазь твой-тъ свѣтъ ще изгрѣе като зорѫ-тѫ,
И здравіе-то ти скоро ще прозябне:
И правда-та ти ще прѣдиде прѣдъ тебе:
[м]И слава-та Господня ще ти е задня стража.
9 Тогазь ще зовешь, и Господь ще отговаря:
Ще выкнешь, и той ще рече: Ето азъ.
Ако извадишь изъ срѣдѣ си хомотъ-тъ,
Посочуваніе-то съ пърстъ, [н]и суетны-тѣ думы:
10 И отваряшь душѫ-тѫ си на гладный-тъ,
И насытишь утѣсненѫ-тѫ душѫ:
Тогазь свѣтъ ще ти изгрѣва въ тъмнинѫ-тѫ,
И мракъ-тъ ти ще бѫде като пладне.
11 И Господь ще тя води всякога,
И ще насыщава душѫ-тѫ ти въ бездъждіе,
И ще даде силѫ на кости-тѣ ти:
И ще бѫдешь като градинѫ напояваемѫ,
и като водный источникъ,
На който воды-тѣ не прѣсѣкнуватъ.
12 И отъ тебе *родены-тѣ* [о]ще съградятъ ветхы-тѣ запустѣнія:
Ще възстановишь основанія-та на много родове:
И ще ся наречешь, зидатель на развалины-тѣ,
Поправитель на пѫтища за населеніе.
13 [п]Ако теглишь назадъ ногѫ-тѫ си,
Да не правишь щѣнія-та си въ сѫбботѫ,
въ святый-тъ мой день,
И наречешь сѫбботный-тъ день наслажденіе,
Святъ Господу, честенъ,
И го почиташь, безъ да слѣдувашь свои-тѣ си пѫтища,
Нито да търсишь *въ него* свое-то си щѣніе,
нито да говоришь *свои си* думы,
14 [р]Тогазь ще ся наслаждавашь въ Господа:
И [с]азъ ще тя направѭ да яздишь по высокы-тѣ земны мѣста,
И ще тя нахранѭ съ наслѣдіе-то на отца ти Іакова;
[т]Защото уста-та Господни казахѫ *това*.

ГЛАВА 59.

1 Ето, [а]рѫка-та Господня не ся е скратила, да не може да спасе:
Нито ухо-то му натегнѫло, да не може да чуе.
2 Но беззаконія-та ви турихѫ разлѫченія между васъ и Бога вашего,
И грѣхове-тѣ ви скрыхѫ лице-то *му* отъ васъ, за да не чуе.
3 Защото [б]рѫцѣ-тѣ ви сѫ осквернены отъ кръвь.
И пърсти-тѣ ви отъ беззаконіе:
Устны-тѣ ви думатъ лъжы: языкъ-тъ ви прѣговаря зло.
4 Никой не выка за правдѫ-тѫ, нито ся сѫди по истинѫ:

[ы] Іон. 15; 20 и дрг. Прит. 4; 16.
[ь] Гл. 48; 22.

[а] Мал. 3; 14.
[б] Лев. 16; 29; 31. 23; 27.
[в] 3 Цар. 21; 9, 12, 13.
[г] Зах. 7; 5.
[д] Лев. 16; 29.
[е] Есѳ. 4; 3. Іов. 2; 8. Дан. 9; 3. Іона. 3; 6.
[ж] Неем. 5; 10, 11, 12.
[з] Іер. 34; 9.
[и] Іез. 18; 7, 16. Мат. 25; 35.
[і] Іов. 31; 19.
[к] Быт. 29; 14. Неем. 5; 5.
[л] Іов. 11; 17.
[м] Исх. 14; 19. Гл. 52; 12.
[н] Псал. 12; 2.
[о] Гл. 61; 4.
[п] Гл. 56; 2.
[р] Іов. 22; 26.
[с] Втор. 32; 13. 33; 29.
[т] Гл. 1; 20. 40; 5. Мих. 4; 4.

[а] Числ. 11; 23. Гл. 50; 2.
[б] Гл. 1; 15.

Уповаѭтъ на суетѫ-тѫ, и говорятъ лъжы:
[в]Зачнуватъ злобѫ, и раждатъ беззаконіе.
5 Василисковы яйца мѫтятъ,
И тъкѫтъ нишкѫ паѭчнѫ:
Който яде отъ яйца-та имъ, умира:
И ако счупи нѣкое, излази ехидна.
6 [г]Нишкы-тѣ имъ не ставатъ за дрехы,
Нито ще ся облѣкѫтъ отъ дѣла-та си:
Дѣла-та имъ сѫ дѣла беззаконны,
И дѣяніе-то на насилство-то е въ рѫцѣ-тѣ имъ.
7 [д]Нозѣ-тѣ имъ тичатъ къмъ зло-то,
И спѣшатъ да пролѣѭтъ неповиннѫ кръвь:
Размышленія-та имъ сѫ размышленія беззаконны:
Запустѣніе и истрѣбленіе има въ пѫтища-та имъ.
8 Тѣ не знаѭтъ пѫть-тъ на миръ-тъ:
И нѣма правосѫдіе въ стъпкы-тѣ имъ:
[е]Сами си искривихѫ пѫтища-та си:
Всякой който ходи въ тѣхъ не знае миръ.
9 За това сѫдба-та е далечь отъ насъ,
И правда-та не стига до насъ;
[ж]Чакамы видѣлинѫ, а ето тьмнина;
Сіяніе, *а* ходимъ въ мракъ.
10 [з]Пипамы стѣнѫ-тѫ като слѣпы-тѣ,
И пипамы като онѣзи които нѣматъ очи:
Въ пладнинѫ ся прѣпъвамы като въ нощь:
Всрѣдъ *тлъсты мѣста *смы* като мъртвы.
11 Всичкы ревемъ като мечкы,
[и]И непрѣстанно стенемъ като гълѫби:
Сѫдбѫ очакувамы, но нѣма:
Спасеніе, *но* е далечь отъ насъ.
12 Защото ся умножихѫ прѣдъ тебе прѣстѫпленія-та ни,
И грѣхове-тѣ ни сѫ свидѣтели противъ насъ;
Защото съ насъ сѫ прѣстѫпленія-та ни:
И беззаконія-та си, ный гы знаемъ:
13 Станѫхмы прѣстѫпници и невѣрни къмъ Господа,
И отдалечихмы ся да не слѣдувамы Бога нашего;
Говорихмы обидно и мятежно:
Зачнахмы, и [і]произведохмы отъ сърдце лъжливы думы.
14 И сѫдба-та отстѫпи назадъ,
И правда-та стои далечь;
Защото истина-та паднѫ на стъгдѫ-тѫ,
И правота-та не може да влѣзе.
15 Ей, исчезнѫ истина-та:
И който ся уклонява отъ зло-то става ловъ:
И видѣ Господь,
И стана му неугодно, че нѣмаше правосѫдіе:
16 [к]И видѣ че нѣмаше человѣкъ,
[л]И почуди ся че нѣмаше ходатай:
[м]За това мышца-та му издѣйствува спасеніе нему:
И правда-та му, тя го удьржа.
17 И [н]облѣче ся въ правдѫ като въ бронѭ,
И тури на главѫ-тѫ си шлемъ на спасеніе,
И облѣче *като* дрехѫ одежды-тѣ на отмыщеніе-то,
И загърнѫ ся съ ревность-тѫ като съ мантіѭ.
18 [о]Споредъ дѣла-та *имъ*, така ще въздаде,
Гнѣвъ на противницы-тѣ си, въздаяніе на врагове-тѣ си;
Ще направи въздаяніе на островы-тѣ.
19 И [п]ще ся убоятъ отъ име-то Господне на западъ,
И отъ славѫ-тѫ му на истокъ сълнца:
Когато врагъ-тъ нападне [р]като рѣкѫ,
Духъ-тъ Господень ще възвыси хоругвѫ противъ него.
20 [с]И Искупитель-тъ ще дойде въ Сіонъ,
И къмъ онѣзи отъ Іакова които ся обращатъ отъ прѣстѫпленіе, говори Господь.
21 [т]А отъ мене, тойзи е мой-тъ съ тѣхъ завѣтъ, говори Господь:
Духъ-тъ ми който е на тебе,
И слова-та ми които турихъ въ уста-та ти
Не ще оскудѣѭтъ отъ уста-та ти,
Нито отъ уста-та на сѣме-то ти,
Нито отъ уста-та на сѣме-то на сѣме-то ти,
Отъ сега и до вѣка, говори Господь.

ГЛАВА 60.

1 Стани, [а]свѣти; защото свѣтъ-тъ ти дойде,
И [б]слава-та Господня изгрѣя на тебе.
2 Защото, ето, тьмнина ще покрые земѭ-тѫ,
И мракъ народы-тѣ:
А надъ тебе ще огрѣе Господь,
И слава-та му ще ся яви на тебе.
3 [в]И народи-тѣ ще дойдѫтъ въ свѣтъ-тъ ти,
И царіе-тѣ въ сіяніе-то на зорѫ-тѫ ти.
4 [г]Подигни наоколо очи-тѣ си, та виждь:
Всичкы тѣзи ся събирѫтъ, [д]идѫтъ при тебе:
Синове-тѣ ти ще дойдѫтъ отъ далечь,
И дъщери-тѣ ти ще бѫдѫтъ бавены на обятія.
5 Тогазь ще видишь и ще ся зарадувашь,
И сърдце-то ти ще затрепти и ще ся разшири;
Защото [е]изобиліе-то на море-то ще ся върне къмъ тебе:

в Іов. 15; 35. Псал. 7; 14.
г Іов. 8; 14; 15.
д Прит. 1; 16. Рим. 3; 15.
е Псал. 125; 5. Прит. 2; 15.
ж Іер. 8; 15.
з Втор. 28; 29. Іов. 5; 14. Амос. 8; 9.
* *Или* дебелѫ тьмнинѫ.
и Гл. 38; 14, Іез. 7; 16.
і Мат. 12; 34.
к Іез. 22; 30.
л Мар. 6; 6.
м Псал. 98; 1. Гл. 63; 5.
н Ефес. 6; 14, 17. 1 Сол. 5; 8.
о Гл. 63; 6.
п Псал. 113; 3. Мал. 1; 11.
р Откр. 12; 15.
с Рим. 11; 26.
т Евр. 8; 10. 10; 16.
а Ефес. 5; 14.
б Мал. 4; 2.
в Гл. 49; 6, 23. Откр. 21; 24.
г Гл. 49; 18.
д Гл. 49; 20, 21, 22. 66; 12.
е Рим. 11; 25.

Имотъ-тъ на народы-тѣ ще дойде при тебе.
6 Множество камилы ще тя покрыіжтъ,
Велблюди-тѣ Мадіамскы и [ж]Гефаскы:
Всичкы-тѣ отъ [з]Савж ще дойджтъ:
Злато и темянъ [и]ще донесжтъ:
И ще възвѣстятъ хвалы-тѣ Господни.
7 Всичкы-тѣ [і]Кидарскы стада ще ся съберхтъ при тебе:
Наваіоѳскы-тѣ овни ще ти бждхтъ за потрѣбж:
Ще ся принесжтъ на олтарь-тъ ми благопріятни,
И [к]азъ ще прославіж домъ-тъ на славж-тж си.
8 Кои сж тѣзи що летятъ като облацы,
И като гължби на прозорцы-тѣ си?
9 [л]Ето острови-тѣ ще мя чакатъ,
И първи Ѳарсійскы-тѣ кораби,
[м]За да доведжтъ отъ далечь синове-тѣ ти,
[н]Сребро-то имъ и злато-то имъ въ тѣхъ,
[о]За име-то на Господа Бога твоего,
И за Святаго Израилева, [п]защото тя прослави.
10 И [р]сынове-тѣ на другородцы-тѣ ще съградятъ стѣны-тѣ ти,
И [с]царіе-тѣ имъ ще ти служатъ;
Защото [т]въ гнѣвъ-тъ си поразихъ тя,
[у]Но въ благоволеніе-то си тя помиловахъ.
11 И [ф]порты-тѣ ти ще бждхтъ всякога отворены:
Не ще ся затварятъ деня и нощя,
За да ся вноси въ тебе имотъ-тъ на народы-тѣ,
И да ся докаруватъ царіе-тѣ имъ.
12 Защото [х]онзи народъ и царство
Които не бы ти работили, ще загынжтъ:
Ей, онѣзи народи съвсѣмъ ще запустѣіжтъ.
13 [ц]Слава-та на Ливанъ ще дойде при тебе,
Елха, яворъ, и буксъ купно,
За да украсятъ мѣсто-то на святилище-то ми:
И [ч]ще прославіж мѣсто-то на нозѣ-тѣ си.
14 И сынове-тѣ на онѣзи които сж тя оскърбили [ш]ще дойджтъ наведени прѣдъ тебе:
И всичкы които сж тя прѣзирали ще ся поклонятъ на слѣды-тѣ на нозѣ-тѣ ти:
И ще тя именуватъ Градъ Господень,
[щ]Сіонъ на Святаго Израилева.
15 Вмѣсто това що бѣ ты оставенъ и намразенъ,
Че никой не минуваше прѣзъ тебе,
Ще тя направіж вѣчно величіе,
Веселіе въ родове на родове.
16 И ще ссучешь млѣко-то на народы-тѣ,
И [ъ]ще ссучешь съсцы-тѣ на царіе-тѣ:
И ще познаешь че [ы]азъ Іеова съмь твой Спаситель,
И твой Искупитель, Крѣпкый Іаковъ.
17 Вмѣсто мѣдь ще донесж злато,
И вмѣсто желѣзо ще донесж сребро,
И вмѣсто дърво мѣдь,
И вмѣсто каменіе желѣзо:
И ще направіж настоятели-тѣ ти миръ,
И началницы-тѣ ти правдж.
18 Нѣма вече да ся чуе насиліе въ земіж-тж ти,
Разграбеніе и съкрушеніе въ прѣдѣлы-тѣ ти:
Но [ь]ще наречешь стѣны-тѣ си Спасеніе,
И порты-тѣ си Хвалж.
19 [ѣ]Не ще ти бжде вече сълнце-то свѣтъ на день-тъ,
Нито луна-та съсъ сіяніе-то си ще ти свѣти,
Но Господь ще ти бжде вѣченъ свѣтъ,
И [ю]Богъ твой слава твоя.
20 [я]Сълнце-то ти не ще зайде вече,
Нито ще оскудѣе луна-та ти;
Защото Господь ще ти е вѣченъ свѣтъ,
И дни-тѣ на сѣтованіе-то ти ще ся свършатъ.
21 И [ѫ]твои-тѣ людіе ще бждхтъ всичкы-тѣ праведни:
[ѭ]Ще наслѣдятъ земіж-тж вѣчно,
[а]Вѣйка на насажденіе-то ми,
[б]Дѣло на ржцѣ-тѣ ми, за да ся прославямъ.
22 [в]Малкый-тъ ще стане тысяща:
И малочисленный-тъ силенъ народъ:
Азъ Господь ще ускоріж това споредъ врѣме-то му.

ГЛАВА 61.

1 [а]Духъ-тъ на Господа Іеова е върхъ мене:
Защото [б]Господь мя помаза
За да благовѣствувамъ на смиренны-тѣ:
Проводи мя [в]да исцѣліж съкрушенны-тѣ въ сърдце,
[г]Да проповѣдамъ освобожденіе на плѣнницы-тѣ,
И на затворницы-тѣ отваряніе на тъмницж.
2 За [д]да проповѣдамъ годинж-тж на благоволеніе-то Господне,
И [е]день-тъ на отмщеніе-то отъ Бога нашего:
[ж]За да утѣшж всичкы-тѣ сѣтующы:
3 За да наредіж за сѣтующы-тѣ въ Сіонъ,
[з]Да имъ дамъ красотж вмѣсто пепелъ,

[ж] Быт. 25; 4.
[з] Псал. 72; 10.
[и] Гл. 61; 6. Мат. 2; 11.
[і] Быт. 25; 13.
[к] Агг. 2; 7, 9.
[л] Псал. 72; 10. Гл. 42; 4. 51; 5.
[м] Гал. 4; 26.
[н] Псал. 68; 30. Зах. 14; 14.
[о] Іер. 3; 17.
[п] Гл. 55; 5.
[р] Зах. 6; 15.
[с] Гл. 49; 23. Откр. 21; 24.
[т] Гл. 57; 17.
[у] Гл. 54; 7, 8.
[ф] Откр. 21; 25.
[х] Зах. 14; 17, 19. Мат. 21; 44.
[ц] Гл. 35; 2. 41; 19.
[ч] Виж. 1 Лѣт. 28; 2. Псал. 132; 7.
[ш] Гл. 49; 23. Откр. 3; 9.
[щ] Евр. 12; 22. Откр. 14; 1.
[ъ] Гл. 49; 23. 61; 6. 66; 11, 12.
[ы] Гл. 43; 3.
[ь] Гл. 26; 1.
[ѣ] Откр. 21; 23. 22; 5.
[ю] Зах. 2; 5.
[я] Виж. Амос. 8; 9.
[ѫ] Гл. 52; 1. Откр. 21; 27.
[ѭ] Псал. 37; 11, 22. Мат. 5; 5.
[а] Гл. 61; 3. Мат. 15; 13. Іоан. 15; 2.
[б] Гл. 29; 23. 45; 11. Ефес. 2; 10.
[в] Мат. 13; 31, 32.
[а] Гл. 11; 2. Лук. 4; 18. Іоан. 1; 32. 3; 34.
[б] Псал. 45; 7.
[в] Псал. 147; 3. Гл. 57; 15.
[г] Гл. 42; 7. Виж. Іер. 34; 8.
[д] Виж. Лев. 25; 9.
[е] Гл. 34; 8. 63; 4. 66; 14. Мал. 4; 1, 3. 2 Сол. 1; 7, 8, 9.
[ж] Гл. 57; 18. Мат. 5; 4.
[з] Псал. 30; 11.

Елей на веселіе вмѣсто плачъ,
Облѣкло на хваленіе вмѣсто духъ на униніе:
За да ся наричатъ дървія на правдѫ,
[и] Насажденіе Господне, [i] да ся прослави той.
4 И [к] ще съградятъ древни-тѣ запустѣнія,
Ще въздигнѫтъ прѣжни-тѣ развалины,
И ще подновятъ пусты-тѣ градове,
Развалины-тѣ отъ родъ въ родъ.
5 И [л] другородни ще стоятъ и пасѫтъ стада-та ви,
И сынове-тѣ на другородны-тѣ ще бѫдѫтъ ваши орачи, и ваши лозари.
6 А [м] вы ще ся именувате Священници Господни,
Служители на нашій-тъ Богъ ще ся наричате:
[н] Ще ядете имотъ-тъ на народы-тѣ,
И въ тѣхнѫ-тѫ славѫ вы ще ся хвалите.
7 Вмѣсто [о] срамъ-тъ си двойно *ще получите:*
И за посрамленіе-то ще иматъ радость въ наслѣдіе-то си:
За то въ земіѭ-тѫ си ще наслѣдятъ двойно-то:
Вѣчно веселіе ще бѫде тѣмъ.
8 Защото азъ Господь [п] обичамъ правосѫдіе;
[р] Мразіѭ грабителство и неправдѫ:
И вѣрно ще имъ въздамъ,
И [с] ще направіѭ съ тѣхъ завѣтъ вѣченъ.
9 И сѣме-то имъ ще ся познае между народы-тѣ,
И внуци-тѣ имъ между племена-та;
Всякой който гы гледа ще гы познава,
[т] Че сѫ сѣме което Господь благослови.
10 [у] Ще ся развеселіѭ прѣмного заради Господа:
Душа-та ми ще ся зарадува въ Бога моего;
Защото мя [ф] облѣче въ одежды на спасеніе,
Загърнѫ мя въ мантіѭ на правдѫ,
[х] Като женихъ украшенъ съ вѣнецъ,
И като невѣстѫ накытенѫ съ утвари-тѣ си.
11 Защото както земя-та произвожда прозябенія-та си,
И както градина прорастува сѣмы-тѣ въ неіѭ,
Така Господь Іеова [ц] ще направи правдѫ-тѫ [ч] и хвалѫ-тѫ
Да прозябнѫтъ прѣдъ всичкы-тѣ народы.

ГЛАВА 62.

1 Заради Сіонъ нѣма да мълкнѫ,
И за Іерусалимъ не щѫ да ся утишѫ,
Додѣ излѣзе правда-та му като сіяніе,
И спасеніе-то му като свѣтило запалено.
2 И [а] ще видятъ народи-тѣ правдѫ-тѫ ти,
И всичкы-тѣ царіе славѫ-тѫ ти:
И [б] ще ся наречешь съ ново име,
Което уста-та на Господа ще нарекѫтъ.
3 И [в] ще бѫдешь вѣнецъ на славѫ въ рѫкѫ-тѫ Господніѭ.
И царска корона въ длань-тѫ на Бога твоего.
4 [г] Нѣма вече да ся наречешь [д] Оставенъ:
Нито земя-та ти вече ще ся нарече [е] Пуста:
Но ще ся наречешь, Благоволеніе мое въ него,
И земя-та ти, Оженена:
Защото Господь благоволи на тебе, и земя-та ти ще бѫде оженена.
5 Защото *както* момъкъ ся жени за момѫ,
Така сынове-тѣ ти ще ся оженятъ за тебе:
И *както* женихъ-тъ ся радува на невѣстѫ-тѫ,
Така [ж] Богъ твой ще ся зарадува на тебе.
6 [з] На стѣны-тѣ ти, Іерусалиме, поставихъ стражы:
Тѣ никога нѣма да мълчатъ, ни деня, ни нощя:
Вы които призывате Господа не прѣмълквайте,
7 И не давайте му почивкѫ,
Додѣ постави, и [и] додѣ направи Іерусалимъ хваленіе по земіѭ-тѫ.
8 Господь ся клѣ въ десницѫ-тѫ си, и въ мышцѫ-тѫ на силѫ-тѫ си:
[i] Нѣма да дамъ вече жито-то ти хранѫ на непріятели-тѣ ти;
И сынове-тѣ на чужденцы-тѣ нѣма да піѭтъ вино-то ти,
За което ты си ся трудилъ.
9 Но които го жьнѫтъ тѣ ще го ядѫтъ,
И ще хвалятъ Господа:
И които го берѫтъ тѣ ще го піѭтъ
[к] Въ дворове-тѣ на святилище-то ми.
10 Минѣте, минѣте прѣзъ порты-тѣ:
[л] Приготвѣте пѫть-тъ на людіе-тѣ:
Поправѣте, поправѣте друмъ-тъ:
Растрѣбѣте каменіе-тѣ:
[м] Въздигнѣте знамя за народы-тѣ.
11 Ето, Господь възвѣсти до краища-та на земіѭ-тѫ:
[н] Речѣте на Сіоновѫ-тѫ дъщеріѭ:
Ето, Спаситель-тъ ти иде:
Ето, [о] мьзда-та му е съ него,
И въздаяніе-то му прѣдъ него.
12 И ще гы наричатъ Народъ святъ,
Искупены Господни:
И ты ще ся наречешь Търсенъ,
Градъ [п] не оставенъ.

и Гл. 60; 21.
i Іоан. 15; 8.
к Гл. 49; 8. 58; 12. Іез. 36; 33—36.
л Ефес. 2; 12.
м Исх. 19; 6. Гл. 60; 17. 66; 21. 1 Пет. 2; 5, 9. Откр. 1; 6. 5; 10.
н Гл. 60; 5, 11, 16.
о Гл. 40; 2. Зах. 9; 12.
п Псал. 11; 7.
р Гл. 1; 11, 13.
с Гл. 55; 3.
т Гл. 65; 23.
у Авв. 3; 18.
ф Псал. 132; 9, 16.
х Гл. 49; 18. Откр. 21; 2.
ц Псал. 72; 3. 85; 11.
ч Гл. 60; 18. 62; 7.

а Гл. 60; 3.
б Виж. Ст. 4, 12. Гл. 65; 15.
в Зах. 9; 16.
г Осія 1; 10. 1 Пет. 2; 10.
д Гл. 49; 14. 54; 6, 7.
е Гл. 54; 1.
ж Гл. 65; 19.
з Іез. 3; 17. 33; 7.
и Гл. 61; 11. Соф. 3; 20.
i Втор. 28; 31 и drг. Іер. 5; 17.
к Виж. Втор. 12; 12. 14; 23, 26. 16; 11, 14.
л Гл. 40; 3. 57; 14.
м Гл. 11; 12.
н Зах. 9; 9. Мат. 21; 5. Іоан. 12; 15.
о Гл. 40; 10. Откр. 22; 12.
п Ст. 4.

ГЛАВА 63.

1 Кой е тойзи що иде отъ Едомъ,
Съ очервенены дрехы отъ Восоржъ?
Тойзи славный въ облѣкло-то си,
Който ходи въ величество-то на силж-тж си?
Азъ който говорѭ съ правдж,
Крѣпкый за да спасавамъ.
2 [а]Защо е червено облѣкло-то ти,
И дрехы-тѣ ти подобны на человѣкъ който тъпче въ жлебъ?
3 [б]Азъ самъ истъпкахъ жлебъ-тъ,
И никой отъ народы-тѣ не бѣ съ мене:
И стъпкахъ гы въ гнѣвъ-тъ си,
И смазахъ гы въ ярость-тж си:
И кръвь-та имъ пърснж по дрехы-тѣ ми,
И уплескахъ всичко-то си облѣкло.
4 Защото [в]день-тъ на отмьщеніе-то бѣ въ сърдце-то ми,
И настанж година-та на искупены-тѣ ми.
5 И [г]разгледахъ, [д]и нѣмаше кой да помага:
И ся зачудихъ че нѣмаше кой да подпира:
За то [е]мышца-та ми подѣйствова спасеніе въ мене:
И ярость-та ми, тя мя подпрѣ.
6 И стъпкахъ народы-тѣ въ гнѣвъ-тъ си,
И [ж]опихъ гы съ ярость-тж си,
И сведохъ кръвь-тж имъ въ землѭ-тж.
7 Ще поменж милосердія-та Господни,
Хваленія-та Господни,
По всичко що ни е Господь направилъ,
И голѣмж-тж благость къмъ Израилевъ-тъ домъ,
Коіѭто показа тѣмъ споредъ щедроты-тѣ си,
И споредъ множество-то на своіѫ-тж милость.
8 Защото рече: Наистинж людіе мои сж тѣ,
Чада *които* не ще бждатъ лъжливы,
И станж имъ Спаситель.
9 [з]Въ всичкы-тѣ имъ скърби скърбѣше,
И [и]ангелъ-тъ на присжтствіе-то му гы избави:
[і]Съ любовь-тж си и съ милосердіе-то си той гы искупи,
И [к]дигнж гы, и носи гы въ всичкы-тѣ древни дни.
10 Но тѣ [л]не ся покорихж, [м]и оскърбихж святый-тъ неговъ Духъ:
[н]За то ся обърнж та имъ станж непріятель,
И самъ ратова противъ тѣхъ.
11 Тогазь поменжхж прѣжни-тѣ дни, Моисея *и* людіе-тѣ му:
Дѣ е онзи [о]който гы възведе отъ море-то,
Съ пастыря на паствж-тж си?
[п]Дѣ, който положи святый-тъ свой Духъ въ срѣдъ тѣхъ?
12 Който съ десницж-тж на Моисея води *гы*
[р]Съсъ славнж-тж си мышцж,
[с]Който расцѣпи водж-тж прѣдъ тѣхъ,
За да си направи вѣчно име?
13 [т]Който гы води прѣзъ безднж-тж,
Като конь прѣзъ пустынѭ-тж, безъ да ся прѣпъняжтъ?
14 Като добытъкъ, който слази въ долъ-тъ,
Духъ-тъ Господень гы упокои:
Така си водилъ людіе-тѣ си,
[у]За да си направишь славно име.
15 [ф]Погледни отъ небе-то,
И виждь [х]отъ жилище-то на святынѭ-тж си и на славж-тж си:
Дѣ е ревность-та ти и сила-та ти,
[ц]Множество-то на милость-тж ти и на твои-тѣ къмъ мене щедроты?
Въспрѣхж ли ся?
16 [ч]Наистинж ты си Отецъ нашъ,
[ш]Ако Авраамъ и да ны не знае,
И Израиль да не ны познава:
Ты, Господи, си Отецъ нашъ,
Искупитель нашъ; отъ вѣка е твое-то име.
17 [щ]Защо си ны допуснжлъ, Господи, да ся уклоняваме отъ пжтища-та ти,
[ъ]Да ожесточавамы сърдце-то си, да ти ся не боимъ?
[ы]Върни ся заради рабы-тѣ си,
Племена-та на твое-то наслѣдіе:
18 Малко врѣме *го* [ь]владѣхж святи-тѣ твои людіе:
Врагове-тѣ ни потъпкахж святилище-то ти.
19 Ный смы отъ вѣка *твои*, надъ тѣхъ ты не си владычествувалъ,
И на тѣхъ не ся е наричало име-то ти.

ГЛАВА 64.

1 О [а]да бы раздралъ ты небеса-та, да слѣзешь,
[б]Да быхж ся стопили горы-тѣ отъ лице-то ти,
2 Като огнь който гори хврастія-та,
Като огнь който прави водж-тж да клокоти,
За да стане име-то ти познато на противницы-тѣ ти,
Да треперятъ народи-тѣ отъ лице-то ти!
3 [в]Когато ты направи ужасны дѣла, каквы-то не чакахмы,

а Откр. 19; 13.
б Плач. 1; 15. Откр. 14, 19, 20. 19; 15.
в Гл. 34; 8. 61; 2.
г Гл. 41; 28. 59; 16.
д Іоан. 16; 32.
е Псал. 98; 1. Гл. 59; 16.
ж Откр. 16; 6.
з Сжд. 10; 16. Зах. 2; 8. Дѣян. 9; 4.
и Исх. 14; 19. 23; 20, 21. 33; 14. Мал. 3; 1. Дѣян. 12; 11.
і Втор. 7; 7, 8.
к Исх. 19; 4. Втор. 1; 31. 32; 11, 12. Гл. 46; 3, 4.
л Исх. 15; 24. Числ. 14; 11. Псал. 78; 56. 95; 9.
м Псал. 78; 40. Дѣян. 7; 51. Ефес. 4; 30.
н Исх. 23; 21.
о Исх. 14; 29. 32; 11, 12. Числ. 14; 13, 14 и дрг. Іер. 2; 6.
п Числ. 11; 17, 25. Неем. 9; 20. Дан. 4; 8. Агг. 2; 5.
р Исх. 15; 6.
с Исх. 14; 21. Іис. Нав. 3; 16.
т Псал. 106; 9.
у 2 Цар. 7; 23.
ф Втор. 26; 15. Псал. 80; 14.
х Псал. 33; 14.
ц Іер. 31; 20. Осія 11; 8.
ч Втор. 32; 6. 1 Лѣт. 29; 10. Гл. 64; 8.
ш Іов. 14; 21. Еккл. 9; 5.
щ Псал. 119; 10.
ъ Сравни Гл. 6; 10 съ Іоан. 12; 40. Рим. 9; 18.
ы Числ. 10; 36. Псал. 90; 13.
ь Дан. 8; 24.
ѣ Псал. 74; 7.

—

а Псал. 144; 5.
б Сжд. 5; 5. Мих. 1; 4.
в Исх. 34; 10. Сжд. 5; 4, 5. Псал. 68; 8. Авв. 3; 3, 6.

Ты слѣзе, и горы-тѣ ся растопихѫ отъ лице-то ти.
4 Защото отъ вѣка [г]не ся е чуяло,
До уши не е стигало,
Око не е видѣло другъ Богъ освѣнь тебе
Да е направилъ *таквызъ дѣла* за онѣзи които го чакатъ.
5 Посрѣщнѫлъ си тогозъ който съ радость [д]прави правдѫ,
[е]Които тя поменуватъ въ пѫтища-та ти:
Ето, ты си ся разгнѣвалъ, защото ный съгрѣшихмы:
[ж]Въ тѣхъ е постоянство, и ный ще ся спасемъ.
6 Но ный всичкы станѫхмы като нечисто *нѣщо,*
И [з]всичка-та ни правда е като омърсенѫ дрехѫ;
И [и]паднѫхмы всичкы като листъ,
И беззаконія-та ни дръпнѫхѫ ны като вѣтръ-тъ.
7 И [і]нѣма който да призыва име-то ти,
Който да ся събуди да ся хване за тебе;
Защото си скрылъ лице-то си отъ насъ,
И стопилъ си ны, заради беззаконія-та ни.
8 Но [к]сега, Господи, ты си Отецъ нашъ:
Ный смы калъ-тъ, а [л]ты Грънчарь-тъ ни:
И всичкы смы [м]дѣло на твоѭ-тѫ рѫкѫ.
9 [н]Не гнѣвай ся силно, Господи,
И не помни вѣчно беззаконіе-то:
Ето, погледни, молимъ ся:
Ный всичкы смы [о]людіе твои.
10 Святи-тѣ твои градове станѫхѫ пусти;
Сіонъ станѫ пустъ, [п]Іерусалимъ запустенъ.
11 [р]Святый-тъ нашъ и красный-тъ нашъ домъ,
Въ който отци-тѣ ни тя славословяхѫ,
Изгоренъ быде съ огнь:
И [с]всичкы-тѣ драгы намъ нѣща станѫхѫ въ запустѣніе.
12 [т]Ще удържишь ли, Господи, себе си въ това?
[у]Ще замълчишь ли, и ще ны оскърбишь ли крайно?

ГЛАВА 65.

1 [а]Потърсенъ быхъ отъ онѣзи които не пытахѫ *за мене:*
Намѣренъ быхъ отъ онѣзи които мя не търсѣхѫ:
Рѣкохъ: Ето азъ, ето азъ,
Къмъ [б]народъ [*]който не призываше име-то ми.
2 [в]Прострѣхъ рѫцѣ-тѣ си весь день
Къмъ непокорливы людіе,
Които ходятъ по пѫть не добръ,
Вслѣдъ свои-тѣ помышленія:
3 Людіе [г]които мя раздражаватъ всякога прѣдъ лице-то ми:
[д]Които колятъ жертвы въ градины,
И кадятъ на *олтари отъ* кирпичы:
4 [е]Които сѣдятъ въ гробища,
И нощуватъ въ скрышны мѣста:
[ж]Които ядѫтъ свинско месо,
И *въ* съсѫды-тѣ си *иматъ* сокъ отъ нечисты нѣща:
5 [з]Които казуватъ: Махни ся отъ мене, не ся допирай до мене,
Защото сьмь по святъ отъ тебе;
Тѣ сѫ дымъ въ ноздри-тѣ ми,
Огнь горящъ весь день.
6 [и]Ето писано е прѣдъ мене,
[і]Не ще да замълчѫ, [к]но ще направѭ отмьщеніе,
Ей, ще въздамъ въ пазухы-тѣ имъ
7 Беззаконія-та ви, купно и [л]беззаконія-та на отцы-тѣ ви, говори Господь,
[м]Които кадихѫ върху горы-тѣ,
[н]И мя хулихѫ върху хълмы-тѣ:
За то ще възмѣрѭ въ пазухѫ-тѫ имъ дѣло-то имъ отъ начало.
8 Така говори Господь:
Както когато ся намира мѫстъ въ гроздъ-тъ, говорятъ:
Не разваляй го, [о]защото има благословеніе въ него;
Така ще направѭ за рабы-тѣ си,
За да не истрѣбѭ всичкы-тѣ.
9 И ще извадѭ сѣме отъ Іакова,
И наслѣдникъ на планины-тѣ си отъ Іудѫ:
И [п]избранни-тѣ ми ще гы наслѣдятъ,
И раби-тѣ ми ще ся населятъ тамъ.
10 И [р]Саронъ ще бѫде ограда на стада,
И [с]долъ-тъ Ахоръ мѣсто за лѣжаніе на говеда,
За людіе-тѣ ми които мя дирятъ.
11 А васъ, които оставяте Господа,
Които забравяте [т]святѫ-тѫ ми горѫ,
Които приготвяте [у]трънезѫ на †Гада,
И които правите възліяніе на §Мени,
12 Ще вы изброѭ за ножъ,
И всичкы ще ся наведете на кланіе;
[ф]Защото зовѣхъ, и не отговаряхте:

[г] Псал. 31; 19. 1 Кор. 2; 9.
[д] Дѣян. 10; 35.
[е] Гл. 26; 8.
[ж] Мал. 3; 6.
[з] Фил. 3; 9.
[и] Псал. 90; 5, 6.
[і] Осія 7; 7.
[к] Гл. 63; 16.
[л] Гл. 29; 16. 45; 9. Іер. 18; 6. Рим. 9; 20, 21.
[м] Ефес. 2; 10.
[н] Псал. 74; 1, 2. 79; 8.
[о] Псал. 79; 13.
[п] Псал. 79; 1.
[р] 4 Цар. 25; 9. 2 Лѣт. 36; 19. Псал. 74; 7.
[с] Іез. 24; 21, 25.
[т] Гл. 42; 14.
[у] Псал. 83; 1.

—

[а] Рим. 9; 24, 25, 26, 30. 10; 20. Ефес. 2; 12, 13.
[б] Гл. 63; 19.
[*] *Или* които не ся называхѫ съ име-то ми.
[в] Рим. 10; 21.
[г] Втор. 32; 21.
[д] Гл. 1; 29. 66; 17. Виж. Лев. 17; 5.
[е] Втор. 18; 11.
[ж] Гл. 66; 17. Виж. Лев. 11; 7.
[з] Виж. Мат. 9; 11. Лук. 5; 30. 18; 11. Іуд. 19.
[и] Втор. 32; 34. Мал. 3; 16.
[і] Псал. 50; 3.
[к] Псал. 79; 12. Іер. 16; 18. Іез. 11; 21.
[л] Исх. 20; 5.
[м] Іез. 18; 6.
[н] Іез. 20; 27, 28.
[о] Іонл. 2; 14.
[п] Ст. 15; 22. Мат. 24; 22. Рим. 11; 5, 7.
[р] Гл. 33; 9. 35; 2.
[с] Іис. Нав. 7; 24, 26. Осія 2; 15.
[т] Гл. 56; 7. 57; 13. Ст. 25.
[у] Іез. 23; 41. 1 Кор. 10; 21.
† Честь (късметъ).
§ Урисница.
[ф] 2 Лѣт. 36; 15, 16. Прит. 1; 24 и друг. Гл. 66; 4. Іер. 7; 13. Зах. 7; 7. Мат. 21; 34—43.

Говорѣхъ, и не слушахте:
Но правѣхте зло-то прѣдъ мене,
И избирахте неугодно-то менѣ.
13 За то така говори Господь Іеова:
Ето, раби-тѣ ми ще ядѫтъ, а вы ще гладувате:
Ето, раби-тѣ ми ще піѭтъ, а вы ще жедувате:
Ето, раби-тѣ ми ще ся развеселятъ, а вы ще ся посрамите:
14 Ето, раби-тѣ ми ще въсклицаватъ отъ сърдечно веселіе,
А вы ще пищите отъ сърдечнѫ болкѫ,
[х]И ще делекате отъ угнѣтеніе на духъ-тъ.
15 И ще оставите име-то си [ц]на избранны-тѣ ми [ч]за клѣтвѫ;
Защото Господь Іеова тебе ще умъртви,
И рабы-тѣ си [ш]ще нарече съ друго име,
16 Щото който ублажава себе си на земіѭ-тѫ,
[щ]Да ублажава себе си въ Бога на истинѫ-тѫ;
И който ся кълне на земіѭ-тѫ,
[ъ]Да ся кълне въ Бога на истинѫ-тѫ;
Защото прѣдишни-тѣ скърби ся забравихѫ,
И защото ся скрыхѫ отъ очи-тѣ ми.
17 Понеже, ето, [ы]новы небеса създавамъ, и новѫ земіѭ:
И прѣдишни-тѣ нѣма да ся поменѫтъ,
Нито ще дойдѫтъ на умъ.
18 Но веселѣте ся и радувайте ся всякога
Въ онова което създавамъ;
Защото, ето, създавамъ Іерусалимъ за радость,
И людіе-тѣ му за веселіе.
19 И [ь]ще ся радувамъ на Іерусалимъ,
И ще ся веселіѭ за людіе-тѣ си:
И [ѣ]нѣма да ся чуе вече въ него гласъ на плачъ,
И гласъ на вопль.
20 Нѣма да бѫде вече тамъ малодененъ младенецъ,
И старецъ който да не е испълнилъ дни-тѣ си,
Защото дѣте-то ще умира стогодишно:
[ю]А стогодишенъ грѣшникъ ще бѫде проклѣтъ.
21 И [я]ще съградятъ кѫщы, и ще ся населятъ:
И ще насадятъ лозія, и ще ядѫтъ плодъ-тъ имъ.
22 Нѣма да съградятъ тѣ, а другъ да ся насели:
Нѣма да насадятъ тѣ, а другъ да яде;
Защото [ж]дни-тѣ на мои-тѣ людіе ще сѫ както дни-тѣ на дърво,
И [іж]избранни-тѣ ми ще видятъ да овехтѣе дѣло-то на рѫцѣ-тѣ имъ.
23 Не ще да ся трудятъ напраздно,
[а]Нито ще раждатъ чада за скърбь;
Защото [б]сѫ сѣме на благословены-тѣ Господни,
И потомство-то имъ съ тѣхъ.
24 И [в]прѣди да въззовѫтъ тѣ, азъ ще отговарямъ:
И додѣ още говорятъ тѣ, азъ ще слушамъ.
25 [г]Вълкъ-тъ и агне-то ще пасѫтъ наедно:
И львъ-тъ ще яде плѣвѫ както говедо-то:
А [д]храна на земіѭ-тѫ *ще бѫде* пръсть-та:
Не ще да правятъ поврѣдѫ нито погубваніе
Въ всичкѫ-тѫ ми святѫ горѫ, говори Господь.

ГЛАВА 66.

1 Така говори Господь:
[а]Небе-то ми е прѣстолъ,
И земя-та подножіе на нозѣ-тѣ ми:
Кой е домъ-тъ който искате да съградите за мене?
И кое е мѣсто-то на упокоеніе-то ми?
2 Защото рѫка-та ми е направила всичко това,
И е станѫло всичко това, говори Господь;
[б]Но азъ ще погледнѫ на тогозь,
[в]На сиромаха, и съкрушенный-тъ духомъ,
[г]И на оногозь който трепери отъ слово-то ми.
3 [д]Който коле волъ е *както* който убива человѣка:
Който жертвува агне, [е]*както* който прѣсича вратъ на псе:
Който приноси хлѣбно приношеніе, *както който приноси* свинскѫ кръвь:
Който кади ливанъ, *както* който благославя идолъ:
Ей, тѣ сѫ избрали пѫтища-та си,
И душа-та имъ ся наслаждава въ гнусоты-тѣ имъ.
4 И азъ ще изберѫ бѣдствія-та имъ,
И ще докарамъ върхъ тѣхъ онѣзи нѣща отъ които ся боятъ;
[ж]Защото зовѣхъ, и никой не отговаряше:
Говорѣхъ, и не слушахѫ;
Но правѣхѫ зло прѣдъ мене,
И избирахѫ неугодно-то менѣ.
5 Слушайте слово-то Господне,
[ѕ]Вы които треперите отъ слово-то му:
Братія-та ви, които вы мразятъ *и* вы отхвърлятъ заради мое-то име,
Рекохѫ: [и]Да ся прослави Господь,

х Мат. 8; 12. Лук. 13; 28.
ц Ст. 9; 22.
ч Іер. 29; 22. Зах. 8; 13.
ш Гл. 62; 2. Дѣян. 11; 26.
щ Псал. 72; 17. Іер. 4; 2.
ъ Втор. 6; 13. Псал. 63; 11. Гл. 19; 18. 45; 23. Соф. 1; 5.
ы Гл. 51; 16. 66; 22. 2 Пет. 3; 13. Откр. 21; 1.
ь Гл. 62; 5.
ѣ Гл. 35; 10. 51; 11. Откр. 7; 17. 21; 4.
ю Еккл. 8; 12.
я Виж. Лев. 26; 16. Втор. 28; 30. Гл. 62; 8. Амос. 9; 14.
ж Псал. 92; 12.
іж Ст. 9, 15.
а Втор. 28; 41. Осія 9; 12.
б Гл. 61; 9.
в Псал. 32; 5. Дан. 9; 21.
г Гл. 11; 6, 7, 9.
д Быт. 3; 14.

—

а 3 Цар. 8; 27. 2 Лѣт. 6; 18. Мат. 5; 34, 35. Дѣян. 7; 48, 49. 17; 24.
б Гл. 57; 15. 61; 1.
в Псал. 34; 18. 51; 17.
г Ездр. 9; 4. 10; 3. Прит. 28; 14. Ст. 5.
д Гл. 1; 11.
е Втор. 23; 18.
ж Прит. 1; 24. Гл. 65; 12. Іер. 7; 13.
ѕ Ст. 2.
и Гл. 5; 19.

И [i]да видимъ вашѫ-тѫ радость:
Но тѣ ще ся посрамятъ.
6 Гласъ на мятежъ *иде* отъ градъ-тъ,
Гласъ отъ храмъ-тъ,
Гласъ на Господа, който прави въздаяніе на непріятели-тѣ си.
7 Прѣди да ся замѫчи, роди:
Прѣди да дойдѫтъ болѣзни-тѣ ѝ, освободи ся и роди мѫжко.
8 Кой е чулъ таквозь нѣщо? кой е видѣлъ таквозь?
Родила ли бы земя-та въ единъ день?
Или родилъ ли бы ся единъ народъ отъ веднъжь?
Но *дъщеря-та на* Сіонъ щомъ ся замѫчи, роди чада-та си.
9 Азъ който довождамъ до ражданіе,
Не быхъ ли направилъ да роди? говори Господь:
Азъ който правіѫ да раждатъ,
Затворилъ ли быхъ *ложесна-та?* говори Богъ твой.
10 Развеселѣте ся съ *дъщеріѫ-тѫ на* Іерусалимъ,
И радувайте ся съ неіѫ, всичкы които іѫ обичате:
Зарадувайте ся, и радувайте ся съ неіѫ,
Всичкы които сѣтувате за неіѫ.
11 За да ссучете, и да ся насытите
Отъ съсцы-тѣ на утѣшенія-та ѝ:
За да ся нассучете, и да ся насладите
Въ изобиліе-то на славѫ-тѫ ѝ.
12 Защото така говори Господь:
Ето, [к]ще распрострѫ ней миръ както рѣкѫ,
И славѫ-тѫ на народы-тѣ както наводняемъ потокъ:
[л]Тогазь ще ся нассучете,
Ще бѫдете носены на обятія,
[м]И ще бѫдете поласканы на колѣна-та *ѝ*.
13 Както единъ, когото утѣшава майка му,
Така азъ ще вы утѣшѫ:
И ще ся утѣшите въ Іерусалимъ.
14 И ще видите, и сърдце-то ви ще ся развесели,
[н]И кости-тѣ ви ще прозябнѫтъ като трѣвѫ:
И рѫка-та Господня ще ся познае къмъ рабы-тѣ му,
А гнѣвъ-тъ му къмъ непріятели-тѣ му.
15 Защото, ето, [о]Господь ще дойде съ огнь,
И колесницы-тѣ му ще бѫдѫтъ като вихрушкѫ,
За да отдаде гнѣвъ-тъ си съ устремленіе,
И прѣщеніе-то си съ огненны пламыцы.
16 Защото Господь, съ огнь, [п]и съ ножъ-тъ си,
Ще ся сѫди съсъ всякѫ плъть,
И убити-тѣ отъ Господа ще бѫдѫтъ много.
17 [р]Които ся освящаватъ и очищаватъ въ градины-тѣ,
Единъ подирь другъ, въ срѣдѫ-тѫ,
И ядѫтъ свинско месо и гнусотіи и мышкы,
Тѣ ще загынѫтъ купно, говори Господь.
18 Защото азъ *знаѭ* дѣла-та имъ и помышленія-та имъ:
И идѫ, за да съберѫ всичкы-тѣ народы и языцы:
И тѣ ще дойдѫтъ, и ще видятъ славѫ-тѫ ми.
19 И [с]ще туріѫ знаменіе между тѣхъ:
И онѣзи отъ тѣхъ които ся отървѫтъ, ще гы испроводіѫ въ народы-тѣ,
Въ Ѳарсисъ, Фулъ, и Лудъ, които теглятъ лѫкъ,
Въ Ѳувалъ, и Іаванъ, далечны-тѣ островы,
Които не сѫ чули име-то ми,
Нито сѫ видѣли славѫ-тѫ ми:
И [т]ще проповѣдатъ славѫ-тѫ ми между народы-тѣ.
20 И ще доведѫтъ всичкы-тѣ ви братія
Отъ всичкы-тѣ народы [у]приносъ Господу,
На коніе, и на колесницы, и на носилкы,
И на мьскы, и на бързы камилы,
Къмъ святѫ-тѫ ми горѫ, Іерусалимъ, говори Господь,
Както синове-тѣ Израилеви доносятъ приношеніе
Въ чистъ съсѫдъ въ домъ-тъ Господенъ.
21 А още ще земѫ отъ тѣхъ
[ф]За священницы *и* за Левиты, говори Господь.
22 Защото [х]както новы-тѣ небеса
И нова-та земя, които азъ ще направіѫ,
Ще прѣбѫдѫтъ прѣдъ мене, говори Господь,
Така ще прѣбѫде сѣме-то ви и име-то ви.
23 И [ц]отъ новомѣсечіе до новомѣсечіе,
И отъ сѫбботѫ до сѫбботѫ,
[ч]Ще дохожда всяка плъть да ся кланя прѣдъ мене,
Говори Господь.
24 И ще излѣзѫтъ и ще видятъ [ш]трупове-тѣ на человѣцы-тѣ,
Които быдохѫ прѣстѫпници противъ мене;
[щ]Защото тѣхный-тъ червій нѣма да умре,
Нито огнь-тъ имъ ще угасне:
И ще бѫдѫтъ гнусота на всякѫ плъть.

і 2 Сол. 1; 10. Тит. 2; 13.
к Гл. 48; 18. 60; 5.
л Гл. 60; 16.
м Гл. 49; 22. 60; 4.
н Іез. 37; 1 и дрг.
о Гл. 9; 5. 2 Сол. 1; 8.
п Гл. 27; 1.
р Гл. 65; 3, 4.
с Лук. 2; 34.
т Мал. 1; 11.
у Рим. 15; 16.
ф Исх. 19; 6. Гл. 61; 6. 1 Пет. 2; 9. Откр. 1; 6.
х Гл. 65; 17. 2 Пет. 3; 13. Откр. 21; 1.
ц Зах. 14; 16.
ч Псал. 65; 2.
ш Ст. 16.
щ Мар. 9; 44, 46, 48.

КНИГА НА ПРОРОКА ІЕРЕМІѬ.

ГЛАВА 1.

1 Думы-тѣ на Іереміѭ Хелкіевъ-тъ сынъ,
отъ священницы-тѣ, които бѣхѫ [а]въ
2 Анаѳоѳъ у Веніаминовѫ-тѫ земѭ: Къмъ
когото быде слово Господне въ дни-тѣ на
Іудинъ-тъ царь Іосіѭ, Амоновъ-тъ сынъ,
[б]въ тринадесето-то лѣто на царуваніе-то
3 му. Быде и въ дни-тѣ на Іоакима, Іу-
динъ-тъ царь, сынъ-тъ на Іосіѭ, [в]до
свършъкъ-тъ на единадесето-то лѣто на
Седекіѭ, сынъ-тъ на Іосіѭ Іудинъ-тъ
царь, [г]до плѣненіе-то на Іерусалимъ [д]въ
петый-тъ мѣсецъ.
4 И слово Господне быде къмъ мене, и
5 рече: [е]Прѣди да ти дамъ образъ въ утро-
бѫ-тѫ [ж]познахъ тя: и прѣди да излѣ-
зешь изъ маткѫ-тѫ, [з]освятихъ тя: поста-
вихъ тя пророкъ на народы-тѣ.
6 И азъ рѣкохъ: [и]О! Господи Іеова! ето,
7 не знаѭ да говорѭ, защото сьмь дѣте. А
Господь ми рече: Не думай: Дѣте сьмь;
защото ще идешь при всичкы-тѣ, при
които ще тя проводѭ: и [і]всичко що ти
8 заповѣдамъ ще кажешь. [к]Да ся не убо-
ишь отъ лице-то имъ; защото [л]азъ сьмь
съ тебе за да тя избавямъ, говори Го-
9 сподь. И прострѣ Господь рѫкѫ-тѫ си,
[м]та допрѣ до уста-та ми: и рече ми Го-
сподь: Ето, [н]турихъ думы-тѣ си въ уста-
10 та ти. Виждь, [о]поставихъ тя днесь надъ
народы-тѣ, и надъ царства-та, [п]за да ис-
коренявашь, и да съсыпвашь, и да погу-
бяшь, и да разваляшь, да градишь, и да
садишь.
11 Слово Господне быде още къмъ мене,
и рече: Що виждашь ты, Іереміе? И рѣ-
12 кохъ: Виждамъ пѫрчкѫ *мигдаловѫ. И
Господь ми рече: Добрѣ си видѣлъ; за-
щото азъ ще бързамъ да испълнѭ сло-
13 во-то си. И быде слово Господне къмъ
мене вторый пѫть, и рече: Що виждашь
ты? И рѣкохъ: Виждамъ [р]котелъ който
възвира: и лице-то му е отъ къмъ сѣверъ.
14 И рече ми Господь:
[с]Отъ сѣверъ ще избухне зло-то
Върху всичкы-тѣ жители на тѫзи земѭ.
15 Защото, ето, азъ ще [т]повыкамъ
Всичкы-тѣ колѣна на сѣверны-тѣ царства,
говори Господь:
И ще дойдѫтъ, [у]и ще турятъ всякой
прѣстолъ-тъ си
Въ входъ-тъ на Іерусалимскы-тѣ порты,
И върху всичкы-тѣ му стѣны наоколо,
И върху всичкы-тѣ Іудины градове.
16 И ще произнесѫ сѫдбы-тѣ си върхъ тѣхъ,
Заради всичко-то имъ зло;
Защото [ф]мя оставихѫ, и кадихѫ на чу-
жды богове,
И ся поклонихѫ на дѣла-та на рѫцѣ-тѣ си.
17 Ты прочее [х]опаши чрѣсла-та си,
И стани, та имъ кажи всичко което ще
ти заповѣдамъ азъ:
[ц]Да ся не убоишь отъ лице-то имъ,
Да не бы да тя смутѭ прѣдъ тѣхъ.
18 Защото, ето, азъ тя турихъ днесь
[ч]Както градъ твърдъ, и както стълпъ же-
лѣзенъ,
И както мѣдны стѣны, противъ всичкѫ-тѫ
земѭ,
Противъ царіе-тѣ на Іудѫ, противъ кня-
зове-тѣ му,
Противъ священницы-тѣ му, и противъ
людіе-тѣ на тѫзи земѭ.
19 И ще ратоватъ противъ тебе,
Но нѣма да ти надвіѭтъ;
Защото [щ]азъ сьмь съ тебе, за да тя из-
бавямъ, говори Господь.

ГЛАВА 2.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
рече:
2 Иди та възгласи въ уши-тѣ *на дъщерѭ-тѫ*
на Іерусалимъ, и речи:
Така говори Господь: Помнѭ заради тебе
Милѣяніе-то ти когато бѣше [а]млада,
Любовь-тѫ ти когато бѣше невѣста,
[б]Когато мя слѣдоваше въ пустынѭ-тѫ,
Въ ненасѣянѫ земѭ:
3 [в]Израиль бѣше святъ Господу,
[г]Начатъкъ на рожбы-тѣ му:
[д]Всичкы които го пояждахѫ бѣхѫ по-
винни:

а Іис. Нав. 21; 18. 1 Лѣт. 6; 60. Гл. 32; 7, 8, 9.
б Гл. 25; 3.
в Гл. 39; 2.
г Гл. 52; 12, 15.
д 4 Цар. 25; 8.
е Иса. 49; 1, 5.
ж Исх. 33; 12, 17.
з Лук. 1; 15, 41. Гал. 1; 15, 16.
и Исх. 4; 10. 6; 12, 30. Иса. 6; 5.
і Числ. 22; 20, 38. Мат. 28; 20.
к Ст. 17. Іез. 2; 6. 3; 9.
л Исх. 3; 12. Втор. 31; 6, 8. Іис. Нав. 1; 5. Гл. 15; 20. Дѣян. 26; 17. Евр. 13; 6.
м Иса. 6; 7.
н Иса. 51; 16. Гл. 5; 14.
о 3 Цар. 19; 17.
п Гл. 18; 7. 2 Кор. 10; 4, 5.
* Названіе-то на Мигдалъ-тъ по Еврейскы значи Бързо-то дърво.
р Іез. 11; 3, 7. 24; 3.
с Гл. 4; 6. 6; 1.
т Гл. 5; 15. 6; 22. 10; 22. 25; 9.
у Гл. 39; 3. 43; 10.
ф Втор. 28; 20. Гл. 17; 13.
х 3 Цар. 18; 46. 4 Цар. 4; 29. 9; 1. Іов. 38; 3. Лук. 12; 35. 1 Пет. 1; 13.
ц Исх. 3; 12. Ст. 8. Іез. 2; 6.
ч Иса. 50; 7. Гл. 6; 27. 15; 20.
щ Ст. 8.

а Іез. 16; 8, 22, 60. 23; 3, 8. 19. Осія 2; 15.
б Втор. 2; 7.
в Исх. 19; 5, 6.
г Іак. 1; 18. Откр. 14; 4.
д Гл. 12; 14. 50; 7.

Зло бы ты постигнѫло, говори Господь.
4 Чуйте слово-то Господне, доме Іакововъ,
И всичкы родове на Израилевый домъ:
5 Така говори Господь:
[е]Каквѫ неправдѫ намѣрихѫ въ мене отци-тѣ ви,
Та ся отдалечихѫ отъ мене,
[ж]И ходихѫ вслѣдъ суетѫ-тѫ, и ся осуетихѫ?
6 И не рекохѫ: Дѣ е Господь,
[з]Който ны възведе отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ,
[и]Който ны води прѣзъ пустыніѭ-тѫ,
Прѣзъ мѣсто на пустотѫ и на пропасти,
Прѣзъ мѣсто на безводіе и на смьртнѫ сѣнкѫ,
Прѣзъ мѣсто по което не е минѫлъ человѣкъ,
И дѣто человѣкъ не ся е населилъ?
7 И въведохъ вы въ [і]плодоносно мѣсто,
За да ядете плодове-тѣ му и благо-то му:
И като влѣзохте [к]осквернихте земіѭ-тѫ ми,
И направихте мерзость наслѣдіе-то ми.
8 Священници-тѣ не рекохѫ: Дѣ е Господь?
И [л]законовѣдци-тѣ не мя познахѫ:
И пастыри-тѣ станѫхѫ прѣстѫпници противъ мене,
И [м]пророци-тѣ пророчествувахѫ чрѣзъ Ваала,
И ходихѫ подирь [н]непотрѣбно-то.
9 За това [о]азъ ще ся сѫдіѭ още съ васъ, говори Господь,
И [п]съсъ сынове-тѣ на сынове-тѣ ви ще ся сѫдіѭ.
10 Защото минѣте въ Киттимскы-тѣ островы, та виждте:
И проводѣте въ Кидаръ, та разсмотрѣте прилѣжно,
И виждте, има ли да е станѫло нѣщо таквозь,
11 [р]Промѣнилъ ли е народъ богове-тѣ *си*,
[с]ако и да не сѫ богове?
[т]Мои-тѣ [у]обаче людіе промѣнихѫ Славѫ-тѫ си за непотрѣбно-то.
12 [ф]Ужасѣте ся, небеса, въ това,
Настръхнѣте, смутѣте ся прѣмного, говори Господь.
13 Защото двѣ злины направихѫ мои-тѣ людіе,
[х]Оставихѫ мене, источникъ-тъ на живѫ-тѫ водѫ,
И си ископахѫ ровове, ровове распукнѫты,
Които не могѫтъ да държатъ водѫ.
14 Да ли [ц]е рабъ Израиль? или домочадецъ?
Защо станѫ плѣнъ?
15 [ч]Млади львове рыкахѫ противъ него, издадохѫ гласъ-тъ си,
И направихѫ земіѭ-тѫ му пустѫ:
Градове-тѣ му сѫ испогорени, *и* ненаселени.
16 Сынове-тѣ още на Мемфисъ и [ш]на Тафнесъ
Строшихѫ върхъ-тъ на главѫ-тѫ ти.
17 [щ]Не докара ли това ты самъ на себе си,
Защото си оставилъ Господа Бога твоего
[ъ]Когато тя водѣше въ пѫть-тъ?
18 И сега що имашь ты [ы]съ Египетскый-тъ пѫть,
Да піешь водѫ-тѫ [ь]на Сіоръ?
Или що имашь съ Ассирійскый-тъ пѫть,
Да піешь водѫ-тѫ на рѣкѫ-тѫ?
19 [ѣ]Нечестіе-то ти ще тя накаже,
И прѣстѫпленія-та ти ще тя обличатъ:
Познай прочее и виждь, че е зло и горко това,
Дѣто си оставилъ Господа Бога твоего,
И нѣма мой-тъ страхъ въ тебе,
Говори Господь Іеова Саваоѳъ.
20 Понеже отдавна строшихъ хомотъ-тъ ти,
Раскѫснѫхъ върскы-тѣ ти,
И [ю]ты рече: Не щѫ да бѫдѫ вече прѣстѫпница:
Когато [я]на всякой высокъ хълмъ,
[ж]И подъ всяко зелено дърво,
Лѣгала си блудница.
21 Но азъ [іѫ]тя насадихъ лозѫ избраннѫ,
Сѣме съвсѣмъ истинно:
А ты какъ ми си ся промѣнила [а]въ похабены пѫрчкы на чуждѫ лозѫ?
22 За то ако [б]и да ся омыешь съ нытро,
И да употрѣбишь много мыло,
[в]Беззаконіе-то ти прѣдъ мене остава си пятно,
Говори Господь Іеова.
23 [г]Какъ можешь да речешь: Не ся оскверннхъ,
Не ходихъ подирь Ваалимы-тѣ?
Виждь пѫть-тъ си [д]въ долъ-тъ,
Познай що си сторила:
Бърза камило що припкашь по кривы-тѣ пѫтища:
24 [е]Дива ослица навыкнѫла въ пустыніѭ-тѫ,
Що шмърка въздухъ-тъ въ желаніе-то на сърдце-то си:
Въ устремленіе-то й, кой може да іѭ спре?

е Иса. 5; 4. Мих. 6; 3.
ж 4 Цар. 17; 15. Іона. 2; 8.
з Иса. 63; 9, 11, 13. Осія 13; 4.
и Втор. 8; 15. 32; 10.
і Числ. 13; 27. 14; 7, 8. Втор. 8; 7, 8, 9.
к Лев. 18; 25, 27, 28. Числ. 35; 33, 34. Псал. 78; 58, 59. 106; 38. Гл. 3; 1. 16; 18.
л Мал. 2; 6, 7. Рим. 2; 20.
м Гл. 23; 13.
н Ст. 11. Авв. 2; 18.
о Іез. 20; 35, 36. Мих. 6; 2.
п Исх. 20; 5. Лев. 20; 5.
р Мих. 4; 5.
с Псал. 115; 4. Иса. 37; 19. Гл. 16; 20.
т Псал. 106; 20. Рим. 1; 23.
у Ст. 8.
ф Иса. 1; 2. Гл. 6; 19.
х Псал. 36; 9. Гл. 17; 13. 18; 14. Іоан. 4; 14.
ц Виж. Исх. 4; 22.
ч Иса. 1; 7. Гл. 4; 7.
ш Гл. 43; 7, 8, 9.
щ Гл. 4; 18.
ъ Втор. 32; 10.
ы Иса. 30; 1; 2.
ь Інс. Нав. 13; 3.
ѣ Иса. 3; 9. Осія 5; 5.
ю Исх. 19; 8. Інс. Нав. 24; 18. Сѫд. 10; 16. 1 Цар. 12; 10.
я Втор. 12; 2. Иса. 57; 5, 7. Гл. 3; 6.
ж Исх. 34; 15, 16.
іѫ Исх. 15; 17. Псал. 44; 2. 80; 8. Иса. 5; 1 и држ. 60; 21. Мат. 21; 33. Мар. 12; 1. Лук. 20; 9.
а Втор. 32; 32. Иса. 1; 21. 5; 4.
б Іов. 9; 30.
в Втор. 32; 34. Іов. 14; 17. Осія 13; 12.
г Прит. 30; 12.
д Гл. 7; 31.
е Іов. 39; 5 и држ. Гл. 14; 6.

Всичкы които ѭ търсятъ нѣма да ся трудятъ:
Въ мѣсецъ-тъ ѝ ще ѭ намѣрятъ.
25 Въспри ногѫ-тѫ си да не *ходишь* боса,
И гъртань-тъ си отъ жаждѫ:
Но [ж]ты си рекла: Напраздно, не;
Защото [з]възлюбихъ чужденцы,
И подирь тѣхъ ще идѫ.
26 Както ся посрамя тать когато ся открые,
Така ще ся посрами Израилевъ-тъ домъ;
Тѣ, царіе-тѣ имъ, князове-тѣ имъ,
И священници-тѣ имъ, и пророци-тѣ имъ:
27 Които думатъ на дърво-то: Отецъ мой си ты:
И на камыкъ-тъ: Ты си мя родилъ;
Защото обърнѫхѫ къмъ мене гърбъ, а не лице;
[и]Но въ врѣме-то на бѣдство-то си ще рекѫтъ: Стани, та ны избави.
28 И [і]дѣ сѫ твои-тѣ богове, които си правилъ за себе си?
Нека станѫтъ, [к]ако могѫтъ да тя избавятъ
Въ врѣме-то на бѣдство-то ти;
[л]Защото колкото сѫ градове-тѣ ти
Толкозь и богове-тѣ ти, Іудо.
29 [м]Защо бы искали да ся сѫдите съ мене?
Всичкы вы сте отстѫпници отъ мене, говори Господь.
30 [н]Напраздно поразихъ чада-та ви:
Тѣ не пріехѫ поправленіе.
Ножъ-тъ ви [о]пояде пророцы-тѣ ви,
Както львъ истрѣбитель.
31 О роде, виждте слово-то Господне:
[п]Былъ ли сьмъ азъ пустыня за Израиль,
Или земя на тъмнинѫ?
Защо говорятъ людіе-тѣ ми:
[р]Ный смы господари:
[с]Не щемъ да дойдемъ вече при тебе?
32 Може ли мома-та да забрави украшеніе-то си,
Невѣста-та прѣпоясаніе-то си?
Но [т]людіе-тѣ ми забравихѫ мене, въ дни безбройны.
33 Защо показвашь красенъ пѫть-тъ си за да търсишь любовь?
Тъй щото си научила и лоши-тѣ жены на твои-тѣ пѫтища.
34 Даже по полы-тѣ ти ся намѣри [у]кръвь
Отъ душы на невинны сиромасы:
Не гы намѣрихъ съ раскопаваніе, но по всичкы тѣзи.
35 [ф]И казувашь: Понеже сьмъ неповинна,
Непрѣмѣнно ярость-та му ще ся отвърне отъ мене.
Ето, азъ [х]ще ся сѫдіѭ съ тебе,
[ц]Защото казувашь: Не сьмъ съгрѣшила.
36 [ч]Защо ся скиташь толкозь много за да промѣнишь пѫть-тъ си?
[ш]Ще ся посрамишь и отъ Египетъ,
[щ]Както ся посрами отъ Ассиріѭ.
37 Ей, ще излѣзешь отъ тукъ
[ъ]Съ рѫцѣ-тѣ си на главѫ-тѫ си;
Защото Господь отмѣтнѫ надежды-тѣ ти,
И нѣма да благоденствувашь въ тѣхъ.

ГЛАВА 3.

1 Говорятъ: Ако напустне нѣкой женѫ-тѫ си,
Та отиде отъ него и ся ожени за другъ мѫжъ,
[а]Ще ся върне ли пакъ онзи при неѭ?
[б]Не ще ли ся оскверни съвсѣмъ тя земя?
[в]А ты си блудствовала съ много любовницы;
[г]Но върни ся пакъ къмъ мене, говори Господь.
2 Подигни очи-тѣ си [д]къмъ высокы-тѣ мѣста,
Та виждь дѣ не сѫ блудствовали съ тебе:
[е]По пѫтища-та си сѣдѣла за тѣхъ,
[ж]Както Аравянинъ въ пустынѭ-тѫ,
И осквернила си земѭ-тѫ
Съ блудство то си и съсъ злодѣянія-та си.
3 За то [з]задържани быхѫ дъждове-тѣ,
Та не станѫ пролѣтенъ дъждь:
А [и]ты имаше чело на блудницѫ;
Отхвърлила си всякой срамъ.
4 Не щешь ли да выкашь отъ сега къмъ мене:
Отче мой, ты си [і]наставникъ [к]на младость-тѫ ми?
5 [л]Ще съхранява ли той *гнѣвъ-тъ си* за всегда?
Ще *го* пази ли до край?
Ето, *така* си говорила, и правила си злодѣянія колкото си могла.
6 И въ дни-тѣ на царь Іосіѭ Господь ми
рече: [м]Видѣ ли ты що стори отстѫпница-та Израиль? [н]отиде на всякѫ высокѫ горѫ, и подъ всяко зелено дърво,
7 та блудствова тамъ. И [о]като направи
всичко това, рѣкохъ: Върни ся къмъ
мене: и не ся върнѫ. И [п]видѣ *това* се-
8 стра ѝ невѣрна-та Іуда. И [р]видѣхъ че,
когато Израиль отстѫпница-та прѣлюбо-

ж Гл. 18; 12.
з Втор. 32; 16. Гл. 3; 13.
и Сѫд. 10; 10. Псал. 78; 34. Иса. 26; 16.
і Втор. 32; 37. Сѫд. 10; 14.
к Иса. 45; 20.
л Гл. 11; 13.
м Ст. 23; 35.
н Иса. 1; 5. 9; 13. Гл. 5; 3.
о 2 Лѣт. 36; 16. Неем. 9; 26. Мат. 23; 29 и дрг. Дѣян. 7; 52. 1 Сол. 2; 15.
п Ст. 5.
р Псал. 12; 4.
с Втор. 32; 15.
т Псал. 106; 21. Гл. 13; 25. Осія 8; 14.
у Псал. 106; 38. Гл. 19; 4.
ф Ст. 23, 29.
х Ст. 9.
ц Прит. 28; 13. 1 Іоан. 1; 8, 10.
ч Ст. 18. Гл. 31; 22. Осія 5; 13. 12; 1.
ш Иса. 30; 3. Гл. 37; 7.
щ 2 Лѣт. 28; 16, 20, 21.
ъ 2 Цар. 13; 19.

—

а Втор. 24: 4.
б Гл. 2; 7.
в Гл. 2; 20. Іез. 16; 26, 28, 29.
г Гл. 4; 1. Зах. 1; 3.
д Втор. 12; 2. Гл. 2; 20.
е Быт. 38; 14. Прит. 23; 28. Іез. 16; 24, 25.
ж Гл. 2; 7. Ст. 9.
з Лев. 26; 19. Втор. 28; 23, 24. Гл. 9; 12. 14; 4.
и Гл. 5: 3. 6; 15. 8; 12. Іез. 3; 7. Соф. 3; 5.
і Прит. 2: 17.
к Гл. 2; 2. Осія 2: 15.
л Псал. 77; 7 и дрг. 103; 9. Иса 57; 16. Ст. 12.
м Ст 11, 14. Гл. 7; 24.
н Гл 2; 20
о 4 Цар. 17; 13.
п Іез 16; 46. 23; 2, 4.
р Іез. 23; 9.

дѣйствова и [с] азъ я напустнѫхъ и дадохъ ѝ
распуснѫ-тѫ ѝ книгѫ; [т] сестра ѝ невѣрна-
та Іуда не ся устраши, но отиде та блуд-
9 ствова и тя. И съ невъздържаніе-то въ
блудъ-тъ си [у] оскверни мѣсто-то, и прѣлю-
бодѣйствова [ф] съ каменіе-тѣ и съ дървія-та.
10 И въ всичко това сестра ѝ Іуда невѣрна-та
не ся върнѫ къмъ мене [х] съсъ всичко-то
си сърдце, но съ лъжѫ, говори Господь.
11 И рече ми Господь: [ц] Израиль отстѫ-
пница-та оправда себе си повече неже
12 Іуда невѣрна-та. Иди та прогласи тѣзи
думы [ч] къмъ сѣверъ, и речи:
Върни ся, Израилю отстѫпнице, говори Господь,
И нѣма да направѭ да падне гнѣвъ-тъ ми върхъ васъ;
[ш] Защото сьмь милостивъ, говори Господь:
Не ще схранѭ *гнѣвъ* завсегда.
13 [щ] Само познай беззаконіе-то си,
Че си отстѫпила отъ Господа Бога твоего.
И [ъ] раздѣлила си пѫтища-та си [ы] на чуждѣ-тѣ
[ь] Подъ всяко зелено дърво,
И не послушахте гласъ-тъ ми, говори Господь.
14 Върнѣте ся, сынове отстѫпници, говори Господь,
[ѣ] Ако и да ся отвърнѫхъ азъ отъ васъ:
И [ю] ще вы земѫ единого отъ градъ, а двама отъ родъ,
И ще вы въведѫ въ Сіонъ:
15 И [я] ще ви дамъ [ж] пастыри споредъ сърдце-то си,
И ще вы пасѫтъ съсъ знаніе и разумъ.
16 И когато ся умножите, и нарастете на земѭ-тѫ,
Въ онѣзи дни, говори Господь,
Не ще да произносятъ вече: Ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ Господень:
Нито ще *имъ* дойде той на умъ:
[ѭ] Нито ще си напомнятъ него: нито ще го посѣтятъ:
Нито ще ся направи вече *това*.
17 Въ онова врѣме ще нарекѫтъ Іерусалимъ прѣстолъ Господень,
И всичкы-тѣ народи ще ся съберѫтъ при него,
[а] Въ име-то Господне, въ Іерусалимъ:
[б] И нѣма вече да ходятъ
Подирь жестокость-тѫ на лукаво-то си сърдце.
18 Въ онѣзи дни [в] Іудинъ-тъ домъ ще ходи съ Израилевъ-тъ домъ,
И ще дойдѫтъ наедно [г] отъ сѣвернѫ-тѫ земѭ,
[д] Въ земѭ-тѫ коіѫто дадохъ наслѣдіе на отцы-тѣ ви.
19 Но азъ думахъ: Какъ да тя наредѭ между чада-та,
И да ти дамъ [е] земѭ желаемѫ,
Славно наслѣдіе на силы-тѣ на народы-тѣ?
И рѣкохъ: Ты ще мя назовешь: [ж] Отче мой,
И нѣма да ся отвърнешь отъ вслѣдъ мене.
20 Наистинѫ *както* става жена невѣрна на мѫжа си,
[з] Така вы станѫхте менѣ невѣрни,
Доме Израилевъ, говори Господь.
21 [и] По хълмы-тѣ гласъ ся чу,
Плачъ *и* моленія на Израилевы-тѣ сынове
Защото развратихѫ пѫть-тъ си,
Забравихѫ Господа Бога своего.
22 [і] Върнѣте ся, сынове отстѫпници,
И [к] ще исцѣлѭ отстѫпленія-та ви.
Ето, ный идемъ къмъ тебе;
Защото ты си Господь Богъ нашъ.
23 [л] Наистинѫ праздна е *надежда-та* отъ хълмы-тѣ,
И отъ множество-то на горы-тѣ:
[м] Само въ Господа Бога нашего е спасеніе-то Израилево.
24 Защото [н] срамота-та поядe трудъ-тъ на отцы-тѣ ни, отъ младость-тѫ ни:
Стада-та имъ и чърды-тѣ имъ,
Сынове-тѣ имъ и дъщери-тѣ имъ.
25 Въ посрамленіе-то си лѣжимъ,
И бесчестіе-то ни покрыва ны;
[о] Защото съгрѣшихмы Господу Богу нашему,
Ный и отци-тѣ ни,
Отъ младость-тѫ си дори до тойзи день,
И [п] не послушахмы гласъ-тъ на Господа Бога нашего.

ГЛАВА 4.

1 Ако ся върнешь, Израилю,
Говори Господь, [а] върни ся къмъ мене:
И ако махнешь мерзости-тѣ си отъ лице-то ми,
Тогазь не ще бѫдешь прѣмѣстенъ.
2 [б] И въ истинѫ, въ сѫдбѫ и въ правдѫ
[в] Ще ся закълнешь, *и речешь:* Живъ Господь,
[г] И народи-тѣ ще ся благославятъ въ него,
И [д] въ него ще ся прославятъ.
3 Защото така говори Господь
На мѫжіе-тѣ Іудины и Іерусалимскы:

с 4 Цар. 17; 6, 18.
т Іез. 23; 11 и дрг.
у Гл. 2; 7. Ст. 2.
ф Гл. 2; 27.
х 2 Лѣт. 34; 33. Осія 7; 14.
ц Іез. 16; 51. 23; 11.
ч 4 Цар. 17; 6.
ш Псал. 86; 15. 103; 8, 9. Ст. 5.
щ Лев. 26; 40 и дрг. Втор. 30; 1, 2 и дрг. Прит. 28; 13.
ъ Ст. 2. Іез. 16; 15, 24, 25.
ы Гл. 2; 25.
ь Втор. 12; 2.
ѣ Гл. 31; 32. Осія 2; 19, 20.
ю Рим. 11; 5.
я Гл. 23; 4. Іез. 34; 23. Ефес. 4; 11.
ж Дѣян. 20; 28.
ѭ Иса. 65; 17.
а Иса. 60; 9.
б Гл. 11; 8.
в Виж. Иса. 11; 13. Іез. 37; 16 до 22. Осія 1; 11.
г Ст. 12. Гл. 31; 8.
д Амос. 9; 15.
е Псал. 106; 24. Іез. 20; 6. Дан. 8; 9. 11; 16, 41, 45.
ж Иса. 63; 16.
з Иса. 48; 8. Гл. 5; 11.
и Иса. 15; 2.
і Ст. 14. Осія 14; 1.
к Осія 6; 1. 14; 4.
л Псал. 121; 1, 2.
м Псал. 3; 8.
н Гл. 11; 13. Осія 9; 10.
о Ездр. 9; 7.
п Гл. 22; 21.

а Гл. 3; 1, 22. Іоил. 2; 12.
б Втор. 10; 20. Иса. 45; 23. 65; 16. Виж. Гл. 5; 2.
в Иса. 48; 1. Зах. 8; 8.
г Быт. 22; 18. Псал. 72; 17. Гал. 3; 8.
д Иса. 45; 25. 1 Кор. 1; 31.

[в] Изорѣте цѣлинякъ-тъ си,
И [ж] не сѣйте между тьрніе.
4 [з] Обрѣжѣте ся Господу,
И отнемѣте краекожіе-то на сьрдце-то си,
Мѫжіе Іудини и жители Іерусалимскы,
За да не излѣзе ярость-та ми като огнь,
И ся распали поради зло-то на дѣянія-та ви,
И не ще има кой да іѫ угаси.
5 Възвѣстѣте на Іудѫ,
И прогласѣте на Іерусалимъ, и речѣте:
Въстрѫбѣте съ трѫбѫ по земіѭ-тѫ;
Выкнѣте велегласно, та речѣте:
[и] Съберѣте ся, и да влѣземъ въ утвьрдены-тѣ градове.
6 Възвысѣте хоругвѫ къмъ Сіонъ;
Бѣгайте, не ся спирайте;
Защото азъ ще докарамъ зло [і] отъ сѣверъ,
И голѣмѫ погибель.
7 [к] Львъ-тъ възлѣзе отъ лѫгъ-тъ си,
И [л] истрѣбитель-тъ на народы-тѣ тьргнѫ;
Излѣзе отъ мѣсто-то си [м] за да запусти земіѭ-тѫ ти:
Градове-тѣ ти ще бѫдѫтъ съсыпани, и не ще имать жители.
8 За то [н] опашѣте ся съ врѣтища, плачѣте и лелекайте;
Защото пламенна-та ярость Господня не ся отвърнѫ отъ насъ.
9 Въ онзи день, говори Господь,
Сьрдце-то на царя ще ся изгуби,
И сьрдце-то на князозе-тѣ:
И священници-тѣ ще ся смутятъ,
И пророци-тѣ ще ся ужасятъ.
10 Тогазь рѣкохъ: О! Господи Іеова!
[о] Наистинѫ ты съвсѣмъ си излъгалъ тѣзи людіе и Іерусалимъ,
[п] Като си казалъ: Миръ ще имате:
А ножъ-тъ е достигнѫлъ до душѫ-тѫ.
11 Въ онова врѣме ще рекѫтъ на тѣзи людіе и на Іерусалимъ:
[р] Зноинъ вѣтръ, отъ хълмы-тѣ на пустыніѭ-тѫ,
Духа къмъ дъщеріѭ-тѫ на людіе-тѣ ми,
Не да отвѣе, нито да очисти:
12 Отъ тѣхъ силенъ вѣтръ ще дойде за мене:
А азъ [с] сега ще произнесѫ сѫдбы на тѣхъ.
13 Ето, като облакъ ще възлѣзе,
И [т] колесницы-тѣ му като вихрушкѫ:
[у] Коніе-тѣ му сѫ по лекы отъ орлы-тѣ.
Горко ни! защото смы разорени.
14 Іерусалиме, [ф] омый сьрдце-то си отъ зло,
За да ся избавишь;
До кога ще прѣбѫдватъ въ тебе лоши-тѣ помысли?
15 Защото гласъ [х] отъ Данъ, извѣстява
И прогласява скърбь отъ горѫ-тѫ Ефремъ.
16 Обадѣте *това* на народы-тѣ:
Ето, прогласѣте противъ Іерусалимъ,
Че обсадители идѫтъ [ц] отъ далечнѫ земіѭ,
И издаватъ выкъ-тъ си противъ Іудины-тѣ градове.
17 [ч] Като стражи на поле-то ся наредихѫ противъ него изоколо;
Защото ся възбунтува противъ мене, говори Господь.
18 [ш] Твое-то поведеніе и твои-тѣ дѣянія ти причинихѫ това:
Това е твое-то зло, ей горко е, ей, стигнѫ до сьрдце-то ти.
19 [щ] Утроба-та ми, утроба-та ми!
Боли мя въ дълбины-тѣ на сьрдце-то ми;
Сьрдце-то ми ся смущава въ мене: не могѫ да мълчѫ,
Защото си чула, душе моя, гласъ отъ трѫбѫ,
Въсклицаніе на бой.
20 [ъ] Погибель върхъ погибель ся прогласява;
Защото всичка-та земя ся опустошава:
Внезапу [ы] шатри-тѣ ми запустѣхѫ,
И опоны-тѣ ми въ еднѫ минутѫ.
21 До кога ще гледамъ хоругвѫ,
Ще слушамъ гласъ отъ трѫбѫ?
22 Защото мои-тѣ людіе сѫ безумни:
Не мя познаватъ:
Глупави сынове сѫ,
И нѣматъ разумъ:
[ь] Мудри сѫ да правятъ зло,
Но да правятъ добро не умѣіѭтъ.
23 [ѣ] Погледнѫхъ на земіѭ-тѫ, и ето [ю] неустроена и пуста;
На небеса-та, и нѣмаше свѣтъ-тъ имъ.
24 [я] Погледнѫхъ горы-тѣ, и ето, треперѣхѫ,
И всичкы-тѣ хълми ся тресѣхѫ.
25 Погледнѫхъ, и ето, нѣмаше человѣкъ,
[ѫ] И всичкы-тѣ небесны птицы бѣхѫ побѣгнѫли.
26 Погледнѫхъ, и ето, плодоносна-та страна пуста,
И всичкы-тѣ й градове съсыпани
Отъ лице-то на Господа,
Отъ неговѫ-тѫ пламеннѫ ярость.
27 Защото така говори Господь:
Всичка-та земя ще е пуста:
[іѫ] Но съвършенно истрѣбленіе не щѫ да направіѭ.
28 За то [а] земя-та ще сѣтува,
[б] И небеса-та горѣ ще ся помрачатъ;
Защото азъ говорихъ, азъ намыслихъ,
И [в] не щѫ да ся раскаіѭ, нито ще ся вьрнѫ отъ това.

в Осія 10; 12.
ж Мат. 13; 7, 22.
з Втор. 10; 16. 30; 6. Гл. 9; 26. Рим. 2; 28, 29. Кол. 2; 11.
и Гл. 8; 14.
і Гл. 1; 13, 14, 15. 6; 1, 22.
к 4 Цар. 24; 1. Гл. 5; 6. Дан. 7; 4.
л Гл. 25; 9.
м Иса. 1; 7. Гл. 2; 15.
н Иса. 22; 12. Гл. 6; 26.
о Іез. 14; 9. 2 Сол. 2; 11.
п Гл. 5; 12. 14; 13.
р Гл. 51; 1. Іез. 17; 10. Осія 13; 15.
с Гл. 1; 16.
т Иса. 5; 28.
у Втор. 28; 49. Плач. 4; 19. Осія 8; 1. Авв. 1; 8.
ф Иса. 1; 16. Іак. 4; 8.
х Гл. 8; 16.
ц Гл. 5; 15.
ч 4 Цар. 25; 1, 4.
ш Псал. 107; 17. Иса. 50; 1. Гл. 2; 17, 19.
щ Иса. 15; 5. 16; 11. 21; 3. 22; 4. Гл. 9; 1, 10. Виж. Лук. 19; 42.
ъ Псал. 42; 7. Іез. 7; 26.
ы Гл. 10; 20.
ь Рим. 16; 19.
ѣ Иса. 24; 19.
ю Быт. 1; 2.
я Иса. 5; 25. Іез. 38; 20.
ѫ Соф. 1; 3.
іѫ Гл. 5; 10, 18. 30; 11. 46; 28.
а Осія 4; 3.
б Иса. 5; 30. 50; 3.
в Числ. 23; 19. Гл. 7; 16.

29 Отъ мятежъ-тъ на конницы-тѣ и на стрѣлцы-тѣ
Всичкый градъ ще побѣгне:
Ще отидѫтъ въ гѫстацы-тѣ,
И ще възлѣзѫтъ по скалы-тѣ:
Всякой градъ ще бѫде оставенъ,
И не ще да има человѣкъ да живѣе въ тѣхъ.
30 И ты запустѣла, какво ще направишь?
Ако ся облѣчешь и въ червено,
Ако ся украсишь и съсъ златны украшенія,
[г]Ако и прѣмного стивіе да теглишь на очи-тѣ си,
Напраздно ще ся украсишь:
[д]Любовници-тѣ *ти* ще тя прѣзрятъ, ще търсятъ животъ-тъ ти;
31 Защото чухъ гласъ като на женѫ кога ражда,
Болѣзни като на онѫзи която първъ пѫть ражда,
Гласъ на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ,
Която въздыша, [е]простира рѫцѣ-тѣ си,
И казува: Горко ми сега!
Защото душа-та ми чезне поради убійцы-тѣ.

ГЛАВА 5.

1 Обходѣте улицы-тѣ на Іерусалимъ,
И виждте сега, и научѣте ся, и потърсѣте въ стъгды-тѣ му:
[а]Да ли можете да намѣрите человѣка;
[б]Има ли който да прави сѫдбѫ, да търси истинѫ:
[в]И азъ ще простѭ на тойзи *градъ*.
2 [г]Ако и да говорятъ: [д]Живъ Господь,
[е]Наистинѫ лъжливо ся кълнѫтъ.
3 Господи, [ж]не *гледатъ* ли очи-тѣ ти на истинѫ-тѫ?
[з]Ударилъ си гы, и не гы заболѣ,
Изнурилъ си гы, *и* [и]не рачихѫ да пріемѫтъ поправленіе;
Ожесточихѫ лица-та си повече отъ камыкъ:
Не рачихѫ да ся върнѫтъ.
4 Тогазь азъ рѣкохъ:
Наистинѫ тѣ сѫ сиромаси: безумни сѫ;
[і]Защото не знаѭтъ пѫть-тъ Господень,
Сѫдбѫ-тѫ на Бога своего.
5 Ще отидѫ при голѣмы-тѣ,
Та ще говорѭ съ тѣхъ;
Защото тѣ [к]знаѭтъ пѫть-тъ Господень,
Сѫдбѫ-тѫ на Бога своего:
Но и тѣ купно [л]строшили хомотъ-тъ,
Раскѫсали върскы-тѣ.
6 За то [м]львъ отъ дѫбравѫ-тѫ ще гы порази,
[н]Вълкъ отъ пустынѭ-тѫ ще гы истрѣби,
[о]Рысь ще причаква край градове-тѣ имъ:
Който излѣзе отъ тамъ, ще бѫде раскѫснѫтъ;
Защото ся умножихѫ прѣстѫпленія-та имъ,
Нараснѫхѫ отстѫпленія-та имъ.
7 Какъ ще ти простѭ това?
Сынове-тѣ ти мя оставихѫ,
И [п]кълнѣхѫ ся [р]въ онѣзи които не сѫ богове:
[с]Когато гы насытихъ, тогазь прѣлюбодѣйствовахѫ,
И на купове отивахѫ въ домове-тѣ на блудницы-тѣ.
8 Тѣ сѫ *като* [т]хранени коніе заранъ:
[у]Всякой ръжи подирь женѫ-тѫ на ближній-тъ си.
9 [ф]Нѣма ли да направѭ за това посѣщеніе? говори Господь:
И [х]душа-та ми не ще ли отмъсти противъ такъвъ народъ?
10 [ц]Качѣте ся на стѣны-тѣ му, и съсыпувайте:
[ч]Но не правѣте съвършенно истрѣбленіе;
Махнѣте забрала-та му,
Защото не сѫ Господни.
11 Защото [ш]Израилевъ-тъ домъ и Іудинъ-тъ домъ
Докарахѫ ся много невѣрно къмъ мене, говори Господь.
12 [щ]Отрекохѫ ся отъ Господа,
И рекохѫ: [ъ]Не е той:
И нѣма да дойде зло на насъ:
[ы]Нито ще видимъ ножъ, или гладъ;
13 И пророци-тѣ сѫ вѣтръ,
И слово *Господне* нѣма въ тѣхъ:
На тѣхъ ще ся сбѫде така.
14 За то така говори Господь Богъ на силы-тѣ:
Понеже говорите тѫзи думѫ,
Ето, [ь]азъ ще направѭ мои-тѣ слова въ уста-та ти огнь,
И тѣзи людіе дърва, и ще гы пояде.
15 Ето, азъ [ѣ]ще доведѫ върхъ васъ народъ [ю]отъ далечь,
Доме Израилевъ, говори Господь:
Народъ силенъ е той, народъ старовръменень,
Народъ на който не знаешь языкъ-тъ,
Нито разумѣвашь що говорятъ.
16 Тулъ-тъ имъ е както отворенъ гробъ:
Всичкы-тѣ сѫ юнаци.

г 4 Цар. 9; 30. Іез. 23; 40.
д Гл. 22; 20, 22. Плач. 1; 2, 19.
е Иса. 1; 15. Плач. 1; 17.

—

а Іез. 22; 30.
б Быт. 18; 23 и дрг. Псал. 12; 1.
в Быт. 18; 26.
г Тит. 1; 16.
д Гл. 4; 2.
е Гл. 7; 9.
ж 2 Лѣт. 16; 9.
з Иса. 1; 5. 9; 13. Гл. 2; 30.
и Гл. 7; 28. Соф. 3; 2.
і Гл. 8; 7.
к Мих. 3; 1.
л Псал. 2; 3.
м Гл. 4; 7.
н Псал. 104; 20. Авв. 1; 8. Соф. 3; 3.
о Осія 13; 7.
п Іис. Нав. 23; 7. Соф. 1; 5.
р Втор. 32; 21. Гал. 4, 8.
с Втор. 32; 15.
т Іез. 22; 11.
у Гл. 13; 27.
ф Ст. 29. Гл. 9; 9.
х Гл. 44; 22.
ц Гл. 39; 8.
ч Гл. 4; 27. Ст. 18.
ш Гл. 3; 20.
щ 2 Лѣт. 36; 16. Гл. 4; 10.
ъ Иса. 28; 15.
ы Гл. 14; 13.
ь Гл. 1; 9.
ѣ Втор. 28; 49. Иса. 5; 26. Гл. 1; 15. 6; 22.
ю Иса. 39; 3. Гл. 4; 16.

17 И [ѧ]ще пояждатъ жетвѫ-тѫ ти, и хлѣбъ-
тъ ти,
Който сынове-тѣ ти и дъщери-тѣ ти щѣхѫ
да ядѫтъ:
Ще пояждатъ стада-та ти, и говеда-та ти:
Ще пояждатъ лозія-та ти, и смоковницы-
тѣ ти:
Ще съсыпятъ съ мечъ укрѣпены-тѣ ти
градове,
На които ты ся надѣешь.
18 Но, и въ онѣзи дни, говори Господь,
[ѫ]Не щѫ да направіѫ съвършенно истрѣ-
бленіе у васъ.
19 И когато речете: [ѭ]Защо направи
Господь Богъ нашъ всичко това намъ?
Тогазь ще имъ речешь:
[а]Както мя оставихте,
[б]Та слугувахте на чужды богове въ зе-
міѭ-тѫ вашѫ,
Така ще бѫдете слугы на чужденцы въ
земіѭ не вашѫ.
20 Възвѣстѣте това на Іакововъ-тъ домъ,
И прогласѣте го въ Іудѫ, и кажѣте:
21 Чуйте сега това, [в]людіе глупави и нера-
зумни,
Които очи имате, и не видите,
Уши имате, и не чуете.
22 [г]Не ще ли ся убоите отъ мене? говори
Господь:
Не ще ли треперите прѣдъ мене,
[д]Който турихъ пѣсъкъ-тъ прѣдѣлъ на мо-
ре-то съ вѣчнѫ заповѣдь,
И нѣма да го прѣмине:
И смущаватъ ся волны-тѣ му, но нѣма
да ся прѣукрѣпятъ;
И шумятъ, но нѣма да го прѣминѫтъ?
23 Но тѣзи людіе иматъ сърдце крамолно
и непокорно:
Отстѫпихѫ, и отидохѫ.
24 И не рекохѫ въ сърдце-то си:
Да ся боимъ сега отъ Господа Бога нашего,
[е]Който дава [ж]ранный-тъ и късный-тъ
дъждь въ врѣме-то му;
[з]Съхранява за насъ опрѣдѣлены-тѣ сед-
мицы на жетвѫ-тѫ.
25 [и]Беззаконія-та ви отбихѫ тѣзи нѣща,
И грѣхове-тѣ ви лишихѫ вы отъ добро-то.
26 Защото ся намѣрихѫ между людіе-тѣ ми
нечестиви:
[і]Причакуватъ, както ловецъ който ся
слага:
Полагатъ сѣти, хващатъ человѣцы.
27 Както е пълна рѣшетка съ птицы,
Така домове-тѣ имъ сѫ пълни съ лъсть;
За то тя възвеличихѫ, и обогатихѫ,
28 [к]Отълстѣхѫ, станѫхѫ лъскави;
Надминѫхѫ даже дѣла-та на нечести-
вы-тѣ:
[л]Не сѫдятъ сѫдбѫ-тѫ, сѫдбѫ-тѫ на си-
раче-то, [м]и благоденствуватъ:
И право-то на нищы-тѣ не сѫдятъ.
29 [н]Не щѫ ли направи за това посѣщеніе?
говори Господь:
Душа-та ми не ще ли отмъсти на такъвъ
народъ?
30 [о]Удивителны и ужасны дѣла станѫхѫ въ
тѫзъ земіѭ:
31 Пророци-тѣ [п]пророчествуватъ лъжливо,
И священници-тѣ владычествуватъ чрѣзъ
тѣхъ:
И [р]людіе-тѣ ми така обичатъ:
А какво ще направите въ сетнинѫ-тѫ
на това?

ГЛАВА 6.

1 Сынове Веніаминови, бѣгайте
Отъ срѣдъ Іерусалимъ,
И възтрѫбѣте съ трѫбѫ въ Ѳекуе,
И възвышѣте знакъ [а]въ Веѳъ-аккеремъ;
Защото [б]зло проникнува отъ сѣверъ,
И голѣма погыбель.
2 Уподобихъ Сіоновѫ-тѫ дъщеріѭ
На благолѣпнѫ и нѣжнѫ женѫ.
3 Пастыри-тѣ и стада-та имъ ще дойдѫтъ
при неіѭ;
[в]Ще поставятъ шатры наоколо противъ
неіѭ;
Ще пасѫтъ всякой на мѣсто-то си.
4 [г]Приготвѣте брань противъ неіѭ;
Станѣте, и [д]да възлѣземъ къмъ пладне.
Горко ни! защото ся прѣклонява день-тъ,
Защото ся простиратъ вечерни-тѣ сѣнкы.
5 Станѣте, и да възлѣземъ прѣзъ нощь,
И да съборимъ палаты-тѣ ѝ.
6 Защото така говори Господь Саваоѳъ:
Отсѣчѣте дървія,
И дигнѣте окопы противъ Іерусалимъ:
Той е градъ-тъ, вързъ който трѣбва да
стане посѣщеніе:
Той е всичкый насиліе въ себе си.
7 [е]Както блика вода отъ изворъ-тъ,
Така блика зло-то отъ него:
[ж]Насилство и грабежъ ся чуе въ него:
Прѣдъ мене непрѣстанно има болесть и
раны.
8 Поправи ся, Іерусалиме,
[з]Да ся не оттегли душа-та ми отъ тебе:
Да тя не направіѭ пустъ, земіѭ ненасе-
ленѫ.

[ѧ] Лев. 26; 16. Втор. 28; 31, 33.
[ѫ] Гл. 4; 27.
[ѭ] Втор. 29; 24 идрг. 3 Цар. 9; 8, 9. Гл. 13; 22. 16; 10.
[а] Гл. 2; 13.
[б] Втор. 28; 48.
[в] Иса. 6; 9. Іез. 12; 2. Мат. 13; 14. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26. Рим. 11; 8.
[г] Откр. 15; 4.
[д] Іов. 26; 10. 38; 10, 11. Псал. 104; 9. Прит. 8; 29.
[е] Псал. 147; 8. Гл. 14; 22. Мат. 5; 45. Дѣян. 14; 17.
[ж] Втор. 11; 14. Іоил. 2; 23.
[з] Быт. 8; 22.
[и] Гл. 3; 3.
[і] Прит. 1; 11, 17, 18. Авв. 1; 15.
[к] Втор. 32; 15.
[л] Иса. 1; 23. Зах. 7; 10.
[м] Іов. 12; 6. Псал. 73; 12. Гл. 12; 1.
[н] Ст. 9. Мал. 3; 5.
[о] Гл. 23; 14. Осія 6; 10.
[п] Гл. 14; 14. 23; 25, 26. Іез. 13; 6.
[р] Мих. 2; 11.
[а] Неем. 3; 14.
[б] Гл. 1; 14. 4; 6.
[в] 4 Цар. 25; 1, 4. Гл. 4; 17.
[г] Гл. 51; 27. Іоил. 3; 9.
[д] Гл. 15; 8.
[е] Иса. 57; 20.
[ж] Псал. 55; 9, 10, 11. Гл. 20; 8. Іез. 7; 11, 23.
[з] Іез. 23; 18. Осія 9; 12.

9 Така говори Господь Саваоѳъ:
Ще берѫтъ и ще оберѫтъ както лозіе остатъкъ-тъ на Израиля:
Върни рѫкѫ-тѫ си както берачъ-тъ въ кошницы-тѣ.
10 Кому ще говорѭ,
И къмъ кого ще засвидѣтелствувамъ, да чуѭтъ?
Ето, [и]ухо-то имъ е необрѣзано,
И не могѫтъ да чуѭтъ:
Ето, [і]слово-то Господне е укоръ за тѣхъ:
Нѣматъ благоволеніе въ него.
11 За то пълнъ сьмь съ ярость Господнѭ:
[к]Не могѫ вече да ся въздържамъ:
Ще ѭ изливамъ [л]връзъ младенцы-тѣ по вънъ,
И върхъ събраніе-то на млады-тѣ купно;
Защото ще бѫдѫтъ грабнѫти мѫжъ съсъ женѫ,
И старецъ купно съ прѣстарѣлъ.
12 И [м]кѫщи-тѣ имъ ще минѫтъ на други,
Полета-та и жены-тѣ *имъ* наедно;
Защото ще простръ рѫкѫ-тѫ си
Върху жители-тѣ на тѫзи земѭ, говори Господь.
13 Защото отъ малкый-тъ имъ до голѣмый-тъ имъ,
Всякой ся е вдалъ [н]въ лихоимство:
И отъ пророкъ до священникъ
Всякой прави лъжѫ.
14 И [о]повърхно сѫ лѣкували съкрушеніе-то на дъщерѭ-тѫ на людіе-тѣ ми,
[п]Като казуватъ: Миръ, миръ!
А нѣма миръ.
15 [р]Засрамихѫ ли ся когато направихѫ мерзости?
Ей, никакъ не гы досрамѣ,
И стыдъ що е не знаѭтъ.
За то ще паднѫтъ между падающы-тѣ,
Когато гы посѣтѭ, ще ся низринѫтъ, говори Господь.
16 Така говори Господь:
Застанѣте на пѫтища-та, та виждте,
И попытайте [с]за пѫтекы-тѣ отъ вѣка,
Дѣ е добрый-тъ пѫть, и ходѣте по него,
И [т]ще намѣрите покой на душы-тѣ си.
Но тѣ рекохѫ: Не щемъ да ходимъ.
17 И [у]поставихъ пазачы надъ васъ,
И казахъ: Слушайте гласъ-тъ на трѫбѫ-тѫ.
Но тѣ рекохѫ: Не щемъ да слушамы.
18 За то слушайте, народи, и *ты* събраніе,
Узнай що има между тѣхъ.
19 [ф]Слушай, земле:
[х]Ето, азъ ще докарамъ зло върхъ тѣзи людіе,
Плодъ-тъ на помыслы-тѣ имъ:
Защото не внимахѫ въ слова-та ми,
Нито въ законъ-тъ ми, но го отхвърлихѫ.
20 [ц]Защо ми е ливанъ-тъ що доносятъ [ч]отъ Савѫ,
И благовонна-та тръсть отъ далечнѫ земѭ?
[ш]Всесъжженія-та ви не сѫ пріятны,
Нито жертвы-тѣ ви угодны менѣ.
21 За то така говори Господь:
Ето, азъ ще турѭ прѣпъванія прѣдъ тѣзи людіе,
И отци-тѣ и синове-тѣ купно ще ся прѣпънѫтъ отъ тѣхъ,
Съсѣдъ-тъ и пріятель-тъ му ще погынѫтъ.
22 Така говори Господь:
Ето, людіе идѫтъ [щ]отъ сѣвернѫ-тѫ земѭ,
И народъ голѣмъ ще ся събуди отъ краища-та на земѭ-тѫ.
23 Лѫкъ и копіе държатъ:
Жестокы сѫ, и немилостиви:
[ъ]Гласъ-тъ имъ шуми както море;
Възсѣднѫли сѫ на коніе,
Опълчени като мѫжіе на брань
Противъ тебе, дъщеро Сіонова.
24 Чухмы слухъ-тъ имъ:
Рѫцѣ-тѣ ни ослабѣхѫ:
[ы]Утѣсненіе ны обзѣ,
И болѣзни, като на женѫ що ражда.
25 Не излѣзвайте въ поле-то, и въ пѫть не ходѣте;
Защото *ето* мечъ-тъ на непріятеля, *и* трепераніе отъ всякѫдѣ.
26 Дъщеро на людіе-тѣ ми, [ь]опаши ся съ врѣтище,
И [ѣ]валяй ся въ пепелъ:
[ю]Направи си сѣтованіе *като* за единороденъ:
Заплачи горко;
Защото истрѣбитель-тъ ще дойде внезапу върхъ насъ.
27 Турихъ тя испытатель, [я]твърдѣлъ между людіе-тѣ си,
За да узнаешь и да испыташь пѫть-тъ имъ.
28 [ж]Всичкы-тѣ сѫ съвсѣмъ отстѫпници,
[ѭ]ходятъ та злословятъ:
[а]Мѣдь сѫ и желѣзо: всичкы-тѣ сѫ растлѣни.
29 Мѣхъ-тъ изгорѣ;
Свинецъ-тъ ся изнури отъ огнь-тъ;
Растопитель-тъ напраздно растопява,
Защото зли-тѣ не ся отдѣлихѫ,
30 [б]Сребро отхвърлено ще гы нарекѫтъ,
Защото Господь гы отхвърли.

и Гл. 7; 26. Дѣян. 7; 51. Виж. Исх. 6; 12.
і Гл. 20; 8.
к Гл. 20; 9.
л Гл. 9; 21.
м Втор. 28; 30. Гл. 8; 10.
н Иса. 56; 11. Гл. 8; 10. 14; 18. 23; 11. Мих. 3; 5, 11.
о Гл. 8; 11. Іез. 13; 10.
п Гл. 4; 10. 14; 13. 23; 17.
р Гл. 3; 3. 8; 12.
с Иса. 8; 20. Гл. 18; 15. Мал. 4; 4. Лук. 16; 29.
т Мат. 11; 29.
у Иса. 21; 11. 58; 1. Гл. 25; 4. Іез. 3; 17. Авв. 2; 1.
ф Иса. 1; 2.
х Прит. 1; 31.
ц Псал. 40; 6. 50; 7, 8, 9. Иса. 1; 11. 66; 3. Амос. 5; 21. Мих. 6; 6 и дрг.
ч Иса. 60; 6.
ш Гл. 7; 21.
щ Гл. 1; 15. 5; 15. 10; 22. 50; 41, 42, 43.
ъ Иса. 5; 30.
ы Гл. 4; 31. 13; 21. 49; 24. 50; 43.
ь Гл. 4; 8.
ѣ Гл. 25; 34. Мих. 1; 10.
ю Зах. 12; 10.
я Гл. 1; 18. 15; 20.
ж Гл. 5; 23.
ѭ Гл. 9; 4.
а Іез. 22; 18.
б Иса. 1; 22.

ГЛАВА 7.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа, и рече:
2 [а]Застани въ врата-та на домъ-тъ Господень,
Та проповѣдай тамъ това слово, и речи:
Слушайте слово-то Господне, всичкый
Іудо,
Които влизате прѣзъ тѣзи врата за да ся
поклоните Господу.
3 Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ:
[б]Поправѣте пѫтища-та си и дѣянія-та си,
И ще вы утвърдѭ на това мѣсто.
4 [в]Не ся надѣйте на лъжливы думы, да
казувате:
Храмъ-тъ Господень, храмъ-тъ Господень,
Храмъ-тъ Господень е това.
5 Защото ако наистинѫ поправите пѫтища-та си и дѣянія-та си:
Ако съвършенно [г]вършите сѫдбѫ между
человѣка и ближній-тъ му:
6 *Ако* не насилствувате чужденецъ-тъ, сираче-то, и вдовицѫ-тѫ,
И не проливате неповиннѫ кръвь на това
мѣсто,
[д]Нито ходите вслѣдъ чужды богове за
вашѫ поврѣдѫ:
7 [е]Тогазь ще вы направѭ да живѣете на
това мѣсто,
[ж]Въ земіѭ-тѫ коіѭто дадохъ на отцы-тѣ
ви отъ вѣка до вѣка.
8 Ето, [з]вы ся надѣете [и]на лъжливы думы
Отъ които нѣма да ся ползувате,
9 [і]Да ли като крадете, убивате, и прѣлюбодѣйствовате,
И ся кълнете лъжливо, и кадите Ваалу,
[к]И ходите подирь другы богове, които
не знаехте,
10 [л]Дохождате послѣ и стоите прѣдъ мене
въ тойзи домъ,
[м]Върху който ся призва мое-то име,
Та говорите: Отървахмы ся за да правимъ всичкы тѣзи мерзости?
11 [н]Вертепъ разбойническый ли станѫ прѣдъ
васъ [о]тойзи домъ,
Върху който ся призва мое-то име?
Ето, самъ азъ видѣхъ *това*, говори Господь.
12 Но [п]идѣте сега къмъ мѣсто-то ми, което
бѣ въ Сило,
[р]Дѣто турихъ име-то си въ начало,
[с]Та виждте що му направихъ
За злодѣяніе-то на людіе-тѣ си Израиль.
13 И сега, понеже направихте всичкы тѣзи
дѣла, говори Господь,
И говорихъ ви, [т]като ставахъ рано и говорѣхъ, и не послушахте:
И [у]звахъ вы, и не отговорихте:
14 За то ще направѭ на домъ-тъ, върху
който ся призва мое-то име,
На който ся надѣете вы,
И на мѣсто-то което дадохъ вамъ и на
отцы-тѣ ви,
[ф]Както направихъ на Сило.
15 И ще ви отхвърлѭ отъ лице-то си,
[х]Както отхвърлихъ всичкы-тѣ ви братія,
[ц]Всичко-то Ефремово сѣме.
16 А [ч]ты не ся моли за тѣзи людіе,
И не възвышавай выканіе или моленіе
за тѣхъ,
Нито ходатайствувай при мене;
[ш]Защото не щѫ да тя послушамъ.
17 Не видишь ли що правятъ тѣ въ Іудины-тѣ градове,
И по Іерусалимскы-тѣ улицы?
18 [щ]Сынове-тѣ събиратъ дърва,
И бащи-тѣ кладѫтъ огнь-тъ,
И жены-тѣ мѣсятъ тѣсто-то,
За да направятъ питы на небеснѫ-тѫ царицѫ,
И [ъ]да направятъ възліянія на другы богове,
За да мя прогнѣвятъ.
19 [ы]Да ли мене прогнѣвяватъ? говори Господь:
Не себе си ли за посраменіе на лица-та
си?
20 За то така говори Господь Іеова:
Ето, гнѣвъ-тъ ми и ярость-та ми ся изливатъ на това мѣсто,
На человѣкъ, и на скотъ,
И на полскы-тѣ дървія,
И на земный-тъ плодъ:
И ще ся запали, и нѣма да угасне.
21 Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ:
[ь]Приложѣте всесъжженія-та си на жертвы-тѣ си,
И яждте месо.
22 Защото [ѣ]не говорихъ на отцы-тѣ ви, нито
имъ дадохъ заповѣди
За всесъжженія и жертвы,
Въ който день гы изведохъ изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
23 Но това имъ заповѣдахъ, и рѣкохъ:
[ю]Слушайте гласъ-тъ ми,
И [я]ще ви бѫдѫ Богъ,
И вы ще ми бѫдете людіе:
И ходѣте по всичкы-тѣ пѫтища,

а Гл. 26; 2.
б Гл. 18; 11. 26; 13.
в Мих. 3; 11.
г Гл. 22; 3.
д Втор. 6; 14, 15. 8; 19. 11; 28. Гл. 13; 10.
е Втор. 4; 40.
ж Гл. 3; 18.
з Ст. 4.
и Гл. 5; 31. 14; 13, 14.
і 3 Цар. 18; 21. Осія 4; 1, 2. Соф. 1; 5.
к Исх. 20; 3. Ст. 6.
л Іез. 23; 39.
м Ст. 11, 14, 30. Гл. 32; 34. 34; 15.
н Мат. 21; 13. Мар. 11; 17 Лук. 19; 46.
о Иса. 56; 7.
п Іис. Нав. 18; 1. Сѫд. 18; 31.
р Втор. 12; 11.
с 1 Цар. 4; 10, 11. Псал. 78; 60. Гл. 26; 6.
т 2 Лѣт. 36; 15. Ст. 25. Гл. 11; 7.
у Прит. 1; 24. Иса. 65; 12. 66; 4.
ф 1 Цар. 4; 10, 11. Псал. 78; 60. Гл. 26; 6.
х 4 Цар. 17; 23.
ц Псал. 78; 67, 68.
ч Исх. 32; 10. Гл. 11; 14. 14; 11.
ш Гл. 15; 1.
щ Гл. 44; 17, 19.
ъ Гл. 19; 13.
ы Втор. 32; 16, 21.
ь Иса. 1; 11. Гл. 6; 20. Осія 8; 13. Амос. 5; 21.
ѣ 1 Цар. 15; 22. Псал. 51; 16, 17. Осія 6; 6.
ю Исх. 15; 26. Втор. 6; 3. Гл. 11; 4, 7.
я Исх. 19; 5. Лев. 26; 12.

Които ви заповѣдахъ, за да благоденствувате:
24 [ж]Не послушахѫ обаче, нито прѣклонихѫ ухо-то си,
Но [іж]ходихѫ въ съвѣты-тѣ *си, и* въ жестокость-тѫ на лукаво-то си сърдце,
И [а]отидохѫ назадъ, а не напрѣдъ.
25 Отъ който день излѣзохѫ отци-тѣ ви изъ Египетскѫ-тѫ земѭ
До тойзи день,
[б]Проводихъ всичкы-тѣ си рабы пророцы-тѣ при васъ,
[в]Всякой день като ставахъ рано и гы провараждахъ:
26 [г]Не мя послушахѫ обаче, нито прѣклонихѫ ухо-то си,
[д]Но ожесточихѫ вратъ-тъ си:
[е]Направихѫ по злѣ отъ отцы-тѣ си.
27 За то [ж]ще имъ говоришь всичкы тѣзи думы;
Но тѣ не ще тя послушатъ:
И ще извыкашь къмъ тѣхъ,
Но тѣ не ще ти отговорятъ.
28 Тогазь ще имъ речешь:
Той е народъ-тъ, който не слуша гласъ-тъ на Господа Бога своего,
[з]Нито пріема наставленіе;
[и]Истина-та исчезнѫ, и ся изгуби отъ уста-та имъ.
29 [і]Острижи косѫ-тѫ си, *дъщеро Іерусалимска*, и хвърли ѭ,
И възвыси плачъ по высокы-тѣ мѣста;
Защото Господь отхвърли и остави родъ-тъ, на когото ся прогнѣва.
30 Защото Іудини-тѣ сынове сторихѫ зло прѣдъ мене, говори Господь:
[к]Турихѫ мерзости-тѣ си въ домъ-тъ,
Върху който ся призва мое-то име, за да го осквернятъ.
31 И съградихѫ высокы-тѣ мѣста [л]на Тофеѳъ,
Който е въ долъ-тъ на Еномовъ-тъ сынъ,
[м]За да горятъ сынове-тѣ си и дъщери-тѣ си въ огнь:
[н]Което не сьмь заповѣдалъ, нито ми е дохождало на умъ.
32 За то, ето, [о]идѫтъ дни, говори Господь,
Въ които нѣма да ся нарича вече Тофеѳъ,
Нито долъ на Енномовъ-тъ сынъ,
Но долъ на кланіе-то;
Защото [п]ще погребватъ въ Тофеѳъ, додѣ не остане мѣсто,
33 И [р]трупове-тѣ на тѣзи людіе ще бѫдѫтъ
Храна на небесны-тѣ птицы, и на земны-тѣ звѣрове:
И не ще да има кой да *гы* плаши.
34 И [с]ще направѭ да прѣстане въ Іудины-тѣ градове,
И по Іерусалимскы-тѣ улицы,
Гласъ-тъ на радость-тѫ и гласъ-тъ на веселіе-то,
Гласъ-тъ на младоженецъ-тъ и гласъ-тъ на невѣстѫ-тѫ;
[т]Защото земя-та ще стане пуста.

ГЛАВА 8.

1 Въ онова врѣме, говори Господь, ще исхвърлятъ
Кости-тѣ на Іудины-тѣ царіе, и кости-тѣ на князове-тѣ имъ,
И кости-тѣ на священницы-тѣ, и кости-тѣ на пророцы-тѣ,
И кости-тѣ на Іерусалимскы-тѣ жители, отъ гробове-тѣ имъ:
2 И ще гы пърснѫтъ прѣдъ слънце-то и лунѫ-тѫ,
И прѣдъ всичко-то небесно воинство, които тѣ възлюбихѫ,
И на които служихѫ, и подирь които ходихѫ,
И които потърсихѫ, и [а]на които ся поклонихѫ:
Нѣма да ся съберѫтъ, [б]нито ще ся погребѫтъ;
[в]Ще бѫдѫтъ за торъ по лице-то на земѭ-тѫ.
3 И [г]смърть-та ще бѫде по желателна отъ животъ-тъ
За всичкый-тъ остатъкъ на останѫлы-тѣ отъ тойзи лошъ родъ,
Които бы останѫли въ всичкы-тѣ мѣста, дѣто быхъ гы изгонилъ,
Говори Господь Саваоѳъ.
4 И ще имъ речешь: Така говори Господь:
Ако нѣкой падне, не става ли?
Ако ся нѣкой отбіе, не ще ли ся върне?
5 Защо тѣзи Іерусалимскы людіе ся [д]отбихѫ
Съсъ всегдашно отбиваніе?
[е]Прилѣпнѫли сѫ за прѣльщеніе-то,
[ж]Не рачатъ да ся върнѫтъ.
6 [з]Слушахъ, и чухъ, *но* не говорихѫ право:
Нѣма никой да ся кае заради зло-то си,
И да рече: Що сторихъ?
Всякой ся върнѫ въ тичаніе-то си,
Както конь който тича съ устремленіе въ бой-тъ.

ж Псал. 81; 11. Гл. 11; 8.
іж Втор. 29; 19. Псал. 81; 12.
а Гл. 2; 27. 32; 33. Осія 4; 16.
б 2 Лѣт. 36; 15. Гл. 25; 4. 29; 19.
в Ст. 13.
г Ст. 24. Гл. 11; 8. 17; 23. 25; 3, 4.
д Неем. 9; 17, 29. Гл. 19; 15.
е Гл. 16; 12.
ж Іез. 2; 7.
з Гл. 5; 3. 32; 33.
и Гл. 9; 3.
і Іов. 1; 20. Иса. 15; 2. Гл. 16; 6. 48; 37. Мих. 1; 16.
к 4 Цар. 21; 4, 7. 2 Лѣт. 33, 4, 5, 7. Гл. 23; 11. 32; 34. Іез. 7; 20. 8; 5, 6 и дрг. Дан. 9; 27.
л 4 Цар. 23; 10. Гл. 19; 5. 32; 35.
м Псал. 106; 38.
н Виж. Втор. 17; 3.
о Гл. 19; 6.
п 4 Цар. 23; 10. Гл. 19; 11. Іез. 6; 5.
р Втор. 28; 26. Псал. 79; 2. Гл. 12; 9. 16; 4. 34; 20.
с Иса. 24; 7, 8. Гл. 16; 9. 25; 10. 33; 11. Іез. 26; 13. Осія 2; 11. Откр. 18; 23.
т Лев. 26; 33. Иса. 1; 7. 3; 26.
а 4 Цар. 23; 5. Іез. 8; 16.
б Гл. 22; 19.
в 4 Цар. 9; 36. Псал. 83; 10. Гл. 9; 22. 16; 4.
г Іов. 3; 21, 22. 7; 15, 16. Откр. 9; 6.
д Гл. 7; 24.
е Гл. 9; 6.
ж Гл. 5; 3.
з 2 Пет. 3; 9.

7 [и]Щъркъ-тъ даже по небе-то знае опрѣдѣлены-тѣ си врѣмена;
И [і]гъргорица-та, и жеравъ-тъ, и ластовица-та
Пазятъ врѣме-то на дохождание-то си:
[к]А мои-тѣ людіе не знаѭтъ сѫдбѫ-тѫ Господнѭ.
8 Какъ казувате: Ный смы мудри,
[л]И законъ-тъ Господень е съ насъ?
Ето, наистинѫ лъжѫ е направило
Лъжливо-то перо на писцы-тѣ.
9 [м]Мудри-тѣ ся посрамихѫ,
Уплашихѫ ся, и хванѫти быдохѫ;
Ето отхвърлихѫ слово-то Господне:
И коя мудрость има въ тѣхъ?
10 За то [н]ще дамъ жены-тѣ имъ на другы,
Нивы-тѣ имъ на онѣзи които ще *гы* наслѣдятъ;
Защото всякой, отъ малъкъ до голѣмъ,
Прѣдалъ ся е [о]въ лихоимство:
Отъ пророкъ до священникъ,
Всякой прави лъжѫ.
11 Защото [п]лѣкувахѫ повърхно съкрушеніе-то на дъщерьѭ-тѫ на людіе-тѣ ми,
Като казуватъ: [р]Миръ, миръ!
И нѣма миръ.
12 [с]Засрамихѫ ли ся когато направихѫ мерзости?
Ей, никакъ не гы досрамѣ,
И стыдъ що е не знаѭтъ;
За то ще паднѫтъ между падающы-тѣ:
Когато гы посѣтѭ ще ся низринѫтъ, говори Господь.
13 Непрѣмѣнно ще гы истрѣбѭ, говори Господь:
[т]Не ще да има гроздове на лозѫ-тѫ,
[у]Нито смокыни на смоковницѫ-тѫ,
И листь-тъ ще повѣне:
И това което имъ сьмь далъ ще бѣга отъ тѣхъ.
14 Защо сѣдимъ?
[ф]Съберѣте ся, и да влѣземъ въ утвърдены-тѣ градове,
И да ся умълчимъ тамъ;
Защото Господь Богъ нашъ ны направи да ся умълчимъ,
И [х]напои ны съ водѫ на горесть,
Понеже съгрѣшихмы Господу.
15 [ц]И чакахмы миръ, но нищо добро:
Врѣме на исцѣленіе, но ето смятеніе.
16 Пръханіе-то на коніе-тѣ му ся чу [ч]отъ Данъ:
Всичка-та земя ся потресе отъ гласъ-тъ на цвиленія-та [ш]на якы-тѣ му *коніе;*
Защото дойдохѫ та поядохѫ земьѭ-тѫ и испълненіе-то ѝ,
Градъ-тъ и които живѣѭтъ въ него.
17 Защото ето, азъ проваждамъ вамъ змій, василискы,
[щ]Които не ся обаюватъ,
Но ще вы хапѫтъ, говори Господь.
18 Веселіе-то ми *ся обърнѫ* на скърбь:
Сърдце-то ми е изнемощѣло въ мене.
19 Ето гласъ-тъ на выканіе-то на дъщерьѭ-тѫ на людіе-тѣ ми,
[ъ]Отъ далечнѫ земьѭ:
Не е ли Господь въ Сіонъ?
Царь-тъ му не е ли въ него?
[ы]Защо мя разгнѣвахѫ съ изваяны-тѣ си,
Съ чужды-тѣ суеты?
20 Прѣминѫ жетва-та, минѫ ся лѣто-то,
И ный ся не избавихмы.
21 [ь]Съкрушенъ сьмь заради съкрушеніе-то на дъщерьѭ-тѫ на людіе-тѣ си:
[ѣ]Помрачелъ сьмь: Ужасъ мя обзѣ.
22 [ю]Нѣма ли балсамѫ въ Галаадъ?
Нѣма ли тамъ лѣкарь?
Защо прочее дъщеря-та на людіе-тѣ ми не намѣри исцѣленіе?

ГЛАВА 9.

1 О [а]да бы была глава-та ми вода,
Очи-тѣ ми источникъ на сълзы,
Та да плачѫ деня и нощя
За убіены-тѣ на дъщерьѭ-тѫ на людіе-тѣ ми!
2 О, да быхъ ималъ въ пустыньѭ-тѫ виталницѫ за пѫтницы,
За да оставѭ людіе-тѣ си, и да си отидѫ отъ тѣхъ!
Защото [б]всичкы сѫ прѣлюбодѣи,
Събраніе на вѣроломны.
3 [в]Запълнѫли сѫ и языкъ-тъ си за лъжѫ, като лѫкъ;
Укрѣпихѫ ся на земьѭ-тѫ, не за истинѫ-тѫ:
Защото напрѣдуватъ отъ зло на зло,
И мене [г]не познаватъ, говори Господь.
4 [д]Пазѣте ся всякой отъ ближній-тъ си,
И на никого брата не ся надѣйте:
Защото всякой братъ спъва всякога,
И [е]всякой ближенъ ходи съ клеветѫ.
5 И прѣлъщава всякой ближній-тъ си,
И не говорятъ истинѫ-тѫ,
Научихѫ языкъ-тъ си да говори лъжы,
До уморяваніе правятъ беззаконіе.
6 Жилище-то ти е въ срѣдъ коварство:
Чрѣзъ коварство тѣ ся отричатъ да мя познаѭтъ, говори Господь.
7 За то така говори Господь Саваоѳъ:
Ето, [ж]ще гы прѣтопьѭ,

и Иса. 1; 3.
і Пѣсн. 2; 12.
к Гл. 5; 4, 5.
л Рим. 2; 17.
м Гл. 6; 15.
н Втор. 28; 30. Гл. 6; 12. Амос. 5; 11. Соф. 1; 13.
о Иса. 56; 11. Гл. 6; 13.
п Гл. 6; 14.
р Іез. 13; 10.
с Гл. 3; 3. 6; 15.
т Иса. 5; 1 и дрг. Іоил. 1; 7.
у Мат. 21; 19. Лук. 13; 6 и дрг.
ф Гл. 4; 5.
х Гл. 9; 15. 23; 15.
ц Гл. 14; 19.
ч Гл. 4; 15.
ш Сѫд. 5; 22. Гл. 47; 3.
щ Псал. 58; 4, 5. Еккл. 10; 11.
ъ Иса. 39; 3.
ы Втор. 32; 21. Иса. 1; 4.
ь Гл. 4; 19. 9; 1. 14; 17.
ѣ Іоил. 2; 6. Наум. 2; 10.
ю Быт. 37; 25. 43; 11. Гл. 46; 11. 51; 8.

—

а Иса. 22; 4. Гл. 4; 19. 13; 17. 14; 17. Плач. 2; 11. 3; 48.
б Гл. 5; 7, 8.
в Псал. 64; 3. Иса. 59; 4, 13, 15.
г 1 Цар. 2; 12. Осія 4; 1.
д Гл. 12; 6. Мих. 7; 5, 6.
е Гл. 6; 28.
ж Иса. 1; 25. Мал. 3; 3.

Та ще гы опытамъ;
Защото [з]какво ще направіѭ заради дъщеріѭ-тѫ на людіе-тѣ си?
8 Языкъ-тъ имъ е стрѣла смъртоносна:
[и]Говори коварно:
[і]*Всякой* говори мирно съ уста-та си къмъ ближній-тъ си,
Но въ сърдце-то си поставя засадѫ противъ него.
9 [к]Не щѫ ли да гы посѣтіѭ за това? говори Господь:
Душа-та ми не ще ли да отмъсти на такъвъ народъ?
10 За горы-тѣ [л]ще дигнѫ плачъ и рыданіе,
За пасища-та на пустыніѭ-тѫ сѣтованіе,
Защото испогорѣхѫ, та нѣма человѣкъ да мине,
Нито ся чуе гласъ на стадо:
[м]Отъ птицѫ небеснѫ дори до скотъ,
Побѣгнѫхѫ, отидохѫ.
11 И ще направіѭ Іерусалимъ на грамады, селеніе на чакалы:
И градове-тѣ Іудины ще направіѭ [н]запустѣніе, [о]да нѣма обитатели.
12 [п]Кой е онзи мудръ человѣкъ, който може да разумѣе това,
И комуто сѫ говорили уста-та Господни, за да възвѣсти това,
Защо ся изгуби земя-та,
И е изгорена както пустыня, та да нѣма никой да минува?
13 И рече Господь:
Защото оставихѫ законъ-тъ ми,
Когото турихъ прѣдъ тѣхъ,
И не послушахѫ гласъ-тъ ми,
И не ходихѫ въ него;
14 [р]Но ходихѫ подирь жестокость-тѫ на сърдце-то си,
И подирь Ваалимы-тѣ, [с]както гы научихѫ бащи-тѣ имъ:
15 За то, така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
Ето, азъ [т]ще нахраніѭ тѣзи людіе [у]съ пелынь,
И съ водѫ на горесть ще гы напоіѭ.
16 И [ф]ще гы распръснѫ между народы-тѣ,
Които тѣ и бащи-тѣ имъ не познахѫ:
И [х]ще проводіѭ ножъ подирь тѣхъ,
Додѣ гы истрѣбіѭ.
17 Така говори Господь Саваоѳъ:
Смыслѣте ся, и повыкайте оплакователкы-тѣ да дойдѫтъ:
И [ц]проводѣте за искусны-тѣ жены да дойдѫтъ:
18 И да побързатъ, и да дигнѫтъ рыданіе за насъ,
За [ч]да низведѫтъ очи-тѣ ни сълзы,
И клепачи-тѣ ни да излѣіѭтъ водѫ.
19 Защото гласъ на рыданіе ся чу отъ Сіонъ:
Какъ ся разорихмы ный!
Много ся посрамихмы, защото оставихмы земіѭ-тѫ,
Защото [ш]низринѫхѫ жилища-та ни.
20 Слушайте прочее, жены, слово-то Господне,
И да пріеме ухо-то ви слово-то на уста-та му,
И научѣте дъщери-тѣ си на рыданіе,
И всяка ближніѭ-тѫ си на плачъ.
21 Защото смърть-та възлѣзе прѣзъ прозорцы-тѣ ни,
Влѣзе въ палаты-тѣ ни,
За да изсѣче [щ]младенцы-тѣ отъ улицы-тѣ,
Юношы-тѣ отъ стъгды-тѣ.
22 Речи: Така говори Господь:
И трупове-тѣ на человѣцы-тѣ ще бѫдѫтъ хвърлени
[ъ]Както торъ по лице-то на нивѫ-тѫ,
И както рѫкойка задъ жетварь,
И не ще има кой да събира.
23 Така говори Господь:
[ы]Да не ся хвали мудръ съ мудрость-тѫ си,
И да не ся хвали силенъ съ силѫ-тѫ си,
Да не ся хвали богатъ съ богатство-то си;
24 Но [ь]който ся хвали да ся хвали съ това,
Че мя разумѣва и познава,
Че азъ съмь Господь, който правіѭ милость,
Сѫдбѫ и правдѫ на земіѭ-тѫ;
Понеже въ [ѣ]това благоволіѭ, говори Господь.
25 Ето, идѫтъ дни, говори Господь,
И [ю]ще направіѭ посѣщеніе
На всичкы-тѣ обрѣзаны съ необрѣзаны-тѣ:
26 На Египетъ, и на Іудѫ, и на Едомъ,
И на Аммоновы-тѣ синове, и на Моава,
И на всичкы-тѣ [я]що си стригѫтъ брады-тѣ,
Които живѣіѭтъ въ пустыніѭ-тѫ;
Защото всичкы тѣзи народи сѫ необрѣзани,
И [ж]всичкый домъ Израилевъ е необрѣзанъ въ сърдце.

ГЛАВА 10.

1 Слушайте слово-то, което Господь говори вамъ, доме Израилевъ.
2 Така говори Господь:
[а]Не учѣте пѫть-тъ на язычницы-тѣ,
И отъ небесны-тѣ знаменія не ся плашѣте,

з Осія 11; 8.
и Псал. 12; 2. 120; 3. Ст. 3.
і Псал. 28; 3. 55; 21.
к Гл. 5; 9, 29.
л Гл. 12; 4. 23; 10. Осія 4; 3.
м Гл. 4; 25.
н Иса. 25; 2.
о Иса. 13; 22. 34; 13. Гл. 10; 22.
п Псал. 107; 43. Осія 14; 9.
р Гл. 3; 17. 7; 24.
с Гал. 1; 14.
т Псал. 80; 5.
у Гл. 8; 14. 23; 15. Плач. 3; 15, 19.
ф Лев. 26; 33. Втор. 28; 64.
х Лев. 26; 33. Гл. 44; 27. Іез. 5; 2, 12.
ц 2 Лѣт. 35; 25. Іов. 3; 8. Еккл. 12; 5. Амос. 5; 16. Мат. 9; 23.
ч Гл. 14; 17.
ш Лев. 18; 28. 20; 22.
щ Гл. 6; 11.
ъ Гл. 8; 2. 16; 4.
ы Еккл. 9; 11.
ь 1 Кор. 1; 31. 2 Кор. 10; 17.
ѣ Мих. 6; 8. 7; 18.
ю Рим. 2; 8, 9.
я Гл. 25; 23. 49; 32.
ж Лев. 26; 41. Іез. 44; 7. Рим. 2; 28, 29.

—

а Лев. 18; 3. 20; 23.

Защото язычници-тѣ ся плашатъ отъ тѣхъ.
3 Защото узаконенія-та на народы-тѣ сѫ суетны;
Защото [б]сѣкѫтъ дърво отъ дѫбравѫ-тѫ,
Издѣлваніе на дърводѣлскы рѫцѣ съ топоръ.
4 Украшаватъ го съсъ сребро и злато:
[в]Утвърждаватъ го съ гвоздіе и чукове,
За да не ся клати.
5 Стоятъ прави като финикъ,
Но [г]не говорятъ:
[д]Тѣ трѣбва да ся носятъ,
Защото не могѫтъ да ходятъ.
[е]Не бойте ся отъ тѣхъ; защото не могѫтъ да сторятъ зло,
Нито имъ е *възможно* да сторятъ добро.
6 Нѣма [ж]подобенъ тебѣ, Господи:
Великъ си, и велико име-то ти въ силѫ.
7 [з]Кой не бы ся убоялъ отъ тебе, Царю на народы-тѣ?
Защото тебѣ принадлежи това;
Защото [и]между всичкы-тѣ мудры на народы-тѣ,
И въ всичкы-тѣ имъ царства, нѣма подобенъ тебѣ.
8 Но [і]съвсѣмъ скотскы и безумни сѫ:
Ученіе е суетно; дърво е то.
9 Сребро лѣяно въ плочы ся донася отъ Ѳарсисъ,
И [к]злато отъ Уфазъ,
Дѣло на художникъ,
И на златарскы рѫцѣ:
Синя и багрѣна е дреха-та имъ:
[л]Всичко това е дѣло на искусны.
10 Но Господь е Богъ истинный,
[м]Богъ живый, и [н]вѣчный Царь:
Въ гнѣвъ-тъ му земя-та ще ся потресе,
И народи-тѣ не ще устоятъ въ негодованіе-то му.
11 (Така ще имъ речете:
[о]Тѣзи богове, които не сѫ направили небе-то и земѭ-тѫ,
[п]Ще загынѫтъ отъ земѭ-тѫ, и изъ подъ това небе.)
12 Той [р]направи земѭ-тѫ съсъ силѫ-тѫ си,
[с]Утвърди вселеннѫѭ съ мудрость-тѫ си,
И [т]распрострѣ небеса-та съ разумъ-тъ си.
13 [у]Когато испраща гласъ-тъ си, има множество воды на небеса-та,
И [ф]възводи облацы отъ краища-та на земѭ-тѫ;
Прави свѣткавицы за дъждь-тъ,
И изважда вѣтръ отъ съкровища-та си.
14 [х]Всякой человѣкъ [ц]станѫ като скотъ въ знаніе-то:
[ч]Всякой лѣятель ся посрами отъ кумиръ-тъ;
Защото е [ш]лъжа лѣяніе-то му,
И дыханіе нѣма въ него.
15 Суета сѫ тѣ, дѣло на заблужденіе:
Въ врѣме-то на посѣщеніе-то имъ, [щ]тѣ ще загынѫтъ.
16 [ъ]Дѣлъ-тъ на Іакова не е както сѫ тѣ:
Защото той е който е създалъ всичко:
И [ы]Израиль е жезлъ на наслѣдіе-то му:
[ь]Господь Саваоѳъ е име-то му.
17 [ѣ]Събери отъ земѭ-тѫ стокѫ-тѫ си,
Ты която живѣешь въ твърдѣль.
18 Защото така говори Господь:
Ето, азъ [ю]тойзи пѫть ще исхвърлѭ като съ пращѫ жители-тѣ на тѫзь земѭ,
И ще гы утѣснѭ, [я]та да намѣрятъ *зло-то.*
19 [ѫ]Горко ми за съкрушеніе-то ми!
Рана-та ми е болѣзненна; но азъ рѣкохъ:
[ѭ]Наистинѫ това е моя болѣзнь, и [а]трѣбва да ѭ търпѭ.
20 [б]Шатъръ-тъ ми запустѣ, и всичкы-тѣ ми вѫжя ся скъсахѫ:
Сынове-тѣ ми ся отдѣлихѫ отъ мене, и гы нѣма:
Нѣма вече кой да распъне шатъръ-тъ ми,
И кой да дигне опоны-тѣ ми.
21 Понеже настыри-тѣ станѫхѫ като скотове,
И не потърсихѫ Господа,
За то не сѫ успѣвали,
И всичкы-тѣ имъ стада сѫ распръснѫти.
22 Ето, слухъ шуменъ иде,
И мятежъ голѣмъ [в]отъ сѣвернѫ-тѫ земѭ,
За да прѣвърне Іудины-тѣ градове въ запустѣніе,
[г]Селеніе на чакалы.
23 Господи, познавамъ че [д]пѫть-тъ на человѣка не *зависи* отъ него:
На человѣкъ който ходи не *е възможно* да управя стъпкы-тѣ си.
24 Господи, [е]накажи мя, но съсъ сѫдбѫ:
Не съ ярость-тѫ си, за да мя не довършишь.
25 [ж]Изливай ярость-тѫ си на язычницы-тѣ [з]които не тя познаватъ,
И на родове които не призыватъ име-то ти;
Защото тѣ поядохѫ Іакова,
[и]И погълнѫхѫ го, и разорихѫ го,
И запустихѫ селеніе-то му.

б Иса. 40; 19, 20. 44; 9 и др. 45; 20.
в Иса. 41; 7. 46; 7.
г Псал. 115; 5. 135; 16. Авв. 2; 19. 1 Кор. 12; 2.
д Псал. 115; 7. Иса. 46; 1, 7.
е Иса. 41; 23.
ж Исх. 15; 10. Псал. 86; 8, 10.
з Откр. 15; 4.
и Псал. 89; 6.
і Псал. 115; 8. Иса. 41; 29. Авв. 2; 18. Зах. 10; 2. Рим. 1; 21, 22.
к Дан. 10; 5.
л Псал. 115; 4.
м 1 Тим. 6; 17.
н Псал. 10; 16.
о Псал. 96; 5.
п Ст. 15. Иса. 2; 18. Зах. 13; 2.
р Быт. 1; 1, 6, 9. Псал. 136; 5, 6. Гл. 51; 15 и др.
с Псал. 93; 1.
т Іов. 9; 8. Псал. 104; 2. Иса. 40; 22.
у Іов. 38; 34.
ф Псал. 135; 7.
х Гл. 51; 17, 18.
ц Прит. 30; 2.
ч Иса. 42; 17. 44; 11. 45; 16.
ш Авв. 2; 18.
щ Ст. 11.
ъ Псал. 16; 5. 73; 26. 119; 57. Гл. 51; 19. Плач. 3; 24.
ы Втор. 32; 9. Псал. 74; 2.
ь Иса. 47; 4. 51; 15. 54; 5. Гл. 31; 35. 32; 18. 50; 34.
ѣ Виж. Гл. 6; 1. Іез. 12; 3 и др.
ю 1 Цар. 25; 29. Гл. 16; 13.
я Іез. 6; 10.
ѫ Гл. 4; 19. 8; 21. 9; 1.
ѭ Псал. 77: 10.
а Мих. 7; 9.
б Гл. 4; 20.
в Гл. 1; 15. 4; 6. 5; 15. 6; 22.
г Гл. 9; 11.
д Прит. 16; 1. 20; 24.
е Псал. 6; 1. 38; 1. Гл. 30; 11.
ж Псал. 79; 6.
з Іов. 18; 21. 1 Сол. 4; 5. 2 Сол. 1; 8.
и Гл. 8; 16.

ГЛАВА 11.

1 Слово-то, което быде къмъ Іереміѭ отъ
2 Господа, и каза: Слушайте думы-тѣ на
тойзи завѣтъ, и говорѣте на Іудины-тѣ
мѫжіе, и на Іерусалимскы-тѣ жители:
3 И кажи имъ: Така говори Господь Богъ
Израилевъ: [а]Проклѣтъ онзи человѣкъ,
който не слуша думы-тѣ на тойзи завѣтъ,
4 Когото заповѣдахъ на отцы-тѣ ви, въ
който день гы изведохъ изъ Египетскѫ-
тѫ земіѭ, [б]изъ желѣзнѫ-тѫ пещь, и рѣ-
кохъ: [в]Слушайте гласъ-тъ ми, и правѣте
по всичко що ви заповѣдахъ: и вы ще
ми бѫдете людіе, и азъ ще ви бѫдѫ
5 Богъ: [г]За да испълніѭ клѣтвѫ-тѫ съ
коіѭто ся клѣхъ на отцы-тѣ ви, да имъ
дамъ земіѭ дѣто тече млѣко и медъ,
както въ тойзи день. Тогазь отговорихъ,
та рѣкохъ: Аминь, Господи.
6 И Господь ми рече: Проповѣдай всичкы
тѣзи думы въ Іудины-тѣ градове, и въ
Іерусалимскы-тѣ пѫтища, и кажи: Слу-
шайте думы-тѣ на тойзи завѣтъ, [д]и пра-
7 вѣте гы. Защото нарочно засвидѣтелству-
вахъ къмъ отцы-тѣ ви, въ който день гы
възведохъ отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ дори
до днесь, [е]като ставахъ рано, и засвидѣ-
телствувахъ, и казувахъ: Слушайте гласъ-
8 тъ ми. Но [ж]не чухѫ, и не прѣклонихѫ
ухо-то си, но [з]ходихѫ всякой въ жесто-
кость-тѫ на лукаво-то си сърдце: за то
ще докарамъ върхъ тѣхъ всичкы-тѣ ду-
мы на тойзи завѣтъ, по който заповѣдахъ
да правятъ, но не правихѫ.
9 И рече ми Господь: [и]Съзаклѣтіе ся
намѣри между мѫжіе-тѣ Іудины, и ме-
10 жду Іерусалимскы-тѣ жители. Върнѫхѫ
ся [і]въ беззаконія-та на праотцы-тѣ си,
които не рачихѫ да слушатъ мои-тѣ думы:
и отидохѫ тѣ подирь другы богове, за да
имъ служатъ: Израилевъ-тъ домъ и Іу-
динъ-тъ домъ разрушихѫ завѣтъ-тъ ми,
11 когото направихъ съ отцы-тѣ имъ. За то
така говори Господь:

Ето, ще докарамъ върхъ тѣхъ зло,
Отъ което не ще могѫтъ да излѣзѫтъ:
[к]И ще выкнѫтъ къмъ мене,
Но нѣма да гы послушамъ.
12 Тогазь Іудини-тѣ градове, и Іерусалимскы-тѣ жители ще отидѫтъ,
И [л]ще выкнѫтъ къмъ богове-тѣ, на които кадятъ;
Но нѣма никакъ да гы спасѫтъ
Въ врѣме-то на злощастіе-то имъ.
13 Защото *споредъ* [м]число-то на градове-тѣ ти
Бѣхѫ богове-тѣ ти, Іудо:
И споредъ число-то на Іерусалимскы-тѣ пѫтища
Въздигнѫхте олтари на срамотѫ-тѫ,
Олтари за да кадите Ваалу.
14 За то [н]ты не ся моли за тѣзи людіе,
И не възвышавай выканіе или моленіе за тѣхъ;
Защото азъ нѣма да послушамъ, когато выкатъ къмъ мене
Заради злощастіе-то си.
15 [о]Що има *да прави* любезна-та ми въ домъ-тъ ми,
Като [п]стори блудъ съ мнозина,
И ся отне отъ тебе [р]свято-то месо?
Когато струвашь зло, [с]тогазь ся веселишь.
16 Господь нарече име-то ти,
[т]Маслина присноселена, красна, добро-плодна:
Съ гласъ на голѣмъ мятежъ запали огнь върхъ неіѭ,
И вѣйкы-тѣ й ся строшихѫ.
17 Защото Господь на силы-тѣ, [у]който тя насади,
Изрече зло противъ тебе,
Заради зло-то на Израилевъ-тъ домъ и на Іудинъ-тъ домъ
Което сторихѫ,
И мя разгнѣвахѫ като кадѣхѫ Ваалу.
18 И Господь ми даде знаніе, та познахъ:
Тогазь ми показа ты дѣянія-та имъ.
19 Но азъ бѣхъ като агне питомно водено на закланіе:
И не разумѣхъ че ся [ф]съвѣтувахѫ съвѣты противъ мене:
Да свалимъ дърво-то съ плодъ-тъ му,
И [х]да го отсѣчемъ [ц]отъ земіѭ-тѫ на живы-тѣ,
Щото име-то му да ся не помене вече.
20 Но, о Господи на силы-тѣ, който сѫдишь праведно,
[ч]Който опытувашь вѫтрѣшности-тѣ и сърдце-то,
Да видіѭ твое-то отмьщеніе върхъ тѣхъ!
Защото на тебе явихъ сѫдъ-тъ си.
21 За то така говори Господь
За Анаѳоѳскы-тѣ мѫжіе [ш]които искатъ животъ-тъ ти, и казуватъ:
[щ]Да не пророчествувашь въ име-то Господне,
За да не умрешь отъ рѫцѣ-тѣ ни:
22 За то така говори Господь Саваоѳъ:
Ето, ще гы посѣтіѭ:
Млади-тѣ ще умрѫтъ чрѣзъ ножъ:
Сынове-тѣ имъ и дъщери-тѣ имъ ще умрѫтъ отъ гладъ:

а Втор. 27; 26. Гал. 3; 10.
б Втор. 4; 20. 3 Цар. 8; 51.
в Лев. 26; 3, 12. Гл. 7; 23.
г Втор. 7; 12, 13. Псал. 105; 9, 10.
д Рим. 2; 13. Іак. 1; 22.
е Гл. 7; 13, 25. 35; 15.
ж Гл. 7; 26.
з Гл. 3; 17. 7; 24. 9; 14.
и Іез. 22; 25. Осія 6; 9.
і Іез. 20; 18.
к Псал. 18; 41. Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Гл. 14; 12. Іез. 8; 18. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.
л Втор. 32; 37, 38.
м Гл. 2; 28.
н Исх. 32; 10. Гл. 7; 16. 14; 11. 1 Іоан. 5; 16.
о Псал. 50; 16. Иса. 1; 11 и дрг.
п Іез. 16; 25 и дрг.
р Агг. 2; 12, 13, 14. Тит. 1; 15.
с Прит. 2; 14.
т Псал. 52; 8. Рим. 11; 17.
у Иса. 5; 2. Гл. 2; 21.
ф Гл. 18; 18.
х Псал. 83; 4.
ц Псал. 27; 13. 116; 9. 142; 5.
ч 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 7; 9. Гл. 17; 10. 20; 12. Откр. 2; 23.
ш Гл. 12; 5, 6.
щ Иса. 30; 10. Амос. 2; 12. 7; 13, 16. Мих. 2; 6.

23 И нѣма да остане остатъкъ отъ тѣхъ;
Защото ще докарамъ зло върхъ Анаѳоѳскы-тѣ мѫжіе,
[в]Въ годинѫ-тѫ на посѣщеніе-то имъ.

ГЛАВА 12.

1 [а]Праведенъ си, Господи, когато ся сѫдіѭ съ тебе;
Но да ся разговорѭ съ тебе за сѫдбы-тѣ *ти:*
[б]Защо пѫть-тъ на нечестивы-тѣ успѣва?
Защо благоденствуватъ всичкы които ся обхождатъ невѣрно?
2 Насадилъ си гы, даже и ся закоренихѫ:
Растѫтъ, даже и плодоносятъ:
[в]Ты си близу при уста-та имъ,
И далечь отъ вѫтрѣшности-тѣ имъ.
3 Но ты, Господи, [г]мя познавашь:
Видѣлъ си мя, и [д]опиталъ си сърдце-то ми прѣдъ тебе:
Завлѣчи гы както овци на кланіе,
И приготви гы [е]за день-тъ на закланіе-то.
4 До кога ще [ж]сѣтува земя-та,
И трѣва-та на всяко поле ще съхне,
[з]Поради злинѫ-тѫ на живущы-тѣ по неѭ?
[и]Загынѫхѫ скотове-тѣ и птицы-тѣ;
Защото рекохѫ: Нѣма да види сетнины-тѣ ни.
5 Ако ся затечешь съ пѣшцы-тѣ, и тя направятъ да изнемощѣешь,
Тогазь какъ ще ся надваряшь съ коніе-тѣ?
И уповаешь ты въ земіѭ-тѫ на миръ-тъ,
Но какво ще направишь [і]въ възгордѣніе-то на Іорданъ?
6 Защото [к]и братія-та ти, и домъ-тъ на отца ти,
И тѣ ся обходихѫ невѣрно къмъ тебе;
Ей, тѣ выкнѫхѫ слѣдъ тебе велегласно:
[л]Не гы вѣрувай, ако бы ти говорили и съ добро.
7 Напуснѫхъ домъ-тъ си,
Оставихъ наслѣдіе-то си,
Дадохъ любезнѫ-тѫ на душѫ-тѫ си въ рѫцѣ-тѣ на непріятели-тѣ ѝ.
8 Наслѣдіе-то ми станѫ за мене като львъ въ дѫбравѫ:
Испроводи гласъ-тъ си противъ мене:
За това го възненавидѣхъ.
9 Наслѣдіе-то ми за мене е пьстра птица,
Птицы-тѣ на около сѫ противъ него:
Елате, съберѣте ся, всичкы полскы звѣрове,
[м]Елате да *го* поядете*.
10 [н]Много пастыри [о]развалихѫ лозіе-то ми,
[п]Потъпкахѫ дѣлъ-тъ ми,
Пожеланный-тъ ми дѣлъ направихѫ пустынѭ непроходимѫ.
11 Прѣдадохѫ го въ запустѣніе:
[р]Запустѣно сѣтува прѣдъ мене:
Всичка-та земя ся запусти,
Защото [с]нѣма кой да туря *това* на сърдце.
12 По всичкы-тѣ высокы мѣста на пустынѭ-тѫ дойдохѫ разорители;
Защото ножъ-тъ Господень пояжда
Отъ край до край земіѭ-тѫ:
Никоя плъть не ще да има миръ.
13 [т]Сѣяхѫ жито, но ще пожьнѫтъ тръніе:
Трудихѫ ся, *но* нѣма да ся ползуватъ:
И ще ся посрамите отъ тѣзи си произведенія
Поради пламеннѫ-тѫ ярость на Господа.
14 Така говори Господь
Противъ всичкы-тѣ ми злы съсѣды,
[у]Които докачатъ наслѣдіе-то което дадохъ на людіе-тѣ си Израиля:
Ето, [ф]ще гы оттъргнѫ отъ земіѭ-тѫ имъ,
И ще оттъргнѫ домъ-тъ Іудинъ отъ срѣдъ тѣхъ.
15 И [х]слѣдъ оттъргнуваніе-то имъ,
Ще ся върнѫ, и ще гы помилувамъ,
И [ц]ще гы върнѫ, всякого въ наслѣдіе-то му, и всякого въ земіѭ-тѫ му.
16 И ако научатъ добрѣ пѫтища-та на мои-тѣ людіе,
[ч]Да ся кьлнѫтъ въ мое-то име: Живъ е Господь,
Както тѣ научихѫ мои-тѣ людіе да ся кьлнѫтъ въ Ваала,
[ш]Тогазь ще ся съградятъ въ срѣдъ людіе-тѣ ми.
17 Но [щ]ако не послушатъ,
Съвсѣмъ ще оттъргнѫ и ще истрѣбѭ онзи народъ,
Говори Господь.

ГЛАВА 13.

1 Така ми рече Господь: Иди та си купи
ленень поясъ, и опаши го на чрѣсла-та
2 си, и въ водѫ го не туряй. Купихъ про-
чее поясъ-тъ споредъ слово-то Господне,
3 и опасахъ го на чрѣсла-та си. И быде
слово Господне къмъ мене вторый пѫть
4 и рече: Земи поясъ-тъ който си купилъ,
който е на чрѣсла-та ти, и стани та иди
при Евфратъ, и скрый го тамъ въ нѣ-
5 коіѭ дупкѫ на канарѫ-тѫ. Отидохъ про-
чее та го скрыхъ при Евфратъ, както

в Гл. 23; 12. 46; 21. 48; 44. 50; 27. Лук. 19; 44.

—

а Псал. 51; 4.
б Іов. 12; 6. 21; 7. Псал. 37; 1, 35. 73; 3 и дрг. Гл. 5; 28. Авв. 1; 4. Мал. 3; 15.
в Иса. 29; 13. Мат. 15; 8. Мар. 7; 6.
г Псал. 17; 3. 139; 1.
д Гл. 11; 20.
е Іак. 5; 5.
ж Гл. 23; 10. Осія 4; 3.
з Псал. 107; 34.
и Гл. 4; 25. 7; 20. 9; 10. Осія 4; 3.
і Іис. Нав. 3; 15. 1 Лѣт. 12; 15. Гл. 49; 19. 50; 44.
к Гл. 9; 4. 11; 19, 21.
л Прит. 26; 25.
м Пса. 56; 9. Гл. 7; 33.
* *Евр.* Донесѣте.
н Гл. 6; 3.
о Иса. 5; 1, 5.
п Иса. 63; 18.
р Ст. 4.
с Иса. 42; 25.
т Лев. 26; 16. Втор. 28; 38. Мих. 6; 15. Агг. 1; 6.
у Зах. 2; 8.
ф Втор. 30; 3. Гл. 32; 37.
х Іез. 28; 25.
ц Амос. 9; 14.
ч Гл. 4; 2.
ш Ефес. 2; 20, 21. 1 Пет. 2; 5.
щ Иса. 60; 12.

6 ми заповѣда Господь. И подирь много
дни ми рече Господь: Стани, та иди при
Евфратъ, и земи отъ тамъ поясъ-тъ, кой-
7 то ти заповѣдахъ да скрыешь тамъ. И оти-
дохъ при Евфратъ, та ископахъ, и зѣхъ по-
ясъ-тъ отъ мѣсто-то дѣто бѣхъ го скрылъ,
и ето, поясъ-тъ бѣше ся развалилъ, не
8 бѣ потрѣбенъ за нищо. Тогазь быде сло-
во Господне къмъ мене, и рече:
9 Така говори Господь:
Така [а]ще развалѭ гордость-тѫ на Iудѫ,
И голѣмѫ-тѫ гордость на Iерусалимъ.
10 Тѣзи зли людiе, които ся отричатъ да
слушатъ думы-тѣ ми,
И [б]ходятъ споредъ жестокость-тѫ на
сърдце-то си,
И отиватъ подирь другы богове,
За да имъ служатъ, и да имъ ся кланятъ,
Ще бѫдѫтъ като тойзи поясъ,
Който не е потрѣбенъ за нищо;
11 Защото както поясъ-тъ залѣпнува за чрѣ-
сла-та на человѣка,
Така прилѣпихъ при себе си всичкый-тъ
Израилевъ домъ,
И всичкый-тъ Iудинъ домъ, говори Господь:
[в]За да бѫдѫтъ мои людiе,
[г]И име, и хвала, и слава; но не послушахѫ.
12 За то ще имъ кажешь това слово:
Така говори Господь Богъ Израилевъ:
Всякой мѣхъ ще ся напълни съ вино:
И тѣ ще ти рекѫтъ:
Та не знаемъ ли ный че всякой мѣхъ ще
ся напълни съ вино?
13 Тогазь ще имъ речешь: Така говори Го-
сподь:
Ето, ще напълнѭ всичкы-тѣ жители на
тѫзи землѭ,
И царiе-тѣ които сѣдятъ на Давидовъ-тъ
прѣстолъ,
И священницы-тѣ, и пророцы-тѣ,
И всичкы-тѣ Iерусалимскы жители, [д]съ
опиванiе.
14 И ще [е]гы строшѫ единъ отъ другъ,
И бащи-тѣ и сынове-тѣ купно, говори Го-
сподь:
Не щѫ да пожалѭ, нито да пощадѭ,
нито да помилувамъ,
Да гы не истрѣбѭ.
15 Слушайте, и чуйте: не ся надигайте;
Защото Господь говори.
16 [ж]Дайте славѫ Господу Богу вашему,
[з]Прѣди да докара тъмнинѫ,
И прѣди нозѣ-тѣ ви да ся прѣпънѫтъ по
мрачны-тѣ планины,
И, когато [и]вы чакате видѣло, той да го
прѣвърне въ [i]смъртнѫ сѣнкѫ,
И да *го* направи мракъ.
17 Но ако не послушате това,
Душа-та ми ще плаче тайно поради гор-
дость-тѫ *ви*:
И [к]око-то ми ще ся просълзи горко, и ще
пролѣе сълзы;
Защото стадо-то Господне ся завожда въ
плѣнъ.
18 Речѣте [л]на царя и на царицѫ-тѫ:
Смирѣте ся, сѣднѣте;
Защото паднѫ отъ главы-тѣ ви,
Вѣнецъ-тъ на славѫ-тѫ ви.
19 Градове-тѣ южни ся затворихѫ,
И нѣма кой да *гы* отвори:
Всичкый Iуда ся заведе въ плѣнъ,
Цѣлъ ся заведе въ плѣнъ.
20 Дигни очи-тѣ си, та [м]виждь идущы-тѣ
отъ сѣверъ:
Дѣ е стадо-то, което ти ся даде, хубавы-
тѣ твои овцы?
21 Що ще речешь, когато тя посѣти?
Защото ты си гы научилъ да началству-
ватъ надъ тебе *като* князове:
[н]Не ще ли тя хванѫтъ болѣзни, както
женѫ кога ражда?
22 И ако речешь въ сърдце-то си:
[о]Защо ся случи това на мене?
Поради множество-то на беззаконiе-то ти
[п]подигнѫхѫ ся полы-тѣ ти,
Насилно ся заголихѫ петы-тѣ ти.
23 Може ли Еѳiопянинъ да промѣни ко-
жѫ-тѫ си, или рысь пъстроты-тѣ си?
Тогазь можете да направите добро и вы,
които сте научили зло.
24 За това ще гы распърснѫ [р]като плѣвѫ,
Която ся носи отъ вѣтръ-тъ на пусты-
нѭ-тѫ.
25 [с]Това е отъ мене твое-то жрѣбiе, прѣ-
броеный ти дѣлъ, говори Господь;
Защото си мя забравилъ, и [т]си уповалъ
на лъжѫ.
26 За то и азъ [у]ще дигнѫ полы-тѣ ти на
лице-то ти,
Та ще ся яви срамъ-тъ ти.
27 Видѣхъ прѣлюбодѣйства-та ти, и [ф]ржа-
нiя-та ти,
Безсрамство-то на блудъ-тъ ти.
Твои-тѣ мерзости [х]по хълмы-тѣ *и* по по-
лета-та.
Горко ти, Iерусалиме!
Нѣма ли да ся очистишь? до кога още?

ГЛАВА 14.

1 Слово-то Господне което быде къмъ Iе-
ремiѭ за бездъждiе-то.
2 Iуда рыдае, и [а]порты-тѣ му сѫ изне-
мощѣли:

[а] Лев. 26; 19.
[б] Гл. 9; 14. 11; 8. 16; 12.
[в] Исх. 19; 5.
[г] Гл. 33; 9.
[д] Иса. 51; 17, 21. 63; 6. Гл. 25; 27. 51; 7.
[е] Псал. 2; 9.
[ж] Iис. Нав. 7; 19.
[з] Иса. 5; 30. 8; 22. Амос. 8; 9.
[и] Иса. 59; 9.
[i] Псал. 44; 19.
[к] Гл. 9; 1. 14; 17. Плач. 1; 2, 16. 2; 18.
[л] Виж. 4 Цар. 24; 12. Гл. 22; 26.
[м] Гл. 6; 22.
[н] Гл. 6; 24.
[о] Гл. 5; 19. 16; 10.
[п] Иса. 3; 17. 47; 2, 3. Ст. 26. Iез. 16; 37, 38, 39. Наум. 3; 5.
[р] Псал. 1; 4. Осiя 13; 3.
[с] Iов. 20; 29. Псал. 11; 6.
[т] Гл. 10; 14.
[у] Ст. 22. Плач. 1; 8. Iез. 16; 37. 23; 29. Осiя 2; 10.
[ф] Гл. 5; 8.
[х] Иса. 65; 7. Гл. 2; 20. 3; 2, 6. Iез. 6; 13.

[а] Иса. 3; 26.

Сѣдятъ [б]на́земи чернооблѣчены:
И [в]възлѣзе выкъ-тъ на Iерусалимъ.
3 И голѣмци-тѣ му проводихѫ малкы-тѣ си
за водѫ:
Отидохѫ при кладенцы-тѣ, *и* не намѣрихѫ
водѫ,
Върнѫхѫ ся съ праздны-тѣ си съсѫды:
[г]Посрамихѫ ся, и ся постыдѣхѫ, и [д]по-
крыхѫ главы-тѣ си.
4 Понеже земя-та ся распукнѫ,
Защото нѣмаше дъждь на земѭ-тѫ,
Земледѣлци-тѣ ся посрамихѫ,
Покрыхѫ главы-тѣ си.
5 И кошута-та още, роди на поле-то,
И остави *рожбѫ-тѫ си,* понеже нѣмаше
трѣвѫ.
6 И [е]диви-тѣ осли застанѫхѫ по высокы-
тѣ мѣста,
Шмъркахѫ въздухъ-тъ като чакалы:
Очи-тѣ имъ повѣнѫхѫ, понеже нѣмаше
трѣвѫ.
7 Господи, беззаконiя-та ни ако и да за-
свидѣтелствуватъ противъ насъ,
[ж]Ты направи заради име-то си;
Защото отстѫпленiя-та ни ся умножихѫ:
На тебе съгрѣшихмы.
8 [з]Надеждо на Израиля,
Спасителю неговъ въ скърбно врѣме,
Защо да си като пришлецъ на тѫзь земѭ,
И като пѫтникъ що свраща да прѣнощува?
9 Защо да си като человѣкъ прѣхласнѫтъ,
Като крѣпъкъ [и]който не може да избави.
Но [i]ты, Господи, въ срѣдъ насъ си,
И име-то ти ся нарече върху насъ: не ны
оставяй.
10 Така говори Господь на този народъ:
[к]Понеже възлюбихѫ да ся скытатъ,
И не удържахѫ нозѣ-тѣ си,
За то Господь не благоволи въ тѣхъ:
[л]Сега ще си напомни беззаконiе-то имъ,
И ще посѣти грѣхове-тѣ имъ.
11 И рече ми Господь:
[м]Не ся моли за тѣзи людiе за добро.
12 *И* [н]ако постятъ, не ще послушамъ вика-
нiе-то имъ:
И [о]ако принесѫтъ всесъжженiя и прино-
шенiя,
Не ще благоволѭ въ тѣхъ:
Но [п]ще гы уморѭ съ ножъ, и съ гладъ,
и съ моръ.
13 [р]И рѣкохъ: О Господи Iеова!
Ето, пророци-тѣ говорятъ тѣмъ:
Нѣма да видите ножъ, нито ще има гладъ
у васъ,
Но ще ви дамъ миръ безопасенъ на това
мѣсто.
14 И рече ми Господь:
[с]Лъжливо пророчествуватъ пророци-тѣ въ
име-то ми:
[т]Азъ не сьмь гы проводилъ, нито имъ
сьмь заповѣдалъ,
Нито имъ сьмь говорилъ:
Тѣ пророчествуватъ вамъ лъжливо видѣ-
нiе, и прорицанiе,
И суетѫ, и прѣльщенiе-то на сърдце-то си.
15 За то така говори Господь
За пророцы-тѣ които пророчествуватъ въ
име-то ми,
Когато азъ не сьмь гы проводилъ;
[у]Но тѣ казуватъ: Ножъ и гладъ не ще
има на това мѣсто:
Съ ножъ и съ гладъ ще бѫдѫтъ истрѣ-
бени онѣзи пророци:
16 А людiе-тѣ, на които тѣ пророчествуватъ,
Ще бѫдѫтъ исхвърлени по улицы-тѣ на
Iерусалимъ
Отъ гладъ и ножъ:
И [ф]не ще има кой да гы заравя,
Тѣхъ, жены-тѣ имъ, и синове-тѣ имъ, и
дъщери-тѣ имъ:
И ще излѣѭ върху тѣхъ зло-то имъ.
17 За то ще имъ кажешь това слово:
[х]Нека проливатъ очи-тѣ ми сльзы нощя
и деня,
И нека не прѣстанѫтъ;
[ц]Защото дѣвица-та, дъщеря-та на людiе-
тѣ ми,
Съкруши ся съ голѣмо съкрушенiе, съ
ранѫ много лошѫ.
18 Ако излѣзѫ [ч]на поле-то,
Ето убiени-тѣ съ ножъ:
И ако влѣзѫ въ градъ-тъ,
Ето истаяли-тѣ отъ гладъ:
А пророкъ-тъ още и священникъ-тъ
Отидохѫ въ земѭ коѭто не знаехѫ.
19 [ш]Отхвърлилъ ли си съвсѣмъ Iудѫ?
Погнусила ли ся е душа-та ти отъ Сiонъ?
Защо си ны поразилъ, [щ]та нѣма исцѣле-
нiе за насъ?
[ъ]Чакахмы миръ, но нищо добро;
И врѣме-то на лѣкуванiе-то, и ето смятенiе.
20 Познавамы, Господи, нечестiе-то си,
Беззаконiе-то на отцы-тѣ си,
Че [ы]смы ти съгрѣшили.
21 Не ся погнусявай *отъ насъ,* заради име-то
си:
Не обесчестяй прѣстолъ-тъ на славѫ-тѫ
си:
[ь]Напомни си, не разрушавай завѣтъ-тъ си
съ насъ.
22 [ѣ]Има ли между [ю]идолы-тѣ на язычницы-
тѣ нѣкой да дава дъждь?

[б] Гл. 8; 21.
[в] 1 Цар. 5; 12.
[г] Псал. 40; 14.
[д] 2 Цар. 15; 30.
[е] Гл. 2; 24.
[ж] Псал. 25; 11.
[з] Гл. 17; 13.
[и] Иса. 59; 1.
[i] Исх. 29; 45, 46. Лев. 26; 11, 12.
[к] Виж. Гл. 2; 23, 24, 25.
[л] Осiя 8; 13. 9; 9.
[м] Исх. 32; 10. Гл. 7; 16. 11; 14.
[н] Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. 58; 3. Гл. 11; 11. Iез. 8; 18. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.
[о] Гл. 6; 20. 7; 21, 22.
[п] Гл. 9; 16.
[р] Гл. 4; 10.
[с] Гл. 27; 10.
[т] Гл. 23; 21. 27; 15. 29; 8, 9.
[у] Гл. 5; 12, 13.
[ф] Псал. 79; 3.
[х] Гл. 9; 1. 13; 17. Плач. 1; 16. 2; 18.
[ц] Гл. 8; 21.
[ч] Iез. 7; 15.
[ш] Плач. 5; 22.
[щ] Гл. 15; 18.
[ъ] Гл. 8; 15.
[ы] Псал. 106; 6. Дан. 9; 8.
[ь] Псал. 74; 2, 20. 106; 45.
[ѣ] Зах. 10; 1, 2.
[ю] Втор. 32; 21.

Или небеса-та даватъ ли дъждове?
[я]Не си ли ты, Господи Боже нашъ?
Заради това ще тя чакамы;
Защото ты си направилъ всичко това.

ГЛАВА 15.

1 И рече ми Господь:
[а]И [б]Моисей и [в]Самуилъ ако быхѫ застанѫли прѣдъ мене,
Душа-та ми не бы *ся смилила* за тѣзи людіе.
Испѫди *гы* отъ лице-то ми, и да излѣзѫтъ.
2 И ако ти рекѫтъ: Кѫдѣ ще излѣземъ?
Тогазь ще имъ речешь: Така говори Господь:
[г]Които за смърть, на смърть:
И които за ножъ, на ножъ:
И които за гладъ, на гладъ:
И които за плѣнъ, на плѣнъ.
3 И [д]ще докарамъ на тѣхъ четыри вида *язвы*, говори Господь:
Ножъ-тъ за закланіе, и псета-та за влаченіе.
И [е]птицы-тѣ въздушны, и звѣрове-тѣ земны,
За пояжданіе, и за истрѣбленіе.
4 И [ж]ще гы прѣдамъ на тласканіе по всичкы-тѣ царства на земѭ-тѫ:
Заради [з]Манассіѭ, сынъ-тъ на Езекіѭ Іудинъ-тъ царь,
За това което стори въ Іерусалимъ.
5 [и]Защото кой ще ся умилостиви за тебе, Іерусалиме?
Или кой ще тя пожали?
Или кой ще ся обърне да тя попыта какъ си?
6 Ты [i]мя остави, говори Господь,
[к]Отишелъ си назадъ:
За то ще прострѫ рѫкѫ-тѫ си връзъ тебе, та ще тя погубѭ:
[л]Дотегнѫ ми да милѣѭ.
7 И ще гы извѣѭ съ вѣяло-то въ порты-тѣ на тѫзь земѭ:
Ще *гы* обесчадѭ, ще истрѣбѭ людіе-тѣ си,
Защото [м]не ся връщатъ отъ пѫтища-та си.
8 Вдовицы-тѣ имъ ся умножихѫ прѣдъ мене повече отъ морскый-тъ пѣсъкъ:
Доведохъ противъ тѣхъ, връзъ майкѫ-тѫ на млады-тѣ грабитель на пладне:
Докарахъ връзъ неѭ внезапно ужасъ и треперанія.
9 Оназь, [н]която роди седмь, изнемощѣ, прѣдаде духъ:
[о]Нейно-то слънце зайде, като бѣше още день:
Посрами ся, и постыдѣна бы,
А останѫлы-тѣ отъ тѣхъ ще прѣдамъ на ножъ
Прѣдъ непріятели-тѣ имъ, говори Господь.
10 [п]Горко ми, майко моя,
Защото си мя родила мѫжъ за караніе,
И мѫжъ за прѣпираніе съсъ всичкѫ-тѫ земѭ!
Нито дадохъ съ лихвѫ, нито ми сѫ дали съ лихвѫ:
А всякой отъ тѣхъ мя кълне.
11 Господь говори: Непрѣмѣнно ще тя освободѭ за добро:
Непрѣмѣнно [р]ще направѭ непріятеля да ся моли на тебе
Въ бѣдно врѣме, и въ скърбно врѣме.
12 Желѣзо-то ще счупи ли желѣзо-то отъ сѣверъ и мѣдь-тѫ?
13 Имотъ-тъ ти и съкровища-та ти [с]ще прѣдамъ въ разграбеніе безъ замѣнѫ:
И *то* заради всичкы-тѣ ти грѣхове, и по всичкы-тѣ твои прѣдѣлы.
14 И ще *тя* прѣведѫ съ непріятели-тѣ ти
[т]На мѣсто *което* не знаешь;
Защото [у]огнь ся распали въ ярость-тѫ ми,
И ще гори връзъ васъ.
15 [ф]Ты, Господи, познавашь: напомни си за мене,
И [х]посѣти мя, и отмьсти за мене на гонители-тѣ ми:
Не мя отнемай поради дълготърпѣніе-то си:
Знай че [ц]за тебе прѣтърпѣхъ поношеніе.
16 Както намѣрихъ твои-тѣ слова [ч]изѣдохъ гы:
И [ш]твое-то слово бѣше ми радость и веселіе на сърдце-то ми;
Защото твое-то име ся призва върху мене,
Господи Боже на силы-тѣ.
17 [щ]Не сѣднѫхъ въ съборъ на подсмѣятели,
Нито ся развеселихъ *съ тѣхъ:*
Сѣднѫхъ самъ поради рѫкѫ-тѫ ти;
Защото ты мя испълни съ ярость-тѫ *си.*
18 [ъ]Защо е болка-та ми всякогашна,
И рана-та ми тежка, щото не пріема исцѣленіе?
Щешь ли да ми си [ы]като лъжецъ,
И [ь]*като* недовѣрителны воды?
19 За то, така говори Господь:
[ѣ]Ако ся върнешь, тогазь ще тя поставѭ пакъ,
И [ю]ще стоишь прѣдъ мене:
[я]И ако отдѣлишь скѫпоцѣнно-то отъ нищожно-то,
Ще бѫдешь като уста-та ми:

я Псал. 135; 7. 147; 8. Иса. 30; 23. Гл. 5; 24. 10; 13.

—

а Iез. 14; 14 и драг.
б Исх. 32; 11, 12. Псал. 99; 6.
в 1 Цар. 7; 9.
г Гл. 43; 11. Iез. 5; 2, 12. Зах. 11; 9.
д Лев. 26; 16 и драг.
е Втор. 28; 26. Гл. 7; 33.
ж Втор. 28; 25. Гл. 24; 9. Iез. 23; 46.
з 4 Цар. 21; 11 и драг. 23; 26. 24; 3, 4.
и Иса. 51; 19.
і Гл. 2; 13.
к Гл. 7; 24.
л Осія 13; 14.
м Иса. 9; 13. Гл. 5; 3. Амос. 4; 10, 11.
н 1 Цар. 2; 5.
о Амос. 8; 9.
п Iов. 3; 1 и драг. Гл. 20; 14.
р Гл. 39; 11, 12. 40; 4, 5.
с Псал. 44; 12. Гл. 17; 3.
т Гл. 16; 13. 17; 4.
у Втор. 32; 22.
ф Гл. 12; 3.
х Гл. 11; 20. 20; 12.
ц Псал. 69; 7.
ч Iез. 3; 1, 3. Откр. 10; 9, 10.
ш Iов. 23; 12. Псал. 119; 72, 111.
щ Псал. 1; 1. 26; 4, 5.
ъ Гл. 30; 15.
ы Виж. Гл. 1; 18, 19.
ь Iов. 6; 15 и драг.
ѣ Зах. 3; 7.
ю Ст. 1.
я Iез. 22; 26. 44; 23.

Тѣ нека ся обърнѫтъ къмъ тебе:
Но ты ся не обращай къмъ тѣхъ.
20 И ще тя направіѭ прѣдъ тѣзи людіе крѣпкѫ [ж]мѣднѫ стѣнѫ:
И ще ратуватъ противъ тебе, но [іж]нѣма да ти надвіѭтъ;
Защото азъ сьмь съ тебе да тя избавямъ,
И да тя отървамъ, говори Господь.
21 И ще тя отървамъ отъ рѫкѫ-тѫ на лукавы-тѣ,
И ще тя искупіѭ отъ рѫкѫ-тѫ на насилницы-тѣ.

ГЛАВА 16.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и рече:
2 Да си не земешь женѫ,
Нито да ти ся родятъ сынове, нито дъщери на това мѣсто,
3 Защото така говори Господь,
За сынове-тѣ и за дъщери-тѣ които ся раждатъ на това мѣсто,
И за майкы-тѣ имъ, които сѫ гы родили,
И заради бащы-тѣ имъ, които сѫ гы добыли въ тѫзи земіѭ:
4 [а]Ще умрѫтъ съ люты смърти:
[б]Не ще бѫдѫтъ оплакани, нито погребени:
Ще бѫдѫтъ [в]като торъ по лице-то на земіѭ-тѫ,
И ще загынѫтъ отъ ножъ, и отъ гладъ;
И [г]трупове-тѣ имъ ще бѫдѫтъ храна
На птицы-тѣ въздушны, и на звѣрове-тѣ земны.
5 Защото така говори Господь:
[д]Не влѣзвай въ домъ на сѣтованіе,
И не ходи да сѣтувашь, нито да гы оплачешь;
Защото отнѣхъ, говори Господь, отъ тѣзи людіе,
Миръ-тъ си, милость-тѫ, и щедроты-тѣ.
6 И ще измрѫтъ голѣми и малкы въ тѫзи земіѭ:
Не ще бѫдѫтъ погребени, [е]нито ще гы оплачѫтъ,
[ж]Нито ще направятъ сѣченія *по тѣлата си*,
[з]Нито ще ся обърснѫтъ за тѣхъ.
7 Нито ще раздадѫтъ *хлѣбъ* въ сѣтованіе-то
За утѣшеніе тѣмъ заради умрѣлый-тъ,
[и]Нито ще гы напоятъ съ утѣшителнѫ-тѫ чашѫ
Заради бащѫ имъ, или заради майкѫ имъ.
8 И въ домъ на пиръ не влѣзвай,
Да сѣднешь съ тѣхъ да ядешь и да піешь.
9 Защото така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
Ето, азъ [і]ще направіѭ да прѣстане въ това мѣсто,
Прѣдъ очи-тѣ ви, и въ дни-тѣ ви,
Гласъ-тъ на радость и гласъ-тъ на веселіе,
[к]Гласъ-тъ на младоженецъ и гласъ-тъ на невѣстѫ.
10 И когато възвѣстишь на тѣзи людіе всичкы тыя думы, и ти рекѫтъ: [л]Защо Господь изрече всичко това голѣмо зло противъ насъ? и кое е беззаконіе-то ни, и кой грѣхъ-тъ ни, който смы съгрѣши-
11 ли на Господа Бога нашего? Тогазь ще имъ речешь:
[м]Понеже мя оставихѫ отци-тѣ ви, говори Господь,
Та отидохѫ подирь другы богове,
И имъ служихѫ, и имъ ся поклонихѫ,
И мене оставихѫ, и законъ-тъ ми не упазихѫ:
12 А вы [н]сторихте по лошо отъ отцы-тѣ си:
И ето, [о]ходихте по жестокость-тѫ на лукаво-то си сърдце,
И не мя слушате.
13 [п]За то ще вы отхвърліѭ отъ тѫзи земіѭ,
[р]Въ земіѭ коіѭто не сте познали ни вы ни отци-тѣ ви:
И тамъ ще служите на другы богове деня и нощя;
Понеже не щѫ да покажѫ милость къмъ васъ.
14 За то, ето, [с]идѫтъ дни, говори Господь,
И нѣма да рекѫтъ вече: Живъ Господь,
Който възведе Израилевы-тѣ сынове отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ;
15 Но, Живъ Господь,
Който възведе Израилевы-тѣ сынове отъ сѣвернѫ-тѫ земіѭ,
И отъ всичкы-тѣ мѣста дѣто бѣше гы изгонилъ:
И [т]ще гы върнѫ пакъ въ земіѭ-тѫ имъ,
Коіѭто дадохъ на отцы-тѣ имъ.
16 Ето, ще проводіѭ за [у]много рыбари,
Говори Господь, та ще гы изловятъ:
И подирь това ще проводіѭ за много ловцы,
Та ще гы ловятъ всякѫ горѫ,
И отъ всякой хълмъ, и отъ дупкы-тѣ на скалы-тѣ.
17 Защото [ф]очи-тѣ ми сѫ по всичкы-тѣ имъ пѫтища:
Не сѫ скрыти отъ лице-то ми,
Нито беззаконіе-то имъ е утаено отъ очи-тѣ ми.
18 И първо [х]ще имъ направіѭ двойно въздаяніе
За беззаконіе-то имъ, и грѣхъ-тъ имъ;
Защото [ц]осквернихѫ земіѭ-тѫ ми;

ж Гл. 1; 18. 6; 27.
іж Гл. 20; 11, 12.

—

а Гл. 15; 2.
б Гл. 22; 18, 19. 25; 33.
в Псал. 83; 10. Гл. 8; 2. 9; 22.
г Псал. 79; 2. Гл. 7; 33. 34; 20.
д Іез. 24; 17, 22, 23.
е Гл. 22; 18.
ж Лев. 19; 28. Втор. 14; 1. Гл. 41; 5. 47; 5.
з Иса. 22; 12. Гл. 7; 29.
и Прит. 31; 6, 7.
і Иса. 24; 7, 8. Гл. 7; 34. 25; 10. Іез. 26; 13. Осія 2; 11.
к Откр. 18; 23.
л Втор. 29; 24. Гл. 5; 19. 13; 22. 22; 8.
м Втор. 29; 25. Гл. 22; 9.
н Гл. 7; 26.
о Гл. 13; 10.
п Втор. 4; 26, 27, 28. 28; 36, 63, 64, 65.
р Гл. 15; 14.
с Иса. 43; 18. Гл. 23; 7, 8.
т Гл. 24; 6. 30; 3. 32; 37.
у Амос. 4; 2. Авв. 1; 15.
ф Іов. 34; 21. Прит. 5; 21. 15; 3. Гл. 32; 19.
х Иса. 40; 2. Гл. 17; 18.
ц Іез. 43; 7, 9.

Съ трупове-тѣ на гнусоты-тѣ си и съ мерзости-тѣ си
Напълнихж наслѣдіе-то ми.
19 Господи, [ч]сило моя и [ш]крѣпосте моя
И прибѣжище мое въ скърбенъ день,
Язычници-тѣ ще дойджтъ при тебе отъ краища-та на земіж-тж,
И ще рекжтъ: Наистинж бащи-тѣ ни наслѣдихж лъжж,
Суетж, и [щ]неполезны нѣща.
20 Ще си направи ли человѣкъ богове,
[ъ]Онѣзи които не сж богове?
21 За то, ето, ще гы направіж тойзи пжть да познаіжтъ,
Ще гы направіж да познаіжтъ ржкж-тж ми и силж-тж ми:
И ще познаіжтъ [ы]че име-то ми е Iеова.

ГЛАВА 17.

1 Грѣхъ-тъ Iудинъ е писанъ [а]съ желѣзнж писалкж,
И съ адамантовъ нокъть:
[б]Начертанъ е на плочж-тж на сърдце-то имъ,
И върху рогове-тѣ на олтари-тѣ ви.
2 Щото сынове-тѣ имъ помнятъ олтари-тѣ си и [в]Ашеры-тѣ си,
При зелены-тѣ дървя по высокы-тѣ хълмы.
3 О, горо моя въ поле-то,
[г]Ще дамъ имотѣ-тъ ти *и* всичкы-тѣ ти съкровища въ разграбеніе,
И высокы-тѣ ти за грѣхъ мѣста по всичкы-тѣ твои прѣдѣлы.
4 И ты, ей, сама ты,
Ще бждешь исхвърлена отъ наслѣдіе-то си, което ти дадохъ:
И ще тя поработіж на непріятели-тѣ ти,
[д]Въ земіж коіжто не си познала;
Защото [е]огнь запалихте въ ярость-тж ми,
И ще гори въ вѣкъ.
5 Така говори Господь:
[ж]Проклѣтъ онзи человѣкъ,
Който ся надѣе на человѣка
И [з]прави плъть-тж мышцж за себе си,
И на когото сърдце-то ся отдалечава отъ Господа.
6 Защото ще бжде [и]като дивж-тж мирикж въ пустыніж-тж,
И [і]нѣма да види когато дойде добро-то:
Но ще обитава въ сухы мѣста въ пустыніж,
[к]Въ земіж соленж и ненаселенж.
7 [л]Благословенъ онзи человѣкъ
Който ся надѣе на Господа,
И на когото надежда е Господь.
8 Защото ще бжде [м]като дърво насадено при водж,
Което распростира кореніе-тѣ си при потокъ-тъ,
И не ще види когато настане пекъ-тъ,
Но листъ-тъ му ще ся зеленѣе:
И не ще има грыжж въ годинж на бездъждіе,
Нито ще прѣстане отъ да дава плодъ.
9 Сърдце-то е измамливо повече отъ всичко,
И твърдѣ растлѣнно: кой може да го познае?
10 Азъ [н]Господь испытувамъ сърдце-то,
Опытувамъ вжтрѣшности-тѣ.
[о]За да дамъ всякому споредъ пжтища-та му,
И споредъ плодъ-тъ на дѣла-та му.
11 *Както* яребица която мжти което не е снесла,
Така който придобыва много богатство съ неправдж
[п]Ще го остави въ половинж-тж на дни-тѣ си,
И въ сетнины-тѣ си [р]ще бжде безуменъ.
12 Прѣстолъ на славж възвышенъ изъ начало е
Мѣсто-то на святилище-то ни.
13 Господи, [с]надеждо Израилева,
[т]Всичкы които тя оставятъ ще ся посрамятъ,
И отстжпници-тѣ [у]ще ся напишжтъ на пърсть-тж;
Защото оставихж Господа, [ф]источникъ-тъ на живж-тж водж.
14 Исцѣли мя, Господи, и ще бждж исцѣленъ;
Спаси мя, и ще бждж спасенъ;
Защото [х]ты си моя-та хвала.
15 Ето, тѣ ми говорятъ:
[ц]Дѣ е слово-то Господне? нека дойде сега.
16 Но [ч]азъ не ся оттеглихъ отъ да съмь пастырь и да тя слѣдувамъ,
Нито пожелахъ день-тъ на скърбь-тж:
Ты знаешь:
Това що е излѣзло изъ устны-тѣ ми бѣше прѣдъ тебе.
17 Не бывай ужасъ за мене:
[ш]Ты си ми упованіе въ день злочестенъ.
18 [щ]Да ся посрамятъ които мя гонятъ, а азъ да не ся посраміж:
Да ся растреперятъ тѣ, но [ъ]азъ да не ся растреперіж:
Докарай върхъ тѣхъ злочестенъ день,

[ч] Псал. 18; 2.
[ш] Гл. 17; 17.
[щ] Иса. 44; 10. Гл. 2; 11. 10; 5.
[ъ] Иса. 37; 19. Гл. 2; 11. Гал. 4; 8.
[ы] Исх. 15; 3. Гл. 33; 2. Амос. 5; 8. Виж. и Псал. 83; 18.

—

[а] Iов. 19; 24.
[б] Прит. 3; 3. 2 Кор. 3; 3.
[в] Сжд. 3; 7. 2 Лѣт. 24; 18. 33; 3, 19. Иса. 1; 29. 17; 8. Гл. 2; 20.
[г] Гл. 15; 13.
[д] Гл. 16; 13.
[е] Гл. 15; 14.
[ж] Иса. 30; 1, 2. 31; 1.
[з] Иса. 31; 3.
[и] Гл. 48; 6.
[і] Iов. 20; 17.
[к] Втор. 29; 23.
[л] Псал. 2; 12. 34; 8. 125; 1. 146; 5. Прит. 16; 20. Иса. 30; 18.
[м] Iов. 8; 16. Псал. 1; 3.
[н] 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 7; 9. 139; 23, 24. Прит. 17; 3. Гл. 11; 20. 20; 12. Рим. 8; 27. Откр. 2; 23.
[о] Псал. 62; 12. Гл. 32; 19. Рим. 2; 6.
[п] Псал. 55; 23.
[р] Лук. 12; 20.
[с] Гл. 14; 8.
[т] Псал. 73; 27. Иса. 1; 28.
[у] Виж. Лук. 10; 20.
[ф] Гл. 2; 13.
[х] Втор. 10; 21. Псал. 109; 1. 148; 14.
[ц] Иса. 5; 19. Iез. 12; 22. Амос. 5; 18. 2 Пет. 3; 4.
[ч] Гл. 1; 4 и друг.
[ш] Гл. 16; 19.
[щ] Псал. 35; 4. 40; 14. 70; 2.
[ъ] Псал. 25; 2.

И [ы]съкруши гы съ двойно съкрушенiе.
19 Така ми рече Господь:
Иди та застани въ портѫ-тѫ на синове-
тѣ на людiе-тѣ *си*, прѣзъ коiѭто влазятъ
Iудини-тѣ царiе, и прѣзъ коiѭто излазятъ,
20 и въ всичкы-тѣ Iерусалимскы порты: И
речи имъ: [ь]Слушайте слово-то Господне
Iудини царiе, и всичкый Iудо, и всичкы Iе-
русалимскы жители, които влазите прѣзъ
21 тѣзи порты: Така говори Господь: [ѣ]Вни-
майте себе си, и не носѣте товаръ въ
сѫбботенъ день, нито внасяйте прѣзъ Iе-
22 русалимскы-тѣ порты: Нито изнасяйте то-
варъ изъ домове-тѣ си въ сѫбботенъ день,
и не вършѣте никаквѫ работѫ; но освя-
щавайте сѫбботный-тъ день, [ю]както запо-
23 вѣдахъ на отцы-тѣ ви: [я]Тѣ обаче не по-
слушахѫ, нито приклонихѫ ухо-то си, но
ожесточихѫ вратъ-тъ си за да не чуѭтъ,
и да не прiемѫтъ наставленiе.
24 И ако мя послушате внимателно, говори
Господь,
Та не внасяте товаръ прѣзъ порты-тѣ на
тойзи градъ въ сѫбботенъ день,
Но освящавате сѫбботный-тъ день,
И не вършите въ него никаквѫ работѫ:
25 [ж]Тогазь ще влѣзнѫтъ прѣзъ порты-тѣ на
тойзи градъ,
Царiе и князове сѣдяще на Давидовъ-тъ
прѣстолъ,
Возими на колесницы и на конiе,
Тѣ, и князове-тѣ имъ,
Iудини-тѣ мѫжiе, и Iерусалимскы-тѣ жи-
тели:
И тойзи градъ ще бѫде обитаемъ вѣчно.
26 И ще дойдѫтъ отъ Iудины-тѣ градове,
И [ѩ]отъ околности-тѣ на Iерусалимъ,
И отъ Венiаминовѫ-тѫ землѭ, и [а]отъ по-
ленскѫ-тѫ,
И отъ планинскѫ-тѫ, и [б]отъ южнѫ-тѫ
странѫ,
Носяще всесъжженiя и жертвы,
И [в]хлѣбны приношенiя и ливанъ,
Носяще още и жертвы на хвалѫ въ
домъ-тъ Господень.
27 Но ако не мя послушате,
Да освящавате сѫбботный-тъ день,
И да не носите товаръ и вносяте въ Iеруса-
лимскы-тѣ порты въ сѫбботенъ день,
Тогазь [г]ще запалѭ огнь въ порты-тѣ му,
И [д]ще пояде Iерусалимскы-тѣ палаты,
И нѣма да угасне.

ГЛАВА 18.

1 Слово-то което быде къмъ Iеремiѭ отъ
2 Господа, И каза: Стани, та слѣзь въ домъ-
тъ на грънчаря, и тамъ ще тя направѭ
3 да чуешь слова-та ми. И азъ слѣзохъ въ
домъ-тъ на грънчаря: и ето, той рабо-
4 тѣше работѫ на витлъ-тъ *си*. И развали
ся въ рѫкѫ-тѫ на грънчаря съсѫдъ-тъ,
който правѣше отъ калъ: и пакъ го на-
прави другъ съсѫдъ, както быде угодно
5 на грънчаря да направи. Тогазь быде
слово Господне къмъ мене, и рече:
6 Доме Израилевъ, [а]не могѫ ли да на-
правѭ вамъ
Както той грънчарь? говори Господь.
Ето, [б]както е калъ-тъ въ рѫкѫ-тѫ на
грънчаря,
Така сте *и* вы, доме Израилевъ, въ моiѭ-
тѫ рѫкѫ.
7 Когато быхъ говорилъ за народъ, или за
царство,
[в]Да искоренѭ, и да съсыпѭ, и да погубѭ;
8 [г]Ако онзи народъ, противъ когото сьмь
говорилъ,
Ся върне отъ зло-то си,
[д]Ще ся раскаѭ отъ зло-то, което намы-
слихъ да му направѭ.
9 А когато быхъ говорилъ за народъ, или
за царство,
Да съградѭ, и да насадѭ,
10 Ако направи зло прѣдъ мене,
Да не слуша гласъ-тъ ми,
Тогазь ще ся раскаѭ заради добро-то,
Което рѣкохъ че ще му направѭ.
11 И сега говорѝ на Iудины-тѣ мѫжiе,
И на Iерусалимскы-тѣ жители, и кажи:
Така говори Господь:
Ето, азъ готвѭ зло върхъ васъ:
И мыслѭ умышленiя противъ васъ:
[е]Върнѣте ся прочее всякой отъ лукавый
си пѫть,
И оправѣте пѫтища-та си и дѣянiя-та си.
12 А тѣ казуватъ: [ж]Напраздно;
Защото подирь умышленiя-та си ще хо-
димъ,
И ще направимъ всякой *споредъ* жесто-
кость-тѫ на лукаво-то си сьрдце.
13 За то така говори Господь:
[з]Попытайте сега между язычницы-тѣ,
Кой е чулъ такова?
Израилева-та дѣвица [и]направи много у-
жасно нѣщо.
14 Ще остави ли Ливанскый снѣгъ скалѫ-тѫ
на поле-то?
Ще оставятъ ли хладны-тѣ истичащи во-
ды, които идѫтъ отъ далечь?
15 Но мои-тѣ людiе мя [i]забравихѫ, [к]кадихѫ
на суетѫ-тѫ,
И прѣпънѫхѫ гы въ пѫтища-та имъ, [л]въ
вѣчны-тѣ стьзы,

[ы] Гл. 11; 20.
[ь] Гл. 19; 3. 22; 2.
[ѣ] Числ. 15; 32 и дрг. Неем. 13; 19.
[ю] Исх. 20; 8. 23; 12. 31; 13. Iез. 20; 12.
[я] Гл. 7; 24, 26. 11; 10.
[ж] Гл. 22; 4.
[ѩ] Гл. 32; 44. 33; 13.
[а] Зах. 7; 7.
[б] Зах. 7; 7.
[в] Псал. 107; 22. 116; 17.
[г] Гл. 21; 14. 49; 27. Плач. 4; 11. Амос. 1; 4, 7, 10, 12. 2; 2, 5.
[д] 4 Цар. 25; 9. Гл. 52; 13.

—

[а] Иса. 45; 9. Рим. 9; 20, 21.
[б] Иса. 64; 8.
[в] Гл. 1; 10.
[г] Iез. 18; 21. 33; 11.
[д] Гл. 26; 3. Iон. 3; 10.
[е] 4 Цар. 17; 13. Гл. 7; 3. 25; 5. 26; 13. 35; 15.
[ж] Гл. 2; 25.
[з] Гл. 2; 10. 1 Кор. 5; 1.
[и] Гл. 5; 30.
[i] Гл. 2; 13, 32. 3; 21. 13; 25. 17; 13.
[к] Гл. 10; 15. 16; 19.
[л] Гл. 6; 16.

За да ходятъ *въ* стъзы на пѫть ненаправенъ:
16 За да направятъ [м]земіѭ-тѫ си запустѣніе, *и* [н]вѣчно звизданіе:
Всякой що минува прѣзъ неѭ ще остане ужасенъ, и ще клати главѫ-тѫ си.
17 [о]Ще гы расльрснѫ прѣдъ врагъ-тъ, [п]както въсточенъ вѣтръ:
[р]Ще имъ покажѫ гърбъ, а не лице, въ день-тъ на злощастіе-то имъ.
18 Тогазь рекохѫ:
[с]Елате, и да намыслимъ умышленія противъ Іереміѭ;
[т]Защото не ще ся изгуби законъ отъ священникъ,
Нито съвѣтъ отъ мудръ,
Нито слово отъ пророкъ:
Елате и да го поразимъ съ языкъ,
И да не давамы вниманіе ни на еднѫ отъ думы-тѣ му.
19 Внимай въ мене, Господи,
И слушай гласъ-тъ на онѣзи които ся прѣпиратъ съ мене.
20 [у]Ще ся въздаде ли зло за добро?
Защото [ф]ископахѫ ямѫ за душѫ-тѫ ми.
Напомни си че застанѫхъ прѣдъ тебе за да говорѭ добро за тѣхъ,
За да отвърнѫ твоіѭ-тѫ ярость отъ тѣхъ.
21 За то [х]прѣдай синове-тѣ имъ на гладъ,
И дай гы въ рѫцѣ на ножъ:
И да станѫтъ жены-тѣ имъ бесчадны, вдовицы:
И мѫжіе-тѣ имъ да бѫдѫтъ поразени отъ смьрть:
И юноши-тѣ имъ да паднѫтъ отъ ножъ на бой.
22 Да ся чуе вопль отъ кѫщы-тѣ имъ,
Когато докарашь внезапу пълкове вързъ тѣхъ;
Защото [ц]ископахѫ ямѫ за да мя хванѫтъ,
И скрыхѫ сѣти за нозѣ-тѣ ми.
23 А ты, Господи, знаешь всичко-то имъ вързъ мене умышленіе за да *мя* умъртвятъ:
[ч]Да не простишь беззаконіе-то имъ,
И грѣхъ-тъ имъ да не изгладишь прѣдъ лице-то си:
Но да ся низвъргнѫтъ прѣдъ тебе:
Дѣйствувай противъ тѣхъ въ врѣме-то на гнѣвъ-тъ си.

ГЛАВА 19.

1 Така говори Господь: Иди та купи единъ пьрстенъ кърчагъ отъ грънчаря, и *земи* отъ старѣйшины-тѣ на людіе-тѣ, и отъ
2 старѣйшины-тѣ на священницы-тѣ: И излѣзь [а]въ долъ-тъ на Енномовъ-тъ сынъ,
който е при входъ-тъ на грънчарскѫ-тѫ
портѫ, и проповѣдай тамъ думы-тѣ, ко-
3 ито ще ти говорѭ; [б]И речи: Слушайте
слово-то Господне, царіе Іудини, и жите-
ли Іерусалимскы. Така говори Господь
Саваоѳъ, Богъ Израилевъ: Ето, ще до-
карамъ на това мѣсто зло, което всякой
4 който чуе, [в]ще писнѫтъ уши-тѣ му. За-
щото мя [г]оставихѫ, и отчуждихѫ това
мѣсто, и кадихѫ въ него на другы богове,
които не познахѫ, тѣ и отци-тѣ имъ, и
Іудини-тѣ царіе, и напълнихѫ това мѣ-
5 сто [д]съ кръвь на неповинны. И [е]съгра-
дихѫ высокы-тѣ мѣста Ваалу, за да го-
рятъ сынове-тѣ си въ огнь, всесъжженія
Ваалу: [ж]което не съмь заповѣдалъ, нито
съмь говорилъ, нито ми е идвало на умъ.
6 За то, ето, идѫтъ дни, говори Господь,
и това мѣсто не ще ся нарича вече То-
феѳъ, [з]нито долъ на Енномовъ-тъ сынъ,
7 но долъ на кланіе. И ще осуетѭ съ-
вѣтъ-тъ на Іудѫ и на Іерусалимъ на това
мѣсто: и [и]ще гы направѭ да паднѫтъ
отъ ножъ прѣдъ врагове-тѣ си, и чрѣзъ
рѫцѣ-тѣ на онѣзи които искатъ жи-
вотъ-тъ имъ: [і]а трупове-тѣ имъ ще дамъ
за яденіе на въздушны-тѣ птицы, и на зе-
8 мны-тѣ звѣрове. И ще направѭ [к]тойзи
градъ запустѣніе и звизданіе: всякой кой-
то минува прѣзъ него ще остане ужа-
сенъ, и ще позвизди за всичкы-тѣ му язвы.
9 И ще гы направѭ [л]да ядѫтъ плъть-тѫ
на сынове-тѣ си, и плъть-тѫ на дъще-
ри-тѣ си, и ще ядѫтъ всякой плъть-тѫ
на другаря си, въ обсажденіе-то и утѣ-
сненіе-то съ което ще гы утѣснятъ не-
пріятели-тѣ имъ, и онѣзи които искатъ
животъ-тъ имъ.
10 [м]Тогазь ще строшишь кърчагъ-тъ прѣдъ
11 мѫжіе-тѣ които сѫ излѣзли съ тебе; И
ще имъ кажешь: Така говори Господь Са-
ваоѳъ: [н]Така ще строшѫ тѣзи людіе и
тойзи градъ, както строшава *нѣкой* грън-
чарскый съсѫдъ, който не може да ста-
не вече цѣлъ: и [о]ще гы погребѫтъ въ
Тофеѳъ, додѣ не остане мѣсто за погре-
12 беніе. Така ще направѭ на това мѣсто,
говори Господь, и на жители-тѣ му, и
ще направѭ тойзи градъ както Тофеѳъ:
13 И домове-тѣ на Іерусалимъ, и домове-тѣ
на Іудины-тѣ царіе, ще бѫдѫтъ нечисти,
[п]както мѣсто-то на Тофеѳъ, съсъ всич-
кы-тѣ кѫщы, [р]на които върху покрывъ-тъ

м Гх. 19; 8. 49; 13. 50; 13.
н 3 Цар. 9; 8. Плач. 2; 15. Мих. 6; 16.
о Гх. 13; 24.
п Псал. 48; 7.
р Виж. Гх. 2; 27.
с Гх. 11; 19.
т Лев. 10; 11. Мал. 2; 7. Іоан. 7; 48, 49.
у Псал. 109; 4, 5.
ф Псал. 35; 7. 57; 6. Ст. 22.
х Псал. 109; 9, 10.
ц Ст. 20.
ч Псал. 35; 4. 109; 14. Гх. 11; 20. 15; 15.

—

а Іис. Нав. 15; 8. 4 Цар. 23; 10. Гх. 7; 31.
б Гх. 17; 20.
в 1 Цар. 3; 11. 4 Цар. 21; 12.
г Втор. 28; 20. Иса. 65; 11. Гх. 2; 13, 17, 19. 15; 6. 17; 13.
д 4 Цар. 21; 16. Гх. 2; 34.
е Гх. 7; 31, 32. 32; 35.
ж Лев. 18; 21.
з Іис. Нав. 15; 8.
и Лев. 26; 17. Втор. 28; 25.
і Псал. 79; 2. Гх. 7; 33. 16; 4. 34; 20.
к Гх. 18; 16. 49; 13. 50; 13.
л Лев. 26; 29. Втор. 28; 53. Иса. 9; 20. Плач. 4; 10.
м Гх. 51; 63, 64.
н Псал. 2; 9. Иса. 30; 14. Плач. 4; 2.
о Гх. 7; 32.
п 4 Цар. 23; 10.
р 4 Цар. 23; 12. Гх. 32; 29. Соф. 1; 5.

кадихѫ на всичко-то небесно воинство,
и [с]направихѫ възліяніе на другы богове.
14 Тогазъ дойде Іеремія отъ Тофеѳъ, дѣто
го проводи Господь да пророчествува:
и [т]застанѫ въ дворъ-тъ на домъ-тъ Го-
15 споденъ, та рече на всичкы-тѣ людіе: Та-
ка говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израи-
левъ: Ето, ще докарамъ на тойзи градъ,
и на всичкы-тѣ му паланкы, всичко-то зло
което говорихъ противъ него; [у]защото
ожесточихъ вратъ-тъ си, да не послушатъ
слова-та ми.

ГЛАВА 20.

1 А Пасхоръ [а]Еммировъ-тъ сынъ священ-
никъ-тъ, който бѣше спотавенъ началникъ
въ домъ-тъ Господенъ, чу Іеремія като
2 пророчествуваше тѣзи слова. И удари Па-
схоръ Іеремія пророкъ-тъ, и хвърли го
въ кладѫ-тѫ която бѣ въ горнѭ-тѫ Ве-
ніаминовѫ портѫ, въ домъ-тъ Господенъ
3 И на утринь-тѫ изведе Пасхоръ Іеремія
изъ кладѫ-тѫ. И Іеремія му рече: Го-
сподь не нарече име-то ти Пасхоръ, но
4 *Магоръ-миссавивъ. Защото така говори
Господь: Ето, ще тя направѭ трепетъ на
тебе, и на всичкы-тѣ ти пріятели: и ще
паднѫтъ отъ ножъ-тъ на непріятели-тѣ
си, и очи-тѣ ти ще видятъ *това:* и ще
дамъ всичкый Іудѫ въ рѫкѫ-тѫ на Ва-
вилонскый-тъ царь, и ще гы заведе плѣн-
ницы у Вавилонъ, и ще гы порази съ
5 ножъ. И [б]ще дамъ всичко-то богатство
на тойзи градъ, и всичкы-тѣ му трудове,
и всичкы-тѣ му скѫпоцѣнны нѣща, и всич-
кы-тѣ съкровища на Іудины-тѣ царіе ще
дамъ въ рѫкѫ-тѫ на непріятели-тѣ имъ,
и ще гы разграбятъ, и ще гы земѫтъ, та
6 ще гы заведѫтъ у Вавилонъ. И ты, Па-
схоре, и всичкы които живѣѭтъ въ
домъ-тъ ти, ще отидете въ плѣнъ: и ще
влѣзешь у Вавилонъ, и тамъ ще умрешь,
и тамъ ще ся погребешь, ты, и всичкы-
тѣ ти пріятели, на които [в]си пророче-
ствувалъ лъжливо.
7 Господи, примамилъ си мя, и прима-
михъ ся:
Ты си [г]по крѣпъкъ отъ мене, и си прѣ-
възмоглъ:
Станѫхъ [д]присмѣхъ весь день: всичкы
ся подигравать съ мене.
8 Защото като отворихъ уста,
Вопіѭ, [е]выкамъ, насиліе и грабеніе;
Защото слово-то Господне ми станѫ
Поношеніе и присмѣхъ весь день.
9 И рѣкохъ: Не щѫ да поменѫ за него,
Нито ще продумамъ вече въ име-то му:
Но *негово-то слово* бѣше въ сърдце-то ми
[ж]Като огнь пламнѫлъ затворенъ въ ко-
сти-тѣ ми,
И уморихъ ся отъ да ся въздържамъ, и
[з]не могѫ *вече.*
10 Защото [и]чухъ клеветѫ отъ мнозина: тре-
петъ отъ всякѫдѣ;
Расказувайте, *думатъ,* и ще го раскажемъ,
[і]Всичкы съ които азъ бѣхъ миренъ
Гледахѫ да ся спънѫ; *думахѫ:*
Негли ся измами, и ще прѣвъзмогнемъ
противъ него,
И ще му отмъстимъ.
11 Но [к]Господь е съ мене като крѣпъкъ
борецъ:
За то гонители-тѣ ми ще ся спънѫтъ,
И [л]не ще да прѣвъзмогнѫтъ:
Тѣ ще ся посрамятъ много; защото не
постѫпихѫ разумно:
[м]Срамъ-тъ ще бѫде вѣченъ, нѣма да ся
забрави.
12 Но, Господи на силы-тѣ, [н]който опиту-
вашь праведный-тъ,
И гледашь вѫтрѣшности-тѣ и сърдце-то,
[о]Да видѭ твое-то отмъщеніе върхъ тѣхъ;
Защото на тебе явихъ сѫдбѫ-тѫ си.
13 Пѣйте Господу, хвалѣте Господа;
Защото [п]освободи душѫ-тѫ на сиромаха
отъ рѫкѫ-тѫ на лукавы-тѣ.
14 [р]Проклѣтъ день-тъ въ който ся родихъ:
День-тъ, въ който мя роди майка ми, да
не е благословенъ.
15 Проклѣтъ онзи человѣкъ, който извѣсти
на бащѫ ми,
И рече: Роди ти ся мѫжко дѣте:
И съ това го зарадва много.
16 И да бѫде онзи человѣкъ като градове-тѣ,
[с]Които Господь разори, и не ся раская:
[т]И да чуе зарань выкъ,
И на пладне вопль;
17 [у]Защото не мя умъртви отъ маткѫ-тѫ:
Или майка ми да ми е была гробъ,
И матка-та ѝ *да мя е държала* въ вѣчно
зачатіе!
18 [ф]Защо излѣзохъ изъ маткѫ-тѫ,
[х]Да гледамъ трудъ и скърбь,
И да ся свършатъ дни-тѣ ми въ посрамленіе?

ГЛАВА 21.

1 Слово-то което быде къмъ Іеремія, отъ
Господа, когато проводи при него царь
Седекія [а]Пасхора Мелхіевъ-тъ сынъ, и
[б]Софонія Маасіевъ-тъ сынъ священ-

с Гл. 7; 18.
т Виж. 2 Лѣт. 20; 5.
у Гл. 7; 26. 17; 23.

а 1 Лѣт. 24; 14.
* Трепетъ отвредъ.
б 4 Цар. 20; 17. 24; 12 до 16. 25; 13 и дрг. Гл. 3; 24.
в Гл. 14; 13, 14. 28; 15. 29; 21.
г Гл. 1; 6, 7.
д Плач. 3; 14.
е Гл. 6; 7.
ж Іов. 32; 18, 19. Псал. 39; 3.
з Іов. 32; 18. Дѣян. 18; 5.
и Псал. 31; 13.
і Іов. 19; 19. Псал. 41; 9. 55; 13, 14. Лук. 11; 53, 54.
к Гл. 1; 8, 19.
л Гл. 15; 20. 17; 18.
м Гл. 23; 40.
н Гл. 11; 20. 17; 10.
о Псал. 54; 7. 59; 10.
п Псал. 35; 9, 10. 109; 30, 31.
р Іов. 3; 3. Гл. 15; 10.
с Быт. 19; 25.
т Гл. 18; 22.
у Іов. 3; 10, 11.
ф Іов. 3; 20.
х Плач. 3; 1.

а Гл. 38; 1.
б 4 Цар. 25; 18. Гл. 29; 25. 37; 3.

2 никъ-тъ, и рече: [в]Попытай, молѭ, Го-
спода заради насъ; защото Навуходоно-
соръ Вавилонскый-тъ царь подигнѫ брань
връзъ насъ: може бы да подѣйствува Го-
сподь за насъ споредъ всичкы-тѣ си чуде-
са, та да ся махне той отъ връзъ насъ.
3 Тогазь имъ рече Іеремія: Така да ка-
4 жете на Седекіѭ: Така говори Господь
Богъ Израилевъ: Ето, азъ обращамъ на-
задъ орѫжія-та на брань-тѫ, които сѫ
въ рѫцѣ-тѣ ви, съ които ся біете вы
противъ Вавилонскый-тъ царь, и Халдей-
цы-тѣ, които вы обсаждатъ изъ вънъ стѣ-
ны-тѣ: и [г]ще съберѫ тѣхъ въ срѣдъ тойзи
5 градъ. И азъ ще ратувамъ противъ васъ
[д]съ простръѣнѫ рѫкѫ, и съ крѣпкѫ мыш-
цѫ, и съ ярость, и съ негодованіе, и съ
6 голѣмъ гнѣвъ. И ще поразѭ жители-тѣ
на тойзи градъ, и человѣкъ и скотъ: и
7 отъ моръ великъ ще умрѫтъ. И слѣдъ
това, говори Господь, [е]ще прѣдамъ Седе-
кіѭ Іудинъ-тъ царь, и рабы-тѣ му, и
людіе-тѣ *му*, и останѫлы-тѣ въ тойзи
градъ отъ моръ, отъ ножъ, и отъ гладъ,
въ рѫкѫ-тѫ на Навуходоносора Вавилон-
скый-тъ царь, и въ рѫкѫ-тѫ на врагове-
тѣ имъ, и въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи които
искатъ душѫ-тѫ имъ: и той ще гы
порази съ остро-то на ножъ-тъ: [ж]не ще
гы пощади, нито ще *гы* пожали, нито ще
ся смили *за тѣхъ*.
8 И на тѣзи людіе да речешь: Така го-
вори Господь: Ето, [з]полагамъ прѣдъ васъ
пѫть-тъ на животъ и пѫть-тъ на смърть.
9 [и]Който остане въ тойзи градъ, ще умре
отъ ножъ, и отъ гладъ, и отъ моръ; но
който излѣзе, та припадне на Халдейцы-тѣ
които вы обсаждатъ, ще живѣе, и [і]жи-
вотъ-тъ му ще бѫде като корысть за не-
10 го. Защото [к]турихъ лице-то си противъ
тойзи градъ за зло, а не за добро, говори
Господь: [л]ще ся прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ на
Вавилонскый-тъ царь, и [м]ще го изгори
съ огнь.
11 А на домъ-тъ на Іудинъ-тъ царь *кажи:*
12 Слушайте слово-то Господне: Доме Дави-
довъ, така говори Господь: [н]Сѫдѣте сѫд-
бѫ [о]заранъ и отървайте оголеный-тъ отъ
рѫкѫ-тѫ на насилника, да не бы поради
зло-то на дѣла-та ви да излѣзе гнѣвъ-тъ
ми като огнь, и ся запали, безъ да има
13 кой да го угаси. Ето, [п]азъ сьмь противъ
тебе, говори Господь, който обитавашь въ
долъ-тъ, скала всрѣдъ поле-то *противъ*
васъ които говорите: [р]Кой ще слѣзе про-
тивъ насъ? или кой ще влѣзе въ жили-
14 ща-та ни? И ще вы накажѫ споредъ
[с]плодъ-тъ на дѣла-та ви, говори Господь:
и ще запалѭ огнь въ дѫбравѫ-тѫ на
тойзи *градъ*, та [т]ще пояде всичко-то око-
ло него.

ГЛАВА 22.

1 Така говори Господь: Слѣзь въ домъ-тъ
на Іудинъ-тъ царь, та говори тамъ това
2 слово, И кажи:
[а]Слушай слово-то Господне, царю Іу-
динъ,
Който сѣдишь на Давидовъ-тъ прѣстолъ,
Ты, и раби-тѣ ти, и людіе-тѣ ти,
Които влазятъ прѣзъ тѣзи врата:
3 Така говори Господь:
[б]Правѣте сѫдбѫ и правдѫ,
И отървайте оголеный-тъ отъ рѫкѫ-тѫ
на насилника:
И [в]не онеправдувайте, нито насилствувайте
Чужденеца, сираче-то, и вдовицѫ-тѫ,
И кръвь неповиннѫ не изливайте на това
мѣсто.
4 Защото ако наистинѫ правите по това
слово,
[г]Тогазь ще влѣзнѫтъ прѣзъ врата-та на
тойзи домъ
Царіе сѣдяще на Давидовъ-тъ прѣстолъ,
Возими на колесницы и коніе,
Тѣ и раби-тѣ имъ, и людіе-тѣ имъ.
5 Но ако не послушате тѣзи думы,
[д]Заклѣвамъ ся въ себе си, говори Господь,
Че тойзи домъ ще стане пустъ.
6 Защото така говори Господь за домъ-тъ
на Іудинъ-тъ царь:
Ты си ми Галаадъ, *и* Ливанскый върхъ:
Но ще тя направѭ пустынѭ,
Градове ненаселены.
7 И ще приготвѭ противъ тебе истрѣбители,
Всякой съ орѫжія-та му:
И ще изсѣкѫтъ [е]избранны-тѣ му кедры,
И ще *гы* [ж]хвърлятъ въ огнь-тъ.
8 И много народи ще минѫтъ прѣзъ тойзи
градъ,
И ще рекѫтъ, всякой на ближній-тъ си:
[з]Защо Господь направи така на тойзи го-
лѣмъ градъ?
9 И ще рекѫтъ:
[и]Защото оставихѫ завѣтъ-тъ на Господа
Бога своего,
Та ся поклонихѫ на другы богове,
И имъ служихѫ.
10 [і]Не плачѣте за умрѣлый-тъ,
И не рыдайте за него;
Плачѣте, плачѣте за [к]оногозь който отива,
Защото нѣма да ся върне вече,
И да види земіѭ-тѫ на рожденіе-то си.

[в] Гл. 37; 3, 7.
[г] Иса. 13; 4.
[д] Исх. 6; 6.
[е] Гл. 37; 17. 39; 5. 52; 9.
[ж] Втор. 28; 50. 2 Лѣт. 36; 17.
[з] Втор. 30; 19.
[и] Гл. 38; 2, 17, 18.
[і] Гл. 39; 18. 45; 5.
[к] Лев. 17; 10. Гл. 44; 11. Амос. 9; 4.
[л] Гл. 38; 3.
[м] Гл. 34; 2, 22. 37; 10. 38; 18, 23. 52; 13.
[н] Гл. 22; 3. Зах. 7; 9.
[о] Псал. 101; 8.
[п] Іез. 13; 8.
[р] Гл. 49; 4.
[с] Прит. 1; 31. Иса. 3; 10, 11.
[т] 2 Лѣт. 36; 19. Гл. 52; 13.

[а] Гл. 17; 20.
[б] Гл. 21; 12.
[в] Ст. 17.
[г] Гл. 17; 25.
[д] Евр. 6; 13, 17.
[е] Иса. 37; 24.
[ж] Гл. 21; 14.
[з] Втор. 29; 24, 25. 3 Цар. 9; 8, 9.
[и] 4 Цар. 22; 17. 2 Лѣт. 34; 25.
[і] 4 Цар. 22; 20.
[к] Ст. 11.

11 Защото така говори Господь
За [л]Селлума, Iосiинъ-тъ сынъ, Iудинъ-тъ царь,
Който царуваше вмѣсто Iосiѭ отца си,
[м]Който излѣзе отъ това мѣсто:
Нѣма да ся върне вече:
12 Но ще умре на мѣсто-то, дѣто го закарахѫ плѣнникъ,
И нѣма да види вече тѫзи земѭ.
13 [н]Горко на оногозь който гради домъ-тъ си не съ правдѫ,
И горницы-тѣ си, съ кривдѫ,
[о]Който кара ближнiй-тъ си да *му* работи безъ мьздѫ,
И не му дава заплатѫ-тѫ за трудъ-тъ му:
14 Който говори:
Ще си съградѭ голѣмъ домъ, и широкы горницы:
И който си отваря прозорцы,
И покрыва съ кедръ, и нашаря съ киноваръ.
15 Защото гледашь да трупашь за себе си кедрове, ще царувашь ли?
[п]Отецъ ти не ядѣше ли, и пiеше?
Но правѣше сѫдбѫ и правдѫ;
Тогазь [р]благоденствуваше.
16 Сѫдѣше сѫдъ-тъ на сиромаха и на нищiй-тъ;
Тогазь благоденствуваше:
Не бѣше ли то да мя познае? говори Господь.
17 А [с]твои-тѣ очи и твое-то сърдце не сѫ въ друго,
Само въ лихоимство-то ти, и да изливашь неповиннѫ кръвь,
И въ насилство, и въ угнѣтенiе, за да *гы* правишь.
18 За то така говори Господь
Заради Iоакима, Iосiинъ-тъ сынъ, Iудинъ-тъ царь:
[т]Нѣма да го плачѫтъ, *нито ще рекѫтъ:*
[у]Горко, брате мой! или горко, сестро!
Нѣма да го плачѫтъ, *нито ще рекѫтъ:*
Горко, господарю! или горко, славо!
19 [ф]Ще бѫде погребенъ съ оселско погребенiе,
Извлѣченъ и хвьрленъ вънъ отъ Iерусалимскы-тѣ порты.
20 Възлѣзъ на Ливанъ, та възопiй,
И възвыси гласъ-тъ си къмъ Васанъ, та възопiй отъ Аваримъ;
Защото загынѫхѫ всичкы-тѣ ти любовници.
21 Говорихъ ти въ благоденствiе-то ти,
Но ты рече: Не щѫ да слушамъ.
[х]Таквазь е обхода-та ти отъ младость-тѫ ти,
Та не послуша гласъ-тъ ми.
22 Вѣтръ-тъ ще напасе [ц]всичкы-тѣ ти овчари,
И [ч]любовници-тѣ ти ще отидѫтъ въ плѣнъ:
Тогазь, ей, ще ся постыдишь и посрамишь
Заради всичкѫ-тѫ си злинѫ.
23 *Ты*, която обитавашь въ Ливанъ,
Която правишь гнѣздо-то си въ кедры-тѣ,
Колко за жаленiе ще бѫдешь ты,
Когато дойдѫтъ мѫкы върхъ тебе,
[ш]Болѣзни като на женѫ кога ражда.
24 Живъ съмь азъ, говори Господь,
И [щ]ако Iехонiя, Iоакимовъ-тъ сынъ, Iудинъ-тъ царь,
[ъ]Бы былъ печать на деснѫ-тѫ ми рѫкѫ,
И отъ тамъ быхъ тя откѫснѫлъ:
25 И [ы]ще тя прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи които искатъ животъ-тъ ти,
И въ рѫкѫ-тѫ *на онѣзи*, на които отъ лице-то ся боишь,
Ей, въ рѫкѫ-тѫ на Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь,
И въ рѫкѫ-тѫ на Халдейцы-тѣ.
26 И [ь]ще отхвърлѭ тебе,
И майкѫ ти която тя е родила,
Въ земѭ чуждѫ дѣто не сте ся родили:
И тамъ ще умрете.
27 А въ земѭ-тѫ, въ коѭто душа-та имъ желае да ся върнѫтъ,
Тамъ нѣма да ся върнѫтъ.
28 Тойзи человѣкъ Iехонiя да ли е грънчарско издѣлiе строшено *та* прѣзрѣно,
[ѣ]Или съсѫдъ безъ почетъ?
Защо быхѫ отметнѫти, той и сѣме-то му,
И хвърлени быхѫ въ странѫ коѭто не знаѭтъ?
29 [ю]О земле, земле, земле, слушай слово-то Господне.
30 Така говори Господь:
Пишѣте тогозь человѣка [я]бесчаденъ:
Человѣкъ който не ще благоуспѣе въ дни-тѣ си;
Защото не ще благоуспѣе отъ сѣме-то му [ж]человѣкъ,
Който да сѣди на Давидовъ-тъ прѣстолъ,
И да властвува вече надъ Iудѫ.

ГЛАВА 23.

1 [а]Горко на пастыри-тѣ,
Които погубватъ и распърснуватъ овцы-тѣ на паствѫ-тѫ ми! говори Господь.
2 За то, така говори Господь, Богъ Израилевъ,
Противъ пастыри-тѣ, които пасѫтъ людiе-тѣ ми:

[л] Сравни 1 Лѣт. 3; 15 съ 4 Цар. 23; 30.
[м] 4 Цар. 23; 34.
[н] 4 Цар. 23; 35. Ст. 18.
[о] Лев. 19; 13. Втор. 24; 14, 15. Мих. 3; 10. Авв. 2; 9. Iак. 5; 4.
[п] 4 Цар. 23; 25.
[р] Псал. 128; 2. Иса. 3; 10.
[с] Iез. 19; 6.
[т] Гл. 16; 4, 6.
[у] Виж. 3 Цар. 13; 30.
[ф] 2 Лѣт. 36; 6. Гл. 36; 30.
[х] Гл. 3; 25. 7; 23 и дрг.
[ц] Гл. 23; 1.
[ч] Ст. 20.
[ш] Гл. 6; 24.
[щ] Виж. 4 Цар. 24; 6, 8. 1 Лѣт. 3; 16. Гл. 37; 1.
[ъ] Пѣсн. 8; 6. Агг. 2; 23.
[ы] Гл. 34; 20.
[ь] 4 Цар. 24; 15. 2 Лѣт. 36; 10.
[ѣ] Псал. 31; 12. Гл. 48; 38. Осiя 8; 8.
[ю] Втор. 32; 1. Иса. 1; 2. 34. 1 Мих. 1; 2.
[я] 1 Лѣт. 3; 16, 17. Мат. 1; 12.
[ж] Гл. 36; 30.

[а] Гл. 10; 21. 22; 22. Iез. 34; 2.

Вы распърснѫхте овцы-тѣ ми, и гы распѫдихте,
И не гы посѣтихте:
Ето, [б]азъ ще посѣтіѭ васъ
За зло-то на дѣла-та ви, говори Господь.
3 И азъ [в]ще съберѫ остатъкъ-тъ на овцы-тѣ си
Отъ всичкы-тѣ страны дѣто гы испѫдихъ,
И ще гы върнѫ пакъ въ кошары-тѣ имъ,
И ще ся наплодятъ и умножатъ.
4 И [г]ще гы поставіѭ пастыри върху тѣхъ, и ще гы пасѫтъ:
И тѣ нѣма да ся уплашатъ вече, нито ще ся растреперятъ,
Нито ще загыне нѣкоя, говори Господь.
5 Ето, [д]идѫтъ дни, говори Господь,
И ще въздигнѫ Давиду отрасль праведенъ,
И царь ще царува, и благоденствува,
И [е]свърши сѫдбѫ и правдѫ по земіѭ-тѫ.
6 [ж]Въ неговы-тѣ дни Іуда ще ся спасе,
И Израиль [з]ще обитава въ безопасность:
[и]И това е име-то му съ което ще ся наименува:
ГОСПОДЬ ПРАВДА НАША.
7 За то, ето, [і]идѫтъ дни, говори Господь,
И не ще рекѫтъ вече: Живъ е Господь,
Който възведе Израилевы-тѣ сынове изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
8 Но: Живъ е Господь,
Който възведе и който доведе сѣме-то на Израилевъ-тъ домъ
Отъ сѣвернѫ-тѫ земіѭ, [к]и отъ всичкы-тѣ страны дѣто гы бѣхъ изгналъ:
И ще ся населятъ въ своіѭ-тѫ земіѭ.
9 Заради пророцы-тѣ сърдце-то ми ся съкрушава вѫтрѣ въ мене:
[л]Всичкы-тѣ ми кости треперятъ;
Като піянъ человѣкъ сьмь,
И като человѣкъ обладанъ отъ вино,
Поради Господа,
И поради святы-тѣ неговы думы.
10 Защото [м]земя-та е пълна съ прѣлюбодѣйцы;
Защото [н]земя-та плаче отъ клѣтвы:
[о]Изсъхнѫхѫ пасища-та на пустыніѭ-тѫ,
И теченіе-то имъ станѫ лошо,
И сила-та имъ неправедна.
11 Защото [п]и пророкъ-тъ и священникъ-тъ ся осквернихѫ:
Ей, [р]въ домъ-тъ си намѣрихъ лошотіѭ-тѫ имъ, говори Господь.
12 За то [с]пѫть-тъ имъ ще имъ бѫде
Като плъзгавы мѣста въ тьмнинѫ:
Ще бѫдѫтъ тласкани, и ще паднѫтъ въ него;
Защото [т]ще докарамъ зло върхъ тѣхъ,
Въ годинѫ-тѫ на посѣщеніе-то имъ, говори Господь.
13 И въ пророцы-тѣ на Самаріѭ видѣхъ азъ нечестіе:
[у]Пророчествувахѫ въ Ваала, и [ф]примамихѫ людіе-тѣ ми Израиля:
14 И въ пророцы-тѣ на Іерусалимъ видѣхъ ужасны нѣща,
[х]Прѣлюбодѣйствуватъ, [ц]и ходятъ въ лъжѫ:
И [ч]укрѣпяватъ рѫцѣ-тѣ на злодѣи-тѣ,
Щото никой не ся враща отъ зло-то си:
Всичкы тѣзи сѫ [ш]на мене като Содомъ,
И жители-тѣ му като Гоморръ.
15 За то така говори Господь Саваоѳъ за пророцы-тѣ:
Ето, азъ ще гы нахраніѭ съ [щ]пелынь,
И ще гы напоіѭ съ водѫ отъ горесть,
Защото отъ Іерусалимскы-тѣ пророцы
Излѣзе оскверненіе въ всичко-то мѣсто.
16 Така говори Господь Саваоѳъ:
Не слушайте думы-тѣ на пророцы-тѣ които ви пророчествуватъ:
Тѣ вы правятъ суетны:
[ъ]Говорятъ видѣнія отъ сърдце-то си,
Не отъ уста-та Господни.
17 Казуватъ всякога на онѣзи които мя прѣзиратъ:
Господь рече: [ы]Миръ ще бѫде вамъ:
И казуватъ на всякого който ходи по жестокость-тѫ на сърдце-то си:
[ь]Нѣма да дойде зло на васъ.
18 Защото [ѣ]кой е прѣдстанѫлъ въ съвѣтъ-тъ на Господа,
Та е видѣлъ, и е чулъ негово-то слово?
Кой е внималъ въ слово-то му, и е чулъ?
19 Ето, [ю]вихрушка отъ Господа излѣзе съ буйство,
И устремителна вихрушка;
Ще ся устреми върхъ главѫ-тѫ на нечестивы-тѣ.
20 [я]Ярость-та Господня нѣма да ся върне
Додѣ не свърши, и додѣ не направи мысли-тѣ на сърдце-то си:
[ѫ]Въ послѣдни-тѣ дни ще разумѣете това съвършенно.
21 Азъ [іѫ]не проводихъ тѣзи пророцы, а тѣ ся завтекохѫ:
Не имъ говорихъ, а тѣ пророчествувахѫ:
22 Но [а]ако бѣхѫ прѣстанѫли въ съвѣтъ-тъ ми,
Тогазь тѣ бы направили людіе-тѣ ми да чуіѭтъ слова-та ми,
И [б]върнѫли бы гы отъ лошій-тъ имъ пѫтъ,

б Исх. 32; 34.
в Гл. 32; 37. Іез. 34; 13 и дрг.
г Гл. 3; 15. Іез. 34; 23 и дрг.
д Иса. 4; 2. 11; 1. 40; 10, 11. Гл. 33; 14, 15, 16. Дан. 9; 24. Зах. 3; 8. 6; 12. Іоан. 1; 45.
е Псал. 72; 2. Иса. 9; 7. 32; 1, 18.
ж Втор. 33; 28. Зах. 14; 11.
з Гл. 32; 37.
и Гл. 33; 16. 1 Кор. 1; 30.
і Гл. 16; 14, 15.
к Иса. 43; 5, 6. Ст. 3.
л Вижь Авв. 3; 16.
м Гл. 5; 7, 8. 9; 2.
н Осія 4; 2, 3.
о Гл. 9; 10. 12; 4.
п Гл. 6; 13. 8; 10. Соф. 3; 4.
р Гл. 7; 30. 11; 15. 32; 34. Іез. 8; 11. 23; 39.
с Псал. 35; 6. Прит. 4; 19. Гл. 13; 16.
т Гл. 11; 23.
у Гл. 2; 8.
ф Иса. 9; 16.
х Гл. 29; 23.
ц Ст. 26.
ч Іез. 13; 22.
ш Втор. 32; 32. Иса. 1; 9, 10.
щ Гл. 8; 14. 9; 15.
ъ Гл. 14; 14. Ст. 21.
ы Гл. 6; 14. 8; 11. Іез. 13; 10. Зах. 10; 2.
ь Мих. 3; 11.
ѣ Іов. 15; 8. 1 Кор. 2; 16.
ю Гл. 25; 32. 30; 23.
я Гл. 30; 24.
ѫ Быт. 49; 1.
іѫ Гл. 14; 14, 15. 27; 15. 29; 9.
а Ст. 18.
б Гл. 25; 5.

И отъ зло-то на дѣла-та имъ.
23 Азъ *само* отъ близу ли сьмь Богъ, говори Господь,
А не Богъ *и* отъ далечь?
24 [в]Може ли нѣкой да ся скрые въ скрышны мѣста,
Та азъ да го не видіѭ? говори Господь.
[г]Не азъ ли испълнувамъ небе-то и земіѭ-тѫ? говори Господь.
25 Чухъ що говорятъ пророци-тѣ,
Които пророчествуватъ въ мое-то име лъжѫ,
И казуватъ: Видѣхъ сънъ, видѣхъ сънъ.
26 До кога ще бѫде *то* въ сърдце-то на пророцы-тѣ
Които пророчествуватъ лъжѫ?
Ей, пророци сѫ на коварство-то на сърдце-то си:
27 Които мыслятъ чрѣзъ сънища-та си,
Които приказуватъ всякой на ближній-тъ си,
Да направятъ людіе-тѣ ми да забравятъ мое-то име
[д]Както забравихѫ отци-тѣ имъ име-то ми заради Ваала.
28 Пророкъ, у когото *има* сънъ, нека приказже сънъ-тъ:
И онзи, у когото е слово-то ми, нека говори мое-то слово вѣрно.
Що е плѣва-та при жито-то? говори Господь.
29 Не е ли слово-то ми като огнь? говори Господь:
И като млатъ който строшва скалѫ-тѫ?
30 За то, ето, [е]азъ сьмь противъ пророцы-тѣ, говори Господь,
Които крадѫтъ слова-та ми, всякой отъ ближній-тъ си.
31 Ето, азъ сьмь противъ пророцы-тѣ, говори Господь,
Които движатъ языцы-тѣ си, и казуватъ: Той говори.
32 Ето, азъ сьмь противъ онѣзи които пророчествуватъ лъжливы сънища, говори Господь,
И приказуватъ гы, и съ лъжы-тѣ си и съ надмѣнность-тѫ си
[ж]Правятъ людіе-тѣ ми да заблуждаватъ,
Тогазь когато азъ не сьмь гы проводилъ, нито имъ сьмь заповѣдалъ:
За то никакъ нѣма да ползуватъ тѣзи людіе, говори Господь.
33 И ако тѣзи людіе,
Или пророкъ, или священникъ, тя попытатъ, и рекѫтъ:
[з]Кой е товаръ-тъ Господень?
Тогазь ще имъ речешь: Какъвъ товаръ?
Че азъ [и]ще вы оставіѭ, говори Господь.
34 А пророкъ-тъ, и священникъ-тъ, и людіе-тѣ
Които рекѫтъ: Товаръ-тъ Господень,
Азъ ще накажѫ онogозь человѣка и домъ-тъ му.
35 Така ще речете, всякой на ближній-тъ си,
И всякой на брата си:
Що отговори Господь?
И, що рече Господь?
36 И товаръ Господень нѣма да поменете вече;
Понеже товаръ ще бѫде на всякого негово-то му слово;
Защото развратихте слова-та на Бога живаго,
На Господа Саваоѳа, на Бога нашего.
37 Така ще речешь на пророка:
Що ти отговори Господь?
Или що рече Господь?
38 Но понеже говорите: Товаръ-тъ Господень,
За то така говори Господь:
Понеже говорите това слово: Товаръ-тъ Господень,
А азъ проводихъ при васъ, и ви казахъ:
Да не говорите: Товаръ-тъ Господень:
39 За то, ето, [і]азъ ще вы забравіѭ съвсѣмъ,
И [к]ще отхвърліѭ отъ лице-то си васъ,
И градъ-тъ който дадохъ вамъ и на отцы-тѣ ви;
40 И ще докарамъ вързъ васъ [л]вѣченъ укоръ,
И вѣчно посраменіе, което нѣма да ся забрави.

ГЛАВА 24.

1 Господь ми [а]показа, и ето, двѣ кошни-
цы смоквы турены прѣдъ храмъ-тъ Го-
сподень, слѣдъ като заплѣни Навухо-
доносоръ [б]Вавилонскый царь [в]Iехоніѭ,
Iоакимовъ-тъ сынъ, Iудинъ-тъ царь, и
Iудины-тѣ князове, и дърводѣлцы-тѣ, и
ковачи-тѣ отъ Iерусалимъ, и гы заведе
2 у Вавилонъ: Една-та кошница съ много
добры смоквы, както ранны-тѣ смоквы;
а друга-та кошница съсъ смоквы много
лошы, които поради лошотіѭ-тѫ *си* не
3 бѣхѫ за яденіе. И рече ми Господь: Що
виждашь, Iеремiе? и рѣкохъ: Смоквы: до-
бры-тѣ смоквы сѫ много добры, а лоши-
тѣ много лоши, щото поради лошотіѭ-
тѫ *имъ* не сѫ за яденіе.
4 Пакъ быде слово Господне къмъ мене,
5 и рече: Така говори Господь Богъ Изра-
илевъ: Както сѫ тѣзи добры-тѣ смоквы,
така ще припознаіѭ плѣнены-тѣ изъ Iудѫ,
които за добро испроводихъ отъ това
6 мѣсто въ земіѭ-тѫ на Халдейцы-тѣ. За-
щото ще утвърдіѭ очи-тѣ си върху тѣхъ
за добро, и [г]ще гы доведѫ пакъ въ тѫ-
зи земіѭ, и ще гы [д]съзидѫ, и нѣма да

[в] Псал. 139; 7 и дрг. Амос. 9; 2, 3.
[г] 3 Цар. 8; 27. Псал. 139; 7.
[д] Сѫд. 3; 7. 8; 33, 34
[е] Втор. 18; 20. Гл. 14; 14, 15.
[ж] Соф. 3; 4.
[з] Мал. 1; 1.
[и] Ст. 39.
[і] Осія 4; 6.
[к] Ст. 33.
[л] Гл. 20; 11.

—

[а] Амос. 7; 1, 4. 8; 1, 2.
[б] 4 Цар. 24; 12 и дрг. 2 Лѣт. 36; 10.
[в] Гл. 22; 24 и дрг. 29; 2.
[г] Гл. 12; 15. 29; 10.
[д] Гл. 32; 41. 33; 7. 42; 10.

гы разорѭ, и ще гы насадѭ, и нѣма да
7 *гы* искоренѭ. И [е]ще имъ дамъ сърдце
за да мя познаватъ, че азъ съмь Господь:
и [ж]ще ми бѫдѫтъ людіе, и азъ ще имъ
бѫдѫ Богъ; защото ще ся върнѫтъ при
мене [з]съсъ всичко-то си сърдце.
8 И [и]както лоши-тѣ смоквы, които по-
ради лошотіѭ-тѫ *си* не ся ядѫтъ, така
извѣстно, говори Господь: Така ще прѣ-
дамъ Седекіѭ Іудинъ-тъ царь, и князо-
ве-тѣ му, и остатъкъ-тъ на Іерусалимъ,
който е останѫлъ въ тѫзь земіѭ, и
[і]които живѣѭтъ въ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
9 И [к]ще гы прѣдамъ въ тласканіе по всич-
кы-тѣ царства на земіѭ-тѫ за зло, въ
укоръ и [л]въ притчѫ, въ поруганіе и въ
[м]проклѣтіѭ, въ всичкы-тѣ мѣста дѣто ще
10 гы изгонѭ. И ще проводѭ върхъ тѣхъ
ножъ, гладъ, и моръ, додѣ исчезнѫтъ
отъ върху земіѭ-тѫ, коіѭто дадохъ тѣмъ
и на отцы-тѣ имъ.

ГЛАВА 25.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ за
всичкы-тѣ Іудины людіе, [а]въ четвъртѫ-
тѫ годинѫ на Іоакима, Іосіинъ-тъ сынъ,
Іудинъ-тъ царь, която бы първа година
на Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь:
2 [б]Което пророкъ Іеремія говори на всич-
кы-тѣ Іудины людіе, и на всичкы-тѣ Іе-
3 русалимскы жители, и каза: Отъ трина-
десетѫ-тѫ годинѫ на Іосіѭ Амоновъ-тъ
сынъ, Іудинъ-тъ царь, дори до тойзи день,
който е двадесеть и третя година, слово-
то Господне быде къмъ мене, и говорихъ
ви, като ставахъ рано и говорѣхъ: и [в]не
4 послушахте. И проводи Господь до васъ
всичкы-тѣ си рабы пророцы-тѣ, [г]като
ставаше рано и *гы* проваждаше: и не по-
слушахте, нито приклонихте ухо-то си
5 да послушате: Които рекохѫ: [д]Върнѣте
ся сега всякой отъ лукавый-тъ си пѫть,
и отъ лошотіѭ-тѫ на дѣла-та си, и оби-
тавайте въ земіѭ-тѫ, коіѭто Господь
даде вамъ и на отци-тѣ ви отъ вѣка до
6 вѣка: И не ходѣте вслѣдъ другы богове,
за да имъ служите и да имъ ся кланя-
те, и не мя прогнѣвяйте съ дѣла-та на
рѫцѣ-тѣ си: и нѣма да ви направѭ зло.
7 Но не мя послушахте, говори Господь,
[е]прогнѣвляюще мя съ дѣла-та на рѫцѣ-
тѣ си за зло вамъ.

8 За то така говори Господь Саваоѳъ:
9 Понеже не послушахте слова-та ми, Ето,
азъ ще проводѭ и ще земѫ [ж]всичкы-
тѣ сѣверны племена, говори Господь, и
Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь,
[з]рабъ-тъ ми, и ще гы доведѫ връзъ тѫзи
земіѭ, и връзъ нейны-тѣ жители, и връзъ
всичкы-тѣ народы наоколо, и ще гы ис-
трѣбѭ, [и]и ще гы направѭ почудваніе,
10 и звизданіе, и вѣчны запустѣнія. И ще
погубѭ отъ тѣхъ [і]гласъ-тъ на радость,
и гласъ-тъ на веселіе, гласъ-тъ на мла-
доженецъ, и гласъ-тъ на невѣстѫ, [к]шумъ-
тъ на мелницѫ, и свѣтеніе-то на свѣтил-
11 никъ. И всичка-та тая земя ще бѫде въ
запустѣніе, *и* разореніе: и тѣзи народи
ще работятъ на Вавилонскый-тъ царь
12 седмдесеть години. И [л]когато ся испъл-
нятъ седмдесеть-тѣ години, ще въздамъ
на Вавилонскый-тъ царь, и на онзи на-
родъ, говори Господь, беззаконіе-то имъ,
и на Халдейскѫ-тѫ земіѭ, и [м]ще іѭ на-
13 правѭ вѣчно запустѣніе. И ще донесѫ
върху онѫзи земіѭ всичкы-тѣ си слова,
които говорихъ противъ неіѭ, всичко ко-
ето е писано въ тѫзи книгѫ, коіѭто Іе-
ремія прорече противъ всичкы-тѣ наро-
14 ды. Защото [н]много народи и [о]голѣми
царіе [п]ще поработятъ и тѣхъ: и [р]ще
имъ въздамъ споредъ дѣянія-та имъ, и
споредъ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ имъ.
15 Защото така ми говори Господь Богъ
Израилевъ: [с]Земи отъ рѫкѫ-тѫ ми, тѫ-
зи чашѫ отъ вино-то на ярость-тѫ *ми*
та напой отъ неіѭ всичкы-тѣ народы, при
16 които тя азъ проваждамъ: И [т]ще піѭтъ,
и ще ся смутятъ и изумятъ, заради
ножъ-тъ който азъ ще проводѭ въ
срѣдъ тѣхъ,
17 Тогазь зѣхъ чашѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ
на Господа, та напоихъ всичкы-тѣ наро-
18 ды, при които мя проводи Господь: Іе-
русалимъ, и Іудины-тѣ градове, и царіе-
тѣ имъ, *и* голѣмцы-тѣ имъ, [у]за да гы
направѭ запустѣніе, разореніе, звизданіе,
19 и [ф]проклѣтіѭ както днесь: [х]Фараона
Египетскый-тъ царь, и рабы-тѣ му, и го-
20 лѣмцы-тѣ му, и всичкы-тѣ му людіе: И
[ц]всичкы-тѣ смѣсены людіе, и [ч]всичкы-тѣ
царіе на земіѭ-тѫ Узъ, и [ш]всичкы-тѣ ца-
ріе на Филистимскѫ-тѫ земіѭ, и Аска-
лонъ, и Газѫ, и Аккаронъ, и [щ]остатъкъ-тъ
21 на Азотъ, [ъ]Едома, и [ы]Моава, и [ь]Аммо-

е Втор. 30; 6. Гх. 32; 39. Іез. 11; 19. 36; 26, 27.
ж Гх. 30; 22. 31; 33. 32; 38.
з Гх. 29; 13.
и Гх. 29; 17.
і Вижь Гх. 43 и 44.
к Втор. 28; 25, 37. 3 Цар. 9; 7. 2 Лѣт. 7; 20. Гх. 15; 4. 29; 18. 34; 17.
л Псал. 44; 13, 14.
м Гх. 29; 18, 22.

—

а Гх 36; 1.
б Гх. 1; 2.
в Гх. 7; 13. 11; 7, 8, 10. 13; 10, 11. 16; 12. 17; 23. 18; 12. 19; 15. 22; 21.
г Гх. 7; 13, 25. 26; 5. 29; 19.
д 4 Цар. 17; 13. Гх. 18; 11. 35; 15. Іона. 3; 8.
е Втор. 32; 21. Гх. 7; 19. 32; 30.
ж Гх. 1; 15.
з Гх. 27; 6. 43; 10. Виж. Иса. 44; 28. 45; 1. Гх. 40; 2.
и Гх. 18; 16.
і Иса. 24; 7. Гх. 7; 34. 16; 9. Іез. 26; 13. Осія 2; 11. Отк. 18; 23.
к Екк. 12; 4.
л 2 Лѣт. 36; 21. 22. Езд. 1; 1. Гх. 29; 10. Дан. 9; 2.
м Иса. 13; 19. 14; 23. 21; 1 и дрг. 47; 1. Гх. 50; 3, 13, 23, 39, 40, 45. 51; 25, 26.
н Гх. 50; 9. 51; 27, 28.
о Гх. 50; 41. 51; 27.
п Гх. 27; 7.
р Гх. 50; 29. 51; 6, 24.
с Іов. 21; 20. Псал. 75; 8. Иса. 51; 17. Отк. 14; 10.
т Гх. 51; 7. Іез. 23; 34. Наум. 3; 11.
у Ст. 9; 11.
ф Гх. 24; 9.
х Гх. 46; 2, 25.
ц Ст. 24.
ч Іов. 1; 1.
ш Гх. 47; 1, 5, 7.
щ Вижь Иса. 20; 1.
ъ Гх. 49; 7 и дрг.
ы Гх. 48; 1.
ь Гх. 49; 1.

22 новы-тѣ сынове, И всичкы-тѣ Тирскы
[ѣ]царіе, и всичкы-тѣ Сидонскы царіе, и
царіе-тѣ на островы-тѣ [ю]оттамъ море-
23 то, [я]Дедана, и Θемѫ, и Вуза, и всич-
24 кы-тѣ които си стригатъ брады-тѣ, И
всичкы-тѣ Арабскы [ѫ]царіе, и всичкы-тѣ
царіе [ѭ]на смѣсены-тѣ людіе, които оби-
25 таватъ въ пустынѭ-тѫ, И всичкы-тѣ
Зимрійскы царіе, и всичкы-тѣ Еламскы
26 [а]царіе, и всичкы-тѣ Мидскы царіе, И
[б]всичкы-тѣ сѣверны царіе, ближни-тѣ и
далечны-тѣ, единъ съ другъ, и всичкы-тѣ
царства на вселеннѫѭ, които сѫ по ли-
це-то на земѭ-тѫ: и царь-тъ [в]на Сесахъ
ще піе подирь тѣхъ.
27 За то ще кажешь тѣмъ: Така говори
Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ: [г]Пійте,
и [д]опійте ся, и избльвайте, и паднѣте, и
не станѣте, заради ножъ-тъ, който азъ
ще проводѭ въ срѣдъ васъ.
28 И ако не щѫтъ да земѫтъ чашѫ-тѫ
отъ рѫкѫ-тѫ ти за да піѭтъ, тогазь
ще имъ кажешь: Така говори Господь
29 Саваоѳъ: Непрѣмѣнно ще піете; Защо-
то, ето, [е]азъ начнувамъ да докарвамъ
зло на градъ-тъ, [ж]връху който ся на-
рече име-то ми, и вы ще останете ли
неказнени? нѣма да останете неказнени;
защото азъ [з]ще призовѫ ножъ връзъ
всичкы-тѣ земны жители, говори Господь
Саваоѳъ.
30 За то, пророчествувай ты противъ тѣхъ
всичкы тѣзи слова, и кажи имъ:
Господь [и]ще рыкне отъ высочинѫ-тѫ,
И ще испроводи гласъ-тъ си [і]отъ свято-
то свое жилище:
Ще рыкне силно [к]връху селеніе-то си:
[л]Ще възопіе, като онѣзи които тъпчатъ
гроздіе,
Противъ всичкы-тѣ жители на земѭ-тѫ.
31 Екотъ-тъ ще стигне до край земѭ-тѫ;
Защото Господь [м]има сѫдъ съ народы-тѣ:
Той ще ся [н]сѫди съсъ всякѫ плъть:
Ще прѣдаде нечестивы-тѣ на ножъ, го-
вори Господь.
32 Така говори Господь Саваоѳъ:
Ето, зло ще излѣзе отъ народъ къмъ на-
родъ,
И [о]голѣма вихрушка ще ся подигне
Отъ краища-та на земѭ-тѫ.
33 И [п]въ онзи день, ще лежатъ убити-тѣ отъ
Господа
Отъ край земѭ-тѫ до край земѭ-тѫ:
[р]Нѣма да бѫдѫтъ оплакани, [с]нито при-
брани, нито погребени:
Ще бѫдѫтъ за торъ по повърхность-тѫ
на земѭ-тѫ.
34 [т]Лелекайте, пастыри, и възопійте:
И валяйте ся *въ пърсть-тѫ*, началници
на стадо-то;
Защото ся испълнихѫ дни-тѣ ви за кла-
ніе, и за распърснуваніе-то ви:
И ще паднете като избранъ съсѫдъ.
35 И ще ся изгуби срѣдство-то за побѣгваніе
на пастыри-тѣ,
И избавленіе-то отъ началницы-тѣ на ста-
до-то.
36 Гласъ на вопль отъ пастыри-тѣ,
И выеніе отъ началници-тѣ на стадо-то;
Защото Господь опустошава пасище-то
имъ.
37 И мирны-тѣ селенія запустѣхѫ
Отъ пламенный-тъ гнѣвъ Господень,
38 [у]Остави жилище-то си, като львъ;
Защото земя-та имъ станѫ пуста,
Отъ лютость-тѫ на насилника,
И отъ ярость-тѫ на гнѣвъ-тъ му.

ГЛАВА 26.

1 Въ начало-то на царуваніе-то на Іоаки-
ма Іосіинъ-тъ сынъ, Іудинъ-тъ цаъь, станѫ
това слово отъ Господа, и рече:
2 Така говори Господь: [а]Застани въ
дворъ-тъ на домъ-тъ Господень, та говори
къмъ всичкы-тѣ Іудины градове които до-
хождатъ да ся поклонятъ въ домъ-тъ Го-
сподень, [б]всичкы-тѣ думы които ти запо-
вѣдахъ да имъ говоришь: [в]не задържай ни
3 думѫ: [г]Негли послушатъ, и ся върне вся-
кой отъ лукавый-тъ си пѫть, [д]и ся ра-
скаѭ заради зло-то, което азъ мыслѭ
да имъ направѭ за лошотіѭ-тѫ на дѣ-
4 ла-та имъ. И да имъ кажешь: Така говори
Господь: [е]Ако не мя послушате, да хо-
дите въ законъ-тъ ми, който турихъ прѣдъ
5 васъ, Да слушате слова-та на рабы-тѣ ми
пророцы-тѣ, [ж]които проводихъ при васъ,
като ставахъ рано и проваждахъ, но вы
6 не послушахте, Тогазь ще направѭ тойзи
домъ [з]както Сило, и тойзи градъ ще *го*
направѭ [и]проклѣтіѭ на всичкы-тѣ наро-
ды на земѭ-тѫ.
7 И чухѫ священници-тѣ, и пророцы-тѣ,
и всичкы-тѣ людіе, Іереміѭ като говорѣ-
8 ще тѣзи думы, въ домъ-тъ Господень. И
като прѣстанѫ Іеремія да говори всич-
ко което *му* бѣ заповѣдалъ Господь да
каже на всичкы-тѣ людіе, священници-
тѣ, и пророци-тѣ, и всичкы-тѣ людіе

[ѣ] Гл. 47; 4.
[ю] Гл. 49; 23.
[я] Гл. 49; 8.
[ѫ] 2 Лѣт. 9; 14.
[ѭ] Вижь Ст. 20. Гл. 48; 31. 50; 37. Іез. 30; 5.
[а] Гл. 49; 34.
[б] Гл. 50; 9.
[в] Гл. 51; 41.
[г] Авв. 2; 16.
[д] Иса. 51; 21. 63; 6.
[е] Прит. 11; 31. Гл. 49; 12. Іез. 9; 6. Авд. 16. Лук. 23; 31. 1 Пет. 4; 17.
[ж] Дан. 9; 18, 19.
[з] Іез. 38; 21.
[и] Иса. 42; 13. Іоил. 3; 16. Амос. 1; 2.
[і] Псал. 11; 4. Гл. 17; 12.
[к] 3 Цар. 9; 3. Псал. 132; 14.
[л] Иса. 16; 9. Гл. 48; 33.
[м] Осія 4; 1. Мих. 6; 2.
[н] Иса. 66; 16. Іоил. 3; 2.
[о] Гл. 23; 19. 30; 23.
[п] Иса. 66; 16.
[р] Гл. 16; 4, 6.
[с] Псал. 79; 3. Гл. 8; 2. Откр. 11; 9.
[т] Гл. 4; 8. 6; 26.
[у] Псал. 76; 2.

[а] Гл. 19; 14.
[б] Іез. 3; 10. Мат. 28; 20.
[в] Дѣян. 20; 27.
[г] Гл. 36; 3.
[д] Гл. 18; 8. Іон. 3; 8, 9.
[е] Лев. 26; 14 и дрг. Втор. 28; 15.
[ж] Гл. 7; 13, 25. 11; 7. 25; 3, 4.
[з] 1 Цар. 4; 10, 11. Псал. 78; 60. Гл. 7; 12, 14.
[и] Иса. 65; 15. Гл. 24; 9.

хванжхж го, и думахж: Непрѣмѣнно
9 ще ся умъртвишь; Защо пророчествова
ты въ име-то Господне, и рече: Тойзи
домъ ще стане както Сило, и тойзи
градъ ще ся запусти, да нѣма житель?
И всичкы-тѣ людіе ся събрахж връзъ
10 Іереміѭ въ домъ-тъ Господень. И като
чухж Іудини-тѣ князове това нѣщо, възлѣ-
зохж отъ царскый-тъ домъ въ домъ-тъ
Господень, и сѣднжхж въ входъ-тъ на
11 новы-тѣ врата Господни. Тогазь священ-
ници-тѣ и пророци-тѣ говорихж на кня-
зове-тѣ и на всичкы-тѣ людіе, и рекохж:
Тойзи человѣкъ трѣбва да ся осжди на
смърть, [i]защото пророчествува противъ
тойзи градъ, както чухте съ уши-тѣ си.
12 И говорѝ Іеремія на всичкы-тѣ князове
и на всичкы-тѣ людіе, и рече: Господь
мя проводи за да пророчествувамъ про-
тивъ тойзи домъ, и противъ тойзи градъ,
13 всичкы-тѣ думы които чухте. За то [к]сега
оправѣте пжтища-та си и дѣянія-та си, и
послушайте гласъ-тъ на Господа Бога ва-
шего: и [л]Господь ще ся раскае за зло-то,
14 което говорѝ противъ васъ. А азъ, ето,
[м]въ ржкж-тж ви сьмь: направѣте мѝ както
е добро и както е угодно прѣдъ очи-тѣ ви.
15 Но да знаете добрѣ, че ако мя умъртвите,
наистинж неповиннж кръвь ще докарате
връзъ себе си, и връзъ тойзи градъ, и връзъ
жители-тѣ му; защото наистинж Господь
мя проводи при васъ, да говорѭ въ уши-
тѣ ви всичкы тѣзи думы.
16 Тогазь князове-тѣ и всичкы-тѣ людіе
рекохж на священницы-тѣ и на пророцы-
тѣ: Тойзи человѣкъ не трѣбва да ся осжди
на смърть; защото въ име-то на Господа
17 Бога нашего говорѝ намъ. [н]Тогазь ста-
нжхж нѣкои отъ старѣйшины-тѣ на мѣ-
сто-то та говорихж на всичко-то събраніе
18 на людіе-тѣ, и рекохж: [о]Михей Моресе-
ѳецъ-тъ пророчествуваше въ дни-тѣ на
Езекіѭ Іудинъ-тъ царь, и говорѝ на всич-
кы-тѣ Іудины людіе, и рече: Така говори
Господь Саваоѳъ: [п]Сіонъ ще ся изоре
като нивж, и Іерусалимъ ще бжде грамады
отъ развалины, и гора-та на домъ-тъ като
19 высокы мѣста на джбравж. Умъртвихж
ли го Езекія Іудинъ-тъ царь и всичкый
Іуда? [р]не убоя ли ся отъ Господа, и
умилостиви лице-то Господне, и [с]Господь
ся раская за зло-то което говорѝ противъ
тѣхъ? [т]ный прочее причинили бы голѣмо
зло на душы-тѣ си.
20 А още имаше человѣкъ който пророче-
ствуваше въ име Господне, Урія Семаіевый
сынъ отъ Киріаѳіаримъ, и пророчествова
противъ тойзи градъ, и противъ тжзи зе-
мѭ, споредъ всичкы-тѣ думы на Іереміѭ:
21 И котато чу царь Іоакимъ, и всичкы-тѣ
му силни, и всичкы-тѣ князове, думы-тѣ
му, царь-тъ искаше да го умъртви: а Урія
като чу, уплаши ся и побѣгнж, та отиде
22 въ Египетъ: И проводи царь Іоакимъ
мжжіе въ Египетъ, Елнаѳана Ахово-
ровъ-тъ сынъ, и мжжіе съ него въ Еги-
23 петъ: Та изведохж Урія изъ Египетъ,
и го доведохж при царь Іоакима, и по-
рази го съ ножъ, и хвьрли трупъ-тъ му
24 въ гробища-та на простый-тъ народъ. Но
[у]ржка-та на Ахикама Сафановъ-тъ сынъ
бѣ съ Іереміѭ, за да го не прѣдаджтъ въ
ржкж-тж на людіе-тѣ, та да го убіѭтъ.

ГЛАВА 27.

1 Въ начало-то на царуваніе-то на [а]Іоа-
кима Іосіинъ-тъ сынъ, Іудинъ-тъ царь,
быде това слово къмъ Іереміѭ отъ Го-
спода, и рече:
2 Така ми говорѝ Господь: Направи си
узы и хомоты, и [б]тури гы на вратъ-тъ
3 си: И проводи гы на Едомскый-тъ царь,
и на Моавскый-тъ царь, и на царя на
Аммоновы-тѣ сынове, и на Тирскый-тъ
царь, и на Сидонскый-тъ царь, чрѣзъ ржц-
кж-тж на онѣзи посланницы които до-
хождатъ въ Іерусалимъ при Седекіѭ
4 Іудинъ-тъ царь: И дай имъ заповѣдь за
господари-тѣ имъ, и кажи: Така говори
Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ: Така
5 ще кажете на господари-тѣ си: [в]Азъ на-
правихъ земѭ-тж, человѣка, и животны-
тѣ що сж по лице-то на земѭ-тж, чрѣзъ
голѣмж-тж си силж, и чрѣзъ прострѣнж-
тж си мышцж: и [г]дадохъ ѭ на когото
6 благоволихъ. И [д]сега азъ дадохъ всичкы
тѣзи мѣста въ ржкж-тж на Навуходоно-
сора Вавилонскый-тъ царь, [е]рабъ-тъ си:
тѣхъ, [ж]и полскы-тѣ звѣрове, дадохъ нему,
7 за да му слугуватъ. И [з]всичкы-тѣ народи
ще работятъ нему, и на сына му, и на
сынъ-тъ на сына му, [и]додѣ дойде врѣме-
то и на неговж-тж земѭ: [і]и много на-
8 роди и великы царіе ще го покорятъ. И
народъ или царство, което не ще да ра-
боти на тогозъ Навуходоносора Вавилон-
скый-тъ царь, и което не ще да тури
вратъ-тъ си подъ хомотъ-тъ на Вавилон-
скый-тъ царь, азъ ще накажж, говори
Господь, онзи народъ съ ножъ, съ гладъ,
и съ моръ, додѣ го истрѣбѭ чрѣзъ не-
говж-тж ржкж.
9 А вы не слушайте пророцы-тѣ си, нито
чародѣи-тѣ си, нито сьновидцы-тѣ си,
нито прокобители-тѣ си, нито омаятели-тѣ

[i] Гл. 38. 4.
[к] Гл. 7; 3.
[л] Ст. 3; 19.
[м] Гл. 38; 5.
[н] Дѣян. 5; 34 и друг.
[о] Мих. 1; 1.
[п] Мих. 3; 12.
[р] 2 Лѣт. 32; 26.
[с] Исх. 32; 14. 2 Цар. 24; 16.
[т] Дѣян. 5; 39.
[у] 4 Цар. 22; 12, 14. Гл. 39; 14.

[а] Седекіѭ. Виж. Ст. 3, 12, 20. Гл. 28; 1.
[б] Гл. 28; 10, 12. Виж. Іез. 4; 1. 12; 3. 24; 3 и друг.
[в] Псал. 115; 15. 146; 6. Иса. 45; 12.
[г] Псал. 115; 16. Дан. 4; 17, 25, 32.
[д] Гл. 28; 14.
[е] Гл. 25; 9. 43; 10. Іез. 20; 18, 20.
[ж] Гл. 28; 14. Дан. 2; 38.
[з] 2 Лѣт. 36; 20.
[и] Гл. 25; 12. 50; 27. Дан. 5; 26.
[і] Гл. 25; 14.

си, който ви говорятъ, и казуватъ: Нѣма
10 да работите на Вавилонскый-тъ царь; За-
щото [к]тѣ ви пророчествуватъ лъжѫ, за
да вы отдалечатъ отъ земѭ-тѫ ви: и да
11 вы испѫдѭ, и да загынете. А народъ-тъ,
който подложи вратъ-тъ си подъ яремъ-тъ
на Вавилонскый-тъ царь, и му работи, не-
го ще оставѭ да остане още въ земѭ-
тѫ си, говори Господь: и ще ѭ работи,
и ще обитава въ неѭ.
12 Говорихъ и [л]на Седекiѭ Iудинъ-тъ
царь по всичкы тѣзи слова, и рѣкохъ:
Наведѣте вратове-тѣ си подъ хомотъ-тъ
на Вавилонскый-тъ царь, и работѣте нему
13 и на людiе-тѣ му, и ще живѣете. [м]Защо
да умрете, ты и людiе-тѣ ти, отъ ножъ,
отъ гладъ, и отъ моръ, както Господь го-
ворѝ противъ народъ-тъ който не ра-
14 боти на Вавилонскый-тъ царь? За то не
слушайте думы-тѣ на пророцы-тѣ които
ви говорятъ, и казуватъ: Нѣма да рабо-
тите на Вавилонскый-тъ царь; защото тѣ
15 ви пророчествуватъ лъжѫ. Понеже азъ
не сьмь гы [н]проводилъ, говори Господь,
и тѣ пророчествуватъ лъжливо въ мое-то
име: за да вы испѫдѭ, и да погынете,
вы, и пророци-тѣ които ви пророче-
ствуватъ.
16 Говорихъ и на священницы-тѣ, и на
всичкы тѣзи людiе, и казахъ: Така гово-
ри Господь; Не слушайте думы-тѣ на про-
роцы-тѣ си, които ви пророчествуватъ, и
казуватъ: Ето, [о]съсѫди-тѣ на домъ-тъ Го-
сподень ще ся прѣнесѫтъ подирь малко
отъ Вавилонъ; защото тѣ ви пророчеству-
17 ватъ лъжѫ. Не слушайте гы: работѣте
на Вавилонскый-тъ царь, и ще бѫдете
живи: защо тойзи градъ да ся запусти?
18 Ако ли сѫ тѣ пророци, и ако е слово-то
Господне съ тѣхъ, нека ся помолятъ сега
Господу Саваоѳу, та съсѫди-тѣ които сѫ
останѫли въ домъ-тъ Господень, и въ
домъ-тъ на Iудинъ-тъ царь, и въ Iеруса-
лимъ, да не отидѫтъ у Вавилонъ.
19 Защото така говори Господь Саваоѳъ
[п]за стълпове-тѣ, и за *мѣдно*-то море, и
за подставы-тѣ, и за другы-тѣ съсѫды,
20 които сѫ останѫли въ тойзи градъ, Кои-
то Навуходоносоръ Вавилонскый-тъ царь
не зѣ, [р]когато заведе въ плѣнъ Iехонiѭ
Iоакимовъ-тъ сынъ Iудинъ-тъ царь отъ
Iерусалимъ у Вавилонъ, и всичкы-тѣ кня-
21 зове Iудины и Iерусалимскы: Ей, така
говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ,
за съсѫды-тѣ които останѫхѫ въ домъ-тъ
Господень, и въ домъ-тъ на Iудинъ-тъ царь
22 и въ Iерусалимъ: Тѣ [с]ще ся прѣнесѫтъ у
Вавилонъ, и ще бѫдѫтъ тамъ [т]до день-тъ
въ който ще гы посѣтѭ, говори Господь:
[у]тогазъ ще гы донесѫ, и ще гы поставѭ
на това мѣсто.

ГЛАВА 28.

1 И [а]въ исто-то лѣто въ начало-то на ца-
руванiе-то на Седекiѭ Iудинъ-тъ царь, въ
четвърто-то лѣто, въ петый-тъ мѣсецъ,
Ананiя Азоровый сынъ пророкъ-тъ, който
бѣ отъ Гаваонъ, говорѝ ми въ домъ-тъ
Господень, прѣдъ священницы-тѣ и всич-
2 кы-тѣ людiе, и рече: Така говори Господь
Саваоѳъ, Богъ Израилевъ, и казува: [б]Съ-
крушихъ хомотъ-тъ на Вавилонскый-тъ
3 царь. [в]Въ разстоянiе на двѣ цѣлы годи-
ны, ще върнѫ на това мѣсто всичкы-тѣ
съсѫды на домъ-тъ Господень, които На-
вуходоносоръ Вавилонскый царь зѣ отъ
4 това мѣсто, та гы занесе у Вавилонъ: И
на това мѣсто ще върнѫ, говори Господь,
Iехонiѭ Iоакимовъ-тъ сынъ Iудинъ-тъ
царь, и всичкы-тѣ Iудины плѣнницы, кои-
то отидохѫ у Вавилонъ; защото ще съкру-
шѫ хомотъ-тъ на Вавилонскый-тъ царь.
5 И говорѝ пророкъ Iеремiя на пророкъ
Ананiѭ прѣдъ священницы-тѣ, и прѣдъ
всичкы-тѣ людiе, които стоехѫ въ домъ-
6 тъ Господень: И рече пророкъ Iеремiя:
[г]Аминь: Господь да направи така! Господь
да испълни думы-тѣ ти, които ты про-
рече, и да върне отъ Вавилонъ на това
мѣсто съсѫды-тѣ на домъ-тъ Господень,
7 и всичко каквото ся е заплѣнило. Но чуй
сега това слово което азъ говорѭ въ
уши-тѣ ти, и въ уши-тѣ на всичкы-тѣ лю-
8 дiе: Пророци-тѣ, които сѫ были прѣди
мене, и прѣди тебе, отъ старо врѣме,
прорекохѫ и противъ много мѣста, и
противъ голѣмы царства, за брань, за
9 зло, и за моръ. [д]Пророкъ-тъ, който про-
рича за миръ, когато ся испълни дума-та
на пророкъ-тъ, *тогазъ* ще ся познае про-
рокъ-тъ, че наистинѫ го е проводилъ Го-
сподь.
10 Тогазь Ананiя пророкъ-тъ [е]зѣ хомотъ-тъ
отъ вратъ-тъ на пророкъ Iеремiѭ, та го
11 строши. И говорѝ Ананiя прѣдъ всичкы-
тѣ людiе, и рече: Така говори Господь:
Така ще строшѫ хомотъ-тъ на Навуходо-
носора Вавилонскый-тъ царь [ж]отъ вратъ-
тъ на всичкы-тѣ народы въ разстоянiе на
двѣ цѣлы години. И пророкъ Iеремiя
отѝде на пѫть-тъ си.
12 И быде слово Господне къмъ Iеремiѭ,
когато Ананiя пророкъ-тъ съкруши хо-
мотъ-тъ отъ вратъ-тъ на пророкъ Iеремiѭ,
и говори: Иди та кажи на Ананiѭ, и речи:

к Ст. 14.
л Гл. 28; 1. 38; 17.
м Iез. 18; 31.
н Гл. 14; 14. 23; 21. 29; 8, 9.
о 2 Лѣт. 36; 7, 10. Гл. 28; 3. Дан. 1; 2.
п 4 Цар. 25; 13 и дрг. Гл. 52; 17, 20, 21.
р 4 Цар. 24; 14, 15. Гл. 24; 1.
с 4 Цар. 25; 13. 2 Лѣт. 36; 18.
т 2 Лѣт. 36; 21. Гл. 29; 10. 32; 5.
у Ездр. 1; 7. 7; 19.

—

а Гл. 27; 1.
б Гл. 27; 12.
в Гл. 27; 16.
г 3 Цар. 1; 36.
д Втор. 18; 22.
е Гл. 27; 2.
ж Гл. 27; 7.

13 Така говори Господь: Ты строши дърве-
ны-тѣ хомоты; но вмѣсто тѣхъ ще напра-
14 вишь желѣзны хомоты. Защото така го-
вори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
[з]Желѣзенъ хомотъ турихъ на вратъ-тъ
на всичкы тѣзи народы, за да работятъ
на Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь:
и ще му работятъ: [и]дадохъ му още и
полскы-тѣ звѣрове.
15 Тогазь рече пророкъ Iеремія на Ананіѭ
пророкъ-тъ: Слушай сега, Ананіе: Не тя
е проводилъ Господь: но [i]ты правишь тѣ-
16 зи людіе да ся надѣѭтъ на лъжѫ. За то
така говори Господь: Ето, азъ ще тя от-
хвърлѭ отъ лице-то на земѭ-тѫ: тѫзи
годинѫ ще умрешь, защото [к]си говорилъ
17 бунтъ противъ Господа. И умрѣ пророкъ
Ананія прѣзъ тѫзи годинѫ, въ седмый-тъ
мѣсецъ.

ГЛАВА 29.

1 И тѣзи сѫ думы-тѣ на писмо-то, което
пророкъ Iеремія проводи отъ Iерусалимъ
до останѫлы-тѣ старѣйшины на плѣнни-
цы-тѣ, и до священницы-тѣ, и пророцы-
тѣ, и до всичкы-тѣ людіе които Навухо-
доносоръ закара плѣнницы отъ Iеруса-
2 лимъ у Вавилонъ. (Като [а]Iехонія царь-тъ,
и царица-та, и скопци-тѣ, князове-тѣ Iу-
дини и Iерусалимскы, и дърводѣлцы-тѣ,
и ковачи-тѣ излѣзохѫ отъ Iерусалимъ),
3 Чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Еласѫ Сафановъ-тъ
сынъ, и на Гемаріѭ Хелкіинъ-тъ сынъ,
(които Седекія Iудинъ-тъ царь проводи
у Вавилонъ при Навуходоносора Вави-
лонскый-тъ царь;) казуваше:
4 Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ, въ всичкы онѣзи които ся
закарахѫ плѣнници, които азъ направихъ
да ся закаратъ плѣнници отъ Iерусалимъ
5 у Вавилонъ: [б]Съградѣте кѫщы, и насе-
лѣте ся: и насадѣте градины, та яждте
6 плодъ-тъ имъ. Земѣте жены, и народѣте
сынове и дъщери: и земѣте жены за сы-
нове-тѣ си, и дайте дъщери-тѣ си на мѫ-
жіе, и нека народятъ сынове и дъщери,
и умножавайте ся тамъ, и не ся смаля-
7 вайте; И търсѣте миръ-тъ на тойзи градъ,
дѣто вы азъ направихъ да бѫдете зака-
рани плѣнници, и [в]молѣте ся за него
Господу; понеже въ неговъ-тъ миръ ще
имате вы миръ.
8 Защото така говори Господь Саваоѳъ,
Богъ Израилевъ: [г]Да вы не прѣльщаватъ
пророци-тѣ ви, които сѫ въ срѣдъ васъ,
и чародѣи-тѣ ви, и не слушайте сънища-
та си които вы гы правите да сънуватъ.
9 Защото [д]ви пророчествуватъ лъжливо въ
мое име: азъ не гы сьмь проводилъ, го-
10 вори Господь. Защото така говори Го-
сподь: Че [е]като ся испълнятъ седмде-
сеть години у Вавилонъ, ще вы посѣтѭ,
и ще извършѫ надъ васъ благо-то мое
11 слово, да вы върнѫ на това мѣсто. За-
щото азъ познавамъ мысли-тѣ които мы-
слѭ за васъ, говори Господь, мысли на
миръ, а не на зло, за да ви дамъ очак-
12 ванѫ-тѫ сетнинѫ. Тогазь [ж]ще извыкате
къмъ мене, и ще отидете та ще ми ся
13 помолите, и ще вы послушамъ. И [з]ще
мя подирите, и намѣрите, когато мя по-
14 търсите [и]съсъ всичко-то си сьрдце. И
[i]ще бѫдѫ намѣренъ отъ васъ, говори
Господь: и ще върнѫ плѣнъ-тъ ви, и [к]ще
вы съберѫ отъ всичкы-тѣ народы, и отъ
всичкы-тѣ мѣста дѣто вы испѫдихъ, го-
вори Господь: и ще вы върнѫ на мѣсто-
то отъ дѣто ви направихъ да бѫдете за-
карани плѣнници.
15 Понеже рекохте: Господь въздигнѫ
16 намъ пророцы у Вавилонъ, *Познайте*, че
така говори Господь за царя който сѣ-
ди на Давидовъ-тъ прѣстолъ, и за всич-
кы-тѣ людіе които обитаватъ въ тойзи
градъ, братія-та ви които не излѣзохѫ
17 съ васъ на плѣнъ: Така говори Господь
Саваоѳъ: Ето, ще проводѭ вързъ тѣхъ
[л]ножъ, гладъ, и моръ, и ще гы направѭ
[м]както непотрѣбны-тѣ смоквы, които по-
18 ради худость-тѫ *си* не ся ядѫтъ. И [н]ще
гы испѫдѭ съ ножъ, съ гладъ, и съ моръ:
и ще гы прѣдамъ на тласканіе по всич-
кы-тѣ царства на земѭ-тѫ, [о]щото *да сѫ*
проклѣтія, и почудванiе, и звизданіе, и
укоръ въ всичкы-тѣ народы, дѣто сьмь
19 гы испѫдилъ; Защото не послушахѫ мои-
тѣ думы, говори Господь, [п]които имъ
проводихъ чрѣзъ рабы-тѣ си пророцы-
тѣ, като ставахъ рано и проваждахъ:
20 и не послушахте, говори Господь. Послу-
шайте прочее слово-то Господне, всичкы
вы заплѣнени, които проводихъ отъ Iе-
21 русалимъ у Вавилонъ. Така говори Го-
сподь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ, заради
Ахаава Колаіевъ-тъ сынъ, и заради Се-
декіѭ Маасіинъ-тъ сынъ, които проро-
чествуватъ вамъ лъжы въ име-то ми:
Ето, ще гы прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ на На-
вуходоносора, Вавилонскый-тъ царь, и
22 ще гы порази прѣдъ очи-тѣ ви. И [р]ще
земѫтъ отъ тѣхъ *примѣръ на* проклѣтіѭ
въ всичкы-тѣ Iудины плѣнницы, които
сѫ у Вавилонъ, и ще казватъ: Господь

з Втор. 28; 48. Гл. 27; 7.
и Гл. 27; 6.
i Гл. 29; 31. Iез. 13; 22.
к Втор. 13; 5. Гл. 29; 32.

—

а 4 Цар. 24; 12 и дрг. Гл. 22; 26. 28; 4.

б Ст. 28.
в Ездр. 6; 10. 1 Тим. 2; 2.
г Гл. 14; 14. 23; 21. 27; 14, 15. Ефес. 5; 6.
д Ст. 31.
е 2 Лѣт. 36; 21, 22. Ездр. 1; 1. Гл. 25; 12. 27; 22. Дан. 9; 2.

ж Дан. 9; 3 и дрг.
з Лев. 26; 39, 40 и дрг. Втор. 30; 1 и дрг.
и Гл. 24; 7.
i Втор. 4; 7. Псал. 32; 6. 46; 1. Иса. 55; 6.
к Гл. 23; 3, 8. 30; 3. 32; 37.
л Гл. 24; 10.

м Гл. 24; 8.
н Втор. 28; 25. 2 Лѣт. 29; 8. Гл. 15; 4. 24; 9. 34; 17.
о Гл. 26; 6. 42; 18.
п Гл. 25; 4. 32; 33.
р Виж. Быт. 48; 20. Иса. 65; 15.

да тя направи като Седекіѭ, и като
Ахаава, [с]които Вавилонскый-тъ царь опе-
23 че въ огнь; Защото [т]сторихѫ нечестіе
въ Израиль, и прѣлюбодѣйствувахѫ съ
жены-тѣ на ближни-тѣ си, и говорѣхѫ
въ мое име лъжливы думы, които не имъ
сьмь заповѣдалъ: и азъ знаѭ, и сьмь
свидѣтель, говори Господь.
24 И на Семаіѭ, Нехеламецъ-тъ, да го-
25 воришь и да кажешь: Така говори Го-
сподь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ, и казу-
ва: Понеже си проводилъ ты писма въ
свое име на всичкы-тѣ людіе които сѫ
въ Іерусалимъ, и [у]на Софоніѭ Маасіе-
въ-тъ сынъ священникъ-тъ, и на всич-
26 кы-тѣ священницы, и си казалъ: Господь
тя постави священникъ вмѣсто Іодая
священникъ-тъ, [ф]за да си настоятель въ
домъ-тъ Господень надъ всякой человѣкъ
[х]който лудува и пророчествува, [ц]за да
27 го туряшь въ тьмницѫ, и въ узы: Сега
прочее защо не си обличилъ Іеремиѭ Ана-
28 ѳоѳецъ-тъ, който ви пророчествува? По-
неже той за то проводи до насъ у Ва-
вилонъ, и казува: Тойзи *плѣнъ* ще е
дългъ: [ч]съградѣте кѫщы, и населѣте ся,
и насадѣте градины, и яждте плодъ-тъ
29 имъ. И Софонія священникъ-тъ прочете
това писмо въ слушаніе на пророкъ Іе-
ремиѭ.
30 И быде слово Господне къмъ Іеремиѭ,
31 и рече: Проводи на всичкы-тѣ плѣнницы,
и кажи: Така говори Господь за Семаі-
ѭ Нехеламецъ-тъ: Понеже Семаія ви
прорече а [ш]азъ не сьмь го проводилъ,
и вы направи да ся надѣете на лъжѫ,
32 За то така говори Господь: Ето, ще по-
сѣтіѭ Семаіѭ Нехеламецъ-тъ, и сѣме-то
му: той не ще има человѣкъ който да
обитава между тѣзи людіе: нито ще ви-
ди добро-то, което азъ ще направиѭ на
людіе-тѣ си, говори Господь; [щ]защото го-
вори бунтъ противъ Господа.

ГЛАВА 30.

1 Слово-то което быде къмъ Іеремиѭ отъ
2 Господа, и рече: Така говори Господь
Богъ Израилевъ, и каза: Пиши въ кни-
гѫ всичкы тѣзи думы, които ти гово-
3 рихъ; Защото, ето, идѫтъ дни, говори
Господь, и [а]ще върнѫ плѣнъ-тъ на лю-
діе-тѣ си Израиль и Іудѫ, говори Го-
сподь: и [б]ще гы върнѫ въ земіѭ-тѫ ко-
іѭто дадохъ на отцы-тѣ имъ, и ще іѭ
4 наслѣдятъ. И тѣзи сѫ думы-тѣ, които
говори Господь за Израиль и за Іудѫ.
5 Защото така говори Господь:
Чухмы гласъ на трепетъ,
Страхъ, а не миръ.
6 Попытайте, сега и виждте,
Мѫжъ ражда ли?
Защо гледамъ азъ всякого мѫжа
Рѫцѣ-тѣ му на чрѣсла-та му [в]като женѫ
която ражда,
И лица-та на всичкы-тѣ прѣжьлтѣли?
7 [г]Горко! защото е голѣмъ онзи день:
[д]Подобенъ нему не е былъ,
И е врѣме на утѣсненіе-то на Іакова;
Но ще ся избави отъ него.
8 И въ онзи день, говори Господь Саваоѳъ,
Ще строшѫ хомотъ-тъ му отъ вратъ-тъ ти,
И ще раскѫсамъ узы-тѣ ти,
И чужди нѣма вече да го поработятъ;
9 Но ще работятъ на Господа Бога своего,
[е]И на Давида царь-тъ си,
Когото [ж]ще имъ въздигнѫ.
10 А ты, [з]не бой ся, рабе мой Іакове, гово-
ри Господь:
Нито ся страхувай, Израилю;
Защото, ето, ще тя избавіѭ отъ далечнѫ-
тѫ странѫ,
И [и]сѣме-то ти отъ земіѭ-тѫ на плѣнъ-тъ
имъ:
И Іаковъ ще ся върне,
И ще ся упокои и почине,
И не ще да има който да *го* устрашава.
11 Защото азъ сьмь съ тебе, говори Господь,
за да тя избавіѭ:
И [і]ако довьршѫ всичкы-тѣ народы дѣто
тя расьрснѫхъ,
[к]Тебе обаче не щѫ да довьршѫ,
Но [л]ще тя накажѫ по сѫдбѫ,
И не щѫ да тя направіѭ съвсѣмъ неви-
ненъ.
12 Защото така говори Господь:
[м]Съкрушеніе-то ти е неисцѣлимо,
Рана-та ти болѣзненна.
13 Нѣма кой да сѫди сѫдбѫ-тѫ ти, за об-
вързуваніе;
[н]Нѣма за тебе лѣкове цѣлителны.
14 [о]Всичкы-тѣ любовници тя забравихѫ:
Не тя търсятъ:
Защото тя наранихъ [п]съ непріятелскѫ
ранѫ,
[р]Съ наказаніе отъ единъ жестокъ,
За множество-то на твои-тѣ беззаконія:
[с]Грѣхове-тѣ ти ся умножихѫ.
15 [т]Защо выкашь за съкрушеніе-то си?
Болка-та ти е неисцѣлна
За множество-то на твои-тѣ беззаконія:
Грѣхове-тѣ ти ся умножихѫ:

с Дан. 3; 6.
т Гл. 23; 14.
у 4 Цар. 25; 18. Гл. 21; 1.
ф Гл. 20; 1.
х 4 Цар. 9; 11. Дѣян. 26; 24.
ц Гл. 20; 2.
ч Ст. 5.
ш Гл. 28; 15.
щ Гл. 28; 16.

—

а Ст. 18. Гл. 32; 44. Іез. 39; 25. Амос. 9; 14, 15.
б Гл. 16; 15.
в Гл. 4; 31. 6; 24.
г Іоил. 2; 11, 31, Амос. 5; 18. Соф. 1; 14 и дрг.
д Дан. 12; 1.
е Иса. 55; 3, 4. Іез. 34; 23. 37; 24. Осія 3; 5.
ж Лук. 1; 69. Дѣян. 2; 30. 13; 23.
з Иса. 41; 13. 43; 5. 44; 2. Гл. 46; 27, 28.
и Гл. 3; 18.
і Амос. 9; 8.
к Гл. 4; 27.
л Псал. 6; 1. Иса. 27; 8. Гл. 10; 24. 46; 28.
м 2 Лѣт. 36; 16. Гл. 15; 18.
н Гл. 8; 22.
о Плач. 1; 2.
п Іов. 13; 24. 16; 9. 19; 11.
р Іов. 30; 21.
с Гл. 5; 6.
т Гл. 15; 18.

За то ти направихъ това.
16 За то, всичкы които тя пояждатъ [у]ще
ся поядѫтъ:
И всичкы-тѣ ти противници, всичкы купно,
ще отидѫтъ въ плѣнъ:
И които тя разграбятъ ще станѫтъ раз-
грабеніе,
И всичкы които тя обиратъ ще гы дамъ
въ обиръ.
17 Защото [ф]ще възстановіѭ здравіе въ тебе,
И ще тя исцѣліѭ отъ раны-тѣ ти, говори
Господь;
Защото тѣ тя нарекохѫ Отхвьрленъ, и
казахѫ:
Той е Сіонъ: нѣма кой да го търси.
18 Така говори Господь:
Ето, азъ [х]ще върнѫ отъ плѣнъ-тъ Іако-
вовы-тѣ шатры,
И [ц]ще ущедріѭ селенія-та му:
И градъ-тъ ще ся съгради на развалины-
тѣ си,
И храмъ-тъ ще ся възстанови споредъ
чинъ-тъ си.
19 И [ч]отъ тѣхъ ще да исхожда благодареніе
И гласъ на онѣзи които ся веселятъ:
И [ш]ще гы умножѫ, и нѣма да ся ума-
лятъ:
И ще гы прославіѭ, и не ще ся унижатъ.
20 И чада-та имъ ще бѫдѫтъ [щ]както по
напрѣдъ,
И събраніе-то имъ ще ся утвьрди прѣдъ
мене,
И ще накажѫ всичкы-тѣ които гы угнѣ-
таватъ.
21 И голѣмецъ-тъ имъ ще бѫде отъ тѣхъ,
И [ъ]властитель-тъ имъ ще излази изъ
срѣдъ тѣхъ:
И [ы]ще го направіѭ да приближава,
И ще приближава при мене;
Защото кой е той, що полага сърдце-то
си
Да приближи при мене? говори Господь.
22 И [ь]ще ми бѫдете людіе,
И азъ ще ви бѫдѫ Богъ.
23 Ето, [ѣ]вихрушка отъ Господа излѣзе съ
ярость,
Вихрушка която помита:
Ще ся устреми върху главѫ-тѫ на нече-
стивы-тѣ.
24 Пламенный-тъ гнѣвъ Господень нѣма да
ся върне додѣ не извърши,
И додѣ не испълни съвѣты-тѣ на сърдце-
то си:
[ю]Въ послѣдни-тѣ дни ще разумѣете вы
това.

ГЛАВА 31.

1 Въ [а]исто-то врѣме, говори Господь,
[б]Ще бѫдѫ Богъ на всичкы-тѣ Израилевы
родове,
И тѣ ще ми бѫдѫтъ людіе.
2 Така говори Господь:
Людіе-тѣ които останѫхѫ отъ ножъ-тъ
Намѣрихѫ благодать въ пустыніѫ-тѫ:
[в]Израиль отиде да намѣри почивкѫ.
3 Господь ми ся яви отдавна, *и рече:*
[г]Ей, възлюбихъ тя [д]съ вѣчнѫ любовь:
За то [е]тя привлѣкохъ съ милость.
4 Пакъ [ж]ще тя съградіѭ,
И ще ся съградишь, дѣво Израилева:
[з]Ще ся украсишь пакъ съ тѫпаны-тѣ си,
И ще излазишь съ ликове-тѣ на онѣзь
които ся веселятъ.
5 [и]Ще насадишь пакъ лозія на Самарійскы-
тѣ горы:
Насадители-тѣ ще насадятъ, и ще ядѫтъ
плодъ-тъ.
6 Защото ще дойде день,
Въ който стражи-тѣ върху горѫ-тѫ
Ефремъ ще выкатъ:
[і]Станѣте, и да възлѣземъ въ Сіонъ
При Господа Бога нашего.
7 Защото така говори Господь:
[к]Пѣйте съ радость за Іакова,
И въскликнѣте за главѫ-тѫ на народы-тѣ:
Прогласѣте, похвалѣте, и речѣте:
Спаси, Господи, людіе-тѣ си, остатъкъ-тъ
на Израиля.
8 Ето, азъ ще гы доведѫ [л]отъ земіѭ-тѫ
на сѣверъ,
И [м]ще гы съберѫ отъ краища-та на зе-
міѭ-тѫ,
И съ тѣхъ слѣпъ, и хромъ,
Непразднѫ, и раждающѫ купно:
Голѣмо събраніе ще ся върне тукъ.
9 [н]Съ плачъ ще дойдѫтъ,
И съ моленія ще гы доведѫ:
Ще гы водіѭ [о]край водны рѣкы прѣзъ
правъ пѫть,
Въ който нѣма да ся спънѫтъ;
Защото сьмь отецъ на Израиля,
И Ефремъ е [п]първородный мой.
10 Слушайте, народи, слово-то Господне,
И възвѣстѣте въ далечны-тѣ острови, и
речѣте:
Който распьрснѫ Израиля [р]той ще го
събере,
И ще го упази, както пастырь-тъ стадо-то
си.
11 Защото [с]Господь искупи Іакова,

у Исх. 23; 22. Иса. 33; 1. 41; 11. Гл. 10; 25.
ф Гл. 33; 6.
х Ст. 3. Гл. 33; 7, 11.
ц Псал. 102; 13.
ч Иса. 35; 10. 51; 11. Гл. 31; 4, 12, 13. 33; 10, 11.
ш Зах. 10; 8.
щ Иса. 1; 26.
ъ Быт. 49; 10.
ы Числ. 16; 5.
ь Гл. 24; 7. 31; 1, 33. 32; 38. Іез. 11; 20. 36; 28. 37; 27.
ѣ Гл. 23; 19, 20. 25; 32.
ю Быт. 49; 1.

—

а Гл. 30; 24.
б Гл. 30; 22.
в Числ. 10; 33. Втор. 1; 33. Псал. 95; 11. Иса. 63; 14.
г Мал. 1; 2.
д Рим. 11; 28, 29.
е Осія 11; 4.
ж Гл. 33; 7.
з Исх. 15; 20. Сѫд. 11; 34. Псал. 149; 3.
и Иса. 65; 21. Амос. 9; 14.
і Иса. 2; 3. Мих. 4; 2.
к Иса. 12; 5, 6.
л Гл. 3; 12, 18. 23; 8.
м Іез. 20; 34, 41. 34; 13.
н Псал. 126; 5, 6. Гл. 50; 4.
о Иса. 35; 8. 43; 19. 49; 10, 11.
п Исх. 4; 22.
р Иса. 40; 11. Іез. 34; 12, 13, 14.
с Иса. 44; 23. 48; 20.

И го избави [т]отъ рѫкѫ-тѫ на по силный-тъ му.
12 И ще дойдѫтъ, и ще пѣѭтъ [у]връху высочинѫ-тѫ на Сіонъ,
И ще ся стекѫтъ [ф]къмъ благости-тѣ Господни,
Къмъ жито-то, и вино-то, и елей-тъ,
И къмъ рожбы-тѣ на овцы-тѣ и на говеда-та,
И душа-та имъ ще бѫде [х]като градинѫ напояваемѫ:
[ц]И нѣма да изнемощѣѭтъ вече.
13 Тогазь ще ся зарадува дѣвица-та въ ликъ-тъ,
И млади-тѣ и стари-тѣ купно:
И ще обърнѫ сѣтованіе-то имъ въ радость,
И ще гы утѣшѫ, и ще гы развеселѭ подирь скърбь-тѫ имъ.
14 И ще насытѭ душѫ-тѫ на священницы-тѣ съ тлъстинѫ:
И людіе-тѣ ми ще ся насытятъ съ благости-тѣ ми, говори Господь.
15 Така говори Господь:
[ч]Гласъ ся чу [ш]въ Рамѫ,
Рыданіе, *и* горко плаканіе:
Рахиль оплакуваше чада-та си,
И не рачаше да ся утѣши за чада-та си, защото гы [щ]нѣма.
16 Така говори Господь:
Спри гласъ-тъ си отъ плачъ,
И очи-тѣ си отъ сльзы;
Защото дѣло-то ти ще ся възмьзди, говори Господь:
И [ъ]ще ся върнѫтъ отъ земѭ-тѫ на непріятеля.
17 И има надежда въ сетнины-тѣ ти, говори Господь,
И чада-та *ти* ще ся върнѫтъ въ прѣдѣлы-тѣ си.
18 Чухъ наистинѫ Ефрема да говори съ плачъ:
Наказалъ си мя,
И ся наказахъ като неученъ юнецъ:
[ы]Върни мя, и ще ся върнѫ;
Защото ты си Господь Богъ мой.
19 Наистинѫ [ь]отъ какъ ся върнѫхъ, раскаяхъ ся:
И отъ какъ ся научихъ, ударихъ ся по бедро-то:
Засрамихъ ся, още и постыдѣхъ ся;
Защото носихъ укоръ-тъ на младость-тѫ си.
20 Ефремъ драгъ ли е менѣ сынъ?
Мило ли е дѣте?
Защото колкото говорѭ за него,
Все още го помнѭ:
За то [ѣ]ся смущава утроба-та ми за него
[ю]Наистинѫ ще ся умилостивѭ за него, говори Господь.
21 Въсправи си бѣлѣзы,
Направи си высокы грамады,
[я]Тури сърдце-то си въ друмъ-тъ,
Въ пѫть-тъ *прѣзъ който* си ходила:
Върни ся, дѣво Израилева,
Върни ся къмъ тѣзи твои градове.
22 До кога [ѫ]ще забыкаляшь, [ѭ]дъщеро отстѫпнице?
Защото Господь направи ново *нѣщо* на земѭ-тѫ:
Жена ще окружи мѫжъ.
23 Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
За напрѣдъ ще говорятъ тѫзи думѫ въ земѭ-тѫ на Іудѫ,
И въ градове-тѣ му, когато върнѫ плѣненіе-то имъ:
[а]Господь да тя благослови, селеніе на правдѫ, [б]горо на святынѭ.
24 И ще обитаватъ въ Іудѫ, [в]и въ всичкы-тѣ му градове купно,
Земледѣлци-тѣ и тѣзи които излизатъ съсъ стадо.
25 Защото насытихъ разслабенѫ душѫ,
И напълнихъ всякѫ изнемощѣлѫ душѫ.
26 Тогазь ся събудихъ, и разгледахъ:
И сънъ-тъ ми станѫ ми сладъкъ.
27 Ето, идѫтъ дни, говори Господь,
И [г]ще насѣѭ Израилевъ-тъ домъ и Іудинъ-тъ домъ
Съ человѣческо сѣме, и съсъ скотско сѣме.
28 И [д]както бодърствувахъ надъ тѣхъ [е]за да искоренявамъ,
И да развалямъ, и да съсыпувамъ,
И да погубвамъ, и да злотворѭ,
Така ще бодърствувамъ надъ тѣхъ
[ж]За да градѭ, и да насаждамъ, говори Господь.
29 [з]Въ онѣзи дни не ще да говорятъ вече:
Отци-тѣ ядохѫ кыслъ,
И зѫби-тѣ на чада-та оскоминѣхѫ:
30 Но [и]всякой ще умира за беззаконіе-то си:
Всякой человѣкъ който изѣде кыслъ-тъ,
Негови-тѣ зѫби ще оскоминѣѭтъ.
31 Ето, [і]идѫтъ дни, говори Господь,
И ще направѭ съ домъ-тъ Израилевъ, и съ домъ-тъ Іудинъ,
Завѣтъ новъ:
32 Не споредъ завѣтъ-тъ, който направихъ съ отцы-тѣ имъ,
Въ който день [к]гы хванѫхъ за рѫкѫ-тѫ
За да гы изведѫ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ;

[т] Иса. 49; 24, 25.
[у] Іез. 17; 23. 20; 40.
[ф] Осія 3; 5.
[х] Иса. 58; 11.
[ц] Иса. 35; 10. 65; 19. Откр. 21; 4.
[ч] Мат. 2; 17, 18.
[ш] Іис. Нав. 18; 25.
[щ] Быт. 42; 13.
[ъ] Ст. 4, 5. Ездр. 1; 5. Осія 1; 11.
[ы] Плач. 5; 21.
[ь] Втор. 30; 2.
[ѣ] Втор. 32; 36. Иса. 63; 15. Осія 11; 8.
[ю] Иса. 57; 18. Осія 14; 4.
[я] Гл. 50; 5.
[ѫ] Гл. 2; 18, 23, 36.
[ѭ] Гл. 3; 6, 8, 11, 12, 14, 22.
[а] Псал. 122; 5 до 8. Иса. 1; 26.
[б] Зах. 8; 3.
[в] Гл. 33; 12, 13.
[г] Іез. 36; 9, 10, 11. Осія 2; 23.
[д] Гл. 44; 27.
[е] Гл. 1; 10. 18; 7.
[ж] Гл. 24; 6.
[з] Іез. 18; 2, 3.
[и] Гал. 6; 5, 7.
[і] Гл. 32; 40. 33; 14. Іез. 37; 26. Евр. 8; 8 до 12. 10; 16, 17.
[к] Втор. 1; 31.

Защото тѣ прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ ми,
И азъ ся отвърнѫхъ отъ тѣхъ, говори Господь;
33 Но [л]тойзи *ще бѫде* завѣтъ-тъ,
Който ще направіѭ съ домъ-тъ Израилевъ
Слѣдъ онѣзи дни, говори Господь:
[м]Ще положѫ законъ-тъ си въ вѫтрешности-тѣ имъ,
И ще го напишѫ въ сърдца-та имъ:
[н]И ще бѫдѫ азъ тѣхенъ Богъ,
И тѣ ще бѫдѫтъ мои людіе:
34 И нѣма вече да учатъ
Всякой ближній-тъ си, и всякой брата си,
И да казуватъ: Познайте Господа;
Защото [о]всичкы ще мя познаватъ,
Отъ малкый-тъ имъ до голѣмый-тъ имъ, говори Господь;
Защото [п]ще простіѭ беззаконіе-то имъ,
И грѣхъ-тъ имъ не ще помніѭ вече.
35 Така говори Господь,
[р]Който дава слънце-то за видѣлинѫ на день-тъ,
И наредбы-тѣ на лунѫ-тѫ и на звѣзды-тѣ за видѣлинѫ на нощь-тѫ,
[с]Който запрѣтява на море-то, когато волны-тѣ му шумятъ:
[т]Господь на силы-тѣ е име-то му:
36 [у]Ако исчезнѫтъ тѣзи наредбы отъ прѣдъ мене, говори Господь,
Тогазь Израилево-то сѣме ще прѣстане
Отъ да е народъ прѣдъ мене въ всичкы-тѣ дни.
37 Така говори Господь:
[ф]Ако може небе-то горѣ да ся измѣри,
И основанія-та на земіѭ-тѫ долу да ся изслѣдятъ,
Тогазь и азъ ще отхвърліѭ всичко-то Израилева сѣме
За все що сѫ сторили, говори Господь.
38 Ето. идѫтъ дни, говори Господь,
И градъ-тъ ще ся съгради Господу
[х]Отъ стълпъ-тъ Ананеилъ до портѫ-тѫ на ѫглъ-тъ.
39 И [ц]вървь на размѣреніе ще излѣзе още
Срещѫ него до хълмъ-тъ Гаривъ,
И ще обходи до Гоаѳъ.
40 И всичка-та долина на трупове-тѣ и на пепелъ-тъ,
И всичкы-тѣ полета до потокъ-тъ Кедронъ,
[ч]До ѫглъ-тъ на портѫ-тѫ на коніе-тѣ къмъ истокъ,
[ш]*Ще бѫдѫтъ* святы Господу:
Нѣма вече да ся искорени,
Нито да ся съсыпе, въ вѣкъ.

ГЛАВА 32.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа [а]въ десето-то лѣто на Седекіѭ
Іудинъ-тъ царь, което бѣ осмнадесето-то
лѣто на Навуходоносора.
2 И тогазь воинство-то на Вавилонскый-тъ
царь обсаждаше Іерусалимъ: а пророкъ
Іеремія бѣ затворенъ [б]въ дворъ-тъ на тъ-
мницѫ-тѫ, която бѣ въ домъ-тъ на Іу-
3 динъ-тъ царь. Защото Седекія Іудинъ-тъ
царь бѣше го затворилъ, и казуваше:
Защо ты пророчествувашь, и казувашь:
Така говори Господь: Ето, [в]азъ ще прѣ-
дамъ тойзи градъ въ рѫкѫ-тѫ на Вави-
4 лонскый-тъ царь, и ще го обладае: И
[г]Седекія Іудинъ-тъ царь нѣма да избѣ-
гне изъ рѫкѫ-тѫ на Халдѣйцы-тѣ, но
непрѣмѣнно ще бѫде прѣдаденъ въ рѫ-
кѫ-тѫ на Вавилонскый-тъ царь, и ще го-
вори съ него уста съ уста, и очи-тѣ му
5 ще видятъ неговы-тѣ очи: И ще заведе
Седекіѭ у Вавилонъ, и тамъ ще бѫде
той [д]додѣ го посѣтіѭ, говори Господь:
ако [е]ратовате противъ Халдейцы-тѣ, нѣ-
ма да успѣете.
6 И рече Іеремія: Быде слово Господне
7 къмъ мене, и каза: Ето, Анамеилъ, сынъ-тъ
на Селлума стрыкѫ ти, ще дойде при тебе,
и ще рече: Купи за себе си нивѫ-тѫ ми,
която е въ Анаѳоѳъ; защото тебѣ принад-
лежи [ж]право-то на ближенъ сродникъ да
8 іѭ искупишь. И дойде при мене Анамеилъ,
сынъ-тъ на стрыкѫ ми, въ дворъ-тъ на
тьмницѫ-тѫ, споредъ слово-то Господне,
та ми рече: Купи, моліѭ, нивѫ-тѫ ми
която е въ Анаѳоѳъ, у Веніаминовѫ-тѫ
земіѭ; защото на тебе принадлежи пра-
во-то на наслѣдіе-то, и на тебе искупу-
ваніе-то: купи іѭ за себе си. Тогазь по-
9 знахъ, че слово Господне бѣ това. И ку-
пихъ отъ Анамеила, стрыковъ-тъ си сынъ,
нивѫ-тѫ която е въ Анаѳоѳъ, и [з]прѣте-
глихъ му сребро-то, седмнадесеть сикли
10 сребро. И писахъ записъ-тъ, и ударихъ
печать, и турихъ свидѣтели, и прѣтеглихъ
11 сребро-то въ вѣсы-тѣ. И зѣхъ записъ-тъ
на купуваніе-то, запечатаный-тъ *споредъ*
законъ-тъ и обичай-тъ, и отвореный-тъ:
12 И дадохъ записъ-тъ на купуваніе-то [и]на
Варуха сынъ-тъ на Нириіѭ Маасіевъ-тъ
сынъ, прѣдъ Анамеила стрыковъ-тъ ми
сынъ, и [і]прѣдъ свидѣтели-тѣ които под-
писахѫ записъ-тъ на купуваніе-то, прѣдъ
всичкы-тѣ Іудеи, които сѣдѣхѫ въ дворъ-
13 тъ на тьмницѫ-тѫ: И заповѣдахъ на

[л] Гх. 32; 40.
[м] Псал. 40; 8. Іез. 11; 19, 20. 36; 26, 27. 2 Кор. 3; 3.
[н] Гх. 24; 7. 30; 22. 32; 38.
[о] Иса. 54; 13. Іоан. 6; 45. 1 Кор. 2; 10. 1 Іоан. 2; 20.
[п] Гх. 33; 8. 50; 20. Мих. 7; 18. Дѣян. 10; 43. 13; 39. Рим. 11; 27.
[р] Быт. 1; 16. Псал. 72; 5, 17. 89; 2, 36, 37. 119; 91.
[с] Иса. 51; 15.
[т] Гх. 10; 16.
[у] Псал. 148; 6. Иса. 54; 9, 10. Гх. 33; 20.
[ф] Гх. 33; 22.
[х] Неем. 3; 1. Зах. 14; 10.
[ц] Іез. 40; 8. Зах. 2; 1.
[ч] 2 Лѣт. 23; 15. Неем. 3; 28.
[ш] Іоил. 3; 17.

—

[а] 4 Цар. 25; 1, 2. Гх. 39; 1.
[б] Неем. 3; 25. Гх. 33; 1. 37; 21. 38; 6. 39; 14.
[в] Гх. 34; 2.
[г] Гх. 34; 3. 38; 18, 23. 39; 5. 52; 9.
[д] Гх. 27; 22.
[е] Гх. 21; 4. 33; 5.
[ж] Лев. 25; 24, 25, 32. Руѳ. 4; 4.
[з] Быт. 23; 16. Зах. 11; 12.
[и] Гх. 36; 4.
[і] Виж. Иса. 8; 2.

14 Варуха прѣдъ тѣхъ, и казахъ: Така
говори Господь Саваоѳъ, Богъ Изра-
илевъ: Земи тѣзи записы, тойзи за-
писъ на купуваніе-то запечатаный-тъ, и
тойзи отвореный-тъ записъ: и тури гы
въ пьрстенъ съсѫдъ, за да стоятъ много
15 дни. Защото така говори Господь Саваоѳъ,
Богъ Израилевъ: Кѫщи, и нивы, и [к]лозія
ще ся добыѭтъ пакъ въ тѫзи земѭ.
16 А като дадохъ записъ-тъ на купува-
ніе-то на Варуха сына Нирієва, помолихъ
17 ся Господу, и рѣкохъ: О! Господи Іеова!
ето, [л]ты си направилъ небе-то и земѭ-тѫ
съ голѣмѫ-тѫ си силѫ, и съ прострѣнѫ-
тѫ си мышцѫ: [м]нѣма нищо мѫчно за
18 тебе. [н]Ты правишь милость до тысящы
родове, и въздавашь беззаконіе-то на от-
цы-тѣ въ пазухѫ-тѫ на чада-та имъ слѣдъ
тѣхъ: [о]Богъ великый, крѣпкый, [п]Господь
19 на силы-тѣ е име-то му, [р]Великъ въ съ-
вѣтъ, и силенъ въ дѣла; защото [с]очи-тѣ
ти сѫ отворены върху всичкы-тѣ пѫтища
на человѣческы-тѣ сынове, за [т]да дадешь
всякому споредъ пѫтища-та му, и спо-
20 редъ плодъ-тъ на дѣла-та му: *Ты* който
си направилъ знаменія и чудеса въ Егы-
петскѫ-тѫ земѭ, *познаты* дори до тойзи
день, и въ Израиль, и въ человѣцы-тѣ: [у]и
21 направилъ си име, като днесь: И [ф]извелъ
си людіе-тѣ си Израиль изъ Египетскѫ-
тѫ земѭ съсъ знаменія, и чудеса, и съ
крѣпкѫ рѫкѫ, и съ прострѣнѫ мышцѫ,
22 и съ голѣмъ ужасъ: И далъ си имъ тѫзи
земѭ, коѭто си ся заклѣлъ на отцы-тѣ
имъ да дадешь тѣмъ, [х]земѭ дѣто тече
23 млѣко и медъ: И влѣзохѫ, и наслѣдихѫ
ѭ: но [ц]не послушахѫ гласъ-тъ ти, нито
ходихѫ въ законъ-тъ ти: не направихѫ
нищо отъ всичко що имъ си заповѣдалъ
да правятъ: за то си докаралъ върхъ тѣхъ
24 всичко това зло. Ето, окопи-тѣ стигнѫ-
хѫ до градъ-тъ, за да го обладаѭтъ: и
[ч]градъ-тъ ся даде въ рѫкѫ-тѫ на Хал-
дейцы-тѣ, които ратуватъ противъ него
[ш]съ ножъ, и гладъ, и моръ: и както
25 си говорилъ, станѫ: и ето, видишь: И
ты ми рече, Господи Боже: Купи си ни-
вѫ-тѫ съсъ сребро, и тури свидѣтели: а
[щ]градъ-тъ ся даде въ рѫкѫ-тѫ на Хал-
дейцы-тѣ.
26 И быде слово Господне къмъ Іеремїѭ,
27 и рече: Ето, азъ сьмь Господь [ъ]Богъ на
всякѫ плъть: [ы]има ли нѣщо мѫчно за
28 мене? За то така говори Господь: Ето,
[ь]ще прѣдамъ тойзи градъ въ рѫкѫ-тѫ
на Халдейцы-тѣ, и въ рѫкѫ-тѫ на На-
вуходоносора Вавилонскый-тъ царь, и ще
29 го обладае: И Халдейци-тѣ които рату-
ватъ противъ тойзи градъ, ще дойдѫтъ,
и [ѣ]ще турятъ огнь въ тойзи градъ, и ще
го изгорятъ, и кѫщы-тѣ, [ю]на които вързъ
покрывы-тѣ кадѣхѫ Ваалу, и правѣхѫ
възліянія на другы богове, за да мя раз-
30 гнѣватъ. Защото Израилеви-тѣ сынове и
Іудини-тѣ сынове [я]само зло правѣхѫ
прѣдъ мене отъ младость-тѫ си; защото
Израилеви-тѣ сынове друго не правѣхѫ,
освѣнь да мя разгнѣвяватъ съ дѣла-та
31 на рѫцѣ-тѣ си, говори Господь. Защото
тойзи градъ станѫ за мене *раздраженіе*
на гнѣвъ-тъ ми и на ярость-тѫ ми, отъ
който день го съградихѫ дори до тойзи
день, [ѫ]за да го отхвърлїѭ отъ лице-то си,
32 Поради всичко-то зло на Израилевы-тѣ
сынове и на Іудины-тѣ сынове което на-
правихѫ да мя раздражаватъ, [іѫ]тѣ, царіе-
тѣ имъ, князове-тѣ имъ, священници-тѣ
имъ, и пророци-тѣ имъ, и Іудини-тѣ мѫ-
33 жіе, и Іерусалимскы-тѣ жители. И
[а]обърнѫхѫ гърбъ къмъ мене, а не лице:
и гы учахъ, [б]като ставахъ рано и поу-
чавахъ, но не послушахѫ да земѫтъ по-
34 ученіе: Но [в]турихѫ мерзости-тѣ си въ
домъ-тъ, върху който ся нарече име-то
35 ми, за да го осквернятъ: И съградихѫ
высокы-тѣ мѣста Ваалу, които сѫ въ
долъ-тъ на Енномовъ-тъ сынъ, [г]за да
прѣведѫтъ сынове-тѣ си и дъщери-тѣ си
прѣзъ огнь-тъ [д]на Молоха: [е]което не имъ
заповѣдахъ, нито възлѣзе на сърдце-то ми,
да сторятъ тѫзи мерзость, та да напра-
вятъ Іудѫ да съгрѣшава.
36 И сега за то така говори Господь, Богъ
Израилевъ, за тойзи градъ, за който вы
говорите: [ж]Ще ся прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ
на Вавилонскый-тъ царь, съ ножъ, и съ
37 гладъ, и съ моръ: Ето, [ѕ]ще гы съберѫ
отъ всичкы-тѣ мѣста, дѣто бѣхъ гы ис-
пѫдилъ въ гнѣвъ-тъ си, и въ ярость-
тѫ си, и въ голѣмо-то *си* негодованіе:
и ще гы върнѫ на това мѣсто, и [и]ще гы
38 населѭ въ утвържденіе: И [і]ще ми бѫ-
дѫтъ людіе, и азъ ще имъ бѫдѫ Богъ:
39 И [к]ще имъ дамъ едно сърдце и единъ
пѫть, за да ми ся боятъ въ всичкы-тѣ
дни, за тѣхно добро, и *за онова* на ча-
40 да-та имъ подирь тѣхъ: И [л]ще направѭ
завѣтъ вѣченъ съ тѣхъ, че нѣма да ся

к Ст. 37, 43.
л 4 Цар. 19; 15.
м Быт. 18; 14. Ст. 27. Лук. 1; 37.
н Исх. 20; 6. 34; 7. Втор. 5; 9, 10.
о Иса. 9; 6.
п Гл. 10; 16.
р Иса. 28; 29.
с Іов. 34; 21. Псал. 33; 13. Прит. 5; 21. Гл. 16; 17.
т Гл. 17; 10.
у Исх. 9; 16. 1 Лѣт. 17; 21. Иса. 63; 12. Дан. 9; 15.
ф Исх. 6; 6. 2 Цар. 7; 23. 1 Лѣт. 17; 21. Псал. 136; 11, 12.
х Исх. 3; 8, 17. Гл. 11; 5.
ц Неем. 9; 26. Гл. 11; 8. Дан. 9; 10 до 14.
ч Ст. 25, 36.
ш Гл. 14; 12.
щ Ст. 24.
ъ Числ. 16; 22.
ы Ст. 17.
ь Ст. 3.
ѣ Гл. 21; 10. 37; 8, 10. 52; 13.
ю Гл. 19; 13.
я Гл. 2; 7. 3; 25. 7; 22 до 26. 22; 21. Іез. 20; 28.
ѫ 4 Цар. 23; 27. 24; 3.
іѫ Иса. 1; 4, 6. Дан. 9; 8.
а Гл. 2; 27. 7; 24.
б Гл. 7; 13.
в Гл. 7; 30, 31. 23; 11. Іез. 8; 5, 6.
г Гл. 7; 31. 19; 5.
д Лев. 18; 21. 3 Цар. 11; 33.
е Гл. 7; 31.
ж Ст. 24.
ѕ Втор. 30; 3. Гл. 23; 3. 29; 14. 31; 10. Іез. 37; 21.
и Гл. 23; 6. 33; 16.
і Гл. 24; 7. 30; 22. 31; 33.
к Гл. 24; 7. Іез. 11; 19, 20.
л Иса. 55; 3. Гл. 31; 31.

вървѫ отъ вслѣдъ тѣхъ, но ще имъ пра-
вѭ добро, и [м]ще турѭ страхъ-тъ си въ
сьрдца-та имъ, за да не отстѫпятъ отъ
41 мене: И [н]ще ся радувамъ за тѣхъ да
имъ правѭ добро, и [о]ще гы насадѭ въ
тѫзи земѭ съ истинѫ, съсъ всичко-то
си сьрдце и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ.
42 Защото така говори Господь: [п]Както
докарахъ върхъ тѣзи людіе всичко това
голѣмо зло, така ще докарамъ върхъ тѣхъ
всичко-то добро което азъ говорихъ за
43 тѣхъ. И [р]ще ся добыѭтъ нивы въ тѫзь
земѭ, [с]за коѭто вы казувате: Пуста е,
безъ человѣкъ или скотъ: прѣдаде ся въ
44 рѫкѫ-тѫ на Халдейцы-тѣ. Ще купуватъ
нивы съсъ сребро, и ще подписуватъ за-
писы, и запечатуватъ, и ще прѣдставятъ
свидѣтели, [т]у Веніаминовѫ-тѫ земѭ, и
въ Іерусалимскы-тѣ околности, и въ Іу-
дины-тѣ градове, и въ планинскы-тѣ гра-
дове, и въ полянскы-тѣ градове, и въ
южны-тѣ градове; защото [у]ще гы върнѫ
отъ плѣненіе-то имъ, говори Господь.

ГЛАВА 33.

1 И быде слово Господне къмъ Іеремѭ
вторый пѫть, като [а]бѣ той още затво-
ренъ въ дворъ-тъ на тьмницѫ-тѫ, и рече:
2 Така говори Господь, [б]който съгради
тойзи *градъ*,
Господь който го създаде, за да го утвьрди:
[в]Іеова е име-то му,
3 [г]Въззови къмъ мене, и ще ти отговорѭ,
И ще ти покажѫ голѣмы и тайны нѣща,
Които не знаешь.
4 Защото така говори Господь Богъ Изра-
илевъ,
За домове-тѣ на тойзи градъ,
И за домове-тѣ на Іудины-тѣ царіе,
Които ще ся съборятъ [д]отъ окопы и отъ
ножъ,
5 [е]За онѣзи които идѫтъ да ратуватъ про-
тивъ Халдейцы-тѣ,
И да напълнятъ тѣзи *домове* съ трупове-
тѣ на человѣцы-тѣ,
Които азъ ще поразѭ въ гнѣвъ-тъ си и
въ ярость-тѫ си,
И за всичкы-тѣ тѣхны злины
Азъ скрыхъ лице-то си отъ тойзи градъ:
6 Ето, азъ [ж]ще донесѫ въ него здравіе и
исцѣленіе, и ще гы исцѣлѭ,
И ще имъ открыѭ изобиліе на миръ и
на истинѫ.
7 И [з]ще върнѫ плѣнницы-тѣ Іудины
И плѣнницы-тѣ Израилевы,
И ще гы съградѭ [и]като понапрѣдъ:
8 И [і]ще гы очистѭ отъ всичко-то имъ без-
законіе,
Съ което ми съгрѣшихѫ:
И [к]ще простѭ всичкы-тѣ имъ беззаконія,
Съ които ми съгрѣшихѫ,
И съ които отстѫпихѫ отъ мене.
9 И *тойзи градъ* [л]ще ми бѫде име за веселіе,
Хвала и слава прѣдъ всичкы-тѣ народы
на земѭ-тѫ,
Които ще чуѭтъ всичко-то добро което
имъ азъ правѭ:
И [м]ще ся убоятъ и ще ся растреперятъ
за всичко-то добро
И за всичкый-тъ миръ, който ще му на-
правѭ.
10 Така говори Господь:
Пакъ ще ся чуе въ това мѣсто,
[н]За което вы казувате: Пусто е, безъ
человѣкъ и безъ скотъ,
Въ Іудины-тѣ градове и въ Іерусалим-
скы-тѣ улицы,
Които сѫ пусты, безъ человѣкъ,
И безъ житель, и безъ скотъ,
11 [о]Гласъ на радость, и гласъ на веселіе,
Гласъ на младоженецъ, и гласъ на невѣстѫ,
Гласъ на онѣзи които ще казуватъ:
[п]Хвалѣте Господа на силы-тѣ,
Защото е благъ Господь,
Защото милость-та му е въ вѣкъ:
И [р]на онѣзь които ще приносятъ благо-
дарственны приношенія въ домъ-тъ
Господень;
Защото [с]ще върнѫ плѣнницы-тѣ на тѫзи
земѭ,
Както *сѫ были* понапрѣдь, говори Господь.
12 Така говори Господь Саваоѳъ:
[т]Пакъ на това мѣсто, което е пусто,
Безъ человѣкъ и безъ скотъ,
И въ всичкы-тѣ му градове,
Ще има пастырскы жилища
За да упокояватъ стада-та.
13 [у]Въ планинскы-тѣ градове, и въ полян-
скы-тѣ градове,
И въ южны-тѣ градове, и у Веніамино-
вѫ-тѫ земѭ,
И въ околности-тѣ на Іерусалимъ, и въ
Іудины-тѣ градове,
[ф]Ще заминѫтъ пакъ стада-та,
Подъ рѫкѫ-тѫ на онѣзи които гы броятъ,
говори Господь.
14 Ето, [х]идѫтъ дни, говори Господь,
И [ц]ще извьршѫ *онова* добро слово, кое-
то говорихъ

м Гл. 31; 33.
н Втор. 30; 9. Соф. 3; 17.
о Гл. 24; 6. 31; 28. Амос. 9; 15.
п Гл. 31; 28.
р Ст. 15.
с Гл. 33; 10.
т Гл. 17; 26.
у Гл. 33; 7, 11, 26.

а Гл. 32; 2, 3.
б Иса. 37; 26.
в Исх. 15; 3. Амос. 5; 8. 9; 6.
г Псал. 91; 15. Гл. 29; 12.
д Гл. 32; 24.
е Гл. 32; 5.
ж Гл. 30; 17.
з Гл. 30; 3. 32; 44. Ст. 11.
и Иса. 1; 26. Гл. 24; 6. 30; 20. 31; 4, 28. 42; 10.
і Іез. 36; 25. Зах. 13; 1. Евр. 9; 13, 14.
к Гл. 31; 34. Мих. 7; 18.
л Иса. 62; 7. Гл. 13; 11.
м Иса. 60; 5.
н Гл. 32; 43.
о Гл. 7; 34. 16; 9. 25; 10. Откр. 18; 23.
п 1 Лѣт. 16; 8, 34. 2 Лѣт. 5; 13. 7; 3. Ездр. 3; 11. Псал. 136; 1. Иса. 12; 4.
р Лев. 7; 12. Псал. 107; 22. 116; 17.
с Ст. 7.
т Иса. 65; 10. Гл. 31; 24. 50; 19.
у Гл. 17; 26. 32; 44.
ф Лев. 27; 32.
х Гл. 23; 5. 31; 27, 31.
ц Гл. 29; 10.

За Израилевъ-тъ домъ, и за Іудинъ-тъ домъ.
15 Въ онѣзь дни и въ онова врѣме,
[ч]Ще направіѭ да прозябне Давиду отраслъ на правдѫ:
И ще извърши сѫдбѫ и правдѫ на земіѭ-тѫ.
16 [ш]Въ онѣзи дни Іуда ще бѫде спасенъ,
И Іерусалимъ ще живѣе безопасно:
И това *е име-то* съ което ще ся нарича:
ГОСПОДЬ ПРАВДА НАША.
17 Защото така говори Господь:
[щ]Нѣма да оскудѣе отъ Давида человѣкъ
Който да сѣди на прѣстолъ-тъ на Израилевъ-тъ домъ:
18 Нито отъ Левиты-тѣ священницы-тѣ ще оскудѣе прѣдъ мене человѣкъ
[ъ]Който да приноси всесъжженія, и да гори хлѣбны приношенія,
И да прави жертвы въ всичкы-тѣ дни.
19 И бызе слово Господне къмъ Іеремііѭ, и рече:
20 Така говори Господь:
[ы]Ако е възможно да разрушите завѣтъ-тъ ми за день-тъ
И завѣтъ-тъ ми за нощь-тѫ,
Щото да не става вече день и нощь въ врѣме-то си,
21 *Тогазъ* [ь]ще може да ся разруши и завѣтъ-тъ ми съ Давида мой-тъ рабъ,
Щото да нѣма сынъ да царува на прѣстолъ-тъ му,
И съ Левиты-тѣ священницы-тѣ, служители-тѣ ми.
22 [ѣ]Както небесно-то воинство не може да ся изброи,
Нито пѣсъкъ-тъ морскый да ся измѣри,
Така ще умножавамъ сѣме-то на Давида мой-тъ рабъ,
И Левиты-тѣ служители-тѣ ми.
23 И быде слово Господне къмъ Іереміѭ, и рече:
24 Не си ли видѣлъ що говорятъ тѣзи людіе, и казуватъ:
[ю]Двѣ-тѣ доморосія които Господь избра, Ето отхвърли гы?
Така прѣзиратъ тѣ людіе-тѣ ми,
Щото не ся вмѣняватъ вече за народъ прѣдъ тѣхъ.
25 Така говори Господь:
[я]Ако не съмь *направилъ* завѣтъ-тъ си за день-тъ и нощь-тѫ,
И [ѫ]*ако* не съмь наредилъ законы-тѣ на небе-то и на земіѭ-тѫ,
26 [ѭ]То ще отхвърліѭ сѣме-то на Іакова, и на Давида рабъ-тъ си така,
Щото да не земѫ отъ сѣме-то му управители
Върху сѣме-то на Авраама, на Исаака, и на Іакова;
Защото [а]ще върнѫ плѣнницы-тѣ имъ, и ще гы помилувамъ.

ГЛАВА 34.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа, [а]когато Навуходоносоръ Вавилонскый
царь, и всичка-та му сила, [б]и
всичкы-тѣ царства на земіѭ-тѫ които
бѣхѫ подъ власть-тѫ на рѫкѫ-тѫ му,
и всичкы-тѣ людіе, ратувахѫ противъ
Іерусалимъ, и противъ всичкы-тѣ му градове,
и рече:
2 Така говори Господь, Богъ Израилевъ:
Иди, та говори на Седекіѭ Іудинъ-тъ
царь, и кажи му: Така говори Господь:
Ето, [в]ще прѣдамъ тойзи градъ въ рѫкѫ-
тѫ на Вавилонскый-тъ царь, и ще го из-
3 гори съ огнь: И [г]ты нѣма да избѣгнешь
изъ рѫкѫ-тѫ му, но непрѣмѣнно ще бѫ-
дешь хванѫтъ, и прѣданъ въ рѫкѫ-тѫ
му: [д]и очи-тѣ ти ще видятъ очи-тѣ на
Вавилонскый-тъ царь, и уста-та му ще
говорятъ съ уста-та ти, и ще влѣзешь у
Вавилонъ.
4 Слушай обаче слово-то Господне, Се-
декіе царю Іудинъ: така говори Господь
5 за тебе: Нѣма да умрешь отъ ножъ: мирно
ще умрешь: и [е]споредъ горѣнія-та които
правѣхѫ за отцы-тѣ ти, прѣдишни-тѣ ца-
ріе, които бѣхѫ прѣди тебе, [ж]така ще ти
направятъ горѣнія: и [з]ще тя оплачѫтъ,
и рекѫтъ: Увы! господарю! защото азъ
говорихъ това слово, казва Господь.
6 И говорй пророкъ Іеремія на Седекіѭ
Іудинъ-тъ царь, всичкы тѣзи слова въ
7 Іерусалимъ. А воинство-то на Вавилон-
скый-тъ царь ратуваше противъ Іеруса-
лимъ, и противъ всичкы-тѣ останѫли Іу-
дины градове, противъ Лахисъ, и Азикѫ;
защото [и]отъ Іудины-тѣ градове тѣ бѣхѫ
останѫли, градове утвърдени.
8 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа, като направи царь Седекія за-
вѣтъ съсъ всичкы-тѣ людіе които бѣхѫ
въ Іерусалимъ, [і]за да си прогласятъ сво-
9 бодѫ, Щото [к]да пусне всякой рабъ-тъ
си, и всякой рабыніѭ-тѫ си, Евреинъ или
Еврейкѫ, свободны, [л]за да не държи никой
10 брата си Іудеинъ рабъ: И послушахѫ
всичкы-тѣ князове, и всичкы-тѣ людіе,
които влѣзохѫ въ завѣтъ-тъ, да пусне

ч Иса. 4; 2. 11; 1. Гл. 23; 5.
ш Гл. 23; 6.
щ 2 Цар. 7; 16. 3 Цар. 2; 4. Псал. 89; 29, 36. Лук. 1; 32, 33.
ъ Рим. 12; 1. 15; 16. 1 Пет. 2; 5, 9. Откр. 1; 6.
ы Псал. 89; 37. Иса. 54; 9. Гл. 31; 36. Ст. 25.
ь Псал. 89; 34.
ѣ Быт. 13; 16. 15; 5. 22; 17. Гл. 31; 37.
ю Ст. 21, 22.
я Ст. 20. Быт. 8; 22.
ѫ Псал. 74; 16, 17. 104; 19. Гл. 31; 35, 36.
ѭ Гл. 31; 37.
а Ст. 7, 11. Ездр. 2; 1.

—

а 4 Цар. 25; 1 и дрг. Гл. 39; 1. 52; 4.
б Гл. 1; 15.
в Гл. 21; 10. 32; 3, 28.
г Гл. 32; 29. Ст. 22.
д Гл. 32; 4.
е Виж. 2 Лѣт. 16; 14. 21; 19.
ж Дан. 2; 46.
з Гл. 22; 18.
и 4 Цар. 18; 13. 19; 8. 2 Лѣт. 11; 5, 9.
і Исх. 21; 2. Лев. 25; 10. Ст. 14.
к Неем. 5; 11.
л Лев. 25; 39—46.

всякой рабъ-тъ си, и всякой рабынія-тѫ
си, свободны, щото да нѣматъ вече тѣхъ
за рабы: послушахѫ, и пуснѫхѫ *гы:*
11 [м]Но слѣдъ това пометнѫхѫ ся и направихѫ да ся върнѫтъ раби-тѣ и рабыни-
тѣ, които пуснѫхѫ свободны, и подчи-
нихѫ гы *да сѫ* раби и рабыни.
12 И быде слово Господне къмъ Іереміѭ
13 отъ Господа, и рече: Така говори Господь,
Богъ Израилевъ: Азъ направихъ завѣтъ
съ отцы-тѣ ви, въ който день гы изведохъ
изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, изъ домъ-тъ на
14 робство-то, и рѣкохъ: [н]Въ свършъкъ-тъ
на седмь годины пуснѣте всякой брата
си Евреинъ-тъ, който ти ся е продалъ, и
слугувалъ ти е шесть годины: тогазь ще го
пуснешь свободенъ отъ тебе; но отци-тѣ
ви не мя послушахѫ, нито приклонихѫ
15 ухо-то си. И вы сега бѣхте ся обърнѫли
и направили право-то прѣдъ мене, като
прогласихте, всякой освобожденіе на
ближній-тъ си, и [о]направили бѣхте завѣтъ
прѣдъ мене [п]въ домъ-тъ върху който ся
16 призова име-то ми: Но пометнѫхте ся, и
[р]осквернихте име-то ми, и направихте вся-
кой рабъ-тъ си, и всякой рабыніѭ-тѫ си,
които бѣхте пуснѫли свободны по волѭ-
тѫ имъ, да ся върнѫтъ, и подчинихте гы
да ви сѫ раби и рабыни.
17 За то така говори Господь: Вы не мя
послушахте, да прогласите свободѫ вся-
кой на брата си, и всякой на ближній-тъ
си: ето, говори Господь, [с]азъ прогласявамъ противъ васъ свободѫ [т]на ножъ-тъ,
на моръ-тъ, и на гладъ-тъ: И [у]ще вы прѣ-
дамъ въ тласканіе по всичкы-тѣ царства
18 на земіѭ-тѫ. И ще прѣдамъ человѣцы-тѣ
които сѫ прѣстѫпили завѣтъ-тъ ми, които
не извършихѫ слова-та на завѣтъ-тъ що
направихѫ прѣдъ мене, когато [ф]разсѣ-
кохѫ теле-то надвѣ, и минѫхѫ между
19 части-тѣ му Іудини-тѣ князове и Іеру-
салимскы-тѣ князове, скопци-тѣ и свя-
щенници-тѣ, и всичкы-тѣ людіе на тѫзь
земіѭ, които минѫхѫ между раздѣлены-
20 тѣ части на теле-то: И ще гы прѣдамъ
въ рѫкѫ-тѫ на непріятели-тѣ имъ, и въ
рѫкѫ-тѫ на онѣзи които искатъ душѫ-
тѫ имъ: [х]а трупове-тѣ имъ ще бѫдѫтъ за
хранѫ на небесны-тѣ птицы, и на земны-
21 тѣ звѣрове. И Седекіѭ Іудинъ-тъ царь, и
князове-тѣ му, ще прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ
на непріятели-тѣ имъ, и въ рѫкѫ-тѫ на
онѣзи които искатъ душѫ-тѫ имъ, и въ рѫ-
кѫ-тѫ на воинство-то на Вавилонскый-тъ
царь, [ц]които ся оттеглихѫ отъ васъ.
22 Ето, [ч]ще заповѣдамъ, говори Господь, и
ще гы върнѫ въ тойзи градъ, и ще рату-
ватъ противъ него, и [ш]ще го обладаіѫтъ,
и ще го изгорятъ съ огнь: и [щ]ще направіѭ
Іудины-тѣ градове запустѣніе, да нѣма кой
да живѣе *въ тѣхъ.*

ГЛАВА 35.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа въ дни-тѣ на Іоакима Іосіинъ-тъ
2 сынъ, Іудинъ-тъ царь, и рече: Иди [а]въ
домъ-тъ на Рихавовцы-тѣ, та имъ говори,
и доведи гы въ домъ-тъ Господень, [б]въ
еднѫ отъ стаи-тѣ, и напой гы съ вино.
3 Тогазь зѣхъ Яazаніѭ, сынъ-тъ на Іере-
міѭ, сына Хавасиніева, и братія-та му, и
всичкы-тѣ му синове, и всичкый-тъ домъ
4 на Рихавовцы-тѣ, Та гы доведохъ въ
домъ-тъ Господень, въ стаіѭ-тѫ на сыно-
ве-тѣ на Анана, сынъ-тъ на Игдаліѭ, Бо-
жій-тъ человѣкъ, която бѣше при стаіѭ-тѫ
на князове-тѣ, надъ стаіѭ-тѫ на Маасіѭ
Селлумовъ-тъ сынъ [в]стражъ-тъ на врата-
5 та: И турихъ прѣдъ сынове-тѣ на домъ-тъ
на Рихавовцы-тѣ съсѫды пълны съ вино, и
6 чашы, и рѣкохъ имъ: Пійте вино. А тѣ
рекохѫ: Не щемъ да піемъ вино; [г]защото
Іонадавъ, Рихавовъ-тъ сынъ отецъ ни, за-
повѣда ни, и рече: Да не піете вино, вы,
7 и сынове-тѣ ви до вѣка: Нито кѫщѫ да
съградите, нито сѣме да насѣете, нито
лозія да насадите, нито да имате; но въ
шатъры да обитавате прѣзъ всичкы-тѣ си
дни, [д]за да живѣете много дни въ земіѭ-
8 тѫ, въ коіѭто сте пришелци. И послу-
шахмы гласъ-тъ на Іонадава, Рихавовъ-тъ
сынъ, нашій-тъ отецъ, въ всичко що ни
заповѣда, да не піемъ вино прѣзъ всичкы-
тѣ си дни, ный, жены-тѣ ни, сынове-тѣ ни,
9 и дъщери-тѣ ни: Нито да съградимъ кѫщы
за да обитавамы: и нѣмахмы лозіе, или
10 нивѫ, или сѣме. Но живѣхмы въ шатъры,
и послушахмы, и сторихмы, по всичко
що ни заповѣда Іонадавъ нашій отецъ.
11 Но когато Навуходоносоръ Вавилонскый
царь, възлѣзе на туй мѣсто, рекохмы:
Елате, и да влѣземъ въ Іерусалимъ, по-
ради Халдейско-то воинство, и поради
Сирійско-то воинство: за то живѣемъ въ
Іерусалимъ.
12 И быде слово Господне къмъ Іереміѭ,
13 и рече: Така говори Господь Саваоѳъ,
Богъ Израилевъ: Иди, та речи на Іуди-
ны-тѣ человѣцы, и на Іерусалимскы-тѣ
жители: [е]Не ще ли земете поученіе да
слушате слова-та ми? говори Господь.
14 Думы-тѣ на Іонадава, Рихавовъ-тъ сынъ,
който заповѣда на сынове-тѣ си да не
піѭтъ вино, извършихѫ ся: и до тойзи

м Виж. Ст. 21. Гл. 37; 5.
н Исх. 21; 2. 23; 10. Втор. 15; 12.
о 4 Цар. 23; 3. Неем. 10; 29.
п Гл. 7; 10.
р Исх. 20; 7. Лев. 19; 12.
с Мат. 7; 2. Гал. 6; 7. Іак. 2; 13.
т Гл. 32; 24, 36.
у Втор. 28; 25, 64. Гл. 29; 18.
ф Виж. Быт. 15; 10, 17.
х Гл. 7; 33. 16; 4. 19; 7.
ц Виж. Гл. 37; 5, 11.
ч Гл. 37; 8, 10.
ш Гл. 38; 3. 39; 1, 2, 8. 52; 7, 13.
щ Гл. 9; 11. 44; 2, 6.

—

а 4 Цар. 10; 15. 1 Лѣт. 2; 55.
б 3 Цар. 6; 5.
в 4 Цар. 12; 9. 25; 18. 1 Лѣт. 9; 18, 19.
г 4 Цар. 10; 15.
д Исх. 20; 12. Ефес. 6; 2, 3.
е Гл. 32; 33.

день не піѭтъ, защото слушатъ заповѣдь-
тѫ на отца си: [ж]а азъ ви говорихъ, [з]като
ставахъ рано и говорѣхъ; но не мя по-
15 слушахте. И [и]проводихъ при васъ всичкы-
тѣ си рабы пророцы-тѣ, като ставахъ рано
и проваждахъ, и казувахъ: [і]Върнѣте ся
всякой отъ лукавый-тъ си пѫть, и попра-
вѣте дѣянія-та си, и не ходѣте вслѣдъ дру-
гы богове за да имъ служите, и ще ся насе-
лите въ землѭ-тѫ коѭто дадохъ на васъ,
и на отцы-тѣ ви; но не приклонихте ухо-то
16 си, и не мя послушахте. Понеже сынове-тѣ
на Іонадава сынъ-тъ Рихавовъ извършихѫ
заповѣдь-тѫ на отца си, коѭто имъ запо-
вѣда, а тѣзи людіе не послушахѫ мене.
17 За то така говори Господь, Богъ на силы-
тѣ, Богъ Израилевъ: Ето, ще докарамъ
връзъ Іудѫ, и връзъ всичкы-тѣ Іеруса-
лимскы жители, всичко-то зло което го-
ворихъ противъ тѣхъ; [к]защото говорихъ
на тѣхъ, и не чухѫ: и выкахъ къмъ тѣхъ,
и не отговорихѫ.
18 И рече Іеремія на домъ-тъ на Риха-
вовцы-тѣ: Така говори Господь на силы-
тѣ, Богъ Израилевъ: Понеже послушахте
заповѣдь-тѫ на Іонадава отца си, и упа-
зихте всичкы-тѣ му заповѣди, и напра-
19 вихте по всичко що ви заповѣда, За то
така говори Господь на силы-тѣ, Богъ Из-
раилевъ: отъ Іонадава Рихавовъ-тъ сынъ
не ще оскудѣе человѣкъ [л]който да прѣд-
стои прѣдъ мене въ всичкы-тѣ дни.

ГЛАВА 36.

1 И въ четвърто-то лѣто на Іоакима Іо-
сіинъ-тъ сынъ Іудинъ-тъ царь, быде това
слово къмъ Іереміѭ отъ Господа, и рече:
2 Земи си [а]единъ свитъкъ книгѫ, та
[б]пиши въ него всичкы-тѣ думы които ти
говорихъ противъ Израиля, и [в]противъ
Іудѫ, и противъ всичкы-тѣ народы, отъ
който день ти говорихъ, [г]отъ дни-тѣ на
3 Іосіѭ, дори до тойзи день: [д]Негли чуе
Іудинъ-тъ домъ всичко-то зло, което азъ
мыслѭ да направѭ на тѣхъ, [е]щото да
ся върнѫтъ всякой отъ лукавый-тъ си
пѫть, и да простѭ беззаконіе-то имъ и
грѣхъ-тъ имъ.
4 И [ж]повыка Іеремія Варуха Ниріевъ-тъ
сынъ: и [з]Варухъ писа отъ уста-та на
Іереміѭ всичкы-тѣ слова Господни, които
5 говорй нему, въ свитъкъ на книгѫ. И за-
повѣда Іеремія на Варуха, и рече: Азъ
сьмь затворенъ: не могѫ да влѣзѫ въ
6 домъ-тъ Господень: За то влѣзъ ты, та
прочети въ свитъкъ-тъ, който написа ты
отъ уста-та ми, слова-та Господни въ уши-
тѣ на людіе-тѣ, въ домъ-тъ Господень, [и]въ
день на постъ: и ще ты прочетешь още
въ уши-тѣ на всичкый Іудѫ, които до-
7 хождатъ отъ градове-тѣ си: [і]Негли мол-
ба-та имъ стигне прѣдъ Господа, и ся
върнѫтъ всякой отъ лукавый-тъ си пѫть;
защото голѣма е ярость-та и гнѣвъ-тъ,
които изрече Господь противъ тѣзи людіе.
8 И направи Варухъ Ниріевый сынъ по
всичко що му заповѣда пророкъ Іеремія,
и прочете въ книгѫ-тѫ слова-та Господни,
9 въ домъ-тъ Господень. И въ пето-то лѣто
на Іоакима Іосіинъ-тъ сынъ Іудинъ-тъ
царь, въ деветый-тъ мѣсецъ, прогласихѫ
постъ прѣдъ Господа всичкы-тѣ людіе въ
Іерусалимъ, и всичкы-тѣ людіе които до-
хождахѫ отъ Іудины-тѣ градове въ Іеру-
10 салимъ. И прочете Варухъ въ книгѫ-тѫ
Іереміины-тѣ думы въ домъ-тъ Господень,
въ стаѭ-тѫ на Гемаріѭ, Сафановъ-тъ
сынъ, писецъ-тъ, въ горній-тъ дворъ, [к]въ
входъ-тъ на новы-тѣ врата на домъ-тъ
Господень, въ уши-тѣ на всичкы-тѣ людіе.
11 И чу Михей сынъ-тъ на Гемаріѭ, сына
Сафанова, отъ книгѫ-тѫ всичкы-тѣ слова
12 Господни, И слѣзе къмъ домъ-тъ на царя,
въ стаѭ-тѫ на писеца: и ето, всичкы-тѣ
князове сѣдѣхѫ тамъ: Елисама писецъ-тъ,
и Делаія Семаіевъ-тъ сынъ, и Елнаѳанъ
Аховоровъ-тъ сынъ, и Гемарія Сафа-
новъ-тъ сынъ, и Седекія Ананіевъ-тъ
13 сынъ, и всичкы-тѣ князове. И възвѣсти
имъ Михей всичкы-тѣ думы които бѣ чулъ,
когато Варухъ прочиташе книгѫ-тѫ въ
уши-тѣ на людіе-тѣ.
14 И проводихѫ всичкы-тѣ князове Іудія
сынъ-тъ на Наѳаніѭ, сынъ на Селеміѭ,
Хусіинъ-тъ сынъ, при Варухѫ и казахѫ:
Свитъкъ-тъ, който си прочелъ ты въ уши-
тѣ на людіе-тѣ, земи го въ рѫкѫ-тѫ си,
и ела. И зѣ Варухъ Ниріевъ-тъ сынъ
свитъкъ-тъ въ рѫкѫ-тѫ си, та дойде при
15 тѣхъ. И рекохѫ му: Я сѣдни, та го про-
чети въ уши-тѣ ни: и прочете *го* Варухъ
16 въ уши-тѣ имъ. И като чухѫ всичкы тѣзи
думы, спогледнѫхѫ ся съ ужасъ, и рекохѫ
на Варуха: Непрѣмѣнно ще възвѣстимъ
17 на царя всичкы тѣзи думы. И попытахѫ
Варуха, и рекохѫ: Кажи ни сега: какъ
писа ты всичкы тѣзи думы отъ уста-та
18 му? И рече имъ Варухъ: Отъ уста-та си
ми каза всичкы тѣзи думы, и азъ писахъ
19 съ мастило въ книгѫ-тѫ. И рекохѫ кня-
зове-тѣ Варуху: Иди, скрый ся, ты, и
Іеремія: никой да не знае дѣ сте.
20 И влѣзохѫ при царя въ дворъ-тъ; оста-
вихѫ обаче свитъкъ-тъ въ стаѭ-тѫ на
Елисамѫ писецъ-тъ, и възвѣстихѫ въ
21 уши-тѣ на царя всичкы тѣзи думы. И про-
води царь-тъ Іудія да земе свитъкъ-тъ: и

ж 2 Лѣт. 36; 15.
з Гл. 7; 13. 25; 3.
и Гл. 7; 25. 25; 4.
і Гл. 18; 11. 25; 5, 6.
к Прит. 1; 24. Иса. 65; 12. 66; 4. Гл. 7; 13,
л Гл. 15; 19.

—

а Иса. 8; 1. Іез. 2; 9. Зах. 5; 1.
б Гл. 30; 2.
в Гл. 25; 15 и др.
г Гл. 25; 3.
д Ст. 7. Гл. 26; 3.
е Гл. 18; 8. Іона. 3; 8.
ж Гл. 32; 12.
з Виж. Гл. 45; 1.
и Лев. 16; 29. 23; 27—32. Дѣян. 27; 9.
і Ст. 3.
к Гл. 26; 10.

зѣ го отъ стаіж-тж на Елисамж писецъ-тъ.
И прочете го Іудій въ уши-тѣ на царя, и
въ уши-тѣ на всичкы-тѣ князове, които
22 стоехж около царя. А царь-тъ сѣдѣше
[л]въ зимный-тъ домъ, въ деветый-тъ мѣ-
сецъ, и прѣдъ него имаше жаровня съ
23 огнь. И като прочетѣше Іудій три и че-
тыри страницы, рѣжеше го съ ножче-то
на писецъ, и хвърляше въ огнь-тъ въ
жаровніж-тж, додѣ ся свърши всичкый-тъ
24 свитъкъ въ огнь-тъ на жаровніж-тж. И
не ся растреперихж, [м]нито раздрахж дре-
хы-тѣ си, царь-тъ и всичкы-тѣ му раби,
25 които чухж всичкы тѣзи думы. Още и
когато Елнаѳанъ, и Делаія, и Гемарія,
ходатайствувахж къмъ царя, да не изга-
26 ря свитъкъ-тъ, не гы послуша. И запо-
вѣда царь-тъ на Іерамеила царевъ-тъ
сынъ, и на Сераіж Азріиловъ-тъ сынъ,
и на Селеміж Авдиловъ-тъ сынъ да хва-
нжтъ Варуха писецъ-тъ, и пророкъ Іере-
між; но Господь гы скры.
27 И быде слово Господне къмъ Іереміж,
слѣдъ като изгори царь-тъ свитъкъ-тъ, и
слова-та които писа Варухъ отъ Іереміи-
28 ны-тѣ уста, и рече: Земи си пакъ другъ
свитъкъ, та напиши въ него всичкы-тѣ
пьрвы слова, които бѣхж въ пьрвый-тъ
свитъкъ, който изгори Іоакимъ Іудинъ-тъ
29 царь: И на Іоакима Іудинъ-тъ царь, ще
кажешь: Така говори Господь: Ты си из-
горилъ тойзи свитъкъ, и си казалъ: Защо
си написалъ въ него, и си реклъ: Вави-
лонскый-тъ царь ще дойде непрѣмѣнно,
и ще разори тжзи земіж, и ще направи
30 да нѣма въ неіж человѣкъ и скотъ? За
то така говори Господь за Іоакима Іу-
динъ-тъ царь: [н]Не ще има отъ него кой
да сѣди на прѣстолъ-тъ Давидовъ: И
трупъ-тъ му [о]ще ся исхвърли, деня на
31 пекъ-тъ, а нощя на ледъ-тъ. И ще на-
кажж него, и сѣме-то му, и рабы-тѣ му,
заради беззаконіе-то имъ: и ще докарамъ
на тѣхъ, и на Іерусалимскы-тѣ жители,
и на Іудины-тѣ человѣцы, всичко-то зло
за което говорихъ на тѣхъ и не слушахж.
32 И зѣ Іеремія другъ свитъкъ, и го даде
на Варуха, Ниріевъ-тъ сынъ, писецъ-тъ,
и писа въ него отъ уста-та на Іереміж
всичкы-тѣ слова на книгж-тж, коіжто из-
гори въ огнь Іоакимъ Іудинъ-тъ царь: а
при тѣхъ ся притурихж и още много по-
добны слова.

ГЛАВА 37.

1 И [а]царува царь Седекія, Іосіинъ-тъ
сынъ, вмѣсто Іехоніж Іоакимовъ-тъ сынъ,
когото Навуходоносоръ Вавилонскый царь
2 постави царь [б]въ Іудинж-тж земіж. И не
послуша той, и раби-тѣ му, и людіе-тѣ на
тжзь земіж, слова-та Господни, които го-
вори чрѣзъ пророкъ Іереміж.
3 И проводи царь Седекія Іеухала Се-
леміевъ-тъ сынъ, [в]и Софоніж Маасіинъ-тъ
сынъ, священникъ-тъ, при пророкъ Іере-
між, и рече: Помоли ся, моліж, за насъ
4 на Господа Бога нашего. А Іеремія още
влизаше и излизаше между людіе-тѣ: и
5 не бѣхж го турили въ тьмницж. И [г]из-
лѣзе воинство-то на Фараона изъ Егы-
петъ: [д]и когато Халдейци-тѣ, които об-
саждахж Іерусалимъ, чухж слухъ-тъ имъ,
оттеглихж ся отъ Іерусалимъ.
6 И быде слово Господне къмъ пророкъ
7 Іереміж, и рече: Така говори Господь,
Богъ Израилевъ: Така ще кажете на Іу-
динъ-тъ царь, [е]който вы проводи при ме-
не за да мя попытате: Ето, воинство-то
на Фараона, което излѣзе на помощь вамъ,
ще ся върне въ земіж-тж си, Египетъ:
8 И [ж]Халдейци-тѣ ще ся върнжтъ, и ще
ратуватъ противъ тойзи градъ, и ще го
обладаіжтъ, и ще го изгорятъ съ огнь.
9 Така говори Господь: Не ся мамѣте, да
казувате: Халдейци-тѣ непрѣмѣнно ще
ся оттеглятъ отъ насъ; понеже нѣма да
10 ся оттеглятъ. Защото [з]и ако поразите
всичко-то воинство на Халдейци-тѣ, кое-
то ратува противъ васъ, и останжтъ отъ
тѣхъ нѣкои ранени, тѣ ще станжтъ вся-
кой отъ шатъръ-тъ си, та ще изгорятъ
тойзи градъ съ огнь.
11 И [и]когато войска-та на Халдейцы-тѣ
отиде отъ Іерусалимъ, поради страхъ-тъ на
12 Фараоновж-тж войскж, Тогазь излѣзе Іе-
ремія изъ Іерусалимъ, да отиде въ Ве-
ніаминовж-тж земіж, да земе отъ тамъ
13 дѣлъ-тъ си между людіе-тѣ. И когато той
бѣ при Веніаминовж-тж портж, тамъ бѣ-
ше началникъ-тъ на стражж-тж, на ко-
гото име-то бѣ Ирія сынъ на Селеміж,
Ананіевъ-тъ сынъ: и хванж пророкъ Іе-
реміж, и рече: Ты бѣгашь при Халдей-
14 цы-тѣ. И рече Іеремія: Лъжа е: азъ не
бѣгамъ при Халдейцы-тѣ. Но го не по-
слуша: и хванж Ирія Іереміж та го за-
15 веде при князове-тѣ. И разгнѣвахж ся
князове-тѣ на Іереміж, и го бихж, и [і]ту-
рихж го въ домъ-тъ на узницы-тѣ, въ
домъ-тъ на Іонаѳана писецъ-тъ; защото
него бѣхж направили тьмницж.
16 *И* когато Іеремія влѣзе [к]въ подземнж-
тж тьмницж и въ избы-тѣ, и сѣдѣ Іере-
17 мія тамъ много дни, Тогазь проводи Се-
декія царь-тъ, та го зѣ, и го попыта
царь-тъ скрышно въ домъ-тъ си, и рече:
Има ли слово отъ Господа? А Іеремія

[л] Амос. 3; 15.
[м] 4 Цар. 22; 11. Иса. 36; 22. 37; 1.
[н] Гл. 22; 30.
[о] Гл. 22; 19.
[а] 4 Цар. 24; 17. 2 Лѣт. 36; 10. Гл. 22; 24.
[б] 2 Лѣт. 36; 12, 14.
[в] Гл. 21; 1, 2. 29; 25. 52; 24.
[г] Ввж. 4 Цар. 24; 7. Іез. 17; 15.
[д] Ст. 11. Гл. 34; 21.
[е] Гл. 21; 2.
[ж] Гл. 34; 22.
[з] Гл. 21; 4, 5.
[и] Ст. 5.
[і] Гл. 38; 26.
[к] Гл. 38; 6.

рече: Има: и каза: Въ ржкж-тж на Ва-
вилонскый-тъ царь ще бждешь прѣданъ.
18 И рече Іеремія на царь Седекіѭ: Що
сьмъ съгрѣшилъ на тебе, или на рабы-
тѣ ти, или на тѣзи людіе, та мя турихте
19 въ тьмницж-тж? И дѣ сж ваши-тѣ про-
роцы, които ви пророкохж, и казахж:
Вавилонскый-тъ царь нѣма да дойде вързъ
20 васъ и вързъ тжзи земіѭ? За то слушай
сега, моліѭ, господарю мой царю: да
бжде пріета, моліѭ, молба-та ми прѣдъ
тебе: и не мя вращай въ домъ-тъ на Іо-
наѳана писецъ-тъ за да не умрж тамъ.
21 Тогазь заповѣда царь Седекія, и турихж
Іереміѭ подъ стражж [л]въ дворъ-тъ на
тьмницж-тж, и давахж му всякой день
по единъ хлѣбъ отъ улицж-тж на хлѣ-
бари-тѣ, [м]додѣ ся свърши всичкый хлѣбъ
на градъ-тъ. И сѣдѣше Іеремія въ дворъ-тъ
на тьмницж-тж.

ГЛАВА 38.

1 И [а]чухж Сафаѳія Матѳановъ-тъ сынъ,
и Годолія Пасхоровъ-тъ сынъ, и [б]Іухалъ
Селеміевъ-тъ сынъ, и [в]Пасхоръ Мел-
хіевъ-тъ сынъ, думы-тѣ които Іеремія
говорѝ на всичкы-тѣ людіе и рече:
2 Така говори Господь: Който [г]сѣди въ
тойзи градъ, ще умре отъ ножъ, отъ
гладъ, и отъ моръ; но който излѣзе при
Халдейцы-тѣ, ще остане живъ, и жи-
вотъ-тъ му ще бжде корысть за него, и
3 ще бжде живъ: Така говори Господь:
[д]Тойзи градъ непрѣмѣнно ще ся прѣдаде
въ ржкж-тж на войскж-тж на Вавилон-
4 скый-тъ царь, и ще го прѣземе. И реко-
хж князове-тѣ на царя: [е]Да ся умъртви,
молимъ, тойзи человѣкъ; защото разсла-
бя ржцѣ-тѣ на ратницы-тѣ мжжіе, които
сж останжли въ тойзи градъ, и ржцѣ-тѣ
на всичкы-тѣ людіе, като имъ казува та-
квызь думы; защото тойзи человѣкъ не
5 иска добро-то на тѣзи людіе, но зло-то. И
рече царь Седекія: Ето, въ ржкж-тж
ви е; защото царь-тъ не може нищо про-
6 тивъ васъ. Тогазь [ж]зѣхж Іереміѭ, та
го хвърлихж въ ямж-тж на Мелхіѭ ца-
рёвъ-тъ сынъ, която бѣ въ дворъ-тъ на ть-
мницж-тж: и снѣхж Іереміѭ съ вжжя:
и въ ямж-тж нѣмаше водж, но тина: и
заглѣбнж Іереміѭ въ тинж-тж.
7 И [з]когато чу Авдемелехъ Еѳіопянинъ-
тъ, единъ отъ скопцы-тѣ, който бѣше
въ домъ-тъ царевъ, че турихж Іереміѭ
въ ямж-тж, като сѣдѣше царь-тъ въ Ве-
8 ніаминовж-тж портж, Излѣзе Авдемелехъ
изъ царскый-тъ домъ, та говори на царя,
9 и рече: Господарю мой Царю, тѣзи че-
ловѣци сторихж зло въ всичко що на-
правихж на пророкъ Іереміѭ, когото
хвърлихж въ ямж-тж: и той ще умре
отъ гладъ на мѣсто-то дѣто е; защото
10 нѣма вече хлѣбъ въ градъ-тъ. И заповѣ-
да царь-тъ на Авдемелеха Еѳіопянинъ-тъ,
и рече: Земи отъ тукъ тридесеть чело-
вѣцы съ тебе, та извади пророкъ Іере-
11 міѭ изъ ямж-тж прѣди да умре. И зѣ
Авдемелехъ человѣцы-тѣ съсъ себе си,
и влѣзе въ царскый-тъ домъ подъ съ-
кровищницж-тж, и зѣ отъ тамъ ветхы
дрипы, и ветхы парцалы, и гы спуснж
12 съ вжжя въ ямж-тж при Іереміѭ. И рече
на Іереміѭ Авдемелехъ Еѳіопянинъ-тъ:
Тури сега ветхы-тѣ дрипы и парцалы
подъ подмышцы-тѣ си, подъ вжжя-та. И
13 направи Іеремія така. И [и]истеглихж Іе-
реміѭ съ вжжя-та, и изведохж го изъ
ямж-тж: и останж Іереміѭ [і]въ дворъ-тъ
на тьмницж-тж.
14 И проводи царь Седекія та доведохж
пророкъ Іереміѭ при него, въ третій-тъ
входъ който е въ домъ-тъ Господенъ: и
рече царь-тъ на Іереміѭ: Ще тя попы-
тамъ едно нѣщо: не скрый отъ мене нищо.
15 И рече Іеремія на Седекіѭ: Ако ти
явіѭ, нѣма ли непрѣмѣнно да мя умър-
твишь? и ако тя съвѣтувамъ, не щешь
да мя послушашь.
16 И заклѣ ся скрышно царь Седекія на
Іереміѭ, и каза: Живъ Господь, [к]който
направи намъ тжзи душж, нѣма да тя
умъртвіѭ, нито ще тя дамъ въ ржкж-тж
на тѣзи человѣцы, които искатъ душж-
тж ти.
17 И рече Іеремія на Седекіѭ: Така го-
вори Господь, Богъ на силы-тѣ, Богъ Изра-
илевъ: [л]Ако наистинж излѣзешь [м]при
князове-тѣ на Вавилонскый-тъ царь, то-
газь ще ся упази животъ-тъ ти, и тойзи
градъ нѣма да ся изгори съ огнь: и ще
18 бждешь живъ ты, и домъ-тъ ти: Ако ли
не излѣзешь при князове-тѣ на Вавилон-
скый-тъ царь, тогазь тойзи градъ ще
бжде прѣданъ въ ржкж-тж на Халдейцы-
тѣ, и ще го изгорятъ съ огнь, и [н]ты нѣма
да избѣгнешь отъ ржкж-тж имъ.
19 И рече царь Седекія на Іереміѭ: Азъ
ся боіѭ отъ Іудеи-тѣ, които прибѣгнжхж
при Халдейцы-тѣ, да мя не прѣдаджтъ въ
ржкж-тж имъ, [о]и ся поругаіѭтъ съ мене.
20 И рече Іеремія: Нѣма да *тя* прѣда-
джтъ. Послушай, моліѭ, гласъ-тъ Госпо-
день, който азъ ти говоріѭ: и ще ти бж-
де добро, и животъ-тъ ти ще ся упази.
21 Ако ли не рачишь да излѣзешь, това е
22 слово-то което Господь ми показа: И ето,
всичкы-тѣ жены, които сж останжли въ

л Гл. 32; 2. 38; 13, 28.
м Гл. 38; 9. 52; 6.

—

а Гл. 21; 8.
б Гл. 37; 3.
в Гл. 21; 1.
г Гл. 21; 9.
д Гл. 21; 10. 32; 3.
е Виж. Гл. 26; 11.
ж Гл. 37; 21.
з Гл. 39; 16.
и Ст. 6.
і Гл. 37; 21.
к Иса. 57; 16.
л 4 Цар. 24; 12.
м Гл. 39; 3.
н Гл. 32; 4. 34; 3. Ст. 23.
о 1 Цар. 31; 4.

домъ-тъ на Іудинъ-тъ царь, ще ся заве-
джтъ при князове-тѣ на Вавилонскый-тъ
царь, и тѣ ще говорятъ: Твои-тѣ прія-
тели тя подигнжхж, и ся прѣукрѣпихж
противъ тебе: заглѣбнжхж нозѣ-тѣ ти въ
23 тинж-тж, *а тѣ* ся оттеглихж назадъ. И
всичкы-тѣ ти жены и [п]чада-та ти ще ся
отведжтъ при Халдейцы-тѣ: и [р]ты не ще
избѣгнешь изъ ржкж-тж имъ, но ще бж-
дешь хванжтъ отъ ржкж-тж на Вавилон-
скый-тъ царь: и ще направишь да изгори
тойзи градъ съ огнь.
24 И рече Седекія на Іереміж: Никой
да ся не научи за тѣзи думы, и нѣма да
25 умрешь. И ако чуіжтъ князове-тѣ че сьмь
говорилъ съ тебе, и дойджтъ при тебе,
та ти рекжтъ: Извѣсти ни сега що го-
вори ты съ царя: не скрый отъ насъ, и
нѣма да тя умъртвимъ: и какво говори
26 царь-тъ съ тебе: Тогазь ще имъ речешь:
[с]Азъ прѣдложихъ моленіе-то си прѣдъ
царя, [т]за да мя не върне въ домъ-тъ на
Іонаѳана та да умрж тамъ.
27 И дойдохж всичкы-тѣ князове при Іе-
реміж, та го попытахж: и каза имъ спо-
редъ всичкы тѣзи думы както заповѣда
царь-тъ. И тѣ прѣстанжхж да говорятъ
съ него, защото не ся разумѣ това нѣщо.
28 И [у]останж Іеремія въ дворъ-тъ на тьм-
ницж-тж, дори до день-тъ въ който ся
прѣзѣ Іерусалимъ: и *тамо* бѣ когато ся
прѣзѣ Іерусалимъ.

ГЛАВА 39.

1 Въ [а]девето-то лѣто на Седекіж Іудинъ-
тъ царь, прѣзъ десетый-тъ мѣсецъ, дой-
де Навуходоносоръ Вавилонскый царь, и
всичка-та му войска, противъ Іерусалимъ,
2 и го обсаждахж. А въ единадесето-то лѣто
на Седекіж, прѣзъ четвьртый-тъ мѣсецъ,
деветый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, разби ся
3 градъ-тъ. И [б]всичкы-тѣ князове на Вави-
лонскый-тъ царь влѣзохж, и сѣднжхж въ
срѣдніж-тж портж: Нергалъ-сaресеръ,
Самгарнево, Серсехимъ, началникъ-тъ на
скопцы-тѣ, Нергалъ-саресеръ, началникъ-
тъ на мудрецы-тѣ, и всичкы-тѣ другы
князове на Вавилонскый-тъ царь.
4 И [в]щомъ гы видѣ Седекія Іудинъ-тъ
царь, и всичкы-тѣ ратни мжжіе, побѣгнж-
хж и излѣзохж прѣзъ нощь-тж изъ градъ-
тъ, прѣзъ пжть-тъ на царскж-тж градинж
прѣзъ портж-тж която е между двѣ-тѣ
стѣны: и излѣзе прѣзъ пжть-тъ на поле-то.
5 А войска-та на Халдейцы-тѣ погнж вслѣдъ
тѣхъ, [г]та стигнжхж Седекіж въ поле-
та-та на Іерихонъ: и хванжхж го, та го
заведохж при Навуходоносора Вавилон-
скый-тъ царь [д]въ Ривлж въ земіж-тж
Емаѳъ, и изрече осжжденіе вързъ него.
6 И посѣче Вавилонскый-тъ царь синове-
тѣ на Седекіж въ Ривлж прѣдъ него:
и всичкы-тѣ благородны Іудины посѣче
7 Вавилонскый-тъ царь. И [е]изводе очи-тѣ
на Седекіж, и вьрза го съ оковы, за да
8 го заведе у Вавилонъ. И [ж]царскый-тъ
домъ, и домове-тѣ на людіе-тѣ, изгорихж
Халдейци-тѣ съ огнь, и съсыпахж Іеру-
салимскы-тѣ стѣны.
9 А [з]остатъкъ-тъ на людіе-тѣ които оста-
нжхж въ градъ-тъ, и бѣжанцы-тѣ които
прибѣгнжхж при него, и остатъкъ-тъ на
людіе-тѣ що бѣ останжлъ, закара плѣн-
ницы у Вавилонъ Навузарданъ начал-
10 никъ-тъ на тѣлохранители-тѣ. И отъ лю-
діе-тѣ, сиромаси-тѣ които нѣмахж нищо,
Навузарданъ началникъ-тъ на тѣлохрани-
тели-тѣ остави *гы* въ Іудинж-тж земіж, и
даде имъ лозія и нивы въ онова врѣме.
11 И даде повелѣніе Навуходоносоръ, Ва-
вилонскый-тъ царь, за Іереміж на На-
вузардана началникъ-тъ на тѣлохраните-
12 ли-тѣ, и рече: Земи го и имай грыжж за
него, и да не му сторишь никакво зло;
но каквото ти рече, така да му направишь.
13 И проводи Навузарданъ началникъ-тъ
на тѣлохранители-тѣ, и Навусазванъ на-
чалникъ-тъ на скопцы-тѣ, и Нергалъ-
саресеръ началникъ-тъ на мудрецы-тѣ,
и всичкы-тѣ князове на Вавилонскый-тъ
14 царь, Проводихж та [и]зѣхж Іереміж отъ
дворъ-тъ на тьмницж-тж, и прѣдадохж
го [і]на Годоліж сынъ-тъ [к]на Ахикама
сына Сафанова, за да го заведе въ домъ-
тъ *си:* и ся насели между людіе-тѣ.
15 И быде слово Господне къмъ Іереміж,
когато бѣ затворенъ въ дворъ-тъ на ть-
16 мницж-тж, и рече: Иди та говори [л]на Ав-
демелеха Еѳіопянинъ-тъ, и кажи:
Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Из-
раилевъ:
Ето, азъ [м]ще направіж да ся сбжджтъ
мои-тѣ слова вързъ тойзи градъ
За зло, а не за добро:
И ще ся извършатъ прѣдъ тебе въ онзи день;
17 Но тебе ще избавіж въ онзи день, говори
Господь:
И неще бждешь прѣданъ въ ржкж-тж на
человѣцы-тѣ,
На които отъ лице-то ся ты боишь.
18 Тогазь непрѣмѣнно ще тя избавіж,
И нѣма да паднешь отъ ножъ,
[н]Но животъ-тъ ти ще ти бжде корысть,
[о]Понеже си уповалъ на мене, говори Го-
сподь.

п Гл. 39; 6. 41; 10.
р Ст. 18.
с Гл. 37; 20.
т Гл. 37; 15.
у Гл. 37; 21. 39; 14.

а 4 Цар. 25; 1—4. Гл. 52; 4—7.
б Гл. 38; 17.
в 4 Цар. 25; 4 и дрг. Гл. 52; 7 и дрг.
г Гл. 32; 4. 38; 18, 23.
д 4 Цар. 23; 33.
е Сравни Гл. 32; 4 съ Іез. 12; 13.
ж 4 Цар. 25; 9. Гл. 38; 18. 52; 13.
з 4 Цар. 25; 11 и дрг. Гл. 52; 15 и дрг.
и Гл. 38; 28.
і Гл. 40; 5.
к Гл. 26; 24.
л Гл. 38; 7, 12.
м Дан. 9; 12.
н Гл. 21; 9. 45; 5.
о 1 Лѣт. 5; 20. Псал. 37; 40.

ГЛАВА 40.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ отъ
Господа, [а]слѣдъ като Навузарданъ на-
чалникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ го пу-
снѫ отъ Рамѫ, когато бѣше го зѣлъ вър-
занъ съ веригы между всичкы-тѣ плѣнены
отъ Іерусалимъ и Іудѫ, които ся закар-
вахѫ плѣнници у Вавилонъ.
2 И началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ
хванѫ Іереміѭ [б]и му рече: Господь Богъ
твой говорѝ тѣзи слины върхъ това мѣ-
3 сто. И докара гы Господь, и направи
както рече; [в]понеже съгрѣшихте Госпо-
ду, и не послушахте гласъ-тъ му, за то
4 ви станѫ това нѣщо. И сега, ето, отвър-
захъ тя днесь отъ веригы-тѣ, които сѫ
на рѫцѣ-тѣ ти: [г]ако ти ся вижда добро
да дойдешь съ мене у Вавилонъ, ела, и
азъ ще имамъ грыжѫ за тебе: ако ли ти ся
вижда зло да дойдешь съ мене у Вави-
лонъ, остани: ето, [д]всичко-то мѣсто е
прѣдъ тебе: дѣто ти ся вижда добро и
5 угодно да идешь, тамъ иди. Върни ся
прочее, при Годоліѭ сынъ-тъ на Ахи-
кама Сафановъ-тъ сынъ, [е]когото Вави-
лонскый царь постави надъ Іудины-тѣ
градове додѣ не ся е върнѫлъ той, и
обитавай съ него между людіе-тѣ: или
иди дѣто ти ся вижда угодно да идешь.
И началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ даде
6 му хранѫ и даръ, и го пуснѫ. И [ж]отиде
Іеремія при Годоліѭ Ахикамовъ-тъ сынъ
[з]въ Масфѫ, та живѣ съ него, между людіе-
тѣ които бѣхѫ останѫли въ земіѭ-тѫ.
7 [и]И всичкы-тѣ началници на войскѫ-тѫ
която бѣ на поле-то, тѣ и мѫжіе-тѣ имъ,
като чухѫ че Вавилонскый-тъ царь по-
стави Годоліѭ Ахикамовъ-тъ сынъ надъ
земіѭ-тѫ, и че прѣпорѫчи нему мѫжіе,
и жены, и дѣца, и [і]отъ сиромасы-тѣ на
земіѭ-тѫ, отъ онѣзи които не бѣхѫ плѣ-
8 нени у Вавилонъ, Дойдохѫ при Годоліѭ
въ Масфѫ, и [к]Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ
сынъ, и Іоананъ и Іонаѳанъ Каріеви-тѣ
сынове, и Сераія Танумеѳовъ-тъ сынъ,
и сынове-тѣ на Офи Нетофатецъ-тъ, и
Іезанія сынъ на едного Маахаѳеца, тѣ и
тѣхни-тѣ человѣци.
9 И заклѣ имъ ся Годолія сынъ-тъ на
Ахикама Сафановъ-тъ сынъ, и на мѫ-
жіе-тѣ имъ, и рече: Не бойте ся да сте
раби на Халдейцы-тѣ: населѣте ся въ
земіѭ-тѫ, и работѣте на Вавилонскый-тъ
10 царь, и ще ви бѫде добро. А азъ, ето,
ще ся населіѭ въ Масфѫ, за да прѣд-
стоявамъ прѣдъ Халдейцы-тѣ, които ще
дойдѫтъ при насъ: и вы съберѣте вино,
и овощія, и елей, и турѣте гы въ съсѫ-
ды-тѣ си, та ся населѣте въ градове-тѣ
си които държите.
11 Подобно всичкы-тѣ Іудеи, които бѣхѫ
въ Моавъ, и онѣзи които бѣхѫ между
Аммоновы-тѣ сынове, и които бѣхѫ въ
Едомъ, и които бѣхѫ въ всичкы-тѣ мѣ-
ста, когато чухѫ че Вавилонскый царь
остави остатъкъ въ Іудѫ, и че постави
надъ тѣхъ Годоліѭ сынъ-тъ на Ахикама
12 Сафановъ-тъ сынъ, Тогазь ся върнѫхѫ
всичкы-тѣ Іудеи отъ всичкы-тѣ мѣста
дѣто бѣхѫ распръснѫти, та дойдохѫ въ
Іудинѫ-тѫ земіѭ, при Годоліѭ въ Ма-
сфѫ, и събрахѫ вино и овощія твърдѣ
много.
13 А Іоананъ Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-
тѣ началници на войскы-тѣ които бѣхѫ
въ поле-то, дойдохѫ при Годоліѭ въ Ма-
14 сфѫ, Та му рекохѫ: Знаешь ли наистинѫ,
че [л]Ваалисъ царь-тъ на Аммоновы-тѣ
сынове проводи Исмаила Наѳаніевъ-тъ
сынъ за да тя убіе? Но Годолія Ахи-
15 камовъ-тъ сынъ не гы повѣрова. Тогазь
Іоананъ Каріевъ-тъ сынъ говорѝ скры-
шно на Годоліѭ въ Масфѫ, и рече: Да
идѫ сега, и да убіѭ Исмаила Наѳа-
ніевъ-тъ сынъ, и никой нѣма да ся научи
за това: защо да тя убіе, и *така* всичкы-
тѣ събрани около тебе Іудеи да ся ра-
спръснѫтъ, и да загыне остатъкъ-тъ на
16 Іудѫ? А Годолія Ахикамовъ-тъ сынъ
рече на Іоанана Каріевъ-тъ сынъ: Не
дѣй направя това нѣщо; защото е лъжа
това което говоришь за Исмаила.

ГЛАВА 41.

1 И въ седмый-тъ мѣсецъ [а]Исмаилъ сынъ-
тъ на Наѳаніѭ, сынъ на Елисамѫ, отъ цар-
ско-то сѣме, и отъ князове-тѣ на царя, и
десеть мѫжіе съ него, дойдохѫ при Го-
доліѭ Ахикамовъ-тъ сынъ въ Масфѫ: и
2 ядохѫ тамъ наедно хлѣбъ въ Масфѫ. И
станѫхѫ Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ, и
десеть-тѣ мѫжіе които бѣхѫ съ него, та
[б]поразихѫ съ мечъ Годоліѭ сынъ-тъ на
Ахикама Сафановъ-тъ сынъ, когото Ва-
вилонскый царь бѣ поставилъ надъ земіѭ-
3 тѫ, и умъртвихѫ го. И всичкы-тѣ Іудеи ко-
ито бѣхѫ съ него, съ Годоліѭ въ Масфѫ,
и Халдейцы-тѣ които ся намирахѫ тамъ,
мѫжіе ратници, порази Исмаилъ.
4 И на вторый-тъ день, слѣдъ като уби
той Годоліѭ, и никой не бѣше ся научилъ
5 *за това*, Тогазь едни отъ Сихемъ, отъ
Сило, и отъ Самаріѭ, осмдесеть мѫжіе,
[в]съ обърснѫты бради, и раздраны дрехы,
и съ нарѣзванія *по тѣло-то*, идѣхѫ съ
приношенія и ливанъ въ рѫкѫ-тѫ си, за

[а] Гл. 39; 14.
[б] Гл. 50; 7.
[в] Втор. 29; 24, 25. Дан. 9; 11.
[г] Гл. 39; 12.
[д] Бит. 20; 15.
[е] 4 Цар. 25; 22 и држ.
[ж] Гл. 39; 14.
[з] Сѫд. 20; 1.
[и] 4 Цар. 25; 23 и држ.
[і] Гл. 39; 10.
[к] Гл. 41; 1.
[л] Виж. Гл. 41; 10.
[а] 4 Цар. 25; 25. Гл. 40; 6, 8.
[б] 4 Цар. 25; 25.
[в] Лев. 19; 27, 28. Втор. 41; 1. Иса. 15; 2.

6 да принесѫтъ [г]въ домъ-тъ Господенъ. И
излѣзе Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ да гы
посрѣщне изъ Масфѫ, и плачеше като
вървѣше: и когато гы срѣщнѫ, рече имъ:
Влѣзте при Годоліѭ Ахикамовъ-тъ сынъ.
7 И когато дойдохѫ въ срѣдъ градъ-тъ,
Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ гы закла, *и
хвърли гы* въ срѣдъ ровъ-тъ, той, и мѫжіе-
8 тѣ които бѣхѫ съ него. Намѣрихѫ ся оба-
че между тѣхъ десеть мѫжіе, които реко-
хѫ на Исмаила: Не дѣй ны убива; защото
имамы скрывалища въ поле-то, жито, и
ечимыкъ, и елей, и медъ. Така ся удържа,
и не гы умъртви между братія-та имъ.
9 И ровъ-тъ въ който Исмаилъ хвърли
всичкы-тѣ трупове на мѫжіе-тѣ, които
порази заради Годоліѭ, бѣше [д]онзи който
царь Аса бѣ направилъ отъ страхъ на
Ваасѫ Израилевъ-тъ царь: него Исмаилъ
Наѳаніевъ-тъ сынъ напълни съ умъртве-
ны-тѣ.
10 И заплѣни Исмаилъ всичкый-тъ остатъкъ
на людіе-тѣ които бѣхѫ въ Масфѫ, [е]дъ-
щери-тѣ на царя, и всичкы-тѣ оставены
въ Масфѫ людіе, [ж]които Навузарданъ
началникъ-тъ на тѣлохранители-тѣ бѣше
прѣпорѫчилъ на Годоліѭ Ахикамовъ-тъ
сынъ: и заплѣни гы Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ
сынъ, и търгнѫ да замине [з]при Аммоно-
вы-тѣ сынове.
11 И когато чу Іоананъ Каріевъ-тъ сынъ,
и [и]всичкы-тѣ началници на войскы-тѣ
които бѣхѫ съ него, всичко-то зло което
12 направи Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ, Зѣ-
хѫ всичкы-тѣ мѫжіе, та отидохѫ да ся
біѭтъ съ Исмаила Наѳаніевъ-тъ сынъ: и
го намѣрихѫ [і]при много-то воды, които
13 сѫ въ Гаваонъ. И когато всичкы-тѣ людіе,
които бѣхѫ съ Исмаила, видѣхѫ Іоанана
Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-тѣ началницы
на войскы-тѣ които бѣхѫ съ него, зара-
14 дувахѫ ся. И обърнѫхѫ ся всичкы-тѣ
людіе, които Исмаилъ бѣ заплѣнилъ отъ
Масфѫ, и отидохѫ съ Іоанана Каріевъ-тъ
15 сынъ. А Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ из-
бѣгнѫ отъ Іоанана съ осмь мѫжіе, и отиде
при Аммоновы-тѣ сынове.
16 И Іоананъ Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-
тѣ началници на войскы-тѣ които бѣхѫ
съ него, зѣхѫ отъ Масфѫ всичкый-тъ оста-
тъкъ на людіе-тѣ, които върнѫхѫ отъ
Исмаила Наѳаніевъ-тъ сынъ, слѣдъ като
бѣ поразилъ той Годоліѭ Ахикамовъ-тъ
сынъ, юнацы-тѣ ратны мѫжіе, и жены-тѣ,
и дѣца-та, и скопцы-тѣ, които върнѫ отъ
17 Гаваонъ. И отидохѫ та ся засѣдѣхѫ въ
гостинницѫ-тѫ [к]на Хамаамъ, която е при
Виѳлеемъ, за да отидѫтъ да влѣзѫтъ въ
Египетъ, отъ лице-то на Халдейцы-тѣ:
18 Защото ся уплашихѫ отъ тѣхъ, понеже
Исмаилъ Наѳаніевъ-тъ сынъ порази Го-
доліѭ Ахикамовъ-тъ сынъ, [л]когото Ва-
вилонскый-тъ царь бѣ поставилъ надъ
тѫзи землѭ.

ГЛАВА 42.

1 И пристѫпихѫ всичкы-тѣ началници на
войскы-тѣ, [а]и Іоананъ Каріевъ-тъ сынъ,
и Іезанія Осаіевъ-тъ сынъ, и всичкы-тѣ
2 людіе, отъ малъкъ до голѣмъ, Та рекохѫ
на пророкъ Іереміѭ: Да бѫде пріятна,
молимъ, молба-та ни прѣдъ тебе, и [б]по-
моли ся за насъ на Господа Бога твоего,
за всичкый тойзи остатъкъ; защото [в]оста-
нѫхмы малцина отъ мнозина, както очи-
3 тѣ ти ны видятъ: За да ни обяви Господь
Богъ твой [г]пѫть-тъ по който трѣбува да
пойдемъ, и дѣло-то което трѣбува да пра-
вимъ.
4 И рече имъ пророкъ Іеремія: Чухъ: ето,
ще ся помоліѭ на Господа Бога вашего
споредъ думы-тѣ ви: и [д]каквото слово Го-
сподь отговори за васъ, ще ви извѣстѭ:
[е]не щѫ да скрыѭ нищо отъ васъ.
5 И тѣ рекохѫ на Іереміѭ: [ж]Господь да
е истиненъ и вѣренъ свидѣтель между
насъ, че наистинѫ ще направимъ по всич-
кы-тѣ думы съ които Господь Богъ твой
6 тя проводи до насъ. Или добро или зло,
ще послушамы гласъ-тъ на Господа Бога
нашего, при когото тя ный проваждамы,
[з]за да стане намъ добро, когато послу-
шамы гласъ-тъ на Господа Бога нашего.
7 И подирь десеть дни, быде слово Го-
8 сподне къмъ Іереміѭ. И повыкнѫ Іоанана
Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-тѣ началницы
на войскы-тѣ които бѣхѫ съ него, и всич-
9 кы-тѣ людіе, отъ малъкъ до голѣмъ, Та
имъ рече: Така говори Господь Богъ Из-
раилевъ, при когото мя проводихте за да
туріѭ моленіе-то ви прѣдъ него:
10 Ако слѣдувате да обитавате въ тѫзи
землѭ,
Тогазь [и]ще вы съзидѭ, и нѣма да *вы*
разоріѭ.
И ще вы насадѭ, и нѣма да *вы* искоренѭ;
[і]Защото ся раскаяхъ за зло-то което ви
направихъ.
11 Не бойте ся отъ Вавилонскый-тъ царь,
Отъ когото ся боите;
Не бойте ся отъ него, говори Господь;
Защото [к]азъ сьмь съ васъ, за да вы спасѫ,
И да вы избавѭ отъ рѫкѫ-тѫ му.
12 И [л]ще дамъ вамъ милѣяніе,
За да вы пожали,

[г] Виж. 1 Цар. 1; 7. 4 Цар. 25; 9.
[д] 3 Цар. 15: 22. 2 Лѣт. 16; 6.
[е] Гл. 43; 6.
[ж] Гл. 40; 7.
[з] Гл. 40; 14.
[и] Гл. 40; 7, 8, 13.
[і] 2 Цар. 2; 13.
[к] 2 Цар. 19; 37, 38.
[л] Гл. 40; 5.

—

[а] Гл. 40; 8, 13. 41; 11.
[б] 1 Цар. 7; 8. 12; 19. Иса. 37; 4 Іак. 5; 16.
[в] Лев. 26; 22.
[г] Ездр. 8; 21.
[д] 3 Цар. 22; 14.
[е] 1 Цар. 3; 18. Дѣян. 20; 20.
[ж] Быт. 31; 50.
[з] Втор. 6; 3. Гл. 7; 23.
[и] Гл. 24; 6. 31; 28. 33; 7.
[і] Втор. 32; 36. Гл. 18; 8.
[к] Иса. 43; 5. Рим. 8; 31.
[л] Псал. 106; 45, 46.

И да вы върне въ землѭ-тѫ ви.
13 Но [м]ако говорите вы:
Не щемъ да живѣемъ въ тѫзи землѭ,
И не слушате гласъ-тъ на Господа Бога вашего,
14 И речете: Не; но ще идемъ въ Египетскѫ-тѫ землѭ,
Дѣто нѣма да видимъ брань,
И гласъ трѫбенъ нѣма да чуемъ,
И за хлѣбъ нѣма да огладнѣемъ,
И тамъ ще ся населимъ:
15 За то слушайте сега слово-то Господне вы, остатъче Іудинъ:
Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
[н]Ако вы утвърдите непрѣмѣнно лице-то си, да идете въ Египетъ,
И отидете да пришелствувате тамъ,
16 Тогазъ [о]ножъ-тъ, отъ който ся боите вы,
Ще вы стигне тамъ въ Египетскѫ-тѫ землѭ:
И гладъ-тъ, отъ който треперите вы,
Ще залѣпне задъ васъ тамъ въ Египетъ,
И тамъ ще умрете:
17 И всичкы-тѣ мѫжіе,
Които сѫ утвърдили лице-то си да отидѫтъ въ Египетъ,
За да бѫдѫтъ тамъ пришелци,
[п]Ще умрѫтъ отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ:
[р]И ни единъ отъ тѣхъ нѣма да остане или да избѣгне отъ зло-то,
Което азъ ще нанесѫ на тѣхъ.
18 Защото така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
[с]Както ярость-та ми и гнѣвъ-тъ ми ся излѣхѫ
Върхъ Іерусалимскы-тѣ жители,
Така гнѣвъ-тъ ми ще ся излѣе върхъ васъ,
Когато влѣзете въ Египетъ:
И [т]ще бѫдете за клѣтвѫ, и за ужасъ,
И за проклѣтіѭ, и за укоръ:
И нѣма да видите вече това мѣсто.
19 Господь рече за васъ, остатъче Іудинъ:
[у]Не отивайте въ Египетъ: познайте добрѣ
20 че днесь засвидѣтелствувамъ на васъ. За-
щото вы направихте измамѫ на душы-тѣ
си, когато мя проводихте при Господа Бо-
га вашего, и казахте: [ф]Помоли ся за насъ
на Господа Бога нашего: и по всичко що
рече Господь Богъ нашъ, така ни извѣсти,
21 и ще сторимъ. И ви извѣстихъ днесь: и не
послушахте гласъ-тъ на Господа Бога ва-
шего, нито въ всичко за което мя проводи
22 при васъ. Сега прочее знайте извѣстно, че
[х]ще умрете отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ
моръ, на мѣсто-то дѣто желаете да оти-
дете за да бѫдете тамъ пришелци.

ГЛАВА 43.

1 И когато свърши Іеремія да говори на
всичкы-тѣ людіе всичкы-тѣ слова на Го-
спода тѣхный-тъ Богъ, за които Господь
тѣхный Богъ го проводи при тѣхъ, всич-
2 кы тѣзи думы, Тогазъ [а]говори Азарія
Осаіевъ-тъ сынъ, и Іоананъ Каріевъ-тъ
сынъ, и всичкы-тѣ гордѣливи мѫжіе, и
рекохѫ на Іереміѭ: Лъжливо говоришь
ты: Господь Богъ нашъ не тя проводи
да речешь: Не отивайте въ Египетъ за
3 да пришелствувате тамъ; Но Варухъ Ни-
ріевъ-тъ сынъ тя подига противъ насъ,
за да ны прѣдадешь въ рѫкѫ-тѫ на Хал-
дейцы-тѣ, да ны умъртвятъ, и да ны за-
4 ведѫтъ плѣнницы у Вавилонъ. И Іоананъ
Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-тѣ началници
на войскы-тѣ, и всичкы-тѣ людіе, не по-
слушахѫ гласъ-тъ Господень, да ся на-
5 селятъ въ Іудинѫ-тѫ землѭ; Но Іоа-
нанъ Каріевъ-тъ сынъ, и всичкы-тѣ на-
чалници на войскѫ-тѫ, [б]зѣхѫ всичкый-тъ
остатъкъ Іудинъ, които бѣхѫ ся върнѫли
отъ всичкы-тѣ народы дѣто бѣхѫ ся
распръснѫли, за да пришелствуватъ въ
6 Іудинѫ-тѫ землѭ, Мѫжіе-тѣ, и жены-тѣ,
и дѣца-та, и [в]дъщери-тѣ царскы, и [г]вся-
кого человѣка когото Навузарданъ начал-
никъ-тъ на тѣлохранители-тѣ бѣ оставилъ
съ Годоліѭ сынъ-тъ на Ахикама Сафа-
новъ-тъ сынъ, и пророкъ Іереміѭ, и Ва-
7 руха Ниріевъ-тъ сынъ: Та отидохѫ въ
Египетскѫ-тѫ землѭ; защото не послу-
шахѫ гласъ-тъ Господень: и отидохѫ
[д]до Тафнесъ.
8 И быде слово Господне къмъ Іереміѭ
9 въ Тафнесъ, и рече: Земи въ рѫкѫ-тѫ си
голѣмы каменіе, и прѣдъ очи-тѣ на Іуди-
ны-тѣ мѫжіе скрый гы въ глинѫ-тѫ у
грънчарницѫ-тѫ, която е при входъ-тъ на
10 Фараоновъ-тъ домъ, въ Тафнесъ. И кажи
имъ: Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ: Ето, ще проводіѭ и ще земѫ
Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь
[е]рабъ-тъ си, и ще туріѭ прѣстолъ-тъ му от-
горѣ на тѣзи каменіе, що скрыхъ: и [ж]ще
распростре царскый-тъ си шатъръ върхъ
11 тѣхъ. И ще дойде, и ще порази Египет-
скѫ-тѫ землѭ, *и ще прѣдаде* [з]онѣзи които
сѫ за смърть, на смърть, а онѣзи които
сѫ за плѣнъ, на плѣнъ, и които сѫ за
12 мечъ, на мечъ. И ще запаліѭ огнь [и]въ
домове-тѣ на Египетскы-тѣ богове: и ще
гы изгори, а тѣхъ ще занесе въ плѣнъ:
и ще ся облѣче съ Египетскѫ-тѫ землѭ,
както пастырь облича дрехѫ-тѫ си: и
13 ще излѣзе отъ тамъ съ миръ. И ще стро-

м Гл. 44; 16.
н Втор. 17; 16. Гл. 44; 12, 13, 14. Лук. 9; 51.
о Іез. 11; 8.
п Гл. 24; 10. Ст. 22.
р Гл. 44; 14, 28.
с Гл. 7; 20.
т Гл. 18; 16. 24; 9. 26; 6. 29; 18, 22. 44; 12. Зах. 8; 13.
у Втор. 17; 16.
ф Ст. 2.
х Ст. 17. Іез. 6; 11.

—

а Гл. 42; 1.
б Гл. 40; 11, 12.
в Гл. 41; 10.
г Гл. 39; 10. 40; 7.
д Гл. 2; 16. 44; 1.
е Гл. 25; 9. 27; 6. Виж. Іез. 29; 18, 20.
ж Гл. 44; 13. 46; 13.
з Гл. 15; 2. Зах. 11; 9.
и Гл. 46; 25.

ши идолы-тѣ що сѫ въ домъ-тъ на слън-
це-то, който е въ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
и домове-тѣ на Египетскы-тѣ богове ще
изгори съ огнь.

ГЛАВА 44.

1 Слово-то което быде къмъ Іереміѭ за
всичкы-тѣ Іудеи които живѣехѫ въ Егы-
петскѫ-тѫ земіѭ, и сѣдѣхѫ [а]въ Мигдолъ,
и [б]въ Тафнесъ, и въ Мемфисъ, и въ зе-
міѭ-тѫ Паѳросъ, и рече:
2 Така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ: Вы видѣхте всичко-то зло
което докарахъ вързъ Іерусалимъ, и вързъ
всичкы-тѣ Іудины градове: и ето, [в]тѣ сѫ
пусты днесь, и нѣма никой да живѣе въ
3 тѣхъ, Поради злодѣянія-та имъ, които
сторихѫ за да мя разгнѣватъ, като оти-
вахѫ [г]да кадятъ, *и* [д]да служатъ на другы
богове, които не познахѫ тѣ, вы, и бащи-
4 тѣ ви. И [е]проводихъ при васъ всичкы-тѣ си
рабы пророцы-тѣ, като ставахъ рано, и *гы*
проваждахъ, и казувахъ! Ахъ! не правѣте
5 тѫзи гнуснѫ работѫ, коѭто мразіѭ. Но
не послушахѫ, нито приклонихѫ ухо-то
си за да ся върнѫтъ отъ злодѣянія-та си,
6 та да не кадятъ на другы богове. За то
[ж]ся издѣя гнѣвъ-тъ ми и ярость-та ми,
и ся распали въ Іудины-тѣ градове, и въ
улицы-тѣ на Іерусалимъ: и станѫхѫ за-
пустѣни и пусти, както днесь.
7 И сега така говори Господь, Богъ Са-
ваоѳъ, Богъ Израилевъ: Защо правите
вы *това* голѣмо [з]зло противъ душы-тѣ
си, щото да истрѣбите отъ васъ мѫжъ
и женѫ, дѣте и младенецъ на цицѫ, отъ
срѣдъ Іудѫ, за да не остане у васъ оста-
8 тъкъ: [и]Като мя прогнѣвувате съ дѣла-та
на рѫцѣ-тѣ си, и кадите на другы богове
въ Египетскѫ-тѫ земіѭ, дѣто дойдохте
да пришелствувате, щото да истрѣбите
себе си, и [і]да станете клѣтва и укоръ
между всичкы-тѣ народы на земіѭ-тѫ?
9 Да ли забравихте злодѣянія-та на отцы-тѣ
си, и злодѣянія-та на Іудины-тѣ царіе, и
злодѣянія-та на жены-тѣ имъ, и злодѣянія-
та ваши, и злодѣянія-та на жены-тѣ си,
които сторихѫ въ Іудинѫ-тѫ земіѭ, и въ
10 улицы-тѣ на Іерусалимъ? Не ся смирихѫ
до тойзи день, [к]нито ся убояхѫ, нито хо-
дихѫ въ законъ-тъ ми, и въ повелѣнія-та
ми, които турихъ прѣдъ васъ и прѣдъ
отцы-тѣ ви.
11 За то така говори Господь Саваоѳъ, Богъ
Израилевъ: Ето, азъ [л]ще утвърдіѭ лице-
то си противъ васъ за зло, и за да истрѣ-
12 біѭ всичкый-тъ Іудѫ. И ще земѫ оста-
тъцы-тѣ Іудины, които утвърдихѫ лице-то
си за да отидѫтъ въ Египетскѫ-тѫ земіѭ
да пришелствуватъ тамъ; и [м]ще ся до-
вършатъ всичкы въ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
ще паднѫтъ отъ ножъ, ще ся изнурятъ
отъ гладъ: отъ малъкъ до голѣмъ тѣ ще
умрѫтъ отъ ножъ и отъ гладъ: и [н]ще
бѫдѫтъ за клѣтвѫ и за ужасъ, и за про-
13 клѣтіѭ, и за укоръ. Защото [о]ще посѣтіѭ
жители-тѣ въ Египетскѫ-тѫ земіѭ, както
посѣтихъ Іерусалимъ съ ножъ, съ гладъ,
14 и съ моръ: И никой отъ остатъцы-тѣ Іуди-
ны, които сѫ отишли въ Египетскѫ-тѫ
земіѭ да пришелствуватъ тамъ, нѣма да
избѣгне, или да уцѣлѣе, за да ся върне въ
Іудинѫ-тѫ земіѭ, къмъ коѭто тѣ иматъ
прилѣпенѫ душѫ-тѫ си за да ся върнѫтъ
да ся населятъ тамъ; защото [п]нѣма да ся
върнѫтъ, освѣнь които избѣгнѫтъ.
15 И всичкы-тѣ мѫжіе, които знаехѫ че
жены-тѣ имъ кадѣхѫ на другы богове,
и всичкы-тѣ жены които ся намѣрвахѫ
тамъ, едно голѣмо множество, и всичкы-
тѣ людіе, които живѣехѫ въ Египетскѫ-
тѫ земіѭ, въ Паѳросъ, отговорихѫ на Іе-
реміѭ, и рекохѫ:
16 Заради слово-то което говорѝ ты намъ
въ име-то Господне, [р]нѣма да тя послу-
17 шамы; Но непрѣмѣнно ще правимъ [с]всичко
що излиза изъ уста-та ни, за да кадимъ
[т]на небеснѫ-тѫ царицѫ, и да ѝ правимъ
възліяніе, както правихмы ный и отци-тѣ
ни, и царіе-тѣ ни, и князове-тѣ ни, въ
градове-тѣ Іудины, и въ улицы-тѣ на Іеру-
салимъ: и ядѣхмы хлѣбъ до сытость, и
18 добрѣ ни бѣше, и зло не видѣхмы. Но
когато прѣстанѫхмы да кадимъ на не-
беснѫ-тѫ царицѫ, и да ѝ правимъ въз-
ліянія, лишихмы ся отъ всичко, и довър-
19 шихмы ся отъ ножъ и отъ гладъ. И [у]ко-
гато ный кадѣхмы на небеснѫ-тѫ царицѫ,
и ѝ правѣхмы възліянія, да ли безъ наши-
тѣ мѫжіе ѝ правѣхмы млинове да ѝ ся
кланямы, и ѝ правѣхмы възліянія?
20 И рече Іеремія на всичкы-тѣ людіе, и
на мѫжіе и на жены, и на всичкы-тѣ лю-
діе които му отговорихѫ *така*, и каза:
21 Темянъ-тъ който кадѣхте въ градове-тѣ
Іудины, и въ улицы-тѣ Іерусалимскы,
вы и отци-тѣ ви, царіе-тѣ ви и князове-
тѣ ви, и людіе-тѣ отъ тѫзи земіѭ, не на-
помни ли го Господь и не възлѣзе ли въ
22 сърдце-то му? Щото Господь не може
вече да търпи, поради злинѫ-тѫ на дѣла-
та ви, поради мерзости-тѣ които стру-
вате: за то [ф]земя-та ви станѫ запустѣ-
ніе, и ужасъ, и проклѣтія, безъ жители,
23 [х]както днесь. Понеже кадѣхте, и съгрѣша-

а Исх. 14; 2. Гл. 46; 14.
б Гл. 43; 7.
в Гл. 9; 11. 34; 22.
г Гл. 19; 4.
д Втор. 13; 6. 32; 17.
е 2 Лѣт. 36; 15. Гл. 7; 25. 25; 4. 26; 5. 29; 19.
ж Гл. 42; 18.
з Числ. 16; 38. Гл. 7; 19.
и Гл. 25; 6, 7.
і Гл. 42; 18. Ст. 12.
к Прит. 28; 14.
л Лев. 17; 10. 20; 5, 6. Гл. 21; 10. Амос. 9; 4.
м Гл. 42; 15, 16, 17, 22.
н Гл. 42; 18.
о Гл. 43; 11.
п Ст. 28.
р Гл. 6; 16.
с Числ. 30; 12. Втор. 23; 23. Сѫд. 11; 36. Виж. Ст. 25.
т Гл. 7; 18.
у Гл. 7; 18.
ф Гл. 25; 11, 18, 38.
х Ст. 6.

вахте Господу, и не послушахте гласъ-тъ
Господень, нито ходихте въ законъ-тъ му,
и въ повелѣнія-та му, и въ свидѣтелства-
та му, [ц] за то вы постигнѫ това зло, както
днесь.
24 И рече Іеремія на всичкы-тѣ людіе, и
на всичкы-тѣ жены: Слушайте слово-то
Господне, всичкый Іудо, [ч] които сте въ
25 Египетскѫ-тѫ земѭ: Така говори Господь
Саваоѳъ Богъ Израилевъ: и казува: [ш] Вы
и жены-тѣ ви, и говорихте съ уста-та
си, и извършихте съ рѫцѣ-тѣ си, и ка-
зувахте: Непрѣмѣнно ще испълнимъ о-
бричанія-та си които обрекохмы, да ка-
димъ на небеснѫ-тѫ царицѫ, и да ѝ пра-
вимъ възліянія: непрѣмѣнно *прочее* ще
испълните обричанія-та си, и непрѣмѣнно
26 ще извършите обричанія-та си. За то слу-
шайте слово-то Господне, всичкый Іудо,
които живѣете въ Египетскѫ-тѫ земѭ:
ето, [щ] заклѣхъ ся въ велико-то си име, го-
вори Господь, [ъ] че име-то ми нѣма да ся
произнесе вече съ уста-та на никого
мѫжа отъ Іудѫ, въ всичкѫ-тѫ Египетскѫ
земѭ, щото да говори: Живъ Господь
27 Іеова. Ето, [ы] азъ ще бдіѭ надъ тѣхъ за
зло, а не за добро: и всичкы-тѣ Іудини
мѫжіе, които сѫ въ Египетскѫ-тѫ земѭ,
[ь] ще гынѫтъ отъ ножъ и гладъ, додѣ
28 ся довършатъ. [ѣ] А които избѣгнѫтъ отъ
ножъ-тъ, малко на брой, ще ся върнѫтъ
отъ Египетскѫ-тѫ земѭ въ Іудинѫ-тѫ
земѭ: а всичкы-тѣ остатъци Іудини, които
влѣзохѫ въ Египетскѫ-тѫ земѭ за да
пришелствуватъ тамъ, [ю] ще познаѭтъ чіе
слово ще ся сбѫде, мое-то ли, или тѣ-
хно-то.
29 И това ще ви бѫде знаменіе, говори
Господь, че азъ ще вы накажѫ на това
мѣсто, за да познаете че [я] слова-та ми
непрѣмѣнно ще ся сбѫдѫтъ противъ васъ
30 на зло: Така говори Господь: Ето, азъ
[ѫ] ще прѣдамъ Фараона Вафрія, Египет-
скый-тъ царь, въ рѫкѫ-тѫ на непріяте-
ли-тѣ му, и въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи които
търсятъ животъ-тъ му, [ѭ] както прѣдадохъ
Седекіѭ Іудинъ-тъ царь въ рѫкѫ-тѫ на
Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь, не-
пріятеля му, и който искаше животъ-тъ му.

ГЛАВА 45.

1 Слово-то [а] което пророкъ Іеремія говорѝ
на Варуха, Ниріевъ-тъ сынъ, когато писа
въ книгѫ тѣзи слова отъ Іереміины-тѣ
уста, въ четвъртѫ-тѫ годинѫ на Іоакима
сынъ-тъ на Іосіѭ Іудинъ-тъ царь, и рече:
2 Така говори Господь, Богъ Израилевъ,
3 заради тебе, Варуше: Реклъ си: Горко
ми сега! защото Господь притури печаль
връзъ скърбь-тѫ ми: запрѣхъ въ сте-
наніе-то си, и почивкѫ не намирамъ.
4 Така ще му кажешь: Така говори Господь:
Ето, [б] онова което съградихъ, азъ ще съ-
борѭ: и онова което насадихъ, азъ ще
5 го искоренѭ, и всичкѫ-тѫ тѫзь земѭ. И
ты искашь ли за себе си голѣмы нѣща?
не искай; защото, ето, [в] азъ ще докарамъ
зло връзъ всякѫ плъть, говори Господь;
но [г] животъ-тъ ти ще ти дамъ като ко-
рысть по всичкы-тѣ мѣста дѣто отидешь.

ГЛАВА 46.

1 Слово-то Господне, което быде къмъ про-
2 рокъ Іеремія [а] противъ народы-тѣ: [б] Про-
тивъ Египетъ, противъ войскѫ-тѫ на Фа-
раона Нехао Египетскый-тъ царь, която
бѣ при рѣкѫ-тѫ Евфратъ въ Кархамисъ,
коѭто порази Навуходоносоръ Вавилон-
скый царь въ четвърто-то лѣто на Іоаки-
ма, Іосіинъ-тъ сынъ, Іудинъ-тъ царь.
3 [в] Приготвѣте орѫжіе и щитъ,
Та пристѫпѣте на бой.
4 Впрѣгнѣте коніе-тѣ и качѣте ся, конници,
И прѣдстанѣте съсъ шлемове:
Льснѣте копія-та, облѣчѣте ся въ брони.
5 Защо гы видѣхъ уплашены и ся вращатъ
назадъ?
А крѣпкы-тѣ имъ ся съкрушихѫ,
И побѣгнѫхѫ бърже, безъ да гледатъ
назадъ:
[г] Трепераніе отъ всякѫдѣ, говори Господь.
6 Бързый-тъ да не избѣгне,
И крѣпкый-тъ да ся не отърве:
[д] Ще ся спънѫтъ, и ще паднѫтъ къмъ
сѣверъ,
При рѣкѫ-тѫ Евфратъ.
7 Кой е той, който възлиза [е] като наводненіе,
На когото воды-тѣ ся валятъ като рѣкы?
8 Египетъ възлиза като наводненіе,
И *неговы-тѣ* воды ся валятъ като рѣкы:
И говори: Ще възлѣзѫ: ще покрыѭ зе-
мѭ-тѫ:
Ще разорѭ градъ-тъ, и жители-тѣ въ него.
9 Възлизайте, коніе,
Неистовствуйте, колесницы,
Нека излѣзатъ крѣпкы-тѣ,
Еѳіопяни-тѣ, и Ливіани-тѣ, [ж] които дър-
жатъ щитъ,
И Лидіани-тѣ които държатъ и запъватъ
лѫкъ.
10 Защото [з] тойзи е день-тъ на Іеова, Господа
на силы-тѣ,

[ц] Дан. 9; 11, 12.
[ч] Гл. 43; 7. Ст. 15.
[ш] Ст. 15 и дрг.
[щ] Быт. 22; 16.
[ъ] Іез. 20; 39.
[ы] Гл. 1; 10. 31; 28. Іез. 7; 6.
[ь] Ст. 12.
[ѣ] Ст. 14. Иса. 27; 13.
[ю] Ст. 17, 25, 26.
[я] Псал. 33; 11.
[ѫ] Гл. 46; 25, 26. Іез. 29; 3 и дрг. 30; 21 и дрг.
[ѭ] Гл. 39; 5.

—

[а] Гл. 36; 1, 4, 32.
[б] Иса. 5; 5.
[в] Гл. 25; 26.
[г] Гл. 21; 9. 38; 2. 39; 18.

—

[а] Гл. 25; 15 и дрг.
[б] 4 Цар. 23; 29. 2 Лѣт. 35; 20.
[в] Гл. 51; 11, 12. Наум. 2; 1 3; 14.
[г] Гл. 6; 25. 49; 29.
[д] Дан. 11; 19.
[е] Виж. Иса. 8; 7, 8. Гл. 47; 2. Дан. 11; 22.
[ж] Иса. 66; 19.
[з] Иса. 13; 6. Іоил. 1; 15. 2; 1.

День на отмъщеніе, за да отмъсти на вра-
гы-тѣ си,
И [и]ножъ ще *гы* поядe,
И ще ся насыти и опіе отъ кръвь-тѫ имъ;
Защото Іеова Господь на силы-тѣ [і]има
жертвѫ
Въ земіѫ-тѫ на сѣверъ, при рѣкѫ-тѫ
Евфратъ.
11 [к]Възлѣзъ въ Галаадъ, и земи балсамѫ,
[л]Дѣво, дъщеро Египетска:
Напраздно ще умножавашь ты лѣкове:
[м]Нѣма исцѣленіе за тебе.
12 Народи-тѣ чухѫ за посраменіе-то ти,
И выкъ-тъ ти испълни земіѫ-тѫ;
Защото крѣпъкъ ся сблъсква съ крѣпъкъ,
И двама-та наедно паднѫхѫ.
13 Слово-то което говори Господь на Іере-
міѭ пророкъ-тъ заради дохожданіе-то на
Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь, [н]за
да порази Египетскѫ-тѫ земіѭ:
14 Възвѣстѣте въ Египетъ, и проповѣдайте
въ Мигдолъ,
И проповѣдайте въ Мемфисъ и въ Тафнесъ:
Речѣте: [о]Прѣдстани и бѫди готовъ;
Защото [п]ножъ-тъ изѣде които сѫ около
тебе.
15 Защо ся постлахѫ по земіѭ-тѫ твои-тѣ
юнаци?
Не устояхѫ, защото Господь гы блъснѫ.
16 Умножи онѣзи които ся спъватъ,
Даже [р]падахѫ единъ върхъ другъ:
И говорѣхѫ: Станѣте, и да ся върнемъ
при людіе-тѣ си,
И въ земіѭ-тѫ на рожденіе-то си,
Отъ лице-то на лютый-тъ ножъ.
17 Выкнѫхѫ тамъ:
Фараонъ, Египетскый-тъ царь е шумъ,
Остави да мине врѣме-то му.
18 Живъ сьмь азъ, говори Царь-тъ,
[с]На когото име-то е Господь на силы-тѣ,
Непрѣмѣнно както е Ѳаворъ между го-
ры-тѣ,
И както е Кармилъ при море-то, *така*
ще дойде *той*.
19 [т]Дъщеро която живѣешь въ Египетъ,
[у]Приготви си потрѣбны-тѣ за плѣнъ,
Защото Мемфисъ ще ся погуби и запусти,
Щото да нѣма житель.
20 Египетъ е *като* [ф]юницѫ прѣкраснѫ:
Но гыбель-та иде; иде [х]отъ сѣверъ.
21 И сами-тѣ му наемници сѫ въ срѣдъ него,
като тълсты юнцы;
Защото и тѣ ся върнѫхѫ,
Побѣгнѫхѫ наедно;
Не устояхѫ, понеже [ц]день-тъ на бѣдствіе-
то имъ дойде върхъ тѣхъ,
Врѣме-то на посѣщеніе-то имъ.
22 [ч]Гласъ-тъ му ще излѣзе както на зміѭ;
Защото ще излѣзѫтъ съсъ силѫ,
И ще дойдѫтъ върхъ него съ топоры,
Както дървосѣчци.
23 [ш]Ще изсѣкѫтъ дѫбравѫ-тѫ му, говори
Господь,
Ако и да е неизмѣрима;
Защото споредъ множество-то сѫ [щ]повече
отъ скакалцы-тѣ,
И безбройни.
24 Ще ся посрами Египетска-та дъщеря:
Ще ся прѣдаде въ рѫкѫ-тѫ [ъ]на сѣверны-
тѣ людіе.
25 Господь на силы-тѣ, Богъ Израилевъ го-
вори:
Ето, ще накажѫ множество-то [ы]на Но,
И Фараона, и Египетъ,
[ь]И богове-тѣ му, и царіе-тѣ му,
Самаго Фараона, и които уповаіѫтъ на
него:
26 И [ѣ]ще гы прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи
които търсятъ животъ-тъ имъ,
И въ рѫкѫ-тѫ на Навуходоносора Вави-
лонскый-тъ царь,
И въ рѫкѫ-тѫ на рабы-тѣ му:
[ю]А подирь това ще ся насели,
Както въ по прѣжни-тѣ дни, говори Го-
сподь.
27 Но [я]ты, рабе мой Іакове, да ся не убоишь,
Нито да ся устрашишь, Израилю;
Защото, ето, ще тя избавіѭ отъ далечно-
то мѣсто,
И сѣме-то ти отъ земіѭ-тѫ на плѣнъ-тъ
имъ:
И Іаковъ ще ся върне, и ще си почини,
И ще ся упокои, и не ще има никой да
го устрашава.
28 Да ся не убоишь ты, рабе мой Іакове,
Говори Господь, защото азъ сьмь съ тебе;
Защото ако и да довършѫ
Всичкы-тѣ народы дѣто тя испѫдихъ,
[ж]Тебе обаче нѣма да довършѫ,
Но ще тя накажѫ съсъ сѫдбѫ,
И нѣма да тя направіѭ съвсѣмъ невиненъ.

ГЛАВА 47.

1 Слово-то Господне, което быде къмъ
Іеремія пророкъ-тъ [а]противъ Филистим-
цы-тѣ, [б]прѣди да порази Фараонъ Газѫ.
2 Така говори Господь:
Ето, [в]воды възлизатъ [г]отъ сѣверъ,
И ще станѫтъ потокъ потопляющій,
И ще потопятъ земіѭ-тѫ и испълненіе-
то й.

и Втор. 32; 42. Иса. 34; 6.
і Иса. 34; 6. Iез. 39; 17. Соф. 1; 7.
к Гл. 8; 22. 51; 8.
л Иса. 47; 1.
м Iез. 30; 21.
н Иса. 19; 1. Гл. 43; 10, 11. Iез. 29; 30; и 32.
о Ст. 3, 4.
п Ст. 10.
р Лев. 26; 37.
с Иса. 47; 4. 48; 2. Гл. 48; 15.
т Гл. 48; 18.
у Иса. 20; 4.
ф Осія 10; 11.
х Гл. 1; 14. 47; 2. Ст. 6, 10.
ц Псал. 37; 13. Гл. 50; 27.
ч Виж. Иса. 29; 4.
ш Иса. 10; 34.
щ Сѫд. 6; 5.
ъ Гл. 1; 15.
ы Iез. 30; 14, 15, 16. Наум. 3; 8.
ь Гл. 43; 12, 13. Iез. 30; 13.
ѣ Гл. 44; 30. Iез. 32; 11.
ю Iез. 29; 11, 13, 14.
я Иса. 41; 13, 14. 43; 5. 44; 2. Гл. 30; 10, 11.
ж Гл. 10; 24. 30; 11.

—

а Гл. 25; 20. Iез. 25; 15, 16. Соф. 2; 4, 5.
б Амос. 1; 6, 7, 8.
в Иса. 8; 7. Гл. 46, 7, 8.
г Гл. 1; 14. 46; 20.

Градъ-тъ и които живѣѭтъ въ него:
Тогазь человѣци-тѣ ще выкнѫтъ,
И всичкы-тѣ земни жители ще изпелекатъ.
3 [д]Отъ тропотъ-тъ на копыта-та на якы-тѣ
му *коніе*,
Отъ хлопотъ-тъ на колесницы-тѣ му,
Отъ грьмъ-тъ на колета-та му,
Бащи-тѣ не ще ся обърнѫтъ къмъ дѣца-
та *си*,
Понеже рѫцѣ-тѣ *имъ* ослабнѫли,
4 Поради день-тъ който иде
За да истрѣби всичкы-тѣ Филистимцы,
Да отсѣче [е]отъ Тиръ и Сидонъ
И най послѣдній-тъ помощникъ;
Защото Господь ще истрѣби Филистим-
цы-тѣ,
[ж]Остатъкъ-тъ на островъ-тъ [з]Кафѳоръ.
5 [и]Плѣшина дойде върхъ Газѫ:
[і]Аскалонъ загынѫ съ остатъкъ-тъ на
долъ-тъ имъ:
До кога [к]ще правишь нарѣзванія на себе си?
6 [л]О ноже Господень,
До кога не щешь да си починешь?
Влѣзь въ ножницѫ-тѫ,
Упокой ся и почини си.
7 Какъ да си почине?
Защото [м]Господь му даде порѫчаніе
Противъ Аскалонъ, и противъ краемо-
ріе-то:
[н]Тамъ го опрѣдѣли.

ГЛАВА 48.

1 [а]За Моава, така говори Господь Саваоѳъ
Богъ Израилевъ:
Горко [б]на Нево! защото погынѫ:
[в]Киріаѳаимъ ся посрами, обладанъ бы:
Мисгавъ ся посрами и растрепера ся.
2 [г]Нѣма вече хвала Моаву въ Есевонъ:
[д]Съвѣтовахѫ ся за зло противъ него:
Елате и да го истрѣбимъ да не е народъ.
И ты, Мадменъ, ще запустѣешь:
Ножъ ще тя прогони.
3 [е]Гласъ на писъкъ отъ Оронаимъ,
Разрушеніе и велико съкрушеніе.
4 Моавъ быде съкрушенъ:
Малкы-тѣ му дѣца испищѣхѫ.
5 Защото [ж]въ въсходъ-тъ на Луиѳъ
Ще ся възвыси плачъ върхъ плачъ,
Понеже въ нисходъ-тъ на Оронаимъ
Чухѫ врагове-тѣ писъкъ на съкрушеніе.
6 [з]Бѣгайте, отървѣте животъ-тъ си,
И бѫдѣте [и]като дивѫ-тѫ мирикѫ въ пу-
стынѭ-тѫ.

7 Защото, понеже си уповалъ на направы-
тѣ си, и на съкровища-та си,
И ты самъ ще бѫдешь хванѫтъ:
И [і]Хамосъ ще отиде въ плѣнъ,
[к]Наедно съсъ священницы-тѣ си и кня-
зове-тѣ си.
8 И [л]ще дойде разоритель-тъ въ всякой
градъ,
И градъ не ще ся избави;
Още и долъ-тъ ще бѫде погубенъ,
И поле-то ще ся разори,
Както рече Господь.
9 [м]Дайте крыла на Моава,
За да литне и да избѣгне;
Защото градове-тѣ му ще запустѣѭтъ,
И не ще има никой да живѣе въ тѣхъ.
10 [н]Проклѣтъ който прави дѣло-то Господне
льстиво,
И проклѣтъ който възбранява ножъ-тъ
си отъ кръвь.
11 Моавъ быде въ спокойствіе отъ младость,
И [о]почиваше *като вино* на дрождіе-то си,
И не ся е прѣтакалъ отъ съсѫдъ въ съсѫдъ,
Нито е ходилъ въ плѣнъ:
За то вкусъ-тъ му останѫ въ него,
И уханіе-то му не ся промѣни.
12 За то, ето идѫтъ дни, говори Господь,
И ще му проводѭ прѣмѣстители, и ще го
прѣмѣстятъ:
И ще испразднятъ съсѫды-тѣ му, и рас-
кѫсатъ мѣхове-тѣ му.
13 И Моавъ ще ся посрами [п]заради Хамосъ,
[р]Както ся посрами домъ-тъ Израилевъ
[с]Заради Веѳилъ упованіе-то си.
14 Какъ говорите: [т]Ный смы крѣпкы,
И мѫжіе силни въ брань?
15 [у]Моавъ быде разоренъ и градове-тѣ му
изгорѣхѫ,
И [ф]избранни-тѣ му млади слѣзохѫ за
кланіе,
[х]Говори Царь-тъ, на когото име-то е Го-
сподь на силы-тѣ.
16 Погыбель-та на Моава приближава да
дойде,
И зло-то му иде много скоро.
17 Всичкы които сте около него, рыдайте го:
И всичкы които знаете име-то му, речѣте:
[ц]Какъ ся счупи якый-тъ жезлъ,
Славна-та тояга!
18 [ч]Дъщеро, която живѣешь [ш]въ Девонъ,
Слѣзь отъ славѫ-тѫ, та сѣдни на безводіе;
Защото [щ]разоритель-тъ на Моава възлиза
върхъ тебе,
И ще съсыпе твърдѣли-тѣ ти.

д Гл. 8; 16. Наум. 3; 2.
е Гл. 25; 22.
ж Іез. 25; 16. Амос. 1; 8. 9; 7.
з Быт. 10; 14.
и Амос. 1; 7. Мих. 1; 16. Соф. 2; 4, 7. Зах. 9; 5.
і Гл. 25; 20.
к Гл. 16; 6. 41; 5. 48; 37.
л Втор. 32; 41. Іез. 21; 3, 4, 5.
м Іез. 14; 17.
н Мих. 6; 9.

—

а Иса. 15 и 16. Гл. 25; 21. 27; 3. Іез. 25; 9. Амос. 2; 1, 2.
б Числ. 32; 38. 33; 47. Иса. 15; 2.
в Числ. 32; 37.
г Иса. 16; 14.
д Иса. 15; 4.
е Ст. 5.
ж Иса. 15; 5.
з Гл. 51; 6.
и Гл. 17; 6.
і Числ. 21; 29. Сѫд. 11; 24. Виж. Иса. 46; 1, 2. Гл. 43; 12.
к Гл. 49; 3.
л Гл. 6; 26. Ст. 18.
м Псал. 55; 6. Ст. 28.
н Виж. Сѫд. 5; 23. 1 Цар. 15; 3, 9. 3 Цар. 20; 42.
о Соф. 1; 12.
п Сѫд. 11; 24. 3 Цар. 11; 7.
р Осія 10; 6.
с 3 Цар. 12; 29.
т Иса. 16; 6.
у Ст. 8, 9, 18.
ф Гл. 50; 27.
х Гл. 46; 18. 51; 57.
ц Виж. Иса. 9; 4. 14; 4, 5.
ч Иса. 47; 1. Гл. 46; 19.
ш Числ. 21; 30. Иса. 15; 2.
щ Ст. 8.

19 Жителко [ъ]въ Ароиръ,
[ы]Застани при пѫть-тъ, та сгледай:
Попытай оногозь който бѣга, и онѫзи
която ся е отървала,
И речи: Що станѫ?
20 Моавъ ся посрами, защото ся съкруши:
[ь]Излелекай и выкни:
Възвѣстѣте [ѣ]въ Арнонъ, че Моавъ быде
запустенъ,
21 И сѫдба дойде на [ю]полянскѫ-тѫ земѭ,
На Олонъ, и на Іассѫ, и на Миѳааѳъ,
22 И на Девонъ, и на Нево, и на Веѳъ-
девлаѳаимъ,
23 И на Киріаѳаимъ, и на Веѳъ-гамулъ, и на
Веѳъ-Меонъ,
24 И [я]на Каріоѳъ, и на Восорѫ,
И на всичкы-тѣ градове на Моавскѫ-тѫ
земѭ, далечны-тѣ и ближни-тѣ.
25 [ѫ]Рогъ-тъ на Моава ся съкруши,
И [ѭ]мышца-та му ся смаза, говори Господь.
26 [а]Опійте го;
Защото ся прѣвъзнесе противъ Господа:
И Моавъ да ся поваля въ бълвочъ-тъ си,
И самъ той да бѫде за смѣхъ.
27 Защото [б]Израиль не ти ли станѫ за
смѣхъ?
[в]Да ли ся намѣри той между крадцы?
Защото колкото пѫти говоришь за него,
подскачашь отъ радость.
28 Моавскы жители,
Оставѣте градове-тѣ, и [г]населѣте ся въ
канарѫ,
И бѫдѣте [д]като гълѫбицѫ която ся вгнѣз-
дява
Отъ страны-тѣ на входъ-тъ на пещерѫ:
29 Чухмы [е]гордость-тѫ на Моава, безмѣрно
гордѣливый-тъ,
Высокомудріе-то му, и гордость-тѫ му, и
кыченіе-то му,
И надиганіе-то на сърдце-то му.
30 Азъ познавамъ негово-то неистовство, го-
вори Господь:
Но не така:
[ж]Лъжи-тѣ му нѣма да извършатъ нищо.
31 За то [з]ще изелекамъ за Моава,
И ще възопіѭ за всичкый-тъ Моавъ:
Ще зарыдаѭтъ за мѫжіе-тѣ на Киръ-
аресъ.
32 [и]Лозо на Севмѫ,
Ще плачѫ за тебе както съ плачъ-тъ за
Іазиръ:
Твои-тѣ лѣторасли прѣминѫхѫ море-то,
Стигнѫхѫ до море-то на Іазиръ:
Хыщникъ нападнѫ на лѣтны-тѣ ти пло-
дове, и на гроздоберъ-тъ ти.
33 И [і]радость и веселіе ще исчезне
Отъ плодоносно-то поле, и отъ Моавовѫ-
тѫ земѭ:
И отнѣхъ вино-то отъ жлебове-тѣ:
Никой не ще тъпче *гроздіе* съ въсклицаніе;
Въсклицаніе нѣма да ся чуе.
34 [к]Заради вопль-тъ на Есевонъ *който стигнѫ*
до Елеалѫ,
И до Іассѫ, тѣ нададохѫ гласъ
[л]Отъ Сигоръ до Оронаимъ
Както тригодишна юница;
Защото и воды-тѣ на Нимримъ ще прѣ-
сѣкнѫтъ.
35 И ще отмахнѫ отъ Моава, говори Господь,
[м]Приносящій-тъ всесъжженіе по высокы-
тѣ мѣста
И кадящій-тъ на богове-тѣ си.
36 За то [н]сърдце-то ми ще зазвучи за Моава
като свиркѫ,
И сърдце-то ми ще зазвучи като свиркѫ
за мѫжіе-тѣ на Киръ-аресъ;
Защото [о]придобыено-то въ него благо ся
изгуби.
37 Защото [п]всяка глава *ще е* плѣшива,
И всяка брада обърсната:
И по всичкы-тѣ рѫцѣ *ще има* нарѣзванія,
И [р]на чрѣсла-та, врѣтище.
38 И по всичкы-тѣ кѫщны покрывы на Моава,
И по всичкы-тѣ му улицы плачъ *ще има*,
Защото съкрушихъ Моава
[с]Като сѫсѫдъ безъ почетъ, говори Го-
сподь.
39 Излелекайте: Какъ ся съкруши!
Какъ Моавъ обърнѫ гърбъ съ посрамленіе!
Така Моавъ ще бѫде присмѣхъ
И ужасъ на всичкы които сѫ около него.
40 Защото така говори Господь:
Ето, [т]ще полѣти като орелъ,
И [у]ще распростре крыла-та си надъ Моава.
41 [ф]Градове-тѣ ся прѣвзѣхѫ, и твърдѣли-тѣ
ся хванѫхѫ,
[х]И сърдца-та на крѣпкы-тѣ Моавовы ще
бѫдѫтъ
Въ онзи день, като сърдце на женѫ въ
болѣзни на ражданіе.
42 И Моавъ [ц]ще ся истрѣби да не е народъ,
Защото ся прѣвъзнесе противъ Господа.
43 [ч]Страхъ, и ровъ, и сѣть *ще има* върхъ тебе,
Жителю Моавовъ, говори Господь.
44 Който избѣгне отъ страхъ-тъ ще падне
въ ровъ-тъ:
И който излѣзе изъ ровъ-тъ ще ся хване
въ сѣть-тѫ;
Защото [ш]ще докарамъ върхъ него, върхъ
Моава,
Лѣто-то на посѣщеніе-то имъ, говори Го-
сподь.

ъ Втор. 2; 36.
ы 1 Цар. 4; 13, 16.
ь Иса. 16; 7.
ѣ Числ. 21; 13.
ю Ст. 8.
я Ст. 41. Амос. 2; 2.
ѫ Псал. 75; 10.
ѭ Виж. Іез. 30; 21.
а Гл. 25; 15, 27.
б Соф. 2; 8.
в Гл. 2; 26.
г Псал. 55; 6, 7. Ст. 9.
д Пѣсн. 2; 14.
е Иса. 16; 6 и дрг.
ж Иса. 16; 6. Гл. 50; 36.
з Иса. 15; 5. 16; 7, 11.
и Иса. 16; 8, 9.
і Иса. 16; 10. Іоил. 1; 12.
к Иса. 15; 4, 5, 6.
л Иса. 15; 5, 6. Ст. 5.
м Иса. 15; 2. 16; 12.
н Иса. 15; 5. 16; 11.
о Иса. 15; 7.
п Иса. 15; 2, 3. Гл. 47; 5.
р Быт. 37; 34.
с Гл. 22; 28.
т Втор. 28; 49. Гл. 49; 22. Дан. 7; 4. Осія 8; 1. Авв. 1; 8.
у Иса. 8; 8.
ф Ст. 24.
х Иса. 13; 8. 21; 3. Гл. 30; 6. 49; 22, 24. 50; 43. 51; 30. Мих. 4; 9.
ц Псал. 83; 4. Иса. 7; 8.
ч Иса. 24; 17, 18.
ш Гл. 11; 23.

45 Тѣзи които бѣгахѫ отъ силѫ-тѫ,
Застанѫхѫ подъ сѣнкѫ-тѫ на Есевонъ;
[щ]Огнь обаче излѣзе изъ Есевонъ,
И пламыкъ отъ срѣдъ Сiонъ
И [ъ]пояде Моавовъ-тъ прѣдѣлъ,
И тѣме-то на мятежницы-тѣ.
46 [ы]Горко ти, Моаве!
Людiе-тѣ Хамосови загынѫхѫ;
Защото сынове-тѣ ти ся хванѫхѫ плѣнници,
И дъщери-тѣ ти плѣнницы.
47 Но азъ ще върнѫ плѣнницы-тѣ Моавовы
[ь]Въ послѣдни-тѣ дни, говори Господь.
До тукъ сѫдба-та Моавова.

ГЛАВА 49.

1 За [а]Аммоновы-тѣ сынове, така говори Господь:
Нѣма ли сынове Израиль?
Нѣма ли наслѣдникъ?
Защо Мелхомъ [б]наслѣди Гада,
И людiе-тѣ му живѣѭтъ въ неговы-тѣ градове?
2 За то, ето, идѫтъ дни, говори Господь,
И ще направѭ да ся чуе всклицанiе на брань
[в]Въ Раввѫ на Аммоновы-тѣ сынове:
И ще бѫде грамада на развалины,
И *села-та му ще изгорятъ съ огнь:
Тогазь Израиль ще наслѣди онѣзи които сѫ го наслѣдили, говори Господь.
3 Излелекай, Есевоне, защото Гай ся разруши:
Възопiйте, дъщери на Раввѫ, [г]опашѣте ся съ врѣтище:
Плачѣте и лутайте ся прѣзъ заграды-тѣ;
Защото Мелхомъ ще отиде въ плѣнъ,
[д]Наедно съсъ священницы-тѣ си и съ князове-тѣ си.
4 Защо ся хвалишь съ долове-тѣ?
Долъ-тъ ти истече, [е]дъщеро отстѫпнице,
Която си ся надѣяла на съкровища-та си,
[ж]*И си казувала:* Кой ще дойде противъ мене?
5 Ето азъ носѭ страхъ върху тебе,
Говори Господь Iеова Саваоѳъ,
Отъ всичкы които сѫ около тебе:
И ще ся распърснете всякой кѫдѣ му лице види:
И не ще има кой да прибере скытающы-тѣ ся.
6 И [з]подирь това ще върнѫ плѣненiе-то,
На Аммоновы-тѣ сынове, говори Господь.
7 [и]Заради Едомъ, така говори Господь Саваоѳъ:
[i]Нѣма ли вече мудрость въ Ѳеманъ?
[к]Изгуби ли ся съвѣтъ-тъ отъ благоразумны-тѣ?
Исчезнѫ ли мудрость-та имъ?
8 [л]Бѣгайте, завърнѣте ся, направѣте дълбокы мѣста за селенiе,
[м]Дедански жители;
Защото ще докарамъ върхъ Исава неговѫ-тѫ гыбель,
Врѣме-то на мое-то посѣщенiе нему.
9 [н]Ако дойдѣхѫ при тебе гроздоберци,
Не щѣхѫ ли да оставятъ пабиръкъ?
Ако градци, прѣзъ нощь,
Быхѫ грабнѫли това що е доволно за тѣхъ.
10 Но [о]азъ оголихъ Исава,
Открыхъ скрышны-тѣ му мѣста,
И не ще може да ся скрые:
Разграби ся сѣме-то му, братiя-та му, и съсѣди-тѣ му:
[п]И него го нѣма.
11 Оставѝ сирачета-та си, азъ ще *гы* упазѭ живы,
И вдовицы-тѣ ти да ся надѣѭтъ на мене.
12 Защото така говори Господь:
Ето, [р]онѣзи на които не ся падаше да пiѭтъ отъ чашѫ-тѫ,
Наистинѫ ще пiѭтъ:
И ты ще останешь ли съвсѣмъ ненаказанъ?
Нѣма да останешь ненаказанъ,
Но непрѣмѣнно ще пiешь.
13 Защото [с]ся заклѣхъ въ себе си, говори Господь,
[т]Че Восора ще бѫде въ ужасъ,
Въ укоръ, въ запустѣнiе, и въ проклѣтiѭ:
И всичкы-тѣ ѝ градове ще бѫдѫтъ пусти въ вѣкъ.
14 Чухъ [у]извѣстiе отъ Господа,
И вѣститель ся проводи на народы-тѣ, *и каза:*
Съберѣте ся, та елате противъ неѭ,
И станѣте на брань.
15 Защото, ето, ще тя направѭ малъкъ между народы-тѣ,
Прѣзирателенъ между человѣцы-тѣ.
16 Прѣльстила тя е твоя-та ужасность,
Гордость-та на сърдце-то ти,
О ты, който живѣешь въ разсѣлины-тѣ на канары-тѣ,
[ф]Който владѣешь высочинѫ-тѫ на хълмы-тѣ:
Ако и да възвысишь гнѣздо-то си като орелъ,
И [х]отъ тамъ ще тя свалѭ, говори Господь.
17 И Едомъ ще бѫде въ ужасъ:
[ц]Всякой що бы минѫлъ прѣзъ него ще ся ужаси,
И ще позвизди за всичкы-тѣ му язвы.

щ Числ. 21; 28.
ъ Числ. 24; 17.
ы Числ. 21; 29.
ь Гл. 49; 6, 39.

а Iез. 21; 28. 25; 2. Амос. 1; 13. Соф. 2; 8, 9.
б Амос. 1; 13.
в Iез. 25; 5. Амос. 1; 14.
* *Евр.* дъщери.
г Иса. 32; 11. Гл. 4; 8. 6; 26.
д Гл. 48; 7. Амос. 1; 15.
е Гл. 3; 14. 7; 24.
ж Гл. 21; 13.
з Гл. 48; 47. Ст. 39.
и Iез. 25; 12. Амос. 1; 11.
i Авд. 8.
к Иса. 19; 11.
л Ст. 30.
м Гл. 25; 23.
н Авд. 5.
о Мал. 1; 3.
п Иса. 17, 14.
р Гл. 25; 29. Авд. 16.
с Быт. 22; 16. Иса. 45; 23. Амос. 6; 8.
т Иса. 34; 6. 63; 1.
у Авд. 1, 2, 3.
ф Авд. 4. Iов. 39; 27.
х Амос. 9; 2.
ц Гл. 18; 16. 50; 13.

18 [ч]Както быде разоренъ Содомъ и Гоморръ
И ближни-тѣ имъ *страны*, говори Господь,
Така человѣкъ нѣма да живѣе тамъ,
Нито человѣческый сынъ ще пришелствува тамъ.
19 Ето, [ш]ще възлѣзе като львъ
[щ]Отъ надуваніе-то на Іорданъ
Противъ силно-то жилище,
Но азъ скоро ще испѫдіѭ тогозь отъ него:
И кой е избранъ, да *го* поставіѭ надъ него?
Защото [ъ]кой е подобенъ менѣ? и кой ще ми противостане?
И [ы]кой е онзи пастырь, който ще застане противъ лице-то ми?
20 За то [ь]слушайте съвѣтъ-тъ на Господа,
Когото съвѣща противъ Едомъ,
И мысли-тѣ му, които намысли противъ жители-тѣ на Ѳеманъ:
Непрѣмѣнно, и най малкы-тѣ отъ стадо-то ще гы повлѣкѫтъ:
Непрѣмѣнно жилище-то имъ ще запустѣе съ тѣхъ.
21 [ѣ]Отъ гласъ-тъ на разореніе-то имъ земя-та ся потресва:
Екотъ-тъ на гласъ-тъ му ся чуе до Червено-то море.
22 Ето, [ю]ще възлѣзе и ще полѣти като орелъ,
И ще распростре крыла-та си надъ Восорѫ:
И онзи день сърдце-то на крѣпкы-тѣ на Едомъ
Ще бѫде като сърдце на женѫ кога ражда.
23 [я]За Дамаскъ.
Посрами ся Емаѳъ и Арѳадъ;
Защото чухѫ зло извѣстіе, стопихѫ ся:
[ѫ]Смущеніе *има* въ море-то:
Не може да ся утиши.
24 Дамаскъ ослабѣ,
Обърнѫ ся въ бѣгъ,
Трепетъ *го* обзѣ:
[ѭ]Скърбь и болкы го обладахѫ,
Като женѫ кога ражда.
25 [а]Какъ не бы оставенъ тойзи прочутъ градъ,
Градъ на веселіе-то ми!
26 За то [б]млади-тѣ му ще паднѫтъ въ стъгды-тѣ му,
И всичкы-тѣ ратници мѫжіе ще загынѫтъ въ онзи день,
Говори Господь Саваоѳъ.
27 И [в]ще запаліѭ огнь въ стѣнѫ-тѫ на Дамаскъ,
И ще пояде палаты-тѣ на Венедада.
28 [г]За Кидаръ, и за Асорскы-тѣ царства, които порази Навуходоносоръ Вавилонскый царь, така говори Господь:
Станѣте, възлѣзте къмъ Кидаръ,
Та погубѣте [д]въсточны-тѣ сынове.
29 [е]Ще обладаіѭтъ шатры-тѣ имъ и стада-та имъ:
Ще земѫтъ за себе си опоны-тѣ имъ,
И всичкѫ-тѫ имъ покѫщнинѫ, и камилы-тѣ имъ:
И ще выкнѫтъ къмъ тѣхъ: [ж]Трепетъ отъ вредъ.
30 [з]Бѣгайте, отдалечѣте ся скоро,
Направѣте дълбокы мѣста за жилища,
Асорскы жители, говори Господь:
Защото Навуходоносоръ Вавилонскый царь
Съвѣща съвѣтъ противъ васъ,
И намысли мысль противъ васъ.
31 Станѣте, възлѣзте [и]при спокойный-тъ народъ,
Който живѣе безопасно, говори Господь:
Които нѣматъ врата нито вереи,
Но [і]живѣіѭтъ сами.
32 Камилы-тѣ имъ ще бѫдѫтъ въ обиръ,
И множество-то на скотове-тѣ имъ въ корысть:
И [к]ще распьрснѫ по всичкы-тѣ вѣтрища
[л]Онѣзи които си стрыгѫтъ брады-тѣ:
И ще докарамъ гыбель-тѫ имъ отъ всичкы-тѣ имъ страны, говори Господь.
33 А [м]Асоръ ще бѫде жилище на чакалы,
Пустъ до вѣка:
[н]Нѣма да живѣе тамъ человѣкъ,
И нѣма да пришелствува въ него человѣческый сынъ.
34 Слово-то Господне, което станѫ къмъ
пророкъ Іереміѭ [о]противъ Еламъ, въ
начало-то на царуваніе-то на Седекіѭ
35 Іудинъ-тъ царь, и рече: Така говори Господь Саваоѳъ:
Ето, [п]ще счупіѭ лѫкъ-тъ на Еламъ,
Начало-то на силѫ-тѫ имъ.
36 И ще докарамъ връзъ Еламъ четыри-тѣ вѣтрища
Отъ четыри-тѣ страны небесны,
И [р]ще гы распьрснѫ по всичкы тѣзи вѣтрища:
И не ще има народъ,
Дѣто испѫдени-тѣ Еламци да не отидѫтъ.
37 Защото ще растреперіѭ Еламъ прѣдъ врагове-тѣ имъ,
И прѣдъ онѣзи които искатъ душѫ-тѫ имъ:
И ще докарамъ зло връзъ тѣхъ,
Ярость-тѫ на гнѣвъ-тъ си, говори Господь:
И [с]ще проводіѭ ножъ вслѣдъ тѣхъ,
Додѣ гы довьршѫ.
38 И [т]ще поставіѭ прѣстолъ-тъ си въ Еламъ,
И ще истрѣбіѭ отъ тамъ

ч Быт. 19; 25. Втор. 29; 23. Гл. 50; 40. Амос. 4; 11.
ш Гл. 50; 44 и дрг.
щ Гл. 12; 5.
ъ Исх. 15; 11.
ы Іов 41; 10.
ь Гл. 50; 45.
ѣ Гл. 50; 46.
ю Гл. 4; 13. 48; 40, 41.
я Иса. 17; 1. 37; 13. Амос. 1; 3. Зах. 9; 1, 2.
ѫ Иса. 57; 20.
ѭ Иса. 13; 8. Гл. 4; 31. 6; 24. 30; 6. 48; 41. Ст. 22.
а Гл. 33; 9. 51; 41.
б Гл. 50; 30. 51; 4.
в Амос. 1; 4.
г Иса. 21; 13.
д Сѫд. 6; 3. Іов. 1; 3.
е Псал. 120; 5.
ж Гл. 6; 25. 46; 5.
з Ст. 8.
и Іез. 38; 11.
і Числ. 23; 9. Втор. 33; 28. Мих. 7; 14.
к Ст. 36. Іез. 5; 10.
л Гл. 9; 26. 25; 23.
м Гл. 9; 11. 10; 22. Мал. 1; 3.
н Ст. 18.
о Гл. 25; 25.
п Виж. Иса. 22; 6.
р Ст. 32.
с Гл. 9; 16. 48; 2.
т Гл. 43; 10.

Царь и князове, говори Господь.
39 Но [у]въ послѣдни-тѣ дни
Ще върнж плѣненіе-то на Еламъ, говори Господь.

ГЛАВА 50.

1 Слово-то което говорѝ Господь противъ Вавилонъ, [а]противъ Халдейскж-тж земѭ, чрѣзъ пророкъ Іеремѭ.
2 Възвѣстѣте между народы-тѣ,
И прогласѣте, и дигнѣте знамя:
Прогласѣте, не скрыйте:
Речѣте: Прѣзѣ ся Вавилонъ,
[б]Посрами ся Вилъ,
Съкруши ся Меродахъ:
[в]Посрамихж ся истукани-тѣ му:
Съкрушихж ся идолы-тѣ му,
3 Защото [г]отъ сѣверъ възлиза [д]народъ противъ него,
Който ще направи земѭ-тж му пустж,
И не ще има кой да живѣе въ него:
Отъ человѣкъ до скотъ ще бѣгатъ и ще отидж тъ.
4 Въ онѣзи дни, и въ онова врѣме, говори Господь,
Ще дойдж тъ Израилеви-тѣ сынове,
[е]Тѣ и Іудини-тѣ сынове купно,
[ж]Ще ходятъ и ще плачж тъ:
Ще отидж тъ [з]и ще потърсятъ Господа Бога своего.
5 Ще пытатъ за Сіонъ
Съ лица-та си *обърнжты* на тамъ, *и ще говорятъ:*
Елате, и да ся съединимъ съ Господа
[и]Въ завѣтъ вѣченъ, *който* нѣма да ся забрави.
6 Людіе-тѣ ми [і]станжхж изгубены овцы:
Пастыри-тѣ имъ гы заблудихж,
[к]Направихж гы да обыкалятъ *по* планины-тѣ:
Отидохж отъ планинж на хълмъ,
Забравихж кошарж-тж си.
7 Всичкы-тѣ които гы намѣрвахж, [л]пояждахж гы:
И [м]врагове-тѣ имъ рекохж: [н]Не смы ный повинни,
Защото тѣ съгрѣшихж противъ Господа, [о]селеніе-то на правдж-тж:
Ей, противъ Господа, [п]надеждж-тж на отцы-тѣ имъ.
8 [р]Бѣгайте изъ срѣдъ Вавилонъ,
И излѣзте изъ земѭ-тж на Халдейцы-тѣ,
И бждѣте като ярцы прѣдъ стадо.
9 Защото ето, [с]азъ ще подигнж
И възведж връзъ Вавилонъ
Събраніе на голѣмы народы отъ сѣвернж-тж земѭ,
И [т]ще ся опълчатъ противъ него:
Отъ тамъ ще ся прѣземе:
Стрѣлы-тѣ имъ *ще бждж тъ* като на юнакъ искусенъ:
[у]Нѣма да ся върнж тъ праздни.
10 И Халдея ще бжде въ разграбеніе:
[ф]Всичкы-тѣ ѝ разграбители ще ся насытятъ, говори Господь.
11 [х]Понеже ся радовахте и веселѣхте ся,
Обиратели на наслѣдіе-то ми,
Понеже скачахте [ц]като юницж на трѣвж,
И цвилѣхте като коніе.
12 Майка ви ся посрами много:
Родителка-та ви ся посрами:
Ето, *тя ще бжде* послѣдня на народы-тѣ,
Земя пуста, суха и непроходима.
13 Поради гнѣвъ-тъ Господень нѣма да ся насели,
Но [ч]ще запустѣе всичкый:
[ш]Всякой който минува прѣзъ Вавилонъ ще ся ужаси,
И ще позвизди за всичкы-тѣ неговы язвы.
14 [щ]Опълчѣте ся противъ Вавилонъ отъ вредъ:
Всичкы [ъ]които запъвате лжкъ,
Устрѣлѣте противъ него, не жалѣте стрѣлы;
Защото съгрѣши Господу.
15 Въскликнѣте връзъ него отъ вредъ:
[ы]Той прострѣ ржкж-тж си:
Паднжхж основанія-та му,
[ь]Съсыпахж ся стѣны-тѣ му;
Защото [ѣ]това е отмьщеніе-то Господне:
Отмьстѣте му:
Както [ю]той направи, направѣте му.
16 Отсѣчѣте отъ Вавилонъ оногозь който сѣе,
И който държи сърпъ въ жетвенно врѣме:
Отъ лице-то на лютый-тъ мечъ
[я]Ще ся върне всякой при людіе-тѣ си,
И ще бѣгатъ всякой въ земѭ-тж си.
17 Израиль е [ѫ]овца която ся скыта:
[ѭ]Львове ѭ гонихж:
[а]Първо Ассирійскый царь ѭ изъде:
А послѣ той [б]Навуходоносоръ, Вавилонскый царь,
Сгрыза кости-тѣ ѝ.
18 За то така говори Господь Саваоѳъ, Богъ Израилевъ:
Ето, азъ ще накажж Вавилонскый-тъ царь, и земѭ-тж му,

у Гл. 48; 47. Ст. 6.

—

а Иса. 13; 1. 21; 1. 47; 1.
б Иса. 46; 1. Гл. 51; 44.
в Виж. Гл. 43; 12, 13.
г Гл. 51; 48.
д Иса. 13; 17, 18, 20. Ст. 39, 40.
е Осія 1; 11.
ж Ездр. 3; 12, 13. Псал. 126; 5, 6. Гл. 31; 9. Зах. 12; 10.
з Осія 3; 5.
и Гл. 31; 31 и дрг. 32; 40.
і Иса. 53; 6. Ст. 17. 1 Пет. 2; 25.
к Гл. 2; 20. 3; 6, 23.
л Псал. 79; 7.
м Гл. 40; 2, 3. Зах. 11; 5.
н Виж. Гл. 2; 3. Дан. 9; 16.
о Псал. 90; 1. 91; 1.
п Псал. 22; 4.
р Иса. 48; 20. Гл. 51; 6, 45. Зах. 2; 6, 7. Откр. 18; 4.
с Гл. 15; 14. 51; 27. Ст. 3, 41.
т Ст. 14, 29.
у 2 Цар. 1; 22.
ф Откр. 17; 16.
х Иса. 47; 6.
ц Осія 10; 11.
ч Гл. 25; 12.
ш Гл. 49; 17.
щ Ст. 9. Гл. 51; 2.
ъ Гл. 49; 35. Ст. 29.
ы 1 Лѣт. 29; 24. 2 Лѣт. 30; 8. Плач. 5; 6. Іез. 17; 18.
ь Гл. 51; 58.
ѣ Гл. 51; 6, 11.
ю Псал. 137; 8. Ст. 29. Откр. 18; 6.
я Иса. 13; 14. Гл. 51; 9.
ѫ Ст. 6.
ѭ Гл. 2; 15.
а 4 Цар. 17; 6.
б 4 Цар. 24; 10, 14.

Както наказахъ Ассирійскый-тъ царь.
19 И [в]ще доведѫ пакъ Израиля въ селеніе-то му,
И ще пасе въ Кармилъ и Васанъ,
И душа-та му ще ся насыти
Върху горѫ-тѫ Ефремъ и Галаадъ.
20 Въ онѣзи дни, и въ онова врѣме, говори Господь,
[г]Беззаконіе-то Израилево ще ся потърси, и не ще го има:
И Іудини-тѣ грѣхове, и нѣма да ся намѣрятъ;
Защото ще простіѫ [д]които оставіѫ остатъкъ.
21 Възлѣзь връзъ земіѭ-тѫ на *Мераѳаимъ,
И връзъ жители-тѣ [е]на †Фекодъ,
Разори и истрѣби вслѣдъ тѣхъ, говори Господь,
И [ж]направи по всичко както ти заповѣдахъ.
22 [з]Гласъ на брань въ земіѭ-тѫ,
И голѣмо съкрушеніе.
23 [и]Какъ ся счупи и съкруши
Млатъ-тъ на всичкѫ-тѫ земіѭ!
Какъ станѫ Вавилонъ запустѣніе между народы-тѣ!
24 Турихъ ти сѣть, ей, и хванѫ ся ты,
Вавилоне, [і]и не позна:
Намѣри ся, още и ся улови ты,
Защото си ся съпротивилъ Господу.
25 Господь отвори орѫжницѫ-тѫ си,
Та извади [к]орѫжія-та на гнѣвъ-тъ си;
Защото това дѣло има Іеова Господь на силы-тѣ
Въ земіѭ-тѫ на Халдейцы-тѣ.
26 Елате връзъ него отъ краища-та *земны:*
Отворѣте житницы-тѣ му:
Натрупайте го като купове, и го истрѣбѣте:
Да не остане отъ него остатъкъ.
27 Заколѣте [л]всичкы-тѣ му телцы:
Да слѣзѫтъ въ кланіе:
Горко имъ! защото дойде день-тъ имъ,
[м]Врѣме-то на посѣщеніе-то имъ.
28 Гласъ на тѣзи които бѣгатъ
И които сѫ ся отървали отъ Вавилонскѫ-тѫ земіѭ,
[н]За да възвѣсти въ Сіонъ
Отмъщеніе-то на Господа Бога нашего,
Отмъщеніе-то за храмъ-тъ му.
29 Свыкайте стрѣлцы-тѣ връзъ Вавилонъ:
[о]Всичкы които запъвате лѫкъ,
Расположѣте станъ противъ него наоколо:
Изъ него никой да ся не отърве:
[п]Въздайте му споредъ дѣло-то му:
По всичко що е направилъ, направѣте му;
[р]Защото ся възгорди противъ Господа,
Противъ Святаго Израилева.
30 За то [с]млади-тѣ му ще паднѫтъ въ стъгды-тѣ му,
И всичкы-тѣ му мѫжіе ратници
Ще загынѫтъ въ онзи день, говори Господь.
31 Ето, азъ съмь противъ тебе, о гордѣливе,
Говори Господь Богъ Саваоѳъ;
Защото [т]дойде день-тъ ти,
Врѣме-то въ което ще тя посѣтіѫ.
32 И гордѣливый-тъ ще ся прѣпѫне и падне,
И не ще има кой да го подигне:
И [у]ще запаліѫ огнь въ градове-тѣ му,
И ще пояде всичкы-тѣ му околности.
33 Така говори Господь Саваоѳъ:
Израилевы-тѣ сынове и Іудини-тѣ сынове ся насилствовахѫ купно:
И всичкы които гы заплѣнихѫ удържахѫ гы:
Отрекохѫ ся да гы пустнѫтъ.
34 *Но* [ф]Искупитель-тъ имъ е крѣпъкъ:
[х]Господь на силы-тѣ име-то му:
Непрѣмѣнно ще сѫди сѫдъ-тъ имъ,
За да упокои земіѭ-тѫ,
И да смути Вавилонскы-тѣ жители.
35 Мечъ връзъ Халдейцы-тѣ, говори Господь,
И връзъ жители-тѣ на Вавилонъ,
И [ц]връзъ голѣмцы-тѣ му, и [ч]връзъ мудры-тѣ му.
36 Мечъ [ш]връзъ прѣльстители-тѣ, и ще изумѣіѫтъ,
Мечъ връзъ юнацы-тѣ му, и ще ся растреперятъ.
37 Мечъ връзъ коніе-тѣ имъ, и връзъ колесницы-тѣ имъ,
И [щ]връзъ всичкы-тѣ смѣсены людіе, които сѫ въ срѣдъ него,
И [в]ще бѫдѫтъ като жены:
Мечъ връзъ съкровища-та му, и ще ся разграбятъ.
38 [ы]Суша връзъ воды-тѣ му, и ще изсъхнѫтъ;
Защото [ь]е земя на изваяны,
И полудѣли сѫ вслѣдъ идолы-тѣ *си.*
39 За то [ѣ]дивы коткы и іены
Ще ся населятъ *тамъ,*
И камилоптицы ще ся населятъ въ него:
И [ю]не ще да е населенъ вече въ вѣкъ:
Нито обитаемъ въ родъ и родъ.
40 [я]Както разори Богъ Содомъ и Гоморръ,
И ближни-тѣ имъ мѣста, говори Господь,
Така человѣкъ нѣма да живѣе тамъ,
Нито человѣческый сынъ ще пришелствува въ него.
41 Ето, [ѫ]людіе ще дойдѫтъ отъ сѣверъ,

в Иса. 65; 10. Гл. 33; 12. Іез. 34; 13, 14.
г Гл. 31; 34.
д Иса. 1; 9.
* Мятежи.
е Іез. 23; 23.
† Посѣщеніе.
ж Виж. 2 Цар. 16; 11. 4 Цар. 18; 25. 2 Лѣт. 36; 23. Иса. 10; 6. 44; 28. 48; 14. Гл. 34; 22.
з Гл. 51; 54.
и Иса. 14; 6. Гл. 51; 20.
і Гл. 51; 8, 31, 39, 57. Дан. 5; 30, 31.
к Иса. 13; 5.
л Псал. 22; 12. Иса. 34; 7. Гл. 46; 21.
м Гл. 48; 44. Ст. 31.
н Гл. 51; 10, 11.
о Ст. 14.
п Ст. 15. Гл. 51; 56. Откр. 18; 6.
р Иса. 47; 10.
с Гл. 49; 26. 51; 4.
т Ст. 27.
у Гл. 21; 14.
ф Откр. 18; 8.
х Иса. 47; 4.
ц Дан. 5; 30.
ч Иса. 47; 13.
ш Иса. 44; 25. Гл. 48; 30.
щ Гл. 25; 20, 24. Іез. 30; 5.
в Гл. 51; 30. Наум. 3; 13.
ы Иса. 44; 27. Гл. 51; 32, 36. Откр. 16; 12.
ь Ст. 2. Гл. 51; 44, 47, 52.
ѣ Иса. 13; 21, 22. 34; 14. Гл. 51; 37. Откр. 18; 2.
ю Иса. 13; 20. Гл. 25; 12.
я Быт. 19; 25. Иса. 13; 19. Гл. 49; 18. 51; 26.
ѫ Ст. 9. Гл. 6; 22. 25; 14. 51; 27. Откр. 17; 16.

И народъ голѣмъ и царіе много
Ще станжтъ отъ краища-та на земіж-тж.
42 [іж]Лжкъ и копіе ще държатъ:
[а]Жестокы сж, и немилостиви:
[б]Гласъ-тъ имъ звучи като море,
И възсѣдятъ на коніе,
Опълчени като мжжіе на брань,
Противъ тебе, дъщеро Вавилонска.
43 Чу Вавилонскый царь слухъ-тъ имъ,
Ржцѣ-тѣ му разслабѣхж:
[в]Утѣсненіе го обзѣ,
Болкы като на женж кога ражда.
44 Ето, [г]ще възлѣзе като львъ
Отъ надуваніе-то на Іорданъ
Противъ силно-то жилище;
Но азъ скоро ще гы испждіж изъ него:
И кой е избранъ, да *го* поставіж надъ него?
Защото кой е подобенъ менѣ? и кой ще ми противостане?
И [д]кой е онзи пастырь, който ще застане противъ лице-то ми?
45 За то [е]слушайте съвѣтъ-тъ Господень,
Когото съвѣща противъ Вавилонъ,
И мысли-тѣ му, които намысли противъ Халдейскж-тж земіж:
Непрѣмѣнно, и най малкы-тѣ отъ стадо-то ще гы повлѣкжтъ:
Непрѣмѣнно селеніе-то *имъ* ще запустѣе съ тѣхъ.
46 [ж]Отъ екотъ-тъ на прѣземаніе-то на Вавилонъ
Земя-та ся потресе,
И вопль ся чу въ народы-тѣ.

ГЛАВА 51.

1 [а]Така говори Господь:
Ето, азъ подигамъ вѣтръ губителенъ върхъ Вавилонъ,
И върхъ онѣзи които живѣіжтъ въ срѣдъ противницы-тѣ ми.
2 И ще проводіж върхъ Вавилонъ [б]вѣятели,
И ще го извѣіжтъ, и ще испразднятъ земіж-тж му;
Защото [в]въ день-тъ на злощастіе-то ще дойджтъ отъ всякждѣ противъ него.
3 [г]Стрѣлецъ върхъ стрѣлецъ да запъва лжкъ-тъ си,
И върхъ оногозь който ся голѣмѣе съ броніж-тж си:
И не жалѣте млады-тѣ му:
[д]Истрѣбѣте всичкж-тж му войскж.
4 И убити-тѣ ще паднжтъ въ Халдейскж-тж земіж,
[е]И прободени-тѣ по улицы-тѣ му.
5 Защото Израиль не ся остави, нито Іуда,
Отъ Бога своего, отъ Господа на силы-тѣ,
Ако и да ся испълни земя-та имъ съ беззаконіе
Противъ Святый-тъ Израилевъ.
6 [ж]Бѣгайте изъ срѣдъ Вавилонъ,
Та отървѣте всякой душж-тж си:
Да не погынете въ беззаконіе-то му;
Защото [з]е врѣме на отмщеніе Господне:
[и]Въздаяніе той въздава нему.
7 [і]Вавилонъ *быде* златна чаша въ ржкж-тж Господніж,
Която опиваше всичкж-тж земіж:
[к]Отъ вино-то му пихж народи-тѣ:
За то [л]народи-тѣ обезумѣхж.
8 [м]Паднж внезапу Вавилонъ, и ся съкруши:
[н]Лелекайте за него:
[о]Земѣте балсамж за ранж-тж му,
Негли ся исцѣли.
9 Употрѣбихмы лѣкове за Вавилонъ, но не ся исцѣли:
Оставѣте го, и [п]да отидемъ всякой въ земіж-тж си;
[р]Защото сждба-та му стигнж до небе-то,
И възвыси ся дори до облацы-тѣ.
10 Господь [с]яви правдж-тж ни:
Елате и [т]да прикажемъ въ Сіонъ
Дѣло-то на Господа Бога нашего.
11 [у]Истрыйте стрѣлы-тѣ: хванѣте си щитове-тѣ:
[ф]Господь събуди духъ-тъ на Мидскы-тѣ царіе;
Защото [х]намѣреніе-то му е противъ Вавилонъ да го истрѣби;
Понеже [ц]отмщеніе-то на Господа е,
Отмьщеніе на храмъ-тъ му.
12 [ч]Възвысѣте знамя противъ Вавилонскы-тѣ стѣны,
Уякчѣте стражж-тж, поставѣте стражари,
Приготвѣте засады;
Защото Господь намысли и ще свърши онова,
Което изрече противъ Вавилонскы-тѣ жители.
13 [ш]О ты който живѣешь край много воды,
Който си пълнъ съсъ съкровища,
Дойде свършъкъ-тъ ти,
Прѣдѣлъ на лихоимство-то ти.
14 [щ]Господь на силы-тѣ ся клѣ въ себе си, *и рече:*
Непрѣмѣнно ще тя напълніж съ человѣцы, [ъ]като съсъ скакалцы:
И [ы]ще дигнжтъ въсклицаніе противъ тебе.
15 Той [ь]е направилъ земіж-тж съсъ силж-тж си,

іж Гл. 6; 23.
а Иса. 13; 18.
б Иса. 5; 30.
в Гл. 49; 24.
г Гл. 49; 19 и дрг.
д Іов. 41; 10. Гл. 49; 19.
е Иса. 14; 24 и дрг. Гл. 51; 11.
ж Откр. 18; 9.

—

а Гл. 4; 11.
б Гл. 15; 7.
в Гл. 50; 14.
г Гл. 50; 14.
д Гл. 50; 21.
е Гл. 49; 26. 50; 30, 37.
ж Гл. 50; 8. Откр. 18; 4.
з Гл. 50; 15, 28.
и Гл. 25; 14.
і Откр. 17; 4.
к Откр. 14; 8.
л Гл. 25; 16.
м Иса. 21; 9. Откр. 14; 8. 18; 2.
н Гл. 48; 20. Откр. 18; 9. 11, 19.
о Гл. 46; 11.
п Иса. 13; 14. Гл. 50; 16.
р Откр. 18; 5.
с Псал. 37; 6.
т Гл. 50; 28.
у Гл. 46; 4.
ф Иса. 13; 17. Ст. 28.
х Гл. 50; 45.
ц Гл. 50; 28.
ч Наум. 2; 1. 3; 14.
ш Откр. 17; 1, 15.
щ Гл. 49; 13. Амос. 6; 8.
ъ Наум. 3; 15.
ы Гл. 50; 15.
ь Быт. 1; 1, 6. Гл. 10; 12 и дрг.

Утвърдилъ вселеннѫѭ съ мудрость-тѫ си,
И [ѣ]распрострѣлъ небеса-та съ разумъ-тъ си.
16 [ю]Когато испуща гласъ, ставатъ много воды на небеса-та,
И [я]възвожда облацы отъ земны-тѣ краища:
Прави свѣткавицы за дъждь,
И пуща вѣтръ изъ съкровища-та си.
17 [ж]Всякой человѣкъ станѫ като скотъ отъ знаніе-то *си:*
Всякой лѣятель ся посрами отъ кумиры-тѣ;
Защото е [іж]лъжа лѣяно-то му,
И нѣма въ тѣхъ дыханіе.
18 [а]Суета сѫ тѣ, дѣло на заблужденіе:
Въ врѣме-то на посѣщеніе-то имъ, ще погынѫтъ.
19 [б]Не е като тѣхъ Іакововъ-тъ Дѣлъ,
Защото Той е който създаде всичко:
И *Израиль е* жезлъ-тъ на негово-то наслѣдіе:
Господь Саваоѳъ е име-то му.
20 [в]Ты ми си дреколь, орѫдіе за брань:
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ народы,
И чрѣзъ тебе ще истрѣбіѭ царства:
21 И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ конь-тъ и всадникъ-тъ:
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ колесницѫ-тѫ и сѣдящы-тѣ на неіѭ.
22 И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ мѫжъ и женѫ:
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ [г]старъ и младъ:
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ юношѫ и дѣвѫ:
23 И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ пастырь и стадо-то му:
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ земледѣлецъ и неговъ-тъ съпругъ *волове:*
И чрѣзъ тебе ще съкрушѫ воеводы и началницы,
24 И [д]ще въздамъ на Вавилонъ
И на всичкы-тѣ жители Халдейскы
Всичко-то имъ зло което направихѫ на Сіонъ
Прѣдъ васъ, говори Господь.
25 Ето, азъ сьмь противъ тебе, [е]горо губителна, говори Господь,
Която разоряваш всичкѫ-тѫ земіѭ:
И ще прострѫ рѫкѫ-тѫ си връзъ тебе,
И ще тя низринѫ отъ скалы-тѣ,
[ж]И ще тя направіѭ горѫ изгорѣнѫ.
26 И не ще да земѫтъ отъ тебе камыкъ за ѫглъ,
Нито камыкъ за основанія;
Но [з]ще бѫдешь пустота вѣчна, говори Господь.
27 [и]Възвысѣте знамя на земіѭ-тѫ,
Въстрѫбѣте съ трѫбѫ въ народы-тѣ,
[і]Опълчѣте противъ неіѭ народы-тѣ:
Свикайте противъ неіѭ [к]царства-та
На Араратъ, на Минни, и на Асханазъ:
Поставѣте надъ неіѭ главатари:
Възведѣте коніе като четинавы скакалцы.
28 Приготвѣте противъ неіѭ народы, [л]Мидскы-тѣ царіе,
Войводы-тѣ имъ, и всичкы-тѣ имъ началницы,
И всичкѫ-тѫ земіѭ на държавѫ-тѫ имъ.
29 Земя-та ще ся потресе и постене;
Защото мысль-та Господня ще ся извърши противъ Вавилонъ,
[м]За да направи Вавилонскѫ-тѫ земіѭ пустыніѭ необитаемѫ.
30 Юнаци-тѣ Вавилонскы прѣстанѫхѫ отъ да ратуватъ,
Останѫхѫ въ твърдѣли-тѣ *си:*
Сила-та имъ исчезнѫ:
[н]Станѫхѫ като жены:
Изгорихѫ селенія-та му:
[о]Вереи-тѣ му сѫ съкрушены.
31 [п]Скоротечецъ ще тича въ посрѣщаніе скоротечцу,
И вѣститель въ посрѣщаніе вѣстителю,
За да извѣстятъ на Вавилонскый-тъ царь,
Че градъ-тъ му ся прѣзѣ отъ край-тъ;
32 И че [р]прѣходи-тѣ ся хванѫхѫ,
И изгорихѫ съ огнь тръстницы-тѣ,
И ратни-тѣ мѫжіе ся растреперахѫ;
33 Защото така говори Господь Саваоѳъ Богъ Израилевъ:
Вавилонска-та дъщеря е [с]като гумно,
[т]Врѣме е да ся овършее;
Още малко, и [у]ще дойде врѣме-то на жетвѫ-тѫ ѝ.
34 Навуходоносоръ Вавилонскый царь [ф]мя изѣде,
Съкруши мя,
Направи мя празденъ съсѫдъ,
Погълнѫ мя като ламіѭ,
Напълни утробѫ-тѫ си съ мои-тѣ сладкы нѣща,
И мя оттласнѫ.
35 Неправда-та която е връзъ мене и връзъ плъть-тѫ ми *да бѫде* връзъ Вавилонъ,
Ще рече жителка-та на Сіонъ:
И кръвь-та ми, връзъ жители-тѣ Халдейскы,
Ще рече Іерусалимъ.
36 За то така говори Господь:
Ето, [х]азъ ще разсѫдіѭ сѫдбѫ-тѫ ти,
И ще отмьстіѭ отмьщеніе-то ти:
И [ц]ще направіѭ море-то му сухо,
И ще изсушѫ источникъ-тъ му.
37 И [ч]Вавилонъ ще бѫде на грамады,
Жилище на чакалы,

[ѣ] Іов. 9; 8. Псал. 104; 2. Иса. 40; 22.
[ю] Гл. 10; 13.
[я] Псал. 135; 7.
[ж] Гл. 10; 14.
[іж] Гл. 50; 2.
[а] Гл. 10; 15.
[б] Гл. 10; 16.
[в] Иса. 10; 5, 15. Гл. 50; 23.
[г] 2 Лѣт. 36; 17.
[д] Гл. 50; 15, 29.
[е] Иса. 13; 2. Зах. 4; 7.
[ж] Откр. 8; 8.
[з] Гл. 50; 40.
[и] Иса. 13; 2.
[і] Гл. 25; 14.
[к] Гл. 50; 41.
[л] Ст. 11.
[м] Гл. 50; 13, 39, 40. Ст. 43.
[н] Иса. 19; 16. Гл. 48; 41. 50; 37.
[о] Плач. 2; 9. Амос. 1; 5. Наум. 3; 13.
[п] Гл. 50; 24.
[р] Гл. 50; 38.
[с] Иса. 21; 10. Амос. 1; 3. Мих. 4; 13.
[т] Иса. 41; 15. Авв. 3; 12.
[у] Иса. 17; 5 и друг. Осія 6; 11. Іоил. 3; 13. Откр. 14; 15; 18.
[ф] Гл. 50; 17.
[х] Гл. 50; 34.
[ц] Гл. 50; 38.
[ч] Иса. 13; 22. Гл. 50; 39. Откр. 18; 2.

[ш]Ужасъ и звиздаціе,
Необитаемъ.
38 Ще рыкаіѭтъ купно като львы:
Ще ревѫтъ като млады львове.
39 Когато ся сгорещатъ, ще имъ прѣдложѫ
пирове-тѣ имъ,
И [щ]ще гы опіѭ, за да ся развеселятъ,
И да заспятъ вѣченъ сънъ, и да ся не
събудятъ,
Говори Господь.
40 Ще гы свалѭ като агьнцы за кланіе,
Като овны съ ярцы.
41 [ъ]Какъ ся прѣзѣ Сесахъ!
И [ы]ся улови слава-та на всичкѫ-тѫ земѭ!
Какъ станѫ Вавилонъ ужасъ на народы-
тѣ!
42 [ь]Море-то възлѣзе противъ Вавилонъ:
Покрытъ бы подъ множество-то на вол-
ны-тѣ му.
43 [ѣ]Градове-тѣ му станѫхѫ запустѣніе,
Земя безводна, и пуста,
Земя, въ коіѭто не живѣе никой человѣкъ,
Нито человѣческъ сынъ прѣминува прѣзъ
неѭ.
44 И [ю]ще накажѫ Вила у Вавилонъ,
И ще извадѭ изъ уста-та му колкото е
погълнѫлъ:
И народи-тѣ не ще ся съберѫтъ вече при
него,
И [я]сама-та Вавилонска стѣна ще падне.
45 [ѫ]Людіе мои, излѣзте изъ срѣдъ него,
И спасѣте всякой душѫ-тѫ си
Отъ гнѣвъ-тъ на ярость-тѫ Господнѭ.
46 Да не ослабѣе сърдце-то ви, [ѭ]и ся убоите
Отъ извѣстіе-то, което ще ся чуе въ тѫзи
земѭ:
А ще дойде извѣстіе-то *въ еднѫ-тѫ* годинѫ,
И подирь него извѣстіе-то *въ другѫ-тѫ* го-
динѫ,
И насилство на земѭ-тѫ, властитель про-
тивъ властитель.
47 За то, ето, идѫтъ дни,
И [а]ще направѭ посѣщеніе вързъ идолы-
тѣ на Вавилонъ:
И всичка-та му земя ще ся посрами
И всичкы-тѣ му убити ще паднѫтъ въ
срѣдъ него.
48 Тогазъ [б]небеса-та и земя-та, и всичко що
е въ тѣхъ,
Ще въскликнѫтъ вързъ Вавилонъ;
Защото [в]истрѣбители-тѣ ще дойдѫтъ вързъ
него отъ сѣверъ, говори Господь.
49 Както Вавилонъ *направи* убиты-тѣ Изра-
илевы да паднѫтъ,
Така *и* у Вавилонъ ще паднѫтъ убити-тѣ
на всичкѫ-тѫ земѭ.
50 [г]Вы, избѣгнѫли отъ ножъ-тъ, идѣте, не
стойте:
Поменѣте Господа отъ далечь,
И Іерусалимъ да възлѣзе на сърдце-то ви.
51 [д]Засрамихмы ся, защото чухмы укоръ:
Срамъ покры лице-то ни;
Защото влѣзохѫ странни въ святилища-та
на домъ-тъ Господень.
52 За то, ето, идѫтъ дни, говори Господь,
И [е]ще направѭ посѣщеніе вързъ идолы-
тѣ му:
И по всичкѫ-тѫ му земѭ, смъртно ране-
ни-тѣ ще охкатъ.
53 И [ж]ако възлѣзе Вавилонъ до небе-то,
И ако утвърди на высоко силѫ-тѫ си,
Ще дойдѫтъ отъ мене истрѣбители вързъ
него, говори Господь.
54 [з]Гласъ на вопль *иде* отъ Вавилонъ,
И голѣмо съкрушеніе отъ Халдейскѫ-тѫ
земѭ;
55 Защото Господь истрѣбува Вавилонъ,
И отмахнува отъ него голѣмый-тъ гласъ:
А волны-тѣ имъ хвучатъ като много воды;
Екотъ-тъ на гласъ-тъ имъ ся чуе;
56 Защото истрѣбитель-тъ дойде вързъ него,
вързъ Вавилонъ,
И юнаци-тѣ му ся хванѫхѫ,
Лѫкове-тѣ имъ ся съкрушихѫ,
Понеже [и]Господь е Богъ на въздаянія:
Непрѣмѣнно ще направи въздаянія.
57 И [і]ще опіѭ князове-тѣ му, и мудры-тѣ му,
Войводы-тѣ му, началницы-тѣ му, и юна-
цы-тѣ му:
И ще спятъ сънъ вѣченъ, и нѣма да ся
събудятъ,
[к]Говори Царь-тъ, на когото име-то е Го-
сподь Саваоѳъ.
58 Така говори Господь Саваоѳъ:
[л]Широкы-тѣ Вавилонскы стѣны съвсѣмъ
ще ся съсыпятъ,
И всичкы-тѣ му порты ще ся изгорятъ
съ огнь:
И [м]людіе-тѣ всуе ще ся трудятъ,
И народи-тѣ за огнь-тъ, и ще ся уморятъ.
59 Слово-то което пророкъ Іеремія запо-
вѣда на Сараіѭ сынъ-тъ на Нирііѭ сына
Маасіева, когато отхождаше отъ Седекіѭ
Іудинъ-тъ царь у Вавилонъ, въ четвърто-
то лѣто на царуваніе-то му: и Сараія *бѣ*
60 главенъ постелникъ. А Іеремія писа въ
еднѫ книгѫ всичкы-тѣ злины, които щѣхѫ
да дойдѫтъ вързъ Вавилонъ, всичкы тѣзи
61 думы писаны противъ Вавилонъ. И рече
Іеремія на Сараіѭ: Когато отидешь у
Вавилонъ, да видишь, и да прочетешь
62 всичкы тѣзи думы. Тогазъ ще речешь: Го-
споди, ты си говорилъ противъ това мѣсто,
за да го истрѣбишь, [н]та да нѣма който да
живѣе въ него, отъ человѣкъ до скотъ,
63 но да е вѣчна пустота. И като свършишь

[ш] Гл. 25; 9; 18.
[щ] Ст. 57.
[ъ] Гл. 25; 26.
[ы] Иса. 13; 19. Гл. 49; 25. Дан. 4; 30.
[ь] Виж. Иса. 8; 7, 8.
[ѣ] Гл. 50; 39, 40. Ст. 29.
[ю] Иса. 46; 1. Гл. 50; 2.
[я] Ст. 58.
[ѫ] Ст. 6. Гл. 50; 8. Откр. 18; 4.
[ѭ] 4 Цар. 19; 7.
[а] Гл. 50; 2. Ст. 52.
[б] Иса. 44; 23. 49; 13. Откр. 18; 20.
[в] Гл. 50; 3, 41.
[г] Гл. 44; 28.
[д] Псал. 44; 15, 16. 79; 4.
[е] Ст. 47.
[ж] Гл. 49; 16. Амос. 9; 2. Авд. 4.
[з] Гл. 50; 22.
[и] Псал. 94; 1. Гл. 50; 29. Ст. 24.
[і] Ст. 39.
[к] Гл. 46; 18. 48; 15.
[л] Ст. 44.
[м] Авв. 2; 13.
[н] Гл. 50; 3, 39. Ст. 29.

да четешь тѫзи книгѫ, [о]ще вържешь на
неѭ камыкъ, и ще ѭ хвърлишь въ срѣдъ
64 Евфратъ: И ще речешь: Така ще потъне
Вавилонъ и нѣма да стане, отъ зло-то,
което азъ ще докарамъ вързъ него: и
[п]ще ся уморятъ. До тукъ сѫ слова-та
на Іереміѭ.

ГЛАВА 52.

1 [а]На двадесеть и еднѫ годинѫ *бѣ* Седекія
на възрастъ когато ся въцари, и царова
единадесеть годины въ Іерусалимъ: а име-
то на майкѫ му бѣ Амитала, дъщеря на
2 Іеремііѫ отъ Ливнѫ. И стори зло прѣдъ
Господа, споредъ всичко що направи Іоа-
3 кимъ. Защото отъ ярость-тѫ Господнѭ
която бѣ противъ Іерусалимъ и Іудѫ,
додѣ гы отхвърли отъ лице-то си, Седе-
кія ся подигнѫ противъ Вавилонскый-тъ
царь.
4 И [б]въ девето-то лѣто на царуваніе-
то му, въ десетый-тъ мѣсецъ, десетый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, дойде Навуходоносоръ
Вавилонскый царь той и всичка-та му
войска, вързъ Іерусалимъ, и поставихѫ
станъ противъ него, и съградихѫ наоколо
5 бойницы противъ него. И градъ-тъ ся об-
саждаше до единадесето-то лѣто на царь
6 Седекіѭ. Въ четвъртый-тъ мѣсецъ, въ
деветый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, гладъ-тъ
ся прѣукрѣпи въ градъ-тъ, и нѣмаше
7 хлѣбъ за людіе-тѣ на мѣсто-то. И развали
ся градъ-тъ, и всичкы-тѣ ратни мѫжіе
побѣгнѫхѫ, и излѣзохѫ изъ градъ-тъ
прѣзъ нощь-тѫ, прѣзъ пѫть-тъ на врата-
та които сѫ между двѣ-тѣ стѣны, при
царскѫ-тѫ градинѫ: а Халдейци-тѣ *бѣхѫ*
близу при градъ-тъ наоколо: и отидохѫ
8 по пѫть-тъ на поле-то. А войска-та на
Халдейцы-тѣ погнѫ царя отдирь, и стиг-
нѫхѫ Седекіѭ въ полета-та на Іерихонъ:
и всичка-та му войска ся распръснѫ отъ
9 него. И [в]хванѫхѫ царя, и го заведохѫ
при Вавилонскый-тъ царь въ Ривлѫ, въ
земѭ-тѫ Емаѳъ, и изрече осѫжденіе вързъ
10 него. И [г]посѣче Вавилонскый царь сы-
нове-тѣ на Седекіѭ прѣдъ очи-тѣ му:
посѣче още и всичкы-тѣ началницы на
11 Іудѫ въ Ривлѫ. И избоде очи-тѣ на Се-
декіѭ, и го върза съ оковы: и го закара
Вавилонскый царь у Вавилонъ, и го тури
въ домъ на тьмницѫ до день-тъ на
смърть-тѫ му.
12 [д]А въ петый-тъ мѣсецъ, въ десетый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, [е]въ деветнадесетѫ-
тѫ годинѫ на Навуходоносора Вавилон-
скый-тъ царь, [ж]дойде вързъ Іерусалимъ
Навузарданъ началникъ-тъ на тѣлохрани-
тели-тѣ, прѣдстоящій-тъ прѣдъ Вавилон-
13 скый-тъ царь, Та изгори домъ-тъ Госпо-
день, и царскый-тъ домъ: и всичкы-тѣ
Іерусалимскы домове, и всякой голѣмъ
14 домъ изгори съ огнь. И всичка-та Хал-
дейска войска, която бѣ съ началника на
тѣлохранители-тѣ, съсыпахѫ всичкы-тѣ
стѣны Іерусалимскы наоколо.
15 И [з]отъ сиромасы-тѣ на людіе-тѣ, и оста-
тъкъ-тъ на людіе-тѣ които бѣхѫ останѫли
въ градъ-тъ, и бѣжанцы-тѣ, които прибѣ-
гнѫхѫ при Вавилонскый-тъ царь, и оста-
нѫло-то множество, заведе плѣнницы На-
вузарданъ началникъ-тъ на тѣлохраните-
16 ли-тѣ. А отъ мѣстны-тѣ сиромасы остави
Навузарданъ началникъ-тъ на тѣлохра-
нители-тѣ, за лозари и за земледѣлцы.
17 [и]И мѣдны-тѣ стълпове, които бѣхѫ въ
домъ-тъ Господень, и подставы-тѣ, и мѣ-
дно-то море, което бѣше въ домъ-тъ Го-
сподень, изломихѫ Халдейци-тѣ, и прѣне-
18 сохѫ всичкѫ-тѫ имъ мѣдь у Вавилонъ. А
зѣхѫ [і]и котлы-тѣ, и лопаты-тѣ, и щипцы-
тѣ, и легены-тѣ, и темянници-тѣ, и всичкы-
тѣ мѣдны съсѫды, съ които правѣхѫ слу-
19 женіе-то. Зѣ още началникъ-тъ на тѣло-
хранители-тѣ и крондиры-тѣ, и вѫглени-
цы-тѣ, и легены-тѣ, и котлы-тѣ, и свѣтил-
ницы-тѣ, и кадилницы-тѣ, и чашы-тѣ: кое-
то бѣше златно *като* злато, и което сре-
20 бърно *като* сребро: Два-та стълпа, едно-то
море, и дванадесеть-тѣ мѣдны юнцы, кои-
то бѣхѫ вмѣсто подставы, които направи
царь Соломонъ за домъ-тъ Господень:
[к]мѣдь-та на всичкы тѣзи съсѫды бѣше
безъ теглилкѫ.
21 [л]И за стълпове-тѣ, высочина-та на единъ
стълпъ бѣ осмнадесеть лакти, и връвь отъ
дванадесеть лакти го окружаваше: и де-
белина-та му четыри пърста: *бѣ* хралу-
22 пава. И наглавіе-то върху него мѣдно, а
высочина-та на едно-то наглавіе *бѣ* петь
лакти, и мрѣжа-та, и нарове-тѣ върху на-
главіе-то наоколо, всичкы-тѣ мѣдны: и-
сты-тѣ имаше и вторый стълпъ съ наро-
23 ве-тѣ. И имаше деветдесеть и шесть на-
рове на всякѫ странѫ: [м]всичкы-тѣ на-
рове които бѣхѫ върху мрѣжѫ-тѫ *бѣхѫ*
сто наоколо.
24 И [н]зѣ началникъ-тъ на тѣлохранители-
тѣ Сараіѭ първый-тъ священникъ, и [о]Со-
фоніѭ вторый-тъ священникъ, и трима-та
25 вратари: И отъ градъ-тъ зѣ едного скопца,
който бѣше настоятель на ратны-тѣ мѫ-
жіе: и седмь мѫжіе отъ прѣдстоящы-
тѣ прѣдъ царя, които ся намѣрихѫ въ
градъ-тъ, и писецъ-тъ, главный-тъ на вой-

о Виж. Откр. 18; 21.
п Ст. 58.

—

а 4 Цар. 24; 18.
б 4 Цар. 25; 1 до 27. Гл. 39; 1. Зах. 8; 19.
в Гл. 32; 4.
г Іез. 12; 13.
д Зах. 7; 5. 8; 19.
е Виж. Ст. 29.
ж Гл. 39; 9.
з Гл. 39; 8, 9.
и Гл. 27; 19. Виж. 3 Цар. 7; 15, 23, 27, 50.
і Исх. 27; 3. 4 Цар. 25; 14, 15, 16.
к 3 Цар. 7; 47.
л 3 Цар. 7; 15. 4 Цар. 25; 17. 2 Лѣт. 3; 15.
м 3 Цар. 7; 20.
н 4 Цар. 25; 18.
о Гл. 21; 1. 29; 25.

скы-тѣ, който направи войскосъбраніе-то
отъ народъ-тъ на мѣсто-то: и шестдесеть
мѫжіе отъ людіе-тѣ на земіѫ-тѫ, които
26 ся намѣрихѫ въ срѣдъ градъ-тъ. И като
гы зѣ Навузарданъ началникъ-тъ на тѣ-
лохранители-тѣ, заведе гы при Вавилон-
27 скый-тъ царь въ Ривлѫ. И порази гы Вави-
лонскый-тъ царь, и уби гы въ Ривлѫ, въ
земіѫ-тѫ Емаѳъ. Така быде плѣненъ Іуда
отъ земіѫ-тѫ си.
28 [п]Тѣзи сѫ людіе-тѣ, които плѣни Навy-
ходоносоръ: [р]въ седмѫ-тѫ годинѫ, [с]три
29 тысящи и [т]двадесеть и три Іудеи: Въ
осмнадесето-то лѣто на Навуходоносора
плѣни той отъ Іерусалимъ осмстотинъ
30 и тридесеть и двѣ души: Въ двадесеть
и третьо-то лѣто на Навуходоносора,
Навузарданъ началникъ-тъ на тѣлохра-
нители-тѣ плѣни отъ Іудеи-тѣ седмсто-
тинъ и четыридесеть и петь душы: всич-
кы-тѣ души, четыри тысящи и шест-
стотинъ.
31 [у]А въ тридесеть и седмо-то лѣто отъ
плѣненіе-то на Іоахина царь-тъ на Іудѫ,
въ дванадесетый-тъ мѣсецъ, въ двадесеть
и петый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, Евилъ-ме-
родахъ Вавилонскый-тъ царь, въ лѣто-то
въ което ся въцари, [ф]възвыси главѫ-тѫ
на Іоахина Іудинъ-тъ царь и го изведи
32 изъ домъ-тъ на тьмницѫ-тѫ, И говори
благосклонно съ него, и тури прѣстолъ-тъ
му надъ прѣстолъ-тъ на царіе-тѣ, които
33 бѣхѫ съ него у Вавилонъ. И промѣни
тьмничны-тѣ му дрехы: [х]и ядѣше той
хлѣбъ всякога прѣдъ него, прѣзъ всичкы-
34 тѣ дни на животъ-тъ си. И храна-та му
бѣ всякогашна храна давана нему отъ
Вавилонскый-тъ царь, дѣлъ за всякой день
дори до день-тъ на смърть-тѫ му, прѣзъ
всичкы-тѣ дни на животъ-тъ му.

ПЛАЧЪ ІЕРЕМІЕВЪ.

ГЛАВА 1.

1 Какъ сѣди осамотенъ градъ-тъ който е
былъ многолюденъ!
[а]Станѫ като вдовицѫ, велика-та въ на-
роды-тѣ *столица!*
[б]Която владѣеше надъ области-тѣ, станѫ
подданница.
2 [в]Непрѣстанно плаче [г]нощя, и сьлзы-тѣ ѝ
сѫ по ланиты-тѣ ѝ.
[д]Отъ всичкы-тѣ ѝ рачители [е]нѣма кой да
ѭ утѣшава:
Всичкы-тѣ ѝ пріятели станѫхѫ ѝ невѣрни;
врагове ѝ станѫхѫ.
3 [ж]Отиде въ плѣнъ Іуда поради скърбь и
тежко рабство;
[з]Сѣди между язычницы-тѣ; не намира
покой:
Всичкы които го гоняхѫ стигнѫхѫ го
въ срѣдъ тѣснины-тѣ.
4 Тѫжни сѫ пѫтища-та на Сіонъ, защото
никой не иде на праздницы-тѣ:
Всичкы-тѣ му порты сѫ пусты: свящeн-
ници-тѣ му въздышатъ:
Дѣвицы-тѣ му сѫ прискърбны, и той е
въ горесть.
5 Противници-тѣ му [и]станѫхѫ глава, вра-
гове-тѣ му благоденствуватъ;
Защото Господь му нанесе скърбь [і]заради
множество-то на беззаконія-та му:
[к]Младенци-тѣ му отидохѫ въ плѣнъ прѣдъ
врагъ-тъ.
6 И побѣгнѫ отъ дъщеріѫ-тѫ на Сіонъ
всичка-та ѝ слава:
Началници-тѣ станѫхѫ като елени които
не нахождатъ пасище,
И безсилни отиватъ прѣдъ гонящій-тъ.
7 Напомни си Іерусалимъ, въ дни-тѣ на
скърбь-тѫ си и на бѣдствіе-то си,
Всичкы-тѣ си скѫпоцѣнны нѣща, които
имаше отъ древни врѣмена,
Когато паднѫхѫ людіе-тѣ му въ рѫкѫ-
тѫ на врагъ-тъ,
И нѣмаше кой да му помага:
Видѣхѫ го врагове-тѣ, засмѣяхѫ ся за-
ради паданіе-то му:
8 [л]Тежко съгрѣши Іерусалимска-та *дъщеря:*
за то станѫ като нечистѫ:

[п] 4 Цар. 24; 2.
[р] Виж. 4 Цар. 24; 12.
[с] Виж. 4 Цар. 24; 14.
[т] Виж. Ст. 12. Гл. 39; 9.
[у] 4 Цар. 25; 27 до 30.
[ф] Быт. 40; 13, 20.
[х] 2 Цар. 9; 13.

—

[а] Иса. 47; 7. 8.
[б] Ездр. 4; 20.
[в] Іер. 13; 17.
[г] Іов. 7; 3. Псал. 6; 6.
[д] Іер. 4; 30. 30; 14. Ст. 19.
[е] Ст. 9, 16, 17, 21.
[ж] Іер. 52; 27.
[з] Втор. 28; 64, 65. Гл. 2; 9.
[и] Втор. 28; 43, 44.
[і] Іер. 30; 14, 15. Дан. 9; 7, 16.
[к] Іер. 52; 28.
[л] 3 Цар. 8; 46.

Всичкы които іѫ славяхѫ прѣзрѣхѫ іѫ,
защото [м]видѣхѫ грозотѫ-тѫ ѝ:
А тя въздыша, и ся обърнѫ назадъ:
9 Нечистота-ти ѝ е въ полы-тѣ ѝ: [н]не бѣ
помыслила за сетнины-тѣ си:
Заради това чудно ся е смирила; [о]нѣма
кой да іѫ утѣшава.
Виждь, Господи, скърбь-тѫ ми, защото
ся възвеличи врагъ-тъ.
10 Врагъ-тъ прострѣ рѫкѫ-тѫ си [п]върху
всичкы-тѣ ѝ скѫпоцѣнности;
Защото тя видѣ [р]язычницы-тѣ че ходятъ
въ святилище-то ѝ,
За които си [с]заповѣдалъ да не влѣзватъ
въ твое-то събраніе.
11 Всичкы-тѣ ѝ людіе въздышатъ, [т]и искатъ
хлѣбъ:
Дадохѫ скѫпоцѣнны-тѣ си *нѣща* за хранѫ
за да ся повърне животъ-тъ *имъ*.
Виждь, Господи, и призри; защото ста-
нѫхъ унищожена.
12 Не марите ли, всичкы вы които замину-
вате по пѫть-тъ?
Погледнѣте, и виждте, [у]да ли има страданіе
като мое-то страданіе, което ми станѫ,
Съ което *мя* оскърби Господь въ день-тъ
на яростный-тъ си гнѣвъ.
13 Проводи отъ горѣ огнь въ кости-тѣ ми,
и гы облада:
[ф]Прострѣ примкѫ на нозѣ-тѣ ми:
Върнѫ мя назадъ: направи мя опусто-
шенѫ, да болѣдувамъ весь день.
14 [х]Рѫка-та му стегнѫ хомотъ-тъ на не-
честія-та ми:
Тѣ ся сплетохѫ, възлѣзохѫ на вратъ-тъ
ми: разруши силѫ-тѫ ми:
Господь мя прѣдаде въ рѫцѣ, *отъ които*
не могѫ да станѫ.
15 Господь постла всичкы-тѣ ми силны въ
срѣдъ мене:
Свыка противъ мене съборъ за да съ-
круши юношы-тѣ ми:
[ц]Господь стѫпка въ жлебъ дѣвицѫ-тѫ
дъщеріѭ-тѫ Іудинѫ.
16 За то азъ плачѫ: око-то ми, [ч]око-то ми
излива водѫ;
Защото ся отдалечи отъ мене [ш]утѣши-
тель-тъ, който бы оживилъ душѫ-
тѫ ми:
Синове-тѣ ми погынѫхѫ, защото ся прѣ-
укрѣпи врагъ-тъ.
17 [щ]Сіонъ, простира рѫцѣ-тѣ си, [ъ]нѣма кой
да го утѣши:
Господь заповѣда за Іакова: врагове-тѣ
му го окружихѫ:
Іерусалимъ станѫ между тѣхъ като не-
чистѫ женѫ.
18 [ы]Праведенъ е Господь, защото [ь]отстѫ-
пихъ отъ слово-то му:
Слушайте, моліѫ, всичкы людіе, и виждте
страданія-та ми:
Дѣвицы-тѣ ми и юноши-тѣ ми отидохѫ
въ плѣнъ.
19 Повыкнѫхъ мои-тѣ рачители, *но* [ѣ]тѣ мя
излъгахѫ:
Священници-тѣ ми и старѣйшины-тѣ ми
издъхнѫхѫ въ градъ-тъ,
Когато [ю]търсяхѫ хранѫ за себе си, за да
ся повърне животъ-тъ имъ.
20 Виждь, Господи, защото сьмь въ утѣсне-
ніе: [я]чрѣва-та ми ся смущаватъ,
Сърдце-то ми ся прѣвърща въ мене, за-
щото злѣ ся въспротивихъ на *тебе:*
[ж]Изъ вънъ обесчади ножъ: у дома, смърть.
21 Чухѫ че въздышамъ: [іѫ]нѣма кой да мя
утѣши:
Всичкы-тѣ ми непріятели чухѫ за зло-
щастіе-то ми: зарадувахѫ ся че си
направилъ ты *това:*
[а]Ще донесешь день-тъ *който* си назна-
чилъ, и тѣ ще станѫтъ като мене.
22 [б]Да дойде прѣдъ тебе всичка-та имъ злина:
И направи имъ, както направи на мене
заради всичкы-тѣ ми съгрѣшенія;
Защото много сѫ въздышанія-та ми, и
[в]сърдце-то ми чезне.

ГЛАВА 2.

1 Какъ омрачи Господь Сіоновѫ-тѫ дъще-
ріѭ въ гнѣвъ-тъ си,
[а]Хвърли долу отъ небе-то на земіѭ-тѫ
[б]великолѣпіе-то на Израиля,
И въ день-тъ на гнѣвъ-тъ си не вспомни
за [в]подножіе-то на нозѣ-тѣ си!
2 Господь истрѣби всичкы-тѣ жилища Іа-
кововы, и [г]не пожали:
Разори съ ярость-тѫ си твърдѣли-тѣ на
Іудинѫ-тѫ дъщеріѭ:
Събори *гы* до [д]земіѭ-тѫ: оскверни цар-
ство-то и началницы-тѣ му:
3 Въ распаленіе-то на ярость-тѫ си строши
всичкый-тъ Израилевъ рогъ:
[е]Завърнѫ назадъ неговѫ-тѫ десницѫ отъ
лице-то на непріятеля:
И [ж]распали ся противъ Іакова като огнь
пламененъ, що пояжда *всичко* изоколо.
4 [з]Запнѫ лѫкъ-тъ си като врагъ, въсправи
десницѫ-тѫ си като противникъ,
И [и]уби всичко угодно на око-то;

[м] Іер. 13; 22, 26. Іез. 16; 37. 23; 29. Осія 2; 10.
[н] Втор. 32; 29. Иса. 47; 7.
[о] Ст. 2, 17, 21.
[п] Ст. 7.
[р] Іер. 51; 51.
[с] Втор. 23; 3. Неем. 13; 1.
[т] Іер. 38; 9, 52; 6. Гл. 2; 12. 4; 4.
[у] Дан. 9; 12.
[ф] Іез. 12; 13. 17; 20.
[х] Втор. 28; 48.
[ц] Иса. 63; 3. Откр. 14; 19, 20. 19; 15.
[ч] Іер. 13; 17. 14; 17. Гл. 2; 18.
[ш] Ст. 2; 9.
[щ] Іер. 4; 31.
[ъ] Ст. 2; 9.
[ы] Неем. 9; 33. Дан. 9; 7, 14.
[ь] 1 Цар. 12; 14, 15.
[ѣ] Ст. 2. Іер. 30; 14.
[ю] Ст. 11.
[я] Іов. 30; 27. Иса. 16; 11. Іер. 4; 19. 48; 36. Гл. 2; 11. Осія 11; 8.
[ж] Втор. 32; 25; Іез. 7; 15.
[іѫ] Ст. 2.
[а] Иса. 13; и др. Іер. 46; и др.
[б] Псал. 109; 15.
[в] Гл. 5; 17.
[а] Мат. 11; 23.
[б] 2 Цар. 1; 19.
[в] 1 Лѣт. 28; 2. Псал. 99; 5. 132; 7.
[г] Ст. 17, 21. Гл. 3; 43.
[д] Псал. 89; 39.
[е] Псал. 74; 11.
[ж] Псал. 89; 46.
[з] Иса. 63; 10. Ст. 5.
[и] Іез. 24; 25.

Въ шатъръ-тъ на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ
излѣ като огнь ярость-тѫ си.
5 [і]Господь станѫ като непріятель: [к]истрѣ-
би Израиля,
Истрѣби всичкы-тѣ му палаты: съсыпа
твърдѣли-тѣ му,
И умножи въ дъщерѭ-тѫ Іудинѫ плачь
и рыданіе.
6 И [л]събори шатъръ-тъ му [м]като *колибѫ
въ* градинѫ: съсыпа мѣсто-то на съ-
браніе-то му:
[н]Господь направи да ся забрави въ Сіонъ
праздникъ и сѫббота,
И, въ негодованіе-то на гнѣвъ-тъ си, от-
хвърли царь и священникъ.
7 Господь отхвърли олтарь-тъ си, погнуси
ся отъ святилище-то си:
Заключи въ рѫкѫ-тѫ на непріятели-тѣ
стѣны-тѣ на палаты-тѣ му:
[о]Въскликнѫхѫ въ домъ-тъ Господень,
като въ празниченъ день.
8 Господь намысли да съсыпе стѣнѫ-нѫ на
Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ:
[п]Опнѫ вървь-тѫ, не завърнѫ рѫкѫ-тѫ
си отъ да истрѣбя,
И направи да сѣтува прѣдстѣніе-то и стѣ-
на-та: изнемогнѫхѫ купно.
9 Порты-тѣ ѝ ся вдълбахѫ въ земѭ-тѫ:
погуби и [р]съкруши вереи-тѣ ѝ.
[с]Царь-тъ ѝ и началници-тѣ ѝ сѫ между
язычницы-тѣ:
[т]Законъ не сѫществува, [у]нито пророци-
тѣ ѝ получватъ видѣніе отъ Господа.
10 Старѣйшины-тѣ на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ
[ф]сѣдятъ на́земи, и мълчатъ:
[х]Турихѫ пьрсть на главѫ-тѫ си, [ц]опа-
сахѫ ся съ врѣтища:
Дѣвицы-тѣ Іерусалимскы наведохѫ главы-
тѣ си къмъ земѭ-тѫ.
11 [ч]Очи-тѣ ми повенѫхѫ отъ сьлзы, [ш]чрѣва-
та ми ся смущаватъ,
[щ]Дробъ-тъ ми ся излѣ на земѭ-тѫ, за-
ради съкрушеніе-то на дъщерѭ-тѫ
на людіе-тѣ ми,
Понеже [ъ]младенци-тѣ и ссучащи-тѣ при-
миратъ въ стъгды-тѣ на градъ-тъ.
12 Думатъ на майкы-тѣ си: Дѣ *има* жито
и вино?
Като примиратъ въ стъгды-тѣ на градъ-тъ
както смъртно ранени,
Като ся излива душа-та имъ въ пазухѫ-
тѫ на майкы-тѣ имъ.
13 Кого да ти земѫ свидѣтель? [ы]съсъ що
да тя сравнѭ, Іерусалимска дъщеро?
Кому да тя уприличѫ за да тя утѣшѫ,
дѣвице, Сіонова дъщеро?
Защото съкрушеніе-то ти е голѣмо като
море-то: кой може да тя исцѣли?
14 [ь]Пророци-тѣ ти видѣхѫ заради тебе суеты
и безуміе,
И [ѣ]не явихѫ беззаконіе-то ти, за да вър-
нѫтъ плѣненіе-то ти;
Но видѣхѫ заради тебе видѣнія суетны,
които тя докарахѫ до изгнаніе.
15 [ю]Всичкы които заминувахѫ въ пѫть-тъ
[я]исплескахѫ съ рѫцѣ заради тебе:
Позвиздахѫ, и [ѫ]кывахѫ съ главы-тѣ си
заради Іерусалимскѫ-тѫ дъщерѭ, *и
рекохѫ:*
Той ли е градъ-тъ, за който ся говорѣше:
[ѭ]Съвършенство на красотѫ-тѫ:
Радость на всичкѫ-тѫ земѭ?
16 [а]Всичкы-тѣ ти непріятели отворихѫ върхъ
тебе уста-та си:
Позвиздахѫ, и скърцнѫхѫ съсъ зѫбы-тѣ
си, и рекохѫ: [б]Погълнѫхмы *ѭ:*
Той е наистинѫ день-тъ, който очаку-
вахмы: намѣрихмы, [в]видѣхмы.
17 Господь направи [г]което намысли: ис-
пълни слово-то си, което опрѣдѣли
отъ древни дни:
[д]Разори, и не пожали, и [е]развесели за
тебе непріятеля,
Възвыси рогъ-тъ на противницы-тѣ ти.
18 Сърдце-то имъ възопи къмъ Господа:
[ж]Стѣно на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ,
[з]Проливай, като потокъ, сьлзы деня и
нощя:
Не давай почивкѫ на себе си: да не прѣ-
стане зѣница-та на око-то ти.
19 Стани, [и]възопій нощя, когато почнуватъ
стражи-тѣ:
[і]Излѣй сърдце-то си като водѫ прѣдъ
лице-то на Господа:
Възвыси къмъ него рѫцѣ-тѣ си, заради
животъ-тъ на младенцы-тѣ си,
Които [к]примиратъ отъ гладъ [л]по краища-
та на всичкы-тѣ улицы.
20 Виждь, Господи, и призри, на кого си
направилъ така?
[м]Да ядѫтъ ли жены-тѣ рожбѫ-тѫ си,
младенцы-тѣ въ обятія-та *си?*
[н]Да бѫдѫтъ ли убити въ святилище-то
Господне священникъ и пророкъ?
21 [о]Дѣте и старецъ лѣжатъ на́земи по пѫ-
тища-та:

і Ст. 4. Іер. 30; 14.
к 4 Цар. 25; 9. Іер. 52; 13.
л Псал. 80; 12. 89; 40. Иса. 5; 5.
м Иса. 1; 8.
н Гл. 1; 4. Соф. 3; 18.
о Псал. 74; 4.
п 4 Цар. 21; 13. Иса. 34; 11.
р Іер. 51; 30.
с Втор. 28; 36. 4 Цар. 24; 15. 25; 7. Гл. 1; 3. 4; 20.
т 2 Лѣт. 15; 3.
у Псал. 74; 9. Іез. 7; 26.
ф Іов. 2; 13. Иса. 3; 26: Гл. 3; 28.
х Іов. 2; 12.
ц Иса. 15; 3. Іез. 7; 18. 27; 31.
ч Псал. 6; 7. Гл. 3; 48 и дрг.
ш Гл. 1; 20.
щ Іов. 16; 13. Псал. 22; 14.
ъ Ст. 19. Гл. 4; 4.
ы Гл. 1; 12. Дан. 9; 12.
ь Іер. 2; 8. 5; 31. 14; 14. 23; 16. 27; 14. 29; 8, 9. Іез. 13; 2.
ѣ Иса. 58; 1.
ю 3 Цар. 9; 8. Іер. 18; 16. Наум. 3; 19.
я Іез. 25; 6.
ѫ 4 Цар. 19; 21. Псал. 44; 14.
ѭ Псал. 48; 2. 50; 2.
а Іов. 16; 9, 10. Псал. 22; 13. Гл. 3; 46.
б Псал. 56; 2.
в Псал. 35; 21.
г Лев. 26; 16 и дрг. Втор. 28; 15 и дрг.
д Ст. 2.
е Псал. 38; 16. 89; 42.
ж Ст. 8.
з Іер. 14; 17. Гл. 1; 16.
и Псал. 119; 147.
і Псал. 62; 8.
к Ст. 11.
л Иса. 51; 20. Гл. 4; 1. Наум. 3; 10.
м Лев. 26; 29. Втор. 28; 53. Іер. 19; 9. Гл. 4; 10. Іез. 5; 10.
н Гл. 4; 13, 16.
о 2 Лѣт. 36; 17.

Дѣвицы-тѣ ми и юноши-тѣ ми паднѫхѫ
отъ ножъ:
Убилъ си въ день-тъ на гнѣвъ-тъ си,
[п]исклалъ си, *и* не си пожалилъ.
22 [р]Призвалъ си отвредъ, като *множество*
въ день на праздникъ, ужасы-тѣ ми,
И никой не ся отърва, нито останѫ въ
день-тъ на гнѣвъ-тъ Господень:
[с]Онѣзи които сьмь посила въ обятія, и
възрастила, врагъ-тъ ми гы скончa.

ГЛАВА 3.

1 Азъ сьмь онзи человѣкъ, *който* видѣхъ
скърбь отъ жезлъ-тъ на неговѫ-тѫ
ярость.
2 Води мя, и заведе въ тьмнинѫ, а не у
видѣлинѫ.
3 Ей, противъ мене ся обърнѫ, *противъ
мене* обраща рѫкѫ-тѫ си всякой день.
4 [а]Овехти плъть-тѫ ми и кожѫ-тѫ ми: [б]съ-
круши кости-тѣ ми.
5 Съгради *окопы* противъ мене, и окружи
мя съ горесть и трудъ.
6 [в]Тури мя да сѣднѫ въ тьмнинѫ, като
мъртвы-тѣ отъ вѣка.
7 [г]Огради мя, за да не излѣзѫ: отегчи ве-
риги-тѣ ми.
8 Още и [д]когато выкамъ и въпіѭ, отбълсква
молитвѫ-тѫ ми.
9 Огради съ дѣланы каменіе пѫтища-та ми,
искриви стъзы-тѣ ми.
10 [е]Станѫ ми *като* мечкѫ въ засадѫ, *като*
львъ въ скрышны мѣста.
11 Свърнѫ пѫтища-та ми, и мя [ж]раскѫса,
направи мя пустъ.
12 Запнѫ лѫкъ-тъ си, и [з]мя постави като
цѣль на стрѣлѫ.
13 [и]Заби въ бѫбрецы-тѣ ми стрѣлы-тѣ на
тулъ-тъ си.
14 [і]Станѫхъ смѣхъ на всичкы-тѣ си людіе,
[к]пѣснь тѣмъ весь день.
15 [л]Насыти мя съ горесть: опи мя съ пелынь:
16 И счупи зѫбы-тѣ ми [м]съ кременіе: покры
мя съ пепелъ.
17 Отбълснѫлъ си още душѫ-тѫ ми отъ
миръ:
18 [н]И рѣкохъ: Погынѫ сила-та ми и наде-
жда-та ми отъ Господа.
19 Помени скърбь-тѫ ми и бѣдствіе-то ми,
[о]пелынь-тъ и ядъ-тъ.
20 Душа-та ми помни *това* непрѣстанно, и
ся е смирила въ мене.
21 Това си напомнямъ въ сърдце-то си, за то
имамъ надеждѫ:
22 [п]Милость Господня е, че не ся довър-
шихмы, понеже не оскѫдѣхѫ щедро-
ты-тѣ му.
23 [р]Подновяватъ ся всякѫ заранъ: голѣма е
твоя-та вѣрность.
24 Господь е [с]дѣлъ мой, рече душа-та ми:
за то ще ся надѣѭ на него.
25 Благъ е Господь [т]на онѣзи които го ча-
катъ, на душѫ-тѫ която го търси.
26 Добро е и да ся надѣе нѣкой, и [у]тихо
да очаква спасеніе-то Господне.
27 [ф]Добро е человѣку да носи хомотъ въ
младость-тѫ си.
28 [х]Сѣди наединѣ, и мълчи, защото ся е
турило товаръ върхъ него.
29 [ц]Туря уста-та си въ пърсть-тѫ, негли има
надежда.
30 [ч]Дава ланитѫ-тѫ си на оногозь който го
біе: сытъ е отъ укоръ.
31 [ш]Защото Господь не отхвърля въ вѣкъ;
32 Но ако и да оскърби, то пакъ и ще по-
милува споредъ множество-то на ми-
лость-тѫ си.
33 [щ]Защото не оскърбява отъ сърдце-то си,
нито угнѣтява человѣческы-тѣ сынове.
34 Да тъпче *нѣкой* подъ нозѣ-тѣ си всичкы-
тѣ узницы на земіѭ-тѫ,
35 Да развращава сѫдъ-тъ на человѣка прѣдъ
лице-то на Вышняго,
36 Да оневравдува человѣка въ сѫдъ-тъ му:
[ъ]Господь не гледа *това за добро.*
37 [ы]Кой казува нѣщо, и става, безъ да *го*
заповѣда Господь?
38 Изъ уста-та на Вышняго [ь]не излизатъ ли
и зло-то и добро-то?
39 [ѣ]Защо бы поропталъ живъ человѣкъ,
[ю]человѣкъ, за *наказаніе-то на* грѣхове-
тѣ си?
40 Да издиримъ пѫтища-та си, и да испы-
тамы, и да ся върнемъ при Господа.
41 [я]Да възвысимъ сърдца-та си, и рѫцѣ-тѣ,
къмъ Бога *който е* на небеса, *и да
речемъ:*
42 [ѫ]Съгрѣшихмы и отстѫпихмы: ты не си
ны простилъ.
43 Покрылъ си ся съ ярость, и гонилъ си
ны: [ѭ]убилъ си, не си пощадилъ.
44 Покрылъ си ся съ облакъ, [а]за да не про-
мине молитва-та *ни.*
45 Направилъ си ны [б]изметъ и мерзость въ
срѣдъ людіе-тѣ.

п Гл. 3; 43.
р Псал. 31; 13. Іер. 6; 25. 46; 5.
с Осія 9; 12, 13.

—

а Іов. 16; 8.
б Псал. 51; 8. Иса. 38; 13. Іер. 50; 17.
в Псал. 88; 5, 6. 143; 3.
г Іов. 3; 23. 19; 8. Осія 2; 6.
д Іов. 30; 20. Псал. 22; 2.
е Іов. 10; 16. Иса. 38; 13. Осія 5; 14. 13; 7, 8.
ж Осія 6; 1.
з Іов. 7; 20. 16; 12. Псал. 38; 2.
и Іов. 6; 4.
і Іер. 20; 7.
к Іов. 30; 9. Псал. 69; 12. Ст. 63.
л Іер. 9; 15.
м Прит. 20; 17.
н Псал. 31; 22.
о Іер. 9; 15.
п Мал. 3; 6.
р Иса. 33; 2.
с Псал. 16; 5. 73; 26. 119; 57. Іер. 10; 16.
т Псал. 130; 6. Иса. 30; 18. Мих. 7; 7.
у Псал. 37; 7.
ф Псал. 94; 12. 119; 71.
х Іер. 15; 17. Гл. 2; 10.
ц Іов. 42; 6.
ч Иса. 50; 6. Мат. 5; 39.
ш Псал. 94; 14.
щ Іез. 33; 11. Евр. 12; 10.
ъ Авв. 1; 13.
ы Псал. 33; 9.
ь Іов. 2; 10. Иса. 45; 7. Амос. 3; 6.
ѣ Прит. 19; 3.
ю Мих. 7; 9.
я Псал. 86; 4.
ѫ Дан. 9; 5.
ѭ Гл. 2; 2, 17, 21.
а Ст. 8.
б 1 Кор. 4; 13.

46 [в]Всичкы-тѣ ни непріятели отворихѫ уста-
та си върху насъ.
47 [г]Страхъ и пропасть дойдохѫ върху насъ,
[д]запустѣніе и съкрушеніе.
48 [е]Потоцы водны излива око-то ми, за съ-
крушеніе-то на дъщерьѭ-тѫ на лю-
діе-тѣ ми.
49 [ж]Око-то ми капе, и не прѣстава, защото
нѣма отрада,
50 [з]Додѣ ся Господь наведе, и погледне отъ
небе-то.
51 Око-то ми нажалява душѫ-тѫ ми, заради
всичкы-тѣ дъщери на градъ-тъ ми.
52 Врагове-тѣ ми [и]безъ причинѫ мя гонятъ
непрѣстанно да мя уловятъ като
врабче.
53 Отнѣхѫ животъ-тъ ми [і]въ ровъ, и [к]хвър-
лихѫ камыкъ върху мене.
54 [л]Воды възлѣзохѫ надъ главѫ-тѫ ми: [м]рѣ-
кохъ: Свършихъ ся:
55 [н]Призвахъ име-то ти, Господи, отъ прѣ-
исподній-тъ ровъ.
56 [о]Ты чу гласъ-тъ ми: не затваряй ухо-то си
за въздышаніе-то ми, за вопль-тъ ми.
57 [п]Приближилъ си ся въ който день тя при-
звахъ: реклъ си: Не бой ся.
58 [р]Сѫдилъ си, Господи, сѫдъ-тъ на душѫ-
тѫ ми: [с]искупилъ си животъ-тъ ми.
59 Видѣлъ си, Господи, обидѫ-тѫ ми: [т]сѫди
сѫдбѫ-тѫ ми.
60 Видѣлъ си всичкы-тѣ имъ отмьщенія,
[у]всичкы-тѣ имъ намыслюванія про-
тивъ мене.
61 Ты чу, Господи, укоръ-тъ имъ, всичкы-
тѣ имъ намыслюванія противъ мене,
62 Думы-тѣ на онѣзи които ся подигатъ върху
мене, и прѣговаряния-та имъ противъ
мене весь день.
63 Вижд, [ф]кога сѣдятъ, и кога ставатъ: [х]азъ
имъ сьмь пѣснь.
64 [ц]Ще имъ направишь, Господи, въздаяніе,
споредъ дѣла-та на рѫцѣ-тѣ имъ.
65 Ще имъ дадешь окаменеціе сърдечно,
клѣтвѫ-тѫ си върху тѣхъ.
66 Ще гы прогнешь съ гнѣвъ, и ще гы истрѣ-
бишь [ч]отъ подъ [ш]небеса-та Господни.

ГЛАВА 4.

1 Какъ почернѣ злато-то! измѣни ся най
чисто-то злато!
Каменіе-тѣ на святилище-то ся пърснѫхѫ
[а]по ѫглове-тѣ на всичкы-тѣ пѫтища.
2 Драгы-тѣ сынове на Сіонъ, равноцѣнни-тѣ
съ чисто злато,
Какъ ся вмѣнихѫ [б]като пърстны съсѫды,
дѣло на грънчарскѫ рѫкѫ!
3 Още и звѣрове-тѣ подаватъ съсцы и кър-
мятъ чада-та си:
А дъщеря-та на людіе-тѣ ми ся ожесточи,
[в]като камилоптицы-тѣ въ пустынѭ.
4 [г]Языкъ-тъ на ссучащо-то залѣпнѫ за неб-
це-то му отъ жаждѫ:
[д]Дѣца-та поискахѫ хлѣбъ, *и* нѣма кой
да имъ отрѣже.
5 Които ядѣхѫ нѣжны ястія лѣжатъ въ
пѫтища-та загынѫли:
[е]Въспитани-тѣ въ багрѣницѫ пригѫрнѫхѫ
гноище-то.
6 И *наказаніе-то за* беззаконіе-то на дъще-
рьѭ-тѫ на людіе-тѣ ми станѫ по голѣ-
мо, отъ *наказаніе-то на* грѣхъ-тъ на
Содомъ,
[ж]Който быде съсыпанъ въ едно мьгновеніе,
безъ да сѫ дѣйствували върху него
человѣческы рѫцѣ.
7 *Благородни-тѣ ѝ бѣхѫ по чисти отъ снѣгъ,
по бѣли отъ млѣко,
По червени на гледъ отъ рубины, видъ-тъ
имъ *като* сапфиръ.
8 Зракъ-тъ имъ [з]почернѣ повече отъ сажды:
не ся познаватъ по пѫтища-та:
[и]Кожа-та имъ залѣпнѫ за кости-тѣ имъ:
изсъхнѫхѫ, станѫхѫ като дърво.
9 По благополучни быдохѫ умъртвени-тѣ
отъ мечъ, неже умъртвени-тѣ отъ
гладъ;
Защото тѣзи истаяватъ прободени отъ *ску-
дость на* произведенія на нивы.
10 [і]Рѫцѣ-тѣ на милосерды-тѣ жены сварихѫ
чада-та си:
[к]Станѫхѫ имъ ястія въ съкрушеніе-то на
дъщерьѭ-тѫ на людіе-тѣ ми.
11 Господь свърши ярость-тѫ си, [л]излѣ пла-
мыкъ-тъ на гнѣвъ-тъ си,
И [м]распали огнь въ Сіонъ, който пояде
основанія-та му.
12 Не вѣровахѫ земни-тѣ царіе, и всичкы
които живѣехѫ по вселеннѫѭ,
Че щѣше да влѣзе непріятель и врагъ въ
порты-тѣ Іерусалимскы.
13 *Това станѫ* [н]заради грѣхове-тѣ на проро-
цы-тѣ му, *и* заради беззаконія-та на
священницы-тѣ му,
[о]Които проливахѫ кръвь-тѫ на праведны-
тѣ въ срѣдъ него.

[в] Гл. 2; 16.
[г] Иса. 24; 17. Іер. 48; 43.
[д] Иса. 51; 19.
[е] Іер. 4; 19. 9; 1. 14; 17. Гл. 2; 11.
[ж] Псал. 77; 2. Гл. 1; 16.
[з] Иса. 63; 15.
[и] Псал. 35; 7, 19. 69; 4. 109; 3. 119; 161.
[і] Іер. 37; 16. 38; 6, 9, 10.
[к] Дан. 6; 17.
[л] Псал. 69; 2. 124; 4, 5.
[м] Псал. 31; 22. Иса. 38; 10, 11. Ст. 18.
[н] Псал. 130; 1. Іона. 2; 2.
[о] Псал. 3; 4. 6; 8. 18; 6. 66; 19. 116; 1.
[п] Іак. 4; 8.
[р] Псал. 35; 1. Іер. 51; 36.
[с] Псал. 71; 23.
[т] Псал. 9; 4. 35; 23.
[у] Іер. 11; 19.
[ф] Псал. 139; 2.
[х] Ст. 14.
[ц] Псал. 28; 4. Виж. Іер. 11; 20. 2 Тим. 4; 14.
[ч] Втор. 25; 19. Іер. 10; 11.
[ш] Псал. 8; 3.

—

[а] Гл. 2; 19.
[б] Иса. 30; 14. Іер. 19; 11. 2 Кор. 4; 7.
[в] Іов. 39; 14. 16.
[г] Псал. 22; 15.
[д] Виж. Гл. 2; 11, 12.
[е] Іов. 24; 8.
[ж] Быт. 19; 25.
* Назиреи-тѣ.
[з] Гл. 5; 10. Іонл. 2; 6. Наум. 2; 10.
[и] Псал. 102; 5.
[і] Иса. 49; 15. Гл. 2; 20.
[к] Втор. 28; 57. 4 Цар. 6; 29.
[л] Іер. 7; 20.
[м] Втор. 32; 22. Іер. 21; 14.
[н] Іер. 5; 31. 6; 13. 14; 14. 23; 11, 21. Іез. 22; 26, 28. Соф. 3; 4.
[о] Мат. 23; 31, 37.

14 Заскытахѫ ся *като* слѣпы по пѫтища-та,
[п]осквернихѫ ся въ кръвь-тѫ,
[р]Щото *человѣци-тѣ* не можахѫ да ся допрѫтъ до дрехы-тѣ имъ.
15 Отстѫпѣте, [с]нечисти, выкахѫ къмъ тѣхъ: отстѫпѣте, отстѫпѣте, не ся допирайте:
А тѣ бѣгахѫ и ся скытахѫ, и говорѣше ся между язычницы-тѣ: Нѣма да пришелствува вече *съ насъ.*
16 Ярость-та Господня гы отлѫчи, не ще вече да гледа на тѣхъ:
Священническо лице [т]не почетохѫ, старцы не помиловахѫ.
17 До сега още, [у]очи-тѣ ни запрѣхѫ, отъ да чакатъ суетнѫ-тѫ за насъ помощь:
Гледахмы съ ожиданіе къмъ народъ който не може да спасава.
18 [ф]Прѣчакуватъ дири-тѣ ни, за да не ходимъ по стьгды-тѣ си:
Приближи ся свършъкъ-тъ ни, дни-тѣ ни ся испълнихѫ, защото [х]дойде свършъкъ-тъ ни.
19 Които ны гоняхѫ [ц]станѫхѫ по леко отъ орлы-тѣ небесны:
Гонихѫ ны по горы-тѣ, прѣчакувахѫ ны въ пустынѭ-тѫ.
20 [ч]Хванѫ ся въ тѣхны-тѣ ровове, [ш]дыханіе-то на ноздры-тѣ ни, помазанникъ-тъ Господенъ:
Подъ сѣнкѫ-тѫ на когото говорѣхмы че ще живѣемъ между язычницы-тѣ.
21 [щ]Радувай ся и весели ся, дъщеро Едомска, която обитавашь въ землѭ-тѫ Узъ:
[ъ]Още и до тебе ще дойде чаша-та: ще ся опіешь, и ще ся заголишь:
22 [ы]Свърши ся *наказаніе-то* на беззаконіе-то ти, дъщеро Сіонова: нѣма вече да тя прати въ плѣнъ:
[ь]Ще посѣти беззаконіе-то ти, дъщеро Едомска: ще открые съгрѣшенія-та ти.

ГЛАВА 5.

1 [а]Помени, Господи, що ни станѫ:
Погледни, и виждь [б]укоръ-тъ ни.
2 [в]Наслѣдіе-то ни минѫ на чужденцы,
Домове-тѣ ни на странны.
3 Станѫхмы сирачета безъ бащѫ,
Майкы-тѣ ни като вдовицы.
4 Съсъ сребро пихмы водѫ-тѫ си:
Дърва-та ни идѫтъ съсъ цѣнѫ.
5 [г]На вратъ-тъ ни има гоненіе:
Трудимъ ся и почивкѫ нѣмамы.
6 [д]Прострѣхмы рѫкѫ [е]къмъ Египтяны-тѣ,
Къмъ Ассирійцы-тѣ, за да ся наситимъ съ хлѣбъ.
7 [ж]Бащи-тѣ ни съгрѣшихѫ: [з]тѣ не сѫществуватъ,
И ный носимъ беззаконія-та имъ.
8 [и]Раби ны обладахѫ:
Нѣма кой да *ны* избавя отъ рѫкѫ-тѫ имъ.
9 Добывахмы хлѣбъ-тъ си съ *бѣдѫ на* животъ-тъ си,
Прѣдъ мечъ-тъ на пустынѭ-тѫ.
10 [і]Кожа-та ни почернѣ като пещь,
Отъ жестокость-тѫ на гладъ-тъ.
11 [к]Смирихѫ жены-тѣ въ Сіонъ,
Дѣвы-тѣ въ Іудины-тѣ градове.
12 Князове-тѣ быдохѫ обѣсени отъ рѫцѣ-тѣ имъ:
[л]Лица-та на старѣйшины-тѣ ся не почетохѫ.
13 [м]Накарахѫ млады-тѣ да мелятъ:
И дѣца-та паднѫхѫ подъ *товаръ-тъ* на дърва-та.
14 Старѣйшины-тѣ прѣстанѫхѫ отъ *да сѣдятъ* на порты-тѣ,
Млади-тѣ отъ пѣсни-тѣ си.
15 Прѣстанѫ радость-та на сърдце-то ни:
Ликъ-тъ ни ся обърнѫ на сѣтованіе.
16 [н]Вѣнецъ-тъ на нашѫ-тѫ главѫ паднѫ:
Горко намъ сега, защото смы съгрѣшили!
17 За то [о]чезне сърдце-то ни,
[п]За то причернѣ на очи-тѣ ни.
18 Заради запустѣніе-то на горѫ-тѫ Сіонъ,
Лисици-тѣ ходятъ по неѭ.
19 Ты, Господи, [р]прѣбываешь въ вѣкъ;
[с]Прѣстолъ-тъ ти въ родъ и родъ.
20 [т]Защо ны забравяшь завсегда,
И ны оставяшь на дълго врѣме?
21 [у]Върни ны, Господи, къмъ тебе, и ще ся върнемъ:
Обнови дни-тѣ ни като испърво.
22 Но си ны отхвърлилъ съвсѣмъ:
Разгнѣвалъ си ся много противъ насъ.

п Іер. 2; 34.
р Числ. 19; 16.
с Лев. 13; 45.
т Гл. 5; 12.
у 4 Цар. 24; 7. Иса. 20; 5. 30; 6, 7. Іер. 37; 7. Іез. 29; 16.
ф 4 Цар. 25; 4, 5.
х Іез. 7; 2, 3, 6. Амос. 8; 2.
ц Втор. 28; 49. Іер. 4; 13.
ч Быт. 2; 7. Гл. 2; 9.
ш Іер. 52; 9. Іез. 12; 13. 19; 4, 8.
щ Виж. Еккл. 11: 9.
ъ Іер. 25; 15, 16, 21. Авд. 10.
ы Иса. 40; 2.
ь Псал. 137; 7.

—

а Псал. 89; 50, 51.
б Псал. 79; 4. Гл. 2; 15.
в Псал. 79; 1.
г Втор. 28; 48. Іер. 28; 14.
д Быт. 24; 2. Іер. 50; 15.
е Осія 12; 1.
ж Іер. 31; 29. Іез. 18; 2.
з Быт. 42; 13. Зах. 1; 5.
и Неем. 5; 15.
і Іов. 30; 30. Псал. 119; 83. Гл. 4; 8.
к Иса. 13; 16. Зах. 14; 2.
л Иса. 47; 6. Гл. 4; 16.
м Сѫд. 16; 21.
н Іов. 19; 9. Псал. 89; 39.
о Гл. 1; 22.
п Псал. 6; 7. Гл. 2; 11.
р Псал. 9; 7. 10; 16. 29; 10. 90; 2. 102; 12, 26, 27. 145; 13. Авв. 1; 12.
с Псал. 45; 6.
т Псал. 13; 1.
у Псал. 80; 3, 7, 19. Іер. 31; 18.

—

КНИГА НА ПРОРОКА ІЕЗЕКІИЛЯ.

ГЛАВА 1.

1 Въ тридесето-то лѣто, четвъртый-тъ *мѣ-*
сецъ въ петый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, като
бѣхъ между плѣнницы-тѣ [а]при рѣкѫ-тѫ
Ховаръ, [б]отворихѫ ся небеса-та, и видѣхъ
[в]видѣнія Божіи.
2 Въ петый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ на това
лѣто, пето-то [г]на плѣненіе-то на царь Іо-
3 ахина, Быде нарочно слово Господне къмъ
Іезекіиля сынъ-тъ на Вузія, священ-
никъ-тъ, въ земѭ-тѫ на Халдейцы-тѣ,
при рѣкѫ-тѫ Ховаръ, и [д]тамъ быде рѫ-
ка-та Господня върху него.
4 И видѣхъ, и ето, [е]вихрушка идѣше [ж]отъ
сѣверъ, облакъ голѣмъ, и огнь пламнѫлъ:
а около него сіяніе, и отъ срѣдъ него *ся*
виждаше нѣщо на гледъ като халколиванъ,
отъ срѣдъ огнь-тъ.
5 И [з]отъ срѣдъ него *ся виждаше* още
подобіе на четыри животны. И [и]видъ-тъ
имъ бѣше това: [і]имахѫ подобіе человѣ-
6 ческо; И всяко имаше четыри лица, и
всяко отъ тѣхъ имаше четыри крыла.
7 И нозѣ-тѣ имъ бѣхѫ нозѣ правы; и стъп-
ка-та на ногѫ-тѫ имъ подобна на стъпкѫ
на телечкѫ ногѫ; и пущахѫ искры [к]като
8 лице на мѣдь льскавѫ. И [л]*имахѫ* чело-
вѣчески рѫцѣ отъ долу подъ крыла-та
си, на четыри-тѣ си страны; и четыри-тѣ
9 имахѫ лица-та си и крыла-та си: [м]Кры-
ла-та имъ ся държехѫ едно съ друго;
[н]не ся обращахѫ като ходѣхѫ: срещѫ
10 лице-то си ходѣхѫ всяко. [о]А за подобіе-
то на лице-то имъ, четыри-тѣ имахѫ лице
человѣческо, и лице львово къмъ деснѫ-
тѫ странѫ; и четыри-тѣ имахѫ говеждо
лице къмъ лѣвѫ-тѫ; и четыри-тѣ имахѫ
орлово лице.
11 И лица-та имъ бѣхѫ *така:* а крыла-та
имъ бѣхѫ расперени на горѣ: двѣ на
всяко ся съединявахѫ едно съ друго, и
12 [п]двѣ покрывахѫ тѣла-та имъ. И [р]ходѣхѫ
всяко срещѫ лице-то си; [с]дѣто ся но-
сѣше духъ-тъ, *тамъ* ходѣхѫ; като ходѣхѫ
13 [т]не ся обращахѫ. А за подобіе-то на
животны-тѣ, видъ-тъ имъ бѣ като горящи
огненны въглища, [у]като видъ на свѣщи,
който ходѣше между животны-тѣ: и
огнь-тъ бѣше свѣтлъ, и свѣткавица исхож-
14 даше изъ огнь-тъ. И животны-тѣ [ф]тичахѫ
и ся вращахѫ, [х]като видъ на блескавицѫ.
15 И като видѣхъ животны-тѣ, ето [ц]едно
коло, на земѭ-тѫ, при животны-тѣ, до
16 четыри-тѣ имъ лица. [ч]Видъ-тъ на колета-
та, и направа-та имъ, бѣ [ш]на гледъ като
хрисолиѳъ: и четыри-тѣ имахѫ исто по-
добіе; и видъ-тъ имъ, и направа-та имъ,
бѣхѫ като че бѣ коло въ срѣдъ коло.
17 Когато ходѣхѫ, вървѣхѫ на четыри-тѣ си
страны; [щ]не ся обращахѫ като ходѣхѫ.
18 А кругове-тѣ имъ бѣхѫ высоки и страшни,
и кругове-тѣ имъ [ъ]пълни съ очи около
тѣзи четыри.
19 И [ы]когато животни-тѣ ходѣхѫ, ходѣхѫ
и колета-та при тѣхъ; и когато животни-тѣ
ся възвышавахѫ отъ земѭ-тѫ, възвыша-
20 вахѫ ся *и* колета-та. [ь]Дѣто бѣ да иде
духъ-тъ, *тамъ* ходѣхѫ: тамо духъ-тъ бѣ
да иде: и колета-та ся възвышавахѫ
срещѫ тѣхъ; защото [ѣ]духъ-тъ на живо-
21 тны-тѣ бѣше въ колета-та. [ю]Когато онѣзи
ходѣхѫ, ходѣхѫ *и тѣзи:* и когато онѣзи
стоехѫ, стоехѫ *и тѣзи;* а когато онѣзи
ся възвышавахѫ отъ земѭ-тѫ, *и* колета-
та ся възвышавахѫ срещѫ тѣхъ; защото
духъ-тъ на животны-тѣ бѣ въ колета-та.
22 И [я]подобіе-то на твърдь-тѫ която бѣ
надъ главы-тѣ на животны-тѣ бѣше на
гледъ като страшенъ кристалъ, распро-
23 стрѣнъ надъ главы-тѣ имъ. А подъ твърдь-
тѫ *бѣхѫ* распрострѣны крыла-та имъ, едно
къмъ друго: двѣ имаше всяко отъ самъ,
и двѣ отъ тамъ, съ които покрывахѫ
24 тѣла-та си. И [ѫ]когато ходѣхѫ, чуяхъ хву-
ченіе-то на крыла-та имъ, [іѫ]като хвученіе
на много воды, [а]като гласъ на Всесилнаго:
и гласъ-тъ на говореніе-то като гласъ на
войскѫ: когато стоехѫ, сваляхѫ крыла-
25 та си. И ставаше гласъ отъ горѣ изъ
твърдь-тѫ която бѣ надъ главѫ-тѫ имъ:
когато стоехѫ, сваляхѫ крыла-та си.
26 И [б]отъ горѣ на твърдь-тѫ която бѣ
надъ главѫ-тѫ имъ, *видѣше ся* подобіе

а Ст. 3. Гл. 3; 15, 23. 10; 15, 20, 22. 43; 3.
б Мат. 3; 16. Дѣян. 7; 56. 10; 11. Откр. 19; 11.
в Гл. 8; 3.
г 4 Цар. 24; 12, 15.
д 3 Цар. 18; 46. 4 Цар. 3; 15. Гл. 3; 14, 22. 8; 1. 40; 1.
е Іер. 23; 19. 25; 32.
ж Іер. 1; 14. 4; 6. 6; 1.
з Откр. 4; 6 и drг.
и Гл. 10; 8 и drг.
і Ст. 10. Гл. 10; 14, 21.
к Дан. 10; 6. Откр. 1; 15.
л Гл. 10; 8, 21.
м Ст. 11.
н Ст. 12. Гл. 10; 11.
о Виж. Откр. 4; 7.
п Иса. 6; 2.
р Ст. 9. Гл. 10; 22.
с Ст. 20.
т Ст. 9, 17.
у Откр. 4; 5.
ф Зах. 4; 10.
х Мат. 24; 27.
ц Гл. 10; 9.
ч Гл. 10; 9, 10.
ш Дан. 10; 6.
щ Ст. 12.
ъ Гл. 10; 12. Зах. 4; 10.
ы Гл. 10; 16, 17.
ь Ст. 12.
ѣ Гл. 10; 17.
ю Ст. 19, 20. Гл. 10; 17.
я Гл. 10; 1.
ѫ Гл. 10; 5.
іѫ Гл. 43; 2. Дан. 10; 6. Откр. 1; 15.
а Іов. 37; 4, 5. Псал. 29; 3, 4. 68; 33.
б Гл. 10; 1.

на прѣстолъ, [в]като видъ на камыкъ
сапфиръ, и връху подобiе-то на прѣ-
столъ-тъ подобiе като видъ человѣческый
27 *сѣдящъ* отъ горѣ на него. И [г]видѣхъ нѣщо
на гледъ като халколиванъ, като зракъ
на огнь въ него наоколо, отъ видъ-тъ
на чрѣсло-то му и на горѣ, и отъ видъ-тъ
на чрѣсло-то му и на долу, видѣхъ като
зракъ на огнь, и имаше сiянiе наоколо.
28 Като [д]видъ-тъ на дѫгѫ, която става въ
дъждовенъ день, така бѣ видъ-тъ на
сiянiе-то наоколо. [е]Такъвъ бѣ видъ-тъ
на подобiе-то на славѫ-тѫ Господнѭ. И
като видѣхъ, [ж]паднѫхъ на лице-то си, и
чухъ гласъ който говорѣше.

ГЛАВА 2.

1 И рече ми: Сыне человѣческый, [а]стани
2 на нозѣ-тѣ си, и ще ти говорѭ. И като
ми говори, [б]влѣзе въ мене Духъ, и мя
постави на нозѣ-тѣ ми, и чухъ оногозь
3 който ми говорѣше. И рече ми: Сыне
человѣческый, азъ тя проваждамъ при
Израилевы-тѣ синове, при отстѫпническы
людiе, които отстѫпихѫ отъ мене; [в]тѣ
и отци-тѣ имъ станѫхѫ прѣстѫпници
4 противъ мене до тойзи днешенъ день: И
[г]сѫ синове жестоколични и жестоко-
сърдечни. Азъ тя проваждамъ при тѣхъ:
и ще имъ кажешь: Така говори Господь
5 Iеова: И, [д]послушатъ ли, не послушатъ
ли, защото е домъ отстѫпникъ, [е]ще по-
знаѭтъ обаче че е имало пророкъ въ
срѣдъ тѣхъ.
6 И ты, сыне человѣческый, [ж]да ся не
убоишь отъ тѣхъ, и отъ думы-тѣ имъ
да ся не убоишь, ако и да има [з]тръние
и бодили съ тебе, и живѣешь между
скорпiи; [и]да ся не убоишь отъ думы-тѣ
имъ, и отъ лице-то имъ да ся не растре-
перишь, ако и да [i]сѫ домъ отстѫпникъ.
7 И [к]ще говоришь думы-тѣ ми на тѣхъ,
или послушали, [л]или не послушали; за-
щото сѫ отстѫпници.
8 Ты обаче, сыне человѣческый, слушай
това което азъ ти говорѭ; не ставай от-
стѫпникъ като тойзи отстѫпникъ домъ;
отвори уста-та си, и [м]изѣждь това, което
9 ти давамъ азъ. И видѣхъ, и ето [н]рѫка
прострѣна къмъ мене, и въ неѭ [о]свитъкъ
10 книга. И разви го прѣдъ мене; и бѣ пи-
сано изъ вѫтрѣ и изъ вънъ; и въ него
писани плачове, и рыданiя, и горко.

ГЛАВА 3.

1 И рече ми: Сыне человѣческый, изѣждь
това, което намирашь: [а]изѣждь тойзи
свитъкъ, и иди да говоришь на Израи-
2 левъ-тъ домъ. И отворихъ уста-та си, и
3 нахрани мя съ тойзи свитъкъ. И рече ми:
Сыне человѣческый, нека яде коремъ-тъ
ти, и нека ся насытятъ чрѣва-та ти отъ
тойзи свитъкъ, който ти давамъ азъ. [б]И
изѣдохъ *го*, и станѫ въ уста-та ми [в]като
4 медъ отъ сладость. И рече ми: Сыне че-
ловѣческый, иди, влѣзь въ Израилевъ-тъ
5 домъ, и говори думы-тѣ ми на тѣхъ. За-
щото не ся проваждашь при людiе мѫч-
норѣчивы и тежкоязычны, *но* при Изра-
6 илевъ-тъ домъ: Не при много народы
мѫчнорѣчивы и тежкоязычны, на които
думы-тѣ неразумѣвашь. [г]И при таквызи
ако быхъ тя проваждалъ, тѣ быхѫ тя
7 послушали. Но Израилевъ-тъ домъ [д]нѣма
да тя послуша; защото не щѫтъ да мя
послушатъ; понеже [е]всичкый Израилевъ
домъ е жестокочелестъ и жестокосърде-
8 ченъ. Ето, направихъ лице-то ти силно
противъ лица-та имъ, и чело-то ти силно
9 противъ чела-та имъ. [ж]Като адамантъ по
твърдъ отъ кремень направихъ чело-то ти:
[з]да ся не убоишь отъ тѣхъ, и да ся не
растреперишь отъ лице-то имъ, защото сѫ
домъ отстѫпникъ.
10 И рече ми: Сыне человѣческый, всич-
кы-тѣ ми слова, които ще ти говорѭ,
земи въ сърдце-то си, и послушай съ у-
11 ши-тѣ си: И иди, влѣзь при плѣнницы-тѣ,
при синове-тѣ на людiе-тѣ си, и говори
имъ, и кажи имъ: [и]Така говори Господь
Iеова: или послушатъ, или не послушатъ.
12 И [i]подигнѫ мя Духъ-тъ, и чухъ задъ
себе си гласъ на великъ трусъ *който*
говорѣше: Благословена слава-та Господня
13 отъ мѣсто-то му. И *чухъ* хвученiе-то на
крыла-та на животны-тѣ, които ся скры-
лявахѫ едно съ друго, и тропанiе-то на
колета-та срещѫ тѣхъ, и гласъ на голѣмъ
14 трусъ. И [к]възвыси мя Духъ-тъ, и мя зѣ,
и въ распаленiе-то на духъ-тъ си отидохъ
съ огорченiе; но [л]рѫка-та Господня бѣ
15 крѣпка връху мене. И дойдохъ при плѣн-
ницы-тѣ въ Телавивъ, които обитавахѫ
при рѣкѫ-тѫ Ховаръ, и [м]сѣднѫхъ дѣто
тѣ сѣдѣхѫ, и останѫхъ тамъ между тѣхъ
седмь дни въ смаюванiе.
16 И слѣдъ седмь-тѣ дни, быде слово Го-
17 сподне къмъ мене и рече: [н]Сыне чело-

в Исх. 24; 10.
г Гл. 8; 2.
д Откр. 4; 3. 10; 1.
е Гл. 3; 23. 8; 4.
ж Дан. 8; 17. Дѣян. 9; 4. Откр. 1; 17.

—

а Дан. 10; 11.
б Гл. 3; 24.
в Iер. 3; 25. Гл. 20; 18, 21, 30.
г Гл. 3; 7.
д Гл. 3; 11, 26, 27.
е Гл. 33; 33.
ж Iер. 1; 8, 17. Лук. 12; 4.
з Иса. 9; 18. Iер. 6; 28. Мих. 7; 4.
и Гл. 3; 9. 1 Пет. 3; 14.
i Гл. 3; 9, 26, 27.
к Iер. 1; 7, 17.
л Ст. 5.
м Откр. 10; 9.
н Гл. 8; 3. Iер. 1; 9.
о Гл. 3; 1.

—

а Гл. 2; 8, 9.
б Iер. 15; 16. Откр. 10; 9.
в Псал. 19; 10. 119; 103.
г Мат. 11; 21, 23.
д Iоан. 15; 20.
е Гл. 2; 4.
ж Иса. 50; 7. Iер. 1; 18. 15; 20. Мих. 3; 8.
з Iер. 1; 8, 17. Гл. 2; 6.
и Гл. 2; 5, 7. Ст. 27.
i Ст. 14, Гл. 8; 3. Виж. 3 Цар. 18; 12. 4 Цар. 2; 16. Дѣян. 8; 39.
к Ст. 12. Гл. 8; 3.
л 4 Цар. 3; 15. Гл. 1; 3. 8; 1. 37; 1.
м Iов. 2; 13. Псал. 137; 1.
н Гл. 33; 7, 8, 9.

вѣческый, [о]поставихъ тя стражъ надъ
Израилевъ-тъ домъ: слушай прочее слово
отъ уста-та ми, и свѣсти гы отъ моіѧ
18 странѧ: Когато говоріѧ къмъ беззакон-
ный-тъ: Непрѣмѣнно ще умрешь, и ты го
не свѣстишь и не говоришь за да прѣдпа-
зишь беззаконный-тъ отъ беззаконный-тъ
му пѫть, та да спасешь животъ-тъ му,
онзи [п]беззаконникъ ще умре въ безза-
коніе-то си; но отъ твоіѧ-тѫ рѫкѫ ще
19 прѣдиріѧ кръвь-тѫ му. Ако ли ты свѣ-
стишь беззаконный-тъ, но той не ся върне
отъ беззаконіе-то си, и отъ беззакон-
ный-тъ си пѫть, той ще умре въ безза-
коніе-то си: а [р]ты си избавилъ душѫ-тѫ си.
20 Пакъ, [с]ако ся върне праведный-тъ отъ
правдѫ-тѫ си, и направи беззаконіе, и
азъ туріѧ прѣтыканіе прѣдъ него, той
ще умре; понеже ты не си му обадилъ,
той ще умре въ грѣхъ-тъ си; и правда-
та му, коіѧто е направилъ, нѣма да ся
помене; но отъ твоіѧ-тѫ рѫкѫ ще прѣ-
21 диріѧ кръвь-тѫ му. Но ако ты свѣстишь
праведный-тъ за да не съгрѣши, и той
не съгрѣши, праведный-тъ непрѣмѣнно
ще живѣе, защото ся свѣсти: и ты си
избавилъ душѫ-тѫ си.
22 И [т]рѫка-та Господня быде тамо връху
мене; и рече ми: Стани, излѣзь [у]на поле-
23 то, и тамъ ще ти говоріѧ. И станѫхъ
и излѣзохъ на поле-то, и ето, [ф]слава-та
Господня стоеше тамъ, като славѫ-тѫ
[х]коіѧто видѣхъ при рѣкѫ-тѫ Ховаръ; [ц]и
24 паднѫхъ на лице-то си. И [ч]влѣзе Духъ-тъ
въ мене, и постави мя на нозѣ-тѣ ми, и
говори ми, и рече ми: Иди, затвори ся
25 въ кѫщѫ-тѫ си. И ты, сыне человѣческый,
ето, ще [ш]турятъ на тебе узы, и ще тя
вържѫтъ съ тѣхъ, и нѣма да излѣзешь
26 въ срѣдъ тѣхъ. И [щ]ще направіѧ языкъ-тъ
ти да залѣпне за небце-то ти, и ще бѫ-
дешь нѣмъ, и не ще да бѫдешь за тѣхъ
обличитель, защото [ъ]е домъ отстѫпникъ.
27 Но [ы]когато ти говоріѧ, ще отворіѧ уста-
та ти, и ще имъ кажешь: [ь]Така говори
Господь Іеова: Който слуша, да слуша;
и който не слуша, да не слуша; защото
[ѣ]е домъ отстѫпникъ.

ГЛАВА 4.

1 И ты, сыне человѣческый, земи си тухлѫ,
и тури іѫ прѣдъ себе си, и напиши на
2 неіѫ градъ Іерусалимъ. И постави обсадѫ
противъ него, и съгради бойницы противъ
него, и въздигни окопы противъ него,
турни още станъ противъ него, и постави
3 овны наоколо противъ него. И земи ся же-
лѣзнѫ плочѫ, и турни іѫ *като* желѣзнѫ
стѣнѫ между тебе и градъ-тъ, и утвърди
лице-то си противъ него, и ще бѫде обса-
денъ, и ще туришь обсадѫ противъ него.
[а]То *ще е* знакъ на Израилевъ-тъ домъ.
4 И ты лѣгни на лѣвѫ-тѫ си странѫ, и
тури беззаконіе-то на Израилевъ-тъ домъ
върхъ неіѫ: споредъ число-то на дни-тѣ, въ
които ще лѣжишь на неіѫ, ще носишь без-
5 законіе-то имъ. Защото азъ на тебе турихъ
годины-тѣ на беззаконіе-то имъ споредъ
число-то на дни-тѣ, триста и деветдесеть
дни; и [б]ще носишь беззаконіе-то на Изра-
6 илевъ-тъ домъ. И като свършишь тѣхъ, лѣ-
гни пакъ на деснѫ-тѫ си странѫ, и ще но-
сишь беззаконіе-то на Іудинъ-тъ домъ че-
тыридесеть дни: всякой единъ день ти
опрѣдѣлихъ вмѣсто еднѫ годинѫ.
7 И ще утвърдишь лице-то си къмъ об-
садѫ-тѫ на Іерусалимъ, и мышца-та ти
ще бѫде гола, и ще пророчествувашь про-
8 тивъ него. И, ето, [в]ще туріѧ на тебе узы,
и нѣма да ся обърнешь отъ еднѫ-тѫ си
странѫ на другѫ-тѫ, додѣ свършишь
дни-тѣ на обсадѫ-тѫ си.
9 И ты си земи пшеницѫ, и ечимыкъ, и
бобъ, и лещѫ, и просо, и бѣло жито, и
тури гы въ единъ съсѫдъ, и направи си
отъ тѣхъ хлѣбове; споредъ число-то на
дни-тѣ въ които ще лѣжишь на странѫ-
тѫ си, триста и деветдесеть дни ще ядешь
10 отъ тѣхъ. И ядѣніе-то ти, което ще ядешь
отъ тѣхъ *ще бѫде* съ теглилкѫ, двадесеть
сикли на день; отъ врѣме до врѣме ще
11 ядешь отъ тѣхъ. И водѫ съ мѣркѫ ще
піешь, шестѫ-тѫ часть на единъ инъ; отъ
12 врѣме до врѣме ще піешь. И ще гы ядешь
като ечимены потрѣбницы, и ще гы пе-
чешь съ лайно, що исхожда изъ человѣкъ,
13 прѣдъ очи-тѣ имъ. И рече Господь: [г]Така
ще ядѫтъ Израилеви-тѣ сынове хлѣбъ-тъ
си омърсенъ между язычницы-тѣ, дѣто ще
гы распърснѫ.
14 А азъ рѣкохъ: [д]Ахъ! Господи Іеова!
ето, душа-та ми не ся е омърсила, понеже
отъ младость-тѫ си до нынѣ [е]не сьмь ялъ
мъртвечинѫ, или звѣрояденинѫ: нито е
влѣзло нѣкога въ уста-та ми [ж]мърсно месо.
15 И рече ми: Виждь, дадохъ ти говеждо
лайно вмѣсто человѣческо лайно, и съ него
16 ще опечешь хлѣбъ-тъ си. И рече ми: Сыне
человѣческый, ето, азъ ще съкрушѫ [з]под-
крѣпеніе-то отъ хлѣбъ-тъ въ Іерусалимъ;
и [и]ще ядѫтъ хлѣбъ съ теглилкѫ и съ
тѫгѫ, и [і]ще піѭтъ водѫ съ мѣркѫ и
17 съсъ смаюваніе, За да станѫтъ оскудни

о Иса. 52; 8. 56; 10. 62; 6. Іер. 6; 17.
п Гл. 33; 6. Іоан. 8; 21, 24.
р Иса. 49; 4, 5. Дѣян. 20; 26.
с Гл. 18; 24. 33; 12, 13.
т Ст. 14. Гл. 1; 3.
у Гл. 8; 4.
ф Гл. 1; 28.
х Гл. 1; 1.
ц Гл. 1; 28.
ч Гл. 2; 2.
ш Гл. 4; 8.
щ Гл. 24; 27. Лук. 1; 20, 22.
ъ Гл. 2; 5, 6, 7.
ы Гл. 24; 27. 33; 22.
ь Ст. 11.
ѣ Ст. 9, 26. Гл. 12; 2, 3.

—

а Гл. 12; 6, 11. 24; 24, 27.
б Чисх. 14; 34.
в Гл. 3; 25.
г Осія 9; 3.
д Дѣян. 10; 14.
е Исх. 22; 31. Лев. 11; 40. 17; 15.
ж Втор. 14; 3. Иса. 65; 4.
з Лев. 26; 26. Псал. 105; 16. Иса. 3; 1. Гл. 5; 16. 14; 13.
и Ст. 10. Гл. 12; 19.
і Ст. 11.

отъ хлѣбъ и водѫ; и ще ся гледатъ едни
съ другы смаяни, и [к]ще ся изнурятъ въ
беззаконіе-то си.

ГЛАВА 5.

1 И ты, сыне человѣческый, земи си острь
ножъ; земи си бърснарскый бърсначъ, и
[а]обърсни главѫ-тѫ си, и брадѫ-тѫ си:
земи си послѣ кѫпоны, та гы раздѣли.
2 [б]Третѭ-тѫ часть ще изгоришь въ огнь
въ срѣдъ [в]градъ-тъ, когато ся испълнятъ
[г]дни-тѣ на обсадѫ-тѫ; и третѭ-тѫ часть
ще земешь, *и* ще ѭ насѣчешь съ ножъ-тъ
изоколо; и третѭ-тѫ часть ще распър-
снешь по въздухъ-тъ: и азъ ще извлѣкѫ
3 ножъ задъ тѣхъ. И [д]отъ тѣхъ ще земешь
още малко нѣщо, и ще гы вържешь въ
4 полы-тѣ си. Послѣ земи още отъ тѣхъ,
и [е]хвърли гы въ срѣдь огнь-тъ, и гы
изгори въ огнь: отъ тукъ ще излѣзе огнь
въ всичкый-тъ Израилевъ домъ.
5 Така говори Господь Іеова:
Той е Іерусалимъ:
Азъ го турихъ въ срѣдъ народы-тѣ,
И околны-тѣ му страны.
6 Но той промѣни сѫдбы-тѣ ми въ безза-
коніе по зло отъ народы-тѣ,
И повелѣнія-та ми *по злѣ* отъ странны-тѣ
които сѫ около него;
Защото отхвърлихѫ сѫдбы-тѣ ми,
И не ходихѫ въ повелѣнія-та ми.
7 За то така говори Господь Іеова:
Понеже вы надминѫхте язычницы-тѣ кои-
то сѫ около васъ,
И не ходихте въ повелѣнія-та ми,
И сѫдбы-тѣ ми не извършихте,
Но не [ж]сторихте нито споредъ сѫдбы-тѣ
На язычницы-тѣ които сѫ около васъ;
8 За то така говори Господь Іеова:
Ето, и азъ сьмь противъ тебе,
И ще извършѫ сѫдбы въ срѣдъ тебе
прѣдъ язычницы-тѣ.
9 И [з]ще ти направѭ онова, което не сьмь
направилъ,
Нито ще направѭ нѣкога подобно нему,
Заради всичкы-тѣ твои мерзости.
10 За то [и]бащи ще изѣдѫтъ чада-та *си* въ
срѣдъ тебе,
И чада ще изѣдѫтъ бащы-тѣ си:
И ще извършѫ сѫдбы въ тебе:
А всичкый-тъ ти остатъкъ [і]ще распърснѫ
къмъ всякой вѣтръ.
11 За то, живъ сьмь азъ, говори Господь
Іеова,
Непрѣмѣнно, понеже [к]ты оскверни свя-
тилище-то ми
Съсъ всичкы-тѣ си мерзости,
И [л]съсъ всичкы-тѣ си гнусотіи,
И азъ прочее ще *тя* отрѣжѫ;
И [м]око-то ми не ще пощади,
И азъ не ще помилувамъ.
12 [н]Третя-та ти часть ще умрѫтъ отъ моръ,
И ще ся довършатъ въ срѣдъ тебе отъ
гладъ;
И третя-та ти часть ще паднѫтъ около
тебе отъ мечъ:
А [о]*другѫ-тѫ* третѭ часть ще распърснѫ
по всякой вѣтръ,
И [п]ще извлѣкѫ ножъ задъ тѣхъ.
13 И [р]ще ся свърши ярость-та ми,
И [с]ще поставѭ гнѣвъ-тъ си върхъ тѣхъ,
И [т]ще ся удовлетворѭ:
И [у]ще познаѭтъ че азъ Господь говорихъ
въ ревность-тѫ си,
Когато свършѫ противъ тѣхъ гнѣвъ-тъ си.
14 И [ф]ще тя направѭ пустынѭ и поношеніе
Между народы-тѣ които сѫ около тебе,
Прѣдъ всякого що минува.
15 И [х]*това* ще бѫде укоръ и присмиваніе,
Наука и ужасъ,
На народы-тѣ които сѫ около тебе,
Когато извършѫ въ тебе сѫдове съ ярость,
И съ гнѣвъ, и [ц]съ гнѣвны запрѣщенія:
Азъ Господь говорихъ.
16 [ч]Когато испроводѭ върхъ тѣхъ злы-тѣ
стрѣлы на гладъ-тъ,
Истрѣбители-тѣ, които ще испроводѭ, за
да вы истрѣбятъ,
Ще умножѫ още гладъ-тъ у васъ,
И [ш]ще съкрушѫ у васъ подкрѣпленіе-то
отъ хлѣбъ-тъ.
17 И ще проводѭ върхъ васъ гладъ и [щ]злы
звѣрове,
И ще тя обесчадятъ:
И [ъ]моръ и кръвь ще прѣминѫтъ прѣзъ
тебе,
И ще нанесѫ мечъ върхъ тебе:
Азъ Господь говорихъ.

ГЛАВА 6.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и ка-
2 зуваше: Сыне человѣческый, [а]утвърди ли-
це-то си [б]къмъ Израилевы-тѣ горы, и про-
3 рочествувай на тѣхъ, И речи:
Горы Израилевы, слушайте слово-то на
Господа Іеова:
Така говори Господь Іеова къмъ горы-тѣ,
и къмъ хълмы-тѣ,

к Лев. 26; 39. Гл. 24; 23.

—

а Виж. Лев. 21; 5. Иса. 7; 20. Гл. 44; 20.
б Ст. 12.
в Гл. 4; 1.
г Гл. 4; 8, 9.
д Іер. 40; 6. 52; 16.
е Іер. 41; 1, 2 и дрг. 44; 14.
ж Іер. 2; 10, 11. Гл. 16; 47.
з Плач. 4; 6. Дан. 9; 12. Амос. 3; 2.
и Лев. 26; 29. Втор. 28; 53. 4 Цар. 6; 29. Іер. 19; 9. Плач. 2; 20. 4; 10.
і Ст. 12. Лев. 26; 33. Втор. 28; 64. Гл. 12; 14. Зах. 2; 6.
к 2 Лѣт. 36; 14. Гл. 7; 20. 8; 5 и дрг. 23; 38.
л Гл. 11; 21.
м Гл. 7; 4, 9. 8; 18. 9; 10.
н Виж. Ст. 2. Іер. 15; 2. 21; 9. Гл. 6; 12.
о Іер. 9; 16. Ст. 2, 10. Гл. 6; 8.
п Лев. 26; 33. Ст. 2. Гл. 12; 14.
р Плач. 4; 11. Гл. 6; 12. 7; 8.
с Гл. 21; 17.
т Втор. 32; 36. Иса. 1; 24.
у Гл. 36; 6. 38; 19.
ф Лев. 26; 31, 32. Неем. 2; 17.
х Втор. 28; 37. 3 Цар. 9; 7. Псал. 79; 4. Іер. 24; 9. Плач. 2; 15.
ц Гл. 25; 17.
ч Втор. 32; 23, 24.
ш Лев. 26; 26. Гл. 4; 16. 14; 13.
щ Лев. 26; 22. Втор. 32; 24. Гл. 14; 21. 33; 27. 34; 25.
ъ Гл. 38; 22.

—

а Гл. 20; 46. 21; 2. 25; 2.
б Гл. 36; 1.

Къмъ дебри-тѣ и къмъ долове-тѣ:
Ето, азъ, азъ ще нанесѫ връзъ васъ мечъ,
И [в]ще разорѭ высокы-тѣ ви мѣста:
4 И олтари-тѣ ви ще ся развалятъ,
И сълнечны-тѣ ваши идолы ще ся съкрушатъ;
И [г]ранены-тѣ ви ще свалѭ прѣдъ кумиры-тѣ ви.
5 И ще постелѭ трупове-тѣ на Израилевы-тѣ сынове
Прѣдъ кумиры-тѣ имъ,
И ще распръснѫ кости-тѣ ви
Около олтари-тѣ ви.
6 Въ всяко ваше жилище градища-та ще запустѣѭтъ,
И высокы-тѣ мѣста ще ся развалятъ,
Щото олтари-тѣ ви да запустѣѭтъ и да ся развалятъ,
И кумири-тѣ ви да ся съкрушатъ и да исчезнѫтъ,
И сълнечни-тѣ ваши идоли да ся съсѣкѫтъ,
И издѣлія-та ви да ся изгладятъ.
7 И ранени-тѣ ще паднѫтъ въ срѣдъ васъ,
И [д]ще разумѣете че азъ сьмъ Господь.
8 [е]Ще оставѭ обаче остатъкъ,
За да имате *нѣкои* избѣгнѫли отъ ножъ-тъ между народы-тѣ,
Когато сте распръснѫти по мѣста-та.
9 И колко-то отъ васъ избѣгнѫтъ,
Ще мя помнятъ между народы-тѣ,
Дѣто ще ся заведѫтъ плѣнници,
[ж]Понеже сьмъ въ съкрушеніе заради блудно-то имъ сърдце
Което ся уклони отъ мене,
И [з]заради очи-тѣ имъ които блудствуватъ вслѣдъ кумиры-тѣ имъ:
И [и]ще иматъ отвращеніе отъ себе си
Заради злины-тѣ които сѫ направили въ всичкы-тѣ си мерзости.
10 И ще познаѭтъ че азъ Господь
Не говорихъ всуе,
Че щѣхъ имъ направи това зло.
11 Така говори Господь Iеова:
[i]Плесни съ рѫкѫ-тѫ си,
И удари съ ногѫ-тѫ си, и речи: Горко!
Заради всичкы-тѣ лошы мерзости на Израилевъ-тъ домъ,
Защото [к]ще паднѫтъ отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ.
12 Далечный-тъ ще умре отъ моръ:
И ближній-тъ ще падне отъ ножъ:
А останѫлый-тъ и обсаждаемый-тъ ще умре отъ гладъ:
[л]Така ще свършѫ гнѣвъ-тъ си връзъ тѣхъ.
13 И [м]ще познаете че азъ сьмъ Господь,
Когато ранени-тѣ имъ лѣжатъ между кумиры-тѣ имъ
Около олтари-тѣ имъ,
[н]На всякой высокъ хълмъ,
[о]По всичкы-тѣ върхове на горы-тѣ,
Подъ всяко зелено дьрво,
И [п]подъ всякой гѫстолистъ теревинѳъ,
На мѣсто-то дѣто приносяхѫ благовонно уханіе
На всичкы-тѣ си кумиры.
14 И [р]ще простръ рѫкѫ-тѫ си връзъ тѣхъ,
И ще направѭ земѭ-тѫ пустѫ,
По пустѫ даже и отъ [с]пустынѭ-тѫ къмъ Дивлаѳъ,
Въ всичкы-тѣ имъ жилища,
И ще познаѭтъ че азъ сьмъ Господь.

ГЛАВА 7.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 казуваше: И ты, сыне человѣческый, *слушай:* Така говори Господь Iеова къмъ Израилевѫ-тѫ земѭ:
[а]Свършъкъ, свършъкъ-тъ дойде,
На четыри-тѣ краища земны.
3 Свършъкъ-тъ *дойде* връзъ тебе,
И ще испроводѭ връзъ тебе гнѣвъ-тъ си,
И [б]ще тя сѫдѭ споредъ пѫтища-та ти,
И ще ти въздамъ за вси-тѣ твои мерзости.
4 И [в]око-то ми не ще тя пощади,
И нѣма да помилувамъ;
Но ще ти въздамъ споредъ пѫтища-та ти,
И ще бѫдѫтъ въ срѣдъ тебе твои-тѣ мерзости:
И [г]ще познаете че азъ сьмъ Господь.
5 Така говори Господь Iеова:
Зло, едно зло, ето иде;
6 Свършъкъ дойде, свършъкъ-тъ дойде;
Подигнѫ ся противъ тебе; ето стигнѫ.
7 [д]Редъ-тъ дойде връзъ тебе, който живѣешь въ тѫзь земѭ,
[е]Врѣме-то дойде, день-тъ на разореніе-то ся приближи,
А не въсклицаніе по планины-тѣ.
8 Сега [ж]тутакси ще излѣѭ гнѣвъ-тъ си връзъ тебе,
И ще свършѫ ярость-тѫ си връзъ тебе;
И [з]ще тя сѫдѭ споредъ пѫтища-та ти,
И ще ти въздамъ за вси-тѣ твои мерзости.
9 И [и]око-то ми нѣма да пощади,
И нѣма да помилувамъ;
Споредъ пѫтища-та ти ще ти въздамъ,
И мерзости-тѣ ти ще бѫдѫтъ въ срѣдъ тебе:
И [i]ще познаете че азъ сьмъ Господь който поразявамъ.

[в] Лев. 26; 30.
[г] Лев. 26; 30.
[д] Ст. 13. Гл. 7; 4, 9. 11; 10, 12. 12; 15.
[е] Iер. 44; 28. Гл. 5; 2, 12. 12; 16. 14; 22.
[ж] Псал. 78; 40. Иса. 7; 13. 43; 24. 63; 10.
[з] Числ. 15; 39. Гл. 20; 7, 24.
[и] Лев. 26; 39. Iов. 42; 6. Гл. 20; 43. 36; 31.
[i] Гл. 21; 14.
[к] Гл. 5; 12.
[л] Гл. 5; 13.
[м] Ст. 7.
[н] Iер. 2; 20.
[о] Осія 4; 13.
[п] Иса 57; 5.
[р] Иса. 5; 25.
[с] Числ. 33; 46. Iер. 48; 22.

—

[а] Ст. 3, 6. Амос. 8; 2. Мат. 24; 6, 13, 14.
[б] Ст. 8, 9.
[в] Ст. 9. Гл. 5; 11. 8; 18. 9; 10.
[г] Ст. 27. Гл. 6; 7. 12; 20.
[д] Ст. 10.
[е] Ст. 12. Соф. 1; 14, 15.
[ж] Гл. 20; 8, 21.
[з] Ст. 3.
[и] Ст. 4.
[i] Ст. 4.

10 Ето день-тъ, ето дойде;
[к]Редь-тъ ся яви;
Жезлъ-тъ ся расцавтѣ, гордость-та прозябнѫ.
11 [л]Насиліе-то порастнѫ въ жезлъ на беззаконіе:
Нищо не *ще остане* отъ тѣхъ,
Нито отъ множество-то имъ,
Нито отъ имотъ-тъ имъ:
И [м]нѣма *да остане* великолѣпіе между тѣхъ.
12 [н]Врѣме-то дойде, день-тъ ся приближи:
Да ся не радува който купува,
И да не плаче който продава;
Защото има гнѣвъ връзъ всичко-то имъ множество.
13 Защото продавачъ-тъ нѣма да ся върне при продадено-то,
Ако и да ся намира още между живы-тѣ;
Понеже видѣніе-то за всичко-то имъ множество нѣма да ся върне назадъ;
И никой нѣма да утвърди себе си,
Чрѣзъ беззаконіе-то на животъ-тъ си.
14 Затрѫбихѫ съ трѫбѫ, и приготви ся всичко;
Но никой не отхожда на бой-тъ;
Защото гнѣвъ-тъ ми е връзъ всичко-то имъ множество.
15 [о]Ножъ-тъ е изъ вънъ, и моръ-тъ и гладъ-тъ изъ вѫтрѣ:
Който е на нивѫ-тѫ ще умре отъ ножъ;
А който въ градъ-тъ, гладъ и моръ ще го погълнѫтъ.
16 И [п]които отъ тѣхъ избѣгнѫтъ, ще ся спасѫтъ,
И ще бѫдѫтъ по планины-тѣ като гълѫби-тѣ по долове-тѣ,
И ще плачѫтъ всичкы тѣзи, всякой заради беззаконія-та си.
17 [р]Всичкы-тѣ рѫцѣ ще ослабнѫтъ,
И всичкы-тѣ колѣна ще станѫтъ *като* водѫ.
18 И [с]ще ся опашѫтъ въ врѣтище,
И [т]ужасъ ще гы покрые,
И срамъ *ще бѫде* на всичкы-тѣ лица,
И плѣшивость на всичкы-тѣ тѣхны главы.
19 [у]Сребро-то си ще хвърлятъ по пѫтища-та,
И злато-то имъ ще бѫде като нечистотѫ;
Сребро-то имъ и злато-то имъ не ще могѫтъ да гы избавятъ
Въ день-тъ на гнѣвъ-тъ Господень:
Нѣма да насытятъ душы-тѣ си, и нѣма да напълнятъ чрѣва-та си;
Защото [ф]ся спънѫхѫ въ беззаконіе-то си.
20 Понеже славѫ-тѫ на украшеніе-то си прѣвърнѫхѫ въ гордость;
И [х]направихѫ отъ неіѫ образы-тѣ на своитѣ мерзости,
Омразны-тѣ си;
За то азъ іѫ поставямъ нечистотѫ за тѣхъ.
21 И ще іѫ прѣдамъ въ разграбеніе въ рѫцѣ на чужденцы,
И корысть на нечестивы-тѣ на земіѫ-тѫ;
И ще іѫ омърсятъ.
22 И ще отвърнѫ лице-то си отъ тѣхъ,
И ще омърсятъ непристѫпно-то ми *мѣсто*:
И хыщници-тѣ ще влѣзѫтъ въ него, и ще го омърсятъ.
23 Направи веригѫ;
Защото [ц]земя-та е пълна съсъ сѫдбы на кръвопролитіе,
И градъ-тъ пълнъ съ насилство.
24 За то ще докарамъ най злы-тѣ отъ народы-тѣ,
И ще наслѣдятъ кѫщы-тѣ имъ:
И ще направіѫ да прѣстане гордость-та на силны-тѣ:
И святы-тѣ имъ мѣста ще ся омърсятъ.
25 Гыбель иде:
И ще потърсятъ миръ, и не ще има.
26 [ч]Бѣдство връзъ бѣдство ще дохожда,
И ще пристига вѣсть връзъ вѣсть:
Тогазь [ш]ще поискатъ отъ пророкъ видѣніе;
И ще ся изгуби законъ-тъ отъ священника,
И съвѣтъ отъ старѣйшины-тѣ.
27 Царь-тъ ще сѣтува,
И князь-тъ ще ся облѣче въ смаюваніе,
И рѫцѣ-тѣ на земны-тѣ людіе ще ослабнѫтъ:
Споредъ пѫтища-та имъ ще имъ направіѫ,
И споредъ сѫдбы-тѣ имъ ще гы сѫдіѫ:
И [щ]ще познаіѫтъ че азъ сьмь Господь.

ГЛАВА 8.

1 И въ шесто-то лѣто, въ шестый-тъ *мѣ-*
сецъ, петый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, като сѣ-
дѣхъ азъ въ домъ-тъ си, и [а]старѣйшины-тѣ
Іудини сѣдѣхѫ прѣдъ мене, [б]рѫка-та на
2 Господа Іеова паднѫ тамъ връзъ мене. И
[в]видѣхъ, и ето подобіе като зракъ на
огнь; отъ зракъ-тъ на чрѣсло-то му и
надолу, огнь; и отъ чрѣсло-то му на-
горѣ, като зракъ на сіяніе, [г]на гледъ
3 като халколиванъ. И [д]прострѣ подобіе на
рѫкѫ, и мя хванѫ за космы-тѣ на главѫ-
тѫ ми, и [е]мя възвыси Духъ-тъ между
земіѫ-тѫ и небе-то, и [ж]донесе мя чрѣзъ
Божіи видѣнія въ Іерусалимъ, до входъ-тъ
на вѫтрешни-тѣ врата които гледатъ къмъ
сѣверъ, [з]дѣто стоеше идолъ-тъ на ре-
внованіе-то, [и]който раздразня въ ревнова-
4 ніе. И ето, слава-та на Бога Израилева
бѣ тамъ, споредъ видѣніе-то [і]което видѣхъ
на поле-то.

к Ст. 7.
л Іер. 6; 7.
м Іер. 16; 5, 6. Гл. 24; 16, 22.
н Ст. 7.
о Втор. 32; 25. Плач. 1; 20. Гл. 5; 12.
п Гл. 6; 8.
р Иса. 13; 7. Іер. 6; 24. Гл. 21; 7.
с Иса. 3; 24. 15; 2, 3. Іер. 48; 37. Амос. 8; 10.
т Псал. 55; 5.
у Прит. 11; 4. Соф. 1; 18.
ф Гл. 14; 3, 4. 44; 12.
х Іер. 7; 30.
ц 4 Цар. 21; 16. Гл. 9; 9. 11; 6.
ч Втор. 32; 23. Іер. 4; 20.
ш Псал. 74; 9. Плач. 2; 9. Гл. 20; 1, 3.
щ Ст. 4.

—

а Гл. 14; 1. 20; 1. 33; 31.
б Гл. 1; 3. 3; 22.
в Гл. 1; 26, 27.
г Гл. 1; 4.
д Дан. 5; 5.
е Гл. 3; 14.
ж Гл. 11; 1, 24. 40; 2.
з Іер. 7; 30. 32; 34. Гл. 5; 11.
и Втор. 32; 16, 21.
і Гл. 1; 28. 3; 22, 23.

5 И рече ми: Сыне человѣческый, по-
дигни сега очи-тѣ си къмъ сѣверъ. И по-
дигнѫхъ очи-тѣ си къмъ сѣверъ, и ето,
къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ въ врата-та на
олтарь-тъ, идолъ-тъ тойзи на ревнованіе-
6 то при входъ-тъ. Тогазь ми рече: Сыне
человѣческый, видишь ли ты що правятъ
тѣзи? голѣмы-тѣ мерзости, които домъ-тъ
Израилевъ прави тукъ, за да ся отдалечѫ
отъ святилище-то си? но обърни ся още,
ще видишь по голѣмы мерзости.
7 И заведе мя въ врата-та на дворъ-тъ,
и видѣхъ, и ето една дупка въ стѣнѫ-тѫ.
8 И рече ми: Сыне человѣческый, копай
сега въ стѣнѫ-тѫ: и копахъ въ стѣнѫ-
9 тѫ, и ето единъ входъ. И рече ми: Влѣзь,
та виждь лукавы-тѣ мерзости, които пра-
10 вятъ тѣзи тука. И влѣзохъ и видѣхъ, и
ето всякакво подобіе на гадове, и гнусны
животны, и всичкы-тѣ идоли на домъ-тъ
Израилевъ, изобразени на стѣнѫ-тѫ око-
11 ловързъ. И стоехѫ прѣдъ тѣхъ седмде-
сеть мѫжіе отъ старѣйшины-тѣ на Изра-
илевъ-тъ домъ; а въ срѣдъ тѣхъ стоеше
Яазанія сынъ-тъ Сафановъ: и *държеше*
всякой въ рѫкѫ-тѫ си кадилницѫ-тѫ си;
и въсхождаше гѫстъ облакъ отъ темянъ-
12 тъ. И рече ми: Сыне человѣческый, видѣ ли
що правятъ въ тьмнинѫ-тѫ старѣйшины-
тѣ на Израилевъ-тъ домъ, всякой въ
скрышны-тѣ стаи на образы-тѣ си? за-
щото рекохѫ: [к]Господь не ны види; Го-
сподь е оставилъ земѭ-тѫ.
13 И рече ми: Обърни ся още: ще видишь
по голѣмы мерзости които правятъ тѣ.
14 И заведе мя въ входъ-тъ на врата-та на
домъ-тъ Господень, които сѫ къмъ сѣ-
веръ, и ето, тамъ сѣдѣхѫ жены та опла-
15 кувахѫ Θаммуза. И рече ми: Видѣ ли,
сыне человѣческый? Обърни ся още: ще
видишь по голѣмы мерзости отъ тѣзи.
16 И въведе мя въ вѫтрешній-тъ дворъ
на домъ-тъ Господень: и ето, въ входъ-тъ
на храмъ-тъ Господень, [л]между притворъ-
тъ и олтарь-тъ, [м]около двадесеть и петь
мѫжіе съ [н]гърбове-тѣ си къмъ храмъ-тъ
Господень, и лица-та имъ къмъ истокъ;
и ся [о]кланяхѫ на сълнце-то къмъ истокъ.
17 И рече ми: Видѣлъ ли си, сыне человѣ-
ческый? Малко ли е *това* въ Іудинъ-тъ
домъ, да правятъ мерзости-тѣ които тѣзи
правятъ тука? щото [п]испълнихѫ земѭ-
тѫ съ насилства, и уклонихѫ ся за да
мя разгнѣвятъ; и ето, турятъ вѣйкѫ въ
18 ноздри-тѣ си. И [р]азъ прочее ще дѣйству-
вамъ съ гнѣвъ; [с]око-то ми нѣма да по-
щади, нито ще помилувамъ; и [т]когато
выкнѫтъ въ уши-тѣ ми съ голѣмъ гласъ,
нѣма да гы послушамъ.

ГЛАВА 9.

1 И выкнѫ въ уши-тѣ ми съ голѣмъ гласъ,
и рече: Да приближатъ наредени-тѣ за
градъ-тъ, всякой съ орѫжіе-то си на ис-
2 трѣбленіе въ рѫкѫ. И ето, шесть мѫжіе
идѣхѫ отъ пѫть-тъ на по высокы-тѣ вра-
та които гледатъ къмъ сѣверъ, и на вся-
кого въ рѫкѫ-тѫ орѫжіе на разрушеніе:
и [а]въ срѣдъ тѣхъ единъ человѣкъ облѣ-
ченъ въ ленены, съ писарскѫ мастилницѫ
на чрѣсло-то му: и влѣзохѫ та застанѫхѫ
3 при мѣдный-тъ олтарь. И [б]слава-та на
Бога Израилева, отъ херувимы-тѣ, надъ
които бѣ, възлѣзе на прагъ-тъ на домъ-тъ:
и выкнѫ къмъ мѫжъ-тъ облѣченый-тъ въ
ленены, който *имаше* на чрѣсло-то си пи-
4 сарскѫ мастилницѫ: И рече му Господь:
Мини прѣзъ градъ-тъ, прѣзъ Іерусалимъ, и
[в]направи бѣлѣгъ връху чела-та на мѫжіе-
тѣ, [г]които стенѫтъ и плачѫтъ заради всич-
кы-тѣ мерзости що ставатъ въ срѣдъ него.
5 А на другы-тѣ рече, като слушахъ азъ: Ми-
нѣте подирь него прѣзъ градъ-тъ, та пора-
зѣте: [д]да не пощади око-то ви, и не помилу-
6 вайте: [е]Старцы, юношы, и дѣвы, и младен-
цы, и жены, избійте до истрѣбленіе: [ж]но не
приближавайте при никого отъ онѣзи вър-
ху които е бѣлѣгъ-тъ: и [з]начнѣте отъ свя-
тилище-то ми. [и]И начнѫхѫ отъ мѫжіе-тѣ,
старѣйшины които бѣхѫ прѣдъ домъ-тъ.
7 И рече имъ: Осквернѣте домъ-тъ, и на-
пълнѣте дворове-тѣ съ убиты: излѣзте.
8 И излѣзохѫ та поразихѫ въ градъ-тъ. А
като гы поразявахѫ тѣ, азъ останѫхъ и
[і]паднѫхъ на лице-то си, и выкнѫхъ, и
рѣкохъ: [к]Горко! Господи Іеова! ще ис-
трѣбишь ли ты всичкый-тъ остатъкъ Из-
раилевъ, като изливашь гнѣвъ-тъ си вързъ
9 Іерусалимъ? И рече ми: Беззаконіе-то на
Израилевъ-тъ и Іудинъ-тъ домъ ся твърдѣ
прѣумножи, и [л]земя-та е пълна съ кръвь,
градъ-тъ пълнъ съ развращеніе; защото
думатъ: [м]Господь е оставилъ земѭ-тѫ,
10 и, [н]Господь не види. И азъ прочее, [о]око-
то ми нѣма да пощади, и нѣма да по-
милувамъ: [п]противъ главѫ-тѫ имъ ще
въздамъ пѫтища-та имъ.
11 И ето, мѫжъ-тъ облѣченый-тъ въ ле-
нены, който *имаше* на чрѣсло-то си ма-
стилницѫ-тѫ, донесе отвѣтъ, и рече: На-
правихъ както ми заповѣда ты.

к Гл. 9; 9.
л Іоил. 2; 17.
м Гл. 11; 1.
н Іер. 2; 27. 32, 33.
о Втор. 4; 19. 4 Цар. 23; 5, 11. Іов. 31; 26. Іер. 44; 17.
п Гл. 9; 9.
р Гл. 5; 13. 16; 42. 24; 13.
с Гл. 5; 11. 7; 4, 9. 9; 5, 10.
т Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. 14; 12. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.

—

а Лев. 16; 4. Гл. 10; 2, 6, 7. Откр. 15; 6.
б Гл. 3; 23. 8; 4. 10; 4, 18. 11; 22, 23.
в Исх. 12; 7. Откр. 7; 3. 9; 4. 13; 16, 17. 20; 4.
г Псал. 119; 53, 136. Іер. 13; 17. 2 Кор. 12; 21. 2 Пет. 2; 8.
д Ст. 10. Гл. 5; 11.
е 2 Лѣт. 36; 17.
ж Откр. 9; 4.
з Іер. 25; 29. 1 Пет. 4; 17.
и Гл. 8; 11, 12, 16.
і Числ. 14; 5. 16; 4, 22, 45. Іис. Нав. 7; 6.
к Гл. 11; 13.
л 4 Цар. 21; 16. Гл. 8; 17.
м Гл. 8; 12.
н Псал. 10; 11. Иса. 29; 15.
о Гл. 5; 11. 7; 4. 8; 18.
п Гл. 11; 21.

—

ГЛАВА 10.

1 Послѣ видѣхъ, и ето, [а]въ твърдь-тѫ коя-
то бѣ надъ главѫ-тѫ на херувимы-тѣ, ви-
дѣше ся надъ тѣхъ като сапфиръ камыкъ,
2 явленіе въ подобіе на прѣстолъ. И [б]говорй
на мѫжа облѣченый-тъ въ ленены, и рече:
Влѣзь между колета-та подъ херувимы-
тѣ, и напълни рѫцѣ-тѣ си [в]съ огненны
вѫглища изъ срѣдъ херувимы-тѣ, и [г]пър-
сни *гы* върхъ градъ-тъ. И влѣзе прѣдъ
очи-тѣ ми.
3 А херувими-тѣ стоехѫ отъ десно на
домъ-тъ, когато влизаше мѫжъ-тъ: и
облакъ-тъ испълни вѫтрѣшній-тъ дворъ.
4 И [д]слава-та Господня ся възвыси отъ
херувимы-тѣ при прагъ-тъ на домъ-тъ: и
[е]облакъ-тъ испълни домъ-тъ, и дворъ-тъ,
и дворъ-тъ ся испълни отъ сіяніе-то на
5 славѫ-тѫ Господнѭ. И [ж]шумъ-тъ на
херувимскы-тѣ крыла ся чуеше до вън-
шній-тъ дворъ, [з]като гласъ на Всесилна-
го Бога когато говори.
6 И когато заповѣда на мѫжа който бѣ
облѣченъ въ ленены, и рече: Земи огнь
изъ срѣдъ колета-та, изъ срѣдъ херуви-
мы-тѣ; тогазь влѣзе, та застанѫ при ко-
7 лета-та. И *единъ* херувимъ простираше
рѫкѫ-тѫ си изъ срѣдъ херувимы-тѣ, къмъ
огнь-тъ който бѣ въ срѣдъ херувимы-тѣ,
и зѣ *отъ него*, и тури въ рѫцѣ-тѣ на
облѣченый-тъ въ ленены: а той *го* зѣ, и
излѣзе.
8 [и]А въ херувимы-тѣ, подъ крыла-та имъ
ся виждаше подобіе на человѣческѫ рѫ-
9 кѫ. И [і]видѣхъ, и ето четыри колета при
херувимы-тѣ: едно коло при единъ херу-
вимъ, и едно коло при другъ херувимъ:
и зракъ-тъ на колета-та бѣ [к]на глѣдъ
10 като хрисолиѳъ. А колкото за зракъ-тъ
имъ, и четыри-тѣ имахѫ еднакво подобіе:
11 като че бѣ коло въ срѣдъ коло. [л]Като
ходѣхѫ, вървѣхѫ на четыри-тѣ си страны:
не ся обращахѫ като ходѣхѫ, но въ което
мѣсто първый ся управяше, слѣдовахѫ го
другы-тѣ: не ся обращахѫ като ходѣхѫ.
12 А всичко-то имъ тѣло, и гърбове-тѣ имъ,
и рѫцѣ-тѣ имъ, и крыла-та имъ, и [м]ко-
лета-та на четыри-тѣ, колета-та имъ бѣ-
13 хѫ наоколо пълны съ очи. А за колета-
та, тѣ ся зовѣхѫ, като слушахъ, *Галгалъ,
14 И [н]всяко имаше четыри лица: лице-то на
единый-тъ лице херувимско: и лице-то на
вторый-тъ, лице человѣческо: и на тре-
тій-тъ, лице львово: и на четвъртый-тъ,
15 лице орлово. И херувимы-тѣ ся възвы-
сихѫ: [о]това е животно-то, което видѣхъ
при рѣкѫ-тѫ Ховаръ.
16 И [п]когато херувими-тѣ ходѣхѫ, ходѣхѫ
колета-та пря тѣхъ: и когато херувими-
тѣ подигахѫ крыла-та си за да ся извы-
шатъ отъ земѭ-тѫ, и сами-тѣ колета не
17 ся уклоняваххѫ отъ при тѣхъ. [р]Когато
стоехѫ, *и тѣ* стоехѫ: а когато ся възвы-
шавахѫ, *и тѣ* ся възвышавахѫ съ тѣхъ;
защото духъ-тъ на животны-тѣ бѣ въ тѣхъ.
18 И [с]слава-та Господня [т]излѣзе изъ
прагъ-тъ на домъ-тъ, и застанѫ надъ хе-
19 рувимы-тѣ. И [у]херувими-тѣ подигнѫхѫ
крыла-та си, та ся възвысихѫ отъ земѭ-
тѫ прѣдъ мене: когато излѣзохѫ, *бѣхѫ*
и колета-та при тѣхъ: и застанѫхѫ въ
входъ-тъ на въсточны-тѣ врата на домъ-тъ
Господень: и слава-та на Бога Израилева
20 бѣ на тѣхъ отгорѣ. [ф]Това е животно-то
което видѣхъ подъ Бога Израилева [х]при
рѣкѫ-тѫ Ховаръ: и познахъ че бѣхѫ хе-
21 рувими. [ц]Всякой имаше по четыри лица,
и всякой четыри крыла, [ч]и подобіе на
22 человѣческы рѫцѣ подъ крыла-та си. А
[ш]лица-та имъ *бѣхѫ* споредъ подобіе-то,
исты-тѣ лица, които видѣхъ при рѣкѫ-тѫ
Ховаръ, видѣніе-то имъ и тѣ: *а* [щ]ходѣхѫ
всякой срещѫ лице-то си.

ГЛАВА 11.

1 И [а]дигнѫ мя Духъ-тъ, та мя отнесе [б]на
въсточны-тѣ врата на домъ-тъ Господень,
които гледатъ къмъ истокъ: и ето [в]въ
входъ-тъ на врата-та двадесеть и петь
мѫжіе, и между тѣхъ видѣхъ Язаніѭ
сынъ-тъ на Азура, и Фелатіѭ сынъ-тъ
2 на Венаіѭ, началници на людіе-тѣ. И рече
ми *Господь:* Сыне человѣческый, тѣзи сѫ
мѫжіе-тѣ, които размышляватъ неправдѫ,
и които съвѣтуватъ лошъ съвѣтъ въ тойзи
3 градъ, и казуватъ: [г]Не е близу: нека съ-
градимъ кѫщы: [д]тойзи *градъ* е котелъ, а
4 ный месо. За то пророчествувай противъ
тѣхъ, пророчествувай, сыне человѣческый.
5 И [е]Духъ Господень паднѫ върхъ мене, та
ми рече: Говори: Така казува Господь:
Така говорихте, доме Израилевъ:
А размышленія-та на духъ-тъ ви, азъ гы
знаѭ.
6 [ж]Умножихте убиты-тѣ си въ тойзи градъ,
И напълнихте улицы-тѣ му съ убиты.
7 За то така говори Господь Іеова:
[з]Убити-тѣ ви, които турихте въ срѣдъ него,

а Гл. 1; 22, 26.
б Гл. 9; 2, 3.
в Гл. 1; 13.
г Виж. Откр. 8; 5.
д Ст. 18. Гл. 1; 28. 9; 3.
е 3 Цар. 8; 10, 11. Гл. 43; 5.
ж Гл. 1; 24.
з Псал. 29; 3 и дрг.
и Гл. 1; 8. Ст. 21.
і Гл. 1; 15.
к Гл. 1; 16.
л Гл. 1; 17.
м Гл. 1; 18.
* Вихрушка, *или* търкалящъ.
н Гл. 1; 6, 10.
о Гл. 1; 5.
п Гл. 1; 19.
р Гл. 1; 12, 20, 21.
с Ст. 4.
т Осія 9; 12.
у Гл. 11; 22.
ф Гл. 1; 22. Ст. 15.
х Гл. 1; 1.
ц Гл. 1; 6. Ст. 14.
ч Гл. 1; 8. Ст. 8.
ш Гл. 1; 10.
щ Гл. 1; 12.

—

а Гл. 3; 12, 14. 8; 3. Ст. 24.
б Гл. 10; 19.
в Гл. 8; 16.
г Гл. 12; 22, 27. 2 Пет. 3; 4.
д Виж. Іер. 1; 13. Гл. 24; 3 и дрг.
е Гл. 2; 2. 3; 24.
ж Гл. 7; 23. 22; 3, 4.
з Гл. 24; 3, 6, 10, 11. Мих. 3; 3.

Тѣ сж месо, а тозь *градъ* е котелъ:
[и]Но азъ ще вы извадіж изъ срѣдъ него.
8 Отъ ножъ-тъ ся убояхте:
И ножъ ще донесж вързъ васъ, говори
Господь Іеова.
9 И ще вы извадіж изъ срѣдъ него,
И ще вы прѣдамъ въ ржцѣ-тѣ на иноплеменницы:
[і]И ще извършж вързъ васъ сждбы.
10 [к]Отъ мечъ ще паднете:
[л]Въ Израилевы-тѣ прѣдѣлы ще вы сждіж,
И [м]ще познаете че азъ сьмь Господь.
11 [н]Тойзи *градъ* не ще да е вамъ котелъ,
Нито вы ще сте въ срѣдъ него месо:
Въ Израилевы-тѣ прѣдѣлы ще вы сждіж:
12 И [о]ще познаете че азъ сьмь Господь;
Понеже не ходихте въ повелѣнія-та ми,
[п]Нито извършихте сждбы-тѣ ми,
Но направихте споредъ сждбы-тѣ на язычницы-тѣ които сж около васъ.
13 А като пророчествувахъ азъ, умрѣ [р]Фе-
латія Венаіевъ-тъ сынъ. Тогазь [с]паднжхъ
на лице-то си, и выкнжхъ съ голѣмъ
гласъ, и рѣкохъ: Горко! Господи Іеова!
ще довършишь ли ты остатъкъ-тъ Изра-
14 илевъ? И слово Господне быде къмъ
15 мене, и рече: Сыне человѣческый, братія-
та ти, братія-та ти, мжжіе-тѣ на сродство-
то ти, и всичкый Израилевъ домъ, всич-
кы они сж на които рекохж Іерусалим-
скы-тѣ жители: Отдалечѣте ся отъ Го-
спода: намъ ся даде тая земя за наслѣ-
16 діе. За то речи:
Така говори Господь Іеова:
Ако и да гы отхвърлихъ далечь между
язычницы-тѣ,
Ако и да гы распърснжхъ по мѣста-та,
[т]Но пакъ ще имъ бждж за малко *врѣме*
като святилище,
По мѣста-та дѣто отидатъ.
17 За то речи:
Така говори Господь Іеова:
И [у]ще вы съберж отъ народы-тѣ,
И ще вы приберж отъ мѣста-та дѣто сте
распърснжти,
И ще ви дамъ Израилевж-тж земіж.
18 И като дойдатъ тамъ
[ф]Ще дигнжтъ отъ неіж всичкы-тѣ ѝ гнусотіи,
И всичкы-тѣ ѝ мерзости.
19 И [х]ще имъ дамъ едно сърдце,
И [ц]духъ новъ ще туріж у васъ:
И [ч]ще отнемж каменно-то сърдце отъ
плъть-тж имъ,
И ще имъ дамъ плътско сърдце.
20 [ш]За да ходятъ въ повелѣнія-та ми,
И да пазятъ сждбы-тѣ ми, и да гы вършатъ
И [щ]тѣ ще ми бждатъ людіе, и азъ ще
имъ бждж Богъ.
21 А на които сърдце-то ходи споредъ желаніе-то
На гнусотіи-тѣ имъ и на мерзости-тѣ имъ,
[ъ]Тѣхный-тъ пжть ще въздамъ на главж-
тж имъ,
Говори Господь Іеова.
22 Тогазь [ы]херувими-тѣ подигнжхж крыла-
та си, и колета-та *възлизахж* при тѣхъ:
и слава-та на Бога Израилева бѣ върху
23 тѣхъ отгорѣ. И [ь]слава-та Господня въз-
лѣзе изъ срѣдъ градъ-тъ, та застанж [ѣ]на
горж-тж [ю]която е къмъ истокъ на градъ-тъ.
24 И [я]зѣ мя Духъ-тъ, и чрѣзъ видѣніе съ
Духъ Божій отнесе мя въ Халдейскж-тж
земіж, при плѣнницы-тѣ. Тогазь видѣніе-
25 то което видѣхъ, отиде отъ мене. И ка-
захъ на плѣнницы-тѣ всичкы-тѣ Господни
думы които ми показа.

ГЛАВА 12.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: Сыне человѣческый, ты живѣешь
[а]въ срѣдъ домъ на отстжпницы, [б]които
очи иматъ за да виждатъ, и не виждатъ:
уши иматъ за да чуіжтъ, и не чуіжтъ;
3 защото сж [в]домъ отстжпникъ. За то ты,
сыне человѣческый, приготви си потрѣбны-
тѣ нѣща за прѣселеніе, и прѣсели ся деня
прѣдъ тѣхъ: и ще ся прѣселишь отъ мѣ-
сто-то си на друго мѣсто прѣдъ тѣхъ:
негли даджтъ вниманіе, ако и да сж домъ
4 отстжпникъ. И ще изнесешь нѣща-та си
деня прѣдъ тѣхъ, като нѣща на прѣсе-
леніе: и ты ще излѣзешь вечеръ-тъ прѣдъ
тѣхъ, като онѣзь които излазятъ на прѣ-
5 селеніе. Прокопай си прѣдъ тѣхъ стѣ-
6 нж-тж, и изнесь прѣзъ неіж. Прѣдъ тѣхъ
ще *гы* дигнешь на рамена, *и* ще *гы* из-
несешь, като мъркнува: ще покрыешь
лице-то си, та да не видишь земіж-тж;
понеже [г]тя дадохъ знаменіе на Израи-
левъ-тъ домъ.
7 И направихъ както ми ся заповѣда:
донесохъ вънъ нѣща-та си деня, като
нѣща на прѣселеніе, и вечеръ-тъ про-
копахъ си стѣнж-тж съ ржкж: изнесохъ
гы като мъркнуваше, прѣдъ тѣхъ *гы* ди-
8 гнжхъ на рамена. И на утринь-тж быде
9 слово Господне къмъ мене, и рече: Сыне
человѣческый, [д]домъ-тъ Израилевъ, домъ-

[и] Ст. 9.
[і] Гл. 5; 8.
[к] 4 Цар. 25; 19. 20, 21. Іер. 39; 6. 52; 10.
[л] 3 Цар. 8; 65. 4 Цар. 14; 25.
[м] Псал. 9; 16. Гл. 6; 7. 13; 9, 14, 21, 23.
[н] Виж. Ст. 3.
[о] Ст. 10.
[п] Лев. 18; 3, 24 и дрг. Втор. 12; 30, 31. Гл. 8; 10, 14, 16.
[р] Ст. 1. Дѣян. 5; 5.
[с] Гл. 9; 8.
[т] Псал. 90; 1. 91; 9. Иса. 8; 14.
[у] Іер. 24; 5. Гл. 28; 25. 34; 13. 36; 24.
[ф] Гл. 37; 23.
[х] Іер. 32; 39. Гл. 36; 26, 27. Виж. Соф. 3; 9.
[ц] Псал. 51; 10. Іер. 31; 33. 32, 39. Гл. 18; 31.
[ч] Зах. 7; 12.
[ш] Псал. 105; 45.
[щ] Іер. 24; 7. Гл. 14; 11. 36; 28. 37; 27.
[ъ] Гл. 9; 10. 22; 31.
[ы] Гл. 1; 19. 10; 19.
[ь] Гл. 8; 4. 9; 3. 10; 4, 18, 43; 4.
[ѣ] Виж Зах. 14; 4.
[ю] Гл. 43; 2.
[я] Гл. 8; 3.

—

[а] Гл. 2; 3, 6, 7, 8. 3; 26, 27.
[б] Иса. 6; 9. 42; 20. Іер. 5; 21. Мат. 13; 13, 14.
[в] Гл. 2; 5.
[г] Иса. 8; 18. Гл. 4; 3. 24; 24. Ст. 11.
[д] Гл. 2; 5.

тъ отстѫпникъ, не рече ли ти: [е]Що пра-
10 вишь ты? Кажи имъ: Така говори Го-
сподь Іеова: [ж]Това пророчество ся относи
на князя който е въ Іерусалимъ, и на
всичкый Израилевъ домъ, които сѫ между
тѣхъ.
11 Речи: [з]Азъ сьмь знаменіе-то ви:
Както направихъ азъ, така ще имъ бѫде:
[и]Въ прѣселеніе, *и* въ плѣненіе ще отидѫтъ.
12 И [і]князь-тъ който е между тѣхъ ще дигне
товаръ на рамена
Като мъркнува, и ще излѣзе:
Ще прокопаіѫтъ стѣнѫ-тѫ за да износятъ
прѣзъ неіѭ:
Ще покрые лице-то си, за да не види
земіѭ-тѫ съ очи-тѣ си.
13 [к]Ще прострѫ обаче мрѣжѫ-тѫ си връзъ
него,
И ще ся хване въ примкѫ-тѫ ми:
И [л]ще го закарамъ у Вавилонъ, въ Хал-
дейскѫ-тѫ земіѭ;
Но не ще да іѭ види, и тамъ ще умре.
14 И [м]ще разсѣіѭ къмъ всякой вѣтръ
Всичкы-тѣ около него помощницы,
И всичкы-тѣ му пълкове,
И [н]ще измѫкнѫ ножъ задъ тѣхъ.
15 И [о]ще познаіѫтъ че азъ сьмь Господь,
Когато гы распьрснѫ между народы-тѣ,
И гы разсѣіѭ по мѣста-та.
16 Ще [п]оставіѭ обаче малцина на четъ отъ
тѣхъ
Отъ мечъ-тъ, отъ гладъ-тъ, и отъ моръ-тъ,
За да приказуватъ всичкы-тѣ си мерзости
Между народы-тѣ, дѣто отиватъ:
И ще познаіѫтъ че азъ сьмь Господь.
17 И слово Господне быде къмъ мене, и
рече:
18 Сыне человѣческый, [р]яждь хлѣбъ-тъ си
съ трепетъ,
И пій водѫ-тѫ си съ ужасъ и тѫгѫ.
19 И кажи на людіе-тѣ на *тѫзи* земіѭ:
Така говори Господь Іеова
За жители-тѣ Іерусалимскы въ Израиле-
вѫ-тѫ земіѭ:
Ще ядѫтъ хлѣбъ-тъ си съ тѫгѫ,
И ще піѭтъ водѫ-тѫ си съсъ смаюваніе:
Щото [с]земя-та му да запустѣе отъ пъл-
нотѫ-тѫ си,
[т]Заради беззаконіе-то на всичкы които
живѣіѫтъ въ неіѭ.
20 И обитаеми-тѣ градове ще опустѣіѫтъ,
И земя-та ще ся разори:
И ще познаете че азъ сьмь Господь.
21 И слово Господне быде къмъ мене, и
22 рече: Сыне человѣческый: Каква е тая
пословица, *коіѭто* имате въ Израилевѫ-
тѫ земіѭ, та казувате: [у]Дни-тѣ ся про-
дължаватъ, и всяко видѣніе ся изгубя?
23 За то кажи имъ:
Така говори Господь Іеова:
Ще направіѭ тѫзи пословицѫ да прѣстане,
И нѣма вече да ся употрѣбява за посло-
вицѫ въ Израиль;
Но кажи имъ: [ф]Дни-тѣ приближаватъ,
И испълненіе-то на всяко видѣніе.
24 Защото [х]не ще има вече никакво лъжливо
видѣніе
[ц]Нито ласкателно прорицаніе, въ срѣдъ
Израилевъ-тъ домъ.
25 Защото азъ сьмь Господь: азъ ще говоріѭ,
И [ч]слово-то което ще говоріѭ ще ся из-
върши:
Нѣма да ся продължи вече;
Защото въ дни-тѣ ви, доме отстѫпниче,
ще говоріѭ слово,
И ще го извършѫ, говори Господь Іеова.
26 И слово Господне быде къмъ мене, и
рече:
27 [ш]Сыне человѣческый, ето, въ Израилевъ-тъ
домъ говорятъ:
Видѣніе-то, което той вижда, *простира ся*
въ [щ]много дни,
И пророчествува заради далечны врѣмена.
28 За то [ъ]кажи имъ: Така говори Господь
Іеова:
Никое отъ слова-та ми не ще ся продължи
вече,
Но слово-то което говорихъ ще ся извърши,
Говори Господь Іеова.

ГЛАВА 13.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: Сыне человѣческый, пророчествувай
връзъ Израилевы-тѣ пророцы които про-
рочествуватъ, и кажи [а]на тѣзи които про-
рочествуватъ [б]отъ свое сърдце:
Слушайте слово-то Господне.
3 Така говори Господь Іеова:
Горко на глупавы-тѣ пророцы,
Които ходятъ подирь духъ-тъ си,
И не сѫ видѣли никое *видѣніе!*
4 Израилю, твои-тѣ пророци сѫ
[в]Като лисицы-тѣ въ пустыни-тѣ.
5 [г]Не възлѣзохте връзъ проломы-тѣ,
Нито въздигнѫхте огражденія за Израи-
левъ-тъ домъ,
Щото въ день-тъ Господенъ да устои въ
бой-тъ.
6 [д]Видѣхѫ суеты и лъжливы прорицанія,
Които казуватъ: Господь говори;
А Господь не гы е проводилъ:

[е] Гл. 17; 12. 24; 19.
[ж] Мих. 1; 1.
[з] Ст. 6.
[и] 4 Цар. 25; 4, 5, 7.
[і] Іер. 39; 4.
[к] Іов. 19; 6. Іер. 52; 9. Плач. 1; 13. Гл. 17; 20.
[л] 4 Цар. 25; 7. Іер. 52; 11. Гл. 17; 16.
[м] 4 Цар. 25; 4, 5. Гл. 5; 10.
[н] Гл. 5; 2, 12.
[о] Псал. 9; 16. Гл. 6; 7, 14. 11; 10. Ст. 16, 20.
[п] Гл. 6; 8, 9, 10.
[р] Гл. 4; 16.
[с] Зах. 7; 14.
[т] Псал. 107; 34.
[у] Ст. 27. Гл. 11; 3. Амос. 6; 3. 2 Пет. 3; 4.
[ф] Іоил. 2; 1. Соф. 1; 14.
[х] Гл. 13; 23. Плач. 2; 14.
[ц] Иса. 55; 11. Ст. 28. Дан. 9; 12.
[ч] Лук. 21; 33.
[ш] Ст. 22.
[щ] 2 Пет. 3; 4.
[ъ] Ст. 23, 25.

—

[а] Ст. 17.
[б] Іер. 14; 14. 23; 16, 26.
[в] Пѣсн. 2; 15.
[г] Псал. 106; 23, 30. Гл. 22; 30.
[д] Ст. 23. Гл. 12; 24. 22; 28.

И направихѫ *человѣцы-тѣ* да ся надѣѭтъ
Че дума-та *имъ* щѣла да ся испълни.
7 Не видѣхте ли суетны видѣнія,
И говорихте лъжливы прорицанія,
И говорите: Господь рече,
Когато азъ не сьмь говорилъ?
8 За то така говори Господь Іеова:
Понеже говорихте суеты, и видѣхте лъжы,
За то, ето, азъ сьмь противъ васъ,
Говори Господь Іеова.
9 И рѫка-та ми ще бѫде връзъ пророцы-тѣ
Които гледатъ суеты, и прорицатъ лъжы:
Не ще бѫдѫтъ въ съвѣтъ-тъ на людіе-тѣ ми,
И [е]въ написаніе-то на Израилевъ-тъ домъ нѣма да ся напишѫтъ,
[ж]Нито ще влѣзѫтъ въ Израилевѫ-тѫ земіѭ:
И [з]ще познаете че азъ сьмь Господь Іеова.
10 Понеже, ей, понеже помамихѫ людіе-тѣ ми,
И казувахѫ: [и]Миръ: и нѣма миръ:
И тѣзи градѣхѫ стѣнѫ,
И ето, онѣзи [і]ѭ мажахѫ съ калъ:
11 Кажи на тѣзи които мажѫтъ съ калъ, че ще падне:
[к]Ще стане дъждь потопный:
И вы, каменіе отъ градушкѫ, ще паднете *връзъ неѭ*,
И буренъ вѣтръ ще ѭ съсыпе.
12 Ето, когато падне стѣна-та, не ще ли да ви рекѫтъ:
Дѣ е калъ-тъ съ който *ѭ* мазахте?
13 За то, така говори Господь Іеова:
Извѣстно ще *ѭ* съсыпѫ въ гнѣвъ-тъ си съ буренъ вѣтръ:
И въ ярость-тѫ ми ще стане дъждь потопный,
И въ гнѣвъ-тъ *ми* каменіе отъ градушкѫ, за да *ѭ* разрушѫ.
14 И ще съборѭ стѣнѫ-тѫ,
Коѭто омазахте съ калъ,
И ще ѭ съсыпѫ,
И ще ся открыѭтъ основанія-та ѝ,
И ще падне, и вы ще погынете заедно въ срѣдъ неѭ:
И [л]ще познаете че азъ сьмь Господь.
15 И ще свършѫ ярость-тѫ си връзъ стѣнѫ-тѫ,
И връзъ онѣзи които сѫ ѭ омазали съ калъ,
И ще ви рекѫ: Нѣма стѣнѫ-тѫ,
Нито онѣзи които ѭ омазахѫ,
16 Израилеви-тѣ пророци които пророчествуватъ заради Іерусалимъ,
И [м]които гледатъ видѣнія на миръ заради него,
И нѣма миръ, говори Господь Іеова.
17 И ты, сыне человѣческый,
[н]Утвърди лице-то си връху дъщери-тѣ на людіе-тѣ си,
[о]Които пророчествуватъ отъ свое сърдце:
И пророчествувай противъ тѣхъ,
18 И речи: Така говори Господь Іеова:
Горко на онѣзи *дъщери*, които съшиватъ възглавницы за всякой лакъть,
И правятъ покрывала на главѫ-тѫ за всякой възрастъ, за да ловятъ душы!
[п]Душы-тѣ на людіе-тѣ ми, ловите,
И ще спасѣте ли душы-тѣ си?
19 И ще мя оскверявате ли между людіе-тѣ ми
[р]За шепы ечимыкъ, и за уломцы хлѣбъ,
Та да умъртвите душы които не трѣбуваше да умрѫтъ,
И да упазвате живы душы които не трѣбуваше да живѣѭтъ,
Като лъжете людіе-тѣ ми, които слушатъ лъжы?
20 За то така говори Господь Іеова:
Ето, азъ сьмь противъ възглавницы-тѣ ви,
Съ които ловите душы-тѣ, като птицы,
И ще гы отдерѫ отъ мышцы-тѣ ви,
И ще оставѭ душы-тѣ да бѣгатъ,
Душы-тѣ които вы ловите като птицы.
21 И ще раздерѫ покрывала-та ви,
И ще избавѭ людіе-тѣ си отъ рѫкѫ-тѫ ви,
И нѣма да сѫ вече въ рѫкѫ-тѫ ви за ловъ:
И [с]ще познаете че азъ сьмь Господь.
22 Защото съ лъжы-тѣ оскърбихте сърдце-то на праведный-тъ,
Когото азъ не оскърбихъ:
И [т]укрѣпихте рѫцѣ-тѣ на злодѣй-тъ,
За да ся не върне отъ лукавый си пѫть,
Та да ся спасе животъ-тъ му:
23 За то [у]нѣма да видите вече суетны видѣнія,
Нито ще правите вече чародѣянія:
И ще избавѭ людіе-тѣ си отъ рѫкѫ-тѫ ви:
И [ф]ще познаете че азъ сьмь Господь.

ГЛАВА 14.

1 И [а]дойдохѫ при мене едни отъ старѣйшины-тѣ Израилевы, та сѣднѫхѫ прѣдъ
2 мене. И слово Господне быде къмъ мене,
3 и рече: Сыне человѣческый, тѣзи мѫжіе поставихѫ идолы-тѣ си въ сърдца-та си, и [б]турихѫ прѣпъваніе-то на беззаконіе-то си прѣдъ лице-то си: [в]щѣхъ ли да бѫдѫ азъ наистинѫ потърсенъ отъ тѣхъ?
4 За то говори имъ, и кажи имъ: Така говори Господь Іеова: На всякой человѣкъ отъ Израилевъ-тъ домъ, който постави идолы-тѣ си въ сърдце-то си, и тури прѣпъваніе-то на беззаконіе-то си прѣдъ лице-то си, и дойде при пророкъ-тъ,

е Ездр. 2; 59, 62. Неем. 7; 5. Псал. 69; 28.
ж Гл. 20; 38.
з Гл. 11; 10, 12.
и Іер. 6; 14. 8; 11.
і Гл. 22; 28.
к Гл. 38; 22.
л Ст. 9, 21, 23. Гл. 14; 8.
м Іер. 6; 14. 28; 9.
н Гл. 20; 46. 21; 2.
о Ст. 2.
п 2 Пет. 2; 14.
р Виж. Прит. 28; 21. Мих. 3; 5.
с Ст. 9.
т Іер. 23; 14.
у Ст. 6 и друг. Гл. 12; 24. Мих. 3; 6.
ф Ст. 9. Гл. 14; 8. 15; 7.
а Гл. 8; 1. 20; 1. 33; 31.
б Гл. 7; 19. Ст. 4, 7.
в 4 Цар. 3; 13.

на оногозь който иде, азъ Господь ще му
дамъ отвѣтъ, споредъ множество-то на
5 идолы-тѣ му. За да хванѫ Израилевъ-тъ
домъ за сьрдце-то имъ, понеже ся отчу-
ждихѫ всичкы-тѣ отъ мене чрѣзъ идолы-
6 тѣ си. За то кажи на Израилевъ-тъ домъ:
Така говори Господь Іеова: Покайте ся,
и вьрнѣте ся отъ идолы-тѣ си, и отвър-
нѣте лица-та си отъ всичкы-тѣ си мерзости.
7 Защото на всякой человѣкъ отъ Изра-
илевъ-тъ домъ, и отъ странны-тѣ които
пришелствуватъ въ Израиль който ся отчу-
жди отъ мене, и постави идолы-тѣ си въ
сьрдце-то си, и тури прѣпъваніе-то на
беззаконіе-то си прѣдъ лице-то си, и дойде
при пророкъ-тъ за да мя потърси чрѣзъ
него, азъ Господь ще му дамъ отвѣтъ
8 отъ мене си. И [г]ще поставіѫ лице-то си
противъ оногозь человѣка, и [д]ще го на-
правіѫ бѣлѣгъ и пословицѫ, и [е]ще го
отсѣкѫ отъ срѣдъ людіе-тѣ си: и ще по-
знаете че азъ сьмь Господь.
9 И ако ся измами пророкъ-тъ та про-
говори думѫ, [ж]азъ Господь измамихъ о-
ногозь пророка: и ще прострѫ рѫкѫ-тѫ
си върхъ него, и ще го истрѣбіѫ отъ срѣдъ
10 людіе-тѣ си Израиля. И ще земѫтъ на-
казаніе-то на беззаконіе-то си: наказаніе-
то на пророкъ-тъ ще е като наказаніе-
11 то на оногозь който търси. [з]За да не за-
блуждава вече Израилевъ-тъ домъ отъ
мене, и да ся не оскверняватъ вече съсъ
всичкы-тѣ си прѣстѫпленія, [и]но да ми
сѫ людіе, и азъ да имъ сьмь Богъ, гово-
ри Господь Іеова.
12 И слово Господне быде къмъ мене, и
13 рече: Сыне человѣческый, когато *нѣкоя*
земя ми сългрѣши съ тежко прѣстѫпленіе,
тогазь ще прострѫ рѫкѫ-тѫ си върхъ
неіѫ, и [і]ще съкрушѫ подпоркѫ-тѫ ѝ отъ
хлѣбъ-тъ, и ще проводіѫ гладъ противъ
неіѫ, и ще отсѣкѫ отъ неіѫ человѣкъ и
14 скотъ. И [к]ако трима-та тѣзи мѫжіе, Ное,
Даніилъ, и Іовъ, бѣхѫ въ срѣдъ неіѫ, *само*
тѣ щѣхѫ да спасѫтъ душы-тѣ си [л]чрѣзъ
правдѫ-тѫ си, говори Господь Іеова.
15 И [м]ако быхъ докаралъ противъ земіѫ-
тѫ злы звѣрове, и іѫ разорявахѫ, та да
стане пуста, и да не може нѣкой да мине
16 *прѣзъ неіѫ* отъ звѣрове-тѣ, *И* [н]трима-та
тѣзи мѫжіе, *ако бѣхѫ* въ срѣдъ неіѫ, живъ
сьмь азъ, говори Господь Іеова, не щѣхѫ
да спасѫтъ нито сынове нито дъщери:
само тѣ щѣхѫ да ся спасѫтъ, а земя-
17 та щѣше да ся запусти. Или [о]ако нане-
сѣхъ мечъ върхъ онѫзи земіѫ, и речехъ:
Мечу, мини прѣзъ земіѫ-тѫ, [п]та да от-
18 сѣкѫ отъ неіѫ человѣкъ и скотъ, И [р]три-
ма-та тѣзи мѫжіе, *ако бѣхѫ* въ срѣдъ
неіѫ, живъ сьмь азъ, говори Господь Іеова,
не щѣхѫ да спасѫтъ сынове или дъщери,
но тѣ само щѣхѫ да ся спасѫтъ.
19 Или, [с]*ако* нанесѣхъ морь върхъ онѫзи
земіѫ, и [т]излѣехъ гнѣвъ-тъ си върхъ неіѫ
съ кръвь, та да отсѣкѫ отъ неіѫ чело-
20 вѣкъ и скотъ, И [у]*ако бѣхѫ* въ срѣдъ
неіѫ Ное, Даніилъ и Іовъ, живъ сьмь
азъ, говори Господь Іеова, не щѣхѫ да
спасѫтъ нито сынъ нито дъщеріѫ: тѣ
само щѣхѫ да спасѫтъ душы-тѣ си чрѣзъ
правдѫ-тѫ си.
21 Защото така говори Господь Іеова: Кол-
ко повече, [ф]когато испроводіѫ четыри-тѣ
си лошы сѫдбы върхъ Іерусалимъ, мечъ-тъ,
и гладъ-тъ, и лошы-тѣ звѣрове, и морь-
тъ, та да отсѣкѫ отъ него человѣкъ и
22 скотъ? Но, ето, [х]ще останѫтъ въ него
нѣкои остатъци, отървани нѣкои, сынове
и дъщери: ето, тѣ ще излѣзѫтъ при васъ,
и [ц]ще видите пѫтища-та имъ и дѣянія-та
имъ: и ще ся утѣшите заради лошотіи-
тѣ които нанесохъ върхъ Іерусалимъ, за
23 всичко що нанесохъ върхъ него. И тѣ ще
вы утѣшатъ, когато видите пѫтища-та
имъ и дѣянія-та имъ: И ще познаете че
азъ [ч]не сьмь направилъ безъ причинѫ
всичко що сьмь направилъ въ него, гово-
ри Господь Іеова.

ГЛАВА 15.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
рече:
2 Сыне человѣческый, що е дърво-то на
лозѫ-тѫ при всяко *друго* дърво,
Прѫчка-та, която е между дървя-та на
дѫбравѫ-тѫ?
3 Зема ли ся отъ него дърво за употрѣбе-
ніе на работѫ?
Или зематъ ли отъ него колъ за да ока-
чатъ на него нѣкой съсѫдъ?
4 Ето, [а]хвърля ся въ огнь-тъ за да истлѣе:
Огнь-тъ пояжда и два-та му края,
И срѣда-та му изгаря:
Ще ли бы полезно за нѣкоіѫ работѫ?
5 Ето, когато бѣ цѣло, не ставаше за работѫ:
Колко по малко ще стане за работѫ,
Като го е изѣлъ огнь-тъ, и е изгорѣло?
6 За то така говори Господь Іеова:
Както е дърво-то на лозѫ-тѫ между дър-
вя-та на дѫбравѫ-тѫ,
Което прѣдадохъ на огнь-тъ да истлѣе,
Така ще прѣдамъ тѣзи които живѣіѫтъ
въ Іерусалимъ.

г Лев. 17; 10. 20; 3, 5, 6. Іер. 44; 11. Гл. 15; 7.
д Числ. 26; 10. Втор. 28; 37. Гл. 5; 15.
е Гл. 6; 7.
ж 3 Цар. 22; 23. Іов. 12; 16. Іер. 4; 10. 2 Сол. 2; 11.
з 2 Пет. 2; 15.
и Гл. 11; 20. 37; 27.
і Лев. 26; 26. Иса. 3; 1. Гл. 4; 16. 5; 16.
к Іер. 15; 1. Ст. 16, 18, 20. Виж. Іер. 7; 16. 11; 14. 14; 11.
л Прит. 11; 4.
м Лев. 26; 22. Гл. 5; 17.
н Ст. 14, 18, 20.
о Лев. 26; 25. Гл. 5; 12. 21; 3, 4. 29; 8. 38; 21.
п Гл. 25; 13. Соф. 1; 3.
р Ст. 14.
с 2 Цар. 24; 15. Гл. 38; 22.
т Гл. 7; 8.
у Ст. 14.
ф Гл. 5; 17. 33; 27.
х Гл. 6; 8.
ц Гл. 20; 43.
ч Іер. 22; 8, 9.
а Іоан. 15; 6.

7 И [б]ще поставѭ лице-то си противъ тѣхъ:
[в]Изъ огнь-тъ ще излѣзѫтъ,
И огнь-тъ ще гы пояде:
И когато поставѭ лице-то си противъ тѣхъ,
[г]Ще познаете че азъ съмь Господь.
8 И ще прѣдамъ землѭ-тѫ въ запустѣніе;
Защото станѫхѫ прѣстѫпници, говори Господь Іеова.

ГЛАВА 16.

1 И слово Господне быде къмъ мене и рече:
2 Сыне человѣческый, [а]направи да познае
3 Іерусалимъ мерзости-тѣ си, И рече:
Така говори Господь Іеова къмъ *дъщерѭ-тѫ* Іерусалимскѫ:
Корень-тъ ти и [б]рожденіе-то ти е отъ землѭ-тѫ на Ханаанцы-тѣ:
Баща ти [в]Аморреецъ, а майка ти Хеттейка.
4 А въ рожденіе-то ти,
[г]Въ който день си ся родила, пѫпъ-тъ ти не ся е отрѣзалъ,
И въ водѫ не си кѫпана, за да ся очистишь:
И съсъ соль не си насолявана: и въ пелены не си повивана.
5 Око не тя е пощадило за да тя пожали;
Та да ти направи нѣщо отъ тѣзи:
Но въ който день си ся родила,
Съ погнусяваніе отъ душѫ-тѫ ти,
Была си исхвърлена по лице-то на поле-то.
6 И когато заминѫхъ отъ близу ти, и тя видѣхъ че ся валяше въ кръвь-тѫ си,
Рѣкохъ ти *като бѣше* ты въ кръвь-тѫ си: Да си жива:
Ей, рѣкохъ ти *като бѣше* въ кръвь-тѫ си: Да си жива.
7 *И* [д]тя направихъ тмократнѫ, като зеліе-то на поле-то,
И нарастнѫ, и възвеличи ся ты,
И стигнѫ въ крайнѫ красотѫ:
Съсци-тѣ *ти* ся изобразихѫ, и косми-тѣ ти изникнѫхѫ;
Но ты бѣше гола и непокрыта.
8 И когато заминѫхъ отъ близу ти, и тя видѣхъ,
Ето, възрастъ-тъ ти бѣ възрастъ на раченіе:
И [е]прострѣхъ полѫ-тѫ си вързъ тебе, та покрыхъ безобразіе-то ти:
И клѣхъ ти ся, и влѣзохъ въ завѣтъ съ тебе,
Говори Господь Іеова, и [ж]станѫ ты моя.
9 И окѫпахъ тя съ водѫ,
И измыхъ кръвь-тѫ ти отъ тебе,
И помазахъ тя съ елей.
10 Облѣкохъ тя още въ везаны,
И тя обухъ съ чехлы отъ язовечкы кожы,
И тя опасахъ съсъ виссонъ,
И тя облѣкохъ въ копринѫ.
11 И украсихъ тя съ украшенія,
И [з]турихъ на рѫцѣ-тѣ ти гривны,
И [и]огърліе около шіѭ-тѫ ти.
12 И турихъ колце на ноздри-тѣ ти,
И обѣцы на уши-тѣ ти,
И вѣнецъ отъ славѫ на главѫ-тѫ ти.
13 И украси ся ты съсъ злато и сребро:
И дрехы-тѣ ти бѣхѫ отъ виссонъ, и копринены, и везаны:
[і]Ядѣше ты чисто брашно, и медъ, и елей:
И [к]станѫ красна твърдѣ много,
И благоденствувала си дори до царство.
14 И [л]прочу ся ты между народы-тѣ заради твоѭ-тѫ хубость;
Защото тя бѣше съвършенна чрѣзъ мое-то украшеніе,
Което турихъ на тебе, говори Господь Іеова.
15 Но поради [м]прочуваніе-то си,
Ты си уповала на хубость-тѫ си [н]и си блудувала,
И къмъ всякого който минуваше изляла си блудъ-тъ си, *и* е станѫлъ неговъ.
16 И [о]зѣла си отъ дрехы-тѣ си,
И украсила си высокы-тѣ си мѣста съ пьстры шарове,
Върхъ тѣхъ си блудувала:
Такова нѣщо не е было, нито ще бѫде.
17 И зѣла си свѣтлы-тѣ си украшенія,
Които бѣхѫ отъ мое-то злато, и отъ мое-то сребро, което бѣхъ ти далъ азъ,
И направила си си образы мѫжкы,
И си блудувала съ тѣхъ:
18 И си зѣла везаны-тѣ си дрехы, та си гы покрыла:
И си турила прѣдъ тѣхъ елей-тъ ми и темянъ-тъ ми,
19 И [п]хлѣбъ-тъ ми, който ти дадохъ,
Чисто-то брашно, и елей-тъ, и медъ-тъ, *съ които* тя храняхъ,
И турила си гы прѣдъ тѣхъ, за благовонно уханіе:
Така станѫ, говори Господь Іеова.
20 И [р]зѣла си сынове-тѣ си и дъщери-тѣ си,
Които си ми родила,
И тѣхъ си пожертвовала тѣмъ за ядеміе:
Малко ли ти *бѣхѫ тѣзи* твои блудодѣянія,
21 Та си заклала *и* чада-та ми, и си гы прѣдала
За да ся прѣведѫтъ *прѣзъ огнь-тъ*, за тѣхъ?
22 И въ всичкы-тѣ си мерзости и блудове,
Не си поменѫла [с]дни-тѣ на младость-тѫ си,

[б] Лев. 17; 10. Гл. 14; 8.
[в] Иса. 24; 18.
[г] Гл. 6; 7. 7; 4. 11; 10. 20; 38, 42, 44.

—

[а] Гл. 20; 4. 22; 2. 33; 7, 8, 9.
[б] Гл. 21; 30.
[в] Ст. 45.
[г] Осія 2; 3.
[д] Исх. 1; 7.
[е] Руѳ. 3; 9.
[ж] Исх. 19; 5. Іер. 2; 2.
[з] Быт. 24; 22, 47.
[и] Прит. 1; 9.
[і] Втор. 32; 13, 14.
[к] Псал. 48; 2.
[л] Плач. 2; 15.
[м] Втор. 32; 15. Іер. 7; 4. Мих. 3; 11.
[н] Иса. 1; 21. 57; 8. Іер. 2; 20. 3; 2, 6, 20. Гл. 23; 3, 8, 11, 12. Осія 1; 2.
[о] 4 Цар. 23; 7. Гл. 7; 20. Осія 2; 8.
[п] Осія 2; 8.
[р] 4 Цар. 16; 3. Псал. 106; 37, 38. Иса. 57; 5. Іер. 7; 31. 32; 35. Гл. 20; 26. 23; 37.
[с] Іер. 2; 2. Ст. 43, 60. Осія 11; 1.

[т]Когато бѣше ты гола и непокрыта, и ся
валяше въ кръвь-тѫ си.
23 И слѣдъ всичкы-тѣ си *тѣзъ* злины,
(Горко, горко ти! говори Господь Іеова:)
24 [у]Съградила си и за себе си блудилище,
[ф]И си направила за себе си высоко мѣсто на всякѫ стъгдѫ.
25 [х]На чело-то на всякой пѫть съградила си
высоко мѣсто,
И си направила хубость-тѫ си гнуснѫ,
И си разложила нозѣ-тѣ си на всякого
що минуваше,
И си умножила блудъ-тъ си.
26 И блудувала си
[ц]Съ Египтяны-тѣ съсѣды-тѣ си, дебелоплътны-тѣ:
И си умножила блудъ-тъ си, за да мя
разгнѣвашь.
27 Ето, прочее, простръхъ рѫкѫ-тѫ си
върхъ тебе,
И отнѣхъ уреченѫ-тѫ ти хранѫ, и тя
прѣдадохъ на волѭ-тѫ на онѣзи,
Които тя мразѣхѫ, [ч]на дъщери-тѣ на Филистимцы-тѣ,
Които ся срамуватъ отъ твой-тъ пѫть
постыдный.
28 И [ш]блудувала си съ Ассирійцы-тѣ,
Защото не си ся насытила:
Ей, блудувала си съ тѣхъ,
И още не си ся насытила.
29 И умножила си блудъ-тъ си
Въ земѭ-тѫ Ханаанскѫ дори [щ]до Халдейскѫ-тѫ:
И нито така си ся насытила.
30 Колко е слабо сърдце-то ти, говори Господь Іеова,
Понеже правишь всичкы тѣзи работы,
Дѣло на безочливѫ блудницѫ.
31 Защото [ъ]си съградила блудилище-то си
на чело-то на всякой пѫть,
И си направила высоко-то си мѣсто въ
всякѫ стъгдѫ:
И не си станѫла като блудницѫ, защото
си прѣзрѣла заплатѫ;
32 *Но като* женѫ прѣлюбодѣйцѫ,
Която пріима чужды вмѣсто мѫжа си.
33 На всичкы-тѣ блудницы даватъ заплатѫ:
Но [ы]ты заплаты-тѣ си давашь на всичкы-тѣ си любовницы,
И гы подкупувашь, за да дохождатъ при
тебе отъ вредъ
За да блудуватъ съ тебе.
34 И въ блудодѣянія-та ти става въ тебе
противно-то на жены-тѣ;
Защото не тя слѣдува никой за да стори
блудъ;
Защото ты давашь заплатѫ, и заплатѫ на
тебе не даватъ,
Споредъ това става въ тебе противно-то.
35 За то, чуй, блуднице, слово-то Господне:
36 Така говори Господь Іеова:
Понеже си изляла мѣдь-тѫ си,
И голота-та ти ся откры въ блудове-тѣ
ти къмъ любовницы-тѣ ти,
И къмъ всичкы-тѣ идолы на твои-тѣ мерзости,
И [ь]заради кръвь-тѫ на чада-та ти, които
си принесла тѣмъ:
37 За то, ето, [ѣ]азъ събирамъ всичкы-тѣ твои
любовницы
Съ които си ся наслаждавала,
И всичкы-тѣ които си възлюбила,
Съсъ всичкы-тѣ които си намразила:
И ще гы съберѫ върхъ тебе отъ вредъ,
И ще открыѭ голотѫ-тѫ ти тѣмъ,
И ще видятъ всичкѫ-тѫ ти голотѫ,
38 И ще тя сѫдіѭ,
[ю]Споредъ сѫдъ-тъ на таквызи жены
Които [я]правятъ блудодѣяніе и проливатъ
кръвь,
И ще тя прѣдамъ на кръвь съ гнѣвъ и
ревнованіе.
39 И ще тя прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ имъ:
И ще съборятъ блудилище-то ти,
И ще разорятъ [ѫ]высокы-тѣ ти мѣста:
[ѭ]Ще тя съблекѫтъ още отъ дрехы-тѣ ти,
И ще отнемѫтъ свѣтлы-тѣ ти украшенія,
И ще тя оставятъ голѫ и непокрытѫ.
40 И [а]ще доведѫтъ върхъ тебе много народъ,
Които [б]ще тя убіѭтъ съ каменіе,
И ще тя прободѫтъ съсъ сабли-тѣ си.
41 И [в]ще изгорятъ съ огнь кѫщы-тѣ ти,
И [г]ще извършатъ сѫдбы върхъ тебе прѣдъ
очи-тѣ на много жены:
И ще тя направіѭ [д]да прѣстанешь отъ
блудъ-тъ,
И нѣма да давашь вече заплатѫ.
42 И [е]ще успокоіѭ мой-тъ противъ тебе
гнѣвъ,
И ревнованіе-то ми къмъ тебе ще прѣстане,
И ще ся утѣшѫ, и нѣма да ся разгнѣвамъ вече.
43 Понеже [ж]не си си напомнила за днитѣ на младость-тѫ си,
Но прѣогорчаваше мя въ всичко това,
за то,
Ето, и [з]азъ ще въздамъ пѫтища-та ти
върхъ главѫ-тѫ *ти*,
Говори Господь Іеова,
И подирь всичкы-тѣ си мьрсны работы

[т] Ст. 4, 5, 6.
[у] Ст. 31.
[ф] Иса. 57; 5, 7. Іер. 2; 20. 3; 2.
[х] Прит. 9; 14.
[ц] Гл. 8; 10, 14. 20; 7, 8. 23; 19, 20, 21.
[ч] 2 Лѣт. 28; 18, 19. Ст. 57.
[ш] 4 Цар. 16; 7, 10. 2 Лѣт. 28; 23. Іер. 2; 18, 36. Гл. 23; 12 и дрг.
[щ] Гл. 23; 14 и дрг.
[ъ] Ст. 24, 39.
[ы] Иса. 30; 6. Осія 8; 9.
[ь] Ст. 20. Іер. 2; 34.
[ѣ] Іер. 13; 22, 26. Плач. 1; 8. Гл. 23; 9, 10, 22, 29. Осія 2; 10. 8; 10. Наум. 3; 5.
[ю] Лев. 20; 10. Втор. 22; 22. Гл. 23; 45,
[я] Быт. 9; 6. Исх. 21; 12. Виж. Ст. 20; 36.
[ѫ] Ст. 24; 31.
[ѭ] Гл. 23; 26. Осія 2; 3.
[а] Гл. 23; 46, 47.
[б] Іоан. 8; 5, 7.
[в] Втор. 13; 16. 4 Цар. 25; 9. Іер. 39; 8. 52; 13.
[г] Гл. 5; 8. 23; 10, 48.
[д] Гл. 23; 27.
[е] Гл. 5; 13.
[ж] Ст. 22. Псал. 78; 42.
[з] Гл. 9; 10. 11; 21. 22; 31.

Нѣма да направишь споредъ това нечестіе.
44 Ето, всякой който прави пословицы
Ще прави пословицж противъ тебе,
И ще рече: Каквато майка-та таквазь и дъщеря-та.
45 Ты си дъщеря на майкж си,
На онжзи която отметнж мжжа си и чада-та си:
И си сестра на сестры-тѣ си,
На онѣзи които отметнжхж мжжіе-тѣ си и чада-та си:
[и]Майка ви бѣ Хеттейка, а баща ви Аморреецъ.
46 И сестра ти по стара-та е Самарія,
Тя и дъщери-тѣ ѝ, които живѣіжтъ отъ лѣво тебѣ:
[і]А млада-та ти сестра, която живѣе отъ десно тебѣ,
Содомъ и дъщери-тѣ ѝ.
47 А ты и споредъ тѣхны-тѣ пжтища не си ходила,
И не си направила споредъ тѣхны-тѣ мерзости:
Но като да бѣ то много малко,
[к]Надминжла си растлѣніе-то имъ въ всичкы-тѣ си пжтища.
48 Живъ сьмь азъ, говори Господь Іеова,
Сестра ти [л]Содомъ не направи, ни тя ни дъщери-тѣ ѝ,
Както направи ты, и твои-тѣ дъщери.
49 Ето, това бѣше беззаконіе-то на сестрж ти Содомъ,
Нейно-то и на дъщери-тѣ ѝ:
Гордость, [м]прѣсыщеніе отъ хлѣбъ, и безгрыжно спокойствіе:
А сиромаха и оскудный-тъ не подкрѣпяваше:
50 И възвышавахж ся, и [н]правѣхж мерзости прѣдъ мене:
За то, [о]като видѣхъ *това*, махнжхъ гы.
51 И Самарія не съгрѣши нито половинж-тж отъ твои-тѣ съгрѣшенія:
Но ты умножи мерзости-тѣ си повече отъ тѣхъ,
И [п]съсъ всичкы-тѣ си мерзости които си направила, оправда ты сестры-тѣ си.
52 Ты, която сждѣше сестры-тѣ си, носѝ сега срамъ-тъ си,
Заради съгрѣшенія-та си, съ които си станжла по гнусна отъ тѣхъ.
Тѣ сж по праведны отъ тебе:
За то посрами ся и ты, и носѝ срамъ-тъ си,
Понеже си оправдала сестры-тѣ си.
53 [р]И ще доведж назадъ плѣнницы-тѣ имъ,
[с]Плѣнницы-тѣ на Содомъ и на дъщери-тѣ ѝ,
И плѣнницы-тѣ на Самаріж и на дъщери-тѣ ѝ,
Тогазь *ще върнж и* плѣнницы-тѣ на плѣненіе-то ти между тѣхъ:
54 За да носишь бесчестіе-то си,
И да ся срамувашь за всичко що си направила,
Понеже си станжла [т]утѣшеніе на тѣхъ.
55 Когато сестры-тѣ ти Содомъ и дъщери-тѣ ѝ ся върнжтъ въ напрѣжно-то си състояніе,
И Самарія и дъщери-тѣ ѝ ся върнжтъ въ напрѣжно-то си състояніе,
Тогазь ще ся върнешь ты и дъщери-тѣ ти въ напрѣжно-то си състояніе.
56 Защото *име-то на* сестрж ти Содомъ не ся чуеше отъ уста-та ти,
Въ дни-тѣ на гордость-тж ти.
57 Прѣди да ся открые твоя-та лошота,
Както *ся откры* [у]въ врѣме-то на поношеніе-то *което ти станж* отъ дъщери-тѣ на Сиріж,
И отъ всичкы-тѣ изъ около ѝ, [ф]дъщери на Филистимцы-тѣ,
Които тя прѣзирахж отъ вредъ.
58 [х]Ты си понесла нечестіе-то си,
И мерзости-тѣ си, говори Господь.
59 Защото така говори Господь Іеова:
Азъ ще направіж, както направи ты,
Която си [ц]прѣзрѣла клѣтвж-тж, и прѣстжпила завѣтъ-тъ.
60 Но [ч]ще поменж завѣтъ-тъ си,
Който станж съ тебе въ дни-тѣ на младость-тж ти,
И ще ти поставіж [ш]завѣтъ вѣченъ.
61 Тогазь [щ]ще си напомнишь за пжтища-та си, и ще ся засрамишь,
Когато пріемешь сестры-тѣ си, по стары-тѣ си и по млады-тѣ си:
И ще ти гы дамъ [ъ]за дъщери,
[ы]Но не споредъ твой-тъ завѣтъ:
62 А [ь]мой-тъ завѣтъ ще поставіж съ тебе,
И ще познаешь че азъ сьмъ Господь:
63 [ѣ]За да си напомнишь, и да ся засрамишь,
И [ю]да не отворишь вече уста-та си отъ срамъ-тъ си,
Когато направіж умилостивеніе за тебе, за всичко що си сторила,
Говори Господь Іеова.

ГЛАВА 17.

1 И слово Господне быде къмъ мене и рече:
2 Сыне человѣческый, прѣдложи гатанкж, и направи притчж къмъ Израилевъ-тъ домъ:
3 И речи: Така говори Господь Іеова:
[а]Орелъ-тъ великый, великокрылатый, дългоператый,
Пълный съ пера, пьстрошарный,

и Ст. 3.
і Втор. 32; 32. Иса. 1; 10.
к 4 Цар. 21; 9. Гл. 5; 6, 7. Ст. 48; 51.
л Мат. 10; 15. 11; 24.
м Быт. 13; 10.
н Быт. 13; 13. 18; 20. 19; 5.
о Быт. 19; 24.
п Іер. 3; 11. Мат. 12; 41, 42.
р Виж. Иса. 1; 9. Ст. 60, 61.
с Іер. 20; 16.
т Гл. 14; 22, 23.
у 4 Цар. 16; 5. 2 Лѣт. 28; 18. Иса. 7; 1. 14; 28.
ф Ст. 27.
х Гл. 23; 49.
ц Втор. 29; 12, 14. Гл. 17; 13, 16.
ч Псал. 106; 45.
ш Іер. 32; 40. 50; 5.
щ Гл. 20; 43. 36; 31.
ъ Иса. 54; 1. 60; 4. Гал. 4; 26 и дрг.
ы Іер. 31; 31 и дрг.
ь Осія 2; 19, 20.
ѣ Ст. 61.
ю Рим. 3; 19.

—

а Виж. Ст. 12 и дрг.

Дойде въ ливанъ та [б]зѣ по высокѫ-тѫ вѣйкѫ на кедръ-тъ.
4 Откѫрши върхъ-тъ на вѣтвы-тѣ му,
Та гы занесе въ земѭ-тѫ купеческѫ,
Тури гы въ търговскый градъ.
5 И зѣ отъ сѣме-то на земѭ-тѫ
Та го тури [в]на поле сѣемо:
При много воды *го* занесе: [г]*както* върбѫ го тури.
6 И прозябнѫ, и станѫ растлана лоза, [д]ниска въ растъ,
На коіѫто вѣйкы-тѣ ся завращахѫ къмъ него,
И кореніе-тѣ ѝ бѣхѫ подъ него:
Така станѫ лоза,
И направи прѫчкы, и покара отрасли.
7 Имаше и другъ орелъ голѣмъ, великокрылатъ и многоператъ:
И ето, [е]тая лоза распрострѣ кореніе-тѣ си къмъ него,
И прострѣ вѣтвы-тѣ си къмъ него, за да ѭ напои,
Чрѣзъ лѣхы-тѣ на садъ-тъ ѝ.
8 Насадена бѣ на добро поле, при много воды,
За да направи вѣтвы,
И да принесе плодъ,
Та да стане добра лоза.
9 Речѝ: Така говори Господь Іеова: Ще благоуспѣе ли?
[ж]Не ще ли да изскубе той кореніе-тѣ ѝ,
И да прѣсѣче плодъ-тъ ѝ, та да изсъхне?
Ще да изсъхне съсъ всичкы-тѣ листіе на прозябеніе-то си,
Даже безъ голѣмѫ силѫ, или много людіе,
За да ѭ изскубе изъ кореніе-тѣ ѝ.
10 Ей, ето, насадена, ще благоуспѣе ли?
[з]Не ще ли да изсъхне съвсѣмъ,
Както когато ся допре до неѭ въсточный вѣтръ?
Ще изсъхне въ лѣхы-тѣ дѣто бѣ прозябнѫла.
11 И слово Господне быде къмъ мене и рече:
12 Кажи сега [и]на отстѫпный-тъ домъ:
Не проумѣвате ли що *значи* това?
Кажи: Ето, [і]Вавилонскый-тъ царь дойде въ Іерусалимъ,
Та зѣ царя му, и князове-тѣ му,
И гы заведе съсъ себе си у Вавилонъ:
13 И [к]зѣ отъ царско-то сѣме, та направи уговоръ съ него,
И [л]го направи да ся закьлне:
Зѣ и силны-тѣ на мѣсто-то:
14 [м]За да ся сниши царство-то,
И да ся не въсправи,
Но да пази уговоръ-тъ му, и да го утвърждава.
15 [н]Отстѫпи обаче отъ него, и проводи си посланницы въ Египетъ,
[о]За да му дадѫтъ коніе и людіе много.
[п]Ще благоуспѣе ли? ще избѣгне ли който прави това?
Или като прѣстѫпва уговоръ-тъ, ще избѣгне ли?
16 Живъ сьмь азъ, говори Господь Іеова,
Наистинѫ [р]въ мѣсто-то на царя който го направи царь,
На когото клѣтвѫ-тѫ прѣзрѣ, и на когото уговоръ-тъ прѣстѫпи,
Съ него въ срѣдъ Вавилонъ ще умре.
17 И [с]Фараонъ съ великѫ-тѫ войскѫ, и съ голѣмо-то множество,
Нѣма да направи за него *нищо* въ бой-тъ,
[т]Като повдига окопы, и гради бойницы, за да погуби много душы.
18 Защото прѣзрѣ клѣтвѫ-тѫ и прѣстѫпи уговоръ-тъ:
И ето, понеже, [у]слѣдъ като даде рѫкѫ-тѫ си,
Направи всичко това, нѣма да ся отърве.
19 За то така говори Господь Іеова:
Живъ сьмь азъ, наистинѫ клѣтвѫ-тѫ ми коіѫто прѣзрѣ,
И уговоръ-тъ ми който прѣстѫпи,
На главѫ-тѫ му ще гы въздамъ.
20 И [ф]ще распрострѫ мрѣжѫ-тѫ си вързъ него,
И ще ся хване въ примкы-тѣ ми:
И ще го закарамъ у Вавилонъ.
И тамъ [х]ще ся сѫдѭ съ него заради беззаконіе-то му,
Което стори противъ мене.
21 И [ц]всичкы-тѣ му бѣжанци, съсъ всичкы-тѣ му пълкове,
Ще паднѫтъ отъ ножъ,
И останѫли-тѣ ще ся распърснѫтъ къмъ всякой вѣтръ:
И ще познаете че азъ Господь говорихъ.
22 Така говори Господь Іеова:
И [ч]ще земѫ азъ отъ высокѫ-тѫ вѣйкѫ на высокый-тъ кедръ, и ще насадѭ:
Ще откѫршѫ азъ отъ върхъ-тъ на млады-тѣ му вѣйкы [ш]*еднѫ* крехкѫ,
И [щ]ще насадѭ на горѫ высокѫ и прѣвъсходнѫ:
23 [ъ]На высокѫ-тѫ горѫ Израилевѫ ще ѭ насадѭ:
И ще искара вѣйкы, и ще дава плодъ,
И ще стане великолѣпенъ кедръ:
И [ы]подъ него ще витаѭтъ всякакъвъ видъ птицы:
Подъ сѣнкѫ-тѫ на вѣйкы-тѣ му ще ся населятъ.

б 4 Цар. 24; 12.
в Втор. 8; 7, 8, 9.
г Иса. 44; 4.
д Ст. 14.
е Ст. 15.
ж 4 Цар. 25; 7.
з Гл. 19; 12. Осія 13; 15.
и Гл. 2; 5. 12; 9.
і Ст. 3. 4 Цар. 24; 11 до 16.
к 4 Цар. 24; 17.
л 2 Лѣт. 36; 13.
м Ст. 6. Гл. 29; 14.
н 4 Цар. 24; 20. 2 Лѣт. 36; 13.
о Втор. 17; 16. Иса. 31; 1, 3. 36; 6, 9.
п Ст. 9.
р Іер. 32; 5. 34; 3. 5?; 11. Гл. 12; 13.
с Іер. 37; 7.
т Іер. 52; 4. Гл. 4; 2.
у 1 Лѣт. 29; 24. Плач. 5; 6.
ф Гл. 12; 13. 32; 3.
х Гл. 20; 36.
ц Гл. 12; 14.
ч Иса. 11; 1. Іер. 23; 5. Зах. 3; 8.
ш Иса. 53; 2.
щ Псал. 2; 6.
ъ Иса. 2; 2, 3. Гл. 20; 40. Мих. 4; 1.
ы Виж. Гл. 31; 6. Дан. 4; 12.

24 И всичкы-тѣ дървя на поле-то ще по-
знаѭтъ.
Че азъ Господь [ь]снишихъ высоко-то дър-
во, възвысихъ ниско-то дърво,
Изсушихъ зелено-то дърво, и направихъ
сухо-то дърво да ся раззеленява.
[ѣ]Азъ Господь говорихъ, и ще извършѫ.

ГЛАВА 18.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: Що разумѣвате вы, които употрѣ-
бявате тѫзи пословицѫ върху Израиле-
вѫ-тѫ земѭ, и казувате: [а]Отци-тѣ ядо-
хѫ кыслъ, и зѫби-тѣ на чада-та оскоми-
нѣхѫ?
3 Живъ сьмь азъ, говори Господь Іеова,
нѣма вече да употрѣбите тѫзи послови-
4 цѫ въ Израиль. Ето, всичкы-тѣ души сѫ
мои: както душа-та на бащѫ-тѫ, така и
душа-та на сына е моя: [б]която е душа
5 съгрѣшила ще умре. Но който е праве-
6 денъ, и прави сѫдбѫ и правдѫ, [в]Не яде
върху горы-тѣ, и не подига очи-тѣ си къмъ
идолы-тѣ на Израилевъ-тъ домъ, и [г]не
осквернява женѫ-тѫ на ближняго си, и
не приближава [д]до женѫ кога е въ не-
7 чистотѫ-тѫ си, И [е]не насилствува чело-
вѣка, враща на длъжника [ж]залогъ-тъ му,
не граби съ насиліе, [з]дава хлѣбъ-тъ си на
гладный-тъ, и покрыва съ дрехѫ голый-тъ,
8 [и]Не дава съ лихвѫ, и не зема придобы-
тъкъ, отвраща рѫкѫ-тѫ си отъ неправдѫ,
[і]прави правѫ сѫдбѫ между человѣка и
9 человѣка, Ходи въ повелѣнія-та ми, и па-
зи сѫдбы-тѣ ми, за да прави истинѫ: той
е праведенъ: [к]наистинѫ той ще живѣе,
говори Господь Іеова.
10 Ако той роди сынъ разбойникъ [л]който
пролива кръвь, и прави *другы* таквызь
11 работы, И който не испълнява всичкы-тѣ
онѣзи *длъжности*, но и върху горы-тѣ яде,
и женѫ-тѫ на ближній-тъ си оскверня-
12 ва, Сиромахъ-тъ и скудный-тъ насилству-
ва, граби съ насиліе, не враща залогъ-тъ,
и подига очи-тѣ си къмъ идолы-тѣ, *и* [м]пра-
13 ви мерзости, Дава съ лихвѫ, и зема при-
добытъкъ, той ще живѣе ли? нѣма да
живѣе: всичкы тѣзи мерзости е сторилъ:
непрѣмѣнно ще ся умъртви: [н]кръвь-та
му ще бѫде върхъ него.
14 Ако ли роди сынъ, който, като гледа
всичкы-тѣ съгрѣшенія на бащѫ си които
е сторилъ, *бои ся и не прави таквызь,
15 [о]Не яде върху горы-тѣ, и не подига очи-
тѣ си къмъ идолы-тѣ на Израилевъ-тъ
домъ, *и* не осквернява женѫ-тѫ на бли-
16 жняго си, И не насилствува человѣка, не
задържа залогъ, и не граби съ насиліе,
дава хлѣбъ-тъ си на гладный-тъ, и по-
17 крыва съ дрехѫ голый-тъ, Не дига рѫ-
кѫ върхъ сиромаха, лихвѫ и придобы-
тъкъ не зема, извърша сѫдбы-тѣ ми, хо-
ди въ повелѣнія-та ми; той нѣма да умре
заради беззаконіе-то на бащѫ си; непрѣ-
мѣнно ще живѣе.
18 Баща му, понеже е правилъ насиліе,
грабилъ отъ брата *си*, и правилъ между
людіе-тѣ си което не е добро, ето, той
[п]ще умре въ беззаконіе-то си.
19 Но вы казувате: Защо? [р]сынъ-тъ не
носи ли беззаконіе-то на бащѫ си? като
е направилъ сынъ-тъ сѫдбѫ и правдѫ,
и упазилъ всичкы-тѣ ми завѣщанія, и гы
20 е извършилъ, непрѣмѣнно ще живѣе. [с]Ду-
ша-та която грѣши, тя ще умре: [т]сынъ-тъ
нѣма да понесе беззаконіе-то на бащѫ-тѫ,
и баща-та нѣма да понесе беззаконіе-то
на сына: [у]правда-та на праведный-тъ ще
бѫде върхъ него, и [ф]беззаконіе-то на
беззаконный-тъ ще бѫде върхъ него.
21 Но [х]беззаконный-тъ ако ся върне отъ
всичкы-тѣ си грѣхове които е сторилъ, и
упази всичкы-тѣ ми повелѣнія, и напра-
ви сѫдбѫ и правдѫ, непрѣмѣнно ще жи-
22 вѣе, нѣма да умре. [ц]Всичкы-тѣ неговы
беззаконія, които е направилъ, нѣма да
му ся поменѫтъ: въ правдѫ-тѫ си коіѭ-
23 то направи ще живѣе. [ч]Да ли е мое-то
благоволеніе да умре беззаконный-тъ, го-
вори Господь Іеова, а не да ся обърне отъ
пѫтища-та си и да живѣе?
24 [ш]Когато обаче праведный-тъ ся върне
отъ правдѫ-тѫ си, и стори неправдѫ, *и*
направи по всичкы-тѣ мерзости които
беззаконный-тъ прави, тогазь ще живѣе
ли? [щ]всичка-та му правда коіѭто е на-
правилъ нѣма да ся помене: въ беззако-
ніе-то си въ което е беззаконновалъ, и въ
грѣхъ-тъ си въ който е съгрѣшилъ въ
тѣхъ ще умре.
25 Но вы казувате: Пѫть-тъ Господень
не е правъ. Слушайте сега, доме Изра-
левъ: [ъ]мой-тъ ли пѫть не е правъ? не
26 сѫ ли кривы ваши-тѣ пѫтища? [ы]Когато
ся върне праведный-тъ отъ правдѫ-тѫ
си, и направи неправдѫ, и умре въ неіѭ,
заради неправдѫ-тѫ си, коіѭто е напра-
27 вилъ, ще умре: И [ь]когато беззаконный-тъ
ся върне отъ беззаконіе-то си което е

[ь] Лук. 1; 52.
[ѣ] Гл. 22; 14. 24; 14.

—

[а] Іер. 31; 29. Плач. 5; 7.
[б] Ст. 20. Рим. 6; 23.
[в] Гл. 22; 9.
[г] Лев. 18; 20. 20; 10.
[д] Лев. 18; 19. 20; 18.
[е] Исх. 22; 21. Лев. 19; 15. 25; 14.
[ж] Исх. 22; 26. Втор. 24; 12, 13.
[з] Втор. 15; 7, 8. Иса. 58; 7. Мат. 25; 35, 36.
[и] Исх. 22; 25. Лев. 25; 36, 37. Втор. 23; 19. Неем. 5; 7. Псал. 15; 5.
[і] Втор. 1; 16. Зах. 8; 16.
[к] Гл. 20; 11. Амос. 5; 4.
[л] Быт. 9; 6. Исх. 21; 12. Числ. 35; 31.
[м] Гл. 8; 6, 17.
[н] Лев. 20; 9, 11, 12, 13, 16, 27. Гл. 3; 18. 33; 4. Дѣян. 18; 6.
* *Или* внимава.
[о] Ст. 6 и дрг.
[п] Гл. 3; 18.
[р] Исх. 20; 5. Втор. 5; 9. 4 Цар. 23; 26. 24; 3, 4.
[с] Ст. 4.
[т] Втор. 24; 16. 4 Цар. 14; 6. 2 Лѣт. 25; 4. Іер. 31; 29, 30.
[у] Иса. 3; 10, 11.
[ф] Рим. 2; 9.
[х] Ст. 27. Гл. 33; 12, 19.
[ц] Гл. 33; 16.
[ч] Ст. 32. Гл. 33; 11. 1 Тим. 2; 4. 2 Пет. 3; 9.
[ш] Гл. 3; 20. 33; 12, 13, 18.
[щ] 2 Пет. 2; 20.
[ъ] Ст. 29. Гл. 33; 17, 20.
[ы] Ст. 24.
[ь] Ст. 21.

направилъ, и направи сѫдъ и правдѫ, той
28 ще упази живѫ душѫ-тѫ си. Понеже ся
[ѣ]е смыслилъ и ся е върнѫлъ отъ всичкы-
тѣ си беззаконія, които е сторилъ, не-
прѣмѣнно ще живѣе, нѣма да умре.
29 Но домъ-тъ Израилевъ казува: [ю]Пѫть-тъ
Господень не е правъ, доме Израилевъ,
мои-тѣ ли пѫтища не сѫ правы? не сѫ
30 ли ваши-тѣ пѫтища кривы? За то, [я]доме
Израилевъ, ще вы сѫдіѫ, всякого споредъ
пѫтища-та му, говори Господъ Іеова,
[ѫ]Покайте ся, и върнѣте ся отъ всичкы-
тѣ си беззаконія: та да ви не бѫде без-
31 законіе-то за погыбель. [ѭ]Отхвърлѣте отъ
васъ всичкы-тѣ си беззаконія, съ които
беззаконновахте, и [а]направѣте си ново
сърдце и новъ духъ: и защо да умрете,
32 доме Израилевъ? Понеже [б]азъ не благо-
воліѫ въ смърть-тѫ на умирающій-тъ,
говори Господь Іеова: за то върнѣте ся,
и живи бѫдѣте.

ГЛАВА 19.

1 И [а]ты дигни плачъ заради Израилевы-
2 тѣ князове, И речи:
Що е майка ти? Львица:
Лѣжи между львове-тѣ,
Храни щенета-та си въ срѣдъ млады ль-
вове.
3 И исхрани едно отъ щенета-та си,
И [б]станѫ младъ львъ,
И ся научи да граби ловъ; человѣцы ядѣше.
4 И народи-тѣ чухѫ за него:
Хванѫтъ быде въ ровъ-тъ имъ,
И съ кукы го закарахѫ [в]въ земіѫ-тѫ
Египетскѫ,
5 И като видѣ тя че надежда-та й ся
осуети *и* изгуби,
[г]Зѣ още едно отъ щенета-та си,
И го направи младъ львъ.
6 И [д]като ходѣше между львове-тѣ
[е]Станѫ младъ львъ,
И ся научи да граби ловъ; человѣцы
ядѣше.
7 И позна палаты-тѣ имъ,
И запустуваше градове-тѣ имъ:
И ужасила ся бѣ земя-та и испълненіе-
то й,
Отъ гласъ-тъ на рыканіе-то му.
8 И [ж]народи-тѣ ся опълчихѫ противъ
него изъ около отъ области-тѣ,
И прострѣхѫ вързъ него примкы-тѣ си,
И [з]хванѫ ся въ ровъ-тъ имъ.
9 И [и]съ кукы го турихѫ въ решеткѫ,
Та го закарахѫ при Вавилонскый-тъ царь;
Въ твърдыніѫ го въведохѫ,
За да ся не чуе вече гласъ-тъ му
[і]Върху Израилевы-тѣ горы.
10 Майка ти, по твоіѫ-тѫ приликѫ,
Бѣше [к]като лозѫ насаденѫ при водѫ:
[л]Станѫ плодоносна, и пълна съ вѣйкы,
Поради много-то воды.
11 И станѫхѫ на неіѫ крѣпкы жезли
За скиптры на владѣтели-тѣ:
И [м]растъ-тъ й ся възвыши въ срѣдъ че-
сты-тѣ вѣйкы,
И станѫ знаменита въ высочинѫ-тѫ си
Между множество-то на отрасли-тѣ си.
12 Но откѫршена быде съ ярость,
Хвърлена быде нáземи,
И [н]въсточенъ вѣтръ изсуши плодъ-тъ й:
Крѣпкы-тѣ й жезли ся счупихѫ и изсъ-
хнѫхѫ:
Огнь гы изѣде.
13 А сега е насадена въ пустыніѫ,
Въ сухѫ и безводнѫ земіѫ.
14 И [о]излѣзе огнь изъ единъ жезлъ отъ
вѣйкы-тѣ й,
Та изѣде плодъ-тъ й,
Щото нѣмаше *вече* въ неіѫ жезлъ крѣ-
пъкъ
За скиптръ на княжество.
[п]Той е плачъ, и ще бѫде за плачъ.

ГЛАВА 20.

1 И въ седмѫ-тѫ годинѫ, петый-тъ *мѣ-
сецъ*, въ десетый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ,
[а]дойдохѫ едни отъ старѣйшины-тѣ Изра-
илевы за да попытатъ Господа, и сѣднѫ-
2 хѫ прѣдъ мене. И слово Господне быде
3 къмъ мене, и рече: Сыне человѣческый,
говори на старѣйшины-тѣ Израилевы, и
кажи имъ: Така говори Господь Іеова:
Дошли сте за да мя потърсите ли? Живъ
сьмь азъ, говори Господь Іеова, [б]не ще
4 бѫдѫ потърсенъ отъ васъ. [в]Ще гы сѫ-
дишь ли? сыне человѣческый, ще сѫдишь
ли? [г]покажи имъ мерзости-тѣ на бащы-тѣ
5 имъ: И кажи имъ: Така говори Господь
Іеова: Въ день-тъ [д]въ който избрахъ Из-
раиля, и възвысихъ рѫкѫ-тѫ си къмъ сѣ-
ме-то на Іаковов-тъ домъ, и [е]станѫхъ имъ
познатъ въ Египетскѫ-тѫ земіѫ, и въз-
высихъ рѫкѫ-тѫ си къмъ тѣхъ, и рѣ-
6 кохъ: [ж]Азъ сьмь Господь Богъ вашъ, Въ
онзи день възвысихъ рѫкѫ-тѫ си къмъ
тѣхъ, [з]че ще гы изведѫ изъ Египетскѫ-
тѫ земіѫ, въ земіѫ коіѫто промыслихъ

ѣ Ст. 14.
ю Ст. 25.
я Гл. 7; 3. 33; 20.
ѫ Мат. 3; 2. Откр. 2; 5.
ѭ Ефес. 4; 22, 23.
а Іер. 32; 39. Гл. 11; 19. 36; 26.
б Плач. 3; 33. Ст. 23. Гл. 33; 11. 2 Пет. 3; 9.

—

а Гл. 26; 17. 27; 2.
б Ст. 6. 4 Цар. 23; 31, 32.
в 4 Цар. 23; 33. 2 Лѣт. 36; 4. Іер. 22; 11, 12.
г 4 Цар. 23; 34.
д Іер. 22; 13 до 17.
е Ст. 3.
ж 4 Цар. 24; 2.
з Ст. 4.
и 2 Лѣт. 36; 6. Іер. 22; 18.
і Гл. 6; 2.
к Гл. 17; 6.
л Втор. 8; 7, 8, 9.
м Виж. Гл. 31; 3. Дан. 4; 11.
н Гл. 17; 10. Осія 13; 15.
о Сѫд. 9; 15. 2 Цар. 24; 20. Гл. 17 и 18.
п Плач. 4; 20.

—

а Гл. 8; 1. 14; 1.
б Ст. 31. Гл. 14; 3.
в Гл. 22; 2. 23; 36.
г Гл. 16; 2.
д Исх. 6; 7. Втор. 7; 6.
е Исх. 3; 8. 4; 31. Втор. 4; 34.
ж Исх. 20; 2.
з Исх. 3; 8, 17. Втор. 8; 7, 8, 9. Іер. 32; 22.

за тѣхъ, *въ земѭ* въ коѭто тече млѣко и
медъ, която е [и] слава на всичкы-тѣ земли.
7 И рѣкохъ имъ: [і] Отхвърлѣте всякой [к] мер-
зости-тѣ на очи-тѣ си, и не ся сквернѣте
[л] съ Египетскы-тѣ идолы: Азъ сьмь Го-
сподь Богъ вашъ.
8 Тѣ обаче отстѫпихѫ отъ мене, и не
рачихѫ да мя послушатъ; не отхвърлихѫ
всякой мерзости-тѣ на очи-тѣ си, и не
оставихѫ Египетскы-тѣ идолы. Тогазь
рѣкохъ [м] да излѣѭ ярость-тѫ си вързъ
тѣхъ, за да свършѫ гнѣвъ-тъ си противъ
9 тѣхъ въ срѣдъ Египетскѫ-тѫ земѭ. Но
[н] подѣйствовахъ заради име-то си, да ся
не оскверни прѣдъ язычницы-тѣ между
които бѣхѫ, *и* прѣдъ които ся опознахъ
на тѣхъ като гы изведохъ изъ Египет-
скѫ-тѫ земѭ.
10 И [о] изведохъ гы изъ Египетскѫ-тѫ зе-
мѭ, та гы заведохъ въ пустынѭ-тѫ;
11 И [п] дадохъ имъ повелѣнія-та си, и напра-
вихъ познаты тѣмъ сѫдбы-тѣ си, [р] които
като прави человѣкъ, ще бѫде живъ
12 чрѣзъ тѣхъ. И [с] сѫбботы-тѣ си още да-
дохъ на тѣхъ, да сѫ тѣ знакъ между ме-
не и тѣхъ, за да познаватъ че азъ сьмь
Господь който гы освящавамъ.
13 Но [т] Израилевый домъ отстѫпи отъ
мене въ пустынѭ-тѫ; въ повелѣнія-та
ми не ходихѫ, и [у] отхвърлихѫ сѫдбы-тѣ
ми, които като прави человѣкъ, ще бѫде
живъ чрѣзъ тѣхъ; и [ф] сѫбботы-тѣ ми
осквернихѫ прѣмного: тогазь рѣкохъ [х] да
излѣѭ ярость-тѫ си вързъ тѣхъ въ пу-
14 стынѭ-тѫ за да гы истрѣбѭ. [ц] Но по-
дѣйствовахъ заради име-то си, да ся не
оскверни прѣдъ язычницы-тѣ, прѣдъ кои-
то гы изведохъ.
15 И [ч] азъ възвысихъ още къмъ тѣхъ рѫ-
кѫ-тѫ си въ пустынѭ-тѫ, че не щѫ да
гы заведѫ въ земѭ-тѫ коѭто *имъ* да-
дохъ, *въ земѭ*, въ коѭто тече млѣко и
медъ, която е [ш] слава на всичкы-тѣ земли.
16 Защото [щ] сѫдбы-тѣ ми отхвърлихѫ, и въ
повелѣнія-та ми не ходихѫ, и сѫбботы-
тѣ ми осквернихѫ; защото [ъ] сърдца-та
17 имъ ходѣхѫ вслѣдъ идолы-тѣ имъ. Но
[ы] пощади гы око-то ми, да гы не истрѣ-
бѭ и не гы довършихъ въ пустынѭ-тѫ.
18 И рѣкохъ на чада-та имъ въ пустынѭ-тѫ:
Не ходѣте въ повелѣнія-та на отцы-тѣ си,
и не пазѣте сѫдбы-тѣ имъ, и не ся сквер-
19 нѣте съ идолы-тѣ имъ. Азъ сьмь Господь
Богъ вашъ: [ь] въ мои-тѣ повелѣнія ходѣ-
те, и мои-тѣ сѫдбы пазѣте, и извършу-
20 вайте гы: И [ѣ] освящавайте сѫбботы-тѣ
ми; и да сѫ тѣ знакъ между мене и васъ,
за да познавате че азъ сьмь Господь
Богъ вашъ.
21 [ю] Чада-та обаче отстѫпихѫ отъ мене,
въ повелѣнія-та ми не ходихѫ, и не упа-
зихѫ сѫдбы-тѣ ми, да гы вършатъ, [я] кои-
то ако прави человѣкъ, ще живѣе чрѣзъ
тѣхъ; сѫбботы-тѣ ми осквернихѫ: тогазь
рѣкохъ [ж] да излѣѭ ярость-тѫ си вързъ
тѣхъ, за да свършѫ гнѣвъ-тъ си противъ
22 тѣхъ въ пустынѭ-тѫ. [іж] Но отвърнѫхъ
рѫкѫ-тѫ си, и [а] подѣйствовахъ заради
име-то си, да ся не оскверни прѣдъ языч-
23 ницы-тѣ, прѣдъ които гы изведохъ. Въз-
высихъ още азъ рѫкѫ-тѫ си вързъ тѣхъ
въ пустынѭ-тѫ [б] да гы распърснѫ между
язычницы-тѣ, и да гы разсѣѭ по мѣста-
24 та; Защото [в] сѫдбы-тѣ ми не извършихѫ,
и повелѣнія-та ми отхвърлихѫ, и сѫб-
боты-тѣ ми осквернихѫ, и [г] очи-тѣ имъ
бѣхѫ вслѣдъ идолы-тѣ на бащы-тѣ имъ.
25 За то и [д] азъ имъ дадохъ повелѣнія не
добры, и сѫдбы чрѣзъ които не щѣхѫ да
26 бѫдѫтъ живи: И осквернихъ гы въ при-
ношенія-та имъ, [е] съ това че прѣминува-
хѫ *прѣзъ огнь* всяко ще растваря ложесна,
за да гы запустѭ, [ж] та да познаѭтъ че
азъ сьмь Господь.
27 За то, сыне человѣческый, говорѝ на
Израилевый-тъ домъ, и кажи имъ: Така
говори Господь Іеова: Още и въ това [з] ба-
щи-тѣ ви мя укорихѫ, като правѣхѫ прѣ-
28 стѫпленіе противъ мене. *Защото* като гы
доведохъ въ земѭ-тѫ, *заради* коѭто въз-
высихъ рѫкѫ-тѫ си че ще имъ ѭ дамъ,
[и] тогазь погледнѫхѫ на всякой хълмъ вы-
сокъ, и на всяко дърво сѣнчесто, и тамъ
принесохѫ жертвы-тѣ си, и турихѫ тамъ
раздразнителны-тѣ си приношенія; и [і] по-
ложихѫ тамъ благовонны-тѣ си уханія,
29 и направихѫ тамъ възліянія-та си. И рѣ-
кохъ имъ: Що е высоко-то мѣсто, на
което отхождате? И име-то му ся наре-
че *Вама, дори до днесь.
30 За то кажи на Израилевый-тъ домъ: Та-
ка говори Господь Іеова: Като ся оскверн-
нявате вы въ пѫть-тъ на отцы-тѣ си, и
31 блудувате подирь мерзости-тѣ имъ, И [к] ся

и Псал. 48; 2. Ст. 15. Дан. 8; 9. 11; 16, 41. Зах. 7; 14.
і Гл. 18; 31.
к 2 Лѣт. 15; 8.
л Лев. 17; 7. 18; 3. Втор. 29; 16, 17, 18. Іис. Нав. 24; 14.
м Гл. 7; 8. Ст. 13, 21.
н Виж. Исх. 32; 12. Числ. 14; 13 и дрг. Втор. 9; 28. Ст. 14, 22. Гл. 36; 21, 22.
о Исх. 13; 18.
п Втор. 4; 8. Неем. 9; 13, 14. Псал. 147; 19, 20.
р Лев. 18; 5. Ст. 13, 21. Рим. 10; 5. Гал. 3; 12.
с Исх. 20; 8. 31; 13 и дрг. 35; 2. Втор. 5; 12. Неем. 9; 14.
т Числ. 14; 22. Псал. 78; 40. 95; 8, 9, 10.
у Прит. 1; 25. Ст. 16, 24.
ф Исх. 16; 27.
х Числ. 14; 29. 26; 65. Псал. 106; 23.
ц Ст. 9, 22.
ч Числ. 14; 28. Псал. 95; 11. 106; 26.
ш Ст. 6.
щ Ст. 13, 24.
ъ Числ. 15; 39. Псал. 78; 37. Амос. 5; 25, 26. Дѣян. 7; 42; 43.
ы Псал. 78; 38.
ь Втор. 5; 32, 33, 6 и 7 и 8 и 10 и 11 и 12.
ѣ Ст. 12. Іер. 17; 22.
ю Числ. 25; 1, 2. Втор. 9; 23, 24. 31; 27.
я Ст. 11; 13.
ж Ст. 8; 13.
іж Псал. 78; 38. Ст. 17.
а Ст. 9, 14.
б Лев. 26; 33. Втор. 28; 64. Псал. 106; 27. Іер. 15; 4.
в Ст. 13; 16.
г Виж. Гл. 6; 9.
д Виж. Псал. 81; 12. Ст. 39. Рим. 1; 24. 2 Сол. 2; 11.
е 4 Цар. 17; 17. 21; 6. 2 Лѣт. 28; 3. 33; 6. Іер. 32; 35. Гл. 16; 20, 21.
ж Гл. 6; 7.
з Рим. 2; 24.
и Иса. 57; 5 и дрг. Гл. 6; 13.
і Гл. 16; 19.
* Высоко мѣсто.
к Ст. 26.

осквернявате съсъ всичкы-тѣ си идолы
дори до днесь, като приносите дарове-тѣ
си, и прѣминувате сынове-тѣ си прѣзъ
огнь-тъ, и [л]азъ ще бѫдѫ ли потьрсенъ
отъ васъ, доме Израилевъ? Живъ сьмь
азъ говори Господь Іеова, не ще бѫдѫ
32 потьрсенъ отъ васъ. И [м]онова, което раз-
мышлявате, никакъ не ще бѫде; защото
вы говорите: Ще бѫдемъ като язычни-
цы-тѣ, като мѣстны-тѣ родове, да слу-
жимъ на дьрва и на каменіе.
33 Живъ сьмь азъ, говори Господь Іеова,
непрѣмѣнно съ държавнѫ рѫкѫ, и [н]съ
мышцѫ прострѣнѫ, и съ излянѫ ярость,
34 ще царувамъ надъ васъ. И ще вы из-
ведѫ изъ людіе-тѣ, и ще вы съберѫ отъ
мѣста-та въ които сте распьрснѫти, съ
държавнѫ рѫкѫ, и съ прострѣнѫ мышцѫ,
35 и съ излянѫ ярость. И ще вы заведѫ въ
пустынѭ-тѫ на людіе-тѣ, и тамъ [о]ще ся
сѫдѭ съ васъ лице съ лице.
36 [п]Както ся сѫдихъ съ отцы-тѣ ви въ
пустынѭ-тѫ на Египетскѫ-тѫ земѭ, та-
ка ще ся сѫдѭ съ васъ, говори Господь
37 Іеова. И [р]ще вы проводѭ подъ жезлъ-тъ,
и ще вы заведѫ въ узы-тѣ на завѣтъ-тъ.
38 И [с]ще исчистѭ отъ срѣдъ васъ отстѫп-
ницы-тѣ и тѣзи които ми сѫ направили
нечестіе: ще гы извадѭ изъ земѭ-тѫ на
пришелствіе-то имъ, и [т]нѣма да влѣзѫтъ
въ земѭ-тѫ Израилевѫ: и [у]ще познае-
те че азъ сьмь Господь.
39 А вы, доме Израилевъ, така говори Го-
сподь Іеова: [ф]Идѣте, служѣте всякой на
идолы-тѣ си и за напрѣдъ, ако не щете
да мя слушате; но [х]не осквернявайте ве-
че свято-то ми име съ дарове-тѣ си, и съ
40 идолы-тѣ си. Защото [ц]на святѫ-тѫ ми
горѫ, на высокѫ-тѫ Израилевѫ горѫ,
говори Господь Іеова, тамо всичкый Из-
раилевъ домъ, всичкы-тѣ въ земѭ-тѫ ще
ми служатъ: тамо ще гы пріемѫ, и [ч]та-
мо ще поискамъ приношенія-та ви, и на-
чаткы-тѣ на дарове-тѣ ви, съсъ всичкы-
тѣ ви святы нѣща.
41 [ш]Ще вы пріемѫ съ уханіе на благово-
ніе, когато вы изведѫ изъ племена-та, и
вы съберѫ отъ мѣста-та въ които ся рас-
пьрснѫхте: и [щ]ще ся освятѭ въ васъ
42 прѣдъ народы-тѣ. И ще познаете че азъ
сьмь Господь, [ъ]когато вы доведѫ въ зе-
мѭ-тѫ Израилевѫ, въ земѭ-тѫ заради
коѭто възвысихъ рѫкѫ-тѫ си че ще ѭ
43 дамъ на отцы-тѣ ви. И [ы]тамъ ще си на-
помните за пѫтища-та си, и за всичкы-тѣ
си дѣла въ които ся осквернихте; и [ь]ще
ся погнусите сами отъ себе си заради
44 всичкы-тѣ си злины които сторихте. И
[ѣ]ще познаете че азъ сьмь Господь, кога-
то ви направѭ *така* [ю]заради име-то си,
не споредъ лукавы-тѣ ви пѫтища, нито
споредъ растлѣнны-тѣ ви дѣла, доме Из-
раилевъ, говори Господь Іеова.
45 И слово Господне быде къмъ мене, и
46 рече: [я]Сыне человѣческый, утвьрди лице-
то си къмъ пладне, и направи да капне
слово къмъ пладне, и пророчествувай про-
47 тивъ дѫбравѫ-тѫ на южно-то поле; И
кажи на южнѫ-тѫ дѫбравѫ: Слушай
слово-то Господне: така говори Господь
Іеова: Ето, [ѫ]азъ ще запалѭ огнь въ те-
бе, и ще изѣде въ тебе [ѭ]всяко дьрво зе-
лено и всяко дьрво сухо: распаленый-тъ
пламыкъ не ще угасне, и ще изгори въ
него всичкѫ-тѫ повьрхность [а]отъ югъ
48 до сѣверъ: И всяка плъть ще види, че
азъ Господь го запалихъ: нѣма да угасне.
49 И азъ рѣкохъ: Горко! Господи Іеова!
тѣ казуватъ заради мене: Не говори ли
той притчы?

ГЛАВА 21.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: [а]Сыне человѣческый, утвьрди ли-
це-то си къмъ Іерусалимъ, и [б]направи да
капне *слово* къмъ святы-тѣ мѣста, и про-
рочествувай къмъ Израилевѫ-тѫ земѭ,
3 и кажи на Израилевѫ-тѫ земѭ: Така
говори Господь: Ето азъ сьмь противъ
тебе, и ще истьргнѫ ножъ-тъ си, изъ нож-
ницѫ-тѫ, и [в]ще отсѣкѫ отъ тебе пра-
4 ведный-тъ и нечестивый-тъ. И понеже ще
отсѣкѫ отъ тебе праведный-тъ и нечести-
вый-тъ, за то ще излѣзе ножъ-тъ ми изъ
ножницѫ-тѫ си противъ всякѫ плъть,
5 [г]отъ югъ до сѣверъ: И ще познае всяка
плъть, че азъ Господь истьргнѫхъ ножъ-
тъ си изъ ножницѫ-тѫ му: [д]нѣма да ся
вьрне вече.
6 За то ты, сыне человѣческый, [е]въздъхни
съсъ съкрушеніе на чрѣсла-та *си*; и съ
7 огорченіе въздъхни прѣдъ тѣхъ. И когато
ти рекѫтъ: Защо въздышашь ты? ще
отговоришь: Заради извѣстіе-то, че иде:
и всяко сьрдце ще ся стопи, и [ж]всичкы-
тѣ рѫцѣ ще ослабнѫтъ, и всякой духъ
ще примре, и всичкы-тѣ колѣна ще ста-
нѫтъ *като* водѫ: ето, иде, и ще бѫде,
говори Господь Іеова.

л Ст. 3.
м Гл. 11; 5.
н Іер. 21; 5.
о Іер. 2; 9, 35. Гл. 17; 20.
п Виж. Числ. 14; 21, 22, 23. 28, 29.
р Лев. 27; 32. Іер. 33; 13.
с Гл. 34; 17, 20. Мат. 25; 32, 33.
т Іер. 44; 14.
у Гл. 6; 7. 15; 7. 23; 49.
ф Сѫд. 10; 14. Псал. 81; 12. Амос. 4; 4.
х Иса. 1; 13. Гл. 23; 38, 39.
ц Иса. 2; 2, 3. Гл. 17; 23. Мих. 4; 1.
ч Иса. 56; 7. 60; 7. Зах. 8; 20 и дрг. Мал. 3; 4. Рим. 12; 1.
ш Ефес. 5; 2. Филип. 4; 18.
щ Ст. 38, 44. Гл. 36; 23. 38; 23.
ъ Гл. 11; 17. 34; 13. 36; 24.
ы Гл. 16; 61.
ь Лев. 26; 39. Гл. 6; 9. Осія 5; 15.
ѣ Ст. 38. Гл. 24; 24.
ю Гл. 36; 22.
я Гл. 6; 2. 21; 2.
ѫ Іер. 21; 14.
ѭ Лук. 23; 31.
а Гл. 21; 4.

—

а Гл. 20; 46.
б Втор. 32; 2. Амос. 7; 16. Мих. 2; 6, 11.
в Іов. 9; 22.
г Гл. 20; 47.
д Иса. 45; 23. 55; 11.
е Иса. 22; 4.
ж Гл. 7; 17.

8 И слово Господне быде къмъ мене, и
9 рече: Сыне человѣческый, пророчеству-
вай, и речи: Така говори Господь: Ре-
чи: [з]Мечъ, мечъ ся остри, и даже наль-
10 скува ся: Остри ся за да направи голѣ-
мо кланіе; нальскува ся, за да свѣтка.
Можемъ ли прочее да смы весели? *Той е*
жезлъ-тъ на сына ми, който прѣзира вся-
11 ко дьрво. И го даде да ся нальска, за да
ся дьржи въ рѫкѫ; тойзи мечъ е нао-
стренъ и нальсканъ, за да ся даде [и]въ
рѫкѫ-тѫ на посѣкателя.
12 Възопій, и изпелекай, сыне человѣче-
скый; защото той е вързъ людіе-тѣ ми,
вързъ всичкы-тѣ Израилевы князове е:
трепераніе ще нападне вързъ людіе-тѣ
ми заради мечъ-тъ: за то [і]удари по бе-
13 дро-то *си*; Защото [к]испытаніе *има:* и какво
ако [л]жезлъ-тъ който прѣзира не бы сѫ-
ществувалъ вече, говори Господь Іеова?
14 За то ты, сыне человѣческый, пророче-
ствувай, и [м]исплескай рѫкѫ върху рѫкѫ
и да ся удвои мечъ-тъ, да ся утрои, мечъ-тъ
на ранены-тѣ; той е мечъ-тъ на голѣмы-
тѣ ранены, който ще гы обсади отъ вся-
15 кѫдѣ. Нанесохѫ ужасъ-тъ на мечъ-тъ
надъ всичкы-тѣ имъ порты, за да ся стопи
всяко сьрдце, и да ся умножи паданіе-то
Увы! приготви ся за да блистае, [н]наточи
16 ся за кланіе. Стегни ся, *мечу*, [о]нападни
надесно, налѣво, дѣто ся обърне лице-то
17 ти. И [п]азъ още ще плеснѫ съ рѫцѣ, и
[р]ще докарамъ ярость-тѫ си. Азъ Господь
говорихъ.
18 И слово Господне быде къмъ мене, и
19 рече: И ты, сыне человѣческый, опрѣдѣли
си два пѫтя, за да замине мечъ-тъ на
Вавилонскый-тъ царь; и два-та ще изли-
затъ отъ истѫ-тѫ земіѭ: и направи мѣсто
направи *го* въ начало-то на градскый-тъ
20 пѫть. Опрѣдѣли пѫть за да замине мечъ-тъ
[с]въ Раввѫ на Аммоновы-тѣ сынове, и въ
Іудѫ къмъ утвърденый-тъ Іерусалимъ.
21 Защото царь-тъ Вавилонскый ся спрѣ
при двоепѫтіе-то, въ начало-то на два-та
пѫтя, за да почародѣйствува: растресе
стрѣлы-тѣ *вълшебническы*, попыта терафи-
22 мы-тѣ, прѣгледа ятро-то. Въ десницѫ-тѫ
му станѫ жрѣбіе-то за Іерусалимъ, за да
тури *ратны-тѣ* овны, за да отвори уста
въ кланіе, [т]да възвыси гласъ съ въскли-
цаніе, да [у]тури овны срещѫ порты-тѣ, да
23 направи окопы, да съгради остѣненія. Но
то ще имъ бѫде като суетно чародѣй-
ствованіе, въ очи-тѣ на онѣзи [ф]които на-
правихѫ на тѣхъ клѣтвы, той обаче ще
имъ напомни беззаконіе-то *имъ*, за да ся
хванѫтъ.
24 За то така говори Господь Іеова: По-
неже направихте да дойде въ напомненіе
беззаконіе-то ви, когато ся открыхѫ прѣ-
стѫпленія-та ви, щото да ся явятъ съгрѣ-
шенія-та ви въ всичкы-тѣ ви дѣянія; по-
неже дойдохте въ напомненіе, ще бѫдете
25 хванѫти въ рѫцѣ. И [х]ты, скверный, не-
честивый княже Израилевъ, [ц]на когото
е дошелъ день-тъ, когато беззаконіе-то
26 *стигнѫ* до край, Така говори Господь Іеова:
Дигни кыдаръ-тъ, и отнеми коронѫ-тѫ:
тя нѣма *да бѫде* таквазь: [ч]смиренный-тъ
27 възвыси, а высокый-тъ смири. Ще прѣ-
върнѫ, ще прѣвърнѫ, ще прѣвърнѫ неѭ,
и [ш]нѣма да сѫществува додѣ дойде *онзи*
комуто принадлежи; и *нему* ще іѭ дамъ.
28 И ты, сыне человѣческый, пророчеству-
вай и речи: Така говори Господь Іеова
[щ]заради Аммоновы-тѣ сынове, и заради
укоръ-тъ имъ: и кажи: [ъ]Мечъ, мечъ е
истегленъ, нальсканъ е за кланіе, и блещи
29 за да истрѣби, Като [ы]виждатъ суетно ви-
дѣніе за тебе, като чародѣйствуватъ лъжѫ
на тебе, за да тя турятъ на вратъ-тъ на
ранены-тѣ, на нечестивы-тѣ, [ь]на които
день-тъ е дошелъ, когато беззаконіе-то
имъ стигнѫ до край.
30 [ѣ]Да *го* върнѫ ли въ ножницѫ-тѫ му?
[ю]На мѣсто-то дѣто си създаденъ, [я]въ зе-
31 міѭ-тѫ на рожденіе-то ти, ще тя сѫдѭ. И
[ѫ]ще излѣѭ гнѣвъ-тъ си вързъ тебе; [ѭ]съ
огнь-тъ на гнѣвъ-тъ си ще духнѫ вързъ
тебе; и ще тя прѣдамъ въ рѫцѣ-тѣ на дивы
32 мѫжіе които кроятъ погибель. Храна на
огнь ще станешь; кръвь-та ти ще бѫде
въ срѣдъ земіѭ-тѫ *ти;* [а]не ще бѫде
вече поменъ за тебе; защото азъ Господь
говорихъ.

ГЛАВА 22.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: И ты, сыне человѣческый, ще сѫдишь
ли, [а]ще сѫдишь ли [б]градъ-тъ кръвопро-
литія-та? то покажи му всичкы-тѣ му
3 мерзости. Речи прочее: Така говори Го-
сподь Іеова: О граде, който проливашь
кръвь въ срѣдѫ-тѫ си, за да дойде врѣме-то
ти, и правишь кумиры противъ себе си, за
4 да ся оскверняватъ, Станѫ повиненъ [в]въ
кръвь-тѫ си, коіѭто си пролялъ; и осквер-
нилъ си ся въ кумиры-тѣ си, които си на-
правилъ; и направилъ си да приближатъ
дни-тѣ ти, и дошелъ си дори до лѣта-та

з Втор. 32; 41. Ст. 15, 28.
и Ст. 19.
і Іер. 31; 19.
к Іов. 9; 23. 2 Кор. 8; 2.
л Ст. 27.
м Числ. 24; 10. Ст. 17. Гл. 6; 11.
н Ст. 10; 28.
о Гл. 14; 17.
п Ст. 14. Гл. 22; 13.
р Гл. 5; 13.
с Іер. 49; 2. Гл. 5; 25. Амос. 1; 14.
т Іер. 51; 14.
у Гл. 4; 2.
ф Гл. 17; 13, 15, 16, 18.
х 2 Лѣт. 36; 13. Іер. 52; 2. Гл. 17; 19.
ц Ст. 29. Гл. 35; 5.
ч Гл. 17; 24. Лук. 1; 52.
ш Быт. 49; 10. Ст. 13. Лук. 1; 32, 33. Іоан. 1; 49.
щ Іер. 49; 1. Гл. 25; 2, 3, 6. Соф. 2; 8, 9, 10.
ъ Ст. 9, 10.
ы Гл. 12; 24. 22; 28.
ь Ст. 25. Іов. 18; 20. Псал. 37; 13.
ѣ Іер. 47; 6. 7.
ю Быт. 15; 14. Гл. 16; 38.
я Гл. 16; 3.
ѫ Гл. 7; 8. 14; 19. 22; 22.
ѭ Гл. 22; 20, 21.
а Гл. 25; 10.

—

а Гл. 20; 4. 23; 36.
б Гл. 24; 6, 9. Наум. 3; 1.
в 4 Цар. 21; 16.

си: за това [г]направихъ тя укоръ на народы-тѣ, и поруганіе на всичкы-тѣ страны.
5 Ближни-тѣ, и далечни-тѣ отъ тебе ще ся
поругаіѫтъ на тебе, прочутый въ мерзость,
обилный въ мятежъ.
6 Ето, [д]Израилеви-тѣ князове бѣхѫ въ
тебе за да проливатъ кръвь, всякой спо-
7 редъ силѫ-тѫ си. Въ тебе [е]сѫ прѣзирали
бащѫ и майкѫ; въ срѣдъ тебе сѫ [ж]ся
докарвали съ насиліе къмъ чужденецъ-тъ;
въ тебе сѫ угнѣтавали сираче и вдовицѫ.
8 [з]Святы-тѣ ми вещи си прѣзрѣлъ ты, и
9 [и]сѫбботы-тѣ ми си осквернилъ. Въ тебе
сѫ были [і]клеветници мѫжіе за да про-
ливатъ кръвь; и [к]въ тебе ядѣхѫ на горы-
10 тѣ: въ срѣдъ тебе правѣхѫ нечестіе. Въ
тебе [л]открыхѫ голотѫ-тѫ на бащѫ; въ
тебе [м]смирихѫ отлѫченѫ-тѫ въ нечи-
11 стотѫ-тѫ ѝ. И единъ направи гнусотѫ
[н]съ женѫ-тѫ на ближній-тъ си; а другъ
[о]оскверни нечестиво снъхѫ си; и другъ
въ тебе [п]смири сестрѫ си, дъщерѭ-тѫ
12 на отца си. Въ тебе [р]земахѫ дарове за
да проливатъ кръвь: [с]ты си зѣлъ лихвѫ
и придобытъкъ, и съ насиліе си лихоим-
ствовалъ отъ ближни-тѣ си, и [т]мене си
забравилъ, говори Господь Іеова.
13 Ето, за това [у]плеснѫхъ съ рѫцѣ заради
лихоимство-то ти което си направилъ, и заради кръвь-тѫ ти която бѣ въ срѣдъ тебе.
14 [ф]Ще удържи ли сърдце-то ти? Или ще
иматъ ли силѫ рѫцѣ-тѣ ти, въ дни-тѣ въ
които азъ ще свършѫ съ тебе? [х]Азъ Го-
15 сподь говорихъ, и ще извършѫ. И [ц]ще тя
распърснѫ между народы-тѣ, и разсѣѭ
по страны-тѣ, и [ч]ще направѭ да исчезне
16 изъ тебе нечистота-та ти. И ще бѫдешь
въ себе си омърсенъ прѣдъ народы-тѣ; и
[ш]ще познаешь че азъ сьмь Господь.
17 И слово Господне быде къмъ мене, и
18 рече: Сыне человѣческый, [щ]Израилевъ-тъ
домъ ми станѫ шлакъ; всичкы-тѣ сѫ мѣдь,
и олово, и желѣзо, и свинецъ, въ срѣдъ
горнило-то; шлакъ сребърнъ сѫ.
19 За то така говори Господь Іеова: По-
неже всичкы вы станѫхте шлакъ, ето,
за това ще вы съберѫ въ срѣдъ Іеруса-
20 лимъ: Както събиратъ въ срѣдъ горни-
ло-то сребро-то, и мѣдь-тѫ, и желѣзо-то,
и свинецъ-тъ, и олово-то, за да раздухатъ
огнь-тъ връзъ тѣхъ, та да *гы* стопятъ,
така въ ярость-тѫ си и гнѣвъ-тъ си ще
вы съберѫ, и ще вы турѭ *тамо*, и рас-
21 топѭ. Ей, ще вы съберѫ, и [ъ]съ огнь-тъ
на гнѣвъ-тъ си ще духнѫ връзъ васъ, и
22 ще ся растопите въ срѣдъ него. Както
ся топи сребро-то въ срѣдъ горнило-то,
така ще ся растопите въ срѣдъ него; и
ще познаете че азъ Господь [ы]излѣхъ
гнѣвъ-тъ си връзъ васъ.
23 И слово Господне быде къмъ мене, и
24 рече: Сыне человѣческый, кажи ѝ: Ты
си земя която не ся е очистила, *и* не е
валѣло дъждь върху неѭ въ день-тъ на
25 гнѣвъ-тъ. [ь]Въ срѣдъ неѭ има съзаклѣтіе
отъ пророцы-тѣ ѝ: като львъ който ры-
кае, и похыщава ловъ-тъ, тѣ [ѣ]поглъщатъ
душы; [ю]зѣхѫ съкровища и многоцѣнны
вещи; умножихѫ вдовицы-тѣ ѝ въ срѣдъ
26 неѭ. [я]Священницы-тѣ ѝ прѣстѫпихѫ за-
конъ-тъ ми, и [ѫ]осквернихѫ святы-тѣ ми
вещи; между свято и скверно [ѭ]не напра-
вихѫ разликѫ, и между нечисто и чисто
не показахѫ разность; и крыяхѫ очи-тѣ
си отъ сѫбботы-тѣ ми, и азъ станѫхъ
27 като мърсенъ въ срѣдъ тѣхъ. [а]Князове-
тѣ ѝ сѫ въ срѣдъ неѭ като вълцы гра-
бяще ловъ, за да проливатъ кръвь, за
да погубуватъ душы, за да правятъ ли-
28 хоимство. И [б]пророци-тѣ ѝ іѫ мажехѫ
съ калъ, [в]защото видѣхѫ суеты, и прори-
чахѫ имъ лъжы, и казувахѫ: Така го-
вори Господь Іеова, когато Господь не бѣ
29 говорилъ. [г]Людіе-тѣ на *тѫзи* земѭ упо-
трѣбявахѫ притѣсненіе, и грабѣхѫ съ на-
силіе, и [д]насилствувахѫ сиромахъ и оску-
денъ, и чужденецъ притѣснявахѫ безъ
30 сѫдбѫ. И [е]потърсихъ между тѣхъ мѫжъ,
[ж]който да въздигне огражденія, и [з]да за-
стане въ проломъ-тъ прѣдъ мене заради
мѣсто-то, за да го не разорѭ; и не намѣ-
31 рихъ. За то [и]излѣхъ гнѣвъ-тъ си връзъ
тѣхъ; довършихъ гы съ огнь-тъ на гнѣвъ-тъ
си; [і]пѫтища-та имъ въздадохъ на главы-
тѣ имъ, говори Господь Іеова.

ГЛАВА 23.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: Сыне человѣческый, [а]имаше двѣ
3 жены, дъщери на еднѫ майкѫ; И [б]блу-
дувахѫ въ Египетъ; блудувахѫ [в]въ мла-
дость-тѫ си: тамо ся натиснѫхѫ грѫди-
тѣ имъ, и тамо ся сгнѣтохѫ дѣвическы-

г Втор. 28; 37. 3 Цар. 9; 7. Гл. 5; 14. Дан. 9; 16.
д Иса. 1; 23. Мих. 3; 1, 2, 3. Соф. 3; 3.
е Втор. 27; 16.
ж Исх. 22; 21, 22.
з Ст. 26.
и Лев. 19; 30. Гл. 23; 38.
і Исх. 23; 1. Лев. 19; 16.
к Гл. 18; 6, 11.
л Лев. 18; 7, 8. 20; 11. 1 Кор. 5; 1.
м Лев. 18; 19. 20; 18. Гл. 18; 6.
н Лев. 18; 20. 20; 10. Втор. 22; 22. Іер. 5; 8. Гл. 18; 11.
о Лев. 18; 15. 20; 12.
п Лев. 18; 9. 20; 17.
р Исх. 23; 8. Втор. 16; 19. 27; 25.
с Исх. 22; 25. Лев. 25; 36. Втор. 23; 19. Гл. 18; 13.
т Втор. 32; 18. Іер. 3; 21. Гл. 23; 35.
у Гл. 21; 17.
ф Гл. 21; 7.
х Гл. 17; 24.
ц Втор. 4; 27. 28; 25, 64. Гл. 12; 14, 15.
ч Гл. 23; 27, 48.
ш Псал. 9; 16. Гл. 6; 7.
щ Иса. 1; 22. Іер. 6; 28 и дрг. Виж. Псал. 119; 119.
ъ Гл. 21; 31.
ы Гл. 20; 8, 33. Ст. 31.
ь Осія 6; 9.
ѣ Мат. 23; 14.
ю Мих. 3; 11. Соф. 3; 3, 4.
я Мал. 2; 8.
ѫ Лев. 22; 2 и дрг. 1 Цар. 2; 29.
ѭ Лев. 10; 10. Іер. 15; 19. Гл. 44; 23.
а Иса. 1; 23. Ст. 6. Мих. 3; 2, 3, 9, 10, 11. Соф. 3; 3.
б Гл. 13; 10.
в Гл. 13; 6, 7. 21; 29.
г Іер. 5; 26, 27, 28. Гл. 18; 12.
д Исх. 22; 21. 23; 9. Лев. 19; 33. Ст. 7.
е Іер. 5; 1.
ж Гл. 13; 5.
з Псал. 106; 23.
и Ст. 22.
і Гл. 9; 10. 11; 21. 16; 43.

—

а Іер. 3; 7, 8, 10. Гл. 16; 46.
б Лев. 17; 7. Іис. Нав. 24; 14. Гл. 20; 8.
в Гл. 16; 22.

4 тѣ имъ съсцы. И имена-та имъ бѣхѫ, на
по старѫ-тѫ Оола, и на сестрѫ ѝ Оолива;
и [г]тѣ станѫхѫ мои и родихѫ сынове и
дъщери: а имена-та имъ бѣхѫ, на Сама-
ріѭ, Оола, и на Іерусалимъ, Оолива.
5 И Оола блудова, като бѣше моя, и ся
избезуми за любовницы-тѣ си, [д]съсѣды-тѣ
6 *си* Ассирійцы-тѣ, Облѣчены въ сини, вой-
воды и началницы, всичкы-тѣ рачителны
7 млады, конницы яздяще на коніе. И стори
блудодѣянія-та си съ тѣхъ, които бѣхѫ
всичкы избрани отъ Ассирійцы-тѣ, и съсъ
всичкы *тѣхъ* заради които ся избезуми;
съсъ всичкы-тѣ имъ идолы ся осквернява-
8 ше. И не остави блудъ-тъ си [е]изъ Египетъ:
защото съ неѭ спѣхѫ въ младость-тѫ ѝ,
и тѣ натискахѫ дѣвическы-тѣ ѝ съсцы,
и изливахѫ блудъ-тъ си вързъ неѭ.
9 За то ѭ прѣдадохъ въ рѫцѣ-тѣ на лю-
бовницы-тѣ ѝ, [ж]въ рѫцѣ-тѣ на Ассирійцы-
10 тѣ, заради които ся избезуми. Тѣ [з]откры-
хѫ срамотѫ-тѫ ѝ; зѣхѫ сынове-тѣ ѝ и
дъщери-тѣ ѝ, и неѭ съ мечъ убихѫ: и
станѫ прочута между жены-тѣ, и извър-
шихѫ сѫдбѫ надъ неѭ.
11 [и]А когато сестра ѝ Оолива видѣ *това*,
[і]растлѣ ся въ избезуміе-то си повече
отъ неѭ, и въ блудодѣянія-та си повече
12 отъ блудове-тѣ на сестрѫ си; Избезуми ся
[к]за съсѣды-тѣ *си* Ассирійцы-тѣ, войводы
и [л]началницы свѣтло облѣчены, конницы
яздяще на коніе, всичкы-тѣ млады рачи-
13 телны. И видѣхъ че ся оскверни: единъ
14 пѫть имахѫ и двѣ-тѣ. Притури още въ
блудове-тѣ си; защото като видѣ мѫжіе
живописаны на стѣнѫ-тѫ, образы на Хал-
дейцы, които бѣхѫ живописани съ кино-
15 варъ, Опасани съ поясы около чрѣсла-та
си, носѣхѫ тіары голѣмы на главы-тѣ си, и
всичкы-тѣ *имахѫ* видъ княжескъ, при-
лични на Вавилоняны-тѣ отъ Халдейскѫ-
16 тѫ земѭ, дѣто бѣхѫ ся родили: И [м]щомъ
гы видѣ съ очи-тѣ си, избезуми ся за тѣхъ,
и испроводи при тѣхъ посланницы въ Хал-
17 деѭ. И Вавилоняни-тѣ дойдохѫ при неѭ
въ лѣгло-то на раченіе-то, и ѭ осквер-
нихѫ съ блудуваніе-то си, и оскверни ся
съ тѣхъ, и [н]душа-та ѝ ся отчужди отъ
18 тѣхъ. И откры блудодѣянія-та си, и от-
кры срамотѫ-тѫ си: [о]тогазь душа-та ми
ся отчужди отъ неѭ, както бѣше ся от-
19 чуждила душа-та ми отъ сестрѫ ѝ. Още
умножи блудодѣянія-та си, като си напо-
мнюваше за дни-тѣ на младость-тѫ си, [п]ко-
гато блудуваше въ Египетскѫ-тѫ земѭ.
20 И избезуми ся заради любовницы-тѣ си,
[р]на които плъть-та е плъть на ослы, и
21 теченіе-то имъ теченіе на коніе. И си по-
менѫла невъздържаніе-то на младость-тѫ
си, когато грѫди-тѣ ти ся натискахѫ отъ
Египтяны-тѣ, заради съсцы-тѣ на мла-
дость-тѫ ти.
22 За то, Ооливо, така говори Господь
Іеова: Ето, азъ [с]ще подигнѫ любовницы-
тѣ ти вързъ тебе, отъ които ся е отчуж-
дила душа-та ти, и ще гы докарамъ вързъ
23 тебе отъ всякѫдѣ; Вавилоняны-тѣ, и всич-
кы-тѣ Халдейцы, [т]Фекодъ, и Сое, и Кое,
и всичкы-тѣ Ассиріаны съ тѣхъ; които
сѫ [у]всичкы рачителни млади, войводи, и
началници, пълковници и именити; всич-
24 кы-тѣ яздяще на коніе. И ще дойдѫтъ
вързъ тебе, съ орѫжія, съ колесницы и
колета, и съ множество народы, и ще ту-
рятъ наоколо противъ тебе щитове, щит-
чета и шлемове: и ще турѭ прѣдъ тѣхъ
сѫдбѫ, и ще тя сѫдятъ споредъ сѫдбы-
25 тѣ си. И ще поставѭ ревность-тѫ си про-
тивъ тебе, и ще постѫпятъ съ тебе яростно;
ще отрѣжѫтъ носъ-тъ ти и уши-тѣ ти: и
остатъкъ-тъ ти ще падне отъ ножъ: тѣ
ще земѫтъ сынове-тѣ ти и дъщери-тѣ ти:
а остатъкъ-тъ ти ще ся погълне отъ огнь.
26 [ф]Ще тя съблѣкѫтъ още *и* отъ дрехы-тѣ ти,
и ще отнемѫтъ украшенія-та на свѣтлость-
27 тѫ ти. И [х]ще направѭ да прѣстане отъ
тебе невъздържаніе-то ти, и [ц]блудуваніе-то
ти *още* отъ Египетскѫ-тѫ земѭ: и нѣма
да подигнешь очи-тѣ си къмъ тѣхъ, и нѣма
да си наумишь вече за Египетъ.
28 Защото така говори Господь Іеова: Ето,
ще тя прѣдамъ въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи
[ч]които мразишь, въ рѫкѫ-тѫ на онѣзи
29 [ш]отъ които ся отчужди душа-та ти. И ще
постѫпятъ съ омразѫ къмъ тебе, и ще
земѫтъ всичкы-тѣ ти трудове, и [щ]ще тя
оставятъ голѫ и незавитѫ: и срамота-та
на блудуваніе-то ти ще ся открые, и не-
въздържаніе-то ти и блудодѣянія-та ти.
30 Това ще ти направѭ, понеже си [ъ]блу-
дувала ты въ слѣдъ язычницы-тѣ, поне-
же си ся осквернила съ идолы-тѣ имъ.
31 Въ пѫть-тъ на сестрѫ си ходила си ты:
за то [ы]ще дамъ въ рѫкѫ-тѫ ти нейнѫ-
32 тѫ чашѫ. Така говори Господь Іеова: Ще
испіешь на сестрѫ си чашѫ-тѫ, дълбокѫ-
тѫ и широкѫ-тѫ; [ь]ще бѫдешь смѣхъ и
33 поруганіе: *тая чаша* побира много. Ще
ся испълнишь съ піянство и скърбь, съ
чашѫ-тѫ на смятеніе-то и на запустѣніе-
34 то, съ чашѫ-тѫ на сестрѫ си Самаріѭ. И
[ѣ]ще ѭ испіешь и исцѣдишь, и ще съ-
крушишь чрѣпы-тѣ ѝ, и ще раскѫсашь
грѫди-тѣ си; защото азъ рѣкохъ, говори

г Гл. 16; 8, 20.
д 4 Цар. 15; 19. 16; 7. 17; 3. Осія 8; 9.
е Ст. 3.
ж 4 Цар. 17; 3, 4, 5, 6, 23. 18; 9, 10, 11.
з Гл. 16; 37, 41.
и Іер. 3; 8.
і Іер. 3; 11. Гл. 16; 47, 51.
к 4 Цар. 16; 7, 10. 2 Лѣт. 28; 16 до 23. Гл. 16; 28.
л Ст. 6, 23.
м 4 Цар. 24; 1. Гл. 16; 29.
н Ст. 22, 28.
о Іер. 6; 8.
п Ст. 3.
р Гл. 16; 26.
с Гл. 16; 37. Ст. 28.
т Іер. 50; 21.
у Ст. 12.
ф Гл. 16; 39.
х Гл. 16; 41. 22; 15.
ц Ст. 3, 19.
ч Гл. 16; 37.
ш Ст. 17.
щ Гл. 16; 39. Ст. 26.
ъ Гл. 6; 9.
ы Іер. 25; 15 и друг.
ь Гл. 22; 4, 5.
ѣ Псал. 75; 8. Иса. 51; 17.

35 Господь Іеова. За то така говори Господь
Іеова: [ю]Понеже си мя забравила, и си мя
[я]отхвьрлила задъ гърбъ-тъ си, носи прочее
и ты невъздържаніе-то си и блудове-тѣ си.
36 И рече ми Господь: Сыне человѣческый,
[ж]ще сѫдишь ли Оолѫ и Ооливѫ? [іж]Из-
37 вѣсти имъ прочее мерзости-тѣ имъ: Че
прѣлюбодѣйствовахѫ, и [а]има кръвь въ
рѫцѣ-тѣ имъ, и прѣлюбодѣйствовахѫ съ
идолы-тѣ си, [б]още и чада-та си, които ми
родихѫ, прѣвождахѫ *прѣзъ огнь*, за ястіе
38 тѣмъ. Още и това ми направихѫ: оскверн-
нихѫ святилище-то ми въ истый-тъ день,
39 и [в]омьрсихѫ сѫбботы-тѣ ми. Защото ко-
гато заклахѫ чада-та си на идолы-тѣ си,
тогазь въ истый-тъ день влазѣхѫ въ свя-
тилище-то ми, за да го мьрсятъ; и ето,
40 [г]така струвахѫ въ срѣдъ домъ-тъ ми. И
още проводихте на мѫжіе да дойдѫтъ
отъ далечь, [д]на които ся проводи послан-
никъ, и ето, дойдохѫ; заради които си
ся [е]окѫпала, [ж]вапсала си очи-тѣ си, и
41 украсила си ся съ украшенія. И сѣднѫла
си [з]на одръ великолѣпенъ, и прѣдъ него
имаше приготвена трьпеза, [и]вьрху коіѭто
си положила темянъ-тъ ми и елей-тъ ми.
42 И имаше при неіѫ гласове на множество
което ся радоваше: и съ мѫжіе-тѣ на
многолюдство-то въвождахѫ ся *піяни-
ци изъ пустыніѫ-тѫ, носяще гривны на
рѫцѣ-тѣ си, и красны вѣнцы на гла-
вы-тѣ си.
43 Тогазь рѣкохъ за прѣстарѣлѫ-тѫ въ
прѣлюбодѣйства: Сега ли ще правятъ
44 блудодѣянія съ неіѫ? И тѣ влазѣхѫ при
неіѫ, както влазятъ при блудницѫ женѫ;
така влазѣхѫ при Оолѫ, и при Ооливѫ,
45 невъздържны-тѣ жены. За то праведни мѫ-
жіе, тѣ [і]ще гы сѫдятъ споредъ сѫдбѫ-
тѫ на прѣлюбодѣйцы-тѣ, и споредъ сѫд-
бѫ-тѫ на жены които проливатъ кръвь;
понеже сѫ прѣлюбодѣйцы, [к]и кръвь има
въ рѫцѣ-тѣ имъ.
46 За то, така говори Господь Іеова: [л]Ще
възведѫ вързъ тѣхъ множество, и ще гы
прѣдамъ да бѫдѫтъ тласканы и разгра-
47 бены. И [м]множество-то ще гы убіе съ ка-
меніе, и ще гы съсѣче съсъ сабли-тѣ си;
[н]ще убіѭтъ сынове-тѣ имъ и дъщери-тѣ
имъ, и кѫщы-тѣ имъ ще изгорятъ съ огнь.
48 Така [о]ще направіѫ да прѣстане невъздьр-
жаніе-то отъ земіѭ-тѫ, [п]за да научатъ
всичкы-тѣ жены да не правятъ споредъ
49 ваши-тѣ невъздьржанія. И [р]ще въздадѫтъ
невъздьржанія-та ви вързъ васъ, и ще но-
сите грѣхове-тѣ на идолы-тѣ си; и [с]ще
познаете че азъ сьмь Господь Іеова.

ГЛАВА 24.

1 И въ девето-то лѣто, десетый-тъ мѣсецъ,
десетый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, быде слово
2 Господне къмъ мене, и рече: Сыне чело-
вѣческый, напиши за себе си име-то на
тойзи день, на тойзи истый-тъ день; *за-
щото* [а]Вавилонскый-тъ царь ся опълчи
противъ Іерусалимъ въ тойзи истый-тъ
3 день. И [б]произнесь притчѫ къмъ отстѫп-
ный-тъ домъ, и кажи имъ: Така говори
Господь Іеова: [в]Турѝ котелъ, турѝ, и още
4 налѣй водѫ въ него; Събери въ него кѫ-
сове-тѣ му, всякой добръ кѫсъ, бедро и
рамо; напълни *го* съ избранны кости.
5 Земи отъ избранны-тѣ на стадо-то, още
и натрупай кости-тѣ подъ него; свари гы
добрѣ, и да уврѫтъ и кости-тѣ му въ него.
6 Защото така говори Господь Іеова: [г]Гор-
ко на градъ-тъ на кръвопролитіе-то, на ко-
телъ-тъ на който ръжда-та е въ него, и
на който ръжда-та не е излѣзла изъ него!
извади го съ кѫсове-тѣ му: [д]жрѣбіе да
7 ся не хвьрли вързъ него. Защото кръвь-
та му е въ срѣдъ него; вьрхъ голъ ка-
мыкъ іѫ изложи: [е]не излѣ іѫ на зе-
8 міѭ-тѫ, та да ся покрые съ пьрсть. За да
направіѫ да възлѣзе ярость въ извършува-
ніе на отмьщеніе, [ж]изложихъ кръвь-тѫ му
на голъ камыкъ, за да ся не покрые.
9 За то така говори Господь Іеова: [з]Гор-
ко на градъ-тъ на кръвопролитіе-то! и азъ
10 ще уголѣміѫ грамадѫ-тѫ на огнь-тъ. Съ-
бери дьрва-та, запали огнь-тъ, изнури ме-
са-та, подправи съ ароматы, и да изго-
11 рятъ кости-тѣ. Тогазъ тури го празденъ
на вѫглища-та му, за да ся нажеже мѣдь-
та му, и да изгори, и [и]да ся стопи въ не-
го нечистота-та му, да ся довърши ръжда-
12 та му, Утрудилъ *мя* е съ трудове, и не
излѣзе изъ него голѣма-та му ръжда, ръж-
13 да-та му даже въ огнь-тъ. Въ нечисто-
тѫ-тѫ ти *има* нечестіе; понеже азъ тя
очистихъ, и не ся очисти, нѣма вече да ся
очистишь отъ нечистотѫ-тѫ си, [і]додѣ у-
спокоіѫ ярость-тѫ си вързъ тебе.
14 [к]Азъ Господь говорихъ: ще бѫде, и ще
го извършѫ; нѣма да простіѫ, и [л]нѣма
да пощадіѫ, и нѣма да ся раскаіѫ: спо-
редъ пѫтища-та ти, и споредъ дѣянія-та
ти, ще тя сѫдятъ, говори Господь Іеова.
15 И слово Господне быде къмъ мене и

ю Іер. 2; 32. 3; 21. 13; 25. Гх. 22; 12.
я 3 Цар. 14; 9. Неем. 9; 26.
ж Гх. 20; 4. 22; 2.
іж Иса. 58; 1.
а Гх. 16; 38. Ст. 45.
б Гх. 16; 20, 21, 36, 45. 20; 26, 31.
в Гх. 22; 8.
г 4 Цар. 21; 4.
д Иса. 57; 9.
е Руѳ. 3; 3.
ж 4 Цар. 9; 30. Іер. 4; 30.
з Есѳ. 1; 6. Иса. 57; 7. Амос. 2; 8. 6; 4.
и Прит. 7; 17. Гх. 16; 18, 19. Осія 2; 8.
* *Или* Савцы.
і Гх. 16; 38.
к Ст. 37.
л Гх. 16; 40.
м Гх. 16; 40.
н 2 Лѣт. 36; 17, 19. Гх. 24; 21.
о Гх. 22; 15. Ст. 27.
п Втор. 13; 11. 2 Пет. 2; 6.
р Ст. 35.
с Гх. 20; 38, 42, 44. Гх. 25; 5.

—

а 4 Цар. 25; 1. Іер. 39; 1. 52; 4.
б Гх. 17; 12.
в Вниж. Іер. 1; 13. Гх. 11; 3.
г Гх. 22; 3. 23; 37. Ст. 9.
д Вниж. 2 Цар. 8; 2. Іонл. 3; 3. Авд. 11. Наум. 3; 10.
е Лев. 17; 13. Втор. 12; 16, 24.
ж Мат. 7; 2.
з Ст. 6. Наум. 3; 1. Авв. 2; 12.
и Гх. 22; 15.
і Гх. 5; 13. 8; 18. 16; 42.
к 1 Цар. 15; 29.
л Гх. 5; 11.

16 рече: Сыне человѣческый, ето, азъ чрѣзъ
единъ ударъ ще отнемѫ отъ тебе желаніе-то на очи-тѣ ти: и да не сѣтувашь, и
да не плачешь, и да не потекѫтъ сълзы-
17 тѣ ти. Съ мълчаніе да е въздышаніе-то
ти, [м]да не направишь сѣтованіе за мьр-
твы, [н]завій гѫжвѫ-тѫ си на главѫ-тѫ
си, и [о]тури на нозѣ-тѣ си обуща-та си, и
[п]да не покрыешь устны-тѣ *си*, и хлѣбъ
на человѣцы да не ядешь.
18 И говорихъ на людіе-тѣ зарань-тѫ, и
вечеръ-тъ умре жена ми: и направихъ
19 сутринь-тѫ както ми ся заповѣда. И ре-
кохѫ ми людіе-тѣ: [р]Не ще ли ни извѣ-
стишь що *значи* за насъ това което пра-
20 вишь? И отговорихъ имъ: Слово Госпо-
21 дне быде къмъ мене, и рече: Кажи на
Израилевъ-тъ домъ: Така говори Господь
Іеова: Ето, [с]ще оскверніѭ святилище-то
си, хвалбѫ-тѫ на силѫ-тѫ ви, [т]жела-
телно-то на очи-тѣ ви, и това което ми-
лѣѭтъ души-тѣ ви: И [у]сынове-тѣ ви и
дъщери-тѣ ви, които сте оставили, отъ
22 мечь ще паднѫтъ. И ще направите както
направихъ азъ: [ф]нѣма да покрыете устны-
тѣ *си*, и хлѣбъ на человѣцы нѣма да ядете:
23 И гѫжвы-тѣ ви *ще бѫдѫтъ* на главы-тѣ
ви, и обуща-та ви на нозѣ-тѣ ви: [х]нѣма
да сѣтувате, нито да плачете; [ц]но ще
ся стопите въ беззаконія-та си, и ще въз-
24 дѫхнете единъ къмъ другъ. И [ч]Іезекіиль
ще бѫде знаменіе за васъ; по всичко що
прави той ще направите: [ш]когато дойде
това, [щ]тогазь ще познаете че азъ сьмь
Господь Іеова.
25 А заради тебе, сыне человѣческый, въ
онзи день [ъ]когато отнемѫ отъ тѣхъ крѣ-
пость-тѫ имъ, радость-тѫ на славѫ-тѫ
имъ, желателны-тѣ на очи-тѣ имъ, и въ-
жделѣнны-тѣ на душы-тѣ имъ, сынове-тѣ
26 имъ и дъщери-тѣ имъ, Въ онзи день, [ы]не
ще ли да дойде при тебе бѣжанецъ-тъ,
27 за да възвѣсти *това* въ уши-тѣ *ти?* [ь]Въ
онзи день, уста-та ти ще ся отворятъ
къмъ бѣжанеца, и ще говоришь, и не ще
да си вече нѣмъ; и [ѣ]ще имъ бѫдешь знаме-
ніе, и ще познаѭтъ че азъ сьмь Господь.

ГЛАВА 25.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: Сыне человѣческый, [а]утвърди ли-
це-то си [б]връзъ Аммоновы-тѣ сынове, и
3 пророчествувай за тѣхъ, И кажи на Аммо-
новы-тѣ сынове: Слушайте слово-то на
Господа Іеова: Така говори Господь Іеова:
[в]Понеже си реклъ на святилище-то ми:
О хохо, когато ся оскверни, и на земѭ-
тѫ Израилевѫ, когато запустѣ, и на Іу-
динъ-тъ домъ, когато отидохѫ въ плѣнъ,
4 За то, ето, ще тя прѣдамъ за наслѣдіе на
въсточны-тѣ сынове, и ще турятъ селе-
нія-та си въ тебе, и ще поставятъ ша-
търы-тѣ си въ тебе; тѣ ще ядѫтъ пло-
дове-тѣ ти, и тѣ ще піѭтъ млѣко-то ти.
5 И ще поставіѭ [г]Раввѫ [д]оборъ на камилы,
и *земѭ-тѫ на* Аммоновы-тѣ сынове мѣсто
за лѣжаніе на овцы: и [е]ще познаете че
азъ сьмь Господь.
6 Защото така говори Господь Іеова: По-
неже си [ж]исплескалъ съ рѫцѣ, и си уда-
рилъ съ ногѫ и [з]съсъ всичко-то прѣзрѣ-
ніе на сьрдце-то си зарадувалъ си ся про-
7 тивъ Израилевѫ-тѫ земіѭ, За то, ето, [и]ще
прострѫ рѫкѫ-тѫ си връзъ тебе, и ще тя
прѣдамъ въ разграбеніе на народы-тѣ, и
ще тя отсѣкѫ отъ племена-та, и ще тя
погубіѭ отъ земли-тѣ; ще тя истрѣбіѭ:
и ще познаешь че азъ сьмь Господь.
8 Така говори Господь Іеова: Понеже
[і]Моавъ и [к]Сіиръ говорятъ: Ето, домъ-тъ
9 Іудинъ е като всичкы-тѣ народы: За то,
ето, ще отворіѭ Моавовѫ-тѫ границѫ
отъ къмъ градове-тѣ, отъ къмъ неговы-тѣ
градове въ краища-та му, Веѳъ-іесимоѳъ,
Ваалмеонъ и Киріаѳаимъ, славѫ-тѫ на
10 онѫзь земіѭ, *Ще ѭ отворѭ* [л]на въсточ-
ны-тѣ сынове, противъ Аммоновы-тѣ сы-
нове, и ще іѭ прѣдамъ въ наслѣдіе, [м]за
да ся не поменуватъ Аммонови-тѣ сыно-
11 ве между народы-тѣ. И ще извършѫ сѫд-
бы върху Моава: и ще познаѭтъ че азъ
сьмь Господь.
12 Така говори Господь Іеова: [н]Понеже
Едомъ ся обходи отмьстително къмъ Іу-
динъ-тъ домъ, и прѣстѫпи тежко, и си
13 направи отмьщеніе противъ тѣхъ, За то
така говори Господь Іеова: Ще прострѫ
рѫкѫ-тѫ си върху Едомъ, и ще отсѣкѫ
отъ него человѣкъ и скотъ, и ще го истрѣ-
біѭ изъ Ѳеманъ, и ще паднѫтъ чрѣзъ
14 мечь до Деданъ. И [о]ще дѣйствувамъ от-
мьщеніе-то си връзъ Едомъ чрѣзъ рѫкѫ-
тѫ на людіе-тѣ си Израиля; и ще напра-
віѭ на Едомъ споредъ ярость-тѫ си, и
споредъ гнѣвъ-тъ си: и ще познаѭтъ от-
мьщеніе-то ми, говори Господь Іеова.
15 Така говори Господь Іеова: [п]Понеже

м Іер. 16; 5, 6, 7.
н Виж. Лев. 10; 6. 21; 10.
о 2 Цар. 15; 30.
п Мих. 3; 7.
р Гл. 12; 9. 37; 18.
с Іер. 7; 14. Гл. 7; 20, 21, 22.
т Псал. 27; 4.
у Гл. 23; 47.
ф Іер. 16; 6, 7. Ст. 17.
х Іов. 27; 15. Псал. 78; 64.
ц Лев. 26; 39. Гл. 33; 10.
ч Иса. 20; 3. Гл. 4; 3. 12; 6, 11.
ш Іер. 17; 15. Іоан. 13; 19. 14; 29.
щ Гл. 6; 7. 25; 5.
ъ Ст. 21.
ы Гл. 33; 21, 22.
ь Гл. 3; 26, 27. 29; 21. 33; 22.
ѣ Ст. 24.

—

а Гл. 6; 2. 35; 2.
б Іер. 49; 1 и дрг. Гл. 21; 28. Амос. 1; 13. Соф. 2; 9.
в Прит. 17; 5. Гл. 26; 2.
г Гл. 21; 20.
д Иса. 17; 2. 32; 14. Соф. 2; 14, 15.
е Гл. 24; 24. 26; 6. 35; 9.
ж Іов. 27; 23. Плач. 2; 15. Соф. 2; 15.
з Гл. 36; 5. Соф. 2; 8, 10.
и Гл. 35; 3.
і Иса. 15 и 16. Іер. 48; 1 и дрг. Амос. 2; 1.
к Гл. 35; 2, 5, 12.
л Ст. 4.
м Гл. 21; 32.
н 2 Лѣт. 28; 17. Псал. 137; 7. Іер. 49; 7, 8 и дрг. Гл. 35; 2 и дрг. Амос. 1; 11. Авд. 10 и дрг.
о Виж. Иса. 11; 14. Іер. 49; 2.
п 2 Лѣт. 28; 18. Іер. 25; 20. 47; 1 и дрг. Іоил. 3; 4 и дрг. Амос. 1; 6.

Филистимци-тѣ ся обходихѫ отмъстител-
но, и направихѫ отмьщеніе съ прѣзрѣніе
отъ душѫ, да докаратъ гыбель отъ дре-
16 внѭ омразѫ, За то така говори Господь
Іеова: Ето, азъ [р]ще прострѫ рѫкѫ-тѫ
си вързъ Филистимцы-тѣ, и ще изсѣкѫ
[с]Хереѳцы-тѣ, и [т]испогубѭ остатъкъ-тъ
17 на приморіе-то; И [у]ще направѭ вързъ
тѣхъ голѣмо отмьщеніе съ яростны обли-
ченія: И [ф]когато извършѫ отмьщеніе-то
си вързъ тѣхъ, ще познаѭтъ че азъ сьмь
Господь.

ГЛАВА 26.

1 И въ единадесето-то лѣто, въ първый-тъ
день на мѣсецъ-тъ, быде слово Господне
2 къмъ мене и рече: Сыне человѣческый,
[а]понеже Тиръ рече противъ Іерусалимъ:
[б]О хохо! счупихѫ ся врата-та на народы-
тѣ: обърнѫ ся къмъ мене: ще ся напъл-
3 нѭ азъ, запустѣ той; За то така говори
Господь Іеова: Ето, азъ сьмь противъ те-
бе, Тире, и ще подигнѫ противъ тебе на-
роды много, както подига море-то вол-
4 ны-тѣ си. И ще низвъргнѫтъ стѣны-тѣ на
Тиръ, и ще съборятъ стълпове-тѣ му, и
ще изстѫржѫ пърсть-тѫ му отъ него, и
ще го [в]направѭ като гладъкъ камыкъ.
5 Ще бѫде за да простиратъ мрѣжы [г]въ
срѣдъ море-то; защото азъ рѣкохъ, гово-
ри Господь Іеова: и ще стане корысть на
6 народы-тѣ. И *села-та му, които сѫ въ
поле-то, ще ся истрѣбятъ съ ножъ: и [д]ще
познаѭтъ че азъ сьмь Господь.
7 Защото така говори Господь Іеова: Ето,
ще доведѫ противъ Тиръ Навуходоносо-
ра Вавилонскый-тъ царь, [е]царь на царіе,
отъ сѣверъ, съ коніе, и съ колесницы, и
съ конницы, и съсъ събраніе, и съ много
8 людіе. Той ще истрѣби съ ножъ села-та
ти въ поле-то; и [ж]ще издигне остѣненія
противъ тебе, и ще направи окопы про-
тивъ тебе, и ще възвыси противъ тебе
9 щитове. И ще постави ратны-тѣ си орѫ-
дія вързъ стѣны-тѣ ти, и съ топоры-тѣ
10 си ще разори стълпове-тѣ ти. Отъ мно-
жество-то на коніе-тѣ му прахъ-тъ имъ
ще тя покрые: стѣны-тѣ ти ще ся по-
тресѫтъ отъ екотъ-тъ на конницы-тѣ, и
на колета-та, и на колесницы-тѣ, когато
влѣзе въ порты-тѣ ти, както влѣзватъ въ
11 градъ разбитъ. Съ копыта-та на коніе-тѣ
си ще потъпче всичкы-тѣ ти улицы: лю-
діе-тѣ ти ще изсѣче съ ножъ, и крѣпкы-
тѣ ти стражи ще бѫдѫтъ свалени на зе-
12 мѭ-тѫ. И ще разграбятъ богатство-то ти,
и ще оберѫтъ имотъ-тъ ти; и ще събо-
рятъ стѣны-тѣ ти, и ще разорятъ кра-
сны-тѣ ти домове; и ще хвърлятъ въ срѣдъ
водѫ-тѫ каменіе-тѣ ти, и дърва-та ти, и
13 пърсть-тѫ ти. И [з]ще направѭ да прѣста-
не мятежъ-тъ [и]на пѣсни-тѣ ти, и гласъ-тъ
14 на китары-тѣ ти нѣма да ся чуе вече. И
[і]ще тя направѭ като гладъкъ камыкъ:
ще бѫдешь за да распростиратъ мрѣжы;
нѣма да ся съградишь вече; защото азъ
Господь рѣкохъ, говори Господь Іеова.
15 Така говори Господь Іеова на Тиръ:
[к]Не ще ли ся потресѫтъ острови-тѣ отъ
екотъ-тъ на паданіе-то ти, когато ранени-
тѣ *ти* охкатъ, когато кланіе-то става въ
16 срѣдъ тебе? Тогазь [л]всичкы-тѣ морскы
князове [м]ще слѣзѫтъ отъ прѣстолы-тѣ
си, и ще извадятъ мантіи-тѣ си, и ще съ-
блѣкѫтъ везаны-тѣ си дрехы; ще облѣ-
кѫтъ трепераніе; [н]наземи ще сѣднѫтъ,
[о]и ще треперятъ въ всякѫ минутѫ, [п]и
17 ще ся удивяватъ заради тебе. И, [р]като
дигнѫтъ плачъ заради тебе, ще ти гово-
рятъ: Какъ быде съсыпанъ ты, който ся
населяваше отъ мореходцы, прочутый гра-
де, който [с]бѣ крѣпъкъ въ море-то, ты и
жители-тѣ ти, които причинявахѫ трепе-
раніе на всичкы които живѣехѫ въ него!
18 Сега [т]острови-тѣ ще треперятъ въ день-тъ
на паданіе-то ти, ей, острови-тѣ които сѫ
въ море-то ще ся смутятъ когато ся из-
19 губишь ты. Защото така говори Господь
Іеова: Когато тя направѭ градъ пустъ,
като градове-тѣ ненаселяемы-тѣ, когато
докарамъ вързъ тебе безднѫ-тѫ, та тя
20 покрыѭтъ много воды; Когато тя снемѫ
[у]съ онѣзи що слазятъ въ ровъ, при вѣч-
ны-тѣ людіе, и тя турѭ въ прѣисподни-
тѣ на земѭ-тѫ, въ мѣста пусты отъ вѣка,
съ онѣзи които слазятъ въ ровъ, за да ся
не населишь; тогазь ще поставѭ славѫ
21 [ф]въ земѭ-тѫ на живы-тѣ. [х]Ще тя на-
правѭ трепераніе, и нѣма да сѫществу-
вашь: и [ц]ще тя потърсятъ, и нѣма да тя
намѣрятъ вече въ вѣкъ, говори Господь
Іеова.

ГЛАВА 27.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: И ты, сыне человѣческый, [а]дигни
3 плачъ за Тиръ, И кажи Тиру: Ты [б]кой-
то сѣдишь при входъ-тъ морскый, [в]който

[р] Соф. 2; 4 и др.
[с] 1 Цар. 30; 14.
[т] Іер. 47; 4.
[у] Гл. 5; 15.
[ф] Псал. 9; 16.

—

[а] Иса. 23. Іер. 25; 22. 47; 4. Амос. 1; 9. Зах. 9; 2.
[б] Гл. 25; 3. 36; 2.
[в] Ст. 14.
[г] Гл. 27; 32.
* *Евр.* дъщери-тѣ.
[д] Гл. 25; 5.
[е] Ездр. 7; 12. Дан. 2; 37.
[ж] Гл. 21; 22.
[з] Иса. 14; 11. 24; 8. Іер. 7; 34. 16; 9. 25; 10.
[и] Иса. 23; 16. Гл. 28; 13. Откр. 18; 22.
[і] Ст. 4, 5.
[к] Іер. 49; 21. Ст. 18. Гл. 27; 28. 31; 16.
[л] Иса. 23; 8.
[м] Іон. 3; 6.
[н] Іов. 2; 13.
[о] Гл. 32; 10.
[п] Гл. 27; 35.
[р] Гл. 27; 32. Откр. 18; 9.
[с] Иса. 23; 4.
[т] Ст. 15.
[у] Гл. 32; 18, 24.
[ф] Гл. 32; 23, 26, 27, 32.
[х] Гл. 27; 36. 28; 19.
[ц] Псал. 37; 36.

—

[а] Гл. 19; 1. 26; 17. 28; 12. 32; 2.
[б] Гл. 28; 2.
[в] Иса. 23; 3.

търгувашь съ народы-тѣ въ много остро-
вы: Така говори Господь Іеова: Тире, ты
си реклъ: [г]Азъ сьмь съвършенъ въ ху-
4 бость. Прѣдѣли-тѣ ти сѫ въ сърдце-то на
моря-та: които тя съградихѫ, направихѫ
5 хубость-тѫ ти съвършеннѫ. Направихѫ
всичкы-тѣ дъскы *на кораби-тѣ* ти отъ ел-
хы на [д]Саниръ; зѣхѫ кедры отъ Ливанъ
6 за да ти направятъ мащы. Отъ дѫбове-
тѣ на Васанъ направихѫ весла-та ти, на-
правихѫ сѣдалища-та ти отъ слонъ, съ
7 буксъ [е]отъ Китійскы-тѣ островы. Виссонъ
отъ Египетъ везанъ простираше си ты за
платна: синьо и багрѣно отъ островы-тѣ
на Елисѫ бѣ покровъ-тъ ти.
8 Жители-тѣ на Сидонъ и на Арвадъ бѣхѫ
веслари-тѣ ти: мудри-тѣ твои, Тире, ко-
ито сѫ въ тебе, тѣ *бѣхѫ* кормчіи-тѣ ти.
9 Старѣйшини-тѣ [ж]на Гевалъ и мудри-тѣ му
бѣхѫ въ тебе поправители на разваленія-
та ти: всичкы-тѣ морскы кораби и ко-
рабници-тѣ имъ бѣхѫ въ тебе, за да тър-
10 гуватъ търговіѭ-тѫ ти. Персяне, и Ли-
дійци, и [з]Ливійци, бѣхѫ твои-тѣ ратни-
ци въ воинства-та ти; окачахѫ въ тебе
щитове и шлемове; тѣ ти дадохѫ вели-
11 колѣпіе. Арвадскы-тѣ мѫжіе съ воинство-
то ти бѣхѫ на стѣны-тѣ ти изоколо, и
Гаммадци-тѣ на стълпове-тѣ ти; окачахѫ
щитове-тѣ си на стѣны-тѣ ти изоколо;
[и]тѣ допълняхѫ хубость-тѫ ти.
12 [і]Ѳарсисъ търгуваше съ тебе съ множе-
ство отъ всякакво богатство; съсъ сре-
бро, желѣзо, олово и свинецъ търгувахѫ
13 въ твои-тѣ търгове. [к]Іаванъ, Ѳувалъ и
Мосохъ бѣхѫ твои търговци; въ търгъ-тъ
ти [л]търгувахѫ съ души человѣческы, и
14 мѣдны съсѫды. А [м]отъ домъ-тъ Ѳогар-
мѫ търгувахѫ въ търгове-тѣ ти съ коніе
15 и конницы и мъскы. Мѫжіе-тѣ [н]на Де-
данъ бѣхѫ твои търговци: търговія-та
на много островы бѣ въ рѫкѫ-тѫ ти:
докаровахѫ ти зѫбы слоновы и ебенъ въ
16 размѣнѫ. Сирія търгуваше съ тебе зара-
ди множество-то на дѣланія-та ти; дава-
ше на търгове-тѣ ти анѳраксъ, багрѣно, и
везано, и виссонъ и коралы, и рубины.
17 Іуда и Израилева-та земя бѣхѫ твои тър-
говци; давахѫ на търгъ-тъ ти [о]жито
[п]Менниѳско, и сухаръ, и медъ, и елей, и
18 [р]балсамѫ. Дамаскъ търгуваше съ тебе
заради множество-то на дѣланія-та ти,
съ множество отъ всяко богатство; съ
19 вино Хелвонско, и съ бѣлѫ вълнѫ. Ве-
данъ и Іаванъ давахѫ преждѫ на тър-
гове-тѣ ти: желѣзо работено, касія, и
благовонна тръсть бѣхѫ между търговіи-
20 тѣ ти. [с]Деданъ търгуваше съ тебе съ тка-
21 нія за колесницы. Аравія, и всичкы-тѣ
[т]Кидарскы началници, бѣхѫ твои тър-
говци, които търгувахѫ съ тебе съ агне-
22 та, и овны, и ярцы. Търговци-тѣ на [у]Ше-
вѫ и на Раамѫ бѣхѫ твои търговци, ко-
ито давахѫ на търгове-тѣ ти всякакво
изрядно благовоніе, и всякакъвъ скѫпо-
23 цѣненъ камыкъ, и злато. [ф]Харранъ, и Хан-
не, и Еденъ, [х]търговци-тѣ на Шевѫ, Ас-
суръ, *и* Хилмадъ, търгувахѫ съ тебе.
24 Тѣзи бѣхѫ въ търгове-тѣ ти твои търгов-
ци съсъ свѣтлы дрехы, съсъ сини и веза-
ны хламиды, и съ ковчезы на богаты у-
крашенія, вързаны съ вѫжя, и устроены
25 отъ кедръ. [ц]Ѳарсійскы-тѣ кораби обхож-
дахѫ съ търговіѭ-тѫ ти, и ты бѣ пълнъ, и
станѫ най славенъ [ч]въ сърдце-то на моря-та.
26 Твои-тѣ веслари тя доведохѫ при мно-
го воды; *но* [ш]въсточный вѣтръ тя съкру-
27 ши въ сърдце-то на моря-та. [щ]Богатство-
то ти, търгове-тѣ ти, търговія-та ти, ко-
рабници-тѣ ти, и кормчіи-тѣ ти, поправи-
тели-тѣ на разваленія-та ти, и тѣзи кои-
то тръгувахѫ търговіѭ-тѫ ти, и всичкы-
тѣ ти ратници мѫжіе които сѫ въ тебе,
и всичко-то ти множество, което е въ
срѣдъ тебе, ще паднѫтъ въ сърдце-то на
моря-та, въ день-тъ на паданіе-то ти.
28 Прѣдградія-та [ъ]ще ся потресѫтъ отъ гласъ-
29 тъ на писъкъ-тъ на твои-тѣ кормчіи. И
[ы]всичкы-тѣ веслари, корабници-тѣ, всич-
кы-тѣ кормчіи морскы, ще слѣзѫтъ изъ
кораби-тѣ си, ще застанѫтъ на земіѭ-тѫ,
30 И ще выкнѫтъ съ гласъ-тъ си заради те-
бе, и ще писнѫтъ горко, и [ь]ще турятъ
пърсть на главы-тѣ си, *и* ще ся [ѣ]валятъ въ
31 пепелъ-тъ. И [ю]ще оплѣшивѣѭтъ съвсѣмъ
за тебе, и ще ся опашѫтъ съ врѣтище, и ще
плачѫтъ за тебе съ горкость душевнѫ,
32 рыданіе горко. И въ рыданіе-то си [я]ще
дигнѫтъ плачъ за тебе, и ще плачѫтъ, *и*
рекѫтъ заради тебе: [ѫ]Кой е былъ като
Тиръ, като погынѫлый-тъ въ срѣдъ мо-
33 ре-то? [ѭ]Когато стокы-тѣ ти излизахѫ
изъ моря-та, ты насыщаваше много на-
роды; съ множество-то на богатство-то
си и на търговіѭ-тѫ си обогатяваше ты
34 земны-тѣ царіе. Сега [а]като си ся съкру-
шилъ въ моря-та, въ дълбочинѫ-тѫ на
воды-тѣ, [б]търговія-та ти и всичко-то ти
35 множество паднѫхѫ въ срѣдъ тебе. [в]Вси-
тѣ жители на островы-тѣ ся удивихѫ за

г Гх. 28; 12.
д Втор. 3; 9.
е Іер. 2; 10.
ж 3 Цар. 5; 18. Псал. 83; 7.
з Іер. 46; 9. Гх. 30; 5. 38; 5.
и Ст. 3.
і Быт. 10; 4. 2 Лѣт. 20; 36.
к Быт. 10; 2.
л Откр. 18; 13.
м Быт. 10; 3. Гх. 38; 6.
н Быт. 10; 7.
о 3 Цар. 5; 9, 11. Ездр. 3; 7. Дѣян. 12; 20.
п Сѫд. 11; 33.
р Іер. 8; 22.
с Быт. 25; 3.
т Быт. 25; 13. Иса. 60; 7.
у Быт. 10; 7. 3 Цар. 10; 1, 2. Псал. 72; 10, 15. Иса. 60; 6.
ф Быт. 11; 31. 2 Цар. 19; 12.
х Быт. 25; 3.
ц Псал. 48; 7. Иса. 2; 16. 23; 14.
ч Ст. 4.
ш Псал. 48; 7.
щ Прит. 11; 4. Ст. 34. Откр. 18; 9 и дрг.
ъ Гх. 26; 15, 18.
ы Откр. 18; 17 и дрг.
ь Іов. 2; 12. Откр. 18; 19.
ѣ Есе. 4; 1, 3. Іер. 6; 26.
ю Іер. 16; 6. 47; 5. Мих. 1; 16.
я Гх. 26; 17. Ст. 2.
ѫ Откр. 18; 18.
ѭ Откр. 18; 19.
а Гх. 26; 19.
б Ст. 27.
в Гх. 26; 15, 16.

тебе, и царіе-тѣ имъ ся растреперахѫ;
36 поблѣднѣхѫ лица-та *имъ* отъ страхъ. Тър-
говци-тѣ между народы-тѣ [г]подсвирнѫ-
хѫ заради тебе: [д]ужасъ си станѫлъ и
не ще тя има до вѣка.

ГЛАВА 28.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: Сыне человѣческый, кажи на Тир-
скый-тъ князь: Така говори Господь Іе-
ова: Понеже ся надигнѫ сърдце-то ти, [а]и
си реклъ ты: Азъ сьмь Богъ, на сѣдали-
ще-то Божіе сѣдѭ [б]въ сърдце-то на мо-
ря-та; [в]а ты си человѣкъ, а не Богъ;
ако и да си турилъ сърдце-то си като
3 сърдце Божіе; Ето, [г]ты си по мудръ отъ
Даніила: никаква тайна не е скрыта отъ
4 тебе: Съ мудрость-тѫ си и разумъ-тъ си
ты си придобылъ за себе си богатство, и
придобылъ си въ съкровища-та си злато
5 и сребро; [д]Съ голѣмѫ-тѫ си мудрость
ты си придобылъ богатство-то си чрѣзъ
търговіѭ-тѫ си, и сърдце-то ти ся прѣ-
възнесе заради богатство-то ти.
6 За то, така говори Господь Іеова: По-
неже си направилъ ты сърдце-то си като
7 сърдце Божіе, Ето, за то ще докарамъ
противъ тебе чужденцы [е]насилницы отъ
народы-тѣ: и ще истъргнѫтъ сабли-тѣ си
противъ хубость-тѫ на мудрость-тѫ ти,
8 и ще осквернятъ свѣтлость-тѫ ти. Ще тя
свалятъ въ ровъ-тъ, и ще умрешь съсъ
сьмрть-тѫ на убиты-тѣ въ сърдце-то на
9 моря-та. [ж]Ще говоришь ли още прѣдъ
оногозь който тя убива: Азъ сьмь Богъ?
Но ты си человѣкъ, а не Богъ, въ рѫцѣ-
10 тѣ на оногозь който тя убива. [з]Чрѣзъ
сьмрть на необрѣзаны ще бѫдешь умър-
твенъ отъ рѫкѫ-тѫ на чужденцы-тѣ; за-
щото азъ рѣкохъ, говори Господь Іеова.
11 И слово Господне быде къмъ мене и
12 рече: Сыне человѣческый, [и]дигни плачъ
заради Тирскый-тъ царь, и кажи му: Та-
ка говори Господь Іеова: [і]Ты си печать
на съвършенство, пълнъ си съ мудрость,
13 и съвършенъ въ хубость. [к]Ты бѣ въ Е-
демъ въ Божій рай; ты бѣ обкрытъ съсъ
всякаквы скѫпоцѣнны каменіе, съсъ
сардъ, съ топазъ, съ адамантъ, съ хри-
солиѳъ, съ ониксъ, и съ іасписъ, съсъ
сапфиръ, съ анѳраксъ, съсъ смарагдъ, и
съсъ злато: направа-та [л]на тѫпаны-тѣ ти и
на свиркы-тѣ ти бѣше приготвена за те-
бе въ день-тъ въ който си былъ създа-
14 денъ. Ты бѣше [м]херувимъ *распрострѣнъ
за да осѣняваш: и азъ тя поставихъ; ты
бѣше [н]въ святѫ-тѫ горѫ Божіѭ; ходѣ-
15 ше ты въ срѣдъ огнѣнны каменіе; Ты бѣ
съвършенъ въ пѫтища-та си отъ който
день быде създаденъ, додѣ ся намѣри без-
законіе въ тебе.
16 Отъ множество-то на търговіѭ-тѫ ти,
напълнихѫ срѣдѫ-тѫ ти съ насилство, и
съгрѣши ты: за то тя отхвърлихъ като
мърсенъ отъ горѫ-тѫ Божіѭ; и тя ис-
трѣбихъ отъ срѣдъ огнѣнны-тѣ каменіе,
17 [о]херувиме осѣняющій. [п]Сърдце-то ти ся
прѣвъзнесе заради хубость-тѫ ти: растли
ты мудрость-тѫ си заради свѣтлость-тѫ
си: азъ тя хвърлихъ наземи; изложихъ
тя прѣдъ царіе-тѣ, за да бѫдешь позоръ
18 на тѣхъ. Омърси ты святилища-та си по-
ради множество-то на беззаконія-та си,
поради неправдѫ-тѫ на търговіѭ-тѫ си;
за то извадихъ огнь изъ срѣдъ тебе, кой-
то тя изѣде; и тя направихъ пепелъ вър-
ху земіѭ-тѫ, прѣдъ очи-тѣ на всичкы
19 които тя гледатъ. Всичкы които тя по-
знаватъ между народы-тѣ удивихѫ ся за-
ради тебе: [р]ужасъ си станѫлъ, и не ще
да тя има до вѣка.
20 И слово Господне быде къмъ мене и
21 рече: Сыне человѣческый, [с]утвърди лице-
то си [т]върху Сидонъ, и пророчествувай
22 за него, И речи: Така говори Господь
Іеова: Ето, [у]азъ сьмь противъ тебе, Си-
доне; и ще ся прославіѭ въ срѣдъ тебе;
и когато извършѫ сѫдбы съ него, [ф]и ся
освятѭ въ него [х]ще познаѭтъ че азъ сьмь
23 Господь. Защото [ц]ще проводѭ въ него
моръ и кръвь въ улицы-тѣ му; и ранени-
тѣ ще паднѫтъ въ срѣдъ него отъ ножъ
дошелъ въ него изоколо; и ще познаѭтъ че
24 азъ сьмь Господь. И не ще да има вече за
домъ-тъ Израилевъ [ч]бодило на горесть, и
търнъ на болѣзни отъ всичкы които сѫ
около тѣхъ, които гы прѣзирахѫ: и ще
познаѭтъ че азъ сьмь Господь Іеова.
25 Така говори Господь Іеова: [ш]Когато
съберѫ Израилевъ-тъ домъ отъ народы-тѣ
между които сѫ распръснѫти, [щ]и ся
освятѭ въ тѣхъ прѣдъ очи-тѣ на наро-
ды-тѣ, тогазь ще ся населятъ въ зе-
міѭ-тѫ си, коіѭто дадохъ на рабъ-тъ си
26 Іакова. И [ъ]ще ся населятъ въ неѭ безо-
пасно, и [ы]ще съградятъ кѫщы, и [ь]ще
насадятъ лозія; ей, ще ся населятъ безо-
пасно, когато извършѫ сѫдбы върху всич-
кы-тѣ които сѫ гы прѣзрѣли отъ около
тѣхъ: и ще познаѭтъ че азъ сьмь Го-
сподь Богъ тѣхенъ.

г Іер. 18; 16.
д Гл. 26; 21.

—

а Ст. 9.
б Гл. 27; 3, 4.
в Иса. 31; 3.
г Зах. 9; 2.
д Псал. 62; 10. Зах. 9; 3.
е Гл. 30; 11. 31; 12. 32; 12.
ж Ст. 2.
з Гл. 31; 18. 32; 19, 21, 25, 27.
и Гл. 27; 2.
і Гл. 27; 3. Ст. 3.
к Гл. 31; 8, 9.
л Гл. 26; 13.
м Виж. Исх. 25; 20. Ст. 16.
* *Или* помазанъ.
н Гл. 20; 40.
о Ст. 14.
п Ст. 2, 5.
р Гл. 26; 21. 27; 36.
с Гл. 6; 2. 25; 2. 29; 2.
т Иса. 23; 4, 12. Іер. 25; 22. 27; 3. Гл. 32; 30.
у Исх. 14; 4, 17. Гл. 39; 13.
ф Псал. 9; 16.
х Гл. 20; 41. 36; 23. Ст. 25.
ц Гл. 38; 22.
ч Числ. 33; 55. Інс. Нав. 23; 13.
ш Иса. 11; 12. Гл. 11; 17. 20; 41. 34; 13. 37; 21.
щ Ст. 22.
ъ Іер. 23; 6. Гл. 36; 28.
ы Иса. 65; 21. Амос. 9; 14.
ь Іер. 31; 5.

ГЛАВА 29.

1 Въ десето-то лѣто, въ десетый-тъ *мѣ-*
сецъ, дванадесетый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ,
быде слово Господне къмъ мене, и рече:
2 Сыне человѣческый, [а]утвърди лице-то си
връху Фараона Египетскый-тъ царь, и
пророчествувай противъ него, и [б]противъ
3 всичкый Египетъ; Говори, и кажи: Така
говори Господь Іеова: Ето, [в]азъ сьмь
противъ тебе, Фараоне Египетскый ца-
рю, [г]велика ламіо, която лѣжишь въ срѣдъ
рѣкы-тѣ си, [д]която си рекла: Рѣка-та ми
4 е моя, азъ ѭ направихъ за себе си. И
[е]ще турѭ вѫдицы въ челюсти-тѣ ти и
ще прилѣпѭ рыбы-тѣ на рѣкы-тѣ ти въ
люспы-тѣ ти, и ще тя извлѣкѫ изъ срѣдъ
рѣкы-тѣ ти: и всичкы-тѣ рыбы на рѣкы-
тѣ ти ще ся прилѣпятъ за люспы-тѣ ти.
5 И ще тя исхвърлѭ въ пустынѭ-тѫ, те-
бе и всичкы-тѣ рыбы на рѣкы-тѣ ти, ще
паднешь връху лице-то на поле-то; [ж]не
ще ся съберешь, нито приберешь: [з]на
звѣрове-тѣ земны, и на небесны-тѣ пти-
6 цы тя прѣдадохъ за хранѫ: И всичкы ко-
ито обитаватъ въ Египетъ ще познаѭтъ
че азъ сьмь Господь; защото [и]станѫхѫ
жезлъ отъ търсть за Израилевъ-тъ домъ.
7 [і]Когато тя зѣхѫ въ рѫкѫ, ты ся съкру-
ши и промуши всичко-то имъ рамо: и
когато ся утвърдихѫ врьзъ тебе, ты ся
сломи, и расклати всичкы-тѣ имъ чрѣ-
8 сла. За то така говори Господь Богъ:
Ето, [к]ще нанесѫ мечъ врьзъ тебе, и ще
9 отсѣкѫ отъ тебе человѣкъ и скотъ. И Е-
гыпетска-та земя ще бѫде запустѣніе и
пустота; и ще познаѭтъ че азъ сьмь
Господь; защото рече: Рѣка-та е моя, и
азъ ѭ направихъ.
10 За то, ето, азъ сьмь противъ тебе, и
противъ рѣкы-тѣ ти: и [л]ще направѭ Е-
гыпетскѫ-тѫ землѭ пустотѫ, разореніе *и*
запустѣніе, отъ [м]Мигдолъ до Сіинѫ, и до
11 прѣдѣлы-тѣ на Еѳіопіѭ. [н]Человѣческа но-
га не ще да мине прѣзъ неѭ, нито скот-
ска нога ще мине прѣзъ неѭ, нито ще
12 бѫде населена четыридесеть годины. И
[о]ще направѭ Египетскѫ-тѫ землѭ запу-
стѣніе, въ срѣдъ запустѣны-тѣ мѣста, и
градове-тѣ ѝ въ срѣдъ разорены-тѣ гра-
дове ще бѫдѫтъ запустѣніе четыридесеть
годины: и ще разсѣѭ Египтяны-тѣ между
народы-тѣ, и ще гы распърснѫ по земли-тѣ.
13 Но така говори Господь Іеова: [п]Въ
свършъкъ-тъ на четыридесеть-тѣ годины
ще съберѫ Египтяны-тѣ отъ племена-та,
14 въ които бѣхѫ распърснѫти; И ще до-
ведѫ Египетскы-тѣ плѣнницы, и ще гы
върнѫ въ землѭ-тѫ Паѳросъ, въ землѭ-
тѫ на происхожданіе-то имъ: и ще бѫ-
15 дѫтъ тамъ ниско [р]царство. Ще бѫдѫтъ
най ниско-то отъ царства-та: и нѣма да
ся възвыси вече надъ народы-тѣ; защото
ще гы умалѭ, за да не владѣѭтъ надъ
16 народы-тѣ. И не ще бѫде вече [с]упованіе
на Израилевъ-тъ домъ, да напомнява за
беззаконіе-то *имъ*, когато гледатъ вслѣдъ
тѣхъ: и ще познаѭтъ че азъ сьмь Го-
сподь Іеова.
17 И въ двадесеть седмо-то лѣто, първый-тъ
мѣсецъ, въ първый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ,
быде слово Господне къмъ мене, и рече:
18 Сыне человѣческый, [т]Навуходоносоръ Ва-
вилонскый-тъ царь направи да работи
войска-та му работѫ голѣмѫ противъ
Тиръ: всяка глава станѫ плѣшива, и
всяко рамо одрано; мьздѫ обаче за Тиръ
не зѣ, нито той нито войска-та му, зара-
ди работѫ-тѫ коѭто работи противъ не-
19 го: За то, така говори Господь Іеова:
Ето, азъ давамъ Египетскѫ-тѫ землѭ на
Навуходоносора Вавилонскый-тъ царь: и
ще дигне множество-то му, и ще обере
обиръ-тъ му, и ще корыствува корысти-
тѣ му: и *то* ще е мьзда-та на войскѫ-
20 тѫ му. Дадохъ му Египетскѫ-тѫ землѭ
за [у]трудъ-тъ му, съ който работи про-
тивъ него, понеже ся трудихѫ заради ме-
21 не, говори Господь Іеова. Въ онзи день
[ф]ще направѭ да израсте рогъ-тъ на Из-
раилевъ-тъ домъ, и [х]ще тя направѭ да
отворишь уста въ срѣдъ тѣхъ: и ще по-
знаѭтъ че азъ сьмь Господь.

ГЛАВА 30.

1 И слово Господне быде къмъ мене, та
2 рече: Сыне человѣческый, пророчеству-
вай и речи: Така говори Господь Іеова:
3 [а]Лелекайте: Олеле на день-тъ! Защото е
[б]близу день-тъ, ей, день-тъ Господень е
близу, день облаченъ: врѣме-то на языч-
4 ницы-тѣ ще бѫде. И ножъ ще дойде
врьзъ Египетъ, и голѣмо трепераніе ще
бѫде въ Еѳіопіѭ, когато ранени-тѣ па-
днѫтъ въ Египетъ, и [в]ще земѫтъ мно-
жество-то му, и [г]ще ся низвърнѫтъ осно-
5 ванія-та му. Еѳіопяни, и Ливійци, и Ли-
дійци, и [д]всичкы-тѣ смѣсени народи, и
Хувъ, и сынове-тѣ на съюзнѫ-тѫ землѭ,
ще паднѫтъ съ тѣхъ отъ ножъ.
6 Така говори Господь: Ще паднѫтъ и
онѣзи които подпиратъ Египетъ: и гор-
дость-та на силѫ-тѫ му ще слѣзе: отъ

а Гл. 28; 21.
б Иса. 19; 1. Іер. 25; 19. 46; 2, 25.
в Іер. 44; 30. Гл. 28; 22. Ст. 10.
г Псал. 74; 13. 14. Иса. 27; 1. 51; 9. Гл. 32; 2.
д Виж. Гл. 28; 2.
е Иса. 37; 29. Гл. 38; 4.
ж Іер. 8; 2. 16; 4. 25; 33.
з Іер. 7; 33. 34; 20.
и 4 Цар. 18; 21. Иса. 36; 6.
і Іер. 37; 5, 7, 11. Гл. 17; 17.
к Гл. 14; 17. 32; 11, 12, 13.
л Гл. 30; 12.
м Гл. 60; 6.
н Гл. 32; 13.
о Гл. 30; 7, 26.
п Иса. 19; 23. Іер. 46; 26.
р Гл. 17; 6, 14.
с Иса. 30; 2, 3. 36; 4, 6.
т Іер. 27; 6. Гл. 26; 7, 8.
у Іер. 25; 9.
ф Псал. 132; 17.
х Гл. 24; 27.

—

а Иса. 13; 6.
б Гл. 7; 7, 12. Іоил. 2; 1. Соф. 1; 7.
в Гл. 29; 19.
г Іер. 50; 15.
д Іер. 25; 20, 24.

Мигдолъ [е]до Сіинѫ ще паднѫтъ въ него
7 отъ ножъ, говори Господь Іеова: И [ж]ще
запустѣѭтъ въ срѣдѫ запустѣны-тѣ земли,
и градове-тѣ му ще бѫдѫтъ въ срѣдѫ
8 разорены-тѣ градове. И ще познаѭтъ че
азъ съмь Господь, когато турѭ огнь въ
Египетъ, и ся съкрушатъ всичкы които
9 му помагатъ. Въ онзи день [з]ще излѣ-
зѫтъ изъ мене вѣстители съ кораби, за
да стреснѫтъ безгрыжны-тѣ Еѳіопяны, и
голѣмо трепераніе ще нападне върхъ тѣхъ,
като въ день-тъ на Египетъ; защото,
ето, иде.
10 Така говори Господь Іеова: И [и]ще по-
губѭ множество-то на Египетъ, чрѣзъ
рѫкѫ-тѫ на Навуходоносора Вавилон-
11 скый-тъ царь. Той и людіе-тѣ му съ него,
[і]насилници-тѣ отъ народы-тѣ, ще ся до-
ведѫтъ за да разорятъ онѫзи земѭ, и
ще истъргнѫтъ мечове-тѣ си противъ Еги-
петъ, и ще напълнятъ земѭ-тѫ съ уби-
12 ты. И [к]ще изсушѫ рѣкы-тѣ, и ще прѣ-
дамъ земѭ-тѫ въ рѫцѣ-тѣ на злы; и
[л]ще запустѭ земѭ-тѫ, и испълненіе-то
й, чрѣзъ рѫкѫ на чужденцы; азъ Господь
рѣкохъ.
13 Така говори Господь Іеова: И [м]ще по-
губѭ кумиры-тѣ, и ще махнѫ идолы-тѣ
отъ Мемфисъ, и [н]не ще има вече князь
отъ Египетскѫ-тѫ земѭ: и [о]ще турѭ
14 страхъ въ Египетскѫ-тѫ земѭ. И ще
запустѭ [п]Паѳросъ, и ще турѭ огнь въ
[р]Танисъ, и ще [с]извършѫ сѫдбы въ Но.
15 И ще излѣѭ ярость-тѫ си върхъ Синъ
крѣпость-тѫ на Египетъ; и [т]ще изсѣкѫ
16 множество-то на Но; И [у]ще турѭ огнь
въ Египетъ: Синъ ще земе голѣмо тре-
пераніе, и *градъ-тъ* Но ще ся раскѫса,
и Мемфисъ *ще бѫде* деня въ утѣсненіе.
17 Юноши-тѣ на Иліуполь и на Пивесеѳъ
ще паднѫтъ отъ ножъ: и тѣ ще оти-
18 дѫтъ въ плѣнъ. И [ф]въ Тафнесъ день-тъ
ще помъркне, когато съкрушѫ тамъ хо-
моты-тѣ на Египетъ: и гордость-та на
силѫ-тѫ му ще прѣстане въ него: а него,
облакъ ще го покрые, и дъщери-тѣ му
19 ще отидѫтъ въ плѣнъ. И ще извършѫ
сѫдбы върху Египетъ: и ще познаѭтъ
че азъ съмь Господь.
20 И въ единадесето-то лѣто, въ първый-тъ
мѣсецъ, въ седмый-тъ *день* на мѣсеца, быде
21 слово Господне къмъ мене и рече: Сыне
человѣческый, [х]строшихъ мышцѫ-тѫ на
Фараона Египетскый-тъ царь: и ето, [ц]нѣма
да ся обвърже за цѣленіе, щото да го
обвіѭтъ съ обвързуванія за да му ся
22 даде сила да държи ножъ. За то така
говори Господь Іеова: Ето, азъ съмь про-
тивъ Фараона Египетскый-тъ царь, и [ч]ще
строшѫ мышцы-тѣ му, силнѫ-тѫ и стро-
шенѫ-тѫ; и ще направѭ ножъ-тъ да
23 падне изъ рѫкѫ-тѫ му. И [ш]ще разсѣѭ
Египтяны-тѣ между народы-тѣ, и ще гы
распръснѫ по земли-тѣ.
24 И ще укрѣпѭ мышцы-тѣ на Вавилон-
скый-тъ царь, и ще дамъ мечъ-тъ си въ
рѫкѫ-тѫ му: а мышцы-тѣ на Фараона
ще строшѫ, и ще поохка прѣдъ него съ
25 охканія на смъртно раненъ. Мышцы-тѣ оба-
че на Вавилонскый-тъ царь ще укрѣпѭ:
а мышцы-тѣ Фараоновы ще паднѫтъ: и
[щ]ще познаѭтъ че азъ съмь Господь, ко-
гато дамъ мечъ-тъ си въ рѫкѫ-тѫ на
Вавилонскый-тъ царь, и ѭ простре върху
26 Египетскѫ-тѫ земѭ. И [з]ще разсѣѭ Е-
гиптяны-тѣ между народы-тѣ, и ще гы
распръснѫ по земли-тѣ: и ще познаѭтъ
че азъ съмь Господь.

ГЛАВА 31.

1 И въ единадесето-то лѣто, третій-тъ *мѣ-
сецъ*, въ първый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ,
быде слово Господне къмъ мене и рече:
2 Сыне человѣческый, кажи на Фараона
Египетскый-тъ царь, и на множество-то
му: [а]Кому си ся уподобилъ ты въ ве-
3 личество-то си? Ето, [б]Ассиріецъ-тъ бѣ
кедръ въ Ливанъ, съ хубавы вѣтвы, и съ
гѫстѫ сѣнкѫ и высокъ на растъ: и
върхъ-тъ му бѣ въ срѣдѫ гѫсты вѣтвы.
4 [в]Воды-тѣ го възрастихѫ, бездна-та го възь-
выси съ рѣкы-тѣ си, които течехѫ около
саденія-та му, и испращаше воды-тѣ си
5 по всичкы-тѣ дървета на поле-то. За то
[г]растъ-тъ му възлѣзе надъ всичкы-тѣ дър-
вета на поле-то, и вѣйкы-тѣ му ся умно-
жихѫ, и клонове-тѣ му ся распростра-
нихѫ поради множество-то на воды-тѣ,
6 като прозябваше. [д]Всичкы-тѣ птицы не-
бесны правѣхѫ гнѣзда въ вѣйкы-тѣ му:
и всичкы-тѣ животны на поле-то раждахѫ
подъ клонове-тѣ му: а подъ сѣнкѫ-тѫ му,
7 обитавахѫ всичкы-тѣ голѣми народи. И
бѣ красенъ въ голѣминѫ-тѫ си, *и* въ дъл-
жинѫ-тѫ на вѣтвы-тѣ си: защото коре-
8 ніе-тѣ му бѣхѫ при много воды. Кедри-тѣ
[е]въ Божій рай не можахѫ да го скрыѭтъ:
елхы-тѣ не ся сравнявахѫ съ вѣйкы-тѣ
му, и явори-тѣ не приличахѫ на клоно-
ве-тѣ му; никакво дърво въ Божій-тъ рай
не ся сравняваше съ него по красотѫ-тѫ
9 му. Направихъ го красенъ въ множество-
то на вѣтвы-тѣ му, щото всичкы-тѣ Е-

е Гл. 29; 10.
ж Гл. 29; 12.
з Иса. 18; 1, 2.
и Гл. 29; 19.
і Гл. 28; 7.
к Иса. 19; 5, 6.
л Иса. 19; 4.
м Иса. 19; 1. Іер. 43; 12. 46; 25. Зах. 13; 2.
н Зах. 10; 11.
о Иса. 19; 16.
п Гл. 29; 14.
р Псал. 78; 12, 43.
с Наум. 3; 8, 9, 10.
т Іер. 46; 25.
у Ст. 8.
ф Іер. 2; 16.
х Іер. 48; 25.
ц Іер. 46; 11.
ч Псал. 37; 17.
ш Ст. 26. Гл. 29; 12.
щ Псал. 9; 16.
з Ст. 23. Гл. 29; 12.

а Ст. 18.
б Дан. 4; 10.
в Іер. 51; 36.
г Дан. 4; 11.
д Гл. 17; 23. Дан. 4; 12.
е Быт. 2; 8. 13; 10. Гл. 28; 13.

демскы дьрвета, които бѣхѫ въ Божій-тъ
рай, завиждахѫ му.
10 За то така говори Господь Іеова: По-
неже възвыси ты себе си высоко, и по-
неже дигнѫ вьрхъ-тъ си между гѫсты-
тѣ вѣтвы, и [ж]сьрдце-то му ся възнесе
11 въ высочинѫ-тѫ му, За то го прѣдадохъ
въ рѫкѫ-тѫ на силный-тъ отъ народы-тѣ
който ще направи *въздаяніе* на него; от-
12 махнѫхъ го заради нечестіе-то му. И
чужденци, [з]насилници-тѣ отъ народы-тѣ
отсѣкохѫ го, и го оставихѫ: вѣтвы-тѣ
му паднѫхѫ [и]вьрху горы-тѣ и въ всичкы-
тѣ долове, и клонове-тѣ му ся съкрушихѫ
отъ всичкы-тѣ земны рѣкы: и всичкы-тѣ
земни народи слѣзохѫ отъ сѣнкѫ-тѫ му,
и го оставихѫ.
13 [і]На трупъ-тъ му ще си починѫтъ всич-
кы-тѣ небесны птицы, и вьрху клонове-
тѣ му ще бѫдѫтъ всичкы-тѣ животны
14 отъ поле-то: За да ся не възвыши въ
высочинѫ-тѫ си никое отъ водны-тѣ дьр-
вета, нито да дигнѫтъ вьрхъ-тъ си ме-
жду гѫсты-тѣ вѣтвы: и отъ всичкы-тѣ
піющы водѫ, никое да не стои при тѣхъ
въ высочинѫ-тѫ имъ; защото [к]всичкы-тѣ
ся прѣдадохѫ на смърть, [л]въ прѣисподни-
тѣ на земіѭ-тѫ, въ срѣдъ человѣческы-
тѣ сынове съ онѣзи които слазятъ въ ровъ.
15 Така говори Господь Іеова: Въ който
день слѣзе въ адъ, направихъ да стане
сѣтованіе; покрыхъ безднѫ-тѫ заради
него, и направихъ да прѣстанѫтъ рѣкы-
тѣ й, и голѣмы-тѣ воды ся задьржахѫ:
и направихъ да посѣтува Ливанъ заради
него, и всичкы-тѣ дьрвета полянскы по-
16 вѣнѫхѫ заради него. [м]Направихъ наро-
ды-тѣ да ся потресѫтъ въ екотъ-тъ на
паданіе-то му, [н]когато го свалихъ въ
адъ съ онѣзи които слазятъ въ ровъ;
и [о]всичкы-тѣ Едемскы дьрвета, избран-
ны-тѣ и добры-тѣ Ливанскы *дървета*, всич-
кы-тѣ піющи водѫ, [п]утѣшихѫ ся въ прѣ-
17 исподни-тѣ земны. И тѣ още слѣзохѫ
въ адъ съ него, при умьртвены-тѣ отъ
ножъ: и онѣзи *които бѣхѫ* мышца негова,
[р]които обитавахѫ подъ сѣнкѫ-тѫ му въ
срѣдъ народы-тѣ.
18 [с]Кому си ся уподобилъ ты така въ
славѫ-тѫ и въ величество-то между дьр-
вя-та на Едемъ? но ще бѫдешь сва-
ленъ съ дьрвя-та на Едемъ, въ прѣис-
подни-тѣ земны; [т]ще лѣжишь въ срѣдъ
необрѣзаны-тѣ, съ умьртвены-тѣ отъ ножъ.
Тъй ще бѫде Фараонъ и всичко-то му
множество, говори Господь Іеова.

ГЛАВА 32.

1 И въ дванадесето-то лѣто, дванадесетый-
тъ мѣсецъ, въ пьрвый-тъ *день* на мѣсецъ-
тъ, быде слово Господне къмъ мене, и рече:
2 Сыне человѣческый, [а]дигни плачъ заради
Фараона Египетскый-тъ царь, и кажи му:
[б]Уподобилъ си ся на младъ львъ *между*
народы-тѣ, и си [в]като ламіѭ въ моря-та:
и устремилъ си ся въ рѣкы-тѣ си, и мѫ-
тишь воды-тѣ съ нозѣ-тѣ си, и [г]тъпчешь
рѣкы-тѣ имъ.
3 Така говори Господь Іеова: [д]За то ще
прострѫ мрѣжѫ-тѫ си вързъ тебе съсъ
събраніе на много народы, и ще тя из-
4 влѣкѫтъ съ мрѣжѫ-тѫ ми. И [е]ще тя
оставіѭ на земіѭ-тѫ, ще тя исхвьрліѭ по
лице-то на поле-то, и [ж]ще туріѭ да кац-
нѫтъ на тебе всичкы-тѣ птицы небесны,
и ще насытіѭ отъ тебе звѣрове-тѣ на
5 всичкѫ-тѫ земіѭ. И ще туріѭ плъть-тѫ
ти [з]на планины-тѣ, и ще напълніѭ доло-
6 ве-тѣ отъ твои-тѣ купове. И земіѭ-тѫ
дѣто плавашь ще напоіѭ съ кръвь-тѫ ти,
дори до горы-тѣ: и рѣкы-тѣ ще ся испъл-
нятъ отъ тебе.
7 И когато тя угасіѭ, [и]ще обкрыіѭ не-
бе-то, и ще помрачѫ звѣзды-тѣ му; ще
обкрыіѭ съ облакъ сълнце-то, и луна-та
8 нѣма да свѣти съ видѣлинѫ-тѫ си. Всич-
кы-тѣ свѣтила небесны ще помрачѫ надъ
тебе, и ще туріѭ тьмнинѫ на земіѭ-тѫ
9 ти, говори Господь Іеова. И ще направіѭ
да ся ужаси сьрдце-то на много племена,
когато докарамъ съкрушеніе-то ти между
народы-тѣ, въ мѣста които ты не си по-
10 зналъ. И ще направіѭ много народы [і]да
ся удивятъ заради тебе, и царіе-тѣ имъ
ще ся ужасятъ много заради тебе, ко-
гато размахамъ мечъ-тъ си прѣдъ тѣхъ:
и [к]ще треперятъ всякѫ минутѫ, всякой
заради животъ-тъ си, въ день-тъ на па-
даніе-то ти.
11 Защото [л]така говори Господь Іеова:
Мечъ-тъ на Вавилонскый-тъ царь ще дойде
12 вързъ тебе. Съ ножове-тѣ на крѣпкы ще
сваліѭ множество-то ти: всичкы тѣзи сѫ
[м]насилници отъ народы-тѣ; и [н]ще разо-
рятъ гордость-тѫ на Египетъ, и всичко-
то му множество ще погыне. И ще по-
13 губіѭ всичкы-тѣ му скотове отъ при много
воды: и [о]нѣма вече да гы размѫти че-
ловѣческа нога, и копыто отъ скотъ нѣма
14 да гы размѫти. Тогазь ще утишѫ воды-
тѣ имъ, и ще направіѭ рѣкы-тѣ имъ да
текѫтъ като елей, говори Господь Іеова.

ж Дан. 5; 20.
з Гл. 28; 7.
и Гл. 32; 5. 35; 8.
і Иса. 18; 6. Гл. 32; 4.
к Псал. 82; 7.
л Гл. 32; 18.
м Гл. 26; 15.
н Иса. 14; 15.
о Иса. 14; 8.
п Гл. 32; 31.
р Плач. 4; 20.
с Ст. 2. Гл. 32; 19.
т Гл. 28; 10. 32; 19, 21, 24 и дрг.

а Гл. 27; 2. Ст. 16.
б Гл. 19; 3, 6. 38; 13.
в Гл. 29; 3.
г Гл. 34; 18.
д Гл. 12; 13. 17; 20. Осія 7; 12.
е Гл. 29; 5.
ж Гл. 31; 13.
з Гл. 31; 12.
и Иса. 13; 10. Іоил. 2; 31. 3; 15. Амос. 8; 9. Мат. 24; 29. Откр. 6; 12, 13.
і Гл. 27; 35.
к Гл. 26; 16.
л Іер. 46; 26. Гл. 30; 4.
м Гл. 28; 7.
н Гл. 29; 19.
о Гл. 29; 11.

15 Когато направѭ Египетскѫ-тѫ земѭ
запустѣніе, и опустѣе земя-та отъ испъл-
неніе-то си, когато поразѭ всичкы които
живѣѭтъ въ неѭ, [п]тогазь ще познаѭтъ
че азъ съмь Господь.
16 Той е [р]плачъ-тъ, съ който ще го пла-
чѫтъ: дъщери-тѣ на народы-тѣ ще го
плачѫтъ; ще плачѫтъ заради Египетъ
и заради всичко-то му множество, говори
Господь Іеова.
17 И въ дванадесето-то лѣто, петнадесе-
тый-тъ день на мѣсецъ-тъ, быде слово
18 Господне къмъ мене, и рече: Сыне че-
ловѣческый, възрыдай заради множество-
то на Египетъ и [с]свали гы, него и дъ-
щери-тѣ на знамениты-тѣ народы, въ
прѣисподни-тѣ земны, съ онѣзи които
19 слазятъ въ ровъ. [т]Отъ кого си по ху-
бавъ? [у]Слѣзь, та лѣжь съ необрѣзаны-
20 тѣ. Ще паднѫтъ въ срѣдъ умъртвены-тѣ
съ ножъ: на ножъ ся прѣдаде той: от-
влѣчѣте него, и всичкы-тѣ му множества.
21 [ф]Най крѣпкы-тѣ между силны-тѣ ще му
говорятъ отъ срѣдъ адъ, съ онѣзь които
му помагать: [х]слѣзохѫ, лѣжатъ необрѣ-
зани, умъртвени съ ножъ.
22 [ц]Тамъ е Ассуръ, и всичко-то му съ-
браніе: гробища-та му сѫ около него:
всичкы умъртвени, паднѫли отъ ножъ.
23 Защото [ч]гробища-та му сѫ турены въ дъл-
бочинѫ-тѫ на ровъ-тъ, и събраніе-то му
около гробъ-тъ му: всичкы умъртвени,
паднѫли отъ ножъ, [ш]които раздавахѫ тре-
петъ на земѭ-тѫ на живы-тѣ.
24 [щ]Тамъ е Еламъ, и всичко-то му мно-
жество около гробъ-тъ му: всичкы умър-
твени, паднѫли отъ ножъ, [ъ]слѣзли нео-
брѣзани въ прѣисподни-тѣ земны; [ы]тѣ раз-
давахѫ треперанiе-то си въ земѭ-тѫ на
живы-тѣ, но зѣхѫ посраменіе-то си съ
25 онѣзи които слазятъ въ ровъ. Турихѫ
въ срѣдъ умъртвены-тѣ одръ за него съсъ
всичко-то му множество: гробища-та му
сѫ около него: всичкы необрѣзани, умър-
твени съ ножъ, ако и да бѣше ся раздалъ
трепетъ-тъ имъ по земѭ-тѫ на живы-тѣ;
но зѣхѫ посраменіе-то си съ онѣзь които
слазятъ въ ровъ: тури ся въ срѣдъ
умъртвены-тѣ.
26 [ь]Тамъ е Мосохъ, Ѳувалъ, и всичко-то
му множество: гробища-та му сѫ около
него: [ѣ]всичкы необрѣзани, умъртвени съ
ножъ, ако и да раздавахѫ трепетъ-тъ си
27 въ земѭ-тѫ на живы-тѣ. И тѣ [ю]не лѣ-
жатъ съ паднѫлы-тѣ крѣпкы отъ нео-
брѣзаны-тѣ, които слѣзохѫ въ адъ съ
ратны-тѣ си орѫжія, и турихѫ ножове
тѣ си подъ главы-тѣ си; но тѣхны-тѣ
беззаконія ще бѫдѫтъ върху кости-тѣ
имъ, ако и да сѫ были трепетъ на крѣп-
28 кы-тѣ въ земѭ-тѫ на живы-тѣ. Ей, ты
ще ся съкрушишь въ срѣдъ необрѣзаны-
тѣ, и ще лѣжишь съ умъртвены-тѣ отъ
ножъ.
29 [я]Тамъ е Едомъ, царіе-тѣ му, и всичкы-
тѣ му князове, които съсъ силѫ-тѫ си
ся турихѫ между умъртвены-тѣ съ ножъ;
тѣ ще лѣжатъ съ необрѣзаны-тѣ, и съ
онѣзь които слазятъ въ ровъ.
30 [ѫ]Тамъ сѫ сѣверни-тѣ князове всичкы,
и всичкы-тѣ [ѭ]Сидонци, които слѣзохѫ съ
умъртвены-тѣ съ трепетъ-тъ си, посрамени
отъ силѫ-тѫ си; и лѣжатъ необрѣзани
съ умъртвены-тѣ отъ ножъ, и зѣхѫ по-
сраменіе-то си съ онѣзь които слазятъ
въ ровъ.
31 Фараонъ ще гы види, и [а]ще ся утѣши
заради всичко-то си множество, Фараонъ
и всичка-та му войска, умъртвены-тѣ съ
32 ножъ, говори Господь Іеова. Защото азъ
дадохъ трепетъ-тъ си въ земѭ-тѫ на
живы-тѣ: и ще лѣжи въ срѣдъ необрѣ-
заны-тѣ, съ умъртвены-тѣ съ ножъ, Фа-
раонъ и всичко-то му множество, говори
Господь Іеова.

ГЛАВА 33.

1 И слово Господне быде къмъ мене и
2 рече: Сыне человѣческый, [а]говори на сы-
нове-тѣ на людіе-тѣ си, и кажи имъ: [б]Ко-
гато нанесѫ мечъ-тъ върху нѣкоѭ земѭ,
и людіе-тѣ на *онѫзь* земѭ земѫтъ нѣкого
человѣка отъ помежду си, и си го турятъ
3 за [в]стражъ; И той, като види мечъ-тъ че
иде връзъ земѭ-тѫ, въстрѫби съ трѫбѫ, и
4 свѣсти людіе-тѣ; Тогазь който чуе гласъ-тъ
на трѫбѫ-тѫ и не ся упази, ако мечъ-тъ
дойде и го постигне, [г]кръвь-та му ще
5 бѫде на главѫ-тѫ му. Чу гласъ-тъ на
трѫбѫ-тѫ, и не ся свѣсти: кръвь-та му
ще бѫде връзъ него; но който ся свѣсти,
ще избави животъ-тъ си.
6 Но стражъ-тъ ако види мечъ-тъ че иде
и не въстрѫби съ трѫбѫ-тѫ, и людіе-тѣ
не ся свѣстятъ, и мечъ-тъ дойде и по-
стигне нѣкого отъ тѣхъ, [д]той быде пости-
гнѫтъ заради беззаконіе-то си; но кръвь-
тѫ му ще прѣдирѭ отъ рѫкѫ-тѫ на
стража.
7 [е]И ты, сыне человѣческый, азъ тя ту-
рихъ стражъ на Израилевъ-тъ домъ: чуй
прочее слово изъ уста-та ми, и свѣсти
8 гы отъ моіѫ странѫ. Когато казувамъ

[п] Исх. 7; 5. 14; 4, 18. Псал. 9; 16. Гл. 6; 7.
[р] 2 Цар. 1; 17. 2 Лѣт. 35; 25. Гл. 26; 17. Ст. 2.
[с] Гл. 26; 20. 31; 14.
[т] Гл. 31; 2, 18.
[у] Ст. 21, 24 и дрг. Гл. 28; 10.
[ф] Иса. 1; 31. 14; 9, 10. Ст. 27.
[х] Ст. 19, 25 и дрг.
[ц] Ст. 24, 26, 29, 30.
[ч] Иса. 14; 15.
[ш] Гл. 26; 17, 20. Ст. 24, 25, 26, 27, 32.
[щ] Іер. 49; 34 и дрг.
[ъ] Ст. 21.
[ы] Ст. 23.
[ь] Быт. 10; 2. Гл. 27; 13. 38; 2.
[ѣ] Ст. 19; 20 и дрг.
[ю] Ст. 21. Иса. 14; 18, 19.
[я] Гл. 25; 12 и дрг.
[ѫ] Гл. 38; 6, 15. 39; 2.
[ѭ] Гл. 28; 21.
[а] Гл. 31; 16.

—

[а] Гл. 3; 11.
[б] Гл. 14; 17.
[в] 2 Цар. 18; 24, 25. 4 Цар. 9; 17. Ст. 7. Осія 9; 8.
[г] Гл. 18; 13.
[д] Ст. 8.
[е] Гл. 3; 17 и дрг.

на беззаконный-тъ: Беззаконне, непрѣ-
мѣнно, ще умрешь: и ты не проговоришь
за да свѣстишь беззаконный-тъ за пжть-тъ
му, онзи беззаконникъ ще умре въ без-
законіе-то си, отъ ржкж-тж ти обаче ще
9 прѣдирѭ кръвь-тж му. Но ако свѣстишь
ты беззаконный-тъ за пжть-тъ му да ся
върне отъ него, и не ся върне отъ пжть-тъ
си, той ще умре въ беззаконіе-то си, а
ты си избавилъ душж-тж си.
10 За то, сыне человѣческый, кажи на И-
зраилевъ-тъ домъ: Така говорихте вы, и
думахте: Ако сж прѣстжпленія-та ни и
грѣхове-тѣ ни вързъ насъ, и [ж]ный тлѣ-
емъ въ тѣхъ, какъ ще бждемъ живи?
11 [з]Кажи имъ: Живъ сьмь азъ, говори Го-
сподь Іеова, [и]нѣмамъ благоволеніе въ
смьрть-тж на нечестивый-тъ, но да ся върне
нечестивый-тъ отъ пжть-тъ си, и да бжде
живъ: върнѣте ся, върнѣте ся отъ лука-
вы-тѣ си пжтища; [і]защо да умрете, доме
Израилевъ?
12 За то, ты, сыне человѣческый, кажи
на сынове-тѣ на людіе-тѣ си: [к]Правда-та
на праведный-тъ нѣма да го освободи въ
день-тъ на прѣстжпленіе-то му: и [л]не-
честивый нѣма да падне заради нечестіе-
то си, въ който день ся върне отъ нече-
стіе-то си: и праведный не ще може да
живѣе заради *правдж-тж* си, въ който
день съгрѣши.
13 Когато рекж на праведный-тъ че непрѣ-
мѣнно ще бжде живъ, и [м]той уповающъ
на правдж-тж си направи неправдж, всич-
ка-та му правда нѣма да ся помене; и въ
неправдж-тж си коіѭто е направилъ, въ
неіѭ ще умре.
14 И [н]когато говорѭ на нечестивый-тъ:
Непрѣмѣнно ще умрешь, а той ся върне
отъ грѣхъ-тъ си и направи сждъ и правдж,
15 [о]Отдаде нечестивый-тъ залогъ, [п]върне гра-
бнжто-то, ходи [р]въ повелѣнія-та на жи-
вотъ-тъ и не струва неправдж, непрѣ-
мѣнно ще бжде живъ, нѣма да умре:
16 [с]Всичкы-тѣ му грѣхове, които е съгрѣ-
шилъ, нѣма да му ся поменжтъ вече;
направилъ е сждъ и правдж, непрѣмѣнно
ще живѣе.
17 [т]Сынове-тѣ обаче на твои-тѣ людіе го-
ворятъ: Пжть-тъ Господень не е правъ;
18 но тѣхный-тъ пжть не е правъ. [у]Когато
праведный ся върне отъ правдж-тж си, и
направи неправдж, то въ неіѭ ще умре.
19 А когато беззаконный-тъ ся върне отъ
беззаконіе-то си; и направи сждъ и правдж,
20 той ще бжде живъ заради това. Вы обаче
говорите: [ф]Пжть-тъ Господень не е правъ.
Доме Израилевъ, ще вы сждіѭ всякого
споредъ пжтища-та му.
21 И въ дванадесето-то лѣто [х]на плѣнъ-
тъ ни, десетый-тъ *мѣсецъ*, петый-тъ *день*
на мѣсецъ-тъ, [ц]дойде при мене единъ бѣ-
жанецъ отъ Іерусалимъ, и каза: [ч]Прѣзѣ
22 ся градъ-тъ. И [ш]ржка-та Господня быде
върху мене вечеръ-тъ прѣди да дойде бѣ-
жанецъ-тъ, и отвори уста-та ми додѣ дойде
при мене заранъ-тж: и [щ]отворихж ся уста-
23 та ми, и не бѣхъ вече нѣмъ. И слово Го-
24 сподне быде къмъ мене, та рече: Сыне
человѣческый, [ъ]тѣзи които живѣіѭтъ въ
онѣзи запустѣнія въ Израилевж-тж земіѭ
говорятъ, и казуватъ: [ы]Единъ бѣ Авраамъ,
и наслѣди земіѭ-тж; а ный [ь]смы мнозина;
25 намъ ся даде земя-та за наслѣдіе. За то
кажи имъ: Така говори Господь Іеова:
[ѣ]Вы ядете *месо* съ кръвь, и [ю]подигате
очи-тѣ си къмъ идолы-тѣ си, и [я]проли-
вате кръвь; и ще наслѣдите ли земіѭ-тж?
26 Вы ся облѣгате на мечь-тъ си, работите
мерзости, и [ѫ]осквернявате всякой женж-
тж на ближняго си; и ще наслѣдите ли
земіѭ-тж?
27 Така имъ кажи: Така говори Господь
Іеова: Живъ сьмь азъ, [ѭ]които сж въ
запустѣнія-та непрѣмѣнно ще паднжтъ
отъ ножъ: и [а]който е по лице-то на по-
ле-то, ще го прѣдамъ на звѣрове-тѣ да
го изѣджтъ: а които сж въ крѣпости-тѣ и
28 [б]въ пещеры-тѣ ще умржтъ отъ моръ. За-
щото [в]ще прѣдамъ земіѭ-тж въ запустѣ-
ніе и пустотж, и [г]гордость-та на силж-
тж ѝ ще прѣстане, и [д]горы-тѣ Израилевы
ще запустѣіѭтъ, та да нѣма кой да ми-
29 нува. И ще познаіѭтъ че азъ сьмь Го-
сподь, когато прѣдамъ земіѭ-тж въ запу-
стѣніе и пустотж, заради всичкы-тѣ имъ
мерзости които сторихж.
30 И ты, сыне человѣческый, сынове-тѣ
на людіе-тѣ ти говорятъ за тебе при
стѣны-тѣ и въ врата-та на кжщы-тѣ, и
[е]говорятъ единъ на другъ, всякой на брата
си, и казуватъ: Елате сега, та чуйте,
кое е слово-то което излѣзва отъ Господа.
31 И [ж]дохождатъ при тебе, както ся съби-
ратъ людіе, та [з]сѣдятъ прѣдъ тебе *като*
мои людіе, и слушатъ твои-тѣ думы, но
не гы правятъ; защото [и]съ уста-та си
показуватъ много любовь, *но* [і]сьрдце-то
имъ отхожда вслѣдъ любостяжаніе-то имъ.
32 И ето, ты имъ си като любезнж пѣснь

ж Гл. 24; 23.
з Иса. 49; 14. Гл. 37; 11.
и 2 Цар. 14; 14. Гл. 18; 23, 32. 2 Пет. 3; 9.
і Гл. 18; 31.
к Гл. 3; 20. 18; 24, 26, 27.
л 2 Лѣт. 7; 14.
м Гл. 3; 20. 18; 24.
н Гл. 3; 18, 19. 18; 27.
о Гл. 18; 7.
п Исх. 22; 1, 4. Лев. 6; 2, 4, 5. Числ. 5; 6, 7. Лук. 19; 8.
р Лев. 18; 5. Гл. 20; 11, 13, 21.
с Гл. 18; 22.
т Ст. 20. Гл. 18; 25, 29.
у Гл. 18; 26, 27.
ф Ст. 17. Гл. 18; 25, 29.
х Гл. 1; 2.
ц Гл. 24; 26.
ч 4 Цар. 25; 4.
ш Гл. 1; 3.
щ Гл. 24; 27.
ъ Ст. 27. Гл. 34; 2. 36; 4.
ы Иса. 51; 2. Дѣян. 7; 5.
ь Виж. Мих. 3; 11. Мат. 3; 9. Іоан. 8; 39.
ѣ Быт. 9; 4. Лев. 3; 17. 7; 26. 17; 10. 19; 26. Втор. 12; 16.
ю Гл. 18; 6.
я Гл. 22; 6, 9.
ѫ Гл. 18; 6. 22; 11.
ѭ Ст. 24.
а Гл. 39; 4.
б Сжд. 6; 2. 1 Цар. 13; 6.
в Іер. 44; 2, 6, 22. Гл. 36; 34, 35.
г Гл. 7; 24. 24; 21. 30; 6, 7.
д Гл. 6; 2, 3, 6.
е Иса. 29; 13.
ж Гл. 14; 1. 20; 1 и дрг.
з Гл. 8; 1.
и Псал. 78; 36, 37. Иса. 29; 13.
і Мат. 13; 22.

отъ человѣкъ сладкогласенъ, и който
свири добрѣ; защото слушатъ думы-тѣ
33 ти, а не гы правятъ. [к]Но когато дойде
това, (*и* ето, иде,) тогазъ [л]ще познаѭтъ
че е имало пророкъ въ срѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 34.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: Сыне человѣческый, пророчествувай
[а]вързъ пастыри-тѣ Израилевы; пророче-
ствувай, и кажи имъ: Така говори Го-
сподь Іеова на пастыри-тѣ: [б]Горко на
Израилевы-тѣ пастыри, които пасѫтъ
себе си! пастыри-тѣ не пасѫтъ ли стада-
3 та? Вы [в]ядете тлъстинѫ-тѫ, и ся обли-
чате съ вълнѫ-тѫ, [г]колете тлъсты-тѣ;
4 не пасете стада-та. [д]Не укрѣпихте не-
мощнѫ-тѫ, и не исцѣлихте онѫзи която
бѣ злѣ, и не обвързахте счупенѫ-тѫ, и
не докарахте заблудилѫ-тѫ ся, и [е]не по-
търсихте загынѫлѫ-тѫ; но [ж]съ насиліе
и съ жестокость владычествувахте надъ
5 тѣхъ. И [з]ся распърснѫхѫ, понеже нѣ-
маше пастырь; и [и]станѫхѫ за ястіе на
всичкы-тѣ звѣрове въ поле-то, и ся рас-
6 пърснѫхѫ. Мои-тѣ овцы ся скытахѫ по
всякѫ горѫ, и по всякой высокъ хълмъ;
и по всичко-то лице на земѭ-тѫ бѣхѫ
распърснѫты овцы-тѣ ми: и нѣмаше кой
да потърси, нито кой да подири.
7 За то, слушайте, пастыри, слово-то Го-
8 сподне: Живъ сьмь азъ, говори Господь
Іеова, непрѣмѣнно, понеже стадо-то ми
станѫ корысть, и [і]овцы-тѣ ми станѫхѫ
за ястіе на всичкы-тѣ звѣрове въ поле-то,
защото нѣмаше пастырь, и пастыри-тѣ ми
не потърсихѫ овцы-тѣ ми, [к]но пастыри-
тѣ пасохѫ себе си, и не пасохѫ овцы-
9 тѣ ми, За то, слушайте, пастыри, слово-
10 то Господне: Така говори Господь Іеова:
Ето, азъ сьмь противъ пастыри-тѣ; и [л]ще
прѣдирѭ овцы-тѣ си отъ рѫцѣ-тѣ имъ, и
ще гы направѭ да прѣстанѫтъ отъ да
пасѫтъ овцы-тѣ: и [м]нѣма вече да пасѫтъ
себе си пастыри-тѣ; защото ще освободѭ
отъ уста-та имъ овцы-тѣ си, и не ще бѫ-
дѫтъ за ястіе тѣмъ.
11 Защото така говори Господь Іеова: Ето,
азъ, азъ ще потърсѭ овцы-тѣ си, и ще
12 гы подирѭ. Както пастырь-тъ дири ста-
до-то си, въ който день ся намира въ
срѣдъ распърснѫты-тѣ си овцы, така ще
подирѭ овцы-тѣ си, и ще гы избавѭ отъ
всичкы-тѣ мѣста, дѣто бѣхѫ распърснѫты,
13 [н]въ день облаченъ и мраченъ. И [о]ще гы
изведѫ изъ народы-тѣ и ще гы съберѫ
отъ мѣста-та, и ще гы доведѫ въ земѭ-
тѫ имъ, и ще гы пасѫ на Израилевы-тѣ
горы, близу при рѣкы-тѣ, и по всичкы-
тѣ населяемы мѣста въ тѣхнѫ-тѫ земѭ.
14 [п]Ще гы пасѫ въ добро пасище, и кошара-
та имъ ще бѫде върху высокы-тѣ Израи-
левы горы: [р]тамъ ще почиватъ въ добрѫ
кошарѫ, и ще пасѫтъ на тлъсто пасище,
15 върху Израилевы-тѣ горы. Азъ ще пасѫ
овцы-тѣ си, и азъ ще гы упокоѭ, говори
16 Господь Іеова. [с]Ще прѣдирѭ загынѫлѫ-
тѫ, и ще докарамъ заблудилѫ-тѫ ся, и ще
обвързѫ счупенѫ-тѫ, и ще укрѣпѭ не-
мощнѫ-тѫ; [т]тлъстѫ-тѫ обаче и крѣпкѫ-
тѫ ще погубѭ; [у]съ правосѫдіе ще гы
пасѫ.
17 А *заради* васъ, паство моя, така говори
Господь Іеова: Ето, азъ [ф]ще сѫдѭ между
18 овцѫ и овцѫ, между овны и ярцы. Малко
ли ви е, дѣто пасете добро-то пасище, та
тъпчете съ нозѣ-тѣ си остатъкъ-тъ на па-
сище-то си? и дѣто піете чистѫ водѫ, а
19 мѫтите съ нозѣ-тѣ си остатъкъ-тъ? А
овцы-тѣ ми пасѫтъ утъпкано-то съ нозѣ-
тѣ ви, и піѭтъ размѫтенѫ-тѫ съ нозѣ-
тѣ ви *водѫ*.
20 За то така имъ говори Господь Іеова:
Ето, [х]азъ, азъ ще сѫдѭ между тлъстѫ
21 овцѫ, и между мършавѫ овцѫ. Понеже
тласкате съсъ ребра и съ рамена, и бо-
дете съ рога-та си всичкы-тѣ немощны,
додѣ гы распърснѫхте по вънъ, за то
ще избавѭ овцы-тѣ си, и не ще бѫдѫтъ
22 вече корысть: И [ц]ще сѫдѭ между овцѫ
и овцѫ.
23 И [ч]ще поставѭ надъ тѣхъ едного Па-
стыря, и ще гы пасе, [ш]рабъ-тъ си Давида;
той ще гы пасе, и той ще имъ е пастырь.
24 И [щ]азъ Господь ще имъ бѫдѫ Богъ, и
рабъ-тъ ми Давидъ [ъ]князь въ срѣдъ тѣхъ:
25 азъ Господь говорихъ. И [ы]ще направѭ
съ тѣхъ завѣтъ на миръ; и [ь]ще махнѫ
отъ земѭ-тѫ лошы-тѣ звѣрове: и [ѣ]ще оби-
таватъ безбѣдно въ пустынѭ-тѫ, и ще
26 спятъ по дѫбравы-тѣ. И [ю]ще направѭ
тѣхъ и [я]околны-тѣ на горѫ-тѫ си бла-
гословеніе; и [ѫ]ще свалямъ дъждь-тъ на
врѣме-то му: [ѭ]дъждь на благословеніе
27 ще да е. И [а]дървія-та на поле-то ще

к 1 Цар. 3; 20.
л Гл. 2; 5.

а Іер. 23; 1. Зах. 11; 17.
б Иса. 56; 11. Зах. 11; 16.
в Гл. 33; 25, 26. Мих. 3; 1, 2, 3. Зах. 11; 16.
г Ст. 16. Зах. 11; 5.
д Лук. 15; 4.
е 1 Пет. 5; 3.
ж 3 Цар. 22; 17. Гл. 33; 21, 28. Мат. 9; 36.
з Иса. 56; 9. Іер. 12; 9. Ст. 8.
и Ст. 5, 6.
і Ст. 2, 10.
к Гл. 3; 18. Евр. 13; 17.
л Ст. 2, 8.
м Гл. 30; 3. Іоил. 2; 2.
н Иса. 65; 9, 10. Іер. 23; 3. Гл. 28; 25. 36; 24. 37; 21, 22.
о Псал. 23; 2.
п Іер. 33; 12.
р Ст. 4. Иса. 40; 11. Мих. 4; 6. Мат. 18; 11. Мар. 2; 17. Лук. 5; 32.
с Иса. 10; 16. Амос. 4; 1.
т Іер. 10; 24.
у Гл. 20; 37, 38. Ст. 20, 22. Зах. 10; 3. Мат. 25; 32, 33.
ф Ст. 17.
х Ст. 17.
ц Иса. 40; 11. Іер. 23; 4, 5. Іоан. 10; 11.
ч Евр. 13; 20. 1 Пет. 2; 25. 5; 4.
ш Іер. 30; 9. Гл. 37; 24, 25. Осія 3; 5.
щ Ст. 30. Исх. 29; 45. Гл. 37; 27.
ъ Гл. 37; 22. Лук. 1; 32, 33.
ы Гл. 37; 26.
ь Лев. 26; 6. Иса. 11; 6 до 9. 35; 9. Осія 2; 18.
ѣ Ст. 28. Іер. 23; 6.
ю Быт. 12; 2. Иса. 19; 24. Зах. 8; 13.
я Иса. 56; 7. Гл. 20; 40.
ѫ Лев. 26; 4.
ѭ Псал. 68; 9. Мал. 3; 10.
а Лев. 26; 4. Псал. 85; 12. Иса. 4; 2.

даватъ плодъ-тъ си, и земя-та ще дава
произведеніе-то си, и ще бѫдѫтъ безбѣдни
въ земіѭ-тѫ си, и ще познаіѫтъ че азъ
сьмь Господь, [б]когато съкрушѫ узы-тѣ на
хомотъ-тъ имъ, и гы освободіѭ отъ рѫкѫ-
тѫ [в]на онѣзи които сѫ гы поработили.
28 И [г]не ще бѫдѫтъ вече корысть на языч-
ницы-тѣ, и земни-тѣ звѣрове не ще гы
испояждатъ; но [д]ще живѣіѫтъ безбѣдно,
29 и не ще има кой да гы плаши. И ще имъ
възставіѭ [е]именитъ садъ, и нѣма вече да
загынуватъ отъ гладъ въ земіѭ-тѫ, и [ж]не
ще носятъ вече хулѫ-тѫ на язычницы-тѣ.
30 И ще познаіѫтъ че [з]азъ Господь Богъ тѣ-
хенъ съ тѣхъ сьмь, и тѣ, Израилевый домъ,
людіе мои сѫ, говори Господь Іеова.
31 И [и]вы, овцы мои, овцы на пасище-то
ми, вы сте человѣци, *и* азъ Богъ вашъ,
говори Господь Іеова.

ГЛАВА 35.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: Сыне человѣческый, [а]тури лице-то
си [б]противъ горѫ-тѫ Сіиръ, и [в]пророче-
3 ствувай противъ неіѭ; И кажи ѝ: Така
говори Господь Іеова: Ето, горо Сіиръ,
азъ сьмь противъ тебе; и ще простр҄ѫ
рѫкѫ-тѫ си противъ тебе, и [г]ще тя прѣ-
4 дамъ въ опустошеніе и пустотѫ. [д]Ще ра-
зоріѭ градове-тѣ ти, и ты ще бѫдешь за-
пустѣніе, и ще познаешь че азъ сьмь Го-
5 сподь. [е]Понеже си упазила ветхѫ омразѫ,
и прѣдала си Израилевы-тѣ сынове въ
рѫкѫ на мечъ въ врѣме-то на съсыпва-
ніе-то имъ, [ж]когато беззаконіе-то *имъ*
стигнѫ до край-тъ:
6 За то, живъ сьмь азъ, говори Господь
Іеова, ще тя прѣдамъ на кръвь, и кръвь
ще тя гони; [з]понеже не си намразила
7 кръвь-тѫ, то кръвь ще тя гони. И ще прѣ-
дамъ въ съвършенно запустѣніе горѫ-тѫ
Сіиръ, и ще погубіѭ отъ неіѭ [и]който ми-
8 нува и който ся враща. И [і]ще напълніѭ
горы-тѣ му съ умъртвены-тѣ му: по хъл-
мы-тѣ ти, и по долове-тѣ ти, и по всич-
кы-тѣ ти рѣкы, ще паднѫтъ умъртвени-тѣ
9 съ ножъ. [к]Ще тя направіѭ вѣчно опусто-
шеніе, и градове-тѣ ти нѣма да ся насе-
лятъ: и [л]ще познаете че азъ сьмь Господь.
10 Понеже си рекла: Тѣзи два народа и тѣзи
двѣ мѣста ще сѫ мои, и [м]ный ще гы на-
слѣдимъ, [н]ако и да е былъ Господь тамъ,
11 За то, живъ сьмь азъ, говори Господь Іео-
ва, ще направіѭ [о]споредъ ярость-тѫ ти, и
споредъ зависть-тѫ ти, коіѫто си изв҄ър-
шила заради омразѫ-тѫ ти къмъ тѣхъ, и
ще имъ станѫ познатъ когато тя сѫдіѭ.
12 И [п]ще познаешь че азъ Господь чухъ всич-
кы-тѣ твои хулы които си произнесла про-
тивъ Израилевы-тѣ горы, като си рекла:
Тѣ запустѣхѫ, намъ ся дадохѫ за хра-
13 нѫ. И [р]съ уста-та си велерѣчихте про-
тивъ мене, и умножихте думы-тѣ си про-
тивъ мене: азъ чухъ.
14 Така говори Господь Іеова: [с]Когато ся
весели всичка-та земя, пустѫ ще тя на-
15 правіѭ. [т]Както си ся развеселила заради
наслѣдіе-то на Израилевъ-тъ домъ, защото
опустѣ, така ще ти направіѭ: [у]ще запу-
стѣешь, горо Сіиръ, и всичкый Едомъ,
всичкый той: и ще познаіѫтъ че азъ сьмь
Господь.

ГЛАВА 36.

1 И ты сыне человѣческый, пророчествувай
[а]къмъ Израилевы-тѣ горы, и речи: Горы
Израилевы, слушайте слово-то Господне:
2 Така говори Господь Іеова: [б]Понеже не-
пріятель-тъ рече противъ васъ, О хохо!
[в]вѣчны-тѣ высокы мѣста [г]станѫхѫ на-
3 слѣдіе намъ, Заради това пророчествувай
и речи: Така говори Господь Іеова: По-
неже вы запустихѫ, и поглъ҄нѫхѫ отъ
всякѫдѣ, за да станете наслѣдіе на оста-
тъкъ-тъ на народы-тѣ, и [д]станѫхте гово-
реніе на языкъ, и поношеніе на людіе-тѣ:
4 Заради това, горы Израилевы, слушайте
слово-то на Господа Іеова: така говори
Господь Іеова къмъ горы-тѣ, и къмъ хъл-
мы-тѣ, къмъ потоцы-тѣ, и къмъ долове-
тѣ, и къмъ запустѣны-тѣ *и* разорены-тѣ
мѣста, и къмъ оставены-тѣ градове, [е]кои-
то станѫхѫ корысть и [ж]присмѣхъ на оста-
5 тъкъ-тъ на околны-тѣ народы: За то, така
говори Господь Іеова: [з]Непрѣмѣнно въ
огнь-тъ на ревность-тѫ си говорихъ про-
тивъ остатъкъ-тъ на народы-тѣ, и про-
тивъ всичкый-тъ Едомъ, [и]които направихѫ
земіѭ-тѫ ми наслѣдіе на себе си съ ра-
дость на всичко-то *си* сърдце, *и* съ прѣ-
зрѣніе душевно, за да іѭ разграбятъ като
6 корысть: За то пророчествувай заради
Израилевѫ-тѫ земіѭ, и кажи на горы-тѣ
и на хълмы-тѣ, на потоцы-тѣ и на доло-
ве-тѣ: Така говори Господь Іеова: Ето,
азъ говорихъ въ ревность-тѫ си и въ

б Лев. 26; 13. Іер. 2; 20.
в Іер. 25; 14.
г Ст. 8. Гл. 36; 4.
д Іер. 30; 10. 46; 27. Ст. 25.
е Иса. 11; 1. Іер. 23; 5.
ж Гл. 36; 3, 6, 15.
з Ст. 24. Гл. 37; 27.
и Псал. 100; 3. Іоан. 10; 11.

—

а Гл. 6; 2.
б Втор. 2; 5.
в Іер. 49; 7, 8. Гл. 25; 12. Амос. 1; 11. Авд. 10 и дрг.
г Гл. 6; 14.
д Ст. 9.
е Гл. 25; 12. Авд. 10.
ж Псал. 137; 7. Гл. 21; 25, 29. Дан. 9; 24. Авд. 11.
з Псал. 109; 17.
и Сѫд. 5; 6. Гл. 29; 11.
і Гл. 31; 12. 32; 5.
к Іер. 49; 17, 18. Ст. 4. Гл. 25; 13. Мал. 1; 3, 4.
л Гл. 6; 7. 7; 4, 9. 36; 11.
м Псал. 83; 4, 12. Гл. 36; 5. Авд. 13.
н Псал. 48; 1, 3. 132; 13, 14. Гл. 48; 35.
о Мат. 7; 2. Іак. 2; 13.
п Псал. 9; 16. Гл. 6; 7.
р 1 Цар. 2; 3. Откр. 13; 6.
с Иса. 65; 13, 14.
т Авд. 12, 15.
у Ст. 3, 4.

—

а Гл. 6; 2, 3.
б Гл. 25; 3. 26; 2.
в Втор. 32; 13.
г Гл. 35; 10.
д Втор. 28; 37. 3 Цар. 9; 7. Плач. 2; 15. Дан. 9; 16.
е Гл. 34; 28.
ж Псал. 79; 4.
з Втор. 4; 24. Гл. 38; 13.
и Гл. 35; 10, 12.

ярость-тѫ си, защото [i]понесохте укоръ-тъ
7 на народы-тѣ: За то така говори Господь
Іеова: [к]Азъ възвысихъ рѫкѫ-тѫ си: не-
прѣмѣнно народы-тѣ, които сѫ около васъ,
тѣ ще носятъ срамъ-тъ си.
8 А вы, Израилевы горы, ще направите
да прозябнѫтъ вѣтвы-тѣ ви, и ще дадете
плодъ-тъ си на людіе-тѣ ми Израиля; за-
9 щото приближаватъ да дойдѫтъ. Защото
ето, азъ *гледамъ* връху васъ, и ще ся
обърнѫ къмъ васъ, и ще ся обработите
10 и насѣете. И ще умножѫ връху васъ че-
ловѣцы, всичкый-тъ домъ Израилевъ, него
всичкый-тъ: и градове-тѣ ще ся населятъ,
11 и [л]запустѣнія-та ще ся съградятъ. Ей [м]ще
умножѫ връху васъ человѣцы и скотове,
и ще нарастнѫтъ и плодъ ще сътворятъ:
и ще вы населѭ както бѣхте понапрѣдъ,
и ще ви направѭ добро повече отъ кол-
кото въ начало-то: и [н]ще познаете че азъ
12 сьмъ Господь. И ще направѭ да ходятъ
връху васъ человѣци, людіе-тѣ ми Из-
раиль: и [о]ще вы наслѣдятъ, и ще имъ
бѫдете наслѣдіе, и за напрѣдъ [п]не ще вече
да гы обесчадите.
13 Така говори Господь Іеова: Понеже ви
рекохѫ: [р]Ты си *земя* която пояждашь
14 человѣцы, и обесчадвашь людіе-тѣ си; За
то нѣма вече да пояждашь человѣцы, нито
да обесчадишь вече людіе-тѣ си, говори
15 Господь Іеова: И [с]нѣма вече да направѭ
да ся чуе въ тебе укоръ-тъ на языцницы-
тѣ, и нѣма вече да носишь поношеніе-то
на народы-тѣ, и нѣма вече да погубишь
людіе-тѣ си, говори Господь Іеова.
16 И слово Господне быде къмъ мене, и
17 рече: Сыне человѣческый, когато Изра-
илевъ-тъ домъ бѣхѫ населени въ земѭ-
тѫ си, [т]осквернихѫ ѭ съ пѫть-тъ си, и
съ дѣянія-та си: тѣхный-тъ пѫть бѣ прѣдъ
мене [у]като нечистотѫ-тѫ на отлѫченѫ
18 *женѫ*. За то излѣхъ ярость-тѫ си връзъ
тѣхъ, [ф]поради кръвь-тѫ, коѭто излѣхѫ
на земѭ-тѫ, и заради идолы-тѣ имъ, *съ*
19 *които* ѭ омърсихѫ: И [х]разсѣяхъ гы ме-
жду народы-тѣ, и распьрснѫти быдохѫ по
мѣста-та: [ц]споредъ пѫть-тъ имъ, и спо-
20 редъ дѣла-та имъ, гы сѫдихъ. И когато
влѣзохѫ въ народы-тѣ, дѣто отидохѫ,
[ч]омърсихѫ свято-то ми име, дѣто ся го-
ворѣше за тѣхъ: Тѣзи сѫ людіе-тѣ на
21 Іеова, и изъ земѭ-тѫ му излѣзохѫ. Сми-
лихъ ся обаче [ш]заради свято-то си име, кое-
то Израилевъ-тъ домъ омърси между на-
роды-тѣ при които отидохѫ.
22 За то кажи на Израилевъ-тъ домъ: Така
говори Господь Іеова: Азъ не направѭ *това*
заради васъ, доме Израилевъ, [щ]но заради
свято-то мое име, което омърсихте между
23 народы-тѣ при които отидохте. И ще освя-
тѭ велико-то си име, омърсено-то между
народы-тѣ, което омърсихте между тѣхъ:
и ще познаѭтъ народи-тѣ че азъ сьмъ
Господь, говори Господь Іеова, [ъ]когато ся
освятѭ у васъ прѣдъ очи-тѣ имъ.
24 Защото [ы]ще вы земѫ изъ срѣдъ на-
роды-тѣ, и ще вы съберѫ отъ всичкы-тѣ
мѣста, и ще вы доведѫ въ земѭ-тѫ ви.
25 И [ь]ще поръсѭ връху васъ чистѫ водѫ,
и ще ся очистите: [ѣ]отъ всичкы-тѣ ви не-
чистоты, и отъ всичкы-тѣ ви идолы, ще вы
26 очистѭ. И [ю]ще ви дамъ ново сьрдце, и
новъ духъ ще вложѫ вѫтрѣ въ васъ, и,
като отнемѫ каменно-то сьрдце отъ плъть-
27 тѫ ви, ще ви дамъ плътско сьрдце. И [я]ще
вложѫ вѫтрѣ въ васъ Духъ-тъ си, и ще
вы направѭ да ходите въ повелѣнія-та
ми, и да пазите сѫдбы-тѣ ми, и да *гы*
28 извършате. И [ѫ]ще ся населите въ земѭ-
тѫ коѭто дадохъ на отцы-тѣ ви: [ѭ]и ще
29 ми сте людіе, и азъ ще ви сьмъ Богъ. И
[а]ще вы спасѫ отъ всичкы-тѣ ви нечистоты;
и [б]ще призовѫ жито-то, и ще го умножѫ,
30 и [в]не щѫ *вече* да ви докарамъ гладъ. И
[г]ще умножѫ плодъ-тъ на дървя-та, и
рожбы-тѣ на поле-то, за да не земете ве-
че поношеніе на гладъ между народы-тѣ.
31 И [д]ще помените лукавы-тѣ си пѫтища,
и дѣла-та си не добры, и [е]ще ся отвър-
нете сами отъ себе си прѣдъ очи-тѣ си,
заради беззаконія-та си, и заради мерзо-
32 сти-тѣ си. [ж]Азъ не направѭ *това* заради
васъ, говори Господь Іеова, нека е извѣст-
но вамъ: постыдѣте ся и ся посрамѣте за-
ради пѫтища-та си, доме Израилевъ!
33 Така говори Господь Іеова: Въ който
день вы очистѭ отъ всичкы-тѣ ви без-
законія, ще направѭ още да ся населятъ
градове-тѣ, и [з]ще ся съградятъ запустѣ-
34 нія-та. И запустѣла-та земя ще ся обра-
боти, вмѣсто да стои запустѣла прѣдъ вся-
35 кого който минува. И ще говорятъ: Тая
земя, която бѣ запустѣла, станѫ [и]като
Едемскый рай: и градове-тѣ запустѣни-
тѣ, и опустѣли-тѣ, и съсыпани-тѣ, укрѣ-
36 пихѫ ся, населихѫ ся. И народи-тѣ, които
сѫ останѫли около васъ, ще познаѭтъ
че азъ Господь съградихъ съсыпаны-тѣ,
и насадихъ опустѣлы-тѣ; [i]азъ Господь
говорихъ, и ще извършѫ.

i Псал. 123; 3, 4. Гл. 34; 29. Ст. 15.
к Гл. 20; 5.
л Ст. 33. Иса. 58; 12. 61; 4. Амос. 9; 14.
м Іер. 31; 27. 33; 12.
н Гл. 35; 9. 37; 6, 13.
о Авд. 17 и дрг.
п Виж. Іер. 15; 7.
р Чисх. 13; 32.
с Гл. 34; 29.
т Лев. 18; 25, 27, 28. Іер. 2; 7.
у Лев. 15; 19 и дрг.
ф Гл. 16; 36, 38. 23; 37.
х Гл. 22; 15.
ц Гл. 7; 3. 18; 30. 39; 24.
ч Иса. 52; 5. Рим. 2; 24.
ш Гл. 20; 9, 14.
щ Псал. 106; 8.
ъ Гл. 20; 41. 28; 22.
ы Гл. 34; 13. 37; 21.
ь Евр. 10; 22.
ѣ Іер. 33; 8.
ю Іер. 32; 39. Гл. 11; 19.
я Гл. 11; 19. 37; 14.
ѫ Гл. 28; 25. 37; 25.
ѭ Іер. 30; 22. Гл. 11; 20. 37; 27.
а Мат. 1; 21. Рим. 11; 26.
б Псал. 105; 16.
в Гл. 34; 29.
г Гл. 34; 27.
д Гл. 16; 61, 63.
е Лев. 26; 39. Гл. 6; 9. 20; 43.
ж Втор. 9; 5. Ст. 22.
з Ст. 10.
и Иса. 51; 3. Гл. 28; 13. Іоил. 2; 3.
i Гл. 17; 24. 22; 14. 37; 14.

37 Така говори Господь Іеова: [к]За това
още ще бжджа потърсенъ отъ Израилевъ-тъ
домъ, да направіж за тѣхъ, [л]да гы умно-
38 жж съ человѣцы като стадо. Като свято
стадо, като стадо-то на Іерусалимъ въ
праздницы-тѣ му, така запустѣни-тѣ гра-
дове ще станжтъ пълни съсъ стада че-
ловѣчески: и ще познаіжтъ че азъ съмь
Господь.

ГЛАВА 37.

1 [а]Ржка Господня биде върху ми, та мя
изведе [б]чрѣзъ Господній Духъ, и мя по-
стави въ срѣдъ поле, и то бѣ пълно съ
2 кости. И направи мя да минж близу тѣхъ
изоколо: и ето, бѣхж твърдѣ много по
лице-то на поле-то; и ето, бѣхж твърдѣ
сухы.
3 И рече ми: Сыне человѣческый, мо-
гжтъ ли тѣзи кости да оживѣіжтъ? и
4 рѣкохъ: Господи Іеова, [в]ты знаешь. И
рече ми: Пророчествувай надъ тѣзи ко-
сти, и речи имъ: Сухы кости, слушайте
5 слово-то Господне: Така говори Господь
Іеова къмъ тѣзи кости: Ето, [г]азъ ще ту-
6 ріж у васъ духъ, и ще оживѣете: И ще
туріж върхъ васъ жилы, и ще докарамъ
плъть върхъ васъ, и ще вы обкрыіж съ
кожж, и ще туріж у васъ духъ, и ще
оживѣете, и [д]ще познаете че азъ съмь
Господь.
7 И пророчествовахъ както ми биде за-
повѣдано, и когато пророчествовахъ, ста-
нж екотъ, и ето тржсъ, и кости-тѣ ся
8 събирахж, кость съ кость-тж си. И ви-
дѣхъ, и ето, жилы и плъть порастнжхж
върхъ тѣхъ, и кожа гы обкры отъ горѣ:
9 духъ обаче нѣмаше въ тѣхъ. И рече ми:
Пророчествувай заради духъ-тъ, проро-
чествувай, сыне человѣческый, и кажи на
духъ-тъ: Така говори Господь Іеова:
[з]Дойди, духу, отъ четыри-тѣ вѣтрища, и
духни върхъ тѣзи убиты-тѣ, и да оживѣ-
10 іжтъ. И пророчествовахъ, както ми за-
повѣда: [и]и духъ-тъ влѣзе въ тѣхъ, и
оживѣхж, и станжхж на нозѣ-тѣ си, вой-
ска голѣма, твърдѣ много.
11 И рече ми: Сыне человѣческый, тѣзи
кости сж всичкый Израилевъ домъ; ето,
тѣ говорятъ: [і]Кости-тѣ ни изсъхнжхж, и
надежда-та ни ся изгуби: ный смы погы-
12 нжли: За то пророчествувай, и кажи имъ:
Така говори Господь Іеова: Ето, [к] людіе
мои, азъ отварямъ гробища-та ви, и ще
вы изведж изъ гробища-та ви, и [л]ще вы
13 заведж въ Израилевж-тж земіж. И ще
познаете че азъ съмь Господь, когато,
людіе мои, отворіж гробища-та ви, и вы
14 изведж изъ гробища-та ви. И [м]ще туріж
духъ-тъ си въ васъ, и ще оживѣете, и
ще вы поставіж въ земіж-тж си: и ще
познаете, че азъ Господь говорихъ и из-
върших, говори Господь.
15 И слово Господне биде къмъ мене, и
16 рече: И ты, сыне человѣческый, [н]земи
си единъ жезлъ, та пиши на него за Іу-
дж, и [о]за Израилевы-тѣ сынове другари-
тѣ му; земи и другъ жезлъ, и пиши на
него заради Іосифа, жезлъ-тъ на Ефрема,
и на всичкый-тъ Израилевъ домъ друга-
17 ри-тѣ му. И [п]събери си гы единъ съ
другъ въ единъ жезлъ, и ще станжтъ
единъ въ ржкж-тж ти.
18 И когато сынове-тѣ на твои-тѣ людіе
продуматъ и рекжтъ: [р]Не щешь ли да
ни обадишь що ти значи това? Кажи
19 имъ: [с]Така говори Господь Іеова: Ето,
азъ ще земж [т]жезлъ-тъ на Іосифа, кой-
то е въ ржкж-тж на Ефрема, и Изра-
илевы-тѣ племена другари-тѣ му, и ще
туріж тѣхъ съ него, съ жезлъ-тъ Іудинъ,
и ще гы направіж единъ жезлъ, и ще
20 бждатъ единъ въ ржкж-тж ми. И жез-
ли-тѣ, на които си ты писалъ, ще сж въ
21 ржкж-тж ти [у]прѣдъ тѣхъ. И кажи имъ:
Така говори Господь Іеова: Ето, [ф]азъ
ще земж Израилевы-тѣ сынове изъ срѣдъ
народы-тѣ дѣто сж отишли, и ще гы съ-
берж отъ всякждѣ, и ще гы доведж въ
22 земіж-тж имъ; И [х]ще гы направіж единъ
народъ въ земіж-тж, върху Израилевы-тѣ
горы: и [ц]единъ царь ще е царь надъ
всичкы тѣхъ: и не ще бждатъ вече два
народа, и не ще бждатъ вече за напрѣдъ
23 раздѣлени въ двѣ царства: И [ч]нѣма да
ся осквернятъ съ идолы-тѣ си, нито съ
мерзости-тѣ си, нито съсъ всичкы-тѣ си
прѣстжпленія: но ще гы избавіж отъ
всичкы-тѣ имъ селенія дѣто съгрѣшихж,
и ще гы очистіж: и [ш]ще ми бждатъ лю-
24 діе, и азъ ще имъ бждж Богъ. И [щ]Да-
видъ рабъ-тъ ми *ще бжде* царь надъ тѣхъ;
и [ъ]ще бжде надъ всичкы тѣхъ единъ па-
стырь: и [ы]ще ходятъ въ сждбы-тѣ ми, и
ще пазятъ повелѣнія-та ми, и ще гы из-
25 върщатъ. И [ь]ще живѣіжтъ въ земіж-тж,
коіжто дадохъ на рабъ-тъ си Іакова, дѣ-
то живѣехж бащи-тѣ ви; и въ неіж ще
живѣіжтъ, тѣ и чада-та имъ, и чада-та

к Гл. 14; 3. 20; 3, 31.
л Ст. 10.

—

а Гл. 1; 3.
б Гл. 3; 14. 8; 3. 11; 24. Лук. 4; 1.
в Втор. 32; 39. 1 Цар. 2; 6. Іоан. 5; 21. Рим. 4; 17. 2 Кор. 1; 9.
г Псал. 104; 30. Ст. 9.
д Гл. 6; 7. 35; 12. Іоил. 2; 27. 3; 17.
з Псал. 104, 30. Ст. 5.
и Отк. 11; 11.
і Псал. 141; 7. Иса. 49; 14.
к Иса. 26; 19. Осія 13; 14.
л Гл. 36; 24. Ст. 25.
м Гл. 36; 27.
н Числ. 17; 2.
о 2 Лѣт. 11; 12, 13, 16. 15; 9. 30; 11, 18.
п Ст. 22, 24.
р Гл. 12; 9. 24; 19.
с Зах. 10; 6.
т Ст. 16, 17.
у Гл. 12; 3.
ф Гл. 36; 24.
х Иса. 11; 13. Іер. 3; 18. 50; 4. Осія 1; 11.
ц Гл. 34; 23, 24. Іоан. 10; 16.
ч Гл. 36; 25.
ш Гл. 36; 28, 28.
щ Иса. 40; 11. Іер. 23; 5. 30; 9. Гл. 34; 23, 24. Осія 3; 5. Лук. 1; 32.
ъ Ст. 22. Іоан. 10; 16.
ы Гл. 36; 27.
ь Гл. 36; 28.

на чада-та имъ, [п]до вѣка: и [ю]Давидъ
26 рабъ-тъ ми ще имъ е князь въ вѣкъ. И
[я]ще направѭ съ тѣхъ завѣтъ на миръ:
той ще е завѣтъ вѣченъ съ тѣхъ: и ще
гы намѣстѭ и ще гы [ж]умножѫ, [ѭ]и ще
положѫ святилище-то си въ срѣдъ тѣхъ
27 въ вѣкъ. И [а]скинія-та ми ще бѫде въ
срѣдъ тѣхъ: и [б]ще имъ сьмь Богъ, и тѣ
28 ще ми сѫ людіе. И [в]ще познаѭтъ язычници-тѣ че [г]азъ сьмь Господь, който освящавамъ Израиля, когато е святилище-то ми въ срѣдъ тѣхъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 38.

1 И слово Господне быде къмъ мене, и
2 рече: [а]Сыне человѣческый, [б]утвърди лице-то си [в]върхъ Гога, земѭ-тѫ на Магога, вождь-тъ на Росъ, [г]Мосохъ и Ѳувалъ,
3 и пророчи противъ него, И речи: Така говори Господь Іеова: Ето, азъ сьмь противъ тебе, Гоге, вожде на Росъ, Мосохъ,
4 и Ѳувалъ; И [д]ще тя върнѫ, и ще турѭ кукѫ въ челюсти-тѣ ти, и ще тя извадѭ, и всичкѫ-тѫ ти силѫ, коніе и конницы, [е]всичкы тѣзи съвършенно орѫжены, голѣмо събраніе съсъ щитове, и щитчета, всичкы тѣзи които употрѣбяватъ ножове;
5 Персы, Еѳіопцы и Ливійцы съ тѣхъ; всич-
6 кы тѣзи съсъ щитчета, и шлемове; [ж]Гомера, и всичкы-тѣ му пълкове; домъ-тъ [з]на Ѳогармѫ отъ послѣдни-тѣ страны на сѣверъ, и всичкы-тѣ му пълкове; *и* много народы съ тебе.
7 [и]Приготви ся, и приготви себе си, ты, и всичко-то ти събраніе което е събрано
8 въ тебе, и бѫди имъ стражъ: [і]Слѣдъ много дни [к]ще стане изброеніе въ тебе: въ послѣдни-тѣ годины ще дойдешь върхъ земѭ, която ся е освободила отъ ножъ-тъ, *и* ся е [л]събрала отъ много народы, [м]върху горы-тѣ на Израиль, които станѫхѫ пусты за всегда; но той быде прѣнесенъ изъ срѣдъ народы-тѣ, и [н]ще ся населятъ
9 всичкы-тѣ въ безопасность. И ще възлѣзешь и ще дойдешь [о]като вихрушкѫ; ще бѫдешь [п]като облакъ, за да покрыешь земѭ-тѫ, ты, и всичкы-тѣ твои пълкове, и много людіе съ тебе.
10 Така говори Господь Іеова: И въ онзи день ще възлѣзѫтъ мысли на сърдце-то
11 ти, и ще съвѣщавашь съвѣты лукавы; И ще речешь: Ще възлѣзѫ въ земѭ на села неоградены; [р]ще дойдѫ при онѣзи които почиватъ и [с]живѣѭтъ въ безопасность, при всичкы които живѣѭтъ въ мѣста неоградены, и нѣматъ вереи и врата:
12 За да оберешь обиръ, и искорыствувашь корысть, за да възвърнешь рѫкѫ-тѫ си [т]върхъ запустѣнія населены, и [у]върхъ людіе събраны отъ народы-тѣ, които сѫ придобыли скотове и имотъ, които живѣѭтъ по высокы-тѣ страны на земѭ-
13 тѫ. [ф]Шева, и [х]Деданъ, и търговци-тѣ на [ц]Ѳарсисъ, [ч]съсъ всичкы-тѣ му млады львове ще ти рекѫтъ: Дошелъ си обиръ ли да оберешь? Събралъ си множество-то си корысть ли да корыствувашь? Сребро и злато ли да грабнешь, скотове и имотъ ли да земешь, обиръ ли голѣмъ да направишь?
14 За то, сыне человѣческый, пророчи, и кажи Гогу: Така говори Господь Іеова: [ш]Въ онзи день, [щ]когато людіе-тѣ ми Израиль ще живѣѭтъ въ безопасность, ты
15 не ще ли да знаешь? И [ъ]ще дойдешь отъ мѣсто-то си, отъ послѣдни-тѣ страны на сѣверъ, ты, и [ы]много народи съ тебе, всичкы всадници на коніе, голѣмо мно-
16 жество, и много сила; И [ь]ще възлѣзешь противъ людіе-тѣ ми Израиля като облакъ, за да покрыешь земѭ-тѫ: *то* [ѣ]ще бѫде въ послѣдни-тѣ дни: и ще тя докарамъ противъ земѭ-тѫ си, [ю]за да мя познаѭтъ народи-тѣ, когато ся освятѭ въ тебе, Гоге, прѣдъ очи-тѣ имъ.
17 Така говори Господь Іеова: Ты ли си онзи, заради когото говорихъ въ древни-тѣ дни, чрѣзъ рабы-тѣ си пророцы-тѣ Израилевы, които пророчествовахѫ въ онѣзи дни прѣзъ *много* годины, че щѣхъ
18 да тя докарамъ противъ тѣхъ? Но въ онзи день, въ день-тъ *въ който* Гогъ дойде противъ Израилевѫ-тѫ земѭ, гнѣвъ-тъ ми ще възлѣзе по лице-то ми, говори
19 Господь Іеова. Защото [я]въ ревность-тѫ си, [ж]въ огнь-тъ на гнѣвъ-тъ си говорихъ: [ѭ]Непрѣмѣнно въ онзи день ще бѫде треперапіе голѣмо въ земѭ-тѫ Израиле-
20 вѫ: И [а]рыбы-тѣ морскы, и птицы-тѣ небесны, и звѣрове-тѣ на поле-то, и всичкы-тѣ пълзящы които пълзятъ по земѭ-тѫ, и всичкы-тѣ человѣци които сѫ по лице-то на земѭ-тѫ, ще ся растреперятъ отъ

п Иса. 60; 21. Іонл. 3; 20. Амос. 9; 15.
ю Ст. 24. Іоан. 12; 34.
я Псал. 89; 3. Иса. 55; 3. Іер. 32; 40. Гл. 34; 25.
ж Гл. 36; 10, 37.
ѭ 2 Кор. 6; 16.
а Лев. 26; 11. 12. Гл. 43; 7. Іоан. 1; 14.
б Гл. 11; 20. 14; 11. 36; 28.
в Гл. 36; 23.
г Гл. 20; 12.

а Гл. 39; 1.
б Гл. 35; 2, 3.
в Отк. 20; 8.
г Гл. 32; 26.
д 4 Цар. 19; 28. Гл. 29; 4. 39; 2.
е Гл. 23; 12.
ж Быт. 10; 2.
з Гл. 27; 14.
и Иса. 8; 9, 10. Іер. 46; 3, 4, 14. 51; 12.
і Быт. 49; 1. Втор. 4; 30. Ст. 16.
к Иса. 29; 6.

л Ст. 12. Гл. 34; 13.
м Гл. 36; 1, 4, 8.
н Іер. 23; 6. Гл. 28; 26. 34; 25, 28. Ст. 11.
о Иса. 28; 2.
п Іер. 4; 13. Ст. 16.
р Іер. 49; 31.
с Ст. 8.
т Гл. 36; 34, 35.
у Ст. 8.
ф Гл. 27; 22, 23.
х Гл. 27; 15, 20.
ц Гл. 27; 12.
ч Вижь Гл. 19; 3, 5.

ш Иса. 4; 1.
щ Ст. 8.
ъ Гл. 39; 2.
ы Ст. 6.
ь Ст. 9.
ѣ Ст. 8.
ю Исх. 14; 4. Гл. 36; 23. 39; 21.
я Гл. 36; 5, 6. 39; 25.
ж Псал. 89; 46.
ѭ Агг. 2; 6, 7. Отк. 16; 18.
а Осія 4; 3.

присѫтствіе-то ми: и [б]горы-тѣ ще ся низ-
ринѫтъ, и стрьмнины-тѣ ще паднѫтъ, и
21 всяка стѣна ще падне на земѭ-тѫ. И
[в]ще призовѫ [г]противъ него ножъ по
всичкы-тѣ си горы, говори Господь Іеова:
[д]ножъ-тъ на всякого человѣка ще е про-
22 тивъ брата му. И [е]ще дойдѫ въ сѫдбѫ
противъ него [ж]съ моръ и съ кръвь; и
[з]ще одъждѭ върху него и върху пълко-
ве-тѣ му, и върху много-то народы които
сѫ съ него, дъждь на потопъ, и [и]каме-
23 ніе на градушкѫ, огнь и жупелъ. И ще
ся възвеличѫ и [і]освятѭ; и [к]ще станѫ
познатъ прѣдъ очи-тѣ на много народы,
и ще познаѭтъ че азъ сьмь Господь.

ГЛАВА 39.

1 И ты, [а]сыне человѣческый, пророчи про-
тивъ Гога, и речи: Така говори Господь
Іеова: Ето, азъ сьмь противъ тебе, Гоге,
2 вожде на Росъ, Мосохъ и Ѳувалъ; И
[б]ще тя върнѫ и водѭ, и ще тя възведѫ
отъ послѣдни-тѣ на сѣверъ, и ще тя до-
3 карамъ върху Израилевы-тѣ горы; И ще
ударѭ лѫкъ-тъ ти отъ лѣвѫ-тѫ ти рѫ-
кѫ, и ще направѭ стрѣлы-тѣ ти да пад-
4 нѫтъ отъ деснѫ-тѫ ти рѫкѫ. [в]Ще пад-
нешь върху Израилевы-тѣ горы, ты, и
всичкы-тѣ ти пълкове, и народи-тѣ кои-
то сѫ съ тебе: [г]ще тя прѣдамъ на пера-
ты-тѣ птицы отъ всякакъвъ видъ, и *на*
5 звѣрове-тѣ на поле-то, за изяжданіе: Ще
паднешь на лице-то на поле-то; защото
азъ рѣкохъ, говори Господь Іеова.
6 И [д]ще проводѭ огнь върху Магога, и
между онѣзи които [е]живѣѭтъ въ остро-
вы-тѣ въ безопасность: и ще познаѭтъ
7 че азъ сьмь Господь. И [ж]ще направѭ
свято-то си име познато въ срѣдъ людіе-
тѣ си Израиля; и [з]не ще оставѭ да
омьрсятъ вече свято-то ми име: и [и]ще
познаѭтъ народи-тѣ че азъ сьмь Господь,
8 Святый въ Израиль. [і]Ето, иде, и ще ста-
не, говори Господь Іеова: той е день-тъ
[к]за който говорихъ.
9 И онѣзи които обитаватъ въ градове-
тѣ Израилевы ще излѣзѫтъ, и ще турятъ
въ огнь та ще изгорятъ орѫжія-та, и
щитове-тѣ и щитчета-та, лѫкове-тѣ и
стрѣлы-тѣ, и сулицы-тѣ и копія-та; и ще
10 кладѫтъ съ тѣхъ огнь седмь годины; И
нѣма да земѫтъ дрьва отъ поле-то, ни-
то ще отсѣкѫтъ отъ дѫбравы-тѣ; защото
ще кладѫтъ огнь отъ орѫжія-та; и [л]ще
оберѫтъ онѣзи които сѫ гы обрали, и ще
оголятъ онѣзи които сѫ гы оголили, го-
вори Господь Іеова.
11 И въ онзи день ще дамъ Гогу мѣсто
за погребеніе тамъ въ Израиль, долъ-тъ
на прѣходящы-тѣ къмъ истокъ на море-
то; и то ще затваря *пѫть-тъ* на прѣхо-
дящы-тѣ: и тамъ ще заровятъ Гога, и
всичко-то му множество; и ще *го* наиме-
12 нуватъ Долъ-тъ на Амонъ-гога. И домъ-
тъ Израилевъ ще гы рови седмь мѣсецы
13 [м]за да очистятъ земѭ-тѫ. И всичкы-тѣ
людіе на *Израилевѫ*-тѫ земѭ ще *гы* ро-
вятъ: и ще имъ бѫде именитъ день-тъ
[н]въ който ще ся прославѭ, говори Господь
14 Іеова. И ще опрѣдѣлятъ мѫжіе, които
като обхождатъ непрѣстанно земѭ-тѫ,
съ *помощь-тѫ на* прѣходящы-тѣ, ще за-
ровятъ останѫлы-тѣ по лице-то на зе-
мѭ-тѫ, [о]за да ѭ очистятъ; подирь свър-
шъкъ-тъ на седмь-тѣ мѣсецы ще напра-
15 вятъ прѣдирваніе. И отъ прѣходящы-тѣ
които прѣхождатъ земѭ-тѫ, когато види
нѣкой кость человѣческѫ, тогазь ще въс-
правя знакъ при неѭ, додѣ погрѣбатели-
тѣ ѭ заровятъ въ долъ-тъ на *Амонъ-го-
16 га. А име-то и на градъ-тъ *ще бѫде* †А-
17 мона. [п]Така ще очистятъ земѭ-тѫ. А ты,
сыне человѣческый, така говори Господь
Іеова: [р]Кажи на птицы-тѣ отъ всякакъвъ
видъ, и на звѣрове-тѣ на поле-то: Събе-
рѣте ся та елате; [с]съвъкупѣте ся отъ
всякѫдѣ на жертвѫ-тѫ ми коѭто азъ
жертвувамъ заради васъ, жертвѫ голѣ-
мѫ [т]върху Израилевы-тѣ горы, за да
18 ядете плъть, и да піете кръвь. [у]Ще ядете
плъть-тѫ на юнацы-тѣ, и ще піете кръвь-
тѫ на князове-тѣ земны, на овны, на агне-
та и на ярцы, *и* на телцы, [ф]на всичкы-тѣ
19 хранены Васанскы; И ще ядете тлъстинѫ
до насыщеніе, и ще піете кръвь до опи-
ваніе, отъ жертвѫ-тѫ ми коѭто пожрѣхъ
20 заради васъ; И [х]ще ся насытите на тръ-
пезѫ-тѫ ми съ коніе и всадницы, [ц]съ
юнацы, и съсъ всякакъвъ ратникъ мѫжъ,
говори Господь Іеова.
21 [ч]И ще турѭ славѫ-тѫ си между на-
роды-тѣ, и всичкы-тѣ народи ще видятъ
сѫдбѫ-тѫ ми коѭто извършихъ, и [ш]рѫ-
22 кѫ-тѫ ми коѭто турихъ върху тѣхъ. И
[щ]ще познае Израилевый домъ че азъ сьмь
Господь тѣхенъ Богъ, отъ тойзи день и
23 послѣ. И [ъ]народи-тѣ ще познаѭтъ, че
домъ-тъ Израилевъ быде плѣненъ заради
беззаконіе-то си; понеже станѫхѫ непо-

б Іер. 4; 24. Наум. 1; 5, 6.
в Псал. 105; 16.
г Гл. 14; 17.
д Сѫд. 7; 22. 1 Цар. 14; 20. 2 Лѣт. 20; 23.
е Иса. 66; 16. Іер. 25; 31.
ж Гл. 5; 17.
з Псал. 11; 6. Иса. 29; 6. 30; 30.
и Гл. 13; 11. Отк. 16; 21.
і Гл. 36; 23.
к Псал. 9; 16. Гл. 37; 28. 39; 7. Ст. 16.

—

а Гл. 38; 2, 3.
б Гл. 38; 15.
в Гл. 38; 21. Ст. 17.
г Гл. 33; 27.
д Гл. 38; 22. Амос. 1; 4.
е Псал. 72; 10.
ж Ст. 22.
з Лев. 18; 21. Гл. 20; 39.
и Гл. 38; 16, 23.
і Отк. 16; 17. 21; 6.
к Гл. 38; 27.
л Иса. 14; 2.
м Втор. 21; 23. Ст. 14; 16.
н Гл. 28; 22.
о Ст. 12.
* На множество-то на Бога.
† Множество.
п Ст. 12.
р Отк. 19; 17.
с Иса. 18; 6. 34; 6. Іер. 12; 9. Соф. 1; 7.
т Ст. 4.
у Отк. 19; 18.
ф Втор. 32; 14. Псал. 22; 12.
х Псал. 76; 6. Гл. 38; 4.
ц Отк. 19; 18.
ч Гл. 38; 16, 23.
ш Исх. 7; 4.
щ Ст. 7; 28.
ъ Гл. 36; 18, 19, 20, 23.

корни менѣ, ыза то скрыхъ лице-то си
отъ тѣхъ, и гы ьпрѣдадохъ въ ржкж-тж
на врагове-тѣ имъ: и паднжхж всичкы
24 чрѣзъ ножъ. ѣСпоредъ нечистотж-тж имъ,
и споредъ прѣстжпленія-та имъ, сторихъ
имъ, и скрыхъ отъ тѣхъ лице-то си.
25 За то, така говори Господь Іеова: юСе-
га ще върнж Іакововъ-тъ плѣнъ, и яще
помилувамъ всичкый-тъ Израилевъ домъ,
и ще бждж ревнивъ за свято-то си име;
26 И жще носятъ срамъ-тъ си, и всичкы-тѣ
си прѣстжпленія, чрѣзъ които станжхж
непокорни менѣ, іжкогато живѣіжтъ въ
безопасность въ земіж-тж си, и нѣма
27 кой да гы плаши. аКогато гы доведж
пакъ отъ народы-тѣ, и гы съберж отъ
мѣста-та на врагове-тѣ имъ, тогазь ще ся
босвятіж въ тѣхъ прѣдъ очи-тѣ на много
28 народы; вИ ще познаіжтъ че азъ сьмь
Господь тѣхный Богъ, когато, като гы
направіж да бждѫтъ закараны въ плѣнъ
между народы-тѣ, гы съберж въ земіж-тж
имъ, и не оставіж вече отъ тѣхъ остатъкъ
29 тамъ; И гне щж да скрыіж вече лице-то
си отъ тѣхъ; защото дизлѣхъ Духъ-тъ си
върху Израилевъ-тъ домъ, говори Господь
Іеова.

ГЛАВА 40.

1 Въ двадесеть и пето-то лѣто на плѣнъ-
тъ ни, въ начало-то на лѣто-то, де-
сетый-тъ день на мѣсецъ-тъ, въ четыри-
надесето-то лѣто аслѣдъ прѣземаніе-то
на градъ-тъ, въ тойзи день бржка Госпо-
дня быде върху мене, и мя заведе тамъ.
2 Чрѣзъ ввидѣнія Божіи мя заведе въ Из-
раилевж-тж земіж, та гмя тури върху
еднж най высокж горж, на коіжто къмъ
пладне имаше като зданіе на градъ.
3 И заведе мя тамъ, и ето человѣкъ на
когото зракъ-тъ бѣ дкато зрѣніе на мѣдь,
и имаше евъ ржкж-тж си лененж връвь
и жмѣркж отъ тръсть; и той стоеше въ
4 врата-та. И человѣкъ-тъ ми рече: зСыне
человѣческый, виждь съ очи-тѣ си, и чуй
съ уши-тѣ си, и тури сьрдце-то си върху
всичко което ти азъ покажж; защото, за
да ти покажж *това*, быде въведенъ ты
тука; иизвѣсти на Израилевъ-тъ домъ
всичко що гледашь.
5 И ето, іограда изъ вънъ домъ-тъ около-
вързъ, и въ ржкж-тж на человѣка тръстна
мѣрка шесть лакти, съ лакъть *дълъгъ ла-
кътъ* и длань; и прѣмѣри ширинж-тж на
зданіе-то, еднж тръсть; и высочинж-тж
еднж тръсть.

6 Тогазь дойде при врата-та които гле-
дахж къмъ истокъ, и възлѣзе по стжпа-
ла-та имъ, и прѣмѣри прагъ-тъ на врата-
та, ширинж еднж тръсть; и другый-тъ
7 прагъ, ширинж еднж тръсть. И *всяко*
обиталище бѣ дълго еднж тръсть, и ши-
роко еднж тръсть: и между обиталища-
та *имаше* петь лакти: и прагъ-тъ на вра-
та-та, при притворъ-тъ, който бѣ при
8 вжтрешни-тѣ врата, една тръсть. Тогазь
прѣмѣри притворъ-тъ на вжтрешни-тѣ
9 врата, и той бѣ една тръсть. Послѣ прѣ-
мѣри притворъ-тъ на врата-та, осмь лак-
ти; и околодверія-та имъ, два лакта: а
притворъ-тъ на врата-та бѣше изъ вж-
10 трѣ. И обиталища-та на врата-та къмъ
истокъ *бѣхж* три отъ самъ и три отъ тамъ;
и три-тѣ на еднж мѣркж: и околодверія-та
имахж еднж мѣркж, отъ самъ и отъ тамъ.
11 И прѣмѣри ширинж-тж на входъ-тъ на
врата-та, десеть лакти; и дължинж-тж
12 на врата-та, тринадесеть лакти. А имаше
прѣдъ обиталища-та разстояніе единъ ла-
къть отъ самъ, и разстояніе единъ лакъть
отъ тамъ: и обиталища-та бѣхж шесть
лакти отъ самъ, и шесть лакти отъ тамъ.
13 Послѣ прѣмѣри врата-та отъ покрывъ-тъ
на едно-то обиталище, до покрывъ-тъ на
друго-то: ширина-та бѣ двадесеть и петь
14 лакти, и дверь срещж дверь, И направи
околодверія-та шестдесеть лакти, до око-
лодверіе-то на дворъ-тъ околовързъ на
15 врата-та. И отъ лице-то на врата-та на
входъ-тъ до лице-то на притворъ-тъ на
вжтрешни-тѣ врата бѣхж петдесеть лак-
16 ти. И имаше кпрозорци затворени на о-
биталища-та, и на околодверія-та имъ изъ
вжтрѣ врата-та околовързъ; така и въ
притворы-тѣ; имаше прозорци изъ вж-
трѣ околовързъ; а върху всяко около-
дверіе финици.
17 И заведе мя лвъ по външній-тъ дворъ,
и ето мстаи, и помостъ направенъ около-
вързъ дворъ-тъ; нтридесеть стаи върху
18 помостъ-тъ. И помостъ-тъ който бѣ отъ
страны-тѣ на врата-та, споредъ дължинж-
тж на врата-та, бѣше по долный-тъ по-
19 мостъ. И прѣмѣри ширинж-тж отъ лице-
то на по долны-тѣ врата до лице-то на
по вжтрешній-тъ дворъ изъ вънъ, сто лак-
ти къмъ истокъ и къмъ сѣверъ.
20 И врата-та на външній-тъ дворъ които
гледахж къмъ сѣверъ прѣмѣри, дължи-
21 нж-тж имъ, и ширинж-тж. И обиталища-
та имъ *бѣхж* три отъ самъ, и три отъ
тамъ: околодверія-та имъ и прѣдвратія-
та имъ бѣхж споредъ мѣркж-тж на пър-

ы Втор. 31; 17. Иса. 59; 2.
ь Лев. 26; 25.
ѣ Гл. 36; 19.
ю Іер. 30; 3, 18. Гл. 34; 13. 36; 14.
я Гл. 20; 40. Осія 1; 11.
ж Дан. 9; 16.
іж Лев. 26; 5, 6.
а Гл. 28; 25, 26.
б Гл. 36; 23, 24. 38; 16.
в Гл. 34; 30. Ст. 22.
г Иса. 54; 8.
д Іоил. 2; 28. Зах. 12; 10. Дѣян. 2; 17.

а Гл. 33; 21.
б Гл. 1; 3.
в Гл. 8; 3.
г Отк. 21; 10.
д Гл. 1; 7. Дан. 10; 6.
е Гл. 47; 3.
ж Отк. 11; 1. 21; 15.
з Гл. 44; 5.
и Гл. 43; 10.
і Гл. 42; 20.
к 3 Цар. 6; 4.
л Отк. 11; 2.
м 3 Цар. 6; 5.
н Гл. 45; 5.

вы-тѣ врата: дължина-та имъ петдесеть
лакти, и ширина-та имъ двадесеть и петь
22 лакти. И прозорци-тѣ имъ и прѣдвратія-
та имъ, и финици-тѣ имъ бѣхѫ споредъ
мѣркѫ-тѫ на врата-та които гледахѫ
къмъ истокъ; и възлизахѫ при тѣхъ
прѣзъ седмь стѫпала: и прѣдвратія-та
23 имъ бѣхѫ прѣдъ тѣхъ. И врата-та на
вѫтрешній-тъ дворъ бѣхѫ срещѫ врата-
та които бѣхѫ къмъ сѣверъ, и къмъ ис-
токъ; и прѣмѣри, отъ врата до врата сто
24 лакти. И мя заведе къмъ югъ, и ето
врата които гледахѫ къмъ югъ; и прѣ-
мѣри околодверія-та имъ и прѣдвратія-та
25 имъ, споредъ исты-тѣ мѣркы. И имаше
прозорци на тѣхъ и на прѣдвратія-та имъ
околовързъ, като онѣзи прозорцы: дъл-
жина-та петдесеть лакти, и ширина-та
26 двадесеть и петь лакти. И въсхожденіе-
то имъ бѣ седмь стѫпала, и прѣдвратія-та
имъ бѣхѫ прѣдъ тѣхъ; и имахѫ финицы
единъ отъ самъ, и единъ отъ тамъ, на
27 околодверія-та си. И имаше врата въ вѫ-
трешній-тъ дворъ къмъ югъ: и прѣмѣри
отъ врата до врата, къмъ югъ, сто лакти.
28 И заведе мя въ вѫтрешній-тъ дворъ
прѣзъ южны-тѣ врата; и прѣмѣри южны-
29 тѣ врата споредъ исты-тѣ мѣркы. И оби-
талища-та имъ, и околодверія-та имъ, и
прѣдвратія-та имъ, споредъ исты-тѣ мѣр-
кы: и имаше прозорци на тѣхъ и на прѣд-
вратія-та имъ околовързъ: петдесеть лак-
ти дължина-та, и двадесеть и петь лакти
30 ширина-та. И прѣдвратія-та околовързъ
бѣхѫ [о]двадесеть и петь лакти въ дъл-
31 жинѫ, и петь лакти въ ширинѫ. И прѣд-
вратія-та имъ бѣхѫ къмъ външній-тъ
дворъ: и финици върху околодверія-та
имъ: и осмь стѫпала въсхожденіе-то имъ.
32 И заведе мя въ вѫтрешній-тъ дворъ
къмъ истокъ; и прѣмѣри врата-та споредъ
33 исты-тѣ мѣркы. И обиталища-та имъ, и
околодверія-та имъ, и прѣдвратія-та имъ
бѣхѫ споредъ исты-тѣ мѣркы: и имаше
прозорци на тѣхъ и на прѣдвратія-та имъ
околовързъ: петдесеть лакти дължина-та,
34 и двадесеть и петь лакти ширина-та. И
прѣдвратія-та имъ бѣхѫ къмъ външній-
тъ дворъ: и финици върху околодверія-
та имъ, отъ самъ и отъ тамъ: и осмь
стѫпала въсхожденіе-то имъ.
35 И заведе мя при сѣверны-тѣ врата, и
36 *гы* прѣмѣри споредъ исты-тѣ мѣркы; О-
биталища-та имъ, околодверія-та имъ, и
прѣдвратія-та имъ, и прозорци-тѣ имъ о-
коловързъ: дължина-та петдесеть лакти,
37 и ширина-та двадесеть и петь лакти. И
околодверія-та имъ *бѣхѫ* къмъ външній-
тъ дворъ: и финици върху околодверія-та
имъ, отъ самъ и отъ тамъ: и осмь стѫ-
38 пала въсхожденіе-то имъ. И имаше една
стая и входъ-тъ ѝ бѣше при околодверія-
та на врата-та, дѣто мыяхѫ всесъжже-
39 ніе-то. И въ притворъ-тъ на врата-та *и-
маше* двѣ трѫпезы отъ самъ, и двѣ трѫ-
пезы отъ тамъ, за да колѭтъ върху тѣхъ
всесъжженіе-то, и [п]приношеніе-то за
грѣхъ, и [р]приношеніе-то за прѣстѫпленіе.
40 И въ вънпшнѫ-тѫ странѫ дѣто ся възли-
заше къмъ входъ-тъ на сѣверны-тѣ вра-
та, имаше двѣ трѫпезы: и въ другѫ-тѫ
странѫ, която бѣ къмъ притворъ-тъ на
41 врата-та, двѣ трѫпезы. Четыри трѫпезы
имаше отъ самъ, и четыри трѫпезы отъ
тамъ, при страны-тѣ на врата-та: осмь трѫ-
42 пезы, вързъ които коляхѫ *жертвы-тѣ*. И
четыри-тѣ трѫпезы за всесъжженіе-то
бѣхѫ отъ дѣланъ камыкъ, единъ лакъть
и полъ дължина-та, и единъ лакъть и
полъ ширина-та, и единъ лакъть височи-
на-та: и върху тѣхъ туряхѫ орѫдія-та,
съ които коляхѫ всесъжженіе-то и жер-
43 твѫ-тѫ. И извѫтрѣ имаше ограждение
еднѫ длань ширина-та, приковано около-
вързъ: а върху трѫпезы-тѣ *туряхѫ* месо-
то на приношенія-та.
44 И изъ вънъ на вѫтрешни-тѣ врата бѣ-
хѫ [с]стаи-тѣ на пѣвцы-тѣ, въ вѫтрешній-
тъ дворъ който бѣ върху страны-тѣ на
сѣверны-тѣ врата: и лица-та имъ бѣхѫ
къмъ югъ: една върху странѫ-тѫ на въ-
сточны-тѣ врата гледаше къмъ сѣверъ.
45 И рече ми: Тая стая, която гледа къмъ
югъ, е заради священницы-тѣ, [т]които
46 пазятъ стражжѫ-тѫ на домъ-тъ: А стая-
та, която гледа къмъ сѣверъ, е заради
священницы-тѣ [у]които пазятъ стражжѫ-тѫ
на олтарь-тъ; тѣ сѫ [ф]сынове-тѣ на Садо-
ка, между Левіины-тѣ сынове, които при-
хождатъ при Господа, да му служатъ.
47 И прѣмѣри дворъ-тъ, дължина сто лак-
ти, и ширина сто лакти, четвърожгъленъ:
и олтарь-тъ бѣ прѣдъ домъ-тъ.
48 И заведе мя въ притворъ-тъ на домъ-тъ,
и прѣмѣри околодверія-та на притворъ-тъ,
петь лакти отъ самъ, и петь лакти отъ
тамъ; и ширина-та на врата-та три лакти
49 отъ самъ, и три лакти отъ тамъ. [х]Дъл-
жина-та на притворъ-тъ бѣ двадесеть
лакти, и ширина-та единадесеть лакти: и
прѣзъ *[десеть]* стѫпала възлизахѫ въ не-
го: и имаше [ц]стълпове при околодверія-
та, единъ отъ самъ и единъ отъ тамъ.

ГЛАВА 41.

1 Послѣ мя заведе въ храмъ-тъ, и прѣ-
мѣри околодверія-та, шесть лакти шири-
на-та отъ самъ, и шесть лакти ширина-
та отъ тамъ, ширина-та на скиніѭ-тѫ.

о Ст. 21, 25, 33, 36.
п Лев. 4; 2, 3.
р Лев. 5; 6. 6; 6. 7; 1.
с 1 Лѣт. 6; 31.
т Лев. 8; 35. Числ. 3; 27, 28, 32, 38. 18; 5. 1 Лѣт. 9; 23. 2 Лѣт. 13; 11. Псал. 134; 1.
у Числ. 18; 5. Гл. 44; 15.
ф 3 Цар. 2; 35. Гл. 43; 19. 44; 15, 16.
х 3 Цар. 6; 3.
ц 3 Цар. 7; 21.

—

2 И ширина-та на врата-та бѣ десеть лакти:
и страны-тѣ на врата-та петь лакти отъ
самъ, и петь лакти отъ тамъ: и прѣмѣ-
ри дължинѫ-тѫ му, четыридесеть лакти,
и ширинѫ-тѫ двадесеть лакти.
3 И влѣзе по вѫтрѣ, и прѣмѣри около-
дверіе-то на врата-та два лакта, и врата-
та шесть лакти, и ширинѫ-тѫ на врата-
4 та, седмь лакти. Послѣ [а]прѣмѣри дъл-
жинѫ-тѫ на тѫзи *часть отъ храмъ-тъ*
двадесеть лакти, и ширинѫ-тѫ двадесеть
лакти, споредъ *ширинѫ-тѫ на* храмъ-тъ;
и рече ми: Това е най свято-то *мѣсто.*
5 И прѣмѣри стѣнѫ-тѫ на домъ-тъ, шесть
лакти; и ширинѫ-тѫ на бочны-тѣ стаи
четыри лакти, около домъ-тъ отъ всякѫ-
6 дѣ. И [б]бочны стаи *имаше* по три, стая
върху стаѭ, и тридесеть на редъ; и вли-
захѫ въ стѣнѫ-тѫ на храмъ-тъ, *съграденѫ*
околовързъ заради бочны-тѣ стаи, да ся
държатъ твърдо, безъ да ся набиватъ въ
7 стѣнѫ-тѫ на домъ-тъ. И [в]*зданіе-то* ся раз-
ширяваше, и *имаше* лѣствица вита която
възлизаше въ бочны-тѣ стаи; защото ви-
та-та лѣствица на домъ-тъ възлизаше на
горѣ околовързъ на домъ-тъ: за то зданіе-
то *ставаше* по широко на горѣ, и така
възлѣзвахѫ *отъ* най долный-тъ стропъ до
8 най горній-тъ прѣзъ срѣдній-тъ. И видѣхъ
высочинѫ-тѫ на домъ-тъ околовързъ: о-
снованія-та на бочны-тѣ стаи бѣхѫ [г]една
цѣла тръсть шесть лакти голѣмы.
9 Ширина-та на стѣнѫ-тѫ за извънъ боч-
ны-тѣ стаи, бѣ петь лакти: и оставено-
то *праздно* бѣ мѣсто-то на бочны-тѣ стаи
10 извѫтрѣ. И между стаи-тѣ *имаше* раз-
стояніе двадесеть лакти околовързъ, околъ
11 домъ-тъ. И врата-та на бочны-тѣ стаи бѣ-
хѫ къмъ оставенѫ-тѫ *странѫ*, едны вра-
та къмъ сѣверъ, и едны врата къмъ югъ:
и ширина-та на оставено-то мѣсто бѣ петь
лакти околовързъ.
12 А зданіе-то което бѣ въ лице-то на
отдѣленѫ-тѫ странѫ, къмъ западнѫ-тѫ
странѫ, бѣ седмдесеть лакти на ширъ:
и стѣна-та на зданіе-то, петь лакти въ
дебелинѫ околовързъ: а дължина-та му
13 деветдесеть лакти. И прѣмѣри домъ-тъ,
сто лакти на длъжъ: и отдѣленѫ-тѫ
странѫ, и зданіе-то, и стѣны-тѣ му, сто
14 лакти на длъжъ. И ширина-та на лице-
то на домъ-тъ, и на отдѣленѫ-тѫ странѫ
къмъ истокъ, сто лакти.
15 И прѣмѣри дължинѫ-тѫ на зданіе-то
което бѣ въ лице-то на отдѣленѫ-тѫ
странѫ задъ неѭ, и притворы-тѣ му отъ
самъ и отъ тамъ, сто лакти, и вѫтреш-
ній-тъ храмъ, и притворы-тѣ на дворъ-тъ;
16 Прагове-тѣ, и [д]затворены-тѣ прозорцы, и
притворы-тѣ наоколо въ три-тѣ имъ *стро-*
па, срещѫ прагъ-тъ, постланы съ дърво
околовързъ отъ земѭ-тѫ до прозорцы-тѣ;
17 и прозорци-тѣ бѣхѫ покрыти; До надъ вра-
та-та, и до вѫтрешній-тъ домъ, и извънъ,
и прѣзъ всичкѫ-тѫ стѣнѫ околовързъ из-
вѫтрѣ и извѫнъ, споредъ мѣркы-тѣ.
18 И то бѣ изработено [е]съ херувимы и
съ финицы, така щото бѣше финикъ ме-
жду херувимъ и херувимъ: *всякой* херу-
19 вимъ имаше двѣ лица: И [ж]лице человѣ-
ческо къмъ финикъ-тъ отъ самъ, и лице
львово къмъ финикъ-тъ отъ тамъ: *така*
бѣ изработено прѣзъ всичкый-тъ домъ о-
20 коловързъ. Отъ подъ-тъ до надъ врата-та
бѣхѫ изработени херувими и финици, и въ
21 стѣнѫ-тѫ на храмъ-тъ. Дверостълпи-тѣ
на храмъ-тъ бѣхѫ четвъроѫгълни, *и* ли-
це-то на святилище-то: видъ-тъ *на еди-*
ный-тъ като видъ-тъ *на другый-тъ.*
22 [з]Дървеный-тъ олтарь бѣ три лакти въ
высочинѫ, а дължина-та му два лакта: и
ѫглове-тѣ му и дължина-та му и стѣны-
тѣ му бѣхѫ отъ дърво: и ми рече: [и]То-
23 ва е трѫпеза-та [і]прѣдъ Господа. [к]И храмъ-
тъ и святилище-то имахѫ двѣ полудверія.
24 И полудверія-та имахѫ двѣ крыла, двѣ
обращаемы крыла; двѣ въ едно-то полу-
25 дверіе, и двѣ крыла въ друго-то. И по
тѣхъ, по полудверія-та на храмъ-тъ, бѣ-
хѫ работени херувими и финици, както
бѣхѫ работени по стѣны-тѣ: и имаше дър-
вены стѫпала по лице-то на притворъ-тъ
26 извънъ. И [л]*имаше* прозорци затворени и
финици отъ самъ и отъ тамъ, отъ стра-
ны-тѣ на притворъ-тъ, и *по* бочны-тѣ стаи
на домъ-тъ и *по* стѫпала-та.

ГЛАВА 42.

1 И изведе мя въ външній-тъ дворъ, при
пѫть-тъ който бѣ къмъ сѣверъ; и заведе
мя [а]въ стаѭ-тѫ която бѣ срещѫ отдѣ-
ленѫ-тѫ странѫ, и срещѫ зданіе-то къмъ
2 сѣверъ. Въ лице-то на дължинѫ-тѫ, *коя-*
то бѣ сто лакти, бѣше сѣверна-та дверь,
3 а ширина-та петдесеть лакти. Срещѫ два-
десеть-тѣ *лакти*, които бѣхѫ заради вѫ-
трешній-тъ дворъ, и срещѫ помостъ-тъ
който бѣ заради външній-тъ дворъ, *имаше*
[б]притворъ срещѫ притворъ трикровный.
4 И въ лице на стаи-тѣ *имаше* прѣходъ десеть
лакти на ширъ къмъ вѫтрѣ, *и* пѫть единъ
лакъть: врата-та имъ бѣхѫ къмъ сѣверъ.
5 А най горни-тѣ стаи бѣхѫ по тѣсны, по-
неже притвори-тѣ прѣсичахѫ отъ долны-
6 тѣ и срѣдни-тѣ *кровове* на зданіе-то. Защо-
то тѣ бѣхѫ трикровни, но нѣмахѫ стъл-
пове като стълпове-тѣ на дворове-тѣ; за
то *зданіе-то* ся стѣсняваше повече неже
най долно-то и срѣдньо-то отъ земѭ-тѫ.

а 3 Цар. 6; 20. 2 Лѣт. 3; 8.
б 3 Цар. 6; 5, 6.
в 3 Цар. 6; 8.
г Гл. 40; 5.
д Гл. 40; 16. Ст. 26.
е 3 Цар. 6; 29.
ж Вижь Гл. 1; 10.
з Исх. 30; 1.
и Гл. 44; 16. Мал. 1; 7, 12.
і Исх. 30; 8.
к 3 Цар. 6; 31 до 35.
л Гл. 40; 16. Ст. 16.
—
а Гл. 41; 12, 15.
б Гл. 41; 16.

7 И стѣна-та която бѣ извънъ срещѫ стаи-
тѣ, къмъ външній-тъ дворъ въ лице на
стаи-тѣ, имаше дължинѫ петдесеть лакти.
8 Защото дължина-та на стаи-тѣ, които бѣхѫ
у външній-тъ дворъ, бѣ петдесеть лак-
ти: и ето, въ лице на храмъ-тъ бѣхѫ сто
лакти.
9 А отъ долу на тѣзи стаи бѣше входъ-тъ
отъ истокъ, като отхожда нѣкой къмъ
10 тѣхъ отъ външній-тъ дворъ. Стаи-тѣ бѣхѫ
въ дебелинѫ-тѫ на стѣнѫ-тѫ на дворъ-тъ
къмъ истокъ, въ лице на отдѣленѫ-тѫ
11 странѫ, и въ лице на зданіе-то. И [в] пѫть-тъ
който бѣ въ лице на тѣхъ бѣше спо-
редъ видъ-тъ на стаи-тѣ които бѣхѫ
къмъ сѣверъ; имахѫ равнѫ дължинѫ и
равнѫ ширинѫ съ тѣхъ; и всичкы-тѣ
имъ исходи бѣхѫ споредъ тѣхны-тѣ кроe-
12 жы, и споредъ врата-та имъ. И споредъ
двери-тѣ на стаи-тѣ които бѣхѫ къмъ
югъ, имаше дверь на чело-то на пѫть-
тъ, на пѫть-тъ право срещѫ стѣнѫ-тѫ
къмъ истокъ, като влиза нѣкой къмъ
тѣхъ.
13 И рече ми: Сѣверны-тѣ стаи, *и* южны-
тѣ стаи, които сѫ въ лице на отдѣленѫ-
тѫ странѫ, тѣ сѫ святы стаи, дѣто свя-
щенници-тѣ които приближаватъ при Го-
спода [г] ще ядѫтъ прѣсвяты-тѣ нѣща; тамъ
ще турятъ прѣсвяты-тѣ нѣща, и хлѣбно-
то приношеніе, и [д] приношеніе-то за грѣхъ,
и приношеніе-то за прѣстѫпленіе; защото
14 мѣсто-то е свято. [е] Когато священници-тѣ
влизатъ тамъ, не ще излизатъ отъ свято-
то *мѣсто* у външній-тъ дворъ, но тамъ ще
турятъ дрехы-тѣ си съ които служатъ;
защото сѫ святы; и ще обличатъ другы
дрехы и *тогазь* ще приближаватъ при
какво годѣ на людіе-тѣ.
15 И като свърши мѣркы-тѣ на домъ-тъ
изъ вѫтрѣ, изведе мя къмъ врата-та кои-
то гледатъ къмъ истокъ, и го прѣмѣри
16 околовързъ. Прѣмѣри въсточнѫ-тѫ стра-
нѫ съ тръстнѫ-тѫ мѣркѫ петстотинъ
тръсти, съ тръстнѫ-тѫ мѣркѫ наоколо.
17 Прѣмѣри сѣвернѫ-тѫ странѫ, петстотинъ
тръсти, съ тръстнѫ-тѫ мѣркѫ наоколо.
18 Прѣмѣри южнѫ-тѫ странѫ, петстотинъ
19 тръсти, съ тръстнѫ-тѫ мѣркѫ. Обърнѫ
ся *послѣ* къмъ западнѫ-тѫ странѫ, и
прѣмѣри петстотинъ тръсти, съ тръстнѫ-
20 тѫ мѣркѫ. Прѣмѣри го въ четыри-тѣ
страны: [ж] имаше стѣнѫ околовързъ, [з] пет-
стотинъ *тръсти* дължина-та, и петстотинъ
ширина-та, за да прави отдѣленіе между
свято-то и несвято-то *мѣсто*.

ГЛАВА 43.

1 И заведе мя при врата-та, врата-та [а] кои-
2 то гледатъ къмъ истокъ. И ето, [б] слава-та
на Бога Израилева идѣше отъ въсточный-тъ
пѫть: и [в] гласъ-тъ му като гласъ на много
воды: и [г] земя-та сіяеше отъ славѫ-тѫ му.
3 И видѣніе-то което видѣхъ бѣ [д] споредъ
видѣніе-то което видѣхъ когато дойдохъ
[е] да развалѭ градъ-тъ: и видѣнія-та бѣхѫ
споредъ видѣніе-то което видѣхъ [ж] при рѣ-
кѫ-тѫ Ховаръ; и паднѫхъ на лице-то си.
4 И [з] слава-та Господня влѣзе въ домъ-тъ
прѣзъ пѫть-тъ на врата-та които гледатъ
5 къмъ истокъ. И [и] дигнѫ мя Духъ-тъ, та
мя заведе у вѫтрѣшній-тъ дворъ: и ето,
[і] домъ-тъ бѣ пълнъ съсъ славѫ Господнѭ.
6 И чухъ *гласъ* на едного който ми говорѣ-
ше изъ домъ-тъ: и [к] человѣкъ стоеше при
7 мене; И ми рече: Сыне человѣческый,
[л] мѣсто-то на прѣстолъ-тъ ми, и [м] мѣсто-
то на стъпкы-тѣ на нозѣ-тѣ ми, [н] дѣто ще
обитавамъ въ срѣдъ Израилевы-тѣ сыно-
ве въ вѣкъ, и свято-то ми име, [о] да *го*
не омърси вече домъ-тъ Израилевъ, нито
тѣ, нито царіе-тѣ имъ, съ блудове-тѣ си,
[п] нито съ трупове-тѣ на царіе-тѣ си, на вы-
8 сокы-тѣ си мѣста. [р] Като туряхѫ прагъ-тъ
си при прагъ-тъ ми, и дверостълпы-тѣ си
при дверостълпы-тѣ ми, щото *не бѣ освѣнь*
стѣнѫ-тѫ между мене и тѣхъ, така мър-
сѣхѫ свято-то ми име, съ мерзости-тѣ си
които струвахѫ: за то гы истрѣбихъ въ
9 ярость-тѫ си. Сега да отдалечатъ отъ мене
блудове-тѣ си, и [с] трупове-тѣ на царіе-тѣ
си, и [т] ще обитавамъ въ срѣдъ тѣхъ въ
10 вѣкъ. Ты, сыне человѣческый, [у] покажи
тойзи домъ на Израилевъ-тъ домъ, за да
ся засрамятъ заради прѣстѫпленія-та си;
11 и да прѣмѣрятъ планъ-тъ. И ако ся за-
срамятъ за всичко което сѫ сторили, по-
кажи имъ начьртаніе-то на домъ-тъ, и
распорежданіе-то му, и исходы-тѣ му, и
входы-тѣ му, и всичкы-тѣ му начьрта-
нія, и всичкы-тѣ му правила, [и всичкы-
тѣ му начьртанія,] и всичкы-тѣ му законы;
и опиши го прѣдъ тѣхъ, за да упазятъ
всичко-то му начьртаніе, и всичкы-тѣ му
правила, и да гы извършуватъ.
12 Той е законъ-тъ на домъ-тъ; [ф] На
върхъ-тъ на горѫ-тѫ, всичкый му прѣ-
дѣлъ околовързъ *ще е* прѣсвятъ; ето, той
е законъ-тъ на домъ-тъ.
13 И тѣ сѫ мѣркы-тѣ на олтарь-тъ въ лак-
ти: [х] лакъть-тъ е единъ *общій* лакъть и
длань: хралупость-та *му ще е единъ* ла-

в Ст. 4.
г Лев. 6; 16, 26. 24; 9.
д Лев. 2; 3, 10. 6; 14, 17, 25, 29. 7; 1. 10; 13, 14. Числ. 18; 9, 10.
е Гл. 44; 19.
ж Гл. 40; 5.
з Гл. 45; 2.

а Гл. 10; 19. 44; 1. 46; 1.
б Гл. 11; 23.
в Гл. 1; 24. Отк. 1; 15. 14; 2. 19; 1, 6.
г Гл. 10; 4. Отк. 18; 1.
д Гл. 1; 4, 28. 8; 4.
е Іер. 1; 10.
ж Гл. 1; 3. 3; 23.
з Вижь Гл. 10; 19. 44; 2.
и Гл. 3; 12, 14. 8; 3.
і 3 Цар. 8; 10, 11. Гл. 44; 4.
к Гл. 40; 3.
л Псал. 99; 1.
м 1 Лѣт. 28; 2. Псал. 99; 5.
н Исх. 29; 45. Псал. 68; 16. 132; 14. Іоил. 3; 17. Іоан. 1; 14. 2 Кор. 6; 16.
о Гл. 39; 7.
п Лев. 26; 30. Іер. 16; 18.
р Вижь 4 Цар. 16; 14. 21; 4. 5, 7. Гл. 8; 3. 23; 39. 44; 7.
с Ст. 7.
т Ст. 7.
у Гл. 40; 4.
ф Гл. 40; 2.
х Гл. 40; 5. 41; 8.

къть и ширина-та единъ лакъть: а стрѣ-
ха-та му въ устія-та му наоколо една пе-
да; и то *ще е* основаніе-то на олтарь-тъ.
14 А отъ хралупость-тѫ която е къмъ зе-
мѭ-тѫ до долнѫ-тѫ вѣждѫ *ще е* два
лакта, и ширина-та единъ лакъть: и отъ
по малкѫ-тѫ вѣждѫ до по голѣмѫ-тѫ
вѣждѫ, четыри лакти, и ширина-та *единъ*
15 лакъть. И жертвеникъ-тъ *ще е* четыри
лакти *высокъ:* а отъ жертвеникъ-тъ и на
16 горѣ ще има четыри рога. И жертвен-
никъ-тъ *ще е* дванадесеть лакти на длъжъ,
и дванадесеть на ширъ, четвьроѫгъленъ
17 къмъ четыри-тѣ си страны. И вѣжда-та
ще е четыринадесеть *лакти* на длъжъ и
четыринадесеть на ширъ къмъ четыри-тѣ
си страны: и стрѣха-та около неѭ поло-
винъ лакъть: и хралупость-та ѝ наоколо
единъ лакъть: [ц]стѫпала-та ѝ ще гледатъ
къмъ истокъ.
18 И рече ми: Сыне человѣческый, така
говори Господь Іеова: Тѣзи сѫ правила-
та на олтарь-тъ въ който день го напра-
вятъ, за да приносятъ върху него всесъж-
женія, и [ч]да ръсятъ върху него кръвь.
19 И [ш]ще дадешь на священницы-тѣ Левиты-
тѣ които сѫ отъ сѣме-то Садоково, които
приближаватъ при мене за да ми служатъ,
говори Господь Іеова, [щ]юнецъ отъ говеда-
20 та въ приношеніе за грѣхъ. И ще земешь
отъ кръвь-тѫ му, и ще туришь върху че-
тыри-тѣ му рога, и върху четыри-тѣ ѫгла
на вѣждѫ-тѫ, и върху стрѣхѫ-тѫ наоко-
ло; и ще го очистишь, и ще направишь
21 умилостивеніе за него. И ще земешь ю-
нецъ-тъ, който е въ приношеніе за грѣхъ,
и [ъ]ще го изгорятъ въ опрѣдѣлено-то мѣ-
сто на домъ-тъ, [ы]вънъ отъ святилище-то.
22 И въ вторый-тъ день ще принесешь ярецъ
отъ козы-тѣ непороченъ въ приношеніе за
грѣхъ; и ще очистятъ олтарь-тъ, както
23 очистихѫ съ юнецъ-тъ. Като свършишь
чистеніе-то *му*, ще принесешь юнецъ отъ
говеда-та непороченъ, и овенъ отъ стадо-
24 то непороченъ. И ще гы принесешь прѣдъ
Господа, и [ь]священници-тѣ ще хвърлятъ
соль върху тѣхъ, [ѣ]и ще гы принесѫтъ
25 всесъжженіе Господу. Седмь дни ще при-
носишь всякой день ярецъ въ приношеніе
за грѣхъ: и ще приносятъ юнецъ отъ го-
веда-та, и овенъ отъ стадо-то непорочны.
26 Седмь дни ще правятъ умилостивеніе за
олтарь-тъ, и ще го чистятъ: и ще го
27 освятятъ. И [ю]като ся испълнятъ дни-тѣ,
отъ осмый-тъ день и послѣ ще приносятъ
священници-тѣ всесъжженія-та ви на ол-
тарь-тъ, и примирителны-тѣ ви прино-
шенія: и [я]азъ ще вы пріемѫ, говори Го-
сподь Іеова.

ГЛАВА 44.

1 И върнѫ мя къмъ пѫть-тъ на вънщни-
тѣ врата на святилище-то, [а]които гледатъ
2 къмъ истокъ; и тѣ бѣхѫ затворены. И
рече ми Господь: Тѣзи врата ще сѫ за-
творены, нѣма да ся отворятъ, и чело-
вѣкъ нѣма да влѣзе прѣзъ тѣхъ; [б]защо-
то Господь Богъ Израилевъ влѣзе прѣзъ
3 тѣхъ, за то ще сѫ затворены. *Тѣ ще сѫ*
за князь-тъ: князь-тъ, той ще сѣдне на
тѣхъ [в]за да яде хлѣбъ прѣдъ Господа;
[г]ще влѣзе прѣзъ пѫть-тъ на притворъ-тъ
на *тѣзи* врата, и прѣзъ истый-тъ пѫть
ще излѣзе.
4 И заведе мя на пѫть-тъ на сѣверны-тѣ
врата срещѫ домъ-тъ: и видѣхъ, и ето,
[д]домъ-тъ Господенъ бѣ пълнъ съсъ славѫ
5 Господнѭ; и [е]паднѫхъ на лице-то си. И
рече ми Господь: [ж]Сыне человѣческый,
внимай въ сърдце-то си, и виждь съ очи-
тѣ си, и чуй съ уши-тѣ си всичко което
ти казувамъ за всичкы-тѣ правила на
домъ-тъ Господенъ, и заради всичкы-тѣ
му законы; и прѣгледай добрѣ входъ-тъ
на домъ-тъ, съсъ всичкы-тѣ исходы на
6 святилище-то. И ще кажешь [з]на непокор-
ливы-тѣ, *сирѣчь*, на Израилевый-тъ домъ:
Така говори Господь Іеова: Доме Изра-
илевъ, [и]доста ви сѫ всичкы-тѣ ви мер-
7 зости. [і]Дѣто въведохте другородцы, [к]не-
обрѣзаны въ сърдце, и необрѣзаны въ
плъть, да сѫ въ святилище-то ми, да го
мърсятъ, домъ-тъ ми, когато [л]приносите
хлѣбъ-тъ ми, [м]тлъстинѫ-тѫ и кръвь-тѫ,
като прѣстѫпатъ тѣ завѣтъ-тъ ми съсъ
8 всичкы-тѣ ваши мерзости. И [н]не упазих-
те вы стражѫ-тѫ на святы-тѣ ми нѣща,
но поставихте за себе си стражары на
стражѫ-тѫ ми, надъ святилище-то ми.
9 Така говори Господь Іеова: [о]Никой дру-
городецъ необрѣзанъ въ сърдце, и необрѣ-
занъ въ плъть, да не влиза въ святили-
ще-то ми, отъ всичкы-тѣ другородцы които
10 сѫ между Израилевы-тѣ сынове. Но и [п]Ле-
вити-тѣ които отстѫпихѫ отъ мене въ за-
блужденіе-то на Израиля, който заблуди
отъ мене вслѣдъ идолы-тѣ си, ще носятъ
11 беззаконіе-то си. И тѣ ще сѫ служители
въ святилище-то ми, [р]да настояватъ върху
врата-та на домъ-тъ, и да служатъ на
домъ-тъ; [с]тѣ ще колѭтъ, на людіе-тѣ,

[ц] Исх. 20; 26.
[ч] Лев. 1; 5.
[ш] Гх. 44; 15.
[щ] Исх. 29; 10, 12. Лев. 8; 14, 15. Гх. 45; 18, 19.
[ъ] Исх. 29; 14.
[ы] Евр. 13; 11.
[ь] Лев. 2; 13.
[ѣ] Исх. 29; 35, 36. Лев. 8; 33.
[ю] Лев. 9; 1.
[я] Іов. 42; 8. Гх. 20; 40, 41. Рим. 12; 1. 1 Пет. 2; 5.

—

[а] Гх. 43; 1.
[б] Гх. 43; 4.
[в] Быт. 31; 54. 1 Кор. 10; 18.
[г] Гх. 46; 2, 8.
[д] Гх. 3; 23. 43; 5.
[е] Гх. 1; 28.
[ж] Гх. 40; 4.
[з] Гх. 2; 5.
[и] Гх. 45; 9. 1 Пет. 4; 3.
[і] Лев. 22; 25. Гх. 43; 8. Ст. 9. Дѣян. 21; 28.
[к] Лев. 26; 41. Втор. 10; 16. Дѣян. 7; 51.
[л] Лев. 21; 6, 8, 17, 21.
[м] Лев. 3; 16. 17; 11.
[н] Лев. 22; 2, 3 и дрг.
[о] Ст. 7.
[п] 4 Цар. 23; 8 и дрг. 2 Лѣт. 29; 4, 5. Гх. 48; 11.
[р] 1 Лѣт. 26; 1.
[с] 2 Лѣт. 29; 34.

всесъжженія-та и жертвы-тѣ, и тѣ [т]ще
стоятъ прѣдъ тѣхъ за да имъ слугуватъ.
12 Защото имъ слугувахѫ прѣдъ идолы-тѣ
имъ, и [у]тѣ бѣхѫ прѣпъваніе за беззако-
ніе въ домъ-тъ Израилевъ: за то [ф]азъ
подигнѫхъ рѫкѫ-тѫ си противъ тѣхъ,
говори Господь Іеова, и ще носятъ без-
13 законіе-то си. И [х]да не приближаватъ
при мене за да ми священствуватъ, и да
не приближаватъ при нищо отъ святы-тѣ
ми *нѣща*, *нито* при прѣсвяты-тѣ; но [ц]ще
носятъ срамъ-тъ си, и мерзости-тѣ си кои-
14 то направихѫ. И ще гы поставіѭ [ч]стра-
жары на стражѫ-тѫ на домъ-тъ, за всич-
ко-то му слугуваніе, и за всичко което
ще ся върши въ него.
15 [ш]А священници-тѣ Левити, Садокови-тѣ
сынове, които пазѣхѫ стражѫ-тѫ на свя-
тилище-то ми, [щ]когато Израилеви-тѣ сы-
нове заблуждавахѫ отъ мене, тѣ ще при-
ближаватъ при мене за да ми служатъ,
и [ъ]ще стоятъ прѣдъ мене за да ми при-
носятъ [ы]тлъстинѫ-тѫ и кръвь-тѫ, говори
16 Господь Іеова: Тѣ ще влизатъ въ святи-
лище-то ми, и [ь]тѣ ще приближаватъ при
тръпезѫ-тѫ ми, за да ми служатъ, и ще
17 пазятъ стражѫ-тѫ ми. И когато влазятъ
въ врата-та на вѫтрешній-тъ дворъ [ѣ]ще
обличатъ ленены дрехы: и да нѣма въл-
нѫ на тѣхъ, като служатъ въ врата-та
18 на вѫтрешній-тъ дворъ, и вѫтрѣ. [ю]Ще
иматъ гъжвы ленены на главы-тѣ си, и
ще иматъ ленены гащы на чрѣсла-та
си; нѣма да опасуватъ нищо което до-
19 карва потъ. И когато излизатъ въ вън-
шній-тъ дворъ къмъ людіе-тѣ, [я]ще съ-
бличатъ дрехы-тѣ си съ които служа-
хѫ, и ще гы полагатъ въ святы-тѣ стаи,
и ще обличатъ другы дрехы; и [ж]нѣма да
20 освящаватъ людіе-тѣ съ дрехы-тѣ си. И
[іж]нѣма да бръснѫтъ главы-тѣ си, и нѣма
да оставятъ космы-тѣ си да растѫтъ но ще
21 стригѫтъ главы-тѣ си. И [а]вино нѣма да
піе никой священникъ, когато влиза въ
22 вѫтрешній-тъ дворъ. И [б]вдовицѫ или на-
пустнѫтѫ не ще си земѫтъ за женѫ; но
ще земѫтъ дѣвицѫ отъ сѣме-то на Изра-
илевъ-тъ домъ, или вдовицѫ вдовствую-
23 щѫ отъ священникъ. И [в]ще учатъ людіе-
тѣ ми *на разликѫ-тѫ* между свято *нѣщо*
и несвято, и ще гы правятъ да распозна-
24 ватъ между нечисто и чисто. И [г]въ прѣ-
пиранія-та тѣ ще стоятъ за да сѫдятъ;
споредъ сѫдбы-тѣ ми ще гы сѫдятъ; и
ще пазятъ законы-тѣ ми и повелѣнія-та
ми въ всичкы-тѣ ми праздницы; и [д]ще
25 освящаватъ сѫбботы-тѣ ми. И [е]нѣма да
влизатъ при мъртъвъ человѣкъ за да ся
осквернятъ; само за бащѫ, или за май-
кѫ, или за сынъ, или за дъщерѭ, за
братъ, *или* за сестрѫ не омѫженѫ, *заради*
26 *тѣхъ* да ся оскверняватъ. [ж]А като ся очи-
сти *оскверненый-тъ*, ще му броятъ седмь
27 дни. И въ день-тъ въ който влази въ свя-
тилище-то, [з]въ вѫтрешній-тъ дворъ, за
да служи въ святилище-то, [и]ще приноси
приношеніе-то си за грѣхъ, говори Го-
сподь Іеова.
28 И *то* ще имъ е за наслѣдіе: [і]азъ сьмь
наслѣдіе-то имъ: и нѣма да имъ давате
стяжаніе въ Израиль: азъ сьмь стяжаніе-
29 то имъ. [к]Ще ядѫтъ хлѣбно-то приноше-
ніе, приношеніе-то за грѣхъ и приноше-
ніе-то за прѣстѫпленіе; и [л]всяко посвя-
30 щеніе въ Израиль ще е тѣхно. И [м]начат-
кы-тѣ на всичкы-тѣ първы рожбы отъ
всичко, и всяко приношеніе отъ всичко,
отъ всякакъвъ *видъ* на ваши-тѣ приноше-
нія, ще бѫдѫтъ на священницы-тѣ: и
начаткы-тѣ на тѣсто-то си ще давате на
священника, [н]за да почива благословеніе
31 въ домове-тѣ ви. Священници-тѣ [о]нѣма
да ядѫтъ никаквѫ мършѫ, или раскѫса-
но отъ звѣрь, было птица, было скотъ.

ГЛАВА 45.

1 И [а]когато дѣлите земѭ-тѫ за наслѣдіе,
[б]ще отдѣлите приношеніе Господу, дѣлъ
святъ отъ земѭ-тѫ: дължина-та *ще е* дъл-
жина двадесеть и петь тысящы *тръсти*, и
ширина-та десеть тысящы: то *ще е* свято
2 въ всичкы-тѣ си прѣдѣлы наоколо. Отъ
тѫзи *мѣркѫ* ще бѫдѫтъ за святилище-то
[в]петстотинъ *тръсти на длъжъ*, съ петсто-
тинъ *на ширъ*, четвъроѫгълно наоколо: и
петдесеть лакти наоколо заради прѣдгра-
3 дія-та му. И тъй споредъ тѫзи мѣркѫ ще
прѣмѣришь дължинѫ двадесеть и петь ты-
сящы, и ширинѫ десеть тысящы: и [г]въ
него ще бѫде святилище-то, прѣсвято-то
4 *мѣсто*: [д]Това ще е отъ земѭ-тѫ *Изра-*
илевѫ святъ дѣлъ за священницы-тѣ, кои-
то слугуватъ въ святилище-то, които при-
ближаватъ да служатъ Господу: и ще
имъ бѫде мѣсто за обиталища, и мѣсто
свято за святилище-то.
5 И [е]двадесеть и петь тысящы дължинѫ,

т Числ. 16; 9.
у Иса. 9; 16. Мал. 2; 8.
ф Псал. 106; 26.
х Числ. 18; 3. 4 Цар. 23; 9.
ц Гл. 32; 30. 36; 7.
ч Числ. 18; 4. 1 Лѣт. 23; 28, 32.
ш 1 Цар. 2; 35. Гл. 40; 46. 43; 19.
щ Ст. 10.
ъ Втор. 10; 8.
ы Ст. 7.
ь Гл. 41; 22.
ѣ Исх. 28; 39, 40, 43. 39; 27, 28.
ю Исх. 28; 40, 42. 39; 28.
я Гл. 42; 14.
ж Гл. 46; 20. Вижь Исх. 29; 37. 30; 29. Лев. 6; 27. Мат. 23; 17, 19.
іж Лев. 21; 5.
а Лев. 10; 9.
б Лев. 21; 7, 13, 14.
в Лев. 10; 10, 11. Гл. 22; 26. Мал. 2; 7.
г Втор. 17; 8 и drг. 2 Лѣт. 19; 8, 10.
д Гл. 22; 26.
е Лев. 21; 1 и drг.
ж Числ. 6; 10. 19; 11 и drг.
з Ст. 17.
и Лев. 4; 3.
і Числ. 18; 20. Втор. 10; 9. 18; 1, 2. Іис. Нав. 13; 14, 33.
к Лев. 6; 18. 29. 7; 6.
л Сравни Лев. 27; 21, 28 съ Числ. 18; 14.
м Исх. 13; 2. 22; 29, 30. 23; 19. Числ. 3; 13. 18; 12, 13.
н Числ. 15; 20. Неем. 10; 37.
о Прит. 3; 9, 10. Мал. 3; 10.
ѣ Исх. 22; 31. Лев. 22; 8.

—

а Гл. 47; 22.
б Гл. 48; 8.
в Гл. 42; 20.
г Гл. 48; 10.
д Ст. 1. Гл. 48; 10 и drг.
е Гл. 48; 13.

и десеть тысящы ширинѫ ще иматъ Ле-
вити-тѣ за себе си, слугы-тѣ на домъ-тъ,
за стяжаніе [ж]*съ* двадесеть стаи.
6 И [з]ще дадете за стяжаніе на градъ-тъ
петь тысящы ширинѫ, и двадесеть и петь
тысящы дължинѫ, при святый-тъ дѣлъ:
то ще е за всичкый-тъ Израилевъ домъ.
7 И [и]заради князь-тъ *ще има дѣлъ* отъ
тукъ и отъ тамъ на святый-тъ дѣлъ, и
на стяжаніе-то на градъ-тъ, въ лице на
святый-тъ дѣлъ, и въ лице на стяжаніе-
то на градъ-тъ, отъ западнѫ-тѫ странѫ
къмъ западъ, и отъ въсточнѫ-тѫ къмъ
истокъ: и дължина-та *ще е* споредъ вся-
кой единъ отъ дѣлове-тѣ, отъ западный-тъ
8 прѣдѣлъ до въсточный-тъ прѣдѣлъ. Отъ
земѭ-тѫ ще е стяжаніе-то му въ Израиль:
и [і]князове-тѣ ми нѣма вече да угнѣтаватъ
людіе-тѣ ми: а *останѫло-то отъ* земѭ-тѫ
ще дадѫтъ на Израилевъ-тъ домъ спо-
редъ племена-та имъ.
9 Така говори Господь Іеова: [к]Стига ви,
князове Израилеви: [л]отдалечѣте насил-
ство-то и грабежъ-тъ и правѣте сѫдбѫ и
правдѫ; дигнѣте притѣсненія-та си отъ
10 людіе-тѣ ми, говори Господь Іеова. [м]Пра-
ведны вѣсы да имате, и праведнѫ ефѫ,
11 и праведенъ ваѳъ. Ефа-та и ваѳъ-тъ ще
сѫ отъ истѫ-тѫ мѣркѫ, щото ваѳъ-тъ да
обзема десето-то на коръ-тъ, и ефа-та де-
сето-то на коръ-тъ: мѣрка-та имъ ще е
12 споредъ коръ-тъ. И [н]сикль-тъ ще е два-
десеть геры; двадесеть сикли, двадесеть
и петь сикли, петнадесеть сикли, ще е
мнасъ-тъ ви.
13 Приношеніе-то, което ще приносите е
това: Шеста-та часть на ефѫ-тѫ отъ
единъ коръ жито; и ще давате шестѫ-тѫ
часть на ефѫ-тѫ отъ единъ коръ ечи-
14 мыкъ. А заради правило-то на елей-тъ,
отъ единъ ваѳъ елей, *ще приносите* десе-
тѫ-тѫ часть на ваѳъ-тъ отъ *единъ* коръ,
който е единъ хомеръ отъ десеть ваѳы;
15 защото десеть ваѳи *сѫ единъ* хомеръ. И
отъ паствѫ-тѫ еднѫ овцѫ отъ двѣстѣ-
тѣ, отъ тлъсты-тѣ пасища Израилевы. Тѣ
да сѫ за хлѣбно приношеніе, и всесъж-
женіе, и за примирителны приношенія,
[о]за да ся прави умилостивеніе за тѣхъ,
16 говори Господь Іеова. Всичкы-тѣ людіе
отъ земѭ-тѫ *Израилевѫ* ще даватъ това
приношеніе на князя въ Израиль.
17 А на князя принадлежи *да дава* все-
съжженія-та, и хлѣбны-тѣ приношенія, и
възліянія-та, въ праздницы-тѣ, и въ но-
вомѣсечія-та, и въ сѫбботы-тѣ, въ всич-
кы-тѣ тържества на Израилевъ-тъ домъ;
той ще приготвя приношеніе-то за грѣхъ,
и хлѣбно-то приношеніе, и всесъжженіе-
то, и примирителны-тѣ приношенія, за да
прави умилостивеніе за Израилевъ-тъ домъ.
18 Така говори Господь Іеова: Въ пър-
вый-тъ мѣсецъ, въ първый-тъ день на
мѣсеца ще земешь юнецъ отъ говеда-та
непороченъ, и [п]ще чистишь святилище-
19 то: И [р]священникъ-тъ ще зема отъ кръвь-
тѫ на приношеніе-то за грѣхъ и ще туря
на дверостълпы-тѣ на домъ-тъ, и връзъ
четыри-тѣ ѫгла на вѣждѫ-тѫ на ол-
тарь-тъ, и върху дверостълпы-тѣ на вра-
20 та-та на вѫтрешній-тъ дворъ. И така ще
правишь въ седмый-тъ день на мѣсецъ-тъ
[с]заради всякого що сългрѣшава отъ не-
знаяніе, и заради простый-тъ: така ще
правите умилостивеніе за домъ-тъ.
21 [т]Въ първый-тъ мѣсецъ, четыринадесе-
тый-тъ день на мѣсецъ-тъ, ще ви е пас-
ха-та, праздникъ седмь дни: бесквасны
22 ще ядѫтъ. И въ онзи день князь-тъ ще
приготвя за себе си, и за всичкы-тѣ людіе
на *Израилевѫ*-тѫ земѭ, [у]юнецъ въ при-
23 ношеніе за грѣхъ. И [ф]въ седмь-тѣ дни
на праздникъ-тъ ще прави всесъжженія
Господу, седмь юнцы и седмь овны не-
порочны всякой день въ седмь-тѣ дни;
и [х]ярецъ отъ козы-тѣ всякой день за при-
24 ношеніе за грѣхъ. И [ц]ще приготвя хлѣбно
приношеніе еднѫ ефѫ за всякой юнецъ,
и еднѫ ефѫ за всякой овенъ, и единъ
25 инъ елей за всякѫ ефѫ. Въ седмый-тъ
мѣсецъ, въ петнадесетый-тъ день на мѣ-
сецъ-тъ, [ч]ще прави въ праздникъ-тъ седмь
дни исто-то, споредъ приношеніе-то за
грѣхъ, споредъ всесъжженіе-то, и споредъ
хлѣбно-то приношеніе, и споредъ елей-тъ.

ГЛАВА 46.

1 Така говори Господь Іеова: Врата-та на
вѫтрешній-тъ дворъ, които гледатъ къмъ
истокъ, ще бѫдѫтъ затворены въ шесть-
тѣ дѣлничны дни; а въ сѫбботный-тъ
день ще ся отварятъ, и въ день-тъ на
2 новомѣсечіе-то ще ся отварятъ. И [а]князь-
тъ ще влѣзе прѣзъ пѫть-тъ на притворъ-
тъ на врата-та които сѫ изъ вънъ, и ще
стои при дверостълпъ-тъ на врата-та, и
священници-тѣ ще приносятъ всесъжже-
ніе-то му, и примирителны-тѣ му при-
ношенія, и той ще ся поклони върху
прагъ-тъ на врата-та. Тогазь ще излѣзе;
врата-та обаче нѣма да ся затворятъ до
3 вечеръ-тъ. Людіе-тѣ на *Израилевѫ*-тѫ зе-
мѭ ще ся кланятъ также въ входъ-тъ
на тѣзи врата прѣдъ Господа, въ сѫббо-
ты-тѣ и въ новомѣсечія-та.

ж Гл. 40; 17.
з Гл. 48; 15.
и Гл. 48; 21.
і Вижь Іер. 22; 17. Гл. 22; 27. 46; 18.
к Гл. 44; 6.
л Іер. 22; 3.
м Лев. 19; 35, 36. Прит. 11; 1.
н Исх. 30; 13. Лев. 27; 25. Числ. 3; 47.
о Лев. 1; 4.
п Лев. 16; 16.
р Гл. 43; 20.
с Лев. 4; 27.
т Исх. 12; 18. Лев. 23; 5, 6. Числ. 9; 2, 3. 28; 16, 17. Втор. 16; 1 и дрг.
у Лев. 4; 14.
ф Лев. 23; 8.
х Вижь Числ. 28; 15, 22, 30. 29; 5, 11, 16, 19 и дрг.
ц Гл. 46; 5, 7.
ч Лев. 23; 34. Числ. 29; 12. Втор. 16; 13.

—

а Гл. 44; 3. Ст. 8.

4 [б]А всесъжженіе-то, което князь-тъ ще
приноси Господу въ сѫбботенъ день, *ще*
е шесть непорочны агнета, и овенъ не-
5 порочень. И [в]хлѣбно-то приношеніе *ще е*
една ефа за овенъ-тъ; а хлѣбно-то при-
ношеніе за агнета-та, колкото му дава
6 рѫка; и *единъ* инъ елей за *еднѫ* ефѫ. И
въ день-тъ на новомѣсечіе-то *ще е* юнецъ
отъ говеда-та непорочень, и шесть агнета
7 и овенъ; непорочни да сѫ. И ще при-
носи хлѣбно приношеніе еднѫ ефѫ за
юнецъ-тъ, и еднѫ ефѫ за овенъ-тъ; а
заради агнета-та, колкото му стига рѫка;
и единъ инъ елей за всякѫ ефѫ.
8 И [г]когато князь-тъ влази, ще влази
прѣзъ пѫть-тъ на притворъ-тъ на *тѣзи*
врата, и ще излази прѣзъ истый-тъ пѫть.
9 [д]Но когато людіе-тѣ на *тѫзи* земіѭ до-
хождатъ прѣдъ Господа въ праздницы-тѣ,
който влѣзва прѣзъ пѫть-тъ на сѣверны-
тѣ врата за да ся поклони, ще излиза
прѣзъ пѫть-тъ на южны-тѣ врата; а
който влѣзва прѣзъ пѫть-тъ на южны-тѣ
врата, ще излиза прѣзъ пѫть-тъ на сѣ-
верны-тѣ врата; не ще ся враща прѣзъ
пѫть-тъ на врата-та прѣзъ които е влѣзлъ,
но ще излиза прѣзъ онѣзь които сѫ на
10 срещѫ. И князь-тъ въ срѣдъ тѣхъ като
влазятъ да влази, и като излазятъ да
излази.
11 И въ тържества-та и въ праздницы-тѣ
[е]хлѣбно-то приношеніе ще е една ефа за
юнецъ-тъ, и една ефа за овенъ-тъ; а за-
ради агнета-та, колкото му дава рѫка;
и *единъ* инъ елей за всякѫ ефѫ.
12 А когато князь-тъ приноси самоволно
всесъжженіе, или самоволны примири-
телны приношенія Господу, [ж]тогазь ще
му отворятъ врата-та които гледатъ къмъ
истокъ, и ще приноси всесъжженіе-то си
и примирителны-тѣ си приношенія, както
прави въ сѫбботенъ день; тогазь ще из-
лази, и подирь излазваніе-то му ще затва-
рятъ врата-та.
13 И [з]ще приносишь всякой день всесъж-
женіе Господу агне еднолѣтно непорочно;
14 всякѫ сутринѫ ще го приносишь. И ще
приносишь за него хлѣбно приношеніе
всякѫ сутринѫ, шестѫ-тѫ часть на еднѫ
ефѫ, и елей третіѭ-тѫ часть на единъ
инъ, за да *го* мѣсишь съ брашно-то; хлѣб-
но приношеніе Господу за всегда чрѣзъ
15 повелѣніе вѣчно. И ще приносятъ агне-
то, и хлѣбно-то приношеніе, и елей-тъ,
всякѫ сутринѫ, всесъжженіе всегдашно.
16 Така говори Господь Іеова: Ако даде
князь-тъ даръ на нѣкого отъ сынове-тѣ
си, той *ще* му *е* наслѣдіе; на сынове-тѣ
неговы ще е; стяжаніе ще имъ е по на-
17 слѣдіе. Но ако даде даръ отъ наслѣдіе-то
си на нѣкого отъ рабы-тѣ си, тогазь ще
е неговъ [и]до годинѫ-тѫ на оставяніе-то:
подирь неѭ ще ся враща на князя; за-
щото наслѣдіе-то му е на сынове-тѣ му;
18 тѣхно ще бѫде. [і]А князь-тъ не ще зема
отъ наслѣдіе-то на людіе-тѣ, нито ще гы
изважда съ насилство изъ стяжаніе-то
имъ; отъ стяжаніе-то си ще даде наслѣ-
діе на сынове-тѣ си, за да ся не распър-
снуватъ людіе-тѣ ми всякой отъ стяжа-
ніе-то си.
19 Послѣ мя заведе прѣзъ входъ-тъ който
е отъ страны-тѣ на врата-та, къмъ святы-
тѣ стаи на священници-тѣ, които гледатъ
къмъ сѣверъ: и ето, тамъ мѣсто отзадъ
20 къмъ западъ. И рече ми: Това е мѣсто-
то, [к]дѣто священници-тѣ ще варятъ при-
ношеніе-то за прѣстѫпленіе, и приноше-
ніе-то за грѣхъ, [л]дѣто ще пекѫтъ хлѣбно-
то приношеніе; така щото да *гы* не изно-
сятъ у външній-тъ дворъ, за [м]да освятятъ
21 людіе-тѣ. И изведе мя въ външній-тъ
дворъ, и мя заведе около четыри-тѣ ѫгла
на дворъ-тъ, и ето дворъ въ всякой ѫглъ
22 на дворъ-тъ. Въ четыри-тѣ ѫгла на дворъ-
тъ *имаше* оградени дворове, четыридесеть
лакти на дължъ, и тридесеть на ширъ:
тѣзи четыри-тѣ ѫгла бѣхѫ отъ еднѫ
23 мѣркѫ. И *имаше единъ* редъ *шатры* око-
ло тѣхъ, около четыри-тѣ *двора:* и *има-*
ше готварницы устроены подъ редове-тѣ
24 наоколо. И рече ми: Тѣзи сѫ мѣста-та
на готвари-тѣ, дѣто слугы-тѣ на домъ-тъ
[н]ще варятъ жертвы-тѣ на людіе-тѣ.

ГЛАВА 47.

1 И върнѫ мя при врата-та на домъ-тъ:
и ето [а]вода извираше изъ подъ прагъ-тъ
на домъ-тъ къмъ истокъ; защото лице-
то на домъ-тъ бѣ къмъ истокъ, и вода-
та слизаше изъ подъ деснѫ-тѫ странѫ
на домъ-тъ, при южнѫ-тѫ странѫ на ол-
2 тарь-тъ. И мя изведе прѣзъ пѫть-тъ на
врата-та които сѫ къмъ сѣверъ, и мя за-
веде наоколо прѣзъ външній-тъ пѫть
къмъ външни-тѣ врата, прѣзъ пѫть-тъ
който гледаше къмъ истокъ: и ето, вода
течеше отъ деснѫ-тѫ странѫ.
3 И [б]человѣкъ-тъ който имаше мѣркѫ-
тѫ въ рѫкѫ-тѫ си, като излѣзе къмъ
истокъ, прѣмѣри тысящѫ лакти, и мя
прѣведе прѣзъ водѫ-тѫ: вода-та бѣ до
4 глезны. Прѣмѣри пакъ тысящѫ, и мя
прѣведе прѣзъ водѫ-тѫ: вода-та бѣ до
колѣнѣ. Пакъ прѣмѣри тысящѫ, и мя
5 прѣведе: вода-та бѣ до чрѣсла. Послѣ
прѣмѣри тысящѫ: и станѫ рѣка, коіѭто

б Гл. 45; 17.
в Гл. 45; 24. Ст. 7; 11.
г Ст. 2.
д Исх. 23; 14 до 17. Втор. 16; 16.
е Ст. 5.
ж Гл. 44; 3. Ст. 2.
з Исх. 29; 38. Числ. 28; 3.
и Лев. 25; 10.
і Гл. 45; 8.
к 2 Лѣт. 35; 13.
л Лев. 2; 4. 5; 7.
м Гл. 44; 19.
н Ст. 20.

а Іоил. 3; 18. Зах. 13; 1. 14; 8. Отк. 22; 1.
б Гл. 40; 3.

не можахъ да прѣминѫ; защото вода-та
бѣше ся възвисила, и станѫла вода пла-
вателна, рѣка непроходима.
6 И рече ми: Видѣ ли, сыне человѣче-
скый? Тогазь мя заведе, и мя върнѫ на
7 брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ. И когато ся вър-
нѫхъ, ето при брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ [в]дър-
вія твърдѣ много, отъ тукъ и отъ тамъ.
8 И рече ми: Тая вода излази къмъ въ-
сточнѫ-тѫ странѫ, и слази къмъ пусты-
нѭ-тѫ и влази въ море-то; *и* когато ся
излѣе въ море-то, вода-та *му* ще исцѣлѣе.
9 И всяко одушевлено което ся движи, въ
колкото страны бы отишли *тѣзи* рѣкы,
ще живѣе: и ще има *тамъ* множество
рыба твърдѣ много, понеже тая вода
отхожда тамъ: и ще исцѣлѣѭтъ; и ще
живѣѭтъ всичкы-тѣ, дѣто рѣка-та отиде.
10 И рыбари-тѣ ще стоятъ по край неѭ отъ
Ен-гадди до Ен-еглаимъ; *тамъ* ще рас-
простиратъ мрѣжы-тѣ: рыбы-тѣ имъ ще
сѫ споредъ видове-тѣ си, като рыбы-тѣ
11 [г]на голѣмо-то море, твърдѣ много. Но
тинавы-тѣ му мѣста и блатовиты-тѣ му
нѣма да исцѣлѣѭтъ; ще ся опрѣдѣлятъ
12 за соль. [д]А по край рѣкѫ-тѫ на брѣгове-тѣ
ѝ, отъ тукъ и отъ тамъ, ще растѫтъ дър-
вія всякакъвъ видъ за хранѫ, [е]на които
листіе-тѣ нѣма да венѫтъ, и плодъ-тъ
имъ нѣма да исчезне: новъ плодъ ще ся
ражда всякой мѣсецъ, защото вода-та му
излази изъ святилище-то: и плодъ-тъ имъ
ще е за хранѫ, и листъ-тъ имъ [ж]за исцѣ-
леніе.
13 Така говори Господь Іеова: Тѣзи *ще сѫ*
прѣдѣли-тѣ, въ които ще наслѣдите земѭ-
тѫ споредъ дванадесеть-тѣ племена Из-
14 раилевы: [з]Іосифъ *ще има два* дѣла. А вы
ще ѭ наслѣдите, всякой както братъ му
[и]*заради* коѭто възвисихъ рѫкѫ-тѫ си че
ще ѭ дамъ на бащы-тѣ ви; и [і]тая земя
ще ви ся даде за наслѣдіе.
15 И той *ще е* прѣдѣлъ-тъ на земѭ-тѫ:
къмъ сѣвернѫ-тѫ странѫ, отъ голѣмо-то
море, [к]къмъ пѫть-тъ на Еѳлонъ, като
16 отива нѣкой [л]въ Седадъ, [м]Емаѳъ, [н]Ви-
роѳѫ, Сибраимъ, който е между прѣ-
дѣлъ-тъ на Дамаскъ и прѣдѣлъ-тъ на Е-
маѳъ, на Асараттихонъ, който е при прѣ-
17 дѣлы-тѣ на Ауранъ. И прѣдѣлъ-тъ отъ
море-то ще е [о]Асаренанъ, прѣдѣлъ-тъ на
Дамаскъ, и сѣверный-тъ който е къмъ
сѣверъ, и прѣдѣлъ-тъ на Емаѳъ. И *тя е*
18 сѣверна-та страна. А въсточнѫ-тѫ стра-
нѫ ще прѣмѣрите отъ Ауранъ, и отъ Да-
маскъ, и отъ Галаадъ, и отъ земѭ-тѫ
Израилевѫ къмъ Іорданъ, отъ прѣдѣлъ-
тъ който е къмъ въсточно-то море. И *тя*
19 е въсточна-та страна. А южна-та страна
къмъ югъ, отъ Ѳамаръ [п]до водѫ-тѫ на
Меривѫ Кадисъ, *и* прѣзъ потокъ-тъ до
голѣмо-то море. И *тя* е южна-та страна
20 къмъ пладне. А западна-та страна *ще е*
голѣмо-то море отъ прѣдѣлъ-тъ додѣ дой-
де нѣкой срещѫ Емаѳъ. Тя е западна-та
21 страна. Така ще раздѣлите тѫзи земѭ
помежду си споредъ Израилевы-тѣ пле-
22 мена. И ще ѭ раздѣлите въ наслѣдіе за
васъ и [р]за чужденцы-тѣ които пришел-
ствуватъ между васъ, които родятъ сы-
нове въ срѣдъ васъ; и [с]ще ви сѫ като
туземци между Израилевы-тѣ сынове; ще
иматъ съ васъ наслѣдіе между Израиле-
23 вы-тѣ племена. И въ което племе при-
шелствува чужденецъ-тъ, тамъ ще даде-
те наслѣдіе-то му, говори Господь Іеова.

ГЛАВА 48.

1 А имена-та на племена-та сѫ тѣзи: [а]отъ
сѣверный-тъ край, кѫдѣ пѫть-тъ на Еѳ-
лонъ, като отива нѣкой въ Емаѳъ, Аса-
ренанъ, прѣдѣлъ-тъ на Дамаскъ къмъ
сѣверъ, кѫдѣ странѫ-тѫ на Емаѳъ: и
отъ въсточнѫ-тѫ му странѫ, до запад-
2 нѫ-тѫ, на Дана, единъ *дѣлъ*. И при прѣ-
дѣлъ-тъ Дановъ, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ
до западнѫ-тѫ странѫ, на Асира, единъ.
3 И при прѣдѣлъ-тъ Асировъ отъ въсточ-
нѫ-тѫ странѫ до западнѫ-тѫ странѫ,
4 на Нефѳалима, единъ. И при прѣдѣлъ-тъ
Нефѳалимовъ, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ
до западнѫ-тѫ странѫ, на Манассіѭ,
5 единъ. И при прѣдѣлъ-тъ Манассіевъ, отъ
въсточнѫ-тѫ странѫ до западнѫ-тѫ стра-
6 нѫ, на Ефрема, единъ. И при прѣдѣлъ-тъ
Ефремовъ, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ до
западнѫ-тѫ странѫ, на Рувима, единъ.
7 И при прѣдѣлъ-тъ Рувимовъ, отъ въсточ-
нѫ-тѫ странѫ до западнѫ-тѫ странѫ, на
Іудѫ, единъ.
8 И при прѣдѣлъ-тъ Іудинъ, отъ въсточ-
нѫ-тѫ странѫ до западнѫ-тѫ странѫ,
[б]ще е приношеніе-то, което ще посвятите
отъ двадесеть и петь тысящы *тръсти* въ
ширинѫ, а въ дължинѫ като единъ отъ
другы-тѣ дѣлове, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ
до западнѫ-тѫ странѫ: и святилище-то
9 ще е въ срѣдъ него. Приношеніе-то което
ще посвятите Господу, *ще е* отъ двадесеть
и петь тысящы на длъжъ, и десеть ты-
10 сящы на ширъ. И за тѣхъ, за священни-
цы-тѣ, ще е *това* свято приношеніе, къмъ
сѣверъ двадесеть и петь тысящи *на длъжъ*,
и къмъ западъ десеть тысящи на ширъ,
и къмъ истокъ десеть тысящи на ширъ,

в Ст. 12. Отк. 22; 2.
г Числ. 34; 6. Іис. Нав. 23; 4. Гл. 48; 28.
д Ст. 7.
е Псал. 1; 3. Іер. 17; 8.
ж Отк. 22; 2.
з Быт. 48; 5. 1 Лѣт. 5; 1. Гл. 48; 4, 5.
и Быт. 12; 7. 13; 15. 15; 7. 17; 8. 26; 3. 28; 13. Гл. 20; 5, 6, 28, 42.
і Гл. 48; 29.
к Гл. 48; 1.
л Числ. 34; 8.
м Числ. 34; 8.
н 2 Цар. 8; 8.
о Числ. 34; 9. Гл. 48; 1.
п Числ. 20; 13. Втор. 32; 51. Псал. 18; 7. Гл. 48; 28.
р Вижь Ефес. 3; 6. Отк. 7; 9, 10.
с Рим. 10; 12. Гал. 3; 28. Кол. 3; 11.

—

а Гл. 47; 15 и дрг.
б Гл. 45; 1 до 6.

и къмъ югъ двадесеть и петь тысящи на
длъжъ: и святилище-то Господне ще е въ
11 срѣдъ него. [в] *Тя ще е* за освященьі-тѣ свя-
щенницы, отъ Садоковы-тѣ сынове, които
пазихѫ стражѫ-тѫ ми, които не заблу-
дихѫ въ заблужденіе-то на Израилевы-тѣ
12 сынове, [г] както заблудихѫ Левити-тѣ. И
това посвящено приношеніе отъ земѭ-
тѫ ще имъ е прѣсвято, при прѣдѣлъ-тъ
на Левиты-тѣ.
13 И при прѣдѣлъ-тъ на священницы-тѣ
ще иматъ Левити-тѣ *дѣлъ* двадесеть и петь
тысящы на длъжъ, и десеть тысящы на
ширъ: всичка-та дължина *ще е* двадесеть
и петь тысящи, и ширина-та десеть тысящи.
14 И [д] да не продадѫтъ отъ него, нито да
промѣнятъ, нито да отчуждятъ начаткы-
тѣ земны; защото е святъ Господу.
15 [е] А петь-тѣ тысящи, които оставатъ въ
ширинѫ-тѫ срещѫ двадесеть и петь-тѣ
тысящы, [ж] ще сѫ несвято *мѣсто* заради
градъ-тъ, за населеніе, и за прѣдградія:
16 и градъ-тъ ще е въ срѣдъ него. И тѣзи
ще сѫ мѣркы-тѣ му: Сѣверна-та страна
четыри тысящи и петь стотинъ, и южна-
та страна четыри тысящи и петь стотинъ,
и къмъ въсточнѫ-тѫ странѫ четыри ты-
сящи и петь стотинъ, и западна-та страна
17 четыри тысящи и петь стотинъ. И прѣд-
градія-та на градъ-тъ ще сѫ къмъ сѣверъ
двѣстѣ и петдесеть, и къмъ югъ двѣстѣ
и петдесеть, и къмъ истокъ двѣстѣ и пет-
десеть, и къмъ западъ двѣстѣ и петдесеть.
18 И остатъкъ-тъ въ дължинѫ-тѫ който ся
държи съсъ свято-то приношеніе, десеть
тысящи къмъ истокъ, и десеть тысящи
къмъ западъ; и ще ся държи съсъ свя-
то-то приношеніе: и рожбы-тѣ му ще сѫ
за хранѫ на онѣзи които слугуватъ на
19 градъ-тъ. И [з] които слугуватъ на градъ-
тъ ще му слугуватъ отъ всичкы-тѣ Из-
раилевы племена.
20 Всичко-то посвящение *ще е* двадесеть и
петь тысящи съ двадесеть и петь тысящы:
четвьрожгълно ще поставите свято-то при-
21 ношеніе съсъ стяжаніе-то на градъ-тъ. И
[и] остатъкъ-тъ *ще е* за князя, отъ самъ и
отъ тамъ на свято-то приношеніе и на
стяжаніе-то на градъ-тъ; срещѫ дваде-
сеть и петь-тѣ тысящы на посвященіе-то
кѫдѣ въсточный-тъ прѣдѣлъ, и къмъ за-
падъ срещѫ двадесеть и петь-тѣ тысящы
кѫдѣ западный-тъ прѣдѣлъ, при дѣлове-
тѣ, *ще е* за князя. То ще е свято-то при-
ношеніе: и [і] святилище-то на домъ-тъ въ
22 срѣдъ него. И отъ стяжаніе-то на Левиты-
ты-тѣ, и отъ стяжаніе-то на градъ-тъ,
които сѫ въ срѣдъ принадлежащій-тъ на
князя, между прѣдѣлъ-тъ на Іудѫ и прѣ-
дѣлъ-тъ на Веніамина, *той* ще е на князя.
23 А заради останѫлы-тѣ племена отъ въ-
сточнѫ-тѫ странѫ до западнѫ-тѫ стра-
24 нѫ, на Веніамина, единъ *дѣлъ*. И при прѣ-
дѣлъ-тъ на Веніамина, отъ въсточнѫ-тѫ
странѫ до западнѫ-тѫ странѫ, на Си-
25 меона, единъ. И при прѣдѣлъ-тъ Симео-
новъ, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ до запад-
26 нѫ-тѫ странѫ, на Иссахара, единъ. И при
прѣдѣлъ-тъ Иссахаровъ, отъ въсточнѫ-тѫ
странѫ до западнѫ-тѫ странѫ, на Заву-
27 лона, единъ. И при прѣдѣлъ-тъ Завуло-
новъ, отъ въсточнѫ-тѫ странѫ до запад-
28 нѫ-тѫ странѫ, на Гада, единъ. И при
прѣдѣлъ-тъ Гадовъ, въ южнѫ-тѫ странѫ
къмъ югъ, прѣдѣлъ-тъ ще е отъ Ѳамаръ
[к] до водѫ-тѫ на Меривѫ Кадисъ, *и* прѣзъ
29 потокъ-тъ до голѣмо-то море. [л] Тя е зе-
мя-та, коѭто ще раздѣлите съсъ жрѣбіе
на Израилевы-тѣ племена за наслѣдіе, и
тѣзи имъ сѫ дѣлове-тѣ, говори Господь
Іеова.
30 И тѣзи сѫ исходи-тѣ на градъ-тъ: Къмъ
сѣверъ четыри тысящи и петь стотинъ
31 мѣркы: [м] И порты-тѣ на градъ-тъ *ще сѫ*
споредъ имена-та на племена-та Израи-
левы; три порты къмъ сѣверъ; порта-та
Рувимова една, порта-та Іудина една,
32 порта-та Левіина една. И къмъ въсточ-
нѫ-тѫ странѫ, четыри тысящи и петь
стотинъ *мѣркы:* и три порты: порта-та
Іосифова една, порта-та Веніаминова една,
33 порта-та Данова една. И къмъ южнѫ-тѫ
странѫ, четыри тысящи и петь стотинъ
мѣркы: и три порты: порта-та Симеонова
една, порта-та Иссахарова една, порта-та
34 Завулонова една. Къмъ западнѫ-тѫ стра-
нѫ, четыри тысящи и петь стотинъ: пор-
ты-тѣ имъ три: порта-та Гадова една, пор-
та-та Асирова една, порта-та Нефѳалимова
35 една. Окружность-та ще е осмнадесеть
тысящи *мѣркы:* и [н] име-то на градъ-тъ отъ
онзи день *ще* бѫде [о] * Іеова-шамма́.

[в] Гл. 44; 15.
[г] Гл. 44; 10.
[д] Исх. 22; 29. Лев. 27; 10. 28, 33.
[е] Гл. 45; 6.
[ж] Гл. 42; 20.
[з] Гл. 45; 6.
[и] Гл. 45; 7.
[і] Ст. 8, 10.
[к] Гл. 47; 19.
[л] Гл. 47; 14, 21, 22.
[м] Отк. 21; 12 и дрг.
[н] Іер. 33; 16. Вижь Исх. 17; 15. Сѫд. 6; 24.
[о] Вижь Іер. 3; 17. Іоил. 3; 21. Зах. 2; 10. Отк. 21; 3. 22; 3.
* Іеова е тамъ.

КНИГА НА ПРОРОКА ДАНІИЛА.

ГЛАВА 1.

1 Въ [а]третіѭ-тѫ годинѫ на царуваніе-то
на Іоакима, царя Іудина дойде Навуходо-
носоръ Вавилонскый царь въ Іеруса-
2 лимъ и го обсади. И прѣдаде Господь въ
рѫкѫ-тѫ му Іоакима, Іудинъ-тъ царь, и
[б]часть отъ съсѫды-тѣ на домъ-тъ Божій:
и гы занесе [в]въ земіѭ-тѫ Сенааръ, въ
домъ-тъ на бога си; и [г]внесе съсѫды-тѣ
въ съкровищницѫ-тѫ на бога си.
3 И рече царь-тъ на Асфеназа началникъ-
тъ надъ скопцы-тѣ си да доведе [д]отъ сы-
нове-тѣ Израилевы, и отъ царско-то сѣме,
4 и отъ благородны-тѣ, Юноши [е]които нѣ-
матъ никакъвъ порокъ, и красны на гледъ,
и проумѣтелы въ всякаквѫ мудрость, и
вѣдатели съ *всякакво* знаніе, и които има-
хѫ благоразуміе, и можахѫ да стоятъ въ
царскѫ-тѫ палатѫ, и [ж]да гы учи буквы-
5 тѣ и языкъ-тъ на Халдейцы-тѣ. И царь-тъ
имъ опрѣдѣли за всякой день дѣлъ отъ
царскы-тѣ изрядны ястія, и отъ вино-то
което той піеше: и като гы хранятъ три
годины, [з]да прѣдстояватъ послѣ прѣдъ
6 царя. И между тѣхъ бѣхѫ, отъ Іудины-тѣ
сынове, Даніилъ, Ананія, Мисаилъ и Аза-
7 рія: [и]На които началникъ-тъ на скопцы-
тѣ тури имена; и [і]Даніила наименова
Валтасасаръ; а Ананіѭ Седрахъ; а Ми-
саила Мисахъ; и Азаріѭ Авденаго.
8 Но Даніилъ тури въ сърдце-то си [к]да
ся не оскверни отъ изрядны-тѣ ястія на
царя, нито отъ вино-то което той піеше;
за то моли началникъ-тъ на скопцы-тѣ
9 да ся не оскверни. И [л]направи Богъ Да-
ніила да намѣри благодать и милость
10 прѣдъ началника на скопцы-тѣ. И рече
началникъ-тъ на скопцы-тѣ Даніилу: Азъ
ся боіѭ отъ господаря си царь-тъ, който
опрѣдѣли ястіе-то ви и питіе-то ви, да не
бы да види лица-та ви по развалены отъ
лица-та на юношы-тѣ връстницы-тѣ ви,
и направите главѫ-тѫ ми повиннѫ прѣдъ
11 царя. И рече Даніилъ на настоятеля, ко-
гото началникъ-тъ на скопцы-тѣ постави
надъ Даніила, Ананіѭ, Мисаила и Азаріѭ.
12 Опытай, моліѭ, рабы-тѣ си десеть дни:
и да ся дадѫтъ намъ да ядемъ сочива, и
13 водѫ да піемъ: Послѣ нека ся прѣгледатъ
прѣдъ тебе лица-та ни, и лица-та на ю-
ношы-тѣ които ядѫтъ отъ изрядны-тѣ
ястія на царя; и както видишь направи
14 съ рабы-тѣ си. И послуша гы въ това
15 нѣщо, и гы опыта десеть дни. И подирь
свършъкъ-тъ на десеть-тѣ дни, лица-та
имъ ся явихѫ по красны и по тлъсти съ
плъть, неже всичкы-тѣ юноши, които
16 ядѣхѫ изрядны-тѣ ястія на царя. И отне-
маше настоятель-тъ изрядно-то имъ ястіе,
и вино-то което трѣбоваше да піѭтъ, и
имъ даваше сочива.
17 И на тѣзи четыри юноша [м]даде Богъ
[н]знаніе и разумъ въ всяко ученіе и му-
дрость: и Даніилъ [о]бѣ проумѣтель въ
18 всяко видѣніе и сънуваніе. И въ свършъкъ-
тъ на дни-тѣ, когато рече царь-тъ да
гы въведѫтъ, началникъ-тъ на скопцы-тѣ
19 гы въведе прѣдъ Навуходоносора. И го-
вори съ тѣхъ царь-тъ: и не ся намѣри
между всичкы тѣхъ подобенъ на Даніила,
Ананіѭ, Мисаила, и Азаріѭ: и [п]прѣд-
20 стоявахѫ прѣдъ царя. И [р]въ всяко дѣло
на мудрость *и* на проумѣніе, заради кое-
то гы попыта царь-тъ, намѣри гы десе-
тократно по добры отъ всичкы-тѣ волхвы
и вражари, колкото бѣхѫ въ всичко-то
21 му царство. И [с]останѫ Даніилъ до пър-
во-то лѣто на царя Кира.

ГЛАВА 2.

1 И въ второ-то лѣто на царуваніе-то На-
вуходоносорово, Навуходоносоръ сънува
сънища и [а]смути ся духъ-тъ му и [б]сънъ-
2 тъ му побѣгнѫ отъ него. И [в]рече царь-тъ
да повыкатъ волхвы-тѣ и вражари-тѣ и
омаятели-тѣ, и Халдеи-тѣ, за да явятъ на
царя сънища-та му. Дойдохѫ прочее, и
прѣдстанѫхѫ прѣдъ царя.
3 И рече имъ царь-тъ: Сънувахъ сънъ,
и духъ-тъ ми ся смути за да познаіѭ
4 сънъ-тъ. И говорихѫ Халдеи-тѣ на царя
Сирскы, и рекохѫ: [г]Царю, да си живъ
въ вѣкъ; кажи сънъ-тъ на рабы-тѣ си, и
5 ный ще явимъ тълкованіе-то. Царь-тъ
отговори и рече на Халдеи-тѣ: Той из-
бѣгнѫ отъ мене: ако не ми направите
познатъ сънъ-тъ и тълкованіе-то му, [д]ще
бѫдете насѣчени на кѫсове и кѫщи-тѣ

а 4 Цар. 24; 1. 2 Лѣт. 36; 6.
б Іер. 27; 19, 20.
в Быт. 10; 10. 11; 2. Иса. 11; 11. Зах. 5; 11.
г 2 Лѣт. 36; 7.
д 4 Цар. 20; 17, 18. Иса. 39; 7.
е Вижъ Лев. 24; 19, 20.
ж Дѣян. 7; 22.
з Ст. 19. Быт. 41; 46. 3 Цар. 10; 8.
и Быт. 41; 45. 4 Цар. 24; 17.
і Гл. 4; 8. 5; 12.
к Втор. 32; 38. Іез. 4; 13. Осія 9; 3.
л Вижъ Быт. 39; 21. Псал. 106; 46. Прит. 16; 7.
м 3 Цар. 3; 12. Іак. 1; 5, 17.
н Дѣян. 7; 22.
о Числ. 12; 6. 2 Лѣт. 26; 5. Гл. 5; 11, 12, 14. 10; 1.
п Быт. 41; 46. Ст. 5.
р 3 Цар. 10; 1.
с Гл. 6; 28. 10; 1.

—

а Быт. 41; 8. Гл. 4; 5.
б Есѳир. 6; 1. Гл. 6; 18.
в Быт. 41; 8. Исх. 7; 11. Гл. 5; 7.
г 3 Цар. 1; 31. Гл. 3; 9. 5; 10. 6; 6, 21.
д 4 Цар. 10; 27. Ездр. 6; 11. Гл. 3; 29.

6 ви ще станжтъ гноища: Но [е]ако явите
сънъ-тъ и тълкованіе-то му, ще земете
отъ мене дарове и въздаянія и голѣмж
честь: явѣте ми, прочее, сънь-тъ и тъл-
7 кованіе-то му. Отговорихж вторый пжть,
и рекохж: Да каже царь-тъ сънъ-тъ на
рабы-тѣ си, и ный ще явимъ тълкованіе-
8 то му. Царь-тъ отговори и рече: Наисти-
нж разумѣвамъ че вы искате да иску-
пувате врѣме, понеже видите че избѣгнж
9 отъ мене то нѣщо. Но ако не ми обади-
те сънъ-тъ, [ж]това е само-то рѣшеніе за
васъ; защото сте ся съвѣтовали да ре-
чете лъжливы и растлѣны думы прѣдъ
мене, додѣ ся промѣни врѣме-то; кажѣ-
те ми прочее сънъ-тъ, и ще познаіж че
можете да ми явитѐ *и* тълкованіе-то му.
10 Отговорихж Халдеи-тѣ прѣдъ царя, и ре-
кохж: Нѣма человѣкъ на земіж-тж кой-
то да може да яви тжзи царскж работж;
както *нѣма* никой царь, князь, или упра-
витель, *който* да иска таквызь нѣща отъ
11 волхвъ, или вражарь, или Халдея. И това
нѣщо което царь-тъ иска е мжчно, и нѣ-
ма другъ който да може да го яви прѣдъ
царя, [з]освѣнь богове-тѣ, на които жили-
ще-то не е съ плъть.
12 За то ся разяри царь-тъ и разгнѣва ся
много, и рече да погубятъ всичкы-тѣ му-
13 дреци Вавилонскы. И излѣзе рѣшеніе-то,
и мудреци-тѣ ся умъртвявахж: потърси-
хж още *и* Даніила и другари-тѣ му, за да
гы убіжтъ.
14 И отговори Даніилъ съ благоразуміе и
мудрость къмъ Аріоха, царскый-тъ на-
чалникъ на тѣлохранители-тѣ, който из-
лѣзе да убіе мудрецы-тѣ Вавилонскы;
15 Отговори и рече на Аріоха, царскый-тъ
началникъ: Защо това притѣснително рѣ-
шеніе отъ царя? Тогазь Аріохъ яви ра-
16 ботж-тж Даніилу. И влѣзе Даніилъ, и
моли царя да му даде врѣме, та да яви
17 на царя тълкованіе-то. Тогазь отиде Да-
ніилъ въ домъ-тъ си, и обяви това нѣщо
на Ананіж, Мисаила, и Азаріж другары-
18 тѣ си, [и]За да искатъ милость отъ Бога
небеснаго заради тжзи тайнж, щото да
не погыне Даніилъ и другари-тѣ му съ
другы-тѣ Вавилонскы мудрецы.
19 И откры ся тайна-та Даніилу [і]чрѣзъ
видѣніе прѣзъ нощь-тж. Тогазь благосло-
20 ви Даніилъ Бога небеснаго. И говори Да-
ніилъ и рече:
[к]Да е благословено име-то Божіе
Отъ вѣка и до вѣка;
[л]Защото мудрость-та и сила-та сж негови;
21 И [м]той промѣнява врѣмена-та и поры-тѣ;
[н]Сваля царіе, и поставя царіе;
[о]Дава мудрость на мудры-тѣ,
И знаніе на разумны-тѣ;
22 Той [п]открыва дълбокы-тѣ и скрыты-тѣ;
[р]Познава онова което е въ тъмнинж-тж,
И [с]видѣлина-та обитава съ него.
23 Тебе, Боже на отцы-тѣ ми, благодаріж,
И *тебе* славословіж,
Който си ми далъ мудрость и силж,
И сега си ми направилъ познато онова
[т]Което попросихмы отъ тебе;
Защото ты направи познатж намъ цар-
скж-тж работж.
24 И тъй отиде Даніилъ при Аріоха, ко-
гото царь-тъ бѣ наредилъ да погуби му-
дрецы-тѣ Вавилонскы; отиде, и му рече
така: Да не погубишь мудрецы-тѣ Вави-
лонскы; въведи мя прѣдъ царя и азъ ще
25 явіж тълкованіе-то на царя. Тогази Аріо-
охъ побърза да въведе Даніила прѣдъ
царя, и му каза така: Намѣрихъ мжжъ
отъ плѣнницы-тѣ Іудины, който ще яви
26 тълкованіе-то на царя. Отговори царь-тъ
и рече Даніилу, на когото име-то бѣ Вал-
тасасаръ: Можешь ли да ми явишь сънъ-
тъ който видѣхъ, и тълкованіе-то му?
27 Отговори Даніилъ прѣдъ царя, и рече:
Тайнж-тж за коіжто царь-тъ пыта, не мо-
гжтъ мудреци, вражари, волхви, или прѣд-
28 вѣщатели да іж явятъ на царя; Но [у]има
Богъ на небе-то, който открыва тайны,
и прави знато на царь Навуходоносора,
[ф]що има да стане въ сетны-тѣ дни. Сънъ-
тъ ти, и видѣнія-та на твоіж-тж главж
29 върху одръ-тъ ти сж тѣзи: Царю, размы-
шленія-та ти възлѣзохж *въ умъ-тъ ти* на
одръ-тъ ти, заради онова което има да
стане подирь това: и [х]онзи който от-
крыва тайны яви ти що има да стане.
30 [ц]Но заради мене, това таинство не ми
ся откры чрѣзъ нѣкоіж мудрость коіжто
быхъ ималъ азъ повече отъ всичкы-тѣ
живы, но за да ся обяви тълкованіе-то
на царя, и [ч]да познаешь размышленія-та
на сърдце-то си.
31 Ты, царю, си видѣлъ, и ето образъ го-
лѣмъ: тойзи образъ, който бѣ великъ и
на който сіяніе-то бѣ прѣвъсходно, стое-
ше прѣдъ тебе, и зракъ-тъ му бѣ стра-
32 шенъ. [ш]Глава-та на онзи образъ бѣ отъ
чисто злато, гржды-тѣ му и мышцы-тѣ му
отъ сребро, коремъ-тъ му и бедра-та му
33 отъ мѣдь, Голени-тѣ му отъ желѣзо, но-
зѣ-тѣ му една часть отъ желѣзо а една
34 отъ калъ. Гледалъ си ти додѣ ся отсѣче
[щ]камыкъ безъ ржцѣ, и удари образъ-тъ
въ нозѣ-тѣ му, които бѣхж отъ желѣзо
35 и калъ, и гы съкруши. Тогазь желѣзо-то,
калъ-тъ, мѣдь-та, сребро-то, и злато-то,

[е] Гл. 5; 16.
[ж] Есѳир. 4; 11.
[з] Ст. 28. Гл. 5; 11.
[и] Мат. 18; 19.
[і] Чисх. 12; 6. Іов. 33; 15, 16.
[к] Псал. 113; 2. 115; 18.
[л] Іер. 32; 19.
[м] 1 Лѣт. 29; 30. Есѳ. 1; 13. Гл. 7; 25. 11; 6.
[н] Іов. 12; 18. Псал. 75; 6, 7. Іер. 27; 5. Гл. 4; 17.
[о] Іак. 1; 5.
[п] Іов. 12; 22. Псал. 25; 14. Ст. 28, 29.
[р] Псал. 139; 11, 12. Евр. 4; 13.
[с] Гл. 5; 11, 14. Іак. 1; 17.
[т] Ст. 18.
[у] Быт. 40; 8. 41; 16. Ст. 18, 47. Амос. 4; 13.
[ф] Быт. 49; 1.
[х] Ст. 22, 28.
[ц] Быт. 41; 16. Дѣян. 3; 12.
[ч] Ст. 47.
[ш] Ст. 38 и дрг.
[щ] Гл. 8; 25. Зах. 4; 6. 2 Кор. 5; 1. Евр. 9; 24.

съкрушихѫ ся купно, и станѫхѫ [ъ]като
прахъ отъ плѣвѫ на гумно-то лѣтѣ:
вѣтръ-тъ гы дигнѫ, и [ы]не ся намѣри за
тѣхъ никое мѣсто: а камыкъ-тъ който
удари образъ-тъ [ь]станѫ планина голѣма,
36 и [ѣ]испълни всичкѫ-тѫ земіѭ. Това е
сънъ-тъ: и тълкованіе-то му ще кажемъ
прѣдъ царя.
37 [ю]Ты си, царю, царь на царіе; [я]защото
Богъ небесный ти даде царство, силѫ, и
38 крѣпость, и славѫ. И на [ѫ]всяко мѣсто
дѣто живѣіѭтъ человѣческы-тѣ сынове,
горскы-тѣ звѣрове и птицы-тѣ небесны
даде въ рѫкѫ-тѫ ти, и тя постави господарь
надъ всичкы тѣхъ. [ѭ]Ты си оная зла-
39 тна глава. И подирь тебе [а]ще въстане
друго царство [б]по долно отъ твое-то, и
друго третьо царство отъ мѣдь, което ще
40 обладае всичкѫ-тѫ земіѭ. [в]И четвърто
царство ще стане крѣпко като желѣзо;
понеже желѣзо-то съкрушава и сдробява
всичко, и както желѣзо-то което строша-
ва всичко, *така* ще стрыва и строшава.
41 [г]А понеже си видѣлъ нозѣ-тѣ и пърсты-
тѣ, часть отъ грънчарскый калъ, а часть
отъ желѣзо, ще е едно царство раздѣлено,
но ще има *нѣщо* въ него отъ силѫ-тѫ
на желѣзо-то, както си видѣлъ ты же-
42 лѣзо-то смѣсено съсъ глиненъ калъ. И
както пърсти-тѣ на нозѣ-тѣ бѣхѫ часть
отъ желѣзо и часть отъ калъ, *така* цар-
ство-то ще е въ *нѣкои* страны крѣпко, и
43 въ нѣкои ломко. И както си видѣлъ ты
желѣзо-то смѣсено съ глиненый-тъ калъ,
така ще ся размѣсятъ съсъ сѣме на че-
ловѣцы; но не ще да сѫ слѣпени единъ
съ другъ, както желѣзо-то не ся смиса
44 съ калъ-тъ. И въ дни-тѣ на онѣзи царіе,
[д]ще въздстави Богъ небесный царство,
[е]което въ вѣкъ нѣма да ся развали; и
това царство нѣма да прѣмине въ другы
людіе: [ж]ще съкруши и довърши всичкы
тѣзи царства, а то ще прѣбывае въ вѣкъ.
45 [з]Както си видѣлъ ты че камыкъ ся от-
сѣче отъ горѫ-тѫ безъ рѫцѣ, и съкруши
желѣзо-то, мѣдь-тѫ, калъ-тъ, сребро-то,
и злато-то: Богъ великый направи позна-
то на царя което има да стане подирь
това: и истиненъ е сънъ-тъ, и вѣрно тъл-
кованіе-то му.
46 [и]Тогазь царь Навуходоносоръ паднѫ
на лице, и ся поклони Даніилу, и запо-
вѣда [і]да му принесѫтъ приношеніе и ка-
47 денія. *И* отговори царь-тъ Даніилу и рече:
Наистинѫ, вашій Богъ, той е Богъ на бо-
гове-тѣ, и Господь на царіе-тѣ, и [к]който
открыва тайны; защото възможе ты да
48 открыешь тѫзи тайнѫ. Тогазь царь-тъ
възвеличи Даніила, и [л]дарове голѣмы и
много му даде, и го постави господарь
надъ всичкѫ-тѫ Вавилонскѫ область, и
[м]началникъ на управители-тѣ надъ всич-
49 кы-тѣ мудрецы Вавилонскы. И поиска
Даніилъ отъ царя, и [н]постави Седраха,
Мисаха, и Авденаго, надъ дѣла-та на Ва-
вилонскѫ-тѫ область: [о]а Даніилъ бѣше
въ царскый-тъ дворъ.

ГЛАВА 3.

1 Царь Навуходоносоръ направи златъ
образъ, высочинѫ-тѫ му шестдесеть лакти,
и ширинѫ-тѫ му шесть лакти; и постави
го на поле-то Дурѫ, въ область-тѫ Ва-
2 вилонскѫ. И проводи царь Навуходоно-
соръ да събере сатрапы-тѣ, управители-
тѣ, и областницы-тѣ, сѫдіи-тѣ, съкровищ-
ницы-тѣ, съвѣтницы-тѣ, законоучители-
тѣ, и всичкы-тѣ началницы на области-тѣ,
да дойдѫтъ на посвященіе-то на образъ-
тъ, който постави царь Навуходоносоръ.
3 И сатрапи-тѣ, управители-тѣ, и областни-
ци-тѣ, сѫдіи-тѣ, съкровищници-тѣ, съвѣт-
ници-тѣ, законоучители-тѣ, и всичкы-тѣ
началници на области-тѣ, събрахѫ ся на
посвященіе-то на образъ-тъ, който поста-
ви царь Навуходоносоръ: и прѣдстанѫхѫ
прѣдъ образъ-тъ, който постави Навухо-
доносоръ.
4 И прогласитель выкаше велегласно:
Вамъ ся заповѣдува, [а]народи, племена,
5 и языци: Който часъ чуете гласъ-тъ на
трѫбѫ-тѫ, на свиркѫ-тѫ, на китарѫ-тѫ,
на самвикѫ-тѫ, на псалтирь-тъ, на гайдѫ-
тѫ, и на всякакъвъ видъ музикѫ, паднѣте
та ся поклонѣте на златный-тъ образъ,
6 който постави царь Навуходоносоръ: А
който не падне да ся поклони, въ истый-
тъ часъ [б]ще бѫде хвърленъ въ срѣдъ го-
7 рящѫ-тѫ огненнѫ пещь. За то когато чу-
хѫ всичкы-тѣ народи гласъ-тъ на трѫ-
бѫ-тѫ, на свиркѫ-тѫ, на китарѫ-тѫ, на
самвикѫ-тѫ, на псалтирь-тъ и на всяка-
къвъ видъ музикѫ, падахѫ всичкы наро-
ди, племена и языци, и ся покланяхѫ на
златный-тъ образъ, който постави царь
Навуходоносоръ.
8 [в]А нѣкои Халдейци дойдохѫ тогазь, и
9 наклеветихѫ Іудеи-тѣ; И отговорихѫ и
рекохѫ на царь Навуходоносора: [г]Царю,
10 да си живъ въ вѣкъ. Ты, царю, си издалъ
заповѣдь, всякой человѣкъ, който чуе
гласъ-тъ на трѫбѫ-тѫ, на свиркѫ-тѫ, на
китарѫ-тѫ, на самвикѫ-тѫ, на псалтирь-

[ъ] Псал. 1; 4. Осія 13; 3.
[ы] Псал. 37; 10, 36.
[ь] Иса. 2; 2, 3.
[ѣ] Псал. 80; 9.
[ю] Ездр. 7; 12. Иса. 47; 5. Іер. 27; 6, 7. Іез. 26; 7. Осія 8; 10.
[я] Ездр. 1; 2.
[ѫ] Гл. 4; 21, 22. Іер. 27; 6.
[ѭ] Ст. 32.
[а] Гл. 5; 28, 31.
[б] Ст. 32.
[в] Гл. 7; 7, 23.
[г] Ст. 33.
[д] Ст. 28.
[е] Гл. 4; 3, 34. 6; 26. 7; 14, 27. Мих. 4; 7. Лук. 1; 32, 33.
[ж] Псал. 2; 9. Иса. 60; 12. 1 Кор. 15; 24.
[з] Ст. 35. Иса. 28; 16.
[и] Вижь Дѣян. 10; 25. 14; 13. 28; 6.
[і] Ездр. 6; 10.
[к] Ст. 28.
[л] Ст. 6.
[м] Гл. 4; 9. 5; 11.
[н] Гл. 3; 12.
[о] Есѳ. 2; 19, 21. 3; 2.

—

[а] Гл. 4; 1. 6; 25.
[б] Іер. 29; 22. Отк. 13; 15.
[в] Гл. 6; 12.
[г] Гл. 2; 4. 5; 10. 6; 6, 21.

тъ, и на гайдѫ-тѫ, и на всякакъвъ видъ
музикѫ, да падне и да ся поклони на злат-
11 ный-тъ образъ: И който не падне и не
ся поклони, да бѫде хвърленъ въ срѣдъ
12 горящѫ-тѫ огненнѫ пещь. [д]Има едни мѫ-
жіе Іудеи, които си поставилъ ты надъ
Вавилонскѫ-тѫ область, Седрахъ, Мисахъ
и Авденаго; тѣзи человѣци, царю, не тя
почетохѫ; на богове-тѣ ти не служатъ,
и на златный-тъ образъ, когото си поста-
вилъ, не ся кланятъ.
13 Тогазь Навуходоносоръ съ ярость и
гнѣвъ заповѣда да докаратъ Седраха, Ми-
саха, и Авденаго. И докарахѫ тѣзи чело-
14 вѣцы прѣдъ царя. *И* отговори Навуходо-
носоръ, и рече имъ: Седрахе, Мисахе, и
Авденаго, нарочно ли не служите на бо-
га ми, и не ся кланяте на златный-тъ о-
15 бразъ, когото поставихъ? Сега, като чу-
ете гласъ-тъ на трѫбѫ-тѫ, на свиркѫ-тѫ,
на китарѫ-тѫ, на самвикѫ-тѫ, на псал-
тирь-тъ, и на гайдѫ-тѫ, и на всякакъвъ
видъ музикѫ, ако сте готови да паднете
и да ся поклоните на образъ-тъ когото
сьмь направилъ, [е]*добрѣ:* ако ли не ся по-
клоните, въ истый-тъ часъ ще бѫдете
хвърлени въ срѣдъ горящѫ-тѫ огненнѫ
пещь: и [ж]кой е онзи богъ, който ще вы
отърве отъ рѫцѣ-тѣ ми?
16 Отговорихѫ Седрахъ, Мисахъ, и Авде-
наго та рекохѫ на царя: Навуходоносоре,
намъ [з]не ни трѣбва да ти отговоримъ за
17 това нѣщо. Ако е *така,* нашій Богъ, ко-
муто ный служимъ, възможенъ е да ны
отърве отъ горящѫ-тѫ огненнѫ пещь;
и отъ рѫцѣ-тѣ ти, царю, ще *ны* избави.
18 Но ако и не, да знаешь, царю, че на бо-
гове-тѣ ти не служимъ, и на златный-тъ
образъ, когото си поставилъ ты, не ся
кланямы.
19 Тогазь Навуходоносоръ ся испълни съ
ярость, и образъ-тъ на лице-то му ся из-
мѣни противъ Седраха, Мисаха, и Авде-
наго; та говори и заповѣда да нажегѫтъ
пещь-тѫ седмь пѫти повече отъ колкото
20 ся виждаше нажежена. И заповѣда на по
силны-тѣ мѫжіе отъ войскѫ-тѫ си, да
вържѫтъ Седраха, Мисаха, и Авденаго, *и*
да *гы* хвърлятъ въ горящѫ-тѫ огненнѫ
21 пещь. Тогазь онѣзи мѫжіе быдохѫ вър-
зани съ шалвары-тѣ си, хитоны-тѣ си, и
мантіи-тѣ си, и *другы-тѣ* си дрехы, и гы
хвърлихѫ въ срѣдъ горящѫ-тѫ огненнѫ
22 пещь. А понеже заповѣдь-та царска бѣ
притѣснителна и пещь-та ся нажеже прѣ
много, пламыкъ-тъ огненъ уби онѣзи мѫ-
жіе, които дигнѫхѫ Седраха, Мисаха, и
23 Авденаго. А тѣзи трима мѫжіе, Седрахъ,
Мисахъ, и Авденаго, паднѫхѫ вързани
въ срѣдъ горящѫ-тѫ огненнѫ пещь.
24 А царь Навуходоносоръ ся ужаси: и
станѫ бърже та продума и рече на ве-
зиры-тѣ си: Не хвърлихмы ли трима мѫ-
жіе вързаны въ срѣдъ огнь-тъ? А тѣ от-
говорихѫ, и рекохѫ на царь-тъ: Наисти-
25 нѫ, царю. Той отговори и рече: Ето, азъ
гледамъ четырма мѫжіе развързаны, и
[и]ходятъ въ срѣдъ огнь-тъ, и поврѣда нѣ-
ма на тѣхъ: и зракъ-тъ на четвьртый-тъ
26 е [і]подобенъ сыну божію. Тогазь приближи
Навуходоносоръ при устіе-то на горящѫ-
тѫ огненнѫ пещь, та говори и рече: Се-
драхе, Мисахе, и Авденаго, рабы на Бога
вышняго, излѣзте и елате. Тогазь Седрахъ,
Мисахъ, и Авденаго, излѣзохѫ изъ срѣдъ
27 огнь-тъ. И събрахѫ ся сатрапи-тѣ, упра-
вители-тѣ, и областници-тѣ, и везири-тѣ
царскы, та видѣхѫ тѣзи мѫжіе че огнь-
тъ нѣмаше силѫ [к]вързъ тѣла-та имъ, и
косемъ отъ главѫ-тѫ имъ не бѣ изгорѣлъ,
и шалвари-тѣ имъ не бѣхѫ ся измѣнили,
нито миризма отъ огнь бѣ прѣминѫла
върху тѣхъ.
28 *Тогазь* продума Навуходоносоръ и рече:
Благословенъ Богъ Седраховъ, Мисаховъ,
и Авденаговъ, който исправи ангелъ-тъ
си, и избави рабы-тѣ си, [л]които уповахѫ
на него, и не послушахѫ думѫ-тѫ на царя,
и прѣдадохѫ тѣла-та си, за да не служатъ
нито да ся поклонятъ на другъ богъ,
29 освѣнь на свой-тъ си Богъ. [м]За то изда-
вамъ заповѣдь, че всякой народъ, племе
и языкъ, който говори зло противъ Бога
на Седраха, Мисаха, и Авденаго, [н]ще ся
насѣче на кѫсове, и кѫща-та му ще
стане гноище; [о]защото другъ богъ нѣма,
30 който може да избави така. Тогазь царь-
тъ провъзведе Седраха, Мисаха, и Авде-
наго въ область-тѫ Вавилонскѫ.

ГЛАВА 4.

1 Царь Навуходоносоръ [а]къмъ всичкы-тѣ
народы, племена и языцы, които обита-
ватъ по всичкѫ-тѫ земіѫ; миръ да ся
2 умножи на васъ. Угодно бы прѣдъ мене
да възвѣстіѫ знаменія-та и чудеса-та [б]кои-
3 то ми направи Богъ вышній. [в]Колко сѫ
голѣмы неговы-тѣ знаменія! и колко крѣп-
кы чудеса-та му! Царство-то му е [г]царство
вѣчно, и власть-та му изъ родъ въ родъ.
4 Азъ Навуходоносоръ бѣхъ спокоинъ въ
домъ-тъ си, и благополученъ въ палатѫ-
5 тѫ си; Видѣхъ сънъ, който мя устраши,
и [д]размышленія-та *ми* върху одръ-тъ ми
и видѣнія-та на главѫ-тѫ ми [е]мя смутихѫ.
6 За това издадохъ заповѣдь да ся въведѫтъ
прѣдъ мене всичкы-тѣ мудреци Вавилон-

[д] Гл. 2; 49.
[е] Вижь Исх. 32; 32. Лук. 13; 9.
[ж] Исх. 5; 2. 4 Цар. 18; 35.
[з] Мат. 10; 19.
[и] Иса. 43; 2.
[і] Іов. 1; 6. 38; 7. Псал. 34; 7. Ст. 28.
[к] Евр. 11; 34.
[л] Псал. 34; 7, 8. Іер. 17; 7. Гл. 6; 22, 23.
[м] Гл. 6; 26.
[н] Гл. 2; 5.
[о] Гл. 6; 27.
—
[а] Гл. 3; 4. 6; 25.
[б] Гл. 3; 26.
[в] Гл. 6; 27.
[г] Ст. 34. Гл. 2; 44. 6; 26.
[д] Гл. 2; 28, 29.
[е] Гл. 2; 1.

скы, за да ми явятъ тълкованіе-то на сънъ-
7 тъ. [ж] Тогазь влѣзохѫ волхви-тѣ, вра-
жари-тѣ, Халдеи-тѣ, прѣдвѣщатели-тѣ, и
азъ казахъ сънъ-тъ *си* прѣдъ тѣхъ, но не
8 ми явихѫ тълкованіе-то му. А послѣ дой-
де прѣдъ мене Даніилъ, [з] на когото име-то
бѣ Валтасасаръ, споредъ име-то на мой-тъ
богъ, и [и] въ когото е духъ-тъ на святы-тѣ
богове: и прѣдъ него казахъ сънъ-тъ, и
9 рѣкохъ: Валтасасаре, [і] началниче на вол-
хвы-тѣ, понеже познахъ че духъ-тъ на
святы-тѣ богове е въ тебе, и нищо скры-
шно не е мѫчно за тебе, *ето* видѣнія-та на
сънъ-тъ ми който видѣхъ и ты кажи тъл-
10 кованіе-то му. Ето видѣнія-та на главѫ-
тѫ ми върху одръ-тъ ми: гледахъ, и [к] ето
дърво въ срѣдъ земіѭ-тѫ, и высочина-та
11 му голѣма. Това дърво станѫ голѣмо и
яко, и высочина-та му стигаше до небе-то,
и гледаше ся до краища-та на всичкѫ-тѫ
12 земіѭ. Листіе-тѣ му бѣхѫ хубави, и плодъ-
тъ му много, и въ него имаше храна
за всичкы: [л] подъ сѣнкѫ-тѫ му почивахѫ
животны-тѣ отъ поле-то, и у вѣтвы-тѣ му
прѣвитавахѫ птицы-тѣ небесны, и отъ
13 него ся храняше всяка плъть. Видѣхъ въ
видѣнія-та на главѫ-тѫ си върху одръ-тъ
си, и ето, [м] стражъ и [н] святъ слѣзе отъ
14 небе-то; И выкнѫ велегласно, и рече така:
[о] Отсѣчѣте дърво-то, и изсѣчѣте вѣтвы-тѣ
му; истресѣте листіе-тѣ му, и расьрснѣ-
те плодъ-тъ му: [п] да бѣгатъ животны-тѣ
отъ подъ него, и птицы-тѣ отъ вѣтвы-тѣ
15 му: Пьнь-тъ обаче на кореніе-тѣ му оста-
вѣте въ земіѭ-тѫ, и то съ узѫ желѣзнѫ
и мѣднѫ, въ трѣвѫ-тѫ на поле-то; и да
ся мокри съ росѫ-тѫ небеснѫ, и дѣлъ-тъ
му нека бѫде съсъ животны-тѣ въ трѣ-
16 вѫ-тѫ на земіѭ-тѫ: Сърдце-то му да ся
измѣни отъ человѣческо, и да му ся даде
скотско сърдце: и [р] седмь врѣмена да ми-
17 нѫтъ върху него. *Това* нѣщо е съсъ за-
повѣдь на стражы-тѣ, и прошеніе-то чрѣзъ
думѫ-тѫ на святы-тѣ: [с] за да познаіѫтъ
живи-тѣ [т] че Вышній е Владѣтель на цар-
ство-то на человѣцы-тѣ, и комуто ще,
дава го, и поставя върху него нищожный-
18 тъ отъ человѣцы-тѣ. Тойзи сънъ видѣхъ
азъ царь Навуходоносоръ: и ты, Валта-
сасаре, кажи тълкованіе-то му; [у] защото
всичкы-тѣ мудреци на царство-то ми не
могѫтъ да ми явятъ тълкованіе-то: а ты
можешь; [ф] защото духъ-тъ на святы-тѣ
богове е въ тебе.
19 Тогазь Даніилъ, [х] на когото име-то бѣ
Валтасасаръ, останѫ смаянъ до единъ
часъ, и размышленія-та му го смущавахѫ.
Царь-тъ отговори и рече, Валтасасаре,
да тя не смущава сънъ-тъ, или тълкова-
ніе-то му. Валтасасаръ отговори и рече:
Господарю мой, [ц] сънъ-тъ да бѫде вързъ
онѣзи които тя мразятъ, и тълкованіе-то
20 му вързъ врагове-тѣ ти. [ч] Дърво-то което
си видѣлъ, че станѫ голѣмо и яко, на
което высочина-та стигаше до небе-то,
21 и ся гледаше отъ всичкѫ-тѫ земіѭ: И
листіе-тѣ му бѣхѫ хубави, и плодъ-тъ му
много, и храна за всичкы-тѣ имаше въ
него, *и* подъ него обитавахѫ животны-тѣ
на поле-то, а у вѣтвы-тѣ му прѣвитавахѫ
22 птицы-тѣ небесны: [ш] Ты си това *дърво*,
царю, който си станѫлъ голѣмъ и якъ:
и величество-то ти ся възвыси, и стигнѫ
до небе-то, и [щ] власть-та ти до край-тъ
23 на земіѭ-тѫ. [ъ] А заради това що е видѣлъ
царь-тъ стражъ и святъ да слази отъ
небе-то, и да говори: Отсѣчѣте дърво-то,
и го съборѣте: само пьнь-тъ на кореніе-
тѣ му оставѣте въ земіѭ-тѫ, и то съ узѫ
желѣзнѫ и мѣднѫ, въ трѣвѫ-тѫ на поле-
то: и да ся мокри отъ небеснѫ-тѫ росѫ,
и [ы] съ животны-тѣ на поле-то нека бѫде
дѣлъ-тъ му, додѣ заминѫтъ седмь врѣ-
24 мена върху него: Това е тълкованіе-то,
царю, и това рѣшеніе-то на Вышняго,
което стигнѫ върху господаря ми царь-тъ:
25 И [ь] ще ся изгонишь отъ человѣцы-тѣ, и
съ животны-тѣ на поле-то ще е селеніе-
то ти, и ще [ѣ] ядешь трѣвѫ като говеда-та,
и роса-та небесна ще тя мокри: и седмь
врѣмена ще заминѫтъ върху тебе, [ю] додѣ
познаешь че Вышній е Владѣтель на цар-
ство-то на человѣцы-тѣ, и [я] дава го кому-
26 то ще. А за това що ся заповѣдва да оста-
вятъ пьнь-тъ на кореніе-тѣ на дърво-то:
царство-то ти ще ти бѫде утвърдено, [ѫ] като
27 познаешь небеснѫ-тѫ власть. За то, царю,
нека ти бѫде угоденъ съвѣтъ-тъ ми, и
[іѫ] изсѣчи грѣхове-тѣ си съ правдѫ, и без-
законія-та си съ милость къмъ убогы-тѣ:
[а] негли ся продължи благоденствіе-то ти.
28 Всичко това постигнѫ царь Навуходо-
29 носора. Въ свършекъ-тъ на дванадесеть
мѣсецы, като ходѣше по царскѫ-тѫ па-
30 латѫ Вавилонскѫ, [б] Отговори царь-тъ и
рече: Не е ли този великый Вавилонъ
когото азъ съградихъ за столицѫ на цар-
ство-то съ крѣпость-тѫ на силѫ-тѫ си, и
31 въ честь на славѫ-тѫ си? [в] Дума-та бѣ
още въ уста-та на царя, *и* [г] станѫ гласъ

[ж] Гл. 2; 2.
[з] Гл. 1; 7.
[и] Иса. 63; 11. Ст. 18. Гл. 2; 11. 5; 11, 14.
[і] Гл. 2; 48. 5; 11.
[к] Іез. 31; 3 и дрг. Ст. 20.
[л] Вижь Плач. 4; 20. Іез. 17; 23. 31; 6.
[м] Псал. 103; 20. Ст. 17; 23.
[н] Втор. 33; 2. Гл. 8; 13. Зах. 14; 5. Іуд. 14.
[о] Мат. 3; 10.
[п] Іез. 31; 12.
[р] Гл. 11; 13. 12; 7.
[с] Псал. 9; 16.
[т] Гл. 2; 21. 5; 21. Ст. 25, 32.
[у] Быт. 41; 8, 15. Гл. 5; 8, 15.
[ф] Ст. 8.
[х] Ст. 8.
[ц] Вижь 2 Цар. 18; 32. Іер. 29; 7.
[ч] Ст. 10, 11, 12.
[ш] Гл. 2; 38.
[щ] Іер. 27; 6, 7, 8.
[ъ] Ст. 13.
[ы] Гл. 5; 21.
[ь] Ст. 32. Гл. 5; 21 и дрг.
[ѣ] Псал. 106; 20.
[ю] Псал. 83; 18. Ст. 17; 32.
[я] Іер. 27; 5.
[ѫ] Мат. 21; 25. Лук. 15; 18, 21.
[іѫ] 1 Пет. 4; 8.
[а] 3 Цар. 21; 29. Псал. 41; 1 и дрг.
[б] Прит. 16; 18. Гл. 5; 20.
[в] Гл. 5; 5. Лук. 12; 20.
[г] Ст. 24.

отъ небе-то, *та рече:* Тебѣ ся възвѣстява,
царю Навуходоносоре: царство-то прѣми-
32 нѫ отъ тебе: И [д]ще ся изгонишь отъ че-
ловѣцы-тѣ, и съ животны-тѣ на поле-то
ще бѫде селеніе-то ти: съ трѣвѫ като
говеда-та ще тя хранятъ, и седмь врѣ-
мена ще заминѫтъ връзъ тебе, додѣ по-
знаешь че Вышній е Владѣтель на цар-
ство-то на человѣцы-тѣ, и го дава комуто
33 ще. Тойзи часъ слово-то ся изврьши връзъ
Навуходоносора: и изгоненъ быде отъ че-
ловѣцы-тѣ, и трѣвѫ като говеда-та ядѣше,
и отъ росѫ-тѫ небеснѫ тѣло-то му ся мо-
крѣше, додѣ му порастнѫхѫ космы-тѣ
като *пера* на орлы, и нокти-тѣ му като
на птицы.
34 И [е]въ свършъкъ-тъ на дни-тѣ, азъ На-
вуходоносоръ подигнѫхъ очи-тѣ си къмъ
небе-то, и умъ-тъ ми ся върнѫ въ мене,
и благословихъ Вышняго, и похвалихъ и
прославихъ [ж]Живущаго въ вѣкъ, [з]на ко-
гото власть-та е власть вѣчна, и царство-
35 то му изъ родъ въ родъ: И [и]всичкы-тѣ
земни жители ся смѣтатъ *прѣдъ него* като
нищо: и споредъ [і]щѣніе-то си прави на
небеснѫ-тѫ войскѫ, и на земны-тѣ жи-
тели: и [к]нѣма който да възбранява рѫ-
кѫ-тѫ му, или който да му говори: [л]Що
36 правишь ты? Въ то врѣме умъ-тъ ми ся
върнѫ въ мене: и [м]за честь на царство-
то ми върнѫ ми ся слава-та ми и свѣт-
лость-та ми, и везири-тѣ ми и голѣмци-тѣ
ми мя търсѣхѫ, и утвърдихъ ся на цар-
ство-то си, и [н]ми ся притури повече ве-
личество.
37 Сега азъ Навуходоносоръ хвалѭ и прѣ-
възносѭ и славѭ небеснаго Царя; за-
щото [о]всичкы-тѣ му дѣла сѫ истина, и
пѫтища-та му сѫдба; и [п]може да смири
онѣзи които ходятъ въ гордость.

ГЛАВА 5.

1 Царь Валтасаръ [а]направи голѣмо пиро-
ваніе на тысящѫ отъ голѣмцы-тѣ си, и
2 піяше вино прѣдъ тысящѫ-тѫ. *И* въ пі-
ніе-то на вино-то заповѣда Валтасаръ да
донесѫтъ златны-тѣ и сребърны-тѣ съсѫды
[б]които Навуходоносоръ баща му отнѣ отъ
храмъ-тъ който бѣ въ Іерусалимъ, за да
піѭтъ съ тѣхъ царь-тъ и голѣмци-тѣ му,
3 жены-тѣ му, и наложницы-тѣ му. Тогазь
ся донесохѫ златни-тѣ съсѫди, които ся
отнѣхѫ отъ храмъ-тъ на домъ-тъ Божій,
който бѣ въ Іерусалимъ: и піяхѫ съ тѣхъ
царь-тъ и голѣмци-тѣ му, жены-тѣ му, и
4 наложницы-тѣ му. Піяхѫ вино, и [в]хваля-
хѫ богове-тѣ златны и сребърны, мѣдны,
желѣзны, дървены и каменны.
5 И [г]тозь часъ излѣзохѫ пърсти на че-
ловѣческѫ рѫкѫ, и писахѫ срещѫ свѣ-
тилникъ-тъ върху мазаніе-то на стѣнѫ-
тѫ на царскѫ-тѫ палатѫ: и царь-тъ ви-
дѣ длань-тѫ на рѫкѫ-тѫ, която писа.
6 Тогазь зракъ-тъ на царя ся измѣни, и
размышленія-та му го смущавахѫ, щото
сглобенія-та на чрѣсла-та му ся разгло-
бявахѫ, и [д]колѣна-та му едно съ друго
7 ся тълчехѫ. [е]Выкнѫ царь-тъ велегласно
да въведѫтъ [ж]вражары-тѣ, Халдеи-тѣ, и
прѣдвѣщатели-тѣ. *Тогазь* царь-тъ отгово-
ри и рече на мудрецы-тѣ Вавилонскы:
Който прочете това писаніе, и ми покаже
тълкованіе-то му, ще бѫде облѣченъ въ
багрѣницѫ, и златно огърліе *ще ся тури*
около вратъ-тъ му, и [з]ще е третій на-
8 чалникъ на царство-то. Тогазь влѣзохѫ
всичкы-тѣ мудреци царскы; [и]но не мо-
жахѫ да прочетѫтъ писаніе-то, нито тъл-
9 кованіе-то му да явятъ на царя. Тогазь
царь Валтасаръ, ся [і]смути много, и ся
измѣни върху него зракъ-тъ му, и голѣм-
ци-тѣ му ся смутихѫ.
10 Отъ думы-тѣ на царя и на голѣмцы-тѣ
му, царица-та влѣзе въ домъ-тъ на пиро-
ваніе-то; и отговори царица-та, и рече:
Царю, [к]да си живъ въ вѣкъ: да тя не
смущаватъ размышленія-та ти, и зракъ-тъ
11 ти да ся не измѣнява. [л]Има человѣкъ въ
царство-то ти, въ когото е духъ-тъ на
святы-тѣ богове: и въ дни-тѣ на бащѫ
ти, свѣтъ и разумъ и мудрость, както
мудрость-та на богове-тѣ, намѣрихѫ ся
въ него, когото царь Навуходоносоръ ба-
ща ти, царь-тъ баща ти, постави [м]начал-
никъ на волхвы-тѣ, на вражары-тѣ, на
12 Халдеи-тѣ, *и* на прѣдвѣщатели-тѣ; [н]За-
щото духъ изященъ, и знаніе и разумъ,
тълкованіе на сънове, и изясненіе на га-
данія, и развързуваніе на недоумѣнія ся
намѣрихѫ въ тогози Даніила, [о]когото
царь-тъ прѣименува Валтасасаръ: сега
да ся повыка Даніилъ, и ще покаже тъл-
кованіе-то.
13 Тогазь ся въведе Даніилъ прѣдъ царя.
Царь-тъ отговори, и рече Даніилу: Ты ли
си онзи Даніилъ, който си отъ сынове-тѣ
на плѣнъ-тъ Іудинъ, които доведе отъ Іу-
14 деѭ царь-тъ баща ми? Чухъ наистинѫ
заради тебе, че, [п]духъ-тъ на богове-тѣ е
въ тебе, и свѣтъ и разумъ и мудрость
15 изящна ся намѣрихѫ въ тебе. И сега
[р]влѣзохѫ прѣдъ мене мудреци-тѣ, *и* вра-
жари-тѣ, за да прочетѫтъ това писаніе,

д Ст. 25.
е Ст. 26.
ж Гл. 12; 7. Отк. 4; 10.
з Псал. 10; 16. Гл. 2; 44. 7; 14. Мих. 1; 7. Лук. 1; 33.
и Иса. 40; 15, 17.
і Псал. 115; 3. 135; 6.
к Іов. 34; 29.
л Іов. 9; 12. Иса. 45; 9. Рим. 9; 20.
м Ст. 26.
н Іов. 42; 12. Прит. 22; 4. Мат. 6; 33.
о Псал. 33; 4. Отк. 15; 3. 16; 7.
п Исх. 18; 11. Гл. 5; 20.

а Есѳ. 1; 3.

б Іер. 52; 19. Гл. 1; 2.
в Отк. 9; 20.
г Гл. 4; 31.
д Наум. 2; 10.
е Гл. 2; 2. 4; 6.
ж Иса. 47; 13.
з Гл. 6; 2.
и Гл. 2; 27. 4; 7.
і Гл. 2; 1.
к Гл. 2; 4. 3; 9.
л Гл. 2; 48. 4; 8, 9, 18.
м Гл. 4; 9.
н Гл. 6; 3.
о Гл. 1; 7.
п Ст. 11; 12.
р Ст. 7, 8.

и да ми явятъ тълкованіе-то му; но не
могохж да покажжтъ тълкованіе-то на
16 това нѣщо. И азъ чухъ заради тебе, че
можешь да тълкувашь, и да развързувашь
недоумѣнія; сега, [с]ако можешь да проче-
тешь писаніе-то, и да ми явишь тълкова-
ніе-то му, ще ся облѣчешь въ багрѣни-
цж, и златно огърліе *ще ся тури* около
вратъ-тъ ти, и ще си третій началникъ
на царство-то.
17 Тогазь Даніилъ отговори, и рече прѣдъ
царя: Дарове-тѣ ти нека сж за тебе и
дай на другыго въздаянія-та си; а азъ
ще прочетж на царя писаніе-то и ще я-
18 вѭ нему тълкованіе-то. Царю, [т]Богъ вы-
шній даде на Навуходоносора бащж ти
царство, и величество, и силж, и честь.
19 И заради величество-то, което му даде,
[у]всичкы-тѣ народи, племена, и языци,
треперяхж и ся боехж прѣдъ него: ко-
гото щѣше убиваше, и когото щѣше упа-
зваше живъ, и когото щѣше възвишава-
20 ше, и когото щѣше смиряваше. Но [ф]ко-
гато ся надигнж сърдце-то му, и духъ-тъ
му ся ожесточи въ гордость-тж, свалень
быде отъ царскый-тъ си прѣстолъ, и отнѣ
21 ся слава-та му отъ него: И [х]ся изгони
отъ человѣческы-тѣ синове: и сърдце-то
му станж като на животны-тѣ, и селеніе-
то му бѣ съ дивы-тѣ ослы: съ трѣвж ка-
то говеда-та го храняхж, и тѣло-то му ся
мокрѣше отъ росж-тж небеснж: [ц]додѣ
позна че Богъ вышній е Владѣтель на
царство-то на человѣцы-тѣ, и когото иска
22 поставя надъ него. И ты, сыне неговъ,
Валтасаре, [ч]не смири сърдце-то си, ако
23 и да знаеше всичко това; [ш]Но възвыси
ся ты противъ Господа небеснаго; и до-
несохж прѣдъ тебе съсжды-тѣ на домъ-тъ
му, и піяхте вино отъ тѣхъ, ты и голѣм-
ци-тѣ ти, жены-тѣ ти, и наложницы-тѣ
ти: и славослови ты богове-тѣ сребьрны,
и златны, мѣдны, желѣзны, дрьвены и
каменны, [щ]които не виждатъ, нито чуѭтъ,
нито разумѣватъ; а Бога, на когото въ
ржкж-тж е дыханіе-то ти, [ъ]и *въ власть-тж*
му всичкы-тѣ твои пжтища, не възвели-
24 чи. За то ся проводи отъ него длань-та
на ржкж-тж, и ся начерта това писаніе.
25 И писаніе-то което ся начерта е това:
26 Мене, Мене, Θекелъ, у Фарсинъ. Това е
тълкованіе-то на туй нѣщо: Мене, прѣ-
мѣри Богъ царство-то ти, и го свърши:
27 Θекелъ, [ы]прѣтегленъ си на вѣсы-тѣ, и
28 си ся намѣрилъ недостаточенъ: Фересъ,
раздѣли ся царство-то ти, и ся даде [ь]на
Мидяны-тѣ и [ѣ]Персяны-тѣ.
29 Тогазь заповѣда Валтасаръ, и облѣко-
хж Даніила въ багрѣницж-тж, и *турихж*
златно-то огърліе около вратъ-тъ му, и
прогласихж заради него, [ю]да бжде тре-
30 тій началникъ на царство-то. [я]Истж-тж
нощь быде убіенъ Валтасаръ царь-тъ на
31 Халдейцы-тѣ. [ж]И зѣ царство-то Дарій Ми-
дянинъ-тъ, *който бѣ* около шестдесеть и
двѣ години.

ГЛАВА 6.

1 Угодно ся видѣ на Дарія [а]да постави
надъ царство-то сто и двадесеть сатрапа,
2 за да сж по всичко-то царство: И надъ
тѣхъ трима прѣдсѣдатели, (единъ отъ
които бѣ Даніилъ), за да имъ даватъ
смѣткж тѣзи сатрапи, и царь-тъ да нѣма
3 пагубж. Тогазь тойзи Даніилъ ся прѣд-
почете повече отъ прѣдсѣдатели-тѣ и са-
трапы-тѣ, [б]защото духъ изященъ имаше
въ него: и царь-тъ намысли да го поста-
ви надъ всичко-то царство.
4 [в]А прѣдсѣдатели-тѣ и сатрапи-тѣ тър-
сѣхж да намѣрятъ причинж противъ Да-
ніила отъ странж на царство-то; но не
можахж да намѣрятъ никаквж причинж,
нито кривдж; защото бѣ вѣренъ, и не ся
намѣри въ него никаква погрѣшка, нито
5 кривда. И рекохж тѣзи человѣци: Нѣма
да намѣримъ никаквж причинж противъ
тогозь Даніила, освѣнь ако намѣримъ *нѣ-
що* противъ него отъ законъ-тъ на неговъ-
6 тъ Богъ. Тогазь тѣзи прѣдсѣдатели и
сатрапи ся събрахж при царя, и му реко-
хж така: [г]Царю Даріе, да си живъ въ
7 вѣкъ. Всичкы-тѣ прѣдсѣдатели на цар-
ство-то, управители-тѣ, и сатрапи-тѣ, ве-
зири-тѣ, и областници-тѣ, съвѣтовахж ся
да ся издаде царско повелѣніе, и да ся
утвърди запрѣщеніе, че който направи нѣ-
какво прошеніе на какъвъ годѣ богъ или
человѣкъ, до тридесеть дни, освѣнь на
тебе, царю, той да ся хвърли въ ровъ-тъ
8 на львове-тѣ. Сега, царю, утвърди запрѣ-
щеніе-то, и подпиши писмо-то, за да ся
не измѣни, [д]споредъ законъ-тъ на Мидя-
ны-тѣ и Персяны-тѣ, който не ся унищо-
9 жава. За то царь Дарій подписа писмо-то
и запрѣщеніе-то.
10 Даніилъ, щомъ ся научи че ся подписа
писмо-то, влѣзе въ домъ-тъ си; и като
имаше прозорцы-тѣ на ложницж-тж си
отворены [е]къмъ Іерусалимъ, падаше на
колѣна-та си [ж]три пжти на день, и ся
моляше прѣдъ Бога своего и славословя-
ше, както правѣше по напрѣдъ.
11 Тогазь онѣзи человѣци ся събрахж, и
намѣрихж Даніила че правѣше прошеніе,

с Ст. 7.
т Гл. 2; 37, 38. 4; 17, 22, 25.
у Іер. 27; 7. Гл. 3; 4.
ф Гл. 4; 30, 37.
х Гл. 4; 32 и дрг.
ц Гл. 4; 17, 25.
ч 2 Лѣт. 33; 23. 36; 12.
ш Ст. 3, 4.
щ Псал. 115; 5, 6.
ъ Іер. 10; 23.
ы Іов. 31; 6. Псал. 62; 9. Іер. 6; 30.
ь Вижь Иса. 21; 2. Ст. 31. Гл. 9; 1.
ѣ Гл. 6; 28.
ю Ст. 7.
я Іер. 51; 31, 39, 57.
ж Гл. 9; 1.

—

а Есѳ. 1; 1.
б Гл. 5; 12.
в Еккл. 4; 4.
г Неем. 2; 3. Гл. 2; 4. Ст. 21.
д Есѳ. 1; 19. 8; 8. Ст. 12, 15.
е 3 Цар. 8; 44, 48. Псал. 5; 7. Іона 2; 4.
ж Псал. 55; 17. Дѣян. 2; 1, 2, 15. 3; 1. 10; 9.

12 и моляше ся прѣдъ своего си Бога. За
то [з]дойдохѫ и говорихѫ прѣдъ царя за-
ради царско-то запрѣщеніе; *и рекохѫ:* Не-
подписа ли ты запрѣщеніе, че всякой че-
ловѣкъ който прави прошеніе на какъвъ
годѣ богъ или человѣкъ, до тридесеть дни,
освѣнъ на тебе, царю, ще ся хвърли въ
ровъ-тъ на львове-тѣ? Царь-тъ отговори
и рече: Истина е дума-та, [и]споредъ за-
конъ-тъ на Мидяны-тѣ и Персяны-тѣ,
13 който не ся унищожава. Тогазь отгово-
рихѫ и рекохѫ прѣдъ царя: Даніилъ
онзи, [і]който е отъ сынове-тѣ на Іудинъ-
тъ плѣнъ, [к]не тя почита, царю, нито за-
прѣщеніе-то което ты подписа, но прави
14 молбѫ-тѫ си три пѫти на день. Тогазь
царь-тъ, като чу тѫзи думѫ [л]оскърби ся
много, и тури сьрдце-то си за Даніила да
го отърве; и трудѣше ся до захожданіе-
то на слънце-то да го избави.
15 Тогазь онѣзи человѣци ся събрахѫ при
царя, и рекохѫ на царя: Знай, царю, че
[м]законъ-тъ на Мидяны-тѣ и Персяны-тѣ
е: Никакво запрѣщеніе нито повелѣніе,
което царь-тъ постави, да не ся промѣ-
16 нява: Тогазь царь-тъ заповѣда та дока-
рахѫ Даніила, и *го* хвърлихѫ въ ровъ-тъ
на львове-тѣ. *И* отговори царь-тъ и рече
Даніилу: Богъ твой комуто ты служишь
17 непрѣстанно, той ще тя отърве. И [н]доне-
сохѫ единъ камыкъ, та го турихѫ на у-
стіе-то на ровъ-тъ, и [о]царь-тъ го запе-
чата съсъ свой-тъ си печать, и съ пе-
чать-тъ на голѣмцы-тѣ си, за да ся не
18 измѣни нищо за Даніила. Тогазь царь-тъ
отиде въ палатѫ-тѫ си, и прѣнощува гла-
денъ, и не остави да ся донесѫтъ прѣдъ
него музикални орѫдія: и [п]сънь-тъ му
побѣгнѫ отъ него.
19 И станѫ царь-тъ много рано на утринь-
тѫ, и прибърза та отиде при ровъ-тъ на
20 львове-тѣ. И когато отиде при ровъ-тъ,
выкнѫ съ плачевенъ гласъ къмъ Даніила;
и говорй царь-тъ, и рече Даніилу: Даніиле,
рабе на Бога живаго, [р]Богъ твой, комуто
ты служишь непрѣстанно, можè ли да тя
21 отърве отъ львове-тѣ? Тогазь отговори
Даніилъ на царя: [с]Царю, да си живъ въ
22 вѣкъ. [т]Богъ мой проводи ангела си, и
[у]затули уста-та на львове-тѣ, и не мя
поврѣдихѫ; защото незлобіе ся намѣри
въ мене прѣдъ него: още и прѣдъ тебе,
царю, съгрѣшеніе не сьмь направилъ.
23 Тогазь царь-тъ ся зарадува много за то-
ва, и заповѣда да изведѫтъ Даніила изъ
ровъ-тъ. И ся възведе Даніилъ изъ ровъ-
тъ, и никаква поврѣда не ся намѣри въ
него, [ф]защото имаше вѣрѫ въ Бога
своего.
24 Тогазь царь-тъ заповѣда [х]та докарахѫ
онѣзи человѣцы които наклеветихѫ Да-
ніила, и хвърлихѫ въ ровъ-тъ на львове-
тѣ тѣхъ, [ц]чада-та имъ и жены-тѣ имъ:
и прѣди да стигнѫтъ до дъно-то на
ровъ-тъ, львове-тѣ гы сграбихѫ, и счупи-
хѫ всичкы-тѣ имъ кости.
25 [ч]Тогазь писа царь Дарій къмъ всичкы-
тѣ народы, племена, и языцы, които жи-
вѣяхѫ по всичкѫ-тѫ земіѭ: Миръ да ся
26 умножи у васъ! [ш]Повелѣніе ся издаде отъ
мене, въ всичкѫ-тѫ държавѫ на царство-
то ми [щ]да треперятъ человѣци-тѣ и да
ся боятъ прѣдъ Даніиловаго Бога; защо-
то [ъ]той е Богъ живъ, и прѣбывае въ вѣкъ,
и [ы]царство-то му нѣма да ся развали, и
27 власть-та му *ще бѫде* до край: Той из-
бавя и спасава, и [ь]прави знаменія и чу-
деса на небе-то и на земіѭ-тѫ, който о-
тървà Даніила отъ силѫ-тѫ на львове-тѣ.
28 И благоденствуваше тойзи Даніилъ въ
царуваніе-то на Дарія, и [ѣ]въ царуваніе-то
на [ю]Кира Персянинъ-тъ.

ГЛАВА 7.

1 Въ първѫ-тѫ годинѫ на Валтасара Ва-
вилонскый-тъ царь, [а]Даніилъ видѣ сънъ,
и [б]видѣнія на главѫ-тѫ си върху одръ-тъ
си; тогазь писа сънъ-тъ, *и* приказа огла-
вленіе-то на думы-тѣ.
2 Даніилъ говорй и рече: Азъ видѣхъ
въ видѣніе-то си нощя, и ето, четыри-тѣ
вѣтрища небесны ся устремихѫ върхъ
3 голѣмо-то море. И четыри голѣми звѣрове
[в]възлѣзохѫ изъ море-то различни единъ
4 отъ другъ. Първый-тъ бѣ [г]като львъ, и
имаше крила орловы; гледахъ додѣ ся
изскубахѫ крила-та му, и станѫ отъ зе-
міѭ-тѫ, и застанѫ на нозѣ-тѣ *си* като
человѣкъ, и человѣческо сьрдце му ся
5 даде. И ето [д]послѣ вторый звѣрь прили-
ченъ на мечкѫ, и ся подигнѫ отъ еднѫ-
тѫ странѫ, и *имаше* три ребра въ уста-та
си между зѫбы-тѣ си: и му думахѫ така:
6 Стани, изѣждь много плъти. Подирь това
видѣхъ, и ето другъ, като рысъ, който
имаше на гръбъ-тъ си четыри птичи кры-
ла: звѣрь-тъ [е]имаше още *и* четыри гла-
7 вы: и му ся даде власть. Подирь това
видѣхъ въ видѣнія-та на нощь-тѫ, и ето
четвъртый [ж]звѣрь, страшенъ и ужасенъ,
и твърдѣ якъ; и имаше голѣмы желѣзны

з Гл. 3; 8.
и Ст. 8.
і Гл. 1; 6. 5; 13.
к Гл. 3; 12.
л Марк. 6; 26.
м Ст. 8.
н Плач. 3; 53.
о Мат. 27; 66.
п Гл. 2; 1.
р Гл. 3; 15.
с Гл. 2; 4.
т Гл. 3; 28.
у Евр. 11; 33.
ф Евр. 11; 33.
х Втор. 19; 19.
ц Есѳ. 9; 10. Вижь Втор. 24; 16. 4 Цар. 14; 6.
ч Гл. 4; 1.
ш Гл. 3; 29.
щ Псал. 99; 1.
ъ Гл. 4; 34.
ы Гл. 2; 44. 4; 3, 34. 7; 14, 27. Лук. 1; 33.
ь Гл. 4; 3.
ѣ Гл. 1; 21.
ю Езд. 1; 1, 2.
—
а Числ. 12; 6. Амос. 3; 7.
б Гл. 2; 28.
в Отк. 13; 1.
г Втор. 28; 49. 2 Цар. 1; 23. Іер. 4; 7, 13. 48; 40. Іез. 17; 3. Авв. 1; 8.
д Гл. 2; 39.
е Гл. 8; 8, 22.
ж Гл. 2; 40. Ст. 19, 23.

зѫбы; пояждаше и съкрушаваше, и стъп-
куваше остатъкъ-тъ съ нозѣ-тѣ си; и той
различаваше отъ всичкы-тѣ звѣрове които
бѣхѫ прѣди него; и [з]имаше десеть рога.
8 Прѣглеждахъ рогове-тѣ, и ето, [и]другъ ма-
лъкъ рогъ излѣзе между тѣхъ, прѣдъ
който три отъ първы-тѣ рогове ся искo-
ренихѫ: и ето, въ тойзи рогъ *имаше* очи,
[і]като человѣчески очи, и [к]уста които го-
ворѣхѫ наголѣмо.
9 [л]Гледахъ додѣто прѣстоли ся положи-
хѫ, и [м]Ветхый-тъ съ дни сѣднѫ, [н]на ко-
гото облѣкло-то бѣше бѣло като снѣгъ,
и косми-тѣ на главѫ-тѫ му като чистѫ
вълнѫ: прѣстолъ-тъ му огненни пламы-
10 ци: [о]колета-та му огнь палящъ. [п]Рѣка
огненна изъ прѣдъ него излизаше и те-
чеше: [р]тысяща тысящи му слугувахѫ, и
тмы на тмы прѣдстоявахѫ прѣдъ него:
[с]сѫдилище-то сѣднѫ, и книгы-тѣ ся отво-
11 рихѫ. Гледахъ тогазь, поради гласъ-тъ
на великы-тѣ думы, които рогъ-тъ говорѣ-
ше, [т]гледахъ додѣ ся умъртви звѣрь-тъ,
и тѣло-то му ся погуби и ся даде на из-
12 гореніе огненно. А за другы-тѣ звѣрове,
власть-та имъ ся отнѣ; но даде имъ ся
продълженіе на животъ до врѣме и порѫ.
13 Гледахъ въ нощны-тѣ видѣнія, и ето,
единъ [у]като Сынъ человѣческый идѣше
съ облацы-тѣ небесны, и стигнѫ [ф]до Вет-
хый-тъ съ дни, и го въведохѫ прѣдъ него.
14 И даде [х]ся нему власть, и слава, и ца-
руваніе, за да му служатъ [ц]всичкы-тѣ
народи, племена, и языци: власть-та му
е [ч]власть вѣчна, която нѣма да прѣмине,
и царуваніе-то му, което нѣма да ся раз-
вали.
15 [ш]Азъ Даніилъ оскърбихъ ся въ духъ-тъ
си вѫтрѣ въ тѣло-то *си*, и видѣнія-та на
16 главѫ-тѫ ми мя смутихѫ. Приближихъ
при едного отъ прѣдстоящы-тѣ и искахъ
да научѫ отъ него истинѫ-тѫ за всичко
това. И говори ми, и яви ми тълкованіе-
17 то на тѣзи нѣща. [щ]Тѣзи четыри голѣми
звѣрове сѫ четыри царіе, които ще ся
18 дигнѫтъ отъ земіѫ-тѫ. [ъ]Но святи-тѣ на
Вышняго ще пріемѫтъ царство-то и ще
иматъ царство-то въ вѣкъ, и въ вѣкы
вѣковъ.
19 Тогазь искахъ *да научѫ* истинѫ-тѫ [ы]за
четвъртый-тъ звѣрь, който различаваше
отъ всичкы-тѣ другы, твърдѣ страшенъ,
на когото зѫби-тѣ бѣхѫ желѣзни, и нок-
ти-тѣ му мѣдни: пояждаше, съкрушава-
ше, и стъпкуваше остатъкъ-тъ съ нозѣ-тѣ
20 си: И за десеть-тѣ рога, които бѣхѫ на
главѫ-тѫ му, и *за* другый-тъ който из-
лѣзе, и прѣдъ който паднѫхѫ три: *за*
онзи рогъ, който имаше очи, и уста кои-
то говорѣхѫ на голѣмо, на когото видъ-тъ
21 бѣ по якъ неже на другары-тѣ му. Гле-
дахъ, и [ь]онзи рогъ правѣше брань съсъ
святы-тѣ, и прѣукрѣпяваше ся противъ
22 тѣхъ; [ѣ]Додѣ дойде Ветхый-тъ съ дни, и
[ю]даде ся сѫдъ-тъ на святы-тѣ на Выш-
няго: и врѣме-то стигнѫ и святи-тѣ зѣхѫ
23 царство-то. Така рече той: Четвъртый
звѣрь ще е [я]четвърто-то царство на зе-
міѫ-тѫ, което ще различава отъ всичкы-
тѣ царства, и ще изѣде всичкѫ-тѫ земіѫ,
24 и ще іѫ стъпче и съкруши. И [ж]десеть-тѣ
рога сѫ десеть царіе, които ще станѫтъ
отъ това царство: и слѣдъ тѣхъ другъ ще
стане; и той ще различава отъ първы-тѣ,
25 и ще покори трима царіе. И [ѣж]ще говори
думы противъ Вышняго, и [а]ще угнѣтава
святы-тѣ на Вышняго, и [б]ще размысли
да промѣни врѣмена и законы: и [в]ще ся
дадѫтъ въ рѫкѫ-тѫ му [г]до врѣме и врѣ-
26 мена, и полъ врѣме: [д]Сѫдилище обаче ще
сѣдне, и ще ся отнеме власть-та му, за да
27 ся истрѣби и погуби до край. И [е]царство-
то, и власть-та, и величіе-то на царства-
та които сѫ подъ всичко-то небе, ще ся
даде на людіе-тѣ на святы-тѣ на Вышняго,
[ж]на когото царство-то е царство вѣчно,
и [з]всичкы-тѣ власти ще служатъ и ще
ся покорятъ нему.
28 До тукъ е свършъкъ-тъ на това нѣщо.
Колкото заради мене Даніила, [и]размышле-
нія-та ми много мя смущавахѫ, и зракъ-
тъ ми ся измѣни въ мене; но [і]упазихъ
това нѣщо въ сърдце-то си.

ГЛАВА 8.

1 Въ третіѫ-тѫ годинѫ на царуваніе-то
на царь Валтасара, видѣніе ми ся яви,
менѣ Даніилу, [а]подирь това що бѣ ми ся
явило по напрѣдъ.
2 И видѣхъ въ видѣніе-то; и когато ви-
дѣхъ, бѣхъ [б]въ Сусѫ столицѫ-тѫ която
е въ область-тѫ Еламъ; и видѣхъ въ ви-
дѣніе-то, и азъ бѣхъ при потокъ-тъ Улай.
3 И подигнѫхъ очи-тѣ си, и видѣхъ, и ето,
стоеше прѣдъ рѣкѫ-тѫ единъ овенъ който

з Гл. 2; 41. Отк. 13; 1.
и Ст. 20, 21, 24. Гл. 8; 9.
і Отк. 9; 7.
к Псал. 12; 3. Ст. 25. Отк. 13; 5.
л Отк. 20; 4.
м Псал. 90; 2. Ст. 13, 22.
н Псал. 104; 2. Отк. 1; 14.
о Іез. 1; 15, 16.
п Псал. 50; 3. 97; 3. Иса. 30; 33, 66; 15.
р 3 Цар. 22; 19. Псал. 68; 17. Евр. 12; 22. Отк. 5; 11.
с Отк. 20; 4, 12.
т Откр. 19; 20.
у Іез. 1; 26. Мат. 24; 30. 26; 64. Отк. 1; 7, 13. 14; 14.
ф Ст. 9.
х Псал. 2; 6, 7, 8. 8; 6. 110; 1, 2. Мат. 11; 27. 28; 18 Іоан. 3; 35. 1 Кор. 15; 27. Ефес. 1; 22.
ц Гл. 3; 4.
ч Псал. 145; 13. Гл. 2; 44. Ст. 27. Мих. 4; 7. Лук. 1; 33. Іоан. 12; 34. Евр. 12; 28.
ш Ст. 28.
щ Ст. 3.
ъ Иса. 60; 12, 13, 14. Ст. 22, 27. 2 Тим. 2; 11, 12. Отк. 2; 26, 27. 3; 21. 20; 4.
ы Ст. 7.
ь Гл. 8; 12, 24. 11; 31. Отк. 11; 7. 13; 7. 17; 14. 19; 19.
ѣ Ст. 9.
ю Ст. 18. 1 Кор. 6; 2. Отк. 1; 6. 5; 10. 20; 4.
я Гл. 2; 40.
ж Ст. 7, 8, 20. Отк. 17; 12.
ѣж Иса. 37; 23. Гл. 8; 24, 25. 11; 28, 30, 31, 36. Отк. 13; 5, 6.
а Отк. 17; 6. 18; 24.
б Гл. 2; 21.
в Отк. 13; 7.
г Гл. 12; 7. Отк. 12; 14.
д Ст. 10, 22.
е Ст. 14, 18, 22.
ж Гл. 2; 44. Лук. 1; 33. Іоан. 12; 34. Отк. 11; 15.
з Иса. 60; 12.
и Ст. 15. Гл. 8; 27. 10; 8, 16.
і Лук. 2; 19, 51.

—

а Гл. 7; 1.
б Есө. 1; 2.

имаше два рога: и рогове-тѣ бѣхж высокы,
но единый-тъ по̀ высокъ отъ другый-тъ: и
4 по высокый-тъ прорастнж послѣ. Видѣхъ
овенъ-тъ че бодѣше къмъ западъ, и къмъ
сѣверъ, и къмъ югъ: и никой звѣрь не
можаше да устои прѣдъ него, и нѣмаше
който да избави отъ ржкж-тж му; но
[в] правѣше по волиж-тж си, и ся възвеличи.
5 А като размышлявахъ азъ, ето, ярецъ
отъ козы-тѣ идѣше отъ западъ по лице-то
на всичкж-тж земиж, и не ся допираше
до земиж-тж; и ярецъ-тъ *имаше* [г] рогъ
6 угледенъ между очи-тѣ си. И дойде до
овенъ-тъ който имаше два-та рога, когото
видѣхъ че стоеше прѣдъ потокъ-тъ, и
завтече ся къмъ него съ устремленіе-то
7 на силж-тж си. И видѣхъ го че приближи
при овенъ-тъ, и разсвирѣпѣ противъ
него, и удари овенъ-тъ, та счупи два-та
му рога: и нѣмаше сила въ овенъ-тъ да
устои прѣдъ него, но го хвърли на земиж-
тж, и го стъпка: и нѣмаше кой да отърве
овенъ-тъ отъ ржкж-тж му.
8 За то ярецъ-тъ отъ козы-тѣ ся възвеличи
много; и когато заякнж, счупи ся
голѣмый-тъ рогъ: и вмѣсто него възлѣзохж
[д] четыри *другы* угледни къмъ четы-
9 ри-тѣ вѣтрища небесны. И [е] изъ единый-тъ
отъ тѣхъ излѣзе единъ малъкъ рогъ, който
наголѣмѣ твърдѣ много [ж] къмъ югъ, и
къмъ истокъ, и [з] къмъ *земля-тж* на сла-
10 вж-тж. И [и] възвеличи ся [і] до войскж-тж
небеснж; и [к] хвърли на земиж-тж *часть*
отъ войскж-тж и отъ звѣзды-тѣ, и гы
11 стъпка. [л] Наипаче възвеличи ся дори [м] противъ
началника на войскж-тж: и [н] отнѣ ся
отъ него [о] всегдашня-та *жертва*, и свято-то
12 му жилище ся съсыпа. И една [п] войска
ся хвърли противъ всегдашниж-тж *жертвж*
заради прѣстжпленіе и [р] хвърли на зе-
миж-тж истинж-тж, и [с] направи, и благо-
13 успѣ. Тогазъ [т] чухъ единъ святъ че го-
ворѣше: и другъ святъ рече на тогозъ
който говорѣше: До кога ще е видѣніе-
то за всегдашниж-тж *жертвж*, и за прѣ-
стжпленіе-то което докарва запустѣніе,
та да ся прѣдаватъ на стъпкуваніе свя-
14 тилище-то и войска-та? И каза ми: До
двѣ тысящы и триста денонощія: тогазь
святилище-то ще ся очисти.
15 И когато азъ Даніилъ видѣхъ видѣніе-
то, и [у] искахъ разумѣніе-то, тогазь, ето,
застанж прѣдъ мене [ф] като образъ чело-
16 вѣческый: И чухъ гласъ человѣческъ [х] въ
срѣдъ Улай, който выкнж и рече: [ц] Га-
вріиле, направи тогози да разбере видѣ-
17 ніе-то. И дойде близу дѣто стоехъ; и ко-
гато дойде, растреперахъ ся, и [ч] паднжхъ
на лице-то си: а той ми рече: Разумѣй,
сыне человѣческый; защото видѣніе-то е
18 за сетны-тѣ врѣмена. И [ш] като ми гово-
рѣше той, азъ бѣхъ нечувственъ съ лице-
то си на земиж-тж: [щ] но допрѣ ся до мене,
19 и мя направи да ся исправиж правъ. И
рече: Ето, азъ ще тя направиж да по-
знаешь що има да ся случи въ сетнины-
тѣ на гнѣвъ-тъ; защото въ [ъ] опредѣлено
врѣме *ще бжде* свършъкъ-тъ.
20 [ы] Овенъ-тъ когото си видѣлъ ты, който
имаше два рога, тѣ сж царіе-тѣ на Мидиж
21 и на Персиж. И [ь] ярецъ-тъ е царь-тъ Гре-
ческый: и голѣмый рогъ, който е между
22 очи-тѣ му, той е [ѣ] първый царь. [ю] А че ся
строши той, и възлѣзохж четыри вмѣсто
него, четыри царства ще ся въздигнжтъ
отъ *тозъ* народъ, но не споредъ неговж-
23 тж силж. И въ сетны-тѣ врѣмена на царуваніе-то
имъ, когато беззаконни-тѣ стиг-
нжтъ до връхъ-тъ *на беззаконіе-то си*, [я] ще
възстане царь [ѫ] жестокъ на лице и знающъ
24 ухытренія. И сила-та му ще е крѣпка,
[ѭ] но не отъ своиж-тж си силж; и ще по-
губува чудесно, и [а] ще благоуспѣва и за-
вършува, и [б] ще погубува крѣпкы-тѣ и свя-
25 ты-тѣ людіе. И [в] чрѣзъ коварство-то си ще
направи да благоуспѣва лъсть-та въ ржкж-тж
му; и [г] ще ся възвеличи въ сърд-
це-то си, и въ миръ ще погуби мнозина;
и [д] ще стане противъ Началника на на-
чалницы-тѣ; но [е] ще ся съкруши безъ
26 ржкж. И [ж] речено-то видѣніе за денонощія-та
е истинно: [з] ты прочее запечатай
27 видѣніе-то, защото е за много дни. И [и] азъ
Даніилъ примрѣхъ, и бѣхъ боленъ нѣколко
дни: послѣ станжхъ, и [і] вършѣхъ дѣ-
ла-та на царя; а чудѣхъ ся за видѣніе-то,
и [к] нѣмаше кой да го истълкува.

ГЛАВА 9.

1 Въ първж-тж годинж [а] на Дарія, сынъ-тъ
на Ассуира, отъ сѣме-то на Мидяны-тѣ,
който царова надъ Халдейско-то царство,
2 Въ първж-тж годинж на царуваніе-то му,

[в] Гл. 5; 19. 11; 3, 16.
[г] Ст. 21.
[д] Гл. 7; 6. 11; 4. Ст. 22.
[е] Гл. 7; 8. 11; 21.
[ж] Гл. 11; 25.
[з] Псал. 48; 2. Іез. 20; 6, 15. Гл. 11; 16, 41, 45.
[и] Гл. 11; 28.
[і] Иса. 14; 13.
[к] Отк. 12; 4.
[л] Іер. 48; 26, 42. Ст. 25. Гл. 11; 36.
[м] Іис. Нав. 5; 14.
[н] Гл. 11; 31. 12; 11.
[о] Исх. 29; 38. Числ. 28; 3. Іез. 46; 13.
[п] Гл. 11; 31.
[р] Псал. 119; 43, 142. Иса. 59; 14.
[с] Ст. 4. Гл. 11; 28, 36.
[т] Гл. 4; 13. 12; 6. 1 Пет. 1; 12.
[у] Гл. 12; 8. 1 Пет. 1; 10, 11.
[ф] Іез. 1; 26.
[х] Гл. 12; 6, 7.
[ц] Гл. 9; 21. Лук. 1; 19, 26.
[ч] Іез. 1; 28. Отк. 1; 17.
[ш] Гл. 10; 9, 10. Лук. 9; 32.
[щ] Іез. 2; 2.
[ъ] Гл. 9; 27. 11; 27, 35, 36. 12; 7. Авв. 2; 3.
[ы] Ст. 3.
[ь] Ст. 5.
[ѣ] Гл. 11; 3.
[ю] Ст. 8. Гл. 11; 4.
[я] Ст. 6.
[ѫ] Втор. 28; 50.
[ѭ] Отк. 17; 13, 17.
[а] Ст. 12. Гл. 11; 36.
[б] Ст. 10. Гл. 7; 25.
[в] Гл. 11; 21, 23, 24.
[г] Ст. 11. Гл. 11; 36.
[д] Ст. 11. Гл. 11; 36.
[е] Іов. 34; 20. Плач. 4; 6. Гл. 2; 34, 45.
[ж] Гл. 10; 1.
[з] Іез. 12; 27. Гл. 10; 14. 12; 4, 9. Отк. 22; 10.
[и] Гл. 7; 28. 10; 8, 16.
[і] Гл. 6; 2, 3.
[к] Вижь Ст. 16.

—

[а] Гл. 1; 21. 5; 31. 6; 28.

азъ Даніилъ разумѣхъ отъ книгы-тѣ чи-
сло-то на годины-тѣ, за които быде слово
Господне [б]къмъ пророкъ Іеремія, че ще
ся испълнятъ седмдесеть годины въ за-
пустѣнія-та на Іерусалимъ.
3 [в]И обърнѫхъ лице-то си къмъ Господа
Бога, за да направіѭ молитвѫ, и моленія
4 съ постъ, и врѣтище, и пепелъ: И помолихъ
ся на Господа Бога моего, и ся исповѣ-
дахъ, и рѣкохъ: [г]О Господи, великый и
страшный Боже, който пазишь завѣтъ-тъ
и милость-тѫ къмъ онѣзи които тя лю-
5 бятъ, и пазятъ твои-тѣ заповѣди! [д]Съгрѣ-
шихмы, и беззаконновахмы, и нечествова-
хмы, и отстѫпихмы, и ся уклонихмы отъ
твои-тѣ заповѣди, и отъ твои-тѣ сѫдбы.
6 И [е]не послушахмы рабы-тѣ ти пророцы-
тѣ, които въ твое име говорѣхѫ на ца-
ріе-тѣ ни, началницы-тѣ ни, и отцы-тѣ ни,
и на всичкы-тѣ людіе на земіѭ-тѫ *ни*.
7 [ж]Тебѣ, Господи, прилича правда, а намъ
срамъ на лице-то *ни*, както днесь, на мѫ-
жіе-тѣ Іудины, и на жители-тѣ Іерусалим-
скы, и на всичкый Израиль, на ближни-
тѣ и на далечны-тѣ, по всичкы-тѣ мѣста
дѣто си гы изгонилъ ты, заради прѣстѫ-
8 пленіе-то имъ, което ти прѣстѫпихѫ. Го-
споди, [з]срамъ на лице-то *ни* прилича намъ,
на царіе-тѣ ни, на началницы-тѣ ни, и на
9 отцы-тѣ ни, защото ти съгрѣшихмы. [и]Го-
споду Богу нашему принадлежатъ милость
и прощеніе; защото отстѫпихмы отъ него;
10 И [і]не послушахмы гласъ-тъ на Господа
Бога нашего, да ходимъ въ законы-тѣ му,
които положи прѣдъ насъ, чрѣзъ рабы-тѣ
11 си пророцы-тѣ. И [к]всичкый Израиль прѣ-
стѫпи законъ-тъ ти, и ся уклони за да
не слуша гласъ-тъ ти: заради това ся излѣ
върху насъ проклѣтія-та, и клѣтва-та пи-
сана [л]въ законъ-тъ на Моисея рабъ-тъ
12 Божій; защото му съгрѣшихмы. И [м]у-
твърди свои-тѣ думы, които говори про-
тивъ насъ, и противъ наши-тѣ сѫдіи кои-
то ны сѫдихѫ, като докара върху насъ
голѣмо зло; защото [н]не е ставало подъ
всичко-то небе, каквото станѫ въ Іеру-
13 салимъ. [о]Както е писано въ законъ-тъ
Моисеовъ, всичко това зло дойде върху
насъ; [п]но не ся молихмы прѣдъ Господа
Бога нашего, за да ся върнемъ отъ беззако-
нія-та си, и да разберемъ твоіѭ-тѫ истинѫ.
14 За то Господь бѣ [р]буденъ надъ зло-то, и
докара го върху насъ; защото е [с]праве-
денъ Господь Богъ нашъ въ всичкы-тѣ си
дѣла, колкото прави: понеже [т]ный не
15 послушахмы гласъ-тъ му. И сега, Господи
Боже нашъ, [у]който си извелъ людіе-тѣ
си изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ съ крѣпкѫ
рѫкѫ, и си [ф]направилъ за себе си име,
като въ тойзи день, [х]съгрѣшихмы, нече-
16 ствовахмы. Господи, [ц]споредъ всичкы-тѣ
твои правды нека ся върне, моліѭ ся,
ярость-та ти и гнѣвъ-тъ ти въ градъ-тъ
ти Іерусалимъ, [ч]отъ святѫ-тѫ ти горѫ;
защото заради грѣхове-тѣ ни, и [ш]заради
беззаконія-та на отцы-тѣ ни, [щ]Іерусалимъ
и людіе-тѣ ти [ъ]*станахмы* укоръ на всичкы
17 които сѫ около насъ. Сега прочее послу-
шай, Боже нашъ, молитвѫ-тѫ на рабъ-тъ
си, и моленія-та му, и [ы]просвѣти лице-то
си, [ь]заради Господа, върху [ѣ]запустѣно-то
18 си святилище. [ю]Приклони, Боже мой, у-
хо-то си, и послушай; отвори очи-тѣ си
и [я]виждь запустѣнія-та ни, и градъ-тъ
[ѫ]върху който ся призва име-то ти; за-
щото ный не приносимъ прошенія-та си
прѣдъ тебе заради правды-тѣ си, но за-
19 ради много-то твои щедроты. Господи,
послушай; Господи, прости; Господи, дай
вниманіе, и направи; да не закъснѣешь,
[іѫ]заради себе си, Боже мой; защото твое-
то име ся призва върху градъ-тъ ти, и
върху людіе-тѣ ти.
20 И [а]като говорѣхъ азъ още, и ся моляхъ,
и исповѣдовахъ грѣхъ-тъ си, и грѣхъ-тъ
на людіе-тѣ си Израиля, и приносяхъ мо-
леніе-то си прѣдъ Господа Бога моего, за-
21 ради святѫ-тѫ горѫ на Бога моего, И ка-
то още говорѣхъ въ молитвѫ-тѫ, [б]мѫжъ-
тъ Гавріилъ, когото бѣхъ видѣлъ въ ви-
дѣніе-то понапрѣдъ, като летѣше скоро,
[в]допрѣ ся до мене [г]около часъ-тъ на ве-
22 черніѭ-тѫ жертвѫ; И вразуми *мя*, и го-
вори съ мене, и рече: Даніиле, сега из-
лѣзохъ за да тя направіѭ да земешь ра-
23 зумъ. Въ начало-то на молбы-тѣ ти излѣзе
заповѣдь-та, и азъ [д]дойдохъ да *ти* кажѫ
това; защото си [е]любезенъ; за то [ж]ра-
зумѣй думѫ-тѫ, и разбери видѣніе-то.
24 Седмдесеть седмицы ся опрѣдѣлихѫ за-
ради людіе-тѣ ти, и заради святый-тъ ти
градъ, за да ся свърши прѣстѫпленіе-то,

б 2 Лѣт. 36; 21. Іер. 25; 11, 12. 29; 10.
в Неем. 1; 4. Іер. 29; 12, 13. Гл. 6; 10. Іак. 4; 8, 9, 10.
г Исх. 20; 6. Втор. 7; 9. Неем. 1; 5. 9; 32.
д 3 Цар. 8; 47, 48. Неем. 1; 6, 7. 9; 33, 34. Псал. 106; 6. Иса. 64; 5, 6, 7. Іер. 14; 7. Ст. 15.
е 2 Лѣт. 36; 15, 16. Ст. 10.
ж Неем. 9; 33.
з Ст. 7.
и Неем. 9; 17. Псал. 130; 4, 7.
і Ст. 6.
к Иса. 1; 4, 5, 6. Іер. 8; 5, 10.
л Лев. 26; 14 и дрг. Второз. 27; 15 и дрг. 28; 15 и дрг. 29; 20 и дрг. 30; 17, 18 и дрг. 31; 17 и дрг. 32; 19 и дрг. Плач. 2; 17.
м Зах. 1; 6.
н Плач. 1; 12. 2; 13. Іез. 5; 9. Амос. 3; 2.
о Лев. 26; 14 и дрг. Втор. 28; 15. Плач. 2; 17.
п Иса. 9; 13. Іер. 2; 30. 5; 3. Осія 7; 7, 10.
р Іер. 31; 28. 44; 27.
с Неем. 9 33. Ст. 7.
т Ст. 10.
у Исх. 6; 1, 6. 32; 11. 3 Цар. 8; 51. Неем. 1; 10. Іер. 32; 21.
ф Исх. 14; 18. Неем. 9; 10. Іер. 32; 20.
х Ст. 5.
ц 1 Цар. 12; 7. Псал. 31; 1. 71; 2. Мих. 6; 4, 5.
ч Ст. 20. Зах. 8; 3.
ш Исх. 20; 5.
щ Плач. 2; 15, 16.
ъ Псал. 44; 13, 14. 79; 4.
ы Числ. 6; 25. Псал. 67; 1. 80; 3, 7, 19.
Ст. 19. Іоан. 16; 24.
ѣ Плач. 5; 18.
ю Иса. 37; 17.
я Исх. 3; 7. Псал. 80; 14 и дрг.
ѫ Іер. 25; 29.
іѫ Псал. 79; 9. 10. 102; 15, 16.
а Псал. 32; 5. Иса. 65; 24.
б Гл. 8; 16.
в Гл. 8; 18. 10; 10, 16.
г 3 Цар. 18; 36.
д Гл. 10; 12.
е Гл. 10; 11, 19.
ж Мат. 24; 15.

и да ся довършатъ грѣхове-тѣ, и [з] да ста-
не умилостивеніе-то за беззаконіе, и [и] да
ся въведе вѣчна правда, и да ся запечата
видѣніе-то и пророчество-то, и [і] да ся по-
маже Прѣсвятый-тъ.
25 [к] Познай прочее и разбери, че [л] отъ изли-
заніе-то на заповѣдь-тѫ за да ся съгради
изново Іерусалимъ, [м] до *Мессіѭ [н] Вождь-
тъ, *ще бѫдѫтъ* седмь седмицы, и шестде-
сеть и двѣ седмицы: ще ся съгради изно-
во стъгда-та и стѣна-та, [о] и то въ врѣме-
на утѣснителны.
26 И подиръ шестдесеть-тѣ и двѣ седми-
цы, [п] ще ся посѣче Мессія, но [р] не заради
себе си: и [с] людіе-тѣ на вождь-тъ който
ще дойде, [т] ще погубятъ градъ-тъ и [у] свя-
тилище-то: [ф] и свършъкъ-тъ му *ще дойде*
[х] съ потопъ, и до свършъкъ-тъ на брань-
тѫ има опрѣдѣлены погынуванія.
27 И [ц] ще постави завѣтъ-тъ [ч] съ мнозина
въ еднѫ седмицѫ; а въ половинѫ-тѫ на
седмицѫ-тѫ ще прѣстане жертва-та и
приношеніе-то, и върху крило-то на [ш] мер-
зости-тѣ ще е запуститель-тъ, [щ] и до свър-
шуваніе-то *на врѣме-то* ще ся даде опрѣ-
дѣленіе върху запустѣло-то.

ГЛАВА 10.

1 Въ третьо-то лѣто на Кира Персійскый-
тъ царь, откры ся слово Даніилу, [а] на ко-
гото име-то ся назва Валтасасаръ; и [б] сло-
во-то бѣ истинно, и [в] бѣдствія-та голѣмы:
и разбра слово-то, и [г] разумѣ видѣніе-то.
2 Въ онѣзи дни азъ Даніилъ бѣхъ въ сѣ-
3 тованіе три цѣлы седмицы. Хлѣбъ жела-
теленъ не ядохъ, и месо и вино не влѣзе
въ уста-та ми, и ни еднѫжъ [д] не пома-
захъ себе си, додѣ ся испълнихѫ три цѣ-
лы седмицы.
4 И въ двадесеть четвъртый-тъ день на
първый-тъ мѣсецъ, като бѣхъ при брѣгъ-тъ
на голѣмѫ-тѫ рѣкѫ, която е [е] Тигръ,
5 [ж] Подигнѫхъ очи-тѣ си и видѣхъ, и [з] ето
единъ человѣкъ [и] облѣченъ въ ленены
дрехы, и чрѣсла-та му бѣхѫ опасаны [і] съ
6 чисто злато Уфазско: А тѣло-то му бѣ
[к] като хрисолиѳъ: и лице-то му [л] като
видъ на свѣткавицѫ, а [м] очи-тѣ му като
свѣтила огненны, и мышцы-тѣ му и [н] но-
зѣ-тѣ му на гледъ като мѣдь лъскавѫ, и
[о] гласъ-тъ на думы-тѣ му като гласъ на
7 народъ. И [п] самъ азъ Даніилъ видѣхъ ви-
дѣніе-то: а мѫжіе-тѣ които бѣхѫ съ мене
не видѣхѫ видѣніе-то; но трепераніе го-
лѣмо нападнѫ върхъ тѣхъ, и побѣгнѫхѫ
8 да ся скрыѭтъ. Азъ прочее останѫхъ
самъ, и видѣхъ това голѣмо видѣніе, и
[р] не останѫ силѫ въ мене: и [с] благолѣ-
піе-то ми ся обърнѫ въ мене въ тлѣніе,
9 и не останѫ сила въ мене. Чухъ обаче
гласъ-тъ на думы-тѣ му; [т] и като слу-
шахъ гласъ-тъ на думы-тѣ му, азъ бѣхъ
нечувственъ, *паднѫлъ* на лице-то си, и ли-
це-то ми върху земіѭ-тѫ.
10 И [у] ето, рѫка ся допрѣ до мене, и мя
подигнѫ на колѣна-та ми, и на длани-тѣ
11 на рѫцѣ-тѣ ми. И рече ми: Даніиле,
[ф] мѫжу любезный, разумѣй слова-та кои-
то азъ ти говоріѭ, и стой правъ, защото
при тебе сьмь проводенъ сега. И когато
ми говорѝ това слово, дигнѫхъ ся рас-
12 треперанъ. И рече ми: [х] Не бой ся, Да-
ніиле; защото отъ първый-тъ день, въ
който даде ты сърдце-то си за да разу-
мѣвашь, и да смиришь себе си прѣдъ Бо-
га твоего, [ц] послушахѫ ся думы-тѣ ти, и
13 азъ дойдохъ заради думы-тѣ ти. [ч] Начал-
никъ-тъ обаче на Персійско-то царство
ми противостоеше двадесеть и единъ день;
но ето, [ш] Михаилъ, единъ отъ първы-тѣ
началницы, дойде да ми помогне: и азъ
останѫхъ тамъ при Персійскы-тѣ царіе:
14 Сега дойдохъ да тя направіѭ да разумѣ-
ешь що има да ся случи на людіе-тѣ ти
[щ] въ сетны-тѣ дни; защото [ъ] видѣніе-то е
15 още за *много* дни. И като ми говорѣше
таквызь думы, [ы] турихъ лице-то си на
земіѭ-тѫ, и станѫхъ нѣмъ.
16 И ето, [ь] единъ въ подобіе на человѣче-
скы сынове, [ѣ] допрѣ ся до устны-тѣ ми:
тогазь отворихъ уста-та си, та говорихъ,
и рѣкохъ на оногозь който стоеше прѣдъ
мене: Господарю мой, [ю] отъ видѣніе-то ся
върнѫхѫ болежи-тѣ ми въ мене, и не о-
17 станѫ сила въ мене. И какъ може рабъ-
тъ на тогози мой-тъ господарь да говори
съ тогози мой-тъ господарь? въ мене отъ
нынѣ нѣма никаквѫ силѫ, но нито дыха-
18 ніе останѫ въ мене. И допрѣ ся до мене

з Иса. 53; 10.
и Иса. 53; 11. Іер. 23; 5, 6. Евр. 9; 12. Откр. 14; 6.
і Псал. 45; 7. Лук. 1; 35. Іоан. 1; 41. Евр. 9; 11.
к Ст. 23. Мат. 24; 15.
л Ездр. 4; 24. 6; 1, 15. 7; 1 и дрг. Неем. 2; 1, 3, 5, 6, 8.
м Іоан. 1; 41. 4; 25.
* Помазанникъ.
н Иса. 55; 4.
о Неем. 4; 8, 16, 17, 18. 6; 15.
п Иса. 53; 8. Марк. 9; 12. Лук. 24; 26, 46.
р 1 Пет. 2; 21. 3; 18.
с Мат. 22; 7.
т Лук. 19; 44.
у Мат. 24; 2.
ф Мат. 24; 6, 14.
х Иса. 8; 7, 8. Гл. 11; 10, 22. Наум. 1; 8.
ц Иса. 42; 6. 55; 3. Іер. 31; 31. Іез. 16; 60, 61, 62.
ч Иса. 53; 11. Мат. 26; 28. Рим. 5; 15, 19. Евр. 9; 28.
ш Мат. 24; 15. Марк. 13; 14. Лук. 21; 20.
щ Вижь Иса. 10; 22, 23. 28; 22. Гл. 11; 36. Лук. 21; 24. Рим. 11; 26.

—

а Гл. 1; 7.
б Гл. 8; 26. Отк. 19; 9.
в Ст. 14.
г Гл. 1; 17. 8; 16.
д Мат. 6; 17.
е Быт. 2; 14.
ж Іис. Нав. 5; 13.
з Гл. 12; 6, 7.
и Отк. 1; 13, 14, 15. 15; 6.
і Іер. 10; 9.
к Іез. 1; 16.
л Іез. 1; 14.
м Отк. 1; 14. 19; 12.
н Іез. 1; 7. Отк. 1; 15.
о Іез. 1; 24. Отк. 1; 15.
п 4 Цар. 6; 17. Дѣян. 9; 7.
р Гл. 8; 27.
с Гл. 7; 28.
т Гл. 8; 18.
у Іер. 1; 9. Гл. 9; 21. Отк. 1; 17.
ф Гл. 9; 23.
х Отк. 1; 17.
ц Гл. 9; 3, 4, 22, 23. Дѣян. 10; 4.
ч Ст. 20.
ш Ст. 21. Гл. 12; 1. Іуд. 9. Отк. 12; 7.
щ Быт. 49; 1. Гл. 2; 28.
ъ Гл. 8; 26. Ст. 1. Авв. 2; 3.
ы Ст. 9. Гл. 8; 18.
ь Гл. 8; 15.
ѣ Ст. 10. Іер. 1; 9.
ю Ст. 8.

пакъ като образъ человѣческый, и мя у-
19 крѣпи, [я]И рече: [ж]Не бой ся, мѫжу лю-
безный: миръ тебѣ: укрѣпи ся, укрѣпи
ся. И като ми говорѣше, укрѣпихъ ся и
рѣкохъ: Да говори господарь-тъ ми; за-
щото си мя укрѣпилъ.
20 И рече: Знаешь ли защо дойдохъ при
тебе? а сега ще ся върнѫ да ратýвамъ
[ѣж]съ началника на Персіѭ; и когато из-
лѣзнѫ, ето, началникъ-тъ на Грьціѭ ще
21 дойде. Но ще ти възвѣстіѭ писано-то въ
писаніе-то на истинѫ-тѫ: и нѣма никой
който да помага съ мене за тѣзи работы,
[а]освѣнь Михаила началникъ-тъ вашъ.

ГЛАВА 11.

1 И азъ [а]въ първо-то лѣто на [б]Дарія Ми-
дянинъ-тъ, настоявахъ да го укрѣпіѭ и
уякчѫ.
2 И сега ще ти обадіѭ истинѫ-тѫ. Ето,
още трима царіе ще въстанѫтъ въ Пер-
сіѭ: и четвьртый-тъ ще е много по бо-
гатъ отъ всичкы-тѣ; и като ся укрѣпи въ
богатство-то си, ще подигне всичко про-
тивъ Грьчко-то царство.
3 И [в]ще ся въздигне единъ силенъ царь,
и ще царува съ голѣмѫ силѫ, [г]и ще на-
прави споредъ щѣніе-то си.
4 И щомъ ся въздигне той, [д]ще ся съ-
круши царство-то му, и ще ся раздѣли
на четыри-тѣ вѣтрища небесны; но не на
наслѣдницы-тѣ му, [е]нито споредъ власть-
тѫ му съ коіѭто владѣ; защото царство-
то му ще ся искорени и *раздѣли* на дру-
гы, освѣнь тѣхъ.
5 И царь-тъ на югъ ще ся укрѣпи, и *е-
динъ* отъ началницы-тѣ му; и ще ся укрѣ-
пи повече отъ него и ще завладѣе: власть-
6 та му *ще е* власть голѣма. И подирь го-
дины ще ся съдружатъ: и дъщеря-та на
южный-тъ царь ще дойде при сѣверный-
тъ царь за да направи съгласіе; но тя не
ще да удържи силѫ-тѫ на мышцѫ-тѫ,
нито той ще устои нито мышца-та му;
но ще ся прѣдаде тя, и онѣзи които іѭ
водѣхѫ, и родитель-тъ ѝ, и онзи който іѭ
укрѣпяваше на врѣмена.
7 Но отъ отрасль-тъ на корени-тѣ ѝ ще
стане *единъ* вмѣсто него, и като дойде съсъ
силѫ ще влѣзе въ твърдѣли-тѣ на сѣвер-
ный-тъ царь, и ще дѣйствува противъ тѣхъ,
8 и ще ся прѣукрѣпи. И още ще докара
плѣнницы въ Египетъ богове-тѣ имъ, съ
лѣяны-тѣ имъ, съ избранны-тѣ имъ съ-
сѫды, сребьрны-тѣ и златны-тѣ; и той ще
устои *нѣколко* годины повече отъ сѣвер-
9 ный-тъ царь. А онъ ще влѣзе въ царство-
то на южный-тъ царь, но ще ся върне
въ земіѭ-тѫ си.
10 А синове-тѣ му ще ся подигнѫтъ на
брань, и ще съберѫтъ множество отъ
много силы; и *единъ отъ тѣхъ* ще дойде
съ устремленіе, и [ж]ще наводни, и замине;
и ще дойде пакъ та ще ся подигне на
11 брань [з]до твърдѣль-тъ му. И южный-тъ
царь ще разсвирѣпѣе, и ще излѣзе и ще
ратува съ него, съсъ сѣверный-тъ царь;
който ще опълчи едно множество голѣмо;
но множество-то ще ся прѣдаде въ рѫ-
12 кѫ-тѫ му. И като прѣвземе множество-
то, сьрдце-то му ще ся надигне; и ще
направи да паднѫтъ тмы; но нѣма да ся
13 укрѣпи. И царь-тъ сѣверенъ ще ся вър-
не, и ще опълчи множество повече отъ
първо-то, и ще дойде съ устремленіе въ
свършъкъ-тъ на опрѣдѣлены-тѣ годины,
съ голѣмѫ силѫ, и съ много богатство.
14 И въ онѣзи врѣмена мнозина ще ста-
нѫтъ противъ южный-тъ царь: и насил-
ници-тѣ отъ твои-тѣ людіе ще ся поди-
гнѫтъ за да испълнятъ видѣніе-то; но ще
15 паднѫтъ. И сѣверный-тъ царь ще дойде,
и ще въздигне окопъ, и ще обладае твър-
дѣлны-тѣ градове: и мышцы-тѣ на югъ
не ще противостанѫтъ нито множество-
то на избранны-тѣ му, и не ще да има
16 силѫ за противостояніе. И онзи който иде
противъ него [и]ще направи споредъ щѣ-
ніе-то си, и [і]не ще има кой да му про-
тивостои: и ще застане въ земіѭ-тѫ на
славѫ-тѫ, която ще загыне отъ рѫцѣ-тѣ
му.
17 И [к]ще утвьрди лице-то си за да влѣзе
съсъ силѫ-тѫ на всичко-то си царство,
и прави *ще има* съ него; и ще дѣйствува;
и ще му даде дъщеріѭ отъ жены, за рас-
тлѣніе *чрѣзъ* неіѭ; но тя не ще устои;
18 [л]нито ще е отъ къмъ него. Послѣ ще
обърне лице-то си къмъ островы-тѣ, и
ще завладѣе много: но единъ вождь ще
направи да прѣстане поношеніе-то отъ
него; освѣнь това ще върне поношеніе-
19 то му върхъ него; Тогазь ще обърне ли-
це-то си къмъ твърдѣли-тѣ на земіѭ-тѫ
си; но ще ся прѣпъне и падне, и [м]нѣма
да ся намѣри.
20 И вмѣсто [н]него ще ся въздигне единъ,
който ще проводи бирникъ *за* славѫ-тѫ
на царство-то; но въ малко дни ще за-
гыне, и не чрѣзъ гнѣвъ, нито чрѣзъ бой.
21 И вмѣсто него ще ся въздигне единъ
нищоженъ, на когото не ще да дадѫтъ
царскѫ честь; но ще дойде мирно, и ще
22 обладае царство-то съ ласкателство. И съ
[о]мышцы-тѣ на потопящій-тъ ще ся пото-

я Ст. 11.
ж Сѫд. 6; 23.
ѣж Ст. 13.
а Ст. 13. Іуд. 9. Отк. 12; 7.

а Гл. 9; 1.
б Гл. 5; 31.
в Гл. 7; 6. 8; 5.
г Гл. 8; 4. Ст. 16, 36.
д Гл. 8; 8.
е Гл. 8; 22.

ж Иса. 8; 8. Гл. 9; 26.
з Ст. 7.
и Гл. 8; 4, 7. Ст. 3, 36.
і Іис. Нав. 1; 5.
к 2 Лѣт. 20; 3.
л Гл. 9; 26.

м Іов. 20; 8. Псал. 37; 36. Іез. 26; 21.
н Гл. 7; 8. 8; 9, 23, 25.
о Ст. 10.

пятъ прѣдъ него, и ще ся съкрушатъ:
[п]а още *и* самъ началникъ-тъ на завѣтъ-тъ.
23 И подирь съюзъ-тъ съ него ще ся [р]до-
карува льстиво; защото ще възлѣзе, и
24 ще ся прѣукрѣпи съ малко людіе. Ще
дойде наипаче мирно въ тлъсты-тѣ мѣста
на область-тѫ, и ще направи което не
направихѫ отци-тѣ му и отци-тѣ на отцы-
тѣ му; ще раздѣли помежду тѣхъ гра-
бежъ, и корысти, и богатство; и ще ухы-
три хытрости-тѣ си противъ твърдѣли-тѣ,
25 и *то* до врѣме. И ще подигне силѫ-тѫ
си и сърдце-то си противъ южный-тъ царь
съ голѣмѫ силѫ, и южный-тъ царь ще
ся подигне на брань съ голѣмѫ и много
крѣпкѫ силѫ; но не ще може да устои;
защото ще ухытрятъ хытрости противъ
26 него. И онѣзи които ядѫтъ изрядны-тѣ
му ястія ще го съкрушатъ: и войска-та
му [с]ще наводни: и мнозина ще паднѫтъ
27 убити. А сърдца-та на двама-та тѣзи царіе
ще сѫ въ лукавство, и ще говорятъ лъжы
на истѫ-тѫ трѫпезѫ; но то не ще да на-
прѣдне, понеже [т]свършъкъ-тъ още *ще е*
28 въ опрѣдѣлено-то врѣме. Тогазь ще ся
върне въ земіѭ-тѫ си съ голѣмо богат-
ство; и [у]сърдце-то му *ще е* противъ свя-
тый-тъ завѣтъ; и ще дѣйствува, и ще ся
върне въ земіѭ-тѫ си.
29 Въ опрѣдѣлено-то врѣме ще ся върне,
и дойде къмъ югъ; [ф]но сетный-тъ *пѫть*
30 не ще да е като първый-тъ; Защото [х]ко-
раби-тѣ на Киттійцы-тѣ ще дойдѫтъ про-
тивъ него: и ще ся смири, и върне, и ще
ся разяри [ц]противъ святый-тъ завѣтъ; и
ще подѣйствува, и ще ся върне, и ще ся
споразумѣе съ онѣзи които сѫ оставили
31 святый-тъ завѣтъ. И мышцы ще ся поди-
гнѫтъ отъ него, и [ч]ще омърсятъ святили-
ще-то на силѫ-тѫ, и ще отнемѫтъ всег-
дашніѭ-тѫ *жертвѫ*, и ще поставятъ мер-
32 зость-тѫ на запустѣніе-то. И ще растлѣе
съ ласкателства онѣзи които беззаконну-
ватъ въ завѣтъ-тъ; но людіе-тѣ, които по-
знаватъ Бога своего, ще ся укрѣпятъ и ще
33 дѣйствуватъ. И [ш]разумни-тѣ отъ людіе-тѣ
ще научатъ мнозина; [щ]но ще подпаднѫтъ
подъ мечъ, и подъ пламыкъ, подъ плѣ-
нове, и подъ корыствованія, за врѣме.
34 И когато пострадатъ, ще имъ ся помогне
съ малкѫ помощь; мнозина обаче ще ся
приложатъ при тѣхъ съ ласкателства.
35 И отъ разумны-тѣ ще пострадатъ, [ъ]за да
ся опытатъ, и да ся очистятъ, и да ся
избѣлятъ, [ы]до сетно-то врѣме; [ь]защото
и *то ще стане* въ опрѣдѣлено-то врѣме.
36 И царь-тъ [ѣ]ще направи споредъ щѣніе-
то си, и [ю]ще ся възвыси, и ще ся възве-
личи надъ всякакъвъ богъ, и ще велерѣ-
чи [я]противъ Бога на богове-тѣ, и ще
благоденствува, [ѫ]додѣ ся скончае гнѣвъ-
тъ; защото опрѣдѣлено-то ще ся испълни.
37 И нѣма да ся грыжи за богове-тѣ на от-
цы-тѣ си, [ѭ]нито за желаніе на жены,
[а]нито ще ся грыжи за никакъвъ богъ;
защото ще ся наголѣми надъ всичкы-тѣ.
38 А бога на твърдѣли-тѣ ще прослави на
мѣсто-то му; и едного бога когото отци-
тѣ му не познахѫ, ще почте съсъ злато
и сребро, и съсъ скѫпоцѣнны каменіе, и
39 съ желателны вещи. Така ще направи въ
крѣпкы-тѣ твърдѣли съ богъ чуждъ: кои-
то *го* познаіѫтъ, ще *имъ* умножи славѫ:
и ще гы направи да владѣіѫтъ надъ мно-
зина, и земіѭ-тѫ ще раздѣли за въздаяніе.
40 И [б]въ сетно-то врѣме, южный-тъ царь
ще ся сбоде съ него: и сѣверный-тъ царь
ще дойде противъ него [в]като вихрушкѫ,
съ колесницы, и [г]съ конницы, и съ много
кораби; и ще дойде по мѣста-та, и [д]ще
41 наводни и замине; Ще влѣзе още въ зе-
міѭ-тѫ на славѫ-тѫ, и много *мѣста* ще
ся низвърнѫтъ, но тѣзи ще избѣгнѫтъ
отъ рѫкѫ-тѫ му: [е]Едомъ, и Моавъ и пър-
венствующій-тъ на Аммоновы-тѣ сынове.
42 И ще простре рѫкѫ-тѫ си върху мѣста-
та: и Египетска-та земя нѣма да избѣгне.
43 И ще обладае съкровища-та на злато-то
и на сребро-то, и всичкы-тѣ желателны
на Египетъ: и Ливіяни-тѣ и Еѳіопяни-тѣ
44 ще бѫдѫтъ [ж]подирь стъпкы-тѣ му. Но
извѣстія отъ истокъ и отъ сѣверъ ще го
смутятъ: за то ще излѣзе съ голѣмѫ я-
45 рость за да погуби, и да истрѣби мнозина. И
ще постави шатры-тѣ на царско-то си на-
селеніе между моря-та [з]върху славнѫ-тѫ
святѫ горѫ; [и]но ще дойде въ свършъкъ-
тъ си, и не ще има кой да му помага.

ГЛАВА 12.

1 И въ онова врѣме [а]ще ся подигне Ми-
хаилъ, великый-тъ князь, стоящій отъ
къмъ сынове-тѣ на твои-тѣ людіе: и [б]ще
е врѣме на скърбь, каквато никога не е
бывала отъ както е народъ станѫлъ до
онова врѣме: и въ онова врѣме [в]ще ся
отървѫтъ твои-тѣ людіе, [г]всякой който
2 ся намѣри писанъ въ книгѫ-тѫ. И много
отъ спящы-тѣ въ пърсть-тѫ на земіѭ-тѫ

п Гл. 8; 10, 11, 25.
р Гл. 8; 25.
с Ст. 10, 22.
т Ст. 29, 35, 40. Гл. 8; 19.
у Ст. 22.
ф Ст. 23, 25.
х Числ. 24; 24. Іер. 2; 10.
ц Ст. 28.
ч Гл. 8; 11. 12; 11.
ш Мат. 2; 7.
щ Евр. 11; 35 и дрг.
ъ Гл. 12; 10. 1 Пет. 1; 7.
ы Гл. 8; 17, 19. Ст. 40.
ь Ст. 29.
ѣ Ст. 16.
ю Гл. 7; 8, 25. 8; 25. 2 Сол. 2; 4. Отк. 13; 5, 6.
я Гл. 8; 11, 24, 25.
ѫ Гл. 9; 27.
ѭ 1 Тим. 4; 3.
а Иса. 14; 13. 2 Сол. 2; 4.
б Ст. 35.
в Иса. 21; 1. Зах. 9; 14.
г Іез. 38; 4, 15. Отк. 9; 16.
д Ст. 10, 22.
е Иса. 11; 14.
ж Исх. 11; 8. Сѫд. 4; 10.
з Псал. 48; 2. Ст. 16, 41. 2 Сол. 2; 4.
и 2 Сол. 2; 8. Отк. 19; 20.
а Гл. 19; 13, 21.
б Иса. 26; 20, 21. Іер. 30; 7. Мат. 24; 21. Отк. 16; 18.
в Рим. 11; 26.
г Исх. 32; 32. Псал. 56; 8. 69; 28. Іез. 13; 9. Лук. 10; 20. Филип. 4; 3. Откр. 3; 5. 13; 8.

ще ся събудятъ, [д]едни въ животъ вѣченъ,
а другы въ поношеніе *и* [е]въ укоръ вѣченъ.
3 И [ж]разумни-тѣ [з]ще сіѭтъ като свѣ-
тлость-тѫ на твьрдь-тѫ: и онѣзи които
[и]обращатъ множина въ правдѫ, [і]като звѣ-
зды-тѣ въ вѣкове на вѣкове.
4 И [к]ты, Даніиле, [л]затвори думы-тѣ, и
запечатай книгѫ-тѫ, [м]до сетно-то врѣме,
когато множина ще изслѣдуватъ, и знаніе-
то ще ся умножава.
5 И азъ Даніилъ погледнѫхъ, и ето, сто-
ехѫ двама другы, единъ отъ самъ при
брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ, и единъ отъ тамъ
6 [н]при брѣгъ-тъ на рѣкѫ-тѫ. И рече *еди-
ный-тъ* [о]на облѣченый-тъ въ ленены дре-
хы мѫжъ, който бѣ надъ водѫ-тѫ на рѣ-
кѫ-тѫ: [п]До кога *ще* бѫде свършъкъ-тъ
7 на *тѣзи*-чудеса? И чухъ облѣченный-тъ въ
ленены дрехы мѫжъ, който бѣ надъ во-
дѫ-тѫ на рѣкѫ-тѫ, [р]когато възвыси де-
сницѫ-тѫ си и лѣвицѫ-тѫ си къмъ не-
бе-то, и ся клѣ [с]въ Живущій-тъ въ вѣкы,
[т]че *ще е* въ врѣме, врѣмена, и полъ *врѣ-
ме*, и [у]когато ся свърши распьрснуваніе-
то на силѫ-тѫ [ф]на святы-тѣ людіе, всич-
ко това ще ся сбѫде на пълно.
8 И азъ чухъ, но не разумѣхъ; тогазь
рѣкохъ: Господарю мой, кой е свършъкъ-
9 тъ на това? И рече: Иди си, Даніиле;
защото думы-тѣ сѫ затворены и запеча-
10 таны до [х]послѣдньо-то врѣме. [ц]Множина
ще ся очистятъ, и избѣлятъ, и ще бѫдѫтъ
опитани: и [ч]нечестиви-тѣ ще нечеству-
ватъ; и никой отъ нечестивы-тѣ не ще
разумѣе; но [ш]разумни-тѣ ще разумѣѭтъ.
11 И отъ врѣме-то [щ]*въ което* всегдашня-та
жертва ся отнеме, и мерзость-та на за-
пустѣніе-то ся постави, *ще бѫдѫтъ* дни
12 тысяща и двѣстѣ и деветдесеть. Блаженъ
който истьрпи, и стигне въ дни тысящѫ
13 и триста и тридесеть и петь. Но [ъ]ты си
иди, до свършъкъ-тъ; и [ы]ще ся упоко-
ишь, и въ свършъкъ-тъ на дни-тѣ [ь]ще
застанешь въ жрѣбіе-то си.

КНИГА НА ПРОРОКА ОСІѬ.

ГЛАВА 1.

1 Слово-то Господне което быде къмъ
Осіѭ сынъ-тъ на Веирія въ дни-тѣ на
Озіѭ, Іоаѳама, Ахаза, *и* Езекіѭ, царіе
Іудины, и въ дни-тѣ на Іеровоама, сынъ
на Іоаса, Израилевъ-тъ царь.
2 Начало на слово-то Господне чрѣзъ О-
сіѭ. И рече Господь на Осіѭ: [а]Иди зе-
ми си женѫ на блудодѣяніе и чада на
блудодѣяніе; защото [б]земя-та съ много-
то си блудуваніе уклони ся отъ подирь
Господа.
3 И отиде та зѣ Гомерь, дъщерѭ-тѫ на
4 Девлаима: и зачнѫ и му роди сынъ. И
рече му Господь: Наречи име-то му Іез-
раель; защото още малко, и [в]ще отмьстіѭ
за кръвь-тѫ на Іезраеля върху домъ-тъ
на Іиуя, и [г]ще прѣкратіѭ царство-то на
5 домъ-тъ Израилевъ. И [д]въ онова врѣме
ще съкрушѫ лѫкъ-тъ Израилевъ въ долъ-
тъ на Іезраеля.
6 И зачнѫ пакъ, и роди дъщерѭ. И рече
му *Господь:* Наречи име-то ѝ *Ло-рухамѫ:
[е]защото нѣма да помилувамъ вече домъ-тъ
7 Израилевъ, но ще гы махнѫ съвсѣмъ. А
[ж]домъ-тъ Іудинъ ще помилувамъ, и ще
гы спасѫ чрѣзъ Господа тѣхный-тъ Богъ,
и [з]нѣма да гы спасѫ съ лѫкъ, нито съ
мечъ, нито съ брань, съ коніе, и съ кон-
8 ницы. И като отби Ло-рухамѫ, зачнѫ и
9 роди сынъ. И рече *Господь:* Наречи име-
то му †Ло-аммій; защото вы не сте людіе
10 мои, и азъ не ще да сьмь *Богъ* вашъ. Но
[и]число-то на Израилевы-тѣ сынове ще е
като пѣсъкъ-тъ на море-то, който не може
да ся прѣмѣри, нито да ся прѣброи: и [і]на
мѣсто-то дѣто имъ ся каза: [к]Не сте людіе
мои, *тамъ* ще имъ ся рече: [л]Сынове на
11 Бога живаго. [м]Тогазь ще ся съберѫтъ

[д] Мат. 25; 46. Іоан. 5; 28, 29. Дѣян. 24; 15.
[е] Иса. 66; 24. Рим. 9; 21.
[ж] Гл. 11; 33, 35.
[з] Прит. 4; 18. Мат. 13; 43.
[и] Іак. 5; 20.
[і] 1 Кор. 15; 41, 42.
[к] Гл. 8; 26. Ст. 9.
[л] Отк. 10; 4. 22; 10.
[м] Гл. 10; 1. Ст. 9.
[н] Гл. 10; 4.
[о] Гл. 10; 5.
[п] Гл. 8; 13.
[р] Втор. 32; 40. Отк. 10; 5, 6.
[с] Гл. 4; 34.
[т] Гл. 7; 25. 11; 13. Отк. 12; 14.
[у] Лук. 21; 24. Отк. 10; 7.
[ф] Гл. 8; 24.
[х] Ст. 4.
[ц] Гл. 11; 35. Зах. 13; 9.
[ч] Осія 14; 9. Отк. 9; 20. 22; 11.
[ш] Гл. 11; 33, 35. Іоан. 7; 17. 8; 47. 18; 37.
[щ] Гл. 8; 11. 11; 31.
[ъ] Ст. 9.
[ы] Иса. 57; 2. Отк. 14; 13.
[ь] Псал. 1; 5.

—

[а] Гл. 3; 1.
[б] Втор. 31; 16. Псал. 73; 27. Іер. 2; 13. Іез. 23; 3 и друг.
[в] 4 Цар. 10; 11.
[г] 4 Цар. 15; 10, 11, 12.
[д] 4 Цар. 15; 10, 12.
* Непомилована.
[е] 4 Цар. 17; 6, 23.
[ж] 4 Цар. 19; 35.
[з] Зах. 4; 6. 9; 10.
† Не людіе мои.
[и] Быт. 32; 12. Рим. 9; 27, 28.
[і] Рим. 9; 25, 26. 1 Пет. 2; 10.
[к] Гл. 2; 23.
[л] Іоан. 1; 12. 1 Іоан. 3; 1.
[м] Иса. 11; 12, 13. Іер. 3; 18. Іез. 34; 23. 37; 16 до 24.

купно Іудини-тѣ сынове, и Израилеви-тѣ
сынове, и ще си поставятъ единъ началникъ, и ще възлѣзѫтъ отъ земіѭ-тѫ; защото, великъ ще е день-тъ на Іезраеля.

ГЛАВА 2.

1 Речѣте на братія-та си, *Аммій.
И на сестры-тѣ си, †Рухама.
2 Сѫдѣте ся съ майкѫ си, сѫдѣте ся;
Защото [а]тя не ми е жена
И азъ не ѝ сьмь мѫжъ:
[б]Нека отнеме прочее блудове-тѣ си отъ
прѣдъ себе си,
И прѣлюбодѣйства-та си отъ между съсцы-тѣ си:
3 [в]Да не бы да ѭ съблѣкѫ голѫ,
И ѭ направѭ като [г]въ день-тъ когато
ся е родила,
И ѭ положѫ [д]като пустынѭ,
И ѭ поставѭ като земіѭ безводнѫ,
И ѭ умьртвѭ [е]съсъ жаждѫ.
4 И не щѫ да помилувамъ чада-та ѝ;
Понеже [ж]сѫ чада на блудъ.
5 Защото [з]майка имъ блудова:
Тая що гы бѣ зачнала направи срамъ;
Защото рече: Ще отидѫ вслѣдъ любовницы-тѣ си,
[и]Които *ми* дават хлѣбъ-тъ ми и водѫ-тѫ ми,
Вълнѫ-тѫ ми и ленъ-тъ ми, елей-тъ ми
и питія-та ми.
6 За то, ето, азъ [і]ще прѣпрѣчѫ пѫть-тъ
ти съ плетъ отъ тьрніе,
И ще прѣградѭ прѣградѫ,
За да не намѣри пѫтища-та си.
7 И ще ся завтече вслѣдъ любовницы-тѣ си,
и нѣма да гы стигне:
И ще гы потърси и нѣма да *гы* намѣри;
Тогазь ще рече: [к]Ще идѫ, и ще ся върнѫ [л]при първый-тъ си мѫжъ;
Защото ми бѣше по добрѣ тогазь, неже
сега.
8 И тя [м]не знаеше [н]че азъ ѝ дадохъ жито-то, и вино-то, и елей-тъ,
И умножихъ ѝ сребро-то и злато-то,
Което употрѣбихѫ за Ваала.
9 За то ще ся върнѫ, та [о]ще си земѫ жито-то си въ врѣме-то му,
И вино-то си въ опрѣдѣлено-то му
врѣме,
И ще отнемѫ вълнѫ-тѫ си и ленъ-тъ си,
Що ѝ давахъ за да покрыва голотѫ-тѫ си.
10 И сега [п]ще открыѭ нечистотѫ-тѫ ѝ прѣдъ
очи-тѣ на любовницы-тѣ ѝ,
И никой нѣма да ѭ избави отъ рѫкѫ-тѫ ми.
11 И [р]ще прѣкратѭ всичко-то ѝ веселіе,
[с]Тържества-та ѝ, новомѣсечія-та ѝ, и сѫбботы-тѣ ѝ,
И всичкы-тѣ ѝ праздницы.
12 И ще развалѭ лозы-тѣ ѝ, и смоковницы-тѣ ѝ,
[т]Заради които рече: Тѣ сѫ моя заплата,
Коіѫто ми дадохѫ любовници-тѣ ми:
И [у]ще гы обърнѫ въ дѫбравѫ,
И животны-тѣ на поле-то ще гы пояждатъ.
13 И ще ѭ посѣтѭ за дни-тѣ на Ваалимы-тѣ,
Въ които имъ кадѣше,
И ся [ф]украшаваше съ обѣцы-тѣ си и огърлія-та си,
И отиваше подирь любовницы-тѣ си,
А мене забрави, говори Господь.
14 Но ето, азъ ще ѭ прѣдумамъ,
И [х]ще ѭ заведѫ въ пустынѭ-тѫ,
И ще *ѝ* говорѭ по сърдце-то ѝ.
15 И отъ тамъ ще ѝ дамъ лозія-та ѝ,
И [ц]долъ-тъ Ахоръ за дверь на надеждѫ:
И ще пѣе тамъ, като [ч]въ дни-тѣ на младость-тѫ си,
И [ш]като въ день-тъ на възлѣзваніе-то си
изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ.
16 И въ онзи день, говори Господь,
Ще мя наречешь; Мѫжъ ми:
И нѣма да мя наречешь вече: §Ваалъ ми.
17 Защото [щ]ще отнемѫ имена-та на Ваалимы-тѣ отъ уста-та ѝ,
И нѣма да ся поменуватъ вече съ имената си.
18 И въ онзи день [ъ]ще направѭ завѣтъ за
тѣхъ
Съсъ звѣрове-тѣ на поле-то,
И съ птицы-тѣ небесны,
И съ гадове-тѣ на земіѭ-тѫ,
А [ы]лѫкъ, и мечь и брань ще съкрушѫ
отъ земіѭ-тѫ,
И [ь]ще гы населѭ въ безопасность.
19 И ще тя сгодѭ за себе си въ вѣкъ:
Ей ще тя сгодѭ за себе си въ правдѫ и
въ сѫдбѫ,
И въ милость, и въ щедроты;
20 И ще тя сгодѭ за себе си въ вѣрность:
И [ѣ]ще познаешь Господа.
21 И въ онзи день, ще отговорѭ, говори
Господь,
[ю]Ще отговорѭ на небеса-та,
И тѣ ще отговорятъ на земіѭ-тѫ:
22 И земя-та ще отговори на жито-то,
И на вино-то, и на елей-тъ:

* Людіе мои.
† Помилована.
а Иса. 50; 1.
б Іез. 16; 25.
в Іер. 13; 22, 26. Іез. 16; 37, 39.
г Іез. 16; 4.
д Іез. 19; 13.
е Амос. 8; 11, 13.
ж Іоан. 8; 41.
з Иса. 1; 21. Іер. 3; 1, 6, 8, 9. Іез. 16; 15, 16 и дрг.
и Ст. 8, 12. Іер. 44; 17.
і Іов. 3; 23. 19; 8. Плач. 3; 7, 9.
к Гл. 5; 15. Лук. 15; 18.
л Іез. 16; 8.
м Иса. 1; 3.
н Іез. 16; 17, 18, 19.
о Ст. 3.
п Іез. 16; 37. 23; 29.
р Амос. 8; 10.
с 3 Цар. 12; 32. Амос. 8; 5.
т Ст. 5.
у Псал. 80; 12, 13. Иса. 5; 5.
ф Іез. 23; 40, 42.
х Іез. 20; 35.
ц Іис. Нав. 7; 26. Иса. 65; 10.
ч Іер. 2; 2. Іез. 16; 8, 22, 60.
ш Исх. 15; 1.
§ Господинъ.
щ Исх. 23; 13. Іис. Нав. 23; 7. Псал. 16; 4. Зах. 13; 2.
ъ Іов. 5; 23. Иса. 11; 6 до 9. Іез. 34; 25.
ы Псал. 46; 9. Иса. 2; 4. Іез. 39; 9, 10. Зах. 9; 10.
ь Лев. 26; 5. Іер. 23; 6.
ѣ Іер. 31; 33, 34. Іоан. 17; 3.
ю Зах. 8; 12.

И тѣ [я]ще отговорятъ на Іезраеля.
23 И [ж]ще ѭ насѣѭ за себе си на земѭ-тѫ;
И [ѣж]ще помиловамъ непомилованѫ-тѫ
И [а]ще рекѫ на не людіе-тѣ си: Людіе ми сте вы:
И тѣ ще рекѫтъ: Богъ си ни ты.

ГЛАВА 3.

1 И рече ми Господь: [а]Иди още, залюби
женѫ, която, [б]ако и да е залюбена отъ
пріятеля *си*, прѣлюбодѣица е, споредъ лю-
бовь-тѫ Господнѭ къмъ Израилевы-тѣ
сынове, които обаче гледатъ къмъ чужды
2 богове, и обичатъ млинове съ гроздіе. И
наехъ си ѭ за петнадесеть сребърника,
и *за* коръ ечимыкъ, и половинъ коръ е-
3 чимыкъ. И рѣкохъ ѝ: [в]Ще сѣдишь за мене
много дни: да не блудувашь, нито да бѫ-
дешь на другыго: така и азъ *ще бѫдѫ*
за тебе.
4 Защото Израилеви-тѣ сынове ще сѣдятъ
много дни [г]безъ царь, и безъ началникъ,
и безъ жертвѫ, и безъ кумиръ, и [д]безъ
5 ефодъ и [е]ѳерафимъ. Послѣ ще ся вър-
нѫтъ Израилеви-тѣ сынове, и [ж]ще потър-
сятъ Господа Бога своего, и [з]Давида царя
си; и ще прибѣгнѫтъ къмъ Господа и
къмъ неговѫ-тѫ благость въ [и]сетны-тѣ
дни.

ГЛАВА 4.

1 Слушайте слово-то Господне, Израилеви сынове;
Защото Господь [а]има сѫдбѫ съ жители-тѣ на тѫзъ земѭ;
Понеже нѣма истинѫ, нито милость,
[б]Нито познаваніе на Бога по земѭ-тѫ.
2 Клѣтва, и лъжа, и убійство,
И кражба, и прѣлюбодѣйство прѣлѣхѫ,
И кръвь до кръвь допира.
3 За то [в]ще сѣтува земя-та,
И [г]всякой що живѣе на неѭ ще примре,
Съсъ звѣрове-тѣ на поле-то, и съ птицы-тѣ небесны:
Още и рыбы-тѣ морскы ще исчезнѫтъ.
4 Но никой да ся не противи нито да обличава другыго;
Защото твои-тѣ людіе сѫ [д]като онѣзи които ся противятъ на священника.
5 За то [е]ще ся подпълзнешь деня,
И съ тебе ще ся подпълзне и пророкъ-тъ нощя,
И ще погубѭ майкѫ ти.
6 [ж]Людіе-тѣ ми загынѫхѫ отъ нѣманіе на знаніе;
Понеже отхвърли ты знаніе-то,
И азъ отхвърлихъ тебе, да ми не священствувашь;
Понеже забрави ты законъ-тъ на Бога твоего,
И азъ ще забравѭ чада-та ти.
7 [з]Колкото ся умножихѫ, толкозь ми съгрѣшихѫ:
[и]Славѫ-тѫ имъ въ бесчестіе ще промѣнѭ.
8 Ядѫтъ грѣхове-тѣ на людіе-тѣ ми,
И иматъ душѫ-тѫ си прикованѫ въ тѣхно-то беззаконіе.
9 За то ще бѫдѫтъ, [і]както людіе-тѣ, така и священникъ-тъ:
И ще гы посѣтѭ за пѫтища-та имъ,
И ще имъ въздамъ дѣянія-та имъ.
10 Защото [к]ще ядѫтъ, и нѣма да ся насыщатъ:
Ще блудуватъ, и нѣма да ся размножаватъ;
Понеже напуснѫхѫ да внимаватъ къмъ Господа.
11 [л]Блудъ, и вино, и мѫстъ отнематъ сърдце-то.
12 Людіе-тѣ ми [м]пытатъ дърва-та си,
И отговаря имъ жезлъ-тъ имъ;
Защото [н]духъ-тъ на блудъ-тъ *гы* заблуди,
И направихѫ блудъ противъ Бога своего.
13 [о]Жертвуватъ по върхове-тѣ на горы-тѣ,
И кадятъ по хълмы-тѣ,
Подъ дѫбіе-тѣ, и тополы-тѣ, и теревинѳы-тѣ,
[п]Защото сѣнка-та имъ е добра:
За то дъщери-тѣ ви ще блудуватъ,
И снъхы-тѣ ви ще прѣлюбодѣйствуватъ.
14 Нѣма да накажѫ дъщери-тѣ ви когато направятъ блудъ,
Нито снъхы-тѣ ви когато сторятъ прѣлюбодѣяніе;
Защото сами *бащи-тѣ* ся отдѣлятъ съ блудницы-тѣ,
И жертвуватъ съ курвы-тѣ:
За то неразумни-тѣ [р]людіе ще ся низринѫтъ.
15 Ако ты, Израилю, блудувашь,
Поне Іуда да не беззаконнова:
[с]Не ходѣте прочее въ Галгалъ,
Нито възлизайте [т]въ Веѳъ-авенъ,
[у]Нито ся кълнѣте, [ф]Живъ Господь.
16 Защото Израиль упорствува като юницѫ упоритѫ.

я Гл. 1; 4.
ж Iер. 31; 27. Зах. 10; 9.
ѣж Гл. 1; 6.
а Гл. 1; 10. Зах. 13; 9. Рим. 9; 26. 1 Пет. 2; 10.

—

а Гл. 1; 2.
б Iер. 3; 20.
в Втор. 21; 13.
г Гл. 10; 3.
д Исх. 28; 6.
е Сѫд. 17; 5.
ж Iер. 50; 4, 5. Гл. 5; 6.
з Iер. 30; 9. Iез. 34; 23, 24. 37; 22, 24.
и Иса. 2; 2. Iер. 30; 24. Iез. 38; 8, 16. Дан. 2; 28. Мих. 4; 1.

—

а Иса. 1; 18. 3; 13, 14. Iер. 25; 31. Гл. 12; 2. Мих. 6; 2.
б Iер. 4; 22. 5; 4.
в Iер. 4; 28. 12; 4. Амос. 5; 16. 8; 8.
г Соф. 1; 3.
д Втор. 17; 12.
е Iер. 6; 4, 5. 15; 8.
ж Иса. 5; 13.
з Гл. 13; 6.
и 1 Цар. 2; 30. Мал. 2; 9. Филип. 3; 19.
і Иса. 24; 2. Iер. 5; 31.
к Лев. 26; 26. Мих. 6; 14. Агг. 1; 6.
л Иса. 28; 7. Вижь Еккл. 7; 7.
м Iер. 2; 27. Авв. 2; 19.
н Иса. 44; 20. Гл. 5; 4.
о Иса. 1; 29. 57; 5, 7. Iез. 6; 13. 20; 28.
п Амос. 7; 17. Рим. 1; 28.
р Ст. 1, 6.
с Гл. 9; 15. 12; 11. Амос. 4; 4. 5; 5.
т 3 Цар. 12; 29. Гл. 10; 5.
у Амос. 8; 14. Соф. 1; 5.
ф Iер. 3; 6. 7; 24. 8; 5. Зах. 7; 11.

Сега ще гы пасе Господь, както агънцы
на широко мѣсто.
17 Ефремъ ся прилѣпи при идолы-тѣ: [х]оставѣте го.
18 Пированiя-та имъ станѫхѫ буйны:
Съвсѣмъ ся прѣдадохѫ на блудъ:
Обычатъ *да казуватъ:* Дайте:
Срамъ [ц]на началницы-тѣ му!
19 [ч]Вѣтръ-тъ ще го стисне въ крыла-та си,
И [ш]ще ся посрамятъ отъ жертвы-тѣ си.

ГЛАВА 5.

1 Чуйте това, священници,
И внимайте, доме Израилевъ,
И слушайте, доме царскый;
Защото има сѫдъ за васъ;
Понеже [а]станѫхте сѣть въ Масфѫ,
И мрѣжа распрострѣна върху Ѳаворъ.
2 И [б]непокорни-тѣ ся задълбочихѫ въ кланiе;
Но азъ сьмь обличитель на всичкы тѣхъ.
3 Азъ [в]познахъ Ефрема,
И Израиль не е скрытъ отъ мене;
Защото [г]сега блудувашь, Ефреме,
И омьрси ся Израиль.
4 Не устрояватъ дѣянiя-та си за да ся върнѫтъ при Бога своего;
Защото [д]духъ-тъ на блудодѣянiе-то е въ срѣдъ тѣхъ,
И не познахѫ Господа.
5 И [е]гордость-та на Израиль ще ся смири прѣдъ лице-то му:
И Израиль и Ефремъ ще паднѫтъ въ беззаконiе-то си:
Ще падне съ тѣхъ и Iуда.
6 [ж]Съсъ стада-та си и съ чрѣды-тѣ си
Ще отидѫтъ за да потърсятъ Господа;
Но нѣма да *го* намѣрятъ:
Той ся оттегли отъ тѣхъ.
7 [з]Тѣ ся отнесохѫ невѣрно къмъ Господа;
Защото родихѫ чужды чада:
[и]Сега единъ мѣсецъ ще погълне тѣхъ и наслѣдiя-та имъ.
8 [i]Въстрѫбѣте съ рогъ въ Гаваiѫ,
Съ трѫбѫ въ Рамѫ;
[к]Въскликнѣте *въ* [л]Веѳавенъ: [м]подирь ти, Венiамине.
9 Ефремъ ще е запустенъ въ день-тъ на обличенiе-то:
Между Израилевы-тѣ племена направихъ познато онова което наистинѫ ще стане:
10 Началници-тѣ Iудини станѫхѫ [н]като онѣзи които прѣмѣстуватъ прѣдѣлы:
Връзъ тѣхъ ще излѣѭ като водѫ гнѣвъ-тъ си.
11 [о]Насилствуванъ быде Ефремъ, съкруши ся въ сѫдбѫ-тѫ,
Защото самоволно отиде [п]подирь заповѣдь-тѫ:
12 За то азъ *ще сьмь* като молецъ Ефрему,
И като червiй на Iудинъ-тъ домъ.
13 И [с]видѣ Ефремъ болесть-тѫ си,
И Iуда ранѫ-тѫ си,
И отиде Ефремъ [т]при Ассирiецъ-тъ,
И [у]проводи на царь Iарива:
Но той не може да вы исцѣли,
Нито да вы избави отъ ранѫ-тѫ ви.
14 Защото [ф]азъ *ще сьмь* като львъ Ефрему,
И като младъ львъ на Iудинъ-тъ домъ;
[х]Азъ, азъ ще раскѫсамъ, и ще тръгнѫ;
Ще земѫ, и не ще има кой да отърве.
15 Ще отидѫ, ще ся върнѫ на мѣсто-то си,
[ц]Додѣ познаiѫтъ грѣшкѫ-тѫ си, и потърсятъ лице-то ми:
[ч]Въ скърбь-тѫ си ще мя търсятъ рано.

ГЛАВА 6.

1 Елате и да ся върнемъ при Господа;
Защото [а]той раскѫснѫ, и той [б]ще ны исцѣли:
Порази, и ще обвърже *ранѫ-тѫ* ни.
2 [в]Ще ны съживи подирь два дни;
Въ третiй день ще ны въскрьси,
И ще живѣемъ прѣдъ него.
3 [г]Тогазь ще познаемъ, *и* ще слѣдувамы да познавамы Господа:
Исхожденiе-то му е прѣднаредено [д]като зорѫ-тѫ:
И [е]ще дойде при насъ като дъждь,
[ж]Като дъждь пролѣтенъ който пои земiѭ-тѫ.
4 [з]Що да ти сторiѭ, Ефреме?
Що да ти сторiѭ, Iудо?
Защото добрина-та ви е [и]като утреннiй облакъ,
И като росѫ въ зоры която прѣхожда.
5 За то *гы* изсѣкохъ [i]чрѣзъ пророцы-тѣ;
Убихъ гы [к]съ думы-тѣ на уста-та си:
И сѫдбы-тѣ ти ще излѣзѫтъ *като* видѣлинѫ.
6 Защото [л]милость искамъ, [м]а не жертвѫ;
[н]И познанiе Божiе повече нежели всесъжженiя.

х Мат. 15; 14.
ц Мих. 3; 11. 7; 3.
ч Iер. 4; 11, 12. 51; 1.
ш Иса. 1; 29. Iер. 2; 26.

—

а Гл. 6; 9.
б Иса. 29; 15.
в Амос. 3; 2.
г Iез. 23; 5 и др. Гл. 4; 17.
д Гл. 4; 12.
е Гл. 7; 10.
ж Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Iер. 11; 11. Iез. 8; 18. Мих. 3; 4. Iоан. 7; 34.
з Иса. 48; 8. Iер. 3; 20. 5; 11. Гл. 6; 7. Мал. 2; 11.
и Зах. 11; 8.
i Гл. 8; 1. Iонл. 2; 1.
к Иса. 10; 30.
л Iис. Нав. 7; 2. Гл. 4; 15.
м Сѫд. 5; 14.
н Втор. 19; 14. 27; 17.
о Втор. 28; 33.
п 3 Цар. 12; 28. Мих. 6; 16.
с Iер. 30; 12.
т 4 Цар. 15; 19. Гл. 7; 11. 12; 1.
у Гл. 10; 6.
ф Плач. 3; 10. Гл. 13; 7, 8.
х Псал. 50; 22.
ц Лев. 26; 40, 41. Iер. 29; 12, 13. Iез. 6; 9. 20; 43. 36; 31.
ч Псал. 78; 34.

—

а Втор. 32; 39. 1 Цар. 2; 6. Iов. 5; 18. Гл. 5; 14.
б Iер. 30; 17.
в 1 Кор. 15; 4.
г Иса. 54; 13.
д 2 Цар. 23; 4.
е Псал. 72; 6.
ж Iов. 29; 23.
з Гл. 11; 8.
и Гл. 13; 3.
i Iер. 1; 10. 5; 14.
к Iер. 23; 29. Евр. 4; 12.
л 1 Цар. 15; 22. Еккл. 5; 1. Мих. 6; 8. Мат. 9; 13. 12; 7.
м Псал. 50; 8, 9. Прит. 21; 3. Иса. 1; 11.
н Iер. 22; 16. Iоан. 17; 3.

7 Тѣ обаче както Адамъ [о]прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ;
[п]Тамо ся обходихѫ невѣрно къмъ мене.
8 [р]Галаадъ е градъ на таквызь които струватъ беззаконіе,
Градъ въ който ся намиратъ стъпкы отъ кръвь.
9 И като четы на разбойницы които прѣчакуватъ человѣка,
Така [с]събраніе-то на священницы-тѣ убиватъ по пѫть-тъ до Сихемъ;
Защото сторихѫ бесчестіе.
10 [т]Въ Израилевъ-тъ домъ видѣхъ ужасъ:
Тамъ [у]е блудъ-тъ Ефремовъ:
Израиль ся оскверни.
11 И заради тебе, Іудо, [ф]опрѣдѣли ся жетва,
[х]Когато вращамъ плѣнъ-тъ на людіе-тѣ си.

ГЛАВА 7.

1 Като лѣкувахъ Израиля,
Откры ся тогазь беззаконіе-то на Ефрема,
И злина-та на Самаріѭ;
Защото [а]сторихѫ лъжѫ:
И крадецъ-тъ влази,
Разбойническа чета обира изъ вънъ.
2 И тѣ не мислятъ въ сърдце-то си,
[б]*Че* помнѭ всичко-то имъ беззаконіе:
[в]Сега гы обыколихѫ дѣянія-та имъ:
[г]Прѣдъ лице-то ми станѫхѫ.
3 Съсъ злинѫ-тѫ си развеселихѫ царя,
И [д]съ лъжы-тѣ си началницы-тѣ.
4 [е]Всичкы-тѣ сѫ прѣлюбодѣи,
Като пещь нажѣженѫ отъ хлѣбаръ:
Който, като замѣси тѣсто-то, прѣстава да ѭ пали, додѣ въскысне.
5 Въ день-тъ на нашій-тъ царь,
Началници-тѣ ся разболѣхѫ отъ пламененіе-то на вино-то,
И той прострѣ рѫкѫ-тѫ си съ присмѣватели-тѣ.
6 Защото въ коварства-та си
Прѣдставятъ сърдце-то си като пещь:
Хлѣбаръ-тъ имъ спи всичкѫ-тѫ нощь,
А въ зорѫ-тѫ гори като огнь пламенѣющъ.
7 Всичкы тѣзи ся нагорѣщихѫ като пещь,
И поядохѫ сѫдіи-тѣ си:
[ж]Всичкы-тѣ имъ царіе [з]паднѫхѫ:
[и]Нѣма между тѣхъ кой да мя призыва.
8 Ефремъ, [і]той ся смѣси съ народы-тѣ.
Ефремъ е като питѫ необърнѫтѫ.
9 [к]Чужденци поядохѫ силѫ-тѫ му, а той не познава:
И бѣли косми му поникнѫхѫ тукъ тамъ, а той не познава.
10 И [л]гордость-та на Израиля ся смирява прѣдъ лице-то му:
И [м]не ся обращатъ къмъ Господа Бога своего,
Нито го потърсихѫ за всичко това.
11 И [н]Ефремъ е като глупавъ гълѫбъ който нѣма разумъ:
[о]Призыватъ Египетъ, отиватъ въ Ассиріѭ.
12 Когато отидѫтъ, [п]ще распрострѫ върху тѣхъ мрѣжѫ-тѫ си;
Ще гы снемѫ като птицы-тѣ въздушны;
Ще гы накажѫ [р]както ся проповѣда въ събраніе-то имъ.
13 Горко имъ! защото побѣгнѫхѫ отъ мене:
Погыбель тѣмъ! защото отстѫпихѫ отъ мене:
[с]Като гы искупихъ азъ, тѣ говорихѫ лъжы противъ мене.
14 И [т]не мя призвахѫ отъ сърдце,
Когато лелекахѫ на одрове-тѣ си;
Събиратъ ся за жито и вино,
И ся подигатъ противъ мене.
15 И азъ *гы* наказахъ, *като* укрѣпихъ мышцы-тѣ имъ,
А тѣ мисляхѫ лукавство въ мене.
16 [у]Вращатъ ся не при Вышняго,
[ф]Станѫхѫ като невѣренъ лѫкъ:
Началници-тѣ имъ ще паднѫтъ отъ ножъ
[х]Заради дързость-тѫ на языкъ-тъ си:
То *ще е* поношеніе-то имъ [ц]въ Египетскѫ-тѫ земіѭ.

ГЛАВА 8.

1 [а]Затрѫби *това* съ уста-та си:
Ще ся устреми [б]като орелъ противъ Господній-тъ домъ,
[в]Защото прѣстѫпихѫ завѣтъ-тъ ми,
И нечествовáхѫ на законъ-тъ ми.
2 [г]Израиль ще выка къмъ мене:
Боже мой, [д]познавамы тя.
3 Израиль отхвърли добро-то:
Врагъ-тъ ще го прогне.
4 Тѣ [е]поставихѫ царіе, но не отъ мене;
Направихѫ началницы, но безъ да имамъ извѣстіе;
[ж]Отъ сребро-то си и отъ злато-то си направихѫ си идолы,
За да ся истрѣбятъ.
5 Отхвърли ся теле-то ти, Самаріе:
Ярость-та ми ся распали противъ тѣхъ:

о Гл. 8; 1.
п Гл. 5; 7.
р Гл. 12; 11.
с Іер. 11; 9. Іез. 22; 25. Гл. 5; 1, 2.
т Іер. 5; 30.
у Гл. 4; 12, 13, 17.
ф Іер. 51; 33. Іоил. 3; 13. Откр. 14; 15.
х Псал. 126; 1.

—

а Гл. 5; 1. 6; 10.
б Іер. 17; 1.
в Псал. 9; 16. Прит. 5; 22.
г Псал. 90; 8.
д Рим. 1; 32.
е Іер. 9; 2.
ж Гл. 8; 4.
з 4 Цар. 15; 10, 14, 25, 30.
и Иса. 64; 7.
і Псал. 106; 35.
к Гл. 8; 7.
л Гл. 5; 5.
м Иса. 9; 13.
н Гл. 11; 11.
о Вижь 4 Цар. 15; 19. 17; 4. Гл. 5; 13. 9; 3. 12; 1.
п Іез. 12; 13.
р Лев. 26; 14 и дрг. Втор. 28; 15 и дрг. 4 Цар. 17; 13, 18.
с Мих. 6; 4.
т Іов. 35; 9, 10. Псал. 78; 36. Іер. 3; 10. Зах. 7; 5.
у Гл. 11; 7.
ф Псал. 78; 57.
х Псал. 73; 9.
ц Гл. 9; 3, 6.

—

а Гл. 5; 8.
б Втор. 28; 49. Іер. 4; 13. Авв. 1; 8.
в Гл. 6; 7.
г Псал. 78; 34. Гл. 5; 15.
д Тит. 1; 16.
е 4 Цар. 15; 13, 17, 25.
ж Гл. 2; 8. 13; 2.

[з]До кога не ще могжтъ да ся очистятъ?
6 И то наистинж отъ Израиля е:
Художникъ го е направилъ; заради това то не е Богъ:
Теле-то прочее на Самаріж ще стане съкрушенія.
7 Понеже [и]посѣяхж вѣтръ, за то ще жьнжтъ вихрушкж:
Нѣма узрѣло жито, израстъкъ-тъ не ще да даде брашно;
И ако даде, [і]чужденци ще го погълнжтъ.
8 [к]Погълнжтъ быде Израиль:
Сега станж между народы-тѣ
[л]Като съсждъ неугоденъ.
9 Защото [м]възлѣзохж при Ассирійцы-тѣ,
[н]*Като* дивъ оселъ осамотенъ:
[о]Ефремъ цѣни любовницы.
10 Но ако и да цѣнихж *любовницы* между язычницы-тѣ,
Сега [п]ще гы съберж:
И ще ся оскърбятъ малко,
Заради [р]товаръ-тъ на царя на началницы-тѣ.
11 Понеже Ефремъ [с]умножи олтари за да грѣши,
Тѣ му станжхж олтари да грѣши.
12 Писахъ му [т]величія-та на законъ-тъ си;
Но ся смѣтнжхж като нѣщо чуждо.
13 Въ жертвы-тѣ, които ми приносятъ,
[у]Жертвуватъ месо, и яджтъ:
[ф]Господь не гы пріема;
[х]Сега ще помене беззаконіе-то имъ,
И ще посѣти грѣхове-тѣ имъ:
[ц]Тѣ ще ся върнжтъ въ Египетъ.
14 Защото [ч]Израиль забрави [ш]Твореца си, и [щ]съгради храмове:
И Іуда умножи твърдѣлны градове:
Но [ъ]ще проводіж огнь върхъ градове-тѣ му,
Та ще пояде палаты-тѣ имъ.

ГЛАВА 9.

1 Не ся радувай, Израилю, съ веселіе, като народы-тѣ;
[а]Защото стори ты блудъ *и ся уклони* отъ Бога своего;
[б]Обыкнж ты заплаты въ всяко гумно за жито.
2 [в]Гумно-то и жлебъ-тъ нѣма да гы нахранятъ,
И мжстъ-тъ ще изчезне отъ него.
3 Нѣма да ся населятъ [г]въ землж-тж Господнж;
Но [д]Ефремъ ще ся върне къмъ Египетъ,
И [е]ще яджтъ нечисты ястія [ж]въ Ассиріж.
4 [з]Нѣма да приносятъ възліянія отъ вино Господу,
[и]Нито ще му сж угодны:
[і]Жертвы-тѣ имъ ще имъ сж като хлѣбъ на сѣтующы:
Всичкы-тѣ които гы яджтъ ще ся осквернятъ;
Защото хлѣбъ-тъ имъ е [к]заради тѣхъ;
Нѣма да влѣзе въ домъ-тъ Господень.
5 Що ще да направите [л]въ празниченъ день,
И въ день на тържество Господне?
6 Защото, ето, побѣгнжхж поради бѣдствіе-то:
[м]Египетъ ще гы събере, Мемфисъ ще гы зарови:
Желателны-тѣ имъ *купены* съсъ сребро,
[н]Копривы ще гы наслѣдятъ:
Търніе *ще има* въ шатры-тѣ имъ.
7 Дойдохж дни-тѣ на посѣщеніе-то,
Дни-тѣ на въздаяніе-то дойдохж:
Израиль ще познае *това:*
Пророкъ-тъ станж безуменъ,
[о]Духоносецъ-тъ неистовъ,
Поради множество-то на беззаконіе-то ти,
И отъ голѣмж-тж омразж.
8 [п]Ефремъ гледа къмъ Бога моего,
А пророкъ-тъ станж сѣть на птицоловецъ въ всичкы-тѣ си пжтища,
И омраза въ домъ-тъ на Бога си.
9 [р]Дълбоко ся растлѣхж, като въ дни-тѣ [с]на Гаваж;
[т]*За то* ще помене беззаконіе-то имъ,
Ще посѣти грѣхове-тѣ имъ.
10 Намѣрихъ Израиля като гроздіе въ пустынж;
Видѣхъ бащы-тѣ ви,
[у]*Като* първозрѣлы-тѣ на смоковницж-тж [ф]въ начало-то й:
Но тѣ отидохж [х]къмъ Ваалфегора,
И [ц]прѣдадохж себе си на срамъ-тъ:
И [ч]станжхж гнусни, като *идолы-тѣ на* любовь-тж имъ.
11 *А заради* Ефрема като птицж ще литне слава-та имъ,
Отъ рожденіе-то, отъ маткж-тж, и отъ зачатіе-то;
12 Но [ш]и ако исхранятъ чада-та си,
[щ]Ще гы обесчадіж щото да не остане человѣкъ;

з Іер. 13; 27.
и Прит. 22; 8. Гл. 10; 12, 13.
і Гл. 7; 9.
к 4 Цар. 17; 6.
л Іер. 22; 28. 48; 38.
м 4 Цар. 15; 19.
н Іер. 2; 24.
о Иса. 30; 6. Іез. 16; 33, 34.
п Іез. 16; 37. Гл. 10; 10.
р Иса. 10; 8. Іез. 26; 7. Дан. 2; 37.
с Гл. 12; 11.
т Втор. 4; 6, 8. Псал. 119; 18. 147; 19, 20.
у Іер. 7; 21. Зах. 7; 6.
ф Іер. 14; 10, 12. Гл. 5; 6. 9; 4. Амос. 5; 22.
х Гл. 9; 9. Амос. 8; 7.
ц Втор. 28; 68. Гл. 9; 3, 6. 11; 5.
ч Втор. 32; 18.
ш Иса. 29; 23. Ефес. 2; 10.
щ 3 Цар. 12; 31.
ъ Іер. 17; 27. Амос. 2; 5.

—

а Гл. 4; 12. 5; 4, 7.
б Іер. 44; 17. Гл. 2; 12.
в Гл. 2; 9, 12.
г Лев. 25; 23. Іер. 2; 7. 16; 18.
д Гл. 8; 13. 11; 5.
е Іез. 4; 13. Дан. 1; 8.
ж 4 Цар. 17; 6. Гл. 11; 11.
з Гл. 3; 4.
и Іер. 6; 20. Гл. 8; 13.
і Втор. 26; 14.
к Лев. 17; 11.
л Гл. 2; 11.
м Гл. 7; 16. Ст. 3.
н Иса. 5; 6. 32; 13. 34; 13. Гл. 10; 8.
о Іез. 13; 3 и дрг. Мих. 2; 11. Соф. 3; 4.
п Іер. 6; 17. 31; 6. Іез. 3; 17. 33; 7.
р Иса. 31; 6. Гл. 10; 9.
с Сжд. 19; 22.
т Гл. 8; 13.
у Иса. 28; 4. Мих. 7; 1.
ф Вижь Гл. 2; 15.
х Чисх. 25; 3. Псал. 106; 28.
ц Іер. 11; 13. Гл. 4; 14. Вижь Сжд. 6; 32.
ч Псал. 81; 12. Іез. 20; 8. Амос. 4; 5.
ш Іов. 27; 14.
щ Втор. 28; 41, 62.

Защото [в]горко имъ още, [ы] когато ся оттеглѭ отъ тѣхъ.
13 Ефремъ ми ся виждаше [ь]като Тиръ, насаденъ на весело мѣсто;
[ѣ]Но Ефремъ ще изведе чада-та си за убіецъ-тъ.
14 Дай имъ, Господи; що ще да дадешь?
Дай имъ [ю]маткѫ която помѣтнува, и сухы съсцы.
15 Всичко-то имъ зло е [я]въ Галгалъ;
Защото тамъ гы намразихъ:
[ж]Заради зло-то на дѣянія-та имъ,
Ще гы оттласнѫ отъ домъ-тъ си;
Нѣма да гы обичамъ вече:
[ѭ]Всичкы-тѣ имъ началници сѫ бунтовници.
16 Поразенъ быде Ефремъ:
Корень-тъ имъ изсъхнѫ:
Плодъ нѣма да направятъ:
Още [а]и ако родятъ,
Ще умъртвѭ желателны-тѣ на маткѫ-тѫ имъ.
17 Богъ мой ще гы отхвьрли,
Защото не го послушахѫ:
И ще ся [б]скытатъ между народы-тѣ.

ГЛАВА 10.

1 Израиль е [а]лоза която ся распростира:
И дава изобилно плодъ за себе си;
Споредъ множество-то на плодове-тѣ си,
[б]Умножи олтари-тѣ;
Споредъ хубость-тѫ на земѭ-тѫ си,
[в]Хубавы направи истуканны-тѣ:
2 Сърдце-то имъ [г]е раздѣлено:
Сега ще излѣзѫтъ повинни;
Той ще раскопае олтари-тѣ имъ,
Ще съкруши истуканны-тѣ имъ.
3 [д]Защото сега ще рекѫтъ:
Ный нѣмамы царь, защото не ся убояхмы отъ Господа:
И царь що бы ни направилъ?
4 Говорихѫ думы,
И ся кълнѣхѫ лъжливо като правѣхѫ съюзъ:
За то осѫжденіе-то ще прозябне [е]като ядовито растеніе,
Въ бразды-тѣ на нивѫ-тѫ.
5 Жители-тѣ Самарійскы ще ся растреперятъ,
[ж]Заради телцы-тѣ [з]на Веѳавенъ;
Защото людіе-тѣ му ще сѣтуватъ заради него,
И негови-тѣ идолскы жреци ще треперятъ
[и]Заради славѫ-тѫ му, защото ся прѣсели отъ него.
6 Той ще ся заведе още и въ Ассирія,
Даръ [і]на царь Іарива:
Срамъ ще постигне Ефрема,
И Израиль ще ся посрами [к]отъ съвѣтъ-тъ си.
7 [л]Самарія, царь-тъ ѝ погынува,
Като пѣнѫ връху водѫ.
8 И [м]высокы-тѣ мѣста на Авенъ, [н]грѣхъ-тъ Израилевъ, ще ся съсыпѫтъ:
[о]Тръніе и бодили ще прозябнѫтъ връху олтари-тѣ имъ:
И [п]ще рекѫтъ на горы-тѣ: Покрыйте ны:
И на хълмы-тѣ: Паднѣте вързъ насъ.
9 [р]Израилю, ты съгрѣши отъ дни-тѣ на Гаваѭ:
Тамъ застанѫхѫ;
[с]Бой-тъ въ Гаваѭ противъ синове-тѣ на беззаконіе-то
Не стигнѫ въ тѣхъ.
10 [т]Въ съвѣтъ-тъ ми е наистинѫ да гы накажѫ:
И [у]народи-тѣ ще ся съберѫтъ противъ тѣхъ,
Когато бѫдѫтъ вързани заради двѣ-тѣ си беззаконія.
11 Ефремъ е [ф]юница научена,
И която обича да връшее;
Но азъ ще прѣкарамъ хомотъ връху красный-тъ неинъ вратъ;
Ще впрѣгнѫ Ефрема: Іуда ще оре,
Іаковъ ще разбива буцы-тѣ си.
12 [х]Посѣйте за себе си съ правдѫ,
Ожьнѣте съ милость;
[ц]Разработѣте оставенѫ-тѫ си земѭ;
Защото е врѣме да потърсите Господа,
Додѣ дойде и одъжди правдѫ връху васъ.
13 [ч]Орахте нечестіе, жьнахте беззаконіе;
Ядохте плодъ на лъжѫ;
Защото си уповалъ на пѫть-тъ си,
На множество-то на крѣпкы-тѣ си.
14 [ш]За то мятежъ ще ся подигне между народы-тѣ ти,
И всичкы-тѣ ти твърдѣли ще ся разорятъ,
Както Салманъ разори [щ]Веѳъ-арвелъ въ день-тъ на бой-тъ:
[ъ]Майка быде съкрушена връху чада-та.
15 Така ще вы направи Веѳиль,
Заради крайно-то ви беззаконіе:
[ы]Рано Израилевый царь съвсѣмъ ще загыне.

в Втор. 31; 17. 4 Цар. 17; 18. Гл. 5; 6,
ы 1 Цар. 28; 15, 16.
ь Вижь Іез. 26; 27; 28.
ѣ Ст. 16. Гл. 13; 16.
ю Лук. 23; 29.
я Гл. 4; 15. 12; 11.
ж Гл. 1; 6.
ѭ Иса. 1; 23.
а Ст. 13.
б Втор. 28; 64, 65.

—

а Наум. 2; 2.
б Гл. 8; 11. 12; 11.
в Гл. 8; 4.
г 3 Цар. 18; 21. Мат. 6; 24.
д Ст. 7. Гл. 3; 4. 11; 5. Мих. 4; 9.
е Вижь Втор. 29; 18. Амос. 5; 7. 6; 12. Дѣян. 8; 23. Евр. 12; 15.
ж 3 Цар. 12; 28, 29. Гл. 8; 5, 6.
з Гл. 4, 15.
и 1 Цар. 4; 21, 22. Гл. 9; 11.
і Гл. 5; 13.
к Гл. 11; 6.
л Ст. 3, 15.
м Гл. 4; 15.
н Втор. 9; 21. 3 Цар. 12; 30.
о Гл. 9; 6.
п Иса. 2; 19. Лук. 23; 30. Отк. 6; 16. 9; 6.
р Гл. 9; 9.
с Вижь Сѫд. 20.
т Втор. 28; 63.
у Іер. 16; 16. Іез. 23; 46, 47. Гл. 8; 10.
ф Іер. 50; 11. Мих. 4; 13.
х Прит. 11; 18.
ц Іер. 4; 3.
ч Іов. 4; 8. Прит. 22; 8. Гл. 8; 7. Гал. 6; 7, 8.
ш Гл. 13; 16.
щ 4 Цар. 18; 34. 19; 13.
ъ Гл. 13; 16.
ы Ст. 7.

—

ГЛАВА 11.

1 [а]Когато Израиль бѣ младенецъ, тогазь го възлюбихъ,
И изъ Египетъ [б]повыкахъ [в]сына си.
2 Колкото гы выкахѫ,
Толкозь тѣ ся оттегляхѫ отъ лице-то на тѣзи *които гы выкахѫ:*
[г]Жертвувахѫ на Ваалимы-тѣ,
И кадѣхѫ на истуканны-тѣ.
3 Азъ [д]още *и* научихъ Ефрема да ходи,
Като го хващахъ за-мышцы-тѣ му:
Но не познавахѫ [е]че гы лѣкувахъ.
4 Привлѣкохъ гы съ человѣческы вѫжя, съ узы на любовь:
И [ж]азъ бѣхъ за тѣхъ като онѣзи които отнематъ хомотъ-тъ отъ челюсти-тѣ имъ,
И [з]спокойно гы нахранихъ.
5 [и]Нѣма да ся върне въ Египетскѫ-тѫ земіѭ,
Но Ассиріецъ-тъ ще му бѫде царь,
[і]Защото не рачихѫ да ся обърнѫтъ.
6 И мечъ ще падне вързъ градове-тѣ му,
И ще довърши крѣпкы-тѣ му, и ще *гы* пояде,
[к]Заради намѣренія-та имъ.
7 И людіе-тѣ ми сѫ [л]расположени къмъ отстѫпленіе противъ мене;
[м]Ако и да ся повыкахѫ къмъ Вышняго,
Но никой *го* не възвыси.
8 [н]Какъ да тя прѣдамъ, Ефреме?
Какъ да тя оставіѭ, Израилю?
Какъ да тя направіѭ [о]като Адмѫ?
Какъ да тя туріѭ като Севоимъ?
[п]Сърдце-то ми ся обърнѫ вѫтрѣ въ мене,
Милосердіе-то ми ся подвигнѫ.
9 Не щѫ да извършѫ пламнуваніе-то на ярость-тѫ си,
Не щѫ да ся върнѫ за истрѣбленіе на Ефрема;
Защото [р]азъ сьмь Богъ, а не человѣкъ,
Святъ въ срѣдъ тебе;
И не щѫ да влѣзѫ съ ярость.
10 Вслѣдъ Господа ще ходятъ:
[с]Като львъ ще рыкае;
Когато рыкне,
Тогазь ще поспѣшатъ чада-та [т]отъ западъ.
11 Ще поспѣшатъ отъ Египетъ като птицѫ,
И отъ земіѭ-тѫ на Ассиріѭ [у]като гълѫбъ:
И [ф]ще гы поставіѭ пакъ въ кѫщы-тѣ имъ, говори Господь.
12 [х]Ефремъ мя обиколи съ лѫжы,
И Израилевый домъ съ льсть:
Но Іуда още има власть съ Бога,
И е вѣренъ съсъ святы-тѣ.

ГЛАВА 12.

1 Ефремъ ся [а]храни съ вѣтръ, и гони въсточный-тъ вѣтръ;
Всякой день умножава лъжы и насиліе
А [б]правятъ съюзъ съ Ассирійцы-тѣ,
А [в]доносятъ елей въ Египетъ.
2 [г]Господь има още сѫдъ съ Іудѫ,
И ще посѣти Іакова споредъ пѫтища-та му;
Споредъ дѣянія-та му ще му въздаде.
3 Въ утробѫ-тѫ [д]хванѫ петѫ-тѫ на брата си,
И въ якость-тѫ си ся [е]бори съ Бога,
4 Ей, бори ся съ ангелъ, и прѣвъзмогнѫ;
Плака, и молй му ся:
[ж]Въ Веѳиль го намѣри, и говори ни тамъ;
5 Ей, Іеова Богъ на силы-тѣ,
Іеова е [з]негова-та память.
6 [и]За то върни ся ты къмъ Бога твоего:
Пази милость и сѫдбѫ,
И [і]надѣй ся на Бога твоего вынѫгы.
7 *Ефремъ е* търговецъ:
[к]Вѣсы льстивы *има* въ рѫкѫ-тѫ му:
Обича да онеправдава.
8 И Ефремъ рече: [л]Наистинѫ азъ обогатѣхъ,
Придобыхъ си имотъ:
Въ всичкы-тѣ ми трудове нѣма да ся намѣри
Въ мене беззаконіе, което *да ся смѣта* за грѣхъ.
9 А [м]азъ сьмь Господь Богъ твой отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ;
[н]Ще тя населіѭ още *и* въ шатры,
Като въ праздничны дни.
10 [о]Говорихъ още *и* чрѣзъ пророцы,
И видѣнія умножихъ азъ
И прѣдставихъ уподобенія,
Чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на пророцы-тѣ.
11 [п]Ето *има* беззаконіе въ Галаадъ;
Наистинѫ станѫхѫ суета:
[р]Въ Галгалъ жертвуватъ юнцы:
И [с]олтари-тѣ имъ сѫ като купове,
Въ бразды-тѣ на нивы-тѣ.
12 [т]А Іаковъ побѣгнѫ въ Сирійско-то поле,
И Израиль [у]работи за женѫ,
И за женѫ пазй той *овцы.*

а Гл. 2; 15.
б Мат. 2; 15.
в Исх. 4; 22, 23.
г 4 Цар. 17; 16. Гл. 2; 13. 13; 2.
д Втор. 1; 31. 32; 10, 11, 12. Иса. 46; 3.
е Исх. 15; 26.
ж Лев. 26; 13.
з Псал. 78; 25. Гл. 2; 8.
и Вижь Гл. 8; 13. 9; 3.
і 4 Цар. 17; 13, 14.
к Гл. 10; 6.
л Іер. 3; 6 и дрг. 8; 5. Гл. 4; 16.
м Гл. 7; 16.
н Іер. 9; 7. Гл. 6; 4.
о Быт. 14; 8. 19; 24, 25. Втор. 29; 23. Амос. 4; 11.
п Втор. 32; 36. Иса. 63; 15. Іер. 31; 20.
р Числ. 23; 19. Иса. 55; 8, 9. Мал. 3; 6.
с Иса. 31; 4. Іоил. 3; 16. Амос. 1; 2.
т Зах. 8; 7.
у Иса. 60; 8. Гл. 7; 11.
ф Іез. 28; 25, 26. 37; 21, 25.
х Гл. 12; 1.

—

а Гл. 8; 7.
б 4 Цар. 17; 4. Гл. 4; 13. 7; 11.
в Иса. 30; 6. 57; 9.
г Гл. 4; 1. Мих. 6; 2.
д Быт. 25; 26.
е Быт. 32; 24 и дрг.
ж Быт. 28; 12, 19. 35; 9, 10, 15.
з Исх. 3; 15.
и Гл. 14; 1. Мих. 6; 8.
і Псал. 37; 7.
к Прит. 11; 1. Амос. 8; 5.
л Зах. 11; 5. Отк. 3; 17.
м Гл. 13; 4.
н Лев. 23; 42, 43. Неем. 8; 17. Зах. 14; 16.
о 4 Цар. 17; 13.
п Гл. 5; 1. 6; 8.
р Гл. 4; 15. 9; 15. Амос. 4; 4 5; 5.
с Гл. 8; 11. 10; 1.
т Быт. 28; 5. Втор. 26; 5.
у Быт. 29; 20, 28.

13 И [ф]чрѣзъ пророкъ възведе Господь Израиля отъ Египетъ,
И чрѣзъ пророкъ ся упази.
14 [х]Ефремъ *го* разяри много горестно:
За то ще остави кръвь-тѫ му върхъ него,
И [ц]укоръ-тъ му неговый Господь ще обърне върхъ него.

ГЛАВА 13.

1 Когато Ефремъ съ трепетъ говорѣше,
Той ся възвыси въ Израиль;
А [а]когато съгрѣши заради Ваала,
Тогазь умрѣ.
2 А сега слѣдуватъ да съгрѣшаватъ,
И си [б]направихѫ лѣяны отъ сребро-то си,
Идолы споредъ проумѣвавіе-то си,
Всички тѣзи дѣло на художницы:
Тѣ *сами* говорятъ заради тѣхъ:
Человѣци-тѣ които жертвуватъ [в]нека цѣлуватъ телцы-тѣ.
3 За то ще сѫ [г]като утренній облакъ,
И като росѫ въ зоры която прѣхожда,
[д]Като прахъ отъ плѣвѫ отвѣянъ съ вихрушкѫ отъ гумно,
И като дымъ изъ коминъ.
4 Но [е]азъ сьмъ Господь Богъ твой отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ:
И другыго бога, освѣнь мене, нѣма да познаешь;
Защото [ж]нѣма другъ спаситель освѣнь мене.
5 Азъ [з]сьмъ тя гледалъ въ пустыніѭ-тѫ,
[и]Въ еднѫ безводнѫ земіѭ.
6 [і]Споредъ пáшѫ-тѫ си, така ся насытихѫ:
Насытихѫ ся, и надигнѫ ся сьрдце-то имъ:
[к]За то мя забравихѫ.
7 [л]И азъ ще бѫдѫ за тѣхъ като львъ:
[м]Като рысь на пѫть ще *гы* прѣчакувамъ.
8 Ще гы срѣщнѫ [н]като мечкѫ лишенѫ отъ чада-та си,
И ще раскѫсамъ було-то на сьрдце-то имъ,
И гы погълнѫ тамъ като львъ:
Дивъ звѣрь ще гы раскѫса.
9 [о]Ты си погубилъ себе си, Израилю;
[п]Но помощь-та ти е въ мене.
10 [р]А сега дѣ е царь-тъ ти?
Та да тя спасе въ всичкы-тѣ ти градове:
И сѫдіи-тѣ ти, за които си реклъ,
[с]Дай ми царь и началницы?
11 [т]Дадохъ ти царь въ ярость-тѫ си,
И махнахъ го въ гнѣвъ-тъ си.
12 [у]Беззаконіе-то Ефремово е скѫтано:
Грѣхъ-тъ му туренъ въ скрышницѫ.
13 [ф]Болѣзни на раждающѫ ще дойдѫтъ върхъ него:
[х]Той е сынъ неразуменъ:
Инакъ [ц]не бы стоялъ *толкозъ* врѣме въ отворъ-тъ на ложесна-та.
14 [ч]Отъ рѫкѫ-тѫ адовѫ ще гы спасѫ;
Отъ смърть ще гы избавіѫ.
Дѣ е, [ш]смърте, гыбель-та ти?
Дѣ, аде, погубваніе-то ти?
[щ]Раскаяніе-то ще ся крые отъ очи-тѣ ми.
15 [ъ]Ако и да станѫ той плодоносенъ между братія-та си,
Но [ы]въсточенъ вѣтръ ще дойде,
Вѣтръ-тъ Господень ще възлѣзе изъ пустыніѭ-тѫ,
И изворъ-тъ му ще оскудѣе,
И ще изсъхне кладенецъ-тъ му:
Той ще грабне съкровище-то на всичкы-тѣ *му* избранны съсѫды.
16 Самарія ще ся разори;
Защото ся [ь]подигнѫ противъ Бога своего:
[ѣ]Ще паднѫтъ отъ мечъ:
Младенци-тѣ имъ ще ся съкрушатъ,
И непраздны-тѣ имъ ще ся распорятъ.

ГЛАВА 14.

1 Израилю, [а]обърни ся къмъ Господа Бога твоего,
Защото си [б]паднѫлъ ты чрѣзъ беззаконіе-то си.
2 Земѣте съсъ себе си думы,
И обърнѣте ся къмъ Господа:
Речѣте му: Отнѣми всяко беззаконіе *наше*,
И пріими *ны* благосклонно,
И ще отдадемъ [в]*жертвы отъ устны-тѣ си.
3 [г]Ассуръ нѣма да ны спасе:
[д]Ный нѣма да яздимъ на коніе:
И [е]нѣма вече да речемъ на дѣло-то на рѫцѣ-тѣ си: Богове сте ни;
Защото [ж]чрѣзъ тебе ще ся помилва сираче-то.
4 Ще исцѣліѫ [з]отстѫпленіе-то имъ,
[и]Ще гы възлюбіѫ отъ своіѫ воліѫ;
Защото ярость-та ми ся отвърнѫ отъ него.
5 Азъ ще сьмъ [і]като росѫ на Израиля,
Като кринъ ще процавти той,
И ще распростре кореніе-тѣ си като *дърво* Ливаново.

ф Исх. 12; 50, 51. 13; 3. Псал. 77; 20. Иса. 63; 11. Мих. 6; 4.
х 4 Цар. 17; 11 до 18.
ц Втор. 28; 37. Дан. 11; 18.
—
а 4 Цар. 17; 16, 18. Гл. 11; 2.
б Гл. 2; 8. 8; 4.
в 3 Цар. 19; 18.
г Гл. 6; 4.
д Дан. 2; 35.
е Иса. 43; 11. Гл. 12; 9.
ж Иса. 43; 11. 45; 21.
з Втор. 2; 7. 32; 10.
и Втор. 8; 15. 32; 10.
і Втор. 8; 12, 14. 32; 15.
к Гл. 8; 14.
л Плач. 3; 10. Гл. 5; 14.
м Іер. 5; 6.
н 2 Цар. 17; 8. Прит. 17; 12.
о Прит. 6; 32. Гл. 14; 1. Мах. 1; 9.
п Ст. 4.
р Втор. 32; 38. Гл. 10; 3. Ст. 4.
с 1 Цар. 8; 5, 19.
т 1 Цар. 8; 7. 10; 19. 15; 22, 23. 16; 1. Гл. 10; 3.
у Втор. 32; 34. Іов. 14; 17.
ф Иса. 13; 8. Іер. 30; 6.
х Прит. 22; 3.
ц 4 Цар. 19; 3.
ч Иса. 25; 8. Іез. 37; 12.
ш 1 Кор. 15; 54, 55.
щ Іер. 15; 6. Рим. 11; 29.
ъ Вижь Быт. 41; 52. 48; 19.
ы Іер. 4; 11. Іез. 17; 10. 19; 12. Гл. 4; 19.
ь 4 Цар. 18; 12.
ѣ 4 Цар. 8; 12. 15; 16. Иса. 13; 16. Гл. 10; 14, 15. Амос. 1; 13. Наум. 3; 10.
а Гл. 12; 6. Іоил. 2; 13.
б Гл. 13; 9.
в Евр. 13; 15.
* *Евр.* юнцы.
г Іер. 31; 18 и дрг. Гл. 5; 13. 12; 1.
д Втор. 17; 16. Псал. 33; 17. Иса. 30; 2, 16. 31; 1.
е Гл. 2; 17. Ст. 8.
ж Псал. 10; 14. 68; 5.
з Іер. 5; 6. 14; 7. Гл. 11; 7.
и Ефес. 1; 6.
і Іов. 29; 19. Прит. 19; 12.

6 Вѣтвы-тѣ му ще ся распрострѫтъ,
[к]Слава-та му *ще бѫде* като на маслинѫ,
И [л]уханіе-то му като Ливаново-то,
7 [м]Ще ся върнѫтъ и сѣднѫтъ подъ сѣнкѫ-тѫ му;
Ще ся съживятъ като жито,
И ще прорастѫтъ като лозѫ:
Поменъ-тъ му ще бѫде като вино Ливаново.
8 Ефремъ *ще рече:* [н]Що имамъ вече съ идолы-тѣ?
[о]Азъ чухъ и го пазихъ;
Азъ *му съмь* като елхѫ присноземенѫ;
[п]Отъ мене плодъ-тъ ти произлѣзе.
9 [р]Кой е мудръ и ще разумѣе тѣзи нѣща?
Разуменъ, и ще гы познае?
Защото сѫ правы [с]пѫтища-та Господни,
И праведни-тѣ ще ходятъ по тѣхъ:
А прѣстѫпници-тѣ ще паднѫтъ въ тѣхъ.

КНИГА НА ПРОРОКА ІОИЛЯ.

ГЛАВА 1.

1 Слово-то Господне което быде къмъ Іоиля сына Фаѳуилева.
2 Слушайте това, стари:
И дайте ухо, всичкы които населявате земіѭ-тѫ.
[а]Станѫ ли това въ дни-тѣ ви,
Или въ дни-тѣ на бащы-тѣ ви?
3 [б]Прикажѣте на чада-та си за това,
И чада-та ви на чада-та си,
И чада-та имъ на другъ родъ.
4 [в]Каквото остави гѫсеница-та, испояде *го* скакалецъ-тъ:
И каквото остави скакалецъ-тъ, испояде *го* аттелавъ-тъ,
И каквото остави аттелавъ-тъ, испояде *го* прѫгъ-тъ.
5 Истрезвѣте ся, піяницы, та плачѣте:
И лелекайте, всичкы винопійцы, заради ново-то вино;
Защото ся [г]отнѣ отъ уста-та ви.
6 Понеже [д]людіе възлѣзохѫ на земіѭ-тѫ ми,
Крѣпкы, и безбройни,
[е]На които зѫби-тѣ сѫ зѫби львови,
И иматъ члeновны зѫбы на львицѫ.
7 [ж]Турихѫ лозѫ-тѫ ми въ запустѣніе,
И смоковницы-тѣ ми въ сломеніе;
Съвсѣмъ ѭ обѣлихѫ, и хвърлихѫ:
Прѫчкы-тѣ ѝ останѫхѫ бѣлы.
8 [з]Плачи като *сгоденѫ* дѣвицѫ опасанѫ съ врѣтище,
[и]Заради мѫжъ-тъ на младость-тѫ си.
9 [і]Хлѣбно-то приношеніе и възліяніе-то ся отнѣ
Отъ домъ-тъ Господень:
Сѣтуватъ священници-тѣ,
Служители-тѣ Господни.
10 Запустѣ поле-то, [к]сѣтува земя-та;
Защото ся изгуби жито-то,
[л]Изсъхнѫ ново-то вино, исчезнѫ елей-тъ.
11 [м]Посрамѣте ся, земледѣлци: и лелекайте лозяри,
Заради пшеницѫ-тѫ и заради ечимыкъ-тъ;
Защото жетва-та на нивѫ-тѫ ся изгуби.
12 [н]Лоза-та изсъхнѫ,
И смоковница-та исчезнѫ,
Наръ-тъ и финикъ-тъ, и ябълка-та,
Всичкы-тѣ дърва на поле-то изсъхнѫхѫ:
Щото радость-та [о]изсъхнѫ отъ человѣческы-тѣ синове.
13 [п]Опашѣте ся, и плачѣте, священници:
Лелекайте, служители на олтарь-тъ:
Дойдѣте прѣнощувайте въ врѣтище,
Служители на Бога моего;
Защото [р]хлѣбно-то приношеніе и възліяніе-то прѣстанѫ
Отъ домъ-тъ на Бога вашего.
14 [с]Освятѣте постъ, прогласѣте [т]тържество,
Съберѣте старѣйшины-тѣ,
[у]Всичкы-тѣ жители на земіѭ-тѫ,
Въ домъ-тъ на Господа Бога вашего;
И възопійте къмъ Господа:
15 [ф]Увы за *онзи* день!
Защото [х]день-тъ Господень приближи,
И ще дойде като гыбель отъ Всесилнаго.
16 Не отнѣ ли ся храна-та прѣдъ очи-тѣ ни,
[ц]Веселіе-то и радость-та отъ домъ-тъ на Бога нашего?
17 Сѣянія-та изгнихѫ подъ буцы-тѣ си,

к Псал. 52; 8. 128; 3.
л Быт. 27; 27. Пѣсн. 4; 11.
м Псал. 91; 1.
н Ст. 3.
о Іер. 31; 18.
п Іак. 1; 17.
р Псал. 107; 43. Іер. 9; 12. Дан. 12; 10. Іоан. 8; 47. 18; 37.
с Прит. 10; 29. Лук. 2; 34. 2 Кор. 2; 16. 1 Пет. 2; 7, 8.

а Гл. 2; 2.
б Псал. 78; 4.
в Втор. 28; 38. Гл. 2; 25.
г Иса. 32; 10.
д Вижь Прит. 30; 25, 26, 27. Гл. 2; 2, 11, 25.
е Отк. 9; 8.
ж Иса. 5; 6.
з Иса. 22; 12.
и Прит. 2; 17. Іер. 3; 4.
і Ст. 13. Гл. 2; 14.
к Іер. 12; 11. 14; 2.
л Иса. 24; 7. Ст. 12.
м Іер. 14; 3, 4.
н Ст. 10.
о Иса. 24; 11. Іер. 48; 33. Вижь Псал. 4; 7. Иса. 9; 3.
п Ст. 8. Іер. 4; 8.
р Ст. 9.
с 2 Лѣт. 20; 3, 4. Гл. 2; 15, 16.
т Лев. 23; 36.
у 2 Лѣт. 20; 13.
ф Іер. 30; 7.
х Иса. 13; 6, 9. Гл. 2; 1.
ц Втор. 12; 6, 7. 16; 11, 14, 15.

Житницы-тѣ запустѣхѫ,
Хранилища-та ся съсыпахѫ;
Защото жито-то изсъхнѫ.
18 [ч]Какъ въздышатъ скотове-тѣ!
Скытатъ ся стада-та на говеда-та,
Защото нѣматъ пасище:
Ей, стада-та на овцы-тѣ изгынѫхѫ.
19 Господи, [ш]къмъ тебе ще възопіѭ;
Защото [щ]огнь-тъ изнури пасища-та на пустынѭ-тѫ,
И пламыкъ-тъ испогори всичкы-тѣ дьрвя на поле-то.
20 Даже и скотове-тѣ на поле-то [ъ]поглеждатъ къмъ тебе;
Защото изсъхнѫхѫ [ы]потоци-тѣ на водѫ-тѫ,
И огнь испояде пасища-та на пустынѭ-тѫ.

ГЛАВА 2.

1 Въструбѣте съ [а]трѫбѫ въ Сіонъ,
И [б]въскликнѣте въ святѫ-тѫ ми горѫ:
Да ся растреперятъ всичкы които населяватъ земѭ-тѫ;
Защото [в]иде день-тъ Господень, защото е близу.
2 [г]День на тьмнинѫ и на мракъ,
День на облакъ и на мьглѫ:
Като зорѫ ся распростиратъ връху горы-тѣ
[д]Людіе много и силни:
[е]Подобни тѣмъ не сѫ были отъ вѣка,
Нито подирь тѣхъ ще бѫдѫтъ до годины-тѣ на родове и родове.
3 [ж]Огнь пояжда прѣдъ тѣхъ:
И пламыкъ опаля подирь тѣхъ;
Земя-та е [з]като рай Едемскый прѣдъ тѣхъ,
[и]И подирь тѣхъ пустыня пуста;
И нѣма да избѣгне отъ тѣхъ нищо.
4 [і]Видъ-тъ имъ е като видъ на коніе:
И като конницы, така ще тичатъ.
5 [к]Като тропотъ на колесницы
Ще скачатъ по върхове-тѣ на горы-тѣ,
Като хвучаніе на огненъ пламыкъ,
Който пояжда тръсть-тѫ:
[л]Като крѣпкы людіе опълчены на бой.
6 Прѣдъ тѣхъ народи-тѣ ще ся растреперятъ:
[м]Всичкы-тѣ лица ще поблѣдѣѭтъ.
7 Ще тичатъ като юнацы;
Като мѫжіе ратницы ще ся качатъ на стѣнѫ-тѫ,
И ще отиватъ всякой въ пѫть-тъ си;
И не ще да развалятъ редове-тѣ си.
8 И не ще да оттласнѫтъ единъ другыго:
Ще отиватъ всякой въ пѫть-тъ си;
И като падатъ връху орѫжія-та,
Нѣма да ся наранятъ.
9 Ще обыкалятъ въ градъ-тъ:
Ще тичатъ по стѣнѫ-тѫ,
Ще ся качуватъ по кѫщы-тѣ;
[н]Ще влизатъ прѣзъ прозорцы-тѣ [о]като тать.
10 [п]Земя-та ще ся потресе прѣдъ тѣхъ:
Небеса-та ще треперятъ:
[р]Слънце-то и луна-та ще помьркнѫтъ,
И звѣзды-тѣ ще оттеглятъ свѣтѣніе-то си.
11 И [с]Господь ще издаде гласъ-тъ си [т]прѣдъ войскѫ-тѫ си;
Защото станъ-тъ му е много голѣмъ;
Защото [у]извършитель-тъ на слово-то му е крѣпъкъ;
Защото [ф]день-тъ Господень е голѣмъ и твърдѣ страшенъ,
И [х]кой може да го стърпи?
12 И сега вече, говори Господь,
[ц]Обърнѣте ся къмъ мене съсъ всичко-то си сърдце,
И съ постъ и съ плачъ, и съ рыданіе.
13 И [ч]раздерѣте сърдце-то си, [ш]а не дрехы-тѣ си,
Та ся обърнѣте къмъ Господа Бога вашего;
Защото [щ]е милостивъ, и щедръ,
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ,
И раскаява ся за зло-то.
14 [ъ]Кой знае, ще ся повърне *ли* и раскае той,
Та [ы]да остави благословеніе вслѣдъ себе си
За [ь]хлѣбно приношеніе и възліяніе на Господа Бога вашего?
15 [ѣ]Затрѫбѣте съ трѫбѫ въ Сіонъ,
Освятѣте постъ, [ю]проповѣдайте тържество.
16 Съберѣте людіе-тѣ, [я]освятѣте събраніе-то,
[ѫ]Свыкайте старѣйшины-тѣ,
[ѭ]Съберѣте младенцы-тѣ, и които ссучѫтъ отъ цицѫ:
[а]Да излѣзе младоженецъ-тъ изъ ложницѫ-тѫ си,
И невѣста-та изъ чьртогъ-тъ си.
17 Да плачѫтъ священници-тѣ,
Служители-тѣ Господни,
[б]Между притворъ-тъ и олтарь-тъ,
И да рекѫтъ: [в]Пощади, Господи, людіе-тѣ си,

[ч] Осія 4; 3.
[ш] Псал. 50; 15.
[щ] Іер. 9; 10. Гл. 2; 3.
[ъ] Іов. 38; 41. Псал. 104; 21. 145; 15.
[ы] 3 Цар. 17; 7. 18; 5.

—

[а] Іер. 4; 5. Ст. 15.
[б] Числ. 10; 5, 9.
[в] Гл. 1; 15. Авд. 15. Соф. 1; 14; 15.
[г] Амос. 5; 18, 20.
[д] Ст. 5; 11, 25, Гл. 1; 6.
[е] Исх. 10; 14.
[ж] Гл. 1; 19, 20.
[з] Быт. 2; 8. 13; 10. Иса. 51; 3.
[и] Зах. 7; 14.
[і] Отк. 9; 7.
[к] Отк. 9; 9.
[л] Ст. 2.
[м] Іер. 8; 21. Плач. 4; 8. Наум. 2; 10.
[н] Іер. 9; 21.
[о] Іоан. 10; 1.
[п] Псал. 18; 7.
[р] Иса. 13; 10. Іез. 32; 7. Ст. 31. Гл. 3; 15. Мат. 24; 29.
[с] Іер. 25; 30. Гл. 3; 16. Амос. 1; 2.
[т] Ст. 25.
[у] Іер. 50; 34. Отк. 18; 8.
[ф] Іер. 30; 7. Амос. 5; 18. Соф. 1; 15.
[х] Числ. 24; 23. Мал. 3; 2.
[ц] Іер. 4; 1. Осія 12; 6. 14; 1.
[ч] Псал. 34; 18. 51; 17.
[ш] Быт. 37; 34. 2 Цар. 1; 11. Іов. 1; 20.
[щ] Исх. 34; 6. Псал. 86; 5, 15. Іона. 4; 2.
[ъ] Іис. Нав. 14; 12. 2 Цар. 12; 22. 4 Цар. 19; 4. Амос. 5; 15. Іона. 3; 9. Соф. 2; 3.
[ы] Иса. 65; 8. Агг. 2; 19.
[ь] Гл. 1; 9, 13.
[ѣ] Числ. 10; 3. Ст. 1.
[ю] Гл. 1; 14.
[я] Исх. 19; 10, 22.
[ѫ] Гл. 1; 14.
[ѭ] 2 Лѣт. 20; 13.
[а] 1 Кор. 7; 5.
[б] Іез. 8; 16. Мат. 23; 35.
[в] Исх. 32; 11, 12. Втор. 9; 26 до 29.

И не дай наслѣдіе-то си въ поношеніе,
Да гы обладаіѫтъ язычници-тѣ:
[г]Защо да рекѫтъ между народы-тѣ: Дѣ е тѣхный Богъ?
18 И Господь [д]ще поревнува за земіѭ-тѫ си,
И [е]ще ся смили за людіе-тѣ си.
19 Ей, Господь ще отговори, и рече на людіе-тѣ си,
Ето, азъ ще ви проводіѭ [ж]жито-то,
И вино-то, и елей-тъ, та ще ся насытите отъ тѣхъ:
И нѣма да вы направіѭ вече поношеніе между народы-тѣ.
20 Но [з]ще отдалечѫ отъ васъ [и]сѣверный-тъ *противоборецъ*,
И ще го оттласнѫ въ земіѭ безводнѫ и пустѫ,
Съ лице-то му [і]къмъ въсточно-то море,
А задніѭ-тѫ му странѫ [к]къмъ западно-то море,
И зловоніе-то му ще възлѣзе,
И смрадъ-тъ му ще ся възвыши,
Защото е направилъ величія.
21 Не бой ся, земле: радувай ся и весели ся;
Защото Господь ще направи величія.
22 Не треперѣте, [л]скотове полскы;
Защото [м]пасища-та на пустыніѭ-тѫ прозябаватъ,
Защото дърво-то носи плодъ-тъ си,
Смоковница-та и лоза-та издаватъ силѫ-тѫ си.
23 И *вы*, чада Сіоновы, радувайте ся,
И веселѣте ся [н]въ Господа Бога вашего,
Защото ви даде есененъ дъждь съ врѣме;
И [о]ще ви одъжди [п]дъждь есененъ
И пролѣтенъ въ първый-тъ *мѣсецъ*.
24 И гумна-та ще ся напълнятъ съ жито,
И жлебове-тѣ ще ся прѣливатъ съ вино и елей.
25 И ще ви въздамъ годины-тѣ [р]които испояде скакалецъ-тъ,
Аттелавъ-тъ и прѫгъ-тъ, и гѫсеница-та,
[с]Голѣма-та моя войска, коіѭто проводихъ противъ васъ.
26 И [т]ще ядете изобилно, и ще ся насытите,
И ще похвалите име-то на Господа Бога вашего,
Който направи чудесны дѣла съ васъ:
И людіе-тѣ ми нѣма да ся посрамятъ въ вѣкъ.
27 И [у]ще познаете че азъ съмь [ф]въ срѣдъ Израиль,
И [х]азъ съмь Господь Богъ вашъ, и нѣма другъ никой:
И людіе-тѣ ми нѣма да ся посрамятъ въ вѣкъ.
28 И [ц]слѣдъ това
Ще излѣіѭ Духъ-тъ си на всякѫ плъть:
И [ч]ще пророчествуватъ сынове-тѣ ви и [ш]дъщери-тѣ ви:
Старци-тѣ ви ще видятъ съница,
Юноши-тѣ ви ще видятъ видѣнія:
29 А още [щ]на рабы-тѣ и на рабыни-тѣ
Въ онѣзи дни ще изливамъ Духъ-тъ си.
30 И [ъ]ще покажѫ чудеса на небеса-та и на земіѭ-тѫ,
Кръвь, и огнь, и стълпове отъ дымъ.
31 [ы]Сълнце-то ще ся обърне въ тьмнинѫ,
И луна-та въ кръвь,
[ь]Прѣди да дойде день-тъ Господень великый-тъ и страшный-тъ.
32 И [ѣ]всякой който призове име-то Господне ще ся спасе;
Защото въ [ю]горѫ-тѫ Сіонъ, и въ Іерусалимъ, ще бѫде спасеніе,
Както рече Господь,
И въ [я]останѫлы-тѣ които Господь ще повыкне.

ГЛАВА 3.

1 Защото, ето, [а]въ онѣзи дни и въ онова врѣме,
Когато върнѫ плѣнницы-тѣ на Іудѫ и на Іерусалимъ,
2 [б]Ще съберѫ още всичкы-тѣ народы,
Та ще гы сваліѭ [в]въ Іосафатовъ-тъ долъ
И [г]ще ся сѫдіѭ съ тѣхъ тамъ
За людіе-тѣ си и наслѣдіе-то си Израиля,
Когото распърснѫхѫ между язычницы-тѣ,
И си раздѣлихѫ земіѭ-тѫ ми;
3 И [д]хвърляхѫ жрѣбія заради людіе-тѣ ми;
И дадохѫ дѣте за блудницѫ,
И продавахѫ момиче за вино, та піяхѫ.
4 И що имате още *да направите* съ мене [е]вы, Тире, и Сидоне,
И всичкы Палестинскы прѣдѣли?
[ж]Ще ми въздадете ли въздаяніе?
А вы ако ми въздадете,
То безъ забавѫ скоро ще върнѫ въздаяніе-то ви връзъ главы-тѣ ви.
5 Защото зѣхте сребро-то ми и злато-то ми,
И избранно-то ми благо занесохте въ храмове-тѣ си.

г Псал. 42; 10. 79; 10. 115; 2. Мих. 7; 10.
д Зах. 1; 14. 8; 2.
е Втор. 32; 36. Иса. 60; 10.
ж Вижь Гл. 1; 10. Мал. 3; 10, 11, 12.
з Исх. 10; 19.
и Іер. 1; 14.
і Іез. 47; 18. Зах. 14; 8.
к Втор. 11; 24.
л Гл. 1; 18, 20.
м Зах. 8; 12. Вижь Гл. 1; 19.
н Иса. 41; 16. 61; 10. Авв. 3; 18. Зах. 10; 7.
о Лев. 26; 4. Втор. 11; 14. 28; 12.
п Іак. 5; 7.
р Гл. 1; 4.
с Ст. 11.
т Лев. 26; 5. Псал. 22; 26. Вижь Лев. 26; 26. Мих. 6; 14.
у Гл. 3; 17.
ф Лев. 26; 11, 12. Іез. 37; 26, 27, 28.
х Иса. 45; 5, 21, 22. Іез. 39; 22; 28.
ц Иса. 44; 3. Іез. 39; 29. Зах. 12; 10. Іоан. 7; 39. Дѣян. 2; 17.
ч Иса. 54; 13.
ш Дѣян. 21; 9.
щ 1 Кор. 12; 13. Гал. 3; 28. Кол. 3; 11.
ъ Мат. 24; 29. Мар. 13; 24. Лук. 21; 11, 25.
ы Иса. 13; 9, 10. Ст. 10. Гл. 3; 1, 15. Мат. 24; 29. Мар. 13; 24. Лук. 21; 25. Откр. 6; 12.
ь Мал. 4; 5.
ѣ Рим. 10; 13.
ю Иса. 46; 13. 59; 20. Авд. 17. Рим. 11; 26.
я Иса. 11; 11, 16. Іер. 31; 7. Мих. 4; 7. 5; 3, 7, 8. Рим. 9; 27. 11; 5, 7.

—

а Іер. 30; 3. Іез. 38; 14.
б Зах. 14; 2, 3, 4.
в Ст. 12. 2 Лѣт. 20; 26.
г Иса. 66; 16. Іез. 38; 22.
д Авд. 11. Наум. 3; 10.
е Амос. 1; 6, 9.
ж Іез. 25; 15, 16, 17.

6 А Іудины-тѣ сынове и Іерусалимскы-тѣ сынове
Продадохте гы на Грьчкы-тѣ сынове,
За да гы отдалечите отъ прѣдѣлы-тѣ имъ.
7 Ето, [з]азъ ще гы дигнѫ отъ мѣсто-то,
Дѣто гы продадохте,
И ще вървѫ въздаяніе-то ви на главѫ-тѫ ви.
8 И ще продамъ ваши-тѣ сынове и ваши-тѣ дъщери
Въ рѫкѫ-тѫ на Іудины-тѣ сынове,
И ще гы продадѫтъ [и]на Савцы-тѣ, на [і]народъ далеченъ;
Защото Господь говори.
9 [к]Прогласѣте това въ народы-тѣ,
Посвятѣте брань, подигнѣте юнацы-тѣ,
Да ся приближаватъ, да възлизатъ всичкы-тѣ ратны мѫжіе:
10 [л]Исковѣте паличницы-тѣ си за ножове,
И сьрпове-тѣ си за копія:
[м]Немощный-тъ да говори: Азъ сьмь юнакъ.
11 [н]Съберѣте ся и дойдѣте отъ около,
Всичкы народи, та ся приберѣте на купъ:
Тамъ [о]свали ты, Господи, юнацы-тѣ си.
12 Да станѫтъ и да възлѣзѫтъ народи-тѣ,
[п]Въ долъ-тъ Іосафатовъ;
Защото тамъ ще сѣднѫ [р]да сѫдіѫ всичкы-тѣ народы изоколо.
13 [с]Турѣте сьрпъ, защото жетва-та е узрѣла:
Дойдѣте, слѣзте; защото [т]жлебъ-тъ е пълнъ,
[у]Поджлебници-тѣ ся прѣливатъ;
Понеже злина-та имъ е голѣма.
14 Множества, множества [ф]въ долъ-тъ на отсѫжданіе-то.
Защото е [х]близу день-тъ Господень въ долъ-тъ на отсѫжданіе-то.
15 [ц]Сълнце-то и луна-та ще помьркнѫтъ,
И звѣзды-тѣ ще оттеглятъ свѣтеніе-то си.
16 А Господь [ч]ще изрыкае отъ Сіонъ,
И ще испрати гласъ-тъ си отъ Іерусалимъ:
И [ш]небеса-та и земя-та ще ся потресѫтъ;
[щ]Но Господь ще е прибѣжище на людіе-тѣ си,
И крѣпость на Израилевы-тѣ сынове.
17 Така [ъ]ще познаете че азъ сьмь Господь Богъ вашъ,
Който обитавамъ въ Сіонъ, [ы]въ святѫ-тѫ си горѫ:
Тогазь Іерусалимъ ще е святъ,
И [ь]чужденци нѣма да минѫтъ вече прѣзъ него.
18 И въ онзи день,
[ѣ]Изъ горы-тѣ ще капе мѫстъ,
И изъ хълмы-тѣ ще тече млѣко,
И [ю]по всичкы-тѣ Іудины потоцы ще текѫтъ воды,
И [я]изворъ ще излѣзе изъ домъ-тъ Господень,
И ще пои [ѫ]Ситтимский-тъ долъ.
19 [іѫ]Египетъ ще е запустенъ,
И [а]Едомъ ще е пустыня пуста,
Заради неправды-тѣ *къмъ* сынове-тѣ Іудины,
Защото пролѣхѫ кръвь неповиннѫ въ земіѫ-тѫ имъ.
20 А Іуда [б]ще бѫде населенъ въ вѣкъ,
И Іерусалимъ изъ родъ въ родъ.
21 И [в]ще очистіѫ кръвь-тѫ имъ *която* не сьмь очистилъ;
[г]И Господь *ще* обитава въ Сіонъ.

КНИГА НА ПРОРОКА АМОСА.

ГЛАВА 1.

1 Думы-тѣ на Амоса, [а]който бѣ отъ пастусы-тѣ [б]на Өекое, които видѣ заради Израиль [в]въ дни-тѣ на Озіѫ Іудинъ-тъ царь, и въ дни-тѣ [г]на Іеровоама Іоасовъ-тъ сынъ Израилевый-тъ царь, двѣ години
2 [д]прѣди трѫсъ-тъ. И рече:
Господь [е]ще рыкне отъ Сіонъ,
И ще издаде гласъ-тъ си изъ Іерусалимъ:
И пасища-та на пастыри-тѣ ще сѣтуватъ,
И [ж]върхъ-тъ на Кармилъ ще изсъхне.

з Иса. 43; 5, 6. 49; 12. Іер. 23; 8.
и Іез. 23; 42.
і Іер. 6; 20.
к Вижъ Иса. 8; 9, 10. Іер. 46; 3, 4. Іез. 38; 7.
л Иса. 2; 4. Мих. 4; 3.
м Зах. 12; 8.
н Ст. 2.
о Псал. 103; 20. Иса. 13; 3.
п Ст. 2.
р Псал. 96; 13. 98; 9. 110; 6. Иса. 2; 4. 3; 13. Мих. 4; 3.
с Мат. 13; 39. Отк. 14; 15, 18.
т Іер. 51; 33. Осія 6; 11.
у Иса. 63; 3. Плач. 1; 15. Откр. 14; 19, 20.
ф Ст. 2.
х Гл. 2; 1.
ц Гл. 2; 10, 31.
ч Іер. 25; 30. Гл. 2; 11. Амос. 1; 2.
ш Агг. 2; 6.
щ Иса. 51; 5, 6.
ъ Гл. 2; 27.
ы Дан. 11; 45. Авд. 16. Зах. 8; 3.
ь Иса. 35; 8. 52; 1. Наум. 1; 15. Зах. 14; 21. Отк. 21; 27.
ѣ Амос. 9; 13.
ю Иса. 30; 25.
я Псал. 46; 4. Іез. 47; 1. Зах. 14; 8. Отк. 22; 1.
ѫ Числ. 25; 1.
іѫ Иса. 19; 1 и друг.
а Іер. 49; 17. Іез. 25; 12, 13. Амос. 1; 11. Авд. 10.
б Амос. 9; 15.
в Иса. 4; 4.
г Ст. 17. Іез. 48; 35. Отк. 21; 3.

а Гл. 7; 14.
б 2 Цар. 14; 2. 2 Лѣт. 20; 20.
в Осія 1; 1.
г Гл. 7; 10.
д Зах. 14; 5.
е Іер. 25; 30. Іоил. 3; 16.
ж 1 Цар. 25; 2. Иса. 33; 9.

3 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [з]на Дамаскъ,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
[и]Защото вършхѫ Галаадъ съ желѣзны дикани:
4 Но [і]ще проводіѭ огнь въ домъ-тъ Азаиловъ,
Та ще испояде палаты-тѣ на Венадада.
5 И ще съкрушѫ [к]вереи-тѣ на Дамаскъ,
И ще истрѣбіѭ житель-тъ отъ поле-то Авенъ,
И държащій-тъ скиптръ отъ домъ-тъ Еденовъ:
И [л]людіе-тѣ Сирійскы ще ся откаратъ плѣнници [м]въ Киръ, говори Господь.
6 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [н]на Газѫ,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* ѝ;
Защото съвсѣмъ плѣнихѫ *людіе-тѣ ми*,
[о]За да *гы* прѣдадѫтъ Едому:
7 Но [п]ще проводіѭ огнь въ стѣнѫ-тѫ на Газѫ,
Та ще испояде палаты-тѣ ѝ.
8 И ще истрѣбіѭ житель-тъ [р]отъ Азотъ,
И държащій-тъ скиптръ отъ Аскалонъ,
И [с]ще завърнѫ рѫкѫ-тѫ си противъ Аккаронъ,
И [т]остатъкъ-тъ на Филистимцы-тѣ ще загыне, говори Господь Іеова.
9 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [у]на Тиръ,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
[ф]Защото съвсѣмъ прѣдадохѫ *людіе-тѣ ми* въ плѣнъ Едому,
И не поменѫхѫ братскый-тъ сьюзъ;
10 Но [х]ще проводіѭ огнь въ стѣнѫ-тѫ на Тиръ,
Та ще испояде палаты-тѣ му.
11 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [ц]на Едомъ,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
[ч]Защото прогна брата си [ш]съ мечъ,
И отхвърли благоутробіе-то си,
И [щ]ярость-та му раскѫсваше непрѣстанно,
И пазѣше гнѣвъ-тъ си вѣкога;
12 Но [ъ]ще проводіѭ огнь върху Ѳеманъ,
Та ще испояде палаты-тѣ на Восорѫ.
13 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [ы]на Аммоновы-тѣ сынове,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* имъ;
[ь]Защото распарахѫ непраздны-тѣ на Галаадъ,
[ѣ]За да разширятъ прѣдѣлъ-тъ си.
14 Но ще запаліѭ огнь въ стѣнѫ-тѫ [ю]на Раввѫ,
И ще испояде палаты-тѣ ѝ,
[я]Съ въсклицаніе въ день-тъ на бой-тъ,
Съ вихрушкѫ въ день-тъ на буріѭ-тѫ.
15 И [ѫ]царь-тъ имъ ще отиде въ плѣнъ,
Той и началници-тѣ му купно, говори Господь.

ГЛАВА 2.

1 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія [а]на Моава,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
Защото изгори кости-тѣ на Едомскый-тъ царь додѣ *станѫхѫ* варъ;
2 Но ще проводіѭ огнь върхъ Моава,
Та ще испояде палаты-тѣ [в]на Каріоѳъ:
И Моавъ ще умре съ мятежъ,
[г]Съ въсклицанія, съсъ звукъ на трѫбѫ.
3 И ще истрѣбіѭ [д]сѫдникъ-тъ отъ срѣдъ него,
И ще убіѭ всичкы-тѣ му началницы съ него, говори Господь.
4 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія на Іудѫ,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
Защото [е]прѣзрѣхѫ законъ-тъ Господень,
И не упазихѫ повелѣнія-та му:
И гы [ж]заблудихѫ суетни-тѣ имъ,
[з]Вслѣдъ които ходихѫ бащи-тѣ имъ;
5 Но [и]ще проводіѭ огнь върхъ Іудѫ,
Та ще испояде палаты-тѣ на Іерусалимъ.
6 Така говори Господь:
За три прѣстѫпленія на Израиля,
И за четыри, нѣма да върнѫ *наказаніе-то* му;
Защото [і]продадохѫ праведный-тъ за сребро,
И нищій-тъ за единъ съпругъ обуща:
7 Които желаіѭтъ земный-тъ прахъ на главѫ-тѫ на сиромасы-тѣ,
И [к]искривятъ пѫть-тъ на убогы-тѣ;
[л]И сынъ и баща му ходятъ при *истѫ*-тѫ отроковицѫ,

з Иса. 8; 4. 17; 1. Іер. 49; 23. Зах. 9; 1.
и 4 Цар. 10; 33. 13; 7.
і Іер. 17; 27. 49; 27. Ст. 7, 10, 12. Гл. 2; 2, 5.
к Іер. 51; 30. Плач. 2; 9.
л 4 Цар. 16; 9.
м Гл. 9; 7.
н 2 Лѣт. 28; 18. Иса. 14; 29. Іер. 47; 4, 5. Іез. 25; 15. Соф. 2; 4.
о Ст. 9.
п Іер. 47; 1.
р Соф. 2; 4. Зах. 9; 5, 6.
с Псал. 81; 14.
т Іер. 47; 4. Іез. 25; 16.
у Иса. 23; 1. Іер. 47; 4. Іез. 26; 27; и 28. Іоил. 3; 4, 5.
ф Ст. 6.
х Ст. 4, 7 и дрг.
ц Иса. 21; 11. 34; 5. Іер. 49; 8 и дрг. Іез. 25; 12, 13, 14. 35; 2 и дрг. Іоил. 3; 19. Авд. 1 и дрг. Мал. 1; 4.
ч Быт. 27; 41. Втор. 23; 7. Мал. 1; 2.
ш 2 Лѣт. 28; 17.
щ Іез. 35; 5.
ъ Авд. 9, 10.
ы Іер. 49; 1, 2. Іез. 25; 2. Соф. 2; 9.
ь Осія 13; 16.
ѣ Іер. 49; 1.
ю Втор. 3; 11. 2 Цар. 12; 26. Іер. 49; 2. Іез. 25; 5.
я Гл. 2; 2.
ѫ Іер. 49; 3.

—

а Иса. 15; 16. Іер. 48; Іез. 25; 8. Соф. 2; 8.
в Іер. 48; 41.
г Гл. 1; 14.
д Числ. 24; 17. Іер. 48; 7.
е Лев. 26; 14, 15. Неем. 1; 7. Дан. 9; 11.
ж Иса. 28; 15. Іер. 16; 19, 20. Рим. 1; 25.
з Іез. 20; 13, 16, 18, 24, 30.
и Іер. 17; 27. Осія 8; 14.
і Иса. 29; 21. Гл. 8; 6.
к Иса. 10; 2. Гл. 5; 12.
л Іез. 22; 11.

[м]За да омърсятъ свято-то ми име:
8 И лѣжатъ [н]при всякой олтарь [о]върху
дрехы заложены,
И піѭтъ *въ* домъ-тъ на богове-тѣ си ви-
но-то на насилствуемы-тѣ.
9 Но азъ истрѣбихъ отъ прѣдъ тѣхъ [п]А-
морреянинъ-тъ,
[р]На когото высочина-та бѣ като высочи-
нѫ-тѫ на кедры-тѣ,
И той бѣ крѣпъкъ като дѫбіе-тѣ;
И [с]съсыпахъ плодъ-тъ му изотгорѣ,
И кореніе-тѣ му изотдолу.
10 И азъ [т]вы възведохъ изъ Египетскѫ-тѫ
земіѭ,
И [у]вы развождахъ четыридесеть годины
прѣзъ пустыніѭ-тѫ,
За да наслѣдите земіѭ-тѫ на Аморрейцы-
тѣ.
11 И въздигнѫхъ отъ синове-тѣ ви за про-
роцы,
И отъ юношы-тѣ ви [ф]за назиреи.
Не е ли така, сынове Израилеви? говори
Господь.
12 А вы напоявахте назиреи-тѣ съ вино:
И заповѣдахте на пророцы-тѣ,
[х]И казахте *имъ:* Да не пророчествувате.
13 Ето, азъ ще вы натиснѫ на мѣсто-
то ви,
Както натискатъ кола пълны съсъ снопіе.
14 И [ц]бѣгъ-тъ ще ся изгуби отъ бързоте-
чеца,
И силный-тъ не ще уякчи силѫ-тѫ си,
И [ч]юначный-тъ нѣма да избави животъ-
тъ си.
15 И стрѣлецъ-тъ не ще може да устои,
Нито бързоногый-тъ да избѣгне,
Нито [ш]конникъ-тъ да избави животъ-тъ
си:
16 И доблественный-тъ между юнацы-тѣ
Голъ ще побѣгне въ онзи день, говори
Господь.

ГЛАВА 3.

1 Слушайте това слово, което Господь
говори противъ васъ, сынове Израилеви,
противъ всичкый-тъ родъ който възве-
дохъ отъ Египетскѫ-тѫ земіѭ, и рѣкохъ:
2 [а]Васъ само познахъ
Отъ всичкы-тѣ родове на земіѭ-тѫ:
[б]За то ще вы накажѫ за всичкы-тѣ ви
беззаконія.
3 Могѫтъ ли двама да ходятъ купно,
Ако не сѫ съгласни?
4 Ще рыкне ли львъ-тъ въ дѫбравѫ-тѫ,
Ако нѣма ловъ?
Ще издаде ли гласъ-тъ си младый-тъ
львъ отъ селеніе-то си,
Ако не е хванѫлъ нѣщо?
5 Може ли птица да падне въ сѣть на зе-
міѭ-тѫ,
Дѣто нѣма примка за неіѭ?
Дига ли ся сѣть отъ земіѭ-тѫ,
Безъ да ся хване нѣщо?
6 Може ли да звукне трѫба въ градъ,
И людіе-тѣ да ся не уплашатъ?
[в]Може ли да стане бѣда въ градъ,
И да не іѭ е Господь направилъ?
7 Наистинѫ Господь Іеова нѣма да напра-
ви нищо,
[г]Безъ да открые тайно-то си на слугы-тѣ
си пророцы-тѣ.
8 [д]Львъ-тъ рыкнѫ: кой не ще ся уплаши?
Господь Іеова говори: [е]кой не ще про-
рочествува?
9 Прогласѣте на палаты-тѣ въ Азотъ,
И на палаты-тѣ въ Египетскѫ-тѫ земіѭ,
И речѣте: Съберѣте ся върху горы-тѣ на
Самаріѭ,
Та виждте голѣмы-тѣ мятежы въ срѣдъ
неіѭ,
И насилства-та вѫтрѣ въ неіѭ;
10 Защото [ж]не знаіѭтъ да правятъ право-то,
говори Господь,
Онѣзи които съкровиществуватъ неправ-
дѫ и грабежъ въ палаты-тѣ си.
11 За то така говори Господь Іеова:
[з]Врагъ ще обыколи земіѭ-тѫ *ти,*
И ще свали крѣпость-тѫ ти отъ тебе,
И палаты-тѣ ти ще ся разграбятъ.
12 Така говори Господь:
Както пастырь истъргнува изъ уста-та
львовы,
Двѣ голѣни, или край отъ ухо,
Така ще ся истъргнѫтъ Израилеви-тѣ
сынове,
Онѣзи които сѣдятъ въ Самаріѭ въ жгълъ
на одръ,
И въ Дамаскъ *на* постелкѫ.
13 Слушайте и свидѣтелствувайте на Іа-
кововъ-тъ домъ,
Говори Господь Іеова, Богъ Саваоѳъ:
14 Че въ който день посѣтіѭ прѣстѫпленія-
та Израилевы върхъ него,
Ще посѣтіѭ и олтари-тѣ на Веѳиль:
И рогове-тѣ на олтарь-тъ ще ся отсѣкѫтъ,
и ще паднѫтъ наземи.
15 И ще поразіѭ [и]зимный-тъ домъ [і]съ лѣт-
ный-тъ домъ:
И слоновни-тѣ домове ще ся съсыпѫтъ,
И [к]голѣми-тѣ домове ще ся разорятъ, го-
вори Господь.

[м] Лев. 20; 3. Іез. 36; 20. Рим. 2; 24.
[н] Іез. 23; 41. 1 Кор. 8; 10. 10; 21.
[о] Исх. 22; 26.
[п] Числ. 21; 24. Втор. 2; 31. Іис. Нав. 24; 8.
[р] Числ. 13; 28, 32, 33.
[с] Иса. 5; 24. Мал. 4; 1.
[т] Исх. 12; 51. Мих. 6; 4.
[у] Втор. 2; 7. 8; 2.
[ф] Числ. 6; 2. Сѫд. 13; 5.
[х] Иса. 30; 10. Іер. 11; 21. Гл. 7; 12, 13. Мих. 2; 6.
[ц] Гл. 9; 1 и дрг. Іер. 9; 23.
[ч] Псал. 33; 16.
[ш] Псал. 33; 17.

[а] Втор. 7; 6. 10; 15. Псал. 147; 19, 20.
[б] Вижь Дан. 9; 12. Мат. 11; 22. Лук. 12; 47. Рим. 2; 9. 1 Пет. 4; 17.
[в] Иса. 45; 7.
[г] Быт. 6; 13. 18; 17. Псал. 25; 14. Іоан. 15; 15.
[д] Гл. 1; 2.
[е] Дѣян. 4; 20. 5; 20, 29. 1 Кор. 9; 16.
[ж] Іер. 4; 22.
[з] 4 Цар. 17; 3, 6. 18; 9, 10, 11.
[и] Іер. 36; 22.
[і] Сѫд. 3; 20.
[к] 3 Цар. 22; 39.

ГЛАВА 4.

1 Слушайте тѫзи думѫ, [а]юници Васанскы,
Които сте въ горѫ-тѫ на Самаріѭ,
Които насилствувате сиромасы-тѣ,
Които угнѣтавате нищы-тѣ,
Които говорите на господари-тѣ си: Донесѣте, та да піемъ.
2 [б]Господь Іеова ся клѣ въ святыніѭ-тѫ си,
Че, ето, дни идѫтъ върхъ васъ,
Въ които ще вы хванѫтъ [в]съ вѫдицы,
И внуцы-тѣ ви съ рыбарскы кукы.
3 И [г]ще излѣзете изъ проломы-тѣ,
Всяка направо прѣдъ себе си:
И ще бѫдете хвърлены въ крѣпость-тѫ, говори Господь.
4 [д]Дойдѣте у Веѳиль, та нечествувайте;
[е]Въ Галгалъ умножѣте нечестіе-то;
И [ж]доносѣте жертвы-тѣ си всякѫ сутринѫ,
[з]Десетъцы-тѣ си на три дни;
5 И [и]принесѣте за жертвѫ на благодареніе хлѣбъ квасенъ,
И прогласѣте [і]самоволны-тѣ приношенія; извѣстѣте *гы;*
Защото [к]така обичате, сынове Израилеви,
Говори Господь Іеова.
6 И азъ ви дадохъ още чистотѫ на зѫбы-тѣ по всичкы-тѣ ви градове,
И скѫдость отъ хлѣбъ по всичкы-тѣ ви мѣста;
Но пакъ ся [л]не обърнѫхте къмъ мене, говори Господь.
7 И азъ още удържахъ и дъждь-тъ отъ васъ,
Когато оставахѫ още три мѣсеци до жетвѫ;
И дадохъ дъждь върху единъ градъ,
И върху другъ градъ не дадохъ дъждь;
Една страна ся намокри,
А страна-та върху коіѫто не валѣ дъждь изсъхнѫ.
8 Така два три града отидохѫ та ся скытахѫ въ единъ градъ да піѭтъ водѫ,
И не ся насытихѫ:
Но пакъ ся [м]не обърнѫхте къмъ мене, говори Господь.
9 [н]Поразихъ вы съ вѣтротлѣніе и ръждѫ:
Множество-то на градины-тѣ ви, и на лозія-та ви,
И на смоковницы-тѣ ви, и на маслины-тѣ ви,
[о]Испояде гѫсеница-та;
Но пакъ ся не обърнѫхте къмъ мене, говори Господь.
10 Проводихъ върхъ васъ моръ, [п]по пѫть-тъ на Египетъ:
Юношы-тѣ ви умъртвихъ съ мечъ,
Като заплѣнихъ и коніе-тѣ ви:
И възведохъ смрадъ-тъ на станове-тѣ ви до ноздри-тѣ ви;
Но пакъ ся [р]не обърнѫхте къмъ мене, говори Господь.
11 Направихъ между васъ разоренія,
Както Богъ разори [с]Содомъ и Гоморъ,
И [т]станѫхте като главніѫ изтъргнѫтѫ изъ огнь;
Но пакъ ся [у]не обърнѫхте къмъ мене, говори Господь.
12 За то така ще ти направіѭ, Израилю:
И, понеже ще ти направіѭ това,
[ф]Приготви ся да посрѣщнешь Бога твоего, Израилю.
13 Защото, ето, който образува горы-тѣ,
И създава вѣтръ-тъ,
[х]И възвѣщава на человѣка коя е мысль-та му,
[ц]Който прави зорѫ-тѫ тьмнинѫ,
И [ч]стѫпа върху земны-тѣ височины,
[ш]Негово-то име е Іеова, Богъ на силы-тѣ.

ГЛАВА 5.

1 Слушайте това слово,
[а]Плачъ-тъ който азъ пріемамъ заради васъ, доме Израилевъ:
2 Паднѫ, нѣма да стане вече
Израилева-та дѣвица;
Хвърлена е на земіѭ-тѫ си:
Нѣма кой да іѭ дигне.
3 Защото така говори Господь Іеова:
Градъ-тъ, изъ който излазѣхѫ тысяща, ще остане съсъ сто:
И изъ който излазѣхѫ сто, ще остане съсъ десеть,
За домъ-тъ Израилевъ.
4 Защото така говори Господь къмъ Израилевъ-тъ домъ:
[б]Потърсѣте мене, [в]и ще живѣете.
5 И [г]не търсѣте Веѳиль,
И не влизайте въ Галгалъ,
И не заминувайте [д]въ Вирсавее;
Защото Галгалъ непрѣмѣнно ще отиде въ плѣнъ,
И [е]Веѳиль ще стане нищо.
6 [ж]Потърсѣте Господа, и ще живѣете:
Да ся не устреми като огнь върхъ Іосифовъ-тъ домъ,
Та *го* пояде, безъ да има кой да гаси въ Веѳиль.

а Псал. 22; 12. Іез. 39; 18.
б Псал. 89; 35.
в Іер. 16; 16. Авв. 1; 15.
г Іез. 12; 5, 12.
д Іез. 20; 39.
е Осія 4; 15. 12; 11. Гл. 5; 5.
ж Числ. 28; 3, 4.
з Втор. 14; 28.
и Лев. 7; 13. 23; 17.
і Лев. 22; 18, 21. Втор. 12; 6.
к Псал. 81; 12.
л Иса. 26; 11. Іер. 5; 3. Ст. 8, 9. Агг. 2; 17.
м Ст. 6, 10, 11.
н Втор. 28; 22. Агг. 2; 17.
о Іоил. 1; 4. 2; 25.
п Исх. 9; 3, 6. 12; 29. Втор. 28; 27, 60. Псал. 78; 50.
р Ст. 6.
с Быт. 19; 24, 25. Иса. 13; 19. Іер. 49; 18.
т Зах. 3; 2. Іуд. 23.
у Ст. 6.
ф Іез. 13; 5. 22; 30. Лук. 14; 31, 32.
х Псал. 139; 2. Дан. 2; 28.
ц Гл. 5; 8. 8; 9.
ч Втор. 32; 13. 33; 29. Мих. 1; 3.
ш Иса. 47; 4. Іер. 10; 16. Гл. 5; 8. 9; 6.

а Іер. 7; 29. Іез. 19; 1. 27; 2.
б 2 Лѣт. 15; 2. Іер. 29; 13. Ст. 6.
в Иса. 55; 3.
г Гл. 4; 4.
д Гл. 8; 14.
е Осія 4; 15. 10; 8.
ж Ст. 4.

7 [з]Вы, които обращате сѫдъ-тъ въ пелинь,
И хвърляте наземи правдѫ-тѫ,
8 *Потърсѣте* [и]того който прави Плiады-тѣ и
Орiона,
И обраща смъртнѫ-тѫ сѣнкѫ въ зорѫ,
И [i]помрачава день-тъ въ нощь:
[к]Того който повикува морскы-тѣ воды,
И гы излива по лице-то на землѭ-тѫ:
[л]Iеова е име-то му:
9 Того който подига внезапно гыбель противъ крѣпкый-тъ,
И гыбель достига въ твърдѣли-тѣ.
10 [м]Мразятъ того който обличава въ портѫ-тѫ;
И [н]гнусятъ ся отъ тогозь който говори
съ правотѫ.
11 За то, понеже угнѣтавате сиромаха,
И земате отъ него данъкъ жито;
Ако и да [о]съградихте домове отъ дѣланы
каменiе,
Нѣма обаче да живѣете въ тѣхъ:
Ако и да насадихте лозiя желателны,
Нѣма обаче да пiете вино-то имъ.
12 Защото знаѭ много-то ваши прѣстѫпленiя,
И тежкы-тѣ ви грѣхове:
Вы които [п]угнѣтавате праведный-тъ, прiемате дарове,
И [р]окривявате сиромасы-тѣ въ портѫ-тѫ.
13 За то [с]разумный-тъ ще мълчи въ онова врѣме;
Защото е зло врѣме.
14 Потърсѣте добро-то а не зло-то,
За да живѣете:
И така Господь Богъ на силы-тѣ ще е
съ васъ,
[т]Както рекохте.
15 [у]Мразѣте зло-то и обичайте добро-то,
И поставѣте правосѫдiе въ портѫ-тѫ.
[ф]Негли Господь Богъ на силы-тѣ помилува
Остатъкъ-тъ Iосифовъ.
16 За то Iеова, Богъ на силы-тѣ, Господь,
говори така:
Рыданiе ще бѫде по всичкы-тѣ стъгды:
И по всичкы-тѣ пѫтища ще говорятъ:
Горко! горко!
И ще повыкатъ земледѣлеца на сѣтованiе,
И [х]искусны-тѣ оплакователи на рыданiе.
17 И въ всичкы-тѣ лозiя ще има рыданiе;
Защото [ц]ще заминѫ прѣзъ срѣдъ тебе,
говори Господь.
18 [ч]Горко на онѣзи които желаѭтъ день-тъ Господень!
За какво ще ви е той?
[ш]День-тъ Господень е тьмнина, а не видѣлина.
19 [щ]Както ако бы бѣгалъ человѣкъ отъ лице-то на львъ,
И бы го срѣщнѫла мечка;
Или ако влѣзѣше въ домъ и като опрѫжѫ-тѫ си о стѣнѫ-тѫ
Ухапѣше го змiя.
20 Не ще ли да е тьмнина день-тъ Господень, а не видѣлина?
Ей, навъ, който и блистанiе нѣма.
21 [ъ]Намразихъ, отвърнѫхъ ся отъ празднуванiя-та ви,
И [ы]нѣма да обонѭ въ тържественны-тѣ
ви събранiя.
22 [ь]Ако ми принесете всесъжженiя-та и жертвы-тѣ си,
Нѣма да *гы* прiемѫ,
И нѣма да погледнѫ къмъ примирителны-тѣ жертвы на хранены-тѣ ви.
23 Отмахни отъ мене мятежъ-тъ на пѣсни-тѣ си:
И свирнѭ-тѫ на псалтири-тѣ ти не щѫ
да чуѭ.
24 Но [ѣ]сѫдба-та да тече като водѫ,
И правда-та като потокъ който не прѣсъхнува.
25 [ю]Да ли жертвы и приношенiя ми принесохте, доме Израилевъ,
Четыридесеть годины въ пустынѭ-тѫ?
26 А още зѣхте и [я]шатьръ-тъ на вашего Молоха,
И Хiуна, идолы-тѣ си,
Звѣздѫ-тѫ на ваши-тѣ богове,
Които направихте за себе си.
27 За то ще вы прѣселѭ [ѫ]оттатакъ Дамаскъ,
Говори Господь: [ѭ]Богъ на силы-тѣ е име-то му.

ГЛАВА 6.

1 Горко [а]на немарливы-тѣ въ Сiонъ,
И на живущы-тѣ безгрыжно въ Самарiйскѫ-тѫ горѫ,
[б]Изящны-тѣ на първый-тъ отъ народы-тѣ,
При които дохожда домъ-тъ Израилевъ!
2 [в]Минѣте [г]въ Халне, та вижте:
И отъ тамъ прѣминѣте [д]въ голѣмый Емаѳъ:
Послѣ слѣзте [е]въ Геѳъ на Филистимцы-тѣ:
[ж]По добри ли сѫ *тѣ* отъ тѣзи царства?
Или прѣдѣлъ-тъ имъ по голѣмъ ли е отъ
вашiй-тъ прѣдѣлъ?

з Гл. 6; 12.
и Iов. 9; 9. 38; 31.
i Псал. 104; 20.
к Iов. 38; 34. Гл. 9; 6.
л Гл. 4; 13.
м Иса. 29; 21.
н 3 Цар. 22; 8.
о Втор. 28; 30, 38, 39. Мих. 6; 15. Соф. 1; 13. Агг. 1; 6.
п Гл. 2; 6.
р Иса. 29; 21. Гл. 2; 7.
с Гл. 6; 10.
т Мих. 3; 11.
у Псал. 34; 14. 97; 10. Рим. 12; 9.
ф Исх. 32; 30. 4 Цар. 19; 4. Iоил. 2; 14.
х Iер. 9; 17.
ц Исх. 12; 12. Наум. 1; 12.
ч Иса. 5; 19. Iер. 17; 15. Iез. 12; 22, 27. 2 Пет. 3; 4.
ш Iер. 30; 7. Iоил. 2; 2. Соф. 1; 15.
щ Iер. 48; 44.
ъ Прит. 21; 27. Иса. 1; 11 до 16. Iер. 6; 20. Осiя 8; 13.
ы Лев. 26; 31.
ь Иса. 66; 3. Мих. 6; 6, 7.
ѣ Осiя 6; 6. Мих. 6; 8.
ю Втор. 32; 17. Iис. Нав. 24; 14. Iез. 20; 8, 16, 24. Дѣян. 7; 42, 43. Вижь Иса. 43; 23.
я 3 Цар. 11; 33.
ѫ 4 Цар. 17; 6.
ѭ Гл. 4; 13.

а Лук. 6; 24.
б Исх. 19; 5.
в Iер. 2; 10.
г Иса. 10; 9.
д 4 Цар. 18; 34.
е 2 Лѣт. 26; 6.
ж Наум. 3; 8.

3 *Горко на онѣзи* които [з]турятъ далечь
[и]лошій-тъ день,
И [і]*доносятъ близу прѣстолъ-тъ на насилство-то:
4 Които лѣжатъ на слоновны одрове,
И ся распростиратъ на постелкы-тѣ си,
И ядѫтъ агнета-та отъ паствѫ-тѫ,
И телцы-тѣ отъ срѣдъ оборъ-тъ;
5 Които [к]пѣіѫтъ съ гласъ-тъ на псалтырь-тъ,
Изнамѣрятъ си музикалны орѫдія, [л]както Давидъ:
6 Които піѭтъ вино съ голѣмы чашы,
И ся мажѫтъ съ изрядны мира;
А за съкрушеніе-то на Іосифа не скърбятъ.
7 За то сега тѣ ще отидѫтъ въ плѣнъ,
Съ първы-тѣ които ще ся заплѣнятъ,
И радость-та на възлѣжащы-тѣ ще ся отнеме.
8 [н]Господь Іеова ся заклѣ въ себе си,
Господь Богъ на силы-тѣ говори:
Азъ ся гнусіѭ отъ надиганіе-то на Іакова,
Намразихъ палаты-тѣ му:
За то ще прѣдамъ градъ-тъ и испълненіе-то му.
9 И десеть человѣци ако останѫтъ въ еднѫ кѫщѫ,
Ще умрѫтъ.
10 И на всякого стрыка му
Или който го гори, ще го дига да изнесе кости-тѣ изъ домъ-тъ,
И ще рече на оногозь който ся нахожда по навѫтрѣ въ кѫщѫ-тѫ:
Има ли още нѣкой съ тебе?
А той ще рече: Нѣма.
Тогазь ще рече: [п]Мълчи;
[р]Защото, не е *сега врѣме* да поменемъ име-то Господне.
11 Защото, ето, [с]Господь заповѣдува,
И [т]ще порази великый-тъ домъ съсъ съсыпванія,
И малкый-тъ домъ съ распукванія.
12 Могѫтъ ли да тичатъ коніе-тѣ върху скалѫ?
Може ли нѣкой да оре *тамъ* съ волове?
Но вы [у]обърнѫхте сѫдбѫ-тѫ въ жьлчкѫ,
И плодъ-тъ на правдѫ-тѫ въ пелинь:
13 *Вы* които ся радвате за нищо и никакво.
Които говорите: Не придобыхмы ли си съсъ силѫ-тѫ си могущество?
14 Но ето, азъ [ф]ще подигнѫ народъ противъ васъ, доме Израилевъ,
Говори Господь Богъ Саваоѳъ:
И ще вы притѣснятъ,
[х]Отъ входъ-тъ на Емаѳъ до потокъ-тъ на пустыніѫ-тѫ.

ГЛАВА 7.

1 Така ми показа Господь Іеова; и ето,
образова скакалцы въ начало-то на про-
никнуваніе-то на отавѫ-тѫ: и ето, ота-
ва-та бѣше подирь царскѫ-тѫ коситбѫ.
2 И когато свършихѫ да ядѫтъ трѣвѫ-тѫ
на земіѫ-тѫ, тогазь рѣкохъ:
Господи Іеова, бѫди милостивъ, моліѫ ся:
[а]Какъ да ся въздигне Іаковъ? защото е малъкъ.
3 [б]Господь ся раская за това;
Нѣма да бѫде, говори Господь.
4 Така ми показа Господь Іеова и ето,
Господь Іеова выка на сѫдъ съ огнь, и
огнь-тъ испояде голѣмѫ-тѫ безднѫ, и ис-
5 пояде нивы-тѣ. Тогазь рѣкохъ:
Господи Іеова, прѣстани, моліѫ ся:
[в]Какъ да ся въздигне Іаковъ? защото е малъкъ.
6 Господь ся раская за това:
И то нѣма да бѫде, говори Господь Іеова.
7 Така ми показа; и ето, Господь стоеше
на зидъ *съзиданъ* съ правомѣръ, и имаше
8 въ рѫкѫ-тѫ си правомѣръ. И рече ми
Господь: Що видишь ты, Амосе? И рѣ-
кохъ: Правомѣръ. Тогазь рече Господь:
Ето, [г]азъ ще туріѫ правомѣръ въ срѣдъ людіе-тѣ си Израиля:
[д]За напрѣдъ нѣма вече да гы щадіѫ.
9 И [е]высокы-тѣ мѣста Исааковы ще опустѣіѫтъ,
И святилища-та Израилевы ще ся съсыпѫтъ:
[ж]И ще станѫ противъ Іеровоамовъ-тъ домъ съ мечъ.
10 Тогазь Амасія [з]священникъ-тъ на Ве-
ѳиль, проводи [и]на Іеровоама Израилевъ-тъ
царь, и каза: Амосъ направи съзаклѣтіе
противъ тебе въ срѣдъ Израилевъ-тъ домъ:
земя-та *ни* не може да търпи всичкы-тѣ
11 му думы; Защото така говори Амосъ:
Іеровоамъ ще умре отъ мечъ, а Израиль
непрѣмѣнно ще бѫде закаранъ плѣнникъ
отъ земіѫ-тѫ си.
12 Тогазь рече Амасія Амосу: О ты гле-
дачу, иди, бѣгай въ Іудинѫ-тѫ земіѫ, и
тамъ яждь хлѣбъ, и тамъ пророчествувай:
13 А въ [і]Веѳиль да не пророчествувашь ве-
че, [к]защото е святилище на царя, и е
домъ на царство-то.
14 И отговори Амосъ, та рече на Амасіѭ:
Не бѣхъ азъ пророкъ, [л]нито пророческый
сынъ, но [м]бѣхъ говедаръ, и берѣхъ чер-
15 ницы: И Господь мя зѣ отъ подирь ста-
до-то, и рече ми Господь: Иди, пророче-

з Іез. 12; 27.
и Гл. 5; 18. 9; 10.
і Псал. 94; 20. Гл. 5; 12. Ст. 12.
* *Евр.* доносяте.
к Иса. 5; 12.
л 1 Лѣт. 23; 5.
н Іер. 51; 14. Евр. 6; 13, 17. Гл. 5 13.
р Гл. 8; 3.
с Иса. 55; 11.
т Гл. 3; 15.
у Осія 10; 4. Гл. 5; 7.
ф Іер. 5; 15.
х Числ. 34; 8. 3 Цар. 8; 65.

а Иса. 51; 19. Ст. 5.
б Втор. 32; 36. Ст. 6. Іона 3; 10. Іак. 5; 16.
в Ст. 2, 3.
г 4 Цар. 21; 13. Иса. 28; 17. 34; 11. Плач. 2; 8.
д Гл. 8; 2. Мих. 7; 18.
е Быт. 26; 23. 46; 1. Гл. 5; 5. 8; 14.
ж 4 Цар. 15; 10.
з 3 Цар. 12; 32.
и 4 Цар. 14; 23.
і Гл. 2; 12.
к 3 Цар. 12; 32. 13; 1.
л 3 Цар. 20; 35. 4 Цар. 2; 5. 4; 38. 6; 1.
м Гл. 1; 1. Зах. 13; 5.

16 ствувай на людіе-тѣ ми Израиля. Сега
прочее слушай слово-то Господне: Ты
казувашь: Не пророчествувай противъ
Израиля, и да [н]не капе отъ тебе дума
17 противъ Исааковъ-тъ домъ. За то [о]така
говори Господь:
[п]Жена ти ще е блудница въ градъ-тъ,
И сынове-тѣ ти и дъщери-тѣ ти ще паднѫтъ отъ мечъ,
И земя-та ти ще ся раздѣли съ вѫже,
А Израиль непрѣмѣнно ще бѫде закаранъ плѣнникъ отъ земіѭ-тѫ си.

ГЛАВА 8.

1 Така ми показа Господь Іеова: и ето
2 кошница съ лѣтно овощіе, И рече: Що
видишь ты, Амосе? и рѣкохъ: Кошницѫ
съ лѣтно овощіе. Тогазь ми рече Господь:
[а]Дойде свършъкъ-тъ на людіе-тѣ ми Израиля:
[б]За напрѣдъ нѣма вече да гы щадіѭ.
3 И [в]пѣянія-та на храмъ-тъ ще сѫ выянія
Въ онзи день, говори Господь Іеова:
Много трупове *ще има:*
На всяко мѣсто [г]ще гы исхвърлятъ мълчешкомъ.
4 Слушайте това, [д]вы които поглъщате убогы-тѣ,
И погубвате сиромасы-тѣ на тѫзъ земіѭ,
5 И казувате:
Кога ще мине новомѣсечіе-то, за да продадемъ жито?
[е]И сѫббота-та, за да отворимъ пшеницѫ,
[ж]И да смалимъ ефѫ-тѫ, и да уголѣмимъ сикль-тъ,
И да прѣправимъ вѣсы-тѣ за измамѫ?
6 За да купимъ сиромасы-тѣ [з]съсъ сребро,
И убогый-тъ за единъ съпругъ обуща,
И да продадемъ изсѣвкы-тѣ на пшеницѫ-тѫ?
7 Господь ся клѣ въ славѫ-тѫ на Іакова, *и рече:*
Наистинѫ [і]нѣма да забравіѭ никога нищо отъ дѣла-та имъ.
8 [к]Земя-та не ще ли да ся поклати за това,
И да посѣтува всякой който живѣе на неіѭ?
И не ще ли да ся разлѣе всичка-та като рѣкѫ,
И не ще ли да ся исхвърли, и да бѫде [л]наводнена като съ Египетскѫ-тѫ рѣкѫ?
9 И въ онзи день, говори Господь Іеова,
[м]Ще направіѭ да зайде слънце-то на пладне,
И ще помрачѫ земіѭ-тѫ въ свѣтлъ день.
10 И ще обърнѫ тържества-та ви въ сѣтованіе.
И всичкы-тѣ ви пѣянія въ плачъ;
И [н]ще туріѭ врѣтище на всякы чрѣсла,
И плѣшивость на всякѫ главѫ:
И [о]ще го направіѭ като оногова който сѣтува за сынъ единороденъ,
И свършъкъ-тъ му ще бѫде като день горестенъ.
11 Ето идѫтъ дни, говори Господь Іеова,
И ще проводіѭ гладъ на земіѭ-тѫ:
Не гладъ за хлѣбъ, нито жаждѫ за водѫ,
Но за [п]слушаніе на слова-та Господни.
12 И ще ся скытатъ отъ море до море,
И отъ сѣверъ до истокъ ще обтичатъ,
Да търсятъ слово-то Господне,
И нѣма да намѣрятъ.
13 Въ онзи день ще примиратъ
Красны-тѣ дѣвицы и юноши-тѣ отъ жаждѫ.
14 [р]Онѣзи които ся кълнѫтъ [с]въ прѣстѫпленіе-то на Самаріѭ,
И които казуватъ: Живъ е богъ твой, Дане,
И живъ е [т]пѫть-тъ на Вирсавее,
Тѣ ще паднѫтъ, и нѣма да станѫтъ вече.

ГЛАВА 9.

1 Видѣхъ Господа че стоеше върху олтарь-тъ, и рече:
Удари горній-тъ прагъ на врата-та,
За да ся потресѫтъ околодверія-та;
И [а]съкруши гы връзъ главѫ-тѫ на всичкы тѣзи:
А останѫлы-тѣ отъ тѣхъ ще умъртвіѭ съ мечъ:
[б]Никой отъ тѣхъ съ бѣганіе не ще избѣгне,
И никой отъ тѣхъ съ отърваніе не ще ся отърве.
2 [в]Ако ископаіѫтъ до ада,
Отъ тамъ рѫка-та ми ще гы истъргне:
[г]И ако възлѣзѫтъ на небе-то,
Отъ тамъ ще гы сваліѭ.
3 И ако ся скрыіѫтъ въ върхъ-тъ на Кармилъ,
[д]Отъ тамъ ще гы издиріѭ и ще гы хванѫ:
И ако ся скрыіѫтъ отъ очи-тѣ ми въ дълбочины-тѣ морскы,
Тамъ ще заповѣдамъ на зміѭ-тѫ, и ще гы ухапе.
4 И ако отидѫтъ въ плѣнъ прѣдъ врагове-тѣ си,
Отъ тамъ ще заповѣдамъ на ножъ-тъ, та ще гы умъртви:

н Мих. 2; 6.
о Вижь Іер. 28; 12. 29; 21, 25, 31, 32.
п Иса. 13; 16. Плач. 5; 11. Осія 4; 13. Зах. 14; 2.

—

а Іез. 7; 2.
б Гл. 7; 8.
в Гл. 5; 23.
г Гл. 6; 9, 10.
д Псал. 14; 4. Прит. 30; 14.
е Неем. 13; 15, 16.
ж Мих. 6; 10, 11.
з Гл. 2; 6.
і Осія 8; 13. 9; 9.
к Осія 4; 3.
л Гл. 9; 5.
м Іов. 5; 14. Иса. 13; 10. 59; 9, 10. Іер. 15; 9. Мих. 3; 6.
н Иса. 15; 2, 3. Іер. 48; 37. Іез. 7; 18. 27; 31.
о Іер. 6; 26. Зах. 12; 10.
п 1 Цар. 3; 1. Псал. 74; 9. Іез. 7; 26.
р Осія 4; 15.
с Втор. 9; 21.
т Гл. 5; 5.

—

а Псал. 68; 21. Авв. 3; 13.
б Гл. 2; 14.
в Псал. 139; 8 и дрг.
г Іов. 20; 6. Іер. 51; 53. Авд. 4.
д Лев. 26; 33. Втор. 28; 65. Іез. 5; 12.

И [е]ще турѭ очи-тѣ си връзъ тѣхъ за зло,
а не за добро.
5 Защото Господь Іеова на силы-тѣ е онзи,
Който ся прикоснува до земѭ-тѫ, и тя
ся [ж]топи,
И [з]всичкы що живѣѭтъ на неѭ ще сѣ-
туватъ:
И ще ся разлѣе всичка-та като рѣкѫ,
И ще бѫде наводнена като съ Египет-
скѫ-тѫ рѣкѫ.
6 *Той е* който гради [и]горницы-тѣ си на не-
бе-то,
И основава сводъ-тъ си на земѭ-тѫ;
[і]Който повикнува морскы-тѣ воды,
И излива гы по лице-то на земѭ-тѫ:
[к]Іеова е име-то му.
7 Не сте ли ми като Еѳіопскы сынове,
Вы Израилеви сынове? говори Господь.
Не възведохъ ли Израиля отъ Египет-
скѫ-тѫ земѭ,
И [л]Филистимцы-тѣ [м]отъ Кафѳоръ,
И Сиріаны-тѣ [н]отъ Киръ?
8 Ето, [о]очи-тѣ на Господа Іеова сѫ върху
грѣшно-то царство,
И [п]ще го погубѭ отъ лице-то на земѭ-
тѫ;
Но не ще погубѭ съвсѣмъ домъ-тъ Іа-
кововъ, говори Господь.
9 Защото ето, азъ ще заповѣдамъ,
И ще прѣсѣѭ домъ-тъ Израилевъ между
всичкы-тѣ народы,
Както ся прѣсѣва *жито-то* въ решето-то.
И нѣма да падне зърно на земѭ-тѫ.
10 Отъ мечъ ще умрѫтъ всичкы-тѣ грѣшни
между людіе-тѣ ми,
Които [р]говорятъ: Нѣма да допре,
Ни да стигне до насъ зло-то.
11 [с]Въ онзи день
Ще въздигнѫ паднѫлѫ-тѫ скиніѭ Дави-
довѫ,
И ще заградіѭ проломы-тѣ ѝ,
И ще въздигнѫ развалины-тѣ ѝ,
И ще іѭ съградѭ пакъ, както въ древ-
ни-тѣ дни:
12 [т]За да наслѣдятъ остатъкъ-тъ [у]на Едомъ,
И всичкы-тѣ народы върху които ся при-
зва име-то ми,
Говори Господь, който прави това.
13 Ето, [ф]идѫтъ дни, говори Господь,
И орачъ-тъ ще стигне жетваря,
И жлеботъпкачъ-тъ сѣятеля:
И [х]отъ горы-тѣ ще прокапе мѫстъ,
И всичкы-тѣ хълми ще ся стопятъ.
14 И [ц]ще върнѫ плѣнницы-тѣ отъ людіе-тѣ
си Израиля,
И [ч]ще съградятъ запустѣлы-тѣ градове,
и ще *гы* населятъ;
И ще насадятъ лозія, и ще піѭтъ вино-
то имъ;
И ще направятъ градины, и ядѫтъ плодъ-
тъ имъ.
15 И ще гы насадѭ на земѭ-тѫ имъ,
И [ш]не ще да ся истъргнѫтъ вече отъ зе-
мѭ-тѫ си,
Коѭто имъ дадохъ, говори Господь Богъ
твой.

КНИГА НА ПРОРОКА АВДІЯ.

1 Видѣніе Авдіево.
Така говори Господь Іеова [а]за Едомъ:
[б]Чухмы извѣстіе отъ Господа,
И вѣститель ся проводи при народы-
тѣ:
Станѣте, и да станемъ противъ него на
брань.
2 Ето, направихъ тя малъкъ между на-
роды-тѣ:
Твърдѣ си прѣзрѣнъ.
3 Прѣльстила тя е гордость-та на сърдце-
то ти,
Тебе който живѣешь [в]въ разсѣлины-тѣ
на канары-тѣ,
Тебе на когото жилище-то е высоко;
[г]Който говоришь въ сърдце-то си:
Кой ще мя свали до земѭ-тѫ?
4 [д]Ако ся възвисишь ты като орелъ,
И [е]туришь гнѣздо-то си между звѣзды-
тѣ,
И отъ тамъ ще тя свалѭ, говори Господь.
5 [ж]Ако дойдѣхѫ крадци при тебе,
Ако разбойници прѣзъ нощь,
(Какъ быде истрѣбенъ ты!)

[е] Лев. 17; 10. Іер. 44; 11.
[ж] Мих. 1; 4.
[з] Гл. 8; 8.
[и] Псал. 104; 3; 13.
[і] Гл. 5; 8.
[к] Гл. 4; 13.
[л] Іер. 47; 4.
[м] Втор. 2; 23. Іер. 47; 4.
[н] Гл. 1; 5.
[о] Ст. 4.
[п] Іер. 30; 11. 31; 35, 36. Авд. 16, 17.
[р] Гл. 6; 3.
[с] Дѣян. 15; 16, 17.
[т] Авд. 19.
[у] Числ. 24; 18.
[ф] Лев. 26; 5.
[х] Іоил. 3; 18.
[ц] Іер. 30; 3.
[ч] Иса. 61; 4. 65; 21. Іез. 36; 33 до 36.
[ш] Иса. 60; 21. Іер. 32; 41. Іез. 34; 28. Іоил. 3; 20.

—

[а] Иса. 21; 11. 34; 5. Іез. 25; 12, 13, 14. Іоил. 3; 19. Мал. 1; 3.
[б] Іер. 49; 14 и дрг.
[в] 4 Цар. 14; 7.
[г] Иса. 14; 13, 14, 15. Отк. 18; 7.
[д] Іов. 20; 6. Іер. 49; 16. 51; 53. Амос. 9; 2.
[е] Авв. 2; 9.
[ж] Іер. 49; 9.

Не щѣхж ли да грабнжтъ което бѣ до-
волно за тѣхъ?
Ако гроздоберци дойдѣхж при тебе,
[з]Не щѣхж ли да оставятъ пабиръкъ?
6 Какъ ся издири Исавъ!
Открыхж ся скрышницы-тѣ му!
7 Всичкы-тѣ мжжіе на съюзъ-тъ ти
Испратихж тя до прѣдѣлъ-ти *ти:*
[и]Человѣци-тѣ, които бѣхж въ миръ съ
тебе, измамихж тя,
И ся прѣукрѣпихж противъ тебе:
Които ядѣхж хлѣбъ-тъ ти турихж прим-
кж подъ тебе:
[і]Нѣма разумъ въ него.
8 [к]Въ онзи день, говори Господь,
Не щж ли да погубіѭ и мудры-тѣ отъ
Едомъ,
И благоразуміе-то отъ горж-тж на Исава?
9 И [л]ратници-тѣ ти, [м]Өемане, ще ся упла-
шатъ,
За да ся истрѣби съ кланіе всякой чело-
вѣкъ отъ горж-тж на Исава.
10 [н]Заради неправдж-тж къмъ брата ти Іа-
кова,
Ще тя покрые срамъ,
И [о]ще ся истрѣбишь за всегда.
11 Въ день-тъ въ който стоеше ты отъ срѣщж,
Въ день-тъ въ който другородци-тѣ заво-
ждахж въ плѣнъ войскж-тж му,
И чужденци-тѣ влѣзохж въ порты-тѣ му,
И [п]хвърлихж жрѣбіе върхъ Іерусалимъ,
Бѣше и ты като единъ отъ тѣхъ.
12 [р]Не трѣбваше обаче да гледашь
[с]Въ день-тъ на брата си,
Въ день-тъ на отчужденіе-то му;
[т]Нито да ся радувашь за Іудины-тѣ сы-
нове,
Въ день-тъ на загынуваніе-то имъ;
Нито да велерѣчишь въ день-тъ на угнѣ-
теніе-то *имъ.*
13 Не трѣбваше да влѣзешь въ портж-тж на
людіе-тѣ ми
Въ день-тъ на бѣдствіе-то имъ;
Нито да гледашь и ты въ злощастіе-то
имъ
Въ день-тъ на бѣдствіе-то имъ;
Нито да туришь *ржкж* върхъ имотъ-тъ имъ
Въ день-тъ на бѣдствіе-то имъ;
14 Нито трѣбваше да застанешь на распж-
тія-та,
За истрѣбленіе на бѣжанцы-тѣ му:
Нито да прѣдадешь останжлы-тѣ му
Въ день-тъ на угнѣтеніе-то *имъ.*
15 Защото [у]день-тъ Господень е близу
върхъ всичкы-тѣ народы:
[ф]Както си направилъ, ще бжде и на тебе:
Въздаяніе-то ти ще ся върне на главж-
тж ти,
16 Защото [х]както вы піяхте на святж-тж
ми горж,
Така ще піѭтъ вынжгы всичкы-тѣ народи;
Ей, ще піѭтъ, и ще изсърбватъ
И ще бждятъ като че не сж были.
17 А [ц]на горж-тж Сіонъ ще има спасеніе,
И ще е свята:
И домъ-тъ Іакововъ [ч]ще наслѣди наслѣ-
дія-та си.
18 И Іакововъ-тъ домъ [ш]ще е огнь,
И Іосифовъ-тъ домъ пламыкъ,
А Исавовъ-тъ домъ като сламж:
И ще ся распалятъ противъ тѣхъ, и ще
гы испоядятъ:
И не ще да има остатъкъ отъ Исавовъ-
тъ домъ;
Защото Господь говори.
19 И южни-тѣ [щ]ще наслѣдятъ Исавовж-тж
горж,
И [ъ]полянци-тѣ, Филистимцы-тѣ;
И ще наслѣдятъ нивы-тѣ Ефремовы, и
нивы-тѣ Самарійскы:
А Веніаминъ, Галаадъ:
20 И заплѣнена-та тая войска на Израиле-
вы-тѣ сынове,
Ще наслѣди земѭ-тж на Хананейцы-тѣ
[ы]до Сарептж:
И заплѣнени-тѣ Іерусалимскы, които сж
въ Сефарадъ,
[ь]Ще наслѣдятъ южны-тѣ градове;
21 И [ѣ]ще възлѣзжтъ избавители на горж-тж
Сіонъ,
За да сждятъ горж-тж Исавова:
[ю]И царство-то ще е Господне.

з Втор. 24; 21. Иса. 17; 6. 24; 13.
и Іер. 38; 22.
і Иса. 19; 11, 12.
к Іов. 5; 12, 13. Иса. 29; 14. Іер. 49; 7.
л Псал. 76; 5. Амос. 2; 16.
м Іер. 49; 7.
н Быт. 27; 41. Псал. 137; 7. Іез. 25; 12. 35; 5. Амос. 1; 11.
о Іез. 35; 9. Мал. 1; 4.
п Іоил. 3; 3. Наум. 3; 10.
р Псал. 22; 17. 54; 7. 59; 10. Мих. 4; 11. 7; 10.
с Псал. 37; 13. 137; 7.
т Іов. 31; 29. Прит. 17; 5. 24; 17, 18. Мих. 7; 8.
у Іез. 30; 3. Іоил. 3; 14.
ф Іез. 35; 15. Авв. 2; 8.
х Іер. 25; 28, 29. 49; 12. Іоил. 3; 17. 1 Пет. 4; 17.
ц Іоил. 2; 32.
ч Амос. 9; 8.
ш Иса. 10; 17. Зах. 12; 6.
щ Амос. 9; 12.
ъ Соф. 2; 7.
ы 3 Цар. 17; 9, 10.
ь Іер. 32; 44.
ѣ 1 Тим. 4; 16. Іак. 5; 20.
ю Псал. 22; 28. Дан. 2; 44. 7; 14, 27. Зах. 14; 9. Лук. 1; 33. Отк. 11; 15. 19; 6.

КНИГА НА ПРОРОКА ІОНЖ.

ГЛАВА 1.

1 И слово Господне быде [а]къмъ Іонж
2 сынъ-тъ Амаѳіевъ, и рече: Стани, иди
въ Ниневіж, [б]голѣмый-тъ градъ, та про-
повѣдай противъ него; защото [в]нечестіе-
3 то имъ възлѣзе прѣдъ мене: И [г]станж
Іона за да побѣгне въ Ѳарсисъ отъ ли-
це-то на Господа, и слѣзе [д]въ Іоппіж и
намѣри корабь който отхождаше въ Ѳар-
сисъ, и заплати прѣвозъ-тъ му, и влѣзе
въ него, за да отиде съ тѣхъ въ Ѳарсисъ,
[е]отъ лице-то на Господа.
4 Но [ж]Господь подигнж голѣмъ вѣтръ
върху море-то, и станж голѣма буря въ
море-то, и корабь-тъ бѣдствуваше да ся
5 съкруши. И корабници-тѣ ся уплашихж,
и извыкахж всякой къмъ свой-тъ си богъ,
и [з]хвърлихж въ море-то съсжды-тѣ кои-
то бѣхж въ корабь-тъ, за да олекне отъ
тѣхъ: [и]а Іона бѣ слѣзлъ въ дъно-то на
корабь-тъ, и лѣгнжлъ, и спѣше дълбоко.
6 И приближи при него корабоначалникъ-
тъ, та му рече: Защо спишь? стани, [і]при-
зывай Бога си, [к]негли Богъ ны помене и
7 не загынемъ. И рекохж всякой на бли-
жній-тъ си: Елате, и [л]да хвърлимъ жрѣ-
біе, та да познаемъ заради кого е това
зло връзъ насъ. И хвърлихж жрѣбіе, и
паднж жрѣбіе-то върху Іонж.
8 Тогазь му рекохж: [м]Кажи ни сега, за
кого е това зло връзъ насъ? Каква ти е
работа-та? и отъ дѣ идешь? Отъ коіж си
9 земіж? и отъ кои си людіе? А той имъ
рече: Азъ съмь Евреинъ; и боіж ся отъ
Господа Бога небеснаго, [н]който направи
10 море-то и сушж-тж. Тогазь ся уплашихж
человѣци-тѣ съ голѣмъ страхъ, и му ре-
кохж: Що е това което си направилъ?
Защото познахж человѣци-тѣ, че бѣгаше
отъ лице-то Господне, понеже бѣше имъ
11 обявилъ *това*. И рекохж му: Що да ти
сторимъ, за да ся утиши море-то за насъ?
Защото море-то ся обуреваше още повече.
12 И рече имъ: [о]Земѣте мя, та мя хвърлѣте
въ море-то, и море-то ще ся утиши за
васъ; защото азъ познавамъ, че поради
мене станж тая голѣма буря върху васъ.
13 А человѣци-тѣ гребѣхж силно за да ся
върнжтъ къмъ сушж-тж, [п]но не можахж;
защото море-то ся обуреваше още повече
14 противъ тѣхъ. За то възопихж къмъ Гос-
пода, и рекохж: Молимъ ся, Господи, мо-
лимъ ся, да не загынемъ заради животъ-тъ
на тогози человѣка, и [р]не налагай връзъ
насъ неповиннж кръвь; защото [с]ты, Гос-
15 поди, си направилъ както си щѣлъ. И
зѣхж Іонж, и го хвърлихж въ море-то:
и [т]море-то ся спрѣ отъ ярость-тж си.
16 Тогазь [у]человѣци-тѣ ся убояхж отъ Го-
спода съ голѣмъ страхъ, и принесохж
жертвж Господу, и направихж обричанія.

ГЛАВА 2.

1 И бѣ опрѣдѣлилъ Господь еднж голѣмж
рыбж да погълне Іонж. И [а]прѣбыде Іона
въ коремъ-тъ на рыбж-тж три дни и три
нощи.
2 И помоли ся Іона Господу Богу своему
3 изъ коремъ-тъ на рыбж-тж, И рече:
[б]Възопихъ въ скърбь-тж си къмъ Го-
спода, и мя [в]послуша:
Изъ коремъ-тъ на ада възопихъ *и* ты чу
гласъ-тъ ми.
4 Защото [г]мя хвърли ты въ дълбочины-тѣ,
въ сърдце-то на море-то,
И обыколихж мя потоци:
[д]Всичкы-тѣ твои волны и волненія-та ти
прѣминжхж връхъ мене.
5 И [е]азъ рѣкохъ: Отхвърленъ съмь отъ о-
чи-тѣ ти;
Но ще погледнж пакъ [ж]къмъ святый-тъ
твой храмъ.
6 [з]Воды-тѣ мя окружихж до душж,
Бездна-та мя обгърнж,
Морскый бурянъ ся обви около главж-
тж ми.
7 Слѣзохъ до дъно-то на горы-тѣ:
Вереи-тѣ земны бѣхж отъ горѣ ми за вы-
нжгы:
Но [и]извадилъ си животъ-тъ ми изъ ровъ-
тъ, Господи Боже мой.
8 Като чезнѣше въ мене душа-та ми, поме-
нжхъ Господа:
И [і]молитва-та ми влѣзе при тебе, въ свя-
тый-тъ ти храмъ.
9 Които пазятъ [к]лъжливы-тѣ суеты

[а] 4 Цар. 14; 25. Мат. 12; 39.
[б] Быт. 10; 11, 12. Гл. 3; 2, 3. 4; 11.
[в] Быт. 18; 20, 21. Езд. 9; 6. Іак. 5; 4. Отк. 18; 5.
[г] Гл. 4; 2.
[д] Іис. Нав. 19; 46. 2 Лѣт. 2; 16. Дѣян. 9; 36.
[е] Быт. 4; 16. Іов. 1; 12. 2; 7.
[ж] Псал. 107; 25.
[з] Дѣян. 27; 18, 19, 38.
[и] 1 Цар. 24; 3.
[і] Псал. 107; 28.
[к] Іонж. 2; 14.
[л] Іис. Нав. 7; 14, 16. 1 Цар. 10; 20, 21. 14; 41, 42. Прит. 16; 33. Дѣян. 1; 26.
[м] Іис. Нав. 7; 19. 1 Цар. 14; 43.
[н] Псал. 146; 6. Дѣян. 17; 24.
[о] Іоан. 11; 50.
[п] Прит. 21; 30.
[р] Втор. 21; 8.
[с] Псал. 115; 3.
[т] Псал. 89; 9. Лук. 8; 24.
[у] Мар. 4; 41. Дѣян. 5; 11.

—

[а] Мат. 12; 40. 16; 4. Лук. 11; 30.
[б] Псал. 120; 1. 130; 1. 142; 1. Плач. 3; 55, 56.
[в] Псал. 65; 2.
[г] Псал. 88; 6.
[д] Псал. 42; 7.
[е] Псал. 31; 22.
[ж] 3 Цар. 8; 38.
[з] Псал. 69; 1. Плач. 3; 54.
[и] Псал. 16; 10.
[і] Псал. 18; 6.
[к] 4 Цар. 17; 15. Псал. 31; 6. Іер. 10; 8. 16; 19.

Отчуждавать ся отъ помилованіе-то си.
10 Но [л]азъ ще ти принесѫ жертвѫ съ гласъ
на хвалѫ;
Ще отдамъ което съмь ся обрекль.
[м]Спасеніе-то е отъ Господа.
11 И заповѣда Господь на рыбѫ-тѫ, та
избълва Іонѫ на сушѫ-тѫ.

ГЛАВА 3.

1 И слово Господне быде къмъ Іонѫ вто-
2 рый пѫть и рече: Стани, иди въ Ниневіѭ,
голѣмый-тъ градъ, и проповѣдай му
проповѣданіе-то, което ти азъ говорѭ.
3 И станѫ Іона, и отиде въ Ниневіѭ, спо-
редъ слово-то Господне: а Ниневія бѣ
4 градъ твърдѣ голѣмъ, три дни пѫть. И нач-
нѫ Іона и вървѣ прѣзъ градъ-тъ единъ день
пѫть, и [а]проповѣда, и рече: Още четыри-
десеть дни, и Ниневія ще бѫде съсыпана.
5 И мѫжіе-тѣ на Ниневія [б]повѣровахѫ
въ Бога, проповѣдахѫ постъ, и ся облѣ-
кохѫ въ врѣтища, отъ най голѣмый-тъ
6 имъ до най малкый-тъ имъ; Защото сло-
во-то бѣ стигнѫло до Ниневійскый-тъ царь,
и станѫ отъ прѣстолъ-тъ си, и съблѣче
одеждѫ-тѫ си отъ себе си, и ся покры
7 съ врѣтище, и [в]сѣднѫ на пепелъ. И [г]про-
повѣда ся и прогласи ся въ Ниневіѭ съсъ
заповѣдь отъ царя и отъ голѣмцы-тѣ му,
и каза ся: Человѣци-тѣ и скотове-тѣ, го-
веда-та и овцы-тѣ, да не вкусятъ нищо:
нито да пасѫтъ нито водѫ да піѭтъ;
8 Но человѣкъ и скотъ да ся покрыѭтъ
въ врѣтища, и да выкнѫтъ крѣпко къмъ
Бога; и [д]да ся върнѫтъ всякой отъ ло-
шій-тъ си пѫть, и [е]отъ неправдѫ-тѫ коя-
9 то е въ рѫцѣ-тѣ му. [ж]Кой знае *да ли* не
ще ся повърне и раскае Богъ, и ся върне
отъ гнѣвъ-тъ на ярость-тѫ си, та не по-
10 гынемъ? [з]И видѣ Богъ дѣла-та имъ, че
ся върнѫхѫ отъ лошій-тъ си пѫть: и ся
раская Богъ заради зло-то, което рече
да имъ направи; и *го* не направи.

ГЛАВА 4.

1 И станѫ много мѫчно на Іонѫ, и възъ-
2 негодова. И помоли ся Господу, и рече:
О Господи, не бѣше ли тази дума-та ми,
когато бѣхъ още въ отечество-то си? за
то [а]прѣдварихъ да бѣгамъ въ Ѳарсисъ;
защото знаяхъ че си [б]ты Богъ благоу-
тробенъ и милосердъ, дълготърпѣливъ и
многомилостивъ, и ся раскаювашь за зло-
3 то. И [в]сега, Господи, земи, молѭ ти ся,
душѫ-тѫ ми отъ мене; [г]защото ми е по
4 добрѣ да умрѫ неже да живѣѭ. И рече
Господь: Добрѣ ли е да негодувашь?
5 И излѣзе Іона изъ градъ-тъ, и сѣднѫ
къмъ въсточнѫ-тѫ странѫ на градъ-тъ, и
тамъ си направи колибѫ, и сѣдѣше подъ
неѭ въ сѣнкѫ-тѫ, додѣ да види що имаше
6 да стане на градъ-тъ. И опрѣдѣли Господь
Богъ еднѫ тыквѫ, която възлѣзе надъ
Іонѫ, за да е сѣнка надъ главѫ-тѫ му,
за да го олекчи отъ скърбь-тѫ му. И за-
радува ся Іона заради тыквѫ-тѫ съ ра-
дость голѣмѫ.
7 И когато ся зазори на утринь-тѫ опрѣ-
дѣли Богъ единъ червій, и порази тыквѫ-
8 тѫ, и изсъхнѫ. И щомъ изгрѣя слънце-
то опрѣдѣли Богъ въсточенъ горещъ
вѣтръ: и нападнѫ слънце-то върху гла-
вѫ-тѫ на Іонѫ, щото примираше; и поиска
въ сърдце-то си да умре; и рече:
[д]По добрѣ ми е да умрѫ неже да живѣѭ.
9 И рече Богъ на Іонѫ: Добрѣ ли е да не-
годувашь за тыквѫ-тѫ? И рече: Добрѣ
е да негодувамъ до смърть.
10 И рече Господь: Ты пожали тыквѫ-тѫ,
за коѭто не си ся трудилъ, нито си ѭ
възрастилъ, която ся роди въ еднѫ нощь,
11 и въ еднѫ нощь ся загуби. И азъ не трѣб-
ваше ли да пожалѭ Ниневіѭ, [е]великый-
тъ градъ, въ който има повече отъ два-
надесеть тмы человѣци, [ж]които не раз-
личавать десницѫ-тѫ си отъ лѣвицѫ-тѫ
си, и [з]скотове много?

[л] Псал. 50; 14, 23. 116; 17, 18. Осія 14; 2. Евр. 13; 15.
[м] Псал. 3; 8.

—

[а] Вижь Втор. 18; 22.
[б] Мат. 12; 41. Лук. 11; 32.
[в] Іов. 2; 8.
[г] 2 Лѣт. 20; 3. Іонл. 2; 15.
[д] Иса. 58; 6.
[е] Иса. 59; 6.
[ж] 2 Цар. 12; 22. Іонл. 2; 14.
[з] Іер. 18; 8. Амос. 7; 3, 6.

—

[а] Гл. 1; 3.
[б] Исх. 34; 6. Псал. 86; 5. Іонл 2; 13.
[в] 3 Цар. 19; 4.
[г] Ст. 8.
[д] Ст. 3.
[е] Гл. 1; 2. 3; 2, 3.
[ж] Втор. 1; 39.
[з] Псал. 36; 6. 145; 9.

КНИГА НА ПРОРОКА МИХЕЯ.

ГЛАВА 1.

1 Слово-то Господне, което биде [а]къмъ Михея Моресеѳецъ-тъ въ дни-тѣ на Іоѳама, Ахаза, и Езекіѭ, царіе-тѣ на Іудѫ, [б]което видѣ заради Самаріѭ и Іерусалимъ.
2 Слушайте, всичкы людіе:
[в]Внимай, земле и испълненіе нейно:
И [г]Господь Іеова да ви е свидѣтель,
Господь [д]изъ святый-тъ си храмъ.
3 Защото ето, [е]Господь излази [ж]изъ мѣсто-то си,
И ще слѣзе, и ще стѫпи [з]на высочины-тѣ земны.
4 И [и]горы-тѣ ще ся стопятъ подъ него,
И долове-тѣ ще ся распукнѫтъ,
Като восъкъ отъ лице-то на огнь-тъ,
И като воды що ся изливатъ низъ стръмно.
5 Заради нечестіе-то на Іакова е всичко това,
И заради грѣхове-тѣ на Израилевъ-тъ домъ.
Кое е нечестіе-то на Іакова? Не е ли Самарія?
И кои сѫ высокы-тѣ Іудины мѣста? Не е ли Іерусалимъ?
6 За то ще направіѭ Самаріѭ [і]грамады *отъ каменіе* на нивѫ,
Мѣсто за саденіе на лозія:
И ще изсыпѭ каменіе-тѣ ѝ въ долъ-тъ,
[к]И ще открыѭ основанія-та ѝ.
7 И всичкы-тѣ ѝ ваяни ще ся испотрошатъ,
И [л]всичкы-тѣ ѝ възмъздія ще ся изгорятъ въ огнь,
И всичкы-тѣ ѝ идолы ще погубѭ;
Защото отъ мъздѫ на блудъ *гы* е събрала,
И въ мъздѫ на блудъ ще ся върнѫтъ.
8 За то [м]ще рыдаѭ и ще лелечѫ,
Ще [н]ходѭ съблѣченъ и голъ;
[о]Ще направѭ рыданіе като чакалы-тѣ,
И сѣтованіе като камилоптицы-тѣ.
9 Защото рана-та ѝ е неисцѣлна,
Защото [п]дойде до Іудѫ,
Стигнѫ до портѫ-тѫ на людіе-тѣ ми, до Іерусалимъ.
10 [р]Не възвѣщавайте *това* въ Геѳъ, никакъ не плачѣте:
Въ *Виѳъ-афрѫ [с]уваляй ся въ прахъ-тъ.
11 Замини, жителко на †Сафиръ, [т]като имашь голѫ срамотѫ-тѫ си:
Жителка-та на Саананъ не излѣзва.
Рыданіе-то на Виѳъ-езилъ ще земе отъ васъ жилище-то си.
12 Защото жителка-та на §Мароѳъ ся оскърби за благо-то,
Понеже [у]слѣзе зло отъ Господа до портѫ-тѫ на Іерусалимъ.
13 [ф]Жителко на Лахисъ, впрегни бързый-тъ конь въ колесницѫ-тѫ;
Ты, начало на грѣхъ-тъ къмъ Сіоновѫ-тѫ дъщеріѭ;
Защото нечестія-та Израилевы въ тебе ся намѣрихѫ.
14 За то [х]ще пратишь дарове на Моресеѳъ-геѳъ:
Домове-тѣ [ц]на **Ахзивъ ще излъжѫтъ Израилевы-тѣ царіе.
15 Ще ти доведѫ още наслѣдникъ, жителко [ч]на †† Марисѫ:
Ще дойде [ш]до Одолламъ Израилева-та слава.
16 [щ]Оплѣшивѣй, и острижи главѫ-тѫ си [ъ]Заради милы-тѣ си чада;
Разшири плѣшивость-тѫ си като орелъ.
Защото быдохѫ заплѣнены отъ тебе.

ГЛАВА 2.

1 Горко [а]на тѣзи що измыслюватъ беззаконіе,
И [б]на тѣзи що ухытруватъ зло на одрове-тѣ си!
Щомъ изгрѣе зорница-та, и го правятъ,
[в]Защото е въ силѫ-тѫ на рѫкѫ-тѫ имъ.
2 И [г]желаѭтъ нивы, и зематъ съ насиліе;
И домове, и грабятъ *гы;*
Така разграбятъ человѣка и домъ-тъ му,
Ей, человѣка и наслѣдіе-то му.
3 За то така говори Господь:
Ето, [д]противъ тойзи родъ азъ измыслювамъ зло,
Отъ което не ще можете да извадите вратове-тѣ си,
Нито ще ходите гордѣливо; защото [е]това врѣме е зло.

[а] Іер. 26; 18.
[б] Амос. 1; 1.
[в] Втор. 32; 1. Иса. 1; 2.
[г] Псал. 50; 7. Мал. 3; 5.
[д] Псал. 11; 4. Іона 2; 8. Авв. 2; 20.
[е] Иса. 26; 21.
[ж] Псал. 115; 3.
[з] Втор. 32; 13. 33; 29. Амос. 4; 12.
[и] Сѫд. 5; 5. Псал. 97; 5. Иса. 64; 1, 2, 3. Амос. 9; 5. Авв. 3; 6, 10.
[і] 4 Цар. 19; 25. Гл. 3; 12.
[к] Іез. 13; 14.
[л] Осія 2; 5, 12.
[м] Иса. 21; 3. 22; 4. Іер. 4; 19.
[н] Иса. 20; 2, 3, 4.
[о] Іов. 30; 29. Псал. 102; 6.
[п] 4 Цар. 18; 13. Иса. 8; 7. 8.
[р] 2 Цар. 1; 20.
* Домъ на прахъ.
[с] Іер. 6; 26.
† Хубость.
[т] Иса. 20; 4. 47; 2, 3. Іер. 13; 22. Наум. 3; 5.
§ Горесть.
[у] Амос. 3; 6.
[ф] 4 Цар. 18; 14, 17.
[х] 2 Цар. 8; 2. 4 Цар. 18; 14, 15, 16.
[ц] Інс. Нав. 15; 44.
** Лъжа.
[ч] Інс. Нав. 15; 44.
†† Наслѣдіе.
[ш] 2 Лѣт. 11; 7.
[щ] Іов. 1; 20. Иса. 15; 2. 22; 12. Іер. 7; 29. 16; 6. 47; 5. 48; 37.
[ъ] Плач. 4; 5.

[а] Осія 7; 6.
[б] Псал. 36; 4.
[в] Быт. 31; 29.
[г] Иса. 5; 8.
[д] Іер. 8; 3.
[е] Амос. 5; 13. Ефес. 5; 16.

4 Въ онзи день [ж]ще ся земе пословица противъ васъ,
И [з]съ голѣмъ плачъ ще плачжтъ
И рекжтъ: Изгынжхмы съвсѣмъ:
[и]Промѣнилъ е дѣлъ-тъ на людіе-тѣ ми;
Какъ *го* отчужди отъ мене!
Вмѣсто да отдаде раздѣли нивы-тѣ ни.
5 За то не ще да имашь ты нѣкого [і]който да тури вжже съсъ жрѣбіе
Въ събраніе-то Господне.
6 [к]Вы, които пророчествувате, не пророчествувайте, *казуватъ:*
Нѣма да пророчествуватъ на тѣхъ:
Срамъ-тъ нѣма да ся отдалечи.
7 О ты, що ся наричашь домъ Іакововъ,
Смалилъ ли ся е духъ-тъ Господень?
Таквызь ли сж дѣла-та му?
Думы-тѣ ми не правятъ ли добро на оногозь който ходи право?
8 И понапрѣдъ людіе-тѣ ми ся повдигнжхж като врагове:
Грабите кожухъ-тъ отъ дрехж-тж
На онѣзь които заминуватъ безъ страхъ,
Когато ся враща отъ брань-тж.
9 Жены-тѣ на людіе-тѣ ми истласнжхте отъ пріятны-тѣ имъ домове;
Отъ чада-та имъ отнѣхте славж-тж ми за всегда.
10 Станѣте, та тръгнѣте; защото [л]не е тя почивка-та *ви;*
[м]Понеже ся омърси, ще ся погуби,
И даже съ жестоко погубваніе.
11 [н]Ако ходи нѣкой по вѣтръ-тъ и говори лъжы,
И казува: Ще ти пророчествувамъ за вино и сикерж,
Той наистинж [о]ще е пророкъ на тѣзи людіе.
12 Наистинж ще съберж всичкый тебе, Іакове;
Наистинж ще приберж остатъкъ-тъ Израилевъ;
Ще гы турых наедно [п]като овцы Восорскы,
Като стадо всрѣдъ оградж-тж имъ:
[р]Голѣмъ шумъ ще направятъ отъ *множество-то на* человѣцы-тѣ.
13 Който разбива възлѣзе прѣдъ тѣхъ:
Разбихж, и минжхж прѣзъ портж-тж,
И излѣзохж прѣзъ неых:
И [с]Царь-тъ имъ заминж прѣдъ тѣхъ,
И [т]Господь глава на тѣхъ.

ГЛАВА 3.

1 И рѣкохъ: Слушайте сега, главатари Іаковови,
И началници на Израилевъ-тъ домъ:
[а]Не е ли за васъ да познавате сждъ-тъ?
2 Вы, които мразите добро-то, и обичате зло-то,
Които одирате кожж-тж имъ отъ върху тѣхъ,
И плъть-тж имъ отъ кости-тѣ имъ.
3 [б]Които пояждате още и плъть-тж на людіе-тѣ ми,
И дерете кожж-тж имъ отъ върху тѣхъ;
И съкрушавате кости-тѣ имъ,
И *гы* насичате като за котелъ,
И [в]като месо въ гърне-то.
4 Тогазь [г]ще възопіжтъ къмъ Господа, но не ще да гы послуша:
И даже ще скрые лице-то си отъ тѣхъ въ онова врѣме,
Защото ся докарахж злѣ въ дѣянія-та си.
5 Така говори Господь:
[д]Заради пророцы-тѣ, които правятъ людіе-тѣ ми да заблуждаватъ,
Които [е]хапжтъ съсъ зжбы-тѣ си и выкатъ: Миръ,
[ж]И ако не тури нѣкой въ уста-та имъ *нѣщо,*
Прогласяватъ бой противъ него.
6 За то [з]нощь ще бжде у васъ вмѣсто видѣніе,
И тьмнина у васъ вмѣсто прореченіе:
И [и]слънце-то ще зайде върху пророцы-тѣ,
И день-тъ ще ся смрачи върху тѣхъ.
7 Тогазь ще ся постыдятъ гледачи-тѣ,
И ще ся засрамятъ чародѣи-тѣ;
И ще покрыжтъ устны-тѣ си всичкы тѣзи,
Защото [і]нѣма отвѣтъ отъ Бога.
8 Но азъ наистинж сьмь пълнъ съсъ силж отъ Духъ Господень,
И съсъ сждбж, и съ крѣпость,
[к]За да изявых на Іакова прѣстжпленіе-то му,
И на Израиля грѣхъ-тъ му.
9 Слушайте прочее това, главатари на Іакововъ-тъ домъ,
И началници на Израилевъ-тъ домъ,
Които ся гнусите отъ сждбж,
И искривяте всякж правотж:
10 [л]Които градите Сіонъ [м]съ кръвь,
И Іерусалимъ съ беззаконіе.
11 [н]Началници-тѣ му сждятъ за дарове,
И [о]священници-тѣ му учатъ за заплатж,
И пророци-тѣ му чародѣйствуватъ за сребро,
И [п]ся облѣгатъ на Господа, и казуватъ:
Не е ли Господь въ срѣдъ насъ?
Зло нѣма да дойде върхъ насъ.
12 За то Сіонъ поради васъ [р]ще ся изоре като нивж,

ж Авв. 2; 6.
з 2 Цар. 1; 17.
и Гх. 1; 15.
і Втор. 32; 8, 9.
к Иса. 30; 10. Амос. 2; 12. 7; 16.
л Втор. 12; 9.
м Лев. 18; 25, 28. Іер. 3; 2.
н Іез. 13; 3.
о Гх. 4; 6, 7.
п Іер. 31; 10.
р Іез. 36; 37.
с Осія 3; 5.
т Иса. 52; 12.

а Іер. 5; 4, 5.
б Псал. 14; 4.
в Іез. 11; 3, 7.
г Псал. 18; 41. Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Іез. 8; 18. Зах. 7; 13.
д Иса. 56; 10, 11. Іез. 13; 10. 22; 25.
е Гх. 2; 11. Мат. 7; 15.
ж Іез. 13; 18, 19.
з Иса. 8; 20, 22. Іез. 13; 23. Зах. 13; 4.
и Амос. 8; 9.
і Псал. 74; 9. Амос. 8; 11.
к Иса. 58; 1.
л Іер. 22; 13.
м Іез. 22; 27. Авв. 2; 12. Соф. 3; 3.
н Иса. 1; 23. Іез. 22; 12. Осія 4; 18. Гх. 7; 3.
о Іер. 6; 13.
п Иса. 48; 2. Іер. 7; 4. Рим. 2; 17.
р Іер. 26; 18. Гх. 1; 6.

И *с*Іерусалимъ ще стане грамады,
И *т*гора-та на домъ-тъ *Господень* като высокы мѣста на джбравж.

ГЛАВА 4.

1 А *а*въ послѣдни-тѣ дни
Гора-та на домъ-тъ Господень
Ще ся утвьрди на вьрхъ-тъ на горы-тѣ,
И ще ся възвыси надъ хълмы-тѣ:
И племена ще ся стичатъ на неіж.
2 И много народи ще отиджтъ, и ще рекжтъ:
Дойдѣте, и да възлѣземъ на горж-тж Господніж,
И въ домъ-тъ на Бога Іакововъ:
И ще ны научи пжтища-та си,
И ще ходимъ въ стезы-тѣ му;
Защото ще излѣзе законъ отъ Сіонъ,
И слово Господне отъ Іерусалимъ.
3 И ще сжди помежду много племена,
И ще изобличи народы крѣпкы до надалечь:
И *б*ще исковжтъ ножове-тѣ си за палечницы,
И копія-та си за сьрпове:
Народъ вързъ народъ не ще вдигне ножъ,
*в*Нито ще научатъ вече брань.
4 И *г*ще сѣднжтъ всякой подъ лозж-тж си, и подъ смоковницж-тж си;
И не ще има кой да *гы* плаши;
Защото уста-та на Господа Саваоѳа говорихж.
5 Защото *д*всичкы-тѣ народи ходятъ всякой въ име-то на бога си:
*е*А ный ще ходимъ въ име-то на Господа Бога нашего въ вѣкъ и въ вѣкъ.
6 Въ онзи день, говори Господь,
*ж*Ще съберж хромящій-тъ,
И *з*ще приберж истласканый-тъ, и онѣзи които сьмь оскърбилъ.
7 И ще направіж хромящій-тъ *и*остатъкъ,
И отхвьрленый-тъ, народъ крѣпъкъ,
И *і*Господь ще царува надъ тѣхъ въ горж-тж Сіонъ,
Отъ нынѣ и до вѣка.
8 И ты, стълпе на стадо-то,
Твьрдѣлю на Сіоновж-тж дъщеріж,
Въ тебе ще дойде първа-та власть:
Ей, на Іерусалимскж-тж дъщеріж ще дойде царство-то.
9 Защо выкашь сега велегласно?
Нѣма ли *к*царь въ тебе?
Загынж ли съвѣтникъ-тъ ти,
Че *л*тя обзѣхж болѣзни като на женж кога ражда?
10 Болѣзнувай, и мжчи ся, дъщеро Сіонова,
Като женж която ражда;
Защото ще излѣзешь сега изъ градъ-тъ,
И ще ся населишь въ поле,
И ще отидешь до Вавилонъ;
Тамъ ще ся освободишь;
Тамъ ще тя искупи Господь отъ ржкжтж на врагове-тѣ ти.
11 *м*А сега ся събрахж противъ тебе много народи,
И казуватъ: Нека стане мьрсна,
И *н*да гледа око-то ни вьрху Сіоновж-тж *дъщеріж*;
12 Но тѣ *о*не познаватъ мысли-тѣ Господни,
Нито разумѣватъ неговъ-тъ съвѣтъ,
Че гы е събралъ *п*като снопіе на гумно.
13 *р*Стани, та вършей, Сіонова дъщеро;
Защото ще направіж рогъ-тъ ти желѣзенъ,
И копыта-та ти ще направіж мѣдны:
И *с*ще съкрушишь много людіе:
И *т*ще посвятіж печалбы-тѣ имъ *у*на Іеова,
И имотъ-тъ имъ на Господа на всичкжтж земіж.

ГЛАВА 5.

1 Събери ся сега въ пълкове, дъщеро на пълкове:
Турена е обсада противъ насъ:
*а*Ще поразятъ сждіж-тж на Израиля съ жезлъ въ челюсть-тж.
2 И ты, *б*Виѳлеемъ Ефраѳо,
*в*Ако и да си малъкъ за да бждешь между *г*тысящы-тѣ Іудины,
Изъ тебе ще излѣзе за мене онзи който ще бжде *д*вождь въ Израиль,
*е*На когото исходи-тѣ сж изъ начала отъ дни вѣчны.
3 За то ще гы остави,
До врѣме-то *въ което* *ж*раждающа-та ще роди,
Тогазъ *з*остатъкъ-тъ на братія-та му
Ще ся върне при Израилевы-тѣ сынове.
4 И той ще стои и *и*упасе съ крѣпостьтж Господніж,
Съ величество-то на име-то на Господа Бога своего:
И тѣ ще ся населятъ;
Защото сега *і*ще ся увеличи той до краища-та на земіж-тж.
5 И *к*той ще бжде миръ:

с Псал. 79; 1.
т Гл. 4; 1.

—

а Иса. 2; 2 и дрг. Іез. 17; 22, 23.
б Иса. 2; 4. Іоил. 3; 10.
в Псал. 72; 7.
г 3 Цар. 4; 25. Зах. 3; 10.
д Іер. 2; 11.
е Зах. 10; 12.
ж Іез. 34; 16. Соф. 3; 19.
з Псал. 147; 2. Іез. 34; 13. 37; 21.
и Гл. 2; 12. 5; 3, 7, 8. 7; 18.
і Пса. 9; 6. 24; 23. Дан. 7; 14, 27. Лук. 1; 33. Отк. 11; 15.
к Іер. 8; 19.
л Иса. 13; 8. 21; 3. Іер. 30; 6. 50; 43.
м Плач. 2; 16.
н Авд. 12. Гл. 7; 10.
о Иса. 55; 8. Рим. 11; 33.
п Иса. 21; 10.
р Иса. 41; 15, 16. Іер. 51; 33.
с Дан. 2; 44.
т Иса. 18; 7. 23; 18. 60; 6, 9.
у Зах. 4; 14. 6; 5.

—

а Плач. 3; 30. Мат. 5; 39. 27; 30.
б Мат. 2; 6. Іоан. 7; 42.
в 1 Цар. 23; 23.
г Исх. 18; 25.
д Быт. 49; 10. Иса. 9; 6.
е Псал. 90; 2. Прит. 8; 22, 23. Іоан. 1; 1.
ж Гл. 4; 10.
з Гл. 4; 7.
и Иса. 40; 11. 49; 10. Іез. 34; 23. Гл. 7; 14.
і Псал. 72; 8. Иса. 52; 13. Зах. 9; 10. Лук. 1; 32.
к Псал. 72; 7. Иса. 9; 6. Зах. 9; 10. Лук. 2; 14. Ефес. 2; 14.

Когато Ассиріецъ-тъ дойде въ земѭ-тѫ ни,
И когато стѫпи въ палаты-тѣ ни,
Тогазь ще повдигнемъ противъ него седмь
пастыри,
И осмь началны человѣцы;
6 И ще пасѫтъ Ассирійскѫ-тѫ земѭ съ
мечъ,
И земѭ-тѫ [л]на Нимрода у входове-тѣ ѝ:
И [м]ще *ны* освободи отъ Ассиріецъ-тъ,
Когато дойде въ земѭ-тѫ ни,
И когато стѫпи въ прѣдѣлы-тѣ ни.
7 И [н]остатъкъ-тъ Іакововъ ще е всрѣдъ
много народы
[о]Като росѫ отъ Господа,
Като капкы отъ дъждь на трѣвѫ,
Която не чака отъ человѣка,
Нито ся надѣе на человѣчески сынове.
8 И остатъкъ-тъ на Іакова ще бѫде между
народы,
Въ срѣдъ много племена,
Като львъ между скотове въ дѫбравѫ,
Като младъ львъ между стада отъ овцы,
Който като минува тъпче, и раскѫсва,
и нѣма кой да освобождава.
9 Рѫка-та ти ще ся възвыси върхъ проти-
вницы-тѣ ти,
И всичкы-тѣ ти врагове ще ся истрѣбятъ.
10 И [п]въ онзи день, говори Господь:
Ще истрѣбѭ коніе-тѣ ти отъ срѣдъ тебе,
И ще погубѭ колесницы-тѣ ти.
11 И ще истрѣбѭ градове-тѣ на твоѭ-тѫ
земѭ,
И ще съсыпѫ всичкы-тѣ ти твърдѣли.
12 И ще истрѣбѭ обаянія-та отъ рѫкѫ-тѫ ти:
И не ще имашь *вече* [р]прокобители.
13 И [с]ще истрѣбѭ идолы-тѣ ти
И кумиры-тѣ ти отъ срѣдъ тебе:
И [т]не ще ся поклонишь вече на дѣло-то
на рѫцѣ-тѣ си.
14 И [у]ще искоренѭ Ашеры-тѣ ти отъ срѣдъ
тебе,
И ще съсыпѫ градове-тѣ ти:
15 И ще направѭ отмъщеніе съ ярость и съ
гнѣвъ върхъ народы-тѣ,
Които не *мя* послушахѫ.

ГЛАВА 6.

1 Слушайте сега което говори Господь:
Стани, сѫди ся прѣдъ горы-тѣ,
И да чуѭтъ хълми-тѣ гласъ-тъ ти.
2 [а]Слушайте, горы, [б]сѫдбѫ-тѫ Господнѭ,
И вы, крѣпкы основанія на земѭ-тѫ;
Защото [в]Господь има сѫдбѫ съ людіе-
тѣ си,
И ще ся сѫди съ Израиля.
3 Людіе мои, [г]що ви направихъ?
И въ какво ви досадихъ?
Отговорѣте противъ мене.
4 Защото [д]азъ вы възведохъ изъ Египет-
скѫ-тѫ земѭ,
И вы избавихъ отъ домъ-тъ на порабо-
щеніе-то;
И проводихъ прѣдъ васъ Моисея, и Аа-
рона, и Маріамь.
5 Людіе мои, поменѣте сега [е]що съвѣща
Валакъ Моавскый царь,
И що му отговори Валаамъ Веоровый сынъ,
[ж]Отъ Ситтимъ до Галгалъ,
[з]За да познаете правдѫ-тѫ Господнѭ:
6 Съ какво да дойдѫ прѣдъ Господа,
Да ся поклонѭ прѣдъ Бога Вышняго?
Да дойдѫ ли прѣдъ него съсъ всесъж-
женія,
Съ единолѣтны телцы?
7 [и]Ще ся възблагодари ли Господь въ ты-
сящы овны,
Или [і]въ тмы рѣкы отъ елей?
[к]Да дамъ ли първородный-тъ си *заради*
прѣстѫпленіе-то си,
Плодъ-тъ на утробѫ-тѫ си *заради* грѣхъ-
тъ на душѫ-тѫ си?
8 Той [л]ти показа, человѣче, що е добро-то:
И що иска Господь отъ тебе,
Освѣнь [м]да правишь праведно-то, и да
обычашь милость,
И да ходишь смиренно съ Бога твоего?
9 Гласъ-тъ Господень выка къмъ градъ-тъ,
И мудрость-та ще види име-то ти,
Слушайте жезлъ-тъ и който го е опрѣ-
дѣлилъ.
10 Стоятъ ли още съкровища-та на нечестіе-
то
Въ домъ-тъ на нечестивый-тъ,
И [н]гнусна-та недостаточна мѣра?
11 Да *гы* оправдаѭ ли [о]съ нечестивы-тѣ
вѣсы,
И съ врѣтище-то на льстивы-тѣ драмове?
12 Защото богати-тѣ му сѫ пълни съ не-
правдѫ,
И жители-тѣ му говорихѫ лъжѫ,
И [п]языкъ-тъ имъ е измамителенъ въ у-
ста-та имъ.
13 И азъ като тя [р]поразѭ ще тя ослабѭ,
Ще тя запустѭ заради грѣхове-тѣ ти.
14 Ще [с]ядешь, и нѣма да ся насыщавашь,
И гладъ-тъ ти *ще е* въ срѣдъ тебе:
И ще приберешь, но нѣма да отървешь;
И каквото си отървешь, ще го прѣдамъ
на мечъ.

[л] Быт. 10; 8, 10, 11.
[м] Лук. 1; 71.
[н] Ст. 3,
[о] Втор. 32; 2. Псал. 72; 6. 110; 3.
[п] Зах. 9; 10.
[р] Иса. 2; 6.
[с] Зах. 13; 2.
[т] Иса. 2; 8.
[у] Псал. 149; 7. Ст. 8. 2 Сол. 1; 8.

[а] Втор. 32; 1. Псал. 50; 1, 4. Иса. 1: 2.
[б] Осія 12; 2.
[в] Иса. 1; 18. 5; 3, 4. 43; 26. Осія 4; 1.
[г] Іер. 2; 5, 31.
[д] Исх. 12; 51. 14; 30. 20; 2. Втор. 4; 20. Амос. 2; 10.
[е] Числ. 22; 5. 23; 7. 24; 10, 11. Втор. 23; 4, 5. Іис. Нав. 24; 9, 10. Отк. 2; 14.
[ж] Числ. 25; 1. 33; 49. Іис. Нав. 4; 19. 5; 10.
[з] Сѫд. 5; 11.
[и] Псал. 50; 9. 51; 16. Иса. 1; 11.
[і] Іов. 29; 6.
[к] 4 Цар. 16; 3. 21; 6. 23; 10. Іер. 7; 31. 19; 5. Іез. 23; 37.
[л] Втор. 10; 12. 1 Цар. 15; 22. Осія 6; 6. 12; 6.
[м] Быт. 18; 19. Иса. 1; 17.
[н] Втор. 25; 13 до 16. Прит. 11; 1. 20; 10, 23.
[о] Осія 12; 7.
[п] Іер. 9; 3, 5, 6, 8,
[р] Лев. 26; 16. Псал. 107; 17, 18.
[с] Лев. 26; 26. Осія 4; 10.

15 Ты [т]ще сѣешь, а нѣма да жьнешь:
Ты ще истискашь маслины,
А нѣма да ся мажешь съ елей;
И мъстъ, а нѣма да піешь вино.
16 Защото [у]ся упазихѫ повелѣнія-та [ф]на Амрія,
И всичкы-тѣ дѣла [х]на Ахаавовъ-тъ домъ,
И ходихте въ тѣхны-тѣ съвѣты:
За да тя прѣдамъ [ц]на погыбель,
И жители-тѣ ти на звизданіе:
И [ч]ще носите укоръ-тъ на людіе-тѣ ми.

ГЛАВА 7.

1 Горко ми!
Защото съмь като послѣдньо плодобраніе лѣтно,
[а]Като пабиръкъ слѣдъ гроздоберъ:
Нѣма гроздъ за да яде нѣкой:
[б]Душа-та ми пожела първозрѣлы-тѣ плодове.
2 [в]Прѣподобенъ ся погуби отъ земіѭ-тѫ,
И нѣма правъ между человѣцы-тѣ:
Всичкы-тѣ ся засаждатъ за кръвь:
[г]Ловятъ всякой брата си съсъ сѣть.
3 За да злотворятъ твърдѣ много съ рѫцѣ-тѣ *си:*
[д]Началникъ-тъ иска, и [е]сѫдія-та *гледа* за мьздѫ:
И голѣмецъ-тъ произноси лукаво-то си желаніе,
Което развратно испълняватъ.
4 По добрый-тъ отъ тѣхъ е [ж]като търнъ:
Правый-тъ *по бодливъ* отъ търнливъ плетъ:
День-тъ на пазачы-тѣ ти, посѣщеніе-то ти, стигнѫ.
Сега ще е недоумѣніе-то имъ.
5 [з]Не ся увѣрявайте на пріятель,
Нѣмайте дързновеніе на тѣсенъ:
Пази двери-тѣ на уста-та си
Отъ лежащѫ-тѫ въ нѣдро-то ти;
6 Защото [и]сынъ прѣзира бащѫ,
Дъщеря ся повдига противъ майкѫ си,
Снаха противъ свекървѫ си:
Непріятели на человѣка сѫ домашни-тѣ му.
7 А азъ [і]ще погледнѫ къмъ Господа,
Ще чакамъ Бога на спасеніе-то си;
Богъ мой ще мя послуша.
8 [к]Не ся весели заради мене, враждебнице моя:
[л]Ако и да паднѫ, ще станѫ,
Ако и да сѣднѫ въ тьмнинѫ,
[м]Господь ще ми е свѣтъ.
9 [н]Ще носѭ гнѣвъ-тъ на Господа,
Защото му съгрѣшихъ,
Додѣ разсѫди сѫдъ-тъ ми,
И направи сѫдбѫ-тѫ ми;
[о]Ще мя изведе на свѣтъ:
Ще видѭ правдѫ-тѫ му.
10 И враждебница-та ми ще види,
И [п]срамъ ще ѭ покрые, която ми говори:
[р]Дѣ е Господь Богъ твой?
[с]Очи-тѣ ми ще ѭ видятъ:
Сега ще е въ стѫпкуваніе [т]като калъ-тъ на пѫтища-та.
11 [у]Въ който день ся съзидѫтъ стѣны-тѣ ти,
Въ онзи день ще ся раздаде на далечь заповѣданіе-то.
12 [ф]Въ онзи день ще дойдѫтъ до тебе отъ Ассиріѭ,
И отъ крѣпостны-тѣ градове,
И отъ крѣпость-тѫ до рѣкѫ-тѫ,
И отъ море до море, и отъ планинѫ до планинѫ.
13 И земя-та ще запустѣе
Отъ причинѫ-тѫ на жители-тѣ си,
[х]Заради плодъ-тъ на дѣянія-та имъ.
14 Паси людіе-тѣ си съ жезлъ-тъ си,
Стадо-то на наслѣдіе-то си,
Което [ц]живѣе уединено въ дѫбравѫ-тѫ, въ срѣдъ Кармилъ:
Да пасѫтъ во Васанъ и въ Галаадъ, като въ древни-тѣ дни.
15 [ч]Като въ дни-тѣ на исходъ-тъ ти изъ Египетскѫ-тѫ земіѭ,
Ще имъ покажѫ чудеса.
16 [ш]Народи-тѣ ще видятъ, и ще ся постыдятъ
Заради всичкѫ-тѫ си крѣпость;
[щ]Ще турятъ рѫкѫ на уста,
Уши-тѣ имъ ще оглушѣѭтъ.
17 [ъ]Ще лижѫтъ пърсть-тѫ като зміи,
Като земны-тѣ гады [ы]ще треперятъ въ дупкы-тѣ си:
[ь]Ще ся устрашатъ отъ Господа Бога нашего,
И ще ся уплашатъ отъ тебе.
18 [ѣ]Кой е подобенъ тебѣ, Богъ
[ю]Който прощава беззаконіе,
И не изглежда [я]прѣстѫпленіе-то
На остатъкъ-тъ на наслѣдіе-то си?
[ѫ]Не пази гнѣвъ-тъ си вынѫгы,
Защото му е угодно *да прави* милость.
19 Ще ся върне, ще ны помилува,
Ще стѫпче беззаконія-та ни:

[т] Втор. 28; 38, 39, 40. Амос. 5; 11. Соф. 1; 13. Агг. 1; 6.
[у] Осія 5; 11.
[ф] 3 Цар. 16; 25, 26.
[х] 3 Цар. 16; 30 и дрг. 21; 25, 26. 4 Цар. 21; 3.
[ц] 3 Цар. 9; 8. Іер. 19; 8.
[ч] Иса. 25; 8. Іер. 51; 51. Плач. 5; 1.

—

[а] Иса. 17; 6. 24; 13.
[б] Иса. 28; 4. Осія 9; 10.
[в] Псал. 12; 1. 14; 1, 3. Иса. 57; 1.
[г] Авв. 1; 15.
[д] Осія 4; 18.
[е] Иса. 1; 23. Гл. 3; 11.
[ж] 2 Цар. 23; 6, 7. Іез. 2; 6. Виж. Иса. 55; 13.
[з] Іер. 9; 4.
[и] Іез. 22; 7. Мат. 10; 21, 35, 36. Лук. 12; 53. 21; 16. 2 Тим. 3; 2, 3.
[і] Иса. 8; 17.
[к] Прит. 24; 17. Плач. 4; 21.
[л] Псал. 37; 24. Прит. 24; 16.
[м] Псал. 27; 1.
[н] Плач. 3; 39.
[о] Псал. 37; 6.
[п] Псал. 35; 26.
[р] Псал. 42; 3, 10. 79; 10. 115; 2. Іоил. 2; 17.
[с] Гл. 4; 11.
[т] 2 Цар. 22; 43. Зах. 10; 5.
[у] Амос. 9; 11 и дрг.
[ф] Иса. 11; 16. 19; 23 и дрг. 27; 13. Осія 11; 11.
[х] Іер. 21; 14. Гл. 3; 12.
[ц] Иса. 37; 24.
[ч] Псал. 68; 22. 78; 12.
[ш] Иса. 26; 11.
[щ] Іов. 21; 5. 29; 9.
[ъ] Псал. 72; 9. Иса. 49; 23.
[ы] Псал. 18; 45.
[ь] Іер. 33; 9.
[ѣ] Исх. 15; 11.
[ю] Исх. 34; 6, 7. Іер. 50; 20.
[я] Гл. 4; 7. 5; 3, 7, 8.
[ѫ] Псал. 103; 9. Иса. 57; 16. Іер. 3; 5.

Ей, ще хвърлишь всичкы-тѣ имъ грѣхове
въ морскы-тѣ дълбины.
20 [іж]Ще извършишь истинѫ Іакову,
Милость Аврааму,
[а]Както ся клѣ ты на бащы-тѣ ни отъ
древни-тѣ дни.

КНИГА НА ПРОРОКА НАУМА.

ГЛАВА 1.

1 [а]Пророчество противъ Ниневіѭ: книга
на видѣніе-то на Наума Елкусеанинъ-тъ.
2 [б]Ревнивъ е Богъ, и отмьщава Господь;
Господь [в]отмьщава и ся гнѣва;
Господь ще отмьсти на противницы-тѣ си,
И пази *гнѣвъ* противъ врагове-тѣ си.
3 [г]Господь е дълготърпѣливъ и [д]великъ въ
крѣпость,
И никакъ нѣма да обезвини *нечестивый-тъ:*
[е]Пѫть-тъ Господень е въ вихрушкѫ и
бурѭ,
И облаци сѫ прахъ-тъ на нозѣ-тѣ му.
4 [ж]Запрѣщава на море-то и го суши,
И изсушва всичкы-тѣ рѣкы:
Повѣнува Васанъ и Кармилъ,
И Ливанскый цвѣтъ [з]повѣнува.
5 [и]Горы-тѣ ся колебаѭтъ отъ него,
И [і]хълми-тѣ ся растопяватъ:
А [к]земя-та ся движи отъ присѫтствіе-то
му,
Ей, вселенная, и всичкы-тѣ живѣющи на
неіѫ.
6 Кой може да противостане прѣдъ него-
дованіе-то му?
И [л]кой може да устои въ распаленіе-то
на гнѣвъ-тъ му?
[м]Ярость-та му ся излива като огнь,
И скалы-тѣ ся съкрушаватъ прѣдъ него.
7 [н]Господь е благъ, твърдѣль е въ скър-
бенъ день;
И [о]познава надѣющы-тѣ ся на него.
8 Но [п]съ наводненіе което потопява
Ще направи скончаніе на мѣсто-то ѝ,
И тьмнина ще прогне врагове-тѣ му.
9 [р]Що ся съвѣщавате противъ Господа?
Той [с]ще направи скончаніе:
Угнѣтеніе нѣма да нападне вторый пѫть.
10 Защото [т]като ся сплитатъ като търніе,
И ся [у]опиватъ като піяницы
[ф]Ще ся изнурятъ като сухѫ сламѫ.
11 [х]Отъ тебе излѣзе
Онзи който размышлява лукаво противъ
Господа,
Съвѣтникъ лукавъ.
12 Така говори Господь:
Ако и да сѫ въ благополучіе-то си, още
и мнозина,
Но [ц]ще бѫдѫтъ посѣчени, [ч]когато зами-
не той:
Ако и да тя оскърбихъ,
Нѣма вече да тя оскърбіѫ.
13 Защото сега [ш]ще съкрушѫ хомотъ-тъ му
отъ тебе,
И ще сломіѫ узы-тѣ ти.
14 И Господь даде заповѣдь за тебе,
Че нѣма да ся посѣе отъ име-то ти:
Отъ домъ-тъ на богове-тѣ ти ще изсѣкѫ
ваяны-тѣ и лѣяны-тѣ:
[щ]Ще го направіѫ твой гробъ, защото си
бесчестенъ.
15 Ето [ъ]връху горы-тѣ
Нозѣ-тѣ на оногозь който благовѣствува,
И проповѣдува миръ!
Празднувай, Іудо, праздницы-тѣ си,
Отдай обричанія-та си,
Защото [ы]лошій-тъ нѣма да замине вече
прѣзъ тебе:
[ь]Съвсѣмъ ся отсѣче.

ГЛАВА 2.

1 [а]Съкрушитель-тъ възлѣзе прѣдъ лице-
то ти:
[б]Стрѣжи твърдѣль-тъ, пазй пѫть-тъ,
Укрѣпи чрѣсла-та, уякчи крѣпость-тѫ *си*
твърдѣ.
2 Понеже [в]Господь повърнѫ славѫ-тѫ Іа-
кововѫ,
Като славѫ-тѫ Израилевѫ;
Защото [г]истресатели-тѣ гы истресохѫ,

[іж] Лук. 1; 72, 73.
[а] Псал. 105; 9, 10.

—

[а] Соф. 2; 13.
[б] Исх. 20; 5. 34; 14. Втор. 4; 24. Ісус. Нав. 24; 19.
[в] Втор. 32; 35. Псал. 94; 1. Иса. 59; 18.
[г] Исх. 34; 6, 7. Неем. 9; 17. Псал. 103; 8. Іона. 4; 2.
[д] Іов. 9; 4.
[е] Псал. 18; 7 и drг. 97; 2. Авв. 3; 5, 11, 12.
[ж] Псал. 106; 9. Иса. 50; 2. Мат. 8; 26.
[з] Иса. 33; 9.
[и] Псал. 68; 8.
[і] Сѫд. 5; 5. Псал. 97; 5. Мих. 1; 4.
[к] 2 Пет. 3; 10.
[л] Мал. 3; 2.
[м] Откр. 16; 1.
[н] 1 Лѣт. 16; 34. Псал. 100; 5. Іер. 33; 11. Плач. 3; 25.
[о] Псал. 1; 6. 2 Тим. 2; 19.
[п] Дан. 9; 26. 11; 10, 22, 40.
[р] Псал. 2; 1.
[с] 1 Цар. 3; 12.
[т] 2 Цар. 23; 6, 7.
[у] Гл. 3; 11.
[ф] Мал. 4; 1.
[х] 4 Цар. 19; 22, 23.
[ц] 4 Цар. 19; 35, 37.
[ч] Иса. 8; 8. Дан. 11; 10.
[ш] Іер. 2; 20. 30; 8.
[щ] 4 Цар. 19; 37.
[ъ] Иса. 52; 7. Рим. 10; 15.
[ы] Ст. 11, 12.
[ь] Ст. 14.

—

[а] Іер. 50; 23.
[б] Іер. 51; 11, 12. Гл. 3; 14.
[в] Иса. 10; 12. Іер. 25; 29.
[г] Псал. 80; 12. Осія 10; 1.

И повредихѫ прѫчкы-тѣ имъ.
3 Щитъ-тъ на крѣпкы-тѣ му е [д]червеновапсанъ,
Мѫжіе-тѣ силни облѣчени въ червениказо:
Колесницы-тѣ *ще ся движатъ* съсъ свѣтлѫ стоманѫ
Въ день-тъ на приготвуваніе-то му,
И елховы-тѣ *сулицы* ще ся размахатъ трепетно.
4 Колесницы-тѣ ще ся смущаватъ по пѫтища-та,
Ще ся сражаватъ една съ другѫ по стъгды-тѣ:
Гледъ-тъ имъ ще е като свѣщи,
Ще тичатъ като свѣткавицѫ.
5 Ще помене юнацы-тѣ си; *но* ще ся подпълзнѫтъ въ пѫть-тъ си:
Ще тичатъ къмъ стѣны-тѣ му, и покрывало-то ще ся приготви.
6 Порты-тѣ на рѣкы-тѣ ще ся отворятъ,
И палата-та ще ся разруши.
7 И рѣши ся да ся оплѣни,
Ще ся прѣсели,
И рабыни-тѣ ѝ ще стенятъ [е]като гласъ-тъ на гълѫбы-тѣ,
И ще біѭтъ грѫды-тѣ си.
8 И Ниневія е отъ старинѫ като езеро на воды; но тѣ ще бѣгатъ.
Стойте, стойте, *ще выкатъ*, и нѣма който да гледа назадъ.
9 Обирайте сребро-то, обирайте злато-то;
Защото нѣма свършъкъ на съкровища-та *ѝ:*
Има изобиліе отъ всякаквы избранны сѫсѫды.
10 Испраздни ся, истресе ся, и ся запусти,
И [ж]сърдце-то ся топи, и [з]колѣна-та ся клатятъ,
И [и]болежъ *има* въ всичкы-тѣ чрѣсла,
А [і]лица-та на всичкы-тѣ сѫ поблѣдѣли.
11 Дѣ е [к]жилище-то на львы-тѣ,
И пасище-то на млады-тѣ львы,
Дѣто ходяше львъ-тъ, *и* львица-та,
И львче-то, и нѣмаше кой да плаши?
12 Львъ-тъ раскѫсваше доволно за львчета-та си,
И давѣше за львицы-тѣ си,
И пълнѣше пещеры-тѣ си съ хыщеніе,
И жилища-та си съ грабежъ.
13 Ето, [л]азъ сьмь противъ тебе, говори Господь на силы-тѣ:
И ще изгорѭ колесницы-тѣ ѝ въ дымъ,
И мечъ-тъ ще испояде млады-тѣ ти львове:
И ще истрѣбѭ хыщеніе-то ти отъ земѭ-тѫ,
И [м]нѣма да ся чуе вече гласъ-тъ на посланницы-тѣ ти.

ГЛАВА 3.

1 Горко [а]на кръвопролитникъ градъ.
Всичкый е пълнъ съ лъжѫ *и* грабежъ:
Хыщеніе-то не оскудѣва.
2 [б]Гласъ на бичове *ся чуе*, и гласъ отъ тропотъ на колета,
И на коніе устремляемы, и на колесницы подскачущы:
3 Конникъ-тъ дига льскавъ мечъ и свѣткаво копіе:
Има и множество ранени, и голѣмо число убити,
И нѣма свършъкъ на трупове-тѣ:
Прѣтыкатъ ся отъ трупове-тѣ имъ:
4 Отъ много-то блудуванія на привлачителнѫ-тѫ блудницѫ,
[в]Искуснѫ-тѫ въ баянія,
Която продава народы съ блудуванія-та си,
И племена съ баянія-та си.
5 Ето, [г]азъ сьмь противъ тебе,
Говори Господь на силы-тѣ,
И [д]ще повдигнѫ полы-тѣ ти на лице-то ти,
[е]И ще покажѫ на народы-тѣ срамъ-тъ ти,
И на царства-та бесчестіе-то ти.
6 И ще хвърлѭ гнуснѫ нечистотѫ върхъ тебе, и [ж]ще тя засрамѭ,
И [з]ще тя поставѭ като позорище.
7 И всичкы които тя гледатъ [и]ще бѣгатъ отъ тебе,
И ще рекѫтъ: Ниневія запустѣ:
[і]Кой ще ѭ пожали?
Отъ дѣ да потърсѭ утѣшители за тебе?
8 [к]По добра ли си ты [л]отъ Но Аммонъ,
Който лѣжеше между рѣкы-тѣ,
Окруженъ отъ воды,
На който прѣдбоище бѣ море-то,
И стѣна негова море-то?
9 Крѣпость негова бѣ Еѳіопія и Египетъ, и бѣ бескрайна:
Футъ и Ливійци-тѣ бѣхѫ твои помощници.
10 Но и той ся прѣсели, отиде въ плѣнъ:
И [м]младенци-тѣ му ся съкрушихѫ
[н]По краища-та на всичкы-тѣ пѫтища:
[о]И хвърлихѫ жрѣбія върху славны-тѣ му мѫжіе,
И всичкы-тѣ му голѣмци вързани быдохѫ съ веригы.
11 И [п]ты ще ся опіешь,
Ще станешь невидима:
И ты ще потърсишь силѫ противъ врагъ-тъ.
12 Всичкы-тѣ ти твърдѣли *ще сѫ*
[р]*Като* смоковницы съ първоявены-тѣ *си* смоквы:
Ако ся затресѫтъ,
Ще паднѫтъ въ уста-та на ядущій-тъ.

д Иса. 63; 2, 3.
е Иса. 38; 14. 59; 11.
ж Иса. 13; 7, 8.
з Дан. 5; 6.
и Іер. 30; 6.
і Іонл. 2; 6.
к Іов. 4; 10, 11. Іез. 19; 2 до 7.
л Іез. 29; 3. 38; 3. 39; 1. Гл. 3; 5.
м 4 Цар. 18; 17, 19. 19; 9, 23.

а Іез. 22; 2, 3. 24; 6, 9. Авв. 2; 12.
б Іер. 47; 3.
в Иса. 47; 9, 12. Откр. 18; 2, 3.
г Гл. 2; 13.
д Иса. 47; 2, 3. Іер. 13; 22, 26. Іез. 16; 37. Мих. 1; 11.
е Авв. 2; 16.
ж Мал. 2; 9.
з Евр. 10; 33.
и Откр. 18; 10.
і Іер. 15; 5.
к Амос. 6; 2.
л Іер. 46; 25, 26. Іез. 30; 14, 15, 16.
м Псал. 137; 9. Иса. 13; 16. Осія 13; 16.
н Плач. 2; 19.
о Іоил. 3; 3. Авд. 11.
п Іер. 25; 17, 27. Гл. 1; 10.
р Откр. 6; 13.

13 Ето, [с]людіе-тѣ ти сѫ жены въ срѣдъ тебе:
Врата-та на земѭ-тѫ ти
Ще сѫ съвсѣмъ отворены на врагове-тѣ ти:
[т]Огнь ще пояде вереи-тѣ ти.
14 Извади си водѫ за обсадѫ-тѫ,
[у]Уякчи твърдѣли-тѣ си;
Влѣзъ въ калъ-тъ и истъпкай глинѫ-тѫ,
Поправи кырпичнѫ-тѫ пещь.
15 Тамъ ще тя изѣде огнь:
Мечъ ще тя истрѣби,
Ще тя изѣде [ф]като аттелавъ-тъ.
Множи ся като аттелавъ,
Множи ся като скакалецъ.
16 Умножила си търговцы-тѣ си
Повече отъ звѣзды-тѣ небесны:
Аттелавъ-тъ ся распрострѣ, и литнѫ.
17 [х]Голѣмци-тѣ ти сѫ като скакалцы,
И главатари-тѣ ти като множество отъ скакалцы,
Които сѣдятъ на плетища-та въ студенъ день;
Но като изгрѣе сълнце-то, бѣгатъ,
И мѣсто-то имъ не ся познава дѣ бѣхѫ.
18 [ц]Пастыри-тѣ ти задрѣмахѫ, [ч]царю Ассирійскый:
Благородни-тѣ ти заспахѫ:
[ш]Людіе-тѣ ти ся распьрснѫхѫ по горы-тѣ,
И нѣма кой да *гы* събира.
19 Нѣма лѣкъ за съкрушеніе-то ти:
[щ]Рана-та ти е люта:
[ъ]Всичкы-тѣ които слушатъ вѣсть-тѫ ти
Ще исплескатъ съ рѫцѣ заради тебе;
Защото връзъ кого не нападнѫ злина-та ти всякога?

КНИГА НА ПРОРОКА АВВАКУМА.

ГЛАВА 1.

1 Видѣніе-то което видѣ пророкъ Аввакумъ.
2 До кога, Господи, ще выкамъ, и не щешь да послушашь?
Ще въпіѭ къмъ тебе: Неправда! и [а]не щешь да избавяшь?
3 Защо мя правишь да гледамъ беззаконіе,
И да виждамъ бѣдствіе?
Защото грабежъ и неправда има прѣдъ мене;
И има що повдигатъ караніе и прѣніе.
4 За то законъ-тъ е празденъ,
И сѫдба съвсѣмъ не излази;
Понеже [б]нечестивый-тъ насилствува праведный-тъ;
За то излази сѫдба развратна.
5 [в]Виждте между народы-тѣ, и погледнѣте,
И ся зачудѣте много;
Защото азъ ще направѭ дѣло въ дни-тѣ ви,
Което не щете повѣрува, ако го прикаже *нѣкой*.
6 Защото, ето, [г]азъ повдигамъ Халдейцы-тѣ,
Народъ-тъ лютъ и устремителенъ,
Който ще пройде прѣзъ ширинѫ-тѫ на земѭ-тѫ,
За да наслѣди селенія не свои.
7 Страшни сѫ и ужасни:
Сѫдба-та имъ и власть-та имъ ще происхожда отъ тѣхъ.
8 И коніе-тѣ имъ сѫ по бързи отъ рысове,
И [д]по устремителни отъ вечерни вълцы:
И конници-тѣ имъ ще скачатъ,
И конници-тѣ имъ ще дойдѫтъ отъ далечь;
[е]Ще литнѫтъ като орелъ бързащъ на яденіе.
9 Всичкы ще дойдѫтъ за грабежъ:
Взоръ-тъ на лица-та имъ е на напрѣдъ,
И ще съберѫтъ плѣнницы като пѣсъкъ.
10 И ще ся присмиватъ на царіе-тѣ,
И началници-тѣ ще имъ сѫ за присмѣхъ:
Ще ся присмиватъ на всякой твърдѣлъ:
Защото ще награмадятъ пьрсть, и ще го обладаѭтъ.
11 Тогазъ духъ-тъ *му ще* ся измѣни,
И ще прѣвзиде *всякой прѣдѣлъ*, и ще нечествува,
Отдающъ [ж]крѣпость-тѫ си тѫзи на бога си.
12 [з]Не си ли ты отъ вѣка, Господи Боже мой, Святый мой?
Нѣма да умремъ.
Ты, Господи, [и]си гы распоредилъ за сѫдбѫ:
И ты, Крѣпкый, турилъ си гы за наказаніе *намъ*.
13 [і]Очи-тѣ *ти* сѫ по чисты отъ колкото да гледашь лукавщины-тѣ,
И не можешь да гледашь въ беззаконіе-то;

[с] Іер. 50; 37. 51; 30.
[т] Псал. 147; 13. Іер. 51; 30.
[у] Гл. 2; 1.
[ф] Іоил. 1; 4.
[х] Откр. 9; 7.
[ц] Исх. 15; 16. Псал. 76; 6.
[ч] Іер. 50; 18. Іез. 31; 3 и дрг.
[ш] 3 Цар. 22; 17.
[щ] Мих. 1; 9.
[ъ] Плач. 2; 15. Соф. 2; 15. Вижъ Иса. 14; 8 и дрг.

[а] Плач. 3; 8.
[б] Іов. 21; 7. Псал. 94; 3 и дрг. Іер. 12; 1.
[в] Иса. 29; 14. Дѣян. 13; 41.
[г] Втор. 28; 49, 50. Іер. 5; 15. Вижъ 2 Лѣт. 36; 6.
[д] Іер. 5; 6. Соф. 3; 3.
[е] Іер. 4; 13.
[ж] Дан. 5; 4.
[з] Псал. 90; 2. 93; 2. Плач. 5; 19.
[и] 4 Цар. 19; 25. Псал. 17; 13. Иса. 10; 5, 6, 7. Іез. 30; 25.
[і] Псал. 5; 5.

[к]Защо гледашь на беззаконницы-тѣ, *и* мълчишь,
Когато нечестивый-тъ поглъща по праведный-тъ отъ себе си?
14 И правишь ли человѣцы-тѣ като морскы-тѣ рыбы,
Като гадины-тѣ, които нѣматъ началникъ надъ себе си?
15 [л]Истъргнува всичкы-тѣ съ вѫдицѫ,
Влачи гы въ мрѣжѭ-тѫ си,
И гы събира въ неводъ-тъ си;
За то ся весели и ся радува.
16 За то [м]жертвува на мрѣжѭ-тѫ си,
И гори темянъ на неводъ-тъ си;
Защото чрѣзъ тѣхъ дѣлъ-тъ му е тлъстъ,
И ястіе-то му избранно.
17 Да ли за то ще испразднува мрѣжѭ-тѫ си?
И нѣма да жали да убива всякога народы-тѣ?

ГЛАВА 2.

1 [а]На стражѫ-тѫ си ще застанѫ,
И ще ся въсправѭ на стълпъ-тъ,
И [б]ще пазѭ за да видѭ що ще ми говори,
И що ще отговорѭ на обличитель-тъ си.
2 И отговори ми Господь, и рече:
[в]Пиши видѣніе-то и изложи *го* на таблички,
Щото да тича който го чете.
3 Защото [г]видѣніе-то е още за опрѣдѣлено врѣме,
Но бърза къмъ свършъкъ-тъ, и нѣма да излъже:
Ако и да ся бави, чакай го;
Защото [д]непрѣмѣнно ще дойде, нѣма да закъснѣе.
4 Ето душа-та му ся навдигнѫ, не е права въ него:
[е]А праведный ще живѣе съ вѣрѫ-тѫ си.
5 И още като нѣкой дързостливъ отъ вино,
Мѫжъ высокоуменъ е, нито мирува;
[ж]Който разширя душѫ-тѫ си като адъ,
И е като смърть-тѫ, и не ся насыща,
Но събира при себе си всичкы-тѣ народы,
И скупува при себе си всичкы-тѣ людіе.
6 [з]Не ще ли да земѫтъ всичкы тѣзи притчѫ противъ него,
И пословицѫ присмивателнѫ противъ него? и рекѫтъ:
Горко на умножавающій-тъ не свое-то! До кога?
И на натегнувающій-тъ на себе си съсъ залозы.
7 Не ще ли да станѫтъ внезапно онѣзи които тя хапѫтъ,
И да ся повдигнѫтъ онѣзъ които тя правятъ окаяненъ,
И ты да имъ си въ разграбеніе?
8 [и]Понеже ты обра много народы,
Всичкый остатъкъ на людіе-тѣ ще тя оберѫтъ:
[і]Заради кръвь-тѫ на человѣцы-тѣ,
И заради неправдѫ-тѫ *ти* на землѭ-тѫ,
На градъ-тъ и на всичкы-тѣ живѣющы въ него.
9 Горко [к]на лакомящій-тъ лакомство зло за домъ-тъ си,
[л]За да тури гнѣздо-то си высоко,
За да ся освободи отъ рѫкѫ-тѫ на злый-тъ!
10 Съвѣщалъ си срамъ за домъ-тъ си,
Като си истрѣбилъ много народы,
И си съгрѣшилъ *противъ* душѫ-тѫ си.
11 Защото камыкъ-тъ изъ стѣнѫ-тѫ ще възопіе,
И дървовърскы-тѣ ще му отговорятъ.
12 Горко [м]на градящій-тъ градъ съ кръвь,
И на основающій-тъ градъ съ неправдѫ!
13 Ето не е ли това отъ Господа на силы-тѣ,
[н]Да ся трудятъ людіе-тѣ за огнь-тъ,
И народи-тѣ да ся мѫчатъ за суетѫ-тѫ?
14 Защото [о]земя-та ще е пълна
Съ познаваніе-то на славѫ-тѫ Господнѭ,
Както воды-тѣ покрыватъ море-то.
15 Горко на оногози който напоюва ближнія си,
Тебѣ който изливашь [п]сикерѫ-тѫ си,
още *го* и опивашь,
[р]За да изгледашь голотѫ-тѫ имъ!
16 Напълнилъ си ся съсъ срамъ неже съсъ славѫ:
[с]Пій и ты, и нека ся открые краекожіе-то ти:
Чаша-та на десницѫ-тѫ Господнѭ ще ся върне къмъ тебе:
И бълвочъ на бесчестіе ще е върху славѫ-тѫ ти.
17 Защото неправда-та *ти* къмъ Ливанъ ще тя покрые,
И поврѣжденіе-то на животны-тѣ ще *тя* уплаши,
[т]Заради кръвь-тѫ на человѣцы-тѣ,
И неправдѫ-тѫ *ти* на землѭ-тѫ,
На градъ-тъ и на всичкы-тѣ живѣющы въ него.
18 [у]Коя е полза-та на изваянный-тъ,
Че образователь-тъ му го извая?
На лѣянный-тъ, и [ф]на учитель-тъ на лъжѫ-тѫ,
Че дѣлатель-тъ упование на дѣло-то си,
[х]Та да прави безгласны идолы?
19 Горко на говорящій-тъ на дърво-то: Събуди ся;
На безгласный-тъ камыкъ: Дигни ся.
То ли ще научи?

к Іер. 12; 1.
л Іер. 16; 16. Амос. 4; 2.
м Втор. 8; 17. Иса. 10; 13. 37; 24, 25.

—

а Иса. 21; 8, 11.
б Псал. 85; 8.
в Иса. 8; 1. 30; 8.
г Дан. 10; 14. 11; 27, 35.
д Евр. 10; 37.
е Іоан. 3; 36. Рим. 1; 17. Гал. 3; 11. Евр. 10; 38.
ж Прит. 27; 20. 30; 16.
з Мих. 2; 4.
и Иса. 33; 1.
і Ст. 17.
к Іер. 22; 13.
л Іер. 49; 16. Авд. 4.
м Іер. 22; 13. Іез. 24; 9. Мих. 3; 10. Наум. 3; 1.
н Іер. 51; 58.
о Иса. 11; 9.
п Осія 7; 5.
р Быт. 9; 22.
с Іер. 25; 26, 27. 51; 57.
т Ст. 8.
у Иса. 44; 9, 10. 46; 2.
ф Іер. 10; 8, 14. Зах. 10; 2.
х Псал. 115; 5. 1 Кор. 12; 2.

Ето то е обкрыто съсъ злато и сребро,
И [ц]нѣма никакво дыханіе въ него.
20 Но [ч]Господь е въ святый-тъ си храмъ:
[ш]Да мълчишь прѣдъ него, всичка земле.

ГЛАВА 3.

1 Молитва на пророкъ Аввакума [а]върху Сигіоноѳъ.
2 Господи, чухъ слухъ-тъ ти, *и* ся убояхъ:
Господи, [б]оживявай дѣло-то си въ срѣдъ годины-тѣ:
Въ срѣдъ годины-тѣ *го* явявай;
Въ гнѣвъ-тъ *си* помени милость.
3 Богъ дойде отъ Ѳеманъ,
И [в]Святый отъ горѫ-тѫ Фаранъ. (Села.)
Слава-та му покры небеса-та,
И земя-та бѣ пълна съ хвалѫ-тѫ му.
4 Сіяніе-то му бѣ като видѣлинѫ-тѫ:
Лучи излизахѫ изъ рѫкѫ-тѫ му,
И тамъ бѣ скрышница-та на крѣпость-тѫ му.
5 [г]Прѣдъ него прѣдшествоваше моръ-тъ,
И [д]огневицы излизахѫ подъ нозѣ-тѣ му.
6 Застанѫ, и измѣри земіѭ-тѫ;
Погледнѫ, и направи да треперятъ народы-тѣ;
И [е]древни-тѣ горы ся [ж]съкрушихѫ,
Вѣчни-тѣ хълми ся смирихѫ:
Пѫтища-та му сѫ вѣчны.
7 Видѣхъ шатры-тѣ на Еѳіопіѭ въ скърбь:
Поклатихѫ ся опоны-тѣ на Мадіамскѫ-тѫ земіѭ.
8 Разгнѣва ли ся Господь противъ рѣкы-тѣ?
Да ли бѣ ярость-та ти противъ рѣкы-тѣ?
Или гнѣвъ-тъ ти противъ море-то,
[з]Та си възлѣзлъ на коніе-тѣ си,
И на колесницы-тѣ си за избавленіе?
9 Извлѣченъ бы вънъ лѫкъ-тъ ти,
Както възвѣсти *ты* на племена-та съ клѣтвѫ. (Села.)
[и]Ты раздра земіѭ-тѫ съ рѣкы.
10 [і]Видѣхѫ тя горы-тѣ, и ся поклатихѫ:
Потопъ водный нападнѫ:
Бездна-та проводи гласъ-тъ си,
[к]Повдигнѫ рѫцѣ-тѣ си на высоко.
11 [л]Слънце-то *и* луна-та застанѫхѫ въ жилище-то *си:*
[м]Въ видѣлинѫ-тѫ на стрѣлы-тѣ ти ходяхѫ,
Въ сіяніе-то отъ свѣтканіе-то на твое-то копіе.
12 Съ негодованіе си прошелъ прѣзъ земіѭ-тѫ,
[н]Съ ярость си стъпкалъ народы-тѣ.
13 Излѣзлъ си за избавленіе на людіе-тѣ си;
За избавленіе на помазанникъ-тъ си;
[о]Поразилъ си началникъ-тъ изъ домъ-тъ на нечестивы-тѣ,
Открылъ си основанія-та до вратъ-тъ. (Села.)
14 Пронизалъ си съ копія-та му главѫ-тѫ на военачалницы-тѣ му:
Устремихѫ ся като вихрушкѫ за да мя распьрснѫтъ:
Радость-та имъ бѣ като да изѣдѫтъ скрышно сиромахъ-тъ.
15 [п]Прошелъ си прѣзъ море-то съ коніе-тѣ си,
Прѣзъ купове на много воды.
16 Чухъ, и [р]чрѣва-та ми ся смутихѫ:
Устны-тѣ ми треперяхѫ отъ гласъ-тъ:
Гнилота влѣзе въ кости-тѣ ми,
И на мѣсто-то си ся растреперахъ,
Та да си починѫ въ день-тъ на скърбь-тѫ,
Когато възлѣзе противъ людіе-тѣ
Онзи който ще ся опълчи противъ тѣхъ.
17 Ако и да не прозябне смоковница-та,
Нито да има плодъ по лозы-тѣ.
Трудъ-тъ на маслинѫ-тѫ да ся осуети,
И нивы-тѣ да не дадѫтъ хранѫ:
Паства-та да ся истрѣби изъ оградѫ-тѫ,
И да нѣма говеда въ кошары-тѣ;
18 [с]Азъ обаче ще ся веселіѭ въ Господа,
Ще ся радувамъ въ Бога на спасеніе-то си.
19 Іеова Господь е [т]сила-та ми,
И ще направи нозѣ-тѣ ми като на [у]елени-тѣ,
И ще мя направи [ф]да ходіѭ по высокы-тѣ си мѣста.
Първому пѣвцу върху струнны-тѣ ми орѫдія.

[ц] Псал. 135; 17.
[ч] Псал. 11; 4.
[ш] Соф. 1; 7. Зах. 2; 13.

—

[а] Псал. 7; надписъ-тъ.
[б] Псал. 85; 6.
[в] Втор. 33; 2. Сѫд. 5; 4. Псал. 68; 7.
[г] Наум. 1; 3.
[д] Псал. 18; 8.
[е] Быт. 49; 26.
[ж] Наум. 1; 5.
[з] Ст. 15. Втор. 33; 26, 27. Псал. 68; 4. 104; 3.
[и] Псал. 78; 15, 16. 105; 41.
[і] Исх. 19; 16, 18. Сѫд. 5; 4, 5. Псал. 68; 8. 77; 18. 114; 4.
[к] Исх. 14; 22. Іис. Нав. 3; 16.
[л] Іис. Нав. 10; 12, 13.
[м] Іис. Нав. 10; 11. Псал. 18; 14. 77; 17, 18.
[н] Іер. 51; 33. Амос. 1; 3. Мих. 4; 13.
[о] Іис. Нав. 10; 24. 11; 8, 12. Псал. 68; 21.
[п] Ст. 8. Псал. 77; 19.
[р] Псал. 119; 120. Іер. 23; 9.
[с] Іов. 13; 15. Иса. 41; 16. 61; 10.
[т] Псал. 27; 1.
[у] 2 Цар. 22; 34. Псал. 18; 33.
[ф] Втор. 32; 13. 33; 29.

—

КНИГА НА ПРОРОКА СОФОНІѪ.

ГЛАВА 1.

1 Слово-то Господне, което биде къмъ
Софоніѭ сынъ-тъ на Хусія, сынъ-тъ на
Годоліѭ, сынъ-тъ на Амаріѭ, сынъ-тъ
на Езекіѭ, въ дни-тѣ на Іосіѭ сынъ-тъ
Амоновъ, Іудинъ-тъ царь.
2 Ще погубѭ съвсѣмъ всичко
Отъ лице-то на земѭ-тѫ, говори Господь.
3 [а]Ще погубѭ человѣкъ и скотъ:
Ще погубѭ птицы-тѣ въздушны, и рыбы-
тѣ морскы,
И [б]спѫнуванія-та съ нечестивы-тѣ:
И ще истрѣбѭ человѣка отъ лице-то на
земѭ-тѫ, говори Господь.
4 И ще прострѫ рѫкѫ-тѫ си върху Іудѫ,
И върху всичкы-тѣ жители на Іерусалимъ;
И [в]ще истрѣбѭ остатъкъ-тъ Вааловъ отъ
това мѣсто,
И име-то на идолскы-тѣ жрецы съсъ свя-
щенницы-тѣ;
5 И [г]онѣзи които ся кланятъ на небесно-то
воинство върху кѫщны-тѣ покрывы;
И [д]които ся кланятъ *и* [е]кълнѫтъ въ Го-
спода,
И [ж]които ся кълнѫтъ въ Мелхома;
6 И [з]които ся уклонявать отъ подирь Го-
спода,
И [и]които не търсятъ Господа, нито го
дирятъ.
7 [і]Мълчи прѣдъ Господа Іеова,
Защото [к]е близо день-тъ Господень;
Защото [л]Господь приготви жертвѫ,
Опрѣдѣли поканены-тѣ си.
8 И въ день-тъ на жертвѫ-тѫ Господнѭ,
Ще накажѫ [м]началницы-тѣ, и царскы-
тѣ чада,
И всичкы-тѣ що сѫ облѣкли странны
дрехы.
9 Въ онзи день ще накажѫ и всичкы-тѣ
които прѣскачатъ прагове-тѣ,
Които пълнятъ домове-тѣ на господари-
тѣ си съ грабежъ и льсть.
10 И въ онзи день, говори Господь,
Ще бѫде мятежъ на выкъ [н]отъ рыбнѫ-
тѫ портѫ,
И рыданіе отъ Масенѫ,
И голѣмо съкрушеніе отъ хълмы-тѣ.
11 [о]Плачѣте, жители на Мактесъ,
Защото ся истрѣбихѫ всичкы-тѣ търгов-
скы людіе:
Изсѣчени быхѫ всичкы които доносѣхѫ
сребро.
12 И въ онова врѣме,
Ще издирѭ Іерусалимъ съсъ свѣтилницы,
И отмьстѭ на мѫжіе-тѣ [п]които почиватъ
на дрождіе-то си;
[р]Които думатъ въ сьрдце-то си:
Господь нѣма да стори ни добро ни зло.
13 За то имотъ-тъ имъ ще бѫде въ разграбеніе,
И кѫщи-тѣ имъ въ запустѣніе;
И ще съградятъ кѫщы, а [с]нѣма да оби-
таватъ:
И ще насадятъ лозія, а [т]нѣма да піѭтъ
вино-то имъ.
14 [у]Близо е великый день Господень,
Близо, и твърдѣ бърза:
Гласъ-тъ на день-тъ Господень:
Горестно ще извыка тамъ крѣпкый.
15 [ф]День на гнѣвъ е онзи день,
День на скърбь и на утѣсненіе,
День на запустѣніе и на погубваніе,
День на тьмнинѫ и на мракъ,
День на облакъ и на мьглѫ,
16 [х]День на трѫбѫ и на всклицаніе
Противъ твърдѣлны-тѣ градове,
И противъ высокы-тѣ стълпове.
17 И ще оскърбѭ человѣцы-тѣ,
И [ц]ще ходятъ като слѣпы,
Защото съгрѣшихѫ Господу:
И [ч]кръвь-та имъ ще ся излѣе като прахъ,
И мѣса-та имъ [ш]като лайно.
18 Но [щ]ни сребро-то имъ ни злато-то имъ
Ще може да гы избави
Въ день-тъ на гнѣвъ-тъ Господень:
И всичка-та земя [ъ]ще бѫде погълнѫта
Отъ огнь-тъ на ревность-тѫ му;
Защото [ы]ще направи скончаніе, даже и
скоро,
Вързъ всичкы които живѣѭтъ на зе-
мѭ-тѫ.

ГЛАВА 2.

1 [а]Испытайте себе си, испытайте,
Народе безсрамный,
2 Прѣди да роди указъ-тъ *дѣйствіе-то си:*
И день-тъ да прѣйде [б]като плѣвѫ,

а Осія 4; 3.
б Іез. 7; 19. 14; 3, 4, 7. Мат. 13; 41.
в 4 Цар. 23; 4, 5.
г 4 Цар. 23; 12. Іер. 19; 13. 15; 6.
д 3 Цар. 18; 21. 4 Цар. 17; 33, 41.
е Иса. 48; 1. Осія 4; 15.
ж Іис. Нав. 23; 7. 3 Цар. 11; 33.
з Иса. 1; 4. Іер. 2; 13, 17. 15; 6.
и Осія. 7; 7.
і Авв. 2; 20. Зах. 2; 13.
к Иса. 13; 6.
л Иса. 34; 6. Іер. 46; 10. Іез. 39; 17. Откр. 19; 17.
м Іер. 39; 6.
н 2 Лѣт. 33; 14.
о Іак. 5; 1.
п Іер. 48; 11. Амос. 6; 1.
р Псал. 94; 7.
с Втор. 28; 30, 39. Амос. 5; 11.
т Мих. 6; 15.
у Іоил. 2; 1. 11.
ф Ст. 18. Иса. 22; 5. Іер. 30; 7. Іоил. 2; 2, 11. Амос. 5; 18.
х Іер. 4; 19.
ц Втор. 28; 29. Иса. 59; 10.
ч Псал. 79; 3.
ш Псал. 83; 10. Іер. 9; 22. 16; 4.
щ Прит. 11; 4. Іез. 7; 19.
ъ Гл. 3; 8.
ы Ст. 2, 3.

а Іоил. 2; 16.
б Іов. 21; 18. Псал. 1; 4. Иса. 17; 13. Осія 13; 3.

Прѣди да нападне върхъ васъ
[в]Распаленіе-то на гнѣвъ-тъ Господенъ,
Прѣди да нападне върхъ васъ
День-тъ на ярость-тѫ Господнѭ.
3 [г]Търсѣте Господа, [д]всичкы кроткы земни,
Които извършвате сѫдбы-тѣ му:
Търсѣте правдѫ, търсѣте кротость,
[е]Негли ся покрыете въ день-тъ на гнѣвъ-тъ Господенъ.
4 Защото [ж]Газа ще бѫде оставена,
И Аскалонъ ще бѫде запустенъ:
Ще изгонятъ [з]Азотъ въ пладнинѫ,
И Аккаронъ ще ся искорени.
5 Горко [и]на жители-тѣ на морскы-тѣ брѣгове,
На народъ-тъ на Хереѳцы-тѣ!
Слово-то Господне е противъ васъ:
И тебе, [і]Ханаане, земле на Филистимцы-тѣ,
Ще тя погубѭ, та да нѣма жители.
6 И брѣгъ-тъ морскый ще е населенія *и* кладенци на овчары,
И [к]ограды на стада.
7 И *това* приморіе ще е за [л]остатъкъ-тъ на Іудинъ-тъ домъ:
Тамъ ще пасѫтъ:
Въ домове-тѣ на Аскалонъ ще лѣжатъ вечеръ;
Защото Господь тѣхный Богъ [м]ще гы посѣти,
И [н]повърне плѣнъ-тъ имъ.
8 [о]Чухъ хулѫ-тѫ на Моава,
И [п]укоры-тѣ на Аммоновы-тѣ сынове,
Съ които хуляхѫ людіе-тѣ ми,
И [р]ся увеличавахѫ противъ прѣдѣлы-тѣ имъ.
9 За то живъ сьмь азъ, говори Господь на силы-тѣ, Богъ Израилевъ,
Непрѣмѣнно [с]Моавъ ще бѫде като Содомъ,
И [т]Аммонови-тѣ сынове като Гоморръ,
[у]Мѣсто на копривы, и на солницы, и на вынѫгышнѫ пустотѫ:
Остатъкъ-тъ на людіе-тѣ ми ще гы обере,
И [ф]остатъкъ-тъ на народъ-тъ ми ще гы наслѣди.
10 Това ще имъ стане [х]заради гордость-тѫ имъ,
Защото хулихѫ и ся възвеличихѫ
Противъ людіе-тѣ на Господа на силы-тѣ.
11 Господь ще е страшенъ противъ тѣхъ,
Защото ще истрѣби всичкы-тѣ земны богове:
И [ц]ще му ся поклонятъ, всякой отъ мѣсто-то си,
[ч]Всичкы-тѣ острови на народы-тѣ.
12 И вы, [ш]Еѳіопяне,
Ще бѫдете пронизани [щ]съ мечь-тъ ми.
13 И ще простре рѫкѫ-тѫ си противъ сѣверъ;
И [ъ]погуби Ассиріѭ:
И ще направи Ниневіѭ запустѣніе,
И мѣсто безводно като пустынѭ-тѫ.
14 И [ы]стада ще лѣжатъ въ срѣдъ неѭ,
[ь]Всичкы-тѣ животны на народы-тѣ;
И [ѣ]неясыть-тъ и ежъ-тъ ще обитаватъ въ горни-тѣ й прагове;
Гласъ-тъ *имъ* ще звѫкне въ прозорцы-тѣ:
Пустота ще бѫде въ врата-та,
Защото [ю]ще оголѣе отъ кедровы-тѣ *направы*.
15 Тойзи е веселящій ся градъ,
[я]Живѣющій безгрыжно,
[ѫ]Който говорѣше въ сърдце-то си:
Азъ сьмь, и нѣма другъ освѣнь мене.
Какъ станѫ пустъ,
Виталница на звѣрове!
Всякой що заминува по край него
[іѫ]Ще позвизди, *и* [а]помаха съ рѫкѫ-тѫ си.

ГЛАВА 3.

1 Горко на бунтовный-тъ и скверный-тъ *градъ*,
На насилственный-тъ градъ!
2 [а]Не послуша гласъ-тъ;
[б]Не пріе наказаніе;
Не уповà на Господа;
Не ся приближи при Бога своего.
3 [в]Началници-тѣ му сѫ въ срѣдъ него льви рыкающи:
Сѫдіи-тѣ му, [г]вечерни вълци:
Не оставятъ нищо за заранъ.
4 [д]Пророци-тѣ му сѫ вѣтровити,
Человѣци лъстиви:
Священници-тѣ му осквернихѫ святилище-то,
[е]Насилствовахѫ законъ-тъ.
5 [ж]Праведный Господь е [з]въ срѣдъ него:
Нѣма да направи неправдѫ:
Всякѫ сутринѫ приводи сѫдбѫ-тѫ си въ видѣло, не оскудѣва,
Но [и]нечестивый не знае срамъ.
6 Истрѣбихъ народы: стълпове-тѣ имъ сѫ запустѣни:
Запустихъ пѫтища-та имъ, та да нѣма кой да заминува:
Градове-тѣ имъ ся разорихѫ,

в 2 Цар. 23; 26.
г Псал. 103; 4. Амос. 5; 6.
д Псал. 76; 9.
е Іоил. 2; 14. Амос. 5; 15. Іона. 3; 9.
ж Іер. 47; 4, 5. Іез. 25; 15. Амос. 1; 6, 7, 8. Зах. 9; 5, 6.
з Іер. 6; 4. 15; 8.
и Іез. 25; 16.
і Іис. Нав. 13; 3.
к Ст. 14. Иса. 17; 2.
л Ст. 9. Иса. 11; 11. Мих. 4; 7. 5; 7, 8. Агг. 1; 12. 2; 2.
м Исх. 4; 31. Лук. 1; 68.
н Псал. 126; 1. Іер. 29; 14. Гл. 3; 20.
о Іер. 48; 27 и дрг. Іез. 25; 8.
п Іез. 25; 3, 6.
р Іер. 49; 1.
с Иса. 15; Іер. 48; Іез. 25; 9. Амос. 2; 1.
т Амос. 1; 13.
у Быт. 19; 25. Втор. 29; 23. Иса. 13; 19. 34; 13. Іер. 49; 18. 50; 40.
ф Ст. 7.
х Иса. 16; 6. Іер. 48; 29.
ц Мал. 1; 11. Іоан. 4; 21.
ч Быт. 10; 5.
ш Иса. 18; 1. 20; 4. Іер. 46; 9. Іез. 30; 9.
щ Псал. 17; 13.
ъ Иса. 10; 12. Іез. 31; 3. Наум. 1; 1. 2; 10. 3; 15. 18.
ы Ст. 6.
ь Иса. 13; 21, 22.
ѣ Иса. 34; 11, 14.
ю Іер. 22; 14.
я Иса. 47; 8.
ѫ Откр. 18; 7.
іѫ Іов. 27; 23. Плач. 2; 15. Іез. 27; 36.
а Наум. 3; 19.

—

а Іер. 22; 21.
б Іер. 5; 3.
в Іез. 22; 27. Мих. 3; 9, 10, 11.
г Авв. 1; 8.
д Іер. 23; 11, 32. Плач. 2; 14. Осія 9; 7.
е Іез. 22; 26.
ж Втор. 32; 4.
з Ст. 15; 17. Мих. 3; 11.
и Іер. 3; 3. 6; 15. 8; 12.

Щото нѣма человѣкъ, нѣма житель.
7 [i]Рѣкохъ: Непрѣмѣнно щѣше да ся убоишь ты отъ мене,
Щѣше да пріемешь наказаніе,
Селеніе-то му не щѣше да ся истрѣби,
Колкото и да го наказовахъ;
Но тѣ ускорихж [к]да растлѣватъ всичкы-тѣ си дѣянія.
8 За то [л]чакайте мя, говори Господь,
До день-тъ въ който ся повдигнж за обиръ;
Защото изреченіе-то ми е [м]да съберж народы-тѣ,
И да скупіж царства-та,
Да излѣіж върхъ тѣхъ негодованіе-то си,
Всичко-то распаленіе на гнѣвъ-тъ си,
Понеже [н]всичка-та земя ще бжде погълнжта
Отъ огнь-тъ на ревность-тж ми.
9 Защото тогазь ще [*]туріж въ народы-тѣ [о]языкъ чистъ,
За да призыватъ всичкы-тѣ име-то Господне,
Да му работятъ подъ единъ хомотъ.
10 [п]Оттатакъ рѣкы-тѣ на Еѳіопіж молители-тѣ ми,
Дъщеря-та на разсѣяны-тѣ ми,
Ще донесжтъ приношеніе-то ми.
11 Въ онзи день нѣма да ся срамувашь
Заради всичкы-тѣ си дѣянія,
Чрѣзъ които си беззаконновалъ противъ мене;
Защото тогазь ще отнѣмж отъ срѣдъ тебе онѣзи
[р]Които ся хвалятъ въ гордость-тж ти,
И нѣма вече да велерѣчишь заради свята-тж ми горж.
12 И ще оставіж въ срѣдъ тебе
[с]Людіе оскърбены и сиромасы,
И тѣ ще ся надѣіжтъ на име-то Господне.
13 [т]Остатъкъ-тъ Израилевъ [у]нѣма да прави беззаконіе,
Нито да говори лъжы,
[ф]Нито ще ся намѣри въ уста-та имъ языкъ льстивъ;
Защото тѣ [х]ще пасжтъ, и ще лѣжатъ,
И не ще има кой да устрашава.
14 [ц]Пѣй, Сіонова дъщеро:
Въскликнѣте, Израилю:
Весели ся и радувай ся отъ всичко сърдце,
Дъщеро Іерусалимска.
15 Отнѣ Господь сждове-тѣ ти,
Върнж неприятель-тъ ти:
[ч]Царь Израилевъ е Господь [ш]въ срѣдъ тебе:
Нѣма да видишь вече зло.
16 Въ онзи день [щ]ще ся рече Іерусалиму: Не бой ся:
Сіоне, [ъ]да не разслабѣватъ ржцѣ-тѣ ти.
17 Господь Богъ твой, [ы]който е въ срѣдъ тебе,
Силный-тъ, ще тя спасе,
[ь]Ще ся развесели за тебе съ радость,
Ще *тя* милува въ любовь-тж си,
Ще ся весели за тебе съ пѣсни.
18 Ще съберж [ѣ]оскърбены-тѣ заради праздницы-тѣ,
Които сж отъ тебе,
На които бѣ тежина поношеніе-то му.
19 Ето, въ онова врѣме ще махнж всичкы тѣзи които тя угнѣтаватъ:
И ще избавіж [ю]хромж-тж,
И ще приберж оттласнжтж-тж;
И ще гы направіж хвалж и славж
Въ всяко мѣсто на срамъ-тъ имъ.
20 Въ онова врѣме [я]ще вы доведж,
И въ *онова* врѣме ще вы съберж;
Защото ще вы направіж имениты и похвалны
Между всичкы-тѣ земны народы,
Когато азъ върнж плѣнъ-тъ ви прѣдъ очи-тѣ ви, говори Господь.

КНИГА НА ПРОРОКА АГГЕЯ.

ГЛАВА 1.

1 [а]Въ вторж-тж годинж на царь Дарія, въ шестый-тъ мѣсецъ, въ първый-тъ день на мѣсецъ-тъ, бжде слово Господне чрѣзъ пророка Аггея [б]къмъ Зоровавеля сынъ-тъ Салаѳіилевъ, управитель-тъ на Іудж, и [в]къмъ Іисуса сынъ-тъ [г]Іоседековъ, вели-
2 кый-тъ священникъ, и рече: Така говори Господь Саваоѳъ, и казва: Тѣзи людіе

i Вижь Іер. 8; 6.
к Быт. 6; 12.
л Псал. 27; 14. 37; 34. Прит. 20; 22.
м Іоил. 3; 2.
н Гл. 1; 18.
* *Евр.* върнж.
о Иса. 19; 18.
п Псал. 68; 31. Иса. 18; 1, 7. 60; 4 и друг. Мал. 1; 11. Дѣян. 8; 27.
р Іер. 7; 4. Мих. 3; 11. Мат. 3; 9.
с Иса. 14; 32. Зах. 11; 11. Мат. 5; 3. 1 Кор. 1; 27, 28. Іак. 2; 5.
т Мих. 4; 7. Гл. 2; 7.
у Иса. 60; 21.
ф Иса. 63; 8. Отк. 14; 5.
х Іез. 34; 28. Мих. 4; 4. 7; 14.
ц Иса. 12; 6. 54; 1. Зах. 2; 10. 9; 9.
ч Іоан. 1; 49.
ш Ст. 5; 17. Іез. 48; 35. Отк. 7; 15. 21; 3, 4.
щ Иса. 35; 3, 4.
ъ Евр. 12; 12.
ы Ст. 15.
ь Втор. 30; 9. Иса. 62; 5. 65; 19. Іер. 32; 41.
ѣ Плач. 2; 6.
ю Іез. 34; 16. Мих. 4; 6, 7.
я Иса. 11; 12. 27; 12. 56; 8. Іез. 28; 25. 34; 13. 37; 21. Амос. 9; 14.

а Ездр. 4; 24. 5; 1. Зах. 1; 1.
б 1 Лѣт. 3; 17, 19. Езд. 3; 2 Мат. 1; 12. Лук. 3; 27.
в Езд. 3; 2. 5; 2.
г 1 Лѣт. 6; 15.

говорятъ: Врѣме-то не е дошло, врѣме-
3 то да ся съгради домъ-тъ Господень. И
быде слово Господне [д]чрѣзъ пророка Аг-
гея, и рече:
4 [е]Врѣме ли е вамъ,
Да обитавате вы у подъсчены-тѣ си домове,
А тойзи домъ да е пустъ?
5 Сега прочее така говори Господь Са-
ваоѳъ:
[ж]Помыслѣте пѫтища-та си.
6 [з]Посѣяхте много, и събрахте доходъ малко;
Ядете, и не ся насыщате;
Піете, и не ся благодарите;
Обличате ся, и не ся стоплювате:
И [и]заплащаемый ся заплаща за единъ про-
битъ мѣшецъ.
7 Така говори Господь Саваоѳъ,
Помыслѣте пѫтища-та си.
8 Възлѣзте на горѫ-тѫ, та донесте дърва,
И съградѣте домъ-тъ:
И ще ся благоугодіѫ въ него,
И ще ся прославіѫ, говори Господь.
9 [і]Погледнѫхте за много, и ето, *станѫ* малко:
И *го* донесохте въ домъ-тъ, и [к]азъ дух-
нѫхъ на него:
Защо? говори Господь Саваоѳъ.
Заради домъ-тъ си, който е пустъ,
А вы тичате всякой въ домъ-тъ си.
10 За то [л]небе-то задържа отъ васъ росѫ-
тѫ *си*,
И земя-та възбрани плодъ-тъ си.
11 И [м]повыкнѫхъ бездъждіе
Върху земіѫ-тѫ, и върху горы-тѣ,
И върху жито-то, и върху мѫстъ-тъ, и
върху елей-тъ,
И върху всичко що износи земя-та,
И върху человѣцы-тѣ, и върху скотове-тѣ,
И [н]върху всичкы-тѣ трудове на рѫцѣ-тѣ
имъ.
12 И [о]послуша Зоровавель Салаѳіилевый
сынъ, и Іисусъ Іоседековый сынъ, вели-
кый священникъ, и всичкый остатъкъ на
людіе-тѣ, гласъ-тъ на Господа Бога свое-
го, и думы-тѣ на пророкъ Аггея, като го
проводи Господь тѣхный Богъ: и убояхѫ
13 ся людіе-тѣ прѣдъ Господа. И говорй Аг-
гей посланникъ-тъ Господень споредъ по-
сланіе-то Господне на людіе-тѣ, и рече:
14 [п]Азъ сьмь съ васъ, говори Господь. И
[р]възбуди Господь духъ-тъ на Зоровавеля
сынъ-тъ Салаѳіилевъ, [с]управитель-тъ на
Іудѫ, и духъ-тъ на Іисуса сынъ-тъ Іо-
седековъ, великый-тъ священникъ, и духъ-
тъ на всичкый-тъ остатъкъ на людіе-тѣ,
и [т]дойдохѫ та работѣхѫ въ домъ-тъ на
15 Господа Саваоѳа, Бога своего, Въ двад-
сеть и четвъртый-тъ день на шестый-тъ мѣ-
сецъ, въ вторѫ-тѫ годинѫ на царь Дарія.

ГЛАВА 2.

1 Въ седмый-тъ *мѣсецъ*, въ двадесеть и
първый-тъ *день* на мѣсецъ-тъ, станѫ слово
Господне чрѣзъ пророка Аггея, и рече:
2 Говори сега на Зоровавеля сынъ-тъ Са-
лаѳіилевъ, управитель-тъ на Іудѫ, и на
Іисуса сынъ-тъ Іоседековъ, великый-тъ
священникъ, и на остатъкъ-тъ на людіе-
3 тѣ, и кажи: [а]Кой останѫ между васъ,
който видѣ тойзи домъ въ първѫ-тѫ му
славѫ? и какъвъ го видите вы сега? [б]Не
е ли въ очи-тѣ ви като нищо, сравненъ съ
4 оногозъ? [в]Но уякчи ся сега, Зоровавелю,
говори Господь: и уякчи ся, Іисусе, сыне
Іоседековъ, великый священниче: и уяк-
чѣте ся, всичкы людіе на тѫзи земіѫ,
говори Господь, и работѣте; защото азъ
сьмь съ васъ, говори Господь Саваоѳъ.
5 [г]Споредъ думѫ-тѫ на завѣтъ-тъ ми съ
васъ, когато излѣзохте изъ Египетъ,
[д]Духъ-тъ ми ще прѣбывае между васъ:
не бойте ся.
6 Защото така говори Господь Саваоѳъ:
[е]Още еднаждь, слѣдъ малко, [ж]азъ ще
потресѫ небеса-та, и земіѫ-тѫ, и море-то,
7 и сушѫ-тѫ. И ще потресѫ всичкы-тѣ на-
роды, и [з]избранны-тѣ нѣща на всичкы-тѣ
народы ще дойдѫтъ; и ще испълніѫ
тойзи домъ съсъ славѫ, говори Господь
8 Саваоѳъ. Сребро-то е мое, и злато-то е
9 мое, говори Господь Саваоѳъ. [и]Слава-та
на тойзи послѣдень домъ ще е по голѣма
отъ онѫзи на първый-тъ, говори Господь
на силы-тѣ: и на това мѣсто [і]ще дамъ
миръ, говори Господь на силы-тѣ.
10 Въ двадесеть четвъртый-тъ на деветый-
тъ *мѣсецъ* въ вторѫ-тѫ годинѫ на Дарія,
станѫ слово Господне чрѣзъ пророка Аг-
11 гея и рече: Така говори Господь Сава-
оѳъ: [к]Попытай сега священницы-тѣ *заради*
12 законъ-тъ, и кажи: Ако земе нѣкой месо
свято въ край-тъ на дрехѫ-тѫ си, и съ
край-тъ й допре хлѣбъ, или вариво, или
вино, или елей, или всяко ястіе, ще ся
освяти ли? И священници-тѣ отговорихѫ,
13 та рекохѫ: Не. И рече Аггей: [л]Ако не-
чистъ отъ мъртво тѣло ся прикосне до
нѣкое отъ тѣхъ, ще бѫде ли нечисто?
И священници-тѣ отговорихѫ, и рекохѫ,
14 Ще бѫде нечисто. И отговори Аггей, та
рече: [м]Така сѫ тѣзи людіе, и така тойзи
народъ прѣдъ мене, говори Господь, и

[д] Езд. 5; 1.
[е] 2 Цар. 7; 2. Псал. 132; 3. и држ.
[ж] Ст. 7. Плач. 3; 40.
[з] Втор. 28; 38. Осія 4; 10. Мих. 6; 14, 15. Гх. 2; 16.
[и] Зах. 8; 10.
[і] Гх. 2; 16.
[к] Гх. 2; 17.
[л] Лев. 26; 19. Втор. 28; 23. 3 Цар. 8; 35.
[м] 3 Цар. 17; 1. 4 Цар. 8; 1.
[н] Гх. 2; 17.
[о] Езд. 5; 2.
[п] Мат. 28; 20. Рим. 8; 31.
[р] 2 Лѣт. 36; 22. Езд. 1; 1.
[с] Гх. 2; 21.
[т] Езд. 5; 2, 8.

—

[а] Езд. 3; 12.
[б] Зах. 4; 10.
[в] Зах. 8; 9.
[г] Исх. 29; 45, 46.
[д] Неем. 9; 20. Иса. 63; 11.
[е] Ст. 21. Евр. 12; 26.
[ж] Іонх. 3; 16.
[з] Быт. 49; 10. Мал. 3; 1.
[и] Іоан. 1; 14.
[і] Псал. 85; 8, 9. Лук. 2; 14. Ефес. 2; 14.
[к] Лев. 10; 10, 11. Втор. 33; 10. Мал. 2; 7.
[л] Числ. 19; 11.
[м] Тит. 1; 15.

така всяко дѣло отъ ржцѣ-тѣ имъ: и как-
15 вото приносятъ тамъ, е нечисто: И сега
[н]смыслѣте: отъ тойзи день и нататакъ,
прѣди да ся положи камыкъ връху ка-
16 мыкъ въ храмъ-тъ Господень. Прѣди да
стане това, [о]отиваше *нѣкой* при единъ
купъ отъ двадесеть *мѣры*, и бѣхж десеть:
отиваше при жлебъ-тъ за да источи пет-
десеть *мѣры* отъ жлебъ-тъ, и бѣхж два-
17 десеть. [п]Поразихъ вы съ вѣтротлѣніе, и
съ ръждж, и съ градъ, [р]въ всичкы-тѣ
дѣла на ржцѣ-тѣ ви: [с]но вы не *ся вър-
нжхте* къмъ мене, говори Господь.
18 Смыслѣте сега: отъ тоя день и ната-
такъ, отъ двадесеть и четвьртый-тъ день на
деветый-тъ *мѣсецъ* [т]отъ день-тъ въ който
ся основа храмъ-тъ Господень, смыслѣте.
19 [у]Още ли е сѣме-то въ житницж-тж? Още
и лоза-та, и смоковница-та, и наръ-тъ, и
маслина-та, не плодоносихж: отъ тойзи
день ще *гы* благословіж.

20 И станж пакъ слово Господне къмъ
Аггея въ двадесеть и четвьртый-тъ на мѣ-
21 сецъ-тъ и рече: Говори на Зоровавеля,
[ф]управитель-тъ Іудинъ, и кажи:
[х]Азъ ще потресж небе-то и земіж-тж;
22 И [ц]ще низвърнж прѣстолъ-тъ на цар-
ства-та,
И ще истрѣбіж държавж-тж на царства-
та язычески:
И [ч]ще низвърнж колесницы-тѣ и всадни-
цы-тѣ имъ:
И коніе-тѣ и всадници-тѣ имъ ще па-
днжтъ,
Всякой чрѣзъ мечъ-тъ на брата си.
23 Въ онзи день, говори Господь на силы-тѣ,
Ще земж тебе, Зоровавелю,
Рабе мой, сыне Салаѳіилевъ, говори Го-
сподь,
И [ш]ще тя туріж като печать;
[щ]Защото тя избрахъ, говори Господь Са-
ваоѳъ.

КНИГА НА ПРОРОКА ЗАХАРІЯ.

ГЛАВА 1.

1 Въ осмый-тъ мѣсецъ, [а]въ вторж-тж го-
динж на Дарія, станж слово Господне
[б]къмъ Захаріж, сынъ-тъ на Варахіж,
сына на Іддо, пророкъ-тъ, и рече:
2 Господь ся разгнѣва много на бащы-
тѣ ви.
3 За то кажи имъ:
Така говори Господь Саваоѳъ:
[в]Обърнѣте ся къмъ мене, говори Господь
Саваоѳъ,
И ще ся обърнж къмъ васъ, говори Го-
сподь Саваоѳъ.
4 Не ставайте както *бѣхж* бащи-тѣ ви,
[г]Къмъ които прѣждни-тѣ пророци извы-
кахж, та рекохж:
Така говори Господь Саваоѳъ:
[д]Върнѣте ся сега отъ лукавы-тѣ си пж-
тища,
И отъ лукавы-тѣ си дѣянія:
И не послушахж,
И не дадохж вниманіе менѣ, говори Го-
сподь.
5 Бащи-тѣ ви дѣ сж?
И пророци-тѣ живѣіжтъ ли въ вѣкъ?
6 Но [е]думы-тѣ ми и повелѣнія-та ми,
Които заповѣдахъ на рабы-тѣ си проро-
цы-тѣ,
Не стигнжхж ли до бащы-тѣ ви?
И тѣ ся обърнжхж, та рекохж:
[ж]Както Господь на силы-тѣ намысли да
направи намъ,
Споредъ пжтища-та ни, и споредъ дѣя-
нія-та ни,
Така направи намъ.
7 Въ двадесеть и четвьртый-тъ день на
единадесетый-тъ мѣсецъ, който е мѣсецъ
Саватъ въ вторж-тж годинж на Дарія,
станж слово Господне къмъ Захаріж,
сына на Варахіж, сына на Іддо, про-
8 рокъ-тъ, и рече: Видѣхъ нощя, и ето
[з]человѣкъ яздящъ на червенъ конь, и той
стоеше между мирсины, които *бѣхж* въ
долинж; и задъ него [и]коніе червени, пъ-
9 стри и бѣли. И рѣкохъ: Господарю мой,
що сж тѣзи? И рече ми ангелъ-тъ който
говорѣше съ мене: Азъ ще ти покажж
10 що сж тѣзи. И человѣкъ-тъ, който стоеше
между мирсины-тѣ отговори и рече: [і]Тѣ

[н] Гл. 1; 5.
[о] Гл. 1; 6, 9. Зах: 8; 10.
[п] Втор. 28; 22. 3 Цар. 8; 37. Амос. 4; 9. Гл. 1; 9.
[р] Гл. 1; 11.
[с] Іер. 5; 3. Амос. 4; 6, 8, 10, 11.
[т] Зах. 8; 9.
[у] Зах. 8; 12.
[ф] Гл. 1; 14.
[х] Ст. 6, 7. Евр. 12; 26.
[ц] Дан. 2; 44. Мат. 24; 7.
[ч] Мих. 5; 10. Зах. 4; 6. 9; 10.
[ш] Пѣсн. 8; 6. Іер. 22; 24.
[щ] Иса. 42; 1. 43; 10.

—

[а] Езд. 4; 24. Агг. 1; 1.
[б] Езд. 5; 1. Мат. 23; 35.
[в] Іер. 25; 5. 35; 15. Мих. 7; 19. Мал. 3; 7. Лук. 15; 20. Іак. 4; 8.
[г] 2 Лѣт. 36; 15, 16.
[д] Иса. 31; 6. Іер. 3; 12. 18; 11. Іез. 18; 30. Осія 14; 1.
[е] Иса. 55; 1.
[ж] Плач. 1; 18. 2; 17.
[з] Іис. Нав. 5; 13. Отк. 6; 4.
[и] Гл. 6; 2 до 7.
[і] Евр. 1; 14.

сѫ онѣзи, които Господь проводи да об-
11 ходятъ земіѭ-тѫ. И [к]отговорихѫ на ан-
гелъ-тъ Господенъ стоящій-тъ между мир-
сины-тѣ, и рекохѫ: Ный обходихмы зе-
міѭ-тѫ, и ето, всичка-та земя сѣди и е
тиха.
12 И ангелъ-тъ Господенъ отговори та ре-
че: [л]Господи на силы-тѣ, до кога нѣма
да помилувашь Іерусалимъ, и Іудины-тѣ
градове, противъ които ся разгнѣва ты
13 [м]въ тѣзи седмдесеть години? И Господь
отговори на ангелъ-тъ, който говорѣше съ
мене, [н]думы добры, думы утѣшителны.
14 И рече ми ангелъ-тъ който говорѣше съ
мене: Выкни и кажи: Така говори Го-
сподь Саваоѳъ: [о]Ревнивъ сьмь за Іеру-
салимъ и за Сіонъ съ голѣмо ревнованіе:
15 И сьмь твърдѣ гнѣвенъ противъ безгры-
жны-тѣ народы; защото [п]като ся разгнѣ-
вахъ азъ малко, тѣ помогнѫхѫ на зло-
16 то: За то така говори Господь: [р]Азъ ся
обърнѫхъ къмъ Іерусалимъ съ щедроты:
домъ-тъ ми ще ся съгради въ него, гово-
ри Господь Саваоѳъ: и [с]вървь ще ся о-
17 пъне върху Іерусалимъ. Выкни още и ка-
жи: Така говори Господь Саваоѳъ: Гра-
дове-тѣ ми още ще ся прѣливатъ отъ бла-
гости, и [т]Господь ще утѣши още Сіонъ,
и [у]ще избере пакъ Іерусалимъ.
18 И повдигнѫхъ очи-тѣ си, и видѣхъ, и
19 ето, четыри рога; И рѣкохъ на ангелъ-тъ
който говорѣше съ мене: Що сѫ тѣзи?
а той ми отговори: [ф]Тѣзи сѫ рогове-тѣ
които распърснѫхѫ Іудѫ, Израиля, и Іе-
20 русалимъ. И Господь ми показа четырма
21 дръводѣлцы: И рѣкохъ: Що дойдохѫ да
правятъ тѣзи? И отговори та рече: Тѣзи
сѫ рогове-тѣ които распърснѫхѫ Іудѫ,
та не повдигнѫ никой главѫ-тѫ си; и
тѣзи дойдохѫ за да гы устрашатъ, да
оттърсятъ рогове-тѣ на народы-тѣ, които
[х]повдигнѫхѫ рогъ противъ Іудинѫ-тѫ
земіѭ за да іѭ распърснѫтъ.

ГЛАВА 2.

1 И повдигнѫхъ очи-тѣ си, и видѣхъ, и
[а]ето мѫжъ и вървь за мѣреніе въ рѫ-
2 кѫ-тѫ му: И рѣкохъ: Дѣ отивашь ты?
А той ми рече: [б]Да прѣмѣріѭ Іерусалимъ,
за да видіѭ коя е ширина-та му, и коя е
3 дължина-та му. И ето ангелъ-тъ говоря-
щій съ мене излѣзе, и другъ ангелъ из-
4 лѣзе, да го посрѣщне. И рече му: Тичай,
говори на тойзи юношѫ и кажи: [в]Іеру-
салимъ ще ся насели безъ стѣны, заради
множество-то на человѣцы-тѣ и на ско-
5 тове-тѣ въ него; Защото азъ, говори Го-
сподь, ще му сьмь [г]огненна стѣна изоколо,
и [д]ще сьмь за славѫ въ срѣдъ него.
6 О! о! [е]бѣгайте отъ сѣвернѫ-тѫ земіѭ,
говори Господь; защото [ж]вы распърснѫхъ
къмъ четыри-тѣ вѣтрища небесны, говори
7 Господь. О! [з]избавй ся, Сіонова *дъщеро*,
която обитавашь съ Вавилонскѫ-тѫ дъ-
8 щеріѭ. Защото така говори Господь Са-
ваоѳъ: Вслѣдъ славѫ-тѫ испрати мя при
народы-тѣ, които вы обрахѫ; защото
[и]който докача васъ, докача зѣницѫ-тѫ
9 на око-то му. Защото, ето, азъ [і]ще по-
махамъ съ рѫкѫ-тѫ си върху тѣхъ, и ще
бѫдѫтъ корысть на работящы-тѣ имъ:
и [к]ще познаете че Господь на силы-тѣ мя
проводи.
10 [л]Весели ся, и радувай ся, дъщеро Сіо-
нова; защото, ето, азъ идѫ, и [м]ще ся
населіѭ въ срѣдъ тебе, говори Господь.
11 И [н]много народи ще ся прилѣпятъ при
Господа [о]въ онзи день, и ще ми сѫ [п]лю-
діе: и ще ся населіѭ въ срѣдъ тебе, и
[р]ще познаешь че Господь на силы-тѣ мя
12 проводи при тебе. И Господь [с]ще наслѣди
Іудѫ за свой дѣлъ въ святѫ-тѫ земіѭ,
13 и [т]ще избере пакъ Іерусалимъ. [у]Мълчи,
всяка плъте, прѣдъ Господа; защото ста-
нѫ [ф]отъ селеніе-то на святыніѭ-тѫ си.

ГЛАВА 3.

1 И показа ми [а]Іисуса, великый-тъ свя-
щенникъ, че стоеше прѣдъ ангелъ-тъ Го-
споденъ, и [б]врагъ-тъ стоеше отъ десно му
2 за да му ся съпротиви. И рече Господь на
врагъ-тъ: [в]Ще ти запрѣти Господь, вра-
же: ей, ще ти запрѣти Господь, [г]който
избра Іерусалимъ; [д]не е ли той главня
истъргнѫта изъ огнь?
3 А Іисусъ бѣ облѣченъ въ уплѣсканы
4 [е]дрехы, и стоеше прѣдъ ангелъ-тъ. И от-
говори, та рече на стоящы-тѣ прѣдъ него
и казваше: Отнемѣте уплѣсканы-тѣ дрехы
отъ него. А нему рече: Ето отнѣхъ отъ
тебе беззаконіе-то ти, и [ж]ще тя облѣкѫ
5 въ свѣтлы дрехы. И рѣкохъ: Нека турятъ

к Псал. 103; 20, 21.
л Псал. 102; 13. Отк. 6; 10.
м Іер. 25; 11, 12. Дан. 9; 2. Гл. 7; 5.
н Іер. 29; 10.
о Іоил. 2; 18. Гл. 8; 2.
п Иса. 47; 6.
р Иса. 12; 1. 54; 8. Гл. 2; 10. 8; 3.
с Гл. 2; 1, 2.
т Иса. 51; 3.
у Иса. 14; 1. Гл. 2; 12. 3; 2.
ф Езд. 4; 1, 4, 7. 5; 3.
х Псал. 75; 4, 5.

—

а Іез. 40; 3.
б Отк. 11; 1. 21; 15, 16.
в Іер. 31; 27. Іез. 36; 10, 11.
г Иса. 26; 1. Гл. 9; 8.
д Иса. 60; 19. Отк. 21; 23.
е Иса. 48; 20. 52; 11. Іер. 1; 14. 50; 8. 51; 6, 45.
ж Втор. 28; 64. Іез. 17; 21.
з Отк. 18; 4.
и Втор. 32; 10. Псал. 17; 8. 2 Сол. 1; 6.
і Иса. 11; 15. 19; 16.
к Гл. 4; 9.
л Иса. 12; 6. 54; 1. Соф. 3; 14.
м Лев. 26; 12. Іез. 37; 27. Гл. 8; 3. Іоан. 1; 14. 2 Кор. 6; 16.
н Иса. 2; 2, 3. 49; 22. 60; 3 и драг. Гл. 8; 22, 23.
о Гл. 3; 10.
п Исх. 12; 49.
р Іоз. 33; 33. Ст. 9.
с Втор. 32; 9.
т Гл. 1; 17.
у Авв. 2; 20. Соф. 1; 7.
ф Втор. 26; 15. Псал. 68; 5. Иса. 57; 15. 63; 15.

—

а Агг. 1; 1.
б Псал. 109; 6. Отк. 12; 10.
в Іуд. 9.
г Гл. 1; 17. Рим. 8; 33.
д Амос. 4; 11. Рим. 11; 5. Іуд. 23.
е Иса. 64; 6.
ж Иса. 61; 10. Лук. 15; 22. Отк. 19; 8.

кидаръ чистъ на главж-тж му, и турихж
чистый-тъ [з]кидаръ на главж-тж му, и го
облѣкохж въ дрехы: а ангелъ-тъ Госпо-
6 день прѣдстояваше. И засвидѣтелствова
7 ангелъ-тъ Господень Іисусу и рече: Така
говори Господь Саваоѳъ: Ако ходишь въ
пжтища-та ми, и [и]ако упазишь заповѣди-
тѣ ми, тогазь ты [і]ще сждишь още домъ-тъ
ми, и ще пазишь още дворове-тѣ ми, и
ще ти дамъ *водители отъ между [к]стоя-
8 щы-тѣ тукъ. Слушай сега, Іисусе вели-
кый священниче, ты, и другари-тѣ ти
които сѣдятъ прѣдъ тебе, понеже сж [л]тѣ
чудни человѣци; защото, ето, азъ ще до-
9 ведж [м]рабъ-тъ си [н]Отраслъ-тъ. Защото
ето камыкъ-тъ, когото турихъ прѣдъ Іи-
суса, [о]върху единый-тъ *тойзи* камыкъ
има [п]седмь очи: ето, азъ ще начертаіж
начертаніе-то му, говори Господь Сава-
оѳъ, и [р]ще заличж беззаконіе-то на онжзь
10 земіж въ единъ день. [с]Въ онзи день го-
вори Господь Саваоѳъ, ще поканите вся-
кой ближній-тъ си [т]подъ лозж-тж *си*, и
подъ смоковницж-тж *си*.

ГЛАВА 4.

1 И [а]върнж ся ангелъ-тъ говорящій съ
мене, и мя събуди, [б]както человѣкъ който
2 ся събужда отъ сънъ-тъ си, И рече ми:
Що видишь ты? И рѣкохъ: Погледнжхъ,
и ето, [в]свѣтилникъ, всичкый златенъ, и
чаша върху него, и [г]седмь-тѣ му свѣтила
върху него, и седмь цѣви върху седмь-тѣ
свѣтилника които бѣхж надъ върхъ-тъ му.
3 И [д]двѣ маслины надъ него, една отъ десно
на чашж-тж, и една отъ лѣво ней.
4 И отговорихъ та рѣкохъ на ангелъ-тъ
който говорѣше съ мене и казахъ: Що
5 сж тѣзи, господарю мой? И отговори ан-
гелъ-тъ говорящій-тъ съ мене, та ми рече:
Не знаешь ли що сж тѣзи? И рѣкохъ:
6 Не, господарю мой. И отговори, та ми
рече и каза: Това е слово-то Господне
къмъ Зоровавеля което казва:
[е]Не чрѣзъ силж, ни чрѣзъ крѣпость,
Но чрѣзъ Духъ-тъ ми, говори Господь Са-
ваоѳъ.
7 Що си ты, [ж]горо велика,
Прѣдъ Зоровавеля? поле:
И ще изнесе [з]върхный-тъ камыкъ
[и]Съ въсклицаніе: Благодать, благодать
нему!

8 И станж слово Господне къмъ мене, и
рече:
9 Ржцѣ-тѣ на Зоровавеля [і]турихж осно-
ваніе-то на тойзи домъ;
И ржцѣ-тѣ му [к]ще *го* свършатъ:
И [л]ще познаешь че [м]Господь на силы-тѣ
мя проводи при васъ.
10 Защото кой прѣзрѣ [н]день-тъ на малкы-
тѣ работы?
Извѣстно ще ся зарадуватъ [о]тѣзи седмь,
И ще видятъ оловный-тъ правомѣръ въ
ржкж-тж на Зоровавеля;
Тѣ сж очи-тѣ Господни,
Които тичатъ прѣзъ всичкж-тж земіж.
11 Тогазь отговорихъ та му рѣкохъ: Що
сж [п]тѣзи двѣ-тѣ маслины отъ десно на
12 свѣтилникъ-тъ и отъ лѣво нему? И от-
говорихъ вторый пжть та му рѣкохъ:
Що сж двѣ-тѣ вѣтвы на маслины-тѣ кои-
то прѣзъ двѣ-тѣ златны цѣви испразну-
13 ватъ изъ себе си *елей-тъ като* злато? И
каза ми и рече: Не познавашь ли що сж
тѣ? и отговорихъ: Не, господарю мой.
14 Тогазь рече: Тѣ сж [р]двама-та помазани,
[с]които прѣдстояватъ [т]при Господа на
всичкж-тж земіж.

ГЛАВА 5.

1 И пакъ повдигнжхъ очи-тѣ си, и видѣхъ,
2 и ето [а]свитъкъ летящъ. И рече ми: Що
видишь ты? И отговорихъ: Видіж свитъкъ
летящъ, дължина-та му двадесеть лакти,
3 и ширина-та му десеть лакти. И рече ми:
[б]Това е клѣтва-та исходяща-та по лице-
то на взичкж-тж земіж; защото всякой
който краде ще ся истрѣби, както *ся пише*
въ него отъ самъ: и всякой който ся
кълне ще ся истрѣби, както *ся пише* въ
4 него отъ тамъ. Ще іж изнесж, говори
Господь Саваоѳъ, и ще влѣзе въ домъ-тъ
на крадецъ-тъ и въ домъ-тъ [в]на кълнж-
щій-тъ ся въ име-то ми съ лъжж: и ще
обитава въ срѣдъ домъ-тъ му, и [г]ще го
разори, и дърва-та му, и каменіе-тѣ му.
5 И ангелъ-тъ говорящій-тъ съ мене излѣзе,
та ми рече: Повдигни сега очи-тѣ си, та
6 виждь що е това което излази. И рѣкохъ:
Що е това? А той рече: Това което из-
лази е ефа: и рече: Това е прѣдставяніе-
7 то имъ по всичкж-тж земіж. И ето, вди-
гаше ся единъ свинеценъ талантъ: и ето
8 една жена сѣдѣше въ срѣдъ ефж-тж. И

з Исх. 29; 6. Гл. 6; 11.
и Лев. 8; 35. 3 Цар. 2; 3. Іез. 44; 16.
і Втор. 17; 9. Мал. 2; 7.
* *Или* другари, *или* мѣста за расхожданіе.
к Гл. 4; 14. 6; 5.
л Псал. 71; 7. Иса. 8; 18. 20; 3. Іез. 12; 11. 24; 24.
м Иса. 42; 1. 49; 3, 5. 52; 13. 53; 11. Іез. 34; 23, 24.
н Иса. 4; 2. 11; 1. Іер. 23; 5. 33; 15. Гл. 6; 12. Лук. 1; 78.
о Псал. 118; 22. Иса. 28; 16.
п Гл. 4; 10. Отк. 5; 6.
р Іер. 31; 34. 50; 20. Мих. 7; 18, 19. Гл. 13; 1.
с Гл. 2; 11.
т 3 Цар. 4; 25. Иса. 36; 16. Мих. 4; 4.

—

а Гл. 2; 3.
б Дан. 8; 18.
в Исх. 25; 31. Отк. 1; 12.
г Исх. 25; 37. Отк. 4; 5.
д Ст. 11, 12. Отк. 11; 4.
е Осія 1; 7.
ж Іер. 51; 25. Мат. 21; 21.
з Псал. 118; 22.
и Езд. 3; 11, 13.
і Езд. 3; 10.
к Езд. 6; 15.
л Гл. 2; 9, 11. 6; 15.
м Иса. 48; 16. Гл. 2; 8.
н Агг. 2; 3.
о 2 Лѣт. 16; 9. Прит. 15; 3. Гл. 3; 9.
п Ст. 3.
р Отк. 11; 4.
с Гл. 3; 7. Лук. 1; 19.
т Вижь Іис. Нав. 3; 11, 13. Гл. 6; 5.

—

а Іез. 2; 9.
б Мал. 4; 6.
в Лев. 19; 12. Гл. 8; 17. Мал. 3; 5.
г Лев. 14; 45.

рече ангелъ-тъ: Това е неправда-та. И ѭ
хвърли въ срѣдъ ефѫ-тѫ: и хвърли сви-
9 нецнѫ-тѫ теглилкѫ въ уста-та ѝ. Тогазь
повдигнѫхъ очи-тѣ си, и видѣхъ, и ето,
излазѣхѫ двѣ жены и вѣтръ *имаше* въ
крыла-та имъ; защото имахѫ тѣ крыла
като щръкскы крыла: и вдигнѫхѫ ефѫ-
10 тѫ между земѭ-тѫ и небе-то. И рѣкохъ
11 на ангелъ-тъ говорящій-тъ съ мене: Дѣ
заносятъ тѣ ефѫ-тѫ? И рече ми: [д]За да
съградятъ за неѭ домъ [е]въ земѭ-тѫ
Сенааръ: и ще ся утвърди, и ще ся тури
тамъ на основаніе-то си.

ГЛАВА 6.

1 И пакъ повдигнѫхъ очи-тѣ си, та по-
гледнѫхъ, и ето, четыри колесницы изла-
зѣхѫ изъ срѣдъ двѣ планины, и планины-
2 тѣ *бѣхѫ* планины мѣдны. Въ първѫ-тѫ
колесницѫ имаше [а]коніе червени: и въ
3 вторѫ-тѫ колесницѫ, [б]коніе черни: И въ
третіѭ-тѫ колесницѫ, [в]коніе бѣли: а въ
четвъртѫ-тѫ колесницѫ, пъстри *и* пепе-
4 лави коніе. И отговорихъ та [г]рѣкохъ на
ангелъ-тъ говорящій-тъ съ мене: Що сѫ
тѣзи, господарю мой?
5 И отговори ангелъ-тъ, та ми рече: [д]Тѣ-
зи сѫ четыри-тѣ небесни духове, [е]които
исхождатъ отъ стояніе-то *си* прѣдъ Го-
6 спода на всичкѫ-тѫ земѭ. Черни-тѣ ко-
ніе, които сѫ въ еднѫ-тѫ, исхождатъ
[ж]къмъ сѣвернѫ-тѫ земѭ: и бѣли-тѣ ис-
хождатъ вслѣдъ тѣхъ: и пъстри-тѣ ис-
7 хождатъ къмъ южнѫ-тѫ земѭ. И пепе-
лави-тѣ излѣзохѫ, и поискахѫ да идѫтъ
[з]да обходятъ земѭ-тѫ: и рече: Идѣте,
обходѣте земѭ-тѫ: и обходихѫ земѭ-тѫ.
8 И выкнѫ къмъ мене, та ми говори и
рече: Виждь, исходящы-тѣ къмъ земѭ-
тѫ на сѣверъ, [и]упокоихѫ духъ-тъ ми въ
сѣвернѫ-тѫ земѭ.
9 И станѫ слово Господне къмъ мене, и
10 рече: Земи отъ *мѫжіе-тѣ на* плѣненіе-то,
отъ Хелдая, отъ Товіѭ, и отъ Іедаіѭ,
та дойди въ истый-тъ онзи день, и влѣзь
въ домъ-тъ Іосіевъ, сынъ-тъ на Софоніѭ,
11 които дойдохѫ отъ Вавилонъ: И земи
сребро и злато, и [і]направи вѣнцы, и по-
ложи на главѫ-тѫ на Іисуса, сынъ-тъ
12 Іоседековъ, великый-тъ священникъ: И
говори му и кажи:
Така говори Господь Саваоѳъ и казва:
[к]Ето мѫжъ-тъ, на когото име-то е [л]Отраслъ;
И ще израсте отъ мѣсто-то си,
И [м]ще съгради храмъ-тъ Господень.
13 Ей, той ще съгради храмъ-тъ:
И той [н]ще земе славѫ-тѫ,
И ще сѣдне, и ще управя на прѣстолъ-тъ
си,
И [о]ще е священникъ на прѣстолъ-тъ си:
И съвѣтъ на миръ ще бѫде между два-
ма-та.
14 А вѣнци-тѣ ще бѫдѫтъ за Елема, и за
Товіѭ, и за Іедаіѭ, и за Хена сынъ-тъ
на Софоніѭ, [п]за поменъ въ храмъ-тъ
15 Господень. И [р]далечни-тѣ ще дойдѫтъ, и
съградятъ въ храмъ-тъ Господень: и [с]ще
познаете че Господь на силы-тѣ мя про-
води при васъ: И *то* ще бѫде, ако по-
слушате внимателно гласъ-тъ на Господа
Бога вашего.

ГЛАВА 7.

1 И въ четвъртѫ-тѫ годинѫ на царь Да-
рія, станѫ слово Господне къмъ Захаріѭ
въ четвъртый-тъ день на деветый-тъ мѣ-
2 сецъ, на Хаслевъ. Като проводихѫ въ
домъ-тъ Божій Сарасара, и Регеммелеха,
и человѣцы-тѣ имъ, да ся помолятъ на
3 Господа; [а]Да думатъ на священницы-тѣ,
които бѣхѫ въ домъ-тъ на Господа Са-
ваоѳа, и на пророцы-тѣ и да рекѫтъ: Да
плачѫ ли [б]въ петый-тъ мѣсецъ, като ся
отдѣлѭ, както вече направихъ толкозь
4 годины? И станѫ слово отъ Господа Са-
5 ваоѳа къмъ мене, и рече: Говорѝ на всич-
кы-тѣ людіе на тѫзь земѭ, и на свя-
щенницы-тѣ, и кажи: [в]Когато постѣхте
и сѣтовахте въ петый-тъ и въ [г]седмый-тъ
мѣсецъ [д]въ седмдесеть-тѣ тѣзи годины,
6 [е]наистинѫ за мене ли постѣхте? И кога-
то ядѣхте, и когато піяхте, не ядѣхте ли
7 и піяхте за себе си? Не сѫ ли *тѣзи* ду-
мы-тѣ които Господь говори чрѣзъ прѣж-
дни-тѣ пророцы когато Іерусалимъ бѣ на-
селенъ и въ благоденствіе, и градове-тѣ
му около него, когато ся населяваше [ж]ю-
жна-та и полянска-та страна?
8 И станѫ слово Господне къмъ Захаріѭ
9 и рече: Така говорѝ Господь Саваоѳъ и
рече: [з]Сѫдѣте сѫдъ истиненъ, и правѣте
милость и щедроты, всякой на брата си:
10 И [и]не насилствувайте вдовицѫ-тѫ, и си-
раче-то, чужденецъ-тъ, и сиромахъ-тъ, [і]и
никой отъ васъ да не съвѣщава зло въ
сърдце-то си противъ брата си.
11 Но не рачихѫ да внимаѭтъ, и [к]обър-
нѫхѫ плещы непокорливы, и [л]направихѫ

[д] Іер. 29; 5, 28.
[е] Быт. 10; 10.

—

[а] Гл. 1; 8. Отк. 6; 4.
[б] Отк. 6; 5.
[в] Отк. 6; 2.
[г] Гл. 5; 10.
[д] Псал. 104; 4. Евр. 1; 7, 14.
[е] 3 Цар. 22; 19. Дан. 7; 10. Гл. 4; 14. Лук. 1; 19.
[ж] Іер. 1; 14.
[з] Быт. 13; 17. Гл. 1; 10.
[и] Сѫд. 8; 3. Екк. 10; 4.
[і] Исх. 28; 36. 29; 6. Лев. 8; 9. Гл. 3; 5.
[к] Іоан. 1; 45.
[л] Гл. 3; 8.
[м] Гл. 4; 9. Мат. 16; 18. Ефес. 2; 20; 21, 22. Евр. 3; 3.
[н] Иса. 22; 24.
[о] Псал. 110; 4. Евр. 3; 1.
[п] Исх. 12; 14. Мар. 14; 9.
[р] Иса. 57; 19. 60; 10. Ефес. 2; 13, 19.
[с] Гл. 2; 9. 4; 9.

—

[а] Втор. 17; 9, 10, 11. 33; 10. Мал. 2; 7.
[б] Іер. 52; 12. Гл. 8; 19.
[в] Иса. 58; 5.
[г] Іер. 41; 1. Гл. 8; 19.
[д] Гл. 1; 12.
[е] Вижь Рим. 14; 6.
[ж] Іер. 17; 26.
[з] Иса. 58; 6, 7. Іер. 7; 23. Мих. 6; 8. Гл. 8; 16. Мат. 23; 23.
[и] Исх. 22; 21, 22. Втор. 24; 17. Иса. 1; 17. Іер. 5; 28.
[і] Псал. 36; 4. Мих. 2; 1. Гл. 8; 17.
[к] Неем. 9; 29. Іер. 7; 24. Осія 4; 16.
[л] Дѣян. 7; 57.

12 уши-тѣ си тежкы за да не слушатъ. Ей,
тѣ [м]направихѫ сьрдце-то си адамантъ,
[н]та да не слушатъ законъ-тъ, и думы-тѣ
които Господь Саваоѳъ проводи съ Духъ-
тъ си чрѣзъ прѣждни-тѣ пророцы: [о]за то
дойде гнѣвъ великъ отъ Господа Саваоѳа.
13 За то както той выкнѫ, и тѣ не слу-
шахѫ, така [п]тѣ выкнѫхѫ и азъ не слу-
14 шахъ, говори Господь Саваоѳъ: Но гы
[р]распьрснѫхъ като съ вихрушкѫ въ всич-
кы-тѣ народы, [с]които тѣ не познавахѫ.
И [т]мѣсто-то запустѣ вслѣдъ тѣхъ, щото
нѣмаше който да заминува, ни който да
ся враща: и [у]направихѫ желателнѫ-тѫ
земѭ запустѣніе.

ГЛАВА 8.

1 И станѫ слово отъ Господа Саваоѳа и
2 рече: Така говори Господь Саваоѳъ: [а]Рев-
нивъ сьмь заради Сіонъ съ голѣмо ревно-
ваніе, и ревнивъ сьмь заради него съ го-
лѣмѫ ярость.
3 Така говори Господь: [б]Вьрнѫхъ ся
къмъ Сіонъ, и [в]ще ся населѭ въ срѣдъ
Іерусалимъ: и Іерусалимъ [г]ще ся нарече
градъ на истинѫ-тѫ, и [д]гора-та на Гос-
пода Саваоѳа, [е]свята гора.
4 Така говори Господь Саваоѳъ: [ж]Още
ще сѣдятъ старци и бабы въ стьгды-тѣ
на Іерусалимъ, и всякой съ тоягѫ-тѫ си
въ рѫкѫ-тѫ си отъ множество-то на дни-
5 тѣ. И стьгды-тѣ на градъ-тъ ще сѫ пълны
съ момчета и момичета играющи по
стьгды-тѣ му.
6 Така говори Господь Саваоѳъ: Ако ся
види мѫчно въ очи-тѣ на остатъкъ-тъ на
тѣзи людіе въ онѣзи дни, [з]ще ся види ли
мѫчно и въ очи-тѣ ми? говори Господь
Саваоѳъ.
7 Така говори Господь Саваоѳъ: Ето [и]азъ
ще отървѫ людіе-тѣ си отъ въсточнѫ-тѫ
земѭ, и отъ земѭ-тѫ на захожданіе-то на
8 слънце-то. И ще гы доведѫ, и ще ся на-
селятъ въ срѣдъ Іерусалимъ: и [і]ще ми
сѫ людіе, и азъ ще имъ сьмь Богъ, [к]въ
истинѫ и правдѫ.
9 Така говори Господь Саваоѳъ: [л]Укрѣ-
пѣте рѫцѣ-тѣ си, *вы* които слушате въ
тѣзи дни тѣзи думы [м]чрѣзъ уста-та на
пророцы-тѣ, които *бѣхѫ* [н]въ день-тъ *въ*
който ся основа домъ-тъ на Господа Са-
10 ваоѳа за да ся съгради храмъ-тъ. Защото
прѣди онѣзи дни [о]нѣмаше мьздѫ за че-
ловѣка, ни мьздѫ за скотъ: [п]нито миръ
на исходящій-тъ и входящій-тъ, заради
утѣсненіе-то; защото проводихъ всичкы-
тѣ человѣцы всякого противъ ближній-тъ
11 му. Но сега азъ не *щѫ да ся докарувамъ*
къмъ остатъкъ-тъ на тѣзи людіе, както
въ пьрвы-тѣ дни, говори Господь Саваоѳъ.
12 Защото [р]сѣме-то *ще* успѣва: лоза-та ще
дава плодъ-тъ си, и [с]земя-та ще дава
рожбы-тѣ си, и [т]небеса-та ще дадѫтъ
росѫ-тѫ си: и ще дамъ за наслѣдіе на
остатъкъ-тъ на тѣзи людіе всичкы тѣзи
13 нѣща. И [у]както бѣхте проклѣтія между
народы-тѣ, доме Іудинъ, и доме Израи-
левъ, така ще вы избавѭ, и [ф]ще сте
благословеніе; не бойте ся: [х]нека ся у-
крѣпяватъ рѫцѣ-тѣ ви.
14 Защото така говори Господь Саваоѳъ:
[ц]Както намыслихъ да вы злосътворѭ,
когато бащи-тѣ ви мя раздражихѫ, гово-
ри Господь Саваоѳъ, и [ч]не ся раскаяхъ,
15 Така пакъ намыслихъ въ тѣзи дни да
благосътворѭ на Іерусалимъ, и на Іудинъ-
16 тъ домъ: не бойте ся. Това е което ще
правите: [ш]Говорѣте истинѫ всякой на
ближній-тъ си: истинѫ и сѫдбѫ на миръ
17 сѫдѣте въ порты-тѣ си. И [щ]не съвѣща-
вайте зло въ сьрдца-та си всякой противъ
ближній-тъ си, и [ъ]лъжливѫ клѣтвѫ не
обичайте; защото всичкы тѣзи сѫ които
мразѭ, говори Господь.
18 И станѫ слово отъ Господа Саваоѳа
19 къмъ мене и рече: Така говори Господь
Саваоѳъ: [ы]Постъ-тъ на четвьртый-тъ *мѣ-*
сецъ, и постъ-тъ на [ь]петый-тъ, и постъ-тъ
на [ѣ]седмый-тъ, и постъ-тъ на [ю]десетый-тъ
ще станѫтъ на домъ-тъ Іудинъ [я]радость
и веселіе, и весели праздници; [ж]заради
20 това обичайте истинѫ-тѫ и миръ-тъ. Така
говори Господь Саваоѳъ: Още ще дойдѫтъ
людіе, и онѣзи що населяватъ много гра-
21 дове: И жители-тѣ на единъ ще отидѫтъ
въ другъ и ще рекѫтъ: [іж]Да идемъ, да
идемъ да ся помолимъ прѣдъ Господа, и
да потьрсимъ Господа на силы-тѣ: ще
22 идѫ и азъ. И [а]людіе много, и народи
крѣпкы ще дойдѫтъ за да търсятъ Го-
спода на силы-тѣ въ Іерусалимъ, и да
23 ся помолятъ прѣдъ Господа. Така говори
Господь Саваоѳъ: Въ онѣзи дни [б]десеть

м Іез. 11; 19. 36; 26.
н Неем. 9; 29, 30.
о 2 Лѣт. 36; 16. Дан. 9; 11.
п Прит. 1; 24 до 28. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. 14; 12. Мих. 3; 4.
р Втор. 4; 27. 28; 64. Іез. 36; 19. Гл. 2; 6.
с Втор. 28; 33.
т Лев. 26; 22.
у Дан. 8; 9.

—

а Наум. 1; 2. Гл. 1; 14.
б Гл. 1; 16.
в Гл. 2; 10.
г Иса. 1; 21, 26.
д Иса. 2; 2, 3.
е Іер. 31; 23.
ж Вижъ 1 Цар. 2; 31. Иса. 65; 20, 22. Плач. 2; 20 и дрг. 5; 11 до 14.
з Быт. 18; 14. Лук. 1; 37. 18; 27. Рим. 4; 21.
и Иса. 11; 11, 12. 43; 5, 6. Іез. 37; 21. Амос. 9; 14, 15.
і Іер. 30; 22. 31; 1, 33. Гл. 13; 9.
к Іер. 4; 2.
л Агг. 2; 4. Ст. 18.
м Езд. 5; 1, 2.
н Агг. 2; 18.
о Агг. 1; 6, 9, 10. 2; 16
п 2 Лѣт. 15; 5.
р Осія 2; 21, 22. Іоил. 2; 22. Агг. 2; 19.
с Псал. 67; 6.
т Вижъ Агг. 1; 10.
у Іер. 42; 18.
ф Быт. 12; 2. Руѳ. 4; 11, 12. Иса. 19; 24, 25. Соф. 3; 20. Агг. 2; 19.
х Ст. 9.
ц Іер. 31; 28.
ч 2 Лѣт. 36; 16. Гл. 1; 6.
ш Ст. 19. Гл. 7; 9. Ефес. 4; 25.
щ Прит. 3; 29. Гл. 7; 10.
ъ Гл. 5; 3, 4.
ы Іер. 52; 6; 7.
ь Іер. 52; 12, 13. Гл. 7; 3, 5.
ѣ 4 Цар. 25; 25. Іер. 41; 1; 2.
ю Іер. 52; 4.
я Есѳ. 8; 17. Иса. 35; 10.
ж Ст. 16.
іж Иса. 2; 3. Мих. 4; 1, 2.
а Иса. 60; 3 и дрг. 66; 23.
б Иса. 3; 6. 4; 1.

мѫжіе отъ всичкы-тѣ языцы на народы-
тѣ ще хванѫтъ чьврсто полѫ-тѫ на едно-
го Іудеянина и ще рекѫтъ: Ще идемъ съ
васъ; защото чухмы [в]*че* Богъ е съ васъ.

ГЛАВА 9.

1 [а]Товаръ-тъ на слово-то Господне про-
тивъ земѭ-тѫ Адрахъ,
И [б]Дамаскъ ще е почивка-та му;
Защото очи-тѣ Господни [в]сѫ връху чело-
вѣцы-тѣ
И върху всичкы-тѣ Израилевы племена:
2 Още и [г]Емаѳъ му е граниченъ,
И [д]Тиръ и [е]Сидонъ, ако и да сѫ [ж]много
мудри.
3 И Тиръ си съгради твьрдѣль,
И [з]събра сребро като пьрсть,
И чисто злато като калъ-тъ на пѫтища-та.
4 Ето, [и]Господь ще го плѣни;
И ще порази [і]въ море-то силѫ-тѫ му;
И той ще ся погълне отъ огнь.
5 [к]Ще види Аскалонъ, и ще ся уплаши;
И Газа, и ще ся оскърби много:
И Аккаронъ, защото ще ся посрами за-
ради чаканіе-то си:
И ще погыне царь-тъ отъ Газѫ,
И Аскалонъ нѣма да ся насели.
6 И иноплеменникъ ще сѣдне [л]въ Азоѳъ,
И ще низвьргнѫ гордость-тѫ на Фили-
стимцы-тѣ.
7 И ще отнемѫ кръвь-тѫ имъ отъ уста-та
имъ,
И гнусоты-тѣ имъ отъ срѣдъ зѫбы-тѣ
имъ:
И останѫлый *ще бѫде* и той за нашій-тъ
Богъ,
И ще бѫде като тысящникъ въ Іудѫ:
И Аккаронъ *ще бѫде* като Іевусецъ-тъ.
8 И [м]ще турѭ станъ-тъ си около домъ-тъ
си противъ войскѫ,
Противъ който заминува, и противъ кой-
то ся враща:
И [н]насилникъ нѣма да замине вече по
тѣхъ,
Защото сега [о]видѣхъ съ очи-тѣ си.
9 [п]Радувай ся много, дъщеро Сіонова;
Въсклицавай, дъщеро Іерусалимска:
Ето, [р]Царь-тъ ти иде при тебе;
Той е праведенъ, и спасава;
Кротъкъ и сѣднѫлъ на оселъ,
И на ждрѣбе сынъ на подяремницѫ.
10 И [с]ще истрѣбѭ колесницѫ изъ Ефрема,
И конь изъ Іерусалимъ,
И ще ся истрѣби ратный лѫкъ:
И той ще [т]говори миръ на народы-тѣ:
И власть-та му ще бѫде [у]отъ море до
море,
И отъ рѣкѫ-тѫ до краища-та земны.
11 И за тебе, чрѣзъ кръвь-тѫ на завѣтъ-
тъ ти
Азъ изведохъ [ф]узницы-тѣ ти
Изъ безводенъ ровъ.
12 Върнѣте ся въ твърдѣль-тъ,
[х]Узници на надеждѫ:
Още и днесь извѣстявамъ
Че [ц]ще ти въздамъ двойно.
13 Защото ще запънѫ Іудѫ за себе си *като*
лѫкъ,
Ще турѭ Ефрема като стрѣлѫ,
И ще събудѭ чада-та ти, Сіоне,
Противъ чада-та ти Грьціе:
И ще тя направѭ като мечъ на крѣпъкъ.
14 И Господь ще ся яви върхъ тѣхъ,
И [ч]стрѣла-та му ще излѣзе като молніѭ;
И Господь Іеова ще затрѫби съ трѫбѫ,
И ще пойде [ш]съ южны вихрушкы.
15 Господь на силы-тѣ ще гы защищава;
И ще погълнѫтъ *противны-тѣ*, и низло-
жатъ съ каменіе на пращѫ;
И ще піѭтъ, *и* ще мятежатъ като отъ
вино;
И ще ся напълнятъ като чашѫ,
И [щ]като ѫглы-тѣ на олтарь-тъ.
16 И Господь тѣхный Богъ ще гы избави
въ онзи день,
Като стадо-то на людіе-тѣ си;
Понеже [ъ]*като* каменіе на коронѫ
[ы]Ще ся увысочатъ на земѭ-тѫ му.
17 Защото [ь]колкава е благость-та му,
И колкава красота-та му!
[ѣ]Жито-то ще направи да проникнѫтъ ю-
ноши-тѣ,
И мѫстъ-тъ дѣвы-тѣ.

ГЛАВА 10.

1 Искайте [а]отъ Господа [б]дъждь [в]въ врѣ-
ме-то на пролѣтный-тъ дъждь;
И Господь ще направи свѣткавицы,
И ще имъ даде пороенъ дъждь,
Всякому зеліе на поле-то.
2 Защото [г]идоли-тѣ говорихѫ суетѫ,
И чародѣи-тѣ видѣхѫ видѣнія лъжливы;
И говорихѫ сънища суетны;
[д]Утѣшавахѫ суетно:
За то ся прѣмѣстихѫ като стадо;
Смутихѫ ся, [е]защото нѣмаше пастырь.

в 1 Кор. 14; 25.

—

а Іер. 23; 33.
б Амос. 1; 3.
в 2 Лѣт. 20; 12. Псал. 145; 15.
г Іер. 49; 23.
д Иса. 23; Іез. 26; 27; 28; Амос. 1; 9.
е 3 Цар. 17; 9. Іез. 28; 21. Авд. 20.
ж Іез. 28; 3 и дрг.
з Іов. 27; 16. Іез. 28; 4, 5.
и Иса. 23; 1.
і Іез. 26; 17.
к Іер. 47; 1, 5. Соф. 2; 4.
л Амос. 1; 8.
м Псал. 34; 7. Гл. 2; 5.
н Иса. 60; 18. Іез. 28; 24.
о Исх. 3; 7.
п Иса. 62; 11. Гл. 2; 10. Мат. 21; 5. Іоан. 12; 15.
р Іер. 23; 5. 30; 9. Лук. 19; 38. Іоан. 1; 49.
с Осія 1; 7. 2; 18. Мих. 5; 10. Агг. 2; 22.
т Ефес. 2; 14, 17.
у Псал. 72; 8.
ф Иса. 42; 7. 51; 14. 61; 1.
х Иса. 49; 9.
ц Иса. 61; 7.
ч Псал. 18; 14. 77; 17. 144; 6.
ш Иса. 21; 1.
щ Лев. 4; 18, 25. Втор. 12; 27.
ъ Иса. 62; 3. Мал. 3; 17.
ы Иса. 11; 12.
ь Псал. 31; 19.
ѣ Іоил. 3; 18. Амос. 9; 14.

—

а Іер. 14; 22.
б Втор. 11; 14.
в Іов. 29; 23. Іоил. 2; 23.
г Іер. 10; 8. Авв. 2; 18.
д Іов 13; 4.
е Іез. 34; 5.

3 Ярость-та ми ся распали противъ пасты-
ри-тѣ,
И [ж]ще накажѫ ярцы-тѣ,
Защото Господь на силы-тѣ [з]посѣти ста-
до-то си, домъ-тъ Іудинъ,
И направи [и]гы като великолѣпенъ свой
конь въ бой.
4 Отъ него [і]излѣзе ѫглъ-тъ,
Отъ него [к]колъ-тъ,
Отъ него ратный-тъ лѫкъ,
Отъ него всякой князь купно.
5 И ще бѫдѫтъ като крѣпкы,
[л]Които тъпчатъ *противоборцы-тѣ* въ калъ-
тъ на пѫтища-та въ бой-тъ:
И ще ратуватъ, защото Господь е съ тѣхъ,
И всадници-тѣ на коніе-тѣ ще ся посра-
мятъ.
6 И ще укрѣпѭ Іудинъ-тъ домъ,
И ще избавѭ Іосифовъ-тъ домъ,
И [м]ще гы доведѫ пакъ на мѣсто-то имъ,
Защото [н]гы помиловахъ:
И ще бѫдѫтъ като че не бѣхъ гы от-
хвърлилъ;
Защото азъ съмь Господь тѣхенъ Богъ,
[о]И ще гы послушамъ.
7 И Ефремци-тѣ ще бѫдѫтъ като нѣкой
крѣпъкъ,
И [п]сърдце-то имъ ще ся зарадува като
отъ вино:
И чада-та имъ ще видятъ, и ще ся зара-
дуватъ:
Сърдце-то имъ ще ся развесели въ Го-
спода.
8 [р]Ще имъ свирнѫ, и ще гы съберѫ;
Защото азъ гы искупихъ;
И [с]ще ся умножатъ, както ся бѣхѫ у-
множили.
9 И [т]ще гы насѣѭ между народы-тѣ;
И [у]ще мя поменѫтъ въ отдалечены мѣста:
И ще живѣѭтъ съ чада-та си, и ще ся
върнѫтъ.
10 И [ф]ще гы доведѫ отъ Египетскѫ-тѫ
землѭ,
И гы съберѫ отъ Ассиріѭ:
И ще гы доведѫ въ землѭ-тѫ Галаадъ и
въ Ливанъ,
И [х]не ще да имъ е доволна.
11 И [ц]ще прѣмине прѣзъ море-то съсъ скърбь,
И ще порази волны-тѣ въ море-то,
И всичкы-тѣ дълбины на рѣкѫ-тѫ ще
изсъхнѫтъ:
[ч]И гордость-та на Ассиріѭ ще ся низложи,
И [ш]скиптръ-тъ на Египетъ ще ся отнеме.
12 И ще гы укрѣпѭ въ Господа:
И [щ]ще ходятъ въ име-то му, говори Го-
сподь.

ГЛАВА 11.

1 [а]Отвори, Ливане, двери-тѣ си,
И да изѣде огнь кедры-тѣ ти.
2 Извый, елхо, защото паднѫ кедръ-тъ;
Защото голѣмци-тѣ быдохѫ обрани;
Извыйте, дѫбіе Васанскы,
Защото [б]непристѫпна-та дѫбрава ся из-
сѣче.
3 Гласъ *ся чуе* отъ пастыри плачущы;
Защото слава-та имъ ся грабнѫ:
Гласъ на млады львове рыкающы,
Защото величина-та Іорданова ся грабнѫ.
4 Така говори Господь Богъ мой:
[в]Паси стадо-то за кланіе-то,
5 Което [г]колѭтъ онѣзь които сѫ го ку-
пили,
И не ся мислятъ повинни:
А продавающи-тѣ го [д]казватъ:
Благословенъ Господь, защото обогатѣхъ:
И сами-тѣ му пастыри го не жалятъ.
6 За то нѣма да пожалѭ вече жители-тѣ
на тѫзь землѭ, говори Господь;
Но ето, азъ ще прѣдамъ человѣцы-тѣ
Всякого въ рѫкѫ-тѫ на свой-тъ си бли-
женъ,
И въ рѫкѫ-тѫ на свой-тъ си царь:
И ще разорятъ землѭ-тѫ,
И не щѫ да гы избавѭ отъ рѫкѫ-тѫ имъ.
7 И [е]пасохъ стадо-то за кланіе-то, [ж]ей
бѣдны-тѣ на стадо-то. И си зѣхъ два же-
зла: единый-тъ нарѣкохъ Хубость, а дру-
гый-тъ нарѣкохъ Узы: и пасохъ стадо-то.
8 И истрѣбихъ трима пастыри [з]въ единъ
мѣсецъ: и душа-та ми ся отегчи отъ тѣхъ,
9 и душа-та имъ ся отвърнѫ отъ мене. То-
газь рѣкохъ:
Нѣма да вы пасѫ: [и]което умира нека
умира; и което загынува нека загынува,
и останѫлы-тѣ нека ядѫтъ всяко плъть-
тѫ на ближньо-то си.
10 И зѣхъ жезлъ-тъ си Хубость-тѫ, и го
съсѣкохъ, за да унищожѫ завѣтъ-тъ си,
който направихъ съсъ всичкы-тѣ людіе.
11 И ся унищожи въ онзи день: и така [і]бѣ-
дни-тѣ отъ стадо-то, които гледахѫ къмъ
мене, познахѫ наистинѫ че то бѣ слово-
12 то Господне. И рѣкохъ имъ: Ако ви ся
вижда добро, дайте *ми* мъздѫ-тѫ ми: ако
ли не, отречѣте іѫ. И [к]прѣтеглихѫ за
13 мъздѫ-тѫ ми тридесеть сребърника. И рече
ми Господь: Хвърли гы [л]на грънчаръ-тъ:
почтена цѣна съ коіѫто ся прѣцѣнихъ
отъ тѣхъ! И зѣхъ тридесеть-тѣ сребър-
ника, и гы хвърлихъ въ домъ-тъ Госпо-
день на грънчаръ-тъ.

ж Іез. 34; 17.
з Лук. 1; 68.
и Пѣсн. 1; 9.
і Числ. 24; 17. 1 Цар. 14; 38. Иса. 19; 13.
к Иса. 22; 23.
л Псал. 18; 42.
м Іер. 3; 18. Іез. 37; 21.
н Осія 1; 7.
о Гл. 13; 9.
п Псал. 104; 15. Гл. 9; 15.
р Иса. 5; 26.
с Иса. 49; 19. Іез. 36; 37.
т Осія 2; 23.
у Втор. 30; 1.
ф Иса. 11; 11, 16. Осія 11; 11.
х Иса. 49; 20.
ц Иса. 11; 15, 16.
ч Иса. 14; 25.
ш Іез. 30; 13.
щ Мих. 4; 5.

—

а Гл. 10; 10.
б Иса. 32; 19.
в Ст. 7.
г Іер. 2; 3. 50; 7.
д Втор. 29; 19. Осія 12; 8.
е Ст. 4.
ж Соф. 3; 12. Мат. 11; 5.
з Осія 5; 7.
и Іер. 15; 2. 43; 11.
і Ст. 7. Соф. 3; 12.
к Мат. 26; 15. Вижь Исх. 21 32.
л Мат. 27; 9, 10.

14 И прѣсѣкохъ другый-тъ си жезлъ, Узы-тѣ, за да унищожѫ братство-то между Іудѫ и Израиль.
15 И рече ми Господь: [м]Още земи си и орѫдія-та на неразуменъ пастырь.
16 Защото ето, азъ ще въздигнѫ пастырь вързу земѭ-тѫ,
Който нѣма да посѣщава загынѫлы-тѣ,
И нѣма да търси распърснѫто-то,
Не ще да цѣли съкрушенѫ-тѫ,
Нито ще пасе здравѫ-тѫ:
Но ще яде плъть-тѫ на тлъстѫ-тѫ,
И изсича копыта-та имъ.
17 [н]Горко на суетный-тъ пастырь,
Който оставя стадо-то!
Мечъ *ще дойде* върхъ мышцѫ-тѫ му,
И върхъ десно-то му око:
Мышца-та му ще изсъхне съвсѣмъ,
И десно-то му око съвсѣмъ ще ся помрачи.

ГЛАВА 12.

1 Товаръ-тъ на слово-то Господне за Израиль,
Говори Господь, [а]който простира небеса-та,
И основува земѭ-тѫ,
И [б]образува духъ-тъ на человѣка въ него.
2 Ето, азъ правѭ Іерусалимъ [в]чашѫ на омаюваніе
Въ всичкы-тѣ народы около:
И още и върху Іудѫ ще е *то*,
Въ обсадѫ-тѫ която е противъ Іерусалимъ.
3 И [г]въ онзи день ще направѭ Іерусалимъ
На всичкы-тѣ народы [д]камыкъ натегнувающъ:
Всичкы които ся натоварятъ съ него, ще ся съкрушатъ,
Ако и да ся съберѫтъ всичкы-тѣ земни народи противъ него.
4 Въ онзи день, говори Господь,
[е]Ще поразѭ всякой конь съ ужасъ,
И всадникъ-тъ му съ изумленіе:
И ще отворѭ очи-тѣ си върху Іудинъ-тъ домъ,
И ще поразѭ съ ослѣпеніе всякой конь на народы-тѣ.
5 И началници-тѣ Іудини ще рекѫтъ въ сърдце-то си:
Подпоръ ми сѫ жители-тѣ Іерусалимскы,
Чрѣзъ Господа Саваоѳа тѣхный-тъ Богъ.
6 Въ онзи день ще направѭ началницы-тѣ Іудины,
[ж]Като огнище на огнь въ дърва,
И като свѣщь огненнѫ въ рѫкойкѫ:
И ще изѣдѫтъ всичкы-тѣ народы наоколо,
Отъ десно и отъ лѣво:
И Іерусалимъ ще ся насели пакъ на мѣсто-то си,
Въ Іерусалимъ.
7 И Господь ще избави първо шатры-тѣ Іудины,
За да не ся величи слава-та на Давидовъ-тъ домъ,
И слава-та на Іерусалимскы-тѣ жители,
Надъ Іудѫ.
8 Въ онзи день Господь ще защити Іерусалимскы-тѣ жители:
И [з]слабый между тѣхъ въ онзи день ще бѫде като Давида,
И домъ-тъ Давидовъ като Бога,
Като ангелъ Господень, прѣдъ тѣхъ.
9 И въ онзи день
[и]Ще потърсѭ да истрѣбѭ всичкы-тѣ народы
Които идѫтъ противъ Іерусалимъ.
10 И [і]ще изливамъ върху Давидовъ-тъ домъ,
И върху Іерусалимскы-тѣ жители,
Духъ на благодать и на молбы:
И [к]ще погледнѫтъ къмъ мене, когото прободохѫ:
И ще плачѫтъ за него,
[л]Както плаче нѣкой за единородный-тъ *си*,
И ще ся оскърбятъ за него,
Както скърбящій за първородный-тъ *си*.
11 Въ онзи день ще има [м]сѣтованіе голѣмо въ Іерусалимъ,
[н]Като сѣтованіе-то на Ададриммонъ въ поле-то Магеддонъ.
12 И [о]ще сѣтува земя-та,
Всяко домородіе насамѣ:
Домородіе-то на Давидовъ-тъ домъ насамѣ,
И жены-тѣ имъ насамѣ:
[п]Домородіе-то на Наѳановъ-тъ домъ насамѣ,
И жены-тѣ имъ насамѣ:
13 Домородіе-то на Левіинъ-тъ домъ насамѣ,
И жены-тѣ имъ насамѣ:
Домородіе-то на Семея насамѣ,
И жены-тѣ имъ насамѣ:
14 Всичкы-тѣ останѫли домородія,
Всяко домородіе насамѣ,
И жены-тѣ имъ насамѣ.

ГЛАВА 13.

1 [а]Въ онзи день [б]ще има источникъ отворенъ
За домъ-тъ Давидовъ и за Іерусалимскы-тѣ жители,
Заради грѣхъ, и заради нечистотѫ.
2 И въ онзи день, говори Господь Саваоѳъ,
[в]Ще истрѣбѭ имена-та на идолы-тѣ отъ земѭ-тѫ,
И не ще да има вече поменъ за тѣхъ:

м Іез. 34; 2, 3, 4.
н Іер. 23; 1. Іез. 34; 2. Іоан. 10; 12, 13.

—

а Иса. 42; 5. 44; 24. 45; 12, 18. 48; 13.
б Числ. 16; 22. Еккл. 12; 7. Иса. 57; 16. Евр. 12; 9.
в Иса. 51; 17, 22, 23.
г Ст. 4, 6, 8, 9, 11. Гл. 13; 1. 14; 4, 6, 8, 9, 13.
д Мат. 21; 44.
е Псал. 76; 6. Іез. 38; 4.
ж Авд. 18.
з Іоил. 3; 10.
и Ст. 3. Агг. 2; 22.
і Іер. 31; 9. 50; 4. Іез. 39; 29. Іоил. 2; 28.
к Іоан. 19; 34, 37. Отк. 1; 7.
л Іер. 6; 26. Амос. 8; 10.
м Дѣян. 2; 37.
н 4 Цар. 23; 29. 2 Лѣт. 35; 24.
о Мат. 24; 30. Отк. 1; 7.
п 2 Цар. 5; 14. Лук. 3; 31.

—

а Гл. 12; 3.
б Евр. 9; 14. 1 Пет. 1; 19. Отк. 1; 5.
в Исх. 23; 13. Іис. Нав. 23. 7. Псал. 16; 4. Іез. 30; 13; Осія 2; 17. Мих. 5; 12, 13.

[г]Още ще отнемѫ пророцы-тѣ
И нечистый-тъ духъ отъ земіѭ-тѫ.
3 И ако пророчествува нѣкой още,
Тогазь баща му и майка му, които сѫ го родили,
Ще му рекѫтъ: Нѣма да живѣешь;
Защото говоришь лъжы въ име-то Господне.
И баща му и майка му, които сѫ го родили,
[д]Ще го прободѫтъ, когато пророчествува.
4 И въ онзи день
[е]Пророци-тѣ ще ся посрамятъ,
Всякой отъ видѣніе-то си, когато пророчествува:
И [ж]нѣма да обличатъ дрехѫ козинавѫ за да измамятъ.
5 И [з]ще рече: Азъ не сьмь пророкъ:
Человѣкъ сьмь земледѣлецъ;
Защото человѣкъ мя хванѫ *за пастырь* отъ младость-тѫ ми.
6 И ако му рече нѣкой: Каквы сѫ тѣзи раны въ срѣдъ рѫцѣ-тѣ ти?
Ще отговори: Тѣзи сѫ,
Съ които ся ранихъ въ домъ-тъ на пріятели-тѣ си.
7 Мечу, събуди ся [и]противъ Пастырь-тъ ми,
И [і]противъ мѫжъ-тъ мой-тъ съдружникъ,
Говори Господь Саваоѳъ:
[к]Порази Пастырь-тъ и овцы-тѣ ще ся распьрснѫтъ:
И ще завърнѫ рѫкѫ-тѫ си [л]връзъ малкы-тѣ.
8 И въ всичкѫ-тѫ *тѫзи* земіѭ, говори Господь,
Двѣ части ще ся истрѣбятъ въ неіѭ, *и* исчезнѫтъ:
[м]И третя-та ще остане въ неіѭ.
9 И ще прѣкарамъ [н]третіѭ-тѫ часть прѣзъ огнь:
И [о]ще гы очистіѭ, както ся чисти сребро-то,
И ще гы опытамъ, както ся опытува злато-то:
[п]Тѣ ще призовѫтъ име-то ми,
И азъ ще гы послушамъ:
[р]Ще рекѫ: Тѣзи ми сѫ людіе:
И тѣ ще рекѫтъ: Господь е Богъ нашъ.

ГЛАВА 14.

1 Ето [а]день Господенъ иде,
И обиръ-тъ ти въ срѣдъ тебе ще ся раздѣли.
2 И [б]ще съберѫ всичкы-тѣ народы
Противъ Іерусалимъ на бой:
И ще ся прѣвземе градъ-тъ,
И [в]кѫщи-тѣ ще ся оберѫтъ,
И жены-тѣ ще ся насилуватъ:
И половина-та отъ градъ-тъ ще излѣзе въ плѣнъ,
И остатъкъ-тъ на людіе-тѣ не ще да ся истрѣби отъ градъ-тъ.
3 И Господь ще излѣзе,
И ще ратува противъ онѣзи народы,
Както когато ратовà въ день-тъ на бой-тъ.
4 И нозѣ-тѣ му ще застанѫтъ въ онзи день
[г]На Елеонскѫ-тѫ горѫ, която е срещѫ Іерусалимъ къмъ истокъ:
И Елеонска-та гора ще ся расцѣпи
Прѣзъ срѣдъ си къмъ истокъ и къмъ западъ,
И [д]*ще стане* долъ твърдѣ голѣмъ:
И половина-та отъ горѫ-тѫ ще ся оттегли къмъ сѣверъ,
И половина-та ѝ къмъ югъ.
5 И ще прибѣгнете въ долъ-тъ на горы-тѣ;
Защото долъ-тъ на горы-тѣ ще стига до Асалъ:
И ще побѣгнете както побѣгнѫхте [е]отъ трѫсъ-тъ
Въ дни-тѣ на Озіѭ Іудинъ-тъ царь:
И [ж]Господь Богъ мой ще дойде:
И [з]съ тебе *ще сѫ* всичкы-тѣ святіи.
6 И въ онзи день,
Видѣлина-та не ще бѫде свѣтла, нито помрачена;
7 Но ще бѫде [и]единъ день,
[і]Който е познатъ Господу,
Ни день, ни нощь:
И [к]надъ вечеръ ще има видѣлина.
8 И въ онзи день
[л]Воды живы ще излѣзѫтъ изъ Іерусалимъ,
Половина-та имъ къмъ въсточно-то море,
И половина-та имъ къмъ западно-то море:
Лѣтѣ и зимѣ ще е *така*.
9 И Господь ще бѫде [м]царь върху всичкѫ-тѫ земіѭ:
Въ онзи день ще бѫде [н]Господь единъ, и име-то му едно.
10 Всичко-то мѣсто [о]ще ся прѣтвори въ поле,
Отъ Гавѫ до Риммонъ, къмъ югъ на Іерусалимъ:
И той ще ся въздигне, и [п]насели на мѣсто-то си,
Отъ портѫ-тѫ Веніаминовѫ до мѣсто-то на първѫ-тѫ портѫ,
До портѫ-тѫ на ѫглы-тѣ, и [р]отъ стълпъ-тъ на Ананеила,
До жлебове-тѣ царскы.
11 И ще ся населятъ въ него,

г 2 Пет. 2; 1.
д Втор. 13; 6, 8. 18; 20.
е Мих. 3; 6, 7.
ж 4 Цар. 1; 8. Иса. 20; 2. Мат. 3; 4.
з Амос. 7; 14.
и Иса. 40; 11. Іез. 34; 23.
і Іоан. 10; 30. 14; 10, 11. Фил. 2; 6.
к Мат. 26; 31. Мар. 14; 27.
л Мат. 18; 10, 14. Лук. 12; 32.
м Рим. 11; 5.
н Иса. 48; 10.
о 1 Пет. 1; 6, 7.
п Псал. 50; 15. 91; 15. Гл. 10; 6.
р Псал. 144; 15. Іер. 30; 22. Іез. 11; 20. Осія 2; 23. Гл. 8; 8.

а Иса. 13; 9. Іоил. 2; 31. Дѣян. 2; 20.
б Іоил. 3; 2.
в Иса. 13; 16.
г Вижь Іез. 11; 23.
д Іоил. 3; 12, 14.
е Амос. 1; 1.
ж Мат. 16; 27. 24; 30, 31. 25; 31. Іуд. 14.
з Іоил. 3; 11.
и Отк. 22; 5.
і Мат. 24; 36.
к Иса. 30; 26. 60; 19, 20. Отк. 21; 23.
л Іез. 47; 1. Іоил. 3; 18. Отк. 22; 1.
м Дан. 2; 44. Отк. 11; 15.
н Ефес. 4; 5, 6.
о Иса. 40; 4.
п Гл. 12; 6.
р Неем. 3; 1. 12; 39. Іер. 31; 38.

[с]И не ще има вече проклѣтія:
И [т]Іерусалимъ ще ся обитава въ утвърждение.
12 И това ще е язва-та,
Съ коѭто Господь ще уязви всичкы-тѣ народы
Които воювахѫ противъ Іерусалимъ:
Плъть-та имъ ще тлѣе като стоятъ на нозѣ-тѣ си,
И очи-тѣ имъ ще ся растопятъ въ дупкы-тѣ си,
И языкъ-тъ имъ ще ся растопи въ уста-та имъ.
13 И въ онзи день,
[у]Смущеніе голѣмо ще има между тѣхъ отъ Господа:
И ще хващатъ всякой рѫкѫ-тѫ на ближній-тъ си,
И [ф]рѫка-та му ще ся повдига противъ рѫкѫ-тѫ на ближній-тъ му.
14 И Іуда ще ратува въ Іерусалимъ:
И [х]богатство-то на всичкы-тѣ народы около ще ся събере,
Злато, и сребро, и дрехы, голѣмо множество.
15 И [ц]язва-та на конь-тъ, на мьскѫ-тѫ,
На камилѫ-тѫ, и на оселъ-тъ, и на всичкы-тѣ скотове
Които ще бѫдѫтъ въ онѣзи станове,
Таквазъ ще е като тѫзи язвѫ.
16 И всякой който остане
Отъ всичкы-тѣ народы,
Които сѫ дошли противъ Іерусалимъ,
[ч]Ще възлиза всякѫ годинѫ
За да ся кланя на Царя, Господа на силы-тѣ,
И да празднува [ш]праздникъ-тъ на сѣни-тѣ.
17 [щ]И които отъ домородія-та на земіѭ-тѫ
Не възлѣзѫтъ въ Іерусалимъ,
За да ся поклонятъ на Царя, Господа на силы-тѣ,
На тѣхъ не ще има дъждь.
18 И ако не възлѣзе домородіе-то Египетско, и не дойде,
[ъ]Върху които нѣма *дъждь*, на тѣхъ ще е язва-та,
Съ коѭто Господь ще уязви народы-тѣ
Които не възлѣзѫтъ
За да празднуватъ праздникъ-тъ на сѣни-тѣ.
19 Това ще е наказаніе-то на Египетъ,
И наказаніе-то на всичкы-тѣ народы,
Които не възлѣзѫтъ
Да празднуватъ праздникъ-тъ на сѣни-тѣ.
20 Въ онзи день ще има върху звънцы-тѣ на коніе-тѣ,
[ы]СВЯТЫНЯ ГОСПОДУ:
И котли-тѣ въ домъ-тъ Господень
Ще бѫдѫтъ като легены-тѣ прѣдъ олтарь-тъ.
21 И всякой котелъ въ Іерусалимъ и въ Іудѫ
Ще бѫде освященіе Господу на силы-тѣ:
И всичкы-тѣ които жертвуватъ
Ще дойдѫтъ, та ще земѫтъ отъ тѣхъ, и сварятъ въ тѣхъ:
И въ онзи день не ще има вече [ь]Ханаанецъ
[ѣ]Въ домъ-тъ на Господа Саваоѳа.

КНИГА НА ПРОРОКА МАЛАХІѬ.

ГЛАВА 1.

1 Товаръ-тъ на слово-то Господне чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на Малахіѭ къмъ Израиля.
2 [а]Азъ вы възлюбихъ, говори Господь:
А вы рекохте: Въ какво ны възлюби?
Не бѣ ли Исавъ братъ Іакововъ? говори Господь;
Но [б]възлюбихъ Іакова,
3 А Исава възненавидѣхъ,
И [в]направихъ горы-тѣ му опустѣніе,
И наслѣдіе-то му селенія на пустынѭ.
4 И ако рече Едомъ: Ный станѫхмы бѣдни,
Но ще съградимъ изъ ново опустѣлы-тѣ мѣста,
Така говори Господь Саваоѳъ:
Тѣ ще съградятъ, но азъ ще разорѭ:
И ще ся нарекѫтъ Прѣдѣлъ на беззаконіе,
И, Людіе противъ които Господь възнегодова вынѫгы.
5 И очи-тѣ ви ще видятъ, и вы ще речете:
[г]Да ся възвеличи Господь по натамъ отъ Израилевъ-тъ прѣдѣлъ.
6 [д]Сынъ почита бащѫ *си*
И рабъ господаря си:
[е]И ако сьмь азъ баща, дѣ е честь-та ми?

с Іер. 31; 40.
т Іер. 23; 6.
у 1 Цар. 14; 15, 20.
ф Сѫд. 7; 22. 2 Лѣт. 20; 23. Іез. 38; 21.
х Іез. 39; 10, 17 и дрг.
ц Ст. 12.
ч Иса. 60; 6, 7, 9. 66; 23.
ш Лев. 23; 34, 43. Неем. 8; 14. Осія 12; 9. Іоан. 7; 2.
щ Иса. 60; 12.
ъ Втор. 11; 10.
ы Иса. 23; 18.
ь Иса. 35; 8. Іоил. 3; 17. Отк. 21; 27. 22; 15.
ѣ Ефес. 2; 19 до 22.

а Втор. 7; 8. 10; 15.
б Рим. 9; 13.
в Іер. 49; 18. Іез. 35; 3, 4, 7, 9, 14, 15. Авд. 10 и дрг.
г Псал. 35; 27.
д Исх. 20; 12.
е Лук. 6; 46.

И ако съмь азъ господарь, дѣ е страхъ-
тъ ми?
Говори Господь Саваоѳъ вамъ,
Священници, които прѣзирате име-то ми:
И говорите: [ж]Въ какво прѣзрѣхмы име-
то ти?
7 Принесохте оскверненъ [з]хлѣбъ на олтарь-
тъ ми:
И рекохте: Въ какво тя осквернихмы?
Въ това, че казвате:
[и]Трѣпеза-та Господня е достопрѣзира-
телна.
8 И [і]ако приносите *животно* слѣпо въ жер-
твѫ, не е ли лошо?
И ако приносите хромо или болно, не е
ли лошо?
Принеси го сега на началникъ-тъ си:
Ще бѫде ли благорасположенъ къмъ тебе,
[к]Или ще пріеме ли лице-то ти?
Говори Господь Саваоѳъ.
9 И сега помолѣте ся Богу за да ны по-
милува:
[л]Заради васъ станѫ това:
Ще пріеме ли лица-та ви?
Говори Господь Саваоѳъ.
10 Кой между васъ бы затворилъ врата-та?
[м]Нито палите огнь на олтарь-тъ ми туне.
Нѣмамъ благодареніе въ васъ,
Говори Господь Саваоѳъ,
И [н]нѣма да пріемѫ приношеніе отъ рѫ-
кѫ-тѫ ви.
11 Защото [о]отъ истокъ на сълнце-то до за-
падъ нему
Име-то ми ще бѫде велико [п]между на-
роды-тѣ:
И [р]на всяко мѣсто [с]ще ся приноси те-
мянъ на име-то ми,
И чисто приношеніе;
Защото [т]име-то ми ще бѫде велико ме-
жду народы-тѣ,
Говори Господь Саваоѳъ.
12 Но вы го осквернихте и рекохте:
[у]Трѣпеза-та Господня е осквернена,
И полагаемо-то на неѭ, ястіе-то й, до-
стопрѣзрително.
13 Вы рекохте още: Ето, какво досажденіе!
И ѭ прѣзрѣхте, говори Господь Саваоѳъ:
И докарахте грабнѫто-то, и хромо-то, и
болно-то,
Ей, *такова* приношеніе докарахте:
[ф]Да ли бы го пріялъ отъ рѫцѣ-тѣ ви?
говори Господь.
14 За то проклѣтъ [х]прѣльститель-тъ,
Който има въ стадо-то си мѫжко,
И прави обричаніе, и жертвува Господу
нѣщо растлѣно;
Защото [ц]азъ съмь великъ Царь,
Говори Господь Саваоѳъ,
И име-то ми е страшно въ народы-тѣ.

ГЛАВА 2.

1 И сега тази заповѣдь *ся дава* вамъ, свя-
щенници.
2 [а]Ако не послушате, и ако не турите *това*
на сърдце,
За да дадете славѫ на име-то ми,
Говори Господь Саваоѳъ,
Тогазь ще проводіѭ проклѣтіѭ-тѫ върхъ
васъ,
И ще прокълнѫ благословенія-та ви:
Ей, и проклѣхъ гы,
Защото не туряте *това* на сърдце.
3 Ето, азъ ще отхвърліѫ сѣме-то ви,
И ще расрьрснѫ лайно по лица-та ви,
Лайно-то на тържества-та ви:
И [б]ще вы вдигне съсъ себе си.
4 И ще познаете,
Че азъ проводихъ тѫзи заповѣдь вамъ,
За да е завѣтъ-тъ ми съ Левія,
Говори Господь Саваоѳъ.
5 [в]Завѣтъ-тъ ми на животъ и на миръ бѣ
съ него:
И дадохъ гы нему [г]заради страхъ-тъ
Съ който ми ся боеше, и ся страхуваше
отъ име-то ми.
6 [д]Законъ-тъ на истинѫ-тѫ бѣ въ уста-та
му,
И беззаконіе не ся намѣри въ устны-тѣ му:
Ходѣше съ мене въ миръ и правотѫ,
И [е]множина върнѫ отъ беззаконіе.
7 [ж]Понеже устны-тѣ на священника трѣбу-
ва да пазятъ знаніе:
И отъ уста-та му да поискатъ законъ;
[з]Защото той е посланникъ на Господа
Саваоѳа.
8 Но вы ся уклонихте отъ пѫть-тъ:
[и]Направихте множина да ся спънуватъ въ
законъ-тъ:
[і]Растлихте завѣтъ-тъ Левіинъ,
Говори Господь Саваоѳъ.
9 За то и [к]азъ вы направихъ прѣзрѣны
И унищожены прѣдъ всичкы-тѣ людіе,
Защото не упазихте пѫтища-та ми,
Но *сте* лицепріемницы въ законъ-тъ.
10 [л]Не е ли единъ Отецъ-тъ на всичкы
насъ?
[м]Не създаде ли насъ единъ Богъ?
Защо ся обхождамы льстиво всякой про-
тивъ брата си,
Та оскверняваме завѣтъ-тъ на наши-тѣ
отцы?

ж Гл. 2; 14, 17. 3; 7, 8, 13.
з Втор. 15; 21.
и Іез. 41; 22. Ст. 12.
і Ст. 14. Лев. 22; 22. Втор. 15; 21.
к Іов. 42; 8.
л Осія 13; 9.
м 1 Кор. 9; 13.
н Иса. 1; 11. Іер. 6; 20. Амос. 5; 21.
о Псал. 113; 3. Иса. 59; 19.
п Иса. 60; 3, 5.
р Іоан. 4; 21, 23. 1 Тим. 2; 8.
с Отк. 8; 3.
т Иса. 66; 19; 20.
у Ст. 7.
ф Лев. 22; 20 и дрг.
х Ст. 8.
ц Псал. 47; 2. 1 Тим. 6; 15.

—

а Лев. 26; 14 и дрг. Втор. 28; 15 и дрг.
б 3 Цар. 14; 10.
в Числ. 25; 12. Іез 34; 25. 37; 26.
г Втор. 33; 8, 9.
д Втор. 33; 10.
е Іер. 23; 22. Іак. 5; 20.
ж Лев. 10; 11. Втор. 17; 9, 10. 24; 8. Езд. 7; 10. Іер. 18; 18. Агг. 2; 11, 12.
з Гал. 4; 14.
и 1 Цар. 2; 17. Іер. 18; 15.
і Неем. 13; 29.
к 1 Цар. 2; 30.
л 1 Кор. 8; 6. Ефес. 4; 6.
м Іов. 31; 15.

11 Защото Іуда ся поведе льстиво,
И стори ся гнусота въ Израиль и въ Ieрусалимъ;
Защото Іуда оскверни свято-то Господне, което възлюби,
И [н]ожени ся за дъщерѭ на чуждъ богъ.
12 Господь ще истрѣби изъ Іакововы-тѣ селенія
Человѣка който прави това,
Пазачь-тъ, и който отвѣщава,
И [о]приносящій-тъ приношеніе Господу на силы-тѣ.
13 Направихте още и това:
Покрывахте олтарь-тъ Господень съсъ сьлзы,
Съ плачь и съ въздыханія:
За то не поглежда вече приношеніе-то,
И не пріема *го* съ благоволеніе отъ ржкж-тж ви.
14 И говорите: Защо?
Защото Господь станж свидѣтель
Между тебе и [п]женж-тж на младость-тж ти,
Къмъ коѭто ся поведе ты льстиво:
[р]Като ти е тя съпружница, и жена на съюзъ-тъ ти.
15 И не направи ли *така* единъ?
Но той имаше прѣвъсходство на духъ-тъ.
И защо единый-тъ?
За да поиска [т]Божественно сѣме.
За то внимайте въ духъ-тъ си,
И да ся не докарва никой невѣрно къмъ женж-тж на младость-тж си.
16 Защото [у]Господь, Богъ Израилевъ, говори
Че мрази напусканіе;
Но покрыватъ насиліе-то съ дрехы-тѣ си,
Говори Господь Саваоѳъ:
За то внимайте въ духъ-тъ си,
И не ся обхождайте льстиво.
17 [ф]Натегнжхте Господу съ думы-тѣ си:
И говорите: Съ какво *му* натегнжхмы?
Защото говорите: Всякой който прави лошо
Благоугоденъ е прѣдъ Господа, и той имъ благоволява:
Или, дѣ е Богъ на сждбж-тж?

ГЛАВА 3.

1 Ето, [а]азъ проваждамъ вѣститель-тъ си,
И [б]ще устрои пжть-тъ прѣдъ мене:
И Господь когото вы търсите,
Внезапу ще дойде въ храмъ-тъ си,
Ей, [в]Ангель-тъ на завѣтъ-тъ, когото вы желаете:
Ето, [г]иде, говори Господь Саваоѳъ.
2 Но кой може да стърпи [д]день-тъ на пришествіе-то му?
И [е]кой може да устои при присжтствіе-то му?
Защото [ж]той е като огнь на топитель,
И като мыло на валявичары.
3 И [з]ще сѣдне *като* който топи и чисти сребро:
И ще очисти Левіины-тѣ сынове,
И ще гы прѣтопи като злато-то и сребро-то,
И [и]ще приносятъ Господу приношеніе съ правдж.
4 Тогазь [і]приношеніе-то на Іудж и на Ieрусалимъ
Ще бжде угодно Господу,
Като въ древни-тѣ дни,
Като въ прѣждни-тѣ години.
5 И ще ся приближж при васъ за сждбж:
И ще сьмь свидѣтель бързъ противъ обаятели-тѣ,
И [к]противъ прѣлюбодѣйцы-тѣ, и противъ кълнжщы-тѣ ся лъжливо,
И противъ онѣзи които насиловатъ наемницы-тѣ въ мьздж-тж, вдовицж-тж, и сираче-то,
И *противъ* онѣзи които онеправдаватъ чужденецъ,
И не ся боятъ отъ мене,
Говори Господь Саваоѳъ.
6 Защото азъ сьмь Господь: [л]не ся измѣнявамъ:
[м]За то вы, сынове Іаковови, не погынжхте.
7 [н]Отъ дни-тѣ на отцы-тѣ си
Отдѣлихте ся отъ повелѣнія-та ми, и не *гы* упазихте:
[о]Обърнѣте ся къмъ мене, и ще ся обърнж къмъ васъ,
Говори Господь Саваоѳъ.
[п]Но рекохте: Въ какво да ся обърнемъ?
8 Ще краде ли человѣкъ Бога? вы обаче мя крадохте:
И говорите: Въ какво тя крадохмы?
[р]Въ десетъцы-тѣ и въ приношенія-та.
9 Вы сте проклѣти съ клѣтвж;
Защото вы мя крадохте, *ей*, всичкый народъ.
10 [с]Донесте всичкы-тѣ десетъцы [т]въ влагалище-то
За да бждатъ храна въ домъ-тъ ми:
И опытайте мя сега въ това,
Говори Господь Саваоѳъ,
Ако не ви отворѭ [у]хляби-тѣ небесны,
Та [ф]излѣѭ благословеніе върху васъ,
Щото да не стига *мѣсто за него*.
11 И ще запрѣтѭ за васъ [х]на погълщатель-тъ,
И нѣма да поврѣжда плодове-тѣ на земіѭ-тж ви,

[н] Ездр. 9; 1. 10; 2. Неем. 13; 23.
[о] Неем. 13; 28, 29.
[п] Прит. 5; 18.
[р] Прит. 2; 17.
[т] Ездр. 9; 2. 1 Кор. 7; 14.
[у] Втор. 24; 1. Мат. 5; 32. 19; 8.
[ф] Иса. 43; 24. Амос. 2; 13. Гл. 3; 13, 14, 15.

—

[а] Мат. 11; 10. Мар. 1; 2. Лук. 1; 76. 7; 27.
[б] Иса. 40; 3.
[в] Иса. 63; 9.
[г] Агг. 2; 7.
[д] Гл. 4; 1.
[е] Отк. 6; 17.
[ж] Иса. 4; 4. Мат. 3; 10, 11, 12.
[з] Иса. 1; 25. Зах. 13; 9.
[и] 1 Пет. 2; 5.
[і] Гл. 1; 11.
[к] Зах. 5; 4. Іак. 5; 4, 12.
[л] Чисх. 23; 19. Рим. 11; 29. Іак. 1; 17.
[м] Плач. 3; 22.
[н] Дѣян. 7; 51.
[о] Зах. 1; 3.
[п] Гл. 1; 6.
[р] Неем. 13; 10, 12.
[с] Прит. 3; 9, 10.
[т] 1 Лѣт. 26; 20. 2 Лѣт. 31; 11. Неем. 10; 38. 13; 12.
[у] Быт. 7; 11. 4 Цар. 7; 2.
[ф] 2 Лѣт. 31; 10.
[х] Амос. 4; 9.

Нито лоза-та ви ще хвърли прѣдъ врѣме
плодъ-тъ си на поле-то,
Говори Господь Саваоѳъ.
12 И ще вы ублажаватъ всичкы-тѣ народи;
Защото ще бѫдете вы [ц]желателна земя,
Говори Господь Саваоѳъ.
13 [ч]Думы-тѣ ви быдохѫ жестокы противъ
мене, говори Господь:
И рекохте: Що говорихмы противъ тебе?
14 Вы рекохте:
[ш]Суетно е да служи нѣкой Богу:
И, Каква полза, че упазихмы стражѫ-тѫ
му,
И че ходихмы прѣдъ Господа на силы-тѣ
съсъ сѣтованіе?
15 И сега [щ]ный ублажавамы горды-тѣ:
Ей, онѣзь които правятъ беззаконіе успѣ-
ватъ:
Ей, [щ]онѣзь които искушаватъ Бога, и тѣ
ся избавятъ.
16 [ы]Тогазь боящи-тѣ ся отъ Гос̀пода [ь]го-
ворѣхѫ единъ на другъ:
И Господь внимаеше и слушаше:
И [ѣ]писа ся книга на въспоминаніе прѣдъ
него,
За онѣзи които ся боехѫ отъ Господа,
И които мысляхѫ за име-то му:
17 И [ю]ще бѫдѫтъ мои, говори Господь Са-
ваоѳъ,
Въ онзи день, когато азъ приготвѭ [я]скѫ-
поцѣнны-тѣ *си:*
И [ѫ]ще бѫдѫ благоутробенъ за тѣхъ,
Както е благоутробенъ человѣкъ
За сына си, който му работи.
18 [ѭ]Тогазь ще ся обърнете,
И разсѫдите между праведенъ и нече-
стивъ,
Между който служи Богу,
И който му не служи.

ГЛАВА 4.

1 Защото, ето, [а]иде день, който ще гори
като пещь:
[б]И всичкы-тѣ гордѣливи, и всичкы които
правятъ нечестіе, ще бѫдѫтъ [в]плѣва:
И идѫщій день ще гы изгори,
Говори Господь Саваоѳъ,
[г]Та нѣма да имъ остави ни корень ни
вѣтвѫ.
2 А вамъ [д]които ся боите отъ име-то ми
[е]Ще изгрѣе Сълнце-то на правдѫ-тѫ,
Съ исцѣленіе въ крила-та си:
И ще излѣзете, и взыграете като телцы
изъ оборъ-тъ.
3 И [ж]ще стъпчете нечестивы-тѣ;
Защото тѣ ще бѫдѫтъ пепелъ подъ пле-
сны-тѣ на нозѣ-тѣ ви,
Въ който день азъ направѭ *това,*
Говори Господь на силы-тѣ.
4 [з]Помнѣте на Моисея рабъ-тъ ми за-
конъ-тъ,
Когото заповѣдахъ нему [и]въ Хоривъ за
всичкый Израиль,
[і]Повелѣнія-та и сѫдбы-тѣ.
5 Ето, азъ ще ви проводѭ [к]Иліѭ про-
рокъ-тъ,
[л]Прѣди да дойде день-тъ Господенъ ве-
ликый-тъ и страшный-тъ:
6 И той ще обърне сърдце-то на бащы-тѣ
къмъ чада-та,
И сърдце-то на чада-та къмъ бащы-тѣ имъ,
Да не дойдѫ и [м]поразѭ земѭ-тѫ [н]съ
проклѣтіѭ.

[ц] Дан. 8; 9.
[ч] Гл. 2; 17.
[ш] Іов. 21; 14, 15. 22; 17. Псал. 73; 13. Соф. 1; 12.
[щ] Псал. 73; 12. Гл. 2; 17. Псал. 95; 9.
[ы] Псал. 66; 16. Гл. 4; 2.
[ь] Евр. 3; 13.
[ѣ] Псал. 56; 8. Иса. 65; 6. Откр. 20; 12.
[ю] Исх. 19; 5. Втор. 7; 6. Псал. 135; 4. Тит. 2; 14. 1 Пет. 2; 9.
[я] Иса. 62; 3.
[ѫ] Псал. 103; 13.
[ѭ] Псал. 58; 11.

—

[а] Іоил. 2; 31. Гл. 3; 2. 2 Пет. 3; 7.
[б] Гл. 3; 18.
[в] Авд. 18.
[г] Амос. 2; 9.
[д] Гл. 3; 16.
[е] Лук. 1; 78. Ефес. 5; 14. 2 Пет. 1; 19. Отк. 2; 28.
[ж] 2 Цар. 22; 43. Мих. 7; 10. Зах. 10; 5.
[з] Исх. 20; 3 и друг.
[и] Втор. 4; 10.
[і] Псал. 147; 19.
[к] Мат. 11; 14. 17; 11. Мар. 9; 11. Лук. 1; 17.
[л] Іоил. 2; 31.
[м] Зах. 14; 12.
[н] Зах. 5; 3.

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА

ГОСПОДА НАШЕГО

ІИСУСА ХРИСТА,

ВѢРНО И ТОЧНО ПРѢВЕДЕНЪ ОТЪ ПЪРВООБРАЗНО-ТО.

ВІЕННА

ПЕЧАТАНЪ ОТЪ АДОЛФЪ ХОЛЦХАУЗЕНЪ

ЗА

БРИТАНСКО-ТО И ИНОСТРАННО БИБЛЕЙСКО ОБЩЕСТВО.

1885.

ЕВАНГЕЛІЕ ОТЪ МАТѲЕЯ.

ГЛАВА 1.

1 [а]Родословіе-то на Іисуса Христа, [б]сына
2 Давидова, [в]сына Авраамова. [г]Авраамъ
роди Исаака; а [д]Исаакъ роди Іакова; а
3 [е]Іаковъ роди Іудѫ и братія-та му; [ж]А
Іуда роди Фареса и Зарѫ отъ Ѳамарь;
а [з]Фаресъ роди Есрома; а Есромъ роди
4 Арама; А Арамъ роди Аминадава; а Ами-
надавъ роди Наассона; а Наассонъ роди
5 Салмона; А Салмонъ роди Вооза отъ Ра-
хавь; а Воозъ роди Овида отъ Руѳь; а
6 Овидъ роди Іессея; А [и]Іессей роди царь
Давида; а [і]царь Давидъ роди Соломона
7 отъ Уріевѫ-тѫ *женѫ*; А [к]Соломонъ роди
Ровоама, а Ровоамъ роди Авіѭ; а Авія
8 роди Асѫ; А Аса роди Іосафата, а Іоса-
фатъ роди Іорама; а Іорамъ роди Озіѭ;
9 А Озія роди Іоаѳама; а Іоаѳамъ роди А-
10 хаза; а Ахазъ роди Езекіѭ; А [л]Езекія
роди Манассіѭ; а Манассія роди Амона;
11 а Амонъ роди Іосіѭ; А [м]Іосія роди Іе-
хоніѭ и братія-та му [н]около прѣселеніе-
12 то Вавилонско. А слѣдъ прѣселеніе-то
Вавилонско, [о]Іехонія роди Салаѳиля; а
13 [п]Салаѳиль роди Зоровавеля; А Зорова-
вель роди Авіуда; а Авіудъ роди Еліа-
14 кима; а Еліакимъ роди Азора: А Азоръ
роди Садока; а Садокъ роди Ахима; а
15 Ахимъ роди Еліуда; А Еліудъ роди Е-
леазара; а Елеазаръ роди Матѳана, а
16 Матѳанъ роди Іакова; А Іаковъ роди Іо-
сифа, мѫжъ-тъ на Маріѭ, отъ коіѭто ся
роди Іисусъ, който ся нарича Христосъ.
17 И така вси-тѣ родове отъ Авраама до
Давида четыринадесеть рода сѫ; и отъ
Давида до прѣселеніе-то Вавилонско, ро-
дове четыринадесеть; и отъ прѣселеніе-то
Вавилонско до Христа, родове четырина-
десеть.
18 [р]А рожденіе-то на Іисуса Христа така
бѣ: като бы сгодена майка му Марія за
Іосифа, додѣ още не бѣхѫ ся съединили,
[с]намѣри ся непраздна отъ Духа Святаго.
19 А Іосифъ мѫжъ ѝ, понеже бѣ праведенъ
и не искаше [т]да ѭ опозори, науми си
20 тайно да ѭ напусне. Но това когато по-
мысли той, ето, ангелъ Господенъ яви му
ся насънѣ и казуваше: Іосифе сыне Да-
видовъ, не бой ся да вземешь женѫ си
Маріѭ; защото [у]зачнѫто-то въ неѭ отъ
21 Духа Святаго е. А [ф]ще роди сынъ, и ще
му наречешь име-то *Іисусъ; защото той
[х]ще спасе свои-тѣ людіе отъ грѣхове-тѣ
22 имъ. И всичко това бы, да ся сбѫде ре-
чено-то отъ Господа чрѣзъ пророка, който
23 казува: [ц]Ето дѣва ще зачне и ще роди
сынъ, и ще му нарекѫтъ име-то Емма-
нуилъ, което ся тълкува, Богъ съ насъ.
24 И като станѫ Іосифъ отъ сънъ, стори
както му повелѣ ангелъ Господенъ, и взѣ
25 женѫ си; И не ѭ познаваше до когато
тя роди сына си [ч]първороднаго, и *той* му
нарече име-то Іисусъ.

ГЛАВА 2.

1 А [а]когато ся роди Іисусъ въ Виѳлеемъ
Іудейскый въ дни-тѣ на царь Ирода, ето,
[б]мудреци отъ истокъ пристигнѫхѫ въ
2 Іерусалимъ, и казувахѫ: [в]Дѣ е що ся е
родилъ царь Іудейскый? защото [г]звѣздѫ-
тѫ неговѫ видѣхмы на истокъ, и дойдох-
3 мы да му ся поклонимъ. *Това* като чу
царь Иродъ смути ся, и всичкый Іеруса-
4 лимъ съ него. И събра [д]вси-тѣ първосвя-
щенницы [е]и книжницы отъ народъ-тъ,
[ж]та распытуваше отъ тѣхъ дѣ имаше да
5 ся роди Христосъ? И тѣ му казахѫ: Во
Виѳлеемъ Іудейскый; защото така е пи-
6 сано чрѣзъ пророка: И [з]ты, Виѳлееме,
земя Іудина, никакъ не си най малъкъ
между войводства-та Іудовы; защото отъ
тебе ще излѣзе Вождь, [и]който ще упасе
7 народъ-тъ ми Израиля. Тогази Иродъ
призва тайно мудрецы-тѣ, та испыта отъ
тѣхъ на здраво врѣме-то на появенѫ-тѫ
8 звѣздѫ. И като гы испрати во Виѳлеемъ,
рече *имъ*: Идѣте испытайте на здраво за
дѣте-то; и като *го* намѣрите, извѣстѣте
ми, да дойдѫ и азъ да му ся поклонѭ.
9 А тѣ като чухѫ *това* отъ царь-тъ, тър-
гнѫхѫ: и, ето, звѣзда-та коіѭто бѣхѫ
видѣли на истокъ, идѣше прѣдъ тѣхъ, до

а Лук. 3; 23.
б Псал. 132; 11. Иса. 11; 1. Іер. 23; 5. Гл. 22; 42. Іоан. 7; 42. Дѣян. 2; 30. 13; 23. Рим. 1; 3.
в Быт. 12; 3. 22; 18. Гал. 3; 16.
г Быт. 21; 2, 3.
д Быт. 25; 26.
е Быт. 29; 35.
ж Быт. 38; 27 и дрг.
з Руѳ. 4; 18 и дрг. 1 Лѣт. 2; 5, 9 и дрг.
и 1 Цар. 16; 1. 17; 12.
і 2 Цар. 12; 24.
к 1 Лѣт. 3; 10 и дрг.
л 4 Цар. 20; 21. 1 Лѣт. 3; 13.
м 1 Лѣт. 3; 15, 16.
н 4 Цар. 24; 14, 15, 16. 25; 11. 2 Лѣт. 36; 10, 20. Іер. 27; 20. 39; 9. 52; 11, 15, 28; 29, 30. Дан. 1; 2.
о 1 Лѣт. 3; 17, 19.
п Езд. 3; 2. 5; 2. Неем. 12; 1. Агг. 1; 1.
р Лук. 1; 27.
с Лук. 1; 35.
т Втор. 24; 1.
у Лук. 1; 35.
ф Лук. 1; 31.
* Спаситель.
х Дѣян. 4; 12. 5; 31. 13; 23, 38.
ц Иса. 7; 14.
ч Исх. 13; 2. Лук. 2; 7, 21.

а Лук. 2; 4, 6, 7.
б Быт. 10; 30. 25; 6. 3 Цар. 4; 30.
в Лук. 2; 11.
г Числ. 24; 17. Иса. 60; 3.
д 2 Лѣт. 36; 14.
е 2 Лѣт. 34; 13.
ж Мал. 2; 7.
з Мих. 5; 2. Іоан. 7; 42.
и Отк. 2; 27.

дѣ дойде та ся спрѣ надъ *мѣсто-то* дѣ-
10 то бѣ дѣте-то. И като видѣхж звѣздж-
тж възрадовахж ся съ радость твърдѣ
11 голѣмж. И като влѣзохж въ кжщж-тж,
намѣрихж дѣте-то съ майкж му Маріѭ,
и паднжхж та му ся поклонихж, и като
отворихж съкровища-та си, [і]принесохж
му дарове, злато, и ливанъ, и смирнж.
12 И понеже имъ ся откры отъ Бога [к]на-
сънѣ да ся не върнжтъ при Ирода, оти-
дохж *си* прѣзъ другъ пжть за въ своѭ-
тж странж.
13 А слѣдъ отиваніе-то имъ, ето ангелъ
Господень явява ся насънѣ Іосифу и ка-
зува: Стани таземи дѣте-то и майкж му,
и бѣгай въ Египетъ, и бжди тамъ до
когато ти рекж; защото Иродъ има да
14 потърси дѣте-то да го погуби. И той ста-
нж, взѣ дѣте-то и майкж му прѣзъ нощь,
15 и отиде въ Египетъ; И бѣ тамъ до смъртъ-
тж Иродовж, да ся сбжде речено-то отъ
Господа чрѣзъ пророка, който казува:
16 „[л]Изъ Египетъ повикахъ сына си.“ Тогази
Иродъ като видѣ че му ся подсмѣяхж
мудреци-тѣ, твърдѣ много ся разяри, и
проводи та погуби всичкы-тѣ младенцы
во Виѳлеемъ и по всичкы-тѣ неговы прѣ-
дѣлы, отъ двѣ годины и по долу, споредъ
врѣме-то, което бѣ добрѣ испиталъ отъ
17 мудрецы-тѣ. Тогази ся испълни речено-
то [м]отъ пророка Іеремія който казува:
18 „Гласъ ся чу въ Рамж, плачъ и писъкъ
и рыданіе голѣмо; Рахиль оплакуваше
чада-та си и не рачеше да ся утѣши, за-
19 щото гы нѣма *вече*.“ А като умрѣ Иродъ,
ето ангелъ Господень явява ся насънѣ
20 Іосифу въ Египетъ и казува: Стани, земи
дѣте-то и майкж му, та иди въ земіѭ-тж
Израилевж; защото измрѣхж тѣзи, които
21 търсѣхж душж-тж на дѣте-то. И той ста-
нж, взѣ дѣте-то и майкж му и дойде въ
22 земіѭ-тж Израилевж. Но като чу че Ар-
хелай царува надъ Іудеѭ на мѣсто бащж
си Ирода, убоя ся да иде тамъ; и поне-
же му бѣ откровено насънѣ, отиде [н]въ
23 Галилейскы-тѣ страны, Та ся засели въ
единъ градъ нарицаемъ [о]Назаретъ: да ся
сбжде речено-то чрѣзъ пророцы-тѣ, че
Назорей ще ся нарече.

ГЛАВА 3.

1 Въ оныя дни дойде [а]Іоаннъ Кръститель,
и проповѣдваше [б]въ пустыніѭ-тж Іудей-
2 скж, И казуваше: Покайте ся; [в]понеже
3 наближи царство небесно. Защото той е
реченный-тъ отъ пророка Исаіѭ, който
казува: [г]„Гласъ на едного, който выка
въ пустыніѭ-тж: [д]Приготвѣте пжть-тъ
Господень, правы правѣте неговы-тѣ пж-
4 теки.“ А [е]самъ Іоаннъ [ж]имаше облѣкло-
то си отъ камилскы космы, и около чрѣ-
сла-та си коженъ поясъ; а ядеціе-то му
5 бѣ [з]акриды и [и]дивъ медъ. [і]Тогази ся
извървѣ при него Іерусалимъ и всичка
Іудея, и всичка-та околность на Іорданъ.
6 И [к]кръщавахж ся въ Іорданъ отъ него
7 като исповѣдувахж грѣхове-тѣ си. А като
видѣ *Іоаннъ* че идѣхж на негово-то кръ-
щаваніе многина отъ Фарисеи-тѣ и Сад-
дукеи-тѣ, рече имъ: [л]Рожбы ехиднины!
Кой ви обади да бѣгате отъ [м]бждящій-тъ
8 гнѣвъ? Сторѣте прочее плодове достойны
9 на покаяніе: И не мыслѣте да думате въ
себе си: [н]Отца имамы Авраама; защото
казувамъ ви, че Богъ може отъ тѣзи ка-
10 менье да въздигне чада Аврааму. А и сѣ-
кыра-та вече лѣжи при корень-тъ на дръ-
вя-та; [о]и тъй всяко дърво което не пра-
ви добръ плодъ, отсича ся и въ огнь ся
11 хвърля. [п]Азъ вы кръщавамъ съ водж въ
покаяніе, а тойзи който иде вслѣдъ мене
по крѣпъкъ е отъ мене, комуто не сьмь
достоинъ обуща-та да понесж; [р]той ще
вы кръсти съ Духъ Святъ и съ огнь;
12 [с]Който *държи* лопатж-тж въ ржкж, и
ще отрѣби гумно-то си, та ще събере
пшеницж-тж си въ житницж-тж, [т]а плѣ-
вж-тж ще іѭ изгори въ огнь негасимъ.
13 [у]Тогази идува Іисусъ [ф]отъ Галилеѭ на
Іорданъ до Іоанна да ся кръсти отъ него.
14 А Іоаннъ го въспираше и казуваше: Азъ
имамъ потрѣбж да ся кръстіѭ отъ тебе,
15 и ты ли идешь при мене? А Іисусъ от-
говори и рече му: Остави сега, защото
така подобава намъ да испълнимъ всякж
16 правдж. *И Іоаннъ* тогава го остави. [х]И
щомъ ся кръсти Іисусъ, възлѣзе тутакси
отъ водж-тж, и ето, отворихж ся нему
небеса-та, и видѣ [ц]Духа Божія че слѣзу-
ваше като гължбъ и спущаше ся на него:
17 [ч]И ето гласъ отъ небеса, който казуваше:
[ш]Тойзи е Сынъ мой възлюбленный, въ
когото благоволихъ.

ГЛАВА 4.

1 Тогази [а]възведенъ бы Іисусъ [б]отъ Духа

і Псал. 72; 10. Иса. 60; 6.
к Гл. 1; 20.
л Осія 11; 1.
м Іер. 31; 15.
н Гл. 3; 13. Лук. 2; 39.
о Іоан. 1; 45.

—

а Мар. 1; 4, 15. Лук. 3; 2, 3. Іоан. 1; 28.
б Іис. Нав. 14; 10.
в Дан. 2; 44. Гл. 4; 17. 10; 7.
г Иса. 40; 3. Мар. 1; 3. Лук. 3; 4. Іоан. 1; 23.
д Лук. 1; 76.
е Мар. 1; 6.
ж 4 Цар. 1; 8. Зах. 13; 4.
з Лев. 11; 22.
и 1 Цар. 14; 25, 26.
і Мар. 1; 5. Лук. 3; 7.
к Дѣян. 19; 4, 18.
л Гл. 12; 34. 23; 33. Лук. 3; 7, 8, 9.
м Рим. 5; 9. 1 Сол. 1; 10.
н Іоан. 8; 33, 39. Дѣян. 13; 26. Рим. 4; 1, 11, 16.
о Гл. 7; 19. Лук. 13; 7, 9. Іоан. 15; 6.
п Мар. 1; 8. Лук. 3; 16. Іоан. 1; 15, 26, 33. Дѣян. 1; 5. 14; 16. 19; 4.
р Иса. 4; 4. 44; 3. Мал. 3; 2. Дѣян. 2; 3, 4. 1 Кор. 12; 13.
с Мал. 3; 3.
т Мал. 4; 1. Гл. 13; 30.
у Мар. 1; 9. Лук. 3; 21.
ф Гл. 2; 22.
х Мар. 1; 10.
ц Иса. 11; 2. 42; 1. Лук. 3; 22. Іоан. 1; 32, 33.
ч Іоан. 12; 28.
ш Псал. 2; 7. Иса. 42; 1. Гл. 12; 18. 17; 5. Мар. 1; 11. Лук. 9; 35. Ефес. 1; 6. Кол. 1; 13. 2 Пет. 1; 17.

а Мар. 1; 12 и дрг. Лук. 4; 1 и дрг.
б 3 Цар. 18; 12. Іез. 3; 14. 8; 3. 11; 1, 24. 40; 2. 43; 5. Дѣян. 8; 39.

въ пустыніѭ-тѫ, да бѫде искушенъ отъ
2 діавола. И като пости четыридесеть дни
и четыридесеть нощи, напоконъ огладнѣ.
3 И дойде при него искуситель-тъ, и рече:
Ако си сынъ Божій, речи тѣзи каменіе
4 да станѫтъ хлѣбове. А той отвѣща и рече:
Писано е: Не само [в]съ хлѣбъ ще бѫде
живъ человѣкъ, но съсь всяко слово кое-
5 то исхожда изъ Божіи-тѣ уста. Тогава го
завожда діаволъ-тъ [г]въ святый-тъ градъ
и поставя го на крыло-то на храмъ-тъ,
6 И казува му: Ако си Сынъ Божій, хвър-
ли ся долу; защото е писано: „На анге-
лы-тѣ си [д]ще заповѣда за тебе, и на рѫ-
цѣ ще тя подигатъ, да не бы да прѣпѫ-
7 нешь о камыкъ ногѫ-тѫ си." Рече му
Іисусъ: Пакъ е писано: [е]„Да не иску-
8 сишь Господа Бога твоего." Пакъ го за-
вожда діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ много
высокѫ, и показува му всичкы-тѣ царства
9 свѣтовны, и славѫ-тѫ имъ; И казува му:
Всичко това ще ти дамъ, ако паднешь да
10 ми ся поклонишь. Тогазь Іисусъ му ка-
зува: Махни ся, Сатано; защото е писано:
[ж]„Господу Богу твоему да ся поклонишь,
11 и само нему да послужишь." Тогази го
остави діаволъ-тъ: и ето [з]ангели пристѫ-
12 пихѫ и служахѫ му. А [и]когато чу Іисусъ
че Іоаннъ бы прѣдаденъ, отиде въ Гали-
13 леіѭ. И като остави Назаретъ, дойде и
засели ся въ Капернаумъ краеморскый,
въ прѣдѣлы-тѣ Завулоновы и Нефѳалимовы;
14 Да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророка
15 Исаіѭ, който казува: [і]„Земя-та Завуло-
нова и земя-та Нефѳалимова на пѫть-тъ
край море-то отвѫдь Іорданъ, Галилея
16 языческа: [к]Народъ който сѣдѣше въ тъ-
мнинѫ, видѣ видѣлинѫ голѣмѫ, и на сѣ-
дящи-тѣ въ странѫ и сѣнкѫ смъртнѫ,
видѣлина имъ въ възсія."
17 [л]Отъ тогава започенѫ Іисусъ да про-
повѣдува и да казува: [м]Покайте ся; за-
18 щото наближи царство небесно. И като
[н]вървѣше Іисусъ по край море-то Гали-
лейско, видѣ двамина братія, [о]Симона на-
рицаемый-тъ Петръ, и брата му Андрея,
че хвърляхѫ мрѣжѫ въ море-то, защото
19 бѣхѫ рыболовци. И казува имъ: Елате
вслѣдъ мене, и [п]ще вы направіѭ ловцы
20 на человѣцы. И [р]тѣ тутакси оставихѫ
21 мрѣжы-тѣ и отидохѫ вслѣдъ него. [с]И като
позаминѫ отъ тамо, видѣ другы двамина
братія, Іакова Зеведеева и брата му Іо-
анна съ отца имъ Зеведея въ еднѫ ладіѭ
че кърпѣхѫ мрѣжы-тѣ си; и повыка гы.
22 А тѣ тозь часъ оставихѫ ладіѭ-тѫ и от-
ца си, и отидохѫ вслѣдъ него.
23 И обхождаше Іисусъ всичкѫ Галилеѭ,
[т]та поучаваше въ съборища-та имъ, и
проповѣдваше [у]благовѣстіе-то на царство-
то, [ф]и исцѣляваше всякѫ болесть и вся-
24 кѫ немощь между народъ-тъ. И расчу
ся слухъ за него по всичкѫ Сиріѭ, и
довождахѫ при него всичкы-тѣ болестны,
които имахѫ различны болести и мѫкы, и
бѣснуемы, и лунатицы, и разслабены; и
25 гы исцѣли. И [х]вървѣше вслѣдъ него на-
родъ много изъ Галилеѭ и Декаполъ,
изъ Іерусалимъ и Іудеѭ, и изъ отвѫдь
Іорданъ.

ГЛАВА 5.

1 А като видѣ много-то народъ, [а]възлѣзе
на горѫ-тѫ, и щомъ сѣднѫ пристѫпихѫ
2 до него ученици-тѣ му: И отвори уста-та
3 си та гы поучаваше и говорѣше: [б]Бла-
жени нищи-тѣ духомъ; защото е тѣхно
4 царство небесно. [в]Блажени нажалени-тѣ;
5 защото тѣ ще ся утѣшатъ. [г]Блажени
кроткы-тѣ; [д]защото тѣ ще наслѣдятъ зе-
6 міѭ-тѫ. Блажени които гладуватъ и жа-
дуватъ за правдѫ-тѫ; [е]защото тѣ ще ся
7 насытятъ. Блажени милостиви-тѣ; [ж]защо-
8 то тѣ помиловани ще бѫдѫтъ. [з]Блажени
чистосърдечни-тѣ; [и]защото тѣ ще видятъ
9 Бога. Блажени миротворци-тѣ; защото тѣ
10 сынове Божіи ще ся нарекѫтъ. [і]Блажени
гонени-тѣ заради правдѫ-тѫ; защото е
11 тѣхно царство небесно. [к]Блажени сте ко-
гато вы похулятъ и вы изгонятъ, [л]и върхъ
васъ рекѫтъ на лъжѫ всякѫ злѫ рѣчь
11 заради мене. [м]Радувайте ся и веселѣте ся,
защото е голѣма на небеса ваша-та за-
плата; понеже [н]така изгонихѫ пророцы-
тѣ, които *бѣхѫ* прѣди васъ.
13 Вы сте соль-та на земіѭ-тѫ; а [о]ако
соль-та избезсолѣе, съ какво ще ся
осоли? За нищо вече не струва, тъкмо
да ся исхвърли вънъ, и да ся тъпче отъ
14 человѣцы-тѣ. [п]Вы сте видѣлина-та на
свѣтъ-тъ; градъ поставенъ на горѫ не
15 може да ся укрые. [р]Нито запалятъ свѣщь
и ѭ турятъ подъ шиникъ, но на свѣтил-
никъ-тъ, и свѣти на всичкы които сѫ въ
16 кѫщи. Така да просвѣтне ваша-та видѣ-

в Втор. 8; 3.
г Неем. 11; 1, 18. Иса. 48; 2. 52; 1. Гл. 27; 53. Отк. 11; 2.
д Псал. 91; 11, 12.
е Втор. 6; 16.
ж Втор. 6; 13. 10; 20. Іис. Нав. 24; 14. 1 Цар. 7; 3.
з Евр. 1; 14.
и Мар. 1; 14. Лук. 3; 20. 4; 14, 31. Іоан. 4; 43.
і Иса. 9; 1; 2.
к Иса. 42; 7. Лук. 2; 32.
л Мар. 1; 14, 15.
м Гл. 3; 2. 10; 7.
н Мар. 1; 16, 17, 18. Лук. 5; 2.
о Іоан. 1; 42.
п Лук. 5; 10, 11.
р Мар. 10; 28. Лук. 18; 28.
с Мар. 1; 19, 20. Лук. 5; 10.
т Гл. 9; 35. Мар. 1; 21, 39. Лук. 4; 15, 44.
у Гл. 24; 14. Мар. 1; 14.
ф Мар. 1; 34.
х Мар. 3; 7.

—

а Мар. 3; 13.
б Лук. 6; 20. Вижь Псал. 51; 17. Прит. 16; 19. 29; 23. Иса. 57; 15. 66; 2.
в Иса. 61; 2, 3. Лук. 6; 21. Іоан. 16; 20. 2 Кор. 1; 7. Отк. 21; 4.
г Псал. 37; 11.
д Рим. 4; 13.
е Иса. 55; 1. 65; 13.
ж Псал. 41; 1. Гл. 6; 14. Мар. 11; 25. 2 Тим. 1; 16. Евр. 6; 10. Іак. 2; 13.
з Псал. 15; 2. 24; 4. Евр. 12; 14.
и 1 Кор. 13; 12. 1 Іоан. 3; 2, 3.
і 2 Кор. 4; 17. 2 Тим. 2; 12. 1 Пет. 3; 14.
к Лук. 6; 22.
л 1 Пет. 4; 14.
м Лук. 6; 23. Дѣян. 5; 41. Рим. 5; 3. Іак. 1; 2. 1 Пет. 4; 13.
н 2 Лѣт. 36; 16. Неем. 9; 26. Гл. 23; 34, 37. Дѣян. 7; 52. 1 Сол. 2; 15.
о Мар. 9; 50. Лук. 14; 34, 35.
п Прит. 4; 18. Фил. 2; 15.
р Мар. 4; 21. Лук. 8; 16. 11; 33.

лина прѣдъ человѣцы-тѣ, [с]за да видятъ
добры-тѣ ваши дѣла, [т]и да прославятъ
Отца вашего, който е на небеса.
17 [у]Да не мните че азъ дойдохъ да разру-
шѫ законъ-тъ или пророцы-тѣ: не дойдохъ
18 да разрушѫ, но да испълнѭ. Защото ис-
тинѫ ви казувамъ, [ф]доклѣ да прѣмине
небе-то и земя-та, една рѣска, или една
точка отъ законъ-тъ нѣма да прѣмине,
19 дори ся всичко не сбѫде: [х]И тъй, който
нарушѝ еднѫ отъ най малкы-тѣ тѣзи за-
повѣди, и научи така человѣцы-тѣ, най
малъкъ ще ся нарече въ царство небесно;
а който стори и научи, той ще великъ да
20 ся нарече въ царство небесно. Защото,
казувамъ ви, че ако ваша-та [ц]правда не
надмине *правдѫ-тѫ* на книжницы-тѣ и
Фарисеи-тѣ, нѣма да влѣзете въ царство
небесно.
21 Чули сте че е речено на староврѣмен-
ны-тѣ: [ч]Не убивай, и който убіе, ще бѫде
22 повиненъ на сѫдъ. А пакъ азъ ви казувамъ
че [ш]всякой, който ся гнѣви на брата си
безъ причинѫ, ще бѫде повиненъ на сѫдъ;
и който рече на брата си, Рака, повиненъ
ще е за прѣдъ съборъ-тъ; а който *му*
рече, [щ]Безумне, ще бѫде повиненъ за
23 пькълъ-тъ огненный. И тъй, [ъ]ако прине-
сешь даръ-тъ си на олтарь-тъ, и тамо ся
усѣтишь, че братъ ти има нѣщо на тебе;
24 [ы]Остави даръ-тъ си тамо прѣдъ олтарь-
тъ, и иди, първомъ ся примири съ брата
си, и тогазь ела та принесь даръ-тъ си.
25 [ь]Спогодявай ся съ противникъ-тъ си ско-
ро, [ѣ]до дѣ си на пѫть-тъ съ него, да
не бы противникъ-тъ *ти* да тя прѣдаде
сѫднику, а сѫдникъ-тъ тя прѣдаде на
слугѫ-тѫ, и тя хвърлятъ въ тъмницѫ-тѫ.
26 Истинѫ ти казувамъ: Нѣма да излѣзешь
отъ тамо, доклѣ не отдадешь най послѣ-
дній-тъ кодрантъ.
27 Чули сте че е речено на староврѣмен-
28 ны-тѣ: [ю]Не прѣлюбодѣйствувай. Но азъ
ви казувамъ, че [я]всякой който гледа же-
нѫ за да ѭ пожелае, той е прѣлюбодѣй-
ствувалъ вече съ неѭ въ сърдце-то си.
29 [ѫ]Ако ли десно-то твое око тя съблазнява-
ва, [ѭ]извади го, и хвърли *го* отъ себе си;
защото по добрѣ ти е да погыне единъ
отъ твои-тѣ удове, а не всичко-то твое
30 тѣло да бѫде хвърлено въ пькълъ-тъ. И
ако десна-та твоя рѫка тя съблазнява,
отсѣчи ѭ и хвърли ѭ отъ себе си; за-
щото по добрѣ ти е да погыне единъ отъ
твои-тѣ удове, и да не бѫде всичко-то
твое тѣло хвърлено въ пькълъ-тъ.
31 Речено е още: [а]Който си напусне же-
32 нѫ-тѫ да ѝ даде разводно писмо. А пакъ
азъ ви казувамъ, [б]че който напусне же-
нѫ-тѫ си, освѣнь по причинѫ на прѣлю-
бодѣяніе, прави ѭ да прѣлюбодѣйствува;
и който ся ожени за напуснѫ-тѫ прѣлю-
бодѣйствува.
33 Пакъ сте чули [в]че е речено на старо-
врѣменны-тѣ: [г]Не си прѣстѫпувай клѣ-
твѫ-тѫ, но [д]да испълнишь клѣтвы-тѣ си
34 прѣдъ Господа. Но азъ ви казувамъ: [е]Ни-
какъ да ся не кълнете; нито, съ небе-то,
35 [ж]защото е прѣстолъ Божій; Нито съсъ
земѭ-тѫ, защото е подножіе на нозѣ-тѣ
36 му; Нито съ Іерусалимъ, защото [з]е градъ
на Царя великаго; нито съ главѫ-тѫ си
недѣй ся кълна, защото не можешь ни
единъ косемъ да направишь бѣлъ или
37 чернъ. Но да бѫде [и]рѣчь-та ви, Ей, ей, не,
не; а отъ това повече-то отъ лукаваго е.
38 Чули сте че е речено: [і]Око, за око,
39 зѫбъ за зѫбъ. А пакъ азъ ви казувамъ:
[к]Да ся не противите злому; но [л]който тя
плесне по деснѫ-тѫ странѫ, обърни му
40 и другѫ-тѫ. И на тогози който бы пои-
скалъ да ся сѫди съ тебе и да ти земе ри-
зѫ-тѫ, остави му и връхнѫ-тѫ *си* дрехѫ.
41 И [м]който тя понуди да идешь съ него е-
42 динъ миль, иди съ него два. Който проси
отъ тебе, дай му; [н]и който ище да зае-
ме отъ тебе, недѣй ся отвраща отъ него.
43 Чули сте че е речено: [о]Да любишь бли-
жній-тъ си, [п]и да ненавиждашь врагъ-тъ
44 си. Но азъ ви казувамъ: [р]Любѣте враго-
ве-тѣ си, благославяйте тыя, които вы
кълнѫтъ, правѣте добро на тѣзи, които
вы ненавиждатъ, и [с]молѣте ся за тыя,
които ви правятъ пакость и вы гонятъ;
45 За да бѫдете сынове на Отца вашего,
който е на небеса: [т]защото той повелѣва
на слънце-то си да изгрѣва на злы-тѣ и
на добры-тѣ, и дава дъждь на праведны-
46 тѣ и неправедны-тѣ. Защото [у]ако любите
любящы-тѣ васъ, коѭ заплатѫ имате?
47 Не правятъ ли това и мытари-тѣ? И ако
поздравявате само братія-та ваши, що по-
вече правите? не правятъ ли така и мы-
48 тари-тѣ? И тъй [ф]бѫдѣте съвършенни и

с 1 Пет. 2; 12.
т Іоан. 15; 8. 1 Кор. 14; 25.
у Рим. 3; 31. 10; 4. Гал. 3; 24.
ф Лук. 16; 17.
х Іак. 2; 10.
ц Рим. 9; 31. 10; 3.
ч Исх. 20; 13. Втор. 5; 17.
ш 1 Іоан. 3; 15.
щ 2 Цар. 6; 20.
ъ Гл. 8; 4. 23; 19.
ы Іов. 42; 8. Гл. 18; 19. 1 Тим. 2; 8. 1 Пет. 3; 7.
ь Прит. 25; 8. Лук. 12; 58, 59.
ѣ Псал. 32; 6. Иса. 55; 6.
ю Исх. 20; 14. Втор. 5; 18.
я Іов. 34; 1. Прит. 6; 25. Вижь Быт. 34; 2. 2 Цар. 11; 2.
ѫ Гл. 18; 8, 9. Мар. 9; 43 до 47.
ѭ Вижь Гл. 19; 12. Рим. 8; 13. 1 Кор. 9; 27. Кол. 3; 5.
а Втор. 24; 1. Іер. 3; 1. Вижь Гл. 19; 3 и дрг. Мар. 10; 2 и дрг.
б Гл. 19; 9. Лук. 16; 18. Рим. 7; 3. 1 Кор. 7; 10, 11.
в Гл. 23; 16.
г Исх. 20; 7. Лев. 19; 12. Числ. 30; 2. Втор. 5; 11.
д Втор. 23; 23.
е Гл. 23; 16, 18, 22. Іак. 5; 12.
ж Иса. 66; 1.
з Псал. 48; 2. 87; 3.
и Кол. 4; 6. Іак. 5; 12.
і Исх. 21; 24. Лев. 24; 20. Втор. 19; 21.
к Прит. 20; 22. 24; 29. Лук. 6; 29. Рим. 12; 17, 19. 1 Кор. 6; 7. 1 Сол. 5; 15. 1 Пет. 3; 9.
л Иса. 50; 6. Плач. 3; 30.
м Гл. 27; 32. Мар. 15; 21.
н Втор. 15; 8, 10. Лук. 6; 30, 35.
о Лев. 19; 18.
п Втор. 23; 6. Псал. 41; 10.
р Лук. 6; 27, 35. Рим. 12; 14, 20.
с Лук. 23; 34. Дѣян. 7; 60. 1 Кор. 4; 12, 13. 1 Пет. 2; 23. 3; 9.
т Іов. 25; 3.
у Лук. 6; 32.
ф Быт. 17; 1. Лев. 11; 44. 19; 2. Лук. 6; 36. Кол. 1; 28. 4; 12. Іак. 1; 4. 1 Пет. 1; 15, 16.

вы, [х]както е съвършенъ Отецъ вашъ, кой-
то е на небеса.

ГЛАВА 6.

1 Внимайте да не правите свои-тѣ мило-
стыни прѣдъ человѣцы-тѣ за да вы ви-
ждатъ; инакъ нѣмате заплатѫ при Отца
2 вашего който е на небеса. И тъй, [а]кога
правишь милостынѭ, не трѫби прѣдъ
себе си, както правятъ лицемѣри-тѣ по
съборища-та и по улицы-тѣ, за да ся про-
славятъ отъ человѣцы-тѣ; истинѫ ви ка-
3 зувамъ, пріиматъ *вече* заплатѫ-тѫ си. А
ты кога правишь милостынѭ, да не узнае
лѣва-та ти рѫка, що прави десница-та ти;
4 За да бѫде твоя-та милостынѭ въ тайно;
и Отецъ твой, който види въ тайно, [б]ще
ти въздаде наявѣ.
5 И кога ся молишь, не бывай както ли-
цемѣри-тѣ; защото тѣ обичатъ да си пра-
вятъ молбѫ-тѫ стояще по съборища-та
и по ѫглы-тѣ на улицы-тѣ за да ся явятъ
на человѣцы-тѣ; истинѫ ви казувамъ, че
6 пріиматъ заплатѫ-тѫ си. А ты кога ся
молишь, [в]влѣзь въ скрышнѫ-тѫ си стаич-
кѫ, и като си затворишь врата-та, по-
моли ся Отцу твоему, който е въ тайно,
и Отецъ ти който види въ тайно, ще ти
7 въздаде наявѣ. А кога ся молите, [г]не
говорѣте излишны думы, както язычни-
ци-тѣ, [д]защото мнятъ че въ многословіе-
8 то си ще бѫдѫтъ послушани. И тъй не
ся уподобявайте на тѣхъ; защото Отецъ
ви знае отъ що имате нуждѫ, прѣди вы
9 да му попросите. А вы така ся молѣте:
[е]Отче нашъ, който си на небеса, да ся
10 святи име-то твое; Да дойде царство-то
твое; [ж]да бѫде воля-та твоя, [з]както на
11 небе-то, *така* и на земіѭ-тѫ; [и]Хлѣбъ-тъ
12 нашъ насѫщный, дай *го* намъ днесь; И
[і]прости ни дългове-тѣ наши, както и ный
13 прощавамы на наши-тѣ длъжницы; [к]И не
въведи насъ въ искушеніе, [л]но избави
насъ отъ лукаваго; [м]защото е твое цар-
ство-то и сила-та и слава-та во вѣкы. А-
минь.
14 Защото [н]ако простите вы на человѣцы-
тѣ съгрѣшенія-та имъ, ще прости и
15 вамъ Отецъ вашъ небесный: [о]Ако ли вы
не простите на человѣцы-тѣ съгрѣшенія-
та имъ, то и Отецъ вашъ нѣма да *ви* про-
сти съгрѣшенія-та ваши.
16 А [п]кога постите, не бывайте, както ли-
цемѣри-тѣ, намърщени; защото помрача-
ватъ лица-та си за да явятъ на человѣ-
цы-тѣ че постятъ; истинѫ ви казувамъ,
17 че тѣ вече си пріиматъ заплатѫ-тѫ. А ты
кога постишь, [р]помажи главѫ-тѫ си, и
18 лице-то си омый; Да ся не покажешь прѣдъ
человѣцы-тѣ че постишь, но Отцу твоему
който е въ тайно; и Отецъ твой, който
види въ тайно, ще ти въздаде наявѣ.
19 [с]Недѣйте си събира съкровища на зе-
міѭ-тѫ, дѣто молецъ и ръжда *гы* разваля
и дѣто крадци подкопаватъ и крадѫтъ.
20 [т]Но събирайте си съкровища на небе-то,
дѣто ни молецъ, нито ръжда *гы* разваля,
и дѣто крадци не подкопаватъ нито кра-
21 дѫтъ; Защото, кѫдѣто е съкровище-то
22 ви, тамо ще бѫде и сърдце-то ви. [у]Свѣ-
тило на тѣло-то е око-то; и тъй, ако е
око-то ти чисто, всичко-то ти тѣло свѣтло
23 ще бѫде. Ако ли бѫде око-то ти лукаво,
всичко-то ти тѣло тьмно ще бѫде. И тъй,
видѣлина-та, която е въ тебе, ако е тьм-
24 нина, то тьмнина-та колко *ще е!* [ф]Никой
не може на двамина господари да рабо-
ти; защото или едного ще възненавиди, а
другыго ще възлюби; или едному ще бѫ-
де привърженъ, а другыго ще прѣзира.
[х]Не можете да работите Богу и Маммону.
25 Заради това казувамъ ви: [ц]Не имайте
грыжѫ за животъ-тъ си, какво ще ядете
или какво ще піете; нито за тѣло-то ваше,
какво ще облѣчете. Не е ли животъ-тъ
по драгоцѣненъ отъ хранѫ-тѫ, и тѣло-то
26 отъ облѣкло-то? [ч]Погледнѣте на птицы-тѣ
небесны че не сѣѭтъ, ни жьнѫтъ, нито
въ житницы събиратъ, и Отецъ вашъ не-
бесный гы храни; вы не сте ли много по
27 горни отъ тѣхъ? И кой отъ васъ като ся
грыжи, може да приложи единъ лакътъ
28 на растъ-тъ си? И за облѣкло защо ся
грыжите? Разсмотрѣте кринове-тѣ въ по-
ле-то какъ растѫтъ; не ся трудятъ, нито
29 предѫтъ; Но казувамъ ви, че нито Со-
ломонъ въ всичкѫ-тѫ своѭ славѫ не бѣ
30 облѣченъ както единъ отъ тѣхъ. И кога
Богъ така облича трѣвѫ-тѫ на поле-то,
която ѭ днесь има, и утрѣ ѭ въ пещь
хвърлятъ, не ще ли много повече васъ *да*
31 *облѣче*, маловѣри? И тъй недѣйте ся гры-
жи, и не думайте: Какво ще ядемъ, или
какво ще піемъ, или какво ще облѣчемъ?
32 Защото всичко това язычници-тѣ го тър-
сятъ; понеже Отецъ вашъ небесный знае
33 че имате нуждѫ за всичко това. Но [ш]тър-
сѣте първомъ царство-то Божіе, и прав-
дѫ-тѫ неговѫ; и всичко това ще ви ся
34 приложи. За това недѣйте ся грыжи за
утрѣ; защото утрешный-тъ день ще ся

х Ефес. 5; 1.

—

а Рим. 12; 8.
б Лук. 14; 14.
в 4 Цар. 4; 33.
г Екк. 5; 2.
д 3 Цар. 18; 26, 29.
е Лук. 11; 2 и дрг.
ж Гл. 26; 39, 42. Дѣян. 21; 14.
з Псал. 103; 20, 21.
и Вижь Іов. 23; 12. Прит. 30; 8.
і Гл. 18; 21 и дрг.
к Гл. 26; 41. Лук. 22; 40, 46. 1 Кор. 10; 13. 2 Пет. 2; 9. Отк. 3; 10.
л Іоан. 17; 15.
м 1 Лѣт. 29; 11.
н Мар. 11; 25, 26. Ефес. 4; 32. Кол. 3; 13.
о Гл. 18; 35. Іак. 2; 13.
п Иса. 58; 5.
р Руѳ. 3; 3. Дан. 10; 3.
с Прит. 23; 4. 1 Тим. 6; 17. Евр. 13; 5. Іак. 5; 1 и дрг.
т Гл. 19; 21. Лук. 12; 33, 34. 18; 22. 1 Тим. 6; 19. 1 Пет. 1; 4.
у Лук. 11; 34, 36.
ф Лук. 16; 13.
х Гал. 1; 10. 1 Тим. 6; 17. Іак. 4; 4. 1 Іоан. 2; 15.
ц Псал. 55; 21. Лук. 12; 22. 23. Фил. 4; 6. 1 Пет. 5; 7.
ч Іов. 38; 41. Псал. 147; 9. Лук. 12; 24 и дрг.
ш 3 Цар. 3; 13. Псал. 37; 25. Мар. 10; 30. Лук. 12; 31. 1 Тим. 4; 8.

—

погрыжи за себе си; доста е на день-тъ
негово-то му зло.

ГЛАВА 7.

1 [а]Не сѫдѣте, да не бѫдете сѫдени;
2 Защото съ каквѫто сѫдбѫ сѫдите, съ
таквѫзь ще вы сѫдятъ; и [б]съ каквѫто
3 мѣркѫ мѣрите, ще ви ся възмѣри. И [в]защо
виждашь сѫчицѫ-тѫ въ око-то на брата
си, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око
4 не усѣщашь? Или какъ ще речешь на
брата си: Остави да извадѭ сѫчицѫ-тѫ
изъ око-то ти, а ето греда-та въ твое-то
5 око? Лицемѣре, извади първомъ гредѫ-тѫ
изъ свое-то око, и тогава щешь чисто
видѣ да извадишь сѫчицѫ-тѫ изъ брато-
6 во-то си око. [г]Не давайте освятено *нѣщо*
на псета-та; нито хвърляйте бисеріе-тѣ си
прѣдъ свиніе-тѣ, да не бы да гы стѫп-
чѫтъ съ крака-та си, и ся обърнѫтъ та
7 вы раскѫснѫтъ. [д]Просѣте и ще ви ся
даде; търсѣте и ще намѣрите; хлопайте
8 и ще ви ся отвори. Защото [е]всякой който
проси пріима, и който търси намира, и
9 който хлопа, ще му ся отвори. Има ли
отъ васъ [ж]такъвъ нѣкой человѣкъ, който,
ако му поище сынъ му хлѣбъ, той да му
10 даде камыкъ? Или ако поище рыбѫ, да ли
11 ще му да змїѭ? И тъй кога вы, които сте
[з]лукави, знаете да давате добры даванія
на чада-та си, колко повече Отецъ ви,
който е на небеса, ще даде добрины на
12 тыя, които ищѫтъ отъ него? И тъй, [и]во
всяко нѣщо както искате да правятъ че-
ловѣци-тѣ на васъ, така и вы правѣте на
тѣхъ, защото [і]това е законъ-тъ и проро-
ци-тѣ.
13 [к]Влѣзте прѣзъ тѣсны-тѣ врата; защото
пространны сѫ врата-та и широкъ е пѫть-
тъ, който води въ погыбель-тѫ, и мнозина
14 сѫ които прѣзъ тѣхъ минуватъ. Понеже
тѣсны сѫ врата-та и стѣсненъ е пѫть-тъ
който води въ животъ, и малцина сѫ кои-
то гы намѣрватъ.
15 [л]Пазѣте ся отъ лъжовны-тѣ пророцы,
[м]които идѫтъ при васъ съ овчы дрехы,
16 а отвѫтрѣ сѫ [н]вълци грабители. [о]Отъ
плодове-тѣ имъ ще гы познаете: [п]бере ли
ся отъ трънкы гроздіе, или отъ репеи
17 смокыни? Така [р]всяко добро дърво прави
добры плодове; а лошо-то дърво прави
18 лошы плодове. Не може добро дърво да
прави лошы плодове, нито лошо дърво
19 да прави добры плодове. [с]Всяко дърво
което не прави добръ плодъ отсича ся
20 и въ огнь ся хвърля. И тъй отъ плодове-
21 тѣ имъ ще гы познаете. Не всякой който
ми казува: [т]Господи, Господи, ще влѣзе
въ царство небесно; но който прави во-
лѭ-тѫ на Отца моего, който е на небеса.
22 Въ онзи день мнозина ще ми рекѫтъ;
Господи, Господи! [у]не въ твое-то ли име
пророкувахмы, и не въ твое-то ли име
бѣсове изгонихмы, и не въ твое-то ли име
23 много чудеса сторихмы? И [ф]тогазь ще
имъ обявѭ: Азъ никога не съмь вы зна-
ялъ; [х]махнѣте ся отъ мене вы, които
работите беззаконіе.
24 И тъй [ц]всякой, който слуша тѣзи мои
словеса, и гы прави, ще го уподобѭ на
человѣкъ разуменъ, който е съзидалъ кѫ-
25 щѫ-тѫ си на камыкъ; И валѣ дъждь-тъ
и пріидохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-
тѣ, и нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и не
паднѫ; защото бѣ основана на камыкъ.
26 И всякой който слуша тѣзи мои словеса,
и не гы прави, ще ся уподоби на чело-
вѣкъ безуменъ, който съзида кѫщѫ-тѫ
27 си на пѣсъкъ: И валѣ дъждь-тъ, и пріи-
дохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-тѣ, и
нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и тя паднѫ;
и голѣмо бѣ нейно-то паданіе.
28 И когато свърши Іисусъ тыя словеса,
[ч]чудѣше ся народъ-тъ на поученіе-то му;
29 [ш]Защото гы учаше като единъ който има
власть, и не както книжници-тѣ.

ГЛАВА 8.

1 А когато слѣзе отъ горѫ-тѫ, послѣдо-
2 вахѫ го народъ много. И ето [а]единъ про-
каженъ дойде, кланяше му ся и говорѣше:
Господи, ако ищешь, можешь да мя очи-
3 стишь. Тогазь Іисусъ прострѣ рѫкѫ-тѫ
си, допрѣ ся до него и рече: Ищѫ, бѫди
очистенъ; и тозь часъ очисти му ся про-
4 каза-та. И казува му Іисусъ: [б]Гледай да
не кажешь никому; но иди, покажи себе
си священнику, и принесь даръ-тъ, [в]който
е Моисей повелѣлъ, за свидѣтелство тѣмъ.
5 А [г]когато влѣзе Іисусъ въ Капернаумъ,
пристѫпи при него нѣкой си стотникъ,
6 та му ся моляше, И казуваше: Господи,
момче-то ми лѣжи у дома разслабено,
7 и мѫчи ся злѣ. Казува му Іисусъ: Азъ

а Лук. 6; 37. Рим. 2; 1. 14; 3, 4, 10, 13. 1 Кор. 4; 3, 5. Іак. 4; 11, 12.
б Мар. 4; 24. Лук. 6; 38.
в Лук. 6; 41, 42.
г Прит. 9; 7, 8. 23; 9. Дѣян. 13; 45, 46.
д Гл. 21; 22. Мар. 11; 24. Лук. 11; 9, 10. 18; 1. Іоан. 14; 13. 15; 7. 16; 23, 24. Іак. 1; 5, 6. 1 Іоан. 3; 22. 5; 14, 15.
е Прит. 8; 17. Іер. 29; 12, 13.
ж Лук. 11; 11, 12, 13.
з Быт. 6; 5. 8; 21.
и Лук. 6; 31.
і Лев. 19; 18. Гл. 22; 40. Рим. 13; 8, 9, 10. Гал. 5; 14. 1 Тим. 1; 5.
к Лук. 13; 24.
л Втор. 13; 3. Іер. 23; 16. Гл. 24; 4, 5, 11, 24. Мар. 13; 22. Рим. 16; 17, 18. Ефес. 5; 6. Кол. 2; 8. 2 Пет. 2; 1, 2, 3. 1 Іоан. 4; 1.
м Мих. 3; 5. 2 Тим. 3; 5.
н Дѣян. 20; 29, 30.
о Ст. 20. Гл. 12; 33.
п Лук. 6; 43, 44.
р Іер. 11; 19. Гл. 12; 33.
с Гл. 3; 10. Лук. 3; 9. Іоан. 15; 2, 6.
т Осія. 8; 2. Гл. 25; 11, 12. Лук. 6; 46. 13; 25. Дѣян. 19; 13. Рим. 2; 13. Іак. 1; 22.
у Числ. 24; 4. Іоан. 11; 51. 1 Кор. 13; 2.
ф Гл. 25; 12; Лук. 13; 25, 27. 2 Тим. 2; 19.
х Псал. 5; 5. 6; 8, Гл. 25; 41.
ц Лук. 6; 47 и дрг.
ч Гл. 13; 54. Мар. 1; 22. 6; 2. Лук. 4; 32.
ш Іоан. 7; 46.

—

а Мар. 1; 40 и дрг. Лук. 5; 12 и дрг.
б Гл. 9; 30. Мар. 5; 43.
в Лев. 14; 3, 4, 10. Лук. 5; 14.
г Лук. 7; 1 и дрг.

8 ще дойдѫ и ще го исцѣлѭ. Отговори
стотникъ-тъ и рече *му:* Господи! [д]не сьмь
достоинъ да влѣзешь подъ стрѣхѫ-тѫ ми;
но [е]речи само рѣчь, и ще оздравѣе мом-
9 че-то ми. Защото и азъ сьмь человѣкъ
подъ власть, и имамъ подчинены на себе
си войны; и казувамъ на тогози: Иди, и
отхожда; и на другыго: Дойди, и дохо-
жда; и на слугѫ-тѫ си: Стори това, и
10 струва *го.* И като чу Іисусъ почуди ся, и
рече на оныя които идѣхѫ вслѣдъ него:
Истинѫ ви казувамъ: Нито въ Израиля
11 сьмь намѣрилъ толкози вѣрѫ. И пакъ ви
казувамъ, че [ж]мнозина отъ истокъ и за-
падъ ще дойдѫтъ, и ще насѣдятъ съ А-
враама и Исаака и Іакова въ царство не-
12 бесно; А [з]сынове-тѣ на царство-то [и]ще бѫ-
дѫтъ испѫдени въ най външнѭ-тѫ тьм-
нинѫ; тамо ще бѫде плачъ и скърцаніе
13 съсъ зѫбы. И рече Іисусъ на стотника:
Иди, и както си повѣрувалъ, нека ти бѫде.
[і]И оздравѣ момче-то му въ сѫщій-тъ часъ.
14 И когато дойде Іисусъ въ Петровѫ-тѫ
кѫщѫ, видѣ че [к]тьща му лѣжеше болна
15 отъ огницѫ; И похванѫ ѭ за рѫкѫ-тѫ,
и огница-та ѭ остави; и станѫ та имъ
16 служаше. И [л]когато ся свечери, доведохѫ
му мнозина бѣснуеми, та испѫди духо-
ве-тѣ съ еднѫ рѣчь, и колкото болни
17 имаше исцѣли гы: Да ся сбѫдне речено-
то чрѣзъ пророка Исаіѭ, който казува:
[м]Той зѣ *на себе си* наши-тѣ немощи, и
болести-тѣ *нати* понесе.
18 И като видѣ Іисусъ много народъ око-
19 ло себе си, повелѣ да минѫтъ отвѫдь. И
[н]пристѫпи единъ книжникъ, та му рече:
Учителю! ще дойдѫ вслѣдъ тебе, кѫдѣто
20 идешь. Казува му Іисусъ: Лисицы-тѣ си
иматъ лѣгла, и птицы-тѣ небесны гнѣзда;
а Сынъ человѣческый нѣма дѣ главѫ да
21 подклони. А [о]другъ отъ неговы-тѣ уче-
ницы рече му: Господи, [п]дозволи ми пьр-
22 вомъ да идѫ и да погребѫ отца си. Но
Іисусъ му рече: Върви вслѣдъ мене, и
остави мьртвы-тѣ да погребѫтъ мьртвы-
тѣ си.
23 И когато влѣзе въ ладіѭ-тѫ, ученици-
24 тѣ му влѣзохѫ вслѣдъ него. И ето, [р]буря
голѣма быде на море-то, така що вълны-
тѣ покрывахѫ ладіѭ-тѫ; а той спѣше.
25 И пристѫпихѫ ученици-тѣ му та го съ-
будихѫ и казахѫ: Господи! спаси ны;
26 погынувамы. А той имъ казува: Що сте
страхливи, маловѣри? [с]Тогази станѫ, за-
прѣти на вѣтрове-тѣ и на море-то, и ти-
27 шина голѣма быде. А человѣци-тѣ ся чу-
дѣхѫ и казувахѫ: Какъвъ е тойзи, че и
вѣтрове-тѣ и море-то го послушуватъ?
28 И [т]като дойде той отвѫдь въ Герге-
синскѫ-тѫ землѭ, срѣщнѫхѫ го двама
бѣснуеми, които излѣзохѫ изъ гробища-
та, твърдѣ свирѣпи, така що никой не мо-
29 жаше да мине прѣзъ онзи пѫть. И ето,
извыкахѫ и казувахѫ: Що имашь ты
съ насъ, Іисусе, Сыне Божій? дошелъ си
тука прѣди врѣме ли да ны мѫчишь?
30 А на далеко отъ тѣхъ имаше стадо отъ
31 много свиніе, което пасѣше. И бѣсове-тѣ
му ся моляхѫ и казувахѫ: Ако ны ис-
пѫдишь, дозволи ни да отидемъ въ ста-
32 до-то на свиніе-тѣ. И рече имъ: Идѣте.
И тѣ, щомъ излѣзохѫ, отидохѫ въ ста-
до-то на свиніе-тѣ; и ето всичко-то стадо
на свиніе-тѣ устрьми ся прѣзъ стрьмни-
нѫ-тѫ въ море-то, и погынѫхѫ въ водѫ-
33 тѫ. А свинопасци-тѣ побѣгнѫхѫ, и като
дойдохѫ въ градъ-тъ, извѣстихѫ всичко,
34 и това що станѫ съ бѣснуемы-тѣ. И ето,
цѣлъ градъ излѣзе да посрѣщне Іисуса,
и като го видѣхѫ, [у]примолихѫ му ся да
отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.

ГЛАВА 9.

1 И той влѣзе въ ладіѭ-тѫ, и прѣминѫ,
2 [а]та дойде въ свой-тъ си градъ. И [б]ето,
донесохѫ му едного разслабенъ, сло-
женъ на постелкѫ; [в]и като видѣ Іисусъ
тѣхнѫ-тѫ вѣрѫ, рече разслабеному:
Дързай, сынко, прощаватъ ти ся грѣхо-
3 ве-тѣ ти. И ето, нѣкои отъ книжницы-тѣ
рекохѫ въ себе си: Той богохулствува.
4 А [г]Іисусъ като видѣ помысли-тѣ имъ,
рече: Защо мыслите вы зло въ сърдца-та
5 си? Защото, кое е по лесно, да рекѫ:
Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти, или да
6 рекѫ: Стани и ходи? Но за да познаете
че Сынъ человѣческый има на землѭ-тѫ
власть да прощава грѣхове, (тогазь ка-
зува разслабеному:) Стани, вдигни по-
7 стелкѫ-тѫ си, и иди у дома си. И *той*
8 станѫ и отиде у дома си. *Това* като ви-
дѣхѫ народи-тѣ почудихѫ ся, и просла-
вихѫ Бога, който бѣ далъ таквѫзи власть
на человѣцы-тѣ.
9 [д]И като минуваше Іисусъ отъ тамо,
видѣ едного человѣка че сѣдѣше на мы-
тарницѫ-тѫ, Матѳей на име, и рече му:
Дойди вслѣдъ мене; и той станѫ и отиде
10 вслѣдъ него. [е]И когато бѣ сѣднѫлъ на
трьпезѫ-тѫ въ кѫщи, ето мнозина мы-
тари и грѣшници дойдохѫ и насѣдахѫ

д Лук. 15; 19, 21.
е Псал. 107; 20.
ж Быт. 12; 3. Иса. 2; 2, 3. 11; 10. Мал. 1; 11. Лук. 13; 29. Дѣян. 10; 45. 11; 18. 14; 27. Рим. 15; 9 и дрг. Ефес. 3; 6.
з Гл. 21; 43.
и Гл. 13; 42, 50. 22; 13. 24; 51. 25; 30. Лук. 13; 28. 2 Пет. 2; 17. Іуд. 13.
і Мар. 1; 29, 30, 31. Лук. 4; 38, 39.
к 1 Кор. 9; 5.
л Мар. 1; 32 и дрг. Лук. 4; 40, 41.
м Иса. 53; 4. 1 Пет. 2; 24.
н Лук. 9; 57, 58.
о Лук. 9; 59, 60.
п 3 Цар. 19; 20.
р Мар. 4; 37 и дрг. Лук. 8; 23 и дрг.
с Псал. 65; 7. 89; 9. 107; 29.
т Мар. 5; 1 и дрг. Лук. 8; 26 и дрг.
у Втор. 5; 25. 3 Цар. 17; 18. Лук. 5; 8. Дѣян. 16; 39.
а Гл. 4; 13.
б Мар. 2; 3. Лук. 5; 18.
в Гл. 8; 10.
г Псал. 139; 2. Гл. 12; 25. Мар. 12; 15. Лук. 5; 22. 6; 8. 9; 47. 11; 17.
д Мар. 2; 14. Лук. 5; 27.
е Мар. 2; 15 и дрг. Лук. 5; 29 и дрг.

11 съ Іисуса и съ ученицы-тѣ неговы. И
Фарисеи-тѣ като видѣхѫ *това*, рекохѫ
на ученицы-тѣ му: Защо вашій-тъ учи-
тель [ж]съ мытари-тѣ и [з]грѣшницы-тѣ *на-*
12 *едно яде и піе?* А Іисусъ като чу *това*,
рече имъ: Здрави-тѣ нѣматъ нуждѫ отъ
13 лѣкарь, но болни-тѣ. Идѣте още и нау-
чѣте ся що е: „[и]Милость ищѫ, а не жер-
твѫ;“ защото не дойдохъ да призовѫ пра-
ведны-тѣ, [і]но грѣшны-тѣ на покаяніе.
14 Тогазь идуватъ при него ученици-тѣ
Іоаннови, и казуватъ *му:* [к]Защо ный и
Фарисеи-тѣ постимъ много, а твои-тѣ у-
15 ченици не постятъ? И рече имъ Іисусъ:
[л]Могѫтъ ли свадбари-тѣ да тѫжатъ до
като е съ тѣхъ младоженикъ-тъ? ще дой-
дѫтъ обаче деніе, кога ся отнеме отъ
тѣхъ младоженикъ-тъ, [м]и тогази ще по-
16 стятъ. И никой не кърпи ветхѫ дрехѫ
съ небѣленъ платъ; защото това което
ще ся тури да запълни, отдира отъ дре-
17 хѫ-тѫ, и съдрано-то става по лошо. Нито
наливатъ ново вино въ ветхы мѣхове: а
инакъ, распукватъ ся мѣхове-тѣ, и вино-
то ся излива, и мѣхове-тѣ ся развалятъ;
но наливатъ ново вино въ новы мѣхове,
и едно-то и друго-то ся увардятъ.
18 [н]Това когато говорѣше тѣмъ, ето на-
чалникъ нѣкой си дойде, та му ся кла-
няше и казуваше: Дъщеря ми до сега е
умрѣла; но дойди и тури рѫкѫ-тѫ си
19 на неѭ, и ще оживѣе. И станѫ та отиде
вслѣдъ него Іисусъ, и ученици-тѣ му.
20 И ето, [о]жена която страдаше отъ кръ-
вотеченіе дванадесеть годины, пристѫпи
изъ отзадъ, и допрѣ ся до полѫ-тѫ на
21 дрехѫ-тѫ му; Защото думаше си: Ако
ся допрѫ само до дрехѫ-тѫ му, ще о-
22 здравѣѭ. А Іисусъ като ся обърнѫ та ѭ
видѣ, рече: Дързай, дъщи: [п]вѣра-та твоя
исцѣли тя. И отъ онзи часъ оздравѣ же-
на-та.
23 И когато [р]дойде Іисусъ въ кѫщѫ-тѫ
началниковѫ, и видѣ [с]свирцы-тѣ и на-
24 родъ-тъ въ смущеніе, Рече имъ: [т]Идѣте
си, защото момиче-то не е умрѣло, но
25 спи. И присмивахѫ му ся. А като испѫ-
дихѫ народъ-тъ, влѣзе *Іисусъ*, хванѫ ѭ
26 за рѫкѫ-тѫ; и момиче-то станѫ. И расчу
ся това по всичкѫ-тѫ онѫзи земѭ.
27 И когато си отиваше Іисусъ отъ тамо,
вървѣхѫ вслѣдъ него двама слѣпи, които
выкахѫ и казувахѫ: [у]Помилуй ны, Сыне
28 Давидовъ. И щомъ влѣзе въ кѫщи, при-
стѫпихѫ слѣпи-тѣ при него, и казува имъ
Іисусъ: Вѣрувате ли че могѫ да сторѭ
29 това? Казуватъ му: Ей, Господи. Тогазь
ся прикоснѫ до очи-тѣ имъ, и рече: Да
30 бѫде вамъ по вѣрѫ-тѫ вашѫ. И отво-
рихѫ имъ ся очи-тѣ. И запрѣти имъ Іи-
сусъ строго, и рече: Гледайте, [ф]да не
31 узнае *това* никой. [х]А тѣ като излѣзохѫ,
прославихѫ го по всичкѫ-тѫ онѫзи земѭ.
32 И [ц]когато тѣ излѣзвахѫ, ето, доведохѫ
му единъ человѣкъ нѣмъ и бѣсуемъ.
33 И слѣдъ испѫжданіе-то на бѣсъ-тъ, про-
говори нѣмый-тъ: и почудихѫ ся наро-
ди-тѣ и думахѫ: Никога не ся е видѣло
34 таквозь нѣщо въ Израиль. А Фарисеи-тѣ
казувахѫ: [ч]Чрѣзъ началникъ-тъ бѣсов-
скый изгонва бѣсове-тѣ.
35 [ш]И обхождаше Іисусъ всичкы-тѣ гра-
дове и села, [щ]та поучаваше въ съборища-
та имъ, и проповѣдваше благовѣстіе-то на
царство-то; и исцѣляваше всякѫ болесть
36 и всякѫ немощь въ народа. И [ъ]като видѣ
множество-то на народъ-тъ, смили ся за
тѣхъ, защото бѣхѫ изнемощѣли и пръ-
снѫти, [ы]като овцы които нѣматъ пастырь.
37 Тогази рече на ученицы-тѣ си: [ь]Жетва-та
38 е много, а работници-тѣ малко; За това
[ѣ]молѣте ся на Господаря на жетвѫ-тѫ да
испрати работницы на жетвѫ-тѫ си.

ГЛАВА 10.

1 [а]И призва дванадесеть-тѣ свои учени-
цы, та имъ даде власть надъ нечисты-тѣ
духове, да гы испѫждатъ и да исцѣляватъ
всякѫ болесть и всякѫ немощь.
2 А имена-та на дванадесеть-тѣ Апостолы
сѫ тѣзи: първый [б]Симонъ, който ся ка-
зува Петръ, и Андрей братъ неговъ; Іа-
ковъ Зеведеевъ, и Іоаннъ братъ неговъ;
3 Филиппъ и Вартоломей; Ѳома, и Матѳей
мытарь-тъ; Іаковъ Алфеевъ, и Леввей
4 нареченный Ѳаддей; [в]Симонъ Кананитъ,
и [г]Іуда Искаріотскый, който го и прѣ-
даде.
5 Тѣзи дванадесеть отпрати Іисусъ, и за-
повѣда имъ, и рече: [д]На пѫть языческый
да не идете, и [е]въ градъ Самарянскый
6 да не влѣзете, Но [ж]ходѣте повече [з]при
погынѫлы-тѣ овцы отъ домъ-тъ Израи-
7 левъ. [и]И кѫдѣто ходите проповѣдувайте
и казувайте: [і]Царство небесно наближи.
8 Болны исцѣлявайте, прокаженны очища-
вайте, мъртвы въскрьшавайте, бѣсове ис-

ж Гл. 11; 19. Лук. 5; 30.
з Лук. 15; 2. Гал. 2; 15.
и Осія 6; 6. Мих. 6; 6, 7, 8. Гл. 12; 7.
і 1 Тим. 1; 15.
к Мар. 2; 18 и дрг. Лук. 5; 33 и дрг. 18; 12.
л Іоан. 3; 29.
м Дѣян. 13; 2, 3. 14; 23. 1 Кор. 7; 5.
н Мар. 5; 22 и дрг. Лук. 8; 41 и дрг.
о Мар. 5; 25. Лук, 8; 43.
п Лук. 7; 50. 8; 48. 17; 19. 18; 42.
р Мар. 5; 38. Лук. 8; 51.
с Вижь 2 Лѣт. 35; 25.
т Дѣян. 20; 10.
у Гл. 15; 22. 20; 30, 31. Мар. 10; 47, 48. Лук. 18; 38, 39.
ф Гл. 8; 4. 12; 16. 17; 9. Лук. 5; 14.
х Мар. 7; 36.
ц Гл. 12; 22. Лук. 11; 14.
ч Гл. 12; 24. Мар. 3; 22. Лук. 11; 15.
ш Мар. 6; 6. Лук. 13; 22.
щ Гл. 4; 23.
ъ Мар. 6; 34.
ы Числ. 27; 17. 3 Цар. 22; 17. Іез. 34; 5. Зах. 10; 2.
ь Лук. 10; 2. Іоан. 4; 35.
ѣ 2 Сол. 3; 1.

—

а Мар. 3; 13, 14. 6; 7. Лук. 6; 13. 9; 1.
б Іоан. 1; 42.
в Лук. 6; 15. Дѣян. 1; 13.
г Іоан. 13; 26.
д Гал. 4; 15.
е Вижь 2 Цар. 17; 24. Іоан. 4; 9, 20.
ж Гл. 15; 24. Дѣян. 13; 46.
з Иса. 53; 6. Іер. 50; 6, 17. Іез. 34; 5, 6. 16. 1 Пет. 2; 25.
и Лук. 9; 2.
і Гл. 3; 2. 4; 17. Лук. 10; 9.

пѫждайте; [к]даромъ сте пріели, даромъ
9 давайте. [л]Не земайте нито злато нито сре-
10 бро, [м]нито мѣдь въ поясы-тѣ си; Нито
тържикъ за пѫть, нито двѣ дрехы, нито
обуща, нито тоягѫ; [н]защото работникъ-
11 тъ е достоинъ за своѭ-тѫ прѣхранѫ. И
[о]въ който градъ или село влѣзете испы-
тайте, кой е въ него достоинъ, и тамъ
12 оставайте доклѣ си излѣзете. А на влѣ-
13 зуваніе въ домъ-тъ поздравяйте го; И
[п]ако бѫде домъ-тъ достоинъ, нека дойде
на него вашій-тъ миръ; [р]ако ли не бѫде
достоинъ, миръ-тъ ви къмъ васъ да ся
14 възвърне. [с]И който вы не пріеме, нито
послуша ваши-тѣ словеса, кога излѣзувате
изъ *онзи* домъ, или изъ онзи градъ, [т]ис-
15 търсѣте прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си. Истинѫ
ви казувамъ: [у]По леко ще бѫде на зе-
мѭ-тѫ Содомскѫ и Гоморрскѫ въ сѫд-
ный-тъ день, нежели на онзи градъ.
16 [ф]Ето азъ вы проваждамъ като овцы
между вълцы: [х]бѫдѣте прочее разумни
като зміи-тѣ, и [ц]незлобиви като гълѫби-
17 тѣ. А пазѣте ся отъ человѣцы-тѣ; [ч]за-
щото на сѫдовища ще вы прѣдаватъ, и
18 [ш]въ съборища-та си ще вы біѭтъ. И
[щ]прѣдъ владѣтели и царіе ще вы изво-
ждатъ заради мене, въ свидѣтелство на
19 тѣхъ и на язычницы-тѣ. А [ъ]когато вы
прѣдадѫтъ, недѣйте ся грыжи какъ или
какво ще говорите; защото [ы]ще ви ся
даде въ онзи часъ какво ще говорите.
20 [ь]Защото не сте вы които говорите, но
Духъ-тъ на Отца вашего, който говори
21 въ васъ. И братъ брата [ѣ]ще прѣдаде на
смърть, и отецъ чадо; и ще въстанѫтъ
чада върхь родители-тѣ си, и ще гы у-
22 мъртвятъ. И [ю]ще бѫдете отъ всичкы не-
навиждани заради мое-то име; а [я]който
прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫ-
23 де. А [ж]когато вы гонятъ въ тойзи градъ,
бѣгайте въ другый-тъ; защото истинѫ ви
казувамъ: Нѣма да свършите градове-тѣ
Израилевы, [іж]доклѣ дойде Сынъ-тъ чело-
24 вѣческый. [а]Не е ученикъ по горень отъ
учитель-тъ си, нито слуга по горень отъ
25 господарь-тъ си. Доста е на ученикъ-тъ
да бѫде като учитель-тъ си, и слуга-та
като господарь-тъ си. [б]Ако стопанинъ-тъ
на домъ-тъ нарекохѫ Веелзевулъ, колко
26 повече домашны-тѣ неговы! И тъй не
бойте ся отъ тѣхъ; защото [в]нѣма нищо
покрыто, което да ся не открые; и тайно
27 което да ся не узнае. Което ви говорѭ
въ тьмнинѫ-тѫ, кажѣте *го* на видѣло;
и което чуете на ухо, проповѣдайте *го*
28 отгорѣ на покрывъ-тъ. И [г]да ся не боите
отъ онѣзи, които убиватъ тѣло-то, а душѫ-
тѫ не могѫтъ да убіѭтъ; но да ся боите
повече отъ оногозъ, който може и душѫ
29 и тѣло да погуби въ пькълъ-тъ. Не ся
ли продаватъ двѣ врабчета за единъ ас-
сарій? и ни едно отъ тѣхъ нѣма да падне
на земѭ-тѫ, безъ *волѭ-тѫ на* Отца ва-
30 шего. А [д]вамъ и косми-тѣ на главы-тѣ
31 ви всичкы-тѣ сѫ прѣброени. Не бойте ся
прочее, вы сте отъ много врабчета по
32 добри. И тъй [е]всякой, който исповѣда
мене прѣдъ человѣцы-тѣ, [ж]ще исповѣдамъ
и азъ него прѣдъ Отца моего който е на
33 небеса. А [з]който ся отрече отъ мене прѣдъ
человѣцы-тѣ, ще ся отрекѫ и азъ отъ не-
го прѣдъ Отца моего който е на небеса.
34 [и]Да не мните че дойдохъ да турѭ миръ
на земѭ-тѫ; не дойдохъ да турѭ миръ,
35 но ножъ. Защото дойдохъ да разлѫчѫ
человѣка [і]противъ бащѫ му, и дъщерѭ
противъ майкѫ ѝ, и снъхѫ противъ
36 свекървѫ ѝ. [к]И непріятели человѣку *ще*
37 *бѫдѫтъ* домашни-тѣ му. [л]Който люби ба-
щѫ или майкѫ повече отъ мене, не е за
мене достоинъ; и който люби сынъ или
дъщерѭ повече отъ мене, не е за мене
38 достоинъ. [м]И който не зема кръстъ-тъ си,
и не слѣдува подирѣ ми, не е достоинъ
39 за мене. [н]Който намѣри животъ-тъ си,
ще го изгуби, и който изгуби заради мене
40 животъ-тъ си, ще го намѣри. [о]Който васъ
пріима, мене пріима; и който пріима ме-
не, пріима тогозъ, който мя е проводилъ.
41 [п]Който пріима пророкъ въ име на про-
рокъ, заплатѫ на пророкъ ще земе; и
който пріима праведникъ въ име на пра-
ведникъ, заплатѫ на праведникъ ще земе.
42 [р]И който напои едного отъ тѣзи малкы-
тѣ само съ еднѫ чашѫ студенѫ водѫ въ
име на ученикъ, истинѫ ви казувамъ нѣ-
ма да изгуби заплатѫ-тѫ си.

ГЛАВА 11.

1 И когато свърши Іисусъ заповѣданія-та

к Дѣян. 8; 18, 20.
л 1 Цар. 9; 7. Мар. 6; 8. Лук. 9; 3. 10; 4. 22; 35.
м Мар. 6; 8.
н Лук. 10; 7. 1 Кор. 9; 7 и дрг. 1 Тим. 5; 18.
о Лук. 10; 8.
п Лук. 10; 5.
р Псал. 35; 13.
с Мар. 6; 11. Лук. 9; 5. 10; 10, 11.
т Неем. 5; 13. Дѣян. 13; 51. 18; 6.
у Гл. 11; 22, 24.
ф Лук. 10; 3.
х Рим. 16; 19. Ефес. 5; 15.
ц 1 Кор. 14; 20. Фил. 2; 15.
ч Гл. 24; 9. Мар. 13; 9. Лук. 12; 11. 21; 12.
ш Дѣян. 5; 40.
щ Дѣян. 12; 1. 24; 10. 25; 7. 23. 2 Тим. 4; 16.
ъ Мар. 13; 11, 12, 13. Лук. 12; 11. 21; 14, 15.
ы Исх. 4; 12. Іер. 1; 7.
ь 2 Цар. 23; 2. Дѣян. 4; 8. 6; 10. 2 Тим. 4; 17.
ѣ Мих. 7; 6. Ст. 35, 36. Лук. 21; 16.
ю Лук. 21; 17.
я Дан. 12; 12, 13. Гл. 24; 13. Мар. 13; 13.
ж Гл. 2; 13. 4; 12. 12; 15. Дѣян. 8; 1. 9; 25. 14; 6.
іж Гл. 16; 28.
а Лук. 6; 40. Іоан. 13; 16. 15; 20.
б Гл. 12; 24. Мар. 3; 22. Лук. 11; 15. Іоан. 8; 48, 52.
в Мар. 4; 22. Лук. 8; 17. 12; 2, 3.
г Иса. 8; 12, 13. Лук. 12; 4. 1 Пет. 3; 14.
д 1 Цар. 14; 45. 2 Цар. 14; 11. Лук. 21; 18. Дѣян. 27; 34.
е Лук. 12; 8. Рим. 10; 9, 10.
ж Отк. 3; 5.
з Мар. 8; 38. Лук. 9; 26. 2 Тим. 2; 12.
и Лук. 12; 49, 51, 52, 53.
і Мих. 7; 6.
к Псал. 41; 9. 55; 13. Мих. 7; 6. Іоан. 13; 18.
л Лук. 14; 26.
м Гл. 16; 24. Мар. 8; 34. Лук. 9; 23. 14; 27.
н Гл. 16; 25. Лук. 17; 33. Іоан. 12; 25.
о Гл. 18; 5. Лук. 9; 48. 10; 16. Іоан. 12; 44. 13; 20. Гал. 4; 14.
п 3 Цар. 17; 10. 18; 4. 4 Цар. 4; 8.
р Гл. 18; 5, 6. 25; 40. Мар. 9; 41. Евр. 6; 10.

си къмъ дванадесеть-тѣ свои ученицы,
минѫ отъ тамо, да поучава и да пропо-
вѣдува по градове-тѣ имъ.
2 А [а]Іоаннъ като чу [б]въ тьмницѫ-тѫ
дѣла-та Христовы, проводи двама отъ у-
3 ченицы-тѣ си, И рече му: [в]Ты ли си, кой-
то има да дойде, или другыго да очаква-
4 мы? И отговори Іисусъ и рече имъ: Идѣ-
те възвѣстѣте на Іоанна *това* което чуе-
5 те и видите; [г]Слѣпи прогледуватъ, хроми
ходятъ, прокажени ся очищаватъ, и глухы
прочуюватъ; мьртви въскрьснуватъ, [д]и на
6 сиромасы-тѣ ся благовѣствува. И блаженъ
7 е [е]който ся не съблазни въ мене. И [ж]ко-
гато тѣ си отхождахѫ, наченѫ Іисусъ да
говори на народъ-тъ за Іоанна: Какво
излѣзохте да видите въ пустынѭ-тѫ?
[з]тръсть ли отъ вѣтръ-тъ разлюляванѫ?
8 Но какво излѣзохте да видите? человѣка
ли въ мекы дрехы облѣченъ? Ето тѣзи
които носятъ мекы *дрехы* въ царскы до-
9 мове сѫ. Но какво излѣзохте да видите?
пророкъ ли? Ей, казувамъ ви, [и]и повече
10 отъ пророкъ. Защото тойзи е за когото
е писано: [і]Ето азъ проваждамъ вѣстителя
моего прѣдъ твое-то лице, който ще при-
11 готви пѫть-тъ ти прѣдъ тебе. Истинѫ ви
казувамъ, между родены-тѣ отъ жены
не ся е повдигнѫлъ по голѣмъ отъ Іоан-
на Крьстителя; а най малкый-тъ въ цар-
12 ство небесно е по голѣмъ отъ него. А [к]отъ
дни-тѣ на Іоанна Крьстителя до нынѣ,
царство небесно на силѫ ся зема, и които
13 ся насилятъ тѣ го грабнуватъ. [л]Защото
всичкы-тѣ пророци и законъ-тъ до Іоанна
14 пророкувахѫ: И ако щете да пріемете
това, той е [м]Илія, който имаше да дойде.
15 [н]Който има уши да слуша, нека слуша.
16 [о]А на какво да уподобѭ тойзи родъ? По-
добенъ е на дѣца, които сѣдятъ на пазаръ-
17 тъ и выкатъ на дружинѫ-тѫ си, И казу-
ватъ: Свирихмы ви, и не играхте; рыдахмы
18 ви и не плакахте. Защото дойде Іоаннъ,
който ни ядѣше, ни піяше; и казуватъ:
19 Бѣсъ има. Дойде Сынъ человѣческый, кой-
то яде и піе; и казуватъ: Ето человѣкъ
ядливъ и винопійца, и пріятель на мыта-
ри-тѣ и на грѣшницы-тѣ. И [п]оправда ся
мудрость-та отъ чада-та си.
20 [р]Тогази наченѫ да укорява градове-тѣ,
въ които станѫхѫ повече-то неговы чу-
21 деса, защото ся не покаяхѫ. Тежко ти,
Хоразине, тежко ти, Виѳсаидо! защото
чудеса-та които въ васъ станѫхѫ, ако
бяхѫ станѫли въ Тиръ и Сидонъ, отколѣ
бяхѫ ся [т]въ врѣтище и пепелъ покаяли.
22 Но казувамъ ви, [у]на Тиръ и Сидонъ *на-
казаніе-то* въ сѫдный-тъ день по леко ще
23 бѫде нежели на васъ. И ты Капернауме,
[ф]който си ся до небеса възвысилъ, до ада
ще ся смѫкнешь; защото чудеса-та които
станѫхѫ въ тебе, ако ставахѫ въ Содомъ,
24 той бы до днесь останѫлъ. Но казувамъ
ви, [х]че на земѭ-тѫ Содомскѫ по леко
ще бѫде *наказаніе-то* въ сѫдный день,
нежели на тебе.
25 [ц]Въ онова врѣме отговори Іисусъ и рече:
Прославямъ тя, Отче, Господи на небе-то
и на земѭ-тѫ, [ч]че си утаилъ това отъ
мудры-тѣ и разумны-тѣ, [ш]и открылъ си
26 го на младенцы-тѣ. Ей, Отче, защото така
27 бы угодно прѣдъ тебе. [щ]Всичко-то ми е
прѣдадено отъ Отца моего; и никой не
познава Сына, тъкмо Отецъ; [ъ]нито Отца
познава нѣкой, тъкмо Сынъ-тъ, и комуто
28 бы изволилъ Сынъ-тъ да го открые. Дой-
дѣте при мене, всичкы що ся трудите и
сте обрѣменени; и азъ ще вы успокоѭ.
29 Вземѣте мое-то иго на себе си, и [ы]научѣ-
те ся отъ мене; защото [ь]сьмь кротъкъ и
смиренъ на сьрдце; и [ѣ]ще намѣрите спо-
30 койствіе на душы-тѣ си. [ю]Защото мое-то
иго е благо, и мое-то брѣме е леко.

ГЛАВА 12.

1 По онова врѣме въ еднѫ отъ сѫбботы-
тѣ [а]минуваше Іисусъ прѣзъ сѣятбы-тѣ;
а ученицы-тѣ му огладнѣхѫ, и начнахѫ
2 да кѫсатъ класове и да ядѫтъ. А Фари-
сеи-тѣ като видѣхѫ *това*, рекохѫ му:
Ето твои-тѣ ученици правятъ онова, което
не е простено да ся прави въ сѫбботѫ.
3 А той имъ рече: Не сте ли чели, [б]що
стори Давидъ когато огладнѣ той и които
4 бѣхѫ съ него? Какъ влѣзе въ домъ-тъ
Божій, и яде отъ [в]хлѣбове-тѣ на прѣдло-
женіе-то, които не бѣ простено нему да
яде, нито на онѣзи които бѣхѫ съ него,
5 [г]но само на священницы-тѣ? Или не сте
ли чели [д]въ законъ-тъ, че въ сѫббoтенъ
день священници-тѣ оскврьняватъ сѫббо-
тѫ-тѫ въ храмъ-тъ, и неповинни сѫ?
6 Но казувамъ ви че [е]има единъ тука по

—

а Лук. 7; 18, 19 и дрг.
б Гл. 14; 3.
в Быт. 49; 10. Числ. 24; 17. Дан. 9; 24. Іоан. 6; 14.
г Иса. 29; 18. 35; 4, 5, 6. 42; 7. Іоан. 2; 23. 3; 2. 5; 36. 10; 25, 38. 14; 11.
д Псал. 22; 26. Иса. 61; 1. Лук. 4; 18. Іак. 2; 5.
е Иса. 8; 14, 15. Гл. 13; 57. 24; 10. 26; 31. Рим. 9; 32, 33. 1 Кор. 1; 23. 2; 14. Гал. 5; 11. 1 Пет. 2; 8.
ж Лук. 7; 24.
з Ефес. 4; 14.
и Гл. 14; 5. 21; 26. Лук. 1; 76. 7; 26.
і Мал. 3; 1. Мар. 1; 2. Лук. 1; 76. 7; 27.
к Лук. 16; 16.
л Мал. 4; 6.
м Мал. 4; 5. Гл. 17; 12. Лук. 1; 17.
н Гл. 13; 9. Лук. 8; 8. Отк. 2; 7, 11, 17, 29. 3; 6, 13, 22.
о Лук. 7; 31.
п Гл. 9; 10.
р Лук. 7; 35.
с Лук. 10; 13 и дрг.
т Іон. 3; 7, 8.
у Гл. 10; 15. Ст. 24.
ф Иса. 14; 13. Плач. 2; 1.
х Гл. 10; 15.
ц Лук. 10; 21.
ч Псал. 8; 2. 1 Кор. 1; 19, 27. 2; 8. 2 Кор. 3; 14.
ш Гл. 16; 17.
щ Гл. 28; 18. Лук. 10; 22. Іоан. 3; 35. 13; 3. 17; 2. 1 Кор. 15; 27.
ъ Іоан. 1; 18. 6; 46. 10; 15.
ы Іоан. 13; 15. Фил. 2; 5. 1 Пет. 2; 21. 1 Іоан. 2; 6.
ь Зах. 9; 9. Фил. 2; 7, 8.
ѣ Іер. 6; 16.
ю 1 Іоан. 5; 3.

—

а Втор. 23; 25. Мар. 2; 23. Лук. 6; 1.
б 1 Цар. 21; 6.
в Исх. 25; 30. Лев. 24; 5.
г Исх. 29; 32, 33. Лев. 8; 31. 24; 9.
д Числ. 28; 9. Іоан. 7; 22.
е 2 Лѣт. 6; 18. Мал. 3; 1.

7 голѣмъ отъ храмъ-тъ. Ако ли бихте зна-
яли що е, „[ж]Милость ищѫ а не жертвѫ,“
8 не бихте осѫдили невинны-тѣ. Защото
Сынъ человѣческый е и на сѫбботѫ-тѫ
Господарь.
9 [з]И като прѣминѫ отъ тамъ дойде въ
10 съборище-то имъ: И ето имаше человѣкъ
съ изсъхнѫлѫ рѫкѫ; и за да го обви-
нятъ попытахѫ го, и казувахѫ: [и]Дозво-
лено ли е да цѣри нѣкой въ сѫбботѫ?
11 И той имъ рече: Кой е онзи человѣкъ
отъ васъ, който, ако има еднѫ овцѫ, [і]и
тя падне сѫбботенъ день въ ямѫ, не ще
12 ѭ улови и извади? А колко е по добръ
человѣкъ отъ овцѫ! За то е дозволено
да прави нѣкой добро сѫбботенъ день.
13 Тогази казува на человѣка: Простри рѫ-
кѫ-тѫ си; и прострѣ ѭ, и станѫ здрава
14 като другѫ-тѫ. А [к]Фарисеи-тѣ като излѣ-
зохѫ, наговорихѫ ся противъ него какъ
да го погубятъ.
15 Но Іисусъ като позна, [л]отиде отъ тамо:
и [м]послѣдовахѫ го народъ много, и гы
16 исцѣли всичкы-тѣ. [н]И запрѣти имъ да го
17 не изявятъ: За да ся сбѫде речено-то
18 чрѣзъ Исаіѭ пророка, който казува: [о]Ето
Отрокъ-тъ ми когото избрахъ, възлюблен-
ный-тъ ми, [п]на когото благоволи моя-та
душа; ще положѫ Духъ-тъ си на него, и
19 ще възвѣсти сѫдъ на народы-тѣ. Не ще
да ся скара, нито ще выкне, нито ще чуе
20 нѣкой гласъ-тъ му по улицы-тѣ. Тръсть
смазанѫ нѣма да прѣчупи, и отъ ленъ
свѣщило замъждѣло нѣма да угаси, до ко-
21 гато изведе сѫдъ-тъ въ побѣдѫ. И въ не-
гово-то име народи-тѣ ще ся надѣѭтъ.
22 [р]Тогази му доведохѫ едного бѣснуемъ,
слѣпъ и нѣмъ; и го исцѣли, щото слѣпый
23 и нѣмый и говорѣше и виждаше. И сма-
яхѫ ся всичкый-тъ народъ, и думахѫ:
Да не бы тойзи да е *Христосъ* сынъ-тъ
24 Давидовъ? А [с]Фарисеи-тѣ като чухѫ,
рекохѫ: Той не изгонява бѣсове-тѣ, ос-
вѣнь чрѣзъ началникъ-тъ бѣсовскый Ве-
25 елзевула. А [т]Іисусъ като знаеше тѣхны-
тѣ помыслы, рече имъ: Всяко царство
раздѣлено противъ себе си запустѣва, и
всякой градъ или домъ раздѣленъ про-
26 тивъ себе си нѣма да устои. А ако Сата-
на изгонява Сатанѫ, раздѣленъ е върхъ
себе си; какъ прочее ще трае негово-то
27 царство? И ако азъ чрѣзъ Веелзевула
изгонявамъ бѣсове-тѣ, сынове-тѣ ви чрѣзъ
кого *гы* изгонятъ? За това тѣ ще ви
28 бѫдѫтъ сѫдници. Но ако азъ чрѣзъ Духа
Божія изгонявамъ бѣсове-тѣ, [у]то е насти-
29 гнѫло на васъ царство-то Божіе. [ф]Или
какъ може да влѣзе нѣкой въ домъ-тъ
на силнаго, и да разграби покѫщнинѫ-тѫ
му, ако първомъ не вържe силный-тъ, и
30 тогазь ще разграби домъ-тъ му. Който
не е съ мене, противъ мене е; и който
31 не събира съ мене, распылява. За това
ви казувамъ: [х]Всякой грѣхъ и хула ще
ся прости на человѣцы-тѣ; [ц]хула-та оба-
че противъ Духа нѣма да ся прости на
32 человѣцы-тѣ. И [ч]който рече рѣчь противъ
Сына человѣческаго [ш]ще му ся прости,
но който рече противъ Духа Святаго, нѣ-
ма да му ся прости нито въ тойзи вѣкъ,
33 нито въ бѫдѫщій-тъ. Или направѣте дър-
во-то добро, [щ]и плодъ-тъ му добръ; или
направѣте дърво-то лошо, и плодъ-тъ му
лошъ; защото дърво-то ся отъ плодъ-тъ
34 познава. [ъ]Рожбы ехиднины, какъ можете
да говорите добро, като сте лукавы? За-
щото [ы]отъ прѣпълняніе-то на сърдце-то
35 говорятъ уста-та. Добрый-тъ человѣкъ
отъ добро-то съкровище на сърдце-то из-
важда добрины-тѣ; и злый-тъ человѣкъ
отъ зло-то съкровище изважда злины-тѣ.
36 И казувамъ ви, че всяка праздна рѣчь
коѭто рекѫтъ человѣци-тѣ, ще дадѫтъ
37 отвѣтъ за неѭ въ день сѫдный. Защото
отъ думы-тѣ си ще ся оправдаешь, и отъ
думы-тѣ си ще ся осѫдишь.
38 [ь]Тогазь отговорихѫ нѣкои отъ книжни-
цы-тѣ и Фарисеи-тѣ, и казахѫ: Учителю,
39 искамы да видимъ знаменіе отъ тебе. А
той отвѣща и рече имъ: [ѣ]Родъ лукавъ и
прѣлюбодѣинъ знаменіе ище, и знаменіе
нѣма да ся даде нему, освѣнь знаменіе-то
40 на пророкъ Іонѫ. Защото [ю]както Іона бѣ
въ утробѫ-тѫ китовѫ три дни и три нощи,
така Сынъ человѣческый ще бѫде въ сърд-
це-то на земіѭ-тѫ три дни и три нощи.
41 [я]Мѫжіе-тѣ Ниневіяне ще въстанѫтъ на
сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, [ѫ]и ще го осѫдятъ;
[ѭ]защото *тѣ* ся покаяхѫ съ Іоновѫ-тѫ
проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.
42 [а]Царица-та Южна ще въстане на сѫдъ-тъ
съ тойзи родъ, и ще го осѫди; защото
отъ краища-та на земіѭ-тѫ дойде да чуе
мудрость-тѫ Соломоновѫ; и ето, тука е
43 повече отъ Соломона. [б]Когато нечистый-
тъ духъ излѣзе изъ человѣка, [в]прохожда
прѣзъ безводны мѣста да търси спокой-
44 ствіе, и не намѣрва. Тогази казува: Да

ж Осія 6; 6. Мих. 6; 6, 7, 8. Гл. 9; 13.
з Мар. 3; 1. Лук. 6; 6.
и Лук. 13; 14. 14; 3. Іоан. 9; 16.
і Вижь Исх. 23; 4, 5. Втор. 22; 4.
к Гл. 27; 1. Мар. 3; 6. Лук. 6; 11. Іоан. 5; 18. 10; 39. 11; 53.
л Вижь Гл. 10; 23. Мар. 3; 7.
м Гл. 19; 2.
н Гл. 9; 30.
о Иса. 42; 1.
п Гл. 3; 17. 17; 5.
р Вижь Гл. 9; 32. Мар. 3; 11. Лук. 11; 14.
с Гл. 9; 34. Мар. 3; 22. Лук. 11; 15.
т Гл. 9; 4. Іоан. 2; 25. Отк. 2; 23.
у Дан. 2; 44. 7; 14. Лук. 1; 33. 11; 20. 17; 20, 21.
ф Иса. 49; 24. Лук. 11; 21, 22, 23.
х Мар. 3; 28. Лук. 12; 10. Евр. 6; 4 и дрг. 10; 26, 29. 1 Іоан. 5; 16.
ц Дѣян. 7; 51.
ч Гл. 11; 19. 13; 55. Іоан. 7; 12, 52.
ш 1 Тим. 1; 13.
щ Гл. 7; 17. Лук. 6; 43, 44.
ъ Гл. 3; 7. 23; 33.
ы Лук. 6; 45.
ь Гл. 16; 1. Мар. 8; 11. Лук. 11; 16, 29. Іоан. 2; 18. 1 Кор. 1; 22.
ѣ Иса. 57; 3. Гл. 16; 4. Мар. 8; 38. Іоан. 4; 48.
ю Іон. 1; 7.
я Лук. 11; 32.
ѫ Вижь Іер. 3; 11. Іез. 16; 51, 52. Рим. 2; 27.
ѭ Іон. 3; 5.
а 3 Цар. 10; 1. 2 Лѣт. 9; 1. Лук. 11; 31.
б Лук. 11; 24.
в Іов. 1; 7. 1 Пет. 5; 8.

ся върнж у дома си, отъ дѣто излѣзохъ.
И като дойде намѣрва *го* празденъ, измѣ-
45 тенъ и украсенъ. Тогазь отхажда и зема
съсъ себе си седмь другы духове по злы
отъ себе си, и като влѣзжтъ живѣѭтъ
тамъ; [г]и сетно-то състояніе на тогозь че-
ловѣка быва по лошо отъ първо-то. Така
ще бжде и на тойзи лукавъ родъ.
46 А когато той още говорѣше народу, [д]ето
майка му [е]и братія-та му стоехж вънъ и
47 ищѣхж да му говорятъ. И нѣкой си му
рече: Ето майка ти и братія-та ти стоятъ
48 вънъ, и ищжтъ да ти говорятъ. А той
отговори на тогозь който му каза *това* и
рече: Коя е майка ми, и кои сж братія-
49 та ми? И прострѣ си ржкж-тж къмъ у-
ченицы-тѣ си и рече: Ето майка ми и
50 братія-та ми. Защото [ж]който прави волѭ-
тж на Отца моего който е на небеса, той
ми е братъ и сестра и майка.

ГЛАВА 13.

1 Въ сжщій-тъ день излѣзе Іисусъ изъ
2 кжщы и [а]сѣдѣше край море-то. И [б]съ-
брахж ся до него народъ много, [в]така що-
то влѣзе та сѣднж въ ладіѭ, а всичкый-тъ
3 народъ стоеше на брѣгъ-тъ. И говори имъ
много съ притчы, и казуваше: Ето, [г]из-
4 лѣзе сѣятель-тъ да сѣе: И когато сѣеше,
едно паднж край пжть-тъ; и дойдохж
5 птицы-тѣ, и озобахж го. А друго паднж
на камениты *мѣста*, дѣто нѣмаше много
пьрсть; и заскоро изникнж, защото нѣ-
6 маше дълбинж отъ земѭ; А като изгрѣя
слънце-то, припламнж, и понеже нѣмаше
7 корень изсъхнж. Друго пакъ паднж въ
търніе-тѣ, и порастохж търніе-тѣ, и за-
8 глушихж го. Друго паднж на добрж-тж
земѭ, и даваше плодъ, [д]едно сто, друго
9 шестдесеть, а друго тридесеть. [е]Който има
уши да слуша, нека слуша.
10 И пристжпихж ученици-тѣ и рекохж му:
11 Защо имъ говоришь съ притчы? А той
отвѣща и рече имъ: Защото [ж]вамъ е да-
дено да познаете тайны-тѣ на царство не-
12 бесно, а тѣмъ не е дадено. [з]Защото който
има, ще му ся даде, и ще му ся прѣу-
множи; но който нѣма, и каквото има
13 ще му ся отнеме. За това имъ говорѭ
съ притчы, защото гледатъ и не видятъ,
слушатъ и не чуѭтъ, нито разумѣватъ.
14 И испълнява ся на тѣхъ пророчество-то
Исаіево, което казува: [и]Съ уши ще чуете
и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гле-
15 дате, и нѣма да видите. Защото задебелѣ
сърдце-то на тойзи народъ, [і]съ уши-тѣ
си тежко чуѭтъ, и очи-тѣ си склонихж,
да не бы съ очи-тѣ *си* да видятъ и съ у-
ши-тѣ *си* да чуѭтъ, и съсъ сърдце-то *си*
да разумѣѭтъ, и ся обърнжтъ и азъ гы
16 исцѣлѭ. А [к]ваши-тѣ очи сж блажены,
защото гледатъ; и уши-тѣ ви, защото
17 чуѭтъ. Защото истинж ви казувамъ, че
[л]множина пророци и праведници пожелахж
да видятъ което *вы* виждате, и не видѣхж,
и да чуѭтъ което *вы* чуете, и не чухж.
18 [м]Вы прочее чуйте притчж-тж на сѣя-
19 тель-тъ. На всякого, който слуша [н]сло-
во-то на царство-то и не го разумѣва, и-
дува лукавый-тъ, и грабнува посѣяно-то
въ сърдце-то му; той е посѣяно-то край
20 пжть-тъ. А на камениты-тѣ *мѣста* по-
сѣяно-то, той е, който слуша слово-то, и
21 заскоро [о]съ радость го пріима; Корень
обаче въ себе си нѣма, но е приврѣмен-
но; и когато настане скърбь или гоне-
ніе за слово-то, той часъ ся [п]съблазнява.
22 [р]А въ търніе-тѣ посѣяно-то, той е, който
слуша слово-то, и грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ,
и измама-та на богатство-то заглушава
23 слово-то, и бесплодно бива. А посѣяно-то
на добрж-тж земѭ, той е, който слуша
слово-то и *го* разумѣва, който и дава плодъ,
и прави, единъ сто, другъ шестдесеть, а
другъ тридесеть.
24 Другж притчж имъ прѣдложи и казу-
ваше: Уподоби ся царство-то небесно на
человѣкъ, който посѣя добро сѣме на
25 нивж-тж си. Но като спѣхж человѣци-тѣ,
дойде непріятель-тъ му и посѣя плѣвелы
26 между пшеницж-тж, и си отиде. И кога-
то изникнж трѣва-та и стори плодъ, то-
27 газь ся появихж и плѣвели-тѣ. А слугы-
тѣ на домакынъ-тъ дойдохж, и казахж
му: Господине, не посѣя ли добро сѣме
на нивж-тж си; но отъ кждѣ сж ся зѣ-
28 ли плѣвели-тѣ? А той имъ рече: Враж-
дебникъ человѣкъ е направилъ това. А
слугы-тѣ му рекохж: Ищешь ли прочее
29 да идемъ да гы оплѣвимъ? А той рече:
Не: да не бы като плѣвите плѣвелы-тѣ
да истъргнете купно съ тѣхъ и пшеницж-
30 тж. Оставѣте да растжтъ наедно и двѣ-
тѣ до жетвж; и въ врѣме-то на жетвж-
тж ще рекж на жетвары-тѣ: Съберѣте
първомъ плѣвелы-тѣ, и вържѣте гы на
снопове за изгаряніе, [с]а пшеницж-тж съ-
берѣте въ житницж-тж ми.
31 Другж притчж имъ прѣдложи и каза:

г Евр. 6; 4. 10; 26. 2 Пет. 2; 20, 21, 22.
д Мар. 3; 31. Лук. 8; 19, 20, 21.
е Гл. 13; 55. Мар. 6; 3. Іоан. 2; 12. 7; 3, 5. Дѣян. 1; 14. 1 Кор. 9; 5. Гал. 1; 19.
ж Вижь Іоан. 15; 14. Гал. 5; 6. 6; 15. Кол. 3; 11. Евр. 2; 11.

—

а Мар. 4; 1.
б Лук. 8; 4.
в Лук. 5; 3.
г Лук. 8; 5.
д Быт. 26; 12.
е Гл. 11; 15. Мар. 4; 9.
ж Гл. 11; 25. 16; 17. Мар. 4; 11. 1 Кор. 2; 10. 1 Іоан. 2; 27.
з Гл. 25; 29. Мар. 4; 25. Лук. 8; 18. 19; 26.
и Иса. 6; 9. Іез. 12; 2. Мар. 4; 12. Лук. 8; 10. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26, 27. Рим. 11; 8. 2 Кор. 3; 14, 15.
і Евр. 5; 11.
к Гл. 16; 17. Лук. 10; 23, 24. Іоан. 10; 29.
л Евр. 11; 13. 1 Пет. 1; 10, 11.
м Мар. 4; 14. Лук. 8; 11.
н Гл. 4; 23.
о Иса. 58; 2. Іез. 33; 31, 32. Іоан. 5; 35.
п Гл. 11; 6. 2 Тим. 1; 15.
р Іер. 4; 3. Гл. 19; 23. Мар. 10; 23. Лук. 18; 24. 1 Тим. 6; 9. 2 Тим. 4; 10.
с Гл. 3; 12.

[т]Подобно е царство небесно на зърно си-
напово, което зѣ человѣкъ и посѣя *го* на
32 нивѫ-тѫ си; Което наистинѫ е по малко
отъ всичкы-тѣ сѣмена; но кога порасте,
най голѣмо е отъ вси-тѣ злакове, и ста-
нува дърво, така щото идѫтъ птицы-тѣ
небесны и прѣвитаватъ въ вѣтвы-тѣ му.
33 [у]Другѫ притчѫ имъ каза: Подобно е
царство небесно на квасъ, който като го
зѣ жена скры го въ три мѣры брашно,
34 доклѣ вкыснѫ всичко-то. [ф]Всичко това
исказа Іисусъ съ притчы на народъ-тъ, и
35 безъ притчы не имъ говорѣше. За да ся
испълни речено-то отъ пророка, който
казува: [х]Ще отворіѭ въ притчы уста-та
си; [ц]ще изрекѫ скрыто-то отъ созданіе
міра.
36 Тогази Іисусъ остави народъ-тъ и дойде
въ кѫщи. И пристѫпихѫ при него уче-
ници-тѣ му и казувахѫ: Истълкувай ни
притчѫ-тѫ за плѣвелы-тѣ на нивѫ-тѫ.
37 А той отговори и каза имъ: Сѣятель-тъ
на добро-то сѣме е Сынъ человѣческый;
38 [ч]Нива-та е свѣтъ-тъ; добро-то сѣме, тѣ
сѫ сынове-тѣ на царство-то; [ш]а плѣвелы-
39 тѣ сѫ сынове-тѣ на лукаваго. Враждеб-
никъ-тъ, който гы посѣя, діаволъ-тъ е;
[щ]жетва-та е скончаніе-то на вѣка; а жет-
40 вари-тѣ сѫ ангели-тѣ. И тъй, както съ-
биратъ плѣвелы-тѣ и гы изгарятъ въ огнь-
тъ, така ще бѫде въ скончаніе-то на тойзи
41 вѣкъ. Ще проводи Сынъ человѣческый
ангелы-тѣ си, и [ъ]ще съберѫтъ отъ цар-
ство-то негово вси-тѣ съблазни, и оныя
42 които правятъ беззаконіе; [ы]И ще гы
хвърлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; [ь]тамъ
ще бѫде плачъ и скърцаніе съсъ зѫбы.
43 [ѣ]Тогази праведни-тѣ ще просвѣтнѫтъ
както слънце-то, въ царство-то на Отца
си. [ю]Който има уши да слуша нека слуша.
44 Пакъ е подобно царство небесно на и-
маніе скрыто въ нивѫ, което като го на-
мѣри человѣкъ скры го, и отъ радость-тѫ
си отхожда [я]и продава все що има, [ѫ]и
купува онѫзи нивѫ.
45 Пакъ е подобно царство небесно на че-
ловѣкъ търговецъ, който търсѣше добры
46 бисеріе; Който като намѣри единъ [ѭ]мно-
гоцѣненъ бисеръ, отиде и продаде все що
имаше, и купи го.
47 Пакъ е подобно царство небесно на не-
водъ, който бы хвърленъ въ море-то [а]и
48 събра отъ всякакъвъ видъ *рыбы;* Който
като ся напълни, извадихѫ го на брѣгъ-
тъ, и сѣднѫхѫ та прибрахѫ добры-тѣ въ
49 сѫдове, а лошы-тѣ исхвърлихѫ вънъ. Та-
ка ще бѫде въ скончаніе-то на вѣка; ще
излѣзѫтъ ангели-тѣ, [б]и ще отлѫчатъ лу-
50 кавы-тѣ изъ между праведны-тѣ, [в]И ще
гы хвърлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; тамъ
ще бѫде плачъ и скърцаніе съсъ зѫбы.
51 Казува имъ Іисусъ: Разумѣхте ли всич-
52 ко това? Казуватъ му: Ей, Господи. А
той имъ *пакъ* рече: За това всякой кни-
жникъ, който ся е училъ за царство не-
бесно, подобенъ е на человѣкъ домовитъ
който изважда изъ съкровище-то си [г]но-
во и ветхо.
53 И когато свърши Іисусъ тѣзи притчы,
54 тръгнѫ си отъ тамъ. И [д]като дойде въ
отечество-то си, учаше гы въ съборище-то
имъ, така щото чудяхѫ ся тѣ и думахѫ:
Отъ кѫдѣ на тогози тая прѣмудрость и
55 тѣзи силы. [е]Не е ли той сынъ-тъ на дър-
водѣлецъ-тъ? Майка му не ся ли казва
Маріамъ, и [ж]братія-та му [з]Іаковъ и Іосій
56 и Симонъ и Іуда? И сестры-тѣ му не сѫ
ли всичкы-тѣ при насъ? Отъ кѫдѣ про-
57 чее на тогози всичко това? И [и]съблa-
знявахѫ ся въ него. А Іисусъ имъ рече:
[і]Нѣма пророкъ безъ почесть, освѣнь въ
58 отечество-то си и въ домъ-тъ си. И [к]не
стори тамо много силы заради невѣрство-
то имъ.

ГЛАВА 14.

1 Въ онова врѣме [а]чу Иродъ четвъро-
2 властникъ слухъ-тъ Іисусовъ: И рече
на слугы-тѣ си: Тойзи е Іоаннъ Кръсти-
тель; той е въскръснѫлъ отъ мъртвы-тѣ,
и за това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.
3 Защото [б]Иродъ като хванѫ Іоанна, върза
го, и тури *го* въ тъмницѫ, заради Иродіадѫ
4 женѫ-тѫ на брата си Филиппа. Защото
Іоаннъ му казуваше: [в]Не ти е простено
5 да имашь неѭ. И искаше да го убіе, но
убоя ся отъ народъ-тъ; [г]защото го имахѫ
6 като пророкъ. И когато празднувахѫ въ
день-тъ на рождество-то Иродово, дъще-
ря-та Иродіадина игра на срѣдъ, и угоди
7 на Ирода. За това съ клѣтвѫ ся врече
8 да й даде каквото бы му поискала. А тя
нагласена отъ майкѫ си: Дай ми, казува,
тука на блюдо главѫ-тѫ на Іоанна Кръ-
9 стителя. И оскърби ся царь-тъ, но зарадь
клѣтвѫ-тѫ и зарадь сѣдящы-тѣ съ него
10 заедно повелѣ да *й* ся даде. И проводи та
11 посѣче Іоанна въ тъмницѫ-тѫ. И донесо-
хѫ главѫ-тѫ му на блюдо, и дадохѫ іѭ

т Иса. 2; 2, 3. Мих. 4; 1. Мар. 4; 30 и дрг. Лук. 13; 18, 19.
у Лук. 13; 20 и дрг.
ф Мар. 4; 33, 34.
х Псал. 78; 2.
ц Рим. 16; 25, 26. 1 Кор. 2; 7. Ефес. 3; 9. Кол. 1; 26.
ч Гх. 24; 14. 28; 19. Мар. 16; 15, 20. Лук. 24; 47. Рим. 10; 18. Кол. 1; 6.
ш Быт. 3; 15. Іоан. 8; 44. Дѣян. 13; 10. 1 Іоан. 3; 8.
щ Іоил. 3; 13. Отк. 14; 15.
ъ Гх. 18; 7. 2 Пет. 2; 1, 2.
ы Гх. 3; 12. Отк. 19; 20. 20; 10.
ь Гх. 8; 12. Ст. 50.
ѣ Дан. 12; 3. 1 Кор. 15; 42, 43.
ю Ст. 9.
я Фил. 3; 7, 8.
ѫ Иса. 55; 1. Отк. 3; 18.
ѭ Прит. 2; 4. 3; 14, 15. 8; 10, 19.
а Гх. 22; 10.
б Гх. 25; 32.
в Ст. 42.
г Пѣсн. 7; 13.
д Гх. 2; 23. Мар. 6; 1. Лук. 4; 16, 23.
е Иса. 49; 7. Мар. 6; 3. Лук. 3; 23. Іоан. 6; 42.
ж Гх. 12; 46.
з Мар. 15; 40.
и Гх. 11; 6. Мар. 6; 3, 4.
і Лук. 4; 24. Іоан. 4; 44.
к Мар. 6; 5, 6.

—

а Мар. 6; 14. Лук. 9; 7.
б Мар. 6; 17. Лук. 3; 19, 20.
в Лев. 18; 16. 20; 21.
г Гх. 21; 26. Лук. 20; 6.

на момиче-то; и занесе ѭ на майкѫ си.
12 А ученици-тѣ му дойдохѫ та дигнѫхѫ
тѣло-то, и го погребохѫ, и дойдохѫ та
казахѫ на Іисуса.
13 И [д]като чу *това* Іисусъ, отиде отъ тамъ
съ ладіѭ въ пусто мѣсто самичъкъ; и
като разбра народъ-тъ, отидохѫ вслѣдъ
14 него пѣши отъ градове-тѣ. И като излѣзе
Іисусъ видѣ народъ много и [е]смили ся
за тѣхъ, и исцѣли болны-тѣ имъ.
15 А [ж]като станѫ вечерь, дойдохѫ при
него ученици-тѣ му и рекохѫ: Пусто е
мѣсто-то, и врѣме-то вече минѫ; рас-
пустни народъ-тъ, да идѫтъ по села-та да
16 си купятъ за яденіе. А Іисусъ имъ рече:
Не имъ трѣбва да идѫтъ: дайте имъ вы
17 да ядѫтъ. А тѣ му казуватъ: Нѣмамы
18 тука освѣнь петь хлѣба и двѣ рыбы. А
19 той рече: Донесѣте ми гы тука. И като
повелѣ на народъ-тъ да насѣдятъ на трѣ-
вѫ-тѫ, зѣ петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы,
погледнѫ на небе-то, и [з]благослови; и
като прѣломи даде хлѣбове-тѣ на учени-
20 цы-тѣ, а ученици-тѣ на народъ-тъ. И ядо-
хѫ всичкы, и насытихѫ ся; и дигнѫхѫ
изостанѫло-то отъ укрухы-тѣ, дванадесеть
21 коша пълны. А онѣзи които ядохѫ бѣхѫ
до петь хиляды мѫжіе, освѣнь жены и
дѣца.
22 И тозь часъ принуди Іисусъ ученицы-
тѣ си да влѣзѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и да и-
дѫтъ прѣди него отвѫдь, доклѣ распустне
23 народъ-тъ. И [и]като распустнѫ народъ-тъ,
възлѣзе на горѫ-тѫ, на самѣ да ся по-
моли. И [і]като станѫ късно тамъ бѣ са-
24 мичъкъ. А ладія-та бѣ вече въ срѣдъ мо-
ре-то, обураваема отъ волны-тѣ; защото
25 вѣтръ-тъ бѣ противенъ. А въ четвъртѫ-
тѫ стражѫ на нощь-тѫ Іисусъ отиде кѫ-
26 дѣ тѣхъ, и вървѣше по море-то. И като
го видѣхѫ ученици-тѣ че върви [к]по море-
то, смутихѫ ся и думахѫ че е вѣда, и
27 отъ страхъ извыкахѫ. Тозь часъ Іисусъ
имъ проговори и рече: Дързайте; азъ съмь;
28 не бойте ся. Отговори Петръ и рече му:
Господи, ако си ты, повели ми да дойдѫ
29 при тебе по водѫ-тѫ. А той рече: Дойди.
И като слѣзе отъ ладіѭ-тѫ Петръ, вър-
вѣше по водѫ-тѫ да дойде при Іисуса.
30 Но понеже виждаше вѣтръ-тъ силенъ, у-
плаши ся, и като начнѫ да потънува, из-
31 выка и рече: Господи! избави мя. И ту-
такси Іисусъ прострѣ рѫкѫ, улови го, и
рече му: Маловѣре, защо си ся усумнѣлъ?
32 И отъ какъ влѣзохѫ въ ладіѭ-тѫ, тихнѫ
33 вѣтръ-тъ. А които бѣхѫ въ ладіѭ-тѫ
дойдохѫ та му ся поклонихѫ и думахѫ:
Наистинѫ [л]Сынъ Божій си.
34 И [м]прѣминѫхѫ да дойдохѫ въ земіѭ-
35 тѫ Геннисаретскѫ. И щомъ го познахѫ
тамошни-тѣ человѣци, распроводихѫ по
всичкѫ-тѫ онѫзи околность, и доведохѫ
36 при него всичкы-тѣ болны; И моляхѫ го
да ся допрѫтъ само до полы-тѣ на дрехы-
тѣ му: [н]и колкото ся допрѣхѫ оздравѣхѫ.

ГЛАВА 15.

1 Тогазь [а]пристѫпихѫ при Іисуса Іеруса-
лимскы-тѣ книжници и Фарисеи, и казу-
2 вахѫ: [б]Защо твои-тѣ ученици прѣстѫпу-
ватъ [в]прѣданіе-то на стары-тѣ? Понеже
не си мыѭтъ рѫцѣ-тѣ, кога ядѫтъ хлѣбъ.
3 А той отвѣща и рече имъ: Защо и вы
заради ваше-то прѣданіе прѣстѫпувате
4 Божіѭ-тѫ заповѣдь? Защото Богъ запо-
вѣда и рече: „[г]Почитай бащѫ си и май-
кѫ си;“ и, „[д]Който злослови бащѫ или
5 майкѫ, непрѣмѣнно да ся умьртви.“ Но
вы казувате: Който рече на бащѫ или
на майкѫ: [е]Даръ е каквото бы да ся
ползувашь отъ мене, *доста е*, той може
и да не почита бащѫ си или майкѫ си.
6 И развалихте Божіѭ-тѫ заповѣдь за ва-
7 ше-то прѣданіе. [ж]Лицемѣри! добрѣ про-
8 рокува Исаія за васъ и казува: [з]Тѣзи
людіе приближаватъ при мене съ уста-
та си, и съ устны-тѣ си мя почитатъ, а
сърдце-то имъ далечь отстои отъ мене.
9 Но напраздно мя почитатъ, [и]като учатъ
ученія заповѣди человѣческы.
10 [і]И като призва народъ-тъ, рече имъ:
11 Слушайте и разумѣйте: [к]Не осквърнява
человѣка което влѣзува въ уста, но кое-
то излѣзува изъ уста, то осквърнява че-
ловѣка.
12 Тогази пристѫпихѫ ученици-тѣ му и
рекохѫ му: Знаешь ли че Фарисеи-тѣ
като чухѫ тѫзи думѫ соблазнихѫ ся?
13 А той отговори и рече: [л]Всяко растеніе,
което не е насадилъ Отецъ мой небесный,
14 ще ся искорени. Оставѣте гы: [м]тѣ сѫ
слѣпи водители на слѣпы; а слѣпецъ слѣп-
ца ако води, и двама-та ще паднѫтъ въ
15 ямѫ-тѫ. [н]Отговори Петръ и рече му:
16 Истълкувай ни тѫзи притчѫ. А Іисусъ
имъ рече: [о]Още ли сте и вы безъ разумъ?
17 Не разумѣвате ли още, че [п]все що влѣ-
зува въ уста-та смѣстя ся въ търбухъ-тъ,
18 и въ заходъ-тъ ся исхвърля? [р]А което

д Гл. 10; 23. 12; 15. Мар. 6; 32. Лук. 9; 10. Іоан. 6; 1, 2.
е Гл. 9; 36. Мар. 6; 34.
ж Мар. 6; 35. Лук. 9; 12. Іоан. 6; 5.
з Гл. 15; 36.
и Мар. 6; 46.
і Іоан. 6; 16.
к Іов. 9; 8.
л Псал. 2; 7. Гл. 16; 16. 26; 63. Мар. 1; 1. Лук. 4; 41. Іоан. 1; 49. 6; 69. 11; 27. Дѣян. 8; 37. Рим. 1; 4.
м Мар. 6; 53.
н Гл. 9; 20. Мар. 3; 10. Лук. 6; 19. Дѣян. 19; 12.

—

а Мар. 7; 1.
б Мар. 7; 5.
в Кол. 2; 8.
г Исх. 20; 12. Лев. 19; 3. Втор. 5; 16. Прит. 23; 22. Ефес. 6; 2.
д Исх. 21; 17. Лев. 20; 9. Втор. 27; 16. Прит. 20; 20. 30; 17.
е Мар. 7; 11, 12.
ж Мар. 7; 6.
з Иса. 29; 13. Іез. 33; 31.
и Иса. 29; 13. Кол. 2; 18 до 22. Тит. 1; 14.
і Мар. 7; 14.
к Дѣян. 10; 15. Рим. 14; 14, 17, 20. 1 Тим. 4; 4. Тит. 1; 15.
л Іоан. 15; 2. 1 Кор, 3; 12 и дрг.
м Иса. 9; 16. Мал. 2; 8. Гл. 23; 16. Лук. 6; 39.
н Мар. 7; 17.
о Гл. 16; 9. Мар. 7; 18.
п 1 Кор. 6; 13.
р Іак. 3; 6.

излѣзува изъ уста-та, излѣзува изъ сърд-
19 це-то, и то осквърнява человѣка. [с]Защото
отъ сърдце-то излѣзуватъ помисли лука-
ви, убійства, прѣлюбодѣйства, блудства,
кражбы, лъжливы свидѣтелства, хулы.
20 Тѣзи нѣща сѫ, които осквърняватъ че-
ловѣка; а да яде нѣкой съ немыты рѫцѣ
не осквърнява человѣка.
21 [т]И като излѣзе отъ тамъ Іисусъ, отиде
кѫдѣ Тирскы-тѣ и Сидонскы-тѣ страны.
22 И ето жена Хананейка, която бѣ излѣзла
отъ онѣзи прѣдѣлы, извыка му и казува-
ше: Помилуй мя, Господи, Сыне Дави-
довъ; дъщеря ми злѣ страда отъ бѣсъ.
23 А той ни рѣчь не ѝ отговори: и дойдохѫ
ученици-тѣ му, та му ся моляхѫ и казу-
вахѫ: Отпустни ѭ, защото выка вслѣдъ
24 насъ. А той отговори и рече: [у]Не сьмь
проводенъ, освѣнь до погынѫлы-тѣ овцы
25 отъ Израилевый-тъ домъ. А тя дойде, та
му ся кланяше и казуваше: Господи, помо-
26 гни ми. А той отвѣща и рече: Не е добро
да земе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ дѣца-та и
27 да го хвърли [ф]на псета-та. А тя рече:
Ей, Господи: но и псета-та ядѫтъ отъ
трошицы-тѣ що падатъ отъ трьпезѫ-тѫ
28 на господари-тѣ имъ. Тогази отговори Іи-
сусъ и рече ѝ: О жено, голѣма е твоя-
та вѣра; нека ти бѫде както ищешь. И
оздравѣ дъщеря ѝ отъ онзи часъ.
29 И [х]като прѣминѫ Іисусъ отъ тамо, дой-
де [ц]при море-то Галилейско; и възлѣзе
30 на горѫ-тѫ, и сѣдѣше тамо. И [ч]дойде при
него народъ много, които имахѫ съсъ
себе си хромы, слѣпы, нѣмы, клосны и
другы много; и подметнѫхѫ гы прѣдъ
31 нозѣ-тѣ Іисусовы, и гы исцѣли: Така щото
народъ-тъ ся чудяше, като гледаше нѣмы
да говорятъ, клосны оздравены, хромы
да ходятъ, и слѣпы да гледатъ; и про-
славихѫ Бога Израилева.
32 [ш]А Іисусъ призва ученицы-тѣ си и
рече: Жаль ми е за народъ-тъ, защото
три дни вече сѣдятъ при мене, и нѣматъ
какво да ядѫтъ; а да гы распустнѫ гла-
дны не щѫ, да не бы да прѣмалнѣѭтъ
33 по пѫть-тъ. [щ]И казуватъ му ученици-тѣ
му: Отъ дѣ у насъ въ пустынѭ-тѫ тол-
кози хлѣбове, щото да наситимъ толкозь
34 народъ? И казува имъ Іисусъ: Колко
хлѣбове имате? А тѣ рекохѫ: Седмь,
35 и малко рыбицы. И повелѣ на народъ-тъ
36 да насѣдятъ на землѭ-тѫ. [ъ]И като зѣ седмь-
тѣ хлѣба и рыбы-тѣ, [ы]благодари, прѣло-
ми, и даде на ученицы-тѣ си, а ученици-
37 тѣ на народъ-тъ. И ядохѫ всичкы и на-
сытихѫ ся: и дигнѫхѫ изостанѫло-то отъ
38 укрухы-тѣ седмь кошницы пълны. А о-
нѣзи които ядохѫ бѣхѫ четыри хиляды
39 мѫжіе, освѣнь жены и дѣца. [ь]А като
распустнѫ народъ-тъ, влѣзе въ ладіѭ-тѫ,
и дойде въ прѣдѣлы-тѣ Магдалинскы.

ГЛАВА 16.

1 И [а]дойдохѫ Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ
при *него*, и за да го искушаватъ, поискахѫ
му да имъ покаже знаменіе отъ небе-то.
2 А той отговори и рече имъ: Кога стане
вечеръ думате: Хубаво ще е врѣме-то;
3 защото небе-то ся червенѣе. И сутринѫ:
Днесь ще вали; защото небе-то ся чер-
венѣе намръщено. Лицемѣри! лице-то на
небе-то знаете да распознавате, а знаме-
4 нія-та на врѣмена-та не можете ли? [б]Родъ
лукавъ и прѣлюбодѣинъ знаменіе ище, и
знаменіе нѣма да му ся даде, освѣнь зна-
меніе-то на пророка Іонѫ. И остави гы и
си отиде.
5 И [в]когато отидохѫ ученици-тѣ му от-
6 вѫдъ, забравихѫ да земѫтъ хлѣбъ. А Іи-
сусъ имъ рече: [г]Гледайте и пазѣте ся
отъ квасъ-тъ на Фарисеи-тѣ и Саддукеи-
7 тѣ. И тѣ размышлявахѫ въ себе си, и ду-
махѫ: *Това е* защото хлѣбъ не смы зѣли.
8 А Іисусъ разумѣ, и рече имъ: Защо раз-
мышлявате въ себе си, маловѣри, за хлѣбъ
9 че не сте зѣли? [д]Още не разумѣвате ли,
и не помните ли петь-тѣ хлѣба на петь-
10 тѣ хиляды, и колко коша зѣхте? [е]Нито
седмь-тѣ хлѣба на четыри-тѣ хиляды, и
11 колко кошницы зѣхте? Какъ не разумѣ-
вате че не за хлѣбъ ви казахъ, да ся па-
зите отъ квасъ-тъ Фарисейскый и Садду-
12 кейскый? Тогазь разумѣхѫ че не рече да
ся пазятъ отъ квасъ-тъ хлѣбенъ, но отъ
ученіе-то Фарисейско и Саддукейско.
13 И когато дойде Іисусъ въ странѫ-тѫ на
Кесаріѭ Филипповѫ, пыташе ученицы-тѣ
си, и казуваше: [ж]Мене, Сына человѣче-
скаго, кого мя казуватъ человѣци-тѣ че
14 сьмь? А тѣ рекохѫ: [з]Едни *че си* Іоаннъ
Кръститель; другы, Илія; а другы, Іеремія
15 или единъ отъ пророцы-тѣ. Казува имъ:
16 Но вы, кого мя казувате че сьмь? И от-
вѣща Симонъ Петръ и рече: [и]Ты си Хри-
17 стосъ, Сынъ на Бога живаго. И отговори
Іисусъ и рече му: Блаженъ си, Симоне,
сыне Іонинъ, [і]защото плъть и кръвь не
ти сѫ открыли това, [к]но Отецъ мой който
18 е на небеса. Пакъ ѝ азъ ти казувамъ, че
[л]ты си Петръ, и [м]на тойзи камыкъ ще

[с] Быт. 6; 5. 8. 21. Прит. 6; 14. Іер. 17; 9. Мар. 7; 21.
[т] Мар. 7; 24.
[у] Гл. 10; 5, 6. Дѣян. 3; 25, 26. 13; 46. Рим. 15; 8.
[ф] Гл. 7; 6. Фил. 3; 2.
[х] Мар. 7; 31.
[ц] Гл. 4; 18.
[ч] Иса. 35; 5, 6. Гл. 11; 5. Лук. 7; 22.
[ш] Мар. 8; 1.
[щ] 4 Цар. 4; 43.
[ъ] Гл. 14; 19.
[ы] 1 Цар. 9; 13. Лук. 22; 19.
[ь] Мар. 8; 10.

—

[а] Гл. 12; 38. Мар. 8; 11. Лук. 11; 16. 12; 54, 55, 56. 1 Кор. 1; 22.
[б] Гл. 12; 39.
[в] Мар. 8; 14.
[г] Лук. 12; 1.
[д] Гл. 14; 17. Іоан. 6; 9.
[е] Гл. 15; 34.
[ж] Мар. 8; 27. Лук. 9; 18.
[з] Гл. 14; 2. Лук. 9; 7, 8, 9.
[и] Гл. 14; 33. Мар. 8; 29. Лук. 9; 20. Іоан. 6; 69. 11; 27. Дѣян. 8; 37. 9; 20. Евр. 1; 2, 5. 1 Іоан. 4; 15. 5; 5.
[і] Ефес. 2; 8.
[к] 1 Кор. 2; 10. Гал. 1; 16.
[л] Іоан. 1; 42.
[м] Ефес. 2; 20. Отк. 21; 14.

съзидѫ моіѫ-тѫ церквѫ: [н]и врата-та а-
19 довы нѣма да ѝ одолѣіѫтъ. И [о]ще ти дамъ
ключеве-тѣ на царство небесно: и какво-
то вържешь на земіѫ-тѫ, ще бѫде вър-
зано на небеса; и каквото развържешь
на земіѫ-тѫ, ще бѫде развързано на не-
20 беса. [п]Тогазь заржча на ученицы-тѣ си,
да не казуватъ никому, че той е (Іисусъ)
Христосъ.
21 Отъ тогази начнѫ Іисусъ [р]да показува
на ученицы-тѣ си че трѣбва да иде въ Іе-
русалимъ, и да пострада много отъ ста-
рѣйшины-тѣ и първосвященницы-тѣ и кни-
жницы-тѣ, и да бѫде убитъ, и въ третій
22 день да въскрьсне. И Петръ го зѣ на стра-
нѫ, и начнѫ да му запрѣщава, и да ка-
зува: Смили ся за себе си, Господи, нѣма
23 да ти бѫде това. А той ся обърнѫ и ре-
че на Петра: Махни ся отъ прѣдъ мене,
[с]сатано; [т]соблазнь ми си; защото не
мыслишь за това което е Божіе, но кое-
то е человѣческо.
24 [у]Тогази Іисусъ рече на ученицы-тѣ си:
Ако ище нѣкой да дойде вслѣдъ мене,
нека ся отрече отъ себе си, и нека дигне
25 крьстъ-тъ си и нека мя слѣдува. Защото
[ф]който ище да спасе животъ-тъ си ще го
изгуби; и който изгуби животъ-тъ си за-
26 ради мене, ще го намѣри. Понеже що
ся ползува человѣкъ, ако всичкый-тъ свѣтъ
спечали, а душѫ-тѫ си отщетѝ? Или [х]що
ще даде человѣкъ за размѣнѫ на ду-
27 шѫ-тѫ си? Защото [ц]Сынъ человѣческый
ще дойде въ славѫ-тѫ на Отца си [ч]съсъ
свои-тѣ ангелы; [ш]и тогази ще отдаде вся-
28 кому според дѣла-та му. Истинѫ ви ка-
зувамъ: [щ]Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука
които нѣма да вкусятъ смьрть доклѣ не
видятъ Сына человѣческаго че иде въ
царство-то си.

ГЛАВА 17.

1 И [а]слѣдъ шесть дни зѣ Іисусъ Петра и
Іакова и Іоанна брата му и възведе гы
2 на горѫ высокѫ на самѣ, И прѣобрази
ся прѣдъ тѣхъ; и свѣтнѫ лице-то му ка-
то слънце, а дрехы-тѣ му станѫхѫ бѣлы
3 като свѣтлинѫ-тѫ. И ето, явихѫ имъ ся
Моисей и Илія че ся разговаряхѫ съ него.
4 И отговори Петръ, и рече Іисусу: Госпо-
ди, добро е да смы тука; ако щешь, не-
ка направимъ тука три шатры, за тебе
еднѫ, за Моисея еднѫ и еднѫ за Иліѭ.
5 [б]И когато той още говорѣше, ето, облакъ
свѣтлъ гы засѣни; и ето гласъ изъ облакъ-
тъ, който казуваше: [в]Тойзи е Сынъ мой
възлюбленный, [г]въ когото благоволихъ;
6 [д]слушайте него. [е]И щомъ чухѫ ученици-
тѣ, паднѫхѫ на лица-та си, и уплашихѫ
7 ся твърдѣ. И като пристѫпи при тѣхъ Іи-
сусъ, [ж]побута гы, и рече: Станѣте и не
8 бойте ся. И тѣ дигнѫхѫ очи-тѣ си и не
видѣхѫ никого освѣнь Іисуса самичъкъ.
9 И когато слѣзувахѫ отъ горѫ-тѫ, [з]по-
рѫча имъ Іисусъ и рече: Не казувайте
никому това видѣніе, доклѣ Сынъ чело-
вѣческый не въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.
10 И попытахѫ го ученици-тѣ му и думахѫ:
[и]Но защо казуватъ книжници-тѣ че трѣбва
11 първомъ Илія да дойде? А Іисусъ отговори
и рече имъ: Истинѫ че първомъ Илія ще
12 дойде, и [і]ще устрои всичко; Но [к]казувамъ
ви че Илія вече дойде, и не го познахѫ,
но [л]сторихѫ съ него каквото щѣхѫ; така
и [м]Сынъ человѣческый ще пострада отъ
13 тѣхъ. [н]Тогази разумѣхѫ ученици-тѣ че
за Іоанна Крьстителя имъ рече.
14 [о]И когато дойдохѫ при народъ-тъ, при-
стѫпи до него человѣкъ нѣкой, та колѣ-
15 ничи прѣдъ него, И казуваше: Господи,
помилуй сына ми, защото ся луни, и злѣ
страдае; понеже много пѫти пада въ
16 огнь-тъ, и много пѫти въ водѫ-тѫ. И до-
ведохъ го при ученицы-тѣ твои, и не мо-
17 гохѫ да го исцѣлятъ. А Іисусъ отвѣща
и рече: О роде невѣрный и развращенный,
до кога ще бѫдѫ съ васъ? до кога ще
18 вы търпіѫ? доведѣте ми го тука. И за-
прѣти му Іисусъ, та излѣзе бѣсъ-тъ изъ
него, и оздравѣ момче-то отъ онзи часъ.
19 Тогази пристѫпихѫ ученици-тѣ при Іи-
суса на самѣ и рекохѫ: Защо ный не
20 могохмы да го изгонимъ? А Іисусъ имъ
рече: Заради невѣрство-то ваше. Защото
истинѫ ви казувамъ: [п]Ако имате вѣрѫ
колкото зърно синапово, ще речете на тѫ-
зи горѫ: Прѣмини отъ тука тамъ, и ще
прѣмине, и не ще ви бѫде нищо невъзмо-
21 жно. А тойзи родъ не излѣзва, освѣнь съ
молитвѫ и постъ.
22 И [р]когато ся намѣрувахѫ въ Галилеіѫ,
рече имъ Іисусъ: Сынъ человѣческый има
да бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ человѣческы:
23 И ще го убіѭтъ и въ третій день ще
24 въскрьсне. И много ся оскърбихѫ. А

н Іов. 38; 17. Псал. 9; 13. 107; 18. Иса. 38; 10.
о Гл. 18; 18. Іоан. 20; 23.
п Гл. 17; 9. Мар. 8; 30. Лук. 9; 21.
р Гл. 20; 17. Мар. 8; 31. 9; 31. 10; 33. Лук. 9; 22. 18; 31. 24; 6, 7.
с 2 Цар. 19; 22.
т Рим. 8; 7.
у Гл. 10; 38. Мар. 8; 34. Лук. 9; 23. 14; 27. Дѣян. 14; 22. 1 Сол. 3; 3. 2 Тим. 3; 12.
ф Лук. 17; 33. Іоан. 12; 25.
х Псал. 49; 7, 8.
ц Гл. 26; 64. Мар. 8; 38. Лук. 9; 26.
ч Дан. 7; 10. Зах. 14; 5. Гл. 25; 31. Іуд. 14.
ш Іов. 34; 11. Псал. 62; 12. Прит. 24; 12. Іер. 17; 10. 32; 19. Рим. 2; 6. 1 Кор. 3; 8. 2 Кор. 5; 10. 1 Пет. 1; 17. Отк. 2; 23. 22; 12.
щ Мар. 9; 1. Лук. 9; 27.

а Мар. 9; 2. Лук. 9; 28.
б 2 Пет. 1; 17.
в Гл. 3; 17. Мар. 1; 11. Лук. 3; 22.
г Иса. 42; 1.
д Втор. 18; 15, 19. Дѣян. 3; 22, 23.
е 2 Пет. 1; 18.
ж Дан. 8; 18. 9; 21. 10; 10, 18.
з Гл. 16; 20. Мар. 8; 30. 9; 9.
и Мал. 4; 5. Гл. 11; 14. Мар. 9; 11.
і Мал. 4; 6. Лук. 1; 16, 17. Дѣян. 3; 21.
к Гл. 11; 14. Мар. 9; 12, 13.
л Гл. 14; 3, 10.
м Гл. 16; 21.
н Гл. 11; 14.
о Мар. 9; 14. Лук. 9; 37.
п Гл. 21; 21. Мар. 11; 23. Лук. 17; 6. 1 Кор. 12; 9. 13; 2.
р Гл. 16; 21. 20; 17. Мар. 8; 31. 9; 30, 31. 10; 33. Лук. 9; 22, 44. 18; 31. 24; 6, 7.

[с]когато дойдохѫ въ Капернаумъ, при-
стѫпихѫ при Петра тѣзи които берѣхѫ
дань-тѫ по двѣ драхмы *за храмъ-тъ*, и ре-
кохѫ: Вашій учитель не плаща ли двѣ-тѣ
25 драхмы? Казува *Петръ:* Плаща. И като
влѣзе въ кѫщи прѣдвари го Іисусъ та му
рече: Какъ мнишь *ты*, Симоне? Царіе-тѣ
на земіѭ-тѫ отъ кои зематъ данъкъ или
биръ: отъ свои-тѣ ли сынове или отъ чу-
26 жденцы-тѣ? Казува му Петръ: Отъ чу-
жденцы-тѣ. Рече му Іисусъ: Като е тъй,
27 сынове-тѣ сѫ свободни. Но за да гы не
соблазнимъ, иди на море-то, и хвърли вѫ-
дицѫ, и първѫ-тѫ рыбѫ която ся зака-
чи, измъкни іѭ, и като растворишь уста-
та ѝ, ще намѣришь единъ статиръ; земи
го и дай имъ *го* за мене и за тебе.

ГЛАВА 18.

1 [а]Въ онова врѣме дойдохѫ ученици-тѣ
при Іисуса, и казувахѫ: Кой е най го-
2 лѣмъ въ царство небесно? А Іисусъ по-
выка едно дѣте, та го постави посрѣдъ
3 тѣхъ, И рече: Истинѫ ви казувамъ, [б]ако
ся не обърнете, и бѫдете като дѣца-та,
4 нѣма да влѣзете въ царство небесно. И
тъй, [в]който смири себе си като това дѣ-
те, той е най голѣмъ въ царство небесно.
5 И [г]който пріеме едно таквози дѣте въ мое
6 име, мене пріима. [д]А който соблазни едно-
го отъ тѣзи малкы-тѣ, които вѣруватъ въ
мене, за него по добрѣ бы было да ся
окачѣше на вратъ-тъ му камыкъ водени-
ченъ, и да потънѣше въ дълбины-тѣ на
море-то.
7 Горко на свѣтъ-тъ отъ соблазни-тѣ; [е]за-
щото неизбѣжно соблазни-тѣ ще дойдѫтъ;
[ж]но горко на оногозь человѣка, чрѣзъ
8 когото соблазнь-та дохожда. И [з]ако тя
соблазнява рѫка-та ти или нога-та ти,
отсѣчи гы, и хвърли *гы* отъ себе си; по
добрѣ ти е да влѣзешь въ животъ-тъ хромъ
или клосенъ, а не съ двѣ рѫцѣ и съ двѣ
нозѣ да бѫдешь хвърленъ въ вѣчный-тъ
9 огнь. И ако тя соблазнява око-то ти, из-
вади го и хвърли *го* отъ себе си: по до-
брѣ ти е съ едно око да влѣзешь въ
животъ-тъ, а не да имашь двѣ очи и да
бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ огненный.
10 Гледайте, да не прѣзрите едного отъ
тѣзи малкы-тѣ; защото ви казувамъ че
[и]ангели-тѣ имъ на небеса вынѫгы [і]гле-
датъ лице-то на Отца моего, който е на
11 небеса. Защото [к]Сынъ человѣческый дой-
12 де да спасе погынѫло-то. [л]Какъ ви ся
вижда? ако нѣкой си человѣкъ има сто
овцы, и ся изгуби една отъ тѣхъ, не о-
ставя ли деветдесеть-тѣ и деветь на горы-
тѣ, и отхожда да търси изгубенѫ-тѫ?
13 И ако ся случи да іѭ намѣри, истинѫ ви
казувамъ че ся радува за неіѭ повече
нежели за деветдесеть-тѣ и деветь не из-
14 губены. Така не е по волѭ-тѫ на Отца
вашего, който е на небеса, да погыне е-
динъ отъ тѣзи малкы-тѣ.
15 [м]А ако ти съгрѣши братъ ти, иди и
обличи го между тебе и него самичъкъ;
ако тя послуша, [н]спечалилъ си брата си;
16 Но ако тя не послуша, земи съсъ себе
си още едного или двама; [о]за да ся под-
твърди всяка дума чрѣзъ уста-та на двама
17 или трима свидѣтели. Ако ли гы не по-
слуша, кажи *това* на церквѫ-тѫ; че ако
и церквѫ-тѫ не послуша, [п]нека ти бѫде
като язычникъ и мытарь.
18 Истинѫ ви казувамъ, [р]каквото вържете
на земіѭ-тѫ, вързано ще бѫде на небе-
то; и каквото развържете на земіѭ-тѫ,
19 развързано ще бѫде на небе-то. [с]Пакъ
ви казувамъ че двама отъ васъ ако ся
съгласятъ на земіѭ-тѫ за всяко нѣшо,
което бы да попросятъ, [т]ще имъ бѫде
20 отъ Отца моего, който е на небеса. Защо-
то дѣто сѫ двама или трима събрани въ
мое име, тамъ съмь *азъ* посрѣдъ тѣхъ.
21 Тогази пристѫпи Петръ при него и рече:
Господи, до колко пѫти ако ми съгрѣши
братъ ми, да му прощавамъ? [у]до седмь
22 пѫти ли? Казува му Іисусъ: Не ти ка-
зувамъ до седмь пѫти, [ф]но до седмдесеть
23 пѫти по седмь. За това царство небесно
е уподобено на человѣкъ царь, който пои-
ска да прѣгледа счетъ съсъ слугы-тѣ си.
24 И когато начнѫ да прѣсмѣтнува, докара-
хѫ му единъ длъжникъ отъ десеть хи-
25 ляды таланта. И понеже нѣмаше да *гы*
плати, повелѣ господарь-тъ му [х]да про-
дадѫтъ него и женѫ му и дѣца-та му, и
всичко що имаше, и *дългъ-тъ* да ся плати.
26 Паднѫ прочее слуга-та, кланяше му ся и
думаше: Господи! имай търпѣніе къмъ
27 мене, и ще ти платіѭ всичко. И смили ся
господарь-тъ на тогози слугѫ, пуснѫ го
28 и прости му заемъ-тъ. Но щомъ излѣзе
тойзи слуга, намѣри едного отъ сослужи-
тели-тѣ си, който му бѣ длъженъ сто пѣ-
нязи; улови го та го давѣше и казуваше:
29 Плати ми това що *ми* си длъженъ. Паднѫ
прочее сослужитель-тъ му на нозѣ-тѣ му,
моляше му ся и казуваше: Имай търпѣ-
ніе къмъ мене, и всичко ще ти платіѭ.

[с] Мар. 9; 33.

—

[а] Мар. 9; 33. Лук. 9; 46. 22; 24.
[б] Псал. 131; 2. Гл. 19; 14. Мар. 10; 14. Лук. 18; 16. 1 Кор. 14; 20. 1 Пет. 2; 2.
[в] Гл. 20; 27. 23; 11.
[г] Гл. 10; 42. Лук. 9; 48.
[д] Мар. 9; 42. Лук. 17; 1, 2.
[е] Лук. 17; 1. 1 Кор. 11; 19.
[ж] Гл. 26; 24.
[з] Гл. 5; 29, 30. Мар. 9; 43, 45.
[и] Псал. 34; 7. Зах. 13; 7 Евр. 1; 14.
[і] Есѳ. 1; 14. Лук. 1; 19.
[к] Лук. 9; 56. 19; 10. Іоан. 3; 17. 12; 47.
[л] Лук. 15; 4.
[м] Лев. 19; 17. Лук. 17; 3.
[н] Іак. 5; 20. 1 Пет. 3; 1.
[о] Втор. 17; 6. 19; 15. Іоан. 8; 17. 2 Кор. 13; 1. Евр. 10; 28.
[п] Рим. 16; 17. 1 Кор. 5; 9. 2 Сол. 3; 6, 14. 2 Іоан. 10.
[р] Гл. 16; 19. Іоан. 20; 23. 1 Кор. 5; 4.
[с] Гл. 5; 24.
[т] 1 Іоан. 3; 22. 5; 14.
[у] Лук. 17; 4.
[ф] Гл. 6; 14. Мар. 11; 25. Кол. 3; 13.
[х] 4 Цар. 4; 1. Неем. 5; 2.

30 Но той не щѣше, но отиде и затвори го
въ тьмницѫ, доклѣ да плати дългъ-тъ.
31 И като видѣхѫ сослужители-тѣ му *това*
що станѫ, твърдѣ ся оскърбихѫ; и дой-
дохѫ та казахѫ на господаря си всичко
32 що станѫ. Тогази го повыка господарь-
тъ му, и казува му: Рабе лукавый, всич-
кый-тъ онзи длъгъ ти простихъ, понеже
33 ми ся примоли; Не трѣбваше ли и ты да
помилувашь сослужителя си, както по-
34 милувахъ и азъ тебе? И разгнѣва ся го-
сподарь-тъ му и прѣдаде го на мучители-
тѣ, доклѣ да заплати всичко що му бѣ
35 длъженъ. [ц]Така и Отецъ мой небесный
ще стори съ васъ, ако не простите отъ
сърдца-та ваши всякой на брата си прѣ-
грѣшенія-та му.

ГЛАВА 19.

1 И [а]когато свърши Іисусъ тѣзи думы,
търгнѫ отъ Галилеѭ, и дойде въ прѣдѣ-
2 лы-тѣ на Іудеѭ, отвѫдь Іорданъ. И оти-
дохѫ вслѣдъ него народъ много; и исцѣли
гы тамо.
3 И [б]дойдохѫ при него Фарисеи-тѣ да го
искушаватъ, и казувахѫ му: Простено ли
е на человѣка да напусне женѫ-тѫ си
4 по всякаквѫ причинѫ? А той отвѣща, и
рече имъ: Не сте ли чели, че [в]който гы
е сътворилъ въ начало, мѫжко и женско
5 гы е сътворилъ? И е реклъ: [г]За това ще
остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и
ще ся прилѣпи къмъ женѫ-тѫ си, [д]и ще
6 бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть. Така
щото не сѫ вече двама, но една плъть. И
тъй онова което Богъ е съчеталъ, чело-
7 вѣкъ да го не разлѫча. Казуватъ му:
[е]Защо прочее Моисей заповѣда да ѝ даде
8 писмо разводно, и да ѭ напусне? Казу-
ва имъ: Моисей заради жестокосердіе-то
ваше дозволилъ ви е да си напущате же-
9 ны-тѣ; а изъ начало не бѣ така. [ж]И ка-
зувамъ ви, че който напусне женѫ-тѫ си,
освѣнь за прѣлюбодѣйство, и ся ожени
за другѫ, прѣлюбодѣйцъ быва; и който
ся ожени за напуснѫтѫ, прѣлюбодѣйцъ
10 быва. Казуватъ му ученици-тѣ му: [з]Ако
е таквози задълженіе-то на мѫжъ-тъ
къмъ женѫ-тѫ, по добрѣ да ся не жени.
11 А той имъ рече: [и]Не могѫтъ всичкы да
пріемѫтъ тѫзи думѫ, но на колкото е
12 дадено. Защото има скопци, които отъ
утробѫ-тѫ на майкѫ си така сѫ родени;
има пакъ скопци, които сѫ отъ человѣ-
цы-тѣ скопени: [і]а има скопци които сѫ
сами себе си скопили, заради царство не-
бесно. Който може да пріеме нека пріеме.
13 [к]Тогази му доведохѫ дѣца, да възложи
рѫцѣ на тѣхъ, и да ся помоли; а уче-
14 ници-тѣ запрѣтихѫ имъ. Но Іисусъ рече:
Оставѣте дѣца-та, и не гы въспирайте отъ
да дойдѫтъ при мене; защото [л]на таквы-
15 зи е царство-то небесно. И възложи рѫцѣ
на тѣхъ, и търгнѫ отъ тамо.
16 И ето [м]дойде нѣкой си при *него* и рече
му: [н]Учителю благый, какво добро да
17 сторѭ за да имамъ животъ вѣченъ? А
той му рече: Защо мя казувашь благъ?
Никой не е благъ, тъкмо единъ Богъ.
Но ако ищешь да влѣзешь въ животъ-тъ
18 упази заповѣди-тѣ. Казува му: Кои? А
Іисусъ *му* рече: Тѣзи: [о]Не убивай; Не
прѣлюбодѣйствувай; Не кради; Не свидѣ-
19 телствувай на лъжѫ; [п]Почитай бащѫ си
и майкѫ си; и [р]Люби ближній-тъ си както
20 себе си. Казува му момъкъ-тъ: Всичко
това упазихъ отъ младость-тѫ си; що
21 ми още не достига? Рече му Іисусъ: Ако
ищешь съвършенъ да бѫдешь [с]иди, про-
дай иманіе-то си, и дай *го* на сиромасы;
и ще имашь съкровище на небеса; и дой-
22 ди та мя послѣдувай. Като чу това слово
момъкъ-тъ, отиде си оскърбенъ; защото
имаше имотъ много.
23 А Іисусъ рече на ученицы-тѣ си: Исти-
нѫ ви казувамъ, че [т]мѫчно ще влѣзе
24 богатъ въ царство небесно. И пакъ ви
казувамъ: По лесно е да мине камила
прѣзъ иглены уши, а не богатъ да влѣзе
25 въ царство-то Божіе. Като чухѫ учени-
ци-тѣ му, твърдѣ ся удивихѫ, и думахѫ:
Като е тъй, кой може спасенъ да бѫде?
26 А Іисусъ *гы* погледнѫ и рече имъ: У
человѣцы-тѣ това е невъзможно, [у]но у
Бога всичко е възможно.
27 Тогазь [ф]отговори Петръ и рече му:
Ето, [х]ный оставихмы всичко и послѣду-
вахмы тя; намъ прочее що ще ни бѫ-
28 де? А Іисусъ имъ рече: Истинѫ ви ка-
зувамъ, че вы които мя послѣдувахте,
на второ бытіе, когато сѣдне Сынъ чело-
вѣческый на прѣстолъ-тъ на славѫ-тѫ си,
[ц]ще сѣднете и вы на дванадесеть прѣ-
стола, да сѫдите дванадесеть-тѣ племена
29 Израилевы. И [ч]всякой който е оставилъ
кѫщѫ, или братія, или сестры, или бащѫ,
или майкѫ, или женѫ, или чада, или ни-
вя заради мое-то име, стократно ще прі-
30 еме, и животъ вѣченъ ще наслѣди. [ш]Мно-
зина обаче първи ще бѫдѫтъ послѣдни, и
послѣдни първи.

ц Прит. 21; 13. Гл. 6; 12. Мар. 11; 26. Іак. 2; 13.

—

а Мар. 10; 1. Іоан. 10; 40.
б Гл. 12; 15.
в Быт. 1; 27. 5; 2. Мал. 2; 15.
г Быт. 2; 24. Мар. 10; 5 до 9. Ефес. 5; 31.
д 1 Кор. 6; 16. 7; 2.
е Втор. 24; 1. Гл. 5; 31.
ж Гл. 5; 32. Мар. 10; 11. Лук. 16; 18. 1 Кор. 7; 10, 11.
з Прит. 21; 19.
и 1 Кор. 7; 2, 7, 9, 17.
і 1 Кор. 7; 32, 34. 9; 5, 15.
к Мар. 10; 13. Лук. 18; 15.
л Гл. 18; 3.
м Мар. 10; 17. Лук. 18; 18.
н Лук. 10; 25.
о Исх. 20; 13. Втор. 5; 17.
п Гл. 15; 4.
р Лев. 19; 18. Гл. 22; 39. Рим. 13; 9. Гал. 5; 14. Іак. 2; 8.
с Гл. 6; 20. Лук. 12; 33. 16; 9. Дѣян. 2; 45. 4; 34, 35. 1 Тим. 6; 18, 19.
т Гл. 13; 22. Мар. 10; 24. 1 Кор. 1; 26. 1 Тим. 6; 9, 10.
у Быт. 18; 14. Іов. 42; 2. Іер. 32; 17. Зах. 8; 6. Лук. 1; 37. 18; 27.
ф Мар. 10; 28. Лук. 18; 28.
х Втор. 33; 9. Гл. 4; 20. Лук. 5; 11.
ц Гл. 20; 21. Лук. 22; 28, 29, 30. 1 Кор. 6; 2, 3. Отк. 2; 26.
ч Мар. 10; 29, 30. Лук. 18; 29, 30.
ш Гл. 20; 16. 21; 31, 32. Мар. 10; 31. Лук. 13 30.

ГЛАВА 20.

1 Защото царство небесно е подобно на
человѣкъ домовитъ, който излѣзе щомъ
съмнѫ да наеме работницы за лозіе-то си.
2 И като ся погоди съ работницы-тѣ по е-
динъ пѣнязь на день, проводи гы на ло-
3 зіе-то си. И като излѣзе по три-тѣ часа,
видѣ другы че стоехѫ на пазаръ-тъ праз-
4 дни; И тѣмъ рече: Идѣте и вы на лозіе-
то, и каквото е праведно ще ви дамъ.
5 И тѣ отидохѫ. Пакъ като излѣзе по шесть-
тѣ и по деветь-тѣ часа, стори такожде.
6 А около единадесеть-тѣ часа като излѣзе,
намѣри другы че стоятъ праздни, и ка-
зува имъ: Защо стоите тука цѣлъ день
7 праздни? Казуватъ му: Защото никой ны
не цѣни. Казува имъ: Идѣте и вы на ло-
зіе-то, и каквото е праведно ще земете.
8 Като станѫ вечеръ, стопанинъ-тъ на ло-
зіе-то казува на настоятель-тъ си: Повы-
кай работницы-тѣ и плати имъ заплатѫ-
тѫ като захванешь отъ послѣдни-тѣ до
9 първы-тѣ. И дойдохѫ *цѣнени-тѣ* по еди-
надесеть-тѣ часа, и зѣхѫ по единъ пѣнязь.
10 А като дойдохѫ първи-тѣ, мысляхѫ си
че ще земѫтъ повече; но и тѣ зѣхѫ по
11 единъ пѣнязь. И като го зѣхѫ роптѣхѫ
12 на стопанинъ-тъ, И казувахѫ: Че тѣзи
послѣдни-тѣ единъ часъ работихѫ, и тѣхъ
си направилъ равны съ насъ, които прѣ-
теглихмы теготѫ-тѫ на день-тъ и пекъ-тъ.
13 А той отговори и рече едному отъ тѣхъ:
Пріятелю, не тя обиждамъ: не ся ли по-
14 годи съ мене по единъ пѣнязь? Земи си
твое-то и иди си; искамъ да дамъ и на
15 тогази послѣдній-тъ както и на тебе. [а]Нѣ-
мамъ ли власть да сторѭ което щѫ съсъ
свое-то си? [б]или око-то ти е лукаво, за-
16 щото азъ сьмь благъ? [в]Така ще бѫдѫтъ
послѣдни-тѣ първи и първи-тѣ послѣдни;
[г]защото мнозина сѫ званни, а малцина
избранни.
17 И [д]когато възлѣзуваше Іисусъ въ Іе-
русалимъ, зѣ въ пѫть-тъ дванадесеть-тѣ
18 ученицы на странѫ, и рече имъ: Ето,
[е]възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и Сынъ че-
ловѣческый ще бѫде прѣдаденъ на пър-
восвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и ще
19 го осѫдятъ на смърть, И [ж]ще го прѣда-
дѫтъ на язычницы-тѣ да му ся поруга-
ѭтъ, да го біѭтъ и да го распнѫтъ; и
въ третій день ще въскрьсне.
20 [з]Тогазь пристѫпи при него [и]на Зеве-
деевы-тѣ сынове майка имъ съсъ сыно-
ве-тѣ си, та му ся кланяше, и искаше
21 нѣщо отъ него. А той ѝ рече: Що и-
щешь? Казува му: Рече [і]да сѣднѫтъ тѣ-
зи двама-та мои сынове, единъ отъ десно,
а единъ отъ лѣво до тебе, въ царство-то
22 твое. А Іисусъ отвѣща и рече: Не знаете
що искате; можете ли да піете [к]чашѫ-
тѫ, коѭто азъ има да піѭ, и да ся крь-
стите [л]съ крьщеніе-то, съ което азъ ся
23 крьщавамъ? Казуватъ му: Можемъ. И
казува имъ: [м]Моѭ-тѫ чашѫ ще піете,
и съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крь-
щавамъ, ще ся крьстите; а да сѣднете
отъ десно и отъ лѣво до мене [н]не е мое
да дамъ, но на които е приготвено отъ
24 Отца ми. [о]И като чухѫ десетима-та въз-
25 негодовахѫ за двама-та братія. А Іисусъ
гы призва и рече: Вы знаете че госпо-
дари-тѣ на народы-тѣ господаруватъ надъ
26 тѣхъ, и голѣмци-тѣ гы владѣѭтъ. [п]Въ
васъ обаче не ще така да бѫде; [р]но кой-
то ище да бѫде голѣмецъ между васъ,
27 нека бѫде слуга вамъ; [с]И който ище да
бѫде първъ между васъ, нека ви бѫде
28 рабъ; [т]Както Сынъ человѣческый не дой-
де [у]да му послужатъ, [ф]но да послужи,
и [х]да даде животъ-тъ си откупъ [ц]за
мнозина.
29 И [ч]като излѣзувахѫ тѣ отъ Іерихонъ,
30 послѣдовахѫ го народъ много. И ето,
[ш]двама слѣпци които сѣдѣхѫ по край
пѫть-тъ, като чухѫ че Іисусъ минува, из-
выкахѫ и казувахѫ: Помилуй ны, Го-
31 споди, Сыне Давидовъ. А народъ-тъ имъ
запрѣщаваше да млъкнѫтъ; но тѣ по сил-
но выкахѫ и казувахѫ: Помилуй ны,
32 Господи, Сыне Давидовъ. И спрѣ ся Іи-
сусъ та гы повыка и рече: Що искате
33 да ви сторѭ? Казуватъ му: Господи, да
34 ся отворятъ очи-тѣ ни. А Іисусъ ся сми-
ли и прикоснѫ ся до очи-тѣ имъ; и ту-
такси прогледахѫ очи-тѣ имъ, и тьргнѫ-
хѫ подирѣ му.

ГЛАВА 21.

1 И [а]когато наближихѫ къмъ Іерусалимъ,
и дойдохѫ въ Виѳфагіѭ [б]къмъ Елеон-
скѫ-тѫ горѫ, тогази Іисусъ проводи два-
2 ма ученицы, И рече имъ: Идѣте въ се-
ло-то, което е на срещѫ ви; и тутакси
ще намѣрите ослицѫ вързанѫ и ждрѣбе
съ неѭ: отвържѣте и доведѣте ми *гы*.
3 И ако ви рече нѣкой нѣщо, ще речете,
че на Господа трѣбуватъ; и тутакси ще
4 гы проводи. А всичко това бы, за да ся
сбѫде речено-то чрѣзъ пророка който ка-

а Рим. 9; 21.
б Втор. 15; 9. Прит. 23; 6. Гл. 6; 23.
в Гл. 19; 30.
г Гл. 22; 14.
д Мар. 10; 32. Лук. 18; 31. Іоан. 12; 12.
е Гл. 16; 21.
ж Гл. 27; 2. Мар. 15; 1, 16 и дрг. Лук. 23; 1. Іоан. 18; 28 и дрг. Дѣян. 3; 13.
з Мар. 10; 35.
и Гл. 4; 21.
і Гл. 19; 28.
к Гл. 26; 39, 42. Мар. 14; 36. Лук. 22; 42. Іоан. 18; 11.
л Лук. 12; 50.
м Дѣян. 12; 2. Рим. 8; 17. 2 Кор. 1; 7. Отк. 1; 9.
н Гл. 25; 34.
о Мар. 10; 41. Лук. 22; 24, 25.
п 1 Пет. 5; 3.
р Гл. 23; 11. Мар. 9; 35. 10; 43.
с Гл. 18; 4.
т Іоан. 13; 4.
у Фил. 2; 7.
ф Лук. 22; 27. Іоан. 13; 14.
х Иса. 53; 10, 11. Дан. 9; 24, 26. Іоан. 11; 51, 52. 1 Тим. 2; 6. Тит. 2; 14. 1 Пет. 1; 19.
ц Гл. 26; 28. Рим. 5; 15, 19. Евр. 9; 28.
ч Мар. 10; 46. Лук. 18; 35.
ш Гл. 9; 27.

—

а Мар. 11; 1. Лук. 19; 29.
б Зах. 14; 4.

5 зува: [в]Речѣте на Сіоновѫ-тѫ дъщерѭ:
Ето Царь-тъ твой иде къмъ тебе, кро-
тъкъ и възсѣднѫлъ на ослицѫ и ждрѣбе
6 сынъ на подяремницѫ. И [г]отидохѫ уче-
ници-тѣ и сторихѫ както имъ зарѫча
7 Іисусъ: Доведохѫ ослицѫ-тѫ и ждрѣбе-
то, [д]и възложихѫ на тѣхъ дрехы-тѣ си,
8 и възсѣднѫ *той* върхъ тѣхъ. А по много-
то народъ напостлахѫ дрехы-тѣ си по
пѫть-тъ; [е]другы пакъ сѣчехѫ вѣтвы отъ
9 дървіе-то, и постилахѫ по пѫть-тъ. А отъ
народъ-тъ които вървѣхѫ напрѣдъ и кои-
то идѣхѫ исподирѣ выкахѫ и казувахѫ:
[ж]Осанна Сыну Давидову; [з]благословенъ
който иде въ име-то Господне; Осанна
въ вышнихъ.
10 И [и]когато влѣзе въ Іерусалимъ, всич-
кый-тъ градъ ся потресе, и казувахѫ:
11 Кой е тойзи? А народъ-тъ казуваше:
Тойзи е Іисусъ [і]пророкъ-тъ, който е отъ
Назаретъ Галилейскый.
12 И [к]влѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ Божій,
и испѫди всичкы които продавахѫ и ку-
пувахѫ въ храмъ-тъ, и трѫпезы-тѣ [л]на
сребромѣнители-тѣ прѣтури, и сѣдалища-
та на онѣзи които продавахѫ гълѫби;
13 И казува имъ: Писано е: [м]Домъ-тъ
ми домъ на молитвѫ ще ся нарече; а
[н]вы го направихте вертепъ разбойниче-
скый.
14 И дойдохѫ при него слѣпи и хроми въ
15 храмъ-тъ; и гы исцѣли. А като видѣхѫ
първосвященници-тѣ и книжници-тѣ чуде-
са-та които стори, и дѣца-та които вы-
кахѫ въ храмъ-тъ и казувахѫ: Осанна
16 Сыну Давидову, възнегодовахѫ, И реко-
хѫ му: Чуешь ли що казуватъ тѣзи?
А Іисусъ имъ казува: Ей; не сте ли че-
ли никога: Че [о]изъ уста-та на малкы и
на цицѫ дѣца приготвилъ си хвалѫ.
17 И като гы остави, излѣзе вънъ изъ
градъ-тъ [п]во Виѳаніѭ и прѣнощува тамъ.
18 [р]А сутринѫ-тѫ когато ся връщаше въ
19 градъ-тъ огладнѣ. И [с]като видѣ еднѫ
смоковницѫ на пѫть-тъ, дойде при неѭ
и нищо не намѣри на неѭ, само едны
листа; и рече ѝ: Да не стане вече отъ
тебе рожба до вѣка. И на часъ-тъ из-
20 съхнѫ смоковница-та. [т]И като видѣхѫ
ученици-тѣ почудихѫ ся и рекохѫ: Какъ
21 на часъ-тъ изсъхнѫ смоковница-та? А
Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ ви
казувамъ, [у]ако имате вѣрѫ, [ф]и не ся
усумните, не толко *дѣло-то* на смоковни-
цѫ-тѫ ще направите, [х]но и на тѫзи го-
рѫ ако речете: Дигни ся и хвърли ся въ
22 море-то, ще бѫде. И [ц]все що поискате въ
молбѫ-тѫ, като вѣрувате ще получите.
23 И [ч]когато дойде той въ храмъ-тъ, та
поучаваше, дойдохѫ при него първосвя-
щенници-тѣ и старѣйшины-тѣ на народа,
и казувахѫ: [ш]Съ коѭ власть правишь
24 това? и кой ти даде тѫзи власть? А Іи-
сусъ отговори и рече имъ: Ще вы попы-
тамъ и азъ еднѫ думѫ, коѭто ако ми
кажете, и азъ ще ви кажѫ съ коѭ власть
25 правѭ това. Кръщеніе-то Іоанново отъ
кѫдѣ бѣ? отъ небе-то ли или отъ чело-
вѣцы-тѣ? И тѣ размышлявахѫ въ себе си,
и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще
ни рече: Защо прочее не повѣрувахте въ
26 него? Ако ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ;
боимъ ся отъ народа; [щ]защото всичкы-тѣ
27 иматъ Іоанна като пророкъ. И отгово-
рихѫ на Іисуса и рекохѫ: Не знаемъ.
Рече имъ и той: Нито азъ ви казувамъ
съ коѭ власть правѭ това.
28 Но какъ ви ся вижда? Нѣкой си чело-
вѣкъ имаше двама сынове; и дойде при
първый-тъ и *му* рече: Сынко, иди днесь
29 работи на лозіе-то ми. А той отговори и
рече: Не щѫ; но послѣ раская ся и оти-
30 де. Дойде и при вторый-тъ, и рече також-
де. И той отговори и рече: Азъ *ще идѫ*,
31 Господи; и не отиде. Кой отъ двама-та
стори на бащѫ си волѭ-тѫ? Казуватъ
му: Първый-тъ. Казува имъ Іисусъ: [ъ]Исти-
нѫ ви казувамъ че мытари-тѣ и блудни-
цы-тѣ прѣдварятъ вы въ царство-то Бо-
32 жіе. Защото [ы]дойде при васъ Іоаннъ въ
пѫть на правдѫ и не повѣрувахте въ не-
го; [ь]мытари-тѣ обаче и блудницы-тѣ по-
вѣровахѫ въ него; а вы като видѣхте
това, не ся раскаяхте испослѣ да повѣ-
рувате въ него.
33 Другѫ притчѫ чуйте. Имаше нѣкой си
человѣкъ домовитъ, [ѣ]който насади лозіе,
и огради го съ плетъ, и ископа въ него
жлебъ, и съзида стълпъ, и даде го подъ
34 наемъ на земледѣлцы, [ю]и отиде. А когато
наближи врѣме-то на плодове-тѣ, прово-
ди слугы-тѣ си до земледѣлцы-тѣ [я]да зе-
35 мѫтъ плодове-тѣ му. [ѫ]И земледѣлци-тѣ
уловихѫ слугы-тѣ му, едного бихѫ, дру-
гыго убихѫ, а вързъ другыго каменіе хвър-
36 лихѫ. Пакъ проводи другы слугы по мно-
го отъ първы-тѣ; и сторихѫ и тѣмъ та-
37 кожде. Напоконъ проводи при тѣхъ сына
си, и думаше: Ще ся засрамятъ отъ сы-
38 на ми. Но земледѣлци-тѣ като видѣхѫ

в Иса. 62; 11. Зах. 9; 9. Іоан. 12; 15.
г Мар. 11; 4.
д 4 Цар. 9; 13.
е Лев. 23; 40. Іоан. 12; 13.
ж Псал. 118; 25.
з Псал. 118; 26. Гл. 23; 39.
и Мар. 11; 15. Лук. 19; 45. Іоан. 2; 13, 15.
і Гл. 2; 23. Лук. 7; 16. Іоан. 6; 14. 7; 40. 9; 17.
к Мар. 11; 11. Лук. 19; 45. Іоан. 2; 15.
л Втор. 14; 25.
м Иса. 56; 7.
н Іер. 7; 11. Мар. 11; 17. Лук. 19; 46.
о Псал. 8; 2.
п Мар. 11; 11. Іоан. 11; 18.
р Мар. 11; 12.
с Мар. 11; 13.
т Мар. 11; 20.
у Гл. 17; 20. Лук. 17; 6.
ф Іак. 1; 6.
х 1 Кор. 13; 2.
ц Гл. 7; 7. Мар. 11; 24. Лук. 11; 9. Іак. 5; 16. 1 Іоан. 3; 22. 5; 14.
ч Мар. 11; 27. Лук. 20; 1.
ш Исх. 2; 14. Дѣян. 4; 7. 7; 27.
щ Гл. 14; 5. Мар. 6; 20. Лук. 20; 6.
ъ Лук. 7; 29, 50.
ы Гл. 3; 1 и дрг.
ь Лук. 3; 12, 13.
ѣ Псал. 80; 9. Пѣсн. 8; 11. Иса. 5; 1. Іер. 2; 21. Мар. 12; 1. Лук. 20; 9.
ю Гл. 25; 14, 15.
я Пѣсн. 8; 11, 12.
ѫ 2 Лѣт. 24; 21. 36; 16. Неем. 9; 26. Гл. 5; 12. 23; 34, 37. Дѣян. 7; 52. 1 Сол. 2; 15. Евр. 11; 36, 37.

сынъ-тъ, рекохѫ помежду си: [іж]Тойзи е
наслѣдникъ-тъ; [а]елате да го убіемъ и да
39 усвоимъ наслѣдіе-то му. [б]И като го уло-
вихѫ изведохѫ *го* вънъ отъ лозіе-то и
40 убихѫ *го*. И тъй кога дойде стопанинъ-тъ
на лозіе-то, що ще стори на тѣзи зе-
41 мледѣлцы? [в]Казуватъ му: [г]Злы-тѣ злѣ
ще погуби, [д]и лозіе-то ще даде подъ на-
емъ на другы земледѣлцы, които ще му
въздадѫтъ плодове-тѣ на врѣме-то имъ.
42 Казува имъ Іисусъ: [е]Не сте ли прочели
никога въ писанія-та: Камыкъ-тъ, който
отхвърлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава
на ѫглъ-тъ; отъ Господа бы това, и е
43 чудно въ очи-тѣ наши. За това ви казу-
вамъ, че [ж]ще ся отнеме отъ васъ цар-
ство-то Божіе, и ще ся даде на народъ
44 който ще прави плодове-тѣ му. И [з]който
падне на тойзи камыкъ ще ся строши; а
на когото падне, [и]ще го смаже.
45 И като чухѫ първосвященници-тѣ и Фа-
рисеи-тѣ притчы-тѣ му, познахѫ че за
46 тѣхъ казува; И искахѫ да го уловятъ,
но убояхѫ ся отъ народа, понеже [і]като
пророкъ го имахѫ.

ГЛАВА 22.

1 И отвѣща Іисусъ и [а]говорѣше имъ пакъ
2 съ притчы, и казуваше: Уподоби ся цар-
ство небесно на человѣкъ царь, който на-
3 прави свадбѫ на сына си; И распроводи
слугы-тѣ си да призовѫтъ званны-тѣ на
свадбѫ-тѫ; и не рачахѫ да дойдѫтъ.
4 Пакъ проводи другы слугы, и казуваше:
Речѣте на званны-тѣ: Ето обѣдъ-тъ си
приготвихъ; [б]юнци-тѣ ми и огоени-тѣ сѫ
заклани, и всичко е готово. Дойдѣте на
5 свадбѫ. Но тѣ не радихѫ, и разидохѫ
ся единъ на нивѫ-тѫ си, а другъ на тър-
6 говіѭ-тѫ си. А другы-тѣ уловихѫ слу-
гы-тѣ му та гы обесчестихѫ и убихѫ *гы*.
7 Като чу *това* царь-тъ разгнѣва ся, и
[в]проводи войскы-тѣ си, та погуби онѣзи
8 убійцы, и градъ-тъ имъ изгори. Тогази
казува на слугы-тѣ си: Свадба-та вече е
готова, а призвани-тѣ [г]не быхѫ достойни.
9 И тъй идѣте на крьстопѫтища-та и кол-
кото намѣрите, призовѣте гы на свад-
10 бѫ. И излѣзохѫ онѣзи слугы по пѫти-
ща-та, [д]та събрахѫ всичкы колкото на-
мѣрихѫ злы и добры; и напълни ся свад-
11 ба-та съ гостіе. И като влѣзе царь-тъ да
прѣгледа гостіе-тѣ, видѣ тамъ [е]человѣкъ
12 не облѣченъ съсъ свадбарскѫ дрехѫ: И
казува му: Пріятелю, *ты* какъ си влѣзлъ
тука като нѣмашь свадбарскѫ дрехѫ?
13 А той замълча. Тогази рече царь-тъ на
слугы-тѣ: Вържѣте му нозѣ-тѣ и рѫ-
цѣ-тѣ, дигнѣте го, и хвърлѣте *го* [ж]въ вън-
шнѭ-тѫ тьмнинѫ; тамъ ще бѫде плачъ
14 и скърцаніе съсъ зѫбы; [з]Защото мнози-
на сѫ званни, а малцина избранни.
15 [и]Тогази отидохѫ Фарисеи-тѣ и съвѣту-
вахѫ ся какъ да го впримчатъ въ думѫ.
16 И проваждатъ до него ученицы-тѣ си на-
едно съсъ Иродіаны-тѣ, и казувахѫ: Учи-
телю, знаемъ че ты си правъ и Божій-тъ
пѫть въ истинѫ поучавашь, и отъ никого
не тя е грыжа; защото не гледашь на
17 лице на человѣцы-тѣ. Кажи ни прочее,
ты какъ мнишь? право ли е да давамы
18 дань на Кесаря, или не? А Іисусъ позна
лукавство-то имъ, и рече: Защо мя иску-
шавате, лицемѣри? Покажѣте ми моне-
19 тѫ-тѫ на дань-тѫ. И тѣ му донесохѫ е-
20 динъ пѣнязь. И казува имъ: Чій е тойзи
21 образъ и надписъ-тъ? Казуватъ му: Ке-
саревъ. Тогази имъ казува: Като е тъй,
[і]отдавайте Кесаревы-тѣ Кесарю, а Божіи-
22 тѣ Богу. И като чухѫ зачудихѫ ся, и о-
ставихѫ го и отидохѫ си.
23 [к]Въ сѫщій-тъ день дойдохѫ при него
Саддукеи, [л]които казуватъ че нѣма въс-
24 крьсеніе; и попытахѫ го, И казувахѫ:
Учителю, [м]Моисей рече: Ако умре нѣкой
безъ чада, да ся ожени братъ му за же-
нѫ му, и ще възстави сѣме на брата си.
25 А между насъ имаше седмина братія; и
първый-тъ ся ожени и умрѣ; и като нѣ-
маше сѣме остави женѫ си на брата си;
26 Подобно и вторый-тъ, и третій-тъ, до
27 седмый-тъ. А подирь всичкы-тѣ умрѣ и
28 жена-та. И тъй въ въскрьсеніе-то на ко-
го отъ седмь-тѣ ще бѫде жена? защото
29 всичкы-тѣ ѭ имахѫ. Отговори Іисусъ и
рече имъ: Заблуждавате, [н]понеже не зна-
30 ете писанія-та, нито силѫ-тѫ Божіѭ; За-
щото въ въскрьсеніе-то нито ся женятъ,
нито за мѫжъ отиватъ, но [о]като ангелы
31 Божіи сѫ на небе-то. А за въскрьсеніе-
то на мьртвы-тѣ, не сте ли чели речено-
32 то вамъ отъ Бога, който казува: [п]Азъ
сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ,
и Богъ Іакововъ? Богъ не е Богъ на
33 мьртвы-тѣ, но на живы-тѣ. И като чухѫ
народъ-тъ [р]удивявахѫ ся на поученіе-
то му.

іж Псал. 2; 8. Евр. 1; 2.
а Псал. 2; 2. Гл. 26; 3. 27; 1. Іоан. 11; 53. Дѣян. 4; 27.
б Гл. 26; 50 и дрг. Мар. 14; 46 и дрг. Лук. 22; 54 и дрг. Іоан. 18; 12 и дрг. Дѣян. 2; 23.
в Лук. 20; 16.
г Лук. 21; 24. Евр. 2; 3.
д Дѣян. 13; 46. 15; 7. 18; 6. 28; 28. Рим. 9; 10, 11.
е Псал. 118; 22. Иса. 28; 16. Мар. 12; 10. Лук. 20; 17. Дѣян. 4; 11. Ефес. 2; 20. 1 Пет. 2; 6, 7.
ж Гл. 8; 12.
з Иса. 8; 14, 15. Зах. 12; 3 Лук. 20; 18. Рим. 9; 33. 1 Пет. 2; 8.
и Иса. 60; 12. Дан. 2; 44.
і Ст. 11. Лук. 7; 16. Іоан. 7; 40.

—

а Лук. 14; 16. Отк. 19; 7, 9.
б Прит. 9; 2.
в Дан. 9; 26. Лук. 19; 27.
г Гл. 10; 11, 13. Дѣян. 13; 46.
д Гл. 13; 38, 47.
е 2 Кор. 5; 3. Ефес. 4; 24. Кол. 3; 10, 12. Отк. 3; 4. 16; 15. 19; 8.
ж Гл. 8; 12.
з Гл. 20; 16.
и Мар. 12; 13. Лук. 20; 20.
і Гл. 17; 25. Рим. 13; 7.
к Мар. 12; 18. Лук. 20; 27.
л Дѣян. 23; 8.
м Втор. 25; 5.
н Іоан. 20; 9.
о 1 Іоан. 3; 2.
п Исх. 3; 6. 16. Мар. 12; 26. Лук. 20; 37. Дѣян. 7; 32. Евр. 11; 16.
р Гл. 7; 28.

34 [с]А Фарисеи-тѣ като чухѫ че затули на
Саддукеи-тѣ уста-та, събрахѫ ся наедно.
35 И отъ тѣхъ единъ [т]законникъ, попыта
36 *го,* за да го искушава, и рече: Учителю!
Коя заповѣдь е голѣма въ законъ-тъ?
37 А Іисусъ му рече: [у]Да възлюбишь Го-
спода Бога твоего съсъ всичко-то си
сьрдце, съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ и съсъ
38 всичкый-тъ си умъ. Тази е пьрва и голѣ-
39 ма заповѣдь. А втора подобна на неѭ:
[ф]Да възлюбишь ближнїй-тъ си както се-
40 бе си. [х]На тѣзи двѣ-тѣ заповѣди всич-
кый-тъ законъ и пророци-тѣ висятъ.
41 И [ц]като бѣхѫ събрани Фарисеи-тѣ, по-
42 пыта гы Іисусъ, И рече: Какъ мыслите
за Христа? Чїй сынъ е? Казуватъ му:
43 Давидовъ. Казува имъ: Какъ прочее Да-
видъ Духомъ го нарича Господь, и казува:
44 [ч]Рече Господь на Господа моего: Сѣдни
отъ деснѫ-тѫ ми странѫ, доклѣ положѫ
45 врагове-тѣ ти подножїе на нозѣ-тѣ ти? И
тъй, ако Давидъ го нарича Господь, какъ
46 *да* му е сынъ? [ш]И никой не можаше да
му отговори нито рѣчь: [щ]нито пакъ дьр-
знѫ нѣкой отъ тойзи день вече да го по-
пыта нѣщо.

ГЛАВА 23.

1 Тогази Іисусъ продума на народъ-тъ и
2 на ученицы-тѣ си, И каза: [а]На сѣдали-
ще-то Моисеево сѣднѫхѫ книжници-тѣ и
3 Фарисеи-тѣ: Всичко прочее което ви ре-
кѫтъ да пазите, пазѣте и правѣте; но по
дѣла-та имъ не правѣте; [б]понеже говорятъ,
4 а не правятъ. [в]Защото свьрзуватъ брѣмена
тежкы и мѫчны за носенїе, и турятъ *гы*
на человѣцы-тѣ на плѣщы-тѣ; а пакъ не
рачатъ нито съ пьрстъ-тъ си да гы по-
5 вдигнѫтъ. И [г]правятъ всичкы-тѣ си дѣла,
за да бѫдѫтъ видѣни отъ человѣцы-тѣ.
[д]И разширяватъ пазилкы-тѣ си и правятъ
6 голѣмы полы-тѣ на дрехы-тѣ си, [е]И обы-
чатъ пьрво-то мѣсто на вечерянїя-та, и
7 прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та, И по-
здравленїя-та по пазаръ-тъ, и да имъ вы-
8 катъ человѣци-тѣ, учителю, учителю. [ж]Но
вы не ся наричайте учители; защото [з]е-
динъ е вашїй-тъ учитель, Христосъ; а всин-
9 ца вы братїя сте. И никого на земѭ-тѫ
недѣйте нарича отецъ вашъ; защото е-
динъ е вашїй Отецъ, който е на небеса.
10 Нито наставници ся наричайте; защото
единъ е вашїй-тъ наставникъ, Христосъ.

11 [и]И най голѣмый-тъ отъ васъ, да бѫде
12 вамъ слуга. [і]А който възнесе себе си,
ще ся смири; и който смири себе си ще
ся възнесе.
13 Но [к]горко вамъ, книжници и Фарисеи,
лицемѣри; защото затваряте царство-то
небесно прѣдъ человѣцы-тѣ; понеже вы
не влѣзувате, нито които влѣзуватъ оста-
14 вяте да влѣзѫтъ. Горко вамъ, книжници
и Фарисеи, лицемѣри; [л]защото испояждa-
те домове-тѣ на вдовицы-тѣ, и за причинѫ
правите дьлгы молитвы; заради това по
15 голѣмо осѫжданїе ще прїемете. Горко
вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри;
защото море-то и сушѫ-тѫ обхождате,
за да направите едного прозелита, и ко-
гато бѫде направяте го дважды повече
16 отъ васъ сынъ на пькълъ-тъ. Горко вамъ,
[м]водители слѣпи, които казувате: [н]Който
ся закьлне въ храмъ-тъ, не е нищо; но
който ся закьлне въ злато-то на храмъ-тъ,
17 задължава ся. Безумни и слѣпи; че кое
е по голѣмо, злато-то, [о]или храмъ-тъ
18 който освящава злато-то? И който ся за-
кьлне въ олтарь-тъ, не е нищо; но който
ся закьлне въ даръ-тъ, който е вьрху него,
19 задължава ся. Безумни и слѣпи; че кое
е по голѣмо, даръ-тъ ли, [п]или олтарь-тъ,
20 който освящава даръ-тъ? И тъй който ся
е заклѣлъ въ олтарь-тъ заклѣва ся въ
21 него, и во всичко що е на него. И който
ся е заклѣлъ въ храмъ-тъ, заклѣва ся въ
него, [р]и въ тогози който живѣе въ него.
22 И който ся е заклѣлъ въ небе-то, заклѣва
ся [с]въ прѣстолъ-тъ Божїй, и въ тогози
23 който сѣди на него. Горко вамъ, книжни-
ци и Фарисеи, лицемѣри; [т]защото давате
десетъкъ на мятвѫ-тѫ, на копаръ-тъ и
на кимїонъ-тъ; [у]и оставихте по важны-
тѣ нѣща на законъ-тъ, правосѫдїе-то, ми-
лость-тѫ и вѣрѫ-тѫ; тѣхъ трѣбваше да
24 правите, и онѣзи да не оставяте. Водите-
ли слѣпи, които комаръ-тъ прѣцѣждате,
25 а камилѫ-тѫ поглъщате. Горко вамъ, кни-
жници и Фарисеи, лицемѣри; [ф]защото
очистяте външно-то на чашѫ-тѫ и на
блюдо-то, а отвѫтрѣ сѫ пълны съ гра-
26 бенїе и неправдѫ. Фарисее слѣпый, очи-
сти пьрвомъ отвѫтрѣ чашѫ-тѫ и блюдо-
27 то, да бѫде и външно-то имъ чисто. Горко
вамъ книжници и Фарисеи, лицемѣри;
защото [х]приличате на гробища варосаны,
които изотвънъ ся виждатъ хубавы, а от-
вѫтрѣ сѫ пълны съ кости отъ мьртвы, и

с Мар. 12; 28.
т Лук. 10; 25.
у Втор. 6; 5. 10; 12. 30; 6. Лук. 10; 27.
ф Лев. 19; 18. Гл. 19; 19. Мар. 12; 31. Лук. 10; 27. Рим. 13; 9. Гал. 5; 14. Іак. 2; 8.
х Гл. 7; 12. 1 Тим. 1; 5.
ц Мар. 12; 35. Лук. 20; 41.
ч Псал. 110; 1 Дѣян. 2; 34. 1 Кор. 15; 25. Евр. 1; 13. 10; 12, 13.
ш Лук. 14; 6.
щ Мар. 12; 34. Лук. 20; 40.

—

а Неем. 8; 4, 8. Мал. 2; 7. Мар. 12; 38. Лук. 20; 45.
б Рим. 2; 19 и дрг.
в Лук. 11; 46. Дѣян. 15; 10. Гал. 6; 13.
г Гл. 6; 1, 2, 5, 16.
д Числ. 15; 38. Втор. 6; 8. 22; 12. Прит. 3; 3.
е Мар. 12; 38, 39. Лук. 11; 43. 20; 46. 3 Іоан. 9.
ж 2 Кор. 1; 24. Іак. 3; 1. 1 Пет. 5; 3.
з Мал. 1; 6.
и Гл. 20; 26, 27.
і Іов. 22; 29. Прит. 15; 33. 29; 23. Лук. 14; 11. 18; 14. Іак. 4; 6. 1 Пет. 5; 5.
к Лук. 11; 52.
л Мар. 12; 40. Лук. 20; 47. 2 Тим. 3; 6. Тит. 1; 11.
м Гл. 15; 14. Ст. 24.
н Гл. 5; 33, 34.
о Исх. 30; 29.
п Исх. 29; 37.
р 3 Цар. 8; 13. 2 Лѣт. 6; 2. Псал. 26; 8. 132; 14.
с Псал. 11; 4. Гл. 5; 34. Дѣян. 7; 49.
т Лук. 11; 42.
у 1 Цар. 15; 22. Осїя 6; 6. Мих. 6; 8. Гл. 9; 13. 12; 7.
ф Мар. 7; 4. Лук. 11; 39.
х Лук. 11; 44. Дѣян. 23; 3.

28 съсъ всякаквѫ нечистотѫ. Така и вы из-
вънъ ся виждате на человѣцы-тѣ праве-
дни, но извѫтрѣ сте пълни съ лицемѣріе
29 и беззаконіе. [ц]Горко вамъ, книжници и
Фарисеи, лицемѣри; защото изграждате
гробища-та на пророцы-тѣ, и украшавате
30 памятницы-тѣ на праведны-тѣ; И казувате:
Ако бѣхмы были въ дни-тѣ на бащы-тѣ
си, не быхмы были тѣхни съучастници
31 въ кръвь-тѫ на пророцы-тѣ. Така щото
свидѣтелствувате на себе си, че [ч]сте сы-
нове на тѣзи, които избихѫ пророцы-тѣ;
32 [ш]Допълнѣте и вы мѣркѫ-тѫ на бащы-тѣ
33 си. Зміи, [щ]рожбы ехиднины! Какъ ще
избѣгнете отъ осѫжданіе-то въ пькълъ-тъ.
34 [ъ]За това, ето, азъ проваждамъ до васъ
пророцы и прѣмудры и книжницы; [ѣ]и
отъ тѣхъ ще убіете и ще распнете, [ь]и
отъ тѣхъ ще біете въ съборища-та си, и
35 ще *гы* гоните отъ градъ въ градъ; [ы]За
да дойде на васъ всяка кръвь праведна,
пролѣна на земіѭ-тѫ, [ю]отъ кръвь-тѫ на
праведнаго Авеля, [я]до кръвь-тѫ на За-
харіѭ сына Варахіева, когото убихте
36 между храмъ-тъ и олтарь-тъ. Истинѫ ви
казувамъ: Всичко това ще дойде на той-
зи родъ.
37 [ѫ]Іерусалиме, Іерусалиме, *ты* който изби-
вашъ пророцы-тѣ, [ѭ]и съ каменіе убивашъ
проводены-тѣ до тебе, колко пѫти [а]по-
искахъ да съберѫ твои-тѣ чада, както при-
бира кокошка пилцы-тѣ си [б]подъ крылѣ-
38 тѣ си, и не рачихте! Ето оставя ся вамъ
39 домъ-тъ вашъ пустъ. Защото казувамъ
ви: Нѣма да мя видите отъ нынѣ, до ко-
гато речете: [в]Благословенъ който иде въ
име Господне.

ГЛАВА 24.

1 И [а]като излѣзе Іисусъ, отхождаше си
отъ храмъ-тъ; и пристѫпихѫ ученици-тѣ
му да му покажѫтъ зданія-та на храмъ-тъ.
2 А Іисусъ имъ рече: Не видите ли всичко
това? истинѫ ви казувамъ: [б]Нѣма да о-
стане тука камыкъ на камыкъ, който да
ся не съсыпе.
3 И когато сѣдѣше на горѫ-тѫ Елеонскѫ,
[в]дойдохѫ при него ученици-тѣ му на стра-
нѫ, и казувахѫ: [г]Кажи ни, кога ще бѫде
това, и що е знаменіе-то на твое-то при-
4 шествіе, и на свършеніе-то на вѣка? От-
вѣща Іисусъ и рече имъ: [д]Пазѣте ся да
5 вы не прѣльсти нѣкой; [е]Защото мнозина
ще дойдѫтъ въ мое име да казуватъ: Азъ
съмь Христосъ, [ж]и ще прѣльстятъ мнози-
6 на. И ще чуете бойове, и слухове военны.
Гледайте, недѣйте ся смущава; понеже
всичко това трѣбва да бѫде; но не е още
7 скончаніе-то. Защото [з]ще възстане народъ
върхъ народъ, и царство върхъ царство;
и ще бѫдѫтъ на мѣста гладове, морове
8 и трусове. И всичко това *ще бѫде* начало
9 на болежы. [и]Тогази ще вы прѣдадѫтъ
на мѫкы, и ще вы убіѭтъ и ще бѫдете
ненавиждани отъ всичкы-тѣ народы заради
10 мое-то име. И [і]тогазь мнозина ще ся со-
блазнятъ; и единъ другый ще ся прѣда-
дѫтъ, и единъ другый ще ся намразятъ.
11 И [к]много лъжепророци ще ся повдигнѫтъ
12 [л]и ще прѣльстятъ мнозина. И поради у-
множаваніе-то на беззаконіе-то, на мнози-
13 на любовь-та ще охладѣе. [м]А който прѣ-
търпи до край той ще спасенъ да бѫде.
14 И [н]това евангеліе на царство-то [о]ще ся
проповѣда по всичкѫ вселеннѫѭ, за сви-
дѣтелство на всичкы-тѣ народы; и тогазь
ще дойде свършеніе-то.
15 И тъй, [п]когато видите мързость-тѫ на
запустѣніе-то, реченѫ-тѫ отъ пророка
[р]Даніила, че стои на свято-то мѣсто,
16 ([с]който чете нека разумѣва): Тогазь,
които сѫ въ Іудеѭ, да бѣгатъ по горы-
17 тѣ; Който *ся намѣри* на покрывъ-тъ, да
не слѣзува за да земе нѣщо отъ кѫщѫ-
18 тѫ си; И който *ся намѣри* на нивѫ, да
ся не враща назадъ да земе дрехы-тѣ си.
19 [т]А горко на непраздны-тѣ и на доящы-
20 тѣ прѣзъ онѣзи дни. И молѣте ся, да
ся не случи бѣганіе-то ви зимѣ, или въ
21 сѫбботенъ день; Защото [у]тогази ще бѫде
скърбь голѣма, каквато не е была отъ
начало на свѣтъ-тъ до нынѣ, нито ще
22 бѫде. И ако да ся не скратѣхѫ онѣзи
дни, ни една плъть не бы ся избавила;
[ф]но заради избранны-тѣ, онѣзи дни ще
23 ся скратятъ. [х]Тогазь ако ви рече нѣкой:
Ето, тука е Христосъ, или тамъ; не вѣ-
24 рувайте. Защото [ц]ще възстанѫтъ лъже-
христи и лъжепророци, и ще покажѫтъ
голѣмы знаменія и чудеса, [ч]така щото да
прѣльстятъ, ако е възможно, и избранны-
25 тѣ. Ето, прѣдказахъ ви. 26 И тъй, ако ви
рекѫтъ: Ето *го*, въ пустыніѭ-тѫ е; не

ц Лук. 11; 47.
ч Дѣян. 7; 51, 52. 1 Сол. 2; 15.
ш Быт. 15; 16. 1 Сол. 2; 16.
щ Гл. 3; 7. 12; 34.
ъ Гл. 21; 34, 35. Лук. 11; 49.
ѣ Дѣян. 5; 40. 7; 58, 59. 22; 19.
ь Гл. 10; 17. 2 Кор. 11; 24, 25.
ы Отк. 18; 24.
ю Быт. 4; 8. 1 Іоан. 3; 12.
я 2 Лѣт. 24; 20, 21.
ѫ Лук. 13; 34.
ѭ 2 Лѣт. 24; 21.
а Втор. 32; 11, 12.
б Псал. 17; 8. 91; 4.
в Псал. 118; 26. Гл. 21; 9.

а Мар. 13; 1. Лук. 21; 5.
б 3 Цар. 9; 7. Іер. 26; 18. Мих. 3; 12. Лук. 19; 44.
в Мар. 13; 3.
г 1 Сол. 5; 1.
д Ефес. 5; 6. Кол. 2; 8, 18. 2 Сол. 2; 3. 1 Іоан. 4; 1.
е Іер. 14; 14. 23; 21, 25. Ст. 24. Іоан. 5; 43.
ж Ст. 11.
з 2 Лѣт. 15; 6. Иса. 19; 2. Агг. 2; 22. Зах. 14; 13.
и Гл. 10; 17. Мар. 13; 9. Лук. 21; 12. Іоан. 15; 20. 16; 2. Дѣян. 4; 2, 3. 7; 59. 12; 1 и дрг. 1 Пет. 4; 16. Отк. 2; 10, 13.
і Гл. 11; 6. 13; 57. 2 Тим. 1; 15. 4; 10, 16.
к Гл. 7; 15. Дѣян. 20; 29. 2 Пет. 2; 1.
л Ст. 5, 24. 1 Тим. 4; 1.
м Гл. 10; 22. Мар. 13; 13. Евр. 3; 6, 14. Отк. 2; 10.
н Рим. 10; 18. Кол. 1; 6, 23.
о Гл. 4; 23. 9; 35.
п Мар. 13; 14. Лук. 21; 20.
р Дан. 9; 27. 12; 11.
с Дан. 9; 23, 25.
т Лук. 23; 29.
у Дан. 9; 26. 12; 1. Іоил. 2; 2.
ф Иса. 65; 8, 9. Зах. 14; 2, 3.
х Мар. 13; 21. Лук. 17; 23. 21; 8.
ц Втор. 13; 1. Ст. 5, 11. 2 Сол. 2; 9, 10, 11. Отк. 13; 13.
ч Іоан. 6; 37. 10; 28, 29. Рим. 8; 28, 29, 30. 2 Тим. 2; 19.

излѣзувайте: Ето *го* во вжтрешни-тѣ стаи:
27 не вѣрувайте. Защото [ш]както свѣткави-
ца-та излѣзува отъ истокъ, и свѣтнува до
западъ, така ще бжде и пришествіе-то на
28 Сына человѣческаго. Защото [щ]дѣто бжде
мърша-та, тамъ ще ся събержтъ и орли-тѣ.
29 И [ъ]тутакси слѣдъ скърбь-тж на онѣзи
дни, [ы]слънце-то ще потьмнѣе, и луна-
та нѣма да даде свѣтеніе-то си; и звѣзды-
тѣ ще паднжтъ отъ небе-то, и силы-тѣ
30 небесны ще ся поколебаіжтъ. И [ь]тогазь
ще ся яви знаменіе-то на Сына человѣ-
ческаго на небе-то, [ѣ]и тогазь ще запла-
чжтъ всичкы-тѣ племена земны, [ю]и ще
видятъ Сына человѣческаго че иде на о-
блацы-тѣ небесны съсъ силж и славж
31 голѣмж. [я]И ще проводи ангелы-тѣ си съ
голѣмъ гласъ отъ тржбж; и ще събержтъ
избранны-тѣ негови отъ четыри-тѣ вѣ-
трове, отъ край до край на небеса-та.
32 И отъ смоковницж-тж [ж]научѣте прит-
чж-тж; когато вече нейны-тѣ вѣйкы о-
мекнжтъ и развиватъ листове-тѣ, знаете
33 че е близу лѣто-то. Така и вы, кога ви-
дите всичко това, да знаете че [іж]е близу
34 при врата-та. Истинж ви казувамъ, [а]той-
зи родъ нѣма да прѣмине, доклѣ ся не
35 сбжде всичко това. [б]Небе-то и земя-та
ще прѣминжтъ, но мои-тѣ думы нѣма да
прѣминжтъ.
36 [в]А за онзи день и часъ никой не знае,
нито ангели-тѣ небесни, [г]тъкмо Отецъ ми
37 самъ. И както дни-тѣ Ноеви, така ще бж-
де и пришествіе-то на Сына человѣческа-
38 го; Защото [д]както въ дни-тѣ прѣди по-
топъ-тъ бѣхж на яденіе и на піяніе, и ся
женяхж и за мжжъ отивахж, до който
39 день влѣзе Ное въ ковчегъ-тъ, И не по-
знахж, до когато дойде потопъ-тъ, и вди-
гнж всичкы-тѣ; така ще бжде и на Сына
40 человѣческаго пришествіе-то. Тогази [е]два-
мина ще бждятъ на поле-то; единый ся
41 зема а другый ся оставя. Двѣ *жены* като
мелятъ въ мелницж-тж, една ся зема и
една ся оставя.
42 [ж]За то будни бждѣте, защото не знае-
те въ кой часъ ще дойде Господь вашъ.
43 [з]Но това знайте, че ако да знаеше сто-
панинъ-тъ на кжщж-тж въ кой часъ ще
дойде крадецъ-тъ, бдѣлъ бы, и не бы о-
ставилъ да подкопаіжтъ кжщж-тж му.
44 [и]За то и вы бждѣте готови; защото въ
който часъ не мыслите, Сынъ человѣче-
45 скый ще дойде. И [і]кой е тойзи вѣрный
и разумный рабъ, когото е поставилъ го-
сподарь-тъ му надъ слугы-тѣ си да имъ
46 дава хранж на врѣме? [к]Блаженъ тойзи
рабъ, когото, кога си дойде господарь-тъ
47 му, намѣри го да прави така. Истинж ви
казувамъ, че [л]ще го постави надъ всич-
48 кый-тъ си имотъ. Ако ли рече злый той
рабъ въ сърдце-то си: Ще ся забави да
49 дойде господарь-тъ ми: И начене да біе
сослужители-тѣ си, и да яде и да піе съ
50 піяницы-тѣ; Господарь-тъ на тойзи рабъ
ще дойде въ който день *той* не очаква,
51 и въ който часъ не знае, И ще го разсѣче,
и ще тури неговж-тж часть съ лицемѣ-
ры-тѣ; [м]тамъ ще бжде плачъ и скърцаніе
съсъ зжбы.

ГЛАВА 25.

1 Тогази ще ся уподоби царство-то небе-
сно на десеть дѣвицы, които зѣхж свѣтил-
ницы-тѣ си и излѣзохж да посрѣщнжтъ
2 [а]младоженецъ-тъ. [б]А отъ тѣхъ петь бѣхж
3 разумны, и петь безумны. Безумны-тѣ,
като зѣхж свѣтилницы-тѣ си, не зѣхж
4 съсъ себе си масло. Но разумны-тѣ зѣхж
масло въ сждове-тѣ си съсъ свѣтилницы-
5 тѣ си. И като ся бавѣше младоженецъ-
тъ, [в]додрѣма ся на всичкы-тѣ и спѣхж.
6 А по срѣдъ нощь [г]станж выкъ: Ето мла-
доженецъ-тъ иде: излѣзувайте да го по-
7 срѣщнете. Тогазь ся раздигнжхж всичкы
онѣзи дѣвицы, и [д]украсихж свѣтилницы-
8 тѣ си. А безумны-тѣ рекохж на разумны-
тѣ: Дайте ни отъ ваше-то масло; защото
9 свѣтилницы-тѣ наши угаснуватъ. А разу-
мны-тѣ отговорихж и казувахж: Да не
бы че не стигне и за насъ и за васъ; но
по добрѣ идѣте при продавачы-тѣ, и ку-
10 пѣте си. А когато тѣ отхождахж да ку-
пятъ, дойде младоженецъ-тъ, и готовы-тѣ
влѣзохж съ него на свадбж-тж, и [е]затво-
11 рихж ся врата-та. А послѣ дохождатъ и
другы-тѣ дѣвицы, и казуватъ: [ж]Господи,
12 Господи! отвори ни. А той отвѣща и рече:
Истинж ви казувамъ, [з]не вы познавамъ.
13 И тъй, [и]бждѣте будни, защото не знаете
день-тъ, ни часъ-тъ, въ който Сынъ че-
ловѣческый ще дойде.
14 Защото [і]*ще дойде* както человѣкъ, кой-
то, като тръгнуваше за въ чуждинж, свы-
ка свои-тѣ си слугы, и прѣдаде имъ има-

ш Лук. 17; 24.
щ Іов. 39; 30. Лук. 17; 37.
ъ Дан. 7; 11, 12.
ы Иса. 13; 10. Іез. 32; 7. Іоил. 2; 10, 31. 3; 15. Амос. 5; 20. 8; 9. Мар. 13; 24. Лук. 21; 25. Дѣян. 2; 20. Отк. 6; 12.
ь Дан. 7; 13.
ѣ Зах. 12; 12.
ю Гл. 16; 27. Мар. 13; 26. Отк. 1; 7.
я Гл. 13; 41. 1 Кор. 15; 52. 1 Сол. 4; 16.
ж Лук. 21; 29.
іж Іак. 5; 9.
а Гл. 16; 28. 23; 36. Мар. 13; 30. Лук. 21; 32.
б Псал. 102; 26. Иса. 51; 6. Іер. 31; 35, 36. Гл. 5; 18. Мар. 13; 31. Лук. 21; 33. Евр. 1; 11.
в Мар. 13; 32. Дѣян. 1; 7. 1 Сол. 5; 2. 2 Пет. 3; 10.
г Зах. 14; 7.
д Быт. 6; 3, 4, 5. 7; 5. Лук. 17; 26. 1 Пет. 3; 20.
е Лук. 17; 34 и дрг.
ж Гл. 25; 13. Мар. 13; 33 и дрг. Лук. 21; 36.
з Лук. 12; 39. 1 Сол. 5; 2. 2 Пет. 3; 10. Отк. 3; 3. 16; 15.
и Гл. 25; 13. 1 Сол. 5; 6.
і Лук. 12; 42. Дѣян. 20; 28. 1 Кор. 4; 2. Евр. 3; 5.
к Отк. 16; 15.
л Гл. 25; 21, 23. Лук. 22; 29.
м Гл. 8; 12. 25; 30.

—

а Ефес. 5; 29, 30. Откр. 19; 7. 21; 2, 9.
б Гл. 13; 47. 22; 10.
в 1 Сол. 5; 6.
г Гл. 24; 31. 1 Сол. 4; 16.
д Лук. 12; 35.
е Лук. 13; 25.
ж Гл. 7; 21, 22, 23.
з Псал. 5; 5. Авв. 1; 13. Іоан. 9; 31.
и Гл. 24; 42, 44. Мар. 13; 33, 35. Лук. 21; 36. 1 Кор. 16; 13. 1 Сол. 5; 6. 1 Пет. 5; 8. Отк. 16; 15.
і Гл. 21; 33. Лук. 19; 12.

15 ніе-то си. И едному даде петь таланта,
другому два, а другому единъ, [к]всякому
споредъ силѫ-тѫ му; и тутакси тьргнѫ.
16 А тойзи който зѣ петь-тѣ таланта, отиде
и работи съ тѣхъ, и направи другы петь
17 таланта. Такожде и тойзи който зѣ два-та
18 спечали и той другы два. А тойзи, който
зѣ единый-тъ, отиде та раскопа въ земѭ-
тѫ, и скры сребро-то на господаря си.
19 Слѣдъ много врѣме идува господарь-тъ
на тѣзи слугы, и вижда счетъ съ тѣхъ.
20 И дойде тойзи който бѣ зѣлъ петь-тѣ та-
ланта, донесе другы петь таланта и рече:
Господарю, петь таланта ми прѣдаде; ето,
другы петь таланта спечалихъ вьрхъ тѣхъ.
21 И рече му господарь-тъ му: Добрѣ, рабе
добрый и вѣрный: на малко-то си былъ
вѣренъ, [л]надъ много ще тя поставѭ;
влѣзь [м]въ радость-тѫ на господаря си.
22 Дойде и тойзи който бѣ зѣлъ два таланта
и рече: Господарю, два таланта ми прѣ-
даде; ето другы два таланта спечалихъ
23 вьрхъ тѣхъ. Рече му господарь-тъ му:
[н]Добрѣ, рабе добрый и вѣрный; на мал-
ко-то си былъ вѣренъ, надъ много ще тя
поставѭ; влѣзь въ радость-тѫ на госпо-
24 даря си. Пристѫпи и тойзи, който бѣ зѣлъ
единый-тъ талантъ и рече: Господарю,
знаяхъ тя че си человѣкъ жестокъ, че
жьнешь дѣто не си сѣялъ, и събирашь
25 отъ дѣто не си распрьснувалъ. И понеже
ся убояхъ, отидохъ та скрыхъ талантъ-тъ
ти въ земѭ-тѫ: ето имашь твое-то си.
26 А господарь-тъ му отговори и рече му:
Рабе лукавый и лѣнивый, знаяше че жь-
нѭ дѣто не сьмь посѣялъ и събирамъ отъ
27 дѣто не сьмь распрьснувалъ: Като е тъй
трѣбваше ты да дадешь сребро-то ми на
банкеры-тѣ, и кога си дойдѣхъ да быхъ
28 зѣлъ мое-то съ лихвѫ. Земѣте прочее отъ
него талантъ-тъ, и дайте *го* на тогози кой-
29 то има десеть-тѣ таланта. Защото [о]на
всякого който има, ще му ся даде и ще
му ся прѣумножи, а отъ тогози който
нѣма, и това което има, ще ся земе отъ
30 него. И непотрѣбный-тъ *тойзи* рабъ хвьр-
лѣте го [п]въ вънншѭ-тѫ тьмнотѫ; тамо
ще бѫде плачъ и скьрцаніе съсъ зѫбы.
31 [р]А кога дойде Сынъ человѣческый въ
славѫ-тѫ си, и всичкы-тѣ святи ангели
съ него; тогазь ще сѣдне на прѣстолъ-тъ
32 на славѫ-тѫ си. И [с]ще ся съберѫтъ прѣдъ
него всичкы-тѣ народи, и [т]ще гы отлѫчи
едны отъ другы, както овчарь-тъ отлѫча
33 овцы-тѣ отъ козы-тѣ: И ще постави овцы-
тѣ отъ деснѫ-тѫ си странѫ, а козы-тѣ
отъ лѣвѫ-тѫ.
34 Тогази Царь-тъ ще рече на тѣзи които
сѫ отъ деснѫ-тѫ му странѫ: Елате *вы*
благословени на Отца моего, [у]наслѣду-
вайте царство-то [ф]приготвено за васъ отъ
35 създаніе мира. Защото [х]огладнѣхъ, и да-
дохте ми да ямъ; ожеднѣхъ, и напоихте
мя; [ц]страненъ бѣхъ, и прибрахте мя;
36 [ч]Голъ *бѣхъ*, и облѣкохте мя; боленъ бѣхъ,
и посѣтихте мя; [ш]въ тьмницѫ бѣхъ, и
37 дойдохте при мене. Тогази праведни-тѣ
ще му отговорятъ и рекѫтъ: Господи,
кога тя видѣхмы гладенъ и *тя* нахраних-
38 мы; или жеденъ и *тя* напоихмы? Кога
пакъ тя видѣхмы страненъ и *тя* прибра-
39 хмы; или голъ, и *тя* облѣкохмы? И ко-
га боленъ или въ тьмницѫ тя видѣхмы,
40 и дойдохмы при тебе? И ще отговори
Царь-тъ и ще имъ рече: Истинѫ ви ка-
зувамъ: [щ]Колкото че сте сторили *това* на
едного отъ тѣзи най малкы-тѣ мои братія,
на мене сте *го* сторили.
41 Тогазь ще рече и на тѣзи които сѫ отъ
лѣвѫ-тѫ му странѫ: [ъ]Идѣте отъ мене,
проклѣти, [ы]въ огнь-тъ вѣчный, приго-
твенный-тъ [ь]за діаволъ-тъ и за ангелы-
42 тѣ негови; Защото огладнѣхъ, и не ми
дадохте да ямъ; ожеднѣхъ, и не мя на-
43 поихте; Страненъ бѣхъ, и не мя прибрах-
те; голъ *бѣхъ*, и не мя облѣкохте; боленъ
и въ тьмницѫ *бѣхъ*, и не мя посѣтихте.
44 Тогази ще му отговорятъ и тѣ и ще ре-
кѫтъ: Господи, кога тя видѣхмы гладенъ,
или жеденъ, или страненъ, или голъ, или
боленъ, или въ тьмницѫ, и не ти послу-
45 жихмы? Тогазь ще отговори и ще имъ
рече: Истинѫ ви казувамъ, [ѣ]колкото че
не сте сторили *това* на едного отъ тѣзи
най малкы-тѣ, нито на мене сте *го* сто-
рили.
46 [ю]И ще отидѫтъ тѣ въ вѣчнѫ мѫкѫ; а
праведни-тѣ въ животъ вѣчный.

ГЛАВА 26.

1 И когато свьрши Іисусъ всичкы тѣзи
2 думы, рече на ученицы-тѣ си: [а]Знаете че
слѣдъ два дни ще бѫде Пасха, и Сынъ
человѣческый ще бѫде прѣдаденъ на рас-
пятіе.
3 [б]Тогази ся събрахѫ пьрвосвященници-
тѣ и книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ отъ
народа въ дворъ-тъ на пьрвосвященника,
4 който ся казуваше Каіафа, И наговорихѫ

[к] Рим. 12; 6. 1 Кор. 12; 7. 11, 29. Ефес. 4; 11.
[л] Гл. 24; 47. Ст. 34, 46. Лук. 12; 44. 22; 29, 30.
[м] 2 Тим. 2; 12. Евр. 12; 2. 1 Пет. 1; 8.
[н] Ст. 21.
[о] Гл. 13; 12. Мар. 4; 25. Лук. 8; 18. 19; 26. Іоан. 15; 2.
[п] Гл. 8; 12. 24; 51.
[р] Зах. 14; 5. Гл. 16; 27. 19; 28. Мар. 8; 38. Дѣян. 1; 11. 1 Сол. 4; 16. 2 Сол. 1; 7. Іуд. 14. Отк. 1; 7.
[с] Рим. 14; 10. 2 Кор. 5; 10. Отк. 20; 12.
[т] Іез. 20; 38. 34; 17, 20. Гл. 13; 49.
[у] Рим. 8; 17. 1 Пет. 1; 4, 9. 3; 9. Отк. 21; 7.
[ф] Гл. 20; 23. Мар. 10; 40. 1 Кор. 2; 9. Евр. 11; 16.
[х] Иса. 58; 7. Іез. 18; 7. Іак. 1; 27.
[ц] Евр. 13; 2. 3 Іоан. 5.
[ч] Іак. 2; 15, 16.
[ш] 2 Тим. 1; 16.
[щ] Прит. 14; 31. 19; 17. Гл. 10; 42. Мар. 9; 41. Евр. 6; 10.
[ъ] Псал. 6; 8. Гл. 7; 23. Лук. 13; 27.
[ы] Гл. 13; 40, 42.
[ь] 2 Пет. 2; 4. Іуд. 6.
[ѣ] Прит. 14; 31. 17; 5. Зах. 2; 8. Дѣян. 9; 5.
[ю] Дан. 12; 2. Іоан. 5; 29. Рим. 2; 7 и дрг.

—

[а] Мар. 14; 1. Лук. 22; 1. Іоан. 13; 1.
[б] Псал. 2; 2. Іоан. 11; 47. Дѣян. 4; 25 и дрг.

ся да уловятъ Іисуса съ измамѫ, и да го
5 убіѭтъ. Но думахѫ: Да не е въ празд-
никъ-тъ, за да не стане мълва между
народъ-тъ.
6 [в]А Іисусъ като бѣше [г]въ Виѳаніѭ, въ
7 домъ-тъ на Симона прокаженнаго, При-
стѫпи при него жена която имаше *въ сѫдъ*
алавастренъ много скѫпо миро, и възли-
ваше *го* на главѫ-тѫ му като бѣ сѣднѫлъ
8 на трѫпезѫ-тѫ. [д]А ученици-тѣ му, като
видѣхѫ *това*, възнегодовахѫ и думахѫ:
9 За какво тая пагуба? Защото това миро
можаше да ся продаде на голѣмѫ цѣнѫ,
10 и да ся раздаде на сиромасы-тѣ. Но Іи-
сусъ позна *това* и рече имъ: Защо доса-
ждате на женѫ-тѫ? защото добрѫ рабо-
11 тѫ стори на мене. Защото [е]сиромасы-тѣ
всякога имате съсъ себе си, а [ж]мене вся-
12 кога нѣмате. Защото тя като възлія това
миро на тѣло-то ми, стори го за погре-
13 беніе-то ми. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто
и да ся проповѣда това евангеліе по всич-
кый-тъ свѣтъ, ще ся казува за неинъ
споменъ и *това* което тя стори.
14 [з]Тогази единъ отъ дванадесеть-тѣ, на-
рицаемый [и]Іуда Искаріотскый, отиде при
15 първосвященницы-тѣ, И рече: [і]Какво ще
ми дадете, и азъ ще ви го прѣдамъ? И тѣ
му прѣдложихѫ тридесеть сребърницы.
16 И отъ тогази търсѣше благоврѣміе да го
17 прѣдаде. [к]И въ първый-тъ день на *празд-
никъ-тъ на* бесквасны-тѣ *хлѣбове* дойдохѫ
ученници-тѣ при Іисуса, и рекохѫ му: Дѣ
ищешь да приготвимъ да ядешь пасхѫ-
18 тѫ? И той рече: Идѣте въ градъ-тъ при
еликого си, и речѣте му: Учитель-тъ ка-
зува: Врѣме-то ми е близу; у тебе ще
19 направіѭ пасхѫ-тѫ съ ученицы-тѣ си. И
сторихѫ ученици-тѣ както имъ повелѣ
Іисусъ; и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.
20 И [л]когато станѫ вечерь, сѣднѫлъ бѣ
21 на трѫпезѫ-тѫ съ дванадесеть-тѣ. И като
ядѣхѫ тѣ, рече: Истинѫ ви казувамъ, че
22 единъ отъ васъ ще мя прѣдаде. И *тѣ*
оскърбени тежко начнѫхѫ всякой единъ
отъ тѣхъ да му казуватъ: Да не бы да
23 сьмь азъ, Господи? А той отговори и ре-
че: [м]Който затопи съ мене рѫкѫ-тѫ си
24 въ блюдо-то, той ще мя прѣдаде. Сынъ
человѣческый отхожда, [н]както е писано
за него; [о]а горко на тогози человѣка,
чрѣзъ когото Сынъ человѣческый ще бѫ-
де прѣдаденъ; добрѣ бы было на тогозь
25 человѣка, ако не бы ся родилъ. И от-
вѣща Іуда, който го прѣдаде, и рече: Да
ли сьмь азъ, Учителю? Казува му: Ты
рече.
26 [п]И когато ядѣхѫ, [р]зѣ Іисусъ хлѣбъ-тъ,
и благослови и прѣломи *го*, и даваше на
ученницы-тѣ, и рече: Земѣте, яждте; [с]това
27 е тѣло-то мое. И зѣ чашѫ-тѫ, и благода-
ри, и даде имъ и казуваше: [т]Пійте отъ
28 неѭ всичкы; Защото [у]това е моя-та кръвь
[ф]на новый-тъ завѣтъ, [х]която ся заради
множина излива за прощеніе на грѣхове-тѣ.
29 [ц]И казувамъ ви, че отъ сега на татакъ
нѣма да піѭ отъ тойзи плодъ на лозѫ-
тѫ, [ч]до онзи день, когато го піѭ новъ
съ васъ въ царство-то на Отца моего.
30 И [ш]като испѣхѫ пѣснь, излѣзохѫ на го-
рѫ-тѫ Елеонскѫ.
31 Тогази казува имъ Іисусъ: [щ]Всинца вы
[ъ]ще ся соблазните въ мене тѫзи нощь;
защото е писано: [ы]Ще поразіѭ пастырь-
тъ, и ще ся распърснѫтъ овцы-тѣ на ста-
32 до-то. А подирь въскрьсеніе-то си, [ь]ще вы
33 прѣдваріѭ въ Галилеѭ. А Петръ отговори
и рече му: Ако и всичкы да ся соблазнятъ
въ тебе, азъ никога нѣма да ся соблазніѭ.
34 Рече му Іисусъ: [ѣ]Истинѫ ти казувамъ,
че въ тѫзи нощь прѣди да пѣе пѣтелъ-тъ,
35 трижды ще ся отречешь отъ мене. Казува
му Петръ: Ако стане нужда и да умрѫ
съ тебе, нѣма да ся отрекѫ отъ тебе: по-
добно рекохѫ и всичкы-тѣ ученици.
36 [ю]Тогази идува съ тѣхъ Іисусъ на едно
мѣсто което ся казуваше Геѳсиманія; и
казува на ученицы-тѣ: Сѣдѣте тука, доклѣ
37 идѫ тамъ да ся помоліѭ. И като зѣ Петра
и [я]двама-та Зеведеевы сынове, начнѫ да
38 скърби и да тѫжи. Тогазь имъ казува:
[ѫ]Прискърбна е душа-та ми до смърть;
постойте тука и бѫдѣте будни съ мене.
39 И [іѫ]като отиде малко на напрѣдъ, паднѫ
на лице-то си, и моляше ся и думаше:
[а]Отче мой, ако е възможно, [б]нека мя
замине тая чаша; [в]не обаче както ищѫ
40 азъ, но както *ищешь* ты. И идува при у-
ченицы-тѣ, та гы намѣрва заспали, и ка-
зува на Петра: Така ли не можехте единъ
41 часъ да постоите будни съ мене? [г]Будни
бѫдѣте и молѣте ся, да не бы въ иску-
шеніе да влѣзете; духъ-тъ е бодръ, а
42 плъть-та е немощна. Пакъ отиде вторый
пѫть, та ся помоли и думаше: Отче мой,
ако не е възможно тая чаша да замине

в Мар. 14; 3. Іоан. 11; 1; 2. 12; 3.
г Гл. 21; 17.
д Іоан. 12; 4.
е Втор. 15; 11. Іоан. 12; 8.
ж Вижь Гл. 18; 20. 28; 20. Іоан. 13; 33. 14; 19. 16; 5. 28. 17; 11.
з Мар. 14; 10. Лук. 22; 3. Іоан. 13; 2, 30.
и Гл. 10; 4.
і Зах. 11; 12. Гл. 27; 3.
к Исх. 12; 6, 18. Мар. 14; 12; Лук. 22; 7.
л Мар. 14; 17 до 21. Лук. 22; 14. Іоан. 13; 21.
м Псал. 41; 9. Лук. 22; 21. Іоан. 13; 18.
н Псал. 22; Иса. 53; Дан. 9; 26. Мар. 9; 12. Лук. 24; 25, 26, 46. Дѣян. 17; 2, 3. 26; 22, 23. 1 Кор. 15; 3.
о Іоан. 17; 12.
п Мар. 14; 22. Лук. 22; 19.
р 1 Кор. 11; 23, 24, 25.
с 1 Кор. 10; 16.
т Мар. 14; 23.
у Вижь Исх. 24; 8. Лев. 17; 11.
ф Іер. 31; 31.
х Гл. 20; 28. Рим. 5; 15. Евр. 9; 22.
ц Мар. 14; 25. Лук. 22; 18.
ч Дѣян. 10; 41.
ш Мар. 14; 26.
щ Мар. 14; 27. Іоан. 16; 32.
ъ Гл. 11; 6.
ы Зах. 13; 7.
ь Гл. 28; 7, 10, 16. Мар. 14; 28. 16; 7.
ѣ Мар. 14; 30. Лук. 22; 34. Іоан. 13; 38.
ю Мар. 14; 32 до 35. Лук. 22; 39. Іоан. 18; 1.
я Гл. 4; 21.
ѫ Іоан. 12; 27.
іѫ Мар. 14; 35, 36. Лук. 22; 41. Евр. 5; 7.
а Іоан. 12; 27.
б Гл. 20; 22.
в Іоан. 5; 30. 6; 38. Фил. 2; 8.
г Мар. 13; 33. 14; 38. Лук. 22; 40, 46. Ефес. 6; 18.

отъ мене, - безъ да ѭ піѭ, нека бѫде
43 воля-та твоя. И като дойде намѣрува гы
пакъ заспали; защото очи-тѣ имъ бѣхѫ
44 отегнѫли. И остави гы та отиде пакъ, и
помоли ся третій пѫть, и рече исто-то
45 слово. Тогазь идува при ученицы-тѣ си
и казува имъ: Спѣте отъ сега и почивай-
те; ето приближи часъ-тъ, и Сынъ чело-
вѣческый ся прѣдава въ рѫцѣ на грѣшни-
46 цы. Станѣте да идемъ; ето наближи тойзи
който мя прѣдава.
47 И [д]когато той още говорѣше, ето, Іуда,
единъ отъ дванадесеть-тѣ, дойде; и съ
него народъ много съ ножове и сопы, отъ
първосвященницы-тѣ и старѣйшины-тѣ на
48 народъ-тъ. А който го прѣдаваше бѣше
имъ далъ знакъ и реклъ: Когото цѣлунѫ
49 той е: уловѣте го. И тутакси като при-
стѫпи при Іисуса, рече: Радуй ся, Учи-
50 телю; [е]и цѣлунѫ го. А Іисусъ му рече:
[ж]Пріятелю! защо си дошелъ? Тогазь при-
стѫпихѫ, турихѫ рѫцѣ на Іисуса и уло-
51 вихѫ го. И ето, [з]единъ отъ тѣзи които
бѣхѫ съ Іисуса прострѣ рѫкѫ, измѫкнѫ
ножъ-тъ си, и удари слугѫ-тѫ на първо-
52 священникъ-тъ, и му отсѣче ухо-то. То-
газь му казува Іисусъ: Повърни ножъ-тъ
си на мѣсто-то му; защото [и]всичкы кои-
то хванѫтъ ножъ, отъ ножъ ще загынѫтъ.
53 Да ли мнишь че не могѫ сега да ся при-
молѭ на Отца си, и да ми прѣдстави
[і]повече отъ дванадесеть легеона ангелы?
54 Но какъ ще ся сбѫдѫтъ писанія-та, [к]че
това така трѣбва да бѫде?
55 Въ онзи часъ рече Іисусъ на народъ-тъ:
Както на разбойникъ ли излѣзохте съ но-
жове и сопы да мя уловите? Всякой день
сѣдѣхъ при васъ, та поучавахъ въ храмъ-
56 тъ и не мя уловихте. Но всичко това ста-
нѫ [л]за да ся сбѫдѫтъ писанія-та проро-
ческы. Тогазь [м]ученници-тѣ оставихѫ го
всичкы и ся разбѣгахѫ.
57 [н]А тѣзи, които уловихѫ Іисуса, заве-
дохѫ го при Каіафѫ първосвященника,
дѣто ся събрахѫ книжници-тѣ и старѣй-
58 шины-тѣ. А Петръ вървѣше подирѣ му
отъ далечь, до дворъ-тъ първосвященни-
ковъ; и като влѣзе вѫтрѣ, сѣдѣше съсъ
59 слугы-тѣ, да види сетнинѫ-тѫ. А първо-
священници-тѣ и старѣйшины-тѣ и всич-
кый-тъ съвѣтъ търсѣхѫ лъжливо свидѣ-
телство противъ Іисуса, за да го убіѭтъ.
60 И не намѣрувахѫ; [о]ако и да надойдохѫ
много лъжливо свидѣтели, не намѣрихѫ.
Напоконъ дойдохѫ [п]двама лъжливи сви-
61 дѣтели, И рекохѫ: Той каза: [р]Могѫ да
разваля храмъ-тъ Божій, и за три дни
62 да го съзидѭ *пакъ*. И [с]станѫ първосвя-
щенникъ-тъ и рече му: Не отговаряшь
ли? какво свидѣтелствуватъ тѣзи върху
63 ти? [т]А Іисусъ мълчѣше. Отговаря първо-
священникъ-тъ и казува му: [у]Заклѣвамъ
тя въ Бога живаго, да ни кажешь, ако
64 си ты Христосъ Сынъ Божій. Казува му
Іисусъ: Ты рече; но казувамъ ви: [ф]Отъ
сега ще видите Сына человѣческаго [х]че
сѣди отдесно на силѫ-тѫ, и ще иде на
65 облацы-тѣ небесны. [ц]Тогазь първосвящен-
никъ-тъ раздра дрехы-тѣ си и казуваше:
Богохулствова; каквѫ още потрѣбѫ има-
мы за свидѣтели? ето сега чухте негово-
66 то богохулство? Що мните вы? И тѣ отго-
ворихѫ и рекохѫ: [ч]Повиненъ е на смърть.
67 [ш]Тогази го заплювахѫ въ лице-то и го
бъхтѣхѫ; [щ]а другы му удряхѫ плесницы.
68 И казувахѫ: [ъ]Пророчи ни, Христе, кой е
що тя удари?
69 [ы]А Петръ сѣдѣше вънъ въ дворъ-тъ:
и дойде при него една слугыня, и казу-
ваше: И ты бѣше съ Іисуса Галилеанина.
70 А той ся отрече прѣдъ всичкы-тѣ, и го-
71 ворѣше: Не знамъ що казвашь. И когато
излѣзе той на вратникъ-тъ, видѣ го дру-
га, и казува на тѣзи които бѣхѫ тамъ:
72 И тойзи бѣ съ Іисуса Назарянина. И пакъ
ся отрече *Петръ* съ клѣтвѫ: Не познавамъ
73 *тогозь* человѣка. И слѣдъ малко пристѫ-
пихѫ тѣзи които стоехѫ тамъ и рекохѫ
на Петра: Наистинѫ и ты си отъ тѣхъ;
защото [ь]твое-то говореніе тя изявява.
74 [ѣ]Тогазь той начнѫ да проклѣва и да ся
75 кълне: Не знаѭ *тогозь* человѣка. И тозь
часъ пѣтель-тъ попѣ. И напомни си Петръ
рѣчь-тѫ на Іисуса, който бѣше му реклъ:
[ю]Прѣди да пѣе пѣтель-тъ, трижды ще
ся отречешь отъ мене; и излѣзе вънъ, и
плака горко.

ГЛАВА 27.

1 И на сутринь-тѫ [а]всичкы-тѣ първосвя-
щенници и старѣйшины народни сторихѫ
2 съвѣтъ противъ Іисуса, да го убіѭтъ. И
като го вързахѫ, заведохѫ го [б]и прѣда-
дохѫ го на управителя Понтійскаго Пи-
лата.
3 Тогазь [в]Іуда който го прѣдаде, като
видѣ че бы осѫденъ, раская ся и върнѫ
тридесеть-тѣ сребърницы на първосвящен-
4 ницы-тѣ и старѣйшины-тѣ, И казуваше:

[д] Мар. 14; 43. Лук. 22; 47. Іоан. 18; 3. Дѣян. 1; 16.
[е] 2 Цар. 20; 9.
[ж] Псал. 41; 9. 55; 13.
[з] Іоан. 18; 10.
[и] Быт. 9; 6. Отк. 13; 10.
[і] 4 Цар. 6; 17. Дан. 7; 10.
[к] Иса. 53; 7 и дрг. Ст. 24. Лук. 24; 25, 44, 46.
[л] Плач. 4; 20. Ст. 54.
[м] Вижь Іоан. 18; 15.
[н] Мар. 14; 53. Лук. 22; 54. Іоан. 18; 12, 13, 24.
[о] Псал. 27; 12. 35; 11. Мар. 14; 55. Дѣян. 6; 13.
[п] Втор. 19; 15.
[р] Гл. 27; 40. Іоан. 2; 19.
[с] Мар. 14; 60.
[т] Иса. 53; 7. Гл. 27; 12, 14.
[у] Лев. 5; 1. 1 Цар. 14; 24, 26.
[ф] Дан. 7; 13. Гл. 16; 27. 24; 30. 25; 31. Лук. 21; 27. Іоан. 1; 51. Рим. 14; 10. 1 Сол. 4; 16. Отк. 1; 7.
[х] Псал. 110; 1. Дѣян. 7; 55.
[ц] 4 Цар. 18; 37. 19; 1.
[ч] Лев. 24; 16. Іоан. 19; 7.
[ш] Иса. 50; 6. 53; 3. Гл. 27; 30.
[щ] Лук. 22; 63. Іоан. 19; 3.
[ъ] Мар. 14; 65. Лук. 22; 64.
[ы] Мар. 14; 66. Лук. 22; 55. Іоан. 18; 16, 17, 25.
[ь] Лук. 22; 59.
[ѣ] Мар. 14; 71.
[ю] Ст. 34. Мар. 14; 30. Лук. 22; 61, 62. Іоан. 13; 38.

—

[а] Псал. 2; 2. Мар. 15; 1. Лук. 22; 66. 23; 1. Іоан. 18; 28.
[б] Гл. 20; 19. Дѣян. 3; 13.
[в] Гл. 26; 14, 15.

Съгрѣшихъ че прѣдадохъ кръвь неповин-
5 нѫ. А тѣ рекохѫ: Намъ що *ни е?* гле-
дай ты. И като хвърли сребърницы-тѣ въ
храмъ-тъ, [г]излѣзе, и отиде та ся обѣси.
6 А първосвященници-тѣ зѣхѫ сребърницы-
тѣ, и рекохѫ: Не е простено да гы ту-
римъ въ храмскѫ-тѫ касѫ; понеже сѫ
7 цѣна на кръвь. И като ся совѣтувахѫ,
купихѫ съ тѣхъ нивѫ-тѫ грънчарскѫ,
8 за погребаваніе на странны. За това ся
нарече онази нива [д]Кръвна нива и до
9 днесь. Тогази ся испълни речено-то отъ
Іереміѭ пророка, който казува: [е]И зѣхѫ
тридесеть-тѣ сребърницы, цѣнѫ-тѫ на о-
цѣненный-тъ, когото оцѣнихѫ отъ сыно-
10 ве-тѣ Израилевы, И дадохѫ гы за грън-
чарскѫ-тѫ нивѫ, споредъ както ми Го-
сподь заповѣда.
11 А Іисусъ застанѫ прѣдъ управителя;
и [ж]попыта го управитель-тъ, и казуваше:
12 Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А Іисусъ
му рече: [з]Ты казувашь. И когато го обви-
нявахѫ първосвященници-тѣ и старѣйши-
13 ны-тѣ, [и]нищо не отвѣщаваше. Тогази му
казува Пилатъ: [і]Не чуешь ли колко сви-
14 дѣтелствуватъ противъ тебе? И не му
отговори на нищо ни еднѫ рѣчь; така
щото управитель-тъ ся много чудѣше.
15 [к]А на праздникъ-тъ имаше обычай упра-
витель-тъ да пуща на народъ-тъ едного
16 отъ запрѣны-тѣ, когото бы поискали. А
имахѫ тогази прочутъ нѣкого си запрѣнъ
17 на име Вараввѫ. И тъй като бѣхѫ съ-
брани, рече имъ Пилатъ: Кого искате да
ви пуснѫ? Вараввѫ ли, или Іисуса, на-
18 рицаемаго Христа? Понеже знаяше че отъ
зависть го прѣдадохѫ.
19 И когато сѣдѣше той на сѫдейскый-тъ
прѣстолъ, проводи до него жена му и ка-
зуваше: Да не струвашь нищо на тогозь
праведника; защото много пострадахъ днесь
насънѣ за него.
20 [л]А първосвященници-тѣ и старѣйшины-
тѣ нагласихѫ народъ-тъ да испросятъ
21 Вараввѫ, а Іисуса да погубятъ. Отговори
управитель-тъ и рече имъ: Кого искате
отъ двама-та да ви пуснѫ? А тѣ рекохѫ:
22 Вараввѫ. Казува имъ Пилатъ: Но какво
да правіѭ Іисуса, нарицаемаго Христа?
Казуватъ му всичкы-тѣ: Да ся распне.
23 А управитель-тъ каза: Че какво зло е
сторилъ? А тѣ много повече выкахѫ, и
24 казувахѫ: Да ся распне. И като видѣ
Пилатъ че нищо не ползува, но повече
мълва бива, [м]зѣ водѫ, омы си рѫцѣ-тѣ
прѣдъ народъ-тъ, и казуваше: Неповин-
ненъ сьмь азъ отъ кръвь-тѫ на тогозь
25 праведника: вы да видите. И отговори
всичкый народъ и рече: [н]Негова-та кръвь
26 на насъ *да бѫде*, и на чада-та наши. То-
гази имъ пуснѫ Вараввѫ; [о]а Іисуса би,
и прѣдаде *го* на распятіе.
27 [п]Тогази войни-тѣ управителеви, отте-
глихѫ Іисуса въ прѣторіѭ-тѫ и събрахѫ
28 противъ него всичкый-тъ полкъ. И съ-
блѣкохѫ го та го [р]облѣкохѫ въ еднѫ
29 червенѫ дългѫ дрехѫ. И [с]сплетохѫ вѣ-
нецъ отъ тръніе, та го наложихѫ на гла-
вѫ-тѫ му, и тръсть въ десницѫ-тѫ му;
и колѣничихѫ прѣдъ него, та му ся по-
ругавахѫ и казувахѫ: Радуй ся, Царю
30 Іудейскый. И [т]като го заплювахѫ, зѣхѫ
тръсть-тѫ, и удряхѫ го по главѫ-тѫ.
31 И като му ся поругахѫ съблѣкохѫ му
дългѫ-тѫ дрехѫ, та го облѣкохѫ въ не-
говы-тѣ дрехы; [у]и го закарахѫ да *го* рас-
пнѫтъ.
32 [ф]И на излѣзваніе [х]намѣрихѫ человѣкъ
Киринеянинъ, на име Симонъ; него на-
33 карахѫ да носи крьстъ-тъ му. И [ц]като
стигнѫхѫ на мѣсто нарицаемо Голгоѳа,
34 което ся тълкува Лобно мѣсто, [ч]Дадохѫ
му да піе оцетъ размѣсенъ съсъ жьлчкѫ;
35 и щомъ вкуси не рачаше да піе. [ш]И
като го распнѫхѫ, сподѣлихѫ си дрехы-
тѣ му, и хвърлихѫ жрѣбіе; (за да ся сбѫде
речено-то отъ пророка: [щ]Раздѣлихѫ дре-
хы-тѣ ми помежду си, и за облѣкло-то
36 ми хвърлихѫ жрѣбіе.) И сѣдѣхѫ та го
37 [ъ]пазѣхѫ тамо. И [ы]възложихѫ надъ гла-
вѫ-тѫ му обвиненіе-то му написано: ТОЙ-
ЗИ Е ІИСУСЪ ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.
38 Тогази [ь]быхѫ распнѫти съ него двама
разбойници, единъ отъ десно и единъ отъ
лѣво.
39 [ѣ]А онѣзи които минувахѫ отъ тамо
40 хуляхѫ го, и кывахѫ съ главы, И дума-
хѫ: [ю]*Ты*, който разорявашь храмъ-тъ и
въ три дни го *пакъ* съграждашь, спаси
себе си; [я]ако си Сынъ Божій, слѣзь отъ
41 крьстъ-тъ. Подобно и първосвященници-
тѣ съ книжницы-тѣ и старѣйшины-тѣ ру-
42 гаяхѫ *му* ся, и казувахѫ: Другы е из-
бавилъ, *а пакъ* себе си не може да из-
бави: ако е Царь Израилевъ, нека слѣзе
сега отъ крьстъ-тъ, и ще повѣрувамы въ
43 него. [ѫ]Упова на Бога, нека го избави сега,
ако го ище; понеже каза: [ѭ]Божій сынъ
44 сьмь. Съ това исто-то го укорявахѫ и
распнѫти-тѣ съ него разбойници.

г 2 Цар. 17; 23. Дѣян. 1; 18.
д Дѣян. 1; 19.
е Зах. 11; 12; 13.
ж Мар. 15; 2. Лук. 23; 3. Іоан. 18; 33.
з Іоан. 18; 37. 1 Тим. 6; 13.
и Гл. 26; 63. Іоан. 19; 9.
і Гл. 26; 62. Іоан. 19; 10.
к Мар. 15; 6. Лук. 23; 17. Іоан. 18; 39.
л Мар. 15; 11. Лук. 23; 18. Іоан. 18; 40. Дѣян. 3; 14.
м Втор. 21; 6.
н Втор. 19; 10. Іис. Нав. 2; 19. 2 Цар. 1; 16. 3 Цар. 2; 32. Дѣян. 5; 28.
о Иса. 53; 5. Мар. 15; 15. Лук. 23; 16, 24, 25. Іоан. 19; 1, 16.
п Мар. 15; 16. Іоан. 19; 2.
р Лук. 23; 11.
с Псал. 63; 19. Иса. 53; 3.
т Иса. 50; 6. Гл. 26; 67.
у Иса. 53; 7.
ф Числ. 15; 35. 3 Цар. 21; 13. Дѣян. 7; 58. Евр. 13; 12.
х Мар. 15; 21. Лук. 23; 26.
ц Мар. 15; 22. Лук. 23; 33. Іоан. 19; 17.
ч Псал. 69; 21. Вижь Ст. 48.
ш Мар. 15; 24. Лук. 23; 34. Іоан. 19; 24.
щ Псал. 22; 18.
ъ Ст. 54.
ы Мар. 15; 26. Лук. 23; 38. Іоан. 19; 19.
ь Иса. 53; 12. Мар. 15; 27. Лук. 23; 32, 33. Іоан. 19; 18.
ѣ Псал. 22; 7. 109; 25. Мар. 15; 29. Лук. 23; 35.
ю Гл. 26; 61. Іоан. 2; 19.
я Гл. 26; 63.
ѫ Псал. 22; 8.
ѭ Мар. 15; 32. Лук. 23; 39.

45 [а]А отъ шестый часъ станѫ тьма по всич-
46 кѫ-тѫ земіѭ, до деветый часъ. А около
деветый часъ [б]извыка Іисусъ съ голѣмъ
гласъ, и казуваше: „Или, Или, лама са-
вахѳани?" то есть: [в]Боже мой, Боже мой,
47 защо си мя оставилъ? И нѣкои отъ стоя-
щы-тѣ тамо, като чухѫ, думахѫ: Иліѭ
48 зове той. И тутакси единъ отъ тѣхъ ся
завтече, и зѣ гѫбѫ та [г]іѭ напълни съ
оцетъ и іѭ обви на тръсть, и даваше му
49 да піе. А другы-тѣ казувахѫ: Остави да
видимъ да ли ще дойде Илія да го избави.
50 [д]А Іисусъ като извыка пакъ съ голѣмъ
гласъ, издѫхнѫ.
51 И ето [е]завѣса-та на храмъ-тъ раздра ся
на двѣ отъ горѣ до долу: и земя-та ся
потресе, и каменіе-тѣ ся распукнѫхѫ.
52 И гробове-тѣ ся растворихѫ, и много тѣ-
леса на умрѣлы-тѣ святыи въстанѫхѫ,
53 И като излѣзохѫ отъ гробове-тѣ, слѣдъ
негово-то въскрьсеніе, влѣзохѫ въ свя-
тый-тъ градъ, и явихѫ ся на мнозина.
54 [ж]А стотникъ-тъ и съ него които пазѣхѫ
Іисуса, като видѣхѫ землетресеніе-то и
все що станѫ, уплашихѫ ся много, и ду-
махѫ: Истинѫ Сынъ Божій бѣ тойзи.
55 Тамо бѣхѫ още и гледахѫ издалечь
жены много, [з]които бѣхѫ послѣдовали
Іисуса отъ Галилеіѭ, и му слугувахѫ:
56 [и]Между които бѣше Марія Магдалина, и
Марія майка-та на Іакова и на Іосія, и
майка-та на сынове-тѣ Зеведеевы.
57 [і]И когато станѫ вечерь, дойде единъ
богатъ человѣкъ отъ Аримаѳеіѭ, на име
Іосифъ, който и самъ бѣше ся училъ при
58 Іисуса. Той дойде при Пилата, и поиска
тѣло-то Іисусово. Тогазь Пилатъ повелѣ
59 да *му* ся даде тѣло-то. И като зѣ Іосифъ
тѣло-то, обви го съ чистѫ плащаницѫ,
60 И [к]положи го въ новый-тъ свой гробъ,
който бѣ изсѣклъ въ камыкъ-тъ, и като
привали камыкъ голѣмъ на гробъ-тъ на
61 врата-та, отиде си. А тамо бѣше Марія
Магдалина, и друга-та Марія, та сѣдѣхѫ
срещѫ гробъ-тъ.
62 И на утринь-тѫ, която е слѣдъ петъкъ-
тъ, събрахѫ ся първосвященници-тѣ и Фа-
63 рисеи-тѣ при Пилата, И казувахѫ: Госпо-
дарю, напомнихмы си че онзи измамникъ,
когато бѣ още живъ, рече: [л]Слѣдъ три
64 дни ще въскрьснѫ. Повели прочее да ся
заварди гробъ-тъ до третій-тъ день, да не
бы ученици-тѣ му да дойдѫтъ прѣзъ нощь
да го откраднѫтъ, и рекѫтъ на народъ-тъ:
Въскрьснѫ отъ мъртвы-тѣ; и ще бѫде
сетна-та измама по лоша отъ първѫ-тѫ.
65 Рече имъ Пилатъ: Имате стражѫ: идѣте,
66 завардѣте както знаете. И тѣ отидохѫ та
завардихѫ гробъ-тъ, [м]запечатахѫ камыкъ-
тъ, и поставихѫ стражѫ.

ГЛАВА 28.

1 [а]И като ся мина сѫббота-та, на разсъм-
нованіе въ първый-тъ день на седмицѫ-
тѫ, дойде Марія Магдалина, и [б]друга-та
2 Марія, да видятъ гробъ-тъ. И ето, станѫ
трусъ голѣмъ; защото [в]ангелъ Господень
слѣзе отъ небе-то, та пристѫпи и отвали
камыкъ-тъ отъ врата-та, и сѣдѣше отъ
3 горѣ на него. [г]На гледъ бѣ той като бле-
скавица, и облѣкло-то му бѣло като снѣгъ.
4 И отъ страхъ-тъ му стреснѫхѫ ся стра-
5 жари-тѣ, и станѫхѫ като мъртви. А ан-
гелъ-тъ отговори и рече на жены-тѣ: Не
бойте ся вы, защото знаѭ, че Іисуса ра-
6 спятаго търсите. Не е тука; защото въс-
крьснѫ, [д]както рече: елате, виждте мѣ-
7 сто-то дѣто лѣжеше Господь. И скоро и-
дѣте та кажѣте на ученицы-тѣ му, че въс-
крьснѫ отъ мъртвы-тѣ; и ето, [е]отхожда
прѣди васъ въ Галилеіѭ: тамъ ще го ви-
8 дите: ето, казахъ ви. И излѣзохѫ скоро
отъ гробъ-тъ съсъ страхъ и радость го-
лѣмѫ, и завтекохѫ ся да извѣстятъ на
ученицы-тѣ му.
9 И когато отхождахѫ да извѣстятъ на
ученицы-тѣ му, ето [ж]Іисусъ гы срѣщнѫ,
и рече: Радуйте ся. А тѣ пристѫпихѫ,
та ся уловихѫ за нозѣ-тѣ му, и покло-
10 нихѫ му ся. Тогази казува имъ Іисусъ:
Не бойте ся: идѣте, [з]извѣстѣте на братія-
та ми, да идѫтъ въ Галилеіѭ, и тамъ ще
мя видятъ.
11 А когато тѣ отивахѫ, ето нѣкои отъ
стражѫ-тѫ дойдохѫ въ градъ-тъ и извѣ-
стихѫ на първосвященницы-тѣ всичко що
12 бѣ станѫло. И *тѣ* като ся събрахѫ съсъ
старѣйшины-тѣ, и като ся съвѣтовахѫ,
13 дадохѫ на войны-тѣ сребро доволно, И
думахѫ *имъ:* Кажѣте че ученици-тѣ му
дойдохѫ прѣзъ нощь и го откраднѫхѫ,
14 когато ный спѣхмы. И ако ся чуе това
прѣдъ управителя, ный ще го убѣдимъ,
15 и ще сторимъ вы да нѣмате грыжѫ. И
тѣ като зѣхѫ пары-тѣ, сторихѫ както
быхѫ научени. И расчу ся това слово ме-
жду Іудеи-тѣ даже до днесь.
16 А единадесеть-тѣ ученици отидохѫ въ
Галилеіѭ, на горѫ-тѫ [и]дѣто имъ зарѫча
17 Іисусъ. И като го видѣхѫ, поклонихѫ му
18 ся: а нѣкои ся усумнѣхѫ. И пристѫпи

[а] Амос. 8; 9. Мар. 15; 33. Лук. 23; 44.
[б] Евр. 5; 7.
[в] Псал. 22; 1.
[г] Псал. 69; 21. Мар. 15; 36. Лук. 23; 36. Іоан. 19; 29.
[д] Мар. 15; 37. Лук. 23; 46.
[е] Исх. 26; 31. 2 Лѣт. 3; 14. Мар. 15; 38. Лук. 23; 45.
[ж] Ст. 36. Мар. 15; 39. Лук. 23; 47.
[з] Лук. 8; 2, 3.
[и] Мар. 15; 40.
[і] Мар. 15; 42. Лук. 23; 50. Іоан. 19; 38.
[к] Иса. 53; 9.
[л] Гл. 16; 21. 17; 23. 20; 19. 26; 61. Мар. 8; 31. 10; 34. Лук. 9; 22. 18; 33. 24; 6, 7. Іоан. 2; 19.
[м] Дан. 6; 17.

—

[а] Мар. 16; 1. Лук. 24; 1. Іоан. 20; 1.
[б] Гл. 27; 56.
[в] Мар. 16; 5. Лук. 24; 4. Іоан. 20; 12.
[г] Дан. 10; 6.
[д] Гл. 12; 40. 16; 21. 17; 23. 20; 19.
[е] Гл. 26; 32. Мар. 16; 7.
[ж] Мар. 16; 9. Іоан. 20; 14.
[з] Іоан. 20; 17. Рим. 8; 29. Евр. 2; 11.
[и] Гл. 26; 32. Ст. 7.

Іисусъ та имъ говори и рече: [і]Даде ми ся
всяка власть на небе-то и на земіѭ-тѫ.
19 [к]Идѣте прочее [л]научѣте всичкы-тѣ народы,
и крьщавайте гы въ име-то на Отца и Сына
20 и Святаго Духа: И [м]учѣте гы да пазятъ
всичко що сьмь ви заповѣдалъ: и ето, азъ
сьмь съ васъ прѣзъ всичкы-тѣ дни, до
скончаніе-то на вѣка. Амин.

ЕВАНГЕЛІЕ ОТЪ МАРКА.

ГЛАВА 1.

1 Зачало на благовѣстіе-то на Іисуса Хри-
2 ста [а]Сына Божія. Както е писано въ про-
роцы-тѣ: [б]„Ето, азъ провождамъ вѣсти-
тель-тъ си прѣдъ лице-то ти, който ще
приготви твой-тъ пѫть прѣдъ тебе.“
3 [в]„Гласъ на едного, който выка въ пусты-
ніѭ-тѫ: Приготвѣте пѫть-тъ Господень,
4 правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.“ [г]Дойде
Іоаннъ та крьщаваше въ пустыніѭ-тѫ, и
проповѣдуваше крьщеніе на покаяніе за
5 прощаваніе на грѣхове-тѣ. И [д]излѣзуваше
къмъ него всичка-та страна Іудейска и
Іерусалимляни-тѣ, и крьщавахѫ ся всич-
кы-тѣ отъ него въ рѣкѫ-тѫ Іорданъ, като
6 исповѣдувахѫ грѣхове-тѣ си. [е]А Іоаннъ
носѣше дрехѫ отъ камилскы космы, и
коженъ поясъ около чрѣсла-та си, и ядѣше
7 [ж]акриды и медъ дивъ. И проповѣдуваше и
казуваше: [з]Слѣдъ мене иде по крѣпкый-тъ
отъ мене, на когото не сьмь достоинъ да
ся прѣклоніѭ и да развьржѫ ремыкъ-тъ на
8 обуща-та му. [и]Азъ вы крьстихъ съ водѫ;
а той ще вы крьсти [і]съ Духа Святаго.
9 И [к]прѣзъ онѣзи дни дойде Іисусъ отъ
Назаретъ Галилейскый и крьсти ся отъ
10 Іоанна въ Іорданъ. И [л]тутакси като въз-
лѣзуваше отъ водѫ-тѫ, видѣ че ся рас-
тваряхѫ небеса-та, и Духъ-тъ като гъ-
11 лѫбъ слѣзуваше на него. И гласъ бы отъ
небе-то: [м]Ты си Сынъ мой възлюбленный,
12 въ когото благоволихъ. [н]И той часъ Духъ-
13 тъ го извожда въ пустыніѭ-тѫ. И тамо
бѣ въ пустыніѭ-тѫ четыридесеть дни и
ся искушаваше отъ Сатанѫ; и бѣше съсъ
звѣрове-тѣ; [о]и ангели-тѣ му служахѫ.
14 А [п]слѣдъ като бы прѣдаденъ Іоаннъ,
дойде Іисусъ въ Галилеѭ, и [р]проповѣду-
ваше благовѣстіе-то на царство-то Божіе,
15 И казуваше: [с]Врѣме-то ся испълни, [т]и
приближи царство-то Божіе; покайте ся
и вѣрувайте въ благовѣстіе-то.
16 [у]А когато пѫтуваше по край Галилей-
ско-то море, видѣ Симона и Андрея брата
му, че хвьрляхѫ мрѣжѫ въ море-то; по-
17 неже бѣхѫ рыболовци. И рече имъ Іисусъ:
Елате вслѣдъ мене, и ще вы направіѭ да
18 бѫдете ловци на человѣцы. И тутакси
[ф]оставихѫ мрѣжы-тѣ си, и послѣдовахѫ
19 го. И [х]като позаминѫ отъ тамо малко,
видѣ Іакова Зеведеева и Іоанна брата му,
и тѣхъ, въ ладіѭ-тѫ че си кърпѣхѫ мрѣ-
20 жы-тѣ. И тутакси гы повыка, и *тѣ* оста-
вихѫ бащѫ си Зеведея въ ладіѭ-тѫ съ
наемницы-тѣ, и отидохѫ вслѣдъ него.
21 И [ц]влѣзохѫ въ Капернаумъ; и наскоро
въ сѫбботѫ влѣзе *Іисусъ* въ съборище-то
22 и учаше. И [ч]удивявахѫ ся на ученіе-то
му; защото гы учаше както нѣкой който
23 има власть, а не както книжници-тѣ. И
[ш]имаше въ съборище-то имъ человѣкъ
24 съ нечистъ духъ, та извыка, И казуваше:
Остави *ни*; [щ]що имашь ты съ насъ, Іи-
сусе Назарянине? дошелъ си да ны погу-
бишь ли? Познавамъ тя кой си, Святый
25 Божій. И [ь]запрѣти му Іисусъ, и рече:
26 Млъкни, и излѣзъ изъ него. И нечистый-тъ
духъ, [ы]като го покѫса, извыка съ голѣмъ
27 гласъ и излѣзе изъ него. И всичкы ся
смаяхѫ, щото разыскувахѫ помежду си,
и думахѫ: Що е това? Кое е това ново
ученіе, щото съ власть повелѣва и на не-
28 чисты-тѣ духове, и послушуватъ го. И рас-
чу ся слухъ-тъ неговъ наскоро по всич-
кѫ-тѫ околность на Галилеѭ.

і Дан. 7; 13, 14. Гл. 11; 27. 16; 28. Лук. 1; 32. 10; 22. Іоан. 3; 35. 5; 22. 13; 3. 17; 2. Дѣян. 2; 36. Рим. 14; 9. 1 Кор. 15; 27. Ефес. 1; 10, 21. Фил. 2; 9, 10. Евр. 1; 2. 2; 8. 1 Пет. 3; 22. Отк. 17; 14.
к Мар. 16; 15.
л Иса. 52; 10. Лук. 24; 47. Дѣян. 2; 38, 39. Рим. 10; 18. Кол. 1; 23.
м Дѣян. 2; 42.

—

а Мат. 14; 33. Лук. 1; 35. Іоан. 1; 34.
б Мал. 3; 1. Мат. 11; 10. Лук. 7; 27.
в Иса. 40; 3. Мат. 3; 3. Лук. 3; 4. Іоан. 1; 15, 23.
г Мат. 3; 1. Лук. 3; 3. Іоан. 3; 23.
д Мат. 3; 5.
е Мат. 3; 4.
ж Лев. 11; 22.
з Мат. 3; 11. Іоан. 1; 27. Дѣян. 13; 25.
и Дѣян. 1; 5. 11; 16. 19; 4.
і Иса. 44; 3. Іоил. 2; 28. Дѣян. 2; 4. 10; 45. 11; 15, 16. 1 Кор. 12; 13.
к Мат. 3; 13. Лук. 3; 21.
л Мат. 3; 16. Іоан. 1; 32.
м Псал. 2; 7. Мат. 3; 17. Гл. 9; 7.
н Мат. 4; 1. Лук. 4; 1.
о Мат. 4; 11.
п Мат. 4; 12.
р Мат. 4; 23.
с Дан. 9; 25. Гал. 4; 4. Ефес. 1; 10.
т Мат. 3; 2. 4; 17.
у Мат. 4; 18. Лук. 5; 4.
ф Мат. 19; 27. Лук. 5; 11.
х Мат. 4; 21.
ц Мат. 4; 13. Лук. 4; 31.
ч Мат. 7; 28.
ш Лук. 4; 33.
щ Мат. 8; 29.
ь Ст. 34.
ы Гл. 9; 20.

29 И [ь]щомъ излѣзохѫ изъ съборище-то,
дойдохѫ съ Іакова и Іоанна въ кѫщѫ-
30 тѫ на Симона и Андрея. А тъща-та Си-
монова лѣжеше огничава, и тутакси му
31 казуватъ за неіѫ. И пристѫпи та іѫ дигнѫ,
като іѫ хванѫ за рѫкѫ-тѫ; и на часъ-тъ
іѫ остави огница-та, и слугуваше имъ.
32 И [ѣ]като ся свечери, когато залѣзе слън-
це-то, доведохѫ му всичкы-тѣ които бѣхѫ
33 злѣ, и бѣснуемы-тѣ. И всичкый-тъ градъ
34 ся бѣ събралъ прѣдъ врата-та. И исцѣли
множина които бѣхѫ злѣ отъ разны бо-
лести, и много бѣсове испѫди, и [ю]не о-
ставяше бѣсове-тѣ да говорятъ, понеже
го познавахѫ *че е Христосъ*.
35 И [я]сутринь-тѫ, много рано, станѫ та
излѣзе, и отиде въ пусто мѣсто, и тамо
36 ся моляше. И оттичахѫ вслѣдъ него Си-
37 монъ и които бѣхѫ съ него. И като го
намѣрихѫ, казуватъ му: Всичкы тебе тър-
38 сятъ. И казува имъ: [ѫ]Да идемъ въ блис-
кы-тѣ паланкы, да проповѣдамъ и тамъ:
39 защото съмъ [ѭ]за това излѣзлъ. И тъй
[а]проповѣдуваше по съборища-та имъ по
всичкѫ Галилеіѫ, и испѫждаше бѣсове-тѣ.
40 И [б]идува при него единъ прокаженъ,
та му ся моляше и колѣничеше прѣдъ
него и казуваше му: Ако ищешь, мо-
41 жешь да мя очистишь. А Іисусъ ся смили
и прострѣ рѫкѫ, та ся допрѣ до него, и
42 казува му: Ищѫ, очистенъ бѫди. И като
изрече *туй*, тутакси ся махнѫ отъ него
43 проказа-та, и ся очисти. И като му за-
44 прѣти строго, тозъ часъ го отпрати, И ка-
зува му: Гледай никому нищо да не ка-
жешь; но иди, покажи себе си на священ-
ника, и принесь за очищеніе-то си това,
[в]което е Моисей повелѣлъ, за свидѣтел-
45 ство тѣмъ. [г]А той щомъ излѣзе начнѫ да
проповѣдува много и да разнося слово-то,
така щото *Іисусъ* не можаше вече да влѣзе
явно въ нѣкой градъ; но вънъ въ пусты
мѣста бѣ, [д]и идѣхѫ при него отъ всякѫдѣ.

ГЛАВА 2.

1 И слѣдъ *нѣколко* дни [а]влѣзе пакъ въ Ка-
пернаумъ; и чу ся че е въ еднѫ кѫщѫ.
2 И тутакси ся събрахѫ множина, така щото
не гы побираше вече нито прѣдъ врата-
та *мѣсто-то;* и говорѣше имъ слово-то.
3 И идуватъ при него та му доносятъ едного
4 разслабенъ, носенъ отъ четырма. И като
не можахѫ да приближатъ до него пора-
ди народъ-тъ, раскрыхѫ покрывъ-тъ дѣто
бѣше, и *го* разбихѫ, та спуснѫхѫ одръ-
тъ, на който лѣжеше разслабенный-тъ.
5 А Іисусъ видѣ вѣрѫ-тѫ имъ, и казува на
разслабенный-тъ: Сынко, прощаватъ ти
6 ся грѣхове-тѣ ти. А имаше нѣкои отъ
книжницы-тѣ тамо, които сѣдѣхѫ, и раз-
7 мышлявахѫ въ сърдца-та си: Що говори
тойзи така хулы? [б]Кой може да прощава
8 грѣхове, освѣнь едного Бога? И тутакси
като [в]позна Іисусъ съ духъ-тъ си, че
така размышляватъ въ себе си, рече имъ:
9 Защо мислите това въ сърдца-та си? [г]Кое
е по лесно да рекѫ разслабенному: Про-
щаватъ ти ся грѣхове-тѣ ли, или да ре-
кѫ: Стани, и земи одръ-тъ си и ходи?
10 Но за да познаете че власть има Сынъ
человѣческый на земіѫ-тѫ да прощава
грѣхове, (казува на разслабенный-тъ):
11 Тебѣ казувамъ: Стани и земи одръ-тъ си,
12 и иди у дома си. И станѫ тутакси, и като
дигнѫ одръ-тъ си, излѣзе прѣдъ всичкы-
тѣ; така щото всичкы ся чудѣхѫ, и сла-
вѣхѫ Бога, и думахѫ: Никогы така не
смы виждали.
13 [д]И излѣзе пакъ край море-то, и всич-
кый-тъ народъ идѣхѫ при него, и учаше
14 гы. [е]И като минуваше, видѣ Левія Алфео-
ва че сѣдѣше на мытарницѫ-тѫ; и ка-
зува му: Ела вслѣдъ мене. И *той* станѫ
15 и отиде вслѣдъ него. [ж]И когато бѣше на
трѫпезѫ въ кѫщѫ-тѫ му, много мытари
и грѣшници бѣхѫ насѣдали наедно съ Іи-
суса и съ ученицы-тѣ неговы; защото
16 бѣхѫ множина и послѣдувахѫ го. И кни-
жници-тѣ и Фарисеи-тѣ, като видѣхѫ че
яде съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ, казу-
вахѫ на ученицы-тѣ му: Защо съ мыта-
17 ри-тѣ и грѣшницы-тѣ яде и піе? И като
чу Іисусъ, казува имъ: [з]Нѣматъ нуждѫ
за лѣкарь здрави-тѣ, но болни-тѣ; не дой-
дохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣ-
шны-тѣ на покаяніе.
18 [и]А Іоаннови-тѣ и Фарисейскы-тѣ уче-
ници постѣхѫ, и идватъ и казуватъ му:
Защо Іоаннови-тѣ и Фарисейскы-тѣ уче-
ници постятъ, а твои-тѣ ученици не по-
19 стятъ? И рече имъ Іисусъ: Могѫтъ ли
свадбари-тѣ да постятъ, до като е мла-
доженикъ-тъ съ тѣхъ? Колкото врѣме
иматъ младоженикъ-тъ съ тѣхъ си, не
20 могѫтъ да постятъ. Ще дойдѫтъ обаче
дни, когато ся отнеме младоженикъ-тъ
отъ тѣхъ, и тогази въ онѣзи дни ще по-
21 стятъ. И никой не пришива кърпѫ отъ
небѣлено платно на ветхѫ дрехѫ; а и-
накъ, ново-то което *ся туря да* запълни,
отдира отъ ветхо-то, и съдрано-то бива
22 по лошо. И никой не налива ново вино
въ ветхы мѣхове; а инакъ, ново-то вино
ще распукне мѣхове-тѣ, и вино-то ся из-
лива, и мѣхове-тѣ ся разваляtъ; но трѣб-

ь Мат. 8; 14. Лук. 4; 38.
ѣ Мат. 8; 16. Лук. 4; 40.
ю Гл. 3; 12. Лук. 4; 41. Вижь Дѣян. 16; 17, 18.
я Лук. 4; 42.
ѫ Лук. 4; 43.
ѭ Иса. 61; 1. Іоан. 16; 28. 17; 4.
а Мат. 4; 23. Лук. 4; 44.
б Мат. 8; 2. Лук. 5; 12.
в Лев. 14; 3, 4, 10. Лук. 5; 14.
г Лук. 5; 15.
д Гл. 2; 13.

—

а Мат. 9; 1. Лук. 5; 18.
б Іов. 14; 4. Иса. 43; 25.
в Мат. 9; 4.
г Мат. 9; 5.
д Мат. 9; 9.
е Мат. 9; 9. Лук. 5; 27.
ж Мат. 9; 10.
з Мат. 9; 12, 13. 18; 11. Лук. 5; 31, 32. 19; 10. 1 Тим. 1; 15.
и Мат. 9; 14. Лук. 5; 33.

ва ново вино да ся налива въ новы мѣхове.
23 И [і]въ еднѫ сѫбботѫ когато минуваше
прѣзъ сѣятбы-тѣ, начнѫхѫ ученици-тѣ
му [к]да кѫсатъ класове-тѣ като вървѣхѫ
24 въ пѫть-тъ. И Фарисеи-тѣ му казувахѫ:
Виждь, що правятъ въ сѫбботѫ, което
25 не е простено? И той имъ казуваше: Не
сте ли чели никога, [л]що стори Давидъ,
когато му станѫ нужда, и огладнѣ той
26 и които бѣхѫ съ него; Какъ влѣзе въ
домъ-тъ Божій во врѣме-то на първосвя-
щенника Авіаѳара, та изѣде хлѣбове-тѣ
на прѣдложеніе-то, [м]които не е простено
освѣнь на священницы-тѣ да *гы* ядѫтъ,
даде още и на онѣзи които бѣхѫ съ него?
27 И казуваше имъ: Сѫббота-та е станѫла
за человѣка, а не человѣкъ за сѫбботѫ-
28 тѫ. Така щото [н]Сынъ человѣческый е
Господарь и на сѫбботѫ-тѫ.

ГЛАВА 3.

1 И [а]влѣзе пакъ въ съборище-то, и тамо
бѣше нѣкой си человѣкъ който имаше
2 рѫкѫ-тѫ си изсъхнѫлѫ. И съгледвахѫ
го, да ли ще въ сѫбботенъ день да го
3 исцѣли, за да го обвинятъ. И казува на
человѣка който имаше рѫкѫ-тѫ си изсъ-
4 хнѫлѫ: Исправи ся на срѣдъ. И казува
имъ: Простено ли е сѫбботенъ день да
прави нѣкой добро, или да прави зло;
да спасе ли душѫ, или да погуби? А тѣ
5 мълчехѫ. А като гы изгледа съ гнѣвъ,
оскърбенъ за окамененіе-то на сърдце-то
имъ, казува на человѣкъ-тъ: Простри
рѫкѫ-тѫ си. И прострѣ; и възстанови
6 ся рѫка-та му здрава както друга-та. И
[б]щомъ излѣзнѫхѫ Фарисеи-тѣ, тутакси
съвѣтъ сторихѫ [в]съсъ Иродіаны-тѣ про-
тивъ него какъ да го погубятъ.
7 А Іисусъ тръгнѫ съ ученицы-тѣ си къмъ
море-то; и отидохѫ вслѣдъ него много
множество отъ Галилеѭ [г]и отъ Іудеѭ,
8 И отъ Іерусалимъ, и отъ Идумеѭ, и изъ
отвѫдь Іорданъ; и изъ около Тиръ и Си-
донъ, много множество, като бѣхѫ чули
колко *чудеса* правѣше, дойдохѫ при него.
9 И рече на ученицы-тѣ си да го очакува
една ладія поради народъ-тъ, за да го не
10 притѣсняватъ. Защото исцѣли мнозина,
така щото онѣзи които имахѫ болести на-
падахѫ на него, за да ся допрѫтъ до него.
11 И [д]нечисти-тѣ духове, когато го виждахѫ,
припадахѫ му, и выкахѫ: [е]Ты си Сынъ
12 Божій. И [ж]много имъ запрѣщаваше, да
го не изявяватъ.
13 И [з]възлѣзе на горѫ-тѫ, и призва *онѣзи*
които ищѣше той; и отидохѫ при него.
14 И стори дванадесеть, да бѫдѫтъ съ него
и да гы испроважда да проповѣдуватъ,
15 И да иматъ власть да исцѣляватъ боле-
16 сти-тѣ, и да испѫждатъ бѣсове-тѣ; И при-
17 ложи на [и]Симона име Петръ; И Іакова
Зеведеева, и Іоанна брата Іаковова, и при-
ложи имъ имена Воанергесъ, то есть, сы-
18 нове на гръмъ-тъ: И Андрея, и Филиппа,
и Варѳоломея, и Матѳея, и Ѳома, и Іакова
Алфеева, и Ѳаддея, и Симона Кананита;
19 И Іудѫ Искаріотскаго, който го и прѣдаде.
20 И идуватъ въ единъ домъ, и събира ся
пакъ *много* народъ, [і]така щото тѣ не мо-
21 жахѫ нито хлѣбъ да ядѫтъ. И като чу-
хѫ свои-тѣ му, излѣзохѫ да го уловятъ;
[к]защото казувахѫ, че не е на себе си.
22 И книжници-тѣ, които бѣхѫ слѣзнѫли отъ
Іерусалимъ, казувахѫ че [л]има Веелзе-
вула, и че съ началникъ-тъ на бѣсове-тѣ
23 испѫжда бѣсове-тѣ. И [м]като гы призва,
говорѣше имъ съ притчы: Какъ може
24 Сатана да испѫжда Сатанѫ? И ако едно
царство ся раздѣли противъ себе си, о-
25 нова царство не може да устои. И ако
домъ ся раздѣли противъ себе си, той
26 домъ не може да устои. И ако Сатана
ся е повдигнѫлъ противъ себе си и ся е
раздѣлилъ, не може да устои, но дошло
27 му е свършеніе-то. [н]Никой не може да
разграби покѫщнинѫ-тѫ на силный-тъ,
кога влѣзе въ кѫщѫ-тѫ му, ако първомъ
не върже силный-тъ, и тогазь ще разгра-
28 би кѫщѫ-тѫ му. [о]Истинѫ ви казувамъ,
че всичкы-тѣ грѣхове на сынове-тѣ че-
ловѣческы ще имъ ся простятъ, и хулы-тѣ
29 колкото че въсхулятъ. Но който въсхули
на Духа Святаго, нѣма прошкѫ во вѣкы,
30 но повиненъ е на вѣчно осѫжданіе. *Това
рече той*, защото казувахѫ: Има духъ не-
чистъ.
31 [п]Идуватъ прочее братія-та *му* и майка
му, и като стоехѫ вънъ, проводихѫ до
32 него, и выкахѫ го. И сѣдѣше народъ-тъ
около него, и рекохѫ му: Ето, майка ти
33 и братія-та ти вънъ искатъ тя. И отвѣща
имъ и рече: Коя е майка ми, или *кои сѫ*
34 братія-та ми? И като изгледа тѣзи, които
35 сѣдѣхѫ около него, казува: Ето майка
ми и братія-та ми! Защото който стори
волѭ-тѫ Божіѭ, той е братъ мой, и се-
стра моя и майка.

ГЛАВА 4.

1 И [а]пакъ започнѫ да учи на край море-
то; и събра ся при него народъ много, та-
ка щото той влѣзе въ ладіѭ-тѫ и сѣдѣше
на море-то; а всичкый-тъ народъ бѣше

і Мат. 12; 1. Лук. 6; 1.
к Втор. 23; 25.
л 1 Цар. 21; 6.
м Исх. 29; 32, 33. Лев. 24; 9.
н Мат. 12; 8.

—

а Мат. 12; 9. Лук. 6; 6.
б Мат. 12; 14.
в Мат. 22; 16.
г Лук. 6; 17.
д Гл. 1; 23, 24. Лук. 4; 41.
е Мат. 14; 33. Гл. 1; 1.
ж Мат. 12; 16. Гл. 1; 25, 34.
з Мат. 10; 1. Лук. 6; 12. 9; 1.

и Іоан. 1; 42.
і Гл. 6; 31.
к Іоан. 7; 5. 10; 20.
л Мат. 9; 34. 10; 25. Лук. 11; 15. Іоан. 7; 20. 8; 48, 52. 10; 20.
м Мат. 12; 25.
н Иса. 49; 24. Мат. 12; 29.
о Мат. 12; 31. Лук. 12; 10. 1 Іоан. 5; 16.
п Мат. 12; 46. Лук. 8; 19.

—

а Мат. 13; 1. Лук. 8; 4.

2 на земіѭ-тѫ по край море-то. И учаше
гы много съ притчы, [б]и говорѣше имъ
3 въ поученіе-то си: Слушайте. Ето излѣзе
4 сѣятель-тъ да сѣе. И когато сѣяше, едно
паднѫ край пѫть-тъ, и дойдохѫ птицы-
5 тѣ небесны и озобахѫ го. Друго паднѫ
на каменито *мѣсто*, дѣто нѣмаше много
пьрсть, и заскоро изникнѫ, защото нѣ-
6 маше дѫлбинѫ отъ земіѭ. Но когато из-
грѣя слънце-то припьрли ся, и понеже
7 нѣмаше корень изсъхнѫ. И друго паднѫ
въ тьрніе-тѣ, и обрастохѫ тьрніе-тѣ и за-
8 глушихѫ го, и не даде плодъ. И друго па-
днѫ на добрѫ-тѫ земіѭ, и [в]даваше плодъ,
който възлѣзуваше и възрастуваше, и при-
несе едно тридесеть, и друго шестдесеть,
9 а друго сто. И казуваше имъ: Който има
уши да слуша, нека слуша.
10 [г]И когато останѫ на самѣ, *онѣзи* които
бѣхѫ около него съ дванадесеть-тѣ, по-
11 питахѫ го за притчѫ-тѫ. И казуваше
имъ: Вамъ ся даде да познаете тайнѫ-
тѫ на царство-то Божіе, [д]а на онѣзи вън-
12 шны-тѣ, всичко-то бива въ притчы; [е]За
да гледатъ гледающе, и да не видятъ;
и да чуѭтъ чуѭще, и да не разумѣѭтъ;
да не бы да ся обърнѫтъ, и да имъ ся
13 простятъ грѣхове-тѣ. И казува имъ: Не
знаете ли тѫзи притчѫ? а какъ ще ра-
14 зумѣете всичкы-тѣ притчы? [ж]Сѣятель-тъ
15 слово-то сѣе. А *посѣяно-то* край пѫть-тъ
сѫ тѣзи въ които ся сѣе слово-то; но при
които, като чуѭтъ, тутакси идува Сата-
на, и отнема слово-то всѣяно-то въ сьрд-
16 ца-та имъ. Подобно и на камениты-тѣ *мѣ-
ста* посѣяно-то сѫ тѣзи, които, като чу-
ѭтъ слово-то, тутакси съ радость го пріи-
17 матъ; Нѣматъ обаче корень въ себе си,
но приврѣменни сѫ; послѣ като настане
скърбь или гоненіе за слово-то, тутакси
18 ся съблазняватъ. И въ тьрніе-тѣ посѣяно-
19 то сѫ тѣзи, които слушатъ слово-то, И
грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ, и [з]прѣльсть-та на
богатство-то, и пожеланія-та за другы *ра-
боты*, като навлѣзуватъ, заглушаватъ сло-
20 во-то, и бесплодно бива. А на добрѫ-тѫ
земіѭ посѣяно-то сѫ тѣзи, които слушатъ
слово-то, и пріиматъ, и даватъ плодъ, едно
тридесеть, и едно шестдесеть, и едно сто.
21 [и]И казуваше имъ: За това ли ся вноси
свѣщь да ѭ турятъ подъ шиникъ-тъ, или
подъ одръ-тъ? Да ли не за това, да ѭ
22 поставятъ на свѣтилникъ-тъ? Защото [і]нѣ-
ма нѣщо тайно, което да ся не яви: ни-
то е было нѣщо потаено, което да не из-
23 лѣзе на явѣ. [к]Който има уши да слуша,
нека слуша.
24 И казуваше имъ: Внимайте това което
слушате; [л]съ коѭто мѣркѫ мѣрите, ще
ви ся възмѣри; и вамъ които слушате
25 ще ви бѫде придатъкъ. Защото, [м]който
има, ще му ся даде; а който нѣма, и о-
нова което има, ще му ся отнеме.
26 И казуваше: [н]Така е царство-то Божіе,
както кога человѣкъ хвьрли сѣме-то въ
27 земіѭ-тѫ. И спи и разбужда ся нощя и
деня; и сѣме-то никне, и расте, както той
28 не знае. Защото земя-та отъ самосебе си
произвожда, първомъ трѣвѫ, послѣ класъ,
29 и напоконъ пълно жито въ класъ-тъ. И
когато узрѣе плодъ-тъ, той часъ [о]испраща
сьрпъ-тъ, защото е настанѫла жетва.
30 Още казуваше: [п]На що да уподобимъ
царство-то Божіе? или съ кое сравненіе
31 да го сравнимъ? Подобно е на зьрно си-
напово, което, кога ся посѣе въ земіѭ-тѫ,
най малко е отъ всичкы-тѣ сѣмена, които
32 сѫ на земіѭ-тѫ; А когато ся посѣе, из-
растува, и бива по голѣмо отъ всичкы-
тѣ злакове, и прави клоніе голѣмы, така
щото подъ неговѫ-тѫ сѣнкѫ могѫтъ пти-
33 цы-тѣ небесны да прѣвитаватъ. И [р]съ мно-
го таквызи притчы говорѣше тѣмъ сло-
34 во-то, както можахѫ да слушатъ. А безъ
притчѫ имъ не говорѣше; но на особь
тълкуваше всичко на ученицы-тѣ си.
35 И [с]казува имъ въ тойзи день когато ся
36 свечери: Да минемъ отвѫдь И като оста-
вихѫ народъ-тъ, зематъ него, както бѣ
въ ладіѭ-тѫ; имаше още и другы ладіи
37 съ него. И дигнува ся голѣма буря вѣ-
тренна; и волны-тѣ ся вливахѫ въ ладіѭ-
тѫ, така щото тя вече ся пълнѣше *съ водѫ*.
38 И той бѣше на кормѫ-тѫ заспалъ на въз-
главницѫ; и разбуждатъ го и казуватъ
му: Учителю, не тя ли е грыжа че погы-
39 нувамы? И станѫ та запрѣти на вѣтръ-тъ,
и рече на море-то: Мълчи, умири ся. И
прѣстанѫ вѣтръ-тъ, и станѫ тишина го-
40 лѣма. И рече имъ: Защо сте така страш-
41 ливи? Какъ нѣмате вѣрѫ? И убояхѫ ся
съ голѣмъ страхъ, и казувахѫ си единъ
другыму: Кой е прочее тойзи, че и вѣтръ-
тъ и море-то му ся покоряватъ.

ГЛАВА 5.

1 И [а]минѫхѫ отвѫдь море-то въ стра-
2 нѫ-тѫ Гадаринскѫ. И щомъ излѣзе изъ
ладіѭ-тѫ, тозь часъ го срѣщнѫ единъ че-
ловѣкъ отъ гробища-та съ духъ нечистъ,
3 Който имаше жилище-то си въ гробища-
та, и никой не можаше да го върже нито
4 съ веригы; Защото много пѫти бѣхѫ го
вързали съ оковы и съ веригы, и покѫ-
салъ бѣ веригы-тѣ, и оковы-тѣ бѣ стро-

б Гл. 12; 38.
в Іоан. 15; 5. Кол. 1; 6.
г Мат. 13; 10. Лук. 8; 9 и дрг.
д 1 Кор. 5; 12. Кол. 4; 5. 1 Сол. 4; 12. 1 Тим. 3; 7.
е Иса. 6; 9. Мат. 13; 14. Лук. 8; 10. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26. Рим. 11; 8.
ж Мат. 13; 19.
з 1 Тим. 6; 9, 17.
и Мат. 5; 15. Лук. 8; 16. 11; 33.
і Мат. 10; 26. Лук. 12; 2.
к Мат. 11; 15. Ст. 9.
л Мат. 7; 2. Лук. 6; 38.
м Мат. 13; 12. 25; 29. Лук. 8; 18. 19; 26.
н Мат. 13; 24.
о Отк. 14; 15.
п Мат. 13; 31. Лук. 13; 18. Дѣян. 2; 41. 4; 4. 5; 14. 19; 20.
р Мат. 13; 34. Іоан. 16; 12.
с Мат. 8; 18, 23. Лук. 8; 22

—

а Мат. 8; 28. Лук. 8; 26.

шилъ; и никой не бѣше въ силѫ да го
5 укроти. И вынѫгы, нощя и деня, бѣше
по горы-тѣ и въ гробища-та, и выкаше и
6 испрѣсичаше себе си съ каменіе. А като
видѣ Іисуса отъ далечь, притече и поклони
7 му ся. И извыка съ гласъ голѣмъ и рече:
Що имашь ты съ мене, Іисусе, Сыне на
Бога вышняго? Заклѣвамъ тя въ Бога,
8 недѣй мя мѫчи. (Защото му казуваше:
Излѣзь изъ человѣка, душе нечистый.)
9 И попыта го: Какъ ти е име-то? И от-
говори и рече: Легеонъ ми е име-то; за-
10 щото смы мнозина. И моли му ся много,
да гы не отпраща на вънъ отъ тѫзи землѭ.
11 А тамо при горѫ-тѫ имаше стадо голѣмо
12 отъ свиніе та пасѣше; И помолихѫ му ся
всичкы-тѣ бѣсове, и казувахѫ: Проводи
13 ны въ свиніе-тѣ, да влѣземъ въ тѣхъ; И
Іисусъ тутакси даде имъ волѭ. И излѣзнѫ-
хѫ нечисти-тѣ духове, та влѣзохѫ въ сви-
ніе-тѣ; и устрьми ся стадо-то прѣзъ стрь-
мнинѫ-тѫ въ море-то, (тѣ бѣхѫ до двѣ
14 хиляды), и ся издавихѫ въ море-то. А
онѣзи които пасѣхѫ свиніе-тѣ побѣгнѫхѫ
та извѣстихѫ въ градъ-тъ и въ села-та.
И *жители-тѣ* излѣзохѫ да видятъ какво
15 е станѫло. И идватъ при Іисуса, и виж-
датъ бѣсный-тъ въ когото бѣше легеонъ-
тъ, че сѣди, и облѣченъ, и смысленъ; и
16 убояхѫ ся. И приказахѫ имъ онѣзи които
видѣхѫ какъ бѣ *работа-та* на бѣсный-тъ,
17 и за свиніе-тѣ. И [б]начнѫхѫ да му ся мо-
лятъ да си отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.
18 И когато влѣзе въ ладіѭ-тѫ, моляше му
ся [в]тойзи що бѣ *отъ напрѣдъ* бѣсенъ, да
19 бѫде съ него заедно. Іисусъ обаче му не
допуснѫ, но казува му: Иди си у дома
си при домашны-тѣ си, и извѣсти имъ то-
ва що ти стори Господь и тя помилува.
20 И тьргнѫ, и начнѫ да проповѣдва въ
Декаполь *това* що му стори Іисусъ; и
всичкы-тѣ ся чудѣхѫ.
21 [г]И като прѣминѫ пакъ Іисусъ въ ла-
діѭ-тѫ отвѫдѣ, събра ся при него на-
родъ много; и той бѣше край море-то.
22 И ето, [д]идва единъ отъ началницы-тѣ на
съборище-то, на име Іаиръ, и като го видѣ,
23 паднѫ на нозѣ-тѣ му; И моляше му ся
много и казуваше: Дъщеря ми душѫ бе-
ре; да дойдешь и да положишь рѫцѣ на
неѭ за да ся избави, и ще бѫде жива.
24 И отиде съ него; и слѣдувахѫ го народъ
много, и притискахѫ го.
25 И една жена, [е]която имаше кръвоте-
26 ченіе дванадесеть годины, И отъ много
лѣкари бѣше много пострадала, още бѣше
издала и всичко-то си иманіе, безъ да ви-
ди никаквѫ ползѫ, но повече на злѣ бѣ
27 пристигнѫла, Като чу за Іисуса, дойде
между народъ-тъ изъ отзадъ, и допрѣ ся
28 до дрехѫ-тѫ му. Защото казуваше: Че,
ако ся допрѫ само до дрехѫ-тѫ му,
29 ще исцѣлѣѭ. И на часъ-тъ прѣсѣкнѫ те-
ченіе-то на кръвь-тѫ ѝ, и усѣти въ тѣ-
30 ло-то си че исцѣлѣ отъ болесть-тѫ. И
тутакси Іисусъ като позна въ себе си че
излѣзе отъ него [ж]сила, обърнѫ ся къмъ
народъ-тъ и казуваше: Кой ся допрѣ до
31 дрехы-тѣ ми? И казувахѫ му ученици-тѣ
му: Видишь народъ-тъ че тя притиска,
32 и казувашь: Кой ся допрѣ до мене? И
обзираше ся да види тѫзи която бѣ сто-
33 рила това. А жена-та уплашена и рас-
треперана, като знаяше това което станѫ
съ неѭ, дойде и припаднѫ му, и каза му
34 всичкѫ-тѫ истинѫ. А той ѝ рече: Дъщи,
[з]твоя-та вѣра тя исцѣли; иди си съ ми-
ромъ, и здрава бѫди отъ болесть-тѫ си.
35 [и]Когато той още говорѣше, идватъ отъ
началника на съборище-то, и казуватъ:
Дъщеря ти умрѣ; що задавашь вече трудъ
36 на учителя? А Іисусъ, щомъ чу думѫ-тѫ
коѭто говорѣхѫ, казува на началника
на съборище-то: Не бой ся, само вѣру-
37 вай. И не остави никого да го придружи,
тъкмо Петра и Іакова и Іоанна брата Іа-
38 ковова. И идува въ домъ-тъ на начални-
ка на съборище-то, и вижда мълвѫ,
39 че плачахѫ и пищѣхѫ много. И като влѣ-
зе казува имъ: Защо ся мълвите и пла-
40 чете? дѣте-то не е умрѣло, но [і]спи. И
присмивахѫ му ся. [к]А той като испѫди
всичкы-тѣ, зема на дѣте-то бащѫ му и
майкѫ *му* и онѣзи които бѣхѫ съ него,
41 и влѣзува дѣто лѣжеше дѣте-то. И като
хванѫ дѣте-то за рѫкѫ, казва му: Та-
лиѳа, куми; което истълкувано ще рече:
42 Момиче, тебѣ казувамъ, стани. И тутакси
момиче-то станѫ и ходѣше, защото бѣше
на дванадесеть годины; и смаяхѫ ся твьр-
43 дѣ много. И [л]много имъ зарѫча, никой да
не научи това; и рече да ѝ дадѫтъ да яде.

ГЛАВА 6.

1 И [а]излѣзе отъ тамо, и дойде въ отече-
ство-то си; и слѣдувахѫ го ученици-тѣ
2 му. И като дойде сѫбота, начнѫ да учи
въ съборище-то; и мнозина отъ слушате-
ли-тѣ удивявахѫ ся, и думахѫ: [б]Отъ кѫ-
дѣ на тогози това? и коя е дадена-та не-
му мудрость, че и таквызи чудеса бyватъ
3 отъ рѫцѣ-тѣ му? Не е ли тойзи дрьводѣ-
лецъ-тъ, сынъ-тъ Маріинъ, и [в]братъ на Іа-
кова и на Іосія и на Іудѫ и на Симона?
и не сѫ ли сестры-тѣ му тука у насъ?
4 И [г]соблазнявахѫ ся въ него. И казуваше
имъ Іисусъ: [д]Нѣма пророкъ безъ почесть,

б Мат. 8; 34. Дѣян. 16; 39.
в Лук. 8; 38.
г Мат. 9; 1. Лук. 8; 40.
д Мат. 9; 18. Лук. 8; 41.
е Лев. 15; 25. Мат. 9; 20.
ж Лук. 6; 19. 8; 46.
з Мат. 9; 22. Гл. 10; 52. Дѣян. 14; 9.
и Лук. 8; 49.
і Іоан. 11; 11.
к Дѣян. 9; 40.
л Мат. 8; 4. 9; 30. 12; 16. 17; 9. Гл. 3; 12. Лук. 5; 14.

а Мат. 13; 54. Лук. 4; 16.
б Іоан. 6; 42.
в Мат. 12; 46. Гал. 1; 19.
г Мат. 11; 6.
д Мат. 13; 57. Іоан. 4; 44.

освѣнь въ отечество-то си, и между ро-
5 днины-тѣ и въ домъ-тъ си. И [е]не можаше
тамо никое чудо да стори, тъкмо що на
малцина болны като положи ръцѣ исцѣли
6 гы. И [ж]чудѣше ся за тѣхно-то невѣрство.
И [з]обхождаше села-та наоколо та поуча-
ваше.
7 И [и]призва дванадесеть-тѣ, и начнѫ да
гы испраща по двама по двама; и даваше
8 имъ власть надъ нечисты-тѣ духове. И за-
повѣда имъ да не носятъ нищо на пѫть,
освѣнь еднѫ тоягѫ; нито тържикъ, нито
9 хлѣбъ, нито пары въ поясъ: Но [і]да сѫ
съ простѫ обувкѫ; и да ся не обличатъ
10 въ двѣ дрехы. И [к]казуваше имъ: Въ ко-
ѭто кѫщѫ влѣзете, тамъ прѣбѫдвайте
11 до когато излѣзете отъ тамо. И [л]които
не вы пріемѫтъ, нито вы послушатъ, като
излѣзувате отъ тамо, [м]оттрьсѣте прахъ-тъ
изъ подъ нозѣ-тѣ си, за свидѣтелство тѣмъ;
истинѫ ви казувамъ, по леко ще бѫде
наказаніе-то на Содомъ или на Гоморръ
въ день сѫдный, неже на онзи градъ.
12 И тѣ излѣзохѫ, и проповѣдувахѫ по-
13 каяніе. И испѫждахѫ много бѣсове; [н]и
много болны помазувахѫ съ масло, и *гы*
исцѣлявахѫ.
14 И [о]чу царь Иродъ, (защото явно станѫ
негово-то име), и думаше: Іоаннъ Крьсти-
тель е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, и за
това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.
15 [п]Другы казувахѫ, че е Илія; другы пакъ
казувахѫ, че е пророкъ, или като единъ
16 отъ пророцы-тѣ. [р]Но като чу Иродъ ре-
че: Тойзи е Іоаннъ, когото азъ посѣкохъ;
17 той е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ. Защото
тойзи Иродъ проводи та улови Іоанна, и
вьрза го въ тьмницѫ-тѫ, заради Иродіадѫ
женѫ-тѫ на брата си Филиппа, понеже
18 бѣше ѭ зѣлъ за женѫ. Защото Іоаннъ
казуваше на Ирода: [с]Не ти е простено
19 да имашь братовѫ-тѫ си женѫ. А Иро-
діада го ненавиждаше, и щѣше да го
20 убіе, но не можаше. Защото [т]Иродъ ся
боеше отъ Іоанна, като *го* знаеше че е
человѣкъ праведенъ и святъ; и припазу-
ваше го, и правѣше много *работы*, като
го слушаше, и съ благодареніе го слуша-
21 ше. И [у]когато настанѫ удобенъ день, въ
който Иродъ [ф]за день-тъ на рожденіе-то
си правѣше вечерѭ на голѣмцы-тѣ си
и на тысящницы-тѣ и на старѣйшины-тѣ
22 Галилейскы, И влѣзе дъщеря-та на тѫзи
Иродіадѫ, и поигра и угоди на Ирода и
на сѣдящы-тѣ съ него, рече царь-тъ на
момиче-то: Искай ми каквото щешь, и
23 ще ти дамъ. И заклѣ ѝ ся: [х]Ще ти дамъ
каквото ми поищешь, даже до половинѫ-
24 тѫ отъ царство-то ми. А тя излѣзе и рече
на майкѫ си: Какво да поищѫ? и тя рече:
25 Главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя. И той
часъ влѣзнѫ набързо при царь-тъ, та по-
иска и рече: Искамъ да ми дадешь сега
тутакси главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя
26 на блюдо. И [ц]царь-тъ, ако и да ся оскърби
много, поради клѣтвы-тѣ *обаче* и зарадь
сѣдящы-тѣ съ него, не рачи да отхвьрли
27 *прозбѫ-тѫ* ѝ. И тутакси проводи царь-тъ
единъ оржѫжникъ, и заповѣда да донесѫтъ
28 главѫ-тѫ му. И той отиде та го посѣче
въ тьмницѫ-тѫ, и донесе главѫ-тѫ му
на блюдо, и даде ѭ на момиче-то; и мо-
29 миче-то ѭ даде на майкѫ си. И като чу-
хѫ ученици-тѣ му, дойдохѫ и дигнѫхѫ
трупъ-тъ му, и положихѫ го въ гробъ.
30 И [ч]събрахѫ ся апостоли-тѣ при Іисуса
та му извѣстихѫ всичко, и колкото на-
31 правихѫ и колкото поучихѫ. И [ш]рече
имъ: Дойдѣте вы сами на странѫ въ пу-
сто мѣсто, и починѣте си малко; защото
[щ]бѣхѫ мнозина, които идѣхѫ и отивахѫ,
32 и нито да ядѫтъ имахѫ врѣме. И [ъ]оти-
вахѫ въ пусто мѣсто съ ладіѭ-тѫ на
33 странѫ. И видѣ гы народъ-тъ като от-
хождахѫ и мнозина го познахѫ; и сте-
кохѫ ся тамъ пѣши отъ всичкы-тѣ гра-
дове, и пристигнѫхѫ прѣди тѣхъ, и съ-
34 брахѫ ся при него. И [ы]като излѣзе Іи-
сусъ видѣ много народъ, и смили ся за
тѣхъ; понеже бѣхѫ като овцы, които нѣ-
махѫ пастырь; и [ь]начнѫ да гы поучава
много.
35 И [ѣ]понеже бѣше вече станѫло късно,
пристѫпихѫ при него ученици-тѣ му, и
казувахѫ: Мѣсто-то е пусто, и късно е
36 вече: Распусни гы, да идѫтъ по околны-
тѣ колибы и села, и да си купятъ хлѣбъ;
37 защото нѣматъ що да ядѫтъ. А той
отговори и рече имъ: Дайте имъ вы да
ядѫтъ. И казуватъ му: [ю]Да идемъ ли да
купимъ за двѣстѣ пѣнязи хлѣбъ и да имъ
38 дадемъ да ядѫтъ? А той имъ казува:
Колко хлѣба имате? Идѣте та виждте.
И като узнахѫ, казуватъ: [я]Петь, и двѣ
39 рыбы. И повелѣ имъ да турятъ всичкы-
тѣ да насѣдатъ по зеленѫ-тѫ трѣвѫ на
40 тръпезы на тръпезы. И насѣдахѫ на лѣхы,
41 на лѣхы по сто и по петдесеть. И като зѣ
петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ
на небе-то и [ж]благослови, и прѣломи хлѣ-
бове-тѣ, и даваше на ученицы-тѣ си, да
наслагатъ отъ прѣдѣ имъ; и двѣ-тѣ рыбы

[е] Вижь Быт. 19; 22. 32; 25. Мат. 13; 58. Гл. 9; 23.
[ж] Иса. 59; 16.
[з] Мат. 9; 35. Лук. 13; 22.
[и] Мат. 10; 1. Гл. 3; 13, 14. Лук. 9; 1.
[і] Дѣян. 12; 8.
[к] Мат. 10; 11. Лук. 9; 4. 10; 7, 8.
[л] Мат. 10; 14. Лук. 10; 10.
[м] Дѣян. 13; 51. 18; 6.
[н] Іак. 5; 14.
[о] Мат. 14; 1. Лук. 9; 7.
[п] Мат. 16; 14. Гл. 8; 28.
[р] Мат. 14; 2. Лук. 3; 19.
[с] Лев. 18; 16. 20; 21.
[т] Мат. 14; 5. 21; 26.
[у] Мат. 14; 6.
[ф] Быт. 40; 20.
[х] Есѳ. 5; 3, 6. 7; 2.
[ц] Мат. 14; 9.
[ч] Лук. 9; 10.
[ш] Мат. 14; 13.
[щ] Гл. 3; 20.
[ъ] Мат. 14; 13.
[ы] Мат. 9; 36. 14; 14.
[ь] Лук. 9; 11.
[ѣ] Мат. 14; 15. Лук. 9; 12.
[ю] Числ. 11; 13, 22. 4 Цар. 4; 43.
[я] Мат. 14; 17. Лук. 9; 13. Іоан. 6; 9. Вижь Мат. 15; 34. Гл. 8; 5.
[ж] 1 Цар. 9; 13. Мат. 26; 26.

42 раздѣли на всичкы-тѣ. И ядохѫ всичкы и
43 насытихѫ ся. И дигнѫхѫ отъ укрухы-тѣ
дванадесеть коша пълны, и отъ рыбы-тѣ.
44 А онѣзи които ядохѫ хлѣбове-тѣ бѣхѫ
около петь тысящы мѫжіе.
45 И [іж]тутакси понуди ученицы-тѣ си да
влѣзѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и да идѫтъ прѣди
него отвѫдь къмъ Виѳсаидѫ, доклѣ распу-
46 сне той народъ-тъ. И като гы распуснѫ,
47 отиде на горѫ-тѫ да ся помоли. И [а]ко-
гато ся свечери, ладія-та бѣше въ срѣдъ
48 море-то, и той самъ си на земіѭ-тѫ. И
видѣ гы че ся мѫчатъ въ гребаніе съ
лопаты-тѣ; защото имъ бѣше вѣтръ-тъ
противенъ; и около четвъртѫ-тѫ стражѫ
на нощь-тѫ търгнува къмъ тѣхъ, като вър-
вѣше по море-то, и [б]искаше да гы измине.
49 А тѣ като го видѣхѫ че ходи по море-то,
възмнѣхѫ че е призракъ, и извыкахѫ.
50 Защото го всичкы видѣхѫ и смутихѫ ся.
И тутакси проговори съ тѣхъ, и казува
имъ: Дързайте, азъ сьмь, не бойте ся.
51 И възлѣзе при тѣхъ на ладіѭ-тѫ, и ти-
хнѫ вѣтръ-тъ. И ужасавахѫ ся въ себе
52 си твърдѣ много, и чудѣхѫ ся. Защото
[в]не разумѣхѫ поради хлѣбове-тѣ, [г]понеже
сърдце-то имъ бѣ затвърднѣло.
53 И [д]прѣминѫхѫ та дойдохѫ въ земіѭ-тѫ
Генисаретскѫ и ся извезохѫ на приста-
54 нище-то. И когато излѣзохѫ изъ ладіѭ-
55 тѫ, тутакси го познахѫ. И завтекохѫ ся
по всичкы-тѣ онѣзи околны *мѣста* и нач-
нѫхѫ да носятъ на одрове болны-тѣ,
56 тамъ дѣто чуяхѫ че е. И дѣто влѣзува-
ше въ паланкы, или въ градове, или въ
села, туряхѫ по пазаръ-тъ болны-тѣ, и
моляхѫ му ся [е]да ся допрѫтъ поне до
полы-тѣ на дрехы-тѣ му; и колкото ся
допирахѫ, исцѣлявахѫ ся.

ГЛАВА 7.

1 И [а]събиратъ ся при него Фарисеи-тѣ, и
нѣкои отъ книжницы-тѣ, които бѣхѫ до-
2 шли отъ Іерусалимъ. И като видѣхѫ нѣкои
отъ ученицы-тѣ му че ядѫтъ хлѣбъ съ
рѫцѣ нечисты, сирѣчь немыты, укорихѫ
3 гы. (Защото Фарисеи-тѣ и всичкы-тѣ Іу-
деи, ако си не омыѭтъ рѫцѣ-тѣ до лак-
тѣ-тѣ, не ядѫтъ, държаще прѣданіе-то на
4 стары-тѣ. И отъ пазаръ *кога ся вращатъ,*
ако ся не омыѭтъ, не ядѫтъ; има и
другы много *обычаи,* които сѫ пріяли да
държатъ; измыванія на чашы, и шулцы
5 и мѣдницы и одрове;) Послѣ [б]пытатъ го
Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ: Защо твои-тѣ
ученици не ходятъ по прѣданіе-то на ста-
ры-тѣ, но съ немыты рѫцѣ ядѫтъ хлѣбъ?
6 А той отвѣща и рече имъ: Добрѣ е про-
рокувалъ Исаія за васъ лицемѣры-тѣ; как-
то е писано: [в]„Тойзи народъ съ устны-тѣ
си почита мя, а сърдце-то имъ далечь от-
7 стои отъ мене. И напраздно мя почитатъ,
8 учаще ученія, заповѣди человѣческы.“ За-
щото оставихте заповѣдь-тѫ Божіѭ, и
държите прѣданіе-то человѣческо, измы-
ванія на шулцы и на чашы, и другы по-
9 добны много таквызи правите. И казува-
ше имъ: Добрѣ че отмѣтате Божіѭ-тѫ
заповѣдь, за да вардите прѣданіе-то ваше.
10 Защото Моисей рече: [г]„Почитай бащѫ си
и майкѫ си“ и, [д]„Който злослови бащѫ
или майкѫ, непрѣмѣнно да ся умъртви.“
11 Вы обаче казувате: Ако человѣкъ рече на
бащѫ или на майкѫ: [е]Корванъ е, (сирѣчь
даръ), каквото бы ся ползувалъ ты отъ
12 мене, *доста е;* И не го оставяте вече да
стори нищо на бащѫ си или на майкѫ си;
13 И тъй разваляте слово-то Божіе поради
ваше-то прѣданіе, което сте прѣдали: и
струвате подобны таквызи много.
14 И [ж]призва всичкый-тъ народъ, и казу-
ваше имъ: Слушайте мя всинца, и разу-
15 мѣвайте. Нѣма нищо извънъ человѣка що
влѣзува въ него, което може да го осквър-
ни, но което излѣзува изъ него, то е кое-
16 то осквърнява человѣка. [з]Ако нѣкой има
уши да слуша, нека слуша.
17 И [и]като влѣзе въ кѫщи отъ народа,
пытахѫ го ученицы-тѣ му за притчѫ-тѫ.
18 И казува имъ: Така ли и вы сте неразу-
мливи? Не разумѣвате ли че все що отъ
вънъ влѣзува въ человѣка, не може да го
19 осквърнява? Защото не влѣзува въ сърд-
це-то му, но въ търбухъ-тъ; и излѣзува въ
заходъ-тъ, като исчистя всичкы-тѣ ястія.
20 Казуваше още, че което излѣзува изъ че-
21 ловѣка, то осквърнява человѣка. Защото
[і]отъ вѫтрѣ отъ сърдце-то на человѣцы-тѣ
излѣзуватъ злы-тѣ помысли, прѣлюбодѣя-
22 нія, блудства, убійства, Кражбы, лихоим-
ства, лукавство, коварство, похотливость,
погледъ лукавъ, хуленіе, гордость, безум-
23 ство. Всичкы тѣзи лукавы *нѣща* извѫтрѣ
излѣзуватъ, и осквърняватъ человѣка.
24 И [к]като станѫ отъ тамъ, отиде въ прѣ-
дѣлы-тѣ Тирскы и Сидонскы; и влѣзе въ
еднѫ кѫщѫ, и не искаше да го знае никой;
25 но не можè да ся укрые. Защото като
чу за него нѣкоя си жена, на коіѭто
дъщеря ѝ имаше духъ нечистъ, дойде и
26 припаднѫ на нозѣ-тѣ му. А тя жена бѣ
Еллинка, родомъ Сирофиникіанка: и мо-
ляше му ся да испѫди бѣсъ-тъ отъ дъ-
27 щеріѭ ѝ. А Іисусъ ѝ рече: Остави да ся
насытятъ първомъ чада-та; защото не е
добрѣ даземе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ чада-
28 та, и да го хвърли на псета-та. А тя от-

іж Мат. 14; 22. Іоан. 6; 17.
а Мат. 14; 23. Іоан. 6; 16, 17.
б Вижь Лук. 24; 28.
в Гл. 8; 17, 18.
г Гл. 3; 5. 16; 14.
д Мат. 14; 34.
е Мат. 9; 20. Гл. 5; 27, 28. Дѣян. 19; 12.

а Мат. 15; 1.
б Мат. 15; 2.
в Иса. 29; 13. Мат. 15; 8.
г Исх. 20; 12. Втор. 5; 16. Мат. 15; 4.
д Исх. 21; 17. Лев. 20; 9. Прит. 20; 20.
е Мат. 15; 5. 23; 18.
ж Мат. 15; 10.
з Мат. 11; 15.
и Мат. 15; 15.
і Быт. 6; 5. 8; 21. Мат. 15; 19.
к Мат. 15; 21.

говори и рече му: Ей, Господи, но и псе-
та-та отдолу подъ трѫпезѫ-тѫ ядѫтъ отъ
29 трошицы-тѣ на дѣца-та. И рече ѝ: За
тѫзи рѣчь, иди; бѣсъ-тъ излѣзе изъ дъ-
30 щерьѭ ти. И като отиде у дома си, на-
мѣри че бѣсъ-тъ бѣ излѣзлъ, и дъщеря
ѝ легнѫла на постелкѫ-тѫ.
31 И [л]пакъ като излѣзе изъ прѣдѣлы-тѣ
Тирскы и Сидонскы, дойде къмъ море-то
Галилейско, между прѣдѣлы-тѣ Декапол-
32 скы. И [м]довождатъ му едного глухъ и
гѫгнивъ, и молятъ му ся да възложи рѫ-
33 кѫ на него. И като го зѣ на странѫ отъ
народъ-тъ, вложи пьрсты-тѣ си въ уши-тѣ
му; [н]и като плюнѫ, похванѫ го по языкъ-
34 тъ. И [о]погледнѫ на небе-то, [п]въздъхнѫ,
и казува му: Еффаѳа, сирѣчь, Отвори ся.
35 И [р]тозь часъ ся отворихѫ уши-тѣ му; и
развьрза ся връска-та на языкъ-тъ му, и
36 говорѣше чисто. И [с]зарѫча имъ да не ка-
жѫтъ *това* никому; но колкото имъ той
зарѫчваше, толкозь повече тѣ проповѣду-
37 вахѫ; И удивявахѫ ся твърдѣ много, и
думахѫ: Всичко добрѣ прави; и глухы-тѣ
прави да чуѭтъ, и нѣмы-тѣ да говорятъ.

ГЛАВА 8.

1 Прѣзъ онѣзи дни, [а]понеже бѣше прѣмно-
го народъ, и нѣмахѫ що да ядѫтъ, при-
зва Іисусъ ученицы-тѣ си, и казува имъ:
2 Жаль ми е за народъ-тъ, защото три дни
вече стоятъ при мене, и нѣматъ що да
3 ядѫтъ; И ако гы распуснѫ гладны по до-
мове-тѣ имъ ще прѣмалнѣѭтъ по пѫть-тъ;
защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ дошли отъ да-
4 лечь. И отговорихѫ му ученици-тѣ; Отъ
дѣ ще може да гы насыти нѣкой съ хлѣбъ
5 тука въ пустынѭ-тѫ? И [б]попыта гы:
Колко хлѣба имате? А тѣ рекохѫ: Седмь.
6 И повелѣ на народъ-тъ да насѣдатъ на
земѭ-тѫ; и като зѣ седмь-тѣ хлѣба бла-
годари, и прѣломи, и даваше на учени-
цы-тѣ си да сложатъ, и сложихѫ прѣдъ
7 народъ-тъ. Имахѫ и малко рыбички; и
[в]благослови, и рече да сложатъ и тѣхъ;
8 И ядохѫ и насытихѫ ся, и дигнѫхѫ о-
9 статкы отъ укрухы, седмь кошницы. А
онѣзи които ядохѫ бѣхѫ до четыри ты-
сящы; и распуснѫ гы.
10 И [г]тутакси влѣзе въ ладіѭ-тѫ съ у-
ченицы-тѣ си, и дойде въ Далмануѳан-
11 скы-тѣ страны, И [д]излѣзохѫ Фарисеи-тѣ,
и начнѫхѫ да му правятъ пытанія, и
като го искушавахѫ, ищѣхѫ отъ него
12 знаменіе отъ небе-то. А той въздъхнѫ
отъ сърдце и рече: Защо тойзи родъ ище
знаменіе? Истинѫ ви казувамъ: Нѣма да
13 ся даде на тойзи родъ знаменіе. И остави
гы, и влѣзе пакъ въ ладіѭ-тѫ, и минѫ
отвѫдь.
14 Но [е]забравихѫ *ученици-тѣ* да земѫтъ
хлѣбъ, и нѣмахѫ съсъ себе си въ ладіѭ-
15 тѫ освѣнь единъ хлѣбъ. И [ж]зарѫча имъ
и каза: Гледайте, пазѣте ся отъ квасъ-тъ
Фарисейскый и *отъ* квасъ-тъ Иродовъ.
16 И размышлявахѫ помежду си и думахѫ:
17 *Това е* [з]защото хлѣбове нѣмамы. А Іисусъ
разумѣ, и рече имъ: Защо размышля-
вате че хлѣбове нѣмате? [и]Не разбирате
ли нито разумѣвате? Още ли имате сърд-
18 це-то си окаменено? Очи имате и не ви-
дите ли? и уши имате и не чуете ли?
19 и не помните ли? [і]Когато прѣломихъ
петь-тѣ хлѣба на петь-тѣ тысящы, колко
кошове пълны съ укрухы дигнѫхте? Ка-
20 зуватъ му: Дванадесеть. И [к]когато седмь-
тѣ на четыри-тѣ тысящы, колко кошницы
пълны съ укрухы дигнѫхте? А тѣ реко-
21 хѫ: Седмь. И казуваше имъ: [л]Какъ не
разумѣвате?
22 И идува въ Виѳсаидѫ: и довождатъ му
едного слѣпъ и примолюватъ му ся да
23 ся прикосне до него. И хванѫ слѣпый-тъ
за рѫкѫ, та го изведе вънъ отъ село-то,
и [м]като плюнѫ на очи-тѣ му, възложи
на него рѫцѣ, и пыташе го, види ли нѣщо,
24 И той прогледа и казуваше: Виждамъ
человѣцы-тѣ, като че виждамъ дървета
25 да ходятъ. Послѣ пакъ възложи рѫцѣ-тѣ
си на очи-тѣ му, и направи го да прогледа;
и възстанови ся *зрѣніе-то му*, и видѣ всич-
26 кы-тѣ чисто. И испрати го въ домъ-тъ му,
и казуваше: Нито въ село-то да влѣзешь,
[н]нито нѣкому въ село-то да кажешь *това*.
27 И [о]излѣзе Іисусъ и ученици-тѣ му по
села-та на Кесаріѭ Филипповѫ, и изъ
пѫть-тъ пыташе ученицы-тѣ си, и казу-
ваше имъ: Кого мя казуватъ человѣци-
28 тѣ че сьмь. А тѣ отговорихѫ: [п]Іоаннъ
Крьститель; другы пакъ Илія; а другы
29 единъ отъ пророцы-тѣ. И той имъ казува:
Но вы кого мя казувате че сьмь? И от-
говори Петръ и рече му: Ты си [р]Хри-
30 стосъ. И [с]запрѣти имъ да не казуватъ
никому за него.
31 И [т]начнѫ да гы учи *това*, че Сынъ
челоѣческый трѣбва много да пострада,
и да бѫде отхвьрленъ отъ старѣйшины-тѣ
и първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и
убитъ да бѫде, и слѣдъ три дни да въс-
32 крьсне. И говорѣше слово-то явно. А Петръ
го зѣ на странѫ, и начнѫ да му запрѣ-
33 щава. А той като ся обърнѫ и видѣ уче-

л Мат. 15; 29.
м Мат. 9; 32. Лук. 11; 14.
н Гл. 8; 23. Іоан. 9; 6.
о Гл. 6; 41. Іоан. 11; 41. 17; 1.
п Іоан. 11; 33, 38.
р Иса. 35; 5, 6. Мат. 11; 5.
с Гл. 5; 43.

а Мат. 15; 32.
б Мат. 15; 34. Гл. 6; 38.
в Мат. 14; 19. Гл. 6; 41.
г Мат. 15; 39.
д Мат. 12; 38. 6; 1. Іоан. 6; 30.
е Мат. 16; 5.
ж Мат. 16; 6. Лук. 12; 1.

з Мат. 16; 7.
и Гл. 6; 52.
і Мат. 14; 20. Гл. 6; 43. Лук. 9; 17. Іоан. 6; 13.
к Мат. 15; 37. Ст. 8.
л Гл. 6; 52. Ст. 17.
м Гл. 7; 33.
н Мат. 8; 4. Гл. 5; 43.

о Мат. 16; 13. Лук. 9; 18.
п Мат. 14; 2.
р Мат. 16; 16. Іоан. 6; 69. 11; 27.
с Мат. 16; 20.
т Мат. 16; 21. 17; 22. Лук. 9; 22.

ницы-тѣ си, запрѣти на Петра и рече:
Махни ся отъ прѣдъ мене, Сатано; защото
не мыслишь това което е Божіе, но това
което е человѣческо.
34 И призва народъ-тъ съ ученицы-тѣ си,
и рече имъ: [у]Който ище да дойде вслѣдъ
мене, нека ся отрече отъ себе си, и дигне
35 крьстъ-тъ си и мя слѣдува. Защото, [ф]който
ище да упази животъ-тъ си, ще го изгуби;
и който изгуби животъ-тъ си заради мене,
36 и за евангеліе-то, той ще го упази. По-
неже какво ще ползува человѣка, ако
спечали всичкый-тъ свѣтъ, и отщети ду-
37 шѫ-тѫ си? Или какво ще даде человѣкъ
38 въ размѣнѫ за душѫ-тѫ си? Защото,
[х]който ся усрами за мене и за [ц]думы-тѣ
ми въ тойзи блуденъ и грѣшенъ родъ, и
Сынъ человѣческый ще ся усрами за не-
го, когато дойде въ славѫ-тѫ на Отца си
съсъ святы-тѣ ангелы.

ГЛАВА 9.

1 И казуваше имъ: [а]Истинѫ ви казувамъ,
че има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука, които
нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ
[б]царство-то Божіе дошло въ силѫ.
2 И [в]слѣдъ шесть дни зема Іисусъ Петра
и Іакова и Іоанна, и възвожда гы на горѫ
высокѫ на странѫ самы; и прѣобрази ся
3 прѣдъ тѣхъ. И дрехы-тѣ му станѫхѫ лъ-
скавы, [г]твьрдѣ бѣлы като снѣгъ, каквыто
бѣлилникъ на земѭ-тѫ не може да убѣли.
4 И яви имъ ся Илія съ Моисея; и разго-
5 варяхѫ ся съ Іисуса. И отговори Петръ и
казува на Іисуса: Равви, добро е да смы
тука; и да направимъ три шатры, за тебе
еднѫ, и за Моисея еднѫ, и за Илія еднѫ.
6 Защото не знаеше що да рече; понеже
7 бѣхѫ уплашени. И облакъ гы засѣни; и
гласъ дойде изъ облака който казуваше:
Тойзи е Сынъ мой възлюбленный; слу-
8 шайте него. И внезапу като ся обзьрнѫхѫ,
не видѣхѫ вече никого съсъ себе си, ос-
9 вѣнь Іисуса самичъкъ. И [д]когато слѣзува-
хѫ отъ горѫ-тѫ, заржча имъ да не ка-
жѫтъ никому това що видѣхѫ, освѣнь
кога Сынъ человѣческый въскрьсне отъ
10 мьртвы-тѣ. И задьржахѫ слово-то въ себе
си, като разысквахѫ помежду си, що е
11 *това* да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ. И пы-
тахѫ го, и казувахѫ: Защо казуватъ кни-
жници-тѣ че [е]трѣбва да дойде пьрвомъ И-
12 лія? А той отвѣща и рече имъ: Истинѫ
че ще Илія пьрвомъ да дойде, и да устрои
всичко; и [ж]какъ е писано за Сына чело-
вѣческаго, че трѣбва да пострада много, [з]и
13 да бѫде уничиженъ; Но казувамъ ви, [и]че
Илія дойде, и сторихѫ му каквото щѣхѫ,
както е писано за него.
14 И [і]като дойде при ученицы-тѣ, видѣ око-
ло тѣхъ народъ много, и книжницы кои-
15 то ся прѣпирахѫ съ тѣхъ. И тутакси всич-
кый народъ щомъ го видѣ, смая ся, и при-
16 текохѫ та го поздравявахѫ. И попыта
книжницы-тѣ: Какво ся прѣпирате съ
17 тѣхъ. И [к]отговори единъ отъ народа, и
рече: Учителю, доведохъ при тебе сына
18 си, който има духъ нѣмъ. И дѣто го прѣ-
хване, тръшка го, и запѣня ся и скьрца
съсъ зѫбы, и вцѣпенѣва ся; и рѣкохъ на
твои-тѣ ученицы да испѫдятъ *бѣсъ-тъ* но
19 не могохѫ. А той му отговори и рече:
О роде невѣрный, до кога ще бѫдѫ съ
васъ? до кога ще вы тьрпѭ? доведѣте
20 го при мене. И доведохѫ го при него; и
[л]като го видѣ *бѣсный-тъ*, тутакси духъ-тъ
го покѫса, и той паднѫ на земѭ-тѫ, и
21 валяше ся запѣненъ. И попыта *Іисусъ* бащѫ
му: Колко врѣме е отъ какъ му станѫ
22 това? А той рече: Отъ дѣтинство. И мно-
го пѫти и въ огнь го хвьрли и въ водѫ,
да го погуби; но ако можешь нѣщо, смили
23 ся на насъ, и помогни ни. А Іисусъ му
рече: Това, [м]ако можешь повѣрува, всич-
ко е възможно за тогози който вѣрува.
24 И тутакси на дѣте-то баща му извыка съсъ
сьлзы и казуваше: Вѣрувамъ, Господи,
25 помогни на мое-то невѣрство. А Іисусъ
като видѣ че ся стича народъ, запрѣти
нечистому духу, и му казваше: Душе нѣ-
мый и глухый, азъ ти повелѣвамъ: Из-
лѣзь отъ него, и да не влѣзешь вече въ
26 него. И *духъ-тъ* като испища, и го покѫса
силно, искочи, и *момъкъ-тъ* станѫ като
мьртвъ, така щото мнозина думахѫ че у-
27 мрѣ. А Іисусъ го хванѫ за рѫкѫ, и диг-
нѫ го, и *той* станѫ.
28 И [н]когато влѣзе въ кѫщи, ученици-тѣ
му пытахѫ го на странѫ: Защо ный не
29 могохмы да го испѫдимъ? И рече имъ:
Тойзи родъ не може да излѣзе съ нищо
друго, освѣнь съ молитвѫ и постъ.
30 И като излѣзохѫ отъ тамъ, минувахѫ
прѣзъ Галилеѭ, и не искаше да узнае
31 *това* никой. [о]Защото учаше ученицы-тѣ
си, и казуваше имъ, че Сынъ человѣче-
скый ще бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ на че-
ловѣцы, и ще го убіѭтъ; и слѣдъ като
го убіѭтъ, въ третій-тъ день ще въскрь-
32 сне. Но тѣ не разумѣвахѫ думѫ-тѫ, и
боехѫ ся да го попытатъ.
33 И [п]дойде въ Капернаумъ, и когато влѣ-
зе въ кѫщи, пыташе гы: За какво ся раз-
34 говаряхте въ пѫть-тъ помежду си? А тѣ
мълчехѫ; защото, въ пѫть-тъ бѣхѫ ся

у Мат. 10; 38. 16; 24. Лук. 9; 23. 14; 27.
ф Іоан. 12; 25.
х Мат. 10; 33. Лук. 9; 26. 12; 9.
ц Вижь Рим. 1; 16. 2 Тим. 1; 8. 2; 12.

а Мат. 16; 28. Лук. 9; 27.
б Мат. 24; 30. 25; 31. Лук. 22; 18.
в Мат. 17; 1. Лук. 9; 28.
г Дан. 7; 9. Мат. 28; 3.
д Мат. 17; 9.
е Мал. 4; 5. Мат. 17; 10.
ж Псал. 22; 6. Иса. 53; 2 и дрг. Дан. 9; 26.
з Лук. 23; 11. Фил. 2; 7.
и Мат. 11; 14. 17; 12. Лук. 1; 17.
і Мат. 17; 14. Лук. 9; 37.
к Мат. 17; 14. Лук. 9; 38.
л Гл. 1; 26. Лук. 9; 42.
м Мат. 17; 20. Гл. 11; 23. 17; 6. Іоан. 11; 40.
н Мат. 17; 19.
о Мат. 17; 22. Лук. 9; 44.
п Мат. 18; 1. Лук. 9; 46. 22; 24.

прѣпирали помежду си, кой е по голѣмъ.
35 И като сѣднѫ призва дванадесеть-тѣ, и
казува имъ: [р]Който иска да е пьрвъ, ще
бѫде най послѣдень отъ всичкы-тѣ, и на
36 всичкы-тѣ слуга. И [с]зѣ едно дѣте та го
постави по срѣдъ тѣхъ, пригѫрнѫ го и
37 рече имъ: Който пріеме едно отъ таквызи
дѣца въ мое име, мене пріима; и [т]който
пріеме мене, не пріима мене, но тогози
който мя е проводилъ.
38 [у]Отговори му Іоаннъ и казуваше: Учи-
телю, видѣхмы нѣкого си, който ны не
слѣдува, че испѫждаше бѣсове въ твое-
то име; и забранихмы му, защото не слѣ-
39 дува насъ. А Іисусъ рече: Недѣйте му
забраня, защото [ф]нѣма никой който да
стори чудо въ мое име, и да може на
40 часъ-тъ да мя злослови. Понеже [х]който
не е противъ насъ, той е отъ кѫдѣ насъ.
41 Защото [ц]който вы напои еднѫ чашѫ во-
дѫ въ мое име, понеже сте Христови,
истинѫ ви казувамъ, нѣма да изгуби за-
42 платѫ-тѫ си. И [ч]който соблазни едного
отъ малкы-тѣ, които вѣруватъ въ мене,
за него по добрѣ бы было да ся обложи
воденичень камыкъ около шіѭ-тѫ му, и
43 да бѫде хвърленъ въ море-то. И [ш]ако тя
соблазнява рѫка-та ти, отсѣчи іѭ; по
добрѣ ти е да влѣзешь клосенъ въ жи-
вотъ-тъ, а не да имашь двѣ рѫцѣ и да
отидешь въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ нега-
44 симъ; [щ]Дѣто „червей-тъ имъ не умира,
45 и огнь-тъ не угаснува.“ И ако нога-та ти
тя соблазнява, отсѣчи іѭ; по добрѣ ти е
да влѣзешь хромъ въ животъ-тъ, а не да
имашь двѣ нозѣ и да бѫдешь хвърленъ
46 въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ негасимъ; Дѣто
„червей-тъ имъ не умира, и огнь-тъ не
47 угаснува“. И ако око-то ти тя соблазнява,
извади го; по добрѣ ти е да влѣзешь съ
едно око въ царство-то Божіе, а не да
имашь двѣ очи и да бѫдешь хвърленъ
48 въ пькълъ-тъ огненный; Дѣто „червей-тъ
имъ не умира и огнь-тъ не угаснува.“
49 Защото всякой съ огнь ще ся осоли, и
[ъ]всяка жертва съсъ соль ще ся осоли.
50 [ы]Добро е соль-та; но ако соль-та бѫде
безсолна, съ какво ще іѭ поправите? [ь]и-
майте соль въ себе си, и [ѣ]миръ имайте
помежду си.

ГЛАВА 10.

1 И [а]станѫ отъ тамо та отиде въ прѣдѣ-
лы-тѣ Іудейскы, прѣзъ *страны-тѣ* отвѫдь
Іорданъ; и стича ся пакъ народъ при не-
го; и както си имаше обычай пакъ гы
2 поучаваше. И [б]пристѫпихѫ Фарисеи-тѣ
та го попытахѫ за да го искушаватъ: Да
ли е простено на мѫжъ да напусне же-
3 нѫ-тѫ си? А той отговори и рече имъ:
4 Що ви заповѣда Моисей? А тѣ рекохѫ:
[в]Моисей дозволи да напише разводно пи-
5 смо, и да *іѭ* напусне. И отговори Іисусъ и
рече имъ: За жестокосердіе-то ваше ви е
6 писалъ тѫзи заповѣдь: Отъ начало обаче
на създаніе-то, [г]мѫжко и женско гы е
7 сътворилъ Богъ. [д]За това ще остави чело-
вѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся прилѣ-
8 пи при женѫ-тѫ си, И ще бѫдѫтъ двама-
та въ еднѫ плъть: така щото не сѫ вече
9 двѣ, но една плъть. И тъй, онова което е
Богъ съчеталъ, человѣкъ да не разлѫча.
10 И въ кѫщи пакъ ученици-тѣ му попытахѫ
11 го за сѫщо-то. И казува имъ: [е]Който си
напусне женѫ-тѫ, и ся ожени за другѫ,
12 прѣлюбодѣйствува противъ неѭ. И ако
жена напусне мѫжа си и посегне за дру-
гыго, прѣлюбодѣйствува.
13 И [ж]доведохѫ при него дѣца, за да ся
прикосне до тѣхъ; а ученици-тѣ запрѣ-
14 щавахѫ на тѣзи които гы водѣхѫ. *Това*
като видѣ Іисусъ възнегодова, и рече: О-
ставѣте дѣца-та да дохождатъ при мене,
и не гы въспирайте; защото [з]на таквызи
15 е царство-то Божіе. Истинѫ ви казувамъ:
[и]Който не пріеме царство-то Божіе като
16 дѣте, нѣма да влѣзе въ него. И пригѫрнѫ
гы и възлагаше рѫцѣ на тѣхъ, и благо-
славяше гы.
17 И [і]когато излѣзуваше на пѫть-тъ, при-
тече нѣкой си та колѣничи прѣдъ него
и го пыташе: Учителю благый, що да сто-
ріѭ за да наслѣдувамъ животъ вѣченъ?
18 А Іисусъ му рече: Що мя наричашь благъ?
19 Никой не е благъ, тъкмо единъ Богъ. За-
повѣди-тѣ знаешь: [к]„Не прѣлюбодѣйству-
вай; Не убивай; Не кради; Не свидѣтел-
ствувай на лъжѫ; Не обиждай; Почитай
20 бащѫ си и майкѫ си.“ А той отговори и
рече му: Учителю, всичко това упазихъ
21 отъ младость-тѫ си. А Іисусъ като го по-
гледнѫ, възлюби го, и рече му: Едно ти
не достига; иди, продай все що имашь, и
раздай *го* на сиромасы-тѣ; и [л]ще имашь
съкровище на небе-то; и дигни кръстъ-тъ,
22 и ела та мя послѣдувай. Но той ся оскър-
би за тѫѭ думѫ, и отиде си нажаленъ;
23 защото имаше имотъ много. А Іисусъ
[м]погледнѫ около си и казуваше на уче-
ницы-тѣ си: Колко мѫчно ще влѣзѫтъ
въ царство-то Божіе тѣзи които иматъ

р Мат. 20; 26, 27. Гл. 10; 43.
с Мат. 18; 2. Гл. 10; 16.
т Мат. 10; 40. Лук. 9; 48.
у Числ. 11; 28. Лук. 9; 49.
ф 1 Кор. 12; 3.
х Вижь Мат. 12; 30.
ц Мат. 10; 42.
ч Мат. 18; 6. Лук. 17; 1.
ш Втор. 13; 6. Мат. 5; 29. 18; 8.
щ Иса. 66; 24.
ъ Лев. 2; 13. Іез. 43; 24.
ы Мат. 5; 13. Лук. 14; 34.
ь Ефес. 4; 29. Кол. 4; 6.
ѣ Рим. 12; 18. 14; 19. 2 Кор. 13; 11. Евр. 12; 14.

—

а Мат. 19; 1. Іоан. 10; 40. 11; 7.
б Мат. 19; 3.
в Втор. 24; 1. Мат. 5; 31. 19; 7.
г Быт. 1; 27. 5; 2.
д Быт. 2; 24. 1 Кор. 6; 16. Ефес. 5; 31.
е Мат. 5; 32. 19; 9. Лук. 16; 18. Рим. 7; 3. 1 Кор. 7; 10, 11.
ж Мат. 19; 13. Лук. 18; 15.
з 1 Кор. 14; 20. 1 Пет. 2; 2.
и Мат. 18; 3.
і Мат. 19; 16. Лук. 18; 18.
к Исх. 20; 13 и дрг. Рим. 13; 9.
л Мат. 6; 19, 20. 19; 21. Лук. 12; 33. 16; 9.
м Мат. 19; 23. Лук. 18; 24.

24 богатство? А ученици-тѣ му ся смаювахѫ
за неговы-тѣ думы. И Іисусъ пакъ отго-
вори и рече имъ: Чада, колко е мѫчно
да влѣзѫтъ въ царство-то Божіе тѣзи
[н]които иматъ надеждѫ-тѫ си на богат-
25 ство-то? По лесно е камила да мине прѣзъ
иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ цар-
26 ство-то Божіе. А тѣ ся твърдѣ много у-
дивявахѫ, и говорѣхѫ помежду си: И кой
27 може спасенъ да бѫде? А Іисусъ погле-
днѫ на тѣхъ и рече: У человѣцы-тѣ е
невъзможно; но не у Бога; защото [о]у
28 Бога всичко е възможно. И [п]начнѫ Петръ
да му говори: Ето, ный оставихмы всичко
29 и послѣдувахмы тебе. А Іисусъ отвѣща
и рече: Истинѫ ви казувамъ: Нѣма ни
единъ който да е оставилъ кѫщѫ, или
братія, или сестры, или бащѫ, или майкѫ,
или женѫ, или чада, или нивя, заради ме-
30 не и за евангеліе-то, И да не [р]земе сто-
кратно сега на това врѣме, кѫщя и братія
и сестры и майкы и чада и нивя наедно
съ гоненія, и въ идущій-тъ вѣкъ животъ
31 вѣченъ. [с]Мнозина обаче първи ще бѫдѫтъ
послѣдни, и послѣдни-тѣ първи.
32 А [т]когато бѣхѫ въ пѫть-тъ на възлѣ-
зуваніе-то си въ Іерусалимъ, Іисусъ вър-
вѣше прѣдъ тѣхъ, а тѣ ся чудѣхѫ, и ка-
то вървѣхѫ подирѣ *му* бѣхѫ на страхъ.
[у]И като прибра пакъ дванадесеть-тѣ, на-
чнѫ да имъ казува това което имаше
33 да му ся случи: Ето, мый възлѣзувамы
въ Іерусалимъ и Сынъ человѣческый ще
бѫде прѣдаденъ на първосвященницы-тѣ
и на книжницы-тѣ, и ще го осѫдятъ на
смърть, и ще го прѣдадѫтъ на язычницы-
34 тѣ; И ще му ся поругаѭтъ, и ще го бі-
ѭтъ, и ще го заплюѭтъ, и ще го убіѭтъ,
и въ третій день ще въскръсне.
35 [ф]И идуватъ при него Іаковъ и Іоаннъ,
сынове-тѣ Зеведееви, и казуватъ: Учите-
лю, искамы да ни сторишь каквото *ти*
36 попросимъ. А той имъ рече: Що искате
37 да ви сторѭ? А тѣ му рекохѫ: Дай ни
да сѣднемъ единъ отъ десно и единъ отъ
38 лѣво до тебе въ славѫ-тѫ ти. А Іисусъ
имъ рече: Не знаете що просите; можете
ли да піете чашѫ-тѫ, коѭ-то азъ піѭ,
и да ся кръстите съ кръщеніе-то съ кое-
39 то ся азъ кръщавамъ? Тѣ му рекохѫ:
Можемъ. А Іисусъ имъ рече: Чашѫ-тѫ
коѭто азъ піѭ ще піете, и съ кръщеніе-
то, съ което ся азъ кръщавамъ, ще ся
40 кръстите; Но да сѣднете отъ десно и отъ
лѣво до мене не е мое да дамъ, но ко-
41 муто е приготвено. А [х]като чухѫ десе-
тима-та, хванѫхѫ да негодуватъ за Іако-
42 ва и Іоанна. А Іисусъ гы повыка и ка-
зува имъ: [ц]Вы знаете че онѣзи които ся
иматъ господари на язычницы-тѣ господа-
руватъ надъ тѣхъ, и голѣмци-тѣ имъ вла-
43 дѣѭтъ гы. А [ч]между васъ нѣма да бѫде
така; но който между васъ ище да бѫде
44 голѣмецъ, ще ви бѫде слуга; И който
отъ васъ ище да бѫде първъ, ще бѫде
45 рабъ на всичкы-тѣ. Защото [ш]Сынъ чело-
вѣческый не дойде да му послугуватъ, но
да послугува, и [щ]да даде животъ-тъ си
откупъ за мнозина.
46 И [ъ]идуватъ въ Іерихонъ; и когато из-
лѣзваше изъ Іерихонъ той и ученици-тѣ
му, и народъ доволно, Тимеевъ-тъ сынъ
Вартимей слѣпый-тъ, сѣдѣше при пѫть-тъ
47 та просѣше. И като чу че е Іисусъ На-
зорянинъ, начнѫ да выка и да казува:
48 Сыне Давидовъ, Іисусе, помилуй мя. И
запрѣщавахѫ му мнозина, да мълкне; но
той още повече выкаше: Сыне Давидовъ,
49 помилуй мя. И спрѣ ся Іисусъ и рече да
го повыкатъ; и повыкахѫ слѣпый-тъ и
казахѫ му: Имай дързновеніе, стани, вы-
50 ка тя. И той си хвърли дрехѫ-тѫ, и станѫ
51 та дойде при Іисуса. Отговори Іисусъ и
му рече: Що ищешь да ти сторѭ? И
слѣпый-тъ му рече: Учителю, да прогле-
52 дамъ. А Іисусъ му рече: Иди, [ы]твоя-та
вѣра тя исцѣли. И тутакси прогледа, и
послѣдува Іисуса въ пѫть-тъ.

ГЛАВА 11.

1 И [а]когато наближаватъ въ Іерусалимъ,
во Виѳфагіѭ, и Виѳаніѭ, при Елеонскѫ-
тѫ горѫ, проважда двама отъ ученицы-
2 тѣ си, И казува имъ: Идѣте въ село-то,
което е на срещѫ ви, и щомъ влѣзете
въ него ще намѣрите ждрѣбе вързано, на
което никой человѣкъ не е възсѣдалъ;
3 развържѣте и доведѣте го. И ако ви рече
нѣкой: Защо правите това? кажѣте че на
Господа трѣбува; и тутакси ще го проводи
4 тука. И отидохѫ, и намѣрихѫ ждрѣбе-то
вързано до врата-та вънъ при край пѫть-
5 тъ, и отвързувахѫ го. И нѣкои отъ стоя-
6 щы-тѣ тамо казувахѫ имъ: Що правите
та развързувате ждрѣбе-то? А тѣ имъ ре-
кохѫ, както порѫча Іисусъ; и оставихѫ
7 гы. И доведохѫ ждрѣбе-то при Іисуса, и
наметахѫ на него дрехы-тѣ си, и възсѣд-
8 нѫ на него. [б]И мнозина постлахѫ дре-
хы-тѣ си по пѫть-тъ; другы пакъ рѣжа-
хѫ клоніе отъ дървія-та, и постилахѫ
9 по пѫть-тъ. И тѣзи които вървѣхѫ от-
прѣдъ, и тѣзи които отподирѣ идѣхѫ, вы-
кахѫ и казувахѫ: [в]Осанна, благословенъ
10 който иде въ име-то Господне. Благосло-

[н] Іов. 31; 24. Псал. 52; 7. 62; 10. 1 Тим. 6; 17.
[о] Іер. 32; 17. Мат. 19; 26. Лук. 1; 37.
[п] Мат. 19; 27. Лук. 18; 28.
[р] 2 Лѣт. 25; 9. Лук. 18; 30.
[с] Мат. 19; 30. 20; 16. Лук. 13; 30.
[т] Мат. 20; 17. Лук. 18; 31.
[у] Гл. 8; 31. 9; 31. Лук. 9; 22. 18; 31.
[ф] Мат. 20; 20.
[х] Мат. 20; 24.
[ц] Лук. 22; 25.
[ч] Мат. 20; 26, 28. Гл. 9; 35. Лук. 9; 48.
[ш] Іоан. 13; 14. Фил. 2; 7.
[щ] Мат. 20; 28. 1 Тим. 2; 6. Тит. 2; 14.
[ъ] Мат. 20; 29. Лук. 18; 35.
[ы] Мат. 9; 22. Гл. 5; 34.

—

[а] Мат. 21; 1. Лук. 19; 29. Іоан. 12; 14.
[б] Мат. 21; 8.
[в] Псал. 118; 26.

вено царство-то на отца нашего Давида,
което иде въ име-то Господне: [г]Осанна
11 въ вышнихъ. И [д]влѣзе Іисусъ въ Іерусa-
лимъ, и въ храмъ-тъ, и като разгледа всич-
ко, понеже врѣме-то бѣше вече късно, из-
лѣзе во Виѳаніѭ съ дванадесеть-тѣ.
12 И [е]на утринь-тѫ, когато излѣзохѫ изъ
13 Виѳаніѭ, огладнѣ. И [ж]като видѣ издалечь
смоковницѫ що имаше листіе, дойде дано
бы намѣрилъ нѣщо на неѭ; и като дойде
до неѭ, не намѣри нищо, тъкмо едны
листіе; защото не бѣше врѣме на смокы-
14 ны-тѣ. И отговори Іисусъ и рече ѝ: Никой
вече до вѣка да не яде плодъ отъ тебе.
И слушахѫ *това* ученици-тѣ му.
15 И [з]дойдохѫ въ Іерусалимъ; и като влѣ-
зе Іисусъ въ храмъ-тъ, начнѫ да испѫ-
жда онѣзи, които продавахѫ и купувахѫ
въ храмъ-тъ, и трѫпезы-тѣ на сребромѣ-
нители-тѣ, и столове-тѣ на онѣзи, които
16 продавахѫ гълѫби, прѣтури. И не допу-
щаше да прѣнесе нѣкой никакъвъ съсѫдъ
17 прѣзъ храмъ-тъ. И поучаваше и казуваше
имъ: Не е ли писано: [и]„Домъ-тъ ми ще
ся нарича домъ на молитвѫ за всичкы-тѣ
народы?“ а [і]вы го направихте „вертепъ
18 разбойническый.“ И [к]чухѫ книжници-тѣ
и първосвященници-тѣ, и търсѣхѫ какъ
да го погубятъ; защото му ся боехѫ;
понеже [л]всичкый народъ ся удивяваше
19 на ученіе-то негово. И като мъркнѫ из-
лѣзе вънъ отъ града.
20 И [м]сутринь-тѫ когато минувахѫ, ви-
дѣхѫ смоковницѫ-тѫ изсъхнѫлѫ отъ ко-
21 ренъ. И усѣти ся Петръ, и казува му:
Равви, виждь, смоковница-та, коіѭто про-
22 клѣ ты, изсъхнѫла. А Іисусъ отговори,
и казува имъ: Имайте вѣрѫ въ Бога.
23 Защото [н]истинѫ ви казувамъ, че който
рече на тѫзи горѫ: Дигни ся и хвърли
ся въ море-то, и не ся подвои въ сърдце-
то си, но повѣрува че онова което казу-
ва сбѫдва ся, ще му бѫде все що бы
24 реклъ. За това ви казувамъ: [о]Всичко
каквото въ молбѫ-тѫ си просите, вѣру-
вайте че ще получите, и ще ви бѫде.
25 И когато стоите да ся молите, [п]проща-
вайте, ако имате нѣщо върху нѣкого, за
да ви прости и Отецъ вашъ който е на
26 небеса ваши-тѣ съгрѣшенія. Но [р]ако вы
не прощавате, нито Отецъ вашъ който е
на небеса ще *ви* прости съгрѣшенія-та
ваши.
27 И идуватъ пакъ въ Іерусалимъ; и [с]ко-
гато ходѣше въ храмъ-тъ, идуватъ при
него първосвященници-тѣ и книжници-тѣ
28 и старѣйшины-тѣ, И казуватъ му: Съ коіѭ
власть правишъ това: и кой ти даде тѫзи
29 власть да струвашъ това? А Іисусъ отго-
вори и рече имъ: Ще вы попитамъ и азъ
еднѫ рѣчь; и отговорѣте ми, и ще ви ка-
30 жѫ съ коіѭ власть правіѭ това. Кръще-
ніе-то Іоанново отъ небе-то ли бѣше, или
31 отъ человѣцы-тѣ? отвѣщайте ми. И раз-
мышлявахѫ въ себе си и думахѫ: Ако
32 речемъ: Отъ небе-то, ще рече: А защо
не повѣрувахте въ него? Но ако [т]речемъ:
Отъ человѣцы-тѣ, боехѫ ся отъ народа;
защото всичкы имахѫ Іоанна че бѣ наи-
33 стинѫ пророкъ. И отговорихѫ и рекохѫ
на Іисуса: Не знаемъ. Тогазь Іисусъ от-
вѣща и рече имъ: Нито азъ ви казувамъ
съ коіѭ власть правіѭ това.

ГЛАВА 12.

1 И [а]начнѫ да имъ говори съ притчы:
Человѣкъ нѣкой си насади лозіе, и огра-
ди *го* съ плетъ, и ископа жлѣбъ, и съ-
гради стълпъ, и даде го подъ наемъ на
2 земледѣлцы, и отиде. И во врѣме-то *на*
плодъ-тъ проводи при земледѣлцы-тѣ едно-
го раба, да земе отъ земледѣлцы-тѣ отъ
3 плодъ-тъ на лозіе-то. А тѣ го уловихѫ,
4 бихѫ *го* и *го* отпратихѫ празденъ. И пакъ
проводи до тѣхъ другыго раба; и него
като бихѫ съ каменіе, разбихѫ *му* гла-
5 вѫ-тѫ, и отпратихѫ го бесчестенъ. И пакъ
проводи другыго; и него убихѫ; и мно-
зина другы, едны бихѫ, а другы убихѫ.
6 При това още понеже имаше единъ сынъ,
любезенъ нему, проводи и него послѣдень
до тѣхъ, и думаше: Ще ся посвѣнятъ отъ
7 сына ми. А тѣ земледѣлци рекохѫ поме-
жду си: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да
го убіемъ, и наслѣдіе-то ще бѫде наше.
8 И хванахѫ го та *го* убихѫ, и хвърлихѫ
9 *го* вънъ отъ лозіе-то. Какво ще прочее
да стори господарь-тъ на лозіе-то? Ще
дойде и ще погуби тѣзи земледѣлцы, и
10 ще даде лозіе-то на другы. Не сте ли про-
чели *вы* нито това писаніе: „[б]Камыкъ-тъ
който отвърлихѫ зидари-тѣ, той станѫ
11 глава на ѫглъ-тъ: Отъ Господа бы това
12 и чудесно е въ очи-тѣ ни?“ И [в]искахѫ
да го уловятъ; но ся убояхѫ отъ народа;
понеже разумѣхѫ че на тѣхъ рече тѫзи
притчѫ, и оставихѫ го и си отидохѫ.
13 И [г]провождатъ до него нѣкои отъ Фа-
рисеи-тѣ и Иродіаны-тѣ, да го впримчатъ
14 въ думѫ. И тѣ като дойдохѫ казуватъ
му: Учителю, знаемъ че си истинскый,
и не тя е грыжа отъ никого; защото не
гледашь на лице на человѣцы-тѣ, но по
истинѫ пѫть-тъ Божій учишь; право ли
е да дадемъ дань на Кесаря, или не? да

[г] Псал. 148; 1.
[д] Мат. 21; 12.
[е] Мат. 21; 18.
[ж] Мат. 21; 19.
[з] Мат. 21; 12. Лук. 19; 45. Іоан. 2; 14.
[и] Иса. 56; 7.
[і] Іер. 7; 11.
[к] Мат. 21; 45, 46. Лук. 19; 47.
[л] Мат. 7; 28. Гл. 1; 22, Лук. 4; 32.
[м] Мат. 21; 19.
[н] Мат. 17; 20. 21; 21. Лук. 17; 6.
[о] Мат. 7; 7. Лук. 11; 9. Іоан. 14; 13. 15; 7. 16; 24. Іак. 1; 5, 6.
[п] Мат. 6; 14. Кол. 3; 13.
[р] Мат. 18; 35.
[с] Мат. 21; 23. Лук. 20; 1.
[т] Мат. 3; 5. 14; 5. Гл. 6; 20.

—

[а] Мат. 21; 33. Лук. 20; 9.
[б] Псал. 118; 22.
[в] Мат. 21; 45, 46. Гл. 11; 18. Іоан. 7; 25, 30, 44.
[г] Мат. 22; 15. Лук. 20; 20.

15 дадемъ ли, или да не дадемъ? А той като
позна лицемѣріе-то имъ, рече имъ: Защо
мя искушавате? донесѣте ми единъ дина-
16 рій да видѭ. И тѣ му донесохѫ. И казува
имъ: Чій е тойзи образъ и надписъ-тъ?
17 А тѣ му рекохѫ: Кесаревъ. И отговори
Іисусъ и рече имъ: Отдайте Кесаревы-тѣ
Кесарю, и Божіи-тѣ Богу. И почудихѫ
ся на него.
18 И [д]идуватъ при него Саддукеи, [е]които
казуватъ че нѣма въскрьсеніе; и попыта-
19 хѫ го, и казувахѫ: Учителю, [ж]Моисей
написа намъ, че ако умре на нѣкого братъ
му, и остави женѫ, а чада не остави, да
земе братъ му женѫ му, и да възстави
20 сѣме на брата си. И тъй имаше седмь
братія; и първый-тъ зѣ женѫ, и когато
21 умрѣ не остави сѣме. И зѣ ѭ вторый-тъ,
и умрѣ, и нито той остави сѣме; и третій-
22 тъ такожде. И земахѫ ѭ и седмина-та,
и не оставихѫ сѣме; най подирь отъ всич-
23 кы-тѣ умрѣ и жена-та. Въ въскрьсеніе-то
прочее, когато въскрьснѫтъ, на кого отъ
тѣхъ ще бѫде тя жена? защото и сед-
24 мина-та ѭ имахѫ за женѫ. И отговори
Іисусъ и рече имъ: Не за това ли заблу-
ждавате, понеже не познавате писанія-та,
25 нито силѫ-тѫ Божіѭ? Защото когато
въскрьснѫтъ отъ мьртвы-тѣ, нито ся же-
нятъ нито за мѫжъ отиватъ; [з]но сѫ ка-
26 то ангелы-тѣ които сѫ на небеса. А за
мьртвы-тѣ че ще въскрьснѫтъ, не сте ли
прочели въ книгѫ-тѫ Моисеевѫ за кѫ-
пинѫ-тѫ, какъ му рече Богъ и каза:
[и]„Азъ сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Ісаа-
27 ковъ, и Богъ Іаковов.“ *Богъ* не е Богъ
на мьртвы-тѣ, но Богъ на живы-тѣ: про-
чее вы заблуждавате много.
28 И [і]единъ отъ книжницы-тѣ, който гы
чу като ся прѣпирахѫ, и позна че добрѣ
имъ отговори, пристѫпи и го попыта:
Коя заповѣдь е отъ всичкы-тѣ най първа?
29 А Іисусъ му отговори: Най първа отъ
всичкы-тѣ заповѣди е: [к]„Слушай, Израи-
лю: Господь Богъ нашъ е единъ Господь:
30 И да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ
всичко-то си сьрдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си
душѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и съсъ
всичкѫ-тѫ си силѫ.“ Тая е първа-та за-
31 повѣдь. И втора подобна ней: [л]„Да въз-
любишь ближняго твоего както себе си.“
По голѣма отъ тѣзи друга заповѣдь нѣма.
32 И рече му книжникъ-тъ: Добрѣ, учителю,
право си казалъ, че единъ е Богъ, и [м]нѣма
33 другъ освѣнь него, И да го люби нѣкой
съсъ все сьрдце, и съсъ всичкый си разумъ,
и съсъ всичкѫ душѫ, и съсъ всичкѫ си-
лѫ, и да люби ближняго своего както
себе си, *то* [н]е повече отъ всичкы-тѣ все-
34 съжьженія и жертвы. И като видѣ Іисусъ
че разумно отвѣща, рече му: Не си да-
лечь отъ царство-то Божіе. [о]И никой вече
не смѣяше да го попыта *за нѣщо*.
35 И [п]отговори Іисусъ, когато поучаваше
въ храмъ-тъ, и казуваше: Какъ казуватъ
книжници-тѣ че Христосъ е сынъ Дави-
36 довъ? Защото самъ той Давидъ рече [р]чрѣзъ
Духа Святаго: [с]„Рече Господь Господу
моему: Сѣдни отъ деснѫ-тѫ ми странѫ,
доклѣ положѫ врагове-тѣ твои подножіе
37 на нозѣ-тѣ ти.“ И тъй самъ си Давидъ
го нарича Господь; и отъ дѣ е сынъ не-
говъ? И много-то народъ слушаше го съ
благодареніе.
38 И [т]казуваше имъ въ поученіе-то си:
[у]Пазѣте ся отъ книжницы-тѣ, които и-
щѫтъ да ходятъ прѣмѣнени, [ф]и *обычатъ*
39 поздравенія по пазары-тѣ, И прѣдни-тѣ
сѣдалища въ съборища-та, и първы-тѣ
40 мѣста на вечерянія-та; Тѣзи, [х]които ис-
пояждатъ на вдовицы-тѣ домове-тѣ, и за
причинѫ правятъ дългы молитвы; тѣ ще
пріемѫтъ по голѣмо осѫжданіе.
41 И [ц]сѣднѫ Іисусъ срещѫ съкровищницѫ-
тѫ, та гледаше какъ туряше народъ-тъ
пары [ч]въ съкровищницѫ-тѫ; и много бо-
42 гати турята много. И дойде една вдовица
сирота и тури двѣ лепты, сирѣчь единъ
43 кодрантъ. И призва ученицы-тѣ си, и
казува имъ: Истинѫ ви казувамъ: [ш]Тая
сирота вдовица тури най много отъ всич-
кы-тѣ които турихѫ въ съкровищницѫ-
44 тѫ; Защото всичкы турихѫ отъ изобиліе-
то си, а тя отъ нѣманіе-то си тури всичко
що имаше, [щ]всичкый-тъ си имотъ.

ГЛАВА 13.

1 И [а]когато излѣзуваше отъ храмъ-тъ, ка-
зува му единъ отъ ученицы-тѣ му: Учи-
телю, виждь, каквы каменіе и каквы зда-
2 нія! А Іисусъ отговори и рече му: Ви-
дишь ли тѣзи голѣмы зданія? [б]нѣма да
остане камыкъ на камыкъ, който да ся
3 не съсыпе. И когато сѣдѣше той на го-
рѫ-тѫ Елеонскѫ, срещѫ храмъ-тъ, по-
пытахѫ го на самѣ Петръ, и Іаковъ и
4 Іоаннъ и Андрей: [в]Кажи ни, кога ще бѫде
това, и кое е знаменіе-то когато всичко
5 това има да ся свърши? А Іисусъ имъ
отговори, и начнѫ да казува: [г]Пазѣте ся
6 да вы не прѣльсти нѣкой; Защото мно-
зина ще дойдѫтъ въ мое име, и ще ре-
кѫтъ: Азъ сьмь *Христосъ*, и ще прѣль-

д Мат. 22; 23. Лук. 20; 27.
е Дѣян. 23; 8.
ж Втор. 25; 5.
з 1 Кор. 15; 42, 49, 52.
и Исх. 3; 6.
і Мат. 22; 35.
к Втор. 6; 4. Лук. 10; 27.
л Лев. 19; 18. Мат. 22; 39. Рим. 13; 9. Гл. 5; 14. Іак. 2; 8.
м Втор. 4; 39. Иса. 45; 6, 14. 46; 9.
н 1 Цар. 15; 22. Осія 6; 6. Мих. 6; 6, 7, 8.
о Мат. 22; 46.
п Мат. 22; 41. Лук. 20; 41.
р 2 Цар. 23; 2.
с Псал. 110; 1.
т Гл. 4; 2.
у Мат. 23; 1 и drг. Лук. 20; 46.
ф Лук. 11; 43.
х Мат. 23; 14.
ц Лук. 21; 1.
ч 4 Цар. 12; 9.
ш 2 Кор. 8; 12.
щ Втор. 24; 6. 1 Іоан. 3; 17.
—
а Мат. 24; 1. Лук. 21; 5.
б Лук. 19; 44.
в Мат. 24; 3. Лук. 21; 7.
г Іер. 29; 8. Ефес. 5; 6. 1 Сол. 2; 3.

7 стятъ мнозина. А кога чуете бойове и
слухове военны, недѣйте ся смущава; за-
щото *това* трѣбва да бѫде; но не е още
8 свършеніе-то. Защото ще ся повдигне на-
родъ върхъ народъ, и царство върхъ цар-
ство, и ще бѫдѫтъ трусове по *нѣкои* мѣ-
ста, и ще бѫдѫтъ гладове и размирицы:
9 [д]тѣзи сѫ начало на болѣзни. А [е]вы па-
зѣте сами себе си; защото ще вы прѣда-
дѫтъ на сѫдовища, и на съборища ще
вы біѭтъ, и прѣдъ войводы и царіе ще
вы искаруватъ заради мене, за свидѣтел-
10 ство тѣмъ. И [ж]трѣбва първомъ да ся про-
повѣда евангеліе-то на всичкы-тѣ народы.
11 А [з]когато вы поведѫтъ на прѣдаваніе,
недѣйте ся отъ по напрѣдъ грыжи, какво
ще продумате, нито прѣговаряйте; но кое-
то ви ся даде въ онзи часъ, [и]това гово-
рѣте; защото не сте вы, които ще го-
12 ворите, но Духъ Святый. И [і]ще прѣдаде
братъ брата на смърть, и отецъ чадо, и
ще ся подигнѫтъ чада върхъ родители,
13 и ще гы умъртвятъ. И [к]ще бѫдете нена-
виждани отъ всичкы заради мое-то име;
а [л]който прѣтърпи до край, той ще спа-
сенъ да бѫде.
14 [м]И кога видите мързость-тѫ на запу-
стѣніе-то, [н]реченѫ-тѫ отъ пророка Да-
ніила, че стои дѣто не подобава: (който
чете нека разумѣва;) тогази [о]които сѫ
15 въ Іудеѭ да бѣгатъ по горы-тѣ: И който
е на кѫщѫ-тѫ на покрывъ-тъ, да не слѣ-
зува въ кѫщи, нито да влѣзува да земе
16 нѣщо отъ кѫщѫ-тѫ си: И който е на
нивѫ, да ся не враща назадъ да земе дре-
17 хѫ-тѫ си. А [п]горко на непраздны-тѣ, и
18 на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи дни. И молѣте
19 ся да не бѫде бѣганіе-то ви зимѣ; [р]За-
щото *прѣзъ* онѣзи дни ще бѫде таквази
скърбь, каквато не е была отъ начало на
създаніе-то което създаде Богъ, до нынѣ,
20 нито ще бѫде. И ако Богъ не бы скра-
тилъ *онѣзи* дни, не бы ся избавила ни една
плъть; но заради избранны-тѣ, които из-
21 бра, скратилъ е дни-тѣ. И [с]тогази ако ви
рече нѣкой: Ето тука е Христосъ, или:
22 Ето тамъ, не вѣрувайте. Защото ще ся
подигнѫтъ лъжехристи и лъжепророци;
и ще покажѫтъ знаменія и чудеса, за да
прѣльстятъ, ако е възможно, и избранны-
23 тѣ. А [т]вы ся пазѣте: ето, прѣдказахъ
24 ви всичко. Но [у]прѣзъ онѣзи дни, слѣдъ
онѫзи скърбь, слънце-то ще потьмнѣе, и
луна-та не ще да даде свѣтеніе-то си;
25 И звѣзды-тѣ отъ небе-то ще слитатъ; и
силы-тѣ които сѫ въ небеса ще ся поко-
26 лебаіѭтъ. И [ф]тогази ще видятъ Сына че-
ловѣческаго че иде на облацы съ голѣмѫ
27 силѫ и славѫ. И тогази ще проводи ан-
гелы-тѣ си и ще събере избранны-тѣ свои
отъ четыри-тѣ вѣтра, отъ край земіѭ-тѫ
до край небе-то.
28 А [х]отъ смоковницѫ-тѫ научѣте притчѫ;
когато вече вѣйкы-тѣ ѝ омекнѫтъ и раз-
виватъ листіе-тѣ *си*, знаете вече че е близу
29 лѣто-то. Така и вы, кога видите това че
става, да знаете че е близу, на врата-та.
30 Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣмине
тойзи родъ, доклѣ не бѫде всичко това.
31 [ц]Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ; но
32 мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ. А за
онзи день и часъ никой не знае, нито ан-
гели-тѣ, които сѫ на небеса, нито Сынъ-тъ,
тъкмо Отецъ.
33 [ч]Пазѣте ся, бдѣте и молѣте ся; защото
34 не знаете кога ще бѫде врѣме-то. [ш]*По-
неже това ще бѫде* както кога человѣкъ
нѣкой отиде на пѫть, и остави кѫщѫ-тѫ
си, и даде власть-тѫ на рабы-тѣ си, и
всякому муговѫ-тѫ му работѫ, и на вра-
35 тарь-тъ повелѣ да е буденъ. И тъй [щ]бѫ-
дѣте будни *и вы:* (защото не знаете кога
ще дойде господарь-тъ на кѫщѫ-тѫ, ве-
черь-тѫ, или по срѣдъ нощь, или кога
36 пѣе пѣтель-тъ, или зарань-тѫ:) Да не
бы като дойде внезапно да вы намѣри че
37 спите. И това що казувамъ на васъ, на
всичкы *го* казувамъ: Будни бѫдѣте.

ГЛАВА 14.

1 [а]А слѣдъ два дни бѣше пасха и бесквас-
ни-тѣ *хлѣбове:* и търсѣхѫ първосвящен-
ници-тѣ и книжници-тѣ какъ да го уло-
2 вятъ съ измамѫ, и да го убіѭтъ. И ду-
махѫ: Да не е въ праздникъ-тъ, за да не
стане мълва въ народъ-тъ.
3 И [б]когато бѣше той во Виѳаніѭ, въ
домъ-тъ на Симона прокаженнаго, и сѣ-
дѣше на тръпезѫ-тѫ, дойде една жена,
която имаше алавастръ съ миро нардово,
чисто *и* скѫпо; и като разбѝ алавастръ-тъ,
4 излѣ *миро-то* на главѫ-тѫ му. А имаше
нѣкои, които негодувахѫ въ себе си, и
думахѫ: Защо станѫ тая пагуба на ми-
5 ро-то? Защото можаше то да ся продаде
за повече отъ триста пѣнязи, и да ся раз-
дадѫтъ на сиромасы-тѣ, и роптаяхѫ на
6 неѭ. Но Іисусъ рече: Оставѣте іѭ; защо
ѝ досаждате? добрѫ работѫ стори на ме-

д Мат. 24; 8.
е Мат. 10; 17, 18. 24; 9. Отк. 2; 10.
ж Мат. 24; 14.
з Мат. 10; 19. Лук. 12; 11. 21; 14.
и Дѣян. 2; 4. 4; 8, 31.
і Мих. 7; 6. Мат. 10; 21. 24; 10. Лук. 21; 16.
к Мат. 24; 9. Лук. 21; 17.
л Дан. 12; 12. Мат. 10; 22. 24; 13. Отк. 2; 10.
м Мат. 24; 15.
н Дан. 9; 27.
о Лук. 21; 21.
п Лук. 21; 23. 23; 29.
р Дан. 9; 26. 12; 1. Іоил. 2; 2. Мат. 24; 21.
с Мат. 24; 23. Лук. 17; 23. 21; 8.
т 2 Пет. 3; 17.
у Дан. 7; 10. Соф. 1; 15. Мат. 24; 29 и дрг. Лук. 21; 25.
ф Дан. 7; 13, 14. Мат. 16; 27. 24; 30. Гл. 14; 62. Дѣян. 1; 11. 1 Сол. 4; 16. 2 Сол. 1; 7, 10. Отк. 1; 7.
х Мат. 24; 32. Лук. 21; 29 и дрг.
ц Иса. 40; 8.
ч Мат. 24; 42. 25; 13. Лук. 12; 40. 21; 34. Рим. 13; 11. 1 Сол. 5; 6.
ш Мат. 24; 45. 25; 14.
щ Мат. 24; 42, 44.

—

а Мат 26; 2. Лук. 22; 1. Іоан 11; 55. 13; 1.
б Мат. 26; 6. Іоан. 12; 1, 3. Лук. 7; 37.

7 не. Защото [в]сиромасы-тѣ всякога имате
съсъ себе си, и когато щете можете да
имъ сторите добро; мене обаче всякога
8 нѣмате. Това което можаше тя го стори;
прѣдвари да помаже съ миро тѣло-то ми
9 за погребеніе. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто
че ся проповѣда това евангеліе по всич-
кый-тъ свѣтъ, и това което стори тя, ще
ся казува за споменъ неинъ.
10 Тогазь [г]Іуда Искаріотскый, единъ отъ
дванадесеть-тѣ, отиде при първосвящен-
11 ницы-тѣ, да го прѣдаде тѣмъ. И тѣ като
чухѫ възрадувахѫ ся; и обѣщахѫ ся да
му дадѫтъ сребро; и търсѣше какъ да го
прѣдаде на сгодно врѣме.
12 И [д]въ първый-тъ день на бесквасны-тѣ
хлѣбове, когато коляхѫ жертвы за пасхѫ-
тѫ, казуватъ му ученици-тѣ му: Дѣ ищешь
да идемъ и да приготвимъ да ядешь па-
13 схѫ-тѫ? И проважда двама отъ ученицы-
тѣ си, и казува имъ: Идѣте въ градъ-тъ;
и ще вы срѣщне человѣкъ който носи
14 кърчагъ съ водѫ; идѣте вслѣдъ него. И
дѣто влѣзе, речѣте на стопанинъ-тъ на
тѫзи кѫщѫ: Учитель-тъ казува: Дѣ е
виталница-та, дѣто ще ямъ пасхѫ-тѫ съ
15 ученицы-тѣ си? И той ще ви посочи гор-
ницѫ голѣмѫ, постланѫ, готовѫ; тамъ
16 ни приготвѣте. И излѣзохѫ ученици-тѣ
му, и дойдохѫ въ градъ-тъ, и намѣрихѫ
както имъ рече, и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.
17 И [е]като станѫ вечеръ, дойде съ два-
18 надесеть-тѣ. И когато сѣдѣхѫ на трѫпе-
зѫ-тѫ и ядѣхѫ, рече Іисусъ: Истинѫ ви
казувамъ: Единъ отъ васъ ще мя прѣдаде,
19 който яде съ мене. А тѣ начнѫхѫ да скър-
бятъ, и да му казуватъ единъ по единъ:
20 Да ли *сьмь* азъ? и другъ: Да ли *сьмь* азъ? А
той отговори и рече имъ: Единъ отъ два-
надесеть-тѣ е, който затопява съ мене въ
21 блюдо-то. [ж]Сынъ человѣческый отхожда,
както е писано за него; но тежко и горко
на тогози человѣка, чрѣзъ когото Сынъ че-
ловѣческый ся прѣдава; добрѣ бы было за
тогози человѣка, ако не бѣ ся родилъ.
22 И [з]когато ядѣхѫ, зѣ Іисусъ хлѣбъ, и
като благослови, прѣломи та имъ даде,
и рече: Земѣте, яждте; това е тѣло-то
23 мое. И зѣ чашѫ-тѫ, благодари и даде имъ;
24 и пихѫ отъ неѭ всичкы. И рече имъ:
Тая е моя-та кръвь на новый-тъ завѣтъ,
25 която ся за мнозина излива; Истинѫ ви
казувамъ, че нѣма вече да піѭ отъ плодъ-
тъ на лозѫ-тѫ, до онзи день, когато го
піѭ ново въ царство-то Божіе.
26 И [и]като испѣхѫ пѣснь, излѣзохѫ на го-
27 рѫ-тѫ Елеонскѫ. И [і]казува имъ Іисусъ:
Всинца вы ще ся соблазните въ мене тѫзи
нощь; защото е писано: [к]„Ще поразѭ
пастырь-тъ, и ще ся расирьснѫтъ овцы-тѣ."
28 [л]Но подирь въскрьсеніе-то си ще вы прѣд-
29 варѭ въ Галилеѭ. [м]А Петръ му рече:
И всичкы ако ся соблазнятъ, азъ обаче
30 не. И казува му Іисусъ: Истинѫ ти казу-
вамъ, че днесь, тѫзи нощь, прѣди да пѣе
пѣтель-тъ дважь, ты три пѫти ще ся от-
31 речешь отъ мене. А той още повече ка-
зуваше: Ако стане нужда и да умрѫ съ
тебе наедно, нѣма да ся отрекѫ отъ тебе.
Подобно казувахѫ и всичкы-тѣ *другы*.
32 И [н]идуватъ на едно мѣсто което ся ка-
зуваше Геѳсиманія; и казува на ученицы-
тѣ си: Сѣдѣте тука, доклѣ ся азъ помолѭ.
33 И зема съсъ себе си Петра и Іакова и
Іоанна, и начнѫ да ся ужасава и да тѫ-
34 жи; И казува имъ: [о]Прискърбна е душа-
та ми до смърть; постойте тука, и будни
35 бѫдѣте. И щомъ позаминѫ малко, паднѫ
на земѭ-тѫ, и моляше ся, ако е възмо-
36 жно да замине отъ него *тойзи* часъ; И
думаше: [п]Авва, Отче; [р]на тебе е всичко
възможно; замини мя съ тѫзи чашѫ;
37 [с]но не което азъ ищѫ, но което ты. Вра-
ща ся и намѣрува гы заспали; и казува
на Петра: Симоне, спишь ли? не можѐ
38 ли единъ часъ да постоишь буденъ? Бдѣ-
те и молѣте ся, да не бы въ искушеніе
да влѣзете: [т]духъ-тъ е бодръ, а плъть-
39 та немощна. И пакъ отиде та ся помоли,
40 и рече исто-то слово. И когато ся вър-
нѫ, намѣри гы пакъ заспали, защото о-
чи-тѣ имъ бѣхѫ отегнѫли, и не знаехѫ
що да му отговорятъ.
41 И идува третій пѫть и казува имъ:
Спѣте отъ сега и почивайте; доста е:
[у]дойде часъ-тъ; ето, прѣдава ся Сынъ
человѣческый въ рѫцѣ-тѣ на грѣшницы-
42 тѣ. [ф]Станѣте, да идемъ; ето, тойзи кой-
то мя прѣдава приближи.
43 И [х]тутакси, още като говорѣше, дойде
Іуда, който бѣше единъ отъ дванадесеть-
тѣ, и съ него народъ много съ ножове и
сопы, отъ първосвященницы-тѣ и книж-
44 ницы-тѣ и старѣйшины-тѣ. А тойзи кой-
то го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ,
и реклъ: Когото цѣлунѫ, той е; уловѣте
45 го и заведѣте го съ припазваніе. И ко-
гато дойде, тутакси пристѫпи при него;
и казува: Равви, Равви; и цѣлунѫ го.
46 И тѣ турихѫ на него рѫцѣ, и уловихѫ
47 го. А единъ отъ прѣдстоящы-тѣ измъкнѫ
ножъ-тъ *си*, и удари рабъ-тъ първосвя-
48 щенниковъ, и отсѣче му ухо-то. И [ц]от-
говори Іисусъ и рече имъ: Както на раз-
бойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопы
49 да мя уловите? Всякой день бѣхъ при

в Втор. 15; 11.
г Мат. 26; 14. Лук. 22; 3, 4.
д Мат. 26; 17. Лук. 22; 7.
е Мат. 26; 20 и дрг.
ж Мат. 26; 24. Лук. 22; 22.
з Мат. 26; 26. Лук. 22; 19. 1 Кор. 11; 23.
и Мат. 26; 30.
і Мат. 26; 31.
к Зах. 13; 7.
л Гл. 16; 7.
м Мат. 26; 33, 34. Лук. 22; 33; 34. Іоан. 13; 37, 38.
н Мат. 26; 36. Лук. 22; 39. Іоан. 18; 1.
о Іоан. 12; 27.
п Рим. 8; 15. Гал. 4; 6.
р Евр. 5; 7.
с Іоан. 5; 30. 6; 38.
т Рим. 7; 23. Гал. 5; 17.
у Іоан. 13; 1.
ф Мат. 26; 46. Іоан. 18; 1, 2.
х Мат. 26; 47. Лук. 22; 47. Іоан. 18; 3.
ц Мат. 26; 55. Лук. 22; 52.

васъ въ храмъ-тъ и поучавахъ, и не мя
уловихте; но *това станѫ* [ч]за да ся сбѫ-
50 дѫтъ писанія-та. Тогазь го [ш]оставихѫ
51 всичкы и побѣгнѫхѫ. И слѣдуваше го
нѣкой си момъкъ, обвитъ съ плащаницѫ
52 по голо; и уловихѫ го момци-тѣ. А той
остави плащаницѫ-тѫ, и побѣгнѫ отъ
тѣхъ голъ.
53 И [щ]заведохѫ Іисуса при пьрвосвящен-
ника; и събиратъ ся при него всичкы-тѣ
пьрвосвященници и старѣйшины-тѣ и
54 книжници-тѣ. И Петръ отъ далечь го по-
слѣдува до вѫтрѣ въ дворъ-тъ на пьрво-
священника, и сѣдѣше наедно съсъ слу-
55 гы-тѣ и грѣяше ся при огнь-тъ. [ъ]А пьр-
восвященници-тѣ и всичкый-тъ съвѣтъ
тьрсѣхѫ свидѣтелство вьрхъ Іисуса да
56 го убіѭтъ, и не намѣрувахѫ; Защото
мнозина свидѣтелствувахѫ лъжы на не-
го; но свидѣтелства-та не бѣхѫ съгласны.
57 И станѫхѫ нѣкои и лъжесвидѣтелству-
58 вахѫ вьрхъ него и казувахѫ: Ный го
чухмы да говори: [ы]Азъ ще развалѭ
тойзи храмъ направенъ съ рѫкѫ, и въ
три дни ще съзидѭ другъ съ рѫкѫ не
59 направенъ. Но нито така бѣ съгласно сви-
60 дѣтелство-то имъ. И [ь]станѫ пьрвосвя-
щенникъ-тъ на срѣдъ, та попыта Іисуса
и рече: Не отговаряшь ли нищо? какво
61 свидѣтелствуватъ тѣзи вьрхъ тебе? [ѣ]А
той мълчеше, и не отговори нищо. [ю]Пакъ
го попыта пьрвосвященникъ-тъ и казу-
ваше му: Ты ли си Христосъ, Сынъ-тъ
62 на Благословеннаго? А Іисусъ рече: Азъ
сьмь; и [я]ще видите Сына человѣческаго
че сѣди отдесно на силѫ-тѫ, и че иде съ
63 облацы-тѣ небесны. Тогази пьрвосвящен-
никъ-тъ раздра дрехы-тѣ си, и рече: Как-
вѫ още потрѣбѫ имамы за свидѣтели?
64 Чухте богохулство-то; какъ ви ся види?
и всичкы-тѣ го осѫдихѫ че е повиненъ
65 на смьрть. И начнѫхѫ нѣкои да го заплю-
ватъ, и да прикрыватъ лице-то му, и да
го бѫхтатъ, и да му казуватъ: Проречи.
И слугы-тѣ го удряхѫ съ плѣсницы.
66 И [ѫ]когато бѣше Петръ долу въ дворъ-
тъ, идува една отъ слугыни-тѣ пьрвосвя-
67 щенникови; И като видѣ Петра че ся
грѣе, погледнѫ го и рече: И ты бѣше
68 съ Іисуса Назарянина. А той ся отре-
че, и каза: Не знамъ, нито разбирамъ що
казувашь ты. И [ѭ]излѣзе вънъ на прѣдъ
69 дворъ-тъ и пѣтель-тъ пѣя. И слугыня-
та като го видѣ пакъ, начнѫ да казува
на прѣдстоящы-тѣ, че тойзи е отъ тѣхъ.
70 А той пакъ ся отричаше. [а]И слѣдъ мал-
ко, прѣдстоящи-тѣ пакъ казувахѫ на Пе-
тра: Наистинѫ отъ тѣхъ си; [б]защото си
Галилеянинъ, и говореніе-то ти прилича.
71 А той начнѫ да проклѣва и да ся кьлне:
Не знаѭ тогозь человѣка, когото казу-
72 вате. И [в]пѣтель-тъ пѣя вторый пѫть. И
поменѫ Петръ рѣчь-тѫ, коѭто му рече
Іисусъ: Че прѣди пѣтель-тъ дваждь да
пѣе, трижды ще ся отречешь отъ мене.
И начнѫ да плаче.

ГЛАВА 15.

1 И [а]завчасъ на сутринь-тѫ совѣтувахѫ
ся пьрвосвященници-тѣ съсъ старѣйши-
ны-тѣ и книжницы-тѣ, и всичкый совѣтъ,
и вързахѫ Іисуса та *го* заведохѫ и прѣда-
2 дохѫ *го* на Пилата. И [б]попыта го Пилатъ:
Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А той от-
3 говори и рече му: Ты казувашь. И об-
винявахѫ го пьрвосвященници-тѣ много.
4 А [в]Пилатъ пакъ го попыта и рече: Не
отговаряшь ли нищо? виждь, колко сви-
5 дѣтелствуватъ вьрхъ тебе. Но [г]Іисусъ
пакъ не отговори нищо, така щото Пи-
латъ ся чудѣше.
6 А [д]на праздникъ-тъ пущаше имъ по
едного отъ запрѣны-тѣ, когото бы поис-
7 кали. А *тогази* бѣ запрѣнъ *нѣкой си* на
име Варавва, съ другы-тѣ размирницы,
които по размирицѫ-тѫ направихѫ убій-
8 ство. И народъ-тъ извыка, и начнѫ да
ище *да стори Пилатъ* както имъ всякога
9 правѣше. А Пилатъ имъ отговори, и рече:
Ищете ли да ви пуснѫ царь-тъ Іудейскый?
10 Понеже знаеше че отъ зависть го прѣда-
11 дохѫ пьрвосвященници-тѣ. [е]Но пьрвосвя-
щенници-тѣ нагласихѫ народъ-тъ *да и-*
щѫтъ да имъ пусне по добрѣ Вараввѫ.
12 И Пилатъ отговори пакъ и рече имъ: Но
що ищете да сторіѭ *тогази* когото казу-
13 вате царь Іудейскый? А тѣ пакъ извыка-
14 хѫ: Распни го. А Пилатъ имъ казуваше:
Че какво зло е сторилъ? Но тѣ по мно-
15 го извыкахѫ: Распни го. [ж]Тогазь Пилатъ,
понеже ищѣше да стори угодно-то на на-
рода, пуснѫ имъ Вараввѫ, а Іисуса като
го би, прѣдаде го на распятіе.
16 [з]И войни-тѣ го заведохѫ отвѫтрѣ дворъ-
тъ, то есть въ преторіѭ-тѫ, и свыкахѫ
17 всичкый-тъ полкъ. И облѣкохѫ му ба-
грѣницѫ, исплѣтохѫ и вѣнецъ отъ тьрніе
18 и наложихѫ го на *главѫ-тѫ* му, И нач-
нѫхѫ да го поздравяватъ *и да казуватъ:*
19 Радуй ся, Царю Іудейскый! И удряхѫ го
по главѫ-тѫ съ трьсть, и заплювахѫ
го; и колѣничахѫ, та му ся кланяхѫ.
20 И слѣдъ като му ся поругахѫ, съблѣкохѫ

ч Псал. 22; 6. Иса. 53; 7 и дрг. Лук. 22; 37. 24; 44.
ш Псал. 88; 8. Ст. 27.
щ Мат. 26; 57. Лук. 22; 54. Іоан. 18; 13.
ъ Мат. 26; 59.
ы Гл. 15; 29. Іоан. 2; 19.
ь Мат. 26; 62.
ѣ Иса. 53; 7.
ю Мат. 26; 63.
я Мат. 24; 30. 26; 64. Лук. 22; 69.
ѫ Мат. 26; 58, 69. Лук. 22; 55. Іоан. 18; 16.
ѭ Мат. 26; 71. Лук. 22; 58. Іоан. 18; 25.

а Мат. 26; 73. Лук. 22; 59. Іоан. 18; 26.
б Дѣян. 2; 7.
в Мат. 26; 75.

—

а Псал. 2; 2. Мат. 27; 1. Лук. 22; 66. 23; 1. Іоан. 18; 28. Дѣян. 3; 13. 4; 26.
б Мат. 27; 11.
в Мат. 27; 13.
г Иса. 53; 7. Іоан. 19; 9.
д Мат. 27; 15. Лук. 23; 17. Іоан. 18; 39.
е Мат. 27; 20. Дѣян. 3; 14.
ж Мат. 27; 26. Іоан. 19; 1, 10.
з Мат. 27; 27.

му багрѣницѫ-тѫ, и облѣкохѫ го въ не-
говы-тѣ дрехы, и го изведохѫ вънъ, да го
21 распнѫтъ. И [и]накарватъ нѣкого си Симона
Киринейца бащѫ на Александра и Руфа
който минуваше, като си идѣше отъ ни-
вѫ-тѫ, да носи крьстъ-тъ му.
22 И [і]завождатъ *Іисуса* на мѣсто-то Гол-
23 гоѳа, което ся тълкува Лобно мѣсто. И
[к]давахѫ му да піе вино смѣсено съсъ
24 смирнѫ, но той не поè. И като го рас-
пнѫхѫ, [л]сподѣлихѫ дрехы-тѣ му, и хвър-
лихѫ жрѣбіе на тѣхъ, кой кое да земе.
25 [м]А бѣ третій часъ, и го распнѫхѫ.
26 И [н]надписъ-тъ на обвиненіе-то му бѣ над-
27 писанъ: ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ. И [о]съ
него распнѫхѫ двама разбойницы, едного
28 отъ десно и едного отъ лѣво нему. И ся
испълни писаніе-то което казува: [п]„И съ
29 беззаконны-тѣ ся вмѣни.“ И [р]които ми-
нувахѫ отъ тамо хуляхѫ го, и кывахѫ съ
главы, и казувахѫ: Уха, [с]ты който раз-
валяшь храмъ-тъ и въ три дни го съ-
30 зиждувашь, Спаси себе си, и слѣзь отъ
31 крьстъ-тъ. Подобно и първосвященници-тѣ
съ книжницы-тѣ присмивахѫ *му* ся поме-
жду си и думахѫ: Другы е избавилъ, *а*
32 *пакъ* себе си не може да избави. Христосъ
царь-тъ Израилевъ нека слѣзе сега отъ
крьстъ-тъ, да видимъ и да повѣрувамы.
[т]И распѣти-тѣ съ него укорявахѫ го.
33 И [у]като дойде шестый-тъ часъ, станѫ
тьма по всичкѫ-тѫ земіѭ, до деветый-тъ
34 часъ. И по деветь-тѣ часа извыка Іисусъ
съ голѣмъ гласъ, и рече: [ф]„Елой, Елой,
лама савахѳанѝ?“ което ще ся рече: „Бо-
же мой, Боже мой, защо си мя оставила?“
35 И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо, като чухѫ,
36 казувахѫ: Ето, Иліѭ выка. И [х]завтече
ся единъ, и напълни гѫбѫ съ оцетъ, и
обви іѭ на тръсть, [ц]та му даваше да піе,
и казуваше: Оставѣте да видимъ да ли
ще дойде Илія да го снеме.
37 А [ч]Іисусъ като издаде гласъ голѣмъ,
38 издъхнѫ. И [ш]завѣса-та на храмъ-тъ ся
39 раздра на двѣ, отъ горѣ до долу. А [щ]като
видѣ стотникъ-тъ, който стоеше срещѫ
него, че, като извыка така, издъхнѫ, ре-
че: Наистинѫ тойзи человѣкъ бѣше Сынъ
40 Божій. [ъ]Имаше още и жены които глeда-
хѫ [ы]отъ далечь, между които бѣ и Марія
Магдалина, и Марія майка-та на Іакова
41 малаго и на Іосія, и Саломія; Които, и кога-
то бѣше *Іисусъ* въ Галилеѭ, [ь]слѣдувахѫ
го, и слугувахѫ му; и другы много, които
бѣхѫ възлѣзли съ него въ Іерусалимъ.
42 И [ѣ]когато вече станѫ вечерь, (защото
бѣше петъкъ, сирѣчь срещѫ сѫбботѫ:)
43 Дойде Іосифъ отъ Аримаѳея, почетенъ *е-*
динъ совѣтникъ, който и [ю]той ожидаше
царство-то Божіе; и дързнѫ, та влѣзе
при Пилата, и поиска тѣло-то Іисусово.
44 А Пилатъ ся почуди да ли е вече умрѣлъ;
и повыка стотникъ-тъ, та го попыта, от-
45 колѣ ли е умрѣлъ. И като ся научи отъ
46 стотника, подари тѣло-то Іосифу. [я]И той
купи плащаницѫ, и снѣ го, та го обви
съ плащаницѫ-тѫ; и положи го въ гробъ,
който бѣ изсѣченъ отъ камыкъ, и привали
47 камыкъ надъ врата-та на гробъ-тъ. А Ма-
рія Магдалина и Марія *майка-та* Іосіева
гледахѫ дѣ го полагахѫ.

ГЛАВА 16.

1 И [а]като ся минѫ сѫббота-та, Марія Маг-
далина и Марія *майка-та* Іаковова и Са-
ломія [б]купихѫ ароматы, за да дойдѫтъ
2 и да го помажѫтъ. И [в]много рано въ пър-
вый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ идуватъ на
3 гробъ-тъ, когато изгрѣя слънце-то. И ка-
зувахѫ си помежду си: Кой ще ни отва-
ли камыкъ-тъ отъ врата-та на гробъ-тъ?
4 И като погледнѫхѫ, видѣхѫ че камыкъ-тъ
бѣ отваленъ; защото бѣше твърдѣ голѣмъ.
5 И [г]като влѣзохѫ въ гробъ-тъ, видѣхѫ
едного юношѫ че сѣдѣше отъ десно, о-
блѣченъ въ бѣлѫ одеждѫ; и ужасихѫ
6 ся. А [д]той имъ казува: Недѣйте ся ужа-
сава: Іисуса търсите Назарянина распѣ-
таго; въскръснѫ, не е тука; ето мѣсто-
7 то дѣто го положихѫ. Но идѣте, кажѣте
на ученицы-тѣ му и на Петра, че отива
прѣди васъ въ Галилеѭ; тамъ ще го ви-
8 дите, [е]както ви рече. И *тѣ* излѣзохѫ ско-
ро, и побѣгнѫхѫ отъ гробъ-тъ; понеже
трепетъ и ужасъ бѣше гы обзѣлъ; [ж]и не
рекохѫ никому нищо; защото ся боехѫ.
9 И като въскръснѫ рано въ първый-тъ
день на седмицѫ-тѫ, [з]яви ся най първо на
Маріѭ Магдалинѫ, [и]отъ коіѭто бѣ испѫ-
10 дилъ седмь бѣсове. [і]Тя отиде та извѣсти
на тыя които бѣхѫ съ него, когато жа-
11 лѣяхѫ и плачахѫ. И тѣ като [к]чухѫ че е
живъ и че го е видѣла, не хванѫхѫ
вѣрѫ.
12 Слѣдъ това яви ся въ другъ образъ на
[л]двамина отъ тѣхъ, когато вървѣхѫ и
13 отивахѫ на село. И тѣ отидохѫ та извѣ-
стихѫ на другы-тѣ; но нито тѣмъ хва-
нѫхѫ вѣрѫ.

и Мат. 27; 32. Лук. 23; 26.
і Мат. 27; 33. Лук. 23; 33. Іоан. 19; 17.
к Мат. 27; 34.
л Псал. 22; 18. Лук. 23; 34. Іоан. 19; 23.
м Вижь Мат. 27; 45. Лук. 23; 44. Іоан. 19; 14.
н Мат. 27; 37. Іоан. 19; 19.
о Мат. 27; 38.
п Иса. 53; 12. Лук. 22; 37.
р Псал. 22; 7.
с Гл. 14; 58. Іоан. 2; 19.
т Мат. 27; 44. Лук. 23; 39.
у Мат. 27; 45. Лук. 23; 44.
ф Псал. 22; 1. Мат. 27; 46.
х Мат. 27; 48. Іоан. 19; 29.
ц Псал. 69; 21.
ч Мат. 27; 50. Лук. 23; 46. Іоан. 19; 30.
ш Мат. 27; 51. Лук. 23; 45.
щ Мат. 27; 54. Лук. 23; 47.
ъ Мат. 27; 55. Лук. 23; 49.
ы Псал. 38; 11.
ь Лук. 8; 2, 3.
ѣ Мат. 27; 57. Лук. 23; 50. Іоан. 19; 38.
ю Лук. 2; 25, 28.
я Мат. 27; 59, 60. Лук. 23; 53. Іоан. 19; 40.

а Мат. 28; 1. Лук. 24; 1. Іоан. 20; 1.
б Лук. 23; 56.
в Лук. 24; 1. Іоан. 20; 1.
г Лук. 24; 3. Іоан. 20; 11, 12.
д Мат. 28; 5, 6, 7.
е Мат. 26; 32. Гл. 14; 28.
ж Вижь Мат. 28; 8. Лук. 24; 9.
з Іоан. 20; 14.
и Лук. 8; 2.
і Лук. 24; 10. Іоан. 20; 18.
к Лук. 24; 11.
л Лук. 24; 13.

14. [м]Послѣ ся яви на единадесеть-тѣ когато
бѣхѫ на трьпезѫ-тѫ, и укори *гы* за не-
вѣрство-то и жестокосьрдечіе-то имъ, за-
щото не хванѫхѫ вѣрѫ на тѣзи които
15 го видѣхѫ въскрьснѫлъ. И [н]рече имъ:
Идѣте по всичкый-тъ свѣтъ, [о]и проповѣ-
16 дайте евангеліе-то на всякѫ тварь. [п]Който
повѣрува, и ся крьсти, спасенъ ще бѫде;
а [р]който не повѣрува ще бѫде осѫденъ.
17 И на тѣзи които повѣруватъ ще имъ спо-
слѣдуватъ тія знаменія; [с]съ мое-то име
бѣсове ще испѫждатъ; [т]новы языцы ще
18 говорятъ: [у]Зміи ще хващатъ; и ако нѣ-
що смьртно испіѭтъ, нѣма да гы поврѣди;
на болестны [ф]ще възложатъ рѫцѣ и тѣ
ще бѫдѫтъ здрави.
19 И тъй Господь, [х]слѣдъ като имъ говорй,
[ц]възнесе ся на небе-то [ч]и сѣднѫ отъ десно
20 на Бога. А тѣ излѣзохѫ и проповѣдувахѫ
на всякѫдѣ, като содѣйствуваше Господь,
[ш]и подтвьрдяваше слово-то *си* съсъ зна-
менія-та които слѣдувахѫ. Аминь.

ЕВАНГЕЛІЕ ОТЪ ЛУКѪ.

ГЛАВА 1.

1 Понеже мнозина прѣдпріехѫ да съчи-
нятъ повѣсть за съвьршенно извѣстны-тѣ
2 намъ событія, [а]Както ни гы прѣдадохѫ
онѣзи [б]които отъ начало сѫ были очевид-
3 ци и служители на слово-то, [в]Видѣ ми ся
благословно и, менѣ, който изслѣдувахъ
подробно всичко отъ начало, да ти пишѫ
4 [г]наредъ *за това*, [д]честитый Ѳеофиле, [е]За
да познаешь твьрдо-то основаніе на това
ученіе, въ което си поучаванъ.
5 [ж]Въ дни-тѣ на Ирода царя Іудейскаго
имаше нѣкой си священникъ [з]отъ четѫ-
тѫ Авіевѫ, на име Захарія; и жена му
отъ дъщери-тѣ Аароновы, и име-то й Е-
6 лисаветь. Тѣ и двама-та бѣхѫ [и]праведни
прѣдъ Бога, и ходѣхѫ беспорочно въ всич-
кы-тѣ заповѣди и постановленія Господни.
7 И нѣмахѫ чадо, понеже Елисаветь бѣ не-
плодна, а и двама-та бѣхѫ заматорѣли въ
8 възрастъ-тъ си. И като священствуваше
той прѣдъ Бога [і]въ редъ-тъ на четѫ-тѫ си,
9 По обычаю на священство-то паднѫ жрѣ-
біе нему да влѣзе въ храмъ-тъ Господень
10 и [к]да покади: И въ часъ-тъ на каденіе-то
[л]всичко-то множество на народа отъ вънъ
11 бѣше на молбѫ. И яви му ся ангелъ Гос-
поденъ стоящъ отъ десно [м]на кадилный-
12 тъ олтарь. И Захарія като *го* видѣ, [н]смути
13 ся, и страхъ нападнѫ на него. И рече му
ангелъ-тъ: Не бой ся, Захаріе; защото
послуша ти ся молба-та; и жена ти Ели-
саветь ще ти роди сынъ [о]и ще му наре-
14 чешь име-то Іоаннъ. И ще ти бѫде радость
и веселіе, и [п]мнозина ще ся възрадуватъ
15 за негово-то рожденіе. Защото ще бѫде
великъ прѣдъ Бога; [р]и вино и сикерѫ
нѣма да піе; и ще ся испълни съ Духа
Святаго [с]още отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си.
16 И [т]ще възвърне мнозина отъ сынове-тѣ
Израилевы къмъ Господа тѣхнаго Бога.
17 И той [у]ще прѣдиде прѣдъ него въ духъ
и силѫ Иліинѫ, за да възвърне сьрдца-та
на бащы-тѣ къмъ чада-та, и непокорны-тѣ
къмъ мудрованіе-то на праведны-тѣ; за да
приготви Господу народъ прѣдрасполо-
18 женъ. И рече Захарія на ангелъ-тъ: [ф]По
какво ще познаѭ това? защото азъ сьмь
старъ, и жена ми заматорѣла въ дни-тѣ си.
19 А отговори ангелъ-тъ и рече му: [х]Азъ
сьмь Гавріилъ, който прѣдстоіѭ прѣдъ
Бога; и проводенъ сьмь да ти говоріѭ, и
20 да ти благовѣстіѭ това. И ето, [ц]ще мьл-
чишь и не ще можешь да говоришь, до
день-тъ въ който ще бѫде това, защото
не хванѫ вѣрѫ на думы-тѣ ми, които ще
21 ся сбѫдѫтъ на врѣме-то си. И народъ-тъ
чакаше Захаріѭ; и чудѣхѫ ся че ся ба-
22 вѣше въ храмъ-тъ. А когато излѣзе, не

м Лук. 24; 36. Іоан. 20; 19. 1 Кор. 15; 5.
н Мат. 28; 19. Іоан. 15; 16.
о Кол. 1; 23.
п Іоан. 3; 18, 36. Дѣян. 2; 38. 16; 30, 31, 32. Рим. 10; 9. 1 Пет. 3; 21.
р Іоан. 12; 48.
с Лук. 10; 17. Дѣян. 5; 16. 8; 7. 16; 18. 19; 12.
т Дѣян. 2; 4. 10; 46. 19; 6. 1 Кор. 12; 10, 28.
у Лук. 10; 19. Дѣян. 28; 5.
ф Дѣян. 5; 15, 16. 9; 17. 28; 8. Іак. 5; 14, 15.
х Дѣян. 1; 2, 3.
ц Лук. 24; 51.
ч Псал. 110; 1. Дѣян. 7; 55.
ш Дѣян. 5; 12. 14; 3. 1 Кор. 2; 4, 5. Евр. 2; 4.

—

а Евр. 2; 3. 1 Пет. 5; 1. 2 Пет. 1; 16. 1 Іоан. 1; 1.
б Мар. 1; 1. Іоан. 15; 27.
в Дѣян. 15; 19, 25, 28. 1 Кор. 7; 40.
г Дѣян. 11; 4.
д Дѣян. 1; 1.
е Іоан. 29; 31.
ж Мат. 2; 1.
з 1 Лѣт. 24; 10, 19. Неем. 12; 4, 17.
и Быт. 7; 1. 17; 1. 3 Цар. 9; 4. 4 Цар. 20; 3. Іов. 1; 1. Дѣян. 23; 1. 24; 16. Фил. 3; 6.
і 1 Лѣт. 24; 19. 2 Лѣт. 8; 14. 31; 2.
к Исх. 30; 7, 8. 1 Цар. 2; 28. 1 Лѣт. 23; 13. 2 Лѣт. 29; 11.
л Лев. 16; 17. Отк. 8; 3, 4.
м Исх. 30; 1.
н Сѫд. 6; 22. 13; 22. Дан. 10; 8. Ст. 29. Гл. 2; 9. Дѣян. 10; 4. Отк. 1; 17.
о Ст. 60; 63.
п Ст. 58.
р Числ. 6; 3. Сѫд. 13; 4. Гл. 7; 33.
с Іер. 1; 5. Гал. 1; 15.
т Мал. 4; 5, 6.
у Мал. 4; 5. Мат. 11; 14. Мар. 9; 12.
ф Быт. 17; 17.
х Дан. 8; 16. 9; 21, 22, 23. Мат. 18; 10. Евр. 1; 14.
ц Іез. 3; 26. 24; 27.

можаше да имъ продума, и разумѣхѫ че
е видѣніе видѣлъ въ храмъ-тъ, и той имъ
23 кываше, и оставаше нѣмъ. И [ч]като ся ис-
пълнихѫ дни-тѣ на службѫ-тѫ му, отиде
24 у дома си. А слѣдъ тыя дни зачнѫ жена
му Елисаветь, и таеше ся петь мѣсеца, и
25 думаше: Така ми стори Господь въ дни-
тѣ въ които пригледнѫ [ш]да отнеме укоръ-
тъ ми измежду человѣцы-тѣ.
26 А въ шестый-тъ мѣсецъ проводенъ бы
ангелъ Гавріилъ отъ Бога въ градъ Га-
лилейскый, на който име-то е Назаретъ,
27 При еднѫ дѣвицѫ [щ]сгоденѫ за мѫжъ
на име Іосифъ, отъ домъ-тъ Давидовъ, а
28 име-то на дѣвицѫ-тѫ Маріамь. И като
влѣзе ангелъ-тъ при неѭ, рече: [ъ]Радуй
ся благодатная; [ы]Господь е съ тебе; бла-
29 гословена си ты между жены-тѣ. А тя
щомъ *го* видѣ [ь]смути ся отъ думѫ-тѫ
му, и размышляваше, какво ще бѫде това
30 поздравеніе. И рече ѝ ангелъ-тъ: Не бой
ся, Маріамь; защото си намѣрила благо-
31 дать у Бога. И ето [ѣ]ще зачнешь въ у-
тробѫ-тѫ си и ще родишь сынъ, [ю]и ще
32 наречешь име-то му ІИСУСЪ. Той ще
бѫде великъ, и [я]Сынъ на Вышняго ще
ся нарече; [ж]и ще му даде Господь Богъ
33 прѣстолъ-тъ на отца му Давида; И [іж]ще
царува надъ домъ-тъ Іакововъ въ вѣкы,
34 и царство-то му не ще да има край. И
рече Маріамь на ангелъ-тъ: Какъ ще бѫ-
35 де това, понеже мѫжъ не знаѭ? И от-
говори ангелъ-тъ, и рече ѝ: [а]Духъ Святый
ще дойде върху ти, и сила на Вышняго
ще тя осѣни; за това и свято-то което
ся ражда отъ тебе, [б]Сынъ Божій ще ся
36 нарече. И, ето твоя-та сродница Елиса-
веть, и тя въ старины-тѣ си зачнѫ сынъ,
и тойзи е шестый мѣсецъ за неѭ, която
37 ся неплодна казуваше; Защото [в]нѣма у
38 Бога невъзможно нѣщо. И рече Маріамь:
Ето рабыня-та Господня, нека ми бѫде
по твоѭ-тѫ думѫ. И отиде си отъ неѭ
ангелъ-тъ.
39 И станѫ Маріамь прѣзъ тѣзи дни, та
отиде бързомъ къмъ планинскѫ-тѫ стра-
40 нѫ [г]въ градъ Іудовъ. И влѣзе въ домъ-тъ
41 Захаріинъ и поздрави Елисаветь. И щомъ
чу Елисаветь поздравеніе-то Маріино,
възыгра младенецъ-тъ въ утробѫ-тѫ ѝ, и
испълни ся Елисаветь съ Духа Святаго;
42 И възгласи съ гласъ голѣмъ и рече: [д]Бла-
гословена ты въ жены-тѣ, и благословенъ
43 плодъ-тъ на твоѭ-тѫ утробѫ. И отъ кѫ-
дѣ ми е това, да дойде при мене майка-
44 та на Господа моего? Защото ето, щомъ
дойде гласъ-тъ на поздравеніе-то ти въ у-
ши-тѣ ми, възыгра радостно младенецъ-тъ
45 въ утробѫ-тѫ ми. И блажена която е
повѣрувала, че ще ся сбѫде речено-то ѝ
отъ Господа.
46 И рече Маріамь: [е]Величае душа-та ми
47 Господа, И възрадува ся духъ-тъ ми въ
48 Бога Спасителя моего. Защото [ж]пригледа
на смиреніе-то на рабыниѭ-тѫ си, и ето,
отъ нынѣ [з]ще мя ублажавать всичкы-тѣ
49 родове. [и]Защото Силный-тъ ми стори ве-
50 личіе, [і]и свято е негово-то име. И [к]негова-
та милость е отъ родъ въ родъ връхъ тѣ-
51 зи които му ся боятъ. [л]Сътвори силѫ
съсъ своѭ-тѫ мышцѫ; [м]расърснѫ гор-
дѣливы-тѣ съ мысли-тѣ на сърдце-то имъ.
52 [н]Свали силны-тѣ отъ прѣстолы-тѣ *имъ*, и
53 въздигнѫ смиренны-тѣ. [о]Гладны-тѣ ис-
пълни съ добрины, а богаты-тѣ отпрати
54 празны. Помогнѫ на Израиля свой-тъ рабъ,
55 [п]като поменѫ милость-тѫ *си*, [р](Както го-
вори на отцы-тѣ ни,) на Авраама и на
56 сѣме-то негово до вѣка. И сѣдѣ Маріамь съ
неѭ до три мѣсеца; и ся върнѫ у дома си.
57 А на Елисаветь ся испълни врѣме-то ѝ
58 да роди; и роди сынъ. И чухѫ съсѣди-тѣ
и роднины-тѣ ѝ, че е възвеличилъ Господь
своѭ-тѫ къмъ неѭ милость, и [с]радувахѫ
59 ся съ неѭ. И [т]въ осмый-тъ день дойдо-
хѫ да обрѣжѫтъ дѣте-то, и наричахѫ го,
60 по бащино-то му име, Захарія. И отговори
майка му и рече: [у]Не, но ще ся нарече
61 Іоаннъ. И рекохѫ ѝ: Че никой нѣма въ
родъ-тъ ти, който да ся нарича съ това
62 име. И кывахѫ на бащѫ му какъ бы ис-
63 калъ той да го нарече. А *той* поиска дъс-
чицѫ, и написа тѣзи думы: [ф]Іоаннъ е и-
64 ме-то му. И почудихѫ ся всичкы. И тозь
часъ ся [х]отворихѫ уста-та му и языкъ-тъ
му; и говорѣше и благославяше Бога.
65 И нападнѫ страхъ на всичкы-тѣ имъ съ-
сѣды, и [ц]по всичкѫ-тѫ планинскѫ странѫ
на Іудеѭ приказуваше ся за всичко това.
66 И всичкы които чухѫ [ч]турихѫ това на
сърдце-то си и казувахѫ: Какво ли ще
бѫде това отроче? И [ш]рѫка-та Господня
бѣше съ него.
67 И отецъ му Захарія [щ]испълни ся Ду-
хомъ Святымъ; и пророкува и рече:
68 [ъ]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ,

[ч] Вижъ 4 Цар. 11; 5. 1 Лѣт. 9; 25.
[ш] Быт. 30; 23. Иса. 4; 1. 54; 1, 4.
[щ] Мат. 1; 18. Гл. 2; 4, 5.
[ъ] Дан. 9; 23. 10; 19.
[ы] Сѫд. 6; 12.
[ь] Ст. 12.
[ѣ] Иса. 7; 14. Мат. 1; 21.
[ю] Гл. 2; 21.
[я] Мар. 5; 7.
[ж] 2 Цар. 7; 11, 12. Псал. 132; 11. Иса. 9; 6, 7. 16; 5. Іер. 23; 5. Отк. 3; 7.
[іж] Дан. 2; 44. 7; 14, 27. Авд. 21. Мих. 4; 7. Іоан. 12; 34. Евр. 1; 8.
[а] Мат. 1; 20.
[б] Мат. 14; 33. 26; 63, 64. Мар. 1; 1. Іоан. 1; 34. 20; 31. Дѣян. 8; 37. Рим. 1; 4.
[в] Быт. 18; 14. Іер. 32; 17. Зах. 8; 6. Мат. 19; 6. Мар. 10; 27. Гл. 18; 27. Рим. 4; 21.
[г] Іис. Нав. 21; 9, 10, 11.
[д] Сѫд. 5; 24. Ст. 28.
[е] 1 Цар. 2; 1. Псал. 34; 2, 3. 35; 9. Авв. 3; 18.
[ж] 1 Цар. 1; 11. Псал. 138; 6.
[з] Мал. 3; 12. Гл. 11; 27.
[и] Псал. 71; 19. 126; 2, 3.
[і] Псал. 111; 9.
[к] Быт. 17; 7. Исх. 20; 6. Псал. 103; 17, 18.
[л] Псал. 98; 1. 118; 15. Иса. 40; 10. 51; 9. 52; 10.
[м] Псал. 33; 10. 1 Пет. 5; 5.
[н] 1 Цар. 2; 6 и др. Іов. 5; 11. Псал. 113; 6.
[о] 1 Цар. 2; 5. Псал. 34; 10.
[п] Псал. 98; 3. Іер. 31; 3, 20.
[р] Быт. 17; 19. Псал. 132; 11. Рим. 11; 28. Гал. 3; 16.
[с] Ст. 14.
[т] Быт. 17; 12. Лев. 12; 3.
[у] Ст. 13.
[ф] Ст. 13.
[х] Ст. 20.
[ц] Ст. 39.
[ч] Гл. 2; 19, 51.
[ш] Быт. 39; 2. Псал. 80; 17 89; 21. Дѣян. 11; 21.
[щ] Іоил. 2; 28.
[ъ] 3 Цар. 1; 48. Псал. 41; 13. 72; 18. 106; 48.

[ы]защото посѣти и стори избавленіе на
69 свой-тъ народъ. И [ь]въздигнѫ намъ рогъ
на спасеніе въ домъ-тъ на Давида раба
70 своего, [ѣ](Както говорй чрѣзъ уста-та на
71 святы-тѣ свои отъ вѣка пророцы), Освобожденіе отъ врагове-тѣ наши, и отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы които ны ненавиждатъ,
72 [ю]Да стори милость съ отцы-тѣ наши, и
73 да помене святый-тъ свой завѣтъ, [я]Клѣтвѫ-тѫ, съ коѭ-то ся заклѣ на отца ни
74 Авраама, да даде намъ, Освободены отъ
рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ наши, [ѫ]да му
75 служимъ безъ страхъ, [ѭ]Въ святость и
правдѫ прѣдъ него прѣзъ всичкы-тѣ дни
76 на животъ-тъ си. И ты, отроче, пророкъ
на Вышняго ще ся наречешь; защото
[а]ще прѣдидешь прѣдъ лице-то Господне,
77 да приготвишь пѫтища-та му; За да дадешь на неговый-тъ народъ да познаѭтъ
спасеніе, [б]чрѣзъ прощаваніе на грѣхове-
78 тѣ имъ, За милосердіе-то на милость-тѫ
на Бога нашего съ коѭто ны посѣти зора
79 отъ высотѫ-тѫ, [в]Да осіяе сѣдящи-тѣ въ
тьмнинѫ и въ сѣнкѫ смьртнѫ, така щото
да управи нозѣ-тѣ ни въ пѫть на миръ.
80 А [г]дѣте-то растѣше и укрѣпяваше ся
духомъ, [д]и въ пустыни-тѣ бѣше до деньтъ на явленіе-то си на Израиля.

ГЛАВА 2.

1 А прѣзъ онѣзи дни излѣзе заповѣдь отъ
Кесаря Августа да ся напише всичка все-
2 ленная. [а]Това написаніе станѫ пьрво ко-
3 гато Киринїй владѣяше Сиріѭ. И идѣхѫ
всичкы да ся написуватъ, всякой въ свой-
4 тъ си градъ. А възлѣзе и Іосифъ отъ Галилеѭ, отъ градъ-тъ Назаретъ, въ Іудеѭ,
[б]въ градъ-тъ Давидовъ, който ся нарича
Виѳлеемъ, [в](понеже той бѣше отъ домъ-
5 тъ и родъ-тъ Давидовъ,) Да ся напише
[г]съ Маріамь обрученѫ-тѫ нему женѫ,
6 която бѣше непразна. И когато бѣхѫ тѣ
тамъ, испълнихѫ ся дни-тѣ ѝ да роди;
7 И [д]роди Сына своего пьрвороднаго, и пови го, и положи го въ яслы-тѣ; защото
нѣмаше мѣсто за тѣхъ въ гостилницѫ-тѫ.
8 И по онѣзи мѣста имаше овчари които
нощувахѫ на поле-то, и вардѣхѫ стражѫ
9 прѣзъ нощь за стадо-то си. И ето, ангелъ
Господень застанѫ между тѣхъ, и слава
Господня гы осія, [е]и уплашихѫ ся съсъ
10 страхъ голѣмъ. И рече имъ ангелъ-тъ:
Не бойте ся, защото ето благовѣствувамъ
ви радость голѣмѫ, [ж]която ще бѫде на
11 всичкы-тѣ людіе. [з]Защото днесь ся роди
вамъ, въ градъ-тъ Давидовъ, [и]Спаситель,
12 [і]който е Христосъ Господь. И това *ще
бѫде* вамъ знаменіе: Ще намѣрите мла-
13 денецъ повитъ, сложенъ въ яслы-тѣ. И
[к]внезапно съ ангелъ-тъ наедно намѣри
ся множество войска небесна, които хва-
14 лѣхѫ Бога и говорѣхѫ: [л]Слава въ вышнихъ Богу, и на земіѭ-тѫ [м]миръ, [н]въ
15 человѣцы-тѣ благоволеніе. И щомъ си отидохѫ ангели-тѣ отъ тѣхъ на небе-то,
человѣци-тѣ, *сирѣчь* овчари-тѣ рекохѫ си
единъ на другъ: Да идемъ прочее до Виѳлеемъ и да видимъ това що е станѫло,
16 което Господь ни изяви. И дойдохѫ на
бързо, и намѣрихѫ Маріамь и Іосифа, и
17 младенецъ-тъ че лѣжеше въ яслы-тѣ. И
като видѣхѫ, расказахѫ рѣчи-тѣ що имъ
18 ся рекохѫ за това дѣте. И всичкы които
чухѫ почудихѫ ся за това което овчари-
19 тѣ имъ казахѫ. [о]А Маріамь сохраняваше
всичкы тѣзи рѣчи, и размышляваше *за тѣхъ*
20 въ сьрдце-то си. И върнѫхѫ ся овчари-тѣ, хваляще и славяще Бога, за всичко
що чухѫ и видѣхѫ, споредъ както имъ
ся бѣ рекло.
21 И [п]като ся испълнихѫ осмь дни за да
обрѣжѫтъ дѣте-то, нарекохѫ му име-то
[р]Іисусъ, наречено-то отъ ангела прѣди
негово-то зачатіе въ утробѫ-тѫ.
22 И [с]като ся испълнихѫ дни-тѣ за очищеніе-то нейно, по законъ-тъ Моисеевъ,
занесохѫ го въ Іерусалимъ, да го прѣд-
23 ставятъ прѣдъ Господа, Както е писано
въ законъ-тъ Господень, [т]че всякой младенецъ мѫжкый полъ който отваря ложесна, святъ на Господа ще ся нарече;
24 И да принесѫтъ жертвѫ, [у]споредъ речено-то въ законъ-тъ Господень, „Двѣ гъргорицы, или двѣ гълѫбчета.“
25 И ето, имаше *нѣкой си* человѣкъ въ Іерусалимъ, на име Симеонъ; и тойзи человѣкъ *бѣше* праведенъ и благочестивъ, и
[ф]чакаше утѣшеніе-то на Израиля; и Духъ
26 Святый бѣ на него. И открыто бѣ нему
отъ Духа Святаго, че [х]нѣмаше да види
смьрть прѣди да види Христа Господня.

[ы] Исх. 3; 16. 4; 31. Псал. 111; 9. Гл. 7; 16.
[ь] Псал. 13; 17.
[ѣ] Іер. 23; 5, 6. 30; 10. Дан. 9; 24. Дѣян. 3; 21. Рим. 1; 2.
[ю] Лев. 26; 42. Псал. 98; 3. 105; 8, 9. 106; 45. Іез. 16; 60. Ст. 54.
[я] Быт. 12; 3. 17; 4. 22; 16, 17. Евр. 6; 13, 17.
[ѫ] Рим. 6; 18, 22. Евр. 9; 14.
[ѭ] Іер. 32; 39, 40. Ефес. 4; 24. 2 Сол. 2; 13. 2 Тим. 1; 9. Тит. 2; 12. 1 Пет. 1; 15. 2 Пет. 1; 4.
[а] Иса. 40; 3. Мал. 3; 1. 4; 5. Мат. 11; 10. Ст. 17.
[б] Мар. 1; 4. Гл. 3; 3.
[в] Иса. 9; 2. 42; 7. 49; 9. Мат. 4; 16. Дѣян. 26; 18.
[г] Гл. 2; 40.
[д] Мат. 3; 1. 11; 7.

—

[а] Дѣян. 5; 37.
[б] 1 Цар. 16; 1, 4. Іоан. 7; 42.
[в] Мат. 1; 16. Гл. 1; 27.
[г] Мат. 1; 18. Гл. 1; 27.
[д] Мат. 1; 25.
[е] Гл. 1; 12.
[ж] Быт. 12; 3. Мат. 28; 19. Мар. 1; 15. Ст. 31, 32. Гл. 24; 47. Кол. 1; 23.
[з] Иса. 9; 6.
[и] Мат. 1; 21.
[і] Мат. 1; 16. 16; 16. Гл. 1; 43. Дѣян. 2; 36. 10; 36. Фил. 2; 11.
[к] Быт. 28; 12. 32; 1, 2. Псал. 103; 20, 21. 148; 2. Дан. 7; 10. Евр. 1; 14. Отк. 5; 11.
[л] Гл. 19; 38. Ефес. 1; 6. 3; 10, 21. Отк. 5; 13.
[м] Иса. 57; 19. Гл. 1; 79. Рим. 5; 1. Ефес. 2; 17. Кол. 1; 20.
[н] Іоан. 3; 16. Ефес. 2; 4, 7. 2 Сол. 2; 16. 1 Іоан. 4; 9, 10.
[о] Быт. 37; 11. Гл. 1; 66. Ст. 51.
[п] Быт. 17; 12. Лев. 12; 3. Гл. 1; 59.
[р] Мат. 1; 21, 25. Гл. 1; 31.
[с] Лев. 12; 2, 3, 4, 6.
[т] Исх. 13; 2. 22; 29. 34; 19. Числ. 3; 13. 8; 17. 18; 15.
[у] Лев. 12; 2, 6, 8.
[ф] Иса. 40; 1. Мар. 15; 43. Ст. 38.
[х] Псал. 89; 48. Евр. 11; 5.

27 И [ц]дойде по *внушеніе-то на* Духа въ храмъ-
тъ; и когато родители-тѣ внесохѫ отро-
че-то Іисуса, да сторятъ за него по обы-
28 чаю на законъ-тъ, Той го пріѧ на рѫцѣ-
29 тѣ си, и благослови Бога и рече: [ч]Нынѣ
отпущашь рабъ-тъ си, Владыко, споредъ
30 рѣчь-тѫ си, съ миромъ; Защото [ш]видѣ-
31 хѫ очи-тѣ ми твое-то спасеніе, Което си
приготвилъ прѣдъ лице-то на всичкы-тѣ
32 народы; [щ]Свѣтъ за просвѣщеніе на язычн-
ницы-тѣ, и славѫ на твой-тъ народъ Из-
33 раиль. А Іосифъ и майка му чудѣхѫ ся
34 за това що ся казуваше за него. И бла-
гослови гы Симеонъ, и рече на майкѫ му
Маріамь: Ето тойзи лѣжи [ъ]за паданіе и
за въставаніе на мнозина въ Израиль, и
35 [ы]бѣлѣгъ за противорѣчіе; А [ь]на самѫ
тебе мечъ ще прониже душѫ-тѫ ти; за
да ся открыѭтъ помышленія-та на мно-
го сърдца.
36 Имаше и *нѣкоя си* Анна пророчица, дъ-
щеря Фануилева отъ племе-то Асирово;
тя бѣше на възрастъ много остарѣла, и
живѣла бѣ съ мѫжа си седмь годины
37 отъ дѣвство-то си; И тя бѣше вдовица
като на осмдесеть и четыри годины, коя-
то не ся отдалечаваше отъ храмъ-тъ дѣ-
то [ѣ]нощя и деня служаше *Богу* въ постъ
38 и молитвѫ. И тя като пристѫпи въ исто-
то врѣме, славословѣше Бога, и говорѣ-
ше за него [ю]на всичкы които ожидахѫ
39 искупленіе-то въ Іерусалимъ. И като
свършихѫ всичко споредъ законъ-тъ Го-
сподень, върнѫхѫ ся въ Галилеѭ, въ
40 градъ-тъ си Назаретъ. [я]А дѣте-то растѣ-
ше и укрѣпяваше ся духомъ, и ся ис-
пълняше съ мудрость; и благодать Бо-
жія бѣ на него.
41 И [ѫ]ходѣхѫ родители-тѣ му всякѫ го-
динѫ въ Іерусалимъ за праздникъ-тъ на
42 пасхѫ-тѫ. И когато станѫ той на два-
надесеть годины, като възлѣзохѫ по обы-
43 чаю въ Іерусалимъ за праздникъ-тъ, И
като искарахѫ дни-тѣ *на праздникъ-тъ*, и
ся вращахѫ, дѣте-то Іисусъ останѫ *на-
задь* въ Іерусалимъ; и не усѣти Іосифъ и
44 майка му. И понеже мысляхѫ да е съ
дружина-та, изминѫхѫ единъ день пѫть,
и търсѣхѫ го между роднины-тѣ и по-
45 знаницы-тѣ *си;* И като го не намѣрихѫ,
върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ да го търсятъ:
46 И слѣдъ три дни намѣрихѫ го въ храмъ-тъ
сѣднѫлъ между учители-тѣ, та гы слуша-
47 ше и попытуваше гы. И всичкы които го
чуяхѫ [ѭ]удивявахѫ ся на разумъ-тъ и
48 на отговоры-тѣ му. И като го видѣхѫ,
смаяхѫ ся: и рече му майка му: Сын-
ко, що ни стори така? Ето баща ти и
49 азъ много оскърбени тя търсихмы. И
рече имъ: Защо да мя търсите? не знае-
те ли, че [а]трѣбва да съмь въ това което
50 принадлежи на Отца ми. А тѣ [б]не разу-
51 мѣхѫ рѣчь-тѫ, коѭто имъ рече. И слѣ-
зе съ тѣхъ и дойде въ Назаретъ; и по-
коряваше имъ ся. А [в]майка му съхраня-
ваше всичкы тѣзи нѣща въ сърдце-то си.
52 А [г]Іисусъ успѣваше въ мудрость, и
възрастъ, и благодать прѣдъ Бога и че-
ловѣцы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1 А въ петнадесетѫ-тѫ годинѫ на владѣ-
ніе-то на Тиверія Кесаря, когато Понтій-
скый Пилатъ бѣ управитель на Іудеѭ, а
Иродъ четверовластникъ въ Галилеѭ, и
Филиппъ братъ му четверовластникъ въ
Итуреѭ и въ Трахонитскѫ-тѫ странѫ, и
Лисаній четверовластникъ въ Авилиніѭ,
2 [а]Въ врѣме-то на Архіереи-тѣ Аннѫ и
Каіафѫ, слово Божіе быде къмъ Іоанна
3 сына Захаріина, въ пустыніѭ-тѫ: И [б]дой-
де по всичкѫ-тѫ странѫ около Іорданъ,
та проповѣдуваше крьщеніе-то на покая-
4 ніе [в]за прощаваніе на грѣхове-тѣ. Както
е писано въ книгѫ-тѫ на словеса-та на
Исаіѭ пророка, който казува: [г]„Гласъ
на едного, който выка въ пустыніѭ-тѫ;
Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы
5 правѣте неговы-тѣ пѫтекы. Всяка долчи-
на ще ся напълни, и всяка гора и хълмъ
ще ся сниши, и криволицы-тѣ ще станѫтъ
6 правы, и неравны-тѣ пѫтища гладкы; И
[д]всяка плъть ще види спасеніе-то Божіе."
7 И тъй говорѣше на народы-тѣ които идѣ-
хѫ да ся крьстятъ отъ него: [е]Рожбы е-
хиднины, кой ви обади да побѣгнете отъ
8 бѫдѫщій-тъ гнѣвъ? Сторѣте прочее пло-
дове достойны на покаяніе-то; и не нач-
нувайте да думате въ себе си: Отца
имамы Авраама; защото казувамъ ви, че
Богъ може отъ тѣзи каменіе да въздиг-
9 не чада Аврааму. А и сѣкыра-та вече
лѣжи при корень-тъ на дрьвія-та; и тъй
[ж]всяко дърво което не прави добръ плодъ,
отсича ся и въ огнь ся хвърля,
10 И пытахѫ го народи-тѣ, и говорѣхѫ:
11 Прочее [з]що да правимъ? А той отго-
вори и рече имъ: [и]Който има двѣ дрехы
нека даде на тогози който нѣма; и който
12 има хранѫ нека прави такожде. [і]Дойдо-
хѫ и мытари да ся крьстятъ, и рекохѫ

ц Мат. 4; 1.
ч Быт. 46; 30. Фил. 1; 23.
ш Иса. 52; 10. Гл. 3; 6.
щ Иса. 9; 2. 42; 6. 49; 6. 60; 1, 2, 3. Мат. 4; 16. Дѣян. 13; 47. 28; 28.
ъ Иса. 8; 14. Осія 14; 9. Мат. 21; 44. Рим. 9; 32, 33. 1 Кор. 1; 23, 24. 2 Кор. 2; 16. 1 Пет. 2; 7, 8.
ы Дѣян. 28; 22.
ь Псал. 42; 10. Іоан. 19; 25.
ѣ Дѣян. 26; 7. 1 Тим. 5; 5.
ю Мар. 15; 43. Ст. 25. Гл. 24; 21.
я Гл. 1; 80. Ст. 52.
ѫ Исх. 23; 15. 17. 34: 23. Втор. 16; 1, 16.
ѭ Мат. 7; 28. Мар. 1; 22. Гл. 4; 22, 32. Іоан. 7; 15, 46.
а Іоан. 2; 16.
б Гл. 9; 45. 18; 34.
в Дан. 7; 28. Ст. 19.
г 1 Цар. 2; 26. Ст. 40.

—

а Іоан. 11; 49, 51. 18; 13. Дѣян. 4; 6.
б Мат. 3; 1. Мар. 1; 4.
в Гл. 1; 77.
г Иса. 40; 3. Мат. 3; 3. Мар. 1; 3. Іоан. 1; 23.
д Псал. 98; 2. Иса. 52; 10. Гл. 2; 10.
е Мат. 3; 7.
ж Мат. 7; 19.
з Дѣян. 2; 37.
и Гл. 11; 41. 2 Кор. 8; 14. Іак. 2; 15, 16. 1 Іоан. 3; 17. 4; 20.
і Мат. 21; 32. Гл. 7; 29.

13 му: Учителю, що да правимъ? И той
имъ рече: [к]Не събирайте нищо повече
14 отъ това що ви е заповѣдано. Пытахѫ го
и военни-тѣ, и говорѣхѫ: И ный що да
правимъ? И рече имъ: Не правѣте ни-
кому насилство, [л]нито оклеветавайте: и
доволни бѫдѣте съсъ заплаты-тѣ си.
15 И като очакуваше народъ-тъ, и размы-
шлявахѫ всичкы въ сьрдца-та си за Іоан-
16 на, Да не бы той да е Христосъ? Отго-
вори Іоаннъ на всичкы, и рече: [м]Азъ вы
крьщавамъ съ водѫ; но иде по силный-
тъ отъ мене, комуто не сьмь достоинъ
да развьржѫ ремыкъ-тъ на обуща-та му;
той ще вы крьсти съ Духа Святаго и съ
17 огнь: Комуто лопата-та е въ рѫкѫ-тѫ
му, и ще отрѣби гумно-то си, [н]и ще съ-
бере пшеницѫ-тѫ въ житницѫ-тѫ си; а
плѣвѫ-тѫ ще изгори въ огнь неугасимъ.
18 И съ много другы поученія благовѣству-
19 ваше той на народа. А [о]Иродъ четверо-
властникъ-тъ като ся изобличаваше отъ
него за Иродіадѫ женѫ-тѫ на брата си
Филиппа, и за всичкы-тѣ *другы* злины що
20 бѣ сторилъ Иродъ, Надъ всичко друго
приложи и това, и затвори Іоанна въ
тьмницѫ.
21 И като ся крьсти всичкый народъ, [п]ко-
гато ся крьсти и Іисусъ и ся моляше,
22 отвори ся небе-то, И слѣзе Духъ Святый
въ тѣлесенъ видъ, като гълѫбь, вьрхъ
него; и гласъ бы отъ небе-то, който ка-
зуваше: Ты си Сынъ мой възлюбленный;
въ тебе благоволихъ.
23 И самъ Іисусъ начнуваше да е [р]около
тридесеть годины; споредъ както го мнѣхѫ
бѣше [с]сынъ на Іосифа, *който бѣ сынъ* И-
24 ліевъ, *А Илій* Матѳатовъ, *а Матѳатъ* Ле-
віинъ, *а Левій* Мелхіинъ, *а Мелхій* Іанна-
25 евъ, *а Іанна* Іосифовъ, *А Іосифъ* Матта-
ѳіевъ, *а Наттаѳія* Амосовъ, *а Амосъ* На-
умовъ, *а Наумъ* Есліевъ, *а Еслій* Нагге-
26 евъ, *А Наггей* Мааѳовъ, *а Мааѳъ* Матта-
ѳіевъ, *а Маттаѳія* Семеіевъ, *а Семей* Іо-
27 сифовъ, *а Іосифъ* Іудинъ, *А Іуда* Іоанна-
новъ, *а Іоаннанъ* Рисаевъ, *а Риса* Зоро-
вавелевъ, *а Зоровавелъ* Салаѳіилевъ, *а Са-
28 лаѳіилъ* Ниріевъ, *А Нирій* Мелхіевъ, *а Мел-
хій* Аддіевъ, *а Аддій* Косамовъ, *а Косамъ*
29 Елмодамовъ, *а Елмодамъ* Ировъ, *А Иръ*
Іосіевъ, *а Іосій* Еліезеровъ, *а Еліезеръ* Іо-
римовъ, *а Іоримъ* Матѳатовъ, *а Матѳатъ*
30 Левіинъ, *А Левій* Симеоновъ, *а Симеонъ*
Іудинъ, *а Іуда* Іосифовъ, *а Іосифъ* Іона-
31 новъ, *а Іонанъ* Еліакимовъ, *А Еліакимъ*
Мелеаевъ, *а Мелеа* Маинановъ, *а Маинанъ*
Маттаѳаевъ, *а Маттаѳа* [т]Наѳановъ, *а*
32 *Наѳанъ* [у]Давидовъ, *А Давидъ* [ф]Іессеовъ, *а*
Іессей Овидовъ, *а Овидъ* Воозовъ, *а Воозъ*
33 Салмоновъ, *а Салмонъ* Наассоновъ, *А На-*
ассонъ Аминадавовъ, *а Аминадавъ* Арамовъ,
а Арамъ Есромовъ, *а Есромъ* Фаресовъ,
34 *а Фаресъ* Іудинъ, *А Іуда* Іакововъ, *а Іа-*
ковъ Исааковъ, *а Исаакъ* Авраамовъ, *а А-*
35 *враамъ* [х]Ѳаринъ, *а Ѳара* Нахоровъ, *А На-*
хоръ Серуховъ, *а Серухъ* Рагавовъ, *а Ра-*
гавъ Фалековъ, *а Фалекъ* Еверовъ, *а Еверъ*
36 Салаевъ, *А Сала* [ц]Каинановъ, *а Каинанъ*
Арфаксадовъ, *а Арфаксадъ* [ч]Симовъ, *а Симъ*
37 Ноевъ, *а Ное* Ламеховъ, *А Ламехъ* Маѳу-
саловъ, *а Маѳусалъ* Еноховъ, *а Енохъ* Іа-
редовъ, *а Іаредъ* Малелеиловъ, *а Малелеилъ*
38 Каинановъ, *А Каинанъ* Еносовъ, *а Еносъ*
Сиѳовъ, *а Сиѳъ* Адамовъ, *а Адамъ* [ш]Божій.

ГЛАВА 4.

1 А [а]Іисусъ пълнъ съ Духа Святаго вър-
нѫ ся отъ Іорданъ, и [б]отведенъ бы Ду-
2 хомъ въ пустынѭ-тѫ, *И тамъ бѣше* четы-
ридесеть дни искушаванъ отъ діавола: [в]и
не яде нищо прѣзъ тѣзи дни: и като ся
3 изминѫхѫ тѣ, напоконъ огладнѣ. И рече
му діаволъ-тъ: Ако си сынъ Божій, речи
4 на тойзи камыкъ да стане хлѣбъ. И отвѣ-
ща му Іисусъ и рече: [г]Писано е, че „не
толко съ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ,
5 но съсъ всяко слово Божіе.“ И като го
възведе діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ вы-
сокѫ, показа му всичкы-тѣ царства на
6 вселеннѫѭ въ еднѫ минутѫ врѣме. И
рече му діаволъ-тъ: Тебѣ ще дамъ всич-
кѫ-тѫ тѫзи власть и славѫ-тѫ имъ; [д]за-
щото е менѣ прѣдадена, и давамъ ѭ ко-
7 муто щѫ. И тьй ако ся поклонишь ты
прѣдъ мене, твое ще бѫде всичко *това*.
8 И отговори му Іисусъ и рече: Махни ся
отъ мене, Сатано; [е]защото е писано: „Го-
споду Богу твоему да ся поклонишь и
9 само нему да послужишь.“ И [ж]заведе го
въ Іерусалимъ, и постави го на крыло-то
на храмъ-тъ, и рече му: Ако си Сынъ
10 Божій, хвьрли ся отъ тука долу; [з]Защо-
то е писано: „На ангелы-тѣ си ще заповѣ-
11 да за тебе да тя упазятъ, И на рѫцѣ ще
тя подигатъ, за да не прѣпънешь о ка-
12 мыкъ погѫ-тѫ си.“ И отговори Іисусъ и
рече му: [и]Речено е: „Да не искусишь
13 Господа Бога твоего.“ И като свьрши вся-
ко искушеніе діаволъ-тъ, отстѫпи отъ не-
го [і]до врѣме.
14 А [к]Іисусъ [л]съсъ силѫ-тѫ на Духа вър-
нѫ ся [м]въ Галилеѭ; и слухъ излѣзе за
15 него по всичкѫ-тѫ околность. И той по-

к Гл. 19; 8.
л Исх. 23; 1. Лев. 19; 11.
м Мат. 3; 11.
н Мих. 4; 12. Мат. 13; 30.
о Мат. 14; 3. Мар. 6; 17.
п Мат. 3; 13. Іоан. 1; 32.
р Вижь Числ. 4; 3, 35, 39, 43, 47.
с Мат. 13; 55. Іоан. 6; 42.
т Зах. 12; 12.
у 2 Цар. 5; 14. 1 Лѣт. 3; 5.
ф Руѳ. 4; 18 и дрг. 1 Лѣт. 2; 10 и дрг.
х Быт. 11; 24, 26.
ц Быт. 11; 12.
ч Быт. 5; 6. 11; 10.
ш Быт. 5; 1, 2.

—

а Мат. 4; 1. Мар. 1; 12.
б Гл. 2; 27. Ст. 14.
в Исх. 34; 28. 3 Цар. 19; 8.
г Втор. 8; 3.
д Іоан. 12; 31. 14; 30. Отк. 13; 2, 7.
е Втор. 6; 13. 10; 20.
ж Мат. 4; 5.
з Псал. 91; 11.
и Втор. 6; 16.
і Іоан. 14; 30. Евр. 4; 15.
к Мат. 4; 12. Іоан. 4; 43.
л Ст. 1.
м Дѣян. 10; 37.

учаваше по съборища-та имъ, и ся про-
16 славяваше отъ всичкы-тѣ. И дойде [н]въ
Назаретъ, дѣто бѣше отхраненъ, и влѣзе
по обичай-тъ си [о]въ съборище-то сѫб-
17 ботенъ день, и станѫ да чете. И подадо-
хѫ му книгѫ-тѫ на пророка Исаіѭ; и
като разгърнѫ книгѫ-тѫ намѣри това мѣ-
18 сто, дѣто бѣ писано: [п]„Духъ Господень е
на мене; защото мя помаза да благовѣ-
ствувамъ на сиромасы-тѣ; проводи мя да
исцѣлѭ съкрушенны-тѣ сърдцемъ, да про-
повѣдамъ на плѣнницы-тѣ освобожденіе
и на слѣпы-тѣ прогледваніе, да пуснѫ
19 угнѣтены-тѣ въ свободѫ, Да проповѣдамъ
20 благопріятнѫ-тѫ Господнѭ годинѫ. И
като сгънѫ книгѫ-тѫ, даде ѭ на слугѫ-
тѫ и сѣднѫ; а очи-тѣ на всичкы-тѣ въ
21 съборище-то бѣхѫ ся взрѣли въ него. И
начнѫ да имъ говори: Днесь ся испъл-
22 ни това писаніе во ваши-тѣ уши. И всич-
кы му засвидѣтелствувахѫ, и [р]чудѣхѫ
ся за словеса-та на благодать-тѫ що из-
лѣзувахѫ изъ уста-та му, и думахѫ:
23 [с]Не е ли тойзи сынъ-тъ Іосифовъ? И ре-
че имъ: Безъ друго ще ми кажете тѫзи
притчѫ: Лѣкарю, исцѣли ся самъ си;
което смы чули че е станѫло [т]въ Ка-
пернаумъ, стори и тука [у]въ отечество-то
24 си. И пакъ рече: Истинѫ ви казувамъ,
че [ф]никой пророкъ не е пріятъ въ отече-
25 ство-то си. И наистинѫ ви говорѭ, [х]мно-
го вдовицы бѣхѫ въ Израиль во врѣме-
то на Иліѭ, когато ся затвори небе-то
три годины и шесть мѣсеца, въ което
врѣме станѫ гладъ голѣмъ по всичкѫ-тѫ
26 землѭ: И ни при еднѫ отъ тѣхъ не бы
проводенъ Илія, тъкмо въ Сарептѫ Си-
27 донскѫ при еднѫ вдовицѫ женѫ. И [ц]мно-
зина прокаженни имаше во врѣме-то на
Елиссея пророка въ Израиль; и никой
отъ тѣхъ не бы очистенъ тъкмо Нееманъ
28 Сиріянинъ-тъ. Това като чухѫ тѣзи кои-
то бѣхѫ въ съборище-то, всичкы ся ис-
29 пълнихѫ съ ярость, И станѫхѫ та го
искарахѫ вънъ изъ градъ-тъ, и заведохѫ
го при край-тъ на рътъ-тъ на който градъ-
тъ имъ бѣше съграденъ, за да го низри-
30 нѫтъ. Но [ч]той минѫ изъ помежду имъ,
и отиваше си.
31 И [ш]слѣзе въ Капернаумъ, градъ Гали-
лейскый; и поучаваше гы въ сѫбботны-
32 тѣ дни. И удивявахѫ ся на ученіе-то му;
[щ]защото негово-то слово бѣше съ власть.
33 И [ъ]въ съборище-то имаше единъ чело-
вѣкъ, който имаше духъ на нечистъ бѣсъ,
34 и извыка съ гласъ голѣмъ, И казуваше:
Остави, що имашь ты съ насъ, Іисусе
Назарянине? Дошелъ си да ны погубишь
ли? [ы]Знаѭ тя кой си, [ь]Святый Божій.
35 И запрѣти му Іисусъ и рече: Млъкни и
излѣзь изъ него. И бѣсъ-тъ го тръшнѫ
на срѣдъ, и излѣзе изъ него, безъ да го
36 поврѣди никакъ. И смаяхѫ ся всичкы, и
разговаряхѫ ся помежду си и думахѫ:
Що е това слово, че той съ власть и си-
лѫ повелѣва на нечисты-тѣ духове, и из-
37 лѣзватъ? И разнесе ся слухъ за него по
всичкы-тѣ околны мѣста.
38 И [ѣ]като станѫ отъ съборище-то влѣзе
въ домъ-тъ Симоновъ: и тъщѫ-тѫ Симо-
новѫ бѣше ѭ хванѫла огница, и молихѫ
39 го за неѭ. И той застанѫ надъ неѭ и
запрѣти на огницѫ-тѫ, и остави ѭ; и
тозь часъ станѫ тя и слугуваше имъ.
40 И [ю]когато залѣзуваше слънце-то, всич-
кы които имахѫ болнавы отъ всякаквы
болести, доведохѫ гы при него; а той ка-
то възложи рѫцѣ на всякого едного отъ
41 тѣхъ, исцѣли гы. Отъ мнозина още и бѣ-
сове [я]исхождахѫ съ крѣсъкъ, и казувахѫ:
Ты си Христосъ, Сынъ Божій. И [ѫ]запрѣ-
щаваше имъ и гы не оставяше да говорятъ,
понеже го познавахѫ че е Христосъ.
42 И [ѭ]като станѫ день, излѣзе и отиде
въ пусто мѣсто; и народъ-тъ го дирѣше,
и дойдохѫ при него; и задържавахѫ го
43 да си не иде отъ тѣхъ. А той имъ рече:
Че и въ другы-тѣ градове трѣбва да бла-
говѣстѭ царство-то Божіе; понеже на
44 това сьмь проводенъ. [а]И проповѣдуваше
въ съборища-та Галилейскы.

ГЛАВА 5.

1 А веднъжь [а]когато народъ-тъ го прити-
скаше да слуша слово-то Божіе, той стое-
2 ше при езеро-то Геннисаретско; И видѣ
двѣ ладіи че стоехѫ по край езеро-то;
а рыбари-тѣ бѣхѫ излѣзли изъ тѣхъ та
3 испирахѫ мрѣжы-тѣ *си*. И като влѣзе въ
еднѫ отъ ладіи-тѣ, която бѣше Симонова,
помоли го да ѭ отдалечи малко отъ зе-
міѭ-тѫ; и сѣднѫ та поучаваше народъ-тъ
4 отъ ладіѭ-тѫ. И щомъ прѣстанѫ отъ да
говори, рече Симону: [б]Оттегли *ладіѭ-тѫ*
въ длъбочинѫ-тѫ, и хвърлѣте мрѣжы-тѣ
5 си да уловите *рыбѫ*. А Симонъ отговори
и рече му: Учителю, цѣлѫ нощь смы ся
трудили и не уловихмы нищо; но по твоѭ-
6 тѫ рѣчь ще хвърлѭ мрѣжѫ-тѫ. И това
като сторихѫ, уловихѫ много множество
рыбы, щото ся прокѫснуваше мрѣжа-та
7 имъ. И кывнѫхѫ на дружина-та *си* които
бѣхѫ въ другѫ-тѫ ладіѭ, да дойдѫтъ да

[н] Мат. 2; 23. 13; 54. Мар. 6; 1.
[о] Дѣян. 13; 14. 17; 2.
[п] Иса. 61; 1.
[р] Псал. 45; 2. Мат. 13; 54. Мар. 6; 2. Гл. 2; 47.
[с] Іоан. 6; 42.
[т] Мат. 4; 13. 11; 23.
[у] Мат. 13; 54. Мар. 6; 1.
[ф] Мат. 13; 57. Мар. 6; 4. Іоан. 4; 44.
[х] 3 Цар. 17; 9. 18; 1. Іак. 5; 17.
[ц] 4 Цар. 5; 14.
[ч] Іоан. 8; 59. 10; 39.
[ш] Мат. 4; 13. Мар. 1; 21.
[щ] Мат. 7; 28, 29. Тит. 2; 15.
[ъ] Мар. 1; 23.
[ы] Ст. 41.
[ь] Псал. 16; 10. Дан. 9; 24. Гл. 1; 35.
[ѣ] Мат. 8; 14. Мар. 1; 29.
[ю] Мат. 8; 16. Мар. 1; 32.
[я] Мар. 1; 34. 3; 11.
[ѫ] Мар. 1; 25, 34. Ст. 34; 35.
[ѭ] Мар. 1; 35.
[а] Мар. 1; 39.

—

[а] Мат. 4; 18. Мар. 1; 16.
[б] Іоан. 21; 6.

имъ помогнжтъ; и дойдохж, и напълнихж
двѣ-тѣ ладіи, до толко щото щѣхж да
8 потънжтъ. А като видѣ Симонъ Петръ,
припаднж на колѣнѣ-тѣ Іисусовы, и казу-
ваше: [в]Иди си отъ мене, Господи, защото
9 сьмь человѣкъ грѣшенъ. Понеже ужасъ
обзѣ и него и всичкы-тѣ що бѣхж съ него,
10 за ловъ-тъ на рыбы-тѣ що уловихж. По-
добно и Іакова и Іоанна сынове-тѣ Зеве-
деевы, които бѣхж съдружници Симонови.
И рече Іисусъ Симону: Не бой ся: [г]отъ
11 сега человѣцы ще ловишь. И като извлѣ-
кохж ладіи-тѣ на сушж-тж, [д]оставихж
всичко, и отидохж вслѣдъ него.
12 И [е]когато бѣше въ единъ отъ градове-
тѣ, ето человѣкъ пълнъ съ проказж; който
като видѣ Іисуса, паднж на лице-то си,
та му ся помоли и казуваше: Господи,
13 ако щешь, можешь да мя очистишь. А
той прострѣ ржкж, та ся допрѣ до него,
и рече: Ищж, бжди очистенъ: и тутакси
14 проказа-та ся махнж отъ него. И той му
[ж]заповѣда да не каже *тови* никому, но
иди, *казува*, покажи ся на священника, и
принесь за очищеніе-то си, [з]както е Мои-
15 сей заповѣдалъ, за свидѣтелство тѣмъ. Но
още повече ся расчуваше за него, и [и]съ-
бирахж ся народъ много да слушатъ и да
16 гы исцѣлява отъ болести-тѣ имъ. А [і]той ся
оттегляше въ пустыни-тѣ и моляше ся.
17 И единъ день, когато той поучаваше,
сѣдѣхж Фарисеи и законоучители, които
бѣхж надошли отъ всяко село на Галилеіж,
и Іудеіж, и Іерусалимъ, и сила Господня
18 бѣ въ исцѣляваніе-то имъ. И ето, [к]чело-
вѣци които носѣхж на одръ едного чело-
вѣка който бѣше разслабенъ; и щѣхж
да го внесжтъ вжтрѣ, и да *го* сложатъ
19 прѣдъ него. Но понеже не намѣрихж прѣзъ
дѣ да го внесжтъ вжтрѣ поради народъ-
тъ, възлѣзохж на покрывъ-тъ, и прѣзъ
керамиды-тѣ спуснжхж го съ одръ-тъ на
20 срѣдъ прѣдъ Іисуса. И като видѣ *Іисусъ*
вѣрж-тж имъ, рече му: Человѣче, про-
21 щавать ти ся грѣхове-тѣ ти. И [л]начнж-
хж да размышляватъ книжници-тѣ и Фа-
рисеи-тѣ и да казуватъ: [м]Кой е тойзи,
който говори богохулство? Кой може да
прощава грѣхове освѣнь едного Бога?
22 А като разумѣ Іисусъ помыслы-тѣ имъ,
отговори и рече имъ: Що размышлявате
23 въ сьрдца-та си? Що е по лесно, да рекж:
Прощаватъ ся грѣхове-тѣ ти, или да ре-
24 кж: Стани та ходи? Но за да познаете че
Сынъ человѣческый има власть на земіж-
тж да прощава грѣхове, (рече разслабен-
ному,) тебѣ думамъ: Стани, и дигни одръ-
25 тъ си, та иди у дома си. И на часъ-тъ
станж прѣдъ тѣхъ, дигнж това на което
лѣжеше, та отиде у дома си, и славѣше
26 Бога. И ужасъ обзѣ всичкы-тѣ, и славѣхж
Бога, и испълнихж ся отъ страхъ, и ка-
зувахж: Днесь видѣхмы прѣчудны нѣща.
27 И [н]слѣдъ това излѣзе вънъ, и видѣ ед-
ного мытаря, на име Левій, че сѣдѣше на
мытарницж-тж, и рече му: Ела вслѣдъ ме-
28 не. И *той* остави всичко, и станж та оти-
29 де вслѣдъ него. И [о]стори му Левій голѣ-
мо угощеніе въ кжщж-тж си, и [п]много
множество мытари имаше, и другы кои-
30 то сѣдѣхж съ тѣхъ на трапезж-тж. А
книжници-тѣ имъ и Фарисеи-тѣ роптаяхж
хж на ученицы-тѣ му и казувахж: Защо
съ мытари-тѣ и грѣшници-тѣ ядете и піе-
31 те? А отговори Іисусъ и рече имъ: Нѣ-
матъ нуждж за лѣкарь здрави-тѣ, но бол-
32 ни-тѣ. [р]Не дойдохъ да призовж праведны-
тѣ, но грѣшны-тѣ на покаяніе.
33 И тѣ му рекохж: [с]Защо ученици-тѣ
Іоаннови често постятъ, и молбж правятъ,
така и Фарисейскы-тѣ, а твои-тѣ ядж тъ
34 и піжтъ? А той имъ рече: Можете ли
стори свадбары-тѣ да постятъ доклѣ е съ
35 тѣхъ младоженикъ-тъ? Ще дойджтъ оба-
че дни, когато ся отнеме отъ тѣхъ мла-
доженикъ-тъ; тогазъ прѣзъ онѣзи дни ще
36 постятъ. [т]Казуваше имъ още и притчж:
Никой не туря платъ отъ новж дрехж на
ветхж дрехж; а инакъ, и ново-то дере
ветхж-тж, и платъ-тъ отъ новж-тж не си
37 прилича съ ветхж-тж. И никой не налива
вино ново въ мѣхове ветхы; ако ли не,
ново-то вино ще распукне мѣхове-тѣ, и
то ще ся излѣе, и мѣхове-тѣ ще ся раз-
38 валятъ. Но трѣбва да ся налива ново-то
вино въ мѣхове новы, и ся завардятъ и
39 двѣ-тѣ. И никой отъ какъ піе *вино* вет-
хо, не ище тутакси ново; защото казува:
Ветхо-то е по добро.

ГЛАВА 6.

1 И [а]въ първж-тж сжбботж слѣдъ вто-
рый-тъ *день на Пасхж-тж*, минуваше той
прѣзъ сѣятбы-тѣ, и ученици-тѣ му кжс-
сахж класове-тѣ, и ядѣхж, като *гы* стры-
2 вахж съ ржцѣ. А нѣкои си отъ Фарисеи-
тѣ рекохж имъ: Що правите, [б]което не
е простено да ся прави въ сжбботж?
3 И отговори Іисусъ и рече имъ: Не сте
ли чели ни [в]това, което стори Давидъ,
когато огладнѣ той и които бѣхж съ не-
4 го? Какъ влѣзе въ Божій-тъ домъ, и зѣ
хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, и яде, и
даде и на онѣзи които бѣхж съ него, кои-
то *хлѣбове* [г]не бѣ простено да гы яджтъ

в 2 Цар. 6, 9. 3 Цар. 17; 18.
г Мат. 4; 19. Мар. 1; 17.
д Мат. 4; 20. 19; 27. Мар. 1; 18. Гл. 18; 28.
е Мат. 8; 2. Мар. 1; 40.
ж Мат. 8; 4.
з Лев. 14; 4, 10, 21, 22.
и Мат. 4; 25. Мар. 3; 7. Іоан. 6; 2.
і Мат. 14; 23. Мар. 6; 46.
к Мат. 9; 2. Мар. 2; 3.
л Мат. 9; 3. Мар. 2; 6, 7.
м Псал. 32; 5. Иса. 43; 25.
н Мат. 9; 9. Мар. 2; 13, 14.
о Мат. 9; 10. Мар. 2; 15.
п Гл. 15; 1.
р Мат. 9; 13. 1 Тим. 1; 15.
с Мат. 9; 14. Мар. 2; 18.
т Мат. 9; 16, 17. Мар. 2; 21, 22.

—

а Мат. 12; 1. Мар. 2; 33.
б Исх. 20; 10.
в 1 Цар. 21; 6.
г Лев. 24; 9.

5 *другы*, тъкмо едни-тѣ священници? И ка-
зуваше имъ, че Сынъ человѣческый е го-
сподарь и на сѫбботѫ-тѫ.
6 И [д]пакъ въ другѫ сѫбботѫ влѣзе въ
съборище-то, и поучаваше; и имаше та-
мо нѣкой си человѣкъ, комуто десна-та
7 рѫка бѣ суха. И съгледувахѫ го книж-
ници-тѣ и Фарисеи-тѣ, да ли въ сѫббо-
тѫ ще *го* исцѣли, за да намѣрятъ обви-
8 неніе противъ него. Но той знаяше по-
мыслы-тѣ имъ, и рече на человѣка съсъ
сухѫ-тѫ рѫкѫ: Стани та ся исправи на
9 срѣдъ. И той станѫ и ся исправи. Тога-
зи имъ рече Іисусъ: Ще вы попытамъ
нѣщо: Що трѣбва да прави *нѣкой* въ сѫб-
ботѫ, добро ли или зло да прави? да
10 спасе ли душѫ, или да погуби? И като
гы изгледа всичкы-тѣ, рече на человѣка:
Простри рѫкѫ-тѫ си. И той стори така;
и рѫка-та му станѫ здрава както друга-
11 та. А тѣ ся испълнихѫ съ буйство и раз-
говаряхѫ ся помежду си, що да сторятъ
на Іисуса.
12 [е]Прѣзъ онѣзи дни пакъ излѣзе на горѫ-
тѫ да ся помоли; и цѣлѫ нощь бѣ тамъ
13 на молбѫ къмъ Бога. И като станѫ день
призва ученицы-тѣ си; и [ж]избра отъ тѣхъ
дванадесеть, които и нарече апостолы:
14 Симона, [з]когото и наименува Петръ, и
Андрея брата му, Іакова и Іоанна, Филип-
15 па и Варѳоломея, Матѳея и Ѳомѫ, Іакова
Алфеева, и Симона нарицаемаго Зилота
16 [и]Іудѫ *брата* Іакововъ, и Іудѫ Искаріот-
17 скаго, който и станѫ прѣдатель. И като
слѣзнѫ съ тѣхъ, спрѣ ся на едно мѣсто
равно, и *тамо бѣхѫ* мнозина отъ ученицы-
тѣ неговы, [і]и голѣмо множество народъ
отъ всичкѫ Іудеѭ и Іерусалимъ, и отъ
приморіе-то Тирско и Сидонско, които
бѣхѫ дошли да го послушатъ и да ся ис-
18 цѣлятъ отъ болести-тѣ си, И страждущи-
тѣ отъ нечисты духове; и *всичкы* ся ис-
19 цѣлявахѫ. И всичкый-тъ народъ [к]искаше
да ся допре до него; [л]защото сила излѣзу-
ваше изъ него, и исцѣляваше всичкы-тѣ.
20 И той подигнѫ очи-тѣ си къмъ учени-
цы-тѣ си, и казуваше: [м]Блажени *вы* си-
ромаси; защото е ваше царство-то Божіе.
21 [н]Блажени които гладувате сега; защото
ще ся насытите. [о]Блажени които плачете
22 сега; защото ще ся разсмѣете. [п]Блажени
сте когато вы възненавидятъ человѣци-
тѣ, [р]и когато вы отлѫчатъ и похулятъ,
и пронесѫтъ име-то ви като зло, поради
23 Сына человѣческаго. [с]Възрадувайте ся въ
онзи день и възыграйте; защото ето, за-
плата-та ваша е много на небеса; [т]по-
неже бащи-тѣ имъ така правѣхѫ на про-
24 роцы-тѣ. Но [у]горко на васъ [ф]богаты-тѣ,
[х]защото пріимате вече утѣшеніе-то си.
25 [ц]Горко на васъ насытены-тѣ, защото ще
изгладнѣете. [ч]Горко на васъ които ся
смѣете нынѣ, защото ще жалѣете и ще
26 плачете. [ш]Горко вамъ, когато всичкы че-
ловѣци ви позахвалятъ; защото бащи-тѣ
имъ така правѣхѫ на лъжливы-тѣ пророцы.
27 Но [щ]вамъ, които слушате, казувамъ:
Любѣте врагове-тѣ ваши; добро правѣте
28 на онѣзи които вы ненавиждатъ. Благо-
славяйте онѣзи които вы кълнѫтъ, и
[ъ]молѣте ся за онѣзи които ви правятъ
29 пакость. [ы]На тогозь който тя удари по
странѫ-тѫ на лице-то, обърни и другѫ-
тѫ, [ь]и отъ тогозь който ти зема дрехѫ-
30 тѫ, и ризѫ-тѫ *си* не спирай. [ѣ]Всякому
който бы ти поискалъ, дай: и отъ тогозь
който зема твои-тѣ нѣща, не си гы искай.
31 И [ю]както искате да правятъ человѣци-тѣ
32 вамъ, така и вы правѣте тѣмъ. И [я]ако
любите онѣзи които любятъ васъ, каквѫ
благодать имате? защото и грѣшници-тѣ
33 любятъ любящи-тѣ тѣхъ. И ако правите
добро на онѣзи които ви правятъ добро,
каквѫ благодать имате? защото и грѣ-
34 шници-тѣ правятъ сѫщо-то. И [ѫ]ако дава-
те на заемъ *на тѣзи* отъ които ся надѣе-
те пакъ да земете, каквѫ благодать и-
мате? защото и грѣшни на грѣшны зае-
35 матъ, за да зематъ пакъ равно-то. Но вы
[іж]любѣте врагове-тѣ ваши, и добро правѣте,
[а]и на заемъ давайте безъ да ся надѣете за
никое назадь въспріеманіе, [б]и ще бѫде
ваша-та заплата много, и ще бѫдете сы-
нове на Вышняго; защото той е благъ
36 къмъ неблагодарны-тѣ и злы-тѣ. [в]Бѫдѣте
прочее милосерди, както и Отецъ вашъ
37 е милосердъ. И [г]не сѫдѣте, и нѣма да
бѫдѣте сѫдени; не осѫждайте, и нѣма
да бѫдете осѫдени; прощавайте, и про-
38 стени ще бѫдете; [д]Давайте и ще ви ся
даде; мѣрѫ добрѫ натъпканѫ, стресенѫ
и прѣпълненѫ ще ви дадѫтъ [е]въ пазухѫ-
тѫ ви; защото [ж]съ истѫ-тѫ мѣрѫ съ
коѭто мѣрите, ще ви ся възмѣри.
39 Рече имъ и еднѫ притчѫ: [з]Да ли мо-
же слѣпъ слѣпаго да води? Не щѫтъ ли
40 паднѫ и двама-та въ ямѫ-тѫ? [и]Нѣма
ученикъ по горенъ отъ учителя си: а вся-

д Мат. 12; 9. Мар. 3; 1. Вижь Гл. 13; 14. 14; 3. Іоан. 9; 16.
е Мат. 14; 23.
ж Мат. 10; 1.
з Іоан. 1; 42.
и Іуд. 1.
і Мат. 4; 25. Мар. 3; 7.
к Мат. 14; 36.
л Мар. 5; 30. Гл. 8; 46.
м Мат. 5; 3. 11; 5. Іак. 2; 5.
н Иса. 55; 1. 65; 13. Мат. 5; 6.
о Иса. 61; 3. Мат. 5; 4.
п Мат. 5; 11. 1 Пет. 2; 19. 3; 14. 4; 14.
р Іоан. 16; 2.
с Мат. 5; 12. Дѣян. 5; 41. Кол. 1; 24. Іак. 1; 2.
т Дѣян. 7; 51.
у Амос. 6; 1. Іак. 5; 1.
ф Гл. 12; 21.
х Мат. 6; 2, 5, 16. Гл. 16; 25.
ц Иса. 65; 13.
ч Прит. 14; 13.
ш Іоан. 15; 19. 1 Іоан. 4; 5.
щ Исх. 23; 4. Прит. 25; 21. Мат. 5; 44. Ст. 35. Рим. 12; 20.
ъ Гл. 23; 34. Дѣян. 7; 60.
ы Мат. 5; 39.
ь 1 Кор. 6; 7.
ѣ Втор. 15; 7, 8, 10. Прит. 21; 26. Мат. 5; 42.
ю Мат. 7; 12.
я Мат. 5; 46.
ѫ Мат. 5; 42.
іж Ст. 27.
а Псал. 37; 26. Ст. 30.
б Мат. 5; 45.
в Мат. 5; 48.
г Мат. 7; 1.
д Прит. 19; 17.
е Псал. 79; 12.
ж Мат. 7; 2. Мар. 4; 24. Іак. 2; 13.
з Мат. 15; 14.
и Мат. 10; 24. Іоан. 13; 16. 15; 20.

кой *ученикъ* усъвършенствуванъ ще бѫде
41 както учитель-тѣ си. И [і]защо гледашь
сѫчицѫ-тѫ която е въ око-то на брата
ти, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око
42 не съзирашь? Или какъ можешь да ре-
чешь на брата си: Брате, остави да из-
вадіѭ сѫчицѫ-тѫ която е въ око-то ти,
кога ты самъ не видишь гредѫ-тѫ която
е въ твое-то око? Лицемѣре, [к]извади пър-
вомъ гредѫ-тѫ изъ око-то си, и тогазь
щешь видѣ чисто за да извадишь сѫчи-
цѫ-тѫ, която е въ око-то на брата ти.
43 Защото [л]нѣма добро дърво което прави
лошъ плодъ, нито лошо дърво което прави
44 плодъ добръ; Понеже [м]всяко дърво отъ
свой-тъ плодъ ся познава; защото не бе-
рѫтъ отъ трънкы смокыни, нито кѫсатъ
45 отъ кѫпинѫ гроздіе. [н]Добрый-тъ чело-
вѣкъ отъ добро-то съкровище на сърдце-
то си износя добро-то; и злый-тъ чело-
вѣкъ отъ зло-то съкровище на сърдце-то
си износя зло-то; [о]защото отъ прѣпълня-
ніе-то на сърдце-то говорятъ неговы-тѣ
уста.
46 И [п]защо мя зовете, Господи, Господи,
47 а не правите това, което казувамъ? [р]Вся-
кой който иде при мене, и слуша мои-тѣ
словеса, и гы прави, ще ви покажѫ ко-
48 му е подобенъ. Подобенъ е на человѣкъ
що зида кѫщѫ, който ископа и задъл-
бочи, и положи основѫ на камыкъ; и ко-
гато станѫ наводненіе, нападнѫ рѣка-та
върхъ онѫзи кѫщѫ, и не може да ѭ
поклати; защото бѣше основана на ка-
49 мыкъ. А който слуша и не прави, подо-
бенъ е на человѣкъ който е съзидалъ
кѫщѫ на земіѭ-тѫ безъ основѫ; върхъ
коіѭто нападнѫ рѣка-та; и на часъ-тъ
паднѫ, и станѫ срутяваніе-то на тѫзи
кѫщѫ голѣмо.

ГЛАВА 7.

1 И като свърши всичкы-тѣ свои словеса
къмъ народа който го слушаше, [а]влѣзе
2 въ Капернаумъ. А на нѣкого си стотни-
ка слуга-та, който му бѣ милъ, бѣше злѣ
3 боленъ, на умираніе. И като чу за Іисуса,
проводи до него отъ старѣйшины-тѣ Іу-
дейскы, да го молятъ да дойде да оздрави
4 слугѫ-тѫ му. И тѣ дойдохѫ при Іисуса
та му ся молихѫ прилѣжно, и казувахѫ:
Че е достоинъ тойзи комуто ще сторишь
5 това; Защото люби нашій-тъ народъ, и
6 той ни съгради съборище. А Іисусъ вър-
вѣше съ тѣхъ; и когато не бѣше вече
далечь отъ кѫщѫ-тѫ, проводи стотникъ-
тъ пріятели до него, да му кажѫтъ: Го-
споди, не си прави трудъ; защото не сьмь
достоинъ да влѣзешь подъ мой-тъ покрывъ.
7 За това нито себе си счетохъ достоинъ
да дойдѫ при тебе; но речи рѣчь, и слу-
8 га-та ми ще оздравѣе. Защото и азъ сьмь
человѣкъ подъ власть подчиненъ, и имамъ
подъ себе си войны; и казувамъ тому:
Иди, и отхожда; и другыму: Ела, и до-
хожда; и на слугѫ-тѫ си: Направи това,
9 и направя. Това като чу Іисусъ, почуди
ся на него; и обърнѫ ся та рече на иду-
щій-тъ вслѣдъ него народъ: Казувамъ ви,
нито въ Израиль намѣрихъ толкози вѣрѫ.
10 И когато проводени-тѣ ся върнѫхѫ въ
кѫщи, намѣрихѫ болный-тъ слугѫ оздра-
вѣлъ.
11 А въ слѣдующій-тъ *день* отхождаше
Іисусъ въ градъ нарицаемъ Наинъ; и съ
него вървѣхѫ мнозина отъ ученицы-тѣ
12 му и народъ много. И когато наближи до
врата-та градскы, ето, износѣхѫ на вънъ
мъртвецъ, сынъ единороденъ на майкѫ
си; и тя *бѣ* вдовица; и народъ много отъ
13 градъ-тъ имаше съ неіѫ. И като ѭ видѣ
Господь, смили ся за неіѭ, и рече ѝ: Не-
14 дѣй плака. И приближи та ся допрѣ до но-
сило-то: а носящи-тѣ ся спрѣхѫ: и рече:
15 Момче, тебѣ казувамъ, [б]стани. И мъртвый-
тъ ся подигнѫ и сѣднѫ, и начнѫ да го-
16 вори; и даде го на майкѫ му. И страхъ
[в]обзѣ всичкы-тѣ, и славѣхѫ Бога, и ка-
зувахѫ: [г]Пророкъ великъ ся повдигнѫ
между насъ; [д]и, Богъ посѣти свои-тѣ лю-
17 діе. И расчу ся това слово за него по всич-
кѫ Іудеіѭ, и по всичкѫ-тѫ околность.
18 И [е]възвѣстихѫ Іоанну ученици-тѣ му
19 за всичко това. И призва Іоаннъ двами-
на отъ ученицы-тѣ си, та проводи при
Іисуса, да му кажѫтъ: Ты ли си който
20 иде, или другыго да очаквамы? И като
дойдохѫ при него человѣци-тѣ, рекохѫ:
Іоаннъ Кръститель ны проводи до тебе,
и казва: Ты ли си който иде, или дру-
21 гыго да очаквамы? И въ истый-тъ часъ
исцѣли мнозина отъ болести и немощи,
и отъ лукавы духове, и на мнозина слѣпы
22 подари прогледуваніе. И [ж]отговори Іисусъ
и рече имъ: Идѣте и възвѣстѣте Іоанну
което видѣхте и чухте, [з]че слѣпи прогле-
дуватъ, хроми ходятъ, прокаженни ся о-
чистяватъ, глухы прочуюватъ, мъртви въс-
крьснуватъ, и на [и]сиромасы-тѣ ся благо-
23 вѣствува. И блаженъ е който ся не съ-
блазни въ мене.
24 А [і]когато си отидохѫ проводени-тѣ отъ
Іоанна, начнѫ да говори на народа за
Іоанна: Какво излѣзохте да видите въ
пустыніѭ-тѫ? тръсть ли отъ вѣтръ раз-
25 люляемѫ? Но какво излѣзохте да ви-
дите? человѣкъ ли облѣченъ въ мекы

і Мат. 7; 3.
к Прит. 18; 17.
л Мат. 7; 16, 17.
м Мат. 12; 33.
н Мат. 12; 35.
о Мат. 12; 34.
п Мал. 1; 6. Мат. 7; 21. 25; 11. Гл. 13; 25.
р Мат. 7; 24.

а Мат. 8; 5.
б Гл. 8; 54. Іоан. 11; 43. Дѣян. 9; 40. Рим. 4; 17.
в Гл. 1; 65.
г Гл. 24; 19. Іоан. 4; 19. 6; 14. 9; 17.
д Гл. 1; 68.
е Мат. 11; 2.
ж Мат. 11; 4.
з Иса. 35; 5.
и Гл. 4; 18.
і Мат. 11; 7.

дрехы? ето свѣтло облѣчени-тѣ и онѣзи
които пируватъ въ царскы-тѣ *палаты* сѫ.
26 Но какво излѣзохте да видите? пророкъ
ли? Ей, казувамъ ви, и повече отъ про-
27 рокъ. Тойзи е за когото е писано, [к]„Ето
азъ проваждамъ вѣстителя моего прѣдъ
лице-то ти, който ще устрои пѫть-тъ ти
28 прѣдъ тебе.“ Защото ви казувамъ, че ме-
жду родены-тѣ отъ жены никой пророкъ
не е по голѣмъ отъ Іоанна Крьстителя;
но най малкый-тъ въ царство-то Божіе
29 по голѣмъ е отъ него. И всичкый народъ
като чухѫ, и мытари-тѣ, оправдахѫ Бо-
га, като ся [л]крьстихѫ съ крьщеніе-то
30 Іоанново. А Фарисеи-тѣ и законници-тѣ
отхвьрлихѫ за себе си [м]волѭ-тѫ Божіѭ,
понеже ся не крьстихѫ отъ него.
31 И рече Господь: А [н]на какво да упо-
добѭ человѣцы-тѣ на тойзи родъ? и на
32 какво сѫ подобни? Подобни сѫ на дѣца,
които сѣдятъ по пазаръ-тъ, и выкатъ едно
на друго и казуватъ си: Свирихмы ви и
не играхте, жално ви пѣхмы и не пла-
33 кахте; Защото [о]дойде Іоаннъ Крьститель,
нито хлѣбъ ядѐ, нито вино піе, и казува-
34 те: Бѣсъ има Дойде Сынъ человѣческый,
ядѐ и піѐ, и казувате: Ето человѣкъ яд-
ливъ и винопійца, пріятель на мытари-тѣ
35 и на грѣшницы-тѣ. И [п]оправдава ся му-
дрость-та отъ всичкы-тѣ си чада.
36 И [р]моляше го единъ отъ Фарисеи-тѣ
да яде съ него, и той влѣзе въ домъ-тъ
37 Фарисеевъ, и сѣднѫ на трьпезѫ-тѫ. И
ето жена *нѣкоя* отъ градъ-тъ, която бѣше
грѣшница, като разбра че сѣди на трь-
пезѫ въ домъ-тъ Фарисеевъ, донесе ала-
38 вастръ съ миро, И като застанѫ при но-
зѣ-тѣ му отзадѣ и плачеше, начнѫ да
облива нозѣ-тѣ му съсъ сьлзы и отрываше
гы съ космы-тѣ на главѫ-тѫ си, и цѣлу-
ваше нозѣ-тѣ му, и мажеше *гы* съ миро-
39 то. А Фарисей-тъ който го бѣ призвалъ
като видѣ, рече въ себе си и думаше:
[с]Тойзи ако бѣше пророкъ, щѣше да знае
коя и каква е жена-та, която ся допира
до него, че е грѣшница.
40 И отговори Іисусъ и рече му: Симоне,
имамъ нѣщо да ти рекѫ: а той казува:
41 Учителю, речи: Нѣкой си заимодавецъ
имаше двама длъжницы; единъ-тъ бѣ
длъженъ петстотинъ динаріи а другый-тъ
42 петдесеть. И понеже нѣмахѫ да му пла-
тятъ, прости имъ *гы* и на двама-та. И тъй,
кажи ми, кой отъ тѣхъ ще го възлюби
43 повече? Отговори Симонъ и рече: Мыслѭ
че *онзи* комуто е оставилъ повече-то. А
44 той му рече: Право си отсѫдилъ. И като
ся обърнѫ кѫдѣ женѫ-тѫ, рече на Си-
мона: Видишь ли тѫзи женѫ? Влѣзохъ
въ кѫщѫ-тѫ ти, *и* ты водѫ за нозѣ-тѣ
ми не даде; а тя съсъ сьлзы облѣ нозѣ-тѣ
ми, и съ космы-тѣ на главѫ-тѫ си *гы* отры.
45 Ты цѣлованіе ми не даде; а тя, отъ какъ
сьмь влѣзлъ, не е прѣстанѫла отъ да цѣлу-
46 ва нозѣ-тѣ ми. Ты [т]съ масло главѫ-тѫ ми
не помаза; а тя съ миро помаза нозѣ-тѣ
47 ми. [у]За това ти казувамъ, прощаватъ ѝ
ся много-то нейни грѣхове; защото много
възлюби; а комуто ся малко прощава,
48 малко люби. И рече ѝ: [ф]Прощаватъ *ти*
49 ся грѣхове-тѣ ти. И тѣзи които сѣдѣхѫ
съ него наедно на трьпезѫ-тѫ начнѫхѫ
да си говорятъ по между си: [х]Кой е
50 тойзи който и грѣхове прощава? И рече
на женѫ-тѫ: [ц]Вѣра-та твоя тя спасе;
иди си съ миромъ.

ГЛАВА 8.

1 И слѣдъ това ходѣше отъ градъ на градъ
и отъ село на село, да проповѣдува и да
благовѣствува царство-то Божіе; и двана-
2 десеть-тѣ *ученици бѣхѫ* съ него, И [а]жены
нѣкои, които бѣхѫ исцѣлены отъ злы ду-
хове и болести, Марія нарицаема-та Маг-
далина, [б]изъ коіѭто бѣхѫ излѣзли седмь
3 бѣса, И Іоанна жена-та на Хузѫ, настой-
никъ-тъ Иродовъ, и Сусанна, и другы
много, които му слугувахѫ отъ свой-тъ
си имотъ.
4 И [в]понеже ся стичаше народъ много,
и идѣхѫ при него отъ всякой градъ, рече
5 съ притчѫ: Излѣзе сѣятель-тъ да сѣе сѣ-
ме-то си; и когато сѣяше, едно паднѫ
край пѫть-тъ, и затъпка ся, и птицы-тѣ
6 небесны го озобахѫ. А друго паднѫ на
камыкъ, и като изникнѫ, изсъхнѫ, защо-
7 то нѣмаше влагѫ. Друго пакъ паднѫ въ
срѣдъ тьрніе-тѣ, и като порастохѫ тьр-
8 ніе-тѣ заглушихѫ го. А друго паднѫ на
добрѫ-тѫ земѭ, и като израсте, стори
плодъ стократенъ. Това като говорѣше:
възгласи: Който има уши да слуша, нека
слуша.
9 А [г]пытахѫ го ученици-тѣ му и казувахѫ:
10 Що значи тая притча? А той рече: Вамъ
е дадено да познаете тайны-тѣ на цар-
ство-то Божіе; а на другы-тѣ *ся пропо-
вѣдува* съ притчы, щото гледающе [д]да
не видятъ и слушающе да не разумѣ-
11 ватъ. [е]И тя е притча-та. Сѣме-то е слово-
12 то Божіе: А *посѣяно-то* край пѫть-тъ
сѫ които слушатъ; слѣдъ това идува діа-
волъ-тъ, и отнема слово-то отъ сьрдце-
то имъ, да не бы да повѣруватъ и ся спа-
13 сѫтъ. А което на камыкъ-тъ, *сѫ онѣзи*,
които кога чуѭтъ, съ радость пріиматъ
слово-то; и тѣ корень нѣматъ; които за

[к] Мах. 3; 1.
[л] Мат. 3; 6. Гл. 3; 12.
[м] Дѣян. 20; 27.
[н] Мат. 11; 16.
[о] Мат. 3; 4. Мар. 1; 6. Гл. 1; 15.
[п] Мат. 11; 19.
[р] Мат. 26; 6. Мар. 14; 3. Іоан. 11; 2.
[с] Гл. 15; 2.
[т] Псал. 23; 5.
[у] 1 Тим. 1; 14.
[ф] Мат. 9; 2. Мар. 2; 5.
[х] Мат. 9; 3. Мар. 2; 7.
[ц] Мат. 9; 22. Мар. 5; 34. 10; 52. Гл. 8; 48. 18; 42.
[а] Мат. 27; 55, 56.
[б] Мар. 16; 9.
[в] Мат. 13; 2. Мар. 4; 1.
[г] Мат. 13; 10. Мар. 4; 10.
[д] Иса. 6; 9. Мар. 4; 12.
[е] Мат. 13; 18. Мар. 4; 14.

малко врѣме вѣруватъ, и во врѣме на на-
14 пасть отстѫпватъ. А паднжло-то въ тър-
ніе-тѣ, тѣ сѫ *онѣзи* които сѫ слушали, и
отъ грыжы и богатства и сласти житей-
скы, отхождатъ, и заглухнуватъ и не при-
15 носятъ плодъ. А което на добрж-тж зе-
міѭ, тѣ сѫ *онѣзи*, които чуѭтъ слово-то,
държатъ го въ добро и благо сърдце, и
приносятъ плодъ въ търпѣніе.
16 И [ж]никой като запали свѣщь не іѭ по-
крыва съсъ съсѫдъ, нито іѭ туря подъ
одръ-тъ; но іѭ туря на свѣтилникъ-тъ,
за да гледатъ видѣлинж-тж тѣзи които
17 влѣзуватъ. Защото [з]нѣма скрышно, което
не ще бѫде явно; нито утаено, което не
ще бѫде знано, и не ще излѣзе наявѣ.
18 За това гледайте какъ слушате; защото
[и]който има, ще му ся даде; а който нѣ-
ма, и онова коего мни че има ще му ся
отнеме.
19 И [і]дойдохж при него майка му и бра-
тія-та му, и поради множество-то не мо-
20 жахж да приближатъ при него. И извѣсти-
хж му *нѣкои* и казувахж: Майка ти и бра-
тія-та ти стоятъ вънъ и ищѫтъ да тя ви-
21 дятъ. А той отвѣща и рече имъ: Менѣ
ми сѫ майка и братія тѣзи, които слу-
шатъ слово-то Божіе и го испълняватъ.
22 И [к]единъ день влѣзе въ ладіѭ той и
ученици-тѣ му; и рече имъ: Да минемъ
23 отвѫдь езеро-то: и отплувахж. И въ врѣ-
ме-то на плуваніе-то имъ той заспа: и
спуснж ся буря вѣтренна въ езеро-то и
напълняше ся ладія-та и въ опасность
24 бѣхж. И пристѫпихж та го разбудихж и
казувахж: Наставниче, Наставниче, загы-
нувамы. А той станж та запрѣти на вѣтрь-
тъ и на волненіе-то на водж-тж; и ута-
25 ложихж ся, и станж тишина. И рече имъ:
Дѣ ви е вѣра-та? А тѣ уплашени чудѣхж
ся, и говорѣхж си единъ на другый: Кой
е тойзи, щото повелѣва и на вѣтрове-тѣ
и на водж-тж, и го слушатъ?
26 И [л]исплувахж въ Гадаринскж-тж стра-
27 нж, която е срещж Галилеѭ. И щомъ из-
лѣзе на земіѭ-тж, срѣщнж го отъ градъ-тъ
нѣкой си человѣкъ, който отъ много врѣ-
ме имаше бѣсове, и дрехж не обличаше,
и въ кѫщи не стоеше, но въ гробища-та.
28 И като видѣ Іисуса, извыка и припаднж
нему и съ гласъ голѣмъ рече: Що *имашь*
ты съ мене, Іисусе Сыне на Бога Вышня-
29 го? моліѭ ти ся недѣй мя мѫчи. Защото
повелѣ нечистому духу да излѣзе изъ че-
ловѣка; понеже отъ много врѣме бѣ го
прѣхванжлъ; и връзвахж го съ веригы и
съ оковы та го вардѣхж; но той раскѫ-
суваше върскы-тѣ, и гоняше го бѣсъ-тъ
30 по пустыни-тѣ. И попыта го Іисусъ и рече:
Какъ ти е име-то? а той рече: Легеонъ;
защото много бѣсове влѣзохж въ него.
31 И молѣхж го да имъ не повелѣе да идѫтъ
32 [м]въ безднж-тж. А тамъ имаше стадо отъ
много свиніе що пасѣхж по горж-тж; и
молѣхж му ся *бѣсове-тѣ* да имъ дозволи
33 да влѣзѫтъ въ тѣхъ; и дозволи имъ; И
като излѣзнжхж бѣсове-тѣ отъ человѣка,
влѣзохж въ свиніе-тѣ; и впуснж ся ста-
до-то прѣзъ стрьмнинж-тж въ езеро-то та
34 ся издави. А свинопасци-тѣ като видѣхж
това що станж, побѣгнжхж и отидохж та
35 извѣстихж въ градъ-тъ и въ села-та. И
излѣзохж да видятъ станжло-то; и дойдо-
хж при Іисуса, и намѣрихж человѣкъ-тъ
отъ когото бѣхж излѣзли бѣсове-тѣ, сѣ-
днжлъ при нозѣ-тѣ Іисусовы, облѣченъ и
36 смысленъ; и убояхж ся. И тѣзи които
бѣхж видѣли това извѣстихж имъ, какъ
37 исцѣлѣ бѣсный-тъ. И [н]всичко-то множе-
ство отъ околность-тж Гадаринскж, [о]мо-
лихж му ся да си отиде отъ тѣхъ; защото
бѣхж обзѣти отъ голѣмъ страхъ; а той
38 влѣзе въ ладіѭ-тж и върнж ся. А [п]че-
ловѣкъ-тъ, отъ когото бѣхж излѣзли бѣ-
сове-тѣ, моляше му ся да бѫде съ него,
39 но Іисусъ го испрати и рече: Върни ся у
дома си, и раскажи това което ти стори
Богъ. И отиде та проповѣдува по всич-
кый-тъ градъ това що му стори Іисусъ.
40 А когато ся върнж Іисусъ, пріѧ го на-
41 родъ-тъ; защото всичкы го чакахж. И е-
то [р]дойде единъ человѣкъ, на име Іаиръ,
(и той бѣ началникъ на съборище-то), и
паднж на нозѣ-тѣ Іисусовы, та му ся мо-
42 ляше да влѣзе въ домъ-тъ му. Защото и-
маше дъщеріѭ единороднж, като на два-
надесеть годины, и тя бѣше на умираніе.
И когато отхождаше, народъ-тъ го при-
тискаше.
43 И [с]жена нѣкоя си що имаше кръвоте-
ченіе отъ дванадесеть годины, която бѣ
издала на лѣкари всичкый си имотъ, и
44 не можѐ да ся излѣкува отъ никого, При-
ближи изъ отзадъ, та ся допрѣ до полѫ-
тж на дрехж-тж му; и тозь часъ прѣ-
45 станж теченіе-то на кръвь-тж ѝ. И рече
Іисусъ: Кой е що ся допрѣ до мене? и
понеже ся отричахж всичкы, рече Петръ
и които бѣхж съ него: Наставниче, на-
родъ-тъ тя притискатъ и угнѣтаватъ, а
ты казувашь: Кой е що ся допрѣ до ме-
46 не? Но Іисусъ рече: Нѣкой ся допрѣ до
мене; защото азъ усѣтихъ че сила [т]из-
47 лѣзе изъ мене. И като видѣ жена-та че
ся не укры, дойде растреперана, и припа-
днж нему, та му исказа прѣдъ всичкый-
тъ народъ за коіѭ причинж ся допрѣ до
48 него, и какъ на часъ-тъ оздравѣ. А той
ѝ рече: Дързай, дъще, твоя-та вѣра тя
исцѣли; иди си съ миромъ.

ж Мат. 5; 15. Мар. 4; 21. Гл. 11; 33.
з Мат. 10; 26. Гл. 12; 2.
и Мат. 13; 12. 25; 29. Гл. 19; 26.
і Мат. 12; 46. Мар. 3; 31.
к Мат. 8; 23. Мар. 4; 35.
л Мат. 8; 28. Мар. 5; 1.
м Отк. 20; 3.
н Мат. 8; 34.
о Дѣян. 16; 39.
п Мар. 5; 18.
р Мат. 9; 18. Мар. 5; 22.
с Мат. 9; 20.
т Мар. 5; 30. Гл. 6; 19.

49 И [у]когато още говорѣше, идва нѣкой
си отъ началникъ-тъ на съборище-то, и
казува му: Дъщеря ти умрѣ, не труди
50 учитель-тъ. А Іисусъ като чу, отговори
му, и рече: Не бой ся; тъкмо вѣрувай,
51 и ще ся избави. И когато влѣзе въ кѫщи,
не остави никого да влѣзе, освѣнь Петра
и Іакова и Іоанна, и бащѫ-тѫ на моми-
52 че-то и майкѫ-тѫ. И плачехѫ всичкы и
оплакувахѫ го. А той рече: Не плачѣте:
53 не е умрѣло, [ф]но спи. И присмивахѫ му
54 ся, понеже знаехѫ че е умрѣло. Но той
испѫди на вънъ всичкы-тѣ, и хванѫ го
за рѫкѫ-тѫ и извыка, и рече: Момиче,
55 [х]стани. И повърнѫ ся духъ-тъ му, и ста-
нѫ на часъ-тъ; и повелѣ да му дадѫтъ
56 да яде. И удивихѫ ся родители-тѣ му;
[и]а той имъ повелѣ да не кажѫтъ никому
това що станѫ.

ГЛАВА 9.

1 И като [а]свыка дванадесеть-тѣ свои уче-
ницы, даде имъ силѫ и власть надъ всич-
кы-тѣ бѣсове, и да исцѣляватъ болести.
2 И [б]проводи гы да проповѣдуватъ царство-
3 то Божіе, и да исцѣляватъ болны-тѣ. И
рече имъ: Не [в]носѣте нищо за въ пѫть,
ни тоягѫ, ни тържикъ, ни хлѣбъ, ни сре-
4 бро, нито по двѣ дрехы да имате. И [г]въ
коіѫто кѫщѫ влѣзете, тамо сѣдѣте, и отъ
5 тамо излѣзувайте *на пѫть.* И [д]които не
вы пріиматъ, когато излѣзувате отъ онзи
градъ, [е]оттърсѣте и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ
6 си за свидѣтелство противъ тѣхъ. И *тѣ*
[ж]излѣзохѫ и ходѣхѫ отъ село на село,
та проповѣдувахѫ евангеліе-то и исцѣля-
вахѫ на всякѫдѣ.
7 И [з]чу Иродъ четверовластникъ всичко
що бываше отъ него; и въ недоумѣніе
бѣ, защото нѣкои казувахѫ че Іоаннъ е
8 въскрьснѫлъ отъ мъртвы-тѣ; Пакъ дру-
гы, че Илія ся е явилъ; а другы че единъ
отъ староврѣменны-тѣ пророцы е въскрьс-
9 нѫлъ. И рече Иродъ: Іоанна азъ посѣ-
кохъ; но кой е тойзи за когото азъ так-
вызи *нѣща* слушамъ? [и]и искаше да го
види.
10 И като ся [і]върнѫхѫ апостоли-тѣ *при*
Іисуса, исприказахѫ му все що бѣхѫ сто-
рили, [к]и той гы зѣ *при себе си* и оттегли
ся на странѫ въ едно пусто мѣсто на
11 градъ-тъ нарицаемый Виѳсаида. А наро-
ди-тѣ като разбрахѫ, подирихѫ го; и той
гы пріе, и говорѣше имъ за царство-то
Божіе, и които имахѫ потрѣбѫ за исцѣ-
12 ляваніе, исцѣляваше гы. [л]И день-тъ на-
чнѫ да прѣваля; и пристѫпихѫ дванаде-
сеть-тѣ и рекохѫ му: Распусни народъ-тъ,
за да идѫтъ по околны-тѣ села и колибы,
да нощуватъ, и да намѣрятъ хранѫ; за-
13 щото тука смы въ пусто мѣсто. А той
имъ рече: Дайте имъ вы да ядѫтъ. А тѣ
рекохѫ: Ный нѣмамы повече отъ петь
хлѣба и двѣ рыбы, освѣнь ако бы да и-
демъ ный и да купимъ яденіе за всич-
14 кый-тъ тойзи народъ. Защото бѣхѫ до
петь хыляды мѫжіе. И рече на ученицы-
тѣ си: Турѣте гы да насѣдатъ на купове
15 по петдесеть. И сторихѫ така, и турихѫ
16 всичкы-тѣ да насѣдатъ. А той зѣ петь-тѣ
хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ на небе-
то, и благослови гы, и *гы* расчупи, и да-
ваше на ученицы-тѣ си да сложатъ прѣдъ
17 народъ-тъ. И ядохѫ и насытихѫ ся всич-
кы, и дигнѫхѫ това що изостанѫ отъ у-
крухы-тѣ, дванадесеть коша.
18 И [м]когато той ся моляше на самѣ, съ
него бѣхѫ ученици-тѣ му; и гы попыта
и рече: Кого мя казува народъ-тъ че сьмь?
19 А тѣ отговорихѫ и рекохѫ: *Едни казу-*
ватъ че си [н]Іоаннъ Крьститель: а другы
Илія; другы пакъ че е въскрьснѫлъ нѣкой
20 отъ староврѣменны-тѣ пророцы. И рече
имъ: А вы кого мя казувате че сьмь?
[о]Отговори Петръ и рече: Христосъ Божій.
21 А [п]той имъ запрѣти строго и повелѣ да
22 не кажѫтъ това никому. И каза че Сынъ
человѣческый [р]трѣбва много да пострада
и да бѫде отхвърленъ отъ старѣйшины-тѣ
и първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ,
и убитъ да бѫде и въ третій-тъ день да
въскрьсне.
23 [с]Казуваше още на всичкы: Ако ище
нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся от-
рече отъ себе си, и нека носи крьстъ-тъ
24 си всякой день, и нека мя слѣдува. За-
щото който ище да спасе животъ-тъ си,
ще го изгуби; и който изгуби животъ-тъ
25 си заради мене, той ще го спасе. Защото
[т]какво ся ползува человѣкъ, ако спечали
всичкый-тъ свѣтъ, а погуби или отщети
26 себе си? Защото [у]който ся усрами за ме-
не и за думы-тѣ ми, за него ще Сынъ
человѣческый да ся усрами, когато дойде
въ своіѫ-тѫ славѫ и *въ славѫ-тѫ* на Отца
27 и на святы-тѣ ангелы. И [ф]казувамъ ви
истинѫ: Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука,
които нѣма да вкусятъ смърть, доклѣ не
видятъ царство-то Божіе.
28 И [х]слѣдъ тѣзи думы минѫхѫ ся до
осмь дни, и зѣ съсъ себе си Петра и Іо-
анна и Іакова, и възлѣзе на горѫ-тѫ да
29 ся помоли. И като ся моляше, измѣни ся

у Мар. 5; 35.
ф Іоан. 11; 11, 13.
х Гл. 7; 14. Іоан. 11; 43.
и Мат. 8; 4. 9; 30. Мар. 5; 43.

—

а Мат. 10; 1. Мар. 3; 13. 6; 7.
б Мат. 10; 7, 8. Мар. 6; 12. Гл. 10; 1, 9.
в Мат. 10; 9. Мар. 6; 8. Гл. 10; 4. 22; 35.
г Мат. 10; 11. Мар. 6; 10.
д Мат. 10; 14.
е Дѣян. 13; 51.
ж Мар. 6; 12.
з Мат. 14; 1. Мар. 6; 14.
и Гл. 23; 8.
і Мар. 6; 30.
к Мат. 14; 13.
л Мат. 14; 15. Мар. 6; 35. Іоан. 6; 1, 5.
м Мат. 16; 13. Мар. 8; 27.
н Мат. 14; 2. Ст. 7, 8.
о Мат. 16; 16. Іоан. 6; 69.
п Мат. 16; 20.
р Мат. 16; 21. 17; 22.
с Мат. 10; 38. 16; 24. Мар. 8; 34. Гл. 14; 27.
т Мат. 16; 26. Мар. 8; 36.
у Мат. 10; 33. Мар. 8; 38. 2 Тим. 2; 12.
ф Мат. 16; 28. Мар. 9; 1.
х Мат. 17; 1. Мар. 9; 2.

видъ-тъ на лице-то му, и дрехы-тѣ му
30 станѫхѫ бѣлы и блистаехѫ. И ето двама
человѣци ся разговаряхѫ съ него, и тѣ
31 бѣхѫ Моисей и Илія, Които ся явихѫ въ
славѫ, и говорѣхѫ за смърть-тѫ му, коя-
то имаше *той* да испълни въ Iерусалимъ.
32 А Петръ и онѣзи които [ц]бѣхѫ съ него,
бѣхѫ отеготени отъ сънъ, и когато ся
разбудихѫ, видѣхѫ славѫ-тѫ му, и два-
33 ма-та мѫжіе стоящы-тѣ съ него. И ко-
гато тѣ ся раздѣлихѫ отъ него, Петръ
рече Iисусу: Наставниче, добрѣ е да смы
тука: и да направимъ три шатры, еднѫ
за тебе, и за Моисея еднѫ, и еднѫ за
34 Иліѭ; безъ да знае що дума. И когато
казуваше той това, дойде облакъ, и засѣ-
ни гы; и уплашихѫ ся *ученици-тѣ* като
35 влѣзохѫ тѣ въ облакъ-тъ. И станѫ гласъ
изъ облака и казуваше: [ч]Тойзи е Сынъ ми
36 възлюбленный-тъ; [ш]него слушайте. И ка-
то станѫ гласъ-тъ, намѣри ся Iисусъ са-
мичъкъ. И [щ]тѣ мълкнѫхѫ, и никому не
казахѫ въ онѣзи дни нищо отъ това що
37 видѣхѫ. А [ъ]на другый-тъ день, когато
слѣзохѫ отъ горѫ-тѫ, срѣщнѫ го народъ
38 много. И ето, человѣкъ нѣкой отъ народа
извыка и казуваше: Учителю, молѭ ти
ся, погледни на сына ми, защото ми е
39 единороденъ. И ето духъ го прѣхваща и
отведнъжъ пищи, и кѫса го така щото той
ся запѣня, и като го смаже, едвамъ ся
40 отмахнува отъ него. И молихъ ся на твоит-
тѣ ученицы да го испѫдятъ, и не могохѫ.
41 А Iисусъ отговори и рече: О роде невѣрный
и развращенный, до кога ще бѫдѫ съ
васъ, и ще вы търпѭ? Доведи *ми* сына
42 си тука. И той още като идѣше, тръшнѫ
го бѣсъ-тъ, и го покѫса; а Iисусъ запрѣ-
ти духу нечистому, и исцѣли момче-то, и
43 даде го на бащѫ му. И удивявахѫ ся
всичкы на величіе-то Божіе. И когато ся
всичкы чудѣхѫ на всичко това що пра-
вѣше Iисусъ, той рече на ученицы-тѣ си:
44 [ы]Вложѣте вы въ уши-тѣ си тѣзи словеса;
защото Сынъ человѣческый ще бѫде прѣ-
45 даденъ въ человѣческы рѫцѣ. Но [ь]тѣ не
разумѣвахѫ тѫзи рѣчь, и покрыта бѣ отъ
тѣхъ, за да ѭ не разберѫтъ; и боехѫ ся
46 да го попытатъ за тѫзи рѣчь. И [ѣ]влѣзе
въ тѣхъ помыслъ такъвъ: Кой ли отъ
47 тѣхъ ще е по голѣмъ. А Iисусъ като
видѣ помыслъ-тъ на сърдце-то имъ, зѣ
48 *едно* дѣте, и постави го при себе си; И
рече имъ: [ю]Който пріеме това дѣте въ
мое-то име, мене пріима; и който пріеме
мене, пріима того който мя е прово-
дилъ; [я]защото който е най малъкъ ме-
жду всинца вы, той ще е голѣмъ.
49 А [ѫ]Iоаннъ отговори и рече: Наставни-
че, видѣхмы нѣкого си който изгоняваше
бѣсове съ твое име, и понеже не слѣду-
50 ва съ насъ възбранихмы му. И рече му
Iисусъ: Недѣйте му възбранява; защото
[ѭ]който не е противу насъ, отъ кѫдѣ насъ е.
51 И когато ся испълнихѫ дни-тѣ [а]да ся
възнесе, той утвърди лице-то си да пѫ-
52 тува къмъ Iерусалимъ. И отпрати прѣдъ
себе си вѣстители, които отидохѫ и влѣ-
зохѫ въ село Самарянско да му пригот-
53 вятъ *мѣсто.* Но *тамъ* го [б]не пріяхѫ, за-
щото лице-то му бѣ на пѫтуваніе къмъ
54 Iерусалимъ. И като видѣхѫ *това* учени-
ци-тѣ му Iаковъ и Iоаннъ, рекохѫ: Го-
споди, искашь ли да речемъ да слѣзе огнь
отъ небе-то, и да гы истрѣби, [в]както стори
55 и Илія? А той ся обърнѫ, та имъ запрѣ-
ти и рече: Вы на кой сте духъ не знаете:
56 [г]Защото Сынъ человѣческый не е дошелъ
да погуби душы человѣческы, но да спасе:
и отидохѫ на друго село.
57 А [д]като вървѣхѫ, рече му нѣкой си
въ пѫть-тъ: Господи, ще дойдѫ вслѣдъ
58 тебе дѣто и да идешь. И рече му Iисусъ:
Лисицы-тѣ лѣгла иматъ, и птицы-тѣ не-
бесны гнѣзда; а Сынъ человѣческый нѣма
дѣ главѫ да подклони.
59 А на другыго [е]рече: Върви вслѣдъ ме-
не: а той рече: Господи, дозволи ми да
60 идѫ първомъ да погребѫ бащѫ си. А Iи-
сусъ му рече: Остави мъртвы-тѣ да по-
гребѫтъ мъртвы-тѣ си; а ты иди та про-
повѣдувай царство-то Божіе.
61 Рече и другъ: [ж]Ще дойдѫ вслѣдъ тебе,
Господи; но първомъ дозволи ми да ся
62 опростѭ съ домашны-тѣ си. И рече му
Iисусъ: Никой който е турилъ рѫкѫ-тѫ
си на рало, и гледа на задъ, не е спосо-
бенъ за царство-то Божіе.

ГЛАВА 10.

1 Слѣдъ това опрѣдѣли Господь и другы
седмдесеть, [а]и распроводи гы по двама
прѣдъ лице-то си, во всякой градъ и мѣсто
2 дѣто имаше самъ той да иде. И казуваше
имъ: [б]Жетва-та е много, а работници-тѣ
малко; за това [в]молѣте ся на Господарь-
тъ на жетвѫ-тѫ, да извади работницы на
3 жетвѫ-тѫ си. Идѣте; ето [г]азъ вы про-
важдамъ като агнета въ срѣдъ вълцы:
4 [д]Не носѣте ни кесіѭ, ни тържикъ, нито
обуща, [е]и никого въ пѫть-тъ не поздра-
5 вявайте. И [ж]въ коіѭто кѫщѫ влѣзувате,
първомъ казувайте: Миръ на тойзи домъ.

ц Дан. 8; 18. 10; 9.
ч Мат. 3; 17.
ш Дѣян. 3; 22.
щ Мат. 17; 9.
ъ Мат. 17; 14. Мар. 9; 14, 17.
ы Мат. 17; 22.
ь Мар. 9; 32. Гл. 2; 50. 18; 34.
ѣ Мат. 18; 1. Мар. 9; 34.
ю Мат. 10; 40. 18; 5. Мар. 9; 37. Iоан. 12; 44. 13; 20.
я Мат. 23; 11, 12.
ѫ Мар. 9; 38. Вижь Числ. 11; 28.
ѭ Мат. 12; 30. Гл. 11; 23.
а Мар. 16; 19. Дѣян. 1; 2.
б Iоан. 4; 4, 9.
в 4 Цар. 1; 10, 12.
г Iоан. 3; 17. 12; 47.
д Мат. 8; 19.
е Мат. 8; 21.
ж Вижь 3 Цар. 19; 20.

а Мат. 10; 1. Мар. 6; 7.
б Мат. 9; 37, 38. Iоан. 4; 35.
в 2 Сол. 3; 1.
г Мат. 10; 16.
д Мат. 10; 9, 10. Мар. 6; 8. Гл. 9; 3.
е 4 Цар. 4; 29.
ж Мат. 10; 12.

6 И ако бѫде тамъ сынъ-тъ на миръ, ще
почини на него вашій-тъ миръ; ако ли не,
7 ще ся повърне на васъ. И [з]въ тѫѭ кѫ-
щѫ сѣдѣте, и [и]яждте и пійте *което има*
у тѣхъ; [і]защото работникъ-тъ е достоинъ
за своѭ-тѫ заплатѫ; недѣйте ся прѣмѣ-
8 стя изъ кѫщѫ въ кѫщѫ. И въ който градъ
влѣзувате, и вы пріиматъ, яждте което
9 ви прѣдлагатъ: И [к]исцѣлявайте болны-тѣ
които сѫ въ него, и казувайте имъ: [л]На-
10 ближило ви е царство-то Божіе. А въ кой-
то градъ влѣзувате, и не вы пріиматъ, ко-
га излѣзувате на *главны-тѣ* му улицы, ре-
11 чѣте: [м]И прахъ-тъ, който е полѣпнѫлъ
по насъ отъ градъ-тъ ви, оттърсвамы ви
го; но това да знаете, че ви е наближило
12 царство-то Божіе. Казувамъ ви, че въ
онзи день по [н]леко ще бѫде *наказаніе-то*
13 на Содомъ, неже на тойзи градъ. [о]Гор-
ко тебѣ, Хоразине, горко тебѣ, Виѳсаи-
до; [п]защото ако бѣхѫ были въ Тиръ и
Сидонъ бывши-тѣ между васъ чудеса, от-
давна бы ся покаяли, сѣдяще въ врѣтище
14 и пепелъ. Но на сѫдъ-тъ по леко ще бѫ-
де на Тиръ и на Сидонъ, неже на васъ.
15 И [р]ты Капернауме, който си ся [с]възвы-
силъ до небеса, до ада [т]ще ся смѫкнешь.
16 [у]Който слуша васъ, мене слуша; и [ф]който
ся отмѣта отъ васъ, отъ мене ся отмѣта;
а [х]който ся отмѣта отъ мене, отмѣта ся
отъ тогози който мя е проводилъ.
17 И [ц]върнѫхѫ ся седмдесеть-тѣ съ ра-
дость, и казувахѫ: Господи, съ твое-то
18 име и бѣсове-тѣ ся покорявать намъ. А
той имъ рече: [ч]Видѣхъ Сатанѫ че па-
19 днѫ като свѣткавицѫ отъ небе-то. Ето,
[ш]давамъ ви власть да настѫпувате на зміи
и на скорпіи, и надъ всякѫ силѫ вражіѭ,
20 и нищо нѣма да вы повръди. Но на това
недѣйте ся радува, че духове-тѣ ся покоря-
ватъ вамъ; а радувайте ся повече, защото
[щ]имена-та ваши сѫ написани на небеса.
21 [ъ]Въ тойзи часъ възрадува ся духомъ
Іисусъ, и рече: Благодарѭ ти, Отче, Го-
споди на небе-то и на землѭ-тѫ, че си
утаилъ това отъ мудры и разумны, и от-
крылъ си го на младенцы; ей, Отче, за-
22 щото така бы угодно прѣдъ тебе. [ы]Всич-
ко ми е прѣдадено отъ Отца ми; [ь]и ос-
вѣнь Отца никой *другъ* не знае кой е Сынъ-
тъ, и кой е Отецъ *никой другъ не знае* тък-
мо Сынъ-тъ, и *онзи,* комуто бы рачилъ
Сынъ-тъ да *го* открые.
23 Обърнѫ ся послѣ особно къмъ учени-
цы-тѣ, и рече: [ѣ]Блажены очи-тѣ които
24 виждатъ това което вы видите. Защото
ви казувамъ, че [ю]мнозина пророци и ца-
ріе пожелахѫ да видятъ това което вы
виждате, и не видѣхѫ, и да чуѭтъ това
що чуете, и не сѫ чули.
25 И ето, нѣкой законникъ станѫ да го
испытува, и казуваше: [я]Учителю, що да
правѭ за да наслѣдѭ животъ вѣч-
26 ный? А той му рече: Въ законъ-тъ що
27 е писано? какъ четешь? И той отговори,
и рече: [ѫ]Да възлюбишь Господа Бога
твоего съсъ всичко-то си сърдце, и съсъ
всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ всичкѫ-тѫ
си силѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и
[іѫ]ближняго твоего както самаго себе си.
28 И рече му: Право си отвѣщалъ; това
29 прави и [а]ще бѫдешь живъ. Но той по-
неже искаше [б]да оправдае себе си, рече
30 Іисусу: И кой е ближній мой? *На това*
отговори Іисусъ и рече: Человѣкъ нѣкой
слѣзуваше отъ Іерусалимъ въ Іерихонъ,
и налетѣ на разбойницы, които като го
обрахѫ, и наранихѫ, отидохѫ си и *го* о-
31 ставихѫ полумъртвъ. А по случаю нѣ-
кой си священникъ слѣзуваше по онзи
пѫть: и като го видѣ [в]минѫ отъ срещѫ
32 и заминѫ. Подобно и Левитъ *нѣкой,* като
стигнѫ на това мѣсто, дойде, видѣ, ми-
33 нѫ отъ срещѫ и заминѫ. Но единъ [г]Са-
марянинъ като пѫтуваше, дойде до него,
34 и като го видѣ смили ся, И пристѫпи та
прѣвърза раны-тѣ му, като възливаше ма-
сло и вино; послѣ го въскачи на добы-
тъкъ-тъ си, та го занесе въ гостинницѫ-
35 тѫ, и пригоди му. И на утрешній-тъ день
когато си похождаше, извади та даде два
динарія гостиннику, и рече му: Пригодя-
вай му; и каквото повече иждивишь, азъ
36 на връщаніе ще ти платѭ. И тъй отъ тѣзи
трима-та кой ти ся вижда да е былъ бли-
женъ на испаднѫлый-тъ въ разбойницы-
37 тѣ? А той рече: Тойзи който му стори
милость. Тогазъ Іисусъ му рече: Иди и
ты така прави.
38 И въ отиваніе-то имъ влѣзе Іисусъ въ
нѣкое село: и жена нѣкоя си на име
39 [д]Марѳа, прія го у домъ-тъ си. И тя има-
ше сестрѫ нарицаемѫ Маріѭ, [е]която бѣ
[ж]сѣднѫла до нозѣ-тѣ Іисусовы, и слуша-
40 ше слово-то негово. А Марѳа ся мълвѣше
за много-то слугуваніе; и застанѫ та ре-
че: Господи, не брѣжишь ли, че сестра
ми мя остави самѫ да слугувамъ? речи
41 й прочее да ми помогне. Отговори Іисусъ,
и рече й: Марѳо, Марѳо, грыжишь ся и

[з] Мат. 10; 11.
[и] 1 Кор. 10; 27.
[і] Мат. 10; 10. 1 Кор. 9; 4 и дрг. 1 Тим. 5; 18.
[к] Гл. 9; 2.
[л] Мат. 3; 2. 4; 17. 10; 7. Ст. 11.
[м] Мат. 10; 14. Гл. 9; 5. Дѣян. 13; 51. 18; 6.
[н] Мат. 10; 15. Мар. 6; 11.
[о] Мат. 11; 21.
[п] Іез. 3; 6.
[р] Мат. 11; 23.
[с] Вижь Быт. 11; 4. Втор. 1; 28. Иса. 14; 13. Іер. 51; 53.
[т] Вижь Іез. 26; 20. 32; 18.
[у] Мат. 10; 40. Мар. 9; 37. Іоан. 13; 20.
[ф] 1 Сол. 4; 8.
[х] Іоан. 5; 23.
[ц] Ст. 1.
[ч] Іоан. 12; 31. 16; 11. Отк. 9; 1. 12; 8, 9.
[ш] Мар. 16; 18. Дѣян. 28; 5.
[щ] Исх. 32; 32. Псал. 69; 28. Иса. 4; 3. Дан. 12; 1. Фил. 4; 3. Евр. 12; 23. Отк. 13; 8. 20; 12. 21; 27.
[ъ] Мат. 11; 25.
[ы] Мат. 28; 18. Іоан. 3; 35. 5; 27. 17; 2.
[ь] Іоан. 1; 18. 6; 44, 46
[ѣ] Мат. 13; 16.
[ю] 1 Пет. 1; 10.
[я] Мат. 19; 16. 22; 35.
[ѫ] Втор. 6; 5.
[іѫ] Лев. 19; 18.
[а] Лев. 18; 5. Неем. 9; 29. Іез. 20; 11, 13, 21. Рим. 10; 5.
[б] Гл. 16; 15.
[в] Псал. 38; 11.
[г] Іоан. 4; 9.
[д] Іоан. 11; 1. 12; 2, 3.
[е] 1 Кор. 7; 32 и дрг.
[ж] Гл. 8; 35. Дѣян. 22; 3.

42 мълвишь ся за много нѣща; Но [з]едно е
потрѣбно: а Марія избра добрѫ-тѫ часть,
която нѣма да ся отьмне отъ неіѫ.

ГЛАВА 11.

1 И когато бѣ той на едно мѣсто та ся
моляше, като прѣстанѫ, рече му нѣкой
си отъ ученицы-тѣ му: Господи, научи
ны да ся молимъ, както и Іоаннъ е на-
2 училъ ученицы-тѣ си. А *той* имъ рече:
Когато ся молите думайте: [а]Отче нашъ,
който си на небеса, да ся святи име-то
твое; да дойде царство-то твое; да бѫде
воля-та твоя, както на небе-то, така и
3 на земіѭ-тѫ; Хлѣбъ-тъ нашъ насѫщный
4 давай ни го всякой день; И прости ни
грѣхове-тѣ ни; защото и ный прощавамы
на всякой нашъ длъжникъ; и не въведи
насъ въ искушеніе, но избави насъ отъ
лукаваго.
5 И рече имъ: Кой отъ васъ ако бы и-
малъ пріятель, и отиде при него по срѣдъ
нощь, и му рече: Друже, дай ми на за-
6 емъ три хлѣба; Понеже единъ пріятель
ми дойде отъ пѫть, и нѣмамъ що да
7 сложѫ прѣдъ него: А той да отговори
извѫтрѣ и да рече: Недѣй ми досажда;
врата-та сѫ вече затворены, и дѣца-та ми
сѫ на лѣгло-то съ мене, не могѫ да ста-
8 нѫ да ти дамъ. Казувамъ ви, че [б]ако не
стане да му даде защото му е пріятель,
то поне за неговѫ-тѫ безочливость ще
стане и ще му даде колкото му трѣбува.
9 И [в]азъ ви казувамъ: Ищѣте и ще ви ся
даде: търсѣте и ще намѣрите: хлопайте
10 и ще ви ся отвори. Защото всякой който
ище пріима; и който търси намира; и
11 който хлопа ще му ся отвори. И [г]отъ васъ
кой е тойзи баща, щото ако му поище
сынъ му хлѣбъ, а той да му даде камыкъ?
Или *ако му поище* рыбѫ, намѣсто рыбѫ
12 зміѭ ли ще му даде? Или ако бы пои-
скалъ яйце, да ли скорпіѭ ще му даде?
13 И тъй когато вы лукави както сте, знае-
те да давате добры даванія на чада-та си;
колко повече Отецъ небесный ще даде
Духа Святаго на онѣзи които просятъ
отъ него!
14 И [д]испѫждаше едного бѣса който бѣ-
ше нѣмъ; и като излѣзе бѣсъ-тъ, прого-
вори нѣмый-тъ, и почуди ся народъ-тъ.
15 А нѣкои отъ тѣхъ рекохѫ: [е]Чрѣзъ Веел-
зевула князя на бѣсове-тѣ испѫжда бѣ-
16 сове-тѣ. А другы, искушаіѭще *го* [ж]иска-
17 хѫ отъ него знаменіе отъ небе-то. [з]Но
той като [и]знаяше помыслы-тѣ имъ, рече
имъ: Всяко царство раздѣлено противъ
себе си запустѣва, и домъ *раздѣленъ* про-
18 тивъ себе си пада. *Тъй* и Сатана ако ся
раздѣли самъ си противъ себе си, какъ
ще устои царство-то му? понеже казу-
вате че азъ изгонявамъ бѣсове-тѣ чрѣзъ
19 Веелзевула. И ако азъ изгонявамъ бѣсо-
ве-тѣ чрѣзъ Веелзевула, сынове-тѣ ви
чрѣзъ кого гы изгонyватъ? За това тѣ
20 ще ви бѫдѫтъ сѫдници. Ако ли азъ [і]съ
Божій пърстъ изгонявамъ бѣсове-тѣ, то
е настигнѫло на васъ царство-то Божіе.
21 [к]Когато крѣпкый-тъ оборѫженъ варди
дворъ-тъ си, имѣніе-то му е въ безопас-
22 ность. Но [л]когато по крѣпкый-тъ отъ не-
го нападне та го побѣди, зема му всео-
рѫжіе-то на което ся е надѣялъ, и рас-
23 подѣля неговъ-тъ обиръ. [м]Който не е съ
мене, противъ мене е, и който не съби-
24 ра заедно съ мене, той распылява. [н]Ко-
гато нечистый-тъ духъ излѣзе изъ чело-
вѣка, обхожда по безводны мѣста и тър-
си спокойствіе; и като не намѣри, казу-
ва: Да ся върнѫ въ домъ-тъ си отъ
25 дѣто излѣзохъ. И като дойде намѣрва *го*
26 пометенъ и украсенъ. Тогазь отхожда и
зема съ него си другы седмь духове, отъ
себе си по лукавы, и влѣзуватъ и живѣ-
ѭтъ тамъ; [о]и сетно-то състояніе на оно-
гозь человѣка бъва по лошо отъ първо-то.
27 И когато той говорѣше това, една же-
на отъ народа въздигнѫ гласъ и рече му:
[п]Блажена утроба-та която тя е носила,
28 и съсци-тѣ, които си ссукалъ. А той ре-
че: Още по [р]блажени сѫ които слушатъ
29 слово-то Божіе и го пазятъ. А [с]когато ся
събираше народъ-тъ, начнѫ да говори:
Тойзи родъ е лукавъ; знаменіе ище, и
друго знаменіе нѣма да му ся даде, ос-
30 вѣнь знаменіе-то на пророка Іонѫ. Защо-
то [т]както Іона станѫ знаменіе на Ни-
невійцы-тѣ, така ще и Сынъ человѣче-
скый на тойзи родъ *знаменіе* да бѫде.
31 [у]Царица-та Южна ще въстане на сѫдъ-тъ
съ человѣцы-тѣ на тойзи родъ, и ще гы
осѫди; защото отъ краища-та на земіѭ-
тѫ дойде да чуе мудрость-тѫ Соломоно-
вѫ; и ето тука е повече отъ Соломона.
32 Мѫжіе-тѣ Ниневійскы ще въстанѫтъ на
сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдятъ;
защото тѣ ся [ф]покаяхѫ чрѣзъ Іоновѫ-тѫ
проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.
33 И [х]никой не запаля свѣщь да іѭ тури
на скрышно мѣсто, нито подъ шиникъ,
но на свѣтилникъ, за да виждатъ свѣте-
34 ніе-то които влѣзуватъ. [ц]Свѣтило на тѣ-
ло-то е око-то: и тъй кога е око-то ти

з Псал. 27; 4.

—

а Мат. 6; 9.
б Гл. 18; 1 и дрг.
в Мат. 7; 7. 21; 22. Мар. 11; 24. Іоан. 15; 7. Іак. 1; 6. 1 Іоан. 3; 22.
г Мат. 7; 9.
д Мат. 9; 32. 12; 22.
е Мат. 9; 34. 12; 24.
ж Мат. 12; 38. 16; 1.
з Мат. 12; 25. Мар. 3; 24.
и Іоан. 2; 25.
і Исх. 8; 19.
к Мат. 12; 29. Мар. 3; 27.
л Иса. 53; 12. Кол. 2; 15.
м Мат. 12; 30.
н Мат. 12; 43.
о Іоан. 5; 14. Евр. 6; 4. 10; 26. 2 Пет. 2; 20.
п Гл. 1; 28, 48.
р Мат. 7; 21. Гл. 8; 21. Іак. 1; 25.
с Мат. 12; 38, 39.
т Іон. 2; 1, 11.
у 3 Цар. 10; 1.
ф Іон. 3; 5.
х Мат. 5; 15. Мар. 4; 21. Гл. 8; 16.
ц Мат. 6; 22.

чисто, и всичко-то твое тѣло е освѣтлено,
а кога е лукаво, и тѣло-то ти е тьмно.
35 За то внимавай да не бы видѣлина-та
36 която е въ тебе да е тьмнина. Ако про-
чее всичко-то твое тѣло е освѣтлено, и
нѣма нѣкоѭ тьмнѫ часть, то ще всичко
освѣтлено да бѫде, както кога тя свѣти-
ло-то освѣтлява съсъ сіяніе-то си.
37 И като говорѣше *това*, нѣкой си Фа-
рисей го умоляваше да обѣдува въ не-
говъ-тъ домъ, и той влѣзе и сѣднѫ на
38 трѫпезѫ-тѫ. А [ч]Фарисей-тъ като го видѣ
че не ся омы прѣди ядѣніе-то, почуди ся.
39 [ш]И Господь му рече: Сега вы Фарисеи-тѣ
вънѣшно-то на чашѫ-тѫ и на паницѫ-тѫ
очистяте; а [щ]вѫтрешно-то ви е пълно
40 съ грабежъ и лукавство. Безумни! тойзи
който е направилъ вънѣшно-то, не е ли
41 направилъ и вѫтрешно-то? [ъ]Но отъ това
що имате дайте милостынѭ, и ето всич-
42 ко ще бѫде за васъ чисто. Но [ы]горко на
васъ Фарисеи-тѣ, защото давате десетъкъ
отъ мятвѫ-тѫ, отъ рутѫ-тѫ и отъ всяко
зеліе, и небрежите сѫдбѫ-тѫ и любовь-
тѫ Божіѭ. Това трѣбваше да правите, и
43 онова да не оставяте. [ь]Горко вамъ, Фа-
рисеи, защото обичате прѣдсѣданія-та въ
съборища-та и поздравенія-та въ пазары-
44 тѣ. [ѣ]Горко вамъ, книжници и Фарисеи,
лицемѣри, [ю]защото сте като гробове кои-
то не личатъ, и человѣци-тѣ които ходятъ
отгорѣ не знаѭтъ.
45 И отговори нѣкой отъ законницы-тѣ и
рече му: Учителю, това като казувашь
46 и насъ коришь. А той рече: Горко и на
васъ законницы-тѣ, защото [я]натоваряте
на человѣцы-тѣ брѣмена тежкы за нося-
ніе, и вы нито съ единъ пьрстъ не ся до-
47 пирате до брѣмена-та. [ѫ]Горко вамъ, за-
щото зидате памятницы-тѣ на пророцы-тѣ,
48 а бащи-тѣ ви гы убихѫ. И тъй свидѣтел-
ствувате и вы и соизволявате на дѣла-та
на бащи-тѣ си; защото тѣ гы убихѫ, а вы
49 имъ памятницы-тѣ зидате. За това и прѣ-
мудрость-та Божія рече: [іѫ]Ще имъ про-
водѭ пророцы и апостолы, и отъ тѣхъ
50 ще убіѭтъ и изгонятъ; За да ся прѣди-
ри отъ тойзи родъ кръвь-та на всичкы-тѣ
пророцы, която е проливана отъ какъ ся
51 е свѣтъ-тъ създалъ, [а]Отъ кръвь-тѫ на
Авеля, [б]до кръвь-тѫ на Захаріѭ убитаго
между олтарь-тъ и храмъ-тъ; ей, казу-
вамъ ви, ще ся прѣдири отъ тойзи родъ.
52 [в]Горко на васъ законницы-тѣ, защото
зѣхте ключь-тъ на знаніе-то; и сами не
влѣзохте, а че и на тѣзи които щѣхѫ да
влѣзѫтъ възбранихте.
53 И когато имъ казуваше той това, кни-
жници-тѣ и Фарисеи-тѣ начнѫхѫ твърдѣ
да ся ярятъ и да изваждатъ изъ уста-та
54 му отвѣты за много нѣща. Като го прѣ-
чакувахѫ, [г]и търсѣхѫ да уловятъ нѣщо
отъ уста-та му, за да го обвинятъ.

ГЛАВА 12.

1 [а]Между това като ся събрахѫ много
тысящи народъ, толкозь щото едни дру-
гы ся тъпчахѫ, начнѫ да говори на уче-
ницы-тѣ си: Най първо [б]пазѣте себе си
отъ квасъ-тъ Фарисейскый, който е ли-
2 цемѣріе. *Защото* [в]нѣма нищо покрыто,
което да ся не открые, и тайно, което да
3 ся не узнае. За това колкото говорихте
въ тьмнинѫ, на видѣло ще ся чуе: и ка-
квото сте казали на ухо въ скрышны-тѣ
стаи, отъ горѣ на покрывъ-тъ ще ся про-
4 повѣда. А на васъ [г]мои-тѣ пріятели [д]ка-
зувамъ: Не бойте ся отъ тѣзи които у-
биватъ тѣло-то, и които слѣдъ това не
5 могѫтъ повече нищо да направятъ. Но
ще ви обадѭ отъ кого да ся боите; бойте
ся отъ оногозь който слѣдъ убиваніе-то
има власть да хвърли въ пьклъ-тъ; ей,
6 казувамъ ви, отъ него да ся боите. Не
ся ли продаватъ петь врабчета за два
ассарія? и ни едно отъ тѣхъ не е забра-
7 вено прѣдъ Бога; Но и косми-тѣ на гла-
вѫ-тѫ ви всичкы-тѣ сѫ изброени. И така
не бойте ся; вы сте отъ много врабчета
8 по добри. И [е]пакъ ви казувамъ че всякой
който мя исповѣда прѣдъ человѣцы-тѣ, и
Сынъ человѣческый ще го исповѣда прѣдъ
9 ангелы-тѣ Божіи: А който ся отрече отъ
мене прѣдъ человѣцы-тѣ, отреченъ ще
10 бѫде прѣдъ ангелы-тѣ Божіи. И [ж]всякой
що бы казалъ рѣчь противъ Сына чело-
вѣческаго, ще му ся прости; но който
рече хулѫ противъ Духа Святаго нѣма
11 да му ся прости. И [з]кого вы приведѫтъ
на съборища-та и *прѣдъ* началства-та и
власти-тѣ, недѣйте ся грыжи какъ или
какво ще отговорите, или какво ще ре-
12 чете. Защото Духъ Святый ще вы научи
въ истый-тъ часъ що трѣбва да речете.
13 И рече му нѣкой си отъ народъ-тъ:
Учителю, речи на брата ми да раздѣли
14 съ мене наслѣдіе-то. А той му рече: [и]Че-
ловѣче, кой мя е поставилъ сѫдникъ или
15 дѣлитель надъ васъ? И рече имъ: [і]Гле-
дайте и пазѣте ся отъ любостяжаніе-то;
защото ако има нѣкой прѣмного, животъ-
16 тъ му не състои отъ имотъ-тъ му. И
рече имъ притчѫ, и казуваше: На нѣкого

[ч] Мар. 7; 3.
[ш] Мат. 23; 25.
[щ] Тит. 1: 15.
[ъ] Иса. 58; 7. Дан. 4; 27. Гл. 12; 33.
[ы] Мат. 23; 23.
[ь] Мат. 23; 6. Мар. 12; 38, 39.
[ѣ] Мат. 23; 27.
[ю] Псал. 5; 9.
[я] Мат. 23; 4.
[ѫ] Мат. 23; 29.
[іѫ] Мат. 23; 34.
[а] Быт. 4; 8.
[б] 2 Лѣт. 24; 20, 21.
[в] Мат. 23; 13.
[г] Мар. 12; 13.

—

[а] Мат. 16; 6. Мар. 8; 15.
[б] Мат. 16; 12.
[в] Мат. 10; 26. Мар. 4; 22. Гл. 8; 17.
[г] Иса. 51; 7, 8, 12, 13. Іер. 1; 8. Мат. 10; 28.
[д] Іоан. 15; 14, 15.
[е] Мат. 10; 32. Мар. 8; 38. 2 Тим. 2; 12. 1 Іоан. 2; 23.
[ж] Мат. 12; 31, 32. Мар. 3; 28, 29. 1 Іоан. 5; 16.
[з] Мат. 10; 19. Мар. 13; 11. Гл. 21; 14.
[и] Іоан. 18; 36.
[і] 1 Тим. 6; 7 и дрг.

си богатъ человѣка нивя-та му дадохж
17 много плодъ. И мысляше си въ себе си
и думаше: Що да сторіж? защото нѣ-
18 мамъ дѣ да съберж плодове-тѣ си. И ре-
че: Това ще сторіж; да съборіж жит-
ницы-тѣ си, и да съградіж по голѣмы,
и да съберж тамъ всичкы-тѣ си жита и
19 имотъ-тъ си. И да рекж на душж-тж си:
[к]Душе, имашь много пригоды вложены за
много години; почивай, яждь, пій, и ве-
20 сели ся. А Богъ му рече: Безумне, тжзи
нощь ще ти изыщжтъ [л]душж-тж: а [м]това
21 що си приготвилъ, кому ще бжде? Така
быва на того който събира за себе си, [н]и
не богатѣе въ Бога.
22 Рече пакъ на ученицы-тѣ си: За това
ви казувамъ: [о]Недѣйте ся грыжи за жи-
вотъ-тъ си, що да ядете, нито за тѣ-
23 ло-то *си* що да облѣчете. Животъ-тъ
е по драгоцѣненъ отъ хранж-тж, и тѣло-
24 то отъ облѣкло-то. Разсмотрѣте враны-тѣ,
че не сѣіжтъ, нито жьнжтъ; тѣ нѣматъ
нито съкровища, нито житницы, и [п]Богъ
гы храни; колко повече сте вы по добри
25 отъ птицы-тѣ! И кой отъ васъ съ гры-
жаніе може да приложи на възрастъ-тъ
26 си единъ лакъть? И тъй ако най малко
нѣщо не можете, защо ся грыжите за
27 друго? Разсмотрѣте кринове-тѣ какъ ра-
стжтъ; не ся трудятъ, нито прѣджтъ; но
казувамъ ви, че нито Соломонъ во всич-
кж-тж си славж ся облѣче както единъ
28 отъ тѣхъ. И ако трѣвж-тж, която днесь
іж има на поле-то, и утрѣ іж хвърлятъ
въ пещь, Богъ іж така облича, колко по-
29 вече васъ, маловѣрци! И вы недѣйте тър-
си какво ще ядете или какво ще піете;
30 и недѣйте ся обеспокоява; Защото всичко
това търсятъ язычници-тѣ на свѣтъ-тъ;
а Отецъ вашъ знае че това ви трѣбува.
31 [р]Но търсѣте царство-то Божіе, и това
32 всичко ще ви ся приложи. Не бой ся ма-
ло стадо; защото [с]Отецъ ви благоволи да
33 ви даде царство-то. [т]Продайте имотъ-тъ
си, и дайте милостыніж; [у]направѣте си ке-
сіи които не овехтѣватъ, съкровище на не-
беса което не оскудѣва, дѣто крадецъ не
34 приближава, нито молецъ растлѣва. Защото
дѣто е съкровище-то ваше, тамо ще бжде
35 и сърдце-то ваше. [ф]Да бжджтъ чрѣсла-та
ви опасаны, [х]и свѣтилници-тѣ *ви* запалени.
36 И вы бждете подобни на человѣцы които
чакатъ господаря си, кога ще ся върне
отъ свадбж-тж, да му отворятъ тозь часъ,
37 щомъ дойде и похлопа. [ц]Блажени тѣзи
раби, които кога дойде господарь-тъ *имъ*
гы намѣри будны; истинж ви казувамъ,
че ще ся опаше, и ще гы тури да сѣднжтъ
на трънезж-тж, и ще мине да имъ послугу-
38 ва. И ако дойде въ вторж-тж стражж, или
въ третіж-тж стражж дойде, и гы намѣри
39 така, блажени сж онѣзи раби. И [ч]това още
знайте, че ако бы зналъ стопанинъ-тъ на
кжщж-тж въ кой часъ ще дойде крадецъ-
тъ, буденъ бы стоялъ, и не бы оставилъ
40 да му подкопаіжтъ кжщж-тж. Бждѣте про-
чее и [ш]вы готови; защото въ който часъ
не мыслите, Сынъ человѣческый ще дойде.
41 *Тогазь* Петръ му рече: Господи, намъ ли
казувашь тжзи притчж, или и на всичкы-
42 тѣ? И Господь рече: [щ]Кой е прочее онзи
вѣренъ и благоразуменъ домостроитель,
когото господарь-тъ ще постави надъ слу-
гы-тѣ си, да дава на врѣме *всякому* опрѣ-
43 дѣленж-тж хранж? Блаженъ тойзи рабъ
когото бы намѣрилъ господарь-тъ му, ко-
44 га си дойде, че прави така. [ъ]Истинж ви
казувамъ, че ще го постави надъ всичко-
45 то си имѣніе. [ы]Ако ли рече онзи рабъ въ
сърдце-то си, Господарь-тъ ми ще окъснѣе
да си дойде; и начне да біе ратаи-тѣ и
ратайкы-тѣ, и да яде и да піе и да ся
46 опива; Ще дойде господарь-тъ на онзи
рабъ, въ день въ който не му ся надѣе,
и въ часъ въ който не знае; и ще го раз-
сѣче, и неговж-тж часть ще положи съ
47 невѣрны-тѣ. И [ь]онзи рабъ който е зналъ
воліж-тж на господаря си, че не приго-
твилъ, нито сторилъ по воліж-тж му, мно-
48 го ще бжде битъ. А онзи [ѣ]който не е
зналъ и е сторилъ *нѣщо* достойно за бой,
малко битъ ще бжде. И всякому комуто
е много дадено, много ще и да ся поище
отъ него, и комуто сж много въвѣрили,
49 повече и ще изыщжтъ отъ него. [ю]Огнь
дойдохъ да туріж на земіж-тж; и какво
50 ищж, ако ся е вече запалилъ? Но имамъ
[я]кръщеніе да ся кръстіж, и колко ся утѣ-
51 снявамъ доклѣ да ся извърши. [ж]Мыслите
ли че дойдохъ да дамъ миръ на земіж-тж?
52 не, казувамъ ви, [іж]но раздѣленіе. [а]Защото
отъ нынѣ петима въ еднж кжщж раздѣ-
лени ще бжджтъ, трима-та върху двама-
53 та и двама-та върху трима-та. Ще ся
раздѣлятъ баща противъ сына и сынъ про-
тивъ бащж, майка противъ дъщеріж и дъ-
щеря противъ майкж, свекърва противъ
невѣстж и невѣста противъ свекървж.
54 Казуваше още и на народъ-тъ: [б]Когато
видите облакъ който ся възвыся отъ за-

к Екк. 11; 9. 1 Кор. 15; 32. Іак. 5; 5.
л Іов. 20; 22. 27; 8. Псал. 52; 7. Іак. 4; 14.
м Псал. 39; 6. Іер. 17; 11.
н Мат. 6; 20. Ст. 33. 1 Тим. 6; 18, 19. Іак. 2; 5.
о Мат. 6; 25.
п Іов. 38; 41. Псал. 147; 9.
р Мат. 6; 33.
с Мат. 11; 25, 26.
т Мат. 19; 21. Дѣян. 2; 45. 4; 34.
у Мат. 6; 20. Гл. 16; 9. 1 Тим. 6; 19.
ф Ефес. 6; 14. 1 Пет. 1; 13.
х Мат. 25; 1 и дрг.
ц Мат. 24; 46.
ч Мат. 24; 43. 1 Сол. 5; 2. 2 Пет. 3; 10. Отк. 3; 3. 16; 15.
ш Мат. 24; 44. 25; 13. Мар. 13; 33. Гл. 21; 34, 36. 1 Сол. 5; 6. 2 Пет. 3; 12.
щ Мат. 24; 45. 25; 21. 1 Кор. 4; 2.
ъ Мат. 24; 47.
ы Мат. 24; 48.
ь Числ. 15; 30. Втор. 25; 2. Іоан. 9; 41. 15; 22. Дѣян. 17; 30. Іак. 4; 17.
ѣ Лев. 5; 17. 1 Тим. 1; 13.
ю Ст. 51.
я Мат. 20; 22. Мар. 10; 38.
ж Мат. 10; 34. Ст. 49.
іж Мих. 7; 6. Іоан. 7; 43. 9; 16. 10; 19.
а Мат. 10; 35.
б Мат. 16; 2.

надъ, тозь часъ казувате: Дъждь ще вали;
55 и така быва. И кога югъ вѣе, казувате:
56 Ще стане горѣщина, и става. Лицемѣри,
лице-то на земіж-тж и на небе-то умѣете
да распознавате; а това врѣме какъ да
57 не распознавате? А защо и по самосебе
58 си не сждите праведно-то? [в]Когато отхождашь
съ противникъ-тъ си при князя,
въ пжть-тъ [г]постарай ся да ся отървешь
отъ него, да не бы тя завлѣклъ до сждника,
и сждникъ-тъ тя прѣдаде на слугж-
59 тж, и слуга-та тя тури въ тъмницж. Казувамъ
ти: Нѣма да излѣзешь отъ тамъ, доклѣ
не отдадешь и най послѣдньо-то банче.

ГЛАВА 13.

1 И въ това врѣме дойдохж нѣкои и му
извѣстихж за Галилеяне-тѣ, на които кръвь-
тж Пилатъ смѣсилъ съсъ жертвы-тѣ имъ.
2 И отговори Іисусъ и рече имъ: Мислите
ли че тѣзи Галилеяне за това що така пострадахж,
сж были най грѣшни отъ всич-
3 кы-тѣ Галилеяне? Казувамъ ви, не; но ако
ся не покаете, всинца така ще загынете.
4 Или осмнадесеть-тѣ онѣзи върхъ които
паднж стълпъ-тъ Силоамскый, и гы уби,
мыслите ли че тѣ бѣхж най грѣшни отъ
всичкы-тѣ человѣцы които живѣіжтъ въ
5 Іерусалимъ? Казувамъ ви, не; но ако ся
не покаете, всинца така ще загынете.
6 Казуваше още и тжзи притчж: Нѣкой си
[а]имаше въ лозіе-то си насаденж смоковницж,
и дойде да търси плодъ на неіж, и
7 не намѣри. И рече на лозарь-тъ: Ето три
годины *какъ* идж да търсіж плодъ отъ тж-
зи смоковницж, и не намѣрувамъ; отсѣчи
8 іж; защо да запразня и земіж-тж? А той
отговори и рече му: Господарю, остави
іж и това лѣто, доклѣ раскопаіж около
9 неіж, и насыпж торъ: И ако даде плодъ,
добрѣ; ако ли не, подирь това ще іж отсѣчешь.
10 И еднж сжбботж поучаваше въ едно
11 отъ съборища-та; И ето бѣше тамо една
жена която имаше духъ болестенъ осмнадесеть
годины, и сгърбена бѣше, и не
12 можаше никакъ да ся исправи. Като іж
видѣ Іисусъ, извыка и рече ѝ: Жено, о-
13 свободена си отъ болесть-тж си. И [б]положи
на неіж ржцѣ, и тозь часъ ся ис-
14 прави *жена-та*, и славяше Бога. И отговори
началникъ-тъ на съборище-то, който
негодуваше, защото въ сжбботж *іж* исцѣли
Іисусъ, и казуваше на народъ-тъ:
[в]Шесть дни сж, въ които трѣбва да работите;
въ тѣхъ прочее идвайте и цѣлѣ-
15 те ся, а [г]не сжбботенъ день. Отговори му
Господь и рече: Лицемѣре, всякой единъ
отъ васъ [д]не отвърза ли въ сжбботж
волъ-тъ или оселъ-тъ си отъ яслы-тѣ,
16 и *го* завожда та *го* напоява? А тая [е]като
е дъщеря Авраамова, коіжто е вързалъ
Сатана, ето осмнадесеть годины, не трѣб-
ваше ли да бжде развързана отъ тжзи
17 върскж въ сжбботенъ день? И това като
говорѣше той, посрамявахж ся всичкы-
тѣ, които му ся противяхж, и всичкый-тъ
народъ ся радуваше за вси-тѣ славны дѣ-
ла негови.
18 [ж]Казуваше още: На какво е подобно
царство-то Божіе? и на що да го упри-
19 личж? Подобно е на зърно синапово, което
человѣкъ зѣ и посѣя го въ градинж-
тж си; и порасте и станж дърво голѣмо,
и птицы-тѣ небесны прѣвитавахж въ неговы-тѣ
вѣтвы.
20 И пакъ рече: На какво да уподобіж
21 царство-то Божіе? Подобно е на квасъ,
който като го зѣ жена скры го въ три
мѣры брашно, доклѣ вкыснж всичко-то.
22 И като отиваше въ Іерусалимъ, [з]минуваше
прѣзъ градове-тѣ и прѣзъ села-та,
23 та поучаваше. И нѣкой си му рече: Господи,
малцина ли сж които ще ся спа-
24 сжтъ? А той имъ рече: [и]Подвизавайте
ся да влѣзете прѣзъ тѣсны-тѣ врата; [і]защото
множина, казувамъ ви, ще ищжтъ
25 да влѣзжтъ, и не ще да могжтъ. [к]Слѣдъ
като стане стопанинъ-тъ на кжщж-тж [л]и
затвори врата-та, а *вы* останете вънъ, и
начнете да хлопате на врата-та и да казувате:
[м]Господи, Господи, отвори ни, и
той отговори и ви рече: [н]Не вы знаіж отъ
26 кждѣ сте. Тогазь ще начнете да казувате:
Ядохмы прѣдъ тебе и пихмы, и на
27 наши-тѣ улицы си поучавалъ. И [о]ще рече:
Казувамъ ви, не вы знаіж отъ кждѣ
сте; [п]махнѣте ся отъ мене всинца които
28 работите неправдж. [р]Тамъ ще бжде плачъ
и скърцаніе съсъ зжбы, [с]кога видите А-
враама и Исаака и Іакова и вси-тѣ пророцы
въ царство-то Божіе, а васъ че сте
29 испждени вънъ. И ще дойджтъ отъ истокъ
и западъ, и отъ сѣверъ и югъ, и ще сѣ-
30 днжтъ въ царство-то Божіе. И ето, [т]има
послѣдни, които ще бждтъ първи, и има
първи, които ще бждтъ послѣдни.
31 Въ той день дойдохж нѣкои Фарисеи,
и казувахж му: Излѣзь и си иди отъ ту-
32 ка, защото Иродъ ище да тя убіе. И рече
имъ: Идѣте и кажѣте на тжзи лисицж:
Ето бѣсове испжждамъ, и правіж исцѣленія
днесь и утрѣ; и въ третій-тъ *день*
33 ся [у]свършувамъ. Но трѣбва азъ днесь и
утрѣ и въ другый день да идж; защото

[в] Прит. 25; 8. Мат. 5; 25.
[г] Вижь Псал. 32; 6. Иса. 55; 6.

—

[а] Иса. 5; 2. Мат. 21; 19.
[б] Мар. 16; 18. Дѣян. 9; 17.
[в] Исх. 20; 9.
[г] Мат. 12; 10. Мар. 3; 2, Гл. 6; 7. 14; 3.
[д] Гл. 14; 5.
[е] Гл. 19; 9.
[ж] Мат. 13; 31. Мар. 4; 30.
[з] Мат. 9; 35. Мар. 6; 6.
[и] Мат. 7; 13.
[і] Іоан. 7; 34. 8; 21. 13; 33. Рим. 9; 31.
[к] Псал. 32; 6. Иса. 55; 6.
[л] Мат. 25; 10.
[м] Гл. 6; 46.
[н] Мат. 7; 23. 25; 13.
[о] Мат. 7; 23. 25; 41. Ст. 25.
[п] Псал. 6; 8. Мат. 25; 41.
[р] Мат. 8; 12. 13; 42. 24; 51.
[с] Мат. 8; 11.
[т] Мат. 19; 30. 20; 16. Мар. 10; 31.
[у] Евр. 2; 10.

не е възможно пророкъ да загыне вънъ
34 отъ Іерусалимъ. [ф]Іерусалиме, Іерусалиме,
ты който пророцы-тѣ избивашь, и пратены-тѣ до тебе съ каменіе біешь; колко пѫти поискахъ да съберѫ чада-та ти,
както птица пилцы-тѣ си подъ крылѣ, и
35 не рачихте. Ето оставя ся [х]вамъ домъ-
тъ вашъ пустъ. И истинѫ ви казувамъ,
че нѣма да мя видите дори дойде *врѣмето*, когато ще речете: [ц]Благословенъ който иде въ име-то Господне.

ГЛАВА 14.

1 И еднѫ сѫбботѫ когато дойде той въ
кѫщѫ-тѫ на нѣкого си началника на Фарисеи-тѣ да яде хлѣбъ, тѣ имахѫ очи-тѣ
2 си на него. И ето имаше прѣдъ него нѣ-
3 кой си человѣкъ красничавъ. И отвѣща
Іисусъ та говорѣше на законницы-тѣ и на
Фарисеи-тѣ и рече: [а]Позволено ли е да
4 цѣли нѣкой въ сѫбботѫ? А тѣ мълчехѫ.
5 И зѣ та го исцѣли и пуснѫ го. И от-
говори на тѣхъ и рече: [б]Кой отъ васъ,
ако бы паднѫлъ оселъ-тъ или волъ-тъ
му въ ямѫ, не бы го на часъ-тъ извлѣклъ
6 въ сѫбботенъ день? И не можахѫ на това да му отговорятъ.
7 Рече пакъ притчѫ на званны-тѣ, като
гледаше какъ избиратъ първы-тѣ за сѣ-
8 деніе мѣста, и казуваше имъ: Кога тя
кани нѣкой на свадбѫ, не сѣдай на първо-то мѣсто, да не бы да е призвалъ и
9 другыго по почтенъ отъ тебе; И дойде
тойзи който е поканилъ и тебе и него, и
ти рече: Дай мѣсто на тогова; и тогазь
начнешь съ усрамяваніе да захванешь по-
10 слѣдньо-то мѣсто. Но [в]кога тя поканятъ,
иди и сѣдни на послѣдньо-то мѣсто, за да
ти рече, кога дойде тойзи който тя е призвалъ: Пріятелю, възлѣзь по горѣ. Тогазь щешь има славѫ прѣдъ тѣзи които
11 сѣдятъ съ тебе наедно. Защото [г]всякой
който възнося себе си ще ся смири, и
който ся смирява ще ся възнесе.
12 Казуваше и на тогова който го бѣше
призвалъ: Кога правишь обѣдъ или вечерѭ, недѣй кани пріятели-тѣ си, ни братія-та си, ни роднины-тѣ си, нито съсѣды
богаты; да не бы тя подобно и тѣ пока-
13 нили и ти бѫде заплатено; Но кога правишь угощеніе, поканвай [д]сиромасы, кло-
14 сны, хромы и слѣпы: И ще бѫдешь блаженъ; защото нѣматъ да ти платятъ; понеже ще ти бѫде заплатено въ въскрьсеніе-то на праведны-тѣ.
15 Това като чу единъ отъ сѣдящы-тѣ съ
него, рече му: [е]Блаженъ който яде хлѣбъ
16 въ царство-то Божіе. А [ж]той му рече:
Нѣкой си человѣкъ направи вечерѭ го-
17 лѣмѫ и покани мнозина. И въ часъ-тъ на
вечерѭ-тѫ [з]проводи рабъ-тъ си да рече
на поканены-тѣ: Елате, понеже всичко е
18 вече готово. И начнѫхѫ всичкы-тѣ *като*
на единъ *умъ* да ся отричатъ: Първый-тъ
му рече: Нивѫ купихъ, и нуждѫ имамъ
да излѣзѫ и да ѭ видѭ; молѭ ти ся,
19 имай мя отреченъ. И другъ рече: Купихъ
петь чифта волове, и отхождамъ да гы
опытамъ; молѭ ти ся имай мя отреченъ.
20 И другъ рече: Ожснихъ ся; и за това не
21 могѫ да дойдѫ. И когато си дойде тойзи
рабъ расказа на господаря си това. Тогази
ся разгнѣва стопанинъ-тъ и рече на рабъ-
тъ си: Излѣзь скоро по улицы-тѣ и пѫтища-та на градъ-тъ, и доведи тука сиромасы-тѣ и клосны-тѣ и хромы-тѣ и слѣ-
22 пы-тѣ. И рече рабъ-тъ: Господарю, както
си заповѣдалъ станѫ, и още мѣсто има.
23 И рече господарь-тъ на рабъ-тъ: Излѣзь
на пѫтища-та и поограды-тѣ, и понуди
гы да влѣзѫтъ, за да ся напълни домъ-тъ
24 ми. Защото ви казувамъ: [и]Че никой отъ
онѣзь призваны-тѣ человѣцы нѣма да
вкуси отъ вечерѭ-тѫ ми.
25 И вървѣхѫ съ него наедно народъ мно-
26 го, и обърнѫ ся та имъ рече: [і]Ако иде
нѣкой при мене, [к]и не възненавиди бащѫ
си, и майкѫ си, и женѫ си, и чада-та си,
и братія-та си, и сестры-тѣ си, [л]а още и
свой-тъ си животъ, не може да бѫде мой
27 ученикъ. И [м]който не носи крьстъ-тъ си,
и не върви вслѣдъ мене, не може да ми
28 бѫде ученикъ. Защото [н]кой отъ васъ кога
ище да съгради стълпъ, не сѣда първомъ
да прѣсмѣтне разноскы-тѣ *си*, да ли ще
29 има *потрѣбно-то* да *го* искара? Да не бы,
като положи основаніе-то, а не може послѣ да *го* искара, да начнѫтъ всичкы-тѣ
30 които гледатъ да му ся подсмиватъ, И да
казуватъ: Тойзи человѣкъ начнѫ да гра-
31 ди и не може да искара. Или кой царь
като отхожда на бой противъ другыго
царя, не сѣда първомъ да размысли, възможно ли е съ десеть тысящы да стои
на срещѫ тогозь който иде противъ него
32 съ двадесеть? Ако ли не, то кога е той
още далечь, отпраща посланницы и моли
33 ся за миръ. Тъй прочее всякой отъ васъ
който не ся отрече отъ всичкый-тъ си
имотъ, не може да бѫде мой ученикъ.
34 [о]Добро е соль-та; но ако соль-та ся раз-
35 вали, съсъ що ще ся поправи? Тя вече
не струва нито за земѭ-тѫ, нито за торъ-

ф Мат. 23; 37.
х Лев. 26; 31, 32. Псал. 69; 25. Иса. 1; 7. Дан. 9; 27. Мих. 3; 12.
ц Псал. 118; 26. Мат. 21; 9. Мар. 11; 10. Гл. 19; 38. Іоан. 12; 13.

а Мат. 12; 10.
б Исх. 23; 5. Втор. 22; 4. Гл. 13; 15.
в Прит. 25; 6, 7.
г Іов. 22; 29. Псал. 18; 27. Прит. 29; 23. Мат. 23; 12. Гл. 18; 14. Іак. 4; 6, 1. Пет. 5; 5.
д Неем. 8; 10, 12.
е Огк. 19; 9.
ж Мат. 22; 2.
з Прит. 9; 2, 5.
и Мат. 21; 43. 22; 8. Дѣян. 13; 46.
і Втор. 13; 6. 33; 9. Мат. 10; 37.
к Рим. 9; 13.
л Огк. 12; 11.
м Мат. 16; 24. Мар. 8; 34. Гл. 9; 23. 2 Тим. 3; 12.
н Прит. 24; 27.
о Мат. 5; 13. Мар. 9; 50.

тъ; вънъ ѭ исхвърлятъ. Който има уши
да слуша нека слуша.

ГЛАВА 15.

1 И всичкы-тѣ мытари и грѣшници ся
[а]приближавахѫ около него да го слушатъ.
2 И роптаехѫ Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ
и казувахѫ: Тойзи пріима грѣшницы, [б]и
3 яде съ тѣхъ наедно. А той имъ рече тѫ-
4 зи притчѫ, и казуваше: [в]Кой человѣкъ
отъ васъ, ако бы ималъ сто овцы, и му
ся загуби една отъ тѣхъ, не оставя де-
ветдесеть-тѣ и деветь въ пустынѭ-тѫ, и
не отива вслѣдъ изгубенѫ-тѫ, доклѣ ѭ
5 намѣри? И когато ѭ намѣри, задига ѭ
6 на плещы-тѣ си радостенъ; И като си
дойде у дома си, свыква пріятели-тѣ си
и съсѣды-тѣ си, и казува имъ: Радувайте
ся съ мене че си намѣрихъ [г]изгубенѫ-тѫ
7 овцѫ. Казувамъ ви че такава радость бы-
ва на небе-то за едного грѣшника който
ся кае, [д]а не за деветдесеть и деветь пра-
ведницы, които нѣматъ нуждѫ отъ по-
8 каяніе. Или коя жена, ако има десеть
драхмы и изгуби еднѫ драхмѫ, не запаля
свѣщь, и не мете кѫщѫ-тѫ, и не търси
9 прилѣжно доклѣ ѭ намѣри? И когато ѭ
намѣри свыква пріятелкы-тѣ и съсѣдкы-
тѣ си, и казува: Радувайте ся съ мене,
защото намѣрихъ драхмѫ-тѫ, коѭто бѣхъ
10 изгубила. Така, ви казувамъ, бывa радость
прѣдъ ангелы-тѣ Божіи за едного каѭ-
щаго ся грѣшника.
11 Рече още: Нѣкой си человѣкъ имаше
12 двама сынове: И по младый-тъ отъ тѣхъ
рече на бащѫ си: Отче, дай ми дѣлъ-тъ
който *ми* ся пада отъ имѣніе-то. И раз-
13 дѣли имъ [е]имотъ-тъ *си*. И слѣдъ малко
дни, по младый-тъ сынъ събра си всичко-
то, и отиде въ странѫ далечнѫ, и тамъ
распылѣ имѣніе-то си съ разблудно-то си
14 живѣяніе. И като иждиви всичко, станѫ
голѣмъ гладъ въ онѫзи странѫ, и той
15 начнѫ да е въ оскѫдность. И отиде та
ся пристави едному отъ гражданы-тѣ на
онѫзи странѫ; който го проводи на по-
16 лета-та си да пасе свиніе. И желаяше да
напълни търбухъ-тъ си отъ рошковы-тѣ,
които ядѣхѫ свиніе-то; и никой му не
17 даваше. И като дойде на себе си, рече:
На колко наемницы бащины ми изостава
18 хлѣбъ, а пакъ азъ мрѫ отъ гладъ. Ще
станѫ да идѫ при бащѫ си, и ще му ре-
кѫ: Отче, съгрѣшихъ на небе-то и прѣдъ
19 тебе, И не сьмь вече достоинъ да ся на-
рекѫ твой сынъ; стори мя както едного
20 отъ наемницы-тѣ си. И станѫ та дойде
при бащѫ си. И [ж]когато бѣ далечь още,
видѣ го баща му, и смили ся, и завтече
ся, и нападнѫ на вратъ-тъ му, и го цѣ-
21 лунѫ. Рече му сынъ *му:* Отче, съгрѣшихъ
на небе-то [з]и прѣдъ тебе, и не сьмь вече
22 достоинъ да ся нарекѫ твой сынъ. И ре-
че баща *му* на слугы-тѣ си: Изнесете вънъ
най добрѫ-тѫ прѣмѣнѫ, и облѣчѣте го, и
дайте пьрстень на рѫкѫ-тѫ му, и обуща
23 на нозѣ-тѣ *му;* И докарайте хранено-то
теле та *го* заколѣте, да ядемъ и да ся
24 веселимъ; Защото [и]тойзи ми сынъ мьртвъ
бѣ и оживѣ, загынѫлъ бѣ и намѣри ся.
25 И начнѫхѫ да ся веселятъ. А по старый-
тъ сынъ бѣше на нивѫ; и както идѣше
та наближи кѫщѫ-тѫ, чу пѣяніе и лику-
26 ваніе. И повыка едного отъ слугы-тѣ и
27 пыташе що е това. А той му рече: Братъ
ти си дойде; и закла баща ти хранено-то
28 теле, защото го прія здравъ. И разгнѣви
ся, и не рачаше да влѣзе: и тъй баща му
29 излѣзе, и моляше му ся. А той отговори
и рече на бащѫ си: Ето толкози годины
ти работѭ, и никога твоѭ-тѫ заповѣдь
не сьмь прѣстѫпилъ; и на мене нито яре
ми си далъ нѣкога, да ся повеселѭ *и азъ*
30 съ пріятели-тѣ си: А по що си дойде той-
зи твой сынъ, който изѣде имотъ-тъ ти
съ блудницы-тѣ, за него си заклалъ хра-
31 нено-то теле. А той му рече: Сынко, ты
си вынѫгы съ мене; и всичко-то мое, твое
32 е: А трѣбваше да ся възвеселимъ и да ся
възрадвамы, защото тойзи твой [і]братъ
мьртвъ бѣ и оживѣ, и загынѫлъ бѣ и
намѣри ся.

ГЛАВА 16.

1 Говорѣше още на ученицы-тѣ си: Бѣше
нѣкой си богатъ человѣкъ, който имаше
домостроитель, и го наковладихѫ нему,
2 че разсыпува имѣніе-то му. И повыка го
и рече му: Що е това което слушамъ за
тебе? дай смѣткѫ-тѫ на домостроител-
ство-то си; защото не можешь вече да си
3 домостроитель. Тогазь домостроитель-тъ
рече въ себе си: Що да сторѭ, понеже
господарь-тъ ми отнема отъ мене домо-
строителство-то? да копаѭ не могѫ, да
4 просѭ срамъ мя е. Разумѣхъ що да
направѭ, за да мя пріемѫтъ въ кѫщы-
тѣ си, кога бѫдѫ измѣстенъ отъ до-
5 мостроителство-то. И повыка всякого
отъ длъжницы-тѣ на господаря си, и
рече на пьрвый-тъ: Колко си длъженъ
6 на господаря ми? А той рече: Сто ваѳы
масло. И рече му: Земи запискѫ-тѫ си,
7 и сѣдни скоро та напиши петдесеть. По-
слѣ рече другыму: А ты колко си длъ-
женъ? И той рече: Сто кора жито. И
казува му: Земи си запискѫ-тѫ, и пиши
8 осмдесеть. И похвали господарь-тъ не-
праведный-тъ домостроитель, че разумно
сторилъ; защото сынове-тѣ на тойзи вѣкъ

а Мат. 9; 10.
б Дѣян. 11; 3. Гал. 2; 12.
в Мат. 18; 12.
г 1 Пет. 2; 10, 25.
д Гл. 5; 32.
е Мар. 12; 44.
ж Дѣян. 2; 39. Ефес. 2; 13, 17.
з Псал. 51; 4.
и Ст. 32. Ефес. 2; 1. 5; 14. Отк. 3; 1.
і Ст. 24.

въ свой-тъ си родъ сѫ по хытри [а]отъ
9 сынове-тѣ на видѣлинѫ-тѫ. И азъ ви ка-
зувамъ: [б]Направѣте си пріятели отъ бо-
гатство-то на неправдѫ-тѫ, за да ви пріе-
мѫтъ въ вѣчны-тѣ обиталища, когато о-
10 скѫдѣете. [в]Вѣрный-тъ въ малко-то, и въ
много-то е вѣренъ; а неправедный-тъ въ
малко-то, и въ много-то е неправеденъ.
11 И тъй, ако въ неправедно-то богатство
вы не быхте вѣрни, кой ще ви повѣри
12 истинно-то *богатство?* И ако въ чуждо-то
ся не показахте вѣрни, кой ще ви даде
13 ваше-то? [г]Никой слуга не може на двама
господари да слугува; защото или едного
ще намрази, и другыго ще възлюби, или
до едного ще ся прилѣпи, и другыго ще
прѣзира. Не можете да работите на Бога
и на Маммона.
14 Всичко това чуяхѫ и Фарисеи-тѣ, кои-
то бѣхѫ [д]сребролюбци; и присмивахѫ
15 му ся. И рече имъ: Вы сте [е]които пока-
звате себе си праведны прѣдъ человѣцы-
тѣ; [ж]но Богъ знае сърдца-та ви; [з]защото
онова което е высоко въ человѣцы-тѣ, то
16 е мерзость прѣдъ Бога. [и]Законъ-тъ и про-
роци-тѣ до Іоанна *бѣхѫ;* отъ тогази цар-
ство-то Божіе ся благовѣствува, и всякой
17 ся нуди *да влѣзе* въ него. И [і]по лесно е
небе-то и земя-та да прѣминѫтъ, а не
18 една точка отъ законъ-тъ да падне. [к]Вся-
кой който напуща женѫ-тѫ си и ся о-
женя за другѫ, прѣлюбодѣйствува; и
всякой който ся ожени за напуснѫтѫ
отъ мѫжъ, прѣлюбодѣйствува.
19 Имаше нѣкой си человѣкъ богатъ, и
обличаше ся въ багрѣницѫ и виссонъ, и
20 веселѣше ся всякой день свѣтло. Имаше
пакъ и нѣкой сиромахъ на име Лазарь,
който покрытъ съсъ струпеи лѣжеше
21 прѣдъ врата-та му. И желаеше да ся на-
сыти отъ трошицы-тѣ, които падахѫ отъ
трѫпезѫ-тѫ на богатый-тъ; но и псета-та
22 идвахѫ та лижехѫ раны-тѣ му: И дойде
врѣме та умрѣ сиромахъ-тъ и занесохѫ
го ангели-тѣ на лоно-то Авраамово. Умрѣ
23 и богатый-тъ и погребенъ бы. И въ пь-
кълъ-тъ, когато бѣше на мѫкы, дига о-
чи-тѣ си и вижда издалечь Авраама, и
24 Лазаря въ неговы-тѣ обятія: И той из-
выка и рече: Отче Аврааме, помилуй мя,
и проводи Лазаря, да накваси край-тъ на
пьрстъ-тъ си въ водѫ, [л]и да расхлади я-
зыкъ-тъ ми; [м]Защото сьмь на мѫкы въ
25 тойзи пламыкъ. Но Авраамъ рече: Сынко,
[н]напомни си че ты си въспріялъ твои-тѣ
добрины въ животъ-тъ си: така и Лазарь
злины-тѣ; а сега той е на утѣшеніе, а ты
26 на мѫкы. И освѣнь всичко това, между
насъ и васъ е утвърдена пропасть голѣма,
така щото които ищѫтъ да минѫтъ отъ
тука къмъ васъ, да не могѫтъ, нито пакъ
които сѫ тамъ да прѣминѫтъ къмъ насъ.
27 А той рече: Молѭ ти ся прочее, отче,
да го пратишь въ бащинъ-тъ ми домъ;
28 Защото имамъ петима братія, да имъ за-
свидѣтелствува, щото да не бы да дойдѫтъ
29 и тѣ на това мѫчително мѣсто. Казува
му Авраамъ: [о]Иматъ Моисея и пророцы-
30 тѣ; да слушатъ тѣхъ. А той рече: Не,
отче Аврааме; но ако иде нѣкой отъ мьр-
31 твы-тѣ при тѣхъ, ще ся покаѭтъ. Пакъ
му рече: Ако не слушатъ Моисея и про-
роцы-тѣ, не щѫтъ ся увѣри [п]нито ако
нѣкой си и отъ мьртвы-тѣ въскрьсне.

ГЛАВА 17.

1 И рече на ученицы-тѣ *си:* [а]Не е възмо-
жно соблазни-тѣ да не дойдѫтъ; но горко
2 на оногози чрѣзъ когото дохождатъ. По
добрѣ бы было за него да ся окачеше во-
дениченъ камыкъ около вратъ-тъ му, и да
бѫде хвьрленъ въ море-то, а не да собла-
3 зни едного отъ тѣзи малкы-тѣ. Внимавай-
те на себе си. [б]Ако ти прѣгрѣши братъ
ти, [в]погади го; и ако ся покае, прости
4 му. И седмь пѫти на день ако ти прѣ-
грѣши, и седмь пѫти на день ся възвърне
къмъ тебе, и рече: Покаювамъ ся, да му
простишь.
5 И рекохѫ апостоли-тѣ Господу: При-
6 дай ни вѣрѫ. А [г]Господь рече: Ако
имахте вѣрѫ колкото зьрно синапово,
рекли быхте на тѫзи черницѫ: Истьргни
ся, и насади ся въ море-то, и тя бы вы
7 послушала. А кой отъ васъ, ако има ра-
тай да *му* оре или да *му* пасе, щомъ си
дойде отъ нивѫ-тѫ, ще му рече; Мини,
8 сѣдни да ядешь? И не ще ли да му рече:
Приготви нѣщо да вечерямъ, и стегни ся та
ми [д]слугувай, докѫдь ямъ и піѭ, и слѣдъ
9 това ще ядешь и піешь ты? Да ли ще
благодари на тогозь ратая защото е свьр-
шилъ каквото му е было порѫчано? Не
10 ся надѣѭ. Така и вы, кога направите все
що ви е повелѣно, казувайте: Ный смы
[е]раби нищожни; защото направихмы това
което бѣхмы длъжни да направимъ.
11 И [ж]въ пѫтуваніе-то си къмъ Іеруса-
лимъ, минуваше прѣзъ срѣдъ Самаріѭ
12 и Галилеѭ. И *веднъжь* когато влѣзваше
въ нѣкое си село, срѣщнѫхѫ го десет-

а Іоан. 12; 36. Ефес. 5; 8. 1 Сол. 5; 5.
б Дан. 4; 27. Мат. 6; 19. 19; 21. Гл. 11; 41. 1 Тим. 6; 17, 18, 19.
в Мат. 25; 21. Гл. 19; 17.
г Мат. 6; 24.
д Мат. 23; 14.
е Гл. 10; 29.
ж Псал. 7; 9.
з 1 Цар. 16; 7.
и Мат. 4; 17. 11; 12, 13. Гл. 7; 29.
і Псал. 102; 26, 27. Иса. 40; 8. 51; 6. Мат. 5; 18. 1 Пет. 1; 25.
к Мат. 5; 32. 19; 9. Мар. 10; 11. 1 Кор. 7; 10, 11.
л Зах. 14; 12.
м Иса. 66; 24. Мар. 9; 44 и дрг.
н Іов. 21; 13. Гл. 6; 24.
о Иса. 8; 20. 34; 16. Іоан. 5; 39, 45. Дѣян. 15; 21. 17; 11.
п Іоан. 12; 10, 11.

—

а Мат. 18; 6, 7. Мар. 9; 42. 1 Кор. 11; 19.
б Мат. 18; 15, 21.
в Лев. 19; 17. Прит. 17; 10. Іак. 5; 19.
г Мат. 17; 20. 21; 21. Мар. 9; 23. 11; 23.
д Гл. 12; 37.
е Іов. 22; 3. 35; 7. Псал. 16; 2. Мат. 25; 30. Рим. 3; 12. 11; 35. 1 Кор. 9; 16, 17. Филим. 11.
ж Гл. 9; 51, 52. Іоан. 4; 4

мина прокаженни, [з]които ся спрѣхѫ из-
13 далечь; И тѣ възвысихѫ гласъ, и казу-
14 вахѫ: Іисусе наставниче, помилуй ны. И
като *гы* видѣ, рече имъ: [и]Идѣте ся по-
кажѣте на священницы-тѣ. И когато оти-
15 вахѫ, очистихѫ ся *отъ проказѫ-тѫ*. И единъ
отъ тѣхъ, като видѣ че исцѣлѣ, повърнѫ
16 ся и съ голѣмъ гласъ славѣше Бога, И
паднѫ на лице при нозѣ-тѣ му, та му
17 благодарѣше; и той бѣ Самарянинъ. А
Іисусъ отговори и рече: Не ся ли очисти-
хѫ десетима-та, а дѣ сѫ деветима-та?
18 Не ся ли намѣрихѫ *другы* да ся върнѫтъ
да въздадѫтъ славѫ Богу, но токо тойзи
19 иноплеменникъ? И [і]рече му: Стани та
си иди; твоя-та вѣра тя исцѣли.
20 И попытанъ отъ Фарисеи-тѣ, кога ще
дойде царство-то Божіе, отвѣща имъ, и
рече: Царство-то Божіе нѣма да дойде
21 съ изглежданіе: [к]Нито ще *ви* рекѫтъ:
Ето тука *е*, или, ето тамъ; защото ето,
22 [л]царство-то Божіе вѫтрѣ въ васъ е. И
рече на ученицы-тѣ: [м]Ще дойдѫтъ дни
когато ще пожелаете да видите единъ
отъ дни-тѣ на Сына человѣческаго, и нѣ-
23 ма да видите. И [н]*като* ви рекѫтъ: Ето
тука *е*, или ето тамъ *е*; да не отидете,
24 нито да тичате подирѣ *му*. Защото [о]както
свѣткавица-та, която бльска отъ единый-
тъ *край* на поднебеснѫ-тѫ, свѣти до дру-
гый-тъ *край* на поднебеснѫ-тѫ, така ще
бѫде и Сынъ человѣческый въ свой-тъ си
25 день. Но [п]първомъ трѣбва *той* да пострада
много, и да бѫде отхвърленъ отъ тойзи
26 родъ. И [р]както въ дни-тѣ Ноевы така ще
бѫде и въ дни-тѣ на Сына человѣческаго.
27 Ядѣхѫ, піяхѫ, женяхѫ ся, и задомявахѫ
ся до день-тъ въ който Ное влѣзе въ ков-
чегъ-тъ; и дойде потопъ-тъ и погуби всич-
28 кы-тѣ. [с]Подобно както станѫ и въ дни-
тѣ Лотовы, ядѣхѫ, піяхѫ, купувахѫ, про-
29 давахѫ, садѣхѫ *и* градѣхѫ: И [т]въ който
день излѣзе Лотъ изъ Содомъ навали огнь
и жупелъ отъ небе-то, и погуби всичкы-тѣ.
30 На това подобно ще бѫде и въ день-тъ
въ който [у]Сынъ человѣческый ще ся яви.
31 Въ онзи день, [ф]който ся намѣри на по-
крывъ-тъ, и сѫдове-тѣ му въ кѫщи, да
не слѣзе да гы земе; и който е на нивѫ,
32 такожде да ся не враща назадъ. [х]Помнѣте
33 Лотовѫ-тѫ женѫ. [ц]Който поище да си
уварди животъ-тъ, ще го изгуби; и който
34 го изгуби, ще го уварди. Казувамъ [ч]ви, въ
онѫѭ нощь ще бѫдѫтъ двама на едно
лѣгло; единый-тъ ще ся земе а другый-
35 тъ ще ся остави. Двѣ *жены* ще наедно да
мелѭтъ; една-та ще бѫде зѣта, а друга-
36 та ще ся остави. Двама ще бѫдѫтъ на
нивѫ; единый-тъ ще ся земе, а другый-тъ
37 ще ся остави. Отговарятъ и казуватъ му:
[ш]Кѫдѣ, Господи? А той имъ рече: Дѣто
е трупъ-тъ, тамъ ще и орли-тѣ да ся съ-
берѫтъ.

ГЛАВА 18.

1 Казуваше имъ още и притчѫ, какъ [а]трѣб-
ва всякога да ся молятъ, и да ся не об-
2 лѣняватъ: И говорѣше: Имаше въ нѣкой
си градъ единъ сѫдникъ, който ся отъ
Бога не боеше, и отъ человѣка ся не сра-
3 муваше: Имаше и една вдовица въ тойзи
градъ, та идѣше при него и му казуваше:
Отдай ми право-то отъ съперникъ-тъ ми:
4 И до нѣколко врѣме не рачи; а испослѣ
рече въ себе си: Ако и отъ Бога ся не
боѭ, и отъ человѣка ся не срамувамъ,
5 [б]А то на тѫѭ вдовицѫ, понеже ми до-
сажда, нека ѝ отдамъ право-то, да не иде
6 до край да мя оттяготява. И рече Господь:
Слушайте що казува неправедный-тъ сѫ-
7 дникъ: А [в]Богъ нѣма ли да отдаде пра-
во-то на свои-тѣ избранны, които выкатъ
къмъ него деня и нощя, ако и да дълго-
8 търпи за тѣхъ? Казувамъ ви, [г]че ще имъ
отдаде право-то скоро. Но Сынъ человѣ-
ческый кога дойде да ли ще намѣри вѣрѫ
на земѭ-тѫ?
9 И пакъ на нѣкои [д]които ся надѣехѫ
на себе си че сѫ праведни, и унищожа-
10 вахѫ другы-тѣ, рече тѫзи притчѫ: Двама
человѣци възлѣзохѫ въ храмъ-тъ да ся
помолятъ, единъ-тъ Фарисей а другый-тъ
11 мытарь. Фарисей-тъ ся [е]исправи и моля-
ше ся въ себе си така: Боже, [ж]благода-
рѭ ти, че не сьмь както другы-тѣ чело-
вѣци, грабители, обидници, прѣлюбодѣйци,
12 или както тойзи мытарь: Постѭ двраждь
въ седмицѫ-тѫ, десетъкъ давамъ отъ всич-
13 ко що придобыѭ. И мытарь-тъ като стое-
ше изъ далечь не щѣше нито очи-тѣ си
къмъ небе-то да подигне, но біяше ся въ
гржди-тѣ си и думаше: Боже, бѫди ми-
14 лостивъ менѣ грѣшному. Казувамъ ви, че
той слѣзе у дома си оправданъ *повече*, не-
жели оный; защото [з]всякой който въз-
нася себе си, ще ся смири; а който сми-
рява себе си ще ся възнесе.
15 [и]Приносѣхѫ му още и дѣчица, да ся
прикосне до тѣхъ: а ученици-тѣ като ви-
16 дѣхѫ възбранихѫ имъ. Но Іисусъ гы по-
выка, и рече: Оставѣте дѣца-та да дохо-

з Лев. 13; 46.
и Лев. 13; 2. 14; 2. Мат. 8; 4. Гл. 5; 14.
і Мат. 9; 22. Мар. 5; 34. 10; 52. Гл. 7; 50. 8; 48. 18; 42.
к Ст. 23.
л Рим. 14; 17.
м Мат. 9; 15. Іоан. 17; 12.
н Мат. 24; 23. Мар. 13; 21. Гл. 21; 8.
о Мат. 24; 27.
п Мар. 8; 31. 9; 31. 10; 33. Гл. 9; 22.
р Быт. 7; Мат. 24; 37.
с Быт. 19.
т Быт. 19; 16, 24.
у 2 Сол. 1; 7.
ф Мат. 24; 17. Мар. 13; 15.
х Быт. 19; 26.
ц Мат. 10; 39. 16; 25. Мар. 8; 35. Гл. 9; 24. Іоан. 12; 25.
ч Мат. 24; 40, 41. 1 Сол. 4; 17.
ш Іов. 39; 30. Мат. 24; 28.

—

а Гл. 11; 5. 21; 36. Рим. 12; 12. Ефес. 6; 18. Кол. 4; 2. 1 Сол. 5; 17.
б Гл. 11; 8.
в Отк. 6; 10.
г Евр. 10; 37. 2 Пет. 3; 8, 9.
д Гл. 10; 29. 16; 15.
е Псал. 135; 2.
ж Иса. 1; 15. 58; 2. Отк. 3; 17.
з Іов. 22; 29. Мат. 23; 12. Гл. 14; 11. Іак. 4; 6. 1 Пет. 5; 5, 6.
и Мат. 19; 13. Мар. 10; 13.

ждатъ при мене, и не гы въспирайте;
защото [і]на таквызь е царство-то Божіе.
17 [к]Истинж ви казувамъ: Който не пріеме
царство-то Божіе както дѣте, нѣма да
влѣзе въ него.
18 И нѣкой си [л]голѣмецъ го попыта и ре-
че: Учителю благый, що да сторіж за да
19 наслѣдувамъ животъ вѣченъ? А Іисусъ
му рече: Що мя казувашь благъ? никой
20 не е благъ, тъкмо единъ Богъ. Заповѣди-
тѣ знаешь, „[м]Да не направишь прѣлюбо-
дѣяніе; Да не убіешь; Да не откраднешь;
Да не лъжесвидѣтелствувашь; [н]Почитай
21 бащж си и майкж си.“ А той рече: Всич-
ко това сьмь упазилъ отъ младость-тж си
22 *до нынѣ*. Това като чу Іисусъ, рече му:
Още едно ти не достига: [о]все що имашь
продай, и раздай на сиромасы-тѣ, и ще
имашь съкровище на небе-то; и дойди та
мя послѣдувай. А той като чу това о-
23 скърби ся; защото бѣше много богатъ.
24 И като го видѣ Іисусъ че ся оскърби,
рече: [п]Колко мжчно ще влѣзжтъ въ цар-
ство-то Божіе тѣзи които иматъ богатство.
25 Защото по лесно е да мине камила прѣзъ
иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ цар-
26 ство-то Божіе. А които чухж това реко-
27 хж: И кой може да ся спасе? А той рече:
[р]Невъзможно-то у человѣцы-тѣ, у Бога е
28 възможно. А Петръ [с]рече: Ето ный оста-
29 вихмы всичко, и послѣдовахмы тя. А той
имъ рече: Истинж ви казувамъ, че [т]нѣ-
ма никой който да е оставилъ кжщж, или
родители, или братія, или женж, или чада
30 заради царство-то Божіе, [у]И да не получи
многократно на това врѣме, и въ идущій-
тъ вѣкъ животъ вѣченъ.
31 И като [ф]зѣ дванадесеть-тѣ при себе си,
рече имъ: Ето възлѣзувамы въ Іеруса-
лимъ, и ще ся свърши [х]всичко що е
написано отъ пророцы-тѣ за Сына чело-
32 вѣческаго. Защото [ц]ще бжде прѣданъ
на языческы-тѣ, и ще му ся поругаіжтъ,
и ще го обесчестятъ, и ще го заплюіжтъ,
33 И ще го біжтъ, и ще го убіжтъ, и въ
34 третій-тъ день ще въскрьсне. И [ч]тѣ не
разумѣхж нищо отъ това: и тая дума
бѣше покрыта за тѣхъ, и не разбирахж
това което ся казуваше.
35 А [ш]когато наближаваше до Іерихонъ,
нѣкой си слѣпъ сѣдѣше край пжть-тъ да
36 проси. И като чу че народъ минува, по-
37 пыта, Що е това? И казахж му че Іи-
38 сусъ Назорянинъ минува. Тогазь той из-
выка, и казуваше, Іисусе, Сыне Давидовъ,
39 помилуй мя. И тѣзи които вървѣхж на-
прѣдъ запрѣтявахж му да мълкне, но той
още повече выкаше: Сыне Давидовъ, по-
40 милуй мя. И спрѣ ся Іисусъ, и повелѣ
да му го доведжтъ; и като наближи, по-
41 пыта го, И рече: Що ищешь да ти сто-
рж? А той рече: Господи да прогледамъ.
42 И Іисусъ му рече: Прогледай; твоя-та
43 [щ]вѣра тя исцѣли. И тутакси прогледа, и
търгнж вслѣдъ него, и [ъ]славѣше Бога; и
всичкый народъ като видѣ *това*, въздаде
хвалж Богу.

ГЛАВА 19.

1 Слѣдъ това влѣзе *Іисусъ* въ Іерихонъ и
2 заминуваше си. И ето человѣкъ на име
Закхей, който бѣше началникъ на мыта-
3 ри-тѣ, и той бѣ богатъ. И ищѣше да ви-
ди Іисуса кой е; но не можаше отъ на-
рода, защото бѣше нисъкъ на възрастъ.
4 И завтече ся на напрѣдъ, та възлѣзе на
еднж черницж за да го види; понеже
5 прѣзъ онзи *пжть* щѣше да мине. И като
дойде на това мѣсто, Іисусъ погледнж,
видѣ го, и рече му: Закхее, слѣзь скоро;
защото днесь трѣбва да останж въ твоіж-
6 тж кжщж. И прибърза та слѣзе, и пріія
7 го съ радость. И като видѣхж *това* всич-
кы помъмрахж и казувахж: [а]Че при грѣ-
8 шенъ человѣкъ влѣзе да прѣсѣди. А Зак-
хей застанж и рече Господу: Господи, ето
половинж-тж отъ имотъ-тъ си давамъ на
сиромасы-тѣ; и [б]ако сьмь обидѣлъ нѣко-
го въ нѣщо съ клеветж, [в]въздавамъ че-
9 твърократно. Рече му Іисусъ: Днесь ста-
нж спасеніе на тойзи домъ; защото [г]и
10 той е [д]сынъ Авраамовъ. Понеже [е]Сынъ
человѣческый дойде да потърси и да спасе
погынжло-то.
11 И тѣ като слушахж това, приложи та
рече и еднж притчж, защото бѣше близу
до Іерусалимъ, и [ж]тѣ имахж на умъ-тъ
си че царство-то Божіе щѣше тутакси да
12 ся яви. И [з]рече: Человѣкъ нѣкой си бла-
городенъ отиде въ странж далечнж да
пріеме за себе си царство и да ся върне.
13 И повыка десеть отъ слугы-тѣ си, и даде
имъ десеть мнасы, и рече имъ: Търгу-
14 вайте доклѣ дойдж. А [и]граждани-тѣ не-
гови ненавиждахж го, и испратихж вслѣдъ
него посланницы да кажжтъ: Не щемъ
15 тогова да царува надъ насъ. И като зѣ
царство-то и ся върнж, рече да му по-
выкатъ онѣзи слугы, на които даде сре-
бро-то, да узнае кой какво е припечалилъ.
16 И дойде първый-тъ и рече: Господи, твоя-

[і] 1 Кор. 14; 20. 1 Пет. 2; 2.
[к] Мар. 10; 15.
[л] Мат. 19; 16. Мар. 10; 17.
[м] Исх. 20; 12 до 16. Втор. 5; 16 до 20. Рим. 13; 9.
[н] Ефес. 6; 2. Кол. 3; 20.
[о] Мат. 6; 19, 20. 19; 21. 1 Тим. 6; 19.
[п] Прит. 11; 28. Мат. 19; 23. Мар. 10; 23.
[р] Іер. 32; 17. Зах. 8; 6. Мат. 19; 26. Гл. 1; 37.
[с] Мат. 19; 27.
[т] Втор. 33; 9.
[у] Іов. 42; 10.
[ф] Мат. 16; 21. 17; 22. 20; 17. Мар. 10; 32.
[х] Псал. 22; Иса. 53.
[ц] Мат. 27; 2. Гл. 23; 1. Іоан. 18; 28. Дѣян. 3; 13.
[ч] Мар. 9; 32. Гл. 2; 50. 9; 45. Іоан. 10; 6. 12; 16.
[ш] Мат. 20; 29. Мар. 10; 46.
[щ] Гл. 17; 19.
[ъ] Гл. 5; 26. Дѣян. 4; 21. 11; 18.

—

[а] Мат. 9; 11. Гл. 5; 30.
[б] Гл. 3; 14.
[в] Исх. 22; 1. 1 Цар. 12; 3. 2 Цар. 12; 6.
[г] Рим. 4; 11, 12, 16. Гал. 3; 7.
[д] Гл. 13; 16.
[е] Мат. 18; 11. Вижь Мат. 10; 6. 15; 24.
[ж] Дѣян. 1; 6.
[з] Мат. 25; 14. Мар. 13; 34.
[и] Іоан. 1; 11.

17 та мнаса придобы десеть мнасы. И рече
му: Добрѣ, рабе добрый; [i]понеже на най
малко-то ся показа вѣренъ, имай власть
18 надъ десеть града. И дойде вторый-тъ и
рече: Господи, твоя-та мнаса стори петь
19 мнасы. Рече и на тогова: Бѫди и ты *вла-*
20 *дѣтель* надъ петь града. Дойде и другъ, и
рече: Господи, ето твоя-та мнаса, коѭто
21 имахъ скѫтанѫ въ кърпѫ; Защото ся
бояхъ отъ [к]тебе; понеже си строгъ че-
ловѣкъ; земашь което не си положилъ,
22 и жънешь което не си сѣялъ. И казува
му: [л]Отъ уста-та ти ще тя сѫдіѭ, рабе
лукавый; [м]зналъ си че сьмь человѣкъ
строгъ, и земамъ което не сьмь поло-
жилъ, и жънѫ което не сьмь сѣялъ;
23 И защо не даде сребро-то ми на лихварь-
тъ, така щото азъ като си дойдѣхъ щѣхъ
24 да го приберѫ съ лихвѫ-тѫ? И рече на
прѣдстоящы-тѣ: Земѣте отъ него мнасѫ-
тѫ, и дайте ѭ на тогози който има де-
25 сеть-тѣ мнасы. (И рекохѫ му: Господи,
26 *той* има десеть мнасы). Защото ви казу-
вамъ, [н]че всякому който има ще му ся
даде; а отъ того който нѣма, и това що
27 има ще ся отнеме отъ него. А мои-тѣ
врагове, онѣзи които мя не рачихѫ да
ся воцаріѫ надъ тѣхъ, доведѣте *гы* тука,
28 и посѣчѣте *гы* прѣдъ мене. И това като
изрече *Іисусъ*, [о]отиваше напрѣдъ и възъ-
лѣзуваше въ Іерусалимъ.
29 И [п]когато наближи до Виѳфагіѭ и Ви-
ѳаніѭ, къмъ горѫ-тѫ която ся казуваше
Елеонъ, проводи двама отъ ученицы-тѣ
30 си, И рече *имъ:* Идѣте въ срещно-то се-
ло, въ което щомъ влѣзувате ще намѣ-
рите ждрѣбе вързано, на което никой че-
ловѣкъ не е никога възсѣдалъ; отвържѣ-
31 те го и го доведѣте. И ако вы попыта
нѣкой: Защо *го* отвързувате? така ще му
32 кажете: Защото трѣбува на Господа. И
отидохѫ проводени-тѣ, и намѣрихѫ както
33 имъ рече. И когато отвързувахѫ ждрѣ-
бе-то, рекохѫ имъ стопани-тѣ му: Защо
34 отвързувате ждрѣбе-то? А тѣ рекохѫ: На
35 Господа трѣбува. И доведохѫ го при Іи-
суса: и като [р]наметахѫ дрехы-тѣ си на
36 ждрѣбе-то, въскачихѫ Іисуса. И [с]въ оти-
ваніе-то му, постилахѫ дрехы-тѣ си по
37 пѫть-тъ. И когато вече наближаваше до
прѣвалѫ-тѫ на Елеонскѫ-тѫ горѫ, на-
чнѫхѫ всичко-то множество на учени-
цы-тѣ да ся радуватъ и да славословятъ
Бога велегласно за вси-тѣ чудеса що бѣ-
38 хѫ видѣли; И казувахѫ: [т]Благословенъ
царь-тъ който иде въ име-то Господне;
39 [у]миръ на небе-то и слава въ вышнихъ. И
нѣкои отъ Фарисеи-тѣ между народъ-тъ
рекохѫ му: Учителю, запрѣти на учени-
40 цы-тѣ си. И отговори и рече имъ: Казу-
вамъ ви, че ако тѣ млъкнѫтъ, то [ф]ка-
меніе-тѣ ще извыкатъ.
41 И като наближи та видѣ градъ-тъ, [х]пла-
42 ка за него, И казуваше: Да бѣ зналъ и
ты поне въ тойзи твой день, това което
е за миръ-тъ ти; но сега вече ся скры
43 отъ твои-тѣ очи. Защото ще дойдѫтъ
върхъ тебе дни и твои-тѣ непріятели [ц]ще
направятъ окопъ около тебе, и ще тя
обсадятъ, и отъ всякѫдѣ ще тя утѣснятъ,
44 И [ч]съсыпѫтъ тебе и чада-та ти въ тебе,
и [ш]нѣма да оставятъ въ тебе камыкъ на
камыкъ; [щ]защото не си разумѣлъ врѣ-
ме-то на посѣщеніе-то си.
45 И като [ъ]влѣзе въ храмъ-тъ, начнѫ да
испѫжда тѣзи които продавахѫ и купу-
46 вахѫ; И казуваше имъ: [ы]Писано е: Домъ-
тъ ми е домъ за молитвѫ: а [ь]вы го на-
правихте пещерѫ разбойническѫ.
47 И поучаваше всякой день въ храмъ-тъ;
а [ѣ]първосвященници-тѣ и книжници-тѣ и
първи-тѣ отъ народа ищѣхѫ да го погу-
48 бятъ; И не намѣрувахѫ какво да сторятъ;
понеже всичкый-тъ народъ бѣше прилѣп-
нѫлъ при него да го слуша.

ГЛАВА 20.

1 И [а]въ единъ отъ оныя дни, когато поу-
чаваше той народъ-тъ въ храмъ-тъ и бла-
говѣствуваше, надойдохѫ първосвященни-
ци-тѣ и книжници-тѣ наедно съсъ старѣй-
2 шины-тѣ. Та му говорѣхѫ и рекохѫ: Ка-
жи ни [б]съ коѭ власть правишь това? или
3 кой е що ти е далъ тѫзи власть? Отго-
вори и рече имъ: Ще вы попытамъ и
4 азъ еднѫ рѣчь, и кажѣте ми: Крьщеніе-
то Іоанново отъ небе-то ли бѣ, или отъ
5 человѣцы-тѣ? А тѣ си помыслихѫ, и ду-
махѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще ре-
6 че: Защо не повѣровахте въ него? Ако
ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ, всичкый
народъ съ каменіе ще ны убіе; [в]понеже
7 е увѣренъ че Іоаннъ е пророкъ. И отго-
8 ворихѫ че не знаѭтъ отъ кѫдѣ бѣ. То-
газь Іисусъ имъ рече: И азъ ви не казу-
вамъ съ коѭ власть правіѭ това.
9 И начнѫ да говори на народъ-тъ тѫзи
притчѫ: Нѣкой си [г]человѣкъ насади лозіе,
и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и
отиде на чуждѫ странѫ за много врѣме.
10 И во врѣме-то *на-плодове-тѣ* проводи

i Мат. 25; 21. Гл. 16; 10.
к Мат. 25; 24.
л 2 Цар. 1; 16. Іов. 15; 6. Мат. 12; 37.
м Мат. 25; 26.
н Мат. 13; 12. 25; 29. Мар. 4; 25. Гл. 8; 18.
о Мар. 10; 32.
п Мат. 21; 1. Мар. 11; 1.
р 4 Цар. 9; 13. Мат. 21; 7. Мар. 11; 7. Іоан. 12; 14.
с Мат. 21; 8.
т Псал. 118; 26. Гл. 13; 35.
у Гл. 2; 14. Ефес. 2; 14.
ф Авв. 2; 11.
х Іоан. 11; 35.
ц Иса. 29; 3, 4. Іер. 6; 3, 6. Гл. 21; 20.
ч 3 Цар. 9; 7, 8. Мих. 3; 12.
ш Мат. 24; 2. Мар. 13; 2. Гл. 21; 6.
щ Дан. 9; 24. Гл. 1; 68, 78. 1 Пет. 2; 12.
ъ Мат. 21; 12. Мар. 11; 11. 15. Іоан. 2; 14, 15.
ы Иса. 56; 7.
ь Іер. 7; 11.
ѣ Мар. 11; 18. Іоан. 7; 19. 8; 37.

—

а Мат. 21; 23.
б Дѣян. 4; 7. 7; 27.
в Мат. 14; 5. 21; 26. Гл. 7; 29.
г Мат. 21; 33. Мар. 12; 1.

едного отъ слугы-тѣ си при земледѣлцы-тѣ
да му дадѫтъ отъ плодъ-тъ на лозіе-то;
но земледѣлци-тѣ го бихѫ и отпратихѫ *го*
11 празденъ. И повтори да проводи и другъ
слугѫ; а тѣ бихѫ и него и обесчестихѫ
12 *го* и отпратихѫ *го* празденъ. И пакъ про-
води третяго; но тѣ и него наранихѫ и
13 испѫдихѫ. Рече тогазь стопанинъ-тъ на
лозіе-то: Що да сторѭ? да проводѭ лю-
безный-тъ си сынъ: може него като ви-
14 дятъ, да ся посвѣнятъ. Но земледѣлци-тѣ
като го видѣхѫ, мысляхѫ въ себе си и
думахѫ: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате
да го убіемъ, за да бѫде наслѣдство-то
15 наше. И го изведохѫ вънъ отъ лозіе-то
та го убихѫ. И тъй какво ще имъ направи
16 стопанинъ-тъ на лозіе-то? Ще дойде и
ще погуби тѣзи земледѣлцы, и ще даде
лозіе-то на другы. А тѣзи които чухѫ
17 рекохѫ: Дано не бѫде. А той гы погледнѫ
и рече: Що е това писано-то, „[д]Камыкъ-
тъ който отхвърлихѫ зидари-тѣ, той станѫ
18 глава на ѫглъ-тъ?“ Всякой който падне
на тойзи камыкъ ще ся строши, [е]а върхъ
19 когото падне, ще го смаже. И поискахѫ
първосвященници-тѣ и книжници-тѣ да
турятъ рѫцѣ на него въ тойзи часъ; за-
щото разумѣхѫ че тѣмъ каза тѫзи притчѫ;
но убояхѫ ся отъ народъ-тъ.
20 И [ж]като извардихѫ проводихѫ навѣт-
ницы, които ся преструвахѫ че сѫ пра-
ведни, съ намѣреніе да го уловятъ въ
нѣкоѭ рѣчь, та да го прѣдадѫтъ на на-
чалство-то и на власть-тѫ правителевѫ.
21 И тѣ го попытахѫ и рекохѫ: [з]Учителю,
знаемъ че право говоришь и учишь, и не
гледашь на лице, но по истинѫ пѫть-тъ
22 Божій учишь. Право ли е за насъ да да-
23 вамы дань Кесарю, или не? А *той* разу-
мѣ лукавство-то имъ и рече имъ: Защо
24 мя искушавате? Покажѣте ми единъ ди-
нарій; чій образъ и надписъ има? Отго-
25 ворихѫ и рекохѫ: Кесаревъ. А той имъ
рече: Като е тъй, отдайте Кесарево-то
26 на Кесаря, и Божіе-то на Бога. И не мо-
гохѫ да уловятъ нѣщо въ думѫ-тѫ му
прѣдъ народъ-тъ; и зачудени за отвѣтъ-
тъ неговъ, млъкнѫхѫ.
27 И [и]пристѫпихѫ нѣкои отъ Саддукеи-
тѣ, [і]които отричатъ въскрьсеніе-то, и го
28 попытахѫ, И рекохѫ: Учителю, [к]Моисей
написа намъ: Ако умре на нѣкого братъ
му, който има женѫ, и умре той бесча-
денъ, да земе братъ му женѫ-тѫ, и да
29 възстави сѣме на брата си. А имаше се-
дмина братія, и първый-тъ зѣ женѫ и
30 умрѣ бесчаденъ. И зѣ вторый-тъ женѫ-
31 тѫ и умрѣ и той бесчаденъ. И третій-тъ
ѭ зѣ; сѫщо така и седмина-та, и не о-
32 ставихѫ чада, и умрѣхѫ. А подирь всич-
33 кы-тѣ умрѣ и жена-та. И тъй въ въскрь-
сеніе-то, на кого отъ тѣхъ ще бѫде жена?
защото и седмина-та ѭ имахѫ за женѫ.
34 А Іисусъ отговори и рече имъ: Чада-та
на тойзи вѣкъ женятъ ся и за мѫжъ
35 отиватъ: А които ся сподобятъ да полу-
чатъ онзи вѣкъ и въскрьсеніе-то отъ мьр-
твы-тѣ, нито ся женятъ нито за мѫжъ
36 отиватъ; Защото не могѫтъ вече ни да
умрѫтъ; понеже [л]сѫ равноангелни, и ка-
то сѫ сынове на въскрьсеніе-то, [м]сынове
37 Божіи сѫ. А това че мьртви-тѣ въскрь-
снуватъ, [н]и Моисей го изяви при кѫпи-
нѫ-тѫ, когато называше Господа „Бога
Авраамова, и Богъ Исаакова и Бога Іако-
38 вова.“ А Богъ не е *Богъ* на мьртвы-тѣ, но
на живы-тѣ; [о]защото всичкы сѫ живи при
39 него. И отговорихѫ нѣкои отъ книжницы-
тѣ и рекохѫ: Учителю, ты добрѣ рече.
40 И не смѣехѫ вече нищо да го попытатъ.
41 И рече имъ: [п]Какъ казуватъ че Хри-
42 стосъ е Сынъ Давидовъ? Кога самъ Да-
видъ казува въ книгѫ-тѫ Псаломскѫ:
„[р]Рече Господь Господу моему: Сѣдни
43 отдесно ми, Доклѣ положѫ врагове-тѣ ти
44 подножіе на нозѣ-тѣ ти.“ И тъй Давидъ го
нарича Господь, а какъ е сынъ неговъ?
45 И [с]когато всичкый народъ слушаше, той
46 рече на ученицы-тѣ си: [т]Пазѣте ся отъ
книжницы-тѣ, които ищѫтъ да ходятъ
прѣмѣнени, [у]и обичатъ поздравленія по
пазары-тѣ, и прѣдни-тѣ сѣдалища въ съ-
борища-та, и първы-тѣ мѣста по вечеря-
47 нія-та: [ф]Които испояждатъ домове-тѣ на
вдовицы-тѣ, и за причинѫ правятъ дългы
молитвы; тѣ ще пріемѫтъ по голѣмо
осѫжденіе.

ГЛАВА 21.

1 И като погледнѫ *Іисусъ*, [а]видѣ богаты-
тѣ които туряхѫ дарове-тѣ си въ съкро-
2 вищницѫ-тѫ. А видѣ и нѣкоѭ сиротѫ-
3 вдовицѫ която тури тамъ двѣ лепты. И
рече: Истинѫ ви казувамъ, че [б]тая си-
рота вдовица тури отъ всичкы-тѣ най мно-
4 го; Защото всичкы тѣзи турихѫ въ да-
рове-тѣ Божіи отъ изобиліе-то си; а тя
отъ нѣманіе-то си тури всичкый си имотъ
колкото имаше.
5 И [в]когато нѣкои си говорѣхѫ за храмъ-
тъ, че е украсенъ съ хубавы каменіе и съ
6 посвященія, рече: Ще дойдѫтъ дни, въ
които това що гледате [г]нѣма да остане
камыкъ на камыкъ, който да ся не съсыпе.
7 И попытахѫ го и рекохѫ: Учителю, а
кога ще бѫде това? и какво е знаменіе-
то когато ще бѫде това?

д Псал. 118; 22. Мат. 21; 44.
е Дан. 2; 34, 35. Мат. 21; 44.
ж Мат. 22; 15.
з Мат. 22; 16. Мар. 12; 14.
и Мат. 22; 23. Мар. 12; 18.
і Дѣян. 23; 6, 8.
к Втор. 25; 5.
л 1 Кор. 15; 42, 49, 52. 1 Іоан. 3; 2.
м Рим. 8; 23.
н Исх. 3; 6.
о Рим. 6; 10, 11.
п Мат. 22; 42. Мар. 12; 35.
р Псал. 110; 1. Дѣян. 2; 34.
с Мат. 23; 1. Мар. 12; 38.
т Мат. 23; 5.
у Гл. 11; 43.
ф Мат. 23; 14.
а Мар. 12; 41.
б 2 Кор. 8; 12.
в Мат. 24; 1. Мар. 13; 1.
г Гл. 19; 44.

8 А той рече: [д]Гледайте да ся не прѣль-
стите; защото множина ще дойдѫтъ въ
мое име и ще казуватъ: Че сьмь азъ; и
ужъ врѣме-то наближи; но да не отидете
9 вслѣдъ тѣхъ. И когато чуете бойове и раз-
мирицы, да ся не убоите; защото първомъ
тѣ трѣбва да бѫдѫтъ; но не е тутакси
10 свършеніе-то. [е]Тогазь имъ казуваше: Че
ще възстане народъ върхъ народъ, и цар-
11 ство върхъ царство. И ще бѫдѫтъ на мѣ-
ста голѣми трусове, и гладъ, и моръ, още
и страшилища и знаменія голѣмы отъ не-
бе-то ще бѫдѫтъ.
12 А [ж]прѣди всичко това ще турятъ рѫ-
цѣ на васъ, и ще вы изгонятъ, и ще вы
прѣдадѫтъ на съборища и въ [з]тьмницы,
и ще вы [и]извождатъ прѣдъ царіе и прѣдъ
13 владѣтели [і]заради мое-то име. [к]И това
14 ще ви стане за свидѣтелство. И тъй, [л]по-
ложѣте на сърдца-та си, да не прѣгова-
ряте отъ по напрѣдъ що да отвѣщае-
15 те; Защото азъ ще ви дамъ уста и му-
дрость, [м]на коіѭто не ще могѫтъ да про-
тиворѣчатъ, нито да противостоятъ всич-
16 кы-тѣ ваши противници. И [н]ще бѫдете
прѣдадени и отъ родители и братія и род-
нины и отъ пріятели, [о]и ще умъртвятъ
17 нѣкои отъ васъ. И отъ всичкы [п]ще бѫ-
18 дете ненавиждани заради мое-то име. [р]Но
косемъ отъ главѫ-тѫ ви нѣма да загыне.
19 Съ търпѣніе-то си придобыйте душы-тѣ си.
20 А [с]кога видите Іерусалимъ обыколенъ съ
войскы, тогава знайте че наближи запу-
21 стѣніе-то му. Тогазь които сѫ въ Іудеѭ
да бѣгатъ по горы-тѣ; и които сѫ въ
срѣдъ него да излазятъ *на вънъ*, и които
сѫ въ околности-тѣ да не влѣзватъ въ
22 него. Защото тѣзи сѫ дни на отмьщеніе,
23 [т]за да ся испълни все що е писано. И
[у]горко на непраздны-тѣ и на доящы-тѣ
прѣзъ онѣзи дни; защото ще бѫде голѣ-
ма тѫга на земѭ-тѫ, и гнѣвъ *Божій*
24 върхъ тойзи народъ. И ще паднѫтъ
подъ остро-то на ножъ-тъ, и ще бѫдѫтъ
закарани въ плѣнъ по всичкы-тѣ народы,
и Іерусалимъ ще бѫде потъпкованъ отъ
язычницы-тѣ, [ф]доклѣ ся испълнятъ врѣ-
25 мена-та на язычницы-тѣ. И [х]ще бѫдѫтъ
знаменія въ слънце-то и въ лунѫ-тѫ и
въ звѣзды-тѣ; и по земѭ-тѫ тѫга на на-
роды-тѣ въ недоумѣніе-то *имъ*, и ще шу-
26 ми море-то и волны-тѣ. Человѣци-тѣ ще
издѫхватъ отъ страхъ и отъ очакуваніе
на *бѣдствія-та* които ще постигнѫтъ все-
леннѫѭ, [ц]защото силы-тѣ небесны ще ся
27 поколебаѭтъ. И тогазь ще видятъ Сына
человѣческаго че [ч]иде въ облакъ съсъ
силѫ и славѫ голѣмѫ.
28 И когато начне да става това, въспра-
вѣте ся и подигнѣте си главы-тѣ; [ш]защо-
то наближава избавленіе-то ви.
29 И [щ]рече имъ притчѫ: Вижте смоков-
30 ницѫ-тѫ и всичкы-тѣ дървя. Когато
вече гы виждате че ся развиватъ, знаете
отъ самосебе си че е близо вече лѣто-
31 то. Така и вы кога видите това че ста-
ва, знайте че е близо царство-то Божіе.
32 Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣми-
не тойзи родъ, до кѫдѣ ся сбѫде всичко
33 това. [ъ]Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ,
34 а мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ. Но
[ы]пазѣте себе си, да не бы да отегнѫтъ
сърдца-та ви отъ обядѣніе и піянство и отъ
житейскы грыжы, и вы постигне напра-
35 сно той день; Защото [ь]като примкѫ ще
дойде на всичкы които обитаватъ по ли-
36 це-то на всичкѫ-тѫ земѭ. За то бѫдѣте
[ѣ]будни и [ю]молѣте ся на всяко врѣме, за
да ся удостоите да избѣгнете отъ всичко
това, което има да бѫде, [я]и да прѣдста-
нете прѣдъ Сына человѣческаго.
37 И [ѫ]деня той учаше въ храмъ-тъ; [ѭ]а
нощя излѣзуваше та нощуваше на горѫ-
38 тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ. И всичкый-тъ
народъ подраняваха при него въ храмъ-
тъ да го слушатъ.

ГЛАВА 22.

1 И [а]наближаваше праздникъ-тъ на бес-
квасны-тѣ хлѣбове, който ся казува Пас-
2 ха. И първосвященници-тѣ и книжници-
тѣ [б]търсѣхѫ какъ да го убіѭтъ; защо-
то ся боехѫ отъ народа.
3 И [в]влѣзе Сатанѫ въ Іудѫ, който ся
казуваше Искаріотъ, който бѣше отъ чи-
4 сло-то на дванадесеть-тѣ: И отиде и на-
говори ся съ първосвященницы-тѣ и вой-
5 воды-тѣ, какъ да имъ го прѣдаде. И възз-
радувахѫ ся тѣ [г]и нагласихѫ ся да му
6 дадѫтъ сребро. И даде обѣщаніе, и тър-
сѣше сгодно врѣме да имъ го прѣдаде
безъ народъ-тъ.
7 [д]Дойде же день-тъ на бесквасны-тѣ въ
който трѣбваше да жертвуватъ пасхѫ-тѫ.
8 И проводи Петра и Іоанна и рече: Идѣ-
те и приготвѣте ни да ядемъ пасхѫ-тѫ.
9 А тѣ му рекохѫ: Дѣ ищешь да приго-

д Мат. 24; 4. Мар. 13; 5. Ефес. 5; 6. 2 Сол. 2; 3.
е Мат. 24; 7.
ж Мар. 13; 9. Отк. 2; 10.
з Дѣян. 4; 3. 5; 18. 12; 4. 16; 24.
и Дѣян. 25; 23.
і 1 Пет. 2; 13.
к Фил. 1; 28. 2 Сол. 1; 5.
л Мат. 10; 19. Мар. 13; 11. Гл. 12; 11.
м Дѣян. 6; 10.
н Мих. 7; 6. Мар. 13; 12.
о Дѣян. 7; 59. 12; 2.
п Мат. 10; 22.
р Мат. 10; 30.
с Мат. 24; 15. Мар. 13; 14.
т Дан. 9; 26, 27. Зах. 11; 1.
у Мат. 24; 19.
ф Дан. 9; 27. 12; 7. Рим. 11; 25.
х Мат. 24; 29. Мар. 13; 24. 2 Пет. 3; 10, 12.
ц Мат. 24; 29.
ч Мат. 24; 30. Отк. 1; 7. 14; 14.
ш Рим. 8; 19, 23.
щ Мат. 24; 32. Мар. 13; 28.
ъ Мат. 24; 35.
ы Рим. 13; 13. 1 Сол. 5; 6. 1 Пет. 4; 7.
ь 1 Сол. 5; 2. 2 Пет. 3; 10. Отк. 3; 3. 16; 15.
ѣ Мат. 24; 42. 25; 13. Мар. 13; 33.
ю Гл. 18; 1.
я Псал. 1; 5. Ефес. 6; 13.
ѫ Іоан. 8; 1, 2.
ѭ Гл. 22; 39.

—

а Мат. 26; 2. Мар. 14; 1.
б Псал. 2; 2. Іоан. 11; 47. Дѣян. 4; 27.
в Мат. 26; 14. Мар. 14; 10. Іоан. 13; 2, 27.
г Зах. 11; 12.
д Мат. 26; 17. Мар. 14; 12.

10 твимъ? А той имъ рече: Ето щомъ влѣзе-
те въ градъ-тъ, ще вы срѣщне человѣкъ,
който носи кърчагъ съ водѫ; идѣте вслѣдъ
11 него въ домъ-тъ въ който влѣзе, И речѣте
на стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ: Учитель-тъ
казува на тебе: Дѣ е гостинна-та стая въ
коѭто наедно съ ученицы-тѣ си ще ямъ
12 пасхѫ-тѫ? И той ще ви посочи горницѫ
13 голѣмѫ постланѫ; тамо приготвѣте. И ка-
то отидохѫ намѣрихѫ както имъ рече:
и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.
14 И [е]когато дойде часъ-тъ, сѣднѫ на тръ-
пезѫ-тѫ, и дванадесеть-тѣ апостоли съ
15 него. И рече имъ: Съсъ желаніе поже-
лахъ да ямъ тѫзи пасхѫ съ васъ прѣди
16 страданіе-то си; Защото ви казувамъ че
нѣма да ямъ вече отъ неѭ, [ж]доклѣ ся
17 не испълни въ царство-то Божіе. И като
зѣ чашѫ-тѫ, благодари и рече: Земѣте
18 това и раздѣлѣте *го* помежду си. Защото
[з]ви казувамъ, че нѣма да піѭ отъ плодъ-
тъ на лозѫ-тѫ, до кѫдѣ не дойде цар-
19 ство-то Божіе. И [и]зѣ хлѣбъ, и благода-
ривъ прѣломи го, даде имъ и рече: Това
е тѣло-то мое, което ся за васъ дава;
20 [і]това правѣте за мое въспоминаніе. Така
зѣ и чашѫ-тѫ слѣдъ вечерѭ-тѫ, и рече:
[к]Тая чаша е новый-тъ завѣтъ съ моѭ-тѫ
21 кръвь, която ся за васъ пролива. [л]Но е-
то, рѫка-та на тогозь който мя прѣдава
22 съ мене е на трьпезѫ-тѫ. И [м]Сынъ че-
ловѣческый отхожда споредъ [н]както е
опрѣдѣлено; но горко на тогозь человѣка
23 чрѣзъ когото ся прѣдава. И [о]тѣ начнѫ-
хѫ да разыскуватъ помежду си, кой ли
отъ тѣхъ ще е тойзи който ще стори
това.
24 [п]Станѫ още и прѣпирня помежду имъ,
кого отъ тѣхъ ще иматъ за по голѣмъ.
25 А [р]той имъ рече: Царіе-тѣ на народы-тѣ
господаруватъ надъ тѣхъ, и тѣзи които
гы владѣѭтъ наричатъ ся благодѣтели.
26 А [с]вы не така; [т]но най голѣмый-тъ ис-
помежду вы, да бѫде както най мал-
кый-тъ; и който началствува, както оно-
27 гозь който слугува. Защото [у]кой е по
голѣмъ, който сѣди на трьпезѫ-тѫ ли,
или който слугува? не тойзи ли който
сѣди? [ф]но азъ помежду васъ сьмъ като
28 единъ който слугува. А вы сте онѣзи кои-
то устояхте съ мене наедно [х]въ мои-тѣ
29 напасти. [ц]За това азъ вамъ завѣщавамъ
царство, както Отецъ ми завѣща на мене;
30 [ч]За да ядете и да піете на трьпезѫ-тѫ
ми въ царство-то мое; и [ш]да сѣднете на
прѣстолы, да сѫдите дванадесеть-тѣ пле-
мена Израилевы.
31 И рече Господь: Симоне, Симоне, ето,
[щ]Сатана вы изыска, [ъ]за да *вы* отсѣе ка-
32 то жито. [ы]Но азъ ся молихъ за тебе, да
не оскудѣе твоя-та вѣра; и ты [ь]когато
33 ся обърнешь, утвърди братія-та си. И
Петръ му рече: Господи, готовъ сьмъ съ
тебе *наедно* и въ тьмницѫ и на смърть да
34 идѫ. А [ѣ]той *му* рече: Казувамъ ти, Петре,
пѣтель-тъ днесь нѣма да пѣе, прѣди да
ся отречешь *ты* трижды че мя не позна-
вашь.
35 И [ю]рече имъ: Когато вы пратихъ безъ
кесіѭ, безъ тържикъ и безъ обуща, о-
станѫхте ли лишени отъ нѣщо? А тѣ ре-
36 кохѫ: Отъ нищо. Тогазь имъ рече: Но
сега който има кесіѭ да ѭ земе *съсъ
себе си*, така и тържикъ; и който нѣма,
нека продаде дрехѫ-тѫ си и нека купи
37 ножъ. Защото ви казувамъ, че още и то-
ва писано-то трѣбва да ся испълни на ме-
не: „[я]И съ беззаконны-тѣ ся счете," за-
щото *писаны-тѣ* за мене, зематъ край.
38 И тѣ рекохѫ: Господи, ето тука два но-
жа. А той имъ рече: Доволно сѫ.
39 И [ж]излѣзе та отиде [ѭ]по обычаю на го-
рѫ-тѫ Елеонскѫ; отидохѫ вслѣдъ него и
40 ученици-тѣ му. И като дойде на мѣсто-
то, рече имъ: [а]Молѣте ся да не впадне-
41 те въ искушеніе. И [б]той ся отлѫчи отъ
тѣхъ колкото единъ хвърлей камыкъ, и
42 колѣничи и моляше ся, И думаше: Отче,
ако щешь да мя заминешь съ тѫзи ча-
шѫ; обаче [в]не моя-та воля, но твоя-та
43 да бѫде. И яви му ся [г]ангелъ отъ небе-
44 то та го укрѣпяваше. И понеже [д]бѣ въ
тѫгѫ, моляше ся по усердно: и потъ-та
му станѫ както капкы кръвь които ка-
45 пѣхѫ на земѭ-тѫ. И като станѫ отъ
молбѫ-тѫ, дойде при ученицы-тѣ си, и
46 намѣри гы заспали отъ скърбь: И рече
имъ: Защо спите? станѣте та ся [е]молѣ-
те, за да не впаднете въ искушеніе.
47 И когато още говорѣше той, [ж]ето на-
родъ, и тойзи който ся наричаше Іу-
да, единъ отъ дванадесеть-тѣ, вървѣше
прѣдъ тѣхъ, и приближи при Іисуса да
48 го цѣлуне. А Іисусъ му рече: Іудо, съсъ
цѣлованіе ли прѣдавашь Сына человѣче-
49 скаго? И тѣзи които бѣхѫ съ *Іисуса* ка-
то видѣхѫ това що имаше да стане, ре-
кохѫ му: Господи, да ударимъ ли съ

е Мат. 26; 20. Мар. 14; 17.
ж Гл. 14; 15. Дѣян. 10; 41. Отк. 19; 9.
з Мат. 26; 29. Мар. 14; 25.
и Мат. 26; 26. Мар. 14; 22.
і 1 Кор. 11; 24.
к 1 Кор. 10; 16.
л Псал. 41; 9. Мат. 26; 21, 23. Мар. 14; 18. Іоан. 13; 21, 26.
м Мат. 26; 24.
н Дѣян. 2; 23. 4; 28.
о Мат. 26; 22. Іоан. 13; 22, 25.
п Мар. 9; 34; Гл. 9; 46.
р Мат. 20; 25. Мар. 10; 42.
с Мат. 20; 26. 1 Пет. 5; 3.
т Гл. 9; 48.
у Гл. 12; 37.
ф Мат. 20; 28. Іоан. 13; 13. 14. Фил. 2; 7.
х Евр. 4; 15.
ц Мат. 24; 47. Гл. 12; 32. 2 Кор. 1; 7. 2 Тим. 2; 12.
ч Мат. 8; 11; Гл. 14; 15. Отк. 19; 9.
ш Псал. 49; 14. Мат. 19; 28. 1 Кор. 6; 2. Отк. 3; 21.
щ 1 Пет. 5; 8.
ъ Амос. 9; 9.
ы Іоан. 17; 9. 11; 15.
ь Псал. 51; 13. Іоан. 21; 15, 16, 17.
ѣ Мат. 26; 34. Мар. 14; 30. Іоан. 13; 38.
ю Мат. 10; 9. Гл. 9; 3. 10; 4.
я Иса. 53; 12. Мар. 15; 28.
ж Мат. 26; 36. Мар. 14; 32. Іоан. 18; 1.
ѭ Гл. 21; 37.
а Мат. 6; 13. 26; 41. Мар. 14; 38. Ст. 46.
б Мат. 26; 39. Мар. 14; 35.
в Іоан. 5; 30. 6; 38.
г Мат. 4; 11.
д Іоан. 12; 27. Евр. 5; 7.
е Ст. 40.
ж Мат. 26; 47. Мар. 14; 43. Іоан. 18; 3.

50 ножъ-тъ? И единъ отъ тѣхъ [з]удари пър-
восвященниковъ-тъ рабъ, и отрѣза му
51 десно-то ухо. А Іисусъ отговори и рече:
Оставѣте до тука; и допрѣ ся до ухо-то
52 му и го исцѣли. И [и]рече Іисусъ на първо-
священницы-тѣ и на войводы-тѣ на храмъ-
тъ и на старѣйшины-тѣ, що бѣхѫ дошли
върхъ него: Като на разбойникъ ли из-
53 лѣзохте съ ножове и сопы? Всякой день
бѣхъ съ васъ въ храмъ-тъ и не прострѣх-
те рѫцѣ на мене. Но [і]това е вашій-тъ
часъ, и власть-та на тьмнинѫ-тѫ.
54 И като го [к]хванѫхѫ, заведохѫ го и въ-
ведохѫ го въ домъ-тъ на първосвящен-
ника. А [л]Петръ идѣше вслѣдъ *него* отъ
55 далечь. И [м]наклали бѣхѫ огнь на срѣдъ
дворъ-тъ та бѣхѫ насѣдали, и Петръ сѣ-
56 дѣше между тѣхъ. И вижда го една слу-
гыня че сѣди до огнь-тъ, вгледа ся въ
57 него, и рече: И тойзи бѣше съ него. А
той ся отрече отъ него, и рече: Жено,
58 не го знаѭ. И [н]слѣдъ малко другъ *единъ*
го видѣ, и рече: И ты си отъ тѣхъ. А
59 Петръ рече: Человѣче, не сьмь. И [о]като
ся минѫ до единъ часъ, другъ нѣкой
подтвърдяваше и казуваше: Наистинѫ и
тойзи бѣше съ него; защото е Галилея-
60 нинъ. А Петръ рече: Человѣче, не знаѭ
що казувашь: и тозь часъ още като го-
61 ворѣше той, пѣтель-тъ пѣя. И обърнѫ
ся Господь та погледнѫ Петра; [п]и смы-
сли Петръ рѣчь-тѫ Господнѭ, що му ре-
че: [р]Че прѣди да пѣе пѣтель-тъ, ще
62 ся отречешь отъ мене трижды. И излѣзе
Петръ вънъ и плака горко.
63 И [с]мѫжіе-тѣ които държехѫ Іисуса,
64 ругаяхѫ му ся и го біяхѫ. И като го
прикрывахѫ удряхѫ го по лице-то, и го
пытахѫ и казувахѫ: Прорече, кой е що
65 тя удари. И другы много хулы казувахѫ
върхъ него.
66 И [т]като сьмнѫ, [у]събрахѫ ся старѣй-
шины-тѣ народни, първосвященници-тѣ и
книжници-тѣ, та го заведохѫ на съборъ-
67 тъ си, И *му* рекохѫ: Кажи ни, [ф]ты ли
си Христосъ? И рече имъ: Ако вы кажѫ,
68 нѣма да повѣрувате; А ако *вы* пытамъ,
не ще ми отговорите, нито ще *мя* пусне-
69 те: [х]Отъ нынѣ Сынъ человѣческый ще
бѫде сѣдящъ отдесно на силѫ-тѫ Божіѭ.
70 И всичкы-тѣ рекохѫ: Ты прочее Сынъ
Божій ли си? А той имъ рече: [ц]Вы ка-
71 зувате *право* че сьмь азъ. А [ч]тѣ рекохѫ:
Що ни трѣбува още свидѣтелство? защо-
то *ный* сами чухмы отъ уста-та му.

ГЛАВА 23.

1 И [а]станѫ всичко-то имъ множество, и
2 заведохѫ го при Пилата. И начнѫхѫ да
го обвиняватъ, и казувахѫ: Тогова го на-
мѣрихмы че [б]развращава народъ-тъ, и не
[в]оставя да даватъ дань на Кесаря, и [г]ка-
зува себе си че е Христосъ *(помазанникъ)*,
3 царь. А [д]Пилатъ го попыта, и рече: Ты
ли си царь-тъ Іудейскый? А той отговори
4 и рече му: Ты *право* казувашь. И Пилатъ
рече на първосвященницы-тѣ и на народъ-
тъ: Азъ не намѣрувамъ [е]никоѭ винѫ
5 въ тогозь человѣка. А тѣ насилувахѫ, и
казувахѫ: Че смущава народъ-тъ, поне-
же поучава по всичкѫ Іудеѭ като е на-
6 чнѫлъ отъ Галилеѭ до тука. А Пилатъ,
като чу Галилеѭ, попыта, да ли е Гали-
7 леянинъ человѣкъ-тъ. И като разбра че
е [ж]отъ Иродовѫ-тѫ държавѫ, проводи го
до Ирода, който бѣше и той въ Іеруса-
лимъ прѣзъ тыя дни.
8 А Иродъ като видѣ Іисуса възрадува
ся много; защото [з]ищѣше отдавна да го
види, [и]понеже слушаше много *работы* за
него; и надѣяше ся да види нѣкое зна-
9 меніе да става отъ него. И пыташе го съ
много рѣчи; но той му нищо не отговори.
10 А първосвященници-тѣ и книжници-тѣ
11 стоехѫ та го обвинявахѫ силно. Но [і]И-
родъ съсъ свои-тѣ си войны слѣдъ като
го унищожи и му ся поруга, облѣче го
въ дрехѫ свѣтлѫ, и проводи го пакъ на
12 Пилата. [к]Въ онзи день Пилатъ и Иродъ
ся спріятелихѫ по между си; защото ис-
първо имахѫ враждинѫ по между си.
13 А [л]Пилатъ свыка първосвященницы-тѣ,
14 и началницы-тѣ и народъ-тъ, И рече имъ:
[м]Доведохте ми тогозь человѣка, като че
отвращава народъ-тъ; и ето, [н]азъ прѣдъ
васъ го испытахъ, и не намѣрихъ въ то-
гозь человѣка ни еднѫ винѫ отъ колкото
15 го обвинявате: Нито пакъ Иродъ *намѣри*;
защото вы пратихъ до него; и ето нищо
16 достойно за смърть нѣма да е сторилъ. [о]И
17 тъй, ще го накажѫ и ще го пуснѫ. [п]А
нуждѫ имаше да имъ пуща на всякой
18 праздникъ едного *отъ запрѣны-тѣ*. Но
[р]всичкы изедно извыкахѫ и казувахѫ:
19 Махни тогозь, а пусни ни Вараввѫ: Който
за нѣкоѭ размирицѫ що бѣше станѫла
въ градъ-тъ, и за убійство, хвърленъ бѣ
20 въ тьмницѫ. И пакъ възгласи Пилатъ и
21 искаше да пусне Іисуса. А тѣ выкахѫ и
22 казувахѫ: Распни *го*, распни го. А той

з Мат. 26; 51. Мар. 14; 47. Іоан. 18; 10.
и Мат. 26; 55. Мар. 14; 48.
і Іоан. 12; 27.
к Мат. 26; 57.
л Мат. 26; 58. Іоан. 18; 15.
м Мат. 26; 69. Мар. 14; 66. Іоан. 18; 17, 18.
н Мат. 26; 71. Мар. 14; 69. Іоан. 18; 25.
о Мат. 26; 73. Мар. 14; 70. Іоан. 18; 26.
п Мат. 26; 75. Мар. 14; 72.
р Мат. 26; 34, 75. Іоан. 13; 38.
с Мат. 26; 67, 68. Мар. 14; 65.
т Мат. 27; 1.
у Дѣян. 4; 26. Вижь и 22; 5.
ф Мат. 26; 63. Мар. 14; 61.
х Мат. 26; 64. Мар. 14; 62. Евр. 1; 3. 8; 1.
ц Мат. 26; 64. Мар. 14; 62.
ч Мат. 26; 65. Мар. 14; 63.

а Мат. 27; 2. Мар. 15; 1. Іоан. 18; 28.
б Дѣян. 17; 7.
в Вижь Мат. 17; 27. 22; 21. Мар. 12; 17.
г Іоан. 19; 12.
д Мат. 27; 11. 1 Тим. 6: 13.
е 1 Пет. 2; 22.
ж Гл. 3; 1.
з Гл. 9; 9.
и Мат. 14; 1. Мар. 6; 14.
і Иса. 53; 3.
к Дѣян. 4; 27.
л Мат. 27; 23. Мар. 15; 14. Іоан. 18; 38. 19; 4.
м Ст. 1, 2.
н Ст. 4.
о Мат. 27; 26. Іоан. 19; 1.
п Мат. 27; 15. Мар. 15; 6. Іоан. 18; 39.
р Дѣян. 3; 14.

и третій пжть имъ рече: Че какво зло е
сторилъ той? азъ никоіж винж за смърть
не намѣрувамъ въ него; и тъй, като го
23 накажж ще го пуснж. Но тѣ наваляхж
съ голѣмы выкове, и искахж да бжде
распнжтъ: и тѣхни-тѣ гласове и първо-
24 священическы-тѣ прѣвъзмогохж. И [с]Пи-
25 латъ рѣши да имъ бжде щѣніе-то: И пу-
снж имъ когото щѣхж, запрѣный-тъ за
размирство и убійство, а Іисуса прѣдаде
на воліж-тж имъ.
26 И [т]когато го поведохж вънъ, уловихж
Симона нѣкого си Киринейца, който си
идѣше отъ поле-то, и натоварихж на не-
го кръстъ-тъ, да го носи подирь Іисуса.
27 И вървѣхж вслѣдъ него много множество
народъ, и жены, които и плачахж и жа-
28 ляхж за него. А Іисусъ ся обърнж къмъ
тѣхъ и рече: Дъщери Іерусалимскы, не-
дѣйте плака за мене, но за васъ си и за
29 чада-та ваши плачѣте; Защото [у]ето иджтъ
дни въ които ще рекжтъ: Блажены
неплодны-тѣ, и утробы-тѣ които не сж
раждали, и съсци-тѣ които не сж кърмили.
30 [ф]Тогазъ ще начнжтъ да казуватъ на го-
ры-тѣ: Паднѣте върхъ насъ, и на плани-
31 ны-тѣ: Покрыйте ны. Защото [х]ако пра-
вятъ това съсъ сурово-то дърво, какво ще
32 бжде съсъ сухо-то? А [ц]карахж и другы
двамина съсъ него, *които бѣхж* злодѣйци,
да гы затрыіжтъ.
33 И [ч]когато дойдохж на мѣсто-то, което
ся нарича Лобно, тамъ распнжхж него и
злодѣйцы-тѣ, едного отдесно а другыго
34 отлѣво. А Іисусъ казуваше: Отче, [ш]про-
сти имъ, [щ]защото не знаіжтъ що правятъ.
И като [ъ]дѣляхж дрехы-тѣ му, мѣтнжхж
35 жрѣбіе. И [ы]стоеше народъ-тъ та гледаше.
А заедно съ него и началници-тѣ [ь]ругаях-
хж ся и казувахж: Другы избави, да из-
бави себе си, ако е той Христосъ, избран-
36 ный-тъ Божій. Подигравахж му ся още
и войны-тѣ, като пристжпувахж *до него*
37 та му подавахж оцетъ; И казувахж: Ако
си ты Царь Іудейскый, избави себе си.
38 А [ѣ]имаше и надписъ надъ него отгорѣ
написанъ съ писмена Гръчкы, Римскы и
Еврейскы: ТОЙЗИ Е ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙ-
СКЫЙ.
39 И [ю]единъ отъ обѣсены-тѣ злодѣйцы,
хуляше го и казуваше: Ако си ты Хри-
40 стосъ, избави себе си и насъ. А другый-
тъ отговори и му запрѣтяваше и казу-
ваше: Ни отъ Бога ли не ся боишь ты,
41 който си въ исто-то осжжденіе? И ный
праведно *смы осждени;* защото въсприима-
мы достойно-то на това що смы сторили;
42 а тойзи нищо зло не е сторилъ. И казу-
ваше на Іисуса: Помени мя, Господи, ко-
43 гато дойдешь въ царство-то си. И рече
му Іисусъ: Истинж ти казувамъ, днесь
ще бждешь съ мене въ рай.
44 А [я]бѣше кждѣ шестый часъ, и станж
тьма по всичкж-тж земіж до деветый часъ:
45 И потьмнѣ слънце-то, [ж]и завѣса-та на
46 храмъ-тъ ся раздра прѣзъ срѣдъ. И из-
выка Іисусъ съ голѣмъ гласъ и рече:
[іж]Отче, въ твои-тѣ ржцѣ прѣдавамъ духъ-
тъ си. [а]И това като рече издъхнж.
47 И като [б]видѣ стотникъ-тъ станжло-то,
прослави Бога, и казуваше: Наистинж
48 тойзи человѣкъ бѣ праведенъ. А всичкы-
тѣ народи които бѣхж надошли да гле-
датъ, като виждахж това което станж,
49 вращахж ся біижще ся въ гржды. А всич-
кы-тѣ негови познаници, и жены-тѣ които
бѣхж дошли вслѣдъ него отъ Галилеіж,
[в]стоехж отъ далечь и гледахж това.
50 И ето [г]человѣкъ нѣкой на име Іосифъ,
който бѣше съвѣтникъ, человѣкъ благъ
51 и праведенъ, (Той не бѣше согласенъ съсъ
съвѣтъ-тъ и дѣло-то имъ,) отъ Аримаѳеіж
градъ Іудейскый, [д]който и самъ ожидаше
52 царство-то Божіе; Той дойде при Пилата
53 и поиска тѣло-то Іисусово. И като го [е]снѣ
обви го съ плащаницж, и положи го въ
гробъ изсѣченъ въ камыкъ, дѣто никой
54 никога не бѣ лѣжалъ. И день-тъ бѣше
[жс]петъкъ, на присъмнуваніе въ сжбботж.
55 Послѣдувахж още и жены-тѣ, [з]които
бѣхж дошли съ него отъ Галилеіж, и
[и]видѣхж гробъ-тъ, и какъ бы положено
56 тѣло-то негово. И като ся върнжхж, [і]при-
готвихж ароматы и миро; и въ сжббо-
тж-тж [к]споредъ заповѣдь-тж почивахж.

ГЛАВА 24.

1 И въ [а]първый-тъ день на седмицж-тж,
като бѣше сутрина рано, дойдохж на гробъ-
тъ, [б]носяще ароматы-тѣ що бѣхж приго-
твили, *имаше* още и другы нѣкои съ тѣхъ.
2 И [в]намѣрихж камыкъ-тъ отваленъ отъ
3 гробъ-тъ. И като [г]влѣзохж не намѣрихж
4 тѣло-то на Господа Іисуса. И когато бѣхж
въ недоумѣніе за това, ето, прѣдстанжхж
прѣдъ тѣхъ [д]двама человѣци съ блѣстя-
5 щы дрехы. И тѣ уплашены наведохж лице

[с] Мат. 27; 26. Мар. 15; 15. Іоан. 19; 16.
[т] Мат. 27; 32. Мар. 15; 21. Вижь Іоан. 19; 17.
[у] Мат. 24; 19. Гл. 24; 23.
[ф] Иса. 2; 19. Осія 10; 8. Отк. 6; 16. 9; 6.
[х] Прит. 11; 31. Іер. 25; 29. Іез. 20; 47. 21; 3, 4. 1 Пет. 4; 17.
[ц] Иса. 53; 12. Мат. 27; 38.
[ч] Мат. 27; 33. Мар. 15; 22. Іоан. 19; 17, 18.
[ш] Мат. 5; 44. Дѣян. 7; 60. 1 Кор. 4; 12.
[щ] Дѣян. 3; 17.
[ъ] Мат. 27; 35. Мар. 15; 24. Іоан. 19; 23.
[ы] Псал. 22; 17. Зах. 12; 10.
[ь] Мат. 27; 41. Мар. 15; 29.
[ѣ] Мат. 27; 37. Мар. 15; 26. Іоан. 19; 19.
[ю] Мат. 27; 44. Мар. 15; 32.
[я] Мат. 27; 45. Мар. 15; 33.
[ж] Мат. 27; 51. Мар. 15; 38.
[іж] Псал. 31; 5. 1 Пет. 2; 23.
[а] Мат. 27; 50. Мар. 15; 37. Іоан. 19; 30.
[б] Мат. 27; 54. Мар. 15; 39.
[в] Псал. 38; 11. Мат. 27; 55. Мар. 15; 40. Вижь Іоан. 19; 25.
[г] Мат. 27; 57. Мар. 15; 42. Іоан. 19; 38.
[д] Мар. 15; 43. Гл. 2; 25, 38.
[е] Мат. 27; 59. Мар. 15; 46.
[жс] Мат. 27; 62.
[з] Гл. 8; 2.
[и] Мар. 15; 47.
[і] Мар. 16; 1.
[к] Исх. 20; 10.

—

[а] Мат. 28; 1. Мар. 16; 1. Іоан. 20; 1.
[б] Гл. 23; 56.
[в] Мат. 28; 2. Мар. 16; 4.
[г] Мар. 16; 5. Ст. 23.
[д] Іоан. 20; 12. Дѣян. 1; 10.

до земіѭ-тѫ, а *человѣци-тѣ* имъ рекохѫ:
Защо търсите живый-тъ между мьртвы-тѣ?
6 Нѣма го тука, но въскрьснѫ. [е]Наумѣте
си що ви говорй, когато бѣше още въ Га-
7 лилеіѭ, И казуваше какъ Сынъ человѣ-
ческый ще бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ-тѣ на
грѣшны человѣцы, и ще бѫде распнѫтъ,
8 и въ третій-тъ день ще въскрьсне. И [ж]по-
9 менѫхѫ неговы-тѣ думы: И [з]като ся вър-
нѫхѫ отъ гробъ-тъ извѣстихѫ всичко това
на единадесеть-тѣ и на всичкы-тѣ другы.
10 И *тѣзи* които казувахѫ това на апосто-
лы-тѣ, бѣхѫ Магдалина Марія и [и]Іоанна
и Марія *майка-та* Іаковова, и другы-тѣ
11 съ тѣхъ; И [і]тѣхны-тѣ думы ся видѣхѫ
прѣдъ тѣхъ като празны приказкы, и не
12 гы вѣрувахѫ. А [к]Петръ станѫ и отиде на
гробъ-тъ тичешкомъ, и щомъ надникнѫ,
вижда че лѣжехѫ саваны-тѣ самы: и вър-
нѫ ся назадъ и чудѣше ся въ себе си за
това що бѣ станѫло.
13 И ето [л]двама отъ тѣхъ въ сѫщій-тъ
день отивахѫ въ село което ся казува
Еммаусъ, шестдесеть стадіи далечь отъ
14 Іерусалимъ. И тѣ ся разговаряхѫ поме-
жду си за всичко това що ся бѣ случило.
15 И като си приказвахѫ и ся распытвахѫ,
[м]приближи и самъ си Іисусъ и вървѣше
16 съ тѣхъ: А [н]очи-тѣ имъ ся удьржавахѫ
17 да го не познаіѭтъ. И рече имъ: Каквы
сѫ тѣзи думы, които си приказвате по-
между си като пѫтувате, и сте тѫжни?
18 И отговори единый-тъ на [о]име Клеопа и
рече му: Токо ты ли си страненъ въ Іе-
русалимъ, и не знаешь това което станѫ
19 въ него тѣзь дни? И рече имъ: Кое? А
тѣ му рекохѫ: За Іисуса Назарянина,
[п]който бѣ мѫжъ пророкъ, [р]силенъ дѣ-
ломъ и словомъ прѣдъ Бога и прѣдъ
20 всичкый-тъ народъ: И [с]какъ го прѣдадо-
хѫ наши-тѣ първосвященници и начални-
ци на осѫжденіе смъртно, и распѣхѫ го:
21 А ный ся надѣехмы [т]че той е който ще
избави Израиля. Но при все това, тойзи
е днесь третій день, отъ както станѫ това.
22 Но и нѣкои [у]жены отъ насъ смаяхѫ ны,
23 които отишли отзарана на гробъ-тъ, И
като не намѣрили тѣло-то му, дойдохѫ и
казувахѫ, че видѣли и явленіе на ангелы,
24 които казували че той е живъ. И [ф]нѣкои
отъ наши-тѣ отидохѫ на гробъ-тъ, и на-
мѣрихѫ тъй, както и жены-тѣ рекохѫ;
25 а него не видѣхѫ. И той имъ рече: О бе-
зумни и късни на сьрдце да вѣрвате все
26 що е речено отъ пророцы-тѣ: [х]Не трѣбва-
ше ли това да пострада Христосъ и да
27 влѣзе въ славѫ-тѫ си? И като [ц]начнѫ
[ч]отъ Моисея и [ш]отъ всичкы-тѣ пророцы,
тълкуваше имъ *писано-то* за него во всич-
28 кы-тѣ писанія. И наближихѫ до село-то
дѣто отхождахѫ; и [щ]той ся приструваше
29 че отива по далечь. И [ъ]понудихѫ го и
казувахѫ: Остани съ насъ, защото е при-
вечеръ, и день-тъ прѣвали. И той влѣзе
30 да остане съ тѣхъ. И като сѣднѫ съ тѣхъ
на трѫпезѫ-тѫ, [ы]зѣ хлѣбъ-тъ, и благо-
31 слови, и прѣломи и даваше имъ. И тѣмъ
ся отворихѫ очи-тѣ, и познахѫ го; а той
32 станѫ невидимъ на тѣхъ. И рекохѫ по-
между си: Не горѣше ли въ насъ сърд-
це-то ни, когато въ пѫть-тъ ни приказу-
33 ваше, и тълкуваше ни писанія-та? И ста-
нѫхѫ въ истый-тъ тойзи часъ, та ся вър-
нѫхѫ въ Іерусалимъ, и намѣрихѫ събра-
ны единадесеть-тѣ, и тѣзи които бѣхѫ съ
34 тѣхъ, Които и казувахѫ: Че наистинѫ
въскрьснѫлъ Господь, [ь]и явилъ ся Си-
35 мону. Тѣ пакъ приказувахѫ *това* което
станѫ въ пѫть-тъ, и какъ го познахѫ ко-
гато расчупуваше хлѣбъ-тъ.
36 И [ѣ]когато говорѣхѫ това, самъ си Іи-
сусъ прѣдстанѫ по срѣдъ тѣхъ, и казува
37 имъ: Миръ вамъ. А тѣ ся стреснѫхѫ и
уплашихѫ ся, понеже мнѣхѫ [ю]че духъ
38 виждатъ. И рече имъ: Защо сте смутени?
и защо влѣзуватъ въ сьрдца-та ви *таквы-*
39 *зи* мысли? Виждте ми рѫцѣ-тѣ и нозѣ-
тѣ, че сьмь истый азъ; [я]попипайте мя и
виждте; защото духъ нѣма плъть и ко-
40 сти, както гледате мене че имамъ. И това
като рече, показа имъ рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ
41 *си*. Но тѣ [ѫ]отъ радость като ся не довѣ-
рувахѫ още и ся чудѣхѫ, рече имъ: [ѭ]И-
42 мате ли нѣщо за яденіе тука? И тѣ му
дадохѫ часть отъ печенѫ рыбѫ, и меденъ
43 сотъ. И [а]зѣ та яде прѣдъ тѣхъ. (44) И
рече имъ: [б]Тѣзи сѫ думы-тѣ които ви
приказувахъ, когато бѣхъ още съ васъ,
че трѣбва да ся испълни все що е писано
за мене въ законъ-тъ Моисеевъ и въ про-
45 роцы-тѣ и въ Псалмы-тѣ. [в]Тогава имъ
отвори умъ-тъ да разумѣіѭтъ писанія-та.
46 И рече имъ: Че [г]така е писано, и така
трѣбваше да пострада Христосъ, и да въс-
крьсне отъ мьртвы-тѣ въ третій-тъ день,
47 И да ся проповѣда въ негово име покая-

[е] Мат. 16; 21. 17; 23. Мар. 8; 31; 9; 31. Гл. 9; 22.
[ж] Іоан. 2; 22.
[з] Мат. 28; 8. Мар. 16; 10.
[и] Гл. 8; 3.
[і] Мар. 16; 11. Ст. 25.
[к] Іоан. 20; 3, 6.
[л] Мар. 16; 12.
[м] Мат. 18; 20. Ст. 36.
[н] Іоан. 20; 14. 21; 4.
[о] Іоан. 19; 25.
[п] Мат. 21; 11. Гл. 7; 16. Іоан. 3; 2. 4; 19. 6; 14. Дѣян. 2; 22.
[р] Дѣян. 7; 22.
[с] Гл. 23; 1. Дѣян. 13; 27. 28.
[т] Гл. 1; 68. 2; 38. Дѣян. 1; 6.
[у] Мат. 28; 8. Мар. 16; 10. Ст. 9, 10. Іоан. 20; 18.
[ф] Ст. 12.
[х] Ст. 46. Дѣян. 17; 3. 1 Пет. 1; 11.
[ц] Ст. 45.
[ч] Быт. 3; 15. 22; 18. 26; 4. 49; 10. Числ. 21; 9. Втор. 18; 15.
[ш] Псал. 16; 9, 10, 22. 132; 11. Иса. 7; 14. 9; 6. 40; 10, 11. 50; 6. 53; Іер. 23; 5. 33; 14, 15. Іез. 34; 23. 37; 25. Дан. 9; 24. Мих. 7; 20. Мал. 3; 1. 4; 2. Вижь Іоан. 1; 45 и дрг.
[щ] Вижь Быт. 32; 26. 42; 7. Мар. 6; 48.
[ъ] Быт. 19; 3. Дѣян. 16; 15.
[ы] Мат. 14; 19.
[ь] 1 Кор. 15; 5.
[ѣ] Мар. 16; 14. Іоан. 20; 19. 1 Кор. 15; 5.
[ю] Мар. 6; 49.
[я] Іоан. 20; 20, 27.
[ѫ] Быт. 45; 26.
[ѭ] Іоан. 21; 5.
[а] Дѣян. 10; 41.
[б] Мат. 16; 21. 17; 22. 20; 18. Мар. 8; 31. Гл. 9; 22. 18; 31. Ст. 6.
[в] Дѣян. 16; 14.
[г] Ст. 26. Псал. 22; Иса. 50; 6. 53; 2 и дрг. Дѣян. 17; 3.

ніе [д]и прощеніе на грѣхове [е]во всичкы-
тѣ народы, като ся започне отъ Іеру-
48 салимъ. А [ж]вы сте свидѣтели на това.
49 И сто, [з]азъ проваждамъ върхъ васъ о-
бѣщаніе-то на Отца си: а вы сѣдѣте въ
градъ-тъ Іерусалимъ, доклѣ ся облѣчете
съсъ силж отъ горѣ.
50 И гы изведе вънъ [и]до Виѳаніж; и ди-
51 гнж ржцѣ-тѣ си та гы благослови. [і]И
когато гы благославяше, отстжпи ся отъ
52 тѣхъ, и възносяше ся на небе-то. [к]И тѣ
му ся поклонихж и върнжхж ся въ Іе-
53 русалимъ съ голѣмж радость. И бѣхж
вынжгы [л]въ храмъ-тъ, хваляще и благо-
словяще Бога. Аминь.

ЕВАНГЕЛІЕ ОТЪ ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1 [а]Въ начало бѣ Слово-то, и Слово-то бѣ
2 [б]у Бога, [в]и Слово-то бѣ Богъ. [г]То въ на-
3 чало бѣ у Бога. [д]Всичко чрѣзъ него ста-
нж, и костo е станжло, нищо безъ него
4 не станж. [е]Въ него бѣ животъ, [ж]и жи-
вотъ-тъ бѣ видѣлина-та на человѣцы-тѣ.
5 [з]И видѣлина-та свѣти въ тьмининж-тж, и
тьмнина-та іж не обзѣ.
6 Имаше [и]человѣкъ проводенъ отъ Бога,
7 име-то му Іоаннъ. [і]Той дойде въ свидѣ-
телство, да свидѣтелствува заради видѣ-
линж-тж, за да повѣруватъ всичкы чрѣзъ
8 него. Не бѣ той видѣлина-та, но да сви-
9 дѣтелствува за видѣлинж-тж. Той [к]бѣше
истинна-та видѣлина, която освѣтлява
всякого человѣка що иде на свѣтъ-тъ.
10 Въ свѣтъ-тъ бѣ, и [л]свѣтъ-тъ чрѣзъ него
11 станж; и свѣтъ-тъ го не позна. Въ своит-
тѣ си [м]дойде, и свои-тѣ му го не пріяхж.
12 [н]А които го пріяхж, даде имъ власть да
бждкатъ чада Божіи, *сирѣчь* на тѣзи които
13 вѣруватъ въ негово-то име; [о]Които не
отъ кръвь, нито отъ похоть плътскж, ни-
то отъ похоть мжжескж, но отъ Бога ся
родихж.
14 [п]И Слово-то [р]станж плъть, и [с]всели ся
между насъ, ([т]и видѣхмы славж-тж не-
говж, славж както на единороднаго отъ
Отца), [у]пълнъ съ благодать и истинж.
15 [ф]Іоаннъ свидѣтелствува за него, и из-
выка та казуваше: Тойзи е за когото
рѣкохъ: [х]Който иде вслѣдъ мене, прѣдень
ми быде, [ц]защото отъ мене по напрѣдъ
16 бѣ. И [ч]всинца ный отъ неговж-тж пъл-
нотж пріяхмы, и благодать за благодать.
17 Защото [ш]законъ-тъ чрѣзъ Моисея бы да-
денъ; [щ]*а* благодать-та [ъ]и истина-та чрѣзъ
18 Іисуса Христа быде. [ы]Никой никога не е
видѣлъ Бога; [ь]единородный-тъ Сынъ, кой-
то е въ пазухж-тж на Отца, той *го* изяви.
19 И това е Іоанново-то [ѣ]свидѣтелство, ко-
гато проводихж Іудеи-тѣ отъ Іерусалимъ
священницы и Левиты, да го попытатъ:
20 Ты кой си? [ю]И исповѣда, и не ся отре-
че: и исповѣда: Не сьмь азъ Христосъ.
21 И попытахж го: А що *си?* [я]Илія ли си
ты? и казува: Не сьмь. [ѫ]Пророкъ-тъ ли
22 си ты? и отговори: Не. И рекохж му:
Кой си? за да дадемъ отвѣтъ на онѣзи
които сж ны проводили. Що казувашь за
23 себе си? Рече: [іѫ]Азъ *сьмь* „Гласъ на ед-
ного който выка въ пустыніж-тж: Опра-
вѣте пжть-тъ Господень,“ [а]както рече
24 пророкъ Исаія. А проводени-тѣ бѣхж отъ
25 Фарисеи-тѣ; И попытахж го, и рекохж
му: А защо кръщавашь, ако не си Хри-
26 стосъ, нито Илія, нито пророкъ-тъ? Отго-
вори имъ Іоаннъ и рече: [б]Азъ кръщавамъ

[д] Дан. 9; 24. Дѣян. 13; 38, 46. 1 Іоан. 2; 12.
[е] Быт. 12; 3. Псал. 22; 27. Иса. 49; 6, 22. Іер. 31; 34. Осія 2; 23. Мих. 4; 2. Мал. 1; 11.
[ж] Іоан. 15; 27. Дѣян. 1; 8, 22. 2; 32. 3; 15.
[з] Иса. 44; 3. Іонх. 2; 28. Іоан. 14; 16, 26. 15; 26. 16; 7. Дѣян. 1; 4. 2; 1 и др.
[и] Дѣян. 1; 12.
[і] 4 Цар. 2; 11. Мар. 16; 19. Іоан. 20; 17. Дѣян. 1; 9. Ефес. 4; 8.
[к] Мат. 28; 9, 17.
[л] Дѣян. 2; 46. 5; 42.

—

[а] Прит. 8; 22, 23 и др. Кол. 1; 17. 1 Іоан. 1; 1. Отк. 1; 2. 19; 13.
[б] Прит. 8; 30. Гл. 17; 5. 1 Іоан. 1; 2.
[в] Фил. 2; 6. 1 Іоан. 5; 7.
[г] Быт. 1; 1.
[д] Псал. 33; 6. Ст. 10. Ефес. 3; 9. Кол. 1; 16. Евр. 1; 2. Отк. 4; 11.
[е] Гл. 5; 26. 1 Іоан. 5; 11.
[ж] Гл. 8; 12. 9; 5. 12; 35, 46.
[з] Гл. 3; 19.
[и] Мал. 3; 1. Мат. 3; 1. Лук. 3; 2. Ст. 33.
[і] Дѣян. 19; 4.
[к] Иса. 49; 6. Ст. 4. 1 Іоан. 2; 8.
[л] Ст. 3. Евр. 1; 2. 11; 3.
[м] Лук. 19; 14. Дѣян. 3; 26. 13; 46.
[н] Иса. 56; 5. Рим. 8; 15. Гал. 3; 26. 2 Пет. 1; 4. 1 Іоан. 3; 1.
[о] Гл. 3; 5. Іак. 1; 18. 1 Пет. 1; 23.
[п] Мат. 1; 16, 20. Лук. 1; 31, 35. 2; 7. 1 Тим. 3; 16.
[р] Рим. 1; 3. Гал. 4; 4.
[с] Евр. 2; 11, 14, 16, 17.
[т] Иса. 40; 5. Мат. 17; 2. Гл. 2; 11. 11; 40. 2 Пет. 1; 17.
[у] Кол. 1; 19. 2; 3, 9.
[ф] Ст. 32. Гл. 3; 32. 5; 33.
[х] Мат. 3; 11. Мар. 1; 7. Лук. 3; 16. Ст. 27; 30. Гл. 3; 31.
[ц] Гл. 8; 58. Кол. 1; 17.
[ч] Гл. 3; 34. Ефес. 1; 6, 7, 8. Кол. 1; 19. 2; 9, 10.
[ш] Исх. 20; 1 и др. Втор. 4; 44. 5; 1. 33; 4.
[щ] Рим. 3; 24. 5; 21. 6; 14.
[ъ] Гл. 8; 32; 14; 6.
[ы] Исх. 33; 20. Втор. 4; 12. Мат. 11; 27. Лук. 10; 22. Гл. 6; 46. 1 Тим. 1; 17. 6; 16. 1 Іоан. 4; 12, 20.
[ь] Ст. 14. Гл. 3; 16, 18. 1 Іоан. 4; 9.
[ѣ] Гл. 5; 33.
[ю] Лук. 3; 15. Гл. 3; 28. Дѣян. 13; 25.
[я] Мал. 4; 5. Мат. 17; 10.
[ѫ] Втор. 18; 15, 18.
[іѫ] Мат. 3; 3. Мар. 1; 3. Лук. 3; 4. Гл. 3; 28.
[а] Иса. 40; 3.
[б] Мат. 3; 11.

съ водж; [в]а по срѣдъ васъ стои единъ,
27 когото вы не знаете. [г]Той е който иде
вслѣдъ мене, който прѣдень ми быде, ко-
муто азъ не сьмь достоинъ да развържж
28 ремыкъ-тъ на обуща-та му. Това станж
[д]въ Виѳаварж отвждь Іорданъ, дѣто бѣше
Іоаннъ, и крьщаваше.
29 На утринь-тж гледа Іоаннъ Іисуса че
иде при него, и казува: Ето [е]Агнецъ-тъ
Божій, [ж]който взема грѣхове-тѣ на свѣтъ-
30 тъ. [з]Тойзи е за когото азъ рѣкохъ: Вслѣдъ
мене иде человѣкъ, който быде прѣди
мене, защото бѣше по напрѣдъ отъ мене.
31 И азъ го не знаехъ; но за да ся яви на
Израиля, [и]за това дойдохъ азъ и крьща-
32 вамъ съ водж. И [і]свидѣтелствова Іоаннъ,
и рече: Видѣхъ Духъ-тъ който слѣзуваше
като гължбь отъ небе-то, и останж на него.
33 И азъ го не знаехъ; но тойзи който мя
проводи да крьщавамъ съ водж, той ми
рече: На когото видишь че слѣзва Духъ-
тъ и остава на него, [к]той е който крьщава
34 съ Духа Святаго. И азъ видѣхъ и свидѣ-
телствувамъ, че тойзи е Сынъ Божій.
35 На утринь-тж пакъ стоеше Іоаннъ, и
36 двама отъ ученицы-тѣ неговы. И като
съгледа Іисуса че минува, казува: [л]Ето
37 Агнецъ-тъ Божій. И чухж го двама-та у-
ченици да говори *така*, и отидохж вслѣдъ
38 Іисуса. А като ся обърнж Іисусъ и гы
видѣ че иджтъ подирѣ *му*, казува имъ:
Що търсите? А тѣ му рекохж: Равви,
(което тълкувано ще рече Учителю,) дѣ
39 живѣешь? Казува имъ: Елате и виждте.
Дойдохж и видѣхж дѣ живѣе; и останж-
хж при него *прѣзъ* тойзи день, а часъ-тъ
40 бѣше около десеть. Единъ-тъ отъ тѣзи
двама-та, които чухж отъ Іоанна *за него*,
и го послѣдувахж, бѣше [м]Андрей братъ-
41 тъ на Симона Петра. Той първъ намѣрува
брата си Симона, и казува му: Намѣрих-
мы Мессіж, което ся тълкува Христосъ.
42 И заведе го при Іисуса. И като погледнж
Іисусъ на него рече: Ты си Симонъ сынъ
Іонинъ; [н]ты ще ся наречешь Кифа, което
ся тълкува Петръ *(камыкъ)*.
43 На утринь-тж поиска Іисусъ да излѣзе
въ Галилеж: и намѣрува Филиппа, и ка-
44 зува му: Ела подирѣ ми. А [о]Филиппъ
бѣше отъ Виѳсаидж, отъ градъ-тъ Ан-
45 дреовъ и Петровъ. Намѣрва Филиппъ [п]На-
ѳанаила, и казува му: *За* когото писа
[р]Моисей въ законъ-тъ и [с]пророци-тѣ, на-
мѣрихмы Іисуса сына Іосифова, който е
46 отъ [т]Назаретъ. И рече му Наѳанаилъ:
[у]Отъ Назаретъ може ли да произлѣзе
нѣщо добро? Казува му Филиппъ: Ела
47 и виждь. Видѣ Іисусъ Наѳанаила че иде
къмъ него, и казува за него: Ето [ф]истин-
ный Израилянинъ, въ когото лукавщинж
48 нѣма: Казува му Наѳанаилъ: Отъ дѣ мя
познавашь? Отвѣща Іисусъ и рече му:
Прѣди Филиппъ да тя повыка, видѣхъ тя
49 като бѣше подъ смоковницж-тж. Отгово-
ри Наѳанаилъ и казува му: Учителю, [х]ты
си Сынъ Божій, [ц]ты си царь Израилевъ.
50 Отговори Іисусъ и рече му: Понеже ти
рѣкохъ: Видѣхъ тя подъ смоковницж-тж,
вѣрувашь ли? По голѣмы отъ тыя *нѣща*
51 ще видишь. И казува му: Истинж, исти-
нж ви говорж: [ч]отъ нынѣ ще видите
небе-то отворено, и ангелы-тѣ Божіи да
възлѣзуватъ и слѣзуватъ надъ Сына че-
ловѣческаго.

ГЛАВА 2.

1 И на третій-тъ день станж свадба [а]въ
Канж Галилейскж, и майка-та Іисусова
2 бѣше тамъ. А призвахж и Іисуса и у-
3 ченицы-тѣ неговы на свадбж-тж. И по-
неже ся свърши вино-то, казува майка
4 му на Іисуса: Вино нѣматъ. Казува ѝ
Іисусъ: [б]Що имашь ты съ мене, [в]жено?
5 часъ-тъ ми още [г]не е дошелъ. Казува
майка му на слугы-тѣ: Каквото ви ре-
6 че, сторѣте. И имаше тамо шесть камен-
ни кюпове сложени по обычаю на очи-
щеніе-то Іудейско, и побирахж [д]всякой
7 двѣ или три вѣдра. Казува имъ Іисусъ:
напълнѣте кюпове-тѣ съ водж. И напъл-
8 нихж гы до горѣ. И казува имъ: Налѣйте
сега та подайте на прѣдсѣдатель-тъ на
9 тръпезж-тж; и подадохж. И щомъ [е]вкуси
прѣдсѣдатель-тъ на тръпезж-тж отъ во-
дж-тж прѣтворенж-тж въ вино, и не зная-
ше отъ кждѣ е, (но слугы-тѣ които бѣхж
налѣли водж-тж знаехж;) повыка младо-
10 женецъ-тъ, И казува му: Всякой чело-
вѣкъ първомъ добро-то вино слага, и ка-
то ся понапіжтъ, тогазь по долно-то;
ты си задържалъ добро-то вино до сега.
11 Това начало на чудеса-та направи Іисусъ
въ Канж Галилейскж, и [ж]яви славж-тж
си, и повѣрувахж въ него ученици-тѣ му.
12 Слѣдъ това слѣзе въ Капернаумъ, той
и майка му, и [з]братія-та му и ученици-
тѣ му; и не ся бавихж тамъ много дни.

[в] Мал. 3; 1.
[г] Ст. 15; 30. Дѣян. 19; 4.
[д] Сжд. 7; 24. Гл. 10; 40.
[е] Исх. 12; 3. Иса. 53; 7. Ст. 36. Дѣян. 8; 32. 1 Пет. 1; 19. Отк. 5; 6 и држ.
[ж] Иса. 53; 11. 1 Кор. 15; 3. Гал. 1; 4. Евр. 1; 3. 2; 17. 9; 28. 1 Пет. 2; 24. 3; 18. 1 Іоан. 2; 2. 3; 5. 4; 10. Отк. 1; 5.
[з] Ст. 15, 27.
[и] Мал. 3; 1. Мат. 3; 6. Лук. 1; 17, 76, 77. 3; 3, 4.
[і] Мат. 3; 16. Мар. 1; 10. Лук. 3; 22. Гл. 5; 32.
[к] Мат. 3; 11. Дѣян. 1; 5. 2; 4. 10; 44. 19; 6.
[л] Ст. 29.
[м] Мат. 4; 18.
[н] Мат. 16; 18.
[о] Гл. 12; 21.
[п] Гл. 21; 2.
[р] Быт. 3; 15. 49; 10. Втор. 18; 18. Вижь Лук. 24; 27.
[с] Иса. 4; 2. 7; 14. 9; 6. 53; 2. Мих. 5; 2. Зах. 6; 12. 9; 9. Вижь Лук. 24; 27.
[т] Мат. 2; 23. Лук. 2; 4.
[у] Гл. 7; 41, 42, 52.
[ф] Псал. 32; 2. 73; 1. Гл. 8; 39. Рим. 2; 28, 29. 9; 6.
[х] Мат. 14; 33.
[ц] Мат. 21; 5. 27; 11, 42. Гл. 18; 37. 19; 3.
[ч] Быт. 28; 12. Мат. 4; 11. Лук. 2; 9, 13. 22; 43. 24; 4. Дѣян. 1; 10.

—

[а] Іис. Нав. 19; 28.
[б] 2 Цар. 16; 10. 19; 22.
[в] Гл. 19; 26.
[г] Гл. 7; 6.
[д] Мар. 7; 3.
[е] Гл. 4; 46.
[ж] Гл. 1; 14.
[з] Мат. 12; 46.

13 И [и]наближаваше на Іудеи-тѣ пасха-та, и
14 Іисусъ възлѣзе въ Іерусалимъ; И [і]намѣ-
ри въ храмъ-тъ тѣзи които продавахѫ
волове и овцы и гълѫбіе, още и тѣзи що
15 сѣдѣхѫ та измѣнявахѫ пары. И направи
бичъ отъ въвріе та испѫди всичкы-тѣ отъ
храмъ-тъ, и овцы-тѣ и волове-тѣ; и па-
ры-тѣ на сребромѣнители-тѣ разсыпа, и
16 трѫпезы-тѣ имъ прѣтури. И на тѣзи що
продавахѫ гълѫбіе-тѣ рече: Дигнѣте тѣ-
зи отъ тука: не правѣте [к]Бащинъ-тъ ми
17 домъ, домъ търговскый. И наумихѫ си
ученици-тѣ негови че е писано: „[л]Рев-
ность-та на твой-тъ домъ мя изѣде."
18 И отговорихѫ Іудеи-тѣ и рекохѫ му:
[м]Какво знаменіе показувашь намъ като
19 правишь това? Отвѣща Іисусъ и рече
имъ: [н]Развалѣте тойзи храмъ, и въ три
20 дни ще го въздигнѫ. А Іудеи-тѣ рекохѫ:
За четыридесеть и шесть годины е съгра-
денъ тойзи храмъ, и ты ли за три дни
21 ще го въздигнешь? Но той казуваше [о]за
22 храмъ-тъ на тѣло-то си. И тъй когато
въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, [п]поменѫхѫ у-
ченици-тѣ му че това имъ бѣ казувалъ; и
повѣрувахѫ писаніе-то, и слово-то което
имъ рече Іисусъ.
23 И когато бѣше въ Іерусалимъ въ празд-
никъ-тъ на Пасхѫ-тѫ, мнозина повѣру-
вахѫ въ негово-то име, като гледахѫ
24 знаменія-та му които правѣше. А самъ
Іисусъ не ся довѣряваше тѣмъ, защото
25 той познаваше всичкы-тѣ: И защото нѣ-
маше нуждѫ да *му* свидѣтелствува нѣ-
кой за человѣка; понеже той познаваше
[р]що има вѫтрѣ въ человѣка.

ГЛАВА 3.

1 Имаше нѣкой человѣкъ отъ Фарисеи-тѣ,
на име Никодимъ, началникъ Іудейскый.
2 [а]Той дойде прѣзъ нощь при Іисуса, и ре-
че му: Равви, знаемъ че отъ Бога си до-
шелъ учитель; защото [б]никой не може
да прави тѣзи знаменія, които ты пра-
3 вишь, [в]ако не е Богъ съ него. Отго-
вори Іисусъ и рече му: Истинѫ, истинѫ
ти казувамъ, [г]ако ся не роди нѣкой из-
ново, не може да види царство-то Божіе.
4 Казува му Никодимъ: Какъ може старъ
человѣкъ да ся роди? може ли вторый
пѫть да влѣзе въ утробѫ-тѫ на майкѫ
5 си и да ся роди? Отвѣща Іисусъ: Истинѫ,
истинѫ ти казувамъ, [д]ако ся не роди нѣ-
кой отъ водѫ и Духъ, не може да влѣзе
6 въ царство-то Божіе. Родено-то отъ плъть-
тѫ, плъть е, а родено-то отъ Духа, духъ
7 е. Недѣй ся чуди че ти рѣкохъ: Трѣбва
8 да ся родите изново. [е]Вѣтръ-тъ вѣе дѣто
ще, и гласъ-тъ му чуешь, но не знаешь
отъ дѣ иде, и кѫдѣ отива; така е всякой
9 който ся е родилъ отъ Духа. Отговори
Никодимъ и рече му: [ж]Какъ може да
10 бѫде това? Отговори Іисусъ и рече му:
Ты си учитель Израилевъ, и не знаешь
11 ли това? [з]Истинѫ, истинѫ ти казувамъ:
Че това което знаемъ казувамы, и това
което смы видѣли свидѣтелствувамы, и
12 [и]свидѣтелство-то ни не пріимате. Ако зе-
мны-тѣ работы ви рѣкохъ, и не вѣру-
вате, какъ щете повѣрува ако ви рекѫ
13 небесны-тѣ? И [і]никой не е възлѣзлъ на
небе-то, тъкмо тойзи който е слѣзлъ отъ
небе-то, Сынъ человѣческый който е на
14 небе-то. И [к]както Моисей издигнѫ зміѭ-
тѫ въ пустынѭ-тѫ, [л]така трѣбва да бѫде
15 издигнѫтъ Сынъ человѣческый, За да не
погыне всякой който вѣрува въ него, но
16 [м]да има животъ вѣченъ. Защото Богъ
[н]толкозь възлюби свѣтъ-тъ, щото даде
Сына своего единороднаго, за да не погы-
не всякой който вѣрува въ него, но да
17 има животъ вѣченъ. Понеже [о]не е про-
водилъ Богъ Сына си на свѣтъ-тъ, да сѫди
свѣтъ-тъ, но за да бѫде спасенъ свѣтъ-тъ,
18 чрѣзъ него. [п]Който вѣрува въ него, не
ще да бѫде осѫденъ; а който не вѣрува,
вече е осѫденъ; защото не е повѣрувалъ
въ име-то на единороднаго Сына Божія.
19 И то е осѫжденіе-то, [р]че видѣлина-та дой-
де на свѣтъ-тъ, и человѣци-тѣ възлюбихѫ
тьмнинѫ-тѫ повече отъ видѣлинѫ-тѫ;
20 защото дѣла-та имъ бѣхѫ злы. Понеже
[с]всякой който прави зло, мрази видѣли-
нѫ-тѫ, и не иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, да
не бы да ся докажѫтъ неговы-тѣ дѣла,
21 *че сѫ злы*. Но който прави истинѫ-тѫ,
иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, за да ся явятъ
дѣла-та му че сѫ по Бога направены.
22 Слѣдъ това дойде Іисусъ и ученици-тѣ
негови въ земѭ-тѫ Іудейскѫ; и тамъ
23 живѣеше съ тѣхъ [т]и кръщаваше. А Іо-
аннъ кръщаваше въ Енонъ близу [у]до Са-
лимъ, защото имаше тамъ много вода; [ф]и
24 идѣхѫ и кръщавахѫ ся. Понеже [х]Іоаннъ
25 не бѣше още туренъ въ тьмницѫ. И та-
ка станѫ прѣпираніе отъ странѫ на у-
ченицы-тѣ Іоанновы съ Іудеи-тѣ заради

[и] Исх. 12; 14. Втор. 16; 1, 16. Ст. 23. Гл. 5; 1. 6; 4. 11; 55.
[і] Мат. 21; 12. Мар. 11; 15. Лук. 19; 45.
[к] Лук. 2; 49.
[л] Псал. 69; 9.
[м] Мат. 12; 38. Гл. 6; 30.
[н] Мат. 26; 61. 27; 40. Мар. 14; 58. 15; 29.
[о] Кол. 2; 9. Евр. 8; 2. Вижь 1 Кор. 3; 16. 6; 19. 2 Кор. 6; 16.
[п] Лук. 24; 8.
[р] 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. Мат. 9; 4. Мар. 2; 8. Гл. 6; 64. 16; 30. Дѣян. 1; 24. Отк. 2; 23.

—

[а] Гл. 7; 50. 19; 39.
[б] Гл. 9; 16, 33. Дѣян. 2; 22.
[в] Дѣян. 10; 38.
[г] Гл. 1; 10. Гал. 6; 15. Тит. 3; 5. Іак. 1; 18. 1 Пет. 1; 23. 1 Іоан. 3; 9.
[д] Мар. 16; 16. Дѣян. 2; 38.
[е] Екк. 11; 5. 1 Кор. 2; 11.
[ж] Гл. 6; 52, 60.
[з] Мат. 11; 27. Гл. 1; 18. 7; 16. 8; 28. 12; 49. 14; 24.
[и] Ст. 32.
[і] Прит. 30; 4. Гл. 6; 33, 38, 51, 62. 16; 28. Дѣян. 2; 34. 1 Кор. 15; 47. Ефес. 4; 9, 10.
[к] Числ. 21; 9.
[л] Гл. 8; 28, 12; 32.
[м] Ст. 36. Гл. 6; 47.
[н] Рим. 5; 8. 1 Іоан. 4; 9.
[о] Лук. 9; 56. Гл. 5; 45. 8; 15. 12; 47. 1 Іоан. 4; 14.
[п] Гл. 5; 24. 6; 40, 47. 20; 31.
[р] Гл. 1; 4, 9, 10, 11. 8; 12.
[с] Іов. 24; 13, 17. Ефес. 5; 13.
[т] Гл. 4; 2.
[у] 1 Цар. 9; 4.
[ф] Мат. 3; 5, 6.
[х] Мат. 14; 3.

26 очищеніе-то. И дойдохѫ при Іоанна и
рекохѫ му: Равви, онзи който бѣше съ
тебе отвѫдь Іорданъ, [ц]за когото ты сви-
дѣтелствова, ето той крьщава, и всичкы
27 отиватъ при него. Отговори Іоаннъ и ре-
че: [ч]Не може человѣкъ да зема нищо,
28 ако не му е дадено отъ небе-то. Вы сами
сте ми свидѣтели че рѣкохъ: [ш]Не сьмь
азъ Христосъ; но че [щ]сьмь проводенъ
29 прѣдъ него. [ъ]Който има невѣстѫ-тѫ, же-
нихъ е; а [ы]пріятель-тъ жениховъ, който
стои та го слуша, радува ся твърдѣ мно-
го за гласъ-тъ жениховъ: и така тая моя
30 радость испълни ся. Той трѣбва да расте,
31 а азъ да ся смалявамъ. [ь]Който иде отъ
горѣ, надъ всичкы [ѣ]е отгорѣ: [ю]който е
отъ земіѭ-тѫ, отъ земіѭ-тѫ е, и отъ зе-
міѭ-тѫ говори: [я]който иде отъ небе-то,
32 надъ всичкы е отгорѣ. И [ж]това което е
видѣлъ и чулъ, него свидѣтелствува; и
33 никой не пріима свидѣтелство-то му. Кой-
то пріеме свидѣтелство-то негово, [ѭ]за-
34 печаталъ е че Богъ е истиненъ. Защото
[а]*тойзи* когото е Богъ пратилъ, словеса-та
Божіи говори; понеже Богъ не дава *нему*
35 Духъ-тъ [б]съ мѣркѫ. [в]Отецъ люби Сына,
и всичко е далъ въ неговы-тѣ рѫцѣ.
36 [г]Който вѣрува въ Сына има животъ вѣ-
ченъ; а който не вѣрува въ Сына, нѣма
да види животъ; но гнѣвъ Божій остава
на него.

ГЛАВА 4.

1 А когато разумѣ Господь *Іисусъ*, че сѫ
чули Фарисеи-тѣ че Іисусъ повече уче-
ницы прави [а]и крьщава неже Іоаннъ,
2 (Ако и да не крьщаваше самъ си Іисусъ,
3 но ученици-тѣ му;) Остави Іудеѭ, и оти-
4 де пакъ въ Галилеѭ. И трѣбваше да ми-
5 не прѣзъ Самаріѭ. И тъй дойде въ единъ
Самарійскый градъ нарицаемъ Сихаръ,
близу до мѣсто-то [б]което даде Іаковъ на
6 сына си Іосифа. И тамъ имаше кладе-
нецъ Іакововъ: Іисусъ прочее утруденъ
отъ пѫть, сѣдѣше така на кладенецъ-тъ:
7 *а* часъ-тъ бѣше около шесть. Идува нѣ-
коя си жена отъ Самаріѭ, да начерпе
водѫ. Казува ѝ Іисусъ: Дай ми да піѭ.
8 Защото ученици-тѣ му бѣхѫ отишли въ
9 градъ-тъ, да купятъ за яденіе. Казува
му жена-та Самарянка: Какъ ты, който
си Іудеянинъ, искашь за піяніе отъ ме-
не, която сьмь жена Самарянка? Защо-
то Іудеи-тѣ [в]не ся съобщаватъ съсъ Са-
10 маряны-тѣ. Отговори Іисусъ и рече ѝ:
Ако бы знаяла Божіѭ-тѫ дарбѫ, и кой
е що ти казува: Дай ми да піѭ, ты бы
поискала отъ него, и далъ бы ти [г]водѫ
11 живѫ. Казува му жена-та: Господине,
нито почерпало имашь, и кладенецъ-тъ
е дълбокъ: и тъй отъ дѣ имашь живѫ-
12 тѫ водѫ? Ты по голѣмъ ли си отъ отца
ни Іакова, който ни даде кладенецъ-тъ,
и той е пилъ отъ него, и синове-тѣ му,
13 и добытъци-тѣ му? Отговори Іисусъ и
рече ѝ: Всякой който піе отъ тѫзи во-
14 дѫ, пакъ ще ожеднѣе: А [д]който піе отъ
водѫ-тѫ коѭто азъ ще му дамъ, нѣма
да ожеднѣе во вѣкы, но вода-та коѭто
ще му дамъ, [е]ще бѫде въ него изворъ
на водѫ, която извира въ животъ вѣченъ.
15 [ж]Казува му жена-та: Господине, дай ми
тѫзи водѫ, да не ожеднѣвамъ, нито да
16 идувамъ тука да изваждамъ. Казува ѝ
Іисусъ: Иди повыкай мѫжа си и дойди
17 тука. Отговори жена-та и рече: Нѣмамъ
мѫжъ. Казува ѝ Іисусъ: Право си каза-
18 ла, че нѣмашь мѫжъ; Защото петима
мѫжа си водила, и *тойзи* когото сега и-
машь, не ти е мѫжъ: туй си право рекла.
19 Казува му жена-та: Господине, [з]гледамъ
20 че ты си пророкъ. Бащи-тѣ ни [и]въ тѫзь
горѫ ся поклонихѫ: а вы казувате че
[і]въ Іерусалимъ е мѣсто-то, дѣто трѣбва
21 да ся кланямы. Казува ѝ Іисусъ: Жено,
хвани ми вѣрѫ, че иде часъ, когато [к]ни-
то въ тѫзи горѫ нито въ Іерусалимъ ще
22 ся поклоните на Отца. Вы ся кланяте
[л]на онова което не знаете; ный ся кла-
нямы на онова което знаемъ; защото
23 [м]спасеніе-то е отъ Іудеи-тѣ. Но иде врѣ-
ме, и сега е, когато истинни-тѣ поклон-
ници ще ся поклонятъ Отцу [н]съ духъ и
[о]истинѫ; защото Отецъ таквызь ище по-
24 клонницы-тѣ си. [п]Богъ е духъ, и които
му ся кланятъ, съ духъ и истинѫ трѣбва
25 да ся кланятъ. Казува му жена-та: Знамъ
че ще дойде Мессія, който ся казува Хри-
стосъ: той кога дойде [р]ще ни възвѣсти
26 всичко. Казува ѝ Іисусъ: [с]Азъ сьмь, кой-
27 то ти говорѭ. И на това отгорѣ дойдо-
хѫ ученици-тѣ му, и почудихѫ ся че при-
казуваше съсъ женѫ; но никой не рече:
Що търсишь? или що приказувашь съ
28 неѭ? Тогазь жена-та остави кърчагъ-тъ

ц Гл. 1; 7, 15, 27, 34.
ч 1 Кор. 4; 7. Евр. 5; 4. Іак. 1; 17.
ш Гл. 1; 20, 27.
щ Мал. 3; 1. Мар. 1; 2. Лук. 1; 17.
ъ Мат. 22; 2. 2 Кор. 11; 2. Ефес. 5; 25, 27. Отк. 21; 9.
ы Пѣсн. 5; 1.
ь Ст. 13. Гл. 8; 23.
ѣ Мат. 28; 18. Гл. 1; 15, 27. Рим. 9; 5.
ю 1 Кор. 15; 47.
я Гл. 6; 33. 1 Кор. 15; 47. Ефес. 1; 21. Фил. 2; 9.
ж Ст. 11. Гл. 8; 26. 15; 15.
ѭ Рим. 3; 4. 1 Іоан. 5; 10.
а Гл. 7; 16.
б Гл. 1; 16.
в Мат. 11; 27. 28; 18. Лук. 10; 22. Гл. 5; 20, 22. 13; 3. 17; 2. Евр. 2; 8.
г Авв. 2; 4. Гл. 1; 12. 6; 47. Ст. 15, 16. Рим. 1; 17. 1 Іоан. 5; 10.

а Гл. 3; 22, 26.
б Быт. 33; 19. 48; 22. Іис. Нав. 24; 32.
в 2 Цар. 17; 24. Лук. 9; 52, 53. Дѣян. 10; 28.
г Иса. 12; 3. 44; 3. Іер. 2; 13. Зах. 13; 1. 14; 8.
д Гл. 6; 35, 58.
е Гл. 7; 38.
ж Вижъ Гл. 6; 34. 17; 2, 3. Рим. 6; 23. 1 Іоан. 5; 20.
з Лук. 7; 16. 24; 19. Гл. 6; 14. 7; 40.
и Сѫд. 9; 7.
і Втор. 12; 5, 11. 3 Цар. 9; 3. 2 Лѣт. 7; 12.
к Мал. 1; 11. 1 Тим. 2; 8.
л 4 Цар. 17; 29.
м Иса. 2; 3. Лук. 24; 47. Рим. 9; 4, 5.
н Фил. 3; 3.
о Гл. 1; 17.
п 2 Кор. 3; 17.
р Ст. 29, 39.
с Мат. 26; 63, 64. Мар. 14; 61, 62. Гл. 9; 37.

си, и отиде въ градъ-тъ и казува на че-
29 ловѣцы-тѣ: Елате да видите человѣкъ,
[т]който ми каза все що съмь сторила; да
30 не бѫде той Христосъ? И тъй излѣзохѫ
отъ градъ-тъ та идѣхѫ кѫдѣ него.
31 А между това ученици-тѣ *му* го моля-
32 хѫ, и казувахѫ: Учителю, яждь. А той
имъ рече: Азъ имамъ ястіе да ямъ кое-
33 то вы не знаете. За то думахѫ ученици-
тѣ помежду си: Да ли нѣкой му донесе
34 да яде? Казува имъ Іисусъ: [у]Моето я-
стіе е да струвамъ волѭ-тѫ на оногова
който мя е проводилъ, и да изврыш нѫ не-
35 говѫ-тѫ работѫ. Не казувате ли вы, че
още четыри мѣсеца има, и жетва-та иде?
Ето, казувамъ ви, подигнѣте очи-тѣ си,
и виждте нивя-та, че [ф]сѫ вече бѣлы за
36 жетвѫ. [х]И който жъне зема заплатѫ, и
събира плодъ въ животъ вѣченъ, за да
ся радватъ наедно и който сѣе и който
37 жъне. Защото въ това нѣщо истинска е
рѣчь-та: „Че другъ е който сѣе и другъ
38 който жъне.“ Азъ вы проводихъ да жъ-
нете това въ което вы не сте ся труди-
ли; други ся трудихѫ, и вы влѣзохте въ
39 тѣхный-тъ трудъ. И отъ тойзи градъ мно-
зина Самаряни повѣрувахѫ въ него [ц]по-
ради думѫ-тѫ на женѫ-тѫ която свидѣ-
телствуваше: „Че ми каза всичко що
40 съмь сторила.“ И тъй когато дойдохѫ
Самаряни-тѣ при него, моляхѫ му ся да
остане при тѣхъ: и прѣсѣдѣ тамъ два
41 дни. И още по мнозина повѣрувахѫ по-
42 ради негово-то слово; А на женѫ-тѫ ка-
зувахѫ: Ный не вѣрувамы вече за твоѭ-
тѫ думѫ; понеже [ч]сами чухмы, и зна-
емъ че тойзи е наистинѫ Спаситель міра,
Христосъ.
43 А слѣдъ тѣзи два дена излѣзе отъ тамо
44 и отиде въ Галилеѭ. Защото [ш]самъ си
Іисусъ свидѣтелствова че пророкъ въ о-
45 течество-то си нѣма почесть. И когато
дойде въ Галилеѭ, пріяхѫ го Галилеяни-
тѣ, като бѣхѫ [щ]видѣли всичко що стори
въ Іерусалимъ въ праздникъ-тъ; [ъ]защото
и тѣ бѣхѫ дошли на праздникъ-тъ.
46 И дойде Іисусъ пакъ въ Канѫ Гали-
лейскѫ, [ы]дѣто направи водѫ-тѫ вино. И
имаше нѣкой си царскый человѣкъ, на
когото сынъ му бѣ боленъ въ Капернa-
47 умъ. Той като чу за Іисуса че е дошелъ
отъ Іудеѭ въ Галилеѭ, отиде при него,
и моляше му ся да слѣзе и да исцѣли
48 сына му; защото щѣше да умре. Тогази
му рече Іисусъ: [ь]Ако не видите знаме-
49 нія и чудеса, не щете повѣрува. Казува
му царскый-тъ человѣкъ: Господи, слѣзь
50 доклѣ не е умрѣло дѣте-то ми. Казува
му Іисусъ: Иди си, сынъ ти е живъ. И
повѣрува человѣкъ-тъ на рѣчь-тѫ коѭто
51 му рече Іисусъ, и отиваше си. И когато
той вече слазѣше, срѣщнѫхѫ го слугы-
тѣ му, и обадихѫ *му* и казахѫ: Сынъ ти
52 е живъ. А той гы попыта, въ кой часъ
му станѫ по леко; и рекохѫ му: Вчера
по седмь-тѣ часа го остави трескѫ-тѫ.
53 И тъй разумѣ баща-та че *това станѫ* въ
онзи часъ, въ който му рече Іисусъ:
Сынъ ти е живъ: и повѣрува той и всич-
54 кый-тъ му домъ. Това пакъ второ чудо
стори Іисусъ отъ какъ дойде изъ Іудеѭ
въ Галилеѭ.

ГЛАВА 5.

1 Подирь това [а]бѣше праздникъ Іудей-
скый, и възлѣзе Іисусъ въ Іерусалимъ.
2 А въ Іерусалимъ [б]близу до овчѫ-тѫ *пор-
тѫ* има кѫпалня, която по Еврейскы ся
3 нарича Виѳесда, и има петь притвора. Въ
тѣхъ лѣжехѫ голѣмо множество болни,
слѣпи, хроми, сухы, които чакахѫ дви-
4 женіе-то на водѫ-тѫ. Защото отъ врѣме
на врѣме слѣзуваше ангелъ въ кѫпалнѭ-
тѫ, и размѫщаше водѫ-тѫ; и тъй който
влазѣше първъ слѣдъ размѫщаніе-то на
водѫ-тѫ, здравъ биваше отъ каквѫто
5 болесть и да бѣше боленъ. И тамо имаше
нѣкой си человѣкъ боленъ отъ тридесеть
6 и осмь годины. Него видѣ Іисусъ че лѣжи,
и понеже знаяше че отъ много врѣме
вече *боледува*, казува му: Ищешь ли да
7 оздравѣешь? Отговори му болный-тъ: Го-
сподине, нѣмамъ человѣкъ да мя тури
въ кѫпалнѭ-тѫ, когато ся размѫти во-
да-та; и когато азъ отхождамъ, другъ
8 прѣди мене слѣзнува. Казува му Іисусъ:
9 Стани, [в]дигни одръ-тъ си, и ходи. И тозь
часъ человѣкъ-тъ оздравѣ, и задигнѫ одръ-
тъ си, и ходѣше: а тойзи день [г]бѣше
10 сѫббота. И казувахѫ Іудеи-тѣ на исцѣ-
лѣлый-тъ: Сѫббота е, [д]не ти е простено
11 да дигнешь одръ-тъ си. Отговори имъ:
Онзи който мя исцѣли, той ми рече: Ди-
12 гни одръ-тъ си, и ходи. Попытахѫ го: Кой
е человѣкъ-тъ що ти рече: Дигни одръ-тъ
13 си и ходи? А исцѣленый-тъ не знаеше кой
е; защото Іисусъ ся уклони, понеже има-
14 ше народъ много на това мѣсто. Подирь
това намѣрува го Іисусъ въ храмъ-тъ, и
рече му: Ето, сега станѫ ты здравъ; [е]не
согрѣшавай вече, да ти не стане нѣщо по
15 зло. Отиде *прочее* человѣкъ-тъ и обади на
Іудеи-тѣ че Іисусъ е който го исцѣли.
16 И за това Іудеи-тѣ гоняхѫ Іисуса, и
ищѣхѫ да го убіѭтъ; защото правѣше

т Ст. 25.
у Іов. 23; 12. Гх. 6; 38. 17; 4. 19; 30.
ф Мат. 9; 37. Лук. 10; 2.
х Дан. 12; 3.
ц Ст. 29.
ч Гх. 17; 8. 1 Іоан. 4; 14.
ш Мат. 13; 57. Мар. 6; 4. Лук. 4; 24.
щ Гх. 2; 23. 3; 2.
ъ Втор. 16; 16.
ы Гх. 2; 1, 11.
ь 1 Кор. 1; 22.

а Лев. 23; 2. Втор. 16; 1. Гх. 2; 13.
б Неем. 3; 1. 12; 39.
в Мат. 9; 6. Мар. 2; 11. Лук. 5; 24.
г Гх. 9; 14.
д Исх. 20; 10. Неем. 13; 19. Іер. 17; 21 и дрг. Мат. 12; 2. Мар. 2; 24. 3; 4. Лук. 6; 2. 13; 14.
е Мат. 12; 45. Гх. 8; 11.

17 тѣзи работы въ сѫбботѫ. А Іисусъ имъ
отговори: [ж]Отецъ ми до сега работи, и
18 азъ работѭ. И за това Іудеи-тѣ още по-
вече [з]ищѣхѫ да го затрыѭтъ; защото не
токо че сѫбботѫ-тѫ прѣстѫпуваше; но
и Бога за свой Отецъ казуваше, и пра-
19 вѣше себе си [и]равенъ Богу. На това Іи-
сусъ отговори и рече имъ: Истинѫ, ис-
тинѫ ви казувамъ: [і]Не може Сынъ-тъ
да прави нищо отъ самосебе си, ако не
вижда Отца да прави това; понеже кое-
то прави той, подобно и Сынъ-тъ това
20 прави. Защото [к]Отецъ люби Сына, и по-
казува му все що прави той; ще му по-
каже и отъ тѣзи по голѣмы работы, за
21 да ся чудите вы. Понеже както Отецъ
въздига мьртвы-тѣ, и съживява, [л]така и
22 Сынъ-тъ които ище съживява. Защото
Отецъ не сѫди никого, но е далъ [м]Сы-
23 ну всякѫ сѫдбѫ; За да почитатъ всичкы
Сына, както почитатъ Отца. [н]Който не
почита Сына, не почита Отца който го е
24 проводилъ. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ,
че [о]който слуша слово-то мое, и вѣрува
въ тогозь който мя е проводилъ, има жи-
вотъ вѣченъ, и на сѫдъ нѣма да дойде,
[п]но прѣминѫлъ е отъ смьрть-тѫ въ жи-
25 вотъ-тъ. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ,
че иде часъ и сега е, [р]когато мьртви-тѣ
ще чуѭтъ гласъ-тъ на Сына Божія, и
26 които *го* чуѭтъ ще оживѣѭтъ. Защото
както Отецъ има въ себе си животъ, та-
ка е далъ и Сыну да има животъ въ се-
27 бе си: И власть му е [с]далъ да прави и
28 сѫдъ, [т]защото е Сынъ человѣческый. Не-
дѣйте ся чуди на това; защото иде часъ,
въ който всичкы които сѫ въ гробове-тѣ
29 ще чуѭтъ гласъ-тъ му, И [у]ще излѣзѫтъ;
онѣзи които сѫ правили добро въ въс-
крьсеніе-то на животъ: а [ф]които сѫ пра-
вили зло, въ въскрьсеніе-то на осѫжде-
30 ніе. [х]Не могѫ азъ да правѭ нищо отъ
себе си: сѫдіѭ както чуѭ; и сѫдба-
та ми е праведна; [ц]защото не ищѫ моіѭ-
тѫ волѭ, но волѭ-тѫ на Отца който мя
31 е проводилъ. [ч]Ако свидѣтелствувамъ азъ
за себе си, свидѣтелство-то ми не е ис-
32 тинно. [ш]Другъ е който свидѣтелствува
за мене, и знаѭ че свидѣтелство-то кое-
то свидѣтелствува той за мене е истин-
33 но. Вы проводихте до Іоанна, [щ]и свидѣ-
34 телствовà за истинѫ-тѫ. Азъ обаче отъ
человѣцы свидѣтелство не земамъ, но ка-
35 зувамъ това за да ся спасете вы. Той
бѣше [ѕ]свѣтило което горѣше и свѣтѣше;
[ы]и вы поискахте да ся порадувате за
36 малко врѣме на негово-то свѣтеніе. Но
[ь]азъ имамъ по голѣмо отъ Іоанново-то
свидѣтелство; защото работы-тѣ които О-
тецъ ми даде да гы извьршѫ, [ѣ]тѣзи ра-
боты които азъ правѭ, свидѣтелствуватъ
37 за мене, че мя е Отецъ проводилъ. И
Отецъ, който мя е пратилъ, [ю]той свидѣ-
телствовà за мене. Нито гласъ-тъ му сте
38 чули, [я]нито лице-то му сте видѣли. И
слово-то негово нѣмате да прѣбѫдва въ
васъ, защото вы не вѣрувате въ тогозь,
39 когото е той испратилъ. [ѫ]Испытувайте
писанія-та; защото вы мыслите че въ тѣхъ
имате животъ вѣченъ; [ѭ]и тѣ сѫ които
40 свидѣтелствуватъ за мене. Но вы [а]не и-
скате да дойдете при мене за да имате
41 животъ. Отъ человѣцы [б]славѫ не пріи-
42 мамъ; Но познахъ вы, че нѣмате въ се-
43 бе си любовь Божіѭ. Азъ дойдохъ въ
име-то на Отца моего, и не мя пріима-
те; ако дойде другъ въ свое си име, не-
44 го ще пріемете. [в]Какъ можете да повѣр-
вате вы, които пріимате славѫ единъ отъ
другъ, и [г]не търсите славѫ-тѫ която е
45 само отъ Бога? Да не мните че азъ ще
вы обвинѭ прѣдъ Отца; [д]има кой да вы
обвини, Моисей, на когото вы уповахте.
46 Защото ако бѣхте вѣрували въ Моисея,
повѣрували быхте въ мене; понеже [е]той
47 за мене писа. Ако ли неговы-тѣ писанія
не вѣрувате, какъ ще повѣрувате мои-тѣ
думы?

ГЛАВА 6.

1 [а]Слѣдъ това отиде Іисусъ отвѫдъ Га-
2 лилейско-то море, сирѣчь Тиверіадско: И
вслѣдъ него идѣше народъ много; защото
гледахѫ чудеса-та неговы, които правѣ-
3 ше надъ болны-тѣ. И възлѣзе Іисусъ на
горѫ-тѫ и сѣдѣше тамъ съ ученицы-тѣ си.
4 И [б]наближаваше пасха-та, праздникъ-тъ
5 Іудейскый. И като [в]вдигнѫ Іисусъ очи и
видѣ че народъ много иде къмъ него, ка-
зува Филиппу: Отъ дѣ да купимъ хлѣбъ,
6 да ядѫтъ тѣзи? (А това казуваше *той* да
го испыта; защото си знаеше какво щѣше
7 да прави) Отговори му Филиппъ: За [г]двѣ-

ж Гл. 9; 4. 14; 10.
з Гл. 7; 19.
и Гл. 10; 30, 33. Фил. 2; 6.
і Ст. 30. Гл. 8; 28. 9; 4. 12; 49. 14; 10.
к Мат. 3; 17. Гл. 3; 35. 2 Пет. 1; 17.
л Лук. 7; 14. 8; 54. Гл. 11; 25, 43.
м Мат. 11; 27. 28; 18. Ст. 27. Гл. 3; 35. 17; 2. Дѣян. 17; 31. 1 Пет. 4; 5.
н 1 Іоан. 2; 23.
о Гл. 3; 16, 18. 6; 40, 47. 8; 51. 20; 31.
п 1 Іоан. 3; 14.
р Ст. 28. Ефес. 2; 1, 5. 5; 14. Кол. 2; 13.
с Ст. 22. Дѣян. 10; 42. 17; 31.
т Дан. 7; 13, 14.
у Иса. 26; 19. 1 Кор. 15; 52. 1 Сол. 4; 16.
ф Дан. 12; 2. Мат. 25; 32, 33, 46.
х Ст. 19.
ц Мат. 26; 39. Гл. 4; 34. 6; 38.
ч Вижь. Гл. 8; 14. Отк. 3; 14.
ш Мат. 3; 17. 17; 5. Гл. 8; 18. 1 Іоан. 5; 6, 7, 9.
щ Гл. 1; 15, 19, 27, 32.
ѕ 2 Пет. 1; 19.
ы Мат. 13; 20. 21; 26. Мар. 6; 20.
ь 1 Іоан. 5; 9.
ѣ Гл. 3; 2. 10; 25. 15; 24.
ю Мат. 3; 17. 17; 5. Гл. 6; 27. 8; 18.
я Втор. 4; 12. Гл. 1; 18. 1 Тим. 1; 17. 1 Іоан. 4; 12.
ѫ Иса. 8; 20. 34; 16. Лук. 16; 29. Ст. 46. Дѣян. 17; 11.
ѭ Втор. 18; 15, 18. Лук. 24; 27. Гл. 1; 45.
а Гл. 1; 11. 3; 19.
б Ст. 34. 1 Сол. 2; 6.
в Гл. 12; 43.
г Рим. 2; 29.
д Рим. 2; 12.
е Быт. 3; 15. 12; 3. 18; 18. 22; 18. 49; 10. Втор. 18; 15, 18. Гл. 1; 45. Дѣян. 26; 22.

—

а Мат. 14; 15. Мар. 6; 35. Лук. 9; 10, 12.
б Лев. 23; 5, 7. Втор. 16; 1. Гл. 2; 13. 5; 1.
в Мат. 14; 14. Мар. 6; 35. Лук. 9; 12.
г Вижь Чисх. 11; 21, 22.

стѣ динаріи хлѣбъ не имъ постига, за да
земе всякой отъ тѣхъ по малко нѣщо.
8 Казува му единъ отъ ученицы-тѣ негови,
9 Андрей братъ-тъ на Симона Петра: Има
тука едно момченце, което има петь ечы-
мены хлѣба и двѣ рыбы; [д]но тѣ що сѫ
10 на толкова *душы?* А Іисусъ рече: Сто-
рѣте да сѣднѫтъ человѣци-тѣ. А на това
мѣсто имаше трѣва много. И тъй насѣ-
дахѫ мѫжіе до петь тысящы на брой.
11 И зѣ Іисусъ хлѣбове-тѣ, и благодари, и
раздаде *гы* на ученицы-тѣ, а ученици-тѣ
на сѣдящы-тѣ; така и отъ рыбы-тѣ кол-
12 кото искахѫ. И като ся насытихѫ, ка-
зува на ученицы-тѣ си: Съберѣте изо-
станѫлы-тѣ укрухы, за да ся не изгуби
13 нищо. И тъй отъ петь-тѣ ечымены хлѣба
събрахѫ и напълнихѫ дванадесеть коша
укрухы, които изостанѫхѫ на тѣзи що
14 ядохѫ. Тогава человѣци-тѣ като видѣхѫ
чудо-то което стори Іисусъ, казувахѫ:
Наистинѫ тойзи е [е]пророкъ-тъ който и-
15 маше да дойде на свѣтъ-тъ. И тъй като
разумѣ Іисусъ че ще дойдѫтъ да го гра-
бнѫтъ за да го направятъ царь, отиде
16 пакъ самъ си той на горѫ-тѫ. И [ж]кога-
то ся свечери, слѣзохѫ ученици-тѣ му
17 на море-то, И влѣзохѫ въ ладіѭ-тѫ та
отивахѫ отвѫдь море-то въ Капернаумъ;
и вече бѣше ся стьмнило, а Іисусъ не
18 бѣ дошелъ още при тѣхъ; И море-то ся
подигаше, понеже духаше силенъ вѣтръ.
19 И като бѣхѫ гребли до двадесеть и петь
или тридесеть стадіи, видѣхѫ Іисуса че
ходи по море-то и наближава ладіѭ-тѫ,
20 и убояхѫ ся. Но той имъ казува: Азъ
21 сьмь, не бойте ся. Тогази искахѫ да го
зематъ въ ладіѭ-тѫ, и тутакси ладія-та
ся намѣри на земѭ-тѫ на коіѭто отива-
22 хѫ. На утринь-тѫ народъ-тъ който стое-
ше отвѫдь море-то, като видѣ че нѣма-
ше другѫ ладіѭ тамъ, но токо тая въ
коіѭто влѣзохѫ ученици-тѣ му; и че Іи-
сусъ не влѣзе съ ученицы-тѣ си въ ла-
діѭ-тѫ, но ученици-тѣ му сами тьргнѫ-
23 хѫ; (А другы ладіи дойдохѫ отъ Тиве-
ріадѫ близу до мѣсто-то дѣто ядохѫ
хлѣбъ-тъ, когато Господь бѣ благосло-
24 вилъ.) И тъй като видѣ народъ-тъ че нѣ-
ма тамо Іисуса, нито ученицы-тѣ му, влѣ-
зохѫ и тѣ въ ладіи-тѣ, та дойдохѫ въ
25 Капернаумъ и търсѣхѫ Іисуса. И като
го намѣрихѫ отвѫдь море-то, рекохѫ му:
26 Равви, кога дойде ты тука? Отговори
имъ Іисусъ и рече: Истинѫ, истинѫ ви
казувамъ, търсите мя, не защото видѣх-
те чудеса, но защото ядохте отъ хлѣбо-
27 ве-тѣ и ся насытихте. Работѣте не за
хранѫ която ся разваля, [з]но за хранѫ
която трае въ животъ вѣченъ, коіѭто
Сынъ человѣческый ще ви даде; [и]защото
Отецъ, Богъ, на него е положилъ *свой-тъ*
28 печать. А тѣ му рекохѫ: Що да сторимъ
29 за да работимъ дѣла-та Божіи? Отвѣща
Іисусъ и рече имъ: [i]Това е дѣло-то Бо-
жіе, да повѣрувате въ тогози когото е той
30 проводилъ. Тогазь му рекохѫ: Че ты
[к]какво знаменіе правишь, да видимъ и
да повѣрувамы въ тебе? Що вършишь?
31 [л]Бащи-тѣ ни ядохѫ маннѫ въ пустынѭ-
тѫ, както е писано: [м]Хлѣбъ отъ небе-то
32 имъ даде да ядѫтъ. Рече имъ на това
Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ:
Не ви даде Моисей хлѣбъ-тъ отъ небе-то;
но Отецъ мой дава вамъ истинный-тъ
33 хлѣбъ отъ небе-то. Защото Божій-тъ хлѣбъ
е тойзи който слѣзува отъ небе-то, и да-
34 ва животъ на свѣтъ-тъ. [н]Рекохѫ му пакъ
тѣ: Господи, дай ни всякога тойзи хлѣбъ.
35 А Іисусъ имъ рече: [о]Азъ сьмь хлѣбъ-тъ
на животъ-тъ: [п]който иде при мене, нѣ-
ма да огладнѣе; и който вѣрува въ ме-
36 не, никога нѣма да ожеднѣе. [р]Но азъ ви
рѣкохъ, че вы мя видѣхте и не вѣрува-
37 те. [с]Всичко що ми дава Отецъ при мене
ще дойде; [т]и който иде при мене, нѣма
38 да го испѫдіѭ; Защото слѣзохъ отъ не-
бе-то, [у]не моіѭ-тѫ волѭ да сторіѭ, [ф]но
волѭ-тѫ на тогози който мя е проводилъ.
39 А воля-та на Отца, който мя е проводилъ
е тая, [х]всичко що ми даде, да не изгубіѭ
нищо отъ него, но да го въскрьсіѭ въ по-
40 слѣдній-тъ день. И това е воля-та на то-
гози който мя е проводилъ: [ц]всякой кой-
то види Сына и вѣрува въ него, да има
животъ вѣченъ, и азъ ще го въскрьсіѭ
въ послѣдній-тъ день.
41 Тогазь роптаехѫ Іудеи-тѣ за него, за-
щото рече: Азъ сьмь хлѣбъ-тъ, що е
42 слѣзлъ отъ небе-то. И казувахѫ: [ч]Не е
ли тойзи Іисусъ, сынъ-тъ Іосифовъ, на
когото ный познавамы бащѫ му и майкѫ
му? Какъ прочее казува той: Азъ сьмь
43 отъ небе-то слѣзлъ? А Іисусъ отговори
и рече имъ: Не роптайте помежду си.
44 [ш]Никой не може да дойде при мене, ако
го не привлѣче Отецъ, който мя е про-
водилъ; и азъ ще го въскрьсіѭ въ послѣд-
45 ній-тъ день. Писано [щ]е въ пророцы-тѣ:
„И всичкы ще бѫдѫтъ научени отъ Бо-
га.“ И [ъ]всякой който слуша и ся научи
46 отъ Отца, иде при мене. [ы]Не че е ви-

[д] 4 Цар. 4; 43.
[е] Быт. 49; 10. Втор. 18; 15, 18. Мат. 11; 3. Гл. 1; 21. 4; 19, 25. 7; 40.
[ж] Мат. 14; 23. Мар. 6; 47.
[з] Ст. 54. Гл. 4; 14.
[и] Мат. 3; 17. 17; 5. Мар. 1; 11. 9; 7. Лук. 3; 22. 9; 35. Гл. 1; 33. 5; 37. 8; 18. Дѣян. 2; 22, 2 Пет. 1; 17.
[i] 1 Іоан. 3; 23;
[к] Мат. 12; 38. 16; 1. Мар. 8; 11. 1 Кор. 1; 22.
[л] Исх. 16; 15. Числ. 11; 7. Неем. 9; 15. 1 Кор. 10; 3.
[м] Псал. 78; 24, 25.
[н] Вижь Гл. 4; 15.
[о] Ст. 48, 58.
[п] Гл. 4; 14. 7; 37.
[р] Ст. 26, 64.
[с] Ст. 45.
[т] Мат. 24; 24. Гл. 10; 28, 29. 2 Тим. 2; 19. 1 Іоан. 2; 19.
[у] Мат. 26; 39. Гл. 5; 30.
[ф] Гл. 4; 34.
[х] Гл. 10; 28. 17; 12. 18; 9.
[ц] Ст. 27, 47, 54. Гл. 3; 15, 16. 4; 14.
[ч] Мат. 13; 55. Мар. 6; 3. Лук. 4; 22.
[ш] Пѣсн. 1; 4. Ст. 65.
[щ] Иса. 54; 13. Іер. 31; 34. Мих. 4; 2. Евр. 8; 10. 10; 16.
[ъ] Ст. 37.
[ы] Гл. 1; 18. 5; 37.

дѣлъ нѣкой Отца, [ь]освѣнь тогозь който е
47 отъ Бога; той е видѣлъ Отца. Истинж,
истинж ви казувамъ: [ѣ]Който вѣрува въ
48 мене има животъ вѣченъ. [ю]Азъ сьмь
49 хлѣбъ-тъ на живота. [я]Бащи-тѣ ви ядо-
хж маннж-тж въ пустынѭ-тж и умрѣ-
50 хж. [ж]Тойзи е хлѣбъ-тъ който слѣзува
отъ небе-то, за да яде нѣкой отъ него и
51 да не умре. Азъ сьмь живый-тъ хлѣбъ,
[ѣк]слѣзнжлый-тъ отъ небе-то. Ако яде нѣ-
кой отъ тойзи хлѣбъ, ще живѣе въ вѣ-
кы: и [а]хлѣбъ-тъ който азъ ще дамъ, е
моя-та плъть, коѭто азъ ще дамъ за
52 животъ-тъ на свѣта. [б]Тогава ся прѣпи-
рахж Іудеи-тѣ по между си, и казувахж:
[в]Какъ може тойзи да ни даде да ядемъ
плъть-тж *му?*
53 А Іисусъ имъ рече: Истинж, истинж
ви казувамъ: [г]Ако не ядете плъть-тж на
Сына человѣческаго, и не піете кръвь-тж
54 му, нѣмате животъ въ себе си. [д]Който
яде плъть-тж ми, и піе кръвь-тж ми има
животъ вѣченъ, и азъ ще го въскрьсѭ
55 въ послѣдній-тъ день. Защото плъть-та
ми е истинна храна, и кръвь-та ми е ис-
56 тинно питіе. Който яде плъть-тж ми, и
піе кръвь-тж ми, [е]въ мене прѣбждва, и
57 азъ въ него. Както мя е проводилъ О-
тецъ живый, и азъ сьмь живъ чрѣзъ От-
ца, *така* и който мя яде, ще бжде живъ
58 и той чрѣзъ мене. [жс]Тойзи е хлѣбъ-тъ,
който слѣзе отъ небе-то; не както ваши-
тѣ бащи ядохж маннж-тж, и умрѣхж;
който яде тойзи хлѣбъ, ще бжде живъ
59 во вѣкы. Това рече той въ съборище-то
като поучаваше въ Капернаумъ.
60 И тъй [з]мнозина отъ неговы-тѣ учени-
цы като чухж рекохж: Жестока е тая
61 дума; кой може да ѭ слуша? Но Іисусъ
като узна въ себе си, че негодуватъ за
62 това ученици-тѣ негови, рече имъ: Това
ли вы соблазнява? А [и]ако видите Сына
человѣческаго да възлѣзва дѣто е былъ
63 отъ първо? [і]Духъ-тъ е онова което дава
животъ; плъть-та нищо не ползува; ду-
мы-тѣ които азъ ви говорѭ духъ сж, и
64 животъ сж. Но [к]има нѣкои отъ васъ кои-
то не вѣруватъ. Защото [л]знаеше Іисусъ
изъ начало, кои сж що не вѣруватъ, и
65 кой е дѣто ще го прѣдаде. И казуваше:
За това [м]ви рѣкохъ, че никой не може
да дойде при мене, ако не му е даде-
66 но отъ Отца ми. [н]Отъ това мнозина
отъ неговы-тѣ ученицы ся повърнжхж
на задъ, и не ходѣхж вече съ него.
67 Тогава рече Іисусъ на дванадесеть-тѣ:
68 Да ли ищете и вы да си идете? А Симонъ
Петръ му отвѣща: Господи, при кого да
отидемъ? ты имашь [о]думы на животъ вѣ-
69 ченъ. И [п]ный повѣрувахмы и познахмы
че си ты Христосъ, Сынъ на Бога живаго.
70 Отговори имъ Іисусъ: [р]Не избрахъ ли азъ
васъ дванадесеть-тѣ, но [с]единъ отъ васъ
71 е діаволъ? Казуваше *за* Іудж Симоновъ
Искаріотскый; защото той, който бѣ единъ
отъ дванадесеть-тѣ, щѣше да го прѣдаде.

ГЛАВА 7.

1 И слѣдъ това ходѣше Іисусъ по Гали-
леѭ; защото не рачаше да ходи по Іу-
деѭ; [а]понеже Іудеи-тѣ ищѣхж да го у-
2 біѭтъ. А [б]бѣ близу Іудейскый-тъ празд-
3 никъ на шатораспъваніе-то. И [в]рекохж
му братія-та му: Прѣмини отъ тука, и
иди въ Іудеѭ, за да видятъ и твои-тѣ
4 ученици дѣла-та които правишь; Защото
никой не прави нѣщо скрышомъ, и ище
да бжде той явенъ. Ако правишь това,
5 яви себе си на свѣтъ-тъ. Защото [г]нито
6 братія-та му вѣрувахж въ него. Тогава
казува имъ Іисусъ: Мое-то [д]врѣме не е
настанало още, а ваше-то врѣме е вынж-
7 гы готово. Васъ свѣтъ-тъ [е]не може да вы
ненавижда; но мене ненавиди, [жс]защото
азъ свидѣтелствувамъ за него, че неговы-
8 тѣ дѣла сж лукавы. Вый възлѣзте на той-
зи праздникъ; азъ нѣма още да възлѣзж
на тойзи праздникъ; защото [з]врѣме-то ми
9 не ся е испълнило още. И това като имъ
рече, останж си въ Галилеѭ.
10 А като възлѣзохж братія-та му, тогазь
и той възлѣзе на праздникъ-тъ, не явно,
11 но тайно нѣкакъ си. [и]Іудеи-тѣ прочее
дирѣхж го на праздникъ-тъ, и казувахж:
12 Кждѣ е онзи? И [і]имаше много глъчка
за него помежду народъ-тъ; [к]едни гово-
рѣхж: Че е добръ; а другы казувахж:
13 Не, но льсти народъ-тъ. Никой обаче не
говорѣше явно за него, [л]поради страхъ-тъ
отъ Іудеи-тѣ.
14 Но като ся прѣполовяваше вече празд-
никъ-тъ, възлѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ и
15 поучаваше. И [м]чудѣхж ся Іудеи-тѣ, и ка-
зувахж: Какъ тойзи знае книжно ученіе,
16 като не ся е училъ? Отговори имъ Іи-
сусъ и рече: [н]Мое-то ученіе не е мое,
но на оногози който мя е проводилъ.

ь Мат. 11; 27. Лук. 10; 22. Гл. 1; 18. 7; 28. 8; 19.
ѣ Гл. 3; 16, 18, 36. Ст. 40.
ю Ст. 33, 35.
я Ст. 31.
ж Ст. 51, 58.
ѣк Гл. 3; 13.
а Евр. 10; 5. 10.
б Гл. 7; 43. 9; 16. 10; 19.
в Гл. 3; 9.
г Мат. 26; 26, 28.
д Ст. 27, 40, 63. Гл. 4; 14.
е 1 Іоан. 3; 24. 4; 15, 16.
жс Ст. 49; 5, 51.
з Мат. 11; 6. Ст. 66.
и Мар. 16; 19. Гл. 3; 13. Дѣян. 1; 9. Ефес. 4; 8.
і 2 Кор. 3; 6.
к Ст. 36.
л Гл. 2; 24, 25. 13; 11.
м Ст. 44, 45.
н Ст. 60.
о Дѣян. 5; 20.
п Мат. 16; 16. Мар. 8; 29. Лук. 9; 20. Гл. 1; 49. 11; 27.
р Лук. 6; 13.
с Гл. 13; 27.

—

а Гл. 5; 16, 18.
б Лев. 23; 34.
в Мат. 12; 46. Мар. 3; 31. Дѣян. 1; 14.
г Мар. 3; 21.
д Гл. 2; 4. 8; 20. Ст. 8, 30.
е Гл. 15; 19.
жс Гл. 3; 19.
з Ст. 6. Гл. 8; 20.
и Гл. 11; 56.
і Гл. 9; 16. 10; 19.
к Мат. 21: 46. Лук. 7; 16. Гл. 6; 14. Ст. 40.
л Гл. 9; 22. 12; 42. 19; 38.
м Мат. 13; 54. Мар. 6; 2. Лук. 4; 22. Дѣян. 2; 7.
н Гл. 3; 11. 8; 28. 12; 49. 14; 10, 24.

17 [о]Ако ище нѣкой да прави неговѫ-тѫ во-
лѭ, позна ще за поученіе-то, да ли е отъ
Бога, или азъ отъ самосебе си говорѭ.
18 [п]Който говори отъ самосебе си, ище
своѭ-тѫ си славѫ, а който ище славѫ-
тѫ на оногози който го е проводилъ, той
е истинскый, и нѣма неправдѫ въ него.
19 [р]Моисей не ви ли даде законъ-тъ, и ни-
кой отъ васъ не испълнява законъ-тъ?
20 [с]защо ищете да мя убіете? Отговори на-
родъ-тъ и рече: [т]Бѣсъ имашь; кой ище
21 да тя убіе? Отвѣща Іисусъ и рече имъ:
Едно дѣло сторихъ, и всинца ся чудите.
22 [у]За това Моисей ви даде обрѣзаніе-то,
(не че е отъ Моисея, [ф]но отъ отцы-тѣ),
23 и въ сѫбботѫ обрѣзувате человѣка. Ако
въ сѫбботѫ пріима человѣкъ обрѣзаніе
за да ся не наруши законъ-тъ Моисеовъ,
на мене ли ся гнѣвате, [х]защото цѣлъ
24 человѣкъ оздравихъ въ сѫбботѫ? [ц]Не
сѫдѣте по лице, но правѫ сѫдбѫ сѫ-
25 дѣте. Тогазь казувахѫ нѣкои отъ Іеру-
салимяны-тѣ: Не е ли тойзи когото и-
26 щѫтъ да убіѭтъ? И ето явно говори, и
не му казуватъ нищо. [ч]Да не бы извѣ-
стно да сѫ познали князове-тѣ, че тойзи
27 е наистинѫ Христосъ? [ш]Но тогози го
знаемъ отъ кѫдѣ е; а Христосъ когато
дойде, никой нѣма да знае отъ кѫдѣ е.
28 Тогава Іисусъ, като поучаваше въ храмъ-
тъ, възгласи и рече: [щ]И мене знаете и
[ъ]отъ кѫдѣ сьмь знаете; и отъ самосебе
си не сьмь дошелъ, но [ы]е истинскый той-
зи който мя е проводилъ, [ь]когото вы не
29 знаете. Но [ѣ]азъ го знаѭ, защото сьмь
30 отъ него, и той мя проводи. И тъй [ю]и-
скахѫ да го хванѫтъ: и [я]никой не тури
рѫкѫ на него; защото не му бѣ дошелъ
31 часъ-тъ още. И [ѫ]мнозина отъ народъ-тъ
повѣрувахѫ въ него, и казувахѫ: Хри-
стосъ, кога дойде, по голѣмы ли чудеса
ще направи отъ тѣзи които тойзи стори?
32 Чухѫ Фарисеи-тѣ че тъй глъчи народъ-
тъ за него, и проводихѫ Фарисеи-тѣ и
първосвященници-тѣ слугы да го уловятъ.
33 И на тѣхъ рече Іисусъ: [іѫ]Още малко врѣ-
ме сьмь съ васъ, и ще идѫ при оногози
34 който мя е проводилъ. [а]Ще мя потърси-
те и нѣма да *мя* намѣрите; и дѣто сьмь
35 азъ, вы не можете да дойдете. Рекохѫ
на това Іудеи-тѣ помежду си: Кѫдѣ ще
иде тойзи, че ный нѣма да го намѣримъ?
[б]Да не бы да иде въ разсѣяны-тѣ ме-
жду Еллины-тѣ, и да учи Еллины-тѣ?
36 Каква е тая дума коѭто рече: Ще мя
потърсите, и нѣма да мя намѣрите? и,
Дѣто сьмь азъ, вы не можете да дойдете?
37 А въ [в]послѣдній-тъ день, великый-тъ
на праздникъ-тъ, стоеше Іисусъ и въз-
гласи та рече: [г]Ако е нѣкой жеденъ, да
38 дойде при мене и да піе. [д]Който вѣрва
въ мене, както рече писаніе-то, [е]рѣкы
отъ живѫ водѫ ще потекѫтъ изъ утро-
39 бѫ-тѫ му. А [ж]това рече за Духъ-тъ, ко-
гото щѣхѫ да пріемватъ вѣрующи-тѣ въ
него; защото [ѕ]не бѣ *даденъ* още Духъ
Святый; понеже Іисусъ още не бѣше ся
40 прославилъ. И тъй мнозина отъ народъ-тъ
като чухѫ това слово, казувахѫ: Наи-
41 стинѫ тойзи е [и]пророкъ-тъ. Другы казу-
вахѫ: [і]Тойзи е Христосъ. Другы пакъ
казувахѫ: Че [к]отъ Галилеѭ ли ще дой-
42 де Христосъ? [л]Не рече ли писаніе-то че
отъ сѣме-то Давидово, и отъ градецъ-тъ
Виѳлеемъ, [м]дѣто бѣше Давидъ, ще дойде
43 Христосъ? И тъй станѫ [н]раздоръ за не-
44 го между народъ-тъ. И [о]нѣкои отъ тѣхъ
искахѫ да го хванѫтъ; но никой не ту-
45 ри рѫцѣ на него. И дойдохѫ си слугы-тѣ
при първосвященницы-тѣ и Фарисеи-тѣ, и
тѣ имъ рекохѫ: Защо го не докарахте?
46 Отговорихѫ слугы-тѣ: [п]Никога не е го-
ворилъ человѣкъ тъй, както тойзи чело-
47 вѣкъ *говори*. А Фарисеи-тѣ имъ отговори-
хѫ: [р]Да не бы и вы да сте ся прѣльстили?
48 Има ли да е повѣрувалъ въ него нѣкой
49 отъ князове-тѣ или отъ Фарисеи-тѣ? Но
тойзи *простъ* народъ, който не знае за-
50 конъ-тъ, проклѣти сѫ. Казува имъ Ни-
кодимъ, [с]той що бѣ ходилъ нощя при не-
51 го, който бѣше единъ отъ тѣхъ: [т]Нашій-
тъ законъ осѫжда ли человѣка, ако не
чуе първомъ отъ него, и разбере що пра-
52 ви? Отговорихѫ и рекохѫ му: Да не си
и ты отъ Галилеѭ? испытай и виждь че
[у]пророкъ отъ Галилеѭ не е въстанѫлъ.
53 И отиде всякой у дома си.

ГЛАВА 8.

1 А Іисусъ отиде на горѫ-тѫ Елеонскѫ.
2 И на зарань-тѫ дойде пакъ въ храмъ-тъ,
и всичкый-тъ народъ идѣше при него; и
3 сѣднѫ та гы учаше. И доведохѫ книж-
ници-тѣ и Фарисеи-тѣ при него еднѫ же-
нѫ хванѫтѫ въ прѣлюбодѣйство, и като

о Гл. 8; 43.
п Гл. 5; 41. 8; 50.
р Исх. 24; 3. Втор. 33; 4. Гл. 1; 17. Дѣян. 7; 38.
с Мат. 12; 14. Мар. 3; 6. Гл. 5; 16, 18. 10; 31, 39. 11; 53.
т Гл. 8; 48, 52. 10; 20.
у Лев. 12; 3.
ф Быт. 17; 10.
х Гл. 5; 8, 9, 16.
ц Втор. 1; 16, 17. Прит. 24; 23. Гл. 8; 15. Іак. 2; 1.
ч Ст. 48.
ш Мат. 13; 55. Мар. 6; 3. Лук. 4; 22.
щ Вижь Гл. 8; 14.
ъ Гл. 5; 43. 8; 42.
ы Гл. 5; 32. 8; 26. Рим. 3; 4.
ь Гл. 1; 18. 8; 55.
ѣ Мат. 11; 27. Гл. 10; 15.
ю Мар. 11; 18. Лук. 19; 47. 20; 19. Ст. 19. Гл. 8; 37.
я Ст. 44. Гл. 8; 20.
ѫ Мат. 12; 23. Гл. 3; 2. 8; 30.
іѫ Гл. 13; 33. 16; 16.
а Осія 5; 6. Гл. 8; 21. 13; 33.
б Иса. 11; 12. Іак. 1; 1. 1 Пет. 1; 1.
в Лев. 23; 36.
г Иса. 55; 1. Гл. 6; 35. Отк. 22; 17.
д Втор. 18; 15.
е Прит. 18; 4. Иса. 12; 3. 44; 3. Гл. 4; 14.
ж Иса. 44; 3. Іоил. 2; 28. Гл. 16; 7. Дѣян. 2; 17, 33, 38.
ѕ Гл. 12; 16. 16; 7.
и Втор. 18; 15, 18. Гл. 1; 21. 6; 14.
і Гл. 4; 42. 6; 69.
к Ст. 52. Гл. 1; 46.
л Псал. 132; 11. Іер. 23; 5. Мих. 5; 2. Мат. 2; 5. Лук. 2; 4.
м 1 Цар. 16; 1, 4.
н Ст. 12. Гл. 9; 16. 10; 19.
о Ст. 30.
п Мат. 7; 29.
р Гл. 12; 42. Дѣян. 6; 7. 1 Кор. 1; 20, 26. 2; 8.
с Гл. 3; 2.
т Втор. 1; 17. 17; 8 и дрг. 19; 15.
у Иса. 9; 1, 2. Мат. 4; 15. Гл. 1; 46. Ст. 41.

4 ѭ поставихѫ на срѣдъ, Казуватъ му:
Учителю, тая жена бы хванѫта въ само-
5 то дѣло като прѣлюбодѣйствуваше. А въ
законъ-тъ [а]Моисей повелѣ намъ, които
сѫ таквызь съ каменіе да гы убивамы;
6 а ты що казувашь? И това казувахѫ
да го искушаватъ, за да иматъ да го об-
виняватъ. А Іисусъ ся наведе долу, и
7 пишѣше съ пьрстъ на земіѭ-тѫ. И като
постоянствувахѫ да го пытатъ, исправи
ся и рече имъ: [б]Който отъ васъ е без-
грѣшенъ, *той* пьрвъ да хвърли камыкъ
8 на неѭ. И пакъ ся наведе долу и пишѣ-
9 ше на земіѭ-тѫ. А тѣ, като чухѫ *това*,
и отъ съвѣсть [в]изобличавани, излѣзвахѫ
си единъ по единъ, като начнѭхѫ отъ
стары-тѣ до най сетны-тѣ; и останѫ Іи-
сусъ самъ си и жена-та стояща на срѣдъ.
10 И когато ся исправи Іисусъ, и не видѣ
никого освѣнь женѫ-тѫ, рече ѝ: Жено,
дѣ сѫ онѣзи които тя обвинявахѫ? не
11 тя ли осѫди никой? И тя рече: Никой,
Господи. И Іисусъ ѝ рече: [г]Нито азъ тя
осѫждамъ; иди си, и [д]отъ сега не согрѣ-
шавай вече.
12 И пакъ говорѣше Іисусъ *народу* и ка-
зуваше: [е]Азъ сьмь видѣлина на свѣтъ-тъ;
който мя слѣдува, нѣма да ходи въ тьм-
нинѫ, но ще има видѣлинѫ-тѫ на жи-
13 вотъ-тъ. А Фарисеи-тѣ му рекохѫ: [ж]Ты
самъ си за себе си свидѣтелствувашь;
14 твое-то свидѣтелство не е истинско. От-
говори Іисусъ и рече имъ: Ако и да
свидѣтелствувамъ азъ самъ за себе си,
свидѣтелство-то ми е истинно; защото
знаѭ отъ дѣ сьмь дошелъ, и кѫдѣ оти-
вамъ; а [з]вы не знаете отъ кѫдѣ идѫ и
15 на кѫдѣ отхождамъ. [и]Вы сѫдите плът-
16 скы, [і]азъ не сѫдіѭ никого. Но ако и да
сѫдіѭ, моя-та сѫдба е истинска; защото
не сьмь [к]самъ, но азъ и Отецъ, който мя
17 е пратилъ. А и [л]въ вашій-тъ законъ е
писано: Че на двама человѣцы свидѣтел-
18 ство-то е истинно. Азъ сьмь който сви-
дѣтелствувамъ за себе си, и Отецъ *ми*
[м]който мя е проводилъ свидѣтелствува
19 за мене. Тогазь му казувахѫ: Дѣ е твой-
тъ Отецъ? Отговори Іисусъ: [н]Нито мене
знаете, нито Отца ми; [о]ако быхте зная-
ли мене, щѣхте да знаете и Отца ми.
20 Тѣзи думы изговори Іисусъ [п]въ съ-
кровищницѫ-тѫ, когато поучаваше въ
храмъ-тъ; и [р]никой го не хванѫ, [с]за-
щото не бѣше му още дошелъ часъ-тъ.
21 И пакъ имъ рече Іисусъ: Азъ отхож-
дамъ, и [т]ще мя търсите, [у]и ще умрете
въ грѣхъ-тъ си. Дѣто отивамъ азъ вы не
22 можете да дойдете. А Іудеи-тѣ казувахѫ:
Да не бы да ся убіе, и за това казува:
Дѣто отхождамъ азъ, вы не можете да
23 дойдете? И рече имъ: [ф]Вы сте отъ тыя
които сѫ долу, азъ сьмь отъ оныя които
сѫ горѣ. [х]Вы сте отъ тойзи свѣтъ; азъ
24 не сьмь отъ тойзи свѣтъ. [ц]За това ви
рѣкохъ че въ грѣхове-тѣ си ще умрете;
защото, [ч]ако не повѣрувате че сьмь азъ,
25 въ грѣхове-тѣ си ще умрете. А тѣ му
казувахѫ: Ты кой си? И рече имъ Іи-
сусъ: *Азъ сьмь това* което отъ начало ви
26 казувамъ. Много имамъ да говорѭ и да
сѫдіѭ за васъ; но [ш]тойзи който мя е
проводилъ, истинскый е; и [щ]азъ което
сьмь чулъ отъ него, това казувамъ на
27 свѣтъ-тъ. Не разумѣхѫ че имъ говорѣ-
28 ше за Отца. Тогазь имъ рече Іисусъ:
[ъ]Кога въздигнете Сына человѣческаго,
[ы]тогазь щете позна че сьмь азъ, и [ь]отъ
самосебе си нищо не правіѭ, [ѣ]но както
мя е научилъ Отецъ ми, това говорѭ.
29 И [ю]тойзи който мя е проводилъ съ мене
е; [я]не мя е оставилъ Отецъ самичькъ;
[ѫ]защото азъ правіѭ всякога що е нему
30 угодно. Това като говорѣше, [ѭ]множина
повѣрувахѫ въ него.
31 И казуваше Іисусъ на повѣрувалы-тѣ
въ него Іудеи: Ако вы устоите въ моѭ-
тѫ думѫ, наистинѫ сте мои ученици.
32 И ще познаете истинѫ-тѫ, [а]и истина-та
33 ще вы направи свободны. Отговорихѫ
му: [б]Сѣме Авраамово смы, и никога ни-
кому раби не смы ставали; какъ казу-
34 вашь ты: Свободни ще бѫдете? Отговори
имъ Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казу-
вамъ: [в]Всякой който прави грѣхъ, рабъ
35 е на грѣхъ-тъ. [г]И рабъ-тъ не остава вѣч-
но въ кѫщѫ-тѫ; а сынъ-тъ вѣчно прѣ-
36 бѫдва. И тъй [д]ако Сынъ-тъ вы освободи,
37 ще бѫдете наистинѫ свободни. Знаѭ че
сте сѣме Авраамово; [е]но ищете да мя у-
біете, защото моя-та дума въ васъ ся не
38 вмѣщава. [ж]Азъ говорѭ това което сьмь
видѣлъ у Отца си, и вы такожде прави-
те това което сте видѣли отъ отца си.
39 Отговорихѫ и рекохѫ му: [ѕ]Отецъ нашъ
е Авраамъ. Казува имъ Іисусъ: [и]Ако
бѣхте чада Авраамовы, дѣла-та Авраамо-

а Лев. 20; 10. Втор. 22; 22.
б Втор. 17; 7. Рим. 2; 1.
в Рим. 2; 22.
г Лук. 9; 56. 12; 14. Гл. 3; 17.
д Гл. 5; 14.
е Гл. 1; 4, 5, 9. 3; 19. 9; 5. 12; 35, 36, 46.
ж Гл. 5; 31.
з Вижь Гл. 7; 28. 9; 29.
и Гл. 7; 24.
і Гл. 3; 17. 12; 47. 18; 36.
к Ст. 29. Гл. 16; 32.
л Втор. 17; 6. 19; 15. Мат. 18; 16. 2 Кор. 13; 1. Евр. 10; 28.
м Гл. 5; 37.
н Ст. 55. Гл. 16; 3.
о Гл. 14; 7.
п Мар. 12; 41.
р Гл. 7; 30.
с Гл. 7; 8.
т Гл. 7; 34. 13; 33.
у Ст. 24.
ф Гл. 3; 31.
х Гл. 15; 19. 17; 16. 1 Іоан. 4; 5.
ц Ст. 21.
ч Мар. 16; 16.
ш Гл. 7; 28.
щ Гл. 3; 32. 15; 15.
ъ Гл. 3; 14. 12; 32.
ы Рим. 1; 4.
ь Гл. 5; 19, 30.
ѣ Гл. 3; 11.
ю Гл. 14; 10, 11.
я Ст. 16.
ѫ Гл. 4; 34. 5; 30. 6; 38.
ѭ Гл. 7; 31. 10; 42. 11; 45.
а Рим. 6; 14, 18, 22. 8; 2. Іак. 1; 25. 2; 12.
б Лев. 25; 42. Мат. 3; 9. Ст. 39.
в Рим. 6; 16, 20. 2 Пет. 2; 19.
г Гал. 4; 30.
д Рим. 8; 2. Гал. 5; 1.
е Гл. 7; 19. Ст. 40.
ж Гл. 3; 32. 5; 19, 30. 14; 10, 24.
ѕ Мат. 3; 9. Ст. 33.
и Рим. 2; 28. 9; 7. Гал. 3; 7, 29.

40 вы быхте правили. [і]А сега искате да мя
убіете, *мене*, человѣка, който ви говорихъ
истинѫ-тѫ, [к]коіѭто чухъ отъ Бога; това
41 Авраамъ не е сторилъ. Вы правите дѣ-
ла-та бащины си. А тѣ му рекохѫ: Ный
не смы родени отъ блудъ; [л]едного Отца
42 имамы, Бога. Рече имъ Іисусъ: [м]Ако
бѣше ви Богъ Отецъ, *то вы* любили бых-
те мене; защото [н]азъ отъ Бога излѣзохъ
и дойдохъ; понеже [о]не сьмь дошелъ отъ
43 самосебе си, но той мя проводи. [п]Защо
не разумѣвате говореніе-то ми? Защото
44 не можете да слушате мое-то слово. [р]Вы
сте отъ бащѫ діавола, и похоти-тѣ бащи-
ны си искате да правите. Той бѣше отъ
край человѣкоубійца, и [с]не устоя въ и-
стинѫ-тѫ; защото истина въ него нѣма:
Когато говори лъжѫ-тѫ, отъ свои-тѣ си
говори, защото е лъжь и на *лъжѫ*-тѫ
45 баща. А пакъ азъ защото казувамъ ис-
46 тинѫ-тѫ, не мя вѣрувате. Кой отъ васъ
мя изобличава за грѣхъ? Ако ли говоріѭ
47 истинѫ, защо вы мя не вѣрувате? [т]Кой-
то е отъ Бога, Божіи-тѣ словеса слуша;
вы за това не слушате, защото отъ Бога
48 не сте. На това отговорихѫ Іудеи-тѣ и
рекохѫ му: Не казувамы ли ный право,
че ты си Самарянинъ, [у]и имашь бѣсъ?
49 Отговори Іисусъ: Нѣмамъ азъ бѣсъ; но
почитамъ Отца си, а вы мя бесчестите.
50 И [ф]азъ не търсіѭ моіѭ-тѫ славѫ; има
51 кой да ѭ търси и да сѫди. Истинѫ, и-
стинѫ ви казувамъ, [х]ако упази нѣкой
мое-то слово, нѣма да види смърть до
52 вѣка. Тогазь му рекохѫ Іудеи-тѣ: Сега
разбрахмы че имашь бѣсъ. [ц]Авраамъ умрѣ
и пророци-тѣ, и ты казувашь: Ако упази
нѣкой слово-то ми, смърть нѣма да вку-
53 си. Ты по голѣмъ ли си отъ отца ни А-
враама, който умрѣ? и пророци-тѣ умрѣ-
54 хѫ: ты на какъвъ ся правишь? Отгово-
ри Іисусъ: [ч]Ако славіѭ азъ самъ себе
си, слава-та ми е нищо: [ш]Баща ми е кой-
то мя слави, *за* когото вы казвате че е
55 Богъ вашъ. И [щ]не сте го познали, но азъ
го познавамъ; и ако рекѫ че не го по-
знавамъ, ще бѫдѫ подобенъ вамъ лъ-
жецъ; но азъ го познавамъ и думѫ-тѫ
56 му държѫ. [ъ]Баща ви Авраамъ радъ бы
былъ да види мой-тъ день; [ы]и видѣ и
57 възрадова ся. Рекохѫ му Іудеи-тѣ: Пет-
десеть годины нѣмашь още, и Авраама
58 ли си видѣлъ? Рече имъ Іисусъ: Исти-
нѫ, истинѫ ви казувамъ, прѣди да бѫде
59 Авраамъ, [ь]азъ сьмь. [ѣ]Тогази зѣхѫ каме-
ніе да хвърлятъ върхъ него; но Іисусъ
ся скры, и излѣзе изъ храмъ-тъ, и [ю]ми-
нѫ прѣзъ срѣдъ тѣхъ; и така си отиде.

ГЛАВА 9.

1 И като заминуваше, видѣ едного чело-
2 вѣка слѣпъ отъ рожденіе-то си. И попы-
тахѫ го ученици-тѣ му и рекохѫ: Равви,
[а]кой е съгрѣшилъ, той ли или родители-
3 тѣ му, та ся е слѣпъ родилъ? Отговори
Іисусъ: Нито е той съгрѣшилъ, нито ро-
дители-тѣ му; [б]но да ся явятъ дѣла-та
4 Божіи на него. [в]Азъ трѣбва да вършѫ ра-
боты-тѣ на тогози който мя е проводилъ,
доклѣ е день; иде нощь, когато никой не
5 може да работи. Доклѣ сьмь въ свѣтъ-тъ,
6 [г]видѣлина сьмь на свѣтъ-тъ. Това като
рече, [д]плюнѫ на земіѭ-тѫ, и направи калъ
отъ плюнкѫ-тѫ, и помаза съ калъ-тъ о-
7 чи-тѣ на слѣпый-тъ, И рече му: Иди, о-
мый ся [е]въ кѫпалніѭ-тѫ Силоамъ, (което
ся тълкува проводенъ.) И тъй [ж]отиде,
омы ся и дойде прогледнѫлъ.
8 А съсѣди-тѣ, и които го бѣхѫ вижда-
ли отъ първо че бѣше слѣпъ, казувахѫ:
Не е ли тойзи, който сѣдѣше та просѣ-
9 ше? Едни казувахѫ: Той е; другы: Че
прилича на него; той казуваше: Азъ сьмь.
10 И говорѣхѫ му: Какъ ти ся отворихѫ очи-
11 тѣ? Отговори той и рече: [з]Человѣкъ кой-
то ся нарича Іисусъ направи калъ, и по-
маза очи-тѣ ми, и рече ми: Иди на кѫ-
палніѭ-тѫ Силоамъ, и омый ся: а като
12 отидохъ та ся омыхъ, прогледахъ. То-
газь му рекохѫ: Дѣ е той? Казува: Не
знаіѭ.
13 Заведохѫ при Фарисеи-тѣ тогозь, кой-
14 то бѣ нѣкога слѣпъ. А бѣше сѫббота,
когато направи Іисусъ калъ-тъ, и отвори
15 очи-тѣ му. И пакъ го пытахѫ и Фари-
сеи-тѣ какъ прогледа. И той имъ рече:
Калъ тури на очи-тѣ ми, и омыхъ ся, и
16 гледамъ. И казувахѫ нѣкои отъ Фари-
сеи-тѣ: Тойзи человѣкъ не е отъ Бога,
защото сѫбботѫ-тѫ не варди. Другы ка-
зувахѫ: [и]Какъ може грѣшенъ человѣкъ
да прави таквызи чудеса? И [і]имаше раз-
17 доръ помежду имъ. Казуватъ пакъ на
слѣпый-тъ: Ты що казувашь за него, по-
неже ти е отворилъ очи-тѣ? И той рече:
18 [к]Пророкъ е. А Іудеи-тѣ не повѣрувахѫ
за него че е былъ слѣпъ и прогледнѫлъ,
доклѣ не повыкахѫ родители-тѣ на тогозь
19 който бѣ прогледнѫлъ; Та гы попытахѫ
и рекохѫ: Той ли е сынъ ви, *за* когото
вы казувате че е слѣпъ роденъ? а сега

і Ст. 37.
к Ст. 26.
л Иса. 63; 16. 64; 8. Мал. 1; 6.
м 1 Іоан. 5; 1.
н Гл. 16; 27. 17; 8, 25.
о Гл. 5; 43. 7; 28, 29.
п Гл. 7; 17.
р Мат. 13; 38. 1 Іоан. 3; 8.
с Іуд. 6.
т Гл. 10; 26, 27. 1 Іоан. 4; 6.
у Гл. 7; 20. 10; 20. Ст. 52.
ф Гл. 5; 41. 7; 18.
х Гл. 5; 24. 11; 26.
ц Зах. 1; 5. Евр. 11; 13.
ч Гл. 5; 31.
ш Гл. 5; 41. 16; 14. 17; 1. Дѣян. 3; 13.
щ Гл. 7; 28, 29.
ъ Лук. 10; 24.
ы Евр. 11; 13.
ь Исх. 3; 14. Иса. 43; 13. Гл. 17; 5, 24. Кол. 1; 17. Отк. 1; 8.
ѣ Гл. 10; 31, 39. 11; 8.
ю Лук. 4; 30.

—

а Ст. 34.
б Гл. 11; 4.
в Гл. 4; 34. 5; 19, 36. 11; 8. 12; 35. 17; 4.
г Гл. 1; 5, 9. 3; 19. 8; 12. 12; 35, 46.
д Мар. 7; 33. 8; 23.
е Неем. 3; 15.
ж Вижь 4 Цар. 5; 14.
з Ст. 6; 7.
и Ст. 33. Гл. 3; 2.
і Гл. 7; 12, 43. 10; 19.
к Гл. 4; 19. 6; 14.

20 какъ види? Отговорихж имъ родители-тѣ
му и рекохж: Знаемъ че тойзи е сынъ
21 ни, и че слѣпъ ся роди; А сега какъ ви-
ди не знаемъ; или кой му е отворилъ
очи-тѣ не знаемъ; той е на възрастъ,
него питайте; самъ той да говори за себе
22 си. Това рекохж родители-тѣ му, [л]защо-
то ся боехж отъ Іудеи-тѣ; понеже вече
бѣхж ся нагласили Іудеи-тѣ, ако го ис-
повѣда нѣкой че е Христосъ, [м]да го от-
23 лжчатъ отъ съборище-то. За туй роди-
тели-тѣ му рекохж: На възрастъ е, пы-
24 тайте него. И тъй повыкахж вторый пжть
человѣка, който бѣ слѣпъ, и рекохж му:
[н]Дай славж Богу; [о]ный знаемъ че тойзи
25 человѣкъ е грѣшникъ. А той отговори и
рече: Грѣшникъ ли е, не знаіж; едно
26 знамъ, че бѣхъ слѣпъ, а сега видіж. И
рекохж му пакъ: Що ти направи? Какъ
27 ти отвори очи-тѣ? Отговори имъ: Рѣкохъ
ви вече, и не чухте; защо искате пакъ
да чуете? Да не бы да ищете и вы да
28 бждете негови ученици? А тѣ го укори-
хж и рекохж: Ты си неговъ ученикъ; а
29 ный смы Моисеови ученици. Ный знаемъ
че на Моисея Богъ е говорилъ: а [п]то-
30 гозь не знаемъ отъ дѣ е. Отговори че-
ловѣкъ-тъ и рече имъ: [р]Това е чудно-то,
че вы не знаете отъ кждѣ е, и отвори
31 очи-тѣ ми. А знаемъ че Богъ [с]грѣшницы-
тѣ не послушува; но ако е нѣкой бого-
честивъ, и прави воліж-тж му, него по-
32 слушува. А пакъ отъ вѣка не ся е чу-
ло да е отворилъ нѣкой си очи на слѣпъ
33 роденъ *человѣкъ*. [т]Ако да не бѣ той отъ
34 Бога, не можеше нищо да стори. Отго-
ворихж и рекохж му: [у]Ты съвсѣмъ въ
грѣхове си роденъ, и ты ли учишь насъ?
И го испждихж вънъ.
35 Чу Іисусъ че сж го испждили вънъ,
и като го намѣри, рече му: Ты вѣру-
36 вашь ли [ф]въ Сына Божія? Отговори той
и рече: Кой е той, Господи, да вѣрувамъ
37 въ него? Рече му Іисусъ: И видѣлъ си
38 го, и [х]който приказва съ тебе, той е. А
той рече: Вѣрувамъ, Господи; и поклони
39 му ся. И рече Іисусъ: [ц]Азъ за сждъ
дойдохъ на тойзи свѣтъ, [ч]да видятъ не
видящи-тѣ, а видящи-тѣ да станжтъ слѣпи.
40 И чухж това онѣзи отъ Фарисеи-тѣ които
бѣхж съ него, и [ш]рекохж му: Да не смы
41 и ный слѣпи? Рече имъ Іисусъ: [щ]Ако
бѣхте слѣпи, грѣхъ не быхте имали; но
сега казувате че видимъ; и тъй грѣхъ-тъ
ви остава.

ГЛАВА 10.

1 Истинж, истинж ви казувамъ, който не
влѣзува прѣзъ врата-та въ кошарж-тж
на овцы-тѣ, но прѣлазя отъ другадѣ, той
2 е крадецъ и разбойникъ. А който влѣзу-
ва прѣзъ врата-та пастырь е на овцы-тѣ.
3 Нему вратарь-тъ отваря, и овцы-тѣ слу-
шатъ гласъ-тъ му, и свои-тѣ овцы по
4 име зове, и гы извожда. И когато искара
овцы-тѣ си вънъ, ходи прѣдъ тѣхъ; и
овцы-тѣ иджтъ вслѣдъ него, защото зна-
5 іжтъ гласъ-тъ му. А вслѣдъ чужденецъ не
щжтъ оти, но ще побѣгнжтъ отъ него;
защото гласъ-тъ на чужденцы-тѣ не зна-
6 іжтъ. Тжзи притчж имъ рече Іисусъ; но
тѣ не разумѣхж що бѣ това което имъ
говорѣше.
7 Тогазь пакъ имъ рече Іисусъ: Истинж,
истинж ви казувамъ, че азъ сьмь врата-
8 та на овцы-тѣ. Всичкы, които сж дошли
прѣди мене, крадци сж и разбойници;
9 но овцы-тѣ гы не послушахж. [а]Азъ сьмь
врата-та; прѣзъ мене, ако влѣзе нѣкой,
спасенъ ще бжде, и ще влѣзе и ще из-
10 лѣзе, и пашж ще намѣри. Крадецъ-тъ не
иде, освѣнь да открадне, да заколе и да
погуби; азъ дойдохъ за да иматъ животъ,
11 и да *го* иматъ прѣизобилно. [б]Азъ сьмь
добрый-тъ пастырь; добрый-тъ пастырь
12 душж-тж си полага за овцы-тѣ. А наем-
никъ-тъ който не е овчарь, на когото
овцы-тѣ не сж неговы, види вълкъ-тъ че
иде, [в]и оставя овцы-тѣ и бѣга; и вълкъ-тъ
13 разграбя овцы-тѣ и распърснува гы. А
наемникъ-тъ бѣга, защото е наемникъ, и
14 не го е грыжа за овцы-тѣ. Азъ сьмь до-
брый-тъ пастырь, [г]и познавамъ мои-тѣ,
15 и мои-тѣ мене познаватъ. [д]Както мя по-
знава Отецъ, и азъ познавамъ Отца; [е]и
душж-тж си полагамъ зарадъ овцы-тѣ.
16 И [ж]други овцы имамъ, които не сж отъ
тойзи дворъ, и тѣхъ трѣбва да съберж;
и ще чуіжтъ гласъ-тъ ми; [з]и ще бжде
17 едно стадо *и* единъ пастырь. За това О-
тецъ мя люби, [и]защото азъ полагамъ ду-
18 шж-тж си, за да іж земж пакъ. Никой
не ми іж отнема, но азъ отъ самосебе
си іж полагамъ. Имамъ [і]власть да іж по-
ложж, и имамъ власть пакъ да іж земж.
[к]Тжзи заповѣдь пріяхъ отъ Отца си.
19 И тъй пакъ станж [л]раздоръ между Іу-
20 деи-тѣ за тѣзи думы. И мнозина отъ тѣхъ
казувахж: [м]Бѣсъ има, и лудъ е; що го
21 слушате? Другы казувахж: Тѣзи думы

[л] Гл. 7; 13. 12; 42. 19; 38. Дѣян. 5; 13.
[м] Ст. 34. Гл. 16; 2.
[н] Іис. Нав. 7; 19. 1 Цар. 6; 5.
[о] Ст. 16.
[п] Гл. 8; 14.
[р] Гл. 3; 10.
[с] Іов. 27; 9. 35; 12. Псал. 18; 41. 34; 15. 66; 18. Прит. 1; 28. 15; 29. 28; 9. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. 14; 12. Іез. 8; 18. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.
[т] Ст. 16.
[у] Ст. 2.
[ф] Мат. 14; 33. 16; 16. Мар. 1; 1. Гл. 10; 36. 1 Іоан. 5; 13.
[х] Гл. 4; 26.
[ц] Гл. 3; 17. 5; 22, 27. 12; 47.
[ч] Мат. 13; 13.
[ш] Рим. 2; 19.
[щ] Гл. 15; 22, 24.

—

[а] Гл. 14; 6. Ефес. 2; 18.
[б] Иса. 40; 11. Іез. 34; 12, 23. 37; 24. Евр. 13; 20. 1 Пет. 2; 25. 5; 4.
[в] Зах. 11; 16, 17.
[г] 2 Тим. 2; 19.
[д] Мат. 11; 27.
[е] Гл. 15; 13.
[ж] Иса. 56; 8.
[з] Іез. 37; 22. Ефес. 2; 14. 1 Пет. 2; 25.
[и] Иса. 53; 7, 8, 12. Евр. 2; 9.
[і] Гл. 2; 19.
[к] Гл. 6; 38. 15; 10. Дѣян. 2; 24, 32.
[л] Гл. 7; 43. 9; 16.
[м] Гл. 7; 20. 8; 48, 52.

не сѫ на бѣснуемъ *человѣкъ*; [н]може ли
бѣсъ [о]да отваря очи на слѣпы?
22 И станѫ въ Іерусалимъ *праздникъ-тъ на*
освященіе-то *на храмъ-тъ*, и зима бѣше.
23 И ходѣше Іисусъ въ храмъ-тъ [п]въ при-
24 творъ-тъ Соломоновъ. Между това заобы-
колихѫ го Іудеи-тѣ и казувахѫ му: До
кога *ще* държишь души-тѣ ни въ сумнѣ-
ніе? Ако си ты Христосъ, кажи ни явно.
25 Отговори имъ Іисусъ: Казахъ ви, и не
вѣрувате. [р]Дѣла-та които азъ правіѫ въ
име-то на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ
26 за мене. Но [с]вы не вѣрувате, защото не
сте отъ мои-тѣ овцы, както ви рѣкохъ.
27 [т]Мои-тѣ овцы слушатъ мой-тъ гласъ, и
азъ гы познавамъ, и тѣ идѫтъ вслѣдъ ме-
28 не, И азъ имъ давамъ животъ вѣченъ,
и [у]нѣма да загынѫтъ во вѣкы, и никой
29 нѣма да гы грабне отъ рѫкѫ-тѫ ми. [ф]О-
тецъ ми, [х]който ми *гы* даде, отъ всичкы
е най голѣмъ; и никой не може да *гы*
30 грабне отъ рѫкѫ-тѫ на Отца ми. [ц]Азъ
и Отецъ едно смы.
31 Тогазь пакъ [ч]зѣхѫ Іудеи-тѣ каменіе да
32 го убіѭтъ. Отговори имъ Іисусъ: Много
добры дѣла отъ Отца моего ви показахъ;
за кое отъ тѣзь дѣла хвърляте каменіе
33 върхъ мене? Отговорихѫ му Іудеи-тѣ и
рекохѫ: За добро дѣло не хвърлямы ка-
меніе върхъ тебе, но за богохулство, и
защото ты, като си человѣкъ, [ш]правишь
34 себе си Богъ. Отговори имъ Іисусъ: [щ]Не
е ли писано въ вашій-тъ законъ, „Азъ
35 рѣкохъ, Богове сте?“ Ако нарече богове
онѣзи, [ъ]къмъ които быде слово-то Божіе,
(и писаніе-то не може да ся наруши;)
36 [ы]*На тогозь* когото Богъ освяти [ь]и проводи
на свѣтъ-тъ, вы казувате ли, Богохулству-
вашь, [ѣ]защото рѣкохъ, [ю]Сынъ Божій сьмъ?
37 [я]Ако не правіѫ дѣла-та на Отца моего,
38 не вѣрувайте въ мене; Но ако *гы* правіѫ,
въ мене като не вѣрувате, [ж]вѣрувайте
въ дѣла-та; за да познаете и да повѣру-
вате, [іж]че Отецъ е въ мене, и азъ въ
него.
39 [а]Тогазь пакъ искахѫ да го хванѫтъ,
40 но избѣгнѫ изъ рѫцѣ-тѣ имъ; И отиде
пакъ отвѫдъ Іорданъ, на мѣсто-то [б]дѣто
кръщаваше отъ напрѣдъ Іоаннъ; и оста-
41 нѫ тамъ. И множина дойдохѫ при него,
и казувахѫ: Іоаннъ никое чудо не стори,
но [в]всичко що рече Іоаннъ за него, истин-
42 ско бѣше. [г]И тамо повѣрувахѫ множина
въ него.

ГЛАВА 11.

1 Имаше нѣкой си боленъ *на име* Лазарь,
отъ Виѳаніѭ, отъ село-то [а]на Маріѭ и
2 на сестрѫ ѝ Марѳѫ. (А [б]Марія бѣше тая
що бѣ помазала Господа съ миро и отрыла
бѣ нозѣ-тѣ му съ космы-тѣ си, на коіѫто
3 братъ ѝ Лазарь бѣше боленъ). И тѣй про-
водихѫ сестры-тѣ до него да му кажѫтъ:
Господи, ето, тойзи когото любишь, боленъ
4 е. И като чу Іисусъ, рече: Тая болесть
не е на смърть, [в]но за славѫ-тѫ Божіѭ,
за да ся прослави Сынъ Божій чрѣзъ неѭ.
5 А Іисусъ обичаше Марѳѫ и сестрѫ ѝ и
6 Лазаря. И тѣй отъ какъ чу че е боленъ,
тогазь ся [г]бави два дни на това мѣсто
7 дѣто бѣше. Подирь това казува на учени-
8 цы-тѣ: Да идемъ пакъ въ Іудеѭ. Казу-
ватъ му ученици-тѣ: Равви, сега [д]ищѣхѫ
Іудеи-тѣ да тя убіѭтъ съ каменіе, и пакъ
9 ли тамъ отхождашь? Отговори Іисусъ:
Не сѫ ли дванадесеть часове въ день-тъ?
[е]Ако ходи нѣкой деня, не ся прѣпъва,
защото гледа видѣлинѫ-тѫ на тойзи свѣтъ.
10 [ж]Ако ли ходи нѣкой нощя, прѣпъва ся,
11 защото видѣлина-та не е въ него. Това
рече, и подирь туй казува имъ: Лазарь
нашій-тъ пріятель [з]заспа; но да идѫ да
12 го събудіѫ. Рекохѫ *му* ученици-тѣ му:
13 Господи, ако е заспалъ, ще оздравѣе. Но
Іисусъ бѣ реклъ зарадъ смърть-тѫ му,
а тѣ мыслихѫ че казува за отъ сънъ за-
14 спиваніе. Тогазь имъ рече Іисусъ явно:
15 Лазарь умрѣ. И заради васъ за да повѣ-
рувате, радувамъ ся че не бѣхъ тамъ; но
16 да идемъ при него. А Ѳома нарицаемый
Близнецъ, рече на соученицы-тѣ: Да и-
демъ и ный да умремъ съ него.
17 И тѣй като дойде Іисусъ намѣри го че
18 бѣше четыри дена вече въ гробъ-тъ. А
Виѳанія бѣше близу до Іерусалимъ, кол-
19 кото петнадесеть стадіи. И множина отъ
Іудеи-тѣ бѣхѫ дошли при Марѳѫ и Ма-
20 ріѭ, да гы утѣшатъ за брата имъ. И
Марѳа щомъ чу че иде Іисусъ, посрѣщнѫ
21 го, а Марія сѣдѣше въ кѫщи. Тогазь рече
Марѳа Іисусу: Господи, ако бѣше былъ
22 ты тука, не бы умрѣлъ братъ ми. Но и
сега знаіѫ [и]че каквото и да поищешь отъ
23 Бога, ще ти даде Богъ. Казува ѝ Іисусъ:
24 Братъ ти ще въскръсне. Казува му Марѳа:
[і]Знамъ че ще въскръсне во въскръсеніе-
25 то въ послѣдній-тъ день: Рече ѝ Іисусъ:
[к]Азъ сьмъ въскръсеніе-то и [л]животъ-тъ;

[н] Исх. 4; 11. Псал. 94; 9. 146; 8.
[о] Гл. 9; 6, 7, 32, 33.
[п] Дѣян. 3; 11. 5; 12.
[р] Ст. 38. Гл. 3; 2. 5; 36.
[с] Гл. 8; 47. 1 Іоан. 4; 6.
[т] Ст. 4, 14.
[у] Гл. 6; 37. 17; 11, 12. 18; 9.
[ф] Гл. 14; 28.
[х] Гл. 17; 2 6 и дрг.
[ц] Гл. 17; 11, 22.
[ч] Гл. 8; 59.
[ш] Гл. 5; 18.
[щ] Псал. 82; 6.
[ъ] Рим. 13; 1.
[ы] Гл. 6; 27.
[ь] Гл. 3; 17. 5; 36, 37. 8; 42.
[ѣ] Гл. 5; 17, 18. Ст. 30.
[ю] Лук. 1; 35. Гл. 9; 35, 37.
[я] Гл. 15; 24.
[ж] Гл. 5; 36. 14; 10, 11.
[іж] Гл. 14; 10, 11. 17; 21.

[а] Гл. 7; 30, 44. 8; 59.
[б] Гл. 1; 28.
[в] Гл. 3; 30.
[г] Гл. 8; 30. 11; 45.

—

[а] Лук. 10; 38, 39.
[б] Мат. 26; 7. Мар. 14; 3. Гл. 12; 3.
[в] Гл. 9; 3. Ст. 40.
[г] Гл. 10; 40.
[д] Гл. 10; 31.
[е] Гл. 9; 4.
[ж] Гл. 12; 35.
[з] Втор. 31; 16. Дан. 12; 2. Мат. 9; 24. Дѣян. 7; 60. 1 Кор. 15; 18, 51.
[и] Гл. 9; 31.
[і] Лук. 14; 14. Гл. 5; 29.
[к] Гл. 5; 21. 6; 39, 40, 44.
[л] Гл. 1; 4. 6; 35. 14; 6. Кол. 3; 4. 1 Іоан. 1; 1, 2. 5; 11.

[м]който вѣрува въ мене, и да умре, ще
26 оживѣе. И всякой който е живъ и вѣру-
27 ва въ мене, до вѣка нѣма да умре. Вѣ-
рувашь ли това? Казува му: Ей, Господи,
[н]азъ повѣрувахъ че ты си Христосъ, Сынъ
Божій, който има да дойде на свѣтъ-тъ.
28 И като рече това, отиде и повыка скрытомъ
сестрѫ си Маріѭ, и рече: Учитель-тъ
29 дойде, и тя зове. Тя щомъ чу, станѫ ско-
30 ро и отиде при него. (Іисусъ не бѣ до-
шелъ още въ село-то, но бѣше на мѣсто-
31 то дѣто го посрѣщнѫ Мароа.) А [о]Іудеи-
тѣ, които бѣхѫ съ неѭ въ кѫщи и ѭ
утѣшавахѫ, като видѣхѫ че Марія станѫ
скоро и излѣзе, отидохѫ подирѣ ѝ, защото
думахѫ: Отива на гробъ-тъ да плаче тамо.
32 И като дойде Марія тамъ дѣто бѣше Іисусъ,
та го видѣ, паднѫ на нозѣ-тѣ му, и ка-
зуваше му: [п]Господи, ако бѣше былъ ты
33 тука, нѣмаше да умре братъ ми. Іисусъ
като ѭ видѣ че плаче, и тѣзи що бѣхѫ
съ неѭ Іудеи че плачѫтъ, растѫжи ся
34 духомъ, и ся смути; И рече: Дѣ го ту-
рихте? Казуватъ му: Господи, ела и виждь.
35 [р]Просьлзи ся Іисусъ. (36) И думахѫ Іудеи-
37 тѣ: Виждь колко го обычаше. А нѣкои отъ
тѣхъ рекохѫ: Не можаше ли тойзи, [с]който
отвори на слѣпый-тъ очи-тѣ, да направи
38 щото и тойзи да не умре? Іисусъ прочее
пакъ като тѫжѣше въ себе си идува на
гробъ-тъ. То бѣше пещера, и на неѭ лѣ-
39 жеше камыкъ. Казува Іисусъ: Дигнѣте
камыкъ-тъ. Казува му Мароа, сестра-та на
умрѣлый-тъ: Господи, смьрди вече, за-
40 щото е четвьродневенъ. Казува ѝ Іисусъ:
Не ти ли казахъ, че ако повѣрувашь [т]ще
41 видишь славѫ-тѫ Божіѭ? Тогазь диг-
нѫхѫ камыкъ-тъ дѣто лѣжеше умрѣлый-
тъ. А Іисусъ дигнѫ очи на горѣ и рече:
42 Отче, благодарѭ ти, че мя послуша. И
азъ знаехъ че вынѫгы мя слушашь; но
[у]за прѣдстоящій-тъ народъ рѣкохъ *това*,
за да повѣруватъ че ты си мя проводилъ.
43 И това като рече, възгласи съ голѣмъ
44 гласъ: Лазаре, излѣзь вънъ. И излѣзе у-
мрѣлый-тъ, рѫцѣ-тѣ му и нозѣ-тѣ му по-
виты въ саванъ; и [ф]лице-то му бѣше за-
брадено съ кѫрпѫ. Казува имъ Іисусъ:
Расповійте го, и оставѣте го да си иде.
45 Тогазь мнозина отъ Іудеи-тѣ, които
бѣхѫ дошли при Маріѭ, [х]и видѣхѫ това
46 що стори Іисусъ, повѣрувахѫ въ него. А
нѣкои отъ тѣхъ отидохѫ при Фарисеи-тѣ,
и казахѫ имъ *всичко* що направи Іисусъ.
47 Тогава първосвященници-тѣ и Фарисеи-
тѣ [ц]събрахѫ съборъ, и говорѣхѫ: [ч]Що
да сторимъ? Защото тойзи человѣкъ мно-
48 го чудеса прави. Ако го оставимъ така,
всичкы ще повѣруватъ въ него; и ще
дойдѫтъ Римляни-тѣ и ще истрѣбятъ и
49 мѣсто-то и народъ-тъ ни. А нѣкой си отъ
тѣхъ, на име [ш]Каіафа, който бѣше пър-
восвященникъ прѣзъ тѫзи годинѫ, рече
50 имъ: Вы нищо не знаете; [щ]Нито размыш-
лявате, че е по добрѣ намъ да умре единъ
человѣкъ за народъ-тъ, а не да загыне
51 цѣлъ народъ. И това отъ себе си го не
рече, но понеже бѣше първосвященникъ
прѣзъ онѭѭ годинѫ, пророкува че ще
52 умре Іисусъ заради народъ-тъ; [ъ]И не
токо за народъ-тъ, но [ы]и за да събере
53 на купъ разсѣяны-тѣ чада Божіи. И тъй
отъ онзи день сговорихѫ ся да го убіѭтъ.
54 [ь]За това Іисусъ не ходѣше вече явно
между Іудеи-тѣ, но отиде отъ тамо на
мѣсто-то близу до пустынѭ-тѫ, въ градъ
нарицаемый [ѣ]Ефраимъ, и тамъ живѣеше
съ ученицы-тѣ си.
55 И [ю]наближаваше Пасха-та на Іудеи-тѣ,
и мнозина отъ това мѣсто възлѣзохѫ прѣ-
ди Пасхѫ-тѫ въ Іерусалимъ, да очистятъ
56 себе си. Тогазь [я]търсѣхѫ Іисуса, и раз-
говаряхѫ ся помежду си като стоехѫ въ
57 храмъ-тъ: Какъ ви ся струва? Нѣма ли
да дойде на праздникъ-тъ? А бѣхѫ дали
заповѣдь и първосвященници-тѣ и Фари-
сеи-тѣ, ако разбере нѣкой дѣ е, да извѣ-
сти, за да го уловятъ.

ГЛАВА 12.

1 А шесть дни прѣди Пасхѫ-тѫ, дойде Іи-
сусъ въ Виѳаніѭ, [а]дѣто бѣше бывшій-тъ
умрѣлъ Лазарь, когото въскрьси отъ мьр-
2 твы-тѣ. И [б]направихѫ му тамъ вечеріѭ,
и Мароа слугуваше; а Лазарь бѣше единъ
отъ тѣзи, които сѣдѣхѫ съ него наедно
3 на трьпезѫ-тѫ. Тогази [в]Марія зѣ еднѫ
литрѫ чисто драгоцѣнно миро нардъ, и
помаза нозѣ-тѣ Іисусовы, и отры нозѣ-тѣ
му съ космы-тѣ си; и кѫща-та ся испъл-
4 ни отъ благоуханіе-то на миро-то. Тогазь
единъ отъ ученицы-тѣ му, Іуда Симоновъ
Искаріотскый, който щѣше да го прѣдаде,
5 казува: Защо да ся не продаде това миро
за триста динаріи, и да ся дадѫтъ на си-
6 ромасы-тѣ? А това го рече, не защото
го бѣше грыжа за сиромасы-тѣ, но защо-
то бѣ крадецъ, и *той* [г]имаше касѫ-тѫ, и
7 носѣше каквото туряхѫ *въ неѭ*. Тогази
Іисусъ рече: Недѣйте ѭ; за день-тъ на
8 погребеніе-то ми го е задържала. Защото
[д]сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си,
а мене всякога нѣмате.

[м] Гл. 3; 36. 1 Іоан. 5; 10 и друг.
[н] Мат. 16; 16. Гл. 4; 42. 6; 14, 69.
[о] Ст. 19.
[п] Ст. 21.
[р] Лук. 19; 41.
[с] Гл. 9; 6.
[т] Ст. 4; 23.
[у] Гл. 12; 30.
[ф] Гл. 20; 7.
[х] Гл. 2; 23. 10; 42. 12; 11, 18.
[ц] Псал. 2; 2. Мат. 26; 3. Мар. 14; 1. Лук. 22; 2.
[ч] Гл. 12; 19. Дѣян. 4; 16.
[ш] Лук. 3; 2. Гл. 18; 14. Дѣян. 4; 6.
[щ] Гл. 18; 14.
[ъ] Иса. 49; 6. 1 Іоан. 2; 2.
[ы] Гл. 10; 16. Ефес. 2; 14, 15, 16, 17.
[ь] Гл. 4; 1, 3. 7; 1.
[ѣ] Вижь 2 Лѣт. 13; 19.
[ю] Гл. 2; 13. 5; 1. 6; 4.
[я] Гл. 7; 11.

—

[а] Гл. 11; 1, 43.
[б] Мат. 26; 6. Мар. 14; 3.
[в] Лук. 10; 38, 39. Гл. 11; 2.
[г] Гл. 13; 29.
[д] Мат. 26; 11. Мар. 14; 7.

9 И разумѣхѫ голѣмо множество отъ
Іудеи-тѣ че е тамо; и дойдохѫ, не токо
за Іисуса, но да видятъ и Лазаря, [в]кого-
10 то въскрьси отъ мьртвы-тѣ. А първосвя-
щенници-тѣ ся [ж]наговорихѫ да убіѭтъ
11 и Лазаря; Защото [з]мнозина отъ Іудеи-тѣ
за него отивахѫ, и вѣрувахѫ въ Іисуса.
12 [и]На утрѣшній-тъ день народъ много,
който бѣше дошелъ на праздникъ-тъ, ка-
то чухѫ че идѐ Іисусъ въ Іерусалимъ,
13 Зѣхѫ вѣйкы финиковы, та излѣзохѫ да
го посрѣщнѫтъ, и выкахѫ: [і]Осанна, бла-
гословенъ който иде въ име-то Господне,
14 Царь Израилевъ. А Іисусъ [к]намѣри осле,
и възсѣднѫ на него, *споредъ* както е пи-
15 сано: [л]„Не бой ся, дъще Сіонова; ето,
твой-тъ Царь иде възсѣднѫлъ на ждрѣбе
16 ослично.“ Но това ученици-тѣ му испър-
вомъ [м]не разумѣхѫ, а [н]когато ся про-
слави Іисусъ, [о]тогазь си наумихѫ че това
бѣ за него писано, и това му сторихѫ.
17 А народъ-тъ който бѣше съ него, когато
повыка Лазаря отъ гробъ-тъ и го въс-
крьси отъ мьртвы-тѣ, свидѣтелствуваше.
18 [п]За това го и посрѣщнѫ народъ-тъ, за-
19 щото чухѫ че сторилъ това чудо. А Фа-
рисеи-тѣ рекохѫ помежду си: [р]Видите
ли че нищо не ползувате? Ето, свѣтъ-тъ
отиде вслѣдъ него.
20 И [с]между тѣзи, който възлѣзувахѫ да
ся поклонятъ въ праздникъ-тъ, [т]имаше
21 и нѣкои Еллини. И тѣ дойдохѫ при Фи-
липпа, [у]който бѣ отъ Виѳсаидѫ Галилей-
скѫ, и молихѫ му ся и казувахѫ: Го-
22 сподине, искамы да видимъ Іисуса. Идува
Филиппъ и казува на Андрея; Андрей
23 пакъ и Филиппъ казуватъ на Іисуса. А
Іисусъ имъ отговори и рече: [ф]Дойде часъ-
тъ да ся прослави Сынъ человѣческый.
24 Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: [х]Ако жи-
тно-то зьрно не падне въ земѭ-тѫ и не
умре, то остава само: ако ли умре, много
25 плодъ приноси. [ц]Който обича животъ-тъ
си, ще го изгуби; и който ненавиди жи-
вотъ-тъ си на тойзи свѣтъ, за вѣченъ
26 животъ ще го упази. Ако слугува нѣкой
на мене, мене да послѣдува; и [ч]дѣто
сьмь азъ, тамъ ще бѫде и слуга-та ми;
и който слугува на мене, него ще почте
27 Отецъ *ми*. [ш]Сега душа-та ми е смутена;
и що да рекѫ? Отче, избави мя отъ
тойзи часъ. [щ]Но за това дойдохъ на тойзи
28 часъ. Отче, прослави име-то твое. Тогазь
дойде [ъ]гласъ отъ небе-то: И прославихъ,
29 и пакъ ще прославѭ. А народъ-тъ, който
стоехѫ и чухѫ *това*, казувахѫ: Грьмъ е.
Другы говорѣхѫ: Ангелъ му продума.
30 Отговори Іисусъ и рече: [ы]Тойзи гласъ не
31 быде за мене, но за васъ. Сега е сѫдба
на тойзи свѣтъ; сега [ь]князь-тъ на тойзи
32 свѣтъ ще бѫде испѫденъ вънъ. И когато
бѫдѫ азъ [ѣ]въздигнѫтъ отъ земѭ-тѫ,
[ю]ще привлѣкѫ всичкы-тѣ при себе си.
33 А [я]това говорѣше като назначаваше отъ
34 каквѫ смьрть имаше да умре. Отговори
му народъ-тъ: [ѫ]Ный смы чули отъ за-
конъ-тъ че Христосъ во вѣкы прѣбѫдва;
и какъ казувашь ты че Сынъ человѣче-
скый трѣбва да бѫде въздигнѫтъ? Кой е
35 тойзи Сынъ человѣческый? И рече имъ
Іисусъ: [ѭ]Още малко врѣме видѣлина-та
е съ васъ. [а]Ходѣте доклѣ имате видѣли-
нѫ, да вы не настигне тьмнина-та; [б]а
който ходи въ тьмнинѫ-тѫ, не знае кѫдѣ
36 отива. Доклѣ имате видѣлинѫ-тѫ, вѣру-
вайте въ видѣлинѫ-тѫ, за да сте [в]сынове
на видѣлинѫ-тѫ. Това издума Іисусъ, и
отиде та ся [г]скры отъ тѣхъ.
37 Но ако и да бѣ сторилъ толкозь чуде-
са прѣдъ тѣхъ, не вѣрувахѫ въ него;
38 За да ся испълни рѣчь-та на пророка
Исаіѭ, който рече: [д]„Господи, кой повѣ-
рува на наше-то проповѣданіе? и мышца-
39 та Господня кому ся откры?“ За това
не можахѫ да вѣруватъ, защото пакъ
40 Исаія рече: [е]„Ослѣпилъ е очи-тѣ имъ, и
окаменилъ сьрдца-та имъ; съ очи да не
видятъ, и съсъ сьрдца да не разумѣѭтъ,
та да ся не обърнѫтъ и гы исцѣліѭ.“
41 [ж]Това рече Исаія, когато видѣ славѫ-тѫ
42 неговѫ, и говорѝ за него. Но пакъ и отъ
князове-тѣ мнозина повѣрувахѫ въ него;
но [з]поради Фарисеи-тѣ не исповѣдувахѫ,
за да не бѫдѫтъ отлѫчени отъ сьбори-
43 ще-то; [и]Защото възлюбихѫ славѫ-тѫ
человѣческѫ повече неже славѫ-тѫ Бо-
жіѭ.
44 А Іисусъ възгласи и рече: [і]Който вѣ-
рува въ мене, не вѣрува въ мене, но въ
45 тогози който мя е проводилъ. И [к]който
гледа мене, гледа тогози който мя е прово-
46 дилъ. [л]Азъ дойдохъ видѣлина на свѣтъ-тъ,
за да не остане въ тьмнинѫ всякой който
47 вѣрува въ мене. И ако чуе нѣкой мои-тѣ
словеса, и не повѣрува, [м]азъ нѣма да го
сѫдіѭ; [н]защото не дойдохъ да сѫдіѭ

в Гл. 11; 43, 44.
ж Лук. 16; 31.
з Гл. 11; 45. Ст. 18.
и Мат. 21; 8. Мар. 11; 8. Лук. 19; 35, 36 и дрг.
і Псал. 118; 25, 26.
к Мат. 21; 7.
л Зах. 9; 9.
м Лук. 18; 34.
н Гл. 7; 39.
о Гл. 14; 26.
п Ст. 11.
р Гл. 11; 47, 48.
с Дѣян. 17; 4.
т 3 Цар. 8; 41, 42. Дѣян. 8; 27.
у Гл. 1; 44.
ф Гл. 13; 32. 17; 1.
х 1 Кор. 15; 36.
ц Мат. 10; 39. 16; 25. Мар. 8; 35. Лук. 9; 24. 17; 33.
ч Гл. 14; 3. 17; 24. 1 Сол. 4; 17.
ш Мат. 26; 38, 39. Лук. 12; 50. Гл. 13; 21.
щ Лук. 22; 53. Гл. 18; 37.
ъ Мат. 3; 17.
ы Гл. 11; 42.
ь Мат. 12; 29. Лук. 10; 18. Гл. 14; 30. 16; 11. Дѣян. 26; 18. 2 Кор. 4; 4. Ефес. 2; 2. 6; 12.
ѣ Гл. 3; 14. 8; 28.
ю Рим. 5; 18. Евр. 2; 9.
я Гл. 18; 32.
ѫ Псал. 89; 36, 37. 110; 4. Иса. 9; 7. 53; 8. Іез. 37; 25. Дан. 2; 44. 7; 14, 27. Мих. 4; 7.
ѭ Гл. 1; 9. 8; 12. 9; 5. Ст. 46.
а Іер. 13; 16. Ефес. 5; 8.
б Гл. 11; 10. 1 Іоан. 2; 11.
в Лук. 16; 8. Ефес. 5; 8. 1 Сол. 5; 5. 1 Іоан. 2; 9, 10, 11.
г Гл. 8; 59. 11; 54.
д Иса. 53; 1. Рим. 10; 16.
е Иса. 6; 9, 10. Мат. 13; 14.
ж Иса. 6; 1.
з Гл. 7; 13. 9; 22.
и Гл. 5; 44.
і Мар. 9; 37. 1 Пет. 1; 21.
к Гл. 14; 9.
л Ст. 35, 36. Гл. 3; 19. 8; 12. 9; 5, 39.
м Гл. 5; 45. 8; 15, 26.
н Гл. 3; 17.

48 свѣтъ-тъ, но да спасѫ свѣтъ-тъ. [о]Който
ся отмѣта отъ мене, и не пріима мои-тѣ
думы, има кой да го сѫди: [п]слово-то
което говорихъ, то ще го сѫди въ по-
49 слѣдній-тъ день. Защото [р]азъ отъ себе
си не говорихъ, но Отецъ който мя про-
води, той ми даде заповѣдь, [с]какво да
50 рекѫ, и що да говорѭ. И знамъ че не-
гова-та заповѣдь е животъ вѣченъ. И тъй,
това що говорѭ, както ми е Отецъ реклъ,
така говорѭ.

ГЛАВА 13.

1 И [а]прѣдъ праздникъ-тъ на Пасхѫ-тѫ,
като знаеше Іисусъ [б]че дойде часъ-тъ
му, да прѣмине отъ тойзи свѣтъ къмъ
Отца, както бѣ възлюбилъ свои-тѣ, които
бѣхѫ на свѣтъ-тѣ, до край гы възлюби.
2 И на вечеряніе-то, [в](когато вече діаволъ-
тъ бѣше вложилъ въ сърдце-то на Іудѫ
Симонова Искаріотскаго да го прѣдаде,)
3 Понеже знаеше Іисусъ [г]че Отецъ му е
далъ всичко на рѫцѣ-тѣ, и [д]че отъ Бога
4 е излѣзлъ и при Бога отива, [е]Става отъ
вечерѭ-тѫ, и слага си дрехы-тѣ, и зѣ
5 прѣстилкѫ, та ся прѣпаса. Послѣ налѣ
водѫ въ омывалницѫ-тѫ, и начнѫ да
омыва нозѣ-тѣ на ученицы-тѣ, и да *гы*
отрыва съ прѣстилкѫ-тѫ съ коѭто бѣ
6 прѣпасанъ. И тъй идува при Симона Пе-
тра: а той му казува: Господи, [ж]ты ли
7 ще ми омыешь нозѣ-тѣ? Отговори Іисусъ
и рече му: Това което азъ правѭ ты
сега не знаешь, но испослѣ [з]ще разумѣ-
8 ешь. Казува му Петръ: Нѣма да омыешь
ты мои-тѣ нозѣ до вѣка. Отговори му
Іисусъ: [и]Ако тя не омыѭ, нѣмашь дѣлъ
9 съ мене. Казува му Симонъ Петръ: Го-
споди, не само нозѣ-тѣ ми, но и рѫцѣ-
10 тѣ и главѫ-тѫ. Казува му Іисусъ: Омы-
тый-тъ нѣма потрѣбѫ освѣнь нозѣ-тѣ *си*
да омые, но е всичкый чистъ; и [і]вы сте
11 чисти, но не всинца. [к]Защото знаеше прѣ-
датель-тъ си; за това рече: Не сте всинца
вы чисти.
12 А като омы нозѣ-тѣ имъ, и си зѣ дре-
хы-тѣ, сѣднѫ пакъ, и рече имъ: Знаете
13 ли що ви сторихъ? [л]Вы мя выкате У-
читель и Господь; и добрѣ казувате, за-
14 щото сьмь. [м]И тъй азъ, Господь и Учи-
тель, ако вы омыхъ нозѣ-тѣ, то [н]и вы
сте длъжни единъ другому нозѣ-тѣ да
15 омывате. Защото азъ ви [о]примѣръ дадохъ,
да правите и вы, както азъ направихъ
16 вамъ. [п]Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, ни-
кой рабъ не е по горень отъ господаръ-
тъ си, нито посланникъ е по горень отъ
17 оногозь който го е испратилъ. [р]Това ка-
то знаете, блажени сте ако го правите.
18 Не казувамъ *това* за всинца вы; азъ
знаѭ кои сьмь избралъ; но за да ся
сбѫде писаніе-то: [с]„Който яде хлѣбъ съ
мене, дигнѫ противъ мене петѫ-тѫ си.“
19 [т]Отъ сега ви казувамъ *това*, доклѣ още
не е было, та кога ся сбѫде да повѣру-
20 вате че сьмь азъ. [у]Истинѫ, истинѫ ви
казувамъ, който пріима когото азъ про-
водѭ, мене пріима; и който пріима мене,
пріима тогозь който мя е проводилъ.
21 [ф]Това като рече Іисусъ, [х]смути ся ду-
хомъ, и свидѣтелствова и рече: Истинѫ,
истинѫ ви казувамъ, че [ц]единъ отъ васъ
22 ще мя прѣдаде. Тогази ученици-тѣ ся
споглeдвахѫ помежду си, и недоумѣвахѫ
23 ся за кого говори. А единъ отъ ученицы-
тѣ когото обичаше Іисусъ бѣше ся [ч]об-
24 лѣгнѫлъ на скутъ-тъ Іисусовъ. Кывнува
му Симонъ Петръ да попыта, кой е *тойзи*
25 за когото говори. А той припаднѫ на грѫ-
ды-тѣ Іисусовы и казува му: Господи,
26 кой е? Отговоря Іисусъ: Азъ като за-
топѭ залакъ-тъ, комуто го дамъ, той е:
и затопи залакъ-тъ та даде на Іудѫ Си-
27 монова Искаріотскаго. И [ш]подирь залакъ-
тъ, тогазь влѣзе Сатана въ него: и тъй
казува му Іисусъ: Което правишь, прави
28 го по скоро. А това никой отъ сѣдящы-тѣ
на тръпезѫ-тѫ не разумѣ защо му рече.
29 Защото нѣкои мысляхѫ, понеже [щ]Іуда
имаше касѫ-тѫ, че му казува Іисусъ:
Купи каквото ни трѣбува за праздникъ-
тъ; или да даде нѣщо на сиромасы-тѣ.
30 И тъй като зѣ той залакъ-тъ, излѣзе ту-
такси; а бѣше нощь.
31 А когато излѣзе той, казува Іисусъ:
[ъ]Сега ся прослави Сынъ человѣческый,
32 [ы]и Богъ ся прослави въ него. [ь]Ако Богъ
ся прослави въ него, то и него Богъ ще
прослави въ себе си, [ѣ]и сега ще го про-
33 слави. Чадца, още малко сьмь съ васъ.
Ще мя търсите, и [ю]както рѣкохъ на Іу-
деи-тѣ: Дѣто идѫ азъ, вы не можете да
34 дойдете, и вамъ казувамъ сега. Новѫ
[я]заповѣдь ви давамъ: Да имате любовь
помежду си, както вы възлюбихъ, и вы

о Лук. 10; 16.
п Втор. 18; 19. Мар. 16; 16.
р Гл. 8; 38. 14; 10.
с Втор. 18; 18.

—

а Мат. 26; 2.
б Гл. 12; 23. 17; 1, 11.
в Лук. 22; 3. Ст. 27.
г Мат. 11; 27. 28; 18. Гл. 3; 35. 17; 2. Дѣян. 2; 36. 1 Кор. 15; 27. Евр. 2; 8.
д Гл. 8; 42. 16; 28.
е Лук. 22; 27. Филип. 2; 7, 8.
ж Вижь Мат. 3; 14.
з Ст. 12.
и Гл. 3; 5. 1 Кор. 6; 11. Ефес. 5; 26. Тит. 3; 5. Евр. 10; 22.
і Гл. 15; 3.
к Гл. 6; 64.
л Мат. 23; 8, 10. Лук. 6; 46. 1 Кор. 8; 6. 12; 3. Филип. 2; 11.
м Лук. 22; 27.
н Рим. 12; 10. Гал. 6; 1, 2. 1 Пет. 5; 5.
о Мат. 11; 29. Филип. 2; 5. 1 Пет. 2; 21. 1 Іоан. 2; 6.
п Мат. 10; 24. Лук. 6; 40. Гл. 15; 20.
р Іак. 1; 25.
с Псал. 41; 9. Мат. 26; 23. Ст. 21.
т Гл. 14; 29. 16; 4.
у Мат. 10; 40. 25; 40. Лук. 10; 16.
ф Мат. 26; 21. Мар. 14; 18. Лук. 22; 21.
х Гл. 12; 27.
ц Дѣян. 1; 17. 1 Іоан. 2; 19.
ч Гл. 19; 26. 20; 2. 21; 7. 20, 24.
ш Лук. 22; 3. Гл. 6; 70.
щ Гл. 12; 6.
ъ Гл. 12; 23.
ы Гл. 14; 13. 1 Пет. 4; 11.
ь Гл. 17; 1, 4, 5, 6.
ѣ Гл. 12; 23.
ю Гл. 7; 34. 8; 21.
я Лев. 19; 18. Гл. 15; 12, 17. Ефес. 5; 2. 1 Сол. 4; 9. Іак. 2; 8. 1 Пет. 1; 22. 1 Іоан. 2; 7, 8. 3; 11, 23. 4; 21.

35 да имате любовь помежду си. [ѫ]Отъ това
всичкы ще познаіѫтъ че сте мои ученици,
36 ако имате любовь помежду си. Казува
му Симонъ Петръ: Господи, кѫдѣ отхо-
ждашь? Отговори му Іисусъ: Кѫдѣто
отивамъ, не можешь сега да дойдешь
вслѣдъ мене, но [іѫ]подирь ще мя послѣду-
37 вашь. Казува му Петръ: Господи, защо
да не могѫ да дойдѫ вслѣдъ тебе сега?
38 Душѫ-тѫ си ще положѫ за тебе. Отго-
вори му Іисусъ: [а]Душѫ-тѫ си ли за ме-
не ще положишь? Истинѫ, истинѫ ти
казувамъ, додѣ не е пѣялъ пѣтель-тъ, три
пѫти ще ся отречешь отъ мене.

ГЛАВА 14.

1 [а]Да ся не смущава сърдце-то ви: вѣру-
2 вайте въ Бога, и въ мене вѣрувайте. Въ
домъ-тъ на Отца моего много жилища
има: ако да не бѣ така, азъ быхъ ви ка-
залъ. [б]Отхождамъ да ви приготвіѭ мѣ-
3 сто. И когато отидѫ и ви приготвіѭ мѣ-
сто, [в]ще дойдѫ пакъ, и ще вы земѫ при
себе си; щото дѣто сьмь азъ, [г]да бѫдете
4 и вы. И кѫдѣ отивамъ азъ вы знаете,
5 и пѫть-тъ знаете. Казува му Ѳома: Го-
сподн, не знаемъ кѫдѣ отхождашь; и
6 какъ можемъ да знаемъ пѫть-тъ? Ка-
зува му Іисусъ: Азъ сьмь [д]пѫть-тъ, и
[е]истина-та и [ж]животъ-тъ; [з]никой не отива
7 при Отца, тъкмо чрѣзъ мене. [и]Ако быхте
познавали мене, познавали быхте и Отца
ми; и отъ нынѣ познавате го, и видѣхте
8 го. Казува му Филиппъ: Господи, покажи
9 ни Отца, и доста ни е. Казува му Іисусъ:
Толкози врѣме сьмь съ васъ, и не си ли
мя позналъ, Филиппе? [і]Който е видѣлъ
мене, видѣлъ е Отца; и какъ казувашь
10 ты: Покажи ни Отца? Не вѣрувашь ли
че [к]азъ сьмь въ Отца, и Отецъ е въ мене?
думы-тѣ които азъ ви говоріѭ, [л]отъ себе
си гы не говоріѭ; но Отецъ който прѣ-
11 бѫдва въ мене, дѣла-та той прави. Вѣру-
вайте ми че азъ сьмь въ Отца, и Отецъ
е въ мене; [м]ако ли не, вѣрувайте ми за
12 тыя дѣла. [н]Истинѫ, истинѫ ви казувамъ,
който вѣрува въ мене, дѣла-та които правіѭ
азъ, и той ще *гы* прави; и по голѣмы отъ
тѣхъ ще прави; защото азъ отхождамъ
13 при Отца си. И [о]каквото попросите въ
мое име, ще го направіѭ; за да ся про-
14 слави Отецъ въ Сына. Ако попросите нѣ-
що въ мое име, азъ ще *го* направіѭ.
15 [п]Ако имате любовь къмъ мене, упа-
16 зѣте мои-тѣ заповѣди. И азъ ще умоліѭ
Отца, и [р]ще ви даде другъ Утѣшитель,
17 да прѣбѫде съ васъ во вѣкы, [с]Духъ-тъ
на истинѫ-тѫ, [т]когото свѣтъ-тъ не може
да пріеме; защото го не види, нито го
познава; а вы го познавате, защото прѣ-
бѫдва съ васъ, и [у]въ васъ ще бѫде.
18 [ф]Нѣма да вы оставіѭ сирацы: ще [х]дойдѫ
19 при васъ. Още малко, и свѣтъ-тъ вече
нѣма да мя вижда; а [ц]вы мя видите:
[ч]защото азъ сьмь живъ, и вы ще бѫдете
20 живи. Въ онзи день вы ще познаете, [ш]че
азъ сьмь въ Отца си, и вы въ мене, и
21 азъ въ васъ. [щ]Който има мои-тѣ запо-
вѣди и гы държи, той е що мя люби;
а който мя люби, възлюбенъ ще бѫде
отъ Отца ми; и азъ ще го възлюбіѭ, и
ще явіѭ себе си нему.
22 Казува му [ъ]Іуда (не Искаріотскый),
Господи, що е това дѣто ще явишь себе
23 си намъ, а не на свѣтъ-тъ? Отговори Іи-
сусъ и рече му: [ы]Който люби мене, ще
упази мое-то слово; и Отецъ ми ще го
възлюби, [ь]и ще дойдемъ при него, и ще
24 направимъ жилище у него. Който не люби
мене, мои-тѣ словеса не държи; и [ѣ]сло-
во-то което слушате не е мое, но на Отца
който мя е проводилъ.
25 Това ви исказахъ, доклѣ сьмь още съ
26 васъ. А [ю]Утѣшитель-тъ, Духъ Святый,
когото Отецъ ще *ви* проводи въ мое име,
[я]той ще вы научи всичко, и ще ви на-
27 помни всичко що ви сьмь реклъ. [ѫ]Миръ
ви оставямъ; мой-тъ миръ ви давамъ;
азъ не ви давамъ както свѣтъ-тъ дава:
[іѫ]да ся не смущава сърдце-то ви, нито да
28 ся устрашава. Чухте, [а]че азъ ви рѣкохъ:
[б]Отивамъ си, и ще дойдѫ при васъ. Ако
мя любѣхте, възрадували ся быхте за
това що рѣкохъ: Отхождамъ при Отца;
[в]защото Отецъ мой е по голѣмъ отъ мене.
29 И [г]сега ви рѣкохъ прѣди да бѫде; че
30 когато ся сбѫде да повѣрувате. Отъ сега
съ васъ нѣма много да говоріѭ; [д]защото
иде князь-тъ на тойзи свѣтъ, и *той* нѣма
31 нищо въ мене; Но за да познае свѣтъ-тъ,
че азъ любіѭ Отца, [е]и както ми е Отецъ

ѫ 1 Іоан. 2; 5. 4; 20.
іѫ Гл. 21; 18. 2 Пет. 1; 14.
а Мат. 26; 33, 34, 35. Мар. 14; 29, 30, 31. Лук. 22; 33, 34.

—

а Ст. 27. Гл. 16; 22.
б Гл. 13; 33, 36.
в Ст. 18, 28. Дѣян. 1; 11.
г Гл. 12; 26. 17; 24. 1 Сол. 4; 17.
д Евр. 9; 8.
е Гл. 1; 17. 8; 32.
ж Гл. 1; 4. 11; 25.
з Гл. 10; 9.
и Гл. 8; 19.
і Гл. 12; 45. Кол. 1; 15. Евр. 1; 3.
к Ст. 20. Гл. 10; 38. 17; 21, 23.
л Гл. 5; 19. 7; 16. 8; 28. 12; 49.
м Гл. 5; 36. 10; 38.
н Мат. 21; 21. Мар. 16; 17. Лук. 10; 17.
о Мат. 7; 7. 21; 22. Мар. 11; 24. Лук. 11; 9. Гл. 15; 7, 16. 16; 23, 24. Іак. 1; 5. 1 Іоан. 3; 22. 5; 14.
п Ст. 21, 23. Гл. 15; 10, 14. 1 Іоан. 5; 3.
р Гл. 15; 26. 16; 7, Рим. 8; 15, 26.
с Гл. 15; 26. 16; 13. 1 Іоан. 4; 6.
т 1 Кор. 2; 14.
у 1 Іоан. 2; 27.
ф Мат. 28; 20.
х Ст. 3; 28.
ц Гл. 16; 16.
ч 1 Кор. 15; 20.
ш Ст. 10. Гл. 10; 38. 17; 21, 23, 26.
щ Ст. 15, 23. 1 Іоан. 2; 5. 5; 3.
ъ Лук. 6; 16.
ы Ст. 15.
ь 1 Іоан. 2; 24. Отк. 3; 20.
ѣ Ст. 10. Гл. 5; 19, 38. 7; 16. 8; 28. 12; 49.
ю Ст. 16. Лук. 24; 49. Гл. 15; 26. 16; 7.
я Гл. 2; 22. 12; 16. 16; 13. 1 Іоан. 2; 20, 27.
ѫ Филип. 4; 7. Кол. 3; 15.
іѫ Ст. 1.
а Ст. 3, 18.
б Ст. 12. Гл. 16; 16. 20; 17.
в Вижь Гл. 5; 18. 10; 30. Филип. 2; 6.
г Гл. 13; 19. 16; 4.
д Гл. 12; 31. 16; 11.
е Гл. 10; 18. Филип. 2; 8. Евр. 5; 8.

—

заповѣдалъ така правѭ. Станѣте да оти-
демъ отъ тука.

ГЛАВА 15.

1 Азъ съмь истинна-та лоза, и Отецъ ми
2 е земледѣлецъ-тъ. [а]Всякѫ прѫчкѫ въ ме-
не която не приноси плодъ, отрѣзва ѭ;
и всякѫ що дава плодъ, очистя ѭ, за да
3 даде по много плодъ. [б]Вы сега сте чисти,
4 заради слово-то което ви говорихъ. [в]Прѣ-
бѫдѣте въ мене и азъ въ васъ. Както
лозена-та прѫчка не може да принесе
плодъ отъ самосебе си ако не прѣбѫде
на лозѫ-тѫ, така нито вы, ако не прѣ-
5 бѫдете въ мене. Азъ съмь лоза-та, вы
прѫчкы-тѣ; който прѣбѫдва въ мене, и
азъ въ него, той приноси [г]плодъ много:
защото безъ мене не можете нищо да
6 сторите. Ако не прѣбѫде нѣкой въ мене;
[д]исхвърленъ бива вънъ както лозена-та
прѫчка, и изсъхнува; и събиратъ гы та
7 гы кладѫтъ на огнь-тъ, и горятъ. Ако
прѣбѫдете въ мене, и думы-тѣ ми прѣ-
бѫдѫтъ въ васъ, [е]каквото ищете ще про-
8 сите, и ще ви бѫде. [ж]Въ това ся про-
славя Отецъ ми, да приносите много плодъ;
9 и [з]така ще бѫдете мои ученици. Както
Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ
васъ; прѣбѫдѣте въ моѭ-тѫ любовь.
10 [и]Ако държите мои-тѣ заповѣди, ще прѣ-
бѫдете въ любовь-тѫ ми; както съмь
азъ държалъ заповѣди-тѣ на Отца си и
11 прѣбѫдвамъ въ неговѫ-тѫ любовь. Това
ви говорихъ за да прѣбѫде моя-та радость
въ васъ, и [і]ваша-та радость да бѫде ис-
12 пълнена. [к]Тая е моя-та заповѣдь, да и-
мате любовь помежду си, както вы *азъ*
13 възлюбихъ. Никой нѣма по [л]голѣмѫ лю-
бовь отъ тѫзи, щото да положи нѣкой
14 душѫ-тѫ си за пріятели-тѣ си. [м]Вы сте
ми пріятели, ако правите това което ви
15 азъ заповѣдвамъ. Не вы наричамъ вече
рабы, [н]защото рабъ-тъ не знае що прави
господарь-тъ му; а васъ вы нарѣкохъ
пріятели, защото всичко що чухъ отъ
16 Отца си явихъ ви го. [о]Не избрахте вы
мене, но азъ васъ избрахъ, [п]и поставихъ
вы, да идете вы и да принесете плодъ, и
плодъ-тъ ви да прѣбѫде; щото [р]каквото
поискате отъ Отца въ мое име, да ви даде.
17 [с]Това ви заповѣдвамъ, да имате любовь
единъ къмъ другъ.
18 [т]Свѣтъ-тъ ако вы ненавиди, знайте че
мене по напрѣдъ отъ васъ възненавидѣ.
19 [у]Ако бѣхте отъ свѣтъ-тъ, свѣтъ-тъ бы
любилъ свое-то, [ф]а понеже не сте отъ
свѣтъ-тъ, но азъ вы избрахъ отъ свѣтъ-тъ,
20 за това свѣтъ-тъ вы ненавиди: Помнѣте
слово-то, което ви азъ рѣкохъ: [х]Не е
рабъ-тъ по голѣмъ отъ господаря си.
Мене ако изгонихѫ, и васъ ще изгонятъ;
[ц]ако сѫ държали слово-то ми, и ваше-
21 то ще държатъ. Но всичко [ч]това ще ви
сторятъ заради мое-то име, защото не
знаѭтъ тогозь който мя е проводилъ.
22 [ш]Ако не бѣхъ дошелъ и не бѣхъ имъ
говорилъ, грѣхъ не щѣхѫ да иматъ; [щ]сега
обаче за грѣхове-тѣ си извиненіе нѣматъ.
23 [ъ]Който ненавиди мене, и Отца ми нена-
24 види. Ако не бѣхъ сторилъ между тѣхъ
[ы]дѣла-та, които никой другъ не е сторилъ,
грѣхъ не быхѫ имали; но сега видѣхѫ
25 и възненавидѣхѫ и мене и Отца ми. Но
това бъде за да ся испълни писано-то въ
законъ-тъ имъ слово: „[ь]Безъ причинѫ
26 мя възненавидѣхѫ." [ѣ]А когато дойде У-
тѣшитель-тъ, когото азъ ще ви испратѭ
отъ Отца, Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, който
отъ Отца исходи, [ю]той ще свидѣтелству-
27 ва за мене. Но [я]и вы свидѣтелствувате;
[ѫ]защото отъ начало сте съ мене.

ГЛАВА 16.

1 Това ви казахъ [а]за да ся не соблазните.
2 [б]Отъ съборища-та ще вы отлѫчатъ; но
иде часъ, въ който [в]всякой който вы
убіе, да мни че службѫ приноси Богу.
3 И [г]това ще ви сторятъ, защото не позна-
4 хѫ Отца, нито мене. Но азъ ви рѣкохъ
[д]това, та кога дойде тойзи часъ да го по-
мните, че азъ ви съмь реклъ: [е]и отъ най
напрѣдъ не ви го казахъ, защото бѣхъ
5 съ васъ. А сега [ж]отхождамъ при тогозь
който мя е проводилъ; и никой отъ васъ
6 мя не пыта: Кѫдѣ отхождашь? Но поне-
же ви исказахъ това, [з]скърбь испълни
7 сърдца-та ви. А пакъ азъ истинѫ-тѫ ви
казувамъ; за васъ е по добрѣ да отидѫ
азъ; защото ако не отидѫ азъ, [и]Утѣши-
тель-тъ нѣма да дойде на васъ; но [і]ако

а Мат. 15; 13.
б Гл. 13; 10. 17; 17. Ефес. 5; 26. 1 Пет. 1; 22.
в Кол. 1; 23. 1 Іоан. 2; 6.
г Осія 14; 8. Филип. 1; 11. 4; 13.
д Мат. 3; 10. 7; 19.
е Ст. 16. Гл. 14; 13, 14. 16; 23.
ж Мат. 5; 16. Филип. 1; 11.
з Гл. 8; 31. 13; 35.
и Гл. 14; 15, 21, 23.
і Гл. 16; 24. 17; 13. 1 Іоан. 1; 4.
к Гл. 13; 34. 1 Сол. 4; 9. 1 Пет. 4; 8. 1 Іоан. 3; 11. 4; 21.
л Гл. 10, 11, 15. Рим. 5; 7, 8. Ефес. 5; 2. 1 Іоан. 3; 16.
м Гл. 14; 15, 23. Вижь Мат. 12; 50.
н Быт. 18; 17. Гл. 17; 26. Дѣян. 20; 27.
о Гл. 6; 70. 13; 18. 1 Іоан. 4; 10, 19.
п Мат. 28; 19. Мар. 16; 15. Кол. 1; 6.
р Ст. 7. Гл. 14; 13.
с Ст. 12.
т 1 Іоан. 3; 1, 13.
у 1 Іоан. 4; 5.
ф Гл. 17; 14.
х Мат. 10; 24. Лук. 6; 40. Гл. 13; 16.
ц Іез. 3; 7.
ч Мат. 10; 22. 24; 9. Гл. 16; 3.
ш Гл. 9; 41.
щ Рим. 1; 20. Іак. 4; 17.
ъ 1 Іоан. 2; 23.
ы Гл. 3; 2. 7; 31. 9; 32.
ь Псал. 35; 19. 69; 4.
ѣ Лук. 24; 49. Гл. 14; 17, 26. 16; 7, 13. Дѣян. 2; 33.
ю 1 Іоан. 5; 6.
я Лук. 24; 48. Дѣян. 1; 8, 21, 22. 2; 32. 3; 15. 4; 20, 33. 5; 32. 10; 39. 13; 31. 1 Пет. 5; 1. 2 Пет. 1; 16.
ѫ Лук. 1; 2. 1 Іоан. 1; 1, 2.

а Мат. 11; 6. 24; 10. 26; 31.
б Гл. 9; 22, 34. 12; 42.
в Дѣян. 8; 1. 9; 1. 26; 9, 10, 11.
г Гл. 15; 21. Рим. 10; 2. 1 Кор. 2; 8. 1 Тим. 1; 13.
д Гл. 13; 19. 14; 29.
е Вижь Мат. 9; 15.
ж Ст. 10, 16. Гл. 7; 33. 13; 3. 14; 28.
з Ст. 22. Гл. 14; 1.
и Гл. 7; 39. 14; 16, 26. 15; 26.
і Дѣян. 2; 33. Ефес. 4; 8.

8 отидѫ, ще ви го проводіѭ: И той кога
дойде, ще изобличи свѣтъ-тъ за грѣхъ, и
9 за правдѫ, и за сѫдбѫ: [к]За грѣхъ, за-
10 щото не вѣруватъ въ мене; А [л]за правдѫ,
[м]защото отхождамъ при Отца си, и нѣма
11 вече да мя виждате; А [н]за сѫдбѫ, [о]за-
щото князь-тъ на тойзи свѣтъ е осѫденъ.
12 Много още имамъ да ви рекѫ, но сега
13 [п]не можете да носите. А кога дойде онзи,
[р]Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, [с]ще вы настави
на всякѫ истинѫ; защото нѣма да го-
вори отъ себе си, но каквото чуе ще
говори, и ще ви извѣсти това що има да
14 бѫде. Той ще мене да прослави, защото
отъ мое-то ще земе, и ще ви извѣсти.
15 [т]Всичко що има Отецъ мое е; за това
рѣкохъ, че отъ мое-то ще земе и ще ви
16 извѣсти. *Още* [у]малко, и нѣма да мя ви-
ждате, и пакъ малко и ще мя видите;
17 [ф]защото азъ при Отца отхождамъ. Тога-
зи *нѣкои* отъ ученицы-тѣ му подумахѫ
помежду си: Що е това, което ни казува:
Още малко, и нѣма да мя виждате; и
пакъ малко, и ще мя видите; и *това*,
18 че азъ при Отца отхождамъ? И говорѣхѫ:
Що е това което казува, малко? не зна-
19 емъ що дума. И разумѣ Іисусъ че щѣхѫ
да го пытатъ, и рече имъ: За това ли
разыскувате по между си, дѣто рѣкохъ:
Малко, и нѣма да мя виждате, и пакъ
20 малко, и ще мя видите? Истинѫ, истинѫ
ви казувамъ, че вы ще въсплачете и ще
възрыдаете, а свѣтъ-тъ ще ся възрадува;
и вы ще бѫдете оскърбени, но скърбь-та
21 ви ще ся промѣни на радость. [х]Жена
кога ражда на скърбь е, защото е дошелъ
часъ-тъ й; а кога роди дѣте-то, не помни
вече тѫгѫ-тѫ *си*, поради радость-тѫ че
22 ся е родилъ человѣкъ на свѣтъ-тъ. [ц]Така
и вы сега скърбь имате; но *азъ* пакъ ще
вы видіѭ, и [ч]ще ся възрадува сърдце-то
ви, и радость-тѫ ви никой нѣма да отнеме
23 отъ васъ. И въ оный день нѣма да пои-
скате отъ мене нищо. [ш]Истинѫ, истинѫ
ви казувамъ, че всичко каквото попро-
сите отъ Отца въ мое име, ще ви даде.
24 До нынѣ не сте попросили нищо въ мое
име; просѣте и ще получите, [щ]за да бѫде
25 радость-та ви пълна. Това ви говорихъ
съ притчы; но настава часъ, когато нѣма
вече съ притчы да ви говоріѭ, но явно
26 ще ви извѣстіѭ за Отца. [ъ]Въ оный день
ще попросите въ мое име; и не ви казу-
вамъ, че азъ ще умоліѭ Отца за васъ;
27 [ы]Защото самъ си Отецъ вы люби, понеже
мене възлюбихте, [ь]и повѣрувахте че азъ
28 отъ Бога излѣзохъ. [ѣ]Излѣзохъ отъ Отца,
и дойдохъ на свѣтъ-тъ; и пакъ оставямъ
свѣтъ-тъ и при Отца отхождамъ.
29 Казуватъ му ученици-тѣ негови: Ето
сега явно говоришь и не казувашь никоіѭ
30 притчѫ. Сега познавамы [ю]че всичко зна-
ешь, и нѣмашь нуждѫ да тя пыта нѣкой.
По това [я]вѣрувамы че отъ Бога си из-
31 лѣзлъ. Отговори имъ Іисусъ: Сега ли вѣ-
32 рувате? Ето [ѫ]настанува часъ, и дошелъ
е вече, [іѫ]да ся разидете всякой на мѣсто-
то си, и мене самичькъ да оставите; [а]но
не съмь самъ, защото Отецъ е съ мене.
33 Това ви казахъ, [б]за да имате миръ въ
мене. [в]Въ свѣтъ-тъ скърбь ще имате; но
[г]дързайте, [д]азъ побѣдихъ свѣтъ-тъ.

ГЛАВА 17.

1 Това изговори Іисусъ, и възведе очи-тѣ
си на небе-то, и рече: Отче, [а]дойде часъ-
тъ, прослави Сына си, да тя прослави и
2 Сынъ ти. [б]Както си му далъ власть надъ
всякѫ плъть, да даде животъ вѣченъ [в]на
3 всичкы които си му далъ. [г]А това е жи-
вотъ вѣчный, дѣто да познаіѫтъ тебе [д]е-
динаго истиннаго Бога, [е]и Іисуса Христа
4 когото си проводилъ. [ж]Азъ тя прославихъ
на земіѭ-тѫ; свършихъ [з]работѫ-тѫ [и]коіѫ-
5 то ми даде да вършѫ. И нынѣ прослави
мя ты, Отче, у самаго тебе, [і]съсъ славѫ-
тѫ коіѭто имахъ у тебе прѣди създаніе
6 міра. [к]Изявихъ име-то ти на тыя чело-
вѣцы, [л]които ми даде отъ свѣтъ-тъ. Твои
бѣхѫ, и даде гы на мене, и твое-то слово
7 удържахѫ. Сега познахѫ че всичко що
8 ми си далъ отъ тебе е; Защото словеса-
та [м]които ми даде ты, дадохъ гы на тѣхъ;
и тѣ пріяхѫ, [н]и познахѫ наистинѫ че
отъ тебе излѣзохъ, и повѣрувахѫ че ты
9 си мя проводилъ. Азъ за тѣхъ ся моліѭ;
[о]не ся моліѭ за свѣтъ-тъ, но за тѣзи
10 които ми даде ты, защото сѫ твои. И
всичко мое твое е, [п]и твое-то мое, и про-

к Дѣян. 2; 22 до 37.
л Дѣян. 2; 32.
м Гл. 3; 14. 5; 32.
н Дѣян. 26; 18.
о Лук. 10; 18. Гл. 12; 31. Ефес. 2; 2. Кол. 2; 15. Евр. 2; 14.
п Мар. 4; 33. 1 Кор. 3; 2. Евр. 5; 12.
р Гл. 14; 17. 15; 26.
с Гл. 14; 26. 1 Іоан. 2; 20, 27.
т Мат. 11; 27. Гл. 3; 35. 13; 3. 17; 10.
у Ст. 10. Гл. 7; 33. 13; 33. 14; 19.
ф Ст. 28. Гл. 13; 3.
х Иса. 26; 17.
ц Ст. 6.
ч Лук. 24; 41, 52. Гл. 14; 1, 27. 20; 20. Дѣян. 2; 46. 13; 52. 1 Пет. 1; 8.
ш Мат. 7; 7. Гл. 14; 13. 15; 16.
щ Гл. 15; 11.
ъ Ст. 23.
ы Гл. 14; 21, 23.
ь Ст. 30. Гл. 3; 13. 17; 8.
ѣ Гл. 13; 3.
ю Гл. 21; 17.
я Ст. 27. Гл. 17; 8.
ѫ Мат. 26; 31. Мар. 14; 27.
іѫ Гл. 20; 10.
а Гл. 8; 29. 14; 10, 11.
б Иса. 9; 6. Гл. 14; 27. Рим. 5; 1. Ефес. 2; 14. Кол. 1; 20.
в Гл. 15; 19, 20, 21. 2 Тим. 3; 12.
г Гл. 14; 1.
д Рим. 8; 37. 1 Іоан. 4; 4. 5; 4.

—

а Гл. 12; 23. 13; 32.
б Дан. 7; 14. Мат. 11; 27. 28; 18. Гл. 3; 35. 5; 27. 1 Кор. 15; 25, 27. Филип. 2; 10. Евр. 2; 8.
в Гл. 6; 37. Ст. 6, 9, 24.
г Иса. 53; 11. Іер. 9; 24.
д 1 Кор. 8; 4. 1 Сол. 1; 9.
е Гл. 3; 34. 5; 36, 37. 6; 29, 57. 7; 29. 10; 36. 11; 42.
ж Гл. 13; 31. 14; 13.
з Гл. 4; 34. 5; 36. 9; 3. 19; 30.
и Гл. 14; 31. 15; 10.
і Гл. 1; 1, 2. 10; 30. 14; 9. Филип. 2; 6. Кол. 1; 15, 17. Евр. 1; 3, 10.
к Ст. 26. Псал. 22; 22.
л Ст. 2, 9, 11. Гл. 6; 37, 39. 10; 29. 15; 19.
м Гл. 8; 28. 12; 49. 14; 10.
н Ст. 25. Гл. 16; 27, 30.
о 1 Іоан. 5; 19.
п Гл. 16; 15.

11 славихъ ся въ тѣхъ. И [р]не сьмь вече на
свѣтъ-тъ, но тѣ сѫ на свѣтъ-тъ, и азъ
идѫ при тебе. Отче святый, [с]упази гы въ
име-то си, тыя които ми даде, [т]за да
12 бѫдѫтъ едно, [у]както ный. Когато бѣхъ
съ тѣхъ на свѣтъ-тъ, [ф]азъ гы пазѣхъ въ
твое-то име: *тѣзи* които ми даде упазихъ;
[х]и ни единъ отъ тѣхъ не погынѫ, [ц]тък-
мо сынъ погыбелный, [ч]за да ся испълни
13 писаніе-то. А сега при тебе идѫ, и това
додѣ сьмь на свѣтъ-тъ казувамъ, за да
иматъ моіѭ-тѫ радость пълнѫ въ себе
14 си. [ш]Азъ имъ дадохъ слово-то твое, [щ]и
свѣтъ-тъ гы възненавидѣ, защото не сѫ
отъ свѣтъ-тъ, [ъ]както азъ не сьмь отъ
15 свѣтъ-тъ. Не ся моліѭ да гы земешь отъ
свѣтъ-тъ, но [ы]да гы упазишь отъ лука-
16 ваго. [ь]Отъ свѣтъ-тъ не сѫ, както и азъ
17 не сьмь отъ свѣтъ-тъ. [ѣ]Освяти гы чрѣзъ
твоіѭ-тѫ истинѫ; [ю]твое-то слово е исти-
18 на. [я]Както ты проводи мене на свѣтъ-тъ,
19 и азъ проводихъ тѣхъ на свѣтъ-тъ; И [ж]за
тѣхъ азъ освятявамъ себе си, да бѫдѫтъ
20 и тѣ освятени чрѣзъ истинѫ-тѫ. И не
само за тѣхъ ся моліѭ, но и за онѣзи
които чрѣзъ тѣхно-то слово ще повѣру-
21 ватъ въ мене; [іѫ]Да бѫдѫтъ всичкы едно;
[а]както ты, Отче, си въ мене, и азъ въ
тебе, да бѫдѫтъ и тѣ въ насъ едно; за
да повѣрва свѣтъ-тъ че ты си мя прово-
22 дилъ. И азъ, славѫ-тѫ коіѭто ми даде,
дадохъ іѫ тѣмъ; [б]да бѫдѫтъ едно, както
23 смы ный едно: Азъ въ тѣхъ, и ты въ
мене; [в]да бѫдѫтъ съвършенни въ едно, и
да разбере свѣтъ-тъ че ты си мя прово-
дилъ, и възлюбилъ си гы, както си въз-
24 любилъ мене. [г]Отче, тѣзи които си ми
далъ, искамъ дѣто сьмь азъ да бѫдѫтъ
и тѣ съ мене; за да гледатъ славѫ-тѫ
моіѭ, коіѭто ми си далъ, защото си [д]мя
25 възлюбилъ прѣди созданіе міра. Отче пра-
ведный, [е]свѣтъ-тъ не тя е позналъ, но
[ж]азъ тя познахъ, [з]и тѣ познахѫ че ты
26 си мя проводилъ. И [и]явихъ имъ твое-то
име, и ще явіѭ, [і]да бѫде въ тѣхъ лю-
бовь-та съ коіѭто си мя възлюбилъ, и
азъ въ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

1 Това като рече Іисусъ, [а]излѣзе съ уче-
ницы-тѣ си отвѫдь [б]потокъ-тъ Кедронъ,
дѣто имаше градина, въ коіѭто влѣзе той
2 и ученици-тѣ му. А Іуда който го прѣ-
даваше, знаеше това мѣсто, [в]защото мно-
го пѫти ся събираше Іисусъ тамъ съ у-
3 ченицы-тѣ си. И тъй [г]Іуда като зѣ единъ
пълкъ и слугы отъ първосвященницы-тѣ
и Фарисеи-тѣ, дойде тамо съ фенеры и
4 свѣщи и орѫжія. А Іисусъ понеже знае-
ше всичко що имаше да дойде върхъ не-
5 го, излѣзе, и рече имъ: Кого търсите?
Отговорихѫ му: Іисуса Назорянина. Ка-
зува имъ Іисусъ: Азъ сьмь. Съ тѣхъ стое-
6 ше и Іуда, който го прѣдаваше. И като
имъ каза: Азъ сьмь; подрѫпнѫхѫ ся на-
7 задъ, и паднѫхѫ на земіѭ-тѫ. И пакъ
гы попыта: Кого търсите? А тѣ рекохѫ,
8 Іисуса Назорянина. Отговори Іисусъ: Рѣ-
кохъ ви че сьмь азъ: И тъй ако мене
9 търсите, оставѣте тѣзи да си идѫтъ; За
да ся сбѫдне дума-та коіѭто рече: [д]Отъ
тѣзи които ми си далъ не изгубихъ ни-
10 кого. А [е]Симонъ Петръ който имаше
ножъ, измѫкнѫ го, и удари слугѫ-тѫ
първосвященниковъ, и отсѣче му десно-то
ухо: а на слугѫ-тѫ име-то бѣше Малхъ.
11 Тогазь рече Іисусъ на Петра: Тури ножъ-
тъ си въ ножницѫ-тѫ. [ж]Чашѫ-тѫ коіѭто
ми даде Отецъ, да іѫ не піѭ ли?
12 И тъй пълкъ-тъ и тысящникъ-тъ и слу-
гы-тѣ Іудейскы уловихѫ Іисуса и върза-
13 хѫ го, И [ѕ]заведохѫ го първо [и]при Аннѫ;
защото бѣше тесть на Каіафѫ, който бѣ-
ше първосвященникъ прѣзъ таіѫ годинѫ.
14 [і]А Каіафа бѣше тойзи който бѣ далъ со-
вѣтъ на Іудеи-тѣ, че е по добрѣ да загыне
15 единъ человѣкъ за народъ-тъ. И [к]вслѣдъ
Іисуса идѣше Симонъ Петръ, и другый-тъ
ученикъ; и тойзи ученикъ бѣше познатъ
на първосвященника, и влѣзе съ Іисуса
16 въ дворъ-тъ първосвященниковъ. А [л]Петръ
стоеше вънъ до врата-та. И тъй излѣзе
другый-тъ ученикъ, който бѣше познатъ
на първосвященника, и каза на вратаркѫ-
17 тѫ, и въведе Петра. И казува слугыня-та
вратарка на Петра: Да не си и ты отъ
ученицы-тѣ на тогози человѣка? Казува
18 той: Не сьмь. И стоехѫ раби-тѣ и слу-
гы-тѣ, които бѣхѫ наклали огнь, защото
бѣше студено, и ся грѣехѫ; съ тѣхъ
19 стоеше и Петръ и ся грѣеше. А първо-
священникъ-тъ попыта Іисуса за учени-
20 цы-тѣ му и за ученіе-то му. Отговори му
Іисусъ: [м]Азъ явно говорихъ на свѣтъ-тъ;
азъ всякога поучавахъ въ съборище-то и

р Гл. 13; 1. 16; 28.
с 1 Пет. 1; 5. Іуд. 1.
т Ст. 21 и дрг.
у Гл. 10; 30.
ф Гл. 6; 39. 10; 28. Евр. 2; 13.
х Гл. 18; 9. 1 Іоан. 2; 19.
ц Гл. 6; 70. 13; 18.
ч Псал. 109; 8. Дѣян. 1; 20.
ш Ст. 8.
щ Гл. 15; 18, 19. 1 Іоан. 3; 13.
ъ Гл. 8; 23. Ст. 16.
ы Мат. 6; 13. Гал. 1; 4. 2 Сол. 3; 3. 1 Іоан. 5; 18.
ь Ст. 14.
ѣ Гл. 15; 3. Дѣян. 15; 9. Ефес. 5; 26. 1 Пет. 1; 22.
ю 2 Цар. 7; 28. Псал. 119; 142, 151. Гл. 8; 40.
я Гл. 20; 21.
ж 1 Кор. 1; 2, 30. 1 Сол. 4; 7. Евр. 10; 10.
іѫ Ст. 11, 22, 23. Гл. 10; 16. Рим. 12; 5. Гал. 3; 28.
а Гл. 10; 38. 14; 11.
б Гл. 14; 20. 1 Іоан. 1; 3. 3; 24.
в Кол. 3; 14.
г Гл. 12; 26. 14; 3. 1 Сол. 4; 17.
д Ст. 5.
е Гл. 15; 21. 16; 3.
ж Гл. 7; 29. 8; 55. 10; 15.
ѕ Ст. 8. Гл. 16; 27.
и Ст. 6. Гл. 15; 15.
і Гл. 15; 9.

—

а Мат. 26; 36. Мар. 14; 32. Лук. 22; 39.
б 2 Цар. 15; 23.
в Лук. 21; 37. 22; 39.
г Мат. 26; 47. Мар. 14; 43. Лук. 22; 47. Дѣян. 1; 16.
д Гл. 17; 12.
е Мат. 26; 51. Мар. 14; 47. Лук. 22; 49, 50.
ж Мат. 20; 22. 26; 39, 42.
ѕ Мат. 26; 57.
и Лук. 3; 2.
і Гл. 11; 50.
к Мат. 26; 58. Мар. 14; 54. Лук. 22; 54.
л Мат. 26; 69. Мар. 14; 66. Лук. 22; 54.
м Мат. 26; 55. Лук. 4; 15. Гл. 7; 14, 26, 28. 8; 2.

въ храмъ-тъ, дѣто Іудеи-тѣ ся събиратъ
вынѫгы, и нищо не сьмь говорилъ на
21 скрыто. Що пыташь мене? пытай които
сѫ *мя* чули, какво имъ сьмь говорилъ;
22 ето, тѣ знаѭтъ що сьмь азъ реклъ. А
когато рече това, единъ отъ слугы-тѣ
който стоеше близу [н]удари плѣсницѫ на
Іисуса и рече: Така ли отговаряшь пър-
23 восвященнику? Отговори му Іисусъ: Ако
сьмь злѣ продумалъ, свидѣтелствувай за
зло-то; ако ли добрѣ, защо мя біешь?
24 [о]И проводилъ го бѣ Анна вързанъ при
първосвященника Каіафѫ.
25 А Симонъ Петръ стоеше и грѣеше ся;
и [п]рекохѫ му: Да не си и ты отъ не-
говы-тѣ ученицы? Отрече ся той и ре-
26 че: Не сьмь. Казува единъ отъ рабы-тѣ
първосвященниковы, който бѣше роднина
на оногозь, комуто Петръ отсѣче ухо-то:
Не тя ли видѣхъ азъ въ градинѫ-тѫ съ
27 него? И Петръ пакъ ся отрече, [р]и тозь
часъ пѣтель-тъ пѣя.
28 Тогазь [с]заведохѫ Іисуса отъ Каіафѫ въ
преторіѭ-тѫ; а бѣше сутрина, [т]и тѣ не
влѣзохѫ въ преторіѭ-тѫ, да ся не о-
29 сквернятъ, но да ядѫтъ пасхѫ-тѫ. За то
излѣзе Пилатъ при тѣхъ и рече: Какво
обвиненіе наносите върхъ тогозь человѣка?
30 Отвѣщахѫ и рекохѫ му: Той ако не
бѣ злодѣецъ не быхмы го прѣдали на
31 тебе. А Пилатъ имъ рече: Земѣте го вы
и по закону вашему сѫдѣте го. Рекохѫ
му Іудеи-тѣ: Намъ не ни е простено да
32 убіемъ никого: [у]За да ся сбѫде рѣчь-та
Іисусова, коѭто рече, като назначаваше
33 съ каквѫ смърть имаше да умре. И тъй
Пилатъ [ф]влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ, и
повыка Іисуса и рече му: Ты ли си царь
34 Іудейскый? Отговори му Іисусъ: Отъ
самосебе си ли казувашь ты това, или
35 другы ти рекохѫ за мене? Отговори Пи-
латъ: Че азъ Іудеинъ ли сьмь? твой-тъ
народъ и първосвященници-тѣ прѣдадохѫ
36 тя на мене; що си сторилъ? [х]Отговори
Іисусъ: Мое-то царство не е отъ тойзи
свѣтъ; ако бѣше царство-то ми отъ
тойзи свѣтъ, слугы-тѣ ми борили ся бы
да не бѫдѫ прѣдаденъ на Іудеи-тѣ. А
37 сега [ц]царство-то ми не е отъ тука. А
Пилатъ му рече: И тъй ты *сега* царь ли
си? Отговори Іисусъ: Ты *право* казувашь
че азъ сьмь царь. Азъ за това ся родихъ,
и за това дойдохъ на тойзи свѣтъ, да
свидѣтелствувамъ истинѫ-тѫ. [ч]Всякой
който е отъ истинѫ-тѫ, слуша гласъ-тъ
38 ми. Казува му Пилатъ: Що е истина?
и щомъ рече това излѣзе пакъ при Іу-
деи-тѣ, и казува имъ: [ш]Азъ не намѣру-
39 вамъ ни еднѫ винѫ въ него. [щ]А у васъ
има обычай, да ви пущамъ едного на
Пасхѫ-тѫ: рачите ли да ви пуснѫ царь-тъ
40 Іудейскый? Тогазь [ъ]пакъ извыкахѫ всич-
кы-тѣ, и казувахѫ: Не него, [ы]но Варав-
вѫ. А Варавва бѣше разбойникъ.

ГЛАВА 19.

1 [а]Тогазь Пилатъ зѣ Іисуса и *го* би. (2) И
войни-тѣ исплетохѫ вѣнецъ отъ търніе,
възложихѫ *го* на главѫ-тѫ му, и облѣ-
3 кохѫ му багрѣнѫ дрехѫ, И казувахѫ:
Радуй ся, царю Іудейскый; и удряхѫ му
4 плѣсницы. И излѣзе Пилатъ пакъ вънъ
и казува имъ: Ето, извождамъ ви го
вънъ, [б]да познаете че ни еднѫ винѫ не
5 намѣрувамъ въ него. Тогава излѣзе Іисусъ
вънъ, и носѣше търненый-тъ вѣнецъ и ба-
грѣнѫ-тѫ дрехѫ. И казува имъ *Пилатъ:*
6 Ето человѣкъ-тъ. [в]А първосвященници-тѣ
и слугы-тѣ щомъ го видѣхѫ, извыкахѫ и
казувахѫ: Распни *го,* распни *го.* Казува
имъ Пилатъ: Земѣте го вы и распнѣте *го;*
защото азъ не намѣрувамъ винѫ въ него.
7 Отговорихѫ му Іудеи-тѣ: [г]Ный законъ
имамы, и по нашій-тъ законъ трѣбва да
умре; [д]защото направи себе си Сынъ
Божій.
8 А Пилатъ като чу тѫзи думѫ, повече
9 ся убоя. И влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ,
и казува на Іисуса: Ты отъ кѫдѣ си?
10 [е]А Іисусъ му отвѣтъ не даде. Казува му
Пилатъ: На мене ли не говоришь? Не
знаешь ли че власть имамъ да тя распнѫ,
11 и власть имамъ да тя пуснѫ? Отговори
Іисусъ: [ж]Не бы ималъ ты никаквѫ власть
надъ мене, ако не бѣ ти дадено отъ горѣ;
за това който мя прѣдава на тебе, има
12 по голѣмъ грѣхъ. Отъ това Пилатъ ис-
каше да го пусне; Іудеи-тѣ обаче выкахѫ
и казувахѫ: Ако [з]пуснешь тогози, не си
пріятель Кесаревъ: [и]всякой който прави
13 себе си царь, противникъ е Кесарю. А
Пилатъ, като чу тѫзи думѫ, изведе Іисуса
вънъ, и сѣднѫ на сѫдейскый-тъ прѣстолъ,
на мѣсто-то което ся казуваше Камено-
14 послано, а по Еврейскы Гаввава. [і]Бѣше
же петъкъ на Пасхѫ-тѫ, и часъ-тъ около
шесть; и казува на Іудеи-тѣ: Ето вашій-
15 тъ царь. А тѣ извыкахѫ: Махни *го,* махни,
распни го. Казува имъ Пилатъ: Царя ли
вашего да распнѫ? Отговорихѫ първо-
священници-тѣ: [к]*Ный* нѣмамы *другый* царь

н Іер. 20; 2. Дѣян. 23; 2.
о Мат. 26; 57.
п Мат. 26; 69, 71. Мар. 14; 69. Лук. 22; 58.
р Мат. 26; 74. Мар. 14; 72. Лук. 22; 60. Гл. 13; 38.
с Мат. 27; 2. Мар. 15; 1. Лук. 23; 1. Дѣян. 3; 13.
т Дѣян. 10; 28. 11; 3.
у Мат. 20; 19. Гл. 12; 32, 33.
ф Мат. 27; 11.
х 1 Тим. 6; 13.
ц Дан. 2; 44. 7; 14. Лук. 12; 14. Гл. 6; 15. 8; 15.
ч Гл. 8; 47. 1 Іоан. 3; 19. 4; 6.
ш Мат. 27; 24. Лук. 23; 4. Гл. 19; 4, 6.
щ Мат. 27; 15. Мар. 15; 6. Лук. 23; 17.
ъ Дѣян. 3; 14.
ы Лук. 23; 19.

—

а Мат. 20; 19. 27; 26. Мар. 15; 15. Лук. 18; 33.
б Гл. 18; 38. Ст. 6.
в Дѣян. 3; 13.
г Лев. 24; 16.
д Мат. 26; 65. Гл. 5; 18. 10; 33.
е Иса. 53; 7. Мат. 27; 12, 14.
ж Лук. 22; 53. Гл. 7; 30.
з Лук. 23; 2.
и Дѣян. 17; 7.
і Мат. 27; 62.
к Быт. 49; 10.

16 освѣнь Кесаря. [л]И тогазь имъ го прѣда-
де да ся распне. И зѣхѫ Іисуса и *го* за-
карахѫ.
17 И [м]носѣше крьстъ-тъ си и [н]излѣзе на
мѣсто-то нарицаемо Лобно, което по Е-
18 врейскы ся казува Голгоѳа; Дѣто го рас-
пнѫхѫ, и съ него другы двама, отсамъ
19 и отсамъ, а посрѣдъ Іисуса. А [о]Пилатъ
написа и титлѫ, и тури надъ крьстъ-тъ.
И написано бѣ, ІИСУСЪ НАЗОРЯНИНЪ,
20 ЦАРЬ ІУДЕЙСКЫЙ. И тѫзи титлѫ про-
четохѫ мнозина отъ Іудеи-тѣ; защото
бѣше близу до градъ-тъ мѣсто-то дѣто
распнѫхѫ Іисуса, и написано бѣ Еврей-
21 скы, Грьчкы *и* Латинскы. А първосвящен-
ници-тѣ Іудейскы казувахѫ на Пилата:
Недѣй писа, Царь Іудейскый, но че той
22 рече: Царь Іудейскый сьмь. Отговори Пи-
латъ: Каквото писахъ, писахъ.
23 А [п]войни-тѣ като распнѫхѫ Іисуса,
зѣхѫ дрехы-тѣ му, и направихѫ четыри
дѣлове, на всякой воинъ по единъ дѣлъ,
и хитонъ-тъ: а хитонъ-тъ не бѣше шитъ,
24 *но* отъ горѣ *до долу* цѣлъ истъканъ, И
рекохѫ си помежду си: Да го не съди-
рамы, но да мѣтнемъ жрѣбіе за него, ко-
му ще бѫде; за да ся испълни писаніе-то
което казува: [р]„Раздѣлихѫ дрехы-тѣ ми
помежду си, и за одеждѫ-тѫ ми жрѣбіе
мѣтнѫхѫ.“ И тъй войни-тѣ това сторихѫ.
25 А до крьстъ-тъ Іисусовъ [с]стоехѫ май-
ка му, и на майкѫ му сестра ѝ, Марія
жена-та [т]Клеопова, и Марія Магдалина.
26 А Іисусъ, като видѣ майкѫ си и [у]уче-
никъ-тъ когото обичаше, че стоехѫ бли-
зу, казува на майкѫ си: [ф]Жено, ето сынъ
27 ти. Послѣ казува на ученикъ-тъ: Ето
майка ти. И отъ онзи часъ зѣ ѭ уче-
никъ-тъ [х]у дома си.
28 Слѣдъ това, като знаеше Іисусъ че
всичко-то вече ся свърши, [ц]за да ся сбѫде
29 писаніе-то, рече: Жеденъ сьмь. И тамъ
имаше сложенъ съсѫдъ пълнъ съ оцетъ;
и *войни-тѣ* [ч]напълнихѫ гѫбѫ съ оцетъ,
обвихѫ ѭ съ иссопъ и принесохѫ ѭ на
30 уста-та му. И като пріе Іисусъ оцетъ-тъ,
рече: [ш]Свърши ся: и прѣклони главѫ и
прѣдаде духъ.
31 Но понеже *тогава* бѣ петъкъ, [щ]за да
не останѫтъ тѣла-та на крьстъ-тъ въ
сѫбботѫ-тѫ, ([ъ]защото бѣше великъ день
оная сѫббота,) то Іудеи-тѣ молихѫ Пи-
лата, да имъ ся прѣбіѭтъ голени-тѣ, и
32 да гы дигнѫтъ *отъ тамо.* Тогазь дойдохѫ
войни-тѣ, и на първый-тъ прѣбихѫ голени-
тѣ, и на другый-тъ който бѣше распнѫтъ
33 съ него. А като дойдохѫ при Іисуса и
го видѣхѫ че е умрѣлъ вече, не му прѣ-
34 бихѫ голени-тѣ. Но единъ отъ войны-тѣ
прободе съ копіе ребра-та му, и тутакси
35 [ы]излѣзе кръвь и вода. И тойзи който ви-
дѣ свидѣтелствова; и истинно е негово-то
свидѣтелство, и той знае че истинѫ ка-
36 зува, за да повѣрувате вы. Защото *всичко*
това станѫ, [ь]за да ся испълни писаніе-то:
37 „Кость негова не ще да ся строши.“ И
пакъ друго писаніе казува: „[ѣ]Ще погле-
днѫтъ на него когото прободохѫ.“
38 А [ю]слѣдъ това Іосифъ отъ Аримаѳея,
(който бѣше ученикъ Іисусовъ, но пота-
енъ [я]заради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ,) при-
моли ся на Пилата да земе тѣло-то Іи-
сусово; и Пилатъ даде волѭ. И *той* дой-
39 де та дигнѫ тѣло-то Іисусово. Дойде още
и [ж]Никодимъ, (който бѣ дохождалъ отъ
най първо прѣзъ нощь при Іисуса), и но-
сяше едно смѣшеніе отъ смирнѫ и алой
40 до сто литры. И тъй зѣхѫ тѣло-то Іи-
сусово, и [ѭ]обвихѫ го въ плащаницѫ съ
ароматы-тѣ, както е обичай на Іудеи-тѣ
41 да погребаватъ. И на онова мѣсто дѣто
бы распнѫтъ, имаше градина, и въ гради-
нѫ-тѫ гробъ новъ, въ който никой още
42 не бѣ положенъ. [а]Тамо прочее положихѫ
Іисуса, [б]поради петъкъ-тъ на Іудеи-тѣ,
защото бѣше близу гробъ-тъ.

ГЛАВА 20.

1 И въ [а]първый-тъ день на седмицѫ-тѫ
Марія Магдалина идува на гробъ-тъ су-
тринѫ-тѫ рано, като бѣше още тьмно, и
гледа камыкъ-тъ дигнѫтъ отъ гробъ-тъ.
2 Тича тогазь и идува при Симона Петра,
и при [б]другый-тъ ученикъ когото обичаше
Іисусъ, и казува имъ: Дигнѫли Господа
отъ гробъ-тъ, и не знаемъ дѣ сѫ го по-
3 ложили. И тъй Петръ и другый-тъ уче-
никъ [в]излѣзохѫ и отхождахѫ на гробъ-тъ.
4 И тичахѫ и двама-та наедно; а другый-тъ
ученикъ прѣдвари по скоро Петра, и дой-
5 де първъ на гробъ-тъ; И като надникнѫ,
вижда [г]плащаницы-тѣ сложены; но не
6 влѣзе. Слѣдъ него дойде и Симонъ Петръ,
и влѣзе въ гробъ-тъ, и видѣ плащаницы-
7 тѣ сложены, И [д]кърпѫ-тѫ, която бѣше
на главѫ-тѫ му, сложенѫ не наедно съ
плащаницы-тѣ, но особно свитѫ на едно
8 мѣсто. Тогазь влѣзе и другый-тъ ученикъ,
който дойде по напрѣдъ на гробъ-тъ, и

[л] Мат. 27; 26, 31. Мар. 15; 15. Лук. 23; 24.
[м] Мат. 27; 31, 33. Мар. 15; 21, 22. Лук. 23; 26, 33.
[н] Чисх. 15; 36. Евр. 13; 12.
[о] Мат. 27; 37. Мар. 15; 26. Лук. 23; 38.
[п] Мат. 27; 35. Мар. 15; 24. Лук. 23; 34.
[р] Псал. 22; 18.
[с] Мат. 27; 55. Мар. 15; 40. Лук. 23; 49.
[т] Лук. 24; 18.
[у] Гл. 13; 24. 20; 2. 21; 7, 20, 24.
[ф] Гл. 2; 4.
[х] Гл. 1; 11. 16; 32.
[ц] Псал. 69; 21.
[ч] Мат. 27; 48.
[ш] Гл. 17; 4.
[щ] Втор. 21; 23.
[ъ] Ст. 42. Мар. 15; 42.
[ы] 1 Іоан. 5; 6, 8.
[ь] Исх. 12; 46. Чисх. 9; 12. Псал. 34; 20.
[ѣ] Псал. 22; 16, 17. Зах. 12; 10. Отк. 1; 7.
[ю] Мат. 27; 57. Мар. 15; 42. Лук. 23; 50.
[я] Гл. 9; 22. 12; 42.
[ж] Гл. 3; 1, 2. 7; 50.
[ѭ] Дѣян. 5; 6.
[а] Иса. 53; 9.
[б] Ст. 31.

—

[а] Мат. 28; 1. Мар. 16; 1. Лук. 24; 1.
[б] Гл. 13; 23. 19; 26. 21; 7, 20, 24.
[в] Лук. 24; 12.
[г] Гл. 19; 40.
[д] Гл. 11; 44.

9 видѣ и повѣрува; Защото не бѣхѫ разу-
мѣли още [е]писаніе-то, че трѣбваше той да
10 възкрьсне изъ мьртвы-тѣ. И върнѫхѫ ся
пакъ ученици-тѣ у тѣхъ си.
11 А [ж]Марія стоеше до гробъ-тъ вънъ и
плачеше; и тъй като плачеше надникнѫ
12 въ гробъ-тъ, И вижда два ангела съ бѣ-
лы дрехы сѣднѫлы, единъ отъ кѫдѣ гла-
вѫ-тѫ, и единъ отъ кѫдѣ нозѣ-тѣ, тамъ
13 дѣто бѣ лѣжало тѣло-то Іисусово. И тѣ
й казуватъ: Жено, защо плачешь? Казува
имъ: Защото зѣли Господа моего, и не
14 знаіѫ дѣ сѫ го положили. И [з]това като
рече обърнѫ ся назадъ, и вижда Іисуса
15 че стои, и [и]не знаеше че е Іисусъ. Казува
й Іисусъ: Жено, защо плачешь? кого
търсишь? А тя понеже го имаше че е
градинаръ-тъ, казува му: Господине, ако
си го ты изнеслъ, кажи ми дѣ си го по-
16 ложилъ, и азъ ще го земѫ. Казува й Іи-
сусъ: Маріе. Тя ся обърнѫ и рече му:
17 Раввуни! което ся казува Учителю. Ка-
зува й Іисусъ: Не ся допирай до мене;
защото не сьмь възлѣзлъ още при Отца
си, но иди [і]при братія-та ми, и кажи имъ:
[к]Възлѣзувамъ при Отца моего и Отца
вашего, и [л]Бога моего и Бога вашего.
18 [м]Идува Марія Магдалина та извѣстява на
ученицы-тѣ че видѣ Господа, и *че* той й
рече това.
19 А [н]вечерь-тѫ на тойзи день първый-тъ
на седмицѫ-тѫ, когато бѣхѫ и врата-та
заключены дѣто ученици-тѣ бѣхѫ събра-
ни поради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ, дойде
Іисусъ, и застанѫ на срѣдъ, и казува имъ:
20 Миръ вамъ. И това като рече, показа имъ
рѫцѣ-тѣ и ребра-та си. И [о]зарадувахѫ ся
21 ученици-тѣ като видѣхѫ Господа. И пакъ
имъ рече Іисусъ: Миръ вамъ. [п]Както мя
Отецъ проводи, и азъ проваждамъ васъ.
22 И това като рече, духнѫ, и казува имъ:
23 Пріимѣте Духа Святаго. [р]На които про-
стите грѣхове-тѣ, простени имъ сѫ, и на
които задържите, задържани сѫ.
24 А Ѳома, единъ отъ дванадесеть-тѣ [с]на-
рицаемый Близнецъ, не бѣше съ тѣхъ,
25 когато дойде Іисусъ. И казувахѫ му дру-
гы-тѣ ученици: Видѣхмы Господа. А той
имъ рече: Ако не видіѫ на рѫцѣ-тѣ му
язвы-тѣ отъ гвоздеи-тѣ, и не туріѫ пърстъ-
тъ си въ язвы-тѣ на гвоздеи-тѣ, и не
вложѫ рѫкѫ-тѫ си въ ребра-та му, нѣ-
ма да повѣрувамъ.
26 И подирь осмь дни, пакъ бѣхѫ вѫтрѣ
ученици-тѣ му, и Ѳома съ тѣхъ: идува
Іисусъ, като бѣхѫ врата-та заключены,
и застанѫ на срѣдъ и рече: Миръ вамъ.
27 Послѣ казува на Ѳомѫ: [т]Дай си тука
пърстъ-тъ, и виждь рѫцѣ-тѣ ми; и дай
рѫкѫ-тѫ си, и тури въ ребра-та ми: и
28 не бѫди невѣренъ, но вѣренъ. И отговори
Ѳома и рече му: Господь мой и Богъ
29 мой. Казува му Іисусъ: Понеже мя видѣ,
Ѳомо, повѣрува; [у]блажени които безъ
да видятъ повѣровахѫ.
30 И [ф]още много другы чудеса стори Іи-
сусъ прѣдъ ученицы-тѣ си, които не сѫ
31 писаны въ тѫзи книгѫ: А [х]тѣзи сѫ на-
писаны за да повѣрувате че Іисусъ е Хри-
стосъ Сынъ Божій, [ц]и като вѣрувате да
имате животъ въ негово-то име.

ГЛАВА 21.

1 Подирь това пакъ ся яви Іисусъ на у-
ченицы-тѣ *си* на Тиверіадско-то море, и
2 яви имъ ся така: Тамъ бѣхѫ наедно Си-
монъ Петръ и Ѳома нарицаемый Близнецъ,
и [а]Наѳанаилъ отъ Канѫ Галилейскѫ, и
[б]*сынове*-тѣ Зеведееви, и другы двамина
3 отъ ученицы-тѣ негови. Казува имъ Си-
монъ Петръ: *Азъ* ще отидѫ да ловіѫ ры-
бѫ: Казуватъ му: Ще дойдемъ и ный съ
тебе. Излѣзохѫ и възлѣзохѫ завчасъ на
ладіѭ-тѫ, и прѣзъ онѫзи нощь не уло-
4 вихѫ нищо. И като ся разсъмнѫ вече,
застанѫ Іисусъ на брѣгъ-тъ; но учени-
ци-тѣ [в]не познавахѫ че е той Іисусъ.
5 [г]Казува имъ Іисусъ: Дѣца, имате ли нѣщо
6 за ядѣніе? Отговорихѫ му: Не. А той
имъ рече: [д]Хвърлѣте мрѣжѫ-тѫ отдесно
на ладіѭ-тѫ, и ще намѣрите. И тъй хвър-
лихѫ, и не можахѫ вече да іѭ привлѣ-
кѫтъ отъ множество-то на рыбѫ-тѫ.
7 Тогазь онзи [е]ученикъ когото обичаше
Іисусъ, казува на Петра: Господь е. А
Симонъ Петръ, като чу че е Господь,
прѣпаса връхнѫ-тѫ си дрехѫ, (защото
8 бѣше голъ), и хвърли ся въ море-то. А
другы-тѣ ученици дойдохѫ съ ладіѭ-тѫ,
(защото не бѣхѫ далечь отъ земіѭ-тѫ,
но колкото двѣстѣ лакти), и влачахѫ
9 мрѣжѫ-тѫ съ рыбѫ-тѫ. И като излѣзохѫ
на земіѭ-тѫ, гледатъ жаравѫ разложенѫ,
10 и рыбѫ туренѫ на неіѫ, и хлѣбъ. Казува
имъ Іисусъ: Донесѣте отъ рыбы-тѣ които
11 уловихте сега. Възлѣзе Симонъ Петръ, та
извлѣче мрѣжѫ-тѫ на земіѭ-тѫ, пълнѫ съ
едры рыбы сто и петдесеть и три; и тол-
козь като бѣхѫ, мрѣжа-та ся не съдра.
12 Казува имъ Іисусъ: [ж]Елате обѣдвайте.
И никой отъ ученицы-тѣ не смѣеше да
го попыта: Ты кой си? понеже знаехѫ
13 че е Господь. Идува тогазь Іисусъ и зема

[е] Псал. 16; 10. Дѣян. 2; 25 до 31. 13; 34, 35.
[ж] Мар. 16; 5.
[з] Мат. 28; 9. Мар. 16; 9.
[и] Лук. 24; 16, 31. Гл. 21; 4.
[і] Псал. 22; 22. Мат. 28; 10. Рим. 8; 29. Евр. 2; 11.
[к] Гл. 16; 28.
[л] Ефес. 1; 17.
[м] Мат. 28; 10. Лук. 24; 10.
[н] Мар. 16; 14. Лук. 24; 36. 1 Кор. 15; 5.
[о] Гл. 16; 22.
[п] Мат. 28; 18. Гл. 17; 18, 19. 2 Тим. 2; 2. Евр. 3; 1.
[р] Мат. 16; 19. 18; 18.
[с] Гл. 11; 16.
[т] 1 Іоан. 1; 1.
[у] 2 Кор. 5; 7. 1 Пет. 1; 8.
[ф] Гл. 21; 25.
[х] Лук. 1; 4.
[ц] Гл. 3; 15, 16. 5; 24. 1 Пет. 1; 8, 9.
[а] Гл. 1; 45.
[б] Мат. 4; 21.
[в] Гл. 20; 14.
[г] Лук. 24; 41.
[д] Лук. 5; 4, 6, 7.
[е] Гл. 13; 23. 20; 2
[ж] Дѣян. 10; 41.

хлѣбъ-тъ, и дава имъ, така и рыбѫ-тѫ.
14 Това бѣше вече [з]третій пѫть, дѣто ся
яви Іисусъ на ученицы-тѣ си, отъ какъ
въскрьснѫ изъ мьртвы-тѣ.
15 А като ся наобѣдувахѫ, казува Іисусъ
Симону Петру: Симоне Іонинъ, любишь
ли мя повече отъ тыя? Казува му: Ей,
Господи, ты знаешь че тя обычамъ. Ка-
16 зува му: Паси агьнцы-тѣ ми. Казува му
пакъ вторый пѫть: Симоне Іонинъ, лю-
бишь ли мя? [и]Казува му: Ей, Господи,
ты знаешь че тя обычамъ. Казува му:
17 Паси овцы-тѣ ми. Казува му третій пѫть:
Симоне Іонинъ, обычашь ли мя? Оскър-
би ся Петръ, защото му рече третій пѫть:
Обычашь ли мя? И рече му: Господи,
[і]ты всичко знаешь; ты знаешь че тя обы-
чамъ: Казува му Іисусъ: Паси овцы-тѣ
18 ми. [к]Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, когато
бѣше ты по младъ, самъ си ся опасу-
ваше и ходѣше кѫдѣто щѣше; но като
остарѣешь, ще прострешь рѫцѣ и другъ
ще тя опасува и ще тя води кѫдѣто
19 ты не щешь. И това рече като назнача-
ваше [л]съ каквѫ смърть имаше да про-
слави Бога. И това щомъ рече, казува
20 му: Върви подирѣ ми. А Петръ като ся
обърнѫ, вижда че иде подирѣ *имъ* уче-
никъ-тъ [м]когото обычаше Іисусъ, тойзи
който на вечерѭ-тѫ ся наклони на грѫ-
ди-тѣ му, и рече: Господи, кой е който
21 ще тя прѣдаде? Него като видѣ Петръ,
22 казува Іисусу: Господи, а тойзи що? Ка-
зува му Іисусъ: Ако щѫ да прѣбѫде
той [н]доклѣ дойдѫ, тебѣ що ти е? Ты
23 върви подирѣ ми. И тъй ся разнесе тая
дума помежду братія-та, че тойзи уче-
никъ нѣма да умре: а Іисусъ му не рече
че нѣма да умре; но: Ако щѫ да остане
той доклѣ дойдѫ, тебѣ що ти е?
24 Тойзи е ученикъ-тъ който свидѣтел-
ствува за това, който и написа това; и
[о]знаемъ че негово-то свидѣтелство е ис-
25 тинно. [п]Има още и другы много нѣща
що стори Іисусъ, които ако бы да ся на-
пишѫтъ едно по едно, [р]и цѣлъ свѣтъ,
ми ся чини, не бы вмѣстилъ написаны-тѣ
книгы. Аминь.

ДѢЯНІЯ-ТА НА СВЯТЫ-ТѢ АПОСТОЛЫ.

ГЛАВА 1.

1 Пьрво-то слово, о [а]Θеофиле, направихъ,
за все що начнѫ Іисусъ да прави и да
2 учи, [б]Даже до день-тъ въ който ся въз-
несе, отъ какъ [в]даде чрѣзъ Духа Святаго
заповѣди на апостолы-тѣ, които избра:
3 [г]На които и прѣдстави себе си живъ слѣдъ
страданіе-то си съ много вѣрны знаменія,
като имъ ся являваше четыридесеть дни,
4 и говорѣше имъ за царство-то Божіе. И
[д]като ся събираше *съ тѣхъ* заржча имъ
да ся не отдалечатъ отъ Іерусалимъ, но
да очакуватъ обѣщаніе-то на Отца, [е]което
5 чухте, *рече*, отъ мене. [ж]Защото Іоаннъ е
съ водѫ крьстилъ, а [з]вы ще бѫдете крь-
стени съ Духа Святаго, слѣдъ тыя не много
6 дни. И тъй като ся събрахѫ, пытахѫ го
и казувахѫ: [и]Господи, въ това ли врѣме
щешь да [і]възстановишь царство-то въ
7 Израиль? А *той* имъ рече: [к]Не е за васъ
да знаете годины-тѣ или врѣмена-та, които
Отецъ е положилъ въ собственнѫ-тѫ си
8 власть. [л]Но *вы* ще пріемете силѫ, [м]когато
слети Духъ Святый на васъ, и [н]ще ми
бѫдете свидѣтели и въ Іерусалимъ, и во
всичкѫ Іудеѭ и Самаріѭ, и до край зе-
9 мѭ-тѫ. И [о]това отъ какъ рече, тѣ като
гледахѫ, [п]възнесе ся, и облакъ го подѣ
10 изъ прѣдъ очи-тѣ имъ. И като стоехѫ та
гледахѫ на небе-то, когато възлѣзуваше
той, ето, двамина человѣци [р]въ бѣлы дрехы
11 застанѫхѫ прѣдъ тѣхъ; Които и рекохѫ:
[с]Мѫжіе Галилеяне, що стоите та гледате
на небе-то? Тойзи Іисусъ, който ся въз-
несе отъ васъ на небе-то, [т]ще дойде тъй,

з Вижъ Гл. 20; 19, 26.
и Дѣян. 20; 28. Евр. 13; 20. 1 Пет. 2; 25. 5; 2, 4.
і Гл. 2; 24, 25. 16; 30.
к Гл. 13; 36. Дѣян. 12; 3, 4.
л 2 Пет. 1; 14.
м Гл. 13; 23, 25. 20; 2.
н Мат. 16; 27, 28. 25; 31. 1 Кор. 4; 5. 11; 26. Отк. 2; 25. 3; 11. 22; 7, 20.
о Гл. 19; 35. 3 Іоан. 12.
п Гл. 20; 30.
р Амос. 7; 10.

а Лук. 1; 3.
б Мар. 16; 19. Лук. 9; 51. 24; 51. Ст. 9. 1 Тим. 3; 16.
в Мат. 28; 19. Мар. 16; 15. Іоан. 20; 21. Гл. 10; 41, 42.
г Мар. 16; 14. Лук. 24; 36. Іоан. 20; 19, 26. 21; 1, 14. 1 Кор. 15; 5.
д Лук. 24; 43, 49.
е Лук. 24; 49. Іоан. 14; 16, 26, 27. 15; 26. 16; 7. Гл. 2; 33.
ж Мат. 3; 11. Гл. 11; 16. 19; 4.
з Іоил. 3; 18. Гл. 2; 4. 11; 15.
и Мат. 24; 3.
і Иса. 1; 26. Дан. 7; 27. Амос. 9; 11.
к Мат. 24; 36. Мар. 13; 32. 1 Сол. 5; 1.
л Гл. 2; 1, 4.
м Лук. 24; 49.
н Лук. 24; 48. Іоан. 15; 27. Ст. 22. Гл. 2; 32.
о Лук. 24; 51. Іоан. 6; 62.
п Ст. 2.
р Мат. 28; 3. Мар. 16; 5. Лук. 24; 4. Іоан. 20; 12. Гл. 10; 3, 30.
с Гл. 2; 7. 13; 31.
т Дан. 7; 13. Мат. 24; 30. Мар. 13; 26. Лук. 21; 27. Іоан. 14; 3. 1 Сол. 1; 10. 4; 16. 2 Сол. 1; 10. Отк. 1; 7.

както го видѣхте да отхожда на небе-то.
12 [у]Тогази ся върнѫхѫ въ Іерусалимъ отъ
горѫ-тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ, която е
близу до Іерусалимъ, единъ сѫбботенъ
день пѫть.
13 И когато влѣзохѫ, възлѣзохѫ [ф]въ гор-
ницѫ-тѫ дѣто живѣехѫ [х]Петръ и Іаковъ
и Іоаннъ и Андрей, Филиппъ и Ѳома,
Варѳоломей и Матѳей, Іаковъ Алфеевъ
14 и [ц]Симонъ Зилотъ, и [ч]Іуда Іакововъ. [ш]Тѣ
всичкы единодушно, [щ]съ жены-тѣ и Ма-
ріѭ майкѫ-тѫ Іисусовѫ, и [ъ]съ братія-та
му, бѣхѫ непрѣстанно въ молитвѫ и мо-
леніе.
15 И прѣзъ тыя дни станѫ Петръ по срѣдъ
ученицы-тѣ, и рече: (а число-то на тѣзи
които ся намѣрувахѫ тамо бѣше до сто
16 и двадесеть души;) Мѫжіе и братіе, трѣ-
буваше да ся испълни това писаніе, [ь]кое-
то прѣдрече Духъ Святый чрѣзъ уста-та
Давидовы за Іудѫ, [ѣ]който станѫ води-
17 тель на тѣзи, които хванѫхѫ Іисуса. За-
щото [ю]бѣше причисленъ съ насъ, и зѣлъ
18 бѣ дѣлъ въ [я]тѫіѭ службѫ. [ѫ]Той прочее
спечали нивѫ [ѭ]отъ заплатѫ на *своіѭ-тѫ*
неправдѫ, и като паднѫ на очи-тѣ си
просѣднѫ ся прѣзъ срѣдъ, и истекохѫ
19 всичкы-тѣ му чрѣва. И това станѫ извѣ-
стно на всичкы-тѣ жители Іерусалимскы,
така щото тая нива ся нарече по языкъ-тъ
20 имъ Акелдама, сирѣчь, Нива кръвна. За-
щото е писано въ книгѫ-тѫ на Псалмы-
тѣ: [а]„Да бѫде жилище-то му пусто, и
да нѣма който да живѣе въ него;“ и
21 [б]„Чинъ-тъ му другъ да земе.“ И тъй,
отъ человѣцы-тѣ които ся нахождахѫ съ
насъ прѣзъ всичко-то врѣме, въ което
влизаше и излизаше между насъ Господь
22 Іисусъ, [в]Като начнѫ отъ кръщеніе-то Іо-
анново до день-тъ въ който ся [г]възнесе
отъ насъ, единъ отъ тѣхъ трѣбва да бѫде
съ насъ свидѣтель на въскрьсеніе-то му.
23 И поставихѫ двамина, Іосифа нарицаема-
го [д]Варсава, (който ся наименова Іустъ),
24 и Матѳія, и помолихѫ ся и рекохѫ: Ты,
Господи, [е]сърдцевѣдче на всичкы, покажи
отъ тыя двама-та едного когото си избралъ,
25 [ж]Да земе дѣлъ-тъ на тѫзи службѫ и на
апостолство-то, отъ което испаднѫ Іуда
26 за да отиде на свое то си мѣсто. И дадохѫ
жрѣбія-та си, и паднѫ жрѣбіе-то на Мат-
ѳія, и счете ся съ единадесеть-тѣ апо-
столы.

ГЛАВА 2.

1 И когато настанѫ [а]день-тъ на Петде-
сестницѫ-тѫ, всичкы-тѣ бѣхѫ единодушно
2 *събрани* на едно. И [б]внезапу станѫ екотъ
отъ небе-то, като че идѣше силно духа-
ніе отъ вѣтръ, и [в]испълни всичкѫ-тѫ
3 кѫщѫ дѣто сѣдѣхѫ. И явихѫ имъ ся
языци като огненны, които ся раздѣля-
вахѫ, и сѣднѫ на всякого отъ тѣхъ *по*
4 *единъ.* И [г]испълнихѫ ся всичкы съ Духа
Святаго, и начнѫхѫ [д]да говорятъ чу-
жды языцы, както Духъ-тъ имъ даваше
5 да говорятъ. А *тогава* имаше въ Іеруса-
лимъ да живѣѭтъ Іудеи, человѣци бла-
гочестиви отъ всякой народъ що има подъ
6 небе-то. И щомъ ся расчу това събра ся
народъ-тъ и смутихѫ ся; защото всякой
единъ отъ тѣхъ чуяше гы да говорятъ не-
7 говъ-тъ языкъ. И смаяни всичкы чудѣ-
хѫ ся, и думахѫ си единъ на другый:
Ето, всичкы тѣзи които говорятъ не сѫ
8 ли [е]Галилеяне? И какъ ный *гы* чуемъ *да*
говорятъ всякой по собственный-тъ нашъ
9 языкъ въ който смы родени, Парѳяне и
Мидяне и Еламите, и които населяватъ Ме-
10 сопотаміѭ, Іудеѭ и Каппадокіѭ, Понтъ
и Азіѭ, Фригіѭ и Памфиліѭ, Египетъ
и Ливійскы-тѣ страны които сѫ около
11 Киринеѭ, и чужденци отъ Римъ, Іудеи и
прозелити, Критяне и Арабе, чуемъ гы
да говорятъ по наши-тѣ языцы величія-
12 та Божіи. И смаяни всичкы недоумѣвахѫ
ся, и единъ другый си думахѫ: Какво ли
13 ще е това? А другы *имъ* ся присмивахѫ
и казувахѫ: Че сѫ пили много сладко
вино.
14 А Петръ съ единадесеть-тѣ станѫ, въз-
выси гласъ-тъ си, и проговори имъ: Мѫ-
жіе Іудеяне, и всинца които живѣете въ
Іерусалимъ; това да знаете, и дайте вни-
15 маніе на мои-тѣ думы; Защото тѣзи не
сѫ піяни, както вы мислите; [ж]понеже е
16 третій часъ на день-тъ; Но това е рече-
17 но-то чрѣзъ пророка Іоиля: „И ще бѫде
[з]въ послѣдни-тѣ дни, казува Богъ, [и]ще
излѣѭ отъ мой-тъ Духъ на всякѫ плъть;
и ще пророкуватъ синове-тѣ ви и [і]дъ-
щери-тѣ ви, и юноши-тѣ ваши видѣнія
ще виждатъ, и старци-тѣ ваши сънища
18 ще сънуватъ. И още прѣзъ оныя дни ще
излѣѭ отъ Духа моего на рабы-тѣ мои
и на рабыни-тѣ мои, и [к]ще пророчеству-
19 ватъ. И [л]ще покажѫ чудеса на небе-то

у Лук. 24; 52.
ф Гл. 9; 37, 39. 20; 8.
х Мат. 10; 2, 3, 4.
ц Лук. 6; 15.
ч Іуд. 1.
ш Гл. 2; 1, 46.
щ Лук. 23; 49, 55. 24; 10.
ъ Мат. 13; 55.
ь Псал. 41; 9. Іоан. 13; 18.
ѣ Лук. 22; 47. Іоан. 18; 3.
ю Мат. 10; 4. Лук. 6; 16.
я Ст. 25. Гл. 12; 25. 20; 24. 21; 19.
ѫ Мат. 27; 5, 7, 8.
ѭ Мат. 26; 15. 2 Пет. 2; 15.
а Псал. 69; 25.
б Псал. 109; 8.
в Мар. 1; 1.
г Ст. 9.
д Іоан. 15; 27. Ст. 8. Гл. 4; 33.
е Гл. 15; 22.
ж 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. 29; 17. Іер. 11; 20. 17; 10. Гл. 15; 8. Отк. 2; 23.
з Ст. 17.

—

а Лев. 23; 15. Втор. 16; 9. Гл. 20; 16.
б Гл. 1; 14.
в Гл. 4; 31.
г Гл. 1; 5.
д Мар. 16; 17. Гл. 10; 46. 19; 6. 1 Кор. 12; 10, 28, 30. 13; 1. 14; 2 и дрг.
е Гл. 1; 11.
ж 1 Сол. 5; 7.
з Иса. 44; 3. Іез. 11; 19. 36; 27. Іоил. 2; 28, 29. Зах. 12; 10. Іоан. 7; 38.
и Гл. 10; 45.
і Гл. 21; 9.
к Гл. 21; 4. 9; 10. 1 Кор. 12; 10, 28. 14; 1 и дрг.
л Іоил. 2; 30, 31.

горѣ и знаменія долу на земѭ-тѫ, кръвь
20 и огнь и пара отъ дымъ. [м]Сълнце-то ще
ся прѣвърне въ тьмнотѫ, и луна-та въ
кръвь, прѣди да дойде великый-тъ и прѣ-
21 свѣтлый-тъ день Господень. И ще бѫде
че всякой [н]който призове име-то Господне,
22 спасенъ ще бѫде." Мѫжіе Израиляне, по-
слушайте тѣзи думы: Іисуса Назорянина,
мѫжъ доказанъ вамъ отъ Бога [о]съсъ
силы, чудеса и знаменія, които Богъ на-
прави чрѣзъ него по срѣдъ васъ, както
23 и вы знаете, Него, [п]прѣдаденъ по прѣдо-
прѣдѣленѫ-тѫ волѭ и прѣдвѣденіе-то
Божіе, вы като [р]хванѫхте, чрѣзъ рѫцѣ-
тѣ на беззаконницы, *на кръстъ го* прико-
24 вахте и убихте: [с]Когото Богъ въскрьси,
като развърза болѣзни-тѣ на смърть-тѫ,
понеже не бѣ възможно да бѫде държанъ
25 той отъ неѭ. Защото Давидъ казува за
него: [т]„Гледахъ Господа прѣдъ себе си
вынѫгы, понеже е отъ деснѫ-тѫ ми стра-
26 нѫ, да ся не поклатѭ. За това сърдце-
то ми ся развесели, и зарадува ся языкъ-тъ
ми; а още и плъть-та ми въ надеждѫ ще
27 почива; Защото нѣма да оставишь душѫ-
тѫ ми въ адъ; нито ще оставишь прѣпо-
28 добный-тъ си да види истлѣніе. Изявилъ
си ми пѫтища-та на животъ-тъ; съ лице-
29 то си ще мя испълнишь съ веселбѫ." Мѫ-
жіе братіе, могѫ да ви кажѫ свободно за
[у]Патріарха Давида, че умрѣ и погребенъ
бы, и гробъ-тъ му е у насъ до днешній
30 день. И тъй понеже бѣше пророкъ, [ф]и
знаяше че съ клѣтвѫ му ся заклѣ Богъ
че отъ плодъ-тъ на неговы-тѣ чрѣсла по
плъть ще въздигне Христа, да го постави
31 на прѣстолъ-тъ му, Прѣдвидѣ и говорй
за въскрьсеніе-то Христово, че [х]не бы
оставена душа-та негова въ адъ, нито
32 плъть-та му видѣ истлѣніе. [ц]Тогозъ Іи-
суса въскрьси Богъ, [ч]на което ный всин-
33 ца смы свидѣтели. И тъй [ш]като ся въз-
несе съ Божіѭ-тѫ десницѫ, и [щ]зѣ отъ
Отца обѣщаніе-то на Святаго Духа, [ъ]излѣ
това което сега вы виждате и чуете.
34 Защото Давидъ не е възлѣзлъ на небеса;
но той казува: [ы]„Рече Господь Господу
35 моему: Сѣди отъ десно ми, Доклѣ поло-
жѫ врагове-тѣ твои подножіе на нозѣ-тѣ
36 ти." И тъй здраво да знае всичкый домъ
Израилевъ, че тогозъ Іисуса, когото вы
распѣхте, [ь]Богъ е него направилъ Господь
и помазанникъ.

37 *Това* като чухѫ тѣ, [ѣ]дойде сърдце-то
имъ въ умиленіе, и рекохѫ на Петра и
на другы-тѣ апостолы: Що да сторимъ,
38 мѫжіе братіе? И Петръ имъ рече:
[ю]Покайте ся, и всякой отъ васъ да ся
крьсти въ име-то Іисусъ Христова за
прощеніе на грѣхове-тѣ; и ще пріемете
39 даръ-тъ на Святаго Духа. Защото обѣща-
ніе-то е на васъ, и [я]на чада-та ваши, и
[ѫ]на всичкы далечны, колкото ще призове
40 Господь Богъ нашъ. И съ много другы
рѣчи засвидѣтелствуваше, и прѣдумуваше
гы, и казуваше: Избавѣте ся отъ тойзи
41 развращенъ родъ. И тъй тѣзи които прія-
хѫ съ радость слово-то негово покрьсти-
хѫ ся, и приложихѫ ся въ тойзи день
до три хыляды души.
42 И [іѫ]прѣбѫдвахѫ непрѣстанно въ поу-
ченіе-то апостолско, и въ общеніе-то, и
въ прѣломяваніе-то на хлѣбъ-тъ и въ мо-
43 литвы. И страхъ обзѣ всякѫ душѫ; и
[а]много чудеса и знаменія бывахѫ чрѣзъ
44 апостолы-тѣ. И всичкы-тѣ вѣрующи бѣхѫ
45 наедно, и всичко [б]имахѫ общо, И стокѫ-
тѫ и иманіе-то си продавахѫ и [в]распо-
дѣляхѫ гы на всичкы, всякому споредъ
46 нуждѫ-тѫ що имаше. [г]И всякой день
прѣбѫдвахѫ единодушно [д]въ храмъ-тъ, и
[е]прѣломявахѫ хлѣбъ отъ кѫщѫ въ кѫщѫ,
и пріимахѫ хранѫ съ радость и просто-
47 сърдечіе, Като хвалѣхѫ Бога, и [ж]бѣхѫ
благопріятни на всичкый-тъ народъ: а
[з]Господь всякой день прибавяше на цер-
квѫ-тѫ спасаемы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1 А Петръ и Іоаннъ наедно възлѣзувахѫ
[а]въ храмъ-тъ въ врѣме-то на молитвѫ-
2 тѫ [б]по деветый часъ. И имаше нѣкой си
[в]человѣкъ, който бѣ хромъ отъ утробѫ-
тѫ на майкѫ си, та го *все* носяхѫ; ко-
гото *и* слагахѫ всякой день до врата-та
на храмъ-тъ които ся наричахѫ Красны,
[г]да проси милостынѭ отъ онѣзи които
3 влѣзувахѫ въ храмъ-тъ. Той като видѣ
Петра и Іоанна когато щѣхѫ да влѣзѫтъ
въ храмъ-тъ, попроси да земе милостынѭ.
4 А Петръ съ Іоанна взрѣ ся въ него, и
5 рече: Погледни ны. И той гы гледаше
съ вниманіе, съ надеждѫ да земе нѣщо
6 отъ тѣхъ. И Петръ рече: Сребро и злато
азъ нѣмамъ; но което имамъ, това ти да-

м Мат. 24; 29. Мар. 13; 24. Лук. 21; 25.
н Рим. 10; 13.
о Іоан. 3; 2. 14; 10, 11. Гл. 10; 38. Евр. 2; 4.
п Мат. 26; 24. Лук. 22; 22. 24; 44. Гл. 3; 18. 4; 28.
р Гл. 5; 30.
с Ст. 32. Гл. 3; 15. 4; 10. 10; 40. 13; 30, 34. 17; 31. Рим. 4; 24. 8; 11. 1 Кор. 6; 14. 15; 15. 2 Кор. 4; 14. Гал. 1; 1. Ефес. 1; 20. Кол. 2; 12. 1 Сол. 1; 10. Евр. 13; 20. 1 Пет. 1; 21.
т Псал. 16; 8.
у 3 Цар. 2; 10. Гл. 13; 36.
ф 2 Цар. 7; 12, 13. Псал. 132; 11. Лук. 1; 32, 69. Рим. 1; 3. 2 Тим. 2; 8.
х Псал. 16; 10. Гл. 13; 35.
ц Ст. 24.
ч Гл. 1; 8.
ш Гл. 5; 31. Фил. 2; 9. Евр. 10; 12.
щ Іоан. 14; 26. 15; 26. 16; 7, 13. Гл. 1; 4.
ъ Гл. 10; 45. Ефес. 4; 8.
ы Псал. 110; 1. Мат. 22; 44. 1 Кор. 15; 25. Ефес. 1; 20. Евр. 1; 13.
ь Гл. 5; 31.
ѣ Зах. 12; 10. Лук. 3; 10. Гл. 9; 6. 16; 30.
ю Лук. 24; 47. Гл. 3; 19.
я Іоил. 2; 28. Гл. 3; 25.
ѫ Гл. 10; 45. 11; 15, 18. 14; 27. 15; 3, 8, 14. Ефес. 2; 13, 17.
іѫ Ст. 46. Гл. 1; 14. Рим. 12; 12. Ефес. 6; 18. Кол. 4; 2. Евр. 10; 25.
а Мар. 16; 17. Гл. 4; 33. 5; 12.
б Гл. 4; 32, 34.
в Иса. 58; 7.
г Гл. 1; 14.
д Лук. 24; 53. Гл. 5; 42.
е Гл. 20; 7.
ж Лук. 2; 52. Гл. 4; 33. Рим. 14; 18.
з Гл. 5; 14. 11; 24.

—

а Гл. 2; 46.
б Псал. 55; 17.
в Гл. 14; 8.
г Іоан. 9; 8.

вамъ; [д]въ име-то на Іисуса Христа На-
7 зорянина, стани и ходи. И като го хванѫ
за деснѫ-тѫ рѫкѫ дигнѫ го; и тозъ часъ
утвърдихѫ ся плѣсны-тѣ и глезны-тѣ му,
8 И [е]скочи та ся исправи и ходѣше; и
влѣзе съ тѣхъ въ храмъ-тъ, та ходѣше
9 и скачаше и славѣше Бога. [ж]И видѣ го
всичкый-тъ народъ че ходи и слави Бога.
10 И познавахѫ го че бѣ той [з]който сѣдѣше
за милостынѭ при Красны-тѣ врата на
храмъ-тъ; и останѫхѫ въ ужасъ и уди-
вленіе голѣмо за това което ся бѣ слу-
чило нему.
11 И понеже исцѣленый-тъ хромъ ся не от-
дѣляше отъ Петра и Іоанна, всичкый-тъ
народъ смаянъ стече ся при тѣхъ въ
12 притворъ-тъ [и]нарицаемъ Соломоновъ. А
като видѣ Петръ, отговори народу: Мѫ-
жіе Израиляне, що ся чудите за това?
или що ся взирате на насъ, като че отъ
своѭ силѫ или благочестіе смы сторили
13 тогози да ходи? [і]Богъ Авраамовъ, и Исa-
аковъ и Іакововъ, Богъ на отцы-тѣ наши,
[к]прослави Сына своего Іисуса, когото [л]вы
прѣдадохте, и [м]отрекохте ся отъ него
прѣдъ Пилата, когато той бѣ рѣшилъ да
14 *го* пусне. Но вы ся отрекохте отъ [н]Свя-
тый-тъ и [о]Праведный-тъ, и испросихте
15 да ви ся даде человѣкъ убійца. А На-
чалника на животъ-тъ убихте, [п]когото
Богъ въскръси отъ мъртвы-тѣ, и ный смы
16 [р]на него свидѣтели. [с]И чрѣзъ вѣрѫ-тѫ
въ негово-то име, тогози когото гледате
и познавате, негово-то име *го* укрѣпи; и
тази вѣра, която е чрѣзъ него, даде му
прѣдъ всинца вы това съвършенно здра-
17 віе. И сега, братіе, знамъ че *вы* [т]по не-
вѣдѣніе сторихте *това*, както и начални-
18 ци-тѣ ваши; А Богъ, [у]което прѣдизвѣсти
[ф]чрѣзъ уста-та на всичкы-тѣ си пророцы,
че ще Христосъ да пострада, така го из-
19 върши. [х]Покайте ся и обърнѣте ся, да ся
заличатъ грѣхове-тѣ ви, та да дойдѫтъ
врѣмена утѣшителны отъ присѫтствіе-то
20 Господне, И да ви проводи прѣдпроповѣ-
21 даннаго вамъ Іисуса Христа, [ц]Когото
трѣбва да пріеме небе-то до врѣме-то въ
което ще ся [ч]възстанови всичко [ш]що е
говорилъ Богъ отъ вѣка чрѣзъ уста-та
22 на всичкы-тѣ святы свои пророцы. Защото
Моисей рече на отцы-тѣ: [щ]Господь Богъ
вашъ ще въздигне вамъ отъ братія-та
ваши пророкъ, като мене; него послу-
23 шайте во всичко щото ви рече; И всяка
душа, която не послуша тогозъ пророка,
24 ще бѫде истрѣбена изъ народъ-тъ. Още
всичкы-тѣ пророци отъ Самуила и на
сетнѣ, колкото сѫ говорили, прѣдвъзвѣ-
25 стихѫ и тыя дни. [ъ]Вы сте сынове на
пророцы-тѣ, и на завѣтъ-тъ, който завѣ-
ща Богъ на отцы-тѣ наши, когато рече
Авраааму: „[ы]И вси-тѣ племена на земѭ-
тѫ въ твое-то сѣме ще ся благословятъ."
26 Богъ като въскръси Сына своего Іисуса,
[ь]до васъ най първо го [ѣ]проводи, да вы
благослови, [ю]и да отвраща всякого отъ
лукавства-та ваши.

ГЛАВА 4.

1 И когато тѣ говорѣхѫ народу, дойдохѫ
върхъ тѣхъ священници-тѣ и войвода-та
2 на храмъ-тъ, и Саддукеи-тѣ, Които ся
[а]жалувахѫ, защото учахѫ народъ-тъ, и
проповѣдувахѫ чрѣзъ Іисуса въскръсеніе-
3 то отъ мъртвы-тѣ; И възложихѫ на тѣхъ
рѫцѣ, и турихѫ *гы* подъ стражѫ за утрѣ;
4 защото бѣше вече привечеръ. А мнозина
отъ тѣзи които чухѫ слово-то повѣрува-
хѫ; и число-то на *повѣрувалы-тѣ* человѣ-
цы стигнѫ до петь хиляды.
5 И на утринь-тѫ събрахѫ ся въ Іеруса-
лимъ началници-тѣ имъ, и старѣйшины-тѣ
6 и книжници-тѣ, И първосвященникъ-тъ
[б]Анна и Каіафа и Іоаннъ и Александръ,
и *всичкы* що бѣхѫ отъ първосвященниче-
7 скый родъ. И като гы исправихѫ на срѣдъ,
пытахѫ гы: [в]Съ коѭ силѫ, или въ кое
8 име сторихте вы това? [г]Тогази Петръ,
испълненъ Духомъ Святымъ рече имъ:
Началници народни, и старѣйшины Изра-
9 леви, Понеже отъ насъ ся иска днесь от-
вѣтъ за едно благодѣяніе къмъ человѣкъ
немощенъ, чрѣзъ какво бы той исцѣленъ;
10 Да знаете всинца вы и всичкый народъ
Израилевъ, че [д]чрѣзъ име-то на Іисуса
Христа Назорянина, когото вы распѣхте,
[е]когото Богъ въскръси изъ мъртвы-тѣ,
чрѣзъ него той стои прѣдъ васъ здравъ.
11 [ж]Той е камыкъ-тъ когото прѣнебрегнѫхте
вы зидари-тѣ, който станѫ глава на ѫглъ-
12 тъ. И чрѣзъ никого другыго [з]не бива спа-
сеніе; защото нѣма подъ небе-то друго
име да е дадено между человѣцы-тѣ,
чрѣзъ което трѣбва да ся спасемъ.
13 А тѣ като гледахѫ Петрово-то и Іоан-

д Гл. 4; 10.
е Иса. 35; 6.
ж Гл. 4; 16, 21.
з Іоан. 9; 8.
и Іоан. 10; 23. Гл. 5; 12.
і Гл. 5; 30.
к Іоан. 7; 39. 12; 16. 17; 1.
л Мат. 27; 2.
м Мат. 27; 20. Мар. 15; 11. Лук. 23; 18, 20, 21. Іоан. 18; 40. 19; 15. Гл. 13; 28.
н Псал. 16; 10. Мар. 1; 24. Лук. 1; 35. Гл. 2; 27. 4; 27.
о Гл. 7; 52. 22; 14.
п Гл. 2; 24.
р Гл. 2; 32.
с Мат. 9; 22. Гл. 4; 10. 14; 9.
т Лук. 23; 34. Іоан. 16; 3. Гл. 13; 27. 1 Кор. 2; 8. 1 Тим. 1; 13.
у Лук. 24; 44. Гл. 26; 22.
ф Псал. 22. Иса. 50; 6. 53; 5 и држ. Дан. 9; 26. 1 Пет. 1; 10, 11.
х Гл. 2; 38.
ц Гл. 1; 11.
ч Мат. 17; 11.
ш Лук. 1; 70.
щ Втор. 18; 15, 18, 19. Гл. 7; 37.
ъ Гл. 2; 39. Рим. 9; 4, 8. Гал. 3; 26.
ы Быт. 12; 3. 18; 18. 22; 18. 26; 4. 28; 14. Гал. 3; 8.
ь Мат. 10; 5. 15; 24. Лук. 24; 47. Гл. 13; 32, 33, 46.
ѣ Ст. 22.
ю Мат. 1; 21.
а Мат. 22; 23. Гл. 23; 8.
б Лук. 3; 2. Іоан. 11; 49. 18; 13.
в Исх. 2; 14. Мат. 21; 23. Гл. 7; 27.
г Лук. 12; 11, 12.
д Гл. 3; 6, 16.
е Гл. 2; 24.
ж Псал. 118; 22. Иса. 28; 16. Мат. 21; 42.
з Мат. 1; 21. Гл. 10; 43. 1 Тим. 2; 5, 6.

ново-то дързновеніе, и [и]разумѣхж че сж
бескнижни и прости человѣци, чудѣхж
ся, но познахж гы че сж были наедно
14 съ Іисуса. А като видѣхж исцѣленый-тъ
человѣкъ че [і]стои съ тѣхъ, нѣмахж що
15 да рекжтъ на срещж. И отъ какъ имъ
повелѣхж да излѣзжтъ вънъ отъ събо-
рище-то, посовѣтувахж ся помежду си,
16 И говорѣхж: [к]Що да сторимъ на тѣзи
человѣцы? защото, [л]явно е на всичкы
които живѣжтъ въ Іерусалимъ че зна-
менито чудо станж чрѣзъ тѣхъ, и не мо-
17 жемъ да речемъ че не е станжло. Но
за да ся не разнесе повече въ народъ-тъ,
съсъ заплашваніе да имъ запрѣтимъ, да
не говорятъ вече въ това име на никого
18 человѣка. И [м]повыкахж гы та имъ за-
ржчахж да не продуматъ никакъ нито
19 да учатъ въ име-то Іисусово. А Петръ и
Іоаннъ отговорихж имъ и рекохж: [н]Ако
е праведно прѣдъ Бога да послушамы
20 васъ повече, а не Бога, сждѣте. [о]Защото
ный не можемъ да не говоримъ това
21 [п]що смы видѣли и чули. А тѣ пакъ гы
заплашихж и пуснжхж гы, понеже не
намѣрувахж нищо *за което* да гы нака-
жжтъ, [р]поради народъ-тъ; защото всичкы
22 славѣхж Бога [с]за това що быде. Защото
человѣкъ-тъ, надъ когото станж това чудо
на исцѣленіе-то, бѣше повече отъ четы-
ридесеть годинъ.
23 И щомъ гы пуснжхж, [т]дойдохж при
свои-тѣ си, та извѣстихж *това* що имъ
рекохж първосвященници-тѣ и старѣйши-
24 ны-тѣ. А тѣ като чухж, възвышихж еди-
нодушно гласъ къмъ Бога, и рекохж:
Владыко, [у]ты си Богъ, който си напра-
вилъ небе-то и земіж-тж и море-то, и
25 всичко що е въ тѣхъ, Който си реклъ
чрѣзъ уста-та на Давида раба своего:
[ф]Защо ся расфучахж язычници-тѣ, и на-
26 роды-тѣ прѣговарятъ суетны нѣща. Прѣд-
станжхж царіе-тѣ земни, и князове-тѣ ся
събрахж на купъ, противъ Господа и про-
27 тивъ Помазанникъ-тъ неговъ. Защото [х]на-
истинж ся събрахж противъ [ц]святый-тъ
твой отрокъ Іисуса, [ч]когото си помазалъ,
Иродъ и Пилатъ Понтійскый, съсъ языч-
28 ницы-тѣ и народъ-тъ Израилевъ. [ш]Да сто-
рятъ това което твоя-та ржка и твоя-та
29 воля е прѣдопрѣдѣлила да бжде. И нынѣ,
Господи, погледни на тѣхны-тѣ заплашва-
нія, и дай на твои-тѣ рабы [щ]да говорятъ
30 твое-то слово съсъ всяко дързновеніе, Ты
като простирашь ржкж-тж си на исцѣле-
ніе, [ъ]да ставатъ знаменія и чудеса [ы]чрѣзъ
име-то [ь]на святаго отрока твоего Іисуса.
31 И като ся помолихж, [ѣ]потресе ся мѣсто-
то дѣто бѣхж събрани, и испълнихж ся
всичкы Духомъ Святымъ, и [ю]проповѣду-
вахж слово-то Божіе съ дързновеніе.
32 А множество-то които бѣхж повѣрува-
ли имаше [я]едно сърдце и еднж душж; [ж]и
ни единъ не казуваше за нѣщо отъ има-
ніе-то си че е негово; но всичко имахж
33 общо. И апостоли-тѣ [іж]съсъ силж голѣ-
мж отдавахж [а]свидѣтелство-то за въскрь-
сеніе-то на Господа Іисуса, и [б]голѣма
34 благодать бѣ надъ всичкы тѣхъ. И никой
отъ тѣхъ не бѣше въ лишеніе, [в]защото
всичкы които бѣхж стопани на нивы, и-
ли на кжщы, продавахж гы, и носѣхж
35 цѣнж-тж на продадено-то, И [г]слагахж іж
при нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ; и [д]раздава-
ше ся всякому споредъ колкото му трѣб-
ваше.
36 Така Іосій нареченный отъ апостолы-
тѣ Варнава (което ся тълкува сынъ утѣ-
37 шенія), Левитъ, родомъ Кипрянинъ, Кой-
то [е]имаше своіж земіж, продаде іж, и до-
несе пары-тѣ, и сложи *гы* прѣдъ нозѣ-тѣ
на апостолы-тѣ.

ГЛАВА 5.

1 А нѣкой си человѣкъ на име Ананія съсъ
2 женж си Сапфиржж, продаде стяжаніе, И
утаи отъ цѣнж-тж, съсъ знаніе-то и на
женж си; [а]и донесе еднж часть и сложи
3 іж прѣдъ нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ. А Петръ
[б]рече: Ананіе, защо [в]испълни Сатана
сърдце-то ти, да излъжешь Духа Святаго,
и да утаишь отъ цѣнж-тж на нивж-тж?
4 Като стоеше *непродадено*, не бѣше ли
твое? и като ся продаде, не бѣше ли въ
твоіж власть? Защо тури това нѣщо въ
сърдце-то си? Не си реклъ лъжж на че-
5 ловѣцы, но на Бога. И като слушаше А-
нанія тѣзи думы, [г]паднж и издъхнж; и
страхъ голѣмъ обзѣ всичкы които чуяхж
6 това. И станжхж по млады-тѣ, [д]обвихж
7 го, и изнесохж та *го* погребохж. И като
ся минахж около три часа, влѣзе и жена
му безъ да знае това що бѣше ся слу-
8 чило. И Петръ й отговори: Кажи ми, за
толкозь ли продадохте нивж-тж? И тя
9 рече: Ей, за толкозь. А Петръ й рече:
Защо ся съгласихте [е]да искусите Духъ-тъ

и Мат. 11; 25. 1 Кор. 1; 27.
і Гл. 3; 11.
к Іоан. 11; 47.
л Гл. 3; 9, 10.
м Гл. 5; 40.
н Гл. 5; 29.
о Гл. 1; 8. 2; 32.
п Гл. 22; 15. 1 Іоан. 1; 1, 3.
р Мат. 21; 26. Лук. 20; 6, 19. 22; 2. Гл. 5; 26.
с Гл. 3; 7, 8.
т Гл. 12; 12.
у 4 Цар. 19; 15.
ф Псал. 2; 1.
х Мат. 26; 3. Лук. 22; 2. 23; 1, 8.
ц Лук. 1; 35.
ч Лук. 4; 18. Іоан. 10; 36.
ш Гл. 2; 23. 3; 18.
щ Ст. 13; 31. Гл. 9; 27. 13; 46. 14; 3. 19; 8. 26; 26. 28; 31. Ефес. 6; 19.
ъ Гл. 2; 43. 5; 12.
ы Гл. 3; 6, 16.
ь Ст. 27.
ѣ Гл. 2; 2, 4. 16; 26.
ю Ст. 29.
я Гл. 5; 12. Рим. 15; 5, 6. 2 Кор. 13; 11. Фил. 1; 27. 2; 2. 1 Пет. 3; 8.
ж Гл. 2; 44.
іж Гл. 1; 8.
а Гл. 1; 22.
б Гл. 2; 47.
в Гл. 2; 45.
г Ст. 37. Гл. 5; 2.
д Гл. 2; 45. 6; 1.
е Ст. 34, 35. Гл. 5; 1, 2.

—

а Гл. 4; 37.
б Числ. 30; 2. Втор. 23; 21. Екк. 5; 4.
в Лук. 22; 3.
г Ст. 10, 11.
д Іоан. 19; 40.
е Ст. 3. Мат. 4; 7.

Господень? Ето на врата-та нозѣ-тѣ на
тѣзи що погребохѫ мѫжа ти, и тебе ще
10 изнесѫтъ. [ж]И паднѫ на часъ-тъ до но-
зѣ-тѣ му, и издъхнѫ; а като влѣзохѫ
момци-тѣ намѣрихѫ іѭ мъртвѫ, и изне-
сохѫ іѭ, та іѭ погребохѫ при мѫжа й.
11 И голѣмъ страхъ [з]обзѣ всичкѫ-тѫ цер-
квѫ, и всичкы които чуяхѫ това.
12 И пакъ [и]много знаменія и чудеса бы-
вахѫ въ народъ-тъ чрѣзъ рѫцѣ-тѣ на а-
постолы-тѣ; ([і]и всичкы единодушно бѣхѫ
13 въ притворъ-тъ Соломоновъ. [к]А отъ дру-
гы-тѣ никой не смѣеше да ся прилѣпява
при тѣхъ; [л]народъ-тъ обаче гы имаше
14 на почесть. И прилагахѫ ся повече вѣ-
рующи въ Господа, множество мѫжіе и
15 жены;) Така щото износѣхѫ болны-тѣ по
улицы-тѣ и слагахѫ гы на постелкы и
на одрове, [м]да бы поне сѣнка-та Петро-
ва, въ минуваніе-то му, да осѣни нѣкого
16 отъ тѣхъ. Събирахѫ ся още въ Іеруса-
лимъ и множество отъ околны-тѣ градо-
ве, та носѣхѫ [н]болны и страждущы отъ
нечисты духове, и всичкы получавахѫ
исцѣленіе.
17 Тогазь [о]станѫ първосвященникъ-тъ, и
всичкы които бѣхѫ съ него, що принад-
лѣжавахѫ на Саддукейскѫ-тѫ ересь, ис-
18 пълнени съсъ завистъ, И [п]турихѫ рѫцѣ
на апостолы-тѣ, и затворихѫ гы въ об-
19 щѫ-тѫ тьмницѫ. Но [р]ангелъ Господень
прѣзъ нощь-тѫ отвори врата-та на тьм-
20 ницѫ-тѫ, та гы изведе, и рече: Идѣте
и застанѣте въ храмъ-тъ, та говорѣте на
народа [с]всичкы-тѣ словеса на тойзи жи-
21 вотъ. Тѣ като чухѫ *това* на съмнуваніе
влѣзохѫ въ храмъ-тъ и поучавахѫ. А
[т]когато дойде първосвященникъ-тъ и
които бѣхѫ съ него, свикахѫ съборъ-тъ
и всичко-то старѣйшинство на синове-тѣ
Израилевы, и проводихѫ въ тьмницѫ-тѫ
22 да доведѫтъ *апостолы*-тѣ. Но слугы-тѣ
като отидохѫ, не гы намѣрихѫ въ тьм-
ницѫ-тѫ; и върнѫхѫ ся та извѣстихѫ,
23 И рекохѫ: Тьмницѫ-тѫ намѣрихмы за-
ключенѫ твърдѣ здраво, и стражари-тѣ
стоехѫ вънъ прѣдъ врата-та; а като от-
ворихмы, не намѣрихмы никого вѫтрѣ.
24 И като чухѫ тѣзи думы священникъ-тъ
и [у]войвода-та на храмъ-тъ и първосвя-
щенници-тѣ, въ недоумѣніе бѣхѫ за тѣхъ,
25 какво ще бѫде това. И дойде нѣкой си,
та имъ извѣсти и каза: Ето тѣзи чело-
вѣци които турихте въ тьмницѫ-тѫ, сто-
ятъ въ храмъ-тъ и поучаватъ народъ-тъ.
26 Тогази отиде войвода-та съсъ слугы-тѣ,
и доведе гы, не на силѫ; [ф]защото ся
боехѫ отъ народъ-тъ да гы не убіѭтъ
27 съ каменіе. И като гы доведохѫ, поста-
вихѫ гы прѣдъ съборъ-тъ; и попыта гы
28 първосвященникъ-тъ, И рече: [х]Не ви ли
зарѫчахмы и запрѣтихмы да не поуча-
вате въ това име? И ето, напълнихте Іе-
русалимъ съ ваше-то поученіе, [ц]и искате
да докарате върхъ насъ [ч]кръвь-тѫ на
тогозь человѣка.
29 И отговори Петръ и апостоли-тѣ и ре-
кохѫ: [ш]Подобава да ся покорявамы по-
30 вече Богу, неже на человѣцы-тѣ. [щ]Богъ
на отцы-тѣ наши въскръси Іисуса, когото
вы убихте като го [ъ]повѣсихте на дръво.
31 [ы]Него Богъ съ десницѫ-тѫ си въздигнѫ
за [ь]началникъ и [ѣ]спаситель, [ю]да даде по-
каяніе на Израиля, и прощеніе на грѣ-
32 хове-тѣ. И въ тѣзи нѣща свидѣтели нему
смы [я]ный, и Духъ Святый, [ѫ]когото Богъ
даде на онѣзи които го слушатъ.
33 А [ѭ]тѣ като чухѫ *това* кѫсахѫ ся *отъ*
34 *ядъ*, и наговаряхѫ ся да гы убіѭтъ. Но
Фарисей нѣкой си на име [а]Гамаліилъ,
законоучитель, когото всичкый народъ
почиташе, станѫ въ съборище-то, и запо-
вѣда да изведѫтъ вънъ апостолы-тѣ за
35 малко врѣме. И рече имъ: Мѫжіе Изра-
иляне, помыслѣте си добрѣ, какво ще
36 сторите върхъ тѣзи человѣцы. [б]Защото
прѣди тѣзь дни повдигнѫ ся Ѳевда, и ка-
зуваше за себе си да е голѣмъ нѣкой си,
при когото ся прилѣпихѫ до четыристо-
тинъ души на четъ; който быде убитъ,
и всичкы които му ся покорявахѫ раз-
37 идохѫ ся и исчезнѫхѫ. Слѣдъ него ся
повдигнѫ Іуда Галилеянинъ-тъ, въ врѣме-
то на написаніе-то, и отвлѣче подирѣ си
доста народъ; и той загынѫ, и всичкы
които ся поведохѫ вслѣдъ него распър-
38 снѫхѫ ся. И сега ви казувамъ, оттеглѣте
ся отъ тѣзи человѣцы и оставѣте гы;
защото това намѣреніе, или това дѣло,
[в]ако е отъ человѣцы, ще ся разва-
39 ли; [г]Ако ли е отъ Бога, не можете го
развали: *пазѣте* да не бы да ся намѣри-
40 те и [д]богопротивници. И послушахѫ го;
и [е]повыкахѫ апостолы-тѣ, бихѫ гы и
зарѫчахѫ имъ да не говорятъ въ име-то
41 Іисусово, и тъй гы пуснѫхѫ. А тѣ си о-
тивахѫ отъ съборъ-тъ [ж]радостни, защото
ся сподобихѫ да прѣтърпятъ бесчестіе за

ж Ст. 5.
з Ст. 5. Гл. 2; 43. 19; 17.
и Гл. 2; 43. 14; 3. 19; 11. Рим. 15; 19. 2 Кор. 12; 12. Евр. 2; 4.
і Гл. 3; 11. 4; 32.
к Іоан. 9; 22. 12; 42. 19; 38.
л Гл. 2; 47. 4; 21.
м Мат. 9; 21. 14; 36. Гл. 19; 12.
н Мар. 16; 17, 18. Іоан. 14; 12.
о Гл. 4; 1, 2, 6.
п Лук. 21; 12.
р Гл. 12; 7. 16; 26.
с Іоан. 6; 68. 17; 3. 1 Іоан. 5; 11.
т Гл. 4; 5, 6.
у Лук. 22; 4. Гл. 4; 1.
ф Мат. 21; 26.
х Гл. 4; 18.
ц Гл. 2; 23, 36. 3; 15. 7; 52.
ч Мат. 23; 35. 27; 25.
ш Гл. 4; 19.
щ Гл. 3; 13, 15. 22; 14.
ъ Гл. 10; 39. 13; 29. Гал. 3; 13. 1 Пет. 2; 24.
ы Гл. 2; 33, 36. Фил. 2; 9. Евр. 2; 10. 12; 2.
ь Гл. 3; 15.
ѣ Мат. 1; 21.
ю Лук. 24; 47. Гл. 3; 26. 13; 38. Ефес. 1; 7. Кол. 1; 14.
я Іоан. 15; 26, 27.
ѫ Гл. 2; 4. 10; 44.
ѭ Гл. 2; 37. 7; 54.
а Гл. 22; 3.
б Прит. 21; 30. Иса. 8; 10. Мат. 15; 13.
в Лук. 21; 15. 1 Кор. 1; 25.
г Гл. 7; 51. 9; 5. 23; 9.
д Гл. 4; 18.
е Мат. 10; 17. 23; 34. Мар. 13; 9.
ж Мат. 5; 12. Рим. 5; 3. 2 Кор. 12; 10. Фил. 1; 29. Евр. 10; 34. Іак. 1; 2. 1 Пет. 4; 13, 16.

42 негово-то име. И всякой день [з]не прѣ-
станувахѫ да учатъ и да благовѣству-
ватъ за Іисуса Христа, и [и]въ храмъ-тъ и
по кѫщы-тѣ.

ГЛАВА 6.

1 И прѣзъ тыя дни [а]когато ся умножа-
вахѫ ученици-тѣ, станѫ роптаніе [б]отъ
Еллинисты-тѣ вьрхъ Евреи-тѣ, че [в]въ
повседневно-то раздаваніе на потрѣбно-
сти-тѣ, тѣхны-тѣ вдовицы оставали не-
2 пригледваны. На това дванадесеть-тѣ свы-
кахѫ множество-то на ученицы-тѣ и ре-
кохѫ: [г]Не е прилично намъ да оставимъ
слово-то Божіе, и да слугувамы на тръ-
3 пезы. И тъй, братіе, виждте [д]та изберѣте
отъ васъ си седмь души свидѣтелствованы,
испълнены съ Духъ Святъ и съ мудрость,
които да поставимъ за тѫзи потрѣбѫ.
4 А [е]ный ще си останемъ въ молитвѫ-тѫ
5 и въ служеніе-то на слово-то. И угодно
бы прѣдложеніе-то на всичко-то множе-
ство; и избрахѫ Стефана, [ж]мѫжъ ис-
пълненъ съ вѣрѫ и съ Духъ Святъ, и
[з]Филиппа, и Прохора, и Никанора, и Ти-
мона, и Пармена, и [и]Николая прозелитъ-
6 тъ отъ Антіохіѭ, Които поставихѫ прѣдъ
апостолы-тѣ; и *тѣ* ся [і]помолихѫ и [к]възъ-
7 ложихѫ рѫцѣ на тѣхъ. И [л]слово-то Бо-
жіе растѣше, и умножаваше ся число-то
на ученицы-тѣ въ Іерусалимъ твърдѣ мно-
го; и много множество [м]отъ священни-
цы-тѣ подчинявахѫ ся на вѣрѫ-тѫ.
8 А Стефанъ испълненъ съ вѣрѫ и силѫ,
правѣше голѣмы чудеса и знаменія въ
9 народъ-тъ. И подигнѫхѫ ся нѣкои отъ
съборище-то което ся казваше *съборище*
на Ливертинцы-тѣ, и Киринейцы-тѣ, и А-
лександрійцы-тѣ, и нѣкои отъ Киликіѭ,
и Азіѭ, и прѣпирахѫ ся съсъ Стефана.
10 И [н]не можахѫ да устоятъ срещѫ му-
дрость-тѫ и духъ-тъ съ който говорѣше.
11 [о]Тогази подучихѫ человѣцы да казуватъ:
Чухмы го да говори думы хулны про-
12 тивъ Моисея и противъ Бога. И подстори-
хѫ народъ-тъ и старѣйшины-тѣ и книж-
ницы-тѣ, и нападнѫхѫ, та го дрѫпнѫхѫ
13 и докарахѫ *го* на съборище-то, И прѣд-
ставихѫ лъжливы свидѣтели, които ка-
зувахѫ: Тойзи человѣкъ не прѣстава да
говори хулны думы противъ това свято
14 мѣсто и противъ законъ-тъ. [п]Защото го
чухмы да казува, че тойзи Іисусъ Назо-
рянинъ-тъ [р]ще развали това мѣсто, и ще
измѣни обычаи-тѣ които прѣдаде намъ
15 Моисей. И всичкы които сѣдѣхѫ на съ-
боръ-тъ, като ся вгледахѫ въ него, видѣ-
хѫ лице-то му като лице на ангелъ.

ГЛАВА 7.

1 А първосвященникъ-тъ рече: Така ли е
2 това? А той рече: [а]Мѫжіе, братіе, и отци,
слушайте: Богъ на славѫ-тѫ яви ся отцу
нашему Аврааму, когато бѣше въ Месо-
потаміѭ, прѣди да ся засели въ Харранъ,
3 И рече му: „[б]Излѣзь отъ земіѭ-тѫ си и
отъ сродство-то си, и дойди въ земіѭ-тѫ
4 коіѭто ще ти покажѫ.“ Тогазь [в]излѣзе
отъ Халдейскѫ-тѫ земіѭ и засели ся въ
Харранъ. И отъ тамъ слѣдъ умираніе-то
на бащѫ му, прѣсели го въ тѫзи земіѭ
5 въ коіѭто вы сега живѣете. И не му да-
де наслѣдіе въ неіѭ, нито еднѫ стѫпкѫ
отъ ногѫ, а [г]обѣща му ся да іѭ даде въ
стяжаніе нему и на негово-то потомство
слѣдъ него, когато *още* той нѣмаше чадо.
6 И рече *му* Богъ така: [д]Че негови-тѣ по-
томци ще бѫдѫтъ прѣселенци въ чуждѫ
земіѭ, и ще гы направятъ *като* робіе, и
ще *гы* притѣсняватъ [е]четыристотинъ го-
7 дины. Но азъ, рече Богъ, ще сѫдіѭ тойзи
народъ на който ще робуватъ; и подирь
това ще излѣзнѫтъ и ще [ж]ми служатъ
8 на това мѣсто. И [з]даде му завѣтъ на о-
брѣзваніе-то; и [и]така роди Исаака, и о-
брѣза го въ осмый день; [і]и Исаакъ *роди*
Іакова, [к]и Іаковъ дванадесеть-тѣ патріар-
9 сы. А [л]патріарси-тѣ завидѣхѫ Іосифу, и
продадохѫ *го* въ Египетъ; [м]Богъ обаче
10 бѣше съ него, И избави го отъ всичкы-тѣ
му бѣды, [н]и даде му благодать и мудрость
прѣдъ Фараона, царя Египетскаго който
го постави управитель надъ Египетъ и
11 надъ всичкый си домъ. И [о]дойде гладъ
надъ всичкѫ-тѫ земіѭ Египетскѫ и Ха-
наанскѫ, и скърбь голѣма; и отци-тѣ на-
12 ши не намѣрувахѫ прѣхранѫ. А Іаковъ
като [п]чу че има жито въ Египетъ, ис-
13 прати първый пѫть отцы-тѣ наши: И [р]на
вторый пѫть познанъ бы Іосифъ на бра-
тія-та си, и извѣстенъ станѫ Іосифовъ-тъ
14 родъ Фараону. И [с]проводи Іосифъ та при-
зва бащѫ си Іакова, и [т]всичко-то си
15 сродство, седмдесеть и петь душы. [у]И

з Гл. 2; 46.
и Гл. 4; 20, 29.

—

а Гл. 2; 41. 4; 4. 5; 14. Ст. 7.
б Гл. 9; 29. 11; 20.
в Гл. 4; 35.
г Исх. 18; 17.
д Втор. 1; 13. Гл. 1; 21. 16; 2. 1 Тим. 3; 7.
е Гл. 2; 42.
ж Гл. 11; 24.
з Гл. 8; 5, 26. 21; 8.
и Отк. 2; 6, 15.
і Гл. 1; 24.
к Гл. 8; 17. 9; 17. 13; 3. 1 Тим. 4; 14. 5; 22. 2 Тим. 1; 6.
л Гл. 12; 24. 19; 20. Кол. 1; 6.
м Іоан. 12; 42.
н Лук. 21; 15. Гл. 5; 39. Исх. 4; 12. Иса. 54; 17.
о 3 Цар. 21; 10, 13. Мат. 26; 59, 60.
п Гл. 25; 8.
р Дан. 9; 26.

—

а Гл. 22; 1.
б Быт. 12; 1.
в Быт. 11; 31. 12; 4, 5.
г Быт. 12; 7. 13; 15. 15; 3, 18. 17; 8. 26; 3.
д Быт. 15; 13, 16.
е Исх. 12; 40. Гал. 3; 17.
ж Исх. 3; 12.
з Быт. 17; 9. 10; 11.
и Быт. 21; 2, 3, 4.
і Быт. 25; 26.
к Быт. 29; 31, и дрг. 30; 5 и дрг. 35; 18, 23.
л Быт. 37; 4, 11, 28. Псал. 105; 17.
м Быт. 39; 2, 21, 23.
н Быт. 41; 37. 42; 6.
о Быт. 41; 54.
п Быт. 42; 1.
р Быт. 45; 4, 16.
с Быт. 45; 9, 27.
т Быт. 46; 27. Втор. 10; 22.
у Быт. 46; 5.

слѣзе Іаковъ въ Египетъ, [ф]и умрѣ *тамъ*
16 той и отци-тѣ наши: И [х]прѣнесохѫ гы
въ Сихемъ, и положихѫ гы [ц]въ гробъ-тъ,
който купи Авраамъ съ цѣнѫ на сребро
17 отъ сынове-тѣ на Еммора Сихемова. И
[ч]като наближаваше врѣме-то на обѣща-
ніе-то което Богъ съ клѣтвѫ ся обѣща
Аврааму, [ш]нарастнѫ народъ-тъ и умножи
18 ся въ Египетъ, Доклѣ настанѫ другъ
19 царь, който не знаеше Іосифа. Той съ
коварно мудруваніе вьрхъ нашій-тъ родъ,
притѣсни отцы-тѣ ни до толко щото [щ]да
хвьрлятъ дѣца-та си, за да не оставатъ
20 живы. [ъ]Въ това врѣме ся роди Моисей,
и прѣкрасенъ [ы]бѣше прѣдъ Бога; и храни-
хѫ го три мѣсеца въ бащинъ-тъ му домъ.
21 А [ь]когато го хвьрлихѫ, зѣ го Фараоно-
ва-та дъщеря, и отхрани го да бѫде не-
22 инъ сынъ. И наученъ бы Моисей на всич-
кѫ-тѫ Египетскѫ мудрость, и силенъ [ѣ]бѣ
23 словомъ и дѣломъ. И [ю]като навьршаше
четыридесетѫ-тѫ годинѫ на възрасть-тѫ
си, дойде му на сьрдце да иде да нагледа
24 братія-та си, сынове-тѣ Израилевы. И по-
неже видѣ нѣкого си *отъ тѣхъ* обиждань,
отбрани *го*, и стори отмьщеніе за притѣ-
25 сняемый-тъ като порази Египтянина. И
мысляше да ся свѣстятъ братія-та му че
Богъ чрѣзъ неговѫ рѫкѫ имъ дава из-
26 бавленіе; но тѣ ся не свѣстихѫ. На [я]у-
трѣшній-тъ день яви имъ ся когато *нѣкои*
отъ тѣхъ ся біяхѫ, и накара гы да ся
примирятъ, и рече: Человѣци, вы сте
братія; защо ся единъ другый обиждате?
27 А тойзи, който онеправдаваше ближній-
тъ си, отпѫди го, и рече: [ж]Кой тя по-
стави началникъ и сѫдникъ надъ насъ?
28 Да ли ищешь да убіешь и мене, както
29 уби вчера Египтянина? [іж]Тогазь Моисей
побѣгнѫ за тѫзи думѫ, и станѫ прѣсел-
никъ въ Мадіамскѫ-тѫ земіѭ, дѣто добы
30 двама сынове. И [а]като ся испълнихѫ че-
тыридесеть години, яви му ся ангелъ Го-
споденъ въ пустыніѭ-тѫ на Синайскѫ-тѫ
горѫ, въ срѣдъ огненъ пламыкъ на еднѫ
31 кѫпинѫ. А Моисей като видѣ, почуди ся
за видѣніе-то; и когато приближаваше за
да прѣгледа, дойде му гласъ отъ Господа:
32 „[б]Азъ сьмь Богъ на твои-тѣ отцы, Богъ
Авраамовъ, Богъ Исааковъ и Богъ Іако-
вовъ.“ И Моисей растреперанъ *отъ страхъ*
33 не смѣеше да гледа. [в]И рече му Господь:
Изуй обуща-та отъ нозѣ-тѣ си; защото
мѣсто-то на което стоишь, свята земя е.
34 [г]Видѣхъ, видѣхъ страданіе-то на мои-тѣ
людіе въ Египетъ, и чухъ въздышаніе-то
имъ, и слѣзохъ да гы избавіѭ; и сега е-
35 ла, ще тя проводіѭ въ Египетъ. Тогози
Моисея, когото не пріяхѫ и му рекохѫ:
Кой тя постави началникъ и сѫдникъ?
него Богъ [д]чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на ангела,
който му ся яви въ кѫпинѫ-тѫ, проводи
36 за началникъ и избавитель. [е]Той гы из-
веде, [ж]като направи чудеса и знаменія
въ земіѭ-тѫ Египетскѫ, [з]и въ Червено-то
море, [и]и въ пустыніѭ-тѫ четыридесеть
37 години. Тойзи е Моисей който рече на
сынове-тѣ Израилевы: Господь Богъ вашъ
отъ братія-та ваши ще въздигне вамъ
[і]пророкъ като мене; [к]него да слушате;
38 [л]Тойзи е, който е былъ на събраніе-то въ
пустыніѭ-тѫ наедно [м]съ ангела, който му
говорѣше на Синайскѫ-тѫ горѫ, още и съ
отцы-тѣ наши, който и [н]прія животворны
39 [о]словеса, да гы даде намъ; Комуто не
рачихѫ да бѫдѫтъ послушни наши-тѣ
отци, но го отпѫдихѫ, и съсъ сьрдца-та
40 си повърнѫхѫ ся въ Египетъ, Когато
[п]рекохѫ на Аарона: Направи ни богове,
които да вървятъ прѣдъ насъ; защото
тойзи Моисей, който ны изведе изъ зе-
міѭ-тѫ Египетскѫ, не знаемъ що станѫ.
41 И прѣзъ онѣзи дни [р]направихѫ теле, и
принесохѫ жертвѫ идолу, и веселяхѫ ся
42 въ направы-тѣ на рѫцѣ-тѣ си. За това ся
[с]отвърнѫ Богъ и прѣдаде гы да служатъ
на небесно-то [т]воинство, както е писано
въ книгѫ-тѫ на пророцы-тѣ: [у]Доме Из-
раилевъ, четыридесеть години въ пусты-
ніѭ-тѫ, закланія и жертвы ли ми прине-
43 сохте? Вы задигнѫхте шатьръ-тъ Моло-
ховъ, и звѣздѫ-тѫ на богъ-тъ си Ремфа-
на изображенія-та, които си направихте
да имъ ся кланяте; и азъ подалечь отъ
44 Вавилонъ ще вы прѣселіѭ. Скинія-та на
свидѣтелство-то бѣше съ отцы-тѣ наши въ
пустыніѭ-тѫ, както заповѣда онзи който
говорѣше на Моисея [ф]да іѭ направи по
45 образъ-тъ който бѣ видѣлъ; [х]Коіѭто на-
ши-тѣ отци като пріяхѫ, внесохѫ іѭ съ
Іисуса *Навина* въ владѣнія-та на язычни-
цы-тѣ, [ц]които изгони Богъ изъ прѣдъ ли-
це-то на наши-тѣ отцы, до дни-тѣ на Да-
46 вида; [ч]Който намѣри благодать прѣдъ
Бога, [ш]и попроси да намѣри жилище за
47 Бога Іаковова. А [щ]Соломонъ му съгради

ф Быт. 49; 33. Исх. 1; 6.
х Исх. 13; 19. Іис. Нав. 24; 32.
ц Быт. 23; 16. 33; 19.
ч Быт. 15; 13. Ст. 6.
ш Исх. 1; 7, 8, 9. Псал. 105; 24, 25.
щ Исх. 1; 22.
ъ Исх. 2; 2.
ы Евр. 11; 23.
ь Исх. 2; 3 до 10.
ѣ Лук. 24; 19.
ю Исх. 2; 11, 12.
я Исх. 2; 13.
ж Лук. 12; 14. Гл. 4; 7.
іж Исх. 2; 15, 22. 4; 20. 18; 3, 4.
а Исх. 3; 2.
б Мат. 22; 32. Евр. 11; 16.
в Исх. 3; 5. Іис. Нав. 5; 15.
г Исх. 3; 7.
д Исх. 14; 19. Числ. 20; 16.
е Исх. 12; 41. 33; 1.
ж Исх. 7; 8; 9; 10; 11; 14; Псал. 105; 27.
з Исх. 14; 21, 27, 28, 29.
и Исх. 16; 1, 35.
і Втор. 18; 15, 18. Гл. 3; 22.
к Мат. 17; 5.
л Исх. 19; 3, 17.
м Иса. 63; 9. Гал. 3; 19. Евр. 2; 2.
н Исх. 21; 1. Втор. 5; 27, 31. 33; 4. Іоан. 1; 17.
о Рим. 3; 2.
п Исх. 32; 1.
р Втор. 9; 16. Псал. 106; 19.
с Псал. 81; 12. Іез. 20; 25, 39. Рим. 1; 24. 2 Сол. 2; 11.
т Втор. 4; 19. 17; 3. 4 Цар. 17; 16, 21; 3. Іер. 19; 13.
у Амос. 5; 25, 26.
ф Исх. 25; 40. 26; 30. Евр. 8; 5.
х Іис. Нав. 3; 14.
ц Неем. 9; 24. Псал. 44; 2. 78; 55. Гл. 13; 19.
ч 1 Цар. 16; 1. 2 Цар. 7; 1. Псал. 89; 19. Гл. 13; 22.
ш 3 Цар. 8; 17. 1 Лѣт. 22; 7. Псал. 132; 4, 5.
щ 3 Цар. 6; 1. 8; 20. 1 Лѣт. 17; 12. 2 Лѣт. 3; 1.

48 домъ. Но [ъ]Вышній не живѣе въ храмове
съ рѫкѫ направены, както казува про-
49 рокъ-тъ: [ы]Небе-то е прѣстолъ мой, а зе-
мя-та е подножіе на нозѣ-тѣ ми. Кой
храмъ ще съградите за мене? казува Го-
сподь; или кое мѣсто за моѭ почивкѫ?
50 Всичко това не направи ли го моя-та рѫ-
51 ка? [ь]Твърдоглави и съ [ѣ]необрѣзаны сърдца
и уши; вы всякога ся противите Духу
Святому: както бащи-тѣ ви, така и вы.
52 [ю]Кого отъ пророцы-тѣ не изгонихѫ от-
ци-тѣ ви? а още и убихѫ оныя които
прѣдизвѣстихѫ за идваніе-то [я]на тогова
Праведника, на когото вы сега станѫхте
53 прѣдатели и убійци; [ѫ]Вы които пріехте
законъ-тъ чрѣзъ служеніе-то ангелско, и
го не удържахте.
54 А тѣ като [ѭ]чуяхѫ това, кѫсахѫ имъ
ся сърдца-та *отъ ядъ*, и скърцахѫ съсъ
55 зѫбы на него. А *Стефанъ*, [а]испълненъ съ
Духъ Святъ, погледнѫ на небе-то и видѣ
славѫ-тѫ Божіѭ, и Іисуса че стоеше
56 отдесно на Бога; И рече: Ето, [б]виждамъ
небеса-та отворены, [в]и Сына человѣче-
57 скаго че стои отдесно на Бога. Но тѣ
като извыкахѫ съ гласъ голѣмъ, зату-
лихѫ си уши-тѣ, и единодушно ся впу-
58 снѫхѫ върхъ него. И като го [г]изведохѫ
вънъ изъ града, [д]хвърляхѫ върхъ него
каменіе. И [е]свидѣтели-тѣ сложихѫ дре-
хы-тѣ си при нозѣ-тѣ на нѣкой момъкъ
59 на име Савлъ. И хвърляхѫ каменіе върхъ
Стефана, който ся [ж]моляше и казуваше:
60 Господи Іисусе, [з]пріими духъ-тъ ми. И
като [и]колѣничи извыка съ гласъ голѣмъ:
[і]Господи, не имъ считай тойзи грѣхъ. И
това като рече заспа.

ГЛАВА 8.

1 А [а]Савлъ съизволяваше на убиваніе-то
му. И по това врѣме станѫ голѣмо го-
неніе противъ церквѫ-тѫ въ Іерусалимъ;
и [б]всичкы ся разидохѫ по Іудейскы-тѣ и
Самарійскы-тѣ мѣста, освѣнь апостолы-тѣ.
2 И нѣкои благоговѣйни человѣци погре-
бохѫ Стефана, и [в]направихѫ надъ него
3 голѣмъ плачъ и рыданіе. А [г]Савлъ пра-
вѣше голѣмѫ поврѣдѫ на церквѫ-тѫ,
понеже влѣзуваше въ всякѫ кѫщѫ, и
влачаше мѫжіе и жены, та гы прѣдава-
4 ше въ тъмницѫ. А [д]тѣзи които бѣхѫ ся
разышли, обхождахѫ и благовѣствувахѫ
слово-то.
5 И [е]Филиппъ слѣзе въ единъ Самарій-
скый градъ, и проповѣдуваше имъ Хри-
6 ста. И внимаваше народъ-тъ единодушно
на това което имъ говорѣше Филиппъ,
като чуяхѫ *всичкы* и виждахѫ знаменія-
7 та които правѣше. Защото нечисти-тѣ
духове, съ голѣмъ гласъ извыкувахѫ и
излѣзувахѫ [ж]отъ мнозина които гы има-
хѫ; и мнозина разслабенни и хроми ис-
8 цѣлени быхѫ. И станѫ радость голѣма
9 въ онзи градъ. А въ градъ-тъ отъ по на-
прѣдъ имаше нѣкой си человѣкъ на име
Симонъ, който правѣше [з]магіи, и омаю-
ваше народъ-тъ Самарійскый, като [и]ка-
зуваше себе си че е великъ нѣкой си:
10 На когото всичкы отъ малъкъ до голѣмъ
давахѫ вниманіе и казувахѫ: Тойзи е
11 велика-та сила Божія. И внимавахѫ на
него, по това че доста врѣме бѣше гы
12 омаювалъ съ магіи-тѣ *си*. Но когато по-
вѣрувахѫ въ Филиппа, който благовѣст-
вуваше [і]за царство-то Божіе, и за име-то
Іисусъ Христово, кръщавахѫ ся мѫжіе
13 и жены. И самъ си Симонъ повѣрова,
и покрьстенъ намѣрваше ся всякога при
Филиппа, и като гледаше че ставатъ
знаменія и чудеса голѣмы, удивяваше ся.
14 А като чухѫ апостоли-тѣ които бѣхѫ въ
Іерусалимъ, че Самарія пріе слово-то Бо-
15 жіе, проводихѫ имъ Петра и Іоанна, Кои-
то като слѣзохѫ, помолихѫ ся за тѣхъ,
16 [к]за да пріимѫтъ Духа Святаго. (Защото
[л]не бѣ слѣзлъ още ни на едного отъ тѣхъ
Духъ Святый, но [м]само бѣхѫ кръстени
17 [н]въ име-то Іисусъ Христово.) Тогазь [о]въз-
лагахѫ рѫцѣ на тѣхъ, и пріимахѫ Духа
18 Святаго. А като видѣ Симонъ че съ въз-
лаганіе-то на апостолскы-тѣ рѫцѣ ся да-
ваше Святый Духъ, принесе имъ сребро,
19 и казуваше: Дайте и на мене тѫзи власть,
щото върхъ когото възложѫ рѫцѣ, да
20 пріима Духа Святаго. А Петръ му рече:
Сребро-то ти съ тебе наедно въ погыбель
да бѫде; защото си [п]възмнѣлъ че [р]даръ-
21 тъ Божій съсъ сребро ся придобыва. Ты
нѣмашь часть нито дѣлъ въ това, защото
22 сърдце-то ти не е право прѣдъ Бога. За
то покай ся отъ тѫзи твоѭ злобѫ, и
моли ся Богу, [с]дано бы ти ся простилъ
23 тойзи на сърдце-то ти помыслъ; Понеже

ъ 3 Цар. 8; 27. 2 Лѣт. 2; 6. 6; 18. Гл. 17; 24.
ы Иса. 66; 1, 2. Мат. 5; 34, 35. 23; 22.
ь Исх. 32; 9. 33; 3. Иса. 48; 4.
ѣ Лев. 26; 41; Втор. 10; 16. Іер. 4; 4. 6; 10. 9; 26. Іез. 44; 9.
ю 2 Лѣт. 36; 16. Мат. 21; 35. 23; 34, 37. 1 Сол. 2; 15.
я Гл. 3; 14.
ѫ Исх. 20; 1. Гал. 3; 19. Евр. 2; 2.
ѭ Гл. 5; 33.
а Гл. 6; 5.
б Іез. 1; 1. Мат. 3; 16. Гл. 10; 11.
в Дан. 7; 13.
г 3 Цар. 21; 13. Лук. 4; 29. Евр. 13; 12.
д Лев. 24; 16.
е Втор. 13; 9, 10. 17; 7. Гл. 8; 1. 22; 20.
ж Гл. 9; 14.
з Псал. 31; 5. Лук. 23; 46.
и Гл. 9; 40. 20; 36. 21; 5.
і Мат. 5; 44. Лук. 6; 28. 23; 34.

—

а Гл. 7; 58. 22; 20.
б Гл. 11; 19.
в Быт. 23; 2. 50; 10. 2 Цар. 3; 31.
г Гл. 7; 58. 9; 1, 13, 21. 22; 4. 26; 10, 11. 1 Кор. 15; 9. Гал. 1; 13. Фил. 3; 6. 1 Тим. 1; 13.
д Мат. 10; 23. Гл. 11; 19.
е Гл. 6; 5.
ж Мар. 16; 17.
з Гл. 13; 6.
и Гл. 5; 36.
і Гл. 1; 3.
к Гл. 2; 38.
л Гл. 19; 2.
м Мат. 28; 19. Гл. 2; 38.
н Гл. 10; 48. 19; 5.
о Гл. 6; 6. 19; 6. Евр. 6; 2.
п Мат. 10; 8. Вижь 4 Цар. 5; 16.
р Гл. 2; 38. 10; 45. 11; 17.
с Дан. 4; 27. 2 Тим. 2; 25.

тя гледамъ че си [т]въ жълчкѫ на горесть
24 и въ свърскѫ на неправдѫ. А отговори
Симонъ и рече: [у]Молѣте ся вы за мене
на Господа, да мя не постигне ни едно
25 отъ тыя що рекохте. Тѣ прочее като за-
свидѣтелствовахѫ и говорихѫ слово-то
Господне, върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ, и
на много Самарійскы села проповѣдахѫ
евангеліе-то.
26 А ангелъ Господенъ говорѝ на Филиппа
и рече: Стани и иди къмъ пладне, въ
пѫть-тъ който слѣзува отъ Іерусалимъ
27 въ *градъ* Газѫ; той е пустъ. И станѫ и
отиде; и ето, человѣкъ отъ [ф]Еѳіопіѭ,
скопецъ, велможа на Кандакіѭ Еѳіоп-
скѫ-тѫ царицѫ, който бѣше надъ всич-
кѫ-тѫ нейнѫ хазнѫ; той [х]бѣ дошелъ въ
28 Іерусалимъ да ся поклони; И на враща-
ніе, като сѣдѣше на колесницѫ-тѫ си,
29 четѣше пророка Исаіѭ. А Духъ-тъ рече
Филиппу: Пристѫпи, и прилѣпи ся до
30 тѫзи колесницѫ. И притече Филиппъ, и
го чу като прочиташе пророка Исаіѭ,
и рече: Разумѣвашь ли това което че-
31 тешь? А той рече: И какъ быхъ можалъ
да разумѣѭ, ако мя не настави нѣкой?
И покани Филиппа да възлѣзе и да сѣдне
32 съ него. А мѣсто-то на писаніе-то, което
прочиташе, бѣше това: [ц]„Заведохѫ го
като овцѫ на закланіе, и като агне без-
гласно прѣдъ тогози който го стриже,
33 така не отваря уста-та си. Въ негово-то
униженіе отнѣ му ся сѫдба-та; а родъ-тъ
му кой ще искаже? защото ся зема жи-
34 вотъ-тъ му отъ земѭ-тѫ." И отговори
скопецъ-тъ и рече на Филиппа: *Кажи
ми*, молѭ ти ся, за кого казува това
пророкъ-тъ? за себе си ли, или за дру-
35 гыго нѣкого? А Филиппъ отвори уста,
[ч]и начнѫ отъ това писаніе, та му благо-
36 вѣсти Іисуса. И като вървѣхѫ въ пѫть-тъ,
дойдохѫ на еднѫ водѫ; и казува ско-
пецъ-тъ: Ето вода; [ш]що мя въспира да
37 ся не кръстѭ? И Филиппъ рече: [щ]Ако
вѣрувашь отъ все сърдце, можешь. А той
отговори и рече: [ъ]Вѣрувамъ че Іисусъ
38 Христосъ е Сынъ Божій. И заповѣда да
ся спре колесница-та; и слѣзохѫ и два-
ма-та на водѫ-тѫ, Филиппъ и скопецъ-тъ,
39 и кръсти го. А когато излѣзохѫ изъ во-
дѫ-тѫ, [ы]Духъ-тъ Господенъ грабнѫ Фи-
липпа, и не го видѣ вече скопецъ-тъ;
но отхождаше на пѫть-тъ си радостенъ.
40 А Филиппъ ся намѣри въ Азотъ; и като
прѣхождаше, проповѣдуваше евангеліе-то
по всичкы-тѣ градове доклѣ дойде въ
Кесаріѭ.

ГЛАВА 9.

1 А [а]Савлъ, като дыхаше още устрашава-
ніе и убійство връхъ ученицы-тѣ Госпо-
2 дни, отиде при първосвященника, И по-
иска отъ него писма до съборища-та въ
Дамаскъ, че ако бы да намѣри нѣкои
отъ тойзи пѫть, мѫжіе и жены, да гы
3 докара вързаны въ Іерусалимъ. И [б]на
отиваніе когато наближаваше Дамаскъ,
внезапу блъснѫ около него свѣтлина отъ
4 небе-то. И като паднѫ той на земѭ-тѫ,
чу гласъ, който му говорѣше: Савле, Са-
вле, [в]защо мя гонишь? А *той* рече: Кой
5 си *ты*, Господи? И Господь му рече: Азъ
сьмь Іисусъ когото ты гонишь; [г]не ти е
6 лесно да риташь срещѫ остенъ. А той
растреперанъ и смаянъ рече: Господи,
[д]що искашь да сторѭ? И Господь му
рече: Стани и влѣзь въ градъ-тъ, и ще
7 ти ся каже, що трѣбва да правишь. [е]А
мѫжіе-тѣ които го придружавахѫ като
чуяхѫ гласъ-тъ а не виждахѫ никого,
8 стоехѫ като вцѣпени. И станѫ Савлъ отъ
земѭ-тѫ, и съ отворены очи не виждаше
никого; и водѣхѫ го за рѫкѫ, та го въ-
9 ведохѫ въ Дамаскъ. И три дни минѫ безъ
да види, и не яде нито пи.
10 А въ Дамаскъ имаше единъ ученикъ
на име [ж]Ананія, и рече му Господь во
видѣніе: Ананіе. А той рече: Ето мя, Го-
11 споди. И Господь му *рече:* Стани, та иди
на улицѫ-тѫ която ся казува Права, и
попытай въ домъ-тъ на Іудѫ за *нѣкого си*
на име Савлъ, [з]Тарсянинъ; защото ето
12 ся моли; И видѣ во видѣніе едного чело-
вѣка, именемъ Ананія, че влѣзе и тури
13 рѫкѫ на него за да прогледа. И отвѣща
Ананія: Господи, чухъ отъ мнозина за
тогозь человѣка, [и]колко злины е сторилъ
14 на твои-тѣ святыи въ Іерусалимъ. И тука
има власть отъ първосвященницы-тѣ да
върже [і]всичкы които призыватъ твое-то
15 име. А Господь му рече: Иди, защото
съсѫдъ избранъ ми е [к]той, да носи мое-
то име прѣдъ [л]народы и [м]царіе, и прѣдъ
16 сынове-тѣ Израилевы: Защото [н]азъ ще
му покажѫ *все* що има да пострада за
име-то ми.
17 И [о]отиде Ананія и влѣзе въ кѫщѫ-тѫ;
[п]и като възложи рѫцѣ на него, рече:
Савле брате, Господь, Іисусъ, който ти

т Евр. 12; 15.
у Быт. 20; 7, 17. Исх. 8; 8. Числ. 21; 7. 3 Цар. 13; 6. Іов. 42; 8. Іак. 5; 16.
ф Соф. 3; 10.
х Іоан. 13; 20.
ц Иса. 53; 7, 8.
ч Лук. 24; 27. Гл. 18; 28.
ш Гл. 10; 47.
щ Мат. 28; 19. Мар. 16; 16.
ъ Мат. 16; 16. Іоан. 6; 69. 9; 35, 38. 11; 27. Гл. 9; 20. 1 Іоан. 4; 15. 5; 5, 13.
ы 3 Цар. 18; 12. 4 Цар. 2; 16. Іез. 3; 12, 14.

—

а Гл. 8; 3. Гал. 1; 13. 1 Тим. 1; 13.
б Гл. 22; 6. 26; 12. 1 Кор. 15; 8.
в Мат. 25; 40 и дрг.
г Гл. 5; 39.
д Лук. 3; 10. Гл. 2; 37. 16; 30.
е Дан. 10; 7. Гл. 22; 9, 26; 13.
ж Гл. 22; 12.
з Гл. 21; 39. 22; 3.
и Ст. 1.
і Ст. 21. Гл. 7; 59. 22; 16. 1 Кор. 1; 2. 2 Тим. 2; 22.
к Гл. 13; 2. 22; 21. 26; 17. Рим. 1; 1. 1 Кор. 15; 10. Гал. 1; 15. Ефес. 3; 7, 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
л Рим. 1; 5. 11; 13. Гал. 2; 7, 8.
м Гл. 25; 22, 23. 26; 1 и дрг.
н Гл. 20; 23. 21; 11. 2 Кор. 11; 23.
о Гл. 22; 12, 13.
п Гл. 8; 17.

ся яви на пѫть-тъ по който ты идѣше
проводи мя за да прогледашь, и [р]да ся
18 испълнишь съ Духа Святаго. И тозь часъ
паднѫхѫ отъ очи-тѣ му като люспы, и
тутакси прогледа; и станѫ та ся крьсти;
19 А като похапнѫ, добы силѫ. И [с]прѣсѣдѣ
Савлъ нѣколко дни съ ученицы-тѣ въ Да-
20 маскъ. И отъ тозь часъ проповѣдуваше
по съборища-та Христа, [т]че той е Сынъ-
21 тъ Божій. И всичкы които го чуяхѫ, ди-
вѣхѫ ся и казувахѫ: [у]Не е ли тойзи
който погубваше въ Іерусалимъ тѣзи кои-
то призывахѫ това име? и тука за това
бѣ дошелъ, да гы закара вързаны при
22 първосвященницы-тѣ. А Савлъ ся укрѣпя-
ваше повече, и [ф]надпираше Іудеи-тѣ кои-
то живѣехѫ въ Дамаскъ, като доказува-
ше че тойзи е Христосъ.
23 И когато ся минѫхѫ нѣколко дни, [х]на-
24 говорихѫ ся Іудеи-тѣ да го убіѭтъ; И
това тѣхно наговаряніе станѫ [ч]извѣстно
на Савла; и вардѣхѫ порты-тѣ деня и
25 нощя, за да го убіѭтъ. Но ученици-тѣ
го зѣхѫ прѣзъ нощь и го [ц]спуснѫхѫ
26 прѣзъ стѣнѫ-тѫ съ кошче. И като [ш]дойде
Савлъ въ Іерусалимъ, стараеше ся да ся
придружи съ ученицы-тѣ; но всичкы ся
боехѫ отъ него, понеже не вѣрувахѫ че
27 е ученикъ. А [щ]Варнава го зѣ, та го до-
веде при апостолы-тѣ, и расказа имъ какъ
е видѣлъ Господа въ пѫть-тъ, и ще му е
говорилъ, [ъ]и какъ въ Дамаскъ е пропо-
вѣдувалъ съ дързновеніе въ име-то Іису-
28 сово. [ы]И вхождаше и исхождаше съ тѣхъ
въ Іерусалимъ, и дързновенно проповѣ-
29 дуваше въ име-то на Господа Іисуса; И
говорѣше и прѣпираше ся съ [ь]Еллинисты-
30 тѣ; [ѣ]а тѣ гледахѫ да го убіѭтъ. *Това*
като разумѣхѫ братія-та, свѣдохѫ го въ
31 Кесаріѭ и отпратихѫ го въ Тарсъ. И то-
газь по всичкѫ Іудеѭ и Галилеѭ и Са-
маріѭ [ю]церквы-тѣ имахѫ миръ, и нази-
давахѫ ся, и като ходѣхѫ въ страхъ Го-
сподень и съ утѣшеніе-то на Святаго Ду-
ха, умножавахѫ ся.
32 И станѫ когато Петръ [я]обхождаше
всичкы-тѣ, да слѣзе и до святы-тѣ кои-
33 то живѣехѫ въ Лиддѫ. И намѣри тамо
нѣкого человѣка на име Еней, който бѣ-
ше разслабенъ, и отъ осмь годины все
34 лѣжеше на постелкѫ. И рече му Петръ:
Енее, [ж]исцѣлява тя Іисусъ Христосъ; ста-
ни и постели си самъ си. И тозь часъ
35 станѫ. И видѣхѫ го всичкы които жи-
вѣехѫ въ Лиддѫ и [іж]въ Саронъ, които
ся [а]обърнѫхѫ къмъ Господа.

36 А въ Іоппіѭ имаше нѣкоя ученица
на име Тавиѳа, (което истълкувано ще
рече, Сърна:) тя бѣ испълнена съ [б]добры
37 дѣла и съ милостыни които правѣше. И
случи ся прѣзъ тѣзь дни тя да ся поболи
и да умре; и като ѭ окѫпахѫ турихѫ
38 ѭ [в]въ горницѫ. И понеже Лидда бѣше
близу до Іоппіѭ, ученици-тѣ като чухѫ
че Петръ е тамъ, проводихѫ до него
двама человѣцы, и моляхѫ го да ся не
39 облѣни да дойде до тѣхъ. И станѫ Петръ
и отиде съ тѣхъ; и щомъ дойде, изведо-
хѫ го въ горницѫ-тѫ; и прѣдставихѫ
ся прѣдъ него всичкы-тѣ вдовицы, та
плачехѫ, и показувахѫ *му* ризы и дрехы
които *имъ* правѣше Сърна, когато бѣ съ
40 тѣхъ. А Петръ [г]испрати на вънъ всичкы-
тѣ, и [д]колѣничи та ся помоли, и ся о-
бърнѫ къмъ тѣло-то, и [е]рече: Тавиѳо,
стани. А тя отвори очи-тѣ си, и като ви-
41 дѣ Петра, сѣднѫ. А той ѝ подаде рѫкѫ
и ѭ исправи; повыка послѣ святы-тѣ
и вдовицы-тѣ, и прѣдстави ѭ *прѣдъ тѣхъ*
42 живѫ. И това станѫ извѣстно по всичкѫ
Іоппіѭ; [ж]и мнозина повѣрувахѫ въ Го-
43 спода. А *Петръ* прѣсѣдѣ доволно врѣме
въ Іоппіѭ у нѣкого си [з]Симона усмаря.

ГЛАВА 10.

1 Имаше пакъ нѣкой си человѣкъ въ Ке-
саріѭ на име Корнилій, стотникъ отъ
2 полкъ-тъ нарицаемый Италійскый, [а]Бла-
гочестивъ и [б]богобоязливъ съсъ всич-
кый-тъ си домъ, и раздаваше много ми-
лостыни на народъ-тъ, и моляше ся Богу
3 непрѣстанно. Около деветый часъ на день-
тъ той въ видѣніе [в]видѣ ясно ангела Бо-
жія, който влѣзе при него и рече му:
4 Корниліе. А той погледнѫ на него, и у-
плашенъ рече: Що е, Господи? И *ангелъ-
тъ* му рече: Твои-тѣ молитвы и твои-тѣ
милостыни възлѣзохѫ на поменъ прѣдъ
5 Бога. И сега проводи человѣцы въ Іоп-
піѭ, и призови Симона който ся нарича
6 Петръ. Той е гость у нѣкого си [г]Симона
усмаря, на когото кѫща-та е край мо-
ре-то; [д]той ще ти каже що трѣбва да
7 правишь. И като си отиде ангелъ-тъ който
говорѣше Корнилію, *той* повыква двамина
отъ слугы-тѣ си, и едного благочестивъ
война отъ тѣзи които ся намѣрувахѫ
8 всякога при него; И разсказа имъ всичко,
и проводи гы въ Іоппіѭ.
9 А на утринь-тѫ, когато тѣ пѫтувахѫ
и наближавахѫ градъ-тъ, часъ-тъ кѫдѣ

р Гл. 2; 4. 4; 31. 8; 17. 13; 52.
с Гл. 26; 20.
т Гл. 8; 37.
у Гл. 8; 3. Ст. 1. Гал. 1; 13, 23.
ф Гл. 18; 28.
х Гл. 23; 12. 25; 3. 2 Кор. 11; 26.
ч 2 Кор. 11; 32.
ц Іис. Нав. 2; 15. 1 Цар. 19; 12.
ш Гл. 22; 17. Гал. 1; 17; 18.
щ Гл. 4; 36. 13; 2.
ъ Ст. 20; 22.
ы Гал. 1; 18.
ь Гл. 6; 1. 11; 20.
ѣ Ст. 23. 2 Кор. 11; 26.
ю Вижь Гл. 8; 1.
я Гл. 8; 14.
ж Гл. 3; 6, 16. 4; 10.
іж 1 Лѣт. 5; 16.
а Гл. 11; 21.
б 1 Тим. 2; 10. Тит. 3; 8.
в Гл. 1; 13.
г Мат. 9; 25.
д Гл. 7; 60.
е Мар. 5; 41, 42. Іоан. 11; 43.
ж Іоан, 11; 4. 12; 11.
з Гл. 10; 6.

—

а Ст. 22. Гл. 8; 2. 22; 12.
б Ст. 35.
в Ст. 30. Гл. 11; 13.
г Гл. 9; 43.
д Гл. 11; 14.

шесть, Петръ, [е]възлѣзе на кжщж-тж отъ
10 горѣ да ся помоли. И бѣше огладнѣлъ и
искаше да яде, а тѣ още като приготвяхж,
11 той дойде въ изстжпленіе, [ж]И вижда не-
бе-то отворено и съсждъ като голѣмж
плащаницж, вързанж за четыри-тѣ края,
че слѣзуваше надъ него, и спущаше ся
12 къмъ земіж-тж. Въ него имаше всякаквы
четвероногы земны, и звѣрове, и гадове,
13 и птицы небесны. И дойде му гласъ:
14 Стани, Петре, заколи и яждь. А Петръ
рече: Никакъ, Господи; [з]защото никога
не сьмь ялъ нищо мърсно или нечисто.
15 И пакъ вторый пжть му *дойде* гласъ:
[и]Което е Богъ очистилъ, ты за мърсно го
16 не считай. И това станж три пжти; и
пакъ ся вдигнж съсждъ-тъ на небе-то.
17 И като ся недоумѣваше Петръ въ себе
си, що знаменуваше това видѣніе което
видѣ, ето, проводени-тѣ отъ Корнилія че-
ловѣци, като бѣхж испытали Симоновж-
18 тж кжщж, застанжхж на врата-та; И по-
выкахж та пытахж, тука ли е гость Си-
19 монъ нарицаемый Петръ. [і]И когато още
Петръ размышляваше за видѣніе-то, рече
му Духъ-тъ: Ето трима человѣци тя тър-
20 сятъ; Но [к]стани и слѣзъ та иди съ тѣхъ
и никакъ ся не сумнявай, защото азъ гы
21 сьмь проводилъ. И като слѣзе Петръ при
человѣцы-тѣ проводены-тѣ до него отъ
Корнилія, рече: Ето азъ сьмь когото тър-
22 сите; за коіж причинж дойдохте? А тѣ
рекохж: [л]Корнилий стотникъ, человѣкъ
праведенъ и богобоязливъ, и [м]свидѣтел-
ствуванъ отъ всичкый народъ Іудейскый,
пріе заповѣдь отъ Бога чрѣзъ единъ святъ
ангелъ да тя призове у дома си и да чуе
23 думы отъ тебе. Тогава гы покани вжтрѣ,
и угости гы. И на утринь-тж Петръ излѣ-
зе съ тѣхъ, а съ него отидохж [н]и нѣкои
24 отъ братія-та, които бѣхж въ Іоппіж. И
на другый-тъ день влѣзохж въ Кесаріж;
а Корнилий гы очакуваше, като бѣ свыкалъ
родниньі-тѣ си и ближни-тѣ си пріятели.
25 И когато влѣзваше Петръ, Корнилий го
посрѣщнж, и паднж на нозѣ-тѣ му и по-
26 клони ся. А Петръ го дигнж и рече:
27 [о]Стани; и самъ азъ сьмь человѣкъ. И ка-
то ся разговаряше съ него, влѣзе и на-
28 мѣри мнозина събраны. И рече имъ: Вы
знаете [п]че не е простено на человѣкъ
Іудеянинъ да има сношеніе или да ся
сближава съ иноплеменникъ: [р]Богъ обаче
ми показа да не казувамъ ни на едного
29 человѣка мърсенъ или нечистъ. За това
и като мя повыкахте, дойдохъ безъ про-
тиворѣчіе; и тъй пытамъ *вы* за коіж при-
30 чинж мя призвахте? И Корнилий рече:
Прѣди четыри дена, до тойзи часъ дър-
жехъ постъ, и часъ-тъ по деветь като ся
моляхъ *Богу* въ кжщж-тж си, ето, [с]за-
станж прѣдъ мене человѣкъ [т]въ свѣтло
31 облѣкло, И казува: Корнилие, [у]послушана
бы твоя-та молитва, и твои-тѣ [ф]милостыни
32 поменжхж ся прѣдъ Бога; И тъй проводи
въ Іоппіж, и призови Симона който ся
нарича Петръ: той е гость въ домъ-тъ
на Симона усмаря при море-то; и той
33 като дойде ще ти говори. И на часъ-тъ
проводихъ до тебе; и ты добрѣ си сто-
рилъ че си дошелъ. Сега прочее ный всин-
ца прѣдстоимъ прѣдъ Бога, да чуемъ все
що ти е заповѣдано отъ Бога.
34 А Петръ отвори уста и рече: [х]Наистинж
35 разбирамъ че Богъ не гледа на лице; Но
[ц]во всякой народъ, онзи който му ся бои,
36 и дѣйствува правдж, пріятенъ му е. Сло-
во-то което проводи на сынове-тѣ Израи-
левы, та *имъ* [ч]благовѣствуваше миръ чрѣзъ
Іисуса Христа; (той е Господь на всичкы);
37 [ш]*Това* слово вы знаете което станж по
всичкж Іудеіж, като [щ]начнж отъ Гали-
леіж, слѣдъ крьщеніе-то което проповѣда
38 Іоаннъ: Какъ помаза [ъ]Богъ съ Духъ Святъ
и съсъ силж Іисуса отъ Назаретъ, който
обхождаше, правѣше благодѣянія и исцѣ-
ляваше всичкы-тѣ насилованы отъ діавола;
39 [ы]защото Богъ бѣше съ него. И [ь]ный смы
свидѣтели на всичко що стори той въ Іу-
дейскж-тж земіж и въ Іерусалимъ; [ѣ]ко-
40 гото убихж, повѣсивше на дърво. [ю]Него
Богъ въскрьси въ третій-тъ день, и по-
41 каза го явно, [я]Не на всичкый-тъ народъ,
но на насъ прѣдопрѣдѣлены-тѣ отъ Бога
свидѣтели, [ѫ]които ядохмы и пихмы съ
него наедно, слѣдъ като въскрьснж изъ
42 мъртвы-тѣ. И [ѭ]повелѣ ни да проповѣду-
вамы на народа, и да засвидѣтелствувамы,
[а]че той е опрѣдѣленый-тъ отъ Бога Сжд-
43 никъ [б]на живы-тѣ и мъртвы-тѣ. [в]Всичкы-
тѣ пророци свидѣтелствуватъ за него, че
всякой който повѣрува въ него, [г]чрѣзъ
негово-то име ще пріеме прощеніе на
грѣхове-тѣ *си*.
44 И когато още говорѣше Петръ тѣзи
думы, [д]слѣзе Духъ Святый на всичкы

[е] Гл. 11; 5 и дрг.
[ж] Гл. 7; 56. Отк. 19; 11.
[з] Лев. 11; 4. 20; 25. Втор. 14; 3, 7. Іез. 4; 14.
[и] Мат. 15; 11. Ст. 28. Рим. 14; 14. 17; 20. 1 Кор. 10; 25. 1 Тим. 4; 4. Тит. 1; 15.
[і] Гл. 11; 12.
[к] Гл. 15; 7.
[л] Ст. 1, 2 и дрг.
[м] Гл. 22; 12.
[н] Ст. 45. Гл. 11; 12.
[о] Гл. 14; 14, 15. Отк. 19; 10. 22; 9.
[п] Іоан. 4; 9. 18; 28. Гл. 11; 3. Гал. 2; 12, 14.
[р] Гл. 15; 8, 9. Ефес. 3; 6.
[с] Гл. 1; 10.
[т] Мат. 28; 3. Мар. 16; 5. Лук. 24; 4.
[у] Ст. 4 и дрг. Дан. 10; 12.
[ф] Евр. 6; 10.
[х] Втор. 10; 17. 2 Лѣт. 19; 7. Іов. 34; 19. Рим. 2; 11. Гал. 2; 6. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17.
[ц] Гл. 15; 9. Рим. 2; 13, 27. 3; 22, 29. 10; 12, 13. 1 Кор. 12; 13. Гал. 3; 28. Ефес. 2; 13, 18. 3; 6.
[ч] Иса. 57; 19. Ефес. 2; 14, 16, 17. Кол. 1; 20.
[ш] Мат. 28; 18. Рим. 10; 12. 1 Кор. 15; 27. Ефес. 1; 20, 22. 1 Пет. 3; 22. Отк. 17; 14. 19; 16.
[щ] Лук. 4; 14.
[ъ] Лук. 4; 18. Гл. 2; 22. 4; 27. Евр. 1; 9.
[ы] Іоан. 3; 2.
[ь] Гл. 2; 32.
[ѣ] Гл. 5 30.
[ю] Гл. 2; 24.
[я] Іоан. 14; 17, 22. Гл. 13; 31.
[ѫ] Лук. 24; 30, 43. Іоан. 21; 13.
[ѭ] Мат. 28; 19, 20. Гл. 1; 8.
[а] Іоан. 5; 22, 27. Гл. 17; 31.
[б] Рим. 14; 9. 10. 2 Кор. 5; 10. 2 Тим. 4; 1. 1 Пет. 4; 5.
[в] Иса. 53; 11. Іер. 31; 34. Дан. 9; 24. Мих. 7; 18. Зах. 13; 1. Мал. 4; 2. Гл. 26; 22.
[г] Гл. 15; 9. 26; 18. Рим. 10; 11. Гал. 3; 22.
[д] Гл. 4; 31. 8; 15, 16, 17. 11; 15.

45 които слушахѫ слово-то. И [е]смаяхѫ ся
вѣрни-тѣ що бѣхѫ отъ обрѣзаны-тѣ, кои-
то бѣхѫ дошли съ Петра, [ж]че даръ-тъ на
Святаго Духа ся излѣ и на языцницы-тѣ;
46 Защото ты чуяхѫ да говорятъ языцы,
47 и да величаѭтъ Бога. Тогази отговори
Петръ: Може ли нѣкой да възбрани во-
дѫ-тѫ да ся не крьстятъ и тѣзи които
48 пріяхѫ Духа Святаго [з]както и ный? [и]И
заповѣда да ся крьстятъ [і]въ име-то Го-
сподне. Тогази му ся примолихѫ да прѣ-
сѣди нѣколко дена *у тѣхъ*.

ГЛАВА 11.

1 И чухѫ апостоли-тѣ и братія-та които
бѣхѫ въ Іудеѭ, че и языцници-тѣ пріяхѫ
2 слово-то Божіе. И когато възлѣзе Петръ
въ Іерусалимъ, прѣпирахѫ ся съ него
3 [а]тѣзи *които бѣхѫ* отъ обрѣзаны-тѣ, И ка-
зувахѫ: Че при необрѣзаны человѣцы си
4 [б]влѣзлъ [в]и ялъ си съ тѣхъ. А Петръ на-
чнѫ и излагаше имъ [г]наредъ станѫло-
5 то и казуваше: [д]Азъ бѣхъ на молитвѫ
въ градъ-тъ Іоппіѭ; и въ изстѫпленіе
видѣхъ видѣніе, единъ съсѫдъ като го-
лѣмѫ плащаницѫ *вързанѫ* за четыри-ти
краища слѣзуваше, и спущаше ся отъ
6 небе-то, и дойде даже до мене. Въ него
като ся вгледвахъ, разсматряхъ и видѣхъ
четвероногы земны, и звѣрове, и гадове,
7 и птицы небесны. И чухъ гласъ който ми
казуваше: Петре, стани, заколи и яждь.
8 И рѣкохъ: Никакъ, Господи; защото ни-
кога не е влѣзло въ уста-та ми нищо
9 мьрсно или нечисто. И отговори ми вто-
рый пѫть гласъ-тъ отъ небе-то: Което е
Богъ очистилъ, ты за мьрсно го не счи-
10 тай. И това станѫ до три пѫти, и пакъ
11 ся дрѫпнѫ всичко на небе-то. И ето, на
сѫщій-тъ часъ, трима человѣци присти-
гнѫхѫ прѣдъ кѫщѫ-тѫ въ коѭто бѣхъ,
12 проводени отъ Кесаріѭ до мене. И [е]рече
ми Духъ-тъ да идѫ съ тѣхъ и никакъ
да ся не сумнявамъ; а съ мене наедно
дойдохѫ и [ж]шестима-та тѣзи братія, и
13 влѣзохмы въ кѫщѫ-тѫ на человѣка. И
[з]каза ни, какъ видѣлъ ангела въ кѫщѫ-
тѫ си, че застанѫлъ и му реклъ: Про-
води человѣцы въ Іоппіѭ, и призови Си-
14 мона който ся нарича Петръ. Той ще ти
каже думы, чрѣзъ които ще ся спасешъ
15 ты и всичкый-тъ твой домъ. И когато
начнѫхъ да говорѭ, Духъ Святый слѣзе
16 на тѣхъ, [и]както и на насъ испьрво. То-
гази смыслихъ рѣчь-тѫ Господнѭ, какъ
казуваше: [і]Іоаннъ е крьстилъ съ водѫ,
а [к]вы ще ся крьстите Духомъ Святымъ.
17 [л]И тъй понеже даде Богъ равенъ даръ
и на тѣхъ, които повѣрувахѫ въ Господа
нашего Іисуса Христа, както и намъ, [м]азъ
кой бѣхъ щото да могѫ да въспрѫ Бога?
18 Това като чухѫ, мълкнѫхѫ си, и славѣ-
хѫ Бога и казувахѫ: [н]И на языцницы-тѣ
прочее даде Богъ покаяніе за животъ.
19 И тъй [о]распрьснѫти-тѣ отъ гоненіе-то,
което станѫ по *смьрть-тѫ на* Стефана,
прѣминѫхѫ до Финикіѭ и Кипръ и Ан-
тіохіѭ, и никому другыму не проповѣ-
20 дувалѫ слово-то тъкмо на Іудеи-тѣ. И
отъ тѣхъ имаше нѣкои человѣци Кипряне
и Киринейци, които, като влѣзохѫ въ
Антіохіѭ, говорѣхѫ [п]на Еллинисты-тѣ, и
21 благовѣствувахѫ *имъ* Господа Іисуса. И
рѫка-та Господня [р]бѣше съ тѣхъ; и много
множество повѣровахѫ и [с]обърнѫхѫ ся
22 къмъ Господа. И чу ся дума-та за тѣхъ
въ уши-тѣ на церквѫ-тѫ въ Іерусалимъ,
и пратихѫ [т]Варнавѫ да прѣмине до Ан-
23 тіохіѭ. И той като дойде и видѣ Божіѭ-
тѫ благодать, възрадова ся, и [у]подканя-
ше всичкы-тѣ да прѣбѫдватъ въ Господа
24 съ постоянно сьрдце. Понеже той бѣше
человѣкъ добръ и [ф]испълненъ съ Духъ
Святъ и съ вѣрѫ: и [х]приложи ся къмъ
25 Господа доволно народъ. Тогава излѣзе
Варнава [ц]до Тарсъ да тьрси Савла, и
като го намѣри, доведе го въ Антіохіѭ.
26 И като ся събирахѫ въ церквѫ-тѫ цѣлѫ
годинѫ, научихѫ доволно народъ; и най
пьрво въ Антіохіѭ ученици-тѣ ся наиме-
новахѫ Христіяни.
27 И прѣзъ тѣзи дни [ч]слѣзохѫ пророци
28 отъ Іерусалимъ въ Антіохіѭ. И станѫ
единъ отъ тѣхъ на име [ш]Агавъ, и назначи
Духомъ, че има да бѫде голѣмъ гладъ по
всичкѫ вселеннѫѭ, който и станѫ во
29 врѣме-то на Клавдія Кесаря. За това уче-
ници-тѣ отредихѫ всякой отъ тѣхъ спо-
редъ състояніе-то си да проводятъ [щ]по-
мощь на братія-та които живѣехѫ въ
30 Іудеѭ: [ъ]Което и сторихѫ и тѫ испрати-
хѫ до презвитеры-тѣ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на
Варнавѫ и Савла.

ГЛАВА 12.

1 Въ онова врѣме царь Иродъ прострѣ рѫ-
цѣ да стори зло на нѣкои отъ церквѫ-тѫ.
2 И уби съ мечь [а]Іакова Іоанновъ-тъ братъ.

е Ст. 23.
ж Гл. 11; 18. Гал. 3; 14.
з Гл. 11; 17. 15; 8, 9. Рим. 10; 12.
и 1 Кор. 1; 17.
і Гл. 2; 38. 8; 16.

—

а Гл. 10; 45. Гал. 2; 12.
б Гл. 10; 28.
в Гал. 2; 12.
г Лук. 1; 3.
д Гл. 10; 9 и друг.
е Іоан. 16; 13. Гл. 10; 19. 15; 7.
ж Гл. 10; 23.
з Гл. 10; 30.
и Гл. 2; 4.
і Мат. 3; 11. Іоан. 1; 26, 33. Гл. 1; 5. 19; 4.
к Иса. 44; 3. Іоил. 2; 28. 3; 18.
л Гл. 15; 8, 9.
м Гл. 10; 47.
н Рим. 10; 12, 13. 15; 9, 16.
о Гл. 8; 1.
п Гл. 6; 1. 9; 29.
р Лук. 1; 66. Гл. 2; 47.
с Гл. 9; 35.
т Гл. 9; 27.
у Гл. 13; 43. 14; 22.
ф Гл. 6; 5.
х Ст. 21. Гл. 5; 14.
ц Гл. 9; 30.
ч Гл. 2; 17. 13; 1. 15; 32. 21; 9. 1 Кор. 12; 28. Ефес. 4; 11.
ш Гл. 21; 10.
щ Рим. 15; 26. 1 Кор. 16; 1. 2 Кор. 9; 1.
ъ Гл. 12; 25.

—

а Мат. 4; 21. 20; 23.

3 И като видѣ че е угодно на Іудеи-тѣ, при-
ложи да улови и Петра; ([б]а бѣхѫ дни-тѣ
4 на бесквасны-тѣ хлѣбове;) [в]Когото хванѫ,
и хвърли въ тьмницѫ, и прѣдаде *го* на че-
тыри четворицы войны да го вардятъ, съ
намѣреніе да го изведе прѣдъ народъ-тъ
5 подирь Пасхѫ-тѫ. И тъй Петра вардѣхѫ
въ тьмницѫ-тѫ, а отъ церквѫ-тѫ stава-
ше усердна молба къмъ Бога за него.
6 И когато щѣше Иродъ да го изведе,
прѣзъ тѫзи нощь Петръ спѣше между
двама войны, вързанъ съ двѣ вериги, и
стражари прѣдъ врата-та вардѣхѫ тьм-
7 ницѫ-тѫ. И ето, [г]ангелъ Господень прѣд-
станѫ, и свѣтлина осія стаіѭ-тѫ; и *ан-
гелъ-тъ* като побута Петра по ребра-та,
разбуди го, и рече *му:* Ставай скоро; и
8 спаднѫхѫ вериги-тѣ отъ рѫцѣ-тѣ му. И
рече му ангелъ-тъ: Опаши ся, и обуй
сандалія-та си; и стори така: и казува
му: Облѣчи дрехѫ-тѫ си, и ела вслѣдъ
9 мене. И *Петръ* излѣзе и отиваше вслѣдъ
него, и [д]не знаеше че е истинно това
което ставаше отъ ангела, но мысляше
10 си [е]че видѣніе види. А като прѣминѫхѫ
първѫ-тѫ стражѫ и второ-тѫ, дойдохѫ
до желѣзны-тѣ врата, които водятъ къмъ
градъ-тъ, [ж]и тѣ имъ ся отворихѫ отъ
самосебе си; и *отъ тамъ* като излѣзохѫ,
изминѫхѫ еднѫ улицѫ, и тутакси ангелъ-
11 тъ отстѫпи отъ него. И Петръ дойде въ
себе си и рече: Сега наистинѫ знаѭ, че
[з]Господь проводи ангела своего, и [и]мя
избави изъ рѫкѫ-тѫ Иродовѫ, и отъ
всичко-то очакваніе на Іудейскый-тъ на-
12 родъ. И като си помысли, [і]дойде въ кѫ-
щѫ-тѫ на Маріѭ майкѫ-тѫ [к]на Іоанна,
нарицаемаго Марка, дѣто имаше множина
13 събрани та ся [л]моляхѫ *Богу.* И когато
похлопа Петръ на пѫтны-тѣ врата, при-
стѫпи една слугыня на име Рода да по-
14 слуша *кой е.* И щомъ позна Петровъ-тъ
гласъ, отъ радость не отвори врата-та,
но завтече ся и даде извѣстіе че Петръ
15 стои прѣдъ врата-та. А тѣ ѝ рекохѫ: Ты
си луда; но тя подтвърдяваше че *това
16 що имъ казува* е така. А тѣ думахѫ: Не-
говъ-тъ [м]ангелъ е. А Петръ стоеше та
хлопаше; и като отворихѫ, видѣхѫ го и
17 смаяхѫ ся. И като имъ [н]помаха съ рѫкѫ
да мълчатъ, расказа имъ какъ го изведе
Господь изъ тьмницѫ-тѫ; и рече: Извѣ-
стѣте това на Іакова и на братія-та. А
18 той излѣзе та отиде на друго мѣсто. А
като сьмнѫ, станѫ голѣмо смущеніе ме-
19 жду войны-тѣ, кѫдѣ ся дѣнѫ Петръ. И
като го потърси Иродъ и *го* не намѣри,
испыта стражары-тѣ и повелѣ да гы по-
губятъ; а *той* слѣзе отъ Іудеѭ въ Ке-
саріѭ и *тамъ* живѣеше.
20 А Иродъ бѣше много гнѣвенъ на Ти-
ряны-тѣ и Сидоняны-тѣ; и тѣ дойдохѫ
единодушно при него, и като убѣдихѫ
Власта, постелникъ-тъ царевъ, просѣхѫ
миръ; защото тѣхна-та [о]область ся хра-
21 няше отъ царевѫ-тѫ. И въ единъ отре-
денъ день Иродъ, облѣченъ въ царскѫ
одеждѫ, сѣднѫ на прѣстолъ-тъ, и гово-
22 рѣше имъ всенародно. А народъ-тъ въз-
гласяваше: *Това е* гласъ Божій а не че-
23 ловѣческый. И на часъ-тъ го [п]порази ан-
гелъ Господень, защото [р]не въздаде сла-
вѫ-тѫ на Бога, и изѣденъ быде отъ чер-
веи и умрѣ.
24 А [с]слово-то Божіе растѣше и умножа-
25 ваше ся. А Варнава и Савлъ, като свър-
шихѫ службѫ-тѫ си, върнѫхѫ ся отъ
Іерусалимъ *въ Антіохіѭ*, и [т]зѣхѫ съсъ
себе си [у]Іоанна нарицаемаго Марка.

ГЛАВА 13.

1 А въ церквѫ-тѫ която бѣше [а]въ Антіо-
хіѭ имаше нѣкои си пророци и учители,
[б]Варнава и Симеонъ нарицаемый Нигеръ,
и [в]Луцій Киринеянинъ, и Манаинъ въс-
питаный-тъ наедно съ Ирода четверовласт-
2 ника, и Савлъ. И когато служахѫ тѣ
Господу и постѣхѫ, рече Духъ Святый:
[г]Отдѣлѣте ми Варнавѫ и Савла на ра-
ботѫ-тѫ [д]на коіѭто сьмь гы призвалъ.
3 [е]Тогази като постихѫ и ся помолихѫ,
възложихѫ на тѣхъ рѫцѣ и *гы* испрати-
4 хѫ. И така тѣ проводени отъ Духа Свя-
таго слѣзохѫ въ Селевкіѭ, и отъ тамъ
5 отплувахѫ [ж]въ Кипръ. И когато бѣхѫ
въ Саламинъ, [з]проповѣдувахѫ слово-то
Божіе въ Іудейскы-тѣ съборища; и има-
6 хѫ за слугѫ [и]Іоанна. И като прѣминѫ-
хѫ *всичкый* островъ до Пафа, [і]намѣрихѫ
нѣкого си магесника, лъжовенъ пророкъ
7 Іудеянинъ на име Варіисусъ, Който бѣше
съ исправника Сергія Павла, человѣка ра-
зумнаго. Той *Сергій* повыка Варнавѫ и
Савла, и поиска да чуе слово-то Божіе.
8 [к]Но магесникъ-тъ Елима (защото така ся
тълкува негово-то име), противѣше имъ
ся, и стараеше ся да развърне исправни-
9 ка отъ вѣрѫ-тѫ. Но Савлъ, който *ся на-
ричаше* и Павелъ, [л]испълни ся съ Духъ

[б] Исх. 12; 14, 15. 23; 15.
[в] Іоан. 21; 18.
[г] Гх. 5; 19.
[д] Псал. 126; 1.
[е] Гх. 10; 3, 17. 11; 5.
[ж] Гх. 16; 26.
[з] Псал. 34; 7. Дан. 3; 28. 6; 22. Евр. 1; 14.
[и] Іов. 5; 19. Псал. 33; 18, 19. 34; 22. 41; 2. 97; 10. 2 Кор. 1; 10. 2 Пет. 2; 9.
[і] Гх. 4; 23.
[к] Гх. 15; 37.
[л] Ст. 5.
[м] Быт. 48; 16. Мат. 18; 10.
[н] Гх. 13; 16. 19; 33. 21; 40.
[о] 3 Цар. 5; 9, 11. Іез. 27; 17.
[п] 1 Цар. 25; 38. 2 Цар. 24; 17.
[р] Псал. 115; 1.
[с] Иса. 55; 11. Гх. 6; 7. 19; 20. Кол. 1; 6.
[т] Гх. 13; 5, 13. 15; 37.
[у] Ст. 12.

—

[а] Гх. 11; 27. 14; 26. 15; 35.
[б] Гх. 11; 22 до 26.
[в] Рим. 16; 21.
[г] Числ. 8; 14. Гх. 9; 15. 22; 21. Рим. 1; 1. Гал. 1; 15. 2; 9.
[д] Мат. 9; 38. Гх. 14; 26. Рим. 10; 15. Ефес. 3; 7. 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11. Евр. 5; 4.
[е] Гх. 6; 6.
[ж] Гх. 4; 36.
[з] Ст. 46.
[и] Гх. 12; 25. 15; 37.
[і] Гх. 8; 9.
[к] Исх. 7; 11. 2 Тим. 3; 8.
[л] Гх. 4; 8.

10 Святъ, вгледа ся въ него, И рече: О ты
испълненый съсъ всякѫ лъжѫ и съсъ
всякакво коснодѣйство, [м]сыне діаволскый,
враже на всякѫ правдѫ, нѣма ли да прѣ-
станешь отъ да развращавашь правы-тѣ
11 пѫтища Господни? И нынѣ ето, [н]рѫка-
та Господня е върхъ тебе, и ще бѫдешь
слѣпъ, и нѣма да виждашь слънце-то до
врѣме. И на часъ-тъ нападнѫ на него по-
мрачаваніе и тъмнина; и луташе ся и тър-
12 сѣше да го води нѣкой за рѫкѫ. Тогази
като видѣ исправникъ-тъ това що станѫ,
смая ся на ученіе-то Господне и повѣрува.
13 И като ся отвезохѫ отъ Пафа Павелъ
и дружина-та му, дойдохѫ въ Пергѫ
Памфилійскѫ; а [о]Іоаннъ ся отлѫчи отъ
14 тѣхъ и върнѫ ся въ Іерусалимъ. А тѣ
заминѫхѫ отъ Пергѫ, и стигнѫхѫ въ
Антіохіѭ Писидійскѫ, и въ сѫбботный-тъ
день [п]влѣзохѫ въ съборище-то и сѣднѫхѫ.
15 И [р]слѣдъ прочитаніе-то на законъ-тъ и
пророцы-тѣ, началници-тѣ на съборище-то
проводихѫ до тѣхъ та *имъ* рекохѫ: Мѫ-
жіе, братіе, [с]ако имате *нѣкое* слово за у-
16 вѣщаніе на народъ-тъ, кажѣте. И станѫ
Павелъ та [т]помаха съ рѫкѫ и рече:
Мѫжіе Израиляне, и [у]*вы* които ся боите
17 отъ Бога, слушайте. Богъ на тойзи (Из-
раилскый) народъ [ф]избра отцы-тѣ наши,
и възвыси народъ-тъ, когато бѣхѫ [х]прѣ-
селенци въ земіѭ-тѫ Египетскѫ; и [ц]съ
18 мышцѫ высокѫ изведе гы изъ неіѭ. И до
[ч]четыридесеть годины гы води и храни въ
19 пустыніѭ-тѫ. И [ш]като истрѣби седмь на-
рода въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ, [щ]раздѣли
20 имъ въ наслѣдіе тѣхнѫ-тѫ земіѭ. И слѣдъ
това, около четыристотинъ и петдесеть
годины, [ъ]даде *имъ* сѫдници [ы]до пророка
21 Самуила. [ь]И напоконъ поискахѫ царь, и
даде имъ Богъ Саула сына Кисова, мѫжъ
отъ племе-то Веніаминово, четыридесеть
22 годины: И [ѣ]него като отмахнѫ, [ю]въздиг-
нѫ имъ за царь Давида, за когото рече
и свидѣтелствова: [я]Намѣрихъ Давида Іес-
сеевъ, [ѫ]человѣкъ по мое-то сърдце, кой-
23 то ще испълни всичкы-тѣ ми щѣнія. [ѭ]Отъ
негово-то потомство Богъ [а]споредъ обѣ-
щаніе-то си въздигнѫ на Израиля [б]Спа-
24 ситель Іисуса, [в]Отъ какъ проповѣда Іо-
аннъ, прѣди негово-то идваніе крьщеніе-
то на покаяніе на всичкый-тъ Израилскый
25 народъ. И когато свършваше Іоаннъ по-
прище-то *си*, казуваше: [г]Кого мя имате
да съмъ? не съмъ азъ; но ето, иде слѣдъ
мене онзи, комуто не съмъ достоинъ да
26 развържѫ обувкѫ-тѫ на нозѣ-тѣ. Мѫжіе,
братіе, сынове отъ Авраамовый родъ, и
които между васъ ся боятъ отъ Бога,
[д]вамъ ся проводи слово-то на това спа-
27 сеніе. Защото жители-тѣ Іерусалимскы,
и тѣхни-тѣ началници, [е]като не познахѫ
него, и *не разумѣхѫ* [ж]прочитаемы-тѣ вся-
кѫ сѫбботѫ пророческы изреченія, [з]ис-
28 пълнихѫ *гы*, като *го* осѫдихѫ; [и]И безъ
да намѣрятъ ни еднѫ винѫ за смърть,
29 [і]изыскахѫ отъ Пилата да го убіе. И [к]като
свършихѫ всичко що бѣ писано за него,
[л]снѣхѫ *го* отъ дърво-то и положихѫ *го*
30 въ гробъ. Но [м]Богъ го въскрьси отъ мър-
31 твы-тѣ. И [н]той въ продълженіе на много
дни ся явяваше на тѣзи които бѣхѫ въз-
лѣзли съ него наедно [о]отъ Галилеѭ въ
Іерусалимъ, и [п]които сѫ негови свидѣте-
32 ли прѣдъ народъ-тъ. И ный ви благовѣ-
ствувамы че обѣщаніе-то [р]което станѫ
на отцы-тѣ ни, Богъ го испълни на насъ
33 тѣхны-тѣ чада, като въскрьси Іисуса. Как-
то е писано и въ вторый-тъ Псаломъ:
[с]Сынъ мой си ты, азъ днесь тя родихъ.
34 А че го е въскрьсилъ отъ мъртвы-тѣ,
безъ да има да ся враща вече въ истлѣ-
ніе-то, казува така: [т]Ще ви дамъ мило-
35 сти-тѣ *обѣщаны-тѣ* на Давида вѣрно. За
това и въ другый *Псаломъ* казува: [у]Нѣма
да оставишь прѣподобнаго твоего да види
36 истлѣніе. Защото Давидъ като послужи
на Божіе-то изволеніе въ свой-тъ си родъ,
[ф]прѣстави ся, и приложи ся при отцы-
37 тѣ си, и видѣ истлѣніе. А тойзи когото
38 Богъ въскрьси, не видѣ истлѣніе. И така
извѣстно да бѫде вамъ, мѫжіе братіе, че
[х]чрѣзъ него ся проповѣдува вамъ проще-
39 ніе на грѣхове-тѣ; И [ц]отъ всичко що не
сте могли да ся оправдаете чрѣзъ законъ-
тъ Моисеовъ, чрѣзъ него всякой който
40 вѣрува оправдава ся. И така гледайте да
не дойде на васъ речено-то отъ [ч]проро-
41 цы-тѣ: Виждте, прѣзиратели, и почудѣте
ся и исчезнѣте; защото азъ вършѫ рабо-
тѫ на ваше-то врѣме, работѫ коіѭто

[м] Мат. 13; 38. Іоан. 8; 44. 1 Іоан. 3; 8.
[н] Исх. 9; 3. 1 Цар. 5; 6.
[о] Гл. 15; 38.
[п] Гл. 16; 13. 17; 2. 18; 4.
[р] Лук. 4; 16. Ст. 27.
[с] Евр. 13; 22.
[т] Гл. 12; 17.
[у] Ст. 26, 42, 43. Гл. 10; 35.
[ф] Втор. 7; 6, 7.
[х] Исх. 1; 1. Псал. 105; 23, 24. Гл. 7; 17.
[ц] Исх. 6; 6. 13; 14, 16.
[ч] Исх. 16; 35. Числ. 14; 33, 34. Псал. 95; 9, 10. Гл. 7; 36.
[ш] Втор. 7; 1.
[щ] Іис. Нав. 14; 1, 2. Псал. 78; 55.
[ъ] Сѫд. 2; 16.
[ы] 1 Цар. 3; 20.
[ь] 1 Цар. 8; 5. 10; 1.
[ѣ] 1 Цар. 15; 23, 26, 28. 16; 1. Осія 13; 11.
[ю] 1 Цар. 16; 13. 2 Цар. 2; 4. 5; 3.
[я] Псал. 89; 20.
[ѫ] 1 Цар. 13; 14. Гл. 7; 46.
[ѭ] Иса. 11; 1. Лук. 1; 32, 69. Гл. 2; 30. Рим. 1; 3.
[а] 2 Цар. 7; 12. Псал. 132; 11.
[б] Мат. 1; 21. Рим. 11; 26.
[в] Мат. 3; 1. Лук. 3; 3.
[г] Мат. 3; 11. Мар. 1; 7. Лук. 3; 16. Іоан. 1; 20, 27.
[д] Мат. 10; 6. Лук. 24; 47. Ст. 46. Гл. 3; 26.
[е] Лук. 23; 34. Гл. 3; 17. 1 Кор. 2; 8.
[ж] Ст. 14, 15. Гл. 15; 21.
[з] Лук. 24; 20, 44. Гл. 26; 22. 28; 23.
[и] Мат. 27; 22. Мар. 15; 13, 14. Лук. 23; 21, 22. Іоан. 19; 6, 15.
[і] Гл. 3; 13, 14.
[к] Лук. 18; 31. 24; 44. Іоан. 19; 28, 30, 36, 37.
[л] Мат. 27; 59. Мар. 15; 46. Лук. 23; 53. Іоан. 19; 38.
[м] Мат. 28; 6. Гл. 2; 24. 3; 13, 15, 26. 5; 30.
[н] Мат. 28; 16. Гл. 1; 3. 1 Кор. 15; 5, 6, 7.
[о] Гл. 1; 11.
[п] Гл. 1; 8. 2; 32. 3; 15. 5; 32.
[р] Быт. 3; 15. 12; 3. 22; 18. Гл. 26; 6. Рим. 4; 13. Гал. 3; 16.
[с] Псал. 2; 7. Евр. 1; 5. 5; 5.
[т] Иса. 55; 3.
[у] Псал. 16; 10. Гл. 2; 31.
[ф] 3 Цар. 2; 10. Гл. 2; 29.
[х] Іер. 31; 34. Дан. 9; 24. Лук. 24; 47. 1 Іоан. 2; 12.
[ц] Иса. 53; 11. Рим. 3; 28. 8; 3. Евр. 7; 19.
[ч] Иса. 29; 14. Авв. 1; 5.

нѣма да повѣрувате, ако ви каже нѣкой.
42 И когато излѣзувахж изъ съборище-то
Іудейско, язычници-тѣ гы моляхж да про-
повѣдатъ и тѣмъ тѣзи думы до сжбботж.
43 И когато ся разиде съборъ-тъ, мнозина
отъ Іудеи-тѣ и отъ благочестивы-тѣ про-
зелиты тръгнжхж вслѣдъ Павла и Варна-
вж; които като ся разговаряхж съ тѣхъ
[ш]убѣждавахж гы да прѣбждватъ [щ]въ Бо-
жіѭ-тж благодать.
44 И въ идущж-тж сжбботж събра ся то-
ко речи всичкый-тъ градъ да чуѭтъ сло-
45 во-то Божіе. А Іудеи-тѣ като видѣхж съ-
браный-тъ народъ, испълнихж ся отъ за-
вистъ, и съ противорѣчіе и хулы [э]говорѣ-
хж противъ това което Павелъ казуваше.
46 Но Павелъ и Варнава дързновенно гово-
рѣхж и рекохж: [ы]Нуждно бѣ първомъ
вамъ да ся проповѣда слово-то Божіе;
[ь]но понеже го отхвърляте, и сами себе
си имате недостойны за вѣчный животъ,
[ѣ]ето обращамы ся къмъ [ю]язычницы-тѣ;
47 Защото така ни заповѣда Господь: Поло-
жихъ тя за свѣтило на язычницы-тѣ да
бждешъ за спасеніе до послѣдній-тъ край
48 на земіѭ-тж. И язычници-тѣ като чуяхж,
радувахж ся и славѣхж слово-то Госпо-
дне; [я]и повѣрувахж всички които бѣхж
49 отредени за вѣчный животъ. И слово-то
Господне ся распростираше по всичкж
50 тжзи странж. А Іудеи-тѣ подсторихж на-
божны-тѣ и почтенны-тѣ жены, и първы-
тѣ въ градъ-тъ, и [ж]повдигнжхж гоненіе
върхъ Павла и Варнавж, и гы испждихж
51 отъ прѣдѣлы-тѣ си. А [ѭ]тѣ отрьсихж на
тѣхъ и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си, и дойдо-
52 хж въ Иконіѭ. И ученици-тѣ ся [а]испъл-
няхж съ радость и съ Духъ Святъ.

ГЛАВА 14.

1 А въ Иконіѭ тѣ влѣзохж наедно въ съ-
борище-то Іудейско, и говорихж така щото
много множество Іудеи и Еллини повѣро-
2 вахж. А неповѣрували-тѣ Іудеи подигнж-
хж и раздразнихж душы-тѣ на язычницы-
3 тѣ върхъ братія-та. Но и тъй тѣ доста
врѣме прѣсѣдѣхж и проповѣдувахж съ
дързновеніе въ Господа, [а]който свидѣтел-
ствуваше за слово-то на своѭ-тж благо-
дать, и даваше да ставатъ знаменія и чу-
4 деса чрѣзъ тѣхны-тѣ ржцѣ. И раздвои ся
множество-то въ градъ-тъ; и едни бѣхж
5 съ Іудеи-тѣ, а други [б]съ апостолы-тѣ. И
когато станж стремленіе отъ язычницы-
тѣ и отъ Іудеи-тѣ съ началницы-тѣ имъ,
[в]да гы обесчестятъ и да гы убіѭтъ съ
6 каменіе, Тѣ ся усѣтихж, и [г]прибѣгнжхж
въ Ликаонскы-тѣ градове, въ Листрж и
7 Дервіѭ, и въ околны-тѣ *имъ* мѣста, И та-
мо проповѣдувахж евангеліе-то.
8 А въ Листрж [д]бѣше нѣкой си человѣкъ,
немощенъ въ нозѣ-тѣ си и хромъ отъ у-
тробж-тж на майкж си, който сѣдѣше и
9 никога не бѣ стжпилъ. Той слушаше Па-
вла като говорѣше; а *Павелъ* щомъ го из-
гледа, [е]и видѣ че има вѣрж за да получи
10 исцѣленіе, Рече съ голѣмъ гласъ: [ж]Ста-
ни правъ на нозѣ-тѣ си. И скачаше и хо-
11 дѣше. А народъ-тъ като видѣ това което
стори Павелъ, възвысихж гласъ-тъ си, и
казувахж по Ликаонскы: [з]Богове-тѣ упо-
добени на человѣцы слѣзохж при насъ.
12 И наричахж Варнавж, Юпитеръ, а Павла,
Меркурій, понеже той началствуваше въ
13 слово-то. И жрецъ-тъ на Юпитеровъ-тъ
идолъ що бѣше прѣдъ градъ-тъ имъ, при-
веде юнцы, и *донесе* вѣнцы на врата-та,
и наедно съ народъ-тъ [и]ищѣше да прине-
14 се жертвж. *Това* като чухж апостоли-тѣ
Варнава и Павелъ, [і]раздрахж дрехы-тѣ
си, и скочихж въ срѣдъ народъ-тъ, та
15 выкахж, И казувахж: О мжжіе, [к]защо
правите това? [л]и ный смы подобострастни
вамъ человѣци, и проповѣдувамы ви, да
ся обърнете отъ [м]тѣзи суетни *идолы* [н]къмъ
Бога живаго, [о]който е сътворилъ небе-то
и земіѭ-тж и море-то, и всичко що има
16 въ тѣхъ. [п]Който въ прѣминжлы-тѣ родове
оставилъ бѣ всичкы-тѣ народы да ходятъ
17 по свои-тѣ пжтища; [р]Ако и да не е оста-
вилъ себе си несвидѣтелствуванъ, понеже
е правилъ добрины, и [с]давалъ ни е дъж-
дове отъ небе-то и плодоносны врѣмена,
и напълнувалъ е съ хранж и веселбж
18 сърдца-та ни. И това като казувахж, ед-
вамъ въспрѣхж народы-тѣ, да имъ не при-
несжтъ жертвж.
19 Между това [т]дойдохж Іудеи отъ Ан-
тіохіѭ и Иконіѭ, които убѣдихж на-
родъ-тъ, [у]та бихж Павла съ каменіе, и
го извлѣкохж вънъ изъ градъ-тъ, като
20 го възмнѣхж че е умрѣлъ. А когато го
обыколихж ученици-тѣ, станж та влѣзе
въ градъ-тъ; и на утринь-тж отиде съ
21 Варнавж въ Дервіѭ. И като проповѣдахж
евангеліе-то и въ тойзи градъ, и [ф]нау-
чихж мнозина, върнжхж ся въ Листрж.

ш Гл. 11; 23. 14; 22.
щ Тит. 2; 11. Евр. 12; 15. 1 Пет. 5; 12.
э Гл. 18; 6. 1 Пет. 4; 4. Іуд. 10.
ы Мат. 10; 6. Гл. 3; 26. Ст. 26. Рим. 1; 16.
ь Исх. 32; 10. Втор. 32; 21. Иса. 55; 5. Мат. 21; 43. Рим. 10; 19.
ѣ Гл. 18; 6. 28; 28.
ю Иса. 42; 6. 49; 6. Лук. 2; 32.
я Гл. 2; 47.
ж 2 Тим. 3; 11.
ѭ Мат. 10; 14. Мар. 6; 11. Лук. 9; 5. Гл. 18; 6.
а Мат. 5; 12. Іоан. 16; 22. Гл. 2; 46.

—

а Мар. 16; 20. Евр. 2; 4.
б Гл. 13; 3.
в 2 Тим. 3; 11.
г Мат. 10; 23.
д Гл. 3; 2.
е Мат. 8; 10. 9; 28. 29.
ж Иса. 35; 6.
з Гл. 8; 10. 28; 6.
и Дан. 2; 46.
і Мат. 26; 65.
к Гл. 10; 26.
л Іак. 5; 17. Отк. 19; 10.
м 1 Цар. 12; 21. 3 Цар. 16; 13. Іер. 14; 22. Амос. 2; 4. 1 Кор. 8; 4.
н 1 Сол. 1; 9.
о Быт. 1; 1. Псал. 33; 6. 146; 6. Отк. 14; 7.
п Псал. 81; 12. Гл. 17; 30. 1 Пет. 4; 3.
р Гл. 17; 27. Рим. 1; 20.
с Лев. 26; 4. Втор. 11; 14. 28; 12. Іов. 5; 10. Псал. 65; 10. 68; 9. 147; 8. Іер. 14; 22. Мат. 5; 45.
т Гл. 13; 45.
у 2 Кор. 11; 25. 2 Тим. 3; 11.
ф Мат. 28; 19.

22 и Иконіѭ и Антіохіѭ, И утвърдявахѫ
душы-тѣ на ученицы-тѣ, като гы [х]увѣща-
вахѫ да прѣбѫдватъ въ вѣрѫ-тѫ; и *по-
учавахѫ гы* [ц]че съ много скърби трѣбва да
23 влѣземъ въ царство-то Божіе. И [ч]като
имъ рѫкоположихѫ презвитеры на всякѫ
церквѫ, и ся помолихѫ съ постъ, прѣда-
дохѫ гы Господу, въ когото бѣхѫ повѣ-
24 рували. И като минѫхѫ прѣзъ Писидіѭ,
25 дойдохѫ въ Памфиліѭ; И проповѣдахѫ
слово-то въ Пергіѭ, и слѣзохѫ въ Атта-
26 ліѭ; И отъ тамъ отплувахѫ въ Антіо-
хіѭ; [ш]отъ дѣто бѣхѫ [щ]прѣпорѫчени на
Божіѭ-тѫ благодать за дѣло-то което
27 извършихѫ. И като дойдохѫ та събрахѫ
церквѫ-тѫ, [ъ]извѣстихѫ всичко което сто-
ри Богъ чрѣзъ тѣхъ, и [ы]какъ отвори за
28 язычницы-тѣ врата-та на вѣрѫ-тѫ. И прѣ-
сѣдѣхѫ тамо доста врѣме съ ученицы-тѣ.

ГЛАВА 15.

1 А [а]нѣкои които бѣхѫ слѣзли отъ Іу-
деѭ, учахѫ братія-та, че [б]ако ся не обрѣ-
жете [в]по обычаю Моисеову, не можете
2 да бѫдете спасени. И тъй като станѫ
много прѣпираніе и разыскваніе по меж-
ду тѣхъ и Павла и Варнавѫ, отредихѫ
да възлѣзе [г]Павелъ и Варнава и нѣкои
други отъ тѣхъ въ Іерусалимъ до апосто-
лы-тѣ и презвитеры-тѣ за тойзи въпросъ.
3 И тъй [д]испроводени отъ церквѫ-тѫ, тѣ
минувахѫ прѣзъ Финикіѭ и Самаріѭ, и
[е]расказувахѫ обращеніе-то на язычницы-
тѣ; и причинявахѫ радость голѣмѫ на
4 всичкы-тѣ братія. А като дойдохѫ въ Іе-
русалимъ, пріехѫ ся отъ церквѫ-тѫ, и
отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ, и [ж]из-
вѣстихѫ все що стори Богъ чрѣзъ тѣхъ.
5 Но станѫхѫ нѣкои отъ Фарисейскѫ-тѫ
ересь, които бѣхѫ повѣрували, и казува-
хѫ [з]че трѣбва да ся обрѣзуватъ *язычни-
ци-тѣ*, и да имъ ся зарѫча да държатъ
Моисеовъ-тъ законъ.
6 И събрахѫ ся апостоли-тѣ и презвите-
7 ри-тѣ да разгледатъ това нѣщо. И слѣдъ
много разыскваніе станѫ Петръ и рече
имъ: [и]Мѫжіе братіе, вы знаете какъ Богъ
отъ първы-тѣ дни избра между насъ чрѣзъ
мои-тѣ уста да чуѭтъ язычници-тѣ сло-
8 во-то на евангеліе-то, и да повѣруватъ. И
[і]сърдцевѣдецъ Богъ свидѣтелствува тѣмъ,
като имъ [к]даде Духа Святаго, както и
9 намъ; И [л]не направи никаквѫ разликѫ
между насъ и тѣхъ, като [м]очисти сърд-
10 ца-та имъ съ вѣрѫ-тѫ. Сега прочее защо
искушавате Бога, [н]да налагате на учени-
цы-тѣ на шіѭ-тѫ хомотъ който нито от-
ци-тѣ ни нито ный можехмы да носимъ?
11 Но ный вѣрувамы че [о]съ благодать-тѫ
на Господа Іисуса Христа, ще ся спасемъ,
както и тѣ.
12 Тогава млъкнѫ всичко-то множество,
и слушахѫ Варнавѫ и Павла които рас-
казувахѫ колкото знаменія и чудеса [п]сто-
ри Богъ чрѣзъ тѣхъ между язычницы-тѣ.
13 И слѣдъ тѣхно-то умълчаваніе, [р]отговори
Іаковъ и рече: Мѫжіе братіе, послушай-
14 те мене. [с]Симеонъ изясни по кой начинъ
Богъ най напрѣдъ посѣти язычницы-тѣ,
да земе отъ тѣхъ народъ за свое-то име.
15 И съ това сѫ съгласны и пророческы-тѣ
16 словеса, както е писано: [т]„Слѣдъ това
ще ся върнѫ, и ще съградѭ паднѫлѫ-
тѫ скиніѭ Давидовѫ; и развалины-тѣ ѝ
17 ще съградѭ пакъ, и ще ѭ исправѭ: За
да потърсятъ Господа другы-тѣ человѣци,
и всичкы-тѣ народи, надъ които ся наре-
че мое-то име, казува Господь, който пра-
18 ви всичко това." Отъ вѣка сѫ познаты
19 Богу всичкы-тѣ негови дѣла. За това [у]азъ
сѫдѭ да не отяготявамы тѣзи отъ язычн-
ницы-тѣ, които ся [ф]обращатъ къмъ Бога;
20 Но да имъ пишемъ да ся вардятъ [х]отъ
скверны-тѣ *жертвы* идолскы, и [ц]отъ блуд-
21 ство, и отъ удавенинѫ, и [ч]отъ кръвь. За-
щото Моисей отъ ветхо врѣме по всич-
кы-тѣ градове има които го проповѣ-
дуватъ, [ш]прочита ся и всякѫ сѫбботѫ
въ съборища-та.
22 Тогазь апостоли-тѣ и презвитери-тѣ
съсъ всичкѫ-тѫ церквѫ намѣрихѫ за до-
бро да изберѫтъ отъ тѣхъ си человѣцы,
и да гы проводятъ въ Антіохіѭ съ Па-
вла и Варнавѫ; *а избрахѫ* Іудѫ нарица-
емаго [щ]Варсавѫ и Силѫ, мѫжіе отличны
23 между братія-та; И писахѫ *имъ* по тѣхъ
така: Отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ
и братія-та поздравленіе до тѣзи които
сѫ отъ язычницы-тѣ братія въ Антіохіѭ,
24 Сиріѭ и Киликіѭ. Понеже чухмы че [ъ]нѣ-
кои като излѣзохѫ отъ насъ смутихѫ вы
съ думы, и развращаватъ души-тѣ ви, ка-
то ви казватъ да ся обрѣзувате и да дър-
жите законъ-тъ, а ный не смы имъ по-
25 рѫчали *това*; Ный като ся събрахмы е-

х Гл. 11; 23. 13; 43.
ц Мат. 10; 38. 16; 24. Лук. 22; 28, 29. Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 11, 12. 3; 12.
ч Тит. 1; 5.
ш Гл. 13; 1, 3.
щ Гл. 15; 40.
ъ Гл. 15; 4, 12. 21; 19.
ы 1 Кор. 16; 9. 2 Кор. 2; 12. Кол. 4; 3. Отк. 3; 8.

—

а Гал. 2; 12.
б Іоан. 7; 22. Ст. 5. Гал. 5; 2. Фил. 3; 2. Кол. 2; 8, 11, 16.
в Быт. 17; 10. Лев. 12; 3.
г Гал. 2; 1.
д Рим. 15; 24. 1 Кор. 16; 6, 11.
е Гл. 14; 27.
ж Ст. 12. Гл. 14; 27. 21; 19.
з Ст. 1.
и Гл. 10; 20. 11; 12.
і 1 Лѣт. 28; 9. Гл. 1; 24.
к Гл. 10; 44.
л Рим. 10; 11.
м Гл. 10; 15, 28, 43. 1 Кор. 1; 2. 1 Пет. 1; 22.
н Мат. 23; 4. Гал. 5; 1.
о Рим. 3; 24. Ефес. 2; 8. Тит. 2; 11. 3; 4, 5.
п Гл. 14; 27.
р Гл. 12; 17.
с Ст. 7.
т Амос. 9; 11, 12.
у Вижъ Ст. 28.
ф 1 Сол. 1; 9.
х Быт. 35; 2. Исх. 20; 3, 21. Іез. 20; 30. 1 Кор. 8; 1. 10; 20, 28. Отк. 2; 14, 23. 9; 20, 21.
ц 1 Кор. 6; 9, 18. Гал. 5; 19. Ефес. 5; 3. Кол. 3; 5. 1 Сол. 4; 3. 1 Пет. 4; 3.
ч Быт. 9; 4. Лев. 3; 17. Втор. 12; 16, 23.
ш Гл. 13; 15, 27.
щ Гл. 1; 23.
ъ Ст. 1. Гал. 2; 4. 5; 12. Тит. 1; 10, 11.

динодушно видѣхмы за добро да изберемъ
мѫжіе, и да проводимъ до васъ наедно
съ любезны-тѣ намъ Варнавѫ и Павла,
26 [ы]Человѣцы, които сѫ прѣдали душы-тѣ
си за име-то на Господа нашего Іисуса
27 Христа. И така проваждамы Іудѫ и Си-
лѫ да *ви* възвѣстятъ и тѣ устно исто-то.
28 Защото ся видѣ угодно Святому Духу и
намъ да ви не налагамы повече никоіѭ
29 теготѫ освѣнъ тѣзи най нужны-тѣ: [ь]Да
ся вардите отъ идолскы жертвы, [ѣ]и отъ
кръвь, и отъ удавенинѫ и отъ блудъ, отъ
които като ся пазите, добрѣ ще сторите.
Здрави бѫдѣте.
30 И така тѣ проводени, дойдохѫ въ Ан-
тіохіѭ, и като събрахѫ множество-то *на*
31 *вѣрующы-тѣ*, дадохѫ *имъ* писмо-то. И тѣ
като *го* прочетохѫ, възрадовахѫ ся за
32 утѣшеніе-то. А Іуда и Сила като бѣхѫ и
тѣ пророци, съ много словеса [ю]увѣща-
33 хѫ братія-та, и утвърдихѫ *гы*. И отъ какъ
прѣсѣдѣхѫ *тамо нѣколко* врѣме, [я]остави-
хѫ гы братія-та съ миромъ да ся вър-
34 нѫтъ при апостолы-тѣ. Но Сила видѣ за
35 добро да посѣди още тамъ. А [ж]Павелъ и
Варнава ся намѣрвахѫ въ Антіохіѭ, и
учахѫ и проповѣдувахѫ слово-то Госпо-
дне, наедно съ мнозина другы.
36 И слѣдъ нѣколко дни рече Павелъ на
Варнавѫ: Да ся върнемъ сега [іж]по всич-
кы-тѣ градове, въ които смы проповѣду-
вали слово-то Господне, и да нагледамы
37 братія-та си, какъ сѫ. И Варнава бѣше
на мнѣніе да земѫтъ съсъ себе си [а]Іоан-
38 на нарицаемаго Марка; А Павелъ не на-
мѣруваше за добро, [б]да земѫтъ съсъ се-
бе си тогозъ, който ся бѣ отлѫчилъ отъ
тѣхъ още отъ Памфиліѭ, и не отиде съ
39 тѣхъ на дѣло-то. И тъй станѫ распря
помежду имъ, така щото отлѫчихѫ ся
единъ отъ другый, и Варнава зѣ Марка та
40 отплува въ Кипръ; А Павелъ си избра
Силѫ и тръгнѫ, [в]прѣпорѫченъ отъ бра-
41 тія-та на Божіѭ-тѫ благодать. И зами-
нуваше прѣзъ Сиріѭ и Киликіѭ, и [г]у-
твърждаваше церквы-тѣ.

ГЛАВА 16.

1 И пристигнѫ въ Дервіѭ и [а]Листрѫ; и
ето, имаше тамо нѣкой ученикъ на [б]име
Тимоѳей, [в]сынъ на нѣкоіѭ си женѫ Е-
врейкѫ повѣрвалѫ, а баща *му бѣ* Еллинъ;
2 Който *ученикъ* [г]бѣше свидѣтелствованъ
3 отъ братія-та въ Листрѫ и Иконіѭ. И
поиска го Павелъ да отиде той съ него;
и [д]зѣ го и обрѣза го, зарадъ Іудеи-тѣ кои-
то бѣхѫ по тѣзи мѣста; понеже всичкы
4 знаехѫ бащѫ му че бѣше Еллинъ. И като
ходѣхѫ по градове-тѣ, прѣдавахѫ имъ да
държатъ наредбы-тѣ [е]одобрены отъ апо-
столы-тѣ и презвитеры-тѣ въ Іерусалимъ.
5 И така [ж]церквы-тѣ ся утвърдявахѫ въ
вѣрѫ-тѫ и отъ день на день число-то имъ
ся умножаваше.
6 И като прѣминѫхѫ Фригіѭ и Галатій-
скѫ-тѫ земіѭ, понеже имъ ся възбрани
отъ Духа Святаго да проповѣдатъ слово-
7 то въ Азіѭ, Дойдохѫ въ Мизіѭ, и прѣд-
пріемахѫ да идѫтъ во Виѳиніѭ; но Духъ-
8 тъ не имъ допусти. И като изминѫхѫ Ми-
9 зіѭ, [з]слѣзохѫ въ Троадѫ. И яви ся Па-
влу нощемъ видѣніе; [и]человѣкъ нѣкой си
Македонецъ стоеше та му ся моляше и
казуваше: Мини въ Македоніѭ, и помо-
10 гни ни. И щомъ видѣ видѣніе-то, тутак-
си поискахмы да идемъ [і]въ Македоніѭ,
като разумѣхмы че Господь ны призыва
да проповѣдамы евангеліе-то на тѣхъ.
11 И тъй като ся отвезохмы отъ Троадѫ,
прѣминѫхмы право на Самоѳракъ, и на
12 утринь-тѫ въ Неаполь, И отъ тамо [к]въ
Филиппы, който е първый градъ на *онѫзи*
частъ отъ Македоніѭ, *и* поселеніе *Рим-*
ско. Въ тойзи градъ прѣсѣдѣхмы нѣколко
13 дена; И въ сѫбботѫ-тѫ излѣзохмы вънъ
отъ градъ-тъ край еднѫ рѣкѫ, дѣто има-
ше обычай да става молба, и сѣднѫхмы
та говорѣхмы на събраны-тѣ *тамо* жены.
14 И нѣкоя си богобоязлива жена на име
Лидія, отъ градъ Ѳіатиръ, която продава-
ше багрѣницы, слушаше; и [л]ней Господь
отвори сърдце-то да внимава на това, кое-
15 то Павелъ говорѣше. И като ся кръсти
тя и домъ-тъ й, помоли *ни* ся и казува-
ше: Ако мя припознавате че съмь вѣрна
Господу, влѣзте въ кѫщѫ-тѫ ми, да сѣ-
дите; [м]и принуди ны.
16 И като отхождахмы на молбѫ, срѣщ-
нѫ ны една слугыня която [н]имаше духъ
прѣдвѣщателенъ, и която даваше [о]много
печалбѫ на господари-тѣ си, като прори-
17 чаше. Тя вървѣше вслѣдъ Павла и насъ, и
выкаше, и казуваше: Тѣзи человѣци сѫ
раби на Бога Вышняго, които проповѣду-
18 ватъ намъ пѫть на спасеніе. Това пра-
вѣше много дни наредъ. И понеже [п]до-
тегнѫ на Павла, обърнѫ ся и рече духу:
Повелѣвамъ ти въ име-то на Іисуса Хри
ста да излѣзешь изъ неіѭ. [р]И излѣзе въ
19 тозь часъ. А като [с]видѣхѫ господари-тѣ
й че исчезнѫ надежда-та на печалбѫ-тѫ

[ы] Гл. 13; 50. 14; 19. 1 Кор. 15; 30. 2 Кор. 11; 23, 26.
[ь] Ст. 20. Гл. 21; 25. Отк. 2; 14, 20.
[ѣ] Лев. 17; 14.
[ю] Гл. 14; 22. 18; 23.
[я] 1 Кор. 16; 11. Евр. 11; 31.
[ж] Гл. 13; 1.
[іж] Гл. 13; 4, 13, 14, 51. 14; 1, 6, 24, 25.
[а] Гл. 12; 12, 25. 13; 5. Кол. 4; 10. 2 Тим. 4; 11. Филим. 24;
[б] Гл. 13; 13.
[в] Гл. 14; 26.
[г] Гл. 16; 5.

—

[а] Гл. 14; 6.
[б] Гл. 19; 22. Рим. 16; 21. 1 Кор. 4; 17. Фил. 2; 19. 1 Сол. 3; 2. 1 Тим. 1; 2. 2 Тим. 1; 2.
[в] 2 Тим. 1; 5.
[г] Гл. 6; 3.
[д] 1 Кор. 9; 20. Гал. 2; 3. Вижь Гал. 5; 2.
[е] Гл. 15; 28, 29.
[ж] Гл. 15; 41.
[з] 2 Кор. 2; 12. 2 Тим. 4; 13.
[и] Гл. 10; 30.
[і] 2 Кор. 2; 13.
[к] Фил. 1; 1.
[л] Лук. 24; 45.
[м] Быт. 19; 3. 33; 11. Сѫд. 19; 21. Лук. 24; 29. Евр. 13; 2.
[н] 1 Цар. 28; 7.
[о] Гл. 19; 24.
[п] Вижь Мар. 1; 25, 34.
[р] Мар. 16; 17.
[с] Гл. 19; 25, 26.

имъ, [т]уловихѫ Павла и Силѫ и [у]завлѣ-
кохѫ гы на тържище-то при началницы-
20 тѣ. И като гы изведохѫ при войводы-тѣ,
рекохѫ: Тѣзи человѣцы сѫ Іудеи, и [ф]сму-
21 щавать градъ-тъ ни, И проповѣдувать о-
бычаи, които намъ като Римляне, не ни
е простено да гы пріимамы, нито да гы
22 правимъ. И навали народъ-тъ върхъ тѣхъ,
и войводы-тѣ раскѫсахѫ дрехы-тѣ имъ, и
23 [х]заповѣдахѫ да *гы* біѭтъ съ тоягы. И
като гы бихѫ много, турихѫ гы въ
тъмницѫ, и заръчахѫ на тъмничный-тъ
24 стражъ да гы варди здраво; Който като
зѣ таквозъ заръчваніе, тури гы въ най
вѫтрѣшніѭ-тѫ тъмницѫ, и стѣгнѫ добрѣ
нозѣ-тѣ имъ въ кладѫ.
25 И по срѣдъ нощь Павелъ и Сила мо-
ляхѫ ся и славѣхѫ Бога; а запрѣни-тѣ
26 гы слушахѫ. И [ц]внезапу бы трусъ го-
лѣмъ, така щото поклатихѫ ся основанія-
та на тъмницѫ-тѫ, и тутакси [ч]отворихѫ
ся всичкы-тѣ врата, и на всичкы-тѣ око-
27 вы-тѣ ся развързахѫ. И като ся събуди
стражаръ-тъ и видѣ отворены врата-та на
тъмницѫ-тѫ, измѫкнѫ ножъ, и щѣше да
ся убіе, понеже мысляше че сѫ избѣгнѫ-
28 ли запрѣни-тѣ. Но Павелъ извыка съ вы-
сокъ гласъ, и рече: Недѣй струва никое
зло на себе си; защото всинца смы тука.
29 И поиска *стражаръ-тъ* свѣщи, вскочи вѫ-
трѣ и растреперанъ паднѫ прѣдъ Павла
30 и Силѫ: И изведе гы вънъ и рече: [ш]Го-
сподіе, що трѣбва да сторіѭ за да ся
31 спасѫ? А тѣ рекохѫ: [щ]Повѣрувай въ
Господа Іисуса Христа, и ще ся спасешь
32 ты и домъ-тъ ти. И говорихѫ слово-то
Господне нему, и на всичкы-тѣ които бѣ-
33 хѫ въ домъ-тъ му. И зѣ гы въ тойзи и-
стый-тъ часъ прѣзъ нощь-тѫ, та имъ из-
мы раны-тѣ, и безъ забавѫ кръсти ся той
34 и свои-тѣ му всичкы. И като гы заведе
въ кѫщѫ-тѫ си, [ъ]сложи *имъ* трѫпезѫ, и
възрадува ся съсъ всичкый-тъ си домъ
защото повѣрува въ Бога.
35 И когато ся разсъмнѫ войводы-тѣ про-
водихѫ паличницы-тѣ да рекѫтъ: Пусни
36 онѣзи человѣцы. И стражаръ-тъ извѣсти
тѣзи думы на Павла: Че войводы-тѣ про-
водихѫ да вы пуснемъ: и тъй сега из-
37 лѣзте и идѣте си съ миромъ. Но Павелъ
имъ рече: Като ны бихѫ прѣдъ народъ-тъ
безъ да ны сѫдятъ, насъ които смы [ы]Рим-
ляне, хвърлихѫ ны въ тъмницѫ, и сега
тайно ли ны изваждатъ? То не става;
38 но тѣ да дойдѫтъ и да ны изведѫтъ. И
паличници-тѣ възвѣстихѫ тѣзи думы на
войводы-тѣ; а тѣ като чухѫ че были Рим-
39 ляне, убояхѫ ся; И дойдохѫ та гы [ь]умо-
лихѫ, и като *гы* изведохѫ, моляхѫ *имъ*
40 ся да излѣзѫтъ изъ градъ-тъ. А тѣ като
излѣзохѫ изъ тъмницѫ-тѫ [ѣ]отидохѫ у
Лидіины, и като видѣхѫ братія-та, утѣ-
шихѫ гы, и *отъ тамъ* търгнѫхѫ.

ГЛАВА 17.

1 И като изминѫхѫ Амфиполь и Аполло-
ніѭ, дойдохѫ въ Солунь, дѣто бѣше съ-
2 борище-то Іудейско. И по обычаю си Па-
велъ [а]влѣзе при тѣхъ, и три сѫбботы на-
редъ ся разговаряше съ тѣхъ отъ писа-
3 нія-та, Та *имъ* открываше и доказуваше,
[б]че трѣбуваше Христосъ да пострада и
да въскръсне отъ мъртвы-тѣ, и че тойзи
Іисусъ когото ви азъ проповѣдувамъ, е
4 Христосъ. [в]И нѣкои отъ тѣхъ повѣру-
вахѫ, и присоединихѫ ся съ Павла и
[г]Силѫ; *така* и много множество отъ на-
божны-тѣ Еллины, и отъ благородны-тѣ
5 жены не малко. Но неповѣрвали-тѣ Іу-
деи завидѣхѫ, и като зѣхѫ съ тѣхъ си
нѣколцина просты и лошы человѣцы, съ-
брахѫ гы на купъ и размирявахѫ градъ-тъ;
и нападнѫхѫ на [д]Ясоновѫ-тѫ кѫщѫ, та
търсѣхѫ *Павла и Силѫ* да гы изведѫтъ
6 прѣдъ народъ-тъ. И като не гы намѣрихѫ,
повлѣкохѫ Ясона и нѣкои отъ братія-та
къмъ градоначалницы-тѣ, и выкахѫ: [е]Тѣ-
зи, които размирихѫ свѣтъ-тъ, дойдохѫ и
7 тука; Които прія Ясонъ; и всичкы тѣзи
дѣйствуватъ противъ Кесаревы-тѣ пове-
лѣнія, и [ж]казуватъ че има другый царь,
8 Іисусъ. И смутихѫ народа и градоначал-
9 ницы-тѣ които чухѫ това. Но като зѣхѫ
порѫчителство отъ Ясона и отъ другы-
10 тѣ, пуснѫхѫ гы. А [з]братія-та незабавно
прѣзъ нощь испратихѫ Павла и Силѫ
въ Беріѭ, и тѣ като стигнѫхѫ *тамъ*, о-
11 тидохѫ въ съборище-то Іудейско. И *Бе-
ряны*-тѣ бѣхѫ по благородни отъ Солун-
цы-тѣ, защото пріяхѫ слово-то съсъ всяко
усердіе, и [и]испытувахѫ всякой день пи-
12 санія-та, да ли е това така. И тъй мно-
зина отъ тѣхъ повѣрувахѫ и отъ почтен-
ны-тѣ Еллинскы жены, и отъ мѫжіе-тѣ
13 не малко. И като разбрахѫ Солунскы-тѣ
Іудеи, че и въ Беріѭ ся проповѣда отъ
Павла слово-то Божіе, дойдохѫ и тамо, и
14 разбъркахѫ народъ-тъ. [і]Тогазь братія-та
по скоро отпратихѫ Павла да иде кѫдѣ
море-то; а Сила и Тимоѳей останѫхѫ
15 тамо. А тѣзи които придружавахѫ Павла,
заведохѫ го до Аѳинѫ; и [к]като зѣхѫ
отъ него заповѣдь до Силѫ и Тимоѳея,

т 2 Кор. 6; 5.
у Мат. 10; 18.
ф 3 Цар. 18; 17. Гл. 17; 6.
х 2 Кор. 6; 5. 11; 23. 25. 1 Сол. 2; 2.
ц Гл. 4; 31.
ч Гл. 5; 19. 12; 7, 10.
Лук. 3; 10. Гл. 2; 37. 9; 6.
щ Іоан. 3; 16, 36. 6; 47. 1 Іоан. 5; 10.
ъ Лук. 5; 29. 19; 6.
ы Гл. 22; 25.
ь Мат. 8; 34.
ѣ Ст. 14.

а Лук. 4; 16. Гл. 9; 20. 13; 5, 14. 14; 1. 16; 13. 19; 8.
б Лук. 24; 26, 46. Гл. 18; 28. Гал. 3; 1.
в Гл. 28; 24.
г Гл. 15; 22, 27, 32, 40.
д Рим. 16; 21.
е Гл. 16; 20.
ж Лук. 23; 2. Іоан. 19; 12. 1 Пет. 2; 13.
з Гл. 9; 25. Ст. 14.
и Иса. 34; 16. Лук. 16; 29. Іоан. 5; 39.
і Мат. 10; 23.
к Гл. 18; 5.

за да дойдѫтъ колкото по скоро при не-
го, тръгнѫхѫ си.
16 А Павелъ като гы чакаше въ Аѳинѫ,
раздражаваше ся [к]духъ-тъ му въ него,
като гледаше градъ-тъ пълнъ съ идолы.
17 И тъй разговаряше ся въ съборище-то съ
Іудеи-тѣ, и съ набожны-тѣ, и по пазаръ-
тъ всякой день съ онѣзи които му ся слу-
18 чавахѫ. И нѣкои отъ Епикурейскы-тѣ и
Стоическы-тѣ философы идвахѫ на прѣ-
пираніе съ него; и едни говорѣхѫ: Какво
ище да каже тойзи празнословецъ? А
другы: Види ся че е проповѣдникъ на
чужды богове; защото имъ проповѣдува-
19 ше Іисуса и въскрьсеніе-то. И зѣхѫ го
та го заведохѫ на Ареопагъ, и казувахѫ:
Можемъ ли разумѣ какво е това ново у-
20 ченіе, което ты проповѣдувашъ? Защото
нѣщо странно вносишь въ уши-тѣ ни: и-
щемъ прочее да разберемъ що ще е
21 то? А всичкы-тѣ Аѳинейци и колкото
чужденци ся намѣрувахѫ тамо, съ нищо
друго не си прѣминувахѫ врѣме-то, тък-
мо да говорятъ и да слушатъ нѣщо по
ново.
22 И застанѫ Павелъ на срѣдъ Ареопагъ,
и рече: Мѫжіе Аѳинейци, по всичко вы
23 гледамъ че сте твърдѣ набожни. Защото
като минувахъ та разгледвахъ святы-тѣ
ви мѣста, намѣрихъ едно капище, на кое-
то бѣ написано НЕЗНАЕМОМУ БОГУ.
Тогозъ прочее когото вы не знаете а по-
24 читате, него ви проповѣдувамъ азъ. [л]Богъ,
който е сътворилъ свѣтъ-тъ и всичко що
е въ него, [н]той като е Господь на небе-
то и на земіѭ-тѫ, [о]не живѣе въ храмо-
25 ве отъ рѫкѫ направены, Нито пріима
служенія отъ рѫцѣ человѣческы, [п]*като*
да бы ималъ нуждѫ отъ нѣщо, понеже
[р]той дава на всичкы *и* животъ и дыха-
26 ніе и все; И създалъ е отъ еднѫ кръвь
всичкый-тъ родъ человѣческый, да жи-
вѣѭтъ по всичко-то лице на земіѭ-тѫ,
и опрѣдѣлилъ е прѣднаречены-тѣ врѣме-
на, и [с]прѣдѣлы-тѣ на населеніе-то имъ;
27 [т]За да търсятъ Господа дано бы го поне
напипали и намѣрили; [у]ако и да не е
далечь *той* отъ всякого едного отъ насъ.
28 Защото [ф]въ него живѣемъ и движимъ ся
и сѫществувамы; [х]както и нѣкои отъ
ваши-тѣ стихотворцы сѫ рекли, „Защото
29 и неговъ родъ смы." И тъй като смы
родъ Божій, [ц]не трѣбува да мыслимъ че
Божество-то е подобно на злато или на
сребро, или на камыкъ, изработенъ съ
30 искуство и измышленіе человѣческо. Богъ
прочее като прѣзираше [ч]врѣмена-та на
невѣжество-то, [ш]сега повелѣва на всич-
кы-тѣ человѣцы на всякѫдѣ да ся по-
31 каѭтъ. Защото е отредилъ день, въ кой-
то [щ]ще сѫди вселеннѫѭ праведно чрѣзъ
человѣка, когото е опрѣдѣлилъ, и даде
увѣреніе на всичкы-тѣ, като го [ъ]въскрьси
32 отъ мъртвы-тѣ. А тѣ като чухѫ въскрь-
сеніе-то на мъртвы-тѣ, едни ся ругаехѫ,
а другы рекохѫ: За това пакъ щемъ тя
33 слуша. И така Павелъ излѣзе отъ поме-
34 жду тѣхъ. А нѣкои человѣци ся прилѣ-
пихѫ при него, и повѣрувахѫ; между
които бѣше и Діонисій Ареопагитъ, и нѣ-
коя си жена на име Дамарь, и другы *още*
съ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

1 Подирь това отлѫчи ся Павелъ отъ А-
2 ѳинѫ и дойде въ Коринѳъ; И намѣри та-
мо нѣкого си Іудеянина на име [а]Акила,
роденъ въ Понтъ, който бѣ скоро дошелъ
отъ Италіѭ съсъ женѫ си Прискиллѫ,
(защото Клавдій бѣ повелѣлъ да ся мах-
нѫтъ всичкы-тѣ Іудеи отъ Римъ,) и дой-
3 де при тѣхъ. И понеже бѣше сохудож-
никъ, сѣдѣше у тѣхъ [б]и работѣше; защо-
то художество-то имъ бѣше да правятъ
4 шатры. И всякѫ сѫбботѫ ся [в]разгова-
ряше въ съборище-то и убѣждаваше и Іу-
5 деи и Еллины. А [г]когато слѣзохѫ отъ
Македоніѭ Сила и Тимоѳей, Павелъ ся
[д]утѣсняваше духомъ и свидѣтелствуваше
6 на Іудеи-тѣ че Іисусъ е Христосъ. И [е]по-
неже тѣ ся противѣхѫ и хуляхѫ, [ж]от-
търси си дрехы-тѣ и рече имъ: [з]Кръвь-
та ваша на главы-тѣ ви *да е;* [и]азъ сьмь
чистъ *отъ това;* [і]отъ нынѣ ще идѫ въ
7 язычницы-тѣ. И като ся прѣмѣсти отъ
тамо, дойде въ домъ-тъ на нѣкого си на
име Іуста, който почиташе Бога, и на ко-
8 гото кѫща-та бѣше до съборище-то. А
[к]Криспъ началникъ-тъ на съборище-то по-
вѣрува въ Господа съсъ всичкый-тъ си
домъ, и множина отъ Коринѳяны-тѣ като
9 слушахѫ, вѣрувахѫ и кръщавахѫ ся. [л]И
рече Господь на Павла нощемъ въ видѣ-
ніе: Не бой ся, но говори, и да не мъл-
10 кнешь. [м]Защото азъ сьмь съ тебе, и ни-
кой нѣма да тури рѫкѫ на тебе за да ти
стори зло, защото имамъ народъ много
11 въ тойзи градъ. И сѣдѣ *тамо* годинѫ и
шесть мѣсеца та гы поучаваше на слово
Божіе.
12 А когато бѣше Галліонъ исправникъ

к 2 Пет. 2; 8.
л Гл. 14; 15.
н Мат. 11; 25.
о Гл. 7; 48.
п Псал. 50; 8.
р Быт. 2; 7. Числ. 16; 22. Іов. 12; 10. 27; 3. 33; 4. Иса. 42; 5. 57; 16. Зах. 12; 1.
с Втор. 32; 8.
т Рим. 1; 20.
у Гл. 14; 17.
ф Кол. 1; 17. Евр. 1; 3.
х Тит. 1; 12.
ц Иса. 40; 18.
ч Гл. 14; 16. Рим. 3; 25.
ш Лук. 24; 47. Тит. 2; 11, 12. 1 Пет. 1; 14. 4; 3.
щ Гл. 10; 42. Рим. 2; 16. 14; 10.
ъ Гл. 2; 24.

—

а Рим. 16; 3. 1 Кор. 16; 19. 2 Тим. 4; 19.
б Гл. 20; 34. 1 Кор. 4; 12. 1 Сол. 2; 9. 2 Сол. 3; 8.
в Гл. 17; 2.
г Гл. 17; 14, 15.
д Іов. 32; 18. Гл. 17; 3. Ст. 28.
е Гл. 13; 45. 1 Пет. 4; 4.
ж Неем. 5; 13. Мат. 10; 14. Гл. 13; 51.
з Лев. 20; 9, 11, 12. 2 Цар. 1; 16. Іез. 18; 13. 33; 4.
и Іез. 3; 18, 19. 33; 9. Гл. 20; 26.
і Гл. 13; 46. 28; 28.
к 1 Кор. 1; 14.
л Гл. 23; 11.
м Іер. 1; 18, 19. Мат. 28; 20.

въ Ахаіѭ, Іудеи-тѣ ся подигнѫхѫ еди-
нодушно вьрхъ Павла, и доведохѫ го на
13 сѫдовище-то, И казувахѫ: Тойзи убѣ-
ждава человѣцы-тѣ на богопочитаніе не-
14 съгласно съсъ законъ-тъ. И когато Па-
велъ щѣше да отвори уста, Галліонъ ре-
че на Іудеи-тѣ: [н]Ако бѣ нѣкоя неправда,
или злодѣяніе лукаво, о Іудеи, быхъ и-
15 малъ причинѫ да вы слушамъ; Ако ли
е въпросъ за ученіе, за имена и за ва-
шій-тъ законъ, виждте си вы; защото
азъ не щѫ да съмъ сѫдникъ на таквызъ
16 работы. И испѫди гы отъ сѫдовище-то.
17 И всичкы-тѣ Еллини уловихѫ [о]Сосѳена
началникъ-тъ на съборище-то, та го бія-
хѫ прѣдъ сѫдовище-то; и Галліонъ не
щѣше нито да знае за това.
18 А Павелъ като посѣдѣ още доволно
врѣме, опрости ся съ братія-та, и отплу-
ва въ Сиріѭ; (и съ него Прискилла и
Акила,) [п]като си остриже главѫ-тѫ [р]въ
19 Кенхреіѭ; защото имаше обрекъ. И сти-
гнѫ въ Ефесъ, и остави тѣхъ тамо, а той
самъ влѣзе въ съборище-то, и разговори
20 ся съ Іудеи-тѣ. И умоляванъ отъ тѣхъ
да посѣди повечко врѣме у тѣхъ, не
21 склони; Но прости ся съ тѣхъ и рече:
[с]Трѣбва непрѣмѣнно да направіѭ идущій-
тъ праздникъ въ Іерусалимъ, и ако ще
[т]Богъ ще ся вървѫ пакъ при васъ. И
22 отплува отъ Ефесъ. И като слѣзе въ Ке-
саріѭ, възлѣзе *въ Іерусалимъ* та поздрави
23 церквѫ-тѫ и слѣзе въ Антіохіѭ. И като
посѣдѣ *тамо* нѣколко врѣме, излѣзе, и
обхождаше наредъ [у]Галатійскѫ-тѫ земіѭ
и Фригіѭ, та [ф]утвьрдяваше всичкы-тѣ
ученицы.
24 И нѣкой си [х]Іудеинъ на име Аполлосъ,
роденъ въ Александріѭ, человѣкъ ученъ,
и силенъ въ писанія-та, дойде въ Ефесъ.
25 Той бѣше оглашенъ въ пѫть-тъ Госпо-
день, и духомъ [ц]распаленъ, говорѣше и
поучаваше прилѣжно за Господа, а [ч]зна-
26 яше само крьщеніе-то Іоанново. И той
начнѫ да говори съ дързновеніе въ съ-
борище-то; и като го чухѫ Акила и
Прискилла, прибрахѫ го, и му изложихѫ
27 по точно пѫть-тъ Божій. И когато ся
канѣше той да мине въ Ахаіѭ, братія-та
го насърдчихѫ и писахѫ до ученицы-тѣ
да го пріемѫтъ; и той като дойде много
[ш]помогнѫ на повѣрвалы-тѣ чрѣзъ бла-
28 годать-тѫ; Защото силно наддумуваше
Іудеи-тѣ всенародно, като [щ]доказуваше
отъ писанія-та че Іисусъ е Христосъ.

ГЛАВА 19.

1 А [а]когато Аполлосъ бѣше въ Коринѳъ,
Павелъ минѫ прѣзъ горни-тѣ страны и
дойде въ Ефесъ, и като намѣри нѣкои
2 ученицы, Рече имъ: Пріяхте ли Духа
Святаго като повѣрувахте? А тѣ му ре-
кохѫ: [б]Не смы нито чули да ли има
3 Духъ Святъ. И рече имъ: А въ що ся
крьстихте? А тѣ рекохѫ: [в]Въ крьщеніе-
4 то Іоанново. А Павелъ рече: [г]Іоаннъ
крьсти съ крьщеніе на покаяніе, като ка-
зуваше на народъ-тъ да вѣрува въ того
който иде вслѣдъ него, сирѣчь въ Христа
5 Іисуса. И като чухѫ тѣ крьстихѫ ся [д]въ
6 име-то на Господа Іисуса. И щомъ въз-
ложи [е]Павелъ рѫцѣ на тѣхъ, дойде Духъ
Святый на тѣхъ, и [ж]говорѣхѫ языцы и
7 пророчествувахѫ. И всичкы-тѣ бѣхѫ до
8 дванадесеть мѫжіе. [з]И като влѣзе въ съ-
борище-то, проповѣдуваше съ дързнове-
ніе, и три мѣсеца наредъ разговаряше ся
съ *народъ-тъ*, и убѣждаваше *гы* [и]за цар-
9 ство-то Божіе. А [і]понеже нѣкои ся ожe-
сточавахѫ и не вѣрувахѫ, и злословѣхѫ
[к]ученіе-то прѣдъ народа, той ся оттегли
отъ тѣхъ, и отлѫчи ученицы-тѣ, та ся
разговаряше *съ тѣхъ* всякой день въ учи-
10 лище-то на нѣкого си Тиранна. И това
ся [л]продължава двѣ годины; така щото
всичкы които живѣехѫ въ Азіѭ, Іудеи
и Еллини, чухѫ слово-то на Господа Іи-
11 суса. Голѣмы още чудеса струваше [м]Богъ
12 чрѣзъ Павловы-тѣ рѫцѣ; [н]До толко щото
кѫрпы и прѣстилкы отъ негово-то тѣло
носѣхѫ гы по болны-тѣ, и отмахнуваше ся
болесть-та отъ тѣхъ, и зли-тѣ духове из-
лѣзувахѫ изъ тѣхъ.
13 И [о]нѣкои скытници Іудеи заклинатели
[п]начнахѫ да произносятъ име-то на Го-
спода Іисуса надъ тѣзи които имахѫ злы
духове, и казувахѫ: Заклѣвамы вы въ
14 Іисуса, когото Павелъ проповѣдува. И тія
що правѣхѫ това бѣхѫ нѣкои си седмина
сынове на Скевѫ първосвященникъ Іудей-
15 скый. И отговори лукавый-тъ духъ и ре-
че: Іисуса познавамъ и Павла знаіѭ; но
16 вы кои сте? И скочи вьрхъ тѣхъ чело-
вѣкъ-тъ, въ когото бѣше лукавый-тъ духъ,
и като имъ надви, укрѣпи ся надъ тѣхъ,
така щото голи и ранени избѣгнѫхѫ изъ
17 онѫзи кѫщѫ. И това станѫ извѣстно на
всичкы Іудеи и Еллины, жители Ефесскы;
[р]и нападнѫ страхъ на всичкы тѣхъ, и
възвеличаваше ся име-то на Господа Іи-
18 суса. И множина отъ повѣрувалы-тѣ до-

[н] Гл. 23; 29. 25; 11, 19.
[о] 1 Кор. 1; 1.
[п] Числ. 6; 18. Гл. 21; 24.
[р] Рим. 16; 1.
[с] Гл. 19; 21. 20; 16.
[т] 1 Кор. 4; 19. Евр. 6; 3. Іак. 4; 15.
[у] Гал. 1; 2. 4; 14.
[ф] Гл. 14; 22. 15; 32, 41.
[х] 1 Кор. 1; 12. 3; 5, 6. 4; 6. Тит. 3; 13.
[ц] Рим. 12; 11.
[ч] Гл. 19; 3.
[ш] 1 Кор. 3; 6.
[щ] Гл. 9; 22. 17; 3. Ст. 5.

—

[а] 1 Кор. 1; 12. 3; 5, 6.
[б] Гл. 8; 16. Вижь 1 Цар. 3; 7.
[в] Гл. 18; 25.
[г] Мат. 3; 11. Іоан. 1; 15, 27, 30. Гл. 1; 5. 11; 16. 13; 24, 25.
[д] Гл. 8; 16.
[е] Гл. 6; 6. 8; 17.
[ж] Гл. 2; 4. 10; 46.
[з] Гл. 17; 2. 18; 4.
[и] Гл. 1; 3. 28; 23.
[і] 2 Тим. 1; 15. 2 Пет. 2; 2. Іуд. 10.
[к] Гл. 9; 2. 22; 4. 24; 14. Ст. 23.
[л] Вижь Гл. 20; 31.
[м] Мар. 16; 20. Гл. 14; 3.
[н] Гл. 5; 15. Вижь 4 Цар. 4; 29.
[о] Мат. 12; 27.
[п] Мар. 9; 38. Лук. 9; 49.
[р] Лук. 1; 65. 7; 16. Гл. 2; 43. 5; 5, 11.

хождахж та ся [с]исповѣдувахж и исказу-
19 вахж дѣла-та си. Мнозина още и отъ тѣ-
зи които правѣхж магіи, доносѣхж си
книгы-тѣ и гы горѣхж прѣдъ всичкы-тѣ;
и като прѣсмѣтнжхж цѣнж-тж имъ, на-
20 мѣрихж петдесеть тысящы сребро. [т]Така
силно растѣше и крѣпѣше ся слово-то
Господне.
21 [у]И като ся свърши това, [ф]Павелъ по-
ложи духомъ, слѣдъ като обходи Маке-
донія и Ахаія, да иде въ Іерусалимъ,
и рече: Като идж тамъ, [х]трѣбва да ви-
22 дя и Римъ. И проводи въ Македонія
дважина отъ [ц]тѣзи които му слугувахж,
Тимоѳея и [ч]Ераста, а той останж за *мал-
ко* врѣме въ Азія.
23 А [ш]въ онова врѣме голѣмъ мятежъ
24 станж [щ]за пжть-тъ *Господень*. Защото зла-
тарь нѣкой си на име Димитрій, който
правѣше сребърны храмчета на Артеми-
дж, *и* даваше на художницы-тѣ [ъ]голѣмж
25 печалбж; Като събра тѣхъ, още и другы
работницы които работѣхж таквызи нѣ-
ща, рече: Братіе, *вы* знаете че отъ тжзи
26 работж е наша-та прѣхрана. И *сега* ви-
дите и чуете, че не само въ Ефесъ, но
токо речи въ всичкж Азія тойзи Павелъ
прѣдума и обърнж много народъ, като
казува че [ы]не сж богове тѣзи които ся
27 правятъ съ *человѣческы* ржцѣ. И не само
това наше художество е въ опасность да
дойде въ прѣзрѣніе, но и храмъ-тъ на
великж-тж богыня Артемидж, да ся възъ-
мни за нищо, и ще ся съсыпе нейно-
то величіе, коьжто цѣла Азія и вселенная
28 почита. *Това* отъ какъ зачухж тѣ, испъл-
нени съ гнѣвъ, выкахж и казувахж: Ве-
29 лика е Артемида Ефесская. И смущеніе-
то ся распрострѣ по всичкый градъ, и
впуснжхж ся единодушно на позорище-
то, като дръпнжхж съсъ себе си Маке-
донцы-тѣ [ь]Гаія и [ѣ]Аристарха Павловы-тѣ
30 спжтницы. А когато Павелъ щѣше да влѣ-
зе между народъ-тъ, ученици-тѣ го не
31 пуснжхж. Така и нѣкои отъ Азійскы-тѣ
началницы, понеже му бѣхж пріятели,
проводихж до него и молятхж му ся да
32 ся не показва на позорище-то. И тъй е-
дни выкахж едно, а другы друго; защото
събраніе-то бѣше неразбрано, и повече-то
33 не знаехж защо ся бѣхж събрали. А отъ
народа искарахж [ю]Александра *да говори*,
понеже Іудеи-тѣ прѣдложихж него; и
Александръ [я]помаха съ ржкж и щѣше да
34 ся отговори на народъ-тъ. Но като го
познахж че е Іудеинъ, нададохж единъ
гласъ всичкы-тѣ и выкахж колкото до
два часа: Велика е Артемида Ефесская.
35 *На това* писарь-тъ *градскый* като утиши
народъ-тъ казува: Мжжіе Ефесскы, кой
е онзи человѣкъ който не знаё че градъ-
тъ Ефесъ служи на великж-тж богыня
Артемидж и на паднжлый-тъ отъ Юпи-
36 тера *идолъ*. И тъй това като е неоспори-
мо, вы трѣбва мирни да бждете, и да не
37 правите нищо несмысленно. Защото сте
довели тѣзи человѣцы, които нито сж
святотатци, нито богыня-тж ви хулятъ.
38 И тъй Димитрій и художници-тѣ които
сж съ него ако иматъ сждбж съ нѣкого,
има дни сждебни, има и исправници: не-
ка излѣзжтъ да ся сждятъ единъ съ дру-
39 гый. Ако ли търсите нѣщо друго, въ за-
40 конно-то събраніе ще ся рѣши. Защото
за днешній-тъ *мятежъ* опасно е да ны не
обвинятъ като размирницы, понеже нѣма
никаква причина съ коьжто бы могли да
41 оправдаемъ това *бесчинно* стичаніе. И това
като рече, распуснж събраніе-то.

ГЛАВА 20.

1 И слѣдъ утишеніе-то на мълвж-тж,
Павелъ призва ученицы-тѣ, прости ся съ
тѣхъ, и [а]излѣзе да иде въ Македонія.
2 И като прѣминж онѣзи мѣста, та гы у-
вѣща съ много думы, дойде въ Елладж.
3 И като прѣсѣдѣ *тамъ* три мѣсеца, [б]по-
неже Іудеи-тѣ ся наговорихж да му сто-
рятъ зло на тръганіе-то му за въ Си-
рія, рѣшено бы да ся върне прѣзъ Ма-
4 кедонія. И придружихж го до въ Азія
Сопатръ Берянинъ-тъ, и отъ Солунцы-тѣ
[в]Аристархъ и Секундъ, и [г]Гаій отъ Дер-
вія, и [д]Тимоѳей; Азійци-тѣ, [е]Тихикъ и
5 [ж]Трофимъ. Тѣ като бѣхж стигнжли по
6 напрѣдъ, чакахж ны въ Троадж; А ный
отплувахмы отъ Филиппы [з]слѣдъ дни-тѣ
на бесквасны-тѣ хлѣбове, и за петь дни
дойдохмы при тѣхъ [и]въ Троадж, дѣто
прѣсѣдѣхмы седмь дена.
7 И [і]въ първый-тъ день на седмицж-тж,
когато бѣхж събрани ученици-тѣ [к]за ло-
меніе-то на хлѣбъ-тъ, Павелъ, понеже
щѣше на сутринь-тж да тръгне, разгова-
ряше ся съ тѣхъ; и прострѣ слово-то до
8 срѣдъ нощь. И горѣхж свѣщи много [л]въ
9 горницж-тж дѣто бѣхж събрани. И едно
момче на име Евтихъ, като сѣдѣше на
прозорецъ-тъ, тежъкъ сънъ го бѣ налѣ-
гнжлъ когато Павелъ ся разговаряше на-
дълго, и обладано отъ сънъ-тъ, паднж

с Мат. 3; 6.
т Гл. 6; 7. 12; 24.
у Рим. 15; 25. Гал. 2; 1.
ф Гл. 20; 22.
х Гл. 18; 21. 23; 11. Рим. 15; 24 до 28.
ц Гл. 13; 5.
ч Рим. 16; 23. 2 Тим. 4; 20.
ш 2 Кор. 1; 8.
щ Вижь Гл. 9; 2.
ъ Гл. 16; 16, 19.
ы Псал. 115; 4. Иса. 44; 10 до 20. Іер. 10; 3.
ь Рим. 16; 23. 1 Кор. 1; 14.
ѣ Гл. 20; 4. 27; 2. Кол. 4; 10. Филим. 24.
ю 1 Тим. 1; 20. 2 Тим. 4; 14.
я Гл. 12; 17.

—

а 1 Кор. 16; 5. 1 Тим. 1; 3.
б Гл. 9; 23. 23; 12. 25; 3. 2 Кор. 11; 26.
в Гл. 19; 29. 27; 2. Кол. 4; 10.
г Гл. 19; 29.
д Гл. 16; 1.
е Ефес. 6; 21. Кол. 4; 7. 2 Тим. 4; 12. Тит. 3; 12.
ж Гл. 21; 29. 2 Тим. 4; 20.
з Исх. 12; 14, 15. 23; 15.
и Гл. 16; 8. 2 Кор. 2; 12. 2 Тим. 4; 13.
і 1 Кор. 16; 2. Отк. 1; 10.
к Гл. 2; 42, 46. 1 Кор. 10; 16. 11; 20 и дрг.
л Гл. 1; 13.

отъ третій-тъ катъ долу; и дигнѫхѫ го
10 мьртво. И слѣзе Павелъ и [м]паднѫ на
него, и като го пригърнѫ рече: [н]Не ся
мълвѣте, защото душа-та му е въ него.
11 Слѣдъ това възлѣзе *горѣ*, прѣломи хлѣбъ
та похапнѫ, и приказува *пакъ* доволно до
12 зоры, и така тръгнѫ. А момче-то го дове-
13 дохѫ живо, и много ся утѣшихѫ. А ный
влѣзохмы по напрѣдъ въ корабь-тъ, и от-
плувахмы въ Ассонъ, че отъ тамъ щѣх-
мы да земемъ Павла, понеже така бѣ на-
14 рѫчалъ, като щѣше да иде пѣшъ. И ко-
гато ся събра съ насъ въ Ассонъ, зѣхмы
15 го и дойдохмы въ Митилинъ. И отъ тамъ
като ся отвезохмы, на утрѣшній-тъ день
отплувахмы срещѫ Хіо; а на другый-тъ
стигнѫхмы въ Самосъ; и като прѣсѣдѣх-
мы въ Трогилліѭ, на слѣдующій-тъ *день*
16 дойдохмы въ Милитъ. Защото Павелъ раз-
сѫди да замине Ефесъ, да не бы да ся за-
бави въ Азіѭ; защото [о]бързаше, ако му
бѣше възможно, да ся намѣри [п]въ Іеру-
салимъ за [р]день-тъ на Петдесетницѫ-тѫ.
17 А отъ Милитъ проводи въ Ефесъ, та
18 повыка презвитеры-тѣ церковны. И ко-
гато дойдохѫ при него, рече имъ: Вы
знаете [с]отъ първый-тъ день отъ какъ стѫ-
пихъ въ Азіѭ, какъ прѣминѫхъ всичко-
19 то врѣме съ васъ, Въ служеніе на Го-
спода съсъ всяко смиреномудріе, и съ
много сьлзы и напасти, които ми ся слу-
чихѫ [т]отъ злоумышленія-та на Іудеи-тѣ;
20 [у]Какъ ся не посвѣнихъ за нищо отъ по-
лезны-тѣ *вамъ*, да ви го не кажѫ, и да
вы не поучѫ и прѣдъ народъ-тъ, и по
21 кѫщы-тѣ. [ф]Като проповѣдувахъ на Іудеи
и на Еллины [х]покаяніе прѣдъ Бога, и
вѣрѫ въ Господа нашего Іисуса Христа.
22 И сега ето, азъ [ц]вързанъ духомъ отхо-
ждамъ въ Іерусалимъ, безъ да знаѭ що
23 има да ми ся случи тамъ; Освѣнь *това*
що [ч]Духъ Святый свидѣтелствува во вся-
кой градъ и казува, че вързуванія и скър-
24 би мя очакуватъ. Но [ш]не мя е грыжа за
нищо *отъ това*, нито ми е свиденъ жи-
вотъ-тъ ми, [щ]доклѣ да искарамъ пѫть-тъ
си съ радость, [ъ]и служеніе-то, [ы]което
пріяхъ отъ Господа Іисуса, да проповѣ-
дувамъ евангеліе-то на Божіѭ-тѫ бла-
25 годать. И сега ето, [ь]азъ знаѭ че нѣма
вече да видите лице-то ми вы всинца,
между които минѫхъ та проповѣдахъ
26 царство-то Божіе. За това свидѣтелству-
вамъ ви на днешній-тъ день, че [ѣ]азъ сьмь
27 чистъ отъ кръвь-тѫ на всичкы. Защото
[ю]не ся посвѣнихъ да ви не извѣстіѭ [я]всич-
28 кѫ-тѫ волѭ Божіѭ. И тъй [ѫ]внимайте
себе си, и всичко-то стадо надъ което
Духъ Святый [ѭ]вы постави епископы, да
пасете церквѫ-тѫ на *Господа* Бога, [а]коѭ-
то [б]съсъ собственѫ-тѫ си кръвь той
29 придобы. Защото азъ знамъ това, че слѣдъ
мое-то отхожданіе, [в]ще да навлѣзѫтъ ме-
жду васъ върли вълци, на които не ще
30 да е свидно стадо-то. И [г]отъ самы васъ
ще въстанѫтъ человѣци, които ще гово-
рятъ развратно, за да отвлачатъ ученицы-
31 тѣ вслѣдъ себе си. За това бѫдѣте будни
и помнѣте че [д]три годины деня и но-
щя не прѣстанѫхъ да поучавамъ съсъ
32 сьлзы всякого едного *отъ васъ*. И нынѣ, бра-
тіе, прѣпорѫчавамъ вы на Бога, и [е]на
слово-то на неговѫ-тѫ благодать, което
може [ж]да вы назидава и да ви даде [з]на-
33 слѣдіе между всичкы-тѣ освятены. На ни-
кого [и]сребро-то или злато-то или дрехѫ-
34 тѫ не пожелахъ. И сами знаете [і]че за
мои-тѣ потрѣбы, и за *потрѣбы-тѣ на* онѣзи
които бѣхѫ съ мене, тѣзи *мои* рѫцѣ по-
35 служихѫ. Всякакъ ви показахъ, че [к]така
трудяще ся трѣбва да помагате на не-
мощны-тѣ, и да помните словеса-та на
Господа Іисуса, че той рече: По блажено
36 е да дава нѣкой отъ колкото да зема. И
това като рече [л]колѣничи и помоли ся
37 съсъ всичкы тѣхъ. И всичкы плакахѫ
много; и [м]припаднѫхѫ на Павла на вратъ-
38 тъ и го цѣлувахѫ; Оскърбени най мно-
го [н]за рѣчь-тѫ коѭто рече, че нѣма да
видятъ вече лице-то му. И го испроводи-
хѫ до корабь-тъ.

ГЛАВА 21.

1 И когато ся раздѣлихмы отъ тѣхъ и
тръгнѫхмы, дойдохмы право на Коосъ,
а на утринь-тѫ на Родосъ, и отъ тамо на
2 Патарѫ, И понеже намѣрихмы корабь,
който заминуваше за Финикіѭ, качихмы
3 ся на него и отплувахмы. И като съзрѣх-
мы *отъ далечь* Кипръ, и го оставихмы
отлѣво, плувахмы къмъ Сиріѭ, и слѣзох-
мы въ Тиръ; защото тамъ щѣше корабь-
4 тъ да извади товаръ-тъ си. И като намѣ-
рихмы [а]ученицы-тѣ, прѣсѣдѣхмы тамо
седмь дни; и тѣ отъ Духа казувахѫ на

м 3 Цар. 17; 21. 4 Цар. 4; 34.
н Мат. 9; 24.
о Гл. 18; 21. 19; 21. 21; 4, 12.
п Гл. 24; 17.
р Гл. 2; 1. 1 Кор. 16; 8.
с Гл. 18; 19. 19; 1, 10.
т Ст. 3.
у Ст. 27.
ф Гл. 18; 5.
х Мар. 1; 15. Лук. 24; 47. Гл. 2; 38.
ц Гл. 19; 21.
ч Гл. 21; 4, 11. 1 Сол. 3; 3.
ш Гл. 21; 13. Рим. 8; 35. 2 Кор. 4; 16.
щ 2 Тим. 4; 7.
ъ Гл. 1; 17. 2 Кор. 4; 1.
ы Гал. 1; 1. Тит. 1; 3.
ь Ст. 38. Рим. 15; 23.
ѣ Гл. 18; 6. 2 Кор. 7; 2.
ю Ст. 20.
я Лук. 7; 30. Іоан. 15; 15. Ефес. 1; 11.
ѫ 1 Тим. 4; 16. 1 Пет. 5; 2.
ѭ 1 Кор. 12; 28.
а Ефес. 1; 7, 14. Кол. 1; 14. Евр. 9; 12. 1 Пет. 1; 19. Отк. 5; 9.
б Евр. 9; 14.
в Мат. 7; 15. 2 Пет. 2; 1.
г 1 Тим. 1; 20. 1 Іоан. 2; 19.
д Гл. 19; 10.
е Евр. 13; 9.
ж Гл. 9; 31.
з Гл. 26; 18. Ефес. 1; 18. Кол. 1; 12, 3; 24. Евр. 9; 15. 1 Пет. 1; 4.
и 1 Цар. 12; 3. 1 Кор. 9; 12. 2 Кор. 7; 2. 11; 9. 12; 17.
і Гл. 18; 3. 1 Кор. 4; 12. 1 Сол. 2; 9. 2 Сол. 3; 8.
к Рим. 15; 1. 1 Кор. 9; 12. 2 Кор. 11; 9, 12. 12; 13. Ефес. 4; 28. 1 Сол. 4; 11. 5; 14. 2 Сол. 3; 8.
л Гл. 7; 60. 21; 5.
м Быт. 45; 14. 46; 29.
н Ст. 25.

—

а Ст. 12. Гл. 20; 23.

5 Павла да не възлѣзува въ Іерусалимъ. И
когато прѣминѫхмы *седмь-тѣ* дена, излѣ-
зохмы и отхождахмы си, и ны испрова-
ждахѫ всичкы съсъ жены-тѣ и дѣца-та
си до отвънъ градъ-тъ: и [б]колѣничихмы
6 на брѣгъ-тъ и помолихмы ся. И като ся
опростихмы единъ съ другый, влѣзохмы
въ корабь-тъ, а тѣ ся [в]върнѫхѫ у тѣхъ
7 си. И ный, като исплувахмы отъ Тиръ
стигнѫхмы въ Птолемаида, дѣто поздра-
вихмы братія-та и прѣсѣдѣхмы у тѣхъ
8 единъ день. А на утринь-тѫ Павелъ и *ный*
които бѣхмы съ него излѣзохмы, та дой-
дохмы въ Кесаріѭ; и влѣзохмы въ домъ-
тъ на Филиппа [г]благовѣстника, [д]който бѣ
единъ отъ седмина-та *діяконы*, и останѫх-
9 мы при него. А той имаше четыри дъ-
щери дѣвицы, [е]които пророчествувахѫ.
10 И като останѫхмы *тамо* много дни, слѣ-
зе отъ Іудеѭ нѣкой си пророкъ на име
11 [ж]Агавъ. И дойде при насъ, и зѣ Павловъ-
тъ поясъ, та си върза рѫцѣ-тѣ и нозѣ-
тѣ, и рече: Това казува Духъ Святый:
[з]Така ще вържѫтъ Іудеи-тѣ въ Іерусалимъ
человѣкъ-тъ, на когото е тойзи поясъ, и
ще го прѣдадѫтъ въ рѫцѣ-тѣ на язычь-
12 ницы-тѣ. И като чухмы това ный и та-
мошни-тѣ моляхмы му ся да не възлѣзу-
13 ва въ Іерусалимъ. Но Павелъ отговори:
[и]Що правите вы та плачете и ми съ-
крушавате сърдце-то? защото азъ сьмь
готовъ не само вързанъ да бѫдѫ, но и
да умрѫ въ Іерусалимъ за име-то на Го-
14 спода Іисуса. И понеже не склоняваше
той, млъкнѫхмы си, и рѣкохмы: [і]Да бѫ-
де воля-та Господня.
15 И слѣдъ тыя дни приготвихмы ся и
16 възлѣзохмы въ Іерусалимъ. А съ насъ
дойдохѫ и нѣкои ученици отъ Кесаріѭ,
и *ны* водѣхѫ при нѣкого си Мнасона, Ки-
прянина, отколѣшенъ ученикъ, у когото
щѣхмы да бѫдемъ гости.
17 И [к]като дойдохмы въ Іерусалимъ, прія-
18 хѫ ны братія-та съ радость. И на утринь-
тѫ влѣзе Павелъ съ насъ при [л]Іакова, и
19 дойдохѫ всичкы-тѣ презвитери. И като
гы поздрави *Павелъ*, [м]расказуваше имъ
едно по едно все що стори Богъ [н]чрѣзъ
негово-то служеніе между язычницы-тѣ.
20 А тѣ като чухѫ славѣхѫ Господа: и ре-
кохѫ му: *Ты* видишь, брате, колко хи-
ляды има отъ Іудеи-тѣ, които повѣрува-
хѫ, и тѣ всичкы сѫ [о]ревнители на за-
21 конъ-тъ. А за тебе сѫ разбрали, че ты
учишь всичкы-тѣ Іудеи, които сѫ между
язычницы-тѣ, да отстѫпятъ отъ Моисе-
овъ-тъ *законъ*, и казувашь имъ да не об-
рѣзуватъ чада-та си, нито да ходятъ по *ста-*
22 *ры-тѣ* обычаи. И тъй що е? извѣстно че
трѣбва да ся събере много народъ, защото
23 ще чуѭтъ че си дошелъ. За това стори *ты*
което ти казувамы. У насъ има четырма
человѣци, които иматъ обрекъ на себе си;
24 Земи гы, и съ тѣхъ наедно направи очи-
щеніе-то си, и иждиви за тѣхъ, [п]да си
обръснѫтъ главы-тѣ, и да познаѭтъ всич-
кы че нѣма нищо отъ това що сѫ чули
за тебе, но и ты слѣдувашь да вардишь
25 законъ-тъ. А за язычницы-тѣ които по-
вѣрувахѫ, [р]ный писахмы като рѣшихмы
да не пазятъ нищо таквозь, освѣнъ да ся
привардватъ отъ идоложертвенно, и отъ
26 кръвь, и отъ удавенинѫ и отъ блудъ. То-
гази Павелъ зѣ человѣцы-тѣ при себе си,
и на утринь-тѫ като направи очищеніе-то
си наедно съ тѣхъ, [с]влѣзе въ храмъ-тъ,
и [т]обяви че ся испълнихѫ дни-тѣ на
очищеніе-то, когато ще ся принесе при-
27 носъ-тъ за всякого едного отъ тѣхъ. И на
свършеніе на седмь-тѣ дена, [у]Іудеи-тѣ отъ
Азіѭ, като го видѣхѫ въ храмъ-тъ раз-
бъркахѫ всичкый-тъ народъ, и [ф]турихѫ
28 рѫцѣ на него, И выкахѫ: О, мѫжіе Из-
раиляне, помагайте. Тойзи е оный чело-
вѣкъ [х]който на всякѫдѣ всичкы-тѣ учи
противъ народъ-тъ, противъ законъ-тъ и
противъ това мѣсто; а още и Еллины въ-
веде въ храмъ-тъ, и осквьрни свято-то
29 това мѣсто. (Защото бѣхѫ видѣли по на-
прѣдъ [ц]Трофима Ефесянина въ градъ-тъ
съ него, за когото мысляхѫ че го е въ-
30 велъ Павелъ въ храмъ-тъ.) И [ч]повдигнѫ
ся всичкый-тъ градъ, и стече ся народъ-
тъ; и като уловихѫ Павла, влачехѫ го
вънъ изъ храмъ-тъ: и той часъ ся затво-
31 рихѫ врата-та. И когато ищѣхѫ да го у-
біѭтъ, стигнѫ извѣстіе до тысящникъ-тъ
на пълкъ-тъ че всичкый Іерусалимъ е
32 размиренъ; И [ш]той навчасъ взѣ войскѫ и
стотницы, и завтече ся долу върхъ тѣхъ.
А тѣ като видѣхѫ тысящникъ-тъ и вой-
скѫ-тѫ, прѣстанѫхѫ да біѭтъ Павла.
33 Тогазь тысящникъ-тъ пристѫпи та го
хванѫ, и [щ]заповѣда да го оковѫтъ съ
двѣ веригы, и пыташе, кой е той и що е
34 сторилъ. А изъ между народъ-тъ едни
выкахѫ едно а другы друго; и понеже не
можаше поради мълвѫ-тѫ да разбере пра-
во-то, заповѣда да го закаратъ въ крѣпо-
35 сть-тѫ. А когато стигнѫ до стѫпала-та,
поради насиліе-то отъ народа, войни-тѣ го
36 дигнѫхѫ и носѣхѫ. Защото множество-то
на народа идѣхѫ вслѣдъ него и выкахѫ:
[ъ]Махни го *отъ свѣтъ-тъ*.

б Гл. 20; 36.
в Іоан. 1; 11.
г Ефес. 4; 11. 2 Тим. 4; 5.
д Гл. 6; 5. 8; 26, 40.
е Іоил. 2; 28. Гл. 2; 17.
ж Гл. 11; 28.
з Ст. 33. Гл. 20; 23.
и Гл. 20; 24.
і Мат. 6; 10. 26; 42. Лук. 11; 2. 22; 42.
к Гл. 15; 4.
л Гл. 15; 13. Гал. 1; 19. 2; 9.
м Гл. 15; 4, 12. Рим. 15; 18, 19.
н Гл. 1; 17. 20; 24.
о Гл. 22; 3. Рим. 10; 2. Гал. 1; 14.
п Числ. 6; 2, 13, 18. Гл. 18; 18.
р Гл. 15; 20, 29.
с Гл. 24; 18.
т Числ. 6; 13.
у Гл. 24; 18.
ф Гл. 26; 21.
х Гл. 24; 5, 6.
ц Гл. 20; 4.
ч Гл. 26; 21.
ш Гл. 23; 27. 24; 7.
щ Ст. 11. Гл. 20; 23.
ъ Лук. 23; 18. Іоан. 19; 15. Гл. 22; 22.

37 И когато щѣхѫ да въведѫтъ Павла въ
38 крѣпость-тѫ, той казува тысящнику: Про-
стено ли ми е да ти рекѫ нѣщо? А той
рече: Знаешь ли Грьчкы? [ы]Не си ли ты
онзи Егыптянинъ който прѣди нѣколко
дни размири и изведе въ пустынѭ-тѫ че-
39 тыри-тѣ хиляды мѫжіе убійцы? И Па-
велъ рече: [ь]Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ
отъ Тарсъ, гражданинъ на *тойзи* знаме-
нитъ градъ въ Киликіѭ; и ти ся молѭ,
дай ми дозволеніе да поговорѭ на на-
родъ-тъ.
40 И като му даде волѭ, Павелъ застанѫ
на стѫпала-та, и [ѣ]помаха съ рѫкѫ на
народъ-тъ; а като станѫ голѣмо мълча-
ніе, начнѫ да говори на Еврейскый я-
зыкъ; и казуваше:

ГЛАВА 22.

1 [а]Мѫжіе братіе и отци, слушайте сега
2 мое-то прѣдъ васъ оправданіе. И като
чухѫ че на Еврейскый языкъ имъ гово-
рѣше, показахѫ по голѣмѫ тишинѫ; и
3 рече: [б]Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ, ро-
денъ въ Тарсъ Киликійскый, и въспитанъ
въ тойзи градъ [в]при нозѣ-тѣ [г]Гамаліило-
вы, изученъ [д]точно въ отцепрѣданый-тъ
законъ, и [е]ревнитель Божій бѣхъ, [ж]както
4 сте вы всинца днесь: И [з]гонихъ до смьрть
послѣдователи-тѣ на това ученіе, като вър-
зувахъ и прѣдавахъ въ тьмницы мѫжіе
5 и жены; Както ми свидѣтелствува и пьр-
восвященникъ-тъ, [и]и всичко-то старѣй-
шинство; [і]отъ които бѣхъ зѣлъ и писма
до братія-та, и отхождахъ въ Дамаскъ,
да докарамъ вързаны въ Іерусалимъ и тѣ-
зи които бѣхѫ тамъ, за да гы накажѫтъ.
6 И [к]когато вървѣхъ и наближихъ Дамаскъ,
около пладне, внезапно бльснѫ около ме-
7 не свѣтлина голѣма отъ небе-то. И па-
днѫхъ на земѭ-тѫ, и чухъ гласъ който
ми казуваше: Савле, Савле, що мя гонишь?
8 А азъ отговорихъ: Кой си *ты*, Господи?
И рече ми: Азъ сьмь Іисусъ Назорянинъ,
9 когото ты гонишь. А [л]тѣзи които бѣхѫ
съ мене, свѣтлинѫ-тѫ видѣхѫ, и ся у-
плашихѫ, но гласъ-тъ на тогозь който
10 ми говорѣше не чухѫ. И рѣкохъ: Що да
сторѭ, Господи? И Господь ми рече:
Стани, та иди въ Дамаскъ; и тамъ ще ти
ся каже за всичко що ти е отредено да
11 сторишь. И понеже отъ бльскъ-тъ на свѣ-
тлинѫ-тѫ изгубихъ зрѣніе-то си, поведохѫ
мя за рѫкѫ дружина-та ми, и влѣзохъ въ
12 Дамаскъ. И нѣкой си [м]Ананія, человѣкъ
благочестивъ по закону, [н]свидѣтелству-
ванъ отъ всичкы-тѣ *тамо* [о]живущы Іудеи,
13 Дойде при мене, и като застанѫ надъ *мене*
рече ми: Савле брате, прогледай; и азъ
14 на часъ-тъ погледнѫхъ на него. А той ре-
че: [п]Богъ на отцы-тѣ ни прѣдназначилъ
[р]тя е да познаешь неговѫ-тѫ волѭ, и [с]да
видишь [т]Праведника, и [у]да чуешь гласъ
15 отъ неговы-тѣ уста; [ф]Защото ще му бѫ-
дешь свидѣтель прѣдъ всичкы-тѣ чело-
вѣцы за това [х]което си видѣлъ и чулъ.
16 И сега що ся бавишь? Стани, крьсти ся
и [ц]омый ся отъ грѣхове-тѣ си и [ч]призови
17 име-то Господне. И [ш]като ся върнѫхъ въ
Іерусалимъ, когато ся моляхъ въ храмъ-
18 тъ, дойдохъ въ изстѫпленіе, И [щ]видѣхъ
го че ми казуваше: [ъ]Побързай та излѣзь
скоро изъ Іерусалимъ; защото не ще да
пріемѫтъ твое-то за мене свидѣтелство.
19 И азъ рѣкохъ: Господи, [ы]тѣ знаѭтъ че
азъ затваряхъ и [ь]біяхъ по съборища-та
20 тѣзи които вѣрувахѫ въ тебе. И [ѣ]когато
ся проливаше кръвь-та на твоего мучени-
ка Стефана, и азъ бѣхъ тамъ, и [ю]соизво-
лявахъ на негово-то убиваніе, и вардѣхъ
21 дрехы-тѣ на тѣзи които го убивахѫ. И
рече ми: Иди; [я]защото азъ ще тя про-
водѭ далеко въ язычницы-тѣ.
22 И до тѫзи рѣчь го слушахѫ; а *тогазь*
възвышихѫ гласъ-тъ си и казувахѫ: [ж]Ма-
хни отъ земѭ-тѫ единъ такъвъ; защото
23 [ѭ]не трѣбва да бѫде живъ. И понеже тѣ
выкахѫ, и захвърляхѫ си дрехы-тѣ, и хвър-
24 ляхѫ прахъ по воздухъ-тъ, Тысящникъ-
тъ заповѣда да го закаратъ въ крѣпость-
тѫ, и порѫча да го испытатъ съ бой, за
да узнае за коѭ причинѫ выкахѫ така
25 върхъ него. И като го растегнѫхѫ съ ре-
мицы, Павелъ рече на стотника който
стоеше *тамо*: [а]Законно ли е вамъ да
біете человѣка Римлянинъ и не сѫденъ?
26 Това като чу стотникъ-тъ, отиде та из-
вѣсти тысящнику, и рече: Виждь какво
ще сторишь; защото той человѣкъ е Ри-
27 млянинъ. А тысящникъ-тъ пристѫпи и
рече му: Кажи ми, Римлянинъ ли си ты?
28 А той рече: Римлянинъ. И отговори ты-
сящникъ-тъ: Азъ съ много сребро сьмь
добылъ това гражданство; а Павелъ рече:
29 Но азъ сьмь ся и родилъ *въ него*. И тъй
тозь часъ ся отстѫпихѫ отъ него тѣзи
които щѣхѫ да го мѫчатъ. Още и ты-

ы Вижь Гл. 5; 36.
ь Гл. 9; 11. 22; 3.
ѣ Гл. 12; 17.

—

а Гл. 7; 2.
б Гл. 21; 39. 2 Кор. 11; 22. Фил. 3; 5.
в Втор. 33; 3. 4 Цар. 4; 38. Лук. 10; 39.
г Гл. 5; 34.
д Гл. 26; 5.
е Гл. 21; 20. Гал. 1; 14.
ж Рим. 10; 2.
з Гл. 8; 3. 26; 9, 10, 11. Фил. 3; 6. 1 Тим. 1; 13.
и Лук. 22; 66. Гл. 4; 5.
і Гл. 9; 2. 26; 10, 12.
к Гл. 9; 3. 26; 12, 13.
л Дан. 10; 7. Гл. 9; 7.
м Гл. 9; 17.
н Гл. 10; 22.
о 1 Тим. 3; 7.
п Гл. 3; 13. 5; 30.
р Гл. 9; 15. 26; 16.
с 1 Кор. 9; 1. 15; 8.
т Гл. 3; 14. 7; 52.
у 1 Кор. 11; 23. Гал. 1; 12.
ф Гл. 23; 11.
х Гл. 4; 20. 26; 16.
ц Гл. 2; 38. Евр. 10; 22.
ч Гл. 9; 14. Рим. 10; 13.
ш Гл. 9; 26. 2 Кор. 12; 2.
щ Ст. 14.
ъ Мат. 10; 14.
ы Ст. 4. Гл. 8; 3.
ь Мат. 10; 17.
ѣ Гл. 7; 58.
ю Лук. 11; 48. Гл. 8; 1. Рим. 1; 32.
я Гл. 9; 15. 13; 2, 46, 47, 18; 6. 26; 17. Рим. 1; 5. 11; 13. 15; 16. Гал. 1; 15, 16. 2; 7, 8. Ефес. 3; 7, 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
ж Гл. 21; 36.
ѭ Гл. 25; 24.
а Гл. 16; 37.

—

сященникъ-тъ ся уплаши, като разбра че
е Римлянинъ, и защото го бѣше вързалъ.
30 На утринь-тѫ като искаше да разумѣе
истинѫ-тѫ, въ какво го обвиняватъ Іу-
деи-тѣ, развързa го отъ върскы-тѣ, и по-
велѣ да дойдѫтъ първосвященници-тѣ и
всичкый-тъ имъ съборъ, а доведе долу и
Павла та го постави прѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 23.

1 И погледнѫ Павелъ на съборъ-тъ и ре-
че: Мѫжіе братіе, до тойзи день [а]азъ сьмь
живѣлъ прѣдъ Бога съсъ цѣлѫ добрѫ
2 совѣсть. А първосвященникъ-тъ Ананія
повелѣ на прѣдстоящы-тѣ [б]да го ударятъ
3 по уста-та. Тогази Павелъ му рече: Богъ
ще удари тебе, стѣно варосана; и ты си
сѣднѫлъ да мя сѫдишь по законъ-тъ, а
противъ [в]законъ-тъ ли повелѣвашь да мя
4 біѭтъ? А прѣдстоящи-тѣ рекохѫ: Първо-
5 священникъ-тъ ли Божій хулишь? И Па-
велъ рече: [г]Не знаяхъ, братіе, че е първо-
священникъ; защото е писано: „Да не зло-
6 словишь [д]началникъ-тъ на народа си.“ И
понеже разумѣ Павелъ че една-та часть
сѫ Саддукеи, а друга-та Фарисеи, извыка
въ съборъ-тъ: Мѫжіе братіе, [е]азъ сьмь
Фарисей, сынъ Фарисеовъ; сѫдятъ мя
[ж]за надеждѫ-тѫ и въскрьсеніе-то на
7 мъртвы-тѣ. И когато рече това, станѫ
распря между Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ;
8 и раздвои ся множество-то. [з]Защото Сад-
дукеи-тѣ казуватъ, че нѣма въскрьсеніе,
нито ангелъ, нито духъ; а Фарисеи-тѣ
9 исповѣдуватъ и двѣ-тѣ. И станѫ глъчка
голѣма, и дигнѫхѫ ся книжници-тѣ отъ
Фарисейскѫ-тѫ странѫ, прѣпирахѫ ся и
казувахѫ: [и]Никое зло не намѣрувамы
въ тогозь человѣка, и [і]ако му е говорилъ
духъ или ангелъ, [к]да ся не противимъ
10 Богу. И понеже станѫ распря-та голѣма,
убоя ся тысящникъ-тъ да не бы да рас-
къснѫтъ Павла, и повелѣ да слѣзе вой-
ска-та и да го грабне отъ помежду имъ
и да го заведе въ крѣпость-тѫ.
11 И [л]въ идущѫ-тѫ нощь яви му ся Го-
сподь и рече: Дързай, Павле, защото както
свидѣтелствува за мене въ Іерусалимъ,
така трѣбва да свидѣтелствувашь и въ
12 Римъ. И като сьмнѫ, [м]нѣкои отъ Іудеи-
тѣ направихѫ съзаклѣтіе, и ся турихѫ
подъ проклѣтіѭ, и рекохѫ нито да ядѫтъ
нито да піѭтъ, додѣ не убіѭтъ Павла.
13 И тѣзи които направихѫ това съзаклѣтіе
14 бѣхѫ повече отъ четыридесеть души. Тѣ
дойдохѫ при първосвященницы-тѣ и при
старѣйшины-тѣ и рекохѫ: Подъ проклѣ-
тіѭ турихмы себе си, да не вкусимъ ни-
15 що доклѣ не убіемъ Павла. Сега прочее
вы съсъ съборъ-тъ явѣте на тысящника
да го доведе утрѣ долу при васъ, като да
искате ужь да разумѣете по извѣстно за
него; а ный, прѣди да наближи той, го-
16 тови смы да го убіемъ. Като чу тозь за-
говоръ Павловый-тъ сестринъ сынъ, дой-
де и влѣзе въ крѣпость-тѫ та извѣсти на
17 Павла. И Павелъ повыка едного отъ стот-
ницы-тѣ и рече *му:* Заведи това момче
при тысящника; защото има да му обади
18 нѣщо. И той го зѣ, заведе го при тысящ-
ника, и казува: Запрѣный-тъ Павелъ мя
повыка, и ми ся примоли да доведѫ той-
зи момъкъ при тебе, защото има нѣщо
19 да ти каже. А тысящникъ-тъ го зѣ за
рѫкѫ, и като ся оттегли на самѣ попыта:
Що е това което имашь да ми обадишь?
20 А той рече: [н]Іудеи-тѣ ся нагласихѫ да
тя умолятъ да заведешь утрѣ Павла долу
въ съборъ-тъ, ужь че иматъ да пытатъ
21 нѣщо по точно за него. А ты недѣй гы
слуша, защото го причакуватъ повече отъ
четыридесеть души отъ тѣхъ които ся
турихѫ подъ проклѣтіѭ ни да ядѫтъ,
ни да піѭтъ, додѣ го не убіѭтъ; и сега
сѫ готови, чакатъ *само* да имъ ся вре-
22 чешь. И тъй тысящникъ-тъ остави мом-
че-то да си иде, като му заржча: Да не
кажешь никому че ми си явилъ това.
23 И повыка двамина отъ стотницы-тѣ и ре-
че *имъ:* Приготвѣте двѣстѣ войны *пѣши,*
и седмдесеть конницы, и двѣстѣ стрѣлцы
отъ третій-тъ часъ на нощь-тѫ да идѫтъ
24 до Кесаріѭ; Приготвѣте и скотове, да
въскачатъ Павла и да го отведѫтъ бе-
25 зопасно до управителя Феликса. Написа
и писмо, което имаше слѣдуѭщо-то съ-
26 държаніе: Отъ Клавдія Лисіѭ честито-
му управителю Феликсу поздравленіе.
27 [о]Тогози человѣка, когото Іудеи-тѣ бѣхѫ
уловили и щѣхѫ да го убіѭтъ, присти-
гнѫхъ съ войскѫ-тѫ и го избавихъ, по-
28 неже ся научихъ че е Римлянинъ. И като
[п]искахъ да разумѣѭ причинѫ-тѫ, за ко-
іѭто го обвинявахѫ, низведохъ го на съ-
29 боръ-тъ имъ; И намѣрихъ го обвиняванъ
за [р]въпросы отъ закона имъ; [с]нѣмаше
обаче никаквѫ погрѣшкѫ достойнѫ за
30 смърть или за оковы. И [т]понеже ми под-
казахѫ че има да стане отъ Іудеи-тѣ на-
вѣтъ *върхъ живота* на тогозь человѣка,
тозь часъ го испратихъ при тебе, като
[у]заржчахъ и на обвинители-тѣ *му* да си
кажѫтъ прѣдъ тебе което *иматъ* върхъ
него. Здравъ бѫди.
31 И тъй войни-тѣ, споредъ даденѫ-тѫ

а Гл. 24; 16. 1 Кор. 4; 4. 2 Кор. 1; 12. 4; 2. 2 Тим. 1; 3. Евр. 13; 18.
б 3 Цар. 22; 24. Іер. 20; 2. Іоан. 18; 22.
в Лев. 19; 35. Втор. 25; 1, 2. Іоан. 7; 51.
г Гл. 24; 17.
д Исх. 22; 28. Екк. 10; 20. 2 Пет. 2; 10. Іуд. 8.
е Гл. 26; 5. Фил. 3; 5.
ж Гл. 24; 15, 21. 26; 6. 28; 20.
з Мат. 22; 23. Мар. 12; 18. Лук. 20; 27.
и Гл. 25; 25. 26; 31.
і Гл. 22; 7, 17, 18.
к Гл. 5; 39.
л Гл. 18; 9. 27; 23, 24.
м Ст. 21, 30. Гл. 25; 3.
н Ст. 12.
о Гл. 21; 33. 24; 7.
п Гл. 22; 30.
р Гл. 18; 15. 25; 19.
с Гл. 26; 31.
т Ст. 20.
у Гл. 24; 8. 25; 5.

имъ заповѣдь, зѣхѫ Павла и заведохѫ
32 го прѣзъ нощь въ Антипатридѫ. И на у-
тринь-тѫ оставихѫ конницы-тѣ да идѫтъ
съ него, и ся върнѫхѫ въ крѣпость-тѫ.
33 А тѣ като влѣзохѫ въ Кесаріѭ, и врѫ-
чихѫ писмо-то на управителя, прѣдста-
34 вихѫ му и Павла. А управитель-тъ като
прочете *писмо-то*, и попыта отъ коіѭ е
область, и разбра че е [ф]отъ Киликіѭ,
35 [х]Ще тя слушамъ, рече, кога дойдѫтъ и
обвинители-тѣ ти. И повелѣ да го вардятъ
[ц]въ преторіѭ-тѫ Иродовѫ.

ГЛАВА 24.

1 И подирь [а]петь дни слѣзе [б]първосвя-
щенникъ-тъ Ананія съсъ старѣйшины-тѣ
и съ нѣкого си Тертилла ритора, които
прѣдставихѫ прѣдъ управителя жалбѫ
2 противъ Павла. И като го повыкахѫ, на-
чнѫ Тертиллъ да *го* обвинява, и казува-
3 ше: Понеже ся поминувамы въ голѣмо
спокойствіе, чрѣзъ тебе, честитый Фелик-
се, и понеже чрѣзъ твое-то промышленіе
быватъ благоустроенія на тойзи *нашъ* на-
родъ, съсъ всяко благодареніе, всегда и
4 всякѫдѣ признателни смы *ти*. Но да тя
не отегчавамъ повече, молѭ тя да ни по-
слушашь вкратцѣ споредъ твоіѭ-тѫ снис-
5 ходителность. Понеже [в]намѣрихмы тогози
человѣка че е заразитель, и подига мя-
тежъ между всичкы-тѣ по вселеннѫѭ
Іудеи, още е и главатаръ на ересь-тѫ
6 Назорейскѫ; [г]Който ся нае и храмъ-тъ
да осквърни; когото и уловихмы и [д]по
нашій-тъ си законъ поискахмы да го сѫ-
7 димъ. Но тысящникъ-тъ Лисія [е]дойде, и
съ голѣмо насилство *го* истьргнѫ изъ
8 рѫцѣ-тѣ ни, И [ж]повелѣ на обвинители-тѣ
му да дойдѫтъ прѣдъ тебе; отъ когото
и ты като испиташь ще можешь да у-
знаешь за всичко това, за което го ный
9 обвинявамы. И Іудеи-тѣ подтвърдихѫ и
казувахѫ, че това е така.
10 Тогазь Павелъ, като му кывнѫ упра-
витель-тъ да говори, отвѣща: Понеже тя
знаѭ че отъ много години си сѫдія на
тойзи народъ, по на радо сърдце ще го-
11 ворѭ за свое-то оправданіе. Защото мо-
жешь да ся научишь, че нѣма повече отъ
дванадесеть дни отъ какъ възлѣзохъ азъ
12 [з]на поклоненіе въ Іерусалимъ. [и]И нито
сѫ мя въ храмъ-тъ намирали да ся раз-
говарямъ съ нѣкого, или да размирявамъ
народъ-тъ, нито въ съборища-та, нито въ
13 градъ-тъ. Нито могѫтъ да докажѫтъ това
14 за което мя обвиняватъ сега. А това ти
исповѣдувамъ, че [і]споредъ ученіе-то, кое-
то *тѣ* наричатъ ересь, така служѫ на
отеческый-тъ *нашъ* [к]Богъ, като вѣрувамъ
всичко щото е писано [л]въ законъ-тъ и
15 пророцы-тѣ; И имамъ и [м]надеждѫ на
Бога, коіѭто и тѣ сами пріиматъ, [н]че ще
бѫде въскрьсеніе на мьртвы-тѣ, на пра-
16 ведны и неправедны. [о]На това азъ ся ста-
раѭ да имамъ всякога непорочнѫ съвѣсть
17 и прѣдъ Бога и прѣдъ человѣцы-тѣ. И
слѣдъ много години [п]дойдохъ да сторѭ
милостыни на народъ-тъ си и приношенія.
18 [р]А между това Іудеи нѣкои си отъ Азіѭ,
намѣрихѫ мя очищенъ въ храмъ-тъ, не
19 съ много народъ, нито съ мълвѫ. [с]Които
ако имахѫ нѣщо върхъ мене трѣбваше
да ся прѣдставятъ прѣдъ тебе, и да *мя*
20 обвинятъ. Или тѣ сами да рекѫтъ, ако
сѫ намѣрили въ мене нѣкоіѭ неправдѫ,
когато прѣдстанѫхъ прѣдъ съборъ-тъ;
21 Освѣнь *ако е* за единый-тъ тойзи гласъ,
що извыкахъ като стоехъ между тѣхъ:
Че поради ученіе-то [т]за въскрьсеніе-то на
мьртвы-тѣ мя сѫдите вы днесь.
22 Това като чу Феликсъ, отложи *сѫдбѫ-*
тѫ имъ, понеже знаеше по точно за това
ученіе, и рече: Кога слѣзе тысящникъ-тъ
[у]Лисія, ще испытамъ на здраво за *распрѫ-*
23 *тѫ* ви. И повелѣ стотнику да вардятъ
Павла, и да има спокойствіе, и [ф]да не въс-
пиратъ никого отъ познаницы-тѣ му да
му послужатъ или да дохождатъ при него.
24 Слѣдъ нѣколко дни дойде Феликсъ съсъ
женѫ си Друсиллѭ, която бѣше Іуде-
янка, и прати та повыка Павла, и слуша
отъ него за вѣрѫ-тѫ въ Христа *Іисуса*.
25 И когато говорѣше той за правдѫ и за
въздържаніе и за бѫдѫщій-тъ сѫдъ, Фе-
ликсъ уплашенъ отговори: Сега си иди,
и кога имамъ врѣме ще тя повыкамъ
26 пакъ. А при това надѣеше ся че [х]ще му
ся дадѫтъ отъ Павла пары за да го пусне:
за това и по честечко го выкаше та при-
27 казуваше съ него. Но слѣдъ навършаніе-то
на двѣ години, Феликса наслѣдова Порцій
Фестъ; а Феликсъ понеже [ц]ищѣше да у-
годи на Іудеи-тѣ, остави Павла въ оковы.

ГЛАВА 25.

1 Фестъ прочее като дойде въ область-
тѫ, слѣдъ три дни възлѣзе отъ Кесаріѭ
2 въ Іерусалимъ. [а]И първосвященникъ-тъ и
голѣмци-тѣ Іудейскы, прѣдставихѫ прѣдъ
него жалбѫ върхъ Павла, и моляхѫ му

ф Гл. 21; 39.
х Гл. 24; 1, 10. 25; 16.
ц Мат. 27; 27.

—

а Гл. 21; 27.
б Гл. 23; 2. 25; 2.
в Лук. 23; 2. Гл. 6; 13. 16; 20. 17; 6. 21; 28. 1 Пет. 2; 12, 15.
г Гл. 21; 28.
д Іоан. 18; 31.
е Гл. 21; 33.
ж Гл. 23; 30.
з Ст. 17. Гл. 21; 26.
и Гл. 25; 8. 28; 17.
і Гл. 9; 2. Вижь Амос. 8; 14.
к 2 Тим. 1; 3.
л Гл. 26; 22. 28; 23.
м Гл. 23; 6. 26; 6, 7. 28; 20.
н Дан. 12; 2. Іоан. 5; 28, 29.
о Гл. 23; 1.
п Гл. 14; 29, 30. 20; 16. Рим. 15; 25. 2 Кор. 8; 4. Гал. 2; 10.
р Гл. 21; 26, 27. 26; 21.
с Гл. 23; 30. 25; 16.
т Гл. 23; 6. 28; 20.
у Ст. 7.
ф Гл. 27; 3. 28; 16.
х Исх. 23; 8.
ц Исх. 23; 2. Гл. 12; 3. 25; 9, 14.

—

а Гл. 24; 1. Ст. 15.

3 ся, И просѣхѫ да склони на исканіе-то
имъ противъ него за да го проводи въ
Іерусалимъ; а тѣ правѣхѫ [б]засадѫ на
4 пѫть-тъ да го убіѭтъ. Фестъ обаче от-
говори, Павелъ да стои запрѣнъ въ Ке-
саріѭ, и самъ той скоро ще тръгне *за*
5 *тамъ*. За това, които могѫтъ отъ васъ,
рече, да слѣзѫтъ съ *мене*, и [в]ако има
нѣщо въ тогозь человѣка, да го обвинятъ.
6 И като прѣсѣдѣ между тѣхъ до десетина
дена, слѣзе въ Кесаріѭ, и на утринь-тѫ
сѣднѫ на сѫдовище-то, и повелѣ да до-
7 ведѫтъ Павла. И като дойде той обико-
лихѫ *го* Іудеи-тѣ които бѣхѫ слѣзли отъ
Іерусалимъ, и [г]наносѣхѫ противъ Павла
много и тежкы обвиненія, които не мо-
8 жахѫ да докажѫтъ; Понеже той ся о-
правдаваше: Че [д]нито противъ законъ-тъ
Іудейскый, нито противъ храмъ-тъ, нито
противъ Кесаря сьмь сторилъ нѣкое прѣ-
9 стѫпленіе. Но Фестъ понеже [е]искаше да
угоди на Іудеи-тѣ, отговори на Павла и
рече: [ж]Щешь ли да възлѣзешь въ Іеруса-
лимъ и тамъ да ся сѫдишь за това прѣдъ
10 мене? И Павелъ рече: *Азъ* прѣдстоѭ на
Кесарево-то сѫдовище, дѣто трѣбва да ся
сѫдѭ. Не сьмь обидѣлъ въ ни го Іудеи-тѣ,
11 както и ты твърдѣ добрѣ знаешь. Защо-
то, [з]ако не сьмь правъ, и сьмь сторилъ
нѣщо достойно за смърть, не бѣгамъ отъ
смърть-тѫ; но ако нѣма нищо отъ това кое-
то мя тѣ обвиняватъ, никой не може да мя
прѣдаде на волѭ-тѫ имъ; относямъ ся до
12 [и]Кесаря. Тогази Фестъ, като ся поразгово-
ри съсъ совѣтъ-тъ, отговори: Отнеслъ си
ся до Кесаря, при Кесаря ще идешь.
13 И отъ какъ ся минѫхѫ нѣколко дена,
царь Агриппа и Верникія дойдохѫ въ Ке-
14 саріѭ да поздравятъ Феста. И като ся
бавихѫ тамо доста врѣме, Фестъ споме-
нѫ на царя за Павловѫ-тѫ работѫ, и
рече: [і]Има нѣкой си человѣкъ оставенъ
15 отъ Феликса въ оковы, [к]За когото, ко-
гато бѣхъ въ Іерусалимъ, първосвящен-
ници-тѣ и старѣйшины-тѣ Іудейскы дадо-
хѫ *ми* жалбѫ, и искахѫ да го осѫдѭ;
16 [л]На които отговорихъ че Римляни-тѣ нѣ-
матъ обичай да прѣдаватъ нѣкого чело-
вѣка на смърть доклѣ обвиняемый-тъ нѣ-
ма обвинители-тѣ си на лице, и му ся не
дозволи да ся оправдае за обвиненіе-то.
17 И тъй когато дойдохѫ тѣ тука *съ мене*
наедно, [м]безъ забавѫ на другый-тъ день
сѣднѫхъ на сѫдовище-то и заповѣдахъ
18 да доведѫтъ человѣкъ-тъ: За когото об-
винители-тѣ му като застанѫхѫ, не на-
несохѫ никое *таквозь* обвиненіе каквото
19 азъ прѣдполагахъ; [н]Но имахѫ противъ
него нѣкаквы разысканія за тѣхны-тѣ
си вѣрованія, и зарадъ нѣкого си Іисуса
който былъ умрѣлъ, за когото Павелъ
20 казуваше че е живъ. И азъ понеже бѣхъ
въ недоумѣніе за едно такова разысква-
ніе, казувахъ ако ще да иде въ Іеруса-
21 лимъ, и тамо да ся сѫди за това. Но
понеже Павелъ поиска да го оставѭ за
сѫдбѫ-тѫ на Августа *Кесаря*, повелѣхъ
да го вардятъ доклѣ да го испратѭ при
22 Кесаря. Тогазь [о]Агриппа рече Фесту: И-
щѣше ми ся и мене да чуѭ тогозь чело-
вѣка. И той рече: Утрѣ щешь го чу.
23 И тъй на утринь-тѫ, когато Агриппа
и Верникія дойдохѫ съ голѣмо велико-
лѣпіе, и влѣзохѫ въ сѫдовищнѫ-тѫ стаіѭ
съ тысящницы-тѣ и съ отличны-тѣ мѫжіе
на града, заповѣда Фестъ и доведохѫ Па-
24 вла. Тогазь казува Фестъ: Царю Агрип-
по, и всичкы които присѫтствувате *тука*
съ насъ, гледате тогозь, за когото [п]всич-
ко-то множество Іудейско ми говорихѫ,
и въ Іерусалимъ и тука, и крѣщѣхѫ че
25 [р]той не трѣбува вече да е живъ. Но азъ,
понеже разбрахъ че [с]не е сторилъ нищо
достойно за смърть, [т]и самъ той ся от-
несе до Августа *Кесаря*, рѣшихъ да го
26 проводѭ. За когото нѣмамъ нищо извѣ-
стно да пишѫ на господаря *си:* за това
го изведохъ прѣдъ васъ, и нарочно прѣдъ
тебе, царю Агриппо, за да стане испыта-
ніе-то *му* и да имамъ що да пишѫ.
27 Защото ми ся вижда беспѫтно, като про-
важдамъ вързанъ человѣкъ, да не забѣ-
лѣжѫ и обвиненія-та противъ него.

ГЛАВА 26.

1 И Агриппа рече Павлу: Имашь дозволе-
ніе да говоришь самъ за себе си. Тогазь
Павелъ прострѣ рѫкѫ и начнѫ да го-
2 вори за оправданіе-то си: Честитъ счи-
тамъ себе си, царю Агриппо, като имамъ
прѣдъ тебе днесь да ся оправдаіѭ за всич-
3 ко за което мя Іудеи-тѣ обвиняватъ. А
найвече *понеже знаіѭ* че си вѣждь на
всичкы-тѣ обичаи и разысканія Іудей-
скы; за това молѭ ти ся да мя послу-
4 шашь търпѣливо. Мой-тъ *още* отъ мла-
дость-тѫ ми животъ, който проминѫхъ
отъ начало между народъ-тъ си въ Іе-
русалимъ, всичкы-тѣ Іудеи го знаіѭтъ;
5 Понеже мя знаіѭтъ отъ начало, (ако бы
щѣли да засвидѣтелствуватъ,) че [а]споредъ
най точно-то ученіе на нашѫ-тѫ вѣрѫ
6 живѣхъ Фарисей. [б]И сега прѣдстоѭ на
сѫдъ за [в]надеждѫ-тѫ на обѣщаніе-то,

б Гл. 23; 12, 15.
в Гл. 18; 14. Ст. 18.
г Мар. 15; 3. Лук. 23; 2, 10. Гл. 24; 5, 13.
д Гл. 6; 13. 24; 12. 28; 17.
е Гл. 24; 27.
ж Ст. 20.
з Ст. 25. Гл. 18; 14. 23; 29. 26; 31.
и Гл. 26; 32. 28; 19.
і Гл. 24; 27.
к Ст. 2, 3.
л Ст. 4, 5.
м Ст. 6.
н Гл. 18; 15. 23; 29.
о Вижь Гл. 9; 15.
п Ст. 2, 3, 7.
р Гл. 22; 22.
с Гл. 23; 9, 29. 26; 31.
т Ст. 11, 12.

—

а Гл. 22; 3. 23; 6. 24; 15, 21. Филип. 3; 5.
б Гл. 23; 6.
в Быт. 3; 15. 22; 18. 26; 4. 49; 10. Втор. 18; 15. 2 Цар. 7; 12. Псал. 132; 11. Иса. 4; 2. 7; 14. 9; 6. 40; 10. Іер. 23; 5. 33; 14, 15, 16. Іез. 34; 23. 37; 24. Дан. 9; 24. Мих. 7; 20. Гл. 13; 32. Рим. 15; 8. Тит. 2; 13

което е Богъ обѣщалъ на отцы-тѣ ни,
7 Въ което *обѣщаніе всичкы-тѣ* [г] дванадесеть
наши племена, които служжтъ *Богу* [д] день
и нощь непрѣстанно, [е] надѣіжтъ ся да до-
стигнжтъ; за тжзи надеждж, царю Агрип-
8 по, мя обвинявать Іудеи-тѣ. Що? мысли-
те ли за невѣрваніе, че Богъ въскрьсява
9 мьртвы-тѣ? Тъй *и* [ж] азъ помыслихъ въ
себе си че трѣбваше да сторіж много про-
тивности върхъ име-то на Іисуса Назо-
10 рея: [з] Което и сторихъ въ Іерусалимъ; и
мнозина отъ святы-тѣ азъ запрѣхъ въ
тьмницы, като зѣхъ власть [и] отъ първо-
священницы-тѣ, и на убиваніе-то имъ и
11 азъ дадохъ гласъ върхъ *тѣхъ*. [і] И въ всич-
кы-тѣ съборища много пжти като гы мж-
чахъ, принуждавахъ гы да хулятъ; и безъ
мѣрж като имахъ ярость противъ тѣхъ,
гоняхъ *гы* даже и по вънѣшни-тѣ градища.
12 А [к] между това когато отхождахъ въ Да-
маскъ съ власть и поржчаніе отъ първо-
13 священницы-тѣ, По пладнѣ, видѣхъ на
пжть-тъ, царю, свѣтлинж отъ небе-то,
която надминуваше слънчено-то сіяніе,
която осія мене и тѣзи които пжтувахж
14 съ мене. И като паднжхмы всинца на зе-
між-тж, чухъ гласъ който ми говорѣше, и
казуваше ми на Еврейскый языкъ: Савле,
Савле, защо мя гонишь? жестоко ти е да
15 риташь срещж остны. И азъ рѣкохъ: Кой
си ты, Господи? А той рече: Азъ сьмь
16 Іисусъ, когото ты гонишь. Но стани, и ся
исправи на нозѣ-тѣ си; понеже за това
ти ся явихъ, [л] да тя назначж служитель
и свидѣтель на това що си видѣлъ, и на
17 това което ще ти открыіж, Като тя из-
важдамъ отъ народъ-тъ *Іудейскый* и отъ
языччицы-тѣ [м] въ които сега тя проваж-
18 дамъ, [н] Да имъ отворишь очи-тѣ, [о] да ся
обърнжтъ отъ тьмно-то въ видѣло-то, и
отъ власть-тж на Сатанж къмъ Бога, и
чрѣзъ вѣрж-тж въ мене [п] да земжтъ про-
щеніе на грѣхове-тѣ *си*, и [р] наслѣдіе меж-
19 ду [с] освятены-тѣ. За това, царю Агриппо,
не бѣхъ непокоренъ на небесно-то видѣ-
20 ніе; Но [т] проповѣдувахъ първомъ на *Іу-
деи*-тѣ въ Дамаскъ и въ Іерусалимъ, и во
всичкж-тж земіж Іудейскж, и *напоконъ* на
языччицы-тѣ, да ся покаюватъ, и да ся
обращатъ къмъ Бога, и да правятъ [у] дѣла
21 достойны на покаяніе-то: За това [ф] Іудеи-
тѣ като мя уловихж въ храмъ-тъ, турихж
22 ся да мя убіжтъ. Но съ помощь-тж коіж-
то получихъ отъ Бога, стоіж до тойзи
день та свидѣтелствувамъ и прѣдъ малъкъ
и прѣдъ голѣмъ, безъ да говоріж нищо
друго [х] освѣнь *това* което сж пророци-тѣ
и [ц] Моисей говорили че *то* имаше да бжде;
23 Сирѣчь [ч] че Христосъ имаше да пострада,
и [ш] че *той* първъ като въскрьсне отъ мьр-
твы-тѣ щѣше [щ] да проповѣда видѣлинж на
народъ-тъ *Іудейскый* и на языччицы-тѣ.
24 И когато той така отговаряше, Фестъ
съ голѣмъ гласъ рече: [ъ] Полудѣлъ си, Па-
вле; много-то ученіе тя докарва въ лудость.
25 А той рече: Не сьмь полудѣлъ, честитый
Фесте, но изговарямъ словеса отъ истинж
26 и отъ здравъ умъ; Защото знае за това
царь-тъ, комуто и съ дързновеніе говоріж;
понеже не вѣрувамъ да има нѣщо отъ то-
ва да не знае той; защото то не е ста-
27 нжло въ нѣкой жглъ. Вѣрувашь ли, ца-
рю Агриппо, пророцы-тѣ? знаіж че *гы* вѣ-
28 рувашь. И Агриппа рече на Павла: Безъ
малко мя убѣждавашь да станж Христія-
29 нинъ. А Павелъ рече: [ы] Молилъ ся быхъ
Богу щото не токо безъ малко но напъл-
но, *и* не само ты но и всичкы които мя
днесь слушатъ да станжтъ таквизи ка-
къвто сьмь и азъ, освѣнь тѣзи оковы.
30 И това като рече той, станж царь-тъ и
управитель-тъ и Верникія, и сѣдящи-тѣ съ
31 тѣхъ: И като отидохж на странж говорѣхж
помежду си и казувахж: Тойзи человѣкъ
не прави [ь] нищо достойно за смьрть или за
32 оковы. И Агриппа рече Фесту: Тойзи че-
ловѣкъ можаше да ся пусне, [ѣ] ако не бѣше
ся отнеслъ *за сждбж* прѣдъ Кесаря.

ГЛАВА 27.

1 И [а] когато бы рѣшено да отплувамы въ
Италіж, прѣдадохж Павла и другы нѣкои
вързаны на стотника, именемъ Іулія, отъ
2 пълкъ-тъ Августовъ. И влѣзохмы въ ко-
рабь Адрамитскый, и отвезохмы ся съ
намѣреніе да плувамы около Азійскы-тѣ
мѣста; имахмы още съ насъ си [б] Арис-
3 тарха Македонца отъ Солунь. И на дру-
гый-тъ *день* стигнжхмы въ Сидонъ; и Іу-
лій ся докарваше [в] человѣколюбиво съ Па-
вла, и дозволи *му* да иде при пріятели-
4 тѣ *си* да му пригодятъ. И отъ тамъ като
станжхмы провезохмы ся подъ Кипръ,
5 защото вѣтрове-тѣ бѣхж противни. И като
прѣплувахмы море-то Киликійско и Пам-
филійско, стигнжхмы въ Миры, Ликійскый
6 *градъ*. Тамо стотникъ-тъ намѣри корабь
Александрійскый който плуваше за Ита-
7 ліж, и тури ны въ него. И мудно като

г Іак. 1; 1.
д Лук. 2; 37. 1 Сол. 3; 10. 1 Тим. 5; 5.
е Фил. 3; 11.
ж Іоан. 16; 2. 1 Тим. 1; 13.
з Гх. 8; 3. Гал. 1; 13.
и Гх. 9; 14, 21. 22; 5.
і Гх. 22; 19.
к Гх. 9; 3. 22; 6.
л Гх. 22; 15.
м Гх. 22; 21.
н Иса. 35; 5. 42; 7. Лук. 1; 79. Іоан. 8; 12. 2 Кор. 4; 4. Ефес. 1; 18. 1 Сол. 5; 5.
о 2 Кор. 6; 14. Ефес. 4; 18. 5; 8. Кол. 1; 13. 1 Пет. 2; 9, 25.
п Лук. 1; 77.
р Ефес. 1; 11. Кол. 1; 12.
с Гх. 20; 32.
т Гх. 9; 20, 22, 29. 11; 26. 13; 14; 16; 17; 18; 19; 20; 21;
у Мат. 3; 8.
ф Гх. 21; 30; 31.
х Лук. 24; 27, 44. Гх. 24; 14. 28; 23. Рим. 3; 21.
ц Іоан. 5; 46.
ч Лук. 24; 26, 46.
ш 1 Кор. 15; 20. Кол. 1; 18. Отк. 1; 5.
щ Лук. 2; 32.
ъ 4 Цар. 9; 11. Іоан. 10; 20. 1 Кор. 1; 23. 2; 13, 14. 4; 10.
ы 1 Кор. 7; 7.
ь Гх. 23; 9, 29. 25; 25.
ѣ Гх. 25; 11.

—

а Гх. 25; 12, 25.
б Гх. 19; 29.
в Гх. 24; 23. 28; 16.

плувахмы доволны дни и едвамъ стигнѫ-
хмы въ Книдъ, понеже не ны пущаше
вѣтръ-тъ, проплувахмы подъ Критъ сре-
8 щѫ Салмонъ. И едвамъ що прѣминѫхмы
него, стигнѫхмы на нѣкое си мѣсто което
ся казува Добры пристанища, близу при
които бѣ градъ-тъ Ласей.
9 Но като бѣше ся минѫло доволно врѣ-
ме, и плуваніе-то бѣше вече опасно, [г]за-
щото и постъ-тъ бѣше ся вече минѫлъ,
10 совѣтуваше Павелъ, И казуваше имъ:
Братіе, виждамъ че плуваніе-то ще бѫде
съсъ злостраданіе и съ голѣмѫ щетѫ, не
токо за товаръ-тъ и за корабь-тъ, но и
11 за душы-тѣ ни. Но стотникъ-тъ ся увѣ-
ряваше повече на кормчій-тъ и на сто-
панинъ-тъ на кораба, а не на Павловы-
12 тѣ думы. И понеже пристанище-то не бѣ
способно за прѣзимуваніе, повече-то да-
дохѫ мнѣніе да ся дигнѫтъ и отъ тамъ,
за да стигнѫтъ, ако бы было възможно,
до Финикъ, пристанище Критско, което
гледа срещѫ югозападный-тъ и сѣвероза-
падный-тъ вѣтръ, и *тамъ* да прѣзимуватъ.
13 И когато подухнѫ малко югъ-тъ, помы-
слихѫ че сполучихѫ цѣль-тѫ си, дигнѫ-
хѫ ся, и плувахѫ близу по край Критъ.
14 Но слѣдъ малко възвѣя срещѫ него вѣтръ
15 буренъ нарицаемый Евроклидонъ. И поне-
же ся дрѫпнѫ корабь-тъ, и не можаше
да устои срещѫ вѣтръ-тъ, оставихмы ся
16 *на волны-тѣ* и носѣхѫ ны. И като утеко-
хмы задъ едно островче което ся нарича-
ше Клавдій, едвамъ можехмы да удър-
17 жимъ ладіѭ-тѫ; Коіѭто като дигнѫхѫ,
употрѣбявахѫ *всякаквы* пособія, и прѣпа-
свахѫ корабь-тъ изъ отдолу; и бояще ся
да не паднѫтъ на плитко, снѣхѫ платна-
18 та, и носѣхѫ ся така. И понеже бѣхмы
въ голѣмѫ бѣдѫ отъ буріѭ-тѫ, въ слѣ-
дующій день хванѫхѫ да исхвърлятъ то-
19 варъ-тъ. И на третій-тъ *день* сами [д]съ рѫ-
цѣ-тѣ си исхвърлихмы корабенны-тѣ нѣ-
20 ща. И понеже за много дни не ся вижда-
ше ни слънце ни звѣзды, и силна-та буря
наваляше, исчезнѫ вече отъ насъ всяка
21 надежда за спасеніе. А подирь много не-
ядѣніе застанѫ Павелъ между тѣхъ и ре-
че: Трѣбваше, о пріятели, да мя послу-
шате, да ся не дигамы отъ Критъ и да ни
не постигнѣше това злостраданіе и тази
22 щета. Но и сега вы съвѣтувамъ да сте
весели, защото ни една душа отъ васъ
нѣма да ся изгуби, но само корабь-тъ:
23 [е]Защото ангелъ отъ Бога, чійто съмь азъ,
и [ж]комуто служѫ, яви ми ся тѫзи нощь,
24 И рече: Не бой ся, Павле, ты трѣбва да
прѣдстанешь прѣдъ Кесаря; и ето Богъ ти
подари всичкы-тѣ които плуватъ съ тебе.
25 За това, братіе, бѫдѣте весели; [з]защото
вѣрувамъ въ Бога че така ще бѫде, спо-
26 редъ както ми бы речено. А ный [и]трѣбва
да бѫдемъ исхвърлени на нѣкой островъ.
27 И когато настанѫ четыринадесета-та
нощь, като ся носѣхмы на самъ на тамъ
по Адріатическо-то *море* кѫдѣ срѣдъ нощь,
корабници-тѣ угаждахѫ че наближаватъ
28 до нѣкоіѫ сушѫ. И като измѣрихѫ дъл-
бочинѫ-тѫ, намѣрихѫ двадесеть растега;
и малко по нататакъ като отидохѫ, пакъ
измѣрихѫ и намѣрихѫ петнадесеть рас-
29 тега. И бояще ся да не бы да паднѫтъ вънъ
на камениты мѣста, спуснѫхѫ четыри ко-
твы отъ кормѫ-тѫ, и желаехѫ да съмне.
30 И понеже корабници-тѣ ищѣхѫ да побѣг-
нѫтъ отъ корабь-тъ, и спуснѫхѫ ладій-
кѫ-тѫ въ море-то, съ причинѫ ужь че ще
спуснѫтъ котвы отъ кѫдѣ прѣдницѫ-тѫ,
31 Павелъ рече на стотника и на войны-тѣ:
Тѣзи ако не останѫтъ въ корабь-тъ, вы не
32 можете ся избави. Тогазь войни-тѣ отрѣза-
хѫ вѫжя-та на ладійкѫ-тѫ и оставихѫ іѫ
33 да падне вънъ. А при съмнуваніе Павелъ
каняше всичкы-тѣ да похапнѫтъ *по нѣщо*, и
казуваше: Четыринадесеть дена днесь ожи-
дате, и стоите гладни, безъ да сте вкусили
34 нищо. За това вы моліѫ да похапнете; за-
щото това е *нуждно* за упазваніе-то ви; по-
неже [і]ни едному отъ васъ ни косемъ отъ
35 главѫ-тѫ нѣма да падне. И като рече това,
зѣ хлѣбъ, [к]благодари Бога прѣдъ всичкы,
36 та прѣломи и начнѫ да яде. Отъ това ся о-
37 бодрихѫ всичкы, та ядохѫ и тѣ; И всинца
въ корабь-тъ бѣхмы двѣстѣ и седмдесеть
38 и шесть [л]души. И като ся насытихѫ съ
хранѫ, облегчавахѫ корабь-тъ като ис-
хвърляхѫ жито-то въ море-то.
39 И когато ся разсъмнѫ не познавахѫ
земіѭ-тѫ; съгледувахѫ обаче заливъ нѣ-
кой си който имаше брѣгъ, въ който ся
рѣшихѫ да тикнѫтъ корабь-тъ, ако бѣ
40 възможно. И като истеглихѫ котвы-тѣ,
оставихѫ *корабь-тъ* по море-то, развързa-
хѫ още и върскы-тѣ на кормила-та, и раз-
вихѫ малко-то вѣтрило на кѫдѣ вѣтръ-
41 тъ, и управихѫ ся къмъ брѣгъ-тъ. Но
испаднѫхѫ на мѣсто дѣто біяше отъ двѣ
страны море-то, и тамъ [м]засѣднѫ корабь-
тъ; прѣдница-та ся заби и не мърдаше;
а задница-та ся разглобяваше отъ наси-
42 ліе-то на волны-тѣ. И наговорихѫ ся вой-
ни-тѣ да избіѭтъ запрѣны-тѣ, да не бы
43 да исплува нѣкой и да побѣгне. Но сто-
тникъ-тъ като искаше да избави Павла,
въспрѣ гы отъ *това* намѣреніе, и повелѣ,
които можѫтъ да плуватъ, да скочатъ пър-
вомъ тѣ въ море-то, и да излѣзѫтъ на су-
44 хо: А останѫли-тѣ, едни на дъскы, другы
пакъ на нѣщо отъ корабь-тъ. И така бы
та ся [н]избавихѫ всичкы на сушѫ-тѫ.

г Лев. 23; 27, 29.
д Іон. 1; 5.
е Гх. 23; 11.
ж Дан. 6; 16. Рим. 1; 9. 2 Тим. 1; 3.
з Лук. 1; 45. Рим. 4; 20, 21. 2 Тим. 1; 12.
и Гх. 28; 1.
і 3 Цар. 1; 52. Мат. 10; 30. Лук. 12; 7. 21; 18.
к 1 Цар. 9; 13. Мат. 15; 36. Мар. 8; 6. Іоан. 6; 11. 1 Тим. 4; 3, 4.
л Гх. 2; 41. 7; 14. Рим. 13; 1. 1 Пет. 3; 20.
м 2 Кор. 11; 25.
н Ст. 22.

ГЛАВА 28.

1 И като ся избавихѫ, тогазь позна-
хѫ че [а]островъ-тъ ся казуваше Малта.
2 А [б]варвари-тѣ *тамошни жители* показахѫ
намъ голѣмо человѣколюбіе; защото ны
пріяхѫ всинца, и понеже валѣше дъждь,
3 и студено бѣше, накладохѫ огнь. И когато
Павелъ сграмади много хврастіе и го ту-
ри на огнь-тъ, една ехидна излѣзе изъ то-
плинѫ-тѫ и залѣпи ся за рѫкѫ-тѫ му.
4 А варвари-тѣ като видѣхѫ зміѭ-тѫ какъ
висѣше о рѫкѫ-тѫ му, думахѫ си по-
между си: Извѣстно че тойзи человѣкъ е
убійца, който ако и да ся избави отъ мо-
ре-то, *Божіе-то* правосѫдіе го не остави
5 да е живъ. Но той трьснѫ зміѭ-тѫ въ
6 огнь-тъ, и [в]не пострада никое зло. А тѣ
ся надѣяхѫ че ще да отече, или внезапу
да падне долу мъртъвъ; но като очаку-
вахѫ много врѣме, и гледахѫ че му не
ставаше никое зло, промѣнихѫ *мысль* и
7 [г]думахѫ че е богъ. И около това мѣсто
бѣхѫ стяжанія-та на най първый-тъ въ
островъ-тъ, име-то му Поплій: той ны
прія и гощава ны пріятелскы три дни.
8 А случи ся да е боленъ Попліевъ баща,
и лѣжеше отъ трескѫ и отъ дисентеріѭ:
а Павелъ влѣзе при него, и като ся [д]по-
моли *Богу*, [е]възложи рѫцѣ на него, и го
9 исцѣли. И тъй това като станѫ, и другы-тѣ
отъ островъ-тъ, които имахѫ нѣщо болесть,
10 идѣхѫ и исцѣлявахѫ ся: Които и съ много
[ж]почести ны почетохѫ, и на тръгнуваніе-
то ни снабдихѫ *ны* съ потрѣбны-тѣ.
11 И слѣдъ три мѣсецъ отплувахмы съ
единъ Александрійскый корабь, *що бѣше*
съсъ знамя на Діоскуры, и който бѣ прѣ-
12 зимувалъ въ тойзи островъ. И като сти-
гнѫхмы въ Сиракусы, прѣсѣдѣхмы три
13 дни. И отъ тамо все край брѣгъ-тъ, сти-
гнѫхмы въ Ригіѭ, и слѣдъ единъ день
като повѣя югъ-тъ, на вторый-тъ день
14 дойдохмы въ Потіолы; Дѣто намѣрихмы
братія, които ны умолихѫ да прѣсѣдимъ
у тѣхъ седмь дена, и така дойдохмы въ
15 Римъ. И отъ тамо братія-та като чухѫ
за насъ, излѣзохѫ до Аппіево-то тържи-
ще и до Три-тѣ Кърчмы да ны посрѣщ-
нѫтъ; и Павелъ като видѣ тыя *братія*,
благодари Бога, и ободри ся.
16 А когато дойдохмы въ Римъ, стотникъ-
тъ прѣдаде окованны-тѣ на войводѫ-тѫ;
а [з]на Павла ся дозволи да живѣе особно
17 съ воинъ-тъ който го вардѣше. И слѣдъ
три дни свыка Павелъ по първы-тѣ отъ
Іудеи-тѣ, и като ся събрахѫ казуваше
имъ: Мѫжіе братіе, [и]азъ безъ да съмь
сторилъ нищо противъ народъ-тъ, или
противъ отеческы-тѣ обычаи, вързанъ отъ
Іерусалимъ [і]прѣдадохѫ мя въ рѫцѣ-тѣ
18 на Римляны-тѣ; Които [к]като мя испы-
тахѫ, щѣхѫ да *мя* пуснѫтъ, защото ни
еднѫ винѫ за смърть нѣмаше въ мене;
19 Но понеже Іудеи-тѣ ся противѣхѫ, [л]при-
нудихъ ся да ся отнесѫ до Кесаря; а не
че имахъ да обвинѭ въ нѣщо народъ-тъ
20 си. И тъй по тѫѭ причинѫ вы призвахъ,
да *вы* видѭ и да *ви* поговорѭ; защото
[м]зарадъ надеждѫ-тѫ на Израиля имамъ
21 на себе си тѣзи [н]веригы. А тѣ му реко-
хѫ: Ный нито писма смы получили отъ
Іудеѭ за тебе, нито нѣкой отъ братія-та
е дошелъ да *ни* извѣсти, или да *ни* каже
22 нѣщо зло за тебе. Но желаемъ да чуемъ
отъ тебе твое-то мнѣніе; защото е извѣ-
стно намъ, че за тѫзи ересь на [о]всякѫдѣ
23 противно ся говори. И като му опрѣдѣ-
лихѫ день, дойдохѫ при него въ гостил-
ницѫ-тѫ мнозина, [п]на които изложи съсъ
свидѣтелства царство-то Божіе, и отъ су-
тринь-тѫ до вечерь-тѫ увѣряваше гы за
Іисуса, и [р]отъ закона Моисеовъ и отъ
24 пророцы-тѣ. И [с]едни отъ тѣхъ ся увѣря-
вахѫ на това което говорѣше, а другы не
25 вѣрувахѫ. И тѣ понеже бѣхѫ несогласни
помежду си, отхождахѫ си, като *имъ* рече
Павелъ еднѫ рѣчь: Добрѣ е реклъ Духъ
Святый на бащы-тѣ ни чрѣзъ пророка
26 Исаіѭ, Когато е реклъ: [т]„Иди и кажи
на тойзи народъ: Слухомъ ще чуете, и
нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате,
27 и нѣма да видите; Защото задебелѣ сърд-
це-то на тѣзи людіе, и съ уши-тѣ си теж-
ко чуѭтъ, и очи-тѣ си склопихѫ, да не
бы съ очи да видятъ, и съ уши да чуѭтъ,
и съсъ сърдце да разумѣѭтъ, и ся обър-
28 нѫтъ та гы исцѣлѭ.“ И тъй да знаете че
спасеніе-то Божіе [у]на языченицы-тѣ ся
29 проводи; тѣ и ще чуѭтъ. И това като
рече, отидохѫ си Іудеи-тѣ съ голѣмо прѣ-
пираніе помежду си.
30 А Павелъ останѫ цѣлы двѣ години въ
особеннѫ подъ наемъ кѫщѫ, и пріима-
31 ше всичкы-тѣ които идѣхѫ при него, Та
[ф]проповѣдуваше царство-то Божіе, и по-
учаваше невъзбранно съсъ всяко дързно-
веніе за Господа Іисуса Христа.

а Гл. 27; 26.
б Рим. 1; 14. 1 Кор. 14; 11. Кол. 3; 11.
в Мар. 16; 18. Лук. 10; 19.
г Гл. 14; 11.
д Іак. 5; 14, 15.
е Мар. 6; 5. 7; 32. 16; 18. Лук. 4; 40. Гл. 19; 11, 12. 1 Кор. 12; 9, 28.
ж Мат. 15; 6. 1 Тим. 5; 17.
з Гл. 24; 25. 27; 3.
и Гл. 24; 12, 13. 25; 8.
і Гл. 21; 33.
к Гл. 22; 24. 24; 10. 25; 9. 26; 31.
л Гл. 25; 11.
м Гл. 26; 6, 7.
н Гл. 26; 29. Ефес. 3; 1. 4; 1. 6; 20. 2 Тим. 1; 16. 2; 9. Филип. 10; 13.
о Лук. 2; 34. Гл. 24; 5, 14. 1 Пет. 2; 12. 4; 14.
п Лук. 24; 27. Гл. 17; 3. 19; 8.
р Вижъ Гл. 26; 6, 22.
с Гл. 14; 4. 17; 4. 19; 9.
т Иса. 6; 9. Іер. 5; 21. Іез. 12; 2. Мат. 13; 14, 15. Мар. 4; 12. Лук. 8; 10. Іоан. 12; 40. Рим. 11; 8.
у Мат. 21; 41, 43. Гл. 13; 46, 47. 18; 6. 22; 21. 26; 17, 18. Рим. 11; 11.
ф Гл. 4; 31. Ефес. 6; 19.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ ІАКОВОВО.

ГЛАВА 1.

1 [а]Іаковъ [б]рабъ на Бога и на Господа
Іисуса Христа, [в]до дванадесеть-тѣ племе-
на [г]които сж въ разсѣяніе, поздравленіе.
2 [д]Всякж радость имайте, братіе мои,
[е]когато впадате въ различны искушенія;
3 Понеже [ж]знаете че испытаніе-то на ва-
4 шж-тж вѣрж произвожда търпѣніе. А тър-
пѣніе-то да има дѣло съвършенно, за да
бждете съвършенни и цѣли, безъ ника-
5 къвъ недостатъкъ. [з]Ако ли нѣкой отъ
васъ е оскуденъ отъ мудрость, [и]да проси
отъ Бога, който дава богато на всичкы
6 и не укорява, и [і]ще му ся даде. Но [к]да
проси съ вѣрж, безъ да ся сумнява никакъ;
защото който ся сумнява, подобенъ е на
морскы волны които ся каратъ и раз-
7 блъскуватъ отъ вѣтрове-тѣ. И такъвъ че-
ловѣкъ да не мысли че ще пріеме нѣщо отъ
8 Господа. [л]Человѣкъ двоеуменъ непостоянъ
9 е во всичкы-тѣ си пжтища. Който братъ
е отъ по долно *състояніе* да ся хвали въ
10 свое-то си възвышаваніе; А богатый-тъ,
въ смиряваніе-то си; понеже, [м]като цвѣтъ
11 на трѣвж, ще прѣцьвти. Защото изгрѣя
слънце-то съ пекъ-тъ, и изсуши трѣвж-
тж, и цвѣтъ-тъ й слетѣ и хубость-та на
лице-то й погынж; така и богатый-тъ ще
повѣхне въ пжтища-та си.
12 [н]Блаженъ онзи человѣкъ който прѣ-
търпѣва искушеніе, защото като прѣмине
испытъ-тъ, ще пріеме [о]вѣнецъ-тъ на жи-
вота, [п]който обѣща Господь на онѣзи кои-
13 то го любятъ. Никой искушаемъ да не
казува: Че Богъ мя искушава; защото
Богъ ся отъ зло не искушава, и той ни-
14 кого не искушава. А всякой ся искушава,
като ся завлича и подлъгва отъ собствен-
15 нж-тж си похоть; [р]Похоть-та послѣ като
зачне, [с]ражда грѣхъ, а грѣхъ-тъ като ся
извърши, ражда смърть.
16 Не заблуждавайте, любезни мои братіе.
17 [т]Всяко добро даваніе, и всяка съвършен-
на дарба отъ горѣ е, и слѣзува отъ От-
ца на свѣтлины-тѣ, [у]въ когото нѣма из-
18 мѣненіе, или сѣнкж на промѣняваніе. [ф]Отъ
собственнж-тж си волж родилъ ны е съсъ
слово-то на истинж-тж, [х]да бждемъ ный
нѣкакъвъ си [ц]начатъкъ на неговы-тѣ съ-
19 зданія. И тъй, любезни мои братіе, [ч]да
бжде всякой человѣкъ бързъ на чуеніе, *а*
[ш]муденъ на говореніе, *и* [щ]муденъ на гнѣвъ;
20 Защото гнѣвъ-тъ на человѣка не върши
21 Божіж-тж правдж. За това [ъ]отхвърлѣте
всякж нечистотж и множество-то злобж,
и пріимѣте съ кротость всажденно-то сло-
во, [ы]което може да спасе душы-тѣ ви.
22 [ь]Бывайте и творители на слово-то, а не
23 само слушатели, да лъжете себе си. За-
щото [ѣ]ако бжде нѣкой слушатель на сло-
во-то, а не творитель, той прилича на че-
ловѣкъ който гледа природно-то си лице
24 въ огледало; Защото огледа ся, и отиде,
25 и завчасъ забрави какъвъ бѣ. Но [ю]който
вникне [я]въ съвършенный-тъ законъ на сво-
бодж-тж, и прѣбжде *въ него,* той като не
е слушатель забравливъ, но творитель на
дѣло-то, [ѫ]той ще бжде блаженъ въ дѣла-
26 та си. Ако нѣкой отъ васъ мни че е бла-
гочестивъ, и [ѭ]не обуздава языкъ-тъ си,
но лъже сърдце-то си, суетно е негово-то
27 благочестіе. Чисто и непорочно благоче-
стіе прѣдъ Бога и Отца е това: [а]Да при-
гледува сирачета-та и вдовицы-тѣ въ у-
тѣсненіе-то имъ, *и* [б]да пази себе си нео-
сквърненъ отъ свѣтъ-тъ.

ГЛАВА 2.

1 Братіе мои, вѣра-та ви въ [а]прославлен-
наго Господа нашего Іисуса Христа да
2 бжде [б]безъ лицепріятіе. Защото ако влѣзе
въ съборище-то ви человѣкъ съсъ златъ
пърстенъ и съ великолѣпны дрехы, а влѣ-
3 зе и сиромахъ съ уплесканы дрехы, И по-
гледнете на тогози който е съ великолѣп-
ны-тѣ дрехы, та му речете: Ты сѣдни тука

а Дѣян. 12; 17. 15; 13. Гал. 1; 19. 2; 9. Іуд. 1.
б Тит. 1; 1.
в Дѣян. 26; 7.
г Втор. 32; 26. Іоан. 7; 35. Дѣян. 2; 5. 8; 1. 1 Пет. 1; 1.
д Мат. 5; 12. Дѣян. 5; 41. Евр. 10; 34. 1 Пет. 4; 13, 16.
е 1 Пет. 1; 6.
ж Рим. 5; 3.
з 3 Цар. 3; 9, 11, 12. Прит. 2; 3.
и Мат. 7; 7. 21; 22. Мар. 11; 24. Лук. 11; 9. Іоан. 14; 13. 15; 7. 16; 23.
і Іер. 29; 12. 1 Іоан. 5; 14, 15.
к Мар. 11; 24. 1 Тим. 2; 8.
л Гл. 4; 8.
м Іов. 14; 2. Псал. 37; 2. 90; 5, 6. 102; 11. 103; 15. Иса. 40; 6. 1 Кор. 7; 31. Гл. 4; 14. 1 Пет. 1; 24. 1 Іоан. 2; 17.
н Іов. 5; 17. Прит. 3; 11, 12. Евр. 12; 5. Отк. 3; 19.
о 1 Кор. 9; 25. 2 Тим. 4; 8. Гл. 2; 5. 1 Пет. 5; 4. Отк. 2; 10.
п Мат. 10; 22. 19; 28, 29. Гл. 2; 5.
р Іов. 15; 35. Псал. 7; 14.
с Рим. 6; 21, 23.
т Іоан. 3; 27. 1 Кор. 4; 7.
у Числ. 23; 19. 1 Цар. 15; 29. Мал. 3; 6. Рим. 11; 29.
ф Іоан. 1; 13. 3; 3. 1 Кор. 4; 15. 1 Пет. 1; 23.
х Ефес. 1; 12.
ц Іер. 2; 3. Отк. 14; 4.
ч Екк. 5; 1.
ш Прит. 10; 19. 17; 27. Екк. 5; 2.
щ Прит. 14; 17. 16; 32. Екк. 7; 9.
ъ Кол. 3; 8. 1 Пет. 2; 1.
ы Дѣян. 13; 26. Рим. 1; 16. 1 Кор. 15; 2. Ефес. 1; 13. Тит. 2; 11. Евр. 2; 3. 1 Пет. 1; 9.
ь Мат. 7; 21. Лук. 6; 46. 11; 28. Рим. 2; 13. 1 Іоан. 3; 7.
ѣ Лук. 6; 47 и дрг. Вижъ Гл. 2; 14 и дрг.
ю 2 Кор. 3; 18.
я Гл. 2; 12.
ѫ Іоан. 13; 17.
ѭ Псал. 34; 13. 39; 1. 1 Пет. 3; 10.
а Иса. 1; 16, 17. 58; 6, 7. Мат. 25; 36.
б Рим. 12; 2. Гл. 4; 4. 1 Іоан. 5; 18.

—

а Лев. 19; 15. Втор. 1; 17. 16; 19. Прит. 24; 23. 28; 21. Мат. 22; 16. Ст. 9. Іуд. 16.
б 1 Кор. 2; 8.

добрѣ; и на сиромахъ-тъ речете: Ты стой
тамъ; или, сѣдни тука до подножіе-то ми;
4 Да ли не сте направили отличіе помежду
си, и не сте ли станѫли сѫдници съ лу-
5 кавы помышленія? Слушайте, любезни
мои братіе: [в]не избра ли Богъ сиромасы-
тѣ отъ тойзи свѣтъ, [г]богаты съ вѣрѫ, и
наслѣдницы на царство-то [д]което обѣща
6 на тѣзи които го любятъ? А [е]вы обес-
честихте сиромахъ-тъ. Не сѫ ли богати-
тѣ [ж]които вы угнѣтаватъ, и не влачатъ
7 ли вы тѣ по сѫдовища? Не хулятъ ли
тѣ добро-то име съ което ся именувате?
8 Ако испълнявате вы царскый-тъ законъ,
споредъ писаніе-то: [з]„Да възлюбишь бли-
жняго своего, както самаго себе си,“ добрѣ
9 струвате. Но [и]ако гледате на лице, грѣхъ
струвате, и отъ законъ-тъ като прѣстѫп-
10 ници ся изобличавате. Защото който у-
пази всичкый-тъ законъ, и погрѣши въ
11 едно, [і]повиненъ бива въ всичко; По това
че който е реклъ, „Не [к]прѣлюбодѣйству-
вай,“ рече и, „Не убивай.“ Но ако не сто-
ришь прѣлюбодѣяніе, а пакъ убіешь, ста-
12 нѫлъ си прѣстѫпникъ на законъ-тъ. Та-
ка говорѣте и така правѣте, като че ще
бѫдете сѫдени по [л]законъ-тъ на свобо-
13 дѫ-тѫ. Защото [м]сѫдба-та *ще бѫде* немило-
стива на тогози който милость не е сторилъ;
и [н]милость-та ся хвали надъ сѫдъ-тъ.
14 [о]Коя полза, братіе мои, ако казува нѣ-
кой че има вѣрѫ, а дѣла нѣма? да ли
15 може вѣра-та да го спасе? [п]*Нѣкой* братъ
или *нѣкоя* сестра, ако сѫ голи и лишени
16 отъ дневнѫ-тѫ хранѫ, [р]И нѣкой отъ васъ
имъ рече: Идѣте си съ миромъ, топлѣте
ся и хранѣте ся; а не имъ дадете потрѣ-
17 бно-то за тѣло-то, коя полза? Така и вѣ-
ра-та, ако нѣма дѣла, сама по себе си е
18 мъртва. Но ще рече нѣкой: Ты имашь
вѣрѫ, и азъ имамъ дѣла; покажи ми вѣ-
рѫ-тѫ си отъ дѣла-та си, [с]и азъ ще ти
покажѫ отъ мои-тѣ дѣла вѣрѫ-тѫ си.
19 Ты вѣрувашь че Богъ е единъ; добрѣ
струвашь; [т]и бѣсове-тѣ вѣруватъ и тре-
20 перятъ. Но ищешь ли да познаешь, о су-
етный человѣче, че вѣра безъ дѣла е мър-
21 тва? Авраамъ нашій-тъ отецъ не ся ли
оправда отъ дѣла, [у]когато принесе сына
22 си Исаака на жертвенникъ-тъ? Видишь
ли че [ф]вѣра содѣйствуваше съ дѣла-та му,
и отъ дѣла-та ся усъвършенствова вѣра-
23 та? И ся испълни писаніе-то което казу-
ва: [х]Повѣрува Авраамъ въ Бога, и вмѣни
му ся въ правдѫ, и [ц]пріятель Божій ся
24 нарече. И тъй видите ли че отъ дѣла ся
оправдава человѣкъ, а не само отъ вѣрѫ?
25 Така сѫщо [ч]и Раавъ блудница не ся ли
оправда отъ дѣла, когато прія проводе-
ны-тѣ, и гы изведе прѣзъ другъ пѫть?
26 Защото както тѣло-то безъ духъ е мъртво,
така и вѣра-та безъ дѣла е мъртва.

ГЛАВА 3.

1 [а]Не бывайте мнозина учители, братіе
мои, [б]като знаете че по голѣмо осѫжда-
2 ніе ще пріемемъ. Защото всинца [в]въ мно-
го грѣшимъ. [г]Който не грѣши въ слово,
[д]той е съвършенъ мѫжъ, възможенъ да
3 обуздае и всичко-то тѣло. Ето [е]узды-тѣ
турямы въ уста-та на коніе-тѣ, за да ни
ся покорyватъ, и обращамы всичко-то имъ
4 тѣло. Ето и кораби-тѣ, ако и да сѫ тол-
кова голѣми, и отъ силны вѣтрове ся
тласкатъ, съ твърдѣ малко кормило ся
обращатъ на кѫдѣто ище воля-та на у-
5 правителя. Така и [ж]языкъ-тъ малъкъ
удъ е, но много ся [з]хвали. Ето малъкъ
6 огнь колко голѣмо вещество запаля. [и]И
языкъ-тъ е огнь, свѣтъ *пълнъ* съ неправдѫ.
Така между наши-тѣ удове ся намѣрва
языкъ-тъ, [і]който заразява всичко-то тѣло,
и въспаля колело-то на животъ-тъ *ни*, и
7 самъ той ся запаля отъ пъкълъ-тъ. За-
щото всякакво естество звѣрове, и птицы,
и гадове, и морскы *животны*, укротяватъ
ся, и укротены сѫ отъ человѣческо-то
8 естество: А языкъ-тъ никой отъ человѣ-
цы-тѣ не може да го укроти; неудър-
жимо зло е, [к]пълнъ съсъ смъртоносенъ
9 ядъ. Съ него благославямы Бога и Отца,
и съ него кълнемъ человѣцы-тѣ, [л]създа-
10 дены-тѣ по подобію Божію. Отъ сѫщы-
тѣ уста излѣзува благословеніе и клѣтва.
Не трѣбува, братіе мои, да бива това та-
11 ка. Да ли изворъ-тъ отъ сѫщій-тъ чучуръ
12 истака сладкѫ и горчивѫ *водѫ?* Да ли е
възможно, братіе мои, смокыня-та да ро-
ди маслины, или лоза-та смокыни? Така
ни единъ изворъ *не е възможно* да пуща
соленѫ и сладкѫ водѫ.
13 [м]Кой е отъ васъ мудръ и ученъ? да
покаже отъ добро-то си поведеніе [н]свои-

в Іоан. 7; 48. 1 Кор. 1; 26, 28.
г Лук. 12; 21. 1 Тим. 6; 18. Отк. 2; 9.
д Исх. 20; 6. 1 Цар. 2; 30. Прит. 8; 17. Мат. 5; 3. Лук. 6; 20. 12; 32. 1 Кор. 2; 9. 2 Тим. 4; 8. Гл. 1; 12.
е 1 Кор. 11; 22.
ж Дѣян. 13; 50. 17; 6. 18; 12. Гл. 5; 6.
з Лев. 19; 18. Мат. 22; 39. Рим. 13; 8, 9. Гал. 5; 14. 6; 2.
и Ст. 1.
і Втор. 27; 26. Мат. 5; 19. Гал. 3; 10.
к Исх. 20; 13, 14.
л Гл. 1; 25.
м Іов. 22; 6 и држ. Прит. 21; 13. Мат. 6; 15. 18; 35. 25; 41, 42.
н 1 Іоан. 4; 17, 18.
о Мат. 7; 26. Гл. 1; 23.
п Вижь Іов. 31; 19, 20. Лук. 3; 11.
р 1 Іоан. 3; 18.
с Гл. 3; 13.
т Мат. 8; 29. Мар. 1; 24. 5; 7. Лук. 4; 34. Дѣян. 16; 17. 19; 15.
у Быт. 22; 9, 12.
ф Евр. 11; 17.
х Быт. 15; 6. Рим. 4; 3. Гал. 3; 6.
ц 2 Лѣт. 20; 7. Иса. 41; 8.
ч Іис. Нав. 2; 1. Евр. 11; 31.

—

а Мат. 23; 8, 14. Рим. 2; 20, 21. 1 Пет. 5; 3.
б Лук. 6; 37.
в 3 Цар. 8; 46. 2 Лѣт. 6; 36. Прит. 20; 9. Екк. 7; 20. 1 Іоан. 1; 8.
г Псал. 34; 13. Гл. 1; 26. 1 Пет. 3; 10.
д Мат. 12; 37.
е Псал. 32; 9.
ж Прит. 12; 18. 15; 2.
з Псал. 12; 3. 73; 8, 9.
и Прит. 16; 27.
і Мат. 15; 11, 18, 19, 20. Мар. 7; 15, 20, 23.
к Псал. 140; 3.
л Быт. 1; 26. 5; 1. 9; 6.
м Гал. 6; 4.
н Гл. 2; 18.

тѣ работы [о]съ кротость на прѣмудрость.
14 Но ако имате въ сърдце-то си [п]зависть
горчивѫ, и свадѫ, [р]недѣйте ся хвали и
15 лъга противъ истинѫ-тѫ. [с]Тая мудрость
не е която слѣзува отъ горѣ, но е земна,
16 плътска, бѣсовска; Защото [т]дѣто е за-
вистъ и свада, тамъ има бъркотія и вся-
17 каква лошавина. Но [у]мудрость-та която
е отъ горѣ, първо е чиста, послѣ мирна,
привѣтлива, благопокорна, пълна съ ми-
лость и добры плодове, беспристрастна и
18 [ф]нелицемѣрна. И [х]плодъ-тъ на правдѫ-
тѫ сѣе ся съ миръ за миротворцы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1 Отъ дѣ произлѣзуватъ бойове и борбы
между васъ? Не отъ тамъ ли, отъ сла-
сти-тѣ ваши [а]които воюватъ въ удове-тѣ
2 ви? Желаете, и нѣмате; *убивате и зави-
ждате, и не можете да получите; карате
ся и ся біете, но нѣмате, защото не про-
3 сите. [б]Просите и не получвате, [в]защото
злѣ просите, да иждивите въ сласти-тѣ
4 си. [г]Прѣлюбодѣи и прѣлюбодѣицы, не
знаете ли че [д]свѣтовно-то пріятелство е
вражда противъ Бога? и тъй [е]който ище
да е пріятель на свѣтъ-тъ, бива врагъ
5 на Бога. Или мислите че на пусто казува
писаніе-то: [ж]На зависть ревнува духъ-тъ
6 който живѣе въ насъ? Но по голѣмѫ
благодать дава *Богъ;* за това казува:
[з]„Богъ на гордѣливы-тѣ ся противи, а
7 на смиренны-тѣ дава благодать." И тъй
покорѣте ся Богу; [и]съпротивѣте ся на
8 діаволъ-тъ, и ще побѣгне отъ васъ. [і]При-
ближѣте при Бога, и ще приближи *и той*
при васъ. [к]Очистѣте рѫцѣ-тѣ *си, вы* грѣ-
шни, и [л]освятѣте сърдца-та *си, вы* [м]двое-
9 умни. [н]Мѫчѣте ся, и тѫжѣте и плачѣте;
смѣхъ-тъ ви да ся обърне на плачъ, и ра-
10 дость-тѫ *ви* на тѫгѫ. [о]Смирѣте ся прѣдъ
Господа, и *той* ще вы възвыси.
11 [п]Не ся одумувайте единъ другый, бра-
тіе; който одумува брата, и [р]сѫди брата
си, одумува законъ-тъ, и сѫди законъ-тъ;
и ако сѫдишь законъ-тъ, не си испълни-
12 тель на законъ-тъ но сѫдія. Единъ е За-
коноположникъ [и Сѫдія,] [с]който може
и да спасе и да погуби; а [т]ты кой си що
сѫдишь другыго?
13 [у]Елате сега *вы* които казувате: Днесь
или утрѣ ще идемъ въ тойзи градъ, и ще
прѣсѣдимъ тамъ еднѫ годинѫ, и ще тър-
14 гувамы, и ще спечалимъ; *Вы* които не
знаете утрѣ какво *ще бѫде;* защото що е
животъ-тъ ви? [ф]наистинѫ пàра е, която
за малко ся явява, и послѣ исчезнува;
15 Вмѣсто да казувате: [х]Ако ще Господь,
и бѫдемъ живи, ще направимъ това или
16 онова. Но сега ся хвалите съ гордости-тѣ
17 си: [ц]всяка таквази хвала е зла. И тъй
[ч]на всякого който знае да прави добро-
то и *го* не прави, грѣхъ е нему.

ГЛАВА 5.

1 [а]Елате сега, *вы* богати, плачѣте и ры-
дайте зарадъ бѣдствія-та които идѫтъ
2 върхъ васъ. Богатство-то ви изгни, и [б]дре-
3 хы-тѣ ви молци гы изѣдохѫ. Злато-то ви
и сребро-то ви поръждавѣ, и ръжда-та
имъ ще бѫде въ свидѣтелство върхъ васъ,
и ще поядe плъть-тѫ ви както огнь; [в]съ-
бирахте съкровища за послѣдни-тѣ дни.
4 Ето [г]заплата-та на работницы-тѣ които
сѫ жьнѫли нивя-та ви, отъ коіѫто гы
лишихте, выка; и [д]выкове-тѣ на жетва-
ри-тѣ влѣзохѫ въ уши-тѣ на Господа Са-
5 ваоѳа. [е]Веселихте ся на земіѭ-тѫ и рас-
пусно живѣхте, огоихте сърдца-та си, как-
6 то въ день на закланіе. [ж]Осѫдихте, убих-
те праведнаго: не ви ся противи.
7 И тъй, братіе, имайте дълготърпѣніе,
до пришествіе-то Господне. Ето земледѣ-
лецъ-тъ очакува многоцѣнный-тъ плодъ
отъ земіѭ-тѫ, и търпи за него много врѣ-
ме, [з]доклѣ получи дъждь и ранный и къ-
8 сный. Имайте търпѣніе и вы, укрѣпѣте си
сърдца-та; [и]защото пришествіе-то Госпо-
9 дне наближи. [і]Не въздышайте единъ на
другыго, братіе, да не бѫдете осѫдени;
10 ето Сѫдія-та [к]стои прѣдъ врата-та. Бра-
тіе мои, [л]земѣте примѣръ на злострада-
ніе-то и на дълготърпѣніе-то пророцы-тѣ,
11 които говорихѫ въ име-то Господне. Ето

о Гл. 1; 21.
п Рим. 13; 13.
р Рим. 2; 17, 23.
с Филип. 3; 19. Гл. 1; 17.
т 1 Кор. 3; 3. Гал. 5; 20.
у 1 Кор. 2; 6, 7.
ф Рим. 12; 9. 1 Пет. 1; 22. 2; 1. 1 Іоан. 3; 18.
х Прит. 11; 18. Осія 10; 12. Мат. 5; 9. Филип. 1; 11. Евр. 12; 11.

—

а Рим. 7; 23. Гал. 5; 17. 1 Пет. 2; 11.
* *Или* ревнувате
б Іов. 27; 9. 35; 12. Псал. 18; 41. Прит. 1; 28. Иса. 1; 15. Іер. 11; 11. Мих. 3; 4. Зах. 7; 13.
в Псал. 66; 18. 1 Іоан. 3; 22. 5; 14.
г Псал. 73; 27.
д 1 Іоан. 2; 15.
е Іоан. 15; 19. 17; 14. Гал. 1; 10.
ж Быт. 6; 5. 8; 21. Числ. 11; 29. Прит. 21; 10.
з Іов. 22; 29. Псал. 138; 6. Прит. 3; 34. 29; 23. Мат. 23; 12. Лук. 1; 52. 14; 11. 18; 14. 1 Пет. 5; 5.
и Ефес. 4; 27. 6; 11. 1 Пет. 5; 9.
і 2 Лѣт. 15; 2.
к Иса. 1; 16.
л 1 Пет. 1; 22. 1 Іоан. 3; 3.
м Гл. 1; 8.
н Мат. 5; 4.
о Іов. 22; 29. Мат. 23; 12. Лук. 14; 11. 18; 14. 1 Пет. 5; 6.
п Ефес. 4; 31. 1 Пет. 2; 1.
р Мат. 7; 1. Лук. 6; 37. Рим. 2; 1. 1 Кор. 4; 5.
с Мат. 10; 28.
т Рим. 14; 4, 13.
у Прит. 27; 1. Лук. 12; 18 и друг.
ф Іов. 7; 7. Псал. 102; 3. Гл. 1; 10. 1 Пет. 1; 24. 1 Іоан. 2; 17.
х Дѣян. 18; 21. 1 Кор. 4; 19. 16; 7. Евр. 6; 3.
ц 1 Кор. 5; 6.
ч Лук. 12; 47. Іоан. 9; 41. 15; 22. Рим. 1; 20, 21, 32. 2; 17, 18, 23.

—

а Прит. 11; 28. Лук. 6; 24. 1 Тим. 6; 9.
б Іов. 13; 28. Мат. 6; 20. Гл. 2; 2.
в Рим. 2; 5.
г Лев. 19; 13. Іов. 24; 10, 11. Іер. 22; 13. Мал. 3; 5.
д Втор. 24; 15.
е Іов. 21; 13. Амос. 6; 1, 4. Лук. 16; 19, 25. 1 Тим. 5; 6.
ж Гл. 2; 6.
з Втор. 11; 14. Іер. 5; 24. Осія 6; 3. Іоил. 2; 23. Зах. 10; 1.
и Филип. 4; 5. Евр. 10; 25, 37. 1 Пет. 4; 7.
і Гл. 4; 11.
к Мат. 24; 33. 1 Кор. 4; 5.
л Мат. 5; 12. Евр. 11; 35 и друг.

[м]ублажавамы търпѣливы-тѣ: чули сте
[н]търпѣніе-то Іовово, и видѣли сте [о]сетнинж-тж отъ Господа, че [п]е многомилостивъ
Господь и благоутробенъ.
12 А прѣди всичко, братіе мои, [р]не ся
кълнѣте нито съ небе-то нито съсъ земіж-тж, нито съ другж нѣкоіж клѣтвж, но да
ви бжде което е ей, ей; и което е не не;
да не подпаднете подъ осжжденіе.
13 Злостражда ли нѣкой отъ васъ? да ся
моли *Богу;* веселъ ли е нѣкой? [с]псалмы
14 да пѣе. Боленъ ли е нѣкой отъ васъ? да
призове презвитеры-тѣ церковны, и да
сторятъ молбж надъ него, и да го [т]помажжтъ съ масло въ име-то Господне:
15 И молба-та която е съ вѣрж ще избави
страждущій-тъ, и Господь ще го привдигне, [у]и грѣхове ако е сторилъ, ще му ся
16 простятъ. Исповѣдувайте единъ на другъ
прѣгрѣшенія-та *си*, и молѣте ся единъ за
другъ да исцѣлѣете. [ф]Голѣмж силж има
17 усердна-та молба на праведный-тъ. Илія
бѣ человѣкъ [х]подобострастенъ намъ, [ц]и
помоли ся съ усердіе да не вали дъждь;
[ч]и не валѣ дъждь на земіж-тж три го-
18 дины и шесть мѣсеца; И [ш]пакъ ся помоли, и небе-то даде дъждь, и земя-та произрасти плодъ-тъ си.
19 Братіе, [щ]ако заблуди отъ помежду вы
нѣкой отъ истинж-тж, и го обърне нѣ-
20 кой, Да знае че който е обърнжлъ грѣшнаго отъ заблужденіе-то на пжть-тъ му,
[ъ]ще спасе душж отъ смърть, [ы]и ще покрые множество грѣхове.

ПЪРВО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1 Петръ Апостолъ Іисусъ Христовъ, до
прѣселенцы-тѣ [а]които сж пръснжти по
Понтъ, по Галатіж, по Каппадокіж, по
2 Азіж и по Виѳиніж, [б]Избранни [в]по прѣдзнаніе на Бога Отца, [г]чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ, въ послушаніе и [д]поръсваніе на кръвь-тж Іисусъ Христовж, [е]благодать и миръ да ся умножи вамъ.
3 [ж]Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, [з]който по
много-то своіж милость [и]възроди насъ за
надеждж живж [і]чрѣзъ въскрьсеніе-то на
4 Іисуса Христа отъ мьртвы-тѣ, За наслѣдіе нетлѣнно, неоскверняемо, и [к]неповѣхнуваемо, [л]съхранено на небеса за васъ,
5 [м]Които съ Божіж-тж силж сте вардени
чрѣзъ вѣрж-тж, за спасеніе което е готово да ся открые на послѣдньо врѣме;
6 [н]Въ което ся радувате, [о]ако и да [п]скърбите сега малко (ако е потрѣбно) въ раз-
7 лична напасти, [р]Да бы испитъ-тъ на вашж-тж вѣрж, като е много по драгоцѣненъ отъ тлѣемо-то злато което ся испытва [с]чрѣзъ огнь, да ся [т]намѣри въ похвалж и почесть и славж, когато ся яви
8 Іисусъ Христосъ; [у]Когото, ако и да не
сте видѣли, любите; ако и сега да *го* не
виждате, [ф]но като вѣрувате, радувате ся
съ неисказанж и прѣславнж радость;
9 Като пріимате [х]сетнинж-тж на вашж-тж
10 вѣрж, спасеніе-то на душж-тж; [ц]За което спасеніе прѣтьрсихж и изслѣдовахж
пророци-тѣ, които пророкувахж за бла-
11 годать-тж, която *бѣ* за васъ. Понеже из-

[м] Псал. 94; 12. Мат. 5; 10, 11. 10; 22.
[н] Іов. 1; 21, 22. 2; 10.
[о] Іов. 42; 10 и дрг.
[п] Числ. 14; 18. Псал. 103; 8.
[р] Мат. 5; 34 и дрг.
[с] Ефес. 5; 19. Кол. 3; 16.
[т] Мар. 6; 13. 16; 18.
[у] Иса 33; 24. Мат. 9; 2.
[ф] Быт. 20; 17. Числ. 11; 2. Втор. 9; 18, 19, 20. Іис. Нав. 10; 12. 1 Цар. 12; 18. 3 Цар. 13; 6. 4 Цар. 4; 33. 19; 15, 20. 20; 2, 4 и дрг. Псал. 10; 17. 34; 15. 145; 18. Прит. 15; 29. 28; 9. Іоан. 9; 31. 1 Іоан. 3; 22.
[х] Дѣян. 14; 15.
[ц] 3 Цар. 17; 1.
[ч] Лук. 4; 25.
[ш] 3 Цар. 18; 42, 45.
[щ] Мат. 18; 15.
[ъ] Рим. 11; 14. 1 Кор. 9; 22. 1 Тим. 4; 16.
[ы] Прит. 10; 12. 1 Пет. 4; 8.

—

[а] Іоан. 7; 35. Дѣян. 2; 5, 9, 10. Іак. 1; 1.
[б] Ефес. 1; 4. Гл. 2; 9.
[в] Рим. 8; 29. 11; 2.
[г] 2 Сол. 2; 13.
[д] Евр. 10; 22. 12; 24.
[е] Рим. 1; 7. 2 Пет. 1; 2. Іуд. 2.
[ж] 2 Кор. 1; 3. Ефес. 1; 3.
[з] Тит. 3; 5.
[и] Іоан. 3; 3, 5. Іак. 1; 18.
[і] 1 Кор. 15; 20. 1 Сол. 4; 14. Гл. 3; 21.
[к] Гл. 5; 4.
[л] Кол. 1; 5. 2 Тим. 4; 8.
[м] Іоан. 10; 28, 29. 17; 11, 12, 15. Іуд. 1.
[н] Мат. 5; 12. Рим. 12; 12. 2 Кор. 6; 10. Гл. 4; 13.
[о] 2 Кор. 4; 17. Гл. 5; 10.
[п] Іак. 1; 2.
[р] Іак. 1; 3, 12. Гл. 4; 12.
[с] Іов. 23; 10. Псал. 66; 10. Прит. 17; 3. Иса. 48; 10. Зах. 13; 9. 1 Кор. 3; 13.
[т] Рим. 2; 7, 10. 1 Кор. 4; 5. 2 Сол. 1; 7 до 12.
[у] 1 Іоан. 4; 20.
[ф] Іоан. 20; 29. 2 Кор. 5; 7. Евр. 11; 1, 27.
[х] Рим. 6; 22.
[ц] Быт. 49; 10. Дан. 2; 44. Агг. 2; 7. Зах. 6; 12. Мат. 13; 17. Лук. 10; 24. 2 Пет. 1; 19, 20, 21.

слѣдувахѫ, кое или какво врѣме пока-
зуваше въ тѣхъ [ч]Духъ-тъ Христовъ, ко-
гато прѣдизвѣстяваше [ш]страданія-та Хри-
12 стовы, и слѣдъ тѣхъ славы-тѣ: [щ]И от-
кры имъ ся че [ъ]не за тѣхъ, но за насъ
служахѫ тѣ това, което сега ся извѣсти
вамъ чрѣзъ тѣзи, които ви проповѣдахѫ
благовѣстіе-то [ы]съ Духа Святаго прово-
денаго отъ небеса, [ь]въ което и *сами-тѣ*
ангели желаѭтъ да надникнѫтъ.
13 За това [ѣ]прѣпашѣте ся прѣзъ чрѣсла-
та на ваши-тѣ помыслы, бѫдѣте [ю]трез-
венни, и имайте съвършеннѫ надеждѫ
за благодать-тѫ която ще ся даде вамъ,
14 [я]когато ся яви Іисусъ Христосъ; Както
послушны чада, [ѫ]безъ да ся съобразува-
те съ първы-тѣ похоти, *които имахте* [ѭ]въ
15 ваше-то незнаяніе; [а]Но както е святъ
тойзи който ви е призвалъ, така бывай-
те святи и вы во всичко-то *си* поведеніе;
16 Защото е писано: [б]„Святи бѫдѣте защо-
17 то азъ сьмь святъ.“ И ако называте О-
тецъ [в]тогози който сѫди споредъ дѣло-
то на всякыго безъ да гледа на лице,
[г]поминувайте съсъ страхъ [д]врѣме-то на
18 ваше-то пришелствованіе; Като знаете че
отъ суетно-то ваше [е]отцепрѣдано пове-
деніе [ж]не сте искупени съ тлѣнны *нѣща*,
19 съсъ сребро или злато; Но [з]съ драгоцѣн-
нѫ-тѫ кръвь Христовѫ, [и]като на агнецъ
20 непороченъ и прѣчистъ, [і]Който бѣше на-
истинѫ прѣдопрѣдѣленъ прѣди созданіе
міра, а ся яви [к]на послѣдньо врѣме за
21 васъ, Които повѣрувахте чрѣзъ него въ
Бога, [л]който го въскрьси отъ мъртвы-тѣ,
и му е [м]далъ славѫ, щото вѣра-та ви и
22 надежда-та ви да сѫ въ Бога. Понеже сте
[н]очистили душы-тѣ си съ послушаніе-то
на истинѫ-тѫ чрѣзъ Духъ-тъ [о]за нелице-
мѣрно братолюбіе, възлюбѣте ся усердно
23 единъ другый отъ чисто сърдце; [п]Понеже
ся възродихте не отъ тлѣнно сѣме, но
отъ нетлѣнно, [р]чрѣзъ слово-то Божіе кое-
24 то живѣе и прѣбывае во вѣкъ. Защото
[с]всяка плъть е като трѣвѫ, и всяка слава
человѣческа като цвѣтъ отъ трѣвѫ: из-
25 съхнѫ трѣва-та, и цвѣтъ-тъ й слетѣ. [т]Сло-
во-то Божіе обаче прѣбывае во вѣкъ. [у]И
това е проповѣдано-то вамъ слово.

ГЛАВА 2.

1 И тъй [а]отхвърлѣте всякѫ злобѫ и вся-
кѫ льсть, и лицемѣріе, и зависть и вся-
2 ко одумуваніе; Пожелайте, [б]като новоро-
ждены младенцы, чисто-то [в]словесно млѣ-
3 ко, съ него да порастете; Понеже [г]вку-
4 сихте „че Господь е благъ:“ При когото
идвайте, *като* при камыкъ живъ [д]отъ че-
ловѣцы-тѣ отхвърленъ, а отъ Бога избранъ
5 *и* драгоцѣненъ, И [е]вы като живы каменіе,
зидѣте ся на [ж]домъ духовенъ, на [з]свя-
щенство свято, да принесете жертвы [и]ду-
ховны [і]благопріятны Богу чрѣзъ Іисуса
6 Христа. За това е писано и въ писаніе-то:
[к]„Ето полагамъ въ Сіонъ камыкъ краеж-
гъленъ, избранъ, драгоцѣненъ, и който
7 вѣрува въ него нѣма да ся посрами. На
васъ прочее които вѣрувате е драгоцѣненъ;
а на тѣзи които ся противятъ [л]„камыкъ-
тъ когото прѣнебрѣгнѫхѫ зидари-тѣ, той
бы глава на ѫгълъ,“ и [м]„камыкъ на прѣ-
8 пъниваніе, и камыкъ на съблазнь;“ [н]Които
ся прѣпънуватъ и на слово-то сѫ проти-
9 вни, [о]на което бѣхѫ и опрѣдѣлени. Вы
обаче сте [п]родъ избранъ, [р]царско свя-
щенство, [с]народъ святъ, [т]людіе които
Богъ придобы, за да възвѣстите добродѣ-
тели-тѣ на тогова, който вы призва [у]отъ
тьмнинѫ-тѫ въ чуднѫ-тѫ своѭ свѣтли-
10 нѫ; *Вы*, [ф]които нѣкога си не *бѣхте* на-
родъ, а сега народъ Божій, *нѣкога* си не
помиловани а сега помиловани.
11 Възлюбленни, молѭ ви ся, [х]като при-
шелцы и чужденцы *на свѣтъ-тъ*, [ц]да ся
отдалечавате отъ плътскы-тѣ похоти, [ч]кои-
12 то воюватъ противъ душѫ-тѫ: [ш]Да има-
те добро поведеніе-то си между язычницы-

ч Гл. 3; 19. 2 Пет. 1; 21.
ш Псал. 22; 6. Иса. 53; 3 и дрг. Дан. 9; 26. Лук. 24; 25, 26, 44, 46. Іоан. 12; 41. Дѣян. 26; 22, 23.
щ Дан. 9; 24. 12; 9, 13.
ъ Евр. 11; 13, 39, 40.
ы Дѣян. 2; 4.
ь Исх. 25; 20. Дан. 8; 13. 12; 5, 6. Ефес. 3; 10.
ѣ Лук. 12; 35. Ефес. 6; 14.
ю Лук. 21; 34. Рим. 13; 13. 1 Сол. 5; 6, 8. Гл. 4; 7. 5; 8.
я Лук. 17; 30. 1 Кор. 1; 7. 2 Сол. 1; 7.
ѫ Рим. 12; 2. Гл. 4; 2.
ѭ Дѣян. 17; 30. 1 Сол. 4; 5.
а Лук. 1; 74, 75. 2 Кор. 7; 1. 1 Сол. 4; 3, 4, 7. Евр. 12; 14. 2 Пет. 3; 11.
б Лев. 11; 44. 19; 2. 20; 7.
в Втор. 10; 17. Дѣян. 10; 34. Рим. 2; 11.
г 2 Кор. 7; 1. Филип. 2; 12. Евр. 12; 28.
д 2 Кор. 5; 6. Евр. 11; 13. Гл. 2; 11.
е 1 Кор. 6; 20. 7; 23.
ж Іез. 20; 18. Гл. 4; 3.
з Дѣян. 20; 28. Ефес. 1; 7. Евр. 9; 12, 14. Отк. 5; 9.
и Исх. 12; 5. Иса. 53; 7. Іоан. 1; 29, 36. 1 Кор. 5; 7.
і Рим. 3; 25. 16; 25, 26. Ефес. 3; 9, 11. Кол. 1; 26. 2 Тим. 1; 9, 10. Тит. 1; 2, 3. Отк. 13; 8.
к Гал. 4; 4. Ефес. 1; 10. Евр. 1; 2. 9; 26.
л Дѣян. 2; 24.
м Мат. 28; 18. Дѣян. 2; 33. 3; 13. Ефес. 1; 20. Фил. 2; 9. Гл. 3; 22.
н Дѣян. 15; 9.
о Рим. 12; 9, 10. 1 Сол. 4; 9. 1 Тим. 1; 5. Евр. 13; 1. Гл. 2; 17. 3; 8. 4; 8. 2 Пет. 1; 7. 1 Іоан. 3; 18. 4; 7, 21.
п Іоан. 1; 13. 3; 5.
р Іак. 1; 18. 1 Іоан. 3; 9.
с Псал. 103; 15. Иса. 40; 6. 51; 12. Іак. 1; 10.
т Псал. 102; 12, 26. Иса. 40; 8. Лук. 16; 17.
у Іоан. 1; 1, 14. 1 Іоан. 1; 1, 3.

—

а Ефес. 4; 22, 25, 31. Кол. 3; 8. Евр. 12; 1. Іак. 1; 21. 5; 9. Гл. 4; 2.
б Мат. 18; 3. Мар. 10; 15. Рим. 6; 4. 1 Кор. 14; 20. Гл. 1; 23.
в 1 Кор. 3; 2. Евр. 5; 12, 13.
г Псал. 34; 8. Евр. 6; 5.
д Псал. 118; 22. Мат. 21; 42. Дѣян. 4; 11.
е Ефес. 2; 21, 22.
ж Евр. 3; 6.
з Иса. 61; 6. 66; 21. Ст. 9.
и Осія 14; 2. Мал. 1; 11. Рим. 12; 1. Евр. 13; 15, 16.
і Фил. 4; 18. Гл. 4; 11.
к Иса. 28; 16. Рим. 9; 33.
л Псал. 118; 22. Мат. 21; 42. Дѣян. 4; 11.
м Иса. 8; 14. Лук. 2; 34. Рим. 9; 33.
н 1 Кор. 1; 23.
о Исх. 9; 16. Рим. 9; 22. 1 Сол. 5; 9. Іуд. 4.
п Втор. 10; 15. Гл. 1; 2.
р Исх. 19; 5, 6. Отк. 1; 6. 5; 10.
с Іоан. 17; 19. 1 Кор. 3; 17. 2 Тим. 1; 9.
т Втор. 4; 20. 7; 6. 14; 2. 26; 18, 19. Дѣян. 20; 28. Ефес. 1; 14. Тит. 2; 14.
у Дѣян. 26; 18. Ефес. 5; 8. Кол. 1; 13. 1 Сол. 5; 4, 5.
ф Осія 1; 9, 10. 2; 23. Рим. 9; 25.
х 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 39; 12. 119; 19. Евр. 11; 13. Гл. 1; 17.
ц Рим. 13; 14. Гал. 5; 16.
ч Іак. 4; 1.
ш Рим. 12; 17. 2 Кор. 8; 21. Фил. 2; 15. Тит. 2; 8. Гл. 3; 16.

тѣ, [щ]та дѣто вы одумватъ като злодѣйцы,
отъ добры-тѣ *ви* дѣла, като *гы* видятъ, да
прославятъ Бога [ъ]въ день-тъ на посѣще-
13 ніе-то. И тъй на всяко человѣческо на-
чалство бѫдѣте [ы]покорни зарадъ Госпо-
да; или на царь-тъ, като що има най
14 высокѫ власть, Или на управители-тѣ,
като на проводены отъ него [ь]за наказаніе
на злодѣйцы-тѣ, и [ѣ]за похвалѫ на добро-
15 творцы-тѣ; Защото така е воля-та Божія,
като правите [ю]добро да затуляте уста-та
на невѣжество-то на безумны-тѣ человѣцы;
16 [я]Като свободны, и не като че имате сво-
бодѫ-тѫ покрывало на зло-то, но [ж]като
17 рабы Божіи. [ѭ]Всичкы-тѣ [а]почитайте, брат-
ство-то обичайте, [б]бойте ся Богу, царь-
тъ почитайте.
18 [в]Слугы, покорявайте ся на господари-
тѣ съсъ всякой страхъ, не токо на добры-
тѣ и на кроткы-тѣ, но и на строптивы-тѣ.
19 [г]Защото това е богоугодно, ако нѣкой за-
ради совѣсть-тѫ къмъ Бога прѣтърпѣва
20 оскърбенія като страда неправедно. За-
щото [д]каква похвала е, ако търпите біе-
ніе когато съгрѣшавате? но ако търпите
кога струвате добро и страдате, това е
21 угодно прѣдъ Бога. Защото [е]на това сте
и звани, понеже и [ж]Христосъ пострада
за васъ, и [з]остави примѣръ вамъ, да по-
22 слѣдувате по неговы-тѣ стѫпкы; [и]Който
грѣхъ не е сторилъ, нито ся намѣри льсть
23 въ уста-та му; [і]Който укоряванъ, уко-
реніе не отвращаше, като страдаше не
заплашваше, но [к]прѣдаваше себе си на
24 тогозь който сѫди праведно; [л]Който самъ
понесе на тѣло-то си грѣхове-тѣ наши на
дърво-то, [м]за да бѫдемъ мъртви къмъ
грѣхове-тѣ, и живи къмъ правдѫ-тѫ, [н]на
25 когото съ ранѫ-тѫ *вы* исцѣлѣхте. Защо-
то бѣхте [о]както овцы загубены, но сега
ся върнѫхте при [п]Пастырь-тъ и Надзи-
ратель-тъ на душы-тѣ ви.

ГЛАВА 3.

1 Подобно *и* [а]*вы*, жены, покорявайте ся
на мѫжіе-тѣ си, щото, ако нѣкои отъ тѣхъ
ся не покорявать на слово-то, да ся [б]при-
добыѭтъ безъ слово-то [в]чрѣзъ поведеніе-
2 то на жены-тѣ, [г]Като видятъ ваше-то по-
3 веденіе че е съсъ страхъ и чистотѫ; [д]На
които украшаваніе-то да не е външно,
сирѣчь плетеніе на космы-тѣ и кытеніе
съсъ злато, или прѣмѣна на дрехы-тѣ;
4 Но [е]потаенный-тъ человѣкъ на сърдце-то
украсенъ съ нетлѣніе-то на кротъкъ и тихъ
духъ, което е многоцѣнно прѣдъ Бога.
5 Защото така нѣкога си и святы-тѣ жены,
които ся на Бога надѣехѫ, украшавахѫ
себе си и ся покорявахѫ на мѫжіе-тѣ си;
6 Както Сарра ся покоряваше Аврааму, и
[ж]наричаше го господинъ; на коіѭто вы
станѫхте дъщери, кога правите добро и
7 не ся боите отъ никакъвъ страхъ. Така
сѫщо и [з]вы, мѫжіе, живѣйте благоразу-
мно съсъ *жены-тѣ си*, и отдавайте почесть
на женскый-тъ полъ [и]като на по слабъ
съсѫдъ, и като на сонаслѣдницы на бла-
годать-тѫ на живота, [і]да не става прѣ-
пятствіе на молитвы-тѣ ви.
8 А най послѣ, бѫдѣте [к]всинца единомы-
сленни, сострадателни, [л]братолюбиви, [м]ми-
9 лостиви, дружелюбиви. [н]Не въздавайте зло
за зло, или хулѫ за хулѫ; но напротивъ
това благославяйте; понеже знаете че на
това быхте призвани, [о]за да наслѣдите
10 благословеніе. Защото [п]който ище да лю-
би животъ-тъ, и да види добры дни, [р]да
спре языкъ-тъ си отъ зло, и устны-тѣ си
11 отъ да говорятъ льсть. [с]Да ся уклони отъ
зло и да стори добро; [т]да потърси миръ
12 и да го слѣдува. Защото очи-тѣ Господни
сѫ на праведны-тѣ [у]и уши-тѣ неговы на
тѣхнѫ-тѫ молбѫ, а лице-то Господне е
13 противъ онѣзи които правятъ зло. [ф]И кой
ще ви стори зло, ако бѫдете подражатели
14 на добро-то? [х]Но ако и да страдате за
правдѫ-тѫ блажени *сте;* а [ц]„отъ тѣхный-
тъ страхъ не бойте ся нито ся смуща-
15 вайте.“ Но „освятѣте Господа Бога“ въ
сърдца-та си; [ч]и вынѫгы *бѫдѣте* готови
на отвѣтъ съ кротость и страхъ на вся-
кого който вы пыта за вашѫ-тѫ надеждѫ.
16 [ш]Имайте совѣсть добрѫ, [щ]щото, когато
вы одумуватъ като злодѣйцы, да ся по-
срамятъ които клеветятъ добро-то ви въ

щ Мат. 5; 16.
ъ Лук. 19; 44.
ы Мат. 22; 21. Рим. 13; 1. Тит. 3; 1.
ь Рим. 13; 4.
ѣ Рим. 13; 3.
ю Тит. 2; 8. Ст. 12.
я Гал. 5; 1, 13.
ж 1 Кор. 7; 22.
ѭ Рим. 12; 10. Филип. 2; 3.
а Евр. 13; 1. Гл. 1; 22.
б Прит. 24; 21. Мат. 22; 21. Рим. 13; 7.
в Ефес. 6; 5. Кол. 3; 22. 1 Тим. 6; 1. Тит. 2; 9.
г Мат. 5; 10. Рим. 13; 5. Гл. 3; 14.
д Гл. 3; 14. 4; 14, 15.
е Мат. 16; 24. Дѣян. 14; 22. 1 Сол. 3; 3. 2 Тим. 3; 12.
ж Гл. 3; 18.
з Іоан. 13; 15. Филип. 2; 5. 1 Іоан. 2; 6.
и Иса. 53; 7. Лук. 23; 41. Іоан. 8; 48, 46. 2 Кор. 5; 21. Евр. 4; 15.
і Иса. 53; 7. Мат. 27; 39. Іоан. 8; 48, 49. Евр. 12; 3.
к Лук. 23; 46.
л Иса. 53; 4, 5, 6, 11. Мат. 8; 17. Евр. 9; 28.
м Рим. 6; 2, 11. 7; 6.
н Иса. 53; 5.
о Иса. 53; 6. Іез. 34; 6.
п Іез. 34; 23. 37; 24. Іоан. 10; 11, 14, 16. Евр. 13; 20. Гл. 5; 4.

—

а 1 Кор. 14; 34. Ефес. 5; 22. Кол. 3; 18. Тит. 2; 5.
б 1 Кор. 7; 16.
в Мат. 18; 15. 1 Кор. 9; 19 до 22.
г Гл. 2; 12.
д 1 Тим. 2; 9. Тит. 2; 3 и дрг.
е Псал. 45; 13. Рим. 2; 29. 7; 22. 2 Кор. 4; 16.
ж Быт. 18; 12.
з 1 Кор. 7; 3. Ефес. 5; 25. Кол. 3; 19.
и 1 Кор. 12; 23. 1 Сол. 4; 4.
і Іов. 42; 8. Мат. 5; 23, 24. 18; 19.
к Рим. 12; 16. 15; 5. Филип. 3; 16.
л Рим. 12; 10. Евр. 13; 1. Гл. 2; 17.
м Ефес. 4; 32. Кол. 3; 12.
н Прит. 17; 13. 20; 22. Мат. 5; 39. Рим. 12; 14, 17. 1 Кор. 4; 12. 1 Сол. 5; 15.
о Мат. 25; 34.
п Псал. 34; 12 и дрг.
р Іак. 1; 26. Гл. 2; 1, 22. Отк. 14; 5.
с Псал. 37; 27. Иса. 1; 16, 17. 3 Іоан. 11.
т Рим. 12; 18. 14; 19. Евр. 12; 14.
у Іоан. 9; 31. Іак. 5; 16.
ф Прит. 16; 7. Рим. 8; 28.
х Мат. 5; 10, 11, 12. Іак. 1; 12. Гл. 2; 19. 4; 14.
ц Иса. 8; 12, 13. Іер. 1; 8. Іоан. 14; 1, 27.
ч Псал. 119; 46. Дѣян. 4; 8. Кол. 4; 6. 2 Тим. 2; 25.
ш Евр. 13; 18.
щ Тит. 2; 8. Гл. 2; 12.

17 Христа поведеніе. Защото е по добрѣ да
страдате, ако е така воля-та Божія, като
правите добро, а не като правите зло.
18 Понеже и Христосъ [б]веднъжь пострада
за грѣхове-тѣ, праведный-тъ за неправе-
дны-тѣ, да ны приведе при Бога, [ы]умър-
твенъ бывъ [ь]по плъть, а [ѣ]оживотворенъ
19 по духъ; Съ когото отиде та [ю]проповѣда
и на духове-тѣ които бѣхѫ [я]въ тьмницѫ-
20 тѫ, Които ся въспротивихѫ нѣкога си на
Божіе-то дълготърпѣніе, [ж]което гы чака-
ше едно врѣме въ дни-тѣ Ноевы, [іж]когато
ся правѣше ковчегъ-тъ, [а]въ който малци-
на, то есть осмь души, избавихѫ ся чрѣзъ
21 водѫ-тѫ; [б]На коіѭто като е образъ кръ-
щеніе-то, не измываніе-то [в]на плътскѫ-тѫ
нечистотѫ, [г]но свидѣтелство-то на добрѫ-
тѫ совѣсть къмъ Бога, спасава и насъ днесь,
[д]чрѣзъ въскрьсеніе-то на Іисуса Христа:
22 [е]Който е отдесно на Бога, отъ какъ ся
възнесе на небе-то, и комуто ся покори-
хѫ [ж]ангели-тѣ и власти-тѣ и силы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1 И тъй понеже [а]Христосъ пострада за
насъ по плъть, орѫжѣте ся и вы съсъ
сѫщѫ-тѫ мысль; защото [б]пострадалый-тъ
по плъть прѣстанѫлъ е отъ грѣхъ-тъ;
2 [в]За да живѣете прѣзъ останѫло-то по
плъть-тѫ врѣме, [г]не вече по человѣчески
3 похоти, [д]но по Божіѭ-тѫ волѭ. [е]Защото
е доста намъ прѣминѫло-то врѣме на
животъ-тъ, [ж]дѣто смы правили волѭ-тѫ
на язычницы-тѣ, и смы живѣли въ нечи-
стоты, въ похоти, въ винопійства, въ ко-
щунства, въ упиванія, и въ омразны-тѣ
4 идолослуженія. За това ся и чудятъ, че
вы не тичате съ *тѣхъ* въ исто-то разли-
5 ваніе на блудъ-тъ, [з]и *вы* хулятъ; Които
ще дадѫтъ отвѣтъ на оногова който
е готовъ [и]да сѫди живы-тѣ и мъртвы-тѣ.
6 Понеже за това ся [і]проповѣда благовѣ-
стіе-то и на мъртвы-тѣ, за да ся сѫдятъ
по человѣчески въ плъть, а да живѣіѫтъ
по Бога въ духъ.
7 А свършваніе-то [к]на всичко е прибли-
жило; и тъй [л]разумно живѣйте и трѣз-
8 венни бѫдѣте въ молитвы-тѣ. А [м]прѣди
всичко имайте усерднѫ любовь помежду
си; защото [н]любовь-та ще покрые мно-
9 жество грѣхове. [о]Бывайте едны на другы
10 гостолюбиви [п]безъ ропtаніе. [р]Всякой спо-
редъ дарбѫ-тѫ коіѭ-то е пріялъ, служѣте
съ неѭ единъ на другъ, [с]като добры
строители [т]на многоразличнѫ-тѫ Божіѭ
11 благодать. [у]Ако говори нѣкой, *нека говори*
като словеса Божіи; [ф]ако слугува нѣкой,
нека слугува като отъ силѫ-тѫ коіѭто
му Богъ дава, [х]да ся слави во всичко
Богъ чрѣзъ Іисуса Христа, [ц]комуто е
слава-та и държава-та во вѣкы вѣковъ.
Аминь.
12 Възлюбленни, не ся чудѣте [ч]за огнен-
но-то искушеніе, което става на васъ за
испытнѭ, като че ви ся случава *нѣщо*
13 чудно; Но [ш]радувайте ся, [щ]споредъ дѣто
сте причастници на Христовы-тѣ страда-
нія, за да ся зарадувате веселяще ся и
14 [ъ]когато слава-та негова ся яви. Блажени
сте [ы]ако вы укоряватъ за име-то Хри-
стово; защото Духъ-тъ на славѫ-тѫ и
на Бога почива на васъ; [ь]отъ къмъ тѣхъ
ся хули, а отъ къмъ васъ ся прославява.
15 Защото [ѣ]никой отъ васъ да не страда
като убійцѫ, или като крадецъ, или зло-
дѣецъ, или като [ю]испытователь на чужды
16 работы. Но ако *страда* като Христіянинъ,
да ся не срамува, но [я]да слави Бога въ
17 това нѣщо. Защото *дойде* врѣме-то [ж]да ся
започне сѫдба-та отъ домъ-тъ Божій;
[іж]и ако *начне* първомъ отъ насъ, [а]каква
ще бѫде сетнина-та на тѣзи които ся не
18 покоряватъ на евангеліе-то Божіе? И [б]а-
ко праведный-тъ едвамъ ся спасава, нече-
стивый-тъ и грѣшный-тъ дѣ ще ся яви?
19 Така и тѣзи които страдатъ по Божіѭ-тѫ
волѭ, [в]да прѣдаватъ душы-тѣ си *нему*, ка-
то на вѣренъ Създатель, въ добротвореніе.

ГЛАВА 5.

1 Презвитеры-тѣ, които сѫ между васъ,
умолявамъ азъ, [а]който съ тѣхъ наедно

б Рим. 5; 6. Евр. 9; 26, 28. Гл. 2; 21. 4; 1.
ы 2 Кор. 13; 4.
ь Кол. 1; 21, 22.
ѣ Рим. 1; 4. 8; 11.
ю Гл. 1; 12. 4; 6.
я Иса. 42; 7. 49; 9. 61; 1.
ж Быт. 6; 3, 5, 13.
іж Евр. 11; 7.
а Быт. 7; 7. 8; 18. 2 Пет. 2; 5.
б Еф. 5; 26.
в Тит. 3; 5.
г Рим. 10; 10.
д Гл. 1; 3.
е Псал. 110; 1. Рим. 8; 34. Еф. 1; 20. Кол. 3; 1. Евр. 1; 3.
ж Рим. 8; 38. 1 Кор. 15; 24. Еф. 1; 21.

—

а Гл. 3; 18.
б Рим. 6; 2, 7. Гал. 5; 24.
в Кол. 3; 3, 5.
г Гал. 2; 20. Гл. 1; 14.
г Рим. 14; 7. Гл. 2; 1.
д Іоан. 1; 13. Рим. 6; 11. 2 Кор. 5; 15. Іак. 1; 18.
е Іез. 44; 6. 45; 9. Дѣян. 17; 30.
ж Ефес. 2; 2. 4; 17. 1 Сол. 4; 5. Тит. 3; 3. Гл. 1; 14.
з Дѣян. 13; 45. 18; 6. Гл. 3; 16.
и Дѣян. 10; 42. 17; 31. Рим. 14; 10, 12. 1 Кор. 15; 51, 52. 2 Тим. 4; 1. Іак. 5; 9.
і Гл. 3; 19.
к Мат. 24; 13, 14. Рим. 13; 12. Филип. 4; 5. Евр. 10; 25. Іак. 5; 8. 2 Пет. 3; 9, 11. 1 Іоан. 2; 18.
л Мат. 26; 41. Лук. 21; 34. Кол. 4; 2. Гл. 1; 13. 5; 8.
м Кол. 3; 14. Евр. 13; 1.
н Прит. 10; 12. 1 Кор. 13; 7. Іак. 5; 20.
о Рим. 12; 13. Евр. 13; 2.
п 2 Кор. 9; 7. Филип. 2; 14. Филим. 14.
р Рим. 12; 6. 1 Кор. 4; 7.
с Мат. 24; 45. 25; 14, 21. Лук. 12; 42. 1 Кор. 4; 1, 2. Тит. 1; 7.
т 1 Кор. 12; 4. Ефес. 4; 11.
у Іер. 23; 22.
ф Рим. 12; 6, 7, 8. 1 Кор. 3; 10.
х Ефес. 5; 20. Гл. 2; 5.
ц 1 Тим. 6; 16. Гл. 5; 11. Отк. 1; 6.
ч 1 Кор. 3; 13. Гл. 1; 7.
ш Дѣян. 5; 41. Іак. 1; 2.
щ Рим. 8; 17. 2 Кор. 1; 7. 4; 10. Филип. 3; 10. Кол. 1; 24. 2 Тим. 2; 12. Гл. 5; 1, 10. Отк. 1; 9.
ъ Гл. 1; 5, 6.
ы Мат. 5; 11. 2 Кор. 12; 10. Іак. 1; 12. Гл. 2; 19, 20. 3; 14.
ь Гл. 2; 12. 3; 16.
ѣ Гл. 2; 20.
ю 1 Сол. 4; 11. 1 Тим. 5; 13.
я Дѣян. 5; 41.
ж Иса. 10; 12. Іер. 25; 29. 49; 12. Іез. 9; 6. Мал. 3; 5.
іж Лук. 23; 31.
а Лук. 10; 12, 14.
б Прит. 11; 31. Лук. 23; 31.
в Псал. 31; 5. Лук. 23; 46. 2 Тим. 1; 12.

—

а Филим. 9.

сьмь презвитеръ [б]и свидѣтель на страда-
нія-та Христовы, и [в]причастникъ на сла-
2 вѫ-тѫ която има да ся яви, [г]Пасѣте Бо-
жіе-то между васъ стадо, надзиравайте
го [д]не съ принужденіе, но самоволно;
[е]нито за гнуснѫ печалбѫ, но съ усердіе;
3 Нито [ж]като че обладавате [з]наслѣдіе-то
Божіе; но бывайте [и]примѣръ на стадо-то.
4 И когато ся яви [і]Пастыреначалникъ-тъ,
ще пріемете [к]вѣнецъ на славѫ-тѫ [л]който
не повѣхнува.
5 Подобно и вы, млади, покорявайте ся
на презвитеры-тѣ, и [м]всичкы единъ на
другъ като ся покорявате, облѣчѣте сми-
реномудріе-то; защото [н]Богъ ся противи
на горды-тѣ, [о]а на смиренны-тѣ дава бла-
6 годать. И тъй [п]смирѣте ся подъ държа-
внѫ-тѫ рѫкѫ Божіѭ, за да вы възвыси
7 на врѣме; И [р]всякѫ вашѫ грыжѫ въз-
ложѣте на него, защото той ся грыжи
за васъ.
8 Бѫдѣте [с]трѣзвенни, бодри; защото [т]со-
перникъ-тъ ви діаволъ-тъ като львъ ры-
кае, и обхожда да търси кого да поглъне;
9 [у]Комуто ся съпротивѣте, *стояще* твърди
въ вѣрѫ-тѫ, понеже [ф]знаете че исты-тѣ
страданія ся случавать на братія-та ви
които сѫ на свѣтъ-тъ.
10 А Богъ на всякѫ благодать, [х]който
чрѣзъ Христа Іисуса е призвалъ насъ
въ вѣчнѫ-тѫ своѭ славѫ, [ц]като постра-
дате малко, той [ч]да вы осъвършенствува,
да вы [ш]утвърди, да вы укрѣпи и да вы
11 направи непоколебимы. [щ]Нему слава и
държава да бѫде во вѣкы вѣковъ. Аминь.
12 [ъ]Писахъ ви на кѫсо [ы]чрѣзъ Силуана
вѣрнаго, както мыслѭ, брата, и увѣща-
вамъ вы и свидѣтелствувамъ ви, [ь]че тая
е истинна-та Божія благодать, въ коѭто
13 стоите. Поздравява вы съизбранна-та *съ
васъ церква* у Вавилонъ, и сынъ мой [ѣ]Мар-
14 ко. [ю]Поздравѣте ся единъ другый съсъ
цѣлованіе на любовь. [я]Миръ на всичкы
васъ които сте въ Христа Іисуса. Аминь.

ВТОРО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1 Симонъ Петръ, рабъ и апостолъ Іисусъ
Христовъ, вамъ, които сте получили [а]ед-
наквѫ-тѫ съ насъ драгоцѣннѫ вѣрѫ чрѣзъ
правдѫ-тѫ на Бога нашего и Спаса Іи-
2 суса Христа; [б]Благодать и миръ да ся
умножи на васъ съ познаніе-то на Бога,
и на Іисуса Господа нашего.
3 Както Божественна-та негова сила е
дарила намъ всичко що е за животъ-тъ
потрѣбно и за благочестіе-то, [в]чрѣзъ позна-
ніе-то на тогози, [г]който е призвалъ насъ
4 съсъ славѫ и добродѣтель; [д]Чрѣзъ които
ся дарихѫ намъ най голѣмы-тѣ и драго-
цѣнны-тѣ обѣщанія, за да [е]бѫдете по-
ради тѣхъ причастници на божественно-
то естество, и да [ж]отбѣгнете отъ похот-
5 но-то растлѣніе което е на свѣтъ-тъ. И
за това исто-то, [з]турѣте всичко-то си ста-
раніе, и приложѣте на вѣрѫ-тѫ си до-
бродѣтель, на добродѣтель благоразуміе,
6 На благоразуміе въздържаніе, на въздър-
жаніе търпѣніе, на търпѣніе благочестіе,
7 На благочестіе братолюбіе, [и]и на бра-
8 толюбіе любовь. Защото тѣзи *добрины*
ако ся намѣруватъ у васъ и ся умно-
жаватъ, правятъ вы да не сте празни

б Лук. 24; 48. Дѣян. 1; 8, 22. 5; 32. 10; 39.
в Рим. 8; 17, 18. Отк. 1; 9.
г Іоан. 21; 15 до 18. Дѣян. 20; 28.
д 1 Кор. 9; 17.
е 1 Тим. 3; 3, 8. Тит. 1; 7.
ж Іез. 34; 4. Мат. 20; 25, 26. 1 Кор. 3; 9. 2 Кор. 1; 24.
з Псал. 33; 12. 74; 2.
и Филип. 3; 17. 2 Сол. 3; 9. 1 Тим. 4; 12. Тит. 2; 7.
і Евр. 13; 20.
к 1 Кор. 9; 25. 2 Тим. 4; 8. Іак. 1; 12.
л Гл. 1; 4.
м Рим. 12; 10. Ефес. 5; 21. Филип. 2; 3.
н Іак. 4; 6.
о Иса. 57; 15. 66; 2.
п Іак. 4; 10.
р Псал. 37; 5. 55; 22. Мат. 6; 25. Лук. 12; 11, 22. Филип. 4; 6. Евр. 13; 5.
с Лук. 21; 34, 36. 1 Сол. 5; 6. Гл. 4; 7.
т Іов. 1; 7. 2; 2. Лук. 22; 31. Отк. 12; 12.
у Ефес. 6; 11, 13. Іак. 4; 7.
ф Дѣян. 14; 22. 1 Сол. 3; 3. 2 Тим. 3; 12. Гл. 2; 21.
х 1 Кор. 1; 9. 1 Тим. 6; 12.
ц 2 Кор. 4; 17. Гл. 1; 6.
ч Евр. 13; 21. Іуд. 24.
ш 2 Сол. 2; 17. 3; 3.
щ Гл. 4; 11. Отк. 1; 6.
ъ Евр. 13; 22.
ы 2 Кор. 1; 19.
ь Дѣян. 20; 24. 1 Кор, 15; 1. 2 Пет. 1; 12.
ѣ Дѣян. 12; 12, 25.
ю Рим. 16; 16. 1 Кор. 16; 20. 2 Кор. 13; 12. 1 Сол. 5; 26.
я Ефес. 6; 23.

—

а Рим. 1; 12. 2 Кор. 4; 13. Ефес. 4; 5. Тит. 1; 4.
б Дан. 4; 1. 6; 25. 1 Пет. 1 2. Іуд. 2.
в Іоан. 17; 3.
г 1 Сол. 2; 12. 4; 7. 2 Сол. 2; 14. 2 Тим. 1; 9. 1 Пет. 2; 9. 3; 9.
д 2 Кор. 7; 1.
е 2 Кор. 3; 18. Ефес. 4; 24. Евр. 12; 10. 1 Іоан. 3; 1.
ж Гл. 2; 18, 20.
з Гл. 3; 18.
и Гал. 6; 10. 1 Сол. 3; 12. 5; 15. 1 Іоан. 4; 21.

[і]нито бесплодни въ познаваніе-то на Го-
9 спода нашего Іисуса Христа. Понеже въ
когото ся тѣ не намѣруватъ, *той е* [к]слѣпъ,
кѫсогледъ, и забравилъ е [л]очищеніе-то на
10 вѣтхы-тѣ си грѣхове. За това, братіе, по-
старайте ся повече [м]да утвърждавате при-
званіе-то и избираніе-то ваше; защото
това като струвате, [н]никога нѣма да прѣ-
11 грѣшите. Защото така ще изобилно да ви
ся даде входъ въ вѣчно-то царство на Го-
спода нашего и Спаса Іисуса Христа.
12 Заради това [о]не ще ся облѣнѭ да ви
напомнювамъ всякога за тѣзи работы,
[п]ако и да *гы* знаете, и да сте утвърдени
13 въ настоящѫ-тѫ истинѫ. Мыслѭ обаче
праведно, до когато сьмь въ [р]тѫѭ хыжи-
нѫ *тѣлеснѫ* [с]да вы възбуждамъ съ на-
14 помнюваніе; Понеже [т]знаѭ, че скоро ще
оставѭ хыжинѫ-тѫ си, [у]както Господь
15 нашъ Іисусъ Христосъ ми извѣсти. Ще
ся постараѭ обаче, щото вы и слѣдъ у-
мираніе-то ми да можете всякога да по-
мните тѣзи работы.
16 Защото като ви обадихмы силѫ-тѫ и
идваніе-то на Господа нашего Іисуса Хри-
ста, [ф]не слѣдовахмы хытроизмыслены ба-
сни, но бѣхмы [х]самовидци на негово-то
17 величествіе; Защото прія отъ Бога Отца
честь и славѫ, когато дойде нему отъ
великолѣпнѫ-тѫ славѫ такъвъ гласъ:
[ц]„Тойзи е Сынъ мой възлюбленный-тъ,
18 въ когото азъ благоволихъ.“ И тойзи гласъ
чухмы ный че дойде отъ небе-то, когато
19 бѣхмы съ него [ч]на святѫ-тѫ горѫ. Още
имамы и по извѣстно пророческо-то сло-
во на което добрѣ струвате да внимава-
те, като на [ш]свѣтило което свѣти въ тъ-
мно мѣсто, додѣ ся зазори день-тъ, и
[щ]зорница-та изгрѣе въ сърдца-та ваши.
20 И това най-първо да знаете, [ъ]че никое
пророчество отъ писаніе-то не бива отъ
собственно-то разясненіе *на тогози който*
21 *пророчествува*. Защото никога [ы]не е идва-
ло пророчество отъ человѣческѫ волѭ,
[ь]но отъ Духа Святаго движими, говорихѫ
святи-тѣ человѣци Божіи.

ГЛАВА 2.

1 Но [а]имало е и лъжливи пророци между
народъ-тъ, [б]както и между васъ ще има
лъжливи учители, които ще въведѫтъ
скрыто губителны ереси, и ще ся [в]отри-
чатъ и отъ Господаря *си* [г]който гы е
купилъ, та ще [д]навлѣкѫтъ на себе си
2 скорашнѫ погыбель. И мнозина ще по-
слѣдуватъ тѣхны-тѣ развращенія, поради
които пѫть-тъ на истинѫ-тѫ ще ся по-
3 хули. И [е]отъ любостяжаніе [ж]ще вы упо-
трѣбяватъ като търговіѭ съ прѣсторены
думы; [з]тѣхно-то осѫжденіе отколѣ при-
готвено не ся забавя, и тѣхна-та погы-
4 бель не дрѣме. Защото ако Богъ не по-
щадѣ [и]ангелы-тѣ които съгрѣшихѫ, но
гы [к]хвърли въ прѣисподнѭѭ *вързаны* съ
вериги мрачны, и прѣдаде гы да бѫдѫтъ
5 вардени за сѫдъ, И *ако* не пощадѣ ста-
рый-тъ свѣтъ, но като [л]нанесе потопъ
върхъ свѣтъ-тъ на нечестивы-тѣ, съхрани
съсъ седмь души осмый-тъ [м]Ноя, [н]пропо-
6 вѣдника на правдѫ-тѫ; И [о]осѫди на раз-
ореніе градове-тѣ Содомскы и Гоморрскы,
и направи гы на пепелъ, та гы [п]постави
примѣръ на онѣзи, които послѣ щѣхѫ да
7 нечествуватъ; И [р]освободи праведнаго Ло-
та, комуто бѣ досадило нечисто-то пове-
8 деніе на нечестивы-тѣ; (Защото правед-
ный-тъ, който живѣеше между тѣхъ, отъ
день на день мѫчеше праведнѫ-тѫ *си*
душѫ, [с]като гледаше и слушаше *тѣхны-*
9 *тѣ* беззаконны дѣла); [т]Знае Господь да
освобождава благочестивы-тѣ отъ напасть,
а неправедны-тѣ да държи за сѫдный-тъ
10 день да ся мѫчатъ: А наипаче на тѣзи
[у]които съ пожеланіе на нечистотѫ слѣ-
дуватъ подирь плъть-тѫ, и прѣзиратъ
власть-тѫ: *тѣ сѫ* [ф]дързостливи, безочли-
ви, *и* не треперятъ кога хулятъ чиновни-
11 чества-та. Дѣто [х]ангели-тѣ, ако и по го-
лѣми да сѫ въ крѣпость и силѫ, не про-
износятъ противъ тѣхъ хулителенъ сѫдъ
12 прѣдъ Господа; Тѣзи обаче, [ц]като при-
родны безсловесны животны, родены за
ловъ и истрѣбваніе, хулятъ за нѣща кои-
то не знаѭтъ, и ще погынѫтъ въ свой-тъ
13 си развратъ, [ч]И ще пріемѫтъ заплатѫ-
тѫ на неправдѫ-тѫ; иматъ го за насла-
жденіе деня да [ш]раскошествуватъ; тѣ сѫ
[щ]скверьнители и порочници; наслаждаватъ
ся съ льсти-тѣ си, когато сѫ на [ъ]угоще-

і Іоан. 15; 2. Тит. 3; 14.
к 1 Іоан. 2; 9, 11.
л Ефес. 5; 26. Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7.
м 1 Іоан. 3; 19.
н Гл. 3; 17.
о Рим. 15; 14, 15. Фил. 3; 1. Гл. 3; 1. 1 Іоан. 2; 21. Іуд. 5.
п 1 Пет. 5; 12. Гл. 3; 17.
р 2 Кор. 5; 1, 4.
с Гл. 3; 1.
т Втор. 4; 21, 22. 31; 14. 2 Тим. 4; 6.
у Іоан. 21; 18, 19.
ф 1 Кор. 1; 17. 2; 1, 4. 2 Кор. 2; 17. 4; 2.
х Мат. 17; 1, 2. Мар. 9; 2. Іоан. 1; 14. 1 Іоан. 1; 1. 4; 14.
ц Мат. 3; 17. 17; 5. Мар. 1; 11. 9; 7. Лук. 3; 22. 9; 35.
ч Исх. 3; 5. Іис. Нав. 5; 15. Мат. 17; 6.
ш Псал. 119; 105. Іоан. 5; 35.
щ Отк. 2; 28. 22; 16. Вижь и 2 Кор. 4; 4, 6.
ъ Рим. 12; 6.
ы 2 Тим. 3; 16. 1 Пет. 1; 11.
ь 2 Цар. 23; 2. Лук. 1; 70. Дѣян. 1; 16. 3; 18.

—

а Втор. 13; 1.
б Мат. 24; 11. Дѣян. 20; 30. 1 Кор. 11; 19. 1 Тим. 4; 1. 2 Тим. 3; 1 до 5. 1 Іоан. 4; 1. Іуд. 18.
в Іуд. 4.
г 1 Кор. 6; 20. Гал. 3; 13. Ефес. 1; 7. Евр. 10; 29. 1 Пет. 1; 18. Отк. 5; 9.
д Фил. 3; 19.
е Рим. 16; 18. 2 Кор. 12; 17, 18. 1 Тим. 6; 5. Тит. 1; 11.
ж 2 Кор. 2; 17. Гл. 1; 16.
з Втор. 32; 35. Іуд. 4, 15.
и Іов. 4; 18. Іуд. 6.
і Іоан. 8; 44. 1 Іоан. 3; 8.
к Лук. 8; 31. Отк. 20; 2, 3.
л Гл. 3; 6.
м Быт. 7; 1, 7, 23. Евр. 11; 7. 1 Пет. 3; 20.
н 1 Пет. 3; 19.
о Быт. 19; 24. Втор. 29; 23. Іуд. 7.
п Числ. 26; 10.
р Быт. 19; 16.
с Псал. 119; 139, 158. Іез. 9; 4.
т Псал. 34; 17, 19. 1 Кор. 10; 13.
у Іуд. 4, 7, 8, 10, 16.
ф Іуд. 8.
х Іуд. 9.
ц Іер. 12; 3. Іуд. 10.
ч Фил. 3; 19.
ш Вижь Рим. 13; 13.
щ Іуд. 12.
ъ 1 Кор. 11; 20, 21.

14 ніе съ васъ наедно; Иматъ очи пълны съ
блудъ и съ непрѣстаненъ грѣхъ; подль-
стятъ душы неутвърдены; [ы]иматъ сърдце-
то *си* научено на любостяжаніе; чада на
15 клѣтвѫ сѫ. Оставивше правый-тъ пѫть
заблудихѫ, и послѣдовахѫ пѫть-тъ [ь]на
Валаама *сынъ-тъ* Восоровъ, който възлюби
16 заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ; Но изобли-
ченъ бы за свое-то си беззаконіе; нѣмъ
подяремникъ съ гласъ человѣческый про-
говори, и въспрѣ безуміе-то на пророкъ-тъ.
17 [ѣ]Тѣ сѫ безводни кладенци, облаци отъ
вихрушкы тласкани, за които мрачна тъ-
18 ма ся варди во вѣкъ. Защото като [ю]го-
ворятъ ся надуто празнословіе, прѣлъг-
ватъ съ плътскы-тѣ похоти, съ невъздър-
жанія-та, тѣзи които сѫ [я]наистинѫ из-
бѣгнѫли отъ живущы-тѣ въ заблужденіе.
19 Като имъ обѣщаватъ [ѫ]свободѫ, а тѣ са-
ми съ [іѫ]роби на развратъ-тъ; защото отъ
когото быва побѣденъ нѣкой, нему и робъ
20 става. Понеже [а]като избѣгнѫхѫ отъ [б]мър-
сотіи-тѣ на свѣтъ-тъ [в]чрѣзъ познаніе-то
на Господа и Спаса Іисуса Христа, ако
сѫ ся сплели пакъ въ тѣхъ и оставатъ
побѣдени, послѣдньо-то имъ състояніе е
21 станѫло по лошо отъ първо-то. Понеже
по [г]добро бы было за тѣхъ да не бѣхѫ
познали пѫть-тъ на правдѫ-тѫ, неже
като *го* познахѫ да ся повърнѫтъ отъ
22 прѣдаденѫ-тѫ тѣмъ святѫ заповѣдь. Но
съ тѣхъ ся случава това което казува
истинна-та пословица: [д]Псе-то ся върнѫ
на бълвотинѫ-тѫ си, и, Свиня-та окѫпана
върнѫ ся да ся валя въ тинѫ-тѫ.

ГЛАВА 3.

1 Ето, възлюбленни, пишѫ ви това второ
посланіе, въ които *двѣ посланія* [а]възбуж-
дамъ чрѣзъ напомнюваніе чистый-тъ вашъ
2 смыслъ: Да помните прѣдизговорены-тѣ
отъ святы-тѣ пророцы словеса, и [б]запо-
вѣдь-тѫ отъ насъ апостолы-тѣ на Госпо-
3 да и Спаса. [в]Най първо знайте това, че
въ послѣдни-тѣ дни ще дойдѫтъ подигра-
ватели, които ще [г]ходятъ по свои-тѣ си
4 похоти, И ще казуватъ: [д]Дѣ е обѣщаніе-
то на идваніе-то му? защото отъ какъ
сѫ ся бащи-тѣ *ни* поминѫли, всичко-то
си така стои отъ начало-то на създаніе-
5 то. Защото самоволно не разумѣватъ то-
ва, че небеса-та отъ край си, и земя-та
която отъ *вънъ* водѫ-тѫ и въ водѫ-тѫ
6 [е]съсъ слово-то Божіе [ж]станѫхѫ: [з]Чрѣзъ
които тогашній-тъ свѣтъ погынѫ пото-
7 пенъ отъ водѫ-тѫ. А [и]днешни-тѣ небеса
и земя-та, [і]съ исто-то слово сѫ вардены,
да ся пазятъ за огнь-тъ до день-тъ на
сѫдбѫ-тѫ и на погынваніе-то на нече-
8 стивы-тѣ человѣцы. Още едно и това да
не забравяте, възлюбленни, че прѣдъ Го-
спода единъ день е като тысящѫ години,
9 и [к]тысяща години като единъ день. Го-
сподь [л]не забавя обѣщаніе-то *си*, както
що смѣтатъ нѣкои *това* бавеніе, но [м]тър-
пи ны за много врѣме, понеже [н]не иска
да погынѫтъ нѣкои, но [о]всичкы да дой-
10 дѫтъ на покаяніе. А день-тъ Господень
[п]ще дойде като крадецъ нощя, въ който
[р]небеса-та ще прѣйдѫтъ съ бученіе, а
стихіи-тѣ разгоряваны ще ся стопятъ, и
земя-та и дѣла-та по нѣѭ ще изгорятъ.
11 И тъй понеже всичко това ще ся стопи,
какви трѣбува да сте вы [с]въ святѫ об-
12 ходѫ и въ благочестіе, Като [т]чакате и
бързате за идваніе-то на Божій-тъ день,
въ който небеса-та въспламеняваны [у]ще
ся развалятъ, и стихіи-тѣ [ф]разгоряваны
13 ще ся стопятъ? А споредъ обѣщаніе-то
му очакувами [х]новы небеса и новѫ зе-
14 мѭ, въ които живѣе правда. За това,
възлюбленни, тѣзи нѣща като очакувате,
прилѣжавайте [ц]да ся намѣрите чисти и
15 непорочни прѣдъ него миромъ; И [ч]дълго-
търпѣніе-то на Господа нашего имайте за
спасеніе: както и възлюбленный-тъ нашъ
братъ Павелъ ви писа споредъ даденѫ-тѫ
16 нему мудрость, Както и въ всичкы-тѣ *си*
посланія, кога [ш]говори въ тѣхъ за тѣзи
работы, въ които има нѣкои нѣща мѫч-
station
норазумителны, които неучени-тѣ и не-
утвърдени-тѣ искривяватъ, както и другы-
17 тѣ писанія, за своѭ-тѫ си погыбель. И
тъй вы, възлюбленни, като сте [щ]прѣдиз-
вѣстени *за това*, [ъ]пазѣте ся да ся не у-
влѣчете съсъ заблужденіе-то на безза-
конны-тѣ, и отпаднете отъ утвържденіе-
18 то си. Но [ы]растѣте въ благодать-тѫ и въ
познаніе-то на Господа нашего и Спаса
Іисуса Христа. [ь]Нему слава *да бѫде* и
нынѣ и въ день вѣчный. Аминь.

[ы] Іуд. 11.
[ь] Числ. 22; 5, 7, 21, 23, 28. Іуд. 11.
[ѣ] Іуд. 12; 13.
[ю] Іуд. 16.
[я] Дѣян. 2; 40. Гл. 1; 4. Ст. 20.
[ѫ] Гал. 5; 13. 1 Пет. 2; 16.
[іѫ] Іоан. 8; 34. Рим. 6; 16.
[а] Мат. 12; 45. Лук. 11; 26. Евр. 6; 4 и дрг. 10; 26, 27.
[б] Гл. 1; 4. Ст. 18.
[в] Гл. 1; 2.
[г] Лук. 12; 47, 48. Іоан. 9; 41. 15; 22.
[д] Прит. 26; 11.

—

[а] Гл. 1; 13.
[б] Іуд. 17.
[в] 1 Тим. 4; 1. 2 Тим. 3; 1. Іуд. 18.
[г] Гл. 2; 10.
[д] Иса. 5; 19. Іер. 17; 15. Іез. 12; 22, 27. Мат. 24; 48. Лук. 12; 45.
[е] Быт. 1; 6, 9. Псал. 33; 6. Евр. 11; 3.
[ж] Псал. 24; 2. 136; 6. Кол. 1; 17.
[з] Быт. 7; 11, 21, 22, 23. Гл. 2; 5.
[и] Ст. 10.
[і] Мат. 25; 41. 2 Сол. 1; 8.
[к] Псал. 90; 4.
[л] Авв. 2; 3. Евр. 10; 37.
[м] Иса. 30; 18. 1 Пет. 3; 20. Ст. 15.
[н] Іез. 18; 23, 32. 33; 11.
[о] Рим. 2; 4. 1 Тим. 2; 4.
[п] Мат. 24; 43. Лук. 12; 39. 1 Сол. 5; 2. Отк. 3; 3. 16; 15.
[р] Псал. 102; 26. Иса. 51; 6. Мат. 24; 35. Мар. 13; 31. Рим. 8; 12. Евр. 1; 11. Отк. 20; 11. 21; 1.
[с] 1 Пет. 1; 15.
[т] 1 Кор. 1; 7. Тит. 2; 13.
[у] Псал. 50; 3. Иса. 34; 4.
[ф] Мих. 1; 4. Ст. 10.
[х] Иса. 65; 17. 66; 22. Отк. 21; 1, 27.
[ц] 1 Кор. 1; 8. 15; 58. Фил. 1; 10. 1 Сол. 3; 13. 5; 23.
[ч] Рим. 2; 4. 1 Пет. 3; 20. Ст. 9.
[ш] Рим. 8; 19. 1 Кор. 15; 24. 1 Сол. 4; 15.
[щ] Мар. 13; 23. Гл. 1; 12.
[ъ] Ефес. 4; 14. Гл. 1; 10, 11. 2; 18.
[ы] Ефес. 4; 15. 1 Пет. 2; 2.
[ь] 2 Тим. 4; 18. Отк. 1; 6.

ПЪРВО-ТО (СОБОРНО) ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1 Това [а]което бѣ отъ начало, [б]което смы
чули, което съ очи-тѣ си видѣхмы, което
изгледахмы, [в]и рѫцѣ-тѣ ни похванѫхѫ,
2 за слово-то на животъ-тъ; (И [г]животъ-тъ
ся [д]яви, и видѣхмы, и [е]свидѣтелствувамы,
и ви [ж]извѣстявамы вѣчный-тъ животъ,
3 [з]който бѣ у Отца и яви ся намъ;) [и]Това
което смы видѣли и чули, него ви извѣ-
стявамы, да имате и вы съ насъ общеніе;
а пакъ наше-то [і]съобщеніе е съ Отца и
4 съ Іисуса Христа неговъ-тъ Сынъ. И то-
ва ви пишемъ, [к]да бѫде ваша-та радость
5 испълнена. И [л]това е извѣстіе-то, което
чухмы отъ него и *го* извѣстявамы вамъ,
че [м]Богъ е видѣлина, и никаквѫ тьминѫ
6 нѣма въ него. [н]Ако речемъ че имамы
съобщеніе съ него, а ходимъ въ тьминѫ,
7 лъжемъ, и не вършимъ истинѫ-тѫ. Ако
ли ходимъ въ видѣлинѫ, както е той въ
видѣлинѫ, имамы единъ съ другъ съ-
общеніе, и [о]кръвь-та на Сына му Іисуса
Христа очиства ны отъ всякой грѣхъ.
8 [п]Ако речемъ че грѣхъ нѣмамы, самы
себе си лъжемъ, [р]и истина-та не е въ
9 насъ. [с]Ако исповѣдвамы грѣхове-тѣ наши,
вѣренъ и праведенъ е, да ни прости грѣ-
хове-тѣ *ни*, и да ны [т]очисти отъ всякѫ
10 неправдѫ. Ако речемъ че не смы съгрѣ-
шили, правимъ го лъжь, и негово-то сло-
во не е въ насъ.

ГЛАВА 2.

1 Чадца мои, това ви пишѫ, да не съгрѣ-
шите: и ако съгрѣши нѣкой, [а]имамы хо-
датай при Отца, Іисуса Христа, Правед-
2 наго. И [б]той е умилостивеніе за наши-
тѣ грѣхове, и не тъкмо за наши-тѣ, но
3 [в]и за всичкый-тъ свѣтъ. И по това зна-
емъ че смы го познали, ако пазимъ не-
4 говы-тѣ заповѣди. [г]Който казува: По-
знахъ го, а заповѣди-тѣ му не пази,
5 [д]лъжь е, и истина-та не е въ него. А
[е]който пази негово-то слово, въ него [ж]на-
истинѫ Божія-та любовь е съвършенна.
6 [з]По това знаемъ че смы въ него. [и]Който
казува че въ него прѣбѫдва, [і]длъженъ е
както е онъ ходилъ, така и той да ходи.
7 Братіе, [к]не ви пишѫ новѫ заповѣдь, но
заповѣдь ветхѫ, [л]коіѫто отъ начало и-
махте; ветха-та заповѣдь е слово-то което
8 сте отъ начало чули. Пакъ новѫ [м]запо-
вѣдь ви пишѫ, което е и въ него и въ
васъ истинно; [н]защото тьмнина-та прѣ-
хожда, и истинна-та [о]видѣлина вече свѣти.
9 [п]Който казува че е въ видѣлинѫ, а нена-
вижда брата си, въ тьминѫ е до нынѣ.
10 [р]Който люби брата си, *той* прѣбѫдва въ
11 видѣлинѫ, [с]и нѣма соблазнь въ него. А
който ненавижда брата си, въ тьминѫ
е, и [т]въ тьминѫ ходи, и не знае кѫдѣ
отхожда, защото тьмнина-та му е заслѣ-
пила очи-тѣ.
12 Пишѫ вамъ, чадца, защото ви ся [у]про-
стихѫ грѣхове-тѣ заради негово-то име.
13 Пишѫ вамъ, отци, защото вы познахте то-
гози, [ф]който е отъ начало. Пишѫ вамъ,
млади, защото побѣдихте лукаваго. Пишѫ
14 вамъ, дѣца, защото познахте Отца. Пи-
сахъ вамъ, отци, защото познахте тогози,
който е отъ начало. Писахъ вамъ, млади,
защото [х]сте крѣпкы, и слово-то Божіе
прѣбѫдва въ васъ, и побѣдихте лукаваго.
15 [ц]Не обичайте свѣтъ-тъ, нито което е въ
свѣтъ-тъ. [ч]Ако люби нѣкой свѣтъ-тъ, лю-
16 бовь-та на Отца не е въ него. Защото
всичко що е въ свѣтъ-тъ, похоть-та на
плъть-тѫ, [ш]и похоть-та на очи-тѣ, и гор-
дость-та на живота, не е отъ Отца, но
17 отъ свѣтъ-тъ е. Но [щ]свѣтъ-тъ прѣхожда

а Іоан. 1; 1. Гл. 2; 13.
б Іоан. 1; 14. 2 Пет. 1; 16. Гл. 4; 14.
в Лук. 24; 39. Іоан. 20; 27.
г Іоан. 1; 4. 11; 25. 14; 6.
д Рим. 16; 26. 1 Тим. 3; 16. Гл. 3; 5.
е Іоан. 21; 24. Дѣян. 2; 32.
ж Гл. 5; 20.
з Іоан. 1; 1, 2.
и Дѣян. 4; 20.
і Іоан. 17; 21. 1 Кор. 1; 9. Гл. 2; 24.
к Іоан. 15; 11. 16; 24. 2 Іоан. 12.
л Гл. 3; 11.
м Іоан. 1; 9. 8; 12. 9; 5. 12; 35, 36.
н 2 Кор. 6; 14. Гл. 2; 4.
о 1 Кор. 6; 11. Ефес. 1; 7. Евр. 9; 14. 1 Пет. 1; 19. Гл. 2; 2. Отк. 1; 5.
п 3 Цар. 8; 46. 2 Лѣт. 6; 36. Іов. 9; 2. 15; 14. 25; 4. Прит. 20; 9. Екк. 7; 20. Іак. 3; 2.
р Гл. 2; 4.
с Псал. 32; 5. Прит. 28; 13.
т Ст. 7. Псал. 51; 2.

—

а Рим. 8; 34. 1 Тим. 2; 5. Евр. 7; 25. 9; 24.
б Рим. 3; 25. 2 Кор. 5; 18. Гл. 1; 7. 4; 10.
в Іоан. 1; 29. 4; 42. 11; 51, 52. Гл. 4; 14.
г Гл. 1; 6. 4; 20.
д Гл. 1; 8.
е Іоан. 14; 21, 23.
ж Гл. 4; 12.
з Гл. 4; 13.
и Іоан. 15; 4, 5.
і Мат. 11; 29. Іоан. 13; 15. 1 Пет. 2; 21.
к 2 Іоан. 5.
л Гл. 3; 11. 2 Іоан. 5.
м Іоан. 13; 34. 15; 12.
н Рим. 13; 12. Ефес. 5; 8. 1 Сол. 5; 5, 8.
о Іоан. 1; 9. 8; 12. 12; 35.
п 1 Кор. 13; 2. 2 Пет. 1; 9. Гл. 3; 14, 15.
р Гл. 3; 14.
с 2 Пет. 1; 10.
т Іоан. 12; 35.
у Лук. 24; 47. Дѣян. 4; 12. 10; 43. 13; 38. Гл. 1; 7.
ф Гл. 1; 1.
х Ефес. 6; 10.
ц Рим. 12; 2.
ч Мат. 6; 24. Гал. 1; 10. Іак. 4; 4.
ш Екк. 5; 11.
щ 1 Кор. 7; 31. Іак. 1; 10. 4; 14. 1 Пет. 1; 24.

и негова-та похоть; а който прави волѭ-
18 тѫ Божіѭ, въ вѣкы прѣбѫдва. [ъ]Дѣца,
[ы]послѣдньо врѣме е; и както сте чули че
[ь]Антихристъ иде, [ѣ]и сега има много ан-
тихристи; отъ това познавамы [ю]че е по-
19 слѣдньо врѣме. [я]Отъ насъ излѣзохѫ, но
не бѣхѫ отъ насъ; защото, [ѫ]ако бы были
отъ насъ, щѣхѫ да си останѫтъ съ насъ;
но *излѣзохѫ*, [ѭ]да ся явятъ че не сѫ
20 всичкы-тѣ отъ насъ. И [а]вы имате пома-
21 заніе [б]отъ Святаго, [в]и знаете всичко. Не
сьмь ви писалъ защото не знаете исти-
нѫ-тѫ, но защото ѭ знаете, и защото
22 всяка лъжа не е отъ истинѫ-тѫ. [г]Кой е
лъжецъ, освѣнь оногози който отрича че
Іисусъ не е Христосъ? той е антихристъ,
който ся отрича отъ Отца и отъ Сына:
23 [д]Всякой който ся отрича отъ Сына, нѣма
нито Отца; [а [е]който исповѣдува Сына,
24 има и Отца.] И тъй онова [ж]което сте вы
отъ начало чули, нека прѣбѫде въ васъ.
Ако прѣбѫде въ васъ това което сте отъ
начало чули, [з]*то* ще прѣбѫдете и вы въ
25 Сына и въ Отца. [и]И това е обѣщаніе-то,
26 което ни той обѣща, животъ вѣчный. То-
ва ви писахъ [і]поради тѣзи, които вы ль-
27 стятъ. И [к]помазаніе-то което вы пріехте
отъ него, прѣбѫдва въ васъ, и [л]нѣмате
нуждѫ да вы учи нѣкой; но [м]както и-
сто-то помазаніе вы учи за всичко, и е
истинно, и не е лъжливо; и както вы е
28 научило, ще прѣбѫдете въ него; И сега,
чадца, прѣбѫдвайте въ него; [н]та кога-
то ся яви да имамы дързновеніе, [о]и да
ся не посрамимъ отъ него въ пришествіе-
29 то му. [п]Ако знаете че е праведенъ, знай-
те че [р]всякой който прави правдѫ отъ
него е роденъ.

ГЛАВА 3.

1 Виждте каквѫ любовь е далъ намъ О-
тецъ, [а]да ся наречемъ *и да смы* чада
Божіи. За това свѣтъ-тъ не познава насъ,
2 защото [б]не позна него. Възлюбленни,
[в]сега смы чада Божіи; и [г]още не ся е
явило какво ще бѫдемъ; но знаемъ че,
кога ся яви, [д]ще смы подобни нему; за-
3 щото [е]ще го видимъ както е. [ж]И всякой
който има тѫзи надеждѫ на него, очи-
4 ства себе си, както е онъ чистъ. Вся-
кой който прави грѣхъ, прави и беззако-
5 ніе; защото [з]грѣхъ-тъ е беззаконіе. И
знаете [и]че той ся яви, [і]да земе наши-тѣ
6 грѣхове: и [к]грѣхъ нѣма въ него. Всякой
който прѣбѫдва въ него, не съгрѣшава;
[л]всякой който съгрѣшава, не го е ви-
7 дѣлъ, нито го е позналъ. Чадца, [м]да вы
не льсти никой; [н]който прави правдѫ
праведенъ е, както *и* онъ е праведенъ.
8 [о]Който прави грѣхъ, отъ діавола е; за-
щото отъ начало діаволъ-тъ съгрѣшава.
За това ся яви Сынъ Божій, [п]да съсыпе
9 дѣла-та на діавола. [р]Всякой който е ро-
денъ отъ Бога, грѣхъ не прави, защото
[с]сѣме негово прѣбѫдва въ него: и не мо-
же да съгрѣшава, защото е отъ Бога ро-
10 денъ. Въ това ся познаватъ чада-та Бо-
жіи и чада-та діаволскы. [т]Всякой що не
прави правдѫ, не е отъ Бога, [у]нито кой-
11 то не люби брата си. Защото [ф]това е за-
рѫчаніе-то което отъ начало чухте, [х]да
12 любимъ единъ другыго. Не както [ц]Ка-
инъ, *който* бѣ отъ лукаваго, и закла бра-
та си. И защо го закла? Защото неговы-
тѣ дѣла бѣхѫ лукавы, а братовы-тѣ му
13 праведны. Не дѣйте ся чуди, братіе мои,
14 [ч]ако свѣтъ-тъ вы ненавижда. [ш]Ный зна-
емъ че прѣминѫхмы отъ смьрть въ жи-
вотъ, защото любимъ братія-та; [щ]който
не люби брата *си*, остануva въ смьрть.
15 [ъ]Всякой който ненавижда брата си, чело-
вѣкоубійца е, и знаете че [ы]никой чело-
вѣкоубійца нѣма животъ вѣченъ да прѣ-
16 бѫдва въ него. [ь]Отъ това познавамы лю-
бовь-тѫ, че той животъ-тъ си положи за
насъ; и ный смы длъжни да положимъ
17 *нашій-тъ* животъ за братія-та. [ѣ]Но който
има свѣтовны-тѣ добрины, и гледа брата
си че има нуждѫ, а заключи сърдце-то
си отъ него, [ю]какъ ще прѣбѫдва въ не-
18 го любовь-та Божія? Чадца мои, [я]да не
любимъ съ думѫ, нито съ языкъ, но съ
19 дѣло и съ истинѫ. И отъ това познавамы

ъ Іоан. 21; 5.
ы Евр. 1; 2.
ь 2 Сол. 2; 3 и дрг. 2 Пет. 2; 1. Гл. 4; 3.
ѣ Мат. 24; 5, 24. 2 Іоан. 7.
ю 1 Тим. 4; 1. 2 Тим. 3; 1.
я Втор. 13; 13. Псал. 41; 9. Дѣян. 20; 30.
ѫ Мат. 24; 24. Іоан. 6; 37. 10; 28, 29. 2 Тим. 2; 19.
ѭ 1 Кор. 11; 19.
а 2 Кор. 1; 21. Евр. 1; 9. Ст. 27.
б Мар. 1; 24. Дѣян. 3; 14.
в Іоан. 10; 4, 5. 14; 26. 16; 13. Ст. 27.
г Гл. 4; 3. 2 Іоан. 7.
д Іоан. 15; 23. 2 Іоан. 9.
е Іоан. 14; 7, 9, 10. Гл. 4; 15.
ж 2 Іоан. 6.
з Іоан. 14; 23. Гл. 1; 3.
и Іоан. 17; 3. Гл. 1; 2. 5; 11.
і Гл. 3; 7. 2 Іоан. 7.
к Ст. 20.
л Іер. 31; 33, 34. Евр. 8; 10, 11.
м Іоан. 14; 26. 16; 13. Ст. 20.
н Гл. 3; 2.
о Гл. 4; 17.
п Дѣян. 22; 14.
р Гл. 3; 7, 10.

—

а Іоан. 1; 12.
б Іоан. 15; 18, 19. 16; 3. 17; 25.
в Иса. 56; 5. Рим. 8; 15. Гал. 3; 26. 4; 6. Гл. 5; 1.
г Рим. 8; 18. 2 Кор. 4; 17.
д Рим. 8; 29. 1 Кор. 15; 49. Фил. 3; 21. Кол. 3; 4. 2 Пет. 1; 4.
е Іов. 19; 26. Псал. 16; 11. Мат. 5; 8. 1 Кор. 13; 12. 2 Кор. 5; 7.
ж Гл. 4; 17.
з Рим. 4; 15. Гл. 5; 17.
и Гл. 1; 2.
і Иса. 53; 5, 6, 11. 1 Тим. 1; 15. Евр. 1; 3. 9; 26. 1 Пет. 2; 24.
к 2 Кор. 5; 21. Евр. 4; 15. 9; 28. 1 Пет. 2; 22.
л Гл. 2; 4. 4; 8. 3 Іоан. 11.
м Гл. 2; 26.
н Іез. 18; 5 до 9. Рим. 2; 13. Гл. 2; 29.
о Мат. 13; 38. Іоан. 8; 44.
п Быт. 3; 15. Лук. 10; 18. Іоан. 16; 11. Евр. 2; 14.
р Гл. 5; 18.
с 1 Пет. 1; 23.
т Гл. 2; 29.
у Гл. 4; 8.
ф Гл. 1; 5. 2; 7.
х Іоан. 13; 34. 15; 12. Ст. 23. Гл. 4; 7, 21. 2 Іоан. 5.
ц Быт. 4; 4, 8. Евр. 11; 4. Іуд. 11.
ч Іоан. 15; 18, 19. 17; 14. 2 Тим. 3; 12.
ш Гл. 2; 10.
щ Гл. 2; 9, 11.
ъ Мат. 5; 21, 22. Гл. 4; 20.
ы Гал. 5; 21. Отк. 21; 8.
ь Іоан. 3; 16. 15; 13. Рим. 5; 8. Ефес. 5; 2, 25. Гл. 4; 9, 11.
ѣ Втор. 15; 7. Лук. 3; 11.
ю Гл. 4; 20.
я Іез. 33; 31. Рим. 12; 9. Ефес. 4; 15. Іак. 2; 15, 16. 1 Пет. 1; 22.

[ж]че смы отъ истинѫ-тѫ, и ще увѣримъ
20 сърдца-та си прѣдъ него. Защото [ѣж]ако
ны осѫжда сърдце-то, известно че Богъ
е по голѣмъ отъ сърдце-то ни, и знае
21 всичко. [а]Възлюбленни, ако сърдце-то ни
не ны осѫжда, имамы [б]дързновеніе у Бо-
22 га; И, [в]каквото да поищемъ, пріимамы
отъ него, защото пазимъ заповѣди-тѣ не-
говы, [г]и правимъ угодно-то прѣдъ него.
23 И [д]тая е негова-та заповѣдь, да вѣрува-
мы въ име-то на Сына му Іисуса Христа,
и [е]да любимъ единъ другыго, [ж]както е
24 далъ намъ заповѣдь. И [з]който пази не-
говы-тѣ заповѣди, [и]прѣбѫдва въ него, и
той въ него; и [і]отъ това познавамы че
прѣбѫдва въ насъ, отъ Духа когото е
далъ намъ.

ГЛАВА 4.

1 Възлюбленни, всякому духу [а]не вѣру-
вайте, но [б]испытувайте духове-тѣ отъ
Бога ли сѫ; [в]защото много лъжепророци
2 излѣзохѫ по свѣтъ-тъ. Отъ това позна-
вайте Духъ-тъ Божій; [г]всякой духъ който
исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ
3 плъть, отъ Бога е; И [д]всякой духъ който
не исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде
въ плъть, не е отъ Бога; и той *е духъ*-тъ
антихристовъ, за когото чухте че иде,
4 [е]и сега е вече на свѣтъ-тъ. [ж]Вы сте отъ
Бога, чадца, и побѣдили сте гы; защото
по голѣмъ е оный [з]който е въ васъ, а
5 не който е въ свѣтъ-тъ. [и]Тѣ сѫ отъ свѣтъ-
тъ, за това отъ свѣтъ-тъ говорятъ, [і]и
6 свѣтъ-тъ тѣхъ слуша. Ный смы отъ Бога;
[к]който познава Бога, насъ слуша; който
не е отъ Бога, не ны слуша. Отъ това
познавамы [л]духъ-тъ на истинѫ-тѫ и духъ-
тъ на заблужденіе-то.
7 [м]Възлюбленни, да любимъ единъ дру-
гыго; защото любовь-та е отъ Бога; и
всякой който люби, отъ Бога е роденъ,
8 и познава Бога. Който не люби, [н]не е
позналъ Бога, защото [о]Богъ е любовь.
9 [п]Въ това ся яви Божія-та къмъ насъ лю-
бовь, че Сына своего единороднаго про-
води Богъ на свѣтъ-тъ, [р]да бѫдемъ живи
10 чрѣзъ него. Въ това е любовь-та, [с]не че
ный смы Бога възлюбили, но че той въз-
люби насъ, и проводи Сына своего [т]умп-
11 лостивеніе за наши-тѣ грѣхове. Възлю-
бленни, [у]понеже така възлюби насъ Богъ,
и ный смы длъжни да любимъ единъ
12 другыго. [ф]Бога никой не е видѣлъ ни-
кога; ако любимъ единъ другыго, Богъ
прѣбѫдва въ насъ; [х]и любовь-та негова
13 е съвършенна въ насъ. [ц]Отъ това позна-
вамы, че прѣбѫдвамы въ него, и той въ
насъ, защото отъ Духа своего е далъ
14 намъ. И [ч]ный видѣхмы и свидѣтелству-
вамы, че [ш]Отецъ проводи Сына Спаси-
15 тель на свѣтъ-тъ. [щ]Който исповѣда че
Іисусъ е Сынъ Божій, Богъ прѣбѫдва въ
16 него, и той въ Бога. И ный познахмы и
повѣрувахмы любовь-тѫ, коіѫто Богъ има
къмъ насъ, [ъ]Богъ е любовь; и [ы]който прѣ-
бѫдва въ любовь-тѫ, прѣбѫдва въ Бога, и
17 Богъ въ него. Въ това е съвършенна любовь-
та въ насъ, [ь]да имамы дързновеніе въ сѫд-
ный-тъ день; [ѣ]защото както е той, *така* смы
18 и ный въ тойзи свѣтъ. Въ любовь-тѫ страхъ
нѣма, но съвършенна-та любовь пропѫжда
вънъ страхъ-тъ; защото страхъ-тъ има мѫ-
кѫ, и който ся страхува [ю]не е съвършенъ
19 въ любовь-тѫ. Ный любимъ него, защото
20 първомъ той възлюби насъ. [я]Ако рече нѣ-
кой: Любіѫ Бога, а ненавижда брата си,
лъжъ е; защото който не люби брата си,
когото е видѣлъ, Бога [ж]когото не е ви-
21 дѣлъ, какъ може да го люби? И [ѣж]тѫіѫ
заповѣдь имамы отъ него, че който люби
Бога да люби и брата си.

ГЛАВА 5.

1 [а]Всякой който вѣрува [б]че Іисусъ е
Христосъ, [в]отъ Бога е роденъ; [г]и всякой
който люби оногози който е родилъ, люби
2 и роденый-тъ отъ него. Отъ това позна-
вамы че любимъ чада-та Божіи, когато
Бога любимъ, и заповѣди-тѣ неговы па-
3 зимъ: [д]Защото тая е любовь-та Божія,
да пазимъ заповѣди-тѣ неговы; и [е]запо-
4 вѣди-тѣ му не сѫ тежкы. Защото [ж]всяко
отъ Бога родено побѣждава свѣтъ-тъ, и
тая е побѣда-та която е свѣтъ-тъ побѣ-
5 дила, вѣра-та наша. Кой е който побѣ-

ж Іоан. 18; 37. Гл. 1; 8.
ѣж 1 Кор. 4; 4.
а Іов. 22; 26.
б Евр. 10; 22. Гл. 2; 28. 4; 17.
в Псал. 34; 15. 145; 18, 19. Прит. 15; 29. Іер. 29; 12. Мат. 7; 8. 21; 22. Мар. 11; 24. Іоан. 14; 13. 15; 7. 16; 23, 24. Іак. 5; 16. Гл. 5; 14.
г Іоан. 8; 29. 9; 31.
д Іоан. 6; 29. 17; 3.
е Мат. 22; 39. Іоан. 13; 34. 15; 12. Ефес. 5; 2. 1 Сол. 4; 9. 1 Пет. 4; 8. Ст. 11. Гл. 4; 21.
ж Гл. 2; 8, 10.
з Іоан. 14; 23. 15; 10. Гл. 4; 12.
и Іоан. 17; 21 и дрг.
і Рим. 8; 9. Гл. 4; 13.

—

а Іер. 29; 8. Мат. 24; 4.
б 1 Кор. 14; 29. 1 Сол. 5; 21. Отк. 2; 2.
в Мат. 24; 5, 24. Дѣян. 20; 30. 1 Тим. 4; 1. 2 Пет. 2; 1. Гл. 2; 18. 2 Іоан. 7.
г 1 Кор. 12; 3. Гл. 5; 1.
д Гл. 2; 22. 2 Іоан. 7.
е 2 Сол. 2; 7. Гл. 2; 18, 22.
ж Гл. 5; 4.
з Іоан. 12; 31. 14; 30. 16; 11. 1 Кор. 2; 12. Ефес. 2; 2. 6; 12.
и Іоан. 3; 31.
і Іоан. 15; 19. 17; 14.
к Іоан. 8; 47. 10; 27. 1 Кор. 14; 37. 2 Кор. 10; 7.
л Иса. 8; 20. Іоан. 14; 17.
м Гл. 3; 10, 11, 23.
н Гл. 2; 4. 3; 6.
о Ст. 16.
п Іоан. 3; 16. Рим. 5; 8. 8; 32. Гл. 3; 16.
р Гл. 5; 11.
с Іоан. 15; 16. Рим. 5; 8, 10. Тит. 3; 4.
т Гл. 2; 2.
у Мат. 18; 33. Іоан. 15; 12, 13. Гл. 3; 16.
ф Іоан. 1; 18. 1 Тим. 6; 16. Ст. 20.
х Гл. 2; 5. Ст. 18.
ц Іоан. 14; 20. Гл. 3; 24.
ч Іоан. 1; 14. Гл. 1; 1, 2.
ш Іоан. 3; 17.
щ Рим. 10; 9. Гл. 5; 1, 5.
ъ Ст. 8.
ы Ст. 12. Гл. 3; 24.
ь Іак. 2; 13. Гл. 2; 28. 3; 19, 21.
ѣ Гл. 3; 3.
ю Ст. 12.
я Гл. 2; 4. 3; 17.
ж Ст. 12.
ѣж Мат. 22; 37, 39. Іоан. 13; 34. 15; 12. Гл. 3; 23.

—

а Іоан. 1; 12.
б Гл. 2; 22, 23. 4; 2, 15.
в Іоан. 1; 13.
г Іоан. 15; 23.
д Іоан. 14; 15, 21, 23. 15; 10. 2 Іоан. 6.
е Мих. 6; 8. Мат. 11; 30.
ж Іоан. 16; 33. Гл. 3; 9. 4; 4.

ждава свѣтъ-тъ, ако не тойзи [з]който вѣ-
рува че Іисусъ е Сынъ Божій?
6 Той е който е дошелъ [и]съ водѫ и съ
кръвь, Іисусъ Христосъ; не тъкмо съ во-
дѫ, но съ водѫ и съ кръвь; [і]и Духъ-тъ е
който свидѣтелствува; понеже Духъ-тъ е
7 истина-та. Защото трима сѫ които сви-
дѣтелствуватъ [на небеса, Отецъ, [к]Слово
и Духъ Святый; и [л]тія трима-та сѫ едно.
8 И три сѫ които свидѣтелствуватъ на зе-
мѭ-тѫ], Духъ-тъ, и вода-та и кръвь-та;
9 и *тія* три-тѣ сѫ *съгласны* въ едно. Ако
пріимамы [м]свидѣтелство-то на человѣцы-
тѣ, свидѣтелство-то Божіе е по голѣмо,
[н]защото това е свидѣтелство-то Божіе
10 което свидѣтелствова за Сына си. Който
вѣрува въ Сына Божія, [о]има свидѣтел-
ство-то въ себе си; който не вѣрува въ
Бога, [п]направилъ го е лъжецъ, защото
не е повѣрувалъ въ свидѣтелство-то, кое-
то Богъ е свидѣтелствувалъ за Сына си.
11 И [р]това е свидѣтелство-то, че животъ вѣ-
ченъ е далъ намъ Богъ, и [с]той животъ
12 е въ Сына му. [т]Който има Сынъ-тъ, има
животъ: който нѣма Сына Божія, нѣма
животъ.

13 [у]Това писахъ вамъ, които вѣрувате въ
име-то на Сына Божія, [ф]да знаете че и-
мате животъ вѣченъ, и да вѣрувате въ
14 име-то на Сына Божія. И това е дързно-
веніе-то, което имамы къмъ него, че, [х]ако
просимъ нѣщо по неговѫ-тѫ волѭ, слуша
15 ны. И ако знаемъ че ны слуша, каквото
да му попросимъ, знаемъ че получвамы
прошенія-та които смы попросили отъ
16 него. Ако види нѣкой брата си че съгрѣ-
шава грѣхъ не смъртно, ще попроси, и
Богъ [ц]ще му даде животъ, *сирѣчь* на оныя
които съгрѣшаватъ не смъртно. [ч]Има грѣхъ
смъртенъ; [ш]не казувамъ за него да ся
17 помоли. [щ]Всяка неправда е грѣхъ, и има
18 грѣхъ не смъртенъ. Знаемъ че [ъ]всякой
роденный отъ Бога не съгрѣшава; но кой-
то е роденъ отъ Бога [ы]пази себе си, и
19 лукавый не ся прикоснува нему. Знаемъ
че смы отъ Бога; и цѣлый [ь]свѣтъ въ лу-
20 каваго лѣжи. Знаемъ още че Сынъ Божій
дойде, и [ѣ]даде намъ разумѣніе, [ю]да по-
знавамы истиннаго, и въ истиннаго смы,
сирѣчь въ Сына му Іисуса Христа; [я]той е
21 Богъ истинный, и [ж]животъ вѣчный. Чадца,
[іж]пазѣте себе си отъ идолы. Аминь.

ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

1 *Азъ* Старецъ до избраннѫ-тѫ госпожѫ,
и до чада-та й, [а]които азъ наистинѫ лю-
бѭ; и не само азъ, но и всичкы които
2 сѫ познали [б]истинѫ-тѫ; За истинѫ-тѫ,
която прѣбѫдва въ насъ, и ще бѫде во
3 вѣкы съ насъ; [в]Да бѫде съ васъ благо-
дать, милость, миръ отъ Бога Отца, и отъ
Господа Іисуса Христа Сына Отча, [г]въ
истинѫ и любовь.
4 Много ся възрадовахъ, че намѣрихъ отъ
чада-та ти *нѣкои* да [д]ходятъ въ истинѫ-тѫ,
5 както пріяхмы заповѣдь отъ Отца. И се-
га, госпоже, умолявамъ тя, [е]не като че
ти пишѫ новѫ заповѣдь, но тѫѭ коѭто
отъ начало имахмы, [ж]да любимъ единъ
6 другыго. И [з]тая е любовь-та, да ходимъ
по заповѣди-тѣ неговы. Тая е заповѣдь-та,
[и]както сте испърво чули, да ходите въ
7 неѭ. Защото [і]много лъстци влѣзохѫ въ
свѣтъ-тъ, [к]които не исповѣдуватъ че Іи-
сусъ Христосъ дойде въ плъть; [л]такъвъ
8 *человѣкъ* е лъжецъ и антихристъ. [м]Вни-

з 1 Кор. 15; 57. Гл. 4; 15.
и Іоан. 19; 34.
і Іоан. 14; 17. 15; 26. 16; 13. 1 Тим. 3; 16.
к Іоан. 1; 1. Отк. 19; 13.
л Іоан. 10; 30.
м Іоан. 8; 17, 18.
н Мат. 3; 16, 17. 17; 5.
о Рим. 8; 16. Гал. 4; 6.
п Іоан. 3; 33. 5; 38.
р Гл. 2; 25.
с Іоан. 1; 4. Гл. 4; 9.
т Іоан. 3; 36. 5; 24.
у Іоан. 20; 31.
ф Гл. 1; 1, 2.
х Гл. 3; 22.
ц Іов. 42; 8. Іак. 5; 14, 15.
ч Мат. 12; 31, 32. Марк. 3; 29. Лук. 12; 10. Евр. 6; 4, 6. 10; 26.
ш Іер. 7; 16. 14; 11. Іоан. 17; 9.
щ Гл. 3; 4.
ъ 1 Пет. 1; 23. Гл. 3; 9.
ы Іак. 1; 27.
ь Гал. 1; 4.
ѣ Лук. 24; 45.
ю Іоан. 17; 3.
я Иса. 9; 6. 44; 6. 54; 5. Іоан. 20; 28. Дѣян. 20; 28. Рим. 9; 5. 1 Тим. 3; 16. Тит. 2; 13. Евр. 1; 8.
ж Ст. 11, 12, 13.
іж 1 Кор. 10; 14.

—

а 1 Іоан. 3; 18. Ст. 3, 3. Іоан. 1.
б Іоан. 8; 32. Гал. 2; 5, 14. 3; 1. 5; 7. Кол. 1; 5. 2 Сол. 2; 13. 1 Тим. 2; 4. Евр. 10; 26.
в 1 Тим. 1; 2.
г Ст. 1.
д 3 Іоан. 3.
е 1 Іоан. 2; 7 8. 3; 11.
ж Іоан. 13; 34. 15; 12. Ефес. 5; 2. 1 Пет. 4; 8. 1 Іоан. 3; 23.
з Іоан. 14; 15, 21. 15; 10. 1 Іоан. 2; 5. 5; 3.
и 1 Іоан. 2; 24.
і 1 Іоан. 4; 1.
к 1 Іоан. 4; 2, 3.
л 1 Іоан. 2; 22. 4; 3.
м Марк. 13; 9.

мавайте себе си [н]да не изгубимъ онова,
което смы изработили, но да получимъ
9 пълнѫ заплатѫ. [о]Всякой който прѣстѫ-
пува и не прѣбѫдва въ Христово-то уче-
ніе, нѣма Бога; тойзи който прѣбѫдва въ
ученіе-то Христово, той има и Отца и Сына.
10 Ако иде нѣкой при васъ, и не носи това у-
ченіе, недѣйте го пріима въ кѫщи, [п]и не го
11 поздравявайте. Защото който го поздравя-
ва, бива участникъ въ неговы-тѣ злы дѣла.
12 [р]Ако и да имахъ много да ви пишѫ,
не рачихъ съ книгѫ и съ мастило; но
надѣѭ ся да дойдѫ при васъ, и уста съ
уста да ви говорѭ, [с]да бѫде радость-та
13 наша испълнена. [т]Поздравяватъ тя чада-
та на избраннѫ-тѫ твоѭ сестрѫ. Аминь.

[н] Гал. 3; 4. Евр. 10; 32, 35.
[о] 1 Іоан. 2; 23.
[п] Рим. 16; 17. 1 Кор. 5; 11. 16; 22. Гал. 1; 8, 9. 2 Тим. 3; 5. Тит. 3; 10.
[р] 3 Іоан. 13.
[с] Іоан. 17; 13. 1 Іоан. 1; 4.
[т] 1 Пет. 5; 13.

ТРЕТЬО-ТО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

1 *Азъ* Старецъ възлюбленному Гаію, [а]ко-
2 гото наистинѫ любѭ. Възлюбленне, мо-
литствувамъ въ всичко да благоуспѣвашь
и да си здравъ, както благоуспѣва душа-
3 та ти. Защото много ся възрадовахъ, ко-
гато дойдохѫ братія-та и свидѣтелство-
вахѫ за твоѭ-тѫ истинѫ, [б]както ты хо-
4 дишь въ истинѫ-тѫ. По голѣмѫ радость
нѣмамъ отъ това, да слушамъ [в]че чада-
5 та ми ходятъ въ истинѫ-тѫ. Възлюблен-
не, вѣрно вършишь каквото правишь на
6 братія-та и на чужденцы-тѣ, Които свидѣ-
телствовахѫ прѣдъ церквѫ-тѫ за твоѭ-
тѫ любовь, и които ако прѣдиспратишь
7 достойно Богу, добрѣ ще сторишь. Защо-
то за негово-то име излѣзохѫ, [г]безъ да
8 зематъ нищо отъ языччницы-тѣ. Ный про-
чее длъжни смы да пріимамы таквызи, за
да смы спомощници на истинѫ-тѫ.
9 Писахъ до церквѫ-тѫ; но Діотревъ
който обича да първенствува въ тѣхъ не
10 ны пріима. За това, ако дойдѫ, ще
напомнѭ за неговы-тѣ дѣла които прави,
като блядослови противъ насъ съ лошы
думы; и като не е доволенъ съ това не
само той не пріима братія-та, но въспира
и тѣзи които ищѫтъ *да гы пріиматъ*, и
11 отъ церквѫ-тѫ гы пѫди. Възлюбленне,
[д]не подражавай зло-то, но добро-то. [е]Кой-
то прави добро, отъ Бога е, а който прави
12 зло, не е видѣлъ Бога. [ж]За Димитрія ся
добро свидѣтелствува отъ всичкы, и отъ
самѫ-тѫ истинѫ; а свидѣтелствувамы още
и ный, [з]и знаете че наше-то свидѣтелство
е истинно.
13 [и]Много имахъ да пишѫ, но не щѫ да
14 ти пишѫ съ мастило и перо; А надѣѭ ся
скоро да тя видѭ, и ще поговоримъ у-
15 ста съ уста. Миръ тебѣ. Поздравяватъ тя
пріятели-тѣ; поздрави пріятели-тѣ по име.

[а] 2 Іоан. 1.
[б] 2 Іоан. 4.
[в] 1 Кор. 4; 15. Филим. 10.
[г] 1 Кор. 9; 12, 15.
[д] Псал. 37; 27. Иса. 1; 16, 17. 1 Пет. 3; 11.
[е] 1 Іоан. 2; 29. 3; 6; 9.
[ж] 1 Тим. 3; 7.
[з] Іоан. 21; 24.
[и] 2 Іоан. 12.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ ІУДИНО.

---

1 Іуда, рабъ Іисусъ Христовъ, а [а]братъ
Іакововъ, [б]до званны-тѣ, *които сѫ* освя-
тени отъ Бога Отца, и [в]съхранени отъ
2 Іисуса Христа; Милость да ся умножи
вамъ, и [г]миръ и любовь.
3 Възлюбленни, понеже полагамъ всяко
стараніе да ви пишѫ [д]за общо-то спасе-
ніе, за нуждно счетохъ да ви пишѫ, и
да вы увѣщаѭ [е]да ся подвизавате за вѣ-
рѫ-тѫ, която еднъжь бы прѣдадена на
4 святыи-тѣ. [ж]Защото ся примъкнѫхѫ нѣ-
кои человѣци, [з]които отъ давна сѫ прѣд-
назначени на това осѫжданіе, нечестиви,
които [и]прѣобращатъ [і]благодать-тѫ на Бо-
га нашего въ невъздържность, и [к]отри-
чатъ ся отъ самаго Владыкѫ Бога и Го-
5 спода нашего Іисуса Христа. А искамъ
да ви напомнѭ, ако и да сте познали
вы еднъжь това, че [л]Господь отъ какъ
избави *свой-тъ* народъ изъ Египетскѫ-тѫ
земѭ, [м]погуби послѣ онѣзи които не
6 повѣровахѫ. И [н]ангелы-тѣ които не упа-
зихѫ свое-то достоинство, но напуснѫхѫ
собственно-то си жилище, [о]варди въ вѣч-
ны връскы отдолу подъ мракъ-тъ, [п]за
7 сѫдъ-тъ на великый-тъ день: [р]Както Со-
домъ, Гоморръ, и околни-тѣ имъ градо-
ве, подобно тѣмъ ся прѣдадохѫ на блуд-
ство, и слѣдувахѫ вслѣдъ чуждѫ плъть,
прѣдлежатъ за примѣръ, като търпятъ
8 наказаніе-то на вѣчный-тъ огнь. [с]Така и
тѣзи които бълнуватъ и осквърняватъ
плъть-тѫ, прѣзиратъ власть-тѫ, и [т]на-
9 чалства-та злословятъ. А [у]Михаилъ ар-
хангелъ, когато въ борбѫ съ діавола ся
прѣпираше за Моисеово-то тѣло, [ф]не смѣя
да произнесе *противъ него* хулително о-
сѫжденіе, но рече: [х]Господь да ти за-
10 прѣти. Но [ц]тѣ злословятъ това което не
знаѭтъ, а което знаѭтъ природно, както
безсловесны-тѣ животны, въ това растлѣ-
11 ватъ себе си. Горко имъ; защото ходихѫ
въ пѫть-тъ [ч]Каиновъ, [ш]и зарадъ мъздѫ
рукнѫхѫ ся въ заблужденіе-то Валаамо-
во, и погынѫхѫ въ упорство-то [щ]Кореово.
12 [ъ]Тѣ сѫ пятна [ы]на ваши-тѣ любовны
събранія, като пируватъ съ васъ заедно
безъ страхъ, и напасуватъ себе си; [ь]о-
блаци безводни, носени [ѣ]отъ вѣтрове-тѣ;
дървета есенны, бесплодны, дважь умрѣли,
13 [ю]искоренены; [я]Свирѣпы волны морскы,
които испущатъ като [ѫ]пѣнѫ свои-тѣ си
срамоты; звѣзды скытателны, [ѭ]за които
14 е въ вѣкъ завардена мрачна тъмнина. А
пророкува за тѣхъ и [а]Енохъ седмый отъ
Адама, и рече: Ето [б]иде Господь съ мно-
15 го тысящы свои святы, Да направи сѫд-
бѫ надъ всичкы, и да изобличи всичкы-
тѣ между тѣхъ нечестивы, за вси-тѣ дѣ-
ла на тѣхно-то нечестіе, които сторихѫ,
и [в]за вси-тѣ жестокы *думы* които говори-
хѫ противъ него нечестиви-тѣ грѣшници.
16 Тѣ сѫ роптатели, мѫмрицы, които хо-
дятъ по похоти-тѣ си; и [г]уста-та имъ на-
дуто говорятъ, и [д]ласкаѭтъ лица за пе-
17 чалбѫ. [е]Но вы, възлюбленни, помнѣте
думы-тѣ прѣдречены отъ апостолы-тѣ на
18 Господа нашего Іисуса Христа; Какъ ви
казувахѫ че [ж]на послѣдньо врѣме ще и-
ма подсмиватели, които ще ходятъ по
свои-тѣ си нечестивы похоти.
19 Тѣ сѫ [з]които ся отлѫчватъ, [и]плътскы,
20 които Духъ нѣматъ. А вы, възлюбленни,
[і]назидавайте себе си на прѣсвятѫ-тѫ ва-
шѫ вѣрѫ, и [к]молѣте ся Духомъ Святымъ.
21 Пазѣте себе си въ любовь-тѫ Божіѭ, въ
[л]ожиданіе на милость-тѫ на Господа на-
шего Іисуса Христа за животъ вѣченъ.
22 И къмъ едны бывайте милостиви, съ раз-
23 сѫжденіе; А другы [м]спасавайте съсъ
страхъ, като гы [н]истъргнувате изъ огнь-
тъ, и гнусѣте ся даже и отъ [о]дрехѫ-тѫ
осквърненѫ отъ плъть-тѫ.
24 [п]А на Оногози който може да вы съ-
храни безгрѣшны, и [р]да вы постави не-
порочны въ радость прѣдъ851 неговѫ-тѫ си
25 славѫ, [с]Единому прѣмудрому Богу *и* Спа-
су нашему, *да бѫде* слава, и величіе, дър-
жава и власть, и нынѣ и во вся вѣкы.
Аминь.

а Лук. 6; 16. Дѣян. 1; 13.
б Рим. 1; 7.
в Іоан. 17; 11, 12, 15. 1 Пет. 1; 5.
г 1 Пет. 1; 2. 2 Пет. 1; 2.
д Тит. 1; 4.
е Фил. 1; 27. 1 Тим. 1; 18. 6; 12. 2 Тим. 1; 13. 4; 7.
ж Гал. 2; 4. 2 Пет. 2; 1.
з Рим. 9; 21, 22. 1 Пет. 2; 8.
и 2 Пет. 2; 10.
і Тит. 2; 11. Евр. 12; 15.
к Тит. 1; 16. 2 Пет. 2; 1. 1 Іоан. 2; 22.
л 1 Кор. 10; 9.
м Числ. 14; 29, 37. 26; 64. Псал. 106; 26. Евр. 3; 17, 19.
н Іоан. 8; 44.
о 2 Пет. 2; 4.
п Отк. 20; 10.
р Быт. 19; 24. Втор. 29; 23. 2 Пет. 2; 6.
с 2 Пет. 2; 10.
т Исх. 22; 28.
у Дан. 10; 13. 12; 1. Отк. 12; 7.
ф 2 Пет. 2; 11.
х Зах. 3; 2.
ц 2 Пет. 2; 12.
ч Быт. 4; 5. 1 Іоан. 3; 12.
ш Числ. 22; 7, 21. 2 Пет. 2; 15.
щ Числ. 16; 1 и др.
ъ 2 Пет. 2; 13.
ы 1 Кор. 11; 21.
ь Прит. 25; 14. 2 Пет. 2; 17.
ѣ Ефес. 4; 14.
ю Мат. 15; 13.
я Иса. 57; 20.
ѫ Фил. 3; 19.
ѭ 2 Пет. 2; 17.
а Быт. 5; 18.
б Втор. 33; 2. Дан. 7; 10. Зах. 14; 5. Мат. 25; 31. 2 Сол. 1; 7. Отк. 1; 7.
в 1 Цар. 2; 3. Псал. 31; 18. 94; 4. Мал. 3; 13.
г 2 Пет. 2; 18.
д Прит. 28; 21. Іак. 2; 1, 9.
е 2 Пет. 3; 2.
ж 1 Тим. 4; 1. 2 Тим. 3; 1. 4; 3. 2 Пет. 2; 1. 3; 3.
з Прит. 18; 1. Іез. 14; 7. Осія 4; 14. 9; 10. Евр. 10; 25.
и 1 Кор. 2; 14. Іак. 3; 15.
і Кол. 2; 7. 1 Тим. 1; 4.
к Рим. 8; 26. Ефес. 6; 18.
л Тит. 2; 13. 2 Пет. 3; 12.
м Рим. 11; 14. 1 Тим. 4; 16.
н Амос. 4; 11. Зах. 3; 2. 1 Кор. 3; 15.
о Зах. 3; 4, 5. Отк. 3; 4.
п Рим. 16; 25. Ефес. 3; 20.
р Кол. 1; 22.
с Рим. 16; 27. 1 Тим. 1; 17. 2; 3.

—

КЪ РИМЛЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ рабъ Іисусъ Христовъ, [а]при-
званъ апостолъ, [б]избранъ *да проповѣда* е-
2 вангеліе-то Божіе, [в](Което по напрѣдъ
обѣща *Богъ* [г]чрѣзъ пророцы-тѣ си въ свя-
3 ты-тѣ писанія, За Сына си, Господа наше-
го Іисуса Христа, [д]който по плъть ся ро-
4 ди [е]отъ сѣме-то Давидово, [ж]А по Духъ-тъ
на святынѭ-тѫ, чрѣзъ въскрьсеніе-то отъ
мьртвы-тѣ [з]откры ся въ *всичкѫ* силѫ Сынъ
5 Божій: Чрѣзъ когото [и]пріехмы благодать
и посланничество [і]за негово име да *при-*
ведемъ [к]въ послушаніе-то на вѣрѫ-тѫ отъ
6 всичкы-тѣ народы; Между които сте и вы
7 призвани отъ Іисуса Христа;) На всичкы
васъ които сте въ Римъ, възлюблении
Божіи, [л]призвани святіи; [м]благодать да
бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца наше-
го, и Господа Іисуса Христа.
8 Най първо [н]благодарѭ Бога моего чрѣзъ
Іисуса Христа за всинца вы, защото [о]вѣ-
ра-та ваша по всичкый-тъ свѣтъ ся въз-
9 вѣстява. Понеже [п]свидѣтель ми е Богъ,
[р]комуто служѫ съ духъ-тъ си въ благо-
вѣствованіе-то на Сына му, че [с]непрѣстан-
10 но вы споменувамъ, И въ молитвы-тѣ си,
вынѫгы ся [т]молѭ, дано [у]съ волѭ-тѫ
Божіѭ да ся сподобѭ нѣкога да дойдѫ
11 до васъ; Защото желаѭ да вы видѭ, [ф]за
да ви прѣдамъ духовно нѣкое дарованіе,
12 за утвьрденіе ваше; А то е да ся утѣшѫ
взаимно между васъ [х]чрѣзъ общѫ-тѫ вѣ-
13 рѫ вашѫ и моѭ. И не искамъ, братіе,
да не знаете че [ц]много пѫти ся канихъ
да дойдѫ до васъ, за да имамъ и отъ по-
между васъ нѣкой [ч]плодъ, както и между
другы-тѣ народы, (но до сега все сьмь
14 былъ [ш]въспиранъ). [щ]Длъженъ сьмь и на
Еллины и на варвары, на учены и на не-
15 учены; Така колкото отъ моѭ странѫ,
готовъ *сьмь* да проповѣдамъ евангеліе-то
16 и на васъ които сте въ Римъ. Защото [ѕ]не
ся срамувамъ отъ благовѣствованіе-то Хри-
стово; понеже [ы]е сила Божія за спасеніе
на всякого който вѣрува, първомъ на [ь]Іу-
17 деина а *послѣ* и на язычника. Защото прав-
да-та Божія [ѣ]въ него ся открыва чрѣзъ
вѣрѫ за вѣрѫ, както е писано; [ю]„Пра-
ведный-тъ чрѣзъ вѣрѫ ще бѫде живъ.“
18 [я]Защото гнѣвъ Божій ся открыва отъ
небе-то върхъ всяко нечестіе и неправдѫ
на человѣцы-тѣ, които държатъ истинѫ-
19 тѫ съ неправдѫ. Понеже, това [ж]което е
възможно да ся знае за Бога, извѣстно
е на тѣхъ; защото [іж]Богъ имъ *го* изяви.
20 Понеже [а]невидимы-тѣ неговы, *сирѣчь* при-
сносущна-та негова сила и божественность,
виждатъ ся явно, отъ създаніе міра разу-
мѣваемы чрѣзъ творенія-та, така щото тѣ
21 оставатъ безотвѣтни. Защото като позна-
хѫ Бога, не прославихѫ *го* като Бога,
нито *го* благодарихѫ; но [б]осуетихѫ ся въ
свои-тѣ размышленія, и помрачи ся не-
22 смысленно-то тѣхно сьрдце. Като ся [в]ка-
23 зуватъ че сѫ мудри избезумѣхѫ, И сла-
вѫ-тѫ [г]на нетлѣннаго Бога измѣнихѫ въ
подобіе на образъ на тлѣненъ человѣкъ,
и на птицы и на четвероногы и на гадове.
24 [д]За това и споредъ похоти-тѣ на сьрдца-
та имъ, прѣдаде гы Богъ на нечистотѫ,
[е]да ся обесчестяватъ тѣла-та имъ [ж]въ
25 самы тѣхъ, Тѣ които промѣнихѫ [ѕ]истинѫ-
тѫ Божіѭ [и]въ лъжѫ, и поклонихѫ ся и
послужихѫ на тварь-тѫ, а не на Творца,
който е благословенъ въ вѣкы. Аминь.
26 За това гы прѣдаде Богъ на срамотны
[і]страсти; защото и жены-тѣ имъ измѣнихѫ
естественно-то употрѣбеніе на противое-
27 стественно. Подобно и мѫжіе-тѣ оставихѫ

а Дѣян. 22; 21. 1 Кор. 1; 1. 1 Тим. 1; 11. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
б Дѣян. 9; 15. 13; 2. Гал. 1; 15.
в Дѣян. 26; 6. Тит. 1; 2.
г Гл. 3; 21. 16; 26. Гал. 3; 8.
д Іоан. 1; 14. Гал. 4; 4.
е Мат. 1; 6, 16. Лук. 1; 32. Дѣян. 2; 30. 2 Тим. 2; 8.
ж Дѣян. 13; 33.
з Евр. 9; 14.
и Гл. 12; 3. 15; 15. 1 Кор. 15; 10. Гал. 1; 15. 2; 9. Ефес. 3; 8.
і Дѣян. 6; 7. Гл. 16; 26.
к Дѣян. 9; 15.
л Гл. 9; 2, 4. 1 Кор. 1; 2. 1 Сол. 4; 7.
м 1 Кор. 1; 3. 2 Кор. 1; 2. Гал. 1; 3.
н 1 Кор. 1; 4. Филип. 1; 3. Кол. 1; 3, 4. 1 Сол. 1; 2. Филим. 4.
о Гл. 16; 19. 1 Сол. 1; 8.
п Гл. 9; 1. 2 Кор. 1; 23. Филип. 1; 8. 1 Сол. 2; 5.
р Дѣян. 27; 23. 2 Тим. 1; 3. Іоан. 4; 23, 24. Филип. 3; 3.
с 1 Сол. 3; 10.
т Гл. 15; 23, 32. 1 Сол. 3; 10.
у Іак. 4; 15.
ф Гл. 15; 29.
х Тит. 1; 4. 2 Пет. 1; 1.
ц Гл. 15; 23.
ч Дѣян. 16; 7. 1 Сол. 2; 18.
ш Филип. 4; 17.
щ 1 Кор. 9; 16.
ѕ Псал. 40; 9, 10. Мар. 8; 38. 2 Тим. 1; 8.
ы 1 Кор. 1; 18. 15; 2.
ь Лук. 2; 30, 31, 32. 24; 47. Дѣян. 3; 26. 13; 26, 46. Гл. 2; 9.
ѣ Гл. 3; 21.
ю Авв. 2; 4. Іоан. 3; 36. Гал. 3; 11. Филип. 3; 9. Евр. 10; 38.
я Дѣян. 17; 30. Ефес. 5; 6. Кол. 3; 6.
ж Дѣян. 14; 17.
іж Іоан. 1; 9.
а Псал. 19; 1 и дрг. Дѣян. 14; 17. 17; 27.
б 4 Цар. 17; 15. Іер. 2; 5. Ефес. 4; 17, 18.
в Іер. 10; 14.
г Втор. 4; 16. и дрг. Псал. 106; 20. Иса. 40; 18, 25. Іер. 2; 11. Іез. 8; 10. Дѣян. 17; 29.
д Псал. 81; 12. Дѣян. 7; 42. Ефес. 4; 18, 19. 2 Сол. 2; 11, 12.
е 1 Кор. 6; 18. 1 Сол. 4; 4. 1 Пет. 4; 3.
ж Лев. 18; 22.
ѕ 1 Сол. 1; 9. 1 Іоан. 5; 20.
и Иса. 44; 20. Іер. 10; 14. 13; 25. Амос. 2; 4.
і Лев. 18; 22, 23. Ефес. 5; 12. Іуд. 10.

естественно-то употрѣбеніе на женскый-
тъ полъ, та ся разжегохѫ въ похоть-тѫ
си единъ на другый, и струватъ безобра-
зность мѫжіе на мѫжіе, и пріиматъ си
достойно-то въздаяніе на свое-то заблу-
28 жденіе. И както не ся постарахѫ да иматъ
разумѣніе за Бога, прѣдаде гы Богъ на
развратенъ умъ, да правятъ [к]което не по-
29 добава, Испълнени съсъ всякѫ неправдѫ,
съ блудъ, съ лукавство, съ корыстолюбіе,
и съ злобѫ; пълни съсъ зависть, съ убій-
ство, съ крамолѫ, съ измамѫ *и* съ злонра-
30 віе; Шепотници, клеветници, богоненави-
стници, хулители, горди, самохвалци, измы-
слители на злины, непокорни на родители-
31 тѣ *си*, Неразумни, вѣроломни, немилосерди,
32 непримирителни, немилостиви; Които, още
и [л]като знаѭтъ праведный-тъ Божій
сѫдъ, че тѣзи които правятъ таквызи ра-
боты [м]сѫ достойни за смърть, не само гы
правятъ, но и [н]соизволяватъ на онѣзи
които гы правятъ.

ГЛАВА 2.

1 За това [а]безотвѣтенъ си, о человѣче, кой-
то и да си, който сѫдишь *другыго;* защо-
то [б]въ каквото сѫдишь другыго, себе си
осѫждашь; понеже ты който сѫдишь, пра-
2 вишь исто-то. А знаемъ че Божій сѫдъ
е споредъ истинѫ-тѫ върхъ тѣзи които
3 правятъ таквызи работы. И мыслишь ли
това, о человѣче, ты който сѫдишь тѣзи
що правятъ таквызи работы, че ще из-
бѣгнешь отъ Божій-тъ сѫдъ, като пра-
4 вишь и ты исто-то? Или прѣзирашь [в]бо-
гатство-то на неговѫ-тѫ благость, [г]търпѣ-
ливость, и [д]дълготърпѣніе, безъ да [е]зна-
ешь че Божія-та благодать тя води на по-
5 каяніе? А по упорство-то си и непокаян-
но-то *си* сърдце, ты [ж]трупашь на себе си
гнѣвъ, *за* въ день-тъ на гнѣвъ-тъ и на от-
крытіе-то на праведный-тъ сѫдъ отъ Бо-
6 га, [з]Който ще въздаде всякому споредъ
7 дѣла-та му; Животъ вѣченъ на тѣзи, кои-
то съ постоянство-то въ добро дѣло тър-
8 сятъ славѫ, почесть и безсмъртіе; Ярость
пакъ и гнѣвъ на тѣзи които [и]упорству-
ватъ и ся не покоряватъ на истинѫ-тѫ,
9 а покоряватъ ся на неправдѫ-тѫ; Скърбь
и утѣсненіе на всякѫ душѫ на человѣка
който работи зло, първомъ на [і]Іудеина
10 *послѣ* и на язычника; А [к]слава и почесть
и миръ всякому който прави добро, пър-
11 вомъ на Іудеина *послѣ* и на язычника. По-
12 неже Господь на лице [л]не гледа. Защото
тѣзи които сѫ съгрѣшили безъ законъ,
безъ законъ ще и да погынѫтъ; и които
сѫ подъ законъ съгрѣшили, по законъ
13 сѫдени ще бѫдѫтъ, (Защото [м]не сѫ пра-
ведни прѣдъ Бога слушатели-тѣ на за-
конъ-тъ, но испълнители-тѣ на законъ-тъ
14 ще бѫдѫтъ оправдани. Понеже, когато
язычници-тѣ, които нѣматъ законъ, по
природѫ правятъ което е законно, то
и законъ като нѣматъ тѣ, сами сѫ за-
15 конъ на себе си: Тѣ показуватъ дѣло-то
на законъ-тъ, написано на сърдца-та имъ,
иматъ и совѣсть-тѫ си, която съсвидѣ-
телствува, и помыслы-тѣ които ся осѫж-
даватъ или ся и оправдаватъ помежду си
16 единъ другый,) [н]Въ день-тъ, когато, [о]спо-
редъ мое-то благовѣствованіе, Богъ [п]чрѣзъ
Іисуса Христа ще сѫди тайны-тѣ *дѣла* на
человѣцы-тѣ.
17 Ето ты ся [р]зовешь Іудеинъ, и [с]облѣ-
гашь ся на законъ-тъ, и съ Бога ся [т]хва-
18 лишь, [у]И знаешь волѭ-тѫ *неговѫ*, [ф]и раз-
сѫждашь по добро-то, понеже ся научa-
19 вашь отъ законъ-тъ; [х]Имашь още увѣре-
ніе въ себе си, че си водитель на слѣпы-
тѣ, видѣлина на тѣзи които сѫ въ тъм-
20 нинѫ, Наставникъ на простацы-тѣ, учи-
тель на младенцы-тѣ, понеже [ц]имашь въ
законъ-тъ образъ-тъ на знаніе-то и на
21 истинѫ-тѫ. И тъй ты [ч]който учишь дру-
гыго, не учишь ли себе си? Ты който
проповѣдувашь да не крадѫтъ, крадешь
22 ли? Ты който казувашь да не прѣлюбо-
дѣйствуватъ, прѣлюбодѣйствувашь ли? Ты
който ся гнусишь отъ идолы-тѣ, [ш]свято-
23 татствувашь ли? Ты, [щ]който ся хвалишь
съсъ законъ-тъ, бесчестишь ли Бога чрѣзъ
24 прѣстѫпуваніе-то на законъ-тъ? Защото,
споредъ [ъ]както е писано, име-то Божіе
поради васъ ся хули между язычницы-тѣ.
25 Понеже обрѣзаніе-то [ы]ползува, ако испъл-
нявашь законъ-тъ; ако ли си прѣстѫп-
никъ на законъ-тъ, то твое-то обрѣзаніе
26 става необрѣзаніе: И тъй, [ь]ако необрѣ-
занный-тъ съхранява заповѣди-тѣ на за-
кона, негово-то необрѣзаніе нѣма ли да
27 *му* ся вмѣни за обрѣзаніе? И въ приро-
дно състояніе необрѣзанный-тъ, който ис-

к Ефес. 5; 4.
л Гл. 2; 2.
м Гл. 6; 21.
н Псал. 50; 18. Осія 7; 3.

—

а Гл. 1; 20.
б 2 Цар. 12; 5, 6, 7. Мат. 7; 1, 2. Іоан. 8; 9.
в Гл. 9; 23. Ефес. 1; 7. 2; 4, 7.
г Гл. 3; 25.
д Исх. 34; 6.
е Иса. 30; 18. 2 Пет. 3; 9, 15.
ж Втор. 32; 34. Іак. 5; 3.
з Іов. 34; 11. Псал. 62; 21. Прит. 24; 12. Іер. 17; 10. 32; 19. Мат. 16; 27. Гл. 14; 12. 1 Кор. 3; 8. 2 Кор. 5; 10. Отк. 2; 23. 20; 12. 22; 12.
и Іов. 24; 13. Гл. 1; 18. 2 Сол. 1; 8.
і Амос. 3; 2. Лук. 12; 47, 48. 1 Пет. 4; 17.
к 1 Пет. 1; 7.
л Втор. 10; 17. 2 Лѣт. 19; 7. Іов. 34; 19. Дѣян. 10; 34. Гал. 2; 6. Ефес. 6; 9. Кол. 3; 25. 1 Пет. 1; 17.
м Мат. 7; 21. Іак. 1; 22, 23, 25. 1 Іоан. 3; 7.
н Екк. 12; 14. Мат. 25; 31. Іоан. 12; 48. Гл. 3; 6. 1 Кор. 4; 5. Отк. 20; 12.
о Іоан. 5; 22. Дѣян. 10; 42. 17; 31. 2 Тим. 4; 1, 8. 1 Пет. 4; 5.
п Гл. 16; 25. 1 Тим. 1; 11. 2 Тим. 2; 8.
р Мат. 3; 9. Іоан. 8; 33. Гл. 9; 6, 7. 2 Кор. 11; 22.
с Мих. 3; 11. Гл. 9; 4.
т Иса. 45; 25. 48; 2. Іоан. 8; 41.
у Втор. 4; 8. Псал. 147; 19, 20.
ф Фил. 1; 10.
х Мат. 15; 14. 23; 16, 17, 19, 24. Іоан. 9; 34, 40, 41.
ц Гл. 6; 17. 2 Тим. 1; 13. 3; 5.
ч Псал. 50; 16 и дрг. Мат. 23; 3 и дрг.
ш Мат. 3; 8.
щ Ст. 17.
ъ 2 Цар. 12; 14. Иса. 52; 5. Іез. 36; 20, 23.
ы Гал. 5; 3.
ь Дѣян. 10; 34, 35.

пълнява законъ-тъ, [ѣ]не ще ли осѫди те-
бе, който имашь писаніе-то *на законъ-тъ*
и обрѣзаніе-то, а пакъ си прѣстѫпникъ
28 на законъ-тъ? [ю]Защото не е Іудеинъ той-
зи който е наявѣ *такъвъ*, нито е обрѣза-
29 ніе, което е наявѣ въ плъть-тѫ; Но Іу-
деинъ е тойзи който е [я]вѫтрешно *Іуде-
инъ*, и [ж]обрѣзаніе това което е въ сърдце-
то, по духъ, а не по [ѣж]буквѫ; [а]на кого-
то похвала-та не е отъ человѣцы-тѣ, но
отъ Бога.

ГЛАВА 3.

1 И тъй какво е прѣимущество-то на Іу-
деинъ-тъ? или каква полза има отъ о-
2 брѣзаніе-то? Много отъ всякѫ странѫ;
а най първо, защото [а]*на Іудеи-тѣ* ся въ-
3 вѣри слово-то Божіе. Понеже [б]ако нѣкои
не повѣрувахѫ, що *има отъ това?* [в]Да
ли ще тѣхно-то невѣрство да унищожи
4 Божіѭ-тѫ вѣрѫ? [г]Да не бѫде! но Богъ
[д]нека е истиненъ, а [е]всякой человѣкъ
лъжливъ; споредъ както е писано: [ж]„За
да ся оправдаешь въ словеса-та си, и да
5 побѣдишь когато ся сѫдишь." Ако ли на-
ша-та неправда показува Божіѭ-тѫ прав-
дѫ, що има да речемъ? Да ли е Богъ не-
6 справедливъ, когато наноси гнѣвъ? [з](По
человѣчески говорѭ.) Да не бѫде! поне-
7 же [и]какъ ще сѫди Богъ свѣтъ-тъ? Защо-
то, ако съ моіѭ-тѫ лъжѫ стане повече
явна истина-та Божіѭ за неговѫ славѫ,
то защо вече азъ да ся осѫждамъ като
8 грѣшникъ? И, (както ны хулятъ, и как-
то говорятъ нѣкои че ный *тъй* казвамы,)
[і]*защо* да не правимъ зло-то, за да дойде
добро-то? На таквызь осѫжденіе-то е
праведно.
9 А що отъ това? надминувамы ли *въ нѣ-
що язычницы-тѣ?* Никакъ; защото прѣд-
изобличихмы и Іудеи-тѣ и язычницы-тѣ,
10 че [к]всичкы сѫ подъ грѣхъ; Както е пи-
11 сано: [л]„Нѣма праведенъ ни единъ; Нѣма
който да разумѣва, нѣма който да търси
12 Бога. Всичкы ся уклонихѫ, купно непо-
трѣбни станѫхѫ, нѣма който да прави до-
13 бро, нѣма ни единъ." [м]„Гърло-то имъ е
гробъ отворенъ; съ языцы-тѣ си льстѣхѫ;"
[н]„подъ устны-тѣ имъ е ядъ аспидовъ;"
14 На които [о]„уста-та сѫ пълны съ клѣтвы
15 и горести." [п]„Нозѣ-тѣ имъ сѫ бързы да
16 пролѣѭтъ кръвь." „Запустѣніе и окаян-
17 ство въ пѫтища-та имъ; И пѫть миренъ
18 не сѫ познали." [р]„Нѣма страхъ Божій
19 прѣдъ очи-тѣ имъ." И знаемъ че [с]което
говори законъ-тъ, говори на онѣзи които
сѫ подъ законъ-тъ; [т]за да ся затулятъ
всякы уста и да бѫде [у]цѣлъ свѣтъ пови-
20 ненъ прѣдъ Бога. Защото ни една плъть
нѣма да ся оправдае прѣдъ него [ф]отъ дѣ-
ла-та на законъ-тъ; понеже [х]чрѣзъ законъ-
тъ бива *само* познаваніе-то на грѣхъ-тъ.
21 А сега и безъ законъ-тъ ся яви [ц]пра-
вда-та Божія, за коіѭто [ч]свидѣтелству-
22 ватъ законъ-тъ и [ш]пророци-тѣ; Сирѣчь
правда-та Божія [щ]чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Іи-
суса Христа за всичкы и на всичкы кои-
23 то вѣруватъ; защото [ъ]нѣма разлика. По-
неже [ы]всичкы съгрѣшихѫ, и лишени сѫ
24 отъ славѫ-тѫ Божіѭ. А [ь]оправдаватъ ся
даромъ съ неговѫ-тѫ благодать, [ѣ]чрѣзъ
искупуваніе-то което е въ Христа Іисуса,
25 Когото Богъ прѣдложи [ю]умилостивеніе
чрѣзъ вѣрѫ-тѫ [я]въ кръвь-тѫ му, да по-
каже правдѫ-тѫ си, [ж]за опрощаваніе [ѣж]на
сторены-тѣ изъ напрѣдъ грѣхове, чрѣзъ
26 дълготърпѣніе-то Божіе, Да покаже прав-
дѫ-тѫ си въ настоящо-то врѣме, за да е
той праведенъ, и да оправдава тогози кой-
27 то вѣрува въ Іисуса. И тъй [а]дѣ остава
похвала-та? Исключена е. Чрѣзъ кой за-
конъ? *чрѣзъ законъ-тъ* на дѣла-та ли? Не;
28 но чрѣзъ законъ-тъ на вѣрѫ-тѫ. И тъй
ный заключавамы [б]че человѣкъ ся опра-
вдава чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, безъ дѣла-та на за-
29 кона. Или Богъ е *Богъ* само на Іудеи-тѣ?
а не и на язычницы-тѣ? Наистинѫ и на
30 язычницы-тѣ е. Понеже [в]единъ е Богъ,
който ще оправдае обрѣзаніе-то отъ вѣ-
рѫ-тѫ, и необрѣзаніе-то чрѣзъ вѣрѫ-тѫ.
31 И тъй съ вѣрѫ-тѫ законъ ли разваламы?
Да не бѫде! но законъ утвърдявамы.

ГЛАВА 4.

1 И тъй що има да речемъ, че е намѣрилъ
2 [а]Авраамъ нашій-тъ отецъ по плъти? За-
щото ако ся е [б]оправдалъ Авраамъ отъ
дѣла-та, има съсъ що да ся хвали; но

ѣ Мат. 12; 41, 42.
ю Мат. 3; 9. Іоан. 8; 39. Гл. 9; 6, 7. Гал. 6; 15. Отк. 2; 9.
я 1 Пет. 3; 4.
ж Фил. 3; 3. Кол. 2; 11.
ѣж Гл. 7; 6. 2 Кор. 3; 6.
а 1 Кор. 4; 5. 2 Кор. 10; 18. 1 Сол. 2; 4.

—

а Втор. 4; 7, 8. Псал. 147; 19, 20. Гл. 2; 18. 9; 4.
б Гл. 10; 16. Евр. 4; 2.
в Числ. 23; 19. Гл. 9; 6. 11; 29. 2 Тим. 2; 13.
г Іов. 40; 8.
д Іоан. 3; 33.
е Псал. 62; 9. 116; 11.
ж Псал. 51; 4.
з Гл. 6; 19. Гал. 3; 15.
и Быт. 18; 25. Іов. 8; 3. 34; 17.
і Гл. 5; 20. 6; 1, 15.
к Ст. 23. Гал. 3; 22.
л Псал. 14; 1, 2, 3. 53; 1.
м Псал. 5; 9. Іер. 5; 16.
н Псал. 140; 3.
о Псал. 10; 7.
п Прит. 1; 16. Иса. 59; 7, 8.
р Псал. 36; 1.
с Іоан. 10; 34. 15; 25.
т Іов. 5; 16. Псал. 107; 42. Іез. 16; 63. Гл. 1; 20. 2; 1.
у Гл. 2; 2. Ст. 9, 23.
ф Псал. 143; 2. Дѣян. 13; 39. Гал. 2; 16. 3; 11. Ефес. 2; 8, 9. Тит. 3; 5.
х Гл. 7; 7.
ц Дѣян. 15; 11. Гл. 1; 17. Фил. 3; 9. Евр. 11; 4 и дрг.
ч Іоан. 5; 46. Дѣян. 26; 22.
ш Гл. 1; 2. 1 Пет. 1; 10.
щ Гл. 4; 1 и дрг.
ъ Гл. 10; 12. Гал. 3; 28. Кол. 3; 11.
ы Ст. 9. Гл. 11; 32. Гал. 3; 22.
ь Гл. 4; 16. Ефес. 2; 8. Тит. 3; 5, 7.
ѣ Мат. 20; 28. Ефес. 1; 7. Кол. 1; 14. 1 Тим. 2; 6. Евр. 9; 12. 1 Пет. 1; 18, 19.
ю Лев. 16; 15. 1 Іоан. 2; 2. 4; 10.
я Кол. 1; 20.
ж Дѣян. 13; 38, 39. 1 Тим. 1; 15.
ѣж Дѣян. 17; 30. Евр. 9; 15.
а Гл. 2; 17, 23. 4; 2. 1 Кор. 1; 29, 31. Ефес. 2; 9.
б Дѣян. 13; 38, 39. Ст. 20, 21, 22. Гл. 8; 3. Гал. 2; 16.
в Гл. 10; 12, 13. Гал. 3; 8, 20, 28.

—

а Иса. 51; 2. Мат. 3; 9. Іоан. 8; 33, 39. 2 Кор. 11; 22.
б Гл. 3; 20, 27, 28.

3 не прѣдъ Бога. Понеже що казува писа-
ніе-то? „И [в]повѣрува Авраамъ въ Бога,
4 и *то* му ся вмѣни за правдѫ.“ [г]А на то-
гози който работи, заплата-та *му* не ся
вмѣнява като благодать, но като длъгъ;
5 А на тогозъ който не работи, а вѣрува
въ тогозъ който оправдава [д]нечестивый-тъ,
негова-та вѣра *му* ся вмѣнява за правдѫ.
6 Както и Давидъ казува блаженство-то
на человѣка, комуто Богъ вмѣнява пра-
7 вдѫ безъ дѣла. [е]„Блажени *тѣзи* на които
беззаконія-та ся простихѫ, и на които
8 грѣхове-тѣ ся прикрыхѫ. Блаженъ чело-
вѣкъ той комуто Господь нѣма да вмѣни
9 грѣхъ.“ И тъй това блаженство за обрѣ-
заны-тѣ ли *быва*, или и за необрѣзаны-тѣ?
защото казувамы че на Авраама вѣра-та
10 *му* ся вмѣни за правдѫ. А какъ *му* ся
вмѣни? когато бѣше въ обрѣзаніе ли, или
въ необрѣзаніе. Не въ обрѣзаніе, но въ
11 необрѣзаніе? И [ж]прія бѣлѣгъ-тъ на обрѣ-
заніе-то, *като* печать на правдѫ-тѫ чрѣзъ
вѣрѫ-тѫ, коіѫто *имаше* като бѣше нео-
брѣзанъ, [з]да бѫде той отецъ на всичкы-
тѣ вѣрующи *когато сѫ* въ необрѣзаніе,
12 за да ся вмѣни правда-та и на тѣхъ; И
отецъ на обрѣзаніе-то, не тъкмо на обрѣ-
заны-тѣ, но и на тѣзи които ходятъ въ
стѫпкы-тѣ на вѣрѫ-тѫ на отца нашего
13 Авраама когато бѣ въ необрѣзаніе. Поне-
же обѣщаніе-то къмъ Авраама или къмъ
негово-то сѣме, че ще бѫде [и]наслѣдникъ
на свѣтъ-тъ, не *станѫ* чрѣзъ законъ-тъ,
14 но чрѣзъ правдѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ. Защото
[і]ако сѫ наслѣдници тѣзи които сѫ отъ
законъ-тъ, то вѣра-та е осуетена и обѣ-
15 щаніе-то е унищожено; Понеже [к]законъ-тъ
докарва гнѣвъ; защото дѣто нѣма законъ,
16 *тамъ* нѣма нито прѣстѫпленіе. За това
наслѣдіе-то е отъ вѣрѫ-тѫ, за да бѫде
[л]по благодать, [м]така щото обѣщаніе-то да
е здраво на всичко-то сѣме, не токо на
това което е отъ законъ-тъ, но и на това
което е отъ вѣрѫ-тѫ на Авраама, [н]който
17 е на всинца ни отецъ, (Както е писано:
поставихъ тя [о]отецъ на много народы,)
прѣдъ Бога въ когото повѣрува, и [п]който
съживява мъртвы-тѣ, и нарича [р]което не
18 сѫществува като че сѫществува. Той безъ
причинѫ за надеждѫ повѣрува въ надеж-
дѫ, че ще бѫде отецъ на много народы,
по речено-то: [с]Така *многобройно* ще бѫде
19 твое-то сѣме. И безъ да ослабне въ вѣрѫ-
тѫ, [т]не сматряше че тѣло-то му е вече
замъртвѣло, като бѣ почти столѣтенъ, ни-
то мъртвость-тѫ на Сарринѫ-тѫ утробѫ.
20 Нито си тури омыслъ съ невѣріе за Бо-
жіе-то обѣщаніе, но утвърди ся въ вѣрѫ-
21 тѫ, и даде Богу славѫ, Увѣренъ че това
което обѣща *Богъ*, [у]силенъ е и да го ис-
22 пълни. За това му ся и вмѣни за правдѫ.
23 *Това* пакъ, че му ся вмѣни *за правдѫ*, [ф]не
24 ся написа *тъкмо* за едного него, Но и за
насъ, на които ще ся вмѣнява, като вѣ-
рувамы [х]въ тогози който е въскръсилъ
отъ мъртвы-тѣ Іисуса Господа нашего,
25 [ц]Който бы прѣдаденъ за прѣгрѣшенія-та
ни, [ч]и въскръснѫ за оправданіе-то ни.

ГЛАВА 5.

1 И тъй [а]оправдани чрѣзъ вѣрѫ, [б]имамы
миръ съ Бога, чрѣзъ Господа нашего Іи-
2 суса Христа; [в]Чрѣзъ когото *ный* съ вѣрѫ-
тѫ придобыхмы и входъ-тъ въ тѫзи бла-
годать [г]въ коіѫто стоимъ, и ся [д]хвалимъ
3 съ надеждѫ-тѫ на Божіѭ-тѫ славѫ. И
не токо това, но [е]хвалимъ ся и въ скърби-
тѣ *си*, [ж]като знаемъ че скърбь-та произ-
4 вожда търпѣніе, [з]А търпѣніе-то опытность,
5 а опытность-та надеждѫ: А [и]надежда-та
не посрамява; [і]защото любовь-та Божія е
излѣяна въ сърдца-та ни чрѣзъ даденаго
6 намъ Духа Святаго. Понеже [к]Христосъ,
когато ный бѣхмы още немощни, на *о-
прѣдѣлено-то* врѣме умрѣ за нечестивы-тѣ.
7 Защото едва ще ся намѣрва да умре нѣ-
кой и за праведенъ *человѣкъ*; (а може бы
да дързне нѣкой да умре за благодѣтел-
8 наго;) Но [л]Богъ показува своіѭ-тѫ къмъ
насъ любовь, защото когато ный още бѣ-
хмы грѣшници, Христосъ умрѣ за насъ;
9 Много повече сега като ся оправдахмы
[м]чрѣзъ кръвь-тѫ му, ще ся избавимъ [н]отъ
10 гнѣвъ-тъ чрѣзъ него. Защото [о]непріятели
като бѣхмы ако ся [п]примирихмы съ Бо-
га чрѣзъ смърть-тѫ на Сына му, колко
повече *сега* примирени като смы ще ся
11 избавимъ [р]чрѣзъ неговъ-тъ животъ. И не
токо това, но и [с]хвалимъ ся въ Бога чрѣзъ
Господа нашего Іисуса Христа, чрѣзъ ко-
гото пріяхмы сега примиреніе.

в Быт. 15; 6. Гал. 3; 6. Іак. 2; 23.
г Гл. 11; 6.
д Іис. Нав. 24; 2.
е Псал. 32; 1, 2.
ж Быт. 17; 10.
з Лук. 19; 9. Ст. 12; 16. Гал. 3; 7.
и Быт. 17; 4 и драг. Гал. 3; 29.
і Гал. 3; 18.
к Гл. 3; 20. 5; 13, 20. 7; 8, 10, 11. 1 Кор. 15; 56. 2 Кор. 3; 7, 9. Гал. 3; 10, 19. 1 Іоан. 3; 4.
л Гл. 3; 24.
м Гал. 3; 22.
н Иса. 51; 2. Гл. 9; 8.
о Быт. 17; 5.
п Гл. 8; 11. Ефес. 2; 1, 5.
р Гл. 9; 26. 1 Кор. 1; 28. 1 Пет. 2; 10.
с Быт. 15; 5.
т Быт. 17; 17. 18; 11. Евр. 11; 11, 12.
у Псал. 115; 3. Лук. 1; 37, 45. Евр. 11; 19.
ф Гл. 15; 4. 1 Кор. 10; 6, 11.
х Дѣян. 2; 24. 13; 30.
ц Иса. 53; 5, 6. Гл. 3; 25. 5; 6. 8; 32. 2 Кор. 5; 21. Гал. 1; 4. Евр. 9; 28. 1 Пет. 2; 24. 3; 18.
ч 1 Кор. 15; 17. 1 Пет. 1; 21.

—

а Иса. 32; 17. Гл. 28; 30.
б Іоан. 16; 33. Ефес. 2; 14. Кол. 1; 20.
в Іоан. 10; 9. 14; 6. Ефес. 2; 18. 3; 12. Евр. 10; 19.
г 1 Кор. 15; 1.
д Евр. 3; 6.
е Мат. 5; 11, 12. Дѣян. 5; 41. 2 Кор. 12; 10. Фил. 2; 17. Іак. 1; 2, 12. 1 Пет. 3; 14.
ж Іак. 1; 3.
з Іак. 1; 12.
и Фил. 1; 20.
і 2 Кор. 1; 22. Гал. 4; 6. Ефес. 1; 13, 14.
к Ст. 8. Гл. 4; 25.
л Іоан. 15; 13. 1 Пет. 3; 18. 1 Іоан. 3; 16. 4; 9, 10.
м Гл. 3; 25. Ефес. 2; 13. Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7.
н Гл. 1; 18. 1 Сол. 1; 10.
о Гл. 8; 32.
п 2 Кор. 5; 18, 19. Ефес. 2; 16. Кол. 1; 20, 21.
р Іоан. 5; 26. 14; 19. 2 Кор. 4; 10, 11.
с Гл. 2; 17. 3; 29, 30.

12 За това, както [т]чрѣзъ едного человѣка
грѣхъ-тъ влѣзе въ свѣтъ-тъ, [у]и чрѣзъ
грѣхъ-тъ смърть-та, и така минѫ смърть-
та въ всичкы-тѣ человѣцы, понеже всич-
13 кы съгрѣшихѫ. (Защото и до прѣди за-
конъ-тъ грѣхъ-тъ бѣше въ свѣтъ-тъ; [ф]грѣхъ
обаче не ся счита когато нѣма законъ;)
14 Но смърть-та отъ Адама до Моисея цару-
ва и надъ тѣзи, които не бѣхѫ съгрѣши-
ли споредъ прѣстѫпваніе-то на Адама,
15 който е [х]образъ на Бѫдѫщій-тъ. Но не
както съгрѣшеніе-то, така и дарованіе-то;
защото ако поради прѣгрѣшеніе-то на е-
дного-то измрѣхѫ много-то, то Божія-та
благодать и дарованіе-то чрѣзъ благодать-
тѫ на едного-то человѣка, Іисуса Христа,
много повече ся прѣумножи [ц]за мнозина-
16 та. И дарба-та не е както *сѫдба-та* чрѣзъ
едного що е съгрѣшилъ; защото сѫдба-
та бы отъ едного за осѫжденіе, а дарба-
та отъ много прѣгрѣшенія за оправданіе.
17 Защото чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на едного-
то ако ся въцари смърть-та чрѣзъ едного-
то; то тѣзи които получаватъ изобиліе-
то на благодать-тѫ и на дарбѫ-тѫ на
правдѫ-тѫ много повече ще царуватъ въ
животъ чрѣзъ едного-то Іисуса Христа.
18 И тъй както чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на е-
дного-то *дойде* осѫжденіе-то [ч]на всичкы-
тѣ человѣцы, така и чрѣзъ правдѫ-тѫ на
едного-то *дойде* на всичкы-тѣ человѣцы о-
19 правданіе въ животъ. Защото, както чрѣзъ
непослушаніе-то на едного-то человѣка
станѫхѫ грѣшни много-то, така чрѣзъ
послушаніе-то на едного-то много-то ще
20 станѫтъ праведни. А законъ-тъ [ш]влѣзе
испослѣ, да ся умножи прѣгрѣшеніе-то, а
дѣто ся умножи грѣхъ-тъ, [щ]прѣумножи ся
21 благодать-та; Да бы както царува грѣхъ-тъ
въ смърть-тѫ, така да ся въцари и благо-
дать-та чрѣзъ правдѫ-тѫ въ животъ вѣ-
ченъ чрѣзъ Іисуса Христа Господа нашего.

ГЛАВА 6.

1 И тъй що да речемъ? [а]Да останемъ ли
въ грѣхъ-тъ, за да ся умножи благодать-
2 та? Да не бѫде! ный които смы [б]умрѣли
къмъ грѣхъ-тъ, какъ ще живѣемъ вече
3 въ него? Или не знаете, че ный [в]които
смы ся кръстили въ Іисуса Христа, [г]кръ-
4 стихмы ся въ смърть-тѫ му? И [д]тъй
чрѣзъ кръщеніе-то спогребохмы ся съ него
въ смърть, да бы, [е]както Христосъ [ж]чрѣзъ
славѫ-тѫ на Отца въскръснѫ отъ мъртвы-
тѣ, [з]така и ный да ходимъ въ новъ жи-
5 вотъ. Защото [и]ако станѫхмы еднакви съ
него по подобіе-то на смърть-тѫ му, бы
щемъ *еднакви* и *по подобіе-то* на въскръ-
6 сеніе-то; Като знаемъ това, че [і]ветхый-тъ
нашъ человѣкъ бы распѣтъ съ него, [к]за
да исчезне тѣло-то на грѣха, щото да не
7 бѫдемъ вече роби на грѣхъ-тъ. Защото
[л]който е умрѣлъ, свободенъ е отъ грѣхъ-тъ.
8 [м]Ако ли смы умрѣли съ Христа, вѣрува-
9 мы че ще и да живѣемъ съ него; Кога-
то знаемъ че [н]Христосъ като въскръснѫ
отъ мъртвы-тѣ, не умира вече; смърть-та
10 вече нѣма власть надъ него. Защото, то-
ва дѣто [о]умрѣ той, умрѣ веднъжь за
грѣхъ-тъ; а това дѣто живѣе, [п]живѣе за
11 Бога. Така и вы считайте себе си че сте
[р]мъртви къмъ грѣхъ-тъ, а [с]живи къмъ
Бога, чрѣзъ Христа Іисуса Господа на-
12 шего. И тъй [т]да не царува грѣхъ-тъ въ
смъртно-то ваше тѣло, за да сте послушни
13 на неговы-тѣ похоти. Нито прѣдставяйте
[у]удове-тѣ ваши на грѣхъ-тъ за орѫдія
на неправдѫ-тѫ, но [ф]прѣдставѣте себе си
на Бога като отъ мъртвы-тѣ оживѣли, и
удове-тѣ ваши на Бога за орѫдія на пра-
14 вдѫ-тѫ. Защото [х]грѣхъ-тъ нѣма да вы
обладае, понеже не сте подъ законъ но
подъ благодать.
15 А що отъ това? Да съгрѣшимъ ли,
[ц]защото не смы подъ законъ, но подъ
16 благодать? Да не бѫде! Не знаете ли че
[ч]комуто прѣдставяте себе си рабы за по-
слушаніе, раби сте нему, комуто ся по-
корявате, или на грѣхъ-тъ, за смърть, или
17 на послушаніе-то за правдѫ? Благодаре-
ніе обаче Богу, защото бѣхте раби на
грѣхъ-тъ, но послушахте отъ сърдце [ш]о-
бразъ-тъ на ученіе-то което ви ся прѣдаде.
18 А [щ]освободени отъ грѣхъ-тъ, вы станѫхте
19 раби на правдѫ-тѫ. По человѣческы гово-
рѭ заради немощь-тѫ на вашѫ-тѫ плъть.
Защото както прѣдставихте удове-тѣ ваши
за рабы на нечистотѫ-тѫ и на беззаконіе-
то за беззаконство, така сега прѣдставѣте
ваши-тѣ удове рабы на правдѫ-тѫ, за
20 святость. Защото когато бѣхте [ъ]раби на
грѣхъ-тъ, свободни бѣхте отъ правдѫ-тѫ.
21 Тогазь прочее [ы]какъвъ плодъ имахте отъ
онѣзи работы, за които сега ся срамува-
22 те? защото [ь]сетнина-та имъ е смърть. Но

т Быт. 3; 6. 1 Кор. 15; 21.
у Быт. 2; 17. Гл. 6; 23. 1 Кор. 15; 21.
ф Гл. 4; 15. 1 Іоан. 3; 4.
х 1 Кор. 15; 21, 22, 45.
ц Иса. 53; 11. Мат. 20; 28. 26; 28.
ч Іоан. 12; 32. Евр. 2; 9.
ш Іоан. 15; 22. Гл. 3; 20. 4; 15. 7; 8. Гал. 3; 19, 23.
щ Лук. 7; 47. 1 Тим. 1; 14.

а Гл. 3; 8. Ст. 15.
б Ст. 11. Гл. 7; 4. Гал. 2; 19. 6; 14. Кол. 3; 3. 1 Пет. 2; 24.
в Гал. 3; 27.
г 1 Кор. 15; 29.
д Кол. 2; 12.
е Гл. 8; 11. 1 Кор. 6; 14. 2 Кор. 13; 4.
ж Іоан. 2; 11. 11; 40.
з Гал. 6; 15. Ефес. 4; 22, 23, 24. Кол. 3; 10.
и Фил. 3; 10, 11.

і Гал. 2; 20. 5; 24. 6; 14. Ефес. 4; 22. Кол. 3; 5, 9.
к Кол. 2; 11.
л 1 Пет. 4; 1.
м 2 Тим. 2; 11.
н Отк. 1; 18.
о Евр. 9; 27, 28.
п Лук. 20; 38.
р Ст. 2.
с Гал. 2; 19.
т Псал. 19; 13. 119; 133.
у Гл. 7; 5. Кол. 3; 5. Іак. 4; 1.

ф Гл. 12; 1. 1 Пет. 2; 24. 4; 2.
х Гл. 7; 4, 6. 8; 2. Гал. 5; 18.
ц 1 Кор. 9; 21.
ч Мат. 6; 24. Іоан. 8; 34. 2 Пет. 2; 19.
ш 2 Тим. 1; 13.
щ Іоан. 8; 32. 1 Кор. 7; 22. Гал. 5; 1. 1 Пет. 2; 16.
ъ Іоан. 8; 34.
ы Гл. 7; 5.
ь Гл. 1; 32.

сега като ся [ѣ]освободихте отъ грѣха, и
станѫхте раби Богу, имате плодъ-тъ си
въ святость, а сетнинѫ-тѫ животъ вѣченъ.
23 Защото [ю]заплата-та на грѣхъ-тъ е смърть;
а Божіе-то [я]дарованіе е животъ вѣченъ
въ Христа Іисуса Господа нашего.

ГЛАВА 7.

1 Или не знаете, братіе, (защото говорѭ
на тѣзи които знаѭтъ законъ-тъ,) че за-
конъ-тъ владѣе надъ человѣка, до колкото
2 врѣме живѣе? Защото [а]мѫжатица жена
чрѣзъ законъ-тъ е привързана на мѫжъ-
тъ додѣ е живъ, ако ли умре мѫжъ-тъ,
остава свободна отъ мѫжевый-тъ законъ.
3 И тъй [б]ако бы при животъ-тъ на мѫжа
си да отиде за другъ мѫжъ, блудница
става; но ако умре мѫжъ ѝ свободна е
отъ законъ-тъ, да не е блудница, ако о-
4 тиде за другъ мѫжъ. И тъй, братіе мои,
колкото за законъ-тъ и вы [в]умрѣхте чрѣзъ
тѣло-то Христово, за да ся сочетаете съ
другыго, който е въскрьснѫлъ отъ мър-
5 твы-тѣ, [г]да принесемъ плодъ Богу. Защо-
то когато бѣхмы въ плъть-тѫ, страсти-тѣ
на грѣхове-тѣ които *ся показувахѫ* чрѣзъ
законъ-тъ, [д]дѣйствувахѫ въ наши-тѣ удо-
ве, [е]за да принесемъ плодъ на смърть-тѫ.
6 Сега обаче, като умрѣхмы къмъ оногози
който ны държеше, освободихмы ся отъ
законъ-тъ; за да работимъ *Богу* [ж]по но-
вый-тъ духъ, а не по ветхѫ-тѫ буквѫ.
7 И тъй що има да речемъ? Законъ-тъ
ли е грѣхъ? Да не бѫде! но не познахъ
[з]грѣхъ-тъ, освѣнь чрѣзъ законъ-тъ; защо-
то и пожеланіе-то не быхъ позналъ *за
грѣхъ*, ако не бы казувалъ законъ-тъ:
8 [и]„Не пожелавай." Но понеже [і]грѣхъ-тъ
зѣ поводъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, произведе
въ мене всяко пожеланіе; защото [к]безъ
9 закона грѣхъ-тъ е мъртъвъ; И азъ жи-
вѣехъ нѣкога си безъ законъ-тъ; но ко-
гато дойде заповѣдь-та, оживѣ грѣхъ-тъ,
10 а пакъ азъ умрѣхъ; И заповѣдь-та [л]коя-
то *ся даде* за животъ, тя ми ся намѣри
11 за смърть. Защото грѣхъ-тъ като зѣ по-
водъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, прѣльсти мя, и у-
12 мъртви *мя* чрѣзъ неѭ. Тъй щото [м]законъ-
тъ е святъ, и заповѣдь-та свята и праве-
13 дна и добра. И тъй, добро-то ли станѫ
смърть на мене? Да не бѫде! но грѣхъ-
тъ, да ся яви грѣхъ, който ми причинява
смърть чрѣзъ добро-то, тъй щото чрѣзъ
заповѣдь-тѫ грѣхъ-тъ да бѫде много по
14 грѣховенъ. Защото знаемъ че законъ-тъ
е духовенъ; а пакъ азъ съмь плътенъ,
15 [н]продаденъ подъ грѣхъ-тъ. Защото не по-
знавамъ [о]онова което правѭ; понеже не
правѭ това което ищѫ, но онова което
16 мразѭ, него правѭ. Ако ли правѭ това
което не щѫ, съгласенъ съмь съсъ законъ-
17 тъ, че е добръ. А сега вече това не го
правѭ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ
18 мене. Защото знамъ че [п]въ мене (сирѣчь
въ плъть-тѫ ми) не живѣе добро; понеже
желаніе *за добро-то* имамъ, но да правѭ
19 добро-то, това не намѣрувамъ. Защото не
правѭ добро-то което ищѫ; но зло-то
20 което не щѫ, него правѭ. А кога правѭ
азъ това което не щѫ, то вече го не пра-
вѭ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ мене.
21 И тъй намѣрувамъ тойзи законъ, че кога
азъ ищѫ да правѭ добро-то, зло-то е го-
22 тово при мене. Защото споредъ [р]вѫтрѣ-
шній-тъ человѣкъ [с]соуслаждавамъ ся въ
23 законъ-тъ Божій; Но [т]въ удове-тѣ си ви-
ждамъ [у]другъ законъ, който воюва про-
тивъ закона на умъ-тъ ми, и поробва мя
на грѣховный-тъ законъ който е въ удове-
24 тѣ ми. Окаяненъ азъ человѣкъ! кой ще
мя избави отъ това тѣло на смърть-тѫ?
25 [ф]Благодарѭ Бога чрѣзъ Іисуса Христа
Господа нашего. И тъй самъ азъ съ умъ-
тъ си слугувамъ на Божій-тъ законъ; а
съ плъть-тѫ, на грѣховный-тъ законъ.

ГЛАВА 8.

1 Сега прочее нѣма никакво осѫжденіе
на тѣзи които сѫ въ Христа Іисуса, които
2 ходятъ [а]не по плъть, но по Духъ. Защо-
то [б]законъ-тъ [в]на Духа на живота въ
Христа Іисуса освободи мя отъ [г]законъ-
3 тъ на грѣха и на смърть-тѫ. Понеже, [д]не-
възможно-то на законъ-тъ, по това що
бѣ ослабнѫлъ чрѣзъ плъть-тѫ, [е]Богъ ка-
то проводи Сына си въ подобіе на грѣ-
ховнѫ-тѫ плъть и *въ жертвѫ* за грѣхъ-тъ,
4 осѫди грѣхъ-тъ въ плъть-тѫ, За да ся
испълни правда-та на законъ-тъ въ насъ,
които [ж]не ходимъ по плъть, но по Духъ.
5 Защото [з]които живѣѭтъ по плъть, плът-
ско-то мудруватъ, а които *живѣѭтъ* по
6 Духъ, [и]духовно-то. Понеже [і]мудрованіе-
то на плъть-тѫ е смърть; а [к]мудрованіе-

ѣ Іоан. 8; 32.
ю Быт. 2; 17. Гл. 5; 12. Іак. 1; 15.
я Гл. 2; 7. 5; 17, 21. 1 Пет. 1; 4.

—

а 1 Кор. 7; 39.
б Мат. 5; 32.
в Гл. 8; 2. Гал. 2; 19. 5; 18. Ефес. 2; 15. Кол. 2; 14.
г Гал. 5; 22.
д Гл. 6; 13.
е Гл. 6; 21. Гал. 5; 19. Іак. 1; 15.
ж Гл. 2; 29. 2 Кор. 3; 6.
з Гл. 3; 20
и Исх. 20; 17. Втор. 5; 21. Дѣян. 20; 33. Гл. 13; 9.
і Гл. 4; 15. 5; 20.
к 1 Кор. 15; 56.
л Лев. 18; 5. Іез. 20; 11, 13, 21. 2 Кор. 3; 7.
м Псал. 19; 8. 119; 38, 137. 1 Тим. 1; 8.
н 3 Цар. 21; 20, 25. 4 Цар. 17; 17.
о Гал. 5; 17.
п Быт. 6; 5. 8; 21.
р Псал. 1; 2.
с 2 Кор. 4; 16. Ефес. 3; 16. Кол. 3; 9, 10.
т Гл. 6; 13, 19.
у Гал. 5; 17.
ф 1 Кор. 15; 57.

—

а Ст. 4. Гал. 5; 16, 25.
б Іоан. 8; 36. Гл. 6; 18, 22. Гал. 2; 19. 5; 1.
в 1 Кор. 15; 45. 2 Кор. 3; 6.
г Гл. 7; 24, 25.
д Дѣян. 13; 39. Гл. 3; 20. Евр. 7; 18, 19. 10; 1, 2, 10, 14.
е 2 Кор. 5; 21. Гал. 3; 13.
ж Ст. 1.
з Іоан. 3; 6. 1 Кор. 2; 14.
и Гал. 5; 22, 25.
і Гл. 6; 21. Ст. 13. Гал. 6; 8.
к Іак. 4; 4.

7 то на Духа е животъ и миръ. Защото
мудрованіе-то на плъть-тѫ е вражда про-
тивъ Бога; понеже ся не покорява на
8 Божій-тъ законъ, [л]нито пакъ може. И
които сѫ на плъть-тѫ, не могѫтъ да у-
9 годятъ Богу. Вы обаче не сте на плъть-
тѫ, но на духъ-тъ, [м]ако живѣе въ васъ
Духъ-тъ Божій. Но ако нѣкой нѣма [н]Духъ
10 Христовъ, той не е неговъ. Ако ли е Хри-
стосъ въ васъ, тѣло-то е мъртво поради
грѣхъ-тъ, а духъ-тъ е живъ поради прав-
11 дѫ-тѫ. Ако ли живѣе въ васъ Духъ-тъ
[о]на тогози който е въскрьсилъ Іисуса отъ
мъртвы-тѣ; то, [п]тойзи който въскрьси
Христа отъ мъртвы-тѣ ще оживи и смърт-
ны-тѣ ваши тѣлеса, чрѣзъ неговъ-тъ Духъ
който обитава въ васъ.
12 И тъй, братіе, [р]ный смы длъжни не на
13 плъть-тѫ та да живѣемъ по плъть. Защото
по плъть [с]ако живѣете, ще умрете; но
ако [т]умъртвявате Духомъ тѣлесны-тѣ дѣ-
14 ла, ще бѫдете живи. Понеже [у]които ся
управяватъ отъ Духа Божія, тѣ сѫ сы-
15 нове Божіи. Защото [ф]не сте пріяли духъ
на рабство [х]та *да бѫдете* пакъ на страхъ,
но пріяли сте [ц]духъ на усыновеніе, чрѣзъ
16 когото и выкамы: [ч]Авва, Отче. [ш]Самъ той
Духъ свидѣтелствува наедно съ нашій-тъ
17 духъ че ный смы чада Божіи. Ако ли
смы чада, *то смы* и наслѣдници; [щ]наслѣд-
ници на Бога, а сънаслѣдници на Христа;
[ъ]ако страдамы съ него наедно, за да ста-
немъ и съпричастници на неговѫ-тѫ сла-
18 вѫ. Понеже смѣтамъ че [ы]нынѣшни-тѣ
врѣменны страданія не сѫ достойны *да
ся сравнятъ* съсъ славѫ-тѫ която има да
19 ся открые въ насъ. Защото [ь]усердно-то
чаканіе на *всичко-то* създаніе ожида [ѣ]от-
20 крываніе-то на сынове-тѣ Божіи. Понеже
[ю]създаніе-то ся подчини на суетность-тѫ,
не своеволно, но чрѣзъ тогози който го
21 подчини, Съ надеждѫ, че и само-то съз-
даніе ще ся освободи отъ рабство-то на
тлѣніе-то, *и ще прѣмине* въ свободѫ-тѫ
22 на славѫ-тѫ на чада-та Божіи. Понеже
знаемъ че [я]всичко-то създаніе съвокупно
23 [ѫ]въздыша и на мѫкы е даже до нынѣ. И
не *то* само, но и ный които имамы [іѫ]на-
чатъкъ-тъ на Духа, [а]и ный сами възды-
шамы въ себе си и [б]ожидамы усынове-
ніе-то, *сирѣчь* [в]искупуваніе-то на наше-то
24 тѣло. Защото съ надеждѫ-тѫ ся избавих-
мы; а [г]надежда която ся види, не е
надежда; защото това което види нѣкой,
25 какъ ще ся надѣе *за него*? Ако ли ся на-
дѣемъ за онова което не видимъ, то съ
26 търпѣніе *го* очакувамы. Така сѫщо и Духъ-
тъ *ни* помага въ наши-тѣ немощи; понеже
не знаемъ [д]за какво да ся молимъ както
подобава; но [е]Духъ-тъ самъ ходатайствува
27 за насъ съ неисказанны въздышанія. А
[ж]тойзи който испытува сърдца-та, знае
какво е мудрованіе-то на Духа, че [з]по *во-
лѭ-тѫ* Божіѭ ходатайствува за святыи-тѣ.
28 Знаемъ пакъ че на тѣзи които любятъ
Бога, [и]които сѫ призвани споредъ *негово-
то* прѣдопрѣдѣленіе, всичко-то на добро
29 имъ сѫдѣйствува. Защото които [і]прѣд-
узна, *тѣхъ* [к]и прѣдопрѣдѣли *да бѫдѫтъ*
[л]съобразни въ образъ-тъ на Сына му;
[м]за да е той първороденъ между много
30 братія: А които прѣдопрѣдѣли, тѣхъ и
[н]призва; а които призва, тѣхъ и оправда;
31 а които [о]оправда, тѣхъ и [ѣ]прослави. И
тъй на това какво има да речемъ? [р]Ако
Богъ е отъ къмъ насъ, кой ще бѫде про-
32 тивъ насъ? Понеже *той* [с]който и Сына
своего не пожали, но [т]прѣдаде го за
всинца ни, какъ не ще ни подари съ
33 него наедно и всичко? Кой ще обвини
избранны-тѣ Божіи? [у]Богъ е който *гы*
34 оправдава. Кой ще е тойзи дѣто ще *гы*
[ф]осѫжда? Христосъ е който умрѣ, а най-
паче и въскрьснѫ, [х]който е и отъ деснѫ
странѫ на Бога, [ц]който и ходатайствува
35 за насъ. Кой ще ны отлѫчи отъ любовь-
тѫ Христовѫ? скърбь ли, или утѣсненіе,
или гоненіе, или гладъ, или голота, или
36 бѣда, или ножъ? (Както е писано: [ч]„За
тебе весь день смы убивани; вмѣнявани
37 смы като овцы за кланіе.“) [ш]Но во всич-
ко това прѣпобѣждавамы чрѣзъ тогози
38 който ны е възлюбилъ. Понеже сьмь у-
вѣренъ че нито смърть, нито животъ, ни-
то ангели, нито [щ]власти, нито силы, нито
39 сегашно-то, нито бѫдѫщо-то, Нито высо-
чина, нито дълбина, ни друго нѣкое съ-
зданіе, не ще може да ны отлѫчи отъ
любовь-тѫ Божіѭ, която е въ Христа
Іисуса Господа нашего.

л 1 Кор. 2; 14.
м 1 Кор. 3; 16. 6; 19.
н Іоан. 3; 34. Гал. 4; 6. Фил. 1; 19. 1 Пет. 1; 11.
о Дѣян. 2; 24.
п Гл. 6; 4, 5. 1 Кор. 6; 14. 2 Кор. 4; 14. Ефес. 2; 5.
р Гл. 6; 7, 14.
с Ст. 6. Гал. 6; 8.
т Ефес. 4; 22. Кол. 3; 5.
у Гал. 5; 18.
ф 1 Кор. 2; 12. Евр. 2; 15.
х 2 Тим. 1; 7. 1 Іоан. 4; 18.
ц Иса. 56; 5. Гал. 4; 5, 6.
ч Мар. 14; 36.
ш 2 Кор. 1; 22. 5; 5. Ефес. 1; 13. 4; 30.
щ Дѣян. 26; 18. Гал. 4; 7.
ъ Дѣян. 14; 22. Фил. 1; 29. 2 Тим. 2; 11, 12.
ы 2 Кор. 4; 17. 1 Пет. 1; 6, 7. 4; 13.
ь 2 Пет. 3; 13.
ѣ 1 Іоан. 3; 2.
ю Ст. 22. Быт. 3; 19.
я Мар. 16; 15. Кол. 1; 23.
ѫ Іер. 12; 11.
іѫ 2 Кор. 5; 5. Ефес. 1; 14.
а 2 Кор. 5; 2, 4.
б Лук. 20; 36.
в Лук. 21; 28. Ефес. 4; 30.
г 2 Кор. 5; 7. Евр. 11; 1.
д Мат. 20; 22. Іак. 4; 3.
е Зах. 12; 10. Ефес. 6; 18.
ж 1 Лѣт. 28; 9. Псал. 7; 9. Прит. 17; 3. Іер. 11; 20. 17; 10. 20; 12. Дѣян. 1; 24. 1 Сол. 2; 4. Отк. 2; 23.
з 1 Іоан. 5; 14.
и Гл. 9; 11, 23, 24. 2 Тим. 1; 9.
і Исх. 33; 12, 17. Псал. 1; 6. Іер. 1; 5. Мат. 7; 23. Гл. 11; 2. 2 Тим. 2; 19. 1 Пет. 1; 2.
к Ефес. 1; 5, 11.
л Іоан. 17; 22. 2 Кор. 3; 18. Фил. 3; 21. 1 Іоан. 3; 2.
м Кол. 1; 15, 18. Евр. 1; 6. Отк. 1; 5.
н Гл. 1; 6. 9; 24. Ефес. 4; 4. Евр. 9; 15. 1 Пет. 2; 9.
о 1 Кор. 6; 11.
ѣ Іоан. 17; 22. Ефес. 2; 6.
р Числ. 14; 9. Псал. 118; 6.
с Гл. 5; 6, 10.
т Гл. 4; 25.
у Иса. 50; 8, 9. Отк. 12; 10, 11.
ф Іов. 34; 29.
х Мар. 16; 19. Кол. 3; 1. Евр. 1; 3. 8; 1. 12; 2. 1 Пет. 3; 22.
ц Евр. 7; 25; 9; 24. 1 Іоан. 2; 1.
ч Псал. 44; 22. 1 Кор. 15; 30, 31. 2 Кор. 4; 11.
ш 1 Кор. 15; 57. 2 Кор. 2; 14. 1 Іоан. 4; 4. 5; 4, 5. Отк. 12; 11.
щ Ефес. 1; 21. 6; 12. Кол. 1; 16. 2; 15. 1 Пет. 3; 22.

ГЛАВА 9.

1 [а]Истинѫ говорѭ въ Христа, не лъжѫ,
(понеже *имамъ* съвѣсть-тѫ си съ мене
която ми свидѣтелствува въ Духа Свята-
2 го,) Че [б]имамъ голѣмѫ скърбь и непрѣ-
3 станнѫ мѫкѫ на сърдце-то си. Защото
[в]желалъ быхъ, самъ азъ да сьмь анаѳема
сирѣчь отлѫченъ отъ Христа заради мои-тѣ
братія и за мои-тѣ по плъть роднины:
4 [г]Които сѫ Израиляни, *и* [д]на които *прина-
длѣжатъ* усыновеніе-то, и [е]слава-та, и [ж]за-
вѣти-тѣ, и [з]законоположеніе-то, и [и]Бого-
5 служеніе-то и [і]обѣщанія-та; [к]На които
сѫ *и* отци-тѣ, и [л]отъ които *ся роди* по
плъть Христосъ, [м]който е надъ всичко
6 Богъ благословенъ въ вѣкы. Аминь. Но
[н]не може да бѫде че е пропаднѫло сло-
во-то Божіе; защото не сѫ [о]всичкы Из-
7 раиль тѣзи които сѫ отъ Израиля: [п]Нито
защото сѫ сѣме Авраамово, *за това сѫ*
тѣ всичкы чада; но [р]„въ Исаака ще ти ся
8 нарече сѣме:“ Сирѣчь, [с]чада-та на плъть-
тѫ, не сѫ тѣ чада Божіи; но чада-та на
9 обѣщаніе-то ся считатъ сѣме. Защото това
е слово-то на обѣщаніе-то: [т]„По това
врѣме ще дойдѫ, и Сарра ще има сынъ.“
10 И не токо това, но и Ревекка, [у]когато
зачнѫ *два сына* отъ едного *сирѣчь отъ* И-
11 саака отца нашего; (Защото прѣди да ся
родятъ *дѣца-та*, и прѣди да сѫ сторили
нѣщо добро или зло, за да остане Божіе-
то по избраніе прѣдопрѣдѣленіе, не отъ
12 дѣла-та, но [ф]отъ призывающій-тъ;) Рече и
ся: „Че по [х]голѣмый-тъ ще бѫде рабъ на
13 по малкый-тъ.“ Както е писано: [ц]„Іакова
възлюбихъ, а Исава възненавидѣхъ.“
14 И тъй какво ще речемъ? [ч]Неправда
15 има ли въ Бога? Да не бѫде! Защото
казува Моисею: [ш]Ще помилувамъ когото
ще помилувамъ, и ще пожалѭ когото
16 ще пожалѭ. И тъй не е отъ тогози който
ище, нито отъ тогова който тича, но отъ
Бога който милува. Защото [щ]писаніе-то
17 говори Фараону: Само [ъ]за това тя повди-
гнѫхъ, да покажѫ въ тебе силѫ-тѫ си,
и да ся възвѣсти име-то ми по всичкѫ-
18 тѫ земѭ. И тъй когото ще, милува, и
19 когото ще, ожесточава. На това ты ще ми
речешь: А защо укорява? кой ся е въс-
20 противилъ [ы]на волѭ-тѫ му? Но, о чело-
вѣче, ты кой си, що отговаряшь срещѫ
Бога? Да ли [ь]направено-то нѣщо ще рече
на оногозъ, който го е направилъ: Защо
21 си мя така направилъ? Или [ѣ]нѣма власть
грънчаръ-тъ надъ калъ-тъ, отъ едно смѣ-
шеніе да направи [ю]единъ съсѫдъ за по-
22 честь, а другъ за беспочесть? И *що отъ
това*, ако Богъ, като е искалъ да покаже
гнѣвъ-тъ си и да яви силѫ-тѫ си, е тър-
пѣлъ съ голѣмо дълготърпѣніе [я]съсѫды-
тѣ на гнѣвъ-тъ [ѫ]приготвени за погыбель;
23 И да направи *пакъ* опознато [ѭ]богатство-
то на славѫ-тѫ си надъ съсѫды-тѣ на ми-
лость-тѫ, които е [а]прѣдуготвилъ за сла-
24 вѫ? Насъ, които призва, [б]не само отъ
25 Іудеи-тѣ, но и отъ языцницы-тѣ; Както
и въ Осіѭ казува: [в]„Ще нарекѫ мой на-
родъ не мой-тъ си народъ, и възлюблен-
26 нѫ не възлюбленнѫ-тѫ,“ [г]„И на сѫщо-то
мѣсто дѣто имъ ся рече: Не сте мой на-
родъ, тамъ ще ся назовѫтъ сынове на
27 Бога живаго.“ А Исаія выка за Израиля:
[д]Число-то на сынове-тѣ Израилевы ако и
да е колкото пѣсъкъ-тъ на море-то, [е]ос-
28 татъкъ-тъ ще ся спасе; Защото ще свър-
ши и ще рѣши дѣло по правдѫ, [ж]понеже
рѣшително дѣло ще направи Господь на
29 земѭ-тѫ.“ И както прѣдрече Исаія: [з]„Ако
не бы Господь Саваоѳъ оставилъ намъ
сѣме, [и]като Содомъ быхмы станѫли, и на
Гоморръ быхмы ся уподобили.
30 И тъй що има да речемъ? [і]Че языцни-
ци-тѣ които не дирѣхѫ правдѫ, получихѫ
правдѫ, и [к]правдѫ която е отъ вѣрованіе;
31 А Израиль, който [л]дирѣше законъ на
правдѫ, [м]не стигнѫ въ законъ на правдѫ.
32 Защо? За това че не ѭ *търси* чрѣзъ вѣр-
ваніе, но като отъ дѣла-та на законъ-тъ;
защото ся [н]прѣпънѫхѫ о камыкъ-тъ на
33 прѣпъваніе-то; Както е писано: [о]„Ето
полагамъ въ Сіонъ камыкъ на прѣпъваніе
и канарѫ на соблазнь, и [п]всякой който
вѣрува въ него нѣма да ся посрами.“

ГЛАВА 10.

1 Братіе, мое-то сърдечно желаніе и мол-
ба-та ми къмъ Бога за Израиля е за *тѣ-
2 хно-то* спасеніе. Защото свидѣтелствувамъ

а Гл. 1; 9. 2 Кор. 1; 23. 11; 31. 12; 19. Гал 1; 20. Фил. 1; 8. 1 Тим. 2; 7.
б Гл. 10; 1.
в Исх. 32; 32.
г Втор. 7; 6.
д Исх. 4; 22. Втор. 14; 1. Іер. 31; 9.
е 1 Цар. 4; 21. 3 Цар. 8; 11. Псал. 63; 2. 78; 61.
ж Дѣян. 3; 25. Евр. 8; 8, 9, 10.
з Псал. 147; 19.
и Евр. 9; 1.
і Дѣян. 13; 32. Гл. 3; 2. Ефес. 2; 12.
к Втор. 10; 15. Гл. 11; 28.
л Лук. 3; 23. Гл. 1; 3.
м Іер. 23; 6. Іоан. 1; 1. Дѣян. 20; 28. Евр. 1; 8. 1 Іоан. 5; 20.
н Числ. 23; 19. Гл. 3; 3.
о Іоан. 8; 39. Гл. 2; 28, 29. 4; 12, 16. Гал. 6; 16.
п Гал. 4; 23.
р Быт. 21; 12. Евр. 11; 18.
с Гал. 4; 28.
т Быт. 18; 10, 14.
у Быт. 25; 21.
ф Гл. 4; 17. 8; 28.
х Быт. 25; 23.
ц Мал. 1; 2, 3. Вижь и Втор. 21; 15. Прит. 13; 24. Мат. 10; 37. Лук. 14; 26. Іоан. 12; 25.
ч Втор. 32; 4. 2 Лѣт. 19; 7. Іов. 8; 3. 34; 10. Псал. 92; 15.
ш Исх. 33; 19.
щ Гал. 3; 8, 22.
ъ Исх. 9; 16.
ы 2 Лѣт. 20; 6. Іов. 9; 12. 23; 13. Дан. 4; 35.
ь Иса. 29; 16. 45; 9. 64; 8.
ѣ Прит. 16; 4. Іер. 18; 6.
ю 2 Тим. 2; 20.
я 1 Сол. 5; 9.
ѫ 1 Пет. 2; 8. Іуд. 4.
ѭ Гл. 2; 4. Ефес. 1; 7. Кол. 1; 27.
а Гл. 8; 28, 29, 30.
б Гл. 3; 29.
в Осія 2; 23. 1 Пет. 2; 10.
г Осія 1; 10.
д Иса. 10; 22, 23.
е Гл. 11; 5.
ж Иса. 28; 22.
з Иса. 1; 9. Плач. 3; 22.
и Иса. 13; 19. Іер. 50; 40.
і Гл. 4; 11. 10; 20.
к Гл. 1; 17.
л Гл. 10; 2. 11; 7.
м Гал. 5; 4.
н Лук. 2; 34. 1 Кор. 1; 23.
о Псал. 118; 22. Иса. 8; 14. 28; 16. Мат. 21; 42. 1 Пет. 2; 6, 7, 8.
п Гл. 10; 11.

за тѣхъ, че [а]иматъ ревность за Бога, но
3 не по право разумѣніе. Понеже Божіѭ-
тѫ [б]правдѫ като не разумѣватъ и [в]своѭ-
тѫ си правдѫ като искатъ да възстано-
вятъ, не ся покорихѫ на Божіѭ-тѫ прав-
4 дѫ. Понеже Христосъ е [г]съвършеніе-то
на законъ-тъ за оправданіе на всякого
5 който вѣрува. Защото Моисей пише за
правдѫ-тѫ която е отъ законъ-тъ, *и казува:*
[д]„Человѣкъ който прави тѣзи *заповѣди,*
6 чрѣзъ тѣхъ ще бѫде живъ.“ А правда-та
която е отъ вѣрѫ казува така: [е]„Да не
речешь въ сърдце-то си: Кой ще възлѣзе
на небе-то?“ сирѣчь да низведе Христа;
7 „Или, кой ще слѣзе въ безднѫ-тѫ?“ сирѣчь
8 да възведе Христа отъ мъртвы-тѣ. Но що
казува *писаніе-то?* [ж]„Слово-то е близу до
тебе, въ уста-та ти, и въ сърдце-то ти:“
сирѣчь слово-то на вѣрѫ-тѫ което про-
9 повѣдувамы; [з]Ако исповѣдашь съ уста-та
си Господа Іисуса, и повѣрувашь въ сърд-
це-то си че Богъ го е въскрьсилъ отъ
10 мъртвы-тѣ, ще ся спасешь. Защото съсъ
сърдце вѣрува нѣкой за оправданіе, и съ
11 уста бива исповѣдуваніе за спасеніе. За-
щото казува писаніе-то: [и]„Всякой който
вѣрува въ него, нѣма да ся посрами.“
12 Понеже [і]нѣма разлика между Іудеина и
язычника; защото [к]самъ той е Господь
на всичкы, [л]богатъ къмъ всичкы които
13 го призыватъ. Защото, [м]„Всякой който
призове [н]име-то Господне ще ся спасе.“
14 Какъ прочее ще призовѫтъ тогози въ ко-
гото не сѫ повѣрували? И какъ ще по-
вѣруватъ въ тогози за когото не сѫ чули?
И какъ ще чуѭтъ [о]безъ проповѣдникъ?
15 И какъ ще проповѣдатъ, ако ся не про-
водятъ? Както е писано: [п]Колко сѫ прѣ-
красны нозѣ-тѣ на тѣзи които благовѣс-
твуватъ миръ, на тѣзи които благовѣству-
16 ватъ добро-то.“ Но всичкы [р]не быхѫ по-
слушни на благовѣствованіе-то; защото
Исаія казува: [с]„Господи, кой повѣрува
17 на онова което е чулъ отъ насъ?“ И тъй
вѣра-та е отъ слушаніе; а слушаніе-то отъ
18 слово-то Божіе. Но казувамъ: Тѣ не сѫ
ли чули? Наистинѫ *чули сѫ:* [т]„По всич-
кѫ-тѫ земѭ ся разнесе гласъ-тъ имъ,
[у]и въ краища-та на вселеннѫѭ рѣчи-тѣ
19 имъ.“ И пакъ казувамъ: Израиль не ра-
зумѣ ли? Най напрѣдъ Моисей казува:
[ф]Азъ ще вы раздразнѭ на ревнованіе съ
тѣзи които не *сѫ* народъ, ще вы разярѭ
20 съ [х]несмысленъ народъ. А Исаія дързнува
и казува: [ц]Намѣрихѫ мя тѣзи които не мя
тьрсѣхѫ; явенъ быхъ на тѣзи които не пы-
21 тахѫ за мене. А за Израиля казува: [ч]Цѣлъ
день простирахъ рѫцѣ-тѣ си къмъ народъ
който ся не покорява и противорѣчи.

ГЛАВА 11.

1 И тъй казувамъ: [а]Отхвърлилъ ли е Богъ
свой-тъ народъ? Да не бѫде! защото [б]и
азъ сьмъ Израйлянинъ, отъ сѣме-то А-
2 враамово, отъ племе-то Веніаминово. Не е
отхвърлилъ Богъ народъ-тъ си, когото е
[в]прѣдузналъ. Или не знаете що казува
писаніе-то за Иліѭ? какъ выка къмъ
3 Бога противъ Израиля и казува: [г]„Го-
споди, пророцы-тѣ твои избихѫ, и олта-
ри-тѣ твои раскопахѫ; и самъ азъ оста-
нѫхъ, и ищѫтъ *и* мой-тъ животъ *да зе-*
4 *мѫтъ.*“ Но що му отговаря Божественный
отвѣтъ? [д]„Оставилъ сьмъ си седмь ты-
сящы *душы* мѫжіе които не сѫ прѣкло-
5 нили колѣно прѣдъ Ваала.“ [е]Така и въ
сегашно-то врѣме останѫло е *нѣщо* оста-
6 тъкъ по избраніе на благодать-тѫ. [ж]Ако
ли е по благодать, не е вече отъ дѣла-
та; защото *инакъ* благодать-та не бива
вече благодать; ако ли отъ дѣла-та, не
е вече благодать; защото *инакъ* дѣло-то
7 не е вече дѣло. И тъй що? [з]Израиль не
получи това което търсѣше; но избранни-
тѣ получихѫ, а останѫли-тѣ ослѣпѣхѫ,
8 (Както е писано: [и]„Даде имъ Богъ духъ
на нечувствіе, [і]очи да не виждатъ, и уши
9 да не чуѭтъ,“) даже до днесь. И Давидъ
казува: [к]„Трѫпеза-та имъ да бѫде за тѣхъ
примка и уловка, и соблазнь и въздаяніе:
10 [л]Да помрачѣѭтъ очи-тѣ имъ за да не ви-
дятъ, и гърбъ-тъ имъ за вынѫгы сгърби.“
11 И тъй казувамъ: Да ли сѫ прѣгрѣшили,
та да паднѫтъ? Да не бѫде! Но [м]чрѣзъ
тѣхно-то паданіе станѫ спасеніе-то въ я-
зычницы-тѣ, за да възбуди въ тѣхъ ревно-
12 ваніе. И ако тѣхно-то паданіе е богатство
на свѣтъ-тъ, и смаляваніе-то имъ богат-
ство на язычницы-тѣ, колко повече тѣхна-
13 та пълнота? Защото на васъ язычницы-тѣ
говорѭ, понеже [н]сьмъ апостолъ на язык-
14 ницы-тѣ, моѭ-тѫ службѫ славѭ: Дано
бы да възбудѭ ревнованіе въ *тѣзи които*
сѫ моя плъть, [о]и да спасѫ нѣкои отъ
15 тѣхъ. Защото ако тѣхно-то отхвърляніе

а Дѣян. 21; 20. 22; 3. Гал. 1; 14. 4; 17. Вижь Гл. 9; 31.
б Гл. 1; 17. 9; 30.
в Фил. 3; 9.
г Мат. 5; 17. Гал. 3; 24.
д Лев. 18; 5. Неем. 9; 29. Іез. 20; 11, 13, 21. Гал. 3; 12.
е Втор. 30; 12, 13.
ж Втор. 30; 14.
з Мат. 10; 32. Лук. 12; 8. Дѣян. 8; 37.
и Иса. 28; 16. 49; 23. Іер. 17; 7. Гл. 9; 33.
і Дѣян. 15; 9. Гл. 3; 22. Гал. 3; 28.
к Дѣян. 10; 36. Гл. 3; 29. 1 Тим. 2; 5.
л Ефес. 1; 7. 2; 4, 7.
м Іоил. 2; 32. Дѣян. 2; 21.
н Дѣян. 9; 14.
о Тит. 1; 3.
п Иса. 52; 7. Наум. 1; 15.
р Гл. 3; 3. Евр. 4; 2.
с Иса. 53; 1. Іоан. 12; 38.
т Псал. 19; 4. Мат. 24; 14. 28; 19. Мар. 16; 15. Кол. 1; 6, 23.
у Мат. 4; 8. Вижь 3 Цар. 18; 10.
ф Втор. 32; 21. Гл. 11; 11.
х Тит. 3; 3.
ц Иса. 65; 1. Гл. 9; 30.
ч Иса. 65; 2.

—

а 1 Цар. 12; 22. Іер. 31; 37.
б 2 Кор. 11; 22. Фил. 3; 5.
в Гл. 8; 29.
г 3 Цар. 19; 10, 14.
д 3 Цар. 19; 18.
е Гл. 9; 27.
ж Гл. 4; 4, 5. Гал. 5; 4. Вижь и Втор. 9; 4, 5.
з Гл. 9; 31. 10; 3.
и Иса. 29; 10.
і Втор. 29; 4. Иса. 6; 9. Іер. 5; 21. Іез. 12; 2. Мат. 13; 14. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26, 27.
к Псал. 69; 22.
л Псал. 69; 23.
м Дѣян. 13; 46. 18; 6. 22; 18, 21. 28; 24, 28. Гл. 10; 19.
н Дѣян. 9; 15. 13; 2. 22; 21. Гл. 15; 16. Гал. 1; 16. 2; 2, 7, 8, 9. Ефес. 3; 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
о 1 Кор. 7; 16. 9; 22. 1 Тим. 4; 16. Іак. 5; 20.

е примиреніе на свѣтъ-тъ, що бы *друго*
было пріиманіе-то *имъ*, ако не оживяваніе
16 отъ мьртвы-тѣ? И [п]ако сѫ начаткы-тѣ
святи, то и *цѣло*-то замѣсваніе *е свято;* и
ако е святъ корень-тъ, *то* и вѣтви-тѣ *сѫ*
17 *святы.* Ако ли сѫ нѣкои [р]вѣтви отрѣза-
ны, и [с]ты като си былъ дива маслина,
присадилъ си ся по между тѣхъ и си ста-
нѫлъ соучастникъ на корень-тъ и на тлъ-
18 стинѫ-тѫ на маслинѫ-тѫ, [т]Не ся хвали
срещѫ вѣтви-тѣ; ако ли ся хвалишь, *то*
знай че не дьржишь ты корень-тъ, но ко-
19 рень-тъ тебе. Но ще речешь: Отрѣзахѫ
20 ся вѣтви-тѣ, да ся присадѭ азъ. Добрѣ:
за невѣрство-то *имъ* отрѣзахѫ ся, а ты за
вѣрѫ-тѫ *си* стоишь: [у]не высокоумствувай,
21 но [ф]бой ся. Защото ако Богъ не пощадѣ
естественны-тѣ вѣтви, *пази ся* да не бы да
22 не пощади и тебе. Виждь сега благость-
тѫ и строгость-тѫ Божіѭ; строгость
надъ паднѫлы-тѣ; а благость надъ тебе,
[х]ако прѣбѫдешь въ благость-тѫ *му;* ако
ли не, то и [ц]ты ще бѫдешь отсѣченъ.
23 И тѣ пакъ, [ч]ако не останѫтъ въ невѣр-
ство-то ще ся присадятъ; защото силенъ
24 е Богъ пакъ да гы присади. Понеже ако
ты, отсѣченъ отъ естественнѫ-тѫ дивѫ ма-
слинѫ и противъ естество-то си присаденъ
на питомнѫ маслинѫ, колко повече тѣ
естественны-тѣ ще ся присадятъ на своѭ-
25 тѫ си маслинѫ! Защото, братіе, не искамъ
да не знаете тѫзи тайнѫ, [ш]за да не имате
себе си че сте мудри, [щ]че ослѣпеніе ча-
стно станѫ въ Израиль, [ъ]докѫдъ влѣзе
26 пълно-то *число* на языческицы-тѣ; И така
всичкый Израиль ще ся спасе, както е
писано: [ы]„Ще дойде отъ Сіонъ Избави-
тель, и ще отвърне нечестія-та отъ Іакова.
27 [ь]И тойзи е завѣтъ-тъ отъ мене къмъ тѣхъ,“
28 „Когато отнемѫ грѣхове-тѣ имъ.“ По е-
вангеліе-то *тѣ сѫ* непріятели за васъ, а
по избраніе-то, [ѣ]възлюбленни *Богу* заради
29 отцы-тѣ. Защото дарованія-та и призва-
30 ніе-то Божіе не [ю]пріиматъ раскаяніе. За-
щото [я]както и вы быхте нѣкога си непо-
корни Богу, но сега чрѣзъ тѣхно-то непо-
31 корство сте помилувани, Така и тѣ сега
быхѫ непокорни, та чрѣзъ ваше-то по-
милованіе да бѫдѫтъ помиловани и тѣ;
32 Защото [ѫ]Богъ затвори всичкы-тѣ въ не-
33 покорство, та всичкы-тѣ да помилува. О
[ѭ]колко е дълбоко богатство-то и прѣму-
дрость-та и знаніе-то Божіе! Колко сѫ
непостижимы неговы-тѣ сѫдбы, и [а]неиз-
34 слѣдовани пѫтища-та му; Защото [б]„Кой
е позналъ умъ-тъ Господенъ? Или [в]кой
35 е былъ нему съвѣтникъ?“ Или [г]„Кой му
е далъ отъ напрѣдъ нѣщо, та да му
36 бѫде въздаяніе *за него?“* Защото всичко
е [д]отъ него, и чрѣзъ него, и за него. [е]Не-
му слава во вѣкы. Аминь.

ГЛАВА 12.

1 И тъй молѭ [а]вы, братіе, за Божіе-то
милосердіе, [б]да прѣдставите тѣла-та ваши
въ [в]жертвѫ живѫ, святѫ, благоугоднѫ
Богу; *то да бѫде* разумно-то ваше слу-
2 женіе; И [г]недѣйте ся съобразува съ тойзи
вѣкъ, [д]но прѣобразувайте ся съсъ обно-
веніе-то на умъ-тъ си, за [е]да познавате
отъ опытъ що е блага-та, угодна-та и съ-
3 вършенна-та воля Божія. Защото казу-
вамъ [ж]чрѣзъ даденѫ-тѫ ми благодать
всякому който е между васъ, [з]да не му-
друва *за себе си* по высоко отъ колкото
трѣбва да мудрува, но да мудрува така
щото да смиреномудрствува, по мѣркѫ-тѫ
на вѣрѫ-тѫ, коѭто *мѣркѫ* е всякому [и]Богъ
4 раздѣлилъ. Защото [і]както имамы много
удове въ едно тѣло, а всичкы-тѣ удове
5 нѣматъ истѫ-тѫ работѫ; [к]Така и *ный*
много-то едно тѣло смы въ Христа, а
всякой *отъ насъ смы* удове единъ на другъ.
6 И като имамы [л]дарованія различны
[м]по даденѫ-тѫ намъ благодать; ако *е*
[н]пророчество, *да пророчествувамы* съраз-
7 мѣрно на вѣрѫ-тѫ; Ако ли служеніе, *да*
прилѣжавамы въ служеніе-то; [о]ако учи
8 нѣкой, *да прѣбѫдва* въ ученіе-то; [п]Ако у-
вѣщава, въ увѣщаніе-то; [р]който раздава
да раздава съ простотѫ; [с]който начал-
ствува, *да началствува* съ усердіе; който
9 милува *да милува* [т]доброволно. [у]Любовь-
та да бѫде нелицемѣрна; имайте [ф]отвра-
щеніе отъ зло-то, и прилѣпявайте ся къмъ
10 добро-то. [х]Обичайте ся единъ другъ съ
братскѫ любовь; [ц]прѣваряйте да си от-
11 давате единъ на другъ почесть; *Бывайте*
въ усердіе-то нелѣниви, духомъ пламенни;

п Лев. 23; 10. Числ. 15; 18 до 21.
р Іер. 11; 16.
с Дѣян. 2; 39. Ефес. 2; 12, 13.
т 1 Кор. 10; 12.
у Гл. 12; 16.
ф Прит. 28; 14. Иса. 66; 2. Фил. 2; 12.
х 1 Кор. 15; 2. Евр. 3; 6, 14.
ц Іоан. 15; 2.
ч 2 Кор. 3; 16.
ш Гл. 12; 16.
щ Ст. 7. 2 Кор. 3; 14.
ъ Лук. 21; 24. Отк. 7; 9.
ы Псал. 14; 7. Иса. 59; 20.
ь Иса. 27; 9. Іер. 31; 31 и дрг. Евр. 8; 8. 10; 16.
ѣ Втор. 7; 8. 9; 5. 10; 15.
ю Числ. 23; 19.
я Ефес. 2; 2. Кол. 3; 7.
ѫ Гл. 3; 9. Гал. 3; 22.
ѭ Псал. 36; 6.
а Іов. 11; 7. Псал. 92; 5.
б Іов. 15; 8. Иса. 40; 13. Іер. 23; 18. 1 Кор. 2; 16.
в Іов. 36; 22.
г Іов. 35; 7. 41; 11.
д 1 Кор. 8; 6. Кол. 1; 16.
е Гал. 1; 5. 1 Тим. 1; 17. 2 Тим. 4; 18. Евр. 13; 21. 1 Пет. 5; 11. 2 Пет. 3; 18. Іуд. 25. Отк. 1; 6.

—

а 2 Кор. 10; 1.
б Псал. 50; 13, 14. Гл. 6; 13, 16, 19. 1 Кор. 6; 13, 20. 1 Пет. 2; 5.
в Евр. 10; 20.
г 1 Пет. 1; 14. 1 Іоан. 2; 15.
д Ефес. 1; 18. 4; 23. Кол. 1; 21, 22. 3; 10.
е Ефес. 5; 10, 17. 1 Сол. 4; 3.
ж Гл. 1; 5. 15; 15. 1 Кор. 3; 10. 15; 10. Гал. 2; 9. Ефес. 3; 2, 7, 8.
з Прит. 25; 27. Екк. 7; 16. Гл. 11; 20.
и 1 Кор. 12; 7, 11. Ефес. 4; 7.
і 1 Кор. 12; 12. Ефес. 4; 16.
к 1 Кор. 10; 17. 12; 20, 27. Ефес. 1; 23. 4; 25.
л 1 Кор. 12; 4. 1 Пет. 4; 10, 11.
м Ст. 3.
н Дѣян. 11; 27. 1 Кор. 12; 10, 28. 13; 2. 14; 1, 6, 29, 31.
о Дѣян. 13; 1. Гал. 6; 6. Ефес. 4; 11. 1 Тим. 5; 17.
п Дѣян. 15; 32. 1 Кор. 14; 3.
р Мат. 6; 1, 2, 3.
с Дѣян. 20; 28. 1 Тим. 5; 17. Евр. 13; 7, 24. 1 Пет. 5; 2.
т 2 Кор. 9; 7.
у 1 Тим. 1; 5. 1 Пет. 1; 22.
ф Псал. 34; 14. 36; 4. 97; 10. Амос. 5; 15.
х Евр. 13; 1. 1 Пет. 1; 22. 2; 17. 3; 8. 2 Пет. 1; 7.
ц Фил. 2; 3. 1 Пет. 5; 5.

12 Господу служѣте; [ч]Въ надеждж *бывайте*
радостни, [ш]въ скърбь търпѣливи, [щ]въ мо-
13 литвж постоянни; Помагайте на святыи-тѣ
[в]въ нужды-тѣ *имъ;* отъ [ы]гостолюбіе ся
14 не оставяйте. [ь]Благославяйте тѣзи които
вы гонятъ; благославяйте и не кълнѣте.
15 [ѣ]Радувайте ся съ онѣзи които ся радуватъ,
16 и плачѣте съ онѣзи които плачжтъ. [ю]Исто-
то единъ къмъ другъ мудрувайте; [я]не
мудрувайте высокы нѣща, но да ся во-
дите по смиренны-тѣ; [ж]не имайте себе си
17 за мудры. [іж]Никому не въздавайте зло за
зло; [а]промышлявайте това което е добро
18 прѣдъ всичкы-тѣ человѣцы; Ако е въз-
можно, колкото отъ вашж странж, [б]имайте
19 миръ съсъ всичкы-тѣ человѣцы. [в]Не си
отмъстявайте, възлюбенни *мои;* но дайте
мѣсто на гнѣвъ-тъ; защото е писано:
[г]„Мое е отмьщеніе-то, азъ ще сторіж въз-
20 дааніе, казува Господь." И тъй [д]ако е гла-
денъ непріятель-тъ ти, нахрани го; ако е
жеденъ, напой го; защото това като пра-
вишь ще натрупашь жаръ на главж-тж
21 му. Не ся оставяй да тя побѣждава зло-то;
но ты побѣждавай зло-то чрѣзъ добро-то.

ГЛАВА 13.

1 Всякой человѣкъ [а]да ся покорява на
власти-тѣ що сж надъ *него;* защото [б]нѣма
власть, която да не е отъ Бога; и кол-
кото власти има *на свѣтъ-тъ всичкы-тѣ*
2 сж отъ Бога отредены. Тъй щото, който
ся противи [в]на власть-тж, противи ся на
Божіж-тж наредбж; и които ся противятъ
3 ще зематъ осжжданіе на себе си. Защото
владѣтели-тѣ не сж страхъ за добры-тѣ
работы, но за злы-тѣ; искашь ли да ся
не боишь отъ власть-тж? [г]прави добро-то,
4 и ще имашь похвалж отъ неіж. Понеже
владѣтель-тъ е Божій слуга на тебе за
добро. Ако ли правишь зло, да ся боишь;
защото не носи напраздно сабіж-тж; по-
неже Божій слуга е, отмъститель *да из-
вършва* гнѣвъ-тъ противъ тогози който
5 прави зло-то. За това нуждно [д]е да ся
покорявате, не тъкмо поради гнѣвъ-тъ,
6 [е]но и зарадъ съвѣсть-тж. Понеже за това
и дань плащате; защото сж Божіи слу-
жители, които постоянно съ това ся за-
7 нимаватъ. И тъй [ж]отдавайте на всичкы
кому каквото сте длъжни; комуто *сте*
дань *длъжни,* дань-тж; комуто бирь, бирь-
тж, комуто страхъ, страхъ-тъ, комуто
8 почесть, почесть-тж. Не оставайте никому
длъжни въ нищо, освѣнь да имате лю-
бовь единъ на другыго си; защото [з]който
9 люби другыго испълнява законъ-тъ; По-
неже *заповѣди*-тѣ: [и]„Не прѣлюбодѣйству-
вай; Не убивай; Не кради; Не лъжесви-
дѣтелствувай; Не пожелай;" и коя да е
друга заповѣдь въ това слово ся заклю-
чава: [і]„Люби ближняго твоего както *са-
10 маго* себе си." Любовь-та не прави зло
ближнему; слѣдователно любовь-та е [к]ис-
пълненіе на законъ-тъ.
11 И то като знаемъ врѣме-то; защото
часъ-тъ вече настанж [л]да ся събудимъ
отъ сънъ; защото е по близо намъ спа-
сеніе-то сега отъ колкото когато повѣ-
12 ровахмы. Нощь-та прѣмина, а день-тъ
наближи; и тъй [м]нека отхвърлимъ рабо-
ты-тѣ на тьминж-тж, и [н]да ся облѣчемъ
13 въ оржжіе-то на видѣлинж-тж. Както въ
день [о]да ходимъ благопристойно; не [п]по
кощунства и піянства, [р]не по курварство
и похотливость, [с]не по крамолы и зави-
14 сти; [т]Но облѣчѣте ся въ Господа Іисуса
Христа, [ѵ]и не промышлявайте за плъть-
тж, въ похоти-тѣ й.

ГЛАВА 14.

1 [а]Слабый-тъ въ вѣрж-тж пріимайте, не
2 съ прѣпираніе за мнѣнія-та. Защото единъ
вѣрува че *може* всякакво [б]да яде; а кой-
3 то е слабъ *въ вѣрж-тж* зеліе яде. Който
яде да не прѣзира тогозь който не яде;
и който не яде [в]да не осжжда тогозь
4 който яде; защото Богъ го е пріелъ. Ты
[г]кой си що сждишь чуждъ слугж? Прѣдъ
свой-тъ си Господарь стои или пада; но
ще стои; защото Богъ е силенъ да го на-
5 прави да стои. [д]Нѣкой си има единъ день
за по святъ отъ другъ день, а другъ има
всякой день еднакъвъ. [е]Всякой по свой-
6 тъ си умъ да бжде удостовѣренъ. Който
различава день-тъ, различава *го* за Госпо-

ч Лук. 10; 20. Гл. 5; 2. 15; 13. Фил. 3; 1. 4; 4. 1 Сол. 5; 16. Евр. 3; 6. 1 Пет. 4; 13.
ш Лук. 21; 19. 1 Тим. 6; 11. Евр. 10; 36. 12; 1; Іак. 1; 4. 5; 7. 1 Пет. 2; 19, 20.
щ Лук. 18; 1. Дѣян. 2; 42. 12; 5. Ефес. 6; 18; Кол. 4; 2. 1 Сол. 5; 17.
в 1 Кор. 16; 1. 2 Кор. 9; 1. 12. Евр. 6; 10. 13; 16. 1 Іоан. 3; 17.
ы 1 Тим. 3; 2. Тит. 1; 8. Евр. 13; 2. 1 Пет. 4; 9.
ь Мат. 5; 44. Лук. 6; 28. 23; 34. Дѣян. 7; 60. 1 Кор. 4; 12. 1 Пет. 2; 23. 3; 9.
ѣ 1 Кор. 12; 26.
ю Гл. 15; 5. 1 Кор. 1; 10. Фил. 2; 2. 3; 16. 1 Пет. 3; 8.
я Псал. 131; 1, 2. Іер. 45; 5.
ж Прит. 3; 7. 26; 12. Иса. 5; 21. Гл. 11; 25.
іж Прит. 20; 22. Мат. 5; 39. 1 Сол. 5; 15. 1 Пет. 3; 9.
а Гл. 14; 16. 2 Кор. 8; 21.
б Мар. 9; 50. Гл. 14; 19. Евр. 12; 14.
в Лев. 19; 18. Прит. 24; 29. Ст. 17.
г Втор. 32; 35. Евр. 10; 30.
д Исх. 23; 4, 5. Прит. 25; 21, 22. Мат. 5; 44.

—

а Тит. 3; 1. 1 Пет. 2; 13.
б Прит. 8; 15, 16. Дан. 2; 21. 4; 32. Іоан. 19; 11.
в Тит. 3; 1.
г 1 Пет. 2; 14. 3; 13.
д Екк. 8; 2.
е 1 Пет. 2; 19.
ж Мат. 22; 21. Мар. 12; 17. Лук. 20; 25.
з Ст. 10. Гал. 5; 14. Кол. 3; 14. 1 Тим. 1; 5. Іак. 2; 8.
и Исх. 20; 13 и дрг. Втор. 5; 17 и дрг. Мат. 19; 18.
і Лев. 19; 18. Мат. 22; 39. Мар. 12; 31. Гал. 5; 14. Іак. 2; 8.
к Мат. 22; 40. Ст. 8.
л 1 Кор. 15; 34. Ефес. 5; 14. 1 Сол. 5; 5, 6.
м Ефес. 5; 11. Кол. 3; 8.
н Ефес. 6; 13. 1 Сол. 5; 8.
о 1 Сол. 4, 12. 1 Пет. 2; 12.
п Прит. 23; 20. Лук. 21; 34. 1 Пет. 4; 3.
р 1 Кор. 6; 9. Ефес. 5; 5.
с Іак. 3; 14.
т Гал. 3; 27. Ефес. 4; 24. Кол. 3; 10.
ѵ Гал. 5; 16. 1 Пет. 2; 11.

—

а Гл. 15; 1, 7. 1 Кор. 8; 9. 11. 9; 22.
б Ст. 14. 1 Кор. 10; 25. 1 Тим. 4; 4. Тит. 1; 15.
в Кол. 2; 16.
г Іак. 4; 12.
д Гал. 4; 10. Кол. 2; 16.
е Гал. 4; 10.

да, и който не различава день-тъ, за Господа *го* не различава. Който яде, за Господа яде; [ж]защото благодари Бога; и който не яде, за Господа не яде и бла-
7 годари Бога. Защото [з]никой отъ насъ не живѣе за себе си, и никой не умира за
8 себе си. Понеже и ако живѣемъ, за Господа живѣемъ, и ако умирамы, за Господа умирамы; и тъй, живѣемъ ли, умира-
9 мы ли, Господни смы. Защото Христосъ [и]за това и умрѣ, и въскръснѫ, и оживѣ, [і]да господствува надъ мьртвы-тѣ и надъ
10 живы-тѣ. А ты защо сѫдишь брата си? или защо и ты прѣзирашь брата си? понеже [к]ный всинца ще прѣдстанемъ на
11 Христово-то сѫдовище. Защото е писано: [л]„Живъ сьмь азъ, казува Господь, прѣдъ мене ще ся поклони всяко колѣно, и вся-
12 кой языкъ Бога ще славослови. И тъй [м]всякой отъ насъ за себе си ще даде от-
13 вѣтъ Богу. Тъй като е да не сѫдимъ вече еднинъ другыго, но сѫдѣте повече това, [н]да не полагате на брата *си* прѣпънуваніе
14 или соблазнь. Знаѭ и увѣренъ сьмь въ Господа Іисуса, [о]че нищо нѣма отъ самосебе си нечисто, освѣнь [п]за тогозь който мысли за нѣщо че е нечисто, нечисто
15 е нему. Но, ако е братъ ти скърбенъ поради яденіе-то, ты вече не ходишь по любовь. Съ яденіе-то си [р]не погубувай
16 тогозь, за когото е Христосъ умрѣлъ. И тъй [с]да ся не охулюва ваше-то добро.
17 Защото [т]царство-то Божіе не е яденіе и піеніе, но правда и миръ и радость въ
18 Духа Святаго. Понеже който служи Христу въ това, [у]угодява Богу, и одобренъ
19 е отъ человѣцы-тѣ. И тъй [ф]да диримъ това, което *служи* за миръ, [х]и за нази-
20 даніе единъ на другъ. За яденіе [ц]недѣй съсыпва Божіѭ-тѫ работѫ. [ч]Всичко е чисто; но [ш]зло е на человѣка който яде
21 съсъ соблазнь. Добро е да не ядешь [щ]месо, нито да піешь вино, нито *да сторишь* нѣщо въ което ся прѣпънува, или ся со-
22 блазнява, или изнемощева братъ ти. Ты имашь вѣрѫ; имай ѭ въ себе си прѣдъ Бога; [ѣ]блаженъ който не осѫжда себе си
23 въ това, което избира за добро. Но който ся сумнява, *той* ако яде, осѫжда ся; защото не яде отъ вѣрѫ; и [ы]всяко, което не *быва* отъ вѣрѫ, грѣхъ е.

ГЛАВА 15.

1 [а]Ный силни-тѣ длъжни смы да носимъ [б]слабости-тѣ на безсилны-тѣ, и да не уго-
2 дявамы на себе си. Но [в]всякой отъ насъ да угодява ближнему си въ добро-то [г]за
3 назиданіе. Понеже и [д]Христосъ не угоди на себе си, но както е писано: [е]„Укоренія-та на онѣзи които тя укорявать на-
4 паднѫхѫ върхъ мене.“ Защото [ж]всичко що е отъ понапрѣдъ писано, за поученіе намъ е прѣднаписано; та чрѣзъ търпѣніе-то и утѣшеніе-то на писанія-та да имамы
5 надеждѫ. А [з]Богъ на търпѣніе-то и на утѣшеніе-то, дано ви даде единомысліе
6 помежду вы по Христа Іисуса; Да славите [и]единодушно съ едны уста Бога и Отца
7 на Господа нашего Іисуса Христа. За това [і]пріимайте ся единъ другъ, [к]както и
8 Христосъ ны прія за славѫ Божіѭ. И казувамъ, че [л]Іисусъ Христосъ станѫ служитель на обрѣзаніе-то заради истинѫ-тѫ Божіѭ, [м]за да утвьрди обѣщанія-та къмъ
9 отцы-тѣ; А язычници-тѣ [н]да прославятъ Бога за *неговѫ-тѫ* милость, както е писано: [о]„За това ще тя прославіѭ между язычни-
10 цы-тѣ, и на име-то твое ще въспѣѭ.“ И пакъ казува: [п]„Възвеселѣте ся, язычници,
11 съ народъ-тъ неговъ.“ И пакъ: [р]„Хвалѣте Господа, вси язычници, и славословѣте
12 го, вси народи.“ И пакъ Исаія говори: [с]„Ще бѫде корень Іесеевъ,“ и „който ще въстане да владѣе надъ язычницы-тѣ: на него ще ся надѣѭтъ язычници-тѣ.“
13 А Богъ на надеждѫ-тѫ дано вы испълни съсъ [т]всякѫ радость и миръ въ вѣрованіе-то, тъй щото чрѣзъ силѫ-тѫ на Святаго Духа да ся прѣумножава надежда-та ви.
14 [у]И самъ азъ, братіе мои, увѣренъ сьмь за васъ, че и вы сте пълни съ благость, [ф]испълнени съсъ всяко знаніе, и можете
15 единъ другъ да ся наставявате. Но, братіе, писахъ ви, нѣколко по дързновенно, като да ви напомнѭ, [х]заради даде-
16 нѫ-тѫ ми отъ Бога благодать, [ц]Да бѫдѫ служитель Іисусъ Христовъ въ язычницы-тѣ; и да вършѫ священнодѣйствіе-то на благовѣствованіе-то Божіе, за да бѫде [ч]приношеніе-то на язычницы-тѣ благо-
17 пріятно, освященно Духомъ Святымъ. И тъй [ш]за това което *ся относи* къмъ Бо-

ж 1 Кор. 10; 31. 1 Тим. 4; 3.
з 1 Кор. 6; 19, 20. Гал. 2; 20. 1 Сол. 5; 10. 1 Пет. 4; 2.
и 2 Кор. 5; 15.
і Дѣян. 10; 36.
к Мат. 25; 31, 32. Дѣян. 10; 42. 17; 31. 2 Кор. 5; 10. Іуд. 14, 15.
л Иса. 45; 23. Фил. 2; 10.
м Мат. 12; 36. Гал. 6; 5. 1 Пет. 4; 5.
н 1 Кор. 8; 9, 13. 10; 32.
о Дѣян. 10; 15. Ст. 2, 20. 1 Кор. 10; 25. 1 Тим. 4; 4. Тит. 1; 15.
п 1 Кор. 8; 7, 10.
р 1 Кор. 8; 11.
с Гл. 12; 17;
т 1 Кор. 8; 8.
у 2 Кор. 8; 21.
ф Псал. 34; 14. Гл. 12; 18.
х Гл. 15; 2. 1 Кор. 14; 12. 1 Сол. 5; 11.
ц Ст. 15.
ч Мат. 15; 11. Дѣян. 10; 15. Ст. 14. Тит. 1; 15.
ш 1 Кор. 8; 9 до 12.
щ 1 Кор. 8; 13.
ѣ 1 Іоан. 3; 21.
ы Тит. 1; 15.

—

а Гал. 6; 1.
б Гл. 14; 1.
в 1 Кор. 9; 19, 22. 10; 24, 33. 13; 5. Фил. 2; 4, 5.
г Гл. 14; 19.
д Мат. 26; 39. Іоан. 5; 30. 6; 38.
е Псал. 69; 9.
ж Гл. 4; 23, 24. 1 Кор. 9; 9, 10. 10; 11. 2 Тим. 3; 16, 17.
з Гл. 12; 16. 1 Кор. 1; 10. Фил. 3; 16.
и Дѣян. 4; 24, 32.
і Гл. 14; 1, 3.
к Гл. 5; 2.
л Мат. 15; 24. Іоан. 1; 11. Дѣян. 3; 25, 26. 13; 46.
м Гл. 3; 3. 2 Кор. 1; 20.
н Іоан. 10; 16. Гл. 9; 23.
о Псал. 18; 49.
п Втор. 32; 43.
р Псал. 117; 1.
с Иса. 11; 1, 10. Отк. 5; 5. 22; 16.
т Гл. 12; 12. 14; 17.
у 2 Пет. 1; 12. 1 Іоан. 2; 21.
ф 1 Кор. 8; 1, 7, 10.
х Гл. 1; 5. 12; 3. Гал. 1; 15. Ефес. 3; 7, 8.
ц Гл. 11; 13. Гал. 2; 7, 8, 9. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
ч Иса. 66; 20. Фил. 2; 17.
ш Евр. 5; 1.

га, могѫ да ся похвалѭ въ Христа Іи-
18 суса; Защото не быхъ дързнѫлъ да ре-
кѫ нѣщо такова, щкоето не е извършилъ
Христосъ чрѣзъ мене, ъза покореніе на
язычницы-тѣ *въ вѣрѫ-тѫ*, словомъ и дѣ-
19 ломъ, ыСъсъ силѫ-тѫ на знаменія и чу-
деса, съсъ силѫ-тѫ на Духа Божія, така
щото отъ Іерусалимъ и наоколо, даже до
Иллирикъ испълнихъ съ *проповѣдь-тѫ* на
20 Христово-то евангеліе; И така постарахъ
ся да проповѣдувамъ евангеліе-то, не тамъ
дѣто бѣше извѣстно име-то Христово, ьза
21 да не зидѫ на чуждо основаніе; Но, как-
то е писано: ѣ„Онѣзи на които не ся е
възвѣстило за него ще видятъ; и онѣзи
22 които не сѫ чули ще разумѣѭтъ." Това
мя е и ювъспирало много пѫти та не сьмъ
23 дошелъ при васъ. Но сега като нѣмамъ
вече мѣсто по тѣзи страны, и отъ много
годины насамъ като яжелаѭ да дойдѫ
24 при васъ, На отхожданіе въ Испаніѭ, ще
дойдѫ при васъ; защото ся надѣѭ на
минуваніе да вы видѭ, и вы ѫда мя ис-
проводите до тамо, слѣдъ като ви ся на-
25 сытѭ колко годѣ. А сега ѭотхождамъ
въ Іерусалимъ, да послужѫ на святыи-тѣ.
26 Защото аблаговолихѫ Македонія и Ахаія
да сторятъ нѣкоѭ помощь на бѣдны-тѣ
27 между святыи-тѣ въ Іерусалимъ. Благо-
волихѫ наистинѫ, и длъжни имъ сѫ; за-
щото бако язычници-тѣ станѫхѫ участни-
ци тѣмъ въ духовны-тѣ нѣща, вдлъжни
сѫ да имъ послужатъ и въ тѣлесны-тѣ.
28 И тъй като извършѫ това, и като имъ
прѣвручѫ гтойзи плодъ, ще минѫ прѣзъ
29 ваши-тѣ *мѣста* за Испаніѭ. И дзнамъ че
кога дойдѫ при васъ, ще дойдѫ съ изо-
билно благословеніе отъ Христово-то бла-
говѣствованіе.
30 А *при това* молѭ ви ся, братіе, за Го-
спода нашего Іисуса Христа, и еза любовь-
тѫ на Духъ-тъ, жда ся потрудите съ мене
заедно въ молитвы-тѣ *си* къмъ Бога за
31 мене; зДа ся избавѭ отъ противницы-тѣ
на вѣрѫ-тѫ въ Іудеѭ, и да бѫде благо-
пріятна на святыи-тѣ моя-та въ Іеруса-
32 лимъ иуслуга; *И* іда дойдѫ радостенъ късъ
волѭ-тѫ Божіѭ до васъ, и лда си по-
33 чинѫ съ васъ. А мБогъ на миръ-тъ да
бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

ГЛАВА 16.

1 Прѣпорѫчавамъ ви Фивѫ сестрѫ-тѫ на-
шѫ, която е служителница на церквѫ-тѫ
2 авъ Кенхреѭ; бДа ѭ пріимете въ Госпо-
да както е прилично на святыи-тѣ, и да ѝ
пристоите за каквото бы да ѝ потрѣбува
отъ васъ; защото и тя е на мнозина при-
3 стоявала, и на самаго мене. Поздравѣте
вПрискиллѫ и Акилѫ мои-тѣ въ Христа
4 Іисуса сътрудницы, (Които си положихѫ
шіи-тѣ *подъ ножъ* за мой-тъ животъ, на
които не *сьмъ* само азъ *що* благодарѭ, но
и всичкы-тѣ церквы между язычницы-тѣ),
5 и здомашнѭ-тѫ имъ церквѫ. Поздравѣте
възлюбленнаго ми Епенета, който е дна-
6 чатъкъ на Ахаіѭ въ Христа. Поздравѣте
Маріѭ, която ся е много трудила за насъ.
7 Поздравѣте Андроника и Іуніѭ мои-тѣ
сродницы и съ мене сплѣнницы, които сѫ
отлични между апостолы-тѣ, които още и
прѣди мене бѣхѫ *повѣрували* евъ Христа.
8 Поздравѣте Амплія възлюбленнаго ми въ
9 Господа. Поздравѣте Урвана нашего въ
Христа сотрудника, и възлюбленнаго ми
10 Стахія. Поздравѣте Апеллія, познатый-тъ
за вѣренъ въ Христа. Поздравѣте които
11 сѫ отъ Аристовуловы-тѣ. Поздравѣте ро-
днинѫ-тѫ ми Иродіона. Поздравѣте отъ
Наркиссовы-тѣ тѣзи които сѫ въ Господа.
12 Поздравѣте Трифенѫ и Трифосѫ които
13 ся трудятъ за Господа. Поздравѣте любе-
знѫ-тѫ Персидѫ, която ся много труди
за Господа. Поздравѣте Руфа жизбраннаго
въ Господа, и неговѫ-тѫ и моѭ-тѫ майкѫ.
14 Поздравѣте Асинкрита, Флегонта, Ерма,
Патрова, Ермія и братія-та които сѫ съ
15 тѣхъ. Поздравѣте Филолога и Іуліѭ, Ни-
рея и сестрѫ му, и Олимпана, и всичкы-
16 тѣ святыи които сѫ съ тѣхъ. зПоздравѣ-
те ся единъ другъ съсъ свято цѣлованіе.
Поздравяватъ вы *всичкы*-тѣ церквы Хри-
стовы.
17 И молѭ ви ся, братіе, да ся привар-
двате отъ тѣзи които иправятъ раздоры
и соблазни противъ ученіе-то което вы
сте научили, и іотстранявайте ся отъ тѣхъ.
18 Защото таквизь *человѣци* не служатъ Го-
споду нашему Іисусу Христу, но кна свой-
тъ си търбухъ; и лсъсъ сладкы и ласка-
телны думы прѣлъгватъ сьрдца-та на про-
19 стодушны-тѣ. Защото ваше-то мпослуша-
ніе е на всичкы извѣстно; и тъй колкото
за васъ радувамъ ся; ищѫ пакъ да бѫ-
дете нмудри на добро-то, а прости на зло-
20 то. А оБогъ на миръ-тъ скоро пще строши

щ Дѣян. 21; 19. Гал. 2; 8.
ъ Гл. 1; 5. 16, 26.
ы Дѣян. 19; 11. 2 Кор. 12; 12.
ь 2 Кор. 10; 13, 15, 16.
ѣ Иса. 52; 15.
ю Гл. 1; 13. 1 Сол. 2; 17, 18.
я Дѣян. 19; 21. Гл. 1; 11. Ст. 32.
ѫ Дѣян. 15; 3.
ѭ Дѣян. 19; 21. 20; 22. 24; 17.
а 1 Кор. 16; 1, 2. 2 Кор. 8; 1. 9; 2, 12.
б Гл. 11; 17.
в 1 Кор. 9; 11. Гал. 6; 6.
г Фил. 4; 17.
д Гл. 1; 11.
е Фил. 2; 1.
ж 2 Кор. 1; 11. Кол. 4; 12.
з 2 Сол. 3; 2.
и 2 Кор. 8; 4.
і Гл. 1; 10.
к Дѣян. 18; 21. 1 Кор. 4; 19. Іак. 4; 15.
л 1 Кор. 16; 18. 2 Кор. 7; 13. 2 Тим. 1; 16. Филим. 7; 20.
м Гл. 16; 20. 1 Кор. 14; 33. 2 Кор. 13; 11. Фил. 4; 9. 1 Сол. 5; 23. 2 Сол. 3; 16. Евр. 13; 20.

—

а Дѣян. 18; 18.
б Фил. 2; 29. 3 Іоан. 5; 6.
в Дѣян. 18; 2, 18, 26. 2 Тим. 4; 19.
г 1 Кор. 16; 19. Кол. 4; 15. Филим. 2.
д 1 Кор. 16; 15.
е Гал. 1; 22.
ж 2 Іоан. 1.
з 1 Кор. 16; 20. 2 Кор. 13; 12. 1 Сол. 5; 26. 1 Пет. 5; 14.
и Дѣян. 15; 1, 5, 24. 1 Тим. 6; 3.
і 1 Кор. 5; 9, 11. 2 Сол. 3; 6, 14. 2 Тим. 3; 5. Тит. 3; 10. 2 Іоан. 10.
к Фил. 3; 19. 1 Тим. 6; 5.
л Кол. 2; 4. 2 Тим. 3; 6. Тит. 1; 10. 2 Пет. 2; 3.
м Гл. 1; 8.
н Мат. 10; 16. 1 Кор. 14; 20.
о Гл. 15; 33.
п Быт. 3; 15.

Сатанѫ подъ нозѣ-тѣ ви. [р]Благодать-та
на Господа нашего Іисуса Христа да бѫ-
де съ васъ. Аминь.
21 Поздравяватъ вы [с]Тимоѳей сътрудникъ-
тъ мой, и сродници-тѣ ми [т]Лукій, и [у]Я-
22 сонъ и [ф]Сосипатръ. Поздравямъ вы въ
Господа азъ Тертій, който писахъ това
23 писмо. Поздравява вы [х]Гаій страннопріе-
мецъ-тъ мой и на всичкѫ-тѫ церквѫ. По-
здравява вы [ц]Ерастъ строитель-тъ град-
скый, и братъ Квартъ.
24 [ч]Благодать-та на Господа нашего Іисуса
Христа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.
25 А [ш]на тогова който може да вы утвър-
ди [щ]по мое-то благовѣствованіе и пропо-
вѣдь-тѫ за Іисуса Христа, [ъ]по открове-
ніе-то на тайнѫ-тѫ, която е была [ы]умъл-
26 чана отъ вѣчны врѣмена, А сега ся е
[ь]явила, и чрѣзъ пророческы-тѣ писанія,
по повелѣніе-то на вѣчнаго Бога, станѫ
позната на всичкы-тѣ народы, [ѣ]за *тѣхно*
27 покореніе на вѣрѫ-тѫ; [ю]Единому прѣму-
дрому Богу да бѫде слава чрѣзъ Іисуса
Христа во вѣкы. Аминь.

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ПЪРВО-ТО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ, [а]призванъ, [б]съ волѭ-тѫ Божіѭ,
Апостолъ Іисусъ Христовъ, и братъ [в]Со-
2 ѳенъ, На церквѫ-тѫ Божіѭ, която е въ
Коринѳъ, на [г]освященны-тѣ [д]въ Христа
Іисуса, на [е]призванны-тѣ святыи, наедно
съсъ всичкы-тѣ които [ж]призыватъ на
всяко мѣсто име-то на Іисуса Христа [з]Го-
спода [и]нашего, *който е* и тѣхенъ и нашъ.
3 [і]Благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога
Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.
4 [к]Благодарѭ Бога моего вынѫгы за васъ,
за Божіѭ-тѫ благодать, даденѫ-тѫ вамъ
5 чрѣзъ Іисуса Христа, Че ся обогатихте
чрѣзъ Него во всичко, [л]во всяко слово
6 и всяко знаніе, Както ся утвърди въ васъ
7 [м]свидѣтелство-то Христово; Така щото
вы не оставате назадъ въ никое дарованіе,
като [н]чакате откровеніе-то на Господа
8 нашего Іисуса Христа; Който ще и до
край [о]да вы утвърди [п]*да бѫдете* неповин-
ни въ день-тъ на Господа нашего Іисуса
9 Христа. [р]Вѣренъ е Богъ, чрѣзъ когото
ся призвахте [с]въ съобщеніе на Сына му
Іисуса Христа Господа нашего.
10 Молѭ ви ся, братіе, за име-то на Го-
спода нашего Іисуса Христа, всинца едно
[т]да говорите, и да нѣма раздори между
васъ, но да бѫдете съвършенно съедине-
11 ни въ единъ умъ и въ еднѫ мысль. За-
щото отъ *домашни*-тѣ Хлоины ми явихѫ
за васъ, братіе мои, че помежду вы има-
12 ло распри: И това го казувамъ, защото
[у]всякой отъ васъ дума: Азъ сьмь Пав-
ловъ, а азъ [ф]Аполлосовъ, а азъ [х]Кифовъ,
13 а пакъ азъ Христовъ. Да ли Христосъ ся
е [ц]раздѣлилъ? Павелъ ли ся распѣ за
васъ? Или въ Павлово-то име ся кръ-
14 стихте? Благодарѭ Бога че не сьмь кръ-
стилъ никого отъ васъ освѣнь [ч]Криспа
15 и [ш]Гаія; Да не бы реклъ нѣкой че сьмь
16 кръстилъ въ мое име. Кръстихъ още и
[щ]Стефаниновъ-тъ домъ; освѣнь тѣзи не
знаѭ да ли сьмь кръстилъ другыго нѣкого.
17 Защото не мя е проводилъ Христосъ

р Ст. 24. 1 Кор. 16; 23. 2 Кор. 13; 14. Фил. 4; 23. 1 Сол. 5; 28. 2 Сол. 3; 18. Отк. 22; 21.
с Дѣян. 16; 1. Фил. 2; 19. Кол. 1; 1. 1 Сол. 3; 2. 1 Тим. 1; 2. Евр. 13; 23.
т Дѣян. 13; 1.
у Дѣян. 17; 5.
ф Дѣян. 20; 4.
х 1 Кор. 1; 14.
ц Дѣян. 19; 22. 2 Тим. 4; 20.
ч Ст. 20. 1 Сол. 5; 28.
ш Ефес. 3; 20. 1 Сол 3; 13. 2 Сол. 2; 17. 3; 3. Іуд. 24.
щ Гл. 2; 16.
ъ Ефес. 1; 9. 3; 3, 4, 5. Кол. 1; 27.
ы 1 Кор. 2; 7. Ефес. 3; 5, 9. Кол. 1; 26.
ь Ефес. 1; 9. 2 Тим. 1; 10. Тит. 1; 2. 3. 1 Пет. 1; 20.
ѣ Дѣян. 6; 7. Гл. 1; 5. 15; 18.
ю 1 Тим. 1; 17. 6; 16. Іуд. 25.

—

а Рим. 1; 1.
б 2 Кор. 1; 1. Ефес. 1; 1. Кол. 1; 1.
в Дѣян. 18; 17.
г Іуд. 1.
д Іоан. 17; 19. Дѣян. 15; 9.
е Рим. 1; 7. 2 Тим. 1; 9.
ж Дѣян. 9; 14, 21. 22; 16. 2 Тим. 2; 22.
з Гл. 8; 6.
и Рим. 3; 22. 10; 12.
і Рим. 1. 7. 2 Кор. 1; 2. Ефес. 1; 2. 1 Пет. 1; 2.
к Рим. 1; 8.
л Гл. 12; 8. 2 Кор. 8; 7.
м Гл. 2; 1. 2 Тим. 1; 8. Отк. 1; 2.
н Фил. 3; 20. Тит. 2; 13. 2 Пет. 3; 12.
о 1 Сол. 3; 13.
п Кол. 1; 22. 1 Сол. 5; 23.
р Иса. 49; 7. Гл. 10; 13. 1 Сол. 5; 24. 2 Сол. 3; 3. Евр. 10; 23.
с Іоан. 15; 4. 17; 21. 1 Іоан. 1; 3. 4; 13.
т Рим. 12; 16. 15; 5. 2 Кор. 13; 11. Фил. 2; 2. 3; 16. 1 Пет. 3; 8. Гл. 11; 18.
у Гл. 3; 4.
ф Дѣян. 18; 24. 19; 1. Гл. 16; 12.
х Іоан. 1; 42.
ц 2 Кор. 11; 4. Ефес. 4; 5.
ч Дѣян. 18; 8.
ш Рим. 16; 23.
щ Гл. 16; 15, 17.

да крьщавамъ, но да проповѣдувамъ е-
вангеліе-то; [б]не съ прѣмудрость въ слово-
то, да ся не осуети крьстъ-тъ Христовъ.
18 Защото слово-то за крьстъ-тъ [ы]на тѣзи
които погыбнуватъ е [ь]безумство, [ѣ]а за
насъ които ся спасавамы е [ю]сила Божія.
19 Понеже е писано: [я]„Ще погубѭ мудрость-
тѫ на мудры-тѣ, и разумъ-тъ на разумны-
20 тѣ ще отхвърлѭ.“ [ж]Дѣ мудрый-тъ? дѣ
книжный-тъ? дѣ *искусный-тъ* разыскатель
на тойзи вѣкъ? [іж]Не обърнѫ ли Богъ въ
безумство мудрость-тѫ на тойзи свѣтъ?
21 Защото, [а]понеже въ Божіѭ-тѫ прѣму-
дрость свѣтъ-тъ съ мудрость-тѫ *си* не
позна Бога, благоволи Богъ чрѣзъ безум-
ство-то на проповѣдь-тѫ да спасе вѣрую-
22 щы-тѣ. Понеже [б]Іудеи-тѣ ищѫтъ знаме-
23 ніе, а Еллини-тѣ търсятъ мудрость; А
ный проповѣдувамы Христа распѣтъ, [в]за
Іудеи-тѣ соблазнь, а за Еллины-тѣ [г]без-
24 умство; На самы-тѣ обаче призваны, и
Іудеи и Еллины, Христа, [д]Божіѭ силѫ
25 и [е]Божіѭ прѣмудрость. Защото Божіе-
то безумно е по мудро отъ человѣцы-тѣ,
и Божіе-то немощно е по крѣпко отъ че-
26 ловѣцы-тѣ. Понеже, братіе, виждате ва-
ше-то призваніе, че *изъ между васъ* [ж]нѣ-
ма по плъть мнозина мудри, нито мно-
27 зина силни, нито мнозина благородни; Но
Богъ избра [з]безумны-тѣ на свѣтъ-тъ, да
посрами мудры-тѣ; избра пакъ Богъ не-
мощны-тѣ на свѣтъ-тъ, да посрами силны-
28 тѣ; Още и худородны-тѣ на свѣтъ-тъ и
унищожены-тѣ избра Богъ, и [и]тѣзи кои-
то не сѫ *нищо*, [і]за да съсыпе които сѫ
29 *нѣщо;* [к]Да ся не похвали прѣдъ него ни
30 една плъть. А вы сте отъ него въ Хри-
ста Іисуса, който станѫ за насъ отъ Бо-
га [л]мудрость и [м]правда и [н]освященіе и
31 [о]искупуваніе; Тъй щото, споредъ както
е писано, [п]Който ся хвали, съ Господа
да ся хвали.

ГЛАВА 2.

1 И азъ, братіе, когато дойдохъ при васъ,
[а]дойдохъ не съ прѣвъсходство-то въ сло-
во или въ мудрость, да ви възвѣстѭ
2 [б]свидѣтелство-то Божіе; Защото рѣшилъ
бѣхъ да не знаѭ между васъ нищо *друго,*
[в]освѣнь Іисуса Христа, и него распѣтъ.
3 И [г]азъ при васъ бѣхъ [д]немощенъ, въ
4 страхъ и въ голѣмо трепераніе; И слово-
то ми и проповѣдь-та ми [е]не *бывахѫ* съ
думы убѣдителны отъ человѣческѫ му-
дрость, но [ж]съ доказателство отъ Духъ
5 и отъ силѫ; За да бѫде вѣрованіе-то ви
не чрѣзъ человѣческѫ мудрость, но [з]чрѣзъ
6 силѫ Божіѭ. А говоримъ мудрость ме-
жду [и]съвършенны-тѣ; но не [і]мудрость отъ
тойзи вѣкъ, нито отъ господари-тѣ на
7 тойзи вѣкъ, [к]които прѣминуватъ; Но го-
воримъ въ тайнѫ прѣмудрость-тѫ Божіѭ,
скрытѫ-тѫ, [л]коѭто Богъ отъ прѣди вѣко-
ве-тѣ е прѣдопрѣдѣлилъ за нашѫ славѫ;
8 [м]Коѭто никой отъ господари-тѣ на тойзи
вѣкъ не е позналъ; защото [н]ако быхѫ по-
знали, не быхѫ распѣли Господа на славѫ-
9 тѫ. Но споредъ както е писано: [о]Око не е
видѣло, и ухо не е чуло, и на человѣкъ
на сърдце-то не е дохождало това, което
е приготвилъ Богъ за тѣзи които го лю-
10 бятъ. А [п]намъ Богъ откры *това* чрѣзъ
свой-тъ Духъ; понеже Духъ-тъ всичко,
11 даже и длъбины-тѣ Божіи, издирва. За-
щото кой отъ человѣцы-тѣ знае человѣ-
ческы-тѣ нѣща, [р]освѣнь духъ-тъ на чело-
вѣка който е въ него? [с]Така и Божіи-тѣ
нѣща, никой гы не знае, освѣнь Духъ-тъ
12 Божій. А ный пріехмы не духъ-тъ на
свѣтъ-тъ, но [т]Духъ-тъ който е отъ Бога,
за да познаемъ това което е дарено намъ
13 отъ Бога; [у]Което и възвѣстявамы, не съсъ
словеса научены отъ человѣческѫ му-
дрость, но съсъ *словеса* научены отъ Ду-
ха Святаго, като сравнявамы духовно съ
14 духовно. [ф]Естественный-тъ обаче чело-
вѣкъ не побира това което е отъ Духа
Божія; защото за него [х]е безуміе, [ц]и не
може да *го* разумѣе; понеже то духовно
15 ся испытува. [ч]Но духовный-тъ человѣкъ
всяко нѣщо испытува, а той отъ никого
16 ся не испытува. Защото, [ш]„Кой е разу-
мѣлъ умъ-тъ Господень, за *да може* да
го настави?“ [щ]А ный имамы умъ Хри-
стовъ.

б Гл. 2; 1, 4, 13. 2 Пет. 1; 16.
ы 2 Кор. 2; 15.
ь Дѣян. 17; 18. Гл. 2; 14.
ѣ Гл. 15; 2.
ю Рим. 1; 16. Ст. 24.
я Іов. 5; 12, 13. Иса. 29; 14. Іер. 8; 9.
ж Иса. 33; 18.
іж Іов. 12; 17, 20, 24. Иса. 44; 25. Рим. 1; 22.
а Рим. 1; 20, 21, 28. Вижь и Мат. 11; 25. Лук. 10; 21.
б Мат. 12; 38. 16; 1. Мар. 8; 11. Лук. 11; 16. Іоан. 4; 48.
в Иса. 8; 14. Мат. 11; 6. 13; 57. Лук. 2; 34. Іоан. 6; 60, 66. Рим. 9; 32. Гал. 5; 11. 1 Пет. 2; 8.
г Ст. 18. Гл. 2; 14.
д Рим. 1; 4, 16. Ст. 18.
е Кол. 2; 3.
ж Іоан. 7; 48.
з Мат. 11; 25. Іак. 2; 5. Вижь и Псал. 8; 2.
и Рим. 4; 17.
і Гл. 2; 6.
к Рим. 3; 27. Ефес. 2; 9.
л Ст. 24.
м Іер. 23; 5, 6. Рим. 4; 25. 2 Кор. 5; 21. Фил. 3; 9.
н Іоан. 17; 19.
о Ефес. 1; 7.
п Іер. 9; 23, 24. 2 Кор. 10; 17.

—

а Гл. 1; 17. Ст. 4, 13. 2 Кор. 10; 10. 11; 6.
б Гл. 1; 6
в Гал. 6; 14. Фил. 3; 8.
г Дѣян. 18; 1, 6, 12.
д 2 Кор. 4; 7. 10; 1, 10. 11; 30. 12; 5, 9. Гал. 4; 13.
е Ст. 1. Гл. 1; 17. 2 Пет. 1; 16.
ж Рим. 15; 19. 1 Сол. 1; 5.
з 2 Кор. 4; 7. 6; 7.
и Гл. 14; 20. Ефес. 4; 13. Фил. 3; 15. Евр. 5; 14.
і Гл. 1; 20. Ст. 1, 13. Гл. 3; 19. 2 Кор. 1; 12. Іак. 3; 15.
к Гл. 1; 28.
л Рим. 16; 25, 26. Ефес. 3; 5, 9. Кол. 1; 26. 2 Тим. 1; 9.
м Мат. 11; 25. Іоан. 7; 48. Дѣян. 13; 27. 2 Кор. 3; 14.
н Лук. 23; 34. Іоан. 16; 3. Дѣян. 3; 17.
о Иса. 64; 4.
п Мат. 13; 11. 16; 17. Іоан. 14; 26. 16; 13. 1 Іоан. 2; 27.
р Прит. 20; 27. 27; 19. Іер. 17; 9.
с Рим. 11; 33, 34.
т Рим. 8; 15.
у 2 Пет. 1; 16. Гл. 1; 17. Ст. 4.
ф Мат. 16; 23.
х Гл. 1; 18, 23.
ц Рим. 8; 5, 6, 7. Іуд. 19.
ч Прит. 28; 5. 1 Сол. 5; 21. 1 Іоан. 4; 1.
ш Іов. 15; 8. Иса. 40; 13. Іер. 23; 18. Рим. 11; 34.
щ Іоан. 15; 15.

—

ГЛАВА 3.

1 И азъ, братіе, не могохъ да ви говорѭ
[а]като на духовны, но [б]като на плътскы,
2 и [в]като на младенцы въ Христа. [г]Съ млѣ-
ко вы нахранихъ, и не съ ястіе; [д]защото
не можахте още *да го пріемете;* а и сега
3 още не можете; Понеже сте още плътскы;
защото, [е]доклѣ има помежду васъ зависть,
распря и разногласіе, не сте ли плътскы,
4 и не постѫпувате ли по человѣческы? За-
щото кога единъ казва: Азъ сьмь Па-
вловъ; а другъ: [ж]Азъ сьмь Аполлосовъ;
5 не сте ли плътскы? Кой е прочее Павелъ,
и кой е Аполлосъ? не сѫ ли [з]служители
чрѣзъ които повѣрувахте, и *то* [и]както е
6 Господь всякому далъ? [і]Азъ насадихъ,
7 [к]Аполлосъ напои; но Богъ [л]възрасти. Тъй
щото [м]нито който сади е нѣщо, нито който
8 пои, но Богъ който възрастява. А който
сади и който пои едно сѫ, и [н]всякой спо-
редъ свой-тъ си трудъ ще пріеме своѭ-
9 тѫ си заплатѫ. Защото *ный* смы съработ-
ници [о]на Бога; *а вы* сте нива Божія,
10 [п]Божіе зданіе. Азъ, [р]споредъ даденѫ-тѫ
ми отъ Бога благодать, като искусенъ до-
моздатель [с]основаніе положихъ; а другъ
на *него* зиде; но [т]всякой да гледа какъ
11 зиде на *него.* Защото никой не може да
положи друго основаніе освѣнъ [у]положе-
12 но-то, [ф]което е Іисусъ Христосъ. И на
това основаніе отгорѣ ако зиде нѣкой,
злато, сребро, драгоцѣнны каменіе, дрьвіе,
13 сѣно, сламѫ; [х]Всякому работа-та ще ста-
не явна; защото [ц]день-тъ ще ѭ покаже;
понеже съ огнь ся открыва; и [ч]огнь-тъ
14 ще испыта всякому каква е работа-та. На
когото работа-та, коѭто е зидалъ, устои,
15 *той* ще [ш]земе заплатѫ. А на когото ра-
бота-та изгори, ще ся отщети, а самъ той
ще ся избави, [щ]но тъй като изъ огнь.
16 [ъ]Не знаете ли че сте храмъ Божій, и
17 Духъ Божій живѣе въ васъ? Ако развали
нѣкой Божій-тъ храмъ, него Богъ ще
развали, защото храмъ-тъ Божій е святъ,
който *храмъ* сте вы.
18 [ы]Никой да ся не лъже; ако нѣкой отъ
помежду вы мни че е мудръ на тойзи
свѣтъ, да стане безуменъ, за да бѫде
19 мудръ. Защото [ь]мудрость-та на тойзи
свѣтъ е безуміе прѣдъ Бога. Понеже е
писано: [ѣ]„Улавя мудры-тѣ въ пронырство-
20 то имъ." И пакъ: [ю]„Господь знае помы-
шленія-та на мудры-тѣ чѐ сѫ суетны."
21 И тъй [я]никой да ся не хвали съ чело-
22 вѣцы-тѣ; защото [ѫ]всичко е ваше; Павелъ
ли, или Аполлосъ, или Кифа, или свѣтъ,
или животъ, или смьрть, или сегашно-то,
23 или бѫдѫщо-то; всичко е ваше; И [ѭ]вы
Христови; а Христосъ Божій.

ГЛАВА 4.

1 *Всякой* человѣкъ така да ны има, [а]като
служители Христовы, и [б]строители на
2 Божіи-тѣ тайны. А това което ся ище
отъ строители-тѣ е всякой да ся намѣ-
3 ри вѣренъ. А за мене е твьрдѣ малко
нѣщо да бѫдѫ отъ васъ или отъ че-
ловѣческѫ сѫдбѫ сѫденъ; но нито азъ
4 самъ себе си сѫдѭ. Защото совѣсть-та
ми въ нищо не мя изобличава; [в]но съ то-
ва не сьмь оправданъ; а Господь е кой-
5 то ще мя сѫди. [г]За това нищо недѣйте
сѫди прѣди врѣме, доклѣ да дойде Го-
сподь, [д]който ще и да извади на видѣло
скрыто-то въ тьмнинѫ-тѫ, и ще изяви
сьрдечны-тѣ намѣренія; и [е]тогазь ще бѫ-
де всякому похвала отъ Бога.
6 И това, братіе, [ж]загатнѫхъ върхъ себе
си и върхъ Аполлоса заради васъ; [з]да ся
научите отъ насъ да не мудрувате пове-
че отъ писано-то, [и]да ся не прѣвъзноси
нѣкой отъ васъ за едного противъ дру-
7 гыго. Защото кой тя прѣдпочита *отъ дру-
гыго?* и [і]що имашь което да не си пріялъ?
Ако ли си пріялъ, защо ся хвалишь
8 като че не си пріялъ? Сыти сте вече,
[к]обогатихте ся вече, вьцарихте ся безъ
насъ; и дано да царувате, та да быхмы
9 и ный съ васъ наедно царували. Защото
ми ся струва че Богъ показа насъ апо-
столы-тѣ най послѣдни, [л]като осѫдены на
смьрть; защото [м]позоръ станѫхмы на
свѣтъ-тъ, и на ангелы и на человѣцы.
10 [н]Ный безумни [о]заради Христа, а вы раз-
умни въ Христа; [п]ный немощни, а вы
11 крѣпкы, вы славни, а ный бесчестни. [р]До

а Гл. 2; 15.
б Гл. 2; 14.
в Евр. 5; 13.
г Евр. 5; 12, 13. 1 Пет. 2; 2.
д Іоан. 16; 12.
е Гл. 1; 11. 11; 18. Гал. 5; 20, 21. Іак. 3; 16.
ж Гл. 1; 12.
з Гл. 4; 1. 2 Кор. 3; 3.
и Рим. 12; 3, 6. 1 Пет. 4; 11.
і Дѣян. 18; 4, 8, 11. Гл. 4; 15. 9; 1. 15; 1. 2 Кор. 10; 14, 15.
к Дѣян. 18; 24, 27. 19; 1.
л Гл. 1; 30. 15; 10. 2 Кор. 3; 5.
м 2 Кор. 12; 11. Гал. 6; 3.
н Псал. 62; 12. Рим. 2; 6. Гл. 4, 5. Гал. 6; 4, 5. Отк. 2; 23. 22; 12.
о Дѣян. 15; 4. 2 Кор. 6; 1.
п Ефес. 2; 20. Кол. 2; 7. Евр. 3; 3, 4. 1 Пет. 2; 5.
р Рим. 1; 5. 12; 3.
с Рим. 15; 20. Ст. 6. Гл. 4; 15. Отк. 21; 14.
т 1 Пет. 4; 11.
у Иса. 28; 16. Мат. 16; 18. 2 Кор. 11; 4. Гал. 1; 7.
ф Ефес. 2; 20.
х Гл. 4; 5.
ц 1 Пет. 1; 7. 4; 12.
ч Лук. 2; 35.
ш Гл. 4; 5.
щ Іуд. 23.
ъ Гл. 6; 19. 2 Кор. 6; 16. Ефес. 2; 21, 22. Евр. 3; 6. 1 Пет. 2; 5.
ы Прит. 3; 7. Иса. 5; 21.
ь Гл. 1; 20. 2; 6.
ѣ Іов. 5; 13.
ю Псал. 94; 11.
я Гл. 1; 12. 4; 6. Ст. 4; 5, 6.
ѫ 2 Кор. 4; 5, 15.
ѭ Рим. 14; 8. Гл. 11; 3. 2 Кор. 10; 7. Гал. 3; 29.

—

а Мат. 24; 45. Гл. 3; 5. 9; 17. 2 Кор. 6; 4. Кол. 1; 25.
б Лук. 12; 42. Тит. 1; 7. 1 Пет. 4; 10.
в Іов. 9; 2. Псал. 130; 3. 143; 2 Прит. 21; 2. Рим. 3; 20. 4; 2.
г Мат. 7; 1. Рим. 2; 1, 16. 14; 4, 10, 13. Отк. 20; 12.
д Гл. 3; 13.
е Рим. 2; 29. 2 Кор. 5; 10.
ж Гл. 1; 12. 3; 4.
з Рим. 12; 3.
и Гл. 3; 21. 5; 2, 6.
і Іоан. 3; 27. Іак. 1; 17. 1 Пет. 4; 10.
к Отк. 3; 17.
л Псал. 44; 22. Рим. 8; 36. Гл. 15; 30, 31. 2 Кор. 4; 11. 6; 9.
м Евр. 10; 33.
н Гл. 2; 3.
о Дѣян. 17; 18. 26; 24. Гл. 1; 18 и дрг. 2; 14. 3; 18. Вижъ и 4 Цар. 9; 11.
п 2 Кор. 13; 9.
р 2 Кор. 4; 8. 11; 23 до 27. Фил. 4; 12.

тойзи часъ и гладувамы и жадувамы, и
[с]голи смы, и смы [т]біени, и скытамы ся,
12 И [у]трудимъ ся та работимъ съ ржцѣ-тѣ
си; [ф]като ны укорявать, благославямы;
13 като ны гонятъ, търпимъ; Като ны ху-
лятъ, молимъ ся; станжхмы [х]като из-
метъ на свѣтъ-тъ, сметъ на всичкы-тѣ
14 до днесь. Не пишж това за посраменіе
на васъ, но [ц]като любезны мои чада
15 вразумявамъ вы. Защото ако имате ты-
сящы наставници въ Христа, но мно-
зина отцы нѣмате; понеже [ч]азъ вы ро-
дихъ въ Христа Іисуса чрѣзъ благовѣство-
16 ваніе-то. И тъй молѭ ви ся [ш]бждѣте по-
17 дражатели на мене. За туй ви проводихъ
[щ]Тимоѳея, [ъ]който ми е любезно и вѣрно
въ Господа чадо, [ы]който ще ви напомни
мои-тѣ въ Христа пжтища, [ь]както поу-
чавамъ на всякждѣ [ѣ]въ всякж церквж.
18 [ю]Но нѣкои си ся възгордѣхж, като че нѣ-
19 маше да дойдж азъ при васъ; [я]но ако ще
Господь азъ скоро [ж]ще дойдж при васъ,
и ще познаѭ не слово-то, но силж-тж на
20 тѣзи що сж ся възгордѣли. Защото [іж]цар-
ство-то Божіе не е въ слово, но въ силж.
21 Що ищете? съ тоягж ли [а]да дойдж при
васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?

ГЛАВА 5.

1 Въобще ся чуе *че* между васъ *има* блу-
додѣяніе, и таквозь блудодѣяніе, на кое-
то [а]нито име-то помежду язычницы-тѣ ся
чуе, така щото [б]да има нѣкой бащинж-тж
2 си [в]женж. И [г]вы сте ся възгордѣли, а
наипаче [д]не ся ни оскърбихте, за да ся
испжди отъ помежду вы тойзи който е
3 сторилъ туй нѣщо? [е]Защото азъ ако и
да не съмь при васъ тѣломъ, но духомъ
съмь при васъ, и като че съмь тамъ, от-
сждихъ вече тогози който е това така
4 сторилъ, Въ име-то на Господа нашего
Іисуса Христа, щомъ ся съберете вы и
мой-тъ духъ, [ж]съсъ силж-тж на Господа
5 нашего Іисуса Христа, Такъвъ *человѣкъ*
[з]да го прѣдадемъ на [и]Сатанж за погубу-
ваніе на плъть-тж, за да ся спасе духъ-тъ
6 въ день-тъ на Господа Іисуса. Не е добра
[і]хвалба-та ви; не знаете ли че [к]малко
7 квасъ всичко-то тѣсто заквасува? И тъй
очистѣте ветхый-тъ квасъ, да бждете но-
во тѣсто, както сте бесквасни; защото
[л]Христосъ [м]пасха-та наша закланъ бы
8 жертва за насъ. За това [н]да празднува-
мы, [о]не съ ветхъ квасъ, [п]нито съ квасъ
на злобж и на лукавство, но съ бескваc-
ны *хлѣбове* на искренность и на истинж.
9 Писахъ ви въ писмо-то [р]да нѣмате сно-
10 шеніе съ блудницы. И [с]не съвсѣмъ *да*
нѣмате сношеніе съ блудницы-тѣ [т]на той-
зи свѣтъ, или съ лихоимцы-тѣ, или съ
грабители-тѣ, или съ идолослужители-тѣ,
понеже тогазь трѣбва [у]да излѣзете отъ
11 свѣтъ-тъ. Но сега ви писахъ да нѣмате
сношеніе, [ф]ако бы нѣкой който ся нари-
ча братъ е блудникъ, или лихоимецъ,
или идолослужитель, или хулитель, или
піяница, или грабитель; съ такъвзи [х]ни-
12 то да ядете наедно. Защото що мя е *гры-*
жа да сждѭ и [ц]външни-тѣ? Не сждите
13 ли вы [ч]вжтрѣшни-тѣ? А външни-тѣ Богъ
ще сжди; за това [ш]испждѣте лошій-тъ
отъ помежду си.

ГЛАВА 6.

1 Нѣкой отъ васъ, кога има нѣщо съ дру-
гыго, смѣе ли да ся сжди прѣдъ неправе-
2 дны-тѣ, а не прѣдъ святыи-тѣ? Не знаете
ли че [а]святіи-тѣ ще сждятъ свѣтъ-тъ? и
тъй вы като ще сждите свѣтъ-тъ, не сте
ли достойни да сждите ни най малкы
3 работы? Не знаете ли че ный ще да сж-
димъ [б]ангелы? а колко повече житей-
4 скы *работы?* За то [в]житейскы сждбы
ако имате, най нищожны-тѣ въ церквж-
5 тж, тѣхъ поставяйте *сждницы.* За *вашъ*
срамъ ви казувамъ *това;* така ли нѣма
между васъ ни единъ мудръ, който бы
можелъ между братія-та си да отсжди?
6 Но братъ съ брата ся сжди, и то прѣдъ
7 невѣрны-тѣ! Сега прочее голѣмъ порокъ
е за васъ, дѣто имате помежду си сждбы;
[г]защо по добрѣ не оставате обидени? защо
8 не прѣдпочитате да изгубите свое-то? Но
вы *сами* правите обидж и отнемате, [д]и

с Іов. 22; 6. Рим. 8; 35.
т Дѣян. 23; 2.
у Дѣян. 18; 3. 20; 34. 1 Сол. 2; 9. 2 Сол. 3; 8. 1 Тим. 4; 10.
ф Мат. 5; 44. Лук. 6; 28. 23; 34. Дѣян. 7; 60. Рим. 12; 14, 20. 1 Пет. 2; 23. 3; 9.
х Плач. 3; 45.
ц 1 Сол. 2; 11.
ч Дѣян. 18; 11. Рим. 15; 20. Гл. 3; 6. Гал. 4; 19. Филим. 10. Іак. 1; 18.
ш Гл. 11; 1. Фил. 3; 17. 1 Сол. 1; 6. 2 Сол. 3; 9.
щ Дѣян. 19; 22. Гл. 16; 10. Фил. 2; 19. 1 Сол. 3; 2.
ъ 1 Тим. 1; 2. 2 Тим. 1; 2.
ы Гл. 11; 2.
ь Гл. 7; 17.
ѣ Гл. 14; 33.
ю Гл. 5; 2.
я Дѣян. 19; 21. Гл. 16; 5. 2 Кор. 1; 15, 23.
ж Дѣян. 18; 21. Рим. 15; 32. Евр. 6; 3. Іак. 4; 15.
іж Гл. 2; 4. 1 Сол. 1; 5.
а 2 Кор. 10; 2. 13; 10.

—

а Ефес. 5; 3.
б Лев. 18; 8. Втор. 22; 30, 27; 20.
в 2 Кор. 7; 12.
г Гл. 4; 18.
д 2 Кор. 7; 7, 10.
е Кол. 2; 5.
ж Мат. 16; 19. 18; 18. Іоан. 20; 23. 2 Кор. 2; 10. 13; 3, 10.
з Іов. 2; 6. Псал. 109; 6. 1 Тим. 1; 20.
и Дѣян. 26; 18.
і Ст. 2. Гл. 3; 21. 4; 19. Іак. 4; 16.
к Гл. 15; 33. Гал. 5; 9. 2 Тим. 2; 17.
л Иса. 53; 7. Іоан. 1; 29. Гл. 15; 3. 1 Пет. 1; 19. Отк. 5; 6, 12.
м Іоан. 19; 14.
н Исх. 12; 15. 13; 6.
о Втор. 16; 3.
п Мат. 16; 6, 12. Мар. 8; 15. Лук. 12; 1.
р Вижь Ст. 2, 7. 2 Кор. 6; 14. Ефес. 5; 11. 2 Сол. 3; 14.
с Гл. 10; 27.
т Гл. 1; 20.
у Іоан. 17; 15. 1 Іоан. 5; 19.
ф Мат. 18; 17. Рим. 16; 17. 2 Сол. 3; 6, 14. 2 Іоан. 10.
х Гал. 2; 12.
ц Мар. 4; 11. Кол. 4; 5. 1 Сол. 4; 12. 1 Тим. 3; 7.
ч Гл. 6; 1 до 4.
ш Втор. 13; 5. 17; 7. 21; 21. 22; 21, 22, 24.

—

а Псал. 49; 14. Дан. 7; 22. Мат. 19; 28. Лук. 22; 30. Отк. 2; 26. 3; 21. 20; 4.
б 2 Пет. 2; 4. Иуд. 6.
в Гл. 5; 12.
г Прит. 20; 22. Мат. 5; 39, 40. Лук. 6; 29. Рим. 12; 17, 19. 1 Сол. 5; 15.
д 1 Сол. 4; 6.

9 то отъ братія. Или не знаете че непра-
ведни-тѣ нѣма да наслѣдятъ царство-то
Божіе? Недѣйте ся лъга? [е]нито блудни-
ци-тѣ, нито идолослужители-тѣ, ни прѣ-
любодѣйци-тѣ, нито малакійци-тѣ, нито
10 мѫжеложници-тѣ, Нито крадци-тѣ, ни
лихоимци-тѣ, нито піяници-тѣ, нито ху-
лители-тѣ, нито грабители-тѣ, нѣма да
11 наслѣдятъ царство-то Божіе. И отъ васъ
нѣкои [ж]бѣхте таквизи; [з]но измыхте ся,
но освятихте ся, но оправдахте ся, съ
име-то на Господа Іисуса и съ Духъ-тъ
на Бога нашего.
12 [и]Всичко ми е позволено, но не е всич-
ко за ползѫ; всичко ми е позволено,
но азъ не ще бѫдѫ обладанъ отъ нищо.
13 [і]Ястія-та сѫ за търбухъ-тъ, и търбухъ-тъ
е за ястія-та; но Богъ и него и тѣхъ ще
унищожи; а тѣло-то не е за блудодѣяніе,
но [к]за Господа [л]и Господь е за тѣло-то;
14 А [м]Богъ и Господа въскрьси, и насъ ще
[н]съсъ силѫ-тѫ си да въскрьси. Не знаете
ли че [о]ваши-тѣ тѣла сѫ удове Христови?
15 И тъй да земѫ ли удове-тѣ Христовы, и
на блудницѫ удове да гы направіѭ? Да не
16 бѫде. Или не знаете че който ся съвъ-
купява съ блудницѫ, едно тѣло е *съ неѭ?*
Защото [п]„ще бѫдѫтъ,“ казува, „двама-та
17 въ еднѫ плъть.“ [р]Но който ся съединява
18 съ Господа, единъ духъ е съ *него.* [с]Бѣ-
гайте отъ блудодѣяніе-то; всякой грѣхъ
който бы сторилъ человѣкъ, е вънъ отъ
тѣло-то; но който блудствува, [т]противъ
19 свое-то си тѣло съгрѣшава. [у]Не знаете
ли че тѣло-то ваше е храмъ на Святаго
Духа който е въ васъ, когото имате отъ
20 Бога, и [ф]не сте свои си? Защото вы сте
съсъ цѣнѫ [х]купени; за то прославѣте
Бога съ ваши-тѣ тѣла, и съ ваши-тѣ ду-
шы, които сѫ Божіи.

ГЛАВА 7.

1 А за това що ми писахте, [а]добрѣ е да
2 ся не прикасава человѣкъ до женѫ. Но
по причинѫ на блудодѣянія-та, нека има
всякой своіѭ си женѫ, и всяка *жена* да
3 има свой си мѫжъ. [б]Мѫжъ-тъ да отдава
на женѫ-тѫ длъжно-то *ней* благорасполо-
женіе, подобно и жена-та на мѫжъ-тъ.
4 Жена-та не владѣе на свое-то си тѣло, но
мѫжъ-тъ; така и мѫжъ-тъ не владѣе на
5 свое-то си тѣло, но жена-та. [в]Не оставай-
те лишени единъ отъ другъ, освѣнь ако
е нѣщо по съгласіе за врѣме, за да ся у-
пражнявате въ постъ и молитвѫ; и пакъ
ся схождайте наедно, [г]да вы не искушава
Сатана, поради ваше-то невъздьржаніе.
6 И това *го* казувамъ по дозволеніе, [д]а не
7 по повелѣніе. Защото [е]ищѫ всичкы-тѣ че-
ловѣци да сѫ [ж]каквото сьмь азъ; но [з]вся-
кой има особеннѫ дарбѫ отъ Бога, единъ
така а другъ инакъ.
8 А на неженены-тѣ и на вдовицы-тѣ ка-
зувамъ, [и]добро е за тѣхъ, ако останѫтъ
9 както и азъ. Но [і]ако не могѫтъ да ся
въздьржатъ, нека ся оженятъ: защото
по добрѣ е да ся оженятъ, а не да ся
10 разжегватъ. А на оженены-тѣ зарѫчвамъ,
[к]не азъ, но Господь, [л]жена отъ мѫжа
11 *си* да ся не разлѫча. Но ако ся и раз-
лѫчи, да остане неженена, или да ся при-
мири съ мѫжа *си.* И мѫжъ да не напу-
12 ща женѫ *си.* А на другы-тѣ азъ казувамъ:
[м]не Господь: Ако нѣкой братъ има женѫ
невѣрницѫ, и тя соизволява да живѣе съ
13 него, да ѭ не напуща. И жена която и-
ма мѫжъ невѣрникъ, и той соизволява да
14 живѣе съ неѭ, да го не напуща. Защото
невѣрникъ-тъ мѫжъ освященъ бива по-
ради женѫ-тѫ, и невѣрница-та жена ос-
вящена бива поради мѫжъ-тъ; понеже
[н]инакъ чада-та ви щѣхѫ да бѫдѫтъ не-
15 чисты; но сега сѫ святы. Ако ли невѣр-
никъ-тъ ся отлѫча, да ся отлѫчи; въ та-
квызь нѣща не е порабощенъ братъ-тъ
или сестра-та. Но Богъ ны призва [о]на
16 миръ. Защото, що знаешь, жено, да ли не
ще спасешь ты мѫжъ-тъ? или що знаешь,
мѫжу, [п]да ли не ще спасешь ты женѫ-
17 тѫ? Но всякой както му е Богъ отдѣлилъ,
и всякой както го е Господь призвалъ,
така да ходи; и [р]така заповѣдувамъ по
18 всичкы-тѣ церквы. Обрѣзанъ ли е при-
званъ нѣкой *въ вѣрѫ-тѫ*, да не крые обрѣ-
заніе-то. Необрѣзанъ ли е нѣкой при-
19 званъ, [с]да ся не обрѣзува. [т]Обрѣзаніе-то
е нищо и необрѣзаніе-то нищо; но *всичко*
е въ [у]пазеніе-то на Божіи-тѣ заповѣди.
20 Всякой да си остава въ това званіе въ
21 което е призванъ. Рабъ ли си призванъ?
Да тя не е грыжа; но ако можешь още
да станешь свободенъ, по добрѣ употрѣби
22 *това.* Защото който е рабъ приванъ въ

е Гл. 15; 50. Гал. 5; 21. Ефес. 5; 5. 1 Тим. 1; 9. Евр. 12; 14. 13; 4. Отк. 22; 15.
ж Гл. 12; 2. Ефес. 2; 2. 4; 22. 5; 8. Кол. 3; 7. Тит. 3; 3.
з Гл. 1; 30. Евр. 10; 22.
и Гл. 10; 23.
і Мат. 15; 17. Рим. 14; 17. Кол. 2; 22, 23.
к Ст. 15, 19, 20. 1 Сол. 4; 3, 7.
л Ефес. 5; 23.
м Рим. 6; 5, 8. 8; 11. 2 Кор. 4; 14.
н Ефес. 1; 19, 20.
о Рим. 12; 5. Гл. 12; 27. Ефес. 4; 12, 15, 16. 5; 30.
п Быт. 2; 24. Мат. 19; 5. Ефес. 5; 31.
р Іоан. 17; 21, 22, 23. Ефес. 4; 4. 5; 30.
с Рим. 6; 12, 13. Евр. 13; 4.
т Рим. 1; 24. 1 Сол. 4; 4.
у Гл. 3; 16. 2 Кор. 6; 16.
ф Рим. 14; 7, 8.
х Дѣян. 20; 28. Гл. 7; 23. Гал. 3; 13. Евр. 9; 12. 1 Пет. 1; 18, 19. 2 Пет. 2; 1. Отк. 5; 9.

—

а Ст. 8; 26.
б Исх. 21; 10. 1 Пет. 3; 7.
в Іонл. 2; 16. Зах. 7; 3. Вижь и Исх. 19; 15. 1 Цар. 21; 4, 5.
г 1 Сол. 3; 5.
д Ст. 12, 25. 2 Кор. 8; 8. 11; 17.
е Дѣян. 26; 29.
ж Гл. 9; 5.
з Мат. 19; 12. Гл. 12; 11.
и Ст. 1; 26.
і 1 Тим. 5; 14.
к Ст. 12, 25, 40.
л Мал. 2; 14, 16. Мат. 5; 32. 19; 6, 9. Мар. 10; 11, 12. Лук. 16; 18.
м Ст. 6.
н Мал. 2; 15.
о Рим. 12; 18. 14; 19. Гл. 14; 33. Евр. 12; 14.
п 1 Пет. 3; 1.
р Гл. 4; 17. 2 Кор. 11; 28.
с Дѣян. 15; 1, 5, 19, 24, 28, Гал. 5; 2.
т Гал. 5; 6. 6; 15.
у Іоан. 15; 14. 1 Іоан. 2; 3. 3; 24.

Господа, [ф]свободникъ Господенъ е; така
и който е свободенъ призванъ, [х]рабъ е
23 Христовъ. [ц]Съсъ *скѫпѫ* цѣнѫ сте купени;
24 не бывайте робіе на человѣцы. [ч]Въ как-
вото *званіе* е нѣкой призванъ, братіе, въ
него всякой да си остава прѣдъ Бога.
25 Колкото за дѣвицы-тѣ нѣмамъ [ш]запо-
вѣдь отъ Господа; но, [щ]като помилованъ
отъ Господа [ъ]да сьмь вѣренъ, мнѣніе да-
26 вамъ. И тъй за настоящѫ-тѫ нуждѫ мы-
слѭ да е добро това, *сирѣчь* [ы]че е добрѣ
27 человѣку така да си бѫде. Вързанъ ли
си съ женѫ? Не тръси развързуваніе.
28 Отвързанъ ли си отъ женѫ? Не тръси
женѫ. Но ако ся и оженишь, не съгрѣ-
шавашь, и дѣвица ако ся ожени, не съ-
грѣшава; но таквизи които сѫ ще иматъ
скърбь по плъти; а пакъ азъ вы съжа-
29 лявамъ. Това само [ь]казувамъ, братіе, че
останѫло-то врѣме е кратко; за това и
тѣзи които иматъ жены да сѫ като че
30 нѣматъ; И които плачѫтъ, като че не
плачѫтъ; и които ся радуватъ, като че
не ся радуватъ; и които купуватъ като
31 че *нищо* не добыватъ; И които иматъ сно-
шеніе съ тойзи свѣтъ, [ѣ]като че не сѫ
прѣдани нему; защото на тойзи свѣтъ
32 [ю]образъ-тъ прѣхожда. А азъ искамъ вы
да сте безгрыжни: [я]нежененый ся грыжи
за това което е Господне, какъ да угоди
33 Господу; А жененый ся грыжи за това
което е свѣтовно, какъ да угоди на же-
34 нѫ-тѫ. Между женѫ и дѣвицѫ има раз-
лика: [ж]неженена-та ся грыжи за това
което е Господне, за да бѫде свята и
тѣломъ и духомъ; а оженена-та ся гры-
жи за това което е свѣтовно, какъ да
35 угоди на мѫжъ-тъ. И това го казувамъ
за собственѫ-тѫ вашѫ ползѫ; не да ви
наложѫ примкѫ, но за благообразіе, и
постоянно прѣбѫдваніе въ служеніе-то
36 Господне безъ развлеченіе *на умъ-тъ.* Ако
ли мысли нѣкой че прави неприлично за
дѣвицѫ-тѫ си, ако ѝ е минѫло врѣме,
и трѣбва така да бѫде, нека прави какво-
то ще: не съгрѣшава; нека ся женятъ.
37 Но който стои твърдъ на сърдце-то си, и
нѣма нуждѫ, но има власть за своѭ-тѫ
си волѭ, и е рѣшилъ това въ сърдце-то
си, да държи дѣвицѫ-тѫ си *нежененѫ*,
38 добрѣ прави. [ѭ]Така щото който ожени
дѣвицѫ-тѫ си добрѣ прави; а който ѭ не
39 ожени, прави по добрѣ. [а]Жена-та е вър-
зана отъ законъ-тъ, до колкото врѣме е
живъ мѫжъ ѝ; ако ли умре мѫжъ ѝ, сво-
бодна е да ся ожени за когото ще, [б]тъкмо
40 *да быва това* въ Господа. Но [в]по мое-то
мнѣніе по блажена е, ако си остане така;
а [г]мыслѭ че и азъ имамъ Духъ Божій.

ГЛАВА 8.

1 Колкото за [а]идоложертвенно-то, знаемъ
че всинца имамы [б]знаніе; [в]*но* знаніе-то
2 възгордѣва, а любовь-та назидава. И [г]ако
ся има нѣкой че знае нѣщо, не е позналъ
3 още нищо както трѣбува да познава. Но
ако люби нѣкой Бога, [д]той е познатъ отъ
4 него. И тъй колкото за ядѣніе-то отъ и-
доложертвенно-то, знаемъ че [е]идолъ-тъ
е нищо на свѣтъ-тъ, и че [ж]освѣнь единого
5 *Бога нѣма* никой другъ Богъ. Защото ако
и да има [з]нарицаеми богове, или на не-
бе-то или на земѭ-тѫ; (както *ся казува*
че има много богове, и господари много;)
6 Но [и]намъ е единъ Богъ Отецъ, [і]отъ ко-
гото е всичко, и ный смы въ него; и
[к]единъ Господь Іисусъ Христосъ, [л]чрѣзъ
7 когото е всичко, и ный чрѣзъ него. Но
това знаніе въ всичкы го нѣма; и нѣкои
[м]съсъ совѣсть на идолъ-тъ и до сега я-
дѫтъ *идоложертвенно* като жертвѫ на и-
долъ-тъ, и [н]совѣсть-та имъ като е слаба
8 осквърнява ся. А [о]ядѣніе-то не ны прѣпо-
рѫчва на Бога; защото нито ако ядемъ
ни ся нѣщо придава, нито ако не ядемъ
9 лишавамы ся отъ нѣщо. Но [п]гледайте да
не бы тая ваша свобода да бѫде [р]соблазнь
10 на слабы-тѣ. Защото ако види нѣкой тебе,
който имашь знаніе, че сѣдишь на тръпезѫ
въ идолско капище, той като е слабъ, [с]со-
вѣсть-та му не ще ли ся одързости да яде
11 идоложертвенно? И [т]поради твое-то зна-
ніе ще загыне немощный-тъ братъ, за кого-
12 то е умрѣлъ Христосъ. [у]А като съгрѣша-
вате така противъ братія-тѣ, и наранява-
те слабѫ-тѫ имъ совѣсть, то вы противу
13 Христа съгрѣшавате. За това [ф]ако ядѣніе-
то соблазнява брата ми, нѣма да ямъ месо
въ вѣкы, за да не соблазнѭ брата си.

ГЛАВА 9.

1 [а]Не сьмь ли апостолъ? Не сьмь ли сво-

ф Іоан. 8; 36. Рим. 6; 18, 22. Филим. 16.
х Гл. 9; 21. Гал. 5; 13. Ефес. 6; 6. 1 Пет. 2; 16.
ц Гл. 6; 20. 1 Пет. 1; 18, 19. Вижь и Лев. 25; 42.
ч Ст. 20.
ш Ст. 6, 10, 40. 2 Кор. 8; 8, 10.
щ 1 Тим. 1; 16.
ъ Гл. 4; 2. 1 Тим. 1; 12.
ы Ст. 1, 8.
ь Рим. 13; 11. 1 Пет. 4; 7. 2 Пет. 3; 8, 9.
ѣ Гл. 9; 18.
ю Псал. 39; 6. Іак. 1; 10. 4; 14. 1 Пет. 1; 24. 4; 7. 1 Іоан. 2; 17.
я 1 Тим. 5; 5.
ж Лук. 10; 40 и дрг.
ѭ Евр. 13; 4.
а Рим. 7; 2.
б 2 Кор. 6; 14.
в Ст. 25.
г 1 Сол. 4; 8.

—

а Дѣян. 15; 20, 29. Гл. 10; 19.
б Рим. 14; 14, 22.
в Рим. 14; 3, 10.
г Гл. 13; 8, 9, 12. Гал. 6; 3.
д Исх. 33; 12, 17. Наум. 1; 7. Мат. 7; 23. Гал. 4; 9. 2 Тим. 2; 19.
е Иса. 41; 24. Гл. 10; 19.
ж Втор. 4; 39. 6; 4. Иса. 44; 8. Мар. 12; 29. Ст. 6. Ефес. 4; 6. 1 Тим. 2; 5.
з Іоан. 10; 34.
и Мал. 2; 10. Ефес. 4; 6.
і Дѣян. 17; 28. Рим. 11; 36.
к Іоан. 13; 13. Дѣян. 2; 36. Гл. 12; 3. Ефес. 4; 5. Фил. 2; 11.
л Іоан. 1; 3. Кол. 1; 16. Евр. 1; 2.
м Гл. 10; 28, 29.
н Рим. 14; 14, 23.
о Рим. 14; 17.
п Гал. 5; 13.
р Рим. 14; 13, 20.
с Гл. 10; 28, 32.
т Рим. 14; 15, 20.
у Мат. 25; 40, 45.
ф Рим. 14; 21. 2 Кор. 11; 29.

—

а Дѣян. 9; 15. 13; 2. 26; 17. 2 Кор. 12; 12. Гал. 2; 7, 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.

боденъ? [б]Не видѣхъ ли Іисуса Христа
Господа нашего? [в]Не сте ли вы мое-то
2 въ Господа дѣло? На другы ако не сьмь
апостолъ, то поне на васъ сьмь; защото
въ Господа вы сте [г]печать-тъ на мое-то
3 апостолство. Това е мой-тъ отвѣтъ на
тѣзи които испытуватъ *поведеніе-то* ми.
4 [д]Да ли нѣмамы власть да ядемъ и да пі-
5 емъ? Да ли нѣмамы власть *и ный* както
другы-тѣ апостоли, и [е]братія-та Господни,
и [ж]Кифа, да водимъ съсъ *себе си* женѫ
6 отъ сестры-тѣ? Или само на мене и на
Варнавѫ [з]не е дозволено да не работимъ?
7 Кой [и]воинствува нѣкога на свое си ижди-
веніе? Кой [і]насажда лозіе, и не яде отъ
плодъ-тъ му? Или кой [к]пасе стадо, и не
8 яде отъ млѣко-то на стадо-то? По чело-
вѣчески ли говорѭ това? не казува ли
9 и законъ-тъ исто-то? Защото въ законъ-тъ
Моисеовъ е писано: [л]Не обвързувай у-
ста-та на волъ който вършѣе. За волове-
10 тѣ ли ся грыжи Богъ? Или непрѣмѣнно
заради насъ казува? защото *това* е за насъ
писано; така щото който [м]оре, съ наде-
ждѫ трѣбва да оре; и който вършѣе, съ
надеждѫ да е участникъ въ надеждѫ-тѫ
11 си. [н]Ако смы ный посѣяли у васъ духо-
вно-то, много ли е ако пожьнемъ отъ васъ
12 тѣлесно-то? Ако другы участвуватъ въ
власть-тѫ надъ васъ, не трѣбва ли ный
повече? Тѫзи власть обаче ный [о]не упо-
трѣбихмы; но търпимъ всичко, [п]за да не
причинимъ нѣкое прѣкратеніе на благо-
13 вѣствованіе-то Христово. [р]Не знаете ли
че които священнодѣйствуватъ отъ свя-
тилище-то ся хранятъ? И които служатъ
на олтарь-тъ зематъ дѣлъ отъ олтарь-тъ?
14 Така и [с]Господь заповѣда, [т]проповѣдни-
ци-тѣ на евангеліе-то да живѣѭтъ отъ
15 благовѣствованіе-то. Но [у]азъ ни едно отъ
тѣзи не употрѣбихъ; нито писахъ това
да ми бѫде така; [ф]защото за мене е по
добрѣ да умрѫ, а не да осуети нѣкой по-
16 хвалѫ-тѫ ми. Защото ако проповѣдувамъ
евангеліе-то, то не ми е похвала; защото
[х]нужда ми надлѣжи, и тежко ми ако не
17 благовѣствувамъ. Защото ако правѭ това
отъ своѭ волѭ, [ц]имамъ заплатѫ; ако
ли отъ неволѭ, [ч]*а то* ми е служеніе-то
18 повѣрено. И тъй коя е моя-та заплата?
[ш]*Тая*, съ проповѣданіе-то си да положѫ е-
вангеліе-то Христово безъ иждивеніе, [щ]така
щото да не злоупотрѣбѭ моѭ-тѫ власть
19 въ благовѣствованіе-то. Защото като сьмь
[ъ]свободенъ отъ всичкы, заробихъ себе си
[ы]на всичкы-тѣ [ь]за да придобыѭ по мно-
20 го-то: И [ѣ]на Іудеи-тѣ быхъ като Іудеинъ,
Іудеи-тѣ да придобыѭ: на тѣзи които сѫ
подъ законъ като подзаконенъ *быхъ* да
придобыѭ тѣзи които сѫ подъ законъ.
21 [ю]На тѣзи които нѣматъ законъ *быхъ* като
че нѣмамъ законъ, [я](не че сьмь безъ за-
конъ прѣдъ Бога, но подзаконенъ на Хри-
ста,) за да придобыѭ тѣзи които нѣматъ
22 законъ. На немощны-тѣ като немощенъ
[ѫ]быхъ за да придобыѭ немощны-тѣ. [ѭ]На
всичкы-тѣ станѫхъ всичко, да бы всякакъ
23 [а]да спасѫ нѣколцина. И това го правѭ
за евангеліе-то, да бѫдѫ на него съуча-
24 стникъ. Не знаете ли, че които тичатъ на
поприще-то, всичкы тичатъ, а само единъ
зема наградѫ-тѫ? [б]така тичайте, като да
25 ѭ получите. И всякой [в]подвижникъ отъ
всичко ся въздържава; и тѣ за да земѫтъ
26 вѣнецъ тлѣненъ, а [г]ный нетлѣненъ. И тъй
азъ тичамъ така, [д]не като на неизвѣстно
нѣщо; така бѫхтѫ, не като че біѭ въз-
27 духъ-тъ; Но [е]уморявамъ тѣло-то си и
[ж]поработщавамъ *го*, че като проповѣдамъ
на другы-тѣ, да не бы да останѫ азъ [з]от-
хвърленъ.

ГЛАВА 10.

1 И не искамъ, братіе, да не знаете, че
отци-тѣ наши бѣхѫ всичкы [а]подъ облакъ-
тъ, и всичкы [б]прѣзъ море-то прѣминѫхѫ,
2 И въ облакъ-тъ и въ море-то всичкы ся
3 кръстихѫ въ Моисея, И всичкы [в]отъ и-
4 сто-то духовно ястіе ядохѫ. И всичкы
[г]отъ исто-то духовно питіе пихѫ; защото
піяхѫ отъ духовный-тъ камыкъ, който гы
придружаваше; и тойзи камыкъ бѣ Хри-
5 стосъ. Но въ по много-то отъ тѣхъ не
благоволи Богъ; защото [д]испомрѣхѫ въ
6 пустынѭ-тѫ. А тѣзи нѣща станѫхѫ намъ
примѣри да не бѫдемъ ный желатели на
7 зло-то, както и тѣ [е]пожелахѫ. [ж]Нито

б Дѣян. 9; 3, 17. 18; 9. 22; 14, 18. 23; 11. Гл. 15; 8.
в Гл. 3; 6. 4; 15.
г 2 Кор. 3; 2. 12; 12.
д Ст. 14. 1 Сол. 2; 6. 2 Сол. 3; 9.
е Мат. 13; 55. Мар. 6; 3. Лук. 6; 15. Гал. 1; 19.
ж Мат. 8; 14.
з 2 Сол. 3; 8, 9.
и 2 Кор. 10; 4. 1 Тим. 1; 18. 6; 12. 2 Тим. 2; 3. 4; 7.
і Втор. 20; 6. Прит. 27; 18. Гл. 3; 6, 7, 8.
к Іоан. 21; 15. 1 Пет. 5; 2.
л Втор. 25; 4. 1 Тим. 5; 18.
м 2 Тим. 2; 5.
н Рим. 15; 27. Гал. 6; 6.
о Дѣян. 20; 33. Ст. 15, 18. 2 Кор. 11; 7, 9. 1 Сол. 2; 6.
п 2 Кор. 11; 12.
р Лев. 6; 16, 26. 7; 6 и дрг. Числ. 5; 9, 10. 18; 8 до 20. Втор. 10; 9. 18; 1.
с Мат. 10; 10. Лук. 10; 7.
т Гал. 6; 6. 1 Тим. 5; 17.
у Ст. 12. Дѣян. 18; 3. 20; 34. Гл. 4; 12. 1 Сол. 2; 9. 2 Сол. 3; 8.
ф 2 Кор. 11; 10.
х Рим. 1; 14.
ц Гл. 3; 8; 14.
ч Гл. 4; 1. Гал. 2; 7. Фил. 1; 17. Кол. 1; 25.
ш Гл. 10; 33. 2 Кор. 4; 5. 11; 7.
щ Гл. 7; 31.
ъ Ст. 1.
ы Гал. 5; 13.
ь Мат. 18; 15. 1 Пет. 3; 1.
ѣ Дѣян. 16; 3. 18; 18. 21; 23 и дрг.
ю Рим. 2; 12, 14. Гал. 3; 2.
я Гл. 7; 22.
ѫ Рим. 15; 1. 2 Кор. 11; 29.
ѭ Гл. 10; 33.
а Рим. 11; 14. Гл. 7; 16.
б Гал. 2; 2. 5; 7. Фил. 2; 16. 3; 14. 2 Тим. 4; 7. Евр. 12; 1.
в Ефес. 6; 12. 2 Тим. 6; 12. 2 Тим. 2; 5. 4; 7.
г 2 Тим. 4; 8. Іак. 1; 12. 1 Пет. 1; 4. 5; 4. Отк. 2; 10. 3; 11.
д 2 Тим. 2; 5.
е Рим. 8; 13. Кол. 3; 5.
ж Рим. 6; 18, 19.
з Іер. 6; 30. 2 Кор. 13; 5, 6.

—

а Исх. 13; 21. 40; 34. Числ. 9; 18. 14; 14. Втор. 1; 33. Неем. 9; 12, 19. Псал. 78; 14. 105; 39.
б Исх. 14; 22. Числ. 33; 8. Іис. Нав. 4; 23. Псал. 78; 13.
в Исх. 16; 15, 35. Неем. 9; 15; 20. Псал. 78; 24.
г Исх. 17; 6. Числ. 20; 11. Псал. 78; 15. 105; 41.
д Числ. 14; 29, 32, 35. 26; 64, 65. Псал 106; 26. Евр. 3; 17. Іуд. 5.
е Числ. 11; 4, 33, 34. Псал. 106; 14.
ж Ст. 14.

идолослужители бывайте, както нѣкои отъ
тѣхъ, споредъ писано-то: [з]Сѣднѫ народъ-
тъ да яде и да піе, и станѫхѫ да игра-
8 ѭтъ. [и]Нито да блудствувамы както блуд-
ствовахѫ нѣкои отъ тѣхъ, [і]и паднѫхѫ въ
единъ день двадесеть и три тысящи *души*.
9 Нито да искушавамы Христа, [к]както и
нѣкои отъ тѣхъ искусихѫ [л]и погынѫхѫ
10 отъ зміи-тѣ. Нито роптайте, [м]както възъ-
роптахѫ нѣкои отъ тѣхъ и [н]погынѫхѫ
11 [о]отъ истрѣбителя. И всичко това имъ ся
прилучаше за примѣры, и [п]написа ся за
поученіе намъ, [р]които смы достигнѫли
12 послѣдни-тѣ врѣмена. Така щото [с]който
13 ся има че стои, да гледа да не падне. Васъ
друго искушеніе освѣнь человѣческо не
вы е постигнѫло; [т]вѣренъ е обаче Богъ,
[у]който нѣма да вы остави да бѫдете ис-
кушени повече отъ колкото ви е сила-та,
но съ искушеніе-то наедно [ф]ще даде и
срѣдство-то, така щото да можете да прѣ-
14 търпѣвате. За това, възлюбленни мои, [х]от-
15 бѣгнувайте отъ идолослуженіе-то. Гово-
рѭ [ц]като на разумны; сами вы сѫдѣте
16 това, което говорѭ. [ч]Чаша-та на бла-
гословеніе-то, коѭто благославямы, не е
ли причастіе на кръвь-тѫ Христовѫ?
[ш]Хлѣбъ-тъ когото прѣломявамы не е ли
17 причастіе на Христово-то тѣло? Защото
[щ]единъ хлѣбъ, едно тѣло смы ный множи-
на-та; понеже всинца отъ единый-тъ хлѣбъ
18 ся причащавамы. Гледайте [ъ]Израиля [ы]по
плъть; тѣзи които ядѫтъ жертвы-тѣ [ь]не
сѫ ли причастници на жертвенникъ-тъ?
19 И тъй азъ що казувамъ? [ѣ]това ли че
идолъ-тъ е нѣщо, или че идоложертвен-
20 но-то е нѣщо? *Не*. Но *казувамъ* че онова
което язычници-тѣ [ю]жертвуватъ, жертву-
ватъ го на бѣсове-тѣ, и не на Бога; а не
искамъ вы да бѫдете причастници на бѣ-
21 сове-тѣ. [я]Не можете да піете чашѫ-тѫ
Господнѭ и [ѫ]чашѫ-тѫ бѣсовскѫ; не мо-
жете да сте причастници на тръпезѫ-тѫ
Господнѭ и на тръпезѫ-тѫ бѣсовскѫ.
22 Или ищемъ да подбудимъ [ѭ]Господа на
ревнованіе? по силни ли [а]смы ный отъ
23 него? [б]Всичко ми е дозволено, но всичко
не е за ползѫ; всичко ми е дозволено,
24 но всичко не е за назиданіе. [в]Никой да
не тръси своѭ-тѫ си *ползѫ*, но всякой
25 *ползѫ*-тѫ на другыго. [г]Всичко що ся про-
дава на месопродавницѫ-тѫ яждте, безъ
никакво прѣдирваніе заради совѣсть-тѫ;
26 Защото [д]„Господня е земя-та, и което ѭ
27 напълнява.“ И ако отъ невѣрны-тѣ нѣ-
кой вы покани, и вы искате да идете,
[е]яждте каквото сложатъ отъ прѣдѣ вы,
безъ никакво прѣдирваніе заради совѣсть-
28 тѫ *си*. Ако ли ви рече нѣкой: Това е
идоложертвенно; не яждте, [ж]заради то-
гозь който ви е обадилъ, и *за* совѣсть-
тѫ; защото [з]„Господня е земя-та, и което
29 ѭ испълнява.“ А совѣсть казувамъ не
твоѭ-тѫ, но на другыго *совѣсть-тѫ*; по-
неже [и]защо да ся сѫди моя-та свобода
30 отъ другѫ совѣсть? И ако азъ по бла-
годать участвувамъ *въ яденіе-то*, защо да
бѫдѫ охулуванъ за това, [і]за което азъ
31 благодарѭ? И тъй [к]ядете ли, піете ли,
нѣщо ли правите, всичко за славѫ Бо-
32 жіѭ правѣте. [л]Не бывайте соблазнь ни
на Іудеи, ни на Еллины, нито [м]на цер-
33 квѫ-тѫ Божіѭ; Както и азъ [н]угожда-
вамъ на всичкы во всяко нѣщо [о]безъ да
тръсѭ своѭ-тѫ си ползѫ, но *ползѫ-тѫ*
на мнозина за да ся спасѫтъ.

ГЛАВА 11.

1 [а]Подражатели бывайте на мене, както
2 и азъ на Христа. И захвалямъ ви, братіе,
че [б]во всичко мя помните, [в]и държите
3 прѣданія-та, както ви *гы* прѣдадохъ. Ис-
камъ пакъ да знаете, че [г]глава на вся-
кого мѫжа е Христосъ, а [д]глава на же-
нѫ-тѫ е мѫжъ-тъ; [е]глава пакъ на Хри-
4 ста е Богъ. Всякой мѫжъ кога ся моли,
или кога [ж]пророчествува, ако има главѫ-
тѫ си покрытѫ, засрамува главѫ-тѫ си.
5 [з]А всяка жена която ся моли или про-
рочествува съ непокрытѫ главѫ, засра-
мува главѫ-тѫ си; защото е все еднакво
6 като да е съ [и]бръснѫтѫ *главѫ*. Защото
жена ако ся не покрыва, нека остриже
и космы-тѣ си. Но [і]ако е срамотно на
женѫ да си стриже космы-тѣ, или да си
бръсне *главѫ-тѫ*, то нека ся покрыва.
7 Защото мѫжъ-тъ не трѣбува да си по-
крыва главѫ-тѫ, понеже [к]е образъ и сла-

з Исх. 32; 6.
и Гл. 6; 18. Отк. 2; 14.
і Числ. 25; 1, 9. Псал. 106; 29.
к Исх. 17; 2, 7. Числ. 21; 5. Втор. 6; 16. Псал. 78; 18, 56. 95; 9. 106; 14.
л Числ. 21; 6.
м Исх. 16; 2. 17; 2. Числ. 14; 2, 29. 16; 41.
н Числ. 14; 37. 16; 49.
о Исх. 12; 23. 2 Цар. 24; 16. 1 Лѣт. 21; 15.
п Рим. 15; 4. Гл. 9; 10.
р Гл. 7; 29. Фил. 4; 5. Евр 10; 25, 37. 1 Іоан. 2; 18.
с Рим. 11; 20.
т Гл. 1; 9.
у Псал. 125; 3. 2 Пет. 2; 9.
ф Іер. 29; 11.
х Ст. 7. 2 Кор. 6; 17. 1 Іоан. 5; 21.
ц Гл. 8; 1.
ч Мат. 26; 26, 27, 28.
ш Дѣян. 2; 42, 46. Гл. 11; 23, 24.
щ Рим. 12; 5. Гл. 12; 27.
ъ Рим. 4; 12. Гал. 6; 16.
ы Рим. 4; 1. 9; 3, 5. 2 Кор. 11; 18.
ь Лев. 3; 3. 7; 15.
ѣ Гл. 8; 4.
ю Лев. 17; 7. Втор. 32; 17. Псал. 106; 37. Отк. 9; 20.
я 2 Кор. 6; 15, 16.
ѫ Втор. 32; 38.
ѭ Втор. 32; 21.
а Іез. 22; 14.
б Гл. 6; 12.
в Рим. 15; 1, 2. Ст. 33. Гл. 13; 5. Фил. 2; 4, 21.
г 1 Тим. 4; 4.
д Исх. 19; 5. Втор. 10; 14. Псал. 24; 1. 50; 12. Ст. 28.
е Лук. 10; 7.
ж Гл. 8; 10, 12.
з Втор. 10; 14. Псал. 24; 1. Ст. 26.
и Рим. 14; 16.
і Рим. 14; 6. 1 Тим. 4; 3, 4.
к Кол. 3; 17. 1 Пет. 4; 11.
л Рим. 14; 13. Гл. 8; 13. 2 Кор. 6; 3.
м Дѣян. 20; 28. Гл. 11; 22. 1 Тим. 3; 5.
н Рим. 15; 2. Гл. 9; 19, 22.
о Ст. 24.

—

а Гл. 4; 16. Ефес. 5; 1. Фил. 3; 17. 1 Сол. 1; 6. 2 Сол. 3; 9.
б Гл. 4; 17.
в Гл. 7; 17. 2 Сол. 2; 15. 3; 6.
г Ефес. 5; 23.
д Быт. 3; 16. 1 Тим. 2; 11, 12. 1 Пет. 3; 1. 5, 6.
е Іоан. 14; 28. Гл. 3; 23. 15; 27, 28. Фил. 2; 7, 8, 9.
ж Гл. 12; 10, 28. 14; 1 и држ.
з Дѣян. 21; 9.
и Втор. 21; 12.
і Числ. 5; 18. Втор. 22; 5.
к Быт. 1; 26, 27. 5; 1. 9; 6.

ва Божія; а жена-та е слава на мѫжъ-тъ;
8 Защото [л]мѫжъ-тъ не е отъ женѫ-тѫ, но
9 жена-та отъ мѫжъ-тъ; Понеже [м]не бы
създаденъ мѫжъ-тъ за женѫ-тѫ, но же-
10 на-та за мѫжъ-тъ; За това жена-та е
длъжна [н]заради ангелы-тѣ [о]да има на
11 главѫ-тѫ *си бѣлѣгъ на* власть. [п]Ни мѫжъ
обаче безъ женѫ, нито жена безъ мѫжъ
12 *бива* въ Господа; Защото както жена-та
е отъ мѫжъ-тъ, така и мѫжъ-тъ е чрѣзъ
13 женѫ-тѫ; [р]А всичко е отъ Бога. Сами
въ себе си сѫдѣте, прилично ли е на
14 женѫ, да ся моли Богу гологлава? А
не учи ли вы и само-то естество, че мѫжъ
ако оставя косѫ-тѫ си да расте, то е
15 безчестіе нему? Но жена ако оставя ко-
сѫ-тѫ си да расте, то е ней за славѫ;
защото коса-та е дадена ней намѣсто по-
16 крывало. Но [с]ако ся яви нѣкой да е прѣ-
пирливъ, ный такъвъ обычай нѣмамы,
[т]нито церквы-тѣ Божіи.
17 И това като *ви* зарѫчвамъ, не *ви* захва-
лямъ, че ся събирате не за по добро, но
18 за по лошо. Защото първо, кога ся съ-
бирате въ церквѫ, [у]слушамъ че ставали
раздори помежду вы; и по нѣщо вѣру-
19 вамъ; Защото нуждно е [ф]да има и раз-
дѣленія между васъ, [х]за да ся явятъ до-
20 стойни-тѣ изъ помежду вы. И тъй съби-
раніе-то ви наедно не е че ядете Госпо-
21 днѭ вечерѭ; Защото на яденіе-то всякой
бърза да зема своѭ-тѫ си вечерѭ прѣди
другыго, и единъ остава гладенъ, а [ц]другъ
22 ся напива. Кѫщы ли нѣмате да яде-
те и да піете? или [ч]церквѫ-тѫ Божіѭ
прѣзирате, [ш]и посрамяте тѣзи които нѣ-
мате *нищо?* Що да ви рекѫ? Да ви за-
хвалямъ ли за това? Не *ви* захвалямъ.
23 Защото [щ]азъ отъ Господа пріяхъ това,
което ви и прѣдадохъ; [ъ]че Господь Іи-
сусъ прѣзъ нощь-тѫ на прѣдаваніе-то му,
24 зѣ хлѣбъ, И като благодари, прѣломи и
рече: Земѣте, яждте; това е тѣло-то мое,
което за васъ ся ломи; това правѣте за
25 мое въспоминаніе. Така и чашѫ-тѫ, слѣдъ
вечеряніе-то *зѣ*, и рече: Тая чаша е новый
завѣтъ въ моѭ-тѫ кръвь; това правѣте,
всякой пѫть когато піете, за мое въспо-
26 минаніе. Защото всякой пѫть когато я-
дете тойзи хлѣбъ, и піете тѫзи чашѫ,
смърть-тѫ Господнѭ възвѣстявате, [ы]до-
27 клѣ дойде той. [ь]Така щото който яде той-
зи хлѣбъ или піе чашѫ-тѫ Господнѭ не-
достойно, повиненъ ще бѫде на тѣло-то
28 и кръвь-тѫ Господнѭ. Но [ѣ]да испытува
человѣкъ себе си, и така да яде отъ
29 хлѣбъ-тъ, и да піе отъ чашѫ-тѫ; Защото
който яде и піе недостойно, той яде и
піе осѫжденіе на себе си, като не отли-
30 чава тѣло-то Господне. Отъ това *има* ис-
помежду вы множина немощни и болни,
31 а доста и умиратъ. Защото [ю]ако быхмы
сами себе си сѫдили, не быхмы были сѫ-
32 дени. Но когато бывамы сѫдени, [я]нака-
зувамы ся отъ Господа, за да не бѫдемъ
33 осѫдени наедно съсъ свѣтъ-тъ. За това,
братіе мои, когато ся събирате да ядете,
34 чакайте ся единъ другъ; [ѫ]Ако ли е нѣ-
кой гладенъ, да яде [іѫ]у дома си, да ся
не събирате за осѫжденіе. А за друго що
остава [а]когато дойдѫ [б]ще наредѭ.

ГЛАВА 12.

1 А [а]за духовны-тѣ *дарбы*, братіе, не ис-
2 камъ да не знаете. *Вы* знаете, че [б]бѣхте
язычници, влачими къмъ [в]нѣмы-тѣ идолы,
3 както ся водѣхте. За това вы увѣдомявамъ,
[г]че никой, като говори съ Духъ Божій,
не казува анаѳема Іисусу, [д]и никой не
може да нарече Іисуса Господь, освѣнь
4 чрѣзъ Духа Святаго. [е]Има различія на дар-
5 бы-тѣ, но [ж]Духъ-тъ е истый-тъ. [з]Има раз-
личія на служенія-та, но Господь е истый-
6 тъ. Има и различія на дѣйствія-та, но Богъ
е истый-тъ, [и]който дѣйствува все во все.
7 А [і]всякому ся дава явеніе-то на Духа
8 за ползѫ. Защото едному ся дава чрѣзъ
Духа [к]слово на прѣмудрость, а другому
9 [л]слово на знаніе, по истый-тъ Духъ; [м]Дру-
гому пакъ вѣра, чрѣзъ истый-тъ Духъ,
а [н]другому дарбы на исцѣленія, пакъ чрѣзъ
10 истый-тъ Духъ *ся даватъ*; А [о]другому
дѣйствіе на чудеса, другому пророчество,
а [п]другому распознаваніе на духове-тѣ, и
[р]другому различни языци, [с]другому пакъ
11 тълкуваніе на языцы. А всичко това го
дѣйствува единый-тъ и тойзи истый Духъ,
който всякому особно [т]раздѣлява [у]както
му е угодно.

л Быт. 2; 21, 22.
м Быт. 2; 18, 21, 23.
н Быт. 24; 65.
о Екк. 5; 6.
п Гал. 3; 28.
р Рим. 11; 36.
с 1 Тим. 6; 4.
т Гл. 7; 17. 14; 33.
у Гл. 1; 10, 11, 12. 3; 3.
ф Мат. 18; 7. Лук. 17; 1. Дѣян. 20; 30. 1 Тим. 4; 1. 2 Пет. 2; 1, 2.
х Лук. 2; 35. 1 Іоан. 2; 19. Вижь и Втор. 13; 3.
ц 2 Пет. 2; 13. Іуд. 12.
ч Гл. 10; 32.
ш Іак. 2; 6.
щ Гл. 15; 3. Гал. 1; 1, 11, 12.
ъ Мат. 26; 26. Мар. 14; 22. Лук. 22; 19.
ы Іоан. 14; 3. 21; 22. Дѣян. 1; 11. Гл. 4; 5. 15; 23. 1 Сол. 4; 16. 2 Сол. 1; 10. Іуд. 14. Отк. 1; 7.
ь Числ. 9; 10, 13. Іоан. 6; 51, 63, 64. 13; 27. Гл. 10; 21.
ѣ 2 Кор. 13; 5. Гал. 6; 4.
ю Псал. 32; 5. 1 Іоан. 1; 9.
я Псал. 94; 12, 13. Евр. 12; 5 до 11.
ѫ Ст. 21.
іѫ Ст. 22.
а Гл. 4; 19.
б Гл. 7; 17. Тит. 1; 5.

—

а Гл. 14; 1, 37.
б Гл. 6; 11. Ефес. 2; 11, 12. 1 Сол. 1; 9. Тит. 3; 3. 1 Пет. 4; 3.
в Псал. 115; 5.
г Мар. 9; 39. 1 Іоан. 4; 2, 3.
д Мат. 16; 17. Іоан. 15; 26. 2 Кор. 3; 5.
е Рим. 12; 4 и дрг. Евр. 2; 4. 1 Пет. 4; 10.
ж Ефес. 4; 4.
з Рим. 12; 6, 7, 8. Ефес. 4; 11.
и Ефес. 1; 23.
і Рим. 12; 6, 7, 8. Гл. 14; 26. Ефес. 4; 7. 1 Пет. 4; 10, 11.
к Гл. 2; 6, 7.
л Гл. 1; 5. 13; 2. 2 Кор. 8; 7.
м Мат. 17; 19, 20. Гл. 13; 2. 2 Кор. 4; 13
н Мар. 16; 18. Іак. 5; 14.
о Мар. 16; 17. Ст. 28, 29. Гал. 3; 5.
п Рим. 12; 6. Гл. 13; 2. 14; 1 и дрг.
р Гл. 14; 29. 1 Іоан. 4; 1.
с Дѣян. 2; 4. 10; 46. Гл. 13; 1.
т Рим. 12; 6. Гл. 7; 7. 2 Кор. 10; 13. Ефес. 4; 7.
у Іоан. 3; 8. Евр. 2; 4.

12 Защото [ф]както тѣло-то е едно, а има
много удове, и вси-тѣ удове на едно-то
тѣло, ако и много да сѫ, *пакъ* едно тѣло
13 сѫ; [х]така и Христосъ. Защото всичкы
ный [ц]чрѣзъ единый-тъ Духъ ся крьстихмы
да смы въ едно тѣло, [ч]и Іудеи и Еллини,
и раби и свободни; [ш]и всинца въ единъ
14 Духъ ся напоихмы. Защото тѣло-то не е
15 единъ удъ, но много. Ако речеше нога-та:
Понеже не сьмь рѫка, не сьмь отъ тѣ-
ло-то; да ли за това тя не е отъ тѣло-
16 то? И ако речеше ухо-то: Понеже не
сьмь око, не сьмь отъ тѣло-то, да ли за
17 това то не е отъ тѣло-то? Ако бѣше
всичко-то тѣло око, дѣ *щѣше да е* слы-
шаніе-то? ако ли все слышаніе, дѣ обо-
18 няніе-то? Но сега [щ]Богъ е положилъ
удове-тѣ всякой единъ отъ тѣхъ въ тѣло-
19 то, [ъ]както е изволилъ. Ако бѣхѫ были
вси-тѣ единъ удъ, дѣ *щѣше да е* тѣло-то?
20 Но сега удове сѫ много, а тѣло едно.
21 И не може око-то да рече на рѫкѫ-тѫ:
Нѣмамъ потрѣбѫ отъ тебе; или пакъ гла-
ва-та на нозѣ-тѣ: Нѣмамъ потрѣбѫ отъ
22 васъ. Но удове-тѣ на тѣло-то, които ся
виждатъ че сѫ по слаби, тѣ сѫ много
23 по потрѣбни. И тѣзи *части* на тѣло-то
които ни ся виждатъ за по бесчестны,
тѣмъ повече почесть прилагамы, и небла-
гообразни-тѣ наши *удове* иматъ по голѣмо
24 благообразіе. А благообразни-тѣ наши *у-
дове* нѣматъ нуждѫ. Но Богъ е распоре-
дилъ тѣло-то, като е далъ на лишено-то
25 по голѣмѫ почесть; За да нѣма раздоръ
въ тѣло-то, но удове-тѣ да иматъ исто-то
26 попеченіе единъ за другъ; И ако страда
единъ удъ, вси-тѣ удове състрадатъ; ако
ли ся слави единъ удъ, вси-тѣ удове ся
27 радуватъ съ него заедно. А [ы]вы сте тѣло
Христово, и частно [ь]удове.
28 И [ѣ]едны постави Богъ въ церквѫ-тѫ,
първо [ю]апостолы, второ [я]пророцы, третьо
учители, послѣ [ж]чудеса, напоконъ [іж]дар-
бы на исцѣленіе, [а]помаганія, [б]управленія,
29 разны языцы. Всичкы-тѣ апостоли ли сѫ?
всичкы-тѣ пророци ли сѫ? всичкы-тѣ у-
чители ли сѫ? всичкы *дѣйствуватъ* ли
30 чудеса? Всичкы иматъ ли дарбы на ис-
цѣленіе? всичкы говорятъ ли языцы?
31 всичкы тълкуватъ ли? [в]Имайте ревность
за по добры-тѣ дарбы; и *азъ* още по прѣ-
въсходенъ пѫть ви показвамъ.

ГЛАВА 13.

1 Ако говорѭ съ человѣческы и ангелскы
языцы, а любовь нѣмамъ, ще сьмь мѣдь
2 що звънти или кимвалъ що дрънка. И
[а]ако имамъ пророчество, и знаѭ всичкы-
тѣ тайны, и всяко знаніе, и ако имамъ
всичкѫ-тѫ вѣрѫ, [б]щото и горы да прѣ-
мѣстямъ, а любовь нѣмамъ, нищо не сьмь.
3 И [в]ако раздамъ всичкый-тъ си имотъ за
прѣхранѫ *на сиромасы-тѣ*, и ако прѣдамъ
тѣло-то си на изгореніе, а любовь нѣмамъ,
4 нищо не ся ползувамъ. [г]Любовь-та дъл-
готьрпи, благосклонна е; любовь-та не
завижда; любовь-та не ся прѣвъзнося, не
5 ся горди, Не безобразствува, [д]не дири
свое-то си, не ся раздражава, не мысли
6 зло, На неправдѫ-тѫ ся [е]не радува, а
7 [ж]срадува ся на истинѫ-тѫ, [з]Всичко прѣ-
тьрпѣва, на всичко хваща вѣрѫ, на всичко
8 ся надѣе, всичко тьрпи. Любовь-та нико-
га не отпада; *другы-тѣ* обаче пророчества
ли сѫ, ще ся прѣкратятъ; языци ли сѫ,
ще прѣстанѫтъ; знаніе ли е, ще исчезне;
9 Защото [и]отъ части знаемъ, и отъ части
10 пророкувамы; Но когато дойде съвършен-
но-то, тогазь това което е отъ части ще
11 ся прѣкрати. Когато бѣхъ младенецъ, ка-
то младенецъ говорѣхъ, като младенецъ
мудрувахъ, като младенецъ размышлявахъ;
но отъ какъ станѫхъ мѫжъ, напуснѫхъ
12 което е младенческо. Защото [і]сега видимъ
мрачкаво *както* прѣзъ огледало, а тога
ще гледамы [к]лице съ лице; сега познавамъ
отъ части, а тога ще познаѭ както сьмь
13 и познатъ. А сега оставатъ тѣзи три-тѣ,
вѣра, надежда, любовь; но най голѣма
отъ тѣхъ е любовь-та.

ГЛАВА 14.

1 Слѣдувайте любовь-тѫ, и [а]желайте съ
ревность духовны-тѣ *дарбы*, [б]а наипаче
2 да пророчествувате. Защото [в]който говори
языкъ *незнаенъ*, не говори на человѣцы,
но Богу; защото никой *му* не проумѣва,
3 но духомъ тайны говори; А който про-
рочествува, говори на человѣцы *за* нази-
4 даніе и увѣщаніе и утѣшеніе. Който го-
вори *незнаенъ* языкъ, назидава себе си;
а който пророчествува назидава церквѫ-
5 тѫ. Искамъ всичкы да говорите языцы,
а повече да пророчествувате; защото кой-
то пророчествува по горень е отъ тогози
който говори *разны* языцы, освѣнь ако
тълкува за да земе церква-та назиданіе.
6 И сега, братіе, ако дойдѫ при васъ и го-
ворѭ *незнаены* языцы, какво ще вы пол-

ф Рим. 12; 4, 5. Ефес. 4; 4, 16.
х Ст. 27. Гал. 3; 16.
ц Рим. 6; 5.
ч Гал. 3; 28. Ефес. 2; 13, 14, 16. Кол. 3; 11.
ш Іоан. 6; 63. 7; 37, 38, 39.
щ Ст. 28.
ъ Рим. 12; 3. Гл. 3; 5. Ст. 11.
ы Рим. 12; 5. Ефес. 1; 23. 4; 12. 5; 23, 30. Кол. 1; 24.
ь Ефес. 5; 30.
ѣ Ефес. 4; 11.
ю Ефес. 2; 20. 3; 5.
я Дѣян. 13; 1. Рим. 12; 6.
ж Ст. 10.
іж Ст. 9.
а Числ. 11; 17.
б Рим. 12; 8. 1 Тим. 5; 17. Евр. 13; 17, 24.
в Гл. 14; 1, 39.

—

а Гл. 12; 8, 9, 10, 28. 14; 1 и др. Вижь и Мат. 7; 22.
б Мат. 17; 20. Мар. 11; 23. Лук. 17; 6.
в Мат. 6; 1, 2.
г Прит. 10; 12. 1 Пет. 4; 8.
д Гл. 10; 24. Фил. 2; 4.
е Псал. 10; 3. Рим. 1; 32.
ж 2 Іоан. 4.
з Рим. 15; 1. Гал. 6; 2. 2 Тим. 2; 24.
и Гл. 8; 2.
і 2 Кор. 3; 18. 5; 7. Фил. 3; 12.
к Мат. 18; 10. 1 Іоан. 3; 2.

—

а Гл. 12; 31.
б Числ. 11; 25, 29.
в Дѣян. 2; 4. 10; 46.

зувамъ, ако ви не говорѭ, или [г]съ от-
кровеніе, или съ познаніе, или съ про-
7 рочество, или съ поученіе? И бездушны-
тѣ нѣща, които издаватъ гласъ, свирка
или китара, ако не дадѫтъ отличителны
звукове, какъ ще ся познае това което
свирятъ съсъ свиркѫ-тѫ или съ китарѫ-
8 тѫ? Защото ако бы издала трѫба-та не-
опрѣдѣленъ гласъ, кой бы ся приготвилъ
9 на бой? Така и вы, ако не дадете съ я-
зыкъ-тъ си вразумителны рѣчи, какъ ще
ся познае това което говорите? защото
10 на вѣтръ ще говорите. Толкозъ вида гла-
сове ся случаватъ на свѣтъ-тъ, и ни единъ
11 отъ тѣхъ *не е* безъ значеніе. И тъй ако
не разумѣѭ значеніе-то на гласъ-тъ ще
бѫдѫ другоязыченъ за тогози който го-
вори, и тойзи който говори другоязыченъ
12 за мене. Така и вы, понеже сте ревните-
ли на духовны-тѣ *дарованія*, старайте ся
да ся прѣумножатъ у васъ за назиданіе
13 на церквѫ-тѫ. За това който говори я-
зыкъ *незнаенъ*, нека ся моли *за дарбѫ-тѫ*
14 *и* да тълкува. Защото ако ся молѭ по
языкъ *незнаенъ*, духъ-тъ ми ся моли, а
15 умъ-тъ ми остава бесплоденъ. И тъй що
е? ще ся молѭ съ духъ-тъ си, ще ся мо-
лѭ и съ умъ-тъ си; [д]ще пѣѭ съ духъ-
16 тъ си, [е]ще пѣѭ и съ умъ-тъ си. Понеже
ако славословишь съ духъ-тъ си, онзи
който е отъ редъ-тъ на простацы-тѣ, какъ
ще рече [ж]на твое-то благодареніе, Аминь,
17 като не знае що говоришь? Защото ты
благодаришь добрѣ, но другый-тъ не ся
18 назидава. Благодарѭ Бога моего че азъ
отъ всичкы васъ повече языцы говорѭ:
19 Но въ церквѫ прѣдпочитамъ да изговорѭ
петь думы съ умъ-тъ си, за да наставѭ
и другы, а не десеть хиляды думы съ
20 языкъ *незнаенъ*. Братіе, [з]не бывайте по
умъ-тъ дѣца, но [и]бывайте младенци по
злобѫ-тѫ, а по умъ-тъ съвършенни мѫ-
21 жіе. [і]Въ законъ-тъ е писано: [к]Съ другы
языцы и съ другы устны ще поговорѭ на
тойзи народъ: и нито така ще мя послу-
22 шатъ, казува Господь. За това, языци-тѣ
сѫ бѣлегъ не за тѣзи които вѣруватъ,
но за тѣзи които не вѣруватъ; а проро-
чество-то е не за тѣзи които вѣруватъ,
23 но за тѣзи които вѣруватъ. И тъй ако
ся събере всичка-та церква наедно, и
всичкы-тѣ *начнѫтъ* да говорятъ по *не-
знаены* языцы, а влѣзѫтъ простаци, или
невѣрни, [л]не ще ли да рекѫтъ че вы сте
24 полудѣли? Ако ли всичкы пророчеству-
ватъ, и влѣзе нѣкой невѣрникъ, или про-
стакъ, той отъ всичко ся изобличава, и
25 отъ всичко ся испытува; И така скры-
шны-тѣ на сърдце-то му ставатъ явны;
и тъй ще падне на лице-то си, ще ся по-
клони Богу, и ще исповѣда [м]че наистинѫ
Богъ е между васъ.
26 И тъй, братіе, що има? Кога ся съби-
рате, всякой отъ васъ псаломъ [н]има, по-
ученіе има, языкъ има, откровеніе има,
тълкованіе има; [о]всичко да бива за на-
27 зиданіе. Ако говори нѣкой языкъ *незна-
енъ, да говорятъ* по двама, или най много
по трима, и наредъ; а единъ да тълкува.
28 Ако ли нѣма тълкователь, да мълчи въ
церквѫ, и да говори на себе си и Богу.
29 А пророци да говорятъ двама или трима,
30 а [п]другы-тѣ да разсѫждатъ; Ако ли дой-
де откровеніе на другыго отъ сѣдящы-тѣ,
31 [р]първый-тъ да мълкнува. Защото единъ
слѣдъ другъ всинца можете да проро-
чествувате, за да научаватъ всичкы, и
32 всичкы да ся утѣшаватъ. И [с]духове-тѣ
пророческы покоряватъ ся на пророцы-тѣ.
33 Защото Богъ не е *Богъ* на немирство, но
на миръ, [т]както по всичкы-тѣ церквы
34 на святыи-тѣ. [у]Жены-тѣ ви да мълчатъ
въ церквы-тѣ, защото не имъ е простено
да говорятъ, [ф]но да ся покоряватъ, [х]как-
35 то и законъ-тъ казува. Ако ли ищѫтъ да
научатъ нѣщо, да пытатъ мѫжіе-тѣ си у
дома си; защото е срамотно на жены да
36 говорятъ въ церквѫ. Слово-то Божіе отъ
васъ ли излѣзе? или е само до васъ до-
37 стигнѫло? [ц]Ако мни нѣкой че е пророкъ
или духовенъ, нека узнае че това което ви
38 пишѫ е заповѣди Господни. Но ако не ра-
39 зумѣва нѣкой, да не разумѣва. За това,
братіе, [ч]имайте ревность да пророчеству-
вате, и не възбранявайте да говорятъ
40 языцы. [ш]Всичко да бива благообразно и
редовно.

ГЛАВА 15.

1 Още, братіе, увѣдомявамъ ви евангеліе-
то [а]което ви проповѣдахъ, което и пріях-
2 те, [б]въ което и стоите, [в]Чрѣзъ което ся
и спасавате, ако държите споредъ както
ви съмъ благовѣстилъ; [г]освѣнь ако не сте
3 напразно повѣрували. Защото ви [д]прѣ-
дадохъ най първо, онова [е]което и пріяхъ,
сирѣчь че Христосъ умрѣ за грѣхове-тѣ
4 ни, [ж]споредъ писанія-та; И погребенъ бы
и въскрьснѫ въ третій день, [з]споредъ

г Ст. 26.
д Ефес. 5; 19. Кол. 3; 16.
е Псал. 47; 7.
ж Гл. 11; 24.
з Псал. 131; 2. Мат. 11; 25. 18; 3. 19; 14. Рим. 16; 19. Гл. 3; 1. Ефес. 4; 14. Евр. 5; 12, 13.
и Мат. 18; 3. 1 Пет. 2; 2.
і Іоан. 10; 34.
к Иса. 28; 11, 12.
л Дѣян. 2; 13.
м Иса. 45; 14. Зах. 8; 23.
н Ст. 6. Гл. 12; 8, 9, 10.
о Гл. 12; 7. 2 Кор. 12; 19. Ефес. 4; 12.
п Гл. 12; 10.
р 1 Сол. 5; 19. 20.
с 1 Іоан. 4; 1.
т Гл. 11; 16.
у 1 Тим. 2; 11, 12.
ф Гл. 11; 3. Ефес. 5; 22. Кол. 3; 18. Тит. 2; 5. 1 Пет. 3; 1.
х Быт. 3; 16.
ц 2 Кор. 10; 7. 1 Іоан. 4; 6.
ч Гл. 12; 31. 1 Сол. 5; 20.
ш Ст. 33.

—

а Гал. 1; 11.
б Рим. 5; 2.
в Рим. 1; 16. Гл. 1; 21.
г Гал. 3; 4.
д Гал. 11; 2, 23.
е Гал. 1; 12.
ж Псал. 22; 15 и дрг. Иса. 53; 5, 6 и дрг. Дан. 9; 26. Зах. 13; 7. Лук. 24; 26, 46. Дѣян. 3; 18. 26; 23. 1 Пет. 1; 11. 2; 24.
з Псал. 2; 7. 16; 10. Иса. 53; 10. Осія 6; 2. Лук. 24; 26, 46. Дѣян. 2; 25 до 31. 13; 33, 34, 35. 26; 22, 23. 1 Пет. 1; 11.

5 писанія-та; И [и]яви ся на Кифж, послѣ
6 [і]на дванадесеть-тѣ. Слѣдъ това ся яви на
повече отъ петстотинъ братія изведнъжь,
отъ които повече-то и до сега сж живи,
7 а нѣкои и починжхж. Послѣ ся яви Іа-
8 кову, [к]послѣ на всичкы-тѣ апостолы; [л]А
най послѣ отъ всичкы, яви ся и на мене,
9 като на нѣкой извергъ. Защото азъ сьмь
[м]най малкый-тъ отъ апостолы-тѣ който не
сьмь достоинъ и апостолъ да ся нарекж,
10 защото [н]гонихъ церквж-тж Божіѭ. Но
съ Божіѭ-тж [о]благодать сьмь каквото
сьмь; и негова-та на мене благодать не
бы празна, но трудихъ ся [п]повече отъ
всичкы тѣхъ; [р]не азъ обаче, но Божія-та
11 благодать, която е съ мене. И тъй или
азъ или тѣ, така проповѣдувамы, и така
сте повѣрували.
12 А когато ся проповѣдува Христосъ че
е въскрьснжлъ отъ мьртвы-тѣ, какъ ка-
зуватъ нѣкои отъ помежду вы че нѣма
13 въскрьсеніе на мьртвы-тѣ? Ако нѣма въс-
крьсеніе на мьртвы-тѣ, [с]то нито Христосъ
14 е въскрьснжлъ; И ако Христосъ не е въс-
крьснжлъ, то празна е наша-та проповѣдь,
15 празна и ваша-та вѣра. Намѣрувамы ся
още и лъжесвидѣтели на Бога; защото
[т]свидѣтелствувахмы за Бога, че е въс-
крьсилъ Христа; когото не е въскрьсилъ,
ако е тъй че мьртви-тѣ не въскрьснуватъ;
16 Защото ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ,
17 не е нито Христосъ въскрьснжлъ; Ако
ли Христосъ не е въскрьснжлъ, суетна е
вѣра-та ви; [у]още сте въ грѣхове-тѣ си.
18 То и тѣзи които сж починжли въ Христа
19 погынжли сж. [ф]Ако само въ тойзи жи-
вотъ ся надѣемъ на Христа, то смы най
20 окаянни отъ всичкы-тѣ человѣцы. А нынѣ
[х]Христосъ въскрьснж отъ мьртвы-тѣ, и
21 [ц]станж начатъкъ на починжлы-тѣ. Понеже
[ч]както чрѣзъ человѣка смьрть-та *дойде*,
така [ш]чрѣзъ человѣка и въскрьсеніе-то
22 на мьртвы-тѣ. Защото както чрѣзъ Адама
всичкы умиратъ, кака чрѣзъ Христа всич-
23 кы ще оживѣѭтъ. Но [щ]всякой на редъ-
тъ си; Христосъ начатъкъ, послѣ които
сж Христови въ пришествіе-то негово;
24 Напоконъ *ще бжде* скончаніе-то, [ъ]когато
прѣдаде царство-то Богу и Отцу; когато
унищожи всяко началство и всякж власть
25 и силж; Защото трѣбва да царува [ы]доклѣ
положи всичкы-тѣ врагове подъ нозѣ-тѣ
26 си. [ь]Най послѣдень врагъ *който* ся унищо-
27 жава е смьрть-та. Защото [ѣ]„всичко поко-
ри подъ нозѣ-тѣ му;“ а когато говори, че
всичко е покорено, явно е че освѣнь то-
гози, който е покорилъ нему всичко-то;
28 А [ю]когато ся покори нему всичко, тогазь
[я]и самъ си Сынъ-тъ ще ся покори на то-
гози който е покорилъ нему всичко-то за
29 да бжде Богъ все во все. Понеже какво
ще сторятъ тія които ся крьщаватъ за-
ради мьртвы-тѣ, ако никакъ мьртви-тѣ не
въскрьснуватъ? защо ли ся и крьщаватъ
30 зарадъ мьртвы-тѣ? [ж]Защо ли и ный вся-
31 кой часъ бѣдствувамы? [ѣж]Всякой день
умирамъ, [а]тако ми похвалж-тж за васъ.
коѭто имамъ въ Христа Іисуса Господа
32 нашего. Ако по человѣческы ся [б]борихъ
азъ съсъ звѣрове въ Ефесъ, каквж ползж
имамъ, ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ?
[в]„Да ядемъ и да піемъ, защото утрѣ ще
33 умремъ.“ Не ся льстѣте: „Злы-тѣ съоб-
34 щества [г]развалятъ добры-тѣ нравы.“ [д]Свѣ-
стѣте ся споредъ както е праведно, и не
съгрѣшавайте; [е]защото нѣкои *отъ васъ*
Бога не знаѭтъ: *това* [ж]за вашъ срамъ
го казувамъ.
35 Но ще рече нѣкой: [з]Какъ ще въскрь-
снжтъ мьртви-тѣ? и съ какво тѣло ще
36 дойджтъ? Безумне, [и]това което ты сѣешь,
37 ако не умре, не ся съживява. И това
което сѣешь, не посѣвашь тѣло-то което
ще изникне, но голо зьрно, каквото ся
38 случи, пшенично или друго нѣкое; А Богъ
му дава тѣло, каквото си ще, и на всяко
39 сѣме свое-то *му* тѣло. Всяка плъть не е
еднаква плъть; но друга плъть е на че-
ловѣцы-тѣ, а друга плъть на скотове-тѣ,
друга пакъ на рыбы-тѣ, и друга на пти-
40 цы-тѣ. *Има* и тѣлеса небесны, и тѣлеса
земны; друга е обаче слава-та на небе-
41 сны-тѣ, а друга на земны-тѣ. Друга е
слава-та на сълнце-то, и друга слава-та
на лунж-тж, и друга слава-та на звѣзды-
тѣ; защото звѣзда отъ звѣздж различа
42 споредъ славж-тж. [і]Така и въскрьсеніе-
43 то на мьртвы-тѣ. [к]Сѣе ся въ тлѣніе, въс-
крьснува въ нетлѣніе; Сѣе ся въ бесче-
стіе, въскрьснува въ славж; сѣе ся въ
44 немощь, въскрьснува въ силж; Сѣе ся
тѣло естественно, въскрьснува тѣло ду-
ховно. Има тѣло естественно, има и тѣло
45 духовно. Така е и писано: Пьрвый-тъ че-
ловѣкъ Адамъ [л]„станж душа жива,“ *а*
[м]послѣдній-тъ Адамъ е [н]духъ животво-

и Лук. 24; 34.
і Мат. 28; 17. Мар. 16; 14. Лук. 24; 36. Іоан. 20; 19. 26. Дѣян. 10; 41.
к Лук. 24; 50. Дѣян. 1; 3, 4.
л Дѣян. 9; 4, 17. 22; 14, 18. Гл. 9; 1.
м Ефес. 3; 8.
н Дѣян. 8; 3. 9; 1. Гал. 1; 13. Фил. 3; 6. 1 Тим. 1; 13.
о Ефес. 3; 7, 8.
п 2 Кор. 11; 23. 12; 11.
р Мат. 10; 20. Рим. 15; 18, 19. 2 Кор. 3; 5. Гал. 2; 8. Ефес. 3; 7. Фил. 2; 13.
с 1 Сол. 4; 14.
т Дѣян. 2; 24, 32. 4; 10, 33. 13; 30.
у Рим. 4; 25.
ф 2 Тим. 3; 12.
х 1 Пет. 1; 3.
ц Дѣян. 26; 23. Ст. 23. Кол. 1; 18. Отк. 1; 5.
ч Рим. 5; 12, 17.
ш Іоан. 11; 25. Рим. 6; 23.
щ Ст. 20. 1 Сол. 4; 15, 16, 17.
ъ Дан. 7; 14, 27.
ы Псал. 110; 1. Дѣян. 2; 34, 35. Ефес. 1; 22. Евр. 1; 13. 10; 13.
ь 2 Тим. 1; 10. Отк. 20; 14.
ѣ Псал. 8; 6. Мат. 28; 18. Евр. 2; 8. 1 Пет. 3; 22.
ю Фил. 3; 21.
я Гл. 3; 23. 11; 3.
ж 2 Кор. 11; 26. Гал. 5; 11.
ѣж Рим. 8; 36. Гл. 4; 9. 2 Кор. 4; 10, 11. 11; 23.
а 1 Сол. 2; 19.
б 2 Кор. 1; 8.
в Екк. 2; 24. Иса. 22; 13. 56; 12. Лук. 12; 19.
г Гл. 5; 6.
д Рим. 13; 11. Ефес. 5; 14.
е 1 Сол. 4; 5.
ж Гл. 6; 5.
з Іез. 37; 3.
и Іоан. 12; 24.
і Дан. 12; 3. Мат. 13; 43.
к Фил. 3; 21.
л Быт. 2; 7.
м Рим. 5; 14.
н Іоан. 5; 21. 6; 33, 39, 40. 54, 57. Фил. 3; 21. Кол. 3; 4.

46 рящъ. Но не пьрвомъ духовно-то, но е-
47 стественно-то, и послѣ духовно-то. [о]Пьр-
вый-тъ человѣкъ е отъ землѭ-тѫ, [п]пьр-
стенъ; вторый-тъ человѣкъ, Господь [р]отъ
48 небе-то. Каквото е пьрстный-тъ, таквизи
сѫ и пьрстни-тѣ, и какъвто [с]небесный-тъ,
49 таквизи и небесни-тѣ. И [т]както ся облѣ-
кохмы въ образъ-тъ на пьрстный-тъ [у]ще
ся облѣчемъ и въ образъ-тъ на небес-
ный-тъ.
50 И това *ви* казувамъ, братіе, [ф]че плъть
и кръвь не могѫтъ да наслѣдятъ цар-
ство-то Божіе; нито тлѣніе-то наслѣдува
51 нетлѣніе-то. Ето, еднѫ тайнѫ ви казу-
вамъ; [х]всинца нѣма да умремъ, но [ц]всин-
52 ца ще ся измѣнимъ, Въ еднѫ минутѫ, въ
мьгновеніе на око, съ послѣднѭ-тѫ трѫ-
бѫ; [ч]защото ще затрѫби, и мьртви-тѣ ще
въскрьснѫтъ нетлѣнни, и ный ще ся из-
53 мѣнимъ. Защото трѣбува това тлѣнно-то
да ся облѣче въ нетлѣніе, [ш]и смьртно-то
54 това да ся облѣче въ безсмьртіе. А когато
тлѣнно-то това ся облѣче въ нетлѣніе, и
смьртно-то това ся облѣче въ безсмьртіе,
тогазь ще ся сбѫде слово-то което е пи-
55 сано: [щ]„Погълнѫта бы смьрть-та съ по-
бѣдѫ.“ [ъ]Дѣ ти, смьрте, жило-то? дѣ ти,
56 аде, побѣда-та. Жило-то на смьрть-тѫ е
грѣхъ-тъ, [ы]и сила-та на грѣхъ-тъ е за-
57 конъ-тъ; Но [ь]благодареніе Богу, който
ни даде [ѣ]побѣдѫ-тѫ чрѣзъ Господа наше-
58 го Іисуса Христа. [ю]И тъй, възлюбленни
мои братіе, бѫдѣте твьрди, непоколебими,
и прѣизобилувайте всякога въ дѣло-то
Господне, понеже знаете [я]че трудъ-тъ ви
не ще да бѫде празденъ въ Господа.

ГЛАВА 16.

1 А колкото за [а]събираніе-то на милосты-
нѭ-тѫ за святыи-тѣ, както наредихъ въ
церквы-тѣ Галатійскы, така сторѣте и вы.
2 [б]Въ пьрвый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ, вся-
кой отъ васъ да отдѣля *по нѣщо*, споредъ
както му успѣва работа-та, и да го има
при себе си; да не бы, кога дойдѫ то-
газь да ставатъ събиранія-та на милосты-
3 нѭ-тѫ. И кога дойдѫ, [в]които одобрите
съ писма тѣхъ ще проводѭ да отнесѫтъ
4 подаръкъ-тъ ви въ Іерусалимъ; [г]И ако
бѫде достойно да идѫ и азъ, съ мене ще
5 отидѫтъ. Азъ ще дойдѫ при васъ, [д]като
минѫ прѣзъ Македоніѭ; (защото прѣзъ
6 Македоніѭ минувамъ.) А може бы да
поостанѫ при васъ, или *може* и да прѣ-
зимувамъ, [е]за да мя испроводите вы на
7 кѫдѣто отидѫ. Защото не ми ся ще сега
въ минуваніе-то да ся видѭ съ васъ; но
надѣѭ ся да останѫ при васъ нѣколко
8 врѣме, [ж]ако бы *ми* Господь дозволилъ. А
въ Ефесъ ще ся бавѭ до петдесетницѫ-
9 тѫ; Защото ми ся [з]отворихѫ врата голѣ-
мы и работны, [и]*има* и много противници.
10 [і]Ако ли дойде Тимоѳей, гледайте да
бѫде безъ страхъ при васъ; защото *и*
той работи [к]дѣло-то Господне, както и
11 азъ. За това [л]никой да го не унищожи;
но [м]испроводѣте *ми* го миромъ, да дойде
при мене; защото го очакувамъ съ бра-
12 тія-та. А за брата [н]Апполлоса молихъ му
ся много да дойде съ братія-та при васъ;
и не му ся щѣше никакъ да дойде сега;
ще дойде обаче когато му прилѣгне.
13 [о]Бѫдѣте бодри, стойте [п]въ вѣрѫ-тѫ,
бѫдѣте мѫжественни, [р]крѣпкы бѫдѣте.
14 [с]Всичко у васъ съ любовь да быва.
15 Още вы молѭ, братіе; знаете [т]Стефа-
ниновъ-тъ домъ, че е [у]начатъкъ на А-
хаіѭ, и сѫ отредили себе си [ф]въ слу-
16 женіе на святыи-тѣ; [х]Да ся подчинявате
и вы на таквызь, и на всякого който
17 сѫдѣйствува и ся [ц]труди. Радувамъ ся
за дохожданіе-то на Стефанина, на Фур-
туната и на Ахаика, [ч]защото тѣ запълн-
18 ихѫ *мое-то* отъ васъ лишеніе; Понеже
[ш]успокоихѫ и мой-тъ духъ и вашій-тъ;
за това [щ]припознавайте таквызь *человѣцы*.
19 Поздравяватъ вы церквы-тѣ които сѫ
въ Азіѭ. Поздравяватъ вы въ Господа
прѣмного Акила и Прискилла, [ъ]съ дома-
20 шнѭ-тѫ си церквѫ. Поздравяватъ вы
всичкы-тѣ братія. [ы]Поздравяватъ ся единъ
другъ съсъ цѣлованіе свято.
21 [ь]Поздравленіе-то *пишѫ* азъ Павелъ съ
22 рѫкѫ-тѫ си. [ѣ]Който не люби Господа
Іисуса Христа, [ю]да бѫде анаѳема, [я]*ма-
23 ранъ аѳа. [ѫ]Благодать-та на Господа *на-*
шего Іисуса Христа *да бѫде* съ васъ. Лю-
бовь-та ми съсъ всичкы васъ въ Христа
Іисуса. Аминь.

о Іоан. 3; 31.
п Быт. 2; 7. 3; 19.
р Іоан. 3; 13, 31.
с Фил. 3; 20, 21.
т Быт. 5; 3.
у Рим. 8; 29. 2 Кор. 3; 18. 4; 11. Фил. 3; 21. 1 Іоан. 3; 2.
ф Мат. 16; 17. Іоан. 3; 3, 5.
х 1 Сол. 4; 15, 16, 17.
ц Фил. 3; 21.
ч Зах. 9; 14. Мат. 24; 31. Іоан. 5; 25. 1 Сол. 4; 16.
ш 2 Кор. 5; 4.
щ Иса. 25; 8. Евр. 2; 14, 15. Отк. 20; 14.
ъ Осія 13; 14.
ы Рим. 4; 15. 5; 13. 7; 5, 13.
ь Рим. 7; 25.
ѣ 1 Іоан. 5; 4, 5.
ю 2 Пет. 3; 14.
я Гл. 3; 8.

—

а Дѣян. 11; 29. 24; 17. Рим. 15; 26. 2 Кор. 8; 4. 9; 1, 12. Гал. 2; 10.
б Дѣян. 20; 7. Отк. 1; 10.
в 2 Кор. 8; 19.
г 2 Кор. 8; 4; 19.
д Дѣян. 19; 21. 2 Кор. 1; 16.
е Дѣян. 15; 3. 17; 15. 21; 5. Рим. 15; 24. 2 Кор. 1; 16.
ж Дѣян. 18; 21. Гл. 4; 19. Іак. 4; 15.
з Дѣян. 14; 27. 2 Кор. 2; 12. Кол. 4; 3. Отк. 3; 8.
и Дѣян. 19; 9.
і Дѣян. 19; 22. Гл. 4; 17.
к Рим. 16; 21. Фил. 2; 20, 22. 1 Сол. 3; 2.
л 1 Тим. 4; 12.
м Дѣян. 15; 33.
н Гл. 1; 12. 3; 5.
о Мат. 24; 42. 25; 13. 1 Сол. 5; 6. 1 Пет. 5; 8.
п Гл. 15; 1. Фил. 1; 27. 4; 1. 1 Сол. 3; 8. 2 Сол. 2; 15.
р Ефес. 6; 10. Кол. 1; 11.
с Гл. 14; 1. 1 Пет. 4; 8.
т Гл. 1; 16.
у Рим. 16; 5.
ф 2 Кор. 8; 4. 9; 1. Евр. 6; 10.
х Евр. 13; 17.
ц Евр. 6; 10.
ч 2 Кор. 11; 9. Филип. 2; 30. Филим. 13.
ш Кол. 4; 8.
щ Фил. 2; 29. 1 Сол. 5; 12.
ъ Рим. 16; 5, 15. Филим. 2.
ы Рим. 16; 16.
ь Кол. 4; 18. 2 Сол. 3; 17.
ѣ Ефес. 6; 24.
ю Гал. 1; 8, 9.
я Іуд. 14; 15.
* т. е. Господь нашъ иде.
ѫ Рим. 16; 20.

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ съ Божіѭ-тѫ волѭ [а]апостолъ
Іисусъ Христовъ, и Тимоѳей братъ, къмъ
Божіѭ-тѫ церквѫ, която е въ Коринѳъ,
и [б]къмъ всичкы-тѣ святыи, които сѫ по
2 всичкѫ Ахаіѭ; [в]Благодать вамъ и миръ
отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса
Христа.
3 [г]Благословенъ Богъ и Отецъ на Госпо-
да нашего Іисуса Христа, Отецъ на ми-
лосердіе-то и Богъ на всяко утѣшеніе,
4 Който ны утѣшава въ всякѫ нашѫ скърбь,
за да можемъ и ный да утѣшавамы тѣзи
които ся намѣруватъ во всякѫ скърбь,
съ утѣшеніе-то съ което ный сами ся
5 утѣшавамы отъ Бога. Защото [д]както ся
прѣумножаватъ въ насъ страданія-та Хри-
стовы, така чрѣзъ Христа ся прѣумно-
6 жава и утѣшеніе-то наше. И скърбимъ
ли, *скърбимъ* [е]за ваше-то утѣшеніе и спа-
сеніе, което ся дѣйствува чрѣзъ търпѣ-
ніе-то на исты-тѣ страданія, които стра-
дамы и ный; ако ли ся утѣшавамы, *утѣ-
шавамы ся* за ваше-то утѣшеніе и спасе-
7 ніе; И надежда-та коѭто имамы за васъ
е твърда; понеже знаемъ, че [ж]както сте
участници на страданія-та, така и на у-
8 тѣшеніе-то. Защото не искамы да не зна-
ете, братіе, [ѕ]за нашѫ-тѫ скърбь, която
ни ся случи въ Азіѭ, че твърдѣ много
ся отеготихмы, повече отъ силѫ-тѫ си,
така щото ся отчаяхмы и за животъ-тъ
9 си; Но ный сами въ себе си зѣхмы си
осѫжданіе-то на смърть-тѫ, [и]да не упо-
ваемъ на себе си, но на Бога който
10 въскрьсява мъртвы-тѣ: [і]Който е избавилъ
насъ отъ толкозь *близкѫ* смърть, и из-
бавя *ны;* комуто ся надѣемъ че и пакъ
11 ще избави, Когато и [к]вы съ молитвѫ со-
дѣйствувате за насъ, щото [л]поради даде-
но-то намъ чрѣзъ мнозина дарованіе, да
бѫде за насъ отъ много лица благодареніе.
12 Защото наша-та похвала е това, свидѣ-
телство-то на нашѫ-тѫ совѣсть, че ный
съ простотѫ и [м]искренность по Бога, не
[н]съ плътскѫ мудрость, но съ благодать
Божіѭ, поминѫхмы на свѣтъ-тъ, а най
13 много между васъ. Защото не ви пишемъ
друго, освѣнь това което четете, или и
познавате; а надѣѭ ся че и до край ще
14 познаете; Както ны отчасти и познахте,
[о]че смы похвала вамъ, [п]както и вы намъ,
15 въ день-тъ на Господа Іисуса. И съ тѫзи
увѣренность [р]искахъ да дойдѫ при васъ,
по испърво, за да имате [с]вторѫ благодать;
16 И прѣзъ васъ да минѫ въ Македоніѭ,
и [т]пакъ отъ Македоніѭ да дойдѫ при
васъ, и вы да мя испроводите въ Іудеѭ.
17 И тъй като бѣше това намѣреніе-то ми,
да ли сьмъ лекоумно постѫпилъ? или
намѣреніе-то ми е намѣреніе [у]плътско,
за да бѫде у мене ту ей ей, ту не не?
18 Вѣренъ е Богъ, че слово-то ни къмъ васъ
19 не станѫ ей и не. Защото Іисусъ Хри-
стосъ [ф]Сынъ Божій, проповѣданный-тъ у
васъ отъ насъ, отъ мене и Силуана и
Тимоѳея, не станѫ ей и не, но въ него
20 станѫ [х]ей. Защото [ц]всичкы-тѣ Божіи о-
бѣщанія въ него сѫ ей, и въ него аминь
21 за славѫ Божіѭ чрѣзъ насъ. А който ны
утвърдява съ васъ въ Христа, [ч]и който
22 ны е помазалъ е Богъ; Който [ш]и запечата
насъ, [щ]и даде обрученіе-то на Духъ-тъ
въ сърдца-та ни.
23 И [ъ]азъ припознавамъ Бога за свидѣтель
на моѭ-тѫ душѫ, [ы]че понеже вы щадѭ
24 не сьмъ дошелъ още въ Коринѳъ: [ь]Не
че имамы власть на вѣрѫ-тѫ ви, но за-
щото смы споспѣшници на радость-тѫ ви:
понеже [ѣ]чрѣзъ вѣрѫ-тѫ стоите.

ГЛАВА 2.

1 И това рѣшихъ въ себе си, [а]да не до-
хождамъ при васъ пакъ съсъ скърбь.
2 Защото ако оскърбявамъ азъ васъ, то
мене кой ще развесели, ако не тойзи

а 1 Кор. 1; 1. Ефес. 1; 1. Кол. 1; 1. 1 Тим. 1; 1. 2 Тим. 1; 1.
б Фил. 1; 1. Кол. 1; 2.
в Рим. 1; 7. 1 Кор. 1; 3. Гал. 1; 3. Фил. 1; 2. Кол. 1; 2. 1 Сол. 1; 1. 2 Сол. 1; 2. Филим. 3.
г Ефес. 1; 3. 1 Пет. 1; 3.
д Дѣян. 9; 4. Гл. 4; 10. Кол. 1; 24.
е Гл. 4; 15.
ж Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 12.
ѕ Дѣян. 19; 23. 1 Кор. 15; 32. 16; 9.
и Іер. 17; 5, 7.
і 2 Пет. 2; 9,
к Рим. 15; 30. Филип. 1; 19. Филим. 22.
л Гл. 4; 15.
м Гл. 2; 17. 4; 2.
н 1 Кор. 2; 4, 13.
о Гл. 5; 12.
п Фил. 2; 16. 4; 1. 1 Сол. 2; 19, 20.
р 1 Кор. 4; 19.
с Рим. 1; 11.
т 1 Кор. 16; 5, 6.
у Гл. 10; 2.
ф Мар. 1; 1. Лук. 1; 35. Дѣян. 9; 20.
х Евр. 13; 8.
ц Рим. 15; 8, 9.
ч 1 Іоан. 2; 20, 27.
ш Ефес. 1; 13. 4; 30. 2 Тим. 2; 19. Отк. 2; 17.
щ Гл. 5; 5. Ефес. 1; 14.
ъ Рим. 1; 9. Гл. 11; 31. Гал. 1; 20. Фил. 1; 8.
ы 1 Кор. 4; 21. Гл. 2; 3. 12; 20. 13; 2, 10.
ь 1 Кор. 3; 5. 1 Пет. 5; 3.
ѣ Рим. 11; 20. 1 Кор. 15; 1.

—

а Гл. 1; 23. 12; 20, 21. 13 10.

3 който е оскърбенъ отъ мене? И това исто-
то ви писахъ, че, кога дойдѫ, [б]да нѣмамъ
скърбь отъ тѣзи отъ които ми подобава
радость да имамъ, като [в]имамъ увѣреніе на
всинца ви, че моя-та радость е *радость* на
4 всичкы васъ. Защото отъ голѣмѫ скърбь и
сърдечнѫ тѫгѫ писахъ ви съ много сьлзы,
[г]не да ся оскърбите, но да познаете голѣ-
мѫ-тѫ любовь, коѭто имамъ къмъ васъ.
5 [д]Ако ли *мя* е нѣкой оскърбилъ, [е]не е
оскърбилъ мене, но всинца вы отчасти,
6 да не отеготѭ повече. За такъвъ единъ
доста е това запрѣщеніе [ж]отъ по множи-
7 на-та; [з]Така щото напротивъ вы *трѣбва*
повече да *му* простите и да *го* утѣшите,
щото такъвъ единъ да не бѫде погъл-
8 нѫтъ отъ безмѣрнѫ скърбь. За това вы
молѭ да утвърдите *вашѫ-тѫ* къмъ него
9 любовь; Понеже за това и писахъ, за да
вы познаѭ съ опытъ, [и]да ли сте на все-
10 чко послушливи. А комуто *вы* прощавате
нѣщо, *прощавамъ му* и азъ; защото ако
сьмь и простилъ нѣщо, комуто сьмь про-
стилъ, за васъ сьмь *сторилъ това*, отъ
11 Христово лице, За да не добые прѣиму-
щество надъ насъ Сатана; защото не смы
да не знаемъ неговы-тѣ умышленія.
12 [і]И когато *азъ* дойдохъ въ Троадѫ да
проповѣдамъ евангеліе-то Христово, и ми
ся [к]отворихѫ врата въ *дѣло-то* Господне,
13 Понеже не намѣрихъ брата си Тита, [л]не
ся успокои духъ-тъ ми; но простихъ ся
14 съ тѣхъ и излѣзохъ за въ Македоніѭ. Но
благодареніе Богу който ны прави ви-
нѫгы да смы побѣдители въ Христа, и
на всяко мѣсто чрѣзъ насъ явява [м]уха-
15 ніе-то на негово-то познаніе. Защото ный,
прѣдъ Бога смы Христово благоуханіе
[н]за тѣзи които ся спасаватъ, и [о]за тѣзи
16 които погынуватъ. [п]На едны-тѣ смы у-
ханіе отъ смърть за смърть, а на другы-
тѣ уханіе отъ животъ за животъ. [р]И на
17 това кой е доволенъ? Защото [с]не смы
както много-то онѣзи които прѣправятъ
слово-то Божіе, но [т]искренно, и като отъ
Бога, прѣдъ Бога, въ Христа говоримъ.

ГЛАВА 3.

1 Пакъ ли [а]начнувамы да ся прѣпорѫч-
вамы? или имамы нуждѫ, както нѣкои,
за [б]прѣпорѫчителны писма до васъ, или
2 за прѣпорѫчителны отъ васъ? [в]Вы сте
наше-то писмо, написано въ сърдца-та ни,
знаемо и прочитаемо отъ всичкы-тѣ че-
3 ловѣцы; И явявате ся че сте писмо Хри-
стово, [г]станѫло чрѣзъ наше-то служеніе,
написано не съ мастило, но съ Духъ-тъ
на Бога живаго, [д]не на плочы каменны,
но [е]на плочы плътяны на сърдце-то.
4 И таквѫзи увѣренность къмъ Бога и-
5 мамы *ный* чрѣзъ Христа; [ж]Не че смы отъ
самосебе си доволни да намыслимъ нѣщо
като отъ насъ си, но наше-то [з]доволство
6 е отъ Бога; Който ны и удоволи да бѫ-
демъ [и]служители [і]на новый завѣтъ, [к]не
на буквѫ-тѫ, но на духъ-тъ; защото [л]бу-
ква-та убива, а [м]духъ-тъ оживотворява.
7 [н]Ако ли служеніе-то на смърть-тѫ, въ
[о]буквы издълбаны на камыкъ, станѫ съсъ
славѫ, [п]така щото сынове-тѣ Израилеви не
можахѫ да гледатъ Моисея въ лице, по-
ради славѫ-тѫ на лице-то му, която има-
8 ше да прѣстане; [р]Какъ може служеніе-
то на Духъ-тъ да не бѫде съ по голѣмѫ
9 славѫ? Защото ако служеніе-то на осѫ-
жданіе-то *станѫ съсъ* славѫ, много повече
[с]служеніе-то на правдѫ-тѫ ще го надми-
10 нува въ славѫ-тѫ. Защото прославено-то
не ся прослави по тѫзи часть, заради о-
11 нѫзи славѫ която прѣвъсхожда. Защото,
ако бѣ съсъ славѫ това което имаше да
прѣстане, много по славно ще е трайно-
12 то! И тъй като имамы таквѫзь надеждѫ,
13 съ [т]голѣмо дързновеніе дѣйствувамы; А
не както [у]Моисей *който* полагаше покры-
вало на лице-то си, за да не могѫтъ да
гледатъ сынове-тѣ Израилеви [ф]край-тъ на
14 това което имаше да прѣстане. Но тѣмъ
умове-тѣ имъ сѫ [х]заслѣпени; защото и
до днесь кога прочитатъ ветхый-тъ завѣтъ,
исто-то покрывало стои не открыто, по-
неже *само* чрѣзъ Христа ся унищожава.
15 До днесь обаче, при прочитаніе-то на Мои-
сея, покрывало лѣжи на сърдце-то имъ.
16 [ц]Но когато *Израиль* ся обърне къмъ Го-
17 спода покрывало-то [ч]ще ся отнеме. [ш]А
Господь е тойзи Духъ; и дѣто е Духъ-тъ
18 Господень, тамъ е свобода. А ный всинца
като гледамы [щ]славѫ-тѫ Господнѭ съ от-
крыто лице [ъ]както въ огледало, [ы]прѣобра-
жавамы ся въ истый-тъ образъ отъ славѫ
въ славѫ, както отъ Духъ-тъ Господень.

б Гл. 12; 21.
в Гл. 7; 16. 8; 22. Гал. 5; 10.
г Гл. 7; 8, 9, 12.
д 1 Кор. 5; 1.
е Гал. 4; 12.
ж 1 Кор. 5; 4, 5. 1 Тим. 5; 20.
з Гал. 6; 1.
и Гл. 7; 15. 10; 6.
і Дѣян. 16; 8. 20; 6.
к 1 Кор. 16; 9.
л Гл. 7; 5, 6.
м Пѣсн. 1; 3.
н 1 Кор. 1; 18.
о Гл. 4; 3.
п Лук. 2; 34. Іоан. 9; 39. 1 Пет. 2; 7, 8.
р 1 Кор. 15; 10. Гл. 3; 5, 6.
с Гл. 4; 2. 11; 13. 2 Пет. 2; 3.
т Гл. 1; 12. 4; 2.

—

а Гл. 5; 12. 10; 8, 12. 12; 11.
б Дѣян. 18; 27.
в 1 Кор. 9; 2.
г 1 Кор. 3; 5.
д Исх. 24; 12. 34; 1.
е Псал. 40; 8. Іер. 31; 33. Іез. 11; 19. 36; 26. Евр. 8; 10.
ж Іоан. 15; 5. Гл. 2; 16.
з 1 Кор. 15; 10. Фил. 2; 13.
и 1 Кор. 3; 5. 15; 10. Гл. 5; 18. Ефес. 3; 7. Кол. 1; 25, 29. 1 Тим. 1; 11, 12. 2 Тим. 1; 11.
і Іер. 31; 31. Мат. 26; 28. Евр. 8; 6, 8.
к Рим. 2; 27, 29. 7; 6.
л Рим. 3; 20. 4; 15. 7; 9, 10, 11. Гал. 3; 10.
м Іоан. 6; 63. Рим. 8; 2.
н Рим. 7; 10.
о Исх. 34; 1, 28. Втор. 10; 1 и дрг.
п Исх. 34; 29, 30, 35.
р Гал. 3; 5.
с Рим. 1; 17. 3; 21.
т Гл. 7; 4. Ефес. 6; 19.
у Исх. 34; 32, 35.
ф Рим. 10; 4. Гал. 3; 23.
х Иса. 6; 10. Мат. 13; 11, 14. Іоан. 12; 40. Дѣян. 28; 26. Рим. 11; 7, 8, 25. Гл. 4; 4.
ц Исх. 34; 34. Рим. 11; 23, 26.
ч Иса. 25; 7.
ш Ст. 6. 1 Кор. 15; 45.
щ 1 Кор. 13; 12.
ъ Гл. 4; 4, 6. 1 Тим. 1; 11.
ы Рим. 8; 29. 1 Кор. 15; 49. Кол. 3; 10.

ГЛАВА 4.

1 Заради това, споредъ [а]както быхмы по-
миловани *отъ Бога*, [б]туй служеніе като
2 имамы не ни дотега; Но отрекохмы ся
отъ скрышность-тѫ на срамъ-тъ, и не
ходимъ съ пронырство, [в]нито съ лъжѫ
проповѣдвамы слово-то Божіе, но [г]като
изъявявамы истинѫ-тѫ, [д]прѣпорѫчвамы се-
бе си прѣдъ Бога на совѣсть-тѫ на вся-
3 кого человѣка. Ако ли е наше-то бла-
говѣствованіе покрыто, то е покрыто [е]за
4 тѣзи които погынуватъ; За тѣзи, невѣр-
ны-тѣ, на които [ж]богъ-тъ на тойзи свѣтъ
е [з]заслѣпилъ умъ-тъ, да гы не озари
[и]свѣтлина-та отъ славно-то благовѣстіе
на Христа, [і]който е образъ на *невидимаго*
5 Бога. Защото [к]ный не проповѣдувамы
себе си, но Христа Іисуса Господа; а
6 [л]себе си рабы ваши заради Іисуса. За-
щото Богъ [м]който е реклъ да възсіяе
видѣлина отъ тьмнинѫ-тѫ, *той е* [н]който
възсія въ сърдца-та ни, [о]за просвѣщеніе
съ познаніе-то на славѫ-тѫ Божіѭ съ
7 лице-то Іисусъ Христово. И това съкро-
вище имамы го въ [п]пьрстны сѫдове, [р]за
да бѫде прѣвъсходство-то на силѫ-тѫ
8 отъ Бога, а не отъ насъ. [с]Всякакъ ся у-
гнѣтавамы, но не смы въ утѣсненіе; въ
9 недоумѣніе смы, но не въ отчаяніе; Го-
ними смы, но не оставяеми; [т]обарятъ ны,
10 но не погынувамы. [у]Всякога носимъ на
тѣло-то си умираніе-то на Господа Іисуса,
[ф]за да ся яви на тѣло-то ни и животъ-тъ
11 Іисусовъ. Защото ный [х]живи-тѣ вынѫгы
ся прѣдавамы на смърть за Іисуса, да ся
яви и животъ-тъ Іисусовъ, въ смъртнѫ-
12 тѫ нашѫ плъть. Така щото [ц]смърть-та
дѣйствува въ насъ, а животъ-тъ въ васъ.
13 А като [ч]имамы истый-тъ духъ на вѣрѫ-
тѫ, по писанному, [ш]„Повѣровахъ, за то и
говорихъ," и ный вѣрувамы, за то и гово-
14 римъ; Понеже знаемъ че тойзи който е
[щ]въскрьсилъ Господа Іисуса, ще въскрьси
и насъ чрѣзъ Іисуса и ще *ны* прѣдстави
15 съ васъ наедно. Защото [ъ]всичко-то е за
васъ, щото [ы]благодать-та умножена по-
ради благодареніе-то на мнозина-та, да
16 прѣизобилува въ славѫ Божіѭ. За това
не ни дотегнува; но ако и да тлѣе вън-
шній-тъ нашъ человѣкъ, [ь]вѫтрѣшній-тъ
17 обаче всякой день ся подновява. Защото
[ѣ]привременна-та наша лека скърбь про-
извожда намъ отъ много по много вѣчнѫ
18 тежинѫ на славѫ; [ю]Понеже ный не сма-
трямы на видимы-тѣ, но на невидимы-тѣ,
защото видимы-тѣ сѫ привременны, а не-
видимы-тѣ вѣчны.

ГЛАВА 5.

1 Защото знаемъ че, [а]ако ся развали зе-
мна-та кѫща на наше-то селеніе, имамы
отъ Бога зданіе на небеса, домъ нерѫко-
2 творенъ, вѣченъ. Понеже въ това и [б]възд-
дышамы, и желаемъ да ся облѣчемъ въ
3 небесно-то наше жилище; Ако само [в]о-
блѣчени *въ него*, не ся намѣримъ голи.
4 Защото ный които смы въ *това* селеніе,
стенемъ подъ брѣме-то *му*, понеже иска-
мы не [г]да ся съблѣчемъ, но да ся облѣ-
чемъ още, за да бѫде смъртно-то погъл-
5 нѫто отъ животъ-тъ. И [д]Богъ е който
за това исто-то ны създаде, [е]който ни и
6 даде обрученіе-то на Духа. И тъй понеже
имамы вынѫгы дързновеніе, и знаемъ че
до когато ся намѣрвамы въ тѣло-то, от-
7 далечени смы отъ Господа; (Защото съ
вѣруваніе [ж]ходимъ, а не съ виждание):
8 За това и дързновеніе имамы, и [з]благово-
лявамы повече да излѣземъ отъ тѣло-то,
9 и да ся въдворимъ при Господа. За това
и съ ревность ся стараемъ, въдворявамы
ли ся, отстранявамы ли ся, да смы бла-
10 гоугодни нему. Защото всинца [и]трѣбва да
ся явимъ прѣдъ сѫдовище-то Христово,
[і]да пріеме всякой споредъ каквото е пра-
11 вилъ въ тѣло-то, добро или зло. И тъй
като знаемъ [к]страхъ-тъ Господенъ, чело-
вѣцы-тѣ убѣждавамы, [л]а на Бога смы из-
вѣстни; надѣѭ ся още че и на ваши-тѣ
12 совѣсти смы извѣстни. Защото [м]не прѣ-
порѫчвамы себе си на васъ, но [н]давамы
ви причинѫ да ся хвалите съ насъ, да
има що да речете на тѣзи които ся
13 хвалятъ отъ лице, а не отъ сърдце. За-
щото [о]ако смы ся изумили, то за Бога;
ако ли здраво мыслимъ, то заради васъ.
14 Защото любовь-та Христова ны принуж-
дава; понеже смы разсѫдили за това, че

а Гл. 3; 6.
б 1 Кор. 7; 25. 1 Тим. 1; 13.
в Гл. 2; 17. 1 Сол. 2, 3, 5.
г Гл. 6; 4, 7. 7; 14.
д Гл. 5; 11.
е 1 Кор. 1; 18. Гл. 2; 15. 2 Сол. 2; 10.
ж Іоан. 12; 31. 14; 30. 16; 11. Ефес. 6; 12.
з Иса. 6; 10. Іоан. 12; 40. Гл. 3; 14.
и Гл. 3; 8, 9, 11, 18. Ст. 6.
і Іоан. 1; 18. 12; 45. 14; 9. Фил. 2; 6. Кол. 1; 15. Евр. 1; 3.
к 1 Кор. 1; 13, 23. 10; 33.
л 1 Кор. 9; 19. Гл. 1; 24.
м Быт. 1; 3.
н 2 Пет. 1; 19.
о Ст. 4. 1 Пет. 2; 9.
п Гл. 5; 1.
р 1 Кор. 2; 5. Гл. 12; 9.
с Гл. 7; 5.
т Псал. 37; 24.
у 1 Кор. 15; 31. Гл. 1; 5, 9. Гал. 6; 17. Фил. 3; 10.
ф Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 11, 12. 1 Пет. 4; 13.
х Псал. 44; 22, Рим. 8; 36. 1 Кор. 15; 31, 49.
ц Гл. 13; 9.
ч Рим. 1; 12. 2 Пет. 1; 1.
ш Псал. 116; 10.
щ Рим. 8; 11. 1 Кор. 6; 14.
ъ 1 Кор. 3; 21. Гл. 1; 6. Кол. 1; 24. 2 Тим. 2; 10.
ы Гл. 1; 11. 8; 19. 9; 11, 12.
ь Рим. 7; 22. Ефес. 3; 16. Кол. 3; 10. 1 Пет. 3; 4.
ѣ Мат. 5; 12. Рим. 8; 18. 1 Пет. 1; 6. 5; 10.
ю Рим. 8; 24. Гл. 5; 7. Евр. 11; 1.

—

а Іов. 4; 19. Гл. 4; 7. 2 Пет. 1; 13, 14.
б Рим. 8; 23.
в Отк. 3; 18. 16; 15.
г 1 Кор. 15; 53, 54.
д Иса. 29; 23. Ефес. 2; 10.
е Рим. 8; 23. Гл. 1; 22. Ефес. 1; 14. 4; 30.
ж Рим. 8; 24, 25. 1 Кор. 13; 12. Гл. 4; 18. Евр. 11; 1.
з Фил. 1; 23.
и Мат. 25; 31, 32. Рим. 14; 10.
і Рим. 2; 6. Гал. 6; 7. Ефес. 6; 8. Кол. 3; 24, 25. Отк. 22; 12.
к Іов. 31; 23. Евр. 10; 31. Іуд. 23.
л Гл. 4; 2.
м Гл. 3; 1.
н Гл. 1; 14.
о Гл. 11; 1, 16, 17. 12; 6, 11.

[п]ако е умрѣлъ единъ за всичкы-тѣ, то
15 всичкы-тѣ сѫ умрѣли; И умрѣ за всич-
кы-тѣ, [р]за да не живѣѭтъ вече живи-тѣ
за себе си, но за тогозь който е умрѣлъ
16 и въскрьснѫлъ за тѣхъ. [с]За това ный отъ
нынѣ не знаемъ никого по плъть; а пакъ,
ако и да знаяхмы Христа по плъть, [т]но
17 сега вече *така го* не знаемъ. За то ако е
нѣкой [у]въ Христа, *той е* созданіе [ф]ново;
[х]ветхо-то прѣминѫ, ето всичко станѫ но-
18 во. А всичко е отъ Бога, [ц]който ны при-
мири съсъ себе си чрѣзъ Іисуса Христа,
и даде намъ служеніе-то на примирява-
19 ніе-то; Сирѣчь, [ч]Богъ бѣше въ Христа, и
примиряваше свѣтъ-тъ съсъ себе си, като
не вмѣняваше *на человѣцы-тѣ* прѣгрѣше-
нія-та имъ, и вложи въ насъ слово-то
20 на примиреніе-то. И тъй [ш]отъ Христовѫ
странѫ посланници смы, [щ]като че Богъ
чрѣзъ насъ умолява; молимъ *вы* отъ Хри-
стовѫ странѫ, примирѣте ся съ Бога.
21 Защото тогозь [ъ]който грѣхъ не е зналъ,
Богъ за насъ *го* грѣшенъ направи, за да
станемъ ный чрѣзъ него [ы]праведни прѣдъ
Бога.

ГЛАВА 6.

1 И [а]ный като съдѣйствувамы *съ него*,
[б]умолявамы вы [в]да не бѫде у васъ на-
празно пріеманіе-то на Божіѭ-тѫ благо-
2 дать. (Защото казува: [г]„Въ пріето врѣме
послушахъ тя, и въ день на спасеніе по-
могнѫхъ ти; ето сега врѣме благопрія-
3 тно, ето сега день на спасеніе.) Ный въ
нищо [д]не давамы никаквѫ съблазнь, да
4 не бы да ся похули служеніе-то; [е]Но во
всичко прѣдставямы себе си като служи-
тели Божіи, въ търпѣніе голѣмо, въ скър-
5 би, въ нужды, въ утѣсненіе, [ж]Въ біенія,
въ запиранія, въ бъркотіи, въ трудове,
6 въ неспанія, въ неяденія, Съ чистотѫ, съ
благоразуміе, съ дълготърпѣніе, съ бла-
гость, съ Духа Святаго, съ любовь нели-
7 цемѣрнѫ, [з]Съсъ слово-то на истинѫ-тѫ,
[и]съсъ силѫ Божіѭ, [і]съ орѫжія на прав-
дѫ-тѫ въ деснѫ-тѫ рѫкѫ и въ лѣвѫ-тѫ;
8 Въ славѫ и бесчестіе, въ хуленіе и захва-
9 ляніе; като прѣльстницы, а истинни; Като
непознаты, [к]а опознати; [л]като на умира-
ніе, а ето живи смы; [м]като наказвани, а
10 не умъртвявани; Като оскърбени, а то
вынѫгы смы радостни; като сиромаси,
но мнозина обогатявамы; като че нищо
11 нѣмамы, а пакъ всичко владѣемъ. Уста-та
ни ся отворихѫ къмъ васъ, о Коринѳяне,
12 [н]сърдце-то ни ся разшири: *Вы* не сте на
утѣсненіе въ насъ, но вѫтрѣ въ васъ си
13 на [о]утѣсненіе сте. И тъй *отдайте ми* това
възмездіе, [п](като на чада говорѭ,) разши-
14 рѣте ся и вы. [р]Не ся съвпрѣгайте неподо-
бно съ невѣрны-тѣ; защото [с]каквѫ смѣсѫ
има правда-та съ беззаконіе-то? или как-
во общеніе между видѣлинѫ-тѫ и тьмни-
15 нѫ-тѫ? И какво съгласіе има Христосъ
съ Веліара? или какъвъ дѣлъ има вѣр-
16 ный-тъ съ невѣрный-тъ? И какво спога-
жданіе има храмъ-тъ Божій съ идолы-тѣ?
защото [т]вы сте храмъ на Бога живаго,
както рече Богъ: [у]„Ще ся заселѭ въ
тѣхъ, и въ тѣхъ ще ходѭ; и ще имъ бѫ-
дѫ Богъ, и тѣ ще ми бѫдѫтъ народъ."
17 [ф]За това „излѣзте отъ срѣдъ тѣхъ, и от-
лѫчѣте ся," казува Господь, „и не ся до-
пирайте до нечисто;" и „азъ ще вы пріемѫ,
18 [х]И ще ви бѫдѫ Отецъ, и вы ще ми бѫ-
дете сынове и дъщери," казува Господь
Вседьржитель.

ГЛАВА 7.

1 И тъй, възлюбленни, като [а]имамы тѣзи
обѣщанія, да очистимъ себе си отъ всякѫ
мърсотѫ на плъть-тѫ и на духъ-тъ, и да
вършимъ святость-тѫ съсъ страхъ Божій.
2 Пріимѣте ны; никого не смы обидѣли,
никого не смы развратили, [б]не смы ся
полакомили отъ никого да припечалимъ.
3 Не *ви* казувамъ *това* за осѫжденіе; за-
щото понапрѣдъ [в]рѣкохъ че сте въ сърд-
ца-та ни, щото и да умремъ наедно и да
4 живѣемъ наедно. [г]Голѣмо дързновеніе и-
мамъ къмъ васъ, [д]много ся хвалѭ съ
васъ; [е]пълнъ сьмь съ утѣшеніе, *и* во
всяко наше оскърбяваніе радость-та ми
5 е прѣизобилна. Защото, [ж]отъ какъ дой-
дохмы въ Македоніѭ, плъть-та ни никак-
во спокойствіе не е пріела, но [з]отъ вся-
кѫдѣ бѣхмы въ утѣсненіе; [и]отъ вънъ
6 борбы, отъ вѫтрѣ страхове. Но [і]Богъ,

п Рим. 5; 15.
р Рим. 6; 11, 12. 14; 7, 8. 1 Кор. 6; 19. Гал. 2; 20. 1 Сол. 5; 10. 1 Пет. 4; 2.
с Мат. 12; 50. Іоан. 15; 14. Гал. 5; 6. Фил. 3; 7, 8. Кол. 3; 11.
т Іоан. 6; 63.
у Рим. 8; 9. 16; 7. Гал. 6; 15.
ф Гал. 5; 6. 6; 15.
х Иса. 43; 18, 19. 65; 17. Ефес. 2; 15. Отк. 21; 5.
ц Рим. 5; 10. Ефес. 2; 16. Кол. 1; 20. 1 Іоан. 2; 2. 4; 10.
ч Рим. 3; 24, 25.
ш Іов. 33; 23. Мал. 2; 7. Гл. 3; 6. Ефес. 6; 20.
щ Гл. 6; 1.
ъ Иса. 53; 6, 9, 12. Гал. 3; 13. 1 Пет. 2; 22, 24. 1 Іоан. 3; 5.
ы Рим. 1; 17. 5; 19. 10; 3.

—

а 1 Кор. 3; 9.
б Гл. 5; 20,
в Евр. 12; 15.
г Иса. 49; 8.
д Рим. 14; 13. 1 Кор. 9; 12. 10; 32.
е 1 Кор. 4; 1.
ж Гл. 11; 23 и drг.
з Гл. 4; 2. 7; 14.
и 1 Кор. 2; 4.
і Гл. 10; 4. Ефес. 6; 11, 13. 2 Тим. 4; 7.
к Гл. 4; 2. 5; 11. 11; 6.
л 1 Кор. 4; 9. Гл. 1; 9. 4; 10, 11.
м Псал. 118; 18.
н Гл. 7; 3.
о Гл. 12; 15.
п 1 Кор. 4; 14.
р Втор. 7; 2, 3. 1 Кор. 5; 9. 7; 39.
с 1 Цар. 5; 2, 3. 3 Цар. 18; 21. 1 Кор. 10; 21. Ефес. 5; 7, 11.
т 1 Кор. 3; 16. 6; 19. Ефес. 2; 21, 22. Евр. 3; 6.
у Исх. 29; 45. Лев. 26; 12. Іер. 31; 33. 32; 38. Іез. 11; 20. 36; 28. 37; 26 и дрг. Зах. 8; 8. 13; 9.
ф Иса. 52; 11. Гл. 7; 1. Отк. 18; 4.
х Іер. 31; 1, 9. Отк. 21; 7.

—

а Гл. 6; 17, 18. 1 Іоан. 3; 3.
б Дѣян. 20; 33. Гл. 12; 17.
в Гл. 6; 11, 12.
г Гл. 3; 12.
д 1 Кор. 1; 4. Гл. 1; 14.
е Гл. 1; 4. Фил. 2; 17. Кол. 1; 24.
ж Гл. 2; 13.
з Гл. 4; 8.
и Втор. 32; 25.
і Гл. 1; 4.

който утѣшава смиренны-тѣ, утѣши ны
7 [к]съ дохождание-то Титово; И не тъкмо
съ негово-то дохождание, но и съ утѣше-
ние-то, съ което той бѣше ся отъ васъ у-
тѣшилъ, като ни извѣсти голѣмо-то ваше
за насъ желание, плакание-то ви, ревность-
тж ви за мене; така щото повече ся въз-
8 радувахъ. Защото ако и да вы оскърбихъ
съ писмо-то *си*, не сьмь въ раскаяние,
[л]ако и да бѣхъ ся пораскаялъ; понеже
гледамъ че онова писмо вы оскърби,
9 ако и за малко врѣме. Сега ся радувамъ,
не за скърбь-тж ви, но защото скърбь-та
ви станж на покаяние; понеже скърбѣхте
по Бога, да ся не поврѣдите отъ насъ въ
10 нищо. Защото [м]скърбь-та по Бога ражда
спасително покаяние, което не докарва
раскаяние; свѣтовна-та обаче [н]скърбь ра-
11 жда смьрть. Защото ето, това ваше по
Бога скърбение какво усердие породи въ
васъ, какво извинение, какво негодование,
какъвъ страхъ, какво желание, каквж
ревность, какво отмьщение. Всякакъ вы
показахте себе си че сте чисти въ това
12 нѣщо. И тъй ако и да ви писахъ *това*,
не *го сторихъ* заради обидникъ-тъ, нито
за обиденный-тъ, но [о]за да ся яви вамъ
наше-то усердие, което за васъ имамы
13 прѣдъ Бога. За това ся утѣшихмы заради
ваше-то утѣщение; и още повече ся въз-
радовахмы заради Титово-то възрадувание,
че ся [п]успокоилъ духъ-тъ му отъ всинца
14 вы. Защото ако му ся похвалихъ нѣщо
зарадъ васъ, не ся засрамихъ, но както
ви говорихмы всичко съ истинж, така и
похвала-та ни прѣдъ Тита станж истинна.
15 И той още повече милѣе за васъ, като
поменува [р]послушание-то на всинца вы,
какъ сте го прияли съсъ страхъ и трепетъ.
16 И тъй радувамъ ся че [с]во всичко имамъ
довѣрие на васъ.

ГЛАВА 8.

1 Още, братие, обявямы ви Божиж-тж
благодать даденж-тж на церквы-тѣ въ
2 Македониж; Че, като търпятъ голѣмо у-
тѣснение, прѣумножена-та тѣхна радость,
и [а]дълбока-та имъ нищета, показахж прѣ-
изобилно богатство-то на тѣхнж-тж ще-
3 дрость; Защото споредъ силж-тж си (*това
го* свидѣтелствувамъ) и повече отъ силж-
4 тж *си*, доброволни *ся посочихж*, Като ны
умолявахж съ голѣмо приканвание да прие-
мемъ даръ-тъ *имъ*, и [б]участие-то въ слу-
5 жение-то на святыи-тѣ; И не само както
ся надѣяхмы, но себе си отдадохж пър-
вомъ Господу, а *послѣ* намъ съ волж-тж
6 Божиж; Така щото [в]примолихмы ся на
Тита, както бѣ започелъ, така и да доис-
7 кара въ васъ и това благодѣяние. И тъй
[г]както изобилувате во всяко нѣщо, въ
вѣрж и въ слово и въ разумъ и во всяко
усердие и въ любовь-тж си къмъ насъ,
така [д]да прѣизобилувате и въ това бла-
8 годѣяние. *Това* [е]не *ви го* казувамъ като
заповѣдь, но чрѣзъ усердие-то на другы-
тѣ, да опитамъ и искренность-тж на ва-
9 шж-тж любовь; Защото знаете благодать-
тж на Господа нашего Иисуса Христа,
[ж]че богатъ като бѣ станж сиромахъ за
васъ, да ся обогатите вы съ неговж-
10 тж сиромашиж. И на това азъ давамъ
[з]съвѣтъ; защото е [и]то полезно за васъ,
които [і]отъ лани започнжхте не токо да
11 го правите, но и да го искате. А сега
свършѣте и да го правите, така щото както
е было усердие-то да искате, така да бжде
и да го извършите отъ колкото имате.
12 Защото [к]ако ся появи отъ понапрѣдъ у
нѣкого усердие, той е приятъ споредъ кол-
кото има, а не споредъ колкото нѣма.
13 Понеже не *искамъ* да е на другы облегче-
14 ние, а на васъ утѣснение; Но *да бжде* ра-
вно, *така щото* ваше-то въ сегашно-то врѣ-
ме изобилие *да запълни* тѣхно-то лишение;
за да послужи и тѣхно-то изобилие на ва-
ше-то лишение, така щото да бжде изравне-
15 ние. Споредъ както е писано: [л]„Който *съ-
бра* много, не му ся прѣумножи; и който
16 малко, не му недостигнж.“ А благодарение
Богу, който вложи въ сьрдце-то Титово
17 исто-то усердие за васъ; Защото и [м]молб-
жтж *ни* прия, но понеже имаше голѣмо
усердие, тръгнж къмъ васъ самоволно.
18 Проводихмы още съ него и тойзи [н]братъ,
похваляемый-тъ во всичкы-тѣ церквы за
19 евангелие-то; (И не токо *това*, но още
[о]избранъ е отъ церквы-тѣ да пжтува съ
насъ за това благодѣяние, на което слу-
жимъ [п]за славж-тж на самого Господа,
и за *доказателство на* ваше-то усердие.)
20 Като ся свѣнимъ отъ това да не бы нѣ-
кой да ны похули поради това изобилие
което е повѣрено на наше-то служение.
21 Понеже [р]промышлявамы това което е до-
бро не само прѣдъ Господа, но и прѣдъ
22 человѣцы-тѣ. Проводихмы още съ тѣхъ на-
шия-тъ братъ, когото много пжти въ мно-
го нѣща смы опитали че има усердие, а
сега е много по усерденъ поради много-
23 то на васъ увѣрение. Колкото за Тита,
той е мой другаръ и сотрудникъ во васъ,
а колкото за братия-та наши, *тѣ сж* [с]по-

к Вижъ Гл. 2; 13.
л Гл. 2; 4.
м 2 Цар. 12; 13. Мат. 26; 75.
н Прит. 17; 22.
о Гл. 2; 4.
п Рим. 15; 32.
р Гл. 2; 9. Фил. 2; 12.
с 2 Сол. 3; 4. Филим. 8; 21.

а Мар. 12; 44.
б Дѣян. 11; 29. 24; 17. Рим. 15; 25, 26. 1 Кор. 16; 1, 3, 4. Гл. 9; 1.
в Ст. 17. Гл. 12; 18.
г 1 Кор. 1; 5. 12; 8.
д Гл. 9; 8.
е 1 Кор. 7; 6.

ж Мат. 8; 20. Лук. 9; 58. Фил. 2; 6. 7.
з 1 Кор. 7; 25.
и Прит. 19; 17. Мат. 10; 42. 1 Тим. 6; 18, 19. Евр. 13; 16.
і Гл. 9; 2.
к Мар. 12; 43, 44. Лук. 21; 3.

л Исх. 16; 18.
м Ст. 6.
н Гл. 12; 18.
о 1 Кор. 16; 3, 4.
п Гл. 4; 15.
р Рим. 12; 17. Фил. 4; 8. 1 Пет. 2; 12.
с Фил. 2; 25.

сланници на церквы-тѣ *и* слава Христова.
24 Покажѣте прочее къмъ тѣхъ и прѣдъ
церквы-тѣ доказателство-то на вашѫ-тѫ
любовь и [т]на нашѫ-тѫ съ васъ похвалѫ.

ГЛАВА 9.

1 Защото излишно е да ви пишѫ за [а]спо-
мcommittee ществованіе-то което *смы длъжни* на
2 святыи-тѣ. Понеже знаѭ ваше-то [б]усер-
діе, [в]за което ся хвалѭ съ васъ прѣдъ
Македонцы-тѣ, че [г]Ахаія отъ лани е при-
готвена; и ваша-та ревность мнозина под-
3 буди. И [д]проводихъ братія-та, да не бы
да излѣзе напраздно мое-то колкото за
това на васъ захваляніе, и да бѫдете,
4 както казувахъ, приготвени. Да не бы
ако дойдѫтъ съ мене Македонци, та вы
намѣрятъ неприготвены, да ся посрамимъ
ный, да не казвамъ вы, въ това дързно-
5 венно похваленіе. И тъй за нуждно *го* на-
мѣрихъ да ся примолѭ на братія-та да
дойдѫтъ понапрѣдъ при васъ, и да прѣд-
уготвятъ вашѫ-тѫ прѣдизвѣстнѫ мило-
стынѭ, да бѫде готова тъй като мило-
6 стыня, а не като лихоимство. А [е]това *ка-
зувамъ че* който сѣе оскудно, оскудно и
ще пожьне, а който сѣе щедро, щедро
7 и ще пожьне. Всякой споредъ произво-
леніе-то на сърдце-то *си*, [ж]не съсъ скърбь,
или отъ принужденіе; защото Богъ обича
8 [з]оногози който дава съ драго сърдце. А
Богъ е [и]силенъ да прѣумножи во васъ
всякѫ благодать, така щото като имате вы-
нѫгы во всичко всяко доволство да прѣ-
9 изобилувате въ всяко добро дѣло; Както
е писано: [і]Распърснѫ, даде на сиромасы-
10 тѣ, правда-та му вѣчно прѣбѫдва. А [к]той-
зи който дава сѣме на сѣятеля и хлѣбъ
за хранѫ, да даде и да умножи сѣме-то
ваше, и да възрасти плодове-тѣ [л]на ва-
11 шѫ-тѫ правдѫ; Та да бѫдете отъ вся-
кѫдѣ богати во всякѫ щедрость, [м]която
чрѣзъ насъ произвожда благодареніе Бо-
12 гу; Защото служеніе-то на тѫѭ службѫ
не само че [н]запълня скудость-тѫ на свя-
тыи-тѣ, но и прѣизобилува чрѣзъ много
13 благодаренія Богу; Понеже чрѣзъ опитъ-
тъ на това служеніе тѣ [о]славятъ Бога за
покорство-то, което имате въ исповѣда-
ніе-то на евангеліе-то Христово, и [п]за щед-
рость-тѫ на ваше-то къмъ тѣхъ и къмъ
14 всичкы участіе, И чрѣзъ тѣхно-то моленіе
за васъ, като имъ сте драгы за прѣмно-
15 гѫ-тѫ Божіѭ [р]благодать на васъ. Бла-
годареніе же Богу за [с]неисказаннѫ-тѫ
неговѫ дарбѫ.

ГЛАВА 10.

1 И самъ [а]азъ Павелъ молѭ вы съ кро-
тость-тѫ и тихость-тѫ Христовѫ, азъ
[б]който сьмь смиренъ когато сьмь при
васъ; а когато не сьмь при васъ земамъ
2 дързновеніе къмъ васъ: И молѭ *ви* ся,
кога дойдѫ при васъ, [в]да *ся* не *принудѫ
да* употрѣбѭ дързновеніе съ онѫзи смѣ-
лость съ коѭто мыслѭ да ся осмѣлѭ
противъ нѣкои които мнятъ че ный по
3 плътскы ходимъ. Защото ако и да ходимъ
4 въ плъть, по плъть не воинствувамы. [г]За-
щото орѫжія-та [д]на наше-то воинствова-
ніе не сѫ плътскы, но съ Бога сѫ [е]сил-
5 ны, [ж]да разорязатъ твърдыни. Понеже
[з]съсыпвамы помышленія, и всяко възвы-
шеніе което ся въздига противъ познаніе-
то Божіе, и плѣнимъ всякой разумъ да
6 ся покорява Христу. И [и]готови смы да
отмьстимъ на всяко непокорство [і]когато
7 ся испълни ваша-та покорность. [к]Вън-
шно-то ли на работы-тѣ гледате вы? [л]Ако
има нѣкой на себе си увѣреніе че е Хри-
стовъ, то и това пакъ отъ самосебе си да
размышлява че както е той Христовъ, така
8 смы и [м]ный Христови. Защото ако бы и
нѣщо повечко да ся похвалѭ [н]за нашѫ-
тѫ власть, коѭто ни даде Господь за на-
зиданіе а не за разореніе ваше, [о]нѣма да
9 ся посрамѭ. *Но* да ся не покажѫ че ис-
камъ да вы заплашвамъ съ писма-та си.
10 Понеже писма-та *му сѫ*, казува *нѣкой*, тежкы и силны; но [п]лично-то *му* присѫт-
ствіе слабо [р]и говореніе-то *му* нищожно.
11 Такъвъ единъ нека знае че ный каквито
смы на слово въ писма-та си кога смы
далечь отъ васъ, таквизи смы и на дѣло
12 когато смы при васъ. [с]Защото не смѣемъ
да считамы, или да сравнявамы себе си
съ нѣкои отъ тѣзи които сами себе си
прѣпорѫчватъ; но тѣ себе си като измѣ-
руватъ съсъ себе си, и пакъ себе си като
сравняватъ съсъ себе си, не правятъ ра-
13 зумно. А ный [т]не щемъ ся похвали вънъ
отъ прѣдѣлы-тѣ си, но споредъ мѣрѫ-тѫ
на дѣлъ-тъ, който е Богъ намъ отдѣлилъ,
мѣрѫ, щото да достигамы даже и до васъ.
14 Защото ный не ся простирамы вънъ отъ
мѣркѫ-тѫ си като че не смы достигнѫли

[т] Гл. 7; 14. 9; 2.

[а] Дѣян. 11; 29. Рим. 15; 26. 1 Кор. 16; 1. Гл. 8; 4. Гал. 2; 10.
[б] Гл. 8; 19.
[в] Гл. 8; 24.
[г] Гл. 8; 10.
[д] Гл. 8; 6, 17, 18, 22.
[е] Прит. 11; 24. 19; 17. 22; 9. Гал. 6; 7, 9.
[ж] Втор. 15; 7.
[з] Исх. 25; 2. 35; 5. Прит. 11; 25. Рим. 12; 8. Гл. 8; 12.
[и] Прит. 11; 24, 25. 28; 27. Фил. 4; 19.
[і] Псал. 112; 9.
[к] Иса. 55; 10.
[л] Осія 10; 12. Мат. 6; 1.
[м] Гл. 1; 11. 4; 15.
[н] Гл. 8; 14.
[о] Мат. 5; 16.
[п] Евр. 13; 16.
[р] Гл. 8; 1.
[с] Іак. 1; 17.

[а] Рим. 12; 1.
[б] Ст. 10. Гл. 12; 5, 7, 9.
[в] 1 Кор. 4; 21. Гл. 13; 2, 10.
[г] Ефес. 6; 13. 1 Сол. 5; 8.
[д] 1 Тим. 1; 18. 2 Тим. 2; 3.
[е] Дѣян. 7; 22. 1 Кор. 2; 5. Гл. 6; 7. 13; 3, 4.
[ж] Іер. 1; 10.
[з] 1 Кор. 1; 19. 3; 19.
[и] Гл. 13; 2, 10.
[і] Гл. 2; 9. 7; 15.
[к] Іоан. 7; 24. Гл. 5; 12. 11; 18.
[л] 1 Кор. 14; 37. 1 Іоан. 4; 6.
[м] 1 Кор. 3; 23. 9; 1. Гл. 11; 23.
[н] Гл. 13, 10.
[о] Гл. 7; 14. 12; 6.
[п] 1 Кор. 2; 3, 4. Ст. 1. Гл. 12; 5, 7, 9. Гал. 4; 13.
[р] 1 Кор. 1; 17. 2; 1, 4. Гл. 11; 6.
[с] Гл. 3; 1. 5; 12.
[т] Ст. 15.

до васъ; понеже досегнѫхмы [у]даже и
до васъ съ благовѣствованіе-то Христово.
15 И не ся хвалимъ вънъ отъ прѣдѣлъ-тъ
си [ф]въ чужды трудове, но имамы наде-
ждѫ, че колкото вѣра-та ви възрастува,
споредъ дѣлъ-тъ ни ще ся възвеличимъ
16 во васъ прѣмного, Така щото да проповѣ-
дамы евангеліе-то и отъ васъ по ната-
тъкъ, не да ся хвалимъ съ готово-то въ
17 чуждъ дѣлъ. А [х]който ся хвали, съ Го-
18 спода да ся хвали. Защото [ц]не е одобренъ
тойзи който самъ себе си прѣпорѫчва,
[ч]но тойзи когото Господь прѣпорѫчва.

ГЛАВА 11.

1 Да быхте потърпѣли малко нѣщо на мое-
2 то [а]безуміе; но и потърпѣте мя. Защото
[б]ревнувамъ за васъ съ Божіе ревнованіе;
понеже [в]вы сгодихъ съ единъ мѫжъ, [г]да
3 вы прѣдставіѭ Христу чистѫ [д]дѣвѫ. Но
боіѭ ся да не бы, [е]както змія-та съ про-
нырство-то си прѣльсти Евѫ, така да ся
[ж]разврати умъ-тъ ви *и отпадне* отъ про-
стотѫ-тѫ *на любовь-тѫ ви* къмъ Христа.
4 Защото ако бы дошелъ нѣкой да *ви* про-
повѣдува другыго Іисуса, когото ный не
смы проповѣдали, или да пріемете другъ
духъ, когото не сте пріели, [з]или друго е-
вангеліе което не сте пріели, добрѣ быx-
5 те *го* потърпѣли. Но мысліѭ че [и]не сьмь
въ нищо по доленъ отъ най първы-тѣ а-
6 постолы. А пакъ, [і]ако и да сьмь въ гово-
реніе-то простакъ, [к]въ знаніе-то не сьмь;
но ный [л]всякакъ смы явени вамъ во всич-
7 ко. Или сьмь грѣхъ сторилъ като [м]сми-
рявахъ себе си да ся възвысите вы, за-
щото даромъ ви проповѣдахъ евангеліе-то
8 Божіе? Другы церквы обрахъ, та зѣхъ
заплатѫ за служеніе на васъ; а когато
бѣхъ при васъ, и ся намѣрихъ въ оску-
9 дность, [н]не отеготихъ никого; Защото о-
скудность-тѫ ми запълнихѫ [о]братія-та
които дойдохѫ отъ Македоніѭ, и по всич-
ко [п]упазихъ себе си, и ще ся упазіѭ да
10 ви не бѫдѫ въ теготѫ. [р]Истина-та Хри-
стова е въ мене, че [с]тая похвала нѣма
да ми ся загради за въ Ахайскы-тѣ мѣста.
11 Защо? [т]Защото вы не обычамъ ли? Знае
12 Богъ. А каквото правіѭ *това* и ще пра-
віѭ, за да [у]отсѣкѫ причинѫ-тѫ на тѣзи,
които искатъ причинѫ, да ся намѣрятъ
въ това, за което ся хвалятъ, *таквизи*
13 каквито и ный. Защото които сѫ таквы-
зи, тѣ сѫ [ф]лъжеапостоли, лукави [х]ра-
ботници, и прѣобразуватъ ся на Христо-
14 вы апостолы. И не е чудно; защото самъ
си Сатана ся прѣобразува [ц]на свѣтлъ
15 ангелъ. И тъй не е голѣмо нѣщо ако и
негови-тѣ служители ся прѣобразуватъ
[ч]като служители на правдѫ-тѫ; но [ш]тѣ-
хна-та сетнина ще бѫде споредъ дѣла-та
16 имъ. [щ]Пакъ казувамъ, никой да мя не
възмни че сьмь безуменъ; или инакъ,
пріимѣте мя поне като безуменъ, да ся
17 похваліѭ и азъ малко нѣщо. Което го-
воріѭ [ъ]не говоріѭ *го* по Господа, но като
въ безуміе, въ това [ы]дързновеніе на хва-
18 леніе-то. [ь]Понеже мнозина ся хвалятъ по
19 плъть, ще ся похваліѭ и азъ. Защото вы
като [ѣ]сте разумни, съ благодареніе тър-
20 пите безумны-тѣ; Понеже търпите ако
нѣкой вы порабощава, ако *вы* испояжда,
[ю]ако *ви* зема нѣкой *ваше-то*, ако ся нѣ-
кой прѣвъзноси, ако нѣкой вы біе въ ли-
21 це. По обесчестеніе казувамъ, [я]ужь че
смы ный немощни; но [ѫ]въ каквото ся
осмѣлява нѣкой (несмысленно говоріѭ,)
22 осмѣлявамъ ся и азъ. Евреи ли сѫ? [ѭ]и
азъ *сьмь;* Израиляне ли сѫ? и азъ; сѣме
23 Авраамово ли сѫ? и азъ; Служители
Христови ли сѫ? (*като* изумленъ гово-
ріѭ,) азъ повече; [а]въ трудове повече, [б]въ
біенія по прѣмного, въ тьмницы още по
24 много, много пѫти и [в]на смърть. Петь
пѫти по четыридесеть безъ единъ [г]*удары*
25 ми ударихѫ Іудеи-тѣ; Три пѫти мя съ
[д]тоягы бихѫ, [е]веднъжъ съ каменіе мя
бихѫ, [ж]три пѫти коработрошеніе сьмь
прѣтърпѣлъ, еднѫ нощь и единъ день
26 останѫхъ по дълбины-тѣ на море-то. Мно-
го пѫти *сьмь былъ* и въ пѫтуванія; въ
бѣды отъ рѣкы, въ бѣды отъ разбойницы,
[з]въ бѣды отъ единородцы, [и]въ бѣды отъ
язычницы, въ бѣды въ градъ, въ бѣды въ
пустыніѭ, въ бѣды по море, въ бѣды ме-
27 жду лъжебратія; Въ трудъ и мѫкѫ, мно-
го пѫти [і]въ неспаніе, [к]въ гладъ и жед-
ность, много пѫти въ неяденіе, въ студъ
28 и въ голотѫ; Освѣнъ вънщно-то, още и

у 1 Кор. 3; 5, 10. 4; 15. 9; 1.
ф Рим. 15; 20.
х Иса. 65; 16. Іер. 9; 24. 1 Кор. 1; 31.
ц Прит. 27; 2.
ч Рим. 2; 29. 1 Кор. 4; 5.

—

а Гл. 5; 13. Ст. 16.
б Гал. 4; 17, 18.
в Осія 2; 19, 20. 1 Кор. 4; 15.
г Кол. 1; 28.
д Лев. 21; 13.
е Быт. 3; 4. Іоан. 8; 44.
ж Ефес. 6; 24. Кол. 2; 4, 8, 18. 1 Тим. 1; 3. 4; 1. Евр. 13; 9. 2 Пет. 3; 17.
з Гал. 1; 7, 8.
и 1 Кор. 15; 10. Гл. 12; 11. Гал. 2; 6.
і 1 Кор. 1; 17. 2; 1, 13. Гл. 10; 10.
к Ефес. 3; 4.
л Гл. 4; 2. 5; 11. 12; 12.
м Дѣян. 18; 3. 1 Кор. 9; 6, 12 Гл. 10; 1.
н Дѣян. 20; 33. Гл. 12; 13. 1 Сол. 2; 9, 2 Сол. 3; 8, 9.
о Фил. 4; 10, 15, 16.
п Гл. 12; 14, 16.
р Рим. 9; 1.
с 1 Кор. 9; 15.
т Гл. 6; 11. 7; 3. 12; 15.
у 1 Кор. 9; 12.
ф Дѣян. 15; 24. Рим. 16; 18. Гал. 1; 7. 6; 12. Фил. 1; 15. 2 Пет. 2; 1. 1 Іоан. 4; 1. Отк. 2; 2.
х Гл. 2; 17. Фил. 3; 2. Тит. 1; 10, 11.
ц Гал. 1; 8.
ч Гл. 3; 9.
ш Фил. 3; 19.
щ Ст. 1. Гл. 12; 6, 11.
ъ 1 Кор. 7; 6, 12.
ы Гл. 9; 4.
ь Фил. 3; 3, 4.
ѣ 1 Кор. 4; 10.
ю Гал. 2; 4. 4; 9.
я Гл. 10; 10.
ѫ Фил. 3; 4.
ѭ Дѣян. 22; 3. Рим. 11; 1. Фил. 3; 5.
а 1 Кор. 15; 10.
б Дѣян. 9; 16. 20; 23. 21; 11. Гл. 6; 4, 5.
в 1 Кор. 15; 30, 31, 32. Гл. 1; 9, 10. 4; 11. 6; 9.
г Втор. 25; 3.
д Дѣян. 16; 22.
е Дѣян. 14; 19.
ж Дѣян. 27; 41.
з Дѣян. 9; 23. 13; 50. 14; 5. 17; 5. 20; 3. 21; 31. 23; 10, 11. 25; 3.
и Дѣян. 14; 5. 19; 23.
і Дѣян. 20; 31. Гл. 6; 5.
к 1 Кор. 4; 11.

натрупуваніе-то *на много человѣцы* у мене
всякой день, *и* [л]грыжа-та за всичкы-тѣ
29 церквы. [м]Кой изнемощева, та не изнемо-
щевамъ *и азъ?* Кой ся соблазнява и ся не
30 распалямъ азъ? Ако трѣбва да ся хвалѭ,
[н]ще ся похвалѭ съ това което принад-
31 лѣжи на немощь-тѫ ми. [о]Богъ и Отецъ
на Господа нашего Іисуса Христа, [п]който
е благословенъ въ вѣкы, знае, че не лъ-
32 жѫ. [р]Въ Дамаскъ областный-тъ управи-
тель на Царя Аретѫ зѣ подъ стражѫ
градъ-тъ Дамаскъ, като искаше да мя у-
33 лови; И прѣзъ прозорецъ по стѣнѫ-тѫ
мя спуснѫхѫ съ кошъ, та избѣгнѫхъ отъ
рѫцѣ-тѣ му.

ГЛАВА 12.

1 Истинѫ не ми е за ползѫ да ся хвалѭ,
защото ще дойдѫ до видѣнія и открове-
2 нія отъ Господа. Знаѭ [а]въ Христа едно-
го человѣка, който прѣди четыринадесеть
години, (въ тѣло-то ли, не знаѭ; вънъ
отъ тѣло-то ли, не знаѭ; Богъ знае;)
3 [б]въсхытенъ бы до третьо-то небе. И та-
къвъ единъ человѣкъ знаѭ, (въ тѣло-то
ли, вънъ отъ тѣло-то ли, не знаѭ; Богъ
4 знае;) Че бѣ въсхытенъ [в]въ рай, и чу
словеса неизреченны, които не е простено
5 человѣку да гы говори. Съ такъвъ *чело-
вѣкъ* ще ся похвалѭ, а [г]съ мене си нѣма
да ся похвалѭ, освѣнъ съ немощи-тѣ си.
6 Защото [д]ако поискамъ да ся похвалѭ,
безуменъ не ще бѫдѫ; понеже ще рекѫ
истинѫ; но свѣнѭ ся да не бы помы-
слилъ нѣкой за мене повече отъ каквото
7 мя види, или чуе отъ мене. И за да ся
не прѣвъзносѭ за прѣмного-то откро-
венія даде ми ся [е]тьрнъ въ плъть-тѫ ми,
[ж]ангелъ Сатанинъ да мя мѫчи, за да ся
8 не прѣвъзносѭ. [з]За това *нѣщо* три пѫти
ся молихъ Господу, да го отмахне отъ
9 мене; И рече ми: Доволно ти е моя-та
благодать; защото сила-та ми въ немощь
ся показува съвършенна. И тъй съ крайно
благодареніе по добрѣ [и]ще ся похвалѭ
въ немощи-тѣ си, [і]за да ся всели въ ме-
10 не сила-та Христова. За това [к]благода-
ренъ оставамъ въ немощи, въ укоренія,
въ нужды, въ гоненія, въ притѣсненія за
Христа; [л]защото когато сьмъ немощенъ,
11 тогази сьмъ силенъ. [м]Станѫхъ безуменъ
съ хвалбы-тѣ си; вы мя принудихте; за-
щото азъ трѣбуваше отъ васъ да ся прѣ-
порѫчвамъ; понеже не [н]сьмь былъ по
доленъ отъ най пьрвы-тѣ апостолы, [о]ако
12 и да сьмъ нищо. [п]Знакове-тѣ на единъ
апостолъ показахѫ ся дѣломъ между васъ
въ всяко тьрпѣніе, съсъ знаменія и чуде-
13 са и силы. Защото [р]въ какво останѫхте
по долни отъ другы-тѣ церквы, освѣнъ
[с]дѣто самъ азъ не вы отеготихъ? [т]про-
14 стѣте ми тѫзи неправдѫ. [у]Ето третій
пѫть сьмь готовъ да дойдѫ при васъ, и
нѣма да вы отеготѭ; защото [ф]не искамъ
ваше-то, но васъ; защото [х]не сѫ длъжны
чада-та да събиратъ имотъ за родители-
15 тѣ, но родители-тѣ за чада-та. А пакъ
[ц]азъ съ крайнѫ радость ще иждивѭ и
цѣлъ ще ся иждивѭ [ч]за душы-тѣ ви;
[ш]съвсѣмъ че, като вы обичамъ азъ пове-
16 че, вы мя обичате по малко. Но тъй да
е, [щ]азъ вы не отеготихъ, а като хытръ
17 уловихъ вы съ измамѫ. [ъ]Спечалилъ ли
сьмъ азъ нѣщо отъ васъ чрѣзъ нѣкого
отъ тѣзи които испроводихъ до васъ?
18 [ы]Примолихъ ся Титу и съ него проводихъ
[ь]братъ-тъ; Титъ ли припечали нѣщо отъ
васъ? не съ истый-тъ ли духъ ходихмы?
19 не въ исты-тѣ ли стѫпкы? [ѣ]Пакъ ли мни-
те че ся оправдавамы прѣдъ васъ? [ю]Прѣдъ
Бога говоримъ въ Христа; [я]всичко това,
възлюбленни *мои,* е за ваше назиданіе.
20 Защото ся боѭ да не бы, като дойдѫ,
да вы не намѣрѭ каквыто вы желаѭ, и
[ѫ]азъ да ся не намѣрѭ за васъ не какъвто
мя желаете; да не бы *да има между васъ*
распри, завижданія, гнѣвове, дразненія,
одумуванія, шептанія, голѣмѣянія, бърко-
21 тіи: Да не бы кога дойдѫ пакъ че [ѭ]мя
смири Богъ мой при васъ, и оплачѫ мно-
зина [а]които сѫ отъ напрѣдъ съгрѣшили
и не сѫ ся покаяли, зарадъ нечистотѫ-тѫ,
[б]блудство-то и похотливость-тѫ, които
сѫ сторили.

ГЛАВА 13.

1 Ето [а]третій пѫть идѫ при васъ; [б]„отъ
уста-та на двама или на трима свидѣтели
2 ще ся подтвърди всяка рѣчь.“ [в]И прѣди
рѣкохъ, и *пакъ* като че сьмъ вторый пѫть
при васъ прѣдказувамъ, и нынѣ като не
сьмъ при васъ пишѫ [г]на тѣзи които сѫ
изнапрѣдъ съгрѣшили, и на всичкы другы,
че, ако дойдѫ пакъ, [д]нѣма да пощадѭ;

[л] Дѣян. 20; 18 и дрг. Рим. 1; 14.
[м] 1 Кор. 8; 13. 9; 22.
[н] Гл. 12; 5, 9, 10.
[о] Рим. 1; 9. 9; 1. Гл. 1; 23. Гал. 1; 20. 1 Сол. 2; 5.
[п] Рим. 9; 5.
[р] Дѣян. 9; 24, 25.

—

[а] Рим. 16; 7, Гл. 5; 17. Гал. 1; 22.
[б] Дѣян. 22; 17.
[в] Лук. 23; 43.
[г] Гл. 11; 30.
[д] Гл. 10; 8. 11; 16.
[е] Іез. 28; 24. Гал. 4; 13, 14.
[ж] Іов. 2; 7. Лук. 13; 16.
[з] Втор. 3; 23 до 27. Мат. 26; 44.
[и] Гл. 11; 30.
[і] 1 Пет. 4; 14.
[к] Рим. 5; 3. Гл. 7; 4.
[л] Гл. 13; 4.
[м] Гл. 11; 1, 16, 17.
[н] Гл. 11; 5. Гал. 2; 6, 7, 8.
[о] 1 Кор. 3; 7. 15; 8, 9. Ефес. 3; 8.
[п] Рим. 15; 18, 19. 1 Кор. 9; 2. Гл. 4; 2. 6; 4. 11; 6.
[р] 1 Кор. 1; 7.
[с] 1 Кор. 9; 12. Гл. 11; 9.
[т] Гл. 11; 7.
[у] Гл. 13; 1.
[ф] Дѣян. 20; 33. 1 Кор. 10; 33.
[х] 1 Кор. 4; 14, 15.
[ц] Фил. 2; 17. 1 Сол. 2; 8.
[ч] Іоан. 10; 11. Гл. 1; 6. Кол. 1; 24. 2 Тим. 2; 10.
[ш] Гл. 6; 12; 13.
[щ] Гл. 11; 9.
[ъ] Гл. 7; 2.
[ы] Гл. 8; 6, 16, 22.
[ь] Гл. 8; 18.
[ѣ] Гл. 5; 12.
[ю] Рим. 9; 1. Гл. 11; 31.
[я] 1 Кор. 10; 33.
[ѫ] 1 Кор. 4; 21. Гл. 10; 2. 13; 2, 10.
[ѭ] Гл. 2; 1, 2.
[а] Гл. 13; 2.
[б] 1 Кор. 5; 1.

—

[а] Гл. 12; 14.
[б] Числ. 35; 30. Втор. 17; 6. 19; 15. Мат. 18; 16. Іоан. 8; 17. Евр. 10; 28.
[в] Гл. 10; 2.
[г] Гл. 12; 21.
[д] Гл. 1; 23.

3 Понеже търсите да опитате Христа който
говори [е]въ мене, който къмъ васъ не е
немощенъ, но е силенъ [ж]между васъ.
4 Защото [з]ако и да бы распятъ въ немощь,
[и]живъ е обаче съсъ силѫ Божіѭ; поне-
же [і]и ный въ него смы немощни, но съсъ
силѫ Божіѭ ще бѫдемъ живи съ него
5 между васъ. [к]Себе си испитувайте, да ли
сте въ вѣрѫ-тѫ; себе си опытувайте. Или
не познавате вы себе си, [л]че Христосъ е
въ васъ? освѣнь ако че *вы* сте неодобрени.
6 И надѣѭ ся че ще познаете че ный не
7 смы [м]неодобрени. Молѭ Бога да не сто-
рите нищо зло; не за да ся покажемъ
ный одобрени, но за да струвате вы до-
бро-то, а [н]ный нека бѫдемъ неодобрени;
8 Защото не можемъ нищо противъ исти-
9 нѫ-тѫ, но за истинѫ-тѫ *можемъ*. Понеже
ся радувамы [о]когато ный смы немощни,
а вы сте силни; наипаче това и желаемъ,
10 [п]ваше-то осъвършенствованіе. [р]За това и
като не сьмь при васъ пишѫ това, щото
кога дойдѫ при васъ [с]да ся не докарамъ
строго, [т]по власть-тѫ коіѫто ми е далъ
Господь за назиданіе, а не за разореніе.
11 И тъй, братіе, радувайте ся, съвършенству-
вайте ся, утѣшавайте ся, [у]бѫдѣте единомы-
сленни, миръ имайте; и Богъ на любовь-тѫ
12 [ф]и на миръ-тъ ще бѫде съ васъ. [х]Поздра-
вѣте ся единъ другъ съ цѣлованіе свято.
13 Поздравяватъ вы всичкы-тѣ святіи. [ц]Бла-
годать-та на Господа Іисуса Христа и лю-
бовь-та Божія и [ч]общеніе-то на Святаго
Духа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ГАЛАТЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ, апостолъ, [а]не отъ человѣцы,
нито чрѣзъ человѣка, но [б]чрѣзъ Іисуса
Христа и Бога Отца [в]който го е въскрь-
2 силъ отъ мьртвы-тѣ, И всичкы-тѣ братія
[г]които сѫ съ мене, [д]къмъ церквы-тѣ Га-
3 латійскы: [е]Благодать да бѫде вамъ и миръ
отъ Бога Отца, и Господа нашего Іисуса
4 Христа, [ж]Който даде себе си за грѣхове-
тѣ наши, за да ны избави [з]отъ настоящій-
тъ лукавъ вѣкъ, по волѭ-тѫ на Бога и
5 Отца нашего, Комуто слава-та да бѫде
6 въ вѣкы вѣковъ. Аминь. Чудѭ ся какъ
вы [и]отъ оногова който вы призва чрѣзъ
благодать-тѫ Христовѫ, така скоро прѣ-
7 минувате въ друго благовѣствованіе; [і]Кое-
то не е друго, но има [к]нѣкои които вы
смущаватъ, и ищѫтъ да прѣвърнѫтъ е-
8 вангеліе-то Христово. Но [л]ако бы и сами
ный, или ангелъ отъ небе-то да ви про-
повѣда *друго* евангеліе освѣнь онова кое-
то ви проповѣдахмы, да бѫде анаѳема.
9 Както по горѣ рекохмы, и сега пакъ ка-
зувамъ, ако нѣкой ви проповѣдува *друго*
евангеліе [м]освѣнь онова, което пріехте,
10 да бѫде анаѳема. [н]Защото [о]человѣцы ли
искамъ да склонѭ сега, или Бога? [п]или
искамъ да угодявамъ на человѣцы? За-
щото ако угодявахъ още на человѣцы,
11 не щѣхъ да сьмь Христовъ рабъ. [р]Извѣ-
стявамъ ви, братіе, че проповѣданно-то
12 отъ мене евангеліе не е человѣческо; За-
щото [с]нито азъ отъ человѣкъ сьмь го
пріелъ, нито сьмь го научилъ, освѣнь [т]съ
13 откровеніе Іисусъ Христово. Защото сте
чули нѣкогашно-то мое въ Іудейство-то
поведеніе, какъ гоняхъ [у]твърдѣ много

е Мат. 10; 20. 1 Кор. 5; 4. Гл. 2; 10.
ж 1 Кор. 9; 2.
з Фил. 2; 7, 8. 1 Пет. 3; 18.
и Рим. 6; 4.
і Гл. 10; 3, 4.
к 1 Кор. 11; 28.
л Рим. 8; 10. Гал. 4; 19.
м 1 Кор. 9; 27.
н Гл. 6; 9.
о 1 Кор. 4; 10. Гл. 11; 30. 12; 5, 9, 10.
п 1 Сол. 3; 10.
р 1 Кор. 4; 21. Гл. 2; 3. 10; 2. 12; 20, 21.
с Тит. 1; 13.
т Гл. 10; 8.
у Рим. 12; 16, 18. 15; 5. 1 Кор. 1; 10. Фил. 2; 2. 3; 16. 1 Пет. 3; 8.
ф Рим. 15; 33.
х Рим. 16; 16. 1 Кор. 16; 20. 1 Сол. 5; 26. 1 Пет. 5; 14.
ц Рим. 16; 24.
ч Фил. 2; 1.

—

а Ст. 11, 12.
б Дѣян. 9; 6. 22; 10, 15, 21. 26; 16. Тит. 1; 3.
в Дѣян. 2; 24.
г Фил. 2; 22. 4; 21.
д 1 Кор. 16; 1.
е Рим. 1; 7. 1 Кор. 1; 3. 2 Кор. 1; 2. Ефес. 1; 2. Фил. 1; 2. Кол. 1; 2. 1 Сол. 1; 1. 2 Сол. 1; 2. 2 Іоан. 3.
ж Мат. 20; 28. Рим. 4; 25. Гл. 2; 20. Тит. 2; 14.
з Иса. 65; 17. Іоан. 15; 19. 17; 14. Евр. 2; 5. 6; 5. 1 Іоан. 5; 19.
и Гл. 5; 8.
і 2 Кор. 11; 4.
к Дѣян. 15; 1, 24. 2 Кор. 2; 17. 11; 13. Гл. 5; 10, 12.
л 1 Кор. 16; 22.
м Втор. 4; 2. 12; 32. Прит. 30; 6. Отк. 22; 18.
н 1 Сол. 2; 4.
о 1 Цар. 24; 7. Мат. 28; 14. 1 Іоан. 3; 19.
п 1 Сол. 2; 4. Іак. 4; 4.
р 1 Кор. 15; 1.
с 1 Кор. 15; 1, 3. Ст. 1.
т Ефес. 3; 3.
у Дѣян. 9; 1. 22; 4. 26; 11. 1 Тим. 1; 13.

14 церквж-тж Божіѭ и [ф]разорявахъ ѭ. И
прѣуспѣвахъ въ Іудейство-то повече отъ
мнозина мои връстницы въ родъ-тъ ми,
понеже бѣхъ по [х]голѣмъ ревнитель за [ц]о-
15 теческы-тѣ мои прѣданія. А когато Богъ,
[ч]който бѣ мя опрѣдѣлилъ отъ утробж-тж
на майкж ми, и призвалъ чрѣзъ своѭ-тж
16 благодать, благоволи, [ш]Да открые Сына
своего въ мене, [щ]да го проповѣдувамъ
между языччицы-тѣ; отъ тойзи часъ [ъ]не
17 ся допитахъ до плъть и кръвь, Нито [ы]въз-
лѣзохъ въ Іерусалимъ, при апостолы-тѣ
които бѣхж прѣди мене, но отидохъ въ
Арабіѭ, и пакъ ся върнжхъ въ Да-
18 маскъ. Послѣ слѣдъ три годины възлѣ-
зохъ въ Іерусалимъ, за да ся видѭ съ
Петра, и останжхъ при него петнадесеть
19 дена; И [ь]другыго отъ апостолы-тѣ не ви-
20 дѣхъ освѣнь [ѣ]Іакова брата Господня. А
това което ви пишж, [ю]ето прѣдъ Бога
21 *исповѣдувамъ* че не лъжж. [я]Послѣ дойдохъ
въ Сирійскы-тѣ и Киликійскы-тѣ страны;
22 И лично не бѣхъ познатъ [ж]на Іудейскы-
23 тѣ въ Христа [ѭ]церквы; А слушахж само,
че той който нѣкога ны гоняше, сега про-
повѣдува вѣрж-тж коѭ-то нѣкога разо-
24 ряваше. И славяхж Бога за мене.

ГЛАВА 2.

1 Послѣ, слѣдъ четыринадесеть годины
[а]пакъ възлѣзохъ въ Іерусалимъ съ Вар-
навж, като зѣхъ съсъ себе си и Тита.
2 И то възлѣзохъ по откровеніе, та имъ
[б]прѣдложихъ евангеліе-то което пропо-
вѣдувамъ между языччицы-тѣ, особенно
прѣдъ знамениты-тѣ, [в]да не бы напраздно
3 да тичамъ или да съмь тичалъ. Но нито
Титъ който бѣ съ мене, ако и да бѣше
Еллинъ, не бы принуденъ да ся обрѣже:
4 А тѣзи [г]лъжебратія, които сж ся вкрад-
нжли и примжкнжли да съглѣдателству-
ватъ нашж-тж [д]свободж коѭто имамы
въ Христа Іисуса [е]за да ны поработятъ;
5 На тѣхъ ни на часъ не устжпихмы да
имъ ся покоримъ, *и то* [ж]за да прѣбжде
6 въ васъ евангелска-та истина. А за тѣзи
[з]които ся мнятъ че сж нѣщо, каквито и
да сж были нѣкога, менѣ ми е все едно;
[и](Богъ не гледа на лице-то на человѣка;)
защото [і]знамениты-тѣ не ми приложихж
7 нищо повече; Но напротивъ, [к]щомъ ви-
дѣхж че быхъ [л]повѣренъ *да проповѣду-
вамъ* евангеліе-то на необрѣзаны-тѣ, както
8 Петръ на обрѣзаны-тѣ, (Защото който [м]по-
дѣйствува въ Петра за апостолство ме-
жду обрѣзаны-тѣ, подѣйствува и въ мене
9 [н]за въ языччицы-тѣ;) И като познахж да-
денж-тж менѣ [о]благодать Іаковъ и Кифа
и Іоаннъ, които ся виждахж че [п]сж стъл-
пове, дадохж десницы на общеніе на мене
и на Варнавж, за да идемъ ный въ языч-
10 ницы-тѣ, а тѣ въ обрѣзаны-тѣ. *Искахж*
само да помнимъ сиромасы-тѣ; [р]за което
и ся потрудихъ съ усердіе това исто-то
11 да сторѭ. А [с]когато дойде Петръ въ Ан-
тіохіѭ, въспротивихъ му ся въ очи, за-
12 щото бѣше достоинъ за изобличеніе. По-
неже прѣди да дойджтъ нѣкои отъ Іа-
кова, [т]ядѣше наедно съ языччицы-тѣ, а
когато дойдохж, свѣнѣше ся и странѣше
отъ тѣхъ, защото ся убоя отъ обрѣза-
13 ны-тѣ. И съ него заедно лицемѣрствувахж
и другы-тѣ Іудеи; така щото и Варнава
ся увлѣче въ това тѣхно лицемѣрство.
14 Но азъ, като видѣхъ че не постжпватъ
право [у]по истинж-тж евангелскж, рѣкохъ
на Петра [ф]прѣдъ всичкы-тѣ: [х]Ако ты
който си Іудеинъ, живѣешь языческы а
не Іудейскы, защо принуждавашь языч-
15 ницы-тѣ да Іудействуватъ? [ц]Ный *които
смы* природно Іудеи а не грѣшници [ч]отъ
16 языччицы-тѣ, Като [ш]знаемъ че не ся о-
правдава человѣкъ отъ дѣла-та на за-
конъ-тъ, тъкмо [щ]съ вѣрж-тж въ Іисуса
Христа, и ный повѣрувахмы въ Христа
Іисуса, за да ся оправдаемъ отъ вѣрж-тж
Христовж, а не отъ дѣла-та на законъ-тъ;
защото отъ дѣла-та на законъ-тъ [ъ]нѣма
17 да ся оправдае никоя плъть. Но като
ищемъ да ся оправдаемъ чрѣзъ Христа,
ако смы ся намѣрили [ы]и ный грѣшни, то
Христосъ на грѣхъ-тъ ли е служитель?
18 Да не бжде. Защото ако възсъздавамъ
пакъ онова което съмь развалилъ, пока-
19 зувамъ себе си прѣстжпникъ. Защото [ь]азъ
чрѣзъ законъ-тъ закону [ѣ]мрътвъ быхъ,
20 [ю]да бждж живъ Богу. [я]Сраспѣхъ ся съ
Христа, и *сега* вече живѣѭ не азъ, но
Христосъ живѣе въ мене; а това що жи-
вѣѭ сега въ плъть, [ж]живѣѭ въ вѣрж-тж
на Сына Божія, [ѭ]който мя възлюби, и

ф Дѣян. 8; 3.
х Дѣян. 22; 3. 26; 9. Фил. 3; 6.
ц Іер. 9; 14. Мат. 15; 2. Мар. 7; 5.
ч Иса. 49; 1, 5. Іер. 1; 5. Дѣян. 9; 15. 13; 2. 22; 14, 15. Рим. 1; 1.
ш 2 Кор. 4; 6.
щ Дѣян. 9; 15. 22; 21. 25; 17, 18. Рим. 11; 13. Ефес. 3; 8.
ъ Мат. 16; 17. 1 Кор. 15; 50. Ефес. 6; 12.
ы Дѣян. 9; 26.
ь 1 Кор. 9; 5.
ѣ Мат. 13; 55. Мар. 6; 3.
ю Рим. 9; 1.
я Дѣян. 9; 30.
ж 1 Сол. 2; 14.
ѭ Рим. 16; 7.

—

а Дѣян. 15; 2.
б Дѣян. 15; 12.
в Фил. 2; 16. 1 Сол. 3; 5.
г Дѣян. 15; 1, 24. 2 Кор. 11; 26.
д Гл. 3; 25. 5; 1, 13.
е 2 Кор. 11; 20. Гл. 4; 3, 9.
ж Ст. 14. Гл. 3; 1. 4; 16.
з Гл. 6; 3.
и Дѣян. 10; 34. Рим. 2; 11.
і 2 Кор. 12; 11.
к Дѣян. 13; 46. Рим. 1; 5. 11; 13. 1 Тим. 2; 7, 2 Тим. 1; 11.
л 1 Сол. 2; 4.
м Дѣян. 9; 15. 13; 2. 22; 21. 26; 17, 18. 1 Кор. 15; 10. Гл. 1; 16. Кол. 1; 29.
н Гл. 3; 5.
о Рим. 1; 5. 12; 3, 6. 15; 15. 1 Кор. 15; 10. Ефес. 3; 8.
п Мат. 16; 18. Ефес. 2; 20. Отк. 21; 14.
р Дѣян. 11; 30. 24; 17. Рим. 15; 25. 1 Кор. 16; 1. 2 Кор. 8; 9.
с Дѣян. 15; 35.
т Дѣян. 10; 28. 11; 3.
у Ст. 5.
ф 1 Тим. 5; 20.
х Дѣян. 10; 28. 11; 3.
ц Дѣян. 15; 10; 11.
ч Мат. 9; 11. Ефес. 2; 3, 12.
ш Дѣян. 13; 38, 39.
щ Рим. 1; 17. 3; 22, 28. 8; 3. Гл. 3; 24. Евр. 7; 18, 19.
ъ Псал. 143; 2. Рим. 3; 20. Гл. 3; 11.
ы 1 Іоан. 3; 8, 9.
ь Рим. 8; 2.
ѣ Рим. 6; 14. 7; 4, 6.
ю Рим. 6; 11. 2 Кор. 5; 15. 1 Сол. 5; 10. Евр. 9; 14. 1 Пет. 4; 2.
я Рим. 6; 6. Гл. 5; 24. 6; 14.
ж 2 Кор. 5; 15. 1 Сол. 5; 10. 1 Пет. 4; 2.
ѭ Гл. 1; 4. Еф. 5; 2. Тит. 2; 14.

21 прѣдаде себе си заради мене. Не отвър-
гамъ Божіѭ-тѫ благодать; защото [а]ако
оправданіе-то бива чрѣзъ законъ-тъ, то
напразно е Христосъ умрѣлъ.

ГЛАВА 3.

1 О несмысленни Галатяне, [а]кой вы омая,
да ся не покорявате [б]на истинѫ-тѫ, *вы,*
прѣдъ очи-тѣ на които Іисусъ Христосъ
ся прѣдначьрта распнѫтъ между васъ?
2 Това само щѫ да научѫ отъ васъ: [в]Отъ
дѣла-та на законъ-тъ ли пріехте Духъ-тъ,
3 [г]или отъ слушаніе-то на вѣрѫ-тѫ? Тол-
козь ли сте несмысленни, че [д]като започ-
нѫхте съ Духъ, сега свършвате [е]съ плъть?
4 [ж]Напусто ли толкозь пострадахте? ако
5 наистинѫ да е напусто! Тойзи [з]който ви
дава Духъ-тъ, и дѣйствува чудеса между
васъ, отъ дѣла-та на законъ-тъ ли, или
отъ слушаніе-то на вѣрѫ-тѫ *прави това?*
6 Както [и]Авраамъ повѣрува въ Бога, и вмѣ-
7 ни му ся за правдѫ. И тъй познайте че
[і]тѣзи които вѣрватъ, тѣ сѫ сынове Авра-
8 амови. И писаніе-то като [к]прѣдвидѣ че
Богъ чрѣзъ вѣрѫ оправдава язычницы-тѣ,
прѣдвъзвѣсти Аврааму: [л]„Въ тебе ще ся
9 благословятъ вси-тѣ народы.“ Така щото
тѣзи които вѣруватъ, благословятъ ся
10 *наедно* съ вѣрнаго Авраама. Защото които
сѫ отъ дѣла-та на законъ-тъ, подъ клѣ-
твѫ сѫ, понеже е писано: [м]„Проклѣтъ
всякой който не прѣбѫде въ всичко кое-
то е писано въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ,
11 за да го прави.“ А то [н]че никой не ся
оправдава чрѣзъ законъ-тъ прѣдъ Бога,
явно е по това че [о]„Праведный-тъ чрѣзъ
12 вѣрѫ ще бѫде живъ.“ И [п]законъ-тъ не е
отъ вѣрѫ; но [р]„человѣкъ-тъ който прави
това *което заповѣдува законъ-тъ,* ще бѫде
13 живъ чрѣзъ него.“ [с]Христосъ ны искупи
отъ клѣтвѫ-тѫ на закона, понеже той
станѫ клѣтва за насъ; защото е писано:
[т]„Проклѣтъ всякой който виси на дрьво.“
14 [у]За да дойде благословеніе-то Авраамово
чрѣзъ Іисуса Христа на язычницы-тѣ, така
щото да пріемемъ [ф]обѣщаніе-то на Духъ-
15 тъ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ. Братіе, по человѣче-
скы говорѭ; [х]но *и* человѣческо завѣщаніе,
като е подтвърдено, никой го не разваля,
16 нито прилага *въ него нѣщо.* А обѣщанія-та
ся изрекохѫ [ц]на Авраама и на негово-то
сѣме; не казува: „И на сѣмена-та,“ като
за много, но като за едного: „И на сѣме-
17 то твое,“ който е [ч]Христосъ. И това ка-
зувамъ, че завѣтъ прѣдутвърденъ отъ Бо-
га въ Христа, не може да го развали за-
конъ станѫлъ [ш]слѣдъ четыристотинъ и
тридесеть годины, [щ]така щото да унищожи
18 обѣщаніе-то. Защото [ъ]ако е наслѣдіе-то
отъ законъ-тъ, [ы]не е вече отъ обѣтованіе;
но Аврааму съ обѣщаніе *го* поради Богъ.
19 И тъй защо *ся даде* законъ-тъ? Приложи
ся [ь]по причинѫ на прѣстѫпленія-та, [ѣ]до-
клѣ дойде сѣме-то къмъ което станѫ о-
бѣщаніе-то, още *той законъ* [ю]вчиненъ бы
чрѣзъ ангелы-тѣ [я]съ рѫкѫ-тѫ на единъ
20 ходатай. Но ходатай-тъ не е на едного;
21 а [ѫ]Богъ е единъ. И тъй законъ-тъ про-
тивенъ ли е на Божіи-тѣ обѣщанія? Да
не бѫде! Защото [ѭ]ако бы ся далъ законъ
който да може да оживотвори, то наисти-
22 нѫ правда-та щѣше да е отъ законъ-тъ. Но
[а]писаніе-то затвори [б]всичко подъ грѣхъ,
[в]за да ся даде обѣщаніе-то отъ вѣрѫ-тѫ
въ Іисуса Христа на тѣзи които вѣруватъ.
23 А прѣди да дойде вѣра-та, бѣхмы подъ
стражѫ-тѫ на законъ-тъ, затворени до
врѣме-то на вѣрѫ-тѫ която имаше да ся
24 открые; [г]Така щото законъ-тъ станѫ намъ
дѣтоводитель къмъ Христа, [д]да ся оправ-
25 даемъ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ; Но слѣдъ идваніе-
то на вѣрѫ-тѫ, не смы вече подъ дѣто-
26 водитель. Защото [е]всичкы сте сынове Бо-
жіи чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса;
27 Понеже [ж]всинца които сте ся въ Христа
крьстили, въ [з]Христа сте ся облѣкли.
28 [и]Нѣма *вече* Іудеинъ, нито Еллинъ; нѣма
рабъ, нито свободенъ; нѣма мѫжкый полъ,
ни женскый; защото всичкы вы едно [і]сте
29 въ Христа Іисуса. [к]Ако ли сте вы Хри-
стови, то сте сѣме Авраамово, и [л]по о-
бѣтованіе наслѣдници.

ГЛАВА 4.

1 Казувамъ още, до колкото врѣме на-
слѣдникъ-тъ е младенецъ, не различа въ
нищо отъ рабъ, ако и да е господарь на
2 всичко: Но е подъ настоятели и домо-
строители, до *назначеный-тъ* отъ бащѫ-тѫ
3 срокъ. Така и ный, когато бѣхмы младен-

а Рим. 11; 6. Гл. 3; 21. 5; 4. Евр. 7; 11.

—

а Гл. 5; 7.
б Гл. 2; 14. 5; 7.
в Дѣян. 2; 38. 8; 15. 10; 47. 15; 8. Ст. 14. Ефес. 1; 13. Евр. 6; 4.
г Рим. 10; 16, 17.
д Гл. 4; 9.
е Евр. 7; 16. 9; 10.
ж Евр. 10; 35, 36. 2 Іоан. 8.
з 2 Кор. 3; 8.
и Быт. 15; 6. Рим. 4; 3, 9, 21, 22. Іак. 2; 23.
і Іоан. 8; 39. Рим. 4; 11, 12, 16.
к Рим. 9; 17. Ст. 22.
л Быт. 12; 3. 18; 18. 22; 18. Дѣян. 3; 25.
м Втор. 27; 26. Іер. 11; 3.
н Гл. 2; 16.
о Авв. 2; 4. Рим. 1; 17. Евр. 10; 38.
п Рим. 4; 4, 5. 10; 5, 6. 11; 6.
р Лев. 18; 5. Неем. 9; 29. Іез. 20; 11. Рим. 10; 5.
с Рим. 8; 3. 2 Кор. 5; 21. Гл. 4; 5.
т Втор. 21; 23.
у Рим. 4; 9, 16.
ф Иса. 32; 15. 44; 3. Іер. 31; 33. 32; 40. Іез. 11; 19, 36; 27. Іоил. 2; 28, 29. Зах. 12; 10. Іоан. 7; 39. Дѣян. 2; 33.
х Евр. 9; 17.
ц Быт. 12; 3, 7. 17; 7. Ст. 8.
ч 1 Кор. 12; 12.
ш Исх. 12; 40, 41.
щ Рим. 4; 13, 14. Ст. 21.
ъ Рим. 8; 17.
ы Рим. 4; 14.
ь Іоан. 15; 22. Рим. 4; 15. 5; 20. 7; 8, 13. 1 Тим. 1; 9.
ѣ Ст. 16.
ю Дѣян. 7; 53. Евр. 2; 2.
я Исх. 20; 19, 21, 22. Втор. 5; 5, 22, 23, 27, 31. Іоан. 1; 17. Дѣян. 7; 38. 1 Тим. 2; 5.
ѫ Рим. 3; 29, 30.
ѭ Гл. 2; 21.
а Ст. 8.
б Рим. 3; 9, 19, 23. 11; 32.
в Рим. 4; 11, 12, 16.
г Мат. 5; 17. Рим. 10; 4. Кол. 2; 17. Евр. 9; 9, 10.
д Дѣян. 13; 39. Гл. 2; 16.
е Іоан. 1; 12. Рим. 8; 14, 15, 16. Гл. 4; 5. 1 Іоан. 3; 1, 2.
ж Рим. 6; 3.
з Рим. 13; 14.
и Рим. 10; 12. 1 Кор. 12; 13. Гл. 5; 6. Кол. 3; 11.
і Іоан. 10; 16. 17; 20, 21. Ефес. 2; 14, 15, 16. 4; 4, 15.
к Быт. 21; 10, 12. Рим. 9; 7. Евр. 11; 18.
л Рим. 8; 17. Гл. 4; 7, 28. Ефес. 3; 6.

ци, бѣхмы поработени [а]подъ стихіи-тѣ на
4 свѣтъ-тъ. А [б]когато дойде испълненіе-то
на врѣме-то, проводи Богъ Сына си, който
ся [в]роди отъ [г]женѫ, [д]и станѫ подъ за-
5 конъ-тъ, [е]За да искупи онѣзи които бѣхѫ
подъ законъ-тъ, [ж]за да въсприемемъ усы-
6 новеніе-то. И понеже сте сынове, проводи
Богъ [з]Духъ-тъ на Сына си въ сърдца-та
7 ваши, който выка, Авва, Отче. За това
не си вече рабъ, но сынъ; [и]ако ли си
сынъ то си и наслѣдникъ Божій чрѣзъ
8 Христа. Но тогази като [і]не познавахте
Бога, [к]служихте на тѣзи, които не сѫ по
9 естество богове; А сега, [л]като познахте
Бога, или *да речемъ* подобрѣ като быхте
познани отъ Бога, [м]какъ ся вращате къмъ
[н]слабы-тѣ и скудны-тѣ стихіи, на които
10 пакъ изново искате да служите? [о]Дни-
тѣ сматряте, и мѣсецы-тѣ, и врѣмена-та
11 и годины-тѣ? Боѭ ся за васъ, [п]да не бы
напусто да сьмь ся трудилъ помежду вы.
12 Бѫдѣте както азъ, защото и азъ сьмь
както вы, братіе, молѭ ви ся: [р]не сте
13 ми сторили никаквѫ неправдѫ. И знаете
[с]че най напрѣдъ [т]ви проповѣдахъ еван-
геліе-то като бѣхъ немощенъ по плъть.
14 И вы не унищожихте, нито ся погнусих-
те отъ мое-то въ плъть-тѫ ми искушеніе,
но пріехте мя [у]като ангела Божія, [ф]като
15 Христа Іисуса. И тъй кое бѣше ваше-то
блаженство? понеже свидѣтелствувамъ
за васъ че, ако бы было възможно, очи-
тѣ си быхте извъртѣли и быхте ми гы
16 дали. И тъй азъ непріятель ли ви станѫхъ,
17 [х]защото ви казувамъ истинѫ-тѫ? [ц]Пока-
зуватъ къмъ васъ ревность не добрѫ, но
ищѫтъ да вы отлѫчатъ, за да имате вы
18 ревность къмъ тѣхъ. Добрѣ е да сте ре-
внители на добро-то вынѫгы, а не само
19 кога ся намѣрувамъ между васъ. [ч]Чадца
мои, за които сьмь пакъ въ мѫкы на ра-
жданіе доклѣ ся образи Христосъ въ васъ,
20 Искалъ быхъ да сьмь сега при васъ, и да
промѣнѭ гласъ-тъ си, защото сьмь въ
21 недоумѣніе за васъ. Кажѣте ми, вы които
искате да сте подъ законъ, не слушате
22 ли законъ-тъ? Защото е писано, че Авра-
амъ имаше двама сынове, [ш]едного отъ
рабынѭ-тѫ и [щ]едного отъ свободнѫ-тѫ;
23 Но тойзи който бѣ отъ рабынѭ-тѫ [в]роди
ся по плъть; а [ы]тойзи който бѣ отъ сво-
24 боднѫ-тѫ по обѣщаніе. И това е иноска-
заемо; защото тѣ сѫ два-та завѣта, еди-
ный отъ [ь]Синайскѫ-тѫ горѫ, който ра-
25 жда въ рабство, и той е Агаръ; Защото
Агаръ е гора-та Синай въ Арабіѭ, и спо-
срѣща ся съ днешній-тъ Іерусалимъ; и въ
26 рабство е съ чада-та си. А горній [ѣ]Іеру-
салимъ е свободенъ, който е майка на
27 всинца ни; Защото е писано: [ю]„Възвесели
ся неплодна, която не раждашъ, възгласи
и извыкай ты която не си была въ мѫкы
на ражданіе, защото чада-та на запустѣ-
лѫ-тѫ сѫ повече отъ чада-та на тѫзи
28 която има мѫжъ.“ А ный, братіе, чада
29 на [я]обѣщаніе-то смы както Исаакъ. Но
както тогазъ [ѫ]роденый-тъ по плъть го-
30 няше *роденнаго* по духу, [ѭ]така и сега. Но
[а]що казува писаніе-то? [б]„Испѫди рабы-
нѭ-тѫ, и сына ѝ: [в]защото сынъ-тъ на
рабынѭ-тѫ нѣма да бѫде наслѣдникъ,
наедно съсъ сынъ-тъ на свободнѫ-тѫ.“
31 И тъй, братіе, не смы чада на рабынѭ-
тѫ, [г]но на свободнѫ-тѫ.

ГЛАВА 5.

1 Стойте прочее постоянни [а]въ свободѫ-
тѫ съ коѭто ны Христосъ освободи, и
[б]не ся подлагайте пакъ подъ иго на раб-
2 ство. Ето, азъ Павелъ ви казувамъ че,
[в]ако ся обрѣзувате, Христосъ нѣма да вы
3 ползува нищо. А пакъ свидѣтелствувамъ
на всякого человѣка, който ся обрѣзува,
[г]че е длъженъ да испълни всичкый-тъ
4 законъ. Вы които ся оправдавате чрѣзъ
законъ-тъ, [д]отстранихте ся отъ Христа;
5 [е]отпаднѫхте отъ благодать-тѫ. Защото
ный чрѣзъ Духъ-тъ [ж]ожидамы надеждѫ-
6 тѫ на оправданіе-то отъ вѣрѫ. Защото
[з]въ Христа Іисуса нито обрѣзаніе-то има
нѣкаквѫ силѫ, нито необрѣзаніе-то, [и]но
7 вѣра която дѣйствува съ любовь. *Вы* [і]вър-
вѣхте добрѣ; [к]кой вы възбрани да ся не
8 покорявате на истинѫ-тѫ? *Това* прѣду-
муваніе не е отъ оногозъ [л]който вы е
9 призвалъ. [м]Малко квасъ все-то тѣсто
10 заквасува. Азъ [н]сьмь увѣренъ за васъ въ

—

а Ст. 9. Гл. 2; 4. 5; 1. Кол. 2; 8, 20. Евр. 9; 10.
б Быт. 49; 10. Дан. 9; 24. Мар. 1; 15. Ефес. 1; 10.
в Іоан. 1; 14. Рим. 1; 3. Фил. 2; 7. Евр. 2; 14.
г Быт. 3; 15. Иса. 7; 14. Мих. 5; 3. Мат. 1; 23. Лук. 1; 31. 2; 7.
д Мат. 5; 17. Лук. 2; 27.
е Мат. 20; 28. Гл. 3; 13. Еф. 1; 7. Тит. 2; 14. Евр. 9; 21. 1 Пет. 1; 18, 19.
ж Іоан. 1; 12. Гл. 3; 26. Еф. 1; 5.
з Рим. 5; 5. 8; 15.
и Рим. 8; 16, 17. Гл. 3; 29.
і Ефес. 2; 12. 1 Сол. 4; 5.
к Рим. 1; 25. 1 Кор. 12; 2. Ефес. 2; 11, 12. 1 Сол. 1; 9.
л 1 Кор. 8; 3. 13; 12. 2 Тим. 2; 19.
м Гл. 3; 3. Кол. 2; 20.
н Рим. 8; 3. Евр. 7; 18.
о Рим. 14; 5. Кол. 2; 16.
п Гл. 2; 2. 5; 2, 4. 1 Сол. 3; 5.
р 2 Кор. 2; 5.
с Гл. 1; 6.
т 1 Кор. 2; 3. 2 Кор. 11; 30. 12; 7, 9.
у 2 Цар. 19; 27. Зах. 12; 8. Мал. 2; 7.
ф Мат. 10; 40. Лук. 10; 16. Іоан. 13; 20. 1 Сол. 2; 13.
х Гл. 2; 5, 14.
ц Рим. 10; 2. 2 Кор. 11; 2.
ч 1 Кор. 4; 15. Филим. 10. Іак. 1; 18.
ш Быт. 16; 15.
щ Быт. 21; 2.
в Рим. 9; 7, 8.
ы Быт. 18; 10, 14. 21; 1, 2. Евр. 11; 11.
ь Втор. 33; 2.
ѣ Иса. 2; 2. Евр. 12; 22. Отк. 3; 12. 21; 2, 10.
ю Иса. 54; 1.
я Дѣян. 3; 25. Рим. 9; 8. Гл. 3; 29.
ѫ Быт. 21; 9.
ѭ Гл. 5; 11. 6; 12.
а Гл. 3; 8, 22.
б Быт. 21; 10, 12.
в Іоан. 8; 35.
г Іоан. 8; 36. Гл. 5; 1, 13.

—

а Іоан. 8; 32. Рим. 6; 18. 1 Пет. 2; 16.
б Дѣян. 15; 10. Гл. 2; 4. 4; 9.
в Дѣян. 15; 1. Вижь и Дѣян. 16; 3.
г Гл. 3; 10.
д Рим. 9; 31, 32. Гл. 2; 21.
е Евр. 12; 15.
ж Рим. 8; 24, 25. 2 Тим. 4; 8.
з 1 Кор. 7; 19. Гл. 3; 28. 6; 15. Кол. 3; 11.
и 1 Сол. 1; 3. Іак. 2; 18, 20, 22.
і 1 Кор. 9; 24.
к Гл. 3; 1.
л Гл. 1; 6.
м 1 Кор. 5; 6. 15; 33.
н 2 Кор. 2; 3. 8; 22.

Господа, че нѣма да помыслите нищо дру-
го: а [о]който вы смущава, той [п]ще под-
падне подъ наказаніе, кой былъ да былъ.
11 И [р]азъ, братіе, ако още проповѣдувамъ
обрѣзаніе, [с]защо още да мя гонятъ?
тогазь бы ся [т]махнѫла соблазнь-та на
12 крьстъ-тъ? [у]Дано ся отсѣчехѫ тѣзи [ф]кои-
13 то вы развращаватъ. Защото вы, братіе,
на свободѫ бѣхте призвани, [х]само не
употрѣбявайте свободѫ-тѫ за причинѫ на
плъть-тѫ, но [ц]съ любовь единъ другъ си
14 слугувайте. Защото [ч]всичкый-тъ законъ
въ еднѫ рѣчь ся испълнява, сирѣчь въ
тѫзи: [ш]„Да възлюбишь ближняго твоего
15 както самаго себе си.“ Ако ли ся хапете
единъ другъ и ся ядете, пазѣте ся да не
16 бы единъ другъ да ся истрѣбите. Прочее
казувамъ: [щ]Ходѣте по Духу, и нѣма да
17 извършвате похоти-тѣ на плъть-тѫ. Защо-
то [ъ]плъть-та похотствува противно-то на
Духъ-тъ, а Духъ-тъ противно-то на плъть-
тѫ, а тѣ ся противятъ едно на друго,
[ы]така щото да не правите това което и-
18 щете. Но [ь]ако ся водите отъ Духъ-тъ, не
19 сте подъ законъ. И дѣла-та на плъть-тѫ
сѫ [ѣ]явны: тѣ сѫ прѣлюбодѣяніе, блудъ,
20 нечистота, похотливость, Идолослуженіе,
чародѣйство, вражды, распри, ревнованія,
21 ярости, крамолы, раздори, ереси, Зависти,
убійства, піянства, кощунства, и подобны-
тѣ на тѣхъ; за които ви прѣдказувамъ,
както и прѣдрѣкохъ, че [ю]които правятъ
таквызь *работы* нѣма да наслѣдятъ цар-
22 ство-то Божіе. А [я]плодъ-тъ на Духъ-тъ
е любовь, радость, миръ, дълготърпѣніе,
23 [ж]благость, [ѭ]милосердіе, [а]вѣра, Кротость,
въздържаніе: [б]противъ таквызи нѣма за-
24 конъ. А които сѫ Христови, [в]распѣли сѫ
плъть-тѫ наедно съсъ страсти-тѣ и похо-
25 ти-тѣ *й*. [г]Ако Духомъ живѣемъ, Духомъ
26 и да ходимъ. [д]Да не бывамы тщеславни,
та да ся раздразнямы единъ другъ, и е-
динъ другъ да си завиждамы.

ГЛАВА 6.

1 Братіе, [а]ако и впадне человѣкъ въ нѣ-
кое прѣгрѣшеніе, [б]вы духовни, поправяй-
те таковаго [в]съ духъ на кротость; но пази
и себе си, [г]да не бы и ты искушенъ да
2 бѫдешь. [д]Единъ другыму теготы-тѣ но-
сѣте, и така ще испълните [е]законъ-тъ
3 Христовъ. Защото [ж]ако мни нѣкой себе
си че е нѣщо, като не [з]е нищо, лъже ся
4 съ умъ-тъ си. Но [и]всякой да испитува
свое-то дѣло, и тогазь ще има похвалѫ
5 само въ себе си, а [і]не въ другыго; [к]За-
щото всякой свое-то брѣме ще понесе.
6 А [л]тойзи който ся учи на слово-то *Божіе*,
да направя участникъ въ вси-тѣ *си* до-
7 брины тогозь който *го* учи. [м]Не дѣйте ся
лъга: [н]Богъ поругаемъ не бива; понеже
[о]каквото посѣе человѣкъ, това ще и да
8 пожьне. [п]Защото който сѣе въ плъть-тѫ
си, отъ плъть-тѫ ще тлѣніе да пожьне:
а който сѣе въ Духъ-тъ, отъ Духъ-тъ ще
9 животъ вѣченъ да пожьне. [р]Да не ни ся
додѣва да правимъ добро; защото [с]ако ся
не уморявамы, на врѣме ще пожьнемъ.
10 И тъй, [т]доклѣ имамы врѣме, [у]да стру-
вамы добро на всичкы, а найвече [ф]на
11 свои-тѣ по вѣрѫ-тѫ. Виждте съ колко
едры буквы ви писахъ съ рѫкѫ-тѫ си.
12 Които искатъ да покажѫтъ добръ видъ
по плъть, тѣ [х]вы нудятъ да ся обрѣзувате,
[ц]само да не бѫдѫтъ гонени [ч]за крьстъ-
13 тъ Христовъ. Защото нито тѣ, които ся
обрѣзуватъ, пазятъ законъ-тъ, но ищѫтъ
да ся обрѣзувате вы, за да ся похвалятъ
14 въ вашѫ-тѫ плъть. [ш]А азъ да не бѫде
да ся хвалѭ, освѣнь съ крьстъ-тъ на
Господа нашего Іисуса Христа чрѣзъ ко-
гото е [щ]свѣтъ-тъ за мене распѣтъ, и азъ
15 за свѣтъ-тъ. Защото [ъ]въ Христа Іисуса
нито обрѣзаніе-то има нѣкоѭ силѫ, нито
16 необрѣзаніе-то, [ы]но ново създаніе. И на
всичкы [ь]които живѣѭтъ [ѣ]по това прави-
ло, миръ на тѣхъ и милость и [ю]на Бо-
17 жій-тъ Израилъ. Отъ нынѣ никой да ми
не досажда; защото азъ [я]носѭ на тѣ-
ло-то си бѣлѣзы-тѣ на Господа Іисуса.
18 [ж]Благодать-та на Господа нашего Іисуса
Христа да бѫде, братіе, съ вашій-тъ духъ.
Аминь.

о Гл. 1; 7.
п 2 Кор. 10; 6.
р Гл. 6; 12.
с 1 Кор. 15; 30. Гл. 4; 29. 6; 17.
т 1 Кор. 1; 23.
у Іис. Нав. 7; 25. 1 Кор. 5; 13. Гл. 1; 8, 9.
ф Дѣян. 15; 1, 2, 24.
х 1 Кор. 8; 9. 1 Пет. 2; 16. 2 Пет. 2; 19. Іуд. 4.
ц 1 Кор. 9; 19. Гл. 6; 2.
ч Мат. 7; 12. 22; 40. Іак. 2; 8.
ш Лев. 19; 18. Мат. 22; 39. Рим. 13; 8, 9.
щ Рим. 6; 12. 8; 1, 4, 12. 13; 14. Ст. 25. 1 Пет. 2; 11.
ъ Рим. 7; 23. 8; 6, 7.
ы Рим. 7; 15, 19.
ь Рим. 6; 14. 8; 2.
ѣ 1 Кор. 3; 3. Ефес. 5; 3. Іак. 3; 14, 15.
ю 1 Кор. 6; 9. Ефес. 5; 5. Кол. 3; 6. Отк. 22; 15.
я Іоан. 15; 2. Ефес. 5; 9.
ж Кол. 3; 12. Іак. 3; 17.
ѭ Рим. 15; 14.
а 1 Кор. 13; 7.
б 1 Тим. 1; 9.
в Рим. 6; 6. 13; 14. Гл. 2; 20. 1 Пет. 2; 11.
г Рим. 8; 4, 5. Ст. 16.
д Фил. 2; 3.

—

а Рим. 14; 1. 15; 1. Евр. 12; 13. Іак. 5; 19.
б 1 Кор. 2; 15. 3; 1.
в 1 Кор. 4; 21. 2 Сол. 3; 15. 2 Тим. 2; 25.
г 1 Кор. 7; 5. 10; 12.
д Рим. 15; 1. Гл. 5; 13. 1 Сол. 5; 14.
е Іоан. 13; 14, 15, 34. 15; 12. Іак. 2; 8. 1 Іоан. 4; 21.
ж Рим. 12; 3. 1 Кор. 8; 2. Гл. 2; 6.
з 2 Кор. 3; 5. 12; 11.
и 1 Кор. 11; 28. 2 Кор. 13; 5.
і Лук. 18; 11.
к Рим. 2; 6. 1 Кор. 3; 8.
л Рим. 15; 27. 1 Кор. 9; 11, 14.
м 1 Кор. 6; 9. 15; 33.
н Іов. 13; 9.
о Лук. 16; 25. Рим. 2; 6. 2 Кор. 9; 6.
п Іов. 4; 8. Прит. 11; 18. 22; 8. Осія 8; 7. 10; 12. Рим. 8; 13. Іак. 3; 18.
р 1 Кор. 15; 58. 2 Сол. 3; 13.
с Мат. 24; 13. Евр. 3; 6, 14. 10; 36. 12; 3, 5. Отк. 2; 10.
т Іоан. 9; 4. 12; 35.
у 1 Сол. 5; 15. 1 Тим. 6; 18. Тит. 3; 8.
ф Ефес. 2; 19. Евр. 3; 6.
х Гл. 2; 3, 14.
ц Фил. 3; 18.
ч Гл. 5; 11.
ш Фил. 3; 3, 7, 8.
щ Рим. 6; 6. Гл. 2; 20.
ъ 1 Кор. 7; 19. Гл. 5; 6. Кол. 3; 11.
ы 2 Кор. 5; 17.
ь Псал. 125; 5.
ѣ Фил. 3; 16.
ю Рим. 2; 29. 4; 12. 9; 6, 7, 8. Гл. 3; 7, 9, 29. Фил. 3; 3.
я 2 Кор. 1; 5. 4; 10. 11; 23. Гл. 5; 11. Кол. 1; 24.
ж 2 Тим. 4; 22. Филим. 25.

—

КЪ ЕФЕСЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ [а]съ волѭ-тѫ Божіѭ апостолъ
Іисусъ Христовъ [б]до святыи-тѣ които сѫ
въ Ефесъ, [в]и вѣрны-тѣ въ Христа Іисуса;
2 [г]Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца
3 нашего, и Господа Іисуса Христа. [д]Благо-
словенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего
Іисуса Христа, който е благословилъ насъ
съсъ всяко духовно благословеніе въ не-
4 бесно *блаженство* въ Христа: Както е
[е]избралъ насъ въ него прѣди [ж]създаніе
міра, [з]да бѫдемъ святи и непорочни прѣдъ
5 него въ любовь: Като ны е [и]прѣдопрѣдѣ-
лилъ [і]да бѫдемъ усыновени нему чрѣзъ
Іисуса Христа, [к]по благоволеніе-то на
6 своѭ-тѫ волѭ, За похвалѫ на славнѫ-
тѫ си благодать, [л]съ коѭто е обдарилъ
7 насъ [м]чрѣзъ Възлюбленнаго *си*; [н]Въ ко-
гото имамы искупваніе-то чрѣзъ кръвь-
тѫ му, прощеніе-то на прѣгрѣшенія-та,
[о]по богатство-то на неговѫ-тѫ благодать;
8 Коѭто е прѣумножилъ въ насъ съсъ вся-
9 кѫ прѣмудрость и разумъ, Като ни [п]оба-
ди тайнѫ-тѫ на своѭ-тѫ волѭ по свое-
то благоволеніе, което е отъ по напрѣдъ
10 [р]положилъ въ него си; Въ устроеніе [с]на
испълненіе-то на врѣмена-та, [т]да съвоку-
пи въ Христа [у]всичко, и което е на не-
беса-та и което е на земѭ-тѫ; въ него,
11 [ф]Въ когото и наслѣдіе добыхмы, [х]прѣдо-
прѣдѣлени бывше *на това* споредъ намѣ-
реніе-то на *Бога* който дѣйствува всичко
12 [ц]по съвѣтъ-тъ на своѭ-тѫ волѭ, [ч]Да
бѫдемъ за похвалѫ на славѫ-тѫ му *ный*
[ш]които ся отъ напрѣдъ надѣяхмы на Хри-
13 ста; На когото и вы *уповахте*, като чух-
те [щ]слово-то на истинѫ-тѫ, сирѣчь бла-
говѣствованіе-то на ваше-то спасеніе, въ
когото и като повѣрувахте быхте [ъ]запе-
чатани съ обѣщанный-тъ Святый Духъ,
14 Който е [ы]обрученіе на наше-то наслѣдіе,
[ь]до искупваніе-то на [ѣ]стяжаніе-то *си*,
15 [ю]за похвалѫ на неговѫ-тѫ славѫ. За то-
ва и азъ, като [я]чухъ вѣрѫ-тѫ ви въ Го-
спода Іисуса, и любовь-тѫ *ви* къмъ всич-
16 кы-тѣ святыи, [ѫ]Не прѣстанувамъ да бла-
годарѭ *Бога* за васъ, и да вы поменувамъ
17 въ молитвы-тѣ си; [ѭ]Да бы [а]Богъ на Го-
спода нашего Іисуса Христа, Отецъ на сла-
вѫ-тѫ, далъ вамъ духъ на прѣмудрость и
18 на откровеніе, за да го познаете, И [б]да
просвѣти сърдечны-тѣ ваши очи, за да по-
знаете каква е [в]надежда-та на призваніе-
то му, и какво е богатство-то на славно-
19 то негово въ святыи-тѣ [г]наслѣдіе, И кол-
ко е прѣвъсходно величіе-то на неговѫ-
тѫ силѫ къмъ насъ които вѣрувамы, [д]по
дѣйствіе-то на държавнѫ-тѫ неговѫ крѣ-
20 пость, Коѭто подѣйствува въ Христа ка-
то го [е]въскрьси отъ мъртвы-тѣ, и тури
го да [ж]сѣдне отъ деснѫ-тѫ си странѫ на
21 небеса, [з]По горѣ отъ [и]всяко началство и
власть, и силѫ, и господство, и отъ всяко
име съ което ся именуватъ, не само въ
22 тойзи свѣтъ, но и въ бѫдѫщій-тъ: [і]И
всичко покори подъ нозѣ-тѣ му; и поста-
ви го надъ всичко, [к]главѫ на церквѫ-тѫ,
23 [л]Която е негово-то тѣло и [м]испълненіе-то
[н]на тогозъ който испълнява все во все.

ГЛАВА 2.

1 [а]*Съживи* и [б]васъ които бѣхте мъртви въ
2 прѣстѫпленія-та и грѣхове-тѣ, [в]Въ които
сте нѣкога си ходили споредъ обычай-тъ

а 2 Кор. 1; 1.
б Рим. 1; 7. 2 Кор. 1; 1.
в 1 Кор. 4; 17. Гл. 6; 21. Кол. 1; 2.
г Гал. 1; 3. Тит. 1; 4.
д 2 Кор. 1; 3. 1 Пет. 1; 3.
е Рим. 8; 28. 2 Сол. 2; 13. 2 Тим. 1; 9. Іак. 2; 5. 1 Пет. 1; 2. 2; 9.
ж 1 Пет. 1; 2, 20.
з Лук. 1; 75. Гл. 2; 10. 5; 27. Кол. 1; 22. 1 Сол. 4; 7. Тит. 2; 12.
и Рим. 8; 29, 30. Ст. 11.
і Іоан. 1; 12. Рим. 8; 15. 2 Кор. 6; 18. Гал. 4; 5. 1 Іоан. 3; 1.
к Мат. 11; 26. Лук. 12; 32. 1 Кор. 1; 21. Ст. 9.
л Рим. 3; 24. 5; 15.
м Мат. 3; 17. 17; 5. Іоан. 3; 35. 10; 17.
н Дѣян. 20; 28. Рим. 3; 24. Кол. 1; 14. Евр. 9; 12. 1 Пет. 1; 18, 19. Отк. 5; 9.
о Рим. 2; 4. 3; 24. 9; 23. Гл. 2; 7. 3; 8, 16. Фил. 4; 19.
п Рим. 16; 25. Гл. 3; 4, 9. Кол. 1; 26.
р Гл. 3; 11. 2 Тим. 1; 9.
с Гал. 4; 4. Евр. 1; 2. 9; 10, 1 Пет. 1; 20.
т 1 Кор. 3; 22, 23. 11; 3. Гл. 2; 15. 3; 15.
у Фил. 2; 9, 10. Кол. 1; 20.
ф Дѣян. 20; 32. 26; 18. Рим. 8; 17. Кол. 1; 12. 3; 24. Тит. 3; 7. Іак. 2; 5. 1 Пет. 1; 4.
х Ст. 5.
ц Иса. 46; 10, 11.
ч Ст. 6; 14. 2 Сол. 2; 13.
ш Іак. 1; 18.
щ Іоан. 1; 17. 2 Кор. 6; 7.
ъ 2 Кор. 1; 22. Гл. 4; 30.
ы 2 Кор. 1; 22. 5; 5.
ь Лук. 21; 28. Рим. 8; 23. Гл. 4; 30.
ѣ Дѣян. 20; 28.
ю Ст. 6; 12. 1 Пет. 2; 9.
я Кол. 1; 4. Филим. 5.
ѫ Рим. 1; 9. Фил. 1; 3, 4. Кол. 1; 3. 1 Сол. 1; 2. 2 Сол. 1; 3.
ѭ Кол. 1; 9.
а Іоан. 20; 17.
б Дѣян. 26; 18.
в Гл. 2; 12. 4; 4.
г Ст. 11.
д Гл. 3; 7. Кол. 1; 29. 2; 12.
е Дѣян. 2; 24, 33.
ж Псал. 110; 1. Дѣян. 7; 55, 56. Кол. 3; 1. Евр. 1; 3. 10; 12.
з Фил. 2; 9, 10. Кол. 2; 10. Евр. 1; 4.
и Рим. 8; 38. Кол. 1; 16. 2; 15.
і Псал. 8; 6. Мат. 28; 18. 1 Кор. 15; 27. Евр. 2; 8.
к Гл. 4; 15, 16. Кол. 1; 18. Евр. 2; 7.
л Рим. 12; 5. 1 Кор. 12; 12, 27. Гл. 4; 12. 5; 23, 30. Кол. 1; 18, 24.
м Кол. 2; 9.
н 1 Кор. 12; 6. Гл. 4; 10. Кол. 3; 11.

а Іоан. 5; 24. Кол. 2; 13.
б Ст. 5. Гл. 4; 18.
в 1 Кор. 6; 11. Гл. 4; 22. Кол. 1; 21. 3; 7. 1 Іоан. 5; 19.

на тойзи свѣтъ, [г]по князь-тъ на въздуш-
нѫ-тѫ власть, духъ-тъ който дѣйствува
нынѣ [д]въ сынове-тѣ на противеніе-то;
3 [е]Между които и ный всинца смы живѣли
нѣкога си [ж]въ похоти-тѣ на нашѫ-тѫ
плъть, като смы правили волѭ-тѫ на
плъть-тѫ и на помыслы-тѣ; [з]и по есте-
ство смы были, както и другы-тѣ, чада
4 на гнѣвъ-тъ: Богъ обаче, който е [и]богатъ
въ милость, за голѣмѫ-тѫ си любовь съ
5 коѭто ны възлюби, И [і]като бѣхмы мър-
тви въ прѣстѫпленія-та, [к]оживи ны нае-
дно съ Христа, ([л]по благодать сте вы спа-
6 сени,) И съвъскрьси *ны* и турнѫ *ны* на-
едно да сѣднемъ [м]въ небесно *блаженство*
7 въ Христа Іисуса; Да покаже на идущы-
тѣ вѣкове прѣмного-то богатство на своѭ-
тѫ благодать [н]съ добринѫ-тѫ *си* къмъ
8 насъ въ Христа Іисуса; Защото [о]по бла-
годать сте спасени [п]чрѣзъ вѣрѫ-тѫ; и
9 това не е отъ васъ; [р]Божій даръ е; [с]Не
отъ дѣла, за да ся не похвали никой.
10 Защото [т]негово смы твореніе, създадени
въ Христа Іисуса за добры дѣла, [у]които
е Богъ прѣдуготвилъ, да ходимъ въ тѣхъ.
11 За това [ф]помнѣте, че вы нѣкога си по
плъть язычници, наричани необрѣзани отъ
тѣзи които ся наричатъ [х]обрѣзани, съ о-
брѣзаніе на плъть-тѫ което става съ рѫ-
12 цѣ, Че [ц]въ онова врѣме бѣхте безъ Хри-
ста, [ч]отчуждени отъ гражданство-то Из-
раилево, и странни отъ [ш]завѣты-тѣ на
обѣщаніе-то, безъ да имате [щ]надеждѫ,
13 и [ъ]безъ Бога бѣхте на свѣтъ-тъ; А [ы]сега
въ Христа Іисуса, вы [ь]които нѣкога си
бѣхте далеко, станѫхте близу чрѣзъ кръвь-
14 тѫ Христовѫ. Защото [ѣ]той е нашій-тъ
миръ, който [ю]направи двѣ-тѣ едно, и раз-
вали срѣднѭ-тѫ стѣнѫ на прѣградѫ-тѫ;
15 Като [я]унищожи враждѫ-тѫ [ѫ]съ плъть-
тѫ си, законъ-тъ на заповѣди-тѣ съ по-
становленія-та; за да създаде въ себе си
два-та въ единъ [ѭ]новъ человѣкъ, и да на-
16 прави миръ, И въ едно тѣло [а]да примири
и двама-та съ Бога чрѣзъ кръстъ-тъ, като
17 [б]уби на него враждѫ-тѫ; И като дойде
[в]проповѣда благовѣстіе-то на миръ-тъ на
васъ които бѣхте далеко, [г]и на тѣзи кои-
18 то бѣхѫ близу; Защото [д]чрѣзъ него и
едни-тѣ и другы-тѣ имамы достѫпъ при
19 Отца [е]въ единъ Духъ. За то не сте вече
странни и пришелци, но [ж]съграждане на
20 святыи-тѣ, и [з]свои на Бога. Понеже быхте
[и]съзидани [і]на основаніе-то [к]на апостолы-
тѣ и пророцы-тѣ, [л]като е краеѫгъленъ
21 *камыкъ* самъ си Іисусъ Христосъ, [м]На ко-
гото всичко-то зданіе сглобявано расте
22 [н]за храмъ святъ Господу; [о]На когото и
вы наедно ся зиждете за жилище Божіе
чрѣзъ Духъ-тъ.

ГЛАВА 3.

1 За това азъ Павелъ, [а]узникъ Іисусъ
2 Христовъ [б]за васъ язычницы-тѣ; Понеже
сте чули [в]смотреніе-то [г]на даденѫ-тѫ
3 менѣ за васъ Божіѭ благодать, Че [д]по
откровеніе станѫ ми [е]извѣстна тайна-та,
(както и по прѣди ви вкратцѣ [ж]писахъ;
4 Отъ което, като прочитате, може да ра-
зумѣете мое-то проумѣваніе [з]въ тайнѫ-тѫ
5 Христовѫ,) Която [и]въ другы родове не
быде извѣстена на человѣческы-тѣ синове
[і]както сега ся чрѣзъ Духа откры на свя-
6 ты-тѣ неговы апостолы и пророцы; Да
бѫдѫтъ язычници-тѣ [к]сънаслѣдници, да
съставятъ едно [л]тѣло, и да сѫ [м]съпри-
частници на негово-то обѣщаніе въ Хри-
7 ста, чрѣзъ евангеліе-то, [н]На което быхъ
служитель [о]по дарбѫ-тѫ на Божіѭ-тѫ
благодать, която ми е дадена [п]по дѣй-
8 ствіе-то на неговѫ-тѫ силѫ; На мене най
[р]малкый-тъ отъ всичкы-тѣ святыи даде
ся тая благодать [с]да благовѣстѭ между
язычницы-тѣ [т]неизслѣдимо-то богатство
9 Христово; И да просвѣтѭ вси-тѣ, що е
смотреніе-то [у]на тайнѫ-тѫ, която е была
[ф]отъ вѣкове скрыта у Бога, [х]който е съ-

г Гл. 6; 12.
д Гл. 5; 6. Кол. 3; 6.
е Тит. 3; 3. 1 Пет. 4; 3.
ж Гал. 5; 16.
з Псал. 51; 5. Рим. 5; 12. 14.
и Рим. 10; 12. Гл. 1; 7. Ст. 7.
і Рим. 5; 6, 8, 10. Ст. 1.
к Рим. 6; 4, 5. Кол. 2; 12, 13. 3; 1, 3.
л Вижь Дѣян. 15; 11. Ст. 8. Тит. 3; 5.
м Гл. 1; 20.
н Тит. 3; 4.
о Ст. 5. Рим. 3; 24. 2 Тим. 1; 9.
п Рим. 4; 16.
р Мат. 16; 17. Іоан. 6; 44, 65. Рим. 10; 14, 15, 17. Гл. 1; 19. Фил. 1; 29.
с Рим. 3; 20, 27, 28. 4; 2. 9; 11. 11; 6. 1 Кор. 1; 29, 30, 31. 2 Тим. 1; 9. Тит. 3; 5.
т Втор. 32; 6. Псал. 100; 3. Иса. 19; 25. 29; 23. 44; 21. Іоан. 3; 3. 5. 1 Кор. 3; 9. 2 Кор. 5; 5, 17. Гл. 4; 24. Тит. 2; 14.
у Гл. 1; 4.
ф 1 Кор. 12; 2. Гл. 5; 8. Кол. 1; 21. 2; 13.
х Рим. 2; 28, 29. Кол. 2; 11.
ц Гл. 4; 18. Кол. 1; 21.
ч Вижь Іез. 13; 9. Іоан. 10; 16.
ш Рим. 9; 4, 8.
щ 1 Сол. 4; 13.
ъ Гал. 4; 8. 1 Сол. 4; 5.
ы Гал. 3; 28.
ь Дѣян. 2; 39. Ст. 17.
ѣ Мих. 5; 5. Іоан. 16; 33. Дѣян. 10; 36. Рим. 5; 1. Кол. 1; 20.
ю Іоан. 10; 16. Гал. 3; 28.
я Кол. 2; 14, 20.
ѫ Кол. 1; 22.
ѭ 2 Кор. 5; 17. Гал. 6; 15. Гл. 4; 24.
а Кол. 1; 20, 21, 22.
б Рим. 6; 6. 8; 3. Кол. 2; 14.
в Иса. 57; 19. Зах. 9; 10. Дѣян. 2; 39. 10; 36. Рим. 5; 1. Ст. 13, 14.
г Псал. 148; 14.
д Іоан. 10; 9. 14; 6. Рим. 5; 2. Гл. 3; 12. Евр. 4; 16. 10; 19, 20. 1 Пет. 3; 18.
е 1 Кор. 12; 13. Гл. 4; 4.
ж Фил. 3; 20. Евр. 12; 22, 23.
з Гал. 6; 10. Гл. 3; 15.
и 1 Кор. 3; 9, 10. Гл. 4; 12. 1 Пет. 2; 4, 5.
і Мат. 16; 18. Гал. 2; 9. Отк. 21; 14.
к 1 Кор. 12; 28. Гл. 4; 11.
л Псал. 118; 22. Иса. 28; 16. Мат. 21; 42.
м Гл. 4; 15, 16.
н 1 Кор. 3; 17. 6; 19. 2 Кор. 6; 16.
о 1 Пет. 2; 5.

—

а Дѣян. 21; 33. 28; 17, 20. Гл. 4; 1. 6; 20. Фил. 1; 7, 13, 14, 16. Кол. 4; 3, 18. 2 Тим. 1; 8. 2; 9. Филим. 1; 9.
б Гал. 5; 11. Кол. 1; 24. 2 Тим. 2; 10.
в Рим. 1; 5. 11; 13. 1 Кор. 4; 1. Гл. 4; 7. Кол. 1; 25.
г Дѣян. 9; 15. 13; 2. Рим. 12; 3. Гал. 1; 16. Ст. 8.
д Дѣян. 22; 17, 21. 26; 17, 18. Гал. 1; 12.
е Рим. 16; 25. Кол. 1; 26, 27.
ж Гл. 1; 9, 10.
з 1 Кор. 4; 1. Гл. 6; 19.
и Дѣян. 10; 28. Рим. 16; 25. Ст. 9.
і Гл. 2; 20.
к Гал. 3; 28, 29. Гл. 2; 14.
л Гл. 2; 15, 16.
м Гал. 3; 14.
н Рим. 15; 16. Кол. 1; 23, 25.
о Рим. 1; 5.
п Рим. 15; 18. Гл. 1; 19. Кол. 1; 29.
р 1 Кор. 15; 9. 1 Тим. 1; 13, 15.
с Гал. 1; 16. 2; 8. 1 Тим. 2; 7. 2 Тим. 1; 11.
т Гл. 1; 7. Кол. 1; 27.
у Ст. 3. Гл. 1; 9.
ф Рим. 16; 25. Ст. 5. 1 Кор. 2; 7. Кол. 1; 26.
х Псал. 33; 6. Іоан. 1; 3. Кол. 1; 16. Евр. 1; 2.

10 здалъ всичко чрѣзъ Іисуса Христа, [ц]За
да стане сега чрѣзъ церквѫ-тѫ извѣстна
[ч]на началства-та и власти-тѣ небесны,
[ш]многоразлична-та прѣмудрость Божія,
11 [щ]Споредъ прѣдвѣчно-то намѣреніе което
направи въ Христа Іисуса Господа на-
12 шего; Въ когото имамы дързновеніе и
[ъ]достѫпъ [ы]съ увѣреніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ
13 въ него. [ь]За това вы молѭ да не ви ся
додѣе отъ мои-тѣ [ѣ]за васъ скърби, [ю]които
14 сѫ ваша слава. За това прѣклонявамъ
колѣнѣ-тѣ си прѣдъ Отца на Господа на-
15 шего Іисуса Христа, Отъ когото ся име-
нува [я]всяко отечествіе на небеса-та и на
16 земѭ-тѫ, Да ви даде [ѫ]споредъ богатство-
то на славѫ-тѫ си, чрѣзъ неговый-тъ
Духъ [ѭ]да ся утвърдите крѣпко [а]въ вѫ-
17 трешній-тъ человѣкъ, Чрѣзъ вѣрѫ-тѫ *ви*
[б]да ся всели Христосъ въ ваши-тѣ сърдца,
щото, [в]вкоренени и основани въ любовь-
18 тѫ, Да можете [г]да разумѣете наедно съсъ
всичкы-тѣ святыи, [д]що е широчина-та и
дължина-та и длъбочина-та и высочина-та,
19 И да познаете любовь-тѫ Христовѫ, коя-
то прѣвъсхожда *всяко* знаніе, за да ся
испълните [е]съсъ всичкѫ-тѫ пълнотѫ Бо-
20 жіѭ. А на того, [ж]който, по дѣйствую-
щѫ-тѫ въ насъ [з]силѫ, може да направи
несравненно [и]повече отъ колкото просимъ
21 или мыслимъ, [і]Нему слава да бѫде въ
церквѫ-тѫ чрѣзъ Іисуса Христа, въ всич-
кы-тѣ родове отъ вѣка до вѣка. Аминь.

ГЛАВА 4.

1 И тъй, азъ [а]узникъ въ Господа, молѭ
вы [б]да ходите достойно на званіе-то, въ
2 което быхте призвани, [в]Съсъ всяко сми-
реномудріе и кротость, съ дълготърпѣніе
да си прѣтърпѣвате единъ другъ съ лю-
3 бовь, Като ся стараете да увардите един-
ство-то на Духъ-тъ въ [г]свърскѫ-тѫ на
4 миръ-тъ. [д]Едно тѣло и [е]единъ Духъ както
ся и призвахте съ [ж]еднѫ надеждѫ на
5 званіе-то ваше; [з]Единъ Господь, [и]една
6 вѣра, [і]едно крьщеніе; [к]Единъ Богъ и О-
тецъ на вси-тѣ, който е надъ всичкы,
7 [л]чрѣзъ всичкы и въ всичкы насъ. А [м]вся-
кому отъ насъ ся даде благодать, по
8 мѣркѫ-тѫ на Христово-то дарованіе: За
това казува: „Като [н]възлѣзе на высоко,
[о]плѣни плѣнъ, и даде даванія на человѣ-
9 цы-тѣ.“ А [п]това, възлѣзе, що е друго,
освѣнь че е и слѣзлъ понапрѣдъ въ най
10 долны-тѣ страны на земѭ-тѫ? Тойзи
който е слѣзлъ той е който и [р]възлѣзе
по горѣ отъ всичкы-тѣ небеса, [с]да ис-
11 пълни всичко. И [т]той даде едни *да сѫ*
апостоли, другы пророци, другы пакъ
[у]благовѣстители, а другы [ф]пастыри и [х]учи-
12 тели, [ц]За усъвършенствованіе на святыи-
тѣ, въ дѣло-то на служеніе-то, [ч]въ нази-
13 даніе-то [ш]на тѣло-то Христово; Доклѣ
достигнемъ всинца въ единство-то на вѣ-
рѫ-тѫ, и [щ]на познаніе-то на Сына Божія
[ъ]въ съвършенъ мѫжъ, въ мѣрѫ-тѫ на
възрастъ-тъ на Христовѫ-тѫ пълнотѫ:
14 Да не смы вече [ы]младенци, [ь]блъскаеми и
завличаеми [ѣ]отъ всякой вѣтръ на ученіе-
то, съ человѣческо-то льстеніе, съ про-
нырство [ю]по ухыщреніе-то на измамѫ-тѫ;
15 Но съ [я]истинство въ любовь-тѫ, [ѫ]да по-
растемъ по всичко въ него, [ѭ]който е
16 глава-та, Христосъ, [а]Отъ когото всичко-
то тѣло съчленявано и свързувано чрѣзъ
всяко сключуваніе на спомагателны-тѣ
членове, споредъ съразмѣрно-то дѣйствіе
на всякѫ часть, прави тѣло-то да ра-
сте, за свое-то си въ любовь-тѫ нази-
17 даніе. Прочее, това казувамъ и свидѣтел-
ствувамъ въ Господа, [б]да не ходите вече
както ходятъ и другы-тѣ язычници [в]въ
18 суетѫ-тѫ на умъ-тъ си, [г]Помрачени въ
разумъ-тъ и [д]отчуждени отъ животъ-тъ
Божій за невѣжество-то което е въ тѣхъ,
и [е]заради окамененіе-то на сърдце-то имъ.
19 Които, като въ [ж]нечувствіе сѫ ся [з]прѣ-
дали на похотливость, да вършатъ нена-
20 сытно всякѫ нечистотѫ. Но вы не сте
21 така познали Христа; [и]Понеже сте го
чули, и сте научени отъ него, както е
22 истина-та въ Іисуса, [і]Да ся съблѣчете
[к]отъ ветхый-тъ человѣкъ, [л]споредъ по
прѣдишно-то *си* поведеніе, който тлѣе въ

ц 1 Пет. 1; 12.
ч Рим. 8; 38. Гл. 1; 21. Кол. 1; 16.
ш 1 Кор. 2; 7. 1 Тим. 3; 16.
щ Гл. 1; 9.
ъ Гл. 2; 18.
ы Евр. 4; 16.
ь Дѣян. 14; 22. Фил. 1; 14. 1 Сол. 3; 3.
ѣ Ст. 1.
ю 2 Кор. 1; 6.
я Гл. 1; 10. Фил. 2; 9, 10, 11.
ѫ Рим. 9; 23. Гл. 1; 7. Фил. 4; 19. Кол. 1; 27.
ѭ Гл. 6; 10. Кол. 1; 11.
а Рим. 7; 22. 2 Кол. 4; 16.
б Іоан. 14; 23. Гл. 2; 22.
в Кол. 1; 23. 2; 7.
г Гл. 1; 18.
д Рим. 10; 3, 11, 12.
е Іоан. 1; 16. Гл. 1; 23. Кол. 2; 9, 10.
ж Рим. 16; 25. Іуд. 24.
з 1 Кор. 2; 9.
и Ст. 7. Кол. 1; 29.
і Рим. 11; 36. 16; 27. Евр. 13; 21.

—

а Гл. 3; 1. Филим. 1, 9.
б Фил. 1; 27. Кол. 1; 10. 1 Сол. 2; 12.
в Дѣян. 20; 19. Гал. 5; 22, 23. Кол. 3; 12, 13.
г Кол. 3; 14.
д Рим. 12; 5. 1 Кор. 12; 12, 13. Гл. 2; 16.
е 1 Кор. 12; 4, 11.
ж Гл. 1; 18.
з 1 Кор. 1; 13. 8; 6. 12; 5. 2 Кор. 11; 4.
и Ст. 13. Іуд. 3.
і Гал. 3; 27, 28. Евр. 6; 6.
к Мал. 2; 10. 1 Кор. 8; 6. 12; 6.
л Рим. 11; 36.
м Рим. 12; 3, 6. 1 Кор. 12; 11.
н Псал. 68; 18.
о Сѫд. 5; 12. Кол. 2; 15.
п Іоан. 3; 13. 6; 33, 62.
р Дѣян. 1; 9, 11. 1 Тим. 3; 16. Евр. 4; 14. 7; 26. 8; 1. 9; 24.
с Дѣян. 2; 33.
т 1 Кор. 12; 28. Гл. 2; 20.
у Дѣян. 21; 8. 2 Тим. 4; 5.
ф Дѣян. 20; 28.
х Рим. 12; 7.
ц 1 Кор. 12; 7.
ч 1 Кор. 14; 26.
ш Гл. 1; 23. Кол. 1; 24.
щ Кол. 2; 2.
ъ 1 Кор. 14; 20. Кол. 1; 28.
ы Иса. 28; 9. 1 Кор. 14; 20.
ь Евр. 13; 9.
ѣ Мат. 11; 7.
ю Рим. 16; 18. 2 Кор. 2; 17.
я Зах. 8; 16. 2 Кор. 4; 2. Ст. 25. 1 Іоан. 3; 18.
ѫ Гл. 1; 22. 2; 21.
ѭ Кол. 1; 18.
а Кол. 2; 19.
б Гл. 2; 1, 2, 3. Ст. 22. Кол. 3; 7. 1 Пет. 4; 3.
в Рим. 1; 21.
г Дѣян. 26; 18.
д Гал. 4; 8. Гл. 2; 12. 1 Сол. 4; 5.
е Рим. 1; 21.
ж 1 Тим. 4; 2.
з Рим. 1; 24, 26. 1 Пет. 4; 3.
и Гл. 1; 13.
і Кол. 2; 11. 3; 8, 9. Евр. 12; 1. 1 Пет. 2; 1.
к Рим. 6; 6.
л Гл. 2; 2, 3. Ст. 17. Кол. 3; 7. 1 Пет. 4; 3.

23 прѣльстителны-тѣ похоти; [м]И да ся под-
новявате въ духъ-тъ на вашій-тъ умъ,
24 И [н]да ся облѣчете въ новый-тъ человѣкъ,
[о]създаденый-тъ по *образъ-тъ на* Бога въ
25 правдѫ и въ святость на истинѫ-тѫ. За
това отхвърлѣте лъжѫ-тѫ, и всякой съ
ближняго си [п]говорѣте истинѫ; защото
26 [р]смы удове единъ на другъ. [с]„Гнѣвайте
ся и не съгрѣшавайте,“ слънце-то да не
27 зайде въ разгнѣваніе-то ви. [т]Нито давайте
28 мѣсто на діаволъ-тъ. Който е кралъ, да
не краде вече, а наипаче [у]да ся труди да
работи добро-то съ рѫцѣ-тѣ *си*, за да има
[ф]да раздава и на тогози който има ну-
29 ждѫ. [х]Никое гнило слово да не излѣзва
изъ уста-та ви, но онова което е добро
[ц]за потрѣбно-то назиданіе, за да [ч]принесе
30 благодать на тѣзи които слушатъ; И [ш]не
оскърбявайте Святый-тъ Духъ Божій, [щ]съ
когото сте запечатани за день-тъ [ъ]на ис-
31 купуваніе-то. [ы]Всяко огорченіе, и ярость,
и гнѣвъ, и выкъ, и [ь]хула, да ся дигне отъ
32 васъ наедно [ѣ]съсъ всякѫ злобѫ; А бы-
вайте [ю]благы единъ другиму, милосерди,
[я]прощавайте си единъ на другъ, както
ви е и Богъ простилъ чрѣзъ Христа.

ГЛАВА 5.

1 И [а]тъй бывайте подражатели Богу, като
2 чада възлюбленны; И ходѣте [б]въ любовь,
[в]както и Христосъ ны възлюби, и прѣ-
даде себе си за насъ приносъ и жертвѫ
3 Богу [г]въ благовоннѫ миризмѫ. А [д]блудъ
и всякаква нечистота или лихоимство, [е]да
имъ ся не чуе нито име-то между васъ,
4 както подобава на святыи; [ж]Нито срамо-
тны и пусты прикаскы, нито кощунства,
[з]които сѫ неприлични нѣща; но повече
5 *вмѣсто тѣхъ* благодареніе. Защото знаете
това, че [и]всякой блудникъ, или нечистъ,
или лихоимецъ, (който е [і]идолослужитель,)
[к]нѣма наслѣдіе въ царство-то на Христа
6 и Бога. [л]Да вы не льсти никой съ празны
думы; понеже за *всичко* това [м]иде гнѣвъ-
тъ Божій [н]връхъ сынове-тѣ на непокор-
7 ство-то. И тъй не бывайте съучастници
8 тѣмъ. [о]Защото нѣкога си бѣхте тьмнина,
а [п]сега сте видѣлина въ Господа: ходѣте
9 като [р]чада на видѣлинѫ-тѫ; (Защото
[с]плодъ-тъ на Духъ-тъ е въ всякѫ благо-
10 стынѭ, и правдѫ и истинѫ;) [т]Опитувай-
11 те що е благоугодно Господу. И [у]не уча-
ствувайте на [ф]бесплодны-тѣ дѣла на ть-
мнинѫ-тѫ, а наипаче и [х]обличавайте *гы*.
12 Защото това което скрытомъ правятъ,
13 [ц]срамотно е и да ся говори. А [ч]всичко
което ся изобличава отъ видѣлинѫ-тѫ,
става явно; понеже всяко което става
14 явно, видѣлина е; За това казува: [ш]Стани
ты който спишь, [щ]и въскрьсни отъ мър-
15 твы-тѣ, и ще тя освѣти Христосъ. И тъй
гледайте какъ съ прѣдупазваніе [ъ]да ходи-
те, не както глупави, но както прѣмудри;
16 [ы]Искупувайте врѣме-то, [ь]защото дни-тѣ
17 сѫ лукави. Заради това [ѣ]не бывайте не-
смысленни, [ю]но разумѣвайте [я]що е воля-
18 та Господня. [ѫ]И не ся опивайте съ вино,
въ което е разблудство, но испълняйте ся
19 Духомъ; И разговаряйте ся [ѭ]съ псалмы
и пѣнія и пѣсни духовны, пѣйте и въспѣ-
20 вайте Господу въ сърдце-то си, Вынѫгы
[а]благодаряще за всичко Бога и Отца [б]въ
име-то на Господа нашего Іисуса Христа.
21 [в]Покорявайте ся единъ другиму въ страхъ
22 Божій. [г]Жены, покорявайте ся на свои-
23 тѣ си мѫжіе, [д]както на Господа; Защото
[е]мѫжъ-тъ е глава на женѫ-тѫ, [ж]както е
и Христосъ глава на церквѫ-тѫ, и той е
24 Спаситель [з]на тѣло-то. Но както церква-
та ся покорява Христу, така и жены-тѣ
да ся покоряватъ [и]въ всичко на свои-тѣ
25 си мѫжіе. [і]Мѫжіе, любѣте жены-тѣ си,
както и Христосъ възлюби церквѫ-тѫ,
26 [к]и прѣдаде себе си за неѭ, Да ѭ освяти
и очисти [л]съ омываніе-то съ водѫ, [м]чрѣзъ
27 слово-то, [н]Да ѭ прѣдстави на себе си
церквѫ славнѫ, [о]безъ да има пятно, или

м Рим. 12; 2. Кол. 3; 10.
н Рим. 6; 4. 2 Кор. 5; 17. Гал. 6; 15. Гл. 6; 11. Кол. 3; 10.
о Гл. 2; 10.
п Зах. 8; 16. Ст. 15. Кол. 3; 9.
р Рим. 12; 5.
с Псал. 4; 4. 37; 8.
т 2 Кор. 2; 10, 11. Іак. 4; 7. 1 Пет. 5; 9.
у Дѣян. 20; 35. 1 Сол. 4; 11. 2 Сол. 3; 8, 11, 12.
ф Лук. 3; 11.
х Мат. 12; 36. Гл. 5; 4. Кол. 3; 8.
ц Кол. 4; 6. 1 Сол. 5; 11.
ч Кол. 3; 16.
ш Иса. 7; 13. 63; 10. Іез. 16; 43. 1 Сол. 5; 19.
щ Гл. 1; 13.
ъ Лук. 21; 28. Рим. 8; 23. Гл. 1; 14.
ы Кол. 3; 8, 19.
ь Тит. 3; 2. Іак. 4; 11. 1 Пет. 2; 1.
ѣ Тит. 3; 3.
ю 2 Кор. 2; 10. Кол. 3; 12, 13.
я Мат. 6; 14. Мар. 11; 25.

—

а Мат. 5; 45, 48. Лук. 6; 36. Гл. 4; 32.
б Іоан. 13; 34. 15; 12. 1 Сол. 4; 9. 1 Іоан. 3; 11, 23. 4; 21.
в Гал. 1; 4. 2; 20. Евр. 7; 27. 9; 14, 26. 10; 10, 12. 1 Іоан. 3; 16.
г Быт. 8; 21. Лев. 1; 9. 2 Кор. 2; 15.
д Рим. 6; 13. 1 Кор. 6; 18. 2 Кор. 12; 21. Гл. 4; 19, 20. Кол. 3; 5. 1 Сол. 4; 3 и дрг.
е 1 Кор. 5; 1.
ж Мат. 12; 35. Гл. 4; 29.
з Рим. 1; 28.
и 1 Кор. 6; 9. Гал. 5; 19, 21.
і Кол. 3; 5. 1 Тим. 6; 17.
к Гал. 5; 21. Отк. 22; 15.
л Іер. 29; 8. Мат. 24; 4. Кол. 2; 4, 8, 18. 2 Сол. 2; 3.
м Рим. 1; 18.
н Гл. 2; 2. Кол. 3; 6.
о Иса. 9; 2. Мат. 4; 16. Дѣян. 26; 18. Рим. 1; 21. Гл. 2; 11, 12. 4; 18. Тит. 3; 3. 1 Пет. 2; 9.
п Іоан. 8; 12. 12; 46. 2 Кор. 3; 18. 4; 6. 1 Сол. 5; 5. 1 Іоан. 2; 9.
р Лук. 16; 8. Іоан. 12; 36.
с Гал. 5; 22.
т Рим. 12; 2. Фил. 1; 10. 1 Сол. 5; 21. 1 Тим. 2; 3.
у 1 Кор. 5; 9, 11. 10; 20. 2 Кор. 6; 14. 2 Сол. 3; 6, 14.
ф Рим. 6; 21. 13; 12. Гал. 6; 8.
х Лев. 19; 17. 1 Тим. 5; 20.
ц Рим. 1; 24, 26. Ст. 3.
ч Іоан. 3; 20, 21. Евр. 4; 13.
ш Иса. 60; 1. Рим. 13; 11, 12. 1 Кор. 15; 34. 1 Сол. 5; 6.
щ Іоан. 5; 25. Рим. 6; 4, 5. Гл. 2; 5. Кол. 3; 1.
ъ Кол. 4; 5.
ы Гал. 6; 10. Кол. 4; 5.
ь Екк. 11; 2. 12; 1. Іоан. 12; 35. Гл. 6; 13.
ѣ Кол. 4; 5.
ю Рим. 12; 2.
я 1 Сол. 4; 3. 5; 18.
ѫ Прит. 20; 1. 23; 20, 30. Иса. 5; 11, 22. Лук. 21; 34.
ѭ Дѣян. 16; 25. 1 Кор. 14; 26. Кол. 3; 16. Іак. 5; 13.
а Псал. 34; 1. Иса. 63; 7. Кол. 3; 17. 1 Сол. 5; 18. 2 Сол. 1; 3.
б Евр. 13; 15. 1 Пет. 2; 5. 4; 11.
в Фил. 2; 3. 1 Пет. 5; 5.
г Быт. 3; 16. 1 Кор. 14; 34. Кол. 3; 18. Тит. 2; 5. 1 Пет. 3; 1.
д Гл. 6; 5.
е 1 Кор. 11; 3.
ж Гл. 1; 22. 4; 15. Кол. 1; 18.
з Гл. 1; 23.
и Кол. 3; 20, 22. Тит. 2; 9.
і Кол. 3; 19. 1 Пет. 3; 7.
к Дѣян. 20; 28. Гал. 1; 4. 2; 20. Ст. 2.
л Іоан. 3; 5. Тит. 3; 5. Евр. 10; 22. 1 Іоан. 5; 6.
м Іоан. 15; 3. 17; 17.
н 2 Кор. 11; 2. Кол. 1; 22.
о Пѣсн. 4; 7.

брѣчкѫ, или *друго* нѣщо такова, но [п]да е
28 свята и непорочна. Така сѫ длъжни мѫ-
жіе-тѣ да любятъ жены-тѣ си, както свои-
тѣ си тѣла. Който люби женѫ си, себе
29 си люби. Защото никой никога не е възь-
ненавидѣлъ своѭ-тѫ си плъть, но храни
ѭ и ся грыжи за неѭ, както и Господь
30 церквѫ-тѫ. Понеже смы [р]удове на него-
во-то тѣло, отъ неговѫ-тѫ плъть и отъ
31 неговы-тѣ кости. [с]„Заради това ще остави
человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся
прилѣпи при женѫ си, и [т]ще бѫдѫтъ
32 двама-та една плъть.“ Тая тайна е го-
лѣма; но азъ говорѭ *това* за Христа и
33 за церквѫ-тѫ. Но и вы [у]всякой единъ отъ
васъ да люби женѫ си така както себе си;
а [ф]жена-та да ся бои отъ мѫжа си.

ГЛАВА 6.

1 *Вы*, [а]чада, слушайте родители-тѣ си въ
2 Господа; защото това е праведно. [б]„По-
читай отца си и майкѫ си,“ което е пьрва
3 заповѣдь съ обѣщаніе; „Да ти бѫде до-
брѣ, и да бѫдешь многолѣтенъ на земѭ-
4 тѫ.“ И *вы*, [в]отци, не раздражавайте ча-
да-та си, но [г]въспитавайте гы въ ученіе
5 и наставленіе Господне. *Вы*, [д]раби, поко-
рявайте ся на *ваши*-тѣ по плъть господа-
ри, [е]съсъ страхъ и трепетъ, [ж]въ просто-
тѫ-тѫ на сьрдце-то си, както на Христа.
6 [з]Не прѣдъ очи само да работите както
человѣкоугодници, но както раби Христо-
ви, испълняйте отъ душѫ волѭ-тѫ Бо-
7 жіѭ, И слугувайте доброволно *като* на
8 Господа, а не *като* на человѣцы; Понеже
[и]знаете че всякой, [і]рабъ или свободенъ,
каквото добро стори, това ще пріеме отъ
9 Господа. И *вы*, [к]господари, исто-то пра-
вѣте тѣмъ, [л]поослабяйте устрашаваніе-то;
като знаете че *както на тѣхъ така* и на
самы [м]васъ има Господарь на небеса, и
у него [н]нѣма лицепріятіе.

10 Най послѣ, братіе мои, укрѣпявайте ся
въ Господа, и [о]въ силѫ-тѫ на негово-то
11 могущество. [п]Облѣчѣте ся въ всеорѫжіе-
то Божіе, за да можете да устоите сре-
12 щѫ ухыщренія-та на діаволь-тъ; Защото
наша-та борба не е срещѫ [р]кръвь и плъть,
но срещѫ [с]началства-та срещѫ власти-
тѣ, срещѫ [т]управители-тѣ на тьмнотѫ-тѫ
на тойзи вѣкъ, срещѫ лукавы-тѣ духове
13 въ поднебеснѫѭ. [у]За това земѣте всео-
рѫжіе-то Божіе, за да можете да проти-
востоите [ф]въ день-тъ лукавый, и на всич-
14 ко като надвіете, да устоите. Стойте про-
чее [х]прѣпасаны съ истинѫ прѣзъ чрѣсла-
та си, и [ц]облѣчени въ броніѭ-тѫ на пра-
15 вдѫ-тѫ, И нозѣ-тѣ ви да бѫдѫтъ [ч]обуты
въ приготвяніе за благовѣстіе на миръ.
16 А върхъ всичко *това* земѣте [ш]щитъ-тъ на
вѣрѫ-тѫ съ който ще можете да угасите
всичкы-тѣ разжьжены стрѣлы на лука-
17 вый-тъ; И [щ]земѣте шлемъ-тъ на спасеніе-
то, [ъ]и мечъ-тъ на Духъ-тъ, който е сло-
18 во-то Божіе; [ы]Моляще ся Духомъ на
всяко врѣме съсъ всякѫ молитвѫ и мол-
бѫ, и въ това исто-то бѫдѣте [ь]бодри съсъ
всяко стърпяваніе [ѣ]и моленіе за всичкы-
19 тѣ святыи, [ю]И за мене, да ми ся даде слово
да отворѭ уста-та си [я]съ дързновеніе, за
да направѭ познатѫ тайнѫ-тѫ на благо-
20 вѣстіе-то, За което [ѫ]сьмь посланникъ въ
[ѭ]оковы, [а]да говорѭ за него съ дързно-
21 веніе, както подобава да говорѭ. Но [б]за
да знаете и вы за мене, що правѭ, всич-
ко-то ще ви каже [в]Тихикъ, възлюбленный
братъ и вѣренъ въ Господа служитель;
22 [г]Когото проводихъ до васъ за това исто-
то, да разберете за насъ, и да утѣши
23 сьрдца-та ви. [д]Миръ на братія-та и лю-
бовь съ вѣрѫ отъ Бога Отца и Господа
24 Іисуса Христа. Благодать да бѫде съсъ
всичкы-тѣ които любятъ [е]искренно Го-
спода нашего Іисуса Христа. Аминь.

п Гл. 1; 4.
р Быт. 2; 23. Рим. 12; 5. 1 Кор. 6; 15. 12; 27.
с Быт. 2; 24. Мат. 19; 5. Мар. 10; 7, 8.
т 1 Кор. 6; 16.
у Ст. 25. Кол. 3; 19.
ф 1 Пет. 3; 6.

—

а Прит. 23; 22. Кол. 3; 20.
б Исх. 20; 12. Втор. 5; 16. 27. 16. Іер. 35; 18. Іез. 22; 7. Мал. 1; 6. Мат. 15; 4. Мар. 7; 10.
в Кол. 3; 21.
г Быт. 18; 19. Втор. 4; 9. 6; 7, 20. 11; 19. Псал. 78; 4. Прит. 19; 18. 22; 6. 29; 17.
д Кол. 3; 22. 1 Тим. 6; 1. Тит. 2; 9. 1 Пет. 2; 18.
е 2 Кор. 7; 15. Фил. 2; 12.
ж 1 Лѣт. 29; 17. Кол. 3; 22.
з Кол. 3; 22, 23.
и Рим. 2; 6. 2 Кор. 5; 10. Кол. 3; 24.
і Гал. 3; 28. Кол. 3; 11.
к Кол. 4; 1.
л Лев. 25; 43.
м Іоан. 13; 13. 1 Кор. 7; 22.
н Рим. 2; 11. Кол. 3; 25.
о Гл. 1; 19. 3; 16. Кол. 1; 11.
п Рим. 13; 12. 2 Кор. 6; 7. Ст. 13. 1 Сол. 5; 8.
р Мат. 16; 17. 1 Кор. 15; 50.
с Рим. 8; 38. Гл. 1; 21. Кол. 2; 15.
т Лук. 22; 53. Іоан. 12; 31. 14; 30. Гл. 2; 2. Кол. 1; 13.
у 2 Кор. 10; 4. Ст. 11.
ф Гл. 5; 16.
х Иса. 11; 5. Лук. 12; 35. 1 Пет. 1; 13.
ц Иса. 59; 17. 2 Кор. 6; 7. 1 Сол. 5; 8.
ч Иса. 52; 7. Рим. 10; 15.
ш 1 Іоан. 5; 4.
щ Иса. 59; 17. 1 Сол. 5; 8.
ъ Евр. 4; 12. Отк. 1; 16. 2; 16. 19; 15.
ы Лук. 18; 1. Рим. 12; 12. Кол. 4; 2. 1 Сол. 5; 17.
ь Мат. 26; 41. Мар. 13; 33.
ѣ Гл. 1; 16. Фил. 1; 4. 1 Тим. 2; 1.
ю Дѣян. 4; 29. Кол. 4; 3. 2 Сол. 3; 1.
я 2 Кор. 3; 12.
ѫ 2 Кор. 5; 20.
ѭ Дѣян. 26; 29. 28; 20. Гл. 3; 1. Фил. 1; 7, 13, 14. 2 Тим. 1; 16. 2; 9. Филим. 10.
а Дѣян. 28; 31. Фил. 1; 20. 1 Сол. 2; 2.
б Кол. 4; 7.
в Дѣян. 20; 4. 2 Тим. 4; 12. Тит. 3; 12.
г Кол. 4; 8.
д 1 Пет. 5; 14.
е Тит. 2; 7.

КЪ ФИЛИППЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ и Тимоѳей, раби Іисусъ Христо-
ви, до вси-тѣ [а]въ Христа Іисуса святыи,
които сѫ въ Филиппы, наедно съ еписко-
2 пы-тѣ и діаконы-тѣ; [б]Благодать вамъ и
миръ отъ Бога Отца нашего и Господа
3 Іисуса Христа. [в]Благодарьѭ Бога моего
4 всякога когато вы поменувамъ. (Вынѫгы,
во всякѫ моѭ молитвѫ за всинца вы съ
5 радость като правѭ молбѫ-тѫ си,) [г]За-
ради ваше-то участіе въ евангеліе-то отъ
6 първый-тъ день даже до нынѣ; Като сьмь
увѣренъ въ това исто-то, че оный който
е начнѫлъ въ васъ [д]добро дѣло, ще *го*
свърши даже [е]до день-тъ Іисусъ Христовъ;
7 Както е и праведно за мене да мыслѭ
това за всинца вы, понеже вы имамъ [ж]на
сърдце, и [з]въ оковы-тѣ ми, и [и]въ опра-
вданіе-то и въ подтвърдяваніе-то на бла-
говѣствованіе-то, всичкы вы сте [і]соучаст-
8 ници мои на благодать-тѫ. Защото Богъ
ми е [к]свидѣтель, [л]че милѣѭ за всичкы
9 васъ съ милосердіе Іисусъ Христово. И
това ся молѭ, [м]да прѣизобилува любовь-
та ви още повече и повече въ познаніе
10 и во всяко разумѣніе, [н]Да испытувате по
добро-то, за [о]да бѫдете искренни и не-
11 прѣпъвани [п]до день-тъ Христовъ, Испъл-
нени съ плодове на правдѫ, [р]които сѫ
чрѣзъ Іисуса Христа, [с]въ славѫ и по-
12 хвалѫ Божіѭ. Искамъ още, братіе, да
знаете, че всичко що ми ся случи, спо-
могнѫ повече за прѣуспѣваніе на еванге-
13 ліе-то, До толкозъ щото мои-тѣ за Хри-
ста оковы станѫхѫ извѣстны [т]на всич-
14 кѫ-тѫ прѣторіѭ и на всичкы другы. И
повече-то отъ братія-та въ Господа, одър-
зновени отъ мои-тѣ оковы, осмѣлихѫ ся
повече да говорятъ слово-то безъ страхъ.
15 Нѣкои наистинѫ отъ завистъ [у]и отъ лю-
бопрѣніе проповѣдуватъ Христа, а нѣкои
16 си и отъ добрѫ волѭ. Едни-тѣ възвѣща-
ватъ Христа отъ съперничество, не съ
чистотѫ, и мыслятъ че прилагатъ тѫгѫ
17 на оковы-тѣ ми; А другы-тѣ отъ любовь,
като знаѭтъ че сьмь настаненъ [ф]да за-
18 щищавамъ евангеліе-то. Но що *быва отъ
това?* какъ и да е, или съ приструваніе
или съ истинѫ, Христосъ ся проповѣдува,
и *азъ* на това ся радувамъ, и ще ся ра-
19 дувамъ. Защото знаѭ че това ще ми из-
лѣзе за спасеніе, съ вашѫ-тѫ [х]молитвѫ
и [ц]съ помощь-тѫ на Духъ-тъ Іисусъ Хри-
20 стовъ, Споредъ [ч]постоянно-то мое ожида-
ніе и надеждѫ, че [ш]нѣма да ся посрамѭ
въ нищо, но [щ]съсъ всяко дързновеніе,
както всякога, и сега ще ся възвеличи
Христосъ въ тѣло-то ми, или чрѣзъ жи-
21 вотъ или чрѣзъ смърть. Защото за мене
да сьмь живъ е Христосъ, и да умрѫ,
22 придобываніе. Но ако живѣѭ въ плъть-
тѫ, това ми е плодъ на дѣло-то, и що
23 да изберѫ не знаѭ. Защото [ъ]въ утѣсне-
ніе сьмь и отъ двѣ-тѣ, понеже [ы]имамъ
желаніе да отидѫ, и да сьмь съ Христа,
24 което бы было много по добро; Но да
останѫ въ плъть-тѫ, по нуждно е за васъ.
25 И за [ь]това увѣренъ, знаѭ че ще останѫ
и ще прѣбѫдѫ наедно съсъ всичкы васъ,
за вашій-тъ въ вѣрѫ-тѫ успѣхъ, и за
26 вашѫ-тѫ радость; [ѣ]Да ся прѣумножава
чрѣзъ мене ваша-та въ Іисуса Христа
похвала, съ мое-то дохожданіе пакъ при
васъ.
27 Обхождайте ся [ю]само достойно на еван-
геліе-то Христово, да бы, или кога дойдѫ
и вы видѭ, или като не сьмь при васъ,
да чуѭ за васъ, [я]че стоите въ единъ
духъ и [ѫ]сподвизавате ся [іѫ]единодушно за
28 вѣрѫ-тѫ евангелскѫ, И не ся устрашавате
въ нищо отъ противницы-тѣ; [а]което ще
бѫде доказателство за тѣхъ на погыбель,
[б]а за васъ на спасеніе, и то отъ Бога;
29 Защото, колкото за Христа, [в]вамъ е да-
рено, [г]не само да вѣрувате въ него, но и

а 1 Кор. 1; 2.
б Рим. 1; 7. 2 Кор. 1; 2. 1 Пет. 1; 2.
в Рим. 1; 8, 9. 1 Кор. 1; 4. Ефес. 1; 15, 16. Кол. 1; 3. 1 Сол. 1; 2. 2 Сол. 1; 3.
г Рим. 12; 13. 15; 26. 2 Кор. 8; 1. Гл. 4; 14, 15.
д Іоан. 6; 29. 1 Сол. 1; 3.
е Ст. 10.
ж 2 Кор. 3; 2. 7; 3.
з Ефес. 3; 1. 6; 20. Кол. 4; 3. 18. 2 Тим. 1; 8.
и Ст. 17.
і Гл. 4; 14.
к Рим. 1; 9. 9; 1. Гал. 1; 20. 1 Сол. 2; 5.
л Гл. 2; 26. 4; 1.
м 1 Сол. 3; 12. Филим. 6.
н Рим. 2; 18. 12; 2. Ефес. 5; 10.
о Дѣян. 24; 16. 1 Сол. 3; 13. 5; 23.
п 1 Кор. 1; 8.
р Іоан. 15; 4, 5. Ефес. 2; 10. Кол. 1; 6.
с Іоан. 15; 8. Ефес. 1; 12, 14.
т Гл. 4; 22.
у Гл. 2; 3.
ф Ст. 7.
х 2 Кор. 1; 11.
ц Рим. 8; 9.
ч Рим. 8; 19.
ш Рим. 5; 5.
щ Ефес. 6; 19, 20.
ъ 2 Кор. 5; 8.
ы 2 Тим. 4; 6.
ь Гл. 2; 24.
ѣ 2 Кор. 1; 14. 5; 12.
ю Ефес. 4; 1. Кол. 1; 10. 1 Сол. 2; 12. 4; 1.
я Гл. 4; 1.
ѫ Іуд. 3.
іѫ 1 Кор. 1; 10.
а 2 Сол. 1; 5.
б Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 11.
в Дѣян. 5; 41. Рим. 5; 3.
г Ефес. 2; 8.

30 да страдате за него; Като [д]имате истый-
тъ подвигъ, [е]какъвто сте видѣли въ ме-
не, и сега чуете *че е* въ мене.

ГЛАВА 2.

1 И тъй ако *има* нѣкое утѣшеніе въ Хри-
ста, или нѣкоя растуха отъ любовь, [а]или
нѣкое общеніе на Духа, [б]или нѣкое мило-
2 сердіе и сожалѣніе, [в]Испълнѣте радостьт-
тѫ ми, [г]да мыслите все едно *всичкы*, да
имате еднаквѫ любовь, *да сте* единоду-
3 шни *и* единомысленни. [д]Да *не правите* ни-
що отъ съперничество или отъ тщеславіе,
но [е]по смиреномудріе *всякой* единъ да и-
4 ма другыго по горень отъ себе си. [ж]Не
гледайте всякой само за себе си, но вся-
5 кой и за другы-тѣ. [з]Да бѫде въ васъ сѫ-
що-то мудруваніе, което *бѣше* и въ Хри-
6 ста Іисуса; [и]Който въ образъ Божій като
бѣ, [і]не го помысли похыщеніе да е равенъ
7 Богу, [к]Но обезслави себе си, като [л]прія
рабскый образъ, и [м]станѫ подобенъ на
8 человѣцы-тѣ; И като ся намѣри по образъ
както человѣкъ, смири себе си, и [н]по-
слушливъ бы даже до смърть, и смърть
9 на кръстъ. За това и Богъ го [о]прѣвъзвы-
ши, [п]и подари му име което е надъ вся-
10 ко *друго* име; [р]Така щото на Іисусово-то
име да ся поклони всяко колѣно отъ не-
11 бесны-тѣ и земны-тѣ и подземны-тѣ; [с]И
всякой языкъ да исповѣда че Іисусъ Хри-
стосъ е Господь, за славѫ на Бога Отца.
12 Заради това, възлюбленни мои, [т]каквото
сте *мя* вынѫгы слушали, не само както
когато сьмь при васъ, но сега много по-
вече като не сьмь при васъ, изработувайте
13 спасеніе-то си [у]съсъ страхъ и трепетъ, [ф]За-
щото Богъ е който дѣйствува въ васъ и хо-
тѣніе-то и дѣйствуваніе-то, споредъ *неговѫ-*
14 *тѫ* добрѫ волѭ. Правѣте всичко [х]безъ роп-
15 таніе и [ц]противорѣчіе, Да бѫдете безуко-
ризнени и незлобиви, [ч]чада Божіи непо-
рочны [ш]въ срѣдъ строптивъ и развращенъ
[щ]народъ, между които [ъ]свѣтите като свѣ-
16 тила на свѣтъ-тъ, Като държите слово-то
на *вѣчный-тъ* животъ, [ы]за моѭ похвалѫ въ
день-тъ Христовъ, [ь]че не сьмь тичалъ на-
празно, и не сьмь ся напразно трудилъ.

17 Но, [ѣ]ако и да ся приносямъ азъ въз-
ліяніе за жертвѫ-тѫ [ю]и за служеніе-то
на вашѫ-тѫ вѣрѫ, радувамъ ся [я]и сра-
18 дувамъ ся съсъ всичкы васъ. И така и
вы ся радувайте и срадувайте ся съ мене.
19 И надѣѭ ся на Господа Іисуса, скоро
да проводѭ до васъ [ѫ]Тимоѳея, да ся у-
тѣшѫ духомъ и азъ като разберѫ за ва-
20 ше-то състояніе. Защото нѣмамъ *другыго*
никото [ѭ]на еднакъвъ духъ *съ мене*, който
21 да ся погрыжи искренно за васъ; Понеже
[а]всичкы-тѣ търсятъ свое-то си; *а* не което
22 е на Христа Іисуса; А вы знаете него-
вѫ-тѫ вѣрность, [б]че както чадо съ отца
си слугува съ мене въ благовѣствованіе-то.
23 И тъй, надѣѭ ся него да проводѭ ту-
такси, щомъ разберѫ какъ ще стане съ
24 мене; А [в]увѣренъ сьмь въ Господа че и
25 самъ скоро ще дойдѫ. Помыслихъ обаче
за нуждно да проводѭ до васъ [г]Епафро-
дита, брата и сотрудника и [д]сподвижника
моего, а вашего [е]посланника, [ж]и служи-
26 теля на потрѣбѫ-тѫ ми; [з]Понеже милѣ-
яше за всичкы васъ и тѫжеше, защото
27 бѣхте чули че бѣ боленъ. И наистинѫ
болѣдува близу до смърть; но Богъ го
помилува, и не тъкмо него, но и мене,
28 да ми не стане скърбь върхъ скърбь. За
това и по скоро го проводихъ, да ся въз-
радувате като го видите пакъ, и азъ да
29 бѫдѫ по безскърбенъ. И тъй пріимѣте го
въ Господа съсъ всякѫ радость, и имайте
30 таквызи на [и]почесть; Понеже за дѣло-то
Христово наближи до смърть, защото прѣ-
зрѣ животъ-тъ си, [і]да допълни недоста-
тъкъ-тъ на ваши-тѣ къмъ мене услугы.

ГЛАВА 3.

1 При това, братіе мои, [а]радувайте ся въ
Господа: азъ да ви пишѫ все това исто-
то, колкото за мене не ми е досадно, а
2 за васъ е безопасно. [б]Пазѣте ся отъ псе-
та-та, пазѣте ся [в]отъ злы-тѣ работницы,
пазѣте ся [г]отъ лъжливо-то обрѣзаніе;
3 Защото [д]обрѣзаніе-то смы ный, [е]който
духомъ служимъ Богу, и ся [ж]хвалимъ
съ Христа Іисуса, и увѣреніе-то ни не е
4 на плъть-тѫ. [з]Ако и *да могѫ* азъ и на

д Кол. 2; 1.
е Дѣян. 16; 19 и дрг. 1 Сол. 2; 2.

—

а 2 Кор. 13; 14.
б Кол. 3; 12.
в Іоан. 3; 29.
г Рим. 12; 16. 15; 5. 1 Кор. 1; 10. 2 Кор. 13; 11. Гл. 1; 27. 3; 16. 4; 2. 1 Пет. 3; 8.
д Гал. 5; 26. Гл. 1; 15, 16. Іак. 3; 14.
е Рим. 12; 10. Ефес. 5; 21. 1 Пет. 5; 5.
ж 1 Кор. 10; 24, 33. 13; 5.
з Мат. 11; 29. Іоан. 13; 15. 1 Пет. 2; 21. 1 Іоан. 2; 6.
и Іоан. 1; 1, 2. 17; 5. 2 Кор. 4; 4. Кол. 1; 15. Евр. 1; 3.
і Іоан. 5; 18. 10; 33.
к Псал. 22; 6. Иса. 53; 3. Дан. 9; 26. Мар. 9; 12. Рим. 15; 3.
л Иса. 42; 1. 49; 3, 6. 52; 13. 53; 11. Іез. 34; 23, 24. Зах. 3; 8. Мат. 20; 28. Лук. 22; 27.
м Іоан. 1; 14. Рим. 1; 3. 8; 3. Гал. 4; 4. Евр. 2; 14, 17.
н Мат. 26; 39, 42. Іоан. 10; 18. Евр. 5; 8. 12; 2.
о Іоан. 17; 1, 2, 5. Дѣян. 2; 33. Евр. 2; 9.
п Ефес. 1; 20, 21. Евр. 1; 4.
р Иса. 45; 23. Мат. 28; 18. Рим. 14; 11. Отк. 5; 13.
с Іоан. 13; 13. Дѣян. 2; 36. Рим. 14; 9. 1 Кор. 8; 6. 12; 3.
т Гл. 1; 5.
у Ефес. 6; 5.
ф 2 Кор. 3; 5. Евр. 13; 21.
х 1 Кор. 10; 10. 1 Пет. 4; 9.
ц Рим. 14; 1.
ч Мат. 5; 45. Ефес. 5; 1.
ш 1 Пет. 2; 12.
щ Втор. 32; 5.
ъ Мат. 5; 14, 16. Ефес. 5; 8.
ы 2 Кор. 1; 14. 1 Сол. 2; 19.
ь Гал. 2; 2. 1 Сол. 3; 5.
ѣ 2 Тим. 4; 6.
ю Рим. 15; 16.
я 2 Кор. 7; 4. Кол. 1; 24.
ѫ Рим. 16; 21. 1 Сол. 3; 2.
ѭ Псал. 55; 13.
а 1 Кор. 10; 24, 33. 13; 5. 2 Тим. 4; 10, 16.
б 1 Кор. 4; 17. 1 Тим. 1; 2. 2 Тим. 1; 2.
в Гл. 1; 25. Филим. 22.
г Гл. 4; 18.
д Филим. 2.
е 2 Кор. 8; 23.
ж 2 Кор. 11; 9. Гл. 4; 18.
з Гл. 1; 8.
и 1 Кор. 16; 18. 1 Сол. 5; 12. 1 Тим. 5; 17.
і 1 Кор. 16; 17. Гл. 4; 10.

—

а 2 Кор. 13; 11. Гл. 4; 4. 1 Сол. 5; 16.
б Иса. 56; 10. Гал. 5; 15.
в 2 Кор. 11; 13.
г Рим. 2; 28. Гал. 5; 2.
д Втор. 10; 16. 30; 6. Іер. 4; 4. Рим. 2; 29. 4; 11, 12. Кол. 2; 11.
е Іоан. 4; 23, 24. Рим. 7; 6.
ж Гал. 6; 14.
з 2 Кор. 11; 18, 21.

плъть-тѫ да имамъ увѣреніе. Ако бы
другъ нѣкой мыслилъ че може да има
увѣреніе на плъть-тѫ, то азъ повече;
5 [и]Обрѣзанъ въ осмый-тъ день, [і]изъ родъ-тъ
Израилевъ, [к]отъ племе-то Веніаминово,
[л]Евреинъ отъ Евреи, по законъ-тъ [м]Фа-
6 рисей, [н]По ревность-тѫ [о]гонитель на цер-
квѫ-тѫ, [п]по правдѫ-тѫ на законъ-тъ [р]не-
7 порочень быхъ. [с]Но това което бѣше за
мене придобываніе, щетѫ го вмѣнихъ за
8 Христа; А още и вмѣнявамъ всичко-то
че е щета [т]поради прѣвъсходство-то на
познаваніе-то на Христа Іисуса Господа
моего; за когото изгубихъ всичко, и вмѣ-
нявамъ *всичко* за изметъ, *само* Христа да
9 придобыѭ, И да ся найдѫ въ него [у]безъ
да имамъ своѭ си отъ законъ-тъ прав-
дѫ, [ф]но *правдѫ*-тѫ която е отъ вѣрѫ-тѫ
Христовѫ, *то есть* правдѫ-тѫ, която е
10 отъ Бога чрѣзъ вѣрѫ-тѫ; Да познаѭ
него, и силѫ-тѫ на негово-то въскрьсеніе,
и [х]участіе-то въ неговы-тѣ страданія, съ-
11 образуванъ съсъ смьрть-тѫ му; [ц]Дано бы
да достигнѫ въ въскрьсеніе-то на мьртвы-
12 тѣ; Не [ч]че сьмь достигнѫлъ вече, или
сьмь [ш]станѫлъ вече съвършенъ; но гонѭ
исподиръ, дано постигнѫ това, за което
быхъ и постигнѫтъ отъ Христа Іисуса.
13 Братіе, азъ не мыслѭ себе си че сьмь
постигнѫлъ; но едно *правѭ*, [щ]задньо-то
забравямъ, [ъ]а къмъ прѣдньо-то ся про-
14 стирамъ, И [ы]тичамъ къмъ цѣль-тѫ за на-
градѫ-тѫ [ь]на горньо-то отъ Бога призва-
15 ніе въ Христа Іисуса. И тъй, ный които
смы [ѣ]съвършенни, [ю]това да мыслимъ, и
ако мыслите нѣщо инакъ, и него Богъ
16 ще ви открые. Но въ това въ което смы
достигнѫли, [я]по исто-то правило [ж]да жи-
вѣемъ, исто-то [іж]да мудрувамы.
17 Братіе, бѫдѣте мои [а]подражатели, и
сматряйте на тѣзи които ходятъ така,
18 [б]както имате насъ за примѣръ. Защото
ходятъ мнозина, за които много пѫти ви
казувахъ, а сега и съ плачъ ви казувамъ,
че тѣ *сѫ* [в]врагове на крьстъ-тъ Христовъ,
19 [г]На които сетнина-та е погыбель, [д]на които
богъ е търбухъ-тъ *имъ*, [е]и слава-та *имъ е*
въ срамотны-тѣ имъ работы, [ж]които му-
20 друватъ земны-тѣ нѣща. Защото наше-то
[з]жителство е на небеса, [и]отъ дѣто и Спа-
сителя [і]очакувамы Господа Іисуса Хри-
21 ста, [к]Който ще прѣобрази унижено-то на-
ше тѣло да стане съобразно съ негово-то
славно тѣло, [л]по дѣйствіе-то чрѣзъ което
може [м]и да покори всичко на себе си.

ГЛАВА 4.

1 За това, възлюбленни и [а]въжделѣнни
мои братіе, [б]радосте и вѣнче мой, така
2 [в]стойте въ Господа, любезни *мои.* Молѭ
Еводіѭ, молѭ и Синтихіѭ [г]да мудруватъ
3 исто-то въ Господа; Още, и тебе молѭ,
искренній *мой* съдружниче, помагай имъ,
които наедно съ мене ся [д]подвизавахѫ въ
благовѣствованіе-то, наедно и съ Климен-
та и другы-тѣ мои сътрудницы, на които
имена-та сѫ [е]въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ.
4 [ж]Радувайте ся всякога въ Господа; пакъ
5 ще рекѫ: Радувайте ся. Кротость-та ви
да бѫде позната на всичкы-тѣ человѣцы.
6 [з]Господь е близу. [и]За нищо недѣйте ся
грыжи; но во всяко съ благодареніе ка-
зувайте прошенія-та си на Бога съ мо-
7 литвѫ и моленіе; И [і]миръ Божій, който
прѣвъсходи всякой умъ, ще сохрани сьрд-
ца-та ви и помышленія-та ви въ Христа
Іисуса.
8 Слѣдователно, братіе, което е истинно,
което е честно, което е праведно, което
е чисто, което е любезно, [к]което е добро-
хвално, ако *има* нѣкоя добродѣтель, и ако
има нѣкоя похвала, това размышлявайте.
9 [л]Което сте и научили, и пріяли, и чули, и
видѣли въ мене, това правѣте; и [м]Богъ
на миръ-тъ ще бѫде съ васъ.
10 Азъ ся много възрадвахъ въ Господа,
че сега най послѣ показахте изново про-
цвѣтаѭщѫ вашѫ-тѫ за мене [н]грыжѫ;
за което ся погрыжихте, но нѣмахте бла-
11 говрѣміе. Не че по оскудность казувамъ
това; защото азъ ся научихъ да сьмь
задоволенъ [о]въ каквото ся намѣрвамъ.
12 [п]Знамъ да живѣѭ оскудно, знамъ и изо-
билно да живѣѭ; всякѫдѣ и всякакъ
сьмь наученъ, и да сьмь сытъ и да сьмь

и Быт. 17; 12.
і 2 Кор. 11; 22.
к Рим. 11; 1.
л 2 Кор. 11; 22.
м Дѣян. 23; 6. 26; 4, 5.
н Дѣян. 22; 3. Гал. 1; 13, 14.
о Дѣян. 8; 3. 9; 1.
п Рим. 10; 5.
р Лук. 1; 6.
с Мат. 13; 44.
т Иса. 53; 11. Іер. 9; 23, 24. Іоан. 17; 3. 1 Кор. 2; 2. Кол. 2; 2.
у Рим. 10; 3, 5.
ф Рим. 1; 17. 3; 21, 22. 9; 30. 10; 3, 6. Гал. 2; 16.
х Рим. 6; 3, 4, 5. 8; 17. 2 Кор. 4; 10, 11. 2 Тим. 2; 11, 12. 1 Пет. 4; 13.
ц Дѣян. 26; 7.
ч 1 Тим. 6; 12.
ш Евр. 12; 23.
щ Псал. 45; 10. Лук. 9; 62. 2 Кор. 5; 16.
ъ 1 Кор. 9; 24, 26. Евр. 6; 1.
ы 2 Тим. 4; 7, 8. Евр. 12; 1.
ь Евр. 3; 1.
ѣ 1 Кор. 2; 6. 14; 20.
ю Гал. 5; 10.
я Рим. 12; 16. 15; 5.
ж Гал. 6; 16.
іж Гл. 2; 2.
а 1 Кор. 4; 16. 11; 1. Гл. 4; 9. 1 Сол. 1; 6.
б 1 Пет. 5; 3.
в Гал. 1; 7. 2; 21. 6; 12. Гл. 1; 15, 16.
г 2 Кор. 11; 15. 2 Пет. 2; 1.
д Рим. 16; 18. 1 Тим. 6; 5. Тит. 1; 11.
е Осія 4; 7. 2 Кор. 11; 12. Гал. 6; 13.
ж Рим. 8; 5.
з Ефес. 2; 6, 19. Кол. 3; 1, 3.
и Дѣян. 1; 11.
і 1 Кор. 1; 7. 1 Сол. 1; 10. Тит. 2; 13.
к 1 Кор. 15; 43, 48, 49. Кол. 3; 4. 1 Іоан. 3; 2.
л Ефес. 1; 19.
м 1 Кор. 15; 26, 27.

—

а Гл. 1; 8.
б 2 Кор. 1; 14. Гл. 2; 16. 1 Сол. 2; 19, 20.
в Гл. 1; 27.
г Гл. 2; 2. 3; 16.
д Рим. 16; 3. Гл. 1; 27.
е Исх. 32; 32. Псал. 69; 28. Дан. 12; 1. Лук. 10; 20. Отк. 3; 5. 13; 8. 20; 12. 21; 27.
ж Рим. 12; 12. Гл. 3; 1. 1 Сол. 5; 16. 1 Пет. 4; 13.
з Евр. 10; 25. Іак. 5; 8, 9. 1 Пет. 4; 7. 2 Пет. 3; 8, 9. Вижь и 2 Сол. 2; 2.
и Псал. 55; 22. Прит. 16; 3. Мат. 6; 25. Лук. 12; 22. 1 Пет. 5; 7.
і Іоан. 14; 27. Рим. 5; 1. Кол. 3; 15.
к 1 Сол. 5; 22.
л Гл. 3; 17.
м Рим. 15; 33. 16; 20. 1 Кор. 14; 33. 2 Кор. 13; 11. 1 Сол. 5; 23. Евр. 13; 20.
н 2 Кор. 11; 9.
о 1 Тим. 6; 6, 8.
п 1 Кор. 4; 11. 2 Кор. 6; 10. 11; 27.

гладенъ, и да сьмь въ изобиліе и да сьмь
13 въ скудость. Всичко могѫ [р]чрѣзъ Христа,
14 който мя укрѣпява. Но добрѣ сторихте
15 че [с]зѣхте участіе въ скърбь-тѫ ми. А и
вы, Филиппяне, знаете че въ начало-то
на благовѣствованіе-то, когато излѣзохъ
изъ Македоніѭ, [т]ни една церква не влѣзе
въ съобщеніе съ мене, за даваніе и за
16 земаніе, тъкмо едни вы; Защото и въ
Солунь и еднъжь и дважь проваждахте
17. ми въ нуждѫ-тѫ *ми*. Не че ищѫ даръ-тъ,
но ищѫ [у]плодъ-тъ който ся умножава
18 за вашѫ смѣткѫ. Но пріяхъ всичко, и и-
мамъ изобилно; удоволихъ ся като пріяхъ
[ф]отъ Епафродита *проводено-то* отъ васъ,
[х]благоуханнѫ миризмѫ, [ц]жертвѫ пріятнѫ,
19 благоугоднѫ Богу. А Богъ мой [ч]ще ис-
пълни всякѫ вашѫ потрѣбѫ, [ш]по свое-
то богатство въ славѫ-тѫ, чрѣзъ Христа
20 Іисуса. [щ]А Богу и Отцу нашему да бѫде
слава въ вѣкы вѣковъ. Аминь.
21 Поздравѣте въ Христа Іисуса всякого
святаго. Поздравяватъ вы братія-та, [ъ]които
22 сѫ съ мене. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ
святіи, а [ы]наипаче които сѫ отъ Кеса-
23 ревъ-тъ домъ. [ь]Благодать-та на Господа
нашего Іисуса Христа да бѫде съсъ всич-
кы васъ. Аминь.

КЪ КОЛОССЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ, съ воліѭ-тѫ Божіѭ, [а]апостолъ
2 Іисусъ Христовъ, и братъ Тимоѳей, До
святы-тѣ [б]и вѣрны-тѣ въ Христа братія,
които сѫ въ Колоссѫ; [в]благодать вамъ
и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа
Іисуса Христа.
3 [г]Благодаримъ Бога и Отца на Господа
нашего Іисуса Христа, моляще ся вынѫгы
4 за васъ, [д]Като чухмы вашѫ-тѫ въ Хри-
ста Іисуса вѣрѫ, [е]и любовь-тѫ ви къмъ
5 всичкы-тѣ святыи, Зарадъ надеждѫ-тѫ
[ж]която ся пази за васъ на небеса; за
коіѭто сте чули отъ понапрѣдъ въ истин-
6 но-то слово на евангеліе-то, Което дойде
въ васъ, [з]както и въ всичкый-тъ свѣтъ;
[и]и приноси плодъ [и расте,] както и въ
васъ, отъ който день сте чули и познали
7 [і]Божіѭ-тѫ благодать въ истинѫ-тѫ; Как-
то сте и научили отъ [к]Епафраса възлю-
бленный-тъ нашъ съслужникъ, който е за
8 васъ [л]вѣренъ служитель Христовъ, Който
ни и яви [м]вашѫ-тѫ чрѣзъ Духа любовь.
9 [н]За това и ный отъ день-тъ въ който смы
чули, не прѣстанувамы да ся молимъ за
васъ и да просимъ *отъ Бога*, [о]да ся ис-
пълните [п]съ познаніе-то на неговѫ-тѫ
воліѭ, [р]въ всякѫ прѣмудрость и духовно
10 разумѣніе, [с]Да ходите достойно Господу,
да *му* [т]угождавате въ всичко, и да [у]при-
носите плодъ во всяко добро дѣло, и да
11 растете въ познаніе-то Божіе. [ф]Възмог-
вани въ всичкѫ силѫ по могущество-то
на неговѫ-тѫ славѫ, [х]во всяко търпѣніе
12 и дълготърпѣніе [ц]съ радость; [ч]Благода-
ряще *Бога* Отца който ны удостои за у-
частіе-то [ш]въ наслѣдіе-то на святыи-тѣ
13 во видѣлинѫ-тѫ, Който ны избави [щ]отъ
власть-тѫ на тьмнинѫ-тѫ, [ъ]и прѣмѣсти
ны въ царство-то на [ы]възлюбленнаго Сына
14 своего, [ь]Въ котото имамы искупуваніе-то
чрѣзъ кръвь-тѫ му, прощеніе-то на грѣ-
15 хове-тѣ; Който е [ѣ]образъ на невидимаго
Бога, [ю]първороденъ **прѣди* вси-тѣ твари;
16 Понеже [я]чрѣзъ него бы създадено всичко,

р Іоан. 15; 5. 2 Кор. 12; 9.
с Гл. 1; 7.
т 2 Кор. 11; 8, 9.
у Рим. 15; 28. Тит. 3; 14.
ф Гл. 2; 25.
х Евр. 13; 16.
ц 2 Кор. 9; 12.
ч Псал. 23; 1. 2 Кор. 9; 8.
ш Ефес. 1; 7. 3; 16.
щ Рим. 16; 27. Гал. 1; 5.
ъ Гал. 1; 2.
ы Гл. 1; 13.
ь Рим. 16; 24.

а Ефес. 1; 1.
б 1 Кор. 4; 17. Ефес. 6; 21.
в Гал. 1; 3.
г 1 Кор. 1; 4. Ефес. 1; 16. Фил. 1; 3. 4; 6.
д Ефес. 1; 15. Ст. 9. Филим. 5.
е Евр. 6; 10.
ж 2 Тим. 4; 8. 1 Пет. 1; 4.
з Мат. 24; 14. Мар. 16; 15. Рим. 10; 18. Ст. 23.
и Мар. 4; 8. Іоан. 15; 16. Фил. 1; 11.
і 2 Кор. 6; 1. Ефес. 3; 2. Тит. 2; 11. 1 Пет. 5; 12.
к Гл. 4; 12. Филим. 23.
л 2 Кор. 11; 23. 1 Тим. 4; 6.
м Рим. 15; 30.
н Ефес. 1; 15, 16. Ст. 3, 4.
о 1 Кор. 1; 5.
п Рим. 12; 2. Ефес. 5; 10, 17.
р Ефес. 1; 8.
с Ефес. 4; 1. Фил. 1; 27. 1 Сол. 2; 12.
т 1 Сол. 4; 1.
у Іоан. 15; 16. 2 Кор. 9; 8. Фил. 1; 11. Тит. 3; 1. Евр. 13; 21.
ф Ефес. 3; 16. 6; 10.
х Ефес. 4; 2.
ц Дѣян. 5; 41. Рим. 5; 3.
ч Ефес. 5; 20. Гл. 3; 15.
ш Дѣян. 26; 18. Ефес. 1; 11.
щ Ефес. 6; 12. Евр. 2; 14. 1 Пет. 2; 9.
ъ 1 Сол. 2; 12. 2 Пет. 1; 11.
ы Мат. 3; 17. Ефес. 1; 6.
ь Ефес. 1; 7.
ѣ 2 Кор. 4; 4. Евр. 1; 3.
ю Отк. 3; 14.
* *Или надъ.*
я Іоан. 1; 3. 1 Кор. 8; 6. Ефес. 3; 9. Евр. 1; 2.

което е на небеса-та и което е на земѭ-тѫ,
видимо-то и невидимо-то, прѣстоли было,
или [ж]господства, или началства, или вла-
сти, всичко-то [іж]чрѣзъ него и зарадъ него
17 ся създаде; [а]И той е прѣди всичко, и
18 всичко-то чрѣзъ него състои. [б]И той е
глава на тѣло-то на церквѫ-тѫ; който
е начатъкъ, [в]първороденъ изъ мъртвы-тѣ,
19 за да има той първенство во всичко; За-
щото въ него благоволи *Отецъ* [г]да ся
20 всели всичка-та пълнота, [д]И чрѣзъ него
да примири [е]всичко-то съсъ себе си, ка-
то [ж]умири чрѣзъ него, съ кръвь-тѫ на
неговъ-тъ крьстъ, и земны-тѣ и небе-
сны-тѣ.
21 И васъ, [з]които бѣхте нѣкога си отчу-
ждени и врагове споредъ помыслы-тѣ [и]въ
22 злы-тѣ дѣла, Примири сега [і]чрѣзъ тѣло-
то на неговѫ-тѫ плъть, чрѣзъ смрьть-тѫ,
[к]да вы прѣдстави прѣдъ себе си святы и
23 непорочны и неповинны; Ако прѣбѫдете
[л]основани и твърди во вѣрѫ-тѫ, [м]и не-
подвижни отъ надеждѫ-тѫ на евангеліе-
то което сте чули, [н]проповѣдано-то [о]на
всякѫ тварь която е подъ небеса-та, [п]на
което азъ Павелъ станѫхъ служитель.
24 [р]Сега ся радувамъ въ страданія-та си
[с]за васъ, и запълнямъ въ мое-то тѣло
[т]недостатъкъ-тъ на Христовы-тѣ скърби,
зарадъ [у]негово-то тѣло, което е церква-
25 та; На коіѭто азъ станѫхъ служитель
[ф]по Божіе смотреніе, което ми ся даде
заради васъ, да испълнѭ *проповѣдь-тѫ* на
26 слово-то Божіе, [х]Тайнѫ-тѫ която бѣше
скрыта отъ вѣкове-тѣ и отъ родове-тѣ, и
27 [ц]сега ся яви на неговы-тѣ святыи; [ч]На
които благоизволи Богъ да яви, какво е
[ш]богатство-то на славѫ-тѫ на тѫзи тайнѫ
между языцницы-тѣ, което е Христосъ во
28 васъ, [щ]надежда-та на славѫ-тѫ; Когото
ный проповѣдувамы, и [ъ]съвѣтувамы вся-
кого человѣка, и поучавамы всякого че-
ловѣка во всякѫ прѣмудрость, [ы]да прѣд-
ставимъ всякого человѣка съвършенъ въ
29 Христа Іисуса; [ь]За което ся и трудѭ, и
[ѣ]подвизавамъ ся [ю]по дѣйствіе-то негово,
което дѣйствува въ мене силно.

ГЛАВА 2.

1 Защото ищѫ да знаете [а]какъвъ голѣмъ
подвигъ имамъ за васъ и за тѣзи които
сѫ въ Лаодикіѭ, и за тѣзи които не сѫ
2 виждали лице-то ми въ плъть, [б]Да ся у-
тѣшатъ сърдца-та имъ, [в]съединени купно
въ любовь, и во всяко богатство на съ-
вършенно разумѣніе, [г]да познаѭтъ тай-
3 нѫ-тѫ на Бога и Отца и на Христа, [д]Въ
когото сѫ скрыты всичкы-тѣ съкровища
4 на прѣмудрость-тѫ и на знаніе-то. А това
ви казувамъ, [е]да вы не прѣльсти нѣкой
5 съ убѣдителны рѣчи; Защото [ж]ако и да
не сьмь съ васъ тѣломъ, но духомъ сьмь
съ васъ, и радувамъ ся като [з]гледамъ на-
редѫ-тѫ ви, и [и]постоянство-то ви въ вѣ-
6 рѫ-тѫ Христовѫ. И тъй, [і]както сте пріяли
Христа Іисуса Господа, въ него ходѣте,
7 [к]Вкоренени и назидани въ него, и утвър-
дени въ вѣрѫ-тѫ, както бѣхте научени,
и прѣуспѣвайте въ неіѭ съ благодареніе.
8 *Братіе*, [л]гледайте да вы не заплѣни нѣ-
кой съ философіѭ и съ празнѫ измамѫ
[м]по прѣданіе человѣческо, [н]по стихіи-тѣ
9 на свѣтъ-тъ, а не по Христа; Защото [о]въ
него обитава тѣлесно всичка-та пълнота
10 на божество-то, [п]И вы имате пълнотѫ въ
него, [р]който е глава на [с]всяко началство
11 и власть; Въ когото и [т]обрѣзани быхте
съ нерѫкотворенно обрѣзаніе и [у]съблѣ-
кохте грѣховно-то тѣло на плъть-тѫ чрѣзъ
12 обрѣзаніе-то Христово. [ф]Спогребени съ
него въ крьщеніе-то, въ което и [х]съвъс-
крьснѫхте [ц]чрѣзъ вѣрѫ-тѫ на дѣйствіе-
то отъ Бога, [ч]който го въскрьси отъ мър-
13 твы-тѣ. [ш]И васъ, като бѣхте мъртви въ
прѣгрѣшенія-та и въ необрѣзаніе-то на
плъть-тѫ си, съживи съ него, като про-
14 сти вси-тѣ наши прѣстѫпленія; И като
[щ]истрѣби противный-тъ намъ съ постано-
вленія-та записъ, който бѣше противъ
насъ, и махнѫ го отъ срѣдъ, и прикова го
15 на крьстъ-тъ; И като [ъ]съблѣче [ы]началства-
та и власти-тѣ, изведе гы на позоръ явно
и въстържествува надъ тѣхъ чрѣзъ него.
16 И тъй, [ь]да вы не осѫжда никой [ѣ]за

ж Рим. 8; 38. Ефес. 1; 21. Гл. 2; 10, 15. 1 Пет. 3; 22.
іж Рим. 11; 36. Евр. 2; 10.
а Іоан. 1; 1, 3. 17; 5. 1 Кор. 8; 6.
б 1 Кор. 11; 3. Ефес. 1; 10, 22. 4; 15. 5; 23.
в Дѣян. 26; 23. 1 Кор. 15; 20, 23. Отк. 1; 5.
г Іоан. 1; 16. 3; 34. Гл. 2; 9. 3; 11.
д 2 Кор. 5; 18.
е Ефес. 1; 10.
ж Ефес. 2; 14, 15, 16.
з Ефес. 2; 1, 2, 12, 19. 4; 18.
и Тит. 1; 15, 16.
і Ефес. 2; 15, 16.
к Лук. 1; 75. Ефес. 1; 4. 5; 27. 1 Сол. 4; 7. Тит. 2; 14. Іуд. 24.
л Ефес. 3; 17. Гл. 2; 7.
м Іоан. 15; 6.
н Рим. 10; 18.
о Ст. 6.
п Дѣян. 1; 17. 2 Кор. 3; 6. 4; 1. 5; 18. Ефес. 3; 7. Ст. 25. 1 Тим. 2; 7.
р Рим. 5; 3. 2 Кор. 7; 4.
с Ефес. 3; 1, 13.
т 2 Кор. 1; 5, 6. Фил. 3; 10. 2 Тим. 1; 8. 2; 10.
у Ефес. 1; 23.
ф 1 Кор. 9; 17. Гал. 2; 7. Ефес. 3; 2. Ст. 23.
х Рим. 16; 25. 1 Кор. 2; 7. Ефес. 3; 9.
ц Мат. 13; 11. 2 Тим. 1; 10.
ч 2 Кор. 2; 14.
ш Рим. 9; 23. Ефес. 1; 7. 3; 8.
щ 1 Тим. 1; 1.
ъ Дѣян. 20; 20, 27, 31.
ы 2 Кор. 11; 2. Ефес. 5; 27. Ст. 22.
ь 1 Кор. 15; 10.
ѣ Гл. 2; 1.
ю Ефес. 1; 19. 3; 7, 20.

—

а Гл. 1; 29. Фил. 1; 30. 1 Сол. 2; 2.
б 2 Кор. 1; 6.
в Гл. 3; 14.
г Фил. 3; 8. Гл. 1; 9.
д 1 Кор. 1; 24. 2; 6, 7. Ефес. 1; 8. Гл. 1; 9.
е Рим. 16; 18. 2 Кор. 11; 13. Ефес. 4; 14. 5; 6. Ст. 8, 18.
ж 1 Кор. 5; 3. 1 Сол. 2; 17.
з 1 Кор. 14; 40.
и 1 Пет. 5; 9.
і 1 Сол. 4; 1. Іуд. 3.
к Ефес. 2; 21, 22. 3; 17. Гл. 1; 23.
л Іер. 29; 8. Рим. 16; 17. Ефес. 5; 6. Ст. 18. Евр. 13; 9.
м Мат. 15; 2. Гал. 1; 14. Ст. 22.
н Гал. 4; 3, 9. Ст. 20.
о Іоан. 1; 14. Гл. 1; 19.
п Іоан. 1; 16.
р Ефес. 1; 20, 21. 1 Пет. 3; 22.
с Гл. 1; 16.
т Втор. 10; 16. 30; 6. Іер. 4; 4. Рим. 2; 29. Фил. 3; 3.
у Рим. 6; 6. Ефес. 4; 22. Гл. 3; 8. 9.
ф Рим. 6; 4.
х Гл. 3; 1.
ц Ефес. 1; 19. 3; 7.
ч Дѣян. 2; 24.
ш Ефес. 2; 1, 5, 6, 11.
щ Ефес. 2; 15, 16.
ъ Быт. 3; 15. Псал. 68; 18. Иса. 53; 12. Мат. 12; 29. Лук. 10; 18. 11; 22. Іоан. 12; 31. 16; 11. Ефес. 4; 8. Евр. 2; 14.
ы Ефес. 6; 12.
ь Рим. 14; 3, 10, 13.
ѣ Рим. 14; 2, 17. 1 Кор. 8; 8.

яденіе или за піеніе или [ю]за това което
ся относи до нѣкой праздникъ, или до
17 новолуніе, или до сѫбботы; [я]Които сѫ
сѣнка на бѫдѫщо-то, а тѣло-то е Хри-
18 стово. [ж]Никой съ измамѫ да вы не лиши
отъ наградѫ-тѫ съсъ самоволно смире-
номудріе и съ ангелослуженіе като ся
вглѫбява въ нѣща които не е видѣлъ, и
напразно ся надува [іж]съ плътскый-тъ си
19 умъ, А [а]не държи главѫ-тѫ *Христа*, отъ
когото всичко-то тѣло чрѣзъ ставы-тѣ и
свърскы-тѣ снабдѣно и свързано, расте по
20 Божіе нараснуваніе. И тъй ако сте съ
Христа [б]умрѣли колкото [в]за стихіи-тѣ на
свѣтъ-тъ, то [г]защо, като че сте живи на
21 свѣтъ-тъ, държите постановленія? [д]„Не
похващай, не вкусвай, не пипай:" които
22 всичкы отъ употрѣбеніе ся развалятъ, [е]По
23 человѣческы заповѣди и ученія? [ж]Които
иматъ *само* видъ на прѣмудрость [з]въ са-
моволно богослуженіе и смиреномудріе и
непощадѣніе на тѣло-то, не за никаквѫ
почесть, въ насыщеніе на плъть-тѫ.

ГЛАВА 3.

1 И тъй, [а]ако сте съвъскрьснѫли съ Хри-
ста, търсѣте горньо-то, [б]дѣто Христосъ
2 сѣднѫ отдесно на Бога. Мыслѣте за гор-
3 ньо-то, *а* не за земно-то. [в]Защото умрѣхте,
[г]и животъ-тъ ви е скрытъ съ Христа въ
4 Бога. [д]Когато Христосъ, [е]животъ-тъ нашъ,
ся яви, тогазь и вы съ него ще ся явите
[ж]въ славѫ.
5 И тъй [з]умъртвѣте земны-тѣ ваши [и]у-
дове, [і]блудъ, нечистотѫ, страсть, злѫ [к]по-
хоть, и лихоимство, [л]което е идолослу-
6 женіе; [м]Заради които иде гнѣвъ Божій
7 [н]върхъ сынове-тѣ на непокорство-то; [о]Въ
които сте и вы нѣкога си ходили, когато
8 живѣехте въ тѣхъ; А [п]сега отхвърлѣте
и вы всичко това, гнѣвъ, ярость, злобѫ,
хуленіе, [р]срамотны рѣчи отъ уста-та си.
9 [с]Недѣйте говори лъжѫ единъ на другъ,
[т]като ся съблѣкохте вече отъ ветхый-тъ
10 человѣкъ съ дѣла-та му, И облѣкохте ся
въ новый-тъ, [у]който ся подновява въ по-
знаніе, [ф]по образъ-тъ [х]на того който го
11 е създалъ; Дѣто [ц]нѣма Еллинъ нито Іу-
деинъ, обрѣзаніе и необрѣзаніе, варваръ,
Скиѳъ, рабъ, свободенъ; но [ч]все и въ
12 все Христосъ. И тъй, [ш]като избранны Бо-
жіи святы и възлюбленны, [щ]облѣчѣте ся
[ъ]въ милосердіе, благость, смиреномудріе,
13 кротость, дълготърпѣніе; [ы]Прѣтърпѣвайте
си единъ на другъ, и единъ на другъ си
прощавайте, ако бы нѣкой да има върхъ
нѣкого тѫжбѫ; както и Христосъ е про-
14 стилъ вамъ, така и вы; [ь]И надъ всичко
това [ѣ]*облѣчѣте ся* въ любовь-тѫ, [ю]която
15 е свърска на съвършенство-то. И [я]миръ
Божій да владѣе въ сърдца-та ви, [ж]на
който сте призвани [іж]въ едно тѣло, [а]и
16 благодарни бывайте. Слово-то Христово
да ся вселява въ васъ богатно съсъ всякѫ
прѣмудрость; учѣте ся и вразумявайте ся
[б]въ псалмы и пѣнія и пѣсни духовны, като
пѣете Господу [в]съ благодать въ сърдца-та
17 си. И [г]все що правите словомъ или дѣломъ,
всичко *правѣте* въ име-то на Господа Іи-
суса [д]благодаряще чрѣзъ него Бога и Отца.
18 [е]Жены, покорявайте ся на свои-тѣ си
19 мѫжіе, [ж]както подобава въ Господа. [з]Мѫ-
жіе, любѣте жены-тѣ си, и [и]не бывайте
20 жестокы къмъ тѣхъ. [і]Чада, бѫдѣте по-
слушны на родители-тѣ си [к]во всичко, за-
21 щото това е благоугодно Господу. [л]Отци,
не раздразняйте чада-та си, да не мало-
22 душествуватъ. [м]Раби, бѫдѣте [н]въ всичко
послушни [о]на ваши-тѣ по плъть господа-
ри, не съ работеніе *само* прѣдъ очи-тѣ *имъ*
както человѣкоугодници, но съ простотѫ
23 сърдечнѫ бояще ся отъ Бога. И [п]все що
правите, работѣте отъ душѫ, като на Го-
24 спода, а не като на человѣцы; Понеже
[р]знаете че ще пріемете отъ Господа за-
платѫ-тѫ на наслѣдіе-то; [с]защото на Го-
25 спода Христа слугувате. А който струва
неправдѫ, ще пріеме заплатѫ-тѫ на не-
правдѫ-тѫ си, и [т]нѣма лицепріятіе.

ГЛАВА 4.

1 Господари, [а]отдавайте на рабы-тѣ си

ю Рим. 14; 5. Гал. 4; 10.
я Евр. 8; 5. 9; 9. 10; 1.
ж Ст. 4, 23.
іж Іез. 13; 3. 1 Тим. 1; 7.
а Ефес. 4; 15, 16.
б Рим. 6; 3, 5. 7; 4, 6. Гал. 2; 19. Ефес. 2; 15.
в Ст. 8.
г Гал. 4; 3, 9.
д 1 Тим. 4; 3.
е Иса. 29; 13. Мат. 15; 9. Тит. 1; 14.
ж 1 Тим. 4; 8.
з Ст. 18.
—
а Рим. 6; 5. Ефес. 2; 6. Гл. 2; 12.
б Рим. 8; 34. Ефес. 1; 20.
в Рим. 6; 2. Гал. 2; 20. Гл. 2; 20.
г 2 Кор. 5; 7. Гл. 1; 5.
д 1 Іоан. 3; 2.
е Іоан. 11; 25. 14; 6.
ж 1 Кор. 15; 43. Фил. 3; 21.
з Рим. 8; 13. Гал. 5; 24.
и Рим. 6; 13.
і Ефес. 5; 3.
к 1 Сол. 4; 5.
л Ефес. 5; 5.
м Рим. 1; 18. Ефес. 5; 6. Отк. 22; 15.
н Ефес. 2; 2.
о Рим. 6; 19, 20. 7; 5. 1 Кор. 6; 11. Ефес. 2; 2. Тит. 3; 3.
п Ефес. 4; 22. Евр. 12; 1. Іак. 1; 21. 1 Пет. 2; 1.
р Ефес. 4; 29. 5; 4.
с Лев. 19; 11. Ефес. 4; 25.
т Ефес. 4; 22, 24.
у Рим. 12; 2.
ф Ефес. 4; 23, 24.
х Ефес. 2; 10.
ц Рим. 10; 12. 1 Кор. 12; 13. Гал. 3; 28. 5; 6. Ефес. 6; 8.
ч Ефес. 1; 23.
ш Ефес. 4; 24.
щ 1 Сол. 1; 4. 1 Пет. 1; 2. 2 Пет. 1; 10.
ъ Гал. 5; 22. Ефес. 4; 2, 32. Фил. 2; 1.
ы Мар. 11; 25. Ефес. 4; 2, 32.
ь 1 Пет. 4; 8.
ѣ Іоан. 13; 34. Рим. 13; 8. 1 Кор. 13. Ефес. 5; 2. Гл. 2; 2. 1 Сол. 4; 9. 1 Тим. 1; 5. 1 Іоан. 3; 23. 4; 21.
ю Ефес. 4; 3.
я Рим. 14; 17. Фил. 4; 7.
ж 1 Кор. 7; 15.
іж Ефес. 2; 16, 17. 4; 4.
а Гл. 2; 7. Ст. 17.
б 1 Кор. 14; 26. Ефес. 5; 19.
в Гл. 4; 6.
г 1 Кор. 10; 31.
д Рим. 1; 8. Ефес. 5; 20. Гл. 1; 12. 2; 7. 1 Сол. 5; 18. Евр. 13; 15.
е Ефес. 5; 22. Тит. 2; 5. 1 Пет. 3; 1.
ж Ефес. 5; 3.
з Ефес. 5; 25, 28, 33. 1 Пет. 3; 7.
и Ефес. 4; 31.
і Ефес. 6; 1.
к Ефес. 5; 24. Тит. 2; 9.
л Ефес. 6; 4.
м Ефес. 6; 5 и дрг. 1 Тим. 6; 1. Тит. 2; 9. 1 Пет. 2; 18.
н Ст. 20.
о Филим. 16.
п Ефес. 6; 6, 7.
р Ефес. 6; 8.
с 1 Кор. 7; 22.
т Рим. 2; 11. Ефес. 6; 9. 1 Пет. 1; 17. Вижь и Втор. 10; 17.
—
а Ефес. 6; 9.

праведно-то и равно-то, като знаете че и
вы имате Господарь на небеса.
2 [б]На молитвѫ бѫдѣте постоянни, и бо-
дърствувайте въ неѭ [в]съ благодареніе;
3 [г]Молѣте ся още и за насъ, [д]да ни отвори
Богъ врата на слово-то, да говорѭ [е]тай-
нѫ-тѫ Христовѫ, [ж]за коіѫто сьмь и вър-
4 занъ, Да ѭ явѭ, както ми подобава да
5 говорѭ. Къмъ външни-тѣ [з]обхождайте ся
съ мудрость, като [и]искупувате врѣме-то.
6 Говореніе-то ви да бѫде вынѫгы [і]съ бла-
годать, [к]подправено съсъ соль, [л]да знаете
какъ трѣбва да отговаряте всякому едному.
7 [м]Колкото за мене, ще ви искаже всич-
ко-то Тихикъ възлюбленный братъ, и вѣ-
ренъ служитель и сослужникъ въ Госпо-
8 да, [н]Когото само за това проводихъ до
васъ, да разбере състояніе-то ви, и да у-
9 тѣши сърдца-та ви, [о]Съ Онисима вѣрнаго
и любезнаго брата, който е отъ васъ; ще
10 ви искажѫтъ за тука всичко. Поздравява
вы [п]Аристархъ, сплѣнникъ-тъ ми, и [р]Мар-
ко сродникъ-тъ на Варнавѫ, (за когото
пріехте порѫчваніе; ако дойде при васъ,
11 пріимѣте го;) И Іисусъ нарицаемый Іустъ,
които сѫ отъ обрѣзаны-тѣ; тѣ *ми сѫ* е-
динственни-тѣ сотрудници въ царство-то
12 Божіе, които ми станѫхѫ утѣшеніе. По-
здравява вы [с]Епафрасъ, рабъ Христовъ,
който е отъ васъ, и който всякога за васъ
ся [т]подвизава въ молитвы-тѣ да стоите
[у]съвършенни и испълнени во всякѫ волѭ
13 Божіѭ. Защото свидѣтелствувамъ за не-
го, че има голѣмѫ ревность за васъ, и за
тѣзи които сѫ въ Лаодикіѭ и въ Іера-
14 поль. Поздравява вы възлюбленный-тъ
15 [ф]Лука лѣкарь-тъ, и [х]Димасъ. Поздравѣте
братія-та които сѫ въ Лаодикіѭ, и Ним-
16 фана и [ц]домашнѭ-тѫ му церквѫ. [ч]И ка-
то прочетете писмо-то помежду си, сто-
рѣте да ся прочете и въ церквѫ-тѫ на
Лаодикійцы-тѣ; и това което е изъ Лао-
17 дикіѭ да *го* прочетете и вы. И [ш]речѣте
Архиппу: Внимай [щ]на служеніе-то, което
си пріелъ въ Господа, да го испълнишь.
18 [ъ]Поздравеніе-то *сьмь писалъ* азъ Павелъ съ
рѫкѫ-тѫ си. [ы]Помнѣте оковы-тѣ ми. [ь]Бла-
годать да бѫде съ васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ПЪРВО-ТО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ и [а]Силуанъ и Тимоѳей до Со-
лунскѫ-тѫ церквѫ въ Бога Отца и Го-
спода Іисуса Христа, [б]благодать вамъ и
миръ отъ Бога Отца нашего и Господа
Іисуса Христа.
2 [в]Благодаримъ всякога Бога за всичкы
васъ, и поменувамы вы въ молитвы-тѣ
3 си, Като помнимъ [г]непрѣстанно [д]ваше-то
дѣло на вѣрѫ-тѫ, [е]и трудъ-тъ на любовь-
тѫ, и търпѣніе-то на надеждѫ-тѫ въ Го-
спода нашего Іисуса Христа, прѣдъ Бога
4 и Отца нашего. Понеже знаемъ, братіе
възлюбленни отъ Бога, ваше-то [ж]избраніе.
5 Защото [з]наше-то къмъ васъ благовѣство-
ваніе не станѫ само съсъ слово, но и съсъ
силѫ, и [и]съ Духа Святаго, [і]и съ голѣмо
удостовѣреніе, [к]както знаете какви бѣхмы
6 заради васъ помежду вы. И [л]вы станѫхте
подражатели намъ и Господу като при
много утѣсненія пріехте слово-то [м]съ ра-
7 дость на Духа Святаго; Така щото ста-
нѫхте примѣръ на вси-тѣ вѣрующы които
8 сѫ въ Македоніѭ и въ Ахаіѭ. Защото
отъ васъ ся [н]прогласи слово-то Господне,

б Лук. 18; 1. Рим. 12; 12. Ефес. 6; 18. 1 Сол. 5; 17, 18.
в Гл. 2; 7. 3; 15.
г Ефес. 6; 19. 2 Сол. 3; 1.
д 1 Кор. 16; 9. 2 Кор. 2; 12.
е Мат. 13; 11. 1 Кор. 4; 1. Ефес. 6; 19. Гл. 1; 26. 2; 2.
ж Ефес. 6; 20. Фил. 1; 7.
з Ефес. 5; 15. 1 Сол. 4; 12.
и Ефес. 5; 16.
і Екк 10; 12. Гл. 3; 16.
к Мар. 9; 50.
л 1 Пет. 3; 15.
м Ефес. 6; 21.
н Ефес. 6; 22.
о Филим. 10.
п Дѣян. 19; 29. 20; 4. 27; 2. Филим. 24.
р Дѣян. 15; 37. 2 Тим. 4; 11.
с Гл. 1; 7. Филим. 23.
т Рим. 15; 30.
у Мат. 5; 48. 1 Кор. 2; 6. 14; 20. Фил. 3; 15. Евр. 5; 14.
ф 2 Тим. 4; 11.
х 2 Тим. 4; 10. Филим. 24.
ц Рим. 16; 5. 1 Кор. 16; 19.
ч 1 Сол. 5; 27.
ш Филим. 2.
щ 1 Тим. 4; 6.
ъ 1 Кор. 16; 21. 2 Сол. 3; 17.
ы Евр. 13; 3.
ь Евр. 13; 25.

—

а 2 Кор. 1; 19. 2 Сол. 1; 1. 1 Пет. 5; 12.
б Ефес. 1; 2.
в Рим. 1; 8. Еф. 1; 16. Филим. 4.
г Гл. 2; 13.
д Іоан. 6; 29. Гал. 5; 6. Гл. 3; 6. 2 Сол. 1; 3, 11. Іак. 2; 17.
е Рим. 16; 6. Евр. 6; 10.
ж Кол. 3; 12. 2 Сол. 2; 13.
з Мар. 16; 20. 1 Кор. 2; 4. 4; 20.
и 2 Кор. 6; 6.
і Кол. 2; 2. Евр. 2; 3.
к Гл. 2; 1, 5, 10, 11. 2 Сол. 3; 7.
л 1 Кор. 4; 16. 11; 1. Фил. 3; 17. Гл. 2; 14. 2 Сол. 3; 9.
м Дѣян. 5; 41. Евр. 10; 34.
н Рим. 10; 18.

не само въ Македоніѭ и Ахаіѭ, но и [о] на
всяко мѣсто ся расчу ваша-та вѣра въ
Бога, щото ный не трѣбва да говоримъ
9 нѣщо. Защото тѣ възвѣщаватъ за насъ,
[п] какъ станѫ наше-то влѣзваніе при васъ,
[р] и какъ сте ся обърнѫли отъ идолы-тѣ
къмъ Бога, за да служите на живый-тъ и
10 истинный-тъ Богъ, И [с] да очакувате [т] отъ
небеса неговаго Сына, [у] когото въскръси
отъ мъртвы-тѣ, Іисуса, който ны освобо-
дява [ф] отъ идѫщій-тъ гнѣвъ.

ГЛАВА 2.

1 Защото [а] вы сами знаете, братіе, наше-
то при васъ влѣзваніе, че не бы напразно;
2 Но като бѣхмы отъ понапрѣдъ, както
знаете, пострадали и обесчестени [б] въ Фи-
липпы, [в] дързнѫхмы въ Бога нашего [г] да
проповѣдамы вамъ евангеліе-то Божіе [д] съ
3 голѣмъ подвигъ. Защото [е] наше-то увѣща-
ніе не *бѣ* отъ прѣлъгваніе, нито отъ нечи-
4 стотѫ, нито съ измамѫ; Но както [ж] бѣх-
мы одобрѣни отъ Бога [з] да ни повѣри бла-
говѣствованіе-то, така говоримъ, [и] не като
че угождавамы на человѣцы, но на Бога
5 [і] който испытува сърдца-та ни. [к] Защото,
както знаете, нито ласкателно слово упо-
трѣбихмы нѣкога, нито причинѫ за лихо-
6 имство; Богъ е [л] свидѣтель; [м] Нито поис-
кахмы славѫ отъ человѣцы, нито отъ
7 васъ, нито отъ други; ([н] Ако и да можахмы
[о] да смы въ тежкость [п] като Христовы апо-
столы;) [р] но быхмы тихы посрѣдъ васъ,
както кърмилница ся грыжи нѣжно за
8 чада-та си. Така като имахмы горещѫ
любовь къмъ васъ, имахмы благодареніе
[с] да ви прѣдадемъ не токо евангеліе-то
Божіе, но [т] и души-тѣ си, защото ста-
9 нѫхте любезни намъ. Защото вы, братіе,
помните нашій-тъ трудъ и мѫкѫ, понеже
деня и нощя [у] като работѣхмы, [ф] да не
отеготимъ ни едного отъ васъ, проповѣ-
10 дахмы вамъ евангеліе-то Божіе. [х] Вы сте
свидѣтели и Богъ, [ц] какъ свято, и праве-
дно, и неукоризненно ся обходихмы съ
11 васъ вѣрующы-тѣ; Както знаете, какъ
всякого отъ васъ като отецъ чада-та си
12 увѣщавахмы и утѣшавахмы, И строго ви
заръчахмы, [ч] да ходите достойно Богу,
[ш] който вы призва въ свое-то царство
13 и славѫ. За туй и ный благодаримъ Бога
[щ] непрѣстанно, че като пріяхте слово-то
Божіе, което чухте отъ насъ, пріяхте *го*
[ъ] не *като* слово человѣческо, но, (както е
наистинѫ,) слово Божіе, което и дѣйству-
14 ва между васъ вѣрующы-тѣ. Защото вы,
братіе, станѫхте подражатели [ы] на Божіи-
тѣ въ Христа Іисуса церквы, които сѫ
въ Іудеіѭ, понеже [ь] и вы пострадахте ис-
то-то отъ свои-тѣ си соплеменницы [ѣ] как-
15 то и тѣ отъ Іудеи-тѣ, [ю] Които и Господа
Іисуса убихѫ, и [я] свои-тѣ си пророцы, и
насъ распѫдихѫ, и Богу не угодяватъ,
[ѫ] и на всичкы-тѣ человѣцы сѫ противни;
16 [ѭ] Възбраняватъ ни да говоримъ на языч-
ницы-тѣ да ся спасѫтъ, [а] за да испълнятъ
грѣхове-тѣ си вынѫгы; но [б] постигнѫ гы
гнѣвъ-тъ до край.
17 А ный, братіе, като осиротѣхмы отъ
васъ за малко врѣме, [в] съ лице *а* не съсъ
сърдце, *още* повече съ голѣмо желаніе ся
18 постарахмы, [г] дано видимъ лице-то ви. За
това поискахмы да дойдемъ при васъ, (и
азъ Павелъ) и веднъжъ и дважъ, но на-
19 прави ни [д] прѣчкѫ Сатана. Защото [е] коя
е наша-та надежда, или радость-та *ни*,
или [ж] вѣнецъ-тъ на похвалѫ-тѫ *ни?* не
сте ли вы прѣдъ Господа нашего Іисуса
20 Христа [з] въ пришествіе-то негово? Защо-
то вы сте наша-та слава и радость.

ГЛАВА 3.

1 За това, като [а] не можахмы да търпимъ
вече, [б] разсѫдихмы за добро да останемъ
2 сами въ Аѳинѫ; И проводихмы [в] Тимоѳея
брата нашего и служителя Божія и со-
трудника нашего въ Евангеліе-то Христо-
во, да вы утвърди, и да вы утѣши отъ
3 къмъ вѣрѫ-тѫ ви; [г] Да ся не колебае
никой въ тѣзи скърби; защото вы знаете
4 че на това [д] смы опрѣдѣлени; [е] Защото
когато бѣхмы при васъ, прѣдказувахмы
ви, че има да прѣтърпимъ притѣсненіе,
5 както и станѫ, и знаете. За това и азъ

о Рим. 1; 8. 2 Сол. 1; 4.
п Гл. 2; 1.
р 1 Кор. 12; 2. Гал. 4; 8.
с Рим. 2; 7. Фил. 3; 20. Тит. 2; 13. 2 Пет. 3; 12. Отк. 1; 7.
т Дѣян. 1; 11. Гл. 4; 16. 2 Сол. 1; 7.
у Дѣян. 2; 24.
ф Мат. 3; 7. Рим. 5; 9. Гл. 5; 9.

—

а Гл. 1; 5, 9.
б Дѣян. 16; 22.
в Гл. 1; 5.
г Дѣян. 17; 2.
д Фил. 1; 30. Кол. 2; 1.
е 2 Кор. 7; 2. Ст. 5. 2 Пет. 1; 16.
ж 1 Кор. 7; 25. 1 Тим. 1; 11, 12.
з 1 Кор. 9; 17. Гал. 2; 7. Тит. 1; 3.
и Гал. 1; 10.
і Прит. 17; 3. Рим. 8; 27.
к Дѣян. 20; 33. 2 Кор. 2; 17. 4; 2. 7; 2. 12; 17.
л Рим. 1; 9.
м Іоан. 5; 41, 44. 12; 43. 1 Тим. 5; 17.
н 1 Кор. 9; 4, 6, 12, 18. 2 Кор. 10; 1, 2, 10, 11. 13; 10. 2 Сол. 3; 9. Филим. 8, 9.
о 2 Кор. 11; 9. 12; 13, 14. 2 Сол. 3; 8.
п 1 Кор. 9; 1, 2, 5.
р 1 Кор. 2; 3. 9; 22. 2 Кор. 13; 4. 2 Тим. 2; 24.
с Рим. 1; 11. 15; 29.
т 2 Кор. 12; 15.
у Дѣян. 20; 34. 1 Кор. 4; 12. 2 Кор. 11; 9. 2 Сол. 3; 8.
ф 2 Кор. 12; 13, 14.
х Гл. 1; 5.
ц 2 Кор. 7; 2. 2 Сол. 3; 7.
ч Ефес. 4; 1. Фил. 1; 27. Кол. 1; 10. Гл. 4; 1.
ш 1 Кор. 1; 9. Гл. 5; 24. 2 Сол. 2; 14. 2 Тим. 1; 9.
щ Гл. 1; 3.
ъ Мат. 10; 40. Гал. 4; 14. 2 Пет. 3; 2.
ы Гал. 1; 22.
ь Дѣян. 17; 5, 13.
ѣ Евр. 10; 33, 34.
ю Дѣян. 2; 23. 3; 15. 5; 30. 7; 52.
я Мат. 5; 12. 23; 34, 37. Лук. 13; 33, 34. Дѣян. 7; 52.
ѫ Есѳ. 3; 8.
ѭ Лук. 11; 52. Дѣян. 13; 50. 14; 5, 19. 17; 5, 13. 18; 12. 19; 9. 22; 21, 22.
а Быт. 15; 16. Мат. 23; 32.
б Мат. 24; 6, 14.
в 1 Кор. 5; 3. Кол. 2; 5.
г Гл. 3; 10.
д Рим. 1; 13. 15; 22.
е 2 Кор. 1; 14. Фил. 2; 16. 4; 1.
ж Прит. 16; 31.
з 1 Кор. 15; 23. Гл. 3; 13. Отк. 1; 7. 22. 12.

—

а Ст. 5.
б Дѣян. 17; 15.
в Рим. 16; 21. 1 Кор. 16; 10. 2 Кор. 1; 19.
г Ефес. 3; 13.
д Дѣян. 9; 16. 14; 22. 20; 23. 21; 11. 1 Кор. 4; 9. 2 Тим. 3; 12. 1 Пет. 2; 21.
е Дѣян. 20; 24.

като [ж]не можахъ вече да търпѭ, прово-
дихъ да разумѣѭ за вѣрѫ-тѫ ви, [з]да не
бы да вы е искусилъ искуситель-тъ, [и]и
6 да бѫде трудъ-тъ ни напразно. А сега
[і]като дойде Тимоѳей отъ васъ при насъ
та ни донесе добры извѣстія за вѣрѫ-тѫ
и любовь-тѫ вашѫ, и това че имате вся-
кога добро поменуваніе за насъ, и же-
лаете да ны видите, [к]както и ный васъ,
7 За това, при всичкѫ-тѫ нашѫ скърбь и
нуждѫ, [л]утѣшихмы ся, братіе, за васъ,
8 чрѣзъ вѣрѫ-тѫ вашѫ; Понеже сега смы
9 живи, [м]ако стоите вы въ Господа. Защото
[н]кое благодареніе можемъ да въздадемъ
Богу за васъ, заради всичкѫ-тѫ радость
съ коїѭто ся радувамы за васъ прѣдъ
10 Бога нашего? [о]Нощя и деня прѣусердно
[п]ся молимъ [р]да видимъ лице-то ви, и
[с]да допълнимъ което ви не достига въ
11 вѣрѫ-тѫ ви. А самъ Богъ и Отецъ нашъ
и Господь нашъ Іисусъ Христосъ дано
12 [т]управи пѫть-тъ ни къмъ васъ. И васъ
Господь [у]да умножи и да *вы* направи да
прѣизобилувате въ любовь-тѫ [ф]единъ къмъ
другъ и къмъ всичкы-тѣ, както и ный къмъ
13 васъ, [х]За да утвърди сърдца-та ви непорочны
въ святость-тѫ прѣдъ Бога и Отца нашего,
въ пришествіе-то на Господа нашего Іису-
са Христа [ц]съсъ вси-тѣ негови святыи.

ГЛАВА 4.

1 При това още, братіе, просимъ и молимъ
вы въ Господа Іисуса, [а]както сте пріели
отъ насъ [б]какъ трѣбува да ходите [в]и да
угодявате Богу, *така* да прѣуспѣвате по-
2 вече; Защото знаете каквы заповѣди ви
3 дадохмы отъ Господа Іисуса. Понеже то-
ва е [г]воля-та Божія, [д]ваше-то освященіе,
4 [е]да ся въздържате отъ блудъ; [ж]Да знае
всякой отъ васъ да дьржи съсѫдъ-тъ си
5 въ святость и честность, [з]Не въ страсть
на похоть, [и]както и язычници-тѣ [і]които
6 не знаїѭтъ Бога; [к]Да не прѣминува *нѣ-
кой прѣдѣлъ-тъ* и да поврежда брата си
въ *това* нѣщо; защото за всичко това
Богъ е [л]отмъститель, както ви и отъ по-
напрѣдъ казахмы и засвидѣтелствувахмы.

7 Защото Богъ не ны е призвалъ на нечисто-
8 тѫ, но [м]на святость. [н]И тъй, който отхвър-
ля *това*, не отхвърля человѣка, но Бога,
[о]който е и далъ намъ Духа своего Святаго.
9 А за братолюбіе-то [п]нѣмате нуждѫ да
ви пишѫ; защото [р]вы сами сте отъ Бога
научени [с]да имате любовь единъ къмъ
10 другъ; Защото и [т]правите това на вси-
тѣ братія които сѫ по всичкѫ Македонїѭ;
и молимъ ви ся, братіе, [у]да прѣуспѣвате
11 повече, И усердно [ф]да ся стараете да жи-
вѣете тихо, и [х]да вършите свои-тѣ си ра-
боты, и да работите съсъ свои-тѣ си рѫ-
12 цѣ, както ви заржчахмы; [ц]За да ходите
благообразно прѣдъ външни-тѣ, и да нѣ-
мате нуждѫ отъ нищо.
13 И не искамъ, братіе, да не знаете за
умрѣлы-тѣ, за да не скърбите, [ч]както и
14 другы-тѣ [ш]които нѣматъ надеждѫ. За-
щото [щ]ако вѣрувамы че Іисусъ умрѣ и
въскрьснѫ, [ъ]така и Богъ умрѣлы-тѣ въ
15 Іисуса ще приведе съ него заедно. Защо-
то това ви казувамы [ы]съсъ слово Господ-
не, че [ь]ный живи-тѣ, които останемъ до
пришествіе-то Господне, нѣма да прѣдва-
16 римъ умрѣлы-тѣ; Понеже [ѣ]самъ Господь
ще слѣзе отъ небе-то съ повелѣніе, съ
гласъ архангеловъ, и [ю]съ трѫбѫ Божїѭ;
[я]и мъртви-тѣ въ Христа ще вѣскрьснѫтъ
17 по напрѣдъ; [ѫ]Послѣ ный живи-тѣ които
смы останѫли, съ тѣхъ наедно ще бѫдемъ
грабнѫти [ѭ]на облацы да срѣщнемъ Го-
спода на въздухъ, [а]и така ще бѫдемъ
18 всякога съ Господа. [б]И тъй утѣшавайте
ся единъ другъ съ тѣзи думы.

ГЛАВА 5.

1 А [а]за годины-тѣ и врѣмена-та, братіе,
2 [б]нѣмате нуждѫ да ви ся пише; Защото
вы знаете извѣстно, че [в]день-тъ Госпо-
день, както крадецъ прѣзъ нощь, така ще
3 дойде; Понеже когато казуватъ, Миръ и
безопасность, тогазь ще [г]нападне на тѣхъ
внезапна погибель [д]както болѣзни-тѣ на
непразнѫ женѫ, и нѣма да избѣгнѫтъ.
4 [е]Но вы, братіе, не сте въ тьмнинѫ, та да
5 вы постигне день-тъ като крадецъ. Всичкы

ж Ст. 1.
з 1 Кор. 7; 5. 2 Кор. 11; 3.
и Гал. 2; 2. 4; 11. Фил. 2; 16.
і Дѣян. 18; 1, 5.
к Фил. 1; 8.
л 2 Кор. 1; 4. 7; 6, 7, 13.
м Фил. 4; 1.
н Гл. 1; 2.
о Дѣян. 26; 7. 2 Тим. 1; 3.
п Рим. 1; 10, 11. 15; 32.
р Гл. 2; 17.
с 2 Кор. 13; 9, 11. Кол. 4; 12.
т Мар. 1; 3.
у Гл. 4; 10.
ф Гл. 4; 9. 5; 15. 2 Пет. 1; 7.
х 1 Кор. 1; 8. Фил. 1; 10. Гл. 5; 23. 2 Сол. 2; 17. 1 Іоан. 3; 20, 21.
ц Зах. 14; 5. Іуд. 14.

—

а Фил. 1; 27. Кол. 2; 6.
б Гл. 2; 12.
в Кол. 1; 10.
г Рим. 12; 2. Ефес. 5; 17.
д Ефес. 5; 27.
е 1 Кор. 6; 15, 18. Ефес. 5; 3. Кол. 3; 5.
ж Рим. 6; 19. 1 Кор. 6; 15, 18.
з Рим. 1; 24, 26. Кол. 3; 5.
и Ефес. 4; 17, 18.
і 1 Кор. 15; 34. Гал. 4; 8. Ефес. 2; 12. 4; 18. 2 Сол. 1; 8.
к Лев. 19; 11, 13. 1 Кор. 6; 8.
л 2 Сол. 1; 8.
м Лев. 11; 44. 19; 2. 1 Кор. 1; 2. Евр. 12; 14. 1 Пет. 1; 14, 15.
н Лук. 10; 16.
о 1 Кор. 2; 10. 7; 40. 1 Іоан. 3; 24.
п Гл. 5; 1.
р Іер. 31; 34. Іоан. 6; 45. 14; 26. Евр. 8; 11. 1 Іоан. 2; 20, 27.
с Мат. 22; 39. Іоан. 13; 34. 15; 12. Ефес. 5; 2. 1 Пет. 4; 8. 1 Іоан. 3; 11, 23. 4; 21.
т Гл. 1; 7.
у Гл. 3; 12.
ф 2 Сол. 3; 11. 1 Пет. 4; 15.
х Дѣян. 20; 35. Ефес. 4; 28. 2 Сол. 3; 7, 8, 12.
ц Рим. 13; 13. 2 Кор. 8; 21. Кол. 4; 5. 1 Пет. 2; 12.
ч Вижь Лев. 19; 28. Втор. 14; 1, 2. 2 Цар. 12; 20.
ш Ефес. 2; 12.
щ 1 Кор. 15; 13.
ъ 1 Кор. 15; 18, 23. Гл. 3; 13.
ы 3 Цар. 13; 17, 18. 20; 35.
ь 1 Кор. 15; 51.
ѣ Мат. 24; 30, 31. Дѣян. 1; 11. 2 Сол. 1; 7.
ю 1 Кор. 15; 52.
я 1 Кор. 15; 23, 52.
ѫ 1 Кор. 15; 51.
ѭ Дѣян. 1; 9. Отк. 11; 12.
а Іоан. 12; 26. 14; 3. 17; 24.
б Гл. 5; 11.

—

а Мат. 24; 3, 36. Дѣян. 1; 7.
б Гл. 4; 9.
в Мат. 24; 43, 44. 25; 13. Лук. 12; 39, 40. 2 Пет. 3; 10. Отк. 3; 3. 16; 15.
г Иса. 13; 6 до 9. Лук. 17; 27, 28, 29. 21; 34, 35. 2 Сол. 1; 9.
д Іер. 13; 21. Осія 13; 13.
е Рим. 13; 12, 13. 1 Іоан. 2; 8.

вы сте [ж]сынове на видѣлинѫ-тѫ и сынове
на день-тъ; не смы на нощь-тѫ, нито на
6 тьмнинѫ-тѫ. И [з]тъй да не спимъ както
и другы-тѣ, но [и]да бѫдемъ будни и трѣ-
7 звенни. Защото [і]които спятъ, нощя спятъ,
и които ся опиватъ, [к]нощя ся опиватъ;
8 Но ный, като смы *сынове* на день-тъ, да
бѫдемъ трѣзвенни, и да [л]облѣчемъ бро-
нѭ-тѫ на вѣрѫ-тѫ и на любовь-тѫ, и за
9 шлемъ, надеждѫ-тѫ на спасеніе-то; Защо-
то [м]Богъ не ны е опрѣдѣлилъ за гнѣвъ,
но [н]да получимъ спасеніе чрѣзъ Господа
10 нашего Іисуса Христа, [о]Който умрѣ за
насъ, за да живѣемъ съ него и когато
11 смы будни и когато спимъ. [п]За това утѣ-
шавайте ся единъ другъ, и назидавайте
единъ другыго, както и правите.
12 И молимъ вы, братіе, [р]да познавате
тѣзи, които ся трудятъ помежду вы, и
сѫ настоятели ваши въ Господа, и вы
13 поучаватъ, И да гы почитате прѣмного
съ любовь за дѣло-то имъ. Живѣйте [с]мир-
14 но помежду си. Молимъ вы още, братіе,
[т]вразумявайте бесчинны-тѣ, [у]утѣшавайте
малодушны-тѣ, [ф]поддържайте немощны-тѣ,
15 бѫдѣте къмъ всичкы [х]търпѣливи. [ц]Гле-
дайте да не отдава нѣкой нѣкому зло за
зло; но [ч]търсѣте всякога добро-то, и е-
16 динъ на другъ си и на всичкы-тѣ. [ш]Вы-
17 нѫгы ся радувайте. [щ]Непрѣстанно ся мо-
18 лѣте. [ъ]За всичко благодарѣте; защото то-
ва е воля-та Божія за васъ въ Христа
19 Іисуса. [ы]Духъ-тъ не угасяйте. (20) [ь]Про-
21 рочества не имайте за нищожны. [ѣ]Всич-
22 ко испытувайте: [ю]добро-то държте. [я]Отъ
23 всякакъвъ видъ зло въздържайте ся. А
[ѫ]самъ Богъ на миръ-тъ [ѭ]да вы освяти
всесъвършенно; и [а]да ся съхрани цѣлоку-
пенъ духъ-тъ ви, и душа-та, и тѣло-то
безъ порокъ, въ пришествіе-то на Госпо-
24 да нашего Іисуса Христа. [б]Вѣренъ е онзи
който вы призыва, и ще го направи.
25 Братіе, [в]молѣте ся за насъ. (26) [г]По-
здравѣте всичкы-тѣ братія съсъ цѣлованіе
27 свято. Заклѣвамъ вы въ Господа посла-
ніе-то [д]да ся прочете на вси-тѣ святы
28 братія. [е]Благодать-та на Господа нашего
Іисуса Христа да бѫде съ васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ и [а]Силуанъ и Тимоѳей до Со-
лунскѫ-тѫ церквѫ [б]въ Бога Отца нашего
2 и Господа Іисуса Христа. [в]Благодать вамъ
и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа
Іисуса Христа.
3 [г]Длъжни смы, братіе, да благодаримъ
Бога всякога за васъ както е достойно,
защото вѣра-та ви прѣвъзрастува, и умно-
жава ся любовь-та на всякого къмъ
4 другыго помежду всичкы васъ; Така щото
и сами [д]ный ся хвалимъ съ васъ въ цер-
квы-тѣ Божіи, [е]за ваше-то търпѣніе и за
вѣрѫ-тѫ *ви* [ж]во всичкы-тѣ гоненія ваши
5 и притѣсненія-та които прѣтърпѣвате, *Ко-
ето е* [з]доказателство на праведнѫ-тѫ сѫд-
бѫ Божіѭ, за да ся сподобите въ цар-
6 ство-то Божіе, [и]за което и страдате; [і]По-
неже е праведно у Бога да въздаде скърбь
7 на тѣзи които вы оскърбяватъ, А на васъ
оскърбяемы-тѣ *да даде* [к]отрадѫ наедно
съ насъ, [л]когато ся яви Господь Іисусъ
отъ небе-то съ ангелы-тѣ на своѭ-тѫ си-

ж Ефес. 5; 8.
з Мат. 25; 5.
и Мат. 24; 42. 25; 13. Рим. 13; 11, 12, 13. 1 Пет. 5; 8.
і Лук. 21; 34, 36. Рим. 13; 13. 1 Кор. 15; 34. Ефес. 5; 14.
к Дѣян. 2; 15.
л Иса. 59; 17. Ефес. 6; 14, 16, 17.
м Рим. 9; 22. Гл. 1; 10. 1 Пет. 2; 8. Іуд. 4.
н 2 Сол. 2; 13, 14.
о Рим. 14; 8, 9. 2 Кор. 5; 15.
п Гл. 4; 18.
р 1 Кор. 16; 18. Фил. 2; 29. 1 Тим. 5; 17. Евр. 13; 7, 17.
с Мар. 9; 50.
т 2 Сол. 3; 11, 12.
у Евр. 12; 12.
ф Рим. 14; 1. 15; 1. Гал. 6; 1, 2.
х Гал. 5; 22. Ефес. 4; 2. Кол. 3; 12. 2 Тим. 4; 2.
ц Лев. 19; 18. Прит. 20; 22. 24; 29. Мат. 5; 39, 44. Рим. 12; 17. 1 Кор. 6; 7. 1 Пет. 3; 9.
ч Гал. 6; 10. Гл. 3; 12.
ш 2 Кор. 6; 10. Фил. 4; 4.
щ Лук. 18; 1. 21; 36. Рим. 12; 12. Ефес. 6; 18. Кол. 4; 2. 1 Пет. 4; 7.
ъ Ефес. 5; 20. Кол. 3; 17.
ы Ефес. 4; 30. 1 Тим. 4; 14. 2 Тим. 1; 6. Вижь 1 Кор. 14; 30.
ь 1 Кор. 14; 1, 39.
ѣ 1 Кор. 2; 11, 15. 1 Іоан. 4; 1.
ю Фил. 4; 8.
я Гл. 4; 12.
ѫ Фил. 4; 9.
ѭ Гл. 3; 13.
а 1 Кор. 1; 8.
б 1 Кор. 1; 9, 10, 13. 2 Сол. 3; 3.
в Кол. 4; 3. 2 Сол. 3; 1.
г Рим. 16; 16.
д Кол. 4; 16. 2 Сол. 3; 14.
е Рим. 16; 20, 24. 2 Сол. 3; 18.

—

а 2 Кор. 1; 19.
б 1 Сол. 1; 1.
в 1 Кор. 1; 3.
г 1 Сол. 1; 2, 3. 3; 6, 9. Гл. 2; 13.
д 2 Кор. 7; 14. 9; 2. 1 Сол. 2; 19, 20.
е 1 Сол. 1; 3.
ж 1 Сол. 2; 14.
з Фил. 1; 28.
и 1 Сол. 2; 14.
і Отк. 6; 10.
к Отк. 14; 13.
л 1 Сол. 4; 16. Іуд. 14.

8 лж, [м]Въ огнь пламененъ, да даде отмъ-
щеніе на [н]тѣзи които не познавать Бога,
и [о]които ся не покорявать на евангеліе-
9 то на Господа нашего Іисуса Христа, [п]Кои-
то ще пріемжтъ наказаніе, вѣчнж погы-
бель, отъ лице-то Господне, и [р]отъ сла-
10 вж-тж на неговж-тж силж, [с]Когато дойде
да ся прослави въ свои-тѣ святыи, [т]и да
ся покаже чуденъ между всичкы-тѣ вѣ-
рующы (понеже вы повѣровахте въ на-
11 ше-то свидѣтелство) въ оный день. Заради
това и вынжгы ся молимъ за васъ, [у]да
вы сподоби Богъ нашъ на призваніе-то,
и да испълни всяко благоволеніе на бла-
гость-тж [ф]и *всяко* дѣло на вѣрж-тж въ
12 силж; [х]За да ся прослави во васъ име-
то на Господа нашего Іисуса Христа, и вы
въ него по благодать-тж на Бога нашего
и Господа Іисуса Христа.

ГЛАВА 2.

1 А колкото за [а]пришествіе-то на Госпо-
да нашего Іисуса Христа, [б]и за наше-то
2 съ него събираніе, молимъ вы, братіе, [в]Да
ся не поколебавате скоро отъ умъ-тъ си,
нито да ся смущавате, ни духомъ, ни сло-
вомъ, нито съ писмо, като отъ насъ про-
водено, ужь че настанж день-тъ Христовъ.
3 [г]Да вы не прѣлъсти никой никакъ; за-
щото *онзи день нѣма да дойде*, [д]ако първо
не дойде отстжпленіе-то, и ся не [е]открые
человѣкъ-тъ на грѣхъ-тъ, [ж]сынъ-тъ на
4 погыбель-тж, Който ся противи и [з]прѣ-
възноси ся [и]повече отъ всякого който ся
нарича Богъ, или *нѣщо* което за свято ся
почита, така щото да сѣдне въ храмъ-тъ
Божій както Богъ и да показува себе си
5 че е Богъ. Не помните ли че когато бѣхъ
6 още при васъ, казувахъ ви това? А сега
знаете онова което го въспира, за да ся
7 яви въ свое-то си врѣме. Защото [і]тайна-
та на беззаконіе-то дѣйствува вече, само
да ся отмахне отъ срѣдъ който ѭ въспира
8 сега; И тогазь ще ся яви беззаконный-тъ,
[к]когото Господь ще убіе [л]съ духъ-тъ на
уста-та си, и ще истрѣби [м]съ явленіе-то
9 на пришествіе-то си, Тогози на когото
идваніе-то е [н]по дѣйствіе-то на Сатанж
съсъ всякж силж и [о]знаменія и чудеса
10 лъжовны, И съсъ всякж измамж на не-
правдж-тж, между [п]тѣзи които погыну-
ватъ; защото не пріяхж любовь-тж на
11 истинж-тж за да ся спасжтъ. И [р]за това
Богъ ще имъ проводи дѣйство на заблу-
жденіе, [с]за да повѣруватъ въ лъжж-тж;
12 За да бждатъ осждени всичкы които не
сж повѣрували въ истинж-тж, но сж [т]бла-
13 говолили въ неправдж-тж. А ный смы
[у]длъжни вынжгы да благодаримъ Бога
за васъ, възлюбленни отъ Господа братіе,
че Богъ [ф]отъ начало е избралъ [х]васъ въ
спасеніе [ц]чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ
14 и вѣрованіе-то въ истинж-тж, Въ което
вы призва съ наше-то благовѣствованіе [ч]за
получваніе на славж-тж на Господа нашего
15 Іисуса Христа. И тъй, братіе [ш]стойте и дър-
жте [щ]прѣданія-та които научихте или отъ
16 слово-то или отъ посланіе-то наше. А [ъ]самъ
Господь нашъ Іисусъ Христосъ, и Богъ и
Отецъ нашъ, [ы]който ны възлюби, и по бла-
годать, даде ни вѣчно утѣшеніе и [ь]добрж
17 надеждж, Да утѣши сърдца-та ви, и [ѣ]да
вы утвърди во всяко добро слово и дѣло.

ГЛАВА 3.

1 Най послѣ, [а]братіе, молѣте ся за насъ,
да напрѣдва слово-то Господне и да ся
2 слави, както и у васъ, И [б]да ся избавимъ
отъ неразбраны-тѣ и лукавы-тѣ человѣ-
3 цы; защото нѣма во всичкы [в]вѣрж. Но
[г]вѣренъ е Господь който ще вы утвърди,
4 и ще вы [д]съхрани отъ лукаваго. И [е]има-
мы увѣреніе на Господа за васъ, че това
което ви повелѣвамы, и правите *го* и ще
5 *го* правите. А [ж]Господь да управи сърд-
ца-та ви въ любовь Божіѭ и въ търпѣ-
ніе Христово.
6 Повелѣвамы ви още, братіе, въ име-то
на Господа нашего Іисуса Христа [з]да ся
отдалечавате [и]отъ всякого брата който
ходи [і]бесчинно, и не [к]по прѣданіе-то кое-
7 то е пріялъ отъ насъ. Понеже вы сами
знаете [л]какъ трѣбува да ны подражавате,
защото [м]не ся обходихмы бесчинно между
8 васъ; Нито даромъ ядохмы хлѣбъ у нѣ-
кого, но [н]съ трудъ и съ мжкж работѣхмы

м Евр. 10; 27. 12; 29. 2 Пет. 3; 7. Отк. 21; 8.
н Псал. 79; 6. 1 Сол. 4; 5.
о Рим. 2; 8.
п Фил. 3; 19. 2 Пет. 3; 7.
р Втор. 33; 2. Иса. 2; 19. Гл. 2; 8.
с Псал. 89; 7.
т Псал. 68; 35.
у Ст. 5.
ф 1 Сол. 1; 3.
х 1 Пет. 1; 7. 4; 14.

—

а 1 Сол. 4; 16.
б Мат. 24; 31. Мар. 13; 27. 1 Сол. 4; 17.
в Мат. 24; 4. Ефес. 5; 6. 1 Іоан. 4; 1.
г Мат. 24; 4. Ефес. 5; 6.
д 1 Тим. 4; 1.
е Дан. 7; 25. 1 Іоан. 2; 18. Отк. 13; 11 и drg.
ж Іоан. 17; 12.
з Иса. 14; 13. Іез. 28; 2, 6, 9. Дан. 7; 25. 11; 36. Отк. 13; 6.
и 1 Кор. 8; 5.
і 1 Іоан. 2; 18. 4; 3.
к Дан. 7; 10, 11.
л Іов. 4; 9. Иса. 11; 4. Осія 6; 5. Отк. 2; 16. 19; 15, 20, 21.
м Гл. 1; 8, 9. Евр. 10; 27.
н Іоан. 8; 41. Ефес. 2; 2. Отк. 18; 23.
о Мат. 24; 24. Отк. 13; 13. 19; 20. Вижь и Втор. 31; 1.
п 2 Кор. 2; 15. 4; 3.
р Рим. 1; 24 и drg. Вижь и 3 Цар. 22; 22. Іез. 14; 9.
с Мат. 24; 5, 11. 1 Тим. 4; 1.
т Рим. 1; 32.
у Гл. 1; 3.
ф 1 Сол. 1; 4.
х Ефес. 1; 4.
ц Лук. 1; 75. 1 Пет. 1; 2.
ч Іоан. 17; 22. 1 Сол. 2; 12. 1 Пет. 5; 10.
ш 1 Кор. 16; 13. Фил. 4; 1.
щ 1 Кор. 11; 2. Гл. 3; 6.
ъ Гл. 1; 1, 2.
ы 1 Іоан. 4; 10. Отк. 1; 5.
ь 1 Пет. 1; 3.
ѣ 1 Кор. 1; 8. 1 Сол. 3; 13. 1 Пет. 5; 10.

—

а Ефес. 6; 19. Кол. 4; 3. 1 Сол. 5; 25.
б Рим. 15; 31.
в Дѣян. 28; 24. Рим. 10; 16.
г 1 Кор. 1; 9. 1 Сол. 5; 24.
д Іоан. 17; 15. 2 Пет. 2; 9.
е 2 Кор. 7; 16. Гал. 5; 10.
ж 1 Лѣт. 29; 18.
з Рим. 16; 17. Ст. 14. 1 Тим. 6; 5. 2 Іоан. 10.
и 1 Кор. 5; 11, 13.
і 1 Сол. 4; 11. 5; 14. Ст. 11, 12, 14.
к Гл. 2; 15.
л 1 Кор. 4; 16. 11; 1. 1 Сол. 1; 6, 7.
м 1 Сол. 2; 10.
н Дѣян. 18; 3. 20; 34. 2 Кор. 11; 9. 1 Сол. 2; 9.

деня и нощя, да не отеготимъ никого отъ
9 васъ. [о]Не защото власть нѣмамы, но [п]да
ви дадемъ себе си образъ за да ны по-
10 дражавате. Защото и когато бѣхмы при
васъ, това ви зарѫчахмы, че [р]ако не рачи
11 нѣкой да работи, нито да яде. Понеже слу-
шамы че нѣкои [с]ходятъ бесчинно между
васъ, които [т]не работятъ нищо, но ся
12 мѣсятъ въ чужды работы. На таквызь
[у]зарѫчвамы и умолявамы гы чрѣзъ Го-
спода нашего Іисуса Христа, да работятъ
въ безмълвіе и [ф]да ядѫтъ свой-тъ си
13 хлѣбъ. А вы, братіе, да ви [х]не дотегнува
14 да правите добро. А ако нѣкой не слуша
слово-то наше чрѣзъ посланіе-то, забѣлѣ-
жѣте го, и [ц]не ся събирайте съ него, да
15 ся засрами; [ч]И недѣйте го има като за не-
пріятель, [ш]но наставявайте го като братъ.
16 А самъ [щ]Господь на миръ-тъ да ви даде
миръ всегда и всякакъ. Господь да бѫде
съсъ всичкы васъ.
17 [ъ]Поздравленіе-то съ моѭ-тѫ рѫкѫ Па-
вловѫ, което е бѣлѣгъ въ всяко посланіе:
18 така пишѫ. [ы]Благодать-та на Господа на-
шего Іисуса Христа да бѫде съсъ всичкы
васъ. Аминь.

КЪ ТИМОѲЕЮ ПЬРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ Апостолъ Іисусъ Христовъ, [а]по
повелѣніе на [б]Бога Спаса нашего и Го-
спода Іисуса Христа, [в]нашѫ-тѫ надеждѫ,
2 На [г]Тимоѳея [д]собственно-то *ми* въ вѣрѫ-
тѫ чадо: [е]Благодать, милость, миръ, отъ
Бога Отца нашего, и Христа Іисуса Го-
3 спода нашего. Както тя молихъ, когато
[ж]отхождахъ въ Македоніѭ, да останешь
въ Ефесъ, за да зарѫчашь на нѣкои си
4 [з]да не прѣдаватъ друго ученіе, [и]Нито да
внимаватъ на басни и бесконечны родо-
словія, [і]които произвождатъ повече прѣ-
пиранія, а не назиданіе Божіе въ вѣрѫ-
5 тѫ, *така прави.* А [к]цѣль-та на зарѫча-
ніе-то е любовь [л]отъ чисто сьрдце, отъ
добрѫ совѣсть, и отъ нелицемѣрнѫ вѣрѫ;
6 Въ които като прѣгрѣшихѫ нѣкои, укло-
7 нихѫ ся въ [м]празнословіе, И ищѫтъ да
сѫ законоучители, [н]безъ да разумѣватъ
нито което говорятъ, нито за което под-
8 твьрдяватъ. А ный знаемъ че [о]законъ-тъ
е добръ, ако го употрѣбява нѣкой законно;
9 [п]Като знае това че законъ-тъ не бы по-
ложенъ за праведный-тъ, но за беззакон-
ны-тѣ и непокорливы-тѣ, за нечестивы-тѣ
и грѣшны-тѣ, неправедны-тѣ и скверны-
тѣ, за отцеубійцы-тѣ и майкоубійцы-тѣ,
10 за человѣкоубійцы-тѣ, За блудницы-тѣ,
мѫжеложницы-тѣ, заробители-тѣ, лъжцы-
тѣ, клѣтвопрѣстѫпницы-тѣ, и за всичко
друго що е противно [р]на здраво-то ученіе,
11 По славно-то евангеліе [с]на Блаженнаго
12 Бога, [т]което ми бы повѣрено. И благода-
рѭ Христа Іисуса Господа нашего [у]който
ми даде силѫ, [ф]че мя има за вѣренъ, и
13 [х]настани на службѫ-тѫ мене, [ц]Който бѣхъ
испьрво хулитель и гонитель и обесчести-
тель; но помилованъ быхъ, понеже безъ
14 да [ч]знаѭ сторихъ *това* въ невѣріе; И
[ш]прѣумножи ся благодать-та на Господа
нашего [щ]съ вѣрѫ [ъ]и любовь въ Христа
15 Іисуса. [ы]Вѣрно и за всяко пріиманіе до-
стойно е слово-то, че [ь]Христосъ Іисусъ
дойде на свѣтъ-тъ да спасе грѣшны-тѣ,

о 1 Кор. 9; 6. 1 Сол. 2; 6.
п Ст. 7.
р Быт. 3; 19. 1 Сол. 4; 11.
с Ст. 6.
т 1 Сол. 4; 11. 1 Тим. 5; 13. 1 Пет. 4; 15.
у 1 Сол. 4; 11.
ф Ефес. 4; 28.
х Гал. 6; 9.
ц Мат. 18; 17. 1 Кор. 5; 9, 11. Ст. 6.
ч Лев. 19; 17. 1 Сол. 5; 14.
ш Тит. 3; 10.
щ Рим. 15; 33. 16; 20. 1 Кор. 14; 33. 2 Кор. 13; 11. 1 Сол. 5; 23.
ъ 1 Кор. 16; 21. Кол. 4; 18.
ы Рим. 16; 24.

—

а Дѣян. 9; 15. Гал. 1; 1, 11.
б Гл. 2; 3. 4; 10. Тит. 1; 3. 2; 10. 3; 4. Іуд. 25.
в Кол. 1; 27.
г Дѣян. 16; 1. 1 Кор. 4; 17. Фил. 2; 19. 1 Сол. 3; 2.
д Тит. 1; 4.
е Гал. 1; 3. 2 Тим. 1; 2. 1 Пет. 1; 2.
ж Дѣян. 20; 1, 3. Фил. 2; 24.
з Гал. 1; 6, 7. Гл. 6; 3, 10.
и Гл. 4; 7. 6; 4, 20. 2 Тим. 2; 14, 16, 23. Тит. 1; 14. 3; 9.
і Гл. 6; 4.
к Рим. 13; 8, 10. Гал. 5; 14.
л 2 Тим. 2; 22.
м Гл. 6; 4, 20.
н Гл. 6; 4.
о Рим. 7; 12.
п Гал. 3; 19. 5; 23.
р Гл. 6; 3. 2 Тим. 4; 3. Тит. 1; 9. 2; 1.
с Гл. 6; 15.
т 1 Кор. 9; 17. Гал. 2; 7. Кол. 1; 25. 1 Сол. 2; 4. Гл. 2; 7. 2 Тим. 1; 11. Тит. 1; 3.
у 2 Кор. 12; 9.
ф 1 Кор. 7; 25.
х 2 Кор. 3; 5, 6. 4; 1. Кол. 1; 25.
ц Дѣян. 8; 3. 9; 1. 1 Кор. 15; 9. Фил. 3; 6.
ч Лук. 23; 34. Іоан. 9; 39, 41. Дѣян. 3; 17. 26; 9.
ш Рим. 5; 20. 1 Кор. 15; 10.
щ 2 Тим. 1; 13.
ъ Лук. 7; 47.
ы Гл. 3; 1. 4; 9. 2 Тим. 2; 11. Тит. 3; 8.
ь Мат. 9; 13. Мар. 2; 17. Лук. 5; 32. 19; 10. Рим. 5; 8. 1 Іоан. 3; 5.

16 отъ които пьрвый сьмь азъ; Но за това
быхъ [п] помилованъ, да покаже Іисусъ Хри-
стосъ пьрвомъ въ мене всичко-то *си* дъл-
готьрпѣніе, [ю] за примѣръ на тѣзи които
щѣхѫ да повѣруватъ въ него за животъ
17 вѣченъ. А на [я] Царь-тъ на вѣкове-тѣ, на
[ж] нетлѣнниаго, [ѣж] невидимаго, [а] едного прѣ-
мудраго Бога, [б] честь и слава во вѣкы вѣ-
ковъ. Аминь.
18 Това заръчаніе ти [в] прѣдавамъ, чадо
Тимоѳее, [г] споредъ станѫлы-тѣ понапрѣдъ
за тебе пророчества, [д] да воинствувашь въ
19 тѣхъ добро-то воинствованіе, Като [е] имашь
вѣрѫ и добрѫ совѣсть, коіѫто като от-
хвьрлихѫ нѣкои [ж] отпаднѫхѫ отъ вѣрѫ-
20 тѫ; Отъ които сѫ [з] Именей и [и] Александръ,
които [і] прѣдадохъ на Сатанѫ, за да ся
научатъ [к] да не богохулствуватъ.

ГЛАВА 2.

1 И тъй, молѭ *вы*, прѣди всичко да пра-
вите моленія, молитвы, прошенія, благода-
2 ренія, за всичкы-тѣ человѣцы, [а] За царіе,
[б] и за всичкы които сѫ во власть, за да
поминемъ животъ тихъ и безмълвенъ въ
3 всяко благочестіе и честность. [в] Защото
това е добро и пріятно прѣдъ [г] Спаса на-
4 шего Бога, [д] Който ище да ся спасѫтъ
вси-тѣ человѣци, [е] и да дойдѫтъ въ по-
5 знаніе на истинѫ-тѫ. [ж] Защото единъ е
Богъ, [з] единъ и ходатай между Бога и
человѣцы-тѣ, человѣкъ Христосъ Іисусъ,
6 [и] Който даде себе си искупленіе за всич-
кы, [і] свидѣтелство [к] на свое-то си врѣме.
7 [л] За което быхъ поставенъ азъ проповѣд-
никъ и апостолъ, ([м] истинѫ казувамъ въ
Христа, не лъжѫ,) [н] учитель на язычницы-
8 тѣ въ вѣрѫ-тѫ и въ истинѫ-тѫ. И тъй
искамъ, мѫжіе-тѣ да ся молятъ *Богу* [о] на
всяко мѣсто, и да [п] въздигатъ рѫцѣ чи-
9 сты безъ гнѣвъ и сумнѣніе. Така и [р] же-
ны-тѣ съ приличнѫ прѣмѣнѫ, съсъ сра-
межливость и цѣломудріе да украсяватъ
себе си, не съ плетенія *на космы-тѣ*, или
съсъ злато или съ бисеріе или съ много-
10 цѣнны дрехы; [с] Но съ добры дѣла, както
подобава на жены които сѫ ся прѣдали
11 на благочестіе-то. Жена-та да ся учи мъл-
12 чаливо, съсъ всяко покорство. [т] А жена
да поучава не дозволявамъ, нито [у] да вла-
дѣе на мѫжъ-тъ, но да е въ мълчаніе.
13 Защото пьрво [ф] Адамъ бы създаденъ, а
14 послѣ Ева. И [х] Адамъ ся не излъга; но
жена-та ся излъга та паднѫ въ прѣстѫ-
15 пленіе; Но пакъ ще ся спасе чрѣзъ чадо-
родіе-то, ако прѣбѫдѫтъ въ вѣрѫ-тѫ и въ
любовь-тѫ и въ святость съсъ цѣломудріе.

ГЛАВА 3.

1 Това слово е [а] вѣрно: ако ся ревне нѣ-
кому [б] епископство, [в] добро дѣло желае.
2 [г] Трѣбва прочее епископъ-тъ да е непоро-
ченъ, [д] на еднѫ женѫ мѫжъ, трѣзвенъ,
цѣломудръ, благочиненъ, страннолюбивъ,
3 [е] поучителенъ, [ж] Не піяница, [з] не побойникъ,
[и] не лакомъ за гнуснѫ печалбѫ, но [і] кро-
тъкъ, не крамолникъ, не сребролюбецъ;
4 Който управява добрѣ свой-тъ си домъ, и
[к] държи чада-та си въ послушаніе съсъ вся-
5 кѫ честность; (Защото ако не знае нѣкой
да управява свой-тъ си домъ, какъ ще има
6 прилѣжаніе за церквѫ-тѫ Божіѭ?) Да не
е новъ въ вѣрѫ-тѫ, за да ся не възгорди и
[л] падне подъ осѫжденіе-то на діаволъ-тъ.
7 Трѣбува още той да има добро свидѣтел-
ство и [м] отъ вънshни-тѣ, за да не падне въ
укоръ и въ [н] примкѫ-тѫ на діаволъ-тъ.
8 [о] Така и діакони-тѣ *да сѫ* честни, не
двоязычни, [п] да не обичатъ много вино,
да не сѫ лакоми за гнуснѫ печалбѫ;
9 [р] Да пазятъ тайнѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ си чи-
10 стѫ совѣсть. И тѣ пакъ пьрво да ся ис-
пытуватъ, и послѣ да ставатъ діакони, ако
11 сѫ непорочни. [с] Тъй и жены-тѣ *имъ да сѫ*
честны, не клеветницы, трѣзвенны, вѣрны
12 въ всичко. Діакони-тѣ да биватъ мѫжіе
на еднѫ женѫ, и да управяватъ добрѣ ча-
13 да-та си и кѫщя-та си. Защото [т] които сѫ
служили добрѣ *въ тозь чинъ*, придобыватъ
за себе си добръ степень, и голѣмо дьр-
зновеніе въ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса.
14 Това ти пишѫ, и ся надѣѭ скоро да
15 дойдѫ при тебе; Но ако закъснѣѭ, за да
знаешь какъ трѣбва да ся обхождашь [у] въ
домъ-тъ Божій, който е церква на Бога жи-
ваго, стълпъ и утвържденіе на истинѫ-тѫ.
16 И безъ противорѣчіе велика е тайна-та на
благочестіе-то; [ф] Богъ ся яви въ плъть, [х] о-

п 2 Кор. 4; 1.
ю Дѣян. 13; 39.
я Псал. 10; 16. 145; 13. Дан. 7; 14. Гл. 6; 15, 16.
ж Рим. 1; 23.
ѣж Іоан. 1; 18. Евр. 11; 27. 1 Іоан. 4; 12.
а Рим. 16; 27. Іуд. 25.
б 1 Лѣт. 29; 11.
в Гл. 6; 13, 14, 20. 2 Тим. 2; 2.
г Гл. 4; 14.
д Гл. 6; 12. 2 Тим. 2; 3. 4; 7.
е Гл. 3; 9.
ж Гл. 6; 9.
з 2 Тим. 2; 17.
и 2 Тим. 4; 14.
і 1 Кор. 5; 5.
к Дѣян. 13; 45.

а Езд. 6; 10. Іер. 29; 7.
б Рим. 13; 1.
в Рим. 12; 2. Гл. 5; 4.
г Гл. 1; 1. 2 Тим. 1; 9.
д Іез. 18; 23. Іоан. 3; 16, 17. Тит. 2; 11. 2 Пет. 3; 9.
е Іоан. 17; 3. 2 Тим. 2; 25.
ж Рим. 3; 29, 30. 10; 12. Гал. 3; 20.
з Евр. 8; 6. 9; 15.
и Мат. 20; 28. Мар. 10; 45. Ефес. 1; 7. Тит. 2; 14.
і 1 Кор. 1; 6. 2 Сол. 1; 10. 2 Тим. 1; 8.
к Рим. 5; 6. Гал. 4; 4. Ефес. 1; 9. 3; 5. Тит. 1; 3.
л Ефес. 3; 7, 8. 2 Тим. 1; 11.
м Рим. 9; 1.
н Рим. 11; 13. 15; 16. Гал. 1; 16.
о Мал. 1; 11. Іоан. 4; 21.
п Псал. 134; 2. Иса. 1; 15.
р 1 Пет. 3; 3.
с 1 Пет. 3; 4.
т 1 Кор. 14; 34.
у Ефес. 5; 24.
ф Быт. 1; 27. 2; 18, 22. 1 Кор. 11: 8, 9.
х Быт. 3; 6. 2 Кор. 11; 3.

—

а Гл. 1; 15.
б Дѣян. 20; 28. Фил. 1; 1.
в Ефес. 4; 12.
г Тит. 1; 6 и дрг.
д Гл. 5; 9.
е 2 Тим. 2; 24.
ж Ст. 8. Тит. 1; 7.
з 2 Тим. 2; 24.
и 1 Пет. 5; 2.
і 2 Тим. 2; 24.
к Тит. 1; 6.
л Иса. 14; 12.
м Дѣян. 22; 12. 1 Кор. 5; 12. 1 Сол. 4; 12.
н Гл. 6; 9. 2 Тим. 2; 26.
о Дѣян. 6; 3.
п Ст. 3. Лев. 10; 9. Іез. 44; 21.
р Гл. 1; 19.
с Тит. 2; 3.
т Вижь Мат. 25; 21.
у Ефес. 2; 21, 22. 2 Тим. 2; 20.
ф 1 Іоан. 1; 2.
х Мат. 3; 16. Іоан. 1; 32, 33. 15; 26. 16; 8, 9. Рим. 1; 4. 1 Пет. 3; 18. 1 Іоан. 5; 6 и дрг.

правда ся въ Духъ, [ц] показа ся на ангелы-тѣ,
[ч] проповѣданъ бы въ языčницы-тѣ, [ш] повѣру-
ванъ бы въ свѣтъ-тъ, [щ] вънесе ся въ славж.

ГЛАВА 4.

1 А [а] Духъ-тъ ясно казува, че [б] въ послѣ-
дни-тѣ врѣмена нѣкои ще отстжпятъ отъ
вѣрж-тж, и ще слушатъ прѣльстителны
2 [в] духове и [г] ученія бѣсовскы, [д] Чрѣзъ лице-
мѣріе-то на тѣзи които говорятъ лъжж, и
3 [е] иматъ совѣсть-тж си пригорѣнж, И [ж] за-
прѣщаватъ жененіе-то, *и заповѣдуватъ* [з] въз-
държаніе отъ ястія, които Богъ създаде
[и] да гы употрѣбяватъ [і] съ благодареніе вѣр-
ни-тѣ и тѣзи които сж познали истинж-тж.
4 Защото [к] всяко създаніе Божіе е добро, и
нищо не е за отхвърляніе, когато ся пріима
5 съ благодареніе; Понеже ся освятява съсъ
6 слово-то Божіе и съ молитвж. Това като
совѣтувашь братія-та, ще бждешь добръ
служитель Іисусъ Христовъ, [л] храненъ съсъ
словеса-та на вѣрж-тж, и на добро-то уче-
7 ніе, което си послѣдувалъ. А отъ [м] сквърны-
тѣ и бабинскы-тѣ басни отбѣгвай, и [н] обу-
8 чавай себе си въ благочестіе. Защото [о] тѣ-
лесно-то обученіе за малко е полезно; [п] а
благочестіе-то е на всичко полезно, поне-
же [р] има обѣщаніе-то на сегашный-тъ и на
9 бждящій-тъ животъ. Това слово е [с] вѣрно
10 и за всяко въспріеманіе достойно; Понеже
за това ся [т] и трудимъ и укоренія търпимъ,
защото имамы [у] надеждж на Бога живаго,
[ф] който е спаситель на всичкы-тѣ человѣцы,
11 а наипаче на вѣрны-тѣ. Това [х] заржчвай и
12 учи. [ц] Никой да не прѣзира твоіж-тж мла-
дость, но [ч] бжди на вѣрны-тѣ образъ въ
слово, въ поведеніе, въ любовь, въ духъ,
13 въ вѣрж, въ чистотж. Доклѣ дойдж, вни-
май въ прочитаніе-то, въ наставленіе-то
14 *и* въ поученіе-то. [ш] Не оставяй въ нерадѣніе
дарбж-тж която е въ тебе, която ти ся
даде [щ] чрѣзъ пророчество, [ъ] съ възлаганіе-
15 то на ржцѣ-тѣ отъ презвитеры-тѣ. Въ това
ся поучавай, въ това ся занимавай, да бж-
де явно на всичкы-тѣ твое-то прѣуспѣяніе.
16 [ы] Внимай на себе си и на поученіе-то, *и* стой
въ това; защото тъй като правишь, и [ь] себе
си ще спасешь [ѣ] и тѣзи които тя слушатъ.

ГЛАВА 5.

1 [а] Стараго человѣка не укорявай, но като
отца го увѣщавай; а по млады-тѣ като
2 братія; Стары-тѣ жены като майкы; по
млады-тѣ, като сестры, съсъ всякж чисто-
3 тж. [б] Вдовицы-тѣ почитай, които сж ис-
4 тинно вдовицы. Ако ли нѣкоя вдовица и-
ма чада или внучета, да ся учатъ първо
да почитатъ добрѣ домашны-тѣ си, и [в] да
въздаватъ въздаянія на родители-тѣ си;
[г] защото това е добро и угодно прѣдъ Бога.
5 А [д] която е истинно вдовица и останжла
сама, надѣе ся на Бога и [е] прѣбждва въ
6 моленія и въ молитвы день и [ж] нощь; Но
[з] която живѣе сладострастно, жива е у-
7 мрѣла. И [и] това заржчвай, да бждатъ не-
8 порочны. Ако ли нѣкой не промышлява за
свои-тѣ си, [і] а наипаче за домашны-тѣ си,
той ся е [к] отреклъ отъ вѣрж-тж, и отъ
9 [л] невѣрникъ е по лошъ. Въ число-то *на
вдовицы-тѣ* да ся пріема вдовица не по до-
лу отъ шестдесеть годины, [м] която е была
10 на единъ мжжъ жена, Свидѣтелствована
въ добры дѣла, ако е чада отхранила, [н] ако
е странны пригледала, [о] ако е на святыи
нозѣ омыла, ако е на бѣдны помагала, ако
11 е слѣдувала усердно всяко добро дѣло. А
по млады-тѣ вдовицы не пріимай, защото
когато разсвирѣпѣіжтъ противу Христа,
12 ищжтъ да ся женятъ, Та падатъ подъ о-
сжжденіе, защото ся пометнжхж отъ пър-
13 вж-тж *си* вѣрж; [п] А при това научаватъ
ся *да стоятъ* праздны, да ходятъ отъ кж-
щж въ кжщж; и не тъкмо праздны, но и
блядивы и мѣсятъ ся въ чужды работы,
14 и говорятъ което не е прилично. И тъй
[р] искамъ млады-тѣ *вдовицы* да ся женятъ,
да раждатъ чада, да управяватъ домъ,
[с] да не даватъ никоіж причинж на против-
15 никъ-тъ за хуленіе. Защото нѣкои ся вече
16 уклонихж вслѣдъ Сатанж. Нѣкой вѣренъ
или вѣрна *нѣкоя* ако има вдовицы, да си
гы пригледуватъ, и да ся не натоваря
церква-та; за *да може* да доволствува
[т] истинскы-тѣ вдовицы.
17 Презвитери-тѣ, [у] който добрѣ прѣдстоя-
ватъ, [ф] да ся сподобяватъ съ двойнж по-

[ц] Мат. 28; 2. Мар. 16; 5. Лук. 2; 13. 24; 4. Іоан. 20; 12. Ефес. 3; 10. 1 Пет. 1; 12.
[ч] Дѣян. 10; 34. 13; 46, 48. Рим. 10; 18. Гал. 2; 8. Ефес. 3; 5, 6, 8. Кол. 1; 27, 28. Гл. 2; 7.
[ш] Кол. 1; 6, 23.
[щ] Лук. 24; 51. Дѣян. 1; 9. 1 Пет. 3; 22.

—

[а] Іоан. 16; 13. 2 Сол. 2; 3. 2 Тим. 3; 1 и дрг. 2 Пет. 3; 3. 1 Іоан. 2; 18. Іуд. 4, 18.
[б] 1 Пет. 1; 20.
[в] 2 Тим. 3; 13. 2 Пет. 2; 1. Отк. 16; 14.
[г] Дан. 11; 35, 37. 38. Отк. 9; 20.
[д] Мат. 7; 15. Рим. 16; 18. 2 Пет. 2; 3.
[е] Ефес. 4; 19.
[ж] 1 Кор. 7; 28, 36, 38. Кол. 2; 20, 21. Евр. 13; 4.
[з] Рим. 14; 3, 17. 1 Кор. 8; 8.
[и] Быт. 1; 29. 9; 3.
[і] Рим. 14; 6. 1 Кор. 10; 30.
[к] Рим. 14; 14, 20. 1 Кор. 10; 25. Тит. 1; 15.
[л] 2 Тим. 3; 14, 15.
[м] Гл. 1; 4. 6; 20. 2 Тим. 2; 16, 23. 4; 4. Тит. 1; 14.
[н] Евр. 5; 14.
[о] 1 Кор. 8; 8. Кол. 2; 23.
[п] Гл. 6; 6.
[р] Псал. 37; 4. 84; 11. 112; 2, 3. 145; 19. Мат. 6; 33. 19; 29. Мар. 10; 30. Рим. 8; 28.
[с] Гл. 1; 15.
[т] 1 Кор. 4; 11, 12.
[у] Гл. 6; 17.
[ф] Псал. 36; 6. 107; 2, 6 и дрг.
[х] Гл. 6; 2.
[ц] 1 Кор. 16; 11. Тит. 2; 15.
[ч] Тит. 2; 7. 1 Пет. 5; 3.
[ш] 2 Тим. 1; 6.
[щ] Гл. 1; 18.
[ъ] Дѣян. 6; 6. 8; 17. 13; 3. 19; 6. Гл. 5; 22. 2 Тим. 1; 6.
[ы] Дѣян. 20; 28.
[ь] Іез. 33; 9.
[ѣ] Рим. 11; 14. 1 Кор. 9; 22. Іак. 5; 20.

—

[а] Лев. 19; 32.
[б] Ст. 5, 16.
[в] Мат. 15; 4. Ефес. 6; 1, 2. Вижь и Быт. 45; 10, 11.
[г] Гл. 2; 3.
[д] 1 Кор. 7; 32.
[е] Лук. 2; 37. 18; 1.
[ж] Дѣян. 26; 7.
[з] Іак. 5; 5.
[и] Гл. 1; 3. 4; 11. 6; 17.
[і] Иса. 58; 7. Гал. 6; 10.
[к] 2 Тим. 3; 5. Тит. 1; 16.
[л] Мат. 18; 17.
[м] Лук. 2; 36. Гл. 3; 2.
[н] Дѣян. 16; 15. Евр. 13; 2. 1 Пет. 4; 9.
[о] Быт. 18; 4. 19; 2. Лук. 7; 38, 44. Іоан. 13; 5, 14.
[п] 2 Сол. 3; 11.
[р] 1 Кор. 7; 9.
[с] Гл. 6; 1. Тит. 2; 8.
[т] Ст. 3, 5.
[у] Рим. 12; 8. 1 Кор. 9; 10, 14. Гал. 6; 6. Фил. 2; 29. 1 Сол. 5; 12, 13. Евр. 13; 7, 17.
[ф] Дѣян. 28; 10.

честь; а повече тѣзи които ся трудятъ
18 въ слово-то и поученіе-то. Защото писа-
ніе-то казува: [х]„Не обвързувай уста-та на
волъ който вършѣе;“ и [ц]„Достоинъ е ра-
19 ботникъ-тъ за заплатѫ-тѫ си.“ Обвиненіе
връхъ презвитеръ не пріимай, [ч]освѣнь при
20 двама или при трима свидѣтели. [ш]Тѣзи
които съгрѣшаватъ изобличавай гы прѣдъ
всичкы-тѣ, [щ]да иматъ страхъ и другы-тѣ.
21 Прѣдъ Бога и прѣдъ Господа Іисуса Христа,
и прѣдъ избранны-тѣ ангелы [ъ]завѣщавамъ
ти да съхранишь тѣзи *заповѣди* безъ прѣд-
убѣжденіе, и нищо да не правишь по при-
22 страстіе. [ы]Не възлагай рѫцѣ за скоро на
никого, [ь]нито бывай участникъ на чужды
23 грѣхове. Пази себе си чистъ. Не пій вече
само водѫ, но употрѣбявай малко [ѣ]вино за
стомахъ-тъ си, и за честы-тѣ твои болѣду-
24 ванія. [ю]На нѣкои человѣцы грѣхове-тѣ сѫ
прѣдизявени, и прѣди *тѣхъ* идѫтъ на сѫдъ;
25 а на нѣкои отъ послѣ идѫтъ. Така и до-
бры-тѣ дѣла *на нѣкои* сѫ прѣдизявени, и
които сѫ инакъ, не могѫтъ да ся утаятъ.

ГЛАВА 6.

1 Раби-тѣ [а]които сѫ подъ иго да считатъ
свои-тѣ си господари достойны за всякѫ
почесть, [б]да ся не хули име-то Божіе, и
2 ученіе-то. Тѣзи които иматъ господари
вѣрующы, да гы не прѣзиратъ, по това
[в]че сѫ братія; но толко повече да *имъ*
работятъ, защото сѫ вѣрни и възлюбенни
тѣзи които иматъ часть въ благодѣяніе-то.
3 [г]Това поучавай и увѣщавай. Ако ли нѣкой
[д]учи инакъ, и [е]не пристава на здравы-тѣ
словеса на Господа нашего Іисуса Христа,
и [ж]на ученіе-то което е по благочестіе,
4 Възгордилъ ся е, и [з]не знае нищо, но бо-
лѣдува за [и]прѣдирванія и прѣпиранія, отъ
които бува зависть, распри, хулы, лукавы
5 подозрѣнія, [і]Празны прѣпирни на [к]чело-
вѣцы съ развратенъ умъ, и лишены отъ
истинѫ-тѫ, [л]които мнятъ че благочестіе-
то е придобываніе. [м]Отдалечавай ся отъ
6 таквызи. А благочестіе-то съ благодареніе
7 е [н]голѣмо придобываніе. Защото [о]не вне-
сохмы въ свѣтъ-тъ нищо; явно че не мо-
8 жемъ нито да изнесемъ нѣщо; А като
[п]имамы прѣхранѫ и облѣкло да смы бла-
9 годарни съ това. А [р]които ищѫтъ да ся
обогатѣватъ, падатъ въ напасть, [с]и въ
примкѫ, и въ много несмысленны и врѣ-
дителны похоти, [т]които правятъ человѣ-
цы-тѣ да потъватъ въ пагубѫ и въ погы-
10 бель. Защото [у]корень на вси-тѣ злины е
сребролюбіе-то, което като ся ревне на
нѣкои стори гы та заблудихѫ отъ вѣрѫ-
тѫ, и пронизахѫ себе си съ много скърби.
11 Но ты, [ф]человѣче Божій, бѣгай отъ [х]тѣзи
нѣща; и слѣдувай правдѫ-тѫ, благочестіе-
то, вѣрѫ-тѫ, любовь-тѫ, търпѣніе-то, кро-
12 тость-тѫ. [ц]Подвизавай ся съ добрый-тъ
подвигъ на вѣрѫ-тѫ, [ч]хвани ся за вѣчный-
тъ животъ, на който си и призванъ былъ,
[ш]и исповѣдалъ си добро-то исповѣданіе
13 прѣдъ множина свидѣтели. [щ]Завѣщавамъ
ти прѣдъ Бога, [ъ]който оживява всичко, и
прѣдъ Христа Іисуса, [ы]който засвидѣтел-
ствува прѣдъ Понтійскаго Пилата добро-
14 то исповѣданіе, Да упазишь заповѣдь-тѫ
чистѫ, безукорнѫ, [ь]до явленіе-то на Го-
15 спода нашего Іисуса Христа, Което въ свое
си врѣме ще покаже [ѣ]блаженный-тъ и е-
диный-тъ Властитель, [ю]Царь на царствую-
щы-тѣ и Господь на господствующы-тѣ,
16 [я]Който самъ има безсмъртіе, който оби-
тава въ видѣлинѫ непристѫпнѫ, [ѫ]когото
никой отъ человѣцы-тѣ не е видѣлъ, нито
може да види; [іѫ]комуто честь и държава
во вѣкы. Аминь.
17 На богаты-тѣ въ тойзи свѣтъ заръчай
да не высокоумствуватъ, [а]нито да ся на-
дѣѭтъ [б]на непостоянство-то на богатство-
то, но на [в]Бога живаго, [г]който дава намъ
18 всичко изобилно за наслажденіе; Да стру-
ватъ добро, [д]да богатѣѭтъ въ добры дѣла,
да бѫдѫтъ [е]доброподатливи, [ж]общителны,
19 Да [з]събиратъ имотъ за себе си, добро о-
снованіе за въ бѫдѫщее, [и]за да дости-
гнѫтъ вѣчный животъ.
20 О Тимоѳее! пази [і]залогъ-тъ, и [к]уклонявай
ся отъ скверны-тѣ празнословія, и противо-
21 рѣчія на лъжеименно-то знаніе, На което
като ся прѣдадохѫ нѣкои, [л]погрѣшихѫ
отъ вѣрѫ-тѫ. Благодать съ тебе. Аминь.

х Втор. 25; 4. 1 Кор. 9; 9.
ц Лев. 19; 13. Втор. 24; 14, 15. Мат. 10; 10. Лук. 10; 7.
ч Втор. 19; 15.
ш Гал. 2; 11, 14. Тит. 1; 13.
щ Втор. 13; 11.
ъ Гл. 6; 13. 2 Тим. 2; 14. 4; 1.
ы Дѣян. 6; 6. 13; 3. Гл. 4; 14. 2 Тим. 1; 6.
ь 2 Іоан. 11.
ѣ Псал. 104; 15.
ю Гал. 5; 19.

—

а Ефес. 6; 5. Кол. 3; 22. Тит. 2; 9. 1 Пет. 2; 18.
б Иса. 52; 5. Рим. 2; 24. Тит. 2; 5, 8.
в Кол. 4; 1.
г Гл. 4; 11.
д Гл. 1; 3.
е Гл. 1; 10. 2 Тим. 1; 13. 4; 3. Тит. 1; 9.
ж Тит. 1; 1.
з 1 Кор. 8; 2. Гл. 1; 7.
и Гл. 1; 4. 2 Тим. 2; 23. Тит. 3; 9.
і 1 Кор. 11; 16. Гл. 1; 6.
к 2 Тим. 3; 8.
л Тит. 1; 11. 2 Пет. 2; 3.
м Рим. 16; 17. 2 Тим. 3; 5.
н Псал. 37; 16. Прит. 15; 16. 16; 8. Евр. 13; 5.
о Іов. 1; 21. Псал. 49; 17. Прит. 27; 24. Екк. 5; 15.
п Быт. 28; 20. Евр. 13; 5.
р Прит. 15; 27. 20; 21. 28; 20. Мат. 13; 22. Іак. 5; 1.
с Гл. 3; 7.
т Гл. 1; 19.
у Исх. 23; 8. Втор. 16; 19.
ф Втор. 33; 1. 2 Тим. 3; 17.
х 2 Тим. 2; 22.
ц 1 Кор. 9; 25, 26. Гл. 1; 18. 2 Тим. 4; 7.
ч Фил. 3; 12, 14. Ст. 19.
ш Евр. 10; 23.
щ Гл. 5; 21.
ъ Втор. 32; 39. 1 Цар. 2; 6. Іоан. 5; 21.
ы Мат. 27; 11. Іоан. 18; 37. Отк. 1; 5. 3; 14.
ь Фил. 1; 6, 10. 1 Сол. 3; 13. 5; 23.
ѣ Гл. 1; 11, 17.
ю Отк. 17; 14. 19; 16.
я Гл. 1; 17.
ѫ Исх. 33; 20. Іоан. 6; 46.
іѫ Ефес. 3; 21. Фил. 4; 20. Іуд. 25. Отк. 1; 6. 4; 11. 7; 12.
а Іов. 31; 24. Псал. 52; 7. 62; 10. Мар. 10; 24. Лук. 12; 21.
б Прит. 23; 5.
в 1 Сол. 1; 9. Гл. 3; 15. 4; 10.
г Дѣян. 14; 17. 17; 25.
д Лук. 12; 21. Гл. 5; 10. Тит. 3; 8. Іак. 2; 5.
е Рим. 12; 13.
ж Гал. 6; 6. Евр. 13; 16.
з Мат. 6; 20. 19; 21. Лук. 12; 33. 16; 9.
и Ст. 12.
і 2 Тим. 1; 14. Тит. 1; 9. Отк. 3; 3.
к Гл. 1; 4, 6. 4; 7. 2 Тим. 2; 14, 16, 23. Тит. 1; 14. 3; 9.
л Гл. 1; 6, 19. 2 Тим. 2; 18.

—

КЪ ТИМОѲЕЮ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ съ волѭ-тѫ Божіѭ [а]апостолъ
Іисусъ Христовъ [б]по обѣщаніе-то на жи-
2 вота който е въ Христа Іисуса, [в]На Ти-
моѳея, възлюбленно-то чадо; благодать,
милость, миръ отъ Бога Отца, и Христа
Іисуса Господа нашего.
3 [г]Благодарѭ Бога, [д]комуто отъ праро-
дители *още* служѫ съ чистѫ совѣсть, че
[е]непрѣстанно тя поменувамъ въ молбы-тѣ
4 си денъ и нощь, И като помнѭ сълзы-тѣ
ти, [ж]желаѭ да тя видѭ, за да ся испъл-
5 нѭ съ радость; Понеже си докарувамъ
на паметь нелицемѣрнѫ-тѫ [з]въ тебе вѣ-
рѫ, която испърво обиташе въ бабѫ ти
Лоидѫ, и [и]въ майкѫ ти Евникіѭ, а увѣ-
6 ренъ сьмь че и въ тебе. По тѫзи причи-
нѫ ти напомнямъ [і]да распаляшь Божіе-
то дарованіе, което е въ тебе отъ възла-
7 ганіе-то на мои-тѣ рѫцѣ. Защото Богъ [к]не
даде намъ духъ на боязнь, [л]но *духъ* на
8 силѫ и любовь и цѣломудріе. И тъй [м]не
ся срамувай отъ [н]свидѣтелство-то на Го-
спода нашего, [о]нито отъ мене неговый уз-
никъ, [п]но стани участникъ въ злострада-
нія-та на евангеліе-то по силѫ-тѫ отъ Бо-
9 га, [р]Който е спаслъ насъ [с]и призвалъ съсъ
свято призваніе, [т]не споредъ дѣла-та ни,
но [у]по свое-то прѣдложеніе и по даденѫ-
тѫ намъ [ф]прѣди вѣчны-тѣ врѣмена благо-
10 дать въ Христа Іисуса, А която ся [х]откры
нынѣ чрѣзъ явленіе-то на Спаса нашего
Іисуса Христа, [ц]който унищожи смъртъ-
тѫ, и осія животъ-тъ и безсмъртіе-то чрѣзъ
11 евангеліе-то; [ч]На което быхъ поставенъ
азъ проповѣдникъ и апостолъ и учитель
12 на языченицы-тѣ; [ш]За коіѭто причинѫ и
страдамъ това; но не ся срамувамъ; [щ]за-
щото знаѭ въ кого сьмь повѣрувалъ, и
увѣренъ сьмь че е силенъ [ъ]да упази за-
13 логъ-тъ мой [ы]до онзи день. [ь]Държь [ѣ]при-
мѣръ-тъ [ю]на здравы-тѣ словеса, [я]които
си чулъ отъ мене, [ж]въ вѣрѫ и любовь
14 която е въ Христа Іисуса. [іж]Добрый-тъ
залогъ упази чрѣзъ Духа Святаго [а]който
15 живѣе въ насъ. *Ты* знаешь това че [б]всич-
кы които сѫ въ Азіѭ [в]отвърнѫхѫ ся отъ
мене, отъ които е Фигеллъ и Ермогенъ.
16 [г]Господь да даде милость [д]на домъ-тъ О-
нисифоровъ; защото много пѫти [е]мя у-
покои, и [ж]не ся усрами отъ [з]оковы-тѣ ми,
17 Но когато дойде въ Римъ потърси мя съ
18 по голѣмо стараніе и намѣри *мя*. Господь
да му даде [и]да намѣри милость прѣдъ Го-
спода [і]въ онзи день; а [к]колко ми послу-
жи въ Ефесъ, ты знаешь твърдѣ добрѣ.

ГЛАВА 2.

1 И тъй ты, [а]чадо мое, [б]заякнувай въ
благодать-тѫ която е въ Христа Іисуса.
2 И [в]колкото си чулъ отъ мене при много
свидѣтели, [г]това прѣдай на вѣрны чело-
вѣцы, които да сѫ [д]способни и другы да
3 научатъ. [е]За това ты прѣтърпи злострада-
ніе [ж]като добръ воинъ Іисусъ Христовъ.
4 [з]Никой воинъ ся не вплита въ житейскы
работы, за да угоди на тогози който го е
5 зѣлъ за воинъ. [и]Ако бы и да ся подвизава
нѣкой, не ся вѣнчава, ако бы законно да
6 ся не подвизава. Земледѣлецъ-тъ [і]който
ся труди трѣбва *той* първо да вкуси отъ
7 плодове-тѣ. Разумѣвай това което *ти* ка-
зувамъ; а Господь да ти даде разумѣніе
8 на всичко. [к]Помни Іисуса Христа, отъ сѣ-
ме-то Давидово, [л]който въскръснѫ отъ
мьртвы-тѣ, [м]споредъ мое-то благовѣство-
9 ваніе; [н]За което злострадамъ даже [о]до
оковы като злодѣецъ; [п]но слово-то Божіе

а 2 Кор. 1; 1.
б Ефес. 3; 6. Тит. 1; 2. Евр. 9; 15.
в 1 Тим. 1; 2.
г Рим. 1; 8. Ефес. 1; 16.
д Дѣян. 22; 3. 23; 1. 24; 14. 27; 23. Рим. 1; 9. Гал. 1; 14.
е 1 Сол. 1; 2. 3; 10.
ж Гл. 4; 9, 21.
з 1 Тим. 1; 5. 4; 6.
и Дѣян. 16; 1.
і 1 Сол. 5; 19. 1 Тим. 4; 14.
к Рим. 8; 15.
л Лук. 24; 49. Дѣян. 1; 8.
м Рим. 1; 16.
н 1 Тим. 2; 6. Отк. 1; 2.
о Ефес. 3; 1. Фил. 1; 7.
п Кол. 1; 24. Гл. 4; 5.
р 1 Тим. 1; 1. Тит. 3; 4.
с 1 Сол. 4; 7. Евр. 3; 1.
т Рим. 3; 20. 9; 11. Тит. 3; 5.
у Рим. 8; 28.
ф Рим. 16; 25. Ефес. 1; 4. 3; 11. Тит. 1; 2. 1 Пет. 1; 20.
х Рим. 16; 26. Ефес. 1; 9. Кол. 1; 26. Тит. 1; 3. 1 Пет. 1; 20.
ц 1 Кор. 15; 54, 55. Евр. 2; 14.
ч Дѣян. 9; 15. Ефес. 3; 7; 8. 1 Тим. 2; 7. Гл. 4; 17.
ш Ефес. 3; 1. Гл. 2; 9.
щ 1 Пет. 4; 19.
ъ 1 Тим. 6; 20.
ы Ст. 18. Гл. 4; 8.
ь Гл. 3; 14. Тит. 1; 9. Евр. 10; 23. Отк. 2; 25.
ѣ Рим. 2; 20. 6; 17.
ю 1 Тим. 1; 10. 6; 3.
я Гл. 2; 2.
ж 1 Тим. 1; 14.
іж 1 Тим. 6; 20.
а Рим. 8; 11.
б Дѣян. 19; 10.
в Гл. 4; 10, 16.
г Мат. 5; 7.
д Гл. 4; 19.
е Филим. 7.
ж Ст. 8.
з Дѣян. 28; 20. Ефес. 6; 20.
и Мат. 25; 34 до 40.
і 2 Сол. 1; 10. Ст. 12.
к Евр. 6; 10.

—

а 1 Тим. 1; 2. Гл. 1; 2.
б Ефес. 6; 10.
в Гл. 1; 13. 3; 10, 14.
г 1 Тим. 1; 18.
д 1 Тим. 3; 2. Тит. 1; 9.
е Гл. 1; 8. 4; 5.
ж 1 Тим. 1; 18.
з 1 Кор. 9; 25.
и 1 Кор. 9; 25, 26.
і 1 Кор. 9; 10.
к Дѣян. 2; 30. 13; 23. Рим. 1; 3, 4.
л 1 Кор. 15; 1, 4, 20.
м Рим. 2; 16.
н Дѣян. 9; 16. Гл. 1; 12.
о Ефес. 3; 1. Фил. 1; 7. Кол. 4; 3, 18.
п Дѣян. 28; 31. Ефес. 6; 19 20. Фил. 1; 13, 14.

10 ся не вързува. За това [р]всичко прѣтър-
пѣвамъ заради избранны-тѣ, [с]за да полу-
чатъ и тѣ спасеніе-то което е въ Христа
11 Іисуса съ вѣчнѫ славѫ. [т]Вѣрно е слово-
то; защото [у]ако умремъ съ него, то ще
12 и да живѣемъ съ него; [ф]Ако търпимъ,
то ще и да царувамы съ него; [х]ако ся
отричамы, и той ще ся отрече отъ насъ;
13 [ц]Ако смы невѣрни, той вѣренъ остава;
[ч]не може да ся отрече отъ себе си.
14 Това напомняй и [ш]заржчвай имъ прѣдъ
Господа, [щ]да не влѣзватъ въ прѣпираніе,
което не е за никаквѫ потрѣбѫ, но за ра-
15 зореніе на слушатели-тѣ. Старай ся да
прѣдставишь себе си удобренъ прѣдъ Бо-
га работникъ който нѣма отъ що да ся
срамува, като расподѣляшь право слово-
16 то на истинѫ-тѫ. А отъ [ъ]скверны-тѣ пра-
зднословія отдалечавай ся; защото ще прѣ-
17 успѣѭтъ повече въ нечестіе. И слово-то
имъ като живѣницѫ ще разяда; отъ кои-
18 то сѫ [ы]Именей и Филетъ, Които [ь]погрѣ-
шихѫ отъ истинѫ-тѫ, и [ѣ]казуватъ че въс-
кръсеніе-то е вече станѫло; та събарятъ
19 вѣрѫ-тѫ на нѣкои. Но [ю]твърдо-то осно-
ваніе Божіе стои, и има тойзи печать:
[я]Знае Господь тѣзи които сѫ негови: и,
Всякой който именува име-то Господне
20 да отстѫпи отъ неправдѫ-тѫ. А [ж]въ е-
динъ голѣмъ домъ нѣма само златны и
сребърны съсѫды, но и дървени и пърстни;
[ѣж]и едни сѫ за почесть, а други за бес-
21 честіе. И тъй [а]ако очисти нѣкой себе си
отъ тѣзи нѣща, ще бѫде съсѫдъ за по-
честь, освященъ и благопотрѣбенъ на сто-
панинъ-тъ, [б]приготвенъ за всяко добро
22 дѣло. И отъ младежкы-тѣ похоти отбѣ-
гнувай; и [в]слѣдувай правдѫ-тѫ, вѣрѫ-
тѫ, любовь-тѫ, миръ-тъ, [г]съсъ *всичкы* тѣ-
зи които призыватъ Господа [д]отъ чисто
23 сърдце. А отъ [е]глупавы-тѣ и неучены-тѣ
прѣдирванія ся отричай, понеже знаешь
24 че раждатъ крамолы. А [ж]рабъ Госпо-
день не трѣбва да ся кара, но да бѫде
кротъкъ къмъ всичкы-тѣ, [з]поучителенъ,
25 незлобивъ, Съ кротость да [и]наставява
противницы-тѣ; [і]дано бы имъ далъ Богъ
26 покаяніе, [к]да познаѭтъ истинѫ-тѫ, И да
ся съземѫтъ [л]отъ примкѫ-тѫ на діавола,
отъ когото сѫ уловени живи за своѭ-тѫ
му волѭ.

ГЛАВА 3.

1 И това да знаешь, че [а]въ послѣдни-тѣ
2 дни ще настанѫтъ усилны врѣмена. За-
щото человѣци-тѣ ще бѫдѫтъ [б]самолю-
биви, [в]сребролюбиви, [г]величави, [д]гордѣ-
ливи, [е]хулители, [ж]непокорни на родите-
3 ли-тѣ, неблагодарни, нечестиви, [з]Немило-
серди, [и]непримирителни, клеветници, [і]не-
въздържни, свирѣпи, непріятели на добро-
4 то, [к]Прѣдатели, напрасничави, надути, по-
5 вече [л]сластолюбиви а не Боголюбиви, И
ще иматъ видъ на благочестіе, а отъ си-
лѫ-тѫ говѫ *ще сѫ* [м]отречени; и отъ
6 [н]таквызи ся отвращай. Защото [о]отъ тѣхъ
сѫ онѣзи които ся въвиратъ въ кѫщя-та,
и подльстятъ женища които сѫ прѣтова-
рены съ грѣхове, и ся водятъ отъ раз-
7 личны похоти, Които всякога ся учатъ, и
никога [п]не могѫтъ да дойдѫтъ въ позна-
8 ніе-то на истинѫ-тѫ. И [р]както Іанній и
Іамврій ся въспротивихѫ на Моисея, така
и тѣ ся противятъ на истинѫ-тѫ, [с]чело-
вѣци умомъ растлѣни, [т]развращени въ
9 вѣрѫ-тѫ. Но нѣма да успѣѭтъ повече;
защото безуміе-то имъ ще стане извѣстно
на всичкы-тѣ, [у]както станѫ и тѣхно-то.
10 А [ф]ты си послѣдовалъ мое-то ученіе, по-
веденіе, намѣреніе, вѣрѫ-тѫ *ми*, дълго-
11 търпѣніе-то, любовь-тѫ, търпѣніе-то, Го-
ненія-та, страданія-та, които ми станѫхѫ
[х]въ Антіохіѭ, [ц]въ Иконіѭ, [ч]въ Листрѫ,
каквы гоненія прѣтърпѣхъ; и [ш]отъ всич-
12 кы-тѣ мя избави Господь. Но и [щ]всичкы
които ищѫтъ да живѣѭтъ благочестиво
13 въ Христа Іисуса, ще бѫдѫтъ гонени. А
[ъ]лукави и прѣльстници человѣци ще прѣ-
успѣѭтъ по назлѣ, да прѣльстяватъ и да
14 сѫ прѣльщаеми. А [ы]ты стой въ това
което си научилъ, и което ти е въвѣре-
но, като знаешь отъ кого си ся научилъ,
15 И че отъ дѣтинство знаешь [ь]священны-тѣ
писанія, които могѫтъ да тя умудрятъ на
спасеніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса.
16 [ѣ]Всичко-то писаніе е Богодухновенно, и
[ю]полезно за наученіе, за обличеніе, за по-

р Ефес. 3; 13. Кол. 1; 24.
с 2 Кор. 1; 6.
т 1 Тим. 1; 15.
у Рим. 6; 5, 8. 2 Кор. 4; 10.
ф Рим. 8; 17. 1 Пет. 4; 13.
х Мат. 10; 33. Мар. 8; 38. Лук. 12; 9.
ц Рим. 3; 3. 9; 6.
ч Числ. 23; 19.
ш 1 Тим. 5; 21. 6; 13. Гл. 4; 1.
щ 1 Тим. 1; 4. 6; 4. Тит. 3; 9, 11.
ъ 1 Тим. 4; 7. 6; 20. Тит. 1; 14.
ы 1 Тим. 1; 20.
ь 1 Тим. 6; 21.
ѣ 1 Кор. 15; 12.
ю Мат. 24; 24. Рим. 8; 35. 1 Іоан. 2; 19.
я Наум. 1; 7. Іоан. 10; 14, 27. Вижъ Числ. 16; 5.
ж 1 Тим. 3; 15.
ѣж Рим. 9; 21.
а Вижъ Иса. 52; 11.
б Гл. 3; 17. Тит. 3; 1.
в 1 Тим. 6; 11.
г Дѣян. 9; 14. 1 Кор. 1; 2.
д 1 Тим. 1; 5. 4; 12.
е 1 Тим. 1; 4. 4; 7. 6; 4. Ст. 16. Тит. 3; 9.
ж Тит. 3; 2.
з 1 Тим. 3; 2, 3. Тит. 1; 9.
и Гал. 6; 1. 1 Тим. 6; 11. 1 Пет. 3; 15.
і Дѣян. 8; 22.
к 1 Тим. 2; 4. Гл. 3; 7. Тит. 1; 1.
л 1 Тим. 3; 7

—

а 1 Тим. 4; 1. Гл. 4; 3. 2 Пет. 3; 3. 1 Іоан. 2; 18. Іуд. 18.
б Фил. 2; 21.
в 2 Пет. 2; 3.
г Іуд. 16.
д 1 Тим. 6; 4.
е 1 Тим. 1; 20. 2 Пет. 2; 12. Іуд. 10.
ж Рим. 1; 30.
з Рим. 1; 31.
и Рим. 1; 31.
і 2 Пет. 3; 3.
к 2 Пет. 2; 10.
л Фил. 3; 19. 2 Пет. 2; 13 и дрг. Іуд. 4; 19.
м 1 Тим. 5; 8. Тит. 1; 16.
н 2 Сол. 3; 6. 1 Тим. 6; 5.
о Мат. 23; 14. Тит. 1; 11.
п 1 Тим. 2; 4.
р Исх. 7; 11.
с 1 Тим. 6; 5.
т Рим. 1; 28. 2 Кор. 13; 5. Тит. 1; 16.
у Исх. 7; 12. 8; 18. 9; 11.
ф Фил. 2; 22. 1 Тим. 4; 6.
х Дѣян. 13; 45, 50.
ц Дѣян. 14; 2, 5.
ч Дѣян. 14; 19 и дрг.
ш Псал. 34; 19. 2 Кор. 1; 10. Гл. 4; 17.
щ Псал. 34; 19. Мат. 16; 24. Іоан. 17; 14. Дѣян. 14; 22. 1 Кор. 15; 19. 1 Сол. 3; 3.
ъ 2 Сол. 2; 11. 1 Тим. 4; 1. Гл. 2; 16.
ы Гл. 1; 13. 2; 2.
ь Іоан. 5; 39.
ѣ 2 Пет. 1; 20, 21.
ю Рим. 15; 4.

правленіе, за наставленіе въ правдж-тж;
17 [я]За да бжде человѣкъ-тъ Божій съвършенъ,
[ѫ]приготвенъ за всяко добро дѣло.

ГЛАВА 4.

1 И тъй [а]заржчвамъ *ти* прѣдъ Бога, и
Господа Іисуса Христа, [б]който ще сжди
живы-тѣ и мьртвы-тѣ въ явленіе-то си и
2 въ царуваніе-то си: Проповѣдувай слово-
то, настоявай на врѣме и безъ врѣме,
[в]обличи, [г]запрѣти, умоли съсъ всяко дъл-
3 готьрпѣніе и поученіе. Защото [д]ще дойде
врѣме, когато не ще да търпятъ [е]здраво-
то ученіе; но понеже гы сърбятъ уши-тѣ,
[ж]ще си натрупатъ учители по свои-тѣ си
4 похоти; И отъ истинж-тж ще отвърнжтъ
слухъ-тъ *си*, и [з]къмъ басни-тѣ ще ся о-
5 бърнжтъ. Но ты бжди трѣзвенъ въ всич-
ко, [и]злопострадай, изработи дѣло-то на
[і]благовѣститель, извърши напълно служе-
6 ніе-то си. Защото [к]азъ вече ставамъ жер-
тва, и врѣме-то на [л]отхожданіе-то ми на-
7 стапж. Азъ ся подвизахъ съ добръ [м]под-
вигъ, пжть-тъ свършихъ, вѣрж-тж упа-
8 зихъ; Отъ сега остава ми [н]вѣнецъ-тъ на
правдж-тж, който Господь, праведный-тъ
Сждія, ще ми въздаде [о]въ онзи день; и
не само на мене, но и на всичкы които
сж възлюбили негово-то явленіе.
9 Побързай да дойдешь при мене скоро;
10 Защото [п]Димасъ мя остави, понеже [р]въз-
люби сегашный-тъ свѣтъ, и отиде въ Со-
лунь; Крискентъ въ Галатіж, *а* Титъ въ
11 Далмаціж; [с]Само [т]Лука е при мене. Зе-
ми [у]Марка и доведи го съсъ себе си; за-
12 щото ми е потрѣбенъ за служеніе-то. А
13 [ф]Тихика проводихъ въ Ефесъ. Когато дой-
дешь донеси япунджакъ-тъ който съмь
оставилъ въ Троадж при Карпа, и кни-
14 гы-тѣ, а наипаче кожаны-тѣ. [х]Александръ
ковачъ-тъ много зло ми стори; [ц]Господь
15 да му въздаде по дѣла-та му. Отъ когото
ся пази и ты, защото много противостоя
16 на наши-тѣ словеса. Въ първый-тъ ми от-
вѣтъ никой не прѣдстанж съ мене, но
[ч]всичкы мя оставихж: [ш]дано имъ ся *за*
17 *грѣхъ* не вмѣни. [щ]Но Господь ми прѣдста-
нж, и укрѣпи мя, [ъ]за да ся извърши на-
пълно проповѣдь-та чрѣзъ мене, и да чу-
іжтъ всичкы-тѣ язычници; и азъ ся из-
18 бавихъ [ы]отъ львовы уста. И [ь]ще мя из-
бави Господь отъ всяко лукаво дѣло, и
ще мя спасе въ небесно-то свое царство:
[ѣ]Комуто да бжде слава во вѣкы вѣковъ.
Аминь.
19 Поздрави [ю]Прискиллж и Акилж, и [я]О-
20 нисифоровъ-тъ домъ. [ѫ]Ерастъ останж въ
Коринѳъ, а [іѫ]Трофима оставихъ въ Милитъ
21 боленъ. [а]Побързай да дойдешь прѣди зи-
мж-тж. Поздравява тя Еввулъ, и Пудъ,
и Линъ, и Клавдія, и всичкы-тѣ братія.
22 [б]Господь Іисусъ Христосъ да бжде съ
твой-тъ духъ. Благодать вамъ. Аминь.

КЪ ТИТУ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 Павелъ, рабъ Божій, и апостолъ Іисусъ
Христовъ, по вѣрж-тж на избранны-тѣ
Божіи, и по [а]познаваніе-то на истинж-тж
2 която е [б]по благочестіе, [в]Въ надеждж-тж
на вѣчный-тъ животъ, когото [г]прѣди вѣч-
ны-тѣ врѣмена е обѣщалъ Богъ, [д]който

я 1 Тим. 6; 11.
ѫ Гл. 2; 21.

—

а 1 Тим. 5; 21. 6; 13. Гл. 2; 14.
б Дѣян. 10; 42.
в 1 Тим. 5; 20. Тит. 1; 13. 2; 15.
г 1 Тим. 4; 13.
д Гл. 3; 1.
е 1 Тим. 1; 10.
ж Гл. 3; 6.
з 1 Тим. 1; 4. 4; 7. Тит. 1; 14.
и Гл. 1; 8. 2; 3.
і Дѣян. 21; 8. Ефес. 4; 11.
к Фил. 2; 17.
л Фил. 1; 23. 2 Пет. 1; 14.
м 1 Кор. 9; 24, 25. Фил. 3; 14. 1 Тим. 6; 12. Евр. 12; 1.
н 1 Кор. 9; 25. Іак. 1; 12. 1 Пет. 5; 4. Отк. 2; 10.
о Гл. 1; 12.
п Кол. 4; 14. Филим. 24.
р 1 Іоан. 2; 15.
с Кол. 4; 14. Филим. 24.
т Гл. 1; 15.
у Дѣян. 12; 25. 15; 37. Кол. 4; 10.
ф Дѣян. 20; 4. Ефес. 6; 21. Кол. 4; 7. Тит. 3; 12.
х Дѣян. 19; 33. 1 Тим. 1; 20.
ц 2 Цар. 3; 39. Псал. 28; 4. Отк. 18; 6.
ч Гл. 1; 15.
ш Дѣян. 7; 60.
щ Мат. 10; 19. Дѣян. 23; 11. 27; 23.
ъ Дѣян. 9; 15. 26; 17, 18. Ефес. 3; 8.
ы Псал. 22; 21. 2 Пет. 2; 9.
ь Псал. 121; 7.
ѣ Рим. 11; 36. Гал. 1; 5. Евр. 13; 21.
ю Дѣян. 18; 2. Рим. 16; 3.
я Гл. 1; 16.
ѫ Дѣян. 19; 22. Рим. 16; 23.
іѫ Дѣян. 20; 4. 21; 29.
а Ст. 9.
б Гал. 6; 18. Филим. 25.

—

а 2 Тим. 2; 25.
б 1 Тим. 3; 16. 6; 3.
в 2 Тим. 1; 1. Гл. 3; 7.
г Числ. 23; 19. 2 Тим. 2; 13.
д Рим. 16; 25. 2 Тим. 1; 9. 1 Пет. 1; 20.

3 не лъже, А въ свои-тѣ си врѣмена [е]яви
слово-то си чрѣзъ проповѣдь-тѫ, [ж]повѣ-
ренѫ на мене [з]по заповѣдь на Спаса на-
4 шего Бога; [и]На Тита [і]истинно-то *ми* чадо
[к]по общѫ-тѫ вѣрѫ; [л]Благодать, милость,
миръ, отъ Бога Отца и Господа Іисуса
Христа Спаса нашего.
5 Заради това тя оставихъ въ Критъ, [м]да
поправишь недоискарано-то, и [н]да поста-
вишь на всякой градъ презвитеры както
6 ти азъ заповѣдахъ; Ако е [о]нѣкой непо-
роченъ, [п]на еднѫ женѫ мѫжъ, и [р]има
чада вѣрны, не укоряемы за распуснѫтъ
7 животъ или непокорны. Защото епископъ-
тъ подобава да е непороченъ, както [с]до-
мостроитель Божій, да не е безочливъ,
нито гнѣвливъ, [т]нито піяница, нито по-
бойникъ, [у]нито да е лакомъ за мърснѫ
8 печалбѫ; Но [ф]страннолюбивъ, добролю-
бивъ, цѣломудръ, праведенъ, благочестивъ,
9 въздържателенъ; [х]Който да държи [ц]вѣр-
но-то слово споредъ ученіе-то, да бѫде
възможенъ и да увѣщава [ч]съсъ здраво-то
ученіе, и да изобличава тѣзи които про-
10 тиворѣчатъ. Защото има [ш]множина непо-
корни, празнословци, и [щ]умопрѣльстници,
11 [ъ]а най много отъ обрѣзаны-тѣ, На които
трѣбва да затулямы уста-та; че тѣ [ы]раз-
вращаватъ цѣлы домове, като учатъ [ь]за
гнуснѫ печалбѫ това което не подобава.
12 Нѣкой си отъ тѣхъ, свой имъ пророкъ,
е [ѣ]реклъ: Критяне-тѣ сѫ вынѫгы лъжци,
13 зли звѣрове, тѫрбуси лѣниви. Това сви-
дѣтелство е истинно; [ю]за коіѫто причинѫ
обличавай гы строго, [я]да бѫдѫтъ здрави
14 въ вѣрѫ-тѫ, И [ѫ]да не даватъ вниманіе
на Іудейскы басни, и на [ѭ]заповѣди отъ
человѣцы които ся отвращатъ отъ исти-
15 нѫ-тѫ. [а]За чисты-тѣ всичко е чисто; [б]а
за осквърнены-тѣ и невѣрны-тѣ нищо нѣма
чисто, но и умъ-тъ имъ и совѣсть-та имъ
16 сѫ осквърнени. Исповѣдуватъ че знаіѫтъ
Бога, но [в]съ дѣла отричатъ ся *отъ него*,
като сѫ мърсни и непокорни, [г]неспособни
за всякакво добро дѣло.

ГЛАВА 2.

1 Но ты говорѝ което подобава [а]на здра-
2 во-то ученіе; Старци-тѣ да бѫдѫтъ трѣз-
венни, честни, цѣломудренни, [б]здрави въ
вѣрѫ-тѫ, въ любовь-тѫ, въ търпѣніе-то;
3 Такожде и [в]стары-тѣ жены да иматъ на-
чинъ священнолѣпенъ, да не сѫ клевет-
ницы, нито да сѫ прѣдадены много на
4 винопійство, да поучаватъ на добро, Да
вразумяватъ млады-тѣ *жены* да [г]любятъ
5 мѫжіе-тѣ си и чада-та си, Да сѫ цѣло-
мудренны, чисты, да си редятъ добрѣ кѫ-
щы-тѣ, да сѫ добры, [д]благопокорны на
мѫжіе-тѣ си, [е]за да не ся охулюва сло-
6 во-то Божіе. Подобно и момцы-тѣ увѣща-
7 вай да бѫдѫтъ цѣломудренни. Во всичко
[ж]показувай себе си примѣръ на добры-тѣ
дѣла, въ поученіе-то нерастлѣнность, и
8 [з]честность, [и]Слово здраво, неукорно, [і]за
да ся засрами [к]противникъ-тъ, като нѣма
9 да рече за васъ нищо лошо. [л]Слугы-тѣ
да ся покоряватъ на господари-тѣ си, да
имъ угодяватъ [м]во всичко, да *имъ* не по-
10 вращатъ рѣчь, Да не посвояватъ чуждо,
но да показуватъ всякѫ добрѫ вѣрѫ:
[н]за да украшаватъ во всичко ученіе-то
на Спаса нашего Бога.
11 Защото [о]ся яви Божія-та [п]благодать
12 спасителна-та на вси-тѣ человѣцы, Която
ны учи [р]да ся отречемъ отъ нечестіе-то
и отъ [с]свѣтовны-тѣ похоти, и да живѣемъ
цѣломудренно и праведно и благочестиво
13 въ настоящій-тъ вѣкъ, [т]Ожидающе бла-
женнѫ-тѫ [у]надеждѫ и славно-то [ф]явленіе
на великаго Бога и Спаса нашего Іисуса
14 Христа, [х]Който даде себе си за насъ, да
ны избави отъ всяко беззаконіе, и [ц]да ны
направи чисты, за избранъ на себи си [ч]на-
15 родъ, [ш]ревнитель на добры дѣла. Така
говорѝ, и [щ]увѣщавай, и обличавай съсъ
всякѫ власть: [ъ]да тя не прѣзира никой.

ГЛАВА 3.

1 Напомняй имъ [а]да ся покоряватъ на

е 2 Тим. 1; 10.
ж 1 Сол. 2; 4. 1 Тим. 1; 11.
з 1 Тим. 1; 1. 2; 3. 4; 10.
и 2 Кор. 2; 13. 7; 13. 8; 6, 16, 23. 12; 18. Гал. 2; 3.
і 1 Тим. 1; 2.
к Рим. 1; 12. 2 Кор. 4; 13. 2 Пет. 1; 1.
л Ефес. 1; 2. Кол. 1; 2. 1 Тим. 1; 2. 2 Тим. 1; 2.
м 1 Кор. 11; 34.
н Дѣян. 14; 23. 2 Тим. 2; 2.
о 1 Тим. 3; 2 и дрг.
п 1 Тим. 3; 12.
р 1 Тим. 3; 4, 12.
с Мат. 24; 45. 1 Кор. 4; 1, 2.
т Лев. 10; 9. Ефес. 5; 18. 1 Тим. 3; 3, 8.
у 1 Тим. 3; 3, 8. 1 Пет. 5; 2.
ф 1 Тим. 3; 2.
х 2 Сол. 2; 15. 2 Тим. 1; 13.
ц 1 Тим. 1; 15. 4; 9. 6; 3. 2 Тим. 2; 2.
ч 1 Тим. 1; 10. 6; 3. 2 Тим. 4; 3. Гл. 2; 1.
ш 1 Тим. 1; 6.
щ Рим. 16; 18.
ъ Дѣян. 15; 1.
ы Мат. 23; 14. 2 Тим. 3; 6.
ь 1 Тим. 6; 5.
ѣ Дѣян. 17; 28.
ю 2 Кор. 13; 10. 2 Тим. 4; 2.
я Гл. 2; 2.
ѫ 1 Тим. 1; 4. 4; 7. 2 Тим. 4; 4.
ѭ Иса. 29; 13. Мат. 15; 9. Кол. 2; 22.
а Лук. 11; 39, 40, 41. Рим. 14; 14, 20. 1 Кор. 6; 12. 10; 23, 25. 1 Тим. 4; 3, 4.
б Рим. 14; 23.
в 2 Тим. 3; 5. Іуд. 4.
г Рим. 1; 28. 2 Тим. 3; 8.

—

а 1 Тим. 1; 10. 6; 3. 2 Тим. 1; 13. Гл. 1; 9.
б Гл. 1; 13.
в 1 Тим. 2; 9, 10. 3; 11. 1 Пет. 3; 3, 4.
г 1 Тим. 5; 14.
д 1 Кор. 14; 34. Ефес. 5; 22. Кол. 3; 18. 1 Тим. 2; 11. 1 Пет. 3; 1, 5.
е Рим. 2; 24. 1 Тим. 6; 1.
ж 1 Тим. 4; 12. 1 Пет. 5; 3.
з Ефес. 6; 24.
и 1 Тим. 6; 3.
і 2 Сол. 3; 14.
к Неем. 5; 9. 1 Тим. 5; 14. 1 Пет. 2; 12, 15. 3; 16.
л Ефес. 6; 5. Кол. 3; 22. 1 Тим. 6; 1, 2. 1 Пет. 2; 18.
м Ефес. 5; 24.
н Мат. 5; 16. Фил. 2; 15.
о Лук. 3; 6. Іоан. 1; 9. 1 Тим. 2; 4.
п Рим. 5; 15. Гл. 3; 4, 5. 1 Пет. 5; 12.
р Лук. 1; 75. Рим. 6; 19. Ефес. 1; 4. Кол. 1; 22. 1 Сол. 4; 7.
с 1 Пет. 4; 2. 1 Іоан. 2; 16.
т 1 Кор. 1; 7. Фил. 3; 20. 2 Пет. 3; 12.
у Дѣян. 24; 15. Кол. 1; 5, 23. Гл. 1; 2. 3; 7.
ф Кол. 3; 4. 2 Тим. 4; 1, 8. Евр. 9; 28. 1 Пет. 1; 7. 1 Іоан. 3; 2.
х Гал. 1; 4. 2; 20. Ефес. 5; 2. 1 Тим. 2; 6.
ц Евр. 9; 14.
ч Исх. 15; 16. 19; 5. Втор. 7; 6. 14; 2. 26; 18. 1 Пет. 2; 9.
ш Ефес. 2; 10. Гл. 3; 8.
щ 2 Тим. 4; 2.
ъ 1 Тим. 4; 12.

—

а Рим. 13; 1. 1 Пет. 2; 13.

началства-та и власти-тѣ, да *гы* слушатъ,
и [б]да бѫдѫтъ готови на всяко добро дѣ-
2 ло; [в]Да не хулятъ никого, [г]да не сѫ кра-
молници; [д]да бѫдѫтъ тихы, и да пока-
зуватъ къмъ всичкы-тѣ человѣцы [е]всякѫ
3 кротость. Защото и ный нѣкога си [ж]бѣхмы
несмысленни, непокорливи, прѣльщава-
ни, и порабощени на различны похоти и
сласти, и живѣяхмы въ злобѫ и зависть,
бѣхмы омразни и мразяхмы ся единъ
4 другъ. Но когато ся яви [з]благодать-та и
человѣколюбіе-то [и]на Спаса нашего Бога,
5 [і]Не отъ праведны-тѣ дѣла които смы сто-
рили ный, но по своѭ-тѫ си милость *той*
ны спасе [к]съсъ окѫпуваніе-то на възра-
жданіе-то, и съ подновеніе-то отъ Духа
6 Святаго, [л]Когото излія обилно на насъ,
чрѣзъ Іисуса Христа Спасителя нашего,
7 [м]Да бы, оправдани чрѣзъ неговѫ-тѫ бла-
годать, [н]да станемъ [о]споредъ надеждѫ-
тѫ наслѣдници на вѣчный-тъ животъ.
8 [п]Вѣрно е слово-то; и това ищѫ да под-
твърдявашь, за да ся грыжатъ тѣзи кои-
то сѫ повѣрували въ Бога [р]да прѣдстоя-
ватъ на добры дѣла. Това е добро и по-
9 лезно за человѣцы-тѣ. А отъ [с]глупавы
прѣдирванія и родословія, и прѣпиранія
и каранія върху законъ-тъ, отдалечавай
ся; [т]защото сѫ бесполезны и суетны.
10 Еретикъ человѣкъ [у]като го съвѣтвашь
11 еднъжь и [ф]дважь остави го, Като знаешь
че единъ такъвъ [х]ся е развратилъ, и съ-
грѣшава, и отъ самосебе си е осѫденъ.
12 Кога проводѭ до тебе Артема или [ц]Ти-
хика, побързай да дойдешь при мене въ
Никополь; защото тамъ сторихъ намѣре-
13 ніе да прѣзимувамъ. Прѣдиспрати тща-
телно законника Зина и [ч]Аполлоса, и да
14 не сѫ оскудни за нищо. Нека ся учатъ
и наши-тѣ [ш]да прѣдстояватъ на добры
дѣла въ нуждны потрѣбы, [щ]за да не бѫ-
15 дѫтъ бесплодни. Поздравяватъ тя всичкы
които сѫ съ мене; поздрави тѣзи които
ны любятъ въ вѣрѫ-тѫ. Благодать да
бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ФИЛИМОНУ ПОСЛАНІЕ-ТО
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

1 Павелъ [а]узникъ Іисусъ Христовъ, и Ти-
моѳей братъ, до Филимона възлюбленна-
2 го и [б]сотрудника нашего, И до Апфіѭ
възлюбленнѫ-тѫ *сестрѫ*, и до [в]Архиппа
[г]сподвижника нашего и [д]домашнѭ-тѫ
3 твоѭ церквѫ: [е]Благодать вамъ и миръ
отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса
Христа.
4 [ж]Благодарѭ Бога моего и вынѫгы тя
5 поменувамъ въ молитвы-тѣ си, Като [з]слу-
шамъ твоѭ-тѫ любовь и вѣрѫ, коѭто
имашь къмъ Господа Іисуса и къмъ вси-
6 тѣ святыи, Да бѫде общеніе-то на твоѭ-
тѫ вѣрѫ дѣятелно [и]въ познаніе на всяко
добро, което е у васъ въ Христа Іисуса.
7 Защото голѣмѫ радость и утѣшеніе има-
мы за твоѭ-тѫ любовь, понеже сърдца-
та на святыи-тѣ [і]отпочинѫхѫ си чрѣзъ
тебе, брате.
8 За това [к]ако и да имамъ голѣмо дър-
зновеніе въ Христа да ти повелѣвамъ то-
9 ва което подобава, *Но* по любовь повече
тя молѭ, такъвъ както съмь, като Па-
велъ старецъ, а [л]сега и узникъ Іисусъ
10 Христовъ. Молѭ ти ся за мое-то чадо
[м]Онисима, [н]когото родихъ въ оковы-тѣ
11 си, Който бѣше нѣкога си непотрѣбенъ
на тебе, а сега и на тебе и на мене по-

б Кол. 1; 10. 2 Тим. 2; 21. Евр. 13; 21.
в Ефес. 4; 31.
г 2 Тим. 2; 24, 25.
д Фил. 4; 5.
е Ефес. 4; 2. Кол. 3; 12.
ж 1 Кор. 6; 11. Ефес. 2; 1. Кол. 1; 21. 3; 7. 1 Пет. 4; 3.
з Гл. 2; 11.
и 1 Тим. 2; 3.
і Рим. 3; 20. 9; 11. 11; 6. Гал. 2; 16. Ефес. 2; 4, 8, 9. 2 Тим. 1; 9.
к Іоан. 3; 3, 5. Ефес. 5; 26. 1 Пет. 3; 21.
л Іез. 36; 25. Іоил. 2; 28. Іоан. 1; 16. Дѣян. 2; 33. 10; 45. Рим. 5; 5.
м Рим. 3; 24. Гал. 2; 16. Гл. 2; 11.
н Рим. 8; 23, 24.
о Гл. 1; 2.
п 1 Тим. 1; 15. Гл. 1.
р Гл. 2; 14. Ст. 1, 14.
с 1 Тим. 1; 4. 2 Тим. 2; 23. Гл. 1; 14.
т 2 Тим. 2; 14.
у 2 Кор. 13; 2.
ф Мат. 18; 17. Рим. 16; 17. 2 Сол. 3; 6, 14. 2 Тим. 3; 5. 2 Іоан. 10.
х Дѣян. 13; 46.
ц Дѣян. 20; 4. 2 Тим. 4; 12.
ч Дѣян. 18; 24.
ш Ст. 8.
щ Рим. 15; 28. Фил. 1; 11. 4. 17. Кол. 1; 10. 2 Пет. 1; 8.

—

а Ефес. 3; 1. 4; 1. 2 Тим. 1; 8. Ст. 9.
б Фил. 2; 25.
в Кол. 4; 17.
г Фил. 2; 25.
д Рим. 16; 5. 1 Кор. 16; 19.
е Ефес. 1; 2.
ж Ефес. 1; 16. 1 Сол. 1; 2. 2 Сол. 1; 3.
з Ефес. 1; 15. Кол. 1; 4.
и Фил. 1; 9, 11.
і 2 Кор. 7; 13. 2 Тим. 1; 16. Ст. 20.
к 1 Сол. 2; 6.
л Ст. 1.
м Кол. 4; 9.
н 1 Кор. 4; 15. Гал. 4; 19.

12 трѣбенъ, когото проваждамъ назадъ. А
ты него, сирѣчь утробѫ-тѫ ми, пріимѝ;
13 Когото азъ ищѣхъ да задържѫ при мене
си, [о]да ми слугува вмѣсто тебе въ око-
14 вы-тѣ *за* евангеліе-то. Но безъ твое-то
мнѣніе не рачихъ да сторѭ нищо, [п]да не
бы твое-то добро да бѫде като по нуждѫ,
15 но самоволно. Защото [р]може бы за това
да ся е отлѫчилъ отъ тебе за малко врѣ-
16 ме, за да го пріемешь за всякога; Не вече
както рабъ, но погорѣ отъ рабъ, [с]братъ
възлюбенъ, особенно на мене, а колко
повече на тебе [т]и по плъть и въ Госпо-
17 да! И тъй ако имашь мене за [у]содружь-
18 никъ, пріими него както мене. И ако тя
е въ нѣщо обидѣлъ, или *ти* е длъженъ,
19 мини това на моѭ смѣткѫ. Азъ Павелъ
писахъ съ рѫкѫ-тѫ си, азъ ще платѭ;
да ти не рекѫ че ты ми си длъженъ и
20 самъ себе си. Тъй, брате, дано да полу-
чѫ азъ това добро отъ тебе въ Господа;
21 [ф]успокой сърдце-то ми въ Господа. [х]У-
вѣренъ отъ твое-то послушаніе, писахъ
ти, и знаѭ че и повече отъ колкото *ти*
казувамъ ще сторишь.
22 А между това приготвувай ми обита-
лище, понеже ся [ц]надѣѭ че [ч]съ моли-
23 твы-тѣ ви ще бѫдѫ подаренъ вамъ. По-
здравяватъ тя [ш]Епафрасъ мой-тъ сплѣн-
24 никъ въ Христа Іисуса, [щ]Марко, [ъ]Ари-
стархъ, [ы]Димасъ, [ь]Лука, сотрудници-тѣ
25 мои. [ѣ]Благодать-та на Господа нашего Іи-
суса Христа да бѫде съ вашій-тъ духъ.
Аминь.

КЪ ЕВРЕЕМЪ ПОСЛАНІЕ-ТО
НА
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1 [а]Богъ който много пѫти и съ много на-
чины говорѝ въ старо врѣме на *нашы*-тѣ
отцы чрѣзъ пророцы-тѣ, [б]въ тѣзи послѣд-
2 ни-тѣ дни [в]говорѝ намъ чрѣзъ Сына, [г]Ко-
гото постави наслѣдникъ на всичко, [д]чрѣзъ
3 когото и свѣтъ-тъ направи; [е]Който, като
е сіяніе на неговѫ-тѫ славѫ, и образъ
на негово-то сѫщество, и [ж]държи всичко
съсъ слово-то на своѭ-тѫ си силѫ, [з]отъ
какъ направи чрѣзъ себе си очищеніе на
грѣхове-тѣ ни, [и]сѣднѫ отдесно на вели-
4 чіе-то на высоко; И станѫ толкозъ по
горенъ отъ ангелы-тѣ, [і]колкото по славно
5 надъ тѣхъ име наслѣдова. Защото кому
отъ ангелы-тѣ рече нѣкога: [к]„Ты си мой
Сынъ, азъ днесь тя родихъ?“ И пакъ:
[л]„Азъ ще му бѫдѫ Отецъ, и той ще ми
6 бѫде Сынъ?“ А когато пакъ въвожда
[м]Първороднаго въ вселеннѫѭ, казува:
„И [н]да му ся поклонятъ всичкы-тѣ ангели
7 Божіи.“ И за ангелы-тѣ казува: [о]„Който
прави ангелы-тѣ си духове и слугы-тѣ си
8 пламыкъ огненъ.“ А за Сынъ-тъ *казува:*
[п]„Твой-тъ прѣстолъ е, Боже, во вѣкъ вѣка;
скиптръ-тъ на твое-то царство е скиптръ
9 на правдѫ-тѫ; Възлюбилъ си правдинѫ,
и възненавидѣлъ си беззаконіе; за това
тя [р]помаза, Боже, твой-тъ Богъ съ елей
на радость повече отъ твои-тѣ соучастни-
10 цы.“ И *пакъ:* [с]„Въ началѣ ты, Господи,
си основалъ земѭ-тѫ, и дѣло на твои-тѣ
11 рѫцѣ сѫ небеса-та. [т]Тѣ ще погынѫтъ, а
ты прѣбываешь: и всичкы-тѣ като дрехѫ
12 ще овехтѣѭтъ, И като одеждѫ ще гы сві-
ешь, и ще ся измѣнятъ: а ты си се истый,
и твои-тѣ годины нѣма да ся свършатъ.“
13 И кому отъ ангелы-тѣ е реклъ нѣкога:
[у]„Сѣдни отдесно ми, доклѣ положѫ вра-

о 1 Кор. 16; 17. Фил. 2; 30.
п 2 Кор. 9; 7.
р Вижь Быт. 45; 5, 8.
с Мат. 23; 8. 1 Тим. 6; 2.
т Кол. 3; 22.
у 2 Кор. 8; 23.
ф Ст. 7.
х 2 Кор. 7; 16.
ц Фил. 1; 25. 2; 24.
ч 2 Кор. 1; 11.
ш Кол. 1; 7. 4, 12.
щ Дѣян. 12; 12, 25.
ъ Дѣян. 19; 29. 27; 2. Кол. 4; 10.
ы Кол. 4; 14.
ь 2 Тим. 4; 11.
ѣ 2 Тим. 4; 22.

—

а Числ. 12; 6, 8.
б Втор. 4; 30. Гал. 4; 4. Ефес. 1; 10.
в Іоан. 1; 17. 15; 15. Гл. 2; 3.
г Псал. 2; 8. Мат. 21; 38. 28; 18. Іоан. 3; 35. Рим. 8; 17.
д Іоан. 1; 3. 1 Кор. 8; 6. Кол. 1; 16.
е Іоан. 1; 14. 14; 9. 2 Кор. 4; 4. Кол. 1; 15.
ж Іоан. 1; 4. Кол. 1; 17. Отк. 4; 11.
з Гл. 7; 27. 9; 12, 14, 26.
и Псал. 110; 1. Ефес. 1; 20. Гл. 8; 1. 10; 12. 12; 2. 1 Пет. 3; 22.
і Ефес. 1; 21. Фил. 2; 9, 10.
к Псал. 2; 7. Дѣян. 13; 33. Гл. 5; 5.
л 2 Цар. 7; 14. 1 Лѣт. 22; 10. 28; 6. Псал. 89; 26, 27.
м Рим. 8; 29. Кол. 1; 18. Отк. 1; 5.
н Псал. 97; 7. 1 Пет. 3; 22.
о Псал. 104; 4.
п Псал. 45; 6, 7.
р Иса. 61; 1. Дѣян. 4; 27. 10; 38.
с Псал. 102; 25 и др.
т Иса. 34; 4. 51; 6. Мат. 24; 35. 2 Пет. 3; 7, 10. Отк. 21; 1.
у Псал. 110; 1. Мат. 22; 44. Мар. 12; 36. Лук. 20; 42. Ст. 3. Гл. 10; 12.

14 гове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти? [ф]Не
сѫ ли *тѣ* всичкы служебни духове, про-
важдаеми [х]да слугуватъ на тѣзи които
ще наслѣдуватъ спасеніе?

ГЛАВА 2.

1 За това ный смы длъжни да внимаемъ
повече на това което смы чули, да го не
2 изгубимъ нѣкога. Защото, ако че [а]речено
то отъ ангелы-тѣ слово станѫ твърдо, и
[б]всяко прѣстѫпленіе и непослушаніе полу-
3 чи праведнѫ заплатѫ; [в]То ный какъ щемъ
избѣгнѫ, ако оставимъ въ нерадѣніе едно
толкозь голѣмо спасеніе? [г]което като нач-
нѫ да ся говори отъ Господа, [д]подтвърди
ся намъ чрѣзъ тѣзи които бѣхѫ го чу-
4 ли; [е]Като свидѣтелствуваше наедно и Богъ
[ж]съсъ знаменія и чудеса и съ различны
силы, и [з]съ раздаванія на Духа Святаго,
[и]по волѭ-тѫ си.
5 Защото не покори на ангелы-тѣ бѫдѫ-
щѫ-тѫ [і]вселеннѫѭ за коѭто говоримъ;
6 Но свидѣтелствова нѣкой нѣгдѣ си и рече:
[к]„Що е человѣкъ, та го помнишь; или
сынъ человѣческый, та го посѣщавашь?
7 Направилъ си го малко нѣщо по доленъ
отъ ангелы-тѣ: съсъ славѫ и почесть си
го вѣнчалъ, и поставилъ си го надъ дѣла-
8 та на твои-тѣ рѫцѣ; [л]Всичко си покорилъ
подъ нозѣ-тѣ му.“ А когато му покори
всичко, не остави нищо непокорено нему;
но [м]сега не виждамы още *да е* всичко по-
9 корено нему. А видимъ Іисуса [н]който е
направенъ малко нѣщо по доленъ отъ ан-
гелы-тѣ, че за постражданіе-то на смърть-
тѫ е [о]вѣнчанъ съсъ славѫ и честь, да бы,
съ Божіѭ-тѫ благодать, вкусилъ смърть
10 [п]за всякого *человѣка*. [р]Защото подобаваше
на тогозь, [с]зарадъ когото е всичко, и чрѣзъ
когото е всичко *станѫло*, като привожда
въ славѫ много сынове, чрѣзъ страданія-та
да направи [т]съвършенъ [у]началникъ-тъ на
11 тѣхно-то спасеніе. Понеже [ф]и освящающій-
тъ и освящаеми-тѣ всичкы-сѫ [х]отъ едно-
го, за коѭто причинѫ не ся [ц]срамува да
12 гы нарича братія; Защото казува: [ч]„Ще
възвѣстѭ име-то ти на мои-тѣ братія, въ
срѣдъ церквѫ-тѫ ще ти въспѣѭ славо-
13 словіе.“ И пакъ: [ш]„Азъ ще имамъ наде-
ждѫ-тѫ си на него:“ и пакъ: [щ]„Ето азъ
14 и дѣца-та [ъ]които ми е далъ Богъ.“ И тъй
понеже дѣца-та участвуватъ въ плъть и
кръвь, и [ы]той такожде зѣ участіе въ и-
сто-то, [ь]да унищожи чрѣзъ смърть-тѫ то-
гози който има държавѫ-тѫ на смърть-тѫ,
15 сирѣчь діаволъ-тъ, И да избави тѣзи, кои-
то [ѣ]поради страхъ-тъ на смърть-тѫ прѣзъ
всичкый-тъ си животъ бѣхѫ подчинени
16 на робство. Защото извѣстно че не пріе
да помага на ангелы-тѣ, но пріе *да помага*
17 *на* сѣме-то Авраамово. За това трѣбваше
[ю]да ся уподоби по всичко на братія-та,
да бѫде [я]милостивъ и вѣренъ първосвя-
щенникъ въ отношеніе къмъ Бога, за да
направи умилостивеніе за грѣхове-тѣ на
18 народъ-тъ. [ѫ]Понеже въ това което по-
страда и самъ искушенъ бы, може и на
искушаемы-тѣ да помогне.

ГЛАВА 3.

1 За това, братіе святіи, [а]участници на
небесно-то званіе, разумѣйте [б]посланника
и първосвященника на наше-то исповѣда-
2 ніе, Іисуса Христа; Който бѣ вѣренъ на
тогози който го постави, както и [в]Моисей
3 во всичкый-тъ неговъ домъ. Понеже той
ся сподоби на по голѣмѫ славѫ отъ Мои-
сеовѫ-тѫ, споредъ колкото по голѣмѫ
почесть има отъ домъ-тъ тойзи [г]който го
4 е направилъ; Защото всякой домъ ся пра-
ви отъ нѣкого си; [д]а който е направилъ
5 всичко е Богъ. [е]И Моисей бѣ вѣренъ въ
всичкый-тъ му домъ [ж]като слугѫ, [з]въ сви-
дѣтелство на това което имаше да ся го-
6 вори; А Христосъ [и]като сынъ надъ свой-
тъ си домъ; [і]на когото домъ смы ный,
[к]ако държимъ до край твърдо дързновеніе-
7 то и похвалѫ-тѫ на надеждѫ-тѫ. За това,
както казува [л]Духъ Святый: [м]„Днесь, ако
8 чуете неговъ-тъ гласъ, Не ожесточавайте
сърдца-та си, както во врѣме-то на прѣо-
горченіе-то въ день-тъ на искушеніе-то въ
9 пустынѭ-тѫ, Дѣто мя искусихѫ отци-тѣ
ви, испытахѫ мя, и видѣхѫ дѣла-та ми
10 четыридесеть годины; За това възнегодо-
вахъ на онзи родъ и рѣкохъ: „Всякога
заблуждаватъ съсъ сърдце-то *си*; и тѣ не

[ф] Быт. 19; 16. 32; 1, 2, 24. Псал. 34; 7. 91; 11. 103; 20, 21. Дан. 3; 28. 7; 10. 10; 11. Мат. 18; 10. Лук. 1; 19. 2; 9, 13. Дѣян. 12; 7 и дрг. 27; 23.
[х] Рим. 8; 17. Тит. 3; 7. Іак. 2; 5. 1 Пет. 3; 7.

—

[а] Втор. 33; 2. Псал. 68; 17. Дѣян. 7; 53. Гал. 3; 19.
[б] Числ. 15; 30, 31. Втор. 4; 3. 17; 2, 5, 12. 27; 26.
[в] Гл. 10; 28, 29. 12; 25.
[г] Мат. 4; 17. Мар. 1; 14. Гл. 1; 1.
[д] Лук. 1; 2.
[е] Мар. 16; 20. Дѣян. 14; 3. 19; 11. Рим. 15; 18, 19. 1 Кор. 2; 4.
[ж] Дѣян. 2; 22, 43.
[з] 1 Кор. 12; 4, 7, 11.
[и] Ефес. 1; 5, 9.
[і] Гл. 6; 5, 2 Пет. 3; 13.
[к] Іов. 7; 17. Псал. 8; 4 и дрг. 144; 3.
[л] Мат. 28; 18. 1 Кор. 15; 27. Ефес. 1; 22. Гл. 1; 13.
[м] 1 Кор. 15; 25.
[н] Фил. 2; 7.
[о] Дѣян. 2; 33.
[п] Іоан. 3; 16. 12; 32. Рим. 5; 18. 8; 32. 2 Кор. 5; 15. 1 Тим. 2; 6. 1 Іоан. 2; 2. Отк. 5; 9.
[р] Лук. 24; 46.
[с] Рим. 11; 36.
[т] Лук. 13; 32. Гл. 5; 9.
[у] Дѣян. 3; 15. 5; 31. Гл. 12; 2.
[ф] Гл. 10; 10, 14.
[х] Дѣян. 17; 26.
[ц] Мат. 28; 10. Іоан. 20; 17. Рим. 8; 29.
[ч] Псал. 22; 22, 25.
[ш] Псал. 18; 2. Иса. 12; 2.
[щ] Иса. 8; 18.
[ъ] Іоан. 10; 29. 17; 6, 9, 11, 12.
[ы] Іоан. 1; 14. Рим. 8; 3. Фил. 2; 7.
[ь] 1 Кор. 15; 54, 55. Кол. 2; 15. 2 Тим. 1; 10.
[ѣ] Лук. 1; 74. Рим. 8; 15. 2 Тим. 1; 7.
[ю] Фил. 2; 7.
[я] Гл. 4; 15. 5; 1, 2.
[ѫ] Гл. 4; 15, 16. 5; 2. 7; 25.

—

[а] Рим. 1; 7. 1 Кор. 1; 2. Ефес. 4; 1. Фил. 3; 14. 2 Сол. 1; 11. 2 Тим. 1; 9. 2 Пет. 1; 10.
[б] Рим. 15; 8. Гл. 2; 17. 4; 14. 5; 5. 6; 20. 8; 1. 9; 11. 10; 21.
[в] Числ. 12; 7. Ст. 5.
[г] Зах. 6; 12. Мат. 16; 18.
[д] Ефес. 2; 10. 3; 9. Гл. 1; 2.
[е] Ст. 2.
[ж] Исх. 14; 31. Числ. 12; 7. Втор. 3; 24. Іис. Нав. 1; 2. 8; 31.
[з] Втор. 18; 15, 18, 19.
[и] Гл. 1; 2.
[і] 1 Кор. 3; 16. 6; 19. 2 Кор. 6; 16. Ефес. 2; 21, 21. 1 Тим. 3; 15. 1 Пет. 2; 5.
[к] Мат. 10; 22. 24; 13. Рим. 5; 2. Кол. 1; 23. Ст. 14. Гл. 6; 11. 10; 35.
[л] 2 Цар. 23; 2. Дѣян. 1; 16.
[м] Псал. 95; 7. Ст. 15.

11 познахѫ мои-тѣ пѫтища;" Така въ гнѣвъ-
тъ си ся заклѣхъ: „Че нѣма да влѣзѫтъ
12 въ мое-то упокоеніе." Гледайте, братіе, да
не бы да има въ нѣкого отъ васъ сърдце
лукаво на невѣрство, щото да отстѫпи
13 отъ Бога живаго; Но увѣщавайте ся единъ
другъ всякой день, доклѣ ся зове „Днесь,"
да не бы да ся ожесточи нѣкой отъ васъ
14 чрѣзъ измамѫ-тѫ на грѣхъ-тъ. Защото
ный станѫхмы причастници на Христа,
[н]ако удържимъ до край твърдо начало-то
15 на увѣреніе-то; Когато ся казува: [о]„Днесь,
ако чуете неговъ-тъ гласъ, не ожесточа-
вайте сърдца-та си, както въ прѣогорче-
16 ніе-то." [п]Защото нѣкои си като чухѫ прѣ-
огорчихѫ *го;* но не всичкы които излѣзо-
17 хѫ изъ Египетъ чрѣзъ Моисея. А на кои
негодова четыридесеть годины? Не на тѣзи
ли, които съгрѣшихѫ, *и* [р]на които кости-
18 тѣ паднѫхѫ въ пустынѭ-тѫ? [с]На кои
още ся заклѣ че нѣма да влѣзѫтъ въ не-
гово-то упокоеніе? не на тѣзи ли, които
19 ся не покорявахѫ? [т]И видимъ че не мо-
гохѫ да влѣзѫтъ заради невѣріе-то *си.*

ГЛАВА 4.

1 И тъй понеже *ни* остава обѣщаніе да
влѣземъ въ негово-то упокоеніе, [а]нека ся
убоимъ, да не бы да ся яви нѣкой отъ
2 васъ че ся е лишилъ *отъ него.* Защото намъ
ся благовѣсти, както и тѣмъ; но тѣхъ гы
не ползова слово-то което чухѫ, понеже
въ тѣзи които го бѣхѫ чули, не бѣше
3 размѣсено съ вѣрѫ. [б]Защото влѣзувамы
въ упокоеніе-то ный които повѣрувахмы,
както рече: [в]„Така ся заклѣхъ въ гнѣвъ-
тъ си, че нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то у-
покоеніе;" ако и да сѫ были свършены дѣ-
ла-та *Божіи* отъ поставленіе-то на свѣтъ-
4 тъ. Защото нѣгдѣ си е реклъ за седмый-
тъ день така: [г]„И починѫ си Богъ въ
седмый-тъ день отъ всичкы-тѣ си дѣла:"
5 И на това *мѣсто* пакъ: „Нѣма да влѣзѫтъ
6 въ мое-то упокоеніе." И тъй, понеже о-
става нѣкои да влѣзѫтъ въ него, [д]и тѣзи
на които ся отъ понапрѣдъ благовѣсти, не
7 сѫ влѣзли заради непокорство-то, Пакъ о-
прѣдѣлява нѣкой день, [е]„Днесь," като ка-
зува чрѣзъ Давида, подирь толкози врѣме,
както ся рече: „Днесь ако чуете неговъ-
тъ гласъ, не ожесточавайте сърдца-та си."
8 Защото ако бѣ имъ далъ Іисусъ *Навинъ*
упокоеніе, слѣдъ това не бы говорилъ за
9 другъ день. Слѣдователно за народъ-тъ
10 Божій остава упокоеніе. Защото който е
влѣзлъ въ негово-то упокоеніе, и той си
починѫ отъ свои-тѣ си дѣла, както Богъ
11 отъ неговы-тѣ си. И тъй да ся постараемъ
да влѣземъ въ това упокоеніе, за да не
падне нѣкой въ [ж]истый-тъ примѣръ на
12 непокорство-то. Защото Божіе-то слово е
[з]живо, и дѣятелно, и по [и]остро отъ [і]вся-
кой мечъ остръ и отъ двѣ-тѣ страны, и
проминува до раздѣленіе-то на душѫ-тѫ
и на духъ-тъ, на ставы-тѣ и на мозъкъ-тъ,
и [к]издирва помышленія-та и намѣренія-та
13 сърдечны; И [л]нѣма *никое* созданіе да не
е явно прѣдъ него, но всичко-то е голо
и [м]разскрыто прѣдъ очи-тѣ на тогозь,
къмъ когото е нашій-тъ отвѣтъ.
14 И тъй като имамы великъ [н]Първосвя-
щенникъ, [о]който е проминѫлъ небеса-та,
Іисуса Сына Божія, [п]нека държимъ това
15 исповѣданіе. Защото [р]нѣмамы първосвя-
щенникъ който да не може да пострада
съ *насъ* въ наши-тѣ немощи, [с]но който
[т]освѣнь грѣхъ, искушенъ бы подобно *намъ*
16 всякакъ. [у]И тъй да пристѫпвамы съ дър-
зновеніе къмъ прѣстолъ-тъ на благодать-
тѫ за да пріемемъ милость, и да намѣримъ
благодать за помощь въ врѣме на нуждѫ.

ГЛАВА 5.

1 Защото всякой първосвященникъ който
ся зема изъ между человѣцы-тѣ, [а]за че-
ловѣцы-тѣ ся поставя въ *служеніе* [б]къмъ
Бога, [в]да приноси дарове и жертвы за
2 грѣхове-тѣ, Такъвъ който [г]може да има
состраданіе къмъ невѣжы-тѣ и заблужда-
ющы-тѣ; защото [д]и самъ е обложенъ съ
3 немощь; И [е]за това е длъженъ, както за
народъ-тъ, така и за себе си да приноси
4 *жертвѫ* за грѣхове-тѣ. И [ж]никой не зема
на себе си тѫзи почесть, освѣнь тойзи
който ся призыва отъ Бога [з]както и
5 Ааронъ. [и]Тъй и Христосъ не прослави
себе си да стане първосвященникъ, но
тойзи който му е реклъ: [і]„Сынъ мой си
6 ты, азъ днесь тя родихъ." Както и на дру-
го мѣсто казува: [к]„Ты си Священникъ въ
7 вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ," Който
въ дни-тѣ на плъть-тѫ си, като принесе
[л]съсъ силно выканіе и съсъ сълзы, [м]мо-
ленія и молбы тому, [н]който можаше да го

н Ст. 6.
о Ст. 7.
п Числ. 14; 2, 4, 11, 24, 30. Втор. 1; 34, 36, 38.
р Числ. 14; 22, 29 и дрг. 26; 65. Псал. 106; 26. 1 Кор. 10; 5. Іуд. 5.
с Числ. 14; 30. Втор. 1; 34, 35.
т Гл. 4; 6.

—

а Гл. 12; 15.
б Гл. 3; 14.
в Псал. 95; 11. Гл. 3; 11.
г Быт. 2; 2. Исх. 20; 11. 31; 17.
д Гл. 3; 19.
е Псал. 95; 7. Гл. 3; 7.
ж Гл. 3; 12, 18, 19.
з Иса. 49; 2. Іер. 23; 29. 2 Кор. 10; 4, 5. 1 Пет. 1; 23.
и Прит. 5; 4.
і Ефес. 6; 17. Отк. 1; 16. 2; 16.
к 1 Кор. 14; 24, 25.
л Псал. 33; 13, 14. 90; 8. 139; 11, 12.
м Іов. 26; 6. 34; 21. Прит. 15; 11.
н Гл. 3; 1.
о Гл. 7; 26. 9; 12, 24.
п Гл. 10; 23.
р Иса. 53; 3. Гл. 2; 18.
с Лук. 22; 28.
т 2 Кор. 5; 21. Гл. 7; 26. 1 Пет. 2; 22. 1 Іоан. 3; 5.
у Ефес. 2; 18. 3; 12. Гл. 10; 19, 21, 22.

—

а Гл. 8; 3.
б Гл. 2; 17.
в Гл. 8; 3, 4. 9; 9. 10; 11. 11; 4.
г Гл. 2; 18. 4; 15.
д Гл. 7; 28.
е Лев. 4; 3. 9; 7. 16; 6, 15, 16, 17. Гл. 7; 27. 9; 7.
ж 2 Лѣт. 26; 18. Іоан. 3; 27.
з Исх. 28; 1. Числ. 16; 5, 40. 1 Лѣт. 23; 13.
и Іоан. 8; 54.
і Псал. 2; 7. Гл. 1; 5.
к Псал. 110; 4. Гл. 7; 17, 21.
л Псал. 22; 1. Мат. 27; 46, 50. Мар. 15; 34, 37.
м Мат. 26; 39, 42, 44. Мар. 14; 36, 39. Іоан. 17; 1.
н Мат. 26; 53. Мар. 14; 36.

избави отъ смьрть, и послушанъ бы [о]зара-
8 ди благоговѣинство-то *си*, [п]Ако и Сынъ
да бѣ, [р]научи ся на послушаніе отъ това
9 което пострада, И [с]като ся усовьршен-
ствува, станѫ причинитель на вѣчно спа-
10 сеніе на всичкы що му сѫ послушни; На-
реченъ отъ Бога първосвященникъ [т]по
11 чинъ-тъ Мелхиседековъ. За когото имамы
да кажемъ [у]много, и мѫчны за истълкува-
ніе; защото станѫхте [ф]мързѣливи въ слу-
12 шаніе. Понеже като бѣхте длъжни споредъ
врѣме-то и учители да станете, вы пакъ
имате нуждѫ да вы учи нѣкой [х]първы-тѣ
начала на словеса-та Божіи; и стигнѫхте
да имате нуждѫ за [ц]млѣко, а не за твър-
13 дѫ хранѫ. Защото всякой който ся храни
съ млѣко неискусенъ е въ слово-то на
14 правдѫ-тѫ; понеже [ч]е младенецъ. А твър-
да-та храна е за совьршенны-тѣ, които по
навыкновеніе иматъ чувства-та си обуче-
ны [ш]да распознаватъ добро-то и зло-то.

ГЛАВА 6.

1 Поради това да [а]оставимъ начално-то
ученіе Христово и да ся водимъ къмъ
совършенство-то, безъ да полагамы пакъ
основѫ на покаяніе [б]отъ мьртвы дѣла, и
2 вѣрѫ въ Бога, [в]Ученіе-то за крьщенія-та,
и [г]за възлаганіе-то на рѫцѣ, [д]за въскрьсе-
ніе-то на мьртвы-тѣ, [е]и за вѣчный-тъ сѫдъ.
3 И това ще сторимъ, [ж]ако Богъ допусне.
4 Защото тѣзи които [з]еднъжь сѫ ся про-
свѣтили и вкусили сѫ [и]отъ небесный-тъ
даръ, и сѫ [і]станѫли участници на святаго
5 Духа, И които сѫ вкусили отъ добро-то
слово Божіе, и отъ силы-тѣ [к]на бѫдѫщій-
6 тъ вѣкъ, И сѫ отпаднѫли, [л]невъзможно
е да ся обновятъ пакъ съ покаяніе, поне-
же [м]распънватъ вторый пѫть въ себе си
7 Сына Божія, и опозоряватъ *го*. Защото
земя-та, която е пила дъждь-тъ що пада
често на неѭ, и която ражда трѣвѫ по-
лезнѫ на тѣзи за които ся и обработва,
8 [н]пріима благословеніе отъ Бога; [о]А която
прорастява тьрніе и репей, непотрѣбна е
и близу до проклѣтіе, на коіѭто сетнина-
9 та е изгоряваніе. А заради васъ, възлю-
бленни, ако и да говоримъ така, надѣемъ
ся за нѣщо по добро и което принадлежи
10 на спасеніе. [п]Защото Богъ [р]не е непра-
веденъ, че да забрави [с]ваше-то дѣло, и
трудъ-тъ на любовь-тѫ коіѭто показахте
къмъ негово-то име, като [т]послужихте и
11 служите на святыи-тѣ. И желаемъ всякой
отъ васъ [у]да показува исто-то прилѣжа-
ніе [ф]за пълно увѣреніе на надеждѫ-тѫ
12 до край. Да не бывате лѣниви, но подра-
жатели на тѣзи които чрѣзъ вѣрѫ и дъл-
13 готьрпѣніе [х]наслѣдуватъ обѣщанія-та. За-
щото Богъ като даваше обѣщаніе Авраа-
му, понеже нѣмаше никого по голѣмъ
отъ себе си въ когото да ся закьлне, [ц]за-
14 клѣ ся въ себе си, И каза: „Наистинѫ,
съ благословеніе ще тя благословіѭ, и съ
15 умножаваніе ще тя умножѫ;“ И така съ
16 дълготьрпѣніе-то, получи обѣщаніе-то. За-
щото человѣци-тѣ ся кълнѫтъ въ по го-
лѣмый-тъ *отъ тѣхъ*, и [ч]клѣтва-та за утвър-
жденіе быва свършваніе на всяко проти-
17 ворѣчіе между тѣхъ; Въ което Богъ като
ищѣше да покаже повече [ш]непрѣложно-то
свое намѣреніе [щ]къмъ наслѣдницы-тѣ на
обѣщаніе-то, употрѣби срѣдство клѣтвѫ-
18 тѫ, Така щото чрѣзъ двѣ непрѣложны
нѣща, въ които не е възможно да слъже
Богъ, да имамы твърдо утѣшеніе, ный,
които смы прибѣгнѫли да ся хванемъ за
19 [ъ]прѣдлежащѫ-тѫ надеждѫ; Коіѭто има-
мы както якоръ на душѫ-тѫ безопасенъ
и твърдъ, и който [ы]влѣзува въ най вѫ-
20 трѣшно-то на завѣсѫ-тѫ; [ь]Дѣто Іисусъ
влѣзе за насъ прѣдтеча, [ѣ]като станѫ пър-
восвященникъ во вѣкы по чинъ-тъ Мел-
хиседековъ.

ГЛАВА 7.

1 Защото тойзи [а]Мелхиседекъ, царь Са-
лимскый, священникъ на Бога Вышняго,
който срѣщнѫ Авраама, когато ся вра-
щаше отъ поразяваніе-то на царіе-тѣ, и
2 го благослови; Комуто Авраамъ отдѣли и
десетъкъ отъ всичкый-тъ *обиръ;* той който
първо ся тълкува царь на правдѫ-тѫ, а
послѣ и царь Салимскый, сирѣчь царь на
3 миръ: Безъ бащѫ, безъ майкѫ, безъ ро-
дословіе; и нѣма нито начало на дни, нито
край на животъ, но уподобенъ на Сына
4 Божія, прѣбѫдва вынѫгы священникъ. А
смотрѣте колко великъ бѣ той, [б]комуто
патріархъ Авраамъ даде и десетъкъ отъ
5 обиры-тѣ. И [в]които отъ Левіевы-тѣ сыно-
ве пріиматъ священство-то, иматъ запо-
вѣдь по закону да зематъ десетъкъ отъ
народъ-тъ, сирѣчь отъ братія-та си, ако

о Мат. 26; 37. Мар. 14; 33. Лук. 22; 43. Іоан. 12; 27.
п Гл. 3; 6.
р Фил. 2; 8.
с Гл. 2; 10. 11; 40.
т Ст. 6. Гл. 6; 20.
у Іоан. 16; 12. 2 Пет. 3; 16.
ф Мат. 13; 15.
х Гл. 6; 1.
ц 1 Кор. 3; 1, 2, 3.
ч 1 Кор. 13; 11. 14; 20. Ефес. 4; 14. 1 Пет. 2; 2.
ш Иса. 7 15. 1 Кор. 2; 14, 15.

—

а Фил. 3; 12, 13, 14. Гл. 5; 12.
б Гл. 9; 14.
в Дѣян. 19; 4, 5.
г Дѣян. 8; 14 до 17. 19; 6.
д Дѣян. 17; 31, 32.
е Дѣян. 24; 25. Рим. 2; 16.
ж Дѣян. 18; 21. 1 Кор. 4; 19.
з Мат. 12; 31, 32. Гл. 10; 26. 2 Пет. 2; 20, 21. 1 Іоан. 5; 16.
и Гл. 10; 32.
і Іоан. 4; 10. 6; 32. Ефес. 2; 8.
к Гал. 3; 2, 5. Гл. 2; 4.
л Гл. 2; 5.
м Гл. 10; 29.
н Псал. 65; 10.
о Иса. 5; 6.
п Прит. 14; 31. Мат. 10; 42. 25; 40. Іоан. 13; 20.
р Рим. 3; 4. 2 Сол. 1; 6, 7.
с 1 Сол. 1; 3.
т Рим. 15; 25. 2 Кор. 8; 4. 9; 1, 12. 2 Тим. 1; 18.
у Гл. 3; 6, 14.
ф Кол. 2; 2.
х Гл. 10; 36.
ц Быт. 22; 16, 17. Псал. 105; 9. Лук. 1; 73.
ч Исх. 22; 11.
ш Гл. 11; 9.
щ Рим. 11; 29.
ъ Гл. 12; 1.
ы Лев. 16; 15. Гл. 9; 7.
ь Гл. 4; 14. 8; 1. 9; 24.
ѣ Гл. 3; 1. 5; 6, 10. 7; 17.

—

а Быт. 14; 18 и дрг.
б Быт. 14; 20.
в Числ. 18; 21, 26.

и да сѫ произлѣзли отъ чрѣсла-та Авра-
6 амовы; Но той, който не ся водяше отъ
тѣхный-тъ родъ, зѣ десетъкъ отъ Авраа-
ма, [з]и благослови тогозъ [д]който имаше
7 обѣщанія-та: А безъ всяко противорѣчіе
по малко-то ся благославя отъ по голѣ-
8 мо-то. И тука зематъ десетъкъ человѣци
смъртни; а тамо *зема* [е]той за когото ся
9 свидѣтелствува че е живъ. И така да ре-
кѫ, самый-тъ Левій който зема десетъкъ,
10 даде и той десетъкъ чрѣзъ Авраама; За-
щото бѣше още въ чрѣсла-та на бащѫ си,
11 когато го срѣщнѫ Мелхиседекъ. И тъй
[ж]ако бѣ было съвършенство-то чрѣзъ Ле-
витско-то священство, (защото народъ-тъ
подъ него пріе законъ-тъ;) каква нужда
вече да ся привдигне другъ священникъ
по чинъ-тъ Мелхиседековъ, и да ся не ка-
12 зува по чинъ-тъ Аароновъ? Защото кога-
то ся промѣнява священство-то, по нуж-
13 дѫ става промѣненіе и на законъ-тъ. По-
неже тойзи, за когото ся говори това, при-
надлежи на друго племе, отъ което никой
14 не е приближилъ до олтарь-тъ. Понеже е
явно че отъ *племе-то* [з]Іудино произлѣзе
Господь нашъ, за което племе Моисей ни-
15 що не говорѝ за священство. И още по-
вече е явно, защото по подобіе на Мелхи-
16 седека, въстава другъ священникъ, Който
не бы по законъ на плътскѫ заповѣдь,
17 но по силѫ на бесконеченъ животъ; За-
щото свидѣтелствува *и казува:* [и]„Ты си
священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхи-
18 седековъ.“ Защото става унищоженіе на
по прѣднѭ-тѫ заповѣдь [і]поради нейнѫ-
19 тѫ слабость и беспо́лезность; (Понеже
[к]законъ-тъ не доведе нищо въ совършен-
ство,) а *става* привожданіе на еднѫ по
добрѫ [л]надеждѫ, чрѣзъ коіѭто [м]прибли-
20 жавамы при Бога. И споредъ колкото не
21 *е бывалъ священникъ* безъ заклѣваніе, (За-
щото тѣ станѫхѫ священници безъ за-
клѣваніе, а той съсъ заклѣваніе, чрѣзъ
того който му казува: [н]„Заклѣ ся Господь
и нѣма да ся раскае: Ты си священникъ
въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ,“)
22 Толкозъ на по добръ завѣтъ [о]поручникъ
23 станѫ Іисусъ. И наистинѫ тѣ сѫ были
мнозина священници, защото имъ възбра-
няваше смърть-та да прѣбѫдватъ *въ чинъ-*
24 *тъ си.* Но той, понеже прѣбѫдва вѣчно,
има священство което не прѣхожда на
25 другыго; За това и може съвсѣмъ да спа-
сава тѣзи които чрѣзъ него прихождатъ
при Бога, понеже е всякога живъ [п]да хо-
26 датайствува за тѣхъ. Защото такъвъ пър-
восвященникъ подобаваше намъ, [р]прѣпо-
добенъ, незлобивъ, непороченъ, отлѫченъ
отъ грѣшны-тѣ, който е станѫлъ по [с]вы-
27 сокъ отъ небеса-та; Който нѣма всякой
день нуждѫ, както първосвященници-тѣ,
да приноси жертвѫ [т]първо за свои-тѣ си
грѣхове, [у]послѣ за *грѣхове*-тѣ на народъ-
тъ; защото [ф]еднъжъ стори това като при-
28 несе себе си. Защото законъ-тъ поставя
първосвященницы [х]человѣцы, които иматъ
немощь; а слово-то на заклѣваніе-то кое-
то е слѣдъ законъ-тъ *постави* Сынъ-тъ,
[ц]който е совършенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

1 А оглавленіе-то на това което говоримъ
е, че ный имамы такъвъ първосвященникъ,
който [а]сѣднѫ отдесно на величественный-
2 тъ прѣстолъ на небеса-та, Служитель [б]на
святилище-то и [в]на истиннѫ-тѫ скиніѭ,
коіѭто е Господь въздигнѫлъ а не чело-
3 вѣкъ. Защото [г]всякой първосвященникъ
ся поставя да приноси дарове и жертвы;
за това нуждно [д]е да има и той нѣщо
4 което да приноси. Понеже ако бѣше на
земіѭ-тѫ, не щѣше нито да е священникъ,
защото има священници които приносятъ
5 дарове-тѣ по закону, Които служатъ въ
образъ и [е]сѣнкѫ на небесны-тѣ, както бы
открыено Моисею, когато щѣше да напра-
ви скиніѭ-тѫ; Защото [ж]„Гледай,“ казу-
ва, да направишь всичко-то по образъ-тъ
6 който ти бы показанъ на горѫ-тѫ. Но
сега, *Христосъ* [з]улучи *толкозъ* по прѣвъс-
ходно служеніе, споредъ колкото е и хо-
датай на по добръ завѣтъ, който е узако-
7 ненъ на по добры обѣщанія. [и]Защото ако
бѣше онзи първый-тъ *завѣтъ* безъ недоста-
тъкъ, не бы ся искало мѣсто за вторый-
8 тъ. Защото като гы укорява, казува: [і]Ето
идѫтъ дни, казува Господь, и ще направѭ
новъ завѣтъ съ домъ-тъ Израилевъ и съ
9 домъ-тъ Іудинъ; Не по завѣтъ-тъ който
направихъ съ отцы-тѣ имъ въ день-тъ ко-
гато гы хванѫхъ за рѫкѫ да гы изведѫ
отъ земіѭ-тѫ Египетскѫ; защото тѣ не
устояхѫ въ завѣтъ-тъ ми, и азъ не радихъ
10 за тѣхъ, казува Господь. Защото [к]тойзи е
завѣтъ-тъ който ще завѣщаіѭ съ домъ-тъ
Израилевъ слѣдъ онѣзи дни, казува Го-
сподь; ще вложѫ мои-тѣ законы въ умъ-
тъ имъ, и ще гы напишѫ на сърдца-та
имъ, и [л]ще имъ бѫдѫ Богъ, и тѣ ще ми

з Быт. 14; 19.
д Рим. 4; 13. Гал. 3; 16.
е Гл. 5; 6. 6; 20.
ж Гал. 2; 21. Ст. 18; 19. Гл. 8; 7.
з Иса. 11; 1. Мат. 1; 3. Лук. 3; 33. Рим. 1; 3. Отк. 5; 5.
и Псал. 110; 4. Гл. 5; 6, 10. 6; 20.
і Рим. 8; 3. Гал. 4; 9.
к Дѣян. 13; 39. Рим. 3; 20, 21, 28. 8; 3. Гал. 2; 16. Гл. 9; 9.
л Гл. 6; 18. 8; 6.
м Рим. 5; 2. Ефес. 2; 18. 3; 12. Гл. 4; 16. 10; 19.
н Псал. 110; 4.
о Гл. 8; 6. 9; 15. 12; 24.
п Рим. 8; 34. 1 Тим. 2; 5. Гл. 9; 24. 1 Іоан. 2; 1.
р Гл. 4; 15.
с Ефес. 1; 20. 4; 10. Гл. 8; 1.
т Лев. 9; 7. 16; 6, 11. Гл. 5; 3. 9; 7.
у Лев. 16; 15.
ф Рим. 6; 10. Гл. 9; 12, 28. 10; 12.
х Гл. 5; 1, 2.
ц Гл. 2; 10. 5; 9.
—
а Ефес. 1; 20. Кол. 3; 1. Гл. 1; 3. 10; 12. 12; 2.
б Гл. 9; 8, 12, 24.
в Гл. 9; 11.
г Гл. 5; 1.
д Ефес. 5; 2. Гл. 9; 14.
е Кол. 2; 17. Гл. 9; 23. 10; 1.
ж Исх. 25; 40. 26; 30. 27; 8. Числ. 8; 4. Дѣян. 7; 44.
з 2 Кор. 3; 6, 8, 9. Гл. 7; 22.
и Гл. 7; 11, 18.
і Іер. 31; 31 до 34.
к Гл. 10; 16.
л Зах. 8; 8.

11 бѫдѫтъ народъ. И [м]нѣма да учи всякой
ближній-тъ си, и всякой брата си, и да
му казува: Познай Господа; защото тѣ
всичкы ще мя познаѭтъ отъ малъкъ до
12 голѣмъ; Защото ще бѫдѫ милостивъ на
тѣхны-тѣ неправды, [н]и грѣхове-тѣ имъ и
беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.“
13 *А* като [о]казува „новъ,“ овехти първый-тъ;
а което овехтѣва и остарѣва, то е близу
до унищоженіе.

ГЛАВА 9.

1 И първый-тъ *завѣтъ* имаше постановле-
нія за богослуженіе, и [а]святилище земно.
2 [б]Защото ся направи скинія, първа-та, [в]въ
коѭто бѣше и [г]свѣтилникъ-тъ, и [д]трѫпе-
за-та, и прѣдложеніе-то на хлѣбове-тѣ;
3 която ся казува Святая. А [е]задъ вторѫ-тѫ
завѣсѫ *имаше* скинія, която ся казуваше
4 Святая святыхъ; Която имаше златнѫ
кадилницѫ, и [ж]ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ
отъ всекѫдѣ обкованъ съсъ злато, дѣто
бѣ златна-та [з]стомна която имаше ман-
нѫ-тѫ, и [и]жезлъ-тъ Аароновъ който про-
5 цавтѣ, и [і]плочи-тѣ на завѣтъ-тъ; И [к]надъ
него имаше херувими на славѫ-тѫ които
осѣнявахѫ очистилище-то; за които не е
6 *нужда* сега да говоримъ подробно. И ка-
то бѣхѫ тѣзи така направены, въ първѫ-
тѫ скиніѭ [л]влѣзвахѫ всякога священни-
ци-тѣ да совършаватъ богослуженіе-то;
7 А въ вторѫ-тѫ [м]еднъжъ въ годинѫ-тѫ
влѣзваше първосвященникъ-тъ самъ, не
безъ кръвь, [н]коѭто приносяше за себе
си и за народны-тѣ отъ невѣдѣніе грѣхо-
8 ве. Съ това [о]показваше Духъ Святый,
[п]че пѫть-тъ за въ святилище-то не ся е
явилъ доклѣ стояше още първа-та скинія;
9 Която бѣше подобіе за тогашно-то врѣме,
въ което ся приносяхѫ дарове и жертвы,
[р]които не можахѫ да направятъ совър-
шенъ по совѣсть тогозь който служаше,
10 *И които състоехѫ* само [с]въ ядені и пія-
ніе и [т]въ разны омыванія, и [у]плътскы
постановленія, установены до врѣме-то на
11 поправяніе-то. А когато Христосъ, [ф]пър-
восвященникъ [х]на бѫдѫщы-тѣ добрины
дойде [ц]прѣзъ по голѣмѫ-тѫ и по съвър-
шеннѫ-тѫ скиніѭ която не бѣ съ рѫкѫ
правена, сирѣчь, не отъ таквѫзь направѫ,
12 Нито [ч]съ кръвь отъ козлы и отъ телцы,
но [ш]съсъ собственнѫ-тѫ си кръвь [щ]влѣзе
единъ пѫть въ святилище-то и [ъ]придобы
13 вѣчно искупуваніе, Защото [ы]ако кръвь-та
отъ юнцы и отъ козлы, [ь]и пепелъ-тъ отъ
юницѫ, съ който ся поръсвахѫ осквърне-
ни-тѣ, освящава за чистотѫ-тѫ на плъть-
14 тѫ; Колко повече [ѣ]кръвь-та на Христа,
[ю]който чрѣзъ Духа вѣчнаго [я]принесе себе
си непороченъ Богу, [ѫ]ще очисти совѣсть-
тѫ ви [ѭ]отъ мъртвы дѣла, [а]за да служите
15 на Бога живаго! И [б]за това той [в]е хода-
тай на новъ завѣтъ, [г]да бы, чрѣзъ смърть-
тѫ която станѫ за искупуваніе на прѣ-
стѫпленія-та които *станѫхѫ* въ първый-
тъ завѣтъ, да [д]земѫтъ призвани-тѣ обѣ-
16 щаніе-то на вѣчно-то наслѣдіе. Защото
дѣто има завѣщаніе, трѣбува да стане и
17 смърть-та на завѣщатель-тъ. Защото [е]за-
вѣщаніе-то е дѣйствително вслѣдъ смърть-
тѫ на умрѣлы-тѣ, понеже никога нѣма
18 силѫ доклѣ е живъ завѣщатель-тъ. [ж]За
това нито първый-тъ *завѣтъ* бы утвърденъ
19 безъ кръвь. Защото като прочете Моисей
всякѫ заповѣдь отъ законъ-тъ прѣдъ вси-
чкый-тъ народъ, [з]зѣ кръвь-тѫ на телцы-
тѣ и на козлы-тѣ, [и]съ водѫ и червенѫ
вълнѫ и иссопъ, та поръси и самѫ-тѫ
20 книгѫ и всичкый-тъ народъ, И казуваше:
[і]„Това е кръвь-та на завѣтъ-тъ, който ви
21 завѣща Богъ.“ [к]Подобно и скиніѭ-тѫ и
всичкы-тѣ служебны сѫдове поръси съ
22 кръвь-тѫ. И по закону почти всичко съ
кръвь ся очистя; и [л]безъ кръвопролитіе
23 прощеніе не быва. И тъй нужда бѣше,
[м]образи-тѣ на небесны-тѣ да ся очища-
ватъ съ тѣзи; а самы-тѣ небесны съсъ
24 жертвы по добры отъ тѣзи. Защото [н]Хри-
стосъ не влѣзе въ святилища съ рѫкѫ
направены, които бѣхѫ прѣобразованія
[о]на истинскы-тѣ, но въ само-то небе, [п]да
ся яви сега прѣдъ лице-то Божіе за насъ:
25 Нито за да приноси себе си много пѫти,
както [р]първосвященникъ-тъ влѣзува въ
святилище-то всякѫ годинѫ съ чуждѫ
26 кръвь; (Защото тогази трѣбуваше да по-
страда много пѫти отъ созданіе міра;) а

[м] Иса. 54; 13. Іоан. 6; 45. 1 Іоан. 2; 27.
[н] Рим. 11; 27. Гл. 10; 17.
[о] 2 Кор. 5; 17.

—

[а] Исх. 25; 8.
[б] Исх. 26; 1.
[в] Исх. 25; 35. 40; 4.
[г] Исх. 25; 31.
[д] Исх. 25; 23, 30. Лев. 24; 5, 6.
[е] Исх. 26; 31, 33. 40; 3, 21. Гл. 6; 19.
[ж] Исх. 25; 10. 26; 33. 40; 3, 21.
[з] Исх. 16; 33, 34.
[и] Числ. 17; 10.
[і] Исх. 25; 16, 21. 34; 39. 40; 20. Втор. 10; 2, 5. 3 Цар. 8; 9, 21. 2 Лѣт. 5; 10.
[к] Исх. 25; 18, 22. Лев. 16; 2. 3 Цар. 8; 6, 7.
[л] Числ. 28; 3. Дан. 8; 11.
[м] Исх. 30; 10. Лев. 16; 2, 11, 12, 15, 34. Ст. 25.
[н] Гл. 5; 3. 7; 27.
[о] Гл. 10; 19, 20.
[п] Іоан. 14; 6.
[р] Гал. 3; 21. Гл. 7; 18, 19. 10; 1, 11.
[с] Лев. 11; 2. Кол. 2; 16.
[т] Числ. 19; 7 и дрг.
[у] Ефес. 2; 15. Кол. 2; 20. Гл. 7; 16.
[ф] Гл. 3; 1.
[х] Гл. 10; 1.
[ц] Гл. 8; 2.
[ч] Гл. 10; 4.
[ш] Дѣян. 20; 28. Ефес. 1; 7. Кол. 1; 14. 1 Пет. 1; 19. Отк. 1; 5. 5; 9.
[щ] Зах. 3; 9. Ст. 26, 28. Гл. 10; 10.
[ъ] Дан. 9; 24.
[ы] Лев. 16; 14, 16.
[ь] Числ. 19; 2, 17 и дрг.
[ѣ] 1 Пет. 1; 19. 1 Іоан. 1; 7. Отк. 1; 5.
[ю] Рим. 1; 4. 1 Пет. 3; 18.
[я] Ефес. 5; 2. Тит. 2; 14. Гл. 7; 27.
[ѫ] Гл. 1; 3. 10; 22.
[ѭ] Гл. 6; 1.
[а] Лук. 1; 74. Рим. 6; 13, 22. 1 Пет. 4; 2.
[б] 1 Тим. 2; 5.
[в] Гл. 7; 22. 8; 6. 12; 24.
[г] Рим. 3; 25. 5; 6. 1 Пет. 3; 18.
[д] Гл. 3; 1.
[е] Гал. 3; 15.
[ж] Исх. 24; 6 и дрг.
[з] Исх. 24; 5, 6, 8. Лев. 16; 14, 15, 18.
[й] Лев. 14; 4, 6, 7, 49, 51, 52.
[і] Исх. 24; 8. Мат. 26; 28.
[к] Исх. 29; 12, 36. Лев. 8; 15, 19. 16; 14, 15, 16, 18, 19.
[л] Лев. 17; 11.
[м] Гл. 8; 5.
[н] Гл. 6; 20.
[о] Гл. 8; 2.
[п] Рим. 8; 34. Гл. 7; 25. 1 Іоан. 2; 1.
[р] Ст. 7.

[с]сега́ еднъжь ся яви [т]въ свършуваніе-то
на вѣкове-тѣ, да отмахне грѣхъ-тъ, чрѣзъ
27 пожертвуваніе-то на себе си. [у]И както е
опрѣдѣлено на человѣцы-тѣ еднъжь да
28 умрѫтъ, а [ф]послѣ сѫдъ; Така и [х]Хри-
стосъ, понеже [ц]еднъжь бы принесенъ за
да дигне грѣхове-тѣ [ч]на мнозина, ще ся
яви вторый пѫть безъ грѣхъ [ш]на тѣзи
които го чакатъ за спасеніе.

ГЛАВА 10.

1 Защото законъ-тъ като [а]има сѣнкѫ [б]на
бѫдѫщы-тѣ добрины а не самый-тъ образъ
на вещи-тѣ, никога [в]не може [г]да направи
совършенны тѣзи които прихождатъ, съ
исты-тѣ жертвы които приносятъ всякѫ
2 годинѫ непрѣстанно. Понеже *иначь* бы
прѣстанѫли да гы приносятъ; защото
жертвоприносители-тѣ еднъжь очистени,
не бы имали вече никое *обличеніе на* со-
3 вѣсть-тѫ за грѣхове: [д]Но въ тѣзи *жертвы*
бива всякѫ годинѫ въспоминаніе за грѣ-
4 хове-тѣ. Защото е [е]невъзможно кръвь
отъ юнцы и отъ козлы да отнема грѣхо-
5 ве. За това когато влѣзваше въ свѣтъ-тъ
казува: [ж]„Жертвѫ и приношеніе не си
6 поискалъ, но приготвилъ си ми тѣло. Все-
сожьженія и *приношенія* за грѣхъ не ти
7 сѫ угодны. Тогази рѣкохъ: „Ето идѫ,
(въ главизнѫ-тѫ на книгѫ-тѫ е писано
за мене,) да сторѭ волѭ-тѫ ти, о Боже.“
8 По горѣ бѣ реклъ: „Жертвѫ и приноше-
ніе и всесожьженія и *приношенія* за грѣхъ
не си поискалъ, нито ти сѫ угодны,“ (ко-
9 ито ся приносятъ споредъ законъ-тъ;) То-
гази рече: „Ето идѫ, да сторѭ волѭ-тѫ
ти, о Боже.“ Отнема първо-то да поста-
10 нови второ-то. [з]Съ коѭто волѭ смы о-
святени [и]чрѣзъ приношеніе-то на тѣло-то
11 Іисусъ Христово *принесено* единъ пѫть. И
всякой священникъ стои та служи [і]вся-
кой день и приноси много пѫти исты-тѣ
жертвы, [к]които не могѫтъ никога да от-
12 немѫтъ грѣхове: [л]Но той като принесе
еднѫ жертвѫ за грѣхове-тѣ, сѣднѫ за вы-
13 нѫгы отдесно на Бога, Та чака [м]доклѣ
ся положатъ врагове-тѣ му подножіе на
14 нозѣ-тѣ му. Защото съ едно приношеніе
направи *еднъжь* за вынѫгы [н]съвършенны
15 освящаемы-тѣ. А и Духъ Святый свидѣ-
телствува намъ; защото, като рече пона-
16 прѣдъ; [о]„Тойзи е завѣтъ-тъ, който ще
имъ завѣщаѭ слѣдъ онѣзи дни, казува
Господь: Ще вложѫ законы-тѣ си въ
сърдца-та имъ, и ще гы напишѫ въ умо-
17 ве-тѣ имъ,“ *прилага*, „И грѣхове-тѣ имъ и
беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.“
18 А дѣто *има* прощеніе за тѣхъ, нѣма вече
приношеніе за грѣхъ.
19 И тъй, братіе, като имамы [п]дързнове-
ніе да влѣземъ [р]въ святилище-то чрѣзъ
20 кръвь-тѫ Іисусовѫ, [с]Прѣзъ новый-тъ и
живый-тъ пѫть, който е той отворилъ за
насъ [т]прѣзъ завѣсѫ-тѫ, (сирѣчь плъть-
21 тѫ си), И *като имамы* великъ [у]Священ-
22 никъ надъ [ф]Божій-тъ домъ, [х]Нека при-
стѫпвамы съ истинно сърдце [ц]въ пълнѫ
вѣрѫ, съсъ сърдца очистены [ч]отъ лукавѫ
совѣсть, и съ тѣло [ш]измыто въ чистѫ
23 водѫ; [щ]Нека държимъ непоколебимо ис-
повѣданіе-то на надеждѫ-тѫ; [ъ]защото е
24 вѣренъ той който ся обѣща; И да ся гры-
жимъ единъ за другъ, да ся поощрява-
25 мы на любовь и на добры дѣла; [ы]Да не
оставямы събираніе-то си, както иматъ
обычай нѣкои си, но да ся подканямы
единъ другъ, [ь]и толко повече, колкото ви-
26 ждате че [ѣ]день-тъ наближава. Защото
[ю]ако ный съгрѣшавамы самоволно [я]отъ
какъ смы познали истинѫ-тѫ, не остава
27 вече жертва за грѣхове, Но страшно нѣ-
кое ожиданіе на сѫдъ, и [ѫ]разяреніе на
огнь-тъ, който ще испояде противницы-тѣ.
28 [ѭ]Ако бы нѣкой да ся отрече отъ законъ-
тъ Моисеовъ, [а]при двама или трима сви-
29 дѣтели умира безъ пожалваніе: За [б]кол-
ко по жестоко наказаніе, мыслите, ще ся
удостои тойзи който е потъпкалъ Сына
Божія, и е [в]възималъ за сквернѫ кръвь-
тѫ на завѣтъ-тъ съ коѭто е освятенъ, и
30 е [г]укорилъ Духъ-тъ на благодать-тѫ? За-
щото знаемъ тогози който е реклъ: [д]„Менѣ
принадлежи отмщеніе-то, азъ ще запла-
тѭ,“ казува Господь. И пакъ: [е]„Господь
31 ще сѫди свой-тъ народъ.“ [ж]Страшно е да
падне нѣкой въ рѫцѣ-тѣ на Бога живаго.
32 [з]Докарвайте си още на умъ първы-тѣ
дни, въ които, [и]отъ какъ ся просвѣтихте,
прѣтърпѣхте [і]голѣмѫ борбѫ на страданія,
33 Кога [к]опозорявани съ хулы и скърби, [л]ко-
га пакъ като участвувахте на тѣзи които

с Ст. 12. Гл. 7; 27. 10; 10. 1 Пет. 3; 18.
т 1 Кор. 10; 11. Гал. 4; 4. Ефес. 1; 10.
у Быт. 3; 19. Екк. 3; 20.
ф 2 Кор. 5; 10. Отк. 20; 12, 13.
х Рим. 6; 10. 1 Пет. 3; 18.
ц 1 Пет. 2; 24. 1 Іоан. 3; 5.
ч Мат. 26; 28. Рим. 5; 15.
ш Тит. 2; 13. 2 Пет. 3; 12.

—

а Кол. 2; 17. Гл. 8; 5. 9; 23.
б Гл. 9; 11.
в Гл. 9; 9.
г Ст. 14.
д Лев. 16; 21. Гл. 9; 7.
е Мих. 6; 6, 7. Гл. 9; 13. Ст. 11.
ж Псал. 40; 6 и дрг. 50; 8 и дрг. Иса. 1; 11. Іер. 6; 20. Амос. 5; 21, 22.
з Іоан. 17; 19. Гл. 13; 12.
и Гл. 9; 12.
і Числ. 28; 3. Гл. 7; 27.
к Ст. 4.
л Кол. 3; 1. Гл. 1; 3.
м Псал. 110; 1. Дѣян. 2; 35. 1 Кор. 15; 25. Гл. 1; 13.
н Ст. 1.
о Іер. 31; 33, 34. Гл. 8; 10, 12.
п Рим. 5; 2. Ефес. 2; 18. 3; 12.
р Гл. 9; 8, 12.
с Іоан. 10; 9. 14; 6. Гл. 9; 8.
т Гл. 9; 3.
у Гл. 4; 14.
ф 1 Тим. 3; 15.
х Гл. 4; 16.
ц Ефес. 3; 12. Іак. 1; 6.
ч Гл. 9; 14.
ш Іез. 36; 25. 2 Кор. 7; 1.
щ Гл. 4; 14.
ъ 1 Кор. 1; 9. 10; 13. 1 Сол. 5; 24. 2 Сол. 3; 3. Гл. 11; 11.
ы Дѣян. 2; 42. Іуд. 19.
ь Рим. 13; 11.
ѣ Фил. 4; 5. 2 Пет. 3; 9, 11, 14.
ю Числ. 15; 30. Гл. 6; 4.
я 2 Пет. 2; 20, 21.
ѫ Іез. 36; 5. Соф. 1; 18. 3; 8. 2 Сол. 1; 8. Гл. 12; 29.
ѭ Гл. 2; 2.
а Втор. 17; 2 до 6. 19; 15. Мат. 18; 16. Іоан. 8; 17. 2 Кор. 13; 1.
б Гл. 2; 3. 12; 25.
в 1 Кор. 11; 29. Гл. 13; 20.
г Мат. 12; 31, 32. Ефес. 4; 30.
д Втор. 32; 35. Рим. 12; 19.
е Втор. 32; 36. Псал. 50; 4. 135; 14.
ж Лук. 12; 5.
з Гал. 3; 4. 2 Іоан. 8.
и Гл. 6; 4.
і Фил. 1; 29, 30. Кол. 2; 1
к 1 Кор. 4; 9.
л Фил. 1; 7. 4; 14. 1 Сол. 2; 14.

34 страдахѫ така. Защото показахте состра-
даніе [м]на мои-тѣ оковы, и на радо сьрдце
[н]пріяхте разграбуваніе-то на имотъ-тъ си,
като знаехте че [о]имате за себе си на не-
35 беса по добръ и траенъ имотъ. И тъй не
напущайте дързновеніе-то си, [п]което има
36 голѣмо въздаяніе. [р]Защото ви трѣбува
търпѣніе, за да сторите волѭ-тѫ Божіѭ,
37 и [с]да получите обѣщаніе-то. Защото [т]още
твърдѣ малко врѣме, *и* [у]„ще дойде тойзи
който има да дойде, и не ще да ся заба-
38 ви.“ [ф]„А праведный-тъ отъ вѣрѫ-тѫ ще
бѫде живъ;“ и „ако ся дръпне *нѣкой* на-
задъ, не ще да благоволи въ него ду-
39 ша-та ми.“ Ный обаче не смы [х]отъ тѣзи
които ся дръпуватъ назадъ въ погыбель,
но [ц]отъ тѣзи които вѣруватъ за спасеніе
на душѫ-тѫ.

ГЛАВА 11.

1 А вѣра-та е осѫществованіе на онѣзи
нѣща за които ся надѣемъ, *и* изявеніе
2 на [а]нѣща които не ся виждатъ. Защото
[б]чрѣзъ неѭ быдохѫ засвидѣтелствовани
старовременни-тѣ.
3 Съ вѣрѫ разумѣвамы че [в]свѣтъ-тъ бы
созданъ съсъ слово-то Божіе, щото отъ
не являемы станѫхѫ видимы-тѣ.
4 Съ вѣрѫ [г]Авель принесе Богу жертвѫ
по добрѫ отъ Каиновѫ-тѫ, чрѣзъ коіѭто
быде засвидѣтелствованъ че е праведенъ,
понеже Богъ даде свидѣтелство за даро-
ве-тѣ му; и чрѣзъ неѭ и слѣдъ смъртъ-
тѫ си, [д]още говори.
5 Съ вѣрѫ Енохъ бы [е]прѣселенъ да не
види смърть, и не ся намѣрваше, защото
го прѣсели Богъ; понеже прѣди прѣсе-
леніе-то му засвидѣтелствованъ бы, че е
6 благоугодилъ Богу: А безъ вѣрѫ не е
възможно да угоди нѣкой *Богу;* защото
който прихожда при Бога, трѣбва да по-
вѣрува че има *Богъ*, и че той бива мъздо-
воздатель на тѣзи които го търсятъ.
7 Съ вѣрѫ [ж]Ное, увѣдоменъ отъ Бога за
нѣща които не бѣхѫ още видимы, убоя ся,
и [з]направи ковчегъ за спасеніе на домъ-тъ
си; чрѣзъ коіѭто осѫди свѣтъ-тъ и станѫ
наслѣдникъ [и]на правдѫ-тѫ която е отъ
вѣрѫ-тѫ.
8 Съ вѣрѫ послуша [і]Авраамъ, когато ся
призываше да излѣзе *и отиде* на мѣсто-то
което имаше да земе въ наслѣдіе, и излѣ-
9 зе безъ да знае дѣ отхожда. Съ вѣрѫ ся
засели въ обѣщанѫ-тѫ землѭ както въ
чуждѫ, и [к]живѣеше въ шатры съ Исаа-
ка и Іакова [л]сонаслѣдницы-тѣ на исто-то
10 обѣщаніе. Защото очакуваше [м]градъ-тъ
който има основанія, *и* [н]на който худож-
никъ и създатель е Богъ.
11 Съ вѣрѫ и [о]сама Сарра прія силѫ да зач-
не, и като бѣше [п]прѣминѫла възрастъ-тъ
си роди, понеже позна [р]за вѣренъ тогозь
12 който ся обѣща. За това и отъ едного *че-
ловѣка*, а и той [с]замъртвѣлъ, народихѫ ся
множество [т]колкото звѣзды-тѣ на небе-
то, и като пѣсъкъ-тъ който е по край мо-
ре-то, и който не може да ся прѣброи.
13 Всичкы тѣзи въ вѣрѫ умрѣхѫ, [у]безъ
да пріимѫтъ обѣщанія-та, но отъ [ф]далечь
гы видѣхѫ, и увѣрихѫ ся, и поздравихѫ
гы, като [х]исповѣдахѫ че сѫ странни и
14 пришелци на землѭ-тѫ. Защото които така
говорятъ, [ц]показуватъ че търсятъ отече-
15 ство. И ако помняхѫ онова отъ което
бѣхѫ излѣзли, намѣрили быхѫ врѣме да
16 ся върнѫтъ. Но сега желаіѭтъ едно по
добро, сирѣчь небесно-то *отечество;* за
това Богъ не ся срамува за тѣхъ да ся
[ч]казува тѣхенъ Богъ; защото имъ при-
готви [ш]градъ.
17 Съ вѣрѫ [щ]Авраамъ, когато го опиту-
ваше *Богъ*, принесе Исаака *жертвѫ*, и [ъ]е-
динородный-тъ си приносяше тойзи който
18 прія обѣщанія-та, Комуто бѣше ся рекло:
[ы]Въ Исаака ще ти ся наименува сѣме;
19 Като си помысли че [ь]Богъ може да въс-
кръсява и отъ мъртвы, отъ дѣто по единъ
начинъ *на въскръсеніе* го и пріе назадъ.
20 Съ вѣрѫ [ѣ]Исаакъ благослови Іакова и
Исава за това което имаше да стане.
21 Съ вѣрѫ Іаковъ като бѣше на умираніе
[ю]благослови всякого отъ сынове-тѣ Іоси-
фовы, „и [я]поклони ся *като ся подпрѣ* на
край-тъ на тоягѫ-тѫ си.“
22 Съ вѣрѫ [ѫ]Іосифъ на умираніе прѣдиз-
вѣсти за излѣзуваніе-то на сынове-тѣ Из-
раилевы, и порѫча за кости-тѣ си.
23 Съ вѣрѫ, отъ какъ ся роди [іѫ]Моисей,
родители-тѣ му крыхѫ го три мѣсеца,
защото видѣхѫ прѣкрасно дѣте-то; и не
ся убояхѫ отъ царско-то [а]повелѣніе.
24 Съ вѣрѫ [б]Моисей, като дойде на въз-
растъ, отказа ся да ся нарича сынъ на

м Фил. 1; 7. 2 Тим. 1; 16.
н Мат. 5; 12. Дѣян. 5; 41. Іак. 1; 2.
о Мат. 6; 20. 19; 21. Лук. 12; 33. 1 Тим. 6; 19.
п Мат. 5; 12. 10; 32.
р Лук. 21; 19. Гал. 6; 9. Гл. 12; 1.
с Кол. 3; 24. Гл. 9; 15. 1 Пет. 1; 9.
т Лук. 18; 8. 2 Пет. 3; 9.
у Авв. 2; 3, 4.
ф Рим. 1; 17. Гал. 3; 11.
х 2 Пет. 2; 20, 21.
ц Дѣян. 16; 30, 31. 1 Сол. 5; 9. 2 Сол. 2; 14.

—

а Рим. 8; 24, 25. 2 Кор. 4; 18. 5; 7.
б Ст. 39.
в Быт. 1; 1. Псал. 33; 6. Іоан. 1; 3. Гл. 1; 2. 2 Пет. 3; 5.
г Быт. 4; 4. 1 Іоан. 3; 12.
д Быт. 4; 10. Мат. 23; 35. Гл. 12; 24.
е Быт. 5; 22, 24.
ж Быт. 6; 13, 22.
з 1 Пет. 3; 20.
и Рим. 3; 22. 4; 13. Фил. 3; 9.
і Быт. 12; 1, 4. Дѣян. 7; 2, 3, 4.
к Быт. 12; 8. 13; 3, 18. 18; 1, 9.
л Гл. 6; 17.
м Гл. 12; 22. 13; 14.
н Гл. 3; 4. Отк. 21; 2, 10.
о Быт. 17; 19. 18; 11, 14. 21; 2.
п Вижь Лук. 1; 36.
р Рим. 4; 21. Гл. 10; 23.
с Рим. 4; 19.
т Быт. 22; 17. Рим. 4; 18.
у Ст. 39.
ф Іоан. 8; 56. Ст. 27.
х Быт. 23; 4. 47; 9. 1 Лѣт. 29; 15. Псал. 39; 12. 119; 19. 1 Пет. 1; 17. 2; 11.
ц Гл. 13; 14.
ч Исх. 3; 6, 15. Мат. 22; 32. Дѣян. 7; 32.
ш Фил. 3; 20. Гл. 13; 14.
щ Быт. 22; 1, 9.
ъ Іак. 2; 21.
ы Быт. 21; 12. Рим. 9; 7.
ь Рим. 4; 17, 19, 21.
ѣ Быт. 27; 27, 39.
ю Быт. 48; 5, 16, 20.
я Быт. 47; 31.
ѫ Быт. 50; 24, 25. Исх. 13; 19.
іѫ Исх. 2; 2. Дѣян. 7; 20.
а Исх. 1; 16, 22.
б Исх. 2; 10, 11.

25 Фараоновѫ-тѫ дъщерѭ, И [в]прѣдпочете
подобрѣ да злостражда съ народъ-тъ Бо-
жій, а не да има кратковрѣменно насла-
26 жденіе на грѣхъ-тъ; Като разсѫди че [г]по-
ношеніе-то за Христа е по голѣмо богат-
ство отъ Египетскы-тѣ съкровища; защо-
то гледаше на *бѫдѫщо*-то [д]мьздовоздаяніе.
27 Съ вѣрѫ [е]остави Египетъ, безъ да ся у-
бои отъ гнѣвъ-тъ царевъ; защото утърпѣ,
28 [ж]като че гледаше Невидимаго. Съ вѣрѫ
[з]направи пасхѫ-тѫ и попрѣскуваніе-то съ
кръвь-тѫ, да гы не докачи тойзи който
погубуваше първородны-тѣ.
29 Съ вѣрѫ [и]прѣминѫхѫ Червено-то море
както по сухо, на което като ся опитахѫ
и Египтяни-тѣ, издавихѫ ся.
30 Съ вѣрѫ [і]паднѫхѫ стѣны-тѣ Іерихонскы
слѣдъ седмодневно около тѣхъ обыкаляніе.
31 Съ вѣрѫ Раавъ [к]блудница не погынѫ
наедно съ тѣзи които ся съпротивихѫ,
като прія [л]согледатели-тѣ съ миръ.
32 И какво още да говорѭ? защото не ще
ми постигнѫ врѣме да приказувамъ за
[м]Гедеона, и [н]Варака и [о]Самсона и [п]Іефѳае,
за [р]Давида още и [с]Самуила и пророцы-тѣ;
33 Които съ вѣрѫ побѣдихѫ царства, рабо-
тихѫ правдѫ, [т]сполучихѫ обѣщанія, [у]за-
34 тулихѫ уста на львове, [ф]Угасихѫ силѫ
огненнѫ, [х]избѣгнѫхѫ отъ остро-то на
ножъ-тъ, замогнѫхѫ ся [ц]отъ болести,
станѫхѫ силни на бой, [ч]обърнѫхѫ въ
35 бѣгъ чужды войскы. [ш]Пріяхѫ жены мър-
твы-тѣ си въскръснѫли; а другы быхѫ
[щ]мѫчени, като не рачихѫ да пріимѫтъ
искупуваніе-то, за да получатъ по добро
36 въскръсеніе. Другы пакъ прѣтеглихѫ при-
смѣхы и біенія, а още и [ъ]оковы и тьмни-
37 цы; Съ [ы]каменіе быхѫ убити, съ трыонъ
прѣтрыти, съ мѫкы мѫчени, съ ножъ за-
клани умрѣхѫ, [ь]скытахѫ ся въ овчы и
[ѣ]въ козіи кожы, и търпѣхѫ оскудность,
38 бѣдствія и злостраданія; (Тѣ за които
свѣтъ-тъ не бѣ достоинъ), скытахѫ ся по
пустыни-тѣ, по горы-тѣ, по [ю]пещеры-тѣ и
39 пропасти-тѣ на землѭ-тѫ. И всичкы тѣзи,
[я]ако и да пріяхѫ *добро* свидѣтелство чрѣзъ
40 вѣрѫ, не получихѫ обѣщаніе-то; Защото
Богъ прѣдусмотри нѣщо по [ѫ]добро за
насъ; [ѭ]да не достигнѫтъ въ совършен-
ство безъ насъ.

ГЛАВА 12.

1 Слѣдователно и ный, като смы обыко-
лени отъ толкавъ облакъ свидѣтели, [а]да
отхвърлимъ всякѫ теготѫ, и грѣхъ-тъ,
който *ны* лесно сплита, и [б]съ търпѣніе [в]да
тичамы на прѣдлежащо-то намъ поприще,
2 Като гледамы на Іисуса началникъ-тъ и
совършитель-тъ на вѣрѫ-тѫ, [г]който за-
ради прѣдлежащѫ-тѫ нему радость прѣ-
търпѣ кръстъ, като прѣзрѣ срамъ-тъ, и
[д]сѣднѫ отдесно на прѣстолъ-тъ Божій.
3 [е]Защото мыслѣте за тогозь който прѣтър-
пѣ на себе си таквозь противорѣчіе отъ
грѣшны-тѣ, [ж]да ви не дотегнува, и да не
бывате слабодушни.
4 [з]Не сте ся съпротивили още до кръвь,
5 като ся борите срещѫ грѣхъ-тъ. И забра-
вили сте увѣщаніе-то, което ви говори
както на сынове, *и казува:* [и]Сыне мой,
не прѣзирай наказаніе-то Господне; нито
6 да ослабѣвашь кога тя обличава. Защото
[і]когото Господь обича наказува *го;* и біе
7 всякого сына, когото пріима. [к]Ако търпите
наказаніе, Богъ ся докарува съ васъ като
съсъ сынове; защото кой сынъ е когото
8 не наказува баща *му?* Ако ли сте безъ
наказаніе, [л]на което всичкы участвува-
хѫ, то сте прѣлюбодѣйчища а не сынове.
9 Освѣнь това, бащы-тѣ си по плъть имах-
мы наказатели, и почитахмы *гы;* не щемъ
ли ся повече покори [м]Отцу на духове-тѣ,
10 и да бѫдемъ живи? Защото тѣ за малко
врѣме сѫ *ны* наказували споредъ каквото
имъ е было угодно, а той за *нашѫ* ползѫ,
[н]да станемъ соучастници на неговѫ-тѫ
11 святость. И всяко наказаніе по настоя-
щемъ не ся вижда да е на радость, но
на скърбь; а послѣ приноси миренъ плодъ
отъ правдѫ [о]на тѣзи които сѫ обучени
12 чрѣзъ него. За това [п]„стегнѣте ослабнѫ-
лы-тѣ рѫцѣ, и разслабены-тѣ коленѣ;"
13 И [р]„направѣте на нозѣ-тѣ си правы пѫ-
тища," да не ся искриви хромо-то, [с]но
14 повече да исцѣлѣе. [т]Търсѣте миръ съсъ
всичкы, и святость, [у]безъ коѭто никой
15 нѣма да види Господа; [ф]Гледайте [х]да не
бы да е лишенъ нѣкой отъ Божіѭ-тѫ
благодать; [ц]да не бы изникнѫлъ горчивъ
нѣкой корень и да ви докара повредѫ,

в Псал. 84; 10.
г Гл. 13; 13.
д Гл. 10; 35.
е Исх. 10; 28, 29. 12; 37. 13; 17, 18.
ж Ст. 13.
з Исх. 12; 21 и дрг.
и Исх. 14; 22, 29.
і Іис. Нав. 6; 20.
к Іис. Нав. 6; 23. Іак. 2; 25.
л Іис. Нав. 2; 1.
м Сѫд. 6; 11.
н Сѫд. 4; 6.
о Сѫд. 13; 24.
п Сѫд. 11; 1. 12; 7.
р 1 Цар. 16; 1, 13. 17; 45.
с 1 Цар. 1; 20. 12; 20.
т 2 Цар. 7; 11 и дрг.
у Сѫд. 14; 5, 6. 1 Цар. 17; 34, 35. Дан. 6; 22.
ф Дан. 3; 25.
х 1 Цар. 20; 1. 3 Цар. 19; 3. 4 Цар. 6; 16.
ц 4 Цар. 20; 7 и дрг. Іов. 42; 10. Псал. 6; 8.
ч Сѫд. 15; 8, 15. 1 Цар. 14; 13 и дрг. 17; 51, 52. 2 Цар. 8; 1 и дрг.
ш 3 Цар. 17; 22. 4 Цар. 4; 35.
щ Дѣян. 22; 25.
ъ Быт. 39; 20. Іер. 20; 2. 37; 15.
ы 3 Цар. 21; 13. 2 Лѣт. 24; 21. Дѣян. 7; 58. 14; 19.
ь 4 Цар. 1; 8. Мат. 3; 4.
ѣ Зах. 13; 4.
ю 3 Цар. 18; 4. 19; 9.
я Ст. 2, 13.
ѫ Гл. 7; 22. 8; 6.
ѭ Гл. 5; 9. 12; 23. Отк. 6; 11.

—

а Кол. 3; 8. 1 Пет. 2; 1.
б 1 Кор. 9; 24. Фил. 3; 13, 14.
в Рим. 12; 12. Гл. 10; 36.
г Лук. 24; 26. Фил. 2; 8 и дрг. 1 Пет. 1; 11.
д Псал. 110; 1. Гл. 1; 3, 13. 8; 1. 1 Пет. 3; 22.
е Мат. 10; 24, 25. Іоан. 15; 20.
ж Гал. 6; 9.
з 1 Кор. 10; 13. Гл. 10; 32, 33, 34.
и Іов. 5; 17. Прит. 3; 11.
і Псал. 94; 12. 119; 75. Прит. 3; 12. Іак. 1; 12. Отк. 3; 19.
к Втор. 8; 5. 2 Цар. 7; 14. Прит. 13; 24. 19; 18. 23; 13.
л Псал. 73; 14. 1 Пет. 5; 9.
м Числ. 16; 22. 27; 16. Іов. 12; 10. Екк. 12; 7. Иса. 42; 5. 57; 16. Зах. 12; 1.
н Лев. 11; 44. 19; 2. 1 Пет. 1; 15, 16.
о Іак. 3; 18.
п Іов. 4; 3, 4. Иса. 35; 3.
р Прит. 4; 26, 27.
с Гал. 6; 1.
т Псал. 34; 14. Рим. 12; 18. 14; 19. 2 Тим. 2; 22.
у Мат. 5; 8. 2 Кор. 7; 1. Еф. 5; 5.
ф 2 Кор. 6; 1.
х Гал. 5; 4.
ц Втор. 29; 18. Гл. 3; 12.

и да ся не заразятъ множина отъ него;
16 [ч]Да не бы да е нѣкой блудникъ, или не-
чистъ, както Исавъ, [ш]който за едно ястіе
17 продаде първородство-то си; Понеже знае-
те че и насетнѣ когато [щ]искаше да на-
слѣди благословеніе-то, отхвърленъ бы;
защото [ъ]не намѣри мѣсто за покаяніе *у
бащж си,* ако и да го потърси съсъ сълзы.
18 Защото вы не сте пристжпили [ы]до го-
рж осязаемж, и разгоренж съ огнь, и до
19 тьмж, и мракъ, и бурѭ, И до тржбенъ
звукъ, и гласъ на думы, който *гласъ* тѣзи
що чухж [ь]примолихж ся да имъ ся не
20 говори вече слово: (Защото не стърпѣ-
вахж това що *имъ* ся повелѣваше: [ѣ]„И
животно ако бы да ся допре до горж-тж,
съ каменіе ще бжде убито, [или съсъ
21 стрѣлж устрѣлено]; [ю]И толкозъ страшно
бѣ видимо-то, *щото* Моисей рече: Много
22 съмь уплашенъ и растреперанъ;) Но при-
стжпихте [я]до горж-тж Сіонъ, и [ѫ]до градъ-
тъ на Бога живаго, небесный-тъ Іеруса-
23 лимъ, и [ѭ]до бесчетны ангелы, При тор-
жество-то и церквж-тж на [а]първородны-
тѣ, които сж [б]написани на небеса, и при
Бога [в]Сждникъ-тъ на всичкы-тѣ, и при
духове-тѣ на праведны-тѣ [г]които сж сти-
24 гнжли до совършенство-то, И при Іисуса
Ходатая на [д]новый-тъ завѣтъ, и [е]при
кръвь-тж на поръсваніе-то, която говори
по добрѣ [ж]отъ Авелевж-тж.
25 Внимайте да не прѣзрите тогози кой-
то говори; защото [з]ако тѣ не избѣгнжхж
отъ наказаніе-то като прѣзрѣхж тогози
който *имъ* говорѣше на земѭ-тж, колко
повече не *щемъ избѣгнж* ный, ако ся от-
върнемъ отъ тогози който *говори* отъ не-
26 беса; [и]На когото гласъ-тъ расклати зе-
мѭ-тж тогази, а сега ся обѣща, и рече:
[і]„Още еднъжь азъ ще поклатѭ не токо
27 земѭ-тж, но и небе-то.“ А това „Още
еднъжь“ знаменува [к]прѣмѣстуваніе-то на
тѣзи нѣща които ся колебаѭтъ, като що
сж направены, за да останжтъ тѣзи които
28 ся не колебаѭтъ. За това понеже пріи-
мамы царство което ся не колебае, трѣ-
бува да имамы благодать-тж, чрѣзъ коѭ-
то да служимъ Богу благопріятно съ по-
29 честь и благоговѣніе; Защото [л]Богъ нашъ
е огнь пояждаѭщъ.

ГЛАВА 13.

1 [а]Братолюбіе-то да прѣбжда. (2) [б]Стран-
нолюбіе-то не забравяйте; понеже чрѣзъ
него [в]нѣкои безъ да знаѭтъ угостили сж
3 ангелы. [г]Помнѣте запрѣны-тѣ, като че сте
съ тѣхъ наедно запрѣни; злостраждущы-
4 тѣ, като що сте и вы въ тѣло. Женитба-
та е честна у всичкы, и лѣгло-то непо-
рочно; а [д]блудницы-тѣ и прѣлюбодѣи-тѣ
5 Богъ ще сжди. Да не е сребролюбиво по-
веденіе-то *ви;* [е]доволствувайте ся съ ка-
квото имате; защото той рече: [ж]„Нѣма
6 да тя оставѭ, нито да тя забравѭ;“ Та-
ка щото ный съ дързновеніе да казувамы:
[з]„Господь ми е помощникъ, и нѣма да ся
7 убоѭ какво ще ми стори человѣкъ.“ [и]По-
менувайте наставницы-тѣ ваши, които сж
ви говорили слово-то Божіе; и като има-
те прѣдъ очи сетнинж-тж на тѣхнж-тж
обходж, [і]подражавайте вѣрж-тж имъ.
8 Іисусъ Христосъ е [к]истый-тъ вчера и
9 днесь и во вѣкы. [л]Не ся увличайте вслѣдъ
разны и странны ученія; защото е добро
съ благодать да ся укрѣпява сърдце-то,
а [м]не съ ястія, въ които тѣзи що сж хо-
10 дили не сж ся ползували, [н]Имамы олтарь
отъ който нѣматъ власть да яджтъ слу-
11 жители-тѣ, на скиніѭ-тж. Защото [о]на жи-
вотны-тѣ, на които кръвь-тж първосвя-
щенникъ-тъ вноси въ святилище-то за
грѣхове-тѣ, тѣхны-тѣ тѣлеса изгорявать
12 ся вънъ отъ станъ-тъ. Заради това Іисусъ,
за да освяти народъ-тъ чрѣзъ собственнж-
тж си кръвь, [п]вънъ отъ врата-та *градскы*
13 пострада. И тъй да излѣзувамы *и ный* къмъ
него вънъ отъ станъ-тъ, и да носимъ него-
14 во-то [р]поруганіе. [с]Защото нѣмамы тука
постоянъ градъ, но бждящій-тъ търсимъ.
15 [т]За то чрѣзъ него да приносимъ [у]Богу
непрѣстанно жертвж на хваленіе, сирѣчь,
[ф]плодъ отъ устны които исповѣдуватъ
16 негово-то име. А [х]благодѣяніе-то и спо-
моществаніе-то недѣйте забравя; защото
[ц]таквызи жертвы сж благоугодны Богу.

ч Ефес. 5; 3. Кол. 3; 5. 1 Сол. 4; 3.
ш Быт. 25; 33.
щ Быт. 27; 34, 36, 38.
ъ Гл. 6; 6.
ы Исх. 19; 12, 18, 19. 20; 18. Втор. 4; 11. 5; 22. Рим. 6; 14. 8; 15. 2 Тим. 1; 7.
ь Исх. 20; 19. Втор. 5; 5, 25. 18; 16.
ѣ Исх. 19; 13.
ю Исх. 19; 16.
я Гал. 4; 26. Отк. 3; 12. 21; 2, 10.
ѫ Фил. 3; 20.
ѭ Втор. 33; 2. Псал. 68; 17. Іуд. 14.
а Исх. 4; 22. Іак. 1; 18. Отк. 14: 4.
б Лук. 10; 20. Фил. 4; 3. Отк. 13; 8.
в Быт. 18; 25. Псал. 94; 2.
г Фил. 3; 12. Гл. 11; 40.
д Гл. 8; 6. 9; 15.
е Исх. 24; 8. Гл. 10; 22. 1 Пет. 1; 2.
ж Быт. 4; 10. Гл. 11; 4.
з Гл. 2; 2, 3. 3; 17. 10; 28, 29.
и Исх. 19; 18.
і Агг. 2; 6.
к Псал. 102; 26. Мат. 24; 35. 2 Пет. 3; 10. Отк. 21; 1.
л Исх. 24; 17. Втор. 4; 24. 9; 3. Псал. 50; 3. 97; 3. Иса. 66; 15. 2 Сол. 1; 8. Гл. 10; 27.

—

а Рим. 12; 10. 1 Сол. 4; 9. 1 Пет. 1; 22. 2; 17. 3; 8. 4; 8. 2 Пет. 1; 7. 1 Іоан. 3; 11. и др. 4; 7, 20, 21.
б Мат. 25; 35. Рим. 12; 13. 1 Тим. 3; 2. 1 Пет. 4; 9.
в Быт. 18; 3. 19; 2.
г Мат. 25; 36. Рим. 12; 15. 1 Кор. 12; 26. Кол. 4; 18. 1 Пет. 3; 8.
д 1 Кор. 6; 2. Гал. 5; 19, 21. Ефес. 5; 5. Кол. 3; 5, 6. Отк. 22; 15.
е Мат. 6; 25, 34. Фил. 4; 11, 12. 1 Тим. 6; 6, 8.
ж Быт. 28; 15. Втор. 31; 6, 8. Іис. Нав. 1; 5. 1 Лѣт. 28; 20. Псал. 37; 25.
з Псал. 27; 1. 56; 4, 11, 12. 118; 6.
и Ст. 17.
і Гл. 6; 12.
к Іоан. 8; 58. Гл. 1; 12. Отк. 1; 4.
л Ефес. 4; 14. 5; 6. Кол. 2; 4, 8. 1 Іоан. 4; 1.
м Рим. 14; 17. Кол. 2; 16. 1 Тим. 4; 3.
н 1 Кор. 9; 13. 10; 18.
о Исх. 29; 14. Лев. 4; 11, 12, 21. 6; 30. 9; 11. 16; 27. Числ. 19; 3.
п Іоан. 16; 17, 18. Дѣян. 7; 58.
р Гл. 11; 26. 1 Пет. 4; 14.
с Мих. 2; 10. Фил. 3; 20. Гл. 11; 10, 16. 12; 22.
т Ефес. 5; 20. 1 Пет. 2; 5.
у Лев. 7; 12. Псал. 50; 14, 23. 69; 30, 31. 107; 22. 116; 17.
ф Осія 14; 2.
х Рим. 11; 13.
ц 2 Кор. 9; 12. Фил. 4; 18. Гл. 6; 10.

17 [ч]Бѫдѣте послушни и покорявайте ся на
ваши-тѣ наставницы; защото [ш]тѣ бодръ-
ствуватъ за ваши-тѣ души, както що и-
матъ да дадѫтъ отвѣтъ; за да правятъ
това *бодръствуваніе* съ радость, а не съ
въздышаніе; защото това не е полезно за
18 васъ. [щ]Молѣте ся за насъ; защото смы
увѣрени че имамы [ъ]добрѫ совѣсть, и и-
щемъ да ся обхождамы во всичко добрѣ.
19 А [ы]повече ви ся молѭ да правите това,
за да ся върнѫ по скоро при васъ.
20 А [ь]Богъ на миръ-тъ [ѣ]който е въздигнѫлъ
отъ мъртвы-тѣ великаго чрѣзъ [ю]кръвь-тѫ
на вѣчный-тъ завѣтъ [я]Пастыря на овцы-
21 тѣ, Господа нашего Іисуса, Дано [ѫ]да вы
направи съвършенны въ всяко добро дѣ-
ло, за да правите неговѫ-тѫ волѭ, като
[ѭ]дѣйствува въ васъ това което е благо-
угодно прѣдъ него, чрѣзъ Іисуса Христа,
[а]комуто да бѫде слава во вѣкы вѣковъ.
Аминь.
22 И молѭ ви ся, братіе, да ви не бѫде
тежко слово-то на увѣщаніе-то; защото
23 [б]на кѫсо ви писахъ. Знайте че *нашій-тъ*
[в]братъ Тимоѳей е [г]пуснѫтъ, съ когото,
24 ако дойде скоро, ще вы видѭ. Поздравѣ-
те всичкы-тѣ ваши [д]наставницы, и всич-
кы-тѣ святыи. Поздравяватъ вы които сѫ
25 отъ Италіѭ. [е]Благодать да бѫде съсъ
всичкы васъ. Аминь.

ОТКРОВЕНІЕ-ТО НА СВЯТАГО ІОАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА 1.

1 Откровеніе Іисусъ Христово, [а]което му
даде Богъ, да покаже на рабы-тѣ си онова
[б]което има скоро да бѫде; и *той* [в]про-
води и *го* яви чрѣзъ ангела си на свой-тъ
2 рабъ Іоанна, [г]Който свидѣтелствова сло-
во-то Божіе, и свидѣтелство-то Іисусъ
3 Христово, и [д]колкото е видѣлъ. [е]Блаженъ
който прочита, и които слушатъ думы-тѣ
на това пророчество, и пазятъ което е
писано въ него; защото [ж]врѣме-то е близо.
4 Іоаннъ на седмь-тѣ церквы които сѫ
въ Азіѭ: Благодать вамъ и миръ отъ
оногози [з]който е, и [и]който е былъ, и кой-
то иде, и [і]отъ седмь-тѣ духове които сѫ
5 прѣдъ неговъ-тъ прѣстолъ, И отъ Іисуса
Христа, който е вѣрный-тъ [к]свидѣтель,
[л]първородный-тъ отъ мъртвы-тѣ, и [м]на-
чалникъ-тъ надъ царіе-тѣ на земѭ-тѫ.
[н]На тогози който е възлюбилъ насъ, [о]и
омылъ ны е отъ грѣхове-тѣ ни съ кръвь-
6 тѫ си, И [п]който е направилъ насъ царіе
и священницы Богу и Отцу своему, [р]на
него да бѫде слава и държава во вѣкы
вѣковъ. Аминь.
7 [с]Ето, иде съ облацы-тѣ, и ще го види
всяко око, [т]и онѣзи които го прободохѫ;
и ще възрыдаѭтъ за него всичкы-тѣ пле-
8 мена земны. Ей, Аминь. [у]Азъ сьмь Алфа
и Омега, начало и конецъ, казува Господь,
[ф]който е, и който е былъ, и който иде,
Вседържитель.
9 Азъ Іоаннъ, който сьмь и братъ вашъ,
и [х]соучастникъ въ скърби-тѣ [ц]и въ цар-
ство-то и въ търпѣніе-то Іисусъ Христово,
бѣхъ на островъ-тъ нарицаемый Патмосъ,
[ч]за слово-то Божіе, и за свидѣтелство-то
10 Іисусъ Христово. [ш]Въ недѣленъ день [щ]бы-
дохъ *въ изстѫпленіе* Духомъ; и чухъ задъ
себе си [ъ]гласъ голѣмъ, като отъ трѫбѫ,
11 Който говорѣше: [ы]Азъ сьмь Алфа и О-
мега, [ь]първый и послѣдній; и, каквото
виждашь, напиши въ книгѫ, и проводи
на *седмь*-тѣ церквы които сѫ въ Азіѭ,
въ Ефесъ, и въ Смирнѫ, и въ Пергамъ,

ч Фил. 2; 29. 1 Сол. 5; 12. 1 Тим. 5; 17. Ст. 7.
ш Іез. 3; 17. 33; 2, 7. Дѣян. 20; 26, 28.
щ Рим. 15; 30. Еф. 6; 19. Кол. 4; 3. 1 Сол. 5; 25. 2 Сол. 3; 1.
ъ Дѣян. 23; 1. 24; 16. 2 Кор. 1; 12.
ы Филим. 22.
ь Рим. 15; 33. 1 Сол. 5; 23.
ѣ Дѣян. 2; 24, 32. Рим. 4; 24. 8; 11. 1 Кор. 6; 14. 15; 15. 2 Кор. 4; 14. Гал. 1; 1. Кол. 2; 12. 1 Сол. 1; 10. 1 Пет. 1; 21.
ю Зах. 9; 11. Гл. 10; 29.
я Иса. 40; 11. Іез. 34; 23. 37; 24. Іоан. 10; 11, 14. 1 Пет. 2; 25. 5; 4.
ѫ 2 Сол. 2; 17. 1 Пет. 5; 10.
ѭ Фил. 2; 13.
а Гал. 1; 5. 2 Тим. 4; 18. Отк. 1; 6.
б 1 Пет. 5; 12.
в 1 Сол. 3; 2.
г 1 Тим. 6; 12.
д Ст. 7, 17.
е Тит. 3; 15.

—

а Іоан. 3; 32. 8; 26. 12; 49.
б Ст. 3. Гл. 4; 1.
в Гл. 22; 16.
г 1 Кор. 1; 6. Ст. 9. Гл. 6; 9. 12; 17.
д 1 Іоан. 1; 1.
е Лук. 11; 28. Гл. 22; 7.
ж Рим. 13; 11. Іак. 5; 8. 1 Пет. 4; 7. Гл. 22; 10.
з Исх. 3; 14. Ст. 8.
и Іоан. 1; 1.
і Зах. 3; 9. 4; 10. Гл. 3; 1. 4; 5. 5; 6.
к Іоан. 8; 14. 1 Тим. 6; 13. Гл. 3; 14.
л 1 Кор. 15; 20. Кол. 17; 18.
м Ефес. 1; 20. Гл. 1; 14. 19; 16.
н Іоан. 13; 34. 15; 9. Гал. 2; 20.
о Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7.
п 1 Пет. 2; 5, 9. Гл. 5; 10. 20; 6.
р 1 Тим. 6; 16. Евр. 13; 21. 1 Пет. 4; 11. 5; 11.
с Дан. 7; 13. Мат. 24; 30. 26; 64. Дѣян. 1; 11.
т Зах. 12; 10. Іоан. 19; 37.
у Иса. 41; 4. 44; 6. 48; 12. Ст. 11, 17. Гл. 2; 8. 21; 6. 22; 13.
ф Ст. 4. Гл. 4; 8. 11; 17. 16; 5.
х Фил. 1; 7. 4; 14. 2 Тим. 1; 8.
ц Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 12.
ч Ст. 2. Гл. 6; 9.
ш Іоан. 20; 26. Дѣян. 20; 7. 1 Кор. 16; 2.
щ Дѣян. 10; 10. 2 Кор. 12; 2 Гл. 4; 2. 17; 3. 21; 10.
ъ Гл. 4; 1. 10; 8.
ы Ст. 8.
ь Ст. 17.

и въ Ѳіатиръ, и въ Сардисъ, и въ Фила-
12 делфіѭ, и въ Лаодикіѭ. И обърнахъ ся
да видѭ гласъ-тъ който ми проговори, и
въ обращаніе-то си [ѣ]видѣхъ седмь свѣ-
13 тилника златны; [ю]И въ срѣдъ седмь-тѣ
свѣтилника *видѣхъ единого* [я]подобенъ Сыну
человѣческому, [ѫ]облѣченъ въ дългѫ дре-
хѫ, и [ѭ]прѣпасанъ до грѫды-тѣ съсъ златъ
14 поясъ; А глава-та и [а]косми-тѣ му бѣхѫ
бѣли като бѣлѫ вълнѫ, като снѣгъ, и [б]о-
15 чи-тѣ му като пламыкъ огненъ; И [в]нозѣ-
тѣ му подобны халколивану, както въ
пещь нажьжены; и [г]гласъ-тъ му като
16 гласъ на много воды; [д]И имаше въ де-
снѫ-тѫ си рѫкѫ седмь звѣзды, [е]и изъ
уста-та му излѣзуваше мечъ остръ и отъ
двѣ-тѣ страны; [ж]и лице-то му *свѣтѣше*
17 както свѣти слънце-то въ силѫ-тѫ си. И
[з]когато го видѣхъ паднѫхъ при нозѣ-тѣ
му като мъртъвъ; [и]и тури деснѫ-тѫ си
рѫкѫ на мене, и казуваше ми: Не бой
18 ся; [і]азъ сьмь първый и послѣдній, [к]И
живущій, и мъртъвъ бѣхъ; и ето, [л]живъ
сьмь во вѣкы вѣковъ; Аминь; [м]и имамъ
19 ключове-тѣ на ада и на смърть-тѫ. На-
пиши [н]това що си видѣлъ, [о]и което е, и
20 което [п]има да бѫде слѣдъ това; Тайнѫ-
тѫ на [р]седмь-тѣ звѣзды които видѣ въ
десницѫ-тѫ ми, [с]и седмь-тѣ златны свѣ-
тилницы. Седмь-тѣ звѣзды сѫ [т]ангели-тѣ
на седмь-тѣ церквы; [у]и седмь-тѣ свѣтилни-
ци, които си видѣлъ, седмь-тѣ церквы сѫ.

ГЛАВА 2.

1 На ангелъ-тъ на Ефесскѫ-тѫ церквѫ
пиши: Така казува [а]който държи седмь-
тѣ звѣзды въ десницѫ-тѫ си, *и* [б]който
ходи по срѣдъ седмь-тѣ златны свѣтил-
2 ницы; [в]Знаѭ твои-тѣ дѣла, и трудъ-тъ
ти, и търпѣніе-то ти, и че не можешь да
търпишь злы-тѣ, [г]и опиталъ си тѣзи [д]кои-
то наричатъ себе си апостолы, и не сѫ,
3 и намѣрилъ си гы лъжцы; И търпѣлъ си,
и имашь търпѣніе, и за мое-то име си ся
4 трудилъ, и [е]не си ся уморилъ. Но имамъ
нѣщо противъ тебе, защото си оставилъ
5 първѫ-тѫ си любовь. И тъй, помни отъ
кѫдѣ си испаднѫлъ, и покай ся, и стори
първы-тѣ дѣла; [ж]ако ли не, ще дойдѫ
при тебе скоро, и ще дигнѫ свѣтилникъ-тъ
6 ти отъ мѣсто-то му, ако ся не покаешь. Но
имашь това, че ненавиждашь дѣла-та [з]на
Николаиты-тѣ, които ненавиждамъ и азъ.
7 [и]Който има ухо, нека слуша що казува
Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: На тогози кой-
то побѣди, ще му дамъ [і]да яде [к]отъ дърво-
то на живота, което е въ срѣдъ рай Божій.
8 И на ангелъ-тъ на Смирнскѫ-тѫ цер-
квѫ пиши: Така казува [л]първый-тъ и по-
слѣдній-тъ, който бы мъртъвъ и оживѣ:
9 [м]Знаѭ твои-тѣ дѣла и скърбь-тѫ и си-
ромашіѭ-тѫ, [н](но богатъ си), и хулы-тѣ
на тѣзи [о]които казуватъ себе си че сѫ
Іудеи, и не сѫ, [п]но сѫ съборище Сата-
10 нинско. [р]Не бой ся нищо отъ онова което
има да пострадашь; ето діаволъ-тъ има
да тури *нѣкои* отъ васъ въ тьмницѫ, за
да бѫдете искушени; и ще имате скърбь
до десеть дни. [с]Бѫди вѣренъ до смърть,
11 и ще ти дамъ [т]вѣнецъ на животъ. [у]Който
има ухо нека слуша що казува Духъ-тъ
къмъ церквы-тѣ: Който побѣди нѣма да
ся повреди [ф]отъ вторѫ-тѫ смърть.
12 И на ангелъ-тъ на Пергамскѫ-тѫ цер-
квѫ пиши: Така казува тойзи [х]който и-
ма острый-тъ и отъ двѣ-тѣ страны мечъ:
13 [ц]Знаѭ твои-тѣ дѣла, и дѣ живѣешь, [ч]дѣто
е прѣстолъ-тъ Сатанинскый, и държишь
име-то ми, и не си ся отреклъ отъ вѣ-
рѫ-тѫ ми, и въ дни-тѣ въ които бѣ Ан-
типа вѣрный-тъ мой свидѣтель, когото
убихѫ между васъ, дѣто живѣе Сатана.
14 Но имамъ малко противъ тебе, защото
имашь *нѣкои* тамо които държатъ ученіе-
то [ш]на Валаама, който учаше Валака да
постави соблазнь прѣдъ синове-тѣ Изра-
илевы, [щ]да ядѫтъ идоложертвенно [ъ]и да
15 блудствуватъ. Така имашь и ты *нѣкои*
които държатъ ученіе-то [ы]на Николаиты-
16 тѣ, което ненавиждамъ. Покай ся; ако ли
не, ще дойдѫ при тебе скоро, и [ь]ще на-
правѭ съ тѣхъ бой съ мечъ-тъ на уста-та
17 си. [ѣ]Който има ухо, нека слуша що казу-
ва Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: На тогози
който побѣди ще му дамъ да яде отъ скры-
тѫ-тѫ маннѫ, и ще му дамъ бѣло камыче,
и на камыче-то [ю]име ново написано, кое-
то не познава никой освѣнь който *го* зема.
18 И на ангелъ-тъ на Ѳіатирскѫ-тѫ цер-

ѣ Ст. 20. Исх. 25; 37. Зах. 4; 2.
ю Гл. 2; 1.
я Іез. 1; 26. Дан. 7; 13. 10; 16. Гл. 14; 14.
ѫ Дан. 10; 5.
ѭ Гл. 15; 6.
а Дан. 7; 9.
б Дан. 10; 6. Гл. 2; 18. 19; 12.
в Іез. 1; 7. Дан. 10; 6. Гл. 2; 18.
г Іез. 43; 2. Дан. 10; 6. Гл. 14; 2. 19; 6.
д Ст. 20. Гл. 2; 1. 3; 1.
е Иса. 49; 2. Ефес. 6; 17. Евр. 4; 12. Гл. 2; 12, 16. 19; 15, 21.
ж Дѣян. 26; 13. Гл. 10; 1.
з Іез. 1; 28.
и Дан. 8; 18. 10; 10.
і Иса. 41; 4. 44; 6. 48; 12. Ст. 11. Гл. 2; 8. 22; 13.
к Рим. 6; 9.
л Гл. 4; 9. 5; 14.
м Псал. 68; 20. Гл. 20; 1.
н Ст. 12 и дрг.
о Гл. 2; 1 и дрг.
п Гл. 4; 1 и дрг.
р Ст. 16.
с Ст. 12.
т Мал. 2; 7. Гл. 2; 1 и дрг.
у Зах. 4; 2. Мат. 5; 15. Фил. 2; 15.

а Гл. 1; 16; 20.
б Гл. 1; 13.
в Псал. 1; 6. Ст. 9, 13, 19. Гл. 3; 1, 8, 15.
г 1 Іоан. 4; 1.
д 2 Кор. 11; 13. 2 Пет. 2; 1.
е Гал. 6; 9. Евр. 12; 3, 5.
ж Мат. 21; 41, 43.
з Ст. 15.
и Мат. 11; 15. 13; 9, 43. Ст. 11, 17, 29. Гл. 3; 6, 13, 22. 13; 9.
і Гл. 22; 2, 14.
к Быт. 2; 9.
л Гл. 1; 8, 17, 18.
м Ст. 2.
н Лук. 12; 21. 1 Тим. 6; 18. Іак. 2; 5.
о Рим. 2; 17, 28, 29. 9; 6.
п Гл. 3; 9.
р Мат. 10; 22.
с Мат. 24; 13.
т Іак. 1; 12. Гл. 3; 11.
у Ст. 7. Гл. 13; 9.
ф Гл. 20; 14. 21; 8.
х Гл. 1; 16.
ц Ст. 2.
ч Ст. 9.
ш Числ. 24; 14. 25; 1. 31; 16. 2 Пет. 2; 15. Іуд. 11.
щ Ст. 20. Дѣян. 15; 29. 1 Кор. 8; 9, 10. 10; 19, 20.
ъ 1 Кор. 6; 13 и дрг.
ы Ст. 6.
ь Иса. 11; 4. 2 Сол. 2; 8. Гл. 1; 16. 19; 15, 21.
ѣ Ст. 7, 11.
ю Гл. 3; 12. 19; 12.

квж пиши: Така казува Сынъ-тъ Божій,
[я] който има очи-тѣ си както пламыкъ о-
гненный, и нозѣ-тѣ му сж подобны на
19 халколиванъ. [ж] Знаіж твои-тѣ дѣла и лю-
бовь-тж и служеніе-то, и вѣрж-тж и тър-
пѣніе-то ти, и *за* дѣла-та ти, *че* послѣ-
20 дни-тѣ *сж* помного отъ първы-тѣ. Но имамъ
малко противъ тебе, защото оставяшь
женж-тж [іж] Іезавель, която казува себе
си пророчицж, да учи и да прѣлъгва мои-
тѣ рабы [а] да блудствуватъ и да ядж̀тъ идо-
21 ложертвенно. И дадохъ ѝ врѣме [б] да ся
покае отъ блудство-то си, и не ся покая.
22 Ето азъ іж турямъ на одръ, и които
прѣлюбодѣйствуватъ съ неіж въ голѣмж
скърбь, ако ся не покаіжтъ отъ дѣла-та
23 си. И чада-та ѝ ще убіж съсъ смърть. И
ще познаіжтъ всичкы-тѣ церкви, че съмь
[в] азъ който испытувамъ вжтрѣшности и
сърдца; и [г] ще ви дамъ всякому сподедъ
24 дѣла-та му. А на васъ казувамъ и на
другы-тѣ въ Θіатиръ, които нѣматъ това
ученіе, и които не сж познали (както е
казано) длжбины-тѣ на Сатанж, [д] нѣма
25 да възложж на васъ другж теготж; Но
[е] онова което имате, държте доклѣ дойдж.
26 И който побѣди, и [ж] който упази до край
мои-тѣ дѣла, [з] нему ще дамъ власть надъ
27 народы-тѣ; И [и] „ще *гы* управява съ жезлъ
желѣзьнъ; ще ся строшатъ като сждове-
тѣ грънчарскы;" както и азъ пріяхъ отъ
28 Отца си. И ще му дамъ [і] звѣздж-тж у-
29 треннiж. [к] Който има ухо, нека слуша що
казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1 И на ангелъ-тъ на Сардійскж-тж церквж
пиши: Така казува той [а] който има седмь-
тѣ духове Божіи, и седмь-тѣ звѣзды: [б] Зніж
твои-тѣ дѣла, че имашь име че си живъ,
2 [в] а мъртъвъ си. Бжди бодръ, и утвърди
останжло-то което е готово да умре; за-
щото не намѣрихъ дѣла-та ти съвършен-
3 ны прѣдъ Бога. [г] Помни прочее какъ си
пріялъ и си чулъ, и пази, и [д] покай ся. И
тъй [е] ако не бодърствувашь, ще дойдж
върхъ тебе като крадецъ, и нѣма да усѣ-
тишь въ кой часъ ще дойдж върхъ тебе.
4 *Но* имашь малко имена и въ Сардисъ,
които не сж [з] осквърнили дрехы-тѣ си; и
ще ходятъ съ мене [и] въ бѣлы *дрехы*, за-
5 щото сж достойны. Който побѣди, [і] той
ще ся облѣче въ бѣлы дрехы, и [к] нѣма
да изгладіж име-то му отъ [л] книгж-тж на
живота, и [м] ще исповѣдамъ негово-то име
прѣдъ Отца си, и прѣдъ неговы-тѣ анге-
6 лы. [н] Който има ухо, нека слуша що ка-
зува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.
7 И на ангелъ-тъ на Филаделфійскж-тж
церквж пиши: Така казува [о] святый-тъ,
[п] истинный-тъ, [р] който има ключъ-тъ Да-
видовъ; [с] който отваря и никой не затваря:
8 и [т] затваря и никой не отваря: [у] Знаіж
твои-тѣ дѣла; ето, поставихъ прѣдъ тебе
[ф] врата отворены и никой не може да гы
затвори; защото имашь малко силж, и
упазилъ си мое-то слово, и не си ся от-
9 реклъ отъ име-то ми. Ето, ще направіж
тѣзи [х] които сж отъ съборище-то сатанин-
ско, които казуватъ себе си че сж Іудеи,
и не сж, но лъжжтъ; ето, [ц] ще гы напра-
віж да дойдж̀тъ и да ся поклонятъ прѣдъ
нозѣ-тѣ ти, и да познаіжтъ че азъ тя възъ-
10 любихъ. Понеже си упазилъ слово-то на
мое-то търпѣніе, и [ч] азъ ще упазіж тебе
отъ врѣме-то на искушеніе-то което ще
дойде [ш] надъ всичкж вселеннжіж, да ис-
куси онѣзи които живѣіжтъ [щ] по земіж-
11 тж. Ето, [ъ] идж скоро; [ы] държь това което
имашь, да ти не земе никой [ь] вѣнецъ-тъ.
12 Който побѣди, ще го направіж [ѣ] стълпъ
въ храмъ-тъ на Бога моего, и нѣма да
излѣзе вече вънъ; и [ю] ще напишж на него
име-то на Бога моего, и име-то на градъ-
тъ на Бога моего, *сирѣчь* [я] на новый Іеру-
салимъ, който слѣзува отъ небе-то отъ
Бога моего; *ще напишж* [ж] и ново-то мое
13 име. [іж] Който има ухо, нека слуша що ка-
зува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.
14 И на ангелъ-тъ на Лаодикійскж-тж цер-
квж пиши: [а] Така казува Аминь, свидѣ-
тель-тъ [б] вѣрный и истинный, [в] начало-то
15 на Божіе-то създаніе: [г] Знаіж дѣла-та ти,
че не си нито студенъ нито топлъ: дано
16 да бѣше ты студенъ или топлъ. Така по-
неже си хладъкъ, и нито студенъ нито
топлъ, ще тя избълвамъ изъ уста-та си.

я Гл. 1; 14, 15.
ж Ст. 2.
іж 3 Цар. 16; 31. 21; 25. 4 Цар. 9; 7.
а Исх. 34; 15. Дѣян. 15; 20, 29. 1 Кор. 10; 19, 20. Ст. 14.
б Рим. 2; 4. Гл. 9; 20.
в 1 Цар. 16; 7. 1 Лѣт. 28; 9. 29; 17. 2 Лѣт. 6; 30. Псал. 7; 9. Іер. 11; 20. 17; 10. 20; 12. Іоан. 2; 24, 25. Дѣян. 1; 24. Рим. 8; 27.
г Псал. 62; 12. Мат. 16; 27. Рим. 2; 6. 14; 12. 2 Кор. 5; 10. Гал. 6; 5. Гл. 20; 12.
д Дѣян. 15; 28.
е Гл. 3; 11.
ж Іоан. 6; 29. 1 Іоан. 3; 23.
з Мат. 19; 28. Лук. 22; 29, 30. 1 Кор. 6; 3. Гл. 3; 21. 20; 4.
и Псал. 2; 8, 9. 49; 14. Дан. 7; 22. Гл. 12; 5. 19; 15.
і 2 Пет. 1; 19. Гл. 22; 16.
к Ст. 7.

—

а Гл. 1; 4, 16. 4; 5. 5; 6.
б Гл. 2; 2.
в Ефес. 2; 1, 5. 1 Тим. 5; 6.
г 1 Тим. 6; 20. 2 Тим. 1; 13. Ст. 11.
д Ст. 19.
е Мат. 24; 42, 43. 25; 13. Мар. 13; 33. Лук. 12; 39, 40. 1 Сол. 5; 2, 6. 2 Пет. 3; 10. Гл. 16; 15.
з Іуд. 23.
и Гл. 4; 4. 6; 11. 7; 9, 13.
і Гл. 19; 8.
к Исх. 32; 32. Псал. 69; 28.
л Фил. 4; 3. Гл. 13; 8. 17; 8. 20; 12. 21; 27.
м Мат. 10; 32. Лук. 12; 8.
н Гл. 2; 7.
о Дѣян. 3; 14.
п 1 Іоан. 5; 20. Ст. 14. Гл. 1; 5. 6; 10. 19; 11.
р Иса. 22; 22. Лук. 1; 32. Гл. 1; 18.
с Мат. 16; 19.
т Іов. 12; 14.
у Ст. 1.
ф 1 Кор. 16; 9. 2 Кор. 2; 12.
х Гл. 2; 9.
ц Иса. 49; 23. 60; 14.
ч 2 Пет. 2; 9.
ш Лук. 2; 1.
щ Иса. 24; 17.
ъ Фил. 4; 5. Гл. 1; 3. 22; 7, 12, 20.
ы Гл. 2; 25. Ст. 3.
ь Гл. 2; 10.
ѣ 3 Цар. 7; 21. Гал. 2; 9.
ю Гл. 2; 17. 14; 1. 22; 4.
я Гал. 4; 26. Евр. 12; 22. Гл. 21; 2, 10.
ж Гл. 22; 4.
іж Гл. 2; 7.
а Иса. 65; 16.
б Гл. 1; 5. 19; 11. 22; 6. Ст. 7.
в Кол. 1; 15.
г Ст. 1.

17 Защото казувашь: [д]Богатъ сьмь, и обо-
гатихъ ся, и нѣмамъ нуждж отъ нищо; и
не знаешь че ты си окаяненъ, и бѣденъ,
18 и сиромахъ, и слѣпъ, и голъ. Совѣтувамъ
тя [е]да купишь отъ мене злато прѣчистено
прѣзъ огнь, за да ся обогатишь, и [ж]дре-
хы бѣлы за да ся облѣчешь, и да ся не
види срамота-та на твоіж-тж голотж, и
помажи очи-тѣ си съ коллурій, за да гле-
19 дашь. [з]Азъ които любіж, изобличавамъ и
наказувамъ *гы*; за това бжди ревнитель и
20 покай ся. Ето, [и]стоіж на врата-та и хло-
памъ; [і]ако чуе нѣкой гласъ-тъ ми, и от-
вори врата-та, [к]ще влѣзж при него, и ще
21 вечерямъ съ него, и той съ мене. Който
побѣди, [л]ще му дамъ да сѣдне съ мене
на прѣстолъ-тъ ми, както и азъ побѣдихъ,
и сѣднжхъ съ Отца си на неговъ-тъ прѣ-
22 столъ. [м]Който има ухо, нека слуша що
казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1 Слѣдъ това видѣхъ, и ето врата отво-
рены на небе-то; и [а]първый-тъ гласъ що
чухъ *бѣше* като *гласъ* отъ тржбж която
ми говорѣше, и казуваше: [б]Възлѣзь тука,
и [в]ще ти покажж което трѣбва да ста-
2 не слѣдъ това. И той часъ [г]быдохъ *въ из-
стжпленіе* Духомъ, и ето бѣше поставенъ
[д]прѣстолъ на небе-то, и на прѣстолъ-тъ
3 *имаше нѣкой* сѣднжлъ; И сѣднжлый-тъ бѣ
подобенъ на іасписъ и сардійскый камыкъ;
[е]*имаше* около прѣстолъ-тъ и джга на гледъ
4 подобна на смарагдъ. И [ж]около прѣстолъ-
тъ *имаше* двадесеть и четыри прѣстола, и
на прѣстолы-тѣ видѣхъ че сѣдѣхж дваде-
сеть-тѣ и четыри старци, [з]облѣчени въ
бѣлы дрехы, и [и]имахж на главы-тѣ си
5 вѣнцы златны. И отъ прѣстола исхожда-
хж [і]свѣткавицы и гръмежи и гласове.
[к]*Имаше* и седмь свѣтила огненны, които
горѣхж прѣдъ прѣстолъ-тъ, които сж
6 [л]седмь-тѣ духове Божіи. И прѣдъ прѣ-
столъ-тъ *имаше* [м]море стъклено, подобно
на кристалъ; и [н]въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и
около прѣстолъ-тъ четыри животны, пъл-
7 ны съ очи и отъ прѣдъ [о]и отъ задъ. [п]И
първо-то животно *бѣ* подобно на львъ, и
второ-то животно подобно на телецъ, и
третьо-то животно имаше лице като чело-
вѣкъ, и четвърто-то животно *бѣ* подобно
8 на орелъ летящъ. И четыри-тѣ животны
имахж всяко [р]по шесть крыла изоколо,
[с]и отвжтрѣ бѣхж пълны съ очи; и не
си почиватъ день и нощь, но казуватъ:
[т]„Святъ, святъ, святъ, [у]Господь Богъ
Вседьржитель, [ф]който бѣ, и който е, и
9 който ще бжде.“ И когато животны-тѣ
приносятъ славж и почесть и благодаре-
ніе на тогози който сѣди на прѣстолъ-тъ
10 и [х]живѣе во вѣкы вѣковъ, [ц]Двадесеть-тѣ
и четыри старци падатъ прѣдъ сѣднжлый-
тъ на прѣстолъ-тъ, и ся [ч]покланятъ жи-
вущему во вѣкы вѣковъ, и [ш]полагатъ вѣн-
цы-тѣ си прѣдъ прѣстолъ-тъ, и казуватъ:
11 [щ]Достоинъ си, Господи, да пріимешь сла-
вж и почесть и силж; [ъ]защото ты си съ-
здалъ всичко, и чрѣзъ твоіж-тж воліж
сжществува и е създадено.

ГЛАВА 5.

1 И видѣхъ въ десницж-тж на сѣднжлый-
тъ на прѣстолъ-тъ [а]книгж написанж отъ
вжтрѣ и отъ вънъ, [б]запечатанж съсъ седмь
2 печата. И видѣхъ ангелъ крѣпъкъ че про-
повѣдуваше съ гласъ голѣмъ: Кой е до-
стоинъ да разгъне книгж-тж, и да развър-
3 же печати-тѣ ѝ? И никой не можаше нито
[в]на небе-то, нито на земіж-тж, нито подъ
земіж-тж, да разгъне книгж-тж, нито да
4 іж гледа. И азъ плакахъ много, защото
ся не намѣри никой достоинъ да разгъне
и да прочете книгж-тж, нито да іж гледа.
5 И единъ отъ старцы-тѣ казува ми: Недѣй
плака; ето прѣвъзмогнж [г]Львъ-тъ, който
е отъ племе-то Іудово, [д]Корень-тъ Дави-
довъ, да разгъне книгж-тж, и [е]да развър-
6 же седмь-тѣ нейны печата. И видѣхъ, и
ето, въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и четыри-тѣ
животны, и въ срѣдъ старцы-тѣ, [ж]Агне
стоеше като заклано, и имаше седмь рога,
и седмь [з]очи, които сж [и]седмь-тѣ духове
Божіи распроводени по всичкж-тж земіж.
7 И дойде и зѣ книгж-тж изъ десницж-тж
8 [і]на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ. И когато
зѣ книгж-тж, [к]четыри-тѣ животны. и два-
десеть-тѣ и четыри старци паднжхж прѣдъ
Агне-то, държаще всякой [л]киѳаржь, и зла-
тны чашы пълны съ темянъ, [м]които сж
9 молитвы-тѣ на святыи-тѣ. И [н]пѣіжтъ но-

д Осія 12; 8. 1 Кор. 4; 8.
е Иса. 55; 1. Мат. 13; 44. 25; 9.
ж 2 Кор. 5; 3. Гл. 7; 13. 16; 15. 19; 8.
з Іов. 5; 17. Прит. 3; 11, 12. Евр. 12; 5, 6. Іак. 1; 12.
и Пѣсн. 5; 2.
і Лук. 12; 37.
к Іоан. 14; 23.
л Мат. 19; 28. Лук. 22; 30. 1 Кор. 6; 2. 2 Тим. 2; 12. Гл. 2; 26, 27.
м Гл. 2; 7.

—

а Гл. 1; 10.
б Гл. 11; 12.
в Гл. 1; 19. 22; 6.
г Гл. 1; 10. 17; 3. 21; 10.
д Иса. 6; 1. Іер. 17; 12. Іез. 1; 26. 10; 1. Дан. 7; 9.
е Іез. 1; 28.
ж Гл. 11; 16.
з Гл. 3; 4, 5. 6; 11. 7; 9, 13, 14. 19; 14.
и Ст. 10.
і Гл. 8; 5. 16; 18.
к Исх. 37; 23. 2 Лѣт. 4; 20. Іез. 1; 13. Зах. 4; 2.
л Гл. 1; 4. 3; 1. 5; 6.
м Исх. 38; 8. Гл. 15; 2.
н Іез. 1; 5.
о Ст. 8.
п Числ. 2; 2 и дрг. Іез. 1; 10. 10; 14.
р Иса. 6; 2.
с Ст. 6.
т Иса. 6; 3.
у Гл. 1; 8.
ф Гл. 1; 4.
х Гл. 1; 18. 5; 14. 15; 7.
ц Гл. 5; 8, 14.
ч Ст. 9.
ш Ст. 4.
щ Гл. 5; 12.
ъ Быт. 1; 1. Дѣян. 17: 24. Ефес. 3; 9. Кол. 1; 16. Гл. 10; 6.

—

а Іез. 2; 9, 10.
б Иса. 29; 11. Дан. 12; 4.
в Ст. 13.
г Быт. 49; 9, 10. Евр. 7; 14.
д Иса. 11; 1, 10. Рим. 15; 12. Гл. 22; 16.
е Ст. 1. Гл. 6; 1.
ж Иса. 53; 7. Іоан. 1; 29, 36. 1 Пет. 1; 19. Ст. 9, 12. Гл. 13; 8.
з Зах. 3; 9. 4; 10.
й Гл. 4; 5.
і Гл. 4; 2.
к Гл. 4; 8, 10.
л Гл. 14; 2. 15; 2.
м Псал. 141; 2. Гл. 8; 3, 4.
н Псал. 40; 3. Гл. 14; 3.

вж пѣснь, и казуватъ : [о]Достоинъ си да
земешь книгж-тж, и да распечаташь пе-
чати-тѣ й; [п]защото си былъ закланъ, [р]и
искупилъ си ны Богу съ кръвь-тж си,
[с]отъ всяко племе и языкъ и народъ и
10 родъ. [т]И направилъ си ны Богу нашему
царіе и священницы, и ще царувамы на
11 земіж-тж. И видѣхъ и чухъ гласъ отъ
много ангелы [у]около прѣстолъ-тъ и жи-
вотны-тѣ и старцы-тѣ; и число-то имъ
бѣше тмы на тмы и [ф]тысящы на тысящы.
12 И казувахж съ гласъ голѣмъ: [х]Достойно
е Агне-то заклано-то да земе силж и бо-
гатство и прѣмудрость и крѣпость и по-
13 честь и славж и благословеніе. И [ц]всяко
созданіе което е на небе-то, и на земіж-
тж, и подъ земіж-тж, и колкото сж въ
море-то, и всичко що е въ тѣхъ, чухъ че
казувахж : [ч]На Тогози който сѣди на прѣ-
столъ-тъ, и на Агне-то, да бжде [ш]благо-
словеніе и почесть и слава и държава во
14 вѣкы вѣковъ. [щ]И четыри-тѣ животны ка-
зувахж : Аминь; и двадесеть-тѣ и четыри
старци паднжхж и поклонихж ся Тому
[ъ]който живѣе во вѣкы вѣковъ.

ГЛАВА 6.

1 И [а]видѣхъ когато отвори Агне-то единъ
отъ *седмь*-тѣ печата, и чухъ [б]едно отъ
четыри-тѣ животны че говорѣше, като съ
2 гласъ отъ грѣмъ : Ела и виждь. И видѣхъ,
и ето [в]конь бѣлъ; и [г]сѣднжлый-тъ на не-
го имаше лжкъ; и [д]даде му ся вѣнецъ,
и излѣзе побѣждаіжщъ и да побѣди.
3 И когато отвори вторый-тъ печать, [е]чухъ
второ-то животно че казуваше: Ела и
4 виждь. [ж]И излѣзе другъ конь червенъ; и
на сѣднжлый-тъ на него даде ся да вдигне
миръ-тъ отъ земіж-тж и да ся избіжтъ
единъ другъ, и даде му ся сабя голѣма.
5 И когато отвори третій-тъ печать, [з]чухъ
третьо-то животно че казуваше: Ела и
виждь. И видѣхъ, и ето [и]конь чернъ, и сѣд-
нжлый-тъ на него имаше кжпоны въ ржкж.
6 И чухъ гласъ отъ срѣдъ четыри-тѣ живо-
тны който казуваше: Една ока пшеница
за динарь, и три окы ечимыкъ за динарь;
и [і]масло-то и вино-то не поврѣждай.
7 И когато отвори четвъртый-тъ печать,
[к]чухъ гласъ отъ четвърто-то животно че
8 казуваше: Ела и виждь. [л]И видѣхъ, и
ето конь блѣдъ, и име-то на сѣдящій-тъ
на него бѣше Смърть, и Адъ идѣше вслѣдъ
него: и даде имъ ся власть надъ четвър-
тж-тж часть на земіж-тж, [м]да умъртвя-
ватъ съсъ сабіж и съ гладъ и съсъ смърть
и [н]съсъ звѣрове-тѣ земны.
9 И когато отвори петый-тъ печать, видѣхъ
подъ [о]олтарь-тъ [п]душы-тѣ на закланы-тѣ
[р]за слово-то Божіе, и [с]за свидѣтелство-
10 то което упазихж. И выкахж съ гласъ
голѣмъ и казувахж: [т]До кога, Владыко
[у]святый и истинный, [ф]не сждишь и не
отмьстявашь кръвь-тж ни отъ живущы-тѣ
11 по земіж-тж? И дадохж ся всякому бѣлы
[х]одежды, и рече имъ ся [ц]да си починжтъ
още малко врѣме доклѣ ся допълнятъ и
сослужители-тѣ имъ и братія-та имъ, кои-
то има да бжджтъ убити както и тѣ.
12 И видѣхъ когато отвори шестый-тъ пе-
чать, и ето [ч]станж трусъ голѣмъ, и [ш]слън-
це-то станж черно като врѣтище струнено,
13 и луна-та станж като кръвь. [щ]И звѣзды-
тѣ небесны паднжхж на земіж-тж както
смоковница-та мета незрѣлы-тѣ си смо-
14 кыни расклащана отъ силенъ вѣтръ. [ъ]И
небе-то ся оттегли като книгж която ся
свива, и [ы]всяка планина и островъ по-
15 вдигнжхж ся отъ мѣсто-то си. И царіе-тѣ
земни, и голѣмци-тѣ, и богати-тѣ, и ты-
сящници-тѣ, и силни-тѣ, и всякой робъ,
и всякой свободенъ, [ь]скрыхж ся въ пе-
щеры-тѣ и въ канары-тѣ на планины-тѣ,
16 [ѣ]И казуватъ на планины-тѣ и на канары-
тѣ: Паднѣте върхъ насъ, и скрыйте ны
отъ лице-то на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-
17 тъ, и отъ гнѣвъ-тъ на Агне-то; Защото
[ю]дойде голѣмый-тъ день на неговый-тъ
гнѣвъ; и [я]кой може да устои?

ГЛАВА 7.

1 И слѣдъ това видѣхъ четыри ангелы че
стоехж на четыри-тѣ жгла на земіж-тж, и
[а]държехж четыри-тѣ вѣтрове земны, [б]да
не духа вѣтръ по земіж-тж, нито по мо-
2 ре-то, нито на никое дърво. И видѣхъ
другъ ангелъ че възлѣзе отъ истокъ на
слънце-то, който имаше печать на Бога
живаго; и извыка съ гласъ голѣмъ къмъ
четыри-тѣ ангела, на които бѣ дадено да
3 поврѣдятъ земіж-тж и море-то, И казува-
ше *имъ:* [в]Не поврѣждайте земіж-тж, нито

о Гл. 4; 11.
п Ст. 6.
р Дѣян. 20; 28. Рим. 3; 24. 1 Кор. 6; 20. 7; 23. Ефес. 1; 7. Кол. 1; 14. Евр. 9; 12. 1 Пет. 1; 18, 19. 2 Пет. 2; 1. 1 Іоан. 1; 7. Гл. 14; 4.
с Дан. 4; 1. 6; 25. Гл. 7; 9. 11; 9. 14; 6.
т Исх. 19; 6. 1 Пет. 2; 5, 9. Гл. 1; 6. 20; 6. 22; 5.
у Гл. 4; 4, 6.
ф Псал. 68; 17. Дан. 7; 10. Евр. 12; 22.
х Гл. 4; 11.
ц Фил. 2; 10. Ст. 3.
ч Гл. 6; 16. 7; 10.
ш 1 Лѣт. 29; 11. Рим. 9; 5. 16; 27. 1 Тим. 6; 16. 1 Пет. 4; 11. 5; 11. Гл. 1; 6.
щ Гл. 19; 4.
ъ Гл. 4; 9, 10.

—

а Гл. 5; 5, 6, 7.
б Гл. 4; 7.
в Зах. 6; 3. Гл. 19; 11.
г Псал. 45; 4, 5.
д Зах. 6; 11. Гл. 14; 14.
е Гл. 4; 7.
ж Зах. 6; 2.
з Гл. 4; 7.
и Зах. 6; 2.
і Гл. 9; 4.
к Гл. 4; 7.
л Зах. 6; 3.
м Іез. 14; 21.
н Лев. 26; 22.
о Гл. 8; 3. 9; 13. 14; 18.
п Гл. 20; 4.
р Гл. 1; 9.
с 2 Тим. 1; 8. Гл. 12; 17. 19; 10.
т Зах. 1; 12.
у Гл. 3; 7.
ф Гл. 11; 18. 19; 2.
х Гл. 3; 4, 5. 7; 9, 14.
ц Евр. 11; 40. Гл. 14; 13.
ч Гл. 16; 18.
ш Іоил. 2; 10, 31. 3; 15. Мат. 24; 29. Дѣян. 2; 20.
щ Гл. 8; 10. 9; 1.
ъ Псал. 102; 26. Иса. 34; 4. Евр. 1; 12, 13.
ы Іер. 3; 23. 4; 24. Гл. 16; 20.
ь Иса. 2; 19.
ѣ Осія 10; 8. Лук. 23; 30. Гл. 9; 6.
ю Иса. 13; 6 и дрг. Соф. 1; 14 и дрг. Гл. 16; 14.
я Псал. 76; 7.

—

а Дан. 7; 2.
б Гл. 9; 4.
в Гл. 6; 6. 9; 4.

море-то, нито дрьвія-та, [г]доклѣ ударимъ
печать [д]на чела-та на рабы-тѣ на Бога
4 нашего. [е]И чухъ число-то на печатаны-тѣ,
[ж]сто и четыридесеть и четыри тысящи
бѣхѫ печатани отъ всичкы-тѣ племена на
5 сынове-тѣ Израилевы; Отъ племе-то Іу-
дово, дванадесеть тысящи печатани; отъ
племе-то Рувимово, дванадесеть тысящи
печатани; отъ племе-то Гадово, дванаде-
6 сеть тысящи печатани; Отъ племе-то Аси-
рово, дванадесеть тысящи печатани; отъ
племе-то Нефѳалимово дванадесеть тыся-
щи печатани; отъ племе-то Манассіево,
7 дванадесеть тысящи печатани; Отъ пле-
ме-то Симеоново дванадесеть тысящи пе-
чатани; отъ племе-то Левіево дванадесеть
тысящи печатани; отъ племе-то Иссаха-
8 рово, дванадесеть тысящи печатани; Отъ
племе-то Завулоново, дванадесеть тысящи
печатани; отъ племе-то Іосифово, дванаде-
сеть тысящи печатани; отъ племе-то Ве-
ніаминово, дванадесеть тысящи печатани.
9 Слѣдъ това видѣхъ, и ето [ѕ]народъ мно-
го, когото никой не можаше да изброи,
[и]отъ всичкы-тѣ колѣна и племена и на-
роды и языцы, които стоехѫ прѣдъ прѣ-
столъ-тъ и прѣдъ Агне-то [і]облѣчени въ
бѣлы дрехы, и държехѫ финиковы *вѣйкы*
10 въ рѫцѣ, И выкахѫ съ голѣмъ гласъ и
казувахѫ: [к]Спасеніе Богу нашему [л]който
сѣди на прѣстолъ-тъ, *спасеніе* и на Агне-
11 то. [м]И всичкы-тѣ ангели стоехѫ около
прѣстолъ-тъ и *около* старцы-тѣ и четыри-
тѣ животны, и паднѫхѫ на лице прѣдъ
12 прѣстола, та ся поклонихѫ Богу, И [н]ка-
зувахѫ: Аминь: благословеніе, и слава, и
прѣмудрость, и благодареніе, и почесть, и
сила, и крѣпость, Богу нашему въ вѣкы
13 вѣковъ. Аминь. И отговори единъ отъ
старцы-тѣ, та ми рече: Тѣзи облѣчени-тѣ
въ [о]бѣлы-тѣ дрехы, кои сѫ, и отъ кѫдѣ
14 сѫ дошли? И рѣкохъ му: Господине, ты
знаешь. И рече ми: [п]Тѣ сѫ които идѫтъ
отъ голѣмѫ-тѫ скърбь; и [р]опрахѫ дре-
хы-тѣ си, още избѣлихѫ дрехы-тѣ си въ
15 кръвь-тѫ на Агне-то. За това сѫ прѣдъ
прѣстолъ-тъ Божій, и служатъ нему день
и нощь въ неговый-тъ храмъ; и сѣдящій-
тъ на прѣстолъ-тъ [с]ще распростре ски-
16 ніѭ-тѫ си върху тѣхъ. [т]Нѣма да огла-
днѣѭтъ вече, нито да ожеднѣѭтъ вече,
[у]нито ще гы удари слънце-то, нито нѣкой
17 пекъ; Защото Агне-то което е посрѣдъ
прѣстолъ-тъ [ф]ще гы упасе, и ще гы заведе
на живы изворы отъ воды, и [х]ще обърше
Богъ всякѫ сълзѫ отъ очи-тѣ имъ.

ГЛАВА 8.

1 И [а]когато отвори седмый-тъ печать,
мълчаніе быде на небе-то колкото до по-
2 ловинъ часъ. И [б]видѣхъ седмь-тѣ ангелы,
които стоехѫ прѣдъ Бога, и [в]дадохѫ имъ
3 ся седмь трѫбы. И дойде другъ ангелъ,
та застанѫ при олтарь-тъ, и държеше
златнѫ кадилницѫ; и даде ся нему те-
мянъ много, да принесе [г]съ молитвы-тѣ
на вси-тѣ святыи, [д]надъ златный-тъ ол-
4 тарь, който бѣ прѣдъ прѣстолъ-тъ. И [е]въз-
лѣзе прѣдъ Бога дымъ-тъ кадилный съ
молитвы-тѣ на святыи-тѣ отъ рѫкѫ-тѫ
5 на ангела. И зѣ ангелъ-тъ кадилницѫ-тѫ,
и напълни ѭ отъ огнь-тъ на олтарь-тъ,
и хвърли на земіѭ-тѫ; [ж]и станѫхѫ гла-
сове и гръмове и свѣткавицы [ѕ]и трусъ.
6 И седмь-тѣ ангели които държехѫ седмь-
7 тѣ трѫбы, приготвихѫ ся да затрѫбятъ. И
първый-тъ ангелъ затрѫби, и [и]станѫ градъ
и огнь размѣсенъ съ кръвь, и [і]паднѫхѫ на
земіѭ-тѫ; и третя-та часть [к]отъ дрьвія-та
изгорѣхѫ, и всяка трѣва зелена изгорѣ.
8 И вторый-тъ ангелъ затрѫби, и *нѣщо*
[л]като планинѫ голѣмѫ, която съ огнь го-
рѣше хвърли ся въ море-то; и [м]третя-та
9 часть на море-то [н]станѫ кръвь, Та [о]из-
мрѣ третя-та часть на одушевленны-тѣ
създанія, които бѣхѫ въ море-то; и тре-
тя-та часть на кораби-тѣ ся погуби.
10 И третій-тъ ангелъ затрѫби, и [п]паднѫ
отъ небе-то звѣзда голѣма която горѣше
като свѣщь, [р]и паднѫ върху третіѭ-тѫ
часть на рѣкы-тѣ, и върху изворы-тѣ во-
11 дны. [с]А име-то на звѣздѫ-тѫ ся казува
Пелинь; [т]и станѫ третя-та часть на во-
ды-тѣ пелинь, и много человѣци измрѣхѫ
отъ воды-тѣ, защото ся вгорчихѫ.
12 [у]И четвъртый-тъ ангелъ затрѫби, и у-
дари ся третя-та часть на слънце-то, и
третя-та часть на лунѫ-тѫ, и третя-та
часть на звѣзды-тѣ, щото да потъмнѣе
третя-та имъ часть, и третя-та часть на
день-тъ да не свѣти, така и на нощь-тѫ.
13 И видѣхъ, [ф]и чухъ единъ ангелъ който
летѣше по срѣдъ небе-то и говорѣше съ
голѣмъ гласъ: [х]Горко, горко, горко на
тѣзи които живѣѭтъ на земіѭ-тѫ, за о-
станѫлы-тѣ гласове отъ трѫбы-тѣ на три-
ма-та ангелы, които има да затрѫбятъ!

[г] Іез. 9; 4. Гл. 14; 1.
[д] Гл. 22; 4.
[е] Гл. 9; 16.
[ж] Гл. 14; 1.
[ѕ] Рим. 11; 25.
[и] Гл. 5; 9.
[і] Гл. 3; 5, 18. 4; 4. 6; 11. Ст. 14.
[к] Псал. 3; 8. Иса. 43; 11. Іер. 3; 23. Осія 13; 4. Гл. 19; 1.
[л] Гл. 5; 13.
[м] Гл. 4; 6.
[н] Гл. 5; 13, 14.
[о] Ст. 9.
[п] Гл. 6; 9. 17; 6.
[р] Иса. 1; 18. Евр. 9; 14. 1 Іоан. 1; 7. Гл. 1; 5. Виж Зах. 3; 3, 4, 5.
[с] Иса. 4; 5, 6. Гл. 21; 3.
[т] Иса. 49; 10.
[у] Псал. 121; 6. Гл. 21; 4.
[ф] Псал. 23; 1. 36; 8. Іоан. 10; 11, 14.
[х] Иса. 25; 8. Гл. 21; 4.

—

[а] Гл. 6; 1.
[б] Мат. 18; 10. Лук. 1; 19.
[в] 2 Лѣт. 29; 25 до 28.
[г] Гл. 5; 8.
[д] Исх. 30; 1. Гл. 6; 9.
[е] Псал. 141; 2. Лук. 1; 10.
[ж] Гл. 16; 18.
[ѕ] 2 Цар. 22; 8. 3 Цар. 19; 11. Дѣян. 4; 31.
[и] Іез. 38; 22.
[і] Гл. 16; 2.
[к] Иса. 2; 13. Гл. 9; 4.
[л] Іер. 51; 25. Амос. 7; 4.
[м] Гл. 16; 3.
[н] Іез. 14; 19.
[о] Гл. 16; 3.
[п] Иса. 14; 12. Гл. 9; 1.
[р] Гл. 16; 4.
[с] Руѳ. 1; 20.
[т] Исх. 15; 23. Іер. 9; 15. 23; 15.
[у] Иса. 13; 10. Амос. 8; 9.
[ф] Гл. 14; 6. 19; 17.
[х] Гл. 9; 12. 11; 14.

ГЛАВА 9.

1 И петый-тъ ангелъ затрѫби, [а]и видѣхъ
че-паднѫ на земіѭ-тѫ звѣзда отъ небе-
то, и даде ѝ ся ключь-тъ [б]отъ пропасть-
2 тѫ на безднѫ-тѫ. И отвори пропасть-тѫ
на безднѫ-тѫ; и [в]възлѣзе дымъ отъ про-
пасть-тѫ като дымъ отъ голѣмѫ пещь;
и потьмнѣ слънце-то и въздухъ-тъ отъ
3 дымъ-тъ на пропасть-тѫ. И отъ дымъ-тъ
излѣзохѫ [г]скакалци по земіѭ-тѫ, и даде
имъ ся власть, [д]както иматъ власть скор-
4 піи-тѣ земны; И рече имъ ся [е]да не по-
врѣдятъ трѣвѫ-тѫ на земіѭ-тѫ, нито [ж]нѣ-
кой злакъ, нито нѣкое дърво, но тъкмо
человѣци-тѣ които нѣматъ [з]печать-тъ Бо-
5 жій на чела-та си. И даде имъ ся да гы
не убиватъ, [и]но да гы мѫчатъ петь мѣ-
сеца, и тѣхна-та мѫка бѣше като мѫкѫ
6 отъ скорпіѭ, кога ожили человѣка. И
прѣзъ оныя дни [і]ще потърсятъ человѣци-
тѣ смърть-тѫ, и нѣма да іѭ намѣрятъ;
и ще пожелаіѭтъ да умрѫтъ, и смърть-
7 та ще бѣга отъ тѣхъ. И [к]подобіе-то на
скакалцы-тѣ бѣ както на коніе приготвены
за бой; и на главы-тѣ имъ имаше като
вѣнцы подобны на злато, и [л]лица-та имъ
8 като человѣческы лица. А космы имахѫ
като космы-тѣ на жены-тѣ, и [м]зѫби-тѣ
9 имъ бѣхѫ като на львове; Още имахѫ
брони, както брони желѣзны; и гласъ-тъ
на крыла-та имъ бѣ [н]като гласъ отъ ко-
лесницы съ много коніе кога тичатъ на
10 бой. Имахѫ и опашкы подобны на скор-
піины, и жила имахѫ на опашкы-тѣ си;
и [о]власть-та имъ бѣ да врѣдятъ человѣ-
11 цы-тѣ петь мѣсеца. И [ѣ]надъ себе си има-
хѫ царь, [р]ангелъ-тъ на безднѫ-тѫ, който
по Еврейскы ся казува Аваддонъ, а на
Еллинскый языкъ има име Аполліонъ.
12 [с]Едно-то горко минѫ, ето, двѣ горкы още
идѫтъ вслѣдъ това.
13 И шестый-тъ ангелъ затрѫби, и чухъ
единъ гласъ отъ четыри-тѣ рогове на зла-
14 тный-тъ олтарь прѣдъ Бога, Че казуваше
на шестый-тъ ангелъ, що имаше трѫбѫ-
тѫ: Развържи четыри-тѣ ангелы вързa-
ны-тѣ [т]при голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ.
15 И развързани быхѫ четыри-тѣ ангели,
приготвени-тѣ за часъ-тъ и день-тъ и мѣ-
сецъ-тъ и годинѫ-тѫ, да убіѭтъ третіѭ-
16 тѫ часть отъ человѣцы-тѣ. И [у]число-то
на войны-тѣ [ф]конницы-тѣ бѣше двѣстѣ
17 милліона: [х]и чухъ число-то имъ. И така
видѣхъ коніе-тѣ въ видѣніе, и възсѣднѫ-
лы-тѣ на тѣхъ че имахѫ брони огненны,
и іацинѳовы, и жупелны; и [ц]главы-тѣ на
коніе-тѣ бѣхѫ като главы на львове, и
изъ уста-та имъ излѣзуваше огнь и дымъ
18 и жупелъ. И отъ тѣзи три-тѣ, отъ огнь-
тъ, и отъ дымъ-тъ, и отъ жупелъ-тъ, що
излѣзувахѫ изъ уста-та имъ, убити быхѫ
19 третя-та часть отъ человѣцы-тѣ. Защото
сила-та имъ бѣ въ уста-та имъ и въ опаш-
кы-тѣ имъ, понеже [ч]опашкы-тѣ имъ бѣ-
хѫ подобны на зміи, и имахѫ главы, и съ
20 тѣхъ поврѣждахѫ. И останѫли-тѣ отъ
человѣцы-тѣ които не быхѫ убити отъ
тѣзи язвы, не ся нито [ш]покаяхѫ отъ дѣ-
ла-та на рѫцѣ-тѣ си, да ся не кланятъ
вече [щ]на бѣсове-тѣ и на златны-тѣ [ъ]и сре-
бърны-тѣ и мѣдны-тѣ и каменны-тѣ и дър-
вены-тѣ идолы, които нито да гледатъ
могѫтъ, нито да чуіѭтъ, нито да ходятъ;
21 И не ся покаяхѫ нито отъ убійства-та
си, [ы]нито отъ чародѣянія-та си, нито отъ
блудства-та си, нито отъ кражбы-тѣ си.

ГЛАВА 10.

1 И видѣхъ другъ ангелъ крѣпъкъ който
слазяше отъ небе-то, облѣченъ въ облакъ;
[а]и на главѫ-тѫ *му* дѫга; [б]и лице-то му
като слънце, [в]и нозѣ-тѣ му като стълпове
2 огненны; И имаше въ рѫкѫ-тѫ си книж-
кѫ разгънатѫ; [г]и тури деснѫ-тѫ си но-
гѫ на море-то, а лѣвѫ-тѫ на земіѭ-тѫ,
3 Та извыка съ голѣмъ гласъ както рыкае
львъ; и когато извыка *той*, [д]седмь-тѣ
гръмове проговорихѫ свои-тѣ си гласове;
4 И когато изговорихѫ седмь-тѣ гръмове
свои-тѣ си гласове, щѣхъ да пишѫ; и
чухъ гласъ отъ небе-то, който ми казу-
ваше: [е]Запечатай това което изговорихѫ
5 седмь-тѣ гръмове, и недѣй го писа. И ан-
гелъ-тъ когото видѣхъ че стоеше на мо-
ре-то и на земіѭ-тѫ [ж]дигнѫ рѫкѫ-тѫ си
6 на небе-то, И заклѣ ся въ Живущаго во
вѣкы вѣковъ, [з]който е създалъ небе-то и
какво-то е въ него, и земіѭ-тѫ и каквото
е на неіѭ, и море-то и каквото е въ него,
7 [и]че не ще да има вече врѣме; [і]Но въ
дни-тѣ на гласъ-тъ на седмый-тъ ангелъ,
когато затрѫби, тогази ще ся изврьши
тайна-та Божія, както благовѣсти на свои-
тѣ рабы пророцы-тѣ.
8 И [к]гласъ-тъ който чухъ отъ небе-то, пакъ
говорѣше съ мене, и думаше: Иди, земи
разгънатѫ-тѫ книжкѫ въ рѫкѫ-тѫ на
ангелъ-тъ, който стои на море-то и на зе-

а Лук. 10; 18. Гл. 8; 10.
б Лук. 8; 31. Ст. 2, 11. Гл. 17; 8. 20; 1.
в Іонл. 2; 2, 10.
г Исх. 10; 4. Сѫд. 7; 12.
д Ст. 10.
е Гл. 6; 6. 7; 3.
ж Гл. 8; 7.
з Гл. 7; 3. Вижь Исх. 12; 23. Іез. 9; 4.
и Ст. 10. Гл. 11; 7.
і Іов. 3; 21. Иса. 2; 19. Іер. 8; 3. Гл. 6; 16.
к Іонл. 2; 4.
л Дан. 7; 8.
м Іонл. 1; 6.
н Іонл. 2; 5, 6, 7.
о Ст. 5.
ѣ Ефес. 2; 2.
р Ст. 1.
с Гл. 8; 13.
т Гл. 16; 12.
у Псал. 68; 17. Дан. 7; 10.
ф Іез. 38; 4.
х Гл. 7; 4.
ц 1 Лѣт. 12; 8. Иса. 5; 28, 29.
ч Иса. 9; 15.
ш Втор. 31; 39.
щ Лев. 17; 7. Втор. 32; 17. Псал. 106; 37. 1 Кор. 10; 20.
ъ Псал. 115; 4. 135; 15. Дан. 5; 23.
ы Гл. 22; 15.
а Іез. 1; 28.
б Мат. 17; 2. Гл. 1; 16.
в Гл. 1; 15.
г Мат. 28; 18.
д Гл. 8; 5.
е Дан. 8; 26. 12; 4, 9.
ж Исх. 6; 8. Дан. 12; 7.
з Неем. 9; 6. Гл. 4; 11. 14; 7.
и Дан. 12; 7. Гл. 16; 17.
і Гл. 11; 15.
к Ст. 4.

9 мѭ-тѫ. И отидохъ при ангелъ-тъ та му
рѣкохъ: Дай ми книжкѫ-тѫ. И казува ми:
[л]Земи та ѭ изѣждь; и ще бѫде горчива
въ коремъ-тъ ти, но въ уста-та ти ще
10 бѫде сладка като медъ. И зѣхъ книжкѫ-
тѫ отъ рѫкѫ-тѫ на ангела, та ѭ изѣ-
дохъ: и [м]бѣше въ уста-та ми сладка ка-
то медъ: и като ѭ изѣдохъ, [н]вгорчи ся
11 коремъ-тъ ми. И казува ми: Трѣбува пакъ
да пророкувашь за народы и племена и
языцы и за царіе много.

ГЛАВА 11.

1 И даде ми ся [а]тръсть, като тоягѫ; и
ангелъ-тъ стоеше и казуваше: [б]Стани та
измѣри храмъ-тъ Божій, и олтарь-тъ, и
2 тѣзи които ся кланятъ въ него; Но [в]дворъ-
тъ който е извънъ храмъ-тъ остави вънъ,
и недѣй го измѣрва, [г]защото е даденъ на
язычницы-тѣ, и святый-тъ градъ [д]ще тъп-
3 чѫтъ [е]четыридесеть и два мѣсеца. И ще
дамъ [ж]на двамина-та мои свидѣтели [з]да
пророкуватъ [и]тысящѫ и двѣстѣ и шест-
4 десеть дни, облѣчени во врѣтища. Тѣ сѫ
[і]двѣ-тѣ маслины и два-та свѣтилника, кои-
то стоятъ прѣдъ Бога, *Господа* на земѭ-
5 тѫ. И ако ище нѣкой да гы поврѣди,
[к]излѣзува огнь изъ уста-та имъ, та изяда
врагове-тѣ имъ; и [л]ако ище нѣкой да гы
поврѣди, така трѣбува да бѫде убитъ той.
6 [м]Тѣ иматъ власть да заключатъ небе-то,
да не вали дъждь во врѣме-то на тѣхно-
то пророкуваніе; [н]и иматъ власть надъ
воды-тѣ да гы прѣвращатъ на кръвь, и
да поразятъ земѭ-тѫ съсъ всякѫ язвѫ
7 колкото пѫти бы поискали. И [о]когато
свършатъ свидѣтелство-то си, [п]звѣрь-тъ
който възлѣзва [р]отъ безднѫ-тѫ, [с]ще на-
прави бой съ тѣхъ, и ще гы побѣди и ще
8 гы убіе. И трупове-тѣ имъ *ще лѣжатъ* по
улицы-тѣ [т]на голѣмый-тъ градъ, който
духовно ся нарича Содомъ и Египеть,
9 [у]дѣто и Господь нашъ бы распнѫтъ; И
[ф]*множина* отъ народы-тѣ и племена-та и
языцы-тѣ и колѣна-та ще гледатъ трупо-
ве-тѣ имъ три дена и половина, и [х]не ще
да оставятъ да ся положатъ трупове-тѣ
10 имъ въ гробове. [ц]И жители-тѣ на земѭ-
тѫ ще ся възрадуватъ за тѣхъ, [ч]и ще ся
възвеселятъ; и дарове единъ на другъ
ще си проводятъ, [ш]защото тѣзи двама-та
пророци мѫчихѫ жители-тѣ на земѭ-тѫ.
11 [щ]И слѣдъ три-тѣ дена и половина, [ъ]влѣзе
въ тѣхъ духъ на животъ отъ Бога; и ся
исправихѫ на нозѣ-тѣ си, и страхъ голѣмъ
нападнѫ върхъ онѣзи които гы гледахѫ.
12 И чухѫ гласъ голѣмъ отъ небе-то който
имъ казуваше: Възлѣзте тука. [ы]И възлѣ-
зохѫ на небе-то [ь]въ облакъ, [ѣ]и видѣхѫ
13 гы врагове-тѣ имъ. И тозь часъ [ю]станѫ
трусъ голѣмъ, [я]и паднѫ десета-та часть
на градъ-тъ, та измрѣхѫ въ тойзи трусъ
седмь тысящи души человѣци; и останѫ-
ли-тѣ ся уплашихѫ [ѫ]и въздадохѫ славѫ
14 на Бога небеснаго. [ѭ]Второ-то горко прѣ-
минѫ; ето иде скоро и третьо-то горко.
15 [а]И седмый-тъ ангелъ затрѫби, [б]и ста-
нѫхѫ гласове голѣми на небе-то, които
казувахѫ: [в]Царства-та свѣтовны станѫхѫ
царства на Господа нашего и на Христа
неговъ, [г]и ще царува во вѣкы вѣковъ.
16 [д]И двадесеть-тѣ и четыри старци, които
сѣдѣхѫ прѣдъ Бога на прѣстолы-тѣ си,
паднѫхѫ на лица-та си и поклонихѫ ся
17 Богу, И думахѫ: Благодаримъ ти, Госпо-
ди Боже Вседържителю, [е]който си, който
си былъ, и който ще бѫдешь, защото си
пріялъ голѣмѫ-тѫ си силѫ, [ж]и воцарилъ
18 си ся. [з]И язычницы-тѣ ся разгнѣвахѫ, и
дойде твой-тъ гнѣвъ, и [и]врѣме-то на мър-
твы-тѣ да ся сѫдятъ, и да дадешь запла-
тѫ-тѫ на твои-тѣ рабы пророцы-тѣ, и на
святыи-тѣ и на онѣзи които ся боятъ отъ
име-то ти, [і]малы и голѣмы, и [к]да погубишь
губители-тѣ на земѭ-тѫ.
19 [л]И отвори ся храмъ-тъ Божій на не-
бе-то, и яви ся ковчегъ-тъ на неговый-тъ
завѣтъ въ храмъ-тъ му; [м]и станѫхѫ свѣт-
кавицы, и гласове, и гръмове, и трусъ,
[н]и градъ голѣмъ.

ГЛАВА 12.

1 И знаменіе голѣмо ся яви на небе-то;
жена облѣчена въ слънце-то, и луна-та
подъ нозѣ-тѣ ѝ, и на главѫ-тѫ ѝ вѣнецъ
2 отъ дванадесеть звѣзды. И тя бѣ непразна,
и выкаше отъ [а]болѣзни, и мѫчаше ся да
3 роди. И яви ся друго знаменіе на небе-
то, и ето [б]змѣй голѣмъ червенъ, [в]който
имаше седмь главы и десеть рога; [г]и на

[л] Iер. 15; 16. Iез. 2; 8. 3; 1, 2, 3.
[м] Iез. 3; 3.
[н] Iез. 2; 10.

—

[а] Iез. 40; 3 и дрг. Зах. 2; 1. Гл. 21; 15.
[б] Числ. 23; 18.
[в] Iез. 40; 17, 20.
[г] Псал. 79; 1 Лук. 21; 24.
[д] Дан. 8; 10.
[е] Гл. 13; 5.
[ж] Гл. 20; 4.
[з] Гл. 19; 10.
[и] Гл. 12; 6.
[і] Псал. 52; 8. Iер. 11; 16. Зах. 4; 3, 11, 14.
[к] 4 Цар. 1; 10, 12. Iер. 1; 10. 5; 14. Iез. 43; 3. Осія 6; 5.
[л] Числ. 16; 29.
[м] 3 Цар. 17; 1. Iак. 5; 16, 17.
[н] Исх. 7; 19.
[о] Лук. 13; 32.
[п] Гл. 13; 1, 11. 17; 8.
[р] Гл. 9; 2.
[с] Дан. 7; 21. Зах. 14; 2.
[т] Гл. 14; 8. 17; 1, 5. 18; 10.
[у] Евр. 13; 12. Гл. 18; 24.
[ф] Гл. 17; 15.
[х] Псал. 79; 2, 3.
[ц] Гл. 12; 12. 13; 8.
[ч] Есѳ. 9; 19, 22.
[ш] Гл. 16; 10.
[щ] Ст. 9.
[ъ] Iез. 37; 5, 9, 10, 14.
[ы] Иса. 14; 13. Гл. 12; 5.
[ь] Иса. 60; 8. Дѣян. 1; 9.
[ѣ] 4 Цар. 2; 1, 5, 7.
[ю] Гл. 6; 12.
[я] Гл. 16; 19.
[ѫ] Iис. Нав. 7; 19. Гл. 14; 7. 15; 4.
[ѭ] Гл. 8; 13. 9; 12. 15; 1.
[а] Гл. 10; 7.
[б] Иса. 27; 13. Гл. 16; 17. 19; 6.
[в] Гл. 12; 10.
[г] Дан. 2; 44. 7; 14, 18, 27.
[д] Гл. 4; 4. 5; 8. 19; 4.
[е] Гл. 1; 4, 8. 4; 8. 16; 5.
[ж] Гл. 19; 6.
[з] Ст. 2; 9.
[и] Дан. 7; 9, 10. Гл. 6; 10.
[і] Гл. 19; 5.
[к] Гл. 13; 10. 18; 6.
[л] Гл. 15; 5, 8.
[м] Гл. 8; 5. 16; 18.
[н] Гл. 16; 21.

—

[а] Иса. 66; 7. Гал. 4; 19.
[б] Гл. 17; 3.
[в] Гл. 17; 9, 10.
[г] Гл. 13; 1.

4 главы-тѣ му седмь короны; И [д]опашка-та
му влачеше третѭ-тѫ часть [е]отъ звѣзды-
тѣ небесны, и [ж]хвърли гы на земѭ-тѫ,
и змѣй-тъ ся спрѣ [з]прѣдъ женѫ-тѫ, коя-
то щѣше да роди, [и]за да изѣде чадо-то ѝ
5 щомъ роди. И роди дѣте мѫжко, [і]което
ще управява вси-тѣ народы съ жезлъ
желѣзенъ, и нейно-то чадо бы грабнѫто
и занесено при Бога и при неговый-тъ
6 прѣстолъ. И [к]жена-та побѣгнѫ въ пусты-
нѭ-тѫ, дѣто имаше приготвено отъ Бога
мѣсто, да ѭ хранятъ тамо [л]тысящѫ и
двѣстѣ и шестдесеть дни.
7 И станѫ бой на небе-то; [м]Михаилъ и
ангели-тѣ негови ся бихѫ [н]противъ змѣй-
тъ; и змѣй-тъ ся би и ангели-тѣ неговы,
8 И не надвихѫ нито ся намѣри вече за
9 тѣхъ мѣсто по небе-то. И [о]сваленъ бы го-
лѣмый-тъ [п]змѣй, староврѣменна-та онази
змія, която ся нарича Діаволъ и Сатана,
[р]който льсти всичкѫ вселеннѫѭ, [с]сваленъ
бы на земѭ-тѫ, свалени бихѫ и ангели-
10 тѣ негови, съ него наедно. И чухъ гласъ
голѣмъ който говорѣше на небеса: [т]Сега
быде спасеніе-то и сила-та и царство-то
на Бога нашего, и власть-та на Христа не-
говъ; защото низринѫтъ бы клеветникъ-
тъ на наши-тѣ братія, [у]който гы клеве-
тѣше день и нощь прѣдъ Бога нашего.
11 И [ф]тѣ го побѣдихѫ съ кръвь-тѫ на Агне-
то, и съсъ слово-то на свое-то свидѣтел-
ство; и [х]не възлюбихѫ животъ-тъ си до
12 смьрть. Заради това [ц]веселѣте ся, небеса,
и вы които живѣете въ тѣхъ. [ч]Горко
вамъ които живѣете на земѭ-тѫ и на
море-то, защото влѣзе діаволъ-тъ у васъ
много разяренъ, [ш]понеже знае че малко
13 врѣме има. И като видѣ змѣй-тъ че бы
сваленъ на земѭ-тѫ, погнѫ [щ]женѫ-тѫ,
14 която бѣ родила мѫжко-то дѣте. И [ъ]да-
дохѫ ся на женѫ-тѫ, двѣ крылѣ на го-
лѣмъ орелъ [ы]да лети [ь]въ пустынѭ-тѫ
на мѣсто-то си, тамо дѣто ѭ хранятъ
[ѣ]врѣме и врѣмена и половинъ врѣме, *по-
15 тулена* отъ лице-то на змѣй-тъ. И [ю]испу-
снѫ змѣй-тъ вслѣдъ женѫ-тѫ изъ уста-та
си водѫ като рѣкѫ, да стори да ѭ по-
16 влѣче рѣка-та. И помогнѫ земя-та на же-
нѫ-тѫ, и отвори земя-та уста-та си и по-
гълнѫ рѣкѫ-тѫ коѭто бѣ испуснѫлъ
17 змѣй-тъ изъ уста-та си. И прогнѣва ся
змѣй-тъ върхъ женѫ-тѫ, [я]и отиде да на-
прави бой съ останѫлы-тѣ отъ нейно-то
сѣме, [ѫ]които пазятъ заповѣди-тѣ Божіи, и
иматъ [ѭ]свидѣтелство-то Іисусъ Христово.

ГЛАВА 13.

1 И застанѫхъ на пѣсъкъ-тъ морскый, и
[а]видѣхъ звѣрь който възлѣзуваше отъ
море-то, [б]който имаше седмь главы и де-
сеть рога; и на рогове-тѣ му десеть ко-
роны, и на главы-тѣ му имена богохулны.
2 [в]И звѣрь-тъ когото видѣхъ приличаше на
рысъ, и [г]крака-та му бѣхѫ като на меч-
кѫ, и [д]уста-та му като уста на львъ; и
[е]змѣй-тъ даде нему силѫ-тѫ си, [ж]и прѣ-
3 столъ-тъ си, [з]и власть голѣмѫ. И видѣхъ
еднѫ отъ главы-тѣ му [и]като раненѫ смьрт-
но; и смьртоносна-та негова рана оздра-
вѣ; [і]и почуди ся всичка-та земя на вслѣдъ
звѣрь-тъ; и поклонихѫ ся на змѣй-тъ,
4 който даде на звѣрь-тъ власть; И покло-
нихѫ ся на звѣрь-тъ и думахѫ: [к]Кой е
подобенъ на звѣрь-тъ? Кой може да ся
5 бори съ него? И дадохѫ му ся [л]уста да
говорятъ гордѣливо и богохулно; даде му
ся още власть да направи *каквото ще* [м]че-
6 тыридесеть и два мѣсеца. И отвори уста-
та си на хулы върхъ Бога, да хули име-
то му, [н]и жилище-то му, и тѣзи които
7 живѣѭтъ на небеса. И даде му ся [о]да
направи бой съсъ святыи-тѣ, и да гы по-
бѣди, [п]и даде му ся власть надъ всяко
8 племе и языкъ и народъ. И ще му ся по-
клонятъ всичкы що живѣѭтъ на земѭ-
тѫ, [р]на които имена-та не сѫ написаны
[с]отъ създаніе міра въ книгѫ-тѫ на жи-
9 вотъ-тъ на заклано-то Агне. [т]Който има
10 ухо, нека слуша. [у]Който завожда въ плѣнъ,
въ плѣнъ ще отиде; [ф]който убіе съ ножъ,
той трѣбува отъ ножъ убитъ да бѫде.
[х]Тука е търпѣніе-то и вѣра-та на святыи-тѣ.
11 И видѣхъ другъ звѣрь който [ц]възлѣзу-
ваше отъ земѭ-тѫ, и имаше два рога по-
добны на агнешкы, и говорѣше като змѣй.
12 И дѣйствуваше съсъ всичкѫ-тѫ власть на
първый-тъ звѣрь прѣдъ него, и стори *що-
то* земя-та и живущи-тѣ на неѭ да ся
поклонятъ на първый-тъ звѣрь, [ч]на кого-
13 то смьртоносна-та рана бѣ оздравѣла. И
[ш]правѣше знаменія голѣмы, [щ]щото напра-

[д] Гл. 9; 10, 19.
[е] Гл. 17; 18.
[ж] Дан. 8; 10.
[з] Ст. 2.
[и] Исх. 1; 16.
[і] Псал. 2; 9. Гл. 2; 27. 19; 15.
[к] Ст. 4.
[л] Гл. 11; 3.
[м] Дан. 10; 13, 21. 12; 1.
[н] Ст. 3. Гл. 20; 2.
[о] Лук. 10; 18. Іоан. 12; 31.
[п] Быт. 3; 1, 4. Гл. 20; 2.
[р] Гл. 20; 3.
[с] Гл. 9; 1.
[т] Гл. 11; 15. 19; 1.
[у] Іов. 1; 9. 2; 5. Зах. 3; 1.
[ф] Рим. 8; 33, 34, 37. 16; 20.
[х] Лук. 14; 26.
[ц] Псал. 96; 11. Иса. 49; 13. Гл. 18; 20.
[ч] Гл. 8; 13. 11; 10.
[ш] Гл. 10; 6.
[щ] Ст. 5.
[ъ] Исх. 19; 4.
[ы] Ст. 6.
[ь] Гл. 17; 3.
[ѣ] Дан. 7; 25. 12; 7.
[ю] Иса. 59; 19.
[я] Быт. 3; 15. Гл. 11; 7. 13; 7.
[ѫ] Гл. 14; 12.
[ѭ] 1 Кор. 2; 1. 1 Іоан. 5; 10. Гл. 1; 2, 9. 6; 9. 20; 4.

—

[а] Дан. 7; 2, 7.
[б] Гл. 12; 3. 17; 3, 9, 12.
[в] Дан. 7; 6.
[г] Дан. 7; 5.
[д] Дан. 7; 4.
[е] Гл. 12; 9.
[ж] Гл. 16; 10.
[з] Гл. 12; 4.
[и] Ст. 12; 14.
[і] Гл. 17; 8.
[к] Гл. 18; 18.
[л] Дан. 7; 8, 11, 25. 11; 36.
[м] Гл. 11; 2. 12; 6.
[н] Іоан. 1; 14. Кол. 2; 9.
[о] Дан. 7; 21. Гл. 11; 7. 12; 17.
[п] Гл. 11; 18. 17; 15.
[р] Исх. 32; 32. Дан. 12; 1. Фил. 4; 3. Гл. 3; 5. 20; 12, 15. 21; 27.
[с] Гл. 17; 8.
[т] Гл. 2; 7.
[у] Иса. 33; 1.
[ф] Быт. 9; 6. Мат. 26; 52.
[х] Гл. 14; 12.
[ц] Гл. 11; 7.
[ч] Ст. 3.
[ш] Втор. 13; 1, 2, 3. Мат. 24; 24. 2 Сол. 2; 9. Гл. 16; 14.
[щ] 3 Цар. 18; 38. 4 Цар. 1; 10, 12.

ви и огнь да слѣзва отъ небе-то на зе-
14 мiѭ-тѫ прѣдъ человѣцы-тѣ. И [ъ]льстяше
живущы-тѣ на земiѭ-тѫ, [ы]поради знаме-
нiя-та които му ся дадохѫ да направи
прѣдъ звѣрь-тъ, и говорѣше на живущы-
тѣ по земiѭ-тѫ да направятъ образъ на
звѣрь-тъ, който имаше ранѫ-тѫ отъ ножъ,
15 [ь]и оживѣ. И даде му ся да даде духъ на
образъ-тъ звѣровъ, така щото да продума
образъ-тъ звѣровъ, и [ѣ]да стори щото които
ся не поклонятъ на звѣровый-тъ образъ,
16 да бѫдѫтъ убити. И струваше всичкы-тѣ,
малкы и голѣмы, и богаты и сиромасы,
и свободны и рабы, [ю]да прiимѫтъ бѣлѣгъ
на деснѫ-тѫ си рѫкѫ, или на чела-та си;
17 И да не може никой да купи или да про-
даде, освѣнь който има бѣлѣгъ-тъ, или [я]и-
ме-то звѣрово, или [ѫ]число-то на негово-
18 то име. [ѭ]Тука е мудрость-та; който има
умъ нека смѣтне [а]число-то на звѣрь-тъ,
[б]защото е число на человѣкъ, и число-то
му е шестстотинъ и шестдесеть и шесть.

ГЛАВА 14.

1 И видѣхъ, и ето [а]Агне стоеше на горѫ-
тѫ Сiонъ, и съ него [б]сто и четыридесеть
и четыри тысящы, [в]които имахѫ име-то
на неговый-тъ Отецъ написано на чела-та
2 си. И чухъ гласъ отъ небе-то [г]като гласъ
на много воды, и като гласъ на гръмъ
голѣмъ; и чухъ гласъ на [д]свирцы, които
3 свирѣхѫ съ киөары-тѣ си. [е]И пѣехѫ като
новѫ пѣснь прѣдъ прѣстолъ-тъ, и прѣдъ
четыри-тѣ животны и старцы-тѣ; и никой
не можаше да научи пѣснь-тѫ, [ж]тъкмо
сто-тѣ и четыридесеть и четыри тысящи
4 искупены-тѣ отъ земiѭ-тѫ. Тѣ сѫ които
ся не осквърнихѫ съсъ жены; [з]защото
дѣвственници сѫ; тѣ сѫ [и]които слѣду-
ватъ Агне-то кѫдѣто и да иде; [і]тѣ сѫ
искупени отъ человѣцы-тѣ, [к]начаткы Богу
5 и на Агне-то; И [л]въ уста-та имъ льсть
не ся намѣри; защото [м]сѫ непорочни
прѣдъ прѣстолъ-тъ Божiй.
6 И видѣхъ другъ ангелъ че [н]летѣше по-
срѣдъ небе-то [о]който имаше вѣчно-то бла-
говѣстiе, да проповѣда на живущы-тѣ по
земiѭ-тѫ и [п]на всяко колѣно и племе и
7 языкъ и народъ, И казуваше съ гласъ го-
лѣмъ: [р]Убойте ся отъ Бога, и въздайте
нему славѫ, защото дойде часъ-тъ на не-
говый-тъ сѫдъ; и [с]поклонѣте ся тому
който е направилъ небе-то и земiѭ-тѫ и
море-то и изворы-тѣ на воды-тѣ.
8 И другъ ангелъ идѣше вслѣдъ *него* и ка-
зуваше: [т]Паднѫ, паднѫ Вавилонъ, [у]градъ-
тъ голѣмый, защото отъ вино-то на ярость-
тѫ на свое-то блудодѣянiе напои всичкы-
9 тѣ народы. И третiй ангелъ идѣше вслѣдъ
тѣхъ, и казуваше съ гласъ голѣмъ: [ф]Който
ся кланя на звѣрь-тъ и на образъ-тъ не-
говъ, и зема бѣлѣгъ на чело-то си или на
10 рѫкѫ-тѫ си, [х]Той ще пiе отъ вино-то на
Божiѭ-тѫ ярость, [ц]налѣяно-то чисто [ч]въ
чашѫ-тѫ на гнѣвъ-тъ му; и [ш]ще бѫде
мѫченъ [щ]съ огнь и съсъ жупелъ прѣдъ
11 святы-тѣ ангелы и прѣдъ Агне-то. [ъ]И дымъ-
тъ на тѣхно-то мѫченiе възлѣзува во вѣ-
кы вѣковъ, и нѣматъ отдъхнуванiе ни
день ни нощь тѣзи които ся кланятъ на
звѣрь-тъ и на образъ-тъ неговъ, и който
12 прiима бѣлѣгъ-тъ на негово-то име. [ы]Ту-
ка е търпѣнiе-то на святыи-тѣ; [ь]тука сѫ
тѣзи които пазятъ заповѣди-тѣ Божiи и
вѣрѫ-тѫ Iисусовѫ.
13 И чухъ гласъ отъ небе-то който ми казу-
ваше: Пиши: [ѣ]Блажени мъртви-тѣ [ю]които
умиратъ отъ нынѣ въ Господа. Ей, казува
Духъ-тъ, [я]да си починѫтъ отъ трудове-тѣ
си, и дѣла-та имъ ходятъ вслѣдъ тѣхъ.
14 И видѣхъ, и ето облакъ бѣлъ, и на о-
блакъ-тъ сѣдѣше единъ [ѫ]подобенъ Сыну
человѣческому, и [ѭ]имаше на главѫ-тѫ
си златенъ вѣнецъ, и въ рѫкѫ-тѫ си
15 сърпъ остръ. И [а]другъ ангелъ излѣзе изъ
храмъ-тъ, и выкаше съ голѣмъ гласъ на
тогози, който сѣдѣше на облакъ-тъ: [б]Про-
стри сърпъ-тъ си и жьнй; защото дойде
ти часъ-тъ да жьнешь, [в]понеже изсъхнѫ
16 жетва-та земна. И онзи който сѣдѣше на
облакъ-тъ, положи сърпъ-тъ си на земiѭ-
тѫ, и пожьнѫта бы земя-та.
17 И другъ ангелъ излѣзе изъ храмъ-тъ
който е на небе-то, и държеше и той
18 сърпъ остръ. И другъ ангелъ излѣзе изъ
олтарь-тъ, който [г]имаше власть надъ огнь-
тъ, и извыка съ выкъ голѣмъ на тогози
който имаше острый-тъ сърпъ, и рече:
[д]Простри острый-тъ си сърпъ, и обери
гроздове-тѣ на земно-то лозiе, защото у-
19 зрѣя вече гроздiе-то му. И положи ан-
гелъ-тъ сърпъ-тъ си на земiѭ-тѫ, и обра
лозiе-то земно, и хвърли *обрано-то* [е]въ го-

ъ Гл. 12; 9. 19; 20.
ы 2 Сол. 2; 9, 10.
ь 4 Цар 20; 7.
ѣ Гл. 16; 2. 19; 20. 20; 4.
ю Гл. 14; 9. 19; 20. 20; 4.
я Гл. 14; 11.
ѫ Гл. 15; 2.
ѭ Гл. 17; 9.
а Гл. 15; 2.
б Гл. 21; 17.

—

а Гл. 5; 6.
б Гл. 7; 4.
в Гл. 7; 3. 13; 16.
г Гл. 1; 15. 19; 6.
д Гл. 5; 8.
е Гл. 5; 9. 15; 3.
ж Ст. 1.
з 2 Кор. 11; 2.
и Гл. 3; 4. 7; 15, 17. 17; 14.
і Гл. 5; 9.
к Iак. 1; 18.
л Псал. 32; 2. Соф. 3; 13.
м Ефес. 5; 27. Iуд. 24.
н Гл. 8; 13.
о Ефес. 3; 9, 10, 11. Тит. 1; 2.
п Гл. 13; 7.
р Гл. 11; 18. 15; 4.
с Неем. 9; 6. Псал. 33; 6. 124; 8; 146; 5, 6. Дѣян. 14; 15. 17; 24.
т Иса. 21; 9. Iер. 51; 8. Гл. 18; 2.
у Iер. 51; 7. Гл. 11; 8. 16; 19. 17; 2, 5. 18; 3, 10, 18, 21. 19; 2.
ф Гл. 13; 14, 15, 16.
х Псал. 75; 8. Иса. 51; 17. Iер. 25; 15.
ц Гл. 18; 6.
ч Гл. 16; 19.
ш Гл. 20; 10.
щ Гл. 19; 20.
ъ Иса. 34; 10. Гл. 19; 3.
ы Гл. 13; 10.
ь Гл. 12; 17.
ѣ Екк. 4; 1, 2. Гл. 20; 6.
ю 1 Кор. 15; 18. 1 Сол. 4; 16.
я 2 Сол. 1; 7. Евр. 4; 9, 10. Гл. 6; 11.
ѫ Iез. 1; 26. Дан. 7; 13. Гл. 1; 13.
ѭ Гл. 6; 2.
а Гл. 16; 17.
б Iоил. 3; 13. Мат. 13; 39.
в Iер. 51; 33. Гл. 13; 12.
г Гл. 16; 8.
д Iоил. 3; 13.
е Гл. 19; 15.

лѣмый-тъ жлебъ на Божіѭ-тѫ ярость.
20 И [ж]истѫпканъ бы жлебъ-тъ [з]вънъ отъ
градъ-тъ, и потече кръвь изъ жлебъ-тъ
дори [и]до узды-тѣ на коніе-тѣ, въ разстоя-
ніе на тысящѫ и шестстотинъ стадіи.

ГЛАВА 15.

1 И [а]видѣхъ друго знаменіе на небе-то
голѣмо и чудно, седмь [б]ангелы, които дър-
жехѫ седмь-тѣ послѣдни язвы, [в]защото
2 въ тѣхъ ся свърши Божія-та ярость. И
[г]видѣхъ като море стъклено [д]размѣсено
съ огнь; и тѣзи които бѣхѫ побѣдили
звѣрь-тъ, и образъ-тъ неговъ, и [е]бѣлѣгъ-
тъ неговъ, и число-то на негово-то име
че стоехѫ на стъклено-то море, и [ж]дър-
3 жехѫ киѳары Божіи, [з]И пѣехѫ пѣснь-тѫ
на Моисея Божій-тъ рабъ и пѣснь-тѫ на
Агне-то, и казузахѫ: [и]Великы и чудны
сѫ твои-тѣ дѣла, Господи Боже Вседър-
жителю; [і]праведны и истинны сѫ твои-
4 тѣ пѫтища, Царю на святыи-тѣ. [к]Кой нѣ-
ма да ся убои отъ тебе, Господи, и да
прослави твое-то име? защото само ты си
святъ; [л]защото вси-тѣ племена ще дой-
дѫтъ и ще ся поклонятъ прѣдъ тебе, за-
щото ся явихѫ твои-тѣ праведны сѫдбы.
5 И слѣдъ това видѣхъ, и ето на небе-то ся
[м]отвори храмъ-тъ на скиніѭ-тѫ на сви-
6 дѣтелство-то; И [н]излѣзохѫ изъ храмъ-тъ
седмь-тѣ ангели, които държехѫ седмь-тѣ
язвы, [о]облѣчени въ чисты и свѣтлы ленены
дрехы, и прѣпасани прѣзъ грѫды-тѣ съсъ
7 златны поясы. И [п]едно отъ четыри-тѣ жи-
вотны даде на седмь-тѣ ангелы седмь зла-
тны чашы, пълны съ ярость [р]отъ Бога
8 живущаго въ вѣкы вѣковъ. И [с]напълни ся
храмъ-тъ съ дымъ [т]отъ славѫ-тѫ Божіѭ,
и отъ силѫ-тѫ неговѫ; и никой не можа-
ше да влѣзе въ храмъ-тъ, доклѣ ся не свър-
шатъ седмь-тѣ язвы на седмь-тѣ ангелы.

ГЛАВА 16.

1 И чухъ изъ храмъ-тъ гласъ голѣмъ кой-
то казуваше [а]на седмь-тѣ ангелы: Идѣте
та излѣйте на земіѭ-тѫ чашы-тѣ [б]на Бо-
жіѭ-тѫ ярость.
2 И отиде първый-тъ та излѣ чашѫ-тѫ
си [в]на земіѭ-тѫ, и [г]станѫ струпъ зълъ
и лютъ на онѣзи человѣцы [д]които имахѫ
бѣлѣгъ-тъ на звѣрь-тъ, и на онѣзи [е]които
ся кланяхѫ на неговый-тъ образъ.
3 И вторый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си
[ж]въ море-то, [з]и станѫ кръвь както на мър-
твецъ, [и]и всяка жива душа въ море-то умрѣ.
4 И третій-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си
[і]въ рѣкы-тѣ и въ изворы-тѣ водны, [к]и
5 станѫхѫ кръвь. И чухъ ангелъ-тъ на во-
ды-тѣ че казуваше: [л]Праведенъ си, Го-
споди, [м]който си, и който си былъ, и кой-
то си святъ, защото си това отсѫдилъ.
6 Понеже [н]кръвь на [о]святыи и на пророцы
пролѣхѫ, [п]и кръвь имъ си далъ да піѭтъ;
7 защото сѫ достойни *за това.* И чухъ другъ
ангелъ отъ олтарь-тъ че казуваше: Ей, [р]Го-
споди Боже Вседържителю, [с]истинны и
праведны сѫ твои-тѣ сѫдбы.
8 И четвъртый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ
[т]си на слънце-то, [у]и даде му ся да жеже
9 человѣцы-тѣ съ огнь. И опекохѫ ся че-
ловѣци-тѣ отъ голѣмѫ жегѫ, [ф]и поху-
лихѫ име-то на Бога, който има власть
надъ тѣзи язвы; [х]и не ся покаяхѫ [ц]да
въздадѫтъ славѫ нему.
10 И петый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си
[ч]върхъ прѣстолъ-тъ на звѣрь-тъ; [ш]и станѫ
царство-то му потъмнѣло; и [щ]дъвчахѫ язы-
11 цы-тѣ си отъ болѣжъ; [ъ]И похулихѫ Бога
небеснаго за болѣжы-тѣ си и [ы]за струпы-
тѣ си, [ь]и не ся покаяхѫ отъ дѣла-та си.
12 И шестый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си
[ѣ]върхъ голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ; [ю]и
прѣсъхнѫ вода-та ѝ, [я]за да ся приготви
пѫть-тъ на царіе-тѣ които сѫ отъ истокъ
13 на слънце-то. И видѣхъ [ѫ]три нечисты ду-
хове подобны на жабы, *и тѣ излѣзвахѫ*
[ѭ]изъ уста-та на змѣй-тъ, и изъ уста-та
на звѣрь-тъ, и [а]изъ уста-та на лъжовный-
14 тъ пророкъ; Защото [б]сѫ духове бѣсов-
скы, които [в]правятъ знаменія, и които
ходятъ при царіе-тѣ на земіѭ-тѫ [г]и на
всичкѫ вселеннѫѭ, да гы съберѫтъ [д]за
бой-тъ въ голѣмый-тъ онзи день на Бога
15 Вседържителя. ([е]Ето идѫ както крадецъ.
Блаженъ който бди, и варди дрехы-тѣ си,
[ж]да не ходи голъ, да гледатъ срамотѫ-тѫ

ж Иса. 63; 3. Плач. 1; 15.
з Евр. 13; 12. Гл. 11; 8.
и Гл. 19; 14.

—

а Гл. 12; 1; 3.
б Гл. 16; 1. 21; 9.
в Гл. 14; 10.
г Гл. 4; 6. 21; 18.
д Мат. 3; 11.
е Гл. 13; 15, 16, 17.
ж Гл. 5; 8. 14; 2.
з Исх. 15; 1. Втор. 31; 30. Гл. 14; 3.
и Втор. 32; 4. Псал. 111; 2. 139; 14.
і Псал. 145; 17. Осія 14; 9. Гл. 16; 7.
к Исх. 15; 14, 15, 16. Іер. 10; 7.
л Иса. 66; 23.
м Гл. 11; 19. Вижь и Числ. 1; 50.
н Ст. 1.
о Исх. 28; 6, 8. Іез. 44; 17, 18. Гл. 1; 13.
п Гл. 4; 6.
р 1 Сол. 1; 9. Гл. 4; 9. 10; 6.
с Исх. 40; 34. 3 Цар. 8; 10. 2 Лѣт. 5; 14. Иса. 6; 4.
т 2 Сол. 1; 9.

—

а Гл. 15; 1.
б Гл. 14; 10. 15; 7.
в Гл. 8; 7.
г Исх. 9; 9, 10, 11.
д Гл. 13; 16, 17.
е Гл. 13; 14.
ж Гл. 8; 8.
з Исх. 7; 17, 20.
и Гл. 8; 9.
і Гл. 8; 10.
к Исх. 7; 20.
л Гл. 15; 3.
м Гл. 1; 4, 8. 4; 8. 11; 17.
н Мат. 23; 34, 35. Гл. 13; 15.
о Гл. 11; 18. 18; 20.
п Иса. 49; 26.
р Гл. 15; 3.
с Гл. 13; 10. 14; 10. 19; 2.
т Гл. 8; 12.
у Гл. 9; 17, 18. 14; 18.
ф Ст. 11, 21.
х Дан. 5; 22, 23. Гл. 9; 20.
ц Гл. 11; 13. 14; 7.
ч Гл. 13; 2.
ш Гл. 9; 2.
щ Гл. 11; 10.
ъ Ст. 9; 21.
ы Ст. 2.
ь Ст. 9.
ѣ Гл. 9; 14.
ю Вижь Іер. 50; 38. 51; 36.
я Иса. 41; 2, 25.
ѫ 1 Іоан. 4; 1, 2, 3.
ѭ Гл. 12; 3, 9.
а Гл. 19; 20. 20; 10.
б 1 Тим. 4; 1. Іак. 3; 15.
в 2 Сол. 2; 9. Гл. 13; 13, 14. 19; 20.
г Лук. 2; 1.
д Гл. 17; 14. 19; 19. 20; 8.
е Мат. 24; 43. 1 Сол. 5; 2. 2 Пет. 3; 10. Гл. 3; 3.
ж 2 Кор. 5; 3. Гл. 3; 4, 18.

16 му.) [з]И събра гы на мѣсто-то нарицаемо
по Еврейскы Армагеддонъ.
17 И седмый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си
на въздухъ-тъ, и излѣзе гласъ голѣмъ
изъ храмъ-тъ небесенъ, отъ прѣстолъ-тъ,
18 който казуваше: [и]Свърши ся. И [і]быдохѫ
гласове и грьмове и свѣткавицы, и ста-
нѫ [к]трусъ голѣмъ, [л]какъвто не е былъ
отъ какъ сѫществуватъ человѣци-тѣ на
земѭ-тѫ, такъвъ трусъ, толкозь голѣмъ.
19 И [м]раздѣли ся великый-тъ градъ на три
части, и градове-тѣ языческы паднѫхѫ.
И великый [н]Вавилонъ ся поменѫ прѣдъ
Бога, [о]да му даде чашѫ-тѫ на вино-то
20 отъ ярость-тѫ на гнѣвъ-тъ си. И [п]всякой
островъ исчезнѫ, и планины-тѣ ся не на-
21 мѣрихѫ. И [р]градъ голѣмъ до единъ та-
лантъ *тежъкъ* падаше отъ небе-то върхъ
человѣцы-тѣ; и [с]похулихѫ человѣци-тѣ
Бога [т]зарадъ язвѫ-тѫ на градъ-тъ, защо-
то язва-та отъ него бѣ много голѣма.

ГЛАВА 17.

1 И дойде [а]единъ отъ седмь-тѣ ангелы,
които държехѫ седмь-тѣ чашы, та пого-
вори съ мене и рече ми: Ела, [б]ще ти по-
кажѫ сѫдбѫ-тѫ [в]на голѣмѫ-тѫ блудни-
2 цѫ, [г]която сѣди на много-то воды; [д]Съ
коѭто блудствувахѫ царіе-тѣ земни, [е]и
опихѫ ся жители-тѣ на земѭ-тѫ отъ ви-
3 но-то на нейно-то блудодѣяніе. И заведе
мя духомъ [ж]въ пустынѭ; и видѣхъ же-
нѫ сѣдящѫ [з]на червенъ звѣрь, пълнъ съ
богохулны [и]имена, [і]който имаше седмь
4 главы [к]и десеть рога. И жена-та [л]бѣ облѣ-
чена въ багрѣницѫ и въ червено, и [м]по-
златена съсъ злато и драгоцѣнны каменіе
и съ бисеры, и [н]имаше въ рѫкѫ-тѫ си
златнѫ чашѫ, [о]пълнѫ съ мьрсоты и не-
5 чистоты отъ нейно-то блудодѣяніе. И на
чело-то ѝ *имаше* написано име: [п]„Тайна;
Вавилонъ [р]великый, [с]майка на блудни-
6 цы-тѣ и на гнусоты-тѣ земны.“ И видѣхъ
[т]женѫ-тѫ като ся опиваше [у]отъ кръвь-
тѫ на святыи-тѣ и отъ кръвь-тѫ [ф]на му-
ченицы-тѣ Іисусовы; и като ѭ видѣхъ
7 почудихъ ся съ голѣмо почудваніе. И ре-
че ми ангелъ-тъ: Защо ся почуди? азъ
ще ти кажѫ тайнѫ-тѫ на женѫ-тѫ, и
на звѣрь-тъ който ѭ носи, и който има
8 седмь-тѣ главы и десеть-тѣ рога. Звѣрь-тъ
когото си видѣлъ бѣше, и нѣма го; и [х]ще
възлѣзе изъ безднѫ-тѫ, и [ц]отиде въ по-
гыбель; и [ч]ще ся почудятъ жители-тѣ на
земѭ-тѫ, [ш]на които имена-та не сѫ на-
писаны въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ отъ
създаніе міра, кога видятъ звѣрь-тъ който
9 бѣше, и го нѣма *вече*, ако и да го има. [щ]Тука
е умъ-тъ който има мудрость: [ъ]Седмь-тѣ
главы сѫ седмь горы, дѣто жена-та сѣди
10 на тѣхъ; И седмь царіе има: петь-тѣ па-
днѫхѫ, и единый-тъ стои, другый-тъ не е
дошелъ още, и кога дойде, малко трѣбува
11 да постои. И звѣрь-тъ който бѣше, и го
нѣма, и той е осмый-тъ, и отъ седмь-тѣ е,
12 [ы]и отхожда въ погыбель. И [ь]десеть-тѣ ро-
га, които видѣ ты, десеть царіе сѫ които
още не сѫ пріели царство, но за единъ часъ
пріематъ власть като царіе съсъ звѣрь-тъ.
13 Тѣ сѫ единомысленни, и ще прѣдадѫтъ
на звѣрь-тъ силѫ-тѫ *си* и власть-тѫ си.
14 [ѣ]Тѣ ще ся біѭтъ съ Агне-то, и Агне-то
ще гы побѣди, [ю]защото е Господь на го-
сподари-тѣ и Царь на царіе-тѣ; [я]и които
сѫ съ него званни сѫ и избранни и вѣрни.
15 И казува ми: [ж]Воды-тѣ които си видѣлъ,
дѣто сѣди блудница-та, тѣ [ѭ]сѫ народи и
16 людіе и племена и языци. И десеть-тѣ
рога, които си видѣлъ на звѣрь-тъ, [а]тѣ
ще възненавидятъ блудницѫ-тѫ, и ще ѭ
направятъ пустѫ [б]и голѫ, и плъть-тѫ ѝ
ще поядѫтъ, [в]и неѭ ще изгорятъ въ огнь.
17 [г]Защото Богъ тури въ сърдца-та имъ да
сторятъ неговѫ-тѫ волѭ и да дѣйству-
ватъ единомысленно, и да дадѫтъ цар-
ство-то си на звѣрь-тъ, [д]доклѣ ся сбѫ-
18 дѫтъ Божіи-тѣ думы. И жена-та коѭто
си видѣлъ, е [е]голѣмый-тъ градъ, [ж]който
царува надъ земны-тѣ царіе.

ГЛАВА 18.

1 И [а]слѣдъ това видѣхъ че слазѣше отъ не-
бе-то ангелъ, който имаше власть голѣмѫ:
и [б]земя-та ся просвѣти отъ неговѫ-тѫ сла-
2 вѫ. И извыка силно, съ гласъ голѣмъ и
казуваше: [в]„Паднѫ, паднѫ Вавилонъ ве-
ликый, [г]и станѫ жилище на бѣсове-тѣ, [д]и
прибѣжище на всякой духъ нечистъ, и при-

з Гл. 19; 19.
и Гл. 21; 6.
і Гл. 4; 5. 8; 5. 11; 19.
к Гл. 11; 13.
л Дан. 12; 1.
м Гл. 14; 8. 17; 18.
н Гл. 18; 5.
о Иса. 51; 17, 22. Іер. 25; 15, 16. Гл. 14; 10.
п Гл. 6; 14.
р Гл. 11; 19.
с Ст. 9; 11.
т Исх. 9; 23, 24, 25.

—

а Гл. 21; 9.
б Гл. 16; 19. 18; 16, 17, 19.
в Наум. 3; 4. Гл. 19; 2.
г Іер. 51; 13. Ст. 15.
д Гл. 18; 3.
е Іер. 51; 7. Гл. 14; 8. 18; 3.
ж Гл. 12; 6, 14.
з Гл. 12; 3.
и Гл. 13; 1.
і Ст. 9.
к Ст. 12.
л Гл. 18; 12, 16.
м Дан. 11; 38.
н Іер. 51; 7. Гл. 18; 6.
о Гл. 14; 8.
п 2 Сол. 2; 7.
р Гл. 11; 8. 14; 8. 16; 19. 18; 2, 10, 21.
с Гл. 18; 9. 19; 2.
т Гл. 18; 24.
у Гл. 13; 15. 16; 6.
ф Гл. 6; 9, 10. 12; 11.
х Гл. 11; 7. 13; 1.
ц Гл. 13; 10. Ст. 11.
ч Гл. 13; 3.
ш Гл. 13; 8.
щ Гл. 13; 18.
ъ Гл. 13; 1.
ы Ст. 8.
ь Дан. 7; 20. Зах. 1; 18, 19, 21. Гл. 13; 1.
ѣ Гл. 16; 14. 19; 19.
ю Втор. 10; 17. 1 Тим. 6; 15. Гл. 19; 16.
я Іер. 50; 44, 45. Гл. 14; 4.
ж Иса. 8; 7. Ст. 1.
ѭ Гл. 13; 7.
а Іер. 50; 41, 42. Гл. 16; 12.
б Іез. 16; 37 до 44. Гл. 18; 16.
в Гл. 18; 8.
г 2 Сол. 2; 11.
д Гл. 10; 7.
е Гл. 16; 19.
ж Гл. 12; 4.

—

а Гл. 17; 1.
б Іез. 43; 2.
в Иса. 13; 19-21; 9. Іер. 51; 8. Гл. 14; 8.
г Иса. 13; 21. 34; 14. Іер. 50; 39. 51; 37.
д Иса. 14; 23. 34; 11. Мар. 5; 2, 3.

бѣжище на всякѫ нечистѫ и омразнѫ пти-
3 цѫ; Защото всичкы-тѣ народи пихѫ [е]отъ
вино-то на ярость-тѫ на нейно-то блудо-
дѣяніе, и царіе-тѣ земни блудствовахѫ съ
неѭ; [ж]и търговци-тѣ земни ся обогати-
хѫ отъ безмѣрнѫ-тѫ нейнѫ раскошь.
4 И чухъ другъ гласъ отъ небе-то, който
казуваше: [з]Излѣзте изъ неѭ, людіе мои,
да не станете участници на грѣхове-тѣ ѝ,
5 и да не пріемете отъ язвы-тѣ ѝ. [и]Защото
грѣхове-тѣ ѝ стигнѫхѫ до небе-то, [і]и спо-
6 менѫ Богъ нейны-тѣ неправды. [к]Въздайте
ѝ, както и тя въздаде вамъ, и удвойте ѝ
двойно споредъ дѣла-та ѝ; [л]съ чашѫ-тѫ
съ коѭто е черпала, [м]двойно ѭ почерпѣ-
7 те. [н]Колкото е прославила себе си и е ра-
скошествувала, толкозь мѫкы и скърбь
ѝ дайте; защото казува въ сърдце-то си:
[о]Сѣдѭ царица, и вдовица не сьмь и скърбь
8 нѣма да видѭ. За това [п]въ единъ день
ще дойдѫтъ язвы-тѣ ѝ, смърть и скърбь
и гладъ; и [р]ще изгори на огнь; защото
[с]крѣпъкъ е Господь Богъ който ѭ сѫди.
9 И [т]ще въсплачѫтъ за неѭ и ще пожа-
лѣѭтъ за неѭ [у]царіе-тѣ земни, които сѫ
блудствували и раскошествували съ неѭ,
[ф]кога видятъ дымъ-тъ на изгаряніе-то ѝ.
10 Отъ далечь ще стоятъ поради страхъ-тъ
на мѫкы-тѣ ѝ, и ще казуватъ: [х]Горко,
горко, *тебѣ*, граде великый, Вавилоне, гра-
де крѣпкый, [ц]че въ единъ часъ дойде сѫд-
11 ба-та ти. [ч]И търговци-тѣ земни плачѫтъ и
жалѣѭтъ за неѭ, защото никой не купу-
12 ва вече стокы-тѣ имъ, [ш]Стокы отъ злато
и сребро, и драгоцѣнны каменіе и бисеры,
и виссонъ, и багрѣницѫ, и копринѫ, и чер-
веницѫ; и всяко дърво благовонно, и вся-
кой съсѫдъ отъ слоновы кости, и всякой
съсѫдъ отъ скѫпоцѣнно дърво и отъ мѣдь
13 и отъ желѣзо и отъ мраморъ, И корицѫ,
и темянъ, и миро, и ливанъ, и вино, и ма-
сло, и семидалъ, и пшеницѫ, и добытъцы,
и овцы, и коніе, и колесницы, и тѣлеса, [щ]и
14 душы человѣческы. И овощія-та каквыто
гы душа-та ти желаеше отидохѫ отъ тебе
и всичко тлъсто и свѣтло отиде отъ тебе,
15 и нѣма вече да гы намѣришь. [ъ]Търговци-
тѣ на тѣзи нѣща, които ся изобогатихѫ
отъ неѭ, ще ся спрѫтъ издалечь поради
страхъ-тъ на мѫкы-тѣ ѝ, ще плачѫтъ и
16 ще жалѣѭтъ, И ще думатъ: Горко, горко,
граде великый [ы]облѣченный съ виссонъ, и
багрѣницѫ и червеницѫ, и украсенъ съсъ
злато и драгоцѣнны каменіе и бисеры;
17 [ь]Защото въ единъ часъ запустѣ толкова
богатство. И [ѣ]всякой корабоначалникъ, и
всичко-то множество въ корабы-тѣ, и ко-
рабери-тѣ, и колкото търгуватъ по море,
18 спрѣхѫ ся издалечь, [ю]И выкахѫ, като ви-
дѣхѫ дымъ-тъ на неговъ-тъ пожаръ, и ду-
махѫ: [я]Кой *градъ* бы подобенъ на градъ-тъ
19 голѣмый? [ѫ]И посыпахѫ пърсть на главы-
тѣ си, и выкахѫ та плачѣхѫ, и жалѣяхѫ
и думахѫ: Горко, горко, градъ-тъ вели-
кый, въ който ся обогатихѫ отъ неговы-
тѣ драгоцѣнности всичкы които иматъ ко-
раби въ море-то; [ѭ]защото въ единъ часъ
20 запустѣ. [а]Весели ся за него небе, и *вы*
святіи апостоли и пророци, [б]защото от-
сѫди Богъ сѫдъ-тъ ви надъ него.
21 И единъ силенъ ангелъ зѣ единъ камыкъ
голѣмъ като воденичень, та *го* хвърли въ
море-то, и рече: [в]Така съсъ стремленіе ще
бѫде хвърленъ Вавилонъ градъ великый,
22 [г]и нѣма да ся намѣри вече. [д]И гласъ отъ
онѣзи които свирѣхѫ съ киѳарѫ, и отъ
пѣвцы, и отъ свирцы, и отъ трѫбители
нѣма да ся чуе вече въ тебе; и всякой
художникъ отъ всяко художество нѣма
да ся намѣри вече въ тебе; и шумъ отъ
воденицѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе;
23 [е]И видѣлина отъ свѣтило нѣма да свѣти
вече въ тебе, [ж]и гласъ отъ младоженецъ и
отъ невѣстѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе;
[з]защото търговци-тѣ ти бѣхѫ голѣмци-тѣ
на земѭ-тѫ, [и]защото быхѫ прѣльстени съ
24 твое-то чародѣяніе вси-тѣ народи. И [і]въ не-
го ся намѣри кръвь отъ пророцы и отъ свя-
тыи, и [к]отъ всичкы-тѣ закланы на земѭ-тѫ.

ГЛАВА 19.

1 И слѣдъ това [а]чухъ като гласъ голѣмъ
отъ много народъ на небе-то, който казу-
ваше: Аллилуія; [б]спасеніе, и слава, и по-
честь, и сила *подобае* Господу Богу наше-
2 му; Защото [в]истинны и праведны сѫ не-
говы-тѣ сѫдбы, защото осѫди великѫ-тѫ
блудницѫ, която растли земѭ-тѫ съ блу-
додѣяніе-то си, и [г]отмьсти отъ рѫкѫ-тѫ
3 ѝ кръвь-тѫ на свои-тѣ рабы. И вторый
пѫть рекохѫ: Аллилуія. И [д]дымъ-тъ ѝ въз-
4 лѣзува во вѣкы вѣковъ. И [е]паднѫхѫ два-
десеть-тѣ и четыри старци, и четыри-тѣ

е Гл. 14; 8. 17; 2.
ж Иса. 47; 15. Ст. 11, 15.
з Иса. 48; 20. 52; 11. Іер. 50; 8. 51; 6, 45. 2 Кор. 6; 17.
и Быт. 18; 20, 21. Іер. 51; 9. Іона. 1; 2.
і Гл. 16; 19.
к Псал. 137; 8. Іер. 50; 15. 29. 51; 24, 49. 2 Тим. 4; 14. Гл. 13; 10.
л Гл. 14; 10.
м Гл. 16; 19.
н Іез. 28; 2 и дрг.
о Иса. 47; 7, 8. Соф. 2; 15.
п Иса. 47; 9. Ст. 10.
р Гл. 17; 16.
с Іер. 50; 34. Гл. 11; 17.
т Іер. 50; 46.
у Іез. 26; 16, 17. Гл. 17; 2 Ст. 3.
ф Ст. 18. Гл. 19; 3.
х Иса. 21; 9. Гл. 14; 8.
ц Ст. 17; 19.
ч Іез. 27; 27 до 36. Ст. 3.
ш Гл. 17; 4.
щ Іез. 27; 13.
ъ Ст. 3; 11.
ы Гл. 17; 4.
ь Ст. 10.
ѣ Иса. 23; 14. Іез. 27; 29.
ю Іез. 27; 30, 31. Ст. 9.
я Гл. 13; 4.
ѫ Іис. Нав. 7; 6. 1 Цар. 4; 12. Іов. 2; 12, Іез. 27; 30.
ѭ Ст. 8.
а Иса. 44; 23. 49; 13. Іер. 51; 48.
б Лук. 11; 49, 50. Гл. 19; 2.
в Іер. 51; 64.
г Гл. 12; 8. 16; 20.
д Иса. 24; 8. Іер. 7; 34. 16; 9. 25; 10. Іез. 26; 13.
е Іер. 25; 10.
ж Іер. 7; 34. 16; 9. 25; 10. 33; 11.
з Иса. 23; 8.
и 4 Цар. 9; 22. Наум. 3: 4. Гл. 17; 2, 5.
і Гл. 17; 6.
к Іер. 51; 49.

—

а Гл. 11; 15.
б Гл. 4; 11. 7; 10, 12. 12; 10.
в Гл. 15; 3. 16; 7.
г Втор. 32; 43. Гл. 6; 10. 18; 20.
д Иса. 34; 10. Гл. 14; 11. 18 9, 18.
е Гл. 4; 4, 6, 10. 5; 14.

животны, и поклонихѫ ся Богу сѣдящему
на прѣстолъ-тъ, и казувахѫ: [ж]Аминь; ал-
5 лилуія. И излѣзе отъ прѣстолъ-тъ гласъ
който казуваше: [з]Хвалѣте Бога нашего,
всичкы раби негови, и вы които му ся
6 боите, [и]и малкы и голѣми. [і]И чухъ като
гласъ отъ много народъ, и като гласъ отъ
много воды, и като гласъ отъ силны гръ-
межы, които казувахѫ: Аллилуія; [к]защото
7 ся въцари Господь Богъ Вседръжитель. Да
ся радувамы и да ся веселимъ, и да въз-
дадемъ нему славѫ; [л]защото дойде свад-
ба-та на Агне-то, и негова-та жена е при-
8 готвила себе си. И [м]даде ѝ ся да ся облѣ-
че съ виссонъ чистъ и свѣтлъ; [н]защото
виссонъ-тъ е оправданія-та на святыи-тѣ.
9 И казува ми: Напиши: [о]Блажени които сѫ
призвани на вечеріѭ-тѫ на свадбѫ-тѫ на
10 Агне-то. И казува ми: [п]Тѣзи сѫ истинны-
тѣ думы Божіи. [р]И паднѫхъ прѣдъ нозѣ-
тѣ му, да му ся поклонѭ; и рече ми:
[с]Внимай *да* не *сториш това*; азъ сьмъ съ-
служитель твой и отъ братія-та ти [т]кои-
то иматъ свидѣтелство-то Іисусово; по-
клони ся Богу; защото свидѣтелство-то
Іисусово е духъ-тъ на пророчество-то.
11 И [у]видѣхъ небе-то отворено, и ето [ф]конь
бѣлъ, и онзи който сѣдѣше на него нари-
чаше ся [х]Вѣренъ и Истиненъ, [ц]и съ прав-
12 дѫ сѫди и воинствува; А [ч]очи-тѣ му бѣ-
хѫ както пламыкъ огненный, и [ш]на гла-
вѫ-тѫ му короны много, и [щ]имаше име
написано, което никой не знаеше тъкмо
13 самъ той; И [ъ]облѣченъ *бѣше* въ дрехѫ о-
багрѣнѫ въ кръвь; и зовѣше ся име-то му
14 [ы]СЛОВО БОЖІЕ. [ь]И войскы-тѣ небесны
идѣхѫ вслѣдъ него на бѣлы коніе, [ѣ]облѣ-
15 чены въ виссонъ бѣлъ и чистъ. И [ю]изъ
уста-та му излѣзва сабя остра, да удря съ
неіѫ язычницы-тѣ; и [я]той ще гы упасе
съсъ жезлъ желѣзенъ; и [ѫ]той стѫпкува
жлебъ-тъ на вино-то на ярость-тѫ и на
16 гнѣвъ-тъ на Бога Вседръжителя, И [іѫ]на
дрехѫ-тѫ *си* и на бедро-то си имаше на-
писано име-то: [а]ЦАРЬ НА ЦАРІЕ-ТѢ И
ГОСПОДЬ НА ГОСПОДАРИ-ТѢ.
17 И видѣхъ едного ангела че стоеше въ
слънце-то; и извыка съ голѣмъ гласъ, и
казуваше [б]на всичкы-тѣ птицы що летятъ
по срѣдъ небе-то: [в]Елате, и събирайте ся
18 на вечеріѭ-тѫ на Бога великаго, [г]Да ядете
плъть-тѫ на царіе, и плъть-тѫ на тысящ-
ницы, и плъть-тѫ на юнацы и плъть-тѫ на
коніе и на тѣзи които сѣдятъ на тѣхъ, и
плъть-тѫ на всичкы свободны и робіе, и ма-
19 лы и голѣмы. [д]И видѣхъ звѣрь-тъ и царіе-тѣ
земны и войскы-тѣ имъ събраны, да напра-
вятъ бой съсъ сѣдящій-тъ на конь-тъ, и съ
20 негова-тѫ войскѫ. [е]И уловенъ бы звѣрь-
тъ и съ него лъжовный-тъ пророкъ, който
бѣ правилъ знаменія прѣдъ него, съ които
прѣльсти тѣзи които пріехѫ бѣлѣгъ-тъ отъ
звѣрь-тъ, [ж]и които ся поклонихѫ на него-
вый-тъ образъ: двама-та [з]живи быхѫ хвър-
лени въ езеро-то огненно [и]което гори съсъ
21 жупелъ. И останѫли-тѣ быдохѫ [і]убити съ
сабіѭ-тѫ на сѣдящій-тъ на конь-тъ, коя-
то излѣзуваше изъ уста-та му; и [к]всичкы-
тѣ птицы ся [л]насытихѫ отъ плъть-тѫ имъ.

ГЛАВА 20.

1 И видѣхъ че слѣзуваше отъ небе-то ан-
гелъ, [а]който имаше ключъ-тъ отъ безднѫ-
2 тѫ, и веригѫ голѣмѫ въ рѫкѫ-тѫ си. И
улови [б]змѣй-тъ, староврѣменнѫ-тѫ зміѭ,
който е Діаволъ и Сатана, и върза го за ты-
3 сящѫ години, И хвърли го въ безднѫ-тѫ,
и заключи го, [в]и запечата надъ него, [г]за да
не прѣльсти вече народы-тѣ, доклѣ ся свър-
шатъ тысяща-та години; и слѣдъ това трѣ-
бва да бѫде развързанъ за малко врѣме.
4 И [д]видѣхъ прѣстолы; и насѣдахѫ на тѣхъ,
[е]и даде ся тѣмъ сѫдба, и *видѣхъ* [ж]душы-тѣ
на закланы-тѣ за свидѣтелство-то Іисусово,
и за слово-то Божіе, и [з]които не ся покло-
нихѫ на звѣрь-тъ, [и]нито на образъ-тъ му,
и не пріехѫ бѣлѣгъ-тъ на чело-то си, и на
рѫкѫ-тѫ си, и живѣхѫ [і]и царовахѫ съ
5 Христа тысящѫ-тѫ години. А другы-тѣ
мъртви не оживѣхѫ доклѣ ся свършатъ ты-
6 сяща-та години. Това е първо-то въскръ-
сеніе. Блаженъ и святъ който има часть
въ първо-то въскръсеніе; надъ тѣхъ вто-
ра-та [к]смърть не ще има власть, но ще
бѫдѫтъ [л]священници Богу и Христу, [м]и
ще царуватъ съ него тысящѫ години.
7 И когато ся свършатъ тысяща-та години,
[н]ще бѫде развързанъ Сатана отъ тьмницѫ-
8 тѫ си, И ще излѣзе [о]да прѣльсти народы-
тѣ въ четыри-тѣ краища на земіѭ-тѫ, [п]Го-
га и Магога, [р]да гы събере на бой, на кои-

ж 1 Лѣт. 16; 36. Неем. 5; 13. 8; 6. Гл. 5; 14.
з Псал. 134; 1. 135; 1.
и Гл. 11; 18. 20; 12.
і Іез. 1; 24. 43; 2. Гл. 14; 2.
к Гл. 11; 15, 17. 12; 10. 21; 22.
л Мат. 22; 2. 25; 10. 2 Кор. 11; 2 Ефес. 5; 32. Гл. 21; 2, 9.
м Псал. 45; 13, 14. Іез. 16; 10. Гл. 3; 18.
н Псал. 132; 9.
о Мат. 22; 2, 3. Лук. 14; 15, 16.
п Гл. 21; 5. 22; 6.
р Гл. 22; 8.
с Дѣян. 10; 26. 14; 14, 15. Гл. 22; 9.
т 1 Іоан. 5; 10. Гл. 12; 17.
у Гл. 15; 5.
ф Гл. 6; 2.
х Гл. 3; 14.
ц Иса. 11; 4.
ч Гл. 1; 14. 2; 18.
ш Гл. 6; 2.
щ Гл. 2; 17. Ст. 16.
ъ Иса. 63; 2, 3.
ы Іоан. 1; 1. 1 Іоан. 5; 7.
ь Гл. 14; 20.
ѣ Мат. 28; 3. Гл. 4; 4. 7; 9.
ю Иса. 11; 4. 2 Сол. 2; 8. Гл. 1; 16. Ст. 21.
я Псал. 2; 9. Гл. 2; 27. 12; 5.
ѫ Иса. 63; 3. Гл. 14; 19, 20.
іѫ Ст. 12.
а Дан. 2; 47. 1 Тим. 6; 15.
Гл. 17; 14.
б Ст. 21.
в Іез. 39; 17.
г Іез. 39; 18, 20.
д Гл. 16; 16. 17; 13, 14.
е Гл. 16; 13, 14.
ж Гл. 13; 12, 15.
з Дан. 7; 11. Гл. 20; 10.
и Гл. 14; 10. 21; 8.
і Ст. 15.
к Ст. 17; 18.
л Гл. 17; 16.

—

а Гл. 1; 18. 9; 1.
б 2 Пет. 2; 4. Іуд. 6. Гл. 12; 9.
в Дан. 6; 17.
г Гл. 16; 14, 16. Ст. 8.
д Дан. 7; 9, 22, 27. Мат. 19; 28. Лук. 22; 30.
е 1 Кор. 6; 2, 3.
ж Гл. 6; 9.
з Гл. 13; 12.
и Гл. 13; 15, 16.
і Рим. 8; 17. 2 Тим. 2; 12. Гл. 5; 10.
к Гл. 2; 11. 21; 8.
л Иса. 61; 6. 1 Пет. 2; 9. Гл. 1; 6. 5; 10.
м Ст. 4.
н Ст. 2.
о Ст. 3, 10.
п Іез. 38; 2. 39; 1.
р Гл. 16; 14.

то число-то е както пѣсъкъ-тъ на море-то.
9 [с]И възлѣзохѫ по *всичкѫ-тѫ* ширинѫ на зе-
мѭ-тѫ, и обыколихѫ станъ-тъ на святыи-
тѣ; и възлюбленный-тъ градъ; и паднѫ огнь
10 отъ Бога изъ небе-то, та гы испояде. [т]И діа-
волъ-тъ който гы льстѣше хвърленъ бы въ
езеро-то огненно и жупелно, [у]дѣто е звѣрь-
тъ и лъжовный-тъ пророкъ; [ф]и ще бѫдѫтъ
мѫчени день и нощь во вѣкы вѣковъ.
11 И видѣхъ единъ бѣлъ прѣстолъ голѣмъ,
и тогози който сѣдѣше на него, отъ лице-
то на когото [х]побѣгнѫ земя-та и небе-то [ц]и
12 не ся намѣри мѣсто за тѣхъ. И видѣхъ мър-
твы-тѣ [ч]малы и голѣмы, че стоехѫ прѣдъ
Бога; [ш]и книгы-тѣ ся разгънѫхѫ; [щ]и дру-
га книга ся отвори, която е на животъ-тъ;
и сѫдени быхѫ мъртви-тѣ [ъ]споредъ дѣла-
13 та си отъ писано-то въ книгы-тѣ. И даде
море-то мъртвы-тѣ що бѣхѫ въ него; [ы]и
смърть-та и адъ дадохѫ мъртвы-тѣ що бѣ-
хѫ въ тѣхъ; [ь]и сѫдени быхѫ всякой спо-
14 редъ дѣла-та си. [ѣ]И смърть-та и адъ хвър-
15 лени быхѫ въ езеро-то огненно. [ю]Това е
втора-та смърть. И който не ся намѣри за-
писанъ въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ [я]хвър-
ленъ бы въ езеро-то огненно.

ГЛАВА 21.

1 И [а]видѣхъ ново небе и новѫ земѭ; [б]за-
щото първо-то небе и първа-та земя прѣй-
2 дохѫ; и море нѣмаше вече. И азъ Іоаннъ
видѣхъ святый-тъ [в]градъ, Іерусалимъ но-
вый, че слѣзуваше отъ Бога изъ небе-то,
приготвенъ [г]както невѣста украсена за
3 мѫжъ-тъ си. И чухъ гласъ голѣмъ отъ
небе-то, който казуваше: Ето [д]скинія-та
Божія съ человѣцы-тѣ, и ще ся засели съ
тѣхъ, и тѣ ще бѫдѫтъ людіе негови, и
самъ Богъ ще бѫде съ тѣхъ, тѣхенъ Богъ.
4 [е]И ще обърше Богъ всякѫ сълзѫ отъ очи-
тѣ имъ, [ж]смърть-тѫ не ще ѭ има вече,
[з]нито жалѣяніе, нито писъкъ, ни болесть
ще има вече, защото първо-то ся минѫ.
5 И сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ [и]рече: [і]Ето
правѭ всичко-то ново: и казува ми: На-
пиши; [к]защото тѣзи думы сѫ истинны и
6 вѣрны. И рече ми: [л]Свърши ся: [м]Азъ сьмь
Алфа и Омега, начало и конецъ: на же-
дный-тъ ще дамъ [н]азъ даромъ отъ изворъ-
7 тъ на водѫ-тѫ на живота. Който побѣж-
дава ще наслѣдува всичко, и [о]ще му бѫдѫ
8 Богъ, и той ще ми бѫде сынъ. А [п]страхли-
ви-тѣ и невѣрни-тѣ и мърсни-тѣ и убійци-
тѣ и блудни-тѣ и чародѣйци-тѣ и идолопо-
клонници-тѣ и всичкы-тѣ лъжци, ще иматъ
своѭ-тѫ часть [р]въ езеро-то което гори съ
огнь и жупелъ: това е втора-та смърть.
9 И дойде при мене [с]единъ отъ седмь-тѣ
ангелы, които държехѫ седмь-тѣ чашы
пълны-тѣ съсъ седмь-тѣ послѣдни язвы, и
проговори ми и рече: Ела, ще ти покажѫ
10 [т]невѣстѫ-тѫ, женѫ-тѫ на Агне-то. И от-
веде мя [у]духомъ на еднѫ горѫ голѣмѫ и
высокѫ, и показа ми [ф]градъ-тъ голѣмый,
святый Іерусалимъ, който слѣзуваше изъ
11 небе-то отъ Бога; И [х]имаше славѫ-тѫ Бо-
жіѭ, и свѣтлость-та негова *бѣ* подобна на
драгоцѣненъ камыкъ, както камыкъ іас-
12 писъ прозраченъ както кристалъ; И имаше
стѣнѫ голѣмѫ и высокѫ; имаше и [ц]двана-
десеть порты, и на порты-тѣ дванадесеть
ангели, и надписаны имена, които сѫ на
дванадесеть-тѣ племена на сынове-тѣ Из-
13 раилевы; Отъ [ч]къмъ истокъ, три порты;
отъ къмъ сѣверъ три порты; отъ къмъ югъ
14 три порты; отъ къмъ западъ три порты. И
стѣны-тѣ градскы имахѫ дванадесеть осно-
ванія, и [ш]въ тѣхъ имена-та на дванадесеть-
15 тѣ апостолы на Агне-то. И тойзи който го-
ворѣше съ мене [щ]имаше тръсть златнѫ, да
измѣри градъ-тъ и порты-тѣ му и стѣны-тѣ
16 му. И градъ-тъ бѣше четвъртитъ, и дължи-
на-та му е толкози колкото и ширина-та:
и прѣмѣри градъ-тъ съ тръсть-тѫ, до два-
надесеть тысящы стадіи; дължина-та и ши-
17 рина-та и высочина-та му сѫ равны. И из-
мѣри стѣны-тѣ му сто и четыридесеть и
четыри лакти, мѣркѫ на человѣкъ, сирѣчь
18 на ангелъ-тъ. И страда-та на стѣны-тѣ бѣ-
ше отъ іасписъ; и градъ-тъ отъ чисто зла-
19 то, подобно на чисто стъкло. [ъ]И основа-
нія-та на стѣны-тѣ градскы *бѣхѫ* украшены
съсъ всякаквы драгоцѣнны каменіе; пър-
во-то основаніе іасписъ, второ-то сапфиръ,
третьо-то халкидонъ, четвърто-то смарагдъ,
20 Пето-то сардониксъ, шесто-то сардій, сед-
мо-то хрисолиѳъ, осмо-то вириллъ, девето-
то топазій, десето-то хрисопрасъ, единаде-
сето-то іакинѳъ, дванадесето-то амеѳистъ.
21 И дванадесеть-тѣ порты *бѣхѫ* дванадесеть
бисера; всяка една отъ порты-тѣ бѣ отъ
единъ бисеръ; [ы]и улицы-тѣ на градъ-тъ отъ
22 чисто злато, като стъкло прозрачно. [ь]И
храмъ не видѣхъ въ него; защото храмъ
неговъ е Господь Богъ Вседържитель, и

[с] Иса. 8; 8. Іез. 38; 9, 16.
[т] Ст. 8.
[у] Гл. 19; 20.
[ф] Гл. 14; 10, 11.
[х] 2 Пет. 3; 7, 10, 11. Гл. 21; 1.
[ц] Дан. 2; 35.
[ч] Гл. 19; 5.
[ш] Дан. 7; 10.
[щ] Псал. 69; 28. Дан. 12; 1. Фил. 4; 3. Гл. 3; 5. 13; 8. 21; 27.
[ъ] Іер. 17; 10. 32; 19. Мат. 16; 27. Рим. 2; 6. Гл. 2; 23. 22; 12. Ст. 13.
[ы] Гл. 6; 8.
[ь] Ст. 12.
[ѣ] 1 Кор. 15; 26, 54, 55.
[ю] Ст. 6. Гл. 21; 8.
[я] Гл. 19; 20.

—

[а] Иса. 65; 17. 66; 22. 2 Пет. 3; 13.
[б] Гл. 20; 11.
[в] Иса. 52; 1. Гал. 4; 26. Евр. 11; 10. 12; 22. 13; 14. Гл. 3; 12. Ст. 10.
[г] Иса. 54; 5. 61; 10. 2 Кор. 11; 2.
[д] Лев. 26; 11, 12. Іез. 43; 7. 2 Кор. 6; 16. Гл. 7; 15.
[е] Иса. 25; 8. Гл. 7; 17.
[ж] 1 Кор. 15; 26, 54. Гл. 20; 14.
[з] Иса. 35; 10. 61; 3. 65; 19.
[и] Гл. 4; 2, 9. 5; 1. 20; 11.
[і] Иса. 43; 19. 2 Кор. 5; 17.
[к] Гл. 19; 9.
[л] Гл. 16; 17.
[м] Гл. 1; 8. 22; 13.
[н] Иса. 12; 3. 55; 1. Іоан. 4; 10, 14. 7; 37. Гл. 22; 17.
[о] Зах. 8; 8. Евр. 8; 10.
[п] 1 Кор. 6; 9, 10. Гал. 5; 19. 20, 21. Ефес. 5; 5. 1 Тим. 1; 9. Евр. 12; 14. Гл. 22; 15.
[р] Гл. 20; 14, 15.
[с] Гл. 15; 1, 6, 7.
[т] Гл. 19; 7. Ст. 2.
[у] Гл. 1; 10. 17; 3.
[ф] Іез. 48; Ст. 2.
[х] Ст. 23. Гл. 22; 5.
[ц] Іез. 48; 31 до 34.
[ч] Іез. 48; 31 до 34.
[ш] Мат. 16; 18. Гал. 2; 9. Ефес. 2; 20.
[щ] Іез. 40; 3. Зах. 2; 1. Гл. 11; 1.
[ъ] Иса. 54; 11.
[ы] Гл. 22; 2.
[ь] Іоан. 4; 23.

23 Агне-то. И [ѣ]градъ-тъ нѣмаше нуждѫ отъ
слънце, нито отъ лунѫ, да свѣтятъ въ не-
го; защото слава-та Божія го освѣтляваше,
24 и свѣтило-то негово е Агне-то. [ю]И народи-
тѣ на спасаемы-тѣ ще ходятъ въ неговѫ-тѫ
видѣлинѫ, и царіе-тѣ земни носятъ въ него
25 своѭ-тѫ славѫ и почесть. [я]И порты-тѣ му
не ще ся затварятъ деня, [ж]защото нощь не
26 ще да има тамо. [iж]И ще донесѫтъ въ него
27 славѫ-тѫ и почесть-тѫ на народы-тѣ. И
[а]нѣма да влѣзе въ него нищо което осквър-
нява и прави мерзость и лъжѫ; но само на-
писани-тѣ въ Агневѫ-тѫ [б]книгѫ на живота.

ГЛАВА 22.

1 И показа ми [а]чистѫ рѣкѫ отъ водѫ на
живота, быстрѫ както кристалъ, която
исхождаше отъ прѣстолъ-тъ на Бога и на
2 Агне-то. [б]И въ срѣдъ стъгдѫ-тѫ му и отъ
двѣ-тѣ страны на рѣкѫ-тѫ, *бѣше* [в]дърво-
то на живота, което даваше плодове два-
надесеть, и раждаше плодъ всякой мѣсецъ:
и листіе-тѣ на дърво-то сѫ [г]за исцѣленіе
3 на народы-тѣ. И [д]никоѭ проклѣтіѭ не ще
има вече; [е]и прѣстолъ-тъ на Бога и на А-
гне-то ще бѫде въ него; и раби-тѣ негови
4 ще му служатъ. И [ж]ще гледатъ лице-то
му, [з]и негово-то име ще е на чела-та имъ.
5 И [и]нощь не ще да има тамо; и нѣматъ
нуждѫ отъ свѣтило и отъ слънченѫ ви-
дѣлинѫ; [і]защото Господь Богъ гы освѣ-
тлява; [к]и ще царуватъ въ вѣкы вѣковъ.
6 И рече ми: [л]тѣзи думы сѫ вѣрны и ис-
тинны: и Господь Богъ на святыи-тѣ про-
роцы [м]проводи ангела своего, да покаже
на неговы-тѣ рабы това което трѣбва ско-
7 ро да бѫде. [н]Ето, идѫ скоро; [о]блаженъ
който упази думы-тѣ на пророчество-то
на тѫзи книгѫ.
8 И азъ Іоаннъ сьмь, който видѣхъ и чухъ
това; и когато чухъ и видѣхъ, [п]паднѫхъ
да ся поклонѭ прѣдъ нозѣ-тѣ на ангелъ-
9 тъ който ми показуваше това. И рече ми:
[р]Внимай *да не сторишь това;* защото азъ
сьмь съслужитель твой, и на твои-тѣ бра-
тія, пророцы-тѣ, и на тѣзи които пазятъ
думы-тѣ на тѫзи книгѫ; поклони ся Богу.
10 И [с]казува ми: Не запечатувай думы-тѣ на
проточество-то на тѫзи книгѫ; [т]защото
11 врѣме-то е близо. [у]Който е неправеденъ,
нека си е вече неправеденъ; и който е не-
чистъ, нека си е вече нечистъ; и праве-
дный-тъ нека си е вече праведенъ; и свя-
12 тый-тъ нека си е вече святъ. И [ф]ето идѫ
скоро; [х]и моя-та заплата е съ мене, [ц]да
въздамъ всякому споредъ каквыто ще бѫ-
13 дѫтъ дѣла-та му. [ч]Азъ сьмь Алфа и Омега,
начало и конецъ, първый и послѣдній.
14 [ш]Блажени които испълняватъ неговы-
тѣ заповѣди, за да иматъ власть [щ]надъ
дърво-то на живота, [ъ]и да влѣзѫтъ прѣзъ
15 порты-тѣ на градъ-тъ. [ы]А вънъ сѫ [ь]псе-
та-та, и чародѣйци-тѣ, и блудници-тѣ, и
убійцы-тѣ, и идолопоклонници-тѣ, и вся-
кой който обича и прави лъжѫ.
16 [ѣ]Азъ Іисусъ проводихъ мой-тъ ангелъ
да ви засвидѣтелствува това въ церквы-
тѣ; [ю]азъ сьмь корень-тъ и родъ-тъ Дави-
17 довъ, свѣтла-та и утрення-та [я]звѣзда. И
Духъ-тъ [ж]и невѣста-та казуватъ, Ела; и
който чуе нека рече, Ела; и [iж]който е
жеденъ нека дойде, и който ище нека
зема даромъ водѫ-тѫ на живота.
18 А азъ свидѣтелствувамъ всякому, който
слуша думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи
книгѫ; [а]ако приложи нѣкой на това, Богъ
ще наложи на него написаны-тѣ въ тѫзи
19 книгѫ язвы; И ако отнеме нѣкой отъ ду-
мы-тѣ на книгѫ-тѫ на това пророчество,
[б]Богъ ще отнеме неговѫ-тѫ часть отъ
книгѫ-тѫ на живота, и [в]отъ святый-тъ
градъ, и отъ написаны-тѣ въ тѫзи книгѫ.
20 Казува онзи който свидѣтелствува това:
[г]Ей, идѫ скоро. [д]Аминь. [е]Ей, дойди, Го-
споди Іисусе.
21 [ж]Благодать-та на Господа нашего Іисуса
Христа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

ѣ Иса. 24; 23. 60; 19, 20. Ст. 11. Гл. 22; 5.
ю Иса. 60; 3, 5, 11. 66; 12.
я Иса. 60; 11.
ж Иса. 60; 20. Зах. 14; 7. Гл. 22; 5.
iж Ст. 24.
а Иса. 35; 8. 52; 1. 60; 21. Іоил. 3; 17. Гл. 22; 14, 15.
б Фил. 4; 3. Гл. 3; 5. 13; 8. 20; 12.

—

а Іез. 47; 1. Зах. 14; 8.
б Іез. 47; 12. Гл. 21; 21.
в Быт. 2; 9. Гл. 2; 7.
г Гл. 21; 24.
д Зах. 14; 11.
е Іез. 48; 35.
ж Мат. 5; 8. 1 Кор. 13; 12. 1 Іоан. 3; 2.
з Гл. 3; 12. 14; 1.
и Гл. 21; 23, 25.
і Псал. 36; 9. 84; 11.
к Дан. 7; 27. Рим. 5; 17. 2 Тим. 2; 12. Гл. 3; 21.
л Гл. 19; 9. 21; 5.
м Гл. 1; 1.
н Гл. 3; 11. Ст. 10, 12, 20.
о Гл. 1; 3.
п Гл. 19; 10.
р Гл. 19; 10.
с Дан. 8; 26. 12; 4, 9. Гл. 10; 4.
т Гл. 1; 3.
у Іез. 3; 27. Дан. 12; 10. 2 Тим. 3; 13.
ф Ст. 7.
х Иса. 40; 10. 62; 11.
ц Рим. 2; 6. 14; 12. Гл. 20; 12.
ч Иса. 41; 4. 44; 6. 48; 12. Гл. 1; 8, 11. 21; 6.
ш Дан. 12; 12. 1 Іоан. 3; 24.
щ Ст. 2. Гл. 2; 7.
ъ Гл. 21; 27.
ы 1 Кор. 6; 9, 10. Гал. 5; 19 до 21. Кол. 3; 6. Гл. 9; 20. 21. 21; 8.
ь Фил. 3; 2.
ѣ Гл. 1; 1.
ю Гл. 5; 5.
я Числ. 24; 17. Зах. 6; 12. 2 Пет. 1; 19. Гл. 2; 28.
ж Гл. 21; 2, 9.
iж Иса. 55; 1. Іоан. 7; 37. Гл. 21; 6.
а Втор. 4; 2. 12; 32. Прит. 30; 6.
б Исх. 32; 33. Псал. 69; 28. Гл. 3; 5. 13; 8.
в Гл. 21; 2.
г Ст. 12.
д Іоан. 21; 25.
е 2 Тим. 4; 8.
ж Рим. 16; 20, 24. 2 Сол. 3; 18.

—

КОНЕЦЪ.

ТАБЛИЦА

НА

МѢРКЫ, ТЕГЛИЛКЫ И МОНЕТЫ, КОИТО СЯ ПОМЕНУВАТЪ ВЪ СВЯТО-ТО ПИСАНІЕ.*)

---

1. *Мѣркы на длъжинѫ.*

	Ендазета. Сточастія.	Метри. Сточастія.
Длань, 4 пьрста,	0.12	0.08
Педа, 3 длани	0.36	0.23
Лакъть, 2 педы	0.71	0.46
Сажень, 4 лакти,	2.85	1.85
Тръсть-та Іезекіилева, 6 лакти,	4.27	2.77
Поприще, или стадій, 100 сажени,	284.62	184.94
Пѫть сѫбботенъ, 6 поприща,	1,707.71	1,109.62
Миль, 8 поприща,	2,276.95	1,479.50

2. *Мѣркы на жидкости.*

	Окы.	Драм.	Литр. Сточ.
Логъ,	0	100	0.32
Инъ, 12 лога,	3		3.83
Ваѳъ, 6 ина,	18		22.97
Коръ, или хоморъ, 10 ваѳа,	180		229.68

3. *Мѣркы на жита.*

	Окы.	Драм.	Литр. Сточ.
Кавъ,	1		1.27
Гоморъ, десета часть на ефѫ,	1	320	2.30
Мѣра, или Сата, 6 кава,	6		7.65
Ефа, 3 мѣры,	18		22.97
Коръ или Хоморъ, 10 ефы,	180		229.68

4. *Теглилкы.*

	Окы.	Драм. Сточ.	Грам. Сточ.
Гера,		0.23	0.71
Сикль, 20 геры,		4.68	14.25
Мнаса, или Литра, 100 сикли,	1	46.83	1,425.51
Талантъ, 3000 сикли,	33	206.10	42,765.50

5. *Цѣна на Еврейскы теглилкы за злато и сребро.*

	Гроша.	Пары.	Франк. Сточ.
1. За сребро.			
Сикль,	12	24	2.86
Мнаса,	1,260	16	286.46
Талантъ,	37,812	20	8,593.75
2. За злато.			
Сикль,	201	27	45.83
Мнаса,	20,166	27	4,583.33
Талантъ,	605,000		137,500

6. *Римскы и Греческы монеты, които ся поменуватъ въ Новый Завѣтъ.*

	Гроша.	Пар. Сточ.	Фр. Сточ.
Лепта,		1.57	0.01
Кодрантъ, 2 лепты,		3.15	0.02
Ассарій, 4 кодранта,		12.60	0.07
Пѣнязь, или Динарій, 10 ассарія,	3	06	0.72
Дидрахма, 2 пѣнязя,	6	12	1.43
Статиръ, 4 пѣнязя,	12	24	2.86
Мнаса, 100 пѣнязя,	315	00	71.59

---

*) Нѣкои списатели смѣтатъ тѣзи мѣркы и теглилкы за по голѣмы, а нѣкои си за по малкы отъ колкото сѫ тука писаны; но ный турихмы онова което намѣрихмы за най вѣроятно.